

OBNOVA

Číslo 1.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 5. ledna 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Katoličtí Čechové!

Dny veliké a slavné nadcházejí katolíkům rakouským. Hlavnímu a sídelnímu městu naší říše dostane se veliké cti, že ve zdech jeho odbyván bude 12. až 15. září 1912 světový kongres ku cti Nejsvětější Svátosti Oltářní, světový kongres eucharistický.

Po slavných světových kongresech eucharistických ve Francii, Anglii, Německu, Americe, Španělsku — přichází na řadu katolické Rakousko.

Zástupcové všech stavů a národů katolického světa přibudou do Vídně, aby poctu vzdali Nejsv. Svátosti, v níž pramen jest vši síly a středisko všech snar katolického života.

Zejména katoličtí národové Rakouska živý podíl a účast bráti budou na světovém tom kongresu, jež ve zvláštní svoji ochranu vzal sám Nejmilostivější panovník náš Jeho Císařské a Královské Veličenstvo František Josef I.

A katolický národ český zajisté nezůstane pozadu ve svatém zápalu národů ku počtě eucharistického Spasitele!

Katoličtí Čechové! Rozséváči semena nevěry a nenávisti ke Kristu podnikají v národě našem usilovnou práci, aby odvrátili značnou část jeho od víry v Božského Spasitele: nedopustíme, aby před světem honosili se mohli výsledky neblahé a zlovestné té práce. Národ svatých mučedníků Vojtěcha, Václava a Jana Nepomuckého nezpronevěří se svatým svým patronům, víře svých otců, a víru tu slavně a důstojně před celým světem osvědčí bojnou účastí na nastávajícím světovém eucharistickém kongresu.

Katoličtí Čechové! Ze všech stran světa, kde uctívá se Božský náš Spasitel, přijdou zástupcové katolických národů, aby poctu vzdali Svátostnému Ježíši Kristu, přijdou, aby ve společných pobožnostech a poradách čerpali nadšení pro učení vznešeného tajemství Nejsvětější Svátosti Oltářní, a povzbudili se ku hluboce proctěnému uctívání Ježí, přijdou, aby veřejně osvědčili svoji víru. Mezi zástupci přečetlých národů nesmí a nebudou scházeti zástupcové národa českého.

Čiňme proto již nyní pilné přípravy ku obslužení světového kongresu eucharistického ve Vídni ve dnech 12.—15. září t. r.! Zejména katolické spolky a organizace připravujte se již nyní! Nebudí katolického spolku, organizace a korporace, které by nevyslaly svých zástupců ku světovému eucharistickému kongresu.

Shromáždění nejdůstojnějších biskupů rakouských v listopadu 1911 ve Vídni konané prohlásilo rok 1912 za rok eucharistický, za rok, který zvláště jest zasvěcen uctívání svatě eucharistie, uctívání Nejsvětější Svátosti Oltářní.

Věrní a poslušní svých arcipastýřů připravujeme se důstojně častým klaněním se Nejsvětější Svátosti a sv. přijímáním ku velkým a slavným dnům sjezdovým.

Zemská rada katolíků v král. Českém bude včasné uveřejňovati zprávy a pokyny pro české účastníky kongresu.

Za Zemskou radu katolíků v král. Českém v Praze, dne 27. prosince 1911.

Předseda:

Hrabě Vojt. Jos. Schönbrun.

Předseda eucharistického odboru:
opat Method Zavoral.

Pokrok s brzdou.

Na hraně dvou roků prorokují demagogové na mnoha místech, jak v roce novém anebo v letech nejbližších postupující kultura změní kouzelně zbedované poměry lidstva. Ovšem nezapomenou zároveň klásti podmínku, že musí býti předem vliv církve zcela odstraněn.

Přitom se zapomíná, že kultura i nejvíce vyspělá sama sebou není zázračnou, ale že blahodárný vliv její jest podmíněn dobrou vůlí těch, kteří moderních vymožeností horlivě užívají. Každý no-

vý vynález jest mečem dvojsečným. Stane se požehnaním v rukou člověka šlechetného, ale také zhoubnou zbraní, chopí-li se ho lstivý sobec. Nutno tedy především dbáti toho, aby bylo lidstvo vychováváno v pravé lásce k bližnímu, v obětavosti v zájmu celku, aby pro egoism nebylo zapomínáno zájmů vyšších, ideálních, obecných. A vůli k dobru ozbrojuje nejlépe náboženství, živý příklad našeho Spasitele.

Sám přední básník německý Jan Wolfgang Goethe, který svým smýšlením ani nebyl pozitivním křesťanem, napsal: »Ať duševní kultura stále a stále více pokračuje, ať přírodní vědy vždy více se prohlubují a šíře se rozvíjejí; ať se lidský duch rozvíjí sebe mocněji, nepředstihuje vznešenost a mravní kulturu křesťanství, jak toto v evangeliích září.«

Zkušenost však dokazuje ještě více. Co vidíme v krajích, národech, rodinách a různých institucích, kde víra mizí? Pozorujeme, že se osvětových vymožeností zneužívá přímo po tovarníku na škodu obrovských davů. Již to jest významno, že při neustálém postupu kultury stupňuje se nárek širých davů, že na světě jest stále huře.

Uvedme některé příklady! S velikým nadšením přijímány zprávy o stále rostoucím zdokonalování vzduchoplavby. Prakticky však začalo se používatí aeroplanů nejdříve při válečnictví.

Máme dráhy. Ale ty přivážejí celé tlupy podvodníků, zprostředkují dovoz nedobrého zboží, lákají k dobrodružným cestám za oceán, jež končí bídně.

A telegrafy! Vhodná to pomůcka bursovních lichvářů k matení a podvádění konsumentů. Bursovní spekulace hodí jednou do světa telegrafickou zprávu, že byl zavražděn car Mikuláš, po druhé hlásá falešně vítězství některého státu atd. A ty lhavé telegramy z bojiště tripolského!

A tisk! Nikdy by nebylo tak obrovských zarmocujících svárů v národě, kdyby demagogičtí pisatelé (jimž jest boj proti jiným lidem výnosným řemeslem) pochodeň bojů stále nepodpalovali. A jakou spoustu tiskových lží dráhy každodenně rozvážejí!

Stroje na lehčí a rychlejší výrobu různého zboží! Čekaly se od nich sociální divy. Zatím stroje, jakmile se octly v rukou vypočítavých sobců, ujařmily celé miliony lidí, kteří dříve výrobu obstarávali samostatně! Často bylo spokojenosti daleko více v chudých chaloupkách při svitu louče, než nyní v továrně elektricky osvětlené, vším komfortem opatřené, kde dělník dostává za pernou práci mzdu hubenou.

Střelný prach jest užitečný při trhání skal. I zdokonalená zbraň střelná dobře působí při hubení škodlivé zvěře, dravého ptactva atd. Nejvíce však užívá se této vymoženosti k zápasu mezi lidmi. Revolver, puma v rukou zločincových vyrazí zoufalé výkřiky z úst přepadených nejlepších občanů.

Automobilů užívá se zhusta od zlotřilců, kteří po loupeži nebo vraždě rychle se mohou vzdáliti. A že samy biografy jsou v rukou lidí, kteří často z výdělečné snahy způsobilí více zla než dobra, uznává se v denním tisku obecně.

Móda tančí dle písničky kapitalistických dodavatelů. Dle toho, jaké nashromážděné zásoby chtějí zpeněžití kšeftaři, vymýšlejí nejdívočejší módy rozhodující modní závody. A ty nejnáhlejší a nejpitvořnější změny mód jsou prapodičným ornametem kultury a pokroku moderního. Proč se neozve rázné zakřiknutí? Inu — takovou paš' na těžce nastřádané peníze nevymýšlejí katolíci.

Lidské zdatnosti, pokračujícího důmyslu se využívá větší měrou k vyrábění věcí zbytečných nebo docela škodlivých.

Namítne se: »Ale jak obrovský počet chudého lidu se užívá vyráběním takých věcí! Jak by ti lidé vůbec mohli existovati, kdyby moderní vynálezavost jim nepodala ruku pomocnou?«

Na to odpovídají vážní sociologové, že právě výroba věcí zbytečných překáží pracem daleko důležitějším. To na př. ctití rolnictvo, které pro nedostatek pracovních sil živoří. Kdyby dělný lid nebyl lákán do obrovských dílen, kde se vyrábějí dutinky, pitvorné knoflíky, zbytečné hehlice do klobouků, boa a pod., prospělo by se ji-

nou užitečnější práci více lidstvu všemu a tedy i dělnictvu nyní utiskovanému. Mohou však proti obecnému proudu jedinci snadno bojovati? Jsou k takové práci ukováni i ti, kteří by vše jiné raději dělali, než to, k čemu je žene existenční zájem.

Věda lékařská stále více se zdokonaluje. Ale nemocných přibývá z části změnou životospřávy, k níž jsou tak innozí nuceni, z části proto, že přes všecko seznání škůdců zdraví pravidla záchran-ná úmyslně se zanedbávají.

Rozvoj školství vyšinul se k vysoké metě. Užívá se však zřídka vzdělanosti s horlivostí, která by byla úměrná vzrůstu škol? Školy nejrůznějšího druhu navštěvuje daleko více žáků než dříve. Jak se tyto chápají velice vhodné příležitosti? Víc než polovice učí se jen potud a proto, aby si zajistila podmínky existence. Moderní veliké úlevy, které se žactvu poskytují, jsou samy svědectvím, zda všude věda utěšeně stoupá. A jest významno, že venkovští synkové rodičů zcela prostých učí se ve vzdáleném městě bez přímého dohledu rodičů lépe, než synkové učených pánů městských, kteří mají své děti stále na očích. Venkovské dítě vychované zbožnými rodiči má daleko větší cit pro povinnost, daleko mocnější energii než hoch z intelligentní rodiny, který pročte plno nabádavých kněh. Podaří se tedy pouhé světské kultuře nadchnouti vůli pro všecko dobré?

Dívky nemají tolik příležitosti se vzdělávati jako jinoši, a přece zločinnost mezi ženami jest zjevně vzácnější než u mužů. Právě v Paříži, Neapoli, Berlíně a jiných velikých městech, kde jest školství nejvíce vyspělé, zločinnost mládeže úžasně stoupá.

Mnozíci se spolky podpůrné, národní, humaní a jiné jsou větším dílem žalobou na společnost lidskou, že jednotlivci bez veřejných apelu nečiní to, co láska k bližnímu káže.

Učenost a intelligence stoupá, ale s ní také nervósa. Chorobince jsou přeplněny inteligenty, kteří pod obrovskou prací klesli.

Nutno stále vydávati nové zákony proti novým druhům lidské rafinovanosti, protože zločinec inteligentní jest daleko nebezpečnější než přestupník prostý. Jak tu potřebuje kultura nadpřirozené opory!

Vidíme zkrátka více stínů než světél — zrovna jako při velikém vzestupu pohanské vzdělanosti římské. Není tudíž divu, že Tolstoj a jiní vážní myslitelé hleděli beznadějně vstříc modernímu o-světovému usilování.

Svátek Zjevení Páně právě pro nynější dobu jest vážným připomenutím. Zkušení mudrci šli se poklonit Dědku. Hleděli na zrození Spasitelovo se stanoviska vyššího, než tuctová, vypočítaví inteligenti současní. Nedali se zmást velikým rozvojem kultury v zemích sousedních, která blaha vnitřního nepřinášela. Arnošt Hello o nich praví: »Byli dosti velcí, aby byli prostí. A mezi tím, co jejich prostosrdečná víra setkává se s Tím, jež hledá Herodes, prohnany člověk, chytrák, vypočítavý, protřelý politik, rdousí všechny děti, jež si nepřeje zardousiti, a nechává na živu jedině Onoho, kterého by rád usmrtil.«

Herodes — výslednice rafinovanosti intelligentních Římanů, zmatená zrovna tak, jako tehdejší mudrlanti. Tři mudrci však, rozumějící kouzlu prostoty, nadpřirozené moci, kráčeji zpřima a zdůvě. A za nimi brzy nato veliký počet filosofů jiných, u nichž dobrá vůle nebyla zlomena marnou domýšlivostí. Co rafinovanost zbuřného Říma pokazila, napravili prostomyslní žáci Kristovi. A proto i ve století páry a elektřiny ozývá se stále stupňovaný hlas: »Zpět k Betlému, vzhůru za hvězdou, kterou mraky nezastíhají! Kristus jediný odstraní neuhý lidské společnosti znovu.« — Vždyť moderní Herodové dělají přemety zmatenější, než ten palestýnský.

Katolický peněžní ústav Úvěrní družstvo »ELIŠKA« v Hradci Králové (Adalbertinum), zapsané společenstvo s ručením omezeným, zve všechny katolíky dobré vůle k spolupráci, ježto zřizena jest jen na prospěch zájmů katolických. Přijímá vklady a poskytuje půjčky. Družstvo podrobeno jest zákonné revži.

Obrana.

Protestantismus germanizačním prostředkem. Již jsme uvedli zcela neklerikální svědectví o tom, jak lužičtí Srbové, pokud jsou protestanty, rychle se poněmčují. Naopak však katolické srbské rodiny odolávají germanizačnímu příboji s houževnatostí úctyhodnou.

V Poznaňsku a pruském Slezsku není scenerie jiná. Výmluvně o tom svědčí referát germanisátora R. Baumgartena v »Deutsche Erde«, který o polských evangelících (v jižním Poznaňsku) s velkým uspokojením píše: »Ve všech jejích chrámech konají se pravidelné polské služby Boží. Ba jsou některé obce úplně evangelicko-polské. Duchovní však jsou vesměs Němci, kteří ovšem většinou umějí polsky. S německé strany opětovně bylo požadováno omezení polských služeb Božích evangelických. Ale je třeba při tom postupovati opatrně a rozvážně, neboť evangeličtí Poláci jsou téměř bez výjimky věrní státní občané prusů, volí po pravidlu při volbách sněmovních německé volitele a při volbách říšských německého uchazeče. Katoličtí Poláci, v čele s Gazetou Ostrowskou (knihkupce Rowinského v Ostrově) dosud marně se pokoušejí získati evangelické Poláky pro polský tábor. Poněmčení evangelických Poláků postupuje poněkud a téměř nepozorovatelně vlivem německé školy, chození za prací do německých krajin, vstupováním do služeb u německých rodin a přijímáním práce u německých podnikatelů. Ze starších lidí mnozí rozumějí sotva slovo německy; mezi mládeží znalosti němčiny potěšitelně přibývá. Tak lze na př. zažít, že na výslovné přání Poláku při pohřbu koná se obřad z části polsky, z části německy. Sesílená germanisace, kterou by postižení pocítovali, vzbudila by následkem katolicko-polské agitace odpor a rušila by dosavadní vývoj.

Tímto radostným poselstvím zakřikuje Baumgarten ty evangelické klerikály v Čechách, kteří snaží se v pouh tváři dokazovati, že z protestantismu germanisace nelrozi a — docela, že prusští pastoři překračují naše hranice jen z lásky k ryzímu evangeliu. »Národní Listy« dne 31. prosince ku zprávě Baumgartenově poznamenávají: »Při sčítání roku 1890 bylo ve vládním okrese poznaňském 271.497 evangelíků Němců, 13.639 evangelíků Poláků a 1375 dvojjazyčných; roku 1900 stoupli evangelici Němci na 280.144 duší, ale evangelici Poláci klesli na 11.897 a dvojjazyční na 863; při posledním sčítání (r. 1905) bylo napočteno evangelíků Němců 298.422, evang. Poláků 10.736 a evangelíků dvojjazyčných 710. Při tom přirozený vzrůst obyvatelstva je u Poláků všude větší než u Němců! Nejinak jest v Pruském Slezsku. Kdežto v celém Slezsku od r. 1890 do r. 1900 německý podíl v obyvatelstvu klesl se 73,2 na 72,4 proc. a podíl polský stoupl ze 23,5 na 23,8 proc. a podíl dvojjazyčných z 10,1 na 17,4 proc. v krajích, kde sídlí Poláci evangelici, lze konstatovati postup poněmčování. Zde stoupl podíl německý o 6,5—92,5 proc.! Příčina ovšem není v podstatě evangelictví nebo katolictví. Ale je v okolnosti, že náboženské vyznání evangelické je státním náboženstvím v Prusku, je náboženstvím těch Němců, s kterými se Poláci utkávají. Katoličtí Poláci jsou prostě chráněni dvoji přehradou od vlivu německví: národní a náboženská, kdežto u evangelických Poláků není náboženství vzpruhou odporu k Němcům, ale spíše styčným bodem s nimi.

Přes tyto i jiné dokumenty bude dále aliance protestantsko-pokrokářská podváděti národ náš tvrzením, že katolictví podlamuje sílu a svéprávnost národů slovanských, že jest národním neštěstím atd. My však odpovídáme, aby prusští pastoři napřed evangelisovali miliony svých říšských Němců, kteří dávno evangelium hodili pod stůl. Pak teprve mají oprávněnost evangelisovati jinde.

Nelpevnější bašta germanisace pražské. Z Prahy se rozlívá celé tucty pokrokářských redaktorů dokazovat, jak zrazují klerikálové národ, jak by všecko české hynulo, kdyby ochránci rudých poplatníků Adlerových nestáli pevně na baštách z polovice opuštěných. Katolický rolník udiveně otvírá zrak, když slyší z úst námezdníka cizího kapitalismu, jakým jest vlastně nešlechtníkem, národním zločincem.

Zatím však by se měl ozvat davový výkřik, aby apoštolé »nejryzejšího národního« pokroku napřed důkladně pročistili svou Prahu. Tam mají nejbezohlednější germanisaci přímo před očima, ale chodí kolem ní jako slepi.

Sám českožidovský »Rozvoj« dne 29. prosince napsal, že na venkově zrušena řada zcela zbytečných německých škol židovských, ale v Praze že jest v tom směru tempo hlemýžďí. Na českých pražských školách obecných a měšťanských roku 1908 zapsáno židovských žáků 142, na německých 1.817. Roku 1909 na českých 168, na německých 1.338. Roku 1910 na českých 170, na německých 1.275. Roku 1911 na českých 172, na českých 1.024.

»Rozvoj« provází ty cifry touto elegickou dummou: »Číselně tudíž na českých školách židovských žáků přibývá, na německých ubývá. Avšak přírůstek obnáší na českých školách za poslední 3 léta 4. pravím čtyři děti. Kdo zná poměry, ví, že

ké práce je třeba za daných poměrů, májíti alespoň tento stav.«

Tedy židovstvo, které jest živo v Praze tak dlouho výhradně z českých peněz, židovstvo, zrozené dílem v Praze a na venkově z 90 procent v českých obcích, tak demonstrativně pohrdá českou národností! Kdyby nebylo umělých prostředků, nepatrný počet židovského žactva by z českých škol zmizel. Průměrně v posledním čtyřletí bylo na německých školách skoro desetkrát tolik židovských dětí, co na českých.

A že židé jsou nejmocnějším germanizačním živlem v Praze, patrně i z této školské statistiky: roku 1908 zapsáno na německých školách 2.309 žáků, z nichž plných 1.817 bylo židovských, roku 1909 z 2.153 žáků německých škol bylo židovských 1.338, r. 1910 z 2.166 židovských 1.257, r. 1911 z 1.668 plných, 1.024 židovských. Tudíž průměrně skuteční Němci v těch letech na německých školách tvořili pouze asi třetinu. Jak by skončily německé školy pražské, kdyby se netěšily přílivu semitů?

A židé tak dlouhou dobu již poslouchají v Praze chvalořeči českého Masaryka, který mluví tak úlisně, že sami zarytí sionističtí germanisátoři jsou pro něho nadšení. A jak nadšeně tleskali v Praze židům na volnomýšlenkářském sjezdu, kde se přece také hovořilo o právech malých národů! Židovská odmítavá taktika jest světlym dokumentem, jak ležérně česká veřejnost pomíjí pohrdavou pósu židovských kapitalistů. Jsme proti každé nespravedlivosti. Ale titíž lidé, kteří katolickému přívodu v Praze do očí plivali, kteří za katolickými ženami mečili, klaní se židovskému zlatu jako staří mandarini čínskému panovníkovi, aniž by podali takový obrněný apel, jaký podávají proti katolíkům ročně několikrát.

Rakouská praxe konfiskační. Dne 10. listopadu min. rak. poslanec Šamalík se svými přáteli interpeľovali ministra spravedlnosti pro konfiskaci »Selských Hlasů«, které přinesly lokálku tohoto znění:

»Z Kokor do Císařova. Vždycky jsem slyšel, že Císařov je pokročilá obec, proto tím trapnější bylo moje zklamání, když poměry tamní jsem poznal. V Císařově je mlékárna Němce Linke, jemuž skoro veškeré rolnictvo dodává mléko, ač ze dvou českých mlékáren tam pro mléko dojíždějí. A přece Linke neplatí více, než mlékárny české, ale to už tak bývá, že našim lidem jsou německé peníze milejší. Špatně to plní Císařovští heslo: »Svuj k svému«. Což nevzpomenou, jak Němci v Opavě a Prostějově na trzích jednali s českým rolnictvem? Pan Linke přihlásil se při sčítání lidu k německému jazyku obcovacímu, on vrací české připsy okresnímu hejtmanství, že prý jim nerozumí, a přece jen má přilež českého občanstva. Co by se tak stalo Čechu, kdyby podobně jako Linke jednal v obci německé? Občané, vzpomeňte, že jste Hanáci, a napravte se!

Tážeme se sami, kde jest zde nějaké neomalené štvání, jakého užívají beztestně naši protivníci velice zhusta proti nám? Kde jest zde nějaké fanatické hlásání bojkotu, jaké provozují zcela svobodně listy rudé proti těm, kteří nechťejí platiti rudou daň? Ovšem konfiskují se, jak jsme již dokázali — protisemitské lokálky ještě daleko mírnější. Chce-li katolický list hlásati heslo »Svuj k svému«, nesmí ani zdaleka o žida zaváditi.

Náš tisk nesmí upozornit vlastní stoupence na selskou svčj.pomoc, na selské podniky, nesmí vyzvati rolnictvo, aby se samo podporovalo.

Šamalík zároveň poukázal, jak v č. 44. »Červánků« tupí se šmahem katolické duchovenstvo, jak v »Matici Svobody« zesměšňují katolickou víru, jaké pošklebky jsou tam vrhány na Pannu Marii, jaké obrázky, urážející naše náboženské zásady, procházejí bez konfiskace. — Jsme zkrátka v »zklíkalisovaném« Rakousku, kde bázeň před jedním kaťanem jest daleko větší, než před velikými massami katolíků.

»Volná Myšlenka« přidala k obvyklým svým titulům katolíků novy. Nazývá řeholníky, kteří v Teplicích vyučují náboženství, »černými štěncemi«. Až se tací fanaticové zmohou tolik jako v zemích románských, pak žádejte od nich svobodu! Jed bezohledného záští stříká z jejich tiskopisů již nyní na všechny strany.

Vláda dobře vidí již z úzkého spojení těchto lidí se živly portugalskými a francouzskými, kam směřují, ale šlehá raději loyální katolíky.

Politický přehled

Delegace zasedaly ve Vídni 28. a 29. prosince. Úvodem bylo vlastně prohlášení ministra války šl. Auffenberga, který pravil, že vláda trvá na branné předložce a náklad na vojsko že se nesmí považovati za oběť. Nynější stav naší armády prohlásil za zanedbaný, takže prý ho lze nazvat fraškou. Páni si dávají sami krásné vysvědčení. — Ministr zahraničních záležitostí hr. Aehrenthal dokládal, že Rakousko pracovalo o mír Italie s Tureckem, ale dosud bez úspěchu. Politika Hše trvá prý na starých základech a Německo prohlásilo již předem, že záležitost marockou vyrovná si

samo s Francií. — Rakouská i uherská delegace povolily zatím rozpočet na 4 měsíce r. 1912 a to velkou většinou. Soc. demokraté hlasovali proti rozpočtu. Z českých delegátů hlasovali pro rozpočet dr. Kramář, Udržal a Špaček; Staněk ze Želetavy a Sedlák scházeli, a Masaryk s Křofáčem byli proti. Debata při rozpočtu točila se hlavně kol poměru Rakouska k Italii a kol řeči dra. Kramáře, jenž tentokrát opět zdůrazňoval politickou nutnost užších styků naší říše s Ruskem. — V uherské delegaci stěžováno si, že jen 16 proc. důstojníků jest původu maďarského, čímž prý národní duch v armádě upadá. Uherská delegace projevila důvěru hr. Aehrenthalovi, v rakouské křesť. soc. něm. bar. Fuchs ostře kritisoval jednání bar. Aehrenthala.

Moravský sněm projednal zprávu finančního výboru o prozatímní vyběrání zemských přírůžek a úhradě zemské potřeby na tři měsíce 1912. Návrh finančního výboru přijal všemi hlasy proti 6 hlasům socialistických demokratů. Deficit v zemském hospodářství roku 1911 obnášel téměř 22 milionů korun.

Uzavření školy Komenského ve Vídni zrušeno právními soudem jako protizákonné z důvodu, že stavební komise vídeňská nebyla kompetentní učiniti taková opatření. Otázka, zda se budova pro školské účely hodí, může býti zkoumána pouze úřady školními; a jenom tehdy, shledávají-li úřady školní, že nutno učiniti ve směru stavebně-politickém některá opatření, může stavební úřad naříditi, aby se tato nařízení provedla.

Dvojjazyčný nápis na budově okresního soudu v Trutnově zůstane. Žaloba města Trutnova na c. k. erár, že prostřednictvím c. k. okresního hejtmána dal na budově upevniti dvojjazyčný nápis nad jednojazyčným orlem, pořízeným městem a rušil tak město v klidné držbě této budovy, byla c. k. okresním soudem v Trutnově zamítnuta a město odsouzeno nahraditi eráru 510 K soudních útrat. Tak pohodili zase němečtí nesnáselivci.

V Uhrách ministerský předseda hr. Khuen-Hedervary ohlásil, že nejbližším úkolem vládní strany bude potírati oposici zákonnými prostředky, jež povedou k zajištění dělnosti sněmu. Lid prý ostřejší postup vlády schválí, jako dosud schvaloval její chování se k oposici. Naproti tomu Frt. Košut v klubu své strany prohlásil, že nastává doba nových bojů, ale přece je naděje, že oposice zvítězí nad vládní stranou, poněvadž lid je při straně Košutově v otazce branné reformy.

V Dalmácii nabývá 1. lednem platnost nařízení o zavedení chorvatského jazyka ve vnitřní službě v plné míře. Ze však vládě na provádění mnoho nezáleží, patrně z toho, že místodržitelem bude ustanoven nynější správce tohoto úřadu hr. Atems, který sám chorvatsky nezná.

V Turecku nastala ministerská krise. Ve sněmovně mělo se jednati 30. prosince o změně ústavy v tom smyslu, aby sultán měl právo odročiti na 3 měsíce nebo rozpustiti sněmovnu bez souhlasu senátu, čímž jde Mladoturkům o rozmnožení práv sultánových proto, poněvadž sultán jest pod vlivem mladotureckých komitétů a vlivu toho chce upadající mladoturectvo využiti k provedení nových voleb do sněmovny, v níž dnes Mladoturci mají jen zhlasevou většinu. Ale liberální oposice do sněmovny nepřišla a tím rokování zmařila. Vláda poražena takto odstoupila. Said paša byl opět jmenován velkovězírem Mladoturci naléhají na rozpuštění sněmu.

V Tripolisu dochází k oboustranným útokům pochybným, jichž výsledek s druhé strany jest zase popírán. Italie má na zabraném území již na 140.000 mužů vojska, z čehož v městě Tripolisu samém 50.000.

Boje Španělů v Marokku. Počet ozbrojených domorodců páčí se na 20.000. Španělové mají v Marokku 6000, k nimž má se přidružiti nových 19.000. Vyjednávání mezi Francií a Španělskem o španělskou državu v severní Africe vleče se dále.

Zmatky v Persii. Rusko vysílá stále vojsko do Persie, aby si zjednalo dosti učinění za přepadení ruského vojska v Tabrisu.

Revoluce v Číně. 400 revolucionářů napadlo Hankau; mimo to revolucionáři chystají se učiniti město Čchu základnou k útokům na severní Čínu. — Mírová konference usnesla se, aby do národního konventu byli za každou provincii zvoleni 2—3 poslanci. Rovněž Tibet a Mongolsko mají míti v národ. konveně po 3 poslancích. Svolání národ. konventu má se státi jednak jménem Mandžů, jednak jménem prozatímní vlády.

Zprávy organizač. a spolkové.

Pouchov. Katolicko-národní Jednota pro Pouchov a okolí sehrála vánoční divadelní hru »Čarovná noc« na sv. Štěpána v 7 hodin večer pro dospělé a na sv. Sylvestra ve tři hodiny odpoledne pro školní děti i pro dospělé. Zpěvy nacvičil a vše řídil vlp. Macháně, kooperator na Pouchově. Jednota naše vystoupila divadelně poprvé, všickni účinkující byli začátečníky (až na dvě členky). Kroje zapůjčili nám laskavě katol. ústav Školských sester v Hradci Králové a Borromaeum.

Mnozí rodiče obstarali dítčím potřebná roucha, sešity, papíry, družky, mládežnická a sedlácká. Zvláště rodina velkostatkáře p. Ornta ze Správců vysílala své děti, rusky do hry a obstarala vše potřebné. O dobrý pořádek při obou představeních, jak to při nevidaném návalu obecního vůbec možno bylo, starali se naši pořadatelé pp. Pultar, Doležal, Volák, Machek a pl. Kalhousova. Souhra byla velmi pečlivě nastudována a všichni účinkující vedli si na poprvé velmi čile. Zvláště se líbili pp. Antoš, Alounek, Čapek, bři. Sochorové, Svaninger, Špelda a m. Zajíček. Z účinkujících hereček budtež jmenovány: slč. Turková, Čechová, Skalická, Křiváková, Písová, pastýlský Smídová, Lásková, Čepková, Kudrnáčová, Jilová, Hanušová, Veselovská, Zajíčková. Při živých obrazech účinkovaly dítky p. Antoš, pl. Kubičkové (3), Volákové (2), Valtera, Jukl, Bouček, Hmčít, Kares, ml., Kittner, Pavala, Ulík, Štejnšteinský, Kvasnička, a z dívek: Dvořáková, Hanušová, slč. Orntová, obě, (též jako herečky a zpěvačky); Havlíková, Havlová, Benešová, Špeldová, Adamírová, Vlčková a velká řada školních dětí (s dovolením rodičů a c. k. okresní školní rady). Malické družky a mládežnické vedly členky M. Šmakalová a Havránková. Při piané účinkovala slč. Růžena Kellnerová, učitelka a vychovatelka na zámku ve Správcích, na harmonium doprovázel dr. Oldřich Svoboda, vikarista a prefekt Borromaea. Dobrým napovědou a zpěvákem byl J. Veselovský. Všechny účinkující bylo na 80, kteří též byli ve dvou skupinách po divadle fotografováni. Všem účinkujícím a přítomným divadla našeho, zvláště paní velkostatkáře Orntové ze Správců poděkoval a význam hry vložil vdp. Filip Jan Konečný. Návštěva po oba dva dny byla velmi silná, čistý výdělek je značný. Začátek tedy učiněn u nás velmi dobrý, ač před divadlem agitovali někteří proti nám a ač po oba dva dny hrálo se též na jiných místech v Pouchově. My měli vždy několik dní před zahájením hry vše vyprodáno a všechno tak přepelně, že nebylo místa k stání. Některým jsme i přijaté vstupné vrátili, když se nemohli dostat do divadla; jiní vrátili se od pokladny, vidouce, že by se do sálu nedostali. Předprodej lístků obstarala slč. Česáková. Všeobecný byl úsudek, že vypravení hry bylo stkvělé. To byla pro nás jistě nejlepší kritika. Odporné útoky »Ratibora«, jež učinil nezralý mladík Pouchovský, doznamenaly ohromnou účastí obecního domácího a přespolečného, náležejícího všem politickým směrům, zaslouženého odměnit. Nezralý mládenec může nyní brečet, že jeho kritika (?) nese na Pouchově tak málo ovoce a tolik ostudy svému původci. — Dne 6. ledna koná se u nás v hostinci p. Česáka o 1. hod. odp. okr. výborová schůze Sdružení mládeže na Hradecku, jejíž členové účastní se před tím společně odpoledního sv. požehnání. — Dne 21. ledna koná Jednota národně katolická na Pouchově u Česáků v 7 hodin večer společný ples zároveň se Sdružením křesť. soc. mládeže pouchovské a z okolí. Na ples ten učiněny již nyní hojně přihlášky. — Dne 14. ledna ve 3 hod. odp. u Česáků koná katol. národní Jednota schůzi spolkovou. Řeční vsdp. Dr. Reyl.

Okresní sdružení mládeže na Hradecku pořádá 28. ledna II. reprezentační věneček o 7. hod. večerní ve dvoraně Adalbertina v Hradci Králové. Hudba Černilovská. Vstupné: jinoch 1.20 K, dívka 50 hal. Úbor domácí.

Slezské Předměstí. Dne 7. ledna v 7 hodin večer koná svůj ples v hostinci p. Šprýhara Skupina mládeže křesť. soc. ze Slezského Předměstí. Hudba Černilovská.

Výrava u Černilova. Dne 6. ledna ve 2 hodiny odp. koná u nás přednášku na veřejné schůzi lidu vdp. Filip Jan Konečný, farář z Pouchova. Ku přednášce jest zvláště pozván p. Gebauer, redaktor agrární z Hradce Králové, jak mu za volebních zápasů minulého roku slíbeno bylo. Na zajímavou tuto schůzi a debatu všichni se těšíme.

Chvojenec. Dne 10. prosince připravila čilá skupina křesť. soc. mládeže ve Chvojnici svým přátelům a příznivcům krásný večer, jenž jistě dlouho nevymizí jim z paměti. V též den sehrál dramatický odbor skupiny pod řízením svého režiséra p. Frant. Kamenického, rolníka a jednatele místní hospodářské odbočky, uchvatný obraz z utrpení selského lidu v třicetileté válce »Vydědenci«, a jestliže až dosud pochvalně mluvílo se o dramatických pracích skupiny této, pak možno říci, že »Vydědenci« byli jim korunou všech úspěchů. Krátce před započetím hry promluvil režisér p. Kamenický případnou řeč, v níž děkoval za dosavadní přízeň obecního vůči skupině. Hojný potlesk byl za slova jeho odměnou. Souhra byla tak pročištná a bezvadná, že těžko nechalo se rozeznati, je-li to hra či skutečnost. Hrobové ticho přerušováno občas vzlykotem diváků a nejedna slza i v očích mužů se zatřpytila, když před krutého hejtmana Zbirožského (p. Kučera) předveden byl v pokovech spoutaný robotník (p. Petruška). Jak anděl lásky k lidu robotnému stála tu manželka hejtmana (sl. Krájká) se svou dcerou Justinou (sl. Mašková). S utajeným dechem sledován byl velice dovedně vypravený požár statku sedláka-svobodníka Káraska (rež. p. Kamenický) za vpádu švédského vojska v ohlašujícím rachotu střel a tleskotu zbraní, jakož i pomsta Justiny nad zrádným Čechem Řešlem (p. Zahálka). Nemožno nevzpomenouti na selku Káraskovou (sl. Kamenická), jak dovedně hrála úlohu těžce zkoušené matky nad ztrátou svého syna Jana (p. Lohnský), když tento, aby získal ostruh rytířských a tím i ruky zámecké dcery Justiny, odchází do služeb vojsk švédských. — A když za hrobového ticha žehnal Justině a Janovi naposled vojáky švédskými zohavený sedlák Kárásek (režisér) a na klíně Justiny a své manželky vypusil duši, byla jistě všem odměnou

nejlepší neutuchající bouře potlesku a volání »Sláva vám, vítězové!«. Kostymy ze závodu pana Mrkvického v Hradci Králové a doveďná ruka holiče p. Routka z Holic měly též na vypravení hry zásluhu nemalou. Jenom toho litovati dlužno, že jinak prostranný sál pl. Vaňkové ukázal se při obrovské účasti obecního i hostů vzdálených malý, takže nemohl poskytnouti všem žádoucího pohodlí. Všem účinkujícím bez rozdílu s jejich režisérem v čele k úspěchu jejich ve »Vydědencích« upřímně gratulujeme. — R. B.

Paroubice. V neděli dne 21. ledna ve dvoraně měst. radnice pořádá se ples sdružených katolických spolků v Pardubicích (Katolické Jednoty paní, mužů, Všeobor. sdružení křesť. dělnictva a Sdružení české křesť. soc. mládeže). Začátek přesně c 7. hod. Vstupné 2 K, rodina 3 K. Jen pro zvané. Stížnosti na zvaní vyřizují předsednictva.

Kostelec n. Orli. Ve dvoraně »Na Rabštejně« v pondělí 15. ledna pořádá se ples organizace mládeže a českoslov. lidu okresu Kostelec n. Orli, Rychnov n. Kn. a Žamberk-pod protektorátem vysoceuroz. pana předsedy Františka hr. Kinského, c. k. komořího, velkostatkáře atd. v Kostelci n. Orli. Hudba Třebechovská. Vstupné 2 K. Výhradně pro zvané. Začátek v 7 hod. Stížnosti na zvaní vyřizuje Organizace českoslov. lidu v Pardubicích. Čistý výnos ve prospěch knihovny zmíněných okresů.

Městské divadlo v Pardubicích. Sdružené katolické spolky v Pardubicích sehraji v sobotu dne 6. ledna 1912 v Praze s nejlepšími úspěchy dávanou novinku: Zachytení proudění. Obraz ze života o 4 dějstvích. Napsal JUDr. František Herman. Režisér J. Klivický. Začátek o půl 8. hod. večer. Konec o 10. hod. Ceny míst: Lože prosceniové 7 K, v přízemí 6 K, I. pořadí 5 K. Sedadla v přízemí: Křeslo I. - IV. řada 1 K 40 h, I. místo V. - VIII. řada 1 K, II. místo devátá až dvanáctá řada 60 h. Balkon: Křesla: První, druhá a třetí řada sedadel 80 h, čtvrtá řada 60 h. Místo k stání: Přízemí 40 h, studijci (do přízemí) 20 h. Galerie I. 30 hal. Galerie II. 20 hal. Lístky v předprodeji: do loží a na sedadla v přízemí v pravé v mydlářském obchodě p. A. Jelínka v Zelenobranské ulici, do loží a na sedadla v přízemí v levo v závodě krejčovském p. J. Krále v Královské třídě, na sedadla na balkoně v obchodě p. J. Racka v Jindřišské ulici.

A. Bogner na jevišti v Ronově n. Doubr. Divadelní kusy lidového dramaturga moravského Ahasvera těší se veliké oblibě na jevištích katolických spolků a organizací. Spisovatel bystrým okem sleduje přítomné poměry a vystižně z nich čerpá pokyny pro praktický život. Kusy, jež až dosud jsme hráli, jsou prosty vši stranností a sledují hlavně dvojí cíl: a to v první řadě výchovně poučný, a v druhé řadě zábavný. Tentokrát sehraji na sv. Štěpána kus »Paní revírnicková a její vnučata«, pokračování veselohry »Paní revírnicková a její Tony«. Netřeba se zmiňovati, že kus sehraji přesně a náladově eminentně. Není divu, že při navokovaném sálu p. J. Vávry jest chut do hry, když účinkující vidí, že se nepřipravovali zbytečně. Provedení uspokojilo úplně, jak nejlépe svědčí neutuchající potlesk obecního, jímž výkony účinkujících provázelo. Paní revírnicková Bibiana měla výbornou interpretku, její dílo bylo mistrné. Vilma, choť myslivce Luňáčka vložila do své úlohy všechny síly svého ohnivého temperamentu a dala nám své herecké nadání poznati z nové stránky. Filomena Mrkvicková podala výkon zdařilý. Dofa Sýkorova slavila v úloze svůj debut, který se jí podařil nade vše očekávání. Naivní a roztomilá Tonička byla předmětem všeobecné pozornosti. Úlohy Jitky a Helly byly v rukou osvědčených a rutinovaných. Se vzácným pochopením a neobyčejnou komičností počínal si Jefábek. Sotva vystoupil, a obecního, an ještě nepromluvil, již se baví a tleská. Výbornými maskou i hrou byli oba Peřilové, s nimiž závodil MUDr. Mazal. Se zdarem vystihli svoje pensus poštovního oficiála Havelka a stavitele Dvořák. Jak roztomile si vedli naši malí herci školáci Ondřej a Vilém! Se zalíbením a dojemem byli sledováni. Obrátne ruce režie p. Bureše a Svobody lehce vše ovládaly a řídily. Všem účinkujícím vzdává výbor vzdělávacího katol. sociálního spolku »Rovnost« upřímně a srdečně »Zaplat' Bůh!«. Příští hra historická z doby války třicetileté v původních krocích slohové i dobově správných, »Vydědenci« od A. Svobody, dávati se bude na druhou neděli poštovní dne 3. března 1912.

Zbislav. (Opozděno.) Mikulášská zábava, již pořádalo Sdružení katol. mládeže dne 10. prosince, byla čteně navštívena. Jednotlivá čísla byla ode všech účastníků se zájmem sledována. Proslav přednesla sl. A. Černá. Básně přednášeli: p. Valenta, sl. A. Šimonková, M. Frýbová, Zl. Hanková, A. Škvařilová. Uměleckým počínkem byla ona dvě duetta (Vzhůru do Ameriky) a »Jaký má být muž a jaká žena«, jež uchvatně přednesli p. Aní. Říha z Podola a sl. K. Hulíková ze Zbislavě, jim náleží všechna čest a uznání. Pan Říha mimo to přednesl ještě některé kuplety s úspěchem. Zvláště ukázal se jako výtečný komik při scéně (»Pan lajtnant a jeho prelatýn«), již provedl zdařile s p. Kurkou z Podola. Také p. adjunkt M. Ročen z Vrdů rozjařil obecenstvo některými zdařilými výstupy. Obecního vůbec všechny účinkující odměňovalo hluchým potleskem. Velmi zdařilou byla též »Mikulášská scéna«, v níž vystoupil jako »Mikuláš« p. Podávka z Podola, jako »anděl« sl. M. Zavadilová a J. Lebedušková a jako »čert« p. St. Vobořil. Všem těm, kteří účinkovali, náleží a vzdává se srdečný dík. Též p. Frýbovi děkujeme za ochotné cvičení básní, za vhodné uspořádání programu a za péči, již jako režisér při zábavě na se převzal. Srdečný dík náleží

též p. K. Drdovi, jenž ona duetta cvičil, jakož i p. Košťálovi ze Zatičan, jenž s ochotou jeviště tamnější mládeže k zábavě propůjčil a pl. Pelcové ze Zatičan, jež poslala pěkný dárek k vydražení ve prospěch Sdružení. — Další činnosti zbislavské mládeže žehnej Bůh!

Sloupnice. V neděli dne 24. prosince po odpoledních bohoslužbách pořádala naše skupina veřejnou spolkovou schůzi, spojenou s přednáškou a slavností vánočního stromku. Vdp. Novák promluvil po našem nadšeném zpěvu o významu stromku vánočního. Hlučný potlesk byl mu odměnou za jeho povzbuzující i varovná slova. Pěkně přednesla báseň »Štědrý večer« členka Anička Křemenáková. Anička Fišerová pěkně deklamovala báseň »Vánoční dozvuky«. V přestávkách jsme zpívali. Nato předseda J. Novák udělil slovo jednateři Škeříkovi, který promluvil o nutnosti organizace katolické mládeže. Po velice nadšené pochvalě řeční člen Zachaf, který měl největší zásluhu o uspořádání stromku. Poděkoval srdečně všem a volal zdar slavnosti roku příštího. Člen Škeřík požádal o všestrannou podporu »Orlí« a »Orlic«. Nabádal k vytrvalé agitaci ve prospěch prvního manifestačního vystoupení při církevní slavnosti roku příštího. Vdp. děkan Jos. Klapálek projevil souhlas a podotkl zároveň, že se nemůžeme omezovati pouze na kostel, neboť máme také působiti v životě veřejném. Předseda Novák končil schůzi. Nato následovala nadílka z krásně upraveného, zářícího stromku. Děkujeme vroucně všem, kteří na slavnosti obětavou účast měli, zvláště pak vážené správě kláštera za velice vzácnou a mnohohodnotnou podporu. Zdar Bůh!

Záložna v Hradci Králové.

Vklady na knížky 4³/₄%

Na běžný účet dle ujednání

Zprávy místní a z kraje.

V poslední den v roce shromáždilo se zdejší duchovenstvo s kapitulou v čele v bisk. residenci, aby synovský blahopřál k roku příštímu svému arcipříteli nřp. biskupovi dru. Jos. Doubravovi. Vsdp. kapitulní děkan dr. J. Soukup ve svém proslovu poukázal na to, že příštího roku slaví se 600letá památka založení zdejší katedrály, připomenul, že též rok dovrší Jeho Excellence sedesátý rok svého věku a 10. rok episkopátu nad naší diecí. Nřp. biskup vše přítomným poděkoval, pronášející uznání a radost nad tím, že v době velice kritické věrno duchovenstvo podporuje horlivě jeho kroky, učiněné pro zdar církve. Pak udělil přítomným vrchnopastýřské požehnání. Odpoledne v katedrále, naplněné zcela věřícími, měl před požehnáním případné kázání o potřebě a důležitosti víry.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 2. ledna tato usnesení: Za dar K 250.— věnovaný p. Drem R. Angererem, majitelem; přádelny, ve prospěch zdejšího ústavu chudých a zdejšího ústavu na úpravu dětského mléka, vzdali se díky. Panu Lvu Taussigovi, majiteli domu čp. 27, uděleno bylo povolení k užívání obchodního bazaru, zřízeného v nádvorí téhož domu. — S policejním úřadem se sdělil, že pl. František Cardové uděleno bylo povolení k používání pekařské dílny v domě čp. 152 v Čelakovského ulici c. k. okresním hejtmánství. Poněkde se vdovská pense pl. Běle Vojtové, vdově po měst. obchodníkovi. — Poukázali se k výplatě substituční výlohy za profesora c. k. gymnasia chrudimského, p. Aloise Vaňuru, jako ředitele městského dívčího lycea, za školní rok 1911-1912 v obnosu K 2040. c. k. bernímu úřadu. — Udělen byl chudinský příspěvek na pohřeb zdejší příslušnice Františky Bartošové v Rasokách. Žádost ředitele kůru kostela sv. Pavla v Pouchově za další vyplácení odměny za hraní na varhanách předložil se biskupské konsistoři.

Štědrý den v okresní nemocnici. Vzácnou obětavostí J. E. nřp. biskupa, sl. okresního výboru, vdp. kanovníka Msgra. Knera, slovnitých panů lékařů nemocničních a mnoha jiných šlechetných dárců umožněno bylo zpřijemnit krásný předvečer Božího Hodu vánočního ubohým nemocným ve zdejší okresní nemocnici. Při záři vánočního stromku podělení byli nemocní různými dárky. Tklivá slavnost zakončena byla vroucí modlitbou za šlechetné dobrodince, aby jim všem Hospodin štědře odplatil lásku jejich k ubohým trpícím. Všem upřímně Zaplat' Bůh!

Vánoční slavnost v Rudolfinu. Po 2 letech odbyvána byla ve zdejšího ústavě hluchoněmých domácí

Tramín Atlantik

Veřejné látky na pánské obleky.

Doporučuji vše vedledstojnému duchovenstvu.

Vzory k nahlédnutí franko.

První český zasilatelský závod

Ed. Doskočila v Chocni.

slavnost vánočního stromku. Slavnost tato, která letos stanovena byla na 22. prosince m. r. odpoledne, počti návštěvou Jeho Excellence nejvyššího paní biskup ThDr. Josef Doubrava. Z hostů pak přítomných spatřili jsme zedp. kapitolačního děkana Dra Soukupa, p. c. k. mistodržitelského radu Steinfelda, p. c. a. k. plukovníka Jirotku, p. c. a. k. podplukovníka Kofínka, p. c. k. zemského radu Fischera, p. c. k. finančního radu Režného, vdp. prof. ThDr. Pavlíka, dpp. kaplana městského Brabce a kaplana Pouchovského Macháně. Z dam, jež četně k letošní slavnosti se dostavily, dlužno uvést chof p. c. a. k. generalmajora a velitele zdejší posádky Cizbulky, dámy z výboru dobročinného komitétu, sl. učitelky z měšťanské školy díveí, ctihodné sestry s chovankami pensionátu císaře Františka Josefa I., některé dámy a slečny z města, jakož i mnohé rodiče chovanců. — Po uvítání, jež jménem účinkujících chovanců v řeči obyčejně pěkně přednesla chovanka III. třídy, prosíc o požehnání, promluvil několik slov Jeho Excellence nejdp. biskup a uvedl, že rád přišel mezi hluchoněmé dítky, by se s nimi potěšil a spatřil, čím oslavovali si umínivši narozeného Spasitele při dnešní slavnosti. Když pak udělil chovancům požehnání, seřadili tito žertovnou hru »Král Liliputánský« ve 3 jednáních. Ve hře této chovanci jednak živými posučky, snadno srozumitelnými, jednak krátkými větami v mluvě obyčejně pronesenými velice pěkně předvedli děj týkající se nespokojeného učedníka ševcovského, který vyléčen býv ze své touhy stát se králem nebo císařem, na konec rád zůstal tím, čím je. Po hře této, jež sledována byla přítomným obecenstvem se zájmem a odměněna také potěškem, následovaly ještě dva živé obrazy, představující klanění se dítěti narozenému Jezulátku a sv. Josefu, jako ochránci církve katolické. Oba obrazy byly dovedně seskupeny a líbily se velice, zanechávající hluboký dojem, k čemuž přispěly nemálo při uměleém osvětlení skvostné úbory dítek účinkujících. Slavnost ukončena byla delším poděkováním, starší chovankou velmi srozumitelně proneseným, načež Jeho Excellence navázal na slova ta vřelou promluvu a ředitelem tlumočenou chovancům na jevišti shromážděným, v níž projevil radost nad zdařilou slavností touto a vyblzel ku vděčnosti nejen k Bohu a učitelstvu, ale také ke všem dobrodincům, kteří nehtují ani námahy ani peněz, jen aby mohli připravit dárky svými radost chudým dítkám. Na památku pak a na důkaz, že byl potěšen a uspokojen hrou chovanců, daroval nejvyšší paní biskup každému zúčastněnému po krásné medailce, v Římě sv. Otcem posvěcené. Za to chovanci, vyzváni byvše ředitelem slibovali, že na Jeho Excellenci a na všechny své dobrodince vždy v modlitbách pamatovati budou a že snahou jejich bude, by pilností a dobrým chováním jim radost působili a tak jejich přželi i na dále si zachovali. Krásná slavnost tato, která letos po delší přestávce opět se konala, nevymizí chovancům z mysli, ctihodným sestrám pak z trpělivosti a námahy tělesnou, kterouž vyžadovalo cvičení dětí ku hře, zajisté zdar slavnosti byl nejlepším odměnou. — U příležitosti této dlužno zmíniti se, že každoročně v měsíci listopadu sloužena bývá ředitelem ústavu v domácí kapli mše svatá za živé i mrtvé členy dobročinného komitétu dam, jakož i za dobrodince spolku toho. Také loni konána byla mše sv. v neděli dne 5. listopadu, které zúčastnily se dámy z výboru v hojném počtu s příznivci ústavu pp. c. a. k. plukovníkem Jirotkou a c. a. k. podplukovníkem Kofínkem, učitelstvo a všichni chovanci ústavu. Zvláštního lesku bohoslužbě té dodala úchvatným zpěvem svým pl. Bohumila Kofínková, jež zapěla při offertoriu vložku »Panno Maria«, p. ředitelem Wünschem pro sopránové solo složenou s mistrným doprovodem ctih. sestry Cecilie, a po pozdvihování z Biblických písní od Dvořáka dojemné číslo 4. Zpěv ten čistotou, zvucností a vřelou prociitěností vynikající nesl se prostornou kaplí k oltáři, zanechávaje v duších poslouchajících hluboký dojem. Jsme vděční paní Kofínkové že přispěla takovým způsobem milým k oslavě Boží a pevně doufáme, že bude nám dopřáno častěji naslouchati tak lahodnému zpěvu v kapli ústavní, jak ostatně paní tato sama připovídal. Rovněž díků zasluhuji chovanky zdejšího pensionátu, které se ctihod. sestrami pěknou-mesní písní úkony bohoslužebné doprovázely.

Dobročinný komitét dam ke slavnosti Vánočního stromku ve zdejšímu Rudolfinu dne 22. prosince m. r. konané opatřil 50 vázanek pro chlapce, 40 tmavomodrých čapek pro dívky, jeden oblek pro chlapce, jeden pár bot, dvojce šaty pro dívky ku stejnomroží, tři sukně a 3 blůzy do školy, 2 trikové košile, 2 m černého manšestru na záplaty chlapcům; baňk červenobílého kanafasu na povlaky a kympy k tomu; 10 psaní různých hebel, knoflíky nitěné a plechové, 3 tucty cívek bílých a dvě přadena černých nití, 2 kola bílých tkanic do spodků, 20 kusů úzkých tkanic čís. 3, 4 tucty černých šňorůadel do bot, 10 m černé gumy k dívčím kloboučkům, 10 psaní vlásmiček. Dále zakoupil dobročinný komitét dam 4 pruhy sedmimetrových koberců konopných pod noby chovancům v kapli a 15metrový kas lineolea ke dvětem kaple, do prádelny pak pořídil nový stroj ždímač. — Mámo to darovali: p. Václav Javůrek 20 K, pl. Marie Špalková 10 K, p. hostinský Skořepa 10 K, pl. Anna Czurbová zaslala cukroví a pl. Marie Dudčková ořechy a jablka, sl. Marie Čermáková darovala 2 páry bačkor, p. Václav Holý 80 kapesníků pro všechny chovance, p. Jan Hostýnek 10 hebel, p. Josef Jelinek 2 škatulky sviček na vánoční stromek, p. Vojtěch Rážž ořechy, p. Josef Žaloudek 29 vázanek pro chlapce, nejmenovaný 10 obrázkových knih a p. továrník Mahlborg ze Smiřic zaslal bedničku vlna. — Ředitelství ústavu vzdává jménem svěřených chovanců neuctivější díky sl. dobročin-

nému komitétu dam a všem dobrodincům za všechny dary ke slavnosti Vánoční věnované a doporučené vědecké chovance další jejich přželi. Zaplatě Báh!

Dary. Zdejšímu ústavu hluchoněmých zaslal pan JUDr. Bedřich Petr, advokát v Hradci Králové, částka 50 K, jakožto pokutu složenou p. Josefem Novákem z Vrchovin v trestní věci vdp. Dra Rudolfa Horského, arcibisk. vikáře. Sl. okresní výbor v Kostelci zaslal 20 K a sl. okresní výbor ve Vysokém Mýtě 10 K jako příspěvky na rok 1911. Pl. Karolina Engberthová z Prahy věnovala 4 K na vánoční stromek a 2 K co roční poplatek dobročinnému komitétu dam. Pl. Anna Hoserová, chof správce základy ve Velké Jesenici darovala 5 K. Veležďst. farní řád v Žehuň od nejmenovaných dobrodinců a p. strojmistr Polák jménem p. J. Fiedera z Jeseníků u Pardubic pro ústav šložitě 2 K. — Ředitelství ústavu za dary ty vyslovuje vřelě Zaplatě Báh!

Řádná valná schůze spolku paní a dívek odbývá se v neděli 7. ledna 1912 o 2. hod. odpoledne s obvyklým programem ve spolkové místnosti.

Městské průmyslové muzeum v Hradci Králové. Rok 1911 byl pro živou činnost musea krajně nepříznivým. Nehledě ku starým, stále více doléhajícím obtížím, z nedostatku vhodných místností plynoucím, byl to opět úbytek zůstavek, který mnohý připravovaný podnik zadržel. Čítárna musejní těšila se jako jiná léta pěkně návštěvě. Otevřena byla celkem 110krát po 2 hodinách a navštívěna byla 2350 studujícími, 1520 živnostníky, 875 žáky odborné a pokračovací školy, 774 úředníky a učitelé, 537 ženami a dívkami. Celkem 5667 osobami. V čítárně samé vydáno bylo během roku 1911 na 2273 žádánek 2026 svazků knih a 1502 předlohových děl s více než 75.000 předlohami. Při výpůjčkách domů použito na 1348 výpůjček 2349 svazků knih a 7183 předloh. Z okolí vypůjčeno od 143 stran 411 svazků knih a 5310 předloh. Celkem použito bylo z knihovny 6288 svazků knih a 87.495 předloh. Počet tento jistě daleko stoupne v nové čítárně a knihovně, ve které bude možno pohodlně umístiti 12.000 svazků. Z dalších akcí musea v r. 1911 uvádíme: Mistrovský kurs obuvnický v Nové Pace, kurs zbožňácký, o strojním zpracování dřeva, knihařský, o motorech pro malé živnosti, předvedení postupu pracovního při lepení obuvi Rydolem. V jednu společně s místním odborem úředníků strojřen uspořádána 4přednášková univerzitní extenze technického obsahu v divadle Klicperově s pěkným úspěchem, dále přednáška p. inspektora L. Weignera »O mravní a sociální péči o mládež živnostenskou«, téhož přednášku »O zájezdu do zemí norských« s projekcí bar. obrazů, přednáška p. inž. V. Dvořáka »O vývoji moderní scény«. Uspořádáno několik zdařilých výstav. Naděje, že během roku 1911 bude možno alespoň částečně použiti místnosti v nové budově musejní, se nespínila. Schází ještě mnoho dokončujících prací vnitřních, které však během zimy budou ukončeny do té míry, aby alespoň místnosti určené živé činnosti musejní, odevzdány býti mohly svému účelu. Rok letošní věnován býti musl vnitřní práci a zdokonalení organizace musea. Programy pro jednotlivé obory činnosti bude třeba rozšířiti a pevně stanoviti, vypracovati podrobné podmínky a řady pro zařízení a užívání jednotlivých učebných a cvičných místností atd. To vyžadovati bude delší doby než jednoho roku a mnoho vhodných sil. Kéž podaří se kuratoriu je soustřediti při této vážné práci!

Z městského průmyslového muzea v Hradci Králové. Čítárna musejní za příčinou výstavy grafické otevřena byla v měsíci prosinci pouze šestkrát a navštívěna byla 521 osobou. — Od 2. ledna otevřena jest čítárna zase pravidelně třikrát v týdnu a sice opět ve úterý a v pátek od 6.—8. hod. večer a v neděli od 10.—12. hod. odpoledne. Přijíjí se zdarma domů všem osobám knihovníku známým nebo mu doporučeným jednotlivé svazky a předlohy, členům musea i celá díla předloho- vá, rovněž i školám a živnostenským korporacím po celém obvodu musea. Počet vykládaných časopisů rozmnožen o časopisy: »Stavební Svět« a »Umělecký Měsíčník«. Do knihovny věnovali: Vesna v Brně Památník, p. kontrolor Kašpar nádherné 3 cenáky, sl. městská rada Střetihů lept »Zelený trh v Praze«, p. Jar. Oehm, c. k. cvič. učitel zde, 4 spisy poučné, gener. ředitelství rak. Lloydů v Terstu, pamětní spis, p. jez. Jindra řadu knih a brožur a pl. A. Smolíkova amer. časopis »Ženský Svět«. Dárcomi díků Upozorňuje se na doplněk ke katalogu, který vydá na požádání knihovnik. Za členy musea s příspěvkem 2 K ročně přistoupili: pl. A. Tiegelová z Lindenkronu a p. K. Nosek, učitel ve Včestarech.

Kliperovo divadlo v Hradci Králové. Soubor Divadla sdružených měst východočeských. Ředitel A. J. Přýda-Friedl. Program minulého týdne obsahově posouzen, nemůže rozhodně uspokojiti. Jako chyba důžno tu zejména vytknouti, že vykazuje zrovna dvě reprissy. Máme za to, že operetta »Slečna Dudáčka« není právě ani tak činnou kvalitou, ani nebyla tak provedena, že by bylo nutno během týdne dvakrát s ní vyřakovati. A má-li ve výběru programu hlavní slovo kasa, musíme ředitelství upozorniti, že po této stránce ještě žádný divadelní soubor v Hradci Králové nepracoval s riskem a ani letos nemůže pan ředitel Přýda zajišťati nařikati. Byly-li však přičiny vážnější a tento dohad nesprávným, bylo by nám to jen potěšením. — Představení tohoto týdne utvrdila nás v názoru, že nejlépe jest kvalifikovanou činohru, nejlépe stojí jistě operetta. Kdo byl zejména přítomen provedení »Slečny Dudáčky«, nemůže se ubrániti dojmů, že se tu prozradila velká nebalost. Na příklad ty ubohé sbory! Či snad takováto lidová představení se mohou odbývati? V neděli byly

dvě opery: Offenbachův »Orpheus v podsvětí« a výpravá burleska »Bláznivá noc«. Činohra nále připravila dvě velmi krásné hry: v pondělí odpoledne Jiráskova »Lucerna« v úterý výběr francouzské veselohry »Král«. Provedení »Lucerny« možno nazvati úchvatným a jenom litovati dlužno, že nebyla návštěva dosti sil. Trochu komicky působilo, že místo lpy, dosti důležitě v dramatu, zřelí jsme, bohužel — vrba! Veselohra »Král«, velmi trefně charakterisující francouzské socialistické předáky, byla interpretována velmi účinně. Přední role: Jan IV. (p. K. Urbánek), Bourdier (p. V. Baloun), Marta (pl. J. Urbánková), Blond (p. K. Pražský), Marixová (H. Vojtová) seřadny výtečně. Opery byly v sobotu provedeny dvě: Mascagnio: »Sedlák kavaler« (Cavalleria rusticana) a Leoncavallova »Komedi- ant« (Pagliacci) ve čtvrtek reprissa »Viléma Tella«. Při první tentokrátě znamenali jsme jakousi neurčitost a nepropracovanost v orchestru. Chvály zasluhuje provedení zpěvních částí. Krásně se uplatnil zejména p. Demkov a Komarov. Sl. Dvořáková (Nodda) se pěkně poslouchá, ale výkon její jest spíše jen koncertní, málo dramaticky podaný. Obtížné sbory v »Sedlák kavaleru« nevyzněly dosti uhlazeně. Mužské hlasy nejsou srovnány, neškodilo by je sesliti.

Repertoir městského divadla. Dnes čestný večer pl. Hany Vojtové »Kníže Sergěj Panin«, činohra od Q. Ohneta. V sobotu odpoledne »Bláznivá noc«, vaudeville se zpěvy a tanci, večer opereta »Žebravý student«. V neděli odpoledne »Prodaná nevěsta«, v úloze Mařenky vysoup ilako host sl. Zd. Habrová, operní pěvkyně z Chrudimě. Večer opereta »Cikánský baron« od Strausse. V pondělí čestný večer p. Vojty Zahoflíka »Dráteníček«, opereta. V úterý v předplacení činohra od O. Wilde: »Ideální manžel«. Ve středu odpoledne představení pro školní mládež »Zakletý princ«, večer v předplacení »Veselé ženy Windsorské«, opera od Nicolaye. Ve čtvrtek pobostinská hra p. R. Šlaghamra, člena Národ. divadla v Praze ve veselohře »Královská výsost«.

Elektrické osvětlení poprvé ozářilo včera pochmurné prostory zdejšího c. k. gymnasia. Tak vyhověno potřebě dávno citěné.

Augmentační magazín vojenský srovnán včera úplně se zemí. Na prostěle takto získané budou se stavěti činžovní domy.

Firma Fajstl a Byčtář zavřela svůj obchod a značnou zásobu kolářků, náprsenek a pod. předala firmě Václava L. Holého (proti nové budově Záložního úvěrního ústavu). Firma V. L. Holý jest rovněž tak solidní jako obchod právě zavřený a proto ji odporučujeme.

Vyhlašky purkmistrovského úřadu. Na základě výnosu, c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové ze dne 19. prosince 1911 čís. 43111 uvádí se tímto ve všeobecnou známost, že nářez slintavka a kulhavka v Pražském Předměstí byla za vymizelou prohlášena a uzavěra obce té zase zrušena. Současné zrušení zákaz odhodu paznehtníků do trhu z obcí Plotiš a Svobodných Dvůrů. — Na základě vyhlášení c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové ze dne 21. prosince 1911 čís. 43310 uvádí se tímto ve všeobecnou známost, že nářez slintavka a kulhavka v obci Novém Hradci Králové byla za vymizelou prohlášena a uzavěra obce té zase zrušena. Současné zrušení zákaz odhodu paznehtníků do trhu z Malšovic.

Důležité adresáře pro Hradecké. Právě vyšel první dodatek k adresáři král. vñ. města Hradce Král., k němuž přidán úplný adresář obce Pražsko-Předměstské. Obsah naznačen tituly jednotlivých oddílů: Nově přibylí do Hradce. Ukazatel náměstí, tříd a ulic k plánu hlavního adresáře. Opravy. (Přestěhovali v Hradci Král. a z Hradce Král. — Zeměli.) Protokolované firmy. Změny a doplňky majitelů domů. Soudní znalci pro královéhradecký kraj. Trhy v Hradci Král. r. 1912. Ukazatel ulic, tříd a náměstí veškerých čísel domů královéhradeckých. Jízdní řád. V adresáři obce Pražsko-Předměstské, Parářství, Šosten a Temešváru: Adresář, Obecní zastupitelstvo. Majitelé domů. — Knička vypravena s veškerou pečlivostí. Lze ji obdržeti v každém knihkupectví za 1 K.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů u nás činil koncem měsíce prosince K 41.753.557.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc prosinec 1911. Stav vkladů počátkem měsíce K 1.828.938.—, vloženo během měsíce K 149.304.—, vybráno K 108.271.—, stav koncem měsíce K 1.869.971.—. Stav půjček počátkem měsíce K 2.680.545.—, půjčeno během měsíce K 146.229.—, splaceno K 93.618.—, stav koncem měsíce K 2.733.156.—. Počet účtů 4034. Rezervní fondy K 204.021.—, závodní podíly K 91.979.—, pokladni obrát K 722.094.—.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 30. prosince 1911. 1 hl: pšenice K 18.50 a z 19.80, žito 6.40, ovsa 10.— až 10.80, prosa 13.— až 14.—, vřkve 26.— až 30.—, hrachu 30.— až 32.—, čočky 40.— až 50.—, jahol 28.— až 32.—, krap 28.— až 50.—, brambor 7.60 až 10.—, jetelového semínka bílého 140.— až 150.—, máku 90.— až 100.—, 100 kg: žitných otrab 16.50, pšenických otrab 16.—, 1 kg: másla čerstvého 3.60 až 4.40, sádla vepřového 2.16 až 2.20, tvarohu —.48 až —.56, 1 vejce —.9 až —.12, 1 kopa: zeli 10.— až 16.—, kapusty 2.— až 5.—, 1 hl: cibule 12.— až 13.—, 1 kopa drobné zeleniny 1.—, 1 pytel mrkve 5.— až 6.—.

Na týdenním trhu v Hradci Králové dne 30. prosince 1911 bylo přivezeno: hl: pšenice 23, žito 9, ječmene 10, ovsa 47, čočky 1, jetelového semínka 49, kop: zeli 5, kapusty 4, drobné zeleniny 27, hl: cibule 10, brambor 24, jablek 10, mrkve 7 pytlů.

Chrudim. Dějiště revoluce v Číně poutavě vyliči svétový cestovatel a spisovatel prof. A. Svojsík z Pra-

Priloha „OBNOVY“ k číslu I.

Rádné cesty hospodář. svépomoci.

Vělejte včasno jest poukázati, jak luští hospodářskou otázku katolíci a jak jejich protivníci. Katolický spolek českého rolnictva na Moravě, ve Slezsku a Dolních Rakousích oslavil dne 20. prosince 1911 veliký úspěch. Městská rada v Uherském Hradišti odhlasovala, aby městský velkostatek byl pronajat staroměstskému rolnictvu, která tvoří součást katolické organizace. Velkostatek ten má 1217 měr úrodných polí, z nichž tyl do té doby jako nájemce židovský milionář May.

Kdo zná úzké spojení pokrokářstva s kaftanem, nepodiví se, že proti tomuto hospodářskému povznesení strádajícího slováckého lidu pokrokářsko-agrární spojenci podnikli úporný boj. Zápas trval skoro dva roky, což lze snadno vysvětliti, uvážíme-li, jak obrovskou moc mají židé právě v nejzaměřenějších krajích českých. Když se roznesla před 2 lety zpráva, že nájem velkostatku se obnoví, hned našinci zahájili horlivou činnost. Na den 20. března 1910 svolána do Starého Města velká schůze, na níž ustaven 30členný výbor přípravný, který se chopil práce s plnou energií.

Pokrokářská klika poslance dra. Seiferta a Beneše napínala všechny páky ve prospěch židovského kapitalismu hlavně v městském zastupitelstvu. A tak teprve dne 16. prosince přišla otázka pronájmu do sezení městské rady. Naši rolníci nabízel 39.014 K 52 h, kdežto cukrovar Mayův pouze 27.450 K 70 h. Pokrokáři však navrhli další vyjednávání, jehož výsledkem bylo, že židovský kapitalismus zvýšil svou offeritu na 41.000 K. Připojil však podmínku, aby mu bylo přidáno sto měr luk, které město samo má v režii. Když se však luka odpočítala od nabídnutého obnosu, byla nabídka rolníků ještě o 1000 K vyšší.

A zase byli rolníci překvapeni! Žádána byla od rolníků okamžitá kauce v obnosu 40.000 K. Rolníci vydlužili si tento obnos u záložny v Uherském Hradišti, která jest v rukou katolických. Pokrokáři již se hněvem necítili. Svolali do Sokolovny (!) schůzi, kde se začalo proti rolnictvu štváti. Demagogové však byli na místě důkladně odrazeni. Proto se chytli pokrokáři ještě stěbla. Ať prý naši rolníci vezmou mezi sebe pokrokáře! Co by se dělo pak, až by katolíci do vlastního hnízdečka nasadili kukaččino vejce, předvídal se velmi dobře. Vždyť právě pokrokoví agrárníci se našincům posmívali a na ně pokřikovali: »Ještě mnoho vody v Moravě odtéče, než pole dostanou ti klerikální rebelanti!«. Ba docela veřejně hrozili, že židovský cukrovar Mayův pozemky dostati musí. Městská rada odhlasovala patnácti hlasy proti šesti, že se velkostatek hradištský pronajímá katolickému rolnictvu na dobu 12 let za ceny 39.014 K 52 h. Jedna míra pole přijde tudíž rolnictvu na 32 K, kdežto dříve udfven venkovem slovácký platil ročně pro veliký nedostatek půdy 52 K.

Taková svépomoc už něco znamená! Jak se postupuje však u agrárníků? Ti mají po ruce prostředků plno! Chtěli-li něco podniknouti, pracují peníze okresní, obecní, subvence zemské i státní atd. Ale i tyto umělé berly selhávají často žalostně.

V čerstvé paměti jsou finanční zubožené cesty rolnického družstva v Pardubicích, ve Žďáře, v Kostomlatech a jinde.

Nyní nadrobil do agrární polévky kus hořké cikorie režim agrární špagatárny jihlavské. Když na nevysvětlitelné zjevy poukázaly katolické »Selské Hlasy«, výbor usnesl se hned 19. října žalovati, ale z opatrnosti si to rozmyslil. Přemýšlelo se tam tam, jak by nenávidění klerikálové za svou věcnou, doloženou obžalobu přece jen byli zbíčovani. Konečně se přece našla cestička. Svoji šli k svým. Poslanecký jednotný klub obdržel obžalovací spis od Národní Rady v Jihlavě na katolicko-národní stranu; napsáno v něm, jaký národní hřích páše katolický tisk tím, že se odváží správně kritizovati finanční umění svých zarytých nepřátel. V té rukou nyní Národní Rada se nachází, ví již každý. A tak zavilí protivníci všeho katolického zasedli na soudnou stolic, ač by odsuzovali vášnivě katolíky, kdyby tito měli v útech pořádek takový, jako motouzárna agrární. Vždyť v motouzárně má nejvíce podílů pokrokářský agrárník Staněk, který již již se těšil na frak ministra spravedlnosti — a s ním dr. Chlum.

Motouzárna používá posud 21.000 K subvence za 7 družstev, která netoliko nejsou členy, ale z části ani neexistují. Podnik má cenu asi 250.000 K, ale dluh přes půl milionu korun. Aby šel obchod lépe, vyrábí továrna velké množství pytlů, jež se dodávají vojsku. Obratný Staněk to doveďe v delegacích vymoci hravě. Lehce dovedeme si vysvětliti, proč prchl před hlasováním o nákladu na námořní loď. C. k. vláda na motouzárně dala již 195.000 K, ale za celý rok neuplatila teď nic na po-dělech, ani dlužících. Lnáři nemají v motouzárně nic, protože prodávají dále židům. Ke všemu jsou tam i dělníci velice nespokojeni.

Co už těch vládních subvencí praasklo na a-

grární podniky, které se, naprosto neosvědčily! A jak musí býti agrární poslanci velice opatrní, aby vláda jini nečinila před subvenční rozpočty tlustou čáru! Z »rolnické solidarity« dovedou — jak patrně — pokrokoví agrárníci fanaticky svépomoc našim rolníkům kaziti. Sami by však bez mocné podpory vládní byli v rozpacích, jako chromý bez berly. Náš český Svaz nedostává přes své žádosti od »zklorikalizované« vlády nic a přece prospívá. Agrární pohyby již ministři různými cestami získati.

Ještě nedávno agrární tisk ubezpečoval, že nemůže býti řeči o podpoře vlády, pokud trvá její dosavadní jednostrannost a pokud poměry na sněmu českém se nestanou normální. Vláda se nijak nezalekla, šla cestou vlastní — a přece agrárníci pro ni hlasovali. Ministerský kabinet věděl předem, že není potřebí hrozbami se rozčilovat. Aby pak Udržal voličstvo upokojil, poukázal, jaké hospodářské výhody plynou z té veliké povolenosti. Jako by se nerozíměla státní podpora spravedlivých hospodářských zájmů sama sebou!

Těžký jest náš hospodářský boj s tolika protivníky, ale případ z Uherského Hradiště dokazuje stkvěle, jak horlivá práce i těch nejhudších vede konečně k svépomoci skutečné, která zdolá i velké intriky vypočítavého kapitalismu.

Zásady moderních tyranů.

Dlužno soustavně lidu ukazovati na scenerie, jejíž režiséry jsou zarputilí nepřátelé katolické církve. Vci v rouše beránčím přicházejí k ovčím se zádušnými sliby, že stádece uchrání před zuby tygřimi i — vlčimi. Kdekolí volnomyšlenkářské živly pod titulem boje za svobodu domohly se vlády, tam vybouřil se jejich vztek proti lidem konservativním s hunsou zbesilostí do krajnosti, pokud fyzická síla a situace vůbec dovolovala. I v čase nejnovějším odehrávaly se epizody, jakých nevidí ani Arab v poušti při pozorování hyen. Nenávistně hydře přes všechny její falešné kulturní deklamacce jen jedu ve žlázech přibýlo.

Zaleťme vzpomínkou do těch dob, kdy jásalí protipapežští Italové nad sjednocením Italie! Od té doby prý teprve skutečná svoboda slavila svůj vjezd do bran Říma. Zatím docházelo proti katolíkům k tak velikým násilnostem, jaké by si zednář ani na Kamčatce libiti nedal.

Titěz Italové považují za ujařmené ty své krajany, kteří bydlí v Přímoří a Dalmacii. A přece v těchto zemích těší se Vlachové tak veliké svobodě, že utiskují bezcitně obyvatelstvo slovan, tvořící většinu. Tyraní nemají pro sebe svobody dosti, i když lidé od nich spotaní svíjí se v prachu.

A nyní ta válka Italie s Tureckem! Válku začala vláda zednářská, vojsko jest ovládáno také správou zednářskou, dle jejíž pokynů říditi se musí vojáci prostí.

Dne 1. t. m. napsala sama »Osvěta Lidu«:

»Italové pokládají každého Araba, který byl dopaden se zbraní v ruce, za vlezrádce. Jeť Tripolis anektovanou »součástí« italského království . . . Arabové mladí i staří en masse jsou politní soudy italskými dle válečného práva souzeni a odsuzováni k smrti. Italové jsou tak barbarští, že i náboženský cit arabský deptají a urážením jeho úmyslně zvyšují tvrdost rozsudku smrti, trestu to samo sebou až příliš hrozného, odsuzující k smrti provazein. Oběšení jest v očích Arabů trestem nezvyklým, příliš ponižujícím a náboženskému citění se přičiním. Dle něho, kdo se oběsil, nebo byl oběšen, nedoje spasení, poněvadž prý duše z jeho těla nemůže odejiti v náruč prorokovu.

Dne 14. prosince bylo popraveno provazem 14 Arabů. Šibenicemi a barbarstvím si chce Italie získati »sympatie« domorodého obyvatelstva.

Rádění soldatesky italské v Tripolisu přiči se Italům samým. Poslanec de Felice, který tažení na Tripolis nazval procházkou, a agitoval pro ně, o počínání si Italů na severu africkém vydal v těchto dnech v milánském »Seccolo« úsudek co nejne-přiznivější. Doznává otevřeně, že neustálými popravami nadšení jeho pro tripolskou akci nadobro pokleslo. Činnost Italie v dobývané zemi představoval si jako dílo civilisační, jako dílo sociálního pokroku, nikoliv však jako pokračování v barbarství. Poslanec de Felice obviňuje vojenské soudy italské přímo z justiční vraždy. Uvedených 14 Arabů bylo prý popraveno proto, že byli původci krvavých událostí protiitalských ze dne 23. října. Leč jednou jedinému nebylo nic určitého dokázáno. Dle pouhých domněnek jistého italského nadporučíka bylo vyneseno a provedeno čtrnáct rozsudků smrti.

Tak tedy svítí perly evropské kultury v africkém písku. Byla uveřejněna úřední vyhláška, že vláda italská si přeje, aby byl Islam v Tripolsku náboženstvím vládnoucím. Nesmáli se do hrsti z plných plic ti, kteří vyhlášku sestavovali? Vždyť

přece potlačují náboženská práva vlastních katolických poddaných.

Nyní posměšky před šibenicemi dosvědčují zřejmě, jak jsou povýšení lidé, odchovaní moderní školou, nad nesnášlivost různých náboženských sekt. Který voják byl potrestán za svou bezcitnou jízlivost? O tom se zachovává hluboké mlčení. Kdyby surové pošklebky byly aspoň jednoduše zakázány, kdo by zákazu poslechl ochotněji než voják?

»Osvěta Lidu« se táže: »Jací že jsou to zločinci ti Arabové?« A poukazuje k tomu, že lidé trpící za vlast (jako Ondřej Hofer a Selvio Pelicco) byli od krajanů právem prohlášeni za ctihodné mučedníky, třebaže od nepřátel krutě byli potrestáni.

Dobře. Ale jací jsou zločinci ti portugalská katolíci, které volnomyšlenkářská vláda odpravovala, žalářovala a bezcitně trýznila? Ačkoli tito mučedníci měli netoliko právo, ale i povinnost, vzepříti se samozvané tyranii, trpěli jako v táboře bašibozuků.

Lissabonská zednářská, ačkoli dobře věděli, jakou skrovnou menšinu ve státě tvoří, uveřejnili vyhlášku, dle níž jest považován za vlezrádce a zločince, kdo by se odvážil něco podniknouti proti současné republice.

Volby portugalské byly skandálem, jakého do té doby svět neviděl. Hromadným podvodem, hromadným násilím pracovala lissabonská vláda, aby výsledek voleb byl pravým paskvilem skutečné vůle lidu. Tyranové, kteří lidovou spoluprádu zásadně odmítali, dbali vůle lidu více, než samozvaní, krvaví pašové v Lissaboně. Jakými zločinci byli a jsou portugalská konservativci? A přece volnomyšlenkářský tisk český, který lituje Arabů, držel palec portugalským tyranům, kteří dopouštěli se na lidských právech zločinů horších, než vojsko italské na Arabech.

Kostelní práce pozlacovačské a rezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.

odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Celou úsadu od vld. úřadů duchov. k dispozici.

Kulturní jiskry.

Nejklérkálnějším státem jest Turecko. Nikde se tak neužívá náboženství k světskému panování, nikde politika není tak slepou služkou duchovních, jako v říši Mladoturku, nad níž nedávno židovský tisk pěl slavnostní kantáty. Sultán na př. jest zároveň hlavou náboženských institucí mohamedánských, při slavnostních příležitostech vystupuje jako velekněz. Ústava turecká vůbec jest theokratická (bohovládná). I mezi netureckými národy v říši padíšahové jsou duchovní zároveň představenými sdružení kulturních. Práva samosprávy potvrzují se na titul církevní správy, všechny zákony a předpisy, hledící ke školským záležitostem, dávají se církevnímu představenstvu. Ocitnou-li se biskupové řečtí, bulharští nebo srbští ve sporu s vlastními krajany, odvolávají se na svoji pravomoc, protože práva a privileje neudělila Porta národnostem, nýbrž církevním společenstvem! Sultán rozhoduje i o ustanovení nejvyšších hodností duchovních církvi křesťanských. Dříve, než nějaký závažný zákon politický jest vydán, uvažuje o něm vrchní mohamedánská rada. A kdyby předseda její (Šejk-ul-islam) řekl, že návrh zákona odporuje Koranu, jest osud návrhu zpečetěn.

Ovšem jestliže některý duchovní chce si vésti samostatněji a jestliže podráždí turecké úřady svou národnostní prací, jest zatčen a na jeho těle pracuje hul, až někdy vypustí duši. A volnomyšlenkáři se tváří, jakoby těch poměrů neznali. Židům se vede v Turecku dobře — a proto ať křesťanská rája trpí!

O velkém talentu nejuvědomělejších českých soudruhů přední pobočník dra. Adlera posl. dr. Renner napsal v »Kampfu« (v úvaze o národnostním programu) tato štiplavá slova:

»Vždy znovu naléhali Němci (soc. dem. němečtí poslanci) na rozhodnutí, Čechoslované se však tomu vyhýbali. Tito nikdy nezamítli, nikdy však také nesouhlasili, tak že akce uvízla v písku. Tenkrát se nás poprvé zmocnila obava, že s takovým zastoupením českého proletariátu nelze ničeho pořídit; neboť ono nemělo nikdy odvahu něco principiálně uznati, něco zamítnouti, tím méně něco na venek zastupovati. Přiznalo se z části pro národnostní autonomii, z části proti, celkem nevědělo

vůbec, co má anebo může programově zastupovati. Bylo theoreticky nevyškolené a všeobecně o věci neinformované. Vždyt valitní činnost poslaneckého svazu podobala se zcela politické dětské školce, ve které bezměrná trpělivost zápasila s nerozumem separatistů, aby znemožnila aspoň nejhorší nesmysly. Čím více se Čechoslované každému zásadnímu usnesení vyhýbali, tím více obhajovali »spravedlnost« každého nápadu, s kterým přišel některý měšťácký anebo klerikální český poslanec. Každý očekávaný návrh nějakého Chóce anebo Staňka uvedl je v největší nepokoj. Často jim musili němečtí soudruzi domlouvatí půl dne, než zanechali podání nějakého nesmyslného návrhu, kterým chtěli některému Freslovi předejít, kterému snad ani nenapadlo něco navrhnouti. Bylo to často k zlosti, ponejvíce k politování. Když srovnáme dnešní činnost německého klubu s oněmi poměry, mají všichni pocit vysvobození. Konečně můžeme návrhy sociálních zákonů věcně zkoumati, můžeme pojednávat o skutečných dělnických otázkách, můžeme návrhy také obsahově podrobiti předporadě. Pro takové práce měli Čechoslované jen nepatrně málo zájmu.

Tací obrově se tedy prohlašovali za jediné uvědomělé vůdce českého proletariátu! Renner ovšem poněkud nadsazuje. Ale již to jest smutným svědectvím pro soudruhy obou táborů, jaké »učence« prohlašovaly dříve české i německé listy soudružské za nejschopnější vůdce lidu! Jak si počítali uboze, nešikovně zástupci českých soudruhů na rudém sjedzu v Kodani, pověděl roztrpčený obratnější soudruh v »Přehledu«. Vůdcové české soc. demokracie neměli ani schopnosti uhájit svou věc před vlastním spojenci. Ale přes to troufale prorokují, jak vítězně skončí jejich boj proti stranám jiným. Byli slabí proti jedinému vídeňskému semitovi, ale kasají se, že povedou svůj tábor vítězně proti celým milionům.

Sociální besídka.

Také spasitelé proletariátu. Již tolikrát bylo poukázáno k tomu, jací zazobaní kapitalisté (a docela i dodavatelé zbraní státnímu vojsku!) stojí v čele soc. demokracie! Tito vypočítaví byrokrati dobře vědí, jak soudruhům zcela pohodlně mohou platit místo penězi svižným jazykem. Proto právě v táboře rudém se takovým kapitalistům množí jejich majetek úžasně. Rudý tisk za příslušný bakšiš přikryje přeplněné měšce tak hustou mlhou, že neuvědomělé čtenářstvo ani nepozorné, jak na účet proletariátu statisíce mění se v miliony. Něco z finančního umění předních nadsoudruhů vyjde na povrch výhradně tenkrát, když se mezi sebou pohádají, nebo když finanční zájmy jednoho škodí peněžnímu interessu druhého.

Nyní vůdce soc. demokracií německých Kautsky napsal o vůdci amerických soudruhů Samueli (!) Gomperzovi v »Neue Zeit« tato slova:

»Gomperz je prvním vicepresidentem »Civic Federation«, kapitalistické to instituce, jež byla vyvolána vystoupením sociální demokracie a vytkla si za úkol, aby dělníky a buržoasii přivedla k společné práci. Ve skutečnosti jest však bojovnou organizací proti socialismu a proletářskému třídnímu boji, proti němuž, díky svým velkým prostředkům finančním, rozvíjí energickou propagandu. Gomperz, jehož Legien tolik chválil, že dělníky sjednocuje, neleká se k udržení své moci ani tříštní dělnictva. Tak na př. v r. 1907 vyloučil z Americké federace práce 40.000 mužů silnou organizací sladovníků, poněvadž se mu zdálo, že je příliš proniknuta socialistickými živly. Při posledních volbách presidenta Spojených Států napsal Gomperz program o 4 bodech a obrátil se s ním na obě dvě velké strany měšťácké, republikány, stranu velkého kapitálu, a demokraty, stranu kapitalistů malých, vedenou šarlatánem Bryanem. (Tohoto Bryana velebil »Čas« jako ženiálního zastance dělnických zájmů.) Republikáni ho odmítli. Bryan byl za to chytřejším a dvornějším. Vyslovil mu své sympatie, a to stačilo, že Gomperz se ze všech sil postavil za Bryana, aby všemi prostředky lži a na cti utrhaní potíral socialistického kandidáta Dehse. Soudruzi nechť jsou vždy toho pamětlivi, že každá ruka, která se hne, aby Gomperzovi tleskala, bude ranou do obličeje naší americké strany bratrské, jež nemá nad Samuela Gomperze nepřítelů nebezpečnějšího a jedovatějšího.

Jaká skvostná osobní politika rozhodovala u Bryana na »změnu přesvědčení! A husté davy soudruhů potáhnou intrikánskou káru svých vůdců-machrů poslušně a s nadšením dále.

Kde se mají učitelé lépe nežli státní úředníci? -- »Klerikální« Vorarlbersku. V rozpočtovém výboru ohražoval se křesť. sociální poslanec z Vorarlberku Fink proti tomu, aby učitelé byli postaveni na roveň státním úředníkům čtyř posledních tříd, ježto učitelstvo ve Vorarlberku by tím bylo -- poškozeno. V 26 letech, kdy státní úředník má 2200 K, má učitel ve Vorarlberku 2350 K. Do 48. roku dostane úředník služného celkem 71.932 korun, kdežto učitel ve Vorarlberku 79.800 K. Tak »klerikálové« pracují »proti učitelstvu«! Ve Vorarlbersku je nejméně analfabetů.

Soc. demokraté jako zaměstnavatelé. A zase nový doklad přidán k celým kopám jiných. Jak rudí pracedárci jsou vřelými k vlastnímu dělnictvu! Organem soc. dem. dělníků zaměstnaných při obchodě jes: »Zeitrad«, vydávaný říšským poslancem Forstnerem. Tento list dne 15. prosince sděluje příběh schůze, kterou konalo agitační komité konsumních zřízení pro německé kraje Čech v Ústí n. Lab. Soudruh Lütz referoval, že kolektivní smlouva, uzavřená mezi rudými konsumy a zaměstnanci od celé řady konsumních představenstev jest zanedbávána dosud. Tento faktický odpor proti smlouvě trvá, jakkoli tato byla přijata na schůzích v Liberci a v Chomutově jednohlasně. Naříkal ještě na jiné nepřístojnosti. Právil, jak ze soc. dem. tribun zaznívají rozčilené žaloby proti vykořisťovatelnosti dělnictva -- a ejhle, rudé správy některých konsumů nejsou ani o vlas lepší, než soukromí podnikatelů. Pěkné vysvědčení budovatelnosti ráje budoucnosti!

Jací kapitalisté těší se úpinému pardonu soc. demokracie. Milionář Solway v Bruselu má v západním Německu veliké doly, kdež zaměstnává tisíce dělníků. Ti si velice stýskají na svého zaměstnavatele. Křesť. soc. dělníci musili roku 1906 podniknouti proti Solwayovi veliký boj za zlepšení mzdy a o koaliční právo dělnictva, který trval delší čas. Leč u belgických soc. dem. dělníků platí tento vykořisťovatel za velice ctihodného muže, protože tento podporuje velice štědře jejich politickou agitaci. Nedávno daroval 60.000 marek na lidovou soc. dem. knihovnu v Bruselu. Chytrák věděl, že tam přijdou knihy takové, které o skutečných největších vydřiduších rázné slovo nepromluví, ale jež budou šířiti bludů, jak dělnictvu hlavně škodí »klerikalismus«. -- Správa pivovaru Jul. Bötzo v Berlíně (Prenzlauer Allee 242) poukázala rudému fondu sazečů berlinských 1000 marek. Zároveň se zavázala, že bude soudruhy i dále podporovati. A proto soudruzi, ačkoli dříve měli po ruce dosti protestů, najednou klidně kupují zdražené pivo Bötzo. Kolik chytrák vydělá na těch 1000 markách, soudruzi nepočítají.

Národohospodářská hlídka.

Nathan Strauss vyhrál. Americký dům reprezentantů 300 hlasy proti 1 zrušil obchodní smlouvu, učiněnou r. 1832 mezi Spojenými Státy severoamerickými a Ruskem, protože Rusko nechce uznati průvodní listy amerických židů. Tímto usazením zakončena byla dlouhá novinářská válka americko-ruská, a nastal velmi nepříznivý konflikt mezi Amerikou a Ruskem. »Rossija« maně varovala, aby Amerika k vůli židům nerušila svůj veliký export, že by Němci mohli býti dědici Američanů, že zájmy všeho lidu nesmí se podřizovati zájmům židovským. Nathan Strauss a William Sulzer zvítězili. Tak velká jest moc židů i v Novém Světě! V samém New-Yorku jest jich milion, ve Spojených Státech 4 proc. Rusko je potrestáno za to, že nechtělo trpět, aby se vypovězení židé revolucionáři vraceli do Ruska pod záštitou severoamerického občanství.

Jméni církevní a jmění Rotschildovo. Jméni církevní katolické v Cislajtanií obnáší 813 mil. K, z něhož jest živo 14.228 kněží a 30.000 řeholních osob, tedy celkem 44.000 osob; z toho tedy při 4procentním zúrokování připadá na hlavu 740 K renty ročně. Jméni obroční v Cislajtanií reprezentuje celkovou sumu 191 milionů, takže na jednoho kněze připadá ročně 588 K renty. Jestliže však odečteme daně na obnosy tyto připadající, pak připadá v Cislajtanií na jednoho kněze 459 K roční renty. -- Naproti tomu jmění rodiny Rotschildů v Rakousku páchlo se roku 1901 na 11.116.594.672 K, tedy přes 11 miliard. Kapitál ten nese ročně 440 milionů K. Má tedy Rotschild sám za rok příjmů 44 milionů korun, kdežto veškeré kněžstvo světské i řeholní a řeholnice v Cislajtanií mají ročních příjmů 32 a půl mil. korun. Má tedy jediná rodina Rotschildova 14krát více příjmů než všichni kněží a řeholnice dohromady. »Mrtvá ruka« udělala z těchto svých příjmů za 12 milionů korun dobročinných nadací. Kolik jich udělal Rotschild?

Ze zemského pojišťovacího fondu císaře Františka Josefa I. S radostí bylo konstatováno v poslední schůzi ředitelství král. české zemské pojišťovny starobní, že počet důchodů k vyplácení povolených skoro dostoupil již 1.500, výsledek to, kterého odborné lidumilné ústavy v říši německé docílily po době daleko delší. Z důchodů těch největší část nepřevyšuje peníze 500 K, nejlepší to důkaz, že Zemský pojišťovací fond čím dál tím více plní poslání, jež mu vytkli jeho šlechtění zakladatelé, totiž aby stal se dobročinnou starobní spořitelnou pro nemajetné třídy našeho lidu. -- Kdo by zajímal se o tento lidumilný ústav zemský, nechť dopíše si lístken korespondenčním na kancelář Zemského pojišťovacího fondu v Praze-III., u Montágn, která úplně zdarma a vyplaceně zašle zevrubné poučení tištěné se vzorci přihlášky a důchodenskými tabulkami.

Rozšiřujte »Obnovu«!

Inž. C.

Jana Kotrče

prostředkovací

a realitní kancelář

v Hradci Králové

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

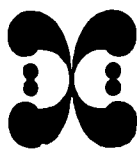

při nahodilých parcelacích

skládá přiměřené obnosy

≡ co záruku ≡

správnosti provedení

Kupuje

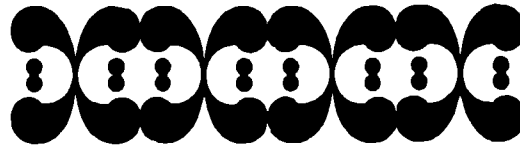
na svůj účet za hotové a

prodává

vlastní objekty

za výhodných platebních

podmínek.

PARAMENTA

kalichy, cibule, monstrance, kadělnice uš český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav paramentů a devotional. - BRNO. -

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanská nám. č. 78.

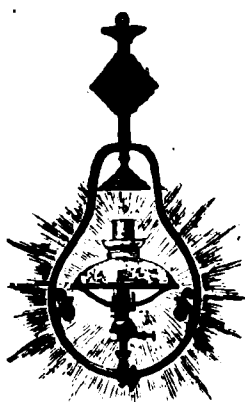
Zahřívání elektrického světla, telefonů, hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Ořam, Tungaram, Tantal.

Velkosklad

lustrů, elektrických ventilátorů, žehliček a přístrojů k vaření a topení.

Instalační materiál za tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma — Ceny levné.

hračkářské zboží

v největším galantním závodě

„u města Paříže“

Rud. Štorch

v Hradci Králové.

Tomboły. — Klatovské prádlo. Trikové zboží. — Dutinky na cigarety zdravotní (uvnitř vata). — Ve velkém i malém. —

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberců a keverůvého náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské retie ve vlastních dílnách a pomocích, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Vše doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné posouzení nových i starších oltářů, kazatelen, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadajících. Umělé polychromie soch a křížových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a listových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Koberce JAN Zálony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Haveloky. — Pláště do deště.

Přikrývky

flanelové, se srovi vlněním.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Deštníky. — — — Železný nábytek.

v bohatém výběru.

Zbytky koberců za značně snížené ceny.

v cenách nejlevnějších

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská vína za 1 litr po 72, 80, 90, 96, K 1-10 a výše

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vinem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Prozkoumáno a doporučeno c. k. minister. autoris. chem.-mikroskop. a bakteriolog. výzkum. ústavem v Praze.

Pro nemocné i zdravé!

Světově známé! Světově známé!

Jos. Šlechtra, dlouholetého bylináře

zdravotní rodinné thé

koření z bylin lesů křivoklátských

Dietetický prostředek při všech chorobách vnitřních a plicních neduzích vůbec. Náhrada za obyčejný čaj! Cena balíčku 50 h, 1 K a 2 K, poštou o 45 hal. více. Žádejte ve všech lékárnách, drogeriích neb přímo v centrální výpravě.

Jos. Šlechtra,

Král. Vinohrady Puchmajerova ulice 7.

Doporučuji se všem, kdož pracují při sychravém počasí, v kancelářích, neb kdož cestují

lesní bonbony proti kašli, zaslémování trubic, chraptu,

vyráběné z jemných bylin lesů křivoklátských. Užívání zesiluje vnitřní orgány. Žádejte ve všech obchodech, nebo přímo u výrobce

Jos. Šlechtra, Král. Vinohrady,

Puchmajerova ul. č. 7.

Velmi mnoho poděkování po ruce!

Výtah z poděkovacích dopisů ze všech zemí:

Vážený pane! Používáním vašeho čaje z bylin lesů křivoklátských jsem zbavena dlouholeté choroby prsní a kašle. Pročže doporučuji Vaše lesní koření podobně trpícím co nejvíceji! Marie Lanškova, vdova po soukromníku, Vídeň X. č. 13.

Slovný pane! Vyslovuji Vám tímto své nejsrdčejší díky za uzdravení, které nastalo po používání Vašeho vzácného lesního čaje. Cítím se od těch dob úplně zdrav, neb kašel, který mě trápil a plicní katar jest úplně vyhojen. V největší úctě Norb. Januš, Norimberk č. 326.

Vážený pane! Račte mi zaslati ještě jeden balíček za 2 K téhož thé. Toto thé jest velice dobré. Manželka mi kašlala 15 měsíců, a nyní přestává kašlat. Zasloužíte velikou pochvalu. Zasílám Vám za oba balíčky peníze. Denmark Kevár ve Škvorci č. 58.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

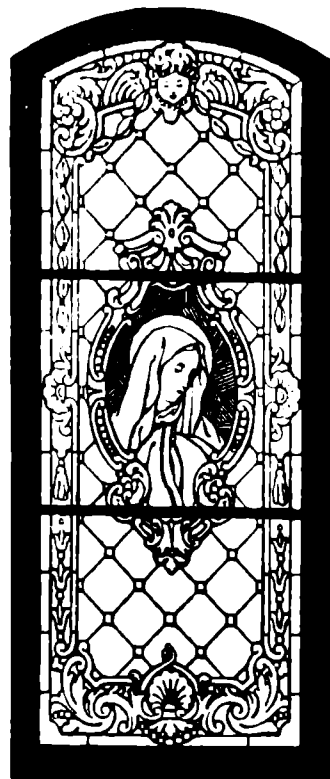
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 145 nové bláze Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, sléms, vsazenými.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatná, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neobtěžná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1868

Veledůstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si doporučit

veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: mo rance, kalichy, cibule, nádoby, čuky, pacifikály, svícny, lampy, kadělnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlata a stříbra nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na úkásku franko bez závaznosti koupě. Vše se posílá poselstvem. Před ruční

Shledání veškerých stářích a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madonek, křížů, prstýnků, náramků atd. z křesťanské protokoly, tumbulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posl. a ošleout

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Stanislav Jirásek

bezkonkurenční koláry

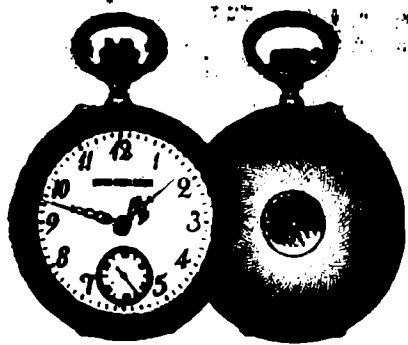
prací i celuloidové, náprsenky, křety a veškeré prádlo spočít vlastní výroby. Tržbové a křetové zboží. Právě žigrové prádlo!

Patentní náprsenky

bez háčků

Zakázky obratem

se vyřizují.

Nejvýbornější látky na šití. První východočeský výrobce.

VÁCLAV POTUČEK

Hradec Králové, Jiráskova třída 238, ve starém domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Běl, Uhřetitz v. S., Praha.
Švýcarské precizní hodinky. Nástenné hodiny v nejjemnějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

DRAŽBA

v obecní zastavárně Královéhradecké

v číslu 230. (u semináře)

odbyvatí se bude dne 20. ledna, po přepadě 27. ledna 1912 vždy od 9. hod. ranní do 12. hod. po. a od 2. do 6 hod. odpo.

NA ZÁSTAVY

pozůstávající z klenotů, hodiniek, řetízků zlatých, stříbrných atd., rovněž i ze šatstva, prádla a rozličných druhů látek, obuvi, kol, šicích strojů, atd., které koncem listopadu 1911 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy lze nejdéle do čtvrtka před dražbou buďto zúročit aneb vyplatiti.

V pátek před dražbou se vůbec neúčastňuje.

Ze správného odboru obecní zastavárny Královéhradecké.

Vplesovém období

fotografuje při světlo denním jakož i

při světlo umělém

dokonale a jedine

J. F. Langhans,

s. a k. div. a komer. fotograf,

Hradec Králové, Adalbertinum.

Vítez na ohlášení do 10 hodin.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachticích)

doporučuje P. T. veleútojn. duchovenstva svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenařky, vzorky i roucha hotová se ukázkou

se na požádání franko pošlou.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční salsony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání svědčí z kruhů veldůst. duchovenstva svědčí o pevné obsluze mého ryze křesťanského zájmu za dobu více než třicetiletého působení. Uctíte, prosím, malou objednávku na skoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Girový účet u Ustř. banky

čís. spořitelny.

Účet pošt. spoř.

č. 111.510

Československá záložna v Praze,

zápisné společenstvo s ručením omezeným,

Spálená ul. č. 9. II.

Zároveň vklady 4 1/2 % - 4 3/4 % dle výpočtu odeslaných do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje střádanky úplně bezplatně a vklady na ně účtují úrok 5 % bez výpočtu.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí. K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na požádání alokační listy pošt. spořitelny. Daň dědičkovou platí záložna za pp. vkladatele se svého.

Stav vkladů 30. listopadu 1911 K 652.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směny s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky a smorem libovolným, zálohy na cenné papíry, poskytuje faktury, obstarává nákup zboží pro své členy, koupí a prodej cenových papírů za hotové i na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podílý členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9-12, úpol. od 1/3-5.

Raďte si psát o vzorky firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“ v Hronově č. 186.

— Vývoz látkového a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panákové plátna, damašky, ubrusy, ručníky, zafíry na košile, — šaty atd., překrásných modních vzorů. —

— Výbavy pro nevěsty —

za levná, pevná, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K máme vyplacené. 1 balík 40 m šaty krásné rozdrůbených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6 % úrokovaní.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru kní. Opětne a Zemského Svazu.

Umělecký útvar pro malbu na stě

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malby, náčrtky a kresby v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru monumentálního do nejsofistikovanějšího provedení figurálního, dodává také i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochranné síť a vřezárenov mříž.

Mosaičky a klenoty pro fary, křesť. cesty a náhuby, rozpočty i odborná rada zdarma.

Předstná významnosti a doporučení.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod stochařský a řezbářský,

dovoluje si účtívě nabídnouti

sve umělecky pracované

sochy

oltáře, kazatelny, křesť. cesty, — jeskyně s P. M. Lurdskou, —

křesť. cesty, sochy na proceci, Jesličky, Boží hroby. —

kříže

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku ovičení.

Cenníky zdarma a franko.

Na splátky od 10

P. T. duchovenstva svědčí vředy.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

né: **Stánek** 1. st. (Stánek) 2. st. k stánu 40 h. Stánek
málo pán na všechna mála polovici. Předproh
stánek z ochoty převzal p. t. pan Jos. Schütz, papírnický
obchod v Martinově (široké) ulici. Učtivě zvom Srdčené
mužské kašol. spolky v Chrástě.

Dobruška. Sloup Dobrušských pokroklů Karel Kraus jako radní obce odstoupil — po třetí. Už dvakrát ze svých důvodů dal svoji obecní hodnost pánům k dispozici a dvakrát vyslané deputace jež uprosily, že se setrval a nyní zase takovou bolest pokroku působí. On, le v pracích obecních nenahraditelný, dosud v roce se as jednou ke schůzi výboru účastnil a ta námaha člověka ho ke třetí resignaci. Předsední komora pokroku zavírá své brány. Co teď? Dlouhováská hlava starosty p. E. Žilky přišla na originální nápad. Výboru obecnímu předčítal vážný tento muž v sezení noviny „Osvěta lidu“ z Pardubic, v nichž ve dlouhém sloupci jakýsi závlisť „pokrok“ páčil kadidlo velikému pracovníku pana Krausovi, vychvaluje jeho práci pro obec blahé až do oblačí. Při tom vrázel též katolické občany, nazýval je „klerikály“. Jako by sám byl kaftanista. Není spravedlivé takto jednati, neboť zástupci ke katolicismu veřejně se hlásící vždy solidárně souhlasili s dobrými návrhy pro dobro obce a nikomu v dobrém nepřežážel. I deputace z nich šla ke Karlu Krausovi a za to vše dostanou od lížpokroku kopanec, jež předčítá hlava města. Reklama novinářská má být obecnímu výboru směrnatnou. Což potřebovali očiti znalci pana Krausra informací z Pardubic? Za p. Svárovského, ředitele židovské továrny Lederer a Stránský, který po svém vyhazovu přestěhoval do Smichova, povolán do zastupitelstva obecního náhradník I. sboru p. Svoboda, kancelářský úředník firmy Liznar a Krauser, ač ještě jiní čtyři měli stejný počet hlasů. Měl byti mezi nimi tažen los. Takým jedním jsou ostatní čtyři náhradníci zkráceni. Pan starosta, byv na to upozorněn, odpověděl, aby odpustili, že to nevěděl. Znamenitý znatel obecních zákonů! — V téže sezení měla býti vykonána volba 6 členů výboru do městské spojitelný. Ač to jest věc velmi důležitá, již po druhé nebyla dána ani na program! Volba každého obecního zřizence jest několikrát na programu a věc tak důležitá se podceňuje. Není to snad úmyslné? Uvidíme! — Společenstvo hostinských najalo od obce vybírání „pivního krejcaru“ za 5.100K. Pro stížeň dražby, možná i z jiných stran, usneslo se na podmínce, že musí býti složeno vadium ve výši obnosu, též summa která má býti čtvrtletně odvedena, že musí býti složena předem jako záruka. A nájemné že bude odváděno měsíčně. Obecní zastupitelstvo podmínky nabízené přijalo. V druhém sezení však společenstvo hostinských žádalo, by vadium a obnos čtvrtletní záruky byl obci vrácen. Usneseno, že se vadium vrátí, ale ne záruka, kterou hostinští dobrovolně nabídli v zálohu. — Bálová nálada je v plném proudu. Kteří nejvíce nafukají na drahotu (sociální demokraté), už také ohlásili svůj bál. — Minulý týden oběsil se sociální demokracie topič Láto ve svém bytě na vázku. Byl znám jako notorický alkoholik a krutý manžel.

Pozor na podpory cestujících! V Sedlici u Hory Kutné přišel k předsedovi křesť. sociálního vzdělávacího a podpůrného spolku „Vlast“ jistý muž bezvadného zevnějšku, vydáváje se za Jana Šádka, člena katol. jednoty z Rožkopova u N. Paky a žádal o podporu. Předseda na něm žádal doklady o tom, co tvrdil, ale týž člověk nemohl se ničím prokázat. Potom v týž den v blízké Kutné Hoře opět žádal u katol. jednoty a sdružení mládeže o podporu, kterou mu členové sdružení mládeže mezi sebou vybrali a dali. Předseda ze Sedlice dověděl se však od jistého důvěrníka z Rožkopova, že tam vůbec žádná katol. jednoty neexistuje, a že o žádném Janu Šádkovi není tam ničeho známo. Proto jest odůvodněná podezření, že ta osoba jest někdo jiný, jenž pochází z obce Části a byl asi před 2 roky z Pankráce propuštěn, od té doby dotýčený nic křesť. nečiní a jen sbírkou šádní po faráři a katol. jednotách. Upozorňujeme proto, aby bratrské spolky byly opatrné v udělování cestovních podpor různým individuím bez dokumentů. —

Dary na pohřebě v Mladkovce. Nejd. b. komunist
Hradci, Králové sbírka 450 K. sl. okresal výbor v Chlum
ci n. C. 50 K. vop. V. Opt. vikář a děkan v Liboch
vích 5 K. p. K. Novotný z Duben 1 K. Parní řád
Kantonohách vzdává za dary tyto neuctivější díky.

Vyrovnejte nedoplatky za „Obnovu“ a „Časové úvahy“.

Různé zprávy.

Židé a spalování mrtvol. Největší bankéř virem
berský žid Pflaum ustanovil, aby jeho mrtvola byla po
hřbena ohněm. Při pohřbu židovského tohoto předák
nebylo viděti nikde rabína. Vrchol židovský áfad cí
keval v Wirttemberku vydal pak rozhodnutí, že jest
náboženských důvodů spalování mrtvol naprosto nepř
pastným a že tedy jest vyloučeno, aby při spalová
mrtvoly židovský duchovní vykonával obřad nábože
ský. Dovoluje se pouze, aby rabín podle svého uváže
na žádost příbuzných zemřelého pomodlil se nad mrtvo
lou dříve, nežli se z domu vynesé. Židé tedy staví s

s náboženského stanoviska proti spalování svých mrtvých, ale rádi by pro katolíky spalování mrtvol zavedli.

Zemský rozpočet království Českého. Zemský rozpočet království Českého na rok 1912 podaný ve schůzi zemského výboru ve středu vykazuje 96,504,199 K potřeby a 63,713,285 K úhrady, takže schodek činí 30 mil. 700,285 K. Při rozpočtu počítá se s přírůstkou 53 proc. a snížením s 68 proc., že se zem. výbor ve své většině dožaduje. Vyšší potřebu proti loňsku vykazuje zemědělství o 167,000 K, humanní ústavy o 788,000 K a školství o 546,268 K. Naproti tomu ústřední správa rozpočtová inspektorátu na pivní dávku ušetří 133,280 K. Záročení dluhu, který roku 1912 vznikne, bude vyžadovati asi 1,400,000 K. Ježto není rozhodnuto, kolik bude vyžadovati úprava učitelských platů, ani co vynesou státní úřady z daní, usnesl se zemský výbor jednomyšlně sněmu návrh rozpočtový nepředkládati.

Desatero demagogických postulatů. 1. V jeden jediný centralistický stát věřit budeš. 2. Neuděláš nicého zadarmo. 3. Pomni, abys alespoň v den výplaty diet se do Parlamentu dostavil. 4. Cti všechny vlády, aby dlouho se udržel tento parlament a dobře se ti vedlo. 5. Daním se nevzepřeš! 6. Vojáka neodepřeš! 7. Páteře nezvedneš! 8. Nepromlaviš pravdy voličům svým! 9. Neпоžádáš na Rakousku pro Čechy práva rovného. 10. Aniž požádáš od něho práva státního. — Tímto desaterem řídí se nejvíce poslanci ti, jichž ústa před volbou chrtila samou zmužilostí, obětavostí a láskou k voličstvu.

Elektrická podzemní pošta. „Journal des Débats“ vypravuje o nové podzemní dráze v Londýně, která jest hotovým pldimuzikem: proti dosavadním podzemním drahám. Její tunel není větší obvyklé domovní stoky, lež bezprosředně pod dlažbou, a elektrická dráha, která jím probíhá se strojvůdce a průvodčích, skládá se z vagonů velikosti asi našich pouličních poštovních schránek. Jest to poštovní podzemní dráha, určená k dopravě pošty listovní a malých balíčků. Některé pošty londýnské spojeny jsou s hlavní poštou v ulici Liverpoolské pomocí této zdobené elektrické dráhy. „Vlaky“ dráhy sestávají zpravidla ze tří drobných vagonů. Jezdí každých pět minut. Jest to velice výhodná náhrada za pouliční vozy poštovní. Doprava jest rychlejší, nepřekáží nikomu, nepřispívá k zácpě ulic, nedělá hluk a jest mnohem levnější. Dopisy napříště budou moci v Londýně dopravovány býti s takovou rychlostí jako dosud telegramy.

Obrovský vzrůst ruských měst v posledním desíti-
letí. Ani válka ruskojaponská, ani domácí revoluce, jež
vycházela hlavně z měst a v nich se soustřeďovala, ne-
uškodila rozvoji ruských měst. Mnohá z nich mají pří-
růstek obyvatelstva dosud ojedinělý v Evropě, na př.
Sosnovice v ruském Polsku vykazuje vzestup obyva-
telstva z 5000 na 81.000, tedy o 1500 procent; s nimi sou-
visící Benčime z 6000 na 50.000, o 716 proc. Ostatní
evropská města ruská rostla povlovněji, ač tu jsou také
růstek daleko větší než u měst západních. Kyjev má
přírůstek téměř dvojnásobný, z 247.000 na 446.000, o
80 proc., Petrohrad stoupl z 1.264.000 na 1.907.000, o 56
proc., Varšava jediná byla v rozvoji poněkud zaražena,
ač i u ní zvýšil se počet obyvatelstva o 34 proc., takže
nyní má 855.000 obyvatelů bez předměstí. Po americké
rostou města asijského Ruska. Vladivostok, jež nejvíce
trpěl válkou, má přírůstek 233 proc. Počet duší stoupl
z 27.000 na 90.000. Čítě vzrostla z 12 tisíc na 60 tisíc
o 400 proc., Omsk z 73 na 90 tisíc, o 173 proc., Tomsk
z 52 na 105 tisíc, o 109 proc., Krasnojarsk z 11 na 6
tisíc, o 822 proc., Baku, jež jest nyní největší městem
ruské Asie, z 111.000 na 217.000, tedy o 93 proc.

Zranění v moderní válce. Francouzské ministerstvo vojenství vypracovalo nové regimente pro transport zraněných ve válce. Regiment se opírá o zkušenosti z rusko-japonské války. Dle ní počítá se se ztrátou 20 proc. skutečné síly jednoho sboru; nejvyšší možné ztráty počítají se na 30 procent. — Francouzská vojenská správa čítá tudíž 4500 mrtvých a raněných na divisi, z toho mrtvých 5—6 set. 85 proc. mrtvých padlo na palbou pěchoty, 8 proc. střelbou dělostřelců, 7 proc. zbraní. U zraněných se počítá, že 5 proc. jich obdrželi rány mžgo se opět vrátiti do bitevní řady, 20 proc. je schopno pochodu, 30 proc. může býti dopravováno sedě, 20 proc. leže. 25 proc. vůbec nelze dopravovati. Tyto francouzské předpoklady však nesouhlasí s údaji války rusko-japonské. V ní bylo pochodu schopných 40 až 50 proc., převážně neschopných 10 až 15 procent. 1 francouzský armádní sbor má nyní 20 ambulancek. Zkoušel s 1 a 16 ambulancek 4000 s 2 kolmi. Posouvání však zraněných a vykládání zraněných na 40 vozů trvá asi 4 hodiny, a transport nemocných a zraněných na 100 vozů. Každý kilometr se musí jít jede za 1 hodinu nejvýše 4 km., nevystačily by asi francouzské armádě její dosavadní zdravotní vozy. Proto bude dle vojenské správy zavést u každého sboru ještě několik automobilů pro zraněné.

Kaňžetví Lichtenšteinské má od roku 1912 mlti su-
poštovní známky. Dosud malé samostatné knížetví u-
žívalo známek rakouských, jakož věbec má s Rakou-
skem společný občanský zákoník a rovněž rakouské
peněz, měr a vah se tu užívá. Za pronájem cel, potravi-
daně, tabákového monopolu a obstarávání poštovníctví
dostává Lichtenšteinsko od Rakouska 400.000 K. Dávo-
proč knížetví v oboru poštovníctví chce se emancipov-
ati, není snad ten, že by rakouské poštovní známky ne
vyhovovaly, nýbrž chce vydáváním poštovních zna-
mek získati zdroj příjmů. Ačkoliv dosud neznají oby-
vatelé této zemičky slovo deficit v zemském hospodá-
ství, přece doufají zavedením poštovních známek, pro-
čtím jen 5, 10 a 25haléřových, přivésti to tak daleko
aby se zbavili i těch malých daní, jež nyní musí plati

Město bez přírůstků. V Čechách jsou Kasperské Ho-
ry, jež vykazují i letos takové příjmy, že ani příštím
rokem nebudou se vybirati obecní a školské přírůzky.
Hlavním zdrojem příjmů jsou rozsáhlé lesy v objemu
10.000 hter, jež dávají ročně za 200.000 stavebního a
užitkového dříví.

Všelicos. Někdeko Mexika ve střední Americe objeveny zbytky města, které jest pohřbeno jako Pompeje v Itálii pod vrstvou sopečného pávu. V hloubce několika metrů odkryty silnice a domy. — V Budapešti zemřela vdova Kabová, která v závěti odkázala 25.000 K svému — psu. — Vrchol zemský soud zamítl odvolání Negruse Vavraka proti trestu 7 let vězení. — Reservistům zaslány v Anglii jízdní listky s výkladem tak nejasného voenského nařízení, následkem čehož množství záložníků nastoupilo k vojsku; v celé zemi nastala mobilizační panika. — Korunní princ německý měl pryč v Odansku garnisonní vězení, ježto nechtěl slíbit svým otci císaři, že se nebude míchat do zahraniční politiky. — V berlínském asylu pro lidi bez přístřeší otráveno 70 osob, onemocněných jest dosud 150 a to následkem otravy špatnou kofalkou t. zv. methyalkoholem. — Na březích řeky Vála v jižní Africe objevena nová diamantová pole. Na místě tom, kde stávala dosud osamělá farma Bloemhof, usadilo se 12.000 lidí, dychtivých po štěstí na diamantových polích. — Ve Vídni r. 1911 spotřebováno na pš. 52,377.459 kg krmného dobytka, 14,952.320 telat, 37,587.538 kg prasat, 6,293.236 kachen a hus, 4 mil. 318.392 kuřat a holubů ad. — Rak. aviat. dr. Nimmfrohrov podávalo se prý vyznajíti pro draková létadla přístroje jenž automaticky zabezpečuje aeroplány před přestrojením, pádem neb nenadálým vystoupením létadla do výše

Z ruchu novinarů hokeho. Časopis „Prameny“, vycházející v Olomouci, přeměněn byl od Nového roku v informáční týdeník, hálící zájmy křesť.-soc. a katol.-národní. List tento přináší také zprávy, týkající se veřejného našeho hnutí na Moravě, v Čechách a ve Slezsku. Tím vyplněna bude mezera v řadě listů našich stávajících. Nízké předplatné 5 K ročně umožní každému stát se odběratelem. Za odběratele možno se přihlásiti již nyní v administraci „Pramenů“ v Olomouci. Česká u Vltavy jsou adresy, kterých by mohla administrace použít při rozesílání. 1. čísla ukázkového. Obzvláště spolům našim doporučujeme „Prameny“, aby těmto zasílaly své příspěvky a tak veřejnost o svém spolkové hnutí informovaly.

České katolické veřejnosti! Zemská rada katolíků v Čechách zřídila pro akademiky osvědčeného katolického smýšlení, kteří právě pro toto své smýšlení s prosbou k jiným institucím podpůrným obrátiti se nemohou, samostatný podpůrný fond, aby bylo možno aspoň z části čelití kruté skutečné bídě, které chudý student bývá vysazen. Proto prosí všechny příznivce katolického studentstva, aby instituci tuto dobrotitivě podporovali dary pokud možno pravidelnými a takto napomáhali tomuto eminentně charitativnímu dílu, jež ulehčí má krutý existenciální boj těm, kdož uprostřed příboje nevěreckých hesel ozývajících se na vysokých školách mají ještě odvahu přihlásiti se veřejně k tupenému zamení lidské spásky, sv. kříži Kristovu. Příspěvky možno zaslati buď poštovní poukázkou, nebo složenými listy pošt. spojitelnými, jež na požádání budou dodány, Mgr. Antonín Wünschovi, kanovníku kolleg. kapitoly vyšehradské v Praze-VI., Štulkova ul. č. 90. V Praze, v prosinci 1911. — Zemská rada katolíků v Čechách.

Spolek katolických professorů založen na Moravě
Patrně, jak tam naše hnutí prospívá ve všech stavech

Tak se zakládá nová škola. Jací demokrati hlásí se nyní o prvenství v národě, patrně v organizaci učitelské a agrární, kde blahobytní rychle se obohacující novými velkými sumami. Frumarovy »Učitelské Noviny« dne 3. t. m. píše o švakra Rašínově Drnkovi: »M. papírnický obchůdek v Brandýse n. L. v době, kdy ta Viktor Rašín vydělával vojské kůže a při tom také čil. Když se stal Rašín předsedou Ústř. spolku učitelů, byla v Praze záložna Komenského; ústřední výbor 25. března 1900 s potěšením přijal, že se prohlásí samostatnou, všeučitelskou záložnou, do níž přebytků rád uloží i ZÚS. Avšak Rašín s bratřmi vypudil jednoho Komenského pro Prahu a okolí; z organizace a zařídí aby všude se stěhovalo za ním do Brandýsa. V Praze mohl nic prospívat učitelské organizaci. Brandýs stal od roku 1901 hlavním městem učitelského království. V Brandýse založena všeučitelská záložna 1. března 1902. Ředitelem jmenován mladický papírník a šv. Rašínův, P. Drnek. Z papírnictví zřídilo se pak Drnkovi ústřední učitelské knihupectví. Když Rašín např. pražského učitele Hruška a vyměnil si s ním místo, stala se Praha zase hlavním městem v království, jak »Učitel« doslovně oznámil. Přesídlení záložny pak bylo nejvšim na čas, aby mohl vyrásti důležitý finanční podnik organizace a také »převodeni knihupectví mluví značné výhody«. Tedy: k vůli Rašínovi záložna král v Brandýse a knihupectví bylo bez výhod. O Viktoru Rašínovi z Nechanic týž orgán píše: »Osudným omyllem se stalo, že po třetí období také učil. Avšak i při tom obchodoval. V Žiželicích improvisoval proces s kůžkami a přestal učit. Obchod dobře dopadl; byl přeložen do Brandýsa. Uzavřel obchod směnný s uč. Hruškou slíbil mu, že za něho zaplatí dluhy a dostal se do Prahy. V obchodě měl z pekla štěstí. Škola v Brandýse mu nesla; zřídil si při ní koželuznu a s úspěchem vydělával kůže. Když hospodářsky seslíhl, zařídil si velkocochy v učitelské organizaci a s neslýchaným úspěchem vydělával dosud . . . učitelské kůže. Pak se sal vrátil ředitelem »Prahy«. — »Učitelské Noviny« čtou mnohému rodu Rašínovu levitý úžasné. Uvádějí závratné

nosy, jakých si obrátit získali Rašínové s Drakem. Zkrátka svůj často manifestovaný souhlas s lidem utlačovanými dovedli znamenitě zpeněžit v době, kdy pro Drezdu dotýrali na kněžstvo katolické vůbec.

Největší básník Španělska Juan Mavagali dne 21. prosince v Barceloně zemřel. Po Jacinto Verdagerovi (zemřel roku 1902) byl to nejkvělejší básnický duch Katalonie. Jeho nejsilnější stránkou byla lyrika. Goethe byl jeho oblíbeným německým básníkem, znal ho též podrobně jako žádný ze Španělů. Mistrně přeložil jeho Iphigenii, do katalánského nářečí. Horoval pro venkovský kraj. Po boku Mangley Plaquers zastával se statečně církev. Po bezúspěšném životě obklopen svými 13 dětmi zemřel jako věrný syn církve. Ku svému přání byl pohřben v hávu sv. Františka.

Zemědělská prodejna dobytka v Praze-VII. vydala následující tržní zprávu: Na pražský ústřední trh dobytčí 21. ledna 1912 dopraveno bylo 444 kusů dobytka hovězího a to 320 kusů vepřu domácího a 124 kusů pát. haličského. Dle druhu bylo 103 býků, 213 krav, 5 jalovic. Průběh trhu byl prostřední. Býci prodávali se stěží při cenách týdne minulého, volí prima jakosti doznali malého zlevnění; zboží horší jakosti prodávalo se o 1 K za 1 q živé váhy levněji. Tučné krávy prodávaly se čile, slabá poptávka byla po kravách horší jakosti. Neprodaného hovězího dobytka odehnáno z trhu 10 kusů. Zemědělská prodejna měla svěšeno ku prodeji celkem 326 kusů a to 16 kusů dobytka hovězího, 305 kusů dobytka vepřového a 5 telat.

Synové české matky. „I my jsme synové české matky!“ prohlašují naši soc. demokraté, ale až do minulého roku k vůli internacionální solidaritě snášeli naši „českoslovanští“ krutou germanisaci ústředního vídeňského Adler-Karpelesova vedení. V „Union“ dlouholetý člen soc. dem. strany sděluje, že vídeňská centrála s českými skupinami korespondovala jen německy, že zasílala jim německé tiskopisy a vnucovala jim úředníky, kteří ani slova českého neznali. — To dalo se v Čechách, to dalo se na Moravě. A páni vůdcové? Mlčeli jako hrob a pod solidaritou udržovali germanisaci. Vzpouza proti tomuto násill nevzešla od vůdců a předáků, ale od soudruhů. Vůdcové sami, pokud mohli a mohli ještě doporučovali solidaritu a internacionálu.

Nová strojírna a kotlárna v Hradci Králové. Pánové Schwiappel a Pálka vystavěli nedaleko viaduktu u nádraží v Hradci Králové novou továrnu na výrobu parních kotlů, opravu strojů a autogenní svařování zlámavých strojních částí. Oba pánové mají mnoholetou praxi v oboru tom získanou v nej přednějších závodech jako inženýři dříve v kraji i za hranicemi. Doporučujeme tento nový český podnik čtenářstvu našemu co nejlépe.

Zapamatujte si!

- ◆ Pardubická: Frankovka: je pravá, ◆
- ◆ je-li na každém balíčku nebo bedničce „kávoř mlýnek“! ◆

Dětem to nejlepší!

Tim jest a zůstane

Kathreinerova

sladová káva

Kneippova.

Kathreinerovka silí malíčky a jest mléku na prospích, kde samotní se protví.

Kathreinerovka přináší štěstí do domu.

Lepší řádné děvče

sirotek,

prosí o místo do lepší katolické rodiny,

kde by měla příležitost naučiti se vařit. Na plat tak nehledí, jako na výše uvedené podmínky. Nastoupiti by mohla buď 15. ledna nebo 1. února. Bližší sdělí administrace tohoto listu.

P. T.

Dovolujeme si tímto návrh vелеvážnému duchovenstvu oznámiti, že následkem zrušení ořbovodu, předalí jsme náš sklad

kněžských kolárek a náprsenek

známé solidní firmě

Václav Lad. Holý v Hradci Králové.

Děkujeme za vzácnou přiznání nám v tak bojně milé věnovanou, žádáme, aby stejná přiznání byla věnována výše uvedeně firmě.

Poručíme se v hluboké úctě

V Hradci Králové, v lednu 1912.

Fejgl & Byčičtš.

P. T.

Převzat od firmy Fejgl & Byčičtš sklad

kněžských kolárek a náprsenek

a doplniv jej čerstvým zbožím z českých továren, sděluji tímto vелеvážnému duchovenstvu, že mohu nyní v každém množství dle přání vyhověti a prosím o vzácnou přiznání.

Náprsenky s háčky i bez háčků zhotovují se dle přání. Specialita: Náprsenky veteránů.

Kromě toho mohu poslati i prádlem vlastní výroby a to: košile dle míry, spodky, kapesníky, ponožky, ručníky a jiné podobné zboží.

Vlastní výroba tkalcovského zboží.

Poručuje se do vzácné přiznání, znamenám se v hluboké úctě

Václav L. Holý,

Hradec Králové, Klicperova ulice 263 u Záložního úvěr. ústavu.

Veledůstojnému duchovenstvu
a váženým příznivcům

šťastný a požehnaný ==
nový rok 1912
srdečně blahopřeje ==

a o nejdobrotivější zachování vzácné přiznání a důvěry, ježto můj zástupce pro Čechy p. Lahovec zemřel, o přímé obrácení se na nejstarší známou a osvědčenou firmu moji, jakož i aby na barnumské reklamy různých nových firem, jež na úkor jakosti dobrého zboží započteny jsou, ohledu nebralo, pokorně prosí v hluboké úctě nejochot. služba

Josef Neškudla,
a. a k. dvorní dodavatel
v Jablonném n. Orli. č. 86
(Čechy).

Všeob. úvěrní společnost,
sapeané společenství s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotela) ::

přijímá vklady na knížky
== za 4 1/2% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi

Služba listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
se nejlevněji.

V posádkalosti zemřelého p. vikáře Karla Janského v Chroustovicích nalezá se zbytek knih, asi 200 výtisků, které druhdy svým nákladem v bisk. tiskárně vydal:

Brynychovy KATECHESE.

Posluchači + p. biskupa Brynychy, bývalého profesora pastorálky, katechetiky a metodiky, znají oceniti praktický význam jeho katechesí. Mladší duchovenstvo sotva asi tyto katechese zná jen dle jména. Upozorňujeme na ně.

Ježto se jedná o rychlé zpeněžení pozůstatosti p. vikáře Janského, nabízíme tyto katechese

se značnou slevou 30%.

Krámská cena 1 výtisku o 196 str. (dříve K 180) snižuje se tudíž na K 120 frankovaně.

Objednávky obratem vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Kočár zánovní

lehký, polokrytý

prodá se u portýra

v hotelu „Merkur“ v Hradci Král.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a vš. pokrokovým úřadům k opravování a přezlaccování

oltářů, kazatelů, křtílových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nalezájících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovují úplně bezplatně a k ústinnu jednání dostavím se na požádání takéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po roce a bronzová státní medaillie s výstav v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Cibule a česnek.

Světově známý

Malínský křen

letovní sklizeň, nejlepší jakosti,
zasílá v 5kg balíčcích ve velkém
za levné ceny

Josef Mikulecký,
vývoz Malínského křenu
v **Kutné Hoře.**

Ceníky zdarma a franko.

Majoránka a demut.

Pilně čtěte důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a v ustavičném zřetelém k novějším a nejnovějším církevním i státním normám a předpisům vzdělá

Dr. Th. Antonín Brycht,
kanovník-štrážce kathedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cenou tato kniha redakce „Obnovy“ co nejvíce doporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Do Hradce Králové a okolí!

Uctivě si dovoluji oznámiti, že jsem

PŘESÍDLILA

od „Černého koně“

do domu čis. 5. na téže podsíni.

Za dosavadní velkou důvěru, která mi byla prokazována neztenčenou měrou po 25 let, vzdávám nejsrdečnější díky a

prosím o další váženou přízeň.

Všechněm velectěným příznivcům uctivě přeji šťastné novoročí.

Anna Šarfová,
městská porodní babička.

Rozšiřujte

důležitou úvahu, jež vyšla jako 5. a 6. číslo
„Časových Úvah“ pod titulem:

Obrana školy katolické.

Sepsal P. František Blaták C. Ss. R.

Autor uvažuje o škole neutrální, o situaci náboženství v téže, pokrokových proudech školních. Promlouvá o potřebě katolické obrany a poučuje, jakým způsobem obrana má se rozvíjeti.

Stran 64. — Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách velké slevy.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srémské slivovice jakož i páv. jam rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pástům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Nové svižné humoresky.

Právě vyšel III. díl

„Rozmarných příhod“

z pera populárního spisovatele Jiřího

Sahuly. Ilustroval K. L. Thuma.

Prvé dva díly vzbudily tak veliký zájem, že jen malá zásoba zbyla na skladě.

Odporujeme všem katolickým spolkům a do katol. knihoven. V době, kdy tak úžasné se šíří literatura zhoubná, každý přítel nezávadného, pružného a poutavého humoru uvítá knihu tu velice vděčně.

Stran 382. Cena 2 K 20 franko.

Objednávky vyřídí obratem

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové. Adalbertinum.

BYTY

2 pokoje parketované, kuchyně a koupelna a kabinet pro služku za Kor. 50.— měsíčně.

1 pokoj s kuchyní a příslušenstvím pod jedním uzavřením za Kor. 25.— měsíčně.

Krámy s příslušenstvím za Kor. 25.— měsíčně. Vše hned k zadání u firmy

K. V. Skuherský,
a. a k. dvorní továrna nábytku Hradec Králové.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná díla pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistikov-
nějšího provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.

Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vserky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mélní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše namalováno jen pozlacením.

Vsázky, ruspošty, nákrasy i
hotové zboží na ukásku franko
se pošlou.

Obchodem kościołom można opłacać bez pośrednictwa.

Sta odporúčeni a čestných uznání po ruce. Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou příměš a důvěru náveda domácnosti.

Společným doporučením rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Duch

katolické

Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

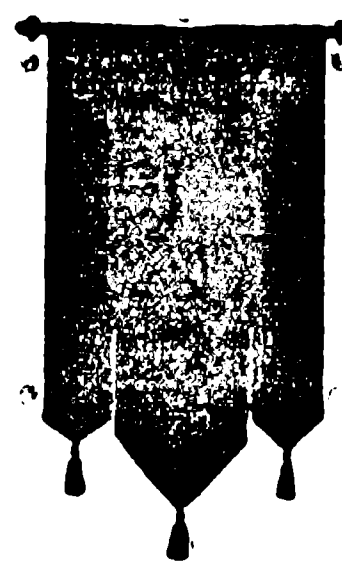
Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěřím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch.
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň.

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Nově postavená
a moderně zařízená

kozlárna, strojlrna a autogenní svařování

O. SCHWIPPEL
A K. PÁLKA

v Hradci Králové II.,
blíže nádraží,

započala právě svoji činnost a doporučuje se ku dodání parních kotlů veškerých soustav a velikostí, parních přehříváčů, potrubí vodních i parních, parního topení, reservoirů a různých aparátů pro každý průmysl, jakož i ku provedení veškerých oprav.

Ve strojnickém oddělení provádíme opravy veškerých strojů a jich součástí.

Zlámání části strojů svařujeme autogenně.

Kotlové trouby navařujeme, trhliny v kotlech zavařujeme.

Veškeré armatury v la jakosti.

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu
v Hradci Králové 1909 konaném

s četnými ilustracemi, s řečmi všech řečníků, většinou dle stenografických protokolů podanými, — v rozsahu 36 tiškových archů velké 8° = 480 str nabízí ve výrobě ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Poděkování.

Všem, kdož jakýmkoliv způsobem projevil účast s bolem naším nad úmrtím našeho drahého manžela a otce pana

Josefa Cibulky,

majitele fy Jos. Em. Cibulka, městského radního a ředitele Občanské záložny
v Ústí nad Orlicí,

vzdáváme nejupřímnější díky.

Zvláště děkujeme veledůstojnému duchovenstvu, slavné městské radě a obecnímu i okresnímu zastupitelstvu, slovutnému výboru a úřednictvu Občanské záložny, váženým spolkům, jakož i všem, kdož v tak hojném počtu drahého zesnulého vyprovodili na poslední pouti.

Bůh odplat všem!

V ÚSTÍ NAD ORLICÍ, dne 29. prosince 1911.

Rodina Cibulkova.

**Družstevní
knihkupectví,
nakladatelství,
závod hudební
a papírnictví
v Hradci Král.**

SKLAD literatury české
i jinojazyčné všech oborů.

Abonování všech časopisů, žurnálů a děl vycházejících periodicky u nás i v cizině.

Prodej zboží papírnického, tiskopisů pro duchovní úřady, obrázků svatých, ke křtu, modlitebních knih a devotionálií.

Knihy cestopisné, mapy, průvodce, učebnice řečí, slovníky.

Vhodné dary.

Skvostně vázané knihy.

Vytizení sebe menší objednávky správně a rychle.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Síton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Konkurs

na zadání restauračních prací při děkanském kostele sv. Bartoloměje v Pardubicích.

Vypisuje se nabídkové řízení dle plánů a rozpočtů, které možno shlédnouti na děkanském úřadě v Pardubicích do 31. ledna 1912, kdy ihřta soutěže končí.

Výbor „Jednoty pro stavbu děkanského chrámu Páně“ vyhlašuje si ohlášené práce zadati buď jedinému offerentu neb po částech dle řemeslných prací, nehlédě na výši nabídky.

Pardubice, 21. prosince 1911.

Za výbor „Jednoty“:

Čeněk Vančura,
předseda.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vříchní poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

OBNOVA

Číslo 2.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 13. ledna 1912.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Pokroková finanční reforma.

Nyní již svobodně proletují úžasné zprávy o finančním umění výdělečné akciové společnosti Rašínových. Dříve tak velká zamlklost — a nyní celý roj zvěstí pochmurných.

Když r. 1902 rašínovský »Čes. Učitel« za redakce protiklerikála Černého přímo soplil pro Drozdu šmahem proti kněžstvu českému, vytkla »Obnova v č. 49., že »Č. Učitel« chytře mlčí o posledních defraudacích učitelských. Náš dopisovatel v téže odpovědi dodal: »Choditi na slunce a mít maslo na hlavě, tomu se říká hloupost aneb neprozřetelná zlomyslnost, která se hned tak nezapomíná, naopak k zostření pozornosti protivníka pobádá! Že by se kdy mohlo jednati o miliony, toho ovšem neočekáváme, ježto učitelstvo nebude s nimi mít co dělati, ale nějaké tisícovky se ještě p. uč. Černý v životě sám dočká. Tedy všeho do času, to na věci ničeho nezmění, naopak bude to — abychom vlastních slov pana učitele byžšovského s obměnou užili, »vyvrcholeným případem skolarismu, školární přetvárkou, životní prolhaností, školaričtícké smělosti a bezohlednosti až k zločinu. Tato předpověď se splnila nápadným způsobem — ba docela událostí, jež vyšly nyní na jevo, ještě daleko překonaly tušení předpovídajícího.

Několi s tisícovkami, nýbrž se skutečnými miliony počaly si pohrávatí ruce učitelské. Již téhož roku 1. března založena všeučitelská záložna, která k vůli Viktoru Rašínovi musela krátni v Brandýse. A pak se šlo do Prahy a do »Prahy«, zřídilo se učitelské knihkupectví atd. A v době, kdy Rašínův rod nacházel tak skvělé zaopatření v učitelských podnikcích, házel »Čes. Učitel« bláto po kněžích, kteří prodávající i nutné kusy nábytku, zasílali perně získané groše na sanaci záložny Ortovy a Drozdovy.

Ti, kteří Rašínův rod nesli v triumfu na svých ramenou, nebyli »klerikálové«, ale fanatikové, kteří dovedli spllati katolíkům surověji nežli »Čas.« A pro svůj zaslepený hněv zapomínali, že Rašín naopak zase zcela klidně uvažuje o zlepšení svých financí. Zatím co poplatníci akc. společnosti »Rašín, Drnek et comp.« prali do katolíků jako do žita, zatím co na schůzi v Bohosudově učinili zcela neomalený bezcitný útok na existenci učitelů konservativních, Rašín spokojeně, beze všeho rozčilení počítal statisíce, které si z učitelských podniků narábal. Roku 1906 měl Rašín jako vrchní ředitel »Prahy« 10.000 K, loni však již 17.800 K. Rašín s Drnkem získali mimo to za 4 léta na 250.000 K z provisi, které měli při pojišťování u banky »Prahy.« Kdo se pojistil u »Prahy«, tomu bylo ochotněji půjčeno v záložně. Rašín již jako strota zemského ústředního spolku učitelského upozornil insertem, že jest sběratelem pojištění (tedy agentem) i pro neučitelstvo.

Rašín si počítal také provise při půjčkách hypotečních a sám domy odhadoval. Za své odhady počítal si až 2000 K. Nyní jest v trestním vyšetřování. Jest totiž obviněn, že neodvezl odhadcům veliké obnosy, jež mu byly pro tyto odevzdány.

Pěkně si to rod Rašínův zařídil. Učitelské knihkupectví vzal do správy bratr Rašínův Josef, právním zástupcem finančních podniků učitelských stal se jeho bratr Alois, ředitelem záložny švagr Drnek.

A co proti tomu podnikal učitel Smrtka jako stálý revisor záložny a Jos. Černý, člen dozorčí rady? Syn Černého, který se stal úředníkem v »Praze«, snažil se informovati otce o nepřístojnostech, ale ten dle zprávy »Uč. Novin« zakázal synovi o těch záležitostech mluvit.

Průběhem pěti let bývalý učitel V. Rašín i při kavalerijských výdělích na domácnost nahromadil si na půl milionu korun.

Když se rozčítklo, jak obrovské sumy z kapes učitelských vynášejí dynastii Rašínových provise, navrhl námitěstek »Prahy« dr. Štych, aby se provise Rašínovy zrušily a dalo se mu náhradou pevné roční služné 36.000 K, tedy více, než má sám místopředseda. Jak by »chudák« Rašín k tomu přišel,

aby měl utrpěti nějaké těžké poškození? Náhrada se tedy navrhnutí musila! Však to chudí učitelé zaplatí! Leč učitelská oposice (v níž jsou i pokrokáři) volá: »Pryč s Rašínem!«

Volné listy.

Neomalené posměchy z lidského rozumu. Kdo jest znalý toho, jak úzce souvisí mravnost se světovým názorem a kdo čte sliby volných myšlenkářů o veliké lidské mravnosti, kterou připravují, musí usouditi nic jinak, než že volnomyšlenkáři jsou buď naprostými zabeďněnci, nebo tropí si posměchy z lidského rozumu a ze vzdělanosti dvacátého století.

Světový názor volnomyšlenkářský, jako známo, jest materialistický monism. Veje toto snesla filosofická slepice německá v podobě Haecklově a po této slepici naučili se kdákati o monismu i naši volní myšlenkáři, kteří však již nesnášejí, což třeba stále uváděti na pamět. Naše veřejnost snad již ví, nebo důkladněji ještě bude poučena o tom, jak v Německu Haeckel se svým monismem u vážných učenců vzbuzuje jen soucitný úsměv. V poslední době potfel ho Branka, universitní profesor.

V prvním čísle »Nerudy« dr. Bartošek rozhořčil se o mravních úkolech volné myšlenky a obul se do toho hodně vznešeně: »Vyzvedám hned v prvním čísle našeho nového časopisu — jako základní program naší práce — mravní úkoly Volné Myšlenky, neboť úkol i význam hnutí našeho v dnešní společnosti je především mravní.« Dr. Bartošek jest si věren, prohlásiv monism za náboženství volnomyšlenkářské. Musí tedy nyní důsledně slibovati i novou mravnost, nebo jinými slovy, jak dr. Bartošek zapřáhl, tak nyní táhne. V »Obnově« již často jsme se zabývali nesmysly Bartoškovými a proto musíme mu zastoupiti cestu i tentokrát. Domníváme se, že nejlépe mu spočítáme zuby, když vstoupíme na filosofickou půdu monismu a s každým rozumně myslícím člověkem posvítlíme na mravní důsledky, které z tohoto světového názoru plynou. Dra. Bartoška slušně zveme, aby se na tuto procházku vydal s námi.

Pro čtenáře naše, které věc zajímá, jest nám krátce načrtnouti základy monismu, jak již jsme několikrát v »Obnově« učinili. Monism jest zajiště taková soustava, jejíž myšlenkové jádro musíme mít na mysli, abychom také přesvědčivě mohli dokazovati nesmyslnost a nicotnost volnomyšlenkářského světového názoru.

Haeckel uvedl naše volnomyšlenkáře do tohoto chrámu moudrosti: Jest jedna podstata všehomíra o dvou přívlastcích, jimiž jsou hmota a síla (energie). Hmota tato, vyplňující nekonečný prostor, jest ve věčném vývoji. Život povstal tímto vývojem sám sebou, v řadě zvířat jest nejvyvinutějším zvířetem člověk, jehož duševní život není nic jiného, než vlastnost hmoty, a proto není zvláštní duševní podstaty (duše nesmrtelné) a není Boha jako duševní bytosti od hmoty nerozdílné a na hmotě nezávislé.

Již častěji v »Obnově« vyvraceli jsme tyto volnomyšlenkářské položky, ale jelikož naši filosofové svou ubohou brašničku opět otevírají, musíme opět k věci se vraceti. Pro dnešek budíž dosti na tom, když podotkneme, že tato volnomyšlenkářská soustava nemá nic s vědou činiti, a to z toho jednoduchého důvodu, že záleží jen ze samých nedokázaných pojmův a cizích jmen, jimiž Haeckel hustě hází a z nich látaji své potřeštěné fantasie i naši volnomyšlenkáři.

A nyní o té věci, k níž museli jsme napsati předchozí úvod. »My volnomyšlenkáři«, hlásá do světa dr. Bartošek, »máme za podstatu své činnosti mravní úkoly.« Nuže, jest potřeba věděti, jakou mravnost volnomyšlenkářský světový názor jest schopn zrodit. Při tom máme stále na zřeteli, že monism Haecklův jest monismem našich volných myšlenkářů. Ohledání pravé povahy monistické mravouky jest důležité i jmenovitě také proto, že z jejích důsledků dlužno činiti soudy o celém světovém názoru, z něhož mravouka ona bere svůj původ. Zkouška toho kterého světové-

ho názoru záleží vlastně v mravních jeho důsledcích.

Zkouška. Předem všeho jest hleděti k tomu, že mluví se o theoretickém a praktickém materialismu (hmotařství). Spojení jest tu docela přirozené, neboť světový názor, který, uznávaje pouze hmotu, popírá samostatné duchovní bytosti, jako jest Bůh a nesmrtelná lidská duše, sám sebou svádí, aby člověk také podle něho žil, oddával se cele smyslnému požívání, nebo jinými slovy, aby pěstoval materialism prakticky. Jest to ono známé heslo: »Užijeme, jezme a zmocněme se všech hmotných požitků, nebo vše ostatní jest podvod a klam.«

Theoretičtí materialisté ovšem nechť se ku praktickému materialismu znáti, ale není tu pomoci, neboť učení jejich v jiné konce nevede. Také Haeckel před praktickým materialismem couvá, ovšem marně, neboť jeho monism nic jiného není. Pokud volní myšlenkáři s Haecklem prohlašují duševní činnost za funkci mozku a hmoty, jsou venkoncem materialisty. Hlavní věcí jest, že svým monismem (právě jak to činí materialism) popírají samostatnost ducha.

Jestliže tedy základem duševní činnosti jest hmota, a jestliže volní myšlenkáři, ovšem docela důsledně, původ lidského ducha odvozují z duševní schopnosti zvířat, pak jako na dlani jest další důsledek: popření svobodné vůle. A že naši volní myšlenkáři s Bartoškem tak činí, jest věcí velmi známou. Jak by také člověk mohl mít svobodnou vůli, když všechno jeho konání jest podmíněno a poutáno hmotou a když podle našich volnomyšlenkářských filosofů jest pouze mechanicky vysvětlitelné? Vždyť dr. Bartošek na svých schůzích často mívá filipiku proti nynějšímu soudnímu zařízení, které trestá zločince, aniž předem vědecky jest uvažováno, zdali ti vrahové, žháři a lupiči jsou za své činy zodpovědní nebo nikoli. Takové popírání svobodné vůle ovšem vyplývá z volnomyšlenkářského předpokladu, že člověk jest jen lepším zvířetem »Lidská vůle«, dí Haeckel, »není zásadně rozdílná od vůle opice a ostatních ssavců.« Haeckel nakládá s vůlí tak, jako duši, zobecňuje pojem vůle jako pojem duše, neboť přivlastňuje vůli všem bytostem, také rostlinám.

Vůle v rostlinách a nižších zvířatech jest nevědomá. Teprve, když u vyšších zvířat vyrůstá ve vědomí, dostupuje onoho vysokého stupně, jímž jakostně rovná se vůli člověka a osobivě nazývána jest pak »svobodnou«. Čím Haeckel dokazuje tyto své výpovědi? Ničím. A tuto hru pouhých slov naši volní myšlenkáři přijímají za dokázané vědecké poznatky. Du Bois-Reymond byl, ne-li větším, tedy zajiště takovým učencem, jako Haeckel, a přece původ svobodné vůle zařadil mezi sedm světových záhad, které v učené společnosti podrobně vyjmenoval. Důsledně tedy Haeckel pojmy »dobra a zla« pokládá za uměle vytvořené, čímž ovšem jest odstraněno svědomí jako sebeklam. Jiným důsledkem jest, že nemůže-li se člověk svobodně rozhodovati, nekoná dobro a nepáchá zla; tyto pojmy nemají ceny, jsou jednotejné, a člověk nemůže za činy své býti zodpovědn, chválen nebo trestán. Proto také zločiny lidské nejsou hříchy proti společnosti lidské, ani proti Bohu. Hřích dle Haeckla jest »přestoupení uměle zdělaného lidského příkazu«. Protože není Boha, není posléze ani žádného přikázání Božího, není důsledně mravního řádu a také žádné mravní zodpovědnosti za činy. (Příště dále.)

Poznámka o Rukopisu. Mním učiniti poznámku, libo-li, otázku, o níž však nevím, nebyla-li již na denním pořádku roku 1886, kdy zuřil boj o Rukopis. Byl jsem tehdy sextánem, a pokud bylo možno, sledoval jsem námitky i důvody obranné. Jest přirozeno, že od té doby mnoho člověku z hlavy vyvanulo. Zajímá jsem se o spor a příslušné publikace vypůjčoval jsem si od našeho profesora češtiny. Nicméně pamatuji se živě, že jsme vlastního vědeckého přesvědčení neměli a spolehnouce jen na četbu, spravovali jsme se pouze citem. Proto zcela určitě mohu říci, že dle žakovské psychologie, dle sumy vědění a samostatného ú-

sudku nikdo z nás nemohl tehdy napsat článek, jaký poslal do »Času« septimán, jenž vzal si na mušku profesora Piče.

Kdo má jen trochu soudnosti, musí poznat, že »Čas« článkem septimána si zaeskamotoval. Věc jest velice průhledná, a jen naivní lidé mohou předpokládati naivní víru ve článek onoho fingovaného septimána. Pro nynější gymnasiální septimánskou generaci boj o Rukopis jest neznámou zemí, o všech subtilnostech námitek a obsahu nemají ani potuchy, a tu najednou z ničeho nic přihrne se septimán, znalý odborného vývoje protirukopisného. Chtěla-li redakce »Času« někoho napálit, napálila jen svou, do celého světa vytrubovanou pravdivost, nemluvě ani o nedůstojné komedii, kterou vůči veřejnosti sehrála.

Odpurci Rukopisu tvrdí, že Hanka užil ku padělání pergamenu ze XIV. století. Námitka tato ovšem bere zřetel k tomu, že znalci francouzští prof. Pičovi starý pergamén uznali. Také čeští chemikové a paleografové vyjádřili se podobně. K tomu mám tedy poznámku ze zkušenosti. Píšíme-li dnes na starém papíru, stává se, že inkoust se nepříjemně rozplihuje. Jak jsem již pravil, nevím, zda podobná zkouška byla učiněna s písmem na starém pergamenu, a nevím, má-li starý pergamén vytrvalost, těmto důsledkům státi se nepodobovat. Činím-li tuto otázku, mám na zřeteli, aby o této věci nestranně se promluvílo. Hankův pergamén, jak se praví, ze XIV. století, svědčí, že inkoust se nerozlezl a působí dojem, jako by psáno bylo na pergamenu novém.

Z mezinárodní diplomacie. Seskupování velmocí, národní a hospodářské sympatie a antipatie rýsovaly se i v řetech delegačních. Z našich delegátů Anglii pátil kadidlo dr. Kramář, jenž projevil přání, aby Rakousko sblížovalo se s Anglií, která prý zabránila válce v konfliktu mezi Německem a Francií strany Marokka. Rakousko, jsouc poutáno k Německu, mohlo prý snadno býti strženo ve vážnou a bolestnou zápletku. Nesouhlasíme s poslancem Kramářem. Francie sama nikdy by se nebyla pustila do války s Německem a tisíckrát by se hyla rozmyslíla, i kdyby jí pomoc anglická byla bývala slibena a zaručena. Francie zná svoji slabost a rozháranost vojenské disciplíny příliš dobře, aby dávala v sázku jak tak udržovaný svůj prestiž, miliardy peněz a statisíce životů. Angličtí diplomaté a generálové v zájmu vlastní říše brzdili, protože ještě nevěřili příhodného okamžiku a mimčo jsou si dobře vědomi, že i mohutné válečné loďstvo nedávalo by jim ve válce naprosté jistoty nerušeného dovozu potravin, bez nichž Britanie ani dva měsíce nemohla by se obejít. Chystá-li se Anglie na Německo, vyvolí si okanžik, až bude mít devětaadvadesát procent jistoty, že zvítězí. Jinak ovšem jest nebezpečnost pro naši říši patrná z toho, že Anglie k budoucímu zápasu snaží se Německo co možno nejvíce osamotit, a jest jen přirozeno, že náš stát zatažen byl by do války, kdyby zůstával ve smluvním spojení s říší germánskou. Ale v tomto ohledu neprosívají nic delegační řeči, protože spojenectví naše s Německem má pevné základy v osobních přátelských stycích obou dynastií. Ostatně dobře smýšlejícímu člověku v přátelství s Anglií těžko se vemluvíti a ještě obtížněji se nadchnouti. Sobecké pletichářství a odporný machiavelismus jsou stálými charakteristickými známkami anglické politiky a úskočnost její, která sestává sousedy pro své prospěchy, jest veřejným tajemstvím.

Jako upřímnými Slovanům a přáteli Ruska hrotem v duších našich utkvěla vzpomínka, že Anglie popíchla Japonsko proti říši slovanské zase za sobeckým účelem, aby ve prospěch její oslaben byl souseď, který leckde stával se jí nepohodlným. Také nikde nevidíme důvodu k domněnce, že by našimi národními zájmy Anglie mohla někdy prospěti. Tím ovšem nepřimlouváme se za spojenectví s Německem, které za skutečných mezinárodních poměrů jest pro nás hrozcím nebezpečstvím. Zamlouvaly by se jen přátelské styky bez tuhých závazků.

Proto také podepisujeme starou pravdu, Kramářem v delegacích vyslovenou, že přátelství s Ruskem šlo by nám k duhu. Masaryk ohlásil své veto, spojení s absolutistickým Ruskem si nepřejí. Víme ovšem, odkud vítr vane. Spojením tímto posílil by se monarchistický princip. Smýšlení dynastické a mezinárodní zednářstvo nikdy nejždají z jedné mysli. Rusko má nyní výhodnou politickou pozici. O jeho přátelství uchází se Německo. Rakousko a Anglie oslazuje s ním své styky tím, že mu dopřává volnosti v Persii. A všechny tyto námluvy dějí se ve znamení zatažené oblohy nad poněm mezi Německem a Anglií. Má-li Rusko nyní prohlédavé a bystré státníky, mohli by ze příhodné situace těžit.

Z agrárními kulšami. Jenom jednotný šik agrární může prospěti našemu lidu, jenom poctiví a nezištní lidé získají prospěchu našemu zemědělství, jenom vůdcové, nehledící osobních zájmů, jsou přirozeným právem povoláni, aby podnikli čestný zápas za práva národní, politická a prospěchy hospodářské! Taková a podobná hesla

pršela z agrárních novin za doby posledních říšských voleb.

A tu povstává Prášek a jme se starostlivě, vážně a důkladně proklepávací agrárním vůdcům kožichy. Není nemožno, že dostane se důkladného pardusu i jemu. Hlavní však věc jest, že páni malují sami sebe a malba jest věrna, protože se dobře znají. Kytice, kterou Prášek ve 3. čísle svého »Práva Venkova« svým odpůrcům podává, jim zajisté nevoní.

»Nově zvolení poslanci se sešli a zvolili za předsedu Udržala. Též Udržala, kterého pan předseda výk. výboru za zády častuje výrazy, jež ve služném listě není možno otáknouti. Panu Švehlovi stačilo vědomí, že v něm má muže poddajného a že se stane skutkem jeho přání, aby politika i na radě říšské komandována byla z Prahy od něho. A to se mu také splnilo. Ano, velmožný pane Švehlo, politiku v Praze i ve Vídni děláte Vy: Udržal přijímá jen Vaše telefonické rozkazy. Klub agrární na radě říšské je rozerván, nikdo neví, co vedení chce, kam míří, v klubu za celou dobu letního i podzimního zasedání byly na programu jen osobní spory a hádky. Špiclovství je hlavním zaměstnáním některých poslanců, a běda tomu, kdo byl přistižen, že mluvil s Práškem, nebo dokonce že mu podal ruku! Takovéto »smělé přestupky« jsou druhého dne pak předmětem dlouhých a rozčilujících debat v klubu. Přáli bychom nadšenému organizovanému lidu venkovskému býti diváky v parlamentě, jak nikdo, ani sám předseda, neví, jak má hlasovati. Budou-li si troufati Švehlovy orgány naše různá odhalení popírat, posloužíme novými a křiklavými případy. Vůdcové v klubu agrárním k udržení většiny verbují a vyznamenávají právě jen ony méně kvalifikované, kteří za tato bezdůvodná vyznamenání stávají se jednak oddanými otroky svých pánů, jednak užítují slabosti vůdců ke svému bytí i dočasnému uplatnění se, třeba že na škodu věci a lidu.«

Tak Prášek střílí z těchž děl do slavných agrárních vůdců. Zdá se nám, že se v agrární straně vyjasňuje a že z ní páchne...

Obrana.

Také logika. Protikartelový »Čas« potíral v Čechách ten volební kartel, v němž se mu nepodařilo výnosně umístiti vlastní hubené akcie. Zato však zcela nepřirozený kartel svých chráněnců moravských velice schvaloval, ačkoli přece musil viděti (zvláště za posledních doplňovacích voleb za Kroměřížsko), proti jakému zdatnému pracovníkovi vyrukovala do boje aliance pokrokařsko-agrárně-adlerovská. Dne 10. t. m. s uspokojením denník Masarykův konstatuje s pochvalou heslo českobrodských »Našich Hlasů«: »Jsme pro svornost - nikoli však pro kartel.« Ale na tomtož listu (na předchozí straně) přináší zprávu o utužení organizace lidovo-pokrokové v Kroměříži, jejíž konec zní: »Shromáždění vedeno myšlenkou: »Semkneme-li se všichni, bude panství klerikalismu na Moravě brzy odzvoněno.«

Ale jak se jinak odzvoní, než protikartelovým kartelem, do něhož láká semita Stránský lidi nejrizičnějších zájmů? Vždyť se právě tohoto roku přesvědčil chytrý ten obchodník, že jeho strana bez cizích berel nemůže se k žádnému vážnému kroku odvážit, protože prořídla přímo úžasně. Tedy ať žije moravský nepřirozený kartel!

A jaká svobodomyslnost se zračí v tom hesle! Strana, která shromáždila na Moravě hlasitě nejvíce, která tedy reprezentuje většinu národa, má býti úplně umlčena společným spiknutím. Pokrokaři se tváří, jako by měli zvlášť vyvinutý smysl pro práva menšiny. Zatím však kuji zbraně k potlačení lidových práv většiny, k utvoření takového zastupitelstva, které ani zdaleka neodpovídá skutečné vůli lidové většiny. Co tím klerikálním panstvím pokrokaři míní, to již zná dávno každý, kdo nahlédl do jejich eskamotérského slovníku. Dle pokrokařů totiž panuje klerikální nadvláda potud, pokud katolík pod tvrdým podpatkem pokrokařským ještě dýchá. Protikartelová a svobodomyslná prakse pokrokařská jest tedy klikatější, než lesní bystřina.

Zmařená zednářská výprava. Již jsme referovali obšírně, jaké široce založené válečné tažení volnomyšlenkářské začalo na Slovensku proti Hlinkovi a jeho přátelům. Za bezuzdných útoků však vyšlo na jevo, jak byl Hlinka bezcharakterně zrazen od volnomyšlenkáře, v jehož prospěch nastal prsa, jak lživě byl napaden od lidí, k vůli nimž se finančně zakrvácel. Ukázalo se také, že proti Hlinkovi za pomoci českých pokrokařů vedou zápas lidé, kteří hrabali z cizího. Vyšlo na jevo, že Hlinka zkusil daleko větší muka od »národnostních pracovníků«, než jaká mu byla později připravena maďarskými úřady v žaláři. Když pokrokařsko-židovští spojenci poznali, že jest s nimi zle, होनेm troubili k ústupu do lesa. Naposledy sama zcela neklerikální »Národní rada slovenská« vyzvala (dne 19. prosince minulého roku) »Slovenský denník a »Týždenník«, aby odvolaly nízké urážky, které vmetly do poctivé tváře Hlinkovy. Židé, kteří měli proti Hlinkovi nehorázný hněv, chtěli

národní hnutí slovenské a zdárně pokračující slovenskou hospodářskou svépomoc zastaviti hanečným úskokem a vzbuzením veliké domácí války. Zatím se jim to však naprosto nezdařilo.

Spalování mrtvol proti čtu. »Vědecké a hospodářské« důvody pro spalování mrtvol nemohou překonati vrozenou pietu k zesnulým, a proto vzdor všem spolkům, agitacím a vzdor všemu pudu po novotě u mělkých lidí, zůstává zpopelnění odělem skrovné hrstky podivínů, jak statistika dokazuje. Německo mělo do konce roku 1909 16 pecí na spalování mrtvol. Roku 1908 bylo ve všech státech Německa spáleno 4050, v roku 1909 4779 mrtvol. Z těch připadá na evangelíky 3727, na katolíky 401, na bezvěrce 249, na židy 220, na disidenty 68, na starokatolíky 38, na budhisty 11. Počet katolíků obnáší tedy 8 proc. Z 21 milionů katolíků umírá průměrně za rok 550.000 osob, z těch dalo se upáliti jen 401, čili 0.07 proc., což je směšný počet. V Anglii jeví se soustavný úbytek spalování. V sedmimilionovém Londýně dalo se upáliti toliko 364 osob. V Itálii, kde mají zákon o spalování mrtvol přes 30 let a celkem 28 spalovacích ústavů, přálo si za celou dobu upálení 6251 osob, což činí při počtu 24 milionů zemřelých v posledních 30 letech jen 0.026 procent. Také pro smích! Ve Francii skočilo do ohně po smrti za celý rok 1910 jen 394 lidí. Tolik málo v zaslibené zemi zednářstva! Největší průměrný počet spálených vykazují Švýcaři.

Celkem tedy hubený výsledek zuřivé agitace židovsko-zednářské. Kdo si vzpomene na nemožnost převážení mrtvol pro nakažlivé nemoci a kdo nehoní se po modní zvláštnosti i při své smrti, nebude schvalovati obyčej, jenž se přiči křesťanskému názoru o pohřbívání mrtvol a nesnáší se s vrozenou pietou k tělu zesnulému, jemuž rádi popřáváme přirozený, pozvolný rozklad na sv. poli. Dryáčnická dáva přednost ovšem spalovací peci s odporoucí procedurou. Kdo byl jen jednou přítomen spálení mrtvol, projeví s námi souhlas.

Práce vrchního pohlavára pokrokařských učitelů. Veliký bojovník proti »hamiznému a panovačnému klerikalismu«, starosta zem. ústř. spolku učitelského Jos. Černý dělal dynastii Rašínově také poddajného služebníka a pomocníka. V »Učitelských Novinách« píše dne 10. t. m. o něm pokrokař Beneš, že sice z počátku Černý sám se stavěl proti zistiým manévřům rodu Rašínova. Ale pak! Beneš sděluje: »Před Rašínem varoval mě Jos. Černý roku 1899, když vyprávěl, jaké měl nesnáze s kolegy novobydžovskými za to, že Rašina volil předsedou Ústředního spolku... Ale během krátké doby ovládl Rašin Jos. Černého úplně a ve všem tak, že Černý schvaloval všechno (?) Rašinovo jednání a stal se tak morálním jeho spoluvinníkem... mimo jiné přičiny i touha po zisku hnala Černého z redakce »České školy« do redakce »Českého učitele«, pak do redakce »Paed. Rozhledů«, do »České školy« nynější, kterou pro Černého zřídil Ústřední spolek. A konečně našel si Černý placené místo jako starosta Ústředního spolku. Dal se zvoliti 20. července 1906, když mu Rašin z organizačních podniků dal odhlasovati 4000 K ročně, 11 K denně. Kdo jsme věřili v etiku (mravovědu) Jos. Černého, byli jsme volbou překvapeni, poněvadž 26. června 1904 Černý prohlašoval veřejně: Kdybyste mne chtěli voliti za svého starostu, tu bych se raději zastěhl před vašíma očima, než bych volbu vaši přijal... A kamarád Rašin pomohl Černému, aby se dostal do Prahy za učitele... Nejprve se dohodli Černý a Rašin, že provedou chytrou komedii. Rašin už měl kontrakt na ředitelství v »Praze« pod zámkem a proto najednou chtěl (v úřadě učitelském) z Prahy (ačkoli krátce před tím si vymohl různými kličkami místo v Praze. Tak byl chudák pokrokař od úřadů »pronásledován«. Pozn. »Obn.«). Tenkrát z Bráně šel proto, že měl hořka v přímě. Ted zas chtěl z Prahy do Nového Bydžova, že už ho měl v tercii. Vážně požádali s Černým o výměnu. I na pražském magistrátě zdálo se to pánům trochu divokým, aby Rašin po výměně do Prahy, když všichni věděli, že v Bydžově půjde do pense, a ihned zase vtáhne do Prahy a do »Prahy«... Rašin musil do »Prahy« bez učitelské pense a už dvojí pensi bráti nebude... tučnými literami volal: »Kolegové, pamatujte a nikdy mladoběchům nezapomeňte, že mne nezvolili do zeniské školní rady. Nařídil, aby všechny okresní jednoty posílaly protesty a výhrůžné dopisy pražskému magistrátu za to, že výměnu místa Jos. Černému nepovolil. Na to rozkázal: Všecky okresní jednoty učitelské podejte rekomandované přípisy, aby městská rada pražská dala cestou konkursu Černému místo I. třídy! Jmenujte Černého čestným členem! To bude odpověď městské radě! Píšte o tom do všech novin!... Zatím Černý obléhal Vínohradsko... Chtl nuselskému kolegovi věnovati 5000 K či dům v Bydžově, jen aby do Bydžova nemusil. Marně. A přičiněním Rašinovým přece do Prahy přišel. Jak Černý si hleděl obchodu, a co mu obchod vynášel, o tom jen těžce mohu psáti, neboť již jednou mi Černý vzkázal, že to není kolegiální, když se mu »hrabu v kapsách«. Pravda; já se tomu vlastně všemožně bráním. Je takové cizí hrabání Černému zajisté velmi nepřijemné a

mnohem je nu přiležitější, když sám vlastníma e-
tickými rukama může se prohrabovati ve 4000 z
organizací, v 5000 za členství v ředitelstvu »Pra-
ze«, kdy může shrábnout 30 K za každé »sezení«
správní rady a tak dále, když krátce svých
14 tisíc korun ročně může přehrabávat. Na
etika je to slušný peníz... Černý hlásal hlasem
skoro opravdovým: »Podkladem vážnosti veřejné
u stavu našeho musí zůstatí výhradně duchovní
bohatství. Kdybychom přesunuli těžiště životních
snah na stránku materiální, byli bychom tím už
u konce! Ano, pane Černý, máte pravdu. Právě
Vy s Rašínem přesunuli jste těžiště svých život-
ních snah blíž k bance »Praze« a tím jste už u
konce!«

Nu tak vida! Učitelé vydali heslo: »Všecko pro
školu!« Nepřítelem školy byl pokrokový učitel-
lům i takový smělec, který se odváží rašínovsko-
školské názory kritizovati. Zatím však sami po-
hlašují zneužívali úžasným způsobem zájmových
výhod, určených výhradně pro dobro školy, k cí-
lům postranním, jež pro školu významu neměly.
Už to by mluvilo dost. Vidíme-li však nadto, že
klíčky a manévry se děly docela pro účely sobe-
cké, osobní, pak teprve jest nutno odsouditi takov-
ý »nový, jasný vzduch« v učitelské organizaci. O
Rašínově ziskuchtivosti, o mouřeninské službě Čer-
ného a handlířských záměnách pokrokové učitel-
stvo vědělo již dávno. A proto ti pánové, kteří
mleli Drozda do únavy, měli povinnost učiniti po-
řádek v přední řadě ve vládním kabinetu vlastním.

Vzorný zástupce českého lidu. V době, kdy
tolik nedouku a parazitů si učinilo ze zastupování
českého lidu v parlamentě a jinde výnosné osobní
řemeslo, tím výrazněji vyniká charakter obětavé-
ho dra. Stojana. Pravdou sice jest, že horečná píle
jeho a krajní obětavost budí tichý respekt i u na-
ších největších odpůrců. Ale také pravdou jest, že
by zvláště strana dra. Stránského se nerozpako-
vala ani minutu učiniti ze Stojana politickou mrtvo-
lu pomocí kartelu jakéhokoliv.

Slyšíme aspoň něco z toho, co sděluje o něm
jeho bývalý kaplan Staněk v knížce vydané u Slo-
váka a Kroměříži na počest jeho šedesátin! Dr.
Stojan každý týden 2—3 noci spí ve vlaku, protože
by mu jinak čas nestačil. V parlamentě je při hla-
sování vždycky a rozčileně shání české poslance,
kteří by pro liknavost hlasování zmeškali. Ve Víd-
ni jest několikanásobným referentem, ale při tom
vzal ještě na sebe povinnost starati se o nábožen-
ské potřeby vídeňských Čechů. Ročně dostává
přes 20.000 dopisů. Odpoví každému, takže na př.
zábleskový poštovní šel k vůli němu do pense. K
vůli Stojanově korespondenci bylo nutno zříditi
ve Svěbohově poštovní úřad. Po jeho odchodu
byl tam úřad ten zrušen, takže tam posud znovu-
zřízen není.

Rozumí se, že vlastní rukou tak obrovskou
práci zastati nemůže. Proto zapřáhá do své práce
kde koho. Krátce vysvětlí, co jest potřebí odpo-
věděti a pak informuje dalšího ochotníka-písaře.
Nejvíce se ovšem napísaří členové jeho domácnos-
ti. Ale Stojan umí k práci posaditi i hosty, kteří
se u něho ukáží, tak že dle jeho diktanda pracuje
někdy až deset osob. Jen kdo přijde s nějakou
prosbou, dostane pardon, aby se neřeklo, že bylo
jeho těsně využito. Má neupřímnější snahu
prospěti všem — buďsi přítel či nepřítel! Ka-
plan Staněk píše: »Kolikráte jsem nechtěl ani svým
očím věřit, když jsem měl psáti adresu na člove-
ka, o němž jsem s určitostí věděl, že je velikým
nepřítelem »klerikálů«. Jednou dokonce psal jsem
i adresu na poslance Prokeše, kterému také dr.
Stojan cosi v Brně vylámal, když si s tím sám
rady nevěděl (týkalo se to stavby školy). Dr. Sto-
jan často říká: »Vím, že mně zase »nadají«, že
se přimlouvám za někoho, kdo toho nezasluhuje,
ale co dělat? Je-li člověku zle, pomozme mu! Snad
se potom přece polepší, a zachráníme jeho duši.«
U Stojana si lidé kliky jen podávají. Přicházejí od
rána do pozdního večera a jsou přijati vlídně i za
největšího návalu práce.

Jako Slovan nejlepšího zrna velice zdatně
pracuje pro zdar idey cyrillo-metodějské. O ště-
drosti a pohostinnosti jeho byly by kroniky. Sta-
čí však pouze poukázat na to, že se pro dobrotu
svého srdce velice zakrvácel, ačkoli sám žije tak,
jednoduše, jako chudý dělník. Na př. ve Svěbohově
chodil dlouhý čas stále v klerice, protože neměl
ani kloudných kalhot. Co totiž měl lepšího, roz-
dal. Naposledy měl kleriku tak sešlou, že tamější
věřící mu sami koupili novou. Když měl někdy jeti
do Vídně, neměl ani vindry. Tu poprosil: »Lidé do-
brí, sežeňte mi alespoň 6 korun, abych se tam do-
stal. Nazpět mi už Pán Bůh nějak pomůže.« —
Konečně se mu dostalo proboštního kroměřížské-
ho. Ale kdo dosavadní praksi jeho peněžní sleduje,
řekává, že Stojan měl na faře nulu a v Kroměříži
že má dvě.

Takový jest tedy poslanec katolický. A tento
muž vždy při volbách musí od nezralých mladíků
a sobeckých individuí vyslyšati, jak ti kleriká-
lové hamoní, jak jsou líní, jak se o lid pranic ne-
starají atd. Služebníci různých Rašínů, Stránských,
Prokůšků, Prášků atd. snaží se vyličiti muže takové
jako nešťastí národa a přitom se vodí s židovskými
kapitalisty pod pažďm...

Politický přehled.

Boj o přisedlí zem. výboru. Pracovní výbor
nár. politické komise v království Českém rokoval
9. ledna o počtu přisedlích. Posl. dr. Pazdverka
obnovil svůj návrh, aby přisedlích zem. výboru
bylo 10, a to 5 Čechů, dva velkostatkáři a tři Něm-
ci. Němci by sice souhlasili s počtem 10 přisedlí-
cích, avšak s podmínkou, že ze dvou velkostat-
kářských přisedlích jeden bude ústavověrný Ně-
mec, jinak trvali na tom, aby přisedlích bylo 13
a to 6 Čechů, 4 Němci a 3 velkostatkáři. Konser-
vativní velkostatek však trvá na tom, aby měl as-
poň 2 členy ve výboře; doporučoval proto, aby
členů bylo 14 a to 7 Čechů, 4 Němci a 3 velkostat-
káři, z nich 2 by byli z konservativního velko-
statku a jeden z ústaváckého velkostatku. Proti
tomu ohradili se zase Němci a tak vyjednávání za-
se marným.

Školská komise sněmu království Českého
jednala minulý pátek o návrhu na zrušení celibátu
učitelů; návrh tento zamítnut a usneseno, aby v
případě sňatku byl učitelkám po deseti letech
dán co odhytné dvojnásobný plat.

Na schůzi něm. zem. poslanců dne 5. ledna v
Praze posl. Pacher pravil, že Němci setrvávají na
zásadě: v uzavřeném území jen německí úřední-
ci. O novém vodoecestném zákoně prohlásil dr.
Schreiner, že je pro Němce nepřijatelný. Posl. Iro
poslal do schůze návrh, aby Němci, zamítnou-li
Čechové rozdělení zem. výboru v národnostní od-
bory, odepřeli platit zeinské přírůžky a případně,
aby svolali německý »kusý sněm« do některého
města v Čechách; jen prý tímto revolučním po-
stupem lze zlomit českou panovačnost.

Sněmy svolány jsou dále na 11. ledna halič-
ský, korutanský a gorický, na 16. tyrolský, a štyr-
ský, na 20. vorarlberský a dalmatský na 24. ledna.

Vlachové proti vládě. Na sněmu gorickém po-
slanci katolické strany lidové složili mandáty —
stalo se tak na vyzvání katolické italské strany li-
dové. I další říší poslanci jsou vyzváni, aby za-
hájili v delegacích i na říšské radě opozici. Po celé
zemí budou uspořádány schůze, aby lidu byla po-
věděna pravda o znásilňování vládké menšiny.

Zem. hejtnanem v Kraňsku jmenován dr. I-
van Šusteršič, vůdce katolické slovinské strany li-
dové. Hr. Stürgh tímto jmenováním asi připoutá-
vá většinu slovinských poslanců do vládní vět-
šiny.

Ústupky Rusínům. Na schůzi důvěrníků po-
lské lidové strany přijato, aby zemští poslanci
strany lidové byli zmocněni, učiniti Rusínům ústu-
pek na základě parlamentního klíče, totiž povolit
26. l. proc. mandátů. — Naproti tomu deputace ru-
sinských poslanců ohlásila místodržeteli, že hned
v první schůzi sněmu začnou prováděti lomoznou
obstrukci, poněvadž nedošlo k dohodě s Poláky
o volební opravě na sněm. — Na toto ohlášení ob-
strukce ruské klub zem. polských poslanců s
klubem říšských poslanců polských usnesl se po-
dniknouti kroky k dosažení dohody s Rusíny.

Nespokojení Němci. Zemský výbor království
Českého nařídil, aby na základě posledního sčítání
lidu sebral a sestaven byl materiál pro národní
rozdělení okresů. S tím nejsou Němci spokojeni,
poněvadž prý pro ohraničení okresů nemají býti
vodítkem jen poměry národnostní, nýbrž i hospo-
dářské. To znamená, že čeští dělníci v německých
podnicích mají býti vyhlášeni za německou drža-
vu. A pak se Němcům nelíbí, že také čeští úřed-
níci materiál sestavují. Neboť ti prý nerespektují
přání Němců v uzavřeném území, aby, když se již
okresy ohraničují, došlo k úplné rozluce obou ná-
rodů na poli správním. Němci tedy stále myslí na
roztržení království Českého.

Krise ve Francii. Celý francouzský kabinet od-
stoupil, poněvadž většina ministrů nechtěla s mi-
nisterským předsedou Caillauxem zůstatí v mini-
sterstvu. Caillaux vyjednával totiž s Německem
tajně pomocí jakéhosi podnikatele želez. staveb
Fondere. Následkem tohoto tajného jednání bylo,
že Francie zaokrouhlila německé území v Kameru-
nu (v Africe) a prodloužila je až k hranicím bel-
gického Konga. Fondere vedl o vyjednávání zá-
pisník a prodal jej pak Clemenceauovi. Z to-
ho povstala krise ministra zahraničních záležito-
stí de Selvesa a následkem toho demise celého mi-
nisterstva.

Zmatky v Turecku. Turecký ministerský před-
seda Said paša podal žádost za propuštění, ná-
sledkem posledních bouří ve sněmovně, kde Said
paša pomáhal mladoturkům znásilňovati opozici.
— Posádka v Monastiru vystupuje odbojně proti
ministru války; důstojníci připravují prý se k to-
mu, aby sbor monastirský rychlými pochody na
Cařihrad strhl na sebe moc.

Válka Italsko-turecká. Turecký ministr války
prohlašuje, že Turecko nepřikročí k jednání o mír,
dokud Itálie neodvolá dekretu o přivtělení Tripol-
ska k Itálii. — Dle zpráv tureckých přenášá Itálie
válku proti Turecku do Rudého moře, kde italské
lodstvo bombarduje pobřeží a lodě turecké.

Povstání v Číně. Ruská vláda oznámila vládě
čínské, že uznala samostatnost vnějšího Mongol-
ska pod vládou Hutuktovou. Číně nedovoluje se

připouští se čínská kontrola zahraničních styků
Mongolska s ostatními státy. — Mezi republikány
a císařským vojskem panují neustálé boje. Repu-
blikáni se usnesli bez ohledu na dynastii a Juan-
šikau svolati národní shromáždění do Šanghaje.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, oboj atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Celá usmání od vld. díla duchov. k dispozici.

Zprávy

organizač. a spolkové.

**Valná schůze křesťansko-sociálního spolku paní a
dívek »Anežka« v Hradci Králové.** Schůzi zahájil vdr.
Dr. Reyl proslavem, v němž nastínil potřebu organiza-
ce nábožensky uvědomělých žen v době, kdy k uskuteč-
nění každé idey organizují se stoupenci její a snaží se
ženy získati pro své snahy. Spolek »Anežka«, před 10
lety založený, pracuje s neztencenou svěžestí na vě-
lavacím, podpůrném a sociálním poli, pořádaje poučné
přednášky z oborů ženy zajímavých, uděluje nemoc-
ské podpory a pohřební podpory chudým členkám a
přispívaje v patronátě služebných dívek k odbornému
vzdělání jich. Zápisník valné schůze byl schválen a ta-
ké jednatecká zpráva, kterou podala jednatelka pí. No-
sková, byla pochvalně přijata na vědomí. Zpráva tato
zaznamenala 6 veřejných přednášek, 1 vycházku do za-
hrady, 1 koncert, 1 procesí ke kapličky pod Zvíčinou a
úcast členek při spolkových pobožnostech. Spolek čítá
226 členek, z nichž 2 zemřely a nových 12 přibýlo. Po-
kladní zpráva podává příznivý obraz o hospodářství
spolku, neboť vykazuje 926 K příjmu a 914 K vydání.
Na příspěvcích sešlo se 460 K a podpor uděleno bylo
373 K (nemocenské 90 K, pohřebné 80 K, vánoční na-
dílka 127 K, výlohy patronátu 76 K). Přehledná poklad-
ní zpráva sl. Eiglové byla jednomyslně schválena. Kni-
hovni zpráva pí. Uhrové vybízela členky k horlivější
návštěvě knihovny v hodiny, které jsou k vypůjčování
určeny. Novými volbami byly do výboru povolány tyto
dány: p. t. pí. R. Hobzková, předsedkyně, pí. R. Jiro-
ková, místopředsedkyně, pí. R. Nosková, jednatelka, pí.
Uhrová, knihovni, sl. Eiglová, pokladní, pí. Pešková a
sl. Hřlová do odboru zábavního, pí. Resová, dozorkyně
patronátu, pí. Smolková, pí. Honzíkova, pí. Škodová a
pí. Podhorová, náhradnice. Revisorkami zvoleny: p. t.
pí. Dvořáková a sl. Hodková. Duchovním rádcem spol-
ku zvolen p. Dr. Reyl. Po volných návrzích, týkajících
se vnitřní správy spolkové, byla valná schůze skončena.
Nato se ihned konala schůze nového výboru a určen
byl program pro oslavu 10letého trvání spolku.

Cernilov. To, valnou řádnou schůzi konati bude Ka-
tel. Nár. Jednota v neděli dne 14. ledna t. r. o 2. h. d.
odp. ve své spolkové místnosti s tímto pořadem: 1. Pro-
malie, 2. Reč vsp. kanovníka Dra Fr. Šulce. O jazy-
kových náležitostech. 3. Zprávy funkcionářů. 4. Volby a
potřebná sdělení. Přijďte všichni členové! I hosté
vítáni!

Kostelec nad Orlicí. Dobročinný spolek »Alžběta«,
který v zdejší městě působí, v druhém roce svého
trvání, t. r. 1911 podporoval 26 chudých. Uděleno bylo
217 podpor v potravinách a sice: 412 kg chleba, 412 kg
mouky, 71 kg rýže, 31 a půl kg krupice a 11 a půl kg
masa hovězího. Mimo to množství kostek polévkových
a kávových, též něco uhlí a rozličné oděvy. Zajisté ten-
to lidumilný spolek zasluhuje uznání a všestranné pod-
pory.

Z křesť. soc. vzdělávacího spolku v Čáslavi. Valná
hromada konána bude dne 28. ledna ve spolkových míst-
nostech u Modré hvězdy o 7. hod. večerní. Žadoucí jest
úcast všech členů, neboť jednati se bude o důležitých
zájmech členstva, zvláště o nemocenské a úmrtní pod-
poře. Dar. Vdp. Ant. Schreiber, vikář ve Žlebech,
daroval na spolkový dům 10 K. Šlechtnému dárci vzdá-
vá výbor srdečné díky. Zaplať Pán Bůh! Kéž by tento
příklad nalezl hojně následovníků!

Opočno. Křesťansko-sociální spolek zdejší pořádá
v neděli dne 11. února t. r. v Národním Domě ples a či-
ní tímto uctivé pozvání všem členům a příznivcům do-
mácím i okolním. — Valná hromada téhož spolku ko-
natí se bude v neděli večer dne 25. února a spojena
bude s cestopisnou přednáškou.

Tramín Atlantik

Velejemné látky na pánské obleky.

Doporučuji všem veledušojnému duchovenstvu.
Vzory k nahlédnutí franko.

První český zasilatelský závod

Ed. Doskočila v Chocni.

Rovnost nad Doubravou. Vzdělávací katolický spolek „Rovnost“ pořádá dne 14. ledna 1912 o půl 3. hodině odpoledne valnou hromadu s tímto programem: a) Zahájení schůze předsedou. b) Přednáška veřejná vdp. Frt. Kobouta, profesora gymnasia v Čáslavi na thema: Mús a jeho oslavovatelé. c) Zprávy funkcionářů a volby nových funkcionářů. d) Vyřízení došlých píšpisů. e) Přijímání a zápis nových členů mužského i ženského pohlaví. f) Volné návrhy spolkové. Dostavte se na schůzi stoupenací naši v počtu největším a přihlaste se bez bázně ke katolickému spolku „Rovnost“, ať náležíte ku stavu jakémukoliv! Spolek náš hlásá: „Pokoj všem, kdož jsou dobré vůle!“ — Jan Handlíř, t. č. jednatel.

Clotěbořsko. Ve Vísce byla dne 7. ledna dvěma schůzemi, na které mluvil p. Srbek, rolník z Velkého Boru. Jeho věcná a klidná přednáška o hospodářských poměrech a potřebách posluchačům se velmi zamlouvala. Po něm promluvil p. farář Vlček, který zdůrazňoval právo katolíků na sebeobranu a doporučoval plně vzdělávání mládeže a dospělých. Po této schůzi odebrali se oba lecnici na schůzi do Čechovic, kdež taktéž osvětlovány byly veřejné poměry způsobem slušným a beze všeho zbytečného útočení na politické strany. Zevrubně vysvětleno, co se dnes rozumí klerikalismem.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. U vyřízení kanonické generální vizitace byli vyznamenáni ve vikariátu Pardubickém: Jmenování jsou: pp. Ferdinand Zajíček, správce vik. úřadu, farář v Holicích jmenován osobním děkanem a skutečným b. vikářem, Engelbert Starý, os. děkan, b. notář, farář v Rovni, čestným konsist. radou, Josef Kašpar, vik. sekretář, farář v Rosicích, Václav Kracík, b. notář, farář v Bělé — osobními děkany; Frant. Janeček, farář v Třebosicích, Alois Ulbrich, děkan v Pardubicích, Alois Kašpar, farář v Bohdánči, Emanuel Teplý, profesor c. k. realky v Pardubicích — bisk. notáři. Expositorium canonicale obdrželi pp.: Frant. Voříšek, farář v Sezemíciích, Karel Adam, farář v Moravaněch, Josef Králíček, farář ve Voticích, Josef Sakař, profesor c. k. realky v Pardubicích, Alois Calka, farář v Kuněticích, Josef Palouš, farář ve Ždánicích, Ladisl. Leder, spiritual zemské polepšovny v Opatovicích n. L. Farní synodalie: Otokar Vosáhlo, katecheta v Pardubicích, Antonín Adam, katecheta v Pardubicích, Petr Jiříček, katecheta v Dašicích, Jos. Bažant, katecheta v Holicích, Vinc. Halama, katecheta v Holicích, Frant. Klenka, katecheta v Bohdánči, Josef Novotný, kaplan v Pardubicích, Frant. Hovorka, kaplan v Bohdánči. Počtovým dekretem Jeho Excellence: Frant. Langkramer, b. notář, katecheta v Pardubicích, Jan Kašpar, farář ve Dřitčici, Josef Jakubec, b. notář, farář v Opatovicích, Ant. Zámečník, fundatista v Praskačce, Ludvík Hora, farář v Dašicích, Václav Nepokoj, farář v Oustřední, František Náhlík, farář na Chvojně, Jan Bruckner, kaplan v Pardubicích, Jan Dvořák, zat. kaplan v Sezemíciích, Frant. Rošík, katecheta v Pardubicích. Počtovým uznáním b. konsistoře pp.: Petr Zavřel, pens. farář, administrator ve Dřitčici, Jos. Budínský, kaplan v Bělé, Frant. Naxera, kaplan v Rovni, Otokar Hala, kaplan v Holicích, Jan Širáček, kooperator v Opatovicích, Viktor Gertner, kaplan v Dašicích.

Největší jméno Ježíš oslavil se v chrámu Panny Marie v Hradci Králové v neděli dne 14. ledna tímto způsobem: V 6 hodin ráno přijede Jeho Excellence nejdůstojnější pan biskup Dr. Josef Doubrava do chrámu Panny Marie, kde budou ho očekávat všechny Mariánské družiny seřazené prostředkem kostela ve špalíru. Po té bude nejdůstojnější pan biskup obětovati tichou mši sv., při níž přistoupí družiny k společnému sv. přijímání. K tomuto sv. přijímání se zvou všichni věřící královéhradečtí, by takto mohli si získati plnomocných odpuštění, jež v tento den sv. církve udílí. Po mši sv. bude krátká promluva Jeho Excellence. O půl osmé hodině bude sloužena slavná zpívaná mše sv. Odpoledne ve 4 hodiny bude kázání a po něm zpívaná litanie o jménu Ježíš a sv. požehnání.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 10. ledna t. r. následující usnesení: S polic. úřadem se sdělí, že p. Jar. Urbanovi, majiteli Grandhotelu, uděluje se koncese hostinská a výčepnická v domech čp. 409, 295 a 275. — Technické kanceláři se uloží, by předložila rozpočet na vydláždění části Jiřkovy třídy mezi fil. Rakouskou-uherské banky a okresním domem čp. 439 a na opravu silnice, vedoucí kol Žižkova náměstí. — Na žádost fideletství měst. dívčího lycea za vykázaní pozemku k účelu zaměstnání chovaneček lycea pojmými a zahradními ručními pracemi, vedle pozemku chlapecké vychovatelný, ustanoví se komisi řízení. — Žádost p. A. Keimara, pokrývače, za schválení provedených jhm prací na kostele sv. Ducha, předložil se okresnímu hejtmánství. — Povolí se užívání fotografického atelieru v domě čp. 270 sl. Anastazii Němcové. — Projekt na úpravu potoka Melonky a odvedení přilavových vod od Stěže, vypracovaný měst. technickou kanceláří, předložil se okresnímu výboru. — Těmž se předložil stížnost p. J. Razima, maj. hostince na Balkáně, do močálů a neschůdnosti cest při tamní okresní silnici, zavinené navážkou hlíny po stranách téže silnice podnikatelem dlažební úpravy tamtéž. — Veškeré dvě, vedoucí z hlediště měst. divadla ven, opatří se k návrhu stát. techn. znalce nápisy „východ“.

Vánoční hra jednoty katolických tovaryšů, pořádá-

ná na svátek Sv. tří králů, stala se dostaveníčkem snad největší mládeže hradecké, která se zájmem představení sledovala. O zdar hry má zásluhu p. Wüsch ml., jenž neúspěšně po celé týdny cvičil sbor a solisty. Při pianovém kvintetu obstarala delikátní klavírní průvod st. Frydrychová, která se osvědčila jako zručná pianistka. Při harmoniu byl vždy ochotný vp. Svoboda. Ze solových zpěvaček zamlouvali se přednes st. Böhmová, st. Fábrová, st. Celerová, st. Toblášková. Mužské party přednesli zdaleka pp. Černý, Soudil a Šuk. Živé obrazy byly malebně p. Dvořákem komponovány a za elektrického osvětlení působily efektně. Ze sborů byl působivým zejména sbor pachtolat a sbor u jeslíček. Závěrečný sbor byl patrně nad síly jak pěvců, tak i orkestru a vyžaduje úpravy. Vánoční dětské představení lze tudíž k zdárnému produkci tovaryšské jednoty.

Ples jednoty katolických tovaryšů s hudbou vojenskou odbyl se 21. ledna o půl 8. hod. večer v Adalbertinu. Reklamaci pozvánky lze učiniti v družstevním knihkupectví tamtéž.

Křepovo divadlo v Hradci Králové: Soubor „Divadla sdružených měst východočeských“. Z minulého týdne můžeme s potěšením zaznamenati několik zajímavostí. Opera předvedla nám „Prodávou nevěstu“ se st. Z. Habrovou, operní pěvkyní z Chrudimi, v titulní roli, a nově nastudovanou opam O. Nikolaja „Veselé ženy Windsorské“. Komicko-fantastická zpěvohra o 3 jednáních. Die stejnojmenné veselohry Shakespearovy napsal H. P. Mosenthal. Přeložil B. Peška. Které důvody přiměly fideletství k vypravení této opery, lze těžko rozhodnouti. Ale volba tato jistě nejšťastnější nebyla, jednak proto, že její provedení nárazí na menší levišti, jako jest královéhradecké; na veliké technické překážky, kterých nelze absolutně uspokojivě rozřešiti, hlavně však proto, že hudebně není to dílo nikterak vynikající, ať nedáme, že jest místy ládní požadavkům opery v mnohém neodpovídá, a literatura operní vykazuje sklady přístupnější a cennější, jež by naše obecenstvo rádo poznalo. Jinak musíme přiznat, že provedení této opery ležilo plně studium. Škoda! Činohra vykazuje tři dramata: O. Ohneta „Kníže Sergěj Panin“ (činohra v 5 jednáních), O. Wildea „Ideální manžel“ (činohra ve 4 jednáních) a W. Somerset Maughana „Královská výsost“ (veselohra o 3 dějstvích). První věnováno bylo čestnému večeru pl. H. Vořtové. Smet sice ne nový; hýřlivý šlechtic, útek před morální i fyzickým bankrotem do manželství bez oboustranné lásky, rozvrat manželského štěstí, pád. Ale interessantní jeho struktura i řešení! Pečlivá interpretace zasloužila větší pozornosti. Obsažné, hluboce založené drama Wildeovo podáno bylo náležitě. Rušivě působila hlasová indispozice pana Balouna. Vrcholem úspěchu souboru činoherního byla ovšem produkce čtvrté „Královská výsost“, na kterou pozván p. R. Schlaghammer, člen Nár. divadla v Praze. Rozumí se, že náležitě uplatnil tu milý host svůj talent a eleganci svého vystoupení, jakož i přesně přiléhavou hrou všechno obecenstvo uchvátil. Ale ani ostatní nezůstali pozadu. Zejména pěkný výkon podala pl. H. Vořtová. Na repertoiru operettním byly tyto hry: Lehárův „Dráček“, bawleska „Bláznivá noc“, „Loutka“. Kromě toho dávána v neděli výpravná hra „Cesta kolem světa“.

Repertoír městského divadla. V sobotu (čestný večer p. J. Hrádky) „Hoffmannovy povídky“, opera od Offenbacha. V neděli odpoledne „Rozvedená paní“, operetta. Večer operetta „Zbravý student“ od Millöckera. V pondělí v předplacení „Naše ženy“, veselohra od Mosera a Schönthana. V úterý (čestný večer režiséra činohry p. V. Balouna) „Theodora“, hra od Sardoua s kostymovou výpravou z dílen pl. O. Frýdové v Praze. Ve středu v předplacení „Šárka“, opera od Fibicha. Ve čtvrtek v předplacení operetta „Čikánský baron“ od Strausse.

Benešiči má 13. t. m. talentovaný a pilný bariton p. Josef Hráček v úpěci Offenbachově „Hoffmannových povídkách“.

Refakce na krmivo a stelivo. Za příčinou stávající nouze o krmivo a stelivo rakouskými drahami povolené slevy jsou kromě jiných formálních předpisů vázány také na ustanovení, že žádosti o tyto refakce musejí býti nejpozději do 3 měsíců po vyplacení nákladního listu podány. Na tuto okolnost dovoluje se zvlášť Obchodní, živnostenská a průmyslová ústředna v Hradci Králové upozorniti s podotknutím, že je ochotna vždy další informace uděliti a případně vymáhání refakcí obstarati.

Záložní dvorní útav v Hradci Králové upozorňuje P. T. pány vkladatele, že úrok za II. pololetí r. 1911 připisuje se do knížek vkladních až po 15. ledna 1912.

Kapesní kalendářky na rok 1912 ve vkusné úpravě vydala a rozesílá svým komitentům Česká banka. Podle kalendáře obsahují pojednání o působnosti České banky, podrobné slosovací plány, škály kolkové, bilance České banky, poznámky atd. Expedice kalendářků bude trvati několik týdnů, prosíme proto vážené společenství přiznávce své, aby s reklamami počkali.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové, dne 5. ledna 1912. 1 hl: pšenice K 18.50 až 19.60, žito 15.90 až 16.50, ječmene 13.50 až 14.20, oves 8.20 až 10.60, hrachu 30.— až 36.—, čočky 40.—, jabl 28.— až 32.—, krup 28.— až 50.—, brambor 7.20 až 8.—, máku 90.— až 100.—, jetelového semínka červeného 146.—, 100 kg žitných otrub 16.50, pšeničných otrub 16.—, 1 kg: másla čerstvého 3.20 až 4.40, sádla vepřového 2.16 až 2.20, tvarošku — 44 až — 48, 1 vejce — 10 až — 14, 1 q cerele 18.— až 20.—, 1 kopa: petržele 1.20 až 1.40, kapusty 2.40 až 4.—, hl: cibule 15.— až 16.—, 1 kopa drobné zeleniny 2.— až 4.—, 1 pytel mrkve 1.60 až 2.—.

Oheň vznikla v dělnickém konsumu na Pražském Předměstí dne 10. t. m. o 5. hod. odpo. V nastalém poplachu výkladní velká skříň rozbita a zboží vynášeno i vyhazováno ven, aby se nestalo kostlivé požáru. Oheň záhy utišen, ale škoda jest značná.

Čluz. Ze ráz letoňalch Vánoč byl u nás slavnostnějším a jímavějším, o to zásluhu má předně pěvecký a hudební sbor, z mladých i starších sil sestávající, jenž navštěvováním a řízením p. fidele káru J. Svíčky přednesl některá nová čísla. Zpěvy líbily se vělcím, jimiž kostel dole i na káru byl vskutku přeplněn. — Za druhé byla to naše křesť. sociální mládež, která na Nový rok připravila překvapení duchovnímu správci i těm vělcím, kteří do jejího plánu byli zasvěceni. Zástupcové totiž skupiny Velko- a Malo-Skalické, pp. Boháč a Půhony s družičkou st. M. Šrámovou čekali v sakristii a příslušného duchovního správce uvedli do kostela před oltář, kdež družička přednesla mu pěkné blahopřání a podala pak překrásnou kytič. Skupina Čibuzská odevzdala přání napsané. Oslovený děkoval srdečně za přání i milé překvapení, blahopřání navzájem mládeži, její rodičům i ostatním osadníkům a vyhlásil mládež, aby se přičinila o to, by v naší farnosti budoucně vždy vládl jen Kristus se svými milostmi a nikdy jeho nepřítel, původce zla. — Všem, kteří o oslavu Vánočních svátků se přičinili, buďtež vzdány zasloužené díky.

Mechanický poplach. U nás panuje nad finančním uměním dynastie Rašínovy veliké vzrušení! Jako by někteří lidé povahu tohoto rodu neznali už dávno. Ale také jest známo, jak dovede Rašínova rodina umělymi prostředky držeti veřejné mínění v šachu — i mínění „pokroku“. A tak se stalo, že důsledně a otevřeně proti rodu Rašínovu (zvláště proti mechanické větví s komonstvem) bojoval jedině list náš. Jiní se báli po nás opakovati, ač přece měli také oči. Nynější události naše posudky potvrzují měrou vrchovatou.

Nový Bydžov. (Opozice.) V sobotu a v neděli 9. a 10. prosince pořádala správa zdejšího městského sirotčince se svými chovanci a mnohými dětmi městskými: divadelní hru, výpravnou pohádku se zpěvy a tanci od V. B. Plumlovské „Krákonoš“. Výprava a souhra byla opravdu velmi pěkná a zdejší publikum bojnou účastí a častým potleskem vyslovilo uznání nejen malým hercům, ale i obětavým jich učitelkám, ctihodným sestram. Jak se hra líbila, patrně nejlépe z toho, že právě plakáty na rozích oznamují, že se bude „Krákonoš“ na všeobecnou žádost opakovat ještě po třetí na Hod Boží vánoční. — (Literární večer.) V sobotu dne 16. prosince konán byl pělí professorského sboru zdejšího reálného gymnasia po příkladě Osvětového svazu v Praze „Literární večer“, jehož účelem bylo potírání špatné četby. Ředitel gymnasia pan Fr. Hladký promluvil nejprve o významu knihy, o sílu sedmé velmoci, špatném tisku, s nadšením líčil ideál dobré knihy, umělecké dílo, které poklad národní poesie umělecky zpracovává a z lidu vyrůstá a končí strašným přehledem české literatury. Pak předneseny některé básnické citáty. Loč pamatoval dlužno, že nejsou a nechtějí být všichni účastníci večera realisty a nejméně bezpodmínečnými čtiteli Masaryka a Machara. Pochybují, že všechno souhlasilo s tím, co pan ředitel řekl o Vrchlickém a Sv. Čechovi. Rovněž zaráželo, že večer byl hrozně málo lidový, a budou-li ohlášeny další literární večery krátké ve slápekách svého prvního předchůdce, přestanou býti i schůzkou veškeré intelligence. Nejcitlivějším bodů važem bylo slosování knih. Dávati do rukou mladého studenta na př. Macharovu knihu „Veršem i prosou“, není to šíření tisku špatného a fantastického? Pisatel sarových a nespravedlivých útoků proti těm, kteří před ním nepálí modlářsky kadidlo, nemůže přece býti pokládán za literáta snášlivého a povzrážlivého. Občané konservativní, váží-li si aspoň trochu svého přesvědčení, naprosto nemohou býti lhostejní k těm hrubostem, jimiž se docela urážejí přímo náboženský jelek cik. Kdyby všemu mlčet, sami pokrokáři by se jejich bláznivosti a nedůslednosti smáli. Vedle pisatele těchto řádků stál student sekundám. Těšil se na výhru, že bude mít Ježíška. Stěštl, že nevyhrál, byl by dostal pěkného „Ježíška“. Nechceme těmto slovy naprosto odsuzovati literární večery, neboť i intelligence potřebuje vůdce ve výběru knih. Ale vůdce musí předem sám prokázati náležitou schopnost.

Nadutosi holických soudruhů. Nedávno konám zde pohřeb soudružky Kubíčkové, při němž konservativní účastníci byli do duše rozochvěni naoukaností soc. demokratů, kteří chvíle tolik smutně použili k provokaci, s nž by zesnulá nijak nesoouhlasila. Soudruzi krátili v prvé řadě a to schválně před křížem, aby veřejnost viděla zřejmé, že jest v nich ve cti větší adlerovský rudý karafiát než odznak spásy, který přinesl největší úlevu právě dělnictvu. Před křížem totiž prehalý rychle chmury starověkého otroctví. Zato v době, kdy sv. Václav, Vojtěch a jiní poslední zbytky otroctví rušili, procházeli židé s velikými zástupy spoutaných otroků evropskými krajinnami. Však také každý soudruh měl na kabátě rudý karafiát, aby každý účastník seznal, za jakým účelem se postavili před nesený kříž. Kdyby někde se postavil v čelo průvodu rudého židovský kapitalista, soudruzi by mu provalali slávu. Vždyť jest jž tolik příkladů z nejnovějšího času, jak rádi si staví soudruzi při svých průvodech v čelo bohaté židy. Ale znamení největšího Trpělice, znamení Toho, kerý práci dělníků všech národů posvětil vlastním přikladem, jest trnemi v oku těm, kteří křičí lindy do ochraptění: „Buď práci čest!“ Truchlivý průvod, při němž se má odstraniti všechno, co by rozrušovalo duše soucitné, má se

Priloha „OBNOVY“ k číslu 2.

Z hnutí dělnického.

Rozpor mezi dělnictvem a dobovacími společnostmi anglickými vstupuje v novou formu. Dne 20. prosince na konferenci dělnické, jak anglické listy oznamují, usnešeno všeobecné hlasování dělnictva pod zemí zaměstnaného pro nebo proti stávce. Den hlasování ustanoven na 10. ledna. Budou-li ve zmíněný den odevzdány pro generální stávku dvě třetiny hlasů, může tato být provedena. Počet organizovaného anglického dělnictva v Anglii obnáší asi 650.000 při 900.000 horníků.

Uhadnouti, jak hlasování vypadne, nijak nelze. Není reálných podkladů pro ani proti. Největší obtíž dělnictvu ve vyjednávání činí zaměstnavatelé dolů „Wales“ a „Škotsko“, avšak ani zde nelze s určitostí říci výsledek 10. ledna; vedle 270.000 organizovaných dělníků jsou zde řady nepodceňovatelné, protože velice — neorganizovaných.

Ve střední Anglii zaměstnavatelé nestaví se nijak zásadně proti požadavku stanovené minimální mzdy.

Vše to vyhlídky na generální stávku činí méně pravděpodobnými.

Největší ohled a vliv v obou táborech vyžaduje a má konkurence. Většina uhlí anglického je umístěna v cizině, odkud by v tomto roční čas stávka horníků případně mohlo být na vždy čilou konkurencí zahraniční — zvláště německou — vytlačeno.

Ať dojde třeba ke všeobecnému odhlasování generální stávky před březnem 1912, nedođe nějak k započatí otevřeného boje. V různých krajích je různá doba výpovědi, která při nejmenším obnáší jeden měsíc, čímž zastavení práce jest odloženo. Každé oddělení přináší však rozvahu v oba směry a dává příležitost interessovaným kruhům pracovat o smírně rozluštění.

Německé kutací společnosti sledují anglické napětí se zaslouženou pozorností. Stávkou v průmyslu části anglické bylo by v kládém případě postíženo 1 mil. osob, které jsou v uhléřské dolce zaměstnány. Nahromaděné zásoby uhlí mohou stačiti na 3 týdny. Dělnictvo má ve svých organizacích 40 milionů marek válečného kapitálu k dispozici.

Vážné nebezpečí pracovního boje hrozí v Manchesteru a ostatních čelnějších místech Lancashiru. Před málo dny sešlo se v Manchesteru komitě továrníků a majitelů přádelen k poradě o výluce 150.000 dělníků, kteří podali nepřijatelné požadavky. Jedním, který pravděpodobně bude příčinou boje, je požadavek donucení všech dosud neorganizovaných dělníků ke vstupu do organizace, je muž se pochopitelně zaměstnavatelé staví na odpor. Vlny v životě dělnického světa anglického od poslední stávky na jihu ostrova se neuklidnily. Hrozí nová bouře.

Italský úřad práce vydal spis o 400 stranách pod titulem: „Katolické dělnické organizace v Itálii.“ První dílo svého druhu! Vznik svůj děkuje snaze katolíků, aby jejich organizace v základních rysech v širší veřejnosti byly poznány, jich význam uznán a přiznáno jim dožadované zastoupení v úřadě práce. Největších zásluh o zpracování knihy získal si II. místopředseda katolického spolku italského dr. M. Chiri, úředník ve zmíněném resortu práce. Jiným, nepodceňovatelným cílem statistického spisu je zafatření společenství hnutí katolického do hnutí všeobecného v táboře katolíků. Ovšem že nelze dosud mluvit o čistě odborovém dělnickém hnutí katolickém, ježto dělnické odbory spojeny úzce s organizacemi středostavovskými a rolníckými. Celkem přináší korporativní společenství 50.000 dělníků katolických a asi 60.000 společenství pro vzájemnou pomoc. (Dělnickým pokladnám, lidovým spořitelnám a bankám.)

Dle názoru podrobně propracovaného díla nutno v Itálii již od let 70. minulého století počítati se hnutím dělnictva katolického, které však neslo tehdy ráz společenstevní. Encyklika „Rerum novarum“ povznese nadšení a porozumění. Rokem 1900 nastala perioda hospodářských — odborových organizací. Kritická léta prodělalo hnutí katolického dělnictva v r. 1900—1903, kdy Murri vlivem svým uplatňoval vždy více a více neutrální charakter organizací a zásady morální více a více stavěl do pozadí. V toto povážlivé hnutí zasáhla papežská stolice a nastala mloba od roku 1907 do 1909. Po těchto dvou letech rozkvetlo ucelené hnutí zvláště v Lombardsku a Benátsku, kde 77.000 dělníků katolických přináležel ke všeobecné centrále katolické, která celkem 104.000 dělníků čítá.

Rokem 1911 byla situace následující: Zemědělců měli 140 organizací se 178 místními spolky a 37.148 členy. V průmyslovém odboru dělnictva bylo 234 organizací se 458 lokálními spolky a 67.466 členy. Mezinárodnímu sekretariátu křesťanských odborových organizací připojen svaz textilníků a železničních zřizenců. Dosud jedině dva svazy, které navázaly mezinárodní styky.

Zvláštního povšimnutí zaslouží otázka konfesionální v těchto svazích:

Společenstva a úvěrní organizace, kde ve venkovských a dělnických pokladnách a lidových bankách uloženy značné kapitály, zdůrazňují víru ve svých statutech. V odborových organizacích ke zlepšení postavení dělnictva, kde třeba zápasiti s bezkonfesionální agitačními druhy, ubývá vždy více a více konfesionálního rázu. Biskupové a katolické sjezdy zaujali k tomuto zjevu moudré stanovisko: v hospodářském boji organizace všech — mimo socialisty. Přes to však nijak neubývá ještě slovních pittek o stanovisku k náboženství v odborových organizacích.

V Německu zápas mezi oběma směry: berlínskými a minichovsko-gladbašským, není veden již s onou bezohledností — aspoň na venek ne — jako před časem. Ke konečnému vyrovnání všech dnešního stavu je daleko.

Belgický hornický okres Charleroi a Mons straší mrakv stávky 50.000 horníků je připraveno ke stávce, o níž se rozhodne v nejbližších hodinách. Zaměstnavatelé chtějí zavést místo týdenní 14denní výplatu, což je nepřijatelné, ježto jejich domácnost zbudována je na základě týdenního platu. Dosavadní vyjednávání nevedla nijak k cíli.

V Holandsku hnutí dělnictva nese se klidným tonem, ač ani tam neschází třenic mezi křesťanskými svazy a organizacemi čistě katolickými, které podporují zvláště biskupové. Ovšem že poměry v Nizozemí jsou takové, že zasáhnutí církevní autority ve způsobu organizační jest zcela oprávněné. — P. Jos. Voňavka.

Besídka.

Dívčí kupní historie.

Píše Frk.

Žije na světě v množství velice četném zvíře, jehož jméno s největší nechtí vyslovují právě ti, kteří na jeho účet nejraději houdu.

Chci zde vyličiti pohnutou historii, jakou připravil ten tvor němu starému kamarádovi učiteli Bartíkovi.

Již od té doby, kdy se v první třídě střední školy počal učit v názorném přírodopise živočišstva, že to tak hanebně jmenované zvíře patří mezi nejužší nežší živočichy, neboť prospívá masem, sádlem, vnitřnostmi a šitínami, již tehdy stalo se mu ideálem mít svůj chlívěk a v něm svého čuníka. Byl nadšeným ctitelem těch, ovšem náležitě upravených „vnitřností“ a na interníci byl jako jistý poslanec na ministerský frak. Dlouho, tuze dlouho zůstával tento jeho ideál nedostížitým snem, až konečně přece se počal realizovati, když Bartík veplul šťastně v přístav manželského ráje, který byl vedle ruky slíbené Evy reprezentován i pěkným závodním domem, k němuž tužil se nový důkladný chlívěk. Klikla tedy byla, ale teď jen ptáčka do ní! Pan učitel byl by nejraději hned koupil čuníka po „odstavu“, aby se mohl kochati rozvojem a prospěchem jeho již od nejútlejšího mládí, ale rodinná rada — ženuška rozhodla po uvážení všech okolností, aby se ohlédl po něčem odrostlejší.

„Ohlédl!“ řekne se snadno, ale kde a jak! Zmínil se o tom starému, dávno již v místě usídlenému kolegovi Pazourovi, ale ten se na něho utřhl, myslil-li, že je nějakým dohazovačem prasat. Vzal na dotaz školníka, ale ten drbaje se za ušima podotkl, že to sice jako není špatný nápad, ale od zdejších občanů že to půjde koupit těžko.

„Věděl, vydražit to učitelovi se styděl a dát levně nechtěl. A abych jím to tak fňakle pověděl pravdu“, ztlukne hlas a ohlížeje se na stranu pokračoval, „on nás místní pan inspektor, řezník Dobírka, šak tam berou maso, posílá blesky do všech domácích zabíjaček. Jak prej to nastane, je u něj v krámě jako o velkém pátku — aby si vepřovou sněd sám.“

Tohle byl argument těžký jako balvan, ale rozhodnutí Bartíkovo přece nerozrazil. To tak, když je u samého cíle dávného plánu, teď k vůli nějakému řeznickému hromu má toho nechat? Nikdy ne! Nepůjde-li to jinak, dá se do novín inserát! Mohou-li se tam sháněti psi, kočky, koně atd., proč by se tam nemohlo nalézt i odrostlé čuně?

Ze starosti těch vytrhla ho však šťastná náhoda. Když si v neděli po kostele zaskočil na jednu malou s vodou, spatřil tam nad sklenicí „hořkého“ rozkročeného hřmotného střelce, na první pohled řezníka, který okouknul Bartíka, prohlásil: „Jich bych měl nějak znát.“

„Jsem učitel Bartík.“

„Tak snad jsou z Víkovi.“

„To jsem.“

„No viděl, jen sem mrk“ a poznal sem jich. Dyť sou, s dovolením, jakoby tatíkoví z oka vypadli.“

„Vy nás znáte?“

„Jak pak by ne! Prosimích člověk při tom kšoftě se seje s leckým. Já totiž, aby věděl, kupuju pro řezníky, zrovna jsme si plácl s Dobírkou na pěkných pár pečenářů. Je to kuna, chtěl mne vzít o pár jedušek, ale to by si musel přivstát.“

„Tedy vy dohazujete čuně?“

„Ale všechno, co má rohy, nohy, paznehty a ocas.“

„To bychom mohli také spolu udělati obchod. Potřeboval bych krmitka.“

„Ale s radostí. Na zabiti, nebo tak něco hubenějšího.“

„Vykrmili bychom si ho sami.“

„Jsou bez starosti. Do tejdna tady mají krmitka něco nóbli.“

„No, a —“

„Myslejí závdavek? Abych jich neurazil, tak mi dať tři zlatníky.“

Panu učitelovi po tomto přehánění velmi se ulehčilo. S chutí dopil svou malou a radostně vykročil k domovu. Ale radostnému jeho rozohnění dostalo se brzy nenadálého ochlazení kratičkou otázkou ženinou, když vyložil celé jednání svoje s dohazovačem: „A jak se vlastně jmenuje?“

„To — to jsem se zapomněl zeptati.“

„Ták? To nad zlatníky udělej kříž!“

„No, on, vždyť dodává Dobírkovi.“

„Abys tedy, běžel se k Dobírkovi zeptati, ne?“

„Víš —“

„Co vím? Že jsem, se nenadála, že jsi tak hloupý. Až se to naši dozvědí...“

„Prosím tě, co je vaším do toho?“

„Jak pak by jím do toho nebylo, udělá-li si z mého muže všelijaký dohazovač dobrý den.“

„Však si ještě neudělal.“

„Ale udělá!“

„Uvidíme.“

„Taky ano.“

„Prosím tě, nekřič, k vůli šesti korunám budeš dělati mrzutost.“

„Já dělám mrzutost?“

„Tedy snad já?“

„To se ví. Máš zlost, že jsi se dal napáliti.“

„Prosím tě, ženo.“

„Vida, ženo! Teď jsem už žena. Já — to — věděla, polykala v slzách, že to tak dopadne. To je ta slibovaná něžnost.“

Bartíkovi podařilo se sice po značném sebezapření rozeznati vystupující chmury, ale obzor manželského štěstí zůstal již po celý den zakalen. Všechny mlhy pak ustoupily a vyjasnilo se úplně, když podezřívavý dohazovač krmitka přivedl.

Dávno nepocítil Bartík tak velkého vnitřního ulehčení, jako když uslyšel v přestávce posluhovačku, aby se po škole dlouho nezdržoval, že je tam ten člověk s krmitkem. Vždyť v minulých dnech nejednou si důkladně vyčinil pro svoji zapoměnlivost, a kdyby byl neměl dosti úcty ke své osobě, byl by si i s chutí napohlavkoval, že se dal neznámým chlapem, neboť s kýmkoliv o dohazovačích promluvil, každý mu je líčil jako vzor mazanosti.

Není divu, že ta poslední hodina nestála za nic. Štěstí ještě, že nepřišel starý na inspekci, byl by si v notýsku nadělal pěkných poznámek o methodické zdatnosti pana učitele, jehož mysl místo ve škole u odpovědi těch capartů toulala se s odpuštěním u chlívka s čuníkem. Zapomněl tentokrát i na to, co on tak do posledního kroku ze školy svedomitý paedagog nikdy neopomněl, přesvědčiti se, zda řady odcházejících žáků jsou náležitě vyrovnány a sestupují-li se schodů zvolna, nedupačce, aniž se pošuchujíce.

„Fii!“ oddechl si, stanuv na prahu kuchyně, v níž pohodlně na židli rozložen hověl si dohazovač, máje před sebou skleničku koňaku, kterou mu paní učitelová podala „na úctu“ a pouštěje za hlasité rozprávky kotouče dýmu ze staré zapekačky.

„Že už jdeš!“ přivítala ho paní učitelová, „to je doba!“

„Jen se nezlíběj, jemnostpaní, vždyť nám tu nebylo tak zle,“ ujímal se dohazovač Bartíka, „na nějaké chvílce už neseje. Ale mají to pašácký ligér, jen co je rechi,“ dodával vykopuje skleničku do krku, řeže to jako břitva, ale hřeje to jako samet. A ne aby mi už nalejvali,“ točil prázdným kalíškem, ohlížeje se po láhvi, „člověk není takovým panským truňkům zvyklý a to vědí, kácat se mi boty, stará mi zahraje jako gramofón.“

„Tedy, abychom se šli podívat, co jste nám přivezl.“

„To můžem. Ale jak povídám, fajnový pití. A když nalejvají ještě takovýchle rudičky,“ přistrkoval kalíšek k láhvi, „to je srdci jako v sajdnapapíru.“

Bartík vida, že se nehne, dokud nedostane ještě jednu, rychle nalil a pobídl: „Tak jdeme.“

„Zaplat’ Pán Bůh, pošám jsem si, ale budou také koukat, to je kousek zrovna vejtavní.“

Učitel sice nezasedal jakživ v žádné komisi na posuzování šitínáčů, ale krmitk se mu líbil. Nebyl ani velký ani malý, ani tlustý ani — ehl! hubený, tak asi zrovna, jak si přál. Zaryt do slámy, chrochtal spokojeně, mžouraje po prázdném korytě a po tolika obdivovatelích. „Huší!“ vyrušil ho z klidu dohazovač. „Podívej se jenom, je to zvíře, ců? A jako dítě, mazlí se s ním mohou, jemnostpaní, ani se nezaškaredí. Dyť přece vím, do jakého přišlo domu.“

„A co, žere dobře?“ přetrhl mu Bartík řeč.

„Snad nemyslejí, že bych jím dal nějakou mrchu strávenou, aby ji mušeli krmit magaronama. To by špatně znali starého Zemana. Vemou si ho do tejdna na zkoušku a nemám-li pravdu, vyrazejí se mnou dvěfe.“

„No, a zač bude, ale do slova!“

„Vědí, že jsou to voni, a aby se tak stalo, že starší Zeman je huncut, tak za pětadvaceti minut.“

„Něco přece slevíte,“ vmlsň se do jedné paní učitelová.

„Nemohu, ať se z místa nehnu, nemohu!“

„Takhle dvacet,“ hodil Bartík.

„Vodpusťte, dybych nevěděl, že jsou moudřejší, tak bych, že tomu nerozumím. Dou do trhu, dostanou-li takovýhle „dobry“ zvíře za dvacet zlatek!“

„No tak, zlatku přidáme,“ dobízela se paní učitelová.

„O nich, jednostpaní, jde jedna chvála, že jsou dobrá a citlivá osoba, a nebylo by jim líto utisknout mně, starýho chudáka?“

„Tak to rozlomíme, ale víc ani hář.“

„Že je to teda pro pana učitele, vemou si ho. Korun prodávám, ale vem to neš. Dají mi vydělat podruhé. A zbyde-li jim něco od oběda, snad mi to taky nevedepřou.“

Učitel šel k odpolednímu vyučování hladov, poněvadž Zeman nečekal, až co zbude, ale bral vrchovatou lžici, aby prý neudělal kuchyni paní učitelové hanbu. Leč všechno to snesl, jen když měl po těžké starosti a když na spokojeně tváří ženě poznal, že je všechno v pořádku.

Pokouje z dýmky, stával od té doby u chlívka a krmlík stal se předmětem bedlivého pozorování. Dal mu jméno. Čun a stálým opakováním podařilo se mu vpravit tento název do štetinaté lebky tak, že za dva dny po zavolání Čun odpovídal již pravidelně radostným zachrochtáním.

Do ticha idyllického života tohoto padla však rána náhlá a nenadálá, dříve než se týden s týdnem sešel. Právě chystal se Bartík zavést rozsáhlé vyšetřování s Pepkem Mrňáskovým pro hrubé porušení kázně, jehož se dopustil pomazávaje inkoustem uši před ním sedících spolužáků, když vrazila do třídy posluhovačka, že milostpaní prosí, aby pan učitel šel hned domů.

„Co pak se, pro pána děje?“ tážal se pan učitel, vytlačuje ji do chodby.

„Ani se neptá!“

„Snad krmlík, ne?“

„Ale kdepak krmlík, ale milostpaní přijela zrovna maminka.“

„Tááák! Tohle se Bartík opravdu nenadál. Náhlá tato návštěva ho tuze nepotěšila. „Co tu chce?“ kmital mu hlavou.

„Pane učitel, Mrňásek utekl!“

Jindy by byl jistě učinil delší výklad o darebáckých nancovatých, kterým ani řád školní ani osoba učitelova nejsou dosti posvátny, ale tentokrát mával pouze rukou a propustil svědky vyšetřování, sebral své věci a ubíral se k domovu. Nepospíchal příliš, neboť s tchýní ve velké lásce nežil. Chystal se pro dceru něco lepšího, než učitele a nemohla mu odpustit, že jí plány pokazil, a on jí nemohl opět prominouti, že ho tak dlouho přehlížela a teprve po rázném zakročení mužově a po celých lživcích slz dceřiných povolila.

Než potlačil všechnu nechuť a přicházející k domovu, nastrojil obličej k přívětivému úsměvu. Zastihl matku s dcerou v rozhovoru a ze zardělých tváří a náhlém umlknutí poznal, že se řeč točila o nějakém, jeho se týkajícím předmětu.

„O čem pak jste tak horlivě debatovaly?“ navazoval řeč po náležitém uvitání hosta.

„Ale o ničím zvláštním,“ odpovídala paní učitelová.

„Jen mu to řekni,“ přerušila ji matka, „aby si nemyslí, kdo ví, co se za jeho zády děje.“

„Když chcete, maminko, hádali jsme se o krmlíka.“

„Copak říkáš, hádali. Pamatuj si, já se s nikým nehádám a nejméně s dětmi.“

„Tedy odpusťte, maminko, mluvili jsme o krmlíku, opravovala paní učitelová.

„Ale, ale, to je pěkný předmět zábavy hned po přejedu,“ usmívá se, káral ženušku Bartík. „Nu, a co je?“ ptal se dále zvědavě.

„Povídala maminka, že jsme ho jednak přeplatili a jednak... zdráhala se mluvit dále.“

„No, jen to pověz,“ pobízela matka.

„Je prý chromý!“

„Tááák!“

„Co děláte tak udiveného?“ obrátila se k Bartíkovi tchýně. „Abyste věděl, na obě přední nohy je pryč.“

„Ale dovolte, maminko, vždyť přece...“

„Žádné přece! Snad tomu rozumíš, ne?“

„To vám neupírám, ale copak kulhá?“

„Snad nechcete, aby nosilo berly, nebo lezlo po kolenou. Štěstí ještě, že jsem přijela. Pořád mi něco říká, jed tam, když holka psala o té koupě.“

„Ty's psala?“ obrátil se Bartík k ženě.

„No, vy byste nepsal, to jsem jistá,“ přerušila ho tchýně. Bartík měl už peprnou odpověď na jazyku, ale spolk ji.

„A snad nechcete, abych ho vrátil?“

„A snad byste si nechtěl mrzáka nechat? Ovšem, co pak vám záleží teď na nějaké desíce!“ píchla tchýně. „Dovolte, jak to myslíte?“

„Jin, jak to myslím, tak to myslím!“ rozohňovala se.

„Ale, maminko!“ krotila ji paní učitelová.

„Ty nic a buď ráda, že se tě zastanu!“

„Paní tchýně!“

„Panc zeti!“

„Muži, prosím tě!“

Prosebný, deroucími se slzami zaplavený zrak ženina zdržel Bartíkovi na rtech všechna prudká slova, která se mu již na jazyku usazovala. Rozložen popadl klobouk a prasknul dveřmi, vyběhl ven.

„Sám černej na byl všechno tohle dlouh,“ odplivoval, zahýbaje do poli, aby rozechvělé nervy uklidnil.

„Bude-li to takhle pokračovat, bylo by lepší dát pod zhlívek krmlík a vyhodit to do proudu.“

V zmatkém počečrání vstoupila do domu, pozvolna jeho hlava a ticho snášejícího se soumraku upokojovalo jeho nitro, že vracela se mu klidná rozvaha a s tou i mírná uvážlivost.

„Snad měla přece jenom tchýně pravdu? Je přece zkušenější. Postaviti si hlavu, nepovoliti a pak přitíti o krmlík a o peníze... děkuji pěkně, to by bylo živo-byti. Nejlepší bude, rozhodl, „k váli pokoji a míru ustoupiti.“

S tímto, jak se mu zdálo nejmoudřejším rozhodnutím, vracel se také domů. Bázlivě chvějící se zraky ženiny čekaly ho již na prahu. Přiskočila k němu, prosíc ho, aby se nezlobil a vysvětlující, že ona za nic nemůže. Pochloubila se v dopise rodičům, že mají již zamluveného krmlíka a nenadála se, že maminka se rozběhne prohlédnout první kousek jejich hospodářství.

Bartíkovo srdce by musilo býti z kamene, aby dojemnému šepotu a ještě dojemnějším pohledům odolalo. Ale se však nezdálo, že ustupuje jen tak bezpodmi-nečně, pravil: „Víš, dělám to jenom k váli tobě, že povolují.“

„Ale vždyť už není třeba co povolovat.“

„Jak to?“

„Jnu, umluvily jsme se s maminkou, že si ho přece necháme.“

„A co ty chromé nohy?“

„Není prý to tak zlé.“

„Tak teď najednou to není zlé, podívejme se.“

„Snad bys ho nechěl vrátit?“

„To taky chci!“

„Ale jsi ty, muži, paličák.“

„Jaky paličák?“

„Takový, nejdřív nechce a teď zas chce.“

„A ty zas nejdřív chceš a teď nechceš.“

„Vždyť já jsem do toho ani nepromluvil.“

„To je dobré, ona do toho nepromluvila! A zatím to s matkou smluvily.“

„Prosím tě, co zas do toho taháš maminku?“

„Co je se mnou?“ ogvála se za zády Bartíkovi v otevřených dveřích kuchyně tchýně.

„On ho nechce,“ zavzlykala paní učitelová.

„Tak když ho nechce, co ho budeš nutit,“ rozhodovala rázně.

„Ještě se s ním spojujte proti mně!“ plakala už doopravdy paní učitelová.

„Ale teď už toho mám dost!“ rozkřikla se tchýně. „Stoj-li pak, s odpuštěním, to čertovo prase za to? Nejdřív mně k vůli němu ucti zeť, teď zas dcera. Das mi napísl, abych sem jela. Zitra se seberu a jedu pryč.“

S tím d'asem Bartík sice souhlasil, ale ne tak s odjezdem. „Víte, maminko,“ ujal se slova, „co jste začala, to také skončíte, ukažte, co umíte!“

„To také ukáži, buďte bez starosti. Já se od leda-lakého handlíře napísl nenechám. A ty s tím plácem přestaň,“ obrátila se k dceři, „má z vás člověk pěknou radost.“

Jak ten den Bartíkovi večere chutnala, toho by jistě povědět nedovedl, byl rád, když bylo po všem a mohl se pod záminkou mnohé práce vzdáliti. Zasedl k úkolům a na nich ulehčoval nyní svým napjatým nervům. Vřak také vycházely některé z pod jeho rukou jako učiněné červené moře a leckterá strana sešitů odstónala to i přetřesením.

Následující den plynul v tichém mlčení a byl by v něm i skončil, kdyby se nebyl dostavil dohazovač Zeman k dokonání koupě. Přišel zrovna v pravý čas, kdy z nakupených mračen hledal blesk příhodný předmět, do něhož by mohl s chutí uhoditi. Sám řekl, že si měl tehdy radši zlázat nohu, než vpadl do rukou Bartíkovi tchýni. Přišel, pravda, s vybranou zdvořilostí.

„Stará paní jako růžička,“ lichotil, vcházející do dvorka, kde ho přivítala, aby nezatlupal kuchyni a nevedl zbytečně řeči.

„Dobře, že jste přišel, už jsem chtěla pro vás vzkázat.“

„Ale to mohl. Jednostpaní, jako dcera, má tuze do-břej lžer a mohl jsem si krásně porozprávět. Šak je to doba, co sme se neviděli.“

„Nechte planých řečí a řekněte mi, jak jste mohl chtít za takového spratka takové hříšné peníze?“

„Co to řekl? Spratka! To je prase jako panna, aby věděli, žádné spratek.“

„Spratek a dost!“

„Nefkář mi to. Moje zboží je manifik. Vědí oni vlastně, co je spratek?“

„Ať vím nebo neví, do toho vám nic není.“

„Ták, že mi do toho nic není? Vědí, co jsem já?“

„No, co jste?“

„Já jsem poctivý živnostník a kdo mně, element, tento...“

„Mně, panečku, klením nezaleknete.“

„A voni mně jazykem taky ne.“

„Krobánel!“

„Co — já — baba — strejchová? Děti, slyšíte to? Ruce by vám musely upadnout, kdybyste takovému hrabasovi dali krejcar výdělek.“

„J jsou bez starosti, od takovýchhle kunčostí já — sám — dál. Pojd, čuníku,“ chytil krmlíka za ucho, „to by ses byl dostal do pěkný famelle.“

„Ale dřív vrátíte závdavek a zaplatíte krmení.“

„Ať si podají štemplovanaj oučet.“

„Tak tu krmlík zůstane.“

„Ne, pájde se mnou!“ A už ho Zeman vlekl za uši ke dvířkům, ale tchýně v tomž okamžiku chytila krmlíka za nohy a teď za strašlivého kvikotu rvaného ště-

tináce rozpoutal se zápas, jehož výsledek byl, že mrtvým předmětem zůstal Čun čm své nepřátele na zřdu a šlehaný, vřak ven do ulic a do poli.

„Hrom do prasete!“ křikl Zeman, zdvihaje se se země a chytaje se za boky, „křikl mám vejpř. Teď si ho chytal!“ obracel se k tchýni.

„Co bych já ho chytal?“ odpovídala tchýně na-razenou nohu, „vřak je vaše.“

„Jeřich!“

„Vaše!“

„Prosím vás, maminko, nechte toho,“ zakročila paní učitelová, která s úzkostí celou hradku za dveřmi vy-slechla a polekaná vyběhla na dvůr. „A vy, Zemane, nechte si závdavek, krmení i čuně.“

„Uctivě děkuju za present, ale jdou mi ho přivést.“

Paní učitelová nedbala však již na řeči Zemanovy a odváděla kulhající matku dovnitř.

„Holka, ať se mi o tom Bartíkovi ani nezmíníš,“ napomínala dceru, „víš, nestálo by to za ty jeho pošlebký.“ Bylo však těžko nezmíniti se, když uviděl po návratu ze školy tchýni v posteli a mokré náčinky v lavoru. A tak nezbylo, než s pravdou ven. Ale zla-mala se tchýně, domnívajíc se, že mu nehoda její bude k posměchu. Špatně znala ještě Bartíkovo srdce. Po-dotkl pouze: „Vem čas Zemana i s krmlíkem, jen když noze nic nebude.“

Tento jeho soucit, provázený ještě péčí o pravidel-né přikládání studených obkladů, působil na srdce tchý-nino tak, že prohlásila dojata:

„Abyste věděly, děti, jak dá Pán Bůh, že se zas po-stavím na nohy, koupím vám krmlíka sama a za své. A tatík vám musí přídát na vykrmení.“

A také slovo dodržela. Neuplynulo ani čtrnácte dnů, když před učitelovými zastavil povoz a s něho složili nového krmlíka. Byl skoro téže velikosti jako první, jen že měl na zádech černou skvrnu. To prý je pro štěstí, psala tchýně, takoví se nejlépe dají. Koupila ho v trhu a poněvadž, jak ji ujistili, je z chudého krmu, bude na sebe dobře brát. Jen ať ho drží v čistotě a pravidel-ně mu podávájí, dodávala ze své zkušenosti. Vřak na cenu také nehlédla, když je to pro ně, pro děti. Ale myslí, že ho za tři desítky nepřeplatila.

Mezitím, co paní učitelová dočítala psaní, obrátil Bartík zřetel svůj na krmlíka. Ten z počátku ohlížel se udiveně po dvoře a pak rovnou do chlívka.

„Podívej se, ženuško, je to pad u toho tvora, v ro-vnou, kam má jít,“ přerušil ji čtení Bartík.

„Ale jdi, na mou pravdu a heleď, jak si tam hovi.“

„Abychom zkusili, jak bude žrát,“ navrholval Bartík.

„Ale na to je dost času, až přijde posluhovačka. Jdi zatím odepsat mamince, víš, že na to bude od tebe zvlášť čekat.“

„A ať vezme kartáč a zrovna ho při tom vydrbe, když píše maminka o čistotě.“

„No už jdi, já to obstarám.“

Mezitím co Bartík vyjadřoval písemně svou vděč-nost za milé překvapení a paní učitelová přijímala od čeledína další zásilky, přiběhla posluhovačka a dala se do práce.

Krmlíku sice z počátku očišťovací procedura ne-chutnala, ale když rýžový kartáč počal mu jezdit po hřbetě, nalezl v tom přece jenom pávab. Natáhl se spokojeně a pochrochtával. Byl právě v nejlepší náladě, když posluhovačka tiskla kartáčem o zem a letěla do domu.

„Milostpane, milostpaní, jdou sem!“

„Copak, osobo, hoří?“ vyskočil Bartík z pokoje.

„To prase je namalovaný.“

„Co to povídáte?“

„Jdou se podívat, jak sem kartáčem přejela ten černý flek, pustilo to.“

„Skutečně,“ přesvědčoval se Bartík, „no, tohle je pěkná komedie.“

„To některý lump pěkně starou paní dostal.“

Bartík mezitím počal prohlížeti krmlíka důkladně-jí a najednou, zadívav se na ženu, prohodil: „Poslou-chej, ženuško, tak se mi zdá...“

„Co, co,“ zvolala paní učitelová, která mezitím la-menovala nad tou lidskou prohnatostí.

„Že je to náš bývalý krmlík.“

„To snad ne?“

„Poček, uvidíme! Čun, čun!“ rozkřikl se. Krmlík zamžourav očkama, vyskočil a hnul se k Bartíkovi.

„No — tohle se mamince povedlo!“ spráskla ruka-ma paní učitelová a popustivši uzdu veselosti, smála se o všechno pryč.

Bartíkovi však úsměv na rtech ztuhl. Rázem vy-bavil se mu v mysli útek krmlíkův, jeho přemalování, koupě v trhu a sevřela ho úzkost, není-li ten tchýni za-koupený a poslaný dar — kradený. To by mu tak ke všemu ještě scházelo, aby se dostal do nějakých plotek se soudy, že byl ve spojení se zloději! Ta ostuda v mí-stě a k tomu snad ještě nějaká disciplinářka!

„Poslouchej, ženo, toho krmlíka mamince vrátím.“

„Prosim tě, začni zas s těmi chromými n'hami.“

„Ne, ne, je v tom něco jiného.“ A zavolav ji do do-mu, vyložil jí své obavy. Vyslechla je pozorně a za-myslivši se, pravila: „Jen se neukvap! Nemysli si, že maminka je tak neprozíravá, aby kupovala něco od pode-zřelých lidí. Povoz je už pryč a přece si neuvážáš čuně na provaz, abys je hnul k našim. Ostatně já to domů napísl.“

Bartík sice proti tomu něčeho nenamítal, ale že by ho to bylo upokojilo, nikoliv.

Leželo mu to v hlavě jako olovo a nepřestal ženu pobízeti, aby se dala do psaní. I ve snu ho pronásledoval ten soud se všemi zpropadenými svými přeláskovitostmi a

byl by se málem ocitl s postele na podlaže, kdyby ho náhodou ruka manželčina nebyla zachytila.

Namídlu, že ráno probouzel se jako rozlámaný a že s velkou chutí do školy nepospíchal. A měl věru proč! Zrovna při první hodině přišel starý na inspekci a mládež byla jako zabečená. A k tomu všemu ještě když vycházeli ze školy, šlouchl ho kolega Pazour, je-li pravda, že má šatřirovaného krmáčka.

Marně namáhala se paní učitelová ho povyzaziti, na všechny žerty odpovídal útrpným úsměvem a na všechny lichotky zlostným skubnutím.

Prosim tě, muži, ještě se z toho pomátni, dohněvala se také konečně.

Nebylo by divu, ještě mně to čerchmantské dobytce připraví ze služby, odseká ji, oblekaje kabát, aby se prošel.

Šel-li však na procházku v těžké náladě, vracel se k domovu v náladě ještě těžší. Vběhl zřovna do rukou četnického strážmistru, který ho zastavil dotazem po prospěchu svého synka a mezi řečí zeptal se ho, je-li to pravda, že mu přivezli omalovaného vepře.

Nemádlá tato otázka rozrušila Bartíka tak, že — co nikdy nedělal — zalhal. V tom okamžiku, kdy vyhléla mu z úst odpověď, že je to jen hloupý žert, probleskla mu však již hlavou myšlenka z klamání úředních orgánů a byl by se radši neviděl. Dobře, že se mu strážmistr poročel.

Tep jsem to dodělal, spílal si v duchu, kdo mi jen tohle všechno našeptal? Ale to všechno ty ženské. Vyházet to z domů i s prasetem! Při každém kroku stoupala v něm vlna zlosti a když opět bral za klíčku domovních dveří, bylo mu k zašknutí.

Kde je paní? zahřměl na posluhovačku, když našel byt prázdný.

Odešla po nějaké koupi, odpověděla babka, nemohou pochopit křik Bartíkův.

Tohle je pěkný pořádek!

Prosimich, nekřičej, snad jim musí jít sehnat hákova večer. A chtějí-li mermomocí křičet, počkají, až přijde ten lump Zeman.

Ze — zeman, dohazovač? lekl se, jsa jist, že už jde reklamovat ukradený majetek.

No, to se ví, že dohazovač, byl tu před chvílí a že ještě přijde.

Bartík popadl klobouk a hůl a rovnou ke dveřím, hledě se dostati z rukou, jak se mu zdálo, okradeného dohazovače. Ze nejsem doma, nařizoval zapomenuv rázem na všechn křik.

Ale dříve ještě, než mohl vyraziti ze dveří, ozval se na dvoře pozdrav Zemanův: Šťastnej dobrej večir, pane učitel.

Co tu chcete?

Inu, co chci, vyrovnat se chci.

Vyrovnat?

Bodej, jsem jim přece dlužen tři zlatky, ne? Věd, pomohl mi k pětce vejdělků, tak, aby nefekli, že jsem špinka, tady mají svůj závdavek!

Ale, já nechápu...

I pochopějí hnedky. Když mne s dovolením jejich paní tchyně vyhodila i s čunětem, které mi kluci v polích chytili, a já uslyšel, že se dala vyjádřit, že jim koupí krmníka v trhu, povídal jsem si: Počkej, doběhneš ji. A taky jsem ji doběhl.

A jak to?

Inu, naštrejch sem krmníku sedlo, dal dobrý slovo kamarádům — a než se nadála, už ho měla.

A víte, člověče, že jste mně přivedl do strašlivých nesnází?

Ale jdou, takovýho rozumnýho pána? No, esli, tak vodpustěj! Já jenom chci vidět, jak bude ta jejich, odpust' — eh! s dovolením tchyně sekat jazykem, až se doví, že dráho koupila to, co lacino vyhodila. A věřte, že mně budou od té vďěčné. A tady mají tři zlatky!

Paní učitelové oči div nevypadly, když po svém návratu spatřila v kuchyni muže sedícího proti Zemanovi a horlivě mu nalévalého ne do skleničky, ale do sklenice toho fajnového ligéru. A když se pak Zeman loučil, slyšela, jako by do jeho dlaně zazvonilo něco od stříbra. Nechtěla se však ptát, stačilo jí, že muž byl o pět ve své staré, dobré mife a že pokouje z dymky, ubíral se k chlívků, kde se právě Zeman tloukl do prsou, volaje: Ať sem bromej, pane učitel, nebude-li z tohohle exempláře za tři měsíce přídruhého metráku! Šak první hrnice musí být moje!

Bude-li, poví nám konec masopustu, na nějž určena jest tak těžce zasloužená první radostná domácí událost: paně Bartíkova.

Záložna v Hradci Králové.
Vklady na knížky 4³/₄ %
Na běžný účet dle ujednání

Kulturní jiskry.

Svědeckví liberálního protestanta. Historik Denis, chválený od samých pokrokářů, napsal ve svém »Konci samostatnosti české« o kněžstvu husitském století šestnáctého: »Z kněží husitských i nejlepších nemáme žádného vzdělání, neznali ani obřadů bohoslužebných, přáli pouze a nevědomostí, netuše ani toho, čímli nauky nejspornější. Mnozí byli

poběhlíky, mnohdy zločinní trestu uprchlími; zanedbávali všechny povinnosti své a svým osadnickým dávat příklad nejzlostnější. Ježto od doby rozkolu (husitského) všechny statky církevní byly zabaveny a obce velice ochuzené nemohly ničím přispívat k výživě kněží svých, tito žili již jen z almužen, pánových. Pasáři, najímán byl na dobu určitou, někdy na půl nebo i na čtvrt léta; neblbli se, byl heze všeho propuštěn.« (Str. 209.) — A pak takový upjatý abezák měl se zastávat lidu, jež husitská šlechta zotročila ještě hůře! Nejnadutější panský aristokratismu v Čechách připraveno právě husitskou konfiskací jmění duchovenského. Šlechta se obohatila nadmíru a pak se nebála ani krále — natož sedláků a měšťanů!

Nový Obzor. Měsíčník pro literaturu a umění. Redaktor Fr. Dohnal. Nákladem R. Prombergera v Olomouci. »Nový Obzor« právě vydaným číslem nastupuje druhý ročník. Již prvním svým ročníkem zjednal si »Nový Obzor« všeobecné sympatie, neboť ukázal se revul skutečně vážnou, v pravdě reprezentací. Obsah jeho byl vždy vybraný a cenný. Redaktoru Fr. Dohnalovi podařilo se kol »Nového Obzoru« seskupiti naše nejlepší jména, nakladatel pak R. Promberger vypravil »Nový Obzor« se vzornou pečlivostí, nešetře ani obětí finančních. Proto také veškerý náš tisk mluvil o »Novém Obzoru« vždy s takovým uznáním, ba možno říci s nadšením. S tím větší radostí a uspokojením vítáme první číslo druhého ročníku. Toto číslo mluví samo za sebe, toto číslo je samo programem. Přispěli cennými pracemi J. Š. Baar, B. Brodský, Ad. Chlumecký, Xav. Dvořák, Sig. Bouška a jiní osvědčení spisovatelé. Pečlivě vedeny jsou rubriky literární »Nové knihy«, kde nalezne čtenář cenné referáty o novinkách z literatury české a francouzské a konečně »Různé zprávy«, kde je hojně zajímavých zpráv z literatury a umění. K číslu přidány 4 čistě reprodukce obrazů jednoho z největších genů, jaké kdy umění mělo, Michel Angela. Jako odběratelé minulého ročníku měli přilohou pěkné album z obrazů Rafaela a Rembrandta, tak odběratelé druhého ročníku budou mít album Michel Angelova a Rubense. »Nový Obzor« vychází 15. každého měsíce nákladem R. Prombergera v Olomouci. Předplatné čtvrtročně pouze 2 K. Ohlednejte buď přímo v Olomouci nebo v kterémkoli knihkupectví.

Zříceniny starobylého města křesťanského nalezeny. Čím jsou nyníšší katolíkem Lurdy, tím bylo v křesťanském dávnověku město svatého Meny v Egyptě. »Mramorové město sv. Meny« bylo slavným poutním místem, proslulým netoliko v Egyptě, ale i široko daleko v Evropě a Asii. Frankfurtská vědecká výprava křesťanská jala se pátratí po stopách staré slávy, zapadlé zcela pod knutou Islamu. Nalezeny a oceněny po úmorné práci rozvaliny chrámů, které svědčí o veliké vyspělosti a mnohotvárnosti tehdejšího umění křesťanského ze IV. a V. století po Kristu. Objeveny zde i jiné známky pokročilé kultury. Voda se odváděla podzemními rourami do koupacích místností, rozsáhlých vycementovaných bassinů a do kašin. Pod koupelnami bylo zařízení na ohřívání. Tu se koupávali nemocní. Hřbitovů bylo celkem pět, z nichž dva měly prostorné svatyně. V V. a VI. století datoval se největší rozmach města, které skrývalo ostatky křesťanského důstojníka Meny, hrozným způsobem umučeného pro stálost u víře. Přibývalo paláců, stavěly se hradby, byla tu stála vojenská posádka na ochranu majetku. Jak obrovské to město na tehdejší dobu bylo, jest patrné z toho, že zříceniny lze těžko na koni objeti v jedné hodině.

V následujících stoletích již se blížil pod vládu kalifů neodvratný úpadek. Ohledání zříceniny přineslo tolik světla do křesťanského starověku, že učenci tonou v obdivu zvláště nad tehdejšími originálními uměním stavitelským, jež v jiných starobylých městech sotva má příkladu. Jistě další odborné studium rozvalin těch vnese mnoho paprsků i do dějinných záhad lidstva.

Tak obrovské, tolik dříve proslulé město — a po tisíciletí bylo nutno těžce pátratí, kde vlastně bylo rozloženo.

Nový cenný příspěvek k osvětlení doby husitské. Dr. Jan Sedlák neumdlévá v pátrání po literárních památkách z doby husitské, které uveřejňuje a oceňuje v brněnské »Hlídce«. Právě objevil se veliký spis protivníka Štěpána Pálče proti Husovu traktátu »De ecclesiis«. Dr. Sedlák praví: »Pálče nespokojil se jen říznou replikou na útočný spis Husův, nýbrž napsal i tento vědecký spis o církvi, aby ukázal, jak celá stavba Husova spočívá na písku.« — Ostatně sami osobní přátelé Husovi v polemice s fanatickými theology tábořskými poráželi bezděčně to, co Hus proti církevnímu konservativcům postavil. Uvádějí citáty ze sv. otců na obranu papežství, poslušnosti církevní, na obranu jednotnosti církve římské atd. Hus citáty ony jistě také sám znal, ale chyťte se jim vyhýbal. Za to však zcela nevědecky kul zbraně proti konservativcům z dějepisných báchorek, jež již tehdy byly překonaným stanoviskem. Na př. ty zpátečnické báje o založení římského papežství Konstantinem a »papežce« Agneš atd. Nic divného! Vždyť v hlavě našich protivníků straší dávno od-

bylá papežka Johana dále. Volnomyšlenkářský tisk se stará, aby taková báchorka tkvěla v mysli lidu dále. —

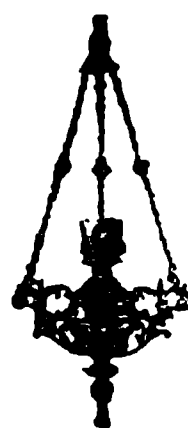
Cyrril, časopis pro katolickou hudbu posvátou, v čísle prosincovém vyazuje velice zajímavý obsah. Dr. Cyrril Sychra zde uvažuje o Lisztově prakti kúrově, připojuje vhodné ukázky církevní hudby Lisztovy. M. Lumír Sychra pokračuje v historii hudby varhanní v Čechách a Emil Bezenec v repertoriu dějin hudby. Redaktor Dobr. Orel rozvádí dále katechismus církevního zpěvu. V celém ročníku jeví se nejčilejší energie, bystré sledování všeho, co s posvátou hudbou souvisí a praktická podpora těch, kteří v oboru tom pracovatí chtějí. Další práci přejeme největší zdar.

Školský obzor.

Positivní práce pánů pokrokářů. Píše nám professor: Jest faktem až příliš známým, že velikáši pokrokářští jsou nedostupní v pohrdlivém kritizování. Na všem najdou chybu, všechno stávajíci jest jim hloupé, zatemnělé, nemoderní, demoralisující. Tím také do nedávna končila veškerá jejich kulturní práce. Nyní však chápají se práce pozitivní a výtečnými hlavám jejich předáků podařilo se vymysleti »nové typy« školství, vedené v duchu pokrokářském. Leč turecký buben jejich reklamy ještě nedozněl a již tu máme sprchu. Po výtečných rekordech učitelského ústavu v Přerově uveřejňuje nyní »Věstník českých professorů« statistiku středních ústavů, k nimž stále čítají se lycea, tato kulturní ohniska moderní výchovy a hlubokého vzdělání. A tato statistika, proti které nic nezmohou pokrokářské floskule, jest lapidárním dokumentem, jak lycea posuzuje občanstvo. Rapidní úbytek žáků na lyceích přímo ohromuje. Vyjmeme-li ústavy, které se doplňují, vykazují všechny ostatní takový úbytek, že přijde-li to tak dále, budou prázdné v několika letech. Statistika podává následující číslce: České Budějovice loni 181, letos 160, Hradec Králové loni 209, letos 167, Chrudim loni 151, letos 121, Jičín loni 118, letos 99, Král. Vinohrady loni 386, letos 346, Plzeň loni 224, letos 165. Při tom zmizely všechny paralelky, kromě na Vinohradech, kde zmenšily se o jednu. K tomu přistupuje, že značnější počet žáků jest jenom v třídách vyšších, kdežto první ročníky čítají mnohdy 8—12 žáků. Povážíme-li, jak namáhali se různí pánové, aby v denních listech získali svými rozklady nových příznivců lycein, a jakým způsobem rekrutují se mnohdy žáky lycea, jest nyníšší stav žactva žalostně komickým dokumentem pozitivní pokrokářské práce.

Zkoušky externistů. Ředitelství c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové přijímá přihlášky externistů ke zkoušce uč. dospělosti do konce měsíce března 1912. Externistky však předloží žádosti do konce měsíce února 1912 a uvedou v nich důvody, pro které žádají, aby směly maturovati na zdejším ústavě. K žádosti za I K jest příložit: 1. Vysvědčení maturitní anebo poslední školní vysvědčení. Všem, kdo nabyli vysvědčení dospělosti na střední škole nebo lyceu po roce 1907, jest mimo to předložiti též všechna pololetní vysvědčení z nejvyšších tří tříd. 2. Křestní list, jenž svědčí o tom, že jest žadatel 19 let (dispens věku není přípustna). 3. Vysvědčení o způsobilosti k uč. stavu od lékaře úředně k tomu ustanoveného. 4. Vysvědčení o mravní zachovalosti, není-li žadatel ustanoven ve školní službě. 5. Vypsání života a způsobu, jak žadatel se vzdělával. — Žádosti externistek ke způsobilosti ke zkoušce způsobilosti ze ženských ručních prací přijímají se nejdéle do počátku dubna 1912.

Opovědi ke zkouškám učitelské způsobilosti pro období květnové 1912 přijímá ředitelství c. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové nejdéle do 31. března 1912. K žádostem později došlým se nepřijímá.

Voloděstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit velkeré kostelní nádobu a učení a to: mo. rance, kalichy cibáky, nádobky, úky, padělků, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výrobky, předplácí církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní inerci a v obnovení a stříbří nebo proti doplatku na nové vyměňuje. Nové předměty neb výkresy zasílá na úhradu franko bez záruční kauce. Vše se posílá poselstvem. Práce ruční

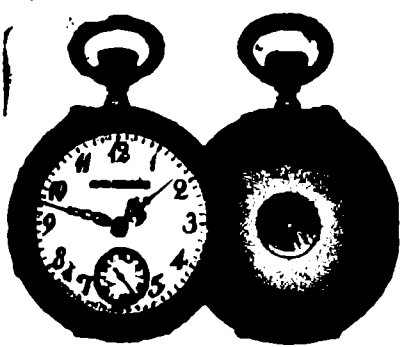
Shled osvětlených nádob a stříbrných klenotů, jako: řetěz madonak, křížů, prstýnků, náramků atd. z čistého stříbra, zlatem, železem, jidelní nádobí se stříbra pravého i čirého vlny na skládě.

Staré zlato, stříbro a dráhokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a dopravce

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Nejvýhodnější dary supermarket První východočeský závod **VÁCLAV POTUČEK**, Hradeo Králové, Jiřkova třída 230, ve vlastním domě, proti Gramschově

Zástupce Union Horlogerie, spol. továrna hodinok Bld, Glasbrite v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

DRAŽBA

**v obecní zastavárně
Královéhradecké**

v čísle 230. (u semináře)

odbyvat se bude dne 20. ledna, po přepadě 27. ledna 1912 vždy od 9. hod. ranní do 12. hod. po. a od 2. do 6 hod. odpo.

NA ZÁSTAVY

pozůstávající z klenotů, hodinek, řetízků zlatých, stříbrných atd., rovněž i ze šatstva, prádla a rozličných druhů látek, obuvi, kol, šicích strojů, atd.,

kteří koncem listopadu 1911 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy lze nejdéle do čtvrtka před dražbou buďto zúročit aneb vyplatit.

V pátek před dražbou se vůbec neúčastňuje.

Ze správného odboru
obecní zastavárny Královéhradecké.

Rozšiřujte!

V „Časových Úvahách“ vyšlo pojednání:

Jest náboženství věci soukromou?

Napsal Jiří Sahula.

Stanovisko moderních liberálů k této otázce jest zde podrobně posouzeno. Měřítkem jsou zde slova Písma sv., důvody historie, logického přemýšlení a současných sociálních a kulturních poměrů. Nendržitelnost stanoviska protikatolického jest přesvědčivě dokázána. Spis ten jest právě v nynější době velice časovou obranou proti zálučným heslům našich protivníků. Stran 96.

Cena 24 hal.

Při hromadných objednávkách jest velká sleva.

Objednávky vyřizuje ihned

administ. „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudla, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a keřového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání svědčí z kruhů veldst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Veřejně látky na taláry.
Těm na splátky bez zvýšení cen!

Girový účet u Ustř. banky
čís. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.516.

Československá záložna v Praze,
zápisné společenstvo s ručením obmezeným,
Spálená ul. č. 9. H.

**Zárukuje vklady 4 1/2%—4%, dle výpo-
vědi ode dne vlození do dne vybrání.**

Zapůjčuje svoje **střídkaneky** úplně bezplatně
a vklady na ně účinně úročí 5%, bez vý-
povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
požádání slovní listy pošt. spořitelny. Daň
děchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Stav vkladů 31. prosince 1911 K 600.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směny s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libo-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupi a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.

**Raďte si psát o vzorky
firmě**

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“
v Hronově čis. 186.

— Vývoz lněného a medaňského zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Mední látky viněné i prací, dámské i panácké
plátna, damasky, ubrusy, ručníky **zeffry** na kožle,
— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levná, pevná, ceny. Velikostní výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozvrážených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť.-sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6%, úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Umělecký útvar
pro malbu na skle

L. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává umělecné
obrázky a kresby v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mozaikového do nejbo-
hatsího provedení figurálního,
dodává také i s klenotnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochraňující
všechny zájmy umělců.

Mosaičky skleněné pro fa-
kady, křídlové české atd.
Křídlové, resp. i od-
borná rada skleněná.

Předstná vyznamenání a doporučení.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hradci Králové,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

oltáře,
křesťanské, kř-
žové cesty, —
ještěvné a P. M.
Lurdskou, —

křesťanské,
sošky na pro-
cesi, Ještěčky,
Boží hroby. —

kříže

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skla d y:
Praha, Vídeň, Budapešť.

Podálová harmonia
obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku cvičení.

**Cenníky zdarma a
franko.**

Na splátky od 10 K.
P. T. duchovenstva
svědčí o výhodě.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

stávají takto soc. demokratickou manifestací. Kdo to
jsem tedy zaváděl politické proudy do věci církevní?
Dávně ráda provokace měla aspoň ten přínos, že se
otvíraly oči i největším konzervativním křesťanům, tak-
že nyní vidí zjevně, s kým mají vlastně tu čest. Lát
tu pořád sebe spravedlivější kritika takové puditosti
nic nepomůže. Jestli potřebí organizaci naší šířit a stále
rozšiřovat, proti provokacím stavět se hromadně orga-
nizovaným způsobem, protože se poměry nákladem sou-
dní vysmějí a odbudou všechno neurvalými polklicky,
jaké jsme zde v Hořicích již tak často zakusili. De-
brých katolíků jistě není mnoho. Ale ti posud většinou
před rudým terorem zadrželi. Až organizace katolíků
vzájemnost utuží, pak zkrátím před imponujícími mno-
stvim.

Hořici smrtelní. O vraždě v konsumu přinesl
jsem dvě podrobné a věrohodné zprávy; třeba jen do-
dati, že byli všichni, jak oba Vlachové, tak Kozel, No-
sek a Horyna dodáni k okresnímu soudu v Jičíně, až
na posledního, který z vězení utekl, kde přiloud před
procuru v máji. Vlastní vrah Alois Vlach, puze zlým
svědomím, utekl po činu do Německa, byv však bez-
pochyby zpraven, že vzduch je čistý, t. j. že na jeho
rodinu nepadlo žádné podezření, vrátil se a padl přímo
četnictvu do rukou, které bylo uvedeno na pravou stu-
pu krabici, v níž si dal Vlach svého času zaslati obuv-
nické zboží a kterou firma poznala a dle záznamu i a-
dresátu udati mohla. Přiznání, že po ztracení všichni
užijí, rádi by nyní seslabili, ale není to nic platno. Je
zajímavé, jak boj stranický zasahuje až do činů zlo-
činných, aniž by ti, kteří podobné řeči vyslovují, snad
sami jím věřili. Anarchisti by se rádi zbavili tohoto na-
dělení, že jim na věky zasadilo v Hořicích smrtelnou
ránu, ale zatčení sami se jim lepi pevně na paty, neza-
pírajíce před soudem, že jsou členy anarchistického
spolku a bezvěrci. Když hned po činu kdosi nafikal na
obecnou zdivočlost mravů, odmítli to jeden přítomný
myslitel nepovedeným vtipem, že vrah šel bezpochyby
hned po skutku na rováte. Vádcé ubezpečovali, z jeho
lůž že to nikdo nebudě, jiný dokonce hájil vraha, že ji-
nak jednati nemohl, chtěl-li uhlástit svou čest, t. j. unik-
nouti, jako by nějakou čest měl ten, kdo chce krásti a
vloupá se do obchodu, po okolí množství krádeží spáchá
atd. Dnes jsou věry pojmů o cti, slušnosti, mravnosti,
ctnosti atd. tak zmateny, že svět podobá se velkému
blázinci. Zastřelili zloděje, hájili čest, zastřelili se ně-
kdo sám, je brdina, uteče-li muž od ženy a od dětí, ne-
chtěl snášeti jako muž svobodný déle své okovy; jsem
zvědav, co si vymyslí pro toho, kdo zabije otce a
matku — bezpochyby, že je muž pokrokový, an směl
skrýt, jako ten pověstný rudý pedagog, čtvrté Boží
příkazání. Vyplňují se věry slova Písma: „Přijde čas,
kdy lidé zdravého učení nesnesou a přikloní se k bá-
kám, považující zlé za dobré, dobré za zlé.“ Na zákla-
dět čtených anonymních udání konala se — ovšem bez
výsledku — domovní prohlídka i u jednoho člena křesť.
soc. organizace, a kdyby četnictvo samo nemělo rozum
a nerozpoznalo patrnou lež, byla by se musila konati
snad u všech náklíčů. Tak daleko jde ta zášť proti vše-
mu křesťanskému, že mají nás vesměs za lidi špatné,
sami o sobě pak myslí, že jsou na nejlepší cestě. Báh
to napraví.

Nový poplach na Hořicku. Ještě jsme se nezupa-
mávali z krádeží, jež páchala banda zločinců v Hořicích
a celé zdejší krajině, když opět vzrušení jsme dvěma u-
dálostmi jiného druhu, ale téže mravní hodnoty. Na Ho-
řicku je ve vyšetřování učitel, jenž se dal pojititi na
větší obnos a jemuž nábytek pojednou shořel; týž tvrdí,
že to učinili lupiči, kteří mu ukradli prý i velký obnos,
náležející místní Raiffeiseně. Z Hořic pak utekl sou-
časně mladý veľkoobchodník s obilím Brunner, zane-
chav ohromná passiva, takže uvalen na jeho jmění kon-
kura, který nebudě mti asi výsledek, ježto všechny peni-
ze, jež mohl sehnati, na cestu si vzal. Známá firma
Brunnerova stála si tak, že konkursu nebylo třeba a
mladý Brunner nejdělal z finanční krize, nýbrž, jak
se tvrdí, podvodně.

Čtenářská beseda „Boženy Němcové“ v České Skalici
za součinnosti všech národních spolků místních
pořádá ve dnech 20. a 21. ledna 1912 za protektorátu si.
městské rady veřejnou jubilejní slavnost na paměť 50.
výročí úmrtí jedné z největších a nejslavnějších žen
našeho národa, básničky a spisovatelky, vzácné a slo-
vutné krajanky naší, Boženy Němcové, chtic vzdáti ú-
ctu světlé památce geniální ženy a umělkyně, která
strávila v Ratibořicích, České Skalici a Chvalkovických
své radostné mládí, svá divčí léta, v Červeném Ko-
stelci pak a v Josefově první doby svého manželství.
Zamilovala si kraj tento i lid jeho veškerou láskou, již
bylo schopno její vroucně citící srdce, obestřela je v o-
cích každého českého člověka nevdnoucím pávabem
čarovné své poesie a vzbuzovala našemu lidu ve svém
utěšeném, jímavém, vrcholně „uměleckém“ a v pravdě
klassickém díle „Babičce“ nádherný pomník. Generace
dnešní dovede oceniti národní a umělecký význam naší
krajanky jakožto jednoho z největších, nejvýznačněj-
ších zjevů na poli našeho umění a naší kultury národní.

Čáslav. Divadlo. Předvánoční sezonu zahájila jed-
noto ochotníků tentokrátě hodně pozdě, takže mohla do
konce roku hrati toliko třikrát. Přčinou toho byla lik-
navost femesníků, dokončujících vnitřní zařízení diva-
la, kteří přes všechny pobídky nemohli si zvyknouti na
rychlejší tempo. Místo do konce listopadu hotovi byli až
v polovici prosince. Zájem o hry ochotníků v restauro-
vaném divadle byl tak značný, že v abonementu vypro-
dána byla napřed takřka všechna místa, z nichž o čel-
nost volány byly právě dosud. Patrně, jakým sym-

patím těší se naše jednota mezi širokým publikem. By-
lo by, a jenom přání, aby vhodným repertoárem také
vyhovila tyto zájmy a udržovala. Nechce-
me vytýkati uplynulé sezóně, vědouce, s jakými obtíže-
mi pracuje výbor, a reže jednoty, ale přimlouvali by-
chom se vzhledy, aby při snaze o pobavení obec-
nosti nebylo zapomináno i na vyšší umělecké zájmy.
Sehrané právě „Dva světy“, „Žabec“ a „Živá rekla-
ma“ jsou a zůstávají vždy jen prostředními produkty
dramatické literatury. Třeba ovšem říci, že ochotníci
naši uměli se pojmáti v nich postavy ucelené a život-
né. Ve „Dvou světech“ zvláště vynikli p. Pertold v ú-
loze lesního a p. Skřivánková v úloze jeho ženy. Oni
také kus ten pozvedli a udrželi. V „Žabci“ chvilky za-
sluhale al. Tillerová v úloze Tání, jež podala ji se vši
vervou svého temperamentu, ale přece něčím ji nepřesla.
V „Živé reklamě“ pak bouři potlesku sklízeli p. Blý, je-
hož Voborský byl znamenitě ze života vystřižen. Pan
Janda jako ředitel útavu Živé reklamy byl ve svém
živlu i rovněž p. Jirásek, v němž našla jednota velmi
zdatnou a velmi ochotnou sílu. Výprava všech tří her
byla precizní a nastudování svědčilo o vzácné pili ú-
činkujících, což jest tím významnější, že šla předsta-
vení za sebou v dobách velmi krátkých. Obecenstvo by-
lo vzhledem divadla velmi mile překvapeno. Všecko jest
sice prosté, jednoduché, avšak půvabné a hlavně prak-
tické. Jedině opona ruší tento příjemný dojem, bude však
prý nahrazena novou. Prvé dva večery bylo divadlo
přeplněno, večer třetí „sylvestrovský“ nevykazoval si-
ce takvé návštěvy, ale vzhledem k tomu, že pořádáno
bylo ten den 7 zábav v různých částech města, bylo
přece návštěvností v divadle hojně. — Místním školdo-
zorcem zvolen byl po ustavení nové místní školní rady
p. K. Zástěra, který bývával jím již dříve. Nevíme o-
všem, jak plně a s jakým porozuměním nyní tento ú-
řad bude vykonávati, ale tolik můžeme říci, že dosavad-
ní místní školdozorce p. Ant. Krullš konal jej s plnou
svědomitostí a že se také proto těšil v kruzích učitel-
stva zasloužené přízni. Jeho nevolení se také upřímně
lituje. — Zasedání obec. zastupitelstva, které konáno by-
lo 29. prosince m. r., bylo velice pohnuté. Zavdal k to-
mu příčinu dotaz o neoprávněném lovu ryb v „Trub-
ném“, o němž jsme se zmínili. Konečně schváleno bylo
jednání městské rady v té záležitosti a přijata byla ná-
hrada 300 K. Sympaticky přijata byla občanstvem i
zpráva, že přikročeno bude k úpravě uličky z náměstí
k nové poštovní budově vedoucí. Ulička ta bude dle u-
činěného projektu rozšířena, chodníky opatřena a vy-
dlážděna. Náklad rozpočten jest na 7000 K. V témž za-
sedání jmenován byl prov. městský stavitel p. J. Jirá-
sek definitivním a uděleno bylo právo městské pp.
Havránkovi, Lampovi a Zelenému za přiměřený po-
platek. Příští zasedání rozpočtové konáno bude 12. led-
na. — Dar spolku chudých stud. Sdružení mladé intelli-
gence, které pořádalo sylvestrovskou zábavu v hotelu
u Bláho koně, věnovalo z čistého výnosu 10 K ve pro-
spěch spolku pro podporu chud. stud. c. k. gymnasia.
Výbor kvítuje tento obnos a vzdává jim zároveň upřímné
díky!

Čáslavsko. Na den sv. Tří králů svolána byla okres-
ní výborom hospodářských odborů schůze delegátů,
na níž pozváni byli sekretář Zemského svazu p. Dr. Ji-
rák a býv. říšský posl. p. Fr. Šabata. Schůze konána
byla v hostinci u Jelena v Čáslavi za prostřední úča-
sti, což při špatném počasí dalo se očekávati. Místo p.
Šabaty, který onemocněl, zaujal p. Srbek, rolník, jenž
spolu s p. Dr. Jirákem podal cenné informace pro další
rozvoj hospodářských organizací na Čáslavsku a pobídl
přítomné, aby hleděli, pokud možno, co nejvíce odborů
zakládali. Sílí dobře řízených, svého cíle vědomých ho-
spodářských organizací jest bezpečnější zárukou hosp.
osamostatnění a povzneseení našeho venkova. Kéž pov-
zbuzen to nevyjde na prázdno! Máme na našem okrese
ještě tolik míst, kde by při trochu dobré vůle a při do-
stí malé obětavosti dalo se v tomto ohledu vykonati ve-
líký kus práce. Nuže, k dílu!

Pokroková práce na Německobrodsku. Na vyso-
čině Českomoravské rozkládá se v údolí Česká Bělá s
pěkně opraveným kostelíčkem. Jest dle doznání agrár-
ního a sociálně demokratického štábu klerikální baštou
na rozhraní mezi Německobrodskem a Chotěbořskem,
sídlem lidí, kteří si vůči odkazu otce a mnohou obět přine-
sli pro své smýšlení. Nasinci nedají ani na „korteše
osvěty“ v místě bydli. A co už se tito napřemýšleli, jak
by se do popředí v obci dostali! Pomalu už bude vysla-
pán dolík před nekřesťanským krámem na místě, kde
se scházívají s „Časem“ v ruce a „kollegou“, takto ci-
telem „Tagblattu“ v čele. A ten dolík by se měl přile-
žitostně ohraditi, aby nebyl snad cestářem zasypán, ne-
boť bude hlasatelem a pomníkem činnosti této přístěho-
valé společnosti u nás u její působnosti do všeho ryfci.
Obrázek její práce podává Beseda. Loni chytrým
trikem zmocnili se členové její místa předsednického v
tomto spolku. Vymlouvali se pak, že prý dosavadní
mnohalejší předseda její, spolutakladatel a čestný člen
vldp. farář Ruml nedbá dosti zevnější činnosti spolkové.
Uběhl již rok, co zaujal předsednictví místo něho p.
Řidici Krullš a co se za ten dlouhý rok v Besedě učini-
lo? Můžeme smělé říci: skoro nic. Ale něco přece: že
snad není daleká doba, kdy bude Beseda rozryta a zni-
čena. Ovšem víme, odkud vtr vane, kdo jest rádcem.
Loňského roku měl zdejší rodák primici. Za účast na
hostině v domě jeho rodičů byl požádán také bývalý
jeho učitel, p. J. Krullš, řidici. Týž pán však vzkázal,
že hostiny primicianta mu zakazují poměry organizační
se zúčastniti. Podivno, učitel na primici nesmí, ale kol-
legové jeho učitelé na „večeři“ k židovi choditi smě toho

jim organizace nezakazuje a to také jako hostám. Dobře
víme, proč se žádá o zřízení hřiště pro děti právě na
náměstí. Kde mají děti hřiště na náměstí? Co rok
nemá toho křiku celé okolí až po krk, když v létě celá
karavana dětí do večera se tam honí, nadává, křičí, lo-
mozí a po případe i z hluchoněmého ubožáka žerty si
tropí? A jiný by se tu stejně nepovaloval, i kdyby to
hřiště bylo, než právě ti křikouni a jim podobní. O-
všem nyní je může každý okřiknouti, ale kdyby to hři-
ště tu bylo, pak by byl jejich rámus „zákonem chrá-
něn.“ Pravda? V takovém místě, jako jest náš městys,
není potřebí hřiště, však máte dosti místa, pánové, kde
„hravě“ můžete naučiti děti užitečným věcem pro ži-
vot, aby nekazily stromka a keřů okrašovacím spol-
kem vysázených — ve školce. Ale jak pak ta chudinka
vypadá? Smutný jest na ni pohled, jakoby v ní byl ko-
zel zahradník! Co odešel pan učitel Štroufek, není
v ní než trochu pláňat a býti. Ty stromky na aleji jsou
také ještě z let, kdy zde pšobíli. Tady máte místo, kde
si s dětmi můžete pohrat, ale náměstí není ku zřizování
hřiště, zvláště, když jest přímo z něho viděti a slyšeti
do hlavní ulice. Zdejšími dětem jsou dosti velkými a pro-
strannými hřišti naše dvory, luka, pole a j. Obec a o-
krašovací spolek potřebuje na užitečnější věci peníze
než na zohyzdování nepřehledného svého místa. Lépe bude,
když napomínati budete děti, aby nekřičely a nehu-
kaly, jakmile uvidí automobil, jakoby to byla obluda
kdovi jaká a cestující lidé z jiných světů. Učte je slušně
křesťansky pozdravovati, mějte je k tomu, aby před
školou nekulákaly a chodily v pořádku domů. Dávejte
dětem příklad v kostele a ve škole k lásce k Bohu a vla-
sti. — Jsme sice „klerikály“, ale naše obec má Raiffei-
senku, nákupní družstvo, okrašovací spolek, hasič.
spolek, spolek katol. mládeže, spolek živnostenský,
strojní družstvo, dobytčí pojišťovnu, tedy spolky, kte-
rých srad ani jedna „pokroková“ venkovská obec ne-
má na Německobrodsku. Proti hřišti také nejsme, ale
chceme je mít jinde než na náměstí. — A ejhle, klerika-
lismus nám neškodí! Proto asi není ničím zlym a ne-
vzdáme se tak hned svého přesvědčení. Jenom nám za-
tím vychovávejte mládež školní. A za takové řečníky,
kteří nás chtí osvěcovati, jako jeden před rokem, právě,
že nynější ministr Jeho Excellence Bráf je „odbytá-
anebo“ „politicky“ odbytá veličina, rovněž uctivě pře-
dem již děkujeme. Snad brzo zase ukážeme, jak po-
krok se u nás vzdmáhá. S úctou Koptiva-Žihavka.

Volnomyslenkáři na Chotěbořsku. Náhodou dostalo
se mi do ruky číslo kraj časopisu Pravdy, vycházející
v Čáslavi, v kterém dočetl jsem se tohoto zajímavého
provolání: „Na český jihovýchod! Krajský poradní sbor
„Volné Myšlenky“ pro jihovýchodní Čechy oznamuje
všem stoupencům a přívržencům „Volné Myšlenky“ na
okresích: německobrodském, humpoleckém, ledečském,
polenském, přibyslavském, chotěbořském, čáslavském,
haberském a poličském, by se od 1. ledna 1912 počínaje,
přihlašovali za stoupence „Volné Myšlenky“ a zasílali
příspěvky „Vol. Myšlenky“ i dary kraj. porad. sboru:
adresu M. Fajfrové, učitelky v Kraborovicích, pošta
Vilimov, Čechy, která sdělí vše bližší a odvede peníze
krajskému sběrateli. Stvrzenka o přijetí příspěvku bu-
de odesílatelům zaslána ihned po obdržení. Toto usnese-
ní kraj. porad. sboru „V. M.“ ze schůze 26. listopadu v
Německém Brodě platí jak pro nové stoupence, kteří
nejdou organizováni v žádném místním sdružení, tak i
pro ty, kteří dříve byli přihlášení přímo u ústředí „Vol-
né Myšlenky.“ Zjistěte zajímavé svolání! Učitelka —
důvěrnici, sběratelkou, agitátorkou Volné Myšlenky, or-
ganizace, o níž samy školní úřady uznaly, že slouží
(jak dosvědčuje zvláště Portugalsko a Španělsko) cíle
revoluční! Ubozí rodiče, kteří takovým rukám musí své-
řovati své děti! Pravím, ubozí rodičové, kteří musí,
jelikož dobře se pamatují na zprávu „Času“ ze soudní
sně, kdy místní školní rada Kraborovická, protestují-
cí proti úřednímu přezazení této učitelky z Tisu do Kr-
borovic, byla pro to, jako pro urážku uč. Fajfrové,
stihána a pokutována! Jdi plakat, na papíře zaručovaná,
nábožensko-mravní výchovo!

Senožaty. V lokálce „Čepu“ č. 1. letošního ročníku
pod titulem „Křesťanská láska“ byl jsem napaden. Že
prý jsem nechtěl jeti zaopatřiti matku Antonína Kovářka
v Hořicích. Jelikož tato lokálka má tendenci mne bez-
důvodně pošpinit, sčítuji s veřejností, jak se věc v
pravdě má. Osada Hořice nenáleží k larnosti Senožat-
ské, v níž jsem farářem, nýbrž patří do Vojslavic, kamž
cesta jest sice méně schůdná, ale ne-li bližší, tedy jistě
stejná jako do Senožat. Jako knězi jsou mi přece známy
předpisy církevní, dle nichž není dovoleno zasahovati
bez nutných příčin do farských práv faráře jiného a k
tém náleží i zaopatřování nemocných osadníků jeho.
Také nikdy jsem se nezdřáhal jeti zaopatřovat do Ho-
řic nebo Hroznětické, patřících též k Vojslavicům, byla-li
feka Želivka, obě osady tyto od Vojslavic dělíci, roz-
vodněna aneb předešly pan farář nemocen. Ale když o-
choty mé bez důležitých příčin bylo zneužíváno, ano i
když stalo se, že vlastní farář Vojslavický mne ze ško-
ly Hroznětické viděl, kterak do jeho kolatury jedu za-
opatřovati, mně při nejbližším setkání zazlival, že jsem
tím lidem tak po vůli a že on sám může a ochoten
jest při nynější normální vodě v řece, přes kterou jde
pohodlná lávka, povinnost jemu jako faráře příslušící, za-
opatřovati nemocné své osadníky v Hořicích a Hro-
zněticích, si zastávati. Posledně, když Kovářik z Hořic
ke mně přišel, bylo mi naprosto u něho patrně obchá-
zení vlastního faráře, o němž tvrdil, že není doma a že
je v Praze, kdežto já jsem s ním den před tím mluvil
a věděl jsem, že nejel a nepoleje do Prahy. Proto do-
cela právem jsem ho odkázal na vlastního faráře. Obca-

na tomu, jak vím z bezpečného pramene, šlo při jeho výpočtivosti o to, aby nejen farář Senožatský do cizí kolatury jel započítovat, ale aby si opětil svoji vlastní příležitost a on také něco ušetřil. Pisatel, kterým není do té doby mi neznámý Kovařík, lze, že jsem ho do strany křesť. sociální vtáhl, ale jest známý pokrokář, jemuž schází znalost předpisů a zákonů církev., jímž se každá pořádná farnost řídit musí. Nedostává se mu ani schopnosti určovat mi, v čem záleží křesťanská láska, již prý libeznými slovy kázu, ale neplním. Či snad láska křesťanská záleží v prokazování toho, co si kdo dle své libovůle bez ohledu na kázeň a řád církevní přeje a neprávem žádá? Jemu neběželo o nic jiného, než o plnění hesla známého nevěře: „Jen lže-te, však něco přece uvázne!“ Chce potupiti kněze, a ničiti jeho činnost a verbovati nové členy pro stranu svoji tímto nekalým způsobem. — V Senožatech, 7. ledna 1912. — Kosmas Pytlík, farář.

Pokrok v úpícké okresní nemoc. pokladně projevil se zjevem tak křiklavým, až trne každý, kdo si zachoval trochu zralé soudnosti. Pokladnu měli v rukou nář. sociálové. Pokladník Novák stal se náhle nezvěstným a pak najednou došla zpráva o jeho sebevraždě. Nář. soc. družina starala se víc o politickou agitaci než o prospěch všednické pokladny, a proto není divu, že mnoho peněz pod správou pokladníka, žijícího nad své poměry, se rozkutálelo do neznámých skulin. Zase jedno naučení, jak se chytají „pokroku“ ziskuchtivci!

Různé zprávy.

Dar. Jeho Eminence nejdůstojnější pán Lev kardinál Skrbenský, svobodný pán ze Hřístě, daroval Jubilejnímu spolku křesťanských žen v Benešově u Prahy značný obnos 200 K, za čez vzdány mu byly nejuctí-vější díky.

Česká banka v Praze rozesílá právě první číslo III. ročníku svých „Bankovních zpráv“, které vzhledem k velkému počtu nákladu vycházeti budou nyní ve zlepšené a přehledné úpravě. Obsah tohoto prvního čísla jest následující: Přehled o činnosti České banky za rok 1911. Cukerní trh. Pražská burza v roce 1911. O otázce konjunktury. O belgickém bankovníctví. O švýcarském bankovníctví, kursovní a slosovací listek atd.

Všelicos. V neděli 7. ledna rozburácela se na několika místech v Čechách a na Moravě bouře s lijákem, po níž nastal v povětrnosti obrat, rozzuřil se víchř s vánicí a pořádně zamrzlo. Na několika místech na Moravě udeřil blesk a zabil dobytek ve chlévě. — Ministerstvo války zvýšilo od prvního ledna cen vstředního prachu. Zdražení činí u bezdýmného prachu 4.5 proc., u obyčejného 15–20 proc. — Nedaleko Aše objeven byl pramen radioaktivní. Dle dobrozdání prof. dra. Moslera ve Vídni jest to pramen studený, pitný, který nemá v sobě radia, ale jest obsahu emanačního. — Dne 10. ledna konalo se v Paříži přelčení proti sekretáři stavebního dělnictva pro antimilitaristické řejdy. Výbor syndikátu stavebního dělnictva odhlasoval pro ten den 24hodinnou demonstrační stávku. — Zemská vláda slezská zakázala taneční zábavy v den výplat v obcích okresu polsko-ostravského, v některých obcích okresu těšínského a jinde. — Dle zpráv z Terstu množí se poslední dobou hrozivě přebíhání italských vojenských sběhů do alpských zemí. Sběhové, kteří mají něco peněz, vsedají v Terstu a Řece na loď a odjíždějí do zámožných krajin. — President Spojených Států severoamerických vyslovil se pro trest smrti. — Reditelství drah v Německu vyzývá všechny dámy, které cestují nebo navštíví nádraží, aby svých klobouků neupevňovaly předlouhými jehlicemi, nebo je aspoň opatřily chránitky. A která dáma se nepodrobí vyzvání železničního úředníka, může býti z jízdy vyloučena a vyzvána k okamžitému opuštění nádraží. — Městská rada v Plzni obrátila se na zemskou školní radu, aby zakázala dětem z obecných a měšťanských škol návštěvu kinematografických divadel. — Srbská nejvyšší správní a školní rada v Bosně zaslala sněmu petici o zavedení zákona o výčepu alkoholických nápojů na venkově. Petice navrhuje zrušení hostinců na vsích, jakož i úplný zákaz prodeje alkoholických nápojů. Hostinské koncesse mají se udělovati pouze pro hlavní silnice a to ve vzdálenosti nejméně 6 kilometrů. — Polští Sokolové odmítli účast na slovanském sokolském sjezdu v Praze, protože do slovanského svazu sokolského přijali byli Rusové. — Sběratel motýlů Strecher z Pensylvanie daroval newyorskému přírodovědeckému museu svou sbírku motýlů, jež má cenu 4 mil. K. — Ježto turecký sultán žádal na kardinála Vanutellim propůjčený mu řád Medžijský zpět, vrátili nyní také ostatní italské preláty a kardinálové sultánu turecké řády a vyznamenání.

(Zasláno.)

Výborová schůze

Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepom. v Hradci Králové bude

ve středu dne 17. ledna 1912, o 2. hod. odpol. v diecézním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova tř. č. 806—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. František Heyl,
jednatel.

Nepředranější
kárový nápoj
jest po 20 let
Kathreinerova
sladová káva
Kneippova.
Štetečná náhražka
kávy!
Kathreinerova
přináší štěstí do domu

Nový ročník „Časových Úvah“

zahájen dvojčíslem,

v němž umístěno velice bystré pojednání z pera
csvědčeného autora Dra. Fr. Boyla pod titulem:

Charakter.

Spisovatel promlouvá o pojmu a tvorbě charakteru, sebevýchově, o významu náboženství v tvorbě povahy a o voči charakternosti. Vývody své opírá významnými zásadami filosofa Aristotela, dra. Foerstra, dra. Grubra, Paulsena, Smilesa a jiných vynikajících autorit. Netoliko slova Písma, nýbrž i výroky těch, kteří dlouho proti pozitivnímu náboženství bojovali, jsou konečným (přímým i nepřímým) svědectvím, jak tvorba zoceleného charakteru dosud nejlépe se daří na základě Kristova učení.

Naše organizace naleznou zde hojnost vybrané látky k obraně.

Stran 59. — Cena 16 hal.

Objednávky vyzývá administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Dopíste si o hromadné zásilky, neboť se při nich poskytuje značná sleva!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberec a
kovoého nářadí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franco.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.
Adresování vždy dovolné se vyprošuje.

Jak se pozná

ta dobrá, chvalně známá pardubická
: Franckovka: od padělané?

jednoduše dle kávového mlýnku, jímž je

každý

?

balíček nebo bednička
opravé : Franckovky :
z továrny pardubické
označen.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, orepové, ripsové, gobelénové
pole- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorované v různých jakostech.

Přemkárské esdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se-
hodící jako: čáry, střepece, tře-
pení atd.

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, piáren, úřadův atd.
za nejlevnější cenu nabírá firma

JAN STOUPA v PRAZE, Jindřišská ul. 1.

215 215 215 215 222 215 215 215 215

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila
v Hradci Králové

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejokrasnější-
ho provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revide-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
státním za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen povolené.
Vzorky, rozpočty, nákresy b-
hožové zboží na ukázkou franco
se zasílá.

Chcete-li kostelnímu možno uplatit bez příplatku.

Sta odporučení a četných uznání po ruce.

Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závěru domácímu.

Spoklím doporučení rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a ol. patronátním úřadům k opravování
a pozlaccování

oltářů, kazatelů, křtíkových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlatění písmen a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

BYTY

2 pokoje parketované, kuchyň
s koupelnou a kabinet pro
služku za Kor. 50— měsíčně.

1 pokoj s kuchyní a příslu-
šenstvím pod jedním anavěním za Kor. 25— měsíčně.

Krámy s příslušenstvím za Kor. 25— měsíčně.
Vše hned k sezení u firmy

K. V. Skuhorský,

o. a k. dvorní továrna nábytku Hradec Králové.

Proskoumáno a doporučeno c. k. minister. autorita. chem.-mikroskopie a bakteriolog. výzkum. ústavem v Praze.

Pro nemocné i zdravé!

Světově známé! Světově známé!

Jos. Šlechtra, dlouholetého bylináře
zdravotní rodinné thé
koření z bylin lesů křivoklátských

Diastetický prostředek při všech chorobách vnitřních a plicních neduších vůbec. Náhrada za obyčejný čaj! Cena balení 50 h, 1 K a 3 K, poštou o 45 hal. více. Žádajte ve všech lékárnách, drogeriích neb přímo v centrální výpravě

Jos. Šlechtra,

Král. Vinohrady Puchmajerova ulice 7.

Doporučuji se všem, kdož pracují při zbytečném poctění, v kancelářích, neb kdož cestují

lesní bonbony proti kašli, zalemování trubice, ohrapotu,

vyráběné z jemných bylin lesů křivoklátských. Užívání zesiluje vnitřní orgány. Žádajte ve všech obchodech, nebo přímo u výrobce

Jos. Šlechtra, Král. Vinohrady,

Puchmajerova ul. č. 7.

Velmi mnoho poděkování po ruce!

Výťah z poděkování dopisů ze všech se mi:

Vážený pane! Poděkávám vašeho čaje z bylin lesů křivoklátských jsem zbavena dlouholeté choroby prsu a kašle. Proč doporučuji Vaše lesní koření podobně trpícím co nejvíce! Marie Laníkova, vdova po soukromníku, Vídeň X. č. 13.

Slovutný pane! Vyslovuji Vám tímto své nejvděčnější díky za uzdravení, které nastalo po požívání Vašeho vzácného lesního čaje. Cítím se od těch dob úplně zdrav, neb kašel, který mě trápil a plicní katar jest úplně vyhojen. V největší úctě Neerh. Januša, Norimberk č. 336.

Vážený pane! Račte mi zaslati ještě jeden balíček za 2 K téhož thé. Toto thé jest valice dobré. Manželka mi kašlala 15 měsíců, a nyní přestává kašlat. Zasloužíte velikou pochvalu. Zaslám Vám za oba balíčky peníze. Benemark Kevát ve Škvorci č. 58.

Mešní vína!

Nejčistotnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Lisánská, uherští a rakouští vína za 1 litr po 72, 80, 90, 98, K 1-10 a výše

ALOIS ŐÍŽEK,

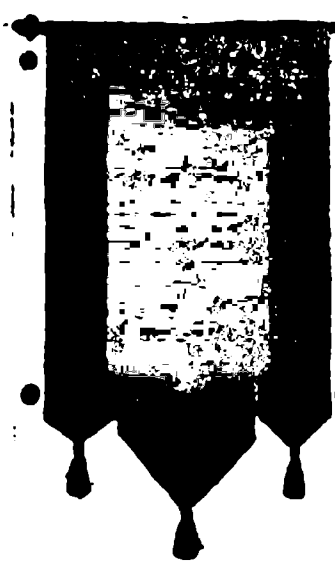
velkoobchod vinem

" V HUMPOLOI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Díla ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačínů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. c., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaretského chrámu Páně.

Na ukádku sněží se vše francie.

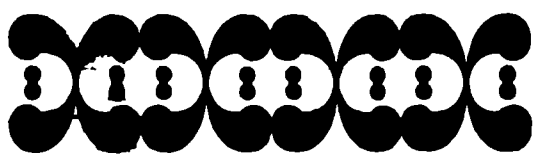
Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu

v Hradci Králové 1909 konaném

s četnými ilustracemi, s řadou všech řečnických, věštin dle stenografických protokolů podanými. — v rozsahu 35 tiškových archů veliké 4° = 400 str. nabízi ve výrobní ceně K 3 — žánke

Biskupské knihtiskárna v Hradci Králové.

Inž. C.

Jana Kotrče

prostředkovací

a realitní kancelář

v Hradci Králové

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

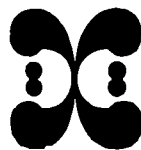
realit,

při nahodilých parcelacích

skládá přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

Kupuje

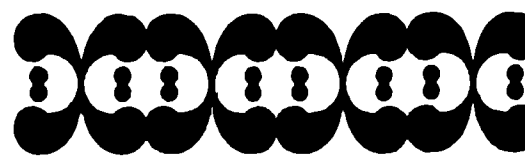
na svůj účet za hotové a

prodává

vlastní objekty

za výhodných platebních

podmínek.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Saton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Katolíci „Svůj k Svému“!

Velký přijem pro „Matici Cyrillo-Metodějskou“ značí prodej

Zápalek

Malice Cyrillo-Metodějské

vyráběných českou firmou J. Svozil v Lošticích. 1 balík 100 krabiček stojí do 1. ledna 98 hal. Tak lacino nekoupíte nikde! Zápalky zasílají se při nejmenší objednávce 25 balíků (2500 krab.) vyplacené na každou stanic. Objedn. řiďte vesměs na adresu:

Sekretariát „Malice Cyrillo-Metodějské“
v OLOMOUCI, Dolní nám. 17.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanská nám. č. 76.

Zařizování
elektrického
světla,
telefonů,
bromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
Tungarum,
Tantal.

Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 66. Znové blízko Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím depo-
ruje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se složitými
rámci, střešními, vazenými.

Velké vzápady, stíny i odborná rada bezplatně, bez
vážnosti ku definitivní objednávce.

— Zdobení vnitřní i plošné posvátné umění —

Založeno roku 1868.

Čáslavi. J. Ex. p. dru Pacákoví naskytuje se tu hledaná příležitost, zjevně si všeobecnou sympatií čáslavských voličů. Stejně pobuřným bylo jednání o přistoupení obce k zařizovanému družstvu pro výkrm vepřů, jež se má v městě našem zařídit. Konečně byly však všechny položky dle návrhu finančního odboru městského schváleny, jakož i schválena úhrada, která činí bude letos jako loni 60 procent přírůžek obecních a 20 procent přírůžek školních. — Posypávání chodníků bylo by záhodno některým našim p. t. domácími pány připomenouti znova a snad i důrazněji. V některých ulicích si toliko nikdo vůbec nepovšimne. Také to dle toho vypadá. Vymluva, že chodník jest majetkem obce, myslíme, neplatí. — Artistická společnost Tuttrova konala v lednu v Dusíkové divadle řadu představení, ale s úspěchem prablidným. V některých večerech byla nucena obecnost rozpustiti, v jiných byla návštěva velmi chabá. Toliko nedělní představení těšila se větší návštěvě. Ani Schönherrovo tendenční drama, o němž plakáty přinášely posudek samotného císaře Viléma II., to nevyhrálo. Při čilé snaze naší ochotnické jednoty jest ovšem činoherním společenstvem těžko obecnost upokojiti a přilákat. Po odchodu Tuttrově zahájila hry operetní společnost Zöllnerova.

Od Železných Hor. Chci poukázat na nedbalost naší lokální dráhy Čáslav-Třešovice. Již od počátku zimy stěžuje si obecnost na nedostatečnost vytápění vozů této dráhy. Při některých jízdách v pravém slova smyslu cestující mrznou. Vinu toho přičítá obecnost obyčejně průvodčímu, ale neprávem. Vinu toho nese správa dráhy, která dává vytápěti vozy buď několik takřka minut před odjezdem vlaku nebo až za jízdy, dominujíc se, že se mezitím vagony zadýchají. Ty ovšem jsou v takovém stavu, že i při dobrém vytopení by se v nich nikdo nezapotil, neboť jsou to většinou staré vybrakované vozy z přímých linií, natož když se topí málo nebo nic. Šetří-li dráha na uhlí a páře, pak by měla zaříditi aspoň páječnou kožichu a „fusáků“. Vydělala by tak dvojnásob.

Třešovice u Ronova n. D. Pan Adolf Kautský, nadlesní v Třešovicích nadačních velkostatků „Ronov nad Dobruškou, Běstvína a Helešín“, jmenován byl v těchto dnech lesmistrem těchto panství. Panu lesmistrovi z plna srdce blahopřejeme, volajíc: „Ad multos annos!“

Poučná historie o praktikách pokrokařů v Rohozně u Polčky. U nás máme od posledního léta jednotu sokolskou, jejíž členové si vzali za úkol, jak sami se vyjádříti, Sdružení čes. křesť. soc. mládeže v místě rozbiti. Starost tato je tak trápí, že, když se jim to nechce a nechce dařiti, nafkají si již mezi sebou: „Nač nám tohle jenom byla potřeba?“ Tak také obuli se proti věnceku, který Sdružení v neděli dne 7. t. m. pořádalo. Bratři již předtím veřejným návštěvníkům ohlásili svůj ples, který až teprve za 14 dní se měl pořádati, zakázali svým členům věnceku se účastniti, ano i do soukromých domů po nečlenech chodili je přemlouvat, a na silnici vyhlíželi, kdo do věnceku jde. I počal jakoby jim chtít sloužiti. Bylo odpoledne takové, že zrovna smutno bylo na to se dívat. Ale šlakovitá věc! Přece jen účastníků přišel značný počet! Tu vyhozen tedy ještě poslední trumf na poškození zábavy. Hodili jej hudebníci, z větší části odchovanci to bývalého spolku soc. demokratického a nyní bratři Sokolové. Dva vůbec nepřišli, aniž by byli jako solidní lidé kapelníkovy co řekli, a druzí hráli tak, že se nyní o špatné a loudavé práci říká: „Jde to jako rohoženským muzikantům.“ Zdal tím poslouchali ke cti Sokolům a sobě, vidí již dnes. Každý uznává dobrou vůli Sdružení, které je jako domácí lidé nechtělo pominouti, ačkoliv zná jejich smýšlení, a proto tím více odsuzuje se všeobecně jejich jednání. Na štěstí však čilý výbor měl ještě jiná vyrazení připravena, a tak zábava udržela se až skoro do ranních hodin. A přece by měli Sokolové zdejší býti vlastně vděční Sdružení za to, že tu jejich jednota jest. Dokud nebylo v obci Sdružení, nebylo také ani o Sokolu známky, ti jistí pánové stařali se jenom o spolek soc. demokratický, jehož největší zásluha záležela v tom, že své členy připravoval o účtu k náboženství a tím pomáhal k mravnímu klesání zdejší mládeže, třeba že slovem jeho byl studovaný pán. Zajímavé jest doznání jednoho občana zdejšího, který pravil: „Když ten spolek začal, dal jsem se také do něho. Myslí jsem, když to vede ten pán, že to bude něco dobrého. Ale potom jsem viděl, že bych si zkazil děti a tak jsem toho nechal.“ Proto také rozumní lidé se spolku vzdalovali a bránili svým dětem do něho vstupovati. Tu tedy před nedávnem zřizena tělocvičná jednota dělnická (o Sokola ještě nestáli), aby se mládež spíše přilákala, avšak ani to nepomohlo. — V tom, loni v zimě, povstalo naše Sdružení a rázem obrátilo k sobě pozornost a zájem celé dědiny. Tu se „přátelé“ radili, jako kdysi fariseové po vzkříšení Lazara: „Co učiníme? Necháme-li je tak, všichni půjdou za nimi. Co by řekl rohoženský pokrok? Vždyť členové Sdružení mají své křesťanské povinnosti plniti, ve svém vystupování si nechat na sobě záležeti, dbáti o své další vzdělání, a chodí na faru — to přece nemůže býti. Avšak jak začít? Se soc. demokratickým spolkem to již asi nepůjde, založíme tedy Sokola. Na vlastenectví se přece dá někdo chytiti a okolní jednoty pomohou.“ A tak z mezinárodních soc. demokratů stali se a nás početně vlastenečtí Sokolové, kteří prý budou hájiti národnost v Rohozně. Avšak lidé také mají zdravý úsudek a říkali si: „Dokud velkostatek byl v rukou německých, druhá česká škola ještě zde nestála a mnozí lidé české museli choditi do německé školy a na této škole byli učitelé výboři Němců, tu se páni o Sokola nestarali, a jsou přece mnozí z těch, kteří ho dnes shánějí, již kdysi let v této osadě. A dnes,

kdy tyto poměry zcela se změnil, najednou bojí se o národnost?“ A my k tomu se ptáme: „Patří to také k sokolské myšlence a k sokolskému chování pomlouvati členy Sdružení, pokřikovati na ně na veřejné silnici a vyštaváti je posměšky ze společnosti?“ Ovšem, když jeden z jejich předáků, studovaný pán a vychovatel mládeže, sám se neostýchá po soukromých přibytích vytkati lidem, že byli na slavnosti Sdružení, nazývati naše Sdružení „tím nehloupějším spolkem“ a bez obalu říci, že kdo chodí na zábavy Sdružení, nebyl by ani rád viděn mezi Sokoly, jací mají býti potom ostatní? Však z posledních jejich zábavy dobrovolně odešli někteří, poněvadž nechtěli ty jejich „slušnosti“ poslouchati.

Selma připravená ke skoku. („Praž.“ v Praze.) Začínám dle známých slov zaniklého pražského „Slova“. To, co se děje v bance „Praž“, je něco fenomenálního, jednak proto, že tu zastoupen stav učitelů, jednak proto, že se k tomu děly přípravy delší čas. Ale proč, vy učitelé, hladovíte, aby jiný jezdil na Rivieru, dal dít do cizího pensionátu, zkrátka, aby si hrál ve všem a všudy na lorda? Inu proto, že neumíte počítati, že nedovedete si učiniti rozvahu v peněžnictví, sic byste jako počítali — vychovávající generaci počtářskou — těchto horrentních a abnormálních poměrů netrpkli. Neučili jste se počítati, kombinovati a to jest ta smutnější strana celé věci. A jako vždy: Čech porazil Čecha. Také jinde jest Sadová — ve Svatováclavské — ale ten generál neměl své povolání v počtech, neučil počtář: — a husitské úředníky, kteří vlastně ukradli miliony, neučil násobilce — a pak odešel odtud jako žebrák. — Co je polehčující okolností těchto velikých skoků ve příjmech v bance „Praž“, je to, že se to musí smět, že k tomu musí býti chuť a vyškolenost. Hladověť po milionech, uchvátit je a uchvátit je s takovou jistotou, že nemohou utéci, že ti, kteří je mají sami, mlčí a ortel smrti si podpisují a miliony házejí do klína, to je něco originálního a svérázného. A kdepak se více touží po penězích, kdepak je jediným cílem dáti dětem věnem peníze a zase peníze — třeba beze všeho zvláštního vychování? To je v malém městečku, v Nechanicích! Městečko je maličké, ale přání, tužby velikánské — tam už špunt šestiletý nechce býti „sprostým“, ale „generálem“ hned — pída domácí česká nestal — běží se v daleký širý svět. A kde jeví se ta selma dravá, hladová peněz, kde se vede obchod lidmi? Z toho prostředí vyšel generál, Napoleon, usurpator, absolutista, protiklerikál v každém coule — ale také Váš ujařmitel. Prohráli jste, neznajíce terrain. (Přistě dále.)

Záložna v Hradci Králové.
Vklady na knížky 4³/₄ %
 Na běžný účet dle ujednání

Různé zprávy.

Ze Zemské rady katolíků v král. Českém. Zemský sbor nepolitické zemské organizace katolíků v král. Českém zasedati bude v úterý dne 6. února t. r. ve dvoraně Merkuru (Mikulášská třída). Legitimace rozeslány budou v nejbližších dnech. Současně uspořádána bude v přílehlých místnostech dvorany výstava reprodukcí obrazů světových mistrů (církvní obrazy) a předvedeno bude praktické ažití skioptikonu. Na sjezdu rokováno bude o nutnosti nábožensko-kulturních (nepolitických) organizací na českém venkově a o přípravách k roku 1915. Blíží zprávy ještě oznámíme. — Eucharistický sjezd kněží koná se, jak dříve již sděleno, dne 15. února t. r. O půl 11. hodině dopol. příjezd Jeho Em. ndp. kardinála, kázání vdp. dra. J. Jindry, professora bohosloví v Hradci Králové, v 11 hodin adorační hodina. Po obědě ve dvoraně strahovské rokováni: Jak zaváděti mládež k důstojnému obcování ve Vídni (re. ndp. opat Zavoral). Přihlášky ku sjezdu budtež řízeny na sekretariát zemské rady katolíků (Praž-II., Myslíkova ul. č. 5.) s připomínkou, přeje-li si účastník společného obědu (na Strahově). Cenu oběda stanovil hostinský na 2 K, kteréž nutno zaslati předem, nejdéle do 8. února. Přihlášeným zaslána bude poukázka na oběd. Blíž. zprávy ještě uveřejníme. — Akademické služby Boží, které v době opravy kostela z. Klementa se konaly v kapli kolleje Arnošta z Pardubic, začínají opět v opraveném kostele dnem 21. ledna t. r. a konají se každou nedělí a svátek o 9. hodině. Obsahem akademických řečí jest věro- a mravovka katolická s patřičným ohledem k nábožensko-etickým názorům doby přítomné.

Sociální demokraté o finančních českých stérách. Dne 15. t. m. konala se v Praze v Plodinové burse soc. dem. schůze proti rašínovskému hospodaření. Dle referátu „Práva Lidu“ z 16. t. m. dr. B. Šmeral řekl: „S hlediska veřejného posuzována jest po mém názoru rašínovská aféra pojišťovny „Praž“ zásadním svým významem zrovna tak velkou a smutně ještě větší, než byla před lety panama svatováclavské záložny. Že nedošlo k tak katastrof. důsledkům v ohledu materiálním, že tiše existenci nebylo strženo do skázy, to stalo se jen náhodou, stalo se tím, že neslýchané hospodářství zavčas bylo veřejným tiskem odhaleno . . . Představte si, kdyby se to nebylo stalo, kdyby podobně jako to bylo možno Drozdovi, byl mohl Rašín v pojišťovně „Praž“ hospodařiti dvacet let, pak by nemohly býti konce

jiné, než jaké byly s ústavem Drozdovým . . . Jestli však včasným zakročením podařilo se zachrániti tisíce členů pojišťovny, jež stejně, jako byla Svatováclavská záložna, je založena na zásadě vzájemného ručení, před hospodářskou pohromou, jest mravní zlouba alérom „Praž“ způsobená po mém názoru ještě daleko větší než bylo za aléry Drozdovy. Neboť tehdy mravní pohroma stihla kruhy klerikální (ale snad více husitské?), kdežto tentokrát záplava mohla by postihnouti nevinné příslušníky svobodomyšlných vrstev národa, postihla by zejména tak významný stav jako je učitelstvo.“ Tato slova, k nimž zvláštních poznámek nepřipojím, nechť si dobře katolíci zapamatují! Až přijde do schůze pokrokařský učitel proti vám s kouskem „drozdoviny“, přečtete mu, jak soudí rudý denník o — rašínovštině.

Největší vodní nádrží v Rakousku bude údolní přehrada na Labi u Bílé Třešně. „Střed. Labe“ (v č. 6.—7.) píše: Stavba údolní přehrady na Labi v Bílé Třešně značně již pokročila, tak že v krátké době budou přípravné práce skončeny a tím nejnepříjemnější a nejobtížnější úkol (jako hloubení a zdění dvou obtokových stol (tunelů), přepadových a šoupátkových šachet, ochranného jezu atd.), šťastně překonán. Že veškeré práce rychle pokračují, nasvědčuje velice důmyslné, praktické a moderní zařízení celého obsáhlého podniku, jakož i neuvěřitelná činnost samotného podnikatele p. inž. Velflíka, jakož i jeho technických sil, vesměs samých Čechů. Co se týče zařízení, stačí poukázati jen na množství napjatých drátů, jež vedeny jsou ke všem možným strojům a jimiž elektrická síla vykonává pravé divy; tak na př. poháněn jest veliký mlýn, v němž umístěn drtíč kamene s velikou výkonností, stroje na drcení pisku, děláni betonu a mišáky na děláni malty, dále poháněny jsou čtyři svážnice k výtahu a spouštění materiálu, pak vrtací stroje na stlačený vzduch, čerpání vody, potřebné světlo atd., vše zařízení jest na pohon elektrický, kteroužto sílu dodává jednak z bývalého mlýna zřízená elektrárna a pak velká Lanzova lokomobila. Před krátkou dobou vpuštěn celý tok vody do pravého tunelu, jenž měří 6 m světlosti, což nyní diváka zajímá, ježto značná část vody do tunelu vchází, jako malý potůček z něho vychází, čehož příčinou jest značný spád tunelu a tím rychlý běh vody. Podotknouti dlužno, že hloubením tunelů a šachet vystřeleno bylo až 120 kg dynamitu denně a spotřebováno asi 500 vagonů cementu. Nyní dokončuje se stavba ochranného jezu, kterýž má po čas stavby sloužiti k tomu, aby tok vody hnán byl do tunelů, by volně pracovati se mohlo na hlavní hrázi. Přítím rokem započne se se stavbou této hráze, která má obsah 95.000 krychl. metrů zdiva a kteráž bude 7 a půl m v koruně, 37,8 m v základech široká a 41 a půl m vysoká. Dosud pracuje asi 300 dělníků a na tuto největší nádrž vodní v Rakousku přichází stále se divící hojně návštěvníků, jakož i odborníků i z cizích zemí. Ke konci nutno zmíniti se o dokončené již budově administrace (pro dozorce), kteráž svým vkusným slohem a vzorným provedením dominuje tu celému okolí (jízdu z dráhy je též viditelná) jako sídlo nějakého velmožného pána, čemuž nasvědčuje vysoká kulatá věž s cimbuřím a ladná okrasa celého zevnějšku i vnitřku; pod věží do značné hloubky nalézá se šoupátková šachta, jež spojena jest s pravým tunelem a z celé budovy vychází divák pln údivu. Na celý podnik ten jest nyní již pěkná podivnání.

Turecký fanatismus. V 7. č. „Národních Listů“ uvádí Č. Slepánek rozhovoru s macedonským vojvodou J. Babunským, bývalým učitelem, jemuž nesnesitelné poměry vtláčily do ruky pušku místo pera. Ten vypravoval, že křesťanské obyvatelstvo snáší za Mladoturků daleko horší příkopi než za Abdula Hamida. „My jsme jim ani tehdy v srdci nevěřili. A oni tam také ne. Turci jsou stejnými fanatiky, ať se hlásí k tomu či onomu politickému směru. Všichni jsou odchovanci koranu. A třeba pročítat koran, abychom pochopili tureckou psychologii. Nejlepším dokladem tureckého fanatismu je štipškový případ. Kdosi zapálil starou, chatrnou, dřevěnou tureckou džamii a Turci za to pravě krveprolití způsobili, pobili by všechno křesťanské obyvatelstvo. Nám zapálili kostel, jenž nás stál 20.000 din. ze msty, že jsme jim vyrvali z rukou srbskou dívku, kterou chtěli unést, ale na potrestání žhářů nic se nestalo.“ Vojvoda dále vylíčuje správní a kulturní poměry v Macedonii. Turci nemají vzdělaného úřednictva. Člověk bez vzdělání, stěží znalý čtení a psaní, může se stát i vysokým úředníkem. Vzdělaným křesťanům přístup k úřadům se znemožňuje, a stane-li se přece někdo úředníkem, je jeho postavení nesnesitelné. Turci se mu vyhýbají, nedůvěřují mu. Jakmile se k nim přiblíží, ihned ztlumí hovor atd. Stane-li se na příklad některý křesťanský obyvatel jen policejním strážníkem, nikdy se nedopustí, aby zatkl moslemana. Jen křesťany může zatýkat. Tato fanatická nedůvěra ke křesťanskému obyvatelstvu je příčinou, že novobrancí z křesťanského obyvatelstva vysílání jsou až k maloasijským plukům. Ve škole není vzdělaných učitelů, nýbrž jsou to prostí hodčové, vyučující koranu. Křesťanské obyvatelstvo v každém ohledu stojí výše. Školy jsou tam dokonce lepší než na př. v Srbsku, obchod, průmysl, zemědělství je v rukou křesťanského obyvatelstva. To Mladoturci dobře vědí a proto tím větší jejich zášť. — Úžasnou kapitolou v životě křesťanského obyvatelstva — pokračuje vojvoda — je proslulá odzbrojování. Co tu na smrt bylo mučeno lidí. Proslulá španělská inkvizice je ničím proti tomu. Lidem hlavy svírány do železných obrůčů, jež pevněji utahovány, až oči vypadly z důlků. Nebo svázány jim ruce v zadu a ramena přitahována na zad tak dlouho, až prsa praskla. Co tu bezrukých, beznohých, zmračených lidí z doby proslulého odzbrojování. Mnozí

raději se sami ubili, než by byli vydáni se v šanc těmto bezprávím. Za doby konstanty bylo nám, na 200 předních Srbů, a tolikéž rovněž uprchlých před hrozičmi jinými národnostmi. Aby se nás zbavili, svalili na nás vraždy, jež řábaly samé apáchali. Tak já jsem byl obviněn a na deset let do těžkého žaláře odsouzen pro ubití jednoho Bulhara, ačkoli jsem úplně nevinný. Podobně se svalili vraždy Srbů na Bulhary, Řeků na Bulhary atd. A ovšem každé ubití Turčina připisuje se křesťanům. Ubili-li Turčina křesťana, netrestá se vinník. S vyšetřováním se vůbec nespěchá, jakkoli jsou zřejmé důkazy viny. Je-li však ubit Turčina, hned celé vsi bývají odvedeny do žaláře. Odbrojení dělo se ovšem jen u křesťanského obyvatelstva. Turci a Arnauté chodí ozbrojeni i dále. Jedna ozbrojená arnautská či turecká vesnice terorizuje pak celé křesťanské okolí. Také muhadžijové (vystěhovalci z Bosny a Hercegoviny, kteří se právě usadili v Macedonii) jsou ozbrojeni. Jsou to právě takoví, ba ještě horší fanatikové, než naši Turci a Arnauté. Stěhují se pfece jen z konfessionálních ponutek. „Přišli jsme sem, abychom naučovali své víry“, tak vysvětlují svůj odchod z anektovaného území. Turecká vláda organisovaně vede tuto kolonizaci. Mezi kompaktní křesťanské vesnické obyvatelstvo vráží jako klín muhadžijskou ves. V zámožných netureckých vsích odkupují se i za drahé peníze křesťanské domy a předávají je muhadžijským rodinám. Ozbrojení muhadžijové jsou právě takovým postrachem pro okolní křesťanské vsi, jako Turci a Arnauté. — Tedy z „reformovaného“ Turecka jeden obrázek černější druhého. Ale židé mají radost, jak se vede jejich souvěrcům v Turecku dobře. Koran, který jest vůči křesťanstvu tolik nesnášlivý, s Talmudem se oblihmá.

Prohloubení odborné vědy. Má-li univerzitní student vyniknouti v tom oboru, který si vytkl za životní cíl a za nějž má býti placen, jistě jest mu potřebí napíati silně duševní energii, tak že na věci jiné zbude málo času, zvláště pak na hluboké studium o theologii a církvi. K tomu by bylo nutno prostudovati objemné svazky četných a různojazyčných učenců. „Čas“ však dne 18. t. m. oznamuje o masarykovské studentské organizaci: Dnes . . . první schůzka semináře o theorii a klerikalismu s referaty: klerikalism, náboženství a církev. O které a proti které církvi kázal program debatovati, to věděli ovšem předem všichni žáci pastora a rabínské „Talmud-Thora-Schule.“ Pak ovšem není divu, že se množí počet nedostudovaných proletářů a nezkoušených suplentů.

Annuario pontificie (výroční zpráva vydávaná Vatikánem o poměrech v církvi za uplynulý rok) má letos 675 stran. Z dat v ní uvedených uveřejňujeme: Kardinálů je nyní 64. Z nich je 6 kardinálů-biskupů, 50 kardinálů-kancléřů a 8 kardinálů-jáhnů. Nejstarším kardinálem je 88letý Capeceletro, 3 kardinálové jsou 84letí a 3 80 letí, 20 kardinálů je v sedmdesátých letech. Nejmladší jsou kardinálové Skrbenský 47letý a Merry del Val 47letý. Úředně nejstarší je již Piem IX. jmenovaný kardinál Oreglia, který je již 39 let kardinálem. Po něm přijde portugalský kardinál Netto. Je kardinálem 28 let. V r. 1911 zemřelo 5 kardinálů (Segna, Gruscha, Cavicchioni Moran, Puzyna) a 53 arcibiskupů a biskupů. Ze 14 patriarchů katol. je 8 latinského a 6 východního ritu. Arcibiskupství je 168, tit. arcibiskupství 22 latinského a 6 východního ritu. Biskupství je 820 latinského, 53 řeckého ritu. Titulárních biskupů je 610. 25 je diecési nullius. Za Pia X. bylo zřízeno 10 arcibiskupství, 38 biskupství, 4 opatství, 18 ap. vikariátů, 14 ap. prefektur. Papežské řády jsou: řád Kristův, milizia aurata (zlatá ostruha), Piův řád, řád sv. Řehoře, řád Sylvestrův a řád Božího Hrobu. Pak čestné medaile: Pro ecclesia et pontifice a bene merenti.

V protestantském středisku. Evangelické „Hlasy ze Siona“ dne 12. t. m. sdělují: „Měli-li se mravnost počtem nemanželských dětí, musí v Berlíně panovati mravnostní poměry přímo úžasné. Statistický úřad hlavního města oznámil ve svých výkazech za rok 1909, že více než čtvrtina všech narození byla nemanželská. Z 1292 mrtvých narozených dětí bylo nemanželských 481. Na ulici povržených novorozenat bylo 33. Nemanželských matek celá třetina sestávala ze služek, 1958 bylo mezi nimi nevyučení dělníci, 1202 siček, 757 bylo zaměstnáno v obchodě, modistek mezi nimi bylo 281, žebliček 220, posluhovaček 163, sklepníků 83, učitelů a guvernantek 52, studentek 3, majitelů domů 4, bez povolání 423. Sedm nemanželských matek nedosáhlo 15. roku, 30 mělo 15 let, 109 16 let, 382 dospělo 17., 691 18., 904 19. a 1040 20. roku. Nejstarší byla 53 let. Počet rozvodů obnášel 1907. Jedna rozvedená žena byla teprve 16 roků stará. Jedno manželství se rozešlo po 39letém trvání. 907 rozvedených manželství bylo bezdětných. Ale manželství i s 6 až 10 dětmi se rozešla. Výkaz tento jest těžkou obžalobou církve i státu.“ — Ano. A proto by se mělo říci protestantským pastorům, aby napřed evangelisovali ve středisku lutherské moci, zvláště když v Berlíně stále více se množí tisíce dětí nektěných.

Padesáté výročí smrti Boženy Němcové, jež připadá letos na 21. ledna, oslaveno bude všemi vrstvami českého lidu, který na hrob její v Praze na Král. Vyšehradě položí kytice a věnce zdobené obětinami Ústřední Matice Školské. Hrob spisovatelky „Babičky“ poset bude na důkaz vděčnosti českého lidu obětinami matičními, vyplněnými jmény, hesly a daty ze života a před. děl Němcové. Obětiny možno zakoupiti v kanceláři Ústřední Matice Školské v Praze-I-Husova tř. 3., jež také dle přání o umístění obětin na hrobě se postará.

Nové peníze. Za nějaký čas bude dán do oběhu nový druh peněz, totiž dvoukoruny na místě dosavad-

ních zlatníků, které zejména na venkově brání, že korunnová měna dosud se nevíří. Reforma zával od toho, kdy uherský parlament schválil v rakouském parlamentu již přijatou předlohu o ražení 50 mil. korun v dvoukorunách a 100 milionů v korunách. Nové peníze raženy budou z roztavených zlatníků, jež budou z kovového pokladu rakousko-uherské banky dány k dispozici. Kvalitativně budou znamenati zhoršení (0.835 proti 0.900 čistého stříbra). Také váha jejich bude menší. Dvoukoruny budou menší a tenčí zlatníků a rovnati se budou co do váhy a velikosti přesně dvoji koraně. Přes to zůstane však zlatník v oběhu. Další reforma bude spočívat v tom, že pro případ zvýšení kontingentu niklových peněz bude přiděleno k četným právním vyslovením v přičím nedostatku drobných mincí. Zejména žádá se zavedení padesátihaléře a pětihaléře.

Všelicos. V Americe severní klesl na některých místech bod mraza až na 50 stupňů Fahrenheita. — V Linci založen český turistický spolek, k němuž přistoupilo na 300 členů z Horních Rakous, Solnohrad a Hor. Štýrska. Německé listy volají proto úřady na ochranu proti počestování alpských zemí. — V některých krajinách Francie objevila se nová nemoc bramborů dosud v Evropě neznámá. Ve sklepích, kde jsou brambory uloženy, vnikne hmyz pokožkou do dužiny brambor a zničí ji tak, že se brambor k ničemu nehodí. — V Rumunsku na svém statku v Kindešti zemřel rolník Mihai Ciarnodolin ve stáří 139 let. — Při letošních odvozech má býti odvedeno dle nového, ovšem posud nevytřezněného branného zákona o 30.000 nováčků více, tedy 136 tisíc mužů. Z těch by připadlo na naši polovinu říše 77.859 mužů. — Pověstný štvář protikatoický V. Flachon, ředitel francouzského časopisu „Laterne“, zúčastněný v kuplířské aléře, odsouzen byl k 1ročnímu žaláři. — Německý Volksrat pro Čechy rozeslal všem německým soudcům v Čechách protizákonnou výzvu, aby nepřijímali českých žalob. — Minulý pátek zemřel známý český lexikograf Jos. Rank. — Čeští anarchisté konali svůj sjezd v Duchcově. Zastoupeno 27 organizací s 1000 členy. — V celém Rakousku jest 119.518 km silnic, z čehož připadá 32.543 km na království české, tedy skoro jedna třetina. — 18 funkcionářů ministerstva železnic, jakožto zvláštní komise, obhlídli všechna řidičtva státních drah, aby studovala jejich poměry a podala návrhy v příčině úspor. — Na celé zemi jest úhrnem 220 universit, které navštěvuje celkem pět milionů posluchačů. K tomu připočteno jest 72 vysokých škol technických s 73.000 posluchači, 64 obchod. a hospodářských vysokých škol a 30 zvěrolékařských. — Rozpočet města Plzně vykazuje potřebu 4,748.303 a úhradu 3,242.603, schodek 1,505.500 K. — Na bukovinském gymnasiu v Sučavě žák 6. třídy Grečuk postřílel těžce profesora Mokranského a sebe pak usmrtil dvěma ranami. A to přv všechno za všechnu tyranii profesorovu! — Londýnský lékaří budou povinni každý případ současně ohlásiti městskému zdravotnímu úřadu. Zdravotní úřad povede péči o nemocné a doufá, že tímto způsobem zabráni velmi dalšímu šíření nemoci. Ostatně nemoci této už teď v Anglii a zvláště v Londýně ubývá.

Jak žijí Číňané. Říká se, že je Čína zemí zpátečnickou, která je hodně pozadu za ostatními kulturními státy. Ale v něčem je Čína vzorem. Úctou k stáří. Synovská láska a úcta k stáří jsou prvními zásadami, hlásanými Konfuciem. V Číně neuvídíte, aby někdo urazil neb sesměšněl starce. Číňan jest též přítelem umění a vědy. I u toho nejchudšího naleznete cenný a originelní předmět. Číňan je rafinovaně zdvořilý; ba možno říci, že je nejzdvořilejším člověkem na světě — a přitom je velmi počestný. Slovo čínského obchodníka platí více než směnka Evropana. Číňan se hrozí války a násilí vůbec. Až do nedávna šel u dvora první voenský mandarin za posledním civilním. Číňan je optimista, jenž s úsměvem na rtech s klidem filosofa pozoruje, jak život přechá. Nemá nikdy na spěch: v nebeské říši čas nemá toho významu, jako u nás. Číňan není ani dost málo nervosní, neurasthenický, podrážděný. Žije životem svých otců — a to mu do nedávna stačilo. A protože jiné tato nonchalance Číňanů mrzela — proto nestřípeli její další trvání — a proto povstala revoluce.

„Menšinový Učitel“ a národní svornost. „Našinec“ píše o „Menšinovém Učiteli“: V jediném sloupci 4. č. našel jsem na adresu výboru Ústř. Matice Školské jeho jednotlivých členů a úřednictvo tato slova: „Chťeli-li mít páni kasárna, nemáme ničeho proti tomu“ — jednate Ústřední Matice Školské učitel (!!) Hocke je tam nazýván „trubcem“ (!) — „raději nežli s úředníkem matičním půjdeme jednat s posluhovačkou matičních kancelářů.“ — Někdy se svezle lokaj s pánem a pod. To v jediném sloupci! — Podobným způsobem nesou se i čísla ostatní. Ovšem, že „Volná Myšlenka“ a jiné „protiklerikální“ věci jsou doporučovány vřele. Vrcholem všeho bylo však číslo 3. letošního ročníku „Matičního Učitele“. Je celé věnováno napadání výboru Ústřední Matice Školské, celé vyplněno zasláním „Československému učitelstvu“. Neváhám říci ani okamžik, kdyby tak psal „Našinec“, „Čech“, nebo jiný list naší strany, bude žurnalistikou českou naše strana znovu vyhlášována za nepřítelkyni všeho českého. Táko ovšem české noviny mlčí a mlčí! Mluva „Matičního Učitele“ je hlavně v čísle 3. hrozná! Vědlo by daleko, kdybych měl citovati! Pánům učitelům nelíbí se nic: stanovy „Matice“, výbor, úřednictvo, dozor nad učitelstvem, ba ani disciplinární řád, který si učitelstvo samo navrhlo (!), ani to, že ve výboru „Matice“ je 11 (!) učitelů (protože jsou prý z pražských škol)! V tomto číle omlouván je učitel Hladký, ba učiněno z něho nevíňátko nevinné!

Ba ještě matičníka z něho učinili. Byl učea z „nedovoleného styku se školními žáky“, a ať tyto všechno potvrdily, věc byla stutlána a státní zástupce žádné nepodal. Ale zemská školní rada nedovolila, aby dále učil, (proč asi?) a následek toho byl, že říd. Hladký byl suspendován, ale plat mu byl ponechán! Ale ani tím se nezalbil výbor „Matice“! Podobný útok na výbor „Matice“ nedovolil si (ani desátým dílem) žádný český list! Až — „Menšinový Učitel“! „Menšinový Učitel“ jménem učitelstva žádá mezi jiným, „aby přestaly inspekce z řad učitelů členů výboru „Matice“ a aby inspekci konal inspektor z řad matičního učitelstva a j. Ba i spolky a korporace veřejné štye „Matiční Učitel“ proti výboru „Matice“. — Zkrátka, kdyby náš lid četl obsah těchto článků, spráskl by ruce v němém údivu a sbírký na „Matice“ do poloviny by klesly! Avšak výbor Ústřední Matice Školské nehodlá k tomu mluvit. Po Vánocích, hlavně minulého týdne, rozeslány všem učitelům i učitelkám matičním rekomandované dopisy (— nikoli prostřednictvím správ škol, nýbrž každému zvlášť dopis doporučený! — ať jindy učitelstvo vše dostává prostřednictvím své správy školy)! A v dopisech bylo ústředně vyzvání tohoto asi obsahu (píši z paměti): „Výbor Ústřední Matice Školské dovidá se, že „Matiční Učitel“ podává stížnosti a přání, neoznámi je dříve výboru „Matice“, že je to psáno tak, že to musí mít vliv na přímý „Matice“ (tedy sám výbor to přiznává!), ale že to bude zároveň mít vliv i na platy učitelstva! Že výbor „Matice“ nemůže si to vysvětliti jinak, nežli že „Matiční Učitel“ tyto zprávy uveřejňuje se souhlasem a vědomím matičního učitelstva. — Proto ptá se výbor „Matice“ každého z učitelstva, zda dal svoje spřimované redakci, nebo má-li účast na těchto zprávách a stížnostech.“ Tuto zповěď svojí má každý učitel poslati zpět přímo výboru „Matice“ rekomando a opět „nikoliv prostřednictvím správy školy.“ To výslovně v dotazníku je podotknuto! Teď ovšem nastal poplach v matičním učitelstvu. A ukázala se v celé kráse duše učitelská: to je lhaní a omlouvání! A výbor „Matice“ na konec se doví: žádný učitel nic, ani slůvko nenapsal, nic redakci nedal atd. Vřak známe povahy a charaktery v pokrokovém učitelstvu!

Kinematografická divadla. Ministerstvo vnitra bodlá vydati nové předpisy o kinematografech. Vyžádalo si proto dobrozdání zem. řídů, která již byla ministerstvu zaslána. Nyní svolá ministerstvo ještě anketu interestů složenou za zástupců stavebnictví, hasičstva, majitelů kinematografů, průmyslníků, dále ze zástupců zem. a centrálních úřadů. Podle výsledků této ankety vydány budou nové předpisy o provozování, které mají odpovídati jak požadavkům majitelů kinematografických divadel, tak požadavkům veřejné bezpečnosti.

Zasláno.

Mariánská družina mužů v Hradci Králové koná třídenní pobožnost před svým titulem svátkem Očistování Panny Marie a síce v úterý dne 30., ve středu dne 31. ledna a ve čtvrtek dne 1. února t. r. vždy o 7. hodině večer. Pobožnost ta koná se v kapli sv. Josefa výhradně pro muže a záleží z duchovních přednášek, které trvají budou o déle 20 minut a ukončí se sv. požehnáním. Před přednáškou i po ní zpívají se nábožné písně. Všichni mužové křesťanští k této pobožnosti učtivě se zvou.

(Zasláno.)

Veletčným

pp. zákazníkům knihtiskáren v Čechách!

V poslední době došlo následkem všeobecné drahoty ve všech průmyslových oborech již k opětovnému zvýšení cen dotyčných průmyslových výrobků. Zvýšení to odůvodněno nejen zdražením surovin a polotovárů, nýbrž i neustálým stupňováním dělnických požadavků, vrcholících ve zvýšení mzdy se současným zkrácením doby pracovní, jímž ve většině případů buď dobrovolně buď v následcích brozkých nebo vypuknuvších stávek, u větší nebo menší míře bylo vyhověno.

V průmyslu knihtiskářském je mzda i pracovní doba již po několik desetiletí upravena vzájemnou kolektivní smlouvou, tak zv. normálním ceníkem mzdovým. Kolektivní smlouva obsahuje závazná ustanovení, že v určitých obdobích mzda pomocnictva knihtiskářského automaticky stoupá; tak dle dosud platné ceníkové úmluvy z r. 1906 stoupla dnem 1. ledna r. 1910 minimální mzda průměrně o 3 až 10 procent a od 1. ledna 1912 nastalo další její zvýšení průměrně asi o 3 až 5 procent; tedy v průběhu posledních dvou let o 6 až 15 procent.

Letos však obrátilo se i ostatní pomocnictvo typografické, které požívá vyšší mzdy než minimální, k ústřední knihtiskářské organizaci zaměstnavatelské, aby i jemu byla mzda zvýšena ve formě stálého drahotního přírůstku.

Ve věci zahájena mezi oběma ústředními organizacemi: zaměstnavateli i pomocnictvem vyjednávání, jejich výsledkem bylo usnesení, závazné pro všechny knihtiskárny v Rakousku, aby i ostatnímu pomocnictvu typografickému byla od 1. ledna 1912 mzda o 1 až 2 K týdně zvýšena.

Zemská jednota gremií knihtiskářů a písmoljův k král. Č. k. v Praze svolala za tím účelem plenární schůzi voškých majitelů knihtiskáren v Čechách, která v neděli dne 17. t. m. vzala sjednané zvýšení mzdy na vědomí.

Ještě pak v průběhu posledních dvou let i ceny voškých surovin a polotovárů knihtiskářských, dále při-

spěvky k úrazovému pojišťování a daně značně stouply, k nimž přibýlo v posledních letech i značné břemeno povinného pojišťování penzijního pro soukromé úředníky a zřízence, usnesly se organizace knihtiskářské v Rakousku, aby v následcích toho ceny velkých tiskopisů od 1. ledna 1912 o 10 procent byly zvýšeny.

Posuzuje-li se vzestupný vývoj režie výroby zdravotním surovin a velkých potřeb produkčních a stoupání mezd dělnických ve všech oborech výroby zemědělské, průmyslové a živnostenské, nelze zajisté usnesení knihtiskářů o uvedeném zvýšení cen tiskopisů vykládati jinak, než jako nutný toho důsledek, jaký ostatně již ve všech jiných oborech produkce živnostenské byl proveden.

Uvádějíce toto usnesení majitelů knihtiskáren v Čechách, jež vyvoláno bylo uvedenými okolnostmi, svěmu veletčenému zákaznictvu ve všeobecnou známost, trváme v dokonale účtě

Ríšský svaz majitelů knihtiskáren v Rakousku ve Vídni.

Zemská jednota gremií knihtiskářů a písmoňců v král. Českém v Praze.

Gremium knihtiskářů a písmoňců v Praze.

Gremium knihtiskářů v Ústí nad Labem.

Gremium knihtiskářů v Chebu.

Gremium knihtiskářů v Písku.

Gremium knihtiskářů v Mladé Boleslavi.

Gremium knihtiskářů v Č. Budějovicích.

Přátelé pravdy!

Protiřádky katolické církve šli mezi nás lid celé spousty prohaných brožur na potupu naší. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.

Jednotlivá čísla (nejméně 82 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.

PM hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo, až nepřítel protikatolickými letáky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na škodu církve tak bouřlivě, jest rozhodně potřebí vytrvale státi na stráži. Laikové čtenáři prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všem křesťanský český závod

vytívaček a blásk „Záštita“ v Chrastě
u Chrástě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obstará „Záštita“. Vzd. duchovenstva naskytá se zde příležitost koupiti prádlo kostelní, zaražené dle předpisu za ceny mírné. Učíte objednávku na zkonku a budete jistě spokojeni!

— Odporujte ve svém okolí! —

— Pilně čtěte důležitý spis. —

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a v ustavičném stetelem k novějšímu a nejnovějšímu církevnímu i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brycht, kanovník-úřadník katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; veliká 8°; Cena 11 K.

Velice cenou tuto knihu redaktor „Obnovy“ se nejtepleji doporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
J. Novotného vyšel v elegantní správě o 259 str.
Cena 2 K 60 h.
:: Objednávejte u ::

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

V pozůstalosti zemřelého p. vikáře Karla Janského v Chroustovicích nalezá se zbytek knih, asi 200 výtisků, které druhdy svým nákladem v bisk. tiskárně vydal:

Brynychovy KATECHESE.

Posluchači p. biskupa Brynychy, bývalého profesora pastorálky, katechetiky a metodiky, znají oceniti praktický význam jeho katechesí. Mladší duchovenstvo sotva asi tyto katechese zná jen dle jména. Upozorňujeme na ně.

Ježto se jedná o rychlé zpeněžení pozůstalosti p. vikáře Janského, nabízíme tyto katechese

se značnou slevou 30%.

Krámská cena 1 výtisku o 196 str. (dříve K 180) snižuje se tudíž na K 130 frankovaně.

Objednávky obratem vyřídí
Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Nové svižné humoresky.

Právě vyšel III. díl

„Rozmarných příhod“

z pera populárního spisovatele Jiřího Šahuly. Ilustroval K. L. Thuma.

Prvé dva díly vzbudily tak veliký zájem, že jen malá zásoba zbyla na skladě.

Odporujeme všem katolickým spolkům a do katol. knihoven. V době, kdy tak úžasné se šíří literatura zhoubná, každý přítel nezávadného, pružného a poutavého humoru uvítá knihu tu velice vděčně.

Stran 382. Cena 2 K 20 franko.

Objednávky vyřídí obratem

Obrátivši knihkupectví
v Hradci Král. Adalbertinum.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli,

továrna nejmenších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srámské slivovice jakož i páv. jam ramu a všech druhů nejmenších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. páním obchodníkům a hostinským povelují se zvlášť výhodné ceny.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Káva jest škodlivá.

Obsahuje jed „koffein“, požívání její mnohým lékařsky se zakazuje.

Kathreimerova sladová káva Kneippova

jest nejznamenitější náhražka, která, od kteréž po krátkém návyku nikdo neupustí.

Kathreimerovka přináší štěstí do domu.

Volná Myšlenka se stanoviska náboženského, filosofického a sociálního.

Stran 55. — Cena 16 hal. —
Při hromadném odběru značné slevy.

Objednávky vyřídí
administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

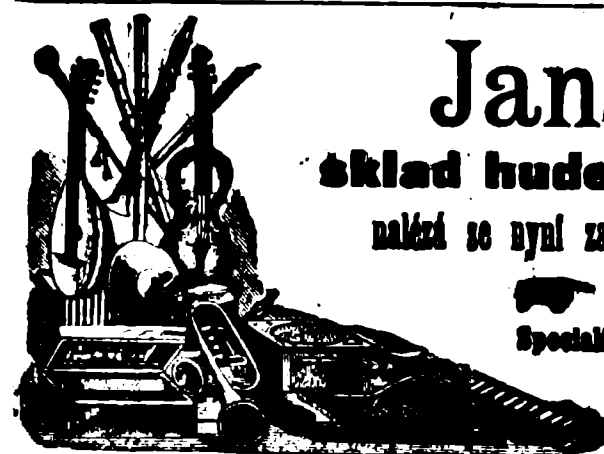
Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše M. Štěpán, Cmp. a K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Jana Čermáka

sklad hudebních nástrojů a strun

nalézá se nyní za novým lah. mostem v Čelakovského třídě

číslo 307. (za trafikou.)

Speciality: vláské, veloboldské a Pirazzi struny, paříž. smyčce a pouzdra.

Opravy, též ladění ceter přesně a rychle.

Prozkoumáno a doporučeno c. k. minister. autoris. chem.-mikroskopie. a bakteriolog. výzkum. ústavem v Praze.

Pro nemocné i zdravé!

Světově známé! Světově známé!

Jos. Šlechtra, dlouholetého bylináře
zdravotní rodinné thé
koření z bylin lesů křivoklátských

Dietetický prostředek při všech chorobách vnitřních a plicních neduzích vůbec. Náhrada za obyčejný čaj! Cena balíčku 50 h, 1 K a 2 K, poštou o 45 hal. více. Žádejte ve všech lékárnách, drogeriích neb přímo v centrální výpravě

Jos. Šlechtra,

Král. Vinohrady Puchmajerova ulice 7.

Doporučuji se všem, kdož pracují při sychravém počasí, v kancelářích, neb kdož cestují

lesní bonbony proti kašli, zalemování trubic, chraptu,

vyráběné z jemných bylin lesů křivoklátských. Užívání se siluje vnitřní orgány. Žádejte ve všech obchodech, nebo přímo u výrobce

Jos. Šlechtra, Král. Vinohrady,

Puchmajerova ul. č. 7.

Velmi mnoho poděkování po ruce!

Výtah z poděkovacích dopisů ze všech se mi:

Vážený pane! Používáním vašeho čaje z bylin lesů křivoklátských jsem zbavena dlouholeté choroby prsní a kašle. Pročez doporučuji Vaše lesní koření podobně trpícím co nejvíceji! Marie Lanškova, vdova po soukromníku, Vídeň X. č. 13.

Slovutný Pane! Vyslovuji Vám tímto své nejarděnější díky za uzdravení, které nastalo po používání Vašeho vznešného lesního čaje. Cítím se od těch dob úplně zdrav, neb kašel, který mě trápil a plicní katar je úplně vyhojen. V největší úctě Norb. Janá, Norimberk č. 324.

Vážený Pane! Račte mi zaslát ještě jeden balíček za 2 K téhož thé. Toto thé jest velice dobré. Manželka mi kašlala 15 měsíců, a nyní přestává kašlat. Zasloužíte velkou pochvalu. Zaslám Vám za oba balíčky peníze: Denmark Kevár-ve Škvorci č. 58.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skla dy:

Praha, Vídeň, Budapest.

Podállová harmonia

obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku ovičení.

Conolly zdarma a franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duhovenstvu zvláštní výhody

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř církv. obrazů,

Praha—Král. Vinohrady,

Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje velečest. ducho-

venstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plochu v uměleckém provedení, v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Družstevní

knihkupectví,

nakladatelství,

závod hudební

a papírnictví

v Hradci Král.

SKLAD literatury české
i jinojazyčné všech oborů.

Abonování veškerých časopisů, žurnálů a děl vycházejících periodicky u nás i v cizině.

Prodej zboží papírnického, tiskopisů pro duchovní úřady, obrázků svatých, ke křtu, modlitebních knih a devotačních.

Knihy cestopisné, mapy, průvodce, učebnice řeč, slovníky.

Vhodné dary.

Skvostně vázané knihy.

Vytisknutí sebe možná, objednávky správné a rychlé.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

a věna dětkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný živnostenský spolek

„Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 36 případech úmrtí celkem 40.575 K, získav 805 členů. Jak děkovně dopisy svědčí, přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější jako pravé dobrodíní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K, zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spoluslézka 2 K, jež se vyplácí bez průtahů buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž poskytuje též

věno

nedospělým v den jejich smrti, případně v den dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch, kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru bylo přihlášeno.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv, jen když týž jest tělesně zdrav a nepřekročil 55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmíněných případech povinné podpory. — Blíží v prospektu, jež na požádání zdarma zasláme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rojl,

předseda.

Václ. Jenšovský,

jednatel.

Mošní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská vína za 1 litr po 72, 80, 90, 98, K 1-10 a výše

ALOIS ŐÍŽEK,

velkoobchod vínem

„ V HUMPOLCI. “

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Velečestojnému

duhovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si doporučit

režii veškeré kostelní nádoby a nářadí a to: moše, rauce, kalichy, cibule, nádobky, čenky, paciřky, svícny, lampy, kaditelnice, křesťanky atd. své vlastní výroby, předpřímá církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v nové stěně a stříbrě nebo pocti doplatku na nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na nákladu franko bez záručnosti koupě. Vše se poctí posílá. Práce ruční

Střed církevních státek a stříbrných klenotů, jako: řetězů, nádenek, křížů, prstenů, náramků atd. :: Mošské přestavy, tabulečky, jídelní nářadí ze stříbra pravého i láného vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a brázděny kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

posílá a otevírá

Praha I., ul. Karlovy Světlé, č. 19. n.

Vklady na knížky

4 1/4%

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřichal poplatníci, 3. rezervní fond a 4. veškeré aktiva spořitelny.

OBNOVA

Číslo 3.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 19. ledna 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Porážka obojakosti.

Dlouho se kýval v Německu jazyček liberálních vah sem tam. Liberálové němečtí (zrovna jako v jiných zemích) udržovali chřadnoucí své síly pestrými a bezzásadními kompromisy. Tentokrát při volební kampani liberální mátoha přisála se k soc. demokracii, vydávši heslo: »Proti katolickému centru a protestantským konservativcům!« Některým se zdálo, že ryčným tím heslem vlévá se do zkoratěných tepen staré výměnkářky nová, obrozující krev. Domněnka ta zdála se tím podstatnější, že liberálové kráčeli do boje těsně za řadami pokrokařů, s nimiž chtěli zdolatí pevnou, imponující tvrz katolických politiků. Zatím však spojení nepřátelů utrpělo velikou porážku. Věž centra snesla složitý útok beze škody a na pudě rozbrědlého liberalismu narostly rudé karafiáty. Přihlížíme-li, jaké svízelné okolnosti předcházely, lehce pochopíme, že silné pancéře centra imponují nyní více, než při velikém vítězství roku 1907. Uvědomili si katolíci, kteří dovedli bystře posouditi charakter současných proudů a jalovost pokrokových hesel, házených do větru bez snahy po opravdovosti, nedali se zmásti ani nejrafinovanějšími úskoky.

Dne 12. ledna tedy vytáhla rudá armáda za pomoci liberálních a pokrokových kapitalistů v rozhodný boj. Volby daly se ve všech 397 volebních okresech. Zvoleno 207 poslanců, ve 190 jest nutná volba užší. Odevzdáno 12,188,337 hlasů proti 11,262,775 r. 1907. Centrum obdrželo 2,012,990 hlasů proti 2,179,943 hlasů z r. 1907. Tudíž úbytek celkem malý. Konservativcům odevzdáno 1,149,916 hlasů proti 1,060,209 z r. 1907. Konservativci tudíž získali. Sociální demokracie, jež r. 1907 dostala 3,259,020 hlasů, obdržela nyní 4,238,919. Konservativci získali tím, že 200,000 voličů centra pouze z taktických důvodů odevzdalo hlasy kandidátům konservativním.

Uvádíme zde počet dosud zvolených poslanců různých stran. První číslice značí počet nyní zvolených, druhá počet zvolených roku 1907 a třetí počet těch, kteří jsou v užší volbě.

Centrum 81, 103, 29, konservativci 27, 59, 45, soc. demokraté 64, 53, 121, národní liberálové pouze 4, 51, 67, pokroková strana lidová 0, 49, 55, říšská strana 5, 25, 19, Poláci 15, 20, 10, demokratické sdružení 0, 0, 1, hospodářská sdružení: něm. socialisté 0, 5, 4, křesť. socialisté 1, 2, 3, svaz zemědělců 2, 4, 2, ostatní 0, 7, 3. Německá strana reformní 0, 1, 3, Elsasáné 5, 5, 2, Lotrinčané 1, 3, 2, Welfové 0, 1, 5, Dánové 1, 1, divocí 1, 6, 9.

FEUILLETON.

TEN HOCH SE NEZTRÁTÍ.

Tak říkával často podomní loketník Troník o svém synku Jarkovi. Klouček při hře o fazole a knoflíky počínal si tak vyskokně, že téměř vždycky spolužáky obehřál. Vedl obchod výměnný škatulkami od sirek a mazadel. Pracoval také v drobném prodeji psacích potřeb. Od truhláře Zlámala koupil si patnáct pravítek a rozprodával mezi známými.

»Ten hoch se, stará, neztratí! Může docela dobře studovat, i kdybychom na něj nepřipláceli ani groše!« sděloval Troník své rozhodnutí svojí velice hospodárné ženě, která živila šest králíků a tři kozy, ačkoli neměla ani šlápoty půdy. »Víš, ten hoch má dobrou školu z domova, ví, jak se užít.«

A tak v září vedli oba rodiče hocha do Slávova na gymnasium. »Chudinka, Jarka, by se, milostpane, tolik rád učil! Sám pan učitel říká, že neměl pod rukou hocha chytřejšího,« zvěstoval starý Troník v ředitelně.

»A jaké je to dítě citlivé, svědomité! Ani jednou nebylo od nás bito,« dokládal rychlý jazyk matčin. »A jen se podívej, milostpane, do jeho školních zpráv.«

Bodré ředitel slíboval, že se hochovi knihy půjčí a nějaký ten oběd zdarma že se také vyprosí. Konečně jest tu také fond pro společné obědy chudých studentů. »Pamatujte, mladíče, že často chudá pastuchova chýška více může pro vlast dělati, nežli tábor, z něhož válčí Žižka. Právě z chudých chaloupek vzešli našemu národu mužové nejslovutnější, protože dorost strá-

Tedy pokračovali v první volbě nic, liberálové nar. místo 51 pouze 4. A dost možno, že v užších volbách (které se konají 20. 22. a 25. ledna) dostoupí počet poslanců centra té výše, na jaké stál roku 1907. Liberální strany jsou téměř potřeny. Drážďany, Hamburg, Vratislav, Magdeburg a jiná velká města, která byla dosud zastupována od liberálů, dostala se v moc soc. demokratům.

A tak vidíme, jak rychle postoupilo v Německu třídění duchů, jak i tam se jeví zase určitější třídění na dva hlavní proudy: věfických a nevěfických. Toto konečné utváření ničím se zdržeti nedá a liberální ramenáři, klonící se tam, kde kyne největší zisk, budou smeteni. Při rudé záplavě musí se vzpamatovati občané, kteří tak dlouho byli ukolébáváni v dřimotu domněnkou bezpečnosti. Všude se stává rudá strana dědičkou liberalismu a proto chytří židé valem se hrnou z pustých úhorů do rudé zahrady.

Katolíci měli boj perný, protože v jich samém středu rozdmýchány umělým způsobem boje. Leč právě v době tak těžké zkoušky tím lépe se osvědčila železná energie a uvědomělá rozvaha.

Volby německé nás poučují, že organizovaným katolickým neuškodí žádný kartel, mají-li jen v čele muže veskrz důsledné, opravdové. Jak často se bájilo o tom, že se v Německu katolická strana rozpadne, že její zásady tam budou potřeny pyšným luteranismem nebo liberalismem. Zatím však, co do korábu Lutherova ženou se vlny proudem, velká loď centra zvedá se nad příboj bez kymácení, takže nyní i protivníci vidí zřejmě, že centru náleží budoucnost.

Obrana.

Pokrokové hlasy o Rašínově dynastii. V. Beneš v č. 17. a 18. »Učitelských Novin« provází hamoněním Rašínova rodu touto peprnou kritikou: »Chudákův učitel je v každé vší hned několik, skoro každý si vypůjčoval a jen pro sebe klel, když mu z výpůjčky přišlo jen něco přes 90 proc. Těm provisiím docela nic nerozuměl, ale mlčel. Vtipům o tom, jak tupé ovečky klerikální dávají se stříhat od svých pastýřů, se smál a hloupě sám se stříhat dal. Ale nedivno. Vždyť mu »Český Učitel« pod ochrannou rukou ethika Jos. Černého deklamoval: »V době nejvšude kruté sáhlo vedení českého učitelstva ku svépomocné (své — pomocné!) instituci, aby zachránilo kolegy v hrozných poměrech nynějších nejvíce trpící« — a nejvíce je využítkovalo, poněvadž méně trpící si ne-

další více si vážil příležitosti ku klidnému sebevzdělání a samostatného dobytí blaha, než vymazlení synkové rodičů bohatých. Krácejte ve šlépějích našich velikých vzorů.«

Hoch poslouchal jako naivní úkropeček a při loučení hnál se řediteli po ruce, která se však rychle zvedla a kudrnatou hlavičku kandidáta vědy pohladila.

Za týden již Jarka psal, že má o všechny obědy postaráno: čtyři dostává na lístek — a ostatní má opatřeno po domech soukromých.

Pro české domácí úkoly nabídl slabším žákům svou výpomoc a proměnlivou taxu zařídil dle kabátů. Desetník byl honorátem nejmenším. Liboval si, že seděl v zadu. Při hodinách krátkozrakého profesora Ledviny mohl aspoň za mírnou odměnu opisovat různé poznámky starším studentům. A při latinských komposicích! »Vašnosti, tady je nějaká čepice.« — »Komu náleží?« ptal se paedagog. — »Vašnosti, mně,« odpovídal zkroutěně zbedněný Hejný.

Zkrátka, kdo dal dva desetníky, od toho mladý Troník před hodinou přijal čepici, aby pod podšívku vložil vypracovaný úkol.

Jarka taky se všude chlubil, jak rád čte, chodíval na vycházku nejraději se studenty staršími, od nichž si vypůjčoval knihy. Od dobráckého kvartána Zahnalů vypůjčil si ročník »Květy«. — »Ale vy tomu nebudete snad ještě rozumět.« — »Já — já? Vždyť jsem už na obecné škole přečetl několik »Světozorů«, Vrchlického, Čecha. Nejsem jedncitileté kotě jako ti druzí. Takové hloupé knížky jako »Pasáček a jeho pes«, »S poctivostí nejdál dojdeš«, »Slepý Antonín« — to už jsem dávno zapomněl. Jsou to věci jen pro děti.«

vypůjčovali a platili jen korunu dvacet ročně a žádné provise. Kožíšek s přáteli brojil jednou proti provisiím, Černý je vždycky »schvaloval«. Rašín jako starosta ústředního spolku učitelského »konečně odešel. Na Žofíně se loučil: »Drazí přátelé! Tělem odcházím, ale duchem budu po celý můj život s vámi,« (abych z vás mánil provisi — nedodal). Neodcházím snad, abych své postavení zlepšil. Toho jak mne znáte, jsem dalek. (Nikdo nevykřikl a nikdo si neodplivl.) Vstupuji v nový ústav jedině proto, abych byl ochráncem a strážcem těch učít. milionů, které uloženy jsou u banky »Prahy« . . . Delegáti tenkrát mohli se utleskat. Dnes říkají: Čtvrt milionu! Ovšem . . . Není banka jako banka, lidé nejmilejší, banka »Praha« mezi všemi nejbankovatější.«

V »Čase« napsáno dne 6. ledna: »Pujde-li nynější hospodářství »Prahy« tak dále, ukáže se, že krach svatováclavské záložny byl hříčkou proti poprasku, který zde musí nastati . . . V rezervách jsou četné chyby vedení stavu i chyby početní. — Scházely doklady adaptace domu a superprovisy vrchního ředitele V. Rašína a řed. Čapka v r. 1909. — Větší počet hypoték z r. 1907—9 nemá zákonitě jistoty. A dne 13. t. m. napsal: »Zeměpanský komisař »Prahy« pan c. k. okresní hejtmán Bouček nelibě se vyslovil o chování úředníku, kteří poprozarovali »obchodní tajemství« a doklady pojišťovny veřejnosti, a člen ředitelstva p. Jos. Černý míní, že prý úředníci měli přijít se svými stížnostmi a zprávami k ředitelstvu a ne do novin. Jsme toho mínění, že je to jen zásluhou poctivě české žurnalistiky, když dílo očisty v »Praze« počalo, a že nebýt této práce, byl by vyhlit z banky každý úředník, který by s podobnou infamii proti páni ředitelům ke správní radě přišel.«

A Hus v Nechanicích přemýšlí a přemýšlí, jaká rodina s přáteli projevila mu v ideálním zápalu nadšený hold již tolikrát.

Josef Smrtka a Rašín. V. Beneš dne 17. t. m. o něm napsal: »V září 1888 nastupoval jsem místo podučitelské v Javornici v orlickém »Podhříbí«, když Josef Smrtka, praktický muž, vyučený zámečník, právě je opustil. Za deset let stáli jsme proti sobě v nejpřudším ohni pro úpravu platu . . . Smrtka počátkem svého veřejného vystupování byl hlnidař, ale po mémi soudě poctivec . . . Ale teď už po řadu let mám ho za chytráka, který dávno již zrašínovatěl. Za Frumara kritisoval v Ústředním spolku každou malichernost . . . Zemský ústřední spolek stal se organizací venkovských kolegů, které vedl Rašín se Smrtkou . . . Hlnidař už nevyčítal z notýsku všesky hlouposti, ale s patra

Troník brzy vázaný časopis vrátil, ale vypůjčil si jiné tři. Tak sbíral knihy i od jiných studentů. Skoro záviděl kvintánovi Luskovi lepší existenční úděl. Panečku, ten uměl obchodovat! Nakoupil si prý vždy ku konci roku od studujících kněh za celé desítky, které pak prodával draze až o sedmdesát procent, takže knihkupi měli půst. A taky se s těmi knihami tak nachodil, až prosoupal ve čtrnácti dnech nové podrážky, že chodil po holém palci. No — však není ještě všem dnům konec!

Na počátku prosince uslyšeli studenti vyhlásku, že pět chudým se zakoupí po teplém kabátě. Hoch prosil učitele třídlnho i ředitele tak úlisně, že na vánoce přišel domů pěkně oblečen jako synek statkářův. Když se vrátil zpět s penězi, které si vychodil na faře a u jiných dobrodinců, přinesl si s sebou housle. Zavolal Kvítka, který byl mezi studenty vyhlášeným chudým virtuosem. »Učil byste mne na housle? Tyhle dostal tatínek od jednoho šlejiře za starý kabát. Ale já neznám ani notičky.«

Kvítek udělal učený obličej, prohlédl znalecky nástroj. »Ale tohle jsou skřipky, že to nestojí ani za tři zlatky. Kterýpak umělec sešrouboval odprýsklý krk s deskou šroubkem, jaký patří do podpatku?«

»To nám udělal za dobré slovo starý truhlář Jeníček. Myslím si: jen když to drží.«

Chudý virtuos počal s nadšením vyučovati. »A nemručte tolik jako medvěd, když tu škálu hrájete.« — »Jo — to já bych jináč nedovedl. Takhle si pomáhám a hned to jde líp,« vysvětloval žák, kterému se perily z napjaté pozornosti drobné krápké potu na čísku a ještě více na placatém, načervenalém nosíku.

Již byly odehrány čtyři hodiny, ale Jarka se

C. a k. dvor. a komor.

FOTOGRAF J. F. LANGHANS,

Provedení dokonalé.

Svatební skupiny. — Snímky v plesových toaletách.

Hradec Králové,
Adalbertinum.

Ceny mírné.

hájl každou i hrubou chybu Rašínovu a zvykal i pomalu kamarádsky hájit i jeho darebnosti. Byl brzy předním členem rodiny . . . Smrtkovi v organizaci jednalo se skoro výhradně o hospodářské podniky. Kdykoli objevily se výtky proti takovému směru, vystupoval co nejostřeji proti opozici a chránil svým vlivem Rašína před opozičním venkovským učitelstvem . . . a při tom opozici házel na hlavu »touhu po hmotě, po zlatém kovu« . . . V dubnu vystoupil V. Rašín z Dědictví Komenského, snad pro nynější drahotu. Smrtka slovo o tom ovšem nenapsal . . . »Budeč« německobrodská 3. února 1907 vzkázala předsednictvu do Prahy: »Ve schůzi byly organizaci činěny trpké výtky, zvláště že je příčinou nezdravého kultu autorit.« Smrtka klidně výtky zodpověděl: »Nebudeme to rozebírat, není to pravda.« Při valné hromadě propukají výčitky, které Černý nedovede odraziti. Vstane klidně Josef Smrtka, vezme tužičku, Źuká do notýsku a odsykává: »Konstatuji, že netřeba na výtky ty vůbec odpovídati.« Avšak Rašínovská společnost tak porušila Smrtku, že ve své obraně už lže. V prosincov. svém měsíci. už praví: »Pojišťovna »Praha« je ústav, který s organizací ani s Ústř. záložnou učitelskou nijak nesouvisí . . . Avšak svými modrými dvoješitý sám sebe ze lži usvědčuje! Roku 1907 na str. 36. sám píše: Upozorňujeme na pojištění prostřednictvím organizace učitelské u banky »Prahy« — 1907, str. 429: Z pojišťování na život u banky »Prahy« má organizace učitelská značný hmotný prospěch. Znovu učitelstvu důkladně radíme, aby neopomenulo v čas se pojištění v zájmu svém vlastním . . . A kamarád Skála každoročně dává ku schválení také Smrtkovi výroční zprávu ŽOS a v ní tiskne už asi šest let: IV. Organizační podniky: e) Ústřední záložna . . . g) Pojištění na život u banky »Prahy« prostřednictvím organizace dodělal se . . . Číslo mluví.« Ano, čísla opravdu mluví a Smrtka lže . . . on sám po léta svým vlivem organizaci učitelskou do banky honil a tím Rašínovi kapsy pěchoval. Ale kdo zná Smrtku, tomu není to na podiv.«

Zkrátka jest patrné, že čím důrazněji se ozývalo v učitelské organizaci heslo pokroku, čím ohnivější učitelstvo od vrchního vedení bylo štváno proti katolictvu, tím také silněji stoupala u četných pohlavárů touha po zlatě.

Nedůslední finančníci. V čerstvé paměti jsou útoky organizovaných proti přesloužilcům. Přesloužení bylo vytýkáno jako veliký zločin, protože prý ti staří moudři ve škole málo již svedou. Ale — sama reformovaná organizace svěřila tolik důležité vedení právě pensistům jako lidem nejspokojnějším.

Pokrokáři říkají, že pruský učitel porazil u Králové Hradce »klerikálního« rakouského kantora. A proto jen do pokroku! Najednou však pokrokoví učitelé byli přitlačeni k zemi papírníkem a svými pensisty. »Pryč se vši byrokracií, my toužíme po rozsáhlé autonomii! Nepotřebujeme poručíkování od nikoho, poněvadž jsme sami předvojem nejlepší osvěty. Ovšem jest potřebí, aby ostatní občanstvo nám platy zvýšilo.« Tyto zásady v různých záměnách byly tak často v organizaci pokrokové opakovány! Zatím se však ukázalo, že ten pokrok nedovedl moudře hospodařiti ani s vlastními penězi. A jestliže bylo chudému učitelstvu něco přidáno, platilo se tak spíše na Rašína než na chudé učitele, protože strádající členové organizace měli s Rašínem finanční vyjednávání nejčastější.

Svými finančními podniky učitelstvo budovalo dosti citelnou hradbu mezi stavem svým a jinými stavy národními. Přitom však hubovalo, jak

ještě chudého umělce ani nezeptal, jak jest posavadní dávka umění drahá. Při páté hodině mu dal krajíc chleba se škvarky. Ten prý jest velice dobrý, domácího pečení; včera dostal chleba z domova. A v příčině platů? Vřak se nějak oba brzy vyrovnají.

Table zpráva Kvítka potěšila. Měl nouzi o vyučovací hodiny a proto by se byl spokojil rád i s malým pakatelem. Ale kýžený plat nebyl odevzdán ani po měsíci. V houslistovi vznikly vážné obavy, s nimiž se svěřil kolegovi Rozhounovi. »Od toho sotva co dostaneš. Mně se zdá, že je to čachráf. Vypůjčil si ode mne ročník »Lumíra« a dva ročníky Vlčkovy »Osvěty«. Kdykoli se ho ptám, jak brzy mi ty knihy vrátí, odpovídá, že ještě všecko nepřčetl.«

A když Zahnal své knihy reklamoval, Jaroslávek napřed s nadšením líčil, jak se mu líbil ten román Serváce HELLERA. A pak skromně s prosbou za odpuštění sděloval, že ty knihy přinesl domů, aby si v nich četl taký tatínek. A jak se mu líbily. No a — nešťastnou náhodou je student doma zapomněl. Ale knihy tu budou co nejdříve. Tatínek stejně v téhle krajině často s rancem obchází. Vřak už mu Jarka psal. »A kdyby zapomněl — co konečně na tom? Vřak bych je přinesl o pololetí — nebo nejdéle po velikonocích.«

Mladý Troník vlastně přišel z vánočních prázdnin již před novým rokem. V botičkách pečlivě vyleštěných obcházel všechny své dobrodince — i šest profesorů — s novoročními blahopřáními. Někteří sledovali nečekanou zdvořilost s údivem, ale všude chlapec něco »vyobodoil«. V rodném městy si odbyl novoroční gratulaci u různých dveří již posledního prosince ráno, protože čas, který znamená pro chytřého člověka peníze, kva-

jest málo od jiných podporováno — jako by se bylo nemělo napřed přesvědčit, jakou oporou byl mu Rašín, Smrtka, Skála.

Pro podrobné stídní v záložně Ort-Drozdově učitelstvo nemělo času na kontrolu pokladny vlastní. ačkoli se mu naskytala daleko častější příležitost podívat se do vlastního podniku, než prohrabovat se v účtech cizích. A právě tito pánové při volbách doporučili pokrokáři různého zbarvení, jako by byli předními odhadci hospodářské schopnosti. Právě ta okolnost, že učitelská opozice byla umlčována tak dlouho, vrhá na většinu organizace světo nepřiznivé. Ovšem radovati se nad poškozenými může člověk pouze necitelný. Takové aféry mají býti výstrahou a školou stranám všem. Kdo stojí o pořádek jinde, nechť dle cizích katastrof rychle přemýšlí, co má činiti na uvarování škod v podniku vlastním.

Vřak doporučujeme umělecký návod

JOS. ŘEHNY

dřve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné pozlacení nových i starších oltářů, kazatelů, Božích hrobů a vřakerych věcí v obor spadajících.

Umělá polychromie soch a hřbitových oost. Sklad náhrobních a nástěnných křtů a lištových rámoů.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Politický přehled.

Posl. dr. Fiedler o politických poměrech promluvil v Karlině pozoruhodnou řeč, kterou hleděl vstřípti voličům přesvědčení, že postupu českého poselstva na radě říšské byl naprosto správný. Vykládá-li se po Čechách hlasování většiny klubu pro prozatímní rozpočet jako vstup do vládní většiny nebo jako zjevný projev ochoty ke vstupu do vlády, dovoleno snad se tázati: Bylo by to opravdu poklesem nebo přihanou pro české poslance, vstoupiti do vládní většiny nebo i do samé vlády, kdyby z toho kynuly zájmy českého národa nepopíratelné prospěchy? Ale tak daleko ještě nejsme. Neboť předně na říšské radě není dnes vládní většiny, aby čeští poslanci mohli do ní vstoupiti, poněvadž křesť. sociálové a německý svaz vyhrazují si volnost při posuzování vládních předloh. Vzhledem k vodocestné předloze vládní posl. dr. Fiedler dokládá, že není taková, abychom jákali, že byla splněna všechna naše přání. Ale není taková, abychom ji zhola odmítali. Finančním předloham nebudeme se moci vyhnouti, neboť úhradu na milionové náklady, které ze všech už chystaných opatření vládních vzejdou, nebude lze opatřiti z dnešních příjmů státního hospodářství. Tak dr. Fiedler o politické situaci.

Česko-německé vyjednávání. V ministerstvu vnitra konali německí delegáti porady o užívání jazyků při zeměpanských úřadech v Čechách, při čemž zodpověděny byly jednotlivé body dotazníku vládou předloženého. Němci dle »Bohemie« neustoupí od zásady: ochrániti německé jazykové

pil velice. »Ten hoch se neztratil!« jásal starý Troník za prvé synkovy návštěvy znovu.

Kvartýrská sice škaraděla nad předčasným příchodem snaživého jinoucha, ale brzy se uklidnila. Se svým spolubydlicem Kobzou měl Troník časté finanční sváry. Kobza nemohl být spokojen, když mu Troník za přinesené bukvice nezapltil tři týdny ani krejcaru. Také Troník pálil společný petrolej vždy nejméně o hodinu déle ale připlácet nechťel ani tři krejcare týdně. Ještě štěstí, že Troník vynikal svým talentem nad spolužáka vysoko. Primán Kobza potřeboval častěji kulturní podpory — zvláště při matematice — a proto nad hřisným okrádáním své kapsy někdy oko přimhouřil. A když mu Troník pěkně poradil při matematickém domácím cvičení, koupil trochu vinného octa do sklenice vody, aby společně něčeho dobrého užili.

Jednou však div, že nedošlo k pranici. Vždy v sobotu večer nastávalo v chodbě studentské leštění obuvi. Kobza v smutném přemýšlení nad nedostatečnou z matematiky, kterou právě ráno ztržil, splel se a vycídl jako zrcadlo — botky spolubydlicího, který tentokrát pro zakázku dvou českých prací se poněkud zdržel. »Ty, Troníku, poslouchej, vyleštil jsem ti omylem boty, že se lesknou jako měsíc. Teď zas musíš navzájem vyleštit perka moje.«

»Hm — a kdo to od tebe chtějí? Nic jsem ti nepřikazoval. Ale byl-li jsi tak hodný, teda ti děkuji a teď si vylešti zas boty svoje.«

»Ty takhle? To by byla pěkná spravedlnost! To ti je teda zamažu, chceš-li mne odbyti tak krátce.«

»Jen se opovaž! To by bylo kažení cizího majetku. A na to jsou docela paragrafy. Často tatínek o tako-

žesnil. Je prý věci vlády, aby Čechy pobíhala k povolnosti. — Poslanec Wolf prohlášeje, že za tohoto jednání vyrovnávacího úspěchu pozitivního nebude. Jdeme patrně bouřlivým a válečným dobám vstříc. Ovšem Němci si vyrovnání představují tak, když Němcům povolíme všechno, co chtějí. — Konservativní velkostatek se usnesl, že 1 místo v zemském výboru bude ústaváckému velkostatku zachováno jen tehdy, když bude členem zem. výboru 14, z nichž by 3 připadli velkostatku, 7 Čechům a 4 Němcům.

Německé učitelstvo obviňuje němec. poslance sdružené v německém národním svazu na říšské radě, že dobrovolně upustili od uzákonění návrhu Pachrova-Waldnerova, aby stát poskytl 20 mil. korun na zlepšení učitelských platů a vyhrožuje jim, že německí učitelé zastaví zato všelikou svou činnost v německých ochranných spolcích a v životě politickém.

Německí křesť. sociálové proti hr. Aehrenthalovi postupují důsledně a neúnavně. Hr. Aehrenthal prý svou neobratností v zahraniční politice zúmyslně chce prý odciziti Rakousku jeho nejlepšího (!) a nejvěrnějšího (!) spojence Německo. To prý však Němci nesmí nikdy připustiti a musí prý opláceti věrnost věrností. Tak kritisoval nešťastnou politiku ministra zahraničních záležitostí posl. Baechlinger.

Postup protislovanský v Prusku. Při zahájení pruského sněmu 15. t. m. přečtena trnání řeč, v níž se vedle jiného praví také, že zachování a posílení německví v územích s jazykově smíšeným obyvatelstvem jest trvale předmětem zvláštní péče. Novou zákonnou osnovou bude požádáno za peněžní prostředky, aby v provinciích západním Prusku a Poznaňsku osvědčené upevnění a vyvazení venkovských pozemků mohlo býti rozšířeno na některé jiné části země. Chystají se další opatření, která mají především podporovati zvýšenou iněrou vnitřní kolonizaci. Nové trpkosti nastávají tedy Slovanům v Prusku.

Nová francouzská vláda, v jejíž čele stojí Poincaré, představila se 16. ledna sněmovně. Poincaré jest pro obnovení loyálních styků s Německem; vláda si přeje, aby došlo k dohodě i se Španělskem a věrna chce zůstati i spolku s Ruskem. Na programu má vláda i volební reformu. Tisk francouzský vítá vládu radostně.

Ministerstvo Canalejo ve Španělsku odstoupilo proto, že vláda pozbyla naprosto důvěry. Canalejas jako zednář a fanatický liberál bil bezohledně do katolíků a církve, naproti tomu k vnitřním sporům politickým byl příliš shovívavým, čímž nahromadilo se na všech stranách tolik nespokojenosti, že si Canalejas jiné rady nevěděl, než podat žádost za propuštění.

Zmatky v Turecku. Turecká sněmovna neschválila vládní návrh na změnu ústavy. Sultán žádal senát o svolení k rozpuštění sněmovny. Tento však celou věc přikázal komisi k vyšetření. — Albánci se prohlásili proti změně turecké ústavy.

Rakousko a Itálie. Itálie prý se chystá k válce proti Rakousku, tak tvrdí především křesť. sociálové německí bar. Fuchs a posl. Baechlinger, vytýkající zahraničnímu ministru našemu hr. Aehrenthalovi velkou chabost vůči Italii. Bar. Fuchs na schůzi v Solnohradě poukázal na pravdivou skutečnost, že na rakouských hranicích stojí 300 tisíc mužů italského vojska ve válečné pohotovosti. Za těchto okolností nelze mluvit o trojspolku a o přátelských stycích s Italii, jak to učinil hr. Aehrenthal. Z Itálie se podobné zprávy popírají.

Na švédském sněmu v trnání řeči král obilně rozšířeni aktivního i pasivního volebního práva

vých věcech pěkně vykládal — skoro jako pan soudce.

»Ty člověče zlástý, hrabivý, nečinnivý! Vždyť mě ani nemám leštění na botky vlastní. Páť mi tedy svou škatulku.«

»Ale, co je mi po tobě? Měl jsi si zbytkem vlastního leštění dát do pořádku boty vlastní.«

Hádka se stupňovala, až se do sporu vložila kvartýrská. Naposledy zjednal Troník tak obratný kompromis, že vyleštil Kobzovi obuv pod podmínkou darování dvou krejcarů.

A takový chytrý hoch ani se ztratit nemůže — zvláště ve světě moderním, kdy úhořovitá křička vynese více, než veliká učenost.

Kobza měl jednou v lednu hody. Jeho otec — menší rolník — měl doma zabíjačku. Pamatoval na synka — a přidal k jaternicím ještě veliký kus salámu, který se prodával ve Škopově daleko levněji než ve městě. Primánek oddělil jisté procento pro kvartýrskou i pro Troníka. Tomu však se zdála »výšhržka« trochu malá. A ten Kobza ještě ke všemu salám před ním tak pečlivě ukrýval! V hlavice Troníkově ustállo se přesvědčení, že tenhle Kobza jest lakomec lakotná a že si tedy zaslouží trestu. A když si za dva dni užil primánek lupinek, nějak se nad délkou salámu zamyslí. Druhý den před novým fezáním zamyslí se ještě více. Pohlédl ke stolu, kde Troník studoval. Ten však držel hlavici v obou dlaních a nahlížel do knihy pevně — jako by nic. Ale v sobotu již vzplál v Kobzovi prudký hněv: »Poslouchej, Troníku, už přestává všechno. Že jsi takovým tchořem, přece jsem si nemyslíl.«

»Co se ti divného zdálo, že tak blábolíš?«

»Nic se mi nezdálo a nezdá, Co jsem vypožoroval,

na ženy, jež v tomto ohledu mají býti s muži úplně rovnoprávní.

Válka Itálie-turecká. Na bojišti tripolském panuje celkem klid zbraní. Městský časopis »Secolo« potvrzuje, že bude skutečně zahájeno vyjednávání o mír. mezi Itálií a Tureckem, a sice na podmínkách cizích mocností, zejména Ruska a Anglie. — V Červeném moři za prudkého boje potopilo italské loďstvo 7 tureckých dělových člunů a zajalo jachtu s bojovým válečným materiálem. Také aeroplan objednal si Turci na bojiště, ale ten jim italské torpédovky i s parníkem sebraly.

Povstání v Číně neutichá. Panující dynastie dosud nemá chuti se poděkovat. Japonsko, Rusko a Anglie jsou připraveny na dělení se o Čínu. — Na Jančíkaje při odchodu z císařského paláce byla vržena puma, ale bez účinku.

P. T. duchovenstvo

»pozorujeme« a právě vyšle
novinky:

Baar: »Román českého kněze«	K 180
Baar: »Z duchovní správy«	190
A. Ggio: »Život Ježíše Krista«, přeložil Teplý, díl I.	10—
Žák: »Řeči cyklické«	180
Černovský: »Snoubenci na katolickém farním úřadě«	120
»Závazky večerní« r. 1912 č. 1., před- platné pro rok	4—
pro odběratele »Ludmila« jen K 3—	
»Ludmila« 1912 č. 1., předplatné	220
»Kazatel« 1912 č. 1., předplatné	7—
»Prediger und Katechet« č. 1., předpl.	720
Dr. Scheeben: »Die Mysterien des Chri- stentums«	1008
Herbert Vaughan: »Der junge Priester«	288
Dr. Holzhey: »Kurz-fastes Lehrbuch der speziellen Einleitung in das Alte Testament«	840
Jørgensen: »In excelsis«	370
Jørgensen: »Der heil. Franz von Assisi«	370
Pichler: »Erstbeicht und Erstkommu- nion«	2—
Häring: »Erstbeicht und Erstkommu- nion«, v. 2.	3—
»Nový Obzor« roč. 1912 č. 1., předpl. pro rok	8—
Proschwitzer-Groh: »Památka utrpení Pána Ježíše v Nejsv. Svátosti Oltářní«, z postních kázání	080
Neuschl: »Postní kázání«	140
Ehrmann-Auer: »Život svatých«, 2. vyd. rozmn., v. 2. K 250, v lepším vazbě	3—
»Moravsko-slezská kronika«, roč. XXIII, sv. I., obsahuje sensační Baarovy »Kohouty«.	

Objednávky rychle vyřídí

Družstevní knihkupectví, nakladatelství,

závod hudební a papírnictví

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Vyrovnejte nedoplatky za „Obnovu“ a „Časové úvahy“.

Jest pravda opravdická, rozumíš! Vyřídil jsem si na sa-
lámy pět decimetrů před koncem znaménko, abych
poznal, zda-li si neukrajuje také jiný, zda někdo se
mnou nejl. A ty, ty zrádče...

»Co — jaký zrádče?«

»Ty's mi snědl veliký kus — i se znamínkem. Však
to nejlíp víš. Teď si musím knír zavírat.«

Jarka poznal, že to snědené znamínko těžko zapře
a proto se dal do nuceného smíchu: »To jsem tě chtěl
jenom vytrést za tvou lakotu.«

Jakou lakotu? Jsem-li lakomý, aspoň jsem ještě ne-
prodal knížku se slepenými listy, aby se nepoznalo, ko-
tik listů v ní schází, rozumíš!

»Chá — chá, vždyť jsem nikomu neřikal, že ta kníž-
ka má všechny listy. Ať si ji prohlédne napřed sám kaž-
dý, kdo nechce kupovat zraje v pytlí.«

»Ty máš divné nápady — jako handlíř. Nedáš-li mi
tři pěkná rákosová pera, řeknu to třídému, abys věděl.«

V Troníkovi trochu hrklo: »No — no, bláhový, co-
pak nerozumíš žertu? Sám jsem byl zvědav, jak se
budeš komicky tvářit. A už je to tu! Za »znamínko«
chceš tolik!«

»Jo — ale spíš za to, co bylo před znamínkem.«

V okamžiku profesor kreslení Stuzka chvilku v-
stoupil, že knížka, kterou rákosovým perem. Jaké ští-
stí, měkké linie! »Od koho ta pera máte?«

»Ta vyrábí Troník z primy. Chodí na podzim hle-
dat dobré rákosy k rybníku Bažilů. A teď z toho má
pěkně řezaných per celé tucty. Ale chce za každé krej-
car — a někdy až dva.«

»Byl by poštelcem, aby vám sloužil zdarma.«

Když se ukazovalo jaro, objevila se v gymnasiálním
městě stará Troníková. Šla po všech dobrodinech Jar-

Zprávy

organisač. a spolkové.

Sdružení české mládeže křesť. sociální se sídlem v
Hradci Králové pořádá dne 28. ledna v malém sále Ada-
lbertina v Hradci Králové III. valnou hromadu. Pořad:
Schůze účastníků v Adalbertinu o půl 11. hod. dopol.,
odkud se půjde do kostela sv. Jana v semináři, kdež
mše svatá. O 11. hod. zahájení valné hromady a čtení
zpráv: a) sekretariátu, b) finanční, c) tiskové. Volba vý-
boru. (Z výboru během roku vystoupili a vylosování
byli: Stanislav Beneš, Čermáková Hana, Havelka Jan,
Kašparová Josefa, Lochman Josef, Orlický Jiří, Plachta
Václav, Adamírová Josefa, Dostál V., Juklová M., Ko-
vát Fr. — Vystupující členové mohou opětně býti vo-
leni.) Volné návrhy. (Volné návrhy skupin, jednotlivců
nebo okresních sdružení je nutným podati nejdříve do 24.
ledna sekretariátu; na později došlé nebude brán zřetel.)
Po valné hromadě koná se ustavující schůze plenárního
výboru v kanceláři Sdružení v č. 1. v přízemí. Povin-
ností každé skupiny je, aby byla na valné hromadě svým
delegátem zastoupena: každý delegát má tolik hlasů,
kolik desítek členů skupiny zastupuje. Zlomky se nečítají.
Všichni členové mají právo se valné hromady zú-
častniti jako hosté bez práva hlasovacího.

Ples pořádá Okresní sdružení mládeže na Hradec-
ku dne 28. ledna 1912 o 7. hodině večerní ve dvoraně
Adalbertina v Hradci Králové. Hudba Čermilovská. Úbor
domácí. Vstupné: Jinoch K 1.20, dívka 50 hal.

Z Pouchova se dovídáme, že dne 14. ledna konala
se ustavující schůze založení »Katolicko-národní Jed-
noty pro Pouchov a okolí«. Pan farář Konečný zahájiv
schůzi, vyložil její účel: všechny dosavadní organizační
práce dospěly konce. Páda »Jednoty« byla připravena,
a dnes, kdy máme stanovy Jednoty schváleny, můžeme
přikročiti k jejímu založení. O účelu »Jednoty« promluví
pořádaný večer vsdp. Dr. Reyl, ředitel semináře v
Hradci Králové. Pan dr. Reyl učiní se slova a v delší
řeči vykládá význam »Jednoty«. Přednáška jeho věc-
ná, klidná a uhlazená zaujala plně mysl přítomných,
kteří hluchým potleskem projevili souhlas s vývody
dra Reyla, jemuž místní duchovní děkují. Poté provede-
ny volby do »Jednoty«: přihlásili se za členy »Jedno-
ty« všichni dosavadní členové místních organizací a
přistoupilo nových členů a členek asi 20, kteří dosud v
organizacích našich zapsáni nebyli. — Dne 21. ledna po-
řádají naše spolky katolické společný ples na Pouchově
u Česků, k němuž hojně přihlásek se stalo.

Černohov. Slovnatý a věhlasný řečník vsdp. Dr. Fr.
Šulc promluvil o jazykových náleženích o valné schůzi
katol. Jednoty tak věcně a postavit, že při celé před-
nášce všichni přítomni, jak řeční, skoro ani nedýchali,
jak pozorně poslouchali. Jednatelská a pokladní zprá-
va došla všeobecného souhlasu. Nový výbor až na ma-
lé změny zůstal jako v roce předcházejícím. Dejl Bůh, aby
činnost byla tak bohatá jako dosud! — Ochotníci při-
pravují na poslední masopustní neděli trašku: ideály
manželství. Divadlo bude spojeno s taneční zábavou;
kteří pro špatné počasí nemohli přijít na ples, přijdou
zjistě nyní. — Zdať Bůh!

Kostelec n. Orlicí. Plesu organizace mládeže a čes-
koslovanského lidu 15. ledna účastnilo se 197 párů ze
všech stavů a všech tří okresů Kostelec, Rychnov n.
Kn., Zamberk. Letošní ples svou elegancí, přátelským
pohavením, čistým výnosem předstihl všechny čtyři do-
sud pořádané plesy. Bodři Orlové překvapili nás o půl-
noci skvělými provedenými cvičeními a ladně sestave-
nými skupinami za obratného velení br. Štancela.
Zdať Bůh —!

Kostelec n. Orlicí. Dne 14. t. m. přednášel v katolické
jednotě pan Jan Dostálek, inženýr z Prahy, na thema:
Hospodářské poměry a věc katolíků v Čechách. Před-

kových zdvořile poděkovat za to, co všechno pro jejího
synka činí. »A aby jim Pán Bůh tu milostivou ručičku
štědrou pozlatil! Hoch se učí, mám radost, že je taky
vědecký. Ale doma máme neštěstí. Starý je takový ma-
roda, sotva po světnici přechází — a tak asi nezbude,
než to dítě zlaté o studýrování připravit.« U katechety
řekla, že hoch nechce ani slyšet o jiném stavu, nežli
kněžském. U profesora latiny zase s nadšením líčila,
jak se Jaroslávovi ty latinské knížky líbí.

Pochodila dost dobře. Všude jí něco dali. »Tak se
musí teď umět chudý člověk otáčet,« vysvětlovala syn-
kovi se zrakem zářícím. »Však se někdo nebude ptát, kde
tatík teď chodí s barchetem. Jen se dobře drž, ať se
neztratíš!«

A hoch se držel. Vyškemral si ještě jeden oběd a
listek na obědy poskytovaný z ústavu, uměl každý
týden zašantročit jinému spolužákovi za malou odmě-
nu. Na jaře začal sbírat první květiny pro her-
bář. Jež profesor přírodopisu Lelek píše od každého
ku konci roku požadoval. Pro Jarku nastaly hody. Li-
nějším spolužákům lísoval po třech krejcarích velice
dovedně bledule, sněženky, chudobky, podběly atd. Jest-
liže se mu někdy nedostávala stopka, podstrčil pod úz-
ký papírový proužek jinou. Moši neměli rádi tu »poli-
turu«, jak Troník pro jeho přetvářku jmenovali. Říkali,
že ze studování vydělává. Ale přece jim jeho výděleč-
ná ochota byla velice vítána. A Jarka krejcarů opatře-
ně sušil Měli před obědem hlad, raději o »desáté« na
několika soudruzích loudil, než by si byl koupil krejca-
rové pečivo sám.

Před velikonočními svátky měly se rozdati stkvělé
úroky z madace místního dávno zemřelého mecenáše
Rovného čtyřem nejchudším, plným žákům. Troník za-

náška, která byla velice postavit, vyloučena byla a
napětím a omdlením nadšeným potleskem. Následova-
ly sólové vystupy a jednoaktovka. Rutinovaní ochotníci
zdařilými výkony přispěli k animované zábavě.

Pardubice. První vystoupení sdružených katolic-
kých spolků v městském divadle v Pardubicích sehra-
ním divadelního kusu »Zachycen proudem« bylo kora-
nováno zdarem. Všechna místa k sezení, stání, všechna
lože byla úplně vyprodána. Provedení všech úloh bylo
zdařilé, některé scény (zvláště v III. jednání) dle úsud-
ku místního listu přímo výborné. Samostatně Směry
dávají katolický kroužek dramatický za vzor hercům
ochotníkům. Osvěta Lidu žasne nad klerikálností kusu
divadelního. Nic neškodí, všem přítomným se líbil, že
odcházeli s dojetím i s přáním, by katolický divadel-
ní kroužek co nejdříve opět veřejnost pardubickou vho-
dným představením překvapil.

Přednáška o Husovi v Ronově n. Doubr. Vzdělá-
cí katolický sociální spolek »Rovnost« pořádal dne 14.
ledna 1912 veřejnou schůzi s přednáškou, na níž pro-
mluvil vldp. František Kohout, profesor gymnasia v
Čáslavi, na thema »Hus a jeho oslavovatelé«. Toto na
vyšší časové thema přivolovalo hojně posluchačstva.
Řečník počíná upozorněním na rok 1915, jak všechny
strany politické i všechny konfesse budou zneužívatí pa-
mátky Mistra Jana Husa ve svůj agitační prospěch. Nej-
prve cituje ze Spisů Husových i z různých jeho listů
názory náboženské, pak probírá různá náboženská věc-
znání, jmenovitě starokatolíků, protestantů a konečně
programy všech stávajících stran politických v Čechách
ve vztahu k názoru na náboženství. Pádnými důvody do-
kazuje věcně, že ani jedna náboženská společnost, ani
žádná strana politická nemá na Husa žádného práva,
poněvadž názory Husovy náboženské jsou ve zjevném,
až úžasném odporu s názory jeho oslavovatelů. Probírá
zejména názory Husovy o náboženském vyučování ve
škole, o nerozlučitelnosti manželské, o přijímání svá-
tých svátostí, o mši svaté, o účtu Mariánském, o pohřb-
vání do země. Všechno svědčí, že Hus v těchto zásadách
úplně s církví římsko-katolickou se srovnával. Ano i u-
znával autoritu papeže, a odvolával se od papeže špatně
zpraveného k papeži, majícímu lépe zpravenu býti. Ne-
přátel církve neoslavují Husa pro jeho zásluby o ná-
rod český, ale pro jeho neústupnost proti církevní au-
toritě, koncilu, papeži. Hus není ani starokatolík a tím
méně protestant. Zneužívají-li protestanté jména Huso-
va, činí tak proto, aby lidu českému zalepili oči, aby
lid neprohlédl jejich cíle, jejich německé prusácké smý-
šlení a prusácké marky. Zneužívání Husa od různých
stran politických a konfessí proti církvi jest švindl s
veřejností, tatrmanství v národě českém. Hus byl člo-
věk nábožensky věřící, sloužil mši svatou, přijímal sv.
svátosti, sám se zpovídal a kázal, že mají věřící býti
k těmto úkonům nuceni třeba násilím. Ale jeho oslavo-
vatelé jsou úhlavní nepřátelé vši víry. Než oni se do-
mnívají: »Svět chce býti klamán, nuže, podvádíme ho!«
— Bouře potlesku a souhlasu jest panu profesorovi za
vzornou přednášku odměnou. Ku konci řeči předseda
schůze vldp. Martin Klouda vybízl přítomné, aby četbou
a vzděláváním připravovali se na rok 1915, kdy jistě
i k nám různí mluvkové přijdou a zneužívají budou
jména Husova ku štvanicím, chtějíce to, co dosud jest
pokojné, v obcích rozeštvati. Po té konána valná hro-
mada vzdělávacího katolického sociálního spolku »Rov-
nost« a zvoleni na příští rok 1912 činovníky: vldp. Martin
Klouda předsedou, p. Jar. Bláha místopředsedou, p. Jos.
Pejřil jednatelem a p. Josef Svoboda pokladníkem. Pan
předseda vybízl přítomné, aby se stali apoštoly tisku a
schůze voláním »Zdať Bůh!« ukončena.

Libáň. Ples katolické jednoty pořádá se dne 28.
ledna ve spolkovém domě. Začátek v 7 hodin. Vstupné:
host 1.60 K, člen 1.20 K, druhá dáma 40 hal.

Ronov nad Doubravou. Sdružení venkovské mlá-
deže pro Ronov nad Doubravou-Biskupice pořádá dne

žádal rychle o tučné sousto — vždyť se jednalo o tři
desítky. A pak za tři dni vzkázal po Kobzovi, že jest
těžce nemocen. Nezapomněl také zpravit matku o své
žádosti. Ta se přihrnula s tak elegicko vyřídilkou do
gymnasia i k otcům města, že jejím slzám málokdo o-
dodal. A tak na konec tři desetizlatové papírky uvázly
v ruce Jaroslava Troníka, který se nápadně rychle
pozdravil.

Některé studenti reptali. A jeden z nich docela ve
zlosti prohlásil, že řekne řediteli, jak ten cikán křes-
tuje s obědními listky...

Tahle aféra nebyla příliš příjemná. Jarka odebral
se na velikonoční prázdniny — ale po nich již bylo je-
ho místo ve škamně prázdné. Kam se poděl? — Co
dělá? Kdy mi vrátí ten šlejší knihu? — A mně tři še-
stáky, které jsem mu půjčil? Takové otázky ozývaly
se z úst mladých i starších. Jarka však byl tak schován
za větrem, že odpovídat už nemusel.

A když Zahnal s Havranem kráceli rodnou obcí Jar-
kovou na svátky svatodušní, viděli, jak po návsi rychle
přeběhl ševcovský učeň s červenavým, rozplešklým
nosíkem. Na zavolání ani se neobrátí, bosé nohy zrych-
lily běh, až modrá zástěra zavála do výšky.

»Příteli, to byl Jarka Troník, že ano?« ptal se
Zahnal cestáře. »I ba jo — no, to je pěkná familie. Kdy-
byste potkal, mláde, toho starýho večer v lese, duší by
vám z těla vytřásl strach před těmi zježenými vousy.
Kluk říká, že tady nevydrží. Nedá se tu prej obcho-
vat. Teda že pojedě do Vídně a pak se stane komptoiri-
stou ve fabrice. ale kdo si ho na krk uváže, toho Pán
Bůh potěší!«

21. ledna 1912 výroční valnou hromadu v hostinci p. J. Vávry o půl 3. hodině odpo. s tímto programem: a) Zahájení schůze předsedou, b) přednáška se světelnými barevnými obrazy vlp. Martina Kloudy na thema „Třetí česká pouť do Lurdu“, c) zprávy činovníků a volba nových činovníků, d) přijímání nových členů, e) volné návrhy spolkové. Dostavte se všichni! — Jan Dočkal, t. c. jednatel. — Vstupné do přednášky: I. místo 1 K, II. místo 70 hal., III. místo 50 hal., k stání 30 hal. Dítě polovic a k stání 20 hal. Čistý výnos věnován bude ve prospěch pořízení praporu pro katolický spolek „Rovnost“.

Kněžské kolárky a náprsenky,

hanel. košile, spodky, ponožky, kapesníky a ložní prádla zaše na výběr P. T. interestům známá svou solidností firma

Václav L. Holý,
Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží.

Zprávy místní a z kraje.

Diecése královéhradecká v r. 1911 čítala 1.470.076 katolíků, 57.854 nekatolíků (anglikánů, evangelíků, starokatolíků), řecko nesjednocených 72, židů 10.349, bez vyznání 3020. Největější jest vikariat náhodský, čítající 90.977 katolíků, nejmenším vikariat poděbradský — 19.216 katolíků. Nejvíce nekatolíků — evangelíků má vikariat poděbradský 6548, nejméně dolnokralovický 23. Židů jest nejvíce ve vikariatu pardubském 899, nejméně ve venkov. vikariatu královéhradeckém 68. Osob bez vyznání jest nejvíce ve vikariatu náhodském 300, nejméně v kopidlenském 1. Diecése čítá 1 děkanství s kanovníkem v čele, 2 proboštství, 3 arciděkanství, 39 děkanství, 404 far, 6 kooperatorských expositur, 1 zámecký kaplanství s duchovní správou, řád praemonstrátský má 6 far, benediktinský 10 far, zámeckých kaplanství 11, fundančních 18, všech světských kněží jest 1097, řádových 85 (praemonstrátů 21, benediktinů 40, jesuitů 2, piarista 1, redemptoristů 8, augustiniánů 2, františkánů 3, kapucínů 6, milosrdní 2. Jeptišek jest celkem 494.

Městská rada v Hradci Králové učinila ve schůzi své, konané dne 15. ledna 1912, tato usnesení: Vzáto na vědomí, že okresní zastupitelstvo schválilo usnesení městského zastupitelstva, by přestavby, podniknuté v Hradci Králové z veřejných důvodů asanačních a komunikačních, jakož i nové budovy, zřízené v rayonu odpočinku, osvobozeny byly na dobu 18 let definitivně od obecních a školských přírůžek k dani činžovní, a že okresní zastupitelstvo usneslo se, by tyto stavby byly osvobozeny na tutéž dobu definitivně též od okresních přírůžek k domovní dani činžovní. — Za příčinou projektu rozšíření volných skládek na severním konci stanice severozápadní dráhy účastní se zastupitelství obce komise dne 16. ledna t. r. — S c. k. okres. hejtmánstvím se sdělí, že proti žádosti obce Nové Paky za rozmnožení výročních trhů o jeden den v úterý po Rogate a týdenních trhů každou neděli, nežní se námitek ze strany obce Hradce Králové. — Tři žádosti za 6. místo nadace Jos. Bartuška, spojené s ročním požitkem K 600.—, předložil se městskému zastupitelstvu. — Udělí se povolení k obývání novostavby na parc. čís. 11. v bloku P p. Frant. Černému, mistru zednickému. — Repertoir východočeské společnosti divadelní od 13. do 18. ledna t. r. byl schválen. — Rovněž schváleny byly návrhy na pořádání student. představení za snížené ceny a na zřízení druhé pokladny v divadle městském v době návalu. — Vzáto bylo na vědomí, že okresní výbor schválil uzavření obecní záložny K 390.000.— u Hypoteční banky na úhradu různých investičních nákladů a usnesení obecního výboru, kterým obec převzala záruku za závazky, vznikající Společnosti Královéhradecké z náhradních smluv, ujednaných její úředníky a zřizenci.

Repertoir městského divadla. Dnes jest čestný večer primadon p. Maruše Sklové: „Carmen“, opera od Bizetta. V sobotu odpoledne při snížených cenách I. představení pro studující „Naši furianti“, obraz ze života českého venkova od Stroupežnického. V sobotu večer v předplacení „Lehkomyslná sestra“, veselohra. V neděli odpoledne operetta „Cikánský baron“, večer operetní novinka od J. Bertého (repertoirní hra divadla „na Vídeňce“) „Milionová nevěsta“. V pondělí Zeyerova slovenská pohádka „Radúz a Mahulena“ s hudbou Sukovou. V úterý v předplacení „Přibichova opera „Šárka“. Ve středu vystupuje pohostinsky věhlasný dram. umělec, člen Národního divadla pražského p. Ed. Vořan v Mahénově hře „Janošik“ v titulní úloze. Záznamy možno učiniti v předprodeji v knihkupectví u p. Tolmana. Pp. abonentům se jich čísla zachovávají do pondělka do 12.

hod. poledne. Ve čtvrtek v předplacení „Strasova operetta“ „Cikánský baron“.

Činnost zdejší c. k. pošty za rok 1911. Doporučených psaní podáno 128.975, doručeno 104.775. Peněžních psaní a balíků podáno 104.545, doručeno 112.759. Poukázek podáno 47.873 (na obnos 2.386.814 K), doručeno 60.469 (na obnos 2.598.754). Poštovních příkazů došlých 1119, vyplacených 481, vrácených 638. Do pošt. spojitelnosti vloženo na 73.899 složných listů 10.112.764 K, vyplaceno na 10.140 poukázek 4.239.982 K. Peněžní obrát činil úhrnem 35.995.926 K. Telegramů podáno 20.880, doručeno 22.698, došlo a dále dáno 6611. Telefon (182 stanic) vykazoval rozhovorů meziměstských 35.017, depší podáno 14.610. Pošt. dobírek došlo 11.157. Dle podacího protokolu vyřizeno dopisů 8.387.

Valná hromada Přírodovědeckého klubu pro severovýchodní Čechy koná se v neděli dne 28. t. m. v malém sále Besedy o 10. hod. dopol. Nesejde-li se náležitý počet členů, koná se o půl 11. hodině za jakéhokoliv počtu přítomných. Na programu je vedle záležitostí spolkových přednáška dra J. Zavřela „O theorii plození a dědičnosti“. Hosté vítáni. Vstup volný. — Činnost spolková za prvý rok nemůže se honositi velkými výsledky: jednak z důvodů finančních, jednak nedostatkem spolkové místnosti. Hlavní zřetel letošního roku obrácen ke zřízení botanické zahrady. Ochotou sl. městské rady propůjčeno vhodné místo za klášterem na bývalých pozemcích hradebních, kdež průběhem roku upraven terén pro oddělení krkonošské, podhoří a floru suchomilnou, zřízen terasovitý běh při tůni a rašeliníště. Voda přivádí se vodovodem, taktéž letošním rokem pořízeným, který napájí vodou malý rybníček na oddělení krkonošském a vodopádem, řítkem se z malé skalky, sytí potok ústící do tůně. — O osazení rostlinstvem postaráno již také částečně. Řada druhů rostlin dodána z okolí členy klubu, řada vypěstována ze semen, jež ochotně poskytla hospodářská akademie tábořská. Rašelinu ku zřízení rašeliníště poskytla zdarma slavná městská rada lázni Bohdaneč z rašeliníště libušanského-opatovických. Úprava půdy v tak značném rozsahu umožněna jediné subvencemi sl. městské rady našeho města, která vyšla ochotně nám vstříc a zdejšího okrašlovacího spolku, který věnoval 1000 K. Ke zřízení sbírek a herbářů položen také již letošního roku skrovný základ; díky členům přespolehlím, kteří posílají sušené rostlinstvo a oznamují výsledky svého bádání (Ing. Ed. Baudyš, asistent techniky v Praze a odb. učitel T. Jindra v Holicích). Knihovna obsahuje něco málo čísel, vesměs darů členů. Na koupi knih a časopisů nebylo dosud možno pomýšleti pro nedostatek peněz. — Spolkové schůze konají se každý měsíc vždy první pondělí v malém sále Besedy o 8. hodině večerní. Letos omezovaly se hlavně na výbor a malý počet hostů. Vedle těchto uspořádány dvě veřejné schůze členské, spojené s přednáškami. První konala se 5. dubna a přednášel dr. B. Brož ze Žďáru: „O radioaktivitě a radium-terapii“ a druhá konána 29. listopadu s tematikou p. předsedy vl. r. J. Nováka „O lišejnících“. Zájem o klub jeví se ve veřejnosti slušný, klub dnes soustřeďuje v sobě většinu odborníků ze řad učitelstva vedle řady přátel přírody. Čítá dnes 7 členů zakládajících, 55 činných a 4 přispívajících. Doufáme, že letošním rokem podaří se nám získati vhodnou spolkovou místnost a zároveň i rubriku v odborné revui, která prozatím nahradí nám vlastní časopis. Proto chceme přikročiti k soustavnému výzkumu našeho okrsku. I obracíme se na všechny odborníky a přátele přírody s uctívou prosbou, by účastnili se práce ve svém kraji a laskavě dodávali nám výsledky výzkumu přírodovědeckých jich okolků se týkajících, zároveň s vhodnými přírodními, jež by vřaděny byly do sbírek klubovních jako základ pro budoucí museum českého severovýchodu. I rostlinstvo (buď s obalem neb semena) pro botanickou zahradu s díkem přijímáme. — Zasláné přírodního ochotně se určí.

Družstevní kurs živnostenský. Ústředna upozorňuje zájemníky, že Zemský úvěrní fond živnostenský uspořádá ve dnech 26. až 29. února 1912 v Praze prvý družstevní kurs živnostenský pro omezený počet účastníků. Prvé 3 dny věnovány budou přednáškám všeobecným pro všechna družstva živnostenská, poslední den pak bude vyplněn praktickým cvičením účetnickým pro skupinu živnostenských družstev úvěrních. Kurs mluven je v prvé řadě pro ty, kdož jsou již v některém živnostenském družstvu činní jako členové představenstva, dozorcí rady nebo jako vedoucí zřizenci, jakož i pro ty, kdož pomýšlejí na zřízení družstva a jemu hodlají své služby věnovat. Přihlášky ke kursu budtež podány fondu do konce ledna 1912, i budíž v nich uvedeno povolání žadatele a jméno družstva, ve kterém jest neb hodlají býti činným. Přijatým účastníkům dostane se z prostředků fondu náhrady cestovního a částečné náhrady za ztrátu času. Jednotlivé přihlášky budtež podávány prostřednictvím Ústředny královéhradecké. — Spolu upozorňuje Ústředna, že uspořádá sama počátkem března v Hradci Králové živnostensko-právní informační kurs pro funkcionáře živnostenských společenstev a učitele pokračovacích škol.

Benešice pp. manželů Urbánkových jest v pondělí dne 22. ledna, kdy se hraje Zeyerova slovenská alegorická pohádka „Radúz a Mahulena“ s jasnou Sukovou hudbou.

První rybářský klub v Hradci Králové pořádá 14. ledna t. r. valnou hromadu. Zvolení pp.: předsedou J. Hájek, místopředsedou J. Ott, jednatelem J. Mikeš, pokladníkem Ant. Juliš, další výboři: J. Kreplí, K. Němeček, F. Němeček, J. Zahájka, náhradníky: J. Polák.

K. Sufránek, V. Valter, revisory: F. Čapr, J. Komárek. Klub měl za r. 1911 příjem 1147.94 K, výdání 826.06 K, hotovost koncem r. 321.88 K. Za uplynulý rok vypuštěno násad: 5 kop raků, 400 kusů kaprů, 200 kusů línů, 500 kaudátů, 10.000 úhořů. Násada tato vpuštěna do Labe a Orlice, které má klub pronajaty od obce Slezsko-Předměstské a Pražsko-Předměstské. Zápisné pro přijetí do klubu jest 1 K, měsíční členský příspěvek 20 hal., rybářský ústek na všechny spolkové vody z K na celý rok kromě kolku. Rayonní rybářský list pro hosty na celý rok 10 K s kolkem. Noví členové nesť se přihláší u pokladníka Ant. Juliše v Hradci Králové, Palackého tř. č. 80., kdež možno si zaopatřit i rybářské nástroje. Rybářský klub loni přispěl na stavbu sokolovny z Záhřebě 20 K, na Komenského ve Vídni 50 K.

Klouzání na ledu. Dle § 338. trest. zákona má býti ten, kdo za času zimního mimo místa k tomu určená na ledu se klouzá a kdo v takový čas, když pro nastávající nebezpečnosti to bylo zakázáno, přece se odváží přecházeti led, potrestán pro tento přestupek vězením ode tří dnů až do jednoho měsíce. Policejní úřad upozorňuje, že klouzání jest dovoleno jediné na kluzišti za učitelským ústavem.

Osobní. Zasloužilý, velice horlivý farář novopacký vdp. Jos. Vomrčil, jmenován děkanem v Jičíně. — Vsdp. dr. Jan Hejčl, c. k. professor Starého Zákona a orientálních jazyků na c. k. fakultě bohoslovecké v Olomouci, bývalý professor zdejšího semináře, známý pracovník na poli biblických věd, širšímu obecnstvu známý svými cestopisy do Sv. Země, byl od Jeho Em. nejdp. kardinála dra. Fr. Bauera, arcibiskupa Olomouckého, jmenován kněž. arc. konsist. radou. Jméno dra. Hejčla jest hluboce zapsáno jak pro vzácnou povahu, tak odborné znalosti vědecké hluboce v srdci bývalých posluchačů. Srdečně gratulujeme a přejeme mu ze srdce, aby ještě dlouhá léta na vimici Páně mohl své záslužné a vědecké práci věnovati.

Rozšiřujte „Obnovu“!

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové: dne 13. ledna 1912. 1 hl: pšenice K 19.20 až 20.—, žito K 16.50 až 17.—, ječmene K 15.— až 15.40, ovsa K 9.60 až 10.80, vřkve K 24.— až 28.—, brachu K 30.— až 35.—, čočky K 40.— až 50.—, jable K 28.— až 32.—, krup K 24.— až 50.—, brambor K 8.—, máku K 90.— až 100.—, 100 kg: žitných otrub K 17.—, pšeničných otrub K 16.50 až 17.—, 1 kg: másla K 2.80 až 3.20, sádla vepřového K 2.16 až 2.24, tvarohu K —.44 až —.48, 1 vejce K —.5 až —.6, 1 kopa kapusty K 2.50 až 4.—, 1 hl cibule K 15.— až 16.—, 1 kopa drobné zeleniny K 2.10 až 4.—, mrkve K 1.60 až 2.—, 1 hl jablek K 18.— až 20.—.

Na týdenním trhu v Hradci Králové dne 13. ledna bylo přivezeno: hl: pšenice 70, žito 110, ječmene 15, ovsa 110; vřkve 4, jetelového semínka 72 a půl, kapusty kop 9, cibule hl 7, drobné zeleniny kop 8, mrkve 6, brambor hl 25, jablek 12, podsvínčat kusů 163.

Požár v Kuklíněch. Dne 17. t. m. vypukl oheň v domě zámečnicka pana Ježka. Celá střecha zničena, takže ze stavení zbyly jen začazené, polorozbité zdi.

Čáslav. Lidová škola, otevřená počátkem měsíce ledna péčí Osvětového svazu, čítá již přes 100 přihlášek nejen z kruhů intelligence, ale také ze řad řemeslnictva. Nejméně zastoupeno jest dělnictvo, čemuž ostatně nelze se diviti za nymějských poměrů. Prvé přednášky navštíveny dosti četně, ovšem poměrně bylo nejméně těch, pro něž na prvém místě lidová škola jest určena. Výbor přednášek sestaven jest ze všech oborů lidského vědění, slovních praktickému životu občanskému a jména přihlášených řečníků jsou zárukou, že tomuto účelu bude dobře vyhověno. Výbor osvětového svazu hodlá k konci tohoto kursu vydati přehlednou zprávu o účastenství jednotlivých stavů, na důkaz, s jakým se setkala práce jeho porámcům. — Spolek sv. Ludmily, zřízený pro výzdobu chrámů Páně čáslavských, koná 28. ledna výroční valnou hromadu v zasedací síni městské radnice o půl 3. hod. odpolední. Žádají se členky o hojně účastenství. — Počátek lidové galerie učiněn byl darem mistodržitelského rady p. K. Vojáčka, jenž mezi jinými obrazy věnoval zvláště krásný cyklus Jeneweinův „Mor“. Pro galerii byla prozatím propůjčena jedna místnost v městském museu, veliký pokoj bývalého bytu kustoda Kaulnického. Přiznivcům lidového vzdělání naskytá se příležitost ku krásné obětavosti. — Obecní zastupitelstvo konalo dne 12. ledna rozpočtovou schůzi, při níž dlouhá debata rozvinula se o novostavbě poštovní budovy. Bylo poukazováno, že budova tato nebude přinášeti obci žádného užítku, ale že bude břemenem obce a to čím dále, tím větším. Městská rada hájila ovšem její výnosnost, slibujíc si od ní naopak pro příští roky tím větší prospěch. Nejlépe by ovšem bylo, kdyby těchto starostí zbavil občanstvo naše stát a odkoupil ji. Může-li to činiti ve městech německých, mohl by to učiniti i v

Tramín Atlantik

Veřejenné listy na pánské obleky.

Doporučuji vše veledůstojnému duhovanstvu.

Vzory k nahlédnutí franko.

První český zaslátelský závod

Ed. Doskočila v Choceň.

vensku židé také velice bohatnou, ale při tom vyhání bída do Ameriky stále větší počet Slováků. O italském ráji samo »Právo Lidu« dne 16. t. m. přináší velice pochmurnou kritiku, z níž vyjímáme:

«Málokde nalezneme tak zbedačelé hmotné poměry, jako v osvicené Itálii. Ani by člověk nevěřil, že ta Itálie, která slyne nad všechny evropské země úrodností, do které bohatí výletníci ze všech končin světa miliony každý rok zanášejí, jest zemí ožebračenou. Každý cestovatel musí všude dobrý pozor dávat, aby neobdržel třicet procent falešných peněz, když se mu dáva na větší peníz při placení zpět. . . Neapol se jen hemží žebráky a kapsářskými zloději. Sám vládní podtajemník di Sant' Onofrio pravil r. 1910 v parlamentě: »Osobní bezpečnost jest v Neapoli značně ohrožována. Příčinu nutno hledati v tom, že bída v Neapoli jest nad obyčej veliká a že více než sto tisíc lidí je bez přístřeší, jimž ani za noci není možno hlavu pod střechem skrýti. Neapol má vedle přírodní své krásy též — 1228 policistů a přece nedovede udělati pořádek; ani soudy jí v tom nepodporují. Asi proto nechťejí tito vládní orgány zloděje hromadně zavírat, že by je ve vězení musil živit stát — jehož finance jsou přeubohé. — A v Neapoli ke všemu tomu jest ještě poněkud lépe, nežli v Římě; aspoň neapolské obyvatelstvo číselně vzrůstá daleko více než v Římě. Tam teprve viděti je hrůzovládu kulturní Itálie: úřednictvo úplatné, zlodějství a vražda jsou hluboce v lidu zakořeněny, nouze ohromná. — Denník »Tribuna« sestavil poučnou statistiku učitelských platů v Itálii. Dle této statistiky dostává v provincii Pavijské venkovský učitel denně 95 centimů (centim platí 1 haléř), v Milánsku 94 centimů, v Palermsku 64, na Comsku 58, na Florencsku a Perugii 37, v provincii Chietli 35, v Mantovánsku 23, v Aquile 22, v provincii Cunejské 13, v provincii pak Teranské běže venkovský podučitel dokonce 10 centimů denně! Učitelky, t. j. ženy učitelů, bývají krejčíčkami, pasou stáda, pletou lidem punčochy, žehlí, perou, prodávají zeleniny, vedou hostinskou živnost a — slouží jako služky (v provinciih Aquilské, Sondrijské a Turinské). Učitelé jsou kněhvazači, pasou stáda, jsou rolníky, krejčími, hodináři, zahradníky, ba i zedníky (v provincii Římské), listonoši (v provincii Cagliarské) a nádeníky (v provinciih Cantazarské, Comské, Cunejské, Cremonske, Modenské a Sondrijské). Úmrtnost italských učitelů jest průměrně největší, píše »Tribuna«. — Ptáme se: zač stojí takový moderní a kulturní stát, který nechává vychovatele národa hladu zmrírat? Ovšem že se píše o italské mizerii v liberálních listech velice skrovně a to hodně opatrně, ostýchavě, aby nepovstalo v táboře lidovém nepřijemné znepokojení. Vždyť »moderní« Itálie je zemí bédnou, navštívenou malarií a cholerou, beze škol. Itálie má svou Afriku i svůj Orient doma, takže by lépe učinila, kdyby kolonisovala ve vlastní své zemi. A takováto vláda odvažuje se slibovati se vši neomalenou smělostí, že vykouzlí ráj jinde — v Tripolitanií.»

Potud tedy soc. dem. denník, který však měl dodati, že jest Itálie zemí židovských ministrů a že římský semitský starosta Nathan po fanatických řečech proti Vatikánu nyní se choulí ke zdi jako poplašený úkropeček. A přece zvláště veliká krize sociální volá v Římě po bystrém reformátorovi.

Propast se prohlubuje. Když v Kodani čeští soc. demokraté utrpěli rafinovanou výpravou Adle-rovců veliké kopance, prohlašovali den ze dne, že jsou upřímnými stoupenci Internacionály, že národní šovinismus nemá u nich místa žádného atd. Jen aby se sklíčili s vídeňskými nadutci! V Inšpruku však rudý sjezd zaujal proti nim stanovisko odmítavé. A nyní sám pohlavár Kautsky znovu (v »Nene Zeite«) ozval se bezohledně proti českým autonomistům. Navrhuje různé jejich vyloučení z Internacionály. Mluví o »povídání« »Práva Lidu« a diví se, že něco podobného může napsat člověk rozumem obdařený a že se mu všichni čtenáři nevysmáli. Internacionála prý čím dále tím lépe separatisty poznává a shledává u nich nedostatek mezinárodního citění. Tvrdá pěst německá sama prozrazuje velice průzračně, jakou má snahu rudý tábor vídeňský.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

zabývají se a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Časné umění od vlt. dřevě desek. i dřevě.

Literatura.

»Právo Lidu« v Praze. Vydává se každý týden.
»Právo Lidu« v Praze. Vydává se každý týden.

Píše dr. J. Samsour. Cena 2 K. — Štěpán Antoni: Proč tolik nepravdy? Rady katol. lidu a zároveň pokyny zpo-
vědníkům. Za 1 K. — Řádce duchovní. Časopis křesť-
stiva československého. Řídí Msgr. Fr. Vaněček. Roč.
19., č. 2. a 3. Vychází měsíčně za roč. předplatné 3 K.

Z nakladatelství J. R. Věhmy v Praze. Viktor Hu-
go: Bídící. Seš. 11.—15 po 20 hal. Vychází ve Vilím-
kově Knihovně mládeže dospívající. — P. Littleová:
Řádová dáma. Seš. 11.—15. po 12 hal. Vychází ve sbírce
»Divím srdcem«. — L. A. Čarská: Pohádky modré
vily. Seš. 11.—15. po 12 hal. Vychází ve sbírce »Z kni-
hy do srdčka«. — K. Klostermann: Robinson na Otavě.
Seš. 11.—15. po 12 hal. Vychází ve Vilímkově knihov-
ně Malého Čtenáře. — P. K. Hejda: Z deště pod okap.
Seš. 11.—15. po 12 hal. Vilímkovy Humoristické knihov-
ny řada 1. — Malý Čtenář. Řídí O. Smetana a P. Pro-
cházka. Čís. 8. a 9., roč. 31. Vychází měsíčně dvakrát.
Roční předplatné 2 K. — S Hedínem celým světem. Ta-
to Sven Hedinova nová, bohatě ilustrovaná publikace
přeložena byla do češtiny dr. J. Guthem a H. Klosterkou.
Kniha tato vypráví o zajímavých městech i zákoutích
Evropy, Asie, Afriky, Ameriky a Austrálie. Vychází ve
lhutách týdenních. Sešit 1. za 20 hal.

Nákladem J. Ottý v Praze. A. Dumas: Salvator. Ro-
mán. Přeložil dr. J. Sterzinger, ilustroval V. Oliva. Seš.
9.—12. po 30 hal. — Nové původní cestopisné dílo, popi-
sující vědeckou cestu dvou mladých učenců českých,
prof. dra. Draheše a prof. dra. Domina do země jižní po-
lokoule, v nejbližší době ocitne se na trhu knihkupec-
kém s názvem »Dvojím rájem«. Cena seš. 60 hal.

Z nakladatelství Benediktinské knihtiskárny v Brně.
Náš Domov. Nejjednodušší obrázkový měsíčník pro lid.
Roč. 21., čís. 1. Roční předplatné 4 K. — Škola Božské-
ho Srdce Páně. Měsíčník pro katolíky. Řídí P. P. Hlobil.
Roč. předplatné 3.20 K. — Květy Mariánské. Měsíční
list čtenářů Panny Marie. Pořádá P. K. Lux. Roční před-
platné 1.60 K.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá P. Vaněk.
Rč. 10., čís. 2. a 3. Vychází nejméně 10krát v roce za
6.60 K.

Eva. Ženský měsíčník pro umění, vzdělání, zába-
vu a ženské sociální otázky. Přílohy: Věstník organi-
sační, Naše domácnost a Katolická učitelka. Řídí a vy-
dává P. L. Zamykal v Olomouci. Roční předplatné 3 K.

Květy Lásky. Lidový měsíčník, věnovaný zájmům
křesť. charity, zvláště opuštěným dětem. Řídí Ant. Hoff-
mann, kaplan na Král. Vinohradech. Roční předplatné
2.40 K.

Český rolník napříč Argentinou. Napsal Ferd. Klin-
dera. V 2. sešitu bohatě ilustrovaném líčena cesta do
Argentin. Sešit za 40 hal. Vydává Ústřední zemědělské
knihkupectví v Praze.

Základy přiměřené výživy skotu vůbec a dojnic
zvláště. Pojednání o posuzování a výběru dojců, o ú-
strojích zaživacích a jejich fyziologických úkonech, o slo-
žení těla, součástkách píce, o jednotlivých pícninách, se-
stavování pícních dávek, dánských jednotkách krmných,
senných jednicích živných, o nových senných jednicích,
o sestavování dávek dle kalometrického tepla, o škro-
bové hodnotě, o rozpočtu, o zužitkovací ceně píce, o
vhodných knihách záznamných, o krmení dojců, o hy-
gienickém chlévě a počítání dle připojených tabulek. Pro
hospodáře a kontrolní assistenty napsal A. Rosam. S
četnými vyobrazeními. Nákladem českého knihkupectví
A. Reinwarta v Praze, ve Vodňkově ulici č. 23. Za 1 K
60 hal. a 1 váz. 2 K.

Vy ještě nevíte ?

že se »pravá pardubická Franckovka« poznává
dle tovární známky »křovového mlýnu«?

Nechť varuje se každá hospodyně klam-
ných padělků, jež jsou svým balením »pravé
Franckovy« velmi podobny.

Absolvent a. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hradci Králové,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si aktivně nabízet

své umělecké práce

sochy, umělecké, umělecké, umělecké,

sochy, umělecké, umělecké, umělecké,

sochy, umělecké, umělecké, umělecké,

sochy, umělecké, umělecké, umělecké,

sochy, umělecké, umělecké, umělecké,

sochy, umělecké, umělecké, umělecké,

sochy, umělecké, umělecké, umělecké,

sochy, umělecké, umělecké, umělecké,

sochy, umělecké, umělecké, umělecké,

sochy, umělecké, umělecké, umělecké,

sochy, umělecké, umělecké, umělecké,

sochy, umělecké, umělecké, umělecké,

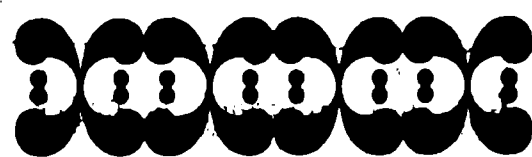
sochy, umělecké, umělecké, umělecké,

sochy, umělecké, umělecké, umělecké,

sochy, umělecké, umělecké, umělecké,

sochy, umělecké, umělecké, umělecké,

sochy, umělecké, umělecké, umělecké,

Inž. C.

Jana Kotrče

prostředkovací

a realitní kancelář

v Hradci Králové

proti kostelu Panny Marie

prostředkuje

při 2% provizi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích

skládá přiměřené obnosy

o záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové a

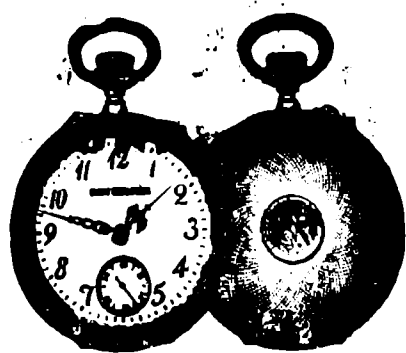
prodává

vlastní objekty

za výhodných platebních

podmínek.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod VÁCLAV POTŮČEK, ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. taváren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i zlaté stělní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

DRAŽBA

v obecní zastavárně
Královéhradecké

v čísle 280. (u semináře)

odbyvat se bude dne 20. ledna, po přepadě 27. ledna 1912 vždy od 9. hod. ranní do 12. hod. po. a od 2. do 6 hod. odpo.

NA ZÁSTAVY

pozůstávající z klenotů, hodinek, řetízků zlatých, stříbrných atd., rovněž i ze šatstva, prádla a rozličných druhů látek, obuvi, kol, šicích strojů, atd.,

kteří koncem listopadu 1911 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy lze nejdéle do čtvrtka před dražbou buďto zúročit aneb vyplácet.

V pátek před dražbou se vůbec neúčastňuje.

Se správného odboru
obecní zastavárny Královéhradecké.

Rozšiřujte!

V „Časových Úvahách“ vyšlo pojednání:

Jest náboženství věci soukromou?

Napsal Jiří Sahula.

Stanovisko moderních liberálů k této otázce jest zde podrobně posouzeno. Měřítkem jsou zde slova Písma sv., důvody historie, logického přemýšlení a současných sociálních a kulturních poměrů. Neudržetelnost stanoviska protikřesťanského jest přesvědčivě dokázána. — Spis ten jest právě v nynější době velice časovou obranou proti záludným heslům našich protivníků. Stran 96.

Cena 24 hal.

Při hromadných objednávkách jest velká sleva.

Objednávky vyřizuje ihned

redakce „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Paramenta.

Jaroslav V. Neškudla syn

(průmyslová firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(dříve P. J. Neškudla, dříve ve Vyškově)

doporučuje P. T. veleblatenského duchovenstva
užjímajícího a čestného vyznamenaného

výrobní závod

vlastních křesťanských paramentů,
spolkových praporek a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i rovněž hotové se uhládají
se na požádání franco zašlou.

Jan Morák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

do roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veleblatenského duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryzí křesťanského zájmu za dobu více než třicetiletého působení.

Uctívám, prosím, malou objednávku na zkušku.

Volejte látky na taláry.

Těm na optávky bez zvýšení cen!

Girový účet u Utř. banky
čís. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zápisné společenstvo s ručením obmezeným,

Společná ul. 4. B. H.

Průmyslové vklady 4 1/2% — 4 3/4% dle výše
vědí ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje střádané úpisné bezplatně
a vklady na ně účtované úrok 5% bez výpočtu.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned třofčí.
K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
přání členů složenky listy pošt. spořitelny. Daň
účtovatelskou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Star. vklad 31. prosince 1911 K 600.000.—

Poskytuje zápůjčky na směnky a ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky a úmorem libovolným, zálohy na cenné papíry, poskytuje faktury, obstarává nákup zboží pro své členy, koupí a prodej cenných papírů za hotové i na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podílů členů třofčí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dep. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.

Raďte si psát o vzorky
firm

Thalceveské výrobní společenstvo
„Vzájemnost“

v Hronově č. 186.

— Vývoz látkového a modrého zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k sázení sušené:

Modré látky vlněné i prádlo, čisté i psané
plátno, damasky, ubrusy, ručníky, modřiny na kotlíky,
— látky atd., přelázaných modřinových vzorů. —

Výbavy pro nevěsty
na svatební, první, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho
obdobných vzorů. — Objednávky v ceně přes 30 K
mimo výše uvedených 1 halík 60 m slyšíte vlněné ručníky
na 18 K.

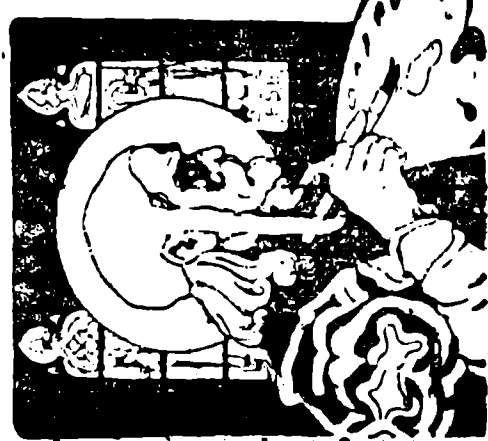
Objednáte to, požádáte! Křesť. sociál. podnik!
V podniku tomto lze též bezpečně uložit
vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského úřadu.

Umělecký útvar
pro malbu na kleno

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované
obrazy chrámů v každém pro-
vedení, od nejlehčího do nej-
těžšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a větrací systémy míst.
Mocně akční pro fa-
kty, křivky, cesty atd.
Návrhy, rozpočty i od-
borní rada zdarma.
Přesná vyznamení a doporučení.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Stětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Saton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Konkurs.

Při místním obci Královéhradecké obsadí
se nejmenší na jeden rok provizorně

dvě místa
policejních strážníků

III. tř.,

každé s ročním platem K 600, 20%, drahotným
přídavkem, svobodným bytem, po případě
s ročním příbytkem v obnosu K 240, slu-
žebním oděvem a jiným příslušenstvím dle
zvláštního ustanovení.

Žádosti za udělení míst těch, vlastnoručně
psané, podány buďtež podepsanému úřadu
purkmistrovskému do 29. února 1912, opatřené
průkazem, že žadatelé jsou úplně zdraví, v každém
ohledu zachováni, ne pod 23 a ne přes 35 roků
staří, že mají přiměřené předběžné vzdělání a
schopnosti k sestavení podrobných zpráv.

Osobní představení jest vyloučeno.

Po osvědčení nejmenší jednorozční službě
stane se postoupení s III. do II. třídy služební
se zvýšeným platem K 760 a přížitky výše zmíněnými.

Purkmistrovský úřad
král. věnn. města Hradce Králové,
dne 11. ledna 1912.

Starosta:

JUDr. Fr. Jiránek v. z.

Doporučujeme

naší redakce

Kolínskou cikorku

PARAMENTA

kalichy, oltáře, monstrance, křesťanské nádobí, český katolický závod

Em. Werner a spol., - BRNO -

sv. Jos. ústav paramentů a devotional. - BRNO -

Katolíci „Svůj k Svému“!

Velký příjem pro „Matici Cyrillo-Methodějskou“ značí prodej

Zápalek

Malice Cyrillo-Methodějské

vyráběných českou firmou J. Svozil v Lošticích. 1 balík 100 krabiček stojí do 1. ledna 98 hal. Tak lacino nekoupíte nikde! Zápalky zasílají se při nejmenší objednávce 25 balíků (2500 krab.) vyplacené na každou stanic. Objedn. řiďte vesměs na adresu:

Sekretariát „Malice Cyrillo-Methodějské“
V OLOMOUCI, Dolní nám. 17.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanská nám. č. 76.

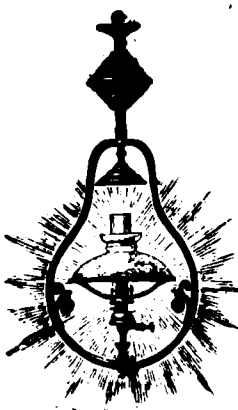
Zařizování
elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Zárovky:

Osram,
Tungarum,
Tantal.

Velkoobchod

Instr.,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obalůha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Založeno r. 1880.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové

zhotovení veškerých katechetických nádob se stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího provedení, v každém vzorku a ryse církevním slohu. Vše přesné, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené. Veškeré vzorky jsou jako Blahopřání Miletí revidovány.

Mémi nádoby jsou v ohni slatím za ceny velice levné. Veškeré opravy nádob katechetických se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen pověřeně. Všecky, rozpočty, nákresy i hotové zboží na ukázkou franco se-šlám.

Chcete-li katechetickým nádobám spáčet bez přirážek.

Sta odporučením a četnými uznání po ruce.

První veledůstojné duchovenstvo a lakavou přímě a důvěru závodů domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odlišných spolkových nádob.

BYTY

2 pokoje parketované, kuchyně s koupelnou a kabinet pro služku za Kor. 50— měsíčně.

1 pokoj s kuchyní a příslušenstvím pod jedním usazením za Kor. 25— měsíčně.

Krámy s příslušenstvím za Kor. 25— měsíčně. Vše hned k nastání a řády

K. V. Skuherský,
c. a k. dvorní továrna nábytku Hradec Králové.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlaccování

oltářů, kazatelů, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

slazení písmo a různých předmětů venku se nale-
zejících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

Duchovním správoům

znovu se doporučuji časové, praktické a vědecké

VÝKLADY

o jednotlivých povinnostech

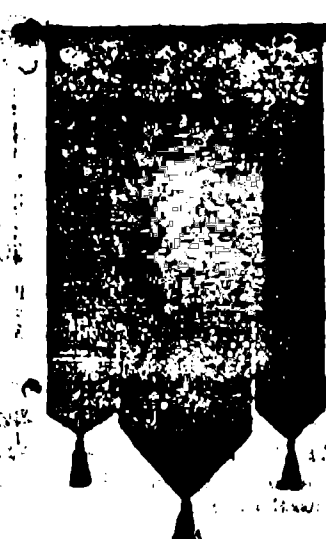
stavovských

žen, mužů, jinochů a panen.

Výklady doporučuje bisk. Ordinariát v Brně a byly přijaty v diecézi brněnské i kritikou velmi pochvalně. Dílo má 124 str., tištěno ve Strážnici tiskárnou katolického učitelstva. Cena 150 K franko. Za výbornou pomůcku ručí a za objednávky prosí autor a nakladatel šim. Zapletal, farář, ve Žďarě u Třebíže, Morava, p. loco.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyřizování a zhotovení katechetických nádob, korunní (balda-chýn), nebes a spolkových praporek; na požádání obstarám též ko-vové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň.

VII. o., Kaiserstrasse 6., vedle katechetického chrámu Páně.

Na ukázkou zboží se vše franco.

Uznány za nejvýhodnější a nejjednodušší ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a
kovových nádob ve výrobních majetkách
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve všech dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Subst. 100 let trvání a 40 let vlastni dílnou.
Adresování vždy dolevné se vyprošuje.

Nový ročník „Časových Úvah“

zahájen dvojčíslem,

v němž umístěno velice bystré pojednání z pera
osvědčeného autora Dra. Fr. Rejla pod titulem:

Charakter.

Spisovatel promlouvá o pojmu a tvorbě
charakteru, sebevýchově, o významu náboženství
v tvorbě povahy a evoci charakternosti. Vývody
své opírá významnými zásadami filosofa Ari-
stotela, dra. Foerstra, dra. Grubra, Paulsena,
Smileya a jiných vynikajících autorit. Netoliko
slova Písma, nýbrž i výroky těch, kteří dlouho
proti pozitivnímu náboženství bojovali, jsou ko-
nečným (přímým i nepřímým) svědectvím, jak
tvorba zoceleného charakteru dosud nejlépe se
daří na základě Kristova učení.

Naše organizace nalozila zde hojně vy-
brané články k obraně.

Stran 59. — Cena 16 hal.

Objednávky vyřizuje administrace
„Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Dopíše si o hromadné záslky, neboť se
při nich poskytuje značná sleva!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

— malbu

pro

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 29 nové blízko Ma-
lého náměstí, dříve přes
40 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se bohatými
rámci, sloupky, vazečkami.

Taktéž rozpočty, návrhy i odborná rada bezplatně, k
všechným záležitostem dohlíží odborný obhlídkovce.

Pro možnost zápisu i písemna pochvalné pozná-
mky.

Založeno roku 1888.

Stanislav Jirásek

veškerých katechetických nádob

práci i celuloidové, náprsenky, šleky a veškeré práce spo-
vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jádrové práce!

Patentní náprsenky

bez háčků

Zakázky obratem

se vyřizují.

OBNOVA

Číslo 4.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 26. ledna 1912.

Inseraty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poletné.

Ročník XVIII.

Červánky.

(14) Politický obzor českého národa utěšeným není. Mraky bojů národnostních, strannických a třídních zastírají jej a propouštějí jen skrovně světlých paprsků.

Dle toho vypadá naše politika a naše úspěchy ve Vídni. Postupujeme v šiku rozbitém a jen v době voleb srazí se v jeden šik strany, které samy jíti si netroufaly, aby po volbách pokračovaly v domácí válce tím úporněji. Není národa, aby si neudržoval svoji opozici, ale co se děje v malém národě českém, to o nějaké politické vyspělosti a charakternosti nesvědčí. Posud volili jsme z pravidla proti Vídni, poslední volby však provedly se u nás ve znamení kulturního boje proti katolíkům, jehož účastníka se i strana, která si boje kulturního k vůli svým voličům vyvolati netroufá. Máme na mysli stranu agrární, již nastaly zlé časy. Dostoupila nejvyššího bodu a nyní zdá se, přijde to s ní — jak u politických stran jinak nebývá — po nakloněné ploše dolů, ač-li nenastane vnitřní přerod ve směru konservativním, jakou strana tato svým povoláním a cílem, celou svou tradicí býti má.

Již dnes ozývají se ve straně samé názory, že se zašlo příliš daleko za filtrem moderního pokrokářství, za žurnalistikou a několika výstředně radikálními muži. Je jisto, že strana prodělává svou krizi, o níž nelze nic s určitostí prorokovati, v níž možno pouze z jakýchsi známek souditi, že dále na levo odchylovati se již nemíní. Bude-li mít dosti odvahy, aby před českou veřejností prohlásila, že se výsměchu nepokrokovosti nebojí, ukáže budoucnost. Třeba ji nouze v posledních volbách vehnala až do náručí internacionály, dnes zdá se přicházeti k náhledu, že spojení své musí hledati v jiném táboře a to v onom, mezi nímž a stranou vykopala bezohledná žurnalistika na obou stranách propast na pohled nepřeklenutelnou.

Strana agrární sleduje v první řadě zájmy třídní a v tomto boji jsou jí katolíci zemědělci bojovníky nejpřirozenějšími, zrovna jako český a německý lid v Čechách má celou řadu zájmů národohospodářských, oba kmeny vzájemně spojujících zájmů, jež by je byly dávno již sblížily, kdyby nebylo jisté žurnalistiky, která z národnostních svárů žije a tje. A jestliže se rozumní mužové na obou stranách nesmí zhostiti naděje, že český a německý lid přes hlavy svých štváčů podá si ruce k svornému spoluziti, pak tihl méně třeba zoufati nad brutálním bojem, který se vede dnes na českém venkově. Je to též zemědělský český lid, tytéž zájmy, poměry a práva povinností jej sblížíjí a netřeba než zakřiknouti žurnalistiku, podati si ruce, rozdělit mandáty a zastoupení v samosprávných sborech dle jakéhosi klíče z posledních voleb. A na našem venkově nastaly by klidnější časy.

Strana agrární, jež má zde většinu, ničeho by neztratila, naopak posílena novým mužstvem, stala by se nejen stranou nejpočetnější, ale též nejvlivnější, byla by vysvobozena z nemilé situace, v níž se nachází dnes, jsouc, vzdor svým mandátům, pouze přísluhovačkou českých politiků. Neposílala by neplodným svým bojem proti katolickým zemědělcům na našem venkově stranu, která vypovéděla boj každému soukromému majetku, neboť co sociální demokraci získala na venkově, získala pouze a jedině ze vzájemného škorpění obou zemědělských stran.

Ani zdaleka nemáme na mysli nějakou rusi, čili splnutí, předpokládající nemožnou podmínku sebevraždy jedné neb druhé strany, máme na mysli tak zv. modus vivendi, svorný postup v otázkách národohospodářských a snesitelný poměr na poli kulturním.

Hlasování proti rozluce manželství činí na nás dojem jakéhosi červánku na východě. Třebaže nepohnula agrárníky k jich rozhodnutí láska k svátostnému rázu manželství, nýbrž spíše opatrnost, případně i strach před mocným agitacním prostředkem při volbách budoucích, přece jen ukázali, že znají smýšlení našeho lidu, jemuž není za cenu

»pokrokovosti« vnučovati něco, proč on nikdy nadšeným nebyl a nebude.

Ve V. u Hradce Králové povstal proti agrárnímu redaktoru — byli-li jsme dobře zpraveni — známý poslanec a pokrokář, který proti očekávání mluvil pro rozhodnou dohodu se stranou katol. zemědělců, vysloviv naději, že k dohodě mezi oběma dojde a dojíti musí. Totéž uznal jiný agrární poslanec, když se vyjádřil, že by — pokud se jeho týče — několik mandátů straně naší rád popřál dle počtu voličů, kdyby obě strany meče schovaly a šly nikoli proti, nýbrž vedle sebe. To jsou ovšem teprve červánky na východě, ale bylo by opravdu na čase, aby si rozváděný venkov ve vlastním zájmu ruce podal. Slovo má žurnalistika. Ona zbytečně vášně rozvířila, ona může klidným nazíráním, důstojným způsobem psaní, slušnou polemikou napravit, co pokazila. Pak musí odstavení býti živlové výstřední, mají-li muži rozvážní dostati se k slovu. Boj Prášek-Svehla mohl by vésti k těmto cílům a pak by se nad našim venkovem vyjasnilo. V boji tom jsme pouhými diváky, k pozitivě dohodě však jsme vždy ochotni ruku podati.

Babička Boženy Němcové.

21. ledna r. 1862 vydechla duši veliká žena, která i velice inteligentní vrstevnice svým duševním fondem a prozíravostí o celé míle na cestě osvěty předstihla. Narodila se 5. února 1820 v Alšerově vídeňském předměstí. Bystrý pozorovací talent bylo jí možno uplatniti jak mezi prostým lidem, tak v kruzích aristokratických. Zemřela u veliké bídě. Právě v době velikého soužení napsala svou proslulou »Babičku«, která hlásá slávu autorčina jména i daleko za oceánem v četných překladech.

Němcová byla ženou pokrokovou v uslechtilém slova smyslu — a přece se dívala na život, prožitý v mládí s drahou prostinkou babičkou, jako na ztracený luzný ráj. Babička poznala velice málo kultury knižní, ale zbožná, vždy důsledná je jí duše prošla velikou školou života. Stařena jak v mládích, tak vetchých letech uhodla vždy bystře, kde potřeby vystoupiti rázně, kde šetřiti opatrností. Skromnost ryzí české katolicky nebyla ani v nejmenším bojácností, ale přispívala k moudrému měření sil, k snášlivosti. Kdo dovedl statečně posouditi nitro vlastní, jest také schopen kritizovati vážně jiné, činiti bystře odhady, i kdyby velikou učeností nevynikal. Takové babičky odchovaly našemu národu v dobách nejsvůlejších muze nejlepší. Růženec jim pranic nevalil lopotit se do krajností, za tím účelem, aby děti nabyly lepšího vzdělání. Vychovávaly prostě, ale proudím zdravé osvěty na odpor se nestavěly. Mluví se mnoho o otcích slavných mužů, o matkách rázu babiččina však málo, ačkoli tyto měly začasté podíl lvi, že na obzoru národním objevovaly se hvězdy rázu Riegrova, Tomkova, Sušilova, Skopalíkova atd.

Babička vyslechla vlasteneckých řečí velice málo. Přirozený, nezkažený cit venkovského lidu pokládá lásku k národu za něco tak samozřejmého, jako lásku matky k dětem. Nebylo potřebí umělých surogátů, vzletných proslavů, organizovaného tlaku na vzbuzení obětavosti jako nyní, kdy mysl Čechů tolik jest rozptýlena zájmy mezinárodními.

Stařenka modlila se každý den s vroučaty za zdar naší země, o níž říkala, že je to naše matka. Prorokovala (dle starých písmáků), že bude s Čechami nejhůře, až nebude platit žádné slovo, žádný slib. Jakoby zvedala oponu nad panoramatem nynějších časů. Připomínala vnučatům: »Víteť, že jsem zanechala dobré živobyť, které mi pruský král podával, a raději pracovala do úpadu, než bych si dala děti odcizit! Milujte tedy i vy českou zem jako matku svoji nade všechno, pracujte pro ni jako hodné děti.«

Když jí kněžna řekla, že mohly býti její děti v cizině dobře zaopatřeny, odpověděla: »Dost možná, milostivá paní, ale byly by se mi ty děti odcizily! Kdož by je tam učil milovat svoji otčinu a

mateřskou řeč? Nikdo! Byly by se cizí řeči, cizímu jazyku naučily a konečně zcela zaponnely na svoji krev! Jak bych se mohla z toho před Pánem Bohem zodpovídat?«

Zkrátka zbožnost sama byla jí úhelným kamenem, nejpevnější oporou zdravého citu národnostního. Podobně i jiné vzácné vlastnosti babiččiny jsou výslednicí hlubokého náboženského citění, jaké v jejích mladých letech plašilo s českých čel temná mračna zoufalství.

Babička měla na Němcovou vliv pronikavý. Nébýt jí, neměli jsme spisovatelky tak vynikající. A život babiččin byl spisovatelce nepostrádatelným materiálem k nejlepšímu veledlu. Ovšem život v ratibořském údolí měl zevně linii poněkud jinou, než jakou líčí Němcová v »Babičce«. Bylo také potřebí k vůli uměleckému podání mnoho změnit. Ale charakter prosté babičky vykreslen se vši věrností. Její obraz září jasným světlem i do nynějších zmatených mlhovin, jež se plíží z nejrůznějších blýsknavých hesel. Největší charaktery nebyly vytvořeny na parketách, v ovzduší parfumu, voltairovských knih, učených kroužků — ale ve škole strádání, tuhých životních bojů. Cetkani některých moderních knižních nápadů zabývají se platonicky různí lidé k zahánění nudy — aby pak žili ještě choulostivěji a nedůsledněji dle okamžitých rozmarů, než dříve.

V době, kdy se přímo řítí přívál frásů o volném myšlení, lze odpověděti: »Právě ty staročeské žulové povahy, které byly pevně oddány víře svých předků, dovedly myslet a jednati tak samostatně, že moderní papouškovací demagog mizí před nimi jako trpaslík před obry. Vyhraňené typy, individuální povahy mizí, všechno se zastavuje s tázavým zrakem před moderní, modernější a nejmodernější šablonou, jakou určí některý demagog jehož sláva mizí rychle jako život jeřice, aby se popřálo místo demagogovi následujícímu. A lidé, chlubit se, že myslí a posuzují dle vlastního mozku, podobají se spíše osobám, stojícím každý den před módní skříní, aby navěsily rychle na sebe to, co právě v té chvíli móda nařizuje. Vždyť nyní nechce býti nikdo »zpátečníkem« a proto snaží se mysliti hlavou cizí, které se právě tleská. Takých, bezradných, nesamostatných, bezúčelných a nevyzkoušených skoků vrstevníci babičky nezrali, ať již sebe houževnatěji naši protivníci tvrdí, že duše česká byla po Bílé hoře zmrazena, že přišla o rovnou páteř, o samostatný úsudek. V době, kdy byrokratičtí voltaíráni čeští bavili se po německu osvěcenským sportem, vstávali na obranu národnosti katolický kněz, katolický prostý rolník a jeho žena. Ti nám národnost zachovali praktickými, obětavými činy, kdy současné floskule filosofické měly v té příčině zdravého, obrodného vlivu tolik málo!

Nyní rozdávají se stipendia spisovatelům k vůli podpoře zdárné belletrie. Ale tím se v současné životní šedi, v prachu prosaických zájmů ještě netvoří geniové. Němcová bez pomoci, v čase trpké nouze však utrhlá na svěží nivě svého dětství květinu tak nádherně vůně, že posud žádná česká spisovatelka nevypěstovala při všem postupu kultury nic lepšího nad ten prostý květ. Poželovaná babička, která bezděčně tak poutavě pronikává v knize Němcové již k několika generacím!

Volné listy.

Svobodomyslné fráse. Na program zajímavosti evropské politiky byly dány volby do říšského sněmu německého. Kromě ostatních sousedů obrací jsme pozornost k tomuto projevu lidového zejména my občané rakouští, kteří jsme tak tuhými svazky se státem Hohenzollernským poutáni. Jest poučeno sledovati novinové projevy, které jednak volbám těm předcházely, jednak po skončení volebním aktu přetřásaly sílu jednotlivých parlamentních stran a budoucí vývoj německé politiky. Svobodomyslné české noviny, jak nebylo možno ani jinak očekávati, posuzovaly německé volby s hlediska oné plytké svobodomyslnosti, která nemusí nic myslit a vědět. U této svobodomyslnosti všechno hlubší pronikání věcí nahražováno jest

Jest velmi smutné, že i přední náš český den-

Jest podivuhodno, že »Nár. Listy« jako orgán

Sociální demokraté tu i tam mají jen jedině

A co do pokroku a užitečných společenských

•

PROBING

Pouhá republika rozvášněným a různými sliby

Rozmetávání tak zvaných svobodomyšlných

Není tedy nejmenší pochyby o tom, že i ně-

Běží tu tedy o zájmy, jichž leckterý redaktor

*

Není obtížno uhodnouti, které osoby a které

Na příklad všimněme si pozorněji ohlašova-

How the System Works

Společní třídní zápas vybuduje v evropském národu

Nevíme, jaký jest u tří císařů vládnoucí směr.

REPORT ON THE PROGRESS OF THE WORK OF THE COMMISSION DURING THE YEAR 1900.

Vytýkají-li nám tedy pokrokaři se svým Ma-

As a result, the following information is provided:

Co již hany od židovského a pokrokařského

Mohutný krok učiněn byl v zemědělství Sto

NOTE: A CHART WITH THIS TITLE WOULD BE PLACED HERE.

osobní, kteréž, jak přirozeno, množil se tam, kde vlastník ovocné práce může nazývat svými vlastníky.

Strádá sice Rusko duševními rozryvy, nezdravou filosofií, jež přivezena byla ze západu, mravním úpadkem v inteligenci a studující mládeži, ale jádro ruského lidu jest zdravé a možno očekávat, že po předchozí této době dostaví se moudřejší a vážnější názírání na život.

My Čechové přejeme Rusku, aby on nejdříve vstoupilo na pevnou půdu mravního, duševního a hospodářského života, kterýchžto cílů může se dělati jen zdravými ústavními zařízeními, která by důkladně provětrala, vyčistila zlořády činovnictva a všíplila všude vědomí zodpovědnosti.

Dr. Kramář učinil slibné kroky, aby Rusko větší všímavostí usnadňovalo nám národní život v našem soustátí, ale prvé pokusy, jak se zdá, selhaly. Ruští státníci jsou zabaveni velikými úkoly jinými a o vzájemnosti slovanské posud asi vážně nepřemýšlejí. Většího porozumění Ruska učiti nám může býti dosahováno jen uvědomováním ruského lidu, který ovšem ještě dlouho bude zápasit jen o vědomosti, nutné a potřebné na půdě domácí. Větší snad pozornost věnovali by nám ruští političtí, kdyby mezi Rakouskem a říší slovanskou zjednáno bylo spojení na základech upřímného přátelství. Pak ovšem z ohledu a pozornosti k důležitým činitelům nového spojení státníci ruští mírněji by postupovali vůči katolíkům, jejich náboženským a církevním svobodám.

Přejeme Rusku, protože krev se nezapře a vzájemnost slovanskou mánie všichni v srdci, aby i při budoucích konfliktech zachovalo svoji sílu a samostatnost a nedalo se zlákati do války. Anglie ráda by postavila Rusko válečně na záda Němcův, ale Rusko, bude-li si rozumně počínati, může klidně přihlížeti, jak Anglie statečně si povede. Kéž by Rusko obratnou politikou dopřálo postavení »toho třetího«, které tak ráda zaujímá Anglie, neboť již několikrát, sama shrabujíc zisk, Rusku nastrojila válku a pak škodolibě pozorovala, jak se-verní medvěd krvácí.

Politický přehled.

Dobrodování mezi Čechy a Němci. Německý poslanec na sněmu království Českého dr. Reiniger v »Neue Fr. Presse« proklámá, že v pražských konferencích běží prý jen o to, urovnati některé zvláště aktuální sporné kusy, alespoň přechodně. Dojde-li k dohodě, může býti jejími účinkem pouze větší nebo menší dělnota sněmu a také v něm objeví se německá obstrukce znova, kdyby se ukázalo, že učiněné úmluvy nedovedou chrániti zastupitelstvo Němců v Čechách před politickým a hospodářským znásilňováním (!). Případná dohoda v Praze nebude prý mít ani přílišných důsledků pro společný postup Čechů a Němců ve Vídni. — Jest patrné, že si Němci dohody nepřejí. Jinak stav vyjednávání jest opět kritický. V sobotní schůzi pracovního výboru národně politické komise prohlásil kníže Schwarzenberg, že konservativní velkostatek nemůže ze své nynější državy v zemském výboru nic postoupiti velkostatu ústavnímu. Dosud má konservativní velkostatek dva členy, kdežto ústavní dosud v zemském výboru zastoupen není. Němci mysleli, že pomocí ústavního velkostatu urvou něco pro sebe, ale takto jim zase sklaplo.

Sjezd české strany agrární konal se 18. ledna v Praze, na němž projednávána byla i záležitost bývalého ministra Karla Práška. Po dlouhé debatě byl návrh na vyloučení Práškovy ze strany agrární schválen 296 proti 18 hlasům.

Boj o hr. Aehrenthala vede se houževnatě dále. Nejnověji povstali hr. Aehrenthalovi v Uhrách mocní obránci. Ve schůzi uherského říšského sněmu posl. hr. Apponyi ohrazoval se velmi prudce proti změně dosavadní rakousko-uherské zahraniční politiky schvaluje takto nepřímou její správu, ale i postup jejího správce, totiž hr. Aehrenthala. — Naproti tomu tvrdí se zase, že hr. Aehrenthal odebere se po delegačním zasedání na delší dovolenou, z níž prý se vrátí jen tehdy, dovolí-li mu zdravotní jeho stav.

Proti jazyku českému. Volksrat pro Vídeň a Dolní Rakousy činí už nátlak na poslance, aby se zasadili o uzákonění známého zákona Koliskova. Posílá německým spolkům a organizacím oběžník, v němž je vyzývá, aby na poslance v tom směru působily. V oběžníku se také praví, že vůle Němců ve Vídni a v Dol. Rakousích musí býti splněna a že němčina jako jediná řeč vyučovací musí býti zákonem stanovena. Dokud se to nestane, dotud nesmí si Němci popřáti klidu.

Dohoda v katolickém sněmu. Hlonozná obstrukce Rusů, která snažila se zmařit jednání sněmu, prý odstavena aspoň prozatím. V dohodovacích konferencích umluveno, že polská většina sněmu zajistí zástupcům Rusů dvě místa v zemském výboru a že jim vyjde vstříc i v otázce volební opravy pro sněm. Rusíni žádali, aby jim byli dáni tři členové zemského výboru, z nichž středu má býti volen náměstek zemského maršálka.

Bém chorvatský dr. Tomašić, který v Chor-

vátsku byl všeobecně nenáviděn, podal žádost za propuštění, která byla také císařem přijata. Nástupcem jeho jmenován sekční chéř Ed. Cuvaj šl. z Ivanských. Cuvaj jest však z doby vlády Khuenovy v Chorvátsku velmi špatně zapsán pro své bezohledné vystupování.

Němci přes rozhodnutí správního soudu. Správní soud rozhodl, že škola Komenského ve III. okrese byla zavřena bezprávně. Mělo tedy býti rozhodnutí správního soudu ihned provedeno, totiž škola otevřena. Ale město Vídeň rozhodlo jinak. Ve schůzi stavební komise na místopředsedství místopředsed bar. Bienerth svým hlasem rozhodl pro to, aby nález správního soudu byl vzat pouze na vědomí. Záležitostí touto bude se zabývat také okresní školní rada, která podá námítky proti škole se stanoviska učebního plánu a vyučovací sil a provede je cestou instanční k zemské školní radě a správnímu soudu. Tím bude otevření oddáleno zase aspoň na 1 a půl roku. Sama »Reichspost« píše, že otevření školy Komenského očekávat nelze. Školní úřady už prý najdou důvody, pro něž škola otevřena být nemůže. Dle toho se zdá, jakoby v Rakousku nálezy správního soudu, jedná-li se o Čechy, neplatily.

Na čtyřtýdenním sněmu zahájili Slovinci opět obstrukci. Již první schůze musela býti skončena pro neschopnost k usnášení se. Slovincům jde v prvé řadě o rozpuštění sněmu, poněvadž očekávají, že v nových volbách vzroste počet slovinských mandátů.

Canalejas pád ve Španělsku. Před třemi týdny španělský ministerský předseda Canalejas podal žádost za propuštění. Král však demissi kabinetu nepřijal. Mezi ferreristy a republikány jástot, ale mezi většinou obyvatelstva čím dále tím větší nespokojenost. Proto král Alfons na radu vůdce konservativců Maura vyzval Canaleja, aby s celou vládou odstoupil, čímž Canalejas vlastně sesazen. Ferrerovci a republikáni ovšem napadají krále a protestují proti propuštění Canalejově.

Válka Italsko-turecká. Mezi Itálií a Francií došlo k neshodám pro zachycení loď »Manuby« a zajetí 29 Turků, kteří na palubě lodi chtěli se dostat do Tunisu a přes Tunisko na bojiště. Itálie »Manubu« propustila, ale Turky, kteří měli u sebe 250.000 na hotovost a ček na 1 milion franků, zadržela a peníze jim odňala. Francouzská vláda žádá však za vydání Turků. — Také prý rakouský Lloydový parník »Bregenz« byl na Rudém moři italským válečným loďstvem zadržán a prohlédán. Zpráva ta učinila ve Vídni velký rozruch.

Revoluce v Číně. Císařovna vdova prohlásila, že dynastie se nevzdá trůnu a jest odhodlána ke krajnímu odporu. Císařovna doufá ve svorný postup Mandžů.

V husitské době obchod měl (v Čechách) žid, a potom rozdělil se žid s Němcem.

Z. Winter: Kulturní obraz českých měst, 143.

Zprávy organisač. a spolkové.

Věstník »Orla«. Plenární schůze »Orla« koná se 18. února v Hradci Králové o 3. hod. odpolední u Adalbertinu. Program: 1. Jednání o sletu. 2. Přesné rozhodnutí kroje (zdali čamara). 3. Kurs. 4. Volná přání. Veškerí bratři výboři tímto se zvou k plné účasti.

Záměrek. Dne 21. ledna uspořádaly sdružené spolky katolické první ples. Vše hotelo nedečkovou zvědavostí na výsledek. My však dle předzvěsti, jež zaručovaly takřka předem úspěch, jsme jej očekávali klidně, věduce, že mnoho lidí rozumných uznává naše dobré snahy a nedá se zakřiknouti nějakými smělci. Nezmýlili jsme se. Ačkoli se proti nám pracovalo všelijak, i v poslední chvíli odvráceno bylo od účasti několik bojných rodin, přece ti kaceřování katolíci dopadli v neděli při prvním vystoupení svém tak stkvěle, že od úst k ústům nese se nyní svorná chvála na zdařilost plesu v každém ohledu. Všechny třídy, od dělníka až k inteligentu, byly zastoupeny, a bylo radost dívat se na soulad v upřímné, nenucené zábavě všech. Dobře sevíčená hudba a vhodně dekorovaný sál náladu každému zvyšovaly a pobyt zpříjemňovaly. Nepřátelé jsou nyní jistě schlippli, my však se i po plesu radujeme a k těm bázlivým, kteří hlásí se k nám veřejně ze všelijakých ohledů se ostýchají, voláme: »Odhoďte bázeň, osvojte si trochu ducha samostatnosti, směle přijďte podruhé mezi nás a poznáte, že sladká jest zábava mezi námi!« Dobrodincům, kteří buď svou vzácnou přítomností na ples se nás potíli, aneb jinakým způsobem nám přileh prověřili, platí nyní náš srdečný dík. A jestliže někdo při pozvání byl vynechán, prosíme ho za prominutí, neboť nestalo se tak schválně, nýbrž z nedopatření zvoucích. Při prvním vystupování nelze nikde uvarovati se chyb. Podruhé si dáme ještě více záležeti, abychom každého uspokojili.

Kostelec n. Orli. Ples katolické Jednoty v neděli dne 21. t. m. stkvěle se vydařil. Zúčastnilo se 140 párů. Zábava byla srdečná a nenucená. Čestné řadí se ples tento k plesům minulým. Hudbou však předčil všechny předcházející. Hudební kroužek »Allegro« mistrným vedením svého dirigenta pana asistenta Frídriha a za účasti pp. hostů hudebníků podal zdařilý výkon hudební. Všichni si pochvalovali a vyznávali: Takové hudby

jsme ještě neměli. Tím přibýlo kroužku nových symfonií. Zvláštní oblíbené těšily se valčíky paně Karáskovy. Mnohokrát musily býti opakovány. Tancechtiví rádi dávali se v rej unášeti libými a něžnými jejich zvuky. Doufáme, že snahivý pan Karásek brzy novou skladbou nás překvapí. Půlnoční přestávku oživili bratři »Orlové«, kteří vedením bratra Štancela zdařile provedli cvičení prostná i zajímavé skupiny. Ještě připomenouti musím, že na počátku rozmarný plyn částečně zastavil službu a sál proto jen napolo byl osvětlen. U některých věc tato způsobila trapný dojem, který zahlazen, když vše se napravilo. U jiných a zvláště těch, kteří dali se do služeb Terpsichoré, věc přijata s případnými vtipy. Doporučovalo by se, aby paní hostinská v zájmu svém před nastávajícími plesy vždy napřed dala vyzkoušet, zda-li plyn (dle mluvy obecné) — nezamrzl.

Komenné Mosty u Žlebu. Organizace katol. mládeže konala v neděli 21. ledna důvěrnou schůzi lidovou, k níž pozvala p. prof. Kohouta z Čáslavi, aby širšímu obecnstvu objasnil úkoly katol. organizací mládeže. Se známou ochotou vyhověl pan profesor pozvání a za četné účasti mládeže i dospělých vyložil program organizací venkovské mládeže, jimž jest výchova v duchu katolickém pro budoucí samostatnost, a naznačil prostředky, jimiž toho cíle lze nejsnadněji a nejjistěji dojíti. Po schůzi konána byla valná hromada místní organizace, která ukázala, že organizace stojí na pevných základech. Novému výboru odkázáno, aby se postaral o zařízení spolkové knihovny a čilou výměnu časopisů.

Ranná u Hlinska. (Divadlo.) Sdružení venkovské mládeže pro Rannou a okolí způsobilo nám milé potěšení tím, že se hrálo v neděli dne 21. t. m. v Mrákovině v hostinci pana Josefa Pejchy divadelní hru Stroupežnického: »Václav Hrobčický z Hrobčic«. Hra působila na velmi četně shromážděné obecnstvo příjemným a velmi milým dojmem. Zasluhou všech spoluúčinkujících pánu a dam byla souhra výborná. Nevím, zda více pochváliti mám starého pana barona Hrobčického (pan Jos. Vaško), či jeho syna Jiřího s Marií Kalenicovou (p. Jos. Gregor a sl. Anička Doležalová), kteří všichni hráli s vervou a porozuměním. P. Zeman (p. Jos. Dubský) mocně hřměl do duše starému panu baronovi a synu jeho Jiřímu a svým vystupováním ukázal se věrným ochráncem utiskovaných, práva a spravedlnosti. Hrál prociště a s náležitým pochopením. Správce i lesní (p. Jos. Čáslavský) hrál dobře — jako vždy bez bázně a strachu. Převzácný obraz hrdého sedláka Vrbhy a jeho věrné manželky Verunky nakreslili nám pan Václav Hochman a Anička Netolická. Starý šibal Kmínek (pan Jos. Dřtina) vynikl zvláště v 2. jednání a obchodník starožitnostmi Strakoš (pan Jan Málek) se činil, seč jeho síly stačily. — Ačkoliv ve většině okolních vesnic byly pořádány plesy, přece sál byl hojně naplněn posluchačstvem, které četně dostavilo se z Tisovce, Pokřikova, Vojtěchova, Ranné, jakož i z místa. Děkujeme všem za vzácnou návštěvu a prosíme je, aby ani příště na nás nezapomněli. Děkujeme též všem, kteří při divadle spoluúčinkovali, zejména pp. Jos. Dubskému, Kozloví, Benešovi, Sodomkoví, Polanskému, jakož i všem ostatním, kteří se snažili, by prospěch divadla byl co největší. Za vedení schopného pana režiséra Jos. Dubského činí naše milá omladina na prknech divadelních znamenité pokroky, což nejlépe dokazuje nedělní souhra, se kterou všichni byli úplně spokojeni. Myslim tudíž, že jest si přáti, aby nás naše Sdružení zase brzo dle možnosti něčím krásným překvapilo, kteréžto činnosti již předem volám srdečně Zdař Bůh!

Kutná Hora. Celoroční bilance činnosti místních křesťansko-sociálních spolků můžeme říci, že byla plodná. Bylo uspořádáno: 5 přednášek, 3 divadelní představení, 8 přátelských večírků, 1 taneční hodiny, 3 výlety, 1 lidová zahrádní slavnost a více schůzí členských, na kterých jednáno vždy o důležitých věcech spolkových. Časopisů jest odbíráno v roce 1911: 100 exemplářů Štitu, 100 Jitřenky, 100 Práce, 40 Dorostu, po jednom výtisku Obnovy, ve více exemplářích Meče. Časopis Sv. Vojtěch rozšířen zde ve velkém množství. Činně zasáhnu do voleb říšských a přes netečnost mnohých docíleno slušného výsledku. Vůdce strany v městě v roce 1911 byl oblíbený u katolíků a nenáviděný u nevěreč vzorný kněz dp. Mašina. Za jeho opravdovou neúnavnou činnost odplatí mu všemohoucí Hospodin. Za duchovní vedení platí srdečný dík dp. Zuzánkovi. Jména horlivých a zasluhujících laiků neuvádíme, neboť byla by jich celá řada. Vnitřní poměry místních spolků jsou výborné, vzájemné styky mezi katol. jednotou sv. Vojtěcha, Všedobrovým sdružením křesť. dělnictva a Sdružením české mládeže křesť. sociální jsou vpravdě bratrské. V Kutné Hoře roste sice hnutí křesťansko-sociální pomalu, ale opravdu jistě. Mladší stoupenci dorůstají, zakládají si své živnosti a tak nabýváme stále většího a většího zastoupení i v řadách živnostenských. Zajímavé, jak v Kutné Hoře vniklo do srdce křesť. soc. heslo svůj k svému, neboť naši pochopili dobře, že i tím straně dodávají moci a síly.

Tramín

Atlantik

Velejemné látky na pánské obleky.

Doporučuji vše veledůstojnému duchovenstvu.
Vzory k nablédnutí franko.

První český záslatelský závod

Ed. Doskočila v Chocni.

K celkovému tomuto rozmachu však schází věc jedna a ta jest: křesť. soc. spolkový dům. Pond jakýsi již jest. Rozmnožte nám je! — V neděli dne 4. února v 6 hodin večer sejdou se stoupenci křesť. soc. na „Poště“, by vyslechli přednášku p. Fr. Šupky, z Hradce Králové. Zdat Bůh!

Výkonný výbor strany křesť. sociální na své plenární schůzi, konané dne 18. ledna 1912 v Praze, usnesl se na následujícím: 1. Definitivním tajemníkem zvolen a potvrzen dp. Antonín Havelka, kaplan a redaktor „Českého Západu“ v Plzni, který se právě ujal úřadování. Poněvadž však svými osobními poměry a hlavně finančním „Českého západu“ jest vázán na pobyt v Plzni, ustanoven mu k ruce za výpomocnou sílu pan František Brož, t. č. bankovní úředník, který pod vrchním vedením tajemnickovým agendu strany povede. Tajemník jest v Praze přítomen vždy v pondělí a pátek od 8. hod. hod. ranní do 5. hod. odpolední v místnostech sekretariátu, které nalézají se nyní — až do dalšího opatření — v úřadovně Československé akciové tiskárny, Praha, Velká Karlova ul. 8. 2. Všechny dopisy, týkající se české strany křesť. sociální a její organizačních záležitostí, budtež řízeny na adresu: „Sekretariát české strany křesť. soc., Praha-I., Velká Karlova ul. č. 8., Tiskárna“, anebo: „Antonín Havelka, kaplan a redaktor „Českého Západu“ v Plzni.“ 3. Všecky příspěvky pro stranu, jakož i daň strany budtež zasílány na adresu: Josef Šindler, Královské Vinohrady, Řipská ul. 19. 4. Vzhledem k vydávání „XX. Věku“ prohlašuje plenární výbor, že tento denník není přijat za orgán strany, poněvadž je čistě soukromým podnikem a majetkem jednotlivce p. Vrabce, který jej financuje a o jeho směru sám chce rozhodovati. V téže otázce prohlašuje výkonný výbor, že ani úpisy vydané před založením nového denníku nebyly vydány s jeho souhlasem ani předchozím ani dodatečným, a za jejich vrácení upisovatelům nikterak zaručiti se nemůže, poněvadž „Tiskové družstvo“ na podmínky stanovené stranou dosud nepřistoupilo. Ústředním orgánem strany zůstává nadále „Nový Věk“, který vychází jako týdeník za redakce dra. Rud. Horského. 5. Ze strany křesť. soc. vyloučen byl p. Emanuel Jung, a to 14 hlasy z 18 odevzdaných lístků, poněvadž svým jednáním v poslední době stranu přímo a úmyslně poškozoval. — Ant. Havelka, tajemník. ThDr. Rudolf Horský, předseda.

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel. košile, spodky, ponožky, ka-peanfy a ložní prádla **zadla na výběr**
P. T. interestům známá svou solidností firma

Václav L. Holý,
Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.
Vlastní výroba střížního zboží.

Zprávy místní a z kraje.

Jeho Svatost Papež Pius X. ráčil jmenovati vsdpp.: Dra. Jana Soukupa, kapitulního děkana, Msgra. Mat. Musila, pap. taj. komoří, kanovníka senjora a měst. děkana, Msgra. dra. Antonína Brychtu, pap. taj. komoří, kanovníka strážce, svými domácími preláty. Vsdp. Fr. Kerner, kancléře bisk. konsistoře, kanovníka svým tajným komořím super numerum.

Církevní zprávy. Letošní generální kanonická visitace je projektována ve vikariátech chrudimském, chrasteckém a vysokomýtském. — Obvyklá porada všech pp. vikářů celé diecése bude se konati dne 14. února za předsednictví Jeho Excellence ndp. biskupa dra. Doubravy v Hradci Králové.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou pp.: Dr. Josef Novotný, professor theologie, radou diecéšního manželského soudu, P. Coelestin Salický O. S. B., duchovní správce v Polici n. M., správcem vikariátu Náchodského, Václav Bayer, archivář b. konsistoře obdržel Expositorium canonicale. Ustanovení jsou pp.: Jan Vlt, farář v Jeřich, za faráře do Bohárny, Frant. Vacek, administrator, za faráře v Pravoníně, P. Justin Zelenka, O. Praem. kanon. Želivské, za administratora do Licibořic, Jindřich Lás, administrator ve Chvalčích, za administratora do Adersbachu, Gust. Novák, kaplan, za administratora v Čermné, Gust. Korda, koop. ve Velké Úpě, za proz. katechetu v Poříčí, Ed. Wagner, kaplan ve Zbislavi, za administratora do Lučice, Frant. Franc, administrator ve Skuhrově, za kaplana do Zbislavi, Jindř. Drkoš, kaplan v Krásné Hoře, za kaplana do Libice u Chotěboře, Jarosl. Zďárek, administrator, za kaplana v Náchodě, Josef Šimek, kaplan v Ledči, za administratora do Smrčova. Na odpočinek vstoupil pan Ferd. Kutscher, č. kanovník, b. vikář, děkan a farář v Marešově. Uprázdňena místa: Marešov, fara patronatu hraběte Rudolfa Czernina z Chudenic, Lučice, fara patrona-

tu hraběte Josefa Oswalda Thun Hohenstein Salm-Reichersfeld, Smrčov, fara patron. c. k. Theresianického ústavu šlechticů na hradě Pražském, vesměs od 1. ledna 1912.

Pro pohoběle ve Vepřkově, Sedletíně a Míchnovce sešlo se z diecése na milodarech přes 2000 korun, které b. Konsistorium odeslalo úřadovním správám k rozdělení mezi postižené.

Městská rada v Hradci Králové učinila ve schůzi dne 22. ledna 1912 konané tato usnesení: S políc. úřadem se sdělil, že uděleny byly koncesse ku provozování živnosti hostinské a výčepnické v domě čp. 10-11 na Malém náměstí panu Janu Vocelovi, a k instalování plyno- a vodovodů v domě čp. 357 p. Václavu Čumpelíkovi. — Zpráva revisního odboru o skontru pokladen obecních dne 15. ledna 1912 byla vzata na vědomí. — Žádost p. K. Kopeckého, měst. polic. strážníka, za definitivní ustanovení, byla postoupena měst. zastupitelstvu, a stížnost obch. gremia do provozování podomního obchodu se zbožím galanterním a látkami v hostincích, policej. — Výkaz nákladů, vzešlých opravou přístavku u kostela Panny Marie v Lochenicích, předložil se ku schválení c. k. okresnímu hejtmánství.

Literární zpráva. Sbor professorský c. k. české filosofické fakulty v Praze přisoudil cenu 1000 K z nadace Karlovovy konkurenční vědecké práci p. dra. Keyla z oboru sociologie „O všeobecných pojmech křesťanské nauky společenské“. Práci tuto v přímětné úpravě počal uveřejňovati letošní „Časopis katolického duchovenstva“ v Praze.

Ples Jednoty katolických tovaryšů byl zdařilým reprezentačním podnikem řemeslnického dorostu v městě našem. Skvěle vypravená dvorana Adalbertina hostila reprezentanty všech vrstev obyvatelstva. Byl to miniaturní obrázek společenské organizace, společnou ideou vedené. Účast byla tak hojná a produkce vojenské hudby tak vřavivá, že celou dvoranu provlávala nálada výborná. Ples počtli účastí zástupcové městské rady p. náměstek Russ a p. rada Hubáček, p. plukovník Jirotko s chotí, p. rada z. s. Fischer, p. stavitel Černý s chotí, příslušníci zdejšího kleru, četní živnostníci a zaměstnavatelé. Ples letošní potvrdil dobrý zvuk dřívějších plesů tovaryšských.

Městské divadlo Klicperovo v Hradci Králové. Sbor „Divadla sdruž. měst východočeských“. Minulý týden vykazuje zvláště tři zajímavá představení: V pondělí Zeyerova dram. pohádka „Radúz a Mahulena“, v úterý Fibichova velká opera „Šárka“, ve středu Mahenův „Janošík“. Zeyerova drama zvolili si pp. manželé Urbánkové k svému čestnému večeru. A dobře učinili. Neboť jejich duše na hlubokém citu založená má přirozený sklon ke komposicím rázu Zeyerova. Vsk se to znamenitě o večeru tím osvědčilo. Máme za to, že provedení tohoto kusu třeba počítati k nejdařilejším z letošní saisony. Výkon obou beneficentů byl přímo uchvacující. Ale i ostatní úlohy byly podány s náležitou pietou. Bohužel, zelo divadlo z valné části pustou prázdnotou. Zaráželo nás zejména, že studenti, kteří by měli vyhledávati právě takové skladby pro své zúšlechťení a vzdělání, byli zastoupeni jen jakoby deputací. Ještě že jejich čest zachránili chovanci jednoho klerikálního ústavu. — Provedení Fibichovy „Šárky“ připravilo nám překvapení a zklamání. Překvapení jsme byli tím, jak pečlivě byla opera nastudována; avšak omezené prostředky našeho divadla nedaly „nejčestnější“ operě Fibichově zazářiti jasnou oně nádhery, kterou ji přičítal skladatel, a tím jsme byli zklamáni. Také obsazení úloh nebylo nejšťastnější, zpěv často zanikal, nemluvíme-li již ani o tom, že byl často nesrozumitelným; Fibich přece všechno obětoval pro české slovo, zřetelně přednesené a správně deklamované. Než překonati tyto překážky, nebylo namoze v moci účinkujících. Orchester přednesl svou část znamenitě, zvláště v předehře, v ličení poesie lesa a Šárčiny lásky; na újmu byl nedostatek několika nástrojů Fibichova orchestru. Sbory se celkem šťastně shodily obtížného úkolu; jmenovitě obtížné střídání se zdařilo. Litovati jest, že geniální předehra byla přerušována mluvením v obecnstvu. — Úspěch Mahenova dramatu zaručen byl již vlastně předem. Neboť titulní roli přijal umělec tělem a duší, pan Vojan, člen Národního divadla. Jest pak ovšem zcela pochopitelno, že i ostatní herci snaží se úroveň svého podání co nejvíce vyzvednouti. A dobře se jim to také dařilo, až na malé výjimky. Ač se nám zdálo, že kus tento nepřiléhá přesně k dramatické individualitě Vojanově, přece nutno říci, že dojem, jaký v duši naší nechala jeho hra, byl neobyčejný. Drama samo zajiště není všední ceny. Plodný jeho námět, šťastné luštění, svižný spád je velmi doporučitelný. Některé scény: 1. jednání, kázání bohoslovce, konec (Janošík před soudem) přímo strhují. V „Cikánském baronu“ snad někde něco přehráno, leč celkem charakteristika stále svěží opery Straussovy podána zdařile. Zvláště se vyznamenali pp. Záhořík a Vrba. — „Carmen“ sice činí nároky na větší jeviště a barvitější orchestr, ale přes to slušno vzdáti čest opravdové snaze všech. Escamillovi vytkl bychom někde malíčkosti. Neměl vypustiti ničebo v písni „Toreadore“, kterou téměř všechno obecnstvo zná. Někdy se hudba rozcházela za sborem, přirozeně zvláště, byl-li za scénou. Masky Carmen i cikáněk byly připadné. Hra paní Skálové byla živá. I pan Demkov měl šťastný večer. — Orientální skvělou nádhrou, již byl proniknut celý život byzantský, těžko umístiti na menším jevišti. Proto „Theodora“ neměla tak velkého úspěchu, jaký byl očekáván. Sl. Vořtová a p. Baloun vedli si dobře. — Stará operetka Mülločkova „Žebravý student“ samý valčík (jako v Straussovi), samá polka.

Ostatně co choze více od operety? Hráno dosti dobře. Pan Vrba si poněkud zadínoval. Orchester několikrát sebral a trubky přehlušovaly. — A ta zima v divadle byla jedinec výslednicí draboty?

Repertoár městského divadla. Dnes je čestný večer basisty p. A. Balke, ku kterémuž si zvolil Smetasovu operu „Dalibor“. V sobotu odpoledne II. představení pro studující při snížených cenách „Noc na Karlštejně“. V sobotu večer veselohra „Morávka paní Dulské“, v předplacení. V neděli odpoledne na mnohostrannou žádost se opakuje „Knížecí dítě“, operetta od Lehára. Večer je operetta „Dollarový princ“ a v úterý v předplacení opera „Werther“. Ve středu pohostinská hra p. R. Schlaghammra, člena Národního divadla v Praze v titulní úloze „Dábel“ od Molnára. Na uvedení hry lze již nyní v předprodeji činiti zásnamy. — Dětská italská opera, která již po tři týdny hraje v pražských divadlech (na Smíchově, v Uranii a na Vinohradech), získána fideletem A. J. Frýdman-Friedlem na dvě hry v Klicperově divadle a sice na 12. a 13. února. Mladí tito umělci vydobyli si přízně obecnstva celé Prahy. Zajisté i zde nebude nikoho, kdo by si nechal účti přehlednosti poslechnouti tyto mladistvé umělce. Zásnamy přijímá p. E. Tolman, knihkupec na náměstí. Pp. abonenti nechť si svá sedadla včas zamlví.

Ples spolku na podporu chudých studujících konal se 9. t. m. v sále Besedním a těžil se pro svůj humanitní účel veškerým sympatiím hradeckého občanstva. Návštěva jeho byla hojná. Na všech stranách viděti bylo veselé tváře plné radosti ze života, která z uspokojením dává dlouho vzpomínati onoho krásného večera. Subskripce počala se s úspěšným zdarem. Většími obnosy přispěli: 30 K P. T. důstojnický sbor c. a k. pěšího pluku č. 18, 25 K J. E. ndp. biskup dr. J. Doubrava, 20 K p. dr. Fr. Ulrich, starosta města, po 10 K pp.: svob. pán Cziabalka, c. a k. generálmajor, V. Havránek, ředitel státního, A. Libický, ředitel reálky, J. Sífemcha, mlynář, K. Teubner, velkopřemyslník, J. Vojta, ředitel pedagogie, P. T. Záložní úvěrní ústav, po 6 K pp.: F. Hnilčka, c. k. professor, H. Steinfeld, c. k. mistodržitel, rada, F. Zdaříl, c. k. prof., po 5 K pp.: dr. R. Anninger, továrník, Zdr. Bromovský, ležanýr, L. Brtnický, c. k. prof., Fr. Fischer, c. k. školní rada, A. Hanaš, velkoobchodník, V. Hornof, c. k. prof., J. Kořínak, c. k. ředitel gymnasia, B. Melichar, knihkupec, J. Přibáček, továrník, V. Piša, vrchní ředitel banky, V. Ráží, c. k. rada, A. Sptzner, lékař, J. Tolman, knihkupec, dr. F. Zachoval, ředitel obch. akademie, P. T. Česká banka, P. T. Živnostenská banka. Celkový příjem činil 1097 K 10 h. vydání 397 K 10 h, takže zbývá k podpoře chudých studujících obnos 700 K.

Z obecní kuchyně. Na vánočky k vánočím 1911 přispěli: po 20 K: J. E. ndp. biskup dr. Josef Doubrava, Záložna, Spolitelna, Obec Hradec Král.; po 10 K: Záložní úvěrní ústav, filiálka Živnostenské banky; po 5 K: Filiálka České banky, Pivovar; celkem tedy 110 K. — Vánoček rozdáno bylo za 283 K, zbývá schodek 173 K, na jehož úhradu další příspěvky přijímá pokladník Jan Čisaf.

První společný ples odbočky c. k. poštovních a ledomoty c. k. státních železnic pro Hradec Králové a okolí odbyvá se v neděli dne 4. února ve dvoraně Adalbertina. Začátek o 8. hod. večer. Vstupné 2 K, druhá dáma 1 K. Čistý výnos ve prospěch nemocných členů, jich vdov a sirotků. Hudba c. k. pěšího pluku č. 18.

Z účtu kovářského v Hradci Králové. 14. ledna 1811 svařený vñec k líšni 12 kr., 16. ledna 1811 roh k vidlím svařen 18 kr., 29. ledna 1811 nová podkova přibita 1 zl. 30 kr., 11. února 1811 nová přední šárka okovaná starým železem 36 kr., 13. února 1811 nová podkova z dodaného železa 45 kr., kroužek k vahám z dodaného železa 8 kr., 2. března 1811 ráf na zadní kolo k vozu svařen 1 zl., 17. března 1811 článek do řetízku 10 kr., 27. srpna 1811 stará podkova přibita 30 kr., 30. srpna 1811 2 ráfy na zadní kola kočárová svařeny 3 zl. 30 kr., nová ramena a voje okovány starým železem 3 zl. 13. září 1811 nové kolo k vozu okované starým železem 5 zl., 26. září nový hák k ohni z dodaného železa 1 zl., 3. října 1811 nová podkova přibita 4 zl. 15 kr., 9. října 1811 ráf na kolo k vozu svařen 2 zl., 11. listopadu 1811 3 nové podkovy přibity 12 zl., 31. prosince 1811 2 staré podkovy přibity 1 zl. 15 kr. Součet 37 zl. 09 kr. nebo 7 zl. 26 kr. vid. čísla. Roku 1811 prodávalo se 1000 cihel z královéhradecké městské cihelny: měšťanům za 25 zl., poddaným za 30 zl. a cizím za 35 zl. v. č.

Špiclovství v „Radboru“. Obec naše vypisuje konkurs na nové dva strážníky. Zdá se nám, že by tu službu mohli hravě zastávati dopisovatelé do „Radiboru“, v němž každou chvíli nějaký špicl a udavač dle průchodu své vrozené povaze. Jakým darebou je udavač, nedeme pokrokovým lidem vykládati. Nedávno, myslíme p. Malina, v „Radboru“ měl o tom vtipný a přiléhavý rozklad. Pánové snad čtou svůj list a také mu snad řeknou, proto si svůj ortel tam vyčtou. Denuncianté se člověk nemusí obávat, ale štítiti se jich musí, proto bude nám prominuto, že s takovou mafií nebudeme se dále zabývat. Proslulý Machar počal Dostálovi-Lutinovu čárky na pivařím tácku a objev svůj denuncioval ve veřejnosti, jeho žáci řídí se dle velikého svého vzoru, proto nelze se diviti, že nejvíce obyzdných udavačských povah je v táboře pokrokovém. Jemou to je divné, že pokrokaři s takovou zásobou vlastního másla na hlavě chodí ještě na stumcel lnu, pokrokaři dobře vypořizovali, že dnes popládní dvůr při hospodářské krizi nemá velké ceny, proto opatří si raději drzé čelo.

Seznam cen na týdením tržn v Hradci Králové dne 20. ledna 1912. 1 hl: pšenice K 19.— až 19.60, žito

Priloha „OBNOVY“ k číslu 4.

Hospodářství v Rašínově banci.

Pokrokář Rašín hospodařil tak »nezištně«, že 2200 důvěrníků pojištěnců »Prahy« z českého západu zažádalo 22. t. m., aby právní zástupcem bylo zabaveno veškeré jmění Rašínovo a Čapkovu pro případ, že by oběma pánum byly dokázány trestné přestupky. Krok ten podniknut proto, aby se mohli případně poškození pojištěnci hojiti ze svých ztrát. Komise banky »Prahy« dne 21. t. m. se usnesla, aby valné hromadě delegátů byl předložen návrh na propuštění Rašína bez pense.

Však také jsou vážné příčiny k novým starostem. Časopis čes. úředníků poštovních v čís. 2. sděluje, že který úředník chtěl se stát v učitelské záložně členem, nebylo mu vyhověno, pokud se nedal pojišťiti u »Prahy«, i když již jinou pojišťku měl. Při vyplacení vypůjčeného obnosu nacházeli však dlužníci v súčtovací listině palmární a expresní účet dra Al. Rašína znějící na vysoké obnosy (až 170 K). Na dotazy těch, kteří s dr. Rašínem ani nemluvili, odpovídal Drnek, že práce s vyhotovením dlužního listu a záznamu na služném provádí záložně dr. Rašín. K takovým pracím není však potřebí drahého advokáta.

Bylo nadhozeno, že hypotékami obchodoval spíš osobně Rašín se svými kamarády, než sama banka »Praha«. A ejhle, sama správní rada výtku tu (třebaže nepřímou) uznává z části za spravedlivou. Prohlásila totiž, že »v individuálních případech ponecháno vrchními řediteli určování příspěvků reálnější.« A Rašín půjčoval dle kamaraderie obrovské sumy na malé úroky. Tak přišel peněžní podnik učitelský o veliké tisíce. Také Rašín odhadoval nemovitosti, na něž se mělo půjčiti, dle osobního zájmu. Na dům »Národních Listů« koupil za 250.000 K, poskytnuta obrovská půjčka 180 tisíc korun. Z kruhů odborných zaznívá jednomyšlný úsudek, že půjčeno z protekce více, než vyžadoval zájem banky, která půjčkou provedla čin velice odvážný.

V poslední době banka pracovala svým kapitálem hlavně v zápujčkách hypotékárních, z nichž kynul veliký zisk pohlavářům. Pouze skrovné obnosy byly uloženy v cenných papírech.

Dům »Bellevue« byl prodán obchodní akademii za 330.000 K, ale Rašín začítval jenom 323 tisíce K. Zde tedy činí početní mezera 7000 K. Správní rada určitě neprohlásila, kam se vlastně ta cifra poděla. Nebyla od dobráků přátel Rašínovi poskytnuta provise tolik tučná? Či dostal ten obnos někdo jiný bez dlouhého přemýšlení nad takovým »pakatelem«? A jsou v tom háčky ještě jiné, tak že podán návrh, aby byl Rašín žalován na vydání provise 7000 K a po důkladném vyšetření jiných nepřítomností žaloby nové. — Na hotel »Valdštynský dům« v Železnici, který jest podnikem velice nejistým, zapůjčila 56.000 K. Na tom ovšem Rašín byl obklopen mocnou čestnou stráží proslulých pokrokových paedagogů, bez jejichž autority a obrany by přišel o důvěru i u poloslepých pokrokářských poplatníků. Generál uměl si velice šikovně vybrati své štábní důstojníky. V Beneš pronátl do zákulisí další paprsky, z nichž aspoň něco uvádíme.

Když Rašín přestal býti členem ústř. výboru za skupinu vinohradsko-karlímskou, podařilo se mu strčiti tam za předsedu učitele Bolid. Skálu. Brzo rostly Skálovi honoráře, když se stal jednatelem ústř. spolku, až dosáhl ročních 1300 K. A což veliký pokrokář K. V. Tuček? Druhou volbu Rašínovu za starostu jednoty r. 1903 podporoval slovy: »Neznám — mimo Rašína — vhodnější osoby. Nebylo by většího hříchu organizačního, než kdybychom přivleklí organizaci do poměrů, že by se musila shrouiti. Starosta ať ještě funkci přijme a ať si vychová nástupce! Když oposice volá: Ukřižuj! my voláme: Živ buď starosta Rašín!« ... Tuček ve valné hromadě delegátů se s ním loučil ponížným způsobem. Je prý cti uč. stavu, že jeden z předních jeho příslušníků může opustit odhlášení a, b, c, d (tak??) a může vstoupiti do řad finančního úřednictva. Komedie s resignací sehrával Tuček po vzoru vrchního pána svého často: »Prosim toužebně (5. srpna 1903), abyste mou resignaci konečně přijali! Podivno; dosud ji nepřijali. Dokud učitel Koříšek sloužil Rašínovi, platil u »Čes. Učitele« za jednoho z nejlepších našich ideových pracovníků.« Když však zabránil Rašínovi ve stavbě učitelského reprezentačního domu, upadl u velikou nemilost. Bylo mu zakázáno ředitelství kúru. Napsalo se mu: »Nemohli bychom k Vám míti důvěry, dokud lakotně kostelníčíte za vdovin slzami skrovný groš!« Kamarádi Černý, Smrtka, Tuček, Skála, Richter, Švehla, Moravec, Jirava, Pulpán, Meinich, Pivnička ... rozdělili se o přečtené funkce v hospodářských podnikcích ZÚS a někdo se lich neptal, mohou-li je poctivě zastávat. Jen dr. Rašín v »Slově« kárával, že »v rukou několika lidí (mladočeských) slučovány jsou neslučitelné úřady veřejné i soukromé, tak že je nemožné správně a účelně lich

zastávání«, ale učitelská rodinka, kamaráda, přibrala ještě Müllera, Horáka ... a zabrala placené úřady v Dědictví Komenského, kde hořela pomstou proti Tumovi ... Rašínovec Kubrycht umlčoval oposici fečnickou otázkou: »A táži se, co z toho ta dynastie měla?«

Správní rada starala se o Rašína tak pečlivě, jako kvočna o kuřátko. Rašín byl ve službách »Prahy« 5 let, ale správní rada mu při jeho nastoupení připočítala do služby 10 let. — Ted' Rašín odjel na Rivieru, aby si, chudinka, odpočal po tak namáhavé práci pro učitelstvo.

Jest však potřebí súčtovat i s Rašínovými společníky, kteří svého pána nosili v tranifu, ačkoli do jeho hospodářství viděli lépe, než venkovští učitelé. Veřejnost volá po důkladném vyšetření stále hlasitěji.

Záložna v Hradci Králové.

Vklady na knížky 4³/₄ %

Na běžný účet dle ujednání.

Kulturní jiskry.

Z Hše Esperanta. Letošní osmý světový kongres esperantský bude dle všeho míti průběh mimořádně skvělý. Rok od roku stoupá počet účastníků: při těchto sjezdech, až loni v Antverpách převyšoval 1700. Letos tomu bude právě 25 roků, kdy původce Esperanta, ruský Polák Dr. Zamenhof, uveřejnil první svůj spis o pomocném jazyku mezinárodním. Z té příčiny bude kongres obdivován na polské půdě v Krakově a to od 11.—18. srpna. Přípravy k němu se dějí neobyčejně, neboť se čeká veliké účastenství.

Letos poprvé objeví se na sjezdě tomto delegáti loni se ustavivší světové katolické ligy esperantské. Též naše katolické bohoslužby, jež na počátku sjezdů těchto dosud každoročně se odbyvaly, nabudou letos neobyčejného lesku tím, že esperantské kázání prosloví sám nejdůstojnější pan biskup Bandurski, jeden z nejslavnějších fečníků polských.

Poněvadž jest Krakov tak blízko a pro nás Slovany i jinak důležit, bylo by slušno, abychom se v tu dobu tam podívali a o skutečně živoucí existenci Esperanta při sjezdě tolika národův se přesevěřili. Dotazy na: VIII. Universala Kongreso Esperantista en Krakovo (Austrio-Galicio.) Jest třeba, abychom my katolíci pilně Esperanto pěstovali, jako to chytře činí naši nepřátelé. Ti o překot zakládají světové ligy všech oborů, v nichž dorozumivacím a dopisujícím jazykem jest Esperanto.

Sám sv. Otec nynější uznal důležitost Esperanta, udělil požehnání našemu orgánu »Espero Katolíka«. Mimo to existují naše esperantské revue: »Nederlanda Katoliko«, »Germana Katoliko« a »Regno Dia«, o nichž se u nás v Čechách bohužel sotva co ví. Jmenovitě jest třeba, abychom podporovali ze všech sil naši světovou esperantskou ligu katolickou. Adressa: Dro Smulders, Schijndel, Nederlando. — K.

Směr rašínovského pokroku. Pokrokářský ústřední spolek jednot učitelských v Čechách vypsal veřejnou soutěž na literární práce pro mládež. Když prošla konkursní lhůta, oceněno porotou (ovšem pokrokovou) zaslaných 30 prací takto: »Z prací, zaslaných do konkursu, nemohla porota doporučiti žádné k udělení ceny. Doporučuje však, aby ZÚS. s autory dvou poměrně nejlepších prací belletristických s hesly »Autor kruh« a »Večer ministři seděli v tajné kabinetě (Křest sv. Vladimíra)« a dvou prací poučných s hesly: »Botanika« a »Dosavadní zanedbávání národohospodářské vědy u mládeže je největší hřích národu páchaný« vyjednával, aby po některých změnách mohly býti otištěny, po případě aby jim udělil čestnou odměnu.« — Tu jest dokumentární vysvědčení, jak lidé, kteří přímo chrli vztěná slova o pokroku, sami přilíhli málo v pokroku svedou, i když se jim za spisování slíbí zvláštní odměna. A po peněžité odměně pokrokáři pasou všude. »Klerikál« Vinařický složil bez naděje na tučnou odměnu pro mládež čítanku tak znamenitou, že se tato stala vzorem pro školní čítanky v Rakousku vůbec. A posud sami liberálové vyslovují veliké uznání vzácnému paedagogickému talentu slovnitého autora. Nyní ze 30 spisů, které čekaly čtyři odměny mimořádné, neuznán za hodna odměny ani jediný.

Ironický pásohl, jak právě v rašínovském táboře má vyjít spis proti zanedbávání národohospodářské vědy u mládeže. Snad klíka rašínovská, která dovedla z učitelských kývalů tolik vyždima-

ti, clice poučiti mládež o zdravém hospodaření lépe, než jak se mu naučili sami pokrokoví vychovatelé téže mládeže.

Pokrokové obchodování pohlaváru vzbudilo mezi pokrokářským učitelstvem velice mnoho účelivých žáků, takže tito pro samé obchody nemají na jiné věci času. A jest významno, že učitelští finančníci se rozmohli zvláště na Chlumecku a Novobydžovsku, kde dlouho působili pohlaváři dosavadní. Jeden obstarává nákup kamen, druhý odporučuje střížní zboží, třetí umělá hnojiva, čtvrtý pojišťuje na život atd. Zkrátka vychvalovaný pokrok se soustředil na kšeft, který jest u mnohých přednější než zájem školy, kde přece jest nevhodnější místo k důkazu, zda horování pro skutečný pokrok jest opravdové. Podvracetí víru širokých vrstev lidových nebo dělati agenta — to dokáže i 18letý sociální demokrat, má-li aspoň takové předběžné vzdělání, jaké se vyžaduje od chlapce páté třídy obecné školy.

Veřejnost čekala a čeká na pokrokářské slibované zázraky. Ale místo těch se dostavil výstražný hlas z banky »Prahy«.

Proti varhání psaly pokrokářské listy učitelské tak fanaticky, tak soustavně, jako by církevní hudba byla jednou z největších překážek učitelské kultury. A ejhle! Kdo opustil varhany, vyplnil prázdnotu čas agenturou. Taký pro »blaho mládeže«!

Sám Rašín ještě jako učitel dostal delší dovolenou, aby se zdokonalil v účetnictví pro banku »Prahu«. A pak jsou prý u nás poměry veskrze zklerikalisované, jestliže se udílí delší dovolená učiteli k účelu, který se školou ani nemá co činiti.

»Uč. Noviny« v č. 19. napsaly: »Co zbude po období Rašínově, Černého a Smrtkově? Rozeštvání venkovského učitelstva s městským, učitelstva škol obecných s učitelstvem škol měšťanských, stopy zhoubného hospodářství Rašínova v »Praze«, vysoké úroky za dluhy a následky 30tisícové defraudace v Ústřední záložně, oslabení stavovského zájmu pro duševní statky lidské, šílená honba učitelských předáků po zlatě, řada hospodářských podniků na nejistém základě, novinářských organizací, založených na lupení, snižování protivníků a na nadávkách. Nic víc.« — Tento posudek o výsledku tak dlouholetého »pokrokového snažení« jest velice charakteristický. Když podobně drtivě kritisovaly tvůrce nové osvěty listy konservativní, byla proti nim vyhlášena pokrokářská klatba jako proti zločinnému nepříteli pokroku.

Taky asimilace. Haličtí zionisté (židovští starověrci) žádají neúprosně, aby ze 194 zemských mandátů bylo ponecháno 20 výlučně židům. Zionistická organizace vybízí židovské členy zemského sněmu, aby se vzdali svých mandátů, jestliže by se tomu požadavku nevyhovělo. — Nestačí tedy židům, že tak dlouho haličské vedení soc. demokratů bylo výhradně v rukou židovských, že zvoleno mnoho židovských poslanců do zem. sněmu i říšské rady, že židé ozebračili polské sedláky. Nyní ke všemu ještě má přistoupiti přísne ohraničení a zabarikádování židovských držav, v nichž jest plno křesťanův. A při takové kmenové emancipaci pokrokáři vytrvale sekají komplimenty před jerusalemiskými hradbami. Žid se assimuluje jen tam, kde musí a jen potud, pokud vidí nezbytí.

Proti napapouškováným frázím ozývají se v č. 3. »Besedy Času«. Tím vlastně potvrzují správnost dávných a častých výtek tisku konservativního. Slyšme pokrokářskou kritiku nemyslicích papoušků: »Naši mladí lidé literární, umělečtí a političtí, když chtějí posoudit takového (svého) dospělého a samostatného člověka, říkají: »To je vyhraněná individualita. Když se tak mluví, není to nic menšího nežli doklad, že už začínáme odřikávat z paměti nacičené fráze a přestáváme myslit. Před 25 lety by nebyl dospělý muž vyslovil takovou banálnost ...« »To dílo má umělecké kvality ... mozek, který se nechce namáhat, osvojuje se od práce flašinetovou frází: má to umělecké kvality ... Prostě řečeno: ten starý český svůj člověk myslil, nynější vyhraněná individualita špačkuje. ... Jak by mohl svůj člověk, sondný člověk vypustit z úst takovou blbost, že město čítá deset tisíc obyvatelů! ... Komu město čítá, ten nemyslí a toho se varuje v životě vůbec ... Vidíte právě na všedním životě a na projevech jeho, že už docela německy cítíme ... Cizí živly, to jest cizí myšlení a čtení prostupuje českou bytostí jako rez železo, po chvíli zhude na nás jenom falešná vignetka, že jsme Češi.«

Velmi dobře! Časté schůzky a jednání českých pokrokářů s vídeňskými židy volnomyšlenkářskými, s německými buršáky atd., s hrotem namířeným proti českým katolíkům — to přece není žádná podpora českého samostatného myšlení. A z kterého tábora se rekrutují tací papouškové? Z konservativního rozhodně nikoliv. Fráse, které karatel uvádí, ozývají se výhradně z úst mladíků pokrokářských, kteří duševní prázdnotu snaží se zakrýti vyčtenými frázemi, jež se jim zdají nejmódernější. Který katolický sedlák mluví u nás o vy-

hraněné individualitě, který říká kolik obyvatel které místo čítá?

Zajímavé jest, že právě před masarykovskou »reformou samostatného myšlení« takové nečeské špaččí štěbetání v našem národě místa nemělo, protože tehdy universita ještě nevyrobila tak velké množství pozérů. Nu — a tenkrát také nikdy při volbách neozvalo se mezi naším národem heslo, odpovídající tolik vídeňsko-židovské manýře: »Kaději německého liberála než českého klerikála!« Takovou »počešťovací práci« začali teprve masarykovci, kteří se katolickým sedlákům českým posmívali.

Láska mladé generace k vlasteneckým dějinám. Staří naši písmáci, jimž otevřeny jsou skrovné zdroje, div že oči na dějinách českých nenechali. Nyní tolik zajímavých výzkumů, tolik škol vzorně zařízených! A kde jest stará horlivost při čtení historie? Nanejvýš se předstírá sympatie k věkům dávným tehdy, dá-li se plést z některých citátů karabáč na katolíky. Jestliže jdou na dračku protikatolické »historické« pamflety, nedá se tím nikdo rozumný mýlit. Vždyť se ví obecně, že se hltaji nikoli v zájmu vědy, ale k vůli uplatnění nenávistné vášně. Historická díla předních našich dějepisců tli v knihovnách namnoze vůbec bez povšimnutí, protože slov »pokrok a věda« zneužívají lenoši jako pohodlného pláštěku k zakrytí své netečnosti.

V čísle 1. »Pošumaví« napsal neklerikál Hanuš Sedláček: »Právě v nynější době pozorujeme až nápadnou ochablost k dějinám českým. Romány, povídky, básně — toť samý západní neb opět ruský vzor; dějiny nejsou většinou našich moderních spisovatelů studnicí k látkám... Přeložíme si Schönerhovu hru divadelní — místo aby chom zpracovali, českým duchem procitili vlastní utrpení, jež bylo hrozné... Však ne snad pouze v literatuře krásné, ale všude zapomínáme dějin! Nedovedu si představit knihovny veřejné či spolkové, která by neměla dobrých dějin českých! Každá knihovna musí mít dějiny Palackého, má-li sloužit knihovnou českou! Každá lidová knihovna musí mít Lacinovu Českou Kroniku, má-li sloužit knihovnou lidovou! — A přece znám knihovny, které nemají dějin Palackého, ba nemají ani Lacinovy kroniky! Byl jsem kdysi knihovníkem spolku, který měl slušnou knihovnu, tuším asi 500 nebo 600 svazků; mezi nimi byla kronika Lacinova i dějiny Palackého. Za celý rok četl některé svazky kroniky jediný čtenář, dějiny Palackého ani na donucení nikdo nechtěl! Jindy jsem měl na starosti přenosnou knihovnu asi s 80 svazky, mezi nimiž byl spis Denisův Čechy po Bílé Hoře. Nabízel jsem, vysvětloval — ale získal jsem za celý rok pouze dva čtenáře pro toto krásné dílo. Naše »přemýšlející a bádající« moderní společnost poučuje se o dějinách vlasti nejraději z — románů, které často se vyznačují fantasií úžasně divokou. Proti »klerikálům« zachraňuje »vlast«, ale skutečné české citění v sobě dusí bezohlednými domácími sváry a napjatou pozorností, jaký kde moderní katechismus jest předkládán veřejnosti cizím židem.

Kritikové tmy. Pokrokácké studentstvo tuží se zdatně v kritice zásad katolické církve, v politice a — v odporu čování kultury. Jak jest oprávněno k nošení pochodně osvěty, poznáme snadno dle toho, jak si váží předních vědců na universitě a speciálně toho vědeckého odboru, jež si vybralo za životní povolání. »Národní Listy« ve feuilletonu teď napsaly: »Na vysokých školách nedostuduje úžasně procento mládeže. V některých oborech jest až 50 procent těch, co nevykonají závěrečných zkoušek«. Ale tmářství hlavy těchto »koryfeů« dovedou zkritisovati bezohledně.

Pokrokový redaktor pokrokového »Přerovského Obzoru« Florian Zapletal napsal tyto úžasné nesmysly: »K čemu tedy je Matice Cyrillo-Methodějská? Aby tříštila národní řady, rušila práci obranných jednot národních a podporovala politickou stranu nenárodní a pomáhala panovačným choutkám internacionálního Říma. A k tomu zneužívá jména Cyrilla a Methoděje, jenž zemřel s prokletím na třech protifirským článkům víry a obyčejům (!!). jenž osobně Římu za vše, za úřad a za svobodu, ano za holý život máje děkovati, slavnostně se zřekl tohoto Říma, jenž se pokusil zříditi v srdci západních zemí na Moravě filiálku řecké církve Photiovy, která by dostala časem všechny Slovany pod řecký vliv... Moderní člověk naučil se myslit a kritisovat (jak je vidět na Zapletalovi!) a proto nedůvěřuje těm, kdo ještě dnes troufají si žádat slepou důvěru. Duchovní jsou ve velkém omylu, domnívají-li se, že ti venkovští hodnostáři a hlavy rodin ještě všichni slepí věří, když chodí v neděli do kostela. Není víry, živá a činná víra v duchovenstvu. Žádajíce svobodu náboženskou, žádáme ji na jedné straně proti neupřímnosti kněží, na druhé straně ji žádáme pro ty, kdo ještě upřímně věří. Učení církve věří, že chudí budeme mít vždycky, my usilujeme, aby chudých nebylo; církvi stačí (!) dobročinnost, my usilujeme o sociální zákony a zamezení chudoby. Církvi nám nestačí svým učením, nestačí nám svým vedením, nestačí nám svou mravností, slouží jen starému absolutistickému řádu společnosti.«

Samí pokrokáři, kteří dávají tomuto mudrci poskytnutí, měli by ve vlastním zájmu tohoto masopustního komika posaditi do škamny ve čtvrté třídě obecné školy a nepustit ho, pokud by ho učitel nepoučil aspoň tolik o historii sv. Cyrilla a Methoděje, aby se mohl vyrovnati příslušnou znalostí školním dětem. Kdyby tak zabeďně psal o českých dějinách a sociálním úsilí katolické Turek ze Smyrny, který nepřečetl ani jediného českého řádku, srdečně by se veřejnost zasmála. Pokrokový nedouk však má právo k nejvolnější fantasii, aby »poučoval«.

Sokolstvo dříve. Již jsme uveřejnili pádné dokumenty, jak právě ti staří Sokolové, kteří přinášeli národní myšlenky s nadšením obětí největší, vynikali jako zbožní katolíci. »Ostravský Kraj« dne 20. t. m. přináší nové doklady. Sokolstvo před 27 lety na Velehradě přísahalo a manifestovalo pro ideu Cyrillo-Methodějskou. Vůdce moravského Sokolstva projevoval manifestačně ve jménu bratří vroucí víru. Roku 1885 dojel zvláštním vlakem na Velehrad prostejovská jednotka sokolská a jízdní Sokol »Horymír«. Na Velehradě byli přitónu službám Božím a kázání. V Uherském Hradišti je pozdravil místostarosta tamější jednoty Ant. Soják, vyzýváje je ku práci za víru a za vlast, »jak každého dobrého Slovana znakem«. Dne 29. června dojele na Velehrad jednotka sokolská z Přerova a více sokolských jednot z okolí. Přijela též jednotka z Kroměříže a více jiných jednot. Tito vlastenci tedy vykonali na Velehradě v památném tom roce pouť jako kněží. A s katolickým duchovenstvem jednomyslně horovali pro ideu Cyrillo-Methodějskou. Taková vzácná svornost imponovala všem protivníkům našeho národa. — Pak zavřily v Sokolstvu proudy jiné, zanesené na Moravu vídeňským židovstvem. A výslednice všeho již se dostavila. Úcta k našim apoštolům ustoupiti musila zájmům semity dra. Stránského, kterého mají již plně oči i ti lidé protikatolicky naladěni, kterým slovo »vlast« dosud není zvukem zcela prázdným. V hnízdě upraveném se vši obětavou pečlivostí družinou Sušilovou usadil se chytrý »obchodník, který se usmívá samolibě, když si vzpomene, co mu již »vlastenectví« vyneslo. — České učitelstvo pokrokácké trefilo svou »protiklerikální« výpravou kozla ještě nešťastněji.

Sociální besídka.

Boj kovodělníků s kapitalismem. Soc. dem. již se domnívali, že zaměstnavatelé ve strojírnách musí před jejich organizací vždy skláněti hlavu, i když vyštvali za práce plno ubožáků, nechtějících platiti do soc. dem. pokladny. Ale náhle nyní, v čase pro dělnictvo nejméně příznivém pocítil železný kapitál velice vhodnou chvíli ke kombinování, zkartelování útoku. Továrníci, aniž by předem porokovali s dělnictvem, nahradili dosa- vadní pracovní řád novým, který má podlomiti sílu soc. demokracie. Leč řádem novým jsou citelně dotčena práva dělníků všech — i nejpokojnějších a starých pracovníků. Novým řádem zrušuje se dosavadní osmidenní výpověď a zavádí se okamžitá. Zařazení dělníka do jistého odboru nespouští ho povinnosti konati práci jinou, jeho síle přiměřenou. Řád také jeví chuť po prodloužení pracovní doby a to tak, že by byl dělník ještě více ujařmen. I jiná ustanovení dotýkají se citelně dělnických práv.

Když zástupci dělnictva 18. t. m. nabízeli kompromis, byli od zaměstnavatelů odmítnuti. Tito vůbec směřují k tomu, aby se zástupci organizací vyjednávati nemusili. Není tudíž divu, že svolány proti »Svazu strojíren« velice roztrpčené schůze, když místo vzájemné dohody zaměstnavatelé pohrozili 10 000 dělníků výlukou, která také v praxi provedena.

Uznáváme sice, že terror rudých vůdců byl dříve málo snesitelný a že netoliko zaměstnavatelům, ale i dělníkům, nechtějícím nésti soc. demokratické jho, různé tv diktáty se lhliti nemohly.

Ale obraťme list! Byla-li drahota před zimou, jest zbědovanost dělné třídy ještě horší. Třebaže ti demagogové, kteří zavinili pustošení a krveprolití, nyní nápadně ztichli. Teď se nejedná pouze o to, zdaž staré právo bude nahrazeno novým, ale i o osud dělnických rodin, starých dělníků, kteří po dlouholeté poctivé práci mají hbiti vyhození na ulici do mrazu. A že i starý dělník jest v nečetných případech nucen zachováti s ostatními solidaritu, jest lehce vysvětlitelné nynějšími okolnostmi. V době tolik kritické má nejvýznamnější slovo humanita, která říká: abychom poslední slovy nebyli nepřipraveni zadržet chudé dělníky, hnutí jakéhokoli národa. Na smrt čekají celé zástupky udílených dělnických žen a nedožených dětí.

Nový pohřeb sociálního pojištění. V úterý dne 16. t. m. zasedal na říšské radě úřad pro sociální pojištění. Hned v první schůzi ránož úřadu navrhl dr. Krek, aby se navrátil zvláštní úřad úřadu, který by se lhněl v plném úřadu provedla debata generální a speciální a tak se navrátila uzákonění sociálního pojištění. V úterý ránož pohřbovacím minulého parlamentu byla předložena důkladně pro- ledná a zpráva hotova. Se zřetel na tuto

zprávu jest zpracována předloha pojištění, kterou vláda předložila nynějšímu parlamentu. Z toho důvodu bylo a jest úplně zbytečno syčfovali před- lohu opět užšímu výboru. Proto očekávali přátelé sociálního pojištění, že návrh dra Kreka bude přijat a tím brzké uzákonění pojištění sociálního umožněno. Ale stalo se jinak! Dr. Licht jako zástupce velkokapitálu a velkopřemyslníků ovšem nemá zájmu na brzkém provedení pojištění. A sociální demokraté vytáhli do boje v novém výboje pojišťovacím se svými starými zbraněmi. Žádají oddělené pojištění dělnictva a zvláštní pojištění samostatných (maloročníků a maloživnostníků), zamítají správu pojištění skrze tak zvané okrskové úřadovny (Bezirksstellen) a chtějí celou správu postaviti na dnešní nemocenské pokladny, poně- vadž v nich dnes panují. Aby pak o tuto vládu nepřišli, rozhodně se dále staví proti návrhu po- měrného zastoupení ve správě pojištění. Poláci a Rusíni žádají, aby pro Halič a Bukovinu bylo po- jištění zvlášť upraveno. Dr. Levicki konečně žádal oddělené pojištění starobní od pojištění nemocen- ského a úrazového. Zkrátka jednání v pojišťovacím výboje tak se rozbilo, že křesť. soc. Slovinci O- stinčar zcela právem dne 16. ledna v něm mohl říci: »Jest mi, jakobych byl dnes přišel na pohřeb celého pojištění sociálního! Konečně nezbylo, leč zvoliti opět užší výbor a tak uzákonění pojištění posunouti do hodně velké a zcela mlhavé dálky.

Zase nové nadělení pro dělnictvo, které oče- kávalo od všeobecného práva hlasovacího zára- ky! Demagogickým štváním byli v posledních vol- bách vykopnuti z říšské rady nejupřímnější přátelé sociálního pojištění (Šrámek, Dr. Horský atd.), kte- ří pracovali v tom směru se vši energií. Nyní se začíná zase zcela od začátku, ale soc. demokraté vymýšlejí si houževnaté zámlinky k průtahům — zrovna jako se to dalo v Německu. Říšská rada sténá pod mocí kapitalismu nyní daleko více než r. 1907. A protikatolickými štvanicemi hledí de- magogové odvrátiti pozornost od nejnáléhavějších sociálních oprav.

Nový bankrot rudých snah. Všecky útvary lidské společnosti pod zákonodárstvím sociálně- demokratickým rozpadávají se po celém světě. Londýnský advokát, druhdy sociální agitátor a politik E. G. Jellicoe, vrátiv se ze svých cest po Au- stralii a Novém Zeelandu, sepsal své dojmy. Vrá- til se domů veskrz vyléčen ze svých někdejších názorů. Vyjel si na cesty r. 1904 a napsal: Po ce- lých osm měsíců na Zeelandu ztrávených, viděl jsem, že moje náhledy o prospívání socialistických zásad se nesplnily. Rozvoj Nového Zeelandu za všeobecného, i ženami prisouzeného volebního prá- va, přičiněním politiků a demagogů přivedly zem na pokraj finančního úpadku. Podnikavost při vše- obecné nechtuti k práci ve prospěch celku minula. Všecky kapitály z podniků zmizely z nedostatku lásky a ochoty. Každý chtěl býti jen dobře place- ným úředníkem. O Bohu a manželské věrnosti ani řeči, každý chce býti živ jen dle své vášně. Roz- hodčí soudy se rozešly. Všude se stáváje pro každou hloupost. Větší podniky společnou práci nelze zde prováděti. Pokusy zákonodárství jen na základě dělnických zájmů prováděti, se nezdařily. — Stejnou zkušenost učinil též v Australii, jež je přímo zatopena socialistickým zákonodárstvím. Dělnictvo zde pracuje nejen ku zkáze své, ale i občanů. Charakter, úcta, povinnost, jsou zde již neznámými vlastnostmi. Každý myslí jen na sport, na závodění boxerů, footballu, hockeyu a pod. Vášeň po sázkách vyvolává zde stálou touhu po zvýšení mzdy. Socialistické představenstvo zvrhlo se v tyrany ostatní společnosti a jsou dnes již jen nebezpečím pro ostatní společnost, jež z těchto příčin se rozpadává na doklad, že zákonodárství socialistické trvalou společnost lidskou utvořiti nedovede.

Národohospodářská hlídka.

Společnost pro pozemkový nájem a hospodář- ství, zaps. spol. s obmez. ruč. právě se ustavila a činnost zahájila v Olomouci, Dolní náměstí čis. 17. Účelem společnosti jest: 1. Najímati pro členy a pronajímati členům pozemky a statky; 2. na na- jatých neb súčasťných nájemch provozovati ho- spodářství k opatření hospodářských produktů členům zvlášť v městech; 3. zřizovati pro členy, vésti pro členy aneb pronajímati členům i jiné pod- niky a závody s nájemem statků související; 4. při- bírati členy a přistupovati ku členům za společ- níky podniků a závodů pod 1. a 3. uvedených; 5. kupovati pro členy a prodávati členům různé zbo- ží; 6. poskytovat členům půjčky a půjčovat jim stroje a jiné věci. Podílý jsou 100 K. Vklady se záruční 5 procenty. Stanovy a slovní listky se na požádání zašlou. Společnost je všemi dávno žáda- ná a je také pro nejširší potřeby obecnosti zří- zena a bude se též snažiti všem vyhověti. K la- skavé spolupráci zve Představenstvo Společ. pro pozemkový nájem a hospodářství, zapsané spole- čenstvo s obmezeným ručením.

Repné kontrakty na r. 1912 uzavřeny byly mezi zástupci cukrovarů a organizovaných řepářů na okresu českobrodském v Čechách dne 8. t. m.

za následujících podmínek: Základní cena za metrický cent řepy činí 1.80 K loco cukrovar netto pokladna při ceně cukru 19 K. Při ceně cukru 19 až 22 K placeno bude za 1 q řepy 1.89 K, při ceně cukru 22—32 K bude na každou korunu ceny cukru přidáno 10 hal. na 1 q řepy. Při ceně cukru nad 32 K bude přidáno 8 h. Řepa prodána musí být u cukrovarů v okresech Čes. Brod a Černý Kostelec a sice od podepsání kontraktu do 15. září. V případě, že odbor řepařský do 15. září 1912 řepu neodprodá, bude určena cena řepy podle průměrné ceny cukru v měsících říjnu, listopadu a prosinci 1912.

Údělání z venkova pokračuje hrozivě. A pak se diví soc. demokraté, že rolníci domáhají se lepší existence. Jest to přece i v zájmu zemědělského. Už od 20 let počal se venkov vytlidňovati. Počet osad, které měly obyvatel pod 2000, zmenšil se v letech 1890—1900 o 168. Naopak zvýšil se počet osad s 2000—5000 obyvatel o 10 procent s 50.000—100.000 o 50 procent. Roku 1910 v osadách pod 2000 obyvatel přibýlo proti r. 1900 pouze o 0.8 proc. obyvatelstva. Zato však v obcích větších o 16 proc. Není potom divu, že při nedostatku zdatných rukou, při zanedbávání rolnictví dražota stoupá.

Dospělý člověk potřebuje denně průměrně 60—70 gr bílkoviny, dítě 30—35 g. Nejvíce bílkovin obsahuje hovězí maso, vejce, mléko: luštěniny, sýr, tvaroh. Z toho plyne, že lze maso úplně nahraditi hrachem, čočkou, fazolemi a sýrem. Proto mléko s chlebem, chléb s tvarohem, krupice ovesná s vejcem a zelenina člověka tak v síle udrží, ne-li lépe než maso, jehož požívání nemírně je zdraví často velmi nebezpečné, zejména když maso není čerstvé a zcela neporušené. Nejmeně prospívá strava masitá dětem a churavým nebo slabým lidem.

Výstraha před padělký.

Pouze bedničky a balíčky, jež jsou označeny kávovým mlýnkem, obsahují „pravou“ Francovku u: z pardubické továrny. Nedejte si tudíž dáti za „pravou“ Francovku: žádný balíček nebo bednička, jež není označena touto ochrannou značkou.

Jméno

MAGGI

zaručuje

výbornou jakost

MAGGITM kostek

 po 5 h za 1/2 litru výtečné hovězí polévky.

MAGGITM kostky

jsou nejlepší!

Dávejte pozor při nákupu!

Holíte se sám?

Holčské mydlo	10 h
Stětec	20. 30. 50. 70 h
Miska nikirovaná s majonkou	50 h
Šatón krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Koňská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Ve prospěch Matice Cyrillo - Metodějské v Olomouci.

Podporujeme katolické hnutí podporováním našich českých katolických firem.

Objednejte hromadně a žádejte ve všech obchodech

Cyrillo-Methodějské zápalky

vyráběné českou firmou J. Svozil, Loštice. Nejmenší objednávka je 25 balíčků za K 24.—, (tj. 1 balíček 100 zápalek za 96 h) vyplacené na každou stanicí. Za půl roku vyzískala Matice z prodeje zápalek K 2.000.—. Objednávky čiňte výhradně u Sekretariátu M. C. M. v Olomouci, red. „Našince“.

První moravská továrna
na voskové zboží

V. Zbořil a syn

v Bystřici pod Hostýnem

vyrábí ve prospěch Matice C. M.

voskové svíce kostelní

bezkonkurenční jakosti a mírných cen. Platbu podmínky dle sjednání. Žádejte v sekretariátu ceník! Kdyby české farní úřady nakupovaly světlou prostřednictvím sekretariátu, nebylo by potřebí stálých sbírek pro Matici C. M. Svíčky jdou vyplacené na každou stanicí. Objednávky čiňte výhradně u sekretariátu Matice C. M. v Olomouci, redakce „Našince“.

Paramenty, mešní roucha atd.

prodává ve prospěch Matice Cyrillo Metod.

Frant. Stádník v Olomouci,

stálý přísežný soudní znalec pro obor paramentů. Každou objednávkou u něho podporujete Matice Cyrillo-Methodějskou v Olomouci. Objednat lze přímo u firmy s odvoláním na Matice Cyrillo-Methodějskou.

Při nákupu jakéhokoli zboží jiného obraťte se vždy na nás a rádi nabídkami, po případě poukazem na českou katolickou firmu poradíme, neboť zařizuje sekretariát ústřední českých firem katolických.

Veskeré dotazy a objednávky řiďte na

Sekretariát Matice Cyrillo-Methodějské
v Olomouci, redakce „Našince“.

K nastávajícím biskupským visitacím

doporučujeme skladbu

věnovanou J. Excel. nejduš. p. biskupovi:

Ecce sacerdos magnus.

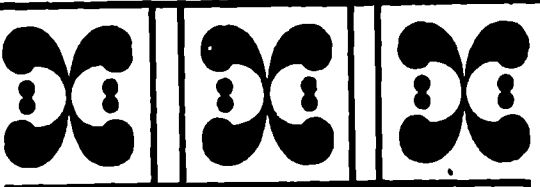
Slavnostní sbor k uvítání biskupa.

Pro smíšené hlasy s průvodem varhan (smyčcový kvintett, malý neb velký orchestr ad libitum).

Složil Dr. Rud. Šetina.

Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví v Hradci Král.

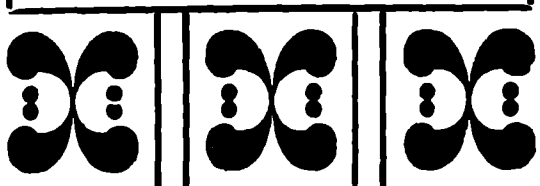

Prodá se kulečník

a jiné

kavárenské zařízení

v kavárně Slavii
v Hradci Králové.

Psací stroj

zánovní levně se prodá.

Nabídka pod zn. M. K. restante Ústí nad Orli.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA - I.

č. 145 a, Malá Karlova
ul. č. 29 nové hláse Ma
lého náměstí, dříve p
60 roků na Malém ná
městí pod loubím) dopo
ručuje se

ka. Jedná o okna chrá
mových od nejjednodu
šího až k bohatému fi
gurálnímu provedení a
sice i se bohatými
rámy, sílemi, esencemi.

Veskeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vší návrhů k definitivnímu objednávkám.

Neodkladně veřejná i písemná pochvalná čest.

Založeno roku 1868.

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové

jako úřední upisovací místo přijímá přihlášky na

novou emisi

4% rakouské korunové renty za kurs 90.25,

4% rakouských pokladničních poukázek za kurs 98.50.

Prospektů na požádání franko.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberečů a
kovo-
vého nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastního stannosti.

Adresování vždy došlovně se vyprůžuje.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

== za 4 1/4% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi

Složení listů na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna posílá

Barla Zavadila

v Hradci Králové

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího až nejsofisti-
kovanějšího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v své vlastní dílně
jen ručně, čímž umocňuje
si dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Milosti revide-
vány.

Mezi nádobami jsou v ohni
máti za ceny velmi levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, čistě a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen přečtené.
Vzorky, rozpočty, náčrtky i
hotové zboží na ukázkou franko
se pošlou.

Chudším kostelům možno splácet bez příplatku.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavém přání
a dárku závodu domácímu.

Společným doporučením rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání svědčí o krasu ve-
dět. duchovenstva svědčí o péčlivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Veledůstojnému duchovenstvu

Těm na oplátku bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,

odborný pozlazeč pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a ul. patronátním úřadům k opravě
a pozlacení

oltářů, kazatelen, křtíkových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných

náhrobních křížů,

slavnostní písmo a různých předmětů venku se na-
sajících za ceny mírné. — Také dodávám

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.

Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a

k ústnímu jednání dostavím se na požádání takřka

bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová

státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si notivě nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

křtíelný, =
sošky na pro-
cesi, Ježíšky,
Boží hroby. —

oltáře,
kazatelny, kř-
ševé cesty, —
jeckyně s P. M.
Lurdskou, —

kříže

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTUČEK, Hradeo Králové,

Jiráskova třída 220,

ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické
zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru.
Nejlevnější ceny!

Nejlevnější ceny!

Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 138, doporučuje veledůst. duchovenstvu své

bezkonkurenční koláry

prací i celuloidové, náprsenky, biřety a veškeré prádlo spodní
vlastní výroby. Tržbové a látkové zboží. Právě látkové prádlo!

Patentní náprsenky

bez háčků

Zakázky obratem

se vyřizují.

16.4) až 16.70, ječmene 15.20, oves 10.20 až 10.80, včeve 27.—, hrachu 20.— až 26.—, čočky 40.— až 50.—, krup 28.— až 30.—, jetelového semínka 88.40 až 140.— až 190.—, máku 90.— až 100.—, lněného semene 30.— až 35.—, 100 kg: žitných otrub 16.50, pšeničných otrub 16.—; 1 kg: másla čerstvého 2.88 až 3.40, sádla vepřového 2.20, tvarohu —38 až —40, 1 vejce —.11 až —.12, 1 kopa kapusty 2.50 až 4.20, 1 hl cibule 15.— až 16.—, 1 kopa: drobné zeleniny 2.— až 4.—, mrkve 1.60 až 2.50, 1 hl jablek 16.— až 20.—.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 20. ledna 1912 bylo přivezeno hl: pšenice 68, žito 20, ječmene 13, oves 114, jablek 6, krup 10, jetelového semínka 123, máku 1, kapusty kop 7, cibule hl 10, drobné zeleniny kop 16, mrkve hl 8, jablek 8, podsvínčat 103 kusy.

Nová emise 4procentní rakouské korunové renty a 4procentní rakouských pokladničních poukazů. Živnostenská banka povolána byla k účasti na konsorciu velkobank za účelem umístění nových rakouských státních půjček a jmenována byla úřadním upisovacím místem. — Upisování koná se v pondělí dne 29. t. m. počínaje, přihlášky přijímá však již dneškem počínaje. Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové, jako všechny filiálky tohoto ústavu za původních podmínek. — Upisovací kurs stanoven jest u 4proc. rakouské korunové renty na 90.25 K, u 4proc. rakouských pokladničních poukazů na 98.50 K. Rentám na 6, resp. 12 měsíců vázaným dostane se v přidělování přednosti. —

Všeobecná úvěrní společnost, zapsaná společenstvem s ručením obmezeným v Hradci Králové, prospívá a nepevňuje se nejlépe posicí svojí v řadě dobrých českých peněžních ústavů. Za uplynulý právě osmý správní rok docílila ve všech směrech značného sesílení následkem stále stoupající opodstatněné důvěry obecnstva. Společnost čítá koncem roku 1911 2006 členů, kteří na členské podílly 126.920 K hotové splatili. Členové ručí za závazky společnosti trojnásobně, takže záruka hotové splacených podílů 380.760 K obnáší. Rezerva fondy v tutéž dobu činí 22.446.32 K, takže záruka, kterou společnost vkladatelům skýtá, obnáší 403.206.32 K kromě všech aktiv společnosti. Oproti této záruce stojí 497.300.89 vkladů. Tak příznivý poměr záruky vlastního jmění ku svěřenému může velice málo peněžních ústavů vykázati. Ze správa společnosti jest dobře opatřena, svědomitá a pečlivá, dokazuje nejlépe posudek revisora Jednoty založen v Praze. Společnost byla Jednotou založen ve dnech 17. až 24. května a 31. června až 2. července 1911 opět a to po čtvrté revidována. Bylo shledáno vše v nejlépeším pořádku a správě společnosti vysloveno plné uznání. Poskytnuté zápůjčky v zůstatku k 31. prosinci 1911 obnášely 778.098.76 K. Při nejlépeší bezpečnosti vkladů u Všeobecné úvěrní společnosti a úročení 4 a půl až 5 proc. lze společnost tuto k ukládání úspor zajisté co nejlépe doporučiti.

»Praha« v Praze. Roditě učitelského generalissima (Nechanice) stavělo se vždycky až příliš probudilým, ale to pohanské otroctví o tom nikterak nesvědčilo. Nemůže býti neuvědomělejšího otrokářství, než které se dělo za bývalého starosty, otce a zakladatele Rašínovské dynastie Františka Rašína st. z č. 3., jehož syny jsou nyní purkmistr František Rašín ml., Viktor Kašín, Josef Rašín, Karel a Alois Rašín. V nechanickém vedle starého husitství, zásadního to šermu pro volnost, rovnost, bratrství, v jehož čelo se stavěli Rašínové, nejbujnější se dříve hrozně blíž otroctví nedospělých dětí a dívek z Nechanic a okolí. Dle zásad husitských poukazovalo se v Nechanicích na šlechtický lideikomis, na pánů kostelní a na těch pár grošů kostelního jmění, které ani nestačí na opravy kostela celkem dosti charakterného. Za to sami měli nejlepší »dusery« a křičeli, že kněží dřou lid. Sami za peníze beze vši úřední moci a povolání hotovili kontrakty harfářské, kupovali prodávě harfářských domů, polí, luk. Lidé v čase jejich vlády sháněli děti do světa, dováželi panstvo do vzdálených Pardubic. Právě to »tatík« náš, starý otec a papírek. Věk má čtverák za ušima, vl. co vynáší více, než býti »doktorem« a »děkanem«. A věru ze starého »vejběčiny« vyloupil se otec města, tatínek několika studentů, kterýž zrovna zářil pýchou, když mu Ložlák nesl na ramerou z Borů propuštěného omladinistu, měšťánkově nechanští do městečka Nechanic. Zkrátka, vystudovalo se z nechanických harfíček a proto ne nadarmo vyblejskali našeho pantátu v Humorech, jak utíká jako poslanec s harfou z Vídně a azorek ho chytá dole za kalhoty. Rozumí se samo sebou, že tehdy byl Viktor v boji proti Janákovu a s ním už tenkrát pokrokoví učitelé. A ten boj z něho učinil mučedníka. Jak pak by ne, když ho klerikalismus tiskl jako »těžká, černá mračna!« Naše dynastie odchovála mučedníka klerikalismu, utišťného, promášeného v Žiželicích, od věrných oplakaného a litovaného. Viktor stal se obětí klerikalismu, »štvaným od velkánského hierarchu, předákem nebohým žiželským kaplánem — a aby to táhlo, řeklo se, že v tom má prsty biskup Brynyn. Vždyť chudý, zbědovaný kaplák silného paedagoga, mnoha učitelů a úřady podporovaného, ke zdi nemohl přitisknouti. (Přikřte dále.)

Hofice. Obecní volby ukončeny, když rekurs proti nim podaný byl zamítnut. Starostou je opět pan Fejfar a do rady zvoleni pp.: Jiříček, hodmář, hotelier Pour, advokát dr. Pára, advokát dr. Kovář, tovarník cis. rada Tužek, obchodník Kořínek a Jezbera, řezník Macák, kovář Šafka a tesař. mistr Václavík, sami přívrženci strany mladočeské, ač i opoziční je v zastupitelství silně podepřena. — Z obchodní školy má se státi nákladem 30 tisíc korun akademie a první práci nového zastupitelstva bude provedení kanalizace, jež bude stát druhých 300 tisíc kor. Zařadou Hofice, jež platí dnes 136

proc. přírůžky obecní, jistě přední místo mezi městy českými.

Pardubice. Aféra banky »Prahy« způsobila i u nás mocné vzrušení. Pokrokoví paedagogové, pokud nejsou zapasáni realističtějšímu táboru duší i tělem, jsou velice schlipli, když poznávají, jaký koláč se upekli z rašínovsko-protiklerikálního těsta. Tolik slibů z pokroku, tak velké zhrdání konservativními inteligenty — a nyní po »perné pokrokové práci« — vylezla ze všeho jako královna příšera bezohledného mamona. Když pokrokové učitelstvo tolik odsuzovalo Drozdu, domnívali se naivní lidé, že tací přísní soudcové jsou vesměs nejvýtečnějšími kontrolory, reformními, opravdovými kritiky — zvláště hospodářství ve straně vlastní. Nyní však bujary šik protiklerikálních fanatiků počíná si jako poplazená tetka, které se kaše připálila právě proto, že tak slídívě prohlížela plotny cizí. Dne 21. t. m. došlo zde ke schůzi pojištěných, v níž bylo stýskáno, že dividenda velice klesla. Dříve byla až 12 procent, nyní 8. a přitom neal vyloučeno, že na čas zmizí. Jenže při takém rychlém poklesu přece měly ostřížiti oči pokrokové již dávno dříve podívat se pronikavěji na prsty pražských velmožů. I realističtější učitelé chovali se klidně, ačkoli cítili to hospodářství na vlastní kapse. A jiní zachovali chytrost rezervu, aby nepodráždili své volební spojence a pomocníky k »obrněným protestům«. Vědělo se, jak učitelstvo samo umlčovalo věcnou kritiku Rašínova úmění. V přijaté resoluci žádáno, aby osoby příbuzné nebo sešvagřené nebyly přijímány do služeb banky, aby byla provedena důkladná revize ministerská. Významná jsou slova: »Nedůvěru projevujeme delegátům za náš obvod zvoleným, neboť zvolení jejich stalo se bez nás, bez našeho vědomí a souhlasu, takže jsou to vlastně delegáti správní rady a nikoli naši.« Ejhle, jak dlouho byla trpělivá a do krajnosti snášelivá pokroková učitelská autonomie vůči pražským volnomyšlenkářům! Kdo to neptaným způsobem na velikášství Rašínově spolupracoval? Kdyby takové zařazení delegace bylo někde v podniku konservativním, přšly by pokrokové protesty jako kroupy. — Posud v »Praze« nedošlo v posledních letech k volbám přímým, ačkoli jinde je vymáhají s plnou energií. A tak aféra jest i pro pardubské realisty vážným napomenutím, aby se konečně naučili samostatně mysliti a jednati dříve, než jiné začnou k témuž povzbuzovati.

Zámek na dar svatováclavský »Ústřední Matice školské«. Městským úřadem uspořádán v r. 1911 sbírka na dar svatováclavský vynesla celkem 375 K 30 h, za něž vzdává výbor Ústřední Matice školské všem dárcům upřímné díky.

Něštětí v Doubravěch n. Orli. Dne 24. t. m. ráno stalo se ve zdejší přídelně pp. Herycha a spol. politováníhodné neštěstí. Poruchou elektrického vedení dvě dělnice: Tupcová z Kostelce n. Orli a Rychtaříková z Borovnice usmrceny. Několik osob, mezi nimi tov. mistr p. Feix, poraněno. Případ budi v místě i v okolí všeobecný rozruch.

Čáslav. Zpěv. spolek »Hlahol« konal výroční valnou hromadu 17. ledna a přítomností značného počtu členstva. Účast tato lze vysvětliti přirozeně tím, že jest to jediný spolek místní, kam ještě nezjednaly si přístupu rozličné stranické aspirace. Z přednesené výroční zprávy uvádíme, že Hlahol získal si mnohých úspěchů jak v městě, tak v širém okolí. Lze vzpomenouti jenom župního sjezdu v Poděbradech, kde sklídl přednesem národních tanců palbu vítězství. Stoupající vážnost Hlaholu jest výslednicí neúnavné činnosti obou p. t. sborníků, jímž přítomnými vzdán byl tak zasloužený dík. Po vyřízení spolkových formalit projednáván byl nový spolkový řád, jehož některá ustanovení podrobena náležitě kritice. Při volbách nového výboru zvoleni opět staří pracovníci. Zvláště působilo radostně, že p. MUDr. J. Konečný přijal volbu předsedy už po čtyřicáté. Myslíme, že datum toto nemělo by Hlaholem zůstatí nepovšimnuto. — Spolek sv. Ludmily, jehož úkolem jest pečovati o výzdobu čáslavských chrámů Páně, skládal celoroční bilanci svého působení v neděli dne 21. ledna. Z 260 členů spolku sešel se značný počet v zasedací síni městské radnice, aby vyslechl zprávy jednotlivých členů. Zvláště vytknouti třeba ze zprávy jednatelské nákladnou opravu kaple Mariánské pod věží, která vykonána byla zcela na náklad spolku. Skoro 2000 K věnoval spolek tomuto krásnému účelu. Věk takové kaple ta jest skvostem kostela. Na opravu starých a pořízených nových potřeb bohoslužebných vydáno bylo 575 K. Při volných návrzích vyhověno žádosti bratrstva Nejsv. Srdce Ježíšova, a poskytnut na pořízení nového oltáře B. Srdce Páně příspěvek 400 K. Při volbě nového výboru zvoleni opět: p. Heyerová za prezidentku, p. Bayerová za pokladní, pl. Nebožátková, Čadilová, Bucková a sl. Chudobová za členky výboru, dp. professor Fr. Kohout za jednatele. Přehledneme-li celoroční výkaz činnosti sv. Ludmily, musíme říci, že lze se jenom obdivovati obětavosti našich velevážených dam a že ničeho více není si přáti, než aby za svorné a ochotné součinnosti další spolek sv. Ludmily rostl, mohutněl a zkvétal. — Nebezpečí požáru hrozilo dne 22. ledna dolní části náměstí. Časné ráno vypukl totiž v kanceláři p. JUDr. J. Zimra oheň, jenž však ještě zavčas byl zpozorován a uhašen. Oheň vznikl z dohodnutím trámu od plechové rošty kamen. Zvláštní odměny za včasné udolání ohně zasloužil by si p. Veselý, služba městského důchodu. — Nové hry v předplacení osamuje právě jednata divadelních ochotníků v Čáslavi. Tematikou připravuje další sezonu. Přihlášky do 28. ledna přijímá p. E. Čihál, obchodník, za známých podmínek.

Prohra z Čestiny. Smutně začal tento rok pro nás šince Josefa Svobodu, chlapíka v Hodkově č. 6., pošta Zbraslavice. O půl noci na Nový rok vznikl u něho požár, nejspíše založením, který ztrávil v krátké době všecka jeho stavení, stroje hospodářské, oheň, část peřin, zásoby píce, obilí. Škoda dobře se může počítati na 10—12000 K a pojištěn je toliko na 2600 K. Nešťastil to dotkne se ho tím bolestněji, an má ještě poměrně veliký dluh a 4 dítky drobné. Kdo může, přispěj mu milodarem buď jemu přímo nebo farnímu úřadu v Čestíně zaslaným. — K. Vímra, bisk. vik. sekretář a farář. —

Česká Skalice. V minulých dnech konala se v našem městě povznášející oslava geniální krajanky Bož. Němcové, na paměť 50letého výročí jejího úmrtí. Na akademii dne 20. ledna (které byla přítomna dcera spisovatelčina slečna Dora Němcová) vzorně byla přednesena hudební čísla. Mocným a nezapomenutelným dojmem působila úchvatná přednáška, v níž v jemných rysech mistrně nastínil nejlepší znatel Bož. Němcové prof. dr. V. Tille její život a psychologické podmínky její činnosti. Odkryl také a objasnil mnoho z jejího žití, co bylo doposud téměř neznámo. — Následujícího dne za přítomnosti místní intelligence, četných hostů a valného shromáždění promluvil pan řídící K. Pleskač vřelý a případný proslov o zesnulé spisovatelce B. Němcové u ověčeného jejího pomníku, vzpomenuv její babičky, která na ni měla mocný vliv, vštěpující v její srdce lásku k Bohu a vlasti. Na konec na vyzvání pana starosty Ořešla provolána byla památce B. Němcové říkát »Sláva«.

Židovská starost o Náchod. Každému jest dovoleno hájiti vlastní víru a dle ní jednati. Jenom katolík jest nucen ji odhazovati stranou, jakmile se ocitne v některé organisaci »neklérkální«. I volnomyšlenkářským židům dovolují pokrokové navštěvovati vlastní bohoslužby s tlustou knihou modlitební v ruce. Nic jim nevadí, že též žid, který na schůzích vystupuje protiklerkvenicky, poslouchá rád rabína. Letos mladočech Emmer, který dobře v jednom návrhu (v sezení měst. zastupitelstva) rozpoznal pokrokové ostn proti katolickému obyvatelstvu a proto řekl: »To je jediná činnost, kterou páni realisté znají: poplouchovat proti naší víře, bouchat do katolického náboženství!« — Že tahle činnost v realističtém »pokroku« činí složku neoddělitelnou, jest přece patrné z realističtých protikatolických frás, z výprav Macharovy, častých řečí Masarykových, z podporování volnomyšlenkářských fanatiků atd. Ale pokrokové ještě vytýkají, proč se proti tě řečím žádný z mladočechů neozval. Měli snad nazvatí den noci? Nevěděli, jak se do Náchoda dostal se svou četou Kudrnáč, aby se líbal s Macharem? Neprohlásili ve své báječné odvaze docela realisté za muže bezcharakterního vzdělaného člověka, který se odváží obcovati katolickým obřadům? Vždyť bezmyšlenkovitě opakují, že žádný vzdělaný člověk neměl býti katolický věřícím, protože přý »věda« (ovšem ta haecklovská a židovská) už dávno... atd. Co je to jiného než úporný boj proti katolickému názoru světovému, když pokrokové lháři docela se odváží políckovat historii tvrzením, že Kristus ani neexistoval! — Ale poradíme jinou reformu, o mnohno důležitější, která má přímý vztah právě k pokrokovým. Ti přece se neodvážili nikde tvrditi, že rabínské náboženství jest pokrokovější než naše. Ale přece proti talnudištům zdejší hlavní orgán realističtý nepsal nic, nevymlouval jim nikdy přímo zastaralost jejich zásad. A »čistitelé národa« vědí přece dobře, jaký »prospěch« pro náš národ přinesla zdejší konfessní německá škola židovská. Když předkové zdejších židů chodili s rancem po německých silnicích, když se starali výhradně o své měšce, zachraňovali Náchod a jeho český ráz nenávidění katolíci. Kdyby to bývala kolonie židovská, pak by zde bylo Čechům dovoleno nejvýš cíditi německými židům boty. Ať tedy pánové napřed důkladně »reformují« tam, kde mají příležitost nejbližší a nejvíce náležavou!

Chotěbořsko. U nás pokrokařští učitelé, kteří trlik pomáhali Drozdem k zvolení soc. demokrata proti našemu kandidátovi, ošívají se nyní, jako by koloni nich včely bučely. Mimofárná valná hromada učitelské jednoty v okrese sama konstatuje, že prohlášení správní rady o bance »Praze« neuspokojuje. Teprve nyní pánové žádají důkladnou revizi, která byla nařizena ministerstvem přece již roku 1910. Či nevěděli pánové, jak se lehce přešlo přes dobrozdání ministerstva? Ted jim jest užko z toho, že nesplněn úkol, který byl přímo po lopatě předkládán. Důvěra v »pokrok« u širších vrstev dostala nyní novou trhlínu. Když se mělo voliti proti Adámkovu, pokrokařští učitelé běhali od domu k domu se snažnými žádostmi, aby nebyl našinec zvolen. Báli se bezdůvodně, že ti »klerikálové« by učitelstvo ožebračili. Zatím však právě v též čas přezdíval učitelské kapsy v zájmu prospěchu vlastního zcela někdo jiný.

Různé zprávy.

Apoštolský nuncius vídeňský Msgr. Alex. Bavona zemřel ve Vídni 20. t. m. Msgr. Bavona, titulární arcibiskup Farsalský, narodil se 1856, na kněze vysvěcen v Římě r. 1880, byl profesorem na několika ústavech, mezež pracoval v diplomatické službě papežské v Madridě, Bruselu a v Brailii, kde zvláště se dobře osvědčil. Odtud po odvolání býv. nuncia Granito di Belmonte poslán do Vídně, kde započal činnost svou teprve 2. června 1911. Pohřeb konal se ve Vídni 23. ledna

Literární zprávy z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

Nový žaltář dle nařízení Pia X. jako doplněk k breviáři bude vydán v březnu v řezenském vydání Pustetově, jež jest levnější a praktičtější, nežli římské vydání původní.

(—) „Psalterium Totum.“

Nový žaltář jest již v tisku a bude vydán v několika úpravách a sice:

V 48°:

brožovaný K 120
v černé plátěné vazbě s červen. ofizkou . . . 180
v černé kožené vazbě se zlatou ofizkou . . . 270
v černé kožené vazbě s červen. ofizkou . . . 240
v chagrenové kůži (francouzská vazba se zlatou ofizkou) . . . 340

V 18°:

brožovaný K 120
v černé plátěné vazbě s červen. ofizkou . . . 210
v černé kožené vazbě se zlatou ofizkou . . . 340
v černé kožené vazbě s červen. ofizkou . . . 290
v chagrenové kůži (francouzská vazba se zlatou ofizkou) . . . 460

Kromě toho oznamuje větší vydání a pak vydání rozdělené na 7 svazků dle ferí.

Byohom mohli veleddstoj. duchovenstvu ihned posloužit, žádáme notivě o laskavé přihlášky, na kteréž žaltář, jak žádáno, ihned po vyjití zašleme.

Právě začíná vycházeti „Moravsko-slezská kronika“, která má ročně 6 svazků a předplatné je jen K 3.—, poštou K 3.30

Zařaděna je do tohoto ročníku II. řada Baarových farských historek „Kobouti“.

Nejzobíleba: „Ve škole života“. Cyklus 74 promluv k dospělým mládeži studující 4.—

Dr. Setina: „Ecclesia sacra magna“, slavnostní sbor k uvítání biskupa s průvodem varhan (partitura a hlasy) . . . 1.50
jednotlivé hlasy po 20 h

Proschwitzer: „Památka utrpení P. Ježíše Krista v Nejev. Svátosti Oltářní“, 7 postních kázání 0.80

Göttler: „Vierter Münchener katechetischer Kurs“, brož. 4.32

Göttler-Stieglitz: „Katechetische Blätter“. Předplatné na rok 4.80

Obrazy se upomínky k první sv. zpovědi a přijímání v různém provedení a cenách na skladě.

Objednávky rychle vyřídí

Družstevní knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

za obrovského účastenství. Mrtvola uložena zatím v pouboční kapli svatoštěpánského dómu.

Valná hodnota českého liberalismu je velice ubohou. Dokázali jsme to nedávno na celé řadě případů. Český liberalismus je oblený hrob, hrob v venčí krásným lesklým mramorem obložený, ale uvnitř všemožným nefádem a hnusnou špinou naplněný. Dokazuje to znovu boj, jenž propukl mezi „Národ. Listy“ a „Českým Slovem“ a jehož pokladem je kšeft „České Slovo“ vytýká „Nár. Listům“ úplatnost, poněvadž mlčí k politicky sociálním afférám v pojišťovně „Assicurazioni Generali“, od níž si dávají za mlčení platit, uveřejňujíce polemiky feditele Horsta, organizovaného mladočecha, a berouce 2 K za řádek. „Národní Listy“ oplácejí stejnou měrou. Uveřejňují doklady, z nichž je zřejmo, že knihtiskárna národně sociální jest pojištěna u generálky, že administrace „Č. S.“ v lednu 1908 co nejuživěji žádala pražské feditelství „Ass. gen.“, aby ráčilo uveřejňovati v „Č. S.“ publikace ve formě lokálků a že konečně býv. administrátor „Č. S.“ Jos. Růžicka se u „Ass. gen.“ ucházel (bezvýsledně) o půjčku na Zlatou Husu, když ji koupil spolu s posl. Křofáčem. Kdyby „Č. S.“ bylo inserci a lokálky dostalo, kdyby byla bývala povolena výpůjčka na Zlatou Husu, pak mlčelo o „Nár. Listech“ v „Ass. Generali“ tak, jako mlčí „Nár. L.“ a bylo by fediteli Horstovi uveřejňovalo polemické články řádek za 2 K. Nyní však ze závislosti dělá činnostného. „Národní Listům“ úplatnost dokázalo, ale samo hlavu do chomouta úplatnosti strkalo. Čhtělo totéž konati, co konají „Národní Listy“, mělo k tomu úmysl a vůli a bylo by i to provedlo.

Zednářská sebezáchra. Nucený sňatek má býti zaveden ve Francii, kde již je vypracována předloha zákona, aby se zabránilo stálému zmenšování populace a ubývání sňatků. Nakomandovat někomu, že se musí oženit, to přece nejde. A proto zvolena jiná cesta, která nepřímým způsobem stane se donucovacím prostředkem k ženitbě. Kdo do svého 29. roku zůstane svobodným, bude povolán k zvláštním vojenským cvičením jak v rezervě, tak i v národní obraně. Kdo se neožení ani do 45 let, zůstane vřaděn do rezervy až do nepokročilejšího stáří. Ze státní, krajské a obecní služby bude propuštěn každý úředník, který dosáhl stáří 25 let a neoženil se. Přednost k povýšení ve službě má míti

každý úředník, který má 3 děti a má-li jinak stejnou kvalifikaci. K služnému každého úředníka se bude připláceno po 200 fr. za každé nad 3 z dětí a to do jejich 16letého stáří. Stejně se zvětšuje i o 100 franků penze pro každé dítě nad tři. — K takovým koncům to dochází v zemi prý nejkulturnější. Ale co pomohou všechny tyto donucovací prostředky, když idea pevného, nerozlučného manželství byla právě těmi, kteří nyní sahají k nucenému sňatku, nejdříve zničena. Katolický názor o manželství a rodinu byl prohlášen za zpátečnický, nekulturní a nemoderní, výsledkem je vymírání Francie, která bude pokračovat dále, poněvadž nepomohou ani nucené sňatky. Ve státě „svobody“ má býti tedy trestán odstřikován občan proto, že se opovážuje uzavřít sňatek teprve tenkrát, když se mu to hodí. Tyranie toho druhu ještě nebyla v nejbýrokratičtějších státech evropských. Republika sama napsala na vysvědčení vlastních moderních snah známku nedostatečnou s velkým titulem „Bankrot“.

Tělesné gardy panovníkovy budou dle zprávy P. Lloydů v nejbližší době dosti ztenčeny a to garda arcierů a uherská tělesná garda o 12 mužů (důstojníků), společná a uherská garda trabantů o 20 mužů (šikovatelů). Jedině počet tělesné pěší setniny a jízdecké švadrony se nezmění. Důvodem pro toto ztenčení jsou prý hlavně úsporné snahy nejv. hořmistrovského úřadu i zmenšené povinnosti reprezentací. Do gardy šora uvedených budou prý přistě zařazováni jen důstojníci na odpočinku, takže dvorní erár bude jim připláceti toliko aktivní připlátek. Tělesná garda arcierů, stávající počátkem let šedesátých 8 generálů a 83 důstojníků, skládala se nyní jen ze 3 generálů a 45 důstojníků a bude přistě ještě menší.

Klerikalismus či byrokratismus? Co všechno musí snést katolíci za to, co učiní byrokraté, jichž práce se řídí dle větrné korouhvičky nejrůznějších okolností. Prý jest Rakousko státem zklerikalizovaným. Zatím právě oznámil protestantský tisk, jak různá rakouská nistodržitelství udělila státní příslušnost 7 protestant. kazatelům, kteří by přece měli na pruských úhorech evang. kazatelům, kteří by přece měli na pruských úhorech orby až nazbyt. Zřízeny nové čtyři protestantské stanice vyučovací. Na 6 místech zahájeny první protestantské bohoslužby. Otevření nových protestantských kostelů a modliteben na 11 místech (i v Bosně!) Evangelický bund založil 9 místních skupin. „Lutherverein“ započal činnost na 7 místech. V Sarajevě se pevně usadily: spolek evangelických žen a křesť. mladíků. A místa k zasetí protestantismu byla vyhlédnuta s velikou politikou bystrostí zvláště tam, kde by se dalo pohodlně germanisovati. A pak prý v Rakousku vládnou „klerikálové tímž“.

Všelicos. Následník trůnu arcivévoda František Ferdinand 28. t. m. pojedí do Berlína, aby byl knižkem novorozenému synu korunního prince německého; kmotrů bude 17. — V Sarajevě 21. ledna došlo k bouřlivé demonstraci pro omezení svátků v Bosně a Hercegovině (o 10) dle papežského motu proprio. Lid křičel, že si nepřije žádných změn starých zvyků. — Škodovy závody obdržely prý od čínské vlády objednávku děl za 1 milion kor. V Rakousku též uzavírá vláda čínské půjčky v obnosu 6 mil. marek na 6 proc. — Ve Sv. Leonhardu u Meranu zemřel 77letý poštmistr ve výslužbě Jifi Haller, poslední vnuk chrabého obhájce Tyrol Ondřeje Hofera. — Továrníci svíček v Rakousko-Uhersku zvýšili ceny o 5—6 K, což zůstane v platnosti až do konce roku 1912. — Také lětiva budou zdražena, poněvadž stoupají ceny drog. — Od 1. února bude Vídeň zásobována rumanským masem. — Šedesátí pošt. úřadů v Čechách bylo rozdáno 90 lyží pro poštovní posly, kterážto novinka má usnadnit dopravu poštovní na zasněžených cestách. — V obecním zastupitelstvu ve Štyrském Hradci provádějí soc. dem. obecní starší obstrukci: rozbíhají pulty a hráli na gramofon. — Od podzimu stoupily ceny kulatého dříví o 3 K na kubickém metru a ceny řezaného dříví o 6 K na kub. metru. — U Jilového bude se prý zase dolovati zlato za použití vodní síly vítavské. — Ukradené čenstochovské klenoty byly právě ze značné části — hlavně drahokamy a perly ohromné ceny — nalezeny v Lublíně u židovského klenotníka Adlera. Vymlouval se, že prý předměty tyto koupil v Haliči. Kde jaká krádež v katolických kostelech, zpravidla za ní je žid. — V Richmondu (stát Indiana) žije 26letá babička; vdávala se ve 13 letech a její dcera rovněž ve 14. roce se provdala. Tato nejmladší babička má ještě na živu prababičku, které jest 90 let; vnučka nejmladší babičky má tedy na živu prabababičku. — Celá řada obcí v jižním Tyrolsku odešla vybírat daně v přenesené působnosti. — V minulém týdnu zamrzl u Bělehradu Dunaj, což se už nestalo mnoho let. — Při dodávkách pro vojsko italské v Tripollisu spáchány byly v Neapoli podvody přesahující obnos 6 mil. lir. — V Palestyně počne se co nejdříve stavěti židovská polytechnika, na níž židovští boháčové vnovali dosud několik set tisíc. Židé však sotva co ní budou choditi. — Při dražbě Hoeovy knihovny v New-Yorku prodán byl výtluk Guttenbergovy bible, tiskový v letech 1450 až 1455 za 125.000 K. Bible kardinála Mazarina dosáhla dokonce podání 240.000 K. — Železářský velkopřmyslník v Chicagu R. Crave věnoval 5 mil. dolarů k zakupování malých domků na venkově pro opuštěné ženy a jejich děti.

Šlechtní dárce. Veleddstojný klérus jeví stále větší pochopení pro všenárodní nábožensko-záchranné dílo českých katolíků: Katolický učitelský ústav v Bubenči. V poslední době věnováno několik významných darů: Na sv. Mikuláše s radostí doručili stařícký kněz

pěslník 400 K a nechtěl sáti své jméno; nadšený a pochopení, které v rozmluvě pro dílo ležl, čerpal z bohaté zkušenosti svého úřadu učitelského. O několik dní později došlo 50 K od rev. P. V. Cipřina, kněze z Kellersvillu ve Spojených Státech amer. Loni poslal 400 K, aby se stal členem zakládajícím. Ve svém významném příspěvě opět vřít s nadšením dílo toto jako příspěvní uobrotivě Prozřetelnosti Boží k záchraně národa z nouze nejvyšší: jako dílo pro národ epochálního významu, jemuž by katol. vlastenci čeští měli věnovati více péče, nežli se kdy věnovalo Ústřední Matici školské. Ryzím vlastenectvím a apoštolským nadšením dýšící dopis amerického vlastence-kněze, prostého všech zdejších osobních poměrů, zůstane drahou památkou archivu našeho. K novému roku daroval nejmenovaný člen metropolitní kapitoly 400 K, toho roku již druhý dar. Mezitím darovali vřdp. Fr. Macháček, zám. kaplan v Malešově a farní úřad v Čibuzi po 50 K. Po novém roce došel od nejmenovaného kněze z diecése hradecké rekon. dopis peněžní se spojitelní knížkou na 500 K, psanou na jméno spolku. Z příspěvu: „Přiložené zasílám na doplacení mého vkladu členského, zakládajícího úda. Ostatní as upotřebíte, tuším, velmi dobře na zmírnění bremene, které bedra Vaše tíží. Je to ke cti a chvále Boží a k záchraně našeho národa katol. Vím, že jste v úzkých, proto spěchám, abych si ani toto zmeškání nemusel vyčítat jednou — a peníze jsou poctivé, po rodičích — budou, dá Pán Bůh, požehnané.“ Před několika dny nejmenovaný šlechtný děkan z města, nedaleko Prahy zaslal katol. paedagogiem vydaný dlužní úpis přeskrtnutý s přípisem: „Dlužní úpis vracím, nehodlají dlužnou částku nazpět požadovati.“ Úpis zni na 1000 K. Ačkoliv přisáho: „V novinách však ničeho neuveřejňujete, doufám, že tímto způsobem nerušíme plání toho. Dej Bůh za radostné a tiché oběti tyto hojně blahé radosti! Přátí by si však bylo, abychom pro větší povzbuzení a náležitě ocenění obětí českého duchovenstva pro dobro národa směli i jména uveřejňovati. Nyní po dostavbě první polovice žijeme v největší tísi. Placení na všechny strany. Adresa naše: Katolický ústav ku vzdělání učitelů, Praha-Bubeneč.

Rádou valnou hromadu konati bude spolek Serafinské lásky na záchranu opuštěné a zanedbané mládeže československé v neděli dne 28. t. m. o 3. hod. odpolední v Českých Budějovicích v biskupské residenci v přízemí vlevo. Mimo zprávy o činnosti spolkové jsou na programu důležité volné návrhy správního výboru. — Serafinské dílo lásky trvá teprve 4 roky; nyní má v ochraně již 56 dětí opuštěných a zanedbaných z Čech i z Moravy, dává je nejen řádně vychovávat, nýbrž pečuje o ně i potom, když vychodily školu a dány byly na službu nebo na řemeslo, což obojí obstarává Seraf. dílo lásky samo, zůstávajíce s chráněnci svými ve styku až do jejich plnoletí nebo provdání. Členové platí 3 K ročně a dostávají pak spolkový časopis zdarma. Adresa zni: Serafinské dílo lásky v Českých Budějovicích. — K valné hromadě i hosté jsou vítáni.

Pátý Národní dům ve Vídni. Rozsáhlost dvoumilionového města Vídně nutí český živel, aby se po okresech organizoval a soustřeďoval ku společné práci. Jednadvacet okresů má Vídeň, ale pouze čtyři Národní domy. Na vybudování pátého Národního domu pracuje Spolek pro vystavění Národního domu v Leopoldově za součinnosti všech národních spolků leopoldovských. V Leopoldově ústí dvě dráhy, dovážející český lid z vlasti do Vídně: Severní dráha a severozápadní dráha, 2 nádraží Františkovy dráhy jest do Leopoldova městskou drahou přímé, jen několikaminutové spojení. Přímé spojení tramwayové má Leopoldov s nádražím společnosti státní dráhy. Jest tedy Leopoldov do jisté míry uzlem všech drah, kterými do Vídně proudí český živel. Spolek pro vystavění Národního domu požizuje potřebný kapitál: 1. Příspěvky členskými, 2. dary, 3. dluhopisy po 20, 50 a 100 K, jež záročí 4 procenty a každý rok jich vylosováním určitý počet umožní. S úrokováním započne dne 1. ledna 1912, s umořováním dne 31. prosince 1912 a pak rok co rok vždy 31. prosince až do jejich konečného umoření. Dosavadní kapitál, který dosáhl členskými příspěvky, dary a výtěžky ze zábav výše přes 20.000 korun, jest zaračovacím fondem majitelům dluhopisů. Kapitál tento stále roste, záruka jest tudíž stále vyšší. Kapitál spravován jest velkou „Viedeňskou záložnou“ a jest tudíž plně zabezpečen. Dluhopisy upisují se u spolku „Národní dům ve Vídni II., Grosse Pfarrgasse 7., nebo u úřadovny Vídeňské záložny Vídeň II., Kaiser-Josefstr. 5. S upsáním nutno složit 1 K na kolek a ostatní režii. Dluhopisy možno také „pláceti“. Úrokování děje se ode dne splacení celého obnosu na upsaný dluhopis.

Informace. Na jmění bankéře Vojtěcha z Puky v Columbus, Ohio, Spojené Státy americké, vyhlášen byl konkurs. Mezi poškozenými bude asi mnoho rakouských vystěhovalců, do domova se vracívších. Případné přihlášky konkursních věřitelů, jež by se měly přímo zaslati c. a k. konsulátu v Clevelandě, Ohio, Spojené Státy americké, musí býti věřiteli konkursními vlastnoručně podepsány a konsulátním zastoupením Spojených Států amerických legalisovány.

Každá dobrá spořivá kuchyně měla by míti v zásobě Maggiho kostky (hotová hovězí polévka). Každá kostka dá — jen polím vařící vodou — okamžitě čtvrt litru výtečné hovězí polévky, které se může použiti jako každé domácí připravené. Maggiho kostky po 5 hal. obsahují nejlepší masový výtažek a všechny potřebné přísady. Jsou tedy úplně hotová hovězí polévka v suchém tvaru. Dbejte však při nákupu vždy jména „Maggi“ a ochranné známky „křížové hvězdy“.

Česká flóra, měsíčník pro zahradníky, majitele zahrad, vil, parků a přátele rostlin, vstupuje právě v 1. do jubilejního, dvacátého ročníku. Věrna svému programu, přinášíti bude i na dále vybrané články a novinky ze všech směrů zahradnictví ozdobného i užitkového, aby stala se tak vodítkem a radcem nejenom každému zahradníku, ale i majiteli zahrad všech druhů, vil i zahradek domácích. Z bohatého, krásnými vyobrazení vyzdobeného obsahu prvního čísla uvádíme tyto články a stati: Zařízení domácích nebo školních zahrad. — Papír k ochraně rostlin. — Visuté Trandescantie pro světnici. — Celer k bělení. — Barvy lekníny. — Ohražování zahrad. — Výsev semen květin do zádob. — Kdouleň jako ovocný strom. — Palmy pro světnici. — O kompostu. — Jak založiti běldlo. — Výzdoba oken a balkonů. — Výběr dobrých novějších popínavech růží. — Modrá srstka. — Kronika. — Rubrika tazatelů atd. Na Českou Floru předplácí se celoročně pouze 4 K, do ciziny celoročně 5 K 20 h. Číslo na ukažku zašle ochotně na požádání administrace Česká Flóra, ve knihkupectví A. Reinwarta v Praze, ve Voštické ulici č. 23.

(Zasláno.)
Příjemcem banky „Praha“!

Členové pojišťovny „Praha“ smýšleli katolického věce, kteří dosud se nepříteličili, vybízeli se ve svém vlastním zájmu, aby svoje adresy, číslo pojišťovny, obnos pojištění, po případě půjčky oznámili podepsanému, jenž jest členem komise zástupců členstva banky té, která se ustavila, aby poměry v ústavě se vyjasnily a uspořádaly, jak zájem pojišťovny i prospěch členstva toho vyžaduje.

Netřeba zdrazňovati, že přihláška taková jest nutná a že nezbytno ji učiniti co nejdříve.

Dopisy buďtež adresovány:

Čís. rada MUDr. O. Rožánek, Praha-II.,
Křemencová 8.

Při nákupu Kathreinerovky
budíš dbáno, abychom
těž obdrželi správný původ,
ni balíček s obrázkem fa,
náře Kneippa co ochrannou
známkou a se jménem
Kathreiner. Jest mnoho
minicenných napodobenin.

*Kathreinerovka
přináší štěstí do domu.*

Rozšiřujte!

V „Časových Úvahách“ vyšlo pojednání:

**Jest náboženství
věcí soukromou?**

Napsal Jifi Sahula.

Stanovisko moderních liberálů k této otázce jest zde podrobně posouzeno. Méřtkem jsou zde slova Písma sv., důvody historie, logického přemýšlení a současných sociálních a kulturních poměrů. Nepochybnost stanoviska protikatolického jest přesvědčivě dokázána — Spis ten jest právě v nynější době velice časovou obranou proti záškodným heslům našich protivníků.

Cena 24 hal.

Při hromadných objednávkách jest velká sleva.

Objednávky vyřizuje ihned

administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřickní poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. vřická aktivní spořitelna.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyřívání a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýňů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.
Na ukádku sešlá
se vše franco.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skлады:
Praha, Vídeň, Budapešť.

Podállová harmonia
obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku cvičení.

**Concerty zdarma a
franco.**

Na splátky od 10 K.
P. T. duchovenstvu
světskému výhody.

V pozůstalosti zemřelého p. vikáře Karla Janského v Chroustovicích nalezá se zbytek knih, asi 200 výtisků, které druhy svým nákladem v bisk. tiskárně vydal:

**Brynychovy
KATECHESE.**

Posluchači p. biskupa Brynychy, bývalého profesora pastorálky, katechetiky a metodiky, znají ocenit praktický význam jeho katechesí. Mladší duchovenstvo sotva asi tyto katechese zná jen dle jména. Upozorňujeme na ně.

Jestliže se jedná o rychlé zproštění pozůsta-
losti p. vikáře Janského, nabídneme tyto katechese

se značnou slevou 30%.

Krámská cena 1 výtisku o 196 str. (dříve K 1-80)
sděluje se tudíž na K 1-20 frankovaně.

Objednávky obratem vyřídí
Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Přátelé pravdy!

Protivníci katolické církve šíří mezi náš lid celé spousty prohaných brožur na potupu naší. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřítelakého tisku. Jsou to

**ČASOVÉ
ÚVAHY.**

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.
Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.
Při hromadných objednávkách poskytujeme
až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos totiž může si každý koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdy, až nepřítelé protikatolickými knížky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na zákeře církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí vytrvale státi na stráži. Laskavě čtenáře prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

**Duch
katolické
Obnovy.**

Sepsal
Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722. Cena 4 K.

„Úvěrní družstvo Eliška“
v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi jednoty
záložen.

OBNOVA

Číslo 5. | Předplatné na čtvrt roku 8 K 60 h
na půl roku 6 K — h

V Hradci Králové, dne 1. února 1912.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VXIII.

Rozechvě.í v Portugalsku.

Zednářská vláda nahromadila celé stohy zločinů do nebe volajících. Kdokoli chtěl užít aspoň části občanské svobody jiným směrem, než jaký vykazovali despotové, byl pronásledován jako nehorší lupič. Sta a sta kněží vězněno v nejhorších žalářích, úředníci, kteří se odvážili pronést sebe menší kritiku násilnických činů, byli zbavováni hodností, platu, dávání do vazby. Jen ze severního Portugalska přivezeno přes 2000 občanů do žalářů lisabonských, aby byli přepraveni na »bezpečnou« Madeiru. Republikáni vpalovali jim jako otrokům na hlavu a pod bradu značky, aby byli hned poznáni, kdyby se jim podařilo prchnouti — a aby v případě propuštění z vězení sloužili do smrti za terč posměchu zfanatisované chátře.

Volby do nového parlamentu daly se ve známení nejsurovější knuty. Aby vláda zvítězila, připravila o volební právo celé davy řádných občanů, ale zato musilo voliti samo vojsko přesně dle komanda důstojníků, kterým byly dány rozkazy s hora. Volba byla neslýchaným hromadným podvodem národa, smutnou specialitou, jaká posud v Evropě nebyla.

Ale obrovské stávky dělnictva šly jedna za druhou. Z toho lze snadno poznati, jak dělníci byli jidášsky klamáni častými sliby volnomyšlenkářů, kteří tolikrát slibovali radikální reformu sociální zbědovanosti země.

Nyní došlo k novým velice pohnutým bouřím proti samozvaným tyranům. Při nové velké vlně stávky došlo v Lisabonu k strašným řežím, od organizovaného protikřesťanského dělnictva. Tito lidé dlouho se dávali štváti proti katolíkům. Nyní svoje umění obraceli proti vlastním učitelům. Sama úřední zpráva praví toto: »V bytech vůdců syndikatu byly nalezeny a zabaveny pumy. Dům Svazu syndikátů byl obklíčen dělostřelectvem ohrazeného tábora lisabonského a pýchotou. Syndikátiště, v domě tom shromáždění, byli vyzváni, aby se do čtvrt hodiny vzdali, jinak že bude ihned použito násilí. Všichni syndikátiště vzdali se ještě před uplynutím této lhůty, a 600 jich bylo dopraveno na válečnou loď. Nota tvrdí dále, že hnutí, do kterého měli býti strženi slušní dělníci lisabonské, bylo šířeno syndikátišty v intimní dohodě s anarchisty a že bylo podporováno se strany monarchistické.

Ovšem některé body ve zprávě vlády, která již tolik se nahala, nutno přijmáti s rezervou. Ale zajímavé jest to, co musí vláda přiznati k vlastnímu neprospěchu. Tedy tolik dělnictva a sami anarchisté (tvořili při revoluci proti Manuelovi levé křídlo) ozývali se prudce proti zbankrotělé vládě! Pomalu půl Portugalska bude v žalářích, jiní musí silou zdvojenou pracovat na uživení vězňů. Jen když vláda se zbaví těch, kteří její »povznešený klid« ruší.

Jak se utvářila nynější hrozná situace? Dělníci zastavili práci ve všech továrnách lisabonských i v dalekém okolí. Doprava byla zastavena. Došlo k pouličním velikým demonstracím, při nichž zřímány celé davy dělnictva. Poněvadž v ulici Gloria vybuchla puma, byla dělnická místnost syndikatu obklopena vojáky. Zatčení všichni přítomní. V noci ze dne 30. ledna na 31. v místnostech odborových organizací zatčeno asi 1000 osob. V Coimbra přivítání policisté krupobítkami kamení. Odšly republikánské gardy bylo nutno vyslati z Lisabonu do okolí. Na Lisabonský okres prohlášen stav obležení. Město dostalo vojenské velení, na ten čas jsou v něm potlačeny ústavní záruky.

Ačkoli prohlášeno stanné právo, velké zástupy vzbouřenců procházeli městem. Veškeré ulice i náměstí jsou obsazeny vojskem. Když se správa elektrické pouliční dráhy pokusila znovu zahá-

jiti dopravu, začaly třaskati pumy, tak že se musilo přestat.

Zkrátka z telegramů otištěných dnešního dne jest patrné, že přes všechna vojenská opatření panuje v městě panika, jaká byla při ohromujícím zemětřesení.

Jak často nynější vládcové smáli se dříve moci bodáků! Jak často prohlašovali, že by národ vyhnal Manuela hned, kdyby proti lidu nebyla namířena děla! Zatím způsobilo revoluci samo vojsko a nyní lid se staví proti bodákům. V obyvatelstvu jest udržována poslušnost jen a jen bezcitnými bodáky. Nikdy v Portugalsku vojsko nemělo tolik práce, nestálo tak často v hotovosti proti samému národu jako za nynější vlády »republikánské.« Zvýšený počet soldatesky má mluviti hromadnými výstřely tam, kde lid žádá své právo. Bude-li zdolána bouře nynější, pokoj ještě nenaštane. Duchy, které zednáři sami vyvolali, nepodaří se jim tak brzy zažehnati — zvláště ne bodáky.

Politický přehled.

Proti »uzavřenému« území německému vystupují Němci. Německý Volksrat v Třebenicích, ústředna německých měst v Liberci a ústředna německých okresů v Ústí n. Lab. provedly národnostní rozhraničení země velmi jednoduše a hravě. Zjistily německé obce v království a největší z nich vyhlédly za středisko nového německého okresu. Že jednotlivé obce budou míti do střediska nového okresu mnohdy až pětkrát tak daleko, než do dosavadního okresního města, že nebudou míti s ním ani řádného spojení, a že je k dosavadním okresům vážou mnohá zařízení hospodářská, toho nedbaly. Takovému nadělení brání se ovšem venkovské obyvatelstvo německé přes všechny sliby. Že okresům a obcím, které utrpí újmu národnostním ohraničením okresů, dostane se přiměřené náhrady.

Dr. Kramář na politickém kursu v Brně 27. ledna varoval před dobrodružnou, fantastickou politikou vojenskou, která nynější chvíli pokládá za vhodnou k válce s Itálií, ale zapomíná, že s Itálií může to sice začít, ale, kdo ví, s kým a jak to skončí. My ovšem války nejen nevyvoláme, ale také jí nezadržíme. Pro nás Čechy musí býti cílem uvnitř sesliti, hospodářsky i politicky a být připraveni na všechno. I když dějinnými událostmi se mění hranice říší, nemůže se ztratit sebevědomí, hospodářsky i kulturně silný, uvědomělý národ.

Hr. Aehrenthal na odchodu. Konečně hr. Aehrenthal pomalu odchází ze svého místa. Nedávno vynutil si odchod čefa generálního štábu Conrada šl. Hötendorfa, aby prý snahami jeho nebyla znepokojována Itálie, teď však právě ve stínu znepokojení Rakouska Itálii padá sám hr. Aehrenthal. Jako hlavní důvod chystaného odstoupení hr. Aehrenthala se udával především neutěšený jeho zdravotní stav, ač právě v poslední době se tvrdí, že jest hrabě už tak zdrav, že lékaři přestali vydávat bulletiny. Hrabě Aehrenthal dostal dovolenou a agendu zahraničního ministerstva zatím povede první odborný přednosta šl. Müller.

Arcivévoda František Ferdinand v neděli dopoledne přibyl s průvodem ke křtu syna korunní prince německého do Berlína a ještě téhož dne po křtu v noci odejel z Berlína.

Bývalý ministr dr. Al. Ebenhoch 30. ledna zemřel ve Vídni. Narodil se roku 1855 v Bregenci. Dr. Ebenhoch byl horlivým německým konservativcem. Účastnil se založení německé strany lidové, která vedle zavedení konfessionální školy počala klásti důraz na stránku národní. Příčiněním dra. Ebenhocha přiblížovala se tato strana čím dál

tím více ke křesť. sociálům, až konečně s nimi splynula. Byl vysloveným přítelem Čechů a na prospěch jich jazykových nařízení vydal i brožuru, načež vypracoval rámcový jazykový zákon na základě rovnoprávnosti. Jen zemské sněmy směly podrobnosti prováděti. Ovšem později s nesnášlivým drem. Gessmannem zašel tak daleko, že zahájil i uzakonění německé státní řeči.

Branná předloha v Uhrách. Jak známo, jedná se o novou předlohu brannou, o dvouletou vojenskou službu, ale i s novými břemeny. V Uhrách vede se boj o tuto předlohu již několik měsíců; obstrukce dovedla dosud zabránit, že vzdor úsilí a trpělivosti vlády a její většiny předloha branná ani o krok nepostoupila. Nyní se však zdá už konec trpělivosti. Ministr financí Lukacs již minulý týden vrhl opozici výhrůžku, že se vláda odvolá k národu a min. předseda hr. Khuen-Hedervary z audience císařské přináší si prý všechny plnomoci, aby situace se jinak utvářila.

Chorvátický sněm rozpuštěn. Nový bán Čuvaj pospíšil si přesvědčiti Chorváty, že odchodem Tomasičovým nic se nezměnilo. Ačkoliv se chorvátický sněm měl sejíti 7. února, vyhlásil nový bán Čuvaj 27. ledna císařský reskript, jímž nově zvolený sněm ještě před sejítím se je rozpuštěn, poněvadž složení stran vylučuje prý možnost, že sněm bude schopen vážné a klidné práce. A ještě téhož dne zatčen vůdce chorvátické selské strany Št. Radič — a další zatýkáni se očekávají. Čuvaj doufá, že nátlakem vydupe sněm, v němž by maďaroni měli většinu.

Následek voleb v Německu. Císař Vilém není prý již ochoten dlíti uprostřed lidu, který, jak výsledek voleb ukázal, většinou svou chce násilně trůn svrhnouti a monarchii odstraniti. Chce prý se usídliti tam, kde jej obklopují věrní mužové králi i vlasti. I císařské posádky prý musí císařský Postupim opustiti. Také všecek císařský majetek v Postupimi a okolí má prý býti uzavřen pro obecnost. Nový boj protisocialistický v Německu.

V Portugalsku vypukla nanovo generální stávka. Stávkující přerušují železniční dopravu, vrhají pumy — důkaz, jakým dobrodínem jest nynější republika. Vláda proto vyhlásila nad Lisabonem stav obležení a zrušila ústavu.

Válka Italsko-turecká. Spor mezi Itálií a Francií o zajaté Turky na »Manubě« urovnán. Také loď »Travignano« byla již Itálií propuštěna. Boje v Tripolsku neustávají.

Povstání v Číně. Postup revolucionářských vojsk proti Pekingu započal. V Číně množil se pumové atentáty na vlivnější osobnosti.

V Srbsku utváří se prý též situace jako roku 1903 před královraždou. Tajná organizace chystá státní převrat, vojenskou diktaturu a odstranění nynější vlády.

Obrana.

Orgán organizovaných pokrokových učitelů o »Praze«. Jest po valné hromadě delegátů »Prahy«. Tato schůze potvrdila, že opoziční žurnalistika soudila o vládě Viktora Rašína a jeho pomocníků zcela správně. Ale »Český Učitel« v č. 21. snažil se nemotornou tyčkou vytahovati pokrokové počtáře z bahna. V čele strany velikými písmeny uveřejněna vyhláška: »Delegáti (ze řad učitelských) s povděkem uznávají, že veškeré činnosti z učitelstva (!) ve správný radě a pojišťovně »Praze« vůbec zcela korektně si vedli, zejména zdůrazňují, že při poradě podán byl nový důkaz, kterak zvláště kol. Jos. Černý, starosta ZÚS., jako vždy lindy i ve své funkci v pojišťovně

C. a k. dvor. a komor.

FOTOGRAF J. F. LANGHANS,

Provedení dokonalé.

Svatební skupiny. — Snímky v plesových toaletách.

Na obléčení do 10 hod. večer při světle umělého.

Hradec Králové,
Adalbertinum.

Ceny mírné.

„Praze“ u vědomí své vnitřní i organizační zodpovědnosti v úplném souhlase s tím, co kdy hlásal o povinnosti učitelstva ve směru morálním, v plném sebezapření do krajnosti (!) konal své poslání a uhlánil vrchovatou měrou čest a vážnost stavu učitelského, tak že jednomyslně (!) bylo uznáno, že jest opravdu důstojným reprezentantem největší organizace učitelské. Delegáti projevují opravdové a radostné potěšení nad tím, že, ač mnozí přicházeli do schůze s největší skepsí, přes to mohou předcházející fakta v plném vědomí své zodpovědnosti jednomyslně prohlásiti. — V Praze, dne 27. ledna 1912. Delegáti pojišťovny »Prahy« z učiteltva.

Tak tedy »Český Učitel« dal všemu korunu. »Jednomyslné« prohlášení není podepsáno jmény. Inu — opatrnost kázala, aby si nepamatovali jiní pojištěnci přesné adresy. A pak chytrost velela, aby se dostalo Černému a jiným učitelským činovníkům osvědčení důvěry dříve, než na valné hromadě budou probírány otázky tolik palčivé. Fakta však, která konstatujeme zároveň v jiném článku (dle sdělení samých listů pokrokářských), nepřekroutí »Český Učitel« ničím. A fakta ta mluví zřetelně jako násobilka, že netoliko Černý, ale i jiní učitelští činovníci mají vinu velikou na tom, že Rašín mohl hrabati k svému osobnímu zisku statisíce. —

Když se odhalily zlořády v záložně Drozdově který katolický list hájil vinníky? Ač tam Drozd nekradl, ač nebral provisi do desetitisíců jdoucích, ač zemřel jako žebrák, byl odsuzován katolickým tiskem s plnou přísností. A nyní kdy odkryty tak rafinované klikaté cestičky k úžasnému osobnímu hrabání, kdy dokázáno zřetelně, jak mlčela řada učitelů jiných proto, že dostávala také odměny, delegáti dosvědčují, že učitelští funkcionáři vedli si zcela **korrektně vesměs**. Tím si učitelští delegáti nalili do polévky nového pelyňku. Přichází se na novou nepřistojnost, jichž ranec bude tížiti bedra i těch, kteří tak okázale dávají počtářům »Prahy« nejlepší vysvědčení. Proč chování delegátů při samé valné hromadě přece jenom neodpovídalo prohlášení, sestavenému dne 27. ledna? Delegáti u samých učitelů nezískají žádné pochvaly a berou část zodpovědnosti na sebe.

Nové objevy z hospodářství »Prahy«. Na Rašína podána nová žaloba, jejíž obsahem jest toto: Rašín roku 1911 Jul. Hancymu vyplatil na velkostatek Ouhrov půjčku 294.000 K, aniž čekal na schválení správní rady. Půjčka stala se na základě odhadu z roku 1909, který zněl na pouhých 333 tisíc korun! Na Rašína se žaluje, že naváděl ještě před výplatou zápujčky přednostu hypotéckárního oddělení, aby starý odhad zfalšoval přepsáním číslic na obnos 450 až 500 tisíc korun, aby se tak zdálo, že zápujčka dána na nemovitost jistou. Leč přednost odepřel provést takovou machinaci. Leč ještě něco horšího. Vyšetřovací komise, zvolená od správní rady »zjistila«, že vyplacení půjček stalo se vlastně na základě odhadu dodatečného, který byl proveden roku 1911 Dvořákem a Rašínem a zněl na 500.000 K. Dodatečný odhad však se považuje za předstíraný. Rašín byl dne 8., 9. a 10. května v Praze a nadto ještě v červenci naváděl k falšování cifér. — A odhad (který přece vzhledem k tisícovým odměnám jest »velice pracovní«) stal se prý ve dnech 8. až 10. května.

Na valnou hromadu, konanou 14. května 1910, na níž měla být přijata nedemokratická změna stanov, bylo rozesláno »spolehlivým« delegátům z rašínovské kanceláře množství zvláštních pozvánek se slibem »náhrady cestovních výloh«. V předání se vyplácely peníze »reformátorům«. Jak byla změna stanov spravedlivá, to patrně z toho, že opisece podala protest proti usnesení valné hromady. Ale stanovy přece schváleny. Zeměpanský komisař učinil v té příčině dotaz na správní radu, ale Černý vysvětloval věc tak obratně, že Rašín pak mohl vládnouti bez překážky.

»Valdštejnovův dům« v Železnici, na nějž půjčeno »Prahou« celých 56.000 K zcela lehkomyslně, podlehe 16. února dražbě. Nyní se ukáže, jaká jistota knihovní pohledávky zde existuje.

Pouhá adaptace domu banky »Prahy« stála 280.000 K!! Za to by byl postaven pěkný dům nový. Dodnes čeká veřejnost na důkladné vysvětlení jednotlivých položek.

U každého peněžního podniku výše režie jde ruku v ruce s poměrným rozvojem obchodu. U »Prahy« však režie stoupla velice značně v roce, kdy obchod poklesl. Patrně to ze zprávy za 37. správní rok. A tu jest také podán křiklavý důkaz, jak provise, superprovise atd. byly přednější než prospěch celku.

Jako školáka musí poučovat prof. M. Vaněček psychologa a reprezentanta realistické vědy Dra Krejčího. Kritik v 17. čísle »Přehledu« praví, že na vyzvání samého Dra Krejčího sděluje veřejnosti výtky, které činil z oboru geometrie pověstné »Psychologii« Krejčího. Uvádíme aspoň něco. Přímka nemá šířky a nemůže se tudíž zúžit. Ale Krejčí napsal: »Tak vzniká tendence přímku zúžiti, zmenšující.« Kosé jsou úhly ostré i tupé, a ať mění se jakkoliv, nemohou státi se kosejšími. Ale Krejčí: »V obrazci ... která je jedním ramenem protnuta v úhlu kosejším ... Na několika místech

mluví o délce přímky místo o délce úsečky aneb prostě o délce, jak se jmenuje část přímky dvěma body omezená, kdežto přímka značí útvar nekonečný atd. Zkrátka odborník vytýká universitnímu velikáši Krejčímu chyby, kterých by professor na gymnasiu neodpustil ani kvintánovi. A volgomyšlenkář Krejčí, místo aby prostudoval pilně základní pojmy, o kterých přednáší na universitě akademikům, vleče za sebou jako komandant četu volných myslitelů proti »tmě«. Jak rozežene temnoty v jiných oborech vědeckých tento hrdina, který ve speciálním oboru vlastním nakupil tolik mirákot?

Zprávy organisač. a spolkové.

Orelský I. ples v Hradci Králové pořádá se 18. února ve dvoraně Adalbertina. Zveme srdečně, aby účast byla co největší, neboť znovuzřízená dvorana s rozšířenými místnostmi vedlejšími může pojmouti sebe větší množství účastníků, kteří se nemusí tlačit. Hudba z Třebechovic. Vstupné 2 K, druhá dáma 50 hal. Reklamace pozvánek přijímají se v knihkupectví v Adalbertinu.

II. reprezentační věneček Okresního sdružení mládeže na Hradecku odbýván byl 28. ledna ve dvoraně Adalbertina v Hradci Králové. Již dle dřívějších zpráv, které se na okrese činily, dalo se očekávat, že se úplně vydaří. Snaha pořadatelů předsednictva O. S. byla korunována úplným zdarem. Již v hodinách odpoledních plnily se místnosti Adalbertina vzdálenějšími účastníky, večer pak se dostavili ostatní. Věneček zahájen byl hymnou mládeže, po níž následovala skvostná ouvertura hudební, počítej opravdu umělecky, ukončená řízným pochodem »Orla«. Potom snivé valčíky střídaly se s bouřnými kvapky a skočnými třasáky. Nescházely ovšem oblíbené besedy a četverylky. Skupiny slezskopředměstská, pouchovská a rusecká překvapily nás pěkně nastudovanou národní četverylkou. Rádové tance s nevšední ohotou řídil p. Desenský ze Slezského Předměstí. Velice přátelská zábava udržela se do pozdních hodin. Z vynikajících hostů sluší jmenovati vsdp. ThDra. Fr. Reyla, ředitele semináře, vsdp. Vl. Hornofa, professora, vsdp. J. Suchánka, polního kurátora, ThDra. O. Svobodu, zástupce ústředního výboru mládeže totiž starostu dp. K. Keppla, místostarostku sl. L. Kosařovou a tajemníka dp. St. Beneše, členku ústředního výboru sl. Andu Novákovou ze Semil, dp. J. Sahulu, dp. J. Brabce, kaplana z Hradce Králové, dp. J. Širůčka, kaplana z Opatovic, dp. V. Lásku, faráře ze Žlunic, redaktora p. Fr. Šupku s paní, p. Fr. Šabatu, starostu z Vrbice s dceruškami, p. J. Prokopa, rolníka z Jáseně, p. Poláka z Hradce Králové, deputaci Jednoty Katol. tovaryšů v Hradci Král., »Orla« v Hradci Král. Kromě nich zúčastnili se věnečku mnozí vynikající rolníci z okresu hradeckého. Ze skupin byly nejčetněji zastoupeny Pouchov a Slezské Předměstí, kromě toho byly četně zastoupeny Smiřice. Omluvili se: vsdp. M. Musil, městský děkan, vldp. ThDr. Doskočil, professor, vldp. J. F. Konečný, farář na Pouchově, dp. Petrásek, kaplan v Černilově, p. V. Nejedlý, vrchní oficiál v Hradci Král. s chotí, p. V. Engelman, pošt. správce v Hradci Králové II., s chotí a jiní. Vkusnou květinovou dekoraci dodala firma J. Kupeček v Hradci Králové. Tančilo se při hudbě černilovské. Jinoši dostavili se ve svátečních úbořech ponejvíce látky tmavé, dívky v šatech ponejvíce barvy bílé, jinak jednoduché, prosté, hezké. Celý věneček měl ráz přátelské schůzky, na kterou všichni budou rádi dlouho vzpomínati.

Kostelec n. Orli. Dne 25. února 1912 přednáseti bude u nás vsdp. dr. Fr. Reyl. — Při Katolické Jednotě obnoven byl letošním rokem dramatický odbor. Potěšitelný tento zjev jest výsledkem zdařilé divadelní činnosti v uplynulém roce. Divadlo jednoty v našem městě těší se oblibě. Vždyť při každém představení sál »na Rabštejně« byl do posledního místa naplněn. Zasluhu o to mají všichni účinkující pánové i dámy. Všichni vždy přesně provedli své úlohy. Zvlášť výbornými interprety úloh při posledních hrách »Paní revírníková« a její Tony« a »Paní revírníková a její vnoučata« byli pánové: Záleský, Martinec st., Tošovský, Isák, Martinec ml., Galle, Vášl, Štancel, Paďour, Jansa. Dámy: sl. Falťusová, pl. Cabalková, pl. Záleská, sl. Marková, Jetlebová, Sedláčková, Modličová, Čechová a Záleská. — Bognerova díla se u nás velmi líbila. Jsou vhodná pro jeviště našich katolických spolků. Dovolujeme si bratrské spolky upozorniti na tyto hry: Pod perutě Orla, Paní revírníková a její Tony, Května bez vůně, Cikánčina pomsta, K Bohu, vlasti a rodné půdě, Michal comp. Matěj, Svatý Cyrill a Metoděj na Velehradě, Uděl sirtka, Teta mistra Štycha, Paní revírníková a její vnoučata, Halleyova kometa, Stavební družstvo, Paní světské hutě, Moderní žena, Hanák a Valach, Blázen reformátor, Mezi detektivy, Matka lidu. Mimo to upozorňujeme zvlášť na znamenitou operetku téhož spisovatele: »Síci salon« (pro dámský sbor o jednom jednání, nápěvy dle české národní besedy). Operetka tato dávána u nás o Mikulášské zábavě a vzbudila velikou sensaci. Hry lze objednat u spisovatele A. Bognera ve Val. Meziříčí. — Odbočil jsem, proto zpět alych dopovědi o dramatickém odboru. Režisérem jest pan Karel Záleský. Jistě nebylo povolnějších rukou, v něž důležitá úloha režiséra svěřena, než jsou pana Záleského. Vždyť vime všichni, jak vždy znamenitě na jevišti do každé úlohy dove- de se vpraviti. Jest naděje, že pan Záleský, maje k ru-

ce vyškolené herce ochotníky a nyní značný divadelní dorost, jenž se v poslední době k činnosti přihlásil, nedá divadelnímu ruchu v jednotě naší zastít, ale dále ku rozkvětu jej povede. Jen stále ku předu! Připravuje se na druhou neděli postní dne 3. března 1912 A. Bognera: »Května bez vůně«. Činohra o 4 jednáních. — Konference sv. Jiří spolku sv. Vincence Paulánského za rok 1911 podporovala 61 chudých rodin a jednotlivců, jimž rozdáno 703 podpor v ceně 1002 K. Jménem chudých všem dobrodincům srdečně »Zaplat' Bůh!« —k.

Hospodářská svépomoc v Kostelci n. Orli. V neděli dne 28. ledna konala se u nás ustavující schůze odbočky »Hospodářského sdružení křesť. zemědělců«. Spolek založen a již na počátku slušný počet členův přihlášen. Nyní máme svůj spolek a nepotřebujeme, aby někdo myslil, že nám prokazuje milost za naše peníze. Znameníť bilance Zemského svazu hospodářských družstev a společenstev, v němž je již téměř na 500 našich spolků sdruženo, opravňuje k nejlepšímu nadějí do budoucnosti. Zemský svaz obstarává svým spolkům nákup různých potřeb jako strusky, vápna, krmiva, uhlí atd. Kupuje přímo, pokud možno, u svých členů producentů. Členové konsumentů vždy dobře pochodí a dostanou zboží zaručené jakosti. V zájmu svém tedy všichni, kdož jste dobré vůle, přistupte k nám, abychom tak spojenými silami stali se hospodářsky samostatnými. Pak pomůžeme si rolníci sami mezi sebou a nebudeme odvislími od těch, kteří využívají nesnázi rolníkových, z něho těží a potom se mu vysmějí. K další nyní slibně započaté práci volám ze srdce »Zdať Bůh!«

Rosov nad Dobruškou. Naše Odbočka hospodářského sdružení konala dne 28. ledna valnou hromadu, při níž provedeny volby nových činovníků. Jednatel p. Karel Kratochvíl, učitel, pronesl nadšenou řeč, z níž vyjímáme: »Jest naší svatou povinností, bychom se sdružovali na základě národohospodářském a také na základě náboženském.« Pozorujeme-li stávající poměry, shledáváme, že naším kapitálem dosud vládne ruka cizí třetí, ruka národa, který nepracuje, ale bohatě žne, ruka židova. Rolník musí též býti se svým výrobkem z jisté části obchodníkem, to jest musí uměti dobře prodati, ale také svoje potřeby hospodářské dobře koupiti. K tomu účelu slouží dobře náš svaz se sídlem v Praze ve Spálené ulici. My musíme se sdružovati na základě náboženském. Všecky ostatní strany a jich spolky jednak tento moment pomíjejí, jednak pokládají za soukromý. Jest naší povinností první, bychom tuto základní složku života učinili sobě základem všeho jednání. Jen tak dojdeme k cíli konečně správnému. Na slova tato navazuje p. učitel Em. Culek, že úplně souhlasí s předtečnickem a že se přimlouvá hlavně za svornost ve vlastním táboře. Vybíží k horlivému sebezvzdělání, neboť jen národ vzdělaný na podkladě náboženském jest národem silným, národem zdatným. Český národ známý již dnes daleko za hranicemi, ať má v nás mocnou oporou ve všech svých fasích. Oběma řečníkům za odměnu vzdán nadšený souhlas a potlesk. Tak mluví učitelé ducha katolického! Při volbě konané zvolen předsedou p. Václav Skokan, rolník a starosta města Rosova n. D., místopředsedou p. Frant. Skokan, rolník, jednatelem opět p. učitel Karel Kratochvíl a pokladníkem p. J. Vávra, rolník. Přihlásilo se opět několik členů, tak že odbočka naše čítá nyní 127 členů. Po nadšeném doslovu schůze skončena. Zdať Bůh!

Zemská rada katolická v král. Českém konala dne 25. m. m. plenární schůzi za předsednictví J. E. hraběte Vojtěcha Schönborna. Vzala na vědomí zprávu sekretářovu o agendě Zemské katol. rady za rok 1911 a projednala program schůze zemského sboru na den 6. února t. r. svolané. Vedle důležitých otázek nepolitických, kulturně náboženských organizací bude zejména předmětem sborového jednání obrana naše k r. 1915. Jest proto nejvyšší nutno, aby pp. delegáti v nejbližším počtu schůze sboru se účastnili a na rokování podíl brali. Vzhledem k tomu, že obě otázky na programu schůze položené týkají se neaktuálnějších zájmů katolického náboženství, mohou i pp. důst. duchovní, kteří nejsou delegáty, schůze sboru jako hosté se účastniti. Jest však potřeba, aby dříve se přihlásili o pozvánky (legitimaci) u sekretariátu (Praha-II., Myslíkova ul. č. 5.). — Po schůzi zahájena bude výstavka reprodukcí obrazů církevních světových mistrů a mimo to bude odborůkem prakticky demonstrováno použití skioptikonu s ukázkami různých způsobů světla.

Pánům účastníkům schůze zemského sboru české sekce zemské nepolitické organizace katolické v král. Českém, která koná se v úterý dne 6. února t. r. ve dvoraně »Merkuru« v Praze-I., Mikulášská třída. Obšírný program schůze vyžadoval, aby počátek schůze položen byl již na 10. hod. dopol., a bude tedy nutno jednání v poledních hodinách na krátkou dobu přerušiti. Pp. účastníci mohou účastniti se společně oběda v dolejších sálech »Merkuru«. (Oběd za 1.20 K). Avšak jest nutno, aby stalo se o tom oznámení předem (koresp. listkem) sekretariátu Zemské katol. rady (Praha-II., Myslíkova ul. č. 5.).

Tramín Atlantik

Hejtemu látky na pánské obleky.

Doporučuji všem volednostem, doushovnatu.
Vzory k nablédnutí franko.
První český zaslátelský závod

Ed. Doskočila v Chocni.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 5.

Chamtivost Rašínovy družiny.

Na scenerii došlo k novým aktům, jež nejsou o nic lepší, než obrazy již známé. »Učitelství Noviny«, »Čas«, »Čech« a »Právo Lidu« svítí dále českému obecnstvu do finančního propadlště, u něhož již pokrokové učitelstvo ve slepé důvěřivosti stálo.

Při valné hromadě delegátů banky »Prahy« dne 28. m. m. dokázalo se, jak široce rozvětvenou mašinerii musejí zastaviti mužové ti, kteří volají po nápravě upřímně. Není vinen jenom Rašín se svojí vybranou tělesnou stráží, korupce zachvátily kruhy širší, které se snažily horlivě umouněno Rašína drhnouti.

»Národní Politika« v té příčině napsala: »Faktem jest, že o celé řadě věcí, které nesrovnávaly se s dobrým jménem ústavu, správní rada věděla, že však neučinila proti nim ničeho a že započala s reformami teprve nyní, kdy bouřila se veřejnost a kdy nebylo možno záležitost již zakrývat.«

A delegáti? Věděli, jakým chytrým manévrem byli sestaveni, ale přece z velké části prohlašovali se za jedině právoplatné zástupce členstva. Jen s nechutí připouštěli, aby se vměšovali do debaty i členové nedelegáti. Nalezla se celá řada delegátů, kteří jevíli houževnatou snahu po záchraně Viktora Rašína.

Delegát Sobišek se přimlouval, aby mrzuté rozhodnutí o ředitelích bylo odloženo do řádné valné hromady. Když se přečetl přepis V. Rašína, v němž tento žádal, aby byl dříve slyšen anebo aspoň aby mu bylo schváleno jeho odvolání k valné hromadě řádné, ozývalo se: »Správně!« Delegáti Šimek a Horák byli pro odklad. Došlo k hlasování o návrhu delegáta Hůrky, který žádal, aby se přes přepis Rašínův přešlo k dennímu pořádku. Pro návrh se vyslovilo 35 delegátů, proti 2. Ale — nehlasovalo 37 delegátů přítomných. Proč? Ostýchali se hájiti Rašína veřejně, ale přece jenom dali svým pythickým počínáním na jevo, že si jeho pádu nepřejí. Svým počínáním vlastně chránili Rašínův kožich a postavili se proti správní radě, která přece proti Rašínovi nespáchala ani stín nespravedlivosti.

Jak měli Rašínovci šipky chytře namířené, vysvitá z jejich stanoviska k našinci dru. Rožánkovi, který se horlivě zastal práv pojištěnců katolických.

»Čas« uveřejňuje 31. ledna tento dopis: »Ani vám nemohu říci, jakou jsem měl ošklivost ze scény, která byla aranžována tak, aby se stavitelé Beneš a Rožánek dostali do sebe, aby důležitý okamžik valné hromady byl stlačen a snížen osobním výstupem a konečně aby opozičník pan Rožánek byl odstřelen. Na první pohled bylo mně i jiným patrné, že tato pleticha byla smluvena. Nemohl jsem poznat, kdo byl původcem, zda dr. Štych či učitel Černý, ale poznal jsem, že podle všech okolností někteří učitelé delegáti byli v předběžném poradě do ní zasvěceni a na ni připraveni. Bylo vidět, jak zrovna nedočkavě čekali, jak to začne. Také výkřiky proti panu Rožánkovi byly — připraveny . . . Tato scéna byla rašínovská. Byla odkoukána z organizačních učitelských schůzí, a mně byla důkazem, že pan Josef Černý mnoho již od Rašína pochytil.«

Vůbec starosta spolku pokrokařského učitelstva jest v postavení stále mrzutějším, protože nikoho rozumného nepřesvědčil, že neměl na nepřítomnostech velikého podílu. Do hlavních machinací mohl vidět jasně. Na tom nezmění pranic ani plamenná obhajoba »kulturního historika« L. Horáka v »Českém Učiteli«. Černý jako starosta osmiletého učitelského spolku sezval učitelské pojištěnce banky »Prahy« zvláštními dopisy k valné hromadě, svým vlivem je přemluvil k odhlasování stanov, které potlačovaly lidovost a rovnost členstva. Stavice Rašína na vysoký trůn. Touto změnou bylo Rašínovi umožněno bráti pohodlnější tužné provise, superprovise, odměny za »odhady«.

Kdyby byl veliký husita Černý v zájmu učitelského stavu rázně zakročil, nikdy se V. Rašín neodvážil tak daleko. Černý slyšel na valné hromadě věčné výtky, byly před ním pronášeny kritiky nových stanov — ale choval se tak, jako by se bylo nechumelilo. Sám člen, tehdejší výbor »Prahy«, stavitel V. Beneš navrhoval, aby nové stanov byly odkázány komisi zvolené valnou hromadou, stanov pak nechť jsou schváleny teprve řádně svolanou mimořádnou valnou hromadou. Tohle všechno Černý věděl, rozuměl velmi dobře, za jakým reformním účelem návrhy ty se podávaly. Ale Černý držel ruku nad Rašínem. Vždyť syn Černého protekci rašínovskou se dostal na teplé místo do ústavu, kde otec Černý je sám členem správní rady a ředitelstva.

Kdyby byl Černý jako přední autorita v učitelstvu promluvil jen několik vět, rázem by bývala nedemokratická změna stanov odstavena.

Černý ovšem hned po změně stanov za svou »snášlivost a trpělivost« přijal odměnu. Zvolen totiž členem ředitelstva »Prahy«, což vynášelo při

10 proc. čistého zisku za rok 1910 kolem 5000 K. V prosinci roku 1911 navrhoval se Štychem, Krůžnerem a Dvořákem, aby se zvýšilo V. Rašínovi služné. To se stalo ještě po soudním řízení ve sporu Drnek-Rašín.

Na počátku ledna 1912 uznával, že není důvodu pro znepokojení pojištěnců. 10. ledna podepsal dopis »Prahy«, ve kterém ředitelstvo ujišťuje, že státní revise shledala v roce 1910 stav »Prahy« příznivým. Prý vytkla pouze formální závady, které byly upraveny. Ve skutečnosti však ty »formálnosti« vzrušily svou podobou a rozsáhlostí každého pojištěnce. Když přes všecku oporu V. Rašín se již topil ve vlnách obecného rozhovoru, řekl Černý Rašínovi a Čapkovi: »Usnadnili byste situaci, kdybyste podali žádost na pensionování.« To se stalo 12. ledna, ale 16. ledna (tedy několik dní potom) Černý mluvil o pouhých formálních závadách!

A tak vidíme, jak dychtivá žádost po zlatém kovu s trůnu Rašínova široce se rozlila do duše rašínovců jiných.

Všude doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné pozlacení nových i starších oltářů, kazatelů, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadajících.

Umělá polychromie soch a křížových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a lištových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Kulturní jiskry.

Dr. Musil v Mnichově. Slovnutý náš badatel v Arabii Skalnaté dr. Fr. Musil byl pozván od stáříšského prince regenta v Bavorsku do Mnichova. Tam se dostalo našemu vynikajícímu knězi podobných poct jako na dvoře krále dánského. Přednášky Musilovy zúčastnily se učené kruhy mnichovské, královský dvůr (u něhož byl Musil hostem), ministři atd. Předseda ministerstva odevzdal Musilovi jménem prince vladaře řád sv. Michaela.

Přednáška přijata s velikými ovacemi. Bavorská princezna Theresa oslovila učence nejryzejší češtinou, mluvila s ním česky déle a vyjádřila se: »Miluju Slovany a jsem hrdá na to, že alespoň jednu slovanskou řeč umím.«

15. ledna v pondělí přijel dr. Musil do Prahy k dru. Horskému. Učence v krajích Arabie, kam noha Evropanova před ním po tisíciletí nevkrčila, sebral množství rostlin, které jsou dosud u nás neznámé. Znalci ve Vídni odhadli cenu sbírky na 35 tisíc korun. Sbírkou věnoval Musil české »Akademii věd«, jejíž jest dopisujícím členem. Poněvadž si s leckterou bylinou nevěděli v Praze rady, přibyl tam Musil na pozvání prof. Velenovského, k němuž přišel se svým přítelem drem. Horským. Na jaře vypraví se Musil do Mesopotamie, která čeká již dlouho na vědecké vyšetření.

Zvláštní kontrasty! Na jedné straně se křičí: »Pokrok, pokrok! Pryč se vším, co na církev upomíná!« A volnomyslenkáři vodili v triumfu dra. Krejčího, jež považovali za svého velikého koryfeje. Nyní však sami rozumnější pokrokaři musili povědět peprná slova o podstatě papírové vědy Krejčího. — Na druhé straně sami cizokrajní protestanté a racionalisté oslavují katolíka, který dle běžné logiky pokrokových nedouků náleží mezi řady tmářů. Pro volné myslitele jest historie biblická tak »překonaným stanoviskem«, že vůbec ani nechtějí vážně mluvit s mužem, který se bible zastává. A — cizí racionalisté naopak velebí horlivého zastance bible dra. Musila jako nejslavnějšího učence. Z toho lze poznati, jak ta »touha po vědě« jest u českých nedouků opravdová. Zeptejte se některého, zda viděl aspoň hřbet některé knihy Musilovy, když tak často svou vědychtivost na odív staví!

Předběžně připomínáme, že v našem listě budou v příštích dnech otištěny vědecké příspěvky jiného vážného badatele v Orientě — Th. a Ph.Dra. A. Slabého, který v Palestíně a v jiných krajích východních téměř tři léta se oddával plnému zkoumání. Vědecké úvahy dra. Slabého, které vyšly zvláště v odborném tisku italském a německém, vzbudily neobyčejný zájem v daleké cizině. Chť-li učenci jiného smýšlení na semitské

pudě Orientu propracovati se k samostatné práci, velice rádi počátečnou školu prodělávají u odborných znalců katolických, jimž jsou za cenné pokyny velice vděční. Jména jako dr. Musil, dr. Hejčl, dr. Slabý, dr. Hazuka svědčí, že i v našem národě katoličtí kněží jsou orientalisty nejlepšími.

Otec českého dějepisu. Gel. Dobner (1719—1790) jest realistům znám dle všeho asi tak, jako čínský hvězdář. »Čas« v potu tváří musí v dlouhých článcích dokazovati, jak výtečným kritikem historie jest Masaryk. Přemílal a přemílá jméno Dobrovského a jiných »antiklerikálů« do omrzení, jako by před nimi žádný Čech nebyl měl samostatný reálný úsudek o českých dějinách. Zatím ani práce Dobrovského neukázala Palackému tak markantně správnou cestu domácího dějepytu jako obrovská a všude účelná snaha Dobnerova. »Čas« prozrazuje svou duševní mezeru dne 26. ledna v »Listárně«, kde se komusi odpovídá: »Dobner. Bude asi ve Světozoru z let 1880—1890 a v »Albu českých spisovatelů, vydaném u Vilínka«. Tedy — asi! Bud' životopis nebo aspoň podobizna, jakoby jinde (na př. ve »Vlasti«) nebylo o Dobnerovi velice podrobně pojednáno. Zkrátka — co Dobner? Ten přece pro realisty jest hotovou nickou již proto, že byl upřímným katolickým knězem. Jeho jméno slouží dle všeho nejvýš k výplni mezery v řetězu jmen českých kronikářů! Zato znamenitý odborník dr. Novotný v předmluvě k svým Českým dějinám vzdává památce Dobnerově hold přímo nadšený. Nikdo tak hluboce nedovede procititi obrovitý význam Dobnerův, jako kdo historii naši začne studovati od základů, kdo zná cenu původních pramenů, kdo ví, jakou práci vyžaduje jejich třídění ve prospěch badatelů příštích. Ale »Času« by patrně stačilo k poznání a ocenění Gel. Dobnera nahlédnutí do malého naučného slovníku.

Trpasličí velikáni. Masarykovci stále výše zvedají standardu s nápisem: »Nutno zkoumati všechno!« Ať promluví přední autority jakkoli, ty moderní muži, máš povinnost nevěřiti ničemu, pokud sám očitě se nepřesvědčíš. Zatím však ozvaly se právě z tábora masarykovců podrážděné protesty, když se někteří »smělci« odvážili zkoumati jádro masarykovských zásad o rukopisu Královědvorském. Voláno se stupňovaným důrazem, že se již o otázce rukopisné mluvit nesmí. Proti volnému badání postavil se despotický zákaz. A když seznáno, jak masarykovec dr. Krejčí políčkoval vědu úžasnými vědeckými kotrmelci v pověstné »Psychologii«, uspořádali masarykovci široce rozvětvenou válečnou výpravu proti lidem, kteří netoliko volně, ale i správně přemýšleli a kritisovali. Aby uhájili reputaci svého chráněnce, utkali se k prostředkům tak copařským, že i byrokraté nad tím žasli. »Realisté« hleděli Krejčího vyprostiti z blamáže působením na cit, jako by na reální zbraň úplně zapomněli. Ale marná námaha! Ke kritice kovi dru. Chalupnému přidali se jiní.

Právě v »Přehledu« klidným, hluboce promyšleným rozbořením »Psychologie« popravuje realisticko-volnomyslenkářského Hefaista dra. Krejčího sám proslulý dr. Mareš. Piše (v č. 16., 17., 18.) mimo jiné toto:

»Realističtí kritikové oceňovali ovšem nejprve práci jinostanných; ale bylo možno očekávat, že obrátí své zraky též na práce vlastních straníků. Skutečně: první kritika »Základů Psychologie« vyšla od stoupenců realismu, drů. Babáka a Lhotáka, kteří shledali v tom spise plno fyziologických a anatomických závad. Tu však stalo se cosi zvláštního: tato kritika dostala se do časopisů strany, do »České Mysli« a »Naší Dohy«, jen přes veliký odpor a zkomolená; kritikové od autora pohanění a označení jako moji zřizenci, ježto jsem s ním tehdy byl ve sporu o Kanta. Tak byla tu kritika nerealisticky potlačena. Ale v právě minulé době, po vydání IV. dílu »Z. Ps.«, ozvala se kritika znova, nyní se strany bývalých realistů. Dr. Chalupný ukázal v »Nár. Listech« na malém příkladě ledabylost zpracování látky a odsoudil celou práci. Dr. Babák připojil se k tomu v »Přehledu« (IX., 585, 634 a j.), poukázav na svou potlačenou kritiku. A tu se stalo cosi neslýchaného; vědecká otázka vržena do politické vřavy volební . . .

Dr. Rádí sám nezastává se díla prof. Krejčího, nýbrž brání jeho osobu; s dílem samým ve mnohém sám nesouhlasí . . .

Dále neúprosnou logikou, důvody přesně vědeckými rozkopává mravenčí hromádku materialisticko-volnomyslenkářských nápadů o lidské duši. Stůjtež zde aspoň některá slova: »V »Z. Ps.« odmítá se tedy vůbec jakýkoliv filosofický, zvláště noetický základ pro psychologii a spoléhá se na pouhou zkušenost. . . Již před vydáním »Z. Ps.« ve spise »Idealism a realism v přírodní vědě« označil jsem tento úkol za nemožný (s. 298); prohlásil jsem tu za nesmyslné směle tvrdit, že věda prokázala fakt současnosti a vztahu mezi vibrací (chvění) v mozku a zjevem vědomí, poněvadž pozorovatel vibrací v cílím mozku nenalez-

ne tam pocitu příslušných k těmto vibracím, ježto jsou pouze u vědomí pozorovaného; a tento, máje pocitu u vědomí, nikdy nenalezne vibrací ve svém mozku, o němž vůbec nic neví z vlastní zkušenosti. Úkol stanoviti současnost vibrace v mozku a pocitu jest nesmyslný, a tvrzení, že věda prokázala současnost tu jako fakt, jest čirá mystifikace (oklamání). . . . Prof. Krejčí v kritice mého spisu »Id. a reál.« (»Č. M.« II., 294; 1901) nesouhlasil s mým ponětím psycho-fysického paralelismu, který jest mi ten fakt, »že psychické dáno jest jen a jediné současně s fysiologicalkými pochody, kdežto fysiologicalké jest dáno i bez psychického«. Odvětil jsem na to (»Č. M.« II., 381), že nelze uznati za fakt zkušenosti, že by psychické bylo dáno jen současně s fysiologicalkými pochody, poněvadž takový fakt není vůbec možno zkušeností dokázati; možno však uznati větu tu za programový požadavek, logický postulát psychologie, hledající souvislost psychického skrze fysické. Na to prof. Krejčí (»Č. M.« III., 22), prohlásiv otázku psychofysického paralelismu za životní otázku psychologie, uznal, že úkol stanoviti současnost nebo totožnost nervové vibrace v mozku a pocitu je zcela nesmyslný a tvrzení, že věda prokázala to jako fakt, že jest čirá mystifikace; ale nepřipustil, že by tyto výtky týkaly se způsobu, jak on pohlíží na poměr duševního a jeho fysiologicalkého korelátu. . . . Professor Krejčí nechce budovati »Z. Ps.« na nějaké theorii, nýbrž jen na faktech podávaných zkušeností; a za takový základní fakt prohlašuje psychofysický paralelism. Ale jaký fakt, když jest fysická řada tohoto paralelismu docela neuznána a pouze požadována? Není vyhnouti prof. Krejčí musí požadovati pro fysologii, aby určila nervové koreláty psychických jevů a proměnila tak tento provisorní fakt v definitivní.

Takovým a podobným způsobem drtí osvědčený učenec volnomyslenkářské fráse muže, který pro fanatický odpor ke katolické nauce zapomněl logicky a správně mysliti.

Prý od židů nic nemá! Masaryk má podivuhodnou kuráž do kritiky katolických věroučných článků a jmění naší církve. Zato však vůči židům (ať již jsou to přísní talmudisté či germanisující zionisté nebo liberálové) zachovává stanovisko tolik přátelské, že ho všichni stejným hlasem velebí. A přece uvážlivý žid snesl by sám na př. kritiku vídeňských židovských bank. Jaká však jest v té příčině Masarykova zbabělost, ukázalo se v jeho veliké řeči parlamentní, v níž poukazoval, jaký úkol náleží: 1. bohaté hierarchii, 2. bohaté církvi (tedy katolici jmenování zrovna dvakrát) a 3. bohaté plutokracii. Patrně, jak se bál jen slovem přímo zavádět o skutečné milionáře židovské. — Ale přes to prý Masaryk nikdy nic od židů neměl. Nazval katolíky »černou bandou« a na druhé straně hájil Hilsnera z pohrutek čistě humánních. Jeho vlastní tisk však v návalu nadšeného modlářství prozradil opak. K. J. Obrátil v úvodu k Masarykově Čítance na str. 6. napsal: » . . . Druhý ze studentů, Flesch, byl synem židovského továrníka z Brna. Byl to hodný mladík a miloval svého učitele (Masaryka) velmi. Dokázal to tím, že když roku 1884 odejel do Berlína a tam se zastřelil, odkázal Masarykovi veškeré svoje jmění 124.000 K.«

28. ledna znovu Machar (v »Čase«) vykládá, jak se stal Masaryk (který před příchodem z Vídně rozuměl českému pravopisu asi jako školák ze IV. třídy) řádným professorem na universitě pražské. Zatlačil mocně do Masarykova vozu žid. Machar podává toto jeho nacionale: »Siegfried Lipiner byl rodem polský žid, národnostním cítěním Polák, kulturou Němec.« Die Machara »Pražský arcibiskup Schönborn namluvil císaři, že Masaryk je petrolejník, nihilista« atd. Ministr Gautsch zasazoval se vši silou, aby jmenování to (Masarykovo) konečně prosadil — marně! — Onen hodnost (Siegfried Lipiner) mi tedy řekl: »Sestavíme memorandum, kterého Gautsch potřebuje pro císaře. — Od čtyřech (!) hodin odpoledne do půl noci obhajovali jsme Masarykův názor na revoluci vůbec, na stát, mládež, náboženství, sebevraždu, dokládali vše citáty z Masarykových spisů — druhého dne putoval elaborát náš ke Gautschovi a potom dále. A když se arcibiskup dověděl, že je zle, zajel honem do Vídně a k audienci — ale monarch přetrhl jeho výklady větou: Jsem líp zpraven než vy — a Masaryk byl jmenován konečně řádným professorem.«

Ovšem toto sdělení Macharovo nutno přijati s příslušnou rezervou, vzpomene-li si, kolikrát už tendenčně lhal. Jisto však jest, že židovský »hodnost« měl u »klerikálního« Gautsche daleko větší vliv než pražský arcibiskup. Polský žid rozhodl u Gautsche, kdo se má státi řádným professorem na universitě založené od českého Karla IV. a české hierarchie. — A to proti Pražskému arcibiskupovi. A pak prý klerikálové vládli a vládnou! Jak žid zpravil Gautsche a co v onom memorandumu chytře zamlčel, to vysvitlo pak zcela zřetelně. A který »klerikál« vymohl Masarykovi tisícový příspěvek, o tom také vědí spíše židé než katolíci. Patrně tedy, že to »klerikalizování« Rakouska jest asi takové, jako »židovnění« Portugalska.

Rozšiřujte „Obnovu“!

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znovuvyřezání a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

(celá umění od vř. úřadů duchov. k dispozici.)

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Eucharistická kázání. Řeči o Nejsvětější Svátosti Oltářní, ku 40 hodinové pobožnosti, k prvnímu sv. přijímání atd. dle J. Patisse T. J. upravil A. Ondroušek. Cena 80 hal. — Zábavy večerní zahájily svůj 33. ročník poutavou povídkou »Komunistická familie« od F. Čecha. Kniha velmi zajímavá. Za 80 hal. Na »Zábavy večerní« o 5—7 objemných svazcích předplácí se ročně 4 K. Kdo vedle »Ludmily« odbírá »Zábavy večerní«, ten platí toliko 3 K. — Dr. Jan Kryštofek: Dějiny nové doby. Politická soustava Bachova a pád její. Seš. 2. za 60 hal. Dílo velmi cenné. — Český jinoch. Časopis pro dospělejší mládež. Řídí V. Müller. Roč. 17., čís. 4. Vychází ročně desetkrát za předplatné 1 K.

Z nakladatelství G. Francie v Praze. J. Š. Baar: »Z duchovní správy.« Sběrka povídek. Cena 1.90 K. — Kniha ta uvítána bude zajisté všude. — Snoubenci na katol. farním úřadě. Podává dr. P. B. Černovský. Za 1.30 K. Příručka velmi potřebná pro duchovní správy.

Nákladem Benediktinské knihkárny v Brně. Hlídka. Vědecká revue. Řídí dr. P. Vychodil. Roč. 29., čís. 1. Obsah: Dr. K. Hubík: Město sv. Meny, A. Vrzal: Nábož. mravní otázky v krsném písemnictví ruském. Al. Koudelka: Z finského písemnictví, V. Kubíček: Z dějin města Loštice, V. Tejnora: První zánik cister. kláštera ve Žďáře, dr. F. Hudec: Ody Salamounovy, dr. J. Samsour: Prodej věcí movitých a zvláště klenotů ze zrušených klášterů za Josefa II. na Moravě atd. Roční předplatné 10 K. — Květy Mariánské. Roč. 29., čís. 1. Pořádá P. K. Lux. Roč. předpl. K 1.60. — Škola Bož. srdce Páně. Měsíčník. Roč. 46., seš. 1. Řídí P. J. Hlobil. Roč. předpl. 3.20 K.

Z nakladatelství J. Ottý v Praze. Zikmunda Winttra Sebrané spisy. Z rodiny a domácnosti staročeské. Řada prvá, seš. 9. a 10. po 30 hal. Velmi zajímavé. — Spisy L. N. Tolstého. Lidové vydání: Vojna a mír. Seš. 3.—5. po 30 hal. Spis velmi cenný.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Ve třetím, právě vyšlém sešitě nového zajímavého díla »S Hedinem celým světem«, jež v překladu prof. dra Gutha a H. Kosterky vychází v týdenních sešitech po 20 h, je počátek zajímavé kapitoly, v níž Hedin, jemuž se dostalo vzácné příležitosti poznati důkladně Persii i její obyvatelstvo, popisuje zemi, lid, jeho zvyky, zvláštní náboženství a od našeho odlišný způsob života — Hedin přichází do Persie z Turecka o němž ví tak mnoho zajímavého, vypráví o Černém moři, o starých městech této krajiny od pradávna obydlené a zvláště zajímavá a poučná kapitola je věnována rozsáhlým petrolejovým zřídům v Baku, těžení petroleje, jeho vzniku, nebez-

pečí atd. — V. Hugo: Bídníci. Román. Seš. 16. a 17. po 20 hal. Vychází ve Vilémkově knihovně mládeže dospívající. — R. Dombre: Slečny Damaldky. Seš. 16. a 17. po 12 hal. Vychází ve sbírce Dívčím srdcem. — L. A. Čaruká: Pohádky modré vlny. Seš. 16. a 17. po 12 hal. Vychází ve sbírce: Z knihy do srdčka. — N. Garin: Temné dětství. Seš. 3. a 4. po 12 hal. Vychází ve Vilémkově knihovně Malého Čtenáře.

Časopis katol. duchovenstva. Řídí dle F. Kryštofka, J. Tumpach, A. Podlaha. Roč. 53., seš. 1. Obsah: P. J. Pejška: Privilegium fori v nové úpravě. Dr. Fr. Reyl: Poměr individua ke společnosti. Dr. J. Vajs: Co víme o literární činnosti slovan. apoštolů sv. Cyrilla a Methoda. Dr. J. Hejčí: Jak vykládá moderní »vyšší kritika« biblická původ knihy Josue. Dr. J. Novotný: »Za svobodu svědomí.« Dr. A. Soldát: Vyloučení a propuštění z řádů a nábož. ústavů. Dr. J. Tumpach: Redukce zasvěcených svátků. Dr. F. Kryštofek: Rozlučka církve a státu v Genevě atd. Nákladem kníž. arc. knihtiskárny v Praze. Vychází 10krát za rok za 9 K.

Památka utrpení Pána Ježíše Krista v nejsv. Svátosti Oltářní. Sedm postních kázání od F. Proschwitzera. Z něm. upravil J. Groh, farář v Lužanech. Cena 80 hal. Nákladem R. Prombergera v Olomouci.

Ježíš horlíte! pro duše. Řada postních řečí. Příloha »Kazatelny«, roč. 10. Cena 70 hal. Nákladem E. Šprongla v Pelhřimově.

Cestou kříže ku pokladu lásky na hoře Golgotě. Cyklus postních kázání. Sepsal St. Pilík, kaplan v Kladně. Nákladem vlastním. Cena 80 hal.

Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. Vychází měsíčně v Kroměříži. Řídí dr. A. Stojan a A. Jašek. Roč. předpl. 1.50 K.

Museum. Časopis bohoslovců československých. Nákladem »Růže Sušilovy« v Brně. Roč. 46., čís. 1.

Studentská hlídka. List katol. studentsva českoslovan. Řídí PhC. J. Novák. Roč. 4., čís. 4. Vychází měsíčně za roční předplatné pro nestudenty 3 K, pro studenty 2 K. Administrace v Praze-II., Voršílská 1.

Polní zelnářství. Praktický návod ku výnosnému pěstování zeleniny na polích. Podrobné poučení, jak se nejlépe pěstuje pro trh a domácnost pěstuje zelí, jarmuz, okurky, fazole či ledvinky, hrách, bob, cibule, rajská jablčka, mrkev, petržel, celer, vodnice či tuflín, chřest, revec i jiná zelenina ve velkém i v malém. Napsal M. Pulln, zahradník a redaktor »České Flory.« S četnými vyobrazeními. Nákladem českého knihkupectví A. Reinwarta v Praze, ve Vodičkově ul. č. 23. Za 60 hal.

Slovenská čítanka. Vydává Moravsko-slezská Beseda v Praze. Nákladem Em. Šolce v Telči. Seš. 12.—21. po 30 hal. Čítanka tato slouží k poznání Slováků a Slovenska.

Žebrochtivci. Román z východních Čech. Napsal K. Jonáš. Nákladem »Svěpomoci« v Praze. Cena 2.40 K.

Lectures françaises. Revue instructive mensuelle. Řídí dr. Ad. Mikoušek. Vychází 1. dne každého měsíce. Stojí ročně 4 K. Předpláné přijímá vydavatel Kabátník a spol. v Jišně.

Záložna v Hradci Králové.

Vklady na knížky 4³/₄%

Na běžný účet dle ujednání

ATELIER

Založeno r. 1874.

pro malbu církevní a
výzdobu chrámovou

JOSEF MÜHL

(Ant. Mühla nástupce)

Nová Paka, Čechy

doporučuje závod svůj veledůst.
duchovenstvu a sl. patronátním
úřadům.

Malby ohrámů a kaplí
v každém slohu i technice. —

**Oltářní obrazy, křížové
cesty,** na plátně, dřevě, plechu atd. v pro-
vedení uměleckém, v cenách m'rných.

Nejlíp doporučení! Vzkazy a skizy franko!

Zprávy místní a z kraje.

Vypravování. Svátý Otec Pius X. ráčil jmenovati p. Josefa Etricha, továrníka, majitele pánství a patronátu pána v Jaroměřu a p. Františka Klingeho, továrníka, majitele pánství a patronátu pána ve Forstě v osadě jeho vysokých zásluh o pánství císařský Páně komitury pána sv. Řehoře Val. s bratry; choti p. továrníka Klingeho sňatí sňatí zásluhou kříž „Pro Ecclesia et Pontifice“.

Městská rada v Hradci Králové učinila ve schůzi své, konané dne 29. ledna 1912, tato usnesení: Za dar K 30.—, věnovaný ve prospěch zdejšího ústavu chudých p. Lvem Taussem, obchodníkem, k uctění památky zesnulé jeho dcerušky, vzdali se díky. — S políc. úřadem se sdělil, že p. Jar. Urbanovi, maj. Grandhotelu, prodloužena byla licence, opravňující ku pořádání kine-matografických představení v zemi zahradě, na rok 1912. — Panu měst. lékařovi se aloží, by předložil statistické tabulky o pohybu obyvatelstva ve zdejší městě a zdravotní zprávu za rok 1911 c. k. okresnímu hejtmánství. — Paní Fr. Riemrové vydá se kauce, složená jí při námu pevnostních luk. — Na žádost Čes. zem. komise pro ochranu dětí v král. Českém se sdělil, že zřízení veřejné školy pomocné pro výchovu dětí ve vývoji zpovědných nebo méně nadaných je předmětem úrad okresní komise. — Udělena byla povolení k obývacímu nájem. domů čp. 503 v prodlouž. Čelakovského ulici p. Rosalii Vastlové a čp. 474 v Posp. třídě p. Fr. Barešovi. — Vyúčtovací návrh, týkající se navezení ter- rainu za budovou Rudolfinu, vypracovaný měst. technic- kou kanceláří, předložil se firmě Kress a Bernard s do- tazem, zda s ním souhlasí. — Udělena byla jedna mimo- řádná chudín. podpora a dvě řádné měsíční podpory.

Z rozpočtu obce Královéhradecké na rok 1912 jsou pozoruhodny zvláště následující čísla: Z veškerých 30 (resp. 32) záhlaví končí schodkem 20. Proti schodku vy- kazuje přebytek hospodářství lesní obnosem 78.683.92 K, polní 15.538.50 K, rybníční 1.001.— K, obecní důchodky 7.796.— K, školy 6.138.— K, údržba 142.665.02 K. — Na potřebě 474.906.39 K bere podíl v procesech: škol- ství a ústavy vzdělávací 19.5, vydání správy 13.9, účet pevnosti 9.7, veřejná bezpečnost 7.2, obecní budovy 6.5, chudinství 6.2, osvětlování 5.9, zdravotnictví 4.9, veřej- ná komunikace 4.9, museum 4.3, školy 4.3, dům a dít- ky 3.9, zahradnictví 3.3, rozličné výdaje 2.3, městská vodárna 1.3, patronátů záležitosti 0.7, vojenské záleži- tosti 0.6, divadlo 0.3. — Rozpočet dělního ty- cea a s ním spojený rozpočet pokračovací školy živ- nosterné pro dívky v Hradci Králové vykazuje výd- ní 45.804 K, příjem 35.318 K, takže obec kryje schodek 10.486 K ve formě subvence a doplatku a to vedle vytá- pění, osvětlování, čistění místností, což se rovněž po- skytuje bezplatně. — Rozpočet kuratoria obchodní aka- demie a spojených s ní obchodní školy dívčí a pokrač- vací školy kupecké vykazuje výdání K 112.343.40, na příjmech K 106.708. Zde tedy činí schodek pouze K 6.635.40, který obec kryje podobným způsobem jako vět- ší schodek lycea. — Rozpočet místní školní rady pro školy obecní a měšťanské vykazuje výdání 46.227.46 K, příjem 4.736.40 K, takže se jeví schodek 41.491.06 K. — Rozpočet fondu opatrovní a fondu chorobince činí vý- dání 11.873.96 K, příjem 11.442.98, tak že činí schodek 430.98 K, který se kryje z příjmů obecních. — Do roz- počtu jmění zádušního náležejí: rozpočet katedrály sv. Ducha, kostela sv. Pavla v Pouchově, sv. Antonína v Novém Hradci Králové, sv. Jana na Kopečku, Panny Marie v Lochnic-ích, kaple sv. Křemena v Hradci Král., a zbožných nadací. Rozpočty zde vykazují na příjmech 24.257.63 K, na výdáních 22.941.19 K, takže se jeví přebytek 1.316.44 K. (A pak že „klerikalismus“ poplatníky vydělá!) — Nadace a fondy dobročinné (počet 44) činí 171.972.50 K, náklady a fondy školské 53.472.11, fondy stavební K 190.099.04.

Přednáška. Ve spolku paní a dívek v Adalbertinu bude přednáška pl. plakovníková Jirotková v neděli dne 4. února 1912 o své cestě Německem k Severnímu moři. První část přednášky obsahuje partie: Drážďany, hy- gienická výstava a Berlín. Začátek o půl 3. hod. odpo- l.

Z průmyslového muzea v Hradci Králové. Čítárna muzejní navštívila v měsíci lednu ve 13 přístupných dvoudobných 889 osob. V čítárně vyžádáno na 416 žá- danek 294 odborných spisů a 287 předlohových děl. Do- mů vypůjčeno celkem 318 svazků a 614 předloh. Do poč- tu vykládaných časopisů přibyl: Věstník Technického muzea, Photographische Rundschau, Stavební Svět, Klo- boušnické Listy. Z čelnějších děl do knihovny nově vta- děných uvádíme: Öhrich: Architektur I a 285, Mün- sterberg: Chinesische Kunstgeschichte III. Bd. 2986, Mather: Dějiny malířství III. Bd. 3096, Künstlerische Grabdenkmäler Ser. VI. III c 67, Singer: Unika und Sel- tenheiten in kgl. Kupferstichkabinett in Dresden Bd 3340, Schmiedt: Die Bauartbewegung Bg 3364, Berlepp: Vallen das Die Gartenstadtbewegung in England. Bd 3368, týž: Bodenpolitik und gemeindliche Wohnungsfürsorge der Stadt Ulm I a 200. Z četných dárců, kteří v tomto měsíci knihovnu obohatili, sluší uvést pp. tov. J. Jindru, který věnoval znovu řadu spisů, brožur i ukončených ročníků různých odborných časopisů, pl. M. Smolková, zde, věnovala amer. Ženské Listy, p. J. Tolman Královádec- kou ročenku a 3 fotografie obrazů Navrátilových, p. Z. Zimmerstud. tech., katalog výstavy Hagenbundu, p. arch. Tichý 2 čestné adresy a velký obraz „Pohled na Prahu“, p. Jar. Oehm, cvič. učitel zde, 3 národoho-

Ve prospěch Matice Cyrillo - Metodějské v Olomouci.

Podporujme katolické hnutí podporo-
váním našich českých katolických firem.

Objednejte hromadně a žádejte ve
všech obchodech

Cyrillo-Metodějské zápalky

vyráběné českou firmou J. Svozil,
Loštice. Nejmenší objednávka je 25
balíků za K 24.—, (tj. 1 balík 100 kra-
bátků za 96 K) vyplacené na každou sta-
nici. Za půl roku vyzískala Matice z pro-
deje zápalk K 2000.—. Objednávky číste
vybírání a Sekretariátu M. C. M. v Olo-
mouci, redakce „Našince“.

První moravská továrna
na voskové zboží

V. Zboril a syn
v Bystřici pod Hostýnem
vyrábí ve prospěch Matice C. M.

voskové svíce kostelní

bezkonkurenční jakosti a mírných cen
Platba předem dle sjednání. Žádejte
v sekretariátu ceník! Kdyby české farní
úřady nakupovaly světlo prostřednictvím
sekretariátu, nebylo by potřeba stálých
sbírek pro Matici C. M. Svíčky jdou vypl-
acené na každou stanici. Objednávky číste
vybírání a sekretariátu Matice C. M. v Olo-
mouci, redakce „Našince“.

Paramenty, mešní roucha atd.

prodává ve prospěch Matice Cyrillo-Metod.

Frant. Stádník
v Olomouci,

stálý přísezný soudní znalec pro obor pa-
ramentů. Každou objednávkou u něho pod-
porujete Matici Cyrillo-Metodějskou v Olo-
mouci. Objednání možno přímo u firmy
s odvoláním na Matici Cyrillo-Metodějskou.

Při nákupu jakéhokoli zboží jiného
obratte se vždy na nás a rádi nabídkami,
po případě poukazem na českou katolickou
firmu poradíme, neboť zařizuje sekretariát
ústřední českých firem katolických.

Veškeré dotazy a objednávky řiďte na

Sekretariát Matice Cyrillo-Metodějské
v Olomouci, redakce „Našince“.

spodářské spisy Dra Krejčího, Národohospodářský ústav
České Akademie zpráva o činnosti muzeí v Klato-
vech 2 reprodukce pohledů na Klafovy dle starých ry-
tín, p. idž. Pínger v Praze sbírka techn. úkolů pro vy-
nálezce, p. B. Melichar reprodukce Símónova lépu bar.
ze Staré Prahy knižtiskem, městská rada, zde, premie
Manesa, Umělecké Besedy a Krasoumné Jednoty, p.
rada Oběrmann plákat, Krásu nášeho domova a řadu
jiných časopisů a spisů vědeckých. Všem dárcům upří-
mný dík. Méně šťastný jsou sbírky muzejní, dárce málo.
Zakoupeny byly: 6 talířů, skleněný přístroj, porcelánový
šáleček s talířkem a silně zlatený brož s raménky a
perličkami, vesměs předměty z první polovice minulého
století. Dále několik cenných plzeňských výšvek. —
Přednáškové kursy zahájeny budou v pondělí dne 5.
února přednáškami o vadách a nemocech dřeva a jeho
ochraně proti nim, dále následovat budou přednášky o
novém způsobu výroby obuvi spojené s cvičnými kursy.
přednáška p. insp. L. Weignera „O divčích průmyslo-
vých školách u nás i v cizině“, přednáška p. inž. Janky
o stavbách dopravních, kurs pro slévače kovů, kurs
vláseňkářský, kurs keramický, kurs pro dokončující
práce ve dřevě, kurs koželužský. Za přispívající členy
musea přihlásili se pp. Jan Houzvička, učitel ve Vše-
starech a Josef Souček, mistr krejčovský v Břize.

Přednáškový kurs. Městské průmyslové museum v
Hradci Králové pořádá ve dnech 5., 8. a 12. února bez-
platný kurs přednáškový o vadách a nemocech dřeva
a ochraně proti nim. Přednáší p. inž. Fr. Vostárek,
profesor státní školy pro stavební živnost v Jaromě-
ři. Program kursu: I. Anatomická stavba dřeva. Vady
dřeva: sesychání, botnání, trhání a vady vzrůstu. Ne-
moci dřeva: hniloba, poranění, skvrny, přestálost, houba,
dřevokaz a j. II. Ochrana dřeva: Vysoušení přirozené a
umělé. Vyloužení a paření. Prostředky mechanické. III.
Konservování dřeva: Různé způsoby impregnace. Kurs
je určen pro truhláře, obchodníky dřívím a pro veškeré
příslušníky živnosti dřeva zpracující vůbec. Přednášky
odbyvají se budou v čtátně muzejní. Vstup volný. Za-
hájení kursu v pondělí dne 5. února t. r. o 7 hod. ve-
černí.

Divadlo. V nádherné opeře „Dalibor“ osvědčili so-
listé dobré pochopení a plnou přípravu. Zvláště dobře
si vedli p. Skálová (Milada), Dvořáková (Jitka), p.
Demkov (Dalibor). Pan Hrádek (kníže) má slabší hlas,
takže jej orchestr lecky přehlušoval. Sbory však (hlav-
ně mužský ve 2. jednání) a pak při začátku prvního byly
rozladěny. Též orchestr při počátku byl poněkud nej-
stý. Hluk na jevišti při proměnách měl by přestat, aby
hudbu bylo dobře slyšet. Ostatně režie byla pečlivá. —
Daleko lépe však byl proveden (rovněž obtížný) „Eu-
gen Onegin“. Produkce prospěla cti souboru znamenitě.
Velmi dobře vedla si p. Dvořáková jako Taťana. Ško-
da, že ji indisponoval lecky kašel. Velmi dobrý byl
Komarov (Onegin). I ostatní provedení harmonicky do-
plňovalo celek. Orchestru k pěknému úspěchu gratu-
luje.

Repertoár městského divadla. Dnes ve čtvrtek hraje
se Heleny Malířové původní činohra „Bratrství“ (v před-
placení). V pátek odpoledne jest operetta „Zbravý stu-
dent“, večer Offenbachova operetta „Krásná Helena“. Po-
něvadž po ukončení odpoledního představení jest krát-
ká doba pro dekoráční přípravy k tomuto večernímu
představení, bylo nutno začátek posunouti na 8 hodin.
V sobotu odpoledne třetí představení pro studující, k
němuž zvolena Smetanova opera „Dvě vdovy“. Večer
jest pohostinská hra člena Národního divadla v Praze p.
R. Schlaghammra v titulní úloze Molnarovy hry „Dábel“. V
neděli odpoledne se opakuje „Krásná Helena“, večer
je operetta „Krista z Myslivity“. V pondělí čestný ve-
čer kapelníka p. Jos. Winklera — Dvořáková opera
„Rusalka“. Přihlášky možno činiti ihned v předprodeji.
V úterý „Krásná Helena“ (v předplacení), ve středu
Schützlerova činohra „Milkování“. Ve čtvrtek Smetano-
va opera „Čertova stěna“.

Přírodovědecký klub konal valnou hromadu v ne-
dělí dne 28. m. m. za účasti asi 30 členů a hostů. Na pro-
gramu byla vedle záležitostí spolkových též přednáška
dra J. Zavřela „O theorii plození a dědičnosti“, která
podala přehled nejnovějších názorů o této otázce. —
K předešlé zprávě podotýkáme, že podnik přírodově-
deckého klubu je aspoň z části poněkud ohrožen. Na
místech za nemocnicí navrhují se novostavby nemoc-
niční, které by zabraly i zbytek malého kavárnu a
vršky, na nichž klub hodlá zřídit oddělení krkonosské,
předhoří, alpineum a předvésti floru suchomilnou, tedy
nejzajímavější části botanické zahrady, které měly bý-
ti jaksi zlatým hřebem a kde je již nejvíce práce vyko-
náno. Doufáme však, že v slavném obecním zastupitel-
stvu nalezneme se tolik porozumění pro akci klubovní, aby
nísto ono bylo klubu přece zachováno. Naskytá se do-
mátek jiných neméně vhodných míst pro stavbu ne-
mocnice na periferii města.

Před porotou c. k. krajského soudu v Hradci Krá-
lovi souzení: R. Samek (nar. 1869) pro zločin zpronevěry
atd. odsouzen na 14 dní. J. Kudrnatsch, obžalovaný pro
zločin zháňství, sprostěn. Ant. Sekyra (nar. 1882) pro
zločin těžkého ublížení na těle, vlastně pro přestupek
odsouzen na 2 měsíce, Aug. Tölg, obžalovaný pro zločin
dle § 127. a 128. tr. z., sprostěn. Ad. Suk (nar. 1857)
pro zločin zháňství odsouzen na 3 roky. J. Kalkant, ob-
žalovaný pro zločin zpronevěry, sprostěn. A. Hötchel.
(nar. 1864) pro zločin zháňství odsouzen na 3 roky. Ant.
Plný (nar. 1859) pro zločin zháňství odsouzen na 6 ro-
ků. V. Mikšovský (nar. 1892), P. Novák (nar. 1883), H.
Bureš (nar. 1893), J. Ječný (nar. 1883), obžalováni pro

zločin loupeže, sprostění. K. Stěch (nar. 1893) pro zločin násilného smilstva odsouzen na 6 let.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové přijímá za původních podmínek přihlášky na novou emisi 4proc. rakouské korunové renty a 4proc. rakouských pokladničních poukázek. Upisovací kurs pro korunovou rentu stanoven na 90.25 proc., pro pokladniční poukázky na 98.50 proc. Veškeré tiskopisy budou na požádání vydány.

»Praha« v Praze. Zakladatel Rašínovy dynastie hleděl vždy otočiti se lidmi, kteří nestáli proti akci, pomoci financím jeho a postaviti členy rodiny Rašínovy na vlivná místa v Nechanicích a pak v Praze. Styky byly navázány s p. Rašínem z Rysenburku, kterému vyhledány v Nechanicích dokumenty ku šlechtickému postavení. Žádná příčina, žádná příležitost nebyla tak nepatrná, aby nespojili své nitky s hlavním městem Prahou. Tu nepatrná gratulace, jindy lichotivý přepis, tam zase diplom, zkrátka navázáno spojení. Těm, kteří stáli při dynastii, pomozeno ve samosprávě z počátku ku nepatrnému, a když se osvědčili, ku vlivnému úřadu samosprávnému ve městě nebo v okrese. Hleděli, aby se jim chovanec dobře vydařil — a tu se všeobecně říkalo: Ten se po našem purkmistrovi tatkově »potatil« — Pevné otěže nad samosprávou, toť účel a touha dynastie. A ve městě, kde tolik lidí s nimi spřízněno, samo sebou vše se dařilo. Zastupitelstvo většinou spřízněno — a tak se zakladatel dynastie otočil železnou zdí, nerozbornou. A za služby hodil sem a tam kosti. Těmto práci při obci na účet poplatníků, tam nějaké místo — a když Nechanice nestály, šlo se útokem na Prahu do Žižkova, k rodáku starostovi p. Zďárskému a tak se spřízněných pánů učitelů několik nastěhovalo do Prahy a předměstí, aby jsouce od přírody přibuzenství sorganisovali, organisovali také »Prahu« v Praze. Z Nechanic často se odjíždělo do Prahy na slavnosti, navazovaly se styky — tamější přibuzenstvo vyzorovalo situaci a dávalo aviso, kdy je železo měkké a může se »kovat«. A když se utvrdily finance a bylo potřeba úřednictva, hrnulo se mnoho pánů odtud do Prahy. Praha je Praha — a ta »Praha« v Praze je nejprahovatější, tak že ani nestačila, když tloukli na ni také hlavy nepřibuzné a lidé směru nebezpečného. I ti musili a chtěli přes »prahu« pražské »Prahy«. Běda tomu, kdoby se byl ozval proti jednomu Rašínu v Nechanicích! Byl by vzbouřil celou četlu sluha Rašínovy dynastie — a mohl se kliditi z města. Nedobytný středověký hrad nebyl nikde a nikdy tak pevným, jako kruh a přibuzenstvo dynastie.

Volná Myšlenka v Pardubicích. Volná Myšlenka polajala už dávno úmysl podati při nejbližší příležitosti na sněm král. Českého petice o vydání zákona na fakultativní spalování mrtvol. Přijetí podobného zákona v pruském sněmu ji v této snaze jen podnítilo. Za tou příčinou volnomyšlenkářský štáb v Pardubicích vyrukoval již s rozesíláním archů, na nichž podpisem má se projevit souhlas s volnomyšlenkářským návrhem. Rozumí se, že volnomyšlenkářům nejde tu o nějaké předstírané praktické důsledky takového zákona, ale v první řadě jedná se o uspořádání nové štvance proti katolické církvi, která spalování mrtvol jako pohanský obyčej zavrhuje a veškerou účast při pohřbívání ohněm odprá. Na kolujících arších parádují zvlášť jména ředitelů měšťanských a obecných škol v Pardubicích, pak mnohých učitelů a učitelek, kteří tak podali ruku volnomyšlenkářům v boji proti katolickému náboženství a zachránili domněle svoji pokrokovost. Jména některých osob nás opravdu na těch volnomyšlenkářských bojových arších zarazila. Jejich osobní úpis volnomyšlenkářům svědčí jen o jisté zaslepenosti a neinformovanosti, po případě strachu před pokrokařským novinářským karabáčem.

Děkanský kostel v Pardubicích. V pondělí ráno 29. ledna t. r. přijel do Pardubic p. J. Sochor, architekt centrální komise pro zachování starých památek ve Vídni, aby shlédl zdejší děkanský kostel a schválil navrženou nastávající úpravu, jakož i rozšíření chrámu. Panna komisařka očekávala před kostelem celý stavební výbor kostelní s panem předsedou Vančurou v čele. Po přejezdu odebrali se všichni ku společné podrobné prohlídce do kostela. V celku schváleno všechno, jak bylo již dříve navrženo, až na nějaké nepatrné odchylky, které však v celkové úpravě nemají důležitějšího významu. Zejména jednalo se o vedlejší kapli t. zv. černou kapli, má-li se při obnově chrámové spolu zachovati jako historická památka anebo jako nevzhledná přístavba odstraniti. Ten i onen náhled má své zastance. Nejdůležitější a potěšitelné jest ovšem, že se s úpravou a rozšířením kostela konečně začne v době nejbližší.

Dvojlí loket. Jeden hofický list přinesl, že tamější okresní zastupitelstvo zamítlo žádost děkanského úřadu o náhradu za rozbitá okna při shluku lidu před 4 lety. Věc se má poněkud jinak: nejedná se o žádnou žádost duchovní správy, nýbrž o výměr pol. úřadu, jenž obci náhradu tu přisoudil, ježto bylo prokázáno a policií samou přiznáno, že proti pouliční výtržnosti, za příčinou přednášky o Volné Myšlence vyvolané, opatření se nestalo, čili že policie, citíc se slabou, ani činně nezasáhla, když okna náčelníků byla vybita. Obec proti výnosu první stolice se odvolala a místodržitelství nařídilo, by vyžádáno bylo dobrozdání — ne okresního výboru — ale celého zastupitelství. A toto dobrozdání bylo v sezení z 29. prosince 1911 podáno ovšem ve smyslu, jaký se dal očekávat. Nyní rozhodne o odvolání obce — nikoli o žádosti děkanského úřadu — c. k. místodržitelství. Je zajímavé, že při posledních bouřích stávkových vytlučeno bylo výkladní okno obchodníka Š. a že škoda byla ihned obcí nahraze-

na. Ještě zajímavějším je, že tehdejší měšťanost sama děkana žádala, aby dal skla vyměnit, že se to zaplatí. A když byl upomenut, odkázal sklenáře na nové zastupitelstvo, jež mělo v několika dnech nastoupiti, toto však placení naprosto odmítlo.

Nový Bydžov. Odstěpný spolek Ženského pomocného spolku Červeného kříže pro království České pro politický okres Nový Bydžov, konal dne 28. ledna v zasedací sněm městské radnice svou jedenáctou, hojně navštívenou valnou hromadu za předsednictví paní Anny šl. Richter z Burgbrückenu. Spolek čítá 408 členů, a sice 2 čestné, 43 zakládající, 63 řádné, 200 přispívajících, 8 korporací, 81 obcí přispívajících a 11 přispívatelů fondu míru. Čistě jmění spolkové po odečtení 50 proc. podílu kmenového spolku v Praze a správních výloh obnáší koncem roku 1911 12.198.81 K. Jednatelům spolku jest p. Adéla Mouchová, choť c. k. berního správce, pokladní p. Anna Doležalová, choť c. k. podplukovníka v. v. v Novém Bydžově.

Dusíkovo divadlo v Čáslavi. V neděli 4. února 1912. I. hra v předplacení. Repertoární hra Národního divadla v Praze: »Vdávky slečny Beulemansovy« (Le Mariage de Mlle Beulemans). Veselohra o 3 dějstvích. Francouzsky napsali Frantz Fanson a Fernand Wicheler. Přeložil Luděk Přít. Začátek o půl 8. hod. večer. Konec po 10. hod. Ceny míst: Lože 10 K, přizemí: křeslo 1.60 K, I. m. 1.30 K, II. m. 1 K, sedadlo na balkoně I. f. 2.40, II. a III. řada 2 K, sedadlo na galerii: I. řada střed 80 h, ostatní 60 hal. Mista k stání: v přizemí 80 h, studentský a vojenský lsteck 40 h, na balkoně 1 K, na galerii 30 h. Předprodej lístků v knihkupectví p. Jindřicha Levého. — Příští hra dne 18. února 1912.

Německý Brod. Znamé pořekadlo: Řím promluvil, spor ukončen. V Německém Brodě promluvil jen »Hlas z Posázaví« — a je také rozhodnuto. Vyslovily pouze podivení, že »Družstvo Sokolovny« propůjčilo Katol. Jednotě k zábavám malý sál a účinek byl takový, jako když nebožtík Napoleon zavelel své poslušné armádě. Rychle vále »Hlas« provedena. Okamžitě svolán výbor družstva a v něm většinou hlasů rozhodnuto, že Katol. Jednotě se sál k zábavám již propůjčovat nesmí a nebude, což v redakci »Hlasu« přijato bylo s velkým uspokojením. Vyhození katolíci ze Sokolovny ovšem vyvodí z jednání »svobodomyšlného« družstva pro sebe důsledky a nedají se již klamat, až se jim zase bude před volbami namlouvat, že se nedá s jejich strany na náboženství dopustit a že je potřeba hlasů katolíků, aby nezvítězil soc. demokrat. Teď se ukázalo, že všechny ty vábivé řeči byly jen předvolebními cukrátky, se kterými se šlo na nedůvěřivé katolíky jako na malé děti, aby byli v čas nutné potřeby zlskáni. Byli jsme vykážáni ze Sokolovny, odehnáni jako nějakí cikáni, jako bychom byli vídeňskými židy, ale nikoliv částí českého národa. Té »cti« nikdy nezapomeneme. Jsme-li už za takové v očích pokrokových považováni, tož budeme dle toho jednat, půjdeme svou cestou, užívajíce volnosti a svobody. Jž jsme až dosud ze zbytečných ohledů zaprodávali.

Jeřice. Dne 28. ledna t. r. loučil se s námi dp. farář Jan Vít, odcházející po 21letém u nás působení do Bohárny. Osada naše ztrácí v něm horlivého kněze, výtečného kazatele, příznivce chrámu Páně, v němž působení jeho bylo vzorné. — V životě veřejném byl by rád svoji činnost rozvinul. Ale i u nás platí zásada — ne sice u všech, že kněz se má omeziti jen na kostel. Přes to svojí bohatou zkušeností a rozhledem k mnohemu dobrému dal podnět, mnoho je těch, jimž »na faře« dostalo se vždy ochotně dobré rady a pomoci, ale odměnou byl mu zhusta nevděk. Ten těžký úkol katolického kněze byl mu u nás často trpce ztěžován: Odcházel, ale zapomenut nebude. — Přejeme dp. faráři, by se mu na jeho novém působišti dařilo lépe, aby tam došel k životnímu klidu a spokojenosti, by tam došel ocenění své osoby, aby aspoň v tom pomalu již nastávajícím večeru jeho života dostalo se mu toho, co u nás postrádal. Za všechno dobré u nás odplat' mu Bůh!

Školák zachránil tonoucího. V pátek dne 26. ledna šel se ve Skutči klouzat malý chlapec na zamrzlý rybník za městem. Hošík vdovy Libertové šel s Vojtěškem Netolickým do prostřed rybníku, náhle pod ním tenký led praskl. Nebožák sebou házel v hrozných úzkostech. Vojtěšek chytil ho za límec leže na prsou. Nemoha mu sám pomoci, křičel na spolužáka Oboleckého, který také byl tak přestrašen, že jeho pomoc byla slabou. Obolecký tedy aspoň volal na desítiletého Fanouše Teplého (synka zdejšího plínikáře), který byl značný kus daleko. František ani nevěděl, co se v prostřed vlastní děje. Teplý na pokřik přiběhl, nedal se zmásti ustrašenými obličejí a chlapce energicky vylovil. »Je tenký, ale silný«, posuzovali spolužáci záchránce, který se těšil veliké pochvaly občanstva.

Dvůr Králové nad Labem. Pokus národnostního rozhraničení, jaký v našem kraji osnuje despotismus německý, naráží na žulový odpor všech politických stran národa českého. Obecní zastupitelstvo Dvora Králové v řádné své schůzi dne 16. m. m. usneslo se na důrazném protestu, z něhož vyjímáme: Rozdělení na okresy, utvrzené nezměnnými teritoriálními poměry, dlouhodobým historickým vývojem a nezčetnými hospodářskými vztahy vžilo se již všude do té míry, že toliko v případech výjimečných a pouze z naléhavých důvodů rázu hospodářského doporučení možno, aby jednotlivé obce tihnoucí celým svým sklonem k jinému středisku, byly přičleněny k okresu jinému. Takový případ skutečně nastal v okrese našem roku 1875, kdy od soudního okresu Královédvorského několik velkých obcí a osad všemi zájmy svými na Českou Skalici odkázaných k o-

kresu Českoskalickému byly přiděleny a uznalo tehdy město naše závažnost hospodářských důvodů tohoto požadavku, ač jinak nerado české obce z okresu ztrácelo. Ze stejné závažných hospodářských ohledů jest také odůvodněna tužba pěti obcí okresu Hofického, které svou polohou a všemi svými potřebami upoutány jsou na bližší jim město naše a které proto žádaly za připojení k okresu Královédvorskému. Mohly proto tyto obce již dávno a měly by i nyní ku zdejšímu okresu přičleněny býti. Zájmy Hofického okresu soudního nebyly by tím poškozeny a Královédvorskému okresu by se dostalo spravedlivé náhrady za obce roku 1875 na okres Českoskalický odstoupené. Zcela jiného rázu jsou však všechny ostatní návrhy zamýšleného rozdělení se týkající, dle kterých má se uměle zkonstruovati nový, většinou německý soudní okres se sídlem v Choustníkově Hradišti a to tím způsobem, že mu má býti přiděleno 27 obcí z nynějšího okresu královédvorského a 8 obcí a 1 osada z okresu jaroměřského, kdežto 5 dalších obcí zdejšího okresu má býti přičleněno k okresu hostinskému. Současně má se v Hostinném zřídit nový okresní hejtmanství pro vlastní soudní okres a pro uměle vytvořený nový okres hradištský. Tuto část elaborátu pokládáme dle hlubokého přesvědčení svého nejen za úplně bezúčelnou a bezdůvodnou, nýbrž také za svrchovaně škodnou a nebezpečnou pro všechny obce nynějšího zdejšího okresu. Tímto rozdělením a roztržením vyhovělo by se sice krajním politickým požadavkům německých našich krajanů, jim byly by však pro věsku budoucnost a nenapravitelně poškozeny nejdůležitější hospodářské zájmy nejen města, ale také všech venkovských obcí, zejména německých, které odděleny býti mají, aniž by tím konec konců německé obce získaly i v ohledu národně politickém. — Dávody protestu jsou tak obrněné, že jen Němec nespravedlivý může je bráti na lehkou váhu. Připravena veliká manifestační schůze všech českých stran ve Dvoře Králové, která jistě bude mocnou podporou spravedlivého protestu.

Hostinstvo sdružené ve společnosti ve Smilčích nad Labem na valné hromadě dne 25. ledna 1912 konané po vývodech odborného referenta tajemníka a konsumenta komorního svazu p. M. Razíma protestuje proti zavedení státní dávky cestou inkamerační a žádá: Vyzýváme poslance sdružené v českém klubu, aby upustili od myšlenky hlasovati pro státní dávku a získali i druhé poslance jiných národů pro ochranu výroby, prodeje i obcí. Bude-li dávka uzákoněna »majoritou lidového parlamentu«, pak bude zničen přímý pivovarní — hostinství — a obce vybíráním obec. pivních krejcarů. V poslední chvíli před sejitím se finančního výboru voláme: Nezničte tisíce a tisíce rodin chudších k vůli prázdným pokladnám molocha.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 27. ledna 1912. 1 hl: pšenice K 18.90 až 20.—, žito K 16.50 až 17.—, ječmene K 15.— až 16.—, ovesa K 9.80 až 10.60, hrachu K 28.— až 32.—, čočky K 40.— až 50.—, jablek K 30.— až 32.—, krup K 28.— až 50.—, brambor K 8.40 až 8.80, jetelov. semínka červ. K 160.— až 163.—, 100 kg žitných otrub K 16.50, pšeničných otrub K 16.—, 1 kg másla čerstvého K 2.80 až 3.40, sádla vepřového K 2.16 až 2.24, tvarohu K —.40 až —.52, 1 vejce K —.10 až —.12, 1 kopa kapusty K 7.— až 8.—, 1 cent cibule K 24.— až 27.—, 1 kopa drobné zeleniny K 1.— až 1.60, 1 kopa mrkve K 1.80 až 2.—, 1 hl jablek K 9.— až 16.—.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 27. ledna 1912 bylo přivezeno hl: pšenice 96, žito 91, ječmene 51, ovesa 182, hrachu 3, jablek 8, krup 4, jetelového semínka 181, kapusty kop 19, cibule hl 7, drobné zeleniny kop 25, mrkve pytlů 10, brambor hl 106 apěl, jablek 8, podsvinčat kusů 210.

Česká banka v Praze. Stav peněžních vkladů koncem měsíce ledna činí K 17,454,943.15, tudíž o K 355,570.21 více než v měsíci předcházejícím.

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel, košile, spodky, ponožky, ka-
penky a ložní prádla na výběr
P. T. interesentům známá svou
solidností firma

Václav L. Holý,
Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží.

Různé zprávy.

Berggráv dán kupon »Českou bankou«. Česká banka potvrzuje zpráva o koupi domu Bergrova v vřtí na rohu Václavského náměstí a Vodičkovy ulice od eráru, v němž dnes umístěny jsou státní úřady. Po převzetí od eráru, bude starobylá, jednopatrová budova sborná a na jejím místě zbudován palác pro účely banky s obchodními místnostmi. Rozsáhlý tento objekt zabírá plochu 809 čtver. sáhů čili 2910 metrů čtver. a sestává se čtyř stavebních a jedné pozemkové parcely.

Jednotlivých duchovních diecése brněnské bude konat svou VI. valnou hromadu v Brně, v síle budovy Raiffeisena, Dómnická ulice č. 6, v přízemí, ve čtvrtek dne 8. února 1912 dopoledne o 10 hodinách (a následně-li se dostatečný počet členů dle § 9., tedy o půl 11. hodině). 1. Mše svatá v kostele OO. Kapucínů o 9. hodině (Předseda Adolf Linkenheld.) 2. Zahájení schůze předsedou. 3. Jednatelská zpráva za rok 1911 (Jednatel Lad. Zavadil a Fr. Krchňák.) (NB. Jednatelská zpráva bude vydána tiskem a je přiložena k tednovému číslu „Věstníka.“) 4. Pokladniční zpráva za rok 1911 (pokladník Antonín Nevrlík). 5. Zpráva revisorů účtů za rok 1911. 6. Návrhy. A. výboru k valné hromadě (dle téhož paragrafu). B. skupin a členů k valné hromadě (dle téhož paragrafu). (Tyto návrhy ad B. jest podati nejméně 8 dní před valnou hromadou předsedovi.) 7. Volby doplňovací: a) 4 členů výboru, z něhož dle § 10. stanov vystupují Zavadil, Krchňák, Nevrlík a Venuška. b) 2 revisorů účtů. 8. Ukončení schůze.

O „klerikalismu“ systému školském pravil poslanec Kadlčák: „Když učitel klerikálního smýšlení uveřejní v novinách poděkování, že mu rodiče dali na cestu příspěvek, dostane od inspektora dárku, co je tohle! A stalo se to učitel Praxloví. Pokrokoví učitelé píší, co chtějí, a mohli bych uvést jednoho spisovatele, a nikdo je nestáhá, nekárá a dárky jim neuděluje. Jsou inspektori, kteří nařizují učitelům, že musí vstoupit do organizace liberální a pronášejí učitelé, kteří se odvažují mluvit předsvědčení klerikální. (Poslanec Prokeš odporuje.) Já vám soukromě posloužím, pane kolego! Jsou, prosím, inspektori, kteří učitelky, když se jim zdají taze klerikální, vyhazují ze škol, přes to, že místní školní rada v obci jim byt dala. Takový případ je zjištěn. Komu na tom záleží, soukromě mu to povím. Zde to neřeknu, abyste neřekli: Jste na vás taková, jako my, ale chci jen tím říci, že má-li kdo příčinu ke stížnostem, jsmo to my; na našich učitelích, kteří mají názory křesťanské a hájí ve školství křesťanskou výchovu, brousí si každý jazyk. Co se jim děje, budu vám moci ještě vyhládit příležitostně, poněvadž jsem to sám prodělal. To jsou mluvědní pravdy.“

Šetrnost Švehlova k vlastním dvořanům. Jaké živly ve straně agrární se přičinily, aby mezi naší stranou a agrární zela tak velká propast? Odpověď na to dal sám agrární poslanec Suhrada, který na sjezdu strany agrární promluvil o taktosti Švehlovi vůči jiným důstojníkům agrární armády tato slova: „O těchto mužích, kteří tvoří reprezentaci strany, vyjadřuje se předseda Švehla tak hrubě a urážlivě, že nelze těchto výroků ve slušné společnosti ani reprodukovat a tím méně zde u přítomnosti dam. (Výkřiky: Jmenovat! Dokázat! Dámy ať jdou ven! Dvě přítomné dámy odcházely ze sálu.) Názvy jako lumpové, volové, pitomci, šejdiři, dietři, lidé neschopní, lidé nebezpeční, mstiví štrebři a dráteníci a tak dále jsou ještě ty nejslušnější, jež lze reprodukovat. (Volání: Chceme důkazy! Jmenovat! To nejdě jen tak paušálně urážet!) Podávám vše generálně, jsem však nucen na vaše vyzvání určit výroky pana předsedy Švehly reprodukovat, ač k této smutné kapitole jen velmi nerad sahám. Tak o panu předsedovi klubu na říšské radě, o panu Udržalovi, vyslovil se, že je vůl a pitomec, který nedoví, fídit ani spolek porodních bab.“ (Křik: Dokázat! Stálý nepokoj a volání: Pokračujte dál. Jiní volají: Přestať! Shodte ho dolů!) O předsedovi českého odboru rady zemědělské panu Prokůpkovi řekl předseda Švehla, že je pitomec, omezený chlap, vůl, o kterém se muslo jednou napsat v novinách, že je chytrý, a on tomu věřil. O předsedovi „Ústřední jednoty hospodářských společenstev“ a agrární banky, prvním předsedovi výkonného výboru české strany agrární, posl. Dvořákovi, kromě jiných těžkých urážek řekl, že je ničemný a neschopný šlověk. Předsedci zemského výboru, říšský poslanec a místopředseda poslanecké sněmovny pan Žďárský je prý největší dietř a mstivý člověk; dr. Viškovský štrebr, lump a mizerná povaha, který se jen ku straně přilipl, Hybš je prý trouba, neschopný, Vraný je šejdiř, který ze všeho ždme. Svoboda je prý vůl, pitomec a ničemný chlap, Krotter lump a gauner, kterého má prý raději na očích než venku. Chaloupka a Kotland známí prý dietři (velké pohnutí v celém shromáždění). Prohlašují, že reprodukovav tyto výroky pana předsedy Švehly, jsem tak učinil v plném vědomí důsledků, jež mně mohou stihnouti a nevyhnu se zodpovědnosti za ně, ať kdekoliv a kdykoliv. Posuzujeme-li tyto výroky, které nejsou ojedinělé, ale systematické, přicházíme k úsudku, že předseda Švehla snižuje, tupí, uráží a pokouje vše kolem sebe, své nejbližší kolegy, ač se jimi sám obklopol a činí tak doista jen z chorobného velikášství, když chce, by vše kolem bylo malé, a zdeptané a jeho osoba tím více vynikla. A pánové, nyní se ptám, je možná klidná a důvěryplná společenství všech kolegů jeho za těchto poměrů? — Ponecháváme důkaz věrohodnosti jednotlivých obvinění posl. Suhradovi. Dnes jest aspoň tolik jisto, že Švehla vyjadřoval se velice přikře proti vlastním pomocníkům, kdežto náš tisk byl velice kacířovín a Švehlových orgánů, jestliže si dovolil proměstit o pohlavkách agrárních spravedlivou kritiku. Despotové nemají být v čele stran v době, kdy se tolik bere nadarmo jméno lidovosti a rovnosti.

Červení vlastenci. Socialisté sbírali na svůj ohlášený milion dvacetihatřít pro volební fond. V prvním nadšení sebrali šestatřicet za pět tisíc korun (!). Aby se nikde zbytečně nerozptylovaly, vydali povel, že žádný soudruh nesmí ani haléřem podporovat „vlastenecké podniky měšťácké, nýbrž klopit jen na rudý milion. V ostravském „Duchu Času“ poslanec Prokeš takto varuje

soudruhy: „Na nepravé cestě. Dle zpráv měšťáckých listů odvádějí v některých obcích jednotliví soudruzi a spolky částečně, ba někde i plně výtežky ze zábav českým nacionálním institucím, jejichž reprezentanti s věškerou vehemencí a krajním využitím nejnižších pudů a prostředků postupují ve volbách proti československé sociální demokracii ve prospěch renegátů. Cítíme se tudíž povinni upozorniti ony soudruhy na nesprávnou cestu, již nastoupili. Což neslyšeli oni soudruzi sjezdovou výzvu na sebrání milionu dvacetihatřít na volební fond strany? Vždyť je přece našim příslušníkům dostatečně známo, že české měšťáctvo provádí s nacionalismem výnosný obchod a snaží se jím zahalovati třídní rozdíly v národě. Ať tedy vezmou všichni soudruzi na vědomí a dle uvedeného se také v budoucnu zařídí! — To znamená: Soudruzi, opovažte se dát kdy krejcar na vlastenecké a národní účely! Můj mandát je přednější.

Zásadky katolictva o školství může popírat jen člověk nadobro slepý. Církev byla první institucí, která se horlivě starala, aby se dostalo přiměřeného vzdělání lidem nejhudšim. Leč sluhové volnomyslenkářského „pokroku“ musí v soustavném lhaní setrvat, nechť-li, aby se proti nim obrátili příkře ty davy, které samy svou prolihaností zfanatisovali. — V brněnském zemském sněmu došlo k demagogickým útokům proti katolickým poslancům, jakoby ti byli nepřáteli školy. Na kopance odpověděl zduřilý posl. Kadlčák, nedávaje se mýlit uličnickými výkřiky demagogů, kteří mu do řeči skákali tuctovými frázemi. Z řeči Kadlčákovy uvádíme aspoň toto: „Bylo zřízeno místecké gymnasium místeckou Maticí. Předsedou byl klerikál Procházka, pokladníkem P. Kopecký a jednatelem Kadlčák. — Dále bylo zřízeno gymnasium v Záběhu. Sedl tu kolega Karger, ten přisvědčí, že farář P. Ernis v otázce gymnasia zábržského vykonal tolik, že bychom vám, pánové z tábora pokrokového, děkovali, kdybyste byli pro českou školu tolik vykonali, co on pro zábržské gymnasium učinil. Ve Vyškově zřídili jsme také gymnasium a jest to cíl. rada Janda, který potvrdí má slova. Kdyby nebylo arcibiskupa olomouckého, jistě by gymnasium ve Vyškově nebylo tak rychle vybudováno. — Mohu jmenovati celou řadu jiných gymnasií, jako opavské, kde známý kněz P. Gruda a Hanákův známý P. Pavlík byli zakladateli a kde P. Pavlík dlouhá léta zadarmo vyučoval. — V Kroměříži byla založena rolnická škola družstvem, jež předním členem byl P. Vašák z Rataj. Jsou tu pánové z Kroměříže, kteří vám řeknou, co znamenal Vašák pro školu a celý vývoj zemědělství na Kroměřížsku. — V hradištském klášteře byla zřízena v té době druhá hospodářská škola. Byl to pater Vrba, který tuto školu pomohl zakládat se známým Demelem. — Račte se přesvědčiti v památné knize hospodářské školy v Místku, kdo ji založil. Kdybych byl neskromným, řekl bych, že jest to moje dílo. Nejen však, že jsem ji založil, nýbrž dlouhá léta jsem na ní učil. — V Olomouci jest Pötlung. Kdo je založil? Založil ho prelát Pötlung, olomoucký kanovník. Máte zde v Brně obchodní akademii. Zeptejte se profesorů na obchodní akademii, kdo byl hlavním původcem a vůdcem v dobách vzniku této školy. Byl to šl. dr. Koudela. Jako předseda kuratoria vykonával neobyčejně mnoho a kdyby nebylo jeho bývalo, jistě bychom obchodní akademii tak rychle nebyli získali. — Dále máme v Brně Vesnu, v jejíž čele jest podnes stojí šlechtička z Koudelů, choť našeho dra. Koudely. — Mohu dále jmenovati P. Jelínka, faráře brumovského, který dostal od zemské školní rady zvláštní uznání za to, že založil školy svým nákladem. Vezměte dějiny naší Matice a jmenujte mi jedinou školu v minulém období, která by nebyla zbudována za spolupůsobení klerikálů, zvláště kněží. — Uvedu vám pouze jednoho, totiž poslance P. Stojana. Řekněte, že dr. Stojan jest nepřitelem školy! Na tucty škol zřídil a koho to zajímá, optejte se ho a on vám řekne, které to jsou. Připomínám jeho boj s vídeňským ministerstvem, když zřídil gymnasium v Příboře, kde nejen slovy, ale celým životem hájil zájem školy. A kdo to odnesl? Byl-li kdo potrestán za svoje přesvědčení politické a národní, byl to jistě dr. Stojan. — Dále máte faráře Webra, Kdo zná dějiny našeho školství, řekne vám, že byl vždy předním bojovníkem za osvětu a školství. Žádná téměř střední škola starší doby není myslitelná bez faráře Webra. — Mohli bych některé Maticní školy jmenovati, jako na př. školu v Chrově. Jiný příklad podává nám Matic olomoucká — byl jsem tam vychován a znám tamní poměry — a Matic brněnská. Řekněte, jestli brněnská Matic jest myslitelná bez klerikálů? — Ostatně i v nové době právě klerikálové, pokud jde o školství, mohou vykazati neobyčejnou práci. Vizte naše hospodářské školy klášterní v Klímkovicích, Kokorách a jinde! Máme celou řadu ústavů klášterních. — V Zásově jest sirotčinec pro zmračené dítky. Založil ho kaplan Stavěl, který chodí jako žebrák, jen aby ústav udržel. V Liptále, kam pan kolega Pilát nemá daleko, jest sirotčinec, a pan poslanec může říci, kdo jej založil. Byl to tamní katolický farář. Tak mohli bych uvést řadu kněží i laiků katolů, kteří zřídili a dosud zřizují na sta škol.“

Agrárníci a sociální demokraté. „Právo Lidu“ píše: „Při posledních užších volbách do říšské rady byli stoupenci československé sociální demokracie postaveni v celé řadě okresů před otázku, mají-li přispěti svými hlasy agrárním kandidátům proti klerikálům. Byli postaveni před otázku, je-li český agrárník politicky, hospodářsky a kulturně menší zlo než český klerikál, mají-li k volbě vůbec jít nebo ponechat rozhodnutí jediné voličům měšťáckým. Stoupenci naší strany šli a všude volili agrárníky. Dobyli tak straně agrární polovinu z mandátů, které dnes na říšské radě má. Od té

doby se přičinili čeští agrárníci s dostatek, aby prokázali, že v otázkách kulturních není mezi nimi a klerikály zcela žádného rozdílu, v otázkách politických a hospodářských že jsou výbojnější proti lidu, než čeští klerikálové. Proti straně naší jako celku i proti jednotlivým stoupencům vystupují s krutou surovostí, ničí jejich majetek, jejich existence a svými soustavnými denunciacemi je honí do kriminálu. My nebudeme českou stranu agrární v Čechách zapísat, aby byla pamětliva lidskosti a aby používala čestných zbraní. Ale až se zase ohledáme s agrárníky před rozhodnou bitvou, postaráme se, aby ani jeden volič sociálně demokratický v Čechách nepoložil hlas svůj v užší volbě pro takové katany. To může dnes vzít na vědomí také zemský sjezd české strany agrární. — Ono tak nebude tak zlé. Ale zapamatujte si, až soc. demokraté se zachovají zcela obráceně. Pak jim to připomeneme.

Literární zprávy z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

Nový žaltář v Pustetově vydání

vyjde již během února.

„Psalterium totum“ bude vydáno v následujících úpravách a sice:

brožované	48°	18°
v černé plátěné vazbě s červenou	K 120	K 120
ořízkou	180	210
v černé kožené vazbě s červenou	240	290
ořízkou	270	340
v černé kožené vazbě se zlatou	340	460
ořízkou		

Vydání římské.

Formát 16° (k brevii č. 35.):

I. v plátěné se zlatou ořízkou	K 350
II. v kůži se zlatou ořízkou	5—
III. brožované	3—

48° (k brevii č. 22.):

I. K 3—, II. K 4—, III. K 250.

12° (k brevii č. 16.):

I. K 4—, II. K 550, III. K 850.

Vydání fezenské je mnohem praktičtější a levnější.

Nové „Psalterium“ vyjde také v 7 dílech ve formátu 18°.

Ideální brevii s novým psalteriem pohromadě vyjde v sedmi kožených úpravách v březnu.

Račte si vyžádati prospekt.

P. T. páni duchovní diecése královéhradecké obraťte se v literárních potřebách na své knihkupectví, čímž přispějete mu ku zdatu.

Objednávky ihned po vyjití vyřídí

Družstevní knihkupectví,
nakladatelství,
závod hudební a papírnictví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Naším spolkům k masopustu! Není společné radosti a veselosti v národě, aby se spolu neradovala instituce, již národ s láskou jmenuje svou „Maticí“. Období ročních zábav je bohatým požehnáním pro ni. Kde jaký spolek a zábavní společnost sype jí ze svého, mnohdy tak čekaného slavnostního výtěžku s láskou, ne-li vše, tedy aspoň obětinu do klína. Uznává důležitost ochrany národnosti školou. Bohudík národ od doby svého probuzení na počátku minulého století postoupil velice ve svém národním uvědomění a vývoji. Bohužel, v ohledu náboženském však poklesl od doby té velmi hluboko. A proto naléhá v dobách těchto právě na nábožensky uvědomělou část národa našeho povinnost: „Sorganisovaní katolíci! Věnujte nyní na prvním místě zvýšenou pozornost školství a neklňte nijakých obětí tam, kde se pracuje pro záchranu náboženského ducha ve škole lidové! Obráťte nadšenou obětavostí pro blaho národa k dobru náboženskozáchraně kulturního díla českých katolíků: k prvnímu katolickému ústavu ku vzdělání učitelů v Praze-Bubenči. Doufáme, že katolická omladina, spolky a organizace naše se jednovorně letos rozhodnou, buď uspořádati ve prospěch díla toho masopustní zábavu aneb aspoň při ní vykonati sbírku, aby „Masopustní dar“ pro katolický ústav ku vzdělání učitelů v Bubenči byl významným důkazem, že ve spolkách sorganisovaní katolíci čeští v dobách pro ně významných užívají prostředků, sil a okolností svých s prozíravou rozvahou pro vlastní sebezachování a povznesení a pro záchranu svému národu toho nejdražšího, co Bůh právě strážil jejich světlí, a od jejich obětavosti odvislým učinil.

Židovská univerzita. Židovský „Rozvoj“ napsal: Nedávno se proslýchalo o založení university v Jerusalemě. Nyní se šíří zprávy, že židovská univerzita bude

založena v některém místě evropském, nejspíše v Berlíně nebo v Liège (Belgie). V provolání komitétu liègejského se píše, že židovští studenti z Ruska vydávali ročně v cizině na 1.2 mil. rublů, z čehož jen školné obnášelo 250.000. Zajímavé je však, v jakém lazyci by se klonaly předpánky a jaké výhody by získali absolventi — bydo-li ovšem zřizena.

Nejkrásnější mrazy na světě panují ve Verchnojanskú na řece Japě v severovýchodní Sibiři. Mrazy dostoupily tam letos až 67 stupňů C. Zima je však suchá a bezvětrá a snese se. Obyvatelstvo opouští obydlí jen za nejkrásnější pohody, zaobaleno v kožšině. Oči chrání brýlemi, obličej namažou tukem, jenž zmrazne a chrání tak kůži před největším mrazem. Psi mají na nohou kožené punčochy. Cestování je v Sibiři pohodlnější než v létě. Po zmrzlých pláních a močálech jede se s větrem o závod. Zvěřili-li za mrazu povětrí, dlužno být opatrným; stalo se nejednou, že si chtěl Sibiřan utílit nos — a nos mu zůstal v šátku. Beznoší Sibiřan není vzácností. Průměrná roční teplota Verchojanskú je - 17.2 stupně, průměrná teplota lednová je - 49.4 stupňů, červencová plus 15 stupňů Celsia. Největší dosud známé mrazy byly tam v lednu 1885, kdy ukazoval teploměr - 68 stupňů Celsia.

Největší loďstvo světa. Dle státní ročenky Unie má Anglie 70 pancéřových válečných lodí s 1.189.000 tunami a 44 křižníků o 620.050 tunách. Severoamerická Unie má 37 pancéřových lodí o 610.790 tunách a 12 křižníků o 157.445 tunách. Na třetím místě je Německo se 36 pancéřovými obrněnci s 580.870 a 14 křižníky s 206.708 tunami. Potud statistika Unie. Ve skutečnosti však je válečné loďstvo Německa silnější než loďstvo Unie.

Lidnatost států. Lidnatost jednotlivých států rozumíme počet obyvatelů, průměrně připadajících na 1 čtvereční kilometr. Co do lidnatosti je pořadí států toto: Belgie 227.25, Holandsko 154.70, Anglie 132.66, Itálie 123.28, Německo 112.14, Švýcarsko 80.46, Francie 73.13, Rakousko-Uhersko 72.61, Dánsko 66.41, Portugalsko 58.98, Čína 37.61, Španělsko 36.90, Egypt 12.14, Švédsko 11.47, Spojené Státy severoamerické 8.25, Norsko 6.91, Rusko 5.83.

Věstec. Do belgické sněmovny vnikl poručík Lépin, chtěje ztrestati vůdce socialistů Vanderveke za to, že ho obvinil, že páchal násilnosti v Kongu. Vanderveke však poručíkovi dal přes hlavu a zmizel z dosahu jeho. — V Prostějově zemřela manželka vůdce soc. dem. strany Cecilie Šehová. Byla majitelkou několika domů. — Letošních císařských manévřů, jichž středem bude uherská Kluže, účastní se 7. a 12. sbor armádní. — Sdružení mariavitek rozhodlo, že vůdce mariavitů (náboženská sekta v ruském Polsku) Kovalovski musí se dát ukřižovat a vstát z mrtvých, aby dokázal svůj božský původ. Proto mariavitky obstoupily jeho byt, ale policie zakročila a četné mariavitky zatkla. — Výročního shromáždění katol. lidového spolku pro Horní Rakousy 25. ledna účastnilo se na 3000 osob. — italský básník D'Annunzio předčítal v Římě svoje zabavené básně směru protirakouského. Předčítání těchto básní přijalo obecenstvo bouří pochvaly. — Rakouští herci se domáhají u ministerstva železnic, aby jim byla povolena sleva jízdného na drahách. — V černovickém blázinci vypukla neznámá epidemie; podobá se chřipce, nemocní trpí však silným průjemem. — V Německu z válečných lodí odstraní se poštovní holubi, neboť po zavedení bezdrátové telegrafie stali se poštovní holubi zbytečnými. — V Hrušobrodech u Varšavy vniklo 6 banditů za nepřítomnosti faráře do fary, spoutali personál a faru vykradli. — Ve Spojených státech severoamerických nesmí býti úředník státní členem kongresu (sněmu), a v Rakousku státní úředník může býti nejen členem parlamentu, nýbrž i členem revolučních stran. — Známý učenec prof. dr. Musil vypravil se na jaře do Mesopotamie. Chce prozkoumati zemi Ur, odkudž vyšel Abraham. — Vyloučení kovodělníci v Čechách podali u živnostenského soudu 5000 žalob na uznání osmdenní lhůty výpovědní. — Poslanec Klobáček prodal prý známý pražský hotel „Zlatou Husu“ svému věřiteli staviteli Blechovi. — Novým papežským nunciem ve Vídni jmenován eskretář kongregace mimořádných záležitostí Mšgre Scapinelli (asi padesátník), jenž současně jmenován titulárním arcibiskupem laodicejským. Nový nuncius byl počátkem let devadesátých sekretářem vídeňské nunciatury. — Agrární akademici v Praze vrátili býv. ministři Práškovi členský příspěvek 50 K, jež Prášek věnoval ihned „Ernestinu“, spolku pro výchovu blbých dětí. — V Řece započato právě se stavbou čtvrtého rakouského dreadnoughtu.

Udělení hostinské koncesse. Správní soudní dvůr vyslovil o udělení koncesse hostinské a výčepnické tuto právní zásadu: Zemský úřad, jakožto druhá instance ve věcech živnostenských, může, podá-li se k němu rekurs, samostatně rozhodovati o udělení koncesse, aniž se držel důvodů první instance. Dle toho může odepřít koncesii, když nepovažuje potřebu nové živnosti pro obyvatelstvo za prokázanou, a to i tenkrát, když první instance neuvedla tohoto bodu ve svém rozhodnutí.

(Zasláno.)

Katolickým pojištěncům banky „Prahy“.

Mimořádná valná hromada delegátů pojišťovny „Praha“, konaná v neděli 28. ledna, ukázala, že větší část delegátů, volená dle vůle bývalého vrch. fiditele Viktora Rašín, málem byla by se rozhodla ve smyslu tohoto svého vůdce a proti správní radě banky, která ho

pro zneužití moci úřední propustila bez penze. Jenom as obava před veřejností a samostatným tlakem a strach ze znepokojeného členstva přiměl delegáty banky „Prahy“, že ve své většině nepostavila se proti správní radě. Ze 74 přítomných delegátů vyslovilo se pro správní radu pouze 35 a 2 zřejmě proti ní. Ostatních 37 delegátů, tedy majorita, nehlasovalo a tudíž dalo mlčky na jevo, že se správní radou ústavu nesouhlasí a propuštěnému původci krize straní.

Nežáستalo jen při tom. Při volbě zástupců členstva do komise pro změnu stanov čten přips, v němž jménem 600 dosud přispělých se katolických pojištěnců žádal cis. rada MUDr. O. Rožánek, aby jako zástupce byl zvolen do komise té. Žádosť tato byla přímá okazala zamítnuta.

Jednání delegátů z éry Rašínovy a neuspořádané poměry banky „Prahy“ nutí k tomu, aby katolíci pojištěnci na obranu svých zájmů řádně se zorganizovali! Proto všichni katolíci pojištěnci vůbec, kteří dosud se nepřihlásili, hlasťe se u cis. r. MUDr. O. Rožánka v Praze-II., Křemencová ulice č. 8., který ochotně hájení zájmů katolických pojištěnců přijal a vše potřebné ku založení spolku zařídí. V nejbližších dnech bude svolána porada katolických pojištěnců z Prahy a okolí. Venkovským pojištěncům se pokyny vhodně oznámí.

Katolíci pojištěnci banky „Prahy“ pečujte o svoje zájmy, hlasťe se, pobádejte svoje přátele a známé a sražte se v jeden šik na ochranu svých úspor, na zabezpečení svého pojištění. O vašich zájmech nesmí se rozhodovati bez vás a bez vašich důvěrníků!

V Praze, dne 29. ledna 1912.

Cis. rada MUDr. O. Rožánek.

Plně čtete důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle poznání a v ustanovením státním k novému a nejnovějšímu církevnímu i státnímu normám a předpisům vydán

Dr. Th. Antonín Brycht, kanovník-stitovní kaplan v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cenou tuto knihu redaktor „Obnovy“ doporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

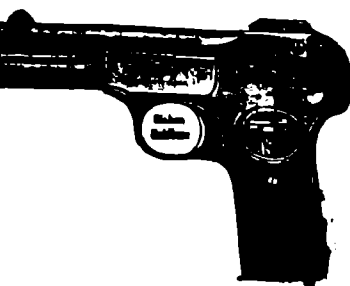
Browning
6.35, 7.65.

Velodog,
revolvery,
bambitky,

flobertky,

lovecké pušky a jiné zbraně úplně spolehlivé, zaručené a zkoušené v cenách úplně továrních má na skladě

Vojtěch Ráž v Hradci Králové.
Prodej c. k. prachu, zbraní a střeliva.

Dětem to nejlepší!
Jim jest a zůstane
Kathreinerova
sladová káva
Kneippova.
Kathreinerovka silí
malické a jest mléku
na prospěch, kde samotní
se protivi.
Kathreinerovka
přináší štěstí do domu.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlavka,
malíř církv. obrázků,
Praha—Král. Vínobrod,
Pachmajerova ul. 66.
doporučuje vcelkem dceř.
venstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty
stě. na plátně, plátnu v uměleckém provedení,
v ceně nejlevnější

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesné ladění, doporučení

Fr. Pleskot

v Josefově
(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
bousle, smyčce, poudra, podbradky, ladičky a
všec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tabací i kytar. ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, flétny, křesla jen lepší,
přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky,
bubny, trubky, povolky, ponocovky. — Za čistě,
přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vltavní poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 136, odporučuje v oboru své
bezkonkurenční koláry
prací i celuloidové, náprsenky, bířety a veškeré prádlo spodní
vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jádrové prádlo!

Patentní náprsenky
bez háčků
Zakázky obratem
se vyřizují.

Absolvent c. k. odborné školy
BOHUMIL BEK
v Hoře Kutné,
závod sochařský a řezbářský,
dovoluje si uctivě nabídnouti
své umělecky pracované
sochy
křtitelny, kazatelny, křížové cesty, —
jeskyně s P. M. Lurdskou, —
sošky na procesí, Jesličky, Boží hroby. —
kříže

Všeob. úvěrní společnost,
zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složení listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.
Nejlevnější a nejbezpečnější
pojištění pro případ úmrtí
a věna dítkám
poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
živnostenský spolek

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.
Sklady:
Praha, Vídeň, Budapešť.
Pedálová harmonia
obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku cvičení.
Cenníky zdarma a
franko.
Na splátky od 10 K.
P. T. duchovenstvu
zvláštní výhody.

Holíte se sám?
Holičské mýdlo 10 h
Štětec 20, 30, 50, 70 h
Miska nklivná s majolikou 50 h
Saton krém na holení 70 h
Kámen po holení 50 h
Kolínská voda 60 h
Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
zasílá
JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

„Charitas“ v Hradci Král.,
jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 36
případech úmrtí celk. m. 40.575 K, získav 805
členů. Jak děkovně dopisy svědčí, přišla poda-
rovaným podpora v době nejtrudnější jako
právě dobrodini.
Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K,
zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K,
do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se
zavazuje, že splatí při úmrtí spolulčena 2 K,
jež se vyplátí bez průtahů buď zákonitým při-
buzným aneb účelu a osobám, jež si člen pí-
semným prohlášením výboru za svého života
označil.
Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž
poskytuje též
věno
nedospělým v den jejich smrti, případně v den
dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch,
kteří je do odboru věnného přihlásili.
Každý pojistěný v věnného odboru obdrží
tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
bylo přihlášeno.
Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a
dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv,
jen když týž jest tělesně zdrav a nepřekročil
55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny
stejně, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmí-
něných případech povinné podpory. — Bližší
v prospektu, jež na požádání zdarma zasíláme.
Adresa zní:
Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.
Dr. Frant. Rey, Václ. Jemčovský,
předseda. jednate.

Duchovním správcům
znovu se doporučují časové, praktické a vědecké
VÝKLADY
o jednotlivých povinnostech
stavovských
žen, mužů, jinochů a panen.
Výklady odporučuje bisk. Ordinariát v Brně a
byly přijaty v diecési brněnské i kritikou velmi
pochvalně. Dílo má 124 str., tištěno ve Strážnici
tiskárnou katolického učitelstva. Cena 1.50 K
franko. Za výborou pomůcku ručí a za ob-
jednávky prosí autor a nakladatel Šim. Zapletal,
farář ve Žďarce u Třebíže, Morava, p. loco

Založeno r. 1802.
SPECIALITA
pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem
Amers de Londres
lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí
A. J. Andres v Ustí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.
Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam.
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův
syn vtec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 28 nové bláze Ma-
lého náměstí, dříve pře-
de roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, stěny, vsazenými.
Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada besplatná, bene-
volí závažnosti ku definitivní objednávce.
Neobětavá veřejná i písemná pochvalná p. n. l.
Založeno roku 1848

SUKNA
černá na salonní obleky a taláry
barevná ku všem možným účelům
dámská na kostýmy a pláště
doporučuje v nevidaném jinde výběru
V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.
V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod
VÁCLAV POTUČEK, Hradec Králové,
Jirákova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.
Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S. Ženeva.
Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillianty. Klenoty a šperky. Optické
zboží. Přepychové předměty z čínské stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru.
Nejlevnější ceny! Nejlevnější ceny!

Nový ročník „Časových Úvah“

zahájen dvojčíslem,

v němž umístěno velice bystré pojednání z pera osvědčeného autora Dra. Fr. Rejla pod titulem:

Charakter.

Spisovatel promlouvá o pojmu a tvorbě charakteru, sebevýchově, o významu náboženství v tvorbě povahy a ovoci charakternosti. Vývody své opírá významnými zásadami filosofa Aristotela, dra. Foerstra, dra. Grubra, Paulsena, Smilesa a jiných vynikajících autorit. Netoliko slova Pisma, nýbrž i výroky těch, kteří dlouho proti pozitivnímu náboženství bojovali, jsou konečným (přímým i nepřímým) svědectvím, jak tvorba zoceleného charakteru dosud nejlépe se daří na základě Kristova učení.

Naše organizace naleznou zde hojnost vybrané látky k obraně.

Stran 59. — Cena 16 hal.

Objednávky vyřizuje administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Dopíše si o hromadné zásilky, neboť se při nich poskytuje značná sleva!

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu
v Hradci Králové 1909 konaném

četnými ilustracemi, s řadou všech řečníků, většinou dle stenografických protokolů podanými, — v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 460 str. nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vyššíměstě)

doporučuje P. T. velečistota, duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Raďte si psát o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 186.

— Vývoz lněného a modrého zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
plátna, damasky, ubrusy, ručníky zefíry na košile,

— látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zna-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozvrážených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Měšť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

Vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského úřadu král. Českého
a Zemského Svazu.

Pozvání ku předplacení na

„NOVÝ OBZOR“ Ročník II. (1912).

Měsíčník pro literaturu a umění.

Redaktor části textové Fr. Dohnal. — Redaktor části obrazové prof. K. Wellner.

Neplýtvají mnohými sliby, odkazuje vydavatelstvo k ukončenému právě ročníku I. „Nového Obzoru“, jenž mezi svými přispívateli uvádí tato jména: Baar — Bouška — Brodský — Čech Fr. — Dohnal — Hříza — Ohlamecký — Jørgensen — Krammell — Dr. Kratochvíl — Dr. Mábelok — Šafr — Veihartský a j. a j.

Ročník I. obsahuje 572 strany velkého formátu s uměleckými přílohami na křídovém papíře a to: 26 obrazů Rafaelových a 22 obrazy Rembrandtovy. — Tři nádherné premie od Manesa a Havránka.

Coloroční předplatné na „Nový obzor“, ročník II. činí i s portem čtvrtletně K 2.—, půlletně K 4.— atd.

Žádejte na ukázkou 1. sešit II. ročníku, jenž právě vyšel.

Novým odběratelům, kteří by se o vnitřní ceně „Nového obzoru“ chtěli pře-
svědčiti, nabízejíme úplný ročník I. místo za K 8.— jen za K 4.—, vázaný v eleg.
deskách celoplet. K 7.—, s koženým hřbetem K 8.—.

Prvé číslo nového ročníku pošle na ukázkou každé řádné knihkupectví nebo
přímě sám vydavatel

R. Promberger,

nakladatel a knihkupec

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 78.

Zařizování

elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
Tungarum,
Tantal.

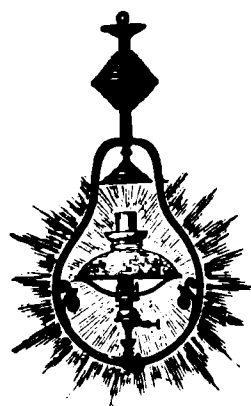
Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

BYTY

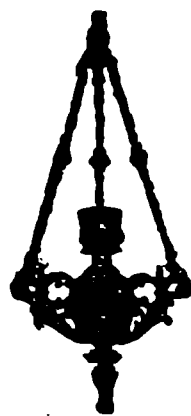
2 pokoje parketované, kuchyně
s koupelnou a kabinetem pro
služku za Kor. 50.— měsíčně.

1 pokoj s kuchyní a příslu-
šenstvím pod jedním uzavřením za Kor. 25.— měsíčně.

Krámy s příslušenstvím za Kor. 25.— měsíčně.
Vše hned k zařazení u firmy

K. V. Skuberský,

a. a k. dvorní továrna nábytku v Hradci Králové.

Velečistota

duchovenstvu a

slavným patronálním

úřadům dovoluje si depe-

rušovat veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: mo rance, kalichy

cibře, nádoby, šnky, paciřky,

svíce, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. se slavností výrobou, předpisem

církevním vyhovující. Staré před-

měty opravuje v původní intenci a

v ohni zlátí a stříbří nebo proti do-

platku na nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zašle na u-

kázkou franko bez závanosti koupě

Vše se posílá poselstvem. Práce ruční

Shledáte-li nějaké staré a stříbrné klenoty, jako: te.č.č.č.
madonky, křížky, prstýnky, náramky atd. z **Metalské**
prototy, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokovy kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

posel a cizinec

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Obrázky svatých

v různých cenách, levné
pro školní děti,

obrázky smuteční

a upomínky k sv.

přijímání a zpovědi

lze dostati

v Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinam).

Girový účet u Ústř. banky
č.č. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zpečené společenstvo s ručením omezeným,

Spálená ul. č. 9. II.

Zárukuje vklady 4 1/2%—4 3/4% dle výpo-
vedí ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **stříbrňáčky** úplně bezplatně
a vklady na ně účtované úročí 5% bez vý-
povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zařazení peněz vydá záložna na
požadání složit listy pošt. spořitelny. Daž
důchodkovec platí záložna za pp. vkladatele
se svého.

Stav vkladů 31. prosince 1911 K 690 000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem lito-
volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupi a prodej cenových papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/2—12, odpo. od 1/2—5.

Doporučujeme

našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, cibře, mon-
stran., kaditelnice atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav para-
mentní a devotional.
— BRNO. —

**Družstevní
knihkupectví,
nakladatelství,
závod hudební
a papírnictví
v Hradci Král.**

SKLAD literatury české i jinojazyčné všech oborů.

Abonování veškerých časopisů, žurnálů a děl vycházejících periodicky u nás i v cizině.

Prodej zboží papírnického, tiskopisů pro duchovní úřady, obrázků svatých, ke křtu, modlitebních knih a devotionalií.

Knihy cestopisné, mapy, průvodce, učebnice řeči, slovníky.

Vhodné dary.

Skvostně vázané knihy.

Vytisknutí sebe menší objednávky správné a rychlé.

Rozšiřujte!

V „Časových Úvahách“ vyšlo pojednání:

Jest náboženství věcí soukromou?

Napsal Jiří Sahula.

Stanovisko moderních liberálů k této otázce jest zde podrobně posouzeno. Měřítkem jsou zde slova Písma sv., důvody historie, logického přemýšlení a současných sociálních a kulturních poměrů. Neudržitelnost stanoviska protikatolického jest přesvědčivě dokázána — Spis ten jest právě v nynější době velice časovou obranou proti záporným heslům našich protivníků. Stran 96.

Cena 24 hal.

Při hromadných objednávkách jest velká sleva.

Objednávky vyřizuje ihned

administ. „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“ v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládání možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty založen.

Volná Myšlenka

se stanoviska náboženského,
filosofického a sociálního. —

Stran 55. — Cena 16 hal.

Při hromadném odběru značné slevy.

Objednávky vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všem křesťanský český závod

vytvořený a řízený: **„Záštita“** v Chrudimi.

Všechny naše práce i činnosti vyřizujeme pro nevěsty, přepychové i jednoduché vagné obstará „Záštita“. Vše duchovenstva naskytá se zde příležitost koupit předtím kotelny, saračenské díle předpř. se ceny mírné. Učinit objednávku na skoušku a budete jste spokojeni!

Odporujte ve svém okolí!

Kupte si tento spis:

Narel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Sahula. Cena 3 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Přátelé pravdy!

Protiivníci katolické církve šfí mezi náš lid celé epousty protikatských brožur na potupu naši. Proto upozorňujeme Váš všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami maň otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.
Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.

Při hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo, až nepřítelé protikatolickými letáky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli osbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na zákeře církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí vytrvale státi na stráž. Laikové čtenáře prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

K nastávajícím
biskupským visitacím

doporučujeme skladbu

vénovanou J. Excel. nejduš. p. biskupovi:

Ecce sacerdos magnus.

Slavnostní sbor k uvitání biskupa.

Pro smíšené hlasy s průvodem varhan (sposobný křesťan, malý nebo velký orkestr ad libitum).

Dr. Eduard Štettina.

Objednávky vyřizuje

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Nově postavená
a moderně zařízená

kotlárna, strojárna a autogenní svařování

O. SCHWIPPEL
A K. PÁLKA

v Hradci Králové II.,
blíže nádraží,

započala právě svoji činnost a doporučuje se ku dodání parních kotlů veškerých soustav a velikostí, parních přehříváčů, potrubí vodních i parních, parního topení, rezervuárů a různých aparátů pro každý průmysl, jakož i ku provedení veškerých oprav.

Ve strojnickém oddělení provádíme opravy veškerých strojů a jich součástí.

Zlamané části strojů svařujeme autogenně.

Kotlové trouby navařujeme, trhliny v kotlech zavařujeme.

Veškeré armatury v la jakosti.

V pozůstalosti zemřelého p. vikáře Karla Janského v Chroustovicích nalezá se zbytek knih, asi 200 výtisků, které druhdy svým nákladem v bisk. tiskárně vydal:

Brynychovy KATECHESE.

Posluchači p. biskupa Brynychy, bývalého profesora pastorálky, katechetiky a methodiky, znají oceniti praktický význam jeho katechesí. Mladší duchovenstvo sotva asi tyto katechese zná jen dle jména. Upozorňujeme na ně.

Ježto se jedná o rychlé zpeněžení pozůstalosti p. vikáře Janského, nabízíme tyto katechese

se značnou slevou 30%.

Krámská cena 1 výtisku o 196 str. (dříve K 1.80) snižuje se tudíž na K 1.30 frankovaně.

Objednávky obratem vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Nové svižné humoresky.

Právě vyšel III. díl

„Rozmarných příhod“

z pera populárního spisovatele Jiřího Sahuly. Ilustroval K. L. Thuma.

Prvé dva díly vzbudily tak veliký zájem, že jen malá zásoba zbyla na skladě.

Odporujeme všem katolickým spolkům a do katol. knihoven. V době, kdy tak úžasně se šíří literatura zhoubná, každý přítel nezávadného, pružného a pouťavého humoru uvítá knihu tu velice vděčně.

Stran 382. Cena 2 K 20 franko.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král. Adalbertinum.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberec a
kovevého nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franco.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jabl. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
duš. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učině, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těž na oplátku bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleduštojněmu ducho-
venstvu a ml. patronálním úřadům k opravování
a přezlaccování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

slacení písmo a různé předměty venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaillie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Duch

katolické

Obnovy.

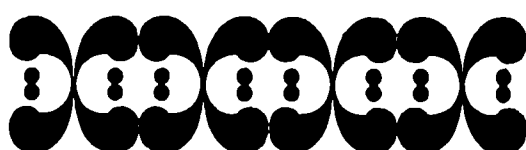
Sepal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků »Obnovy«, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
sajímavá, populární po četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Inž. C.

Jana Kotrče

prostředkovací
a realitní kancelář

v Hradci Králové
proti kostelu Panny Marie

prostředkuje

při 2% provizi

prodej a koupi

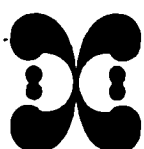
veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích
skládá přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

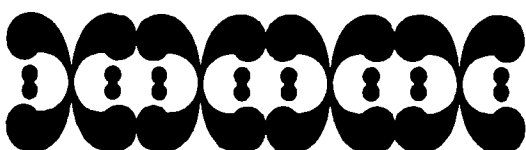
Kupuje

na svůj účet za hotové a

prodává

vlastní objekty

za výhodných platebních
podmínek.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vytváření
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 6., vedle La-
zaritického chrámu
Páně

Na úřadu sešlá
ve vše franco.

Umělecký ústav
pro malbu na křiže

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikeřského do nejbo-
hatského provedení figurálního.
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a větrací otvory v mřížích.
Mocnými a silnými pro fa-
cily, křížové cesty atd.
Náklady, rozpočty i ed-
borná rada záruka.

Založen r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleduštojněmu duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřů

Karla Zavadila

v Hradci Králové

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejvzrostle-
jšího provedení, v každém
vzorů a ryze církevních slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v své vlastní dílně
jez. ručně, čímž umožňuje
mi dodat veleduštojněmu du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupské Milosti revidov-
ány.

Mocná nádoby jsou v ohně
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, přesně a
levně vykonávají.

Vše malováno jen poctivě.

Vzorky, rozpočty, náklady i
hotové zboží na úřadu franco
se pošlou.

Chcete-li kostelnímu úřadu spíše bez přitížení.

Sta odporučením a četnými uznání po ruce.

Prostím veleduštojněmu duchovenstvu o laskavou příchuť
a dárku závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Spiritismus

zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
J. Novotného vyšel v ele-
gantní úpravě o 259 str.

Cena 2 K 60 h.

Objeďte u

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 6. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 9. února 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Portugalské lži.

Podvodné zprávy portugalských zednářů staly se již velice pověstnými. Sám liberální tisk zahraniční žasne nad tím, jak dovedla soustavně oklamávati veřejnost ta vláda, která bezohledně uměla potlačovati spravedlivý tisk opoziční. Proti konservativním žurnalistům páchány krvavé násilnosti, mnoho jich bylo pozavíráno, že se odvážili napsati pravdu.

Jaká jest situace v Portugalsku nyní? Vlády tanějí se na to neptej, protože ta dovede tak bezpečně lháti, že dle okolností potlácí v několika dnech lež, kterou sama vypustila, lži ještě horší. V »Nár. Listech« dne 7. t. m. ve vydání ranním čteme tuto zprávu z Vídně: »Zitřejší »N. W. Journal« uveřejní tento telegram ministerského předsedy portugalského o situaci Portugalska: »Odpovídá na váš telegram, ubezpečuji vás, že nikdo v Portugalsku nesmýšlí vážně o pokusech obnoviti monarchii, neboť nejen národ, také vojsko, námořnictvo a obchod — zkrátka veškeré vůdčí a vedené třídy smýšlejí republikánsky. Republika musila obstáti v moderní civilisaci všech národů společná nebezpečí. Nikdy jsme neuvažovali ani okamžik, abychom třeba i nepatrný kousek půdy svých osad prodali nebo někomu postoupili. Jsme se všemi státy v nejlepších stycích a pracujeme odhodlaně na zjednání pořádku a míru, který snaží se monarchisté marně porušit; pracujeme pro slavnou budoucnost své vlasti. Rychle a bez krveprolití (?) jsme právě překonali krizi anarchických a reakcionářských nepokojů, jaké udály se v několika jiných zemích a které v těchto zemích vyžádaly si četných obětí. Také pro budoucnost budeme vážně pracovati na prospěch republiky. — Augusto Vasconcellos, ministerský předseda.«

Ale již ve večerním vydání téhož listu uveřejněna tato telegrafická zpráva z Paříže: »Z Lisabonu se sem oznamuje, že portugalská vláda odhalila daleko rozvětvené hnutí za účelem obnovy monarchie. Nelze dosud zjistiti, zdali bývalý král Manuel nebo pretendent Miguel měli býti dosazeni na trůn. Hlavní stan dělnických sdružení v Lisabonu, která byla pro tento státní převrat získána, měl filiálky v každém městě portugalském. Úřady zabavily tisíce a tisíce pušek s velkými zásobami

nábojů, dále 3500 dynamitových pum. Zároveň však vypukly také v republikánském táboře spory. Vládnoucí strana ocitla se v rozporu s tajnou společností karbonářů, která žádá sesazení dosavadních vůdců republiky. Jak se proslychá, zatčeno bylo 5000 lidí.«

Nyní srovnajte tyto dvě zednářské zprávy tolik sobě odporující a přemýšlejte, která lže více. Napřed na žádost vídeňského žida telegrafuje, že pokusy o obnovení monarchie nikdo vážně nebere, že lid všech vrstev jest smýšlení republikánského. (Proč tedy zařídila vláda volby hůř než turecké?) A pak najednou takový poplach! Tedy zase nových 5000 lidí ve vězení! Pomalu zůstanou na svobodě jenom stvůry samozvaných spiklenců! které za tučnou odměnu přestanou vůbec myslit. Jak vláda udupá plamen, jestliže nyní nespokojenci sledují pouze tu taktiku, jaké se naučili od zednářů? Jaké má právo zednářská vláda trestati za nespokojenost, když její zásady byly nepřetržitým řetězem štvání proti vrchnostem? Ani vláda sama nemůže nyní zapřít, že neivážněji jest ohrožována od těch fanatiků, kteří jí pomohli vyhnati krále.

Sám liberální tisk líčí nyní situaci v Portugalsku takto: »Vězení jsou přeplněna zatčenými. Vláda se usnesla uzavřít parlament po případě i na několik měsíců a ponechat v platnosti vojenskou diktaturu až do odsouzení zatčených, kteří budou pravděpodobně dopraveni na některý ostrov. Karbonáři tvrdí, že před revolucí, aby si zjednali popularitu, v pracovních třídách, musili učiniti sliby, které nyní nemohou splniti a proto přejí si utvořiti novou vládu s jinými republikánskými živly. Vláda prohlašuje, že uznává velké služby karbonářů, ale nemůže již tuto teroristickou společnost dále šetřiti. Vyzvala karbonáře, aby vydali zbraně a pumy, ale titi odpírají. Jedině v Lisabonu jest asi 50.000 karbonářů, tak že vláda má hroznou situaci. Silný oddíl jízdy byl vyslán nyní do Moity.

Tak vyhlíží scenerie ve státě, kde vládou zednáři.

Rozšiřujte „Obnovu“

na P. Hermesa Kohouta, tehdy faráře jaffského. Odtud dostal se do Tyru a nyní — jak mi v prosinci roku minulého sdělil — jest v Tripoli Marina v Syrii. Druhý den ztrávil jsem výletem do roviny sáronské. Třetího dne kolem 10. hod. dopolední přijel směrem od Haify lloydový parník »Vorwärts«, s jehož kapitánem p. Orisogonem z Jerusalema, kdež nás navštívil, jsem se již znal.

K večeru téhož dne jel jsem s panem Manturou člunem na parník as čtvrt hodiny ode břehu zakotvený. Jelikož mimo mne žádných jiných cestujících ve druhé třídě nebylo, dostal jsem pěknou kajutu a konečně — kolem 7. hod. večer — jsme odjeli směrem ku Port Saidu.

Časně z rána byl jsem vyburcován ze spánku ustavičným zvoněním na palubě a silným pískáním lodní píšťaly. Chvatně se obléknuv, vyšel jsem na palubu, a poznal příčinu toho: bylo totiž silné mlhavo, a aby se zamezilo možnému karambolu s jinou lodí — odtud ten hluk.

Zatím slunce se prodralo hustými mlhovými závoji a zlatým ozářilo leskem mírně čeřící se moře, přístav, město a okolní žlutavou poušť. Právě s námi — směrem od Alexandrie — obezřetně vjížděl do přístavu obrovský, bíle natřený parník »Kongo«, jenž se bral do Indie.

V Port Saidu jsem se nezdržel. Byl mi znám z jiné již cesty a nikterak sympatickým. Proto odebral jsem se ihned na nádraží a v brzké mne vlak unášel do vnitř Egypta.

Nejdříve minuli jsme — těsně vedle průplavu Suezského jedouce — jezero Menzaleh, kdež v dávném starověku rozkládala se jedna z nejžirnějších krajin egyptských, třemi rameny nilskými protčkaná. Z vlaku bylo na jezeře viděti hejna pelikánův a růžových plameňákův. Pak zastavili jsme se ve stanici el-Kantara (t. j. most) na prahu

Volné listy.

Tak svět odplácí. Mohli bychom začít poučením o mouřeninovi, nebo vůbec nějakým jiným fíkním, naznačujícím rozpor mezi oddanou službou a neuznalostí, ale spokojíme se krátkým vyčtením věci, která agrárního vůdce Švehlu a pracovníka jeho Kroihera staví do světla velmi sinavého. Knež Kroihér z diecése Budějovské dostal povolení, aby mohl úřadovati v Ústřední Jednotě hospodářských společenstev v Praze. Opustil tedy své kaplanské místo a odebral se do Prahy. Hledíce k nynějšímu stavu strany agrární, jak co do politické výchovy našeho venkova, tak co do společenské slušnosti a respektování náboženského přesvědčení katolického, musíme vlastně říci, že účel onoho povolení, Kroihérovi daného, jest velmi pythický. Ať přemýšlíme, jak nejlépe umíme, dělej co dělej, pořád nejsme z toho dosti moudří a nemáme ani zbla naděje, že nás důkladněji poučí budoucnost.

Nuže, Kroihér pro agrární stranu činil co mohl. Jezdil po schůzích, lámal kopí pro zemský mandát Blažkův na Čáslavsku, účastnil se agitace ve volbách říšských, mluvil i psal a v Ústřední Jednotě počítal. Ba zajel si i za hranice Čech a proslavil tam zásadu, že náboženství jest věcí soukromou, kteroužto svobodomyšlnou frází zaprášil si, až se hory zazelenaly. Tato fráze bude potud nepravda, pokud člověk dle nejvládnějšího náboženského přesvědčení také veřejně jedná. Kdyby náboženské přesvědčení svoji působností odkázáno bylo toliko na nitro člověka, jsouc bez vlivu na jeho skutky ve veřejnosti, pak by ovšem věci soukromou skutečně bylo. Jelikož však každý pozornější pozorovatel života poznává, že náboženské základní pravdy se podírají hlavně za tím účelem, aby lidské mysli zesurověly a aby tak vychováni byli činitelé pro skutky anarchické, pro vraždy i pálení, vůbec pro rozvrat nynějšího řádu, pak z toho jasně vysvitá, že náboženství stalo se dnes zájmem veřejnosti více, nežli kdy jindy. Ale to jen tak mimochodem. Kroihér, zkrátka řečeno, byl v agrární straně vytrvalým, houževnatým pracovníkem. Z toho každý člověk by soudil, že jest vážěn a zejména mezi předáky oceňován. Ale, běda, agrární sjezd důvěrnícky poučil nás o jiném,

mezi jezery Menzaleh a Ballach. Prahem tímto vedla za starověku velká vojenská a karavanní cesta z Egypta do Syrie. Pak následovala stanice el-Ferdán, po té el-Qisir (t. j. hráz) a konečně prozatímní cíl mé cesty — město Ismailia.

Ubytoval jsem se u Františkánův, kanž jsem měl doporučení, blízko náměstí pojmenovaného ke cti velkého egyptologa François-a Champollion-a. A plnou měrou si toho zasloužil. Jemu podařilo se během jediného desetiletí znovu uvést celý národ egyptský v dějiny světové.

Město se tulí ku jasně modravým vodám jezera Timsách (»timsách«, t. j. arabsky »krokodil«). Děkuje za svůj vzrůst a význam jediné průplavu Lesseps-ovu. Tón v pravém slova smyslu v bujných zahradách a jest okrášleno výstavnými paláci a hotely, elegantními promenádami, mezi nimiž zvláště půvabným jest nábřeží Mehemet-Aliho. Mne však především zajímal veřejný park na »Avenue Victoria«, poblíže zvedacího mostu sladkovodního průtoku, kde jsou vystaveny starožitnosti nalezené v biblickém »Pithom«. Zvláštní zmínky zasluhuje ohromný balvan granitový, na jehož přední straně nalézá se polovypuklina, představující faraona sedícího mezi bohem Ra (bůh slunce) a mezi bohem Tum. Tento farao není nikdo jiný než Ramses II., jehož jméno vyskytá se šestkrát v nápise vytesaném na zadní straně balvanu. Pak je tu ještě stéla téhož vladaře s vyobrazeními a nápisy, dvě sfingy jím věnované chrámu pithomskému a j.

Druhého dne brzy z rána vyjel jsem v průvodu mladého mi doporučeného, velmi dobře ital-sky i francouzsky mluvícího Egyptana koňmo do staroslavného údolí (údolí) Túmlát, jímž protéká průplav sladkovodní z Nilu vedený. Byl vystavěn

FEUILLETON

V ZEMI RAMSA IL — BIBLICKÉM GESSEN. *)

Píše prof. Dr. Jos. Slabý.
(Veškerá práva vyhrazena.)

Po téměř celoročním pobytu v nitru Palestiny, přerušeném několika vědeckými výpravami do krajiny zajordánské, obdržel jsem delší dovolenou ke studijní cestě do Egypta — na vlastní útraty.

Bylo to v lednu, kdy jsem k polednímu z Jerusalema — Bét el-Makdis (dům svatyně), neb jak nyní lidově město to nazýváno je el-Kuds (svatyně) — do Jaffy přijel.

Moje bylo dívoce rozbouřené. Z té příčiny nebylo lze v celém jaffském »přístavě« žádně lodí spatřiti. Nezbylo mi tudíž než klidně čekat. A abych upřímně se vyznal, učinil jsem tak z té duše rád. Vždyť každý, kdo celou řadu měsíců uvnitř Palestiny pobude, milerád k břehům moře zavítá. Ve hlavním městě Judska a jeho borách všude budovy z kamene a skály v oslňujícím svitu slunce se lesknoucí, všude prach, písek, málo zeleně. U moře však i to orientální slunce mírnějším se stává, libě harmonujíc se zelení nekonečné mořské pláně a s azurem oblohy. K tomu pak čarokrásné okolí Jaffy, zahalené v bujný háv oranžových zahrad, na nichž právě v lednu miliony a miliony krásných zralých plodů v záři slunce se skvěly. — Proto rád jsem se tu pozdržel a to též z té příčiny, že jsem chtěl navštívit své jaffské známé.

Opatřiv si po obědě listek do Port Saidu, odebral jsem se s lloydovým agentem Arabem Manturou do města. Mezi jinými navštívil jsem kraja-

*) Vzpomínky tyto budou vydány ve zvláštní knize a budou doplněny názor. mapkami a zdařilými pohledy.

neboť postavil všechnu lidskou logiku vzhůru nohama.

Věřejnost česká sice dosti již zpravena byla o tom, jak jednotliví předáci v agrární straně jsou odstraňováni (v agrárnícké mluvě »odkráglování«), aby učinili místo nedeckavým sobcům jiným, ale tolik bylo možno aspoň mysliti, že štáb, sestavený Švehlou z vybraných lidí, jest věcně za jedno a osobně slušných a svorných vztahů. Domnívali jsme se, že gardový sbor Švehlův jest prochnut myšlenkou solidarity a že vzájemnou osobní oddaností, jak páni na venek říkají, jest řízen za velikými cíli českého agrarismu.

Leč mínění naše bylo jen zdáním, a zdání, jak jest obecně známo, klame. Neboť, když jsme se domnívali, že mohutná koruna agrárního stromu má zdravé zelené hrušky, nastojte, přikvapila pojednou bouře, a s ní pohroma a zkáza. Švehla se rozlobil, opřel se o strom, silně jím zatřásl a voda jej vžala. U velkomožných jeho nohou pojednou ocitly se všechny hrušky na zemi, všechny dle Švehlova dobrozdání shnilé a ani jedna zdravá. Jak Sůhrada na agrárníckém sjezdu důrazně a zřetelně konstatoval, předseda Švehla všechny své gardové důstojníky počítal nepěknými jmény, z nichž přezdívkou hňupů, dietáfů, šejdířů byly prý ještě dosti mírné. Také do Kroihera uhořelo, neboť dle mínění pána, jemuž oddané slouží, jest prý lump a gauerner. Věru drastická jména, a člověku při zvuku jejich na těle až husí kůže vyskakuje.

A nyní mohli bychom si péro nabrousiti, namočiti je v inkoustu nejdravější satiry a hodati Kroihera ze všech stran. Ale postavení Kroihera jest tak politování hodno, že bychom jednali nerytířsky, kdybychom ještě jeho bědy rozmnožovali. Nechtě tedy tiše polyká mravní mždu, které se mu od pána a zaměstnavatele dostalo a nechť oddané snáší své utrpení. My pak se slušným spěchem z tohoto místa utíkejme, majíce, žel, malou naději, že Kroihera pohanění bude Kroiherelem kajícím.

Než však řádky tyto dokončíme, ohlédněme se ještě na chvíli do tábora agrárního, nebo lépe řečeno, na agrárnícký sjezd důvěrníkův a na hlavního dělostřelce, jímž, jak jsme již připomenuli, byl Sůhrada, bývalý agrární poslanec a nyní muž, jenž v záhybech svého kabátu přinesl do sboru vyvolených oheň a válku. Sůhrada vystřeloval žhavé pumy a bouřil jako Vulkán. Někteří z důvěrníků agrárníckých se krčili, takofka se zhroutili, jiní ustrnuli vyvalovali oči, a ostatní zlostně křičeli, aby nestřílel. Bláhoví, jakoby mohl nestřílet! ten, kdo vidí, že trefuje. »Venkov« neklesl však myslí, neboť po sjezdu vyprávěl, že se nestřílelo a že všechno jednání skončilo hladce a souhlasem s vyloučením Práskovým ze strany. Všechna výmluva jest marna. Celá veřejnost již jest přesvědčena, že patálie byla, a že po kouli v těle mají Prokůpek, Dvořák, Chaloupka, Kotlant, Kroihera a jiní, kteří ranění jsou vesměs těžce.

Slušnost v novinách. Agrární »Venkov« promluvil o slušnosti v novinách, stěžuje si do bláta a kalu, ve kterém se novináři brodí a obrátil se na všechny veřejné činitele, aby zjednali nápravu. Mohli bychom proti »Venkovu« samému uvést důkazy, kterak hřešil proti mravnímu pravidlu, jím tak pozdě prohlašovanému, ale pomlčíme, aby-

kolem let šedesátých ku zásobování pitnou vodou míst, na suetském průplavě ležících; v roce 1876 byl značně rozšířen. Větším dílem je však znovu-zřízením prastarého, u Bubastis počínajícího a do Hořkých jezer ústícího průplavu. Koryto tohoto průplavu bylo objeveno r. 1798 a pak použito pro nový. Trosky starých hrází z kvádrův ukazují jeho původní šířku 45 metrův a hloubku 5 metrův. Jeho délka dle Herodota obnášela čtyři dny cesty, dle Plinia 62 římských mil. Byl především určen pro plavbu. Vystavěli jej před 3500 lety faraonové Seti I. a jeho syn Ramses II. Jižně od Ismailie (a sice u stanice Neříše) dělí se na dvě ramena: jižní (vždy poblíže dráhy) jde až do Suezú, kdežto severní až do Port Saidu.

Tyto stopy starobylého kanálu svědčí o tom, že Nil zaplavoval celé údolí Témilátské úrodným svým bahnem, proměňuje je ve svěží zahradu. Záplava tato děje se až dosud vždy počátkem června. Mezi 15. a 20. červencem řeka rapidně stoupá, koncem září zůstane vody po více dní na stejné výši, kol 15. října záplava doštoupí stupně nejvyššího a pak — když vody maličko byly opadly — znovu dosahují této největší výše, ba někdy ji ještě předstihnou. Teprve koncem října (a nikoliv, jak obyčejně mylně se píše, koncem září, na př. Zschokke) vody znenáhla počínají opadávati. Nil nezaplavuje nyní přímo — jak se obyčejně mylně zde v Evropě za to má — roviny svého údolí, nýbrž jeho vody jsou nejprve rozváděny do průplavův a velikých bassinův a pak teprve dle potřeby rozdělovány. Za tím účelem jsou vládou placeni zvláštní inženýři, kteří nad celou touto operací dozor vedou. Celá kultury schopná plocha je hrázena v ohromné bassin (hád) rozdělena. Sem se pak vede oplodňující voda průtoky a tak dlouho se udržuje na jisté výši, až jí je půda úplně prosycena a potřebné kvantum nilského bahna usazeno. Zatím opadáva pomalu voda v Nilu a tím jest u-

choim dobré úmysly nepodvraceli novými hořkostmi. Očekáváme také, že »Venkov« zásadu tak slavnostně prohlášenou a s nákladem dobrých myšlenek do veřejnosti vpravenou, bude vždy vlastním činem osvědčovati. Že za »Venkovem«, má-li zásada o slušnosti brána býti vážně, musí následovati »Cep« a jiné agrární listy, rozumí se samo sebou.

Zásadě »Venkovem« vyslovené »Nár. Listy« věnovaly též pozornost, ano promluvíly důrazně dne 1. února úvodníkem, jenž byl nadepsán: »Théma hodné úvahy.«

Začátek úvodníku »Nár. Listů« zní takto: »Kopí, jež nedělní »Venkov« zlomil ve prospěch slušné formy v české žurnalistice, bude mu čítáno za zásluhu i v tom případě, jestliže prasklo zbludárna a sesmeklo se v šupinatý pancíř ještěra, po němž ctilo bez úspěchu, jak tomu asi nepochybně bude.« Jsou to hezké komplimenty, které »Nár. Listy« »Venkovu« činí, jenže zachmuřeny jsou beznadějí, napovídající, že slušnost formy v české žurnalistice visí ve vzduchu.

Z naší strany připojujeme poznámku, že neběží jenom o slušnou formu, ale také a hlavně o pravdu, která jest v českých novinách čím dál víc zbožím hledanějším. Proto jsme toho mínění, že nejprve všichni novináři měli by se zavázati, v novinách svých psáti vždycky jenom pravdu a ne jiného, než pravdu; neboť se již množí se obyčejně i hrubost, jak nás o tom s dostatek přesvědčuje denní společenský život. Jako nemůžeme chváliti muže, byť sebe společensky uhlazenějšího, ale lhoucha, tak nelze spokojiti se s novinami, které hustě rozšívají lež s úsměvem a poklonami. Slušnost formy nepostačí.

O kom nejvíce čeští novináři lhou, jest známo. Jsou to dějiny katolické církve, jest to celé sociální působení jejími úřady a osobami. O tom všem české noviny lhou slušnou formou, lhou hrubým způsobem, lhou vášnivě a programově. A jelikož jsou ještě statisícové čtenářů, kteří vplývají se do svých novin tak, jako Turek vzhlíží na korouhev svého proroka, jest vysvětlitelným úkazem, že takoví lidé nedovedou ani jediného slovíčka nestranného promluvit o tom, co jest katolického. Mluví tedy jen o slušnosti formy a nepodskrtávají pravdu, znamená, o novinovou očistu usilovati jen na půl kola.

Uvádíme příklad. Křesťanství sociálně německé: ti začali bouřiti proti Aehrenthalovi. Kde se vzalo, tu se vzalo tvrzení, že jest to manévř. aby Rakousko vtrhlo do Italie a obnovilo papežský stát. A hypota tato se ujala jako vše, co jest proti katolicismu, byť to mělo sebe význačnější známku důstevního kretinismu. Hypota tato letěla všemi časopisy a byla vytkována do všech úhlů světa, tu basem, jinde diškantem, tu zlostně a jinde až zoufalým rozhořčením. Na konec pak se ukázalo, že bouření proti Italii a Aehrenthalovi jest zase jen prostředkem, aby poslána byla jejich popularita. Zradivše křesťanské zásady, dle nichž pojmenovali svou stranu, ztratili pevnou půdu pod nohama a chytají se kde jaké věci, aby přetrumfli své konkurenty, německé národní. Štvali nekřesťanský proti Čechům ve Vídni, pořídili si promi známé zemské zákony, vrhli se na školu Komenského a protože zdá se jim toho pořád ještě

možného nadbytek vody z bassinů do Nilu a kanálů nazpět vypustiti a půdu k seti připraviti.

Vzduch byl úplně průzračný a lra světla zbarvovala údolí brzo barvami zlatými, brzy odstíny růžovými nebo fialovými. Všude život, všude nadbytek a rostlinstvo bují a kvete, hmyz bzučí, ptactvo vesele poletuje, průplav svižně brázdí lehké lodice, čerpači kola otáčejí se bez ustání a zavodňují okolní krajinu, šíříce tak úrodnost. Množství lidí pilných jako včely a zpívajících zaměstnáno jest na polích různými pastýřskými i rolnickými pracemi.

Vesničky, jimiž jdeme — jako vůbec v celé Deltě — vyhlížejí nadmíru malebně ve svém zeleném hnízdečku. Avšak chýže jejich nejsou nikterak ve shodě s leskem a nádherou krajiny, památek a měst okolních. Na dalším obzoru lze zcela dobře pozorovati majestátní pyramidy, ve městech vedle nejmodernějších a nejelegantnějších paláců nalézáme obelisky s hieroglyfky pečlivě vyrytými, ohromné náhrobky, alabastrové sochy, pravá to umělecká arcidíla. — Avšak uprostřed veškerého tohoto bohatství a těchto divů uměleckých — starých i moderních — bydlí nuzní fellachové v chatrných, z hlíny slepených chýžích.

A přes to nelze sobě představiti nic půvabnějšího nad vesnici egyptskou — i při veškeré chatrnosti její chat. Na březích průplavu zvedají se hráze i terasy, jež zároveň za cesty slouží, po kterých potkáváme karavany, velbloudy a osly s jich průvodci. Ženy oděné malebným svým krojem přicházejí ve skupinách vážit vody, téměř nahé děti vesele prohánějí se ve stínu stromův. Vesnice rozkládají se na břehu průplavu na umělých návrších, jsouce tak v bezpečí před zátopou. Návrší ta zároveň slouží za trůn pravým dětem východního pisku a východního slunce, nádherným palmám datlovým (*Phoenix dactylofera*, L.), jež nad vesničkami egyptskými ochranně své koruny rozpro-

málo, zabrousili posléze do vysoké politiky. Předstírajíce ohrožení hranic říše naším sousedem italským obytní Aehrenthala, že oslabuje přátelství s Německem. Tím uvázali se v úkol strážců spojeneckého svazku mezi Rakouskem a Německem a tím, upozorňující hlučně na své věrné německé smýšlení, snaží se dodělati restaurace své otřesené a vybledlé popularity u lidu. Že tímto směrem tihlo nové dobrodružné tažení křesťanských sociálů německých a nikoliv za obnovou státu papežského, stalo se rázem jasným v tom okamžiku, když prozrazeny byly styky německého vyslance s jejich předáky.

Z této akce byly pak зробeny zprávy, že běží o obnovu papežského státu. Liché pověsti tyto byly hlášeny od novinářů, kteří musí psáti hlupoty, aby ukázali, že nedovedou mysliti, a že zároveň potřeba již tlačí se jim stále do péra a tahá je za jazyk. Ano, pánové, jest potřebna slušnost formy, ale neméně potřebí jest také pravdy. Prozatím vaše báje o obnově papežského státu, šířené na úkor možnosti a rozumných politických úvah, dokázaly, že pudově vaše lhaní jest mnohem pravdivější, nežli myšlenky o slušnosti novinářské formy.

Obět rozumu. Před čtyřmi údny, tuším, ukázal jsem na těchto místech na úžasnou smělost volných myšlenkářů, kteří ústy a pérem dra Bartoška ujišťují, že jejich poslání jest, založiti pro lidstvo novou a vznesenou mravnost. Minule nazval jsem to útokem na zdravý lidský rozum, dnes pak, abych se vyhnul opakování, jmenuji to obětí rozumu, a ovšem nechybí ten, kdo označí tyto sliby jako spekulaci na balamucení lidu.

Minule dokázal jsem, že světový názor volných myšlenkářů jest materialism, hmotařství. Vše jest hmota, není zvláštní podstaty duchovní, není samostatné duše lidské, není svědomí, není svobodné vůle a zodpovědnosti za činy lidské. Že tato popírání nemají místa pro mravní řád, vysvítá samo sebou. Tím ovšem odstraněny jsou základy toho, co nazýváme mravností a co filosofové jmenují etikou, a jestliže i přes tyto skutečnosti volní myšlenkáři ještě mluví o své mravnosti, pak nerozumějí dilem pojímům, dilem vodí za nos nemyslicí dav, který za nimi běží. Tak se to má tedy s tou monistickou etikou, kterou volní myšlenkáři jsou posedlí.

Volní myšlenkáři jsou skomíravou kopii Haeckla, ale přes všechnu honosivou svoji inteligenci ani mu nerozumí. Neboť co jest Haecklovi etikou? Nic jiného, než přírodní věda. Ve svých »Lebenswunder« dí: »Náš monism rozumí etikou přírodní vědu a jest toho přesvědčení, že mravy vytvořeny byly přizpůsobením společenských zvířat ssavců k přirozeným existenčním jejich podmínkám a že tudíž jsou sledovatelný zpět až k fysikálním zákonům. Mravy jsou působení fyziologických činností v organismech (tělesných ústrojích).« Důkazů pro tato tvrzení Haeckel nemá, než jediný, totiž pocit studu. Dle Haeckla pocit studu vznikl teprve, když dostavila se u lidstva móda oděvu. Odívání lidstva nenastalo ze studu, nýbrž potřebami podnebí, marnivosti a pýchou. Pociť studu dle Haeckla jest pozdní vynález lidí. Ta-

stírají, skýtajíce obyvatelům sladkou krmi i nápoj, materiál k rohožkám a košům, palivo, chladivý stín a šumíce jim nočním časem libým šelestem ukolébavku. Mimoděk při pohledu na tyto majestátní »královny oas« vynořily se před mýma zrakoma — jakoby fata morgana — obrazy Glazy, El-Bureru, malebných zřícenin Askalonu, zahradamí objaté Jaffy, háje při ústí řeky Kisonu mezi Hai-fou a Akkou, jímž všem v pávu v pravdě orientálního, pro Evropana nezapomenutelného, dodávají vždy se zelenající, vznešené diadémy palm.

Kromě palm viděli jsme též posvátné za starověku sykomory (*gomméz*), akácie, oranžovníky. Tyto poslední jsou však na půdě egyptské cizinci, neboť teprve od času výprav velkého vítěze makedonského byly na asijský a egyptský západ přeneseny ze své dálné východoindické vlasti. Pak pozdravovaly nás granátovníky, citroníky, citlivky se zlatožlutými květy a banány s gigantickými listy. Zvláštním půvabem však působily malé kře i stromy tamaryškové s pružnými větvemi, jež na všech koncích nesčíslnými byly pokryty růžovými květy. Těšily se již ve starověku velké oblíbenosti. Zde v Egyptě byly počítány mezi stromy posvátné, jsouce obzvláště bohu Osirisovi zasvěcenými.

Vedle průplavu na dobře obdělaných polích bylo viděti pšenici, ječmen, špaldu, rýži, boby, čočku, hrách, len, konopí, dýně, okurky a melouny — a vše to klíčilo, rostlo a bujelo jako o závod. Zdálo se nám při pohledu na bujný tento vzrůst, že jsme přeneseni do prvých dnů stvoření, v onen okamžik, kdy země v prvním mládí svém vydala nejrozmanitější květy a plody, kypící plnou silou. Egypt jest v pravdě, jak jej Písmo nazývá, **zahrada, rájem.**

Nápadným mi bylo hojné pěstování cibule a česneku. Z chýží fellachů byla též slyšeti čítit vůně těchto zelenin. Semitům tak milých. Cibule a čes-

dy však vidíme, jak dělá veliký kotmelec. Na jedné straně tvrdí, že mravy lidské vznikly z přirozenosti zvířat, na druhé straně však prohlašuje stud za pozdní vynález lidí. Tím však stud stává se mravem velmi nepřirozeným, protože pravověrný darwinista, kterým Haeckel skutečně jest, učí, že pocit studu v boji o život jest důležitým pěstícím faktorem (ein züchtender Faktor).

Naši volní myšlenkáři deklamují také o souladu egoismu a altruismu (sobectví a družnosti.) Tuto parádu vybrali si také z Haeckla, ovšem aby svoji nemyslivost tím více dokumentovali, neboť co do nesmyslnosti chtěli býti v Čechách premianty. Haeckel totiž ve svých »Welträtsel«, kde obzvlášť chlubil etickým monismem, vykládá, že cíť povinnosti nezakládá se na žádném mravním rozkazu (kategorický imperativ), nýbrž na věcných společenských pudech, které pozorujeme u všech větších zvířat. Haeckel má za to, že nejvyšším účelem mravnosti jest, sjednati soulad mezi egoismem a altruismem, tedy sebeláskou a láskou ku bližnímu. Pěkně se to čte u Haeckla, jako u našich papouškových volných myšlenkářů, ale viznie, zda jest to na podkladě materialistickém možno.

Eska-motáz s pojmy. V přírodě vládne všudy egoism, sebeláska, ve hmotném světě ani jinak býti nemůže, neboť nastal by v něm rozvrat. Nicméně vedle toho egoismu v přírodě nacházíme také jiný úkaz; jest to onen altruismus, družnost, nebo jak Haeckel dí: láska ku bližnímu. Uvidíme hned, zda jest to pravá láska, kterou na zcela jiných základech staví křesťanství a které jest pro mravnost a pro společenský život tolik potřebí. Mluví se o společenských pudech jistých zvířat, které žijí ve společnostech a které starají se nejen o svoji, ale také o existenci forem příbuzných. Ukazujeme jmenovitě na veliké státy včel a mravenců. Život těchto hmyzů Haeckel obrací beze všeho na lidi a praví: »Chce-li člověk ve spořádané společnosti blaze žít, musí usilovati nejen o štěstí své vlastní, nýbrž také o blaho společnosti, které náleží, a těch bližních, kteří tento společenský svaz tvoří.

Tato slova Haecklova pěkně se nesou, ale výraz: »chce-li člověk blaze žít«, jest hodně srozumitelný a ještě více objasňuje se tímto mluvením: »Člověk musí rozpoznati, že jsou jeho bolestmi.« Jest ve vývodech Haecklových láska ku bližnímu? Nikoli, jest to její opak, neboť, co se tu jako motiv mravního jednání uvádí, není nic jiného než sebeláska, egoism. Rozumějme dobře. To, co se tu pod jménem lásky ku bližnímu podstrkuje, neznamená: bližnímu beze všech postranních ohledů sloužit, nýbrž starosti o bližního starati se o sebe a usilovati o vlastní blažené živobytí. A tak skutečně má se věc v přírodě, kde panují pouze nevědomé, pudové síly a kde skutečně egoism musí tomu účelu sloužiti, aby společné blaho bylo udržováno a podporováno.

Obrací-li tedy Haeckel, a za ním capající naši volní myšlenkáři, tyto nevědomé pudové přírodní na člověka, pak tu není žádného mravního jednání, nýbrž hrubé sobectví. Tolik by naši volnomyšlenkářští Nezamyslové měli věděti, že mravní hodnocení a mravní jednání nemyslí na žádné prospěchy.

nek jsou v Egyptě mimo obilí tak hojné, že felachové nazývají chudým jen toho, kdo nemůže nasytiti se chlebem a radicionelní cibulí. Měl jsem často příležitost viděti Araby a Židy pojidající cestou s velkou chutí syrovou cibuli. Kdož by si tu nevzpomněl na předhůzku Židů k Mojžíšovi: »Rozpomínáme se na ryby, které jsme jídali v Egyptě darmo; na mysl nám přicházejí okurky a melounové a por a cibule a česnek« (Num. 11, 5).

Zahrady byly již od dob nejstarších radostí Egyptana, který s pýchou vypravuje o svých stinných stromech, o různých květinách vůni dýšících. I faraonové milovali květiny a stromy a snažili se poddaná města v zahrady proměnit. Tak založil na př. Ramses III. v Deltě »veliké vinice; místa ku procházení se všelkými sladké ovoce nesoucími stromy, jež jich plody obilžkány jsou; posvátnou cestu okrášlenou květinami velmi veškerých, lotosem a papyrem, četnými jako plesk.« A jest to více než prázdnu frási, že v Deltě květiny »zemí veškerých« byly nasázeny. — neboť záliba v květinách a zahradnictví vedla k importování stromův exotického. Již 300 let před výše zmíněným faraonem bylo chloubou královny Chnemtamam, že ze země vonné pryskyřice kol Moře Rudého dala přivéztí jedenatřicet zelených stromů vonnou klovatinu vylučujících. Ramses III. opakoval tento obtížný pokus a kázal atrium chrámu Amonova těmito vzácnými výsazeti stromky. Ba máme i dva obrazy ze starých dob Egypta, jež jasně nám představují zahrady, kráslicí villy.

I u starých Egyptanů byl to čas pln poesie, krásy i — lásky, kdy »zahrady svůj svátek slaví«, to jest, kdy stromy vonnými byly obaleny květy. Obzvlášť opěvována bývá sykomora, »ježž lodi zelenější je nad papyrus, jež plody červenější nad rubín, jež peň rovnalší se bavou opálu, jež stín chladivý...« (Pokračování.)

které z činnosti mohou vyplývati. Mravní jednání s následky jako takovými nemá co činiti, a mravní hodnocení uvažuje jediné o ochotnosti vůle a smýšlení. Toho volní myšlenkáři mohli by se dočísti nejen v katolické mravouce, ale i u předních filosofů. Katolická mravouka jest jim však postrachem, a na dobré vědomosti, čerpané z předních filosofů, mají neobyčejně s kopce, protože studium jest jim věci náramně zbytečnou a protože dle jejich mínění, co volný myšlenkář, to duševní velikán.

Mravní zákon zakládá se na pojmu povinnosti, a s pojmem povinnosti v naše srdce jest vložena mravní zodpovědnost. Jak mohou tedy volní myšlenkáři zbudovati mravnost, když nejsou ničím a nikomu zodpovědní? Nejsou zodpovědní Bohu, protože pro ně osobního Boha není, nejsou zodpovědní svému svědomí, protože dle jejich klecavé filosofie svědomí jest pouhým zdáním. Všechny pojmy a pravdy, na kterých jediné možno jest pěstiti zdravou mravouku a mravnost, jsou v monistickém materialismu ubohými vypovězenci. Jest prázdným holedbáním, jest lži a nevědomostí, na základě materialistického názoru světového slibovati něco, co tento názor na žádný způsob sploditi nemůže. Ovocem monistického materialismu není nikde nic jiného, než hrubost, slepá síla, tyranie a v ohledu mravním nejtvrdší sobectví (Portugalsko, Barcelona.)

A co tomu říci, když volní myšlenkáři v mravním usilování dovolávají se humanity, českých bratří a Husa, tedy činitelů, jimž materialistické nazírání a mravnost byly jako oheň a voda? Jest to honění v cizím revíru, jest to přivlastňování statku, k nimž nemají volní myšlenkáři práva. Tím ovšem ožřeňuje se i to, co stále o volných myšlenkářích říkáme, že jejich nevědomost s jejich neupřímností zápasí a potýkají se v jednom beztvárném chumlu. Jsou lidé, kteří, aby zakryli vypočítané sobectví a prospěchářské zájmy, předstírají lásku k vlasti a jsou volní myšlenkáři, kteří nastrkují si masku mravních reformátorů, aby odsunuli pozornost od pustého a jalového názoru hmotářského, který pro mravnost jest tím, čím jest denaturovaný lih pro lidské zdraví. Ba není jinak, snaha vemlouvati se v mravní nadšení služ volným myšlenkářům tak, jako něžnost oně vráně, která se nutila do slavičích zpěvů.

Politický přehled.

Zasedání zem. sněmů tentokrát nemůže se vykázati činností valnou. Styřský a hornorakouský sněm byly již uzavřeny. Český sněm nepracuje vůbec, moravský sněm se jen klepe, sněmy haličský, tyrolský, gorický, istrijský a dalmatský jsou zastaveny obstrukcí, pouze sněmy s křesť. soc. většinou, dolnorakouský a kraňský pracují.

Jednání o česko-německou dohodu dle výroku náměstka zem. maršálka dr. Urbana lze považovati zatím za zmařeno. — Na schůzi Němců ve Svitavách býv. ministr dr. Schreiner obvykle snížil se zástupce německých okresů štváti proti Čechům. Neostýchal se na př. tvrditi, že Němci od jakživa podporovali všeliké jednání o národnostním vyrovnání, ač týž z rady koruny na hodinu byl propuštěn, ježto jako poslanec ve sněmu království Českého podněcoval německé poslance co nejvíce proti česko-německému vyrovnání a dělnoti sněmu. Čechové prý průběh vyjednávání stále stěžují, protahujíce jednání a vnášejíce do něho vždy nové spory, ačkoliv právě tím se vyznamenávají Němci.

Spory v Haliči. Místodržitel haličský pilně vyjednává s Rusíny o podmínkách k zastavení obstrukce na sněmu. Poláci nabízejí Rusínům 26.4 proc. všech mandátů. Zde se sice schyluje k smíru, za to ve stranách polských to vše. Ze strany lidové vyloučen posl. Janywsky, ježto útočil na politiku Stapiňského. Ve straně národně-demokratické nastala také roztržka. Olombiňski s 8 stoupenci vystoupil a založil si vlastní klub.

Branná předloha v Uhrách. Minulý týden konferoval ve Vídni minister, předseda uherský hr. Khuen-Hedervary. Porada stihala poradou. Hedervary konferoval s hr. Stürgkhem, přijat byl i arcivévodou Františkem Ferdinandem, spolu konferovali i ministr války gen. Auffenberg a ministr honvědií Hazai, ministr války přijat byl arcivévodou Františkem Ferdinandem v dlouhé audienci, a vše se točilo kolem branné reformy a všech otázek národnostních a státoprávních, na jejichž vyřízení uherská opisece klade důraz. Jest tedy před rozhodnutím.

Trojčlenné království. Do kabinetní kanceláře panovníkovy dostavila se deputace chorvatských poslanců (50) strany práva a podala tam pamětní spis, v němž Chorvaté vyličují neudržitelné poměry v Chorvatsku, prosí panovníka o zastání a vyličují význam obnovení trojčlenného království pro blaho obyvatelstva chorvatsko-slavonského a bosensko-hercegovského. Opis pamětního spisu podán byl v kabinetní kanceláři následníka trůnu. Vláda uherská však už se strojí, aby tyto snahy potlačila.

Protipolská politika v Prusku. Na sněmu pruském prohlásil ministr vnitra šl. Dallwitz, že vláda nehodlá změnití své jednání s Poláky. Vláda prý jest přesvědčena, že ve východním Prusku bude pořádek, až Poláci zanechají ve svých osamostatňovacích snah, až i v polských krajích pevně zakotví německá myšlenka národní.

Státní úředník a sociální demokrat. V pruském sněmu vláda nanovo ohlásila, že státní úředník nemůže býti soc. demokratem. Je-li jím, porušuje služební přísahu. Tato slova vyvolala bouři odporu u soc. demokratů.

Volby v Bavorsku. Dne 5. února konaly se volby na bavorský sněm. Sněm bavorský byl v listopadu m. r. rozpuštěn, poněvadž centrum, jež mělo na sněmě 98 poslanců a tvořilo v něm většinu, dostalo se do sporu s vládou hr. Podevise. Příčinou sporu byl ministr šl. Frauendorfer, který nadřoval soc. dem. organizacím železničních zřízení, kdežto požadavky a přání organizací křesť. soc. ignoroval. Socialisté, liberálové (pokrokaři) a agrárníci spojili se, aby centrum při volbách povolili; pokus ten však se nezdařil. Centrum sice ztratilo 13 mandátů a získalo 2, zustalo však přece většinou svými 87 mandáty. Celý sněm čítá 163 poslanců. Vláda, která rozpustila sněm, aby provedla volby proti centru, podala následkem vítězství centra žádost za propuštěnou.

Rakousko a Rusko. Ve franc. časopise »Temps« se sděluje, že zprávy o snahách následníka trůnu Františka Ferdinanda o sblížení s Ruskem byly v Petrohradě přijaty velmi přívětivě. Poukazuje se, že mezi Rakouskem a Ruskem není v této chvíli žádných sporných bodů. Známkou lepších poměrů s Ruskem jest také návštěva ruského velkoknížete Ondřeje, jenž na zpáteční cestě ze sofijských slavností, při nichž bulharský následník Boris byl prohlášen plnoletým, zastavil se také ve Vídni, kdež byl přijat v Schöbrunně císařem ve slyšení a na jeho počest pořádána pak hostina, již se účastnilo mnoho arciknížat a arcikněžen.

V Srbsku kvasí to zase mezi důstojníctvem, jako před zavražděním krále Alexandra. Spiklenci »černé ruky« hrozí výhrůžnými listy předním politikům i královskému rodu. Kabinet Milovanovičův podal žádost za propuštěnou a král ji přijal.

Protirevoluce v Portugalsku. Za všeobecné stávký dělnické slyšení jest zase o monarchistických snahách v Portugalsku. Vídcové monarchistů král Manuel a nápadník trůnu portugalského don Miguel z Braganzy se snížili a společně vyrazí se nyní proti republikánům.

Válka Italsko-turecká. Sotva se vyplekla Itálie ze sporu s Francií vzešlého zajetím Turků na lodi Manubé, zapletla se do nového sporu bombardováním města Hodejje na Červeném moři, kde jest i francouzská kolonie. Francie žádá nyní za poškození majetku svých příslušníků v Hodejje 12 milionů franků odškodného. Jinak na bojišti neudálo se nic pozoruhodného. Vrchní velitel italského vojska Caneva povolán do vlasti a vytýká se mu, že nebyl dosti obezřelý.

Povstání v Číně. Ted' jest nejmocnějším činitelem v Číně Juanšikaj, jemuž nařizeno, aby zřídil republiku. Juanšikaj snaží se přemluvit republikánskou vládu v Mukdenu, aby přenesla svou moc na něj, aby mohl nad celou Čínou vládnouti, než národní konvent zřídí stálou vládu a vydá ústavu.

Zprávy organizač. a spolkové.

Na Pouchově pořádá Katolicko národní Jednota a její divadelní odbor v neděli dne 11. února tohoto roku v hostinci u Česků divadelní představení. Hraje se Bognerova veselohra »Paní revírníková a její vnučata«. Začátek v 7 hodin večer. Po divadle volná zábava při hudbě. Ples Jednoty, velmi zdařilý, konal se 21. ledna za účasti všech vrstev obecnstva domácího i okolního.

Ze Slatiny u Hradce Králové se 32 členů do Katol. národní Jednoty pro Pouchov a okolí. — Křesť. soc. mládež koná zde ples dne 11. února.

V Rusku konal se ples křesť. soc. mládeže dne 4. února u Sováků. Účast byla velmi četná a nálada všeobecně dobrá. Přišlo i okolí.

Nový Hradec Králové. Se srdečným »Zdr. Bůh!« pozdravujeme v Novém roce kruh ctihodných mužů naší jednoty. Hodiny v našem spolku vždy nám ku zcela zvláštní radosti sloužily a jest to tedy nejprve potřebou srdce, této radosti dáti výrazu. Remeslník, který s neomrzelou pilností a nikdy odpočívajícíma rukama působí a pracuje, potřebuje především hodiny zotavení a občerstvení, které jej z trampot všednosti vytrhne a

Tramín Atlantik

Velejemné látky na pánské obleky.

Doporučují vše veledůstojnému duchovenstvu.

Vzory k nahlédnutí franko.

První český zasílatelský zárod

Ed. Doskočila v Chocni.

jemu podnět a povzbuzení dají k další radostné práci v jeho povolání. Ten jest tedy hlavní zisk, jež ve společných hodinách spatřujeme, které schůzkou členů se poskytl. Neumdlévejme tedy, naši Jednotě jako dosud, tak i dále plnou účast věnovati. Jsouť účely, kterých sleduje, tak ušlechtilé a krásné, že zasluhují, aby bedlivě dále byly pěstěny. Bylo jednoho účele, společného zotavení, již dotčeno. Nikterak však nemyslíme, že jest to jediný, výlučný. Nikoli! Dotýká se jen jedné stránky, která člověka jako člověka zdobí. Jednota má také účely na zřeteli, které jsou zvláštního druhu, které se organizace dotýkají. Pro tuto jedná se o další šíření, o další vzdělání, o účelnější zařízení knihovny, o divadelní hry na jevišti — díky snahám výboru — již aspoň pro jednoaktovky zřízením, neb jak ty krásné účely všechny se jmenují. Hlavní povolání katolických Jednot opodstatňuje se však při volbách. Při říšských volbách soustředili jsme na našem kandidátu 33 hlasů. Věrně setrvejme i na dále v záležitostech naší organizace. Ty malé oběti hojně se odmění. Čím více budou členové mezi sebou svornými, tím více musí Jednota ve vážnosti všech občanů stoupati. Kéž jednotě vždy krásněji se daří, kéž vždy více mohutní rovna silné slovanské lpe, na které všechny bouře, bez nichž naše Jednota letos nebyla, beze škody se odrazí. — Dne 11. února (v neděli) pořádá katolická Jednota v Novém Hradci Králové ve spolkových místnostech „u Dušků“ zábavní večírek s hudbou, k němuž všechny členy a příznivce uctivě zve zábavní výbor. Začátek v 7 hodin večer. — Knihy se půjčují každou neděli dopoledne od půl 12. hod. v místnosti spolkové. Zdař Bůh!

Černilov. Křesť. sociální tělocvičná jednota „Orel-Brynych“ pořádá v neděli 11. února přesně ve 3 hod. odpol. u „Jindřů“ zábavu, spojenou se cvičením, přednáškou o spalování mrtvol a sol. výstupy. Pořad cvičení: 1. Cvičení prostná okr. 2. Skok vysoký a daleký. 3. Cvičení prostná s tyčemi. 4. Nářadí: bradla, žebřík. 5. Skupiny. 6. Hry. Přijďte!

Chrudim. Sdružené spolky katolické: Jednota katol. tovaryšů, Katol. národní jednota žen a dívek a odbočka Všeodbor. sdružení v Chrudimi pořádají prvý společný domácí vlněk dne 11. února 1912 v 7 hodin večer v menší dvoraně průmyslového Musea. Úbor domácí. — Vstupné 1.20 K, člen 1 K, druhá dáma 60 hal. Jest povinnost všech členů, aby nejen sami všichni přišli, ale i co nejvíce známých přivedli, aby naše katolické spolky důstojně se reprezentovaly.

Hořice. Dne 2. února t. r. uspořádal křesť. sociální spolek v Hořicích přednášku „Eucharistické kongresy v Londýně, Kolíně nad Rýnem a v Madridě“. Přednášející vsdp. Ant. Láš, farář v Lomnici, populárním a zajímavým způsobem popisoval své cesty na tyto sjezdy, vyložil historii jakož i význam kongresů pro uvědomění katolické a vybizel posluchače, aby se dle možnosti zúčastnili v září eucharistického kongresu ve Vídni. Přednáška trvala přes 4 hodiny a po celou dobu byla se zájmem sledována od posluchačů, jimiž šel na „Doubravce“ byl přeplněn. Doporučujeme katolickým organizacím tuto přednášku a vzdáváme vsdp. řečníku za jeho obětavost srdečné díky. Zaplať Bůh!

Potěchy. Sdružení zdejší katolické mládeže sehrálo 2. února divadelní hru „Jakou našel Jakub metlu na zlou Teklu“. Hra přijata s velikou pochvalou obecního. Srdečný dík vzdáváme našemu vlp. Jos. Šinkorovi a p. Karlu Bohatému, předsedovi skupiny, za ochotu a pilnou práci, kterou nám věnovali. Vroucně děkujeme též všem příznivcům, kteří nás navštívili jak z místa, tak z okolí. Naš spolek skládá se z chudých lidí. Proto ovšem není divu, že pyšní agrární boháči se nedostavili. Sami již před divadlem zřetelně nám předhazovali nutotu. Jsou to zvláštní lidovci! Byli by mohli vidět, jak i chudý člověk, který mnoho prostředků a příležitosti k vyššímu vzdělání nemá, přece jen se snaží tak, že může směle před množstvím lidí předstoupiti. Proto prosíme nášince, aby výhradně podporovali divadla a zábavy naší strany. Někteří protivníci uštěpačně říkali, že by se „nastudili“. Zbytečná starost! Tepla bylo tolik, že by se zelená barva snadno mohla proměnit v červenou a pak docela v černou. Další práci voláme srdečně Zdař Bůh! —

Křesť. soc. vzdělávací spolek v Čáslavi konal 28. ledna výroční valnou hromadu ve spolkových místnostech „U modré hvězdy“ za značné účasti členstva. Předseda p. Fr. Musil, přivítav přítomné, podal krátký přehled významných událostí spolkových za minulý rok, mezi nimiž zvláště vzpomenu slavnostních dnů svěcení chrámu Páně sv. Petra a Pavla J. E. ndp. biskupem, jenž při té příležitosti spolek nejednou přiznal svou významnost. Konče úvodní řeč svoji, žádá předseda přítomné, aby vzdali povstáním čest zemřelým členům pp. Vavřinovi, Konrádovi a Novotnému. Pan jednatel Frt. Kerous v podrobně vypracované zprávě uvádí všechnu činnost spolkovou, která projevovala se zvláště směrem vzdělávacím, zábavním a humanním. Vypočítává řadu přednášek, které spolek pro své členy i milé hosty uspořádal a z nichž některé těšily se hojně návštěvě i nečlenů, vypočítává dále řadu časopisů, které spolek jednak sám odebírá, jednak mezi členstvem rozšiřuje, nezapomínaje při tom na stálé obohacování spolkové knihovny. Co se pak týče zábav, poskytoval spolek členům svým zábavy ušlechtilé, čehož nejlepším důkazem bylo, že i uspořádané večírky humoristické i spolkový výlet byly vždy čteně navštíveny. Proto mohl také spolek vyhověti i humanním účelům svému, poskytnouti členstvu nejnutnější výpomoc v čas nemoci a v pádu úmrtí. V závěrku zprávy své povzbuzuje členy, aby zůstali věrni tomuto programu a kladli jím na srdce,

aby pečovali o to, aby nebylo jedné domácnosti našeho člena, kde by nebyl i některý náš katolický časopis. Velmi pilně sestavená zpráva tato byla odměněna zasluženým potleskem. Ve zprávě pokladní dostalo se p. pokladníkem Vebrem členům jasného přehledu o financích spolkových, které obezřelosti výboru dostaly se do pravidelných kolejí, takže jest záruka, že spolek na pevném základě bude moci rozvinouti zdárnou činnost i v budoucnu. Po poznámkách pp. revisorů, kteří uváděli, že účty vedeny jsou vzorně, uděleno panu pokladníku absolutorium a pokladní zpráva schválena. Knihovnik p. Peca, jenž vedl knihovnu v posledním čtvrtletí po čílem panu Muchovi, uvádí přehledně počet výpůjček a seznam čtenářů. Podotýká, že čte se dosti a člo by se ještě více, kdyby s chutí čtenářů stoupal i počet nových knih. Slibeno, že bude se agitovati mezi dobrodinci o rozmnožení knihovny. Předsedové hudebního a zábavního kroužku dp. Fr. Lukš a J. Samec omezují se jenom na několik slov, neboť již zpráva jednatelská podala jasný obraz činnosti těchto dvou odborů. Žádají toliko, aby valná hromada projevila díky těm pánům, kteří při zábavách našich, ač nejsou členy spolku, ochotně ve spolkové kapele vypomáhali. Návrh tento přijat s úplným souhlasem. Při volbě nového výboru zvoleni vesměs skoro staří funkcionáři spolku. Ku konci projednán důležitý návrh o ustanovení úmrtní podpory. Po delší debatě a zevrubném vysvětlení přijato, aby každý člen, který chce dostati úmrtní podporu, zavázal se věnovati při úmrtí spolčená 50 hal. Tím dostati se může členstvu nejen rychlé, ale také vydatné podpory. Lze doufati, že toto usnesení nalezne mezi členy hojného porozumění. Jelikož letos upouští spolek vzhledem k drahotním poměrům od obvyklého večírku, usneseno nahraditi to členstvu uspořádáním masopustního večírku, který konán bude v neděli 18. února v dolejších místnostech „U modré hvězdy“. Po vykonání sbírky na spolkový dům byla valná hromada ukončena. Zdař Bůh!

Literární zpráva z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

Právě vyšlé novinky:

	K
Ondroušek: „Eucharistická kázání“	—90
Žák: „Řeči cyklické“	1-60
„Řeči nedělní a sváteční“	9—
„O Bohu a jeho vlastnostech“	—80
Košnář: „Stínem i slunečnem“	1-20
Faimonová: „Dějiny školství rakouského“	2-40
Dostál: „Spisy“, seš. 1.	—80
Šubrt: „Kristus Pán a my lidé.“ Osmero časových postních řečí	1-40
Proschwitzer: „Památka utrpení“, 7 postních kázání	—80
Kubíček: „Kázání“	8-40
Ries: „Die Sonntage und Advent bis Pfingsten“	7-70
Ries: „Die Sonntage nach Pfingsten“	7-20
Frank: „Deutschland und die Modernismusbewegung“	—90
Raymond: „Der Freund der Nervösen und Skrupulanten“	3-10
Kraus: „Das Königtum v. Gottes Gnaden“	—90
Dr. Naumann: „Die katholische Presse“	—60
Schilo: „Kompaß in der Schulfrage“	—60
Dr. Wedewer: „Die Gesellschaft Jesu“ (Wahrheit und Dichtung)	—60
Dr. Keller: „St. Alphons von Liguori“	—60
Kuhn: „Der Maler P. Rudolf Blättler“	21-60
Persico: „Die hl. Melania die Jüngere.“ (Ein charitatives und soziales Frauenleben)	5-90
Dr. Egger: „Die Echtheit und Glaubwürdigkeit der Schriften des Neuen Testaments“	—80
Dr. Egger: „Der junge Katholik in der modernen Welt“	—40
Dr. Egger: „Die Eltern als Religionslehrer ihrer Kinder“	—80

Družstevní knihkupectví rozesílá 1. sešit populárního díla „**S Hedínem celým světem**“ na ukázkou. Je to nádherné a významné dílo cestopisné, které vyplňuje značnou mezeru v české literatuře toho druhu. S povděkem nutno konstatovati jeho láci, čímž je umožněno každému, aby si je mohl zaopatřiti. Dílo toto vychází v sešitech s krásně provedenými ilustracemi po 20 haléřích.

Kdo by si dílo Hedinovo nepřál odebrati, račte nám zaslané sešity ihned vrátiti.

Začínají také právě vycházeti „**Sebrané spisy Aloise Dostála**“. Netřeba zvláště vychovávat jeho díla, neboť ne nadarmo jest staven Dostál po bok Beněše Třebízského a Boh. Bredského, jehož zvláště svým slohem a rozmanitostí námětů dostihuje.

Spisy Dostálovy vycházejí v sešitech po 30 h. Díla tato, jakož i veškerá ostatní vycházející možno u nás odebrati.

Družstevní knihkupectví,
nakladatelství,
závod hudební a papírnictví
v Hradci Králové, Adalbertův.

Výbor Sdružení českých katol. zemědělců na schůzi konané 4. února v Praze vzal na vědomí předloženu pokladní zprávu, podanou p. Sokolem. Usneseno sděliti bítanční zprávu k 31. prosinci 1911 a podrobiti ji revizi Zemského Svazu. Projednány záležitosti tiskárenské a provedena debata o tisku. Usneseno jako jiná léta i letos vydati kalendář „Venkov“ a „Mír“ na příští rok. Do administrativního komitě zvoleni pp. Krejčí, Adámek, Šafránek a Záruba. Vzhledem k tomu, že bývalý tajemník p. Junga na funkci redaktora „S. Obr.“ resignoval, stanoveno, aby redakci „Selaké Obrany“ vedl pan Šafránek, rolník v Dolním Městě. Zodpovědnou redakci převezme pan Sokol. Upraveny záležitosti úřednické.

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel. košile, spodky, ponožky, ka-
panky a ložní prádla zaše na výběr
P. T. interesentům známá svou
solidností firma

Václav L. Holý,
Hradec Králové, Klíperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové učinila ve schůzi dne 5. února t. r. konané následující usnesení: Vzata bylo na vědomí, že obec Praž. Předměstí prohlásila tamní ulici Macharova za veřejnou. — Obch. gremiu se postoupí seznam obchodů, které užívají firem nesprávně označených. — Žádost fy Andrlík a Hueber, majitel pivovaru v Králíkách, za udělení koncesse hostinské pro dům čp. 467 a žádost p. Jana Kubečka za totéž pro dům v ulici Čelakovského, postoupeny byly měst. zastupitelstvu. — K návrhu živnost. odboru požádají se živn. společenstva za podání návrhu nemajetných živnostníků, jimž by podpora k účelu obeslání letošní výstavy v Ml. Boleslavi měla býti udělena. — Schválen byl návrh divadelní komise, by se divadlo před 1. květnem t. r. jiným společenstvem nezadávalo. — Panu Petru Farskému, hostinskému, uděleno bylo povolení k překročení policejní hodiny v jeho host. místnosti v domě čp. 180. — S polic. úřadem se sdělí, že c. k. okres. hejtmánství udělilo p. V. Dvořáčkovi, metalistovi, povolení k prodeji jedu a drog v domě čp. 157 na Vel. náměstí. — Návážka svahu podél chodníků u dělnic. domků nedaleko továrny Dra Aningera provede se z jara nákladem obecním. — Návrh na zřízení dětské plovárny postoupí se technické kanceláři k vypracování rozpočtu. — Zpráva o vypuknutí ohně v krámě obuvníka p. Jos. Sedrál v domě čp. 390 vzata byla na vědomí.

Agenda parkmistrovského úřadu král. vln. města Hradce Králové v r. 1911: čísel podacího protokolu bylo 15.621, místní školní rady 2187, úmrtního protokolu 316, hnanického protokolu 131, vojenského hlášení 678, knížek pracovních 118, domovských listů 97, přihlášení vojenské taxy 365, přihlášení branců domácích 32.

Petice pro spalování mrtvol. „Voiná Myšlenka“ sbírá v městě našem podpisy na petici k zemskému sněmu na zřízení krematorií v Čechách. Nelze se diviti, že v době všeobecné drahoty snaží se volnomyšlenkáři pořídit i laciněji v Čechách své posmrtné demonstrace, které stojí přece trochu velký náklad při nuceném vyvážení mrtvol za hranice. A mimo to, země-li takový nadsmrtelník nakažlivou nemocí, musí přes všechny protesty do bláznivé země, která se hodí tak pro tuctové lidi, ale nikdy pro vynikající hlavy. Kdo v rodině počítá, a to musí zejména salaristé počítati, podepíše jistě tuto praktickou petici. Jiný zase ji podepíše z důvodu, aby laciným způsobem a bez námahy dostal se do řady osvěcovaných a pokrokových lidí. Kdo by nechtěl bez drahých studií státi se inteligentní kapacitou! Volnomyšlenkáři stanou se rázem dobrodinci strádajícího lidu, když návrh jejich bude přijat. Dnes nás nic jiného na světě netěší, leč nedostatek spalovacích pecí pro mrtvol. Ježto však mohl by petici potkati obvyklý osud, že by sama dostala se bez vyřízení do pece ke spálení, přimlouváme se vřele, aby faksimile sebraných podpisů přišlo do musea pro příští potomky, kteří jistě budou se jednou vděčně obdivovati prozřavosti a lidumilnosti pokrokových lidí. V takové drahotě musí se jednou již vážně pomýšlet na zlevnění všech lidských potřeb a pokrokaři přišli na šťastný nápad, jehož prioritu si dali patřetovati, aby jiné straně nenapadlo vykořisťovati tuto drahocennou myšlenku.

Městské Klíperovo divadlo. Poslední týden. Dnes jest čestný večer režiséra opery p. Komarova a dává se opera „Psohlavci“ od Kovařovice za pohoatinského vystoupení p. R. Balaše, oper. pěvce z Prahy, v úloze Lomikara. — V sobotu jest Ibsenova činohra „Nora“ (Vánoce) v předplacení. — V neděli dopoledne opera „Vilém Tell“ a večer Straussova operetta „Kouzlo val-

člku. — V pondělí je první pohostinská hra italské dětské opery „Lazebník sevillský“, která se v Praze 18krát opakovala, v úterý pak druhá a sice „Lucia di Lamermoor“ od Donizettiho. (Vydává se o třetí hru a v případě uskutečnění oznámí se návštěvníci.) — Ve středu jest (čestný večer p. M. Demkova) opera „Werther.“ — Ve čtvrtek vystoupí pohostinsky slov. umělec p. Ed. Vojan v titulní úloze Shakespearova dramatu „Othelo.“ — P. T. abonentům jsou jich místa zachována do pondělka do večera 7. hod. Podal-li se získati italskou dětskou operu ku třetí hře na středu dne 14. února, odloží se čestný večer p. Demkova na pátek, kdy by bylo poslední představení operní této sezony. — V sobotu 17. bylo by poslední představení v předplacení. — V neděli večer — na rozloučenou — „Překvapení z rozvodu“, fraška od Bissona.

Záložní ávorní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů u nás činil koncem měsíce ledna K 42.362.730, více o K 609.183.

Spolitelna Královéhradecká. V měsíci lednu bylo uloženo K 417.541.78, vybráno K 428.738.58, tudíž více vybráno o K 11.196.80. Stav vkladů koncem ledna K 15.921.694.54. Na hypotéky nově půjčeno K 38.800.—, na hypotéky splaceno K 91.965.03. Na hypotékách koncem ledna K 10.801.701.56. Zásoba cenných papírů 2.692.640 K, směnky K 115.824.58, uložené přebytky K 307.208.19.

Vyhledávka. Hospodářská správa ve Stěžerách zdráží mléko dodávané městskému ústavu na úpravu mléka pro děti o 4 hal., vedle toho zvýšila se cena mléčného cukru v obchodě velmi značně. Nastala tudíž nutnost zvýšiti prodejní cenu mléka z městské mlékárny, které od 10. t. m. bude prodáváno: druh číslo I. láhev o 100 gr po 8 hal., druh číslo II. láhev o 150 g po 10 hal., druh číslo III láhev o 200 g po 12 hal., druh číslo IV. a láhev o 250 g po 12 hal., druh číslo IV. B láhev o 300 g po 14 hal. Toto zvýšení prodejní ceny dětského mléka uvádíme ve všeobecnou známost zainteresová.

Hlas z obecnosti. Píše se nám: „Ratibor“ spicuje a denuncuje dále. Jest to jeho kšeftem. Slibuje, že bude vyprávěti svým čtenářům pikantní historky (snad zase z Grazie nad Albem, aby měl pak co zbaběle zapírat?) a obhřívá při tom staré nejasnosti. Ale ano — jen ať vypravuje! Jeho čtenářům to bude snad jen lichotit, uvidí-li, na jakou mravní úroveň je jejich tělesný žurnál staví. Ale máme za to, že lépe se jim zavděčí, když se omezí na historky z tábora vlastního. Pikantní budou jen což! A pro „Ratibor“ mohou mít i tu výhodu, že po delší čas nebude muset pro shánění materiálu ani z domu vyjít, čímž za panující zimy ušetří si špiclování po náměstí a v divadle. Až bude s těmi hotov, ať se obrátí na své stoupence a dopisovatele, snad i mezi nimi najde látku dost nejen pro sebe, nýbrž i pro „Pikantní svět.“ Jeden kovaný pokrokář ve chvílích „pohnuté“ nálady vděčně vzpomíná ženštiny z pražských hradeb, která mu pomohla volky nevolky ze seminářských pochmurných zdí. Není to látka velice zajímavá? A chce-li „Ratibor“ historky z cest, pak ať je vypravuje o pokrokařském mučedníku svého přesvědčení (tohle potáhne!), který v předních lázních a velkoměstech (v Berlíně prý taky) dal se se svou paní častovati od domácího přítele se povadlou tváří a profídou křtící! A myslí-li „Ratibor“, že nedostatek křtice u někoho stačí, aby se o něm bájlily pikantní historky — ó já, pak je mu teprve hej! Vždyť má na svých přátelích tolik krásně svítících lebek, že mu mohou býti mnohoslibným pramenem na dlouhá léta. A tak zajistí si už za života svých velikášů tolik zajímavých dat z jejich plodného života, že nebude muset v pohrobkách a jubilejních vzpomínkách se vozit po církvích, biskupech, ceremonářích, farářích a kaplánech. My těm historkám možná taky věřit nebudeme — ano my si před nimi odplivneme, ale bezmyšlenkovitě čtenáři „Ratibora“, kteří již tolik lži snesli, si snad pochutnají. Co tomu řeknou ti soudnější, to jest ovšem jiná věc. Snad konečně prohlédnou, že před neurvalostí a revolverovými atentáty na čest a dobré jméno není před jejich tělesným žurnálem nikdo jist a snad použijí starého receptu Macharova a vypráskají jej jako pravívou ovci ze své domácnosti. Politování hodný každý, kdo dnes ještě považuje barbarské výpady „Ratibora“ za bernou minci a kdo si myslí, že kšeftovní list smí psáti jinak, než jak vztek a kapsa poroučí.

Detektivám z „Ratibora“ odpovídáme na jejich poznámky, že p. Dr. H. jakživ v Berlíně nebyl a že tudíž pokrokařské vidiny jsou surovým útokem a nízkou, lhavou denunciací, o kterou není v tom žurnále ovšem nikdy nouze. Modli-li se p. Dr. H. růženec, není mu to zajisté na hanbu a do očí se může každému podívat směleji, než bezcharakterní nactutřhač, „Ratiboru“ asi dobře známý. Dále nemáme ve zvyku špiclovati žádného, jaký jest jeho poměr k představeným. To je věc soukromou každého jednotlivce. — Snad mohl by „Ratibor“, je-li tak znamenitě informován, také říci, od koho jest informován a tvrzení své doložiti svědky.

Stafina. Dne 28. ledna pořádán byl v hostinci pana Netušila ples hasičského sboru, který se pěkně vydal. Členové sboru při té příležitosti vybrali 7.50 K na útokle slepých dívek v Praze na Kampě. Obnos ten odevzdán svému účelu.

Sbírka svatováclavského daru Ústřední Matici Školské z obcí okresu královéhradeckého: Světí 11 K, Stastina 11 K, Libníkovice 2 K, Nepasice 26.10 K, Štěnkov 10 K, Všešary 27.20 K, Skalčeka 4.50 K, Urbanice 27.40 K, Přetice 7.90 K, Libantice 10 K, Svinary 14.20 K, Pločtice n. L. 10 K, Lípa 8.90 K, Bukovina 4 K, Blásko 8 K, Březhrad 3.20 K, Bělá 10 K. Dohromady 195.40 K. — V některých obcích vykonaly sbírku odbory Ústřední Matice Školské, obec Polánky zaslahe sbírku 20.40 K přímo.

„Praha“ v Praze. Větší lež se nemohla vyhláhnouti ve hlavách pokrokářů a pokrokařských učitelů, jako, že Viktor Rašín pochází z klerikálního okolí. Jaký ten klerikální duch byl, pověděli jsme v předešlých sloupcích, a není-li na tom dosti, podotýkáme ještě více. Poměrů neznalým kněžím a návštěvníkům Nechanic zdá se, že tu je panenská půda víry a mravnosti, takže mnohý poměrů neznalý dá se unést a řekne: „Vždyť ty Nechanice nejsou tak zlé.“ Ovšem, je a bylo tu vždy několik mužů rozvázných a mírumilovných a, jak říkáme, uselých. Ale v rodině Rašínově pracovalo se se strany mužů systematicky v ublížení církevního ducha v rodinách i ve městě. Starý Rašín podporoval „Sokola“, který svého času stál vůbec proti našemu náboženství, a zde v Nechanicích zvláště. Na kostel nedali nikdy nic, ale při sokolských sletech mohl padnout celý obecní bor, řečnilo se a tábořilo se v čas služeb Božích a mluvilo se veřejně o klerikálním zpátečnictví. A Sokol nechanický byl Husův a Hus Sokolův, ale bez toho Husova „klerikalismu“ — měl ho na náměstí v klerice a ne v sokolské haleně. Roku 1900 píší „Novobydžovské Listy“: „Husův večer pořádán dne 8. července za součinnosti všech místních spolků a korporací v Nechanicích v sále městské radnice. K této oslavě dostaví se jako řečník odpudlý kněz dr. (jenže žádným doktorem nebyl — není a už nebude) lška z Prahy.“ A takových přednášek protiklerických a štvavých se konalo mnoho — ale řečníci se snižili nechanickým do vousů — protože známi těch řečníků se s úsměškem ptali, nevezou-li si hlaříčku. — To byla odměna za ten protiklerikalismus. A páni pokrokáři ať si pamatují, že z Nechanic z mnoha rodin vyšli dva, nebo aspoň jeden učitel, kteří se chtěli vyhoupnout, bušili po příkladě Rašínově do klerikálů, jako on do kaplana Janáka v Žiželicích. To byla a je móda v Nechanicích a za mnohý husarský kousek mají Nechanice co děkovati svým rodákům učitelům, totiž pokrokařům Viktorova ducha. Bylo to takové působení pokrokařské, které u mnohých a téměř všech tehdy učitelů, působících na škole nechanické působilo odpor. A ku cti stavu učitelského budíž zde konstatováno, že všichni nesouhlasili. Znali to plané boucharonství. To je nepatrná ukáзка, jak Viktor je odchovancem klerikálního. Jen vy, pokrokáři, si ho nechte! My zaň uctivě děkujeme! Celá spousta žalob, výstupů, udání leží na úřadech, které způsobila dynastie kněžím katolickým a o tom dlouho mluviti budou archivji jak školské, tak církevní a úřední registratury. Ku potěšení vašemu, tenthle vámi prohlášený „klerikál“ se se svým jménem i z Nechanic stěhuje. „Rohový dům je na prodej v Nechanicích“, stojí v „Bydž. Listech. A víte, proč? Ne, že jsou Nechanice ve vleku klerikalismu, ale aby pokrokoví a organisovaní nezabrali ten dům, až se bahna ukáže více. Proto je ten dům na prodej. Majetníkem je ne klerikál, nýbrž prononcovaný generalissimus pokrokařského učitelstva V. Rašín.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 3. února 1912. 1 hl: pšenice K 20.10, žita K 16.20 až 16.70, oves K 10.70 až 11.20, vikve K 26.— až 28.—, hrachu K 30.— až 36.—, čočky K 40.— až 50.—, jahel K 28.— až 32.—, krup K 28.— až 50.—, brambor K 8.— až 8.80, jetelového semínka červeného K 136.— až 150.—, máku K 90.— až 100.—, lněného semene K 32.— až 36.—, 100 kg: žitných otrub K 17.—, pšeničných otrub K 16.50, 1 kg: másla čerstvého K 3.60 až 4.40, sádla vepřového K 2.16 až 2.24, tvarohu K —.40 až —.48, 1 vejce K —.10 až —.13, 1 kopa kapusty K 5.— až 6.—, 1 kopa drobné zeleniny K 5.— až 7.—, 1 pytel mrkve K 5.— až 7.—.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 3. února 1912 bylo přivezeno: pšenice hl 31, žita 37, oves 27, prosa 1, jetelového semínka 18, kapusty kop 12, drobné zeleniny 25, mrkve pytlů 12, brambor hl 36, podsvínčat kusů 174.

Nový ročník „Časových Úvah“

zahájen dvojčíslem,

v němž umístěno velice bystré pojednání z pera osvědčeného autora Dra. Fr. Rejzla pod titulem:

Charakter.

Spisovatel promlouvá o pojmu a tvorbě charakteru, sebereflekce, o významu náboženství v tvorbě povahy a ovoči charakternosti. Vývody své opírá významnými zásadami filosofa Aristotela, dra. Foerstra, dra. Grubra, Paulisena, Smilese a jiných vynikajících autorit. Netoliko slova Plama, nýbrž i výroky těch, kteří dlouho proti pozitivnímu náboženství bojovali, jsou konečným (přímým i nepřímým) svědečtím, jak tvorba zoceleného charakteru dosud nejlépe se daří na základě Kristova učení.

Naše organizace naleznou zde hojnost vybrané látky k obraně.

Stran 52. — Cena 16 hal.

Objednávky vyřizuje administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Dopíše si o hromadné zámlce, neboť se při nich poskytuje značná sleva!

Z Dobřenic do Dobřenic. V „Ratiboru“ ze dne 27. jedna si „někdo“ na našem panu faráři zase smisl. Ten někdo jest vlastně dvojice šlechtých lidí. Jeden navádí, števe, kde může, zůstává ale chytře v zadu, druhý velemudrc, věda, že inkoustem může snadno druhého počernit, a ve svém vysokém vzdělání jasně chápe, kterým koncem se namáčí péro, propůjčil nevyčerpatelnou zásobu svých vědomostí a sepsal neúplnou, překroucenou zprávu do „Ratibora“ s nadpisem: „Hlas lidu.“ Kdyby byl alespoň nadepsal výplod svůj: „Hlas štváčů!“ Vždyť účelem zmíněného dopisu není, nežli poštovati osadníky proti panu faráři a připravit ho o uznání všech poctivých lidí v osadě za to, že nehleděl ani přízně ani pronásledování velkostatku, užil svého práva, které má i poslední občan a poplatník a po 8 let pracoval k tomu, aby starousedlí, kteří od mnoha let užívali zdarma, ani daní neplatíce, 76 korců, plnili také vzájemný závazek. V září 1911 rozhodl totiž c. k. správní soudní dvůr o stížnosti p. Weinricha jakožto majitele 19 starousedlých živností a 7 jiných starousedlých, po vývodech pana faráře, jenž pro dobrou věc českých, drobných poplatníků, vážil cestu do Vídně, že na základě prastarého závazku, r. 1885 vlastním podpisem jak od p. Weinricha staršího, tak od ostatních tehdejších starousedlých uznaného, okresním i zemským výborem stvrzeného, jsou povinni hraditi obecní schodek a že starosta, jakmile v obecním rozpočtu jej zjistí, nesmí rozepsati přírážky, ale má se postarati, aby starou sedl plnili svou povinnost. — Pan farář ve Vídni vyhrál, občanstvo dobřenické, které po léta trpělo přehmaty některých zástupců velkostatku a s nimi v „dobrodě“ žijících starostů i některých členů zastupitelstva obecního, uvidělo, že malý poplatník může dojíti svého práva, že nemusí jenom mlčet a dát se „kupovati“ za trochu řízků, šámy nebo chřástí, že by si svou rodnou půdu (dokud ještě českou zůstala) a své oprávněné zájmy mohl ubrániti vytrvalou prací na cestě zákona a ne pouhým neplodným hubováním doma za pecí si ulehčovati: proto ten jeden velmi šlechtý a pravdomluvný pán, který pana faráře po 8 let již „usazuje“ pronásledováním, hrubstvím a křivým udáváním u jeho představených, si najmul, snad za trochu uhlí toho druhého a spolu urobili papírovou pumu, aby roztrhali dorozumění a shodu mezi panem farářem a zdejšími osadníky. (Pokračování.)

Úmrtí. V Dobřenicích zemřel dne 2. t. m. p. Antonín Barvíř, býv. pekař a obchodník, po dlouhé a bolestné chorobě. Pohřben dne 4. t. m. za velikého účastenství známých a přátel. O. v p.

Milodary. Na památku svého manžela věnovala p. Veronika Barvířová z Dobřenic ústavu hluchoněmých v Hradci Králové 50 K, útulně slepých dívek v Praze na Kampě 50 K a na sanatorium pro tuberkulosní na Pleši 100 K se žádostí, aby žadatelům z Dobřenic do těchto ústavů při jinak stejných poměrech byla dána přednost. Pán Bůh zaplať!

Holice. Letošního roku odbýval se u nás dne 31. ledna ples agrárního dorostu v hotelu „u Jiřihy z Poděbrad“. Že v Holicích se nic neskoučí bez zvědavých diváků, jest na bíledni. Zvláště mládež nedala si ujití příležitost ku shlédnutí účastníků plesu, kteří z okolních obcí na ples přijeli. Že též o nějaký vtíp a odsouzeníhodnou kocovinu žádná nouze nebyla, svědčí to, že musel býti povolán strážník, který před místností hostinskou musil pořádek zjednat. Tu si teprve páni pořadatelé oddechli. Nastalo pátrání, kdo tu výtržník dělal, která strana by to mohla nejvíce unést. Jaké pak velké rozmršení, řekli někteří. Agrárník pan Zahradko pravil, to byl návod z „Trandy.“ To prý udělala strana klerikální, aby pokazila zábavu. Nevíme, z jakých důvodů může pan Zahradko obviňovati někoho z nějakého uličnictví, pokud se dříve sám nepřesvědčí. My můžeme s klidným svědomím říci, že něčeho podobného se strana naše nikdy nedopustila, ať jest zábava kterékoliv strany. Lépe by panu Zahradkovi slušelo jakožto městskému radnímu, kdyby si byl nechal výtržníky policejně zjistit, a pak by mohl učiniti docela jiný výrok než shora uvedený. A myslíme, že by ani svému sluchu nechtěl věřiti, až by slyšel, do kterého, a jak pokrokového tábora patří ta nadějná mládež, která na sádkách jezdila. Tolik jsme nuceni veřejnosti sdělit. Někdy hanopis v agrárních časopisech nás docela nepřekvapí.

Chrudim. Hlas katolických rodičů: Rádi bychom věděli, zda o tom nadřízené úřady vědí, že na jisté dívčí škole zdejší upozorňují se žačky, že r. 1915 bude hromadným odpadem od církve katolické oslavováno jubileum Husovo? Snad stačí tento pokyn oně volně pokrokové troufalosti, která chce již děti školní uváděti do tábora Volné Myšlenky. Jestliže by tyto poznámky nestačily, známe prostředek, kterým si vymůžeme, aby za naše peníze bylo respektováno i naše právo na nábožensko-mravní výchovu. Tak daleko to dojíti nesmí u nás, kde valná většina je lidí posud věřících. Jen je třeba zakřiknutí!

Svrchované prahizdo kosá chrudimských oslavil ve svých dvoranách na Sklepech neodvolatelně v neděli dne 11. února 1912 o 7. hodině večerní „Sylvestrovskou středu“ za spolupůsobení všech svých rytířů, šaršantů a fonů i s dvorní svojí operou „Kosáckou bandou“, flízenou osvědčeným předpiskatelem kosem „Šramrem“, se všemi svými aktery, fušery, tatmany a bengálským ohněm. — U vchodu zapraví do pokladny jedinec 1 K 2 hal., rodina pak pouze 2 K 1 hal. Zbude-li v pokladně něco po zapravení nejnnutnějších vydání, věnuje se rádo na úlevu bídě některé chudé rodiny. Všem, kteří v tento velepamätný den do praheláza zavítali, provolává pořadatelstvo hřmotně „Klapi!“

Kostelecko. Kolegové-hostinští! Ve čtvrtek dne 8. února 1912 o 1. hod. odpol. koná se velká protestní schůze hostinstva orlického pohoří proti zamýšlenému útoku na kapsy hostinských a konsumentů v hotelu u Tomant v Doudlebách (proti nádraží). Zároveň bude pojednáno o upisování podílů družstevního hostinského pivovaru v Rychnově n. Kn. — podíl 500 K, splatný až po ustavení se společnosti. Tento svépomocný podnik má zameziti každé zdražování piva v kraji našem, má vyvlastniti kolegy z dnešního kartelu a zlepšiti výdělkové poměry stavovské. Každý uvědomělý hostinský se určitě dostaví, aby svojí přítomností demonstroval proti novým břemenům a daním. Referent tajemník a konsulent svazu, Jos. M. Razím, redaktor «Hostinských hlasů».

Vlaska na Chotěbořsku. Dne 7. ledna byla ve Vlasku schůze, na níž promluvil o hospodářských otázkách p. Srbek. Hovořil způsobem naprosto věcným a svůj předmět vyčerpával do podrobností. Posluchačům řeč jeho velmi se zamlouvala také proto, že žádné politické strany se ani nedotekl. Po něm promluvil pan farář Vlček, jenž obíral se nyníjším náboženským postavením katolíkův a ukázan na sprosté a nesnášlivé útoky proti našemu náboženství, dovodil, že sebeobrana jest železnou nutností a že u rozumných lidí stává se nemožným ten člověk, kdo toto probouzení katolíkův vykládá ve zlé. Po této schůzi byla schůze v Čekovicích, kdež pan Srbek zase rozvíjel rozličné otázky hospodářské beze všeho ostří proti stranám jiným. Po něm ujal se slova pan farář Vlček, jenž předkládal na posouzení samým posluchačům, co jest klerikalismem a co jest nutnou sebeobranou náboženskou. Svobodu všem, ale svobodu také katolíkům!

Litomyšl. (Strážce kaple Mariánské v «Končinách» mrtv.) Dne 1. února t. r. pochován byl na katolickém hřbitově u sv. Filomény ve Sloupnici u Litomyšle dp. Jan Severa, kněz církevní v. v., rodák sloupnický, za účastenství desíti duchovních spolubratří svých vldpp. kolegů dra. Rutha, rady kons. a prof. v. v., K. Macháčka, bisk. vikáře, pak vsdp. Bieřa, kons. rady v. v., vsdp. Frt. Křivohlávka, probošta, dp. faráře Soboty v. v., pana děkana Vlčka, p. t. duchovních z Cerekvice vlp. Veselého z Hradce Král. a místních p. t. duchovních, ctih. sester klášterních se schovankami, přátel svých a příbuzných a četných zbožných věřících a ctitelů svých. — V Pánu zesnulý po dlouhá léta churavěl a proto byl nucen žíti na odcátku. Když pak v «Končinách» pobýl Litomyšle v lesnaté zdravé krajině postavil zesnulý dp. Jelínek kapli Mariánskou, usídlil se tuto po dobu jarní a letní a sloužil v kapli mše svaté. Ctitelové Bohorodičky sem rádi putovali z města i z okolí, takže na některé svátky Mariánské do tisíců jich sem přibývalo. V Pánu zesnulý byl knězem osvěceny, vykonav všeska studia svá jako první žák mezi svými bývalými kolegy, přitom však byl nadmíru skromný a spokojený. Z nepatrné penze své ještě přišel a pamatoval na udržení místa, aby zde mohl kněz obývat a královně nebeské sloužiti. Pro letní pobyt jest zde místočko rozkošné. Kež Matka Boží vynajde si opět horlivého kněze ctitele svého, jenž by tuto pod její ochranu a pomoc lid vedl.

Čáslav. Divadlo. Pořad her v období jarním zahájili ochotníci naší repertoární hrou Národního divadla: «Vdavkami slečny Beulemansovy» v překladě Luděka Přice. Jest to hra, jež nese všechny přednosti i vady francouzské veselohry. Lze ovšem s povděkem uznati, že těch předností jest více. Proto také zamlouvala se jak obecnost, tak i herci. Bylo viděti, že byla nastudována s chutí a že všem účinkujícím šlo o to, aby její charakter jako repertoární hry pražské první scény udrželi. Hlavní účast na pěkném provedení měla slč. Umannová, která v úloze Zuzanky měla úlohu, která jí plně svědčila. Velmi dobře sehrál partii svou pan Perold, ač vzhledem k svému věku byl trochu příliš robustním a dospělým synem. Než hleděl to, jak maskou, tak i souhrou shromisovat. Pan Janda držel s ním statně krok a pan Jirásek se jim zplna vyrovnal. Vždy více se osvědčuje, že v něm naleznou ochotnictvo zdatnou a obohťavou sílu. Pl. Slámová nalezla pro mama Beulmansovou případný tón i gesta. Menší úlohy pp. Čhala, Jahody, Bucka a pp. Bukovského a Fregla byly v dobrých rukou. Ze služby, jak dovede je podati sl. Kratochvílová, jsou vždy velmi dobře odkoukány a provedeny, jest známo. I v úloze, nad kterou leckdy snad ohrou se rty, lze dokázati, co jest opravdové umění a skrytý talent. Sl. Čadkové, ač zkouší na jevišti teprve první krůčky, šla úložka sklepnice dobře. Režie prozrazovala všude ruku rutinovanou. Návštěva byla velice četná, ač něco míst bylo neobsazeno, zvláště v zadu. Lze to ovšem pochopiti neboť byla v minulém období nemalá stíznost, že tam příliš táhne. Zdá se, že nezbude jiného, než na tak zv. zahradě Želínové postaviti foyer a dosavadní hlavní vchod otevřiti jen při odchodu obecnosti z divadla. — Italská společnost operní uspořádá na svém tournee po Čechách v Dusíkové divadle dvě představení v neděli dne 11. února a to o 4. hod. odpol. a o půl 8. hod. večer. K odpolednímu představení zvolena jest vzhledem k očekávané návštěvě z venkova opera «Sedlák kavalír», k večernímu pak «La zebník Sevilský». Poptávka po sedadlech jest již velmi značná. — Lidová galerie, o níž zmínili jsme se v jednom z posledních čísel tohoto listu, našla opět nového mecenáše. Neznámý dobrodinec věnoval kolekci uměleckých reprodukcí v ceně přes 300 K. Zdá se, že brzy město naše bude se moci čteně přifaditi k oněm obcím, jichž snaha po krásnu korunována byla zdárným výsledkem. — Stavba nového operačního sálu v okresní nemocnici blíží se k svému dokončení, takže

v příštích dnech bude již sál otevřen. Sl. okresní výbor osvědčil při tom neobyčejnou blahovůli, nelituje nákladu, jenom aby se dostalo nemocnici zařízení co nejpraktičtějšího a nejmmodernějšího. Zároveň se stavbou nové operace provedena byla nová dislokace místností nemocničních tak, aby operování nemusili býti daleko přenášeni, ale aby co nejpohodlněji mohli býti uloženi. O zbudování a účelné upravení novostavby má vedle okresního výboru velikou zásluhu i primář nemocnice p. MUDr. Bedřich Horák, za jehož vedení stává se naše okresní nemocnice ošetřovacím ústavem daleko přes hranice okresu proslulým. — Postavení národního sloupu v ostré zatáčce z třídy Rudolfový do ulice Husovy proti budově c. k. gymnasia bylo sice usneseno, ale kdy bude provedeno, nevíme. A přece mělo by tak býti co nejdříve. Nejednou byli jsme svědky toho, jak snadno může tam býti chodec prudce jedoucimi vozíky pavalen a těžce zraněn. Zvláště nebezpečné jest místo to v hodinách, když mládež ubírá se ze škol. Přimlouváme se, jménem jejím, aby nehylo již déle s postavením sloupu odkládáno.

Ve Sv. Jiří u Chocně bude ustavující schůze 11. února (v neděli) ve 2. hod. odpol. v sále p. Ludvíka k zařazení tělocvičné jednoty «Orla» pro sv. Jiří a okolí. Schůzi svolávají na pokyn místní organizace katolické mládeže «Orlové» sloupenští a zúčastní se jí v stejno-kroji. Po schůzi uspořádají pak první cvičení. «Orlové» z celého okolí a přátelé katolické organizace kž v plném počtu se dostaví!

Solnice. (Hudební večer.) V neděli 4. února uspořádal zdejší ředitel kůru Fr. Chutný «u Hrušků» hudební večer s bohatým programem, aby ukázal výslovnost svých žáků ve zpěvu a hudbě. Všechna čísla byla od mladistvých cvičenců zdaleka přednesena, od přítomného obecnosti se zájmem sledována a hojným potleskem odměňována. Zvláště líbily se zpěvní sbory Smetanův: Vlašovičky a Pauknera: Na travíčku, jakož i Vedrálov: Valčík. Též zdejší studující pp. Pop a Prešar uměleckým přednesem přispěli ku zdaru tohoto večírku. Dlužno jen litovati, že návštěva obecnosti pro povzbuzení jak učitele, tak mládeže ku další práci nebyla větší. Ředitel kůru Fr. Chutný za přičinou dalších studií na pražské konservatoři obdržel smělá dovolenou. V době té zastupovati jej bude J. Čepek, výpomocný ředitel kůru v Berouně. — Rekurs podaný oposci proti obecním volbám, v Solnici 15. července 1911 vykonaným, vyřizen v minulých dnech c. k. místodržitelstvím tím způsobem, že volba nového zastupitelstva ve všech sborech zůstává platnou, toliko místo jednoho člena výboru ve III. sboru losem zvoleného má býti volen člen nový.

Úsilí o rozhrančení okresu Královédvorského. Málo co svědčí tak markantně o nechuti Němců k poctivému snícení s naším národem, jako snaha po nepřirozeném rozdělení okresu Královédvorského. Němci chtějí hned vešle umělkovaně vytvořiti své uzavřené území, část onoho «Deutschböhmen», kde by práva silné české menšiny byla tak bagatelisována jako v Chebu, Liberci a jinde. Samo občanstvo toho území, kde usilují Němci zříditi svůj okres, by mnoho s odtržením od Králové Dvora nespěchalo. Vždyť sami vidí, že by se tím způsobila i německým obcím značná hospodářská újma, cestovní nepohodlí atd. Ale silný vliv politický sráží moudrou rozvahu do prachu. «Volksrat» poroučí, komandují Wolfiáni, kteří jsou opět v květu, povzbuzují kruhy vídeňské. Ve znamení čiré politiky má se přikročiti k nepřirozenému rozhrančení, ať již by tím trpělo obyvatelstvo obou národností jakkoli. Kdyby Němci provedli svou, bude hroziti podobný útok i na jiných místech naší země. — Choustníkovo Hradiště (Gratitz) jest vzdáleno od Králové Dvora celé — 4 kilometry. A zde má býti centrum nového okresu, v městysi rolnickém, číslajícím jen asi 900 obyvatel, kde nemohla býti umělejší měšťanská škola, kde obvodní lékař nemohl dostati náležitěho bytu. Netoliko odtržení okresu, ale i umělé přetvoření malé osady na větší město na útraty českého lidu usilují Němci dokonati. Sama «Reichenberger Zeitung» uznala, že Choustníkovo Hradiště za centrum nového soudního okresu se nehodí. Ale kde by sehnali Němci v tom kraji nějaký veliký Trutnov nebo Cheb? Musí si teprve větší «založiti». K Hradišti má se přičleniti 27 obcí okresu Královédvorského, 8 obcí a 1 osada okresu Jaroměřského a — 5 dalších obcí okresu Královédvorského má se bratrsky darovati německému okresu Hostinenskému. Nedostáváje Němcům, že se v Králové Dvoře stále více zmáhají, nestačí jim, že jsou náležitě respektováni v okresu již proto, že tvoří v zastupitelstvu okresním majoritu. Již dlouhými věky utvrzená komunikace a přírodní poloha krajiny poukazuji k tomu, kde má býti centrum širého okolí. Ale německá kvočna Gratitz chce pod svá křídla shromáždit i kufátka, která jsou tak rozběhlá, že by z některých míst bylo blíže do Dvora než do Hradiště, jinde by musili příslušníci nového okresu docela do Hradiště spěchat přes Dvůr Králové. Tak se tedy postupuje proti Čechům v době smířovaček, v čase, kdy přece Čechové chtějí jako zeměká majorita popřáti druhému kmeni v království úplnou rovnoprávnost. Až by se rozhrančovací pokusy zdařily, můžeme si snadno představit, jakým novým ústrkům by byly vydány v šanc české menšiny, které již nyní tolik trpí. Proti českým lidem by se postavila taková čínská hradba, že by «Deutschböhmen» bylo ve skutečnosti skoro samostatným politickým útvarem a že by ze zaborňádaného území byly podnikány pak útoky i do krajů za české hranice. Němci čeští mají domovůvky větší silné v celém Rakousku a proto naši musí bděti stále

na stráž. Jen si všimneme, jak úsilně se snaží, aby vrch Zvíčina byl považován za výhradní majetek Němců. Manifestační, okázalé slavnosti turnéské mluví až příliš hlasitě. — Ježto na dosavadním okresu Královédvorském oba kmeny svým počtem se téměř sobě rovnají, ježto obě národnosti jsou skoro všude promíšeny, vidíme, že by se spory národnostní rozhrančením jen přiosťily. I okres hradištský by měl silnou menšinu českou. Co zbývá v takové kotlině, vzájemnými vztahy tolik poutané, než aby spolu závodily obě národnosti uslechtily, než aby k vůli oboustrannému prospěchu žily v národnostní snášlivosti? Zde se nedají k zemi sraziti stejně ani Češi ani Němci. — Z české strany vydaný již věcně, důstojně protesty. Uspořádány manifestací schůze, na nichž probrán spor věcně, rozumně, aniž by se útočilo podrážděně proti Němcům. Ti tedy nemají ani nejmenší záminky k rozčítování. Naopak naše schůze by byly dobrou školou i pro Němce — kdyby náš hlas slyšeti chtěli. — Dne 2. t. m. v Hankově domě uspořádána velká schůze všech našich politických stran za přítomnosti starosty královédvorského. Sál byl téměř úplně naplněn, i galerie hustě obsazeny. Dlouhá schůze neunavila nikoho z přítomných. Velice výstižný referát přednesl továrník Moravec. Pak promluvil za stranu sociálně demokratickou Ackermann, za národně-sociální stranu poslanec Exner a poslanec Choc, za státoprávně pokrokovou dr. Hajn, za křesť. soc. red. Sáhula. Přijata nato jednohlasně příslušná resoluce. V přičině rozhrančení jsou české strany politické na Královédvorskou jedna mysl, jeden duch.

Křovice. «Pokroku» zjednány v minulých dnech vačiny co nejlaciněji. Dne 23. ledna zemřel finanční sloup volných myslitelů a modla agrárníků p. Jan Šubrt. vrch. inspektor banky «Slavie», na cestě z nádraží opočenského v kočáře. Stonal již přes 4 roky, což si uhočil sám abnormálním životem. Jezdil po lázních a různých kapacitách. Vše marně! Ubožák zemřel v 48. roce svého věku. Vyšel z chudické chaloupky, po obecné škole byl dán na němčinu. A tato kulturní výbava již mu stáčila tihnouti k «plnému světu osvěty», kam nestačili mnozí přední učitelé universitní. Začal pro «Slavii» pojišťovati, když pojišťovna rolnická v blízkých Spech vyloučila Křovice ze svého pojišťování pro malou bezpečnost před ohněm malých, hustě u sebe stavěných, slamou krytých chalup křovických. Pojištěnců však přibývalo zvolna, až vypukly ohně. Sousedé běžovali, ale bylo již těžko vyzkoumati příčinu několika požárů. — Nyní konečně začaly větší pojišťovací obchody. Šubrt ochranu Křovic ponechal svému otci a dostal Plzeňsko. Konečně mu byl dán titul pojišťovacího inspektora. Tu své sídlo přeložil opět do Křovic, kde rodnou chalupu vhodně upravil a v ní zavedl kancelář. Praksi u něho provozoval nejprve pan učitel Štiller (po pensionování svým též agent «Slavie») a po něm jakýsi nedostudovaný Halaburda. Poněvadž «Slavie» dávala sborům hasičským příspěvek na stříkačky, stal se Šubrt župním starostou hasičů. Všude nadřoval agrarismu, aby se zalichotil svým sloupům. Stal se též členem Záhořova družstva pro spalování mrtvol, jemuž věnoval větší obnos. Poněvadž družstvo zavazuje své členy, aby jejich ostatky byly zničeny ohněm, mrtvola vlastence Šubrti zavezena do německé Žitavy, kdež spalena. Popel přivezen v malé krabici. Stará matka by ovšem byla raději viděla pohřeb obvyklý, ale byla chudák tak zpracována od volnomyšlenkářů, že již nic nenamítala. Reklamu sháněl žid Munk. Pokrokové pěvci pěli «milosrdný Bože», o duši atd. Jako by nevěděli, kdo a proč vlastně má v rukou organisování čet k spalování mrtvol. U křovického hostince, kde dříve Šubrt častěji své volnomyšlenkářské náhledy vykládal, vychvaloval učitel Holanec oddaného agrárního agitátora. U nádraží pak se řečnil, jakým byl zesnulý vzorným katolickým křesťanem! Známe účel takového obmyslu. Páni potřebují prosté lidi másti, aby i katolíci mysliili, že podnik Volné Myšlenky vlastně nemá žádného hrotu proti katolické církvi. I školní děti musily se toho pohřbu zúčastniti, aby se dokumentovalo, jak jest škola «zklérkalizovaná». Agenti banky «Slavie» jsou živi hlavně z peněz katolických, ale mnozí ukazují zřejmě, jak jim katolíci milí nejsou. Na př. bývalý pekařský pomocník p. J. Slezák z Dobrušky také od víry odpadl. Ať si pánové dělají, co jim líbí. Ale katolík má také právo věděti, s kým kde má tu čest.

Dobruška. V našem kraji není ovšem toliko horování u těch moderních pro spalování mrtvol, ale i pro volnou školu. Obojí jde ruku v ruce. Cesty rozličné, ale všechny vedou do vrchního štábu jerusalemského. Chovanci pokračovací školy měli to štěstí okusiti pedagogiku pokrokovou. A «pokrok» se již u nich samých dostavil, až jedna radost. Loni ukončili školní rok tím, že lampy z chodeb nasťkali do záchodových rour. Jiný zase přetopili kamna v ředitelně dřívím tak, že ředitel se musil vzdáliti. Jak to vyhlíželo v záchodě docela až na stropě, o tom těžko se zmiňovati. Řev těchto moderních dětí jest tak ohlušující, že policajt musí státi na stráž s rákoskou v ruce, když nadějný dorost žene se ulicí. A což teprve při vyučování náboženství! To jest teprve viděti, jak moderní mládež jest zpracována k náboženské snášlivosti. Učit se sice náboženství nechce, při odpovědích kótká, ale — odpor projevuje hned, aniž by se starala, proti čemu vlastně. Pokrokové učed při vyučování duchovního kuřáka, jiný šká nebo mluví. Jiný si dá při modlitbě na hlavu a obrátí se zády. Také někteří parodují učitele (i ty pokrokové). Inu — od té doby, kdy pokrokové oficiálně prohlásili, že na základě masarykovsko-črtimovského pokroku vyrostou žulové charaktery, jest mládež přímo z křemene, zvláště když

se jí poručí dělati něco kulturního. Dobří lidé zdejší smutně vřel hlavu a řekli, se, co z těch dětí bude, až dorostou. Ať je pánové naučí napřed aspoň takovým způsobem, jaké měly děti před půlstoletím na horské jednotřídce. A pak teprve na tom základě ať staví pokrok další! Ti staří „kantori“, o kterých mluví moderní povýšenci s velikým pohrdáním, přece jen dokázali v mravní výchově daleko více. Vychovávali důsledně a svědomitě, věděli dobře, čeho jest potřeba, aby děti zachovávaly aspoň primitivní pravidla společenského taktu.

Pokroková snářlivost v Dobrušce. Na den 28. září, v zasvěcený svátek našeho českého světce sv. Václava a poutní den města Dobrušky, také katolíci v Dobrušce uctívají svého patrona oslavou střílelou. Dříve tak se dělo na obecní útraty z hmoždíků. Dáno na to bylo v rozpočtu obecním pro den Božího Těla a poutní den 14. K. ročně. Za blahého vládnutí našeho purkmistra lékárníka **Edmunda Žižky**, který se z „klerikála“ přebávil na radikála, a z katolíka na duchaře, jest tomu však jinak. Hmoždíky dal schovat, aniž by k tomu měl svolení výboru — jako samodržavý Dionysius Renjz z obecní pokladny se nedával, tato oslava byla potlačena. Katolíci si to však nedali líbiti. Bylo to v Dobrušce od nepaměti, střílí se ve Vídni, v Praze a jinde, tedy proč by ne a nás? Pořídili si dlouhý sud a střílelo se do něho slepými patronami z pušky. Rány byly až radost. Dříve se šli však ptát na hejtmanství a žádat o povolení. Sděleno jim, že je to věc dovolená, nejvýše aby to bylo ohlášeno místní policii. Podmínky byly vyplněny vždy přesně dle úředního návodu. Tak to šlo po 3 roky, až letos „pokrok“ začal pronásledování. Josef Petřík, radní, běžel — světe, slyš — s policajtem na střílejšího pana Františka Grulich a když ho tam našel, běžel na něj do jeho bytu, aby mu to zakázal. Zase beze všeho práva, neboť od toho je policejní komisař a žádný sebevědomý pan radní. Nestyděl se Čech pronásledovati Čecha pro jeho vnitřní přesvědčení a pro jeho horlivost, nestyděl se on, pokrokový pán, takhle kopati do ydnosti, rovnosti, bratrství, nestyděl se dělat pokroku policajta a běhat s policajtem. Na policajty nadávali páni z pokroku, když jim šlapou na paty, ale policajti jsou dobří, když jimi pokrok může jinému ukázat zuby. Pro sebe svobodu, na jiného bič. A na tom nepřestal. Ještě dvakrát hnal policajta, aby střílejšímu vzal pušku. Když tento mu ji nedal — světe, slyš! — byl denuncován — udán pan František Grulich na hejtmanství pro neoprávněné nošení zbraně. Musel do Nového Města n. Met. a tam ho vyšetřoval koncipient u hejtmanství. Svoboda! Pan Grulich mu sdělil, že v Dobrušce při střílení na oslavu bohoslužby nikdo nikdy zbrojně listek neměl, že tři roky střílel a žádný mu při tom nepřekážel, odvolával se na informaci ze samého hejtmanství, jak si má počínati, že byl již tenkrát ochoten k tomu cíli vzít si zbrojně list, a prohlášeno, že to je zbytečné. Přece však vyšetřující úředník naměřil mu 10 K pokuty nebo 24 hod. vězení a pan hejtmán dr. Porkert to podepsal! Ovšem že pan Grulich se odvolal k mistodržitelství, ale ani to mu pokutu neslevilo, ale zmírnilo na 2 K nebo 6 hodin vězení. A odtud již odvolání není. Kdo ví, zda o tomhle ví pan mistodržitel království českého, že člověk katolík, oslavující národního světce, bez zlého úmyslu proti státnímu zákonu, nosící zbraň ne ze zálučnosti, ale jen ku oslavě bohoslužby, jest státně trestán. Pana Grulich a litujeme a pány denuncianty ocenil si každý nepředpojatý člověk sám. Ovšem od lidí, kteří jsou českými sokoly a křičí „ani píď půdy Němcům“, ale zato jim podávají ne píď, ale hektary české půdy, kteří Němcům provdávají své dcery, kteří slouží židům a před nimi se plazí, kteří mění své zásady podle zisku, nic jiného čekat nemůžeme a také nečekáme. Ale ubohý národ, který má takové světlonosce. — Náš starosta **Eduard Žižka** se zase vyznamenal. Jako pravý „pokrokový“ vlastenec prodal svoji továrnu na hedvábné stuhby německo-židovskému pozemkovému úvěrnímu ústavu, v němž vládne syn košeráka **Singer-Sieghardt**. Byla to jediná česká továrna na tento obor zboží, byly sklady do ní naděje do budoucna, ale ovšem musela by býti opřena o jiného muže. Pro zisk putoval tento závod do náručí židovsko-německého. A českému národu zbývá jen bolest a zástup lidí, sloužících svým uměním a silou cizímu kapitálu. To rosteme, že? Teď nemáme v Dobrušce továrnu (ne tovarníčku) ani jednu! Pak že ti staří to vše zavínali! A zatím mladí by prodali všechno, co by cízák chtěl.

Různé zprávy.

Pokrokové učitelstvo matičal. Byly doby, kdy pro společnou věc českou a pro vzdělání lidu chudí učitelé nasazovali zdraví i existenci. Moderní jejich nástupci, z nichž by se někteří neuchytili třebaš nikde, kdyby nebylo Matice, chovají se k své živitce jako k nejhorší maceše. Odvděčují se za mnohé starosti nespravedlivými kopanci. Zřejmě dávají na jevo, že jim jsou hlavními zcela jiné účely, než jaké sleduje národní instituce, která platí, jak může.

Š. článo „Menšínového Učitele“ nemá jediného odborného článku, ale zato jest tam plno útoků proti „Matice“ a jejímu výboru. Páni si stoupli na velitelský mostek a přísně prohlašují: „Není tedy naděje na ústup se žádné strany a boj bude dobojován... Dáme (výboru „Matice“) příležitost, aby úřadoval každý den, třeba až do rána! Je nás 250, každý denně deset dotazů a žádostí, to je 2500 kousků za den, urgence pak i telegrafické, bude to radost, již nám nepokazí ani to, že se pak pan Hocko úřaduje!“ Z toho jest vidět, jakou práci by za-

sloužilému výboru títo pedagogové „v zájmu menšiny“ nejradyji přáli! A v jaké lásce mají neorganisované, konservativnější kolegy! Má se prý „k vůli evidenci“ zjistiti, kteří podepsali a kdo podepsat odmítl pokrokové lamento. A proč? „Bude dobře, když si veřejně (aha!) vyzpovídáme trochu neorganisované staré i mladé pány, podíváme se jim na zuby. Nic veselého to pro ně nebude. A v zájmu kázně to bude dobře účinkovati.“ Tu to máme. Nenávistný fanatismus proti kolegům a proti představenstvu jest přední věcí těm, kteří na baštách nejvíce ohrožených mají sjednocovati národ!

Cesty francouzské miliardy. Slibovala se miliarda ze zkonfiskovaného jmění církevního chudému lidu. Ten zatím nedostal nic. Zato však již sama vláda prozrazuje, že zbylo jen tolik, zač by se asi vystavěla jedna pancéřová loď. Nadto ministerstvo války žádá dodatečný úvěr pro vojenský rozpočet na rok 1912. Jim dostoupí vojenský rozpočet francouzský po prve obnosu jedné miliardy. I kdyby se byla tedy miliarda z jmění duchovenského vytěžila, stačilo by to nejvýš na jednoroční vydržování vojska. Ale prohnání vládní podvodníci slibovali chudším na základě konfiskace hotový ráj.

Nervosita neomylných. „Čas“ má v čele heslo: „S pravdou ven!“ Vybízl, aby se zkoumalo všechno, aby nikdo nedomlažil před autoritami. Chce-li býti kdo pravým vědátorem, musí přemýšleti a bádati samostatně. Takové jsou zásady „Času“ v theorii. Ale běda tomu, kdo by chtěl podrobiti kritice učenost a samostatnou soudnost povýšených bohů na Masarykovském Olympu! Dr. Chalupný byl spráskán nadávkami docela, že to, že se odvážil odsouditi ty náhledy Macharovy, které jsou v odporu se zásadami Drtinovými. Odvážil se zkritikovati nadnormální vědeckou ledabylost a neobrátnost dra. Krejčího — a hned se proti vztyčily ostře podrážděného podezřívání. Hned se bralo útočiště k různým klídkám, které měly způsobem zálučným zadrhnouti hrdlo mluvící pravdu. A nejhůře v „Čase“ bývá, odváží-li se někdo připojit ke stránkám Masarykových spisů zcela věcné poznámky. Věru působí nyní přímo komicky cholerické zachvaty „Času“ proti novým obráncům rukopisu Královédvorského. Vždyť by případným vítězstvím obránců utrpěl tolik Masarykův majestát! Když bylo po skončení prvního tuhého boje, popsali realisté nikoli sta, ale tisíce stran na svoji oslavu. A teď! Kolik listů by se musilo ze slávovence Masarykova vytrhati! Celé knihy by musili masarykovci hoditi pod lavici, až by se ukázalo, že rukopis není tak falešný jako na př. hanebný protestantský pamflet Lžipogiův, k němuž ze známých příčin zachovávali realisté stanovisko až příliš snášlivé. Není možno tvrditi, že obráncové zvítězili. Ale pověděli mnoho, velmi mnoho nového, o čem moderní papouškové neměli ani zdání. Jejich vývody jsou světlým důkazem, že spor ještě daleko skončen není. Dále se prozradilo, že ti, kteří popsali o rukopisu haldu papíru, nešli se na něj podívat. Tak se prováděla metoda experimentální. Ale — jestliže jsou vývody obránců velice naivní, proč se „Čas“ tolik rozčiluje? Stačí přece proti naivnostem a obmezenosti uvést čistou, doloženou pravdu. Tím se nejlépe protivníci porazí. Masaryk neměl sám se všemi rukopisy štěstí. Na př. myslí, že jeho rukopis byl vyňat z obálky na poště, tak že „Čas“ tloukl hřmotně na buben. A najednou se shledalo, že dopis byl otevřen v Masarykově domácnosti. Víme však, co hlavně rozčiluje. Nyní jest na bládní, jakých nekritických úsudků Masaryk při sporu o rukopis užíval. I kdyby se dokázalo od skutečného znalce nad slunce jasněji, že rukopis jest novodobou podvrženinou, zůstanou stále pro příští věky svědčív, jakým způsobem hleděl kulhati Masaryk za kritiky povolánými. Proto v „Čase“ vybuchují kalafunovéblesky: proto v orgáně Masarykově ozývají se podrážděné idery. — A tak i 1. února „Čas“ odpovídá na pokusy obránců: „Nové spory... octly se na půdě, na kterou není možno sestoupit žurnalistice, která se nechce zahazovat. Redaktor p. Kádner z „Národní politiky... dělá v nejrozhlednějších listě českých s Rukopisy sensací, jaká se dělává jindy s dvouhlavými telaty, nebo s desetilkilovými kapry a pod... Nedávno vydalo asi 30 učenců našich prohlášení, že R K Z jsou falešné. O pravdu, nač pak potřebujeme odborníků a vědy? — Pomalu, „Čase!“ Bylo těch 30 učenců opravdu odborníky, že byli tak horlivě sehnáni k podpisu? To rychlé podepsání bylo aktem naprosto nevědeckým. Měli se podepsati pouze ti, kteří se skutečně studiem rukopisu odborně a důkladně zabývali. Direktorů českých — velice pokrokových — před Bílou Horou bylo také třicet a přece se všichni přepočítali. A odborníci, věda univerzitní? Nyní jest „Čas“ náramně citlivý. Když však lyrík Machar při svém vynášení anjiky hubým ostěpem snažil se porazit jednomyslné úsudky velkých univerzitních znalců, tenkrát to bylo v pořádku. A Machar nestřílel pouze do třiceti, ale nejméně do půldruhého sta učenců, kteří při plném studiu antiky sešedivěli. — „Čas“ pokračuje ve své neuniverzitní kritice: „Lokální referent „Národní politiky“ tomu lip rozumí. Na konec by se tomu člověk zasmál, vždyť je masopust.“ Zlbrt prý dal se s Kádnerem „do klábození, že nikdo z těch, kdož věří, ani z těch, kdož nevěří a podezřívají, nikdo se nechodí na Rukopisy podívat... Celý ten interview s drem. Zlbrtem je něco, zač ne dr. Zlbrt, nýbrž celá filosofická fakulta musí se stydět. Babám na trhu a drožkářům mohou se povídat věci, že lidé Rukopisů neviděli a přece o nich píšou — u těch by to mohlo budít udivení, vzdělání lidí mohou to vyslechnout jen s útrpným posměchem.“ Vždyť prý Rukopisy byly fotografovány! Ale — pravý vědec přece raději vidí originál. Potřebuje ho zvlášť tenkrát, chce-li provést che-

mickou zkoušku. Proč radí „Čas“ najednou k vědeckému pohodu? Snad proto, že vždy vědecký Masaryk ohledával rány Anežky Hrázové na distanc asi 20 mil. Teprve, když podal své „vědecké“ dobrozdání, kterým zkritisoval posudek lékařů, přišel se k Polně podívat. — A „Čas“ ještě v jiné lokalitě dodává: „Ano, jsme tam, kde roku 1886, že vyhlazili ze svých temných koutů hlupáci a taškáři, kteří při vlasteneckém ohni chtěli uvařit vlastní kaši.“ No — tak zlé to snad přece není. A polemika taková svou houževnatou křečí prozrazuje veliké osobní rozčilení. Imponuje málo a prozrazuje, že se přece jen musí ještě o rukopise mluvit dále.

Instalace faráře v doimorakouském Kirchbergu. Píše nám očitý svědek: V den instalace 7. ledna bylo náměstí Kirchbergské (jest zde okresní soud a berní úřad a překrásný poutnický chrám: Maria Trost) nappáno lidem, mezi nimiž krásně se vyjímali hasiči z pěti příslušných osad, kteří ve slavnostním úboru všichni ku slavnosti se dostavili i s okresním předsedou nadučitelem Bachnerem z Altenwörty, který tam zastává úřad místního starosty. K hasičům řadili se v plném počtu veteráni. Dítvy veškerých příslušných osad i se svými učiteli se tolikéž v plném počtu dostavily. Ke slávoobraně rázem deváté hodiny dostavili se duchovní okolí, očekávající nového pana faráře a pana děkana, pro něž starosta poslal povozy na městské útraty na nádraží. Po obyčejném pozdravu administrátorem a poděkování p. farářem ubíral se nepřehledný zástup za zvuku místní hudby do velebné svatyně, kde vykonána instalace tímto způsobem: Děkan přečetl dekret, jímžto nový pan farář uveden v práva, požitky a povinnosti nové fary. Pak mu odevzdal klíče na znamení pravomoci, že pouze jemu přísluší i vpustiti i vyloučiti z chrámu Páně. Po odevzdání birety a štolý usadil nového pana faráře na stolicí, připravenou na svrchním stupni hlavního oltáře, při čemž hlasitě a zřetelně hlásil, že nikdo nemá práva s toho stolce sesaditi nového faráře, pokud povinnosti s úřadem farářským spojené plniti bude. Pak přál mu jménem svým, jménem spolubratří duchovních a celé farnosti kirchbergské všeho dobra, spokojenosti, hojných radostí v duchovní správě a hojného pozhánání s hůry. Konečně vyzval pan děkan veškerý starosty farnosti kirchbergské, jichž bylo 10, a kteří vesměs seděli v lavicích u hlavního oltáře, aby dle starého německého zvyku rukou dáním slíbili novému panu faráři, že nejenom sami budou svého duchovního otce ctíti, milovati a všeho se chrániti, co by jej zarmoutiti mohlo, ale také že se o to vši snahou přičiní, aby křesťanské smýšlení, úcta a láska k panu faráři v osadách jejich vedení svěřených nevyhynula, ale utěšeně se rozmáhala. Po těch slovech každý starosta přistoupil k hlavnímu oltáři a rukou dáním panu faráři se k tomu zavázal. Mně, který jsem na to patřil, sevřelo se srdce nesmírným bolem při vzpomínce na Čechy. Také učitelé s dítkami byli tomuto úkonu instalačnímu přítomni. Po kázání a zpívané mši svaté, kterou sloužil nový pan farář za přísluhy četných kněží, uchystána hostina v hostinci, na níž kromě duchovenstva brali podíl starostové, učitelé všickni, kteří jsou také organizováni a z nichž ani jednomu nenapadlo, aby pozvání odmítl. Při zdřevicích po obědě sliboval nadučitel kirchbergský jménem všech kolegů, že se o to přičiní, aby dítky v duchu nauky Kristovy ve škole vychovával, což rukou dáním slíbili.

Všelicos. Tvrdí se, že soc. dem. poslanec Silberer nezahynul v Alpách, nýbrž že prchl, spáchav velkou defraudaci v soc. dem. společenstvu pekařském. — V Chaux-de-Fonds zhotovila firma Gallopin a spol. tak malé houinky, že jejich stroj mohl býti vmontován do vyhloubené perly, o nic větší, než zrnko hrachu. Tyto perlové houinky mohou býti nošeny jako prsten a za jejich správný chod běže firma úplnou záruku. — Všechny českých úředníků bylo roku 1911 ve Francii 120.000, z nichž bylo ve službě školní 73.000, u pošt a telegrafů 21.000, ve státním průmyslu 18.000, v jiných odvětvích státní správy 10—20.000. — Dle lékařského časopisu „Lacert“ spadne v Londýně ročně 76.050 tun sazí. — Anglický min. předseda Asquith byl na ulici londýnské přepaden sufražetkami, z nichž dvě počaly mu přednášet řeč o ženském volebním právu. Teprve na zakročení policie vyproštěn ministr ze zajetí žen. — Letošní odvody budou se konati v červnu a červenci a to prý již na základě nového branného zákona. — Čechové z pruského Slezska jsou opět vypořádáni. — Dne 4. února při zimních sportech kolem Vídně, hlavně při sáňkování zraněno dílem lehce, dílem těžce 23 osob. — Nedělní mraz dostoupil v českých zemích až 20 stupňů. Sněhu tu málo, zato v Haliči, Alpách, v Německu panovaly s mrazy velké sněhové vánice. — Bývalá královna srbská Natalie ustanovila prý v závěti 300.000 franků pro toho, kdo pomstí smrt jejího syna krále Alexandra. — President mírové společnosti, založené Carnegiem ohromným darem 50 mil. K, hodlá zříditi akademii mezinárodního práva za účelem snah o světový mír. — Pařížský továrník obuvi Delatour daroval své továrny s celým zařízením a se vším zbožím svým dělníkům, a sám zanechal obchodu. Továrny mají cenu 1 a čtvrt milionu franků. — Šedesát let minulo od doby, kdy se započalo v praksi užívati telegrafu. — Denně od prosince do května dochází do Paříže 3000 beden čerstvých květin, polovic z Itálie, polovic z francouzské Rivieri. Roku 1908 spotřeboval Berlín 317.400 centů čerstvých květin. — V německém Detmoldu vyhořelo úplně dvorní divadlo. Oheň vznikl večer při představení. Obecenstvo se zachránilo. — Do církve katolické vrátili se odpadlíci starokatolický farář Jos. Gross a starokatolický kaplan R. Kyselka ve Warnsdorfu. — Dne 5. t. m. konečně

zmizel od budovy okresního hejtmství v Trutnově četník, jenž tam stál od 28. října 1911 a hlídal c. k. dvojhavlého orla hejtmství s německo-českým nápisem. — Po 4měsíčním skoro cestování vrátil se anglický král jako korunovaný císař indický s královnou do Londýna.

Co se platí za zvířata do zvířinců? Je jistě zajímavé seznati, co stojí zvířata, kterým se lidé obdivují ve zvířincích. Za cizozemská zvířata platí se vysoké sumy a smrt lva nebo tygra jest těžkou ztrátou pro zoologickou zahradu nebo zvířinec. Za lva se musí zaplatiti 800 až 4000 korun, právě taková cena přibližně i za tygra. Krotitel Bidel zaplatil za tygry dokonce 24.000 K. Velký had stojí nejméně 1200 K. Ještě dražší jsou sloni. Obyčejný slon stojí kolem 5000 K, ale za pěkné exempláře platí se daleko vyšší ceny. Cena 10.000 K za slona není žádnou zvláštností. Pardál stojí obyčejně 1600 K, za žirafu zaplatí se 4000 K, za ledového medvěda 2400 K, za levharta 800—1200 K. Drahý jest také krokodil. Pěkný exemplář stojí 1500 korun.

Tuleň sloni posud nevyumřel. Výzkumná cesta, která byla za vedení profesora Townsenda, ředitele novyorského akvaria, minulého roku vykonána k zálivu kalifornskému, měla podivuhodný výsledek. Loď výpravy „Albatros“ odjela ze San Diega a věnovala se hlavně zkoumání života mořského. Mimo to však bylo také zkoumáno pobřeží kalifornského poloostrova a založeny důležité sbírky ssavců, ptáků, plazů a rostlin. K největšímu podivení učenců našlo se na úplně neobývaném ostrově Guadelope stádo asi 100 kusů tak zvaných tuleňů sloních (mirounga), kteří byli až dosud považováni za úplně vymřelé. Vyrostli samci toho druhu dosáhli ohromné délky skoro pěti metrů. Akvarium v Novém Yorku obdrželo šest živých mladých sloních tuleňů, má tedy exempláře, jakými se nemůže honositi žádný ústav na zemi. Mimo to objeven v Tichém oceáně dvojitý druh ryb, jež dosud známy nebyly.

Jubilejní sjezd Jednoty samosprávných úředníků obecních a okresních v království Českém v r. 1912. Král. město Plzeň mělo v řadě těchto sjezdů místo velmi významné. Uvítalo ve svých zdech první z těchto sjezdů v roce 1883, v Plzni byl dále konán desátý sjezd v r. 1895. a podle jednomyslného usnesení valné hromady má být i v r. 1912 konán v Plzni dvacátý pátý, jubilejní sjezd Jednoty. Lze bezpečně očekávat, že sjezd roku 1912 atane se opět mohutnou manifestací organizovaného úřednictva samosprávného, ba i všech přátel samosprávy vůbec. Zvolen zvláštní sjezdový výbor, který konal již dvě schůze. Učinil ve příčině sjezdu příslušná usnesení, zejména pak usnesl se navrhnouti pro odbyvání sjezdu dny 15., 16., 17. a 18. srpna 1912, jakož i dále navrhnouti, aby tento sjezd měl ráz veskrze pracovní. Dříve již byl zvolen výbor čestný a různé odbory pracovní a vypracována kostra programu sjezdového. S potěšením vzato na vědomí, že obec i okres plzeňský přijali protektorát sjezdu a veškerí členové čestného výboru své funkce.

Německé dobročinné spolky v Čechách, které omezily činnost svou doposud jen na kruhy německé, rozšiřují nyní své prospekty i do obcí českých a v insertech svých lákají české lidi tím, že slibují vyplacení podpory v případě úmrtí. V podstatě jedná se spolkům těm jenom o získání velkých příspěvků, neboť stanov jejich vesměs obsahují ustanovení, že podpory smejí býti udílány výhradně osobám německé národnosti. Český člověk ocitá se tudíž v nebezpečí, že po dlouholetém placení příspěvků bude se svými nároky na podporu odmrštěn. Již z důvodů hospodářských jest nepřipustno, aby český člověk byl přihlášen u těchto německých spolků, zvláště když existuje instituce česká, která poskytuje výhod mnohem větších. — Jest to dobročinná společnost „Centrum“ v Praze, která udílí úmrtní kvoty do tisíců korun jdoucí pozůstalým po členech dle úmrtního katastru a která udílí věno jdoucí do tisíců korun dívkám v katastru výbavném přihlášeným. Podpůrné zařízení společnosti „Centrum“ založeno jest na základě solidární součinnosti, čímž zaručeno jest, že úmrtní nebo výbavní kvota vyplácí se ve výši mnohem větší, než činí úhrn vplacených příspěvků. Toto zařízení vylučuje vůbec možnost, že by někdo zaplatil více, než na úmrtní nebo výbavní kvotu dostane. Příspěvky jsou tak mírné, že i nezámožnému jest usnadněno zajištění budoucnosti své rodiny. Příhlásky jsou jen osoby české národnosti. Podrobné tištěné prospekty zasílá zdarma na požádání Dobročinná společnost „Centrum“ Praha-Karlín.

Pořádek

19. řádné valné schůze Politického družstva tiskového

pod odrazem so. Jana Nepomuckého

v Hradci Králové

dne 6. března 1912 o 1. hodině odpoledne
(ve dvoraně Adalbertina).

1. Zahájení schůze.
2. Čtení zápisů minulé valné hromady.
3. Zpráva jednatele.
4. Zpráva účetní.
5. Volba nového výboru.
6. Volné návrhy.

Poznámka: Nesejde-li se 1/2 členů, bude schůze o hodinu později zahájena.

Ustan. Politické družstvo tiskové v Hradci Králové — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem tisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

Při nákupu Kathreinerovky

budíž dbáno, abychom
těž obdrželi správný původ,
ni balíček s obrazem fa,
náře Kneippa co ochrannou
známku a se jménem
Kathreiner. Jest mnoho
míněcných napodobenin.

Kathreinerovka
přináší štěstí do domu.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“ v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládání možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty
založen.

V pozůstalosti zemřelého p. vikáře Karla
Janského v Chroustovicích nalezen se zbytek
knih, asi 200 výtisků, které druhdy svým ná-
kladem v bisk. tiskárně vydal:

Brynychovy KATECHESE.

Posluchači p. biskupa Brynychy, bývalého
profesora pastorálky, katechetiky a methodiky,
znají oceniti praktický význam jeho katechesí.
Mladší duchovenstvo sotva asi tyto katechese
zná jen dle jména. Upozorňujeme na ně.

Ježto se jedná o rychlé zpeněžení pozůsta-
losti p. vikáře Janského, nabízíme tyto katechese

se značnou slevou 30%.

Krámská cena 1 výtisku o 196 str. (dříve K 1-80)
snižuje se tudíž na K 1-20 frankovaně.

Objednávky obratem vyřídí
Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu
v Hradci Králové 1909 konaném

četnými ilustracemi, s řetmi všech řečnických,
většinou dle stenografických protokolů podanými,
— v rozsahu 35 ti-květných archů velké 8° = 480 str.
nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Volná Myšlenka

se stanoviska náboženského,
filosofického a sociálního. —

Stran 55. — Cena 16 hal.

Při hromadném odběru značné slevy.

Objednávky vyřídí
administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Praga, Vídeň, Budapešť.

Podlahová harmonia

obou soustav v každé vo-
likosti, pro kostel, školu
i ku ovičení.

Concertky zdarma a
franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstva
světelné výhody.

Stoupencům našich organizací.

Odporúčujeme všem křesťanským českým národ

vytiskatel a tiskárna „Zákita“ v Chroustovicích

u Chroustovic.

Věkové přidlo pánské i dámské, výhavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vnořné ob-
stare „Zákita“ Vzd. duchovenstva poskytl se zde
příležitost koupiti přidlo kostelní, zaručené dle
předpisu za ceny mírné. Učíte objednávku na
zkušku a buďte jistě spokojeni!

Odporúčajte ve svém okolí!

Družstevní

knihkupectví, ≡

nakladatelství, ≡

závod hudební

a papírnický ≡

v Hradci Králové.

SKLAD literatury české i jinojazyčné všech oborů.

Abonování veškerých časopisů, žurnálů a děl
vycházejících periodicky u nás i v cizině.

Prodej zboží papírnického, tiskopisů pro
duchovní úřady, obrázků svatých, ke křtu,
modlitebních knih a devotionalií.

Knihy cestopisné, mapy, průvodce, učebnice
řečí, slovníky.

Vhodné dary.

Skvostně vázané knihy.

Vytiskni sebe menší objednávky správně a rychle.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 6.

Moderní škola husitismu.

Všeobecná škola romantická v jaké byly vychovávány celé generace od polovice minulého století, stále se ještě nemění. Zdatní učenci vynesli na povrch tolik stinných dokumentů husitismu! Porazili tolik fantastických představ! Ale valný proud starých frází valí se massami dále, jako by nová díla o povaze husitství ani neexistovala.

Máloco tak svědčí o obecné duševní mlačině nynějších liberálů, jako právě povídka Pavla Suly »Vítězství«, která právě po sešitech vychází v »Knihovně malých čtenářů.« Zvětšelé fráze k větší slávě husitismu a k pohaně církve naší, jaké ležely od úst k ústům v letech osmdesátých, znovu se zde ohlívají.

Protože uveřejněné »informace« jsou věrným zrcadlem stručného katechismu nynějších husitů, jest potřeba oceniti jejich jádro. Vybereme ukázky, které zvlášť do očí bijí.

Spisovatel ve své povídce píše o starém, učitel, který prý rozšiřoval velmi dovedně dětský rozhled po českých dějinách. Vkládá mu do úst tato slova: »Karel IV. mnoho nadřezoval kněžím a mnichům, bohaté pozítky uděloval klášterům, rád měl přepych a dvořanstvo kolem sebe. Ale jeho syn Václav IV. miloval více malý lid, řemeslnictvo, kupce, pracovníky — a nenáviděl mnichů.«

Tak tedy zná české dějiny ještě v nynějším století pokrokový osvícenec! Nepřemýšlí ani, proč lidové davy daly Karlu IV. čestné jméno »otce vlasti.« Právě o drobný lid staral se Karel IV. se vším úsilím. Za něho zvelebilo se zemědělství tak, jako nikdy předtím, řemesla kvétala lépe, než v Německu, obchodu českému udělil Karel tak velké privileje, že země naše bohatla docela na úkor států sousedních. Šlechta, u níž se Jan Lucemburský tolik zadlužil, začala sahati před korunu Karla IV. na práva rolnictva. Leč Karel s plnou energií zastavil veliké přehmaty aristokratů. Vymohl r. 1355 na sněmu zemském zákon, aby bylo utvrzeno právo poddaných, poháněti pány a vládky na zemský soud. Současník Beneš z Weitmile zaznamenal, že šlechtici, kteří byli od rolnictva pobídnuti na zemský soud, skutečně se dostavovali. Karel sám často soudu předsedal, dohlížeje, aby zemští soudcové soudili nestranně šlechtice i sedláky. Přes všechny jiné obrovské starosti panovnické Otec vlasti nadto zasedával též k zvláštnímu osobnímu soudu veřejné ve vratech svého paláce na hradě Pražském, kam se k němu utíkali ti, kteří se domnívali, že se jim stala i od předních právníků křivda. Psával obcím i měšťanům jednotlivým vlastnoručně, navštěvoval měšťany v jejich příbytcích a s nimi hovořoval. Jindy v zahradě posadil vedle své tabule také žebráky a pil s nimi z těchž nádob. Často jim rozdával pokrm osobně.

Karel byl velkým milovníkem umění, ale osobního přepychu nemiloval. Současníci často projevíli podiv nad tím, jak prostě se Karel odíval. Protože vedl dvůr velice jednoduchý, nazývali ho dokonce někteří skrbíkem. Karel však hleděl tak zaopatřiti si zdroj příjmů pro podporu umění, věd a impozantních staveb a pro melioraci půdy. Potřeboval nutně většího kapitálu, neměl-li se státí ujařmencem šlechty a tak pustiti z rukou štít, který držel nad lidem.

Zbožná nadání ovšem založil mnohá. Ale jeho zakládací listiny přesným výpočtem nově ustanovených důchodů jsou svědky nad jiné jasnými, že uděloval jen tolik, co by stačilo ke skromné existenci nově ustanovených duchovních. Podporoval horlivě reformátory Konráda Waldhausera a Jana Milíče z Kroměříže, kteří tolik kázali proti přepychu — a to zvlášť kněžskému. Roku 1359 v Mohuči veřejně ztepal přepych hierarchie a docela pohrozil jí vyvlastněním statků, jestliže si nebude všimati v první řadě úkolů nejbližších. Nadto v Čechách rozkázal, že bez jeho svolení nesmí nikdo odkazovati další statky duchovenstvu. Taková byla reformní činnost Karlova. Ale moderní pokrokář odvažuje se másti čtenářstvo zcela nepravdivým tvrzením: »Nadřezoval kněžím a mnichům, bohaté pozítky uděloval klášterům, rád měl přepych.« Odvážil-li se někdo takovým způsobem černiti památku největšího panovníka našeho z těch, kteří pocházeli z české krve, pak si můžeme učiniti jasně představu, co takovému spisovateli záleží na českých velikánech.

A Václav IV.? »Miloval více (!) malý lid.« Ale jak? Ve skutečnosti tył z bohatého fondu, nastřádaného otcem. Vystěhoval se na čas z královského paláce, aby se mohl pohodlněji oddávati kratochvím. O vládu se někdy nestaral celé měsíce, ale — chodil dohlížet jako policista, zda dobře prodáváčky zboží odváží a pod. Proteno poserský sport hynuly a odkládaly se záležitosti nejnaléhavější. Král se zadlužil (zvlášť u židů) měrou

neslýchanou. Proto také šlechta zdvihala hrději své hlavy. Tím se rozhodně lidu nepomohlo, když mohla šlechta krále dvakrát v zajetí držeti. To bylo osudnou předzvěstí, kam události při pověstné ledabyllosti a malé ostražitosti králově dospějí. »Miloval více malý lid.« Ale šlechtičti milci královi mohli páchatí násilí jak na kněžstvu tak drobném lidu.

Prý kněží říkali »Husa prokleli za jeho učení a za jeho dobrou vůli.« I nikoli — ale za bludy, kterých se nechtěli držeti ani osobní jeho přátelé z mistrů university Pražské. Prý Hus »od císaře Zikmunda byl pozván na sněm kostnický jako host.« — Úžasná nepravda! Byl zřetelně vyzván, aby se dostavil jako obžalovaný před soud k zodpovídání.

»Msta zvítězila — protože papež byl všemohoucí (!) — a císař věrolomný.« Tohle se povedlo! Bezpochyby Sula má své vědomosti o Husovi výhradně z pověstného podvodného pamfletu Lžipogiova. Papež přece sám byl na sněmu sesazen a hleděl se Husa ujeti proti koncilu. Tak vyhlížela ta papežská všemohoucnost.

»Hus dal život za pravdu.« Tahle věta bezmyšlenkovitě v nejrůznějších variacích se opakuje od úst k ústům. Proto se ocitla i ve zmíněné povídce. Skutečnou pravdou však jest, že byl Hus odsouzen pro věroučné bludy, které zamítli větší dílem sami Husité a k nimž se nebude hlásiti ani moderní pokrokář. Proto také pokrokáři tak chytře jádro sporu obcházejí. Husovy zcela mylné zásady byly: »Důstojnost papežská pochází od císaře Konstantina Velikého. Člověk, postavený ve smrtelném hříchu, všemi dalšími skutky — i dobrými — dále hřeší. Kdo má na sobě smrtelný hřích, kradе všechno, čeho užívá, i kdyby to bylo jeho vlastní jmění. Není pravdě podobno, že by církev musila míti viditelné hlavy. Kdo jest ve stavu těžkého hříchu, nemá práva býti pánem světským, prelátem nebo biskupem atd.«

Kam by realisace takových zásad vedla ve skutečnosti v řádu sociálních, každý si může snadno domyslit. Sám dr. Kalousek na to poukázal. Jestliže jak současníci upáleného mistra, tak i nynější husité chválí vše mravní čistotu upáleného mistra, nelze proti tomu nic namítati. Toliko s Palackým tvrdí katolíci, že do očí bijící touha Husova po popularitě a jeho velké sebevědomí nebyly právě vlastnosti odporuční hodné. Kdyby bývala Husa nezaslepila pýcha, byl by jistě lépe poznal, že o protidůvědech věroučných měl vážněji přemýšlet. Jestliže se te ly shledáváme u Husa s vlastnostmi vynikajícími není hned potřeba tvrditi si modlu a hněvati se ihned na kritiky (byť by byli sebe konservativnější), kteří na základě přesných a nepopírných vědeckých poznatků poukazují i na věroučné bludy.

Žádal Zikmund český trůn. Ale marno. Čechové nechtěli věrolomného krále — z toho nové náboženské války — husitské. Zase nesmysl — jako by spisovatel neměl ani potuchy o tom, co napsali o sporu Zikmundově s českým národem Palacký a Tomek. Čechové Zikmunda chtěli za krále přijati. Vyjednávali však, aby jim byly dovoleny nábož. novoty. Zikmund však byl neoblomný. 452 pánů a rytířů (o nichž přece Sula mluví jinde jako o velikých utiskovatelích lidu) přiložili své pečeti k protestnímu listu proti upálení Husova. Tato šlechta také přisahal, jak bude nový církevní život hájiti. Ale většina těchto hrdinů dostala před Zikmundem tak veliký strach, že docela se připojila k prorokům Zikmundovým, postupujícím proti Praze. Nebýti Žižky a jeho vojska demokratického, pak se musil Zikmund těm pečetím zasmáti jako dětským bubákům.

Zikmund utrpěl u Prahy porážku velice zahanbučící, tak že s ním nyní Čechové naprosto nemusili vyjednávat. A přece hned po Žižkovu vítězství jednali husité o dohodu jak s plnomocníky královými tak s representanty hierarchie. I když Zikmundova a jiná katolická vojska utrpěla další porážky, vyjednávalo se čile se Zikmundem dále, až naposledy tento panovník po velikých vítězstvích husitských na trůn český zasedl. To jsou fakta již tolikrát od vážných spisovatelů proslavená a doložená! Ale moderní husita zavře obě oči a píše jako balkánský slepec dále ty přemrštěné a nesprávné zkazky, které podědil po starých, dávno zemřelých lyrických pěvcích. A přece by se měli hnouti na nové koleje právě pokrokáři.

Ohnivě nadšení však svádí spisovatele k přemetům ještě horším, o nichž píšete.

Jarmark v Chrásti před 60 lety.

Vzpomíná V. P.—s.

Poněvadž obchodníků se střížným a jiným zbožím na vesnicích nebývalo, v menších pak městech málokterý, opatrovali si vesničané všechny takové potřeby výhradně na jarmarce. Jarmark v Chrásti býval pro celé okolí polovičním svátkem: kdo nemusel, ten doma nezůstal. Nejen že bylo lze opatřiti si všechny potřeby pro domácnost, uvidělo a uslyšelo se zde mnohé, o čem se v tiché vesničce nikomu ani nezdálo.

Vykládali zde své zboží domácí pláteníci a mezulaníci, rychnovští a oustečtí soukeníci, skutečšty a heřmanoměstští ševci a šátkáři, svratečtí hrnčíři, rychmburští plechaři, včelákovští a bystřičtí dřevěníci, jelenští pilkaři, plotišťtí zelináři. Byli zde dva i tři perníkáři, jeden i dva klempíři, pilníkář, nožíř z Vejsonína, několik kožešníků a jirchářů. Přinesl sem zboží své provazník a řemenář, mezi krámy procházel s »teplými« vřítlář, neďaleko preclíkář.

A ty krásné, dojemné písničky, které se zde u masných krámů pod školou přednášely a namalovanými obrázky na velkém plátně objašňovaly! Tu prodletí se muselo, až celou přezpívali, aby si děvčata zapamatovala dobře »notu«.

U kostela panorama, u »wochcimry« provazolezci. Kdo šel do »Panského domu«, do »Rathouzu« neb do jiné hospody na holbu piva, pobavil se tu s mnohými známými, uslyšel tahací harmoniku, kytaru, housle s veselým zpěvem.

A co těch novin! Maminky zde nakoupily v krámech (boudách) pro sebe i pro dospívající dcery šátků na hlavu a na krk, kartounu na nedělní sukni a na jupku, hřeben do vlasů a dva k česání, řídký a hustý, vlněné punčochy — babičce kožíšek, pantátovi pangrotku, chlapcům čepice a perníkové husary, před velikonočí hrkačku, řemenou pomlázku.

Paňmáma nesla z jarmarku v šátku pod pažďí zavázané šátky, kartoun, kanice, niti, punčochy vlněné, v košíku na ruce lžice, vařečky, kverlovačky, sběračku a cedník, v druhé ruce velký krajáč a hliněný pekáč uchy k sobě svázané, na zádech necicky a dřevěný talíř, na hlavě pro pantátu slamený klobouk na žně, kolem krku vysoké boty.

Přišedše kupující domů, vypravovali domácím a známým dopodrobna, čeho na jarmarce zažili, čeho nakoupili. Chlubili se dobrou koupí. Čím více některý prodáváč z prvé ceny slevil, tím více si pochvalovali.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Četná umění od vld. úřadů duchov. k dispozici

Kulturní jiskry.

Před rokem 1848. (Vzpomíná V. P.—s.) Poddaní mluvící o své vrchnosti, nikdy nevymechali přivlastku »milostivá« (vrchnost). Ředitel panství byl titulován »urozený pán«, aktuár a kancelářský »vzácný pán«. Šafář a poklasný byli »pantátové«, při přidělování výkonů robotních »poručníci«. Obávanou osobou býval vrátný (dráb, mušketyr), který přichází poddané vrchnostenskému úřadu ohlašoval, je předváděl a uloženo jim tresty na nich vykonával (zavíral je do vězení i také lískovkou vyplácel). Vrátný v Chrásti, nebyl-li ředitel panství doma, odkazoval přichozího na jinou dobu slovy: »Pan dektor není doma, já jdu pryč, nic nepořídíte; jděte s Pánem Bohem.« Mluvě s ředitelem, žádal ho o vyslechnutí slovy: »Kdyby mne ráčili vyslechnout, co jim líbím povídat,« nebo: »Kdyby mne líbili vyslechnout, co jim ráčími povídat.«

Osvícený převor. Ve »Zvonu« čteme: »Vossische Ztg.« 20. m. m. v článku doložila, že Německo mělo již před čtyřmi stoletími svou encyklopedii. Roku 1490 převor kartusiánského kláštera ve Freiburgu, Georg Reich, sestavil naučný obzor pod obšírným záhlavím: »Krátký obsah veškeré filosofie, nebo filosofických period, ovládající všechny oblasti vědy«. Humpoldt shledal, že vzácné dílo, zachované jen v málo exemplářích, mělo veliký vliv na rozvoj vědecký v 16. věku. Roku 1503—1539 vyšlo 15. vydání. Vydání z roku 1512 přibližuje se nynějším encyklopediím, nenese však jména autorova, nýbrž Johanna Grünhera, jako vydavatele.

Záložna v Hradci Králové.
Vklady na knížky 4³/₄ %
Na běžný účet dle ujednání.

Obsah té encyklopedie je poučný i tím, že poskytuje obraz toho, co měl znáti tehdejší vzdělanec. Protože v Čechách působily tehdy vlivy kulturní z jihu i ze severu a od západu, lze předpokládati, že český vzdělanec měl snad ještě větší povinnosti »poznávati«, než německý. Kosmografie Jana z Puchova tvoří také obraz vzdělance českého, ovšem z času Karla IV. a mohla by se snad hönositi označením »encyklopedie«?

Potud tedy »Zvon«. Z jeho sdělení také tedy vysvítá, že v době Karlově v praktické vědecké extensi pracovalo se horlivěji, než za potomní doby husitské. Husité měli totiž daleko pilnější starosti. Rozpřádali rozvláčné náboženské spory, ale při tom zapoměli znovuzříditi fakultu theologickou, ačkoliv tehdy universita byla jejich výhradním majetkem. Kulturním vlivům katolického západu a severu se uzavírali na devatero zámku s obmezenou tvrdohlavostí, což správně kárali čeští katolíci, kteří musili současnou postupující vzdělanost si osvojovati v daleké cizině, ježto pražská universita živořila až běda. Sám husita Kornel ze Všehrd stýská, jak současní Němci obecně znají z německé četby takové věci, o kterých v Čechách jen učenci hovoří. Proto se nemůže nikdo diviti, že příklad osvěceného převora nenalezl v Čechách tehdy následovníků, ačkoliv Čechům byla encyklopedie věcí daleko potřebnější než Němcům.

Exhorty. Napsal Fr. Jirásko, katecheta divčího lycea v Jičíně. Řada I. Nakladatel R. Promberger, knihkupec v Olomouci. Cena 1 K 30 h. K neznámějším homiletům českým doby přítomné náleží pilný spisovatel František Jirásko. Vytkl si při své práci r. 1912 v »Kazateli« tyto zásady: Aby kazání opravdového účinku dosáhlo, třeba, aby kazatel sám o pravdě jím kázané byl přesvědčen, aby sám, uchvácen byv svatým nadšením, uchvacoval i jiné a srdce jejich rozhříval láskou k Bohu i k bližnímu. — Dle nich také vytvořil v »Exhortách« dílo v každém ohledu dokonalé. Již themata jsou vřtečně volena. — Příčinou lhotejnosti náboženské bývá neznalost naší překrásné bohoslužby, posvátných obřadů a jejich hlubokého významu. Tu poskytuje Jirásko odpomoc velice praktickým poučováním. — Spisovatel odpovídá trejně k běžným námitkám proti svatě víře, ukazuje podstatu námitek nejmodernějších. Homiletická činnost autorova dosáhla již dříve ocenění velice pochvalného. Přítomné dílo pak jest korunou jeho mravenčí, účelně rozříděné práce. Sbirka tato jest oživena vhodnými příklady a to nikoli otřelými, známými, ale původními. Známý bystrý kritik dr. Rud. Zháněl dává »Exhortám« vysvědčení nejlepší. I my doporučujeme dílo to duchovenstvu vřele.

Sociální besídka.

Spolek sv. Rafaela k ochraně vystěhovalců pro Rakousko chtěje rozšířiti svoji činnost a získati k tomu účelu veřejných subvencí zakládá odbočky pro jednotlivé země Rakouska. Podobně založena bude odbočka pro Čechy a stanovy její došly již schválení. Ustavující schůze bude konána v pondělí dne 12. února 1912 o půl 4. hod. odpol. v domě družstva Vlast v Praze II. Žitná ulice č. 26. K této ustavující valné hromadě dovoluji si zváti všechny pány příznivce vystěhovalců, by se buď osobně dostavili neb přihlášky za člena (1 K ročně, ček bude zaslán) u mne učinili. Účelem odbočky v nejbližší době bude zříditi místo důvěrníka pro státní nádraží v Praze, jenž by poskytoval radu vystěhovalcům do Ameriky, dále vydání knižky s poučením pro vystěhovalce, péče o ně, by po příjezdu do Ameriky neodcizili se sv. víře a jiné. — Za komité zařizující: Vlastimil Hálek, farář v Liboci u Prahy.

První sirotčinec pro české děti slezské otevřel sirotčí spolek »Ludmila« v Moravské Ostravě dne 2. t. m. v Háji-Chabíčově u Opavy. Útulna sirotčí jest umístěna v domě, jež zesnulý farář K. Klimkovský odkázal pro slezské sirotky. Spolek »Ludmila« svou horlivostí a obětavostí zachránil ve své útulně na Mar. Horách již na 60 dětí.

Soc. demokracie a reforma bydlení. Napřed organisace, agitace, strannická politika! Pak teprve ve třetí řadě zájmy sociálně hospodářské. Při nouzi nejlépe se agituje pro rudý prapor, vybere se nejvíce příspěvků organisací. Při stávkách, při nouzi o byty atd. agenti s nejlepšími úspěchem opřádají pouliční randály a vztyčují standardy: »Spása jest jen v táboře našem! Kdo zemřel klesá, pojd' do našich řad! Aby se velká armáda ještě více množila, nespokojenost musí se udržovati i prostředky umělými. A nedočkávané, vy, které sedly na lep, slyší: »Až v budoucnosti, až bude doba příhodnější, až bude soudruhů více, zjednáme pomoc radikální!«

Nyní mluví rudí agitátoři mnoho o dokonalé reformě dělnického bydlení, ale ve skutečnosti se velice lekají radikální nápravy. Přelí si, aby mohli jen ještě dlouho a dlouho dělníky litovati, na »bezcičné buržoje« hubovati, protože se tak rozmnoží rudé řady způsobem nejjacinějším.

Vědecký orgán sociální demokracie rakouské »Kamp« sám prozrazuje velice zřetelně náladu vyškolených vůdců. V tomto listě Rudolf Müller bez

obalu doznává, že myšlenka obecně prospěšných staveb obydlí skrývá v sobě pro sociální demokracii veliká nebezpečnost. Prý se tím podkopávají solidární snahy a možnost organisování. Třídni zájmy se tím potlačují, nebo aspoň zmenšují. Müller praví: »Čím více dělníků jest připoutáno k domu, tím více bojovníků třídni boj ztratí, tím menší jsou vyhlídky na vedení mezdního boje... Dělník, který používá malé nemovitosti, musí šetřiti, aby mohl plniti povinnosti, které z toho vyplývají a z té příčiny tedy mu nepřebývají peníze na snahy strany.« Müller roztrpčeně nazývá snahy stavebních družstev »fanatismem jmění.« Prý příslušník strany, »který boji davů součinností činí újmu, nebo jej zeslabuje«, nemá se již považovati za soc. demokrata.

Tedy: ať třebaš dělnictvo hladem nebo nedostatkem zhyne! Jen když zůstane v květu Adlerova organisace! Hlavní agenti jí potřebují jako soli, protože by jinak přišli o dobré zaopatření.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, kobereč a nového náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, o. s. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a příměch, levné pracovní síly na venkově, čím levnější ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Duchovním správoům
znovu se doporučují časové, praktické a vědecké

VÝKLADY

o jednotlivých povinnostech

stavovských

žen, mužů, jinochů a panen.

Výklady odporučuje bisk. Ordinariát v Brně a by'y přijaty v diecési brněnské i kritikou velmi pochvalně. Dílo má 124 str., tištěno ve Strážnici tiskárnou katolického učitelstva. Cena 1.50 K franko. Za výbornou pomůcku ručí a za objednávky prosí autor a nakladatel šim. Zapletal, farář ve Žďarě a Tisnově, Morava, p. loco.

Výhodné. ➡

Z Družstevního knihkupectví
v Hradci Králové

nabízíme:

Wetzer, Welte:

Kirchenlexikon

uplný i s d plátem

2. vyd. (12 svazků a doplněk) jako nový v orig. vazbě místo za K 210.—

➡ jen K 110.—. ➡

ATELIER

Založeno r. 1874.

pro malbu církevní a
výzdobu chrámovou

JOSEF MÜHL

(Ant. Mühla nástupce)

Nová Paka, Čechy

doporučuje závod svůj, veledůst.
duchovenstvu a sl. patronátním
úřadům.

Malby ohrád a kaplí
v každém slohu i technice. —

Oltářní obrazy, křížové
cesty, na plátně, dřevě, plechu atd. v provedení uměleckém, v cenách mírných.

Nejlépe doporučení! Vzory a skizy franko!

SUKNA

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

➡ V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie. ➡

černá na salonní obleky a taláry

barevná ku všem možným účelům

dámská na kostýmy a pláště

doporučuje v nevidaném jinde výběru

Veleduštojnému duchovenstvu, veškeré inteligenci, všemu občanstvu nabízím

obuv vlast. výroby.

Stále 1500 párů na skladě
Obuv pánská, dámská a dětská dle
nejmodernejších požadavků.

Normální obuv prvního řádu.

Výměna dovozená. Též peníze dle žádosti zpět.

Kdo chce obdržeti levné zboží nej-solidnější jakosti, nechť podporuje můj křesťanský závod. Svůj k svému!

Mnoho pochvalných dopisů po ruče.

Pište si o ceník, jež Vám zdarma a vyplaceně zašle

**První královédvorský
sklad obuvi Františka
Paulusa, Dvůr Králové n. L.,
čís. 1173.**

Ctělý Pane!

S Vašíma botkami jsem úplně spokojen. Divím se při dnešní drahotě Vaší láci. Objednám po druhé zase, budete naším dodavatelem.

S úctou

Antonín Adamec, Kunvald u Žamberka.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veleduštského svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učiněte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Velejemně látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:(proti Grandhotelu):

přijímá vklady na knížky

== za 4½% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi.

Skolní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vyšších)

doporučuje P. T. veleduštoja. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového nářadí

Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukáží
se na požádání franko zašlou.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukášku zasílá
se vše franco.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleduštojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

slacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostávám se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleduštojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnějšího
provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.

Vše přecně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleduštojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidovány.

Mémi nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákrety i
hotové zboží na ukášku franko
se zašlou.

Chudším hostům možno spíacet bez přirážek.

Sta odporučení a čistých uznání po ruče.

Prosim veleduštoja. duchovenstvo o laskavou příšlu
a důvěru svého domácímu.

Společněm doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

BYTY

2 pokoje parketované, kuchyň
s koupelnou a kabinet pro
služku za Kor. 60.— měsíčně.

1 pokoj s kuchyní a příslu-
šenstvím pod jedním zastavením za Kor. 35.— měsíčně.

Krámy s příslušenstvím za Kor. 25.— měsíčně.

Vše hned k zájmu a firmy

K. V. Skuherský,

a. a k. úverní továrna nábytku Hradec Králové.

Obrázky svatých

v různých cenách, levně
pro školní dítky,

obrázky smuteční

a upomínky k sv.
přijímání a zpovědi

lze dostati

v Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinum).

Umělecký ústav
pro malbu na kleno

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malov ná-
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše záručeně v místě.
Mosaiky skleněné pro fa-
gady, křížové cesty atd.
Nákrety, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Přesná významná a doporučení.

Duch katolické Obnovy.

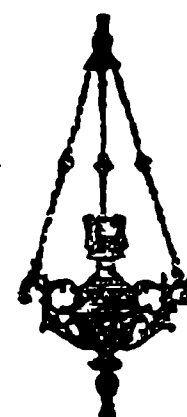
Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků »Obnovy«, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly,
naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Veleduštojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovozuje si depo-
ruční veškeré kostelní nádoby a
učiní a to: mo rauce, kalichy
cibáče, nádoby, šnky pacifikály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisám
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbřím nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kášku franko bez záručenosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Předem ruční.

Sklad veškerých slatých a stříbrných blonotů, jako: fo. šná
madonok, křížů, prstýnků, náramků atd. : : Nežádá se
proteny, tabulčky, jideční nářadí se stříbra pravého
i čínského vády na skladě.

Staré slatě, stříbro a dražebny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

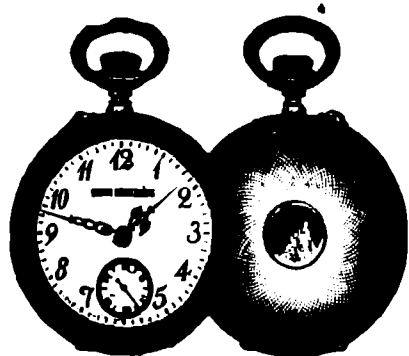
posel a obstaratel

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Stanislav Jirásek

v Hradci Králové 138, odporučuje veldřst. duobovnstvu své
bezkonkurenční koláry
 prací i celuloidové, náprsenky, bířety a veřkeré prádlé spodní
 vlastní výroby. Trikové a lřtkové zboží. Právě jágrové prádlé!

Patentní náprsenky
 bez háčků
 Zakázky obratem
 se vyřizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod
VÁCLAV POTŮČEK, Hradec Králové,
 Jiráskova třída 239,
 ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precisi hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínské stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 76.

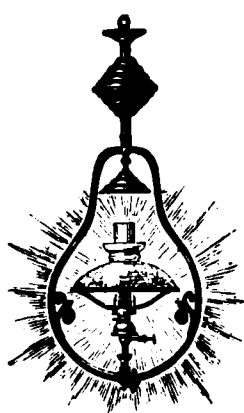
Zatizování
 elektrického
 světla,
 telefonů,
 bromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
 Tunggram,
 Tantal.

Velkosklad

Instrů,
 elektrických
 ventilatorů,
 žehliček
 a přístrojů
 k vaření
 a topení.

Instalační
 materiál za
 tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Sáton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
 v Hradci Králové.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si aktivně nabídnouti

sve umělecky pracované

sochy

křtitelny, =
 sošky na pro-
 cesi, Jesličky,
 Boží hroby. —

oltáře,
 kazatelny, kři-
 žové cesty, —
 jeskyně s P. M.
 Lurdskou, —

kříže

Girový účet u Ustř. banky

čes. spořitelny.

Účet pošt. spoř.

č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zápandé společnost s ručením obmésným,

Spálená ul. č. 9. II.

Zárokuje vklady 4 1/2% — 4% dle výpo-
 vědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádaneky** úplně bezplatně
 a vklady na ně účinně úročí 5% bez vý-
 povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
 K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
 požádání složit listy pošt. spořitelny. Daň
 děchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
 ze svého.

Stav vkladů 31. prosince 1911 K 690 000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky a ručitelé

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libo-
 volným, zálohy na cenné papíry, eskontuje
 faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
 koupí a prodej cenných papírů za hotové i
 na splátky, vyměňuje kpony a cizí mince atd.

Podíly členaké úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
 uschovává v bezpečném tresoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpol. od 1/5—5.

Velký krám

v domě na náměstí v Král. Městci, kde se
 přes 30 let provádí obchod střížným a ga-
 lanterním zbožím a sukny, **se pronajme**
 i s regály, pulty, velkým skladem a pěkným
 bytem. Bližší sdělí J. Rosa, c. k. berní tamtéž.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův
 synovec, nástupce)

odborný
 — umělecký závod —
 pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova
 ul. č. 29 nové bílé Ma-
 lého náměstí, dříve přes
 60 roků na Malém ná-
 městí pod loubím) dopo-
 ručuje se

ku dodání oken ohrá-
 mových od nejjednoduš-
 šího až k bohatému fi-
 guralnímu provedení a
 sice i se bolesnými
 rámy, stěny, vraseními.

Veřkeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
 vříd závaznosti ku definitivní objednávce.
 Neodstná veřejná i písemná pochvalná úcta.
 Založeno roku 1868

Doporučujeme
 našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, cibere, men-
 straa., kadělnice atd.
 český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav para-
 mentní a devotional.
 — BRNO. —

Záložna

v Hradci Králové

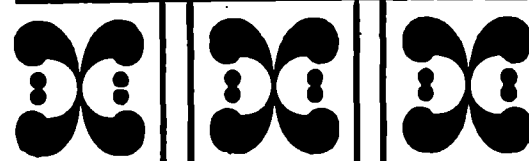
přesídli

== 1. března t. r. ==

do nově upravených místností na Janském náměstí

(bývalá kavárna Slavie).

Valná hromada odbyvá se 19. března 1912 o 2. hodině odpolední v Besedě.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchovenstvu a ul. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

slacení písmen a různých předmětů venku se nalezácejících za ceny mírné. — Takéž dodává celá nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovují úplně bezplatně a k ústátnímu jednání dostavím se na požádání takéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná úřada)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, úřad ve Vyšších)

doporučuje P. T. veleúspěšnému duchovenstvu

svojí osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporek a kovového nádobí

Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukáží se na požádání franko zašlou.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Takéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srémaké slivovice jakož i páv. jam rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Obrázky svatých

v různých cenách, levné pro školní děti,

obrázky smuteční

a upomínky k sv.

přijímání a zpovědi

ize dostati

v Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinum).

Umělecký útvar pro malbu nápisů

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malov. nápis chrámové v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru mramorového do nejbohatšího provedení figurálního, dodává tato i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochranné síťe a vyznačené v místě. Měsíky skleněné pro f. gady, křížové cesty ad. Nákrasy, rozpočty i odborná rada zdarma. Přesnětná vyznamenání a doporučení.

Katolický peněžní útvar

„Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady

na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd. Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty založen.

Sjezdovou zprávu:

o katolickém sjezdu

v Hradci Králové 1909 konaném

četnými ilustracemi, a řečmi všech řečníků, většinou dle stenografických protokolů podanými. — v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 460 str. nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

K nastávajícím biskupským visitacím

doporučujeme skladbu

vénovanou J. Excel. nejvyšší p. biskupovi:

Ecce sacerdos magnus.

Slavnostní sbor k uvitání biskupa.

Pro smíšené hlasy s průvodem varhan (smyčkový kvintett, malý neb velký orchestr ad libitum).

Složil Dr. Rud. Šetina.

Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví v Hradci Král.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleúspěšnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná díla pastýře

Karla Zavadila

v Hradci Králové

k zhotovení veškerých kostelních nádob se stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejbohatšího provedení, v každém vzorku a ryse církevním slohu. Vše přesné, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, tímž množím se mi dodatí veleúspěšnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Věškeré vzorky jsou jako Biskupské Křížové revize vány.

Mémi nádob jsou v ohnání na ceny velmi levné. Věškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše namířím jen provedení. Vzorky, rozpočty, nákrasy hotové abych na ukázkou franko se pošlou.

Stavěním kostelů možno splácet bez přírůstek.

Sta doporučení a bezplatných uznaní po ruce.

Prostředím veleúspěšnému duchovenstvu o láhavo přímě a dárku závodu domácímu.

Společným doporučením rychle a levně provedené odznaků spořitelny ad.

SKLAD literatury české i jinojazyčné všech oborů.

Abonování veškerých časopisů, žurnálů a děl vycházejících periodicky u nás i v cizině.

Družstevní knihkupectví, nakladatelství, závod hudební a papírnictví v Hradci Král.

Prodej zboží papírnického, tiskopisů pro duchovní úřady, obrázků svatých, ke křtu, modlitebních knih a devotionalií.

Knihy cestopisné, mapy, průvodce, učebnice řečí, slovníky.

Vhodné dary.

Skvostně vázané knihy.

Vyřizují se rovněž objednávky správné a rychlé.

OBNOVA

Číslo 7. Předplatná na čtvrt roku 3 K 60 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 16. února 1912.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledno.

Ročník XVIII.

Devátý rok Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva.

Jestliže kde pláti opravdové »Ni zisk ni sláva«, pak to jest při organizování křesť. dělnictva českého v naší zemi. Jest potřeba nehouževnatější energie a obětavosti při závodění s organizacemi jinými, které založeny dávno dříve. Kdo se přidá k řadám členstva našeho a stává se docela čilým organizátorem, jest skutečným hrdinou. Našinci v řadách dělnictva, lidé to zcela chudí, jsou vystaveni ústrkům nejružnějšího druhu. A přece ideální snahy nesou naše dělníky vpřed, přece z lásky k náboženství a z opravdového soucitu nad strádáním bratří mnoho obětavých katolíků pracuje neúnavně na vyvrcholení stavby, která zdárně přes nepřítelny doby pokračuje.

Právě ukončen devátý správní rok naší organizace. Jak velikou, mnohotvárnou řadu usilovné práce tato krátká doba znamená pro naše pracovníky! Netoliko značně nepříznivá konjunktura průmyslová, nýbrž i čas říšských voleb a jiné balvány stavěly se v cestu agitaci pravidelné a úspěšné. Přece však přistoupilo nových 1198 členů. Odboček a skupin jest nyní celkem 186.

Zkušebním kamenem pro zdatnost ústředí a celé organizace vůbec byla veliká stávka textilníků, jejich poměry v přirovnání k jiným dělníkům jsou velice ubohé. Stávkovaly veškeré naše odbočky a skupiny v Podkrkonoší, právě kde jest nejhušší šití našich organizací. Naši řečníci a funkcionáři chopili se obranné práce s plnou horlivostí a osvědčili znamenitě svou vyspělost. Textilníkům přidáno 5 až 15 procent. A co dokázáno, toho dosaženo výlučně svépomocí dělnickou, protože jiné kruhy chovaly se apaticky. Drobných stávek prodělali členové sdružení více.

»Bursa práce« vykazuje značnou agendu. Poptávek zaměstnavatelů bylo: o dělníky 141, o učně 74. Poptávek dělníků v příčině zaměstnání bylo 139, učňů k vůli zaopatření místa 23. Tedy úhrnem 377 poptávek. Dělníkům zaopatřena práce v 49 případech, učňům v 11.

Volebního ruchu účastnilo se velice čile jak ústředí tak členstvo. Schůzi a přednášek konáno vůbec daleko více než v obdobích předcházejících, totiž 718. Zásilek (mimo zprávy adresované redakci »Práce«) bylo přímto 10.420, odesláno 6.280.

FEUILLETON

V ZEMI RAMSA II. — BIBLICKÉM GESSEN.
Píše prof. Dr. Jos. Slabý.

(Veškerá práva vyhrazena.)
II.

Zatím po zajímavé a zároveň příjemné jízdě dosáhli jsme cíle — zřícenin »Tell el-Maschút-ských«. Jsme v zemi »Gessen«, či egyptsky Kesem. Původně jmenovalo se tak místo na západě a sice »Bubastis ležící, tam asi, kde nyní je vesnice »Saft el-Hennéh«. Jméno Kesem bylo rozšířeno později na celou provincii.

Za starodávna, již před příchodem Hebreův, pásala se zde čas od času stáda egyptských velmožův. V Písmě zve se krajina tato též »zemí Ramsa«, jenž byl obzvláště činným pro její zavodňování. Zde někde na blízku leželo asi druhé město, o němž se Písmo sv. zmiňuje, jménem »Ramesseš«. Jeho poloha nedá se však s jistotou určit.

V Saft el-Hennéh započal r. 1883 ženevský egyptolog Eduard Naville nákladem anglické společnosti »Egypt Exploration Fund« — za tím účelem založené, by vypátrána, prozkoumána a ztožněna byla místa, o nichž se bible a klasičtí spisovatelé zmiňují — výkopky. R. 1885 pokračoval zmíněný archeolog v díle započatém a sice tentokrát v Tell el-Maschúta, a zjistil v těchto zříceninách zbytky starobylého města Pithom-u, či jak staroegyptsky nazýváno bylo Pa-Tum-u t. j. »příbytek boha Tum-Harmachis-e«. Pozdější jeho jméno bylo Héroopolis.

Ruče s koně seskočiv, odebral jsem se ku prohlédnutí zřícenin. Nebudu nikterak líčiti scény s

Pokud došly zprávy, bylo rozšířeno v odbočkách a skupinách průměrně týdně 27.480 exempl. (mimo orgán Sdružení »Práce«.)

Nemocenská podpora udělena celkem 1566 členům (počet podpurných dní byl 16.862), podpora stávková a v nezaměstnanosti 673 členům (dní 7096), 21 členům podpora mimořádná, 19 stěhovačů, 13 úmrtí. Celkem bylo podporováno 2291 osob. Z tohoto velikého počtu patrné, jak dělník často potřebuje své organizace a jak by byl bez ní při své nemajetnosti opuštěným chudásem. Příjmu bylo použito výhradně ve prospěch dělnictva. Jenom nepatrné obnosy vydány na výlohy administrativní a agitační. Služné úředníka činilo 1200 K. Poštovné (zvláště expedice »Práce«), výlohy kancelářské a cestovní 2405.32 K, agitace 1185.12 K, delegátům k valné hromadě 698.84 K. Kdo jen trochu rozumí dělnické organizaci, musí — ať přítel či nepřítel — doznati, že naše organizace požaduje v přirovnání k jiným nejméně placení. Tyto cifry jsou jasným dokladem, že jak práce v úsředí, tak v odbočkách koná se většinou zdarma — ze skutečné lásky k bližnímu.

Na zápisném vybráno 937.10 K, členské příspěvky činily 26.262.42 K, předplatné na »Práci« 720.36 K. Vydáno nezaměstnaným 3247.96 K, nemocným 10.788.96 K, mimořádně 65.50 K, stěhujícím se 123.40 K, právní ochrana a pohřebné 493.13 K. Uvádíme zde z celkové pokladní zprávy jen významnější čísla, aby si povšimli i katolíci nečlenové, co pro dělný lid Všeodborové sdružení znamená.

A nyní jen čile dále vpřed! Nepřítel jsme se nebáli nikdy. Zato však rušili kritikové, kteří místo společné práce kritisovali i dle zcela nepravdivých sdělení, zbytečně házeli pod nohy křemení. Jelikož překonány vítězné krise největší, půjdeme dále s pevnou sebedůvěrou, s nezlomnou nadějí, že poctivé, obětavé práci a cestě za pravdou Bůh svého požehnání neodepře.

Kčž se vzbudí dělníci křesťanští na všech místech naší vlasti k čilé svépomoci! Zvláště kněží měli by horlivě poučovati dělníky dobré vůle o výhodné organizaci křesťanské. Za nynější doby, která jest vzhledem k sociálním poměrům tolik kritická, žádný uvědomělý katolík nesmí se vyhýbatí luštění otázky dělnické. Uřínní katolíci jsou moderními proudy mocně puzeni k tomu, aby na

různými arabskými »průvodčími« po zdejších zříceninách: přenechám to jiným »cestovatelům« po Východě. kteří pro podobná »líčení« ku věci samé se nedostanou, anebo si s ní — nevědí rady. — Překročiv zbytky mohutných zdí hradebních z pálených cihel, vešel jsem na prostranství, kdež stávala svatyně boha Tum-Harmachis-e. Z chrámu málo zůstalo zbytkův. Jediné, co pozornost mou upoutalo, byly dosti dobře zachované trosky prastarých obilnic, rovněž z pálených cihel zbudovaných. Všechny mají tvar pravoúhelníka. Jsou velmi pevně stavěny: jejich zdvoje je až 3 metry široké. A proč tato mohutnost zdíva? Aby zabránilo se změně teploty uvnitř obilnic. Tím totiž obilí delší dobu bylo zachováno neporušené.

Obilnice byly charakteristickou starého Egypta. Jinde měly tvar našich úhlí, spletených kopulovitě ze slámy. Ale všude měly otvory pouze dva (jeden nahoře ve střeše a druhý dole). Horním se tam sypalo obilí, dolním pak se vybralo. Staří Egypťané je nazývali »domy počítání obilí«.

Prohlédnuv si důkladně zříceniny a učiniv snímky několika zvláště zajímavých partií, usedl jsem na vyvýšené místo zřícenin a představoval si, jaký as panoval život před dávnými tisíci lety v tomto prastarém, eminentně proviantním a pohraničním městě. Zrovna jako bych byl na vlastní oči pozoroval, kterak hned po žních z města vycházejí písaři, doprovázeni černochoy s holemi v rukou, této ultima ratio ve starém i moderním Orientě. Kam asi jdou? K okolním sedlákům — obilí vymáhat. Nic ubožákům nepomáhá, že se vymlouvají na špatnou sklizeň — — — Po notném výprasku musí obilí vydati a ještě do města, do obilnic donést. A kol špýcharů všude čilý život. Každý pytel písaři pilně zaznamenávají a když po že-

patě sledovali osudy a tužby té třídy lidského pokolení, která jest nejčtetnější a jež jest povolána ku spáse zrovna tak, jako vysocí velmožové.

Kristus skláněl se k trpícím a všem chudým s největší láskou a tak dal praktický pokyn, jak se mají všichni jeho následovníci chovati k chudásum.

Kčž tento rok jest dobou nejutěšenějšího rozkvětu našeho sdružení.

Politický přehled.

Česko-německé vyjednávání zase se trochu hnuje vpřed. 12. února sešel se totiž devíticenný výbor, dosazený pracovním výborem nár. politické komise. Usneseno doplniti statistický materiál pro reitoru volebního řádu na zemský sněm, výsledky sčítání lidu z r. 1910. — Ve schůzi Svazu českých poslanců seznáno, že přý neshody v otázce národnosti, rozdělení zemského výboru v sekci českou a německou budou přý brzo odstraněny. Dle »Národní Politiky« podařilo se přý dru. Fořtovi a dru. Urbanovi naléztí kompromisní formulu pro národnostní rozdělení agendy zemského výboru.

Finanční komise sněmovní o sanaci zemských financí. Stálá finanční komise sněmu král. Českého hledá nové zdroje příjmu, jež by stačily k uhrazení vyšších výdajů, spojených s úpravou platu učitelských. Ve schůzi finanční komise jednalo se o dani z fideikomisů a o zemských dávkách z přepychu. Přijat návrh na uvalení zemské dávky na kinematografy, varietní divadla, kabarety, chantány atd. Návrh na zdanění všech divadel, koncertů a tanečních zábav zatím odložen. Dále usneseno bylo vybíratí 50proc. zem. přírážku k dani z vína. Návrh na zdanění lihuprostých nápojů byl odvolán.

Videinské porady. Z porad, které měl minulý týden ministerský předseda uherský hr. Khuen-Hedervary ve Vídni, vzešly i zvěsti, že hr. Khuen bude asi nástupcem hr. Aehrenthala a že by se pak stal uherským ministerským předsedou dosavadní ministr financí Lukacs. Jisto však jest, že se tu jednalo o brannou předlohu, z které chtějí Maďaři kořistiti pro sebe. Dle všeho vrátil se hr. Khuen z Vídně s prázdnou. Strana Justhova chystá se již na počátku jednání o branné předloze k obstrukci.

bríku neb po schodech byl na střechu obilnice do-
nešen, stojí zde jiný písař a zaznamenává, kolik
pytlů bylo otvorem do vnitř obilnice nasypáno. Tě-
mito přesnými záznamy jest všeliký podvod se
strany nosičů vyloučen. I písaři kontrolují se na-
vzájem a nade všemi vede inspekci správce špý-
charu

Nad zdejšími státními obilnicemi bdi vřelíni
inspektor obilnic. Jemu jest starati se o snesení co
největších zásob. On musí »správce statku fara-
onových na jihu i na severu, bídnou zemi Ethiop-
skou počínaje, až k hranicím země Naharinské« ku
pilné práci povzbuzovati. A když byl předložil fa-
raonovi seznamy hojných zásob, tu bývá za od-
měnu přede tvář svého vladaře poinazán vonnou
mastí a obdarován drahocennými náranky . . .

Proč byly obilnice v celém Egyptě zakládá-
ny v množství tak velikém? Protože osud celé ze-
mě závisel od zátopy nilské, totiž nedostoupila-li
záplava jistě výše — a třebaš jen desítina chy-
běla — průtoky již nebyly plny, aby dosáhly výše
položených polí. V zápětí následovala neúroda a
hlad. A přestoupila-li záplava jen nepatrně normální
výši, tu trhala a odnášela hráze, domy — vůbec ni-
čila a zpustošila vše. Proto výška záplavy Nilu
byla již od dob pradávných bedlivě pozorována
a zaznamenávána.

Zásobárny zde v Pithomu měly pak i ten ú-
čel, aby v nich shromažďováno a uschováváno bylo
obilí, jehož potřeboval Ramses II. k svými asijským
výpravám. Musilof vojsko, jež do Syrie táhlo, u-
bírali se pouští a proto bylo nuceno bráti s sebou
zásoby na cestu. A právě údolím Tímilátským
prastará vedla cesta z Kanaan do srdce Egypta.
Proto na blízkých hranicích bylo hojně menších
pevností a nadto pro naprosté zabezpečení dvoji-

C. a k. dvor. a komor.

FOTOGRAF J. F. LANGHANS,

Hradec Králové,
Adalbertinum.

Provedení dokonalé.

Svatební skudinu. — Snímku v plesových toaletách

Časopis

strana Košutova jest proti zahájení obstrukce, dokud jednání s vládou nebude ukončeno. Hr. Kluen, nepodaří-li se mu zjednatí smír s opozicí a propukne-li ve sněmovně obstrukce, jest prý odhodlán ihned sněmovnu rozpustiti.

Ban Čuvaj v práci. Ban prohlásil, že základem jeho politiky bude neoddělitelnost Chorvátska od Uher; bude prý proto zásadním nepřítelem všech snah odlučovacích. Ban prý se neodchýlí a neodchýlí od zákona a plnění zákonů bude žádati od každého. Za zabavování novin bere zodpovědnost.

Na prospěch Chorvátů! Ve schůzi zemského sněmu dalmatského 7. února poslanec P. Biankini jménem poslanců chorvátských a srbských přečetl prohlášení, jímž se protestuje proti násilnické vládě v Chorvátsku a nato na znamení solidarity byla schůze sněmu skončena. Poslanci, když vyšli ze sněmovny, byli zasypáni od dam květy. — Na Žofíně v Praze konala se minulou neděli schůze, svolaná všemi národními stranami českými, na níž ostře kritisován byl postup vlády uherské proti chorvátskému národnímu hnutí. Po schůzi táhlo ulicemi několik set studentů, jež však policie rozehnala a některé z nich zatkla. Před strážnicí, která prý byla kamením bombardována, došlo ke krvavé srážce, při níž bylo opět několik mladíků zadrženo.

Dohoda rakousko-uherská? Ruský vyslanec ve Vídni Giers odebral se do Petrohradu. Očekává se důležité jednání o dohodě rusko-rakouské. Jednání to jest asi výsledkem návštěvy velkoknížete Ondřeje ve Vídni.

Volba předsednictva v říšském sněmu německém. Dne 9. února po dvou bezvýsledných prvních volbách zvolen byl při druhé užší volbě presidentem člen centra dr. Spahn 196 hlasy, soc. dem. Bebel obdržel 175 hlasů. Prvním místopředsedou zvolen soc. dem. Scheidemann 188 hlasy ze 386, bývalý sazeč. Druhým vicepresidentem zvolen národní liberál dr. Paasche 274 hlasy. Při volbě prvního místopředsedy na vzduch zvolili liberálové a pokrokaři soc. dem. Scheidemanna, poněvadž počítali s tím, že dr. Spahn se socialistou nebude sedět v presidiu. A hned se smluvili se soc. demokraty pro druhou volbu presidia, ve které presidium první volbou zvolené bývá dle dosavadního zvyku aklamací v úřadě potvrzeno. Spahn měl býti v druhé volbě poražen a vytlačen z předsednictví. Ale porušení parlamentárních tradicí roztrpčilo Spahna, že se vzdal předsednictví, což stěd také schválil, považuje za nedůstojné předsedati s anarchistou. Střed nebude ani žádati zastoupení v předsednictví, s ním půjdou i konservativci a Poláci, a nové liberálně-socialistické předsednictvo bude mít proti sobě 193 poslanců. Volba dra. Spahna dokazuje však také, jaké vážnosti a jakému vlivu těší se i seslabený poněkud střed na říšském sněmu německém. — 14. února zvolen předsedou posl. Kaempfer z pokrok. strany lid.; druhým místopředsedou zvolen posl. Dove, rovněž pokrokář.

Nová vláda v Bavorsku. V Bavorsku stalo se, co soc. demokraté a pokrokaři neočekávali. Princ vládař jmenoval totiž jednoho z vůdců katolického středu posl. bar. Hartlinga předsedou ministerstva a zároveň ministrem zahraničních záležitostí. Bar. Hartlingovi dostalo se nejširší plné moci a hlavně úkolu, aby sesílil vliv církve ve veřejném životě a ve školství. Ovšem nepřítel církve zuří hněvem!

Smlouva o Marokku konečně 10. února schválením ve francouzském senátu 222 hlasy proti 48

tá zed', chránící Egypt před často se opětvujícími útoky kočovných Asiaticů. Odtud lze si vysvětliti hebrejský název Egypta »Micraim«, t. j. země dvou hradeb. Konečně obilnice starého Egypta byly jeho pokladnicí, z nichž úředníkům, vojákům a farnímu sluhám jich slušné resp. mzda byla vyplácena v naturáliích.

A zdá se, že tyto zásobárny starého Egypta mnohdy nebyly plnější, než pokladny Egypta moderního — a že slušné v dobách dávno minulých právě tak šlendriánsky bylo vypláceno jako v dobách přítomných.

To dokládají dopisy z onoho pradávného věku: »Ačkoli bylo řečeno, že mají býti vydány, přece nejsou dosud dodány potraviny do chrámu, v němž já jsem, ano já nedostávám žádného chleba . . . naříká trpce jistý sluha chrámový ve své stížnosti »ke knížatům«. A jistý chudý vrchní dělník obdržel své obilí teprve potom, když byl říkal »po dobu desíti dnů denně: »Dej je přece!«. A ještě huře byli na tom obyčejní dělníci. Často po celé měsíce nebyla jim vyplácena mzda, pozůstávající z obilí. Ale tito v podobných případech již v dobách šedivé minulosti chápali se radikálního prostředku: začali stávkovati, či jak se před několika tisíci lety po staroegyptsku říkávalo, »doma leželi«. Jindy zase nezůstalo to pouze při tom, že se »položili«, nýbrž táhli hromadně před »velkoknížata«, aby jim přednesli svou stížnost přímo. A tento prostředek obyčejně pomohl. Obilí bylo hned vydáno.

Též chrámům bylo obilí ze skladišť dodáváno. Tak rozdál na př. Ramses III. za doby svého 31 letého panování přes 11 000 pytlův obilí různým chrámům.

Z toho zřejmo, že úřad správce obilnice či

došla ku konečnému svému vyřízení. Přes dva měsíce byla smlouva přednětem poradi v senátu. Francie smlouvou nabude prý velmi cenných výhod. —

Černohorská návštěva: v Petrohradu. Král černohorský Nikola s princem Petrem 10. února zavítal do Carského Sela, kdež se jim dostalo nejiskvějšího uvítání a pohostění. Krále provází i černohorský ministr zahraničních záležitostí. Jde tu o budoucí věci, z nichž válkou tripolskou máže na Balkáně povstati všeobecné vzplanutí. Ostatně Černou Moru tlačí nejvíce dosud nemožné otázky albánské. Černá Hora není s to, aby vydržela nával vystěhovalců z Albanie. Proto král Nikola šel do Petrohradu na poradě.

Čína republikou. Konečně po dlouhých bojích a vyjednávání došlo v Číně k převratu vydáním ediktu. Trůn prohlašuje, že uznává republiku a přijímá podmínky, jež Juansikaj smluvil s povstanci a zároveň se oznamuje místokrálem, že trůn se vzdává politické moci, aby vyhověl přání národa.

Literární zprávy

Z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

Upozorujeme na publikace k velikonocním obědům:

	K
Bělina: „Nedělní kázání“ (Cyklus velikonoční)	1—
Dabrowski: „Nejdůležitější okamžiky z umučení Páně“	—90
„Hlavní osoby z umuč. Páně“	—90
„Sedm slov Kristových s kříže“	—90
Jedlička: „Postní kázání“	—80
Kopal: „Umučení Páně“	1—
„Vzkříšení“	120
Lebenský: „Krev jeho na nás“ (7 katechizérských řečí postních)	120
Sýkora: „Umučení Ježíše Krista“	6—
Zavoral: „Duchovní řeči“	550
Žák: „Promluvy velikonoční“	—80
„U paty kříže“	—50
„O Bohu a jeho vlastnostech“	950
„O nebi“ I.—II.	5—
Šubrt: „Kristus Pán a my lidé“	140
Kubis: „Obnovme se v Kristu“ (kázání)	—70
Soukup: „O posledních věcech člověka“	—90
Zavoral: „Katechetická kázání“	6—
Proschwitzer: „Památka utrpení“	—80
Kieft: „Eid gegen den Modernismus“	—60
Dr. Reck: „Das schönste Betrachtungsobjekt für Priester und Theologen“, (5 svazků) 44—	

Křesťansko-socialním spolkům nabídneme stanovy po 6 hal.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství,

závod hudební a papírnictví

v Hradci Králové, Adalbertinum.

špýcharu byl velice důležitý. Ale i velice výnosný. Jistý správce — dle prastarého vyobrazení — při této činnosti tak ztělnatěl, že při pohřebních slavnostech svého pána ani obětních podarů sám nésti nemohl.

Dlužno totiž věděti, že z pravidla vedle obilnic byly i jiné zásobárny, jež v různých odděleních obsahovaly chleby, nápoje, sušené ryby, ovoce atd. Vedle mnohých obilnic byly kobky, podobající se sklepům, v nichž v ohromných džbánech vždy v zásobách hojných byly chovány. A především pivo. Pili je bohatí i chudí. Ba ani sám faraó jim nepohrdl. Měl vlastní pivovary, jež tvořily část zvanou »čistou« část jeho kuchyně. A pivo bylo vždy milovaným nápojem lidu egyptského. Již v nejstarších dobách Egypta byly známy čtyři druhy piva, mezi nimiž černé: těšilo se oblibě obzvláštní.

A jsem jist, že okolí Pithomu, jehož pivní skladiště jistě udržovala vojska na blízkých pustých hranicích při dobré náladě, mnohou by mohlo vypravovati historku o tom, jak v dobách pradávných v jeho zásobárnách úředníci, důstojníci, docela i obyčejná »plebs« byli přivedeni do nálady velice rozjařené. Zvláště byli to nadějný synové zdejších mocných, kteří v Memphis studovali, zde prázdniny trávili a pivo holdovali, jak vidno z dopisu jednoho učitele vlastního žákovi: »Bylo mi řečeno, že zapomínáš na knihy . . . že chodíš do hospody do hospody . . . Jsi vidán, kterak na zdi vylézáš a (tam) prkna rozbíjíš; lidé před tebou utíkají, bojíce se, že jim natlučeš . . . Proto jistý moudrý otec dal svému synovi tu radu, by se denně spokojil »dvěma džbány piva a třemi chleby« . . .

Pak víno. Zvláště Delta bylo pro svá vína velmi slavným. Zvláště dobré pověsti těšily se druhy:

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel. košile, spodky, ponožky, batohy a ložní prádla sešitá na výšlák
P. T. interestům známá svou solidností firma

Václav L. Holý.

Hradec Králové, Klicperova ulice č. 232.

Vlastní výroba střížního zboží.

Zprávy organisáč. a spolkové.

L ples tělocvičného odboru »Orla« v Hradci Králové pořádá se ve prospěch katolické dělnické útulny a školnice tuto neděli (18. února.) Začátek o páté 8. hodině večer. Vstupné 2 K, druhá dáma 50 h. Hudba kapely Lva Bechavice. Dobročinnosti se meze nekladou.

Černilov. Oznámená první domácí zábava spolku křesť. soc. tělocvičné jednoty vydala se nad očekávání a utvrdila milovníky našeho »Orla«, že spolek užívoří, jak by si nepřítelé přáli, ale že žije. Br. Menci jun. po úvodu vsdp. vikáře Seidla a předsedy »Orla« vln. Petrška promluvil stručně sice, však postavě i věcně o spalování mrtvol. Vystoupil poprvé, ale zamlouval se všem. Při cvičení bylo viděti veliký pokrok od posledního veřejného vystoupení v Dolno-Černilově a v Bukovině. Hlavní zásluha patří br. Menclovi jun., který dovede dobře cvičiti i dobře nacvičiti. Cvičení probíhá okr., skok vysoký i daleký, cvičení s tyčemi, šerm, výkony na žebříku, bradlech, skupiny i zábavné hry doprovázeny byly srdečným potleskem. Jednoho jsme si při celém vystoupení zvláště povšimli: Nenucenosti spojené s ukázněností — což dodávalo zábavě zvláštního rázu. Všechny sólové výstupy provedeny byly bezvadně, ač naši »Orlové« poprvé se nám představili na prknech. S uspokojením, doprovázeni orchestrem páně Vachovým, opouštěli jsme spolkovou místnost, utěšeni, že jsme se zdrželi skoro celé čtyry hodiny. Máme naději, že zase brzy »Orlové« nás tak pobaví. »Orlu« zdar! — (Dary.) Katol. národní jednotě věnoval vsdp. kanovník dr. Sulc 10 K, Tělocvičné jednotě »Orla« Brynych p. Jan Malý, rolník z Černilova 10 K. S díky kvituje. Pán Bůh zaplať!

Vamberk. Křesť. soc. spolek náš »Svornost« v minulé neděli připravil pro své členy i velmi četné hosty užitečnou a také velmi příjemnou večer. Zahájil jej pan Vilém Nejedlo, člen spolku a pokladník na dráze, přednáškou »O alkoholismu, jeho následcích a našem boji proti němu«. Přednáška bezvadná přednesem a bohatá obsahem svým byla se zaslouženou pozorností vyslechnuta a projevem uznání odměněna. Divadelní kroužek na našem chudém ještě levišti setrhl s uznáním hodnou píli nacvičenou jednoaktovou fraškou »Na stará léta«. Jemný její humor byl vhodným přechodem od vážné přednášky k dalším četným veselým výstupům a velmi zdařilým přednesům našich mladších členů, zvláště pak . . .

»Amt« t. j. Buto klasikův, »Am« t. j. biblické Om. Heliopolis klasikův; »Cham« t. j. marockého jezera ležící atd. A pak zde v Pithomu měli z první euky výtečná vína asijská, jež předcházela pověst nejlepší. A že toto víno i sem do Egypta bylo importováno, víme s velkou určitostí. Vládný Thutmosis III. na př. dostal jako poplatek několik tisíc džbánů syrského vína. Zvláště však výtečné bylo víno Foeničanův, jehož zásoby v jejich sklepech »ležely jako zátopa«. Palestinské víno známo bylo pod jménem »arp« n chal« t. j. víno z Palestiny. A právě na jedné stěle odtud z Pithomu lze až dosud čísti nápis »arp nefer nefer nt chal« t. j. velejemné víno z Palestiny. A jako pro pivo, tak zvláště pro víno starý Egyptan měl dobrý jazyk. Prastaré egyptské nápisy již rozlišují: Obyčejné víno, jež se nazývá jednoduše »arp«; dobré víno t. j. »arp nefer«; pak sladké víno, t. j. »arp nedem«, a konečně velejemné víno, t. j. »arp nefer nefer« (doslovně přeloženo: »dobré, dobré víno«.) A na nádobách, ve kterých vína chována byla, byl vždy přesně udán rok jeho lisování a jeho původu, jako na př. »Ročník 1. (resp. 2., 3., 4. atd.) . . . Dobré (velmi dobré) víno z té a z té vinice . . . Dozorce vinařů (na př. Thutmes) . . . Jiná prastará egyptská vinná etiketa zní: »Ročník 5. Víno z vinice chrámu Ramsa II. Jemu Život, Zdar a Zdraví . . . Dozorce vinařů Ptach . . .

A to vše založil faraó Ramses II., o jehož příchodu na svět hlásá jedna jeho stěla: »Jásot radosti ozval se na nebi v den narození jeho. Bohové děli: My jsme ho zplodili. Bohyně pravily: Z nás vzal svůj původ . . . Amon děl: Já jsem ho stvořil, abych průchodu zjednal pravdě. Země je upevněna, nebo jest uklidněna; počet devíti bohů jest spokojen jeho objevením se . . .

(Pokračování.)

Štamla, členu jednoty z Kostaice n. Orl. Tak se snaží spolek nás vždy vážně poučeni, které s uspokojením přijímají starší, spojovat také se zábavou, která zase mladé vábí. Máme naději, že společnou prací všech budeme dále růsti počtem, uvědomělostí pravých katolíků, jakož i vzájemnou bratrskou láskou. Zdař Báh!

Divadlo v Kuččicích u Ronova nad Doubravou. Sdružení katolické mládeže sehrálo dne 11. února 1912 v hostinci p. starosty Matěje Ronovského veselohru o 4 jednáních od A. Bognera »Halleyova kometa.« Hra provedena přesně. Ač jest veselohrou, skýtá mnoho vážných momentů náboženského kředu. Účastníci hry zasluhují všeobecného uznání a vřelých pochvaly. Zdař Báh!

Ronov nad Doubravou. Vzdělávací katolický sociální spolek »Rovnost« sehraje dne 3. března 1912 obraz z dob války třicetileté o 5 jednáních od A. Svobody »Vyděděnci.« Kus proveden bude v historických krojích dobové i slohově správných. Předprodej vstupenek u p. J. Bláhý. I. místo 1 K, II. místo 70 hal., k stání 40 hal.

Žďár nad Orlicí. Sdružené křesť. sociální spolky ve Žďáru svolaly veřejnou schůzi v neděli dne 11. února 1912. Po zahájení schůze panem Dostálem ze Žďáru byli zvoleni p. Lingr, rolník z Lípy, za předsedu, p. Rybka ze Žďáru za místopředsedu a p. Josef Kozel z Týniště n. Orl. za zapisovatele. První ujal se slova br. Rudolf Kozel z Týniště n. Orl., který promluvil o organizaci mládeže a tělocvičných odborech »Orlů«. Právě, že dnes vydává se vše za pokrok, byť by to bylo sebe horší, jen když to směřuje proti nám katolíkům. Proto jest pěstování pokroku pravý, vzdělávání mládež dobrou četbou a vychováním ní řádné členy společnosti lidské. Organizace mládeže mají býti pokračovací školou pro celý život. Pan řečník ukázal, že v dobách, kdy národ český byl v největším rozkvětu, patřila o to zásluha katolické církvi. A zase v době náboženských třenic klesla moc a sláva naše, až na Bílé Hoře klesla úplně. Dokázal též, že mládež se musí vzdělávat nejen duševně, nýbrž i tělesně. Za tím účelem zakládány jsou tělocvičné odbory »Orlů«. Bylo nám vytkáno, že právě třetíme národ, zakládající své tělocvičné odbory, ale my vidíme, že naše odbory jsou marností, poněvadž »Sokol« se stal rejdištěm pokrokařů a nechtěl se tím, co Tyrš při jeho začátku napsal, totiž, že nemají zatahovati do Sokola žádné strannické, náboženské hádky. Nejen to, ale Česká Obec Sokolská ve svém projevu v listopadu r. 1910 se usnesla, aby do žádné jednoty sokolské nebyli přijímáni členové »klerikálních« spolků a ti, kdo s námi klerikálním vědomě slouží a naopak »soc. demokraté« jsou vítáni v sokolských jednotách. Zde jest viděti, že odbory »Orlů« jsou pro nás nutností a na Moravě se také plně osvědčily. — Pan Lingr poděkoval za tuto řeč br. Kozlovi a udělil slovo br. Eliášovi, který promluvil o výluce kovodělníků a pravil, abychom je podporovali v jejich boji a něčím jim přispěli. Dále pravil, že jest potřeba, aby i mladí dělníci ve svých organizacích mládeže se odborně vzdělávali, poněvadž, je-li potom nějaké hnutí za zlepšení existence, jest zde armáda uvědomělých mužů i žen, před kterými musí kapitalisté míti respekt. — I tato řeč byla přijata s povděkem a p. Lingr, poděkovav br. Eliášovi, pravil, že jest potřeba pracovati pro naši věc s láskou, poctivostí

a svorně. Nato ujmá se slova dp. P. Josef Novotný, kaplan z Pardubic, by promluvil na thema »Pokrok a o-světa«. Právě, že pokrok jest krokem ku předu, nikdy však zpět. Vypočítává, jaké pokroky jsou v různých oborech. Dovedil, že úplně poznaná pravda vede k Bohu. Tvůrci všeho světa, naopak kuse poznaná pravda od Boha odvádí. Jak pokrok ten ve skutečnosti vypadá, dokazuje, že počet zločinců stoupá o deset až dvacet procent. Uvádí, že falešný pokrok vymašli vlastně židé, kteří ze svobodně myslících lidí nadělali svých sluhů. Když národu našemu mělo se dostati řádného zastoupení v říšské radě, byl to dr. Kramář, který zavedl národ český ve Jho Beckovo. Mohl by to učiniti, kdyby nebyl liberálem a byl věřícím katolíkem? Druhý takový výtečník jest posl. Kiofáč, který kupuje milionový podnik. Každý ví, že z peněz poslaneckých by si to dovolit nemhl. »Zlatá husa« a jiné okolnosti nám povídají dosti. Pak se divíme, že nikde nic neznamujeme! A blouček německých poslanců dosáhne, co chce. Jak jinak bylo, když Rieger mluvil v panské sněmovně! Tu každý s úctou a respektem jej poslouchal. Rieger vrátil národu čestný dar i s úroky. Zemřel jiný vůdce národa, dr. Herold, zanechal na 3 mil. korun majetku a nedal národu ničeho. Zde jest viděti rozdíl mezi mužem, který věří pevně v Boha a praví, že víra katolická jest právě štěstím pro náš národ, a mezi mužem, který jest prodchnut duchem liberalistickým. Při drahotních demonstracích pokrokaři vzali provise od argentinských kapitalistů, kteří sem zaslali maso, které bylo špatné jakostí. Dp. řečník promlouvá o nepořádkách v bance »Praha«, v příčině výluky kovodělníků a končí apelem na přítomné, aby pracovali ku mravnímu a hospodářskému povznesení našeho milého národa českého. Pan Lingr poděkoval za tuto krásnou řeč, a poněvadž se nikdo ke slovu nehlásil, tato za povznesené nálady skončena. Při řeči dp. Novotného sice jeden mladík co si vytkoval, ale když měl mluvit, ke slovu se nepřihlásil. —

Zprávy místní a z kraje.

Diecézní zprávy. J. E. ndp. biskup dr. Josef Doubrava jmenoval sídelním kanovníkem katedrální kapitoly v Hradci Králové vsdp. dra. Fr. Reyla, rektora bisk. semináře. Instalace nového pana kanovníka diti se bude dle obvyklého řádu v katedrále v neděli dne 3. března o půl 10. hod., načež instalovaný hodnostář bude celebrati zpívanou mši svatou. Zasloužilému dlouholetému jednateři Politického družstva tiskového a horlivému organizátorovi voláme: Ad multos annos!

Městská rada ve schůzi své, konané dne 12. února t. r. učinila následující usnesení: Technické kanceláři se uložil, aby provedla plot kol lary v Pouchově. — S policejním úřadem se sdělil, že byla udělena koncesse ku sprostředkování koupě a prodeje realit p. J. Malinovskému v Hradci Králové. — Povoleno bylo připojení kanalisace z domu čp. 349 p. Fr. Černého k uliční kanalisaci. —

Panu Václavu Michálkovi, obchodníku zde, doručil se výměr zemského výboru, kterým zamítnuta byla jeho stížnost do nařízení, by odstranil kolnu ze dvorka svého domu čp. 83. — Panu K. Vackovi, hodináři, povoleno bylo umístění výkl. skříně na domě čp. 80 v Palackého třídě. S pl. A. Fultnerovou, maj. domu čp. 80, se sdělil, že zamítnuta byla její stížnost do povolení k vyvěšení výkl. skříně na domě čp. 79, okr. výborem. — Zpráva ref. p. vl. rady Nováka, že vysazeno bylo v roce 1911 475 vysokokmenných stromků a 1100 keřů, vzata byla na vědomí. — Uděleny byly dvě mimořádné podpory chudinské.

Quilque Vulneram. Zemřel člen dp. Jan Severa; dšst. pány členy o brzké odsouzení mše sv. prosí kollegové zemřelého.

Divadlo. Dne 4. t. m. »Rusalka«. Vynasnažil se celý soubor, aby jemné umění tlumočil co nejzdařileji. Palma náležel panu kapelníkovi Winklerovi, který svým talentem přispěl na předním místě k úspěchu večera. Sbor ve 2. jednání poněkud distonoval při první sloze a trubka neladila při fanfárách. Jinak mohl býti každý spokojen. Ale zase administrativní nedopatření! Ač začátek na rozích oznámen ve tři čtvrti na 8. hod., začalo se dříve. Zde nestačí naprosto oznámení pouze ve vestibulu divadla. Pak není divu, že 1. jednání bylo rušeno přicházejícími překvapenými návštěvníky. — Značnou sensaci budil příchod mladých italských umělců. Divadlo bylo již týden napřed vyprodáno. Necháváme na rozhodnutí jiným, zda byla oprávněna tak nadměrná sensace u obecnstva, které přece právě na české umění jest tolik hrdé. Či jsou děti z jiného národa tolik záračné, že jim jest potřeba již předem vzdávati větší hold, než pilným dospělým umělcům našim? Pohostinské hry jsou ovšem dobrou školou, ale není potřeba jejich výzvěm přeceňovati. Uznati ovšem dlužno, že malí umělci vedli si na svůj věk velice úspěšně. V první hře »Barbiere di Seviglia« hrály děti s chutí a bravurou jim vlastní, bez bázně. Pěkně zapívala svůj part Rosina — zvláště se vyznamenala ve 2. jednání. Též malý komik Don Bartolo přispěl značně k úspěchu večera. K nim čestně se družili »il Barbieri« a nápadník Rosiny. Ostatně feditelstvu sluší pochvala za obezřetnou plati, s jakou vše nastudováno. Děti byly iofografovány p. fotografem Trskem. — Snad měla býti vybrána díla, která by byla pro malé herce přiměřenější. Pozornému posluchači však nešlo, že leckde spíš triumfovala dresura než umění procítěné a s porozuměním o-svojené. Nelze také jinak. Psychologický postup a charakteristika při lepších dramatických pracích jsou často značně tvrdým oříškem i pro umělce dospělé a vyškolené. — Ve středu »Werther«. Děj sám působí svým zauzením a výsledkem tísnivé. Starší opery volaly k životu, k naději. V době dekadentní hrdina přehrá se světa pro malichernost — a tedy vlastně zbaběle. Hudba Massenetova však svými harmonickými vlnami uchvacuje, vzrušuje zvláště mezi dvěma posledními akty. Dekorace zvláště v 1. jednání byla velice přiměřená. Zvláště šťastně podal svou úlohu p. Demkov (Werther). Na pl. Skálovou však úloha Loty méně se hodí. Daleko lépe přiléhala úloha Žofie temperamentu pl. Dvořákové. Dobře se vžili do svých rolí pp. Vrba, Hrádek a Balke. Orchestr provázel zpěvy velmi zručně.

Zvolna několikrát přečtete — uvažte — všestranně promyslete a

uznáte,

**že Vám poslouží
pouze jen speci-
elní závod pro
pány nejlépe. "**

Proč?

Poněvadž se nabývá pouze pánků
modr a má velkého druhu jen
do tohoto oboru specializaci, v každé
odě a jakosti.

Přijde jaro!

Zajistě i Vy budete něčeho potřebovati!

**Světové značky.
Jediný prodej.**

fa J. Pavelka
Hradec Králové, Palackého tř. 77.

První odborný závod
pánským angl. mó-
dům zbožím a prád-
lem vlastní výroby.

Angl. kabáty, (svrchníky) modní vesty, moderní stříh, exaktní
jemné provedení. —

Nádherné, překvapující poslední novinky jemných jakostí:

Angl. kravaty, kapesníky. Bukavice Mocho, Antilopy, Nappa. Holo Manila a Malaga. Běžné
polo- a hedvábné. Zboží kožené, peněženky, tašky na doudníky, dopisy a toalety. L-hké prádlo
trikové, barevné. Peněženky. Kapesníky. Galérie.

Nádherné stříhy na košile.
Plazety na turistické košile.

Košile dle míry
v nezrušených omezeních.

Košile bílé, barevné, lanelové.
Košile noční. Spodky.

Vlastní prádelna. Bez chloru. **Vlastní žehlárna.**

Věšák z kůže.

Škřípy: Palackého tř. 77, Karlova tř. 502.

Zakázky pro venek obratem a pečlivě se vyřizují.

Rádo psátí o cenách.

Maticní ples vykazuje letos čistý výnos ve výši K 689.30. Při osobním zvaní vybráno bylo na vstupném, předem zaplaceném, K 568.70, při pokladně v Grand-hotelu odvedeno bylo K 589.50. — Při té příležitosti vzdávají místní odbory díky všem, kteří ku zdanu tohoto plesu přispěli, zvláště pak dekoratérů p. J. Thofovi za benevolentní přenechání nádherné dekorace, hotelieru p. Urbanovi za výhodné propůjčení sálu. — Značnými obnosy přispěli: C. k. soud a stát. zastupitelství K 66.—, pp. advokáti K 62.—, Zál. Úvěr. Ústav s pp. úředníky K 48.—, prof. sbor reálky K 45.—, pp. úředníci míst. staveb. správy a kanceláři fy. Kress a Bernard K 40.—, Filialka České banky a rak. uh. banky s pp. úředníky K 36.—, pp. měst. úředníci K 35.70, pp. úředníci okr. hejtmanství K 33.—, p. stav. Schmidt K 30.—, p. hotelier Urban K 30.—, pp. úředníci pošty K 24.—, sbor učitelský měst. školy dívčí K 23.—. Mimo pp. členy maticních výborů činní byli v plesovém komitě pp.: inženýři Bárta, Pánek, Fridrich, JUC. Vacek, prof. Klouček a Kohout, učitel Tvrzský, JUST. Hubáček a Steinfeld, Ing. C. Matějček, pokladníci ing. Vaněček a ausk. Svoboda.

Projekt železničního spojení Smiřice-Černilov. Na podnět městského zastupitelstva odbývala se dne 13. února ve Smiřicích schůze interestentů na projektované místní dráze Smiřice-Černilov a připojením na stávající projekt místní dráhy Hradec Králové-Černilov-Opočno k tomu účelu, aby zajištěn byl náklad, kterého vyžadují předběžné práce a vypracování projektu. Význam této nově projektované odbočky Smiřice-Černilov pro místní hospodářské, průmyslové a obchodní poměry dotčeného obvodu jest dalekosáhlý, jedná se zde o spojení hospodářsky posud následkem nedostatku komunikace zanedbané krajiny se střediskem právě zemědělského průmyslu a o možnost pravidelné a levné dopravy zemědělských výrobků do závodů výrobky tyto dále spracujících, poskytně jednak rolníku možnost pozemky svoje intensivněji využívat a dotýčným závodům příležitost, větší množství suroviny sobě zajistiti. V první řadě padá zde ovšem na váhu zájem cukrovaru c. k. rodinného fondu, jehož pozemky i v katastru obce Černilovské ležící tímto způsobem přímo s továrnou spojeny budou, čímž klesne dopravní náklad za řepu z 50—60 haléřů na pouhých 9 haléřů, ale i cukrovar Černožický, sušárna na čokanku, mlýn, pivovar, cihelna, lihovar ve Smiřicích těžití mohou z projektovaného železničního spojení. Správné porozumění zájmům veřejným prokázala okresní zastupitelstvo jaroměřské a městské zastupitelstvo smiřické, která prohlásila ochotu nésti 26 procent potřebného nákladu. Taktéž fy. Ed. Ad. Malburg a syn, Simon Klein a synové, Lohar, Sehnoutka, projeví ochotu projekt ve správném poměru svých zájmů podporovati. Tím více musí zarážeti prohlášení cukrovaru černožického, že na novém železničním spojení žádného zájmu nemá a prohlášení zástupce císařského velkostatků smiřického, že vzdor několikaměsíčnímu průtahu není posud zmocněn závazného prohlášení učiniti. Vzhledem k tomu, že se zde nejedná jen o zájmy veřejné a o stejnoměrný prospěch všech poplatníků obecních a okresních, nýbrž v daleko větší míře též o zvláštní prospěch jednotlivých interestentů, neuznáváme za správné, vymykají-li se tyto dle možnosti příspěvkům na potřebné náklady. Stanovisko takové by bylo zvláště správy c. k. velkostatků, průmyslové, moderně vedeného, nedůstojné a jest tudíž oprávněná naděje, že se podaří právě v této správě získati činitele pro uskutečnění tohoto projektu nejúčinnějšího a rozhodujícího. Není ovšem pochyby, že též obce na levém břehu labském ležící, jakož i sám okres královéhradecký si svůj zájem na projektovaném železničním spojení uvědomí a projekt také hmotně podporovati budou.

Valná hromada společenstva stavebních a příbuzných živností v Hradci Králové odbývala byla 28. ledna 1912 v zasedací síni obecního zastupitelství za nebyvalé účasti členstva všech odborů. Přednáška kol. Fr. Čermáka „O zadávání prací veřejných a soukromých“ přijata za bouřlivého souhlasu valné hromady a schválena jednohlasně představenstvem vypracovaná resoluce: 1. Veškeré práce přesahující obnos 1000 K budíž zadávány veřejným oferentním řízením. 2. Výsledek každého oferentního řízení budíž dopodrobně veřejnosti sdělen. 3. Veškeré menší práce, nedosahující obnos 1000 K, budíž zadávány postupně všem místním živnostníkům, kteří by práce ty chtěli a o ně se přihlásili. 4. Veškeré menší práce, nedosahující obnosu 500 K, budíž zadávány za součinnosti společenstevního představenstva. 5. Nebudíž zadávány práce nejlevnějším oferentům. 6. Každé zadávání práce budíž vždy jen oprávněným místním odborným živnostníkům zadáno, nikoliv jedinému podnikateli. 7. Vyhraňování prací projektanta pro svoje lidi budíž pro vždy zrušeno a za neplatné uznáno. 8. Veškeré všeobecné i zvláštní podmínky všech oferentních řízení budíž za souhlasu příslušných společenstev upraveny. 9. Budíž písnána společenstvům kontrola nad provedením veškerých prací do oboru spadajících. 10. Podmínky a podklady ke zpracování rozpočtů budíž živnostníkům oferujícím vydávány bezplatně. 11. Obec nechť upustí od provádění prací ve své vlastní režii bez rozdílu výše nákladu.

Množství stromů vysázených v Hradci Králové v roce 1911. Regulací Labe a Orlice padlo množství stromů a keřů v okolí Královéhradeckém za obět. Město a zvláště Okrašlovací spolek starají se všemožně, aby náhrada v městě i okolí byla zjednána. Roku 1911 vysázeno bylo za malého přispění Okrašlovacího spolku zdejšího 83 lip krymských a to u Střelnice, v Karlově třídě, v Mýtské ulici a za Vodičkovými kasárnami; 57 dubů amerických na levém břehu labském; 30 pyramid. topolů černých

(z nichž 10 daroval svaz Okrašlovací v Praze) na levém břehu labském, v ulici Moravské a na nábreží cl. Frant. Josefa; 33 topolů Simonových čili člnských, 11 balsamových, 5 stříbrných na lev. břehu labském a 10 na severních hradbách městských; 54 topoly pyramid. bílé (Populus alba Bolesna) a 20 lísek jehlančových (Corylus colurna) na Příkopech; přes 30 javorů, 4 smuteční vrby na severních hradbách, 42 platány na nábreží Eliščině a v ulici Červeného, 3 akáty za Vodičkovými kasárnami, 2 kulovité akáty u Borromaea, 2 buky červenolisté u mostu, 11 bříz v ulici Hostvitově, 10 tisů a přes 60 jiných jehličnatých stromů na rozličných místech v městě. — Keřů vysázeno bylo přes 1000 a to zvláště na severních hradbách a u budovy c. k. reálné školy. Letošního roku snad neopomene správa regulace fek přispěti k tomu, aby okolí královéhradecké bylo okrášleno stromovým.

Mužský odbor Ústřední Matice Školské v Hradci Králové za rok 1911 zaslal maticní pokladně výtežek své obětavé činnosti 5.080.87 K. Všem horlivým pracovníkům, členům, přiznivcům a dárcům odboru vyslovuje výbor Ústřední Matice Školské vřelé díky.

Včelařský spolek pro Hradec Králové a okolí pořádá v neděli 25. t. m. zajímavou odbornou přednášku se 100 světelnými obrazy „O včele a včelařství“ ve Střelbě v hostinci u Machků. Vstup volný. Hosté vítáni. Začátek o 3. hod. odpol.

X. hudební matinee. Pěvecko-hudební a klavírní škola Ludv. a Ferd. Knepra v Hradci Králové pořádá v neděli dne 25. února v dvoraně Besedy o půl 11. hod. dopol. desáté hudební matinee. Vstup volný.

Do Hradce Králové a okolí. Odbočka c. k. poštovních a jednoty c. k. státních žiženců pro Hradec Králové a okolí vzdává tímto lidumilné veřejnosti, důstojnému kněžstvu, slavnému sboru důstojnickému a poddůstojnickému, úřednictvu c. k. úřadu Hradec Králové II. za účast a hmotnou podporu, mimo to slavnému c. k. úřednictvu všech vrstev mimo c. k. berní úřad, vůkolním úřadům c. k. pošty a stře v Novém Hradci Králové, Praskáčce, Lužci, Týništi, Skuhrově, Ohavici, Třebechovicích, pánům advokátům s panem starostou dr. Ulrichem v čele, ctěné veřejnosti vůbec za hmotnou podporu při plesu, konaném dne 4. února r., který vyzněl nad očekávání uspokojivě, svůj nejsrdečnější dík a vyprošují sobě další přízeň ctěného obecnstva. Čistý výnos 522 K 50 h předán fondům podpůrným pro nemocné členy, jejich vdovy a sirotky obou jednot, což s díky kvitují Místní odbočka spolku c. k. pošt. a tel. žiženců pro země koruny České v Hradci Králové a Vzáj. se podporující a vzděl. jednoty státních žiženců v Hradci Králové a okolí.

Výstraha. Firma Zdenko Nikolau, Terst, zasílá tak bez objednávky různým osobám na dobírku 3.80 K. Královéhradecké obchodní gremium upozorňuje p. t. obecnstvo na tento nešvar a varuje každého před přijímáním zásilek těchto.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc leden 1912. Stav vkladů počátkem měsíce 1,869.971 K, vloženo během měsíce 213.726 K, vybráno během měsíce 184.198 K, stav okncem měsíce 1,899.508 K. Stav půjček počátkem měsíce 2,723.556 K, půjčeno během měsíce 313.562 K, splaceno během měsíce 389.150 K, stav koncem měsíce 2,647.968 K. Počet účtů 4.025. Rezervní fondy 213.705 K, závodní podíly 96.516 K, pokladni obrát 2,407.371 K.

P. T. majitelé hostinců a holičských závodů zasílají korespondenci na firmu J. P. Langhans, c. a k. dvorní a komorní fotograf v Hradci Králové, která Vám ihned zasle zdarma a vyplaceně vkusný nástěnný plakát, zhotovený dle originálu předního českého umělce a jest svým pojetím ozdobou každé místnosti. Plakát opatřen nahofe i dole kovovými tyčinkami a šňůrkou k zavěšení.

Nález peněz. Po nedělním plesu na galerii dvorany v Adalbertinu nalezl p. Svaták jistý peněžitý obnos. Kdo jej ztratil, nechť se přihlásí u nálezce.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 10. února 1912. 1 hl: pšenice K 18.— až 20.50, žita K 16.80 až 17.40, ječmene K 15.70, ovsa K 10.30 až 11.20, včivky K 19.—, hřebču K 28.— až 36.—, čočky K 44.— až 48.—, jablů K 26.—, krm. 25.— až 40.—, brambor K 7.— až 8.—, jetelového semínka červeného K 83.— až 154.50, jetelového semínka bílého K 150.—, máku K 92.— až 100.—, 100 kg: žitných otrub K 18.80, pšeničných orub K 18.40, 1 kg: másla čerstvého K 3.20 až 3.60, sádla vepřového K 2.20, tvarohu K —.40 až —.48, 1 vejce K —.10 až —.12, 1 kopa: kapusty K 8.— až 6.—, 1 hl cibule K 7.— až 13.—, 1 kopa drobné zeleniny K 1.20 až 2.—, 1 hl mrkve K 9.— až 10.—.

Na týdenním trhu v Hradci Králové dne 10. února bylo přivezeno: hl: pšenice 124, žita 123, ječmene 3, ovsa 162, včivky 13, jablů 10, jetelového semínka 88, kapusty kop 8, cibule hl 10, drobné zeleniny kop 27, mrkve hl 11, brambor 197, jablů 29, podsvinčat 334, kůzlát 6.

Članost c. k. pošt. úřadu v Hradci Král.-2 za r. 1911. Podáno doporuč. psaní 10.129, peněz. psaní a balíků 9.993, poskázek 10.793, spořitelních vkladů 16.472, telegramů 3.685, telefonních rozhovorů 651. Doručeno doporučených psaní 15.573, peněžních psaní a balíků 15.239, poukazek 6.111, příkazů 192, dobřek 2412, výplat spořitelních 3.431, telegramů 3.345. Prošlo úřadem cizích doporučených psaní 206.404, peněžních psaní a balíků 1.022.040 kusů. Pokladni obrát peněžní činil 10,160.550 K. Výtežek obnášel 42.213 K. Náklad na úřad činil 78.914 K. Dle podacích denníků vyřizeno bylo 4.834 spisů. Personál sestával ze 16 úředníků a 19 služb. K stávajícím 10. ambulancím přibýly 2 další z Hradce do Chlumce a pět čis. 205.

Pohřeb dp. Lad. Ledra v Opatovicích n. Lab. V den svátku Hromnic zakvílel zvonek nad kaplí král. zemské

polepšovny truchlivým hlasem a spolu se zvonec iarního kostela bolestně zvěstoval obyvatelstvu opatovickému smrt duchovního správce král. zemské polepšovny Ladislava Ledra. Smrt skosila jej v mužném věku 47 let po 25leté práci na vinici Páně. Vlekla choroba uzavřela mu vytknutý cíl — působiti katecheticky na školách obecných a středních a odvedla ho z posledního působistě duchovní správy do král. zemské polepšovny. Vědom si choroby tělesné, přilnul tím více k svému novému působistě jako duchovní správce chovanců tělem i duší. Tklivě a hřejivě byly jeho promluvy nedělní k ovečkám zbloudivším na cestě dobra a ctnosti a nely se jedním cílem: léčiti nemoc duší jejich. Devět let popřál mu Pán vésti duchovní správu, již zastával s nadlidským sebezapřením a námahou. Když již undléval a klesal pod tíhou smrtelné choroby své, jako zářivý paprsek vzpružilo jej vyznamenání, udělené mu J. E. ndp. biskupem za prokázanou spokojenost při poslední apoštolské cestě diecéšní. Krátce se těšil vyznamenání, jež stalo se mu rouchem na cestu poslední, neboť smrt přiblížila se mu se svým samostřilem a dala mu vyplíti kalich utrpení až na dno. Zaopatřen sv. svátostmi, vydechl dobrou duši svoji již celé okolí tolik milovalo. Vsdp. konsistorní rada dr. Gustav Domaby, professor bohosloví v Hradci Králové, kollega studií a přítel zesnulého, vřele promluvil nad rakví jeho o kalichu utrpení, kalichu obětí Nejsvětější a kalichu milosrdenství. Nežůstalo oka nezaroseného při tklivé promluvě řečnickvě. Pohřební obřady vykonal vsdp. Josef Kaspar, bisk. vik. sekretář a děkan v Rosicích za asistence 15 spolubratří: dpp. Ant. Vitvara, kons. rady a faráře v Novém Hradci, Frant. Kuřila, děkana v Kuklenách, dra. Gust. Domaby, Josefa Jakubce, mistřího faráře v Opatovicích, Jana Širůčka, domácího kaplana, J. Blažka, gymn. professora v Litomyšli, Ed. Neumann, faráře ve Sv. Jiří, Emilána Balcara, faráře v Chotčicích, J. Culky, faráře v Kunčticích, Karla Neužila, faráře ve Dřitici, Antonína Zámečnicka, faráře z Praskáčky, Karla eKppla, fideite Borromaea v Hradci Králové, Otokara Vosáhla, katechety v Pardubicích, G. Havla, kat. v N. Bydžově J. Hovorky, kapl. v Bohdanči, J. Rouše, kapl. v Kuklenách. Smut. zpěvy př. pohřbu zapělo pív. sdružení pánů bohoslovů, řízené sbormistrem panem Karlem Vašatou. Zejména requiem a dies irae bylo úchvatně předneseno. Tělesná schránka byla v pondělí dne 5. února vystavena v ústavní kapli, kterou fideitství král. zemské polepšovny k účelu tomu nádherně vyzdobil. Průvod pohřební zahájili chovanci ústavní, za nimiž následovala školní mládež opatovická, vedená učitelským sborem, pak spolek dobrovolných hasičů a pěvecké sdružení pánů alumnů z Hradce Králové, pějících tklivě: Miserere. Rakvu nesli dozorcí ústavní. Za rakví krácelo přibuzenstvo a přátelé v Pánu zesnulého a za nimi slov. pán feditel král. zemské polepšovny pan Josef Průša s p. fediteltem donucovací pracovny v Praze Antonínem Tilšrem v zastoupení zemského výboru, veškeré úřednictvo ústavní a choti pánů úředníků a dozorců, starosta opatovický pan MUDr. Em. Nohejl, neštěné obyvatelstvo Opatovic a obcí příafaných. Bylo již po poledni, kdy tělesná schránka spuštěna byla do hrobu, aby odpočívala po boku milované mateře, již v Pánu zesnulý před šestí lety byl pochoval. Se slzou v oku a bolnou vzpomínkou odcházeli přátelé a spolubratři od hrobu. Requiem aeternam dona ei, Domine!

Třebechovice. (Váň samospřávy.) (Opovědno.) V Kocourkově sice školu šťastně vystavěli, ale zapomněli na malíčkost — na záhody. U nás máme něco podobného. Velká továrna pánů Kaudovů, jež sice vystavěna, ale schází — kanál a místo, kam by ústily tovarní splašky a odpadky. Když se stal Kocourkovským ten malér, vymlouvali se, že prý na to pozapomněli, že prý jim to »z domova nikdo nepsal« a kdesi cosi. U nás naopak vědomě se stavělo a říkalo: »Však až bude fabrika státí, kanál se nějak pořídí« a sice cestou nejpřihodnější do řeky »protředí města.« Jenže jenhle pokroáský chomout byl přímá okatý a proto propukla nevole občanů bez rozdílu přesvědčení politického i náboženského s p. Munzarem v čele, kteří na příslušných místech zakročili a tak »nezištná« pokroáská duše i s obecními otci a »zdravotní komisí« zabrali pouze při dobré chuti. — Kaple sv. Jana, ve které až do roku 1911 konány pravidelné slavné pobožnosti, změnila však ustoupiti Israelitovi Kaudrovi. Na její záhradu obecní tatčí ani prstům nehnul, ale ve své pobožnicko-kocourkovské nadutosti se kochal, že svým jedním způsobil nábožensky cítěním obecnímu pánu a pokofení a současně že městu pořídí náhradu v podobě smrduté stoky tovarní, která bude ve středu města ústíti do Dědiny. Karel Havlíček Borovský měl zásadu: »Považuji za zasluhu božiti chrámy v srdcích lidských.« Třebechovský pokroáček však má heslo: »Považuji za zasluhu božiti chrámy v srdcích lidských.« — Ano, naši otcové, až jednou v hrob klesnou, tu smutnou památku po sobě zanechají, že jedině jejich zálibou je, že na nejkrásnějším místě nově vystavěti čtvrti města na samém úpatí historického našeho »Orebu« stojí a pracu-

Tramín Atlantik

Valcovné látky na pánské obleky.

Doporučují vřele vešdemtojném duchovenstvu.

Vzory k nabídnouti franko.

První český zastlatalský závod

Ed. Doskočila v Chocni.

je ohromný komín... A co pak dělal náš slavný O-
krajšovací spolek, který se prý kochá v krásách na-
šeho domova, který má pečovat o přírodní krásy?
A co zdravotní komise? Nic, je to vše jedna kamarilla.
Kdyby u nás nebylo tolik holých a příhodných míst ku
stavbě různých průmyslových podniků a továren, snad
snad v krajní nutnosti by se tam mohlo stavěti, ale tak-
hle je to irestabodná bezhlavost — ne-li něčto horšího.
A potom, jakým právem ani nebyl dodržen a respekto-
ván polohopisný plán, který přece stál tolik tisíc korun?
Či se mají opět veřejnosti zalépti oči, jako se to stalo
svého času směšnou pokutickou při fabrice Abelesové?
Každý podruh a nádeník musí stavební čáru respek-
tovat, ale bohatému továrníku mělo by se měřiti jiným
loketem? Či snad se někomu stýská po druhém vydání
„Křivické ulice“? Jest té Borské ostudy ještě málo?
Když některý chudák staví nějaký chlvek nebo bará-
ček, přijde četná komise třeba několikrát. Tážeme se,
kolikačlenná fungovala při veliké továrně Kauderové?
Tyto a podobné myšlenky kolují nyní veřejně po mě-
stě, že z diskuse úplně zatlačují osudy „Markových
pefin“ a tragikomické dobrodružství ponocného Pinka-
vy. Jak se věc utváří, budeme dále referovati a to ne-
stranně a pravdivě.

Reforma v Třebčovicích. Rudé soc. dem. „Roz-
hledy přináší velice ostrý článek o dp. Hrubanovi (!)
a řkou, jako když tiskne. Litujeme rodičů toho chlapce,
kteří věří agitacím slovům jednoho duchovního ob-
čana, o jehož „křesťanské snášlivosti“ se dá tolik vy-
pravovati. Ten „právník“ však dobře ví, že tu daleko ne-
ní třetina občanů druhé konfese, ale k zatušování svého
autorství se dělá nevědoucím. Ku konci „Rozhledy“ do-
dávají: „Jsmé dlouhá léta zvyklí u nás na duchovní klid-
ných povah, netoužíme po roztržkách mezi duchovními a
občanstvem...“ — Tohle je zvláštní doznání moder-
ních nadkřesťanů! Oni prý netouží po roztržkách! Proč
pak tedy bylo kněžstvo naše vládnuto tiskovým bahnem
tak dlouhou řadu let? Sami doznávají, že to byly klid-
né povahy. Proč tedy proti nim štvete přímo fanaticky
v různých tiskovinách? Proč pronásledujete nejradějiší
laické občany v tisku bezcharakterním lhaním jen z té
přičiny, že se hlásí otevřeně ke katolickému praporu?
Nás beráncům rouchem již nesplete žádný útočník. Zná-
me již dobře z časté zkušenosti povahu vašich farizej-
ských vzdechů, které se dostávají obyčejně teprve ten-
krát, když vaše útočení jest po právu odsouzeno.

Z Dobřenic do Dobřenic. (Pokračování.) Při zřízení
zdejší fary ustanovili tehdejší páni Dobřeni, kterých
pozemků bude užívati zádání na krytí výdajů kostelních,
kterých farář na svou obživu. Zavázali svůj velkostatek
jistým dávkám a určili i osadníkům, jim tehdy podda-
ným, že mají potřebné dívi farářů sděliti a odvézti. R.
1738 sděláno o tom všem právní listina a vložena do
desek zemských, které té doby pro obyvatele obcí ven-
kovských byly zároveň veřejnými knihami. Nynější po-
zemkové knihy tehdy ještě nebyly, proto zápis jich star-
ší nemůže v nich býti poznamenán. Všechny farní pří-
jmy jsou od c. k. mistodržitelství sepsány, oceněny a
dle platných zákonů politické úřady povinny pomáhati
k jich vymáhání. Povinnost osadníků ohledně dívi o-
ceněna ročně na 24 K. O těchto 24 K pan farář každo-
ročně přichází, když osadníci neplní svého závazku, a
ještě musí sám nejméně tolikéž vydati, aby si potřebné
palivo dovezl, celkem tedy 48 K, čili za 11 let přišel
pan farář nejméně o 528 K, které mu po právu náležejí.
Hlásil-li se tedy ku svému, nejedná zistně, jak by našep-
távač a jeho pisal lidem rádi namluví a je proti panu
farářovi popudil, jedná ve smyslu své úřední přísahy, že
bude práv farních vždy hájiti. — Povinnost osadníků
jest opravdu zbytkem roboty — za nynějších dob při-
rozené každému protivné — a proto patronální úřad
k žádosti pana faráře vyzval obce, aby se vyjádřily,
chtějí-li povinnost svou konati, anebo se z ní vykoup-
piti, jak to po roce 1848 učinili předkové jejich s desát-
kem a povinnostmi k farní a kostelu. Tento návrh na
výkup nepřijemné povinnosti našepťavač, který měl při-
ležitost seznati obsah úředních spisů, svému pisal ani
nesdělil. A tak nedověděli se členové „Ratibora“, že p.
farář cestou smírnou chce chrániti práv svých a svých
nástupců i zbaviti osadníky závazku, který nynějším
sociálním poměrům neodpovídá. Ne jednomu, ale více
vážným osadníkům sdělil pan farář, že nyní, kdy je
úředně zjištěno, jakou část dívi nutno každoročně do-
vézti, dala by se povinnost osadníků levně vykoupiti.
Také zapomněl tajný našepťavač sděliti, že v letech
sedmdesátých pohrozilo sice c. k. okresní hejtmanství
exekucí, k níž však že nedošlo proto, že obec povinnost
toho roku vykoupila, t. j. učinila to, oč pro všechny bu-
douce časy k uvarování mrzutosti a nespravedlivého
poškození duchovního se namáhá pan farář. Nejlépe
že poznali, jakou láskou ku pravdě a ku panu farářovi
naplněni jsou původcové „Hlasu lidu“ z Dobřenic, z
toho, jak překroutili odpovědi osadníků Pravských. Tito
napisali, že „lásku dělání dívi každý občan odpirá“. Ři-
kalo se totiž povinnosti dělání zadarmo v lese: „chodi-
ti na lásku“. A páni, z nichž vyšel „Hlas lidu“, udělali
Pravským tu „čest“, jakoby byli tyto napsali: „Chodívali
naši otcové dělati farářovi dívi a to z lásky k němu, ale
jelikož lásky k nynějším farářům nemáme, nepřijíme ani
robotiti“. Ani jeden z celé kolatury prý se nevyjádřil
příznivě o požadavku farářem. A zatím mnozí neodpo-
věděli vůbec nijak, jiní pak prohlásili, že půjdou, pů-
jdou-li ostatní také. Vytýkali našemu panu farářovi na-
dutost dověd že jen ten, kdo panu farářovi za pozdrav
okázal ani nepoděkuje a sám ho ani nepozdraví, ač mu
panem farářem vzhledem k jeho rodině mnoho bylo
odpuštěno. Anebo se mu zdá nadutost, že pan farář

si nedal líbiti od něho všelijaké „pronásledování“. Muž,
jenž se veřejně vyjádřil: „Kdo má peníze, má také prá-
vo“, nesmí nikoho vinit z nadutosti — jen sebe. A ta
zistnost! Dejme tomu, že by pan Weinrich panu řediteli
Eribeckovi, jenž má nejméně pětkrát tolik příjmů jako
pan farář, najednou odepřel dávati povozy k různým
jeho požádkům, jak to má ve smlouvě služební, a pan
ředitel se o své hlásil! Byla by to zistnost? Žádný po-
ctivý člověk by to neřekl. Anebo kdyby panu řediteli
nechtěla místní školní rada zaplatiti paušál za vytápn-
ní školy a on s tím nebyl spokojen, byl by zistným?
Zistným je, kdo za zisk jakýkoliv lže, píše falešné pro-
tokoly o úředních jednáních, dává podepisovat živé
„petice“, činí křivá udání, aby se zalbil svému pánu,
anebo dostal neoprávněnou nějakou výhodu. Několikrát
nazval „pisal“ pana faráře neoblíbeným. Přijde na to,
u koho a proč. Nelze se všem zalibiti! — Šetřte proto,
šlechtní pánové, inkoustu! Nejsou zdejší osadníci takovými,
jakými byste je chtěli mít. Nehledice vašeho štvaní,
dali svému duchovnímu, co mu patřilo, a vděčně jako
oni, tak i potomci jejich uznají, že jim dopomohl k to-
mu, co jim patřilo.

Nechanice. Stoupenci našeho p. ředitele jsou vždy
velice ochotni k protiklerikálním projevům. Volnomyšlen-
káři ovšem neuznávají existenci Boha. Nedivme se, že se
tedy starají, aby se v kostele nesvítlo. Jen to je div-
né, že hlásají, jak šíří světlo oni — a že jsou to jen kle-
rikálové, kteří šíří tmu. Lidé a la Skalický, Zámečník,
Hein a Mašinda chtěli se zavděčiti svému pokrokovému
patronovi tím, že chtěli, aby se škrtlo pár grošů na o-
světlení kůrů společenstev. Abychom ženitální hlavy u-
klidnili, oznamujeme, že se kostel bude malovati. K ta-
petám o zřídí nové perleťové knoflíky — zhotoví se také
řebíčky a zámky na kůry. Tedy na výdělek dosti vy-
hlídek — a Hůrka náleží katolickému kavalérovi, kterému
oznámíme, odkud vítr vane, aby pány pokrokové odká-
zal do příslušných mezí. My živnostníci bychom byli rádi,
kdyby nám páni z toho neb onoho tábora dělali re-
klamu. Stejně jest na Nechanicku pro střední vrstvy „bla-
hobyť“ takový, že se okres vyhlídne. Jen tedy přijďte
konečně s pokrokem skutečným. Toho dětského, komic-
kého poserství má už každý rozumný člověk po krk
dost. Necht' zatřetí dělájí dlouhými články radost i na-
tistikům a lidem abnormálním. Byli bychom pro sních,
kdybychom leželi do jha, které nám naskrtil vymazlení
mladičkové, kteří provozují pokrokové sport z dlouhé
chvilky, aniž poznali drsnou praxi života svěprávného.
Pro strach a bázeň máme uděláno. — Vy říkáte, že má-
te ducha demokratického a že jste proti denunciantům.
Ale sami lid žalujete a jako praví žalci tajně žalobu pod-
pisujete. Proto lid vůbec a skuteční mužové zvláště mají
právo volati: Hanba listivým udavačům!

Děkanství v Pardubicích. Dne 8. t. m. večer
měl kostelní výbor pro stavbu děkanství kostela v
Pardubicích schůzi v měšťanské besedě. Do schůze do-
stoupili se téměř všichni členové. Jednalo se o ofertách
na úpravu a přístavbu kostela. Ofert došlo celkem 14,
z nichž nejdražší má rozpočet na 61.000 K, nejnižší
na 53.000 K. Bylo stanoveno podati všechny oferty měst-
ské technické kanceláři k laskavému posudku. Při schů-
zi ustanovené na den 15. t. m. definitivně se rozhodne,
která z podaných ofert má se přijmouti, načež v březnu
počne se s úpravou.

Dusíkovo divadlo v Čáslavi. V neděli 18. února 1912.
Mimo předplacení. Pohostinská hra dramatického uměl-
ce pana R. Schläghamra, člena činohry Národního di-
vadla v Praze: „Královská Výsost“ (Jack Straw). Ve-
selobra o 3 dějstvích. — Anglicky napsal W. Somerset
Maugham. Přeložil Karel Hašler. Začátek o půl 8. hod.
večer. Konec po 10. hodině. Přijíždí hra dne 3. března 1912.

Německý Brod. V předposlední schůzi obecního za-
stupitelstva přijat byl též návrh městské rady, aby
byla přijata technická síla na zhotovení plánu městského
plynovodu. Měsíční odměna této technické síle vy-
měřena částkou 100 K. Pro Bůh! Nač to? Což nespadá
v obor městského stavitele, jakožto síly technické, zho-
tovení plánu jakýchkoliv? Či jest městský stavitel prací
přetížěn? Tomu nevěříme, vždyť větší města, nežli
jest Německý Brod, městského stavitele nemají a přece
stejnou měrou musejí se zabývati technickou agendou.
Ale dejme tomu, že jest městský stavitel prací přetížěn!
Pak nepochopujeme, jak mu může býti ještě dovoleno,
aby přijal stavitelský dohled na stavbu okresní budo-
vy. — V každém případě mělo býti obecním zastupi-
telstvem zhotovení plánu městského plynovodu náfze-
no městskému staviteli a ten se měl starati o jich přes-
né zhotovení sám. Těch několik set korun, které budou
technické síle vydány, by mohlo býti ušetřeno. A jest již
věru na čase, aby se na naší radnici začalo šetřiti. Těch
stále stoupajících přírůstků má již obyvatelstvo až po
krk.

Hořice. Nezdá se nám jinak — čteme-li o Volné My-
šlence — než že každé město musí prodělati
tuto horečku „kacnjamr“, po němž dostaví se vystřízli-
vání. Tak tomu bylo i u nás. Měli jsme zde Machara,
jež sice nikdo nezakřikl, jako v Jičíně, celkem však při-
jat byl chladně. Sebral svůj žold, zmizel a více se o
něm nemluvílo. Nastalo nápadné ticho. K vůli pokroko-
vosti a ze strachu před zápačnickým odsouzením jsme se
ho báli a oslavovat veřejně jsme ho nemohli — tolik
rozvahy nám přece jenom zbylo. Založena odbočka V.
M., která však byla mrtvorozeným plodem, protože sle-
ny jejími stali se vesměs anarchisté. A kdyby i toho ne-
bylo, loupežná vražda v konsumu, kterou spáchal jed-
natel spolku anarchistů s předsedou, oha volnomyšlen-
káři, musla by otevřiti oči i slepému a tím snad ani mí-
stopředseda dr. Erban posud není. Že i jeden z pachatelů

uznává, co ho na kluzkou dráhu zločinství přivedlo,
patrně z toho, že z věznic psal správě školy, aby jeho
dítě bylo opět přiváděno k vyučování náboženství, na
němž mu, jako volnomyšlenkáři, každé účastenství po-
sud zapovídal. Je vidět, že většina lidí provozuje V. M.
jen ze vzdoru, který ovšem ustupuje, když přijdou zlé
časy. Neří pochyby, že při porotě uslyšíme mnohé za-
jímavé doznání. Tak daleko by to vedlo, kdyby spole-
nost občanská odhodila všechnu vychovávací vliv ná-
boženství a všechnu křesťanskou kázeň! Kdo má svých
deset tisíc příjmů ročních, může dělat ovšem parádního
anarchistu, který nepotřebuje krás. Ale co bude dělat
člověk, který se učí, že není Boha, není věčnosti, není
krom vlastní vůle a zvůle žádného mravního zákona,
který jest popuzován, aby se vzepěl všemu řádu stá-
vajícím? — Co jiného, než že půjde vyvlastňovat dle
hesla: „majetek je krádež“ s revolverem v ruce?

Kroumá. Radostné naše nadšení platí novému du-
chovnímu správci dp. Bauerovi. On to jest, který vy-
kouzlil radost ve tváři a spokojenost v duši. Slyšeli jsme
jej poprvé na Hromnici, kdy se nám jako duchovní pa-
stýř představil a krásnými slovy za srdečné uvítání po-
děkoval. Slyšeli jsme jej také u Brázdů při valné hro-
madě křesťan. sociál. spolku, jehož předsednictví ochot-
ně přijal. Jeho slova byla samá láska k farníkům a uji-
stění, že s radostí bude pracovati na obrození katolických
ideí. Díky Vám, za ta slova, důstojný pane! Vězte, že ani
my nesložíme ruce v klín, ale že snahy Vaše i práci ze
všech sil budeme podporovati a námahu usnadňovati.
Spolehněte na nás! Jsme prosti horáci, ale máme víru!
Víru tak pevnou, jako ty naše milované české hory jsou.
Přejeme Vám z celé duše šťastný, milý a radostný po-
byt mezi námi. Srdce naše i lásku získal jste si rázem.
Kž Bůh síli Vás a popřeje Vám dočkat se mnoha ra-
dostí mezi lidem Vaším! — Oddaní farníci.

Glossy k obecním volbám v Ronově nad Doubravou.
Při obecních volbách dne 25. ledna 1912 měl na naší ra-
dnici přivolaný sekretář od c. k. hejtmanství z Čáslavě
p. Novotný proslov. Mimo jiné pravil: „Náboženské kre-
do (t. j. náboženství, v našem případě katolické, poně-
vadž dle sčítání má Ronov nad Doubravou 1617 katolí-
ků, 13 vyznání evang. helv., 3 augsb. vyznání, 6 židů a
3 bez vyznání) nezaručuje poctivost v úřadě starosten-
ském.“ Nevíme, proč se ten p. sekretář tolik rozčiloval
(křičel). Poněvadž dle jeho vlastního doznání má již
za sebou více než 20letou praxi, asi také ví, že každý
už si přinese svůj lístek napsaný z domova. Takhle mlu-
vil c. k. úředník v Čechách, v Rakousku za vlády Jeho
Excellence knížete Thuna, c. k. mistodržitele v Praze. Po-
mílejte veleduchy přítomné doby neb minulé národa če-
ského, poukazujeme p. sekretáře na výroky pohanů, jak
soudili o náboženství vůbec. Mudřec Plato píše: „Co
musí býti především nejlubším přesvědčením všech ob-
čanů, že bohové jsou pány a řiditeli všeho, co tu jest,
a všeho, co se děje a že od jejich vůle a pokynutí všechno
závisí a jim že celé pokolení za všechno co nejvíce o-
bětovati má.“ Řečník Cicero pravil: „Nevím, zda-li věr-
nost a lidská společnost, zvláště pak idea spravedlnosti
obstojí a se uskuteční, odpadne-li úcta k Bohu t. j. k ná-
boženství.“ Kdy padl Řím — kdy zahynulo Řecko i se
svoji vzdělaností? Když náboženství a úcta k Božstvu
vymizela ze srdce lidí. Žádné mudrování, žádná svě-
tská moc nemohla říši řeckou a římskou uchrániti od
jejich zahynutí. Proto označuje řecký mudřec Aristote-
les náboženství jako první zařízení, bez něhož stát ob-
státí nemůže. A citovaný řecký filosof ve starověku Pla-
to praví na jiném místě: „Neznalost pravého Boha jest
nejhorším morem pro stát. Proto, kdo ničl náboženství,
ničl základy společnosti lidské.“ Pan sekretář pravil, že
prý zaručil spravedlnost toliko občanské ctnosti. Snad
poctivost? Může býti někdo poctivým, počestným mu-
žem, nemá-li náboženství? Nikoliv. A proč? Poctivý člo-
věk musí býti spravedlivý. A nemusí spravedlivý všem
povinností svým zadostiučiniti? A není první povinno-
stí, povinností nade všechny povinnosti prokazovati Bo-
hu čest? Odstraňte tuto povinnost člověka k Bohu, a
jaká povinnost bude ještě svatá? Nemá-li člověk povin-
nost k Bohu, pak by neměl také žádných povinností po-
daný k svým představeným, k úřadům. Snad svědomí?
Člověk, který nemá náboženství, necítí ani výčitek svě-
domí. Občanské zákony? Občanské zákony omezují
svoji činnost hlavně na potrestání zlého, ale nemohou za-
brániti zvláště tajným zlům, také nezasahují všechny
zločince. Snad zájem o společné dílo? Nač člověk víc
myslí při svém snažení, na dobro své či na dobro jiných?
Mohl by nám ještě pan Novotný sděliti jiné občanské
ctnosti, které zaručují společnosti lidské spravedlnost.
My dosud nepišli na žádné. Teď je vidět dobře v Portu-
galsku, jak se vychvalované pouhé občanské ctnosti o-
svědčily. Vládnoucí zednáři jsou družinou tyranů a pod-
vodníků, tak že spravedliví lidé nevycházejí z nejhorších
ústrků. Máme za to, že by přamáto tato slova páne se-
kretářova povznela společnost. V Portugalsku, kde ho-
zeny zásady křesťanské přes palubu, má vláda jedinou
„humanitní“ oporu v zavírání do kriminálu, v prachu a
olovu. Čekali jsme z úst c. k. úředníka slova takového
smyslu, jaká veřejně pronáší náš panovník. (Pokrač.)

Nové demuelace v Dobrušce. Udávačství v našem
pokroku se vzrývá. Zdá se, že po vyložení hláství
bude u nich druhou rozeznávací vlastností. Po oslavě
stříbě (na den sv. Václava) přišla na řadu naše kře-
stiansko-sociální mládež. Organizace naší mládeže požá-
dala p. A. Maršálka, by učil členy řádových tancům. Pan
Maršálek ochotně vyhověl. Vyjednán byl sál „u Labu-
tě“, kde cvičení to se koná dvakrát týdně. Hudbu si
obstarávají sami za pomoci jednoho nebo dvou přátel
mládeže, kteří rádi zdarma poslouží. Na světě a teplo si

vybírali mezi sebou. A přibrali mezi sebe i slušné sociální demokraty, aby se mohli tanci zdarma naučit. Tohle však nedalo spát nějakému příteličkovi a udal to klubu českých tanečních mistrů, že p. Maršálek si vybírá za cvičení to peníze, že tam má svou hudbu, že to je hotová muzika atd. Klub tanečních mistrů to udal na hejtmanství a hejtmanství to poslalo obecnímu úřadu k vyšetření. A p. Maršálek ještě za ochotu a námahu svou musí chodit k výsledkům. Tak bludá závist a zaviřilá pomstychtivost lžipokroku musí vše přitrávití dle hesla: volnost, bratrství! Když jiní učí zdarma tančit, to je v pořádku. Našinec se dle lžipokroku nesmí nikomu lacino naučit. — Pokroková pomstychtivost a závist ukázala se již také po dvakráte v Opocně. V Národním Kodymově domě pořádala strana křesťansko-sociální dvě zábavy. Jednu opočenští druhou křesť. soc. mládež z Přepych, poněvadž bratr učitele Holance ve Valu, hostinský Holanec, jim nechtěl z agrární lásky přikřítit sál. Sál osvětlen jest elektrickým světlem, dodávaným z továrny Zimovy v Opocně. Najednou uprostřed zábavy — egyptská tma. Pokroková elektrika dostala tmavý záchvat. To bylo shánění světla! Lampy všeho druhu objevily se na stolech. Začalo se vyšetřovat, kdo tímto ušlechtilým činem jest vinen. A to se ví, že se to nevyšetřilo. O prvním zhasnutí se proslychá, že manipulace se stala v továrně, o druhém zhasnutí, že stala se u hospody „na Nové“, kde jakýsi mladíček, povzbuzený závistivým pokrokem, hodil železný hák na hlavní vedení drátu, přivodil krátké spojení a — tmu. Panu Zimovi to ovšem mílo není, poněvadž na plesích obou byli přítomni hospodáři, kteří od něho hospodářské výrobky brali. Také se na to pomýšlí, zavést v sále acetylenové světlo se žárovými tělisky, které jest lacinější a vydatnější.

Pokrok v Dobrušce. Poznámka o mravním chování učňů při přednášce duchovního v pokračovací škole v Dobrušce velmi řáda do živého. Ředitelem této školy jest učitel z obecné školy pan František Moravec, 58 let starý, silně nahluchlý, narozený ve Valu, švagr Jana Laichtera, spisovatele na Král. Vinohradech. Silně se rozlobil na kněze tam přednášejícího, že tohle nemělo přijít na veřejnost, ale mělo se to doma urovnat. A hned zase řekl, že to vše jest snůška lži. Poznáváte dvojitou tvář lžipokroku? Jednou to přiznává, že to nemělo přijít do novin, podruhé to nazve snůškou lži. To mluví on, který při tom nebyl. Dovolí si to popírat vůči tomu, který tu neotesanost chovanců musel zažít! Hoch Pejskar si vlezl za kabát a tam šelkal. Když kněz ho poslal domů za toto hrubé chování, řekl mu ve dveřích posměšně „maneta“. Přítomný ještě pan učitel řekl sám, že by zasluhoval a řed. M. řekl: „Dostane tedy trojku z mravů“. Žáci mu feknou: „On nic nedělal, on jen se smál.“ A Moravec rozpustilost, na kterou určil trojku z mravů, div že neprohlásil za nevinnost. Takhle nejednal ani pověstný tchán Kondelík. Není pak divu, že za takového řiditelování panuje uvedená nevážnost. „Pokrok“ chce snížit autoritu kněze, vydává ho ve psí klukovně, kdežto před rábinem se plazí po břiše. Ale na druhé straně jen se zmínit o jejich nepořádku, to je oheň na stěse! Zaveďte si, pánové, pořádek a nebude třeba nikdy stěžovat si na veřejnost. A jste-li na to staří a slabí, nechte to těm, kteří jsou mladší a ráznější.

Dražba v Dobrušce. Pokrok pana Kosaře, kartonážníka slavil své triumfy. Byl sice vyučen knihářem, ale to mu nestačilo. Prováděl výrobu papírových škatul ve velkém. Zakázky se množily, sláva rostla, pokrok jásal, jak se jeho stoupenci, přemletému z klerikála na pokrokaře, výborně daří. Až tu najednou — kde se vzala tu se vzala — dražba. Úřední dražba. Utržilo se za vše na 3000 korun. Ale ještě štěstí, že dobrák otec z Krčína měl na prvním místě pohledávku na 6000 korun. Otec sice o všechno nepřijde — ale chudáci věřitelé ostatní budou vzpomínat na starou klerikální zdatnost, kterou zabíjí pokrok.

Oslavili sňatek své matky. V Dobrušce známá Anna Dudková slavila v tyto dny sňatek s jakýmsi Sedláčkem, kovářským dělníkem, v Dobrušce cizím. Obecní správa v Dobrušce to velmi ráda viděla a policajt chodil nakukovat do dveří kostelních, kdy už budou „svolji.“ Po odavkách hned spěchal dáti hlavě města p. Eduardu Žizkovi potěšitelnou zprávu. Hlava zamnula si radostí ruše po takovém ulehčení od „přítěže“. Ale doma u Dudků to šlo jinak. Nejstarší syn Dudkové řádl jako zběsílý. Tloukl do všeho, židli hodil do skleníka, nádobí rozříštěné ihned se zřítlo na zem a k tomu přilepná slova hrála sekund. Toť se ví, že bylo zvoláno na pomoc „rameno spravedlnosti“, ale to bylo slabé. Přibrána na pomoc četnická ochrana a ta teprve, když rozmnožena byla na dva muže, přivedla roz dováděné ruce spanilého syna do normální polohy a tam, kde za přímenné chování dostávají „basové klíče.“

Úsporné lásky účelnější než tak zvané „domácí úsporné pokladničky“ zavádí katolické Úvěrní družstvo Ehlška v Hradci Králové (Adalbertinum); pro děti, čeledě, dělnictvo, členy organizací atd. zvlášť výhodný způsob ukládání úspor v menším obnosu. Úvěrní družstvo Ehlška zasluhuje pozornosti katolické veřejnosti.

Různé zprávy.

Co si američtí boháčci dovolí! Charles R. Anderson, bohatý new-yorský bursovní spekulant, nalézal se v Denver a jeho manželka v Salt Lake, Utah, vzdálenost to mezi nimi přes 500 mil. Tu, aby snad lépe jím chutnalo, požádali o telefonické spojení a během jízdy vedli mezi sebou rozhovory, tak jako by seděli u jednoho stolu.

Též článci měli tak zvané rozšířené telefony, tak že slyšeli, co který z manželů si poručil z lidelného listku. Tato rozhovory je stála 75 dollarů, totiž telefonické spojení, které na větší vzdálenost jest dosti drahé.

Gabriele D'Annunzio. Jest to italský spisovatel, před nímž protikatolické živly na kolenou modlají. Je-li „Orlando furioso“, proč by nebyl „Gabriele furioso“. Přijímá furioso připsují ironické d'Annunziovi, který minulých dnů docílil toho, že se o jeho slávě zase mluvilo. Signor Gabriele d'Annunzio stará se upřímně, aby byl středem pozornosti. Má poměr s herečkou Dassovou a zradil ji, postavil si nádhernou villu, a věřitelé mu ji prodali, uteče do Paříže, vydává se za Francouze, dává provozovat svůj kus „Sv. Šebastián“, jehož hlavní úlohu hraje tanečnice Rubinsteinová. A když kus propadl, zase se hlásí za Vlachy a rád by se vrátil do své vlasti, ale věřitelé čhají jako lvi řvoucí. . . a tak Gabriele d'Annunzio, „nejjemnější ciselér italské prósy“, chtěj nechtěj musí bydlet ve francouzském městě Arcachonu. Gabriele d'Annunzio stal se zajímavým také tím, že roku 1899 dal se volit od abruzských horatů za poslance. R. 1908 rezešval Italy proti Rakousku básní „La Nave“ a teď opět Dardanellami, v nichž uráží našeho císaře. Báseň byla zabavena. Annunzio je původu židovského, zneužívá křesťanských jmen, trpí na sensaci za každou cenu.

Dobráci od kostí. Jaký obrovský vliv mají na ainecké poroty peníze, dokázalo se už častěji. — Dne 27. prosince m. r. new-yorská porota rozhodla, že za brozný požár u společnosti Triangle Waist Co., v němž dne 25. března 1911 uhořelo 147 lidí, většinou žen a dívek, není nikdo zodpověden a propustila dva obžalované majitele obchodu, Izáka Harrise a Maxe Blanka. Jaké vlivy na porotu účinkovaly, nikdo veřejně nesděluje, ale někteří interessovaní šeptali si již napřed, jaký bude výsledek. Je to vidět z toho, že poslední den, kdy měl být rozsudek vynesen, nebyl do soudní síně takřka nikdo vpuštěn. Lid byl velice rozčilen a byl by snad někoho lynčoval. Jeden muž, jemuž při požáru uhořela sestra, počmal si jako šílený a volal: „Vrahové! Bandité!“ — Oba osvobození se vítězoslavně usmívali, když byl výrok poroty předčítán.

Jak cti farosť v Dolních Rakousích svého duchovního správce. V posledním čísle „Obnovy“ četl jsem zprávu o instalaci farářově v dolnorakouském Kirchbergu. I umlínl jsem si čtenářstvu „Obnovy“ podobný obrázek lásky a úcty podat. Slavil totiž nedávno zdejší pan farář Fr. Lietz své padesátileté narozeniny. Za tou příčinou rozhodla se zdejší obec s přískolenými osadami den ten — bylo to právě v neděli — co nejskvěleji oslaviti a pana faráře radostně překvapiti. Hlavní hmoždíř v pět hodin ráno zvěštovalo začátek slavnosti. Po ranních službách Božích shromáždili se hasiči v plném počtu a ubírali se za zvuku místní hudby ke školní budově. Zde čekal již nepřehlédný zástup a po seřazení všech kráčely nejprve školní děti též v plném počtu se svými učiteli a industriální učitelkou, obecní zastupitelstvo se svým starostou, místní školní rada, zdejší beneficiát a ostatní lid ku farní budově. Od beneficiáta vyvolán a vyzván vyšel pan farář ven a hledě na skoro nepřehlédný zástup, radostně byl překvapen. Nejdříve předstoupila jedna scolačka, přednesla veršované blahopřání, sestavené zdejšími nadučiteli a odezdala jubilantovi co katechetovi krásnou kytici z přirozených květek. Dále oslovil jej beneficiát hlasem silným, takže každé slovo všichni slyšeti mohli. Po něm vystoupil pan starosta, drže kalich ve svých rukou, případná slova pronesl a kalich co památný čestný dar všech svých milých oveček pastýři odevzdal. Kalich tento, celý ze stříbra, silně zlatený, ve Vídni beneficiátem zakoupený, stál osm set korun. Ostatní gratulanti tiskli upřímně pravici milovaného duchovního správce. Nato poděkoval pan farář všem za toto milé překvapení, za tuto téměř neuvěřitelnou lásku a úctu dnešního slavnostního dne jemu prokázanou, a slíbil svým kolaturníkům, že jich nikdy v ničem neopustí a s pomocí Boží dále, jak až dosud, je povede a donúá pevně, že kýženého cíle dosáhneme a radost dnešní dovršíme tam v nadhvězdém nebi. Po tomto proslovu šlo se v též pořádku do chrámu Páně — který tenkrát všechny po-jati nemohl, kdež jublant celebraval velkou mši svatou za asistence zdejšího beneficiáta a jednoho sousedního pana faráře. Po velkých službách Božích doprovodili jsme opět v též pořádku, jako dříve, pana faráře do farní budovy. — Takovou vroucí lásku chovali, takovou neobyčejnou úctu prokazují farnici v Rakouských kněžím vůbec a svému duchovnímu správci zvláště. Bez faráře se nic neděje, k němu každý se uchyluje, utíká, je o radu prosí a s ním se radí ve všech důležitých světských i duchovních záležitostech. — V Rakouských je věru radost býti a působiti. — Václav Ehl, osobní děkan a beneficiát v Oedu u Amstettenu, Dolní Rakousy.

Kdo podporuje militarismus? Právě poručníci těch křiklounů, kteří za dobrý plat jsou nuceni lhat, že militarismus bují tam, kde vládně „klerikalismus“. Kdyby však církve opravdu někde tolik vládla jako ve středověku, vůbec by v Evropě stálého vojska nebylo. Dějiny mluví a jen slepec neví, jak v Evropě bylo urovnáváno sta mezinárodních sporů mezi křesťany nekrevavým způsobem — prostřednictvím papežské stolice. Nuže — jak klesne militarismus v zemích, kde katolictvo jest deptáno v prach, kde vládnou sociální demokraté a zednáři? Vidíme to na Portugalsku. Vláda své čtyři bezohledné sesiluje, protože by bez vojska a násilí rázem padla všechna křesťalská ministerská. A jinde? Pokrokáři říkali, že Rakousko jest státem „klerikalizovaným“. Nuže — a jak jest ve svobodné Francii? Rakousko má přes 50 mil.

obyvatel s ročním přírůstkem přes 600.000 duší. Dosavadní kontingent nováčků činí 135.100 mužů, po zvýšení 165 tisíc mužů. Ve Francii je 39 mil. obyvatel se žádným ročním přírůstkem a kontingent tam činí 240.000 mužů. V Rakousku se vydá na vojsko přes 500 mil. ve Francii přes 1100 mil. — Ani jediný Francouz ten obrovitý vzrůst militarismu nemůže nyní přičítati na vrub klerikalismu. Zato však židovští vojenští dodavatelé a bankéři nejlépe vědí, komu takové zbrojení prospívá.

Prodej panství Rožnovského. „Ostr. Listy“ píší: „Panství rožnovské, jež má výměry 45.000 mětic, koupili za 6 milionů korun baron Luis Rotschild a horní rada Max Outman. Tato zpráva přichází současně se zprávou o výsledku subskripce rentové. V našich bankách bylo upsáno jistě na 100 milionů korun. V celém českém národě nelze sehnati ani 3 miliony, potřebný to obnos na zakoupení tak rozlehlého panství. Pokračujeme to na Moravě znamenitě. Na jihu skupuje jeden velkostatek za druhým vídeňský Dreher, ve střední Moravě vedou bratři Mayové, dr. Fries atd. a na Valašsku vládí Popper a nyní Rotschild a Outmann.“ To je ta třetí ručka, která bere hlavní zisk ze štvanic proti klerikalismu. Panství rožnovské chtělo koupit také arcibiskupství olomoucké, ale proti miliardářům Rotschildovi a Outmannovi je i arcibiskup olomoucký pouhým chalupníkem.

Zase doklad o sdílnosti soc. demokratů k „Sokolu.“ V Řepčíně u Olomouce stojí v čele autonomistických, tedy českoslovanských a vlasteneckých soc. demokratů soudruh Navrátil. Tohoto pána našli jiný soudruh, ovšem centralista, Zahradníček, že je členem Sokola, byl na sokolské slavnosti požadatelem: atd. Soudruh Navrátil tedy zaslal soudruhovi Zahradníčkovi dopis tohoto znění: „V neděli dne 28. ledna byl jsem Vámi veřejně obviněn, jako bych byl protidělnicky jednal, že jsem na veřejném cvičení Sokola v Řepčíně prodával vstupenky a byl účasten jako člen slavnosti, a že jsem členem Sokola. Jelikož toto Vaše nesprávné obviňování si nedám líbiti, tu Vás k uvarování soudních nepřijemností vyzývám, abyste zrovna tak směle, jako jste směle mně obvinil, nařknutí ono veřejně odvolal v listě „Hlasu Lidu“ a „Proletáři“, neboť jinak bezohledně proti Vám na základě svědeckých výpovědí zakročím. V úctě Navrátil.“ — Co z toho dopisu vysvítá? Vlastenecký, českoslovanský sociální demokrat stydl se za rovněž vlasteneckého Sokola, nařknutí, že je členem jeho a na slavnosti jeho účinkoval, považuje za hrubou a neodpustitelnou urážku, kterou pomstíti může toliko bezohledná soudní žaloba. Spojenci pokrokařů, vlastně bratři jejich prohlašují příslušenství k Sokolu za něco zneuctvajícího. — Jak se ozvou pokrokáři proti této potupě vlastního štábu? Zalezou před rudou lískovkou zrovna tak jako jindy.

Nejstarší Indián zemřel. V americkém Bay City (Mich.) 27. prosince zemřel náčelník David Shoppengon, nejstarší titulární náčelník indiánského kmene Chippewa v Michignu. Náčelník David byl prý nejstarším Indiánem v celých Spojených Státech. Byl totiž 105 let starý. Mezi dřevoři v onom okolí byl velice dobře znám, neboť byl pravidelným návštěvníkem jejich výročních konvencí. Narodil se v Saginawu. Manželka jeho zemřela před rokem ve věku 94 let.

Obecné školství. V Německu je 59.991 obec. škol s 9.828.800 žáky, na 10.000 lidí přijde 1567 žáků. Ve Francii je 82.230 obec. škol se 5.562.480 žáky, na 10 tisíc lidí přijde 1419 žáků. V Anglii je 32.435 škol se 7.633.000 žáky, na 10 tisíc lidí přijde 1474 žáků. V Rakousku je 39.888 obec. škol s 5.548.640 žáky, na 10 tisíc obyvatel přijde 1354 žáků. V Itálii je 61.777 škol s 2.859.120 žáky, na 10 tisíc obyvatel připadá 836 žáků. V Rusku je 84.316 škol s 5.465.000 žáky, na 10 tisíc lidí připadá 347 žáků.

Všelicos. Jazyková škola spolku „Komenských“ ve Vídni zrušena, nemohla naléztí potřebných místností. — Dne 10. února konal se v Schönbrunnu sňatek paní arcikněžny Isabely Marie s bavorským princem Jiřím za přítomnosti císaře. — Na čtených středních školách v Halle vypukly následkem pololetní klasifikace školské stávky. Na př. v Kolomyji vyhrožovali žáci jistému professoru smrtí, ve Wadovcích došlo k výtržnostem stávkujících žáků proti profesorům. — Dr. P. Hartmann, skladatel, mnich benediktinský bude 23. března dirigovati v Praze jedno ze svých stkvělých oratorií „Sv. František.“ — Říšská дума ruská usnesla se věnovati ve prospěch škol státních — ne duchovních — ve 3 až 10 letech 550 mil. rublů. — Zatčený plukovník Kuljabko, býv. šéf státní policie ruské v Kijevě, mimo zpronevěry státních peněz, jest obviněn, že bral revolucionáře do služeb státní policie. — Ministr spravedlnosti dr. ryt. Hoehenburger vyznamenán řádem železných korun I. třídy. — R. 1910 vyvezlo Německo za 51.017.000 marek knih, z čehož do Rakouska za 20.849.000. — Z Paříže do Říma pod ochranou italských tajných policistů vypraveny byly dva vagony, v nichž vezli 50 mil. ve zlatě pro italskou národní banku. — Na Král. Vinohradech zemřela vdova po vrchním úředníku banky „Slavie“ p. B. Pražáková odkázala jmění své, 2 domy a 60.000 K na hotovosti rovným dílem Ústřední Matici Školské, Národní Jednotě severočeské, Pošumavské, Husovu fondu a „Komenskému“ ve Vídni. — Druhý rakouský dreadnaught bude mít jméno vítěze u Lis, admirála Tegetthoffa a bude spuštěn na moře 21. března t. r. — V Alžírsku se vzmáhá cholera. — Komise pro rozdělení pozůstalosti zemřelého belgického krále Leopolda vyplatila dosud věřitelům princezny Luisy 6 mil. franků a přijala neméně než 20.800 kvitan-cí. To už je něco! — Ve valné schůzi zem. spoku uher-

ských železáren a strojoven usneseno, aby všichni dělníci pešťských strojoven byli vyloučeni. Tedy příští sobotu bude asi 26.000 dělníků bez zaměstnání. — Ministerstvo války vydalo výnos, dle něhož se má přísně k tomu přihlížeti, aby nedělní klid u vojska a ve vojenských ústavech byl zachován. — V Americe nastala zase krutá zima, při čemž už bouřné vánice. Četné továrny musly zastaviti výrobu pro nedostatek uhlí a v dílnách pro zimu nelze pracovati. — V Londýně zavedly poštovní úřady automaty, které samočinně kolkují dopisy a listky poštovní. — Nejvíce placenými úředníky Německa jsou němečtí vyslanci v Londýně a Petrohradě; každý z nich má 150.000 marek vedle volného bytu.

Potomstvo jedné spustlé matky. Professor Tillmann v Bonnu vzal si za úkol pátrati po potomstvu před delším časem zemřelé spustlé matky Addy Jurcekové. Veškerého potomstva bylo 834 členů. Z nich mohl najíti pouze 709. A z těchto bylo 106 nemanželských, 142 žebračků, 64 v blázincích a ústavech, 184 prostitutek, 76 v žaláři a 7 vrahů. Za sedmdesát let měl stát s potomstvem této jediné ženy výloh přes pět milionů marek.

Zemědělská prodejna dobytka v Praze-VII. Na pondělní pražský ústřední trh dobytčí dne 12. t. m. dopraveno bylo celkem 357 kusů dobytka hovězího a to 242 kusů původu domácího a 115 kusů původu haličského. Dle druhu bylo 98 býků, 188 colů, 62 krav a 9 jalovic. Průběh trhu byl čilý. Býci prodávali se o 2—3 K, prima volí o 3—5 K 1 q živé váhy draze. Zboží horší jakosti prodávalo se čile při zvýšených cenách. Po zboží uzenářském byla též hbitá poptávka. Drahou vyvezeno 52 kusů na různá místa spotřeby mimo Prahu. Zemědělská prodejna měla celkem svěeno ku prodeji 30 kusů dobytka hovězího, 292 kusů dobytka vepřového a 2 telata. Průběh trhu masného byl prostřední. Telata prodávala se při cenách týdně minulého. Maso vepřové prodávalo se u 10—14 hal. 1 kg mrtvé váhy draze.

„Bankovní zprávy“, vydávané Českou bankou, přináší ve svém únorovém čísle následující zajímavé články: Bilance České banky za rok 1911. Dva důležité poznatky na světovém trhu kapitálovém za uplynulý rok. Diskontování pohledávek účetních u nás a v Německu. O belgickém bankovníctví. Vládní osnova nového zákona o svépomocných družstvech. Různé zprávy. Obchodní kalendář. Slosovací list a Přehled kursů.

(Zasláno.)

Frant. Eduard Štrougal, zastupitelství v Pardubicích.

Koncem ledna t. r., v době o velmi nepříznivé, obstaral jste naše přestěhování z Uherska do Krouné a zpět. — Učinil jste to ochotně a zvláště levně, proto vzdáváme Vám za vše naše srdečné díky.

Zároveň ujišťujeme Vás, že rádi závod Váš zasíláte všem svým známým neopomeme doporučiti.

V únoru 1912.

V Krouné:

V Uhersku:

Jan Bauer, administrátor,

Jullus Váňa, farář.

Dětem to nejlepší!

Tím jest a zůstane

Kathreinerova

sladová káva

Kneippova.

Kathreinerova sílí

malíčků a jest mléku

na prospích, kde samotní

se protíná.

Kathreinerova

přináší štěstí do domu.

Stoupencům našich organizací.

Odporúčujeme všem křesťanský český závod

vytiskůvek a tisků „Zákita“ v ústavu

u Chrástě.

Všecké prádlo pánské i dámské, výbavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné oblékání „Zákita“. Ved. družstevstva poskytl se zde spolehlivost koupiti prádlo kvalitní, zaručené dle předpisu za ceny mírné. Učiníte objednávku na „Zákita“ a budete jistě spokojeni!

Odporúčajte ve svém okolí!

Ve prospěch Matice Cyrillo - Metodějské v Olomouci.

Podporujeme katolické hnutí podporováním našich českých katolických firem.

Objednejte hromadně a žádejte ve všech obchodech

Cyrillo-Metodějské zápalky

vyráběné českou firmou J. Svozil, Loštice. Nejmenší objednávka je 25 balíčků za K 24.—, (tj. 1 balíček 100 křehkých za 96 h) vyplacené na každou stanici. Za půl roku vyzískala Matice z prodeje zápalek K 2000.—. Objednávky číňte výhradně u Sekretariátu M. C. M. v Olomouci, red. „Našince“.

První moravská továrna
na voskové zboží

V. Zbořil a syn

v Bystřici pod Hostýnem

vyrábí ve prospěch Matice C. M.

voskové svíce kostelní

bezkonkurenční jakosti a mírných cen. Platobní podmínky dle ujednání. Žádejte v sekretariátu ceník! Kdyby české farní úřady nakupovaly světlé prostřednictvím sekretariátu, nebylo by potřebí stálých sbírek pro Matici C. M. Svíčky jdou vyplacené na každou stanici. Objednávky číňte výhradně u sekretariátu Matice C. M. v Olomouci, redakce „Našince“.

Paramenty, mešní roucha atd.

prodává ve prospěch Matice Cyrillo-Metod.

Frant. Stádník
v Olomouci,

stálý přísečný soudní znalec pro obor paramentů. Každou objednávkou u něho podporujete Matici Cyrillo-Metodějskou v Olomouci. Objednání možno přímo u firmy s odvoláním na Matici Cyrillo-Metodějskou.

Při nákupu jakéhokoli zboží jiného obraťte se vždy na nás a rádi nabídkami, po případě poukazem na českou katolickou firmu poradíme, neboť zařizuje sekretariát ústřední českých firem katolických.

Všecké dotazy a objednávky řiďte na

Sekretariát Matice Cyrillo-Metodějské
v Olomouci, redakce „Našince“.

Girový účet a Ústř. banky
čís. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
čís. 111.510.

Československá záložna v Praze,

zapsané společenstvo s ručením obmeceným,

Spálená ul. č. 9. H.

Zároveň vklady 4 1/2%—4 3/4% dle výpočtu ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčte svoje **strádané** úplně **besplatně** a vklady na ně účinně **úročí 5%** bez výpočtu.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned **úročí**. K **besplatnému** zasílání peněz vydá záložna na požádání **službu** listy pošt. **spolitelny**. Daň **děchodkovou** platí záložna za pp. **vkladatele** ze svého.

Stav vkladů 31. prosince 1911 K 600.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libovolným, zálohy na cenné papíry, eskontuje faktury, obstarává nákup zboží pro své členy, koupí a prodej cenných papírů za hotové i na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podíly členské **úročí** se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů **cenné papíry** a věci **uchovává** v bezpečném **tresoru** **besplatně**.

Záložna **podléhá** **povinné** **revizi** **Jednoty** **záložen**.

Úřední **hodiny** **dop. od 1/9—12, odpol. od 1/8—5**

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrvek, koberec a **kovového** **máčení** ve výrobních **nejstarších** **závodu** v **Čechách**, o. a k. **dvorního** **dodavatele**

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce **uznání** **referencí** a **odporů**. — **Obrázkové** **ceníky**, **rozpočty**, **vzory** a **hotové** **zboží** k **výběru** **franko**.

Bez **velkoměrné** **retie** ve **vlastních** **dílnách** a **pomocí**, **levné** **pracovní** **síly** na **voskové**, **čím** **levnější** **ceny** až o **20%**, než **u** **jiných**.

Jubil. 100 let **trvání** a **40 let** **vlastní** **činnosti**.

Adresování **vždy** **dolevně** se **vyprošuje**.

Raďte si psáti o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čis. 186.

— **Vývoz** **láneho** a **modního** **zboží**. —

Doporučuje v **ověřených** **jakostech** k **zimní** **sezóně**:

Modní látky **vlákné** i **prací**, **dámské** i **panské** **přítka**, **čamačky**, **ubrusy**, **ručníky** **zefíry** na **košile**, — **látky** **atd.**, **překrásných** **modních** **vzorů**. —

Výbavy pro nevěsty

za **levné**, **pevné**, **ceny**. **Velkolepý** **výběr**. **Mnoho** **pochvalných** **uznání**. — **Objednávky** v **ceně** **přes** **20 K** **zasíláme** **vyplacené**. **1 balík** **40 m** **sbytků** **vkusně** **rozdružených** **za** **18 K**.

Obraťte se **nejlepší** **řídící** **osobě** **podnik**!

V **podniku** **tomto** **lze** **též** **bezpečně** **uložiti**

vklady **proti** **6%** **úrokování**.

Podnik **podléhá** **revizi** **Zemského** **výboru** **král. Českého** **a** **Zemského** **Svazu**.

Psalterium totum

již vyšlo

a **započneme** s **rozealáním** **objednaných** **výtisků**. **Kdo** **dosud** **neobjednal**, **ať** **tak** **učiní**! **Dodáme** **je** **v** **brzku**.

Objednávky **vyřídí**

Družstevní knihkupectví,
nakladatelství, závod **knobai** **a** **papírnickví**
v **HRADCI KRÁLOVĚ, Adalbertinum**.

Priloha „OBNOVY“ k číslu 7.

Besídka.

S FAGOTEM DO PRAHY.

• Teda, strejče, zejtra opravdu do Prahy pojedete? • Už rozhodně, protože mne syn tolik ve psaní hubuje. Vřak jsem ještě nikde nebyl. Hlavní důvod na poli je už hotová. A tak si v hlavě nepovězu do toho velkého města kopu starostí.

• Jen teda jedte! Já, panečku, Prahu dobře znám, tam se vám bude jistě líbit. Byla jsem tam u sestry už pětkrát. — A — nebudete se mrzet, jestliže vás požádám, abyste při té příležitosti donesl něco mému švagrovi? •

• I to víte, tetka, že rád každému posloužím. Stejně ponese jen malý uzel.

• Víte, švagr má u nás fagot. Dlouho ho nepotřeboval. Teď prý však bude pořádně v pražském kroužku. • Píliků nějaká zábava. Teda nám o ten fagot psal. Bydlí pod Slovany. Je to blízko u řeky.

• Teda jen to zabalte a přineste.

Druhý den již supal vlak z krabatiny Českomoravské s kmotrem Slívou ku Praze. Sedělo s ním v kupé pět jiných venkovanů, kteří hned zapředli čilý hovor o hospodářství.

• A co to dlouhého, strejčku, vezete? •

• Inu, fagot jest to takový starodávný instrument. Při muzice se do toho fouká, až to hned chraptí jako basa a hned zas ječí jako klarinet. Teď už málokde takovou muziku uvidíte.

• Fagot — aha, už vím, co to je! — poznamenal Tomík Jeřáb. Vyhlíží to jako klacek. Nahoře to má brček. Na dírkách a klapky se kládou prsty. Viděl jsem jednou v krajském městě velikou kapelu. Jeden chlapík seděl trochu stranou, držel to duté poleno při zemi, brček v zubech. Celý se potil. Já jsem si myslil, že to ani není muzikant, že vedle vytahuje svými zuby z klacku nějakou rouru. Proč to nevytáhne rukou? Ještě si vylomil zub! Vždyť bylo na něm vidět tolik námahy. Už jsem mu to chtěl vzít z rukou a vyrazit tu trubičku sám. Pletlo mne taky to, že ten muzikant neměl před sebou žádných not. Ale jeden pán mne poučil, že to jest zvláštní hudební nástroj. A tak jsem zmoudřel.

• Ukažte nám, jak to vyhlíží, — prosili Slívu po tomto znaleckém úvodu zvědaví společníci.

• I teda vám to rozbalím. Vidíte, tihle je ta úzká trubička, tihle dírký a po straně klapky jako u klarinetu.

• Je, to je jako velká flauta. A kudy se do toho hvízdá? •

Vždyť jste přece už slyšeli, že se to nedrží jako flauta. Musí se fouknout tihle do té trubičky. Vytrubuje to jako náš ponocný. Mně samému jest divno, že o to lidé ještě stojí, když máme křídlovku, klarinet, housle a jiné lepší instrumenty. Takový bruchivý chrapoun by se nejvýš hodil do zakletého zámku k plašení čarodějnic.

Venkované po svolení Slívově všelijak do fagotu frkali, ale brzy toho nechali, končíce úsudkem, že takovou divnou muziku dokáže každá vrána i bez fagotu.

Slíva pečlivě nástroj do papíru zabalil. Když vystupoval v Praze na severozápadním nádraží, hlava se mu zatočila nad obrovským množstvím lidí. Nevěděl ani, ke kterému proudu pasažerů má se přidat. Konečně stál před akcizákem, který se ho ptal, co v tom papíru má.

• A co vám je vlastně po tom? Vřak jsem to neukradl a vy tady na nádraží sotva budete vytrubovat na fagot, kdy má vlak odjet! •

• Nesmíte se, pantáto, horšit. My tu konáme jen úřední povinnost. Nesete-li nějaké potraviny, musil byste zapřavit potravní daň.

• Ale nenesu — kdepak! A proč? Vřak nás Francek mne tady o hladu nenechá. Daně a samé daně! A to vám přece mohlo napadnout, že takový tlustý salám se teď nikde nedělá, že v tom balíčku jest něco jiného. Tihle se dobře podívejte! •

• No — no, už není třeba! •

Ale hned za Slívou ozval se pronikavý výkřik: • Jé! Strejče! Vy se tu točíte s tím skolkem jako medvěd. Podívejte se na ten koš. Rozbilo se dvanáct vajec. •

Slíva se ohlédl a spatřil rozezenou tvář chudé venkovanky. • No — tetka, nebrečte, nebrečte, já vám to zaplatím. Kde pak! Tolik lidí a takového šacování! Člověk se s tím instrumentem otočil — a nešťěstl jest hotovo. Tihle máte! To je teda má první díkrece za to, že nesu ochotně cizí nástroj jeho majitele. •

Slíva dal si pak fagot pod pažď a vyptával se před nádražím, kde jsou ty Slovany. • Ale, sedněte si, pantáto, do táhle elektrické tramwaye. Povezou vás bezpečně a všecko na cestě vysvětlím. •

• A to by tak hrálo, abych ještě platil jako morovatý za to, že chci udělat dobrý skutek. Ostatně se chci projit, abych Prahu líp poznal. •

Slíva dle informací dvou starších mužů chvíli šel, ale pak se zastavil zas a bezradně. Byl celý zmámen hučením tramwayových vozů. Když jednou rychle uskočil, fagot mu spadl na blátivou dlažbu. • No, tohle mám pěknou legraci! — vzdychl si dobrák. • Vede se mi tak, jako bych místo fagotu nesl troubu. •

Zabočil rychle na chodník. • Hm, kde se tady tolik lidí bere? Zrovna jako při hasičském cvičení. Jakoby ti občané v Praze nic jiného neměli na práci než chodit a jezdit. Tráťím se v tom množství jako mihule ve volném rybníku. •

Když viděl, jak se k němu bere člověk upracovaný v obnošeném šatě, přistoupil k němu: • Prosím vás,

příteli, kudy se tady jde na Slovany. • Chodec vysvětloval, Slíva se otáčel dle směru jeho ruky. A už se zase ozval ze zadu rozčlený chlapecký hlas: • Točte se, strejdo, s tím futrálem, jako motovídlu. Podívejte se, jak jste mi srazil klobouk do šplny. •

• Mládenečku, nic ve zlém, já za to nemohu, že tolik lidí... omlouval se Slíva, obrátiv se. Ale už se bezděčně zatočil jiným směrem. Jeden mladý chodec strčil do fagotu tak upřímně, že Slívu otočil o sedesát stupňů. • No — no, takový floutek a ještě se starému člověku do očí chechtá! — rozčílil se Slíva. •

• Tady takhle nestůjte, rušte pasáž, — napomínal strážník, když se několik lidí zastavilo s úsměvem na rtech. Nový náraz a Slíva, který držel fagot pevně, otočil se znovu. •

• Tot' jsem tu jako v obležení, — posteskl si Slíva. • Na ulici by mne ty vozečky pomalu zabily a s chodníku jsem taky vyháněn. •

• Prosím vás, strejčku, raději už jděte, kam máte. Jinak opravdu tu budete jako v obležení. Hledte, jak se tady lidé zastavují! — mluvil přátelsky polohlasně strážník. •

• No — však už jdu. Ale jak se na cestě jen málo otočil, už se kymácel, protože i bezděčně chodil do fagotu strkali. Jeden kaprál s úsměvem pozoroval chvíli dobráckého Slívu. Přiskočil k němu: • Chudáku, vy s tím futrálem zkusíte! To je vidět, že jste nebyl na vojně. Představte si, kolik by musili vojáci jít daleko od sebe, kdyby kvery drželi pod pažďmi jako vy ten balíček. Při laufšritu by se jich mnoho bajonety probodlo. Vzpomeňte si, jak nosí lajtnant šavli a kmán kvér. A podle toho jedněte! •

• Ba, máte, vojákku, pravdu. Vřak jsem nž s tím fagotem zkusil, že bych za to pětku nevzal. Jdu tady dobře na Slovany? •

• Inu jdete, ale tamhle za tím krámem musíte se otočit vpravo... •

Už byla Slívovi cesta příliš dlouhá. Tolik domů, tolik lidí, pořád jakoby všecko přibývalo. Když chudák stál s čela hojný pot, padl jeho zrak na drožkáře, který seděl na kozlíku nečinně. • Prosím vás, jak už budu brzy na Slovanech? •

• Milý pantáto, to jest ještě dlouhá cesta. Dáte-li dvě korunky, jste tam za chvíli. Stejně prošlapete ještě šesták v botách. •

• Tohle je moc, byl bych blázen, abych ještě k vůli fagotu tolik platil. Ale tomu našemu Franckovi důkladně zatopím za to, že mi nešel na nádraží naproti. Mohl jsem se zbavit tolika mrzutostí. Jak se dostanu na druhý konec města, ani sám nevím! — Konečně se motal Slíva celý zemlený kolem Emauzského kostela. • Prosím vás, kde pak tady bydlí pod Slovany skladník Vrána? Je trochu pihovatý, taky maličko šilhá! •

• Hm, takových lidí je tady, pantáto, moc, já toho pana Vránu neznám, — odpovídala starší žena, krčíc rameny. •

• Na mou tě duchou, ulevil si Slíva, člověk jest v Praze, ale jako by byl v poušti. Ještě si na ten fagot zatroubím marš buďto do kriminálu nebo do hrobu. Je-li pak ten instrument v pořádku? • Venkovan rozbaloval na konci papíru. V tom přiběhl na třech nožičkách pejsek, který začal zuřivě Slívu už stejně velice rozmrzelého hubovat. • Ještě ty, knote, jsi mi tu scházel, — dopálil se domkař. • Takovou ti tihle fagotem přisiju, že ji budeš cítit celý měsíc. • Slíva opravdu vztáhl fagot hrozně, až pejsek odpelentil. A nová mrzutost. Zdálo se dobrákov, že je trubička trochu másilně pokroucená. Ale ať! Jen aby byl všemu konec. •

Konečně za dvacet minut ocitl se Slíva na dvoře dvoupatrového domu. Z jednoho okna vyhlížela mladší žena. • Prosím vás, osobo, zůstávají tady Vránovi? •

• Já jsem sama Vránová. •

• Teda dobře, tihle to máte, vezměte si to. Je to fagot pro vašeho muže. Ať už mám svatý pokoj. •

Fagot položil Slíva na dlažbu a rychlými kroky se vzdaloval, neslyše ani děkovných slov... •

A když přemýšlel později, co dal za vejce, co na elektrickou dráhu, aby se dostal k synovi atd., vykládal doma sousedům, že osobní dodání fagotu jest desetkrát dražší než posílání poštu. •

Kostelní práce pozlacovačské a rezbářské,

znavozování a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Celé umění od vln. dřevů duchov. k dispozici

KOZA.

(Kousek národopisu. — V. P.—s.)

Před rokem 1848 chovalo se ve vsích a městečkách dosti kozlího dobytka. Hospodyně ráda odstavila kůzle, které, jsouc za přední nohy vzato a do výše vyhozeno, při dopadnutí na všechny čtyři dobře se postavilo.

Odstavovali nejen kozlíčky na budoucí dojnice, nýbrž i kozlíky, jichž kůže měly poskytnouti látku na spodky. V té době u mužů na vesnicích málokdy jiných spodků bylo viděti. Bylyť »kozlovce« většinou barvy žluté i hnědé v rozličných odstínech. Někde nosili kozlovce černé, méně šedé. Dle barvy kozlovic poznávalo se, odkud je do města přišly vesničany. (Více viz »Kroj«.)

Kozla zavírali vždy rádi do konírný, jelikož jeho zápach nutil koně k »frkání«, jímž si nozdry a plíce čistili, zvláště při »chtípění«.

O silném zápachu se říká: »Smrdí (to) jako kozel«.

Koza vyžaduje stálé péče a opatrnosti, což venkované označují slovy: »Nedá-li se koze »dobrytro«, hněvá se. Některá i žrát přestane a pojde.«

Mekání kozí napodobuje se slovy: »Nemeleme-é-é!«

U keře meká koza: »Kdyby byl hák!« A kozel nato: »Kdyby byl, byl by!«

Abyste koza dávala více mléka, braly její majitelky čtočisti k všelikým kouzlům a čarám. (Podobně jako u hovězího dobytka.) Tak na př. sbíraly vodu, která při první bouři do koleje naběhla, do nového hrnce, avšak »po vodě« (i. j. směrem k odtoku) a touto vodou kozu umyli.

Dojila-li koza krev, byla očarována. Tu vyvrtali do prahu u chlívků dřív, do níž nalili mléka od kozy očarované a vstříčili do něho rozžhavený branní hřebík. Mléko, které ven kypělo, šlehalo trnovým prutem. Tu prý přiběhla do stavení žena, donucena bolestmi, které jí šlehání do mléka působilo. Byla to ta, která koze škodila.

Všeobecně jest znám význam pořekadel: Skáče jako kůzlátko. Je mlsná jako koza. Tancuje jako koza na leď. Udělali kozla zahradníkem. Rozumí tomu jako koza petrželi.

Vřale doporučujeme umělecký závod
JOS. ŘEHNY
dříve Ant. Ontl
v Kutné Hoře
pro odborné pozlacování nových i starších oltářů, kazatelů, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadájících.
Umělé polychromie soch a křídlových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a listových rámců.
Práce v každém obledu dokonalá a levná.
Závod založen roku 1868.

Kulturní jiskry.

Vědecké statistice. Není snad většího švindlu nad ten, který »moderní věda« provádí se stářím člověčenstva. Výklady ateistických vědátorů ovšem prozrazují ihned čertovo kopýtko, když objevení se člověka na zemi posouvají na 200.000 a mnohem více let nazpět. Chtějí tím usvědčiti bibli z omylu. Leč pokusy tyto jsou tak malicherné a tolikrát vyvrácené, že se musíme diviti tomu, když znovu vyskytne se v novinách zpráva o nálezu kostry, která patřila člověku žijícímu před statisícletími. Bylo dokázáno zcela nezvratně, že člověk objevil se v době čtvrtohorní, a to v druhé polovině její, t. zv. alluviální, nejvýš však na konci první polovice, v době ledovcové, kdy sotva malé známky lidského života se našly. Tato doba jest od nás vzdálena sa 8000 let. O nálezem nářadí, zbraní, kostrách, letopočtech, vždy se dosud dokázalo, že do oněch osmdesátí století snadno vtěsnati se dají. Jest tedy trochu víc než komické, když v »Nár. Politice« ze dne 9. února tvrdí dr. Pait zcela vážně, že kostra Hauserem v la Moustiere nalezená náleží době kamenné a je stará 100—200.000 let. A co více: člověk ten měl prý již poněkud vytvořené orgány hlasové, kdežto člověk, jehož kostra nalezena v Maueru u Heidelberku, prý ještě byl zcela bez řeči. Takovéto vědecké nesmysly předkládají se zcela drze jako věci dokázané s tendencí ovšem velmi průzračnou. Leč učenému panu doktorovi přihodil se při jeho výkladech náler. Prozrazuje, že způsob pohřbení kostry jest týž, jako u kmene Barengů v Jižní Africe (jichž stáří přec je víc než historické) a dodává: »Jest otázka, jak vysvětliti, že mohou se i za dnů našich vyskytovat celí kmenové, kteří setrvávají na stejném stupni duševního vývoje jako lidé před 100—200.000 lety...« Z toho nutně následuje: buďto nalezená kostra je mnohem mladší a patří době historické, nebí lži jest nauka darvinistického monismu o všeobecném vývoji, k vůli němuž se vlastně stáří lidstva daleko za historickou mez posouvá. Ostatně dopadne to jako vždy jindy: po bedlivém bádání kostra »omládne« a najde se jiná. Úkol svůj však vykonala: nemyslíci dav bude pře-

svědčen, že bible se mýlí — a to je učencům tolo kalibru věci hlavní. — Dr.—a.

Nekatolický soudce proti rozluce. Zvláště v Americe sami rozvázní liberálové lomí rukama nad škodami, jaké za sebou vleče manželská rozluka. Z Ann Arboru ve státě Michiganu dochází zpráva: »Bylo by nejlépe zrušit všechny rozvodové zákony ve státu Michiganu,« pravil soudce E. D. Kinne, kterýž byl circuitním soudcem zdejšího okresu po celé poslední čtvrtstoletí. Pravil dále: »Až dosud jsem rozhodoval podle zákonů, jak jsem je shledal v zákoníku. Pořád se mi zdálo, že rozvod jest jedinou cestou k uniknutí brutálnosti, bidnému životu a beznadějnému neštěstí. Leč — jak vidím, poslední dobou se dovolení rozvodů tak habebně zneužívá, byl jsem svědkem tak drzého šlapání po pravdě, mravnosti a slušnosti, že moje dřívější přesvědčení se hodně změnilo — pakli se vůbec docela neobrátilo. Možná dost, že něco dobrého přijde z agitace, dozoru a dohledu, ale zlu se tím úplně neodpomůže. Podle mého názoru stává pouze jediné cesty k rozřešení problému: Ať příští zákonodárna prosadí zákon, že nikdy, pro žádnou příčinu se více nedovolí rozvod svazku manželského ve státu Michiganu. Ať v naléhavých případech se dovolí odloučení, avšak nikdy by se nemělo dovoliti úplné zrušení pouta manželského.«

Tak mluví světský soudce! Po zkušenostech jednoho čtvrtstoletí přišel ku stejnému názoru, jaký hájí církev katolická.

Odměna víry. Slovný lékař a učenec Hyrtl, muž při své vědě velice pobožný, takto veřejně kdys vyznal před svými žáky: »Sedmdesát let žiji, mnohých radostí jsem zakusil, ale nejčistší a nejtrvalejší byly ty, které nalezlo srdce mé ve víře Kristově. Sedmdesát let žiji, mnohé trpěl jsem strasti, ale nikde nenalezl jsem tolik útěchy a síly, jako u pramene víry. Sedmdesát let žiji a nejdnou stál jsem na prahu vlastního hrobu a tu nejlépe jsem seznal, že jen víra s to je, aby hrůzy smrti zahнала, bouři svědomí utišila a nás bezpečně provedla tímto životem ke branám věčnosti.«

Záložna v Hradci Králové.
Vklady na knížky 4³/₄ %
Na běžný účet dle ujednání.

Sociální besídka.

Organisace katolických dělníků v Americe. Před 20 lety (r. 1891) založen pro české dělnictvo v St. Paul podpůrný spolek »Katolický dělník«, jehož ústředna jest nyní v New Prague v Minnesotě od 23 českých katolíků řízena. Pro jistotu pojištěného členstva založen základní fond. Hlavním organisátorem a agitátorem spolku byl dlouhá léta kněz Jan Rynda ze St. Paul. V prvních 10 letech zemřelo 42 členů, jejichž pozůstalým vyplaceno 50.000 dolarů, v následujících 5 letech zemřelo 65 členů, vyplaceno 79.000 dolarů. Po celé dvacetiletí dostal spolek svým povinností velice řádně, neshledalo se žádné nedovolené hrabání, žádné brání tučných provisi.

Roku 1911 čítal spolek v celé Americe 117 odvětví a 3725 údů se zálohou 122.000 dol.

»Katolický dělník« vstoupil do nového roku se zvětšeným počtem členstva, zvětšenou zálohou a bez dluhu. Roku 1910 při kontrole stavu jmění státní komisař minnesotský dal »Katolickému dělníku« nejlepší vysvědčení za všestrannou správnost. —

»Katol. dělník« svým složením a účelem velice upomíná na královéhradecký vzájemně podpůrný spolek »Charitas«, který též již za krátkou dobu svého trvání stal se mnohým katolíkům velikým dobrodiním.

Sociální práce dvou polských kněží. Dne 29. ledna zemřel v Haliči v Piastově Městci kněz Bronislav Markiewicz. Horskému chudému lidu pomohl zavedením tkalcoviny. Vstoupil pak v Itálii do řádu Salesiánů, kdež vsál do své duše ctnosti slavného apoštola lásky Dona Bosca. R. 1892 přibyl do Haliče jako opravdový nuzák. Ač neměl z počátku sám co jísti, hned prvý den shromáždil kolem sebe pět opuštěných hochů, s nimiž se dělil o chléb, poskytnutý křesťanskou láskou. Všichni spávali na zemi. Osířelých hochů tulilo se k Markiewiczovi stále více, šlechtíci dobrodinci se množili, až postaven pro opuštěné vedle fary dům, nejdříve dřevěný, pak kamenný — nato konečně dvoupatrový. Koupily se i pracovní stroje. Počet hochů se rozmnožil na několik set. Pak založen přičiněním apoštolského kněze i sirotčinec pro dívky. Markiewicz při nadlidské práci a svém častém strádání žádného neodsuzoval, na nikoho se nehoršil, ale pomáhal, jak komu mohl. Živě zajímal se otázkami národními a sociálními, ve svých vychovancích budil lásku k vlasti a národu, ale čistou lásku bez nenávisti a šovinismu — a za podklad života stavěl vždy jako nejmocnější pilíř víru. Často do stával do ústavů svých mladíky dospělé bez víry. Přijímal je laskavě jako jiné, nezaváděl s nimi di-

sputu o víře, nenutil jich k ničemu, nežádal po nich nic, jen za to prosil, aby nedávali pohoršení jiným chovancům. Ale po několika dnech přicházeli tyto nevěřící a žádali za duchovní cvičení a obrácení odjížděli s díky a blahoslavením okamžiku, kdy k otci Bronislavovi se uchýlili. Ústavy sirotčí pro hochy i dívky, školy řemeslné a pokračovací, rekolekce pro mládež — vše to, jež zavedl za života svého, zůstává po něm dobře fundováno a zajištěno. Zůstává za jeho příkladem okolí, jeho vřstípená i ta láska a obětavost jeho — ale kouzlo osobnosti, jenž ten žár milosrdenství a obětavosti roznítila, přece jen pominulo.

Lid šlechtěného kněze již za jeho života přodával gloriolou svatosti.

V polské dědině Albígové farář Tyczyński založil a široce rozvinul venkovskou organizaci hospodářsko-výrobní. Bylo mu líto sedláků, kteří živilo při primitivním hospodaření. Radil, někdy i poroučel a káral, energicky zasahoval, vychoval řadu znamenitých hospodářských pracovníků v »hospodářské besídce«, v níž zavedl zimní kurs hospodářský, až posléze celé okolí žaslo nad hospodářským, přímo kouzelným rozvojem kraje.

Jestliže tedy polské Poznaňsko mělo v kněžích výtečné vůdce hospodářské a národní, Halič nezůstává pozadu. Takových energických kněží bylo tam více. Leč ovšem spousty, které se tam staly přechátnými židovskými kořalnami, dají se napravit v celé zemi postupem pouze nenáhlým.

MAGGI^{HO} kostky
(hotová hovězí polévka)
po 5
jsou nejlepší!
Ochranná známka Křížová hvězda.

Za přčinou odstěhování se ku své době
prodám z volné ruky
pěkně zařízený
hostinec

před několika lety přestavěný dle moderního vzoru, vše taškami krytý. — Hostinec nalézá se v bohaté obci.

V domě jest 1 krám, ve kterém se provozuje smíšený obchod s dobrým prospěchem, trafika, výčep všech lihových nápojů, dále 1 lokál, 1 výčep, 1 kuchyň, 1 pokoj pro hostinského, 1 velký sál schválený, 2 sklepy, 1 chlív klenutý pro 6 koní, dřevník, 2 chlívky pro vepřový dobytek, stodola prostorná, prostorný dvůr, pěkná zahrada, ve které se nalézá besídka a kulečník. Konce osobní, přenosná.

Jest žádoucí, aby koupěchtivý se vyznal ve smíšeném obchodě.

Pro snaživého a mladého člověka jistá budoucnost.

Výhodná koupě!

Bližší sdělí se prostřednictvím administrace tohoto listu.

Volebního duchovenstvu a hlavním patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: mozaice, kalichy, cibíře, nádobky, šálky, paciřky, svícny, lampy, kaditelnice, křesťanské atd. od vlastních výroby, předplácím církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slatí a stříbrní nebo proti doplatku na nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na úhradu franko bez zálohy. Práce ruční. Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shled vzhledem slavných a stříbrných klenotů, jako: soška madonky, křížů, prstýnků, náramků atd. z čistého stříbra, lodičky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,
posílá a odesílá
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. a.

Inž. C.

Jana Kotrče

**prostředkovací
a realitní kancelář**

**v Hradci Králové
proti kostelu Panny Marie**

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

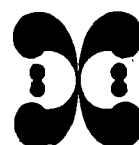
veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích
skládá přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové a

prodává

vlastní objekty

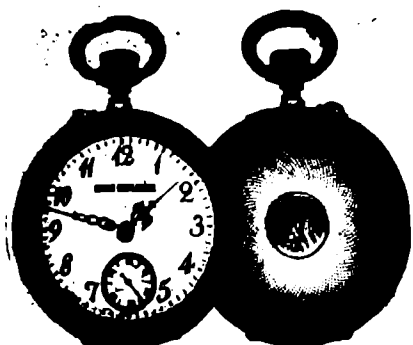
za výhodných platebních
podmínek.

Stanislav Jirásek

v Hradci Králové, 138, odporučuje velelíst. duchovenstvu své
bezkonkurenční koláry
 prací i celuloidové, náprsenky, bířoty a veškeré prádlo spodní
 vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jádrové prádlo!

Patentní náprsenky
 bez háčků
 Zakázky obratem
 se vytizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod
VÁCLAV POTŮČEK, Hradec Králové,
 Jiráskova třída 239,
 ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Unie Horlogerie, spol. tesařů hodinářů Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické
 zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru.
 Nejlevnější ceny!

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanská nám. č. 78.

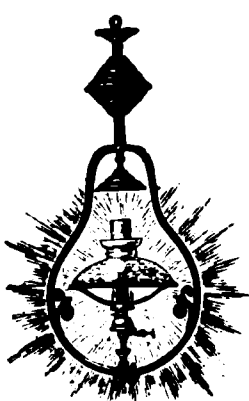
Zafizování
 elektrického
 světla,
 telefonů,
 bromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Ošram,
 Tungstram,
 Tantal.

Velkosklad

Instru.
 elektrických
 ventilátorů,
 žehliček
 a přístrojů
 k vaření
 a topení.

Instalační
 materiál za
 tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma — Ceny levné.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Sáten krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
 zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
 v Hradci Králové.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si aktivně nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

křtitelny, =
 sošky na pro-
 cesi, Jeslíčky,
 Boží hroby. —

oltáře,
 kazatelny, kří-
 žové cesty, —
 jeskyně s P. M.
 Lidskou, —

kříže

Truhlářské dělníky

a) na práci fornýrovanou,
 b) na židle švajfkáče —

a domovníka

zároveň ku balení nábytku

do stálého zaměstnání přijme c. a k. dvorní
 továrna nábytku

K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Králové.

Spiritismus

zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
 J. Novotného vyšel v ele-
 gantní úpravě o 259 str.

Cena 2 K 60 h.

:: Objednávejte u ::

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

SUKNA

černá na salonní obleky a taláry

barevná ku všem možným účelům

dámská na kostýmy a pláště

doporučuje v nevidaném jinde výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

Doporučujeme

našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, oltáře, men-
 stran., křtitelnice atd.
 český, katolický závod

Em. Werner a spol., - BRNO. -

sv. Jos. ústav para-
 mentní a devotional.

Poděkování.

Jménem příbuzenstva a přátel srdečně díky vzdávám všem, kteří vřelou účast projevili jak při nemoci, tak i smrti a pohřbu dp.

Ladislava Ledra,

duchovního správce král. zemské polepšovny v Opatovicích n. L.

Zvláště jsme zavázáni velikými díky slovutnému řiditeli ústavu panu Josefu Průšovi za veškerou přízeň, prokázanou drahému zesnulému, jakož i váženému úřednictvu a všem pánům dozorcům ústavu, dp. Josefu Jakubcovi, faráři, a vlp. Janu Širůčkovi, kaplanu v Opatovicích, za námahu, spojenou s důstojným vypravením pohřbu, slavnému učitelskému sboru, slavnému obecnímu zastupitelstvu, sboru dobrovolných hasičů a veškerému obyvatelstvu opatovickému a obci přifařených za přehojnou účast při pohřbu.

Zvláštní dík vyslovujeme slovutnému panu MUDru Emanuelu Nohejlovi v Opatovicích za vzornou lékařskou péči chorému po všechna léta až do poslední chvíle prokazovanou.

Všem pánům stavu duchovního za hojné účastenství při pohřbu, zejména vdp. Josefu Kašparovi, b. vik. sekretáři a děkanu v Rosicích za vedení konduktu, vesp. Th. Dr. Gustavu Domabylovi, konsiat. radovi a profesorovi bohosloví v Hradci Králové za tklivou řeč pohřební a pánům bohoslovcům bisk. kněžského semináře v Hradci Králové za dojemné zpěvy při pohřbu vroucí:

Zaplať, odplať Bůh!

V Hradci Králové, dne 6. února 1912.

Václav Engelmann,

c. k. poštovní správce v Hradci Králové 2.

Za pečlivé vypravení pohřbu díky ústavu pohřebnímu p. Adolfa Hybského v Opatovicích.

Veleúctojnému duchovenstvu, veleúct.
úřednictvu, veškeré inteligenci, všemu obč.
níctvu nabíízím

obuv vlast. výroby.

Stále 1500 párů na skladě
Obuv pánská, dámská a dětská dle
nejmodernějších požadavků.
Normální obuv prvního řádu.
Výměna dovozena. Též peníze dle žá-
dosti zpět.
Kdo chce obdržeti levné zboží nej-
solidnější jakosti, nechť podporuje můj kře-
stanský závod. Svůj k svému!
Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Pište si o ceník, jež Vám zdarma
a vyplaceně zašle

**První královédvorský
sklad obuvi Františka
Paulusa, Dvůr Králové n. L.,
čís. 1173.**

Ctělý Pane!

S Vašima botkami jsem úplně spokojen.
Divím se při dnešní drahotě Vaší láci. Objednám
po druhé zase, budete naším dodavatelem.

S úctou

Antonín Adamec, Kunvald n. Žamberka.

Úředníka

znalého korespondence a účet-
nictví (hlavně z kruhu pens. úřed.)
přijme Spoř. a zálož. družstvo
úřed. jednoty v Hradci Králové.
Plat a nastoupení dle úmluvy.
Nabídky ředitelstvu.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň.

VII. o., Kaiser-
strasse 6., vedle La-
zaritského chrámu
Páse.

Na vchodu napsáno
se vše franco.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i ciz-
zemských.

Četná uznání zviděti z kruhu vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mabe ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učtíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte látky na taláry.

Též na optávky bez zvýšení cen!

Všeob. úvěrní společnost,

zapečené společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na kuličky

== za 4½% až 5% ==

trok a to dle výpovědi

Stoží lístky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
ce nejlevnější.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malé Karlova
ul. č. 29. nové bláto M-
lého náměstí, dříve pte-
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken ohrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se barevnými
rámky, stíhací, usazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vážnosti k ní definitivní objednávce.

Neodolná veřejná i písemná pochvala v r. 1911

Založeno roku 1868

OBNOVA

Číslo 3.

Předplatné na šest let 2 K 50 h
na půl roku 6 K — h

V Hradci Králové, dne 23. února 1912.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

K šedesátým narozeninám.

Dne 12. července 1903 nejdůstojnější arcipastýř náš ve svém prvním pastýřském listě představoval se rozsáhlé diecési a naznačil cesty, jimiž se chce ve svém biskupském úřadě ubírat. Prohlásil zde: »Přicházím k stárci svěšenému, a bych mu byl pastýřem, a to — jak z té duše nejvroucněji toužím — pastýřem dobrým... V duchu rozpínám náruč svoji, abych přivínil vás k sobě všechny stejnou upřímnou láskou, z hloubi duše si přeji, aby toto objetí spojilo nás k požehnanému životu rodiny duchovní... Důvěřuji se, že přikloníte sluch i srdce své k přání, radám, napomináním, prikázáním, jež ne já, ale Pán skrze mne činití bude. Jedno z přání, a napomenutí takových, které k stěžejné podmínce, požehnaného společenského života směřuje, děle se mně již v této chvíli na rty slovem Spasitelovým: »Pokoje mějte mezi sebou.« (Mar. 9, 49.) Koho bylo by tajno, kterak právě tato podmínka společenského řádu bývá ohrožována za dnů našich. Různými hesly, roztrpčují se myšli, nesváry vnáší se do rodin, obci a bolestno vidět po milé vlasti sporující, nad tím příkre rozštěpené sporem národnostním.

Jazyk mateřský, rodny kraj a statky hmotné, i duševní po předcích zděděné jsou darem Božím i lidským, abychom v poctivosti je chovali jako poklad nebem svěřený, a bez rozdílu stavu a povolání všichni dle sil svých se přičiňovali o jejich rozkvět a prospěch. Jeden-li však dárců statků těchto, Bůh, u něhož není přijímání osob (Kol. 3, 25), jenž tentýž Pán jest, bohatý ke všem (Řím. 10, 12), vrozen-li všem láska k jazyku mateřskému, k rodnému kraji a dědictví po otcích, pak zřejmo, že snah o zdár statků těchto daleka musí býti neváživost strannická... Tedy spravedlivost jest podmínkou a základem pokoje, toho pokoje, jež odkazem zanechal Spasitel svět, za něž tolik vroucně modlí se církev, k němuž napomíná každé pokoe na stolei Petrově, jež doporučí svému národu vznešený císař a král náš.

Právě slova uvedená jsou markantními liniemi programu, jemuž všichni pastýři náš zůstal věrně. Přišel jako vládce plný lásky a snášlivosti, všude bylo hned s počátku zřetelné snahy jednoty. Při tom však byl vždy bdělým a energickým strážcem na Sionu, kdykoli doba kázala umouti se napádené víry Kristovy a církve. Kládí důraz na povinnosti národní, hrde se hlásil k svému národnímu příslušenství před německým obyvatelstvem, ale takovým způsobem, že obyvatelstvo druhé národnosti musilo uznati sprave-

divost jeho snah, které nikdy nevybočily z odůvodněných mezí.

Jeho Excellence netoliko velikou učeností, nýbrž i velikou životní zkušeností byl velice povolaným kandidátem na stolec biskupský. Narodil se 29. února 1852 v městečku Mníšku z rodičů chudých. Stal se chovancem kníže arcib. studentského konviktu v Praze, kdež s Václavem Benešem Třebízským navštěvoval německé gymnasium novoměstské. V Beneši, který byl o dvě léta starší, nacházel Doubrava velikou oporu ve vlasteneckém snažení. Když se oba shledali na studiích bohosloveckých, přilnuli k sobě jako přátelé nejméně, sděluje si vzájemně své ideální vzněty a snahy. Doubrava tehdy obcoval i s jinými mladými muži, kteří později v ruchu vlasteneckém a církevním znamenitě vynikli. Mladí bohoslovci pilně sledovali rozvoj literatur slovan-ských. Beneš, Doubrava a Ježek již jako bohoslovci stali se literáty. Doubrava psával v té době pod pseudonymem D. Mníšecký. R. 1876 byl vysvěcen na kněze a poslán do chudého kraje na Tábořsko, do sedčanského vikariátu. Nejprve r. 1877 do vsi Petrovic u Sedčan, pak r. 1878 do Dublovic, kde byl na místě většiny svého faráře administrátorem in spiritualibus. Ačkoli na jeho mladých bedrech spočívala správa celé farnosti, s plnou energií věnoval se v prázdných chvílích vyššímu studiu theologickému. První rigorosum theologického doktorátu nastudoval jako kaplan.

V letech 1881—2 nacházíme ho již jako adjuncta theologické fakulty v Praze. Po dosažení doktorátu theologického stal se r. 1884 vicerektorem pražského semináře, jehož byl potom rektorem. Nato zvolen kanovníkem kapituly u sv. Víta v Praze. Biskupem královéhradeckým jmenován 9. února 1903, praekonskrován od papeže Lva XIII. 22. června, 29. června v Praze vysvěcen a dne 12. července slavnostně v Hradci nastolen.

Již při slavnostním vítání v biskupském sídelním městě učinil dojem velice radostný u všech věřících a získal si úctu i u těch, kteří k našemu táboru se nehlásí. A další působnost jeho dokázala, že se nemýlili ti, kteří již v den intronisace chválili šlechetnost svého arcipastýře, předpovídajíc činnost velice požehnanou.

Laskavost nejd. biskupa na visitačních cestách získává tisíců srdce i těch lidí, kteří dříve byli proti každému církevnímu hodnostáři zaujati. Biskup, který poznal dobře poměry a snahy lidu prostého i kruhu inteligentních dovede jako dobrý znatel poměrů vyhověti dobře všem ideálním snahám věřících. Zvláště jeho nelíčená láska k mládeži jak ve škole tak i na ulici uchvacuje srdce všech.

V práci jest neunavny. Nezasvěcení těžko si dovedou představit každodenní náhrn důležitých akt. Jež biskup studovati a vyřizovati musí. Arcipastýř pracuje každodenně dlouho do noci, vyřizuje akta, ižž celé balíky jsou přinášeny z konsistorie kanceláře. Po práci namáhavě oddává se krátkému spánku, aby vstal k nové práci co nejčasněji. Ani nemoc ho nezadrží od konání důležitých úkolů, jak dokázal na př. o visitační cestě r. 1908, kdy s tváří prozrazující vážnou chorobu vyjížděl do Hořického vikariátu. A pak loni na Pardubsku, kde v prostřed visitační práce několikrát byl na lůžko upoután; a přece cesty nepřerušil, po malé úlevě se sebezapřením znovu jel za svou povinností. Denně na každé farnosti přes půl hodiny káže, pak ke každé skupině (až čtyřem denně) má zvláštní výstižné promluvy a louče se s osadou, opět láskyplně ji povzbuzuje slovy otcovskými, aniž by dal znáti nejmenší únavu.

Při tom srdečnou láskou objímá všechny bližní, ať již náležejí ku kterékoliv straně, národnosti nebo konfessi. Vřad také napsal v prvním pastýřském listě: »Hleď k úkolu pastýře dobrého, nemož konečně pomínouti slov Spasitelových: »Mám i jiné ovce, kteréž nejsou z tohoto ovčince, i ty musím přivést, a hlas můj slyšeti budou, a bude jeden ovčinec a jeden pastýř.« (Jan 10, 16.) Prohlédá k přítomnosti, i k věkům budoucím. Ježíš Kristus mluví o těch, kdož jsou mimo jednotu víry... I ty nazývá ovečkami svými a za úkol pastýřský při nich označuje péči přivést je k sobě, sjednotiti je v jediném ovčinci. V této pé-

či chce míti za apoštoly nás všechny, kdož účastni jsme velikého štěstí v ovčinci jeho.« Žádný jinověrec, žádný stoupenec strany protikatolické říci nemůže, že by mu bylo od našeho vrchního pastýře ublíženo. Naopak zcela trpělivě snesl různé ústrky od lidí, kterým tolerance zůstává trvale pojmem neznámým.

Ve škole při katechisování již prvním slovem, první otázkou přivábí srdce dětská tak, že mizí všechny rozpaky, z očí dětí zirá radost, jako by s laskavým otcem mluvily. Otázky své pak dovede mysli dětské přizpůsobiti tak, že málokdy uslyšíš odpověď nepřiměřenou.

Jeho Excellence touží, aby na školách byli katecheté zdatní vědění i nadšením pro svou úřad. Odtud také jeho reformy zkoušek jak pro školy střední tak i měšťanské.

Jest velice známým mecenášem v kruzích uměleckých. Jeho sbírka obrazů obsahuje velikou řadu originálů předních našich mistrů. Umění v chrámech sleduje s neživější účastí a podporuje dle svých sil. Sám si také rezervoval umělecký referát o stavbě církevních budov. Jeho účelné řešení po stránce umělecké a praktické účelnosti a vkusem překvapuje samy vynikající odborníky. Zavedl též do semináře přednášky o umění církevním, zreformoval zpěv. Osobně se účastní horlivě i jiných uměleckých snah. Jest známa jeho velká péče o památky umělecké a historické. Všude spěchá osobně se přesvědčiti a tak svou radou, posudkem a pod. zachránil již celé poklady umění. Zcela tudíž pochopitelně, proč byl jmenován předsedou archeologického odboru Musea království Českého a čestným členem centrální komise vídeňské.

S neúnavným starostou a poslancem drem. Ulrichem nepomene žádné příležitosti, aby jedna z hlavních jeho snah životních — stavba nového semináře — dospěla šťastného uskutečnění. Navalily se v cestu balvany nepředvídané, ale arcipastýř pracuje dále s energií nezlomnou.

Úprava kongregace a práva patronátního spadala též do veliké péče arcipastýřovy. V řízení diecése velice rád přijímá rady svých vikářů a z té příčiny také zavedl každoroční konference, k nimž sjíždějí se všichni vikáři, aby netoliko vyslechli pokyny, ale aby též otevřeně přednesli přání svá a svého kléru. Zavedl rekolekce, na nichž klerus oživuje nadšení pro své povolání.

Ačkoli snášlivost jeho jest obecně známá, přece jako bystrý pozorovatel poznává dokonale, že v mimořádných, kritických poměrech nutno jest katolickou sebeobranu systematicky prováděti. Proto radostně vítá naše organisování a mnohých důležitých schůzí osobně se zúčastňuje, aby vyslechl zprávy o situaci, poradil a pomohl. Tisk katolický podporuje horlivě. Jako rektor a kanovník pracoval pilně na vědeckých úvahách. Ačkoli nyní obtížné úkoly arcipastýřské brání věnovati se větší literární práci, sleduje Jeho Excellence všechny významné zjevy vědecké (zvláště z oboru theologie) s nejpilnější pozorností.

Jest pastýřem dobrým, vynikajícím vlastnostmi, jaké Kristus od pastýřů požadoval. Jest bystrým vůdcem jak kněžstva a intelligence, tak organisovaného prostého lidu, který pod jeho štítem dále statně postupuje na dráze, která byla započata za ostražitěho předchůdce Brynychy.

Dostalo se mu dvojího velikého vyznamenání. Od Jeho Veličenstva jmenován c. a k. skutečným tajným radou, od Jeho Svatosti římským hrabětem, asistentem papežského trůnu.

Nadto však tisíců srdce věrných diecésanů oslavují svého vrchního vůdce upřímnými, trvalými ovacemi. Přišel k vlastním a svoji mu porozuměli, což jest jeho radostí a chloubou největší.

Již tedy dne 29. tohoto měsíce oslaví Jeho Excellence šedesáté narozeniny.

Kež nejdůstojnější arcipastýř překročí šedesátý rok svého věku v plné svěžesti! Milostivý Bůh račiž mu uděliti i v nastávajícím novém desetiletí hojnost síly! Zachovež nám Pán dlouhá léta milovaného biskupa našeho!

Volné listy.

O »monistické filosofii volnomyšlenkářské.«
Pulec dívá se na svět bahnitou kaluží a volný myšlenkář darwinským monismem, jemuž nerozumí. Tím se děje, že volní myšlenkáři s Haecklem vysvětlují záhady světa ještě většími záhadami. Du Bois-Reymond stanovil sedm záhad světových. I. záhadou dle něho jest podstata síly a hmoty, II. původ pohybu, III. prvý vznik života, IV. účelný pořádek v přírodě, V. vznik smyslových pocitů a vědomí, VI. rozumné myšlení a s ním spojená řeč, VII. otázka svobodné vůle.

I., II. a V. záhadu vysvětlují volní myšlenkáři svým pojmem o podstatě, III., IV. a VI. záhadu řeší učením o vývoji, sedmé záhady pro ně není, protože svoboda vůle zakládá prý se na klamu.

Křesťanský názor světový zakládá se na dualismu, to jest: uznáváme hmotu a všemohoucího osobního Boha, který vše stvořil a spořádal. Naproti tomu volní myšlenkáři, jak jsme opětně připomenuli, uznávají toliko monism, to jest hmotu, která jest jin vše naplňující podstatou, s níž spojena jest podstata myslící a cítící, a toto spojení obou nazývají »božskou světovou bytostí«. Tato světová božská bytost skládá se z hmoty (Masse) a z etheru, které nejsou mrtvy, nýbrž mají vnitřní pocity a vůli, ovšem nejnižšího stupně.

Každý myslící člověk hned pozná, že tato volnomyšlenkářská ujišťování jsou pouze theoretickými a filosofickými domněnkami, neboť nelze si představit, jak by hmota a ether měly pocity a vůli. Sloveni, tvrzení volnomyšlenkářská nejsou dokázána, a úlohou těchto učenců tedy jest, aby dokázali, co tvrdí, neboť nejasnými motanicemi záhady světa se neřeší.

Vzhledem k I. a II. záhadě Du Bois-Reymondově možno si o síle, hmotě a původu pohybu učiniti jen představu, nebo sestřičti domněnku, více nic. A čeho tím získáme? Toliko toho, že na místo nesrozumitelných slov postavíme jiná nesrozumitelná slova. Jest klamem tedy, tvrdí-li volní myšlenkáři s Haecklem, že se pohyb hmoty vysvětluje tím, když tento pohyb vyloží se citěním a vůlí etheru. Neboť co jest ether? Toho nikdo neví a nikdo posud jsoucnosti etheru nedokázal. Tím hůře věc se má s tímto ujišťováním: »Cítění vysvětlí se tím, když se řekne, že ether má pocity«. Tím velká záhada »cítění«, jehož denně zakoušíme, přisunuje se zase na nešťastný ether, o němž podnes žádný člověk nemá přímé zkušenosti. Volní myšlenkáři tímto způsobem ovšem velmi rychle řeší záhady světové, jenže je ještě více zamotávají a strkají do takové tmy, kamž jich nikdo nemůže následovati.

Celá manipulace tohoto řešení obtížných záhad světových jest náramně snadná, ale zároveň neoprávněná a nemůže uspokojiti člověka, který jest schopen hlouběji přemýšlet. Proto pořád říkáme, že světový názor volnomyšlenkářský přijímá jen nemyslíci dav. A nazývají-li volní myšlenkáři své stoupence lidmi probudilými a myslícími, pak jest to velkolepou ironií, která bičuje své autory.

Vývoj. Dle volných myšlenkářů záhada vzniku života, rozumného pořádku v přírodě, rozumného myšlení a řeči vysvětluje se vývojem. Všimněme si předem tvrzení, že vývojem vznikl život. Haeck-

kel se svými žáky říká, že život vznikl od prvního organismu, jenž ustrojen byl nejjednodušším způsobem. No dobrá, ale tento první organism musí býti přece předpokládán. A je tím již dokázáno, jak vznikl tento prvý organism, který jest vlastně sám prvým životem? Tu máme tedy přesvědčující důkaz, že vysvětlování vzniku života vývojem jest pozvání ku prázdným mísám.

Haeckel a volní myšlenkáři, chtějíce potlačiti tvůrčí činnost Boží, učí, že prvý život vznikl praplozením, totiž docela mechanickým vývojem hmoty. Ale všichni rozvášní přírodopysci tvrdí, že vznik prvního života mechanickým vývojem z hmoty není ničím jiným, než článkem víry. A učenc Renike dokládá, že samovolný vznik života z hmoty byl by větším zázrakem, než vytvoření jeho Bohem.

Nikdy posud nebylo dokázáno, že život vzniká samovolně mechanickým vývojem z hmoty, z kteréhož důvodu praplození ve smyslu volných myšlenkářů jest nedokázaným míněním, ve které tito filosofové musí věřiti.

III. záhada Du Bois-Reymondova o vzniku života zůstává tedy od volných myšlenkářů nerozřešenou. Právě tak i původ rozumného myšlení a řeči, kterých taktéž vývojem nelze srozumitelnými učiniti. Účelný pořádek pak v přírodě možno vysvětliti pouze rozumem a nikdy mechanickým vývojem, což dokazovati bylo by tolik, jako nositi dříví do lesa. Rozumné zákony mohou býti zajisté jen od rozumného zákonodárce.

O VII. záhadě konečně Haeckel praví, že svoboda vůle není předmětem vědeckého vysvětlování, protože jest to jen sebeklam, nezakládající se na skutečnosti. Ale to jsou všechno jen vytáčky, kterými se tak důležitá otázka, na které závisí mravní zodpovědnost člověka, neodstraní a z duševní mapy lidstva nesmaže.

Kdo čte tedy řešení záhad světových u volných myšlenkářů, nemůže nepocítiti velkého zklamání. Kromě toho na vyléčenou všech béd a utrpení nabízejí volní myslitelé poznání přírody jako lék pro všechny skutečné i domnělé strasti. Proto ze svého nedokonalého poznání přírody hnětou celou řadu dogmat a sdělávají je ve filosofickou soustavu, kterou sněsti může toliko papír a nemyslíci dav a která jest od přírodní vědy vzdálena, jako lež od pravdy, neboť hmotářský monism, jak vypovídají největší učenci, není ovocem přírodního bádání, nýbrž jen výtěžkem libovolných domněnek a úmyslného klamu.

A tak z celého systému volnomyšlenkářského zbývá hromádka slovíček a nezralých mínění, které tito filosofové hájí prudkou nesnášlivostí. Z vědy a filosofie nezrají ještě ani abecedy, a na místě, aby se chlapečkové ještě učili, kdesi cosi bláboli o monismu jako o novém zjevení, vynášejí na veřejnost omračující nevědomosti a zříceniny soustav, od kterých vzdělané lidstvo dávno se již emancipovalo.

Přítisknutí. Jak na agrárním sjezdu důvěrníkem střílel a bodal do předáku Suhřada, pověděli jsme minule, jak je napichoval na podávky poslanec Rataj, povíme zase dnes. Řádky tyto nejsou žádnou strannou obrazností, nýbrž jsou otiskem vývodů Ratajových, jak je přineslo Práskovo »Právo Venkova«. Čtenáři, čti a, libo-li, žasni nad lidmi, kteří donohli se komanda a vedou náš ven-

sem z tvrze Meneptah, ležící na cestě k Tyru. Měl s sebou dvě psaní do Syrie a sice: pro Penamon-a, důstojníka pěchoty jedno psaní; pro správce Ramses-nacht-a, z téže tvrze, jedno psaní . . . Návrat správce stáji Penrercheten-a, syna Ani-ova, z města Meneptah . . . Měl s sebou dvě psaní . . . a sice: pro Pere-em-heb-a, důstojníka pěchoty, jedno psaní; pro posla Pere-em-heb-ova, jedno psaní . . .

Za hranicemi nastávala největší nebezpečí. Především Ivi. Již v Egyptě nebyli tehdy žádnou vzácností. Thutmes III. na př. za svých prvních deset let panování v samém okolí Memfidy vlastnoručně skolil »stodeset divoce hledících lvů«. A v poušti za Pithomem jich bylo zvláště hojně. Prastarý jeden obraz představuje následující scénu: Lovce přivedl v pustou, pahrbkovitou krajinu starého vola. Sám se dvěma velkými honiči psy schoval se za pahrbek. Úzkostné bučení opuštěného zvířete brzy přilákalo statného lva. Ani nedýchaje pozoruje lovec ze svého úkrytu lva, který zatím zahryzl se do šle vola, jenž ve smrtelných úzkostech trus vypouští . . .

Jiné nesnáze působily poslům-listonošům špatné cesty, jež v jednom dopise takto jsou líčeny: »Ty jsi sám . . . Nevidíš nikoho, kdo by ti ukázal cestu. Samoten musíš ubírat se dále, ačkoli cesty neznáš. Tu zmocní se tě strach, vlasy ti na hlavě úzkostí vstávají, duše tvá leží ti na dlani . . . Tvá cesta je plna velkého i malého kamení a pichlavého bodláčí . . . Po jedné straně máš propasti, po druhé skalní stěnu, ubíráš se s kopce . . .

A přijde-li mezi Asiaty a přenocuje-li u nich, jest se mu obávat, aby nebyl — okraden. Svrchu zmíněný dopis pokračuje: »A když se probudíš, je doba smutné noci a ty jsi zcela sám. Nepřipíjil si ani zloděj, aby tě okradl . . . ? Zloděj v noci utekl a tvé šatstvo ti ukradl. Tvůj kočí v noci se pro-

kovský lid! Agrárním novinám již se nepodaří veřejnosti naší namluvit, že v agrární straně jest vše v pořádku a že rozpory jsou jen mizivého významu. Naopak mravní vědy jsou viditelné, hnišaj, páchnou a pronikly již hluboko do svalů. Dietářství, absolutism, zřetnost, sobectví jsou ta bolavá místa, která několik jednotlivců agrárních by tak rádo léčilo, ale nemohou, protože jsou umlčovani a protože bolavá ona místa od vědců jim sloužících novin jsou ovinována zabláčenými hadry výmluv, mlčení, lži a popírání.

Nuže, dejme tedy slovo poslanci Ratajovi a sledujme ho s pravým porozuměním: »Nikdy jsem od strany nic nepožadoval, nikdy od strany nic neměl (jaký to vzácný zjev mezi agrárníky!), nemám a mítí nebudu. Byl mi pouze svěřen mandát, který přijal jsem od svého nejvyššího pána, od voličstva, a který dle svého dobrého vědomí zastávám. Nic nemůže podlomiti naši stranu, jako tyto nepřistojnosti (rozuměj: pašovství, dietářství, nadávky Švehlovy atd.). Každý, kdo vchází do veřejného života, musí mítí jistou ctižádost, ale při tom i čisté úmysly, musí si býti vědom, může-li dostati uloženým povinnostem. Aby v ohledu tomu veřejných pracovníků, kteří vlastností těchto nemají, předešlo se přehmatům, jest zde vedení strany, které se má starat o nápravu. Ale, bohužel, co vidíme u našeho vedení? (Výkřiky.) Nynější vedení jest na špatné cestě. Ono nedodrzuje, naopak porušuje různá usnesení sjezdová i výkonného výboru.« (Potlesk. Výkřiky.)

Po té Rataj vytýká, jak strana vyhodila oknem zásadu o neslučitelnosti mandátů zemských a říšských, vykládá, jak se mluvilo o tom, aby práce nebyla hromaděna, nýbrž dělena, a po těchto poznámkách, zakrouživ mohutně jako orel ve vzduchu, udeřil přímo na předsedu Švehlu: »Dělu práce dodržujeme, ale kdo ji v prvé řadě porušuje,« volá se smělou prudkostí posl. Rataj, »jest předseda strany Švehla. (Slyšte!) Ano, pamatujte si, mne neukřičte, já řeknu to, co říci mohu a jako dobrý stranník říci musím. (Potlesk a hluk.) Předseda Švehla porušuje způsobem krajním zásadu strany o dělbě práce a hromadění funkcí.« A aby předseda Švehla vypil pohár hořkosti až do dna, volá posl. Rataj rozhořčeně: »Vždyť on jest držitelem 25, pravím 25 více méně placených funkcí. (Slyšte, hluk.) Tam, kde se jedná o funkce a diety, musí býti jmenován Švehla, Chaloupka, Kotlant. (Slyšte!) Věděl jsem, že dělba funkcí bude těžká a že věc hravě neprojde. Ale čekal jsem aspoň dodržení neslučitelnosti mandátů, ale opět jsem se zklamal. Sedm zemských poslanců zvoleno do říšské rady, ale žádný z nich dosud se nevzdal zemského mandátu. Výmluva, že doplňovací volby stojí peníze, jest nesprávná. Nebo, kde jedná se o zásady strany, má jíti vše stranou. A mezi těmito sedmi jest předseda Žďárský, zemský to ministr, který má býti zde v Praze v zemském výboru, a tento pan předseda, aby komedie byla dovršena, byl zvolen ještě k tomu místopředsedou poslanecké sněmovny. Podobným zjevem jest poslanec Kotlant, který jest zem. a říš. poslancem, okres. starostou, členem představenstva Ústřední Jednoty, členem výboru českého odboru zemědělské rady a několika komitétů, referentem vojenských dodávek, předsedou nákupního odboru Ústřední Jednoty, členem regulační komise, předsedou sklařiště v Jaroměři atd., atd. Jest všude, jen ne ve

ludil, upozoroval, co se bylo přihodilo, a vzal s sebou, co ještě zbylo. Odebral se ku zlym, vmísl se mezi kmeny Beduinův, odešel k Asiatům . . . Ba i v Egyptě bylo se poslům strachovati před zloději, jichž i tam byla hojnost. Přímou pověstným byl jistý Panebe. Ukradl vše, co mu pod ruku přišlo: víno, řemeny . . . Mimo to jednou v noci natloukl lidem a pak utekl na zeď, odkud ještě po nich cihlami házel . . . A v jiném popise cesty Syrii, Palestinou a Foenickem, jež pochází z dob Ramsa II., děje se zmínka o zlých Asiitech a zlodějích, jež posly pronásledují a je okrádají . . . Los listonošův egyptských byl věru málo závidění hodným . . .

Ze šeré dávnověkosti jasněji a jasněji nádherný vynořuje se obraz. V zemi Kanaan, »zemi potoků a vod a studnic. . . v zemi obilí, ječmene a vlnic, v nížto říkové a jablka granátová a olivová rostou, v zemi oleje a medu« (Deut. 8, 7, 8) — vypukl hlad. Přinutili Abama, aby sestoupil do Egypta. Údolí Nilské již tehdy bylo proslulou obilnicí. Abram jde hledat do Gessenu nových pastvin. Ubírá se tam isthemem mezi Ismailií a jezerem Menzaleh. Až ku jezeru Timsach sahaly tehdy vody moře Rákosového, pozdějšího zálivu héroopotánského. Údolí Túlilátské hemžilo se jeho stády. Pastýřové nechávali »prostranství mezi stádem a stádem«. Postup stád děje se jen zvolna. Dlouhé řady oslův a býkův nesou černé stany, velké nádoby, pestré koberce; staří služebníci a služebnice sedí nahoře na domácím nářadí; děti směstnaně v sedlových pytlích vystrkují své malé hlavy z úzkých otvorův a mají jako protiváhu roztomilé beřanky a kůzlata, umístěné na druhém boku zvířete. Mezi tím mladé dívky, oděné pouze těsnou košílí po způsobu dnešních Arabův, matky, nesoucí

FEUILLETON.

V ZEMI RAMSA II. — BIBLICKÉM GESSEN.

Píše professor Dr. Jos. Slabý.

(Veškerá práva vyhrazena.)

III.

A prastarou karavanní cestou vidím ubírat se rychlonohé posly do Palestiny, Syrie, ba i do dálné Mesopotamie . . .

»Rychlý posel odchází do země cizí. On předem odkáže své jméno dětem, boje se lvů a nadto Asiátů.

(Tak) odchází, jeho zástěrou cihla. Navrátil-li se domů, nechá své srdce veselými myšlenkami rozšířiti.«

Ale na blízkých hranicích, u »knížecí zdi, zbudované, aby Beduiny u vzdálenosti držela, musí se podrobiti přísné kontrole. Jinak »stráž na zdi stojící nikoho nepustí. Musí udati své jméno, povolání i cíl cesty a psaní, t. j. hliněné tabulky, popsané klínovým písmem ukázati. Pak je zase může zaballiti a zavěsiti k pásu své »zástěry«, t. j. svého obleku a dále se ubírat.

Vše důkladně se protokuluje. Některé takové zápisky se nám zachovaly. Na př.: »Roku třetího, dne 15. měsíce devátého. Přišel sem sluha Baal-roj, syn Zeprů z Oazy; nesl dvě psaní do Syrie a sice: pro důstojníka pěšáků Chaj-e jedno psaní; pro knížete Baalat-reimeg-a z Tyru, jedno psaní. . . »Roku . . . dne 9. měsíce. Návrat sluhy Tuntí-ho, syna Zekerem-ova z Oazy; Mezdet-a, syna Šem-Baal-ova z téhož města; Sutechmoses-a, syna E-perdegel-ova z téhož města, kterýž nesl jedno psaní . . . Sluha Nechtamon, syn Zara-ův, přišel

Priloha „OBNOVY“ k číslu 8.

Moderní žito husitismu.

II.

Ve zmíněné povídce Pavla Suly píše učitel, že husitské hrdiny zaslouhou Žižkovou a Prokopovou nám získaly v Evropě velkou úctu a slávu. Tak tedy soudí nynější — antimilitaristé a inteligenti, kteří jedním a tímž dechem horují pro zachování starých památek. Tomu v nadšení nad věkem, který byl v Čechách tak vojácký, až zoufali nad svým osudem sami pracující husité, kteří byli nemilosrdně vydrážděni od tábořských čet. Chvála se věk, kdy bezohledně rukou husitskou vypálen staroslavný Vyšehrad, kdy obráceny v zříceniny Hradčany a Malá Strana, kdy bezcitně byl bombardován a hnusně znešvařen nejkrásnější hrad střední Evropy Karlštejn atd. Cepy husitské pracovaly na českých lebkách tak vytrvale, že polovice obyvatelstva zmizela a že tři věky trvalo, než počet obyvatelstva pražského dosáhl té výše, v jaké byl za Karla IV. a jeho syna. A nemnoho zdůraznit, že valná většina pobitého nebo vyštvaného občanstva náležela národnosti české. Jak lid válkou zdivočel, jak doplňovány pluky husitské dobrodružky německými, k jakému hromadnému vraždění docházelo i v bojích mezi Táboři a husity méně radikálními, byla by dlouhá historie.

Až tak Táboři získali národu „úctu a slávu“, o tom svědčí veliké nářky samých kališníků, kteří nepřišli o všechno rozum. Husita Vavřinec z Březové, očité svědky tábořského vraždění a paličství, napsal: „Tábořské všetečné a převrácené přestoupení bylo počátek všeho zlého a ve zlou pověst, v pohoršení uvedlo všemu křesťanstvu království slavné české.“ (U Emlera, 408.)

Jak vyssávali Táboři vlastní pokojné souvěřce, o tom napsáno: „Následovníky své, kterýmž ouplnou svobodu na vody, lesy, pastviny slibovali, zbavili vši svobody a je jako jednou Farao v Egyptě do poroby zavedli.“ Ačkoli vešli r. 1436 s Oldřichem Rožmberským v příměří, přece — ačkoli nadto byli oslabeni porážkou u Lipan — připadali dále chudé lidi jeho panství a olupovali je o všechno. Správcové Tábora jen někdy něco vrátili na důrazné zakročení. Jiné lidi jímali a ve vězení mučili. I po novém příměří r. 1439 loupili seno na lukách, dobytek i peníze, odírali poddané Rožmberkovy dále, ačkoli měli statku dost. Když nemohli mučením z úředníka Srlina vynutit přiznání, že jim chtěl škodit, překrucovali bezcharakteru jeho výpovědi, ba i jeho písmo falšovali. A přitom ještě statečně pod přísahou lhali: „Bůh jest náš svědek, že bychom nerádi bouřili nebo válku začínali.“ (Musejník 1892, I.-III.) Tak tedy zjednávali „úctu a slávu“ jménu českému „demokratičtí“ otcové Tábora docela v čase míru. Jak teprve bylo v čase dřívější? Sami kněží tábořští vodili lid do boje, pobízejíce, „aby bylo bojováno, mordováno a přinuceno k zákonu Božím.“ Slova. „Bíte, zabíte, žádného nežijte!“ byla netoliko veršem válečné písni (v níž o vlasti ani slova není), ale skutečným tábořským programem. Ženy tábořské, jimž říkáno bekyně, dle svědectví husitského pomáhaly svým mužům při vraždění „jako lité nedvědice.“ (Bilejovský: Kronika cír., 57-8.)

Pro chvalotečnický té slávy bylo by trestem nejpršnější, kdyby musili zakusiti aspoň na tři měsíce té humanity a svobodomyšlnosti tábořské.

Před husitskou válkou cizina českému národu věnovala úctu a slávu skutečnou. Vždyť v Praze byla universita, která byla ohniskem, předním středem kultury středoevropské, umění se rozvíjelo tak utěšeně, že čeští stavitelé, sochaři, malíři pracovali pro kraje okolní. Nikdy tolik nádherných budov nebylo a posud není stavěno v Čechách jako pod žezlem Karlovým a Václavovým. Čeští inteligenti dosahovali v cizině a to zvláště v Německu vysokých úřadů jak církevních tak politických a administrativních. Okolní panovnické dvory braly za vychovatele princů výhradně učené Čechy. Našinci těšili se vysokým hodnostem na cizích universitách. Čech Vojtěch Ranků stal se docela rektorem university pařížské. Český kroj zaváděn mezi šlechtou anglickou. Karel IV. přikázal, aby synkové samých kurfiřtů německých byli učeni řeči české. A písemné památky dosvědčují, v jaké vážnosti měli říšští Němci české vysoké hodnostáře, kteří jim poroučeli.

Po válce úcta a sláva změnily se u Němců ve fanatický vztek, takže tito kleti a plivali, kdykoli slyšeli jméno i hodného Čecha. Na tom faktu nezmění zhoja nic sebe živější nadšení pro tábořské cepy. Naše země zaplatila ten strohý militarismus krvavými daněmi než cizina.

Ovšem husitské vítězství mají i některé stránky světlé. Husitské cepy, sudlice a hranice potřebsaly i mnoho skutečných vinníků; mezi nimiž bylo četné zavilých nepřátel českého lidu. Evropa se zrovnala veliké síly českého lidu, která byla nastiňována desítkami předchůzci. Vítězství samy podstatně imponovala národům vždycky — a tedy i v patnáctém věku. Ať co ta síla mohla

znamenati, jak mohla zdrtiti na celá staletí politické manévry nepřátel českého lidu, kdyby se byla svorně vrhla vždy tam, kde toho bylo potřeba! Čteme-li, jak proti samému husitskému králi Jiřímu z Poděbrad táhli husitská zlodějšť s jeho protivníky, pak pochopíme též, co vlastně ten zmatený vír znamenal pro budoucnost českého lidu.

Právě pokrokaři, kteří tolik proti soldatesce píší, kladouce díraz na závodění kulturní, měli by pochopiti, jak vysoce vyniká kníže míra Karel IV. nad tábořského bojovného kněze Prokopa. Fondy, které s mravenci pilil Karlem byly nastiňovány, aby pojistily žulovou moc českého lidu pro dlouhou budoucnost, hazardně rozplývány ve sveřepých bojích — zvláště domácích. A tak plaší i zde slova Palackého: „Kdykoli jsme vítězili, dalo se po každé více převahou ducha nežli mocí fysickou.“

Záložna v Hradci Králové.

Vklady na knížky 4³/₄ %

Na běžný účet dle ujednání.

Besídka.

BAVORSKÝ KRÁL MAX A HOSTINSKÁ VE FİSBACHU.

Ve Fİsbachu, krásně položené vesnici, na úpatí bavorského vysokého lesa, žila za času Maxmiliána Josefa hostinská, o jejíž slávě vyprávěla si celá země. Byla proslavena široko daleko svým kuchařským uměním připraviti ryby způsobem nedostižným. Nikdo neuměl připraviti ryby tak, jako ona. Ale nikdo též — a to byla její druhá charakteristická vlastnost — nebyl tak hrubým, jako ona. Chudý nebo bohatý, starý nebo mladý — bylo hospodské ve Fİsbachu úplně jedno. Nemělo se proto co diviti, že pověst o její dvou vlastnostech došla též až ke královskému dvoru.

Král Max, který byl milovník žertu, usmyslil si, jednoho dne, že paní hostinskou navštíví.

Bylo překrásné letní jitro. Slunce malebně ozářovalo vsi i údolí, kterým protéká Inn jak stříbrná stuha. Ale hospodská ve Fİsbachu neměla pro tyto krásy přírody ani zrak ani sluchu. A také nemohla mluvit, ježto byla právě ve svém umění „vařila“. A nedala se ze své práce vytrhnouti ani svým mužem, který přiběhl, aby své ženě zvěstoval, že za hodinu přijede do hostince král a tam ryby jisti si přejí.

„Kolik žroutů přijede s ním?“ tážala se hospodská, aniž by se dala ze svého kuchařství vytrhovat.

„Žroutů, co to má být?“ zvolal kurýr, který za hospodským do kuchyně vkročil.

„No, ti běhounové a ti, co skáčí vzadu na vůz a při tom myslí, Bůh ví, co důležitého nedělají. No, nehleďte na mne, jako kráva na nová vrata.“ křičela na zaraženého kurýra, „mám nos uprostřed tváře i ruce a nohy také, kam patří.“ Kurýr ještě jednou se na hostinskou podíval a pak zmizel jako ruka.

Otec i dcera, která přiběhla na zprávu, že přijede král, ustrašeně hleděli za vzdalujícím se poslem. Bude-li matka i vůči králi tak hrubá, co z toho vypadne? Před uleknutým zrakem dečtíny vyrojily se již hrůzné obrazy: urážka Veličenstva, žalář, pevnost. Právě chtěla se odebrati k matce a poprositi ji, aby byla dnes zdvořilejší, když poštovní trubka zavzněla v jasném vzduchu, zvěstujíc příchod krále. Otec i dcera spěchali ven, jen hospodyně připravovala ryby klidně dále.

Vesele vešel král, vřelě poděkoval otcovi i dceři za uvítání. Marně však pátralo oko jeho po paní domu. Minuta za minutou ubíhala a paní domu se neobjevovala.

„Zde má Vaše Veličenstvo prvou ukázkou její hrubosti,“ osmělil se poznamenati generál Haller, který nacházel se v průvodu králově. Králí samotnému se zdálo, že nevěstí, jak jeho osobě jde příliš daleko a proto poručil svému křídelnému pobočníkovi, aby hostinské zvěstoval, že si ji i s rybami přejí viděti. Pobočník sám, dychtěl poznati předmět dnešní královské vyjížďky, spěchal do kuchyně.

„Jste hospodskou?“ tážal se v kuchyni pilně osoby, zaměstnané u plotny.

„No, hospodským ne!“

„Jeho Veličenstvo přejí si vás viděti.“

„Já si ho však nepřijímám viděti, dokud ryby nebudou hotovy.“

„Král jest vaším pánem,“ domlouval pobočník, „on poručil, my posloucháme.“

„To se hodí na vás, pane lokaj.“

„Já jsem křídelním pobočníkem krále.“

„Ach co, křídelním nebo nekřídelním, ve svém domě nedám si docela nic poroučeti.“

„Ani od krále ne?“

„Žádá-li něco nerozumného, ne! Ale tak hloupým nebude, aby žádal dobře připravené ryby a pak by chtěl, abych od ohně i másla odběhla. Řekněte svému pánu, že to učiniti nemohu, neboť pak by byla má reputace jako nejlepší kuchařky ta tam.“

Chťe nechtě musil se pobočník s touto odpovědí ke králi vrátiti. Král se smál a pokoušeje se tuto historku až do konce přivést, poslal generála Hallera, aby domáci paní přivedl.

Generál si umínil, že vystoupí přesně po vojensku. A proto, když do kuchyně vstoupil, zahřměl velkým hlasem: „Jeho Veličenstvo král poručí, abyste se okamžitě odebrala do jízdby.“

Ale plán chladně rozvážený zklamal — hlasitý smích byl mu odpovědí.

„Proč se smějete?“ zvolal generál zutivě. „Máte jít do jízdby, Jeho Veličenstvo přejí si s vámi mluvit.“

„No, nemůže-li pan král čekat,“ zněla odpověď, „ať přijde do kuchyně.“

„Co, to jest jedno, přijdete-li vy ke králi, nebo král k vám?“

„No, ovšem. Král jest král a já jsem hospodská z Fİsbachu. Platím své daně a poplatky, nečiním nikomu zlé, modlím se k milému Pánu Bohu a starám se čerta o celý svět. Pane kaprále, rozuměl jste?“

„Generál,“ zvolal její muž k smrti uleknut.

„Ach, generál nebo kaprál, jest všechno jedno. Mnohý kaprál více se načichal prachu, než mnohý generál, který má prsa plná hvězd a křížů; ale ti velcí, kteří u žlabu sedí, všechno smyslou sami.“

To bylo generálovi přece příliš mnoho. „Chcete mne následovat?“ zvolal a uchopil hostinskou za rámě.

Ale rychlým obratem vymkla se hostinská generálovi a hrozivě velikou lžicí, zvolala s planoucím zrakem: „Ven, ty starý žabaři, nebo učitíš mou šavli. Zde v kuchyni jsem paní já!“ A přitom svou lžicí tak zašermovala, že generál — snad poprvé ve svém životě — rychle ustupoval do zadu. Pln vzteku skládal raport svému pánu o svém pořízení. Král nevěděl, co má říci, věc zašla příliš daleko. Přemýšlel, co má činiti. Nerozhodl se však na nic, když otevřely se dveře a hrdinka naší historie vešla, provázena jsouc chlapcem, který nesl velkou mísu do zlata opečených štik a kaprů. Překvapen hleděl na ni král. Dominoval se, že uvidí starou babu, a zatím vešla hezká paní, již národní kroj velice hezky slušel. Přiblížila se k němu velice přívětivě a upřímným hlasem pravila: „Pozdrav Bůh, pane králi.“

Král s úsměvem děkoval za pozdrav, v duchu ji odpustil její dřívější chování, přece však nemohl si odepřít poznámku:

„Přinášíte mi svůj pozdrav trochu pozdě, milá paní.“

„Lépe pozdě, než vůbec nic, pane králi! Kdybych neměla své ryby hotovy, zaklel by mě pan král ke všem rohatým. Neboť čarovat neumím ani král a kdybych byla zatím zde pohovořila, nebyl by měl pan král žádných ryb. Nyní však přece okuste!“

Po těchto slovech vtlčila krále do přinesené, modravé, dědečkovy stoličky.

Mezitím pokynul král generálovi i pobočníku rukou, by se též posadili. Generál domníval se, že přišel čas, by hostinská vzala odplatu za své dřívější chování a proto řekl hlasitě: „Dříve ryb neokusím, dokud mne paní hostinská neodprosí.“

Pak trpte hlad,“ zněla rychlá odpověď. „Nečinila jsem nic nepravého a proto mně není třeba odprostiti — a, pane generále, já také nežádám, abyste mě červené skvrny na ramení odprosil. Proto učiňme mír.“

A nežli si mohl generál pomysleti, vtlčila ho resolutní paní na jeho sedadlo, na které chťe nechtě sednouti si musil.

Co mu ostatně zbývalo? — Viděl, že žádné ochrany u svého pána nenalezl — neboť král Max, který byl velkým labužníkem, shledal ryby výtečné — proto učinil hezký obličej k osklivé hře.

Hostina skončila se k obapolné spokojenosti. Když král se vzdaloval a oba manželé krále až ke kočáru provázeli, upozornila dceruška matku, že král položil vedle svého talíře na stole závitky dukátů. Rychle vběhla hostinská do světnice a v okamžení tlačila dukáty králi do dlaně zpět. „Hostinští ve Fİsbachu,“ pravila, nedají si zaplatiti čest, že mohli svého krále pohostiti. Proto jistě neschudneme.“

Ale já nemohu též zdarma vaše ryby jisti a vaše pivo pít,“ namítal král.

„Pročpak ne? Nejlí-li král po celý rok z naší pilnosti, z práce našich rukou?“

„Pro Pána Boha, předejet,“ zvolal král, směje se, nebo tady uslyšíme ještě pěkné věci. Nechcete-li již jinak, budiž to svatebním darem vaší dceři, chce-li přijíti do města —“

To by ještě scházelo, abych své dítě poslala tam, kde zaháleči za každým děvčetem . . .“

„Pryč, pryč!“ zvolal ještě jednou král. A rychle vozy odjížděly.

Historie již dále nevypravuje, zda král Max ještě jednou navštívil hospodskou ve Fİsbachu, by u ní pojeď ryb a dověděl se pravdy.

Přel. J. V.

Sociální besídka.

Valná hromada Všeoborového sdružení křesť. dělnictva. Dne 18. . m. konala se valná hromada našeho dělnictva z království českého v Hradci Králové v Adalbertinu. Starosta Katnar v zahajovacím proslovu výstižně dokumentoval nutnost dělnického sdružování, vzpomněl posled-

ních zjevu, které tolik byly pro dělníky důležité, a projevil radost, že vlastenecké dělnictvo katolické stojí jako jednotný celek v československé říšské komisi dělnické. Po zprávě tajemníka Poláka, redakční a pokladní uděleno bylo představenstvu jednomyslně absolutorium. Po delší věcné debatě usnešeno, že spolkový řád zůstává nezměněn, ale představenstvu, které chtělo poznamenati body, týkající se podpory stávkové a nemocenské, bylo dáno právo, aby v případě větší stavky neb výluky zvýšilo členské příspěvky o 2 hal.

Za diecéšní komitét pozdravil shromáždění vsdp. kanovník Dr. Sulc, který zároveň vysvětlil velice věcně neutěšenou situaci boje za spravedlivé sociální pojištění. Vsdp. kanovník Dr. Reyl jako předseda dozorcí rady vzdává všem chválu pokladnímu vedení Sdružení.

Na zasláné holdovací pozdravy došly tyto odpovědi: »Za laskavý pozdrav co nejsrdečněji děkuje s pozdravem a požehnáním kardinál Skrbenský.« — »Milému a váženému Všeodborovému sdružení křesť. dělnictva pro království České. Potěšen nadšeným osvědčením valné hromady Všeodborového sdružení, z něhož vyznívá oddanost katolickým zásadám a přítulnost ke mně, jako vrchnímu pastýři diecése Královohradecké, vzdávám milému Všeodborovému sdružení vroucí díky. Pán Bůh račiž zehnatí křesťanskému dělnictvu k vznešeným úkolům, které je sdružují v pevný, nadšený šik! S pozdravem posílám k účelům spolkovým sto korun. V biskupském sídle v Hradci Králové dne 18. února 1912. Josef, biskup

Odpovědi tyto byly přijaty s velikým uspokojením. — Návrh ústředí, aby ženy byly přijímány do všech tříd, byl přijat.

Rozhodnuto, aby zřízen byl textilní odbor v rámci Všeodborového sdružení, a to co nejdříve. — Usnešeno, aby naše organizace konaly sbírky na dělnickou útulnu a sirotčinec. Na ten účel má členstvo čtvrtletně dobrovolně přispívat.

Rozpředla se živá debata o tom, jak veliký počet chytrých našich protivníků jest živ z katolických peněz, aby pak titíž lidé z »vděčnosti« se odměňovali nespravedlivými útoky a podkopnou prací. Úkolem Sdružení bude, aby horliví katolíci, kteří nežívají obmyslných knyfů, byli odporučováni na místa, jež jim ramená chytráckou politikou před ústy berou.

Volby vykonány jednomyslně dle navržené kandidátní listiny. — Valná hromada svou klidnou a vyspělou debatou o jednotlivých bodech poskytovala obraz velice utěšený, což jest velmi dobrým znamením pro budoucnost.

Po valné hromadě v ustavující plenární schůzi výboru zvolen I. místostarostou Říha, pokladníkem Pochmon, tajemníkem Polák, správcem bursy práce Říha, úmrtní podpory starosta Katnar. Mnoho zdaru záslužné práci další!

ATELIER Založeno r. 1874.

pro malbu církevní a
výzdobu chrámovou

JOSEF MÜHL

(Ant. Mühla nástupce)

Nová Paka, Čechy

doporučuje závod svůj veledůst.
duchovenstvu a sl. patronátním
úřadům.

Malby ohradů a kaplí
v každém slohu i technice. —

**Oltářní obrazy, křížové
obrazy,** na plátně, dřevě, plechu atd. v pro-
vedení uměleckém, v cenách m'rných.

Nejlepší doporučení! Vzor a skizy franko!

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Šeťec	20, 30, 50, 70 h
Miska nikičovaná s majolikou	50 h
Štón krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

== za 4 1/2% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi.

Služní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

Jakost rozhoduje!

MAGGI^{HO} kostky po 5 h
(hotová hovězí polévka)

jsou vyrobeny s nejlepší masovým výtažkem s přísadou nej-
jemnějších zelenin a obsahují již potřebnou sůl a koření.

Každá kostka dá — polévka pouze vařící vodou — 1/4 l nej-
jemnější hovězí polévky, která se úplně vyrovná nejlepší polévce
domácí připravené a již se může použítí právě jako tato.

Za dnešní drahoty masa velmi užitečny.

Při nákupu dbejte vždy jména MAGGI
a ochranné známky křížové hvězdy. —

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

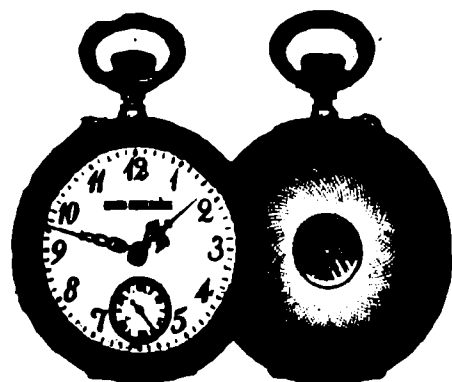
č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve pře-
de rokem na Malém ná-
městí pod leubim) dopo-
ručuje se

ke dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se klenutými
rámy, stříbrnými, zlatými.

Všecky rozpočty, účty i odborná rada bezplatná, bez
vš. závaznosti k definitivní objednávce.

Neodolatelná veřejná i písemná pochvala p. 1. 1.

Založeno roku 1868

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod
VÁCLAV POTUČEK, Hradec Králové,
Jiráskova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillianty. Klenoty a šperky. Optické
zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru.
Nejlevnější ceny!

Literární zpráva
z Družstevního knihkupectví
v Hradci Králové.
Právě vyšlé novinky:

	K
Huyzmans: „Kathedrála“	4—
Očetek: „12 enobaristických promluv“	—70
Baar: „Kobouti.“ Parakých historok: f. II. (v Moravsko-slezské kronice)	3—
Jeřábek: „Dílo sané“	220
Kramoliš: „Ve stínu bitvy u Slavkova“	160
Pracký: „Páperi.“ (Humoresky)	220
„Veselé chvíle.“ (Humoresky)	220
Lužný: „Cigánské historky“	1—
V. Beneš Třebitzského: „Spisy“, sv. VII. „Z různých dob“, f. I.	110
Freund: „Moderní besla protináboženská“	—80
„Plamo svaté v obrazích“, f. I—VIII, po	240
„Auer-Ehrmann: „Živet svatých“	250
Zapletal: „Cvičení starů“, (velmi praktická přírůčka pro pány duchovní)	150
Dr. Bachem - Dr. Sacher: „Staats-Lexikon“	M
5 svazků, váz.	90—
Hirschner: „Tage des Ernates“, . . . brož.	100
váz	240

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví,
nakladatelství,
závod hudební a papírnický
v Hradci Králové, Adalbertinum.

konferenci učitelské pravidelně referováno. Okresní výbor hradecký a mechanický žádán za podporu. Navrženo, aby navázány byly styky ve smyslu programu s příslušnými činiteli v Mechanicích, kde má být postavena nová škola, dále, aby v úředním listě hejtmanství uveřejněno bylo pro správy škol prohlášení, týkající se ohlašování podniků stavebních a jiných, jakož i potřeb pro školy, sestavit v brožuru neb leták podrobnější program a postup komise pro správy škol a šířit veřejnost. Navrženo též zřízení odborné knihovny děl esteticko-výchovných.

Největší poplatník v Hradci Králové. Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové zaplatil v roce 1911 celkem cca. 260.000 K na daních a přírážkách, z čehož připadá ve prospěch našeho města cca. 30.000 K a ve prospěch hradeckého okresu cca. 55.000 K. V roce 1912 zvýší se daňový předpis ústavu o dalších cca. 70.000 K, takže bude ústav platit celkem ročně 330.000 K na daních a přírážkách.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. V bilanční schůzi správní rady, konané dne 19. t. m., schválena rozvaha za rok 1911. Po srážce správních výloh, daní a odpisu jeví se čistý zisk 1,358.236.35 K proti 1,004.626.80 K roku loňského. Správní rada se usnesla navrhovati valné hromadě, která se bude odbývati v březnu, rozdělití dividendu 7 proc. t. j. 28 K na jednu akcii (jako roku loňského), což činí 1,050.000 K, přidělití rezervním fondům 219.926.38 K (čimž tyto stoupnou na 2,638.958.66 K) a po úhradě tantiem a odměn revisorům účtů 45.867.41 převéstí K 42.442.56 na nový účet. Další data nveřejníme v nejbližším čísle.

Záložna v Hradci Králové přesídli ve čtvrtek dne 29. t. m. do nově upravených místností bývalé kavárny „Slavie“. Za tou příčinou po celý den se neúraduje. — Valná hromada odbývá se dne 10. března t. r. o 2. hodině odpo. v místnostech Besedy.

Zivnostenská banka. Ve schůzi správní rady Živnostenské banky, konané dne 20. t. m., předložena byla bilance za rok 1911, jež i s přenosem z r. 1910 vykazuje po srážce správních výloh a daní čistého zisku 7,495.365 K (oproti 4,763.133.44 K roku předesešlého), což rovná se 12.49 proc. výnosu z akciového kapitálu (oproti 11.90 proc.). — Valné hromadě, jež bude odbyvána dne 10. března t. r., učinil se návrh, aby po statutární dotaci rezervních fondů ve výši 383.474.30 K (oproti 241.909.86 K roku loňského) vyplácena byla 7 a půlproc. dividendy (oproti 7 proc.) z akciového kapitálu 60 mil. kor. (nové loni vydané akcie v obnosu 20 mil. kor. byly zárokovány 4 proc. a mají tedy nárok na dividendu teprve od roku 1912), a aby po srážce statutárních tantiem správní rady a odměn členům představenstva ve filiálkách a členům sboru revisního náležitých, odepadlo bylo K 250.000 na účet ztrát během roku povstalých a aby přiděleno bylo K 300.000 rezervním fondům pro bankovní dlužní úpisy vlastní emise a 1 mil. kor. zvláštním rezervním fondům ve smyslu § 76. I. stanov a aby zbytek ve výši 594.486.17 K (oproti 518.551.42 K) převeden byl na nový účet.

Všeobecná ávrní spoleènost, zapeané spoleèenstvo
s ruèením obmezeným, v Hradci Králové koná v neděli
dne 10. března 1912 o 10. hodině dopolední v úřadovných
spoleèností svoji osmou řádnou valnou hromadu.

Práské Předsedst. V sezení představenstva dne 12. února t. r. odbyvaném usnešeno: Vyhovětí došlým žádostem o slevu daně ze psů pro rok 1912. — Ustanovení schůze obecního zastupitelství na 28. února t. r. v 6 hod. večer. — Usnešeno systemisovati místo 4. polic. strážníka. — Ustanoven nový služební řád pro bezpeč-

nostní stráž. — Vyhověno žádosti Josefa Feigla o povolení k opravě stávající kovárny na pozemku p. Brože. — Upraveno hudebně při tanečních zábavách na 4 K s tím, že zvláštní poplatek za polic. hodinu odpadá. — K rozšířeným nepravdivým zprávám o zvýšení obecních přírážek usnešeno sdělit poplatnictvu, že obecní přírážky zůstaly poslední 3 léta nezměněny a tudíž žádné zvýšení nenastalo.

Třebochovice. K objasnění »zločinného se chování«
zřízence naší (druhostranské?) fary. — Jak duchaplný
a vskutku právnický to výplod, jak jej vyličily rudé
»Královéhradecké Rozhledy«, dnes ještě dodáváme:
Jest všeobecný a oprávněný stesk do nekázně a zdivo-
čilosti naší mládeže. Příklad. — mimo případ urážky
dp. kaplana! Minulý týden jeden školák, či lépe řečeno
učiňník, napil veřejně před slečnou učitelkou. A což tu
stále znečišťování míst kol kostela před okny pana před-
sedy okrašlovacího spolku a pod? — Celá veřejnost
byla by povděčná, kdyby občan-sběratel sebral tu lát-
ku a sl. soc. demokratická redakce se do toho vložila a
ve své horlivosti mravokárně i proti takovým nešvarům
v našem městě hlasu svého pozvedla. Vínu nekázně
svaluje veřejnost na školu, ale zda právem, ukazuje
i případ dp. kaplana. Na veřejné ulici hoch posměch si
tropí z učitele-kněze křesťanským pozdravem k obve-
selení svých spolužáků! A když kněz náležitě učiňnictví
na místě činu potrestá — jaký tu pojednou pokrytecký
obrat! Ze všech stran volá se: »Ukřizuj, ukřizuj, žalov-
vat!« Zvláště jeden občan, takto mimochodem druho-
stranský, přímo šval rodiče potrestaného bocha, aby
tomu páterovi nic neslevovali. A když nepochodil, ule-
vil jinak svěmu »spravedlivým hněvem« zapálenému
srdci. Zaměnil svou zástěru za soudcovskou fizu, posadil
se místo na verpánek na soudnou stolicí a po hospo-
dách horlil paragrafy (obuvník a paragrafy!) proti
zločinné činnosti zřízence »naší« fary. Naše odpověď na
jeho »přičinění se o shodu mezi duchovními a občanstvem
a v zájmu shody a uklidnění« zní: Ševče, hleď si svého
kopyta a zametej před svým prahem! A chceš-li jako
»pokrokový občan« pracovat o pokrok v městě, ukaž
jako »podpěra« zdejší obce, jak se dovedeš zastati svě-
domí vlastního obecního zřízence, jemuž při výkonu služeb-
ním bylo ublíženo — celá veřejnost je na to zvědavá,
snad i rudí soudruzi a soudružky! Občan sběratel, re-
spektive rudá redakce, slibuje knězi »zhuštěnou« kon-
trollu nad jeho činností a chce léčiti jeho prý nervósu.
Občane, buď ubezpečen, že náš dp. kaplan už má dáv-
no z tvé kontroly pro strach uděláno, a že je, Bohu díky,
zdráv (ani cukrovinek neužívá). Pozdrav ho i na dále
Báhh, aby mohl tak, jako dosud, vychovávatí sobě svě-
tené dítky k úplné spokojenosti jak nadřízených úřed-
ník, tak i řádných rodičů! A chceš-li vidět, jak vypadá jeho
kázeň mezi čtyřmi zdmi, vypůjč si na strážnici »osifely
žebříček«, ale vezmi zároveň s sebou dobré brýle, ne-
boť mnozí lidé mívají křivé náhledy — a potom dle
toho vypadl minulý referát: Poznámka o šidítku ukazu-
je, odkud vane vítr, či, lépe puch, a nedivíme se, když
rudý list v ochranu břeje jistý stav, jehož pomoci vy-
hledávali nejen ženy, ale i páni. Ale chceš-li, rudý ob-
čane, býti spravedlivý, ujmí se i druhé příslušnice téhož
stavu a pověz ve svém mravokárném žurnálu, jak je
to s tím zelím. Jmž »platil« občan z Mitrova za »ptine-
šení« malého Ferrerka? To bude kůstka se zelím, a
omáčku už rudá redakce z nějakého motu proprio u-
kuchtil! Na farizejské přání o klidném spoluzití občanů
s duchovními dali jsme již minule snad dosti srozumitel-
nou odpověď — tolik jen třeba dodat, že ironický apel
na pana děkana, aby zjednal nápravu a uvedl pátera
Hrubana do patřičných mezí, vyzní asi na plano — zná
pan děkan za svého padesátiletého kněžského působení
vaši beráncí povahu a ví dobře, že na vaše zdvořilé jed-
nání s katolickým knězem působivější bylo by kostě,
než motu proprio.

Nechanice. Boľné dotklo se nás, že dp. J. Michálek, kaplan náš, z dosavadního působistě přesazen do Jilemnice. Přišlo to tak neočekávaně, že jsme nechťili tomu ani věřiti. Leč blahol zvonů v pátek 16. t. m., vyprovázející ho na rozloučenou, přesvědčil nás o skutečnosti. Dp. J. Michálek působil u nás v kraji převážně zemědělském s krátkou přestávkou šest let. Přišel jako rozševač, aby rozševal símě své, to jest slovo Boží. Že takolu tomu hleděl v plné mife dostáti, dosvědčovaly zástupy věřících, kteří do chrámu spěchali a jichž účtu a lásku si získal. Příčiněním jeho uvedena v život jednota ustavičného se klanění nejsv. Svátosti Oltářní. Působil také jako katecheta na školách a tu i na tomto poli získal si lásku a přichylnost od dětí školu navštěvujících. Aby jim radost způsobil, staral se o zřízení jeslíček a sám dítky v písničkách a koledách vycvičl. Že šel cestou a nás správnou, vycitili naši pokrokaři a křizlivými útoky hleděli činnost jeho podkopati. Často sloužil jim za terč k vybijení malomocného vzteku za články „Obnovou uverejňené, jemu docela cizí. My nechaničtí katolíci za vše, co jste, velebný pane, pro nás a naše děti učinil, voláme: Zaplať Pán Bůh! Přejeeme Vám, abyste i na novém místě ve zdraví na vinici Páně dále ku spáse nových osadníků pracoval a lásky a účty jejich si v plné mife získal.

Hořice. Zdejší „Pochodeň“ přinesla článek: „Náboženství a církev“. Jehož pouze poslední stať dostal jsme do ruky. Celkem jsou to umírněné, třeba i jinak jednostranné názory, jako vůbec se nepotkáváme od těch dob, co se list ten dostal do rukou odborně vzdělaných žurnalistů, s nájezdy osobními, jimiž list ten svého času, dokud měl redaktora, jevil ze svého povolání znat více, než kterým koncem pára se píše, přímo bývil a to proto, že sloužil za útočiště mstivců ze všech táborů.

kteří jednotlivé rubriky tohoto dělnického listu obstarávali, t. j. svou osobní mstu na jiné lidi, když to jině nešlo, zde si vylévali. Dnes je „Pochodeň“ listem socialistickým, ale odborně a věcně, třeba vůči církvi nepřiznivě redigovaným. Článek shora uvedený nepsal člověk katolicky smýšlející, nýbrž někdo, kdo v osobě Ježíše Krista nevidí více, než sociálního reformátora, ač jiného toto stalo se středem světových dějin. Jeho příchod v celém Starém zákoně byl připravován a přesně naznačen, a Jež změnil celou tvář země nikoli jen sociálně, ale především nábožensky a kulturně. Řekl-li: „království Mé není z tohoto světa“, ukázal, že nepřisel časné poměry člověčenstva napravovati. Nebyl ukřižován od Římanů, jak se v článku tvrdí; naopak ti se ho ujímali a římský vladář užil mocných prostředků, aby ho z rukou židovské rady vysvobodil. V Ježíši Nazaretském neviděli Římané pro sebe nebezpečí, naopak Pilát zřel v Něm dle svého pohanského názoru neškodného náboženského snilka, který stál na zcela zákonité půdě, když hlásal: „Dávejte, co císařovo, císaři, co Božího, Bohu“. Nebezpečným byl židovským sektám, na jejichž zvrácenost lid upozorňoval, a autoritě nejvyšší rady kněžské. Nehlásal rovnost majetku, an vyslovil: „Kdo má více, dej více“; neobcoval jen s chudými, ale i s bohatými, a nikde nenafidil, aby ti družl se majetku svého ve prospěch prvních zbavili, nýbrž mládenci, který hledal bližší cestu do nebe, pouze radil, aby prodal, co má, a následoval Jež. Také nikde nestojí, že bohatí Jež pronásledovali, nýbrž pouze ti, kdož své talnudiistické předpisy nad zákon Mojžišův povyšovali. Toto pole je „Pochodni“ úplně cizí; k tomu je třeba studií Starého i Nového zákona a nepohlížeti na křesťanství se svého zorného úhlu, nýbrž, jak naň pohlíželo 19 století a 200 národů, v nichž bylo jméno „Kristus“ vyslovováno.

Miletin. Záležitost sousedského domu byla v zasedání inžestského zastupitelstva o krůček ku předu posunuta. Zvolena komise, která má prohlédnouti, co je nutno a možno, aby sál tohoto domu vyhovoval úředním požadavkům a zdejšími potřebám. Obecenstvo dělí se tu na dva tábory: jedni se bojí nových výloh a větších přírůžek, jež dostoupily 60 procent a se školními 122 procenta, druhí ptáji by si sálu a příslušných místností reprezentačních. Komise nebude mít úlohu snadnou. Je- nom jest si ptáti, aby skutečně věcně a bez osobních ohledů věci se chopila. — V tomže zasedání povoleno bylo, aby zdejší odbor Jednoty Severočeské mohl zbudovati na obecním pozemku mostní váhu veřejnou. Většinou se uznává, že váha taková je zde potřebna. — Drůžstvo pro stavbu levných domků mělo valnou schůzi 14. února. Doufáme, že činnost letošní nezůstane p. loňskou a že k domkům dosavadním přibudou jiné. Víme, že krasochuti architektů snad nebudou vyhovovati, ale myslíme, že u nás sotva byly by na místě různé okrasné plůtky a fačady často velice fantastické. — V občanské besedě začal ruch lepší. Nemine téměř schůze bez předčítání literárních ukázek různých směrů. Přednášku měl na konec prosince dp. farář Vlastenecké vzpomínky z doby starší, a 15. února p. říd. učitel Ad. Kočárník o Boženě Němcové. Obou přednášek účastnily se mimo členy také některé dámy. — Zpěvácký spolek „Dvofák“ má nového sbormistra p. učitele K. Fikara. Chce pořádati před velikonočními svátky samostatnou produkci. — Zábavní odbor lidového spolku chystá první divadelní představení. Má ve svém středu sály již o- svědčené a doufáme, že ani začátečníci nedají se za- haubit.

Litohrad u Solnice. Dne 11. února t. r. zemřela zde p. Alžběta Rolečková, matka vdp. Eduarda Hlaváčka, faráře v Bystřici na dráze, a p. Stanislava Hlaváčka, zdejšího starosty, ve stáří 68 let. Zesnulá byla vzornou křesťankou, matkou četné rodiny a pro svou skromnou povahu požívala všeobecné úcty. Pohřeb, jež vedl sám syn zvěčnělé, vdp. farář Hlaváček, konán byl za velkého účastenství lidu domácího i z okolí ve středu 14. února na hřbitov solnický. R. i. p.

Čáslav. Protestní schůze hostinských, konaná v pátek 16. února, vyzněla jednomyslným usnesením proti navržené vládní předloze. Za společenstvo hostinských promluvil p. Prásek, za nář. sociální stranu p. Hejnic a za stranu soc. demokratickou říšský poslanec za venkovské obce p. Jirášek; kromě nich pak zvláštní projevy jednotlivých korporací tlumočili vyslanci delegáti. Zaznamenati sluší, že, ač se tu sešli stoupenci různých politických stran, obešla se schůze bez vzájemných insinuací a útoků, držíc se jediné a pouze věci. Dostí nelibě dotklo se shromážděných, že schůze nezúčastnil se místní zemský poslanec purkmistr dr. Zimmer. Členové strany křesť. sociál., ač oficiálně se schůze nezúčastnili, nejsouce zváni, souhlasí s přijatou resolucí. Vidouce také v nové pivní dávce nové nespravedlivé zatížení nejširších vrstev lidových, a přání by si, aby akce tyto vedly k pozitivním výsledkům. Pokud však lze situaci politickou posouditi, zůstane toto přání jenom pouhým a neuskutečným přáním. — Italská společnost dětská konala v našem Du-

Transin Atlantik

Veřejné listy na pánech oběti.
Doporučení vše veřejnému duchovenstvu.
Vzory k nahlédnutí franko.

První český zásluhotvorný národ
Ed. Doskočila v Chocni.

Vídni, poněvadž tam má dietu zajištěnu a proto se o ni nebojí.

Tedy ještě jsou mužové, kteří v agrární straně chtějí upřímně očistu. To jest skutečnost, ale smutnější skutečností jest, že jsou miziví menšinou a že hned v následující volbě do výkonného výboru nebyli již zvoleni. To znamená, že ohromná většina důvěrníků podporuje dietářství a hrabání peněz všema desíti a že větrati ve straně nechce. Neschází nic jiného, než aby si páni ti zapívali ještě agrární hymnu.

Když naše listy psaly o dietářství ve straně agrární, byly prudce agrárními novinami napadány a viněny »z podlé klerikální lži«. A tu najednou vystupují plni nevole a spravedlivého rozhořčení agrárníci pravého zrna a nařikají na dietářský mor, který zachvátí nejpřednější vůdce strany. A tato otázka dietářská, o níž tu a tam děly se zmínky kromě tábora agrárního pojednou proudí mohutným tokem na samém sjezdu důvěrníckém, vystupuje z řečiště jako prudký přívál, hučí, šumí a žádá důrazně, aby se o ni mluvilo.

Přes to, že mnozí páni se proti ní vzpouzeli, ujala se na důvěrníckém sjezdu vedení a jako Aro-nova hůl pohltila všechny ostatní hady, tak tato otázka vstřebala všechny ostatní zájmy.

A co zrodila tato bouře, která pozdvihla spodní vody a zamíchala dietářským bahnem? Žel, nesplodila ničeho. Marně odváží mužové vzali útokem výšiny předsednictví Švehlova, marně zasypaly střelami svými hlavní dietáře. V každé jiné straně, vědomé zodpovědnosti a dbalé výchovného poslání, taková ohnivá vichřice smetla by viníky s dějiště činu, ale ve straně agrární udělali si kartel na vzájemnou ochranu, odpustili si a — jménem společných zájmů slíbili si přátelství od první až po poslední dietu.

A národu, tomu venkovskému národu zalepi se oči, nebo se do nich nasype písek. Jak tento venkovský národ jest cepován, vysvítá z toho, že vyskytli se stoupenci této strany, kteří známé nadávky Švehlovy, uštědřené agrárním předákům, prohlásili za lež, kterou prý si vymysleli klerikálové. Také prý jest lži, jakoby na důvěrníckém sjezdu byly rozpory. Nebylo také žádných obviňování z dietářství, a všechno jest v nejlepším pořádku.

Tato děsná výchova lidu odsuzuje agrární novináře a jmenovitě redaktora Vraného, kterého Švehla poznamenal žhavým železem, řka o něm, že ze všeho ždíme. Hrozný způsob, jakým tento člověk vychovává venkovany, jest hanbou českého národa a ostudou kulturní doby.

Macharovy židovské konfesce. Macharova literární činnost portrétovala bere se dvojím směrem: záporným a kladným. Jsme pamětníky, jak řezal české lidi, jako Krásnohorskou, Zákřeje, Vička, Hálka, Kramáře, Vrchlického, Zeyera a nyní — bla-hořečí židovské německé machry a dělá z nich státníky a Napoleony, čímž snáší jen nové doklady k tomu, jak Masarykova strana jest požidovštěna. A čas, jenž se rozčiluje, vytknou-li se mu styky se židy, ochotně otiskuje všechno, čeho by ani nejprimitivnější diplomat na světlo nevynášel. Vše to asi náleží do jeho filosofie, a zdá se, jakoby se správoval heslem: Mám-li utonout, nechť aspoň nějaký čas se mi zdá, že plavu. Nestranný pozorovatel by však řekl, že všichni ti pánové i s Macharem

své kojení na ramenou, děti, ženoucí před sebou stáda ovcí, jezdci ozbrojení dlouhým kopím, ozdobným trepením, ohledávají krajinu na jízdnicích svých velbloudech. Mužové, sedící na dromedárech, pohánějí tyto krátkými, zakřivenými holemi. Mladá oslávka dovádějí poskakují uprostřed stád... V čele pak statná postava patriarchy rysův ostrých, ušlechtilých, a vedle něho žena krásy i do té doby okouzlující. Dlouhý pobyt pod širým nebem v krajinách zdravých, jednoduchý způsob života, udržely ji v nevadnoucím půvabu a svěžesti. O pravdu »Saraí«, t. j. »knížecí«, zjev vznešený...

Jen zvolna postupují v před stáda Abramova dále do srdce země Gessenské, pochody krátkými, jež Písmo »massáv«, t. j. jeho pochody, jeho táboření« nazývá.

A hle! Směrem od Ismailie, touže cestou věčně památnou, z dále lze viděti dlouhou řadu velbloudů za sebou jdoucích.

V čele krokem majestátním kráčí lich předák, nad jiné statnější, s mohutnou hřívou na dlouhém krku. Snědí Ismaelitě z dálné Tihámy nesou do Egypta tragakant, t. j. lepkavou tekutinu, prýstici ze stromu astragalu, balsám a vonné ladanum. Ale jejich karavana nevezze s sebou toliko vonné koření a balsám. Co pozornost poutá, jest jinoch as sedmnáctiletý, postavy zteplé, rysův ušlechtilých, hluboce melancholický, což mu neodolatelného dodává půvabu. Jest to Josef, miláček patriarchy Jakuba. Jde, aby zakusil veškeré krajnosti neštěstí i štěstí lidského, aby byl zachráncem své rodiny i veškerého Egypta...

Ve starobylé zemi Kananejské po velkém suchu znovu vypukl hlad. Ode dvoutřetí »zdi knížecí« zvolna kráčí karavana desíti mužův, aby nakou-

ztrácejí hlavy a že durtip jim venkoncem vypálil.

Sotva, že nám nedávno Machar tak pošetile prozradil, jak Masarykovi na českou universitu poraobil polský žid Lipinef, již jest tu zase jako na koni se svým Taussigem. Slyší, jak Machar, ukláněje se obecenstvu, Taussiga představuje: »Vysoké čelo, pronikavý pohled tmavých očí, pěkné tahy obličejů a jakási chladná a vznešená ležérnost v každém pohybu, a povídal mi, jaksi netečně: Jste přijat. Taussig dostával spoustu listů, telegramů a podání českých, ty jsem překládal, i anonymní listy plné hrubostí a nadávek, vyhrůžky.« — Za studentských dob zplávali jsme v žertovném výstupu a ukazovali jsme rákoskou na různé předměty, na papíře namalované. Finale vždycky vynívalo dlouze a důrazně: áá stolice řezáací! — Právě tak Machar učesán, oholen a se vztyčenou hlavou křiči na diváka: Prosím, pozor, velectěné obecenstvo, předvádím vám Taussiga ze všech Taussigů nejtaussigovatějšího, neboť, věřte mi, velectěné obecenstvo, Vídeň jest místo na světě a Bodenkreditka jest místem ve Vídni, v té Bodenkreditce byl Ritter von Taussig ředitelem a já jeho sekretářááááá!

Však slyšíme oddaného sluhu dále: »Vždy mi tanul na mysli Napoleon, když jsem Taussiga pozoroval; klid, jistota, přehled, chopení se nejlepšího prostředku k cíli, při tom bezohlednost a tvrdost.« Machar chce býti tak trochu dějepiscem, ovšem dějepiscem s židovským kazem; Napoleon zajisté zanechal po sobě světovou historii, a Ritter von Taussig hamižnou spekulaci a kletou žádost zlata, která dle Carlyle jest nejhnusnější věc společenskou, z kteréhož důvodu užil tu Machar přirovnání ze všech přirovnání nejpokroucenějšího.

Dříve, než prohlédneme jiný odstavec chvalořeči na mrtvého Taussiga, přičiňujeme krátkou poznámku. Machar jest z míry odvázným romanti-kem, běží-li o pravdu inezí živými, jak teprve asi rozmnožuje se tato jeho nálada, udá-li se mu reprodukovat bývalé rozmluvy s lidmi nyní již mrtvými! Ale přestaňme býti nevěstičkami Tomáši a, přijmouce na chvíli inteligenci pokrokových stoupenců jeho, považujme za pravdu, co Machar vypravuje o anonymních dopisech: »Jindy přišla denunciac — na mne; že prý vystupuje Machar proti náboženství a mluže-li on (Tausig) takového člověka ponechat si ve svých službách. Taussig se jen usmíval, pak smačkal list a vhodil ho do koše.«

Pardon, pane Machare, což pak jste vystupoval proti židovskému talmudu, že přicházely anonymní dopisy? Ano, proti židovskému talmudu jste tedy útočil, neboť tak tvrdí logika vaše o denunciacních listech. Aha, vidíte, jak liška nechává svoji oháňku v pasti, kterou si vrtolavě nastrojila. A že by některý katolík byl psal Taussigovi o tom, jak urážíte náboženství katolické? Ani pomyslení! Či opravdu se domníváte, že veřejnost dovede si představit člověka tak hloupého, jenž by byl psal židovi o gaminství, které provozuje jeho sluha proti křesťanství? I největší nedovtipa si pomyslí, že zakročením u žida nic by nepořídil, a vy z toho robíte hrdinské epos na důkaz, že vaše soudnost nestojí již ani za zlamanou řečí. Ale ovšem, nesmíme pouštět se zřetele, že vlastně píšete pro výkvět intelligence, pro nejvzdělanější lidi českého národa, kterým dle svého kulturního poslání věřte na nos ne již bulky, nýbrž obrovské slony.

»Po čase zase relace,« práší Machar dále, »prý

pili obilí. Oděni jsou dlouhými, bílými řízami, ozdobenými páskami červenými a modrými. Čelo mají nízké a ploché, nos orličí, pysky poněkud roztažené, bradu zarostlou vousm — černavým dosti hustým, do špičky přitřizným. Pleti jsou snědé. I v Egyptě řádí sedm neúrodných let. »Mám velké starosti o ty, kteří v paláci jsou. Mé srdce svírá starost nad neštěstím, protože za mého panování Nil po dobu sedmi let nepřišel. Pole dávají málo plodin, nedostává ze zeleniny, chybí veškerý potraviny. Každý okrádá svého bližního. Lidé pohybují se — aniž by šli. Děti pláčou, mladí lidé plíží se kolem. Srdce starých je skleslé, jejich nohy ochromeny, na zemi sedící. Jejich ruce jsou... (nečitelné). Dvořané nevědí si rady. Zásobárny byly otevřeny...« Tak stýská egyptský vladař.

Je druhý rok hladu. Od Ismailie zvláštní ví-deňti přívod. Muži, oděni dlouhými, pestrými šaty, ženou stáda. Ozbrojeni jsou luky a šípy, kopími a holemi. Děti a ženy sedí na lehkých, dvukolových cestovních vozech. Na každém nejvýše tři osoby. Kola vozů mají čtyři až šest loukotí. Na ose, kola spojující, spočívá místo pro osoby, které jest opatřeno v předu a po stranách zábradlím. Jeden však vůz vyniká nad ostatní zvláštní nádherou. Má umělé formy, je bohatě ozdoben zlatem a stříbrem. Sedí v něm kmet vznešeného vzhledu — patriarcha Jakub. A směrem od Anu, t. j. pozdější Helio-polis skvělá družina jedouc na lehkých, nádherně vyzdobených vozech, zvláštnímu tomuto průvodu jede v ústřety. Před vozy pádí syřící a černí otroci lněným rouchem oděni, držíce v ruce zlatou hůl nebo bič a spřežení řídíce. Jest to Josef, spěchající svému otci naproti. Zahrnut počtami, setkává se s otcem svým, »padá mu na šíji a mezi objímáními pláče« (Gen. 46, 29). Staříček otec dí ku

jsem nihilista, nepřítel trůnu a oltáře; řekl jsem mu, že králohradecký sjezd katolíků se usnesl na telegrafamech (jaká stkvostná čeština) k císaři a následníka trůnu, a olomúcký p. Bauer že má přijet k audienci s taškou plnou petrolejnických citátů z iných spisů. Díval se chvíli mlčky na mě (Taussig), pak mi podal ruku: »A kdyby tady stál sám císař a následník a chtěl, abych vás propustil, dokud konáte svou povinnost, jako úředník, neudělám to.« Achich, jaký to vzácný člověk, tenhle Machar! K vůli němu prodal by Taussig celý svět mimo své wertheimky, za babku, a z židovské lásky nevytlačili by famula jeho ani císař s následníkem. Na moutě, aby tak ještě pro syna Heliova vznikla dynastická nebo evropská krise, to by potom u Taussigův a Macharů byla mela!

A konečně jest to jen na místě, že Taussig Machara tak uznává. Pochopití zajisté obět, kterou by žádný jiný český spisovatel nepřinesl a k radosti židovstva, by křesťanské náboženství netupil. A protože u židů dostávají se někdy i city vznešené, možná dost, že Taussig k té oběti Macharově pocítil někdy i opovržení.

Ostatně, kdyby zde na zemi všechno bylo výtečno, nebylo by vůbec výtečnosti. A kdyby všichni čeští spisovatelé do jednoho dbali charakteru a poctivosti, neměli bychom ani výjimku u Machara a bez výjimky neměli bychom toho pravidla, že charakter a pravda jsou ozdobou mužů vůbec a spisovatelů zvlášť.

Na konec bengálský ohňostroj! Machar jest milovník efektu, domýšlivost jeho páchne již chorobou, v sebechvále vidí účel heroa. Aby opětně dokázal, že se mu vlastní chvála posud nepřevedla, ačkoli čtenářům jeho pokazila již žaludky, aby celý svět přesvědčil, že doopravdy neschází mu nic jiného, než pravda, vymrštil do výše svůj mravní význam krátkou otázkou Taussigovou a lakonickou svojí odpovědí: »Mohu pro vás jinak co udělat? Nic, povídám mu.« V tomto odstavci Machar pravdu míchál se lží. Otázka Taussigova, připouštíme mohla tak znít, jsouc zároveň důkazem, že židé protikatolické štvance jsou ochotni odměňovati, ale odpověď na nabídku jest tak pravdivá, jako by někdo tvrdil, že správnou jest popsatá Macharova čeština. A tak není tu pomoci, nechť Machar po způsobu stoiků vypíná prsa, nechť blýská očima vznešeného Olympčana, přece pod maskou touto neukryje způsobu vtravého dryád-níka, jenž oddán jest směšné nadutosti.

Politický přehled.

Jednání o dohodu česko-německou. V sobotu byla v Praze schůze českých poslanců na zemském sněmě, na níž schválen postup člena ve školské komisi. Ohledně návrhu Fořtových na národnostní rozdělení agendy zem. výboru bylo usneseno vyčkati německé výpovědi. Čeští radikálové žádali, aby čeští členové z národ. politické komise ihned vystoupili, odmítnou-li Němci český požadavek úplné rovnoprávnosti obou zemských jazyků při všech zeměpanských úřadech v Čechách, a dále, aby čeští členové stanovili junktím mezi pražskými a vídeňskými konferencemi. O požadavku tomu nebylo sice dosud rozhodnuto, ale Němci již křičí, že Češi chtějí prý rozbít pražské smířova-

svému miláčkovi, v němž tolik miloval svoji drahou manželku Rachel: »Již veselý zemru, že jsem užil tvář tvou a živého tebe zastavuji« (ibid. 30). Věřu dojemně jest shledání se Josefa s otcem jeho. Dojmem vzbuzeným bezděčně vlně zrak.

Veškerý domy egyptské jsou naplněny po desáté iáně krutou bolestí. Vyžádala si v každé rodině za obět prvorozence. »Vstal«, dí Písmo, »farao v noci... i v všichni Egyptští, i vzešel křik veliký v Egyptě, neboť nebylo domu, v němž by neležel mrtvý.« Propustil farao Hebrej v noci i s jejich stády. »Vzal tedy lid skropanou mouku, prve než zkvašena byla: a svázav ji v pláště, vložil na ramena svá... I šli synové israelští z Ramesses do Sokoth.« (Exod. 12, 30—37.) Jsou-li výkopy anglického professora Flinders Petrie-e správné, leželo město Ramesses odtud od Pithomu pouze 14 km cesty, rovněž ve staroslavném údolí Tumlátském a sice u nynějšího Tell Rotáb-u (či Tell Ketábe), právě ve středu údolí, či, jak zde Arabové říkají, u »Rás-el-uádi, t. j. hlavy údolí« — as 30 km od Ismailie. První zastávka vycházejících Hebrejův z Egypta byla tedy zde u Pithomu, as 16 km od Ismailie. Dle Navilla dlužno pode jménem Sokoth — Sukkot rozuměti nikoliv město, nýbrž celé okolí Pithomu, jež v obyčejné mluvě Egyptanů nazýváno »Tukut«, t. j. »chýže, stany«...

Čtrnácte uplynulo století. Od jezera Timsašského tři osoby — chudí — ubírají se údolím. Řemeslník, žena — krásná a něžná jako luna a útlé pachole. Jest to Ten, jehož svrchu uvedené předobrazy toutéž cestou do Gessen se ubíraly. Směřují ku hlavnímu městu země Gessenské, do prastarého Anu, biblického On, klassické Helio-pole. Tam i my je přišť doprovdíme.

čky, — V téže době radili se v Praze také něm. zemští poslanci. Usneseno postupovati tak, aby do svolání říšské rady stalo se rozhodnutí, ježto dle mínění Němců pražské vyjednávání stojí dosti příznivě, kdežto výsledek vídeňských porad jest nepřiznivý, ježto mezi stanoviskem Čechů a Němců jest nepřekonatelná propast. Němci prý totiž nemohou uznati platnost zásad obsažených v Stre-mayerových nařízeních pro úřady v uzavřeném území. — Dne 20. února na schůzi komise sněmovní, jež má vypracovati návrhy na národnostní rozdělení agendy zemského výboru, Němci žádali, aby pro případ rozdělení zemského výboru ve dvě sekce národní byl zřízen zvláštní rozhodčí soud, k němuž by se mohla odvolati strana, jež by se cítila rozhodnutím té či oné sekce zemského výboru v národnostním ohledu zkrácenou. Tento požadavek jest pro Čechy nepřijatelný zvlášť proto, že zemský výbor byl by pod kuratelou rozhodčího soudu, nikomu nezodpovědného. Tím další vyjednávání zase oddáleno. — Na nedělní schůzi německých voličů ve Frýdlandě prohlásil něm. agrární poslanec J. Mayer, že dokud nebude zaručena Němcům naprostá národnostní samospráva, nelze na dohodu pomýšleti. Co Čechové dosud Němcům nabízejí, nestáčí prý ani k ujednání nepatrné části vyrovnávacího materiálu. Nepovedou-li vídeňské a pražské konference k cíli, Němci musí prý se rozhodnouti z vlastní síly dáti německému lidu v Čechách, co mu po právu náleží. Zdraví povídali!

Finance království Českého jsou věru ve velmi neutěšeném stavu. Po delší dobu poskytovala peněžité zálohy Zemská banka. Když však byly překročeny hranice úvěru, opatřena u vídeňských ústavů další peněžní záloha, více než 25 mil. K, kteréž však na delší dobu nechťejí nyní vydati. Aspoň 1—2 mil. korun okamžitě potřebují zemské finance, za něž na ministru financí prosí zastupci království Českého. Dle »Neue Fr. Presse« má prý se ve vládních kruzích za to, že nejjednodušším prostředkem vyvážnouti ze všech nesnáží bylo by učiniti sněm opět dělným. Ale jak do toho?

Hr. Aehrenthal opěť zemřel. Právě, když se chystal do tisku vlastnoruční list císařův, kterým se těžce nemocný ministr zahraničních záležitostí sprostuje svého zodpovědného úřadu, ujišťuje se nejvyšší důvěrou a jeho činnost uznává se vděčně propůjčením brillantů k velkokříži řádu Leopoldova, zemřel hr. Aehrenthal v sobotu 17. února rozkladem krve ve stáří 58 let. Jedny listy chválí zemřelého jako energického a na svém místě jsoucího státníka, jiné naproti tomu přičítají mu nepřímou velkou prozíravost, následkem již naše říše několikrát se chvěla v koloběhu politickém. Jisto však jest, že v osudy národa českého politika Aehrenthalova zasáhla neblaze.

Novým ministrem zahraničních záležitostí stal se bývalý rakousko-uherský velvyslanec v Petrohradě hr. Leopold Berchtold. Narodil se r. 1863, pochází ze staré moravské šlechtické rodiny, ježímž sídlem jsou Buchlovice u Velehradu. S chotí svou roz. hr. Karolyiovou nabyt statků v Uhrách. Má dva syny, z nichž jeden má státní občanství rakouské, druhý uherské. Hr. Berchtold sám přijal loni státní občanství uherské a je magnátem uherským. Česky umí dobře. Hr. Berchtold byl velvyslancem v Petrohradě od 28. prosince 1906 do 25. března 1911, kdy pod záminkou správy statků svých, ve skutečnosti však pro nesouhlas s protiruskou politikou Aehrenthalovou odstoupil. Jeho jmenování ministrem zahraničním pokládalo se za věc ujednanou už za návštěvy velkoknížete Ondřeje ruského ve Vídni.

Ryt. Biliński společným ministrem financí. Dosavadní společný ministr financí bar. Burian podal demisi a to proto, že po jmenování hr. Berchtolda, který jest uherským státním občanem, byli by ve společné vládě dva Uhři. Ryt. Biliński byl prý za společného ministra financí vyhlédnut zvlášť proto, že jako guvernér rakousko-uherské banky dovedl si získat sympatie Maďarů. Jisto je, že Biliński bude ve společném ministerstvu velmi platnou silou; měl by však míti více slovanského citění, které mohl by uplatnit zároveň jako správce Bosny a Hercegoviny. Rytíř Biliński jest první Slovan, který, aniž by byl nastoupil dráhu diplomatiky, jmenován společným ministrem.

Diamantová svatba arciknížete Rainera upoutala k sobě zraky celého Rakouska, ano i z cizozemská zavítalo hojně gratulantů. Tentokrát, 21. února, přijel i císař do paláce arciknížete Rainera, aby osobně blahopřál k jeho diamantové svatbě.

Obstrukce v Uhrách dosud neutišena přes všecko vyjednávání hr. Khuen-Hedervaryho. Strana Košutova i Justhova stroj se dále k obstrukci proti branným předlohám. Divocí osmačtyřicátníci požádali skupiny neodvislosti, Košutovu a Justhovu, aby svolána byla porada všech osmačtyřicátníků, jež by rozhodla o společném postupu proti branným předlohám. Košut a Justh prohlásili, že jsou srozuměni s tímto plánem.

Protimaďarské demonstrace v Sarajevě. Dne 18. t. m. večer došlo v Sarajevě za velikého shluhu lidí chorvátského ke krvavým výtržnostem proti Maďarům pro jejich pronásledování Chorvatů. Policie tasila zbraň, při čemž jest turecký stu-

dující byl zabit a několik osob šarží a koňskými kopyty zraněno. V rozechvělém zahájení také schůze sněmu v Sarajevě a na návrh sarajevského starosty Čurčiče schůze sněmu ukončena na znamení smutku a protestu proti nelidskému jednání policie. 20. února se demonstrace opakovaly. Také vypukla v Sarajevě štvávka ve všech školách státních i náboženských.

Císař Vilém a předsednictvo říšského sněmu. Dosud bývalo zvykem, že nově zvolené předsednictvo říšského sněmu představilo se císaři. Nynější první místopředseda soc. dem. Scheidemann prohlásil však, že císaři se představit nepůjde. Proto předseda Kaempff žádal o audienci jen pro sebe a druhého místopředsedu. Císař však Kaempffovi vzkázal, že děkuje a že pánů přijati nemůže. Říšský kancléř zahájil rozpočtovou debatu ostrou řečí proti liberálům a jejich spojení se soc. demokraty.

Italsko-turecká válka. Generál Canova vrátil se již do Tripole a převzal opět vrchní velení. Přes energický protest Rakouska a ostatních velmocí hodlá Itálie provést svůj záměr a napadnout Turecko v Evropě. Italské loďstvo zimničně zbrojí. — Vláda turecká věnovala na opevnění Dardanell již 20 milionů franků.

V Číně po prohlášení republiky nastává pomalu pokoj. Terroristické organizace se rozcházejí a vůdce republ. vojska prohlásil, že republikáni zastaví válečné operace v těch místech, kde úřady a vojsko vztyčí republikánskou vlajku. Prohlášená ústava jest sdělena po vzoru ústavy Spojených Států. Čína převezme evropskou časomíru. Juanšikaj jako prezident jest pánem situace.

Zprávy organisač. a spolkové.

Chotěbořsko. Dne 11. února byla schůze v Ostružně, na níž promluvil dp. farář Vlček o hospodářské svépomoci. S potěšením jest již viděti, že dřívější váhavost a nechuť k organisacím ustoupila uvědomění, které čím dál víc mohutní. Rolník český již dobře chápe, jak důležitou jest zejména hospodářská organizace svépomocná. Pan farář uvedl rozličné způsoby této organizace, až na konec vysvětlil svépomocné pojišťování dobytka. Protože přítomní zemědělci projevíli náležité pochopení, svépomocné pojištění bylo hned založeno. Činná Ostružna, Špaticím a Borku vznikla instituce, kterou zemědělci vzájemně se budou chrániti od citelných škod, které by jinak musil trpěti jednotlivec. Pojišťování tato mají také již v Pukšicích, v Jeříně a ve Vlče, kdež byla založena loni.

Okresní schůze z Čáslavska ve Zlebech. Dne 14. února odbyval organizační výbor strany křesť. sociální pro okres čáslavský výborovou schůzi ve Zlebech. Zahájil ji předseda dp. Martin Klouda z Ronova n. D. vřelým prolovem. Konstatováno, že během poslední doby bylo konáno 8 schůzí politických i poučných. Výbor se usnáší jednohlasně, aby schůzi takových organizačních bylo pořádáno více. Zvláště se výbor usnáší na tom, aby byly pořádány tak zvané okrskové schůze po celém okrese, zvláště na vzdálenějších místech okresu, na nichž by se zakládaly organizace strany a sdružení mládeže. Poukazuje se k tomu, aby se konaly poučné přednášky hospodářské i jiného druhu, na něž se mají pozvati řečníci. Vdp. Ant. Schreiber, vikář ve Zlebech, referoval o pořádání plesu a vyřízení účtu jeho. Tento ples byl pořádán 10. ledna pod patronátem okrskových hospodářských odboček na Čáslavsku. Ples se vydařil k úplné spokojenosti. Z náklady všech zastoupených tříd, jak dělníků tak zemědělců, řemeslníků a úředníků vidno bylo, jaká přátelská a srdečná shoda ve straně panuje. Skutečně vrstvy ty tvořily jednu velkou rodinu. Celkový příjem činil 351 K, vydání 210 K 78 h. Čistý zisk 140 K 22 h. Z toho 20 K bylo dáno do pokladny okrskových hospodářských odboček a 120.22 K odvedeno bylo agitačnímu fondu okresnímu. — Velice živá debata se rozpředla o tisku strany. Do ní zasáhli všichni členové výboru. Apelováno na to, aby tisk byl co možno nejvíce podporován, aby v každé obci byl zvolen kolportér, jehož úkolem by bylo rozšiřovati tisk a odbírání časopisů jak politických, tak hospodářských, a aby — možno-li — v každé rodině byl odbírán aspoň jeden časopis. Naproti tomu bylo se vši nelibostí poukazováno na tržní strany naší na více frakci, poukazováno k tomu, že jest již nejvyšší čas, aby všechny frakce v době co nejkratší se spojily v jednu pevnou stranu. Stýskáno na potírání se frakcí tiskem ve vlastních časopisech. Po této rozrušující debatě byla jednohlasně odhlasována následující resoluce: »Veřejný život jednotlivců i všech stávajících sdružení, spolků katolických i křesťansko sociálních těžce nese stále rozmlisky a nesvornosti, jevíci se u pražského vedení obou frakcí českého lidu katolického. Vyslovuje svoji nelibost a zároveň přání, aby co nejdříve tyto spory byly urovnány, aby organizovaný lid celého okresu nebyl mäten a roztrpčován, aby to, co tak pracně bylo zbudováno, vlastní netečností nepřišlo v nivec. Zároveň klade na srdce oběma deníkům, jak »Čechu«, tak »XX. Věku«, aby veškeré polemiky mezi sebou zanechaly a každá hleděl dobré věci prospěti. Jiným způsobem klid získati nelze, a stoupenci katolického lidu byli by nuceni veškeré styky s vedením křesťansko sociálního sdružení přerušiti a popohlednouti se po jiném vedení.« — Po tomto odhlasování pro pokračování času byla schůze

p. předsedou ukončena a proneseno přání, aby schůze byly možno-li vždy v neděli konány a aby byly svolávány na 1 hodinu odpolední.

Křesť. sociální vzdělávací spolek v Čáslavi, chtěje nahraditi členům oficiální každoroční věneček, konal v neděli dne 18. února v restauračních místnostech hotelu »U modré hvězdy« masopustní večer s výborným humoristickým programem a koncertem spolkové kapely. Ač pořádáno bylo v ten den divadelní představení ochotníků s hostem od Národního divadla a konány zábavy i na jiných místech, šlo se do našeho spolkového večírku hojně obecně, takže místnost byla úplně obsazena. Jest viděti, že spolek má v obecnstvu dobré jméno. A zasloužil si ho přičiněním zábavního výboru, který podává skutečně vždy program veselý a přitom veskrz slušný. Všecka čísla komických výstupů byla zdařilá a musila býti opakována. Pp. Rössler, Peca, Lump a sl. Koláčák sklízeli hojnost applausu. I kapela, rozmnožená milými hosty ze spolku »Blask«, musila často opakovati. Po vyčerpání programu oddalo se obecnstvo přátelské zábavě. Na podnět pana Ryšavého vybráno na spolkový dům 8 K.

Licomělice u Ronova n. Doubr. Čilá skupina katolické mládeže konala výroční valnou hromadu dne 11. února a přítomnosti protektora svého vdp. vikáře ze Zlebeč A. Schralbra, který přivezl s sebou dp. prof. Kohouta z Čáslavě, aby vysvětlil mládeži a přítomným hostům účel organizací mládeže a její úlohu v životě katolickém. Třž. navazuje na § 2. stanov skupin, ukazuje, že mládež má se ve spolkách svých vzdělávati, vychovávat, aby se stala jednou samostatným činitelem v životě občanském. Udává prostředky, jimiž toho lze dosíci. Výsledek řeči byl, že skupina zavázala se zajišťovati si vzornou knihovnu vzdělávací. Po zprávách funkcionářů a po vykonání voleb nového výboru, v jehož čelo postaven byl nový čilý předseda, přijati byli někteří noví členové, takže skupina jak prací tak počtem členů může se postaviti po bok nejčilejším a nejlépe vedeným organizacím mládeže na Čáslavsku. Další činnost: Zdat Běh!

Bousov u Ronova nad Doubravou. Sdružení křesťansko-sociální mládeže sešlo v neděli dne 18. února 1912 frašku ve třech jednáních od Adolfa Bognera »Michal comp. Matěj«. Hra provedena se vzornou přítomností. Titulní role sebrány s nevšední výtříbeností vyškoleného vkusu. Všem upřímný dík za náležitě pobavení. Zdat Běh!

Mladotice u Ronova nad Doubravou. Naše skupina křesťansko-sociální mládeže pořádá dne 25. února 1912 o půl 3. hod. odpol. v místnosti pana Petra Sauera veřejnou schůzi lidu, na níž promluví tajemník Sdružení mládeže Čeněk Reichelt z Prahy. Večer přesně o půl 8. jest divadelní představení »Teta mistra Štycha«, fraška o čtyřech jednáních od A. Bognera. Žádáme okolní sdružení, by se dostavili v počtu co největším jak na přednášku, tak na toto představení. Po divadle vejdě zábava.

Opočno. V neděli dne 25. února 1912 o 6. hod. večer koná spolek křesť. sociální pro farní osadu Opočenskou v Kodymově domě na Opočně valnou hromadu. Po valné hromadě koná se tamže spolková přednáška. Přednáší P. T. pan H. Schlindenbuch, c. k. rada zem. soudu na Opočně: »U moře Baltického«. Vstup i nečlenům volný.

Bojanov. »Přese všechny nástrahy klerikálové vltězí!« — Tak stěžují si mnozí, kterým není po chuti náš tisk a naše spolky, v jejichž čele stojí dp. farář V. Šafránek. Zásluhy o naši stranu má tento obětavý pracovník nemalé. On vrhl se v boj (ovšem v šlechtěný — spravedlivý), kdy dříve vše ladem leželo a druhé strany již prováděly svoje reje. Organizace mládeže držel se vytrvale a žene se statně v popředí. Sehrála již šest divadelních představení. Jevíště nám opět zakoupil náš protektor. Pořádala již řadu veřejných přednášek zde i v okolí. Členů čítá 54. Knihovna mládeže čítá skoro 300 svazků, které isme opět obdrželi darem od našeho protektora. Také odbočka hospodářská čítá asi 40 členů. I tu je stejné čilým. Tisku odebírá se: Venkovana 50 čís., Šilto 28, Dorostu 10, Naši Mládeže 8, Jitřenky 5, Meče 10, Obnovy 2, Kříže a Marie 10, České Ženy 20 čísel. Mimo to odebírá se: Práce, Selská Obrana, Nový Věk, XX. Věk, Anežka a Václav atd. Ovšem touto činností těžko se líbiti rudozeleným. Ti bijí do všeho, třeba to dobré bylo, v čem je farář. Na př. Rybářský klub. Čím více budete útočiti proti faráři Šafránkovi, tím s větší láskou my k němu budeme lnouti. Vzdávám tímto jménem Sdružení mládeže, Hospodářského a Rybářského spolku srdečný dík a mnoho zdaru přejeme. — V. P. Bojanovský, jednatel.

Velká Jesenice. Sdružení české mládeže křesť. sociální pořádá v neděli dne 3. března veřejnou přednášku dp. Fr. Prudiče, kaplana v Červeném Kostelci, »Pašijové hry v Horní Amergavě«. Přednáška jest provázena světlými obrazy. — K hojně návštěvě uctivě zve výbor. —

Litomyšlský okrsek »Orla«. Dne 3. března o 2. hod. odpol. koná se ve Sv. Jiří u Chocně valná schůze odb. křesť. soc. »Orla« pro Sv. Jiří a okolí. Referovati bude br. Fr. Škeřík, roln. syn ze Sloupnice u Litomyšle. O vzniku a postupu Orelstva českého. Ukázková cvičení předvedou bratři »Orlové« a sestry »Orlice« ze Sloupnice. Začátkový tělocvičný kurs s odborem místními provedou cvičitelé »Orla« sloupnického. — Po schůzi konati se bude důležitá porada zástupců odb. »Orla« ze Sloupnice, Ústí n. Orl. a Dolní Dobručky, ku které připuštění také jsou činovníci a příznivci »Orla« v kraji našem. Účast zástupců nutná! — Jednatel okrsku.

Kolín. Lidový spolek křesť. seč. v Kolíně koná v neděli 25. února t. r. o půl 5. hod. obpol. svou VI. valnou hromadu v sále U Karla IV., k níž zvou se členové téhož spolku. (Z výboru vystupují pp. Veselý Frl. Kopecký Ant., Kubíček Fr. a Dvořák Fr. mohou opět volení býti.) Přispěvky členské dlužno zapřavit nejdele do 24. t. m., jelikož ve valné hromadě tyto přijímat se nebudou. — Výbor.

Úspěšné listky účelnější než tak zvané „domácí“ úspěšné pokladničky zavádí katolické Uvěrné družstvo Eliška v Hradci Králové (Adalbertinai); pro děti, děti, dělnictvo, členy organizací atd. zvlášť výhodný způsob ukládání úspor v menším obnosu. Uvěrné družstvo Eliška zaslouhuje pozornosti katolické veřejnosti.

Zprávy místní a z kraje.

K narozeninám J. Excellence ndp. biskupa Th. Dra. Doubravy. Ve čtvrtek dne 29. února v den šedesátých svých narozenin obětovati bude Jeho Excellence ndp. biskup mši svatou v katedrálním chrámu Páně u sv. Duchů o 8. hodině ranní. Přechetní ctitelé jubilačního arcipastýře účastní se jistě v nejhojnějším počtu této vzácné chvíle.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou pp.: Msgr. Albin Seidl, farář v České Prusnici, bisk. vikářem okresu hostinského, Jan Lašovička, děkan n. o. v Chotěboři, vikářem okresu polenského, Fr. Tomíček, děkan na Ústí; vikářem okresu rychnovského, Ferd. Zajíček, děkan v Holicích, vikářem okresu pardubského. — Ustanovení jsou pp.: Frant. Branč, koop. ve Žďáře městě, za faráře do Pohledu, Karel Kučera, farář v Mikulči, za faráře do Kladruhu, Jul. Váňa, farář v Krouné, za faráře do Uherky, Frant. Hrobský, kaplan v Jilemnici, za faráře do Štěpáně, Josef Pavel, administrator, za faráře v Bykání, Ferd. Žofák, kaplan v Chlumci, za faráře do Lužce, Jos. Kapoun ze Svojkova za kaplana do Ledče, Alexandr Štáňel, administrator, za kaplana v Č. Třebové, Jarosl. Schovanec, kazatel u sv. Ignáce v Jičíně, za katechetu měst. dívčí školy tamtéž, Fr. Komárek, katecheta na měst. škole v Týništi, za katechetu měst. škol ve Vamberku, Jan Borth, kooperator, za administratora v Marešově, P. Stanisl. Runa, O. Praem., za kaplana do Lipnice, Jos. Pilipi, farář v Kórbu, převzal administraci fary v Mikulči excurrento, Dr. Jan Sobota, admnist. V Kladruhu, za suppl. katechetu na reálce v N. Pace. — V Pánu zesnuli: p. Jan Severa (V Vuln.), kněz n. o. ve Sloupnici, zemř. 29. ledna 1912 (nar. 1847, vysv. 1872), Ladislav Iedr (V Vuln.), duchovní správce v zemské polepšovně v Opatovicích n. L., zemř. 2. února 1912 (nar. 1865, vysv. 1887). — Uprázdňená místa: Mikuleč, fara, patron. nábož. matice, Krouná, fara, patron. kníž. Thurn-Taxise, Jelfice, fara, patron. Jos. Haneye, vesměs od 1. února 1912.

Městská rada v Hradci Králové učinila ve schůzi, konané dne 19. února 1912, tato usnesení: Vyhlásí se, že c. k. místodržitelství uděluje obci Hradec Králové po-

volení k odbývání náhradních trhů výročních a sice: kdyby některý ze svátků, buď sv. Tří králů neb Narození Panny Marie, připadl na středu, neb kdyby na středu ve které se má výroční trh konati, připadl zasvěcený svátek, koná se trh ve středu následujícího týdne. — S policejním úřadem se sdělí, že p. Jos. Hladíkoví udělena byla koncesse ku sprostředkování koupě a prodeje realit se sídlem v Hradci Králové, a že p. M. Strnadové nebyla udělena koncesse hostinská a výčepnická pro dům čp. 166 v Tomkově ulici.

Klicperovo divadlo v Hradci Králové. Sdružené spolky katolické pořádají ve středu dne 28. února pod protektorátem sl. městské rady král. věnn. města Hradce Králové slavnostní večer na počest šedesátých narozenin Jeho Excellence ndp. Th. Dra. Josefa Doubravy, c. a k. skut. tajného rady, assistenta pap. trůnu, biskupa královéhradeckého atd., za laskavé spoluúčasti sl. dám: pív. sboru, sl. Jiř. Růžickové, vojenské hudby c. a k. píš. pl. č. 18. Pořad: 1. Hornof-Wiensch: Slavnostní kantáta. Velký smíšený sbor s průvodem orchestru kapely c. a k. píš. pl. č. 18. Řídí Jan Nep. Wiensch, fidel. tel. katedrálního kůru. 2. Mádl-Veress: Slavnostní předehra Svatováclavská pro velký orchestr. 3. Hraše-Wiensch: „Krasata“. Národní báchorka se zpěvy ve 3 dějstvích. Čtyřhlasé ženské sbory složil a nacvičil Jan Nep. Wiensch. Solový part zpívá sl. Jiřina Růžicková. Orchesterální průvod vojenské kapely. Osoby ve hře: Vávra, chudá vdova, sl. Švarcova. Václav, Hana, Blazená, Vojtěch a Jeník, její dítka. Kašpar, lichvář, p. Černý. Krasata, královna vil, stařenka, sl. Pecoldova. Vlasta, vila, sl. J. Růžicková. Lesní víly a žínky. — Děj v horách Krkonošských. — Začátek o 8. hodině. Čistý výnos výchovně opouštěné mládeže. Ceny míst: Lože 10 K, křesla 2 K, tribuna 1.50 K, sedadla 1 K, sedadlo na galerii 80 h, parket 40 h, přizemí a galerie 30 h. Studentský lístek do parketu 30 h. Předprodej lístků na sedadla v Družstevním knihkupectví v Adalbertinu.

Přednáška. Ve spolku paní a dívek „Anežka“ přednáseti bude v neděli dne 25. února pl. Jirotková, choť plukovníka v. v., o své cestě „Německem k Severnímu moři“. (Část II.) Začátek ve 2 hod. odp.

Divadlo v Adalbertinu. Jednota katol. tovaryšů sehraje v neděli dne 25. února 1912 divadelní novinku „Dollarové tetičky“ (Teta mistra Štycha). Veselohra o 4 dějstvích od Ad. Bognera. — Ceny míst: Křeslo 1 K, sedadlo předních řad 70 h, zadních řad 50 h, parket a sedadlo na galerii 40 h. Dělnický, studentský a vojenský lístek do přizemí a na galerii 20 h. Začátek o půl 8. hod. Konec o 10. hod. Předprodej lístků na sedadla v Družstevním knihkupectví v Adalbertinu.

Beseda v Hradci Králové odbývá v sobotu dne 24. února 1912 o 7. hodině večerní v sále Besedy výroční řádnou valnou hromadu. Pořad: 1. Zahájení starostou Besedy. 2. Čtení protokolu poslední valné hromady. 3. Zpráva jednatelova. 4. Zpráva pokladníka. 5. Zpráva revisorů účtů. 6. Zpráva knihovnickova. 7. Zpráva správce čítárny. 8. Zpráva správce domu. 9. Čtení a schválení rozpočtu pro rok 1912. 10. Volby: a) starosty, b) místostarosty, c) pokladníka, d) 10členného výboru a 4 náhradníků, e) 2 revisorů účtů. 11. Dražba novin. 12. Návrhy výboru a volné návrhy. Nesejde-li se v 7 hodin

čtvrtina členů, koná se o hodinu později druhá právoplatná valná hromada bez ohledu na počet přítomných.

Dva koncerty Pěveckého sdružení moravských učitelů budou v Hradci Králové v neděli 7. dubna (o svátcích velikonočních). Na programu budou novinky: Říbovského Ballada o starém hrade, (s písní husitskou), Thomasova velká scéna sborová: „Noc duchů“, Piskáčekův tklivý sbor: „Bernard Žár, Pokorného písně z mor.“ Slováčka a j. Předprodej lístků bude v knihkupectví P. Píši.

Dary Rudolfinu. Sl. okresní výbor v Novém Bydžově sdělil přípisem ze dne 6. t. m., že okresní zastupitelstvo usneslo se udělit zdejšímu ústavu hluchoněmých příspěvek 40 K na rok 1912, kteráž částka vyplacena bude v měsíci prosinci. — Na výčastování chovanců o masopustní neděli věnoval zdejší sl. dobročinný komitét dam 30 K. — Z čistého výtěžku plesu kuchařek, pořádaného dne 11. února j. r. ve dvoraně Adalbertina, zaslaná byla našemu ústavu značná částka 20 K. — Sl. okresní výbor v Německém Brodě zaslal příspěvek 10 K za rok 1911 a velel úř. farní úřad v Písečné kostelní sbírku z r. 1911 v částce 5 K. — Křesťanští zemědělci z Velké Škalice věnovali ústavu 3 K. — Ředitelství ústavu vztavá všem těmto šlechtným dárcům vřelí díky a odporučuje chovance i ústav další přízni. Zaplatí Bůh!

Komise pro estetickou výchovu školskou v okrese hradeckém konala první schůzi 21. ledna 1912 v Hradci Králové v Grandhotelu. Schůzi zahájil p. uč. Sál a vysvětlil vznik komise, která je prací odpovědná okresní konierenci učitelské. I zvolení byli do komise jako zastupci učitelských spolků pp.: Sál z Praž. Předměstí a R. Škrabal ze Stěžer za „Budeč Kuklenskou“, sl. Tampirová a V. Paulus za „Lindnera“ v Nechanicích, Fr. Jirsák z Dobřenic a J. Janský z Kratonoh za „Komenského“ ve Lhotě pod Libčany. Vedle toho kooptován byl do komise pp. Al. Krémář, c. k. okr. škol. inspektor, ředitel lycea Al. Vaňura, prof. lycea Boh. Markalous jako zástupce Palackého čítárny, arch. Old. Liška, Fr. Cengr. uč. v Hradci Král., řed. měst. školy v Nechanicích Arn. Horáček, J. Dídek, učitel v Černilově. Pracovní program bude v obsírnější formě vypracován v době nejbližší. Uvádíme stručně jen hlavní rysy. V první řadě jest nutno starati se o stavby nových škol a přístaveb, aby stavěno bylo dle návrhu architekta — umělce při stejném nákladu. Komise bude opatřovati takové plány, návrhy a při každé zamýšlené změně, jakož i novostavbě vyžádá si dispoziční, výšetřní poměry, navrhne budovu, zevnější fačádu, úpravu okolí, zahrady a předá místním činitelům k provedení. Bude obstarávati touže cestou návrhy nábytku, prostřednictvím svým obstará dekorace, výkladní skříňky, skříně, květinové stoly, konsoly, poličky, odlitky, obrazy, školní galerie, hračky, vázy, vkusné prostředky vyučovací, originály. Komise bude pořádati ve všech školních obcích výstavku děl Mánesových event. další kočovné výstavky toho druhu. Chce se starati o to, aby místní školní rady staly se členy musea hradeckého, aby učitelstvo mohlo používatí bohaté knihovny děl a časopisů uměleckých. Chce doporučovati školám esteticko-výchovné spisy do knihoven. Podpůrná činnost bude se vztahovati na referáty v časopisech odborných, krajských a zvolení již na schůzi stáli dopisovatelé. Vedle toho bude v okresní

Zvolna několikrát přečtete — uvažte — všestranně promyslete a

uznáte,

že Vám poslouží
pouze jen speci-
ální závod pro
pány nejlépe. "

Proč?

Proč? Protože se záhyví pouze pánům
modní a na všechny druhy jen
do tohoto oboru specializaci, v každé
věci s jakostí.

Přijde jaro!

Zajistě i Vy budete něčeho potřebovati!

Světové značky
Jediny prodej.

fa J. Pavelka
Hradec Králové, Palackého tř. 77.

První odborný závod
pánským angl. mod-
ním zbožím a před-
lom vlastní výroby.

Angl. kabáty, (svrchníky) modní vesty, moderní střih, exaktní
jemné provedení.

Nádherné, překvapující poslední novinky jemných jakostí:

Angl. kravát. kapesníká. Rafinace Mocho, Antilopy, Nappa. Holo Manila a Malaga. Dělníky
polo- a hedvábné. Žblatí košile, peněženky, tašky na doutníky, dopisy a vložky. Lehké prádlo
trikové, barevné. Peněženky. Knechtiky. Galérie.

Nádherné zefíry na košile.
Flanely na turistické košile.

Košile dle míry
v nezvyklých cenech.

Košile bílé, barevné, flanelové.
Košile noční. Spodky.

Vlastní prádelna. Bez chloru. **Vlastní žehlárna.**

Veliká skříňka

Střihy: Palackého tř. 77, Karlova tř. 502

Zahánky pro vomek obratem a pečlivě se vytváří.

Radte psátí o cenách.

Velebuhovnímu duchovenstvu, valent
obuvník, velebuhovnímu duchovenstvu, valent
obuvník, velebuhovnímu duchovenstvu, valent

obuv vlast. výroby.

Stále 1500 párů na skladě
Obuv pánská, dámská a dětská do
nejnovějších požadavků.
Normální obuv prvního řádu.
Rychlá výroba. Též peníze dle zá-
losti zpět.
Kdo chce obdržet levné zboží nej-
solidnější jakosti, nechť podp. ruje můj kře-
stanský závod. Svůj k svému!
Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Pište si o cenu, jež Vám zdarma
a vyplaceně zašle

**První královédvorský
sklad obuvi Františka
Paulusa, Dvůr Králové n. l.,
šle 1173.**

Ctělý Pane!
S Vašima botkami jsem úplně spokojen.
Divím se při dnešní drahotě Vaší láci. Objednám
po druhé zase, budete naším dodavatelem.
S úctou
Antonín Adamec, Kunvald u Žamberka.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,
závod stchařský a řezbářský,
devoluje si a živě nabídnouti
své umělecky pracované

sochy oltáře,
kazatelny, kři-
žové cesty, —
jeskyně s P. M.
Lurdskou, —
křtitelny, —
sošky na pro-
cesi, Jesličky,
Boží hroby. — **kříže**

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod
v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 78

Zařizování
elektrického
světla,
telefonů,
chromosvůdů.
Dynamy.
Motory.
Žárovky:
Ozram,
Tungaram,
Tantal.

Velkosklad
lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.
Instalační
materiál za
tovární ceny.
Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Paramenta.

Ignác V. Neškudla syn

(protahovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řídící ve Vyražděch)
doporučuje P. T. velebuhovnímu duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovevého náčiní
Cenálky, vavříky i roucha hotové se ukládá
se na požádání franko zašle.

Záložna

v Hradci Králové
přesídli

ve čtvrtek dne 29. února 1912
do nově uprave-
ných místností na
Janském náměstí
(bývalá kavárna Slavie).
Za tou příčinou se po celý den
neřídí.

Valná hromada odvíjí se dne 19.
března t. r. o 2. hodině odpolední
v místnostech Besedy.

Velebuhovnímu
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům devoluje si depo-
ruční velkové kostelní nádoby a
náčiní a to: mo. řasce, kalichy
cibáče, nádobky, šnky paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předplác
církvním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohní zlatí a stříbí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zašle na u
kásku franko bez záručnosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Střed velkých slávek a stříbrných blonot, jako: ře. ště
madenek, křížů, prstýnků, náramků atd. z Hradce
prototy, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vady na skladě.

Staré sloty, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a obchodník
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Jan Horák,

soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zašle na požádání vzly
dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vinových látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání svědčí z kruhů vele-
buhovnímu duchovenstvu svědčí o poctivé ob-
sluze nebo ryzí křesťanského závodu za
doby více než třicetiletého působení.
Učtuje, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu
v Hradci Králové 1909 konaném
četnými ilustracemi, s řecmi všech řečnicků,
většinou dle stenografických protokolů podanými,
— v rozsahu 36 tiskových archů velké 8° = 460 str
nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko
Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,
doporučuje závod svůj velebuhovnímu ducho-
venstvu a ul. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování
oltářů, kazatelen, křížových cest
i velkých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,
glaceni písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostávám se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.
Mnoho pochvalných uznání po ruce a hronzova
státní medailie z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyřívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.
Na ukásku zašle
se vše franco.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:
Praha, Vídeň, Budapešť.
Pedálová harmonia
obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku cvičení.
Cenálky zdarma a
franko.
Na splátky od 10 K.
P. T. duchovenstvu
zvláštní výhody.

Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)
přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládání možno poštovní spořitelnou bez
výloh.
Družstvo podléhá povinné revizi jednoty
založen.

Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 136, odporučuje volání: **bezkonkurenční koláry**
prací i celulóidové, nápravné, bílé a veškeré práce spočívající v
vlastní výrobě. Tržní a lázeňské zboží. Právě jádro práce

Patentní nápravné
bez háčků
Zakázky obratem
se vyřizují

Raďte neprodlenou objednávkou si zajistiti

Nový žaltář (Psalterium)

(nebo první náklad je již rozebrán), s přesným udáním formátu, vazby a ceny žádaného výtisku: **Psalterium**

formát	48° (12krát7 cm.)	(Desclée) brožov.	— 90, váz. v plát.	K 1 25, v kůži s červ. of.	K 2 25, v kůži se zl. of.	K 2 50, v prav. chagr. kůži se zl. of.	K 3 50
16° (16krát9 "	"	"	1—, "	1 50, "	2 50, "	2 75, "	3 50
12° (18krát10 "	"	s velkým tiskem	1 25, "	1 80, "	3—, "	3—, "	4—
16° (15krát9 "	"	Destain	1 25, "	1 80, "	—, "	—, "	4—
18° (15 1/4 krát10 "	"	Pustet	1 15, "	1 80, "	2 75, "	3 22, "	4 37

Po vytisknutí druhého nákladu zašleme všem P. T. pánům duchovním, kteří u nás Psalterium objednali, vydání fezenské ve formátu 16°, v úpravě, jak žádáno. — Druhé vydání vyjde asi ve 3–4 týdnech. — Objednávky raďte adresovat na

Družstevní knihkupectví, nakladatelství, závod hudební a papírnictví v Hradci Králové, Adalbertinum.

BYT pro studujícího
v Hradci Králové na lepší plat
se hledá
tam, kde jest řádný dozor. — Nabídky přijímají se v závodě papírnickém pana Kiesicha. —

Truhlářské dělníky

- na práci formovanou,
- na židle švajčské —

a domovníka

zároveň ku balení nábytku

do stálého zaměstnání přijme c. a k. dvorní
továrna nábytku

K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Král.

Za příčinou odstěhování se ku své dceři

**prodám z volné ruky
pěkně zařízený
hostinec**

před několika lety přestavěný dle moderního
vzoru, vše taškami kryté. — Hostinec na částečně
v blízké obci.

V domě jest 1 krám, ve kterém se provozuje
smíšený obchod s dobrým prospěchem,
trafika, výčep vše hlohový, dále 1 lokál,
1 výčep, 1 kuchyně, 1 pokoj pro hostinského,
1 velký sál schválně, 2 skl-py, 1 chlév klenutý
pro 6 koní, dřevník, 2 chlívků pro vepřový
dobytek, stádo pro ovce, prostorný dvůr, pěkná
zahradka, ve které se nalézá besídka a kulečník.
Koncese osobní, přenosná.

Jest žádoucí, aby koupěchtivý se vyznal
ve smíšeném obchodě.

Pro snaživého a mladého člověka jistě
budoucnost.

Výkonná koupě!

Blíží se se prostřednictvím administrace
toboto listu.

SUKNA

černá na salonní obleky a tašky

barevná ku všem možným účelům

dámská na kostýmy a přání

doporučuje v nevidaném jiném výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, cibere, monstran-
ce, kaditelnice atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.

sv. Jos. ústav para-
mentní a devotional.
BRNO.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Založ. r. 1868. Akciový kapitál K 15.000.000.—. Stav vkladů ca. K 42.000.000.—. Rezervní fondy K 2.500.000.—. Založ. r. 1868.
Filialky: v Jihlavě, v Krakově, v Praze, v Semilech, v Turnově, v Chrudimi, v Slaném a v Písku.

Přijímá vklady na běž. účet, vklad. knížky
a pokladniční poukázky na úrok

4 1/2 %

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní
knížky a složní listy poštovní spořitelny zdarma.

Směnárna. - Bursovní obchody. - Lesové oddělení. - Koupě a prodej cenných papírů uhlířských, lesů, dřev,
valů atd. - Bankovní směnek a faktur. - Provádí veškeré obchody do bankovního spádání, jako: Úvěry
všeho druhu. - Financování podniků obchodních a průmyslových. - Vádí a kauce. - Eskont faktur a směnek. -
Bursovní rozkazy na všechna místa. - Stavební úvěr. - Obchod cukrem surovým. - Výměna kuponů. - Inkasso
tažených papírů. - Proměny. - Správa cenných papírů. - Zálohy na cenné papíry a zboží. Šeky. 1/2. Akkre-
ditivy. - Remboursní, daňové a celní úvěry. - Společnost při zakládání nových podniků všeho druhu.

Skladiště spojeno železniční kolejí s nádražím. - Výhoda reexpedice. - Informační oddělení. - Cement,
vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

Uhelná centrála

dodává veškeré druhy uhlí — Anglický, belgický, vestfálský a slezský anthracit.
Telegrafická adresa pro centrálu jakož i veškeré filialky: „KRALOBANKA“

Telefon: Hradec Král. č. 9 a 29, Praha č. 3508, Semily č. 21, Turnov č. 27. Electr. adresa pro centr. jakož i veškeré filialky: „Kralobanka“.

nikově divadle dvě představení za neobyčejné účasti obecního. Výkony mladých herců byly s dostatek oceněny již tímto listem za představení v Králově Hradci, proto jich neuvádíme. Obě představení konána byla v soukromé režii p. dra. Tesaře a knihkupce p. Levého s velmi silným finančním efektem. Nad tím povstalo v některých židovských korporacích rozhořčení. Myslíme, že místo takového opožděného durdění měli dovésti členové korporací sami včas věci se chopiti a domluvit si zajistiti — užitek mohl býti jejich. Pohodlnost a nepohotovost musí ustoupiti vždycky člosti. — Valná hromada židovské besedy byla letos velice činně navštívena a velice pohnutá. Sešikovaná oposice učinila útok na místa výboru a zvítězila úplně až na místo předsednické, které ponecháno bylo dosavadnímu předsedovi, městskému radovi p. Lobeckovi, obchodníkovi. Patřno, že v našem živnostnictví počíná nový směr, jehož důsledky budou se jevit i v občanském a politickém životě. — Krádeže. V poslední době provedena byla v jednotlivých domech řada drobných krádeží. Části oděvů, viktualie i peníze zmizely pod rukama neznámých expropriátorů. Zdá se, že provedeny byly krádeže tyto cizími hosty, kteří snad doslechli o bezstarostnosti našeho občanstva, jež už delší dobu nebylo povzbuzeno k opatrnosti. Policie sice zavedla po pachatelích pátrání, ale pochybujeme, že se zdárným výsledkem. — Divadlo. Konec masopustu snažila se ochotnická jednota zpříjemniti uměním i lovnému obecnstvu pohostinskou hrou člena činohry Národního divadla, dramatického umělce p. R. Schlaghamra. Zvolila k jeho debutu anglickou veselohru: Královská Výsost, zčeštěnou p. Hašlerem. Nevíme, zda přítomnost vzácného hosta či vysoká umělecká kvalita jeho působila, že z počátku zdála se hra jednotlivých našich osvědčených ochotníků jaksí nevyrovnaná. Ovšem aristokratické prostředí, v němž hra se pohybuje, vyžaduje zvláštního studia. Teprve během hry našly se naše staré síly opět a finale doznělo k plné spokojenosti. Pěkný byl párek manželů Jenningsových, ač pl. choti nebylo by škodilo trošičku umírněnosti. Podobně i Mr. Hollandu a Lady Wanleyové zdálo se náležeti pravý tón i gesto. Charlesovi nesvědčila tentokrát úloha jeho tak, jak jsme byli zvyklí, ač svědomitě se přilíhal. Jinak však obecnstvo provázelo nejen hru milého hosta, ale i našich ochotníků se zaslouženým zájmem a nešetřilo hojným potleskem. I my, oceňující dobře práci umělce z povolání a umělců z ochoty, jsme nuceni vyznati, že souhra ochotníků našich tvořila slušný rámec vyspělého díla p. Schlaghamra. A to — domníváme se — stačí. Režie vypravila hru co nejvkusněji. Návštěva byla velmi četná, ač hráno bylo mimo předplacení. — V době bláta bylo by záhodno poněkud pamatovati na chodník k nádraží, na něž jsme již na podzim upozornili. Když nikdo jiný, aspoň pan městský rada Stoupa by měl této záležitosti věnovati pozornost. Také ulička nádraží, kterou tolik žactva denně musí procházeti, zasloužila by častějšího povšimnutí nejen v zájmu čistoty města a školních smů, ale i v zájmu zdraví dítek. Pan školní lékař* jistě by mohl dosvědčiti, jak záhubně působí do budov vnesené a v prach proměněné bláto této uličky. A není k odstranění toho potřebí ničeho, než dobrého koštěte a škrabáku.

Glosy k volbám obecního zastupitelstva v Rosově nad Dobruvou. (Pokrač.) Pan sekretář Novotný zdůrazňoval ve svém proslovu spravedlnost stran obecního zřízení. O této vlastnosti mohli bychom napsati celé dlouhé kapitoly z našeho obecního vedení. Leč to ponecháme až na čas příhodný. Chceme poukázati na výroky jiných slavných mužů, které čtenář může mimořádek porovnat s rozhledem p. Novotného a úsudkem svého učinit, kdo stojí výše. Dne 25. ledna 1850 promluvil v Národním sněmu proslulý básník Viktor Hugo, který nebyl žádným klerikálem, tato slova: „Co polehčuje utrpení, co posvěcuje práci, co činí člověka dobrým, statečným, moudrým, trpělivým, laskavým, spravedlivým, nízkým a spolu velikým, hodným rozumu, hodným svobody, to jest, obraz lepšího budoucího světa, který máme stále chovati na mysli a který nám září v temnotách života tohoto. Co se mne týče, já věřím pevně v tento lepší svět a prohlašuji zde, že můj rozum jest o něm naprosto ujistěn a že jest nejvyšší radostí duše mé. Chci tedy upřímně, ba co více, žádám si pevně a vroucně vyučování náboženské. Chci je proto, že jeho cílem je nebe a ne země.“ Slavný lékař Dr. Recamier říkával: „Kdykoliv mi léky nepomáhají, obracím se na Toho, jež uzdravuje vše; jenom že si při tom počínám diplomaticky; bůh totiž svatou Pannu za Prostředníci.“ Člen akademie francouzské, proslavený spisovatel G. Legouvé, při rozdělování cen jedné pařížské školy roku 1877 promluvil také tato slova: „Kdybych byl nevyhnutelně nucen k volbě, co spíše má dítě uměti, zda modliti se nebo čísti, ja bych řekl: Ať umí se modliti! Neboť modliti se, jest čísti v nekrásnější knize ze všech knih, totiž čísti na čele Toho, od něhož pochází všechno světlo, všechna spravedlnost, všechna dobrota.“ Protestantický dějepisec, Němec Harter, jenž později stal se katolíkem, napsal: „Pouze duchové povrchní, kteří nestudovali Práměst, nebo kteří jsou zaslepeni soustavou záští, odvažují se obviňovati církev, že přála nevědomosti.“ Veliký císař Napoleon ve vyhnanství na ostrově sv. Heleny prohlásil: Národové zanikají, trány se lácají, jenom církev to zůstává. Rouskačský filosof Voltaire dal sám jednou nezabohám toto vysvědčení: Neznabožství jest nejest hlupců. Nejen že se přiči mravnosti, nýbrž i zájmům národů, neboť neznáte-li nad sebou Boha, kterou zřetou budota ovládají tajné zločiny? Srdce nepodléhá a nejschopnější všech zločinů, toť

srdce nezabohá. (Sebrané spisy sv. 57.) Největší počtář první polovice 19. století, baron A. Cauchy, napsal toto vyznání víry: „Jsem křesťan, to jest: věřím v božství Ježíše Krista, s učenci jako: Tycho de Brahe, Koperník, Descartes, Newton, Fermat, Leibnitz, Pascal, Grimaldi, Evler, Ouldin, Boscovich, Oerdin, vůbec se všemi velikými fysiky, se všemi velikými geometry století minulých. Jsem upřímný katolík, jako byli: Corneille, Racine, La Bruyère, Bosouet, Bourdaloue, Fénelon a jako jsou nejproslavenější mužové ještě za naší doby, kteří slouží ke cti vědě, filosofii a literatuře. Sdílím hluboké náboženské přesvědčení tolika vynikajících učenců prvního řádu jako: Ruffini, Haüy, Laennec, Ampère, Pelletier atd.“ Těž učenec Cauchy vyučoval děti katechismu. Pomůžeme Tolstého, Komenského, Husa a jiné vynikající muže, jak ti soudili o významu náboženství pro společnost lidskou, a zvláště pro ty, kteří jsou lidem pověřeni nějakou mocí. Mezi tyto patří také každý obecní starosta. Velikáni jmenovaní na prvé místo kladli všude náboženství, má-li společnost lidská zachovati ve svém jednání spravedlnost! A tu p. Novotný přijde k nám a dovolí si říci, že náboženství nikterak nezaručuje, aby starosta, katolík věřící, byl spravedlivý. Možná, že již p. sekretář jest ze staré školy. Tu mu radíme, aby si vzal nějaké originály výše uvedených mužů a studoval je svědomitě. Tím, že jest c. k. úředníkem, nemá ani v nejmenším práva činiti o náboženství paušální výroky, jaké slycháváme na schůzích sociálních demokratů od řečníků, kteří ještě včera byli pekaři, krejčí atd. Schází jistojistě pánům nábožensko-filosofické prohloubení. Jistě by mluvili zcela jinak. Ponevadž vede se boj o základy náboženství vůbec, boj o víru ve jsoucnost Boží, měli by spojití se všichni vyučavači víry v jednoho Boha. Šlechtí duchové usilovali o to již, bohužel marně, jak praví Leibnitz. Nám katolíkům zvláště jest se semknouti. Vždyť nepřátelé do bře vědí, že katolictví jim nejvíce jest nebezpečno; proto spojují se s kýmkoliv, i s věřícími jiných vyznání, třeba s nimi nevěřící, proti církvi katolické; až ta bude povelena, s těmi ostatními dříve budou hotovi. Jest jim trnem v oku, že katolíci mají starou organizaci, mají jednu hlavu, náměstka Petrova; mají jednotu, kdežto jiní jsou rozdrobeni. Věrní katolíci města Rosova nad Dobruvou! Bojujíte za náboženství, bojujeme i za trvání národa, neboť: Dokud víra, dotud národ. — Washington praví: „Náboženství a mravnost jsou nezbytné podpory veřejného blahobytu. Není synem vlasti, kdo podkopává tyto mocné sloupy blaženosti lidské.“ Náš Rieger v poslední vůli napomíná národ český, aby nevzdával se zásad křesťanských.

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel, košile, spodky, ponožky, kapotníky a ložní prádla málo na výběr
P. T. interestům známá svou
solidností firma

Václav L. Holý,
Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.
Vlastní výroba střížního zboží.

Různé zprávy.

Kdo jest pásem na Moravě? Předloni byl vypsan konkurs na obsazení 3. místa kustodského v Moravském muzeu pro oddělení geologicko-palaeontologické. Z došlých žádostí uchazečů o toto místo — vesměs to Češi — vyhovoval toliko jediný — proto vzat v úvahu a kuratorem navržen ku jmenování. Němcům, kterým je proti srsti a proti mysli klidný vývoj zemského muzea a proto jen protežují všude elementy rozkladné, byl uchazeč tento — známý moravský pracovník — nepohodný a to tím více, čím ze styku s ním se přesvědčili, že veškerým svým budoucím jednáním bude posilovati český vliv v muzeu. Proto zástupci Němců v kuratoriu podali své minoritní veto proti jeho jmenování. Referentem v záležitostech muzea je známý deutschnacional, náměstek zem. hejtmana Jellinek. Nátlakem žida dr. Fischla a prof. Rzeháka bylo jmenování dodnes oddáleno a jako důvod uvádějí Němci stáří, když mu nemohou vytýkati, že nemá akademického stupně, ježto je doktorům věd technických a docentem české vysoké školy technické v Brně. Je třeba, aby se vědělo, že uchazeč ten za dobu, kdy správě jeho byly kuratorem a zem. výborem svěřeny sbírky geologicko-palaeontologické a od ložiska mineralogicko-petrografické, uspořádal veškerý starý i přírůstkový materiál, určil jej a sbírky ty upravil na moderní osnově tak, že dnes jsou k nepoznání, jak vypadaly, kdy oddělení toto bylo uspořádáno za náležitosti — ovšem vysokou remunerací nynějším profesorem n. m. techniky A. Rzehákem. Povázíme-li, že máme na zemském sněmu majoritu, dále že český členové zem. výboru považují zmíněného kompetenta jednajícího se proň vyslovili, nemáme pochopiti, k čemu ref. Jellinek v této záležitosti takým způsobem věští si

může a smí. Tak chodí na Moravě, když je na sněmu pokroková většina!

Pokroková defraudace. „Našinec“ sděluje z Komárova u Napajedel, že tamější nadučitel Pulkrábek byl nedávno zbaven poštovny, již vedl, pro různé nepořádky. Výsledek provedené revize byl přímo katastrofální. Nadučitel, který je pokrokářem, nejen zdržoval peníze poštou posílané, ale dopustil se celé řady podvodů. Spoustu smének vystavil na cizí jména, zdržoval subvence obci udělené atd. Do dneška zjištěn obnos asi 66 tisíc K defraudovaných.

Bankrot „Volné školy.“ Letošní valná hromada spolku „Pokrokové dívčí pedagogium“ v Pterově přijala návrh výboru, aby zavřen byl pensionát, který spolku byl velikým břemenem a na něj každoročně spolek velké sumy doplácel. Pensionát byl před 2 roky nákladně zařízen; dnes jest nábytek otlučen, inkoustem pokápan, stolní ubrusy nožem pořezány, několikery hodiny úplně zničeny. Celé zařízení pensionátu se soukromou dražební cestou nyní vyprodává za neobyčejně nízké ceny. V pensionátě prý býval děsný nepořádek, žádná z chovaneček pro čistotu a pořádek ve vlastní světnici ani prstem nehnula a služebné při takové apatii chovaneček ničeho proti nečistotě a nepořádku nemohly svěsti.

Je sociální demokracie mezinárodní? Die svého programu měla by býti sociální demokracie stranou mezinárodní, ale v praxi stává se vždy více a více stranou židovsko-národní a to proto, že její vlivní vůdcové, redaktoři, advokáti, lékaři nemocenských pokladen — a podporovatelé strany jsou židé. Kdo by tomu nevěřil, ať si všimne článku „Arbeiterzeitung“ ve Vídni, která napsala 4. června 1911, že u všeobecné a podpůrné pokladny jsou židé: Ellenbogen, Singer, Turnauer, Stern, Glasspiegel, Rosenblatt, Hand, Neumann, Friedmann, dva Pollaci, Grün, Diamant, Hirsch, Schlesinger, Bass, Glaser, Wertheimer, Hahn, Grünfeld, Rosenthal, Lichtenstein, Pick, Lustig, Spielmann, Wiener, Schwanz, Fischer, Propper, Lederer, Gross, Eisler, Abelles, Ehseniest, Moller, Bauer, Sieglar, Popper, Jellinek, Singer Ad., Schon, Freund, Leuchter, Mohr, Teweles, Hamburger, Markus, Streicher, Hammerschlag, Landau, Spiegel, Glanz, Friedmann E., Kahane, Mittelmann, Höflich, Parth, Werber, Kann, Berliner, Sindenbaum, Holländer, Fingerhut, Kugel, Deutsch, Eisinger, Winter, Schriener, Herzel, Fahn atd. Je to opravdu radost ta jména číst! V tisku není tomu jinak. Redaktorem listu „Der wahre Jakob“ je žid Heymann, v Norimberku rediguje list soc. dem. Herzberg s Bernsteinem, v Erfurtě vychází list „Tribuna“ za redakce Jakoba Davidsohna, v Mnichově se stará o tiskovou stravu žid Strauss atd.

Židovský velkopodvodník. V Kolíně stal se „vlasteneckým“, politicky činným židem advokát dr. Reimann. Rozumí se, že protikatolická veřejnost hned mu učinila velké poklony a žid mohl nerušeně těžiti, až naposledy odhaleny podvody, jdoucí do statisíců.

Spalování mrtvol. Prý se jedná pouze o fakultativní (vůli jednotlivců ponechané) spalování. Zatím však sami zednářští chýtráci v nestřeženém okamžiku dosvědčují, že jim jde o soustavný postup proti církvi, jehož jedním článkem jest žádost o spalování. V jednom a téže čísle českého listu uveřejněny tyto dvě výmluvné zprávy: „Z Basileje. Velká rada schválila 49 proti 42, (jaká to majorita!) hlasem návrh na zavedení pohřbívání ohněm. Dosavadní způsob pohřbívání přípustěn bude pouze na zvláštní žádost. V témže čísle jiná zpráva zní: „Záhadná smrt oklamaného manžela. V Brenné na Těšínsku zemřel před několika dny za podezřelých okolností rolník Josef Sýkora. Objevily se pověsti, že nichž Sýkora byl otráven svou ženou a polským učitelem Mlawiczkou, kteří udržovali milostný poměr za jeho zády. Mrtvola náhle zemřelého rolníka byla z nálezem úřadu z hrobu vykopána a podrobena lékařské prohlídce, kterou se skutečně zjistilo, že Sýkora byl otráven. Žena Sýkorová a učitel Mlawiczka, na nichž leží podezření, že se zločinu toho dopustili, byli zatčeni 6. t. m. a dopraveni k soudu do Skočova.“ A teď si představte, kdyby bylo zavedeno vůbec pohřbívání ohněm! Stopy zločinu byly by spáleny, mrtvola nemohla by býti prozkoumána, vražové nebohé oběti by zůstali nevypátráni a bez trestu, jako to chtěl provésti nedávno agrárník Toman na Moravě, který zabil cizího člověka, oblékl ho do svých šatů, k nepoznání zohavil jeho tvář, aby se zdálo, že obětí je on sám. Toman, který se dal vysoko pojistiti na život — a mrtvola svoji (totiž Tomanem zavražděného člověka) v testamentu určil k spálení.

Proti modlářství ozval se sám protikatolický „Pozor“, který vypálil do pokrokařského tábora tyto plamenné šrapnely: „Vyvinula se u nás zvláštní rasa lidí, které dala veřejnost jméno „český pokrokář.“ Vědecký latinský název zní „bestia furrens.“ Praotcem této rasy je Masaryk. Ačkoliv tento i od vlastních svých bývalých žáků a adeptů jako vědecká a politická kapacita již úplně je popraven, nestváří, které spídlil, dlouho ještě budou strašit a otravovat naše veřejné poměry společenské. To máte jako s modou. Když se přežije v Paříži, dotrhává se v nejzapadlejších koutech ještě celá desítkletí. Český pokrokář je zcela odlišný od ostatních lidí. Předně je naplněn každý český pokrokář nehlubší úctou před svou vlastní učeností ano výtečností. Má neomezenou víru ve vlastní neomylnost. Na druhé je přísný kritik, každé počínání jiných natahuje na skřípec své panské, nadčlověčí morálky, aby si mohl ve své neskonale povznesenosti s mravním rozhořčením odpovídnouti nad ostatními bláznivými tvory lidáckými. Sám pak je přesvědčen, že všechno, co myslí, mluví neb činí, je

dokonalé, mravní a uslehotilé eo ipso, poněvadž to pochází od českého pokrokaře. Vlastní jeho surovost je mu statečností, neurvalost nadšením, bezohlednost povzneseností nad předsudky, bídníci moudrým využitkováním, situace, podvod, chytrosti a dovedností. Všechny prostředky i nejhorší jsou mu dovoleny, jelikož dočkem jeho ruky stávají se na výsost mravními.

Prátele lidu. Nedávno železářský kartel (hlavní osoba jest vítkovický Rotschild) zvýšil ceny železa a plechu — soc. demokraté však zůstali chladni. Teď zase chystá guvernér ústavu pro úvěr pozemkový akciemi se zmocnění veskeré výroby textilní v celém Rakousku. Guvernérovi pozemkové banky Singerovi (Sieghartovi) náleží již kosmonoská továrna (dal za ni 1 mil. K), náchodská továrna Issaka Mauthnera a Jakoba Picka, továrna Blachova v Letovicích, továrny textilní v Šumburku a Krottenbachu, továrna Ignatze Schmiegera v Závodě u Falknova, teď ještě chce mít obrovskou továrnu v Terstu, v Lublani, Gorici a v Brodci. Tím stane se syn košerákův a jeho akcionáři pánem téměř celého rakouského textilního průmyslu a budou si stanoviti ceny, jaké budou chtít. Bude tedy nový kartel: textilní. Máme dosud kartely: cukrovarský, železářský, lihový, petrolejový, uhelný, kartel kofení, kartel obchodníků s prádlem, linoleový. Kdy soc. demokracie důkladně probere tyto židovské pchody? Vídeňský baron Louis Rotschild má v Rakousku „úvěrní ústav“, v Uhrách „uherskou všeobecnou úvěrní banku“. Tento ústav doznává, že za rok 1911 vydělal svými obchody 11,413.192 K. Proti loňsku přibýlo mu čistého zisku o 3 mil. K. „Neue Freie Presse“ sděluje, že dvě nové korunové rentové výpůjčky rakouské 13 mil. K a 200 mil. K byly zadány skupině Rotschildové, vídeňským bankám a poštovní spořitelně. A poněvadž prý těžko nyní jest peníze opatřiti, musel finanční ministr se odhodlati k obětím. A ubozí čtenáři Záře musí věřiti, že největší jmění v Rakousku má katolická církev a její jmění že by se mělo zabrat. — Nár. soc. „Lid“ sám napsal: Portugalské dělnictvo se přesvědčilo, že republika jest k němu zrovna tak nepřátelská, jako králové. Ba právě nyní pocituje portugalské dělnictvo zbědovanost větší než za vlády královské. Stávka tam stihá stávku. Ačkoli však právě zednářská vláda tolik proletáře utiskuje, potáhrou dále v jiných zemích kapitalisticko-židovský, kočár soc. demokraté a zednáři dále. Vrchní semitští komandanti velice čile se starají, aby lid neprohlédl a — mohou potlouct s větším sebevědomím než turečtí pašové.

Všelicos. Nejprřednějšího básníka slovenského Hviezdoslava jmenoval spolek maďarských spisovatelů Kistaludy svým dopisujícím členem. — Dle „Pr. T.“ zamýšlí prý hr. Stürgkh vydati jazyková nařízení pro celou říši a jednotlivé její země. — Dle franc. časopisu „Information“ poměr francouzské republiky k náboženství stává se přátelštější, ačkoliv zákon o rozluce státu a církve jest dosud v platnosti. — Komtesa hr. Zedwitzová za dozoru plzeňského kniháře Krcha váže knihy, chtěje je zcela vyučiti knihářství. — Císař promínul zbytek třetích 36 třetincům ve věznicích. — Z vraždy obviněn agrárník Tomán bude převezěn do ústavu pro choromyslné, kde bude zkodmán jeho duševní stav. — Při obecních volbách ve Svátě Kateřině u Hoří Kutné, sídle to agrárního poslance Švejšky, zvířezili ve všech třech sborrech stoupenci býv. ministra Práška proti oficielním kandidátům agrárním. — Známý uhrobožan ryt. čestmáhní daroval na stavbu dětské nemocnice ve Vídni 3 mil. K. — Od 22. ledna do 16. února bylo 16 zářebských listů konfiskováno 118krát. Na př. „Hrvatski Pokret“ 18krát, „Svobodna Rijec“ 18krát, „Srbobran“ 15krát atd. — Za jedinou neděli 18. t. m. vykonáno v katol. vídeňských kostelích 1100 svatebních obřadů. — Železniční správa zřizuje zvláštní vozy pro nemocné a raněné, jichž budou moci použiti i méně majetní cestující. — Žletý úředník banky „Bohemia“ Ol. Heidrich píše a mluví plynně: česky, německy, rusky, francouzsky, anglicky, italsky, španělsky, polsky, chorvatsky a srbsky. Čte bez slovníků a překladá: slovinsky, maoruský, bulharsky, hollandsky, dánský, švédsky, norský, portugalsky, rumunsky a esperanto. — Jan Kubelík chce přesehnouti v zátiší. Koncertními cestami vydělal si do teď jiněti na 4 miliony. — V Bukurešti v kinematografickém divadle vypukl oheň, při němž v nastalé brozně hánice pošlapáno především mnoho dětí. Návštěvníci řádili jako šílení. — Na řece Samošu v Uhrách spousta vody protáhla hráze u obce Bawoly, která byla úplně zničena. Také na řece Tise provádí voda spousty. — Za posledních 10 let bylo v Indii dravou zvěří a hady usmrčeno 243.663 osob a přes milion dobytka.

Katolickým organizacím! Jak již několikrát oznámíme, založen při sekretariátu Matice Cyrillo-Methodějské obchodní oddělení čí. Ústředna katolických firem českých. Obchodní oddělení toto má dvojí účel: 1. Zastupiti Matice stálý značný roční příjem a 2. soustřediti nákup českých katolíků u našich českých firem. Akce se daří, a sprostředkuje M. C. M. dosud nákup těchto věcí: Zapalek všeho druhu, svíček voskových, stearinových a parafinových, kádí, páramentů a veskerých potřeb kostelních, praporek a korouhví, šicích strojů, kol a jejich součástek, látek na šaty, plátna, kremlů na obuv, matiční papíry, listovní a dopisní a obálky, navštívenky, vstupenky na slavnosti a zábavy, pohlednice atd. Věcí, které jiné zboží a hospodářské potřeby sprostředkuje obchodní oddělení nebo alespoň o vhodném praměnu poradí. Společný nákup má význam dalekosáhlý. Kdybychom dovedli sprostředkovat nákup našich lidí u našich firem, znamenali bychom hospodářskou velmoc, již by nikdo nezpochybnil. Proto žádáme všechny naše lidi dobře vědomě obracet se při nákupech na nás! Pro obchodní od-

dělení Matice C. M. cestuje p. Jan Wagner z Holice, který má právo objednávký příjmat. Dotazy i objednávky písemně řiďte na sekretariát Matice Cyrillo-Methodějské v Olomouci, red. Nasince.

Pohřeb sociálního pojištění. Užší výbor pro sociální pojištění kolísá mezi průmyslníky, kteří jsou pouze pro levné a úzké pojišťování a mezi zásadními pojišťovateli, kteří ideál pojištění chtějí rozvést až k nejzazší hranici. Haličtí poslanci však už zase dobrovolně vyjmají svou zemi z organizace pojišťovací celé říše a pro své poměry žádají jiný způsob — něco jako Anglie. Zavedla starobní rentu čistě státní bez příspěvků pojištěncových, vlastně jen s nejmenšími příspěvky pro jméno placenými (1 K ročně.) Zákon už projednává se, jak patrné, příliš dlouho a tu roji se stále nové návrhy a opravy a přání, takže na konec vyjde asi z těch porad k nemožnosti rozražení a rozbití.

Boliatý žebřák zemřel. V Kansasu (City, Mo.) v chudé světničce laciného stavního domu zemřel 87 let starý N. Simpson, který zanechal 100.000 dollarů v cenných papírech, kteréžto jmění připadne v Kansasu City žijícímu synovi. Stařec ten považován byl za chudáka a mluvílo se již o uspořádání sbírky k jeho pohřbení, když náhodou bylo jeho jmění nalezeno.

Kdo vládne na burse? Předsedou vídeňské bursy peněžní zvolen byl opět žid Leopold von Lieben a prvním místopředsedou žid Ludvík Kolthheim. Mezi dalšími členy výboru jest od prvního až do posledního samý žid.

Štěstěna v Brně. Více než 1 milion korun může každoročně vyzískati ten, kdo za ušetřený nepatrný obnos buď 2.40, 4.80 neb 6.80 K měsíčně zakoupí sobě od peněžního ústavu „Štěstěny“ v Brně nějaké losy, čímž každý nastřádá sobě v krátké době značné jmění, lež případnou výhrou losu se ihned ztisiceronásobní. Jest samozřejmo, že čím kdo více losů má, tím větší jest naděje na výhru. Každý má ve svém vlastním zájmu zakoupiti si nějaké losy, neboť nejsou tyto nic jiného, než peníze, a zajisté není nikdo tak zamožným, aby za tak příznivých podmínek zřikal se značných hlavních výher. Upozorňujeme proto své čtenáře na dnes přiložený losový prospekt peněžního ústavu „Štěstěny“ v Brně, Rudolfská ul., kamž veskeré objednávky, dotazy atd. zasílati dlužno. Doporučujeme ústav ten ku koupi losů co nejlépe. Kdo by snad přílohu náhodou neobdržel, čti si o ni jmenovanému ústavu.

*Neydraňější
kárový nápoj
jest po 20 let
Kathreimerova
sladová káva
Kneippova.
Shutečná náhračka
kávy!
Kathreimerova
přináší štěstí do domu.*

Úrovní účet a Ústř. banky
Účet pošt. spoř.
Ústř. spořitelna.

Československá záložna v Praze,
zápůjčné společenstvo s ručením občanským,
Spálená ul. 8. V. II.

Zárukuje vklady 4 1/4 % — 4 1/2 % dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje střádanky úplně bezplatně a vklady na ně účinně úročí 5 %, bez výpovědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí. K bezplatnému zaslání peněz vydá záložna na požádání složit listy pošt. spořitelny. Daň důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 31. prosince 1911 K. 699.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libovolným, zálohy na cenné papíry, eskontuje faktury, obstarává nákup zboží pro své členy, koupí a prodá cenných papírů za hotové i na splátku, vyměňuje kapony a cizí mince atd.

Podíly členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci uschovává v bezpečném tresoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veskerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkravů, koberečů a keřového nádobí ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a poskch, levné pracovní síly na veskové, čímž levnější ceny až o 20%, než včasně jinde.

Jabl. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vypořádá.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

zavaztování a opravy oltářů, soch atd. odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Celou svou od vld. vřadě duchov. k dispozici.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zárukuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýte

za níž ručí:

1. obec Týnský Týn, 2. vřadní poplatník 3. národní bank
a 4. vřadní aktivní spořitelna.

OBNOVA

Číslo 9. Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 6 K — h

V Hradci Králové, dne 1. března 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Vředy.

Sám pokrokový tisk uznává, že přes veliké rozšíření tisku zločinnost šíří se stále. Pravdu tu stvrzuje denní zkušenost. Jako by byl bacil rakoviny vočkován do krve evropského obyvatelstva vůbec. Rakovina zlořádů zachvacuje všechny vrstvy, vtírá se do úřadů, škol, církví. Ba u nás na př. není jediné politické strany (třeba by čítala teprve 6—10 let svého trvání), v níž by se neprovalily skandály, spáchané samými pohlaváry.

Právě pomocí organizace, pomocí různých sdružení docházejí různá individua svého sobeckého cíle. Po nakloněných zádech poslušných stoupenců zistní demagogové šplhají k zabarikádovaným trůnům tyranie. Despoticky ovládají zmámené massy, pošklebující se demokracii, jež byli dříve tolik vychvalovali.

Učitelko-pokroková organizace, která dříve tak dlouho pronásledovala katolíky pro Drozda, prozradila sama velkou nestatečnost, jakmile v jejím vlastním táboře byly shromážděny k opatrování miliony.

Po různých pokrokových skandálech nyní listy protikatolické znova široce rozbírají aféru kláštera čenstochovského. Nelze popřít, že se tam provalil vřed veliký a že nebyl vinen toliko Macoch, nýbrž ti, kteří měli bděti pečlivěji na Sionu. Aféra Macochova jest tím bolestnější, že poškozuje i národní energii Poláků, kteří k Čenstochově hleděli s takovou pietou, jako staří Čechové k Vyšehradu. Ruští šovíni jásají, protože církevní pohroma polská znamená nacionální ruský úspěch. Neklerikální »Moravská Orlice« napsala: »Mnoho hovoří se nyní ve slovanském světě o aféře čenstochovské, jež dostává však pořád výrazněji široké pozadí politické, že se dokazuje, že Macoch se svými druhy byl pouhou figurou nastrčenou a hrál v klášteře roli ruského vládního provokatéra. Jeho posláním bylo prý připravit v klášteře dokumenty, na jejichž základě bylo by kompromitováno celé katolictví v království polském a ruským nacionalistickým šovinistům dána tak zbraň pro soustavné pronásledování katolicismu na ruské půdě. Že by vládní kruhy ruské takové úskočnosti byly schopny, přece jen nechce se ještě věřit a proto nutno vyčkatí výsledků vlastního soudního vyšetřování. Nadarmo však papežský nuncius k soudnímu přelíčení asi vyslán nebyl, tak že jistě nekalé pozadí tu jistě bude.«

Ať již jest jakkoli, nutno doznati zpřítma, že katolictvo jest v ruském Polsku aférou raněno citelně. Projednává se soud nad zločinci, kteří nosili řeholní šat a nad jejichž jednáním měla býti příslušná kontrola, protože okrádání svatyně a jiné kousky neprovedli jen jednou.

Pět století byla Jasná Hora posvátným místem Poláků, pět století zmírali tam kněží života svatého. Tak dlouhou dobu byla Čenstochova skutečnou ideální posilou jak náboženskou, tak národnostní. A nyní pojednou — svatokrádeže, prolití krve, život jako v Monte Karlu. Po dlouhé řadě kněží nejvzornějších několik Jidášů hroznými skutky setřelo se svatyně pel posvátnosti.

Leč i při tom jest potřebí spravedlivě posouditi, do jakých mezí jsou přípustny žaloby, kolik jest skutečných vinníků jak přímých tak nepřímých. Tyto nechť stihne trest! Dále však práva nemá žádný soudce — pro zločiny cizí nikdo nesmí trestati oběany, kteří netoliko na hřichu podíl nebrali, ale docela jej s rozechvěním odsuzují, dávajíce veřejně výraz svému největšímu roztrpčení.

Jestliže však pokrokářský tisk zašel si až do Madridu a pak do Čenstochovy, aby z těch vzdálených míst spletl karabáč na katolíky české, pak nestranní posuzovatelé mohou říci, že lidé, jimž se hnusí zlořády opravdu, měli by městi nejdříve ve vlastních domácnostech. A co těch vředů bujně vzrostlo právě v tábořech bezohledných kritiků, kteří, pozorující dalekohledem vzdálenou kokotici, neviděli, pak jim pod nobama varůstá celá houština blůn!

O aféře kolínské advokáta dra. Reimanna pokrokový tisk buď uveřejnil zastrčenou lokálku nebo vůbec o defraudacích tohoto semity pomlčel. Jest to tím zajímavější, že ten žid se hlásil posled-

ně ke straně mladočeské. Proč tedy tak nápadné rozpaky? Poněvadž pokrokářský tisk snaží se přikrývatí ochranným pláštěm židy vůbec, ať jsou ti to v táboře sionistů, soc. demokratů anebo v některé straně české. A přece podvody a defraudace Reimannovy jsou čeští lidé okradeni téměř o 400.000 K.

Tak obrovskou sumu nemohl by nakrást žádný křesťanský advokát, neměl-li by pod svou správou záložnu. Ale český radikalismus má již tu nevyléčitelnou povahu, že hlubokými úklony padá v prach před každým židem, který se na některou českou politickou stranu blahosklonně usměje. Důvodná podezření byla šeptána proti Reimannovi již dávno dříve, ale ti, kteří měli v přední řadě hlasitě se ozvat, mlčeli. Také nedbali strážcové na Sionu, kteří nyní odsuzují pro Macocha všechny mnichy vůbec!

V českém protikatolickém tisku byl věnován hold zmizelému soc. dem. poslanci Silbererovi. Zároveň připojeny protesty proti »nemístnému podezřívání« křesť. sociální »Reichpost«. A ejhle — ti, kteří měli k pravdě nejbližší, kteří měli bez cizí nápoděvi věděti smutnou pravdu dávno, místo okamžité kontroly se ještě zlobili! S posl. Silbererem zmizel stávkový fond pekařských pomocníků, do něhož platil každý člen 20 hal. týdně. Správcem fondu byl Silberer. Z jara chtěli právě za pomoci těch peněz pekaři zahájit stávku, takže suma byla jistě obrovská. »Čest budiž jeho památce!« psala ještě o něm »Zář«. Podobně mluvil soudruh nad rakví oběšeného Kudrnáče, ačkoli již pověst o jeho defraudacích roznesla se do celého okolí! »Zář« napsala 1. února: »Učitel Kudrnáč, jak bylo zjištěno (od koho? Snad od soudruhů, kteří vidouce přepychový jeho život, přece mu tolik důvěřovali?), nemohl být za své jednání ani činěn zodpovědným, byv stížen nezhojitelnou duševní chorobou.« — Kdyby takovou lež proslovil katolík o Macochovi, hnali by ho odpůrci od sebe jako bezcharakterního podvodníka. Zlodějskou a přepychovou nemoc by si tak mnohý zdravý člověk rád uhoňil!

Sotva že vystřeleny první hřmotné salvy z českých houfnic do mnichů čenstochovských, zastřelil se a oběsil na Popeleční středu řídící učitel Ant. Nepomucký, pokladník Raiffeisenky v Krpěch. Již dávno se poukazovalo na přepychový život toho pokrokaře. Volnomyšlenkářský řídící však statečně pomáhal živlům protikatolickým proti straně křesť. sociální. Proto se milosrdně zatušovalo i to, že scházelo v pokladně 2000 K. Byl prodlužen na všech stranách a přece zůstal pokladníkem dále. Ovšem jeho stoupenci zle kárali »vyděračství klerikální«. Když přišel v osudnou středu z Prahy revisor Klíma, řídící učitel odešel na půdu školy, stoupl na žebříček, otočil provaz kolem krku a pak se stělel revolverem.

Podobných skandálů stala se v posledním čase v táboře našich odpůrců celá řada. Ti tedy rozhodně nechtějí čerpati z chyb cizích poučení pro sebe. Jejich heslem jest demagogie. A přece právě v národě našem jest potřebí místo velkého hluku a surového dráždění dobře kontrolovat vlastní bašty a starati se, aby každý konal svou povinnost svědomitě, poctivě. Jest potřebí klásti pádný důraz na zásadu, že příslušenství ku kterékolí straně nemá znamenati koncesí k ukájení hrabivosti a nepoctivosti a že každá strana má větší povinnost hleděti si pořádku vlastního, než stále kritizovati smetli cizí. To jest jediné správná cesta k vyhojení společenských vředů.

Obrana.

Kacířství proti realistickému Olympu. Tak pevně měli svou vědu utvrzenou, jako hradby kolem Babylonu! A vybízejíce všechny realistické pravověrce k samostatnému myšlení, dokládali: »Hle, co již jsme samostatnou soudností postavili! Těch našich hradeb však se ani nedotýkejte! Jsou to posvátné mramory, které by se každým rouhavým dotekem jen pokazily. Ty představují bašty vědy nejvědeckější! — Ale zvědavost jest vlastností nezničitelnou. Všeteční kacíři poklebalí si na

mohutné sloupy a shledali, že jsou duté a křehké! Zaryli do základů a seznali, že leckde těchto vlastně ani nestává, naopak že veliké kusy zdíva jsou stavěny na blátě.

Velmi lehce lze si nyní vysvětliti, proč zaplanou masarykovci cholerickým hněvem, kdykoli uslyší, že někdo zkoumá podstatu jejich protirukopisných dokumentů.

Dejme tomu, že by se opravovala některá malicherná nedopatření Gebauerova! Na to by se nemohli mrzeti ani nadšení ctitelé Gebauerovi, protože silné linie jeho díla tím markantněji by vystoupili. Opravuje se Palacký, Šafařík, Denis. Tyto opravy však neujmají nic na jejich slávě. Také tito učenci nevystupovali jako lidé neomylní.

Ale — Gebauer užil v boji protirukopisném takových komických zbraní, tak malicherných a neodůvodněných námitek, že nyní při zkoumání jeho vývodů polovice jeho glorioly se zatemňuje.

Které slovo sám nemohl zdůvodniti příklady, jež čerpal z jiných staročeských spisů, prohlásil je zcela nevědecky za vymyšlený tvar moderních falšovatelů. Jako by byl dobře znal všechna staročeská nářečí! A jako by byl musil staročeský básník (v době, kdy se češtině ani v českých školách nevyučovalo!) psáti přesně dle mluvnice Gebauerovy! Jestliže i nyní zvláště básníci užívají slov zcela neobvyklých, staročeský básník nesměl a nesměl vybočiti nikde z linie, kterou mu Gebauer milostivě vymezil!

Ale taktika Gebauerova ukazuje daleko větší slabiny. Nyní se poznalo, že Gebauer odsuzuje paušálně jako podvrhy slova taková, jež mohl v jiných staročeských spisech zcela pohodlně nalézt. Prostějovský profesor Seykora věcnou kritikou dokazuje úžasnou smělost, ledabylost a tendenční snahu Gebauera. Na př. Geb. v staročeské legendě o sv. Kateřině (kterou nalezl dr. Pečírka ve Štokholmu) pokládá ve verši 3308 »to donlívivši k tej síle« za chybu — a domnívá se, že snad tam mělo býti napsáno »čile.« Geb. tedy nepoznal, že slova »k tej síle« týkají se síly čili množství lidu, který sv. Kateřinu doprovázel na popravu. Ale — mudrci realističtí byli s tím výkladem úplně spokojeni — a to i ti, kteří docela podnes říkají »sila lidu« místo »množství lidu«. Ve východních Čechách užívá se slova »sily« v tom významu tak obecně, že není vůbec potřebí dokládati, jaký přemet spáchala učená hlava, kterou realisté tolik velebí.

Geb. tvrdil, že slovo »panstvo« ve smyslu »pání« ve staré češtině se nevyskytuje, kdežto Rukopis Královédvorský slova panstvo v tom smyslu užívá. Ve staré češtině slovo »panstvo« znamená prý jen »panství.« Prof. Seykora však uvádí celý sloupec staročeských příkladů, kde slovo »panstvo« znamená pány a to z Komenského, Velešlavína, Bible králické, (Zbilo služebníky s panstvem a panstvo na trůnách jejich), Husa, Štítného atd.

V Geb. staročeském slovníku postrádá Seykora do písmene N 1500 hesel, která se vyskytují v staročeských literárních památkách. Není divu! Geb. nezkoumal všechno vlastním okem, ačkoli to pokrokářská pravidla jiným lidem přísně poroučejí. Svěťoval totiž pročítání staročeských památek svým žákům, kteří svoji úlohu vykonávali všelijak. Četli a sbírali doklady dle vlastní chuti, nedočítajíce knih do konce.

Seykora při úvaze o slově »panstvo« praví: »Nebudu vyvozovati nijakých závěrův; věc, o kterou tu jde, jest příliš křiklavá; jen poukazuji na Tristrama: Bůh ví, kolikrát Gebauer tvrdil, že Hanka padělal RK. také podle Tristrama — a v Tristramu je panstvo doloženo pětkrát — a Gebauer tvrdí, že slovo to pro P. K. ze staré češtiny doloženo není a že ani není pravděpodobno, že by je stará čeština byla měla.«

Podobně zjišťuje klidným rozbořením Seykora jiné hrubé omyly Gebauera, jemuž šlo potření Rukopisu nad vědu.

O tom by měli své čtenáře zpravit právě listy pokrokové. Ale ty jsou velice zamklé. Ať již při své diskusi o Rukopisu vážka se skloní kamkoliv, jest jisto, že neomylníci z realistického Olympu budou nalezení jako kritkové nejméně nevolní a

že jejich »dokumenty« budou sloužiti mladší generaci za odstrašující příklad, jak fanatismus jest zabíjákem neustranné kontroly.

Pravé zřídlo nepoctivých a zlomyslných denunciací nachází se právě v táboře pokrokářském. Jestliže se katolík ohradí proti pokrokářské despotii, jestliže hledá proti neurvalým kopancům ocliranu buď v tisku nebo u úřadů, hned troubí proti celému katolickému táboru alarm ti pokrokářští špiclové a denuncianti, kteří by katolíky ze samého altruismu a humanismu na lžíci vody utopili.

Dosud jest v čerstvé paměti, jak volány do boje všechny pluky pokrokářské v Čechách i na Moravě, když se prostějovský farář ohradil veřejně proti lžem, které pověstný profesor Juda na potupu církve napsal. »Denunciace — nejhorší denunciaci!« rozléhalo se od Bezkyd až ke Krušným horám. »Spáchán od klerikála čin nejčernější!«

Nyni však dokázáno, že právě »mučedník« Juda jest denunciantem nejzlomyslnějším. Denuncoval katolického dra. Kratochvíla, jako by si byl tento činil nedovolenou reklamu pro svou knihu mezi žactvem. Na základě denunciaci naprosto nespravedlivé bylo také s tímto profesorem zavedeno úřední vyšetřování.

Leč ještě zajímavější dokument! »Našinec« píše: Byl nám přímo zaslán vzácný dokument dvojakosti morálky takového Kapižona (tak se Juda také v listech podpisuje). Byl nám zaslán vlastnoruční Judin adresář rodičů žáků příborské reálky, kterým Kapižon vyzýval rodiče k odebrání časopisu »Lubiny«, kterou redigoval. Před časem ovšem »karakterní« Kapižon věc tuto veřejně vyvracel, ale dnes máme vlastnoruční jeho rukopis, který jsme hotovi v čas potřeby ukázati.

Juda si také znamenal, který kolega přišel do ústavu o několik minut později a pod. Za jakým účelem? Jestliže tedy Masaryk napsal o »denunciantech« z kruhu katechetských (v knížce jest mnoho údajů zcela vymyšlených), ať si nyní všimne dobře svého chráněnce! Vždyť se na Judu mrzí již pro jeho špiclovství, sami pokrokové kolegové.

Politický přehled.

Česko-německé dohodování. Ve schůzi pracovního výboru stálé finanční komise bylo 23. února usneseno zvýšiti zemskou pivní dávku z 1 K 70 hal. na 4 K. Zástupce vlády vicepresident Tersch prohlásil, že vláda tentokrát nic nenamítá proti zvýšení zem. pivní dávky na 4 K. — Dne 27. února byla plenární schůze komise finanční. Zástupce vlády ryt. Tersch v ní tlumočil stanovisko vlády k novým zemským daním a sanačním plánům v království Českém. Za naprosto nepřijatelné prohlásil jakékoliv přepuštění státních reálních daní zemi; dále vláda naprosto odpírá jakkoliv přispívat k úpravě učitelských platů; stejně odpírá převzítí náklady na vojsko, přípeř, donucovací pracovní, četnictvo, očkování atd.; odpírá vyhovět požadavku, aby převzala část nákladu země na místní dráhy. Ze všeho, co dosud bylo usneseno, vláda souhlasí pouze se zvýšením poplatků a dávkou honební, se zavedením dávkou z přírostu hodnoty, se zavedením 50 proc. přírůžky ke státní dani z vína, ale jen do 1917; posléze souhlasí vláda se zavedením dávkou ze zábav a kinematografických představení. Doporučuje finanční komisi, aby k úhradě schodku rozpočtu uchýlila se k jednomu východisku: ke zvýšení zemských přírůžek. Tento projev zástupce vlády vzbudil odpor mezi českými, velkostatkářskými i německými členy. Schůze plna finanční komise proto skončila usnesením protestu, který zní: »Finanční komise protestuje proti stanovisku c. k. vlády ve příčině projektované úhrady dosavadního deficitu ve finančním hospodářství království Českého a nových potřeb, a setrvává při svém stanovisku.«

Na moravském sněmu 24. února schválen zákon o permanentním výboru vyrovnávacím. Jest celá řada sporných otázek, jež sněmem nenahly býti rozřešeny a ty se nyní dostanou nejdříve do permanentního výboru. I zemský výbor má právo přikázati své předlohy výboru k předběžné poradě.

Nové daně ve Slezsku. Také zemský sněm slezský musil letos zavést nové nebo zvýšiti stávající zemské dávky, aby opatřil úhradu pro stále vzrůstající výdaje zemské zejména na školství. Schodek 6,600,000 K má býti hrazen 74 proc. resp. 82 proc. zemskou přírůžkou, půjčkou 2,800,000 K a těmito novými daněmi: 1. Dávkou ze spotřeby vína. 2. Daní z pozůstatostí a jmění podléhajícího státnímu poplatkovému ekvivalentu. 3. Dávku z výroby uhlí. 4. Dávkou z přírůstu hodnoty nemovitostí. 5. Dávkami z luxusu, zvláště honby. Nové daně byly také sněmem schváleny.

Noví společní ministři nastoupili již svůj úřad. Jak v Rusku, tak v Srbsku bylo jmenování Berchtoldovo přijato velmi příznivě. — Ministr dr. ryt. Biliński při převzetí úřadu vyslovil přesvědčení, že úřednictvo bude si počínati co nejméně byrokraticky, poněvadž něco podobného hlavně na slovanském jihu se nevyplácí. Ministr po delegacích nastoupí inspekční cestu do Bosny a Hercegoviny a do té doby hodlá se naučiti zem. jazyku, aby se mohl dorozumět s tamním obyvatelstvem.

Noví členové paňské sněmovny. Jako náctm členové jmenováni: Zem. maršálek v Hradci St. hr. Baden, Frt. hr. Colloredo-Mannsfeld, Rud. hr. Czernin z Chudenic a Mořiny, velkost. Jan Dobřenský z Dobřenic, sv. p. Kótz z Dobřez, Jindř. hr. Lemberg sv. pán Hortenegg a Ottenstein, Jiří svob. pán Locatelli z Eulenburgu a Schönfeldu, Zdeněk hr. Sedlnitzky-Odrowas z Choltic, Frt. J. hr. Seilern a Aspang, zem. hejtmán na Moravě Otto hr. Serényi, Hugo kníže Windischgrätz, Vil. hr. Wurmbrand-Stuppach. Doživotními členy jmenováni: ministr m. sl. David ryt. Abrahamowitz, dr. Bedř. svob. pán Gall, dr. Karel svob. pán z Chari, Ot. hr. Czernin z Chudenic, prof. něm. techniky v Praze R. Dörfel, Mar. ryt. Dydzinski, velkoob. Alf. Eescher, dr. Hyn. Gruber, ryt. Menninger, dr. Karel svob. pán Heidler, Alois princ Liechtenstein, knihkupec cíls. rada J. Otto, Em. svob. pán Ringhoffer, guvernér dr. Rud. Sieghart, Rob. hr. Terlag, náměstek zem. maršálka dr. K. Urban, Ant. Vuković ryt. z Vučjedu, ministr m. sl. J. Záček, dr. Alf. ryt. Zgorski.

Protestní schůze katolíků vídeňských. Katolický lidový spolek konal 27. února schůzi protestní proti řeči německého volnomyšlenkáře posl. Zenkera, který ve schůzi spolku pro reformu manželství nepřipustným způsobem polemisoval s řeči kardinála dra Nagla pronesenou při sňatku bavorského prince Jiřího s arcikněžnou Isabellou. Předseda spolku hr. Trautmannsdorf přivítal shromáždění a konstatoval, že spolek má 10,000 členů a přečetl list kardinála dra Nagla, ve kterém vyzývá pisatel katolíky, aby v nejbližších obecních volbách vídeňských volili jen ty muže, kteří osvědčili svou věrnost k víře, císaři a lásce pro blaho lidu. Na schůzi přijata resoluce, v níž se vyslovuje nejhlubší opovržení nad řečí Zenkerovou. Po schůzi došlo na ulici k demonstracím.

Uherská oposice jest částečně rozbita, tot výsledek porad o společném postupu všech frakcí strany neodvislosti proti branné předloze. Strana Košutova bude sice prováděti opozici proti vojenským předlohám, obstrukce se však nezúčastní. Hlavní však příčinou, proč Košut nechce postupovati s Justhovci, jest požadavek Justhovy strany, aby zavedeno bylo všeobecné rovné a tajné právo hlasovací, v němž Košut vidí ohrožení maďarského rázu Uher. V poradě o branné reformě prohlásil Košut, že boj proti vojenským předlohám musí býti zastaven, aby volební reforma mohla býti rozřešena ještě za nynějšího panovníka, neboť dostaneli se na trůn následník, nastanou jiné časy. Všecky spory musí býti urovnány za nynějšího mocnáře, jak volební, tak vojenská reforma. Justhovci setrvávají tedy sami v obstrukci, ale Justh sám nemá už tak velkého vlivu ve vlastní straně. Ve schůzi uherského sněmu 28. února došlo k první bouřlivé srážce strany Justhovy s prezidentem sněmovny Navayem.

Ministr války proti požadavkům maďarským. Strana Košutova žádala ministerského předsedu hr. Khuena, aby vymohl odložení odvodů, kdyby vláda předlohu nováček buď sněmu nepředložila nebo nevyřídila. Hr. Khuen přišel v této věci opozici vstříc. Toto jednání hr. Khuena vzbudilo ve Vídni největší nevoli v kruzích vojenských. Ministr války i chef generálního štábu vyžádali si hned audienci a upozornili císaře na nedozírné důsledky této koncese Khuenovy a prohlásili, že oba společně podají demisi, nenastane-li změna v názoru uherské vlády, poněvadž nemohou přijat zodpovědnost za podobný výklad svrchovaných vojenských práv koruny, který se nesrovnává s jejich ponětím o povinnosti.

Protimaďarské demonstrace otfásají nyní celým Chorvátskem, bouří v Bosně a Hercegovině, ano i v Dalmacii. Leckdes skončí klidně, jinde zakročují policie i vojsko. Při demonstrač. průvodech bývá spálen maďar. prapor. Bezohledné počínání bana Cuvaje budí protitlak. Státní zastupitelství záhřebské podalo 480 žalob na redaktory záhřebských časopisů. — V bosenském sněmu byl přijat návrh na potrestání vládních a policejních funkcionářů, kteří při nedělních demonstracích v Sarajevě neplnili svou povinnost.

Italský parlament o válce. Poprvé od zahájení války tripolské stala se válka tato předmětem jednání italského parlamentu 22. února. Vláda předložila totiž sněmovně návrh zákona, kterým schvaluje se dekret ze dne 5. listopadu 1911 s proklamací annexe Tripolska a Kyrenejky. Za velikého nadšení dekret předčítán jak ve sněmovně tak v senátu. Královský dekret schválen ve sněmovně 423 proti 9v hlasům, v senátu schválen bez debaty.

Válka Italsko-turecká. Italské loďstvo přepadlo neopevněný přístav v Bejrutu v Malé Asii, kde zdržovaly se dvě turecké torpédovky. Po krátkém vyjednávání stříleno, při čemž turecké lodi potopeny a s nimi i posádky 36 osob. Ve městě střelami italskými zabito 56 osob a 58 zraněno.

V Albanii došlo už zase ke krvavým srážkám tureckých vojáků s Malisory, při čemž 40 Malisorů bylo pobito a mnoho zraněno; také Turci měli značné ztráty. V rychlosti posláno jest do Albanie nové vojsko turecké.

Správy organizací a spolků.

Dívalelní představení Jednoty katolických učitelských v Hradci Králové. Po delší přestávce, zavírající objavy v sále Adalbertina, překvapila nás Jednota divadelním představením, jímž byla provedena Bagnérova veselohra »Teta mistra Stýcha«. Práce sama, vykazující dosti působivých míst krásnou společenských vztahů poměrů a ovlivňující závažným lidovým humorem, byla výsadně obecenstvem přijata, protože divadelní ochotníci přičinili se náležitě, aby se čestně svých úloh zhostili. Výborným byl pan Černý v titulu šleze, k němuž řadí se sl. Černá. Ve hře pokusily se o první vystoupení sl. Matoušová, Putarová a Štalmachová a to s úspěchem šťastným. Dobrymi byly výkony sl. Alounkové, pp. Soudila, Hulakovského, Baura a Lokvence. Také epizodky byly podány uspokojivě p. Štalmachem a pp. Česáky. Úspěch docílený bude jistě povzbuzením pro členstvo k další práci.

Nový Hradec Král. Dne 11. února pořádala Katolická Jednota zábavní večer. Vzdor nepříznivému počasí byla návštěva hojná. Všem účinkujícím, zejména pp. Václavíkovi, bratřím Böhmovým, sl. Franckové vřelý dík. Zároveň děkujeme pp. Dvorskému, Franckovi, Studenskému a Vošoustovi za nezištnou obětavost při zřízení spolkového jeviště. Zdař Bůh! — Výbor.

Kostelec nad Orlicí. V neděli dne 25. února Katolická Jednota svému členstvu i váženými pánům hostům připravila příjemný večer. Prostorná dvorana na Rabštejně naplněna do posledního místečka. Tak obrovskou návštěvou (přes 300) vesměs všichni byli překvapeni. Kromě členů a vzácných našich příznivců přišli i mnozí, kteří proti nám byli naplněni předsudky. Když však ze schůze této odcházeli, upřímně vyznali, že přec není pravdou, že ti studní dovedou se jen modliti a »zbožně skuhrat«, jak mnozí řečníci o nich tvrdí a mnohé listy píší, ale že dovedou dobře se poučovat, uslechtili pobavit a zasmát. U mnohých předsudků ubylo. Vskutku jest již na čase v našem národě, nyní v jeho těžkých dobách, abychom jedni proti druhým všech předsudků zanechali. Máme býti pamětlivi dob slavného probuzení národního, všichni se spojíti a proti společnému nepříteli pracovat. Nedělní schůze, v níž všichni, od intelligenta až po dělníka v pospolitě, nenuceně a srdečně zábavě setrvali až do pozdních hodin, ukázala, že posud v naší české společnosti nevymizela schopnost, aby všechny vrstvy společenské, všechny stavy pospolitě k jednomu, nám všem posvátnému cíli pracovaly. Cesty naše v povolání mohou býti rozličné, jenom vůli všichni máme rovnou. Při tom práci každý s chutí usilovnou na národa roli dědičnou. Pak jistě dokážeme, že znovu všudy i za hranicemi budou vážit si českého jména, jak bývalo kdysi. Prvním bodem programu schůze byla přednáška dp. Jiřího Sahuly z Hradce Králové. S radostí uvítali jsme jej mezi sebou. Vždyť dávno již nám znám jest jako znamenitý řečník, bojovník za naše práva a milý společník. S pochopením promluvil dp. řečník o znamenité epoše našich dějin, jichž sám odborným jest znalcem, o Karlu IV. a jeho významu. Pan řečník na základě studií znamenitých našich dějepisců Palackého, Tonka, Tadrý, Wintra, Kalouska a jiných ukázal, že Karel IV. nebyl jen nábožným, jak namnoze dnes do světa se vykřikuje, ale že byl v pravdě znamenitým, uslechtilým pokrokářem své doby, jak svědčí dr. Flak-hans. Byl hrdinným rytířem, jak ukázal v mnohých bitvách, jichž osobně se zúčastnil. Znamenitým politikem, jenž droplavou cestou diplomatickou v míru snažil se rozšířiti svoji državu. Byl nejosvědčenějším hospodářem své doby, jak svědčí jeho péče o vinařství, ovocnictví, rybníkářství a jiné, jež Karel IV. snažil se zdokonaliti tak, že až dosud v oborech těch se to pamatuje. Zaslouhuje proto jistě ve směru tomto uznání i od jisté strany, jež ve svém programu nešetřně se oň otrá. Za Karla znamenitý byl pokrok v umění: stavitelství, sochařství, zlatnictví i ostatních. Čeho naši sousedé neuměli, to vytvořili za Karla umělci čeští. V jeho době znamenitý pokrok stal se ve školství, jak vysokém, tak i obecném. Založil universitu, za něho vzrostlo školství obecné téměř tolik, jako ve století devatenáctém. Za Karla IV. počíná u nás pravidelné poštovníctví a sem spadají i počátky bankovníctví. Zvláště významné pro nás jest, že Karel IV. znamenitým byl vlastencem. Vždy hlásil se, že jest Slovan a Čech. Karlovi vždy šlo o čest a slávu jména českého, všude snažil se uplatniti jeho vliv nejen v Čechách, ale i za hranicemi. Obcovací řeč dvora jeho byla česká. Věhlas jména českého šířil se daleko a učení Čechové v cizině znamenitého dobývali si postavení, stávající se vysokými hodnostáři duchovními i světskými, professory a vychovateli na cizích dvorechpanovníckých. Za Karla slavné bývalo Čechů jméno. Dnes však, že vnít mezi sebou rozdrobení janie, pokle-sla pověst naše. Zevně jest ještě sousedé naši touží, aby drahou vlast naši rozparcelovali. Vzhopme se a v zásadách vlastence Karla IV. se přičiníme, aby vrátily se doby slávy! Kromě znamenité této přednášky (kterou kázal by mnozí a mnozí vlažní Čechové byli slyšeli) dp. řečník se obecenstvu zavděčil také interessanťmi ukázkami lidové rozmarné filosofie. Věřejný mu za to ještě jednou buď dík! Potom pan professor Vacek s bravúrou jemu vlastně přednesl na cello skladbu: Od Göttermanna Andante religiozo, E. Bach: Probuzení jara, A. Simon: Ukotěbavka. Mistrně na harmoniu doprovázel pan professor Zástěra. S napjatou pozorností a za naprostého ticha sledovalo obecenstvo virtuózní hru pá-ně professorovy, již pak frenetickým potleskem odměnil.

la. Dramatický odbor representoval se o schůzi té opery. Šicí salon, jež na mnohostrannou žádost opě-
tována. Mistrová krajčová (sl. Paltysová) a její švad-
lenky překonaly daleko veškeré očekávání. Pak Strou-
pežnického jednoaktovkou: „Pod ochranou Napoleona“,
v níž souhra ml. na některé výstupy byla úplně dobrá.
Další činnost Zdař Bůh! — V neděli dne 3. března hra-
je se A. Bognera „Od knihy k životu, nebo Květiny bez
vůně“. Cínehra o 4 jednáních. — Dne 25. března před-
másetí bude u nás vsdp. kanovník dr. Fr. Šulc na thema
„Řím a český člověk“.

Z Ronova nad Doubravou do Bojanova. V pondělí
Velikonoční dne 8. dubna přednásetí bude v Bojanově o
pál 3. hodině pan učitel Karel Kratochvíl z Ronova n. D.
Pan učitel objasní thema: „Proč jsme se sdružili v od-
bočkách hospodářských na základě národohospodářském
a náboženském a proč nutno ve všech obcích králov-
ství Českého odbočky hospodářské i na dále zřizovati.“

V Mladotčích u Ronova n. Doubr. pořádala 25. ú-
nora skupina venkovské mládeže z místa i okolí četné
navštívenou schůzi lidu s přednáškou pana tajemníka
Č. Reichelta. K návrhu p. V. Dusa zvolení pp.: V. No-
votný ze Závratec předsedou, V. Semrád z Mladotč
místopředsedou a Jos. Spěvák z Ronova zapisovatelem.
Rečnické ve věcné přednášce vyloužil nutnost organiso-
vání mládeže na základě katolickém. Pozorujme: Mlá-
deži dána neobmezená svoboda, rve se jí se všech stran
víra, bēfou všechny ideály a pěstuje hrubý materialis-
mus a požitkářství. Podrývá se všechna autorita jak
Boží tak i světská, mládeži se odporučují knihy jako:
Macharova čítanka; orgán učitelský, vychovatelů mlá-
deže nazývá náboženství překonaným stanoviskem,
mrtvolou, která potřebuje ku svalení jen kopnutí. A
výsledek? Mládež propadá mravní zkáze, denně čtenie
o sebevraždách téměř ještě děti, neboť život bez víry,
bez ideálů nemá ceny. Sociální poměry nejsou lepší.
Venkov štván proti městům a obráceně, ač, obyvatel-
stvo městské doplňuje se hlavně z venkova, takže boj
tento jest bojem proti bratru. Stav štván proti stavu,
ač všechny stavy stejně jsou potřebny od těch, kteří
chtějí v kalných vodách lovit. Všechna vina bídných
poměrů svádí se na vládu a klerikály. Blouzní se o
budoucím státě bez králů a papeže, bez kostelů, žalá-
řů. Jak takový stát vypadá v praxi, viděti ve Francii a
Portugalsku. Jméni církve zabráno, lid z něho nemá
nic. Žaláři nestačí pro pokojné, králi věrné občany,
stávky, výluky, sobotáže denně. Hospodářský stav na-
šeho rolníka zvláště, je-li zavázán židovskému příteli-
čku, též těžký. Kolik usedlostí přichází ročně „na bu-
ben!“ Pomůže snad rolníku třídní boj s dělníkem, při
kterém přítelčkové připravují ho kus po kuse o rodnou
pědu? Vzdělávání, zakládání spojitelných spolků, by
chráněn byl lid doupat lichvářských, toť práce prospěš-
ná. Proto nutno dle rady Komenského „vychovávat mlá-
dež pro potřebu doby“, shromažďovati ve skupinách,
ponořovati o otázkách sociálních a hospodářských s hle-
diska křesťanského, připraviti na těžký boj existenci
všlěpovati do srdce živou víru, zachovat ideály, lásku
k Bohu a vlasti, pěstovat sebevědomí a ryzí charaktery.
Toho docílují se hlavně četbou dobrých časopisů a knih,
přednáškami a řádným křesťanským životem. Též nut-
no poskytnouti členům ušlechtilé zábavy divadlem, zpě-
vem a pod. Pěkná, citátá provázená přednáška s napě-
tím poslouchána a huňný potlesk svědčil o souhlasu
přítomných. Když se nikdo ku slovu nehlásil, ukončil
předseda pan Novotný schůzi. — Večer pak sehrála sku-
pina fraňku Ad. Bognera „Teta mistr Štycha“. Souhra
pěkná, všichni se dobře zhostili svých úloh. Zvláště
mistr Štych (p. Dus) jevil velikou pili v memorování.
Uznání zaslouží pánové Peřil z Ronova a Růžička z
Kněžic, kteří v deštivém čase neobtěžovali si choditi do
zkoušek. Další činnost Zdař Bůh!

Úspěšné tlakty účelnější než tak zvané „domácí ú-
sporné pokladničky“ zavádí katolické Úvěrní družstvo
EMKA v Hradci Králové (Adalbertinu); pro děti, čle-
dů, dělnictvo, členy organizací atd. zvláště výhodný způ-
sob ukládání úspor v menším obnosu. Úvěrní družstvo
EMKA zaslouží pozornosti katolické veřejnosti.

Zprávy místní a z kraje.

Jubileum Jeho Excellence nejdp. pana biskupa dra.
Josefa Doubravy. Šedesáté narozeniny Jeho Excellence
vzбудily nejen ve městě našem, ale i v diecési radostný
ohlas, neboť poskytly přecetným cititelům nejdp. bisku-
pa vhodnou příležitost, aby dali průchod svým živým
sympatiím a opravdové úctě. Sám sv. Otec zaslal bla-
hopřejný telegram nejdp. biskupovi, udělil mu apoštol-
ské požehnání. V předvečer jubilea pořádána byla stkvě-
lá akademie sdruženými katolickými spolky v Klicperov-
ě divadle pod protektorem městské rady. V den na-
rozenin o 7. hodině provedla úplná plukovní kapela c. a
k. p.š. pluku č. 18. zastaveničko před residencí. O 8.
hodině obětoval arcipastýř mši svatou v katedrále v
bohobslužebném roucho, jež s jinými liturgickými před-
měty bylo věnováno vznešenému oslavenci jeho příbu-
zenatvem a citelů. Dopotledně pak dostavily se depu-
tace všech katolických spolků, důstojnického sboru,
městské rady, úřadů a škol, duchovenstva a přecetných
přátel, které Jeho Excellence ardečně blahopřály. Me-
tropolitní kapitola pražská vyslala zástupce k blaho-
přejnému projevu J. M. světitelého biskupa Brusáka a

preláta dra. Tumpacha. Rovněž J. M. opat strahovský
Zavoral dostavil se osobně. Z četných blahopřejných
projevů vysvítá, že je přáním celé diecése, aby dobro-
tlivý Báh vrchního pastýře nám na dlouhá léta zachoval.

Slavnostní večer na počest šedesátých narozenin J.
Exc. nejdp. biskupa dra. Doubravy v Klicperově diva-
dle. Katolické sdružené spolky oslavily důstojným způ-
sobem šedesáté narozeniny vrchního pastýře diecése
slavnostním večerem dne 28. února, kterého účastnily
se stkvělou měrou nejširší kruhy hradeckého obyvatel-
stva, protože nejdp. biskup pro své osobní vlastnosti
těší se všeobecné úctě a lásce. Průběh slavnostního ve-
čera v Klicperově divadle byl tobo stkvělým důkazem.
Hnedle, jakmile se proslechlo, že se bude pořádati ju-
bilejní slavnost, projevoval byl neobyčejný zájem o
podnik, a snahám pořadatelů vycházelo bylo co nejcho-
telněji vstříc. Slavná městská rada převzala protektor-
át slavnosti, velitelství c. a k. pěšího pluku č. 18. pro-
půjčilo s povolením c. k. ministerstva války plukovní
hudbu a hojnost hradeckých dam účastnilo se horlivě
zkoušek na pěvecká čísla. Před uveřejněním plakátů
byla skoro všechna sedadla obecníkem zakoupena a v
den produkce byly všechny prostory divadla do posled-
ního místa naplněny. Vznešený jubilar byl ve vestibulu
uvítán intendantem divadla, p. drem. Bařkem a zástup-
ci katolických spolků, ve foyeru byl pozdraven městskou
radou s p. starostou JUDrem. Ulrichem v čele a uve-
den do primátorské čestné lože za nadšeného potlesku
obecníkem a za jásavých zvuků fanfár. Hluboce dojat
poděkoval nejdp. biskup s lože obecnístvu za příprave-
nou stkvělou ovaci. — Program večera byl zahájen
slavnostní kantátou, kterou na vzletná slova prof. Vl.
Hornofa složil pro 8 hlasů smíšený sbor, pro sopránové
solo a pro dechový orchestr Jan Nep. Wiensch, dómský
kapelník. Skladba páně Wienschova je mistrným dílem,
svědčícím o umělecké inteligenci a šťastné tvořivosti
skladatelově. Dlužno ovšem také připomenouti, že na-
daný náš básník prof. Hornof svou básní vyvolal přině-
šenou náladu v komponistovi. V kantátě slovo a zpěv
tvoří ladný umělecký celek. Provedení obtížné skladby
toto dlužno uvážiti zdařilým a prvé vystoupení sl. Jiř.
Růžičkové velmi šťastným. Veřejnost naše ani snad ne-
tušila, jakým bohatým hlasovým fondem vládne slečna
Růžičková. K slavnostní kantátě družila se příležitost-
ná skladba pana kapelníka Mádl-Veresse „Slavnostní
předehra svatováclavská“, kterou provedla vzorně ú-
plná plukovní kapela č. 18. Na základní melodii velebné-
ho chorálu svatováclavského, jež delikátně přednesl p.
vikarista Svoboda na nádherném harmoniu z tovaryň
Pajkrovy, složil slovutný hudební skladatel úchvatnou
skladbu, působící mohutným dojmem. V druhé části pro-
gramu sehraha byla národní báčhorka Hrašova „Kra-
sata“, jejíž děj byl obohacen úpravou a případnými zpě-
vy od prof. Hornofa, jež neobyčejně zdařile harmoniso-
val pan fidele káru Wiensch. Ve hře palmu večera od-
nesli si malí ochotníci, zejména Hanička (Merhautová)
a Václav (Skofepa). Hra a zpěvy dítek zamlouvaly se
mnohem lépe, nežli nedávno provedená vlašská opera
dětská. Vyslovováno bylo přání, aby tato hra se opako-
vala pro školní dítky. Skupiny vil překvapovaly svou
malebností, a sborový zpěv jejich budil obdiv v uvá-
žení, že čtyřhlas z paměti přednášený působí diletan-
tům vždy značné obtíže. Slečna Švarcová svým rázo-
vitým podáním chudé matky a sl. Pecoldová v úloze
stařeny zamlouvaly se všeobecně. Pan Černý v roli lich-
váře zapadal působivě do rámce celkové souhry. Solo-
vý part ve hře poskytl sl. Růžičkové příležitost pochlu-
biti se pěveckým nadáním a vyškoleností hlasu. Prů-
vod vojenské kapely při zpěvu byl velmi delikátní. Vše-
cko uznání zaslouhuje obětavá námaha pana ředitele
Wiensch, jenž neúmorně všechny zpěvy nacvičil, cel-
notový materiál připravil a příležitostné partie zpěvní
složil v poměrně krátké době jednoho měsíce. Slavno-
stní jubilejní večer lze právem zařaditi mezi světlé doby
katolických spolků a katolické hradeckých věbec. Mezi
četnými hostmi J. E. nejdp. biskupa poctili festival svou
účastí J. M. ndp. opat strahovský Zavoral a náměstek
pukmistrův pan Blšek z Vinohrad. Za slavnostní po-
vznesené nálady opouštěli jsme Klicperovo divadlo, po-
těšení jsouce zdarem slavnostního večera. — I.

Akademie v pensionátě Františka Josefa I. Na prove-
dených produkcích, jež konány na oslavu J. E. nejdp.
biskupa, bylo znáti velikou pili a uměleckou zdatnost
ctih. sester. Předneseny skladby vynikajících hudebníků
a básníků. Skladatel dr. Šetina mile překvapil slavno-
stním sborem na slova prof. Vlad. Hornofa. I v této kom-
pozici osvědčil se jako šťastný hudební interpret. Pří-
padnou invenci hudební dovede upoutati, rytmický spád
a melodie plynou v příjemném souladu a doplňují se v
jeden celek, zanechávající v duši posluchačově úplně
uspokojení precizním provedením hudební myšlenky.
Každého dojala ta melodická skladba. Proslav p. prof.
Hornofa uchvátil jak pronesenými myšlenkami tak mistr-
nou formou. K oběma družil se harmonicky Novák, tak
milý ve svých skladbách, k nimž látku čerpal ze Slova-
če a Valašska. Krásně se zde representoval i Musil svou
starší, ale velice účinnou skladbou. V příčině provedení
vzdáváme všecku chválu především ctih. sestře Cecilii
i ostatním ctih. sestrám. Žácky hudební školy vystoupily
jistě a podaly své výkony s plným porozuměním. Přední
chvála náleží sl. Dostálově, která svoji zdatnost doku-
mentovala hrou i přednesem, sl. Brychtové za pěkně
recitovaný úvod ke hře „Tři stromy“, sl. Řihové za pro-
citěnou arii ze „Stabat Mater“. Kostymy byly případné,
výprava stkvělá. Velmi krásně byly seskupeny živé o-
brazy. Gratulujeme všem a přejeme hojnost dalšího
zdaru.

Městská rada v Hradci Králové učinila ve schůzi,
konané dne 26. února 1912 tato usnesení: Přijaty byly
oferty p. Frant. Otavy na dodání svinovacích okenic a
p. Al. Izáka na dodání železných oken pro dělostřelec-
ké skladiště. — Vzato bylo na vědomí, že okresní za-
stupitelstvo schválilo, aby politická obec Hradec Králové
uzavřela komunální zápůjčku 2,000.000 K u Všeobecného
pens. ústavu ve Vídni, limitovanou v dluhopisech, je-
lichž originál, text bude český — k různým obecním
účelům, zvláště k účelu hydroelektrické centrály a ke
stavbě měst. prům. musea. — Podá se protest sněmovně
poslanců rady říšské se žádostí, by vládní osnově zá-
kona, kterým má se státní daň z piva za současné in-
kamerace zemských dávek pivních zvýšiti, ústavní
schválení odepřela. — Udělil se povolení ku zřízení vý-
kladní skříně na domě čp. 141 p. V. Špalka na Velké
náměstí, na pilíři, sousedícím s domem čp. 142 p. A. Ko-
márka, panu Frant. Pišerovi, obchodníku, s podmínkou
vystoupení skříně do ulice pouze v hloubce 55 cm. a
šířce 1.80 m. — Uděleno bylo povolení k užívání foto-
grafického atelieru a skladiště na dvoře domu čp. 79 v
Palackého ulici. — Poukáže se k výplatě dar 131 K pp.
Munka a Adlera, deponovaný v městském úřadě důcho-
denském, pro Chlapeckou výchovu v Hradci Králové,
k ruce správy téže. — Udělena byla jedna mimořádná
chudinská podpora. — zřídí se přechodník u spolkového
domu „Adalbertina“. — Výkaz pokladní hotovosti ze
dne 19. února 1912 byl vzat na vědomí.

Městské Klicperovo divadlo v Hradci Králové. V ne-
déli dne 17. března 1912 koncert cis. a král. komorního
virtuosa na housle Františka Ondříčka za spoluúčinko-
vání klavírního virtuosa a professora Josefa Faméry. Po-
řad: 1. Ant. Dvořák: Sonata pro housle a klavír. 2.
Bach: Varhanní fantasie a fuga. 3. a) Haydn: Adagio. b)
Bach: Chaconna. 4. Beethoven: 32 variace (C-moll). 5.
a) Suk-Ondříček: Humoreska. b) Nešvera: Ekloga č. 10.
6. Fr. Ondříček: Česká rapsodie. — Začátek o půl 8.
hod. večer. Předprodej lístků v knihkupectví p. Fr. Piši.

Nová procházková cesta, spojující město s Poucho-
vem. Okrasou okolí města Hradce Králové a útulkem
pro ptactvo a zvěř budou zajisté rozsáhlé břehy potoka
Piletického, jehož zalesnění bylo schváleno ve valné
hromadě „Vodního družstva pro Pouchov a Piletice“,
konané dne 11. února t. r. k návrhu pana náměstka Rus-
sa, jako zástupce obce Královéhradecké, učiněného v
této schůzi. Návrh na zalesnění má býti vypracován v
tom smyslu, že na korunách břehů, kde zároveň upra-
veny budou nákladem obce pískované chodníky, bude
vysázeno stromofadl z různých okrasných a stinných
stromů. Zde budou umístěny besídky s lavičkami a vněj-
ší svahy budou upraveny skupinovitě, vždy z většího
množství keřů a lesního stromofu pohromadě, což bude
zajisté činiti dobrý dojem nejen ze severních hradeb, ale
i z trati dráhy, vedoucí k Třebechovicím. Obecnístvo,
zejména hřbitovy na Pouchově navštěvující, uvítá my-
šlenku tuto s povděkem, neboť cestou touto bude docí-
leno spojení s Pouchovem nejen krátké, ale i příjemné
za každého počasí. Lze očekávati, že dobrou tuto my-
šlenku podporovati bude netoliko Okrašlovací spolek
Královéhradecký, ale i o městské zahradnictví zaslouži-
lý referent p. vl. rada Novák, takže ku provedení pro-
jektu mohlo by dojíti ještě letošního jara.

U příležitosti oslavy 60. narozenin J. E. nejdp. bi-
skupa ThDra. Josefa Doubravy vydala chvalně známá
a snaživá firma c. a k. dvor. a komor. fotografa J. F.
Langhansa v Hradci Králové na základě zdařilých sním-
ků J. E. obrázky v různých velikostech. Naskytá se tímto
P. T. duchovenstvu, sl. katolickým spolkům a jednotám
i širší veřejnosti možnost opatřiti sobě podobenku to-
hoto velice zasloužilého arcipastýře. Zvětšené obrazy též
zarámované možno obdržeti v závodě firmy, který se
nalézá v Adalbertinu.

Poděkování. Literární Jednota bohoslavců v Hrad-
ci Králové vzdává veřejně a nejuctivější dík vdp. Filipu
J. Konečnému, bisk. notáři a farářovi z Pouchova za obě-
tavou ochotu jeho, kterou nám projevil tím, že nevážil
obtížné a neschůdné cesty a přišel dne 20. února t. r.
mezi nás do semináře, aby nám přednášel „O Volné My-
šlence“. Za vysoce zajímavou a poučnou přednášku tu
platí vdp. notáři naše vřelě „Zaplat Bůh!“ — Táž lite-
rární jednota bohoslavců tímto vděčně kvituje zaslání
jí příspěvky: Vsdp. ThDr. Fr. Rey, rektor semináře a
kanovník daroval 20 K, po 5 K darovali: vddp.: Václav
Lankaš, duch. správce polepšovny v Králíkách, ThC.
Ant. Mikan, kaplan v Brandýse n. Orli., Jan Veselý, ka-
thedrání vikarista v Hradci Králové; 3 K zaslal: dp. A-
lois Culka ThC., farář v Kaněticích; po 2 K darovali
vddp.: Jos. Domašínský, děkan v Dobrušce, Vinc. Kle-
přík, čest. kanovník v Rychnově n. Kn., Petr Jiříček,
katecheta v Dašicích, Fr. Smetana, kaplan v Dobrušce.
Jos. Šorm, kaplan v Jaroměři, Fr. Naxera, kaplan v
Rovni, Jos. Ježek, kaplan v Týništi n. Orli., Fr. Holan,
kaplan v Dobrušce. Všem šlechetným dárcům Zaplat
Bůh!

Z okresní jednoty živnostenských společenstev pro
správní okres Hradec Králové. „O správě společenstev“
přednáší v zastoupení p. JUDra. Karla Poláka c. k.
obchodního min. instruktora živnost. společenstev p. dr.
Ottis z Prahy v neděli dne 10. března v učebně c. k.
oborné školy zemědělské v l. poschodí. Vstup volný.
Začátek přednášky o 11. hod. dopol. Doufáme, že zají-
mavá tato přednáška přivábí mnoho posluchačů z kru-
hů živnostenských a interessentů věbec.

Program koncertu moravských učitelů v neděli ve-
likonoční o půl 4. odp. a půl 8. hod. več. v novém sále
Grandhotelu v Hradci Králové. Odpolední koncert: 1.
Bendl: Svoji k svému. 2. Nágler: Povzbuzení. 3. Pi-

skáček: Bernard Zár. 4. Thomas: Noc duchů. 5. a) Novák: Cigán. b) Suk: Klid se trať. 6. Orleg: Mariánská píseň. 7. Pokorný: Písně z moravského Slovácka. a) Teče voda teče. b) Boleraz bolez. c) Vří sa, divča. — Večerní koncert: 1. Říhovský: Ballada o starém hradu. 2. Reger: Jízda husarů. 3. Piskáček: Bernard Zár. 4. Thomas: Noc duchů. 5. Novák: a) Balada na Váhu. b) Kyjov. 6. Foerster: Hymnus. 7. Pokorný: Písně z moravského Slovácka: a) Pasol Janko tři voly. b) Stávaj Honzo, hore! c) Tancul, tancul! Záznamy sedadei v knihkupectví P. Piša.

Záložní ústavní ústav v Hradci Králové odbývá v sobotu dne 16. března 1912 svoji valnou hromadu o půl 11. hod. dopoledne v aule obchodní akademie v Hradci Králové. Podrobný program viz insert v dnešním čísle t. l. Platné hlasování ve valné hromadě může se zúčastnit dle stanov každý akcionář, který akcie své složil do dne 8. března t. r. u pokladny banky.

XIII. řádná valná hromada odboru Jednoty českých soukromých středníků v Hradci Králové koná se v sobotu 2. března 1912 o 7. hodině večerní v Grandhotelu (chamber vinárny) v Hradci Králové s následujícím pořadem: 1. Čtení a ověření zápisu o valné hromadě odboru dne 4. března 1911 odbývané. 2. Činnost odboru v roce 1911. Referuje jednatel. 3. Zpráva pokladníka a revisorů účtů. 4. Volby: Předsedy, místopředsedy, jednatele, pokladníka, 5 členů výboru, 4 náhradníků, dvou revisorů účtů, delegáta do valné hromady delegátů Jednoty v Praze a jeho náhradníka, 4 delegátů a 2 náhradníků pro pracovní komisi odborů Severočeských. 5. Volné návrhy. — Nesejde-li se v ustanovenou hodinu předepsaný počet členů, odbývána bude valná hromada o hodinu později bez ohledu na počet přítomných členů. Dostavte se všichni. Hosté vítáni!

Podpůrnému fondu lyceálnímu věnovali P. T. pp.: Josef Kořínek, c. k. gymn. ředitel 10 K, Jan Černý, spirituál bisk. semináře 5 K, Josef Cibulka, vicerektor Borromaea 5 K, Václav Ornst, velkostatkář ve Správcích 5 K, Václav Faltin, ředitel cukrovaru v Předměstích 4 K, z divadelních představení studentských připadlo ústavu zdejšímu 3.36 K. — Přijalo tudíž ředitelství lycea v Hradci Králové pro podpůrný fond celkem 32.36 K.

V zájmu ochrany kloboučnické usneslo se Společenstvo mistrů kloboučnických v Praze v porozumění se se všemi kloboučnickými v zemích koruny České vzhledem k velice neutěšeným poměrům svého stavu informovat širší veřejnost tímto: V poslední době rozmohly se ke škodě odborných závodů kloboučnických různé druhy obchodů, které vedle jiných tovarů prodávají také klobouky. Jsou to především obchody galanterní, obchodní domy a obchody, prodávající dle § 38. Tímto, tak silně rozšířeným prodejem klobouků obchody neodbornými jest samozřejmě poškozena živnost kloboučnická a proto rozhodlo se Společenstvo mistrů kloboučnických v Praze všemi zákonitými prostředky postarat se o odstranění tohoto tak škodlivého zjevu a domoci se, jak tomu dle práva i náleží, výhradního prodeje klobouků. Dříve však, než toho cestou zákona docílono bude, rozhodnuto, touto cestou seznámit P. T. obecnost, s odbornými závody kloboučnickými a uvědomiti je o výhodách při nákupu těchto. Kloboučnický jest Vám vždy k dispozici se svými odbornými vědomostmi, poskytne Vám záruku za koupené zboží, poskytne Vám největší výběr, jelikož se s jinými druhy zboží nezabývá, upraví Vám bez poškození každý klobouk na hlavu tak, aby příjemně seděl, poslouží Vám jakoukoliv opravou v kterékoli době. To vše neodborník nemůže, poněvadž mu schází potřebné vědomosti. Doufáme, že P. T. obecnost v tomto kroku nebude viděti postup jiný, než snahu obhájit zájmy živnosti kloboučnické a že samo svými nákupy v obchodech odborných podá důkaz pochopení zájmů stavovských. — Odbor pro Hradec Králové: Alois Pinkava, Josef Dvořáček, Václav Velvoda, Fr. Šafránek, Jan Hostýnek, A. Kokrda, kloboučnickí.

Z Besedy. Ve valné hromadě 24. února zvoleni: za předsedu B. E. Tolman, místopředsedou prof. Rufer, pokladníkem K. Janda. Do výboru: dr. Kukla, dr. Král, Senger, dr. Pokorný, Filip, Záhof, ing. Vacek, Maryška, Nepeřený, Brusnický. Náhradníci: Zázvorka, Červený, Oehm a dr. Hostovský. Revisorů Fischer a Vocásek.

Z Pouchova. V neděli m. m. sehrál divadelní odbor Katol. nár. Jednoty v hostinci p. Česáka veselohru »Paní revírníková a její vnučata« od Bognera. Souhra byla pěkná, jelikož sily byly dobré. Hrál pp.: Antoš, Hejman, Čepěk, Česák, Havel, Sochor, ppl.: Křiváková, Kalousková, Machková, Javůrková, slečny: Skaličková, Česáková, Šmídová, Hebelková a mládenci: Volák a Pavala. Mezilakti vyplnila hudba p. Piláčka. Za vzácnou ochotu povinni jsme díkem p. Javůrkovi. Těšíme se na divadlo další. Zdař Bůh!

Do Slezského Předmostí. Skupina křesť. soc. mládeže blahopřeje své bývalé družce Františce Čepkové a p. V. Desenskému mnoho zdaru a Božího požehnání v uzavřeném manželství.

Pro ochranu zemědělství a předměstí okra. Vydaná znovu podrobná úřední vyhláška, dle níž by se měli přesně a plně řídit netoliko rolníci a lesníci, ale všecko obecnost vůbec. Uvádíme aspoň některé významné body. Každý držitel pozemku jest povinen do konce března každého roku stromy, keře, ploty atd. čistiti tak, aby tam nezhály housenky, vajíčka hmyzu a kukly. Vybírati a ničiti vejce a housenky ptáků, žijících na svobodě (vyjímajíce škodlivé druhy), se zapovídá. Rovněž jest zapovězeno usmrcovati ptáky aneb jiná zvířata, jež se živí hlavně myšmi a hmyzem. V tom ohledu vydatné ochrany zaslouží havran polní, který hučí

chroustky v době letu. Krtek a ježek v polích a na lukách má se šetřiti. Chyťati aneb usmrcovati ptáky, kteří se živí aspoň částečně hmyzem, zapovídá se v době od 1. února do 14. září. — Kokotice jetelová jest cizopasná rostlina. V jetelích, vojtěškách, ve lnu a na lukách tvoří červenavé lesklé a z daleka viditelné houštiny. Každý majitel pozemku jest povinen kokotici jetelovou hubiti. — Hrozil-li zhoubné rozmnožení hrabošů, každý držitel napadeného pozemku jest povinen bez prodlení učiniti o tom oznámení obecnímu úřadu, který příslušná opatření učiní. — Podél veškerých silnic jest nutno udržovati aleje, po případě jednoduchá stromovádi. K vysazování budíž užito stromků zdravých a rovných, ve pni 2 m vysokých a nejméně 3 cm silných. K ochraně každého stromku budíž zaražen kůl aspoň 8 cm silný a 2 m nad povrch půdy vyčnívající, k němuž se stromek volně přiváže. Zakazuje se klestiti a káceti svémocně stromy silniční. Rovněž není dovoleno klestěním stromy ohýzdití a ohrožovati je v dalším vzrůstu. — Úřední vyhláška vysvětluje, komu náleží hubiti ptactvo a červonožce škodlivé, jakým trestům propadá ten, který příslušné povinnosti zanedbal atd. Bude-li bdělé všecko obecnost, prospěje tím netoliko zemědělství, ale samo sobě. Z nepatrného zanedbání vznikají často zvláště při rychlém množení hmyzu veliké svízele v celých rozsáhlých krajinách. Není trestán pouze liknavec, ale tisíce lidí jiných, kteří svým povinnostem dostáli.

Na protestní schůzi hostinských a pivovarníků po vývodech referenta tajemníka a konsumenta svazu Jos. M. Razima usneseno požadovati se u poslanců všech politických stran podpory proti novému zatížení daňovému, které by zničilo tisíce rodin hostinských.

Nová Paka. Hostinstvo shromážděné dne 14. února na valné hromadě po vyslechnutí obsažného referátu redaktora »Hostinských Hlasů« Jos. M. Razima z Hradce Králové, protestuje proti zamýšlenému zvýšení státní daně z piva a volá všechno obecnost k společnému protestu a poslance všech stran k obstrukční povinnosti.

Doudleby. Hostinstvo z Orlického pohorí dne 8. února shromážděné po vývodech kolegů: Puchveina. Kaisra z Rychnova a tajemníka Razima vyzývá poslance pro ochranu zájmů konsumentů a malohostinských.

Kostelec n. Orlicí. Od 18. do 20. února konala se u nás krásná slavnost k účtě Nejsv. Svátosti Oltářní. Po třetí byla vystavena v našem chrámu Páně na krásně upraveném oltáři Nejsv. Svátost, aby všichni věřící veřejně ji vzdáli mohli počtu. Úchvatná kázání při této slavnosti konal na slovo vzatý kazatel vldp. P. Jan Zima O. S. B. z Emaus z Prahy. Útulný chrám náš od prvních hodin ranních až do hodin večerních byl stále přeplněn. O 6. hodině ráno sloužena první mše svatá. Při ní konal své hodinky kár literátský. Pak vystavena Nejsv. Svátost. Mše svatě slouženy pak až do 10 hodin. Jich zúčastnily se školní děti škol kosteleckých i všech škol venkovských ve vzorném pořádku za dozoru váž. pánů učitelů. Mile překvapovalo, kterak dívky při mši svatě mohutně a krásně zpívaly. Dopoledne pak pobožnost svou konaly zdejší spolky a osady venkovské. Slavnou mši svatou vždy v 11 hodin za asistence sloužili vldpp. hosté. V neděli: vldp. A. Dvořák, zdejší katecheta, v pondělí vldp. Fr. Kubánek, farář v Javorníci a v úterý vsdp. kanovník dr. Fr. Šulc. Krásnou touto slavností pěkně zahájily u nás tento pro nás v Rakousku významný eucharistický rok. Veliká návštěva při slavnosti této a ohromný počet kajíčků ukazuje, že všichni touží po Ježíši svátostněm. Chtí s ním spojení býti. V Kristu dle přání svatého Otce vše obnoviti.

Česká Skalice. (Zábavní večery klášterních chovaneč.) Dne 14. t. m. měly chovanky svoji zábavu, při níž byly v národních krojích různé národní tance předvedeny, mezi nimi české i moravské, které svoji rozmanitostí malebný pohled oku skýtaly. Zábavě byli přítomni příbuzní chovaneč, již se upřímně těšili z radujících se mládeže. Zvláštního lesku dodala večeru přítomnost vznešené knížecí rodiny náchodské, Jeho Jasnosti prince Bedřicha ze Schaumburg-Lippe, jeho vysokorodé choti a dvou princezen. Obě princezny projevovaly velikou zálibu v tancích, jichž se plně účastnily. — V neděli večer 25. února byla pořádána akademie na počest jmenin ctih. představené M. Valbury. Chovanky přednášely významné básně, v nichž různé ctnosti veleby, v malebných krojích představeny a případným zpěvem doprovázeny. Též i malý »symfonický koncert« uspořádán, při němž se malé umělkyně vyznamenaly. Tkliivá gratulace, formou básně přednesená, tlumočila city klášterních chovaneč. Konec korunován zdařilým, živým obrazem, znázorňujícím víru, naději a lásku. Zábavními večírky podán důkaz, že chovankám dopřáno zábavy a že lichou jest výtku mnohých, že se dívky v klášteře jen modlí.

Katolícké vítězství na Chotěbořsku. Na našem okrese byly konány dvě volby. Volba okresního delegáta, kterýmž úřadem byl pověřen zase pan učitel Vik, jehož neúporná a všestranná činnost uznávána jest i samými agrárníky. Pan učitel Vik jako delegát zemědělské rady řídil se naprostou nestranností. Druhá volba byla dne 26. února. Volilo se okresní zastupitelstvo. Naše kandidátní listina prošla velikou většinou. Letošní volby do okresního zastupitelstva měly zvláštní ráz hospodářský. Odtud se vysvětluje, že volbu do savadního okresního starosty a poslance Adama podporovali i někteří agrárníci. Uznáváno obecně, že nové zastupitelstvo, zvolené roku 1908, uvedlo do pořádku okresní hospodářství a vedlo si tak, že nabylo důvěry i od politických odpárců. Přejeme novému zastupitelstvu všeho zdaru a přejeme si, aby prozíravě a účelně usil-

valo o další zvelebení samosprávy okresní a tím samosprávy české vůbec.

Zrcadlo pokrokářů a jejich spojenci v Ronově n. D. Naším lidem katolíkům znovu připomínáme, co znamená boj proti »klerikalismu«, který vedl pánové v Ronově nad Doubravou při obecních volbách. Pokrokový profesor Šaldl na schůzi v Uh. Brodě dne 6. ledna 1907 řekl: »Naše práce mezi lidem musí se proměnit v boj, boj neústupný. Boj náš s klerikalismem je bojem dvou světových názorů, křesťanského a novopohanského; a není pochyby, že vítězství dojde naše strana. Pro stoupence naší strany platí heslo: »Boj na vyhlazení světa věřícího, boj proti klerikalismu, ať se jakkoliv jmenuje.« »Podkrkonošské Rozhledy« č. 23. ze dne 10. června 1910 píše: »Proti čemu bojujeme? Proti klerikalismu, či proti náboženství?« Odpovídám s klidným svědomím, že proti katolicismu. Mluvíme-li o klerikalismu, myslíme tím beze vsí záhadnosti podstatu katolicismu.« Dne 25. ledna 1906 řekl Masaryk: »Neschovávejme se za heslo klerikalismus, to, o čem jde, je katolicismus.« Slysíme též, co napsal pokrokářský »Školský Obzor«, tedy časopis pokrokových učitelů, na str. 265.: Do Prahy šel jsem odpole, hledám pana pálmistra. Pájmáma mi povídala, že prý dělá povřsla. V zahradě tam pod ořechem ležel starý na břichu, blížil jsem se s uctivostí k pálmistrovi potichu. Bos a od hnoje měl nohy, vedle litr kořalky, pozdravil jsem, obrátil se, ruce jsme si podali. — Máže býti rolník a k tomu starosta ještě více potupen, jak to učinil napomádaný pan učitel? Inu, každý nemůže voněti pomádou, někdo musí též kydati, rozhazovati a zaorávat hnůj, aby páni pokrokoví učitelé měli přece co jísti a mohli upracovaným rolníkům lépe nadati kořalů a smradlavců. Nebylo v celém pokrokovém učitelstvu jediného člověka, jenž by se rolníkům zastal a řekl: »Odvolat, toto jest trhanství!« V témže listě líčí se učitelův oběd na vesnici, který končí: »Neděle je trochu lepší, pořevka a lívanec. Hospodář pak k tomu přidá kousek psího masa přec.« Časopis »Rovnost« napsal 26. července 1906 č. 144.: »Černá flanda i se vým náboženstvím musí ze školy ven.« Podepsán učitel socialista. Časopis »Matice Svobody« na str. 124. r. 1906 v čís. 16. rouhavě píše: »Krátko: Bůh je pouhou myšlenkou a je jenom v obrazotvornosti nemocných bláznů.« »Volná Myšlenka« r. 1907 v říjnovém čísle na str. 83. přinesla toto mudrosloví: »Ani slovo Bůh, ani náboženská myšlenka nesmí míti místa ve škole.« — Aby měli obyvatelé města Ronova pojem slova pokrok, pokrokový spolek, uvedeme slova, jež přinesl pokrokový časopis »Český učitel« v č. 8. roč. X. ze dne 31. října 1906 ve článku od Pavla Suly »Poctivost«. Ve článku tom líčí se učitelská konference a v ní se představuje nově jmenovaný učitel slovy: »Co se týče mého politického vyznání, jsem volný socialista a z toho stanoviska dívám se na svoji práci s dětmi. Není mi možno naprosto zaháněvat svoje přesvědčení tím, abych uznával jsoucnost boha, ani pro sebe, ani pro své děti. Nepotřebujeme ho prostě. Je přetěž, který zatěžuje pouhé lidství a zakaluje smysly, aby nemohly prostě pociťovat. Známe jen skutečné síly, které pohybují vesmírem, a znám fiktivní svět, stále se přetvořující a obměňující. Dokážu svým dětem nejjasněji a nejjednodušeji, že není boha, že už pojem boha snižuje každého přírodního díla.« Nato obrací se k farářovi, konferenci přítomnému, a oslovuje ho: »A poněvadž já dokážu nepřítomnost Boha nejen ve vašem chrámě, pane faráři, ale i v přírodě a ve vesmíru vůbec svým dětem, je patrné, že neupotřebíme vašeho chrámu, kde si denně Boha tvoříte dle svojí vůle, a neúčastníme se, já se svými dětmi, vašich úkonů církevních.« Ani pohan by neměl té drzosti, by se tak potupně vyjádřil o Bohu a o mši svatě. Něčeho podobného je schopen jen pokrokář-učitel. Kam míří pokrokář tímto učením, praví v roč. VII. č. 16. též časopis pokrokový »Český učitel«: »Svobodná smýšlení záleží v tom, by se mohlo volně mluvit proti bohu a korunám.« Pánové mluví v Ronově o klidu! Ti, kteří volali k nám Hama, jenž prohlásil, že nevěří nic, a oni mu tlakali! Volali odpadli kněze jako Kante-ho ti, kteří pší v »Českém Učitelu«: »Kdyby dohoda mezi knězem a učitelem se stala, byla by to pohroma národního vychování.« Or-gán jejich též píše: »Náboženství, jakému učí kněz, každý učitel musí se vyhnouti a jest naopak jeho hlavní povinností, rušiti činnost kněze ve škole!« Ti že chtějí pokoj? — V čísle 1. pokrokového časopisu »Rozhledy« přináší pokrok. V. Petr tuto zajímavou charakteristiku: »Zdarážňuji. Sesurověli jsme! Dobrý mrav upadá! Není smyslu pro poslušnost v něm! Nešťítíme se nejnusnějších a nejpodlejších zbraní, abychom umlčeli politického neb jiného protivníka. Co je nám po lidáckých citech, co po rodných svazcích, a osobní cti! Satan v nás! Neznáme duševní ušlechtilosti, nevíme ničeho o soucitu, jenž nám slouží jen k ukojení zvědavosti a konejšení krvelačnosti, dímající bestie v nás, k přilepšnému polehnutí egoismu o proletářích. S rozkoší brodíme se v hnu, abychom jim poházeli čistého a závislí plásouci žrak konejšíme kouřící se krví, v níž se koupají naše nečistě pracky! Není pro nás větší radosti, jako když můžeme rozvšití špinavé prádlo společlověkového na veřejné prostranství. Krademe a loupieme čest a dobré jméno, ovšem anonymně.« — Tak to jde dál. Totik prosatím těm, kteří s námi volili, i těm, kteří v poslední chvíli od nás odpadli, aby věděli, k čemu svým hlasem přispěli. Na konec dnešního článku nechali jsme si z Časlavské klepačky »Pravdy« (?) to, co nás nejvíce zajímalo a co asi psátele překvapí. Tam totiž mezi nejím čteme slova: »Praví Shakespeare, že z každého dřeva nemáže býti Merkur.« Nevím, jak přijde náš výkřik an-nějším křesťanům či: zastupitelstva vhod, když řaše pro-

Kulturní jiskry.

Zmodernizovaná humanita. Do nedávna pokrokoví učitelé tupili své konservativní kolegy, brojili proti pánům »se starými kůtky«, jestliže tito na povel mladých pokrokářů ihned nešli do pense. Ti, kteří pucovali k vůli lepším místům kliky se vši servilností, kteří uchvacovali lepší sousta vzájemnými denunciacemi, viděli všude jinde zjištění, lakotu, chamtivost.

Zatím však z humanitářských moderních frází vykrystalizovalo se sobectví nejodpornější, které se stalo hluchým a slepým k potřebám skutečně kulturními. (Samy fanatické útoky proti vybájenému strašidlu klerikalismu byly předně prací velice pohodlnou a pak — taková »kulturní akce« ve skutečnosti jen zdravým proudům osvětovým stavěla v cestu balvan.)

Nyní plody rašínovské politiky oceňují samy Frumarovy učitelské Noviny: »Mladší pokolení učitelské žije od let jen starostmi hmotnými. Je faktum, že není valně hospodářsky zabezpečeno, ale přece jen značně líp než učitelstvo let osmdesátých a devadesátých, které i při hmotné bídě mělo smysl pro statky duchovní, reformu školy, učitelské vzdělání a veřejné otázky osvětové i politické. Od té doby, co učitelská organizace vstoupila do éry Rašínovy, byl v ní zavát zprvu jen nenáhlý odklon od práce ideové, ale později zřejmě její odmítání. »Hospodářské slíbení« nabývalo půdy, až se stalo starostí téměř jedinou. Učitelské massy nic se nad tím nepozastavovaly, když se dostaly do veřejnosti ohromné příjmy Rašínovy, které nebyly v nižším poměru k jeho práci, a klidně snášely, když vůdcové organizace dostávali značné honoráře z organizační pokladny a dovedli se svým postavením v učitelstvu dostat k velkým příjmům vedlejšími. Už i neradi učí; plně dovolené a polo-
viční dovolené od školní práce jsou denním zjevem u některých učitelů, kterým škola překáží ve shánění příjmů. A zase jsou to lidé, již jsou v čele učitelské organizace a blíží jejím předákům, od Müllerů a Horáků až k Dolenským. Valná hromada »Prahy« dokázala, že náklaza ziskuchtivosti postoupila již do té míry, že učitelé chtějí zůstat na odpovědných místech v peněžním ústavě i nyní, kdy jim byla veřejně dokázána nezpůsobilost k tomu, a padá na ně podezření, že věděli, jak je veden ke katastrofě. Ze zápalu pro dobro, či z touhy po dalších honorářích? Učitelstvo, celý stav, jenž má z organizace jen tlustou knihu organizačního evangelia, kdežto Černému z ní dorůstá roční příjem na 14 tisíc, poníženo před celou veřejností, může být dnes ještě vyzýváno k projevům důvěry nynějšímu systému, jako na potupu sebe sama. Ve velmi značné své části není prosto náklazy, o tom vědí jeho vůdcové, a žádají ještě, aby to přiznalo veřejně a umlčelo hlasy volajícího po očistě.«

Také volný list mladé generace (pokrokářské) přinesl z pera Jos. Klabana delší odsuzující kritiku rašínovštiny, pravě, že případ Rašínův »souvisí hlouběji a více s učitelským životem, než sami si chceme přiznati a než se nám dozrává od vedení naší organizace. Umlčováním a pomíjením celého případu, snižováním jeho významu se učitelstvu neprospeje. Ukázal slabost dnešní organizace, v plném světle se objevily i bludné cesty její. Je potřeba obratu, je potřeba císařského řezu.« V. Rašín jen jako představitel veliké a vlivné organizace učitelské mohl se stát ředitelem banky »Prahy« a učiniti z ní banku dnes tak zvanou »učitelskou«, zmocniti se v ní vlády a pomocí sobě oddaných lidí drancovati kapsy pojištěnců. Věděli-li a schvalovali-li naši předáci jednání Rašínovo v ředitelstvu i správně radě, stotožňovali se s ním stejně nemravně jako on. Nevěděli-li o všem a schvalovali jeho návrhy bez nejmenší kritiky, byli-li tedy jen nevědomými nástroji v jeho rukou, dávali si vysvědčení a jsou jako předáci učitelské organizace hotovi.«

Ale přece hotovi nejsou. Zastupují učitelstvo všechno titíž lidé právě při velice vážné akci, týkající se hmotného zlepšení existence.

Pokrokový zaměstnavatelé. Rašínova dynastie spolu se starostou Černým dovedli tak dojemně mluvit o bídě učitelské, že se zdálo, jako by chtěli srdce rozdělit s každým strádajícím člověkem vůbec. Také schvalovali horlivě, že dělnictvo hájí své mzdové požadavky v organizaci soc. demokratické. Při tom ovšem neopomněli pánové často »dokazovati«, jak klerikálové, chtějí mařit organizaci hospodářské snahy stavů strádajících.

Zatím však, kdy na církevních statcích rozhodovala se zcela volně organizace rudá a pokroková, pokrokářsko-učitelský štáb sevřel svobodu svých zaměstnanců ohlávku nejpevnější. »Pražské assekurační listy« napsaly: »Tak padli pánové Rašín a Čapek. Byli to krutí zaměstnavatelé, a oba byli nejzarytějšími nepřáteli naší odborové organizace; ať sami pomocí organizace dovedli se vyšplhat na nejvyšší metu svého příjmu. Žádný akvizitní jednatel nemohl být členem našeho Sva-

zu a veškeren boj, který jsme vedli, vedli jsme jen proti činnosti obou pánů. Oni potírali nás, my neopomněli pracovati proti nim, zejména proti učitelům-agentům pojišťovny »Praha«. Články »Českého Učitele« a jejich boj máme dosud v blahé paměti. — Kolegové u »Prahy« byli nejhůře placeni a nelidsky se s nimi zacházelo.«

Zkrátka chamtivci oblékli se v togu Aristidovu, kšeftařští byrokrati koupili si pokrokový plášť, lakomí despotové chválili demokracii Žižkovu a Chelického. Tohle působilo silně na nesoudné davy, zaslepené fanatismem. A tak se mohlo pohodlně hrabat. Na základě pokrokových laciných floskulí utvrzena tyranie, jejíž měšce pod tíhou zlata praskaly. Ubozí agenti trpce poznávali pokrokařskou humanitu svých zaměstnavatelů.

Cyrill, časopis pro katolickou hudbu posvátou, přináší v 2. čísle pokračování článku Sychrova »K dějinám varhan a varhanní hry v Čechách« a úvahy Bezecného »Repetitorium dějin hudby«. Praktické pokyny jsou obsaženy v článku Kašparov: »O způsobu, jak opatřit ředitele kůru pro venkovské opuštěné kůry.« O mezinárodním hudebním kongresu v Londýně podává zprávy P. Bernard Velíšek. — Otištěno zde velmi vhodné graduale na Zelený čtvrtek. — K číslu přidána velice vděčná příloha: »Missa in honorem S. Joannis Baptistae ad unam vocem vel ad 4 voces inaequales commitante Organo, vel adhibitis instrumentis. Composuit Carolus Douša. I tato stkvělá edice »Cyrilla« svědčí, jaké vybrané, v pravdě umělecké komposice dovede redakce svým přátelům poskytovat. Mše ta zajisté nabude obliby v nejširších kruzích, ježto lze snadno skladbu nacvičiti. —

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel, košile, spodky, ponožky, ka-
peanšky a ložní prádla zaše na výběr
P. T. interesentům známá svou
solidností firma

Václav L. Holý,
Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží.

Vnitřní hodnota českého liberalismu. Funkcionáři »Slovensko-průmyslové výstavy hodonské« a členové výboru »Hodonské Matice« byli udáni c. k. návladnictví v Uherském Hradišti, poněvadž snad peněžní záležitosti výstavní nejsou v pořádku. »Hodonin«, orgán dra. Krajčeka a posl. dra. Hessa, obvinil nyní známého »mstitelce Říma«, red. »Rozvoje«, Václava Velinského, že on to byl, který pod pseudonymem Pavloušek udání učinil. Ve svém obvinění užil »Hodonin« též těchto vět: »Takového darebáctví je schopen pouze Václav Velinský. Individuum podezřelé dávno českým žurnalistům ze spojení s tajnou policií ukázalo tu, co umí. To snad ještě v dějinách menšinové práce nebylo, aby žurnalista propůjčoval se k inkvisičnímu návladnictví k tomu, aby toto dělalo ve spolcích českých pořádek. V tom zůstane ojedinelým Velinský, též Velinský, který už denuncoval »Sokol« olomouckého, který donášel na posl. dra. Fischera a jiné pokrokové vůdce olomoucké perfidní pomluvy do klerikálního »Našince«, který už na Kladně, Praze, Plzni, byl českým žurnalistům podezřelým, že kuje pikle s tajnou policií, který zdejší soudní úředníky nařkl, že donášejí »Slovácku« zprávy a který i proto na dra. Krajčeka učinil trestní oznámení k témuž návladnictví, které ho hodilo do koše.« — Red. Velinský oznamuje, že podal na redakci »Hodonina« trestní oznámení a že poskytne zem. poslanci dra. Hessovi a jeho koncipientu příležitost provést důkaz. Současně tvrdí o »Hodoninu«, že je to sice českým jazykem psaný list, ale propagující dařfreundliivství a německví v té nejodpornější formě. — Obvinění ta jsou zajisté velice těžká. Vyčkáme, co se dokáže před soudem. Ale již podstata těchto útoků svědčí o tom, jak si pánové navzájem věří a jak taková »národní pokroková solidarita« jest schopna hájiti ohrožené bašty národní.

Nová zvláštní jeskyně objevena byla dne 9. února v Ostrově u Macochy. Na úpatí tak zvané Balcarovy skály kámal p. Em. Flek z Ostrova kámen. Pojednou objevil se ve skále otvor, který vedl do malé jeskyně. Nová jeskyně má zvláštní ráz, není prostranná ani krápníkovitá, ale za to vypadá jako bíle dekorovaná. Spodek jeskyně jest

hlinitý. Povrch spodku tvoří zvláštní útvary vápencové. Jeskyně jest suchá a teplá. Na spodu v dávných dobách klíčily rostliny. Dnes jsou předměty tyto úplně zkamenělé. Útvary zkamenělých rostlin dají se snadno od povrchu odloučiti. V jeskyni samé krásných těchto útvarů pro nedostatečné osvětlení nelze pozorovati. Z nové jeskyně dostávají se ostrovští dělníci do chodby, která vede do středu Balcarovy skály. V dalších prostorech jsou krásné tvary krápníkové. Starosta ostrovský zemský a říšský poslanec Šamalík odebral se hned do nové jeskyně a další potřebné práce zařídil. V pokrokových novinách tak často posmívají se posl. Šamalíkovi a ostrovským dělníkům, že ničemu nerozumějí a o to místo, kde objevena jest nová jeskyně tak zajímavá a to prostým dělníkem ostrovským p. Em. Flekem, nezajímá se z vědátorů a zkoumatelů moravského Krasu — nikdo! Sluší podozřít, že občané ostrovští i s posl. Šamalíkem badají na svém území sami a jak vidět, dodělávají se pěkných výsledků. O propasti u Ostrova, na něž padly 2000 K zemské subvence pro jisté sdružení v Brně, nedbá teď nikdo. Jsou — zamčeny — ačkoliv se vody i u vrchu ožívají. Snad žalují ty horské vody na nevědk.

Křesťanská humanita. Zatím co různí demagogové líčeným soucitem nad lidskou bídou cpou si kapsy z mozolů dělnických, katolická továrna bratří Wichterlů, která již dříve často proslula svou humanitou, zřídila nákladem 40.000 Kútulnu a opatrovnu pro děti.

Samorostní umělci. Čeho máme v hojnosti, toho pravidelně málo si vážíme. Právě proto, že u nás jest velice usnadněn přístup do nejrůznějších škol, opatřených nejlepšími učebnými pomůckami, studuje mnoho jinochů příslušné předměty jen potud, pokud musí. A svou povinnost, která má býti radostnou, pokládají často za trýzeň. V poměru k šíření školství celkem se málo vypěstuje samostatných, bystrých myslitelů. Tito spokojují se obyčejně tím, co jim jest podáváno. Jestliže tací kandidáti vědy hovoří často a hlučně o pokroku, to nedovede zmásti zvláště ty pozorovatele, kteří se přesvědčují, jak titíž kandidáti odbývají pokrok pohodlným papouškováním.

Zato na druhé straně skuteční geniové rozvinuli překvapující činnost v oborech, k nimž se jim nedostalo předběžného dostatečného vzdělání školského. Jmenujeme zde aspoň Edisona, Prokopa Diviše, Koperníka, Burnsa, Gorkého.

Nyní se oznamují zajímavé zjevy z oboru tvorby hudební.

Ročního příjmu 300.000 K vydělá si americký hudební skladatel, jenž nedovede jediné noty ani přečísti, ani napsati, Irving Berlin. Ještě před 2 lety vydělával si svůj denní chléb jako obratný sklepník v jistém hostinci čínské čtvrti v Novém Yorku. Často sedal si v hostinci ku klavíru, aby hrou svoji obveseloval denní hosty. Nikdy ve svém životě nedovedl přečísti noty, ba ani se o to nepokusil; vynalézal při tom vždy velice zamlouvající se a veselé melodie, až konečně poradil jeden z hostů hudby milovnému sklepníkovi, aby dal několik svých písní některým svým přítelem napsati. Irving Berlin svolil, a jednou z prvních věcí, jež dle hry sklepnickovy byly zaznamenány, byla veselá pouliční písnička »Alexanders Rag Time Band«, jež nyní téměř v celé Americe na ulicích se zpívá a píská, a jež dobyla si v krátké době báječného úspěchu. Za několik dnů prodáno bylo přes 1 milion výtisků této písně. Dnes Irving Berlin vydělává každoročně svých 300.000 marek. — V londýnském Beak Streetu žije ve svém obchůdku holič, jenž těší se dobré pověsti hudebního skladatele. Hudebnílovný holič zove se Artur Lunch; složil již celou řadu lidových písní, především však zabývá se hudbou církevní. Jedna z jeho kostelních skladeb hraje se dnes a zpívá ve všech anglických chrámech. Artur Lunch jest výborným hudebníkem na varhany a klavír a ovládá též skoro všechny nástroje smyčcové. Den ze dne ohání se ve svém krámku břitvou a nůžkami; v den sváteční však věnuje se svým hudebním nápadům a často píše do 2 nebo do 3 hodin v noci své hudební skladby. V jeho krámku schází se mnoho hudebníků. Jiným známějším hudebním skladatelem je pan F. W. Fisher, člen londýnského hasičstva z povolání. Musikální hasič píše valčíky a především skládá hudební doprovod k básním Roberta Burnsa. Písně jeho se velice často zpívají.

Kdyby místo floskulí o báječné vidině pokroku naše generace raději prakticky byla poučována, jak se ku skutečnému pokroku dojde, kdyby se řeklo přímo, kolik lidí hlásí se k standardě pokroku pro svou duševní omezenost a lenost zcela

PRVNÍ ČESKÁ všeobecná aho-
společnost pro
pol'čování **NA ŽIVOT**

naproti „Národnímu divadlu“ v Praze.

Nejlevnější. Zdobte prospekt. Nejvýhodnější

neprávem a kdo jest schopen raziti nové cesty
opravdově, pak bychom stáli výše:

U nás v Čechách rozdíl se spousta nadací ku kulturním studiím, ale faktum jest, že mnozí peněžitě obnosy přijímají spíše pro sebe než pro vědu. V oboru sociologie a historie u nás na př. vykonali daleko více ti lidé, kteří neužívali přímů privilegovaných, než inteligenti podporovaní z mnoha stran.

K ochraně dítěte konána porada učitelstva něšřanských škol pražských. Na ní ředitel J. Dolenský, jménem komitétu, zabývajícího se zábavami pražské mládeže, vysvětlil o pražských dětech: »Možno konstatovati, že mládež je zábavami bez zřetel k jejich výchovné ceně přescycována. Dítě naše baví ulice, výklady obchodníků, veřejné místnosti, do nichž svými rodiči jest uváděno, divadla, kinemato- a biografy, do nichž mládež i utíkáva, opatřujíc si nejednou i nedovoleným způsobem vstupné; o naše dítě tahají se různé výdělečné korporace, aby vstupným pomohli zvýšiti své příjmy. Není divu, že při tak mnohem, náhodném úmyslném opatřování dětí zábavami, honěním se po stále dráždivějších a tím přitažlivějších »prostředcích, trpí naše velkoměstské dítě nezměrně, stávajíc se otupělým k radostné, opravdu dětství povznášející zábavě na zušlechtění svého ducha i srdce. Stává se přescyceným a do života vstupuje již značně blaseováno a s nesmírnými požadavky ještě na kořenější, dráždivější a ducha i tělo ničící zábavy. Chrániti dětství našim dětem musí se státi dnes prvním heslem všech, kteří mají děti rádi a ne jen frásí, ale opravdu vidí u nich budoucnost. Jest třeba se vším důrazem vystoupiti proti všem zábavám, které dětství poskvřňují, nervy dítěte dráždí a svět a budoucí život představují mu, jaký není, činíce je nespokojeným. Jest třeba rodiče poučiti a říci jim pravdu bez obalu, jak těžce prohřešují na svém dítěti, vodí-li je, nebo nechají voditi do zábav, které pro dítě se nehodí, nebo stírají pel jeho dětství. Jest nutno dítě nabádati a vésti k jednoduchému, prostému životu a zábavy nesmějí buditi v dítěti naděje na život, jaký dítěti nekyne, a tudíž nesmějí je vésti ke zbytečnému klamu a posléze promrzlosti, když jednou nutné neshledá ve světě ukojení svých předrážděných choutek a nebude nasycena jeho lačnost, v dětství vypěstovaná. Trvati musíme na tom, že děti nejsou k tomu, aby vyhrazovaly péči a povinnost veřejnosti starati se o instituce, třeba veřejně dobrodějně, vlastenecké, kulturní. Zbavme konečně děti této daně! Nechť jí nese ten, kdo jí povinen. Účelem každé zábavy pro děti je zábava dětí a není možno ji měniti v jiný účel. Uznáváme však, že mnoho může v tom směru dozor a vedení učitelstva mnohé stinné stránky podobných zábav na zisk pořádaných odstraniti, jako se děje v zábavě feriálních osad. Nelze také doporučiti zábav, při nichž děti opičí se po dospělých nebo na odiv ve veřejnosti vystupují a ješitnost v sobě kypřl. Produkce dětí mají přejíti v řízení učitelstva, pokud jsou obstarávány korporacemi nepaedagogickými. Nejpfirozenějším způsobem opatřovati zábavy dětem jest, činí-li tak učitel pro své děti dle místních poměrů. Velkoměstskému dítěti je potřebí zvláště svěžího vzduchu, slunečních paprsků, pohybu na volném, sazi prostém vzduchu, v čisté vodě a v zimě pohybu na ledě. Je mu potřebí vrátiti pfrodu. Komise představuje si věc takto: učitel podnikne se svými dětmi výlet do okolí. Tramvay i parníky dovezou děti zdarma. Na dráze se chudým zaplatí. Podpory na stravování dostanou od spolků. Velice by prospělo, kdyby obec někde venku na několika různých částech pronajala pozemek u lesa, u vody, kde by mohly děti volně si hráti. Na periferii města buďte zřizovány zahrádky. Jest také potřebí, aby útulky se proměňily v »besídky«, aby i děti z rodin zámožnějších jich používaly. Řečník končí apelem: chraňme dětství, prodlužme je. Radost vnesme do škol, pfrodu vraťme dětem a nedopusťme stírati z dětství pel!»

Národohospodářská hlídka.

Nové stanovy státní bytové péče o malé byty. Úřední »Wiener Zeitung« přináší vyhlášku ministra veřejných prací a financí ohledně nových stanov státní bytové péče o malé byty. Dle článku 2. bylo dáno fondu r. 1911 a 1912 celkem 3,500.000 K. Pro rok 1913 rozpočtena dotace na 1,300.000 K, pro rok 1914 celkem 1,500.000 K, pro rok 1915 celkem 2,200.000 K, pro rok 1916 až včetně r. 1918 po 2,500.000 kor., pro rok 1919 a 1920 po 3,500.000 K a pro rok 1921 celkem 4 mil. K. Dále přináší úřední »W. Z.« nařízení ministra veřejných prací ohledně obecně užitečných stavebních jednot a jejich dozor dle zákona ze dne 28. prosince 1911 a ohledně provádění poplatkových právních ustanovení téhož zákona při daňových a poplatkových úlevách obecně užitečných stavebních jednot.

Masná otázka opět na obzoru. Městská rada vídeňská usnesla se podati ministerstvu opět žádost o svolení k dovozu argentinského masa a to v množství 650—800 tun měsíčně, z něhož by značnou část převzala Vídeň do svých jatek. V žádosti se poukazuje, že říšská rada se 22. listopadu

usnesla, že k dovozu argentinského masa není třeba svolení Uher. Neboť-li vláda dbá na přesné poslanecké sněmovny a žádosti Vídně, stihne ji zodpovědnost za hrozivé zvýšení cen masa v něsících letech.

Proti ústřední společenstevní pokladně ve Vídni. Zemský výbor království Českého se usnesl, že na dotaz vlády, zda by se doporučovalo zříditi ústřední společenstevní pokladnu ve Vídni, odpoví záporně. Rovněž záporně odpověděla i Ústřední Jednota hospodářských společenstev v království Českém.

Hospodářské sdružování lidí. V sousední říši germánské jest celkem 24.486 společenstev hospodářských, nejvíce z celé Evropy. Jedno společenstvo hospodářské připadá tam už na 403 obyvatele. Kdy dojde u nás k takovému rozvoji? U nás (v celém Rakousko-Uhersku totiž) je dosud jen 9723 hospodářských společenstev, tak že jedno připadá teprve na 1466 obyvatel. Ve Spojených Státech jest 17.724 společenstev, jedno na 593 obyvatel. Ve Francii 12.156 společenstev, na 729 obyv. připadá jedno. Dle hustoty sítě hospodářských společenstev není však Německo na prvním místě, nýbrž Švýcarsko, kdež jedno připadne už na pouhých 146 obyv., a těsně za ním kráčí rozvoj hospodářského sdružování v Belgii, jedno družstvo na 181 obyv., a Dánsko, jedno družstvo na 302 duše.

Nové daně »lidovou nutností«, tak prohlásil ministr financí dr. ryt. Zaleski 26. února ve schůzi finančního výboru říš. rady. Dle něho stát může přispět k sanaci zemských financí jen tím, že zvýší daň z kořalky a z piva a větší část výnosu dá zemím v podobě údlů. Dále musí stát zvýšiti stávající daň z příjmů a tantiem, zvýšiti poplatky z dědictví, poplatky pojišťovací atd. Daň z piva má vynesť o 62mil. více. Ze zvýšení mají země dostat 56 mil. K. Tím prý země získají o 33 mil. K více, ježto dnes jim pivní dávka vynáší jen 23 mil. K. Zvýšení daně z kořalky vynesť 35 a půl mil. K. Z těch si ponechá stát jen 8 mil., zemím připadne 27 a půl mil. K. Úděl po reformě daňové zvýší stát ihned zemím asi na 127 mil. Dostanou tedy země více o 61—92 mil. K, více než nyní dostávají. Zvýšení osobní daně z příjmů nebude tak tíživé, ježto zvýšení začíná teprve u příjmů 10.000 K. Stát ze zvýšení bude mít 48.3 mil. K. Rozpočet na rok 1912 ukládá obyvatelstvu státu na přímých daních celkem 1002 mil. K, tedy o 5 proc. více než loni. Naproti tomu nové státní výdaje — jen pokud jsou nutné — činí více než 100 mil. K.

Hornické hnutí v Anglii obrátilo k sobě pozornost celého světa. Jde o požadavek horníků, aby majitelé dolů přiznali nejmenší mzdu 5—7 a půl šilinku denně (6—9 K) podle druhu práce, již horník musí obdržeti, když akkordem si snad nevydělá více. Z požadavků těchto vzešla hrozba stávkou, která odhlasována 445.801 hlasem, proti ní hlasovalo 115.921 hlasů, 470.000 horníků se však hlasování nesúčastnilo proto, že nejsou organizováni. Původně šlo o mezinárodní hornickou stávku, která však byla zamítnuta odporem Belgičanů a Němců. Mezinárodní dozorčí komise se usnesla stanovit požadavky minimální mzdy 6 a půl až 8 sh. pro veškeré evropské doly. Ministr anglický Asquith všemožně se přičiňuje, aby ke stávce nedošlo.

Anketa o kartelech, pořádaná ministerstvem obchodu, zahájena ve Vídni 27. února. První na řadě jest cukerní kartel, který však honem ceny cukru zvýšil, a dále asi zvýší, aby pak, až následkem povolení většího vývozu ruského ceny poněkud poklesnou, kartely přece měly ještě pořádný zisk. Tak kartel jako na posměch jedná dle svého!

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

**znovuzřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí**

JOSEF MIKULEC,
umělecký záved v Hradci Králové.

Cetna ujednolici od vlad. državnih dužnos. je disponici.

Literatura.

Nákładem V. Koubky v Praze. Al. Dostál: V náručí boží. Rada obrázků. Za 80 hal. **Zábav Večerních** r. 32., č. 7 „díl 1. Na Zábavy Večerní předplácí se ročně 4 K, pro odběratele „Ludmily“ jen 3 K. — Státní fond bytový pro práci o malé peníze. Podává Frant. Vaněček. Cena 20 hal. **Nepatrný spisek** o 16 stránkách výborný o tomto časovém tematě informuje. — **Český slovník behovědný.** Pořádají díj. J. Tumpach a A. Podlaha. Seš. 18, vysvětluje jména azymoz až Bachem. Cena 1.40 K. Slovník tento jest nezbytnou příruční knihou nejen každého kněze, nýbrž i každého vzdělance. — **Český h-ných.** Časopis pro dospělější mládež. Řídí V. Müller. Vychází desetkrát ročně. Roč. 17., čis. 5. Sešit za 10 hal. — **Ralská Zahrádka.** Časopis pro školní mládež.

Porfida J. Bartoš. Roč. 21., č. 5. Vychází 10krát ročně za předplatné 1.00 K. — Al. Postala Sebrané spisy, 31 první: V proudech života. Sešit 1., cena 30 hal. — Poklad věřících. Lidové list k učení nejsv. Svátosti Ot. Řídi P. M. St. Svec. Vychází jednou za měsíc za roční předplatné 4.20 K. — Na Opatově a v zahradě Josefově. Lidové adorace pro svatý týden a pro dny slavné výstavy vel. Svátosti. Napsal J. Ocetek. Cena 1 K.

Z nakladatelství R. Prombergera v Olomouci. Nový
Obzor. Měsíčník pro literaturu a umění. Řídí F. Do-
hnač. Roč. II., seš. 2. V tomto čísle vedle zajímavého
textu jsou 4 obrazy Michelangelovy. Roční předplatě
8 K. — Ve stínu bitvy u Slavkova. Historický román
z počátku 19. století. Napsal Č. Kramolík. Cena 1.60 K.
Děj jest velmi poutavě líčen.

Nákladem J. R. Vilímka. Vilímkova knihovna mládeže dospívající. Seš. 18. a 19. Vikt. Hugo: Bídilci. Seš. 2. W. Sieroszewski: Zámorský ďábel. Sešit za 20 hal. — Malý čtenář. Pořádají G. Smetana a F. Procházka. Roč. 31., čís. 11. Roč. předpl. na 20 seš. 2 K. — Roger Dombre: Slečny Danaňky. Seš. 6.—9. po 12 hal. Vychází ve sbírce »Dívčím srdcím«. — Vilímkova Knihovna Malého čtenáře, seš.23. a 24. N. Garin: Těnové dětství. Sešit za 12 hal. — J. Skružný: Ženy a ženský. Seš. 2.—5. po 30 hal. Vilímkovy Humoristické knihovny řada V. — Spisy Ch. Dickense: Malá Dorritka. Seš. 1. za 20 hal.

Z nakladatelství kulturního vydavatelství v Brně.
Hlídky. Vědecká revue. Řídí dr. Pav. Vychodil. Roč. 29., čís. 2. Roč. předpl. 10 K. — Škola Boží srdce Páně. Pořádá P. P. Hlobil. Roč. 46., seš. 2. Roč. předpl. 3.20 K. — Květy mariánské. Pořádá P. Krist. Lux. Roč. 29., čís. 2. Roč. předpl. 1.60 K. — Několik textů z doby husitské. Podává dr. J. Sedlák. Cena 90 hal.

Náš Domov. Nejladnější lidový obrázkový měsíčník. Řídí J. Vévoda. Roč. 21., čís. 2. Roč. předpl. 4 K přijímá Benediktinská knihtiskárna v Brně.

Vlast. Časopis pro poučení. Řídí T. Škrdlé. Nákladem družstva Vlast v Praze. Roč. 28., čís. 5. Obsah: J. Voborský: Miles christianus. — F. Leubner: Opice. Báseň. — Al. Dostál: Podlomená větev. — Dr. K. Řehák: Ferdinand II. — T. Škrdlé: Dvoje přízdniny. — Vl. Hornov: K sedesatím narozeninám J. E. ndp. biskupa Dr. J. Doubravy. — J. Haľouzka: Pohledy do života církevního a vlasteneckého na Moravě. — L. 25: Novější zprávy ze života katol. církve v Rusku. — R. Vrba: Vzárust pohyblivého majetku. — JUDr. M. Navrátil: Stoleté narozeniny kněze-buditele. — F. J. Konečný: Poučoval Galilei správně církev, jak by se vyhnula sporu s biblí? — Připravý naše a různých jiných stran. — Vlast zasluhuje jistě vši pozornosti.

Pod tíhou kletby. Tragický obraz z vesnického života. Dle povídky Vlasty Pittnerové pod názvem »Na Martinci« pro jeviště zpracoval F. B. Morkovský. Ve 4 jednáních, s 2 proměnami a dohrou. Knihovny »Lidových Letátek« sv. I. Vydává F. Svatek v Praze II., Lipová ul. 5. Cena 1.30 Kč poštou.

Časopis katol. duchovenstva. Řídí dří P. Kryštůfek, J. Tumpach a A. Podlaha. Roč. 53., čís. 2. Nákladem kníž. arcib. knihtiskárny v Praze. Roč. předpl. 9 K

Kondrac pod Blaníkem Příspěvek k dějinám selského stavu v Čechách. Napsal JUDr. M. Navrátil. Nákladem obec. knihovny v Kondraci pod Blaníkem u Vlašimě. Cena 1 K.

Nákladem A. Rehnwarta v Praze. Hnojení ovocných stromů. Stručné pojednání, jak ovocné stromy hnojit, kterých hnojiv kdy vzhledem k půdě a druhům ovocných stromů, jakým způsobem ta která hnojiva působí, jak dosáči nejlepších sklizní a zachovati stromy při stálé úrodnosti a svěžesti. Cena 50 hal. — Myslivecká besídka. Vybrané lovecké historky, humoresky a žerty pro myslivce a přátele zdravého českého humoru. Seš. 1. za 60 hal.

České ovoce. K „Českým listům hospodářským“ (řídí dr. F. Sitenský, roč. 19., čís. 9. a 10. Ročně 10 čísel pro nečleny za 12 K, pro členy s příspěvkem roč. 10 K zdarma) jako příloha přidáno jest znamenité dílo českého pomologa J. Říhy: **České ovoce: A) Hrušky.** Čís. 12. Kongresovka. Čís. 13. Marilátova. Vedle textu (v němž jest podrobný popis a návod k pěstování) jest vždy věrná podoba hrušky v barvotisku v přirozené velikosti. Dílo to zaslouží vel. pozornosti.

Kazateľna. Homiletický časopis. Pořádá P. B. Vaněk.
Roč. X., čís. 4. Nákladem Em. Šprongia v Peňšimově.
Kazateľna vychází nejméně 10krát v roce za roč. před-
platné 6.60 K.

Ráže Lurdská. Mariánský měsíčník. Vydává a řídí
L. Kolisek, farář v Blansku. Roč. IV., čís. 2. Předplácí
se na rok 1.60 K.

Apoštolát sv. Cyríla a Metoděje. Řídí dr. A. C. Stojan a A. Jašek. Roč. III., čís. 2. Vychází měsíčně v Kroměříži za roč. předpl. 1.50 K.

R44. Časopis věnovaný zájmům katolíků českoslo-
vanských. Vydává spolek sv. Zity ve Vídni. Vychází mě-
síčně za roč. předpl. 1.20 K ve Vídni IX.-4, Pulver-
thurgasse 18.

**Hlasý Svatohostýnský. Vydávájí Otcové Tovaryš-
stva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. Pořádá P. A.
Ostrčilík T. J. Roč. 8., čís. 2. Roč. předpl. 1 K.**

Katolický učitel. Organ Katol. spolku čes. učitelů na Moravě a ve Slezsku. Řídí Dag. Berg. Roč. IV., čís. 3. Vychází 1. a 15. každého měsíce za roč. předpl. 4 K. Jež se zasílá administraci do Křtmaně u Olomouce.

**Házdo roš. Ilustrované obrázky ze života rázovi-
tých, starých páne kanťorů. Napsal Old. B. Lucký. Il-
ustroval K. L. Thuma. Nakladem knihkupectví Jar. Pát-
ka ve Věškové na Mor. Cena 1.70 K.**

Ve prospěch Matice Cyrillo - Metodějské v Olomouci.

Podporujeme katolické hnutí podporovaním našich českých katolických firem.

Objednejte hromadně a žádejte ve všech obchodech

Cyrillo-Metodějské zápalky

vyráběné českou firmou J. Svozil, Loštice. Nejmenší objednávka je 25 balíčků za K 24.-, (tudíž 1 balíček 100 krabiček za 96 h) vyplacené na každou stanici. Za půl roku vyzískala Matice z prodeje zápalek K 2.000.-. Objednávky dle výhradně u Sekretariátu M. C. M. v Olomouci, red. „Našince“.

Ve prospěch Matice Cyrillo-Metodějské prodává sekretariát

sukna a látky na obleky

pravé anglické, vlněné černé, na reverendy, taláry, práci třísky, stejnojmenné atd. od firmy

Lužný a Trlica v Brně.

Látky jsou dobré jakosti a značně snížených cen.

Pro P. T. pp. mistry krejčovské skýtá firma velké výhody. Dopíšte si o cenníky a objednávejte u sekretariátu Matice Cyrillo-Metodějské v Olomouci, red. „Našince“.

Každou objednávkou přispíváte Matici Cyrillo-Metodějské.

Paramenty, mešní roucha atd.

prodává ve prospěch Matice Cyrillo-Metod.

Frant. Stádník v Olomouci,

stálý přísežný soudní znalec pro obor paramentů. Každou objednávkou u něho podporujete Matici Cyrillo-Metodějskou v Olomouci. Objednatí možno přímo u firmy s odvoláním na Matici Cyrillo-Metodějskou.

Při nákupu jakéhokoli zboží jiného obraťte se vždy na nás a rádi nabídkami, po případně poukazem na českou katolickou firmu poradíme, neboť zařizuje sekretariát ústřední českých firem katolických.

Veškeré dotazy a objednávky řiďte na

Sekretariát Matice Cyrillo-Metodějské
v Olomouci, redakce „Našince“.

SUKNA

černá na salonní obleky a taláry
barevná ku všem možným účelům
dámská na kostýmy a pláště
doporučuje v nevidaném jinde výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
= (proti Grandhotelu) =

přijímá vklady na knížky

== za 4 1/4 % až 5 % ==

úrok a to dle výpovědi.

Složit listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

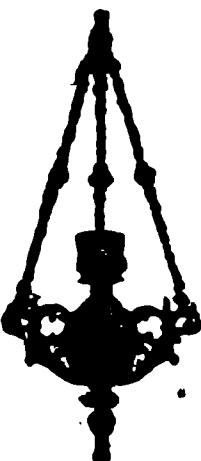
(bratr P. J. Neškudla, farář ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. velečistoj. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Velečistojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si depo-

rušit veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: mo rance, kalichy

čibáče, nádobky, ésky, paciálky,

svícny, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisem

církevním vyhovující. Staré předměty

opravuje v původní intenci a

v ohni sladí a stříbí nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zašle na u-

kásku franko bez záruky koupě.

Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shledá veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: te. št. madonky, křížky, prstýnků, náramků atd. z Modřanské protovny, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dráhoborný kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

pašák a císleceur

Praha I., ul. Karlová Světla, č. 19. n.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zašle na požádání vždy

dle roční sahsny kolekce
nejnovějších druhů pravých
vinových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání svědčí z kruhů vele-
čist. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těm na spíšky bez zvýšení cen!

Absolvent a. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

oltáře,

kazatelny, kří-

žové cesty, —

jeskyně s P. M.

Lurdskou, —

sochy

křtitelny, —

sošky na pro-

cesí, Jesličky,

Boží hroby. —

kříže

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Saton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

STROMY

ovocné, ozdobné křoviny, konifery.

LESNÍ SADBŮ

nabízí

Vlad. Vacek jen v Pamětníku u Chlambce n. C.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se kalamýny
různé, stříbrné, ozdobnými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vážnosti ku definitivní objednávce.

Neodmítáme veřejné i písemné pochvalné posudky.

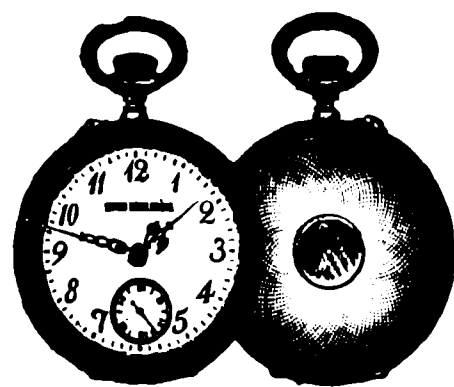
Založeno roku 1868.

Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 136, odpružení vlnit. duchovenstva sv.
Bezkonkurenční koláry
 prací i celokoidové, nápravnky, látky a veškeré práce spojení
 vlastní výroby. Tržba: stříbrné zboží. Práce látkové práce!

Patentní nápravnky
 bez háčků
 Zakázky obratem
 se vyřizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje **První východočeský závod**

VÁCLAV POTUČEK, Hradeo Králové,
 Jiřikova třída 229,
 ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillianty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

ATELIER Založeno r. 1874.

pro malbu církevní a
 výzdobu chrámovou

JOSEF MÜHL

(Ant. Mühla nástupce)

Nová Paka, Čechy

doporučuje závod svůj veledůst.
 duchovenstvu a sl. patronátním
 úřadům.

Malby chrámů a kaplí
 v každém slohu i technice. —

**Oltářní obrazy, křížové
 cesty,** na plátně, dřevě, plechu atd. v pro-
 vedení uměleckém, v cenách m. r. n. y. ch.

Nejlepší doporučení! Vzor a skizy franko!

Záložna
 v Hradci Králové
přesídlila

dne 26 února t. r.

do nových místností
 na Janském náměstí
 (bývalá kavárna Slavie).

Velká kromada odbyvá se dne 18.
 března t. r. o 2. hodině odpolední
 v místnostech Besedy.

Doporučujeme
 našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, cíboře, mon-
 strany, křtitelnice atd.
 český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jan. ústav para-
 mentní a devotional.
- BRNO. -

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Založ. r. 1863. Akciový kapitál K 15,000,000.—. Stav vkladů ca. K 42,000,000.—. Rezervní fondy K 2,500,000.—. Založ. r. 1863.
 Filialky: v Jitěně, v Krahově, v Praze, v Semilech, v Turnově, v Chrástě, v Slaném a v Písku.

Přijímá vklady na běž. účet, vklad. knížky a pokladniční poukázky na úrok **4 1/2 %** Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní knížky a složka listky poštovní spořitelny zdarma.

Směnárna. - Bursovní obchody. - Lesové oddělení. - Koupé a prodej cenných papírů ukládaných: lomb, drah., valut atd. - Eskont smének a faktur. - Provádí veškeré obchody do bankovních spadájící, jako: Úvěry všeho druhu. - Financování podniků obchodních a průmyslových. - Vadia a kauce. - Eskont faktur a smének. - Bursovní rozkazy na všechna místa. - Stavební úvěr. - Obchod cukrem surovým. - Výměna kuponů. - Inkasso tažených papírů. - Promesy. - Správa cenných papírů. - Zálhy na cenné papíry a zboží. - Šeky. 1/2. Akkre- ditivy. - Remboursní, daňové a celní úvěry. - Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu.

Skladiště spojeno železniční kolejí s nádražím. - Výhoda reexpedice. - Informační oddělení. - Cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

Uhelná centrála

dodává veškeré druhy uhlí — Anglický, belgický, vestfálský a slezský anthracit. Telegrafická adresa pro centrálu jakož i veškeré filialky: „KRALOBANKA“

Telefon: Hradeo Král. č. 9 a 29, Praha č. 3508, Semily č. 21, Turnov č. 27. Telegr. adresa pro centrálu jakož i veškeré filialky: „Kralobanka“.

hlásem, že Merkur, bůh pohánky, byl bohem zlodějů. Důkazem svědectví „Pravdy“, že z našich „dřev“ nemohou být zloději. Toho se asi pisatel nenadál. O vhodnosti zprávy v časovém žurnálu ať si po tomto výkladu učiní čtenář sám úsudek. Snad měl pisatel pravdu, snad také ne!

Úlohy k volbě obecního zastupitelstva města Rounova nad Dobravou. (Pokrač.) Neměli jsme vůbec v úmyslu dále zabývat se výsledkem obecních voleb v Rounově n. D. Leč velká neurvalost, jakou přináší s odpustěním a s dovolením časová „Pravda“ (ona chudák za to nemůže, že má takového referenta), nutí nás, aby obyvatelstvo okresu časavského nebylo mateno, promluvíti několik slov na objasnění. Poměry novou volbou se ani v nejmenším nezměnily. Chvástání se ještě dřívějšího čísla zmíněného žurnálu, že strana naše nemá ani své členy v radě městské, jest tím směšnější, poněvadž místa „radu“ prostě naši lidé za nynější správy odmítli. Zpráva nejnovější časavské „Pravdy“ (?) svědčí o tom, že pisatel buď není členem církve katolické, a je-li, že není jeho oborem cvičení ve slohu. Skladatel násobky, který po společné úradě, k níž pánům byl masopustní úterek, nejprve dlužno vyložití pojem Jidáš. Jsou lidé, kteří nemají pojmu, co to jest pojem. Jidáš byl předník Krista Pána, a toho zradil. Voličové, které uvádí pisatel bez jména a kteří jsou Káva a Mach, náleželi do voleb obecních straně katolické, jsou členy (dosud aspoň Mach) odbočky hospodářského sdružení, a tudíž mohla by být i řeč o zradě ze strany naší. Jestliže jsme dotyčné pány žádali za součinnost, učinili jsme to v tom smyslu, aby svůj odpad od strany naší napravili. Že tak neučinili, jest věcí jejich. Když se tážali přátelé hraběte Štolberga, proč (bylť dříve protestantem) vstupuje do katolictví a činí zradu vůči evangelické, řekl: „Vracím se k tomu, k čemu náleželi moji předkové, bych jejich zradu napravil.“ Velice zajímavou již jest tvrzení, že komise volební byla ze strany naší katolické. Pravdou jest, že dva pánové byli ze strany naší a dva z protivné. Pánové zesměšňují sami sebe, když napíší o p. Janu Skokanovi ze staré pošty, že jest „klerikál“. Zpráva jest psána jako od malého hoška, nebo toho výtečníka, který mívá soulovomé pívné přednášky v hostinci u „Černého koníčka“. Chtěli jsme slyšet věc a ne humbug vypočítaný na lidi nemyslicí. Pomilujme onu sprostotu, která nedovede než naši straně nadávat po židovi Gambetovi „klerikálové“. Jsme zásady: „Žádný nemůže mít, čeho nemá, a dá jen to, co má.“ Sprosfák jen zase sprosfáctví a lhat lež. Strana „klerikální“ žádá v Čechách neexistuje. Snad mají pánové na mysli buď křesťansko sociální aneb stranu „katolického lidu v Čechách.“

Zleby. Bobkové věnce, které sklízeli dopisovatelé do protiklerikálních tiskovin, nedaly spát pokrokové dušičce z našeho města a proto běžela si pro ně až do pověstných Hofrychtových „Hlasů z Posázaví“, uloživši tam v potu tváře urobený dopis o klerikálním plesu. Divíme se, že s tím běžel až za tolik mezí, blže by mu byli také posloužili. Či snad je to bezpečnější? Že každým coulem pokrokového muže mrzí stkvělý výsledek plesu hospodářského sdružení katol. zemědělců, nedivíme se, ale že leze on volný myslitel do svědomí jednotlivých účastníků, tomu se divíme. Je to divná pokroková volnost, která komanduje občanstvo, co má dělat a co nedělat, jaké zábavy se zúčastniti smí a jaké nesmí. Jsme přesvědčeni, že jak pan starosta, tak vážený úředník právě proto, že jsou to mužové inteligentní, to jest vzdělaní a rozumní, dobře vědí, co číní a proti naprosto nepotřebují rady počouchlého maskovaného pokrokaře. I ostatní občanstvo, které pokrokový dopisovatel volá k prozíravosti, to dávno již prozířelo a ví, že vždyž zastanou pravdivými slova největšího Čecha Fr. Palackého: „Vyznávám upřímně, že každý prostě věřící katolík jest mi mnohem milejší, nežli vysocencův nevěrec, jenž domýšlí se nedorozumem svým sbíhiti a zane vystaviti celé světy, Boha z nich ovšem vyloučiv.“ Nechť tedy pokrokový kazatel neláme si hlavu starostmi o jiné, ale věnuje se sobě a svému povolání. Bude to jemu i všem kol něho daleko prospěšnější! — V neděli 25. února konána byla valná hromada živnostenského spolku, při níž zvolen byl velkou většinou opět za starostu pan Manousek, mistr krejčovský. Volba tato svědčí o veliké oblibě, které si také pan Manousek spravedlivě zasloužil poctivou snahou a příkladnou prací ve prospěch živnostnictva. Tím zároveň odsouzeny výpady ze strany známých oposičníků, k nimž vítězství snažil se dopomoci dlouhou řečí známý volnomyslitel z Tupadel — krejčí Kutěček.

Charakter dobráckého „pokroku“ se provalil na veřejnost v „Osvěty Lidu“. Pány zebe, že za jejich moderní výchovy: výtečný pořádek ve škole pokračovací vyšel ven. A ty hád fixtury s pravdou, jako by másla ukrájoval. Napadáš vip, Holana, že vypravoval chlapcům nestoudné příklady a že se chlapci ohradili. Nemravností přiblížil pokrok, jak dokazují vyžité a žluté tváře, lékárny, nemocnice, soudí hned podle sebe — a co sám zaviní, z toho viní druhého. Ti výteční chlapci každou — světe, slyší! — každou návštěvu knězi osladi tak, že by mu bylo lépe mezi syny Afriky, než mezi českými dospělými mládci mužskou v pokračovací škole. To nechť snad od nynějška, ale každému knězi, který tam chodí, oslazovali horlivě svojí klackovitostí život. Šťavají proti náboženství, do učňů vstřípené, jest vinno, že kněze, kterého ve škole obecně měli rádi, trápí. Jistě páni záleželi na tom, aby přednášky náboženské ze školy dostali pryč. Dříve se konaly přednášky 7 a 8. hodin večerní, tedy čtvrtí hodiny před večerními vyučovacími. Nyní na návrh pana ředitele Moravce (!! Kde žije, rozumějí!) bylo výborem

přeloženo až po hodinách vyučovacích. Výmluvou pro přeložení bylo, že důležitá látka vyučovací (světe, nesmíš se!) jest tím zkracována. Nyní tedy není zkracována, ale pan ředitel Moravec obvykle po 8. hodině teprve skládá, když tam má kněz přijít, aby mu tu čtvrtihodinu ještě zkrátí. A vstoupil-li by dříve, než v 8 hodin, přivítá ho před žáky slovy: „Ale — ještě nezvonilo?“ Tu vidíš, světe, tu kolegialitu, lásku a společenskou úctu představeného školy. Když kněz uvede příklady, slušnými slovy, jak lidé i v nejhroších okamžicích života věřili ve vševedoucnost Boží, to dle o-světového dopisovatele jsou nestoudné příklady. Zůmyslně (či klikou?) tak se útočí, aby lidé soudní a čestní byli oklamáni. Sám pan ředitel radil knězi, aby chlapcům přednášel „takhle o pravdomluvnosti, čistotě i poměru ke druhému pohlaví.“ To prvéjší činí kněz, a o tom posledním nechá poučování pana ředitele, jako muži vážnému a nebo to bude moci učiniti jeho syn František, chvalně známý a světa zkušený. Mluví se o politické agitaci, když kněz přednáší čisté náboženské věci. Kněz si přednášky píše a také se jim naučí. To pánové snad soudí zase dle sebe. Jsou zapsány přednášky t. zv. „příměstnosti“ v rozvrhu hodin a přednáší se o spalování mrtvol a vychvaluje se jen což. To jest věc dokázaná a není to agitace pro Záhořovinu a Volnou Myšlenku? Ano, draží páni, takhle kdyby vám někdo nechodil do té školy, to by se to učilo dle Frumarovy metody, že? Ale ten kněz vás tam píchá, a proto se „musí vyštít ven.“ Tohle je také jedna krásná pokroková ctnost. Učitel mluví žákům: „Musíte tu mlít mezi sebou denuncianta, který všechno vynese. Co se doma uvaří, má se doma snísti.“ — Rozumíš, světe, tomuhle jednání? Žáci mají mlčet, neprozradit volnomyslenkářské pokusy. Což pak může být ve škole něco tak špatného, že by se s tím nesmělo ven? Ovšem, páni mistři stěžují si veřejně, že se nemohou od učňů ze školy přicházejících ničeho dovědět. Taková zednářská taktika se pěstuje v tajných, světa se šitícih spolicích, ale ne ve školách s právem veřejnosti. Mluví prý „Osvěta“ za většinu mistrů, ale neřká, kterých. To by pan Alojs Hajn jistě nevytiskl, kdyby znal smýšlení mistrů proti škole pokračovací. Učňi tam mnoho nechytí, poněvadž tam učí většinou neodborníci. To by si mohl přelstít doma a bylo by to stejné. A chování žáků? O tom zase přistě.

Zámberk. (Dopisovatel „Lidových Proudů“ ze Zámberka.) Před 14 dny napsal o Vás sociálně demokratický „Východočeský Obzor“ ve zprávě o schůzi nár. soc. v Zamb., že všechno „zbahně.“ Pravda toho výroku zírá i v posledním čísle „Lidových Proudů“ z článku ze Zámberka, kde dlouhý sloupec věnován jest „člověku v Zámberku nic neznamenaajícímu“, totiž mně. Dle té zprávy jest „Měšťanská Beseda“ spolkem národním, socialistům „nekonvenujícím a zbytečným.“ Jaké měřítko pro toto tvrzení mají, je patrné z celého článku. „Měšťanská Beseda“ je totiž spolkem nepolitickým s účelem společenským: přijímá členy bez ohledu na smýšlení a pěstuje hlavně zábavu. Tím vykonává „Měšťanská Beseda“ právě dnes, kdy pro politickou vášeň mnoho osob stává se vzájemnými nepřáteli, kus společenské práce, neboť podporováním styků lidí s různými názory mírní jejich protivy. Lidé však, jímž politické žvanění jest živností, rádi by viděli „Besedu“ pokrokově, národně-sociálně anebo podobně zabarvenou, a že takovou „Besedu“ není, proto jest některým pánům spolkem zbytečným a jim nekonvenujícím. Milí pánové! Měli jste si ji na tom podkladě založiti, nebylo by dnes proti Vám žádných námitek, neboť byli by v tom spolku pouze Vaši přívrženci. Ale vyzvatí dnes někoho k členství „Besedy“ nepolitické a odpírati mu pak pro přesvědčení práva stanovami zaručená, jest při nejmenším ztroctěním. A to zavádíte do „Měšťanské Besedy“. Vy, kteří si na pokrokové hrajete. V řádné valné hromadě byl jsem bez svého přičinění do výboru zvolen, a Vy jste zahájili pravou štvanicí, aby „pronuncovaný klerikální bojovník“ za každou cenu z výboru vyletěl. Na základě falešné přičiny svolána mimořádná valná hromada, na kterou sháněli jste osoby pokrokového zrna, aby šli odhlasovati žida místo mne a nově přistouplého člena místo p. Myšky. Nezbahnili jste v tom okamžiku „Měšťanskou Besedu“. A pak místo toho, že sami zasluhujete pokárání, ještě směle útočíte v novinách proti těm, jímž urážka se stala? Či proto má být někdo členem, aby kocourkovskými kousky byl napadán? „Měšťanská Beseda“ — ať jest ve výboru kněz nebo pokrokař — má se pohybovati v mezích nikoli „klerikálních“ ani „pokrokových“, nýbrž stanovami vytknutých, to jest společenských. Nedivte se rekursu; nejsou všichni štváci, nýbrž jsou na světě i vážní lidé se zrajtými úsudky. Jestliže pak Vy z trucu vystoupíte, bude to jen očista „Besedy“, poněvadž dle veřejného mínění chcete vzhledem ke konkurenci se „Sokolem“ „Měšťanskou Besedu“ zabít. — Pro šibeníční již a překrouceniny o mé osobě v „Lidových Prouděch“ věšeti se nebudu a upozorňuji jen pány dopisovatele, aby bahně, v němž vězí sami až po uši, neházeli na jiné a nezatahovali ho zvláště do „Besedy“, nýbrž aby se starali raději o nemocenskou pokladnu atd. atd. S tím zatím se poročí Ignác Dovrtěl, kaplan.

Osobní. Slečna Anna Plešková, zatím učitelka ženských ručních prací při obecné škole v Brandýse n. O. a obecná i měř. škola dívčí v Chocni, ustanovena na místě tom definitivně.

Pokus vraždy v Srbsi a Vysokého Mýta. V pondělí odpoledne asi ke 3. hodině udála se v naší malé více přímo děsná událost. Na živnosti čp. 39. klidně a plně se přichýlovali mladí manželé Hrstkové. Téhož dne po o-

bědě odejel hospodář Jan Hrstka s obilím do Luže do mlýna. Otec pl. Františky Hrstkové, na výmluku a své dcery žijící Josef Řihar, odejel s nádeníkem do lesa pro dříví. Doma zůstala jenom hospodyně Františka Hrstková — a poháněk Antonín Uchytíl z Luže — výrostek sotva 18 let mající. Když tento pozoroval, že paní doma samotná, vrazil k ní do světnice a snažil se ji se zmocniti. Tato jej rázně odbyla a vyhnala ze světnice a zavřela se před ním. Za malou chvíli však mladý spustil. Iša v domě obeznámen, vyzvedl dvě z vepřů — tak že se otevřely, a třímaje sekýrku, kterou na dvoře dříví štípal, znova útočil na slaboučku paní. Když se bránila, počal ji do hlavy ostřih sekýrky sekati. Ohromná žena měla ještě tolik duchapřítomnosti, že vyběhla na dvorek a volala o pomoc. Spuštěnec za ní. Když však uslyšel hlomoz přibíhajících sousedů, ulekl se hrozného skutku — a v úzkosti své skočil do hluboké studně na dvorci dříve, než jej lidé, na pomoc spěchající, zpozorovali. Ubohá paní ležela na cestě v bezvědomí v tratolišti krve. Odesli a uložili ji na lůžko a přivedli k sobě. Ku zraněné povolán v okolí chvalně známý lékař Julius Weiss, jenž shledal na hlavě raněné deset sečných ran. Jest však naděje, že bude na životě zachována. Mrtvola mladého vraha byla po delším úsilí z vody vytažena. Spustil ten již z domu nasáklý protikatel. Naukami od svého otce, byl postrachem svých učitelů, postrachem sousedů i spolužáků. Žádné hnízd, žádná zahrada nebyla před ním jista. Jaký život — taková smrt!

Rozdílne drahotní přídávky v Německém Brodě. Jest všeobecně známo, co natopily denní listy hluku s drahotním přídávkem státních úředníků. Téměř tři měsíce napřed vypočítávaly, co každý státní úředník dostane. Kolik prý milionů bude stát tento drahotní přídávky! Jak se tím zatíží státní rozpočet, jak tím stoupnou opět daně a přirážky poplatnictva! Každý si mohl mysliti, že státní úředník dostane drahotního přídávku alespoň tolik, že si bude moci při nejmenším postaviti zcela nový dům. Proto, aby jen poněkud opraveny byly posudky veřejnosti, uvedu zde výši drahotního přídávku úřednictva státního a úřednictva okresního a obecního v Německém Brodě. Státní úředník VIII. hodnostní třídy (tedy okr. soudce, fin. tajemník, vrchní správcové) dostal 70 K; státní úředník IX. a X. hodn. třídy (tedy soudce, komisař, vrchní oficiálové a oficiálové) dostal 60 K; státní úředník XI. hodn. třídy (tedy kancelista, asistent) dostal 50 K. To jest ten drahotní přídávky státního úřednictva. — Nyní se podívejme na drahotní přídávky úřednictva okresního a obecního v Německém Brodě. Tak okresní tajemník (má titul ředitele) dostal drahotního přídávku 960 K. Koncipista 480 K, okr. oficiál 510 K. — Obecní tajemník (má titul ředitele obecních úřadů) dostal drahotního přídávku 430 K, důchodní 360 K, účetní v dáchodě 180 K, městský stavitel 240 K, městský kancelista 185 K. Každý musí souhlasiti, dostane-li se úředníku drahotního přídávku v dobách všeobecné drahoty. Ale podivno, že o drahotním přídávku státních úředníků psal kde kdo, ale o drahotním přídávku okresních a obecních úředníků nikdo. A přece úředníci obecní i okresní dostávají drahotní přídávky již po třetí, kdežto státní úředníci po první! Přejeme jim toho, ať upřímně se přiznávají, že nemůžeme se ubrániti porovnání velikých neshod.

Péče o poštovní zásilky na nádraží německo-brodském. Nedávno byl jsem návštěvou na zdejší nádraží. Moji pozornost upoutala tak mnohá věc, mnohá novota. Ale největší můj zájem vzbudilo skládání a nakládání zásilek pošty povozné. Přál bych si, by každý tomu trochu pozornosti věnoval. — Vlak přijel. K otevřenému vozu vlakové pošty sjížděly se vozíky pošty nádražní a v minutě již počíná skládání zásilek. Skládání zásilek jest ukončeno a počíná nakládání. Ale nakládání neskončilo se již tak hladce. Nebyla snad ještě ani polovina zásilek naložena, když vlakvedoucí zatroubil, stroj zapískal a vlak dal se v pohyb. Beze všeho upozornění poštovního personálu se strany vlakvedoucího, beze všeho dotazu, zda nakládání zásilek jest skončeno čili nic. A polovina zásilek zůstala zpět. A to znamenalo, že tato polovina zásilek nejméně o půl dne přijde na své určené místo později. Byly by stačily pouhé dvě neb tři minuty a byla by veškerá toho dne přijatá pošta v čas expedována. Tak zajisté i obecnost očekávalo. Ale obecnost mluví a správa dráhy mlčí. Dotazoval jsem se jednoho poštovního zřízence, zda jim podobné jednání není obvyklé. „Co máme dělat?“ odpověděl zřízenec. „Smutné jest jen, že toto počínání jest teprv od té doby, co se stala dráha severozápadní dráhou státní. Za správy dráhy severozápadní něco podobného se nedělo. Ta nám vyhověla vždy. Ty dvě neb tři minuty, které nám povolíla, strojvedoucí během jízdy nahradil a byla dobrá vůle, vyhověti obecnstvu na obou stranách. Nyní jest však jinak. Aby veškerý zásilky šly pryč, jsme nuceni naházeti je v pravém smyslu slova, jako dříví do vozu a nestaráme se, v jakém stavu přijdou na místo. Jen když jsou ve voze, jen když jsou pryč. Uznáte, že služba i úředníků i zřízenců za těch poměrů není závidění hodná. Za necelá čtyři léta, co jest sem dšna ambulance Německý Brod-Děčín, byli tři zřízenci učiněni mrzáky a dání na odpočinek a jeden úředník zraněn těžce. Že i nám jde neustále o život, snad jste si, pane pověšili.“ Poděkoval jsem poštovnímu zřízenci za jeho sdílná slova a odcházel jsem z nádraží. Ač po cestě do města uvažoval jsem o těžké službě železniční, nemohl jsem přece sám sebe živou mocí přesvědčiti, že dvě státní instituce musí se navzájem takto chováti. Bylo by záhodno, aby se povolání činitelů uchopili této záležitosti a učinili nápravu. A nemáme-li dráha vyhověti, ať vlaky osobní doprava se jen po-

sta listovní a zásluky expressní a zásluky pošty povolené a dopravě se nákladními vlaky zrychlenými. Ale něco se státi musí, ježto podobného počínání s jeho majetkem má již obecnost dost.

Konference domácích tkalců, jejich výrobních družstev a zástupců všech politických stran českých konala se na Václavích dne 25. února t. r. Súčastnili se jí zástupci „Spolku českých domácích tkalců“, najmě celé jeho předsednictvo, zástupci odborů tohoto spolku, zástupci samostatných družstev tkalcovských ze XII. kraje, říš. posl. Kotlant, zem. posl. Holanec, p. Širůček z Nového Hradce Králové, zástupcové výkonného výboru českoslov. strany soc. demokratické pp. Ebl a Teska, sekretář nár. soc. strany p. Seidl, redaktor Novák z Náchoda, zástupci kraj. sekretariátu české strany křesť. sociální, Všeodbor. sdružení křesť. dělníků a družstva „Vzájemnosti“ p. Matoušek z Hronova a mnoho jiných. Dopolední porada vyzněla v heslo: založit svaz českých domácích tkalců. Debaty se účastnili skoro všichni jmenovaní zástupci všech korporací a jest pozoruhodno, že konečný a rozhodující výsledek po vyřízení názorů dal za pravdu stanovisku, které zaujal v otázce dom. tkalců náš křesť. soc. časopis „Česká Stráž“ v Hronově. — Odpolední jednání bylo pestré a zajímavé. Všichni řečníci pp.: Jarouš, Novák, Seidl, Ebl, Širůček, Šimek, Matoušek a jiní podali k myšlence svazu mnoho cenných pokynů. Zvláště bylo konstatováno, že další akce ve prospěch domácích tkalců musí býti řízeny následujícím směrem: 1. organisováním nákupu (surovin, ků) 3. organisováním výroby (upravením cepníku atd.), životních potřeb a j.), 2. organisováním prodeje (výroba 4. organisováním vzdělání (tkalcovského dorostu). Vše toto uvedené obsaženo jest ve stati „Cesty svépomoci“, které časopis „Česká Stráž“ v Hronově v posledních číslech uveřejnil z pera p. Matouška. Vidno, že se strany křesť. soc. byla situace domácích tkalců pochopena výtečně. Kdo by se zajímal o tuto otázku, dopiš si o tato čísla! — Zvoleno bylo přípravné komité, které má vypracovati stanovy „Svazu českých domácích tkalců“. Volení jednohlasně pp.: P. Matoušek z Hronova, Aug. Lelek ze Zbečniku, Šimek ze Lhoty, Jarouš P. z Červ. Hory, Balcar z Červ. Kostece, Dvořáček z Litoboře, Škop z Bezděkova, Kovář Josef z Hronova, Klimeš z Borové a Sedláček z Olešnice. Jedno, případně i více míst rezervováno bylo domácím tkalcům z Jilemnice, za něž navrhnul pan Šídlo z Jilemnice. — Jest naděje, že myšlenka „Svazu“ nalezne hojně pochopení. Zvláště našince upozorňujeme, aby pilně zakládali hospodářské odbočky, které by se staly členy tohoto „Svazu“. Bratři, pracujte pilně v tomto směru a budoucnost ukáže, že domácí tkalci dovedou pomoci sami sobě!

Třebechovice. V posledním, 9. čísle „Ratibora“ ohrazuji se pánové Kauder et Frankl, nynější majitelé pozemku, na němž do nedávna stála známá kaplička sv. Jana Nep., proti článkům „Obnovy“, jimiž obviňuje se zmíněná firma, že dala odstranit tuto kapličku. Kdo četl oba články „Obnovy“, jistě každý nabyl přesvědčení, kdo vlastně je původcem a strůjcem této ruiny. To vědí dobře také i nynější majitelé, že vlastně do celé záležitosti se dostali jako Pilát do kreda, a nikdo by jim nemohl vytýkati a také ve zmíněných článcích nevytýká, nýbrž spíše omlouvá, že jako vyznavači morálky náboženského udržení katolické kapličky starati se nebudou. Ale zaráží otázky oněch pánů, kdo prý ze zájemníků požádal nynější majitele o zachování kapličky a kdo prý ze směrnatného místa staral se vůbec o to? Pánové — to nebyl zájem jednotlivců — či jak pravíte, „přání“, aby kaplička ta na svém místě zůstala — kaplička ta, třeba postavená na soukromém majetku, právním vydržením let (109 let) a konáním veřejných pobožností v ní nabyla práva veřejnosti, a tudíž nespáda do kompetence jednotlivců, nýbrž veřejných úřadů o zachování či zbourání její rozhodovati. Zdejší farář úřad katolický své povinnosti zadost učinil podáním oznámení úřadům vyšším ihned, kdy byla souhlas z kapličky odstraněna, a jak již minule jsme sdělili, požádáním stavitele, aby kapličku neboural, dokud záležitost její nebude úřady rozhodnuta. Úřední rozhodnutí dosud nedošlo, ale kaplička už dávno je v sutinách — či vinou? Ze farář úřad s nynějšími majiteli nejednal o zachování kapličky, jak asi vytýkali tvrzením, že ze směrnatného místa nebylo žádáno, vysvětlují sami ve svém ohrazení, že dle znění kupní smlouvy kapli onu odstraniti je povinen dřívější majitel. Ostatně ohrazení pp. Kaudera a Frankla, ač je to jen omývání rukou Pilátových, s díky veřejně kvitujeme, neboť nejen potvrzuje, jakou urážkou celé katolické veřejnosti bylo kvapně zbourání kapličky tak významné, takže i jinověrec — třeba prohlásil se, že nevěří, více má účty pro náboženské přesvědčení katolíků, než mnohý také katolík, ale i na druhé straně nesouhlasí s obrazobornou a kulturní činností našich otců pod vlivem cizích obcí i náboženství.

Různé zprávy.

Nový kanovník v Praze. Císař jmenoval prvním křesť. arcibiskupského ordinariálního tajemníka dra. M. Pícha kanovníkem metropolitní kapitoly v Praze. Msgr. M. Pícha narodil se v Šebetově r. 1869, na kněze vysvěcen v Římě r. 1893. — Sídelním kanovníkem na Vyšehradě zvolen byl profesor náboženství v Praze Václav Müller. Narodil se r. 1865 v Karlíně, na kněze vysvěcen r. 1888. — Proboštem vyšehradské kapitoly po zemřelém přelátu dr. M. Karlachovi jmenován byl děkan

též kapitoly prelát dr. Jos. Barian, příslušící zemského výboru. Narodil se v Chrastanech r. 1854.

Františkán učec. Kardinál Kopp vysvětlil nedávno na kněze františkána P. Lamberta. V prostém hábitě františkánském skrývá se nyní známý historik německý tajný rada dr. Vilém Schulte, na odpočinku ve Vratislavi, druhdy ředitel gymnasia v Kladsku, vynikající učenec a spisovatel, jenž zvláště si získal zásluh o dějiny Slezska. Roku 1909 u věku 66 let vstoupil do řádu františkánského a byl nyní na kněze vysvěcen.

Spalování mrtvol a utlacení zločinů. Již dříve jsme doložili, jak by spalování mrtvol snadno prospělo travičům a jiným lidem, kterým záleželo na tom, aby oheň zničil všechny stopy úkladného usmrcení. V č. 33. „Nár. Listů“ (več. vyd.) B. Lepař, dotýkaje se osnovy příslušného zákona pro Prusko, uvádí velice věcný posudek dra Alberta Helwiga, který původně věřil ve zdravotní výhody spalování. „Studium a rozvažováním přišel však dle vlastního doznání ku poznání, že lčené přednosti jsou valnou nadsázkou. Zdá se býti nesporné, že pohřbívání ohněm musí býti z důvodů kriminalistických zamítáno, ježto oheň zničuje stopy zločinů, zvláště při travičství. Tím pomáhá se však k beztrestnosti vraha a zabraňuje se osvobození nevině obviněného. Tyto námitky nelze vyvrátiti navrženými prostředky opatrnostními, jako na př. povinná prohlídka mrtvol, ježto známo, že se lékaři při prohlídce mrtvol velice často mýlívali a také každá obligátní obdukcce neskytá tu dostatečné záruky, neboť při travičství namnoze teprve chemická analýsa dovedla zjistiti pravdu. Spalování mrtvol mohlo by se dokonce státi snadno i svůdníkem ke zločinům. Z těchto důvodů jest Hellwig především pro zamítnutí osnovy. Z velice četné legie literární jeví pak se též, kterak jednostranně byl informován ministr vnitř. když v odůvodnění řečené osnovy zákona pravil: „V dalším uplatňovalo se vždy víc a více poznání, že námitky proti spalování mrtvol se stanoviska právníckého, zvláště ze stanoviska trestního práva, činěné při dnešním vývoji lékařské a chemické vědy podstatně jsou otřeseny a rozhodně udržeti se nemohou v platnosti.“ (Pag. 6.) Právě opak však jest pravdou! Zrovna v posledních dvou letech staly se kriminalistické námitky, jež dosud jen zběžně byly uváděny, předmětem zevrubných zkoumání a pokrok ve vědě lékařské a lučbě vyhlídky na zavedení pohřbívání ohněm valně zatemnil. Při dnešní exhumaci mrtvol zkoumají zdatní odborníci s mnohem větší zevrubností i bezpečností a soudní lékařník nemůže dnes již jen tak zhora se zmýšleti a zanechati alkaloidy rostlinné s tak zv. alkaloidy mrtvol ciptomajny. Podobně neodpovídá pravdě, že lékař při prohlídce mrtvol zevní pohmožděninou vždy pozná, zkušenost praktická naopak zná případy, že se tak nestalo. Tvrdí-li se pak, že kožní odfénění, pohmožděninou měkkých míst těla a vnitřní poruchy v několika týdnech hnilobní proces zničí, nesmí se přece zapomínati, že v těchto několika týdnech se i podezření může utvrditi a následkem toho exhumace naříditi. Návor, že organické síly nejkratší doba hnilobou ničí, jest v této obševčnosti své v odporu s pravdou, protože se organické jedy často i po měsících, ano i po letech s bezpečností dají zjistiti. Tvrdí-li se dále, že obdukcce většinou nepřinesla vysvětlění, zapomíná se, že v mnohých těchto tak zvaných negativních případech přece prokázána nevinou obviněného právě tím, že jedu nalezeno nebylo. Okolnost připomíná, že se „jistě jedy kovů“ — ve skutečnosti kromě bezvýznamné mědi pouze arsen — dají zjistiti také v popeli mrtvol, jest sice pravdivou, soudní cenu však takové zjištění arsenu — jak tvrdí se mylně — nemá. To připustili i nejnověji opětně přivrženci spalování mrtvol. Veškeré všeobecné vývody tedy, které mají dokázati, že kriminalistické námitky proti spalování mrtvol uvedené jsou bezpodstatny, selhaly. Spočítají-li na informacích, které ministerstvo před rokem dostalo od berlínského ústavu pro spalování mrtvol, že z ostatků i německý časopis „Die Flamme“ svým časem potvrdil. Bohužel, opomenut však ministr obrátiti se ku pramenům méně vadným a nezájatým, na př. k lékařským soudním lékařům. Snad by pak byl kriminalistický výtky s méně lehkomyšlností přehlédl. Odbyl. Pražské soudní a policejní lékař dr. Kohnus přišel — jak cituje Hellwig — při rozhovoru o článku Grossové k tomuto závěrku, že přece každému soudnímu lékaři, který působí jako praktický obducent, jest samozřejmé, kterak kriminalistu musí vždy vysloviti se proti pohřbívání ohněm. Podobně i jiné vynikající kriminalistické odborníky-lékaře hledati sluší v táboře odpůrců spalování, třeba by přivrženci krematorií všemožně agitovali, aby osnova stala se co možno brzy zákonem. Německá společnost pro soudní medicinu zase všemožně působí k tomu, aby z úmyslu protivníků sešlo. Konečně poukazuje Hellwig k tomu, že kdyby se i osnova měla přijati, musila by se zostřiti opatření, která v §§ 7. a 9. se uvádějí. V odůvodnění předlohy tvrdí se sice, že projev vlastní vůle, že mrtvola má býti spalena, jest ethickým i náboženským postulátem, zapomíná se však, že jest tu také postulát kriminalistický. Proto také je nepřipustno, aby při nezletilých pod 16. rokem věku rozhodovala vůle otce či poručníka. Sekce nezletilého zemřelého nedala by se tu zajisté nikdy obejíti. Také nařízení, dle něhož projev vůle zemřelého má býti zjištěn dvěma věrohodnými osobami, nestačí. Křivé svědectví zůstalo by v takovém případě beztrestným a proto také není tu žádné záruky pro věrohodnost svědeckou. Kromě toho musili by se přiblížit vyloučiti ze svědeckví, ježto by se jinak oklikou nutný souhlasný projev zemřelého učinil illusorním. A pak! Smí místní policejní úřad i tenkrát vydati o svědčení, když anonymní oznámení ho došlo a žádného

dávodu pro zločin není? Zkušenost dále učí, že přecasto utvrdí se teprve po delší a dlouhé době podezření tak, že se o něm i úřad doví. Také na tato okolnosti se zapomíná. Že by pravá přičina smrti vždy byla zjištěna při ohledání mrtvoly lékařem okresním nebo soudním, také neodpovídá skutečnosti, zvláště ne tenkrát, když mrtvý v poslední nemoci nebyl ošetřován. Ovšem by se v pochybných případech mělo přikročiti k obdukcí, která, svědomitě-li se provede, mohla by uspokojiti; v praxi však přikročí se k sekci teprve tenkrát, když již pochybnosti jsou v převaze. Přes to známy jsou případy, že se podstata věci ani při obdukcí nepoznala. Jak málo se dá na ohledání mrtvol, dokazuje ostatně, že Roth a Hocke výslovně se toho dožadují, že mrtvola má býti při ohledávce svlečena! Neúprosně musela by se žádati sekce a event. chemická analýsa, má-li býti spalena mrtvola nezletilce pod 16. rokem věku, nebo, jde-li o uštětím postižené, samovrahy, náhle zemřelé a v případech, kdy zemřelý ani za své nemoci ani před smrtí neměl lékaře. Za těchto podmínek dalo by se o spalování mrtvol spíše jednati, ač i tu nejsou námitky kriminalistické vyvráceny. Tak, jak se věc však v Prusku upravuje, ohrožuje se právo, a zvláště právo trestní.

Obětí víry. List „Missions Catholiques“ uvádí statistiku misijnářů, kteří r. 1910 zemřeli při šíření víry mezi pohany. Bylo jich 178, mezi nimi i 12 biskupů. Dle národnosti bylo mezi zemřelými 87 Francouzů, 23 Němců, 22 Italů, 16 Španělů, 8 Belgičanů, 8 Holanďanů, 5 Američanů, po 2: Angličanů, Irů a Kanadánů a po 1: Rakušanů, Turků, Indů a Brasilanů.

Všelicos. Ve švýcarském Curychu usnesla se kantonnální rada 137 proti 54 hlasům, že učitelky, které se provdaly, musejí se vzdát povolání učitelského. — Do tří milionů korun na německý Schulverein, na popud básníka Rosegra sbíraných, schází toliko 120.000 K. — V Petrohradě na protestní schůzi proti Spojeným Státům přijata resoluce, v níž se prohlašuje za žádoucí, aby byl americkým židům bez ohledu na jejich sociální postavení přístup do Ruska naprosto zakázán. — Císař a následník trůnu František Ferdinand přijali 23. února japonskou deputaci důstojníků a vojenských úředníků, kteří na své studijní cestě zavítali do Vídně. — Městská rada vídeňská věnovala Rossegrově nadaci na poněmčování dětí slovanských v Rakousku nových 10.000 K. — V trestnici Steinu vypukla vzpoura trestanců, takže musila býti povolána setnina 84. pluku pěšího. Trestanci zahájili stávkou a kladou mzdové požadavky a též vzhledem na zlepšení stravy. — 23. února zemřela v Praze známá herečka Ottilie Sklenářová-Malá ve stáří 68 let. — Studentstvo všech ruských universit připravuje vše-ruskou studentskou stávkou; příčinou tohoto hnutí jest prý omezení shromažďovací svobody na vysokých školách ruských. — Z katalogu vídeňské ústřední knihovny vyloučeny byly všechny knihy italského básníka Q. d'Annunzia pro nedávné štvání proti Rakousku. — Ve Frankfurtu nad Moh. zřízena bude universita, dvacátá to universita v Německu. — Česká škola ve III. okrese vídeňském nebude otevřena přes rozhodnutí správního soudu a stavební deputace, ježto okresní školní rada neuznává stavbu budovy způsobilou pro školské účely. — V Pulji, kde obecní rada rozpuštěna a správa města předána vládnímu komisari, zatčen obecní pokladník i několik městských úředníků pro zpronevěru věšších obnosů z obecní pokladny. — Nejdražší součástíkou dvojplotní jest motor, který jest o 100 koňských silách: stojí 36—43 tisíc K. Nejdražší jednoplotník lze však již dostati za 28.000 K, jenž má motor o 60 koňských silách. Nejlacnější z aeroplánů jest jistý druh dvojplotníku, arci jen o 25 koňských silách a stojí jen 9.600 K. Práměr ně stoji letadlo bez motoru asi 10.000—14.000 K. Moto prostřední výkonnosti, tedy as o 50 koňských silách vyžaduje asi stejného nákladu, přijde tedy letadlo as přes 20.000 K.

Pěstování květin v pokoji. Kdo z nás by nepěstoval nějakou květinu ve svém bytě? Na venkově není sna jediného domečku, ani toho nejodlehlejšího, kde by naš dobrá ženy české nepěstovaly aspoň myrty, rozmariny, pelargonii, fuchsii, bazalku atd. pro své potěšení. Úspěch chvilá záliba tato i v městech má své četné stoupence. Lásku ku květině a jejímu pěstování s velkým úspěchem podporují četné spolky okrašlovací, které ve svém orgánu „Krása našeho domova“ soustavně šíří smysl a lásku pro vše krásné. Jako v předcházejících ročnících tak i v právě vydaném prvním čísle VIII. ročníku tohoto nádherně, četnými obrazy vypraveného měsíčníku, nacházíme prostě, ale poučné psané články o pěstování květin v pokoji a kalendář zahrádky na okně pro měsíc únor. Vedle těchto, všechny milovnicků květin, zajímavých článků, přináší zmíněné číslo nadšený článek z pera švýcarského estheta Williama Rittera o moravské „Štramberku“, k němuž vedle četných původních vyobrazení v textu přiložena jest sedmibarevná, zdatná reprodukce hradu „Štramberka“ od akad. malíře Otakara Štáfky. V čísle tom nacházeli se též dvě nová, mázná vyobrazení „Kokořina“ a celá řada statí o ochraně přírodních památek, ochraně přírody, domovní, chráně rázu zajímavých našich měst, staveb a kraj zprávy ze svazu okrašlovacího, spolku okrašlovacího okrašlovací a zalesňovací atd. Číslo na ukázkou zastavíme na krásném listě číně ročně pouze 5 K a dopracujeme jej českým knihovným, čtenářům a všem přátelům přírody a krásna co nejvíce.

Rozšiřujte „Obnovu“!

19. řádné valné schůze
Politického družstva tiskového
pod ochranou sv. Jana Nepomuckého
v Hradci Králové

dne 6. března 1912 o 1. hodině odpoledne
(ve dooraně Adalbertina).

1. Zahájení schůze.
2. Čtení zápisníku minulé valné hromady.
3. Zpráva jednatele.
4. Zpráva účetní.
5. Volba nového výboru.
6. Volné návrhy.

Poznámka: Nesejde-li se 1/3 členů, bude schůze
o hodinu později zahájena.

Káva jest škodlivá.

Obsahuje jed „koffein“,
požívání její mnohým
lékařsky se zakazuje.

Kathreimerova
sladová káva Kneippova

jest nejznamenitější náhraž.
ka, od kteréž po krátkém
návratu nikdo nemuší.

Kathreimerova
přináší štěstí do domu.

Girový účet u Unif. banky
čís. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.510.

Československá záložna v Praze,

společnost s omezenou odpovědností
Spatřena č. 6. 9. 11.

Účtuje vklady 4 1/2%—4 3/4% dle výpo-
vedí ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **úvěry** úplně bezplatně
a vklady na ně účtované úročí 5%, bez vý-
povědi.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí.
K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na
požadání smluvní listy pošt. spořitelny. Dle
důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele
ze svého.

Star vkladů 21. prosince 1911 K 1000—

Poskytuje zápůjčky na směny s ručiteli

(nebo pojistky) na hypotéky s úmorem lbo-
volajm, zálohy na cenné papíry, eskontuje
faktury, obstarává nákup zboží pro své členy,
koupi a prodej cenných papírů za hotové i
na splátky, vyměňuje kopony a cizí mince, atd.

Podílů členské úročí se výhodně.

Společ. pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci
umělecké v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložn.

Úrodek hotový den od 1/2—12. odpol. od 1/3—5.

Truhlářské dělníky

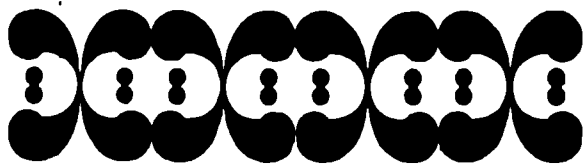
a) na práci řemeslnickou,
b) na řídící a výkonné

a domovníka

úročí za balení nábytku

na státní zaměstnání příjma o s k. dvorní
továrna nábytku

č. 11. 11. 11. Hradec Králové

Ing. C.

Jana Kotrče

prostředkovací
a realitní kancelář

v Hradci Králové
proti kostelu Panny Marie

prostředkuje

při 2% provizi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích

skládá přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové a

prodává

vlastní objekty

za výhodných platebních

podmínek.

Umělecký ústav
pro malbu na sklo

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malov. ná-
stěnné obrazy v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaičkového do nejbo-
hatského provedení figurálního,
dodává tato i s železnou ken-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zařazené v umění.
Malby skleněné pro fi-
gury, křídlové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.
Převzetá vyznamenání a doporučení.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleddstojnému duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a pozlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzové
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň.

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázkách se vše franco.

Obrázky svatých

v různých cenách, levně
pro školní děti,

obrázky smuteční

a upomínky k sv.

přijímání a zpovědi

v Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinam).

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

zve pány akcionáře ku

43. řádné valné hromadě

kteřá se bude konati

v sobotu dne 16. března 1912 o půl 11. hod.
dopol. v sále obchodní akademie v Hradci
Králové.

Pořad jednání:

1. Výroční zpráva obchodní a účetní za rok 1912.
2. Zpráva revisorů účtů.
3. Volba 4 akurátorů.
4. Rozdělení zisku za rok 1911 a stanovení dividendy.
5. Návrh správní rady na zvýšení akciového kapitálu.
6. Návrh správní rady na změnu stanov.
7. Doplnovací volba do správní rady.
8. Volba revisorů účtů.
9. Valné návrhy.

Platně může se účastniti hlasování ve valné hromadě dle
§ 13. (nové znění § 23.) stanov každý akcionář, který své
akcie nejdéle do 8. března t. r. incl. u pokladny ústavu
v Hradci Králové, neb filiálce v Praze, Brně a Semboch,
u expositur v Chrudimi, Jičíně, Slaném a Turnově složí.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanská ul. č. 78.

Zařízení
elektrického
světla,
telefonů
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Zářivky:

Osram,
Tungsram,
Tantal.

Velkosklad

Instal.
elektrických
ventilátorů,
Zehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solidní obalůha.

Rozpočty náhrady — Ceny práce

Pronajme se živnost pekařská

v Hradci Králové.

Bližší sdělení p. Anna Škabradová v Dlouhé ulici,
číslo 213.

Každě si přečte o vzorky

firmě

Tkalcovské výrobní společnosti

„Vzájemnost“

v Hronově č. 198.

Vývoz látky a modního zboží.

Doporučuje v osvědčených jakostech k nimní sestavě.

Modní látky vlněné i bavlně, dámské i pánské.

plátna, damasky, ubrusy, ručníky, zafíry na koše.

— látky atd., překrásných modních vzorů.

Výbavy pro nevěsty

za levné, nové, nové. Velikolepý výběr. Mnoho pro

svatebního účelu. — Objednávky v ceně přes 20 K

lze vyplácet. I balík 40 m šlecheté vlněné roždrůžky

za 16 K.

Obdržíte to nejlepší. Hradec Králové, podnikání

V podnikání tímto lze získat nejlepší

vklady proti 6%, úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého

a Zemského úřadu.

Zvolna několikrát přečtete — uvažte — všestranně promyslete a

uznáte,

že Vám poslouží
pouze jen speci-
ální závod pro
pány nejlépe. "

Proč?

Poněvadž se zabývá pouze pánskou
modou a má veškeré druhy jen
do tohoto oboru spadající, v každé
oděv a jakosti.

Přijde jaro!

Zajisté i Vy budete něčeho potřebovat!

Světové značky.

Jediny prodej.

fa J. Pavelka

Hradec Králové, Palackého tř. 77.

První odborný závod
pánským oděv. mod-
ním zbožím a pří-
slušenstvím vlastní výroby.

Angl. kabáty, (svrchníky) modní vesty, moderní stříh, exaktní
jemné provedení.

Nádherné, překvapující poslední novinky jemných jakostí:

Angl. kravat, kapotůvek. Sukavice Mocho, Antilopy, Nappa. Kůže Manila a Malaga. Boty
polo- a hedvábné. Zboží kožené, peněženky, tašky na doudanky, dopisy a toalety. Lehké
trikové, barevné. Peněženky. Kapsičky. Galce.

Nádherné zafíry na koše.
Flanely na turistické koše.

Koše do máry
v neuvěřitelných cenách.

Koše bílé, barevné, flanelové.
Koše sešité. Šperky.

Vlastní prádelna. Bez chloru. Vlastní žehlárna.

Vlastní šicí stroj.

Žádosti pro vouch obratem a pečlivě se vyřizují.

Střany: Palackého tř. 77, Hradec Králové. 502.

Každě si přečte o vzorky.

OBNOVA

Číslo 10. Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na pol roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 8. března 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne

Ročník XVIII.

Honba za penězi.

Noviny oplývají stále sesilovanými hesly o humanitě, reformách sociálních a kultuře. Co však se provádí v zákulisí od těch lidí, kterým jsou fráze ty výnosným řemeslem, o tom se širší veřejnost dovídá málo. Národ tleská pohlavářům, aniž by vážněji přemýšlel o tom, jak ohnivé rákety se mění v zlatý kov, jak bouřlivé fráze jsou výnosnou směnkou, jak ti, kteří počítají a vyčítají katolíkům každý groš, klečí před zlatým teletem.

Prostomyslný občan, čtoucí články o politice, sociálních a kulturních poměrech, domnívá se, s jakým hlubokým přesvědčením jsou sepsány. Nevidí dobře do tajné dílny, nepoznává, že u veliké části tisku »přesvědčení« zbarvuje se dle stoupání nebo klesání peněžních akcí. Kapitalista neprovádí toliko železnou vládu v nejbližším svém okolí, neboť dovede udávat se vši tvrdostí i tón v sdruženích, jež si dávají přizvíska »lidových.« Provádějí se kombinované, rafinované průmyslové manévry, aby zrádce lidových zájmů byl kryt, aby se mu věnovala důvěra dále i tenkrát, kdy ze zápasu odchází davy s kapsou prázdnější, než jak ji měly dříve.

Podle peněžních mocností točí se politika, v listech část insertní bývá přímo křičícím dokladem, kdo má největší vliv na »přesvědčení« redakce. Do kapitalistů se stíhají třebas z kanonů, ale tam mistrně, aby ani vlásek nespádl s hlavy toho kapitalisty, který trůní okázale mezi inserenty. Bije se do nepřátel českého lidu, ale zase tak chytře, aby se nemrzly židovsko-německé banky, které přijíly statistice na — domy a jiné podniky obranných organizací národních.

V parlamentě hřímají až do ochraptění hlasy proti novým daním, kartelům, proti zdražování. Lvové však přicházejí na konec ke svým voličům s omluvami chytře promyšlenými, proč zdražení přece zase stouplo. Proti vládě se hřímá, ale mnozí radikální poslanci podávají si u ministrů dvěře, aby pronášeli zkroušené prosby ve prospěch — jednotlivých šplhavců.

Nikdy peníze světem nevládlý tolik jako nyní. Některý list za téhož redaktora třebas třikrát ra-

dikálně změnil své »přesvědčení« dle toho, jak stoupl akcie.

Prý proto, že byly poměry zbahněné, nutno bylo přikročit k organizacím nejrůznějšího druhu k vůli podpoře dobra, k záchraně strádajících, k ochraně ideálních snah atd. Jaká spousta těch organizací jest již v každé vesnici! Prostý a chudý občan jest třebas členem v šesti až desíti sdruženích. A výsledek? Že vlastně se naříká na poměry ještě zbědovanější, na postup sociální a kulturní rakoviny. Právě organizace povznesly celé tisíce bezvýznamných lidiček k veliké moci a bohatství — na útraty důvěřivých členů.

Dříve šplhavci sekali k vůli svým měšcům komplimenty před šlechtou a jinými bohatci. Nyní kšeftaři pozorují, že jest výnosnější plazit se co nejponižěji s výmluvným pochlebováním před organizovanými davy. Výdělečné patolizalství našlo novou formu svého snažení. Kdo se prohlásí za »lidového«, již může hrabat oběma rukama a k tomu ještě přijímá tituly »Nezištný, Obětavý, Pronásledovaný« atd.

Není ani možno, aby většina prostých poplatníků různých sdružení kontrolovala dostatečně spády, klíčky a práci svých předáků. A proto jsou organizace velkým dílem hotovým zlatodolem, neprotokolovaná výdělečná společnost dovede své placené strážce tak obratně rozestavovati, umí vydupat chytřím trikem takové »veřejné mínění«, že sedí pevně v bezpečí.

O hospodářství v bance »Praze« rozvinula se velice prudká novinářská kritika. Najednou opoziční listy začínaly otiskovati velké inseráty téže pojišťovny a to mělo tak veliký účinek na mínění redakcí, že tyto zmizely jako úkropečkové. A přece za aféry té se shledalo, jak jedna až příliš praktická dynastie utvrzovala svou moc a bohatství výhradně na základě svépomocné třídní organizace. A ti, kteří netoliko sami Rašínovi k peněžnímu velmožství pomáhali, ale docela z organizačního platu brali za své funkce honoráře přemrštěné, sedí pevně dále.

Proto také napsaly 6. t. m. »Učitelské Noviny«: »Stavovská třídní morálka organizační omluvila a ospravedlnila veškeré stavovské prospěchářství, všechno třídní násilí. Ve jménu stavovské

jeho jméno. Je katolickým missionářem. V Sudanu byl smutně proslulým Mahdim zavlečen do otroctví. Plných jedenáct let bylo mu snášeti útrapy nevýslovné. Často díval se smrti v tvář. Šťastnou náhodou podařilo se mu na velbloudu utéci. Vykonal námahu téměř nadlidskou: vzdálenost šestadvaceti denních pochodův urazil za pouhých sedm dní a nocí, až konečně hladem, žízní a nevy spalostí do krajnosti vysílen, ocitl se v bezpečí. Jest mužem nad míru vzdělaným. Mluví výborně německy, anglicky, francouzsky, italsky a jako málokterý Evropan arabsky. Při tom jest boдрé povahy, pln humoru. Málo jest těch, kdo by Egypt tak dobře znali jako on. A proto šťastným jsem byl, že jsem muže tak výtečného měl průvodcem. Posledně sešel jsem se s ním v létě r. 1909 v Brixenu, kde žijí jeho dvě sestry. Nyní působí v Char-túm-u.

V programu mé egyptské cesty byla též návštěva zřícenin města Héliopolis. P. Ohrwalder nabídl se ochotně, že mne doprovodí. Může se tam jeti drahou; za dvacet minut vlak tam dojede. Abych však starou tam vedoucí cestu a pak okolí Kahýry a Héliopole lépe poznal, volil jsem prastarý egyptský dopravní prostředek: osla. Již v Alexandrii užívá se ho vůbec jako řídního zvířete. Jest čilý, silný a vytrvalý. Nemá na východě pověstí tak špatné jako v Evropě, a přirovnáme-li k němu v zemích Levantských někoho, není to tak urážkou jako spíše lichotivou poklonou. O jeho pronášmačích a zároveň popoháněcích nebudu psáti. Mají pověst světovou a v každém i tuctovém cestopise po Egyptě jsou jim a jejich komickým linguistickým výkonům věnovány celé kapitoly. Jedno jest jisto: jak osel tak i jeho výrostek — poháněči jsou vždy v dobré náladě.

Osel byl již staroegyptskou dopravní specialitou. Kam nemohlo se jeti po lodi, jež se na oslu. Obyčejní smrtelníci jezdili na něm tak, jak se až došed na něm jezdí. Vznešení vlák, dle starých

morálky hlásán byl nemravný politický indiferentismus, ve jménu jejím vytrhávaly se kořínky mladočestství ve venkovském učitelstvu a nabízelo se politické přesvědčení organizace straně, která na venkově přejala politické dědictví mladočeské. Ve jménu stavovské morálky utloukalo se na valných hromadách delegátů přesvědčení a volnost slova oposice tak hrubým a násilnickým způsobem, o jakém v jiné stavovské organizaci není ani potuchy. Učitelští předáci zabředli v čirý a hrubý materialismus a ten vydal další organizační květy: rodinkářství a bezzásadní panství kliky . . . vůdcové organizace odhodili zřetel na celek, na prospěch stavu, hleděli si svého osobního prospěchu a domáhali se ho způsobem vychytralým a bezohledným . . . Stavovskou třídní morálkou, vedoucí přirozeně k morálce ze všech nejsobečtější, k morálce osobní, individuální, sniženy cíle organizace, která se měla jevit ve světle tělesa mravního.

Ovšem taková slova neplatí pouze o organizaci učitelské. Jsou i jiná moderní vladařství, kde pohlaví vydržování strádajícími ubožáky, rozkazují pyšněji než ministři, majíce výhradně na paměti prospěch vlastní. Naopak však v žádné organizaci vážní předáci se nenapracovali tolik obětavě jako v hnutí katolickém. A také od pokro-kářů nezkusil nikdo tolik kopanců a podezřívání ze sobectví jako ti naši, kteří dali v sázku při práci své netoliko skrovné příjmy, ale i svou existenci. Chamtivec, který přemýšlí jen o zlatém kovu, nechce nikdy uvěřiti, že by mohl někdo jiný pracovati výhradně k vůli utvrzení a vítězství ušlechtilých zásad. Proto lidé, kteří mezi sebou závodí hamižně o přízeň židovských bankéřů, tak často rádi hovoří o jmění církevním. Snaží se odvratiti pozornost lidu od vlastních sobeckých plánů. A lid, pochlebenstvím zaslepený, rád pomáhá takovým demagogům do sedla.

Volné listy.

Herbenova věda. V posledních dnech četli jsme v »Čase« články Herbenovy proti prof. Pe-kařovi, jenž nebojácně pronesl několik poznámek

vyobrazení, dali si připevniti na záda dvou oslů sedlo v podobě pohovky, za kterou kráčel sluha, velkým vějířem chladě svého pána.

Héliopolis — v lidové staroegyptštině Anu, v tajné a posvátné mluvě »per-rá« t. j. »obydlí slunce«, kopticky a hebrejsky On — leží 10 kilometrů severozápadně od Kahýry.

Jeli jsme kolem bílých paláců kahýrských velmožův, kol jejich zahrad, v nichž růže vysoko po zdech se pnoucí kvetly, líbeznou vůni vydychující, v nichž citronníky a pomerančníky temně se zelenaly, kol příjemných vinic, kolem sadů plných fíků a mandloňů, kol skvostných sykomor a palmových hájův.

Překročili jsme několik kanálů, které vodu Nilskou, přinášejíci život i úrodu, v celou okolní krajinu rozvádějí, zavlažujíce ji. Jako dnešní Egyptan tak i jeho dávný předchůdce s vděčností patřil na tyto kanály, na velebný Nil. Uvádím zde, abych kratičce ukázal, čím byl tento veletok očím Egyptana, několik jen úryvků jednoho z nejkrásnějších poetických zpěvů staroegyptských. Zní:

»Ó ty (t. j. Nile), jenž's zjevil se na této zemi a v míru přicházíš, bys Egyptu život dal!

Svlažovateli zahrad, jimž slunce vzrůstu přálo, by dalo život zvířatům veškerým!

Ty napájíš zemi na všech místech, a cestou s nebes jsi, po níž kráčí bůh Seb, jenž přitelem jest chleba, bůh Nepre, dárce (zrni) — — — tvůrce obilí, původce ječmene.

Lidé tej (t. j. Nil) vzývají, když kladně stojí,

o Masarykovi a jeho straně. Protože vývody Pekařovy jsou opřeny jménem dějepisného badatele, mají svůj význam a veřejnost si jich bystře všimla. Prof. Pekař, jako mnozí jiní, nesouhlasí s Masarykovým výkladem, že by naše národní probuzení bylo pokračováním snah českobratrských, určuje podíl Masarykův v bojích rukopisných, nazývá stranu realistickou dogmatickou sektou a pronáší ještě jiné úsudky, které nejsou vhod lidem, kteří se domnívají, že v Čechách mají pravdu jenom oni a Masaryk že má obzvláštní pravdu.

Herben nabrousil si péro a polemizuje s prof. Pekařem v řadě Besed, jež nadepsal: »Gollova škola«. Kdo jest znalý udupaných cestiček realistických, kdo ví o ustálených formičkách realistické filosofie, již předem může si učiniti představu o Herbenově polemice. Není v ní žádných mocných neustranných slov, ale výhradně přehazování frází, jak si je páni v táboře Masarykově vypěstili, páraní v pojmech, šablonovitě opakování toho, co jsme již bezpočtukrát od pánů realistů slyšeli. V Herbenově polemice proti Pekařovi vše vychází na jedno: Kdo nesouhlasí s Masarykem, jest opatrník, zpátečník, oportunista a klerikál. Vše, co promluvil a napsal Masaryk, jest veliké a znamenité, a co jiní dělají, jest hloupost a nesmysl, jenž k ničemu nevede.

Všimli jsme si některých výroků Herbenových, které se vztahují k zájmům katolickým a které poličkují pravdu. Na příklad Herben pořád si myslí, že v otázce sv. Jana Nepomuckého vynalezl prach a že jeho obmyslné zkrouceniny mají ráz dějepisné pravdy. Jest v tom podoben matce, která, jsouc upřílišenou láskou zaslepena, vidí ve svých dětech vzor krásy a dokonalosti, ač její sousedé pozorují všeho toho pravý opak. A jsou na světě lidé, kteří nesmysly, jež jednou vyslovili, tak dlouho opakují, až konečně sami je považují za neklamnou pravdu. Máme toho příklady na starých vysloužilcích. Kolik pak oni nevykonali hrdinských činův a kolik nezajali nepřátelských generálů! Co do sv. Jana Nepomuckého Herben zaujímá jistě důstojné místo mezi těmito vojenskými barony Prášily, jež posléze litujeme, když stále opakovaně jejich historie nejsou již s to, aby nás rozesmály.

Velké pohoršení vzal Herben z těchto Pekařových slov: »Vzpomínky na minulost byly, pravda, jednou z nosných sil obrození. Ale Dalemil tu měl jistě nemenší význam, než Hus, Přemysl Otakar II. a Karel IV. než Bílá Hora. A snad (ó, hrůzo!) i dobře katoličtí patroni čeští, sv. Jana Nepomuckého nevyjímaje, jevíli se veliké části našeho lidu v první polovici 19. století právním titulem k svobodnějšímu životu národu.«

Běda, a pak se neměly o Herbenovu pokoušeti mdloby! Vždyť sv. Jana Nepomuckého vyloučil z dějin a domnívá se, že jeho smyšlenka pod protestantským nátěrem stala se již dávno po Čechách realistickou pravdou. Proto se vznešenou jakousi zdržlivostí prof. Pekařovi odpovídá: »Prof. Pekař rád se vyslovuje ozdobně, rád přesvědčuje paradoxy a antithesami. Musí tedy umět zde něco ubrat a tam trochu přidat, aby kontrast dopadl zvučněji a drastičtěji. Přes to zmínka o Janu Nepomuckém budí ustrnutí. A je falešná.«

»Nejvyšší autoritou mezi buditeli byl Josef

podoben jsa bohu Chnum (t. j. bohu stvořiteli).

Pozdvihne-li se, země plní se jásotem,
každé nitro se veselí,
všecko stvoření obdrželo svoji potravu,
vše, co zuby má, žvýká.
Přináší lahodné zásoby,
tvoří všechny dobré věci,
Pán pokrmů příjemných, vybraných;
jemu děkovati jest za dary obětí.
Dává vzrůst rostlinstvu pro zvířata,
připravuje oběti pro každého boha,
kadidlo jest výborné, jež přichází od něho —
On naplňuje přání veškerá,
aniž by se vyčerpal — — — —

On pije slzy z očí všech
a štědře rozdává hojnost vděků svých — —
Hle čím byl a čím až dosud jest Egyptanovi
tento dobrodružný veletok! Ký div, že prokazovali
mu božskou počtu a spolu vděčnou lásku! Kněží
byli mu zasvěceni, slavili na jeho počest svátky,
panegyrie a posvátné slavnosti v době slunovratu
letního — — — —

Než všimějme si další cesty, která nás právě vede poblíže krásné svatyně jakobitských Koptův. Jméno její je Dejr el-Malak.

Pak ocitli jsme se na prastaré cestě okrajem pouště vedoucí, v místě Abbásije. Jsou zde ohromné kasárny, dle evropských vzorů zařízená místokrálovská válečná škola a nemocnice, jakož i meteorologická a hvězdářská observatoř.

V poušti lze zřít ostrůvkům se podobající oázy s nádhernými villami, jež si tam egyptští kapitalisté vystavěli.

Brzy ocitli jsme se v místě Kubbe, paláci to chediva Abbase-Hilmi II. a pak v městečku Ez-

Dobrovský,« směšně horlí Herben, »a ten napsal v Litterarisches Magazin 1787 proti Dobnerovi: »On (Dobner) myslí sice, že se stal omyl toliko v osobě a nikoli ve věci samé. Než věru hruběji nelze se přece mýlit, než vyhlásil-li se za svatou osobu, která nikdy ani nežila.«

Herben jest žertovný pán. Před chvílkou vynášel zásluhu realistů, že odstraňovali kult autorit, a za chvíli na své povídání zapomínaje, autoritě metá největší poklony. A jakým ctihodným šosákem jest také pan Herben! Vylovil slova Dobrovského z roku 1787, přispědlil si je na redakční stolek, a od té doby citát jest mu prvním a posledním rozhodčím o životě sv. Jana Nepomuckého. Od toho času již nesmějí lidé myslit a v dějinách badati, neboť Herben přilepený k svému citátu jim to zakazuje. A jakých průhledných kejklí se tu Herben dopouští! »Nejvyšší autoritou mezi buditeli byl Josef Dobrovský.« Možná, ale něco jiného jest, zda byl nejvyšší autoritou v dějepisné otázce sv. Jana Nepomuckého a zda jest jí ještě do dneška. Jak jsme již řekli, Herben chce všechen badatelský vývoj v dějinách uvázat špagátem u svého citátu, od něhož nemůže se vzdáliti, jako krtek neodchází od své krtiny. Um svůj těmi bav caparty, měř kdo vyšších netuší! . . . Právě tak vyšších měř, širšího rozhledu v otázce sv. Jana Nepomuckého nechce a netuší i dr. Herben. O věci promluvil také Palacký, jenž v pozdější době měl po ruce důkladnější výzbroj a věcnější historickou kritiku, nežli Dobrovský, nepřipomínaje ani toho, že Palacký byl dějegyptcem z povolání.

Palacký, uznávaje mínění Dobnerovo, praví: »Otázka, byl-li generální vikář doktor Jan či Johánek z Pomuka nebo Nepomuku jedna a táž osoba, co Jan Nepomucký, který od papeže Benedikta XIII. dne 19. března 1729 vyhlášen byl za svatého, již od XVII. století dala příčinu ke sporům nekonečným, tytýž i náruživým; učenci jako nedoukové hádali se mezi sebou, byli-li dva Janové Nepomučtí, z nichž jeden utopen byl prý r. 1383, druhý r. 1393 aneb jeden a sice posledně jmenovaný. Zdání však jdoucí, jakoby prostředkem, které z počátku přednášeli Assenan, Vokoun a P. Athanáš, později hájil pak kritický mistr Gelasius Dobner ve svých »Vindiciæ« etc. před stolicí soudné kritiky dle uznání našeho vždy dobře obstojí. Ačkoli Dobner ve spise svém dopustil se několika poklesků, jež mu Dobrovský dobře vytýkal, nelze mu přece co do podstaty věci samé odopírat pravdy.«

A kterou podstatu věci Palacký tu míní? Jest obecně známo, a smutné jest, že musíme věc stále proti fixlařům opakovati, která jest příčina sporu. Kronikář Hájek uvádí 2 Jany, z nich prý jeden byl utopen 1383 a druhý 1393. Hájek, prost jsa potřeby kritiky, zacházel s dějinami dle svých soukromých zdání, čímž, jak dí Palacký, pásmo lží uvedl do historie české na dlouhou řadu let. Hájek jednoduše z jednoho Jana udělal Jany dva. A když kritika důkladně posvítla si na dílo jeho, vysvitlo, že Hájek napsal zprávu o dvou Janech dle své obraznosti. Dobner, badaje způsobem věcným, shledal,

bet ez-Zeitún, kde katoličtí Koptové mají útulný kostelíček; mimo to je zde katolická fara. Veškerý okolní rozsáhlý pláně jsou posety akáciemi, různým ovocným stromovím a překrásnými vinicemi.

Zde odehrály se též krvavé boje. Podrobil tu sultán Selim ve století šestnáctém Egypt tureckému žezlu. Zde porazil tři sta let později — r. 1800 — generál Kleber s 10.000 Francouzi 60.000 Turkův a obsadil — ovšem jen na krátký čas — Kahýru.

Neuplynulo ještě ani čtvrt hodinky — a jsme u cíle své cesty, v Héliópolis.

Co vše as prožilo toto město, jakých převratů bylo svědkem! Héliópolis jest jedním z nejstarších měst světa. Jeho počátky ztrácejí se v pohádkovém šeru prvních století po potopě. Ještě nebyla žádná Memphis, ještě neexistovalo archaické království na březích Nilu — a již byla Héliópolis sídelním městem synů slunce.

Ze zřícenin tohoto města slunce zbylo jen málo. Obelisk, několik zbytkův zdí a ulic — to jest vše. Tyto poslední, nyní částečně akáciemi porostlé, vystavují kultuře tohoto starého města dobré vysvědčení. Hlavní ulice byla přes 20 metrů široká a pět metrů nad okolní pole vyvýšená. Mezi vodními příkopy lze viděti velké cihly z nepaléného nilského bahna a slámy. Tu a tam vyčnívají ze zřícenin velké, dobře otesané kvádry. Až do 12. století jich zde byla hojnost, ale Arabové a Turci je odvezli do Kahýry ku stavbě mešit a paláců.

Obelisk upoutal ihned naši pozornost. Tento monolit, přes 20 metrů vysoký, vytesaný z růžového granitu z Assuanu musil býti po Nilu asi tisíc kilometrů daleko dopraven. Ve všech egyptských zříceninách potkáváme se s mocnými balvany z Assuanu, v jehož okolí do dnes viděti lze

že byl Jan toliko jeden, a jeho vývody v tomto ohledu podepsal Palacký.

Jest to zvláštní věc. Palacký jest také autoritou realisty velmi často uváděnou, ale v otázce sv. Jana Nepomuckého téměř realisty úmyslně opomíjenou. Herben a společníci míchají autoritami jako kartami; vyhazují karty, jak se jim dle postranných zájmů hodí. A právě Herben veškerým vsahováním v otázku sv. Jana Nepomuckého dokazuje, že nebeží mu o zjištění dějinné pravdy, nýbrž o hru, v níž fixluje a nepříznává barvu.

Hlavním útočištěm odpůrců sv. Jana Nepomuckého byl rok 1383. Písemné památky po roce 1480 mylně uváděly tento rok jako dobu smrti sv. Jana, pozdější však badání omyl opravilo a stanovilo pevně na roku 1393, jež určité uvádí v žalobě své i arcibiskup Jan z Jenšteina, pravě, že roku toho král Václav utopiti dal generálního vikáře Jana z Nepomuku. Jak odpůrcům nepohodlné bylo, že historická kritika rok 1383 odstranila, jest zjevné z toho, že počali tvrdit, že papežská bulla prohlašuje za svatého toho Jana Nepomuckého, který 1383 byl utopen. Protože však jest jisto, dí odpůrci, že r. 1383 žádný kněz Jan od krále Václava utopen nebyl, prohlásil papež za svatého osobu vymyšlenou. Jak patrné, páni se ocitli v úzkých a volají na pomoc bullu. Herben a spojenci volnomyšlenkářští mají s tímto rokem 1383 neštěstí, neboť i druhý pokus jejich udržeti jej při životě, naprosto selhává, protože bulla papežská r. 1383 jako rok utopení sv. Jana Nepomuckého neuvádí.

A k tomu hrob na Hradčanech, vykopání kostry, záračný jazyk, přísaha svědků při sepsání protokolu — a svědkové byli mužové nejvážnější, nejpřednější úředníci království Českého a lékařské české university — to vše jest mam a klam, neboť dle slovního pana dra. Herbena církev prohlásila za svatou osobu, která nikdy nežila. Všechny novější rozpravy o sv. Janu Nepomuckém pro Herbenu neexistují, na to ucho jest hluché, čemuž ostatně se nedivíme. Neboť napsal-li Herben: »V bulle stojí, že sv. Jana Nepomuckého nikdo si nemá másti s druhým Janem Nepomuckým, vikářem,« pak tím dokázal, že účelem jeho v otázce sv. Jana Nepomuckého jest, podvodně lháti.

Svoji reputaci o sv. Janu Nepomuckém v polemice proti prof. Pekařovi Herben dorazil konečně tímto okázalým způsobem: »Sv. Jan Nepomucký jako patron zemský byl dílem jezovitů.« Jesuitský řád byl založen r. 1540, tedy 160 let po smrti sv. Jana, do Čech přišli Jesuité 1556, tedy v době, když již účta sv. Jana Nepomuckého jako mučedníka a národního světce byla v plném proudu a kdy o něm dějepisci vydávali rozpravy. Jesuité tedy dle Herbena sv. Jana Nepomuckého uvedli v život dřív, nežli se sami narodili. Bravo! To jest logika skutečně realistická a, chcete-li, logika čistě herbenská! A prosím, tento výrok učinil Herben docela dobrovolně a bez nucení a netuší ani, že jednou touto větou s výše své osvícenosti sletěl horem pádem po hlavě.

Vůbec Herben svými vývody v otázce sv. Jana Nepomuckého pouští si žilou. Věcnou historickou kritiku, neustranné badání a poznanou pravdu katanuje tak, že přeherodesuje samého Herodesa. U něho není nic jiného, než českobratrské a židov-

staré lomy. Zřetelně poznáváme způsob, jakým kameníci tento kámen lámali. Vyvrtili — vždy ve vzdálenosti asi dvaceti centimetrů — díry do skály, které při větších balvanech tolikéž dvacet centimetrů hluboké byly. Do těchto děr byly pak zaraženy dřevěné klíny, jež pak navlíčováním nabotaly a pak skálu roztrhly.

Jest to nejstarší obelisk Egypta, dílo krále Usertesena I. ze XII. dynastie, jenž dle Petriea kraloval kolem r. 3400, dle Bissinga kol r. 3200, dle Maspéra kolem r. 3000, dle Brugsche kol r. 2700 před Kristem. Budiž tomu jakkoliv, tento starý samotáf, jenž na svém ctihodném čele ne-li 54, tož jistě nejméně 40 století má vyryto, vzbuzuje mimoděk úctu. Na něho patřil pravděpodobně již Abraham, když do Egypta přišel, patřil naň Josef a jeho bratři, a již Mojžíš vzhlížel k němu jako ku starci tisíciletému.

Obelisky bývaly votivními dary ku počtě boha Rá (t. j. boha slunce) a obyčejně počtem dva. Tak tomu bylo i zde. Bývaly druh nyní úplně osamocené kmety — téže podoby a výšky — rozpadl se r. 1160 po Kristu v tisícero kusův. Kolem r. 1200 byl zde hojný počet menších obeliskův, 7 až 10 metrů vysokých. Byly však složeny z více-ro kusův a tvořily před chrámem krásné sloupohady, jež zakončeno bylo dvěma řadami sfingův, sahajíc až ku západní bráně chrámu. Tyto obelisky a sfingy měly připomínati chodci, po široké, dlážděné cestě se ubírajícímu, svatost půdy, po které kráčel. Kdo viděl alej sfingů před Amonovým chrámem v Karnaku, ten jedině může si představit, jaký imponantní pohled skýtal tento les obeliskův a řady tvářů v tvář sobě hledících sfingů na obou stranách posvátné cesty!

A sedm z těchto prastarých pamětníků bývalé nádhery Héliópole až na naše časy se zachovaly. Čtyři z nich byly římskými císaři dopraveny do věcného města. Obdivoval jsem se jim tam mnohokrát na náměstí sv. Petra před basilikou Lá-

ské rozhazování rukama, spojené s protestantským kazatelstvím, prodchnutým úmyslnými nepravdami. Slovem, námaha Herbenova, odstranit sv. Jana Nepomuckého z dějin, jsou pokusy vzlétnouti na křídlech, jež jsou přeražena.

Kdy jest člověk logicky nebožtíkem? Na tuto otázku odpovídá nám Herben velmi přesvědčivě tím, že za příklad ochotně poskytuje svou vlastní osobu. Ve svých Besedách, v nichž mluví o Gollově škole, píše: »Kdo užívá faktů tak, jak jich okamžitě potřebuje k slohovému efektu, jest podezřelý. Aspoň v obou uvedených zde případech prof. Pekař zkrivil věc: naše strana nebyla nikdy protistatoprávní a naše strana nikdy nehlásala od Říma pryč.« Chvilku před tím však v těchže článcích tentýž Herben tímže pérem napsal: »... Nikdo mi nedokáže, že by z oslavování Jana Husa plymulo takové poučení. Kdo tak mluví, založil svou logiku na běžné politice, ne na vědě. Tak nemůžu mluvit ani katolík, ani protestant. Tak mluví náboženský lhovatel, který pro oči nevidí. Z Husova jména plyne jediné poučení logické — pryč od Říma. Jak by mně mohlo jen býti lhostejno osobně, aby mé duši a mému rozumu panoval papež Taková je prof. Pekařova filosofie českých dějin, kterou postavil proti Masarykově filosofii dějin našich? Filosofie indiferentismu. Ale my zamítáme filosofii lhostejnosti, protože od lhostejnosti vede rovná cesta ku přetvářce nebo lži, a nepřestaneme národ varovat před ní. Od Říma pryč! Je důsledkem našich názorů.«

Tady máte Herben celého i po částech, tady máte Herben, jenž užívá faktů tak, jak jich okamžitě potřebuje k slohovému efektu. Nejen sám sebe Herben usvědčuje ze lži, ale všechno působení jeho strany jest jedním řetězem agitace: pryč od Říma. Kolikrát jen Masaryk toto heslo odůvodnil písmem a slovem!

Ano, realistická věda, přímost, poctivost a ušilování o pravdu, tak se to hezky povídá, jako by od úst med řinul, ale sotva, že Herben obšírněji promluví, čpí z toho ze všeho advokátská filosofie, která má každou chvíli o zásadních věcech jiné mínění, a která píše tak, jako by v Čechách byli sami obmezení, neschopní poznávat, co jest pozlátkem a pomalovanou škraboškou.

Perou se o židy. »Čas« v 56. čísle uveřejnil článek: **Pížeň.** »Plzeňský mladočeský Český Deník přinesl 23. února úvodník nadepsaný: »Židé mezi námi.« Celá stať dělá, jako vše, co mladoč. listy ve svém extemporevém filosemitismu (nepřipraveném židomilství) píší, dojem lákadla pro židy, aby vstupovali do svobodomyšlné strany. Čertovo kopýtko však vždy z takového návalu liberálnosti kouká. Tak čteme ke konci dlouhého, větším dílem z Union (bez udání pramene) opsaného článku následující podtrženou, tedy s důrazem pronesenou větu: »Dokázali jsme nesčetněkrát svou svobodomyšlnou snášlivost vůči židům a dokazuje ji stále faktum, o němž jsme již psali, že necháváme židy žít!« Tož prosím, židé, jděte se poděkovat dru. Kramářovi, že nesplnil své pogromové hrozby z voleb, a výkonnému výboru mladočeské strany zašlete děkovnou adresu, že neuspořádal dosud na vás bartolomějskou noc. — To je jistě velice liberální od těch lidí, že »nechají židy žít.« — Kdo by tak byl pomáhal platit deficity »Dne«,

teránskou, na náměstí del Popolo a na monte Citorio. Pátý dostal se do Cařihradu, kde krásí náměstí at- Mejdán. Jiné dva, známy pod jménem »Jehly Kleopatřiny«, dostaly se do Londýna a do Ameriky.

Obelisk tento svědčí o vysoké dokonalosti umění staroegyptského. Není to tak jednoduché, jak by se snad zdálo, ohromnému kusu kamene dáti tvar tak lehký, elegantní, ba přímo vzdušný. Mnohé moderní jeho napodobeniny to dosvědčují: málokdy dosahují té elegance jako jejich pravzor. Jsou buď massivní anebo příliš hubené. Jaké umění již spočívalo v uhodnutí pravých rozměrů!

A uvážíme-li jednoduchost nástrojů, se kterými tyto perly umění staroegyptského z veletvrdeho kamene vyčarovány byly, tím hlouběji jest nám skloniti se před umělci tak dovednými. Nástroj jejich byl nanejvýš primitivní: malé kovové dláto zasazené do dřevěné rukověti, rovněž dřevěná palička a několik kusů křemene k uhlazení ploch — toť vše! Dokázal by těmito nástroji moderní umělec cosi podobného?

Než mohlo býti vyrobeno dílo tak mistrné, jako tento poslední Mohykán, jenž nyní úplně osamocen nad zříceninami zašlé slávy bdí — kolik nesčetných, méně dokonalých pokusů bylo as učiněno, než umělci starého Egypta k tak vysoké umělecké dokonalosti dospěli! To nás jen utvrzuje v přesvědčení, že umění v údolí Nílském jest prastarého původu. Není možno, by tento obelisk a blízké pyramidy, v záplavě sluneční se skvící, byly výtvozem nevzdělaného, polodivokého národa!

Jeho čtyry stěny pokryty jsou hieroglyfy.

kdyby mladočeská strana nebyla nechala žít svého mecenáše — pana Leona Bondyho!

Jest nám hořko opisovati tutu hnusnou dražbu o židovskou přízeň. Že tito lidé nestydí se již ani se svým nadbíháním židům vylézati na bílý den, jest důkazem hluboké mravní hniloby činiteľů, kteří dělají v českém národě veřejné mínění a kteří vtiskují tisícům způsob myšlení a mravní zásady. Ano, mravní zásady, které z veřejného života našeho dělají židovské tržiště, na němž vztahují v žebráckém ponížení ruce, aby jim do nich sypan byl židovský semenec. Bývaly romantické doby, kdy rytířové v »turnajích« zápasili o čest, slávu, úsměvy a vyznamenání z rukou vyvolených žen, dnes svobodomyšlné a pokrokové potomstvo v době osvěty zápasí navzájem o úsměv a peněžité dary židovské. Vizte, kam jsme došli a do jakých soutěsek ponížení nás vlekou svobodomyšlné, socialistické, volnomyšlenkářské a pokrokářské noviny. Jak psal mladočeský plzeňský denník, jest zajisté ostuda, ale jak závidí mu židy »Čas«, jest prostě opovržení hodná neřest. Mladočeský denník slovy: »Necháváme židy žít«, naznačuje, že mladočeské noviny neklepají židy přes prsty v těch věcech, které znamenají židovské němčení, hospodářské vykořisťování, kupčení lidským masem, lichvářství, zaviněné úpadky a mnoho ještě jiného. Jest to přiznání, za které se musí slušný mladoček rdít hanbou. Ale »Čas«, jenž by židovské sypaní nejraději spojil sám, nemůže udusiti v sobě bledé závisi a úmyslné slova: »necháváme židy žít«, vykládá ve smyslu pogromův, aby židy podráždil proti mladočechům a navnadil pro své zájmy.

Říká se, že všichni žebráci smíří se nad společnou mísou, ale »Čas« dává na jevo, že s mladočeskými novinami stolovati nechce a že chce židovskou mísu míti jen pro sebe. »Čas« již od let zamlouval si židovskou lásku, nespěchal, nechával jablka zrát, než zatřese haluzí, prozíravě počítal a těšil se na žně, až bude sklizeti do svých stodol, a proto jeho realistická rozvážnost jest pojednou ta tam, když vidí, že pole jeho počínají zorávatí také jiní. Zalomcovala jím závist, která u dědicův a pokračovatelů českých bratří velmi nepěkně se nese. Čeští bratři přece byli mílosrdní, almužnu nejen dávali, ale také darovanou z rukou bližních hrabivě nevydírali. Přejeme tedy »Času«, aby se uklidnil a rozvážil, že jeden člověk nemusí všechno všudy snísti, zejména když běží také o žold, dobře zasloužený.

Nerozumíme dobře počínání. Jestliže někdo z našich vybere někde, na příklad z volných myšlenkářů, protináboženské námitky, uveřejní je bez vysvětlivek a o věc již se nestará. Nedávno »Čech« přinesl 100 takových otázek volnomyšlenkářských, určených pro děti. »Čechem« tyto otázky rozléty se mezi čtenáře, a vyvrácení těchto otázek? Nikde. Každý myslící člověk by uvažoval: nuže, uveřejnili nám 100 agitačních volnomyšlenkářských otázek, to jest dobře míněno, budeme aspoň připraveni. A když jsem si přečetl námitky, obrátím si pěkně list a prostuduji si jejich vyvrácení. Ha, co to? Vysvětlivky tady nejsou, a již se ti dostavuje otázka: Tak, proč to předkládáte i laikům bez logického doplnění?

Pouze nápis na straně severní jest dokonale čitelný. Hlásá, že jej postavil Usertesen I., král horního i dolního Egypta, pán diademův a syn slunce, miláček božských duchův Onských — — — Ostatní stěny byly v čas mé návštěvy úplně zakryty větlmi hnízdy.

Po dlouhá staletí celým zástupům cestovatelův a učencův tyto hieroglyfy, t. j. obrazy vzaté ze všech říší přírodních i z obraznosti, obrazy bytostí skutečných i báječných — zůstávaly písmem nezbadatelným, hádankou nerozluštitelnou!

Co zdálo se býti nemožným, podařilo se ve století devatenáctém, jež zůstane věčně památným pro výzkumy v oboru starožitnictví a jazykozpytu. V něm byly nalezeny klíče, otevírající brány říší ducha světa nejstaršího. Mním rozluštění písma hieroglyf. a klínového. Tím byl odhalen závoj z nekonečné řady literárních pokladů, jež tím cennější jsou, že mnohé z nich až do 5. století před Kristem sahají a že nyní spadl závoj, jenž až dosud zakrýval občanský, lidový a náboženský život těchto velikých a mocných národův, o nichž klassičtí spisovatelé tak podivné věci vyprávěli a jež obzvláště v knihách Zákona Starého tak vynikající roli hrály.

Opravdu stkvělé svědectví prozíravosti, oštrovtipu, neúmorné vytrvalosti lidského ducha, jenž netoliko zasněhuje sílu svou poznání zákonů přírodních a z něho se prýšticím materiálnímu blahobytu, nýbrž i poklady myšlenkové dějin lidských šeru prastarých písmen vyrvatí dovede. Věru, důstojný to předmět vznešené vědychtivosti — odkrytí krásy téměř po dobu dvou tisíciletí zakryté v tajemném šeru staroegyptských písmených památek.

Údolí Nílské, díky svému téměř neměnnému se podnebí, propůjčilo písemným dílům svých obyvatelů jakousi nesmrtelnost. Byly vykopány ze

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna schází 5. března zahájila své jarní zasedání. Dle porady předáku stran sněmovních prvním předmětem jednání sněmovny jsou návrhy drahotního výboru. Řečníky v této debatě jsou jak obyčejně soc. demokraté. Nato zahájeno bude postupně první čtení branné reformy, 1. čtení předlohy vodocestné a 1. čtení předlohy o válečných sborech.

Politická situace následkem odporu rakouské vlády a vojenské správy proti zamýšlené resoluci o omezení práva koruny k svolání rezervy do zbraně jest krajně kritickou. Maďaři cítí, že tentokrát odpor Vídně nezlomí a pokusí se ještě o nějaký kompromis. Proslýchá se, že ani ne tak panovník jako jiný činitel opřel se proti schválení resoluce. Kdo je míněn, jest jasno. Počítá se také s jakýmsi provisoriem ohledně branné reformy. Zatím se má zvýšiti kontingent branců o 30.000 mužů, zato se má snížiti doba služební na dva roky a má se poskytnouti více úlev.

Jednotný český klub na říšské radě má býti rozbit. Přejí si tak národní sociálové a radikálové, kteří svou zbrklou politiku nemohou vnutiti většině klubu, což je připravuje o poslední zbytek soudnosti. — Předseda Jednotného českého klubu dr. Fiedler prohlašuje, že Jednotný český klub nebude moci hlasovati ani pro brannou reformu, nepomůže-li vláda zemským financím, a nepostará-li se, aby husarské kousky německých soudců v jazykové praxi přestaly.

Protičeská štvánice na sněmu dolnorakouském. Na sněmu tomto znovu 4. března schválen zákon Koliskův. Příslušný návrh přednesl posl. Fisselthaler, odůvodniv ho tím, že prý v Dolních Rakousích jest úředně zjištěna jen jedna národnost, německá, a že proto zákon Koliskův není v odporu s čl. XIX. zák. zákonů státních. Němci respektují sice Čechy, ale nedají se Čechy udusiti. Místodržitel bar. Bienerth jménem vlády prohlásil, že zákon tento nepředloží k sankci z důvodů, které před dvěma lety sněmu tlumočil hr. Kielmansegg. Pro návrh výboru hlasovala celá sněmovna mimo soc. demokraty. Tímto štváním protičeským sotva se připraví nálada k českoněmecké dohodě v království Českém.

Českoněmecké dohodování. Plenární schůze nár. politické komise na schůzi v Praze 4. t. m. schválila všechna dosavadní ujednání pracovního výboru. Předseda komise hr. Clam-Martinic naznačil, že došlo již k jistému sblížení se obou táborů národních ve sporných otázkách; připojil však, že nutno vyčkati výsledků vídeňských konferencí o úpravě jazykové otázky u samosprávných úřadů v Čechách. Posl. Švehla jménem českých poslanců zdůraznil, že jednota a nedílnost království Českého nesmějí býti dotčeny nebo porušeny.

Nový čin ministra Hohenburgera. V poslední době docílil terstský místodržitel kníže Hohenlohe toho, že seznam porotců byl tak sestaven, aby porotcové rozuměli i slovinsky. Liberální Italové cítili se tím dotčeni a plni rozhořčení (!) vypravili do Vídně deputaci s posl. Pitacem v čele. Ministr spravedlnosti dr. Hohenburger deputaci přeochoťně přijal a — listinu porotců zrušil a suspendoval i vypsané již porotní zasedání. Slovinci jistě se rázně ozvou.

sarkofágů, kde uloženy byly vedle mumií, papyry hustě písmem pokryté, výborně zachované, zároveň s živými pozůstatky starobylé vzdělanosti faraonův. Pomocí těchto nápisův, pozůstatkův nezřídka třiceti až čtyřicetisetletých, pomocí maleb, které nám živě před očmi předvádějí starověké faraonský, vzkríšen byl Egypt za dnů našich ze svého popela jako pohádkový Fénix, o němž doleji bude řeč. Epigrafie staroegyptská kráčí od triumfu ke triumfu . . .

Starožitníci a egyptologové slibují si mnoho z výkopů, jež mají zde v Héliópolis býti podniknuty. Doufají v jejich zříceninách najíti hojnost cenných památek, jež snad věk nejstarších faraonův objasní. Než těmto, ve velkém slohu projektovaným výkopům staví se velká překážka v cestu: vysoká cena přeúrodných okolních polí, jež Nil při záplavách svých na zříceniny Héliópole nanesl — a pak velké množství podzemní vody, jež se nashromáždila na bývalém niveau tohoto přaměsta.

Mimoděk při pohledu na tyto zříceniny připadají mi vážná slova písně staroegyptské z roku 1300 před Kristem, jejíž název zní: »Píseň z hrobu krále In-jetef-a, před harfeníkem«:

»Těla mizí a zacházejí — — — — —

. . . . Vznešení a oslavování odpočívají ve svých pyramidách.

Kteří kdysi domy stavěli — jejich přibytků již není.

Co se z nich stalo?

Jak to vypadá s jejich městy?

Jejich zdi se rozpadly, měst jejich již není, jako kdyby nikdy bývali nežili . . .

(Pokračování.)

Literární zprávy z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

Auer-Ehrmann: „Život svatých“, 2. vyd.	K 250—3—
Pascher: „Katechese o prvním sv. přijímání a zpovědi“	2—
Tagliero: „Hody Božské lásky“ (rozmluvy o častém sv. přijímání)	1—
Zapletal: „Cvičení stavů“	150
Huysmans: „Kathedrála“	4—
„Písmo svaté v obrazech“, řada I.—VIII. (každá řada obsahuje 12 bar. obrázků) po	240
Ocetek: „Eucharistický rok“ (12 eucharistických promluv)	—70
Baar: „Farská panička“	160
„Farské historky“ I.	420
„Román českého kněze“	180
„Z duchovní správy“	180
„Kohouti“ (farské historky II.)	3—
Proschwitzer: „Památka utrpení“	—80
Žák: „Řeči nedělní a sváteční“	9—
Eberhard: „Das Tugendleben“, v plátně váz. K 240, v kůži	360
Lienert: „Der geheiligte Tag der Christen“ (v kůži, zl. ořezka)	160
Jaksch: „Katechetische Schriftsteller der Gegenwart“	144
Mörzinger: „Christus und der Jüngling“	—80
Rotter: „Wegweiser zur Vorbereitung auf die Lehrbefähigungsprüfungen“	390
Pötsch: „Bleibe fromm und gut.“ (Ein Begleiter aus der Schule in das Leben)	—30

Upozornění. Sprostředkujeme dodávání podílů: Sv. Janského, Sv. Cyrilla a Method., Sv. Prokopa.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví, nakladatelství, závod hudební a papírnictví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Krise v Uhrách. Hr. Khuen-Hedervary domluvil se sice s Košutovci, ale Justova strana způsobuje schůze na sněmu krajně bouřlivě. Ale úmluva s Košutovci způsobuje vládě uherské ještě větší potíže, zejména umluvená resoluce v příčině povolávání náhradních záložníků a záložníků k činné službě ve zvláštních případech, kterážto resoluce vládou rakouskou vykládána jest jako omezování práva panovníkova na svolání zálohy do zbraně. A posl. Pogačnik v »Neue Freie Presse« dokazuje, že schválení této resoluce uherským parlamentem mohlo by býti opravdu na újmu naší polovině mocnářství. Hr. Khuen-Hedervary už prý se také s celou vládou chystá k demissi. Z jiné strany se však také tvrdí, že dohoda vlády uherské s Košutovci jest vlastně smluvným manévrem maďarským, aby zatím chystaná volební reforma byla zase odsunuta do pozadí.

Mladočesko-agrární ústupek Němcům. »Nasinec« dne 7. března píše: Ve včerejší (5. března) schůzi české sekce zemské školní rady prezident její kníže Fr. Thun představil nástupce dvor. rady Tobische, vicepresidenta dvorního radu dra. Golla, Němce. Psali jsme již o tom, že tento německý kandidát k úřadu tomuto bude povolán. Překvapilo však, že byl v úřad uveden dříve, než bylo jeho jmenování úředně vyhlášeno. Mladočeští a agrární poslanci, kteří jsou za zemskou politiku zodpovědní, byli včas upozorněni na to, že jmenování toto se chystá, ale neucítili pranic, aby mu zabránili. Právem to budí domněnku, že dohodli se s Němci a důležité toto místo jim přepustili. Dosud zastával je Čech. Že by byla Čechům dána nějaká náhrada, není slyšeti. Mladočeští a agrární politické činí Němcům ústupky, které jsou na pováženou.

Velké výtržnosti anglických sufražetek. Dne 1. března odpoledne udály se v Londýně největší výtržnosti přívrženek hlasovacího práva žen, jež byly zaznamenány od počátku tohoto hnutí. Množství žen táhlo ulicemi Hymarket, Whitehall, Picadilly, Bond-Street a jinými třídami Westendu a rozbíjelo krámy a okna velkých obchodních domů. Několik žen prodralo se až do Downin-Streetu a rozbily okenní tabule bytu ministerského předsedy a vládní budovy. Oken vybito bylo v ceně 80.000 marek. Celá demonstrace byla předem smluvna. Ženy byly ozbrojeny kamením, holemi, kladivy. Dne 4. března opakovaly se před budovou parlamentní hluché demonstrace. Suфраžetek zatčeno již několik set. Mnoho jich odsouzeno bylo k trestům dvouměsíčního vězení s těžkou vazbou spojeného.

Válka Italsko-turecká. Velitel italského válečného loďstva admirál Aubry náhle zemřel. — Z bojiště došla opět zpráva o přepadení Italů Araby. — Všecky neutrální mocnosti budou v otázce Italsko-turecké války postupovati společně a dolehd-

nou prý v Římě i v Cařihradě k sprostředkování míru.

V Číně po prohlášení republiky povstala vzpoura vojenská proti republice a šíří se po celém Mandžursku. V Pekingu jest prý úplný klid.

Zprávy organisač. a spolkové.

Instalační den předsedy diecézního sdružení katolických jednot. Dne 3. t. m. konána slavnostně za přítomnosti J. E. nejdp. biskupa dra. Josefa Doubravy v katedrálním chrámu královéhradeckém instalace nového kanovníka, vsdp. dra. Reyla. Významného toho aktu účastnili se P. T. zástupcové města, úřednictva různých kategorií, škol, kněžstva, důstojnictva atd. Velice potěšitelné bylo, že dostavilo se obecnstvo všech společenstevských tříd v překvapujícím množství. Samy katolické jednoty a jiné naše organizace tvořily imposantní část přítomných účastníků. S praporem se dostavily: Jednota katolických tovaryšů z Hradce Král., jednota katol. tovaryšů z Chrudimě spolu s deputací odbočky Všeodbor. sdružení, křesť. sociální spolek ze Smřic, Všeodbor. sdružení, křesť. soc. spolek z Pardubic s deputací odbočky Všeodbor. sdružení a katolická jednota z Kostece n. Orli. Z Hradce Král. mimo to dostavily se Mariánská kongregace pánů a dam, křesť. soc. spolek »Anežka«, Všeodbor. sdružení a tělocv. odbor »Orla«. Dále přišly v četném zastoupení: křesť. soc. spolek z Jaroměře (s celým výborem), katol. jednota a Všeodb. sdružení z Pouchova, katol. jednoty z Král. Dvora, z Hořic (s deputací Všeodbor. sdružení), z Týniště n. O. s Všeodbor. sdružením, z Třebechovic s Všeodbor. sdružením a z Nového Bydžova. Tudíž patrné, že i v nynější velice pohnuté době lid rád projevuje manifestačně vřelou oddanost ku knězi, o jehož lidové veliké práci se přesvědčil. I deputace vojenských vysloužilců z Josefova přednesla srdečnou gratulaci svému čestnému členu. Dostavil se mimo četné ctitele i vynikající přítel oslavencův, vážený spisovatel dr. Řezníček. Vsdp. dr. Reyl představení se delší, hluboce jímající řečí přítomné nejdp. kapitole, žádaje, aby dle starobylého způsobu instalován. Nato od oltáře vsdp. kapitolní děkan dr. Soukup vyhlásil řečí mistrnou, jak obsahem tak formou, život nového kanovníka, poukázal na jeho záslužnou činnost náboženskou, kulturní a sociální, chválil jeho přímou povahu, energii, rázovitou a cilevdomou samostatnost ve spřádání velikých, ušlechtilých plánů. Konečně přál installandovi vroucně hojnost požehnání Božího. Nato odezdal vsdp. dra. Reylu kanovnícké insignie (odznaky) a uvedl jej do stally, do křesla úmrtím uprázdněného. Pak zapěno slavnostně »Te Deum«, načež nově instalovaný kanovník sloužil slavnou mši svatou, při níž na kůru předneseny velmi krásné zpěvy. — Večer jednota katolických tovaryšů uspořádala svému dlouholetému předsedovi za spoluúčasti odbočky Všeodbor. sdružení, spolku »Anežky« a odboru »Orla« intimní pěvecký a hudební večer. Ačkoli však byli zváni výhradně nejbližší přátelé, nabyt večer rázu manifestačního přetčetnou účastí. Dvora Adalbertina i s přílehlými místnostmi byla cele naplněna. Když oslavenec vkročil do místnosti vkusně ozdobených, bylo mu srdečně blahopřáno deputací spolku »Anežky«, při čemž dceruška pl. Uhrové podala panu kanovníkovi kytič. Po dvou produkcích promluvil vzletně zaslužilý starší jednoty p. V. Jenčovský (který již dvě destileté ve spolku obětavě působí) o zásluhách organizačních p. kanovníka. Vytkl výrazně, jak v době nejvyšší žalostné a nevděčné ujmál se oslavenec pracujícího lidu, jak dělníky neunavně poučoval a obětavě podporoval, za ně se exponoval. Upozornil, jaké podniky sociální, charitativní a kulturní vznikly energií dra. Reyla. Hřímavý potlesk svědčil, jak řečník mluvil od srdce k srdci. Nato oslavenec v zřejmém pohnutí srdečně děkoval. Přiznal, že při takové organizační práci katolík mnoho pronásledování zakouší, ale útechou jest pomýšlení, že smě zaseté zkvětá v mohutný strom; jest přesvědčen, že ta oslava neplatí jen osobě jednotlivcově, ale zdárné práci organizační vůbec. Přál mnoho zdaru všem katolickým národním akcím, slibuje neochvějnou práci dále. Ozval se nový nadšený potlesk. Program produkce byl velice pestrý a účinkující vesměs závodili v umělecké zdatnosti jsouce odměňováni častým potleskem. Hudba tamburašská střídala se s damskými a smíšenými pěveckými sbory, hrou na piano, housle a violoncello a velmi dobře volenými zpěvy sólovými a dvojzpěvy. Svou obětavostí a uměním přispěli naší jednotě ke zdaru večera mimo členstvo zvláště pp. dr. Svoboda, prof. Hornof, ředitel Wünsch, pl. Pešková, slečna Merhautová, Macáková, Frydrychová a Kubišková. Každý chválil krásný průběh animovaného večera. Bůh posiluj nově instalovaného pana kanovníka v další práci, konané pro čest Boží a blaho lidu!

Sdružené katolické spolky v Pardubicích uspořádají v neděli dne 10. března 1912 v sále městské radnice v Pardubicích veřejnou přednášku chvalně známého stavovatele p. prof. A. Svojsíka z Prahy »O Číně a Číňanech«, doprovázenou 240 světelnými obrazy. Začátek o půl 8. hod. večer. — Tytéž spolky sehraji 24. března v městském divadle frašku »Ideální manželství« od B. Bartoše.

Chrudim. Jednota katolických tovaryšů oslaví výročí svého patrona sv. Josefa tím, že dne 17. března 1912 o 9. hod. dop. zúčastní se korporativně s praporem služeb Božích, večer pak společně s ostatními bra-

tráky spolky pořádá velký zábavný večer, při němž bude sehrána časová, velmi rozmanitá Bognerova veselohra o 4 jedn. »Halleyova kometa«, po ní pak humoristický program při hudbě p. Vaníčka. Večírka koná se v restauraci musejní o půl 8. hod. več. Vstupné: I. místo 70 h, II. místo a u stolu 60 h. Členové katol. spolků mají značné slevy, protože jest jejich povinností, aby jak ráno tak i večer do jednoho se dostavili a tak dokázali těm různým přítelům, že máme také právo na existenci v městě.

Kostelec n. O. V neděli dne 3. března sehrał dramatický odbor katolické jednoty činohru A. Bognera: Od knihy k životu aneb Květina bez vůně. Hra tato jest vskutku časová, moderní. Pečlivě byla nacvičena. Výprava velmi úhledná. Všichni účinkující zcela vžili se do svých úloh. Vlasta, květina bez vůně (slč. Faltysová) podala výkon prvního řádu moderní dámy, emancipované ode všech »zpátečnických zásad.« Do nejmenších odstínů provedla svoji úlohu. Zvláště úchvatně podala onen obrodný proces ve 4. jednání. Slečně srdečně gratulujeme. Vážná, pečlivá paní Svobodová měla výbornou interpretku v pl. Záleské. Slečna Boža Králíková (slč. Sedláčková) výstižně v emancipaci postavila se po bok květiny bez vůně a se zdarem zhostila se své úlohy. Sl. Marie Svižná (slč. Modličovská) udělala čest své úloze a ji nejen ústy ale i gesty svižně provedla. Překvapující byl zjev starého pana Opavského (p. Martinec st.) v masce i mluvě. Se znamenitým pochopením a zanícením podal ustaraného, trpkou školou prošlého a při tom pevně věřícího a v ideál štěstí doufajícího otce Vladimírova. Vladimír Opavský (p. Mňuk) vystoupením svým působil velmi sympaticky a ukázal, že není na prknech nováčkem. Jindřich Budil (p. Záleský) ukázal, že do každé úlohy dovede se vpraviti. Byli jsme zvyklí naň jako na výborného komika, ale při této hře byli jsme překvapeni, jak mistrně sehrał vážnou, něžnou a jemnou úlohu lidumila. Pan Brodský (p. Maleček) oslavil v úloze svůj debut. Anna (slč. Blažínová), Hradil (p. Vášl), Čížek (p. Müller) hráli s náležitým porozuměním. Návštěva byla hojná. Vše bylo vyprodáno. Vskutku s chutí hrál herci, když u obecnstva potkal se s oblibou a porozuměním, jako děje se u nás. Na květnou neděli připravuje se lidová hra, upravená dle románu V. Kosmáka: Potkalo ji štěstí. — k.

Liběšát. Zábavní odbor zdejší katolické Jednoty sehrał dne 25. února ve vlastním domě — při vyprodaném sále — s velkým úspěchem mravním i hmotným divadelní představení »Nepromluvíš křivého svědectví.« Činohra v 5 jednáních. Napsal Leonard z kongregace Kalasantinů. Pro české jeviště upravil Jaroslav Rudolf. Kus dne 3. března opakován. — V neděli dne 17. března t. r. ve vlastním domě sehraje divadelní představení: Viktorka. Obraz ze života ve třech jednáních. Dle »Babičky« Boženy Němcové napsal Jan Maria Koubek. Začátek o půl 8. hod. večer. Ceny míst obyčejné. Dítěm školním vstup zakázán. Lístky na sedadla v předprodeji u p. J. Plichty, pokladníka.

Z křesť. sociálního vzdělávacího spolku v Časlavi. Zřízený pohřební fond na zásadě svépomoci nalezl hojně přízně mezi členy spolku, takže se bude moci vypláceti zopustalým po zemř. členech skutečně stanovená částka 40 K. Žádáme členstvo, aby sdělilo tuto výhodu, kterou spolek náš svým členům poskytuje, v nejširší veřejnosti, neboť jsme jisti, že tím řady naše značně se rozmnoží. Podobně i práce pro vlastní katolický dům nachází na všech stranách porozumění. A jsou to vedle vdovích haléřů členů četní příznivci z řad duchovenstva, kteří s radostí na fond náš přispěli. Za zakládající členy přistoupili a buď již úplně neb částečně 20 K podíly splatili vdpp.: A. Schreiber, vikář ve Žlebech, Jos. Jenček, bisk. sekretář v Chotusicích, Boj. Flura, farář ve Víkánči, Jos. Limberský, farář v Dol. Bučicích, Jan Kostkan, farář v Pusté Kamenici, Lad. Kalina, farář v Oumyslovicích, J. Samec, kaplan v Časlavi, Fr. Lukš, kaplan v Časlavi, Fr. Kohout, prof. náb. v Časlavi, Fr. Dlabáček, kaplan v Zbraslavicích. Mimo to menšími částkami přispěli četní pp. duchovní i laikové, jichž jména budou uveřejněna příště. Všem příznivcům upřímně Zaplať Bůh! — Dne 17. března koná spolek přednášku u »Modré Hvězdy«, spojenou s večírkem pro své členy Josefy.

»Vydědenci« na jevišti v Ronově nad Dobruvkou. Požitek vzácný připravili nám na druhou neděli posní skupina sdružení mládeže s katolickým spolkem »Rovnost« divadelní hrou »Vydědenci« od A. Svobody. Spi-sovatel způsobem mistrně jímajícím duši českou katolickou předvádí nám zápas katolicismu s protestantismem ve středověku. Dvojitý ráz má hra. Poučení z dějin minulosti vlastní naší dle slov básníka K. J. Erbeny: »národ slávou otců nesvěcený, bez paměti vlastní své, z života knih list je vytrženy« a za druhé vyvoditi důsledky z minulosti pro dobu přítomnou. Obě velmi dobře se zdařilo. Naše srdce české věřící zachvívalo se při nadšení starých českých boдрých sedláků za víru a řeč. Na jevišti vystupuje hejtman zbrožský se slovy: »proklatá cháska sedláků.« Jak energicky počínal si, tak přirozeně, že by starý zkušený rytíř nalezl v něm zalíbení. Jeho choť Zdeňka mírně k němu se tuší a prosí ho, by neutiskoval sedláků! Koho by nedojalo její jednání? Vždy jemná elegance Justiny zvýšena tentokrát zvláštní melancholií citu a působila dojmem okouzlujícím. K ní mile družila se společnice Milada. Pozorností zvláštní těšil se dudák svým způsobem milého vypravování dívkám na návsi, které seskupeny byly v ladný celek a svými národními kroji skytaly rozkošný pohled. Jedna hleděla předčítí druhou, Na svém místě byl generál Koloredo a císařský komisař Bohuš z Komořan.

Energicky počínal si grutovník Běšín. Vrcholem hry byly výstupy, které odehrávaly se mezi svobodníkem Karáskem, jeho ženou, synem Janem a Justinou. Žena Karáskova svým vyříbeným obvyklým vkusem v koncepci své úlohy vystihla smysl povolání a povinnosti manželky a matky. Výkon nad jiné zdařilý, eminentní. Velmi krásně a dojemně působilo chování se Jana ke svému otci; duševní zápas, má-li zůstat věren zásadám otce, či přiklonit se k cizincům, podán s neobyčejnou vervou. Nejvděčnější látku ku přednesu poskytli spisovatel svobodníku Karáskovi z Újezda. Karásek měl také den a z plna srdce mu gratulujeme. Dojem celé hry zvyšovaly nádherné obleky, jež bezvadně dodala firma J. Bosner z Prahy. Přítští hra dává se na pondělí Velikonoční. Zdař Bůh! — Hru tuto doporučujeme všem spolkům a organisacím bratrským a vzdáváme veřejně dík spisovateli s přáním, by v duchu hry této uvedl ještě jiná fakta historická na scénu. Práce »Vydědenci« nebyla konána nadarmo.

Zprávy místní a z kraje.

Akademii na oslavu 60. narozenin a jmenin J. Exc. nejdp. biskupa pořádají bohoslovci a chovanci Borromaea pro zvané hosty dne 10. t. m. ve dvoraně Adalbertina o 5. hod. odpo. Lístky na sedadla dodá Družstevní knihkupectví.

Z Rudolína. Jeho Excellence nejdp. biskup Th.Dr. Josef Doubrava, přijímaje blahopřání chovanců zdejšího ústavu hluchoněmých k šedesátému narozeninám svým, vyslovil přání, by o dni tak památném všichni chovanci hojně vyčastováni byli, ku kterémuž účelu věnovati ráčil značný dar na penězích. — Hluchoněmi chovanci děkují co nejuctivěji Jeho Excellenci za milodar a slíbují, že neopomenou vyprošovati svému vznešenému příznivci hojného požehnání Božího. Zaplať Bůh!

Dary Rudolína. Přípisem sl. ředitelství spořitelny královéhradecké sděleno bylo, že z usnesení výboru povoleno byl zdejšímu ústavu hluchoněmých příspěvek 200 K ze správního výtěžku za rok 1911, kteráž částka bude vyplacena, jakmile dojde schválení c. k. místodržitelství. — J. M. nejdp. opat Meth. Zavoral ze Strahova při návštěvě ústavu dne 28. února odevzdal ředitelství ústavu částku 20 K na přilepšení chovancům. — Veleďst. farní úřad v Libici u Chotěboře zaslal 5 K, kteréž obdržel ze všedělnického plesu v Dolní Sokolovské ve prospěch Rudolína. — Vsdp. vikář Jan Seidl z Čerčilova odevzdal částku 4 K jako dodatek kostelních sbírek z vikariátu jaroměřského. Ředitelství ústavu vzdává za dary tyto vřelě »Zaplať Bůh!«

Městské průmyslové museum v Hradci Králové uspořádá ve dnech 24. a 25. března t. r. bezplatná celodenní praktická cvičení nového způsobu zcelování obuvi přípravkem »Ago«. Cvičení prováděna budou tím způsobem, že každý přihlášený účastník z vlastního přinesení a připraveného materiálu zhotoví 1 pár obuvi sám — tak aby vlastnoručním prováděním do nového způsobu zcelování obuvi úplně vnikl. Praktická cvičení a podrobný návod podávají bude účastníkům p. Eman. Meixner, odb. učitel z Prahy. Jelikož vzhledem ku zařízení nelze najednou prakticky zaměstnati více než 2—3 účastníky, postupovati se bude v pořadu dle písemných přihlášek účastníků kursu. Kurs jest přístupný mistrům i jejich dělníkům. Cvičení odbyvati se budou v čtátně musejní od 8—12 a od 2—5 hod. odpo. po oba dny. Přihlášky písemně přijímá do 20. března správa průmyslového musea v Hradci Králové. Lad. Haněl, řed. musea m. p.

Konfiskace »Štítu«. Poslední číslo »Štítu« bylo zabaveno. Jak jest citlivá tužka censorova vůči katolickému časopisu, naši čtenáři ještě seznají a budou překvapeni. V protikatolických listech však svobodně parádují fanatické články, z nichž skutečná tendence jest znatelná na sto honů.

»Ratibor« podporuje umění. Pošpiniv uličnický Emu Destinovou, stříká nyní blátem po krásných budovách, zdobených dle plánů osvědčeného architekta. Na surovosti, psané pověstným pokrokářským toparem, není třeba odpovídati. Poukazujeme pouze, jakým »pocitovým« způsobem jest sestavena kapitola o Jesuitské residenci. Prý do vnitra beránkova vloženy »písemnosti, oslavující řád jezovitský.« To je lež, jako hora — ani slovo oslavy řádu. Zato psáno o domě doslovně: »Český jej vymyslíl důmysl, česká jej pracovala ruka, ku cti českého jména.« Pokrokář však ve svém fanatismu četl dle všeho miso »český« — »jesuitský«. Již tato ukázka svědčí, z jakých fantasí jsou spřáděny i ostatní inkvektivy.

Kriminalistika. Pověstný podvodník Dix již byl přivezen ozbrojenou mocí do Hradce. — Celé město naše bylo vzrušeno smělým lupičským činem 16letého studenta Desenského. Mladík v sobotu vzal si ze třídy dovolenou, jel k Josefovu a pak v Zaloňově spolu se starším člověkem v noci ze soboty na neděli pokusil se okrástí stáří manželé Holečkovy. Ti se však probudili. Nastal krvavý zápas, při němž stařena zavražděna a stařec těžce zraněn. Četnictvo hned pátralo po pachatelích a dne 6. t. m. zatkl zde hochu, který prý se již ke všemu přiznal. Mladíka svedla ke krvavému činu žádost po penězích. 75 K, jež mu byly zaslány na školní plat, promarnil, a ježto uslyšel, že Holečkovy jsou bohatí, chtěl je obrátit.

Valná hromada Záložny v Hradci Králové odbyvá se dne 10. března t. r. v místnostech Besedy. — Záložna v Hradci Králové doplnila dotaci ze zisku zejmé-

lým kontrolorem B. E. Tolmanem založenou nadací na K 2000.— a bude prvního počítat K 84.— z téže dle intencí zakladatele dne 25. března t. r. chudému a potřebnému členu záložny udělen. Žádosti podány buďtež do 23. března t. r. v kanceláři záložny — Janské náměstí č. 163.

Kralohradecká spořitelna. Výkaz za měsíc únor 1912. Vklady úsporné: uloženo K 351.888.81, vybráno K 391.554.71, zůstatek K 15.882.028.64. Vklady odvětví šekového: uloženo K 37.389.03, vybráno K 40.194.88, zůstatek K 11.516.19. Zápůjčky na hypotéky K 10.832.208.32, zápůjčky obcím K 2.665.028.29, zápůjčky na cenné papíry K 29.385.—, směnky K 165.821.58, cenné papíry K 2.682.640.—, uložené přebytky K 265.511.71.

Třebochovce. (První čin živnost. pokračovací školy.) Ačkoliv pokračovací škola fakticky ještě u nás neexistuje, přece při nedělní valné hromadě záloženské při volbách svůj hlas (!) uplatnila. Naše tedy ještě neexistující pokrač. škola důstojně se při volbách záloženských přidružila ke spolkům okrašlovacímu, krejcarovému, ochotnickému, družstvu S. »obci« atd. Dle všeho — alespoň tak znalci poměrů posuzují — při příštích volbách uplatní se ještě »Lýra«, tenisové družstvo, zábovní klub »Rachejtle«, stolová společnost »Čepec« atd. — Vše je moc dobré a nejvýš potřebné.

Hořice. Zdejší »Pochodeň« dělá nám konkurenci a zahajuje novou rubriku »Naše slovo k postní době«. Piše mezi jiným: »Vmysli se, dělníče« ve věc a rozumově chápej, zda správně vůbec pěst hlásati, nadož ho dodržovati. Vezmi na pomoc bibli a nenajdeš místa v celé knize Písem, že by byl Kristus postu nařídil. Půst není jedení masitých pokrmů, jak se hlásá, nýbrž zdržování se nezřízeného života, alkoholismu, karbanu a všech neřestí i vášní. — Bylo by komické, kdybychom s »Pochodní« se pouštěli do disputace, co v bibli je a co není, když přece každému katolíku známo, že Kristus půst nejen slovem, ale i vlastním příkladem nařídil. Třetí větu, která obsahuje výbornou pravdu, nemá však »Pochodeň« — kdyby se tomu jak chtěla bránila a si toho ani vědoma nebyla — ze sebe, nýbrž z katolické mravouky. Necht' »Pochodeň« pokračuje na této dráze, její čtenáři do kostela málo chodí. Prospěje jim, budou-li to aspoň jinde čísti, protože naše doba nedostatkem uvědomění o tomto druhu postu rozhodně trpí. Nejne-příznivěji o církvi píše, kdo ji nejméně zná. Krom protestantů není jednoho náboženského vyznání, jež by tělesné posty neodporučovalo a naše katolická církev je mezi nimi nejliberálnější — alespoň liberálnější, než jsou židi, nebo dokonce Turci se svým ramazánem. Církev hlásala vždy nejen půst tělesný o jistých dnech, ale hlavní váhu kladla na půst duchovní, zdržování se nezřízeného života a všeho, co s ním souvisí. — Nyní však něco jiného. »Hořický Obzor« nemůže potlačit v polemice s »Pochodní« svůj podiv nad tím, že »Obnova« nemůže si »Pochodeň« dost vynachváliti proto, že má od ní hořický dopisovatel pokoj. Tento hořický dopisovatel — když již chce býti »Obzor« osobním — z novinářských polemik si nic nedělá. Jsou-li obyčejného druhu, ignoruje je, jsou-li osobní a sprosté, zná místo, kde se s redakcí může vypořádati. Dopisovatel polemisoval v »Obnově« s »Pochodní« o náboženství a aby ukázal, že by se k polemice nesnížil, kdyby byla »Pochodeň« listem tak sprostým, jako kdysi, konstatoval, — a to je něco jiného, než »nemůže vynachváliti« — co je nejen jeho osobním názorem, ale míněním v městě — ne-li obecně, aspoň valně — rozšířeným, že list zdejší soc. demokracie pod novou redakcí osobních útoků se hledí vystříhati, a toto veřejné mínění nesdílí názor »Obzoru«, že kritisoání veřejných poměrů ovšem i osob, v nich působících, musí se zváti hned insultováním osob a jednotlivců. Kdo ve veřejnosti působí, musí si dát libiti kritiku této veřejnosti, dokud není sprostá a osobní. Kritisoat je právo každé strany, jako je právem druhé strany se brániti. Dopisovatel »Obnovy« je v boji »Pochodně« s t. zv. býv. radnic. stranou pouhým dovádkem, do těch věcí se nikdy nemíchal, protože mu do nich nic není, a ubezpečuje »Obzor«, že škodolibost nikdy nebyla jeho slabostí. Tu bylo pozorovati, když »Pochodeň« opravdu sprostě útočila pod vlajkou ne svou, ale nastrčenou na osobnosti jiného tábora. Dokud »Pochodeň« sloužila pánům, »neinsultovala osoby a jednotlivce«, dnes, když se karta obrátila, upadla v nemilost, a snad to »Obzor« mrzí, že, jsouc jinak zaměstnána, dává pokoj klerikálům, kteří mají přece záda pro to stvořená. Napsali jsme minule, že je listem samostatným, třeba k náboženství stejně nepřátelským, kdežto druhdy byla útočištěm všech, kdo se k ní utíkali, když své zboží jinde nemohli, neb styděli se udati. Uhodili jsme do keře a vylítli zálek.

Krádež v Hořicích. V zdejších novinách rozepisuje se kdosi o krádeži, kterou v zdejší nemocnici spáchali a pak utekl dva sluhové, při čemž — jak ani jinak býti nemůže — svaluje celou vinu na jeptišky, resp. jejich představenou, jež má právo služebnictvo přijímati a jež se patřícně neinformovala. Jedním ze sluhů bylo totiž individuum, jež pro krádež bylo od milosrdných v Praze z noviciátu vyloučeno, pak 15ti měsíci pro další krádež trestáno, tak že není výtky neodůvodněna, že se ústav měl, než jej do služeb přijímal, buď u domovské obce, neb četnické stanice popatiti. Chyba se stala, ale chybu možno omluviti tím, že Josef Podrazil stál již před tím ve službách nemocnice Kr. Dvorské a N. Packé, kde snad nejsou jeptišky a kde rovněž nikdo něčeho o něm nevěděl. Teprv po útěku z Hořic došlo od správy z Kr. Dvora psaní, že zmíněný byl v trestnici. To je ten náš nešťastný systém, že se do pracovní knížky nesmí učititi ani nejmenší zmínka o něčem podob-

ném a že je pozůstaveno každému chleboďárci, aby na všechny strany psal. Jos. Podrazil byl uhlažený a obzvláště služby dbalý mladík, že nejen jeptišky, ale i lékaři a správce s ním byli úplně spokojeni, vlastně klamání. Dopisovatel žádá, aby přijímání služebnictva dělo se od lékařů neb správce, což ovšem prozatím není možno, protože smlouvou a stanovami je to vyhrazeno těm, jež se služebnictvo mají vlastně co dělat, jsouce za veškeren pořádek zodpovědny, majíce též v tomto svém právu jedinou záštitu a podmínku, že budou míti u služebnictva nějakou autoritu a pak — což nevykázal se Podrazil dvojnásobnou službou v nemocnici a knížkou služební, že sloužil k úplné spokojenosti? Podvody se děly vždy a budou se diti, jen že dnes aby každý, kdo sluhu přijímá, nespokojil se jen s knížkou, ale pátral také na četnické stanici. Proto myslíme, že kdyby lékaři sluhy a služby přijímali, chyb a klamání by se též neuvarovali.

Luže. Na uprázdněnou faru v Chroustovicích byl v těchto dnech od J. J. kníže Alberta M. L. z Thurn-Taxisu praesentován dp. Alois Doubravský, farář v Luži.

Pardubice. Koncert spolku ku podporování nemajetných studujících c. k. reálky v Pardubicích a dívčího reál. gymnasia v Pardubicích konati se bude dne 10. t. m. v městském divadle o půl 8. hod. večer. Program velice bohatý a vybraný. Koncert diriguje A. Vendl, učitel zpěvu na středních školách. — V průmyslové dívčí škole počne dne 19. března t. r. jarní kurs modistický. Podobný kurs bude také v době podzimní. Tamtéž je kurs stříhů pro dámy a kursy dělnické.

»Neodvislé listy«, mladočeský orgán v Pardubicích, sloučily se s konservativním listem »Českým Východem«, kterýžto list mladočeská strana od pl. Tomšové v Chrudimi koupila za 8000 K. Mladočeši doufají, že tím »Neodvislé listy« získají na počtu odběratelů a hojně inserci, kterou ze zaniklého listu konservativního hodlají převzít. Zaniklý »Český Východ« měl celkem asi 400 odběratelů. Z těch prý může dobře 300 přistoupiti za odběratele a předplatitele »Neodvislých listů« v Pardubicích. »Český Východ« prokázal zvláště za života a redakce Tomše konservativní straně mnoho platných služeb. Sloučení »Neodvislých listů« s »Českým Východem« provází pardubská »Osvěta lidu« a její expositura »Východočeský Obzor« jízlivými poznámkami s průzračnou konkurenční žárlivostí. »Osvěta lidu« ztratila v Něm. Brodě a na Chrudimsku mnoho abonentů následkem prý rozmachu »Neodvislých listů« v těchto místech.

Děkanský kostel v Pardubicích. V minulých dnech konalo se konkurenční řízení ve příčině rozšíření děkanského kostela a v zápětí na to stavební komise vykonala prohlídku kostela. Úprava a rozšíření za určitých podmínek svěřeno bude panu architektovi B. Dvořákovi. Tak se stane, že stavitel a dozorce budou v jedné osobě. Kostel v přední své části rozšířen bude v takovou délku, jako je presbytář. Upravení kostela má býti hotovo do posledního září. Také nevzhledné okolí chrámové bude co možno ladně upraveno. Zvláště bývalé masné krámy, které leží na samém kostelu, budou odstraněny. — Úprava prostranství před divadlem a zřízení příměřeného parku byla svěřena J. Vackovi, zahradníku v Pamětníku, který se přestěhuje do Pardubic. Také Zelená brána stane se v nejbližší době předmětem důkladných oprav. Tak zastaví se celé to prostranství kolem kostela a v nejbližším okolí během tohoto roku v takové výzdobě, jaká mu jako středu města Pardubic přísluší.

Agitace pro spálení mrtvol zachvátila i město Čáslav. A co při tom nejpodivnějšího, prý v čelo akce postavila se sama městská rada. Nechceme pověsti této věřiti, domnívajíce se, má-li už některý z P. T. pp. radů městských chutí dáti se ve jho volnomyslenkářských agitací, nechť to učiní jako osoba privátní, ale nikdy ne jako zástupce katolických spoluobčanů, jako nositel úřadu dosud snad ještě katolického města. Či snad to má býti rehabilitace naší městské vlády v očích pokrokového světa?

Otázka přístavby gymnasia v Čáslavi pokročila v poslední době intervencí kompetentních činitelů znamenitě ku předu, tak že se ji veřejnost čáslavská konečně přece jen dočká. Dle sdělení úředního, doručeného městské radě, hotov jest stát z povinné sumy 64.223.74 K, kterou obec měla složit, sleviti městu 34.223.74 K, dále platiti mzdu školnímu sluhovi, zapravovati 400 K na účelné pomůcky, hraditi výlohy otopu, osvětlení a čišťení a spolu udržovati botanickou zahradu. Vyhrazuje si stát toliko, aby při vyhotovování detailního projektu i při provádění stavby se řídila obec přesně dle pokynů správy vyučovací a aby splatila zbývajících 30000 K v patnácti ročních lhůtách po 2000 K. Zároveň došlo vyžvání, aby detailní plány předloženy byly do šesti neděl okresnímu hejtmánství, které je má odeslati ihned vyšším úřadům. Ač se strany obecního činí se mnohé námitky proti volbě místa k přístavbě gymnasia, těšíme se opravdově aspoň z toho, že konečně záležitost tato ocitla se v proudu po dlouhém odpočinku v mnohých kancelářích, tak že již jednou šla pověst, že se všechna akta ztratila.

Čáslav. (Opozděno.) Okrašlovací spolek konal 24. února výroční valnou hromadu za dosti slabého účastenství členstva. Dle podaných zpráv jednotlivých činovníků vynakládal spolek v uplynulém roce hlavní péči na udržení toho, co byl před tím podnikl. Zakoupil četné okrasné keře, postavil nové krmisko pro ptactvo a staral se o zimní obživu jeho. Nashromážděného kapitálu, který činí 805 K 46 hal. hodlal užiti na úpravu a oplocení parku na náměstí, nabízející obci 30

procent nákladu. Návrh tento nebyl však přijat, proto užito bude hotovostí této na úpravu procházek v okolí města a na postavení turistického a meteorologického stánku na náměstí. Zprávy funkcionářů, jakož i nové návrhy byly schváleny a výboru projevem byla důvěra za všechny práce tím, že byl opět znova zvolen. Mezi dobrodinci spolku zaujímá prvé místo obec Čáslavská darem 100 K, pak záložny 60 K, pravovárečné měšťanstvo 30 K a okresní výbor 20 K. — **O b č a n s k ý k l u b** vystoupil po delší době na veřejnost členskou schůzí v hotelu »U bílého koně«, v níž posouzen byl podnik družstva na výkrm vepřového dobytka, kterážto akce rozhodla se obec čáslavská účastnit 10.000 K. Záležitost tuto, která týká se na prvé místo rolnictva místního a venkovského, objasnil v informativní přednášce pan Zahradník, ukazuje na její výhody. Po řeči jeho rozvinula se obsáhlá debata, v které probrány a na pravou míru uvedeny byly přemnohé námitky. Zvláště věcně zasáhl do debaty ředitel hosp. záložny p. Riedl, jenž doporučil, aby družstvo použilo výhod novějších zákonů a ustanovení a netarasilo si zbytečně cestu k svému prospěchu. Výsledek debaty vyzněl v ten smysl, že akce tato není nijak nezdravá a že rutinované vedení může účastníky zcela uspokojiti. Družstvo disponuje již 35.000 upsaného kapitálu. Některým z občanů našich zdálo se zbytečným, že občanský klub zasáhl do této záležitosti. Myslíme, že názor tento jest pochybný. Byť týkal se podnik onen jen části občanstva čáslavského, tím, že obec na něm participuje, jest záležitostí všeobecnou a proto dobře jest, když co nejširší veřejnost o něm se informuje. — **K l u b s t á t n í c h ú ř e d n í k ů**, před několika lety založený, a dosti pěkných nadějí v kolébce slibující, stojí před zánikem. Na den 3. března svolaná valná hromada má se rozhodnouti o jeho rozpuštění. Členstvo oddalo se ochablosti, ano i přímé nečestnosti. Toto nepochopení, které vyrůstalo z mnohých kořenů, o nichž bylo by hořko mluvit, bylo první ranou, která byla klubu úřednickému zasazena, a druhé rány dostalo se mu akci ku založení odboru úředního spolku úřednického, vyvolanou částí čáslavského úřednictva státního v té naději, že přivtělením k pražskému vedení dostane se úřednictvu bezpečnějších záruk k dosažení vytknutých cílů kromě jiných materiálních výhod. Nechceme rozhodovati, co jest lepší, zda samostatnost či závislost, ani nechceme býti proroky budoucnosti, ale tolik jest jisto, že úřednictvu státnímu nepomůže žádná forma organizace potud, pokud si nebude vždy a všude vědomo své stavovské solidarity a plné ceny své váhy. Dosavadní klub odchází, zanecháváje svému případnému dědici rozpracovanou akci k povýšení Čáslavě ze čtvrté do třetí třídy aktivity, o kteroužto záležitost poctivě přičiňoval se již několikrát, ovšem vždy dosud s negativním výsledkem. Nikoliv ale svou vinou. Snad nyní půjde to rychleji a zdárněji. — **V a n d a l i s m u s**. Příserný pohled naskytl se v minulých dnech čáslavskému občanstvu při cestě ku kapli Panny Marie Pomocné. U továrního rybníka stojí stromovní, jež tvořilo v těchto místech krásný kout a bylo domovem četného ptactva, bylo úplně vykáčeno, a z pěkného místa učiněna tak prázdná poušť. Prý padají-li listí znečišťovalo rybník. Dokud majetek tento byl v rukou německé firmy Schoellerovy, stromovní nepřekáželo, když však liknavosti obce přešel do rukou československé společnosti Kosmos, zbaveno bylo nejbližší okolí Čáslavě jedné ze svých beztoho tak chudých ozdob. Když na nábfěží rybníka při nové úpravě skáceno bylo několik starých akátů, byl z toho poplach v celé veřejnosti čáslavské a časopis okrašlovacích spolků přinesl proti tomu obrněný článek. Jsme právem zvědaví, všimne-li si kdo a jak tohoto jednání.

Ronov nad Doubravou. Počínajíc rokem 1907 nastalo v každé české vsi i městě zvláštní třídění duchů, stojí-li kdo na straně katolické či protikatolické, po židovsku řečeno klerikální či antiklerikální. Mnohé duše naivní, které nemají samostatného úsudku a jehož snad ani schopny nejsou, daly si namluviti, že třídění ono stalo se u nás v Ronově nad Doubravou teprve na popud dp. kaplana Martina Kloudy. Tomu tak není. Kdo o-ny štvance zavedl a je i na dále podporuje v přítomné chvíli po tichu, nejlépe čtenář pozná ze zprávy uveřejněné v časopise »Lidový List« č. 12. ročník III. ze dne 21. ledna 1899, tedy více než před 13 lety, kdy kaplan Klouda byl ještě gymnasistou. Zpráva ta zní: »Báseň Heine říkával, tam, kde je pravda, že je také Golgota, a toto rčení platí z části též o mladém spolku našem »Rovnost« před rokem založeném. I spolek náš koná cestu křížovou na Golgotu, a kde jaký potomek židovských křiklounů z Golgoty proti nám vede boj. Ale to je smutným faktem u nás, že právě učitelstvo proti spolkům našemu se staví a za účel vykřiklo si zničení spolku tohoto. Proč? To je nám hádankou. Neří prý nás třeba. Oni prý jsou také — katolíci. Tak jako mnozí jiní, tak i u nás páni učitelé neumějí činit rozdíl mezi pokřtěnými a katolíky. V matrice býti zapsán jako katolík, to není ještě vše. Když se dnes i anarchisté sdružují ve spolky, proč má se totéž za zlé katolíkům, sdružují-li se, aby na zásadách křesťanských domáhali se oprav společenských, dnes tak potřebných. Ale našim pánům učitelům je náš spolek trnem v oku, že to není spolek socialistický. Je to zvláštní hra osudu. Když před 10 lety slavil zdejší zpěvácký spolek odhalení praporu, jehož kmotrou byla židovka, tu nenamítali páni učitelé ničeho, ale proti spolku katolickému brojí. Ale my pravíme tolik, že jim té radosti neuděláme, bychom k vůli jich socialistickému smýšlení zřekli se svého katolického přesvědčení.« Tak to jde ještě dále. Ať každý poctivě a spravedlivě člověk uváží, kde, kdy a od koho dříve

začalo štvání. Ovšem tlak budi protitlak! Co dalo se před 13 roky, opakuje se v jiné formě i dnes.

Dobruška. Páni učitelé svolali si mimořádnou výborovou schůzi pokračovací školy v Dobrušce a dělali uražené pravdivými zprávami o chování dorostu školy té. Výbor, který tam nepůsobí, má dělati pánům pořádek? Výbor však zkrátka se usnesl, že se náboženství ve škole bude přednáseti dále a pořádek že tam musí býti. — **Tělocvičný odbor křesť. soc. mládeže.** Orel žádal, aby mu povoleno bylo cvičiti v tělocvičně měst. školy, kde cvičí též »Sokol.« Ale páni pokrokaři ve své pokrokové stranické spravedlnosti rozhodli v sezení své opatrné rady, že »Orlům« se nic nepůjčí a nedovolí. Takovou spravedlnost máme v Dobrušce. Ovšem od lidí, kteří prodávají českou půdu Němcům a jsou předsedy národního (!) spolku, od lidí, kteří dají manželský slib jednomu, a když ho na studiích vydrží, vezmou si druhého, kteří se v domácnosti z lásky manželské bijí, kteří jsou napěchováni pokrokovým charakterem, nemůžou více žádati. Zač pak stojí všecken národ, když má takové spravedlivé vůdce? Spravedlnost vyvyšuje národy!

Vzteklina ve Vápně. Dlouhá léta nebyla již naše obec tak mocně vzrušena jako minulý týden ve čtvrtek a v pátek. Ve čtvrtek časně ráno pokousán byl do čela vzteklým psem zdejší rolník p. Jan Bludský st., osobnost to široko daleko dobře známá, a v pátek odpoledne, po úředním zjištění vztekliny u dvou psů, postříleni byli — až na nepatrné výjimky — všichni psi ve zdejší osadě. Veškeré obyvatelstvo přihlíželo k této neočekávané, náhlé události, nikoliv jako k zajímavé veselo- hře, ale jako k dojemné truchlohře, při níž slzy vzácný nebyly. — Vzpomínáno teskně toho, že za jiných okolností byl by »popravčím mistrem« těchto věrných strážců lidských obydlí ne p. Josef Vlček ml., jenž jako výborný stíelec ten nemilý úkol z ochoty vzal na sebe, nýbrž sám p. Jan Bludský, nejlepší to stíelec ve Vápně, a člověk ke všemu, co ku všeobecnému dobru směřovalo, veleochotný. — Tentokrát však toho úkolu se podjati nemohl, jelikož po onom nešťastném přepadení psem ve čtvrtek ihned nejbližším vlakem odejel do Vídně do ústavu Pasteurova. Brzké a úplné vyléčení přejí mu ze srdce všichni spoluobčané.

Z Humpolce. Od nepaměti zavedena jsou u nás po celý sv. půst v pátek odpo. ve 3 hod. kázání, která se těšila vždy hojně návštěvě. Obzvláště letos je kostel již dlouho před ustanovenou hodinou přeplněn, neboť letos po prvé postní kázání ve své nevšední horlivosti a obětavosti převzal sám J. M. ndp. opat Salesius Roubíček ze Želiva. Kázal již dvakrát. Vyvolil si thema opravdu časové: »Božství Ježíše Krista« a ukazuje nám je v barvách tak jasných, čistých a určitých, že již dnes volá každý posluchač v duši radostně a vroucně pod vlivem nadšených slov J. M. ke Spasiteli: »Pán můj a Bůh můj!« — Dne 3. března vystoupila na veřejnost opět naše křesť. mládež, aby seřáda ve svých spolkových místnostech divadelní kus »Potulný filosof«. Prostorný sál byl tak přeplněn, že mnoho obecenstva muselo se od pokladny vraceti domů, jelikož nebylo již místa. Mladí nadšenci dávali totiž dílo svého duchovního rádce vp. P. Václava Vaňka, kaplana. Všeobecné očekávání, jaký bude ten kus od velebného pána a jak jej mládež provede, nezklamalo z našich nikoho. Dp. autor může býti hrdým na svůj první kus, který jistě nebude posledním, a herci mohou býti též spokojeni, že se pěkně do úloh svých vpravili.

Suchbát u Kutné Hory. Ve farnosi zdejší konali od 21. do 28. února t. r. vldpp. P. Frant. Zimmerhackel a P. Ant. Řehoř T. J. z Prahy sv. missií. Účast věřících byla po celých 8 dní příkladná. Kostel býval při všech kázáních jejich přeplněn a zbožnost osadníků dojemná. Že farníci vážili si těchto duchovních hodů, patrně je z velkého počtu kajíčků. Na 1400 věřících přistoupilo v ty dny ke stolu Páně. Farnost zdejší čítá dle posledního sčítání lidu 2282 katolíků. Jen málo bylo těch, kteří se sv. missie nesúčastnili. Vldpp. misijnářům po svěcení misijnářského kříže jménem osadníků poděkovala deputace ústy p. Jana Pařeza, rolníka a starosty z Dobřeně. Voláme za nimi ještě jednou za obětavost jejich vroucí své: »Za všechno zaplať Pán Bůh!«

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel, košile, spodky, ponožky, ka-
pesníky a ložní prádla **zaše na výběr**
P. T. **interesentům známá svou**
solidností firma

Václav L. Holý,
Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží.

Nová Paka. Den 3. března t. r. zřetane občanstvu zdejšímu dlouho v paměti. Opouštěl totiž toho dne osadu naši náš duchovní správce vdp. Jos. Vomočil, by přešel do Jičína, kamž za děkana byl ustanoven. Klášterák chrám Páně již při ranních službách Božích byl

plný. S osadníky svými loučil se vdp. děkan v dojemné promluvě, při níž nezůstalo oka, jež by nebylo zaslzelo. Svědčilo to, jaké oblíbené těšil se bývalý náš pan farář. Oblibu tu v plné míře potvrdilo pak odpoledne při odjezdu jeho veliké množství osadníků, již naposled přišli svému bývalému duchovnímu správci dáti s Bohem. Katolická Jednota, obuvnický spolek s prapory, družičky, zástupcové intelligence, střední i dělná třída osvědčili tu účastí svou, jak milým byl jim duchovní vůdce jejich přes to, že leckdo, ponejvíce ovšem z neporozumění, častěji po něm kamenem hodil. Dojat opouštěl vdp. děkan farnost, přeje všem, i těm, kteří jemu nepřáli, všeho nejlepšího. I my přejeme panu děkanovi na jeho novém působišti jen vše nejlepší a zvláště, aby dobře a upřímně jeho snahy doznaly v Jičíně zaslouženého ohlasu a plného zdaru. Mnohaja ljeta! Katolická Jednota vzdává svému bývalému místopředsedovi a nyní čestnému členu za dárek 120 K na vystavění spolkového domu srdečně »Zaplať Bůh!«

Výroční valná hromada I. českého spolku pro zvelebu včelařství, zahradnictví a chovu hospodářského zvířectva v Chrudimi koná se v neděli dne 10. března 1912 o 9. hodině dopoledne v hotelu »na Bídě«. Pořad: 1. Zahájení schůze. 2. Zpráva jednatelská za rok 1911. 3. Zpráva pokladníka. 4. Volba předsednictva a výboru. 5. Volné návrhy.

Pracovní komise sdružených odborů »Jednoty českých soukromých úředníků« v severních Čechách se sídlem v Jaroměři koná VI. valnou hromadu delegátů odborů v neděli dne 17. března 1912 o 1. hodině odpoledne v sále hotelu »Modrá Hvězda« v Jaroměři. Žádáme naše odbory, by schůzi tuto nejen delegáty, ale i členstvem co nejčetněji obeslaly. Bratrské pracovní komise a odbory ostatní přátelsky zveme.

Různé zprávy.

XXIII. všesvětový eucharistický kongres. (Ve dnech 12. až 15. září 1912 ve Vídni.) Vznesené tajemství Eucharistie, přítomnosti Ježíše Krista na oltářích našich chrámů pod způsoby chleba a vína, bylo oslavováno již od prvopočátků křesťanství přerůzným způsobem. Církev katolická, ta vždy věrná strážkyně Nejsvětější Svátosti zasvětila Ji právě své nejkrásnější slavnosti. V Oběti Nového Zákona stala se Eucharistie středem veškerého kultu. V poslední době byla účta ke Svátosti Oltářní neobyčejně oživena a posílena pořádáním eucharistických všesvětových kongresů. Bylo jich již slaveno 22; z těch první ve francouzském městě Lille, VIII. v Jerusalemě, XVI. v Římě, XIX. v britské metropoli v Londýně, XX. v Kolíně nad Rýnem, XXI. v Montrealu (Sev. Amerika) a poslední XXII. v roce předcházejícím v hlavním městě španělském Madridu. Zvlášť poslední čtyry sjezdy byly slaveny s takou nádherou a okázalostí, a účast věřících na nich byla tak imposantní, že celý katolický svět může býti opravdu hrdým na toto veřejné vyznání víry v přítomnost Kristovu v Nejsvětější Svátosti.

Přípravné práce k letošnímu eucharistickému všesvětovému kongresu ve Vídni. Na posledním kongresu v Madridě, bylo usneseno, aby XXIII. eucharistický světový sjezd v roce 1912 byl pořádán v Rakousku, a to právě ve Vídni, jako hlavním a sídelním městě říše. Dosud nikdy konán nebyl v zemích stojících pod žezlem Habsburgů všesvětový sjezd eucharistický. A právě milionová Vídeň, ve které dosud kvete opravdový náboženský život, hodí se k pořádání této velkolepé slavnosti. Hned v letních měsících roku 1911 bylo započato s přípravnými pracemi sjezdovými, a již v říjnu téhož roku sestoupilo se veliké komitě, které ve svém středu mohlo uvítati nejvýznačnější zástupce duchovenstva i laického světa v čele s Jeho Eminencí nejdp. kardinálem a kníž. arcibiskupem vídeňským drem. Františkem Naglem. Vzhledem na množství nutných příprav sjezdových a zvláště z ohledu účinné propagandy tiskové bylo nutno několik odborů utvořiti, aby celý soubor práce přiměřeně byl rozdělen. Tak: propagandu sjezdovou obstarává korespondenční kancelář, již v čele stojí světlí biskup dr. Heřman Zschocke. Ostatní odbory, resp. jich předsedové jsou: obřady — prelát dr. Gustav Müller, výzdoba — opat skotských benediktinů Leopold Rost, odbor finanční — prelát dr. Josef Seywald, odbor uvítací — prelát dr. Ferdinand Wimmer, tisk — J. E. hrabě Frant. Walterskirchen (president Plova spolku), komise řetnická — prelát dvor. rada dr. Jindřich Svoboda, doprava — probošt Josef Mord, umění — kanovník dr. Karel Schnabl, organizace žen — kanovník Ant. Schöpfleuthner. Uvedené odbory v četných již konaných schůzích pracovních program důkladně probraly a jednotlivé otázky, kongresu se týkající opravdu šťastně rozřešily. Metropolitní kapitola sv. Štěpána ochotně propůjčila ústř. kanceláři sjezdové místnost (I. okr. Stephansplatz 5.) Generálním sekretářem všesvětového kongresu ustanoven vldp. duchovní rada Engelbert Müller.

Olomoucký světlí biskup V. Blazek zemřel 6. t. m. v úctyhodném věku 75 let. Německé kněžstvo arcidiecése olomoucké vidělo v něm svého předáka a proto také r. 1906, kdy se jednalo o volbu tak zv. »německého« biskupa, padlo rozhodnutí na něho. Pro potřeby veřejného katolického života měl neobčinně značné porozumění. Sám již nehluchě a šetrně, ale německými katolíci měli v něm svého mecenáše. Pohřeb konal se ve čtvrtek. **Ať Bže svedena?** Prefekti francouzští nebudou tedy nuceni podávat zprávy o politickém chování se dá-

stojníků. Ministr vojenství, soc. demokrat Millerand, výnos předchůdce svého zrušil! Toto zrušení politického dozoru ukazuje, jak je svoboda ve Francii opatřena! Politický úředník vládní kontroluje učitele, úředníky, důstojníky, zda smýšlejí dobře republikánsky, to jest zednářsky a proticírkevně. Běda úředníkovi nebo důstojníkovi, kdyby zašel do kostela, kdyby mluvil s monarchisty, kdyby neschvaloval vládní násilí a loupež církevního majetku — pan prefekt podá o něm do Paříže ministru války zprávy a důstojník má po kariéře! Toto prefektské vyzvědačství nemálo také francouzské důstojníky mrzelo a švalo je proti sobě; konečně vyhověno bylo jejich přečetným žádostem: politický úředník přestane býti vyzvědačem! Ať žije svoboda!

Rakousko-Uhersko věřitelem a dlužníkem. Jest Rakousko vůči zahraničním mocnostem věřitelem, či jest dlužníkem? Jest ostatním státům víc dlužno, než si od nich vypůjčilo, nebo je tomu naopak? Tato otázka vystupuje poslední dobu stále do popředí. Nelze upříti, že Rakousko jiným státům posud mnohem více dluží, než si vypůjčilo, ale nelze i neviděti, že poslední dobu stále postupuje stále do řad států-věřitelů. První stát, kterému Rakousko půjčilo, bylo Turecko. Roku 1870—71 převzalo totiž velkou část losů na stavbu drah v Turecku. V 80. letech financovalo Rakousko srbskou půjčku, později ještě bulharské, ruské a černohorské státní peněžní obchody. Před několika dny pak stalo se Rakousko věřitelem dalekého východního státu — Číny, půjčivši jí pakatel — 7.5 mil. kor. Půjčka byla uzavřena dle francouzského způsobu: Čína totiž za půjčené peníze musila si hned v Rakousku objednat zboží — děla od Škody z Plzně. Půjčka je 6procentní, v 5 letech splatná a převzata byla za kurs 95 K, což znamená, že se bude úrokovati 7.3 proc. — rentabilita rozhodně pozoruhodná. Ovšem že není tato finanční operace zcela nenebezpečná, hledíme-li k tomu, že v Číně posud zuří revoluce a nový státní útvar — republika — není ještě vyzkoušen na trvanlivost. Co se týče dluhů, jimiž Rakousko viselo u jiných států, je pozorovati poslední desetiletí zřejmý jich úbytek. Roku 1903 měla 6808 mil. K rakouských a 2935 mil. korun uherských hodnot cizina. Největším věřitelem Rakousko-Uherska bylo Německo; mělo 50 proc. hodnot. Za ním šla Francie s 30 proc., o zbytek se dělila Anglie s Nizozemím, Belgií a Švýcarsy.

Německé děti v Berlíně. Do obecných škol berlínských chodilo 4162 dětí, znajících pouze jiný, anebo také jiný jazyk než německý. Z těch mluvilo 3794 slovansky, a sice: 1346 jen polsky, 2309 polsky a německy, 40 rusky a 99 lužicky a česky. Dále 148 maďarsky, 66 italsky, 28 francouzsky, 59 anglicky a 67 jiné řeči. V posledních 10 letech počet slovanských žáků stoupl. Tak bylo roku 1901 polsky mluvících dětí pouze 612 a dnes je jich 3655.

Spolek pro pěstování moruší a hedvábnictví pro království České v Praze upozorňuje pp. pěstitele, že i letos rozdává žadatelům semeno a sazenice morušové. Semeno morušové zasílá se vyplaceně, morušové sazenice nevyplaceně každému žadateli, pokud zásoba stačí. Vajíčka bource hedvábníka budou zasílána zdarma a vyplaceně s příslušným návodem na počátku května, žádosti však i o ně lze již nyní spolku zasílati. Při rozdáván semene, moruší a vajíček bude především vzat zřetel na žádosti pp. členů spolku. Jest proto žádoucí, aby se páni žadatelé také čteně přihlašovali za členy spolku. Roční příspěvek členský činí 4 K. Na dotaz bližší sdělí jednateleství. Spolek miní roku letošního podniknouti akci, aby zaveden byl chov bource hedv. ve větším v těch obcích, v nichž jest již větší množství moruší vysazeno. Žádá tudíž sl. obecní úřady, hospodářské spolky atd. a každého jednotlivce, jenž dovede oceniti důležitost domácího hedvábnictví, o laskavé oznámení obcí s větším počtem moruší. Žádosti, všeliké dotazy i posledně uvedená oznámení buďtež laskavě zasílána na adresu: Jednatelství spolku pro pěstování moruší a hedvábnictví pro království České, Praha—Smíchov, Karlova třída č. 6.

Československá záložna v Praze-II., Spálená ul. 9. konala 22. února t. r. řádnou valnou hromadu za hojně účasti členstva. Předseda pan dr. Kovář, školní rada, přednesl předsednickou zprávu za rok 1911, která se živým zájmem byla sledována a ze které jasno, že ústav náš rok od roku utěšeně vzkvétá. Zpráva o revisi Jednoty založen, stálého revisora a revisorů valnou hromadou volených, byly hlučně aklamovány, neboť z těchto jest patrné, že představenstvo koná svědomitě svoji povinnost. Záložna naše proti roku 1910 učinila značný pokrok ve všech odvětvích svých obchodů, což jest následkem stále rostoucí důvěry k našemu svěpomocnému peněžnímu ústavu. Do představenstva zvoleni byli opět pánové: Ph.Dr. M. Kovář, školní rada a majitel domu v Praze, JUDr. František Svojsík, advokát a maj. domů v Praze, JUDr. Gustav Mazanec, adjunkt c. k. fin. prokuratury a maj. domu na Smíchově, Josef Hovádek, maj. závodu papírnického v Praze-II. a pan František Ptáček, majitel závodu zámečnického v Praze-III. Pokud se týče kontrolního opatření při našem ústavě, uvádíme, že záložna naše podléhá následujícím revisím: 1. Povinné co zákonné revisi; kterou vykonává Jednota založen, na základě zákona ze dne 10. června 1903, 2. odborné revisi celoroční, již vykonává pan Alois Svoboda, oficiál c. k. zem. fin. ředitelství v Praze, 3. revisi prováděné 3 revisory, volenými valnou hromadou, 4. denní revisi pokladny. Ústav náš revidován byl ve dnech 3., 4., 5. a 7. srpna 1911, revidentem Jednoty založen p. Františkem Stejskalem, který shledal vše ve vzorném pořádku, a Jednota založen v revisním nálezu pochvalně zmínuje se o řádném záloženském hospodářství v našem ústavě. Jest tudíž o bezpečnost

vkladatelů náležitě postaráno a záleží jen na tom, aby naši stoupenci ústav svůj co nejvíce podporovali, aby tento za krátko zařazen býti mohl v popředí velkých peněžních ústavů.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

naproti „Národnímu divadlu“ v Praze.
Nejlevněji. Žádejte prospekt. Nejvýhodněji.

Svatopostní obětiny Jednotě sv. Methoděje. Loňského roku nedocházely podpory českého chrámu ve Vídni žádoucí měrou, čehož ovšem přátelé náboženského života bolestně želeli. Veliký dluh 180.000 K na jediném českém chrámu se neumenšoval, a nedostává se potřebného obnosu ku vnitřní restauraci chrámu, který má o letošním sjezdu býti středem slavnosti eucharistických české sekce. Jednota sv. Methoděje vznáší ku čtenářům našeho listu vroucí prosbu, by v době postní uskrovněvali se ve svých potřebách aspoň o jednu korunu, kterou laskavě zašlou o velikonočních administraci našeho listu, která tyto svatopostní obětiny odevzdá jako velikonoční dar Jednotě sv. Methoděje ve Vídni na uhrazení dluhu a přiměřenou výzdobu chrámu a na udržování českých služeb Božích. Čtenáři katolických listů jistě odmění mateřskou starostlivost Jednoty sv. Methoděje.

Pozvání k řádné valné hromadě

Jubilejního
vzájemně dobročinn. živnostenského spolku

„CHARITAS“
se sídlem v Hradci Králové,

v neděli dne 24. března 1912 o půl 2. hod.
odpo. v sále Adalbertina v Hradci Králové.

- POŘAD:
1. Zahájení schůze.
 2. Čtení zápisníku minulé valné schůze.
 3. Zprávy jednatele, pokladníka a revisorů.
 4. Volby 8 členů výboru, 3 náhradníků, 3 revisorů účtů a 9 členů rozhodčího soudu.
 5. Stanovení výše zápisného, členského a ročního příspěvku. Výše úmrtní podpory pro příští rok
 6. Volné návrhy, které musí býti 8 dní předem výboru písemně podány.

V Hradci Králové, dne 6. března 1912.
ThDr. Fr. Reyl, Václav Jenčovský,
starosta. jednatel.

*Při nákupu
Kathreinerovky
budiž dbáno, abychom
též obdrželi správný původ,
ní balíček s obrazem fa,
ráře Kneippa co ochrannou
známkou a se jménem
Kathreiner. Jest mnoho
méněcenných napodobenin.*

*Kathreinerovka
přináší štěstí do domu.*

Úsporné listky účelnější než tak zvané „domácí“ úsporné pokladničky, zavádí katolické Úvěrní družstvo Eliška v Hradci Králové (Adalbertinum); pro děti, čeledě, dělnictvo, členy organizací atd. zvlášť výhodný způsob ukládání úspor v menším obnosu. Úvěrní družstvo Eliška zasluhuje pozornost katolické veřejnosti.

Girový účet u Ústř. banky
českých spořitelén v Praze. Účet pošt. spoř.
číslo 111.510 -

Československá záložna v PRAZE-II., Spálená 9

zápeané společenstvo s ručením obmezeným
zúrokuje vklady 4 $\frac{1}{4}$ % - 4 $\frac{3}{4}$ %
dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje své strádanky úplně bezplatně a vklady na ně učiněné zúrokuje 5% bez výpovědi. Důchodkovou daň platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 29. února 1912 činil K 720.000.—.

Peskýtjuje zápůjčky na směnky, hypoteky, zálohy na cenné papíry atd. za nejpriznivějších podmínek.

Záložna podléhá: 1. Zákonné odborné revisi Jednoty založen v Praze dle zákona ze dne 10. června 1903. 2. Nepředvídané revisi celoroční, již vykonává p. Alois Svoboda, oficiál c. k. zem. fin. ředitelství v Praze, kterou vykonává 2krát až 3krát v týdnu. 3. Revisi prováděné třemi revisory volenými valnou hromadou ze řad členstva. 4. Denní revisi pokladny, již vykonává předseda p. školní rada Dr. M. Kovář.

Záložna podrobena byla v srpnu 1911 zákonné revisi Jednoty založen a shledáno vše v nejlepšímu pořádku, o čemž svědčí, že též v revisním nálezu poznamenává, že běže na vědomí „velmi pěkný stav v záloženském hospodářství“.

Úřední hodiny: Dopolodne od 1/9 do 12 hod.
a odpo. od 1/3 do 5 hod.

Josef Štěpán, odborný pozlaccovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledušejnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlaccení písma a různých předmětů venku se nalazících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a hronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

Veleváženému obecnstvu Hradce Králové a okolí!

Kladu si za čest oznámiti, že jsem dnem 1. března 1912 ve svém vlastním domě moderně zařídil a otevřel nový

obchod s prodejem parfumerie, mýdla a toaletních potřeb

v Hradci Králové,
Karlova třída č. 502, (proti továr. p. Skuherského).

Maje dostatečných zkušeností tu i v cizině nabytých, ujišťuji velevážené obecnstvo předem, že chovati budu stále na skladě zboží jen prvotřídní jakosti za ceny nejlevnější jako: voňavky a voňavkářské zboží tu- i cizozemské, veškerá mýdla toaletní, pudry, mýdla a pomůcky ku praní a mytí, zubní i ústní prostředky a zubní kartáčky, žínky, pásky na včou-y, nejlepší a nejtrvanlivější barvu na vlasy a vousy „Kascha“, zrcádka toaletní, sítky vlasové, podložky, copy a ozdoby do vlasů, hřebeny okrasné a k česání, kartáče k česání, čistění, mytí a leštění, krémy na obuv, svíčky, košťata rýžová, pracovní pláště, nejnovější pohledy a různé jiné zboží.

Pevné ceny! Obsluha vzorná!
Prose o laska ou přizeň poroučím se s projevem hluboké úcty

k službám oddaný
Jaroslav Ludvík,
prodej parfumerie, mýdla a toaletních potřeb
v Hradci Král. (proti továrně p. Skuherského.)

≡ Vklady na knížky ≡

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokeho Mýta, 2. vřehní poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Pronajme se živnost pekařská

v Hradci Králové.

Blíží sdělí p. Anna Škabradová v Dlouhé ulici,
číslo 213.

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
J. Novotného vyšel v ele-
gantní úpravě o 259 str.
Cena 2 K 60 h.
:: Objednávejte u ::

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, keberců a
kovového nádobí ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franco.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Všude rozšiřujte

a podporujte

katolický tisk!

Račte neprodlenou objednávkou si zajistiti

Nový žaltář (Psalterium)

(nebo první náklad je již rozebrán), s přesným udáním formátu, vazby a ceny žádaného výtisku: **Psalterium**

formát	48° (12krát7 cm.)	(Desclée) brožov.	K	— 90, váz. v plát.	K	125, v kůži s červ. of.	K	225, v kůži se zl. of.	K	250, v prav. ohagr. kůži se zl. of.	K	3—
16° (16krát9)	"	"	1—	"	150,	"	250,	"	275,	"	350	
12° (18krát10)	"	s velkým tiskem	125,	"	180,	"	3—,	"	3—,	"	4—	
16° (15krát9)	"	Dessain	125,	"	160,	"	—	"	—	"	4—	
18° (15½krát10)	"	Pustet	115,	"	186,	"	276,	"	322,	"	437	

Po vytisknutí druhého nákladu zašleme všem P. T. pánům duchovním, kteří u nás Psalterium objednali, vydání fezenské ve formátu 18°,
v úpravě, jak žádáno. — Druhé vydání vyjde asi ve 3—4 týdnech. — Objednávky račte adresovati na

**Družstevní knihkupectví, nakladatelství, závod hudební a papírnictví
v Hradci Králové, Adalbertinum.**

**Zvolna několikrát přečtete — uvažte —
všestranně promyslete a**

uznáte,

**že Vám poslouží
pouze jen speci-
elní závod pro
pány nejlépe. "**

Proč?

Poněvadž se zabývá pouze pánskou
modou a má veškeré druhy jen
do tohoto oboru spadající, v každé
ceně a jakosti.

Přijde jaro!

Zajisté i Vy budete něčeho potřebovat!

Světové značky.
Jediný prodej.

fa J. Pavelka

Hradec Králové, Palackého tř. 77.

První odborný závod
pánským angl. mod-
ním zbožím a prád-
lem vlastní výroby.

Angl. kabáty, (svrchníky) modní vesty, moderní střih, exaktní
jemné provedení. —

Nádherné, překvapující poslední novinky jemných jakostí:

Angl. kravaty, kapsařík. Sukavice Mocho, Antilopy, Nappa. Hle Manila a Malaga. Dětské
polo- a hedvábné. Zboží kožené, peněženky, tašky na doudníky, dopisy a toalety. Lehké prádlo
trikové, barevné. Peněženky. Kapsaříky. Galce.

Nádherné střihy na košile.
Flanely na turistické košile.

Košile dle míry
v novějším provedení.

Košile bílé, barevné, flanelové.
Košile noční. Spodky.

Vlastní prádelna. Bez chloru. **Vlastní žehlárna.**

Vlastní skříňky.

Střihy: Palackého tř. 77, Karlova tř. 502.

Zakázky pro vnuť obratem a pečlivě se vyřizují.

Račte počít s cenami.

Besídka.

Z OETZU DO MERANU.

(Cestopisná črta z katolické krajiny.)

Oetztláské údolí patří k nejkrásnějším a nejčistějším navštěvovaným turistickým partiím tyrolským. Počíná v 46 km státní dráhy na západ od Innsbrucku ve stanici Oetztales a táhne se poříčím Achy až do Zwieselsteinu, kde rozštěpuje se na údolí Gurglerské a Ventské poříčím stejnojmenných Ach. V prvních 39 km údolních vine se úzká silnice, na níž v době ruchu cizineckého projíždějí četné dostavníky. Pro automobily jest silnice zavřena. V Sölden přechází silnice ve vozovou cestu, do níž ve Ventu ústí horské a turistické pěšiny. Dobrý chodec potřebuje tři dni, by, prošeď údolím, přešel ledovcovou hradbu, dělicí údolí Oetztláské a Ventské od údolí Schnalstálského, spějícího k Meranu.

Idyllické kraje střídají se s nádhernou scenerií skal, ustupující dále na jih divokým krásám alpským, jež za Ventem vrcholí v massivu ledovců bránících v snadném přechodu na jih tyrolský.

Ruka Boží, stvořivší nádherný ten kraj, dala obyvatelstvu v náhradu za úrodu země — přírodní krásy, a z nich značný zdroj příjmů, plynoucí z turistiky. Vsaek se netrhne cesta od nádraží v Oetztales po uměle zbudované silnici.

Tyrolský upřímný pozdrav „Pozdrav Bůh“ působí na každého turistu. I takový cestovatel, jenž doma, tak říkajíc, o Boha nezavádí, zdraví kolem jdoucí tím krásným pozdravem.

Pozdrav Bůh! volá k nám luzný ten kraj, Pozdrav Bůh! sesílá nám každý velikán horský, Pozdrav Bůh! zní z divokých vln rozpěněné Achy, jež šumným hukotem protéká celým údolím. Jak rozkošné putování horskou tou přírodou! Duše spěje k nebi, blíže vystihující tvůrčí velikost Božskou! Oko nestačí pochytil všecko tu nádhru. Alpské kostelíčky se stíhlými vízkami a červenavými báními, nespočetné kříže, kaple a sochy na první pohled ukazují, že jsme v zemi čistě katolické, v níž z 900.000 obyvatel jest jen 3500 evangeliků a 350 židů.

A hle, sotva jsme došli do Oetztales, první osady v údolí, setkáváme se s milým, drahým krajanem. Nad vzedmutými vlnami Achy jako nad tajemstvím, zastřeným závojem vodním, stojí svatý Jan Nepomucký. Vážně, s prstem na ústech, s křížem v náručí pohlíží na zpěněnou řeku, jež svoji zelenavou barvou, mocným proudem a šumem tak liší se od našich vod, při nichž česká ruka zbožně staví svého světce, miláčka! Však hned vidíme, proč zbožná ruka horalova zdobí horskou bystřinu svatým ochráncem vod. Pieta k utonulým v dravém tom proudu hned vedle upevňuje pamětní tabulku a doporučuje duše předčasně zemřelých modlitbě poutníkův, slovy prostými, leč tklivými. A desky takové, jež zdobí většinou primitivní znázornění skonu, vedou celým údolím; krok za krokem sledujeme se s prostými veršky o zemřelých, jež pohltil dravý proud vody, zabil sřlivší se balvan, neb smrtelným hávem zastřela lavina. Za nevystihlými krásami Alp skryt jest samostřil Smrti — na němž psáno: Nevíš dne — nevíš hodiny.

Jaké protivy skýtá zde příroda! Jdeš pod úbočím nebetyčné hory, pokryté ledovcem — a sotva obejdeš patu její, usmívají se na tě šavnaté lučiny a inová pole, posetá modravými zvonky. Až od Chlemského jezera přinesly leptišky len a počaly zde s jeho pěstěním v dobách již pradávnych. A pak jsou ty leptišky „nekulturní“, když již před sty a sty lety nejen o kulturu duše, ale i o kulturu půdy se staraly!

Za osadou Oetztem, po níž údolí a Alpy mají své jméno, úží se údolí a ponebí jest drsnější. Kužel áský pne se do výše 3010 m. Za letním sídlem Umhausen stihne velké vodopád Umhausenský, který čítá jest k nejkrásnějším vodopádům tyrolským. Malá námaha, spojená s odchylkou od údolí silnice, hojně jest odměněna. S obrovské výše řine se voda prýstící z ledovců, tříštící se v nespočetné perly duhově zbarvené jasem sálajícího slunce.

Skropení po celém těle jemnou sprchou vodopádu, běheme se stinným lesem do údolní soutěsky Achy, zvané Maurachschluht. Velkéopá je scenerie této rokliny, jež obehňána jest vysokými horami, zdobenými ledovci a vodopády. Nad nejprudšími peřemi vodními vine se most, v jehož středu stojí socha sv. Jana. Procházíme menšími osadami, až stihneme lázeňské místo Längenfeld, ležící v kotlině, kterou uzavírají alpští velikáni až s výše 3400 m. Řeka Acha jest krok za krokem divočejší, její vlny zuřivě rozrážejí se na obrovských balvanech v korytě říčím. Cestou znavení odpočíváme v přívětivé hospodě v Aschbachu, bychom načerpali síly na příští den cesty. Útulného tohoto hostince! Sedmdesátiletý pan Karlinger má jen dvacet postelí ve svém hostinci, leč jsou hledané, právě jako kuchyň.

Tyrolák jest většinou nedávčivý a uzavřený. Proto těšilo nás, když starý pán, večer přisednuv k nám, bavil nás vyprávěním o Tyrolsku a jeho poměrech. Při sklonce tyrolského vína abíhal nám večer. Dcera jeho, učitelka, po dobu turistiky hosty obsluhující, bavila nás lícením školních poměrů horských. Na zítřek slíbila nám dobrý oběd s tyrolskými knedlíky a doporučila nám

prohlédnutí salaše „Grube“, matky Grampichlerovy, kam jsme se ráno vydali. Vysoko nad Achou, kde končí pásmo lesů a počíná šavnatá zeleň pastvin, vklíněna jest salaš tato pod skalami. Sestává ze tří pater, sroubených z hrubých klad. Před salaší jest veliká ohrada pro dobytek. Byli jsme přijati nedávčivě, ba odmítavě; teprv když jsme se odvolali na doporučení učitelky Karlingerové, byla nám ukázána salaš se vším příslušenstvím. V přízemní části salaše jsou oddělené chlévy, v nichž dobytek nalézá útočiště při velké nepohodě; v prvním patře jest obytná světnice, v níž dokola podél stěn postaveny jsou lavice. V rohu jest stůl a nad ním kříž s četnými obrázky světců a světic. Obrovská kamna vytápějí se z přiléhající kuchyně, kde jest zvlášť ještě ohniště s kotlem na řetěze zavěšeným, pod nímž se topí celými poleny. Ke kuchyni přiléhá zásobárna a sklep s hojnou zásobou mléka, bečkami másla nasoleného a převařeného, tvarohu a sýra. Nad obytnou světnici jest senník s oddělenou ložnicí. K přesnídávce jsme dostali horské mléko (litr 18 hal.), vlastně výtečnou smetanu a k ní ovesný chléb ve formě našich velkonočních „jidásků“. Když matka viděla, že s chlebem tím ničeho svést nemůžeme — byl tvrdý jako kámen — usmála se a přinesla nám chléb pekařský, jenž ostatně dlouho se v mléce močiti se musil, nežli nabyl vláčnosti. Hospodyně našla při naší snídani již dar výmluvnosti, a když jsme řekli, že jsme Češi, pravila, že tam jsou „velice zlí lidé“, poněvadž utopili sv. Jana v řece.

Naši společnost doplnil šestletý skoták, jenž přihnal se s dýmku v ústech a oči otvíral, když spatřil řídky zjev na salaši — turisty, a pak bratr selčín, přisedší od dobytku. Tyroláci si přáli slyšeti naši mateřštinu. Učinili jsme po vůli a zazpívali k tomu naše „Kde domov můj“. To bylo divení nad tou „divnou“ řečí! Čas ubíhal, bylo nutno pomýšleti na návrat do Aschbachu. Dívám se na hodinky, bylo již 11 hodin. Jak shlédla selka můj zlatý chronometr, byla celá pryč a žádala, abych jim hodinky dal prohlédnouti. To bylo podivování a okukování! Musili jsme zase navzájem prohlédnouti cilindrovky uložené ve stole — stályť prý slušné peníze — 10 K. Ovšem jsme hodinky pochválili a dlouho prohlíželi. Radost byla dliti mezi těmito upřímnými horáky, kteří nás zvali k delšímu pobytu na salaši. Nemohouce pozvání přijmouti, slíbili jsme z otciny poslati obrázek sv. Janský. Stiskem rukou a pozdravem „Pozdrav Bůh!“ loučíme se s boдрými Tyroláky. Před salaší táží se ještě, jak starý je můj synáček — a když pravím, že necelých 16, díví se a upřímně volají „dos ist a Klachell!“ (Ale to je klacek!) S Bohem vídáná salaši!

Slován všude bratry má! A my je našli v Aschbachu při obědě. Přisedli jsme k stolu osednutému dvěma mladými turisty. Na první pohled bylo viděti, že jsou poprvé v Alpách. Když jsme obědvali, pojednou slyšíme slovo „brambory“. Jako elektrisování milou mateřštinou, zvedáme oči k spolustolovníkům.

Leč již opět plyne germánština pochybné jakosti v našem sousedství. Po polévce bavíme se se synem dojmů z vycházky do salaše. Mladí páni, slyšíce český hovor, šeptali si „Češi“, leč nahlas švadroní německy dál. Báli se mluvit česky? My jsme mluvili svojí mateřštinou po celé cestě hlasitě a nikdo se při našem českém hovoru nepozastavoval. Krajané nadávali německy na bídnou stravu (tyrolská kuchyně je dobrá a pověstná až na nezvyklý nám omátek — olej) a hovořili stále německy! Po obědě odcházeli s pozdravem „Habe die Ehre!“

V turistickém sídle Sölden, čarokrásně ležícím v údolí rázu vysokoalpského, přechází silnice ve vozovou cestu, jež stoupající a tu a tam klesající, vede roklinou Kührtrein až po úpatí Niederkoglu, kde údolí se rozštěpuje na údolí Gurglerské a Ventské, jež jest naší další poutí. Stoupáme příkrou cestou k sv. Kříži — samotě ve výši 1712 m. Velebně a směle pne se tato horská svatyně jako maják Ventského údolí na skalním ostrohu, pod nímž Acha bouřně se řítí do dolního údolí. Qd kostelíčka pohodlnější a zámožnější cestovatele nese hřbet mezka; chudší a čilejší pěšáci, spořádaně na své nohy, stoupají, byť unaveni, tož s chutí, lučinami, posetými alpskou květenou až k přívětivé visce Ventu, ležící již 1900 m pod Talleitem 3407 m vysokým.

Naš knížíň průvodčí pravil nám, že cestování údolím jest levné a strava znamenitá. A pravdu měl! Ve výši, převyšující téměř o 200 metrů naši Sněžku, bydlíme v hotelu „Vent“, turistickém středisku prvního řádu; za pokoj s dvěma postelkami v prvním patře, s balkonem, elektrickým světlem a vodou platíme 4 K 20 h, za nádobu kávy s dvěma rohlíky 65 hal., koupel teplá stojí 1 K. Vzpomínáme na naše Krkonoše — a drahé nocihly v tamních boudách, srovnávajíc v duchu poměry, jež nemají právě příznivého zvuku ve prospěch naší turistiky. Hotel „Vent“ má 123 postelí — zajiště velmi slušný počet. Komfort, obsluha a ochota jest příslušenstvím. Po večeři, podávané ostatním turistům teprv po table d'haut, vyjednali jsme v hotelové stanici vůdce pro zítřejší ledovcovou cestu a odebrali jsme se s časným večerem na lože. Naš vůdce Zikmund Kuchler budí nás ráno již po třetí hodině z krátkého spánku. V noci ještě za svitu hvězd opouštíme hostinný krov a spějíme dál k vrcholům Alp. Jest velmi citelná zima. Hvězdnaté nebe nad námi a kol nás volebné ticho. Maně vytrýskla z duše píseň studentká — již jsme v mládí vroceně zpívali — nesouc se k nebi ranní modlitbou:

Hvězdnatého večera
nevystihlá nádhra
hlásá Tebe slavného — velkého
tu i v noční tiché době,
svou modlitbou volám k Tobě,
neb Tě mocně velebí
i ty hvězdy na nebi . . .

Noc prchá a ranní červená den. Slunce růžovými paprsky ozáruje naši příkrou stezičku nad údolím Niedertálskými. Kráčíme opatrně, neboť každý chybný krok může přivoditi sřícení do hluboké propasti, kde pod obrovskými zablácenými balvany ledu tu a tam vytrýskuje přítok áský, pod ledem opět mize. Na protější straně údolní znějí zvonky pasoucího se skotu a bravu, hledajícího skromnou potravu v závratné výšce. Po tříhodinném pochodu s obuví promočenou horskými prameny, jež krok za krokem přecházejí nutno, docházíme chaty Samoar, ležící ve výši 2525 m, obklopené nádherným panoramatem oetztláských Alp a vyhlídkou na jich nejvyšší bod divoký Špičák (3774 m). Kozi mléko s tvrdými žemlemi jest naší snídaní. Jest k sedmé hodině, když bereme se k cíli svoji cesty — průsmyku Niederjoch. Vůdce kráčí mlčky před námi, tu a tam na krásy horských velikánů upozorňuje a jména jich vyslovuje. Po neschůdných morrénách přicházíme k ledovci, jenž rozplíná se v širokém sedle horském, vroubeném s obou stran massivem hor, pokrytých třpytným ledovcem. Slunce opírá se o hofejší vrstvu ledovou, teplem slunečním tající. Pod malou vrstvou sněhovou jest silný led — s četnými trhlinami, hlubokými až do 25 m a někde půl metru širokými. Na mnohých místech pouze slupka ledu zakrývá trhliny nebezpečné lidskému kroku. Bez vůdce přechod přes sedlo jest troufalostí, ohrožující život. Setkáváme se s turisty, přicházejícími s vrchu sedla, jež vůdce vede na provaze. Oči ozbrojeny jsou modrými brýlemi, jichž jsme nepotřebovali, poněvadž slunce svítilo nám v zad. My také však šli volně, opírajíce se o své bodákové hole cestovní, dbajíce vůdce svého. Cesta přes ledovec Niederjoch trvá dvě hodiny; na nejvyšším bodě sedla (3017 m) stojí chata Similaunská z části na ledovci, z části již na skalnaté půdě. Proti chatě pne se ledovec Similaunský ještě o 600 m sedlo převyšující — a turisty dostupovaný. Nejvyšší bod sedla — zvaný Jochhöhe — jest hranicí mezi údolím Ventsko-Oetztláským a Schnalstálským, jež spěje k Meranu. Od chaty jest čarokrásná vyhlídka na pláně a ledovce oetztláských Alp, s níž kontrastuje pohled do zeleného údolí Schnalstálského, nad jehož dálným pozadím pnou se směle Alpy Ortlerské, z nichž vyniká hora Ortles svými 4000 m. jako nejvyšší alpská hora v Rakousku.

Po jednohodinném odpočinku uvádí nás vůdce na sestupní cestu do údolí Schnalstálského, ústícího v jih tyrolský. Rozloučivše se s vůdcem (poplatek 12 K), ubíráme se uzoučkou pěšinou, zdobenou překrásnou skalní alpskou květenou, již se zde na sluneční straně výborně daří. Cesta jest velice namahavá a místy krkolomná. Po 2 a půl hodinovém pochodu jsme v údolní patě — v osadě „Naše Paní“, nazvané dle kostela, zasvěceného na nebevzetí Panny Marie. Při obědě*setkáváme se ku svojí radosti s českými krajaney, kteří s námi stolovali v Aschbachu. Cicero dvojice vytkuje ve společnosti turistů hrůzy přechodu přes ledovce a za každou druhou větou volá: „Fliegen, di beissen wie Hundel!“ (Mouchy, ty koušou jako psi.) To jedině snad byla pravda z celé jeho přednášky. Alpské mouchy při chlévech obytných domů létající byly nám při každém odpočinku pravou trýzní.

Kostel farní v osadě „Naší Paní“ se svými mohutnými baštami dělá dojem středověké tvrze. Jest 14. srpna; farář s kaplanem za pomoci osadníků staví vysokou slavoobránu z chvoje k zítřejšímu poutnímu dni. Jsme ještě ve výši 1449 m, od chaty sestup náš čítá 1568 metrů. Před osadou Kartouzy (býv. kartusiánský klášter) nabízejí caparti kytičky horské protěže na prodej. Ač jsme byli zásobeni kyticemi nádherné protěže, kterou nám dala v Aschbachu slečna Karlingerová, nemohli jsme přehlédnouti nabídek malých prodavačů. Od Kartous po dobré vozové cestě, jež dále přechází v horskou silnici, přes Neuratteis pod kostelem sv. Kateřiny, malebně na vysoké skále se pnoucím, docházíme znavení večer v 6 hodin údolní vesnici Schnalstálu, ležící těsně před vchodem do stejnojmenného údolí.

Ráno vlak nás unáší k Meranu, světoznámému lázeňskému místu, jež v letní době mění se v město turistické. Meran jest jedním z nejkrásnějších měst Tyrolska; s předměstskými osadami čítá na 18.000 duší. Nádherná jest třída Habsburská od nádraží Novým městem spějící; jest vroubená vilami a hotely prvního řádu a prostoupena zahradami se stromovím, a květenou jižního podnebí. V Starém městě upoutává pozornost farní chrám, zdobený vně a uvnitř starými nástěnnými malbami. Jest svátek Mariánský a spěcháme vykonati svoji sváteční pobožnost. Přišli jsme právě k pobožnosti spojené s procesím horalů tyrolských. Muži, ženy i děti stojí ve svých národních krojích pod korouhvemi rozestavení kol kostela a sledují zbožně eucharistický průvod se 4 zastaveními a žehnáním Nejsvětější Svátosti. Byla to asi zvláštní jakási meranská slavnost, připomínající modlitbami slavnost Božího Těla. Katolických kostelů jsme napočítali v Meranu celkem devět. Ve špitálském chrámu našli jsme oltář sv. Jana Nepomuckého, jemuž děkujeme za milý průvod po dobu našeho pěšího

cestování. Neuplynul ani dne, bychom se byli s obrazem neb sochou drahého tohoto krajanu několikrát nebyli setkali.

K zvláštnostem historickým náleží hrad Meranský z 15. století a zbytky hradeb středověkých. Z pomníků zajímá nás socha císařovny Alžběty v sadech Valeriiných, zhotovená z bílého mramoru. Nádherné sady a kolonády s exotickým stromovím, čilý ruch cizinecký poutá naši pozornost. V lidové vinárně při ohnivém tyrolském víně, jehož vinice Meran obkličují, srovnáváme milé dojmy a vzpomínky z údolí Oetzského a sbíráme plni rozkoše a touhy po dalším cestování své tlumky, abychom se pustili dále Tyrolskem přes Brenner k Innspruku.

Vřele doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné pozlacení nových i starších oltářů, kazatelen, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadajících.

Umělá polychromie soch a křížových cest. Sklad nádobních a nástěnných křížů a listových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Kulturní jiskry.

O vlastenectví pokrokářů podává velice zajímavý posudek ústřední orgán soc. demokratů moravských „Rovnost“. Píše o povaze české menšiny jihlavské: „Přímou úžasnou obraz netečnosti, neb lépe řečeno lenosti skýtá úřednictvo české. Menšinová práce v Jihlavě potřebuje uvědomělých a neodvislých pracovníků. A česká menšina jihlavská hýčká ve svém středu dosti veliký počet neodvislých úředníků, kteří myslí, že pouhým placením přispěvků k „Sokolu“ přináší již velikou oběť na oltář jihlavské menšiny. Ba členství v Sokole používají mnozí pánové co ochranného štítu, za nímž mohou nerušeně a pohodlně trávit svůj neplodný život v přesvědčení, že zaplaceným příspěvkem kupují si zároveň jakousi immunitu, aby ušetření byli kritiky i drobných prací menšinových. Mnozí úředníci vyhýbali se úzkostlivě menšinovým pracím z obavy, aby snad nějaký stín neľibosti nepadl na jejich kariéru.“ A dále: „A jediný český velký podnik průmyslový, Staňkova agrární motouzárna v Dřevěných Mlýnech, která založena byla prý k posílení české utlačované menšiny, vyházelá veškeré uvědomělé české dělnictvo z práce a dosud žádný německo-nacionální zuřivec nedoroušil a nešlapal tak bezohledně existenci i sebevědomí českého dělníka jako tento ryze český závod. A nyní nejen že zaměstnává i německé dělnictvo, ale i různé objednávky činí u německých firem. Tak vyhlíží v pravém světle zásadovost a vlastenecký charakter českých pánů v menšinovém městě.“

Stoupenci agrárního pokrokařského předáka Staňky koupili si na dlouhou dobu immunitu tím, že fanaticky štváli proti upřímným národovcům katolickým. Konečně však přece jenom poznala i širší veřejnost, jaké pilíře se přihlásily k udržení a posile reformované národní klenby.

Protimilitaristický humbug provozují soc. demokraté ve všech krajích Evropy, kde bují rudý karafiát. Když se vyplývají celé proudy řečí proti militarismu a má dojít ke skutečné mírové akci, obvykle rudí míroví průkopníci prchají z otevřené scenerie za kulisy, kdež mlčí jako nejtrpělivější beránci. Vždyť militarismus jest zlatodolem pro jejich židovské patrony, kteří jsou dodavateli armádními. Ba v Anglii docela jeden rudý pohlav jest dodavatelem zbraní. Podle toho se také zatočila rudá korouhvička v době praktické zkoušky, kdy se sestavoval rudý projev o militarismu. — A jak jest nyní v Itálii? Soudruzi, kteří jindy uměli zbudovat obrovské stávky, chovají se při nynější válce jako poslušní kmáni. Židovská bursa a židovští dodavatelé by jim pověděli, zač je loket antimilitaristické akce. Ba ještě něco více. V minulých dnech usnesla se italská sněmovna na dalším vedení války. Při té příležitosti prohlásil vůdce soc. demokracie Bissolati: „Má strana nemůže jinak čísti, než ostatní národ, holdující vojenským hrdinům našim na suchu i na moři.“ — Tak tedy dopadla zkouška z mírového hnutí, když rudí hrdinové měli skutkem dokázati, jak jest jejich horlení pro světový pokrok upřímné.

Svědectví z úst nepřítelů. Volný myslitel vídeňský univ. prof. dr. Jodl na schůzi „Freie Schule“ vyslovil se o klášterních katolických školách takto: „Klášterní školy, jež dávno nelze zvát baštami nevědomosti, poskytují vše, co dávají školy obecné a státní. A mají také tu přednost, že jsou

levnější, že mají jednotný učitelský sbor, že pěstují sport atd.“ — Ovšem kláštery byly baštou vědy a umění již ve středověku. Palacký vzdává velkou chválu středověkým klášterům, stejně jako protestantiští učenci F. Dahn a Oken. — Krásné vysvědčení katolickému kněžstvu dal hlavní orgán holandských anarchistů „De Arbeid“. Píše: „Těž v naší době najde se mezi katolíky veliký počet učenců první třídy. Co vyjde z učební síně katolické církve, skorem vždy předčí díla evangelických duchovních. Kdyby katolická církev chtěla, mohla by vydávati světový slovník, neboť její missonáři rozumějí všem řečem.“ — Tak mluví a píší ti, kteří nezavírají oči a uši před pravdou.

Dva hlasy. Nestalo se nic zvláštního: profesor Špaček, kterého pokrokáři považovali za „svěho“, navštívil Velehrad (ne jednou), měl „neštěstí“, že spatřil ho tam organisovaný pan učitel. Nastal hrdelní soud a v rozsudku, který otiskly všechny časopisy „pokrokových“ učitelů, nazván byl prof. Špaček „zpátečníkem“, „klerikálem“ atd. Profesor Špaček odpověděl svým „soudcím“ takto: „Od několika již let navštěvuji, pokud mi možno, Velehrad. Táhne mne k sobě mocným kouzlem. V atmosféře tamních schůzí cítím se dalek každodenní všednosti života. Tovaryšstvo Ježíšovo mívá vzácné řečníky duchovní. Byl jsem vícekrát v pravdě ohromen duchem, který vanul a sálal z jejich řečí. Bylo mi ve vzácných těch chvílích, jako by znovu ožili přede mnou Bossuet, Bourdalou, Fénélon . . . Dosud mi tkví v paměti na př. P. Žák, an vzletně improvisoval velebnost Boží. Oči jeho byly dovnitř obráceny a žhoucí mystickým žářem. Byl to velebný hymnus biblický, mohutný a ohromující . . . Co mne vábí na akademii bohoslovců? Vidím v nich zosobněnou ideálnost křesťánské čistoty, jsou produševnělí smělými nadějemi do budoucna, plní účinné touhy po životním zduchovnění, povznesení a obšťastnění lidstva. — Plá jim to z očí. — Miluji katolicismus, v němž je uloženo netušené množství krásy a pravdy. Třeba tu ovšem zírat zrakem orla, jenž krouží nad výšinami, ne očima žáby, která zůstává v páchnoucích kalužinách. Ano, náboženský spiritualism jest mi neskonalé bližší, než nízké a bezduché pokrokaření. Nepřeji si dalších styků s vámi. Byly by plané, neboť povznést vás nemohu a já se na vaše stanovisko nesnížím. Rad vašich nepřijímám; mně imponují pouze lidé širokých a dalekých obzorů. Terrorismu se nelekám, pohrdám jím.“ — To je hlas jeden. — A slyšíme nyní hlas druhý. Jest to mluvčí organisovaného českého učitelstva. Píše o učitelích, provozujících chrámový zpěv a hudbu takto: „Učitelé, který v kostele hraje na varhany, náleží uříznout obě ruce až po pahýly a otlouci mu je o pitomou jeho hlavu.“ — Chcete ještě více? — Cítíte tu surovost a nevzdělanost?

Nová kniha Mistralova v českém rouše. Právě z téhož důvodu jako sám J. Verdauger, který, chtěje svým rodákům všech vrstev učiniti snadno přístupným krásné dílo nejlepšího básníka Provenčalska — Bedřicha Mistrala „Nerto“, převedl je zcela věrně do prosy, odhodlal se i dr. Otakar Janota vydati roztomilou a poutavou legendu avignonskou v českém překladu prosaickém, a to dle převodu Verdaugerova. „Nerto“ líčí nám úchvatně zápas, jež vede ďábel o duši lidskou od prvního vznětu touhy až ve výheň vášně, kdy člověk známý uzavírá se Satanem spolek, aby dosáhl svých tužeb, a při tom velice mistrným a rovněž tak poutavým způsobem rýsuje historické pozadí děje, spadajícího do konce vlády papežské v Avignonu. Pásmo děje rozvíjí se v sedmi kapitolách, z nichž šest věnováno určitým osobám, a zakončuje se poetickým doslovem, který nám odhalí konečný osud hrdin děje. Obsah i forma díla jsou skutečně nevšední a podávají nám zábavu s uměleckým požitkem, jak jen si možno přát u literární ukázky, jež z cizích trhů na naši půdu byla přinesena. Kniha obsahuje 80 stran a jest vypravena tiskem i celkovou úpravou velice vkusně, takže se i zevnějšíkem mile doporučuje. Cena obnáší pouze 1 K. Doufáme, že nebude scházeti v žádné knihovně ani veřejné ani soukromé. — Vydala Cyrillo-Methodějská knihtiskárna a nakladatelství V. Kotrby.

Hodí se přes palubu a zapře se. Pokrokáři tak často odporučují jiným Husova důrazná slova o pravdě. Sami však s pravdou provádějí hotový směnečný handl. Již celou galerii defraudantů a jiných zločinců, kteří náleželi do tábora fanatických našich nepřátel, snažili se narychlo vpašovati do řad našich. A jest významno, s jakou dojemnou svorností nyní pokrokařský tisk hází na krk našich zloděje Pulkrábka, nadučitele z Komárova. Jest potřebí přiblíti takové svorné a houževnaté tažení na pranýř, aby se poznalo, jak celé šiky pokrokařstva lhou se vši bezectností a zatvrzelostí, která nechce odvolati ani tehdy, když se přesvědčila co nejjasněji, že balamutila veřejnost.

Jakého tedy smýšlení byl Pulkrábek? Celá léta byl v organisaci pokrokařské netoliko členem, ale docela okresním předsedou, byl též členem napajedelského „Sokola“. V katolickém spolku žádným členem nebyl. Zato však pokrokařských zábah účastnil se s celou rodinou. Jako předseda hasičské župy dal odstraniti z hasičského skladiště

kříž. Byl jej tam nucen zase dáti po hromadných protestech obce. Ve volbách r. 1911 přes protest našich lidí dovolil při župním sjezdu v Karlovicích hasičstvu bezuzdnou agitaci pro Mlčocha proti kandidátovi našemu. Byl správnut s pokrokařským agitátorem Tabarou z Napajedel, s pokrok. učitelem Maňáskem a Kněslem. Za něho ručili v peněžních ústavách bývalý lidovecký poslanec Samohýl z Tlumačova. Atd. atd. Zkrátka Pulkrábek nebyl jen pokrokařem na papíře, nýbrž nejhorlivějším protikatolickým agentem. To se vědělo a nyní všechno co nejjasněji zdůvodněno, ale pokrokařský tisk místo odvolání buď mlčí nebo lže dále. Nyní sedí horlivý reformátor ten za mřížemi v Uherském Hradišti. Defraudace, které pod ochranným štítem pokroku páchal, dostoupily obrovské výše. Stále se přichází na nové malversace. Měl Pulkrábek široce rozvětvenou finanční síť. Minulé soboty došly nové padělané směnky v obnosu 19.000 K. A tenhle zločinec, jenž se tolik promíjelo pro pokrokařský punc, markýroval tak horlivou starost o finanční dobro drobného lidu, že na hasičském sjezdu ve Velké Lhotě (27. června 1909) protestoval proti svatopetrskému haléři. Nechtěl prý raději hasiči odváděti čestné dary k účelům národním. Ovšem by býval nejraději, kdyby je byli odevzdali hasiči jemu — a to hned. Zapomněl jen říci, kolik lidí darováním několika haléřů do Říma schudlo, a nenapadlo mu srovnati židovské a evangelické příspěvky k účelům náboženským s příspěvky katolickými. Jestliže dovedl zneužívat odborného sjezdu k hovoru o církevních záležitostech, svědčí to jen o kaleném fanatismu. Ať jen tedy pokrokáři si nechají moravského Kudrnáče celého pro sebe i v dobách velice mrzutých. Není to kolegiální, jestliže člověku tolik zkoušenému ke všemu berou jeho vlastní přátelé ještě pokrokovou příslušnost. Vždyť přece i každý stín „klerikalismu“ platí u pokrokářů za zločin nečernější. Co tedy chcete ještě do velkého rance umdleného nosiče všechno naložit?

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Cenní umění od vld. úřadů duchov. k dispozici.

Náboženství na školách dívčích. „Paedagogické rozhledy“ uveřejňují článek dra Bláhy, jednající o tomto předmětu. Je s podivem, kterak dr. Bláha může se míti za povolného psáti o náboženství vůbec a na dívčích školách zvláště. Jeho působení v Litomyšli nikterak ho k tomu neopravňuje, tím méně kvalifikuje. Po slavném Confiteor, které uveřejnil ve „Věstníku českých profesorů“, vypadá tento jeho článek jako karikatura. Jaká může býti jeho tendence, jest ovšem jasno; nad čím se však čtenář pozastaví, jest, že autor přijímá za svůj názor Masarykův a přiznává, že náboženství stejně jako politika, věda, literatura a umění jest důležitou složkou života. Ale až potud; nyní začne jiný vítr: „Není tím řečeno, že by každý náboženství nezbytně potřeboval.“ Prý jen takové povahy, „jimž náboženství jest odpovědí na otázky neodbytných pochyb, podepřením bortících se jistot.“ (!!) A protože prý žena k těmto povahám náleží, musí se tedy na dívčích ústavách náboženství vyučovati. To sice zdá se býti velmi logické, ale při bližším zkoumání shledáváme zde logiku zcela zvrácenou. Buď jest náboženství pravdou, a pak jest stejně potřebno pro každého, nebo jest lží, a pak nesmí býti hlášáno. Kaučukové charaktery vymýšlí jakési „subjektivní“ náboženství, které ovšem k dětským báhorkám nemá daleko. A takové náboženství také chce moderní tento vychovatel do škol zavést. Má prý býti věcí pouze citu, nikoliv rozumu. Tak! Páni pokrokáři už poznali, že apologetika (obrana víry) má velmi dobré kořeny — proto pryč s ní! Na jedné straně chtí tvrdit, že náboženství je věcí nedokázanou, na druhé křičí, že se nesmí dokazovat. Ovšem musí náboženství působiti svým mravním obsahem na cit, také nebude potřebí víru dokazovati, když páni pokrokáři nebudou svými nevěreckými domněnkami mládež otravovat, ale nyní je to nutno, aby mladý člověk (ať muž či žena) svou víru měl založenu na pevném rozumovém přesvědčení. — Odporné a demagogické jest uvádění odpovědí dívek, jak prý náboženství pozbyly. Vyvracejí se ty odpovědi samy. Myslím, že vychovatel, jenž přísahal, že bude dbáti náboženské výchovy a pak „charakterně“ jednal proti zákonům i přísaze, spíš je vinen, než malicherné ty příčiny, které tak pompézně a s gusem otiskuje. Mrzí ho as, že svědomitý katecheta zanechá přece jen ve svedené mládeži hlubší a životní dojem, než paedagogický eskamotér. — Dr. — A.

Národohospodářská hlídka.

Anketa kartelová ve Vídni. Z celé vzájemné rozprávký mezi cukrovarníky s jejich kartedem a mezi ostatními účastníky je už patrné, že cukrovarský kartel vyvázl velmi hladce z ankety, objevil se jako nedotknutelný, ve všem ochotný vůči obecnému i obchodnímu, v ničem nevinný, aspoň ne úmyslně. — A přijdou-li po něm jiné kartely, které už budou mít více na vroubku, nálada už tímto počátkem bude tak upravena, že budou i další kartely snadno pardonovány.

Další trvání nynější míry úrokové. Generální rada Rakousko-uherské banky ve příčině mezinárodního trhu prohlašuje, že též velké západní banky váhají se snížením úrokové míry v tuto dobu obvyklým. Banka francouzská i německá říšská banka trvají ještě při svých podzimních úrokových mírách, a též banka anglická snížila dosud svou minimální diskontní sazbu jenom o půl procenta. Protože pak u nás ceny peněz na otevřeném trhu peněžním se udržují blízko úrokové míry bankovní, nemůže Rakousko-uherská banka nyní změnit nynější úrokovou míru tím méně, že směnečné kursy pro naše území jsou trvale nepříznivé.

Stěhování Mohamedánů z Bosny trvá dále. Mohamedánské obyvatelstvo prodává šmahem svoje usídlosti a stěhuje se do Turecka. V Bosně a Hercegovině lze nyní za lacíný peníz nakoupit hojnost pozemku. Naši vystěhovalci do Ameriky našli by také v Bosně a Hercegovině hojnost příležitostí se výhodně zakoupit.

Peněžní zásluhy uherských vystěhovalců do vlasti. Uherské poštovní ředitelství sestavilo výkaz, dle něhož od roku 1900 do konce roku 1910 uherští vystěhovalci poslali z Ameriky domů 1279 milionů korun, a to roku 1900: 37.240.937 K, roku 1901: 49.334.908 K, roku 1902: 76.454.045 K, roku 1903: 105.488.267 K, roku 1904: 85.504.380 K, roku 1905: 120.062.601 K, roku 1906: 169.519.713 K, roku 1907: 208.294.885 K, roku 1908: 114.350.647 K, roku 1909: 127.499.444 K a roku 1910: 185.309.922 K. Do toho nejsou započítány ovšem peněžní obnosy které posílají domů vystěhovalci v dopisech a prostřednictvím bank. Slováci vystěhovalci poslali domů za ta léta na 500 milionů korun.

Kontrakty na řepu. V uzavírání kontraktů řepných jeví se v Čechách dosud jakási zdržlivost, mluví se o cenách jako loni, kdežto na Moravě napajedlský a hulínský cukrovar začaly už uzavírat kontrakty. Platí 2.60 K za cent a 45 procent řízků.

Stávka anglických horníků ukazuje se v plné své síle. Následkem nedostatku uhlí zavírány jsou továrny, omezovala doprava na drahách a v paroplavbě. Nehledě k milionu stávkujících horníků, bylo propuštěno již na 270.000 dělníků jiných pracovních oborů. Na drahách jezdí o 2000 vlaků méně než obyčejně. Stávkující horníci provázeni jsou sympatiemi veškerého dělnictva anglického; zejména důležitý pro horníky jsou sympatie dělnictva železničního a přístavního, které opětně prohlásilo, že jeho sympatie nezůstanou v případě potřeby jen platonickými. Příští týden bude se konati buď v Doveru neb Bruselu mezinárodní konference hornictva. K této mezinárodní konferenci konal anglický svaz horníků 5. t. m. předběžnou poradu v Londýně a usnesl se vyzvat anglické delegáty na oné mezinárodní konferenci, aby nehlasovali pro všeobecnou stávku všech horníků v Evropě, nýbrž pouze aby podali návrh, že němečtí horníci nesmějí připustiti vývoz německého uhlí za hranice, pokud stávka v Anglii bude trvati. Je však pravděpodobno, kdyby tento zákaz vývozu německého uhlí selhal, že mohla by vypuknouti evropská hornická stávka. Účinky stávky jeví se již i za hranicemi. Tak hornická »Unie« rakouská konala v Mostu dne 3. t. m. schůzi, které se zúčastnily všechny dělnické organizace z Chomutova, Mostu a Teplice. Usneseno žádati zvýšení mzdy a na odpověď čekati jen do 14. března t. r. — Ve slezském olešnickém revíru vypuklo hnutí za zvýšením mzdy o 30 procent, jinak hrozí dělnictvo se stávkou. — Stávkou angl. utrpěl vývoz pomerančů a zeleniny. Sedláci mají mnoho škody. Tisíce dělníků je bez zaměstnání.

Záložna v Hradci Králové.

Vklady na knížky 4³/₄ %

Na běžný účet dle ujednání.

Kulečník

s příslušenstvím, skoro nový, za každou cenu se prodá.

Společkovatelům odměna. — Dopisy: J. B., Ústí n. Orli., restanté.

SUKNA

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

černá na salonní obleky a taláry

barevná ku všem možným účelům

dámská na kostýmy a pláště

doporučuje v nevidaném jinde výběru

Všeob. úvěrní společnost,

zapečené společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¹/₄ % až 5 %

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franco zašlou.

Veleddstojnému

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si doporučit

veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: mořané, kalichy cibáče, nádobky, kníčky, paciškály, avicny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlata a stříbra nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na ukázkou franco bez závaznosti koupě. Více se posílá poručení. Práce ruční.

Shled některých zlatých a stříbrných klenotů, jako: řešů madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Neškudla** přestěhoval, jidešně náčiní ze stříbra pravého i čináckého vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veleddst. duchovenstva svědčí o pectivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

oltáře,

sochy

kazatelny, kří-

žové cesty, —

jeskyně s P. M.

Lurdkou, —

křtitelny, sošky na procesí, Jesličky, Boží hroby. —

kříže

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Sáton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

STROMY

ovocné, ozdobné křoviny, konifery,

LESNÍ SADBŮ

nabízí

Vlad. Vacek jen v Pamětníku u Chlumce n. C.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův

synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové bílé Malé
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k
bohatému figurálnímu provedení
a sice i se lesklými rámy,
stříbrnými, zlatými.

Vedle rozpočtů, skizy i odborná rada
bezplatně, bez vázavosti ku definitivní
objedávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

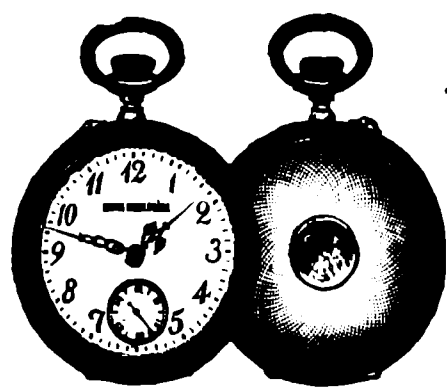
Založeno roku 1868.

Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 136, odporuje veledůst. duchovenstva své
bezkonkurenční koláry
 prací i celuloidové, náprsenky, bířety a veškeré prádlo spodní
 vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jágrové prádlo!

Patentní náprsenky
 bez hádků
 Zakázky obratem
 se vyřizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod
VÁCLAV POTŮČEK, Hradec Králové,
 Jiríkova třída 239,
 ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

ATELIER Založeno r. 1874.

pro malbu církevní a
 výzdobu chrámovou

JOSEF MÜHL

(Ant. Mühla nástupce)

Nová Paka, Čechy

doporučuje závod svůj veledůst.
 duchovenstvu a sk. patronátním
 úřadům.

Malby ohrámů a kaplí
 v každém slohu i technice. —

**Oltářní obrazy, křížové
 oesty,** na plátně, dřevě, plechu atd. v pro-
 vedení uměleckém, v cenách m'rných.

Nejlepší doporučení! Vzory a skizy franko!

PAMÁTKY
 a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a
 biřmování, k missím a k velikonoční
 zpovědi, symbolické obrázky, obrázky
 svatých, modlitební knihy ve skvost-
 ných vazbách a různých cenách,
růžence, obrázky v upomínku
 na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,
 nakladatelství, závod hudební a papírnický
 v Hradci Králové, Adalbertinum.

Truhlářské dělníky

a) na práci fornřovanou,
 b) na židle švajřské —

a domovníka

zároveň ku balení nábytku

do stálého zaměstnání přijme c. a k. dvor.í
 továrna nábytku

K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Král.

Doporučujeme
 našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, cířet, men-
 stran., kadřelnice atd.
 český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav para-
 mentní a devotional.
- BRNO. -

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Zaloř. r. 1868. Akciový kapitál K 15,000.000.—. Stav vkladů ca. K. 42,000.000.—. Rezervní fondy K 2,500.000.—. Zaloř. r. 1868.
 Filialky: v Jitěně, v Krakově, v Praze, v Semilech, v Turnově, v Chrádímí, v Slaném a v Pířině.

Přijímá vklady na běž. účet, vklad. knížky 4½% Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní
 a pokladniční poukázky na úrok knížky a složal lířtky pořřtovní spořřitelny zdarma.

Směnářna. - Bursovni obchody. - Lesové oddělení. - Koupě a prodej cenných papírů akládacích, lesů, dřev, valut atd. - Bankovní směnek a faktur. - Provádí veřřkeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry všeho druhu. - Financování podniků obchodních a průmyslových. - Vadia a kauce. - Bankovní faktur a směnek. - Bursovni rozkazy na všechna místa. - Stavební úvěr. - Obchod oukrem surovým. - Výměna kuponů. - Inkasso tažených papírů. - Promesy. - Správa cenných papírů. - Zálchy na cenné papíry a zboží. - Šeky. 1/4, Akkre- ditivy. - Remboursní, daňové a celní úvěry. - Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu.

Skladiřřtř spojeno řřelezniční kolejiř s nádrařřím. - Výhoda reexpedice. - Informační oddělení. - Cement, vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a oukr.

Uhelná centrála

dodává veřřkeré druhy uhlí. — Anglický, belgioký, vestřřalský a slezský anthracit.
 Telegrafická adresa pro centrálu jakoř i veřřkeré filialky: „KRALOBANKA“

Telefon: Hradec Král. č. 9 a 29, Praha č. 3508, Semily č. 21, Turnov č. 27. Telegr. adresa pro centr. jakoř i veřřkeré filialky: „Kralobanka“.

OBNOVA

Číslo 11. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na pol roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 15. března 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne

Ročník XVIII.

Vláda zlata.

Kde jsou peníze a moc? O skutečných hlavních zřídlech obrovitého bohatství pokrokové listy zachovávají zatvřelé mlčení. Sem tam nějaká nesmělá zprávička, zastrčená do hlídky národohospodářské, ale po soustavném uvědomování lidu o faktickém vzrůstu číslic v židovských bankách, o cestách, jak se židovský kapitál hromadí a společnost lidskou komanduje, ani potuchy.

Nuže — zase několik číslic!

Rakouskému úvěrnímu ústavu předsedá von Gomperz, většinu akcií má Louis baron Rotschild.

Bilanční zpráva Rakouského úvěrního ústavu říká se obnosu 1167 mil. K; od roku 1911 přibýlo sem 180 mil. K. Směnek má ústav tento za 200 mil. K, dlužníkům bylo zapůjčeno 811 mil. K — dlužníků, vesměs podnikatelů, každým rokem přibývá. A protože úvěrnímu ústavu velmi dobře se daří, rozmnožil r. 1911 své závodní jmění zvýšeným akciovým kapitálem o 55 mil. K a přibral do toho ještě z cizích peněz za 127 mil. K. Hrubý doznatý výnos úvěrního ústavu činí 31 mil. K čili 21 procent, čistý doznatý výnos 18 mil. K čili 12 procent akciového kapitálu.

Čtyři hlavní podniky, které tvoří jádro výnosných obchodů: železo, cukr, lín a petrolej, má ve svých rukou. Rakousko-Uhersko staví válečné lodě a vyzbrojuje armádu děly a puškami: součástky dreadnoughtů dodávají Vítkovice, železářny Nýdecké, Škodovy továrny líní děla a továrny na patrony Rothská a Hinterberská robí zásoby střeliva; lodní kolosy staví Stabilimento tecnico triestino — všechny tyto ústavy, které letos velice své závodní místnosti rozšířily, jsou akciovými podniky Rakouského úvěrního ústavu.

Syn opavského chudého košeráka Singer-Sieghart již jako sekční šéf v ministerské kanceláři měl větší vliv než pět ministrů. Jak může komandovatí teprve nyní, to seznáváme z nového jeho postavení. Stal se guvernérem (feditelem) ústavu pro úvěr pozemkový (po smrti Taussigově). Nyní se snaží tento dobrodinec, spoléhaje se na železnou moc svých milionů, zkartelovatí textilní továrny a zmocnití se pomocí akcií veškeré textilní výroby v Rakousku. Již několik velkých přádelen má pod svou patou. Jestliže ke kartelu dojde, pak bude Sieghart pánem nad 250.000 vřetení robících přízi.

Peněžní obrát kartelů rakouských činí ročně 3 miliardy K a působením těchto kartelů vzrostly

ceny nejnnutnějších potřeb o 10—50 procent. A kdo v kartelech komanduje? Louis Rotschild, Reitzes, Polack, Gutmann, Popper, Kornfeld, Feilchenfeld atd. Zkrátka, ptejte se, kolik křesťanů v těchto kartelech má co rozkazovati.

A jak židům rapidně peněz přibývá z těch podniků, jest patrné z posledních bilančních zpráv, které jsou v době nynější nesnesitelné drahoty daleko příznivější, než kdy předtím. Rakouský ústav platí daní pouze 3,864.880 K (o 798.263 K více), platy činí 6 mil. K. Břemen jest za 13 mil. K, užitek za 33 mil. K, rezervní fondy činí 90 mil. K. A že cukr stoupal rychle v ceně, hlavní užitek shrábl tento ústav.

A co proti tomu činí sociální demokraté? Vždyť přec vidí, že z kartelů se neobohacuje církev, nýbrž že ze zdražení cukru, petroleje, mlíka, masa a obilí mají prospěch výhradně židovští spekulantí. Soudr. poslanec Renner doporučil vládě, aby studovala, kdy a jak a zdali by se daly kartely postátniti. A soudr. posl. Winter mrzutě prohlásil: »Měšťácký parlament s kartely nezatočil.« — Jak to? Vždyť přec parlament nebyl nikdy tak rudý jako letos. Vždyť přece bursy otevřeně jásalý nad vítězstvím soc. demokratů nad křesť. soc. měšťáky. A co všechno soudruzi slibovali pro případ svého vítězství. Drahta trvá dále, doléhá huře na chudé vrstvy než na podzim. Ale soudruzi již nevyzývají ku kraválům, jelikož se bojí, že by pošťvané davy nyní nerozbíjely toliko kóna chudých hokynářů a obchodníků křesťanských, ale že by se mohla bouře obrátiti proti skutečným miliardářům.

Ze všech panovníků světa má největší roční příjem ruský car (34,200.000 marek). Ale ten jest proti jedinému Rotschildovi ubohým chudákem, třebaže musí rozdávatí k různým účelům stokrát více než židovský vemož peněžní.

Proto není divu, že se listy i »nejnárodnější« přímo perou o přízeň židovskou, že židovský miliardář v různých státech zmůže více než několik ministrů, že české listy vychvalují i takové rabíny, kteří jsou ve středu našeho království, do smrti se česky učiti nechťeli. Proto židovský velký insert má kouzelnější moc než moderní autonomistické zásady. Různým výkřikům, ozývající se od demagogů, židovský kapitalista jen se spokojeně usmívá. Vždyť má demagogy v hrsti a ví, že se tito neodváží tak daleko, aby nastalo vážné ji-

V tomto »městě Slunce« konali všichni královští princové svá studia. Zde mohl Mojžíš, adoptovaný syn dcery faraonovy (Ex. 2, 10.), »jenž ve vše-likém vědění Egyptánů vyučen byl« (Act. 7, 22.), seděti s příštím utlačovatelem svých soukmenovců na téže školní lavici. Zde připravoval Plato po dobu třinácti let svoje nesmrtelná díla, zde Solon přezkoumával své zákony, Eudoxius pěstil hvězdářství, zde sbíral Herodot látku ku svým dějinám. Není vyloučena tedy možnost, že prostřednictvím těchto hellénských velikánů věda egyptská do Evropy přenesena byla. V tomto místě větším dílem vzala vznik egyptská náboženská literatura, obsažená zvláště ve známé »Knize Mrtvých«, zachované v četných opisech z různých dob. Zde spisoval za doby Ptolomejců Manethon svoje díla, plným rukama čerpaje z bohatého archivu chrámového, který mu, jako knězi, dokořán byl otevřen.

Této vědě školy Héliópské mohla platiti slova starého mudrce Dauuf-a, syna Cherte-ova, jenž, jedá nahoru po Nilu se svým synem Pepi-m, aby ho dal do »dvorní školy« na studie, tomuto následující napomenutí udělil: »Posaď srdce své za vědu a miluj ji jako matku, protože ničeho není, co by šlo nad vědu.«

A takováto škola — asi našim kolejkám podobná — nacházela se i zde v Héliópoli. Do ní byli dávání jinoši, aby »zároveň s dětmi knížat byli vychováni.«

Život bez pořádku a kázně bývá lenivým a nespokojeným. Kdo v mládí si neosvojí pevný řád, později si mu jen ztěžka zvyká. A jelikož muž pořádku zvyklý obyčejně bývá i mužem činu, proto v těchto staroegyptských školách panovala želez-

tření proti samým jednotlivým osobám, držícími zlaté měšce. Pokřik děje se hlavně za tím účelem, aby byla matena zdravá soudnost a aby se rozmnožily řady těch, kteří kapitalistům slouží tu zjevně, tam tajně, tu přímo, tam nepřímo. Širé davy těžko dovedou řádně kontrolovati rafinované klíčky a spády těch, kteří bouří proti jmění církevnímu, aby si získali vděk kapitalistů největších.

Obrana.

O čenstochovských poměrech píše dne 14. t. m. »Hlas Národa:« »Muravěv dal všechny kláštery zrušit, jenom Czenstochow zůstal, s tím nařízením však, že přes opačné prosby papeže Pia IX. tradiční klášterní řád se odstraňuje a korespondence řádových duchovních s jejich řádovými představenými, jakož i visitace těchto se zapovídají. Převor kláštera, vládce ve své říši, byl jmenován od biskupa, ale — a to zůstalo hlavní věcí — potvrzován ruskou vládou, řádová pravidla, asketická přísnost, nezištné nadšení a náboženská inspirace, všechno to hlavní pilíře společného duchovního života, stále více trouchnivěly. O »duchu v řádu« na konec nebylo vůbec řeči. Jenom bílý hábit ještě ukazoval, že poutníci měli co činiti s »mnichy«. Řím, jehož věci by bylo bývalo, zjednat nápravu, nemohl učiniti nic k odstranění těchto neudržitelných poměrů. Přímého styku biskupů s Vatikánem nebylo a není. Biskupové nesmějí svou residenci opustit bez dovolení vlády, pak podléhá jejich písemný styk s nadřízenými církevními úřady instančnímu postupu přes departement zahraničních kultů. Co vypadá jako povídání o věcech v zemi, jako stížnosti o rusofilských duchovních, se neexpeduje, a papežská nařízení, která by mohla způsobit systému škodu, bývají v departementu červeným inkoustem zpracována a pak teprve zasílána na adresy, které dobře vědí, že korektury musí dbát pod trestem »administrativního řízení.«

Převrat z roku 1905 se známým tolerančním úkazem tyto poměry, jakož i osud katolíků poněkud zlepšil, zvolna však vzhledem k hromadnému útlaku svých příslušníků z národní církve vrací se carokracie opět ku staré osvědčené metodě: »zákony« vykládá svým vlastním způsobem, takže možno říci, že za krátko bude huře než bylo dříve.

ná kázeň. Dlouho spáti dovoleno nebylo: »knihy leží (již) před tvými soudruhy; proto chop se šatů a volej po svých sandálech«, praví z rána budící vychovatel nevrle studentovi.

Vyučování trvalo až do poledne. »Po ohlášení poledne« opouštěli žáci »s jásosem« posluchárny.

Jelikož přílišné jídlo a pití zdraví jest škodlivé a chuť ke studiu odnímá, zvláště pak že nestřídým pitím mnohý nadějný jinoch ve zkázu se řítí, proto strava žáka byla nejvýš jednoduchá: se třemi chleby a dvěma džbánsky piva musil se spokojiti. Tím hledělo se zameziti příležitosti k svárům, neslušným písním, různým hrubostem a neslušnostem, jež při pitkách nejsou žádnou zvláštností.

I učitel starého Egypta vyžadoval od svého žáka čipernost, živost, cíle chápání a nenáviděl lenost, netečnost a hnilobu ducha. Proto jako zkušený vychovatel tam, kde nepomáhala láska k vědě samé, hleděl pružiti píli svých žáků vyhlídkami na budoucí bohatství, vlivný úřad, slávu, a kreslil obrazy příští jich velikosti. Již prastarý pedagog údolí nilského předobře věděl, že ze stojatých vod vycházejí nezdravé výpary a v lenivých srdcích že mnohdy špatné, ne-li nebezpečné myšlenky, plány a skutky se rodí. Věděl, že lenost odnímá duchu potřebnou pružnost a povaze sílu.

Proto žák ustavičně, (»ať již v posteli ležel nebo vzhůru byl«) byl napomínán . . . »Nedopusť, aby srdce utkvělo na pouhých přáních«, napomíná učitel svého žáka, vybízejí ho k energii, ku přemožení překážek, k činu . . . »Knihu máje v ruce, čti ústy svými a rad se s těmi, kteří více vědí, než ty. Připravuj si úřad knížete, abys ho dosáhl dřívě, než sestárneš . . .« »Budiž silným v prosbě o

FEUILLETON

NA ZŘICENINÁCH HÉLIOPOLE.

Píše professor Dr. Jos. Slabý.
(Veškerá práva vyhrazena.)

II.

Nad těmito tichými, v hluboké mlčení pohřbenými zříceninami, jež divukrásný obklopuje kraj s jasnými obrysy nádherných pyramid v dáli — po dlouhá staletí zářilo slunce moudrosti. Bylať Héliópolis sídlem umění a věd. Četné sbory kněží, kteří téměř výhradně vědeckým badáním se zabývali, soustřeďovaly kolem sebe duchy po vědě prahnoucí.

Důchody prastaré svatyně héliópské, vždy u vysoké účte chované, dovolovaly jejím kněžím učitelům, aby — jsouce prosti veškerých existenčních starostí — věnovali všechny duševní síly vědě. Je mi nemožno v rámci těchto stručných obrázků je vtěsnati. Jen o tom se zmíním, že dostávali hojnost stříbra, bronzu, jemného plátna, vzácného koření, medu, oleje, vína, obilí, zeleniny atd. Tato okolnost dovolovala jim, by cele a nerušeně čas svůj na oltář vědy obětovali.

Ký div, že škola héliópská daleko vynikala nad ostatní učiliště egyptská a že těšila se nejlepší pověsti nejen doma, nýbrž i v daleké cizině! Dle jedné pohádkové legendy cenili docela »héliópské Hór a Sét učence této školy tak, že se jich v případech obzvláště vážných i o radu tázali. Proto spěchalo vše, co činilo nároky na vzdělání, sem do Héliópole, čerpat bezprostředně z pramene moudrosti.

Snad bude po letech o Jasně Gofe, která se stala procesem známější, opět něco slyšet. Z toho vidět, že duch vypočítavosti dobře připravil pokus hermetického uzavření kláštera od Říma, a jestliže tím dosud poslední cimbuří polského katolictví, polskému lidu tolik svaté, nebylo ještě vtaženo do věrového kordonu ruské církve, nespočívá skutečně vina na ruské vládě.

Do toho prostředí, plného tyranství a rozrašení, scházel jen ještě muž, jako Eusebius Rejman (první provinciál nebo superior řádu, muž skoro svatý, slul také Eusebius), jenž byl roku 1895 bez všeliké kanonické volby — v Rusku je to zkrácené řízení při povyšování vládních oblíbenců — učiněn představeným řádu. Muž, jehož charakter jest podivuhodná směs lži a podvodu, nesvědčivosti a světáctví, theologické nevědomosti a líceného citlivostkářství, kreatura, jaké ruská vláda potřebovala.

Příchýlný čenstochovský zlořád. Macoch se společníky jest již odsouzen. Žurnalistika však zabývá se nyní pilným vysvětlováním hlavních příčin zlořádu na »Jasně Gofe.« Tisk centra v Německu obviňuje jednomyslně ruskou vládu, která nadržovala nepořádkům v klášteře a mnichy, kteří se vzpírali špatným poměrům, prostě z kláštera vypověděla. Když r. 1910 nebyl zvolen převorem Rejman, ruská vláda volbu řádového kněze prostě nepotvrdila! Je dnes zjištěno, že Macoch byl do kláštera přijat na přání ruské vlády a to jen z toho důvodu, aby vláda v klášteře měla v něm svého důvěrníka. Macoch po domluvě s vysokým ruským policejním úředníkem byl ochoten vpašovat do kláštera zásoby zbraní a střeliva, aby pak vláda měla důvod k uzavření kláštera, jako sídla polské revoluce. Macoch měl za to umluvenou odměnu 100.000 rublů, z nichž 2000 rublů bylo mu ruskou policií vyplaceno. Když bratr Macochův hrozil, že všechny plány ty prozradí, byl zavražděn. Také ruskou policií kompromitující papíry byly z aktů soudních, jež musily býti poslány do Petrohradu, vybrány. Z obžaloby vytrženy byly celkem 4 archy.

Vždyť docela ruská vláda samého biskupa varšavského uvrhla do žaláře na 16 měsíců proto, že prohlásil za neplatné manželství, které uzavřeli dva nezletilí lidé proti vůli rodičů pod mariavitským knězem.

Již r. 1864 bylo přerušeno administrativními rozkazy ruské vlády přímé spojení Čenstochova s Římem. Vláda ruská omezila počet mnichů na 24 a jmenovala kandidáty dle své libosti. Rejman byl ustanoven od vlády převorem bez ohledu na kanonickou volbu. Byl dříve pouhým písařem, nemale žádného zvláštního vzdělání. Za něho r. 1897 vstoupil do řehole Damas Macoch, bývalý obecní písař, člověk surový a bezcitný. Hodní mniši marně protestovali proti zlořádům vládních stvůr. Macoch měl mocnou ochranu v nadporučíku četnickém Kronovi; pod ochranou jeho šavle musil býti do kláštera přijat. Když se množily stížnosti, vyslal Řím reformátora v osobě P. Pia Přezděckého. Leč Macoch se svými druhy nechtěl o nápravě ani slyšeti. Na denunciaci Rejmanovu a soudruhů byl P. Pius internován do vnitra Rusi. Když se P. Pius na základě carského úkazu o svobodě svědomí navrátil, byl zase machinacemi Macochovými za pomoci ruských úřadů z kláštera vyštván.

»Dzienik Warszawski« píše o procesu následovně: »S d'ábelskou prohnankostí snažila se ruská

radu . . . nezošklivuj si toho. Tak slyšíš slova má a nalezněš při tom své štěstí . . .«

A nepomáhal-li ani tento prostředek, tu sahal egyptský paedagog k prostředku poslednímu, radikálnímu: výprasku a jiným ještě trestům . . . »Nebud' líným, nebud' líným, jinak dostaneš důkladný výprask . . .« »Budiž silným při denní práci a činným! Nezahláej ani jediného dne, anebo dostane se ti bití. Neboť uši mladíka sedí na jeho zádech a on slyší, dostává-li se mu výprasku. Nechej své srdce slyšeti, co ti povídám; budeš to k tvému štěstí . . .«

A že této metody ve mnohých případech nadarmo užito nebylo, dosvědčují staré paniátky. V jedné z nich děkuje vědecký žák bývalému učiteli za podobné a ještě větší tresty. Píše mu: »Ty jsi hleděl na mé tělo, když jsem ještě k tvému jinochům náležel. Trávil jsem svůj čas v balvanu, on zkrotl mé údy. Ležel na mně tři měsíce a já byl přivázan v chrámě . . .«

Těž egyptský učitel řídil se zásadou: napřed potřebné, pak užitečné a naposledy příjemné. Povinnost měla předcházeti užitek, užitek příjemnost. Proto denní život jeho chování měl se podobati obrazu: v něm se měly spořádati předměty v náležitém souladu. Bylo k tomu třeba též vhodného rámce, ve kterém by obraz řádně vynikl a tím mělo býti zotavení, jež celému obrazu mělo poskytnouti harmonického zaokrouhlení.

Ovšem někteří synové Mús řídili se vlastní zvrstí, zvláště se oddávající ve volných chvílích nemírnému pití. Jistý učitel kárá proto přísně svého žáka, jenž byl tak opilý, že chtěje povstati, na zem padl a »pomazal se jako krokodil . . .«

Byloť postaráno u škol o ušlechtilé zábavy a hry, na př. o střílení lukem do terče, za něž slou-

žíla případu čenstochovského. k svým účelům využíti, avšak dostáváme toho k své nevýslovné hanbě, jež byla odkryta a dokázána průběhem procesu.

V Plotkově páchána soudními přípravami vládní komedie. Vláda vybrala si pečlivě soudce velice oddané a vyloučila soudce, kteří jí byli nepohodlní.

Nyní jest již jasně zjištěno, že Macoch se soudruhy stáli ve službách protipolské a protikatolické propagandy a že smutné události čenstochovské jsou z valné části dílem ruské »Ochrany«, spolku to katolické církvi velice nepřátelského.

Politický přehled.

Česko-německé dohodování. Dne 11. března sešel se devítičlenný komitét pro projednání zásad volebního práva a volebního řádu. Vláda tu přiznává ženám právo voliti v kurii velkých statků, pak v kurii měst a obcí venkovských; v kurii všeobecné, která teprve má býti zřízena, vláda upírá ženám právo volební. Právo volenu býti pro ženy vláda zamítá, dovozujíc, že passivní volební právo jest soustavně s brannou povinností mužů a s jich povinnostmi, přijati veřejný úřad. Vláda si dále přeje, aby voliči všeobecné třídy voličské byli pouze ti svéprávní muži, kteří nemají volebního práva v žádné jiné kurii. Prohlášení vlády bylo vzato na vědomí. — Hned nato konala se schůze pracovního výboru národně-politické komise. Za souhlasu Němců přijat návrh, aby byl zvolen tříčlenný komitét, který by zjistil skutečný stav dosavadního řešení prací pro úpravu jazykové otázky samosprávných úřadů. Do jazykového komitétu bude vyslán jeden člen český, jeden velkostatkářský a jeden německý. Němečtí řečníci prohlásili však také, že nemohou připustiti, aby další jednání o dohodě bylo učiněno závislým od upravení jazykové otázky u úřadů zeměpan., jež se děje ve Vídni. Se strany české trvá se při této souvislosti se vši rozhodností. — V nejbliž. dnech v záležitosti česko-německé dohody oba parlamentní komitét, český i německý, kteréž dosud odloučeně rokovaly, mají konati porady společné. Veškerí vlivní činitelé jsou povoláni, aby spolupůsobili k žádoucímu sloučení dosavadních dohodovacích prací.

Jednotný český klub na radě říšské, jeho zachování za dané politické situace jest nanejvýš potřebno. Tak na veřejné schůzi na Král. Vinohradech prohlásil nár. soc. poslanec dr. Hübschmann. Týž však zároveň s nár. soc. poslancem Chocem prohlásil, že národní sociálové nepřipustí, aby Jednotný český klub podporoval vládu.

Dr. Václav Škarda, poslanec na sněmu, přisedící zem. výboru král. Českého, a člen panské sněmovny, zemřel 8. března ve stáří 51 let. Úmrtí jeho stihlo krutě jak mladočeskou stranu, jejmž vůdcem vlastně byl, tak i českou věc vůbec. Záležitosti okresní i obecní v zemském výboru neovládal nikdo tak, jako zesnulý. Skládány byly v něj veliké naděje při provádění dohodovací akce, kde se přičiňoval všemožně, aby místo dlouholetého boje nastaly konečně aspoň snesitelné poměry mezi Čechy a Němci. — Týž den, jako dr. Škarda zemřel jiný člen vyrovnávacích komisí, německý poslanec za Broumov, dr. J. Malý, který převzal advokátní kancelář po jiném členu vyrovnávacích komisí dru. Eppingerovi, nedávno zemře-

žila roztažená zvířecí kůže a pak o hru podobnou našemu šachu . . .

O pohnutkách ke studiu mládeže staroegyptské již dosti. Tažme se raději, čemu se na škole Héliopolské mohlo vyučovati?

Klíč ke správné odpovědi podávají nám úřední názvy velekněze této svatyně. Jsou: »v nazíraní veliký«, »ten, jenž v tajemství nebes patří«, »nejvyšší (znalec) tajemství nebes«, »tajný rada nebes«, »druhý prorok . . ., jenž mládež vychovává«. A úředním oblekem jeho byla především pardalí kůže, posetá hvězdami.

Bylo tedy asi hvězdářství, jemuž se zde vyučovalo. Jím bylo as umožněno velmi přesné určení základní linie blízkých pyramid směrem k východu. A právě tato veliká přesnost jest důkazem, že v této krajině nejméně tři tisíce let před Kristem byla jednodušší astronomická měření věcí již docela běžnou. Na dráze jednou šťastně započaté bylo jistě pokračováno a to tím spíše, že zdejší vědci byli k tomu přímo vybízeni skvostnou náherou egyptského nebe, dýmavě kmitavou oblohou, jež budila touhu po studiu zákonů, jimiž se řídí její třpytné hvězdy.

Ale kde zůstaly památky této vědecké činnosti? Nevíme. Nesmíme jich hledati na zdech chrámůvých, v svatostáncích, nýbrž tam, kde kdysi vědecká činnost zkvétala. Mnoho těchto památek bylo asi zaneseno do knihovny alexandrijské. Ale, bohužel, zde zničil fanatismus islamský lupení a ohněm všechny ty vědecké poklady, které chovala bibliotéka města velkého Makedonana. Zda budou kdy nahrazeny tyto poklady? Doufejme ve šťastný průběh budoucích vykopávek . . .

Vedle hvězdářství bylo to počtářství a měřic-

léna. Také zemědělský agrární říše a zemský poslanec F. Katschur z Litochovic v Čechách.

Drahotní otázky byly minulý týden přednáštem rokování poslanecké sněmovny, ale celé to jednání o drahotě jest vlastně mlácením prázdné slámy. Posl. Kuranda hodně sešlehal soc. dem. agitaci s drahotou. Velkou veselost ve sněmovně vyvolal, když pravil, že soc. demokratický referent o resoluci protikartelové se podobá Odysseovi, »zavřenému v útroby trojanského koně«, a řečníkovi nezbyvá, než napodobiti Laokoonta a varovati před takovými resolucemi, jimiž se neodstraní výstřelky kartelů. Takovým výstřelkem kartelu jest i stávka horníků v Anglii a hnutí mezi horníky na pevnině. Neboť nejen kartely výrobců, nýbrž i kartely zaměstnaných mohou se zvrhnouti ve zlo. Dr. Verstovšek zatím však navrhl rozpuštění drahotního výboru. Návrh odůvodnil tím, že sněmovna návrhů výboru neschvaluje, že je odkazuje k dalšímu jednání jiným výborům. Drahotní výbor zatím své práce přerušil. A tak drahotní tažení s takovým křikem započaté a do nekonečna se protahující, končí nepřilíživě slavně.

Jednotný český klub proti zákonu Kolískova. Jednotný český klub spolu s předsedou českého klubu socialistického podal ve sněmovně interpelaci, zabývající se záležitostmi zákona Kolískova. Interpelanti se táží, je-li pravda, že člen vlády, ministr vyučování Hussarek se vyslovil vůči Němcům, že vláda nepodala zákon Kolískův k sankci nikoliv z důvodů věcných, nýbrž pouze formálních! Tato česká interpellace má čelit dotazu německonacionálního svazu, v němž se žádá, aby vláda zákon Kolískův předložila k sankci.

Branná reforma. Odpověď, kterou dal hrabě Stürgkh na dotaz posl. Šusteršice a Schraffa v záležitosti resoluce smluvené mezi uherskou vládou a Košutovci, nikoho neuspokojila. Zejména zklamání způsobilo, že ministerský předseda se ani nezmínil o nepřipustnosti resoluce z toho důvodu, že její přijetí by znamenalo výhodu pro Uhry a odstrčení pro Rakousko.

Krise v Uhrách po odstoupení vlády Khuenovy počíná se řešiti. Panovník své konference s uherskými politiky začal a příští týden je skončí. Ban chorvátský Čuvaj také prý odstoupí.

Předsednictvo říšského sněmu německého konečně zvoleno. Ježto národní liberálové nechtěli s centrem a konservativci utvořit dělné předsednictvo, zamezili střed a konservativci aspoň opětnou volbu soc. dem. vicepresidenta. Kaempf (svobodomyšlná strana lidová) byl zvolen proti Spahnovi (střed) jen blahovolností pravice, která dva hlasy úmyslně roztržila. Prvním místopředsedou zvolen nár. liberál Paasche a druhým místopředsedou Dowe (pokr. strana lidová).

Ve Španělsku odstoupil ministrpředseda, arcizednář Canalejas zase jmenován předsedou nového kabinetu.

Válka italsko-turecká. Italské vojsko dobytím dvou oás vniká hlouběji do země. Očekávají se také útoky italského loďstva v Egejském moři.

V Číně konala se 10. března volba definitivního presidenta republiky. Na venkově panují prý největší zmatky. Tupy lupičů jsou všude postrachem. —

Rozšiřujte „Obnovu“

tví, jemuž zde pilně bylo vyučováno. Diodor (I, 81) a Strabo (I, 17, c. 3) dobré svědectví vydávají pěstování těchto věd v Egyptě.

A za pravlast chemie (léčby) byl Egypt dlouho považován. Byloť jméno této vědy odvozeno ode jména »Chamie« nebo »Chemie«. Tímto jménem (t. j. »černá země«) jest až dosud Egypt nazýván od Koptů. Ať již, je toto odvození správné či-li nic, tolik jest jisto, že lučební průmysl kvetl v Egyptě za dob pradávných. Uvádím pouze vysoko vyvinutou techniku vyrábění skla a různé metalurgické operace.

Lékařství bylo zde též vyučováno. Zachovala se nám hojnost prastarých lékařských receptův. A byly formou vzorné. Dle jména nemoci, často s označením jejích symptomů, jsou léky se zevrubnou vahou předepsány; i způsob jich podávání nemocnému bývá krátkými, každému srozumitelnými slovy připojen i s dobou, ve které má se dávka užívat.

Zvláště však kvetlo na této škole filosoficko-theologické badání. Dle něho Bůh jest ten, který jest, nestvořený, jediný, duch, duch duchův, nekonečný, nezměnitelný, jehož jméno neznámo, pravda, život, jenž život dává a zachovává, tvůrce všehomíra, jenž nebesa rozprostřel a u jehož nohou země spočívá, otec lidí, milosrdný ochránce slabých, soudce a odplatitel. Jako obraz božstva byl především uctíván Rá, t. j. slunce. Dle nauky egyptské byl kdysi čas, kdy ani nebe, ani země nebylo, nýbrž nekonečná, v neproniknutelnou tmou zahalená pravoda. Tento stav trval dlouhý čas. Tu povstala touha v duchu této pravody po činnosti stvořitelské. Duch promluvil slovo a svět povstal dle myšlenky tohoto ducha. Toto a podobné jest obsaženo v nejstarších částech svrchu zmíněné

Literární zprávy z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

*První vydání a doporučené pozornosti
P. T. přátel duchovních:*

	K
Huymans: „Kathedrála“	4.—
Mistral: „Nerto“ (přeložil Dr. Ot. Jano'a)	1.—
Zavoral: „Kázání o Nejsv. Svátosti Oltářní“	1.—
Zapletal: „Cvičení stavů“	150
Veselý: „Pravá a zdánlivá smrt a sv. Svátosti“	—80
Dr. Fr. X. Novák: „Kněžské problémy“	350
Meschler: „Der göttliche Heiland“	620
Anderdon: „Erzählungen aus der Heiligen-Legenden“, 3. vyd.	360
Deimel: „Zitatenapologie“, 3. vyd.	8.—
Dr. Knöpfner: „Das Vaterunser“ (9 Helio-gravuren), 3. vyd., váz.	15.—
Meschler: „Drei Grundlehren des geistlichen Lebens“, 2. vyd.	280
Pesch: „Christliche Lebensphilosophie“, 13. vyd.	450
Weiss: „Die Kunst zu leben“, 8. vyd.	420
Sebastian v. Oer: „Unsere Schwächen“, váz.	230
„Unsere Tugenden“, váz.	230
„Das Vaterunser“	230
Mey: „Vollständige Katechesen“ (pro nižší třídy škol obecných)	350
Mähler: „Kommentar zum Katechismus“	320
Führ: „Erklärung des klein. Katechismus“	3.—
Führ: „Der erste Religionsunterricht im Elternhause“	—50
Führ: „Anleitung zur Erteilung des ersten Kommunionunterrichtes“	160
Dr. Pendzig: „Die Ethik Gassendis und ihre Quellen“	2.—
Lübeck: „Die christlichen Kirchen des Orients“, váz.	120
„Erziehung eure Kinder in der Lehre und Zucht des Herrn“	1.—
Scheeben: „Die Mysterien des Christentums“	840

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví,
nakladatelství,
závod hudební a papírnický
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Zprávy organizač. a spolkové.

Pozvání ke dvěma schůzím v Hradci Králové. Po-měry ve straně a v lidu katolickém v Čechách jsou nyní tak vážné, že vybzleží k přemýšlení a varují před kro-kem nerozvázným jak duchovenstvo tak laiky. Proto bu-dou ve středu, dne 20. března t. r. ve 2 hod. odpo. a v neděli dne 24. března t. r. také ve 2 hodiny odpo. v Hradci Králové (Adalbertinum) porady duchovenstva i laiků důvěrníků o tom, co za stávajících poměrů činíti.

»Knihy Mrtvých«, jež většinou byla sepsána zde v Heliópolis . . .

A byl to především Amenophis IV. (1392 př. Kr.), jenž usiloval zavést víru v Boha jednoho. Ná-pisy označují boha Aten-a jako »Boha jediného, stvořitele života veškerého, zachovatele světa, ni-koliv pouze Egypta.«

Něhy plný obraz — jakých málo ve starém E-gyptě viděti — tuto víru překrásně znázorňuje. Amenophis sedí se svou rodinou v sále svého pa-láce. Na levo král, celující jedno své dítě, na pravo králová a dvě malé princezny. Jedna z nich sedí na klíně matčině a vyprávějí, obrací hlavinku v zad. Jelikož ručkama ukazuje na svého králov-ského otce, poznáváme předmět rozhovoru jejího. Nejmladší princezna sahá po koruně matčině. Nad touto rodinnou scénou, oplyvající něhou, září Aten. »Bůh skutečně žijící, zdroj života v sobě chova-jící a svými paprskovými rameny udělující život i zdar rodině královské.

Mimoděk zdá se, že s tímto slunečným jedno-božstvím i srdečná prostota v palác faraonů zaví-tala . . . Veškerá škrobenost, ztrnulost zmizela, radost a vnitřní spokojenost lze vyčísti z obličejů všech. A že Amenophis IV., hlubokým smýšlením náboženským proniknut, snažil se zavést ctění jed-noho Boha — ovšem tak, jak sám nejlépe věděl a chápal, — to nám ho činí jen tím sympatičtějším.

Sem přilétal mystický Phönix, Egyptanu pra-starý obraz obrození, Římanu »aeternitas« — věč-nost« a »perpetuitas« — ustavičnost. Slyšme, co o něm píše Klement římský v prvním listě ke Ko-rinthským, hl. 25.:

»Pozorujmež zvláštní znamení, jež na Východě spatřiti lze a sice v Arabii a krajinách soused-ních. Jest to pták, Phoenix zvaný. Vždy žije jen jeden a to pět set let. Cítí-li, že jeho konec se blíží,

středa je volena k vůli duchovenstvu, neděle k vůli laikům. Poněvadž však důležitého díla, osvětlení nábo-ženského života v našem národě, mají se zúčastniti jak duchovní tak i laikové, bude užitečno, když porady ve středu zúčastní se také laikové, kterým to bude možno, a porady v neděli kněží, kteří bez újm duchovní sprá-vy budou moci odejít. Přihlášky duchovenstva i laiků, kteří přijdou s kněžskými, budtež ihned zaslány v účtě po-depsanému; přihlášky pak důvěrníků, kteří přijdou sa-ni, budtež, opatřené razítkem buď některé katolické jednoty nebo duchovní správy, zaslány redakci »Štítu«, Hradec Králové, Adalbertinum. Poněvadž se bude jednati o věci velice důležité, jest žádoucí, aby obě porady navštíveny byly hodně četně; proto žádáme jak p. t. du-chovenstvo, tak všechny laiky dobré vůle, aby v tom směru na své přátele a známé laskavě působili. Za sou-hlasu Jeho Excellence Nejvyššího vrchního pastýře, jménem Diecézního Organizačního komitétu — Dr. Fran-tišek Šulc, m. p., t. č. předseda.

XIX. řádná valná schůze Politického družstva tí-skového v Hradci Králové 6. března 1912. Schůzi za-hájil za nepřítomného předsedu vsdp. kanovník dr. Šulc spolkovou modlitbou a vřelým proslovem, v němž na počátku blahopřál dlouholetému jednati družstva k povýšení za kanovníka. Dr. Reyl v pohnutí vzdal díky za blahopřejný projev a slíbil, že dle svých sil bude i nadále pro rozkvět družstva pracovati. Jednotlivé zprávy funkcionářů, jakož i zápisník minulé schůze by-ly tiskem uveřejněny a účastníkům schůze rozdány, pro-to bylo upuštěno od čtení celých elaborátů, a jen jed-notlivé vysvětlivky ku zprávám byly podány. Jednatel-ská zpráva vylíčila zásluhy družstva o volební akci na českém východě, k němuž ústředí zemského komitétu nevěnovalo dostatek pozornosti. Tisková činnost jeví se vzrůstem časopisu »Štítu«, jenž tiskne se nákladem 24 tisíc ex. a časopisu »Obnovy«, která blíží se nákladu 2000 ex. Novým kulturním podnikem družstva je nově zřízené knihkupectví, které si utěšeně vede. Valná hro-mada upozorňuje členstvo, aby prostřednictvím našeho knihkupectví objednávalo si členské podíly z různých dědictví a časopisy. V domě spolkovém bylo nutno provésti některé adaptace jednak z bezpečnostních, jed-nak z konkurenčních ohledů, aby vyrovnaly se repre-sentační místnosti konkurenčním podnikům. Přese vše-cky nutné tyto výlohy nedoznalo hospodářství druž-stevní žádných vážných nesnází, protože se podařilo výboru opatřiti přiměřenou úhradu. Rovněž také oběta-vost členstva poskytla pomocnou ruku při zvýšeném vydání. — Volbou povolání byli do výboru téměř všich-ni staří funkcionáři. Pouze dlouholetý a zasloužilý před-seda spolku, vsdp. kons. rada a bisk. vikář Václ. Uhlíř, byl k výslovné své žádosti sprostěn úřadu starosten-ského a pro své zásluhy zvolen byl za čestného člena družstva. Předsedou zvolen byl vsdp. dr. Šulc, za mí-stopředsedu zástupce venkovského kleru vsdp. bisk. vikář Seidl, jednatelem převzal opět vsdp. kan. dr. Reyl, pokladníkem zůstal osvědčený finančník vldp. dr. Novotný. Do výboru byli povoláni pp.: dr. Doskočil, se-kretář Konečný, děkan Kousal, dr. Mrštík, fidelel Sekera a bisk. vikář Uhlíř. Náhradníky jsou pánové: farář Vaněček, farář Lás, fidelel Kepl a kaplan Beneš. Revi-sory byli zvoleni pp.: Kousal, Sekera a Kepl. Ve vol-ných návrzích bylo přijato provésti ještě některé po-třebné úpravy v domě a na zahradě, zejména zavede-ním elektrického osvětlení. Úprava sazární dle záko-nitých předpisů provede se během léta. Valná schůze po uspokojivé přehlídce pracovního programu družstva a po revidi spolkového jmění byla za povznesené ná-

zhduje si hnízdo z kadidla, myrrhy a jiných von-ných látek. Blíží-li se jeho konec, vletí do něho a zemře tam. Když počíná mrtvola jeho hníti, zrodí se z ní červ, jenž mrtvolou se živě, peřím obrostě. Vyvinuv se, vezme hnízdo i s ostatky svého před-chůdce a letí s nimi z Arabie do Egypta a sice do města, jež Heliópolis se zove. Za jasného dne, od každého dobře jsa viděn, přiletí, položí ostatky na oltář a zase odletí tam, odkud byl přiletěl . . . Kněží nahlédnou do zápisův, kdy poslední přiletěl a shledají, že právě po uplynutí pěti set let přile-těl . . . — Hle, obraz víry ve vzkříšení!

Heliópolis byla hlavním městem země Gessen-ské. Egyptský Josef pojal Asenat, dceru velekně-ze zdejší svatyně, za manželku. Zde pravděpodo-bně též bydlel a svými styky se spřízněnou rodinou veleknězovou se obeznámil i s veškerou učeností egyptskou. Zde asi projížděl též ve slavnostním průvodu ulicemi města, o čemž Písmo praví toto: »A vzal (fara) prsten z ruky své a dal jej na ruku jeho: a oblekl ho v roucho kmentové a vložil zlatý řetěz na hrdlo jeho. A kázal mu vstoupiti na svůj vůz druhý a služebníku volati »Abrek! Tak ustano-ven byl nade vši zemí egyptskou!«

Až dosud učenci neshodují se u výkladu tohoto slova »Abrek«, jež ve zdejších ulicích bylo tolikrá-te při této příležitosti provoláváno. Sayce vykládá je dle assyrského abriku, t. j. »velký vezír«; Ben-fey překládá je dle egyptštiny »pokloň se« (kopti-cky a-bor-k); Chabas zase »hlavu dolů« (áprek); Harkavy je překládá »hlava moudrého« (aprech-u); Cook v něm vidí »raduj se« (ab-rek) a Lepage Re-nouf je vysvětluje »tvůj rozkaz je naším přáním« (abu-rek). Naše česká bible je překládá s Vulgátou »aby všichni před ním koleno klonili«, což se sho-duje s výkladem Benfey-ovým a Chabas-ovým. (Pokračování.)

lady skončena. Bylo by jen přáním, aby na val-ných schůzích účastnilo se větší měrou duchovenstvo diecézní, protože by tím výbor získával hojnost po-činů a povzbuzení ve své činnosti. Zdať Bůh!

Na Slezském Předmostí v »obecníku« koná se spol-ková schůze (kurs hradecký) dne 17. března t. r. o 4. hodině odpolední. Přednáší slč. Kosařová a p. farář Konečný.

Rusak u Pouchova. Dne 3. března konala se zde spolková schůze místní skupiny křesť. sociální mládeže. (Rečnický kurs.) Za hojného účastenství členů a hostů zahájil v 7 hodin večer schůzi u Sováků vdp. farář Ko-nečný. Těž promluvil, svěřiv vedení schůze místnímu starostovi p. Hrnčířovi o časové otázce: »Pohoršení Čenstochovské.« Objasnil věc všestranně, ničeho neza-píral, neomlouval, ale po zásluze posuzoval. Ukázal, že ani církev ani duchovenstvo její nemá se k vůli Mac-zochovi tupit, ale ať dostanou svůj díl, kdo jej zaslou-žili — také ruské vlády. úřady. — Přednáška vyslechnu-ta s velkým zájmem, zvláště když řečník uváděl, že všechny strany dnešní u nás mají své Maczochy: učite-lé, agrárníci, socialisté, evangelíci, mladočeši atd. — Nato vp. Macháně z Pouchova vykládal »Stanovy nově založené Jednoty katolicko-národní pro Pouchov a o-kolí.« Přistoupilo na 40 členů. Těší nás, že i místní e-vangelíci byli hojně přítomni schůzi naší, což i za ji-ných příležitostí činívali a dobře se s námi snášejí. Sa-mi uznávají, jak jest potřebí hájiti veřejně křesťanský životní názor a proto jdou tam, kde obranu víry slyší. Místní křesťansko-sociální mládež jest velice čilá a naší věci plně oddána.

Miletin. Lidový křesť. soc. spolek pro Miletin a okolí sehraje v neděli dne 17. března v hostinci »U Ko-peckých« první svoji divadelní hru: Opuštěná. Obraz z vesnického života ve 4 jednáních od Jos. Brožka. Za-čátek o půl 8. hodině večer. Ceny míst: I. místo 80 h, II. místo 60 h, III. místo 40 h, k stání 20 h. Dětem škol-ním vstup zamezen. Předprodej lístků u p. Fr. Vorla, obuvníka.

Zemská rada katolíků v království Českém konala dne 7. t. m. řádnou schůzi za předsedání J. Ex. hra-běte Vojt. Schönborna. Zápisy o schůzích ze dne 25. ledna a 6. února t. r. byly verifikovány. V praesidiál-ních sděleních — mimo jiné — oznámil předseda, že zemská katolická rada byla mile a čestně dotčena vy-znamenáním tří svých členů vysokými hodnostmi du-chovními (J. M. vsdp. probošt Msgre dr. Burian, ndop. kanovníci Müller a Dr. Reyl). Zpráva o činnosti sekre-tariátu vzata na vědomí. Schválen byl z podnětu zem-ského sboru (J. M. ndp. probošt Burian) výslý návrh, aby za účelem utužení nepolitické organizace katolíků a prohloubení náboženského uvědomění pořádány byly zemskou katol. radou schůze krajské a schválen or-ganizační řád těchto schůzí. Vzhledem k akci nepřítel pozitivního náboženství vůbec usneseno ve smyslu re-soluce zemského sboru, aby při Zemské radě katol. zří-zena byla zvláštní permanentní komise odborníků, kte-rá bude řídit jednotnou akci katolíků na obranu útoků připravovaných k r. 1915. Ustanoveny byly sekce této komise a jmenování její členové. Usneseno dovolávati se vhodným způsobem ochrany proti zvýšeným nespra-vedlivým útokům jistě části tisku na katolické instituce. Vyřizeny některé záležitosti rázu vnitřního.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovavřazení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Čestné uznání od vlád. úřadů duchov. k dispozici

Zprávy místní a z kraje.

K bedesátým narozeninám dostalo se Jeho Excellen-ci nejd. arcipastýři množství osvědčení úcty, lásky a oddanosti ze všech vrstev společenských nejen z die-cése, nýbrž i z daleka mimo diecési. Předě všemi jest uvéstí blahopřejné požehnání Svatého Otce a blaho-přání Jeho Em. nejd. kardinála stát. sekretáře Merry del Val. Osobně blahopřání svá projevíli: městská rada král. věnn. města Hradce Králové s p. starostou drem. Ulrichem v čele, katedrální kapitola a veškeren klerus kath. města, opat strahovský Method Zavoral a zástup-cové metropolitní katedrální kapitoly na hradě praž-ském, nejd. biskup Brusák a prelát dr. Tumpach, veli-telé místní posádky vojenské s p. generálem Czibulkon v čele, zástupcové všech místních úřadů a škol. zá-stupcové všech místních ústavů, katol. spolků a zástup-cové městské rady chrastické, hrabě a hraběnka Sweert-Sporck, centr. fidelel Svoboda, veškeré úřednictvo bisk. velkostatku a m. j. — Přesměně a telegraficky došlo Je-ho Excellence na sta blahopřejných projevů, jež zaslali zvláště tito: Jeho Eminence kníže arcibiskup Pražský kard. ze Skrbenských, Jeho Eminence kníže arcibiskup Olomoucký dr. Bauer, biskup Českobudějovický Hálka, biskup Litoměřický Gross; nejd. kapitoly: Pražská na

hradě, Vyšehradská, Českobudějovická, Staroboleslavská, jichž členové i jednotlivě blahopřání svá projevili; dále opati: Broumovský dr. Čtvrtečka, Želivský Roubíček, Emauský Schachleiter; Collegium doktorů theologie a sbor profesorů theologické fakulty v Praze; prelát dr. Kryštofek, vlád. rada dr. Blanda; zástupcové a představení všech řádů a kongregací mužských i ženských v Čechách; představenstvo kníž. arcib. semináře v Praze a pap. České koleje v Římě, všichni bisk. vikáři; J. J. místopředseda král. Českého kníže Thun, J. J. nejvyšší zemský maršálek kníže Lobkovic, J. E. ministr Hussarek, sekční šéf Greif i starosta král. hl. města Prahy Groš, městský rada Brož, městská rada král. hor. města Hory Kutné, městská rada král. komor, města Pardubic, městské zastupitelstvo Mníšku a Petrovic, president obchod. soudu ryt. Koschin, president zem. soudu Matouš, téměř všichni správcové c. k. politických úřadů a ředitelé středních i jiných škol v diecési, četné úřady patronátní. Ze šlechty: kněžna Trautmannsdorfová, hr. Fr. Kinský, hr. Karel Czernin, hr. Em. Mensdorf-Pouilly, hr. V. Schönborn, hr. Otta Harrach, hr. Boh. Kolovrat, hr. Jos. Nostitz, hr. Schlick, bar. Nádherný, baron Vilani, bar. Procházka, baronka Herzogenberg, markýzka Paulucci, rytíř Metall. Z kruhů vojenských: sboroví velitelé bar. Koller a šl. Rummer, důstojnictvo 8. a 9. sboru, vojenští lékaři 8. sboru, důstojnictvo hulačského pluku cara Alexandra v Pardubicích, plukovník Seyfertitz v Linci, plukovník Jesser v Jičíně se svým důstojnickým sborem. Poslanci: dr. Hruban, dr. Franta, doc. Šrámek. Z kruhů vědeckých: dvor. rada Dokoupil, dvor. rada dr. Kalousek, dvor. rada dr. Maixner, dvor. rada dr. Strouhal, dr. Zíbrt, dr. Const. Sobička, dr. Em. Hácha, dr. Horálek, zem. insp. Mikan, dvor. rada Jar. Sobička, dvor. rada Ott, dvor. rada dr. Čelakovský, dr. K. Matušík, president Zemské banky cís. rada dr. Fr. Hamza, dr. Sitenský, dr. V. Řezníček. Z kruhů umělců: architekt prof. Panta, malíři: Urban, Jansa, Engelmüller, Dítě, Klusáček, Kryšpín; sochaři: Kastner a Vosmik. Ředitel Nár. divadla Schmoranz. Továrníci: Prokoš, Klugeové, Rotter, Sýkora, z Mallmannů a Liebigů, Falts, Haase, Etrich, Färber, Ebinger, Červený, Skuherský. Nakladatelé: Kotrba a Otto; cís. rada dvor. fotograf Langhans. Ze spolků, ústavů a korporací: Museum král. Českého (kníže Schwarzenberg), Městské přím. museum v Hradci Králové, Záložní úvěrní ústav v Hradci Král., c. k. priv. česká vzájem. pojišťovna, Ústřední Matice školská v Praze, Česká Liga Akademická v Praze, Akademie křesťanská v Praze, Praesidium konserv. strany katol. národní. Katolická Unie, Výkonný výbor strany křesť. sociální, Zemská rada katolíků, Dámská sekce eucharistického kongresu ve Vídni, Družstvo »Vlast«, Česká Beseda a Spolek pro stavbu českého kostela v Trutnově, Israelská obec v Hradci Králové, Katolická Beseda v Praze, Katolické spolky v Chrastí, Chrudimí, Lomnici n. Pop., Sdružené dělnictvo firmy Skuherský, Mariánská družina učitelů v Bubenči, Spolek pro vystavění děkanského chrámu v Náchodě, Spolek voj. vysloužilců a Jednota stát. zřízenců v Hradci Králové, Komitét Spolku pro udržování pomníků na bojišti králové-

hradeckém a mnoho jiných, jež dlouho by bylo jednotlivě vypočítávat.

Akademie hoholovců a chovanců Borromaea, uspořádaná na oslavu 60. narozenin a jmenin Jeho Exc. nejdp. biskupa, měla průběh velkolepý. Dvořana Adalbertina byla zcela naplněna pozvanými hosty. Proslovy vsdp. kap. děkana dra. Soukupa vp. Šorma a oktávna Kryštofa přijaty s velkým aplausem. J. Excellence děkoval s velkým pohnutím. Zaslouhou a horlivým přičiněním sbormistra dp. Cibulky provedena orchestrální symfonie Haydnova D-dur. Ačkoli technika celkem není obtížná, přece souhra vyžaduje dobrého porozumění a velké pozornosti. Veliký orchestr dostal svému úkolu velice čestně. Radostné bylo poslechnutí zvonivých, dobře vyškolených hlasů při chlapeckých sborech. Velice nesnadná »Ballada o starém hradě« od Říhovského byla zazpívána mužským sborem s takovou vervou, tak proclitě, že obecenstvo dalo výraz velikému nadšení. Kněžské kvarteto provedlo delikátně jemně »Andante« z kvarteta Beethovenova a závěr (vířave) ze Smetanova »Z mého života«. Ačkoli tyto kompozice činí zvláštní nároky jak na techniku tak na přesně prováděné dynamické odstíny, sehráno vše k veliké pochvalě. Zvláštní pozornosti těšila se houslová sóla oktávna Vendla za pianového doprovodu kvarteta M. Kolářského. Působně plynoucí kantiléna za uměleckého doprovodu vzbudila tak veliký potlesk, že musli mladí hudebníci ještě číslo přidati. Mohutně vyzněl Tinelův sbor »Buď Bohu čest« pro smíšený sbor s průvodem orchestru. Účastníci jednomyslně projevovali obdiv, jaké nádherné produkce spojenými silami zde uspořádány. Dodáme-li, že jinde bývá při takých příležitostech společných zkoušek daleko více, musíme gratulovati horlivým a obratným rukám pořadatelů. Živá vzpomínka vybraného obecenstva na velkolepou akademii potrvá dlouho.

Sv. missie v Hradci Králové. Váženému katolickému občanstvu Hradce Králové a okolí oznamujeme, že ve dnech od 24. do 31. března t. r. bude konána sv. missie v chrámu Páně Panny Marie. Již 23. března večer o půl 6. hod. bude modlitba růžence, pak vyzvání Ducha sv., úvodní promluva, litanie a sv. požehnání. V neděli ráno v 6 hod. ranní mše sv. s krátkým kázáním. O půl 8. hod. mše svatá. Odpo. ve 3 hodiny křížová cesta, promluva k dívkám, sv. zpověď. Večer o půl 7. hod. sv. růženec, kázání a sv. požehnání. V pondělí ráno v 6 hod. mše sv. s promluvou a společným sv. přijímáním dívek a mše sv. Další pořad oznámíme příště.

Reprisa »Krasaty« provedena ve středu v Klicperově divadle. Dostavilo se množství zdejší drobtiny. Dospělých pro zevnější okolnosti méně. Zato však všecku chválu zaslouží pečlivá rehie a taktovka p. ředitele Wünsche. Sbory i sola zněly ještě určitěji než při prvé představení, vše splývalo v pěkný soulad. Všechno odcházelo z divadla s velikou pochvalou.

Divadlo v Adalbertinu. Dne 17. t. m. pořádá Mariánská družina dívek v Hradci Králové první divadelní představení: »Smrt sv. Cecilie«. Začátek přesně o půl osmé hod. večer.

Kukleny. V »Občansko-životenské besedě« před-

Umělecký ústav
Pro malbu a kresbu
E. Škarda, Brno.

zhotovuje a dodává malby na okna chrámová v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru mosaičového do nejbohatšího provedení figurálního. Dodává tato i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochranné síť a vše zasazené uměle.

Mosaiky akenné pro fary, gady, křížové cesty atd. Nákreby, rozpočty i odborná rada zdarma.

Přesná vyznamenání a doporučení.

nášel p. ředitel Kopecký z vlastní mnoholeté zkušenosti dne 27. února »O Anglii« a dne 12. března »O Americe«. Přednášky, podané tónem přátelským, zamlouvaly se velice. »Beseda« snažil se oživit společenský život zdejší, v posledních dobách tolik rozháraný. Jak jde se těmito snahám vstříc, posoudí každý, když přečte doslovně zde citovaný anonymní dopis, který pan ředitel hned ráno po přednášce »O Anglii« obdržel, a který zní: »Ty anglické slone, kam se hřebeš s přednáškou vždyť ty bys sám potřeboval dukladnou přednášku neb seš nevzdělaný syn nevzdělané matky myslíš že neznáš Kuklenáči Kopeckou z Časlavi — lichvářku měl bys mít přednášku jak se to dělá když si někdo chce koupit koničku a kočárek za způlkové peníze, slovem když je zloděj a špatný chlap — jo, jo! víme vše dobře zde je ten kočárek ty chlape sprostěj — pui — pui — pui v kuklenách se nafukovat nebudeš s tvoř ženou známe vše — — cenu zde nemáte vy hořoto.« Pan ředitel ponevadž v dopise urážena jest jeho matka, pozoroval dopis bedlivěji a shledával podobnost doma s rukopisy jinými. Měl v podezření ihned ruku útluu, něžnou. A že se neklamal, dokázalo dobrozdání znalce písma z Prahy. Úvádíme toto smutné faktum proto, aby bylo viděti, v jakých poměrech společenský život u nás jest. — Dne 10. t. m. volili společnou smrt ve vinách řeky Labe studující Brunclik a dcera zdejšího občana B. Oba mladí, naděje rodičův. Nerozepisujeme se o příčinách zoufalého činu, ale podotýkáme jen, kam to spěje mladýž, nemá-li víru, která sílí i ve chvílích nejtěžších, za pevnou oporu.

Zvolna několikrát přečtete — uvažte — všestranně promyslete a

uznáte,

že Vám poslouží pouze je speciální závod pro pány nejlépe. »

Proč?

Poněvadž se zabývá pouze pánskou modou a má veškeré druhy jen do tohoto oboru spadající, v každé ceně a jakosti.

Přijde jaro!

Zajistě i Vy budete něčeho potřebovat!

**Světové značky
Jediný prodej.**

fa J. Pavelka
Hradec Králové, Palackého tř. 77.

První odborný závod pánským angl. modám zhotovím a prádelním vlastní výroby.

Angl. kabáty, (svrchníky) modní vesty,

moderní střih, exaktní jemné provedení.

Nádherné, překvapující poslední novinky jemných jakostí:

Angl. hravé, lepezníky. Bukavice Mocho, Antilopy, Nappa. Hle Mailla a Malaga. Běžáky polo a hedvábné. Zboží kešné, peněženky, tašky na doutačky, dopisy a toalety. Lehké prádlo trikové, barevné. Peněženky. Kapsičky. Galasy.

**Nádherné střihy na košile.
Plavky na turistické košile.**

**Košile dle míry
v nezvyklých cenách.**

**Košile bílé, barevné, flanelové.
Košile notní. Spodky.**

Vlastní prádelna. Bez chloru. Vlastní žehlárna.

Učtíte zkrátka.

Střihy: Palackého tř. 77, Karlova tř. 502.

Zakázky pro venek obratem a pečlivě se vyřizují.

Radte patří o cenách.

Městské rada v Hradci Králové učinila ve schůzi své, konané dne 12. března 1912 tato usnesení: Za dar 100 K, věnovaný p. Viktorem Dvořákem, soukromníkem, k uctění památky zesnulé choti jeho pl. Kamily Dvořákové, ve prospěch zdejšího ústavu chudých, vzdají se díky. — Panna Josefu Valcovi uděleno bylo povolení ku zřízení krámu v domě čp. 143 v ulici Tomkové. — Městské divadlo propůjčeno bylo na den 10. dubna ku divadel. představení spolku akademiků „Dobroslav“, na den 25. dubna dubna k uspořádání koncertu p. Frant. Pácalovi, operního pěvci, a místní organizaci národně sociální na den 4. května k uspořádání divadel. představení. — S policejním úřadem se sdělí, že povolení ku provozování obchodu drogistického v domě čp. 143 na Velkém náměstí, uděleno bylo p. Ed. Francovi. — Technické kanceláři bylo uloženo, by předložila rozpočet a plán na zřízení rozhledny v obecních lesích na „Černé stráni“. — Vzato bylo na vědomí, že c. k. ministerstvo kultu a vyučování schválilo nově upravený statut organizační pro měst. dívčí lyceum. — Udělena byla povolení: a) k užívání adaptovaných místností v hotelu „Merkur“ p. Frant. Chrudimskému, b) ke zřízení prádelny na dvoře domu čis. pop. 247 v Komenského třídě p. Josefa Blažkovi, c) ku stavbě pekařské pece v domě č. pop. 403 p. B. Hakenovi. — Přijata byla oferta p. Ant. Petra na nájem dvou kiosků na novém odbytišti tržišti. — Lesnímu úřadu se uložilo, by cestu vedoucí od „Hrázky“ ku „Zděné Boudě“ v řádném stavu udržoval.

„Potřeba“ interkonfessního hřbitova v Hradci Králové. Po dlouhá léta dostával městu našemu zádušní poučovský hřbitov, jenž péčí patronálního městského úřadu je vzorně zařízen a svým výnosem za pronajatá místa ulehčuje obci tou měrou patronální výlohy, že není jich nutno obecními přirážkami hraditi. Hřbitov poučovský má sice ráz konfessní, katolický, ale i o jinověrce je náležitou měrou postaráno, protože mají na něm důstojně upravené své zvláštní oddělení. Israelité mají také svůj zvláštní konfessní hřbitov na Pouchově a proto asi málo svým patronům zavděčili se jejich pokrokoví klienti, když minulý týden svolávali schůzi do Besedy, kdež horovali pro nový hřbitov interkonfessní. Za zámku k této nové zbytečnosti vzali si nedávny případ s úmrtím důchodního Voity, jenž si za živa nepřál odpočívati mezi katolickými občany, proto se mu ani nesmělo po smrti vnučovati místo katolickým obřadem posvěcené. Pokrokáři za živa považují se za bytosti nad jiné obyčejné smrtelníky povznesené a proto také po smrti nechťejí mezi ostatními odpočívati. Kdyby si pokrokáři pro své extravagance zřizovali podniky na své útraty, nemohl by jim nikdo v tom překážeti. Ale na obecní útraty zbytečný hřbitov se nemůže zakládati. Zůstal by ležeti ladem. Pokrokáři daří se všichni spáliti, věřící katolíci, evangelici a židé o takový hřbitov nestojí, takže nezbyvá dostatek lidí pro nový zbytečný hřbitov. Kdo nechce dělati ještě po smrti demonstrace, nalezne i příští klidný odpočinek mezi svými drahými na sv. poli poučovském.

Valná hromada Okresní komise pro péči o mládež v zastupitel. okresu Královéhradeckém koná se dne 29. t. m. (v pátek) v 5 hodin odpo. v místnostech okresního výboru.

Městské průmyslové museum hodlá uspořádati v měsíci červenci neb srpnu za přispění technolog. musea v Praze kurs vlásenkářský. Veškeré potřeby, až na potřebné nástroje ku zpracování vlasů, jako nůžky, hřebeny, obdrží účastníci kursu zdarma. Počet účastníků nejvýše 20. Prozatímni přihlášky, ve kterých budiž udáno, která doba vyučovací by se lépe zamlouvala, jakož i jiná bližší přání, přijímá správa průmyslového musea v Hradci Králové do 30. března. — Lad. Haněl m. p., ředitel musea.

Z dobročinného komitétu dam. Pro chudé dívky hluchoněmé zaslaly peněžité dárky vysoce ctěné dámy: 5 K pl. M. Steinfeldová, choť c. k. místopředsedkyně rady, 4 K pl. M. Pokorná, choť c. k. generála v. v., pl. M. Beránková, choť c. k. profesora v. v. S díky kvítujeme.

Výstavka společenstev a pokračovacích škol živnostenských. Dne 27. m. m. v Mladé Boleslavi konaná schůze zástupců obchodnictva a živnostnictva severovýchodočeského a správ. živnostenských škol pokračovacích usnesla se organizaci svrchu zmíněných výstavek pověřiti Obchodní, živnostenskou a průmyslovou ústřednou v Hradci Králové. Vykonávajíce toto usnesení, rozešle Ústředna v nejbližších dnech za účelem získání statistického materiálu na všechny příslušné korporace zvláštní dotazníky, aby na základě výsledků této akce sestavila dala v jednotné měřítko příslušné diagramy. Pp. předsedové a komisaři živnostenských společenstev a obchodních gremií žádají se tudíž velmi snažně, aby dotazníky ty ihned po obdržení vyplnili a neodkladně Ústředně zpět zaslali.

Postal kázání na Pouchově konají se každé neděle o třech čtvrtích na 3. odpo. Káže p. Jan Konečný. Návštěva je stále velmi četná. Na Velký pátek je poslední kázání dopoledne při bohoslužbě o 9. hodině.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc únor 1912. Stav vkladů počátkem měsíce K 1.899.508.—, vloženo během měsíce 108.800.—, vybráno během měsíce K 90.558.—, stav koncem měsíce K 1.917.550.—. Stav pátek počátkem měsíce K 2.647.968.—, vybráno během měsíce K 262.685.—, splaceno během měsíce K 247.870.—, stav koncem měsíce K 2.652.783.—. Počet účtů: 4075, rezervní fondy K 213.735.—, závodní podíly K 96.627.—, pokladní obrát K 1.816.289.—.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 9. března 1912 bylo přivezeno: hl.: pšenice 162, žito 98, ječmene 36,

ovsa 336, včívky 14, hrachu 2, čočky 2, jetelového semínka 24, lněného semínka 22, máku 2, cibule 40, brambor 268, kop.: kapusty 30, drobné zeleniny 36; mrkve 20 pytlů; kůzlat 32 kusů.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 9. března 1912. 1 hl.: pšenice K 18.60 až 19.60, žito K 16.20 až 17.20, ječmene K 14.— až 15.40, oves K 10.20 až 11.50, prosa K 13.— až 14.—, včívky 26.— až 30.—, hrachu 24.— až 32.—, čočky 38.— až 40.—, jahel K 28.— až 30.—, krup K 28.— až 50.—, brambor K 6.90 až 8.—, jetelového semínka červeného K 120.— až 147.20, máku K 44.—, lněného semene 32.— až 36.—; 100 kg: žitných otrub K 18.40, pšeničných otrub K 17.50; 1 kg: másla čerstvého K 2.80 až 3.60, sádla vepřového K 2.—, tvarohu K —.40 až —.52, 1 vejce K —.7, 1 kopa kapusty K 2.— až 3.—, 1 hl cibule K 11.— až 15.—, 1 kopa drobné zeleniny K 1.—, 1 pytel mrkve K 3.— až 6.60.

Záložna v Hradci Králové,
Janské náměstí.
Vklady na knížky 4³/₄ %
Na běžný účet dle ujednání.

Osoba. Pan Jan Mrskoš, c. k. poštovník v Černílově, jmenován od 1. dubna t. r. poštovníkem v Dudínech pod Karlovým Týnem. — Blahopřejeme.

Třebechovice. Kdo zná naše pokrokáře, asi se nemálo divil, že si dali ujit tak vhodné příležitosti a nasmkli si na zdejšího kaplanu, který opovázil se na ulici potrestat uličnictví hochy jejich stoupence. Ale aby přetrumfili své rudé soudruhy, kteří první pozvedli svého mravokárného hlasu proti katolickému knězi, vyrukovali v 10. čísle Ratiboru s „prohlášením samého otce „zbitého“ hochy.“ Obsahem i formou jest sestaveno právnický a odpovídá zcela pokrokářské morálce: nepravda a lícoměrnost podaly si ruce. Za rozbor tedy nestojí. Však stálo to námahy dost, než hnuli klidným otcem, aby porušil svoji loyálnost a veřejným pokrokářským projevem zjednal si satisfakci. Ale konečně, kdož by odolal, když ti kyne mandát aspoň do výboru občanské záložny? Rekurs sestaven, otec podepsán, trumf vyhozen — ale mandát prohrán. Ze 180 hlasů sehnány s velikou bídou dva hlasy (snad autorů „otcovského prohlášení“). — Málem by bývala volba jednohlasná. Gratulujeme k takovému výsledku (soustrast jistě projevil i již měkkosrdce sousedstvo) a zároveň přejeme občanu Pítrovi, aby lepšího vědku se dočkal na svém nadějném synáčku, než jakým mu splatili jeho úsluhu zdejší pokrokáři.

Nechanice. I řekl Bůh: Budiž světlo. A bylo světlo. I viděl Bůh světlo, že bylo dobré: a oddělil světlo od temnot. — Tak zaznamenáno v Písmě svatém. Zajisté by bylo velice smutným údelem žiti v ustavičné tmě. Pokrokáři říkají, že sami šíří světlo, ale že naopak katolíci všechno zatemňují. Leč podali jsme již dosti dokladů, že jest to zcela obráceně. Ale jednu výjimku připouštíme. Jestliže bliká světlo v některých „kapličkách“ i v pozdní hodině noční, ženou se tam pokrokáři hned, ale ne aby zhasínali, nýbrž aby světýlku život prodloužili. Toliko v kostele chtějí světlo zhasínati, „aby se šetřily jejich peníze.“ Však prý se chodí do chrámu stejně jenom ve dne a tenkrát slunce beztoho svítí. A teď také se rozproudila proti nám pokrokářská polemika v novinách. Podobá se, že jest to stará firma, která v „pokrokových“ inserovala a nádatkem dostala vzácné perly a granáty. — Člen společenstva ovšem není povinen choditi na pohřeb. Od nejstarších dob však, kdy řemesla byla zorganizována, kdy o organizacích soc. demokratických nebylo ani zmínky, chodili členové nikoli z povinnosti, ale z křesťanské lásky zemřelým členům na pohřeb a tak jejich památku uctívali. Hleděno též k tomu, aby zemřelý člen měl pohřeb důstojný. Za tím účelem pořízeny cechovní lucerny, kterých se při pohřbu užívalo a v nichž hořelo to nenáviděné světlo. Pořízen v těch dobách i přikrov, kterým by bylo dobře nyní zvláště přikryti surovost a necitelnost nynější. Prý se nemá co v kostele dělati, ani kdyby matka zemřela. Věra, kdo netápe v hustých tmách, žasne nad tím, kam se řítíme. A taci lidé chtějí u nás komandovati každého. Předě dvěma týdny prohlašováno se vším sensačním aparátem, že mrtvý pohřbený v truhle obživil a ven se dobývá. Byla to ovšem tendenční lež. Ale hned mnoho prostomyslných lidí spěchalo pohřbenému pomáhati na světlo. Ostatně bychom se nedivili, kdyby se skutečně mrtví v hrobě obraceli nad těmi „reformami“, jaké zde fanatické chtějí ze sportu na cizí útraty a na škodu veřejnosti prováděti. My však se pod otročké šlo neskloníme, protože vidíme křiklounům dobře do duše. A jiní prohlédnou brzy také.

Hořice. Zdejší „Pochodeň“ píše, že místní školní rada zdejší zaměstnává se tím, aby všemi prostředky donutila rodiče ku plnému posílání dětí do kostela a na náboženská cvičení. Ubezpečujeme redakci, že se v tom ohledu osudně mylí a že hořická školní rada něčím podobným, ač by jí to jen slušelo, a ona se za to styděti nemusila, se nikdy nezaměstnávala. Místní rada je první školní instancí, již nezbyvá, než rozhodnutí, po případě nařízení okresní neb zemské šk. rady vzíti v každém případě na vědomí a je-li požádána za inter-

venčí, vykonati, co jí nadřízený úřad ukládá, protože každý odpor, nebo dokonce boj proti vyšším nařízením vynese by ji konec konců jen rozpustění. To by měl přece v redakci věděti a nepřičítati vinu za tresty na rodiče, kteří bojují proti platným říšským školním zákonům, místní školní radě, nebo správě školy, po příp. duchovní správě. S takovými výtkami třeba se obrátiti jinam a to je říšská rada, kde se zákony dělají a mění. Návštěva kostela se strany školní mládeže a zpověď je podstatnou součástíkou nábožensko-mravní výchovy, jako zákon nařizuje a bez usnesení říšské rady ze zákona vypuštěna býti nemůže. Boj proti platným zákonům znamená stejně, jako rozrážeti zeď hlavou. Zde nepomůže žádné bouření lidu v novinách, žádné kritizování školních úřadů a duchovních správ, nýbrž — pouze a jedinečně změna zákona, kterou může přivoditi jen nové těleso zákonodárné, k čemuž strany, k nimž náleží i sociální demokratická, pracují. A v tom jim nikdo překážeti nemůže. Dokud zákon platí, musí býti státem chráněn, ježto jinak by bylo po státní autoritě. Co se další výtky — hygienické — dotýče, tu, i kdybychom nechťeli, musíme vydati svědectví pravdě, že není hned tak druhého města, jež by při tom smutném finančním stavu tolik pro školství činilo — že mu to až škodí. Tentokrát vzala na to „Pochodeň“ poháněcí pokrokový bič, který však v případě tomto není nic platný.

Pardubice. (Dar ve prospěch děkanského kostela). Pl. K. Vozenilková, soukromnice v Pardubicích, věnovala k uctění památky v Pánu zesnulé své dcery Františky Žofkové, vdovy po c. k. vrch. berním správci v Chrudimí, na ozdobu zdejšího děkanského kostela k volnému použití 1000 K, začez budiž ji ještě touto cestou vysloveno srdečné „Zaplať Bůh!“ Vedle toho darovala vzácná tato paní na různé dobročinné a vlastenecké účely různé peněžité odkazy. — Na masopustní úterý přišel odpoledne do jedné školy v Pardubicích podnapilý dělník Fr. Andrlík pro svého syna ze druhé třídy, o němž se domníval, že zůstal neprávem po škole. Vrazil kurážně do třídy, vynadal tu přítomnému učiteli před dětmi tak srdnatě, že tento byl nucen podati na nevlátného hosta stížnost k c. k. okresní školní radě, kteráž podala žalobu k státnímu návodnictví. Andrlík byl zavolán k soudu, kdež mu pan soudce Krekul vzhledem k tomu, že se zkroušeně přiznal, že byl v růžové náladě a že je otcem mnoha dětí, diktoval za jeho kuráž 48 hodin vězení s postem. Takovým nemilým školním aféram dalo by se předejiti přísným zabráněním vcházení do školy osobám nepovolaným. — Okresní sirotčinec v Pardubicích stane se v nejbližší době předmětem mnohých praktických a důkladných oprav. Bylo toho však již nanejvýš potřeba. Posavadní budova v tom stavu, v jakém nyní jest, naprosto svému účelu nevyhovuje. S radostí jsme uslyšeli zprávu, že příslušní činitelové, uznávající nevhodnost budovy, uchopili se myšlenky, dáti v sirotčinci pokud možno všechno do pořádku. Povoleno zatím 10.000 K na různé opravy a přístavby. Jakmile dojde schválení zemského výboru, počne se sirotčinec upravovati. — (Krise ovocnářského družstva v Pardubicích). Před málo lety ustavilo se v Pardubicích družstvo pro pěstování a užitkování ovoce, zeleniny a včelařství. Zdálo se na počátku, že družstvo hledí dobré budoucnosti vsířic. Přihlásilo se přes 300 občanů, akcie šly pěkně na odbyt a družstvo těšilo se všeobecným sympatiím. Ale nyní se ukázalo, že družstvo pracuje čím dále s tím větším deficitem a nastala nutnost ohlásiti krizi. Spolku narostl během krátké doby dluh na 20.000 K a nezbyvalo nic jiného, nežli prohlásiti likvidaci. Akcionáři budou nuceni zaplatiti dvojnásobný obnos za akci 40 K a přes to se zdá, že ani inventář ani cena vyrobených produktů nestačí na hrazení stávajících dluhů. — (Vystavování mrtvol v našich kostelích). Již jednou zmínili jsme se na tomto místě, že bývá u nás neblahým zvykem přes noc vystavovati mrtvoly v našich kostelích. Kostely nejsou přece síní pohřební a nemělo by se tak činiti z ohledu hygienických, neku-li náboženských. Jsou lidé, kteří se doma štítí mrtvoly svých rodinných členů a zbaví se tohoto nepohodlí přestěhováním rakve do kostela. Snad by to bylo přípustné jen v případě největší nutnosti, anebo při mrtvole nějak zasloužilého a vynikajícího člověka. Ale činiti tak zvykem není radno z ohledů už zmíněných a ještě jiných, o kterýchž pomlčíme. — Sociální demokraté hlásají červenými plakáty na rozích, že sdružené sociálně-demokratické spolky uspořádají všedělnický ples v dělnickém domě dne 16. t. m. v sobotu o 8 hod. večer. Některé lidé říkají, že je to bál z trucu a bravury, jiní zase, že je to bál z bídy a hladu.

Škola chauferská pro výcvik v jízdě na automobilu pro řidiče z povolení, jakož i pro pány a dámy zřizena byla p. A. Chomrákem v Pardubicích. Kurs trvá 30 dní. Přihlášky tamtéž.

Koncert umělců. Pardubská filharmonie uspořádá v neděli dne 17. března t. r. koncert virtuosa na housle p. Frant. Daniele z Vídně, rodáka pardubského a V. Štěpána, virtuosa na klavír. Oba dva umělci známi jsou v kruzích hudebních a v širokých vrstvách umění milovného obecnstva jako dokonalí mistři a slibují tudíž svým vystoupením připravit příjemný večerek.

Okresní nemocnice v Pardubicích. Ošetřovací taxa ve všeobecné veřejné nemocnici stanovena byla na léta 1912—13—14 obnosem 2.40 K ve III. třídě a 6 K ve II. třídě za osobu a den.

Pohřbeno se Václ. Kout, šák z Pardubic, 13 roků starý, syn dělnice Terezie Koutové z Pardubic. Dne 10. ledna opustil domov a od té doby je nezvěstný. Jest to zanedbaný chlapec malé slabé postavy.

Prodej lesních sázek ze státní školky v Pardub-

bicích. Také letos prodávány jsou přebytečné lesní sazenice ve státní škole lesní v Pardubicích. Kdož by za snížené ceny lesní stromky jako jsou smrk, borovice, modřín a akát, opatřili sobě minuli, nechť podají žádost přímo na c. k. okr. lesní inspekci v Pardubicích, v níž byl by přesně vyznačen počet a druh žádaných sazenic, také číslo parcely, která má být zalesněna a její velikost.

Sukdol u Kutné Hory. Missie, o jejichž stkvělém výsledku podali jsme zprávu, rozpálily známého rudého fanatika, že se proti nim velice pobouřil. Z křesťanské útrpnosti radíme mu, aby se tak nerozčiloval. Stkvělý výsledek misie tím už neodvrátí a tak mu nevyhovujícího faráře nezastraší, poněvadž má pro strach udělán. Že k povznesení své farnosti nebude volati rudé demagogy anebo lich pokrokové přátele, to jest jisto. Že při zprávě o misii v socialistickém listě nesmí scházeti osuňtělé povídání o kázání, při němž se ženy „studem rděly“ atd., to už jest tak známo, že to nikoho nepřekvapí ani nerozčílí. Čím by dopisovatelé dodali svým zprávám kořeněné chuti? Co se týče Macocha, děkujeme za radu, pro výstražné příklady není třeba choditi tak daleko a k tak neznámým osobám. Rozumí pisatel? Pomíjme ostatní hrubosti, připomínáme jenom ještě, že dotýkati se osobní cti svého spolublížného pod rouškou anonymity jest zcela obyčejné křováctví. Vi-li něco pisatel, pak ven s tím, ale hezky se podepsati! My mu pak také stejně odpovíme!

Čáslav. Zlořád. Čáslavské náměstí stává se od nějaké doby každého jitra rejdištěm množství psů, kteří působí na něm rvačky a povyk horší, než na drnmostravě dvoře, znečišťujíce mimo to kde jaké místo. Domníváme se, že pohodlným pánům majitelům psů, kteří tímto způsobem ranní starosti o své hlídače si ulehčují, mělo by býti připomenuto, že ulice a náměstí nejsou ani psincem ani smetištěm a připomenuti to mělo by býti tím důraznější, že odstraněn byl ze Žižkova parku živý plot a tím psům otevřen tam volný přístup. — Trestuhodná ničemnost. Obec naše značným nákladem zřídila vzornou štěpnici, kterou obehnala drátěným plotem. Neznámým ničemům překážel však veřejný majetek tento a proto ho darebácky poškodili. Bylo by záslužno, kdyby každý, kdo takovouto svévoli spatří, bez odkladu na příslušném místě ji ohlásil. Mlčeti k tomu, je býti spoluvinníkem. Podobně upozorníme obecensťvo, aby bezohledně stíhalo škůdce stromoví. Člověk, který odváží se polámati tak krásné stromky, jaké byly vysázeny u císařské silnice k Dobrovicím, nezasluhuje odpuštění.

Čáslavsko. Ku článku „Glosy k obecním volbám v Ronově n. Doubravou“ zasílá nám c. k. okresní hejtmanství z Čáslavě v základě § 19. zákona o tisku tuto úřední opravu: „Není pravda, že zástupce zdejšího c. k. okresního hejtmanství pan c. k. místopředseda tájemník Novotný, který při volbách do obecního zastupitelstva v Ronově nad Doubravou dne 25. ledna 1912 intervenoval, mimo jiné pravil: „Náboženské kredo nezaručuje povstlost v úřadě starostenském“. Naopak pravdou jest, že zmíněný zástupce zdejšího úřadu maje zření ku napjatým poměrům mezi voliči, použil v proslovu svém následujících slov: „Občané, přístupující dnes k volebnímu osudu, abyste odevzdali své hlasy oněm osobám, které znají osudy vašeho města na příští 3. léta lidu, nehleďte ani k politickému, ani k náboženskému kredo, nýbrž vložte důvěru svou na ony občany, kteří v sobě soustředují veškeré občanské ctnosti.“ O úřadě starostenském nemohlo býti řeči z toho prostého důvodu, poněvadž dne 25. ledna konaly se v Ronově nad Doubravou volby „do obecního zastupitelstva“ a nikoliv „do představenstva“. C. k. místopředseda rada: Vojsáček.

Jičín. (Příchod nového pana děkana do našeho města.) Dne 3. března zavítal do Jičína nově jmenovaný pan děkan Jos. Vomočil, bývalý farář novopacký. Dávno již před 3. hodinou odpolední občanstvo města Jičína shromáždilo se na Valdickém předměstí, aby pozdravilo nového duchovního správce. Provázen svými přáteli z Nové Paky: p. okr. hejtnanem Kozlanským, přednostou dráhy Brábkem, některými členy katol. jednoty s p. Záhejským v čele, p. dr. Sobotou a vp. Jetmarem, na pokraji města Jičína byl pozdraven žákvní ob. školy Aninkou Palcovou, která mu také podala kytici něžných květů. U děkanského kostela byl přivítán panem administrátorem Burghartem a ostatním důstojným duchovenstvem, pány bisk. vikáři a kons. rady Janem Sehnalem z Lázní Bělohradu a Janem Tichým z Velíše. Milým zvláště jistě bylo panu děkanu pozdravné oslovení žákyň měšť. školy Fr. Zahradníkové, při čemž krásnou kytici mu podala žákyň Lud. Šimónová. Uvítán representanty různých spolků: hasičského, ostrostřeleckého, opatrovní, chudé školní mládeže, cyrilské jednoty, křesť. sociální jednoty, místním důstojníkem, po krásných a významných odpovědích vstoupil za zvuků varhan a krásných zpěvů do děkanského kostela, kde byli přítomni zástupci všech c. k. úřadů (uvádíme zejména p. místopředsedu radu Matějku, p. presidenta c. k. krajského soudu Dra Holého atd.) a střeďních, měšťanských a obecných škol, jakož i nepřehledný zástup osadníků, kteří vyplnili děkanský chrám. Páně do posledního místečka. Celé zástupy pro nedostatek místa tlačily se před chrámem. Akt instalace provedl vsdp. konsist. rada a bisk. vikář J. Sehnal za velké assistance duchovenstva, při čemž přečetl presentaci listinu Jeho Jasnosti Karla knížete z Trautmansdorfu pan ředitel V. Liška z Dřevěnice. Pastýřský list Jeho Excellence p. biskupa dr. Doubravy přečetl na katechetině gymn. prof. vdp. Thdr. Jos. Kašpar. Když pak kons. rada Sehnal představil celé jičínské farnosti no-

vého duchovního správce promluvou listě významnou a časovou, pan děkan J. Vomočil mu poděkoval a sám na slova: „všem chci býti věrn“ rozvinul svou budoucí činnost duchovního správce v řeči, oplyvající krásnými myšlenkami, z níž může farnost jičínská čerpati zajiště naději, že bude s novým panem děkanem úplně spokojena. Po řeči pana děkana zapěno bylo na kůru úchvatné Tinellovo: „Te Deum laudamus“ řízením řed. kůru pana Boh. Tomáše. Panu děkanu přejeme, aby jeho důvěra, se kterou přichází na své bývalé kaplanské působisti, kde byl tak oblíben a šťasten, byla s pomocí Boží splněna a korunována úplným zdarem. — Za jeho šlechtyný dar 400 K ve prospěch chudých města a opatrovníky vzdáváme mu hluboce ctičný dík.

Jeho Čestná Výsost pan arcivévoda Karel František Josef na svém pochodu z posádky v Brandýse n. L. do Kolomeje v Haliči, přijel v sobotu dne 2. března do Kostelní Lhoty. Jelikož příchod jeho byl znám, předešlého dne usneslo se obecní zastupitelstvo, aby pořádkem bylo slavné uvítání s hudbou na začátku osady. Leč výpočty byly nesprávné. Pan arcivévoda byl očekáván kolem jedné hodiny, ale přijel po jedenácté. Jenom tedy jedinému místnímu faráři se podařilo, že spěšně vyšel naproti, pana arcivévodu zastihl na cestě a do osady jej uvedl, kde před kostelem bylo shromážděno obecní zastupitelstvo, sbor učitelský a školní mládež. Farář představil pana starostu Nováka, ten uvítal pana arcivévodu, pak p. říd. učitele Červínku, který měl krátkou promluvu. Farář pak provolal slávu, což bouřlivě od zástupů bylo opakováno. Pan arcivévoda si vzal jinou uniformu. Od rána ustavičně přeloz, všichni byli úplně promoklí. Ihned nastoupil službu: kontroloval ubytování. Pak teprve po jedné hodině byl oběd. Mezi obědem hrála hudba a obec naplnila se nesčíslným zástupem lidu. Po obědě zase nastoupil pan arcivévoda službu: byla prohlídka koní. Než byl hotov, přijela automobilem paní arcikněžna Zita. Ihned hudba se vrátila před faru, kde byl byt arcivévodů. Celá obec se shromáždila uvítat paní arcikněžnu. Hudba hrála, plnila radostí každého, ale více poutala všechny milá, nežná postava paní arcikněžny, když vyklonila se z okna. Pan arcivévoda vrátil se ze služby, pobyl chvíli ve faře, pak šel s paní arcivévodkyní na malou procházku a ihned zase do kanceláře. Tenkrát paní arcikněžna s ním. O šesté hodině bylo dostaveníčko: právo s hudbou, hasiči vzali lampy, obecní zastupitelstvo přišlo holdovati paní arcivévodkyni. Farář uvedl deputaci, promluvil a burácející volání slávy z venčí potvrzovalo, že lid souhlasí se slovy deputace. — Ráno v neděli byla o půl sedmé mše svatá pro pana arcivévodu a paní arcivévodkyni, kteří v plném lesku se všemi důstojníky do kostela přišli. Ihned po mši sv. pan arcivévoda vsedl na kůru, a nastalo loučení. Ten obrázek, který bylo viděti, zasluhuje zvěčnění! Pan arcivévoda se skláněl k paní arcivévodkyni, která stála u koně; libal ji, paní arcivévodkyně hladila koníka, ten se k ní lisal! Obrázek tak milý, upřímný, že chytal za srdce! Po osmé hodině byly služby Boží farní. Na ty opět přišla paní arcivévodkyně v právo své dvorní dámy. Při inší svatě modlila se z knížek. Po mši sv. šla se svou dvorní dámou na procházku na ta místa, kde chodila s panem arcivévodou. Po jedenácté hodině odjela na dráhu do Pečce, aby jela přes Kolín do Labské Týnice za svým manželem. — Ty dojmy, které ve zdejší osadě zanechali arciknižecí manželé, nevymizí z paměti. Ta zbožnost, se kterou obcovali mši sv. (ba paní arcikněžna po dvakráte), dojmala.

Solnice. (Obecní volby.) Dopřívovací volba jednoho člena ve III. sboru do obecního výboru konala se za velikého účastenství v sobotu 24. února t. r. Zvolen byl p. Václav Bek 112 hlasy, opoziční kandidát p. Frant. Fajst zůstal se 111 hlasy v menšině. Ve schůzi obecního výboru dne 11. března konané za starostu opět, již po čtvrté, jednomyslně byl zvolen pan Alois Hlaváček. statkář, radní pp. Jan Michera, Ludvík Mahler, Alois Pop a Václav Vilímek. Novému zastupitelstvu nastává důležitý úkol zbudovati novou budovu školní, neboť dosavadní při velikém počtu dětí školních pro skrovné své místnosti již nedostačuje. — (Úmrtí.) Dne 4. března t. r. zemřela v Praze po delší nemoci p. Anna Doubravská, vdova po bývalém zdejší obecním a okresním starostovi ve stáří 66 let. Ze svého jmění odkázala značné obnosy místním dobročinným účelům, zvláště chudým, sirotkům, opatrovně, hasičům a j. Tělesné pozůstatky její byly převezeny do Solnice a zde dne 8. března v rodinné hrobce pohřbeny. — (Zastoupení.) Říditele zdejšího kůru Fr. Chutného, jenž za příčinou svých dalších studií obdržel dovolenou, zastupuje pan Václav Brož, syn řídícího učitele z Náchoda.

Dobruška. Zprávy o poměrech a chování se žáků na pokračovací živnostenské škole v Dobrušce mají již účinek. Starosta města jako předseda správního výboru dvakrát navštívil školu při vyučovacích hodinách. To by měl dělati častěji a hlavně jiti vždy do těch tříd, kde vyučuje kněz. Snad by jeho přítomnost, jakožto cizího svědka působila, aby k náboženství jevíli žáci více úcty a slušnosti ku knězi, než se dalo až dosud. A přesvědčil by se, kdyby měl kněz dávat otázky z náboževství, jak ohromná prázdnota v hlavách mnohých chovanců v této věci jest. — Žák Pejskar, který při náboženské přednášce štkal, byl zaměstnán jako učeň u p. Josefa Šedy, strojníka v Dobrušce. Jakmile otec žákův z novin o chování syna svého zvěděl, hned jel vzal panu mistrovi Šedovi z učení, říká, že si ho chce tam nenechat, a podal si k c. k. okr. hejtmanství v Novém Městě n. Met. stížnost, kdež ve čtyřech bodech si stěžuje na nedodržení podmínek, za kterých měl do učení

býti dán. Podobně si stěžuje u rozhodčího živn. místního soudu otec Frant. Štěpána, učně knihařského, u p. Jos. Kosaře, výrobce papírových krabic čili kartonářů v Dobrušce. Otec dal hochu na učení knihařství a ten u mistra dělal většinou papírové škatule. Tak ovšem z knihařství se mnoho nenaučil. Kromě toho též si stěžuje na nesolidní zacházení. U pokrokových mistrů hoši nejsou posláni do kostela, zato do sokolského dorostu, ač jest známo, že Sokol se staví všude proti našemu katolickému přesvědčení. Tak zásadní výchova náboženstvomírná se ovšem nepodporuje. Po učení na pokračovací škole zrovna jdou učňové cvičiti do školní tělocvičny a tam se jejich nábožensko-mírná výchova zdokonaleje Havlíčkem, Nerudou atd. — Posledně zase po dvakrát, 26. února a 8. března tři žáci ze 3. ročníku před náboženskou přednáškou utekli. Patrně, že byli někde zpracováni u nekatolíků. Kdo tu mládež tak navádí?

Úsporné listy účelnější než tak zvané „domácí úsporné pokladničky“ zavádí katolické Úvěrní družstvo Eliška v Hradci Králové (Adalbertum); pro děti, čeleď, dělnictvo, členy organizací atd. zvlášť výhodný způsob ukládání úspor v menším obnosu. Úvěrní družstvo Eliška zasluhuje pozornosti katolické veřejnosti.

Různé zprávy.

Mezinárodní katolický spolek „Ochrana dívek.“ Mezinárodní katolický spolek „Ochrana dívek“, kterému dostalo se nejen podpory, ale i pozhnání papežů Lva XIII. a Pia X., jakož i mnohých arcibiskupů a biskupů, který od těchto jako jeden z nejdůležitějších prostředků apoštolátu uznán byl, doporučuje se také vysoce důstojnému kleru proto, jelikož spolek tento ve správě duchovní i mimo tuto mnoho ku blahu mladých dívek vykonati může. Spolek tento volá, zvláště ve větších městech, důvěryhodné osoby, které všem, již se na ně obrátí, v každém případě ochotně přispějí. Spolek řizuje patronáty a sdružení, a snaží se dle možnosti dívky v jejich domovně udržeti a tyto před zlími společnostmi a vlivy chrániti. Opustí-li dívka domov, dostane se jí vždy dobrého přijetí, obrátí-li se na správu spolku, a může vždy na jeho přispění počítati při domáhání se dobré služby anebo jistého přístřeší, nežli podaří se jí žádoucího místa domoci. — Spolek milerád nabízí své služby veledůst. pp. duchovním správcům a podává co nejochotněji nejen adresy, ale také i podrobné zprávy v příčině opatrování míst, škol, pobytu atd. ve všech městech a zemích. Pro případ, že by vldp. duchovní správci žádali náčrtek směru cesty nebo místo k nastoupení pro jednu z dívek své farní osady, raději se laskavě obrátiti na jednu z kanceláří spolkových, v té které zemi, která jim podá požadovanou zprávu. Veledůstojní pánové se však žádají, aby žádné dívky z jejich osady nedovolili do ciziny odjeti dříve, pokud by neuvědomili o tom příslušný sekretariát spolkový. Spolek dále prosí: 1. aby veled. pp. duchovní správci ve svých kázáních nebo spolkových schůzkách příslušníky své farní osady důtklivě upozorňovali na směr a účel spolku „Ochrana dívek“; 2. aby jiné spolky charitativní (Vincence, Anežky atd.) na to upozornili, že spolek „Ochrana dívek“ těmto v příčině opatření místa a pod. vždy ochotně přispěje a rád tak učiní; 3. aby veledůstojní pánové laskavě toho dbali, by veškerá návštěví spolková na dvěřích kostelů, na farních a spolkových domech byla umístěna; 4. aby v místních časopisech, pokud lze, občas zmínka o spolku učiněna byla. — Směr a účel spolku „Ochrana dívek“: Spolek chová přání, se všemi spolky, jež mají za účel mladé dívky chrániti, v jednání vstoupiti, s nimi společně pracovati a působiti. V této době stává téměř 2500 komitétů našeho spolku s 10.000 členy, již připadají na tyto země: Švýcarsko, Rakousko-Uhersko, Německo, Belgie, Španělsko, Francie, Itálie, Argentinskou republiku, Kanadu, Spojené Státy atd. Spolek vytkl si vyšší účel a obral si za úkol následující: Pečovati o předchozí ochranu, záštitu, obmezení vystěhovalců, výcvik domácích a pro různé řemesla; zprostředkování míst atd., dále zakládání domovů pro sirotky, krámské a pod., nádražní missie, ochranu vystěhovalců, zamezení závadných insertů, ochranu na cestách, potrání obchodu děvčaty, pozdvížení všeobecné mravnosti atd. Tiskopisy spolkové (Přihlašovací listy, „Právodce“) rozesílají se na požádání různými sekretariáty. Barvy, jež katol. spolek „Ochrana dívek“ za své přijal, jsou všude tytéž: bílo-žluté. Veškerá návštěví, jakož i odznaky spolkové zhotovovány jsou v těchto barvách. Dodatečně uvedeny budtež následující adresy některých rakouských a německých komitétů, jakož i mezinárodní ústřední kanceláře ve Frýburku. V každém z těchto sekretariátů možno obdržeti různé adresy z jiných zemí. — Mezinárodní ústřední ředitelství Frýburk (Švýcarsko): Sekretariát 61, rue Saint-Pierre. Německo: Berlín W.: Mädchenschutz, Martin Lutherstrasse 84. Kolín: Mädchenschutz, Georgstrasse 5. Frankfurt: Mädchenschutz, Oederweg 126. Mnichov: Mädchenschutz, Mathildenstrasse 3. Strassburg: Sekretariát, Flakmattstrasse 6. Drážďany: Unter-Kreuzweg 6. — Rakousko: Vídeň: Sekretariát, Jacquingasse 6. Praha: Sekretariát, Salmova ulice 20. Innomostí: Margarethinum in Hötting 22. Krakov: Oeuvre Jeane d'Arc, Kapucynska 3. Lvov: Sekretariát: Place de la Cathédrale 2. Podmoklí: Tepfiterstrasse 35. Cheb: Bahnhofstrasse. — Uhry: Budapešť IV.: Sekretariát VII., Maria utca 7. — Šlechtetné snahy, jakož i práce mezinárodního katolického spolku „Ochrana dívek“ jsou všestranného přispění a podpory naprosto hodny a doporučuje se proto spolek tento

chorodému zájmu velenostního duchovenstva, zvláště pak katolických rodičů a předárců co nejvíce. — Kniha-arcibiskupský Ordinariát v Praze dne 19. listopadu 1911. Leo kardinál ze Skrbenských, arcibiskup.

Méno mravního zla by bylo v českých vlastech, kdyby lépe bylo oceněno a podpořeno blahé působení Jednoty sv. Methoděje ve Vídni, která ve svém vlastním chrámu ve III. okrese na Rennwegu 63 a v 7 jiných kostelích vídeňských pečuje o nábožensko-mravní výchovu českého lidu. Jednota sv. Methoděje, konající nezištně své vznešené poslání, je prvotním kulturním činitelem v těžkém životě rodných krajin na Dunaji a zaslouhuje, by na ní bylo pamatováno v závětech, při významnějších církevních a rodinných slavnostech. Co dají české kraje české Vídni, dávají sobě a zažehnávají mravní zlo velkoměsta, které rozmanitými směry přenášívá se do našich českých dědin jako nakažlivá nemoc. Naši dobří čtenáři ušetří v době postní alespoň 1 korunu, kterou odvedou naší administraci na velikonoční dar Jednotě sv. Methoděje. Neprosíme o mnoho, ale prosíme všechny.

Protestantský hlas o katolické církvi. Neklerikální »Svoboda«, vycházející v Texasu (La Grange), v č. 7. t. r. uvádí posudek protestanta dr. Frederika Lynche-a, uveřejněný v listě »The Christian Work and Evangelist.« Z úvahy Lynche-ovy uveřejňujeme aspoň toto: »Budeme mrhati své síly a potírati církev, která následuje téhož Mistra, anebo společně s ní bojovati proti nepříteli všeho dobra? Ti z nás, kteří vyrostli ve venkovských městečkách, se asi dobře pamatují na tu náladu, jaká panovala vůči katolíkům, která se může nazvat jedním slovem zášť. Tato nálada byla rozdmýchována každého týdne novinami, které přicházely tuším z Bostonu a byly plny posměšků na církev a její irské vyznavače. Protestanté zakládali spolky mezi sebou, (žádný katolík neměl do nich přístupu) a ve schůzkách vyprávěly se hrozné věci o činech katolíků a o papežích. Členové těchto spolků věnovali více času útokům na církev římsko-katolickou, než vlastní plodné práci v protestantské obci. Nenávisť byla taková v mém rodném městečku, na Rhode Island, že mnozí vskutku věřili báchorkám, že se přišlo na veliké zásoby zbraní pod kathedrálou v Providence a že je tam připraveno tisíců pušek a ráží pro ten okamžik, kdy katolíci všude povstanou, násilím zmocní se úřadů a prohlásí papeže za svého krále v paláci, který měl stavět James Gordon Bennett při Hudson River (u New Yorku, jak se samo sebou rozumí). Když tak člověk, který má oči otevřené, vidí ten pohanský život v našich velkoměstech, naprostou lhostejnost tisíců a tisíců k náboženství vůbec, horečnou dychtivost velkých davů po sportu, honbu za rozkoší, nezávanost našeho moderního života, vzrůstající zlo rozvodů, mizící smysl pro hřích, graft a úplatnost v obchodním světě, pohrdání všemi zákony, hraničící takřka s anarchií, popírání života sebeobětavého — pravím, když člověk vše to vidí, pak děkuje Bohu, že římsko-katolická církev je mocná a silná, neboť ona je to, která vzdoruje opravdovým nebezpečím našeho moderního života, jako skála z křemene. My křesťané máme před sebou v tomto století velkou, hroznou a unavující úlohu: boj idealismu s vše pronikajícím materialismem, boj evangelia lásky a pomoci se zakofeněným Epikureanismem. Budeme tedy mrhati své síly a své city a potírati církev, která přes některé ty nauky a zvyky, které se nám nepodobají, je s námi i na naší straně, místo, abychom s otevřenou náručí uvítali mocného spojence v boji proti hříchu světa? Neboť základně věří církev katolická to, co my věříme: Boha, spravedlnost, sebeobětavý život, odpuštění hříchů, Krista, co jediného Spasitele lidstva, nerozdílný život v Bohu, věčnost v našem srdci, nesmrtelnost duše. Co se nás týče, nemáme zbytečného času na hádky a rozepře s jinou křesťanskou církví, zatím co stojíme takřka beznadějně před tisíci nepříteli Kristovými. Mezi naše přátele a spolupracovníky počítám velkého a dobrého kardinála Gibbonse, že římsko-katolická církev »Stands for law and order, for liberty, for social justice, for purity.« Což míní, že katolická církev učí, aby její vyznavači nepřestupovali našich zákonů, aby nezkracovali svobodu žádného člověka, aby se děla spravedlnost všem, aby všichni zachovali počestnost. Katolická církev pracuje, aby její vyznavači byli poslušni naší ústavy a ve všem se podrobovali našim zákonům. Církev pečuje o výchovu lepší občany, o zničení občanské hniloby, o rozšiřování nauk správného žití a správného smýšlení. Ona používá svého rozsáhlého mravokárného hlasu proti katolickému knězi, vyrukuje našemu zařízení politickému. Jak slovy, tak též skutky rozšiřuje ctnosti, spravedlnost a dobročinnost.«

Defraudant Pulkrábek. Figura, která sloužila drzým lhářům pokrokařským za pomůcku k úžasnému lhaní o katolících. Strkali pokrokařského agenta na krk katolíkům teprve tehdy, když jest veřejně usvědčen z hromadných zločinů, k tomu věru jest potřebí otrlosti v pravdě pokrokařské. Moravský »Pozor« lhal docela, s kterými katolíky byl zloděj ten spřátelen, strkal do společnosti podvodníkovy na př. i radu Lepaře. A nalhal toho tolik, že nyní bude dána pokrokařům příležitost dokazovati svá nařčení před soudem. Rozhodný katolík Lepař měl býti bezectným způsobem očerněn před svými představenými. Takovým způsobem tedy snaží se pokrokaři odčinit následky zločinů toho člověka, který jim tak horlivě proti katolíkům pomáhal. A činí tak se vším rozmyslem, aby bláto, náležející do domácnosti našich protivníků, uvázlo na štítě katolickém. Zato však »Pozor« nejmene pokrokaře, kteří Pulkrábka za noc oběhávali při kartách o 300 K i více. Neuvádí též pokrokařské u-

činitele a jejich rodiny, jimž připravoval zloděj ten lo- stiny. — Kdyby v tom směru lhal sám defraudant, mohlo by se říci, že tonoucí i stěbla se chytá. Ale chtěli-li pokrokaři jít tak cynickým způsobem potupiti lidi, kteří proti rejdám marnotratníka bojovali, pak to uesnese omluvy žádné. »Našinec« praví: »Kdybychom se chtěli pokrokovým lidem našim revanchovati za jejich ničemnost, mohli bychom tak učiniti vyvezením pravdy a uvedením plným jménem těch, kteří řemeslně v hazardní hře Pulkrábka po léta pokrokově obírali. Pak by veřejnost užasla, kteří to lidé »vod pokroku« Pulkrábka odchovali, hrou strhli k defraudacím a podvodům a nyní by jeho činy rádi druhé a jiné poskvřnili.«

Kolik ukradl pokrokař Nepomucký? Pokrokařský tisk po sebevraždě řídícího učitele Nepomuckého napsal, že jeho podvody a krádeže nečiní velkého obnosu. Zatím však ukazuje se opak. Ne nadarmo se připravoval zločinec k sebevraždě již delší čas, jak nyní vysvitá z nalezených dopisů. V Raiffeisence shledán schodek 8157 K a falšované šeky zni dohromady na obnos asi 2800 K. Nepomucký však byl dlužen skoro každému, kdo chtěl čekati a půjčiti. Peníze vybrané za koupené uhlí, prášky atd., si ponechával. Četní věřitelé a ručitelé, kteří mu sedli na lep, jsou citelně poškozeni. Není divu, že při stěhování se přihnuli k povozu a brali, co se dalo. Nepomucký však ještě před sebevraždou všechny cennější věci z domácnosti odstranil. Veškeré dluhy se zatím odhadují na 20.000 K.

Smí se v Rakousku nadávat papeži? Zemský soud solnohradský odsoudil jakéhosi dra Rakuse na 10 dní do vězení, žeťto hrubě urážel papeže Pia X. Soud odvodnil rozsudek tím, že papež je hlavou katolické církve a náleží k jejímu zřízení. — Je to zvláštní! Lidé od církve odpadlí, jinověrci — anebo »katolíci«, kteří nevěří — jen z křesťu vystavují katolickou firmu, starají se o věci katolické, ačkoli jim po nich docela ničeho není.

»Zahrada Mariánská«. Básnické toto dílo Zeyero-vo jest zrealisováno a čistý výnos z něho jest věnován akad. malířem Klárem ústavu slepců na Kr. Hradčanech. Představení jsou pořádána každou neděli postní, vždy o 5. hodině odpolední, konec v půl 8., takže hosté z venkova pohodlně stihnou večerní vlaky k domovu. Ceny míst: Křeslo 3 K, I. místo 2 K, II. místo 1.20 K, místo k stání 60 h. Objednávky, jakož i informace na venek vyřizuje: V. Jirásek, technik, Kr. Vinohrady, Národní dům.

Velký dar na katolické paedagogium. Neimenovaný farář z diecése brněnské učinil katolickému paedagogiu velkolepý dar 1000 K, stejný obnos slíbil ještě v budoucnosti darovati. Připojujeme výňatek z dopisu, důstojného porozumění a láskou k věci tak velice důležité se stanoviska nábožensko-mravního pro celý národ: »Díky P. Bohu, že mi nehodnému dopřál přispěti k velikému dílu. Jsem tím nemálo potěšen. Včera jsem Vaším složitým listkem zaslal 1000 K k účelům katol. paedagogia v Bubenci u Prahy, a budu hleděti, abych ještě jednou tolik Vám poslati mohl . . . totiž zase 1000 K, takže 2000 K Váš ústav ode mne dostane Dále připojuje šlechetný dárců různé rady a pokyny, jimiž bychom mohli sbírky ve prospěch ústavu rozmnožiti. Vzdáváme tímto všem šlechetným dárcům a dobrodincům, kteří darem nebo půjčkou na toto nábožensko-záchranné dílo kulturní přispěli, srdečné »Zaplať Bůh!« Vyžádejte si pokladničku do kostela, na farní úřad, do spolkových místností, nebo sběrací archy k sbírce po osadě dům od domu. Všechny dotazy a přání zodpoví: Katolický učitelský ústav (Sekretariát spolku), Praha-Bubeneč 299. Telefon č. 772/VIII.

Přiloha. K celému dnešnímu nákladu přikládáme reklamní list dr. A. Eerharda o prostředcích proti slabosti nervů a doporučujeme čtenářstvu k pozornému přečtení.

Dětem to nejlepší!
Tím jest a zůstane
Kathreinerova
sladová káva
Kneippova.
Kathreinerova síli
malíčké a jest mlieku
na prospěch, kde samotní
se protivi.
Kathreinerova
přináší štěstí do domu.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná- kapní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkravů, koberečů a
kovoého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franco.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastního štítnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprohuje

Znamení novinka

Dr. Frant. Xav. Nováka, C. SS. R.:

Kněžské problémy

(některé naše kněžské problémy a aforsismy)

očekávaná v kruzích vešedustoj. duchovenstva

již vyšla.

Vydána je v nádherné úpravě o 390 str.

Obsah: Bůh. — Věda, moderní věda a
víra. — Reforma. — Pessimismus. — Revoluce.
— Celibat theorie. — Intermezzo, problémy
pohlavní. — Celibat, praxe. — Právo a po-
slušnost. — Duchovní život.

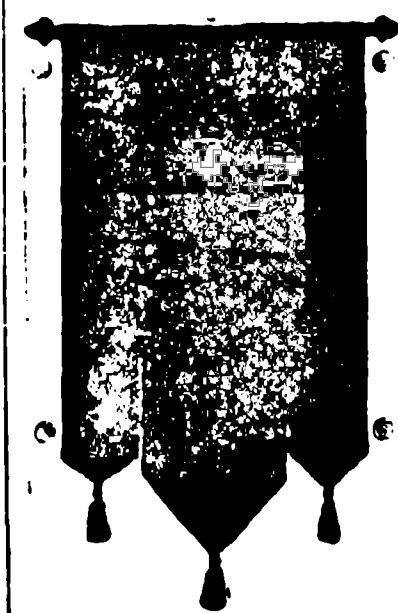
Cena knihy: brožovaného výtisku K 350,
v orig. vazbě v celoplošné K 450.

Knihu Novákovu obdrželi jsme do gene-
rální komise. Možno ji obdržeti v každém řádném
knihkupectví, hlavně

v Družstevním knihkupectví
a nakladatelství v Hradci Král.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívaní
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 6., vedle La-
zaritského chrámu
Páse.

Na ukásku posílá
se vše franco.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všete křesťanský český závod

vytívaček a šlátek »Záštita« v Chrastě
u Chrástě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
stará »Záštita« Vzd. duchovenstva naskytá se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, zaračené dle
předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na
zkoušku a budete jistě spokojeni!

Odporujte ve svém okolí!

Bilance Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové za rok 1911

a program valné hromady.

Rádná valná hromada akcionářů Záložního úvěrního ústavu konána bude dne 16. března 1912 o 1/2 11. hod. dopol. v aule obchodní akademie v Hradci Králové s následujícím programem: 1. Výroční zpráva obchodní a účetní za rok 1911. 2. Zpráva revisorů účtů. 3. Volba 4 skrutatorů. 4. Rozdělení zisku za rok 1911 a ustanovení dividendy. 5. Návrh správní rady na zvýšení akciového kapitálu. 6. Návrh správní rady na změnu stanov. 7. Doplnovací volby do správní rady. 8. Volba revisorů účtů. 9. Volné návrhy.

Návrh správní rady na rozdělení čistého zisku K 1,358.236.35 je následující: K 750.000— na 5% di-

videndu, K 300.000— na 2% superdividendu, K 78.242.68 4% úrok záložnímu fondu akcionářů, K 21.683.70 5% záložnímu fondu akcionářů, K 50.000— penzijnímu fondu úřednictva, K 50.000— fondu pro ztráty kontokorentní, K 20.000— fondu pro opotřebování realit, K 43.367.41 tantiema správní radě, K 2500— odměna revisorům účtů a K 42.442.56 přenést na nový účet na rok 1912.

Bude-li návrh tento valnou hromadou přijat, bude se vypláceti dnem 18. března t. r. počínaje, za kupon č. 8. dividendy K 28—, t. j. 7%.

Aktiva. Účet konečné rozvahy ku 31. prosinci 1911. Passiva.

	K	h		K	h
Hotovost pokladniční	543.121	03	Akciový kapitál — 37.500 akcií à K 400—	15,000.000	—
Směnky v zásobě	14,566.468	82	Fondy:*)		
Cenné papíry vlastní	4,970.866	78	záložní fond akcionářů	K 1,956,067.18	
Půjčky na cenné papíry a report	11,680.465	09	pro ztráty kontokorentní	K 150.000—	
Dovisy, cizí valuty, mince a kupony	1,187.404	31	pro kursovní difference	K 75,325.21	
Dlužníci:			pro opotřebování realit	K 50.000—	
na zboží			pensijní	K 225,068.71	2,456.461 10
na postoupené obchodní pohledávky	35,895.654	05	Vklady:		
zápůjčky kontokorentní			na vkladní knížky	K 22,045.493.04	
kauční hypoteky			na pokladniční poukázky	K 121.900—	
Dlužníci oddělení pro zboží	341.623	20	na běžných účtech	K 20,208.474.60	42,375.867 64
Pohledávky za zaručen u daň	1,194.400	—	Věřitelé		
Nemovitosti:			Nevybraná dividendy za rok 1910	2,072	—
skladiště u nádraží	K 147.453.85		Účet garančních akceptů: zaručená daň	1,194.400	—
bankovní budova v Hradci Králové	K 194.313.57		Účet transitorní	285.340	36
bankovní novostavba v Hradci Králové	K 459.061.84		Zisk: zůstatek z roku 1910	K 96,319.56	
bankovní budova v Semilech	K 90.552.23		za rok 1911	K 1,261,916.79	1,358.236 35
bankovní budova v Chrudimi	K 52.000—				
č. 294	K 44.000—	987.381 49			
Movitosti	195.087	02			
Účet transitorní — převodní položky	157.256	01			
	71,297.727	30		71,219.727	30

*) Mimo přidělení ze zisku za rok 1911 K 219.926.88.

Ma a dcl. Účet ztráty a zisku ku 31. prosinci 1911. Del.

	K	h		K	h
Služné, příbytečné, remunerace a drahotasé	331.038	11	Převod zisku z roku 1910	96,319	56
Náklady správní	156.750	49	Úroky: z cenných papírů	175.391	20
Daně, přírůžky, kolky a poplatky	305.056	61	ze směn	916.162	63
Úroky: z vkladních knížek	841.944	63	z běžných účtů a zástav	1,302.403	18
z pokladničních poukázek	2.625	09	Výnos z ostatních obchodů bankovních:		
Amortisace movitostí	17.650	63	měnárny, oddělení pro zboží a oddělení cihlářského	506.934	19
Zisk:			Výnos realit a skladiště	16.091	15
a) zůstatek z roku 1910	K 96,319.56				
b) za rok 1911	K 1,261,916.79	1,358.236 35			
	8,013.301	91		8,013.301	91

Kulturní jiskry.

Významné dílo české duchovní literatury. /šichni čtenelé dra. Nováka, a zvláště bývalí bohoslovci královéhradečtí potěšeni budou zprávou, že již vyšla kniha dlouho s dychtivostí očekávaná, kterou vydal vlastním nákladem pod názvem. »Něteré naše kněžské problémy«. Pravím, že zvláště bývalí bohoslovci královéhradečtí knihu uvítají s povděkem, vždyť v tak mnohých kapitolách, vzniklých v zahradě seminářské, aspoň ve svých základních myšlenkách, jež přednesl autor v hlubokých svých meditacích o exerciciích, které po dva roky konal posluchačům theologie, a na něž jistě žádný účastník do smrti nezapomene.

Není mým úmyslem podávat kritický rozbor knihy dra. Nováka v politickém rytmu. Jen několik poznámek dovoluji si přičinili. Jest pravda, že některá místa mohou tu neb onu duši na první pohled trochu zaraziti, ale kdo zná široký rozhled autorův, jeho hlubokou, upřímnou, opravdovou pokoru, a hlavně jeho velikou, nadšenou a srdečnou lásku k svaté matce církvi, jakož i jeho deální nadšení pro dobro a pravdu, ten pochopí, že vše vytrysklo z duše čisté a z úmyslu nejšlechetnějších. Sám v úvodu praví: »Kniha tato chce být časovou, a tudíž praktickou, působící na nynější náš klerus, povznášející ho k vyšším, čistějším, radostnějším hlediskům o svém povolání, o svém poslání v době a lidu. Nemohla se proto ani vyhnouti, aby se místy nedotkla stávajících u nás poměrů, aby tu a tam do těch poměrů nezajela břitkým nožkem pívním. Už toto o sobě jest věc velmi nevzděčná. Zvláště když pro úzkost našich poměrů snadno může být vztahováno k osobám, co poctivě miněno jen o věcech, a když zase poznámka vyslovená o kraji jednom, vykládána bude od některých, kteří jen své okolí znají, o kraji druhém. Proto se obávám, že kniha u nejedněch neujde výtku, jakoby přepínala, jakoby byla napsána v náladě pessimistické... A přece bylo toto všechno daleko ode mne při skládání »Problémů«. Se zájmem a radostí sleduji plně a bez váhání uznávám všechno to dobré, které u nás kněžích ducha Božího plní konají i za doby nejnovější. Chybil-li jsem přece někde, dotýká se nás a našich poměrů, chybil jsem jen až nedočkavou touhou, aby to, co u nás dobrého se děje, zdvojnásobilo se a možná-li ztrojnásobilo. Ku světu obráceny byly zraky duše mé, ku světu, které by u nás krásnější, plnější, požehnanější mohlo zazářiti; k tomu jsem patřil i tehdy, když rukou chvějící dotýkal jsem se temných skvrn církevního života našeho.«

A tam, kde autor dotýká se otázek snad v praxi ne docela ujasněných, cituje autory nejodbornější, jež důkladně prostudoval a pak objektivně, střízlivě na základě autorů usuzuje (na př. o kanonické poslušnosti, kde cituje právníky na slovo vzaté, jako jsou: Scherer, Hinschius, Schneider, Aichner a j.). I v takových otázkách Novákovy jde hlavně o to, aby ukázal právní meze na základě zásady »přáteli si budme, ale dluhy sobě plaťme«.

Ostatně, byl-li kdo tu a tam snad odchýlných názorů, nechť uváží, že ruka poměry naše pytláčí, jest ruka láskou k církvi a kleru i nesmrtelným duším proniknutého lékaře, jemuž jde o blaho těch, k nimž upřímnou láskou lne. »Třebas že otázky zde přetřásané ne vždycky jsou problémy ve smyslu objektivním, zůstávají jimi plně ve smyslu subjektivním, pokud totiž za pohnutých časů moderních málo asi najde se kněz, zvláště mladších, kteří by neměli nějak přičiny v duši své jimi se zabývat i a k nim určité stanovisko zaujati,« praví autor v předmluvě a pokračuje: »Kéž v základních oněch otázkách života kněžského nic nás neodloučí od žulových základů nazírání upřímně církevního! Kéž i z nezbytných snad a pohnutých bojů vnitřních vyjdeme ne oslabeni a malátní, ani rozervaní a rozdrovení, ale hlubocí a klidní, pevní a nadšení pro úlohy svaté a krásné, do jejich středu nás přímo staví povolání a doba tak těžká a zase tak vzrušující a velká.«

Kniha Nováková jistě bude s nadšením čtena, jako jeho dílo »Pohledy do života bohoslovců a kněží«, které bylo v nejnovější době do chorvatštiny přeloženo. Ale bylo by chybou, jenom »Problémy« čísti, ty musí být meditovány, jak autor sám v předmluvě praví: »Kniha »Problémů« nechce být lehkým románem, ani pestrým feuilletonem, kniha »Problémů« povstala meditací a předpokládá zase meditaci a její poslední cíle odnáší se k Pahorkům Věčným.« Autor jest hluboce založený filosof a asketa, který pozoruje vše pod perspektivou věčnosti, který s hlubokou pokorou a láskou ku pravdě analyzuje s tohoto zorného úhlu poměry v životě; jest nadšeným básníkem, který hluboké myšlenky odvíjí v nádherný dáv stkvělý formy; proto kniha bude čtena jistě se zájmem, neboť vábí obsahem i formou duši myslící a pro pravdu nadšenou.

Zevní úprava jest bohata (petit v poznámkách snad trochu ostrý, chyby tiskové v takové

knize nemile působí), cena velice mírná, jednalo se autorovi jediné o to, aby kniha co nejvíce dobra kleru přinesla. Proto ji vydal vlastním nákladem. (396 stran, cena 3 K 50 h). — Nováková kniha bude chloubou naší duchovní literatury! Vezměte a čtěte, čtěte, meditujte! — Č.

Kamarádská kritika dle šablony. Tvrdilo se kdysi, že literární kritika jest v »Čase« rubrikou nejucennější, že kritik Jul. Vodák opravdu odkrývá samostatně obzory neustrannosti. Zatím však i z této rubriky heslo »S pravdou ven« se již dlouho vystěhovalo. Vodák se klaní realistické klíci tak, že snad ani sám nepozoruje, jak slouží byrokracii, přebarvené pokrokařským nátěrem. Jako věrný advokát literárních proudů strany klaní se pokrokařským plodům jako ujařmenci Gesslerovu klobouku.

Pádny doklad k tomu podává jeho kritika ze dne 3. března o českém překladu Jacobsenova dánského románu »Paní Marie Grubbová«, jež pořídila pokrokařka Milada Krausová-Lesná.

Překladatelka počínala si tak neobratně, že bystré oko znalce G. Gallasa užaslo, s jakou smělostí dán do tisku ubohý výplod, který jest karikaturou vážného překladu. Krausova netoliko prozradila velikou neznalost běžných názvů a frázi dánského jazyka, ale překládala takovými zuboženými českými větami, že by za ně stržil kvintán přísnou professorskou dítku. Na př. tyto ukázky: »oni tě škádlejí — přimněl — nehraj si více — vítr vířil prach s jednoho místa na druhé« atd. — A což překlad jednotlivých významů! »myggene« (komáři) přeložila »mouchy«, lön (javor) slovem pajasan, laenger (delší) slovem dlouhý, flagre (třepetati se) něsti se atd. atd.

Gallas shrnuje soud takto: »To, co se nám tu podává, lze spíše nazvat přešroubováním nežli překladem a o češtině zde — stydno povídat. Překladatelka... pohřešuje zkrátka těch nejelementárnějších a nutných vlastností, jež požadujeme od každého tlumočitele uměleckého díla. Připojí-li se k tomu ještě ledabylost a povrchnost, jakási řemeslnost, práce akordní, která hledí si spíše kvanta než kvality díla, ovšem nelze se diviti, že místo krásného obrazu originálu dostává se nám v kopii pouze nevkusné, neumělecké karikatury. Chyby překladu — je jich na sta, ba na tisíce, některé stránky se jimi přímo hemží — lze rozdělit v několik skupin dle druhů... Řada chybně přeložených výrazů je nekonečná... Paní Milada Krausová-Lesná úplně pohřešuje veškeré autokritiky. Spousta překladů, jež rok co rok vyrábí ve velkém, je toho svědectvím, a nemístná ohleduplnost kritiky dodávají jí stále větší odvahu k novým a novým překladům.«

A což Vodák v »Čase«? Na karikaturní překlad Krausové napsal 3. března tento nadšený chvalozpěv: »Překlad, sám o sobě znamená literární výkon, jakých nemáme mnoho. Pí. Krausová-Lesná, jako málo jiných, při všl dokonale věrnost, uměla se slohově uvolnit; překládala z ducha slohu, u Jacobsena tak původního a mnohovýznamného, s tímž pocitem hojnosti a tvořivosti, se kterým Jacobsen psal. Podnikala práci s rozkochaným, důvěrným smyslem jak pro historické barvy odstavců Jacobsenových, tak pro jeho jemnosti psychologické a popisné. Její překlad dýše je jím stylistickým požitkem, a kdyby nebylo zde onde nějakého toho pochybení proti ryzí češtině, nemohl bychom si přát ničeho lepšího. Je to poprvé, kdy lze takto Jacobsena po česku číst, a pí. Krausová-Lesná neměla by přestat na Paní Marii Grubbové, ať už cokoli z Jacobsena bylo přeloženo dříve.«

Tímto hymnem odsoudil se Vodák sám důkladně. Strýčkovská pochvala, malující ornamenty kolem neobratnosti a nevědomosti, jest nechutným materiálem čtenářstva, ale nikoli vážnou kritikou.

A tento nadkritik Vodák napsal o třech nových protikatolických knihách Macharových 7. ledna: »Člověk neví, čemu se u těch tří nových knih Macharových více podívat. Té rozsáhlosti...? Důslednosti, soustavnosti a vytrvalosti...? Krásné sebezapínavosti umělecké...? Všecky tyto vzácné vlastnosti, a co jest jiných (na př. klíčové překrucování dokumentární historie, pane Vodáku?), zejména ryzí, smělý a mohutný smysl architektonický ve své vyvinuté a vypěstěné dospělosti něco tak nebývalého a ojedinělého v naší literatuře. že vlastně nemáme na to ještě ani měřítka; nedošli jsme ještě ani tak daleko, abychom význam toho všeho mohli pochopit. To jen že si tak všelijak vypomáháme rozličnými nespolehlivými analogiemi cizími.« Podobně proud nadšeného hymnu rozlévá se dále. Zkrátka kde jakou růžičku Vodák ve své stylistické květnici nalezl, snesl ji k nohám Macharovým, hluboce se skláněje dle vzoru mandarinů. A Machar jej za to vše pochválil. Jakou však cenu takový sladký dým má, patřno z toho, že Macharovi vztýčil na Olympu vysoký trůn nešťastný pěvec slávy Krausová-Lesná.

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel, košile, spodky, ponožky, ka-pesníky a ložní prádla zaše na výběr P. T. interestům známá svou solidností firma

Václav L. Holý,

Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží.

Národohospodářská hlídka.

Proti poškozování obecního nesvědčímími agenty. Brzo přilétne jaro a třeba ani nepřilétne a již zde budou hejna komárů a jepic. Těch komárů a jepic v případě si všimati mnoho nemusíme, zato však těch komárů a jepic v lidské podobě tím více. Čtoucí zajisté porozumí, že jepicemi a komáry myslím ten nesčetný druh agentů a cestujících přerůzných firem a ústavů. Nemíním dotýkati se cestujících velice řádných, míním tu ty »také cestující a agenty«, kteří jsou řádnými cestujícími jen k hanbě. Bohu díky, že tyto agenti již nejdou k člověku jen poněkud uvědomělému, vědí, že by nepochodili. Zato obyvatelstvo méně uvědomělé jest jimi jako obsypáno. V městě mají tyto agenti spade-no jen na obvod města, na cihelny a samoty. A tam se jim daří nejlépe. Jakmile vyhlédnuta oběť podepíše objednávací lístek, jakoby se samému dáb-lu zapsala. I kdyby měl ubožák vzorek látky, kte-rou si objednal, v ruce, nic platno, firma mu pošle, co chce. A pak, kdo má chuť s firmou se soudit, učiň tak. Uvidíš, jak pochodíš! Adresát pošle zá-silku zpět, buď že zasláno látky více, buď zaslána látka jiná, než jaká byla objednána. Ale firma zá-silky nepřijme a proto přijde podavateli zpět. Ne-přijme-li zásilky ani podavatel, zůstane tato ležeti v pošt. úřadě jeden měsíc a za tu dobu vypočte se též skladné. Denně 5 haléřů. Po této době odešle se zásilka do oddělení pro nedoručitelné zásilky u poštovního ředitelství a tam leží rok. Během to-hoto roku jest podavatel několikrát vyzván, aby si zásilku vyzvedl. A nestane-li se tak, pak se pro-dá. Veškeré, na zásilce váznoucí poplatky si řidi-telství strhne a zbytek podavateli odevzdá. Jak vidět, poštovní správa má neustále co činit jen s podavatelem. Podavatel a adresát vyrovnává se soudně. Ve prospěch koho soud může rozhodnouti, když firma má objednávací lístek v ruce, možno si domysleti. Proto upřímně radíme čtenářům svým: »Dojdiž si každý do řádného obchodu a tam, co vidíš, to též koupiš, a nekoupiš zajisté zájce v pytlí, jako jest to u agenta.

Neméně dobrou radu dáváme svým venkov-ským čtenářům, chtějí-li si vypůjčiti peníze, aby učinili tak u solidních peněžních ústavů a nikoliv u pokoutních »peněžních společností« a »peněžních ústavů«, u nichž každý v pravém smyslu slova jest okrádán. Když pak napálený občan podobným »peněžním ústavem« o poslední haléř jest obrán a když pak vidí, do rukou jakého řiditele »ústavu« padl, pak běží do redakcí novin a prosí, aby se ho ujaly. Že ani administrace našich denních listů nejsou bez viny, uzná každý. Jak možno psáti v rubrice: »Ze soudní síně« o potrestání podobného řiditele »peněžního ústavu«, když zároveň v témž listě na zadní stránce čteme inserát o tomto peněž-ním ústavě! Podobné inserty měly by administrace denních listů šňahem odmítati a neklamati tak čtoucí obecnost. Proto střež se každý podobných »peněžních ústavů« a »společností« a obrať se na solidní spořitelny a záložny a nebudeš zklamán a ni poškozen. — V-y.

O otázce zdražování uhlí pojednal v poslanec-ké sněmovně podrobně ministr veřejných prací dr. Trnka. Právil, že uhlí jako jiné spotřební věci nelze vyjmouti ze všeobecné drahoty. Tím jest prý již dána hranice, o níž se musí rozbít veškeré pokusy o zlevnění uhlí. Stouply ceny výrobní i ceny mate-riálu, nelze se proto diviti zvýšeným cenám uhlí. Ministr vyslovil se proti navrženému zákazu vý-vozu uhlí, neboť tím byla by hlavně dotčena hře-douhelná pánev v Čechách, ježto rakouské pánev pouze nepatrně, ano vůbec do ciziny nevyrábějí. Zákaz vývozu měl by pouze za následek úplné o-chromení tohoto průmyslu a ztrátu dalších odhy-tišť; tím ovšem dotčeno by bylo těžce i důlnictvo. Ministr klade největší váhu na brzké vyřízení zá-kona, kterým vyhrazuje se státu právo vyhledá-vání a těžení uhlí. Pokud se týče vyvlastnění uhl-

ných dolů, líčí ministr obtíže, jež sestátňovací akci se staví v cestu v ohledu finančním, ježto provedení sestátňovací akce vyžadovalo by kapitálů, které při nynější finanční situaci státu bylo by sotva možno sehnati. To jsou všechno těšínská jablčka a opatrné vyhýbání se rázné akci proti kartelářům. Podobně mluvil ministr Rössler. Kartelářům nesmí se tedy zkrvit vlasu na hlavě.

Výbor pro soc. pojišťování usnesl se nechati zatím rokování a obrátiti se na kluby posl. sněmovny, aby rozhodly samy ty otázky, kterých on si rozhodovat prostou většinou netroufá při tak sporných stanoviskách.

Vláda proti finančnímu plánu komise finanční v království Českém zaujala skoro vesměs stanovisko zamítavé. Souhlasila by vlastně jen s velice málo návrhy, většinu zamítá, o dani pivní 4korunové se nevyslovila. Schválila by tedy daň z hřebních lístků, daň z přírůstku hodnoty, daň z rybářských lístků a přírážku z vína, ale jen do roku 1917. Ale protivi se dani z cikorky, kolku zemskému, proti dani ze služného, ze sirek, z velocipedů, z minerálních vod, z uhlí, z nájemného, z výtěžku spořitelny, z převodu nemovitostí a zvýšení příspěvku nemocničního; nechce dáti daní reálních zemím, nepřevezme platů učitelských, nákladů na ubytování vojska, na četnictvo, na očkování a na postrk, nepřevezme zemského nákladu železničního a nedovolí zvýšit přírážky! Prý mají Čechy přírážky už beztoho vyšší než mnoho jiných zemí rakouských. Konečně daň ze služebnictva, z koní, ze psů a z kinematografů káže ponechat obcím. A dani z přepychových předmětů, jako drahokamů a zlatých věcí, že nerozumí, jak by se vybírala!

Spolek emeritů konal valnou schůzi delegátů a volbu nového představenstva, jež se tentokrát provedla svorně ve prospěch posavadní správy, osvědčivší se v každém směru i v tom, že odmítla vyměřené členům diety za měsíční schůze. Místo ředitele bude muset býti znovu obsazeno, ježto posavadní ředitel stal se generálním sekretářem Janusu. Konstatováno nemile, že mladí kněží dávají se lehce přemluvit od agentů jiných pojišťoven, jimž musí zůstat i věrní, ježto tyto nejednají s nimi tak kulantně, jako ústav kněžský, kterému ani nenapadne i v případě, kdyby soudně mohl zakročiti, tímto způsobem oproti duchovenstvu vystupovati, jak se to činí jinde. Vzdor tomu nedrželo 24 kněží pojistku a tak si sami připravili nejen hmotnou škodu, ale i ztrátu renty v případě invalidity stále neb dočasné, což je tím nerozumnější, že za dnešních okolností je tak málo naděje na přiměřené upravení kongruy a pense, a tak mnoho mladých kněží předčasně hyne. Jinak byl výsledek roku minulého stkvělý. Ku konci vyslána deputace k dru Stojanovi, jako předsedovi svazu kněží poslanců, v přčině kroků u vlády za upravení kongruy a kvinkvenále, abychom si rečinní vyčíteke, že jsme něco v tom ohledu zanedbali, ač není mnoho naděje na úspěch. Farář Reisinger odporučil spolku své celé jmění v obnosu 11.000 K a i s jiných stran dostává se mu pravidelných ročních darů.

3 základní

pravidla nákupu.

1. Žádej vždy nejlepší, zvláště nestoj-li to více než méně dobré!
2. Dbej vždy, abys také žádané skutečně obdržel!
3. Přesvědč se při nákupu MAGGIO kostek (hotová hovězí polévka), má-li každá kostka na obalu jméno MAGGI a ochrannou známku „křížovou hvězdu“, neboť MAGGIO kostky po 5 h jsou nejlepší!

Sjezdovou zprávu o katolickém sjezdu v Hradci Králové 1909 konaném

četnými ilustracemi, s řeči všech řečníků, většinou dle stenografických protokolů podanými, — v rozsahu 36 tiskových archů velké 8° = 480 str nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupeká knihtiskárna v Hradci Králové.

Rozmanitosti.

Všelicos. Za stávkou horníků v Anglii byli aspoň v prvních dnech leckdes veselí mysli. Horníci bavili se lovem králíků a ptáků, divadla a kinematografy nedělaly prý ještě nikdy lepších obchodů, dělníci trávili volný čas v přírodě a hráli kopanou atd. — Švédský cestovatel Amundsen objevil jižní točnu. Z toho ve Švédsku ve všech vrstvách obyvatelstva nastalo rozradostnění. — Katolický učenec a předák na Moravě prof. dr. F. Nábelek slavil své šedesáté narozeniny. — V Pakši v Uhrách zabit Čech Škarka Maďarem Patkósem, že si prozpěvoval českou píseň. — Princ vladar Luitpold habsburský slavil své 91. narozeniny. — Macochova otec, starce 70letého, při zprávě o odsouzení synově ranila mrtvice. — V některých guberniích ruských vypukl hlad. Tak na př. v gubernii samarské hladověl přes 9000 osob. — České banky a záložny nechávaly své peníze ležet ladem a židé šmahem skupují celou Moravu. Teď se židé silně ucházejí o koupi krásného hanáckého velkostatku Cítova. V Macedonii řádí lupičské bandy. — Starostou města Prahy nanovo zvolen dr. Groš. — Ministerstvo železnic zamýšlí zříditi útulek pro zotavující se železniční zřízence. Útulek tento má býti zřízen v Dlažkovicích u Litoměřic. Vláda vyjednává již o koupi zámku hr. Schönborna, který má býti přizpůsoben přístihu svému účelu. — Říšská kontrola ruská zjistila, že z výdajů na válku proti Japoncům zneužito a ukradeno na 190 mil. korun. Teď právě také odsouzení pro úplatnost a vydírání v Rusku plukovník Glotov a Alexejev k 3letému žaláři a podplukovník Vinov a rada Gerassinov ku 2 a půlletému vřazení do kolonie arestantů. — Při bombardování Mokky Italy byla zničena stará arabská budova a při tom odhalen velký poklad dosud neznámých habešských zlatých mincí, vzácných smaragdů a perel, jakož i těžkých zlatých prutů s hebrejskými písmeny. — V Praze zastřelil se sládek Matuš, kterého kolínský advokát dr. Raiman připravil o celý majetek. — V Teplicích objeveno bylo nové vřídlo horké vody 46 stupňů Celsia. — Po celé desetiletí pracovala ve Vídni podvodná společnost na padělání skvostů. Podvodníci kupovali zlaté skvosty, rozebírali je na kousky, jednotlivé částky nahražovali bezcenným kovem, duté částky vyplňovali olovem a takto připravené skvosty buď prodávali aneb zastavovali v zastavárnách. Podvodníci rozhlíželi se hlavně po Moravě a Čechách. Obchod jim kvetl, neboť hlava této bandy, bývalý zedník Procházka, sám měl dva motorové vozy, po nichž jezdili jeho agenti světem. — Následník trůnu, arcikníže František Ferdinand odejel s chotí a dětmi k delšímu pobytu na ostrovy Brionské. — Ministerstvo financí nařídilo, aby se v trafikách neprodávaly více pohlednice s nemravními obrázky, dále různé krvežíznivé a nemravné spisky a j. — Dosud skoro všechny rakouské parníky vytopovány jsou anglickým uhlím, nyní však pro stávku anglických havířů a tím z nedostatku zásob uhlí hodlají uhlí anglické nahraditi ostravským.

Velikonoční dopisnice Ústřední Matice Školské, které v bohatém výběru 31 druhů, již nyní jsou předmětem nejčilejších povtavek, právě z kanceláře matiční se rozesílají. Místři V. Jakub, R. Schlosser, K. Šimůnek a J. Wenig připravili i letos všem, kdož jen matičních dopisnic k velikonočním pozdravům užívají, velmi příjemné překvapení motivy založenými šťastně, v pravdě umělecky. Čeští obchodníci zajisté jako jiná léta zásobí se v čas všemi druhy velikonočních dopisnic Ústřední Matice Školské, za kterýmž účelem doporučujeme, aby objednávky zasílány byly kanceláři matiční již nyní, aby rychle a pečlivě mohly býti vypraveny. V zájmu P. T. pp. obchodníků prosíme, aby při všech objednávkách uváděna byla čísla druhů, jimiž dopisnice jsou označeny. Při všech druhích dopisnic poskytuje se českým obchodníkům 33 a jedna třetina proc. knihkupecké srážky. V drobném prodeji jsou jednotlivé dopisnice po 12 hal. Všecky objednávky obratem vyřizuje kancelář Ústřední Matice Školské v Praze I., Husova třída č. 3.

Nejvhodnější obrázek k prvnímu sv. přijímání jest dvanáctibarevná reprodukce uměleckého obrazu Jar. Duška: Sv. Metoděj podává Tělo Páně sv. Ludmíle, Bořivojovi, Svatoplukovi a českým pánům aneb „První sv. přijímání sv. Václava“ od slavného malíře Mathäusera. Velikost jest 33 krát 24 cm. Obrázky mají cenu historickou, vlasteneckou a uměleckou a proto hodí se nejlépe českým dětem. Obrázky má na skladě uměl. závod J. Kotík na Smíchově a prodává 100 kusů za 12 K, 50 kusů za 7 K, 25 kusů za 4 K a 1 kus za 20 h.

Za jednu hodinu lze vykonati zbožně pobožnost křížové cesty dle textu vřelých modliteb J. Paulyho a i s písní od Lutnova, která zpívá se obvyklým nápěvem. Jeden exemplář stojí 16 hal., 50 exemplářů 6 K 30 h i s poštou. Pobožnost ta jest zavedena na několika stech farch. Objednávky přijímá J. Kotík, knihkupec na Smíchově.

Kaňžský dům v Luhačovicích. Upozorňujeme předem na prosbu, která v nejbližších dnech rozeslána bude P. T. duchovenstvu v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Kéž nenajde se ani jeden kněz v našich vlastech, který by prosbu tuto odmítl. Ještě letos má býti zbudován kaňžský dům v Luhačovicích.

Podivuhodné výrobky a strojí hmyza. Nejmenší vláknko pavučiny sotva viditelné je složeno asi ze 4000 nitěk. Na jediném křídle motýlově nalezeno bylo asi 100.000 šupin, na křídle bouře morušového až 400 tisíc a každá šupina je prý pravý div krásy a dokonalosti. Některá křídla hmyzu jsou tak tenká, že 50 tisíc křidel těch položeno na sebe mělo by výšku pouze 7 mm a při tom jsou ještě křídla dvojitá. Co všechno ta „matka příroda“ nedovede!

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“ v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Nezapomeňte

přesvědčiti se o velkém výběru
— a velmi levných cenách —

klobouků

dámských, dívčích
i dětských

v nově zřízeném závodě

Julie Kindlové

Hradeo Králové,

Velká poštá č. 145., I. poschodí.

Opravy se vyřizují v brzkú a levně.
Stuhy, závoje, smuteč.
klobouky.

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a biřmování, k missiím a k velikonoční zpovědi, symbolické obrázky, obrázky svatých, modlitební knihy ve skvostných vazbách a různých cenách, **růžence**, obrázky v upomínku na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,

zakladatelství, závod kadební a papírnický
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29 nové číslo Malého náměstí, dříve přec 66 roků na Malém náměstí pod leubín) depozuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, střeš., vazečními.

Veškeré rozpočty, návrhy i odborná rada bezplatná, benevolence k definitivní objednávce.

Neodkladně veřejně i písemně pochvalně uznává.

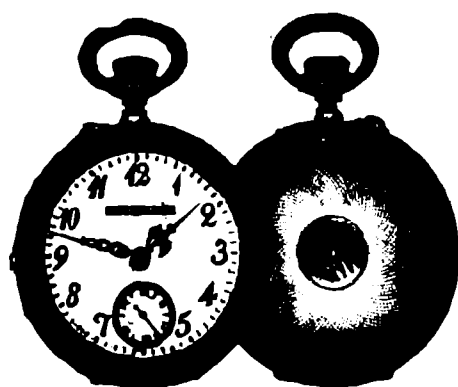
Založeno roku 1862.

Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 138, odporuje veledůst. duchovenstvu své
bezkonkurenční koláry
 praží i celuloidové, náprsenky, křety a veškeré prádlo spodní
 vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jádrové prádlo!

Patentní náprsenky
 bez háčků
 Zakázky obratem
 se vyřizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTUČEK, Hradeo Králové,
 Jitřkova třída 239,
 ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
 (protokolovaná firma)
 v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
 (bratr P. J. Neškudly, farář ve Východěstěch)
 doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu
 svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
 spolkových praporů a kovového náčiní
 Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukáží
 se na požádání franko zaslou.

Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si doporučit
 veškeré kostelní nádoby a
 náčiní a to: mo. rouce, kalichy
 cibáče, nádoby, čenky, paciškaly,
 svícny, lampy, křtitelnice, kropenky
 atd. své vlastní výroby, předpisům
 církevním vyhovující. Staré předměty
 opravuje v původní intenci a
 v ohni slatí a stříbří nebo proti doplatku
 za nové vyměňuje. Hotové předměty
 nebo výkresy zasílá na ukázkou
 franko bez závaznosti koupě.
 Více se posílá poštou. Práce ruční.

Shledá veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: kalichů
 madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z českého
 prádla, tabulek, jídelní náčiní ze stříbra pravého
 i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší cen.

JAN STANĚK,

paříž a cizolacur

Praha I., ul. Karlovy Světlé, č. 19. a.

Jan Horák,
soukenník
 v Rychnově nad Kněžnou
 zasílá na požádání vždy
 dle roční sezony kolekce
 nejnovějších druhů pravých
 vlněných látek
 své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
 Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze
 mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
 Učtíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Veřejně látky na taláry.
 Též na splátky bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,
 odborný pozlacovač pro práce kostelní
 v Pardubicích,
 doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu
 a ul. patronátním úřadům k opravování
 a přezlacování
oltářů, kazatelen, křížových cest
 i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
máhrobních křížů,
 slazení písma a různých předmětů venku se nalajících
 za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
 v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
 Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
 k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
 bez nároku na cestovné.
 Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
 státní medailie z výstavy v Pardubicích.
 Závod založen r. 1898.

Veleváženému obecnstvu Hradce Králové
a okolí!

Kladu si za čest oznámiti, že jsem dnem
 1. března 1912 ve svém vlastním domě moderně
 zařídil a otevřel nový

obchod s prodejem
parfumerie, mýdla
a toaletních potřeb

v Hradci Králové,

Karlova třída č. 502, (proti továr. p. Skuherského).

Maje dostatečných zkušeností tu i v cizině
 nabytých, ujišťuji velevážené obecnstvo předem,
 že chováti budu stále na skladě zboží jen prvotřídní
 jakosti za ceny nejlevnější jako: voňavky
 a voňavkářské zboží tu- i cizozemské, veškerá
 mýdla toaletní, pudry, mýdla a pomůcky ku
 praní a mytí, zubní i ústní prostředky a zubní
 kartáčky, žinky, pásky na vousy, nejlepší a nejtrvanlivější
 barvu na vlasy a vousy „Kascha“, zrcátka toaletní,
 sítky vlasové, podložky, copy a ozdoby do vlasů,
 hřebeny okrasné a k česání, kartáče k česání,
 čištění, mytí a leštění, krémy na obuv,
 svíčky, košťata rýžová, pracovní pláště,
 nejnovější pohledy a různé jiné zboží.

Pevné ceny! Obsluha vzorná!

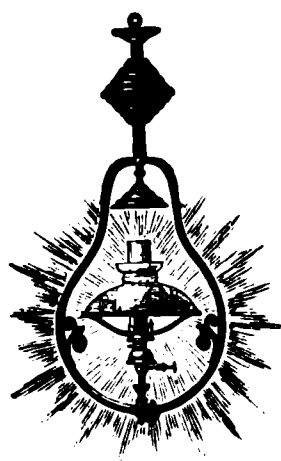
Prose o laskavou přízeň poručím se s projevem
 hluboké úcty

k službám oddaný

Jaroslav Ludvík,

prodej parfumerie, mýdla a toaletních potřeb
 v Hradci Král. (proti továrně p. Skuherského.)

J. JEŽEK,
 elektrotechnický závod
 v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 78.
 Zařizování
 elektrického
 svícení,
 telefonů,
 hromosvodů.
 Dynama.
 Motory.
 Žárovky:
 Osram,
 Tungar, Tantal.
 Velkosklad
 lustrů,
 elektrických
 ventilátorů,
 žehliček
 a přístrojů
 k vaření
 a topení.
 Instalační
 materiál za
 tovární ceny.
 Solid. obsluha.
 Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
 co nejlevnější.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
 též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
 v Hradci Králové.
 Sklady:
 Praha, Vídeň, Budapešť.
 Pedálová harmonia
 obou soustav v každé velikosti,
 pro kostel, školu i ku cvičení.
 Cenníky zdarma a franko.
 Na splátky od 10 K.
 P. T. duchovenstva
 zvláštní výhody.

Doporučujeme
 našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

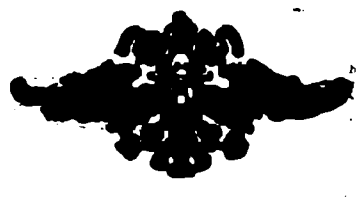
kalichy, oltáře, monstrance,
 křtitelnice atd.
 český, katolický závod

Em. Werner a spol., - BRNO. -

sv. Jos. ústav paramentní a devotional.

Zhotovuje oděvy dle
nejnovějších anglick.
a francouz. vzorů.

V. ROSA

a. a k. dvorní šatvař
HRADEC KRÁLOVÉ.

• **Tovární sklad** •
• **jemných suken** •
• **všeho druhu.** •

STROMY

ovocné, ozdobné křoviny, konifery,
LESNÍ SADBŮ

nabízí
Vlad. Vacek jen v Pamětníku u Chlumce n. C.

Truhlářské dělníky

a) na práci fornyrovanou,
b) na židle švajfské —

a domovníka

zároveň ku balení nábytku

do stálého zaměstnání přijme c. a k. dvorní
továrna nábytku

K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Král.

Velký úředně povolený

VÝPRODEJ

(na příčinou změny místnosti)
sahájící právě firmě

K. Ed. Krupka v Hradci Král.,

Velké náměstí, čp. 137.

Na skladě jsou: dámské podní látky, h. dvábné
popeliny, hedvábné šatové a blůzové, samoty a
plyše šatové, barchety, prací látky, vyšívací ba-
tisty, zefíry, bavlně a přízné véby, kanafasy,
sytkoviny, damašky, ručníky, soupravy, záclony,
koberce, linolea, vosk vaná plátina, šátky a šály.
Kněžské kolárky, černá sukna na kleriky.
Sukna pro pány, košile, límce, manžety,
kravaty, trikotové zboží, deštníky a j.

Jsa nucen pro nenadálou výpověď opustiti do-
savadní své prodejní místnosti, **vyprodávám**
s úředním svolením veškeré zboží výše uve-
dené za úžasně levné ceny a této ojedinelé
příležitosti levného a dobrého nákupu neměl
by nikdo, komu záleží na ušetření peněz, pře-
hlédnouti. — Velký výběr a pečlivá obsluha
zaručuje každému kupujícímu již předem úplnou
spokojenost!

Peněvadž firma neopomstí Hradec Králové,
záleží jí zajiště na tom, aby P. T. kupující jako
vždy obsloužila přesně a pečlivě a aby si své
zákazníky udržela. Nikomu nebude vracováno
bezecné zboží!

Prohlídka závodu vítána. Nikdo nemůže koupit
nucen. Ceny úžasně levné.

Prohlédněte výkazy!

Spořitelna Králohradecká

zvyšuje úrokovou míru

ze vkladů úsporných i ze vkladů v odvětví šekovém

na 4 1/4 %

ze zápůjček hypotečních a kommunálních

na 5 %

počínaje dnem 1. dubna 1912.

SUKNA

černá na salonní obleky a taláry

barevná ku všem možným účelům

dámská na kostýmy a přání

doporučuje v nevidaném jinde výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Saton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Založ. r. 1888. Akciový kapitál K 15,000.000.—. Stav vkladů ca. K 42,000.000.—. Rezervní fondy K 2,500.000.—. Založ. r. 1888.

Filiálky: v Jihlavě, v Praze, v Brně, v Olomouci, v Tarnob., v Chrudimi, v Slaném a v Písku.

Přijímá vklady na běž. účet, vklad. knížky
a pokladniční poukázky na úrok

4 1/2 %

Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní
knížky a složky listky poštovní spořitelny zdarma.

Směnárna. — Bursovní obchody. — **Levné obilniny**. — **Koupě a prodej cenných papírů** ukládacích, lesů, dovozu,
valut atd. — **Eskont směnky a faktur**. — Provádí veškeré obchody do bankovních spádajících, jako: Úvěry
všeho druhu. — Financování podniků obchodních a průmyslových. — Vadia a kauce. — **Eskont faktur a smének**. —
Bursovní rozkazy na všechna místa. — Stavební úvěr. — Obchod cukrem surovým. — Výměna kuponů. — Inkasso
tažených papírů. — Promesy. — Správa cenných papírů. — Zálogy na cenné papíry a zboží. — Šeky. 1/2. Akkre-
ditivy. — Remboursní, daňové a celní úvěry. — Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu.

Skladiště spojeno železniční kolejí s nádražím. — Vyhoda reexpedice. — Informační oddělení. — Cement,
vápná sádra, stavební oměta, petrolej a cukr.

Uhelná centrála

dovozí veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slezský antracit.
Telegrafická adresa pro centrálu jakož i veškeré filiálky: „KRALOBANKA“

Telefon: Hradec Král. č. 9 a 29, Praha č. 3508, Semily č. 21, Tarnob. č. 27. Telegr. adresa pro centr. jakož i veškeré filiálky: „Kralobanka“.

OBNOVA

Číslo 12.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 22. března 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Zednářská republika.

Že jest v Portugalsku čím dále hůře, to patrně z povážlivé zamlklosti židovského tisku.

Leč všechno zednářské katanování Portugalců samostatně myslících nedovede zameziti davové projevy nevole a zprávy o hrozné situaci mladé republiky.

Portugalský republikán Homem Christo utekl se do Bruselu, aby odtud mohl svobodně Evropě hlásati, jaké barbarské muky připravují zednáři proti nespokojencům. Prohlásil, že přes 6000 lidí nově bylo uvězněno. Lidé nevinní vtlačeni do hrlohu 1 a půl metru vysokých a 1 metr širokých. Veškeré zkonfiskované kláštery jsou přeplněny provinilci. Z nedostatku místa docela mnoho schytaných dělníků uvězněno na dnu válečných lodí. Veliká řada občanů uvězněna proto, že se ozvali proti podvodnému získání mandátů od fanatických zednářů.

Uvěznění ubožáci jsou kopáni a políčkováni, svazováni k sobě a proháněni městem »pro výstrahu«. Srdcervoucí křiky ozývají se ze sklepů, kde namnoze ubožáci ocitli se po kolena ve vodě. — Tak tedy referoval sám nadšený republikán.

Sir Arthur Hardinge v londýnském »Tabletu« napsal: »V lisabonském Limoeru nachází se ve vězení asi 1000 uvězněných. Největší část jich jest tam celé měsíce, někteří přes rok, aniž by dosud byli předvedeni k výslechu. Vězňové jsou tříděni dle ohnosu, jakým na své vydržování přispívají, ve skupiny, s nimiž se různě zachází. Nejhorší se mají ovšem ti, kteří nemohou nic platiti. Tito jsou posíláni do vězení nejšpatnějších, vždy přeplněných a větším dílem podzemních. Veliká část žalářovaných musí spáti na holé zemi. Potrava se jim denně podává dvakrát denně a záleží v míse zeleniny se zejm nebo rýží a kusu chleba poslední jakosti.« Dále píše Hardinge, že vězňové katolici snášejí pro své přesvědčení nejhorší nadávky. Není jim dovoleno v neděli účastniti se mše svaté. Některé úzké cely jsou bez světla, ale naplněné obilným hmyzem. Útrapy vězňů pro nedostatek čerstvého vzduchu jsou hrozné.

V jiném lisabonském vězení (Alto do Du-

que) nacpáno 17 vězňů do cely, kde jest místa nejvýše pro 12, nemá-li se zacházeti s ubožáky hůře, než se zvířaty. Cely nacházejí se 15 metrů pod zemí, některé ještě níže. Do těchto propastí ovšem sluneční paprsky nevnikají, zato však za velikého deště teče tam mnoho vody. Ačkoli strava se podává také dvakrát denně, jest tolik zkažená, že vězňové raději často trpí největší hlad, než by tu stravu přijímali. Ve vězeních množí se tyfus, reumatismus a jiné nemoci. Vláda o nemocné stará se macešsky, protože jest jí vítáno, zbaví-li se opozičníků co nejdříve. Právě v Alto de Duque chybí vůbec oddělení pro churavé. A ve vězení tom úpí důstojníci, kněží, právníci a jiní intelligenti.

A velmoci jakoby o tom všem nevěděly, ačkoli celý zednářský tisk jest vzhůru a troubí alarm do všech pěti dílů světa, jestliže se někde židovskému lišákovi šlápne na kuří oko.

A jak napravila nová vláda státní finance? Kdo se chápá vlády z osobní chamtivosti, ten ovšem kýžené reformy neprovede. Již loni přes všechnu krutou censuru časopiseckou pronikly zprávy, že finance jsou daleko horší než za Manuela a že státní dluhy obnášejí 4.075 milionů peset (1 peseta jest 80 hal.). Proto tedy vláda tak rychle rozprodávala poklady chrámové ve veřejné dražbě. Ovšem takovou reformu finanční (loupením cizího majetku) by dokázal lehce i chlapec, který sotva umí násobilku. A nyní? Stržené peníze za kostelní stkvosty byly kapkou do bezedné studně, protože se naříká ještě více. I liberální »Diario de Porto« napsal: »Naše finance jsou tak hrozně zuboženy, že život náš je přímo nesnesitelný. Mládež prchá za hranice. Jen nynější zednářští vladaři Portugalska žijí skvěle a rozmařile.«

Katanské a bezohledné sobecké poměry portugalské jsou vážným naučením, do jakého barbarství a otroctví by zavedli Evropu ti bezcitní povůstenci, kteří mnoho lhou o španělské inkvisici a hájí nadšeně římské císaře, kteří tolik muk připravili prvním křesťanům. Křesťanské humanitní zásady zahaly vlky a šakaly do vzdálených doupat. Kde však zvítězí zednáři, tam tygři zuby se cení proti pokojným lidem znovu. A volnomyšlenkáři hledí od portugalských zločinů odvrátiti po-

zornost lhaním o papeži, počítáním kněžských grošů a podvodnými výstrahami před nebezpečím »klerikální hydry«.

Volné listy.

Volnomyšlenkářské nevědomosti. Přečetl jsem si přílohu »Venkovana«, v níž haberský dopisovatel účinně obírá se přednáškou učitelky slečny Fajfrové z Kraborovic, která osvěcovala lid na schůzi v obci Chrtiči. Tato slečna volnomyšlenkářka jest vzorem lidí, kteří v Čechách vytrvale skloňují: vědecký, vědecká, vědecké, ale kteří každým vystoupením dokazují, že jim vědění znamená tolik, jako lidojedovi láska ku bližnímu.

Jest známou věcí — a němečtí volnomyšlenkáři to uznávají sami — že vůdcům Volné Myšlenky nedostává se hlavně solidního vědění. Tak na příklad německý volnomyšlenkář Attenhofer píše v časopise »Freidenker«: »Na rozličných místech nabyt jsem mínění, že v dějepisu, obzvláště ve srovnávacích dějinách náboženských, se u nás hrozně žvástá.« V Německu volní myšlenkáři tedy pěstují již trochu sebepoznání, naši volnomyšlenkáři čeští však k této ctnosti mají posud hodně daleko, protože stále ještě musí vzdělávati národ tupým žvaněním.

Kromě jiných myšlenkových nedochůdkat, lži a pomluv všiml jsem si v přednášce učitelky Fajfrové hovoru o původu křesťanství. Jest známo, že volní myšlenkáři dějinnou osobnost Kristovu popírají, a slečna Fajfrová příslušnému článku volnomyšlenkářskému z paměti se dobře naučila a odříkávala svoji úlohu v tento rozum: »Židé, jsouce utiskováni okolními národy, učinili si představu, jak nám to legenda vypravuje, že prý přijde osvoboditel, který je z cizí moci vysvobodí. Slečna Fajfrová ovšem není si vědoma své popletenosti, ostatně, jak již jsem podotkl, volnomyšlenkářská tato vůdkyně povídá jen to, co povídají ostatní, a proto přibíjím-li ji tady, poukazuji vlastně na ubohost celého volnomyšlenkářského systému, a o to předem všeho běží.

»Židé utiskováni jsouce učinili si představu o

nomosti vydaném »Nach Petra und zum Sinai«. Uvedu z nich nejdůležitější.

V církevním kalendáři jakobitských Koptů na den 8. Paoni (t. j. 15. července) čteme: »Památný den posvěcení kostela Panny Marie z Héliopole a zázračného pramene«. Byl tedy v Héliopoli kostel zasvěcený Rodičce Boží a sice v blízkosti zázračného pramene. Že se tu děje zmínka o prameni, jenž v Matariji se nalézá, vysvítá z toho, že v Héliopoli i v celém okolí žádného jiného pramene nebylo a také až do dnešního dne není. Tento kostel těšil se u Koptů jak egyptských, tak etiopských veliké úctě, protože všechny jejich obce toto posvěcení slavily s velkou okázalostí.

Ve stoletích 5.—11. po Kristu zuřily v Egyptě politické a náboženské bouře. Jim padly přemnohé křesťanské památky za obět. Ani Héliopolského kostela Bohorodičky nebylo ušetřeno, byl srovnán se zemí...

Po dobytí Egypta od Arabů nebylo na novostavbu ani pomýšlení. Konečně přešla celá Matariji se s pramenem, se stromem Panny Marie a zahradou balsámovou (ihned se o nich zmíním) v majetek kahýrského paši. Křesťané nesměli si zde však ani maličkou kapličku postaviti. Započatou stavbu Moslímové ihned proměnili v mešitu. To stalo se roku 1154 za chalífátu Fájez-ova.

Teprve koncem století šestnáctého dostali křesťanští kupci, v Kahýře usedlí, dovolení ke stavbě malé kapličky mezi pramenem a stromem Mariiným. Ba bylo jim dovoleno zde dokonce dáti čas od času mši svatou sloužiti. I Moslímové u veliké úctě chovali toto místo. Ale v roce 1660 kázal Ibrahím-paša oltář odstraniti a kapli v mešitu proměnit. Zároveň přísně zapověděl křesťanům dovnitř vstoupiti. Než za 12 let nastal obrat k lepšímu. Paša Ibrahím byl zbaven svého úřadu a Moslímové — ovšem že za bachšíš — dovolovali křesťanům svatyni navštěvovati a tam i pobožnost vykonávati. V této době jmenovala se kaple arab-

FEUILLETON.

NA ZŘÍCENINÁCH HÉLIOPOLE.

Píše professor Dr. Jos. Slabý.

(Veškerá práva vyhrazena.)

III.

V Egyptě žilo již od časův Alexandra Velikého mnoho Židův. Egypt stal se takřka druhou jejich vlastí a Alexandrie sídlem židovských vědcův. Přeložili zde ve třetím století před Kristem patero knih Mojžíšových a později ještě jiné knihy Písma svatého do řečtiny. V druhém století před Kristem vystavěli si v městě Leontopoli dokonce i chrám. Leontopolis patřila do provincie Héliopolské. Chrám tento závodil nádherou s chrámem Jerusálémským. I bohoslužby konaly se v něm týž způsobem jako v Jerusalemě. Roku 1905 byl chrám tento anglickým professorem a archeologem Flinders Petrie-em vykopán v místě, jež nyní slove Tell-Jehudije. Obrisy jeho základů prozrazují, že byl vystavěn — ovšem v menších rozměrech — úplně dle chrámu Jerusálémského. V okolí Leontopolského chrámu Židé se velmi rádi usazovali a tak záhy povstaly zde četné jejich osady.

Není tedy nikterak divu, že se sem utekla s v. Rodina před nelidským Herodem a že zde bezpečný útulek hledala a také našla. Zde počítati mohla v případě bdy největší na podporu soukmenovcův, kteří vážili si zvykův od otců zděděných, hebrejsky mluvili, láskou ku staré vlasti pláli, jsouce se svými příbuznými a známými v domovině žijícími v čilém písemném spojení.

Sv. Rodina přišla zajisté i do Leontopole, tohoto náboženského i národního střediska Židů, žijících v Egyptě. Ale sotva se zde asi delší dobu zdržela. Vždyť byl zde zmíněný chrám zbudován proti Božskému příkazu. Ačkoli prorokem (Is. 19,

19) předpověděna, přece byla tato svatyně v očích přemnohých palestinských Židů jen neprávem zbudována... Kdyby tedy byla zde sv. Rodina zůstala, byla by musila tento chrám navštěvovati — anebo nutně s místními židovskými autoritami přijíti v konflikt. A následek toho? Nové nesnáze, nová trápení, ne-li pronásledování...

A tak ubírala se dále na jih, do »Města Slunce«. Jak vypadala tehdy tato kolébka egyptské moudrosti? Polozbořená, opuštěná, téměř v rozvalinách ležící... Zeměpisec klassického starověku, Armén Strabo, který kolem roku 10. před Kristem Héliopoli navštívil, píše, že pouze prastará svatyně byla zachována. V její blízkosti bydlelo v čas příchodu sv. Rodiny jen několik pohanských kněží. Nabuchodonosor a Kambyse spustošili město a rozbili sochy i obelisky je krásilci, čímž vyplněno bylo proroctví Jeremiášovo (43, 10—13): »Nabuchodonosor... přitáhne a poplení zemi egyptskou... A zanítím oheň v domích bohů egyptských, abych je popálil a zajal je... On poláme sloupy (t. j. obelisky) města slunce (t. j. hebrejsky Bét Šemeš), kteréž jest v zemi egyptské, a domy bohů (t. j. chrámy) egyptských popálí ohněm...«

Tedy ani v tomto pro každého Israelitu tak památném a drahém městě, odkudž kdysi Josef celý Egypt spravoval, kde Mojžíš ve vědách se vzdělal a svoje mladá léta strávil, nenašli naši tři uprchlíci žádoucího odpočinku...

Ale bezprostředně u Héliopole, tam, kde jedno z jeho předměstí stávalo, ve dnešní Matariji, byla osada židovská. Zde sv. Rodina se usadila...

To potvrzují fakta, jež sebral a v Kahýře roku 1904 vydal Michael Jullien v brožůvě nadepsané »L'arbre de la Vierge à Matarieh«. Kriticky je probral nynější professor na římském biblickém ústavě Ladislav Szcepanski v díle roku 1908 v In-

pozemském osvoboditeli, který je vymaní ze jha nepřátel. Představa tato tedy vztahuje se k pozemskému dobyvateli. Ale tady jest háček. Proč pak ti židé, když si takovou představu udělali, tohoto osvoboditele zamítli, když přišel a proč nepřijali ho s otevřenou náručí? Ano, tady jest něco, co volnomyšlenkářskou vědu vyhazuje do povětří. A Kristus dle proroctví měl přece přijít i pro jiné národy, nikoli pouze pro židovský.

Židé, zklamání chudým přehodem Mesiášovým, stali se jeho nejkřutějšími nepřáteli, protože nevyhovoval jejich představě, jak si ji v posledních dobách před jeho příchodem sestavili. Mesiášská myšlenka však nemluví o žádném dobyvateli, osvobozujícím národ židovský ze jha nepřátel (Římanů), nýbrž kreslí výrazně krále lidských duší a předpovídá království Boží, mesiášská myšlenka vznikla docela nezávisle na představách o dobyvateli pozemském, a její počátek jest v dobách, kdy o potlačovaném národě nemohlo býti vůbec řeči. Potřebí také vědět, že ti, kteří zamítli Ježíše Krista, jsou těmi, kdož zachovali a zachovávali knihy, které o něm svědčí a hlásají, že bude zamítnut a že bude pohoršením. Takto, zamítající Ho, sami ukázali, že jest to On, takto byl dokázán stejně i židy spravedlivými, kteří Ho přijali, i nespravedlivými, kteří Ho odmítli, neboť obě tyto skutečnosti byly předpověděny. To jest pravda, kterou s hlediska našeho tvrdíme, kdežto řeč volnomyšlenkářky Fajfrové jest papouškování výmyslu, které nemají hlavy ani paty.

Čistá vykupitelská myšlenka došla svého splnění, kdežto pozdní představa židů, porobených pod jhem římským, vyzněla na prázdno, nebo jinými slovy, naučený výklad slečny Fajfrové jest venkoncem nesprávný.

Nespouštějme také se zřetele, že slečna Fajfrová řekla: »jak legenda vypravuje. Uživši tedy pojmu »legenda«, dala tato výtečnice na jevo, že hází slovy, kterým naprosto nerozumí. Mluví o legendě vzhledem ku představám o budoucím Mesiáši jest tolik, jako říkati, že Kolumbus letěl do Ameriky v aeroplánu. Legenda jest pojem vzniklý v dobách křesťanských a legenda mohla býti vytvořena teprve tehdy, když ji předešla určitá fakta křesťanského života.

Motanice volnomyšlenkářská se množí. Slečna Fajfrová pojmem legendy projevila hlubokou nevědomost nejen o tom, proti čemu dýchavičně žene útokem, ale není ani znala protikřesťanských zbraní volnomyšlenkářských vůbec. Z její přednášky lze tušiti, co vlastně chtěla, ale co pověděti neuměla, protože si popletla mythus s legendou. Hlavním beranem, který dle přání volnomyšlenkářského má zničit dějinnou osobnost Ježíše Krista, jest mythus, jež vynalezl Strauss. Aby totiž namluvil odborně nevzdělanému čtenářstvu, že život Ježíše Krista jest mythem (bájí), Strauss pustil do světa smyšlenku, že evangelia byla napsána asi 200 roků po smrti Kristově, čímž získáno dosti času, aby prý mysl zbožného lidu upředla všecko to, co jest v životě Kristově velikého a zázračného. To asi nejasně tušila volnomyšlenkář-

sky el-Makad, t. j. »místo odpočinku«, (t. j. sv. Rodiny).

Ve století 18. se kaplička sřítla, jelikož Moslemi po celá desetiletí ji neopravovali. Ale Koptové na místo toto nikdy nezapomněli. Ještě během posledních desetiletí století následujícího pořádali jakobitští Koptové náboženské průvody do Matarije ke stromu Panny Nejčistší . . .

Tedy prastaré podání, dle něhož sv. Rodina v Héliopoli-Matariji útluku hledala a našla, je potvrzené historickými dokumenty, za něž možno považovati liturgické knihy Koptův.

A zachovalo se zde něco z bývalého obydlí Spasitelova? Jak vypadalo, jakou mělo asi podobu?

Marně pátrají zraky naše po okolí — obydlí sv. Rodiny úplně zmizelo.

Domek, který sv. Rodina obývala, asi málo se lišil od ostatních egyptských chýšek. Přístupnější blíž k chýši nynějšího egyptského sedláka, pravého potomka staroegyptských obyvatel. Je chudíčká, spíše sluji než lidskému obydlí podobná. Její čtyry zdi jsou z nilského bahna; plochý strop tvoří třtina neb rákos tímže bahnem pokrytá. To je vše. Jen zřídka pozoroval jsem jakýsi pokus rozdělit vnitřek na dvě světnice.

Tak je tomu dnes, tak tomu bylo i před dávnými stoletími. Potvrzují to vykopávky, nikoliv snad těchto bídých chaloupek, po nichž, jak praveno, ani stopy se nezachovaly, nýbrž starých památek, na kterých se nám obrazy těchto obydlí zachovaly. Některé z nich viděl jsem v museu ka-hýrském.

Podobným asi byl i domek, jež obývala sv. Rodina. I on byl chudý, maličký. Jeho vystavění sv. Josefa nestálo ani mnoho práce ani námahy ani peněz a chránilo sv. Rodinu jakž takž před žhavými paprsky afrického slunce, před hady a ji-

ská řečnice, ale z nevědomosti své na místo tohoto Straussova mythu postrčila ku předu legendu. Aby se jí však tohoto mythu budoucně nezachtělo, připomínáme již předem, že dávno vzal za své důkazem o vzniku sv. evangelíí hned v prvním století, tedy v dobách, kdy žili svědkové události, nebo jejich přímí žáci, čímž není dáno místa bájm a smyšlenkám o životě Kristově. Protože, jak patrně, slečna Fajfrová má hluboký fond opovržení k učení a vědomostem, musíme jí a ostatním nositelům volnomyšlenkářské lucerny dáti na vědomost, co o prvých počátcích křesťanského života vykládá neklerikální vědecký znalec prof. Harnack: »Byly doby, ba publikum v nich ještě žije, kdy nejstarší křesťanská literatura i s Novým Zákonem byly považovány za pletivo podvodův a padělků. Tyto doby již minuly. Pro vědu byly epizodou, v níž věda mnohemu se naučila a po níž mnohých mínění musila zapomenouti. Nejstarší křesťanská literatura co do hlavních kusův i co do největší části podrobnosti s hlediska literární-historického musí býti považována za pravdivou. Časový rámec, ve kterém zprávy podáním byly seřazeny, jest v hlavních věcech od listů Pavlových až po Irenaea správný a nutí historika, aby co do historického postupu upustil ode všech domněnek, jimiž časový tento rámec jest popírán.«

Uvádíme tento soud Harnackův hlavně pro tu část vzdělaného obecnstva, které by snad přednáškám volnomyšlenkářským jak tak popřávalo sluchu. Slečně Fajfrové bychom přáli, aby slova Harnackova zapsala si za uši, ale, jak se podobá, rada naše mnoho by neprosněla, neboť není schopna hlubší pravdy chápati takový člověk, jenž topí se ve slepém fanatismu řvoucích nevědomostí a jenž, dle obsahu přednášek soudě, posleze jest hotov, prohlašovati za jistojistou pravdu i Bambasovy krváky.

Velmi neobratně slečna Fajfrová vybrala si ke svým účelům židy, kteří si udělali představu o osvoboditeli, protože byli utiskováni. Mělaf zajisté hojný výběr, ale ten jest jí zase neznámou zemí. Vždyť přece jsou v oběhu a mají svůj kurs doněmky, vyzvukující v ten smysl, že křesťanské náboženství jest sbírkou sentencí z řeckých a římských spisovatelů, jmenovitě prý Seneky. Tak mluvil v Němcích Bruno Bauer, a po něm se tolo chytli Marx a Engels, zakladatelé vědeckého prý socialismu. Socialisté přimíchali k tomu také domněnku, že »utiskovaný proletariát to byl, který, touže po nějakém vykupiteli, dal původ křesťanství. Dnes odpůrci historické osobnosti Kristovy volí právě tyto zbraně, protože se jim zdají nejvhodnější, nežli ona smyšlenka o židech, která se jim jeví ze všech nejhloupější. A slečna Fajfrová jest takového pronikavého talentu, že si tuto nejhloupější smyšlenku vybrala, k čemuž jí ovšem nelze jinak než gratulovati.

Slečna Fajfrová ve svém říkání zašermovala také starou a vyšterbanou šavlí o Essenech. Kristus, podotkla hlubokomyslně, neučil ničemu novému, neboť před ním již to věděli Essenové. Škoda, že se jí někdo nezeptal, kdo ti Essenové byli. Essenové byli sektou, která vznikla v Palestině v druhém století před Kristem a která volila přísně-

nou ještě havěti. To bylo vše, co nevědný svět dal svému Vykupiteli ze svých pokladů. A mohl-li později Spasitel o sobě tvrditi, že »lišky doupata mají, a ptáci nebeští hnízda; ale Syn člověka nemá, kde by hlavu sklonil« (Luk. 9, 58), tož platí především tato slova plnou měrou o jeho prvním náladí, o jeho vyhnanství v Egyptě . . .

Ale přes to, že domek sv. Rodiny úplně s povrchu zemského byl zmizel, můžeme aspoň přibližně určití místo, kde stával.

Jdeme z Héliopole pěšky malou čtvrt hodinky a staneme před mohutnými železnými vraty, vedoucími do zahrady egyptského místokrále. Tato vrata jsou obecnstvu otevřena jen v pátek a v neděli. Vtiskli jsme arabskému vrátnému do ruky bachšíš a otevřela se nám i v den naší návštěvy héliopolské. U této zahrady, v jejíž objetí se nyní nalézáme, stával příbytek sv. Rodiny. V ní po dlouhá staletí pěstěny byly vonné keře balsámové.

Jak Burchardus de Monte Sion, Adrichomius, Quaresmius a jiní vypravují, byly první balsámové keře královnou Kleopatrou sem přeneseny z vyhlášených zahrad Engaddských, od západního břehu Mrtvého moře v prvním století před Kristem. Mimo v Engaddi dařily se ještě v zahradách prastarého Segor-u či Zoár-u, na jihovýchodním pobřeží Mrtvého moře. Že i v zahradě Matarijské dobře se dařily, bylo arabskými spisovateli připisováno plnému jich zavlažování vodou ze zázračného pramene. Jinou vodu prý balsám nesnesl. Tytéž arabské listiny vypravují dále, že po dobytí Egypta od Turků balsám z Matarije byl výhradním monopolem sultánovým, který jistou jeho část posílal korunovaným hlavám Východu i Evropy jako vzácný dar. Tak tomu bylo až do prvních let století sedmáctého, kdy silnou nilskou záplavou matarijské balsámové plantáže úplně byly znič-

šl směr nežli Fariseové. »Superlativní fariseismus«, praví o nich Schürer. Essenové měli také známky nežidovské, vzniklé působením učení Pythagorova. Dle zpráv Josefa Flavie a Pliniona měli komunistickou organizaci. Dle sociálních demokratů byli tito Essenové rodištěm křesťanství. Řešení záhad světových a jmenovitě rozhodování o náboženství Kristovu dělá sociálním demokratům velmi málo vrtochův, a slečně Fajfrové právě tak, neboť jest jeden na vlas jako druhý. Co však říká kritika tomu, že křesťanské náboženství vlastně nemá nic nového, opakující učení Essenův? O přibuzenství nebo dokonce závislosti našeho náboženství na učení Essenův může mluvit jenom ten, kdo nedbá jejich zásadního vzájemného odporu. A že tento odpor ničením poníjí kraborovická filosofka, děje se buď z nevědomosti, nebo z úmyslného lhaní, z čehož prvá věc jest zlá a druhá ještě horší.

Kristovo náboženství bojovalo proti zkostnatění zákona Mojžišova, o kterouž ztrnulost usilovali fariseové; Essenové šli ještě dále, než fariseové, a drželi zákon do posledního písmene, čárky a bodu. A neméně jest známo, že v prvých dobách křesťanských nebylo komunismu, dle něhož organizovali se Essenové. Kolikrát ještě budeme museti opakovati, že v prvých dobách křesťanského života praktikována byla svoboda darův a nikoli nucenost a závaznost majetková?

Ale věc se má takto: když nesmysl vysloví sociální demokraté, musí se na tentýž nesmysl vzmotati i slečna Fajfrová a musí jej dusledně vyklopiti řadou vedle ostatních nemotorností.

Úmysl slečny Fajfrové, všelijak v pochybnost uvéstí historickou osobnost Kristovu, místněji osvětlíme ještě jinými skutečnostmi. Předem zdůrazňujeme vražednou zášť, kterou židé proti Kristu vydychovali hned za času apoštolských a kterou v nezmenšené míře provozovali ve stoletích následujících. A tito židé, kteří stáli v plném ohni boje a kteří chápali se kde jaké maličkosti, aby křesťanství vyvrátili, tito židé že nevěděli, že žádného Krista nebylo? Tuto smyšlenku, jež vlastně dnes již stává se nabubřelou hlupotou, prof. Harnack proti Kalthoffovi rázně pranýřuje takto: »Proti této představě (že Krista nebylo), která potkává se všude s nepřemožitelnými překážkami a kterou nebylo by možno ani tehdy držeti, kdybychom pro život Ježíšův měli jen jediný pramen v evangeliu Janovu, mluví mimo jiné věci skutečnost, že židé jsoucnosti Kristovy nikdy nebrali v pochybnost. Oni však jsoucnost tu nutně musili popírati, kdyby se byl naskytl jen stín nějaké nejistoty, neboť rozhodnějšího důkazu proti křesťanství býti ani nemohlo.«

Důkazy další. Život Ježíše Krista jest obsažen ve sv. evangelích, a evangelia jsou a byla spisem veřejným. Ježíš Kristus stojí v plném světle historie, neboť všechny události prvých křesťanských dob daly se na veřejnosti. Hned po smrti Kristově objevili se sv. apoštolé na náměstích judských a brzy na náměstích říše římské budíce proti sobě válku veřejnou . . . Obsah je-

ny. Od té doby opustil balsámový keř Egypt a roste nyní ještě v krajině kol Suákin-u a v okolí Mekky . . .

Tato blízkost drahocenné a zároveň ušlechtilé zahrady balsámové mimoděk připomíná krásná slova Písma: »Jako skořice a balsám vonný vydala jsem vůni a jako myrrha výborná vydala jsem líbeznot vůně . . . a jako balsám nemíšený vůni má« (Sirach 24, 20, 21). Nemohl by matarijský balsám, jenž v bezprostřední blízkosti příbytku Panny Svaté rostl, býti ozvěnou slov mudrce starozákonního?

Na pozemku této bývalé balsámové zahrady byly dvě památky. Nejznamenitější z nich byla zázračný pramen, arabsky ajn eš-Šams, t. j. »pramen slunce«. O něm mluví liturgické knihy Koptův a sami Moslimové chovají jej u vysoké účtě. —

Z něho, dle podání, vážila svatá Panna vodu. Tato všeobecná a prastará tradice má rozhodně pevnou základnu. Mnozí a důležití svědkové tak tvrdí; můžeme to tudíž za pravdu přijati. Co le genda o původu tohoto pramene vypráví, — po vstal prý na rozkaz pacholet Ježíše, — o tom zde pojednávati nebudu. Jen to připomenu, že dnes tento pramen nemůže býti považován za zázračný, jelikož za většinu, — ne-li všecku svou vodu děkuje infiltraci Nilu. Dosvědčuje to klesání a stoupání jeho hladiny se stoupáním a opadáváním »Otce vod«, t. j. Nilu. To však zázračný původ tohoto pramene ještě nikterak nevylučuje, nebo pramen, zázračným způsobem povstalý, nemusí ještě zázračným způsobem i na dále trvati; jest podroben, jako vše ostatní, přirozenému běhu věcí.

Jedno však jest jisto: že totiž pramen nyní na téže místě se nalézá, jako pramen starý a jako takový jest nám milou a drahou památkou.

Velice příjemná chuť, ba sladkost jeho vod

lich kázání rozněcoval bouři u židů i u pohanů, obsah jejich kázání není jenom ve sv. evangeliích, ale co do podstaty i ve spisech tehdejších nepřátel. Židé nikdy nepopřeli osoby Kristovy, nepopřeli ani jeho zázrakův, ale znetvořili je. Napsali, že Ježíš ukradl v chrámě nevyslovitelné jméno: »Bůh« a jménem tím že poroučel přírodě.

Po židech dostavili se pohanští racionalisté a obírali se dějinami Ježíše Krista, ale osoby Jeho rovněž nepopřeli. Obratní a vzdělání duchové pohanští: Celsus a Porfyrius usilovali hlavně o znetvoření zázraků Páně, neboť popření jich nemohli. K tomu účelu namlouvali lidem, že Kristus byl obratným kouzelníkem. Celsus a Porfyrius dle sv. evangelií sledují život Spasitelův krok za krokem a ani slovem nepopírají jejich veřejnosti a pravosti. Kacíři pokročili ještě dále. Nejen že berou své důvody proti křesťanskému náboženství ze sv. evangelií, nýbrž dělají si evangelia podvržená, aby je postavili proti evangeliím pravým, což jest nejpádějším důkazem, že všechen rozhovor a všechny boje opíraly se o tyto základní spisy. Jest zcela pochopitelné, že velkolepá veřejnost rodí padělky, ba tyto padělky jsou právě znamením úspěchů, neboť jako padělaný peníz svědčí o penízi pravém, tak literární padělek dotvrzuje původní dílo. Každá myšlenka, každý sloh, každý způsob, jenž dochází úspěchů, vzbuzuje mračna napodobitelů nebo spekulantů.

Nejen historická osobnost, ale také původnost sv. evangelií neměly v onom bojovém žaru prvních křesťanských dob odpůrcův ani mezi židy, ani mezi učenými pohany. Život Ježíše Krista byl od počátku obklopen nesmírnou veřejností, a jeho žáci hned od počátku utvořili veřejnou společnost. A jak mohli nepřátelé nejlépe tuto společnost zničit? Důkazem, že Krista nebylo. Ale o to se ani nepokusili, to jim ani na mysl nevstoupilo, protože tady hromovým hlasem mluvila historie. Dnešní odpůrci, domnívajíce se, že čas jest zhoubcem, odvážili se popíratí Základ, bez něhož všechna křesťanská vzdělanost a dějiny jsou nevysvětlitelné, a malují, že lépe znají dějiny prvních křesťanských dob, nežli ti, kteří v nich žili, což není nic jiného než nejodvážnější útok na lidský rozum a zkušenost, což není nic jiného než barbarství a nekulturní odpor proti lidskému poznávání vůbec. Mezi tyto popěrače historické osobnosti Kristovy a mezi tyto volnomyšlenkářské mudrce připlichtila se také světoborkyně Fajřrová dokazující, že zdravý lidský rozum obracet vzhůru nohama jest její obzvláštní výsadou, která má takovou pověst, jako onen slavomamem posedlý švec, jenž zapálil velkolepý chrám Diany Efeské.

Fajřrová filosofuje. Když se tak snadno a rychle vypořádala s křesťanskými dějinami, Fajřrová pustila se na pole přírodopytu a ztýrala nemilosrdně filosofii. Proslovila ve své přednášce, že »všechno ve světě děje se na základě přirozených zákonův a nic nadpřirozeného.« Ona to sice odflakává po dru. Bartoškově, jakoby na příručním mlýnku pražma umílala, ale smysl toho jest volnomyšlenkářský: »svět vysvětluje se sám sebou a není

daleko široko nejlepší pověsti se těší. Tento jasně křesťálový nápoj z Matarijje je vítaným hostem i na stole místokrále egyptského. A jelikož jiné prameny neb egyptské infiltrace tak příjemně chutnajíci vody nemají, zdá se být správnou domněnka, že mimo nilské vody hlouběji pod zemí prýští se i voda minerální, jež byla asi původním zdrojem této studánky.

As čtyřicet metrů daleko od pramene za mé návštěvy v Héliopoli mohutný strom široko rozptílnal své větve. Z dále podobal se statnému javoru — ve skutečnosti to byla skvostná sykomora (*Ficus sycomorus*, L.). Je v údolí nilském velmi rozšířená; skoro všude možno ji viděti s její plnou, nádhernou korunou. Líbeznou vůni v celé okolí vydychující, skýtá lidem i zvířatům kýženého stínu a občerstvujícího chládku.

Ale i přes svou krásu sykomora tato by sotva zmínky zasluhovala, kdyby nebyla uváděna nepřetržitým podáním ve spojení se sv. Rodinou.

Toto podání později bylo legendárně přibarveno a všelijak vyzdobeno. Tak na př. vypravují evangelia apocrypha, že sv. Rodina na své cestě z Héliopole pod tento strom zavítala a zde si odpočinula. Tuto pravděpodobnou a zároveň zcela přirozenou událost potvrzuje i nepřetržitě podání Koptův. Ale pozdější staletí s tímto přibarvením ještě se nespokojila. Aby větší účtu k tomuto stromu vzbudila, povznášela jej ve sféru magie zázračné a různých legend, o kterých první staletí ničeho nevěděla. Tak na př. vyprávělo se ve středověku, že sv. Rodina na útěku před lupiči nemohla najíti žádného úkrytu; aby byla zachráněna před dalším pronásledováním, otevřel se náhle mohutný peň stromu a ukryv svaté osoby v nitru svém, zabránil dalšímu jich pronásledování. Anebo: Když byla přišla sv. Rodina do Matarijje, nemohla z počátku naléztí žádného přístřeší. Proto otevřel se

potřebí věřiti v Boha.« Že tyto věci jsou slečně Fajřrové španělskou vesnicí, dokázala sama, když sama nevědouc ani označila pořádek ve světě pojmem »zákonem!« Kdyby měla jen trochu Filipa, hned by si uvědomila, že zákony nutně předpokládají bytost myslící. Připouštěti zákony a odmítati zákonodárce, jest tolik, jako v pravé poledne mluvit o světle a při tom popíratí slunce. Že v přírodě a všude patrna jest zákonnost, nikdo z přírodopytců nepopírá. Neboť v tomto ohledu všechen odpor odklízí skutečnost, že přírodní vědy existují a že badání v přírodě označuje za svůj hlavní triumf, stanovití určité přírodní zákony. Zákon jest však protikladem libovůle, náhody a neřádného chaosu, neboť náhoda, libovůle a zmatek nemají místa, kde vládne zákon. Jest stálým a neměnitelným přesvědčením lidí, že zákon jest výrazem vůle a moudré moci, která zákonem stará se o pravidelný vývoj věcí. Říkají, že zákony samy vysvětlují tento svět a že není k tomu potřebí žádného tvůrce a zákonodárce, jest tolik, jako tvrditi, že důmyslný stroj povstal sám sebou bez strojíka. Jak pak mohou zákony vysvětliti tento svět, když samy volají po vysvětlení a po své příčině! A tak myslící člověk bude vždy přesvědčen o zákonodárci tam, kde jsou zákony, a o rozumu tam, kde jest pravidelnost a pořádek. Jest záhodno slyšeti tady Kanta: »Nemožno o budouvě vesmíru přemýšleti jinak, než když uznáme vhodný pořádek v jeho zařízení a viditelné stopy ruky Boží v jeho dokonalosti a vzájemných vztazích. Rozum náš, když všechnu tu krásu a vhodnost zařízení uvážil, žasne nad smělou počítlostí, která vše to vyvozuje z náhody, nebo příznivé shody okolností. Nejvyšší moudrost pojala plán a nekonečnou mocí jej provedla, neboť jinak není možno, aby tak různé síly ve všemíru k jednomu účelu směřovaly. Jest jenom jeden závěr možný. Jest Bůh, protože ve zřízení světa zřetelný jsou krása a pořádek.«

To jsou myšlenky, které theistický názor světový odvozují ze zákonnosti. Tak minil Kant, ale volní myšlenkáři se slečnou Fajřrovou pochopili věc jinak, neboť dle jejich duchaplnosti zákony ve světovém dějstvu povstaly bez zákonodárce. Kant v městě Královci vždy tutéž hodinu denně vycházel na procházku a vždy bral se touže cestou, takže obyvatelé mohli dle něho určovati, kolik jest hodin. Jednoho dne však Kant tento ustálený pořádek porušil tím, že vyšel v hodinu neobvyklou a směrem jiným. Občané soudili, že Kanta rozčilila a pobouřila nějaká světová událost. A pobouřila. Kant dostal zprávu, že vypukla francouzská revoluce. Ale to bylo pouhým hadrem proti tomu, co by se bylo událo s Kantem, kdyby byl jednoho okamžiku zvěděl, že v budoucnosti r. 1912 proti jeho myšlenkám o Bohu vystoupí slečna Fajřrová na universitní extensi v Chrtíně na Českomoravské krabatině. Kdyby Kant byl býval tušil, že proti jeho důkazům o jsoucnosti Boží postaví se volný myšlenkář v sukních, jistě byl by se hned uklidil a ani slovem nemukl. Či by si snad pomyslnil, že proti hlouposti i bohové marně bojující?

Máme však ještě jednu poznámku. Slečna Fajřrová v přírodní filosofii své všechnu duševní volnomyšlenkářskou výstavu nevyložila. Její patron, dr. Bartošek, ve svém panoptiku k této partii

peň od kořene až do poloviny výše své a poskytl jí na určitý čas obydlí. — Zanechme však již těchto legend, pro jejichž věrohodnost žádných důvodů nemáme.

Jisto jest toto: Tento »strom Panny« zde v Matarijji, druhým stoletím počínajíc, byl vysoce uctíván nejen domorodými křesťany, ale i mimo Egypt, a to proto, že pod svou korunou hostil svatě uprchlíky.

Jak dlouho žila tato sykomora? Nevíme. V roce 1596 zbýval z ní ještě mohutný peň v podobě obráceného velkého řeckého Ypsilonu s množstvím odnoží, z jeho kořenů vyrážejících. Byla-li to sykomora z doby sv. Rodiny či její potomek, nevíme. Teprve po šedesáti letech (1656) odštěpila se jedna polovina pně. Byla dopravena Františkány do Kahýry a v sakristii jejich kostela po dlouhou řadu let chována jako milá památka. Druhá polovina skácela se kolem roku 1694 a věšla též ve vřstnictví těchto mnichův. Ale zbožní a prozíraví lidé — aby památka na sv. Rodinu vyhlazena zde nebyla — již roku 1672 zasadili odnož ze starého kořene na téměř místě. Větévka zapustila kořeny a vyrostla v nádherný strom, jemuž jsem se za návštěvy své i já mohl obdivovati. Byl by tedy tento strom vnukem (či pravnukem?) oně prastaré sykomory, kteráž sv. Rodině stínu poskytl.

Dobře jsem si strom ten prohlédl. Byla to pravá sykomora, přeskvostně dlít slunného Východu. Silný, zevnějškem úplně zdravý peň na jižní straně silně sploštělý a měl proto vzhled jako poloviny stromu. Jeho objem měřil 7 metrů. Jeho listí velice se podobalo listí naší olše. Mezi listy tu a tam visely plné, šťavnaté fíky. Celkový vzhled stromu byl majestátní. A byl by ještě velebnějším, kdyby dobří arabští strážcové zahrady — toť se rozumí, že zase za bachšíš — jeho ratolesti návštěvníkům neodřezávali a také jim nedovolovali vlastní jména do kůry stromu vrývati. Známé při-

připojuje vždycky pohled na počáteční světovou mlhovinu, což slečna neučinila snad z obavy, aby přílišným nakládáním na svůj rozum se nezamotala. Měla asi na tom dosti, že filosofické žezlo vymkla z rukou Kantových a v historické kritice že překonala Harnacka. Proto umlkněte lidé a s úžasem pokloňte se veleduchu, který vyrostl na nivách Kraborovických.

Politický přehled.

Hlasování o resolucích drahotního výboru v poslanecké sněmovně provedeno v úplném zmatku. Byl to zmatek nad zmatek. Resoluce drahotního výboru byly dílem schváleny, dílem zamítnuty, když odročovací návrhy posl. Zaránského byly proti všemu očekávání zamítnuty. Posl. Zaránski navrhoval vrácení resolucí dílem výboru národohospodářskému, dílem výboru finančnímu. Návrhy tyto byly zamítnuty 235 proti 196 a 241 proti 162 hlasům. Následkem toho hlasovat se musilo o jednotlivých resolucích zvlášť. Poslanci čeští hlasovali rozděleně. Mladočeši, agráři, katol. národní poslanci hlasovali pro návrh Zaránského, radikáli a lidovci proti němu. Při jednotlivých resolucích pak poslanci čeští hlasovali dílem pro, dílem proti. Německo-nacionální svaz hlasoval také rozděleně, i křesťanští sociálové, dokonce i Poláci, aspoň tak, že při hlasování o bonifikacích lihovarům nerolnickým poslanci polské strany lidové hlasování se zdrželi. Z jednotlivých resolucí uvádíme: zamítnut byl návrh resoluční na případné monopolisování velkoobchodu železem, cukrem, pивem, petrolejem, lihem, uhlím, mýdlem a případné monopolisování výroby. Byl by to první krok ku státnímu socialismu a výrobky státní po různých zkušenostech s dosavadními státními monopoly nebyly by ani lepší, ani lacinější. Přijat byl návrh, jímž se vláda vyzývá, aby kartelům čelila odněmím výhod na drahách a přímým zachováním předpisu o zdravotním dozoru. Přijat byl návrh, aby vláda čelila každému zdražování petroleje. Přijat byl minoritní návrh dra. Steinhausa, Kadlčáka a Trylovského, aby vláda použila všech administrativních prostředků proti kartelům a tím je přidržovala ku stanovení lacinějších cen. Přijat byl návrh, aby vláda do tří měsíců předložila sněmovně všecek materiál ankety o kartelech, aby národohospodářský výbor mohl učinit příslušné návrhy, vláda pak, aby před letními prázdninami podala sněmovně předlohu zákona o kartelech. V otázce drahoty uhlí přijat byl návrh, aby národohospodářskému výboru odkázano bylo projednávání návrhu na postátnění a nucenou správu dolů, na úpravu zákona horního. Přijaty byly návrhy, aby min. veřejných prací stanovilo maximální cenu uhlí, aby sníženy byly tarify za dopravu uhlí a odstraněn byl nedostatek vagonů při dopravě uhlí, aby státní uhlí dodáváno bylo přímo společenstvům a městům, aby stát hleděl těžit z uhelných dolů v revíru moravsko-ostavském a haličském; přijat byl návrh, aby nebyly zvyšovány tarify za dopravu uhlí. Přijat byl návrh, aby vláda předložila osnovu zákona, jímž zruší se všechny bonifikace a premie na výrobu lihu, vyjma menší rolnické lihovary. Zamítnut byl 243

sloví platí však nejen v Evropě, ale také i v Africe a Asii; i zde panuje tento nezpůsob.

Tak tomu bylo až do 7. srpna roku 1906. Toho dne hrozný orkán zlomil tento strom, uvnitř již spráchnivělý. Zůstaly po něm jen kořeny. Svrchu zmíněný P. Jullien již dříve na tuto možnost pomýšlel a zasadil v sousední zahradě otci Jesuitů několik odnoží starého stromu, které dobře se ujal a prý utěšeně prospívají.

A nyní na konec se zeptejme: Cože zde máme vlastně uctívati, či lépe řečeno, čeho máme si zde vysoce vážiti?

Přesně vzato — není zde žádných bezprostředních památek po sv. Rodině: ani jejího domku, ani »zázračného pramene« — aspoň není úplně jisto, zda ještě existuje — ani keři balsamových, ani původní sykomory, nýbrž jen její vnuk či pravnuk se zde nalézal. Co tedy zasluhuje zde naší úcty?

Pouze toto — místo. Vímeť téměř jistě, že betlémské vypovězenci v nynější zahradě se usadili. Strom Panny Svaté i pramen ode dávných století hlásaly: Zde jest posvátná půda, která po bytem sv. Rodiny tolik byla vyznamenána! Vše ostatní, co se zde ze starých dob nalézá, může a má míti pro nás význam památky, která nám po bytí sv. Rodiny připomíná a zároveň udává místo jejího bydlíště.

Jak jsem náhoře pravil, je bývalá balsamová zahrada a památný pramen majetkem místokrále egyptského. A on doveze si vážiti toho roztomilého místečka přenáramně. Požadujeť za tento kouček nepatrnou jen sumičku, totiž — pět milionů franků! Dejž Bůh, aby brzy se našel obětavý mecenáš, jenž by svými penězi tuto drahou upomínku celého křesťanstva z rukou přivřence Prořoka vysvobodil!

proti 164 hlasům návrh, jímž vyslovuje se vládě nejostřejší nelibost nad tím, že vzdor usnešení většiny sněmovní 22. listopadu 1911 nepovolila volný dovoz sacharinu. Tehdejší sacharinová většina se ztratila a návrh na vyslovení nelibosti byl zamítnut. — Praktického výsledku nebude mít ani debata, ani resoluce drahotního výboru.

Branná předloha. Sněmovna poslanecká zahájila 14. t. h. první čtení branné předlohy. Ministerský předseda hr. Stürgkh a ministr zemské obrany generál Georgi pronesli dlouhé řeči a předlohu doporučili jako dobrou pro stát i obyvatelstvo, že třeba ji projednat bez ohledu na Uhry. Zapsaných řečníků jest celkem 300, ale sněmovna jest tento týden velmi slabě navštívena, vždyť na 100 poslanců účastní se slavnostního spuštění druhého rakouského dreadnoughtu »Tegetthoff« na moře a pak Poláci a Němci se dosud nedohodli o dalším pracovním pořádku a proto se v parlamentu musí zatím mlít na prázdno.

Plný návrh dra. Körnera v příčině soudcovského jmenování v království Českém počal se v poslanecké sněmovně projednávat 19. března. Němci žádají vládu, aby se postarala o většinu proti tomuto návrhu, zejména aby Poláci hlasovali s Němci proti. Polští poslanci jsou velmi rozmrzeli, že Němci usilují vykonávat na ně takový nátlak. A Němci mají obavu, že, nesúčastní-li se polští poslanci hlasování, návrh posl. dr. Körnera bude posl. sněmovnou schválen.

Česko-německé dohody. Kníže Thun minulý týden vyjednával pilně ve Vídni se zástupci obou národních táborů z Čech. — Čeští poslanci zvolení ku poradě o otázce jazykové u úřadů státních na své schůzi ve Vídni konstatovali, že zprávy o jednání česko-německém, uveřejněné v některých listech, jsou většinou bezpodstatné, a že z německé ani z české strany koncese dosud učiněny nebyly. — Také na sobotní valné schůzi něm. zem. poslanců z Čech konstatováno, že dosavadní vyrovnávací akce nemá znatelných úspěchů.

Císař o česko-německém vyrovnání. Císař před knížetem Thunem vyslovil velkou nelibost nad příliš zdoluhavým postupem prací vyrovnacích konferencí. A Němci hned se dovítali. Mají na spěch. Svaz něm. poslanců zemských v Čechách uložil totiž svým členům, aby ze všech sil starali se o brzké skončení vyrovnacích porad. Vida, stačilo zde slovo. Co by se už mohlo dávno provést, kdyby vláda se tak rázně leckdy postavila proti kazimírům!

Rakouské sufražetky deputací dvou paní 19. t. m. podaly minister. předsedovi hr. Stürgkhovi memorandum. Hr. Stürgkh ovšem slíbil, že bude memorandum vážně studovat.

Škola Komenského ve Vídni. Jak známo, zamítlo ministerstvo veřejných prací rekurs městské rady vídeňské proti rozhodnutí stavební deputace, která vzala na vědomí rozsudek správního soudu o škole Komenského ve III. víd. okresu. Městská rada vídeňská podá rekurs ke správnímu soudu, musí však dříve podati žádost k ministerstvu veřejných prací, aby rekursu byla dána odkladací platnost. Na rozhodnutí ministerstva bude tudíž záviset, má-li škola hned býti otevřena. Ujišťuje se sice, že škola bude odpuštěna, ale vyučování se sotva bude, ježto jsou stavebně-policejní námítky proti stropům.

Krise v Uhrách. K císaři povoláných sedm politiků uherských doporučuje, aby opět pověřen byl hr. Khuen sestavením vlády; počítá se prý také s Lukacsem. Císař prý prohlásil, že uherská krise musí býti klidně rozřešena. — Jakým jest dnešní volební řád na říšský sněm uherský, s jehož opravou Maďaři nechtějí začít, nejlépe viděti z toho, že v Sednihradsku za okres szecký byl tento týden zvolen kandidát strany práce Hatfalussy 65 hlasy. Jeho protikandidát byl uvězněn, aby byl nevolitelným — a teprve po volbě propuštěn.

V Chorvátsku všechny strany přistoupily na program trialistický a usnesly se tak dlouho nevolit delegaci do uhersko-chorvátského sněmu, dokud tento program nebude proveden.

Atentát na italského krále zachvěl zase celým světem, především Itálií, kde vlastenecké nadšení v těchto dnech zabouřilo v hlučných ovacích pro královskou rodinu. Celá sněmovna, městská rada římská i se soc. členy skládaly svůj hold králi, všechno žactvo obecných i středních škol se svými učiteli uspořádalo před královským palácem holi-dovací projev, před králem skláněly se i zástupci dělnictva atd., všechno nadšeno pro krále. Z nesčíslných blahopřejných depeší došla především depeše císaře rakouského, která došla první, což ocenil i lid římský, který před rakouským vyslanectvem v tisícíhlavých zástupech propukl ve hlučné ovace císaři rakouskému. Jest zjištěno, že útočník Dalba jest anarchistou, a že jde o spiknutí, jež několika osobami bylo již delší čas připravováno.

Válka italsko-turecká. Na zakročení pěti velmocí, Rakouska, Německa, Anglie, Francie a Ruska, Itálie byla by ochotna k míru, ale za jistých podmínek. Především za postoupení Tripolska a Cyrenajky chce Itálie složití odkupné a převzítí část státního dluhu, jenž připadá na tyto země. Turecko však tyto podmínky zamítá, dělá totiž drahotu.

— **Italské válečné loďstvo** křížuje v zálivu solušském.

Kreta se odtrhla od Turecka a připojila se k Řecku. Velmocí však chtějí, aby vláda na Kretě svěřena byla zatím některé neutrální velmocí.

V Portugalsku přes všechno popírání republikánské vlády znova se objevilo monarchistické hnutí.

Zprávy organisač. a spolkové.

Záležitosti strany. Užší výkonný výbor konal dne 14. března 1912 za předsednictví dra. Horského schůzi, ve které projednávány záležitosti strany. Usneseno bylo jednomyslně, aby tisková komise ihned vypracovala stanoviny tiskového spolku strany a nejdéle do 14 dnů zadala je ku schválení. Předním úkolem tiskového spolku bude postarat se o vlastní denní orgán strany. — Dále usneseno s nadšením doporučit co nejvíce plenárnímu výkonnému výboru, který na čtvrtek dne 21. března 1912 byl svolán o 2. hodině do místnosti »Jednoty katol. tovaryšů«, aby svolán byl sjezd strany na 31. března a 1. dubna 1912 do Prahy. Vyzýváme našince, aby ku sjezdu činili přípravy a důvěrníci naší strany, kteří dle organizačního řádu jsou k účastenství na sjezdu oprávněni a sjezdu účastnit se chtějí, ihned účastenství své sekretariátu oznámili. Výslovně podotýkáme, aby adresa zněla následovně: »Sekretariát české strany křesť. sociální v Praze-I., Velká Karlova ulice č. 8., přízemí.« Další zprávy a pokyny oznámeny budou příští týden, jakož i v korespondenci strany, která důvěrníkům našim bude zaslána. — Ant. Havelka, jednatel. Dr. Rudolf Horský, předseda.

Na Slezském Předměstí v Hradci Králové konala křesť. soc. mládež dne 17. března v hostinci obecním veřejnou schůzi spolkovou s přednáškami sl. Kosařové a vdp. Filipa Jana Konečného. Schůze byla pěkně navštívena většinou muži a jinochy z okolí a z místa. Předsedal vdp. Kepl, nový starosta ústředí křesť. soc. mládeže v Hradci Král., zapisovatelem byl p. Hušek z Nepasic. Mezi hosty viděli jsme z kněží dp. Beneše, sekretáře mládeže křesť. soc., a dp. Macháně, jednatele okr. téže mládeže. Slečna Kosařová mluvila krásně »O úkolech ženy za doby naší«, pan farář Konečný přednášel »O pohoršení Čenstochovském«. Obě přednášky sledovány posluchačstvem s bedlivou pozorností. Za členy »Katol. národní Jednoty pro Pouchov a okolí« získal dp. Macháně asi 20 nových členů a přátelům našim ze Svinar slíbno, že u nich po svátcích velikonočních založíme Skupinu mládeže a uspořádáme veřejnou lidovou schůzi.

Chrudim. V neděli nade vše očekávání všech našich »přátel« navštíven byl Sv.-Josefský večer sdružených katolických spolků tak, že prostranná restaurace musejní ani nestačila a mnozí musili se od pokladny vraceti zpět. Časová, s pěknou morální tendencí, veselohra »Halleyova kometa« od Bognera sehrána s celým porozuměním. Starého lakomce Podolského dobře podal br. Sládek, jemně do opozice choť Ella (pl. Sládková) i se svými pěti dcerami, jež velmi pěkně předvedly pl. Jahodková, sl. Králová, sl. Pavlátová, Plná a Vacková. I nápadníci jejich shostili se čestně úloh: byli to pánové Dostálěk, Havel, Jahodka, Pašek a Zajček. Theoril o kometách vyložil nám pěkně prof. Rádek v osobě br. Bartoně a celý děj mistrnou komikou, precizně sehranou, doplnila dvojice služebných Kleofáše (br. Linhart) a Zuzanky (sl. Pytlíčková). Souhra byla výborná, o čemž svědčil častý potlesk i při otevřené scéně. Po divadle byl pestrý humoristický program, jež doplnil houslovým sólem p. Vaníček, kapelník. Mohou nám zase různí »přiznivci« činit reklamu ve svých listech. Po-divno, že ať pořádá kdo co chce, žádný ani muk, ale když katolický spolek za celou zimu po třetí se sešel k zábavě, hned už je zle. A přece ať si všichni vzpomenou, kdo z těch křiklounů tu byl před 50 lety. Jen katolická jednota to byla, která je tvůrkyní spolkového života chrudimského a tudíž má tu historické právo, o které se různými činiteli pochybné kvality nedá přislovit. Že dovedeme pobavit, o tom svědčil poslední večer, kdy se žádnému ani domů nechtělo. Účinkujícím buď tu vřelý dík a ostatním buď pokynem ku svorné práci společné bez osobních nájezdů s jediným cílem dobra katolické věci. Doufáme, že již naše spolky nesloží ruce v klín a dokáží, že se vytlačí z konservativní Chrudimě nedale.

TH přednášky se světoznámými obrazy pořádá vdp. Martin Klouda v Ronově nad Doubravou a to dne 23. března 1912 v 7 h. v Lipovci v host. »Na Chybce« na téma »Třetí česká pouť do Lurd«. Dne 24. března odpol. přesně o čtvrt na 4. v hostinci p. J. Vávry v Ronově n. Doubr. na téma »Řím a jeho památky«. Dne 25. března ve 4 hod. odpol. ve Vinařích v hostinci p. Krumla na téma »Třetí česká pouť do Lurd«.

Německý Brod. Katolická Jednota v Něm. Brodě pořádá dne 25. března v hostinci p. Halíka »U Panských« pro své milé členy a hosty jimi přivedené přátelské večírek, při němž jež čilá divadelní družina sehraje kus »Kříž u potoka«, dle stejnojmenného románu od Karoliny Světlé. Začátek o půl 8. Vstupné jako obyčejně. Čistý výnos ve prospěch nově pořízeného jeviště.

Rozšiřujte „Obnovu“!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. U příležitosti kanonické generální visitace ve vikariátu Trutnovském vyznamenáni byli: vdp.: Ferd. Kutscher, č. kanovník, b. vikář a děkan v Marešově jmenován čestným konsist. radou; František Tschertner, arciděkan v Trutnově, též; Ant. Thim, děkan a farář ve Starém městě též. Expositorium canonice obdrželi: Frant. Schneider, farář ve Starých Bukách, Jindř. Kucze, farář v Žacléři, Fr. Ringl, farář v Rokytánku, Ant. Bittner, professor na realce v Trutnově, Aug. Stránský, professor na c. k. paedagogiu v Trutnově, Ladisl. Tůma, farář v Malé Úpě, Vojtěch Krejčí, farář ve Zlaté Olešnici, Alois Erben, farář ve Velké Úpě. Farní synodalie: Benno Melder, exposita v Zárově, Jos. Neumann, katecheta v Trutnově, Václav Vaněk, kaplan v Trutnově. Ordinariální pochvala: Antonín Boháč, farář v Bernarticích, Jan Klaschka, farář v Markoušovicích, Karel Ezer, katecheta v Marešově, Alois Schembera, katecheta v Žacléři, Frant. Pokorný, kaplan v Bernarticích, Theod. Pathy, kaplan v Trutnově, Rich. Popp, kaplan v Trutnově. Konsistorní pochvala: Jan Hampl, koop. v Žacléři, Jos. Link, koop. ve Starém Městě, Gust. Korda, koop. ve Velké Úpě, Jan Borth, koop. v Marešově, Frant. Hrazděra, katecheta v Trutnově. Ustanovení jsou pp.: Albert Ullver kaplan v Rokytánce, za faráře do Dolní Branné, Frant. Kraus, farář v Chotěšicích, za faráře ve Velké Retové, Jos. Vomočil, farář v Nové Pace, za děkana do Jičína, Karel Stehlík, kaplan ve Zlonicích, za faráře do Vápenného Podola, Frant. Havelka, kaplan v Dolní Krupě, za faráře do Lipnice, Al. Sigi, administrátor ve Štěpanicích, za kaplana do Roztok, Jos. Michálek, kaplan v Nechanicích, za kaplana do Jilemnice, Jos. Šumšal, kaplan v Roztokách, za kaplana do Nechanic, Em. Kašpar, administrátor, za kaplana v Pohledu, Jan Bauer, administrátor v Uhersku, za administrátora v Krouné, Vinc. Šetina, kaplan v Novém Bydžově, za administrátora do Jeříc, Frant. Jirásko, katecheta lycea v Jičíně, za kazatele u sv. Ignáce v Jičíně, Jos. Andacht, kaplan v Žiželicích, za kaplana do Chlumce n. C., Eduard Franc, administrátor v Lužci, za kaplana do Žiželic. Uprázdňená místa: Nová Paka, fara patr. kníže Trautmannsdorf-Weinsberg, Chotěšice, fara patr. nábož. matice, obojl od 1. března 1912.

Poutní slavnost ve zdejší okresní nemocnici. Pátek po třetí neděli postní — Památka pěti ran Krista Pána — jest pro královéhradeckou nemocnici dnem slavnostním. Jako jiná léta i letos zavítal k nám Jeho Excellence nejdp. biskup, aby nejsvětější Obětí oslavil naší pouť, aby podal nemocným sv. přijímání a útěchu přinesl do domu, kam tak často v roce kráčí smrt. Kaplička, vkusně květinami vyzdobená, v níž každého dne na sta vzdechů trpící přednášejí, byla přeplněna nemocnými; při mši sv. krásně zapěly případné chorální vložky chovanky pensionátu za řízení ctih. Školských sester. Vroucí, nadšená promluva nejdp. arcipastýře byla balsámem útěchy do srdcí všech přítomných. Věda, Jeho Excellence, že v domě zármutku jsou mnozí, kteří pro těžkou chorobu do kaple přijíti nemohou, navštívil veškeré nemocné u bolestného lůžka jejich, těše a nabádaje k trpělivosti. Všichni nemocní volali Jeho Milosti vděčně, vroucí: »Zaplať Pán Bůh!«

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 18. března 1912 tato usnesení: Vzato bylo na vědomí, že c. k. místodržitelství pro království České nečiní s hlediska vodoprávního námitek proti používání nového říšského silničního mostu přes Labe v Hradci Králové, zástupci státní silniční správy do vlastní správy převzatého. — Za hajného III. třídy provisorně na 1 rok přijme se na místo uprázdňené úmrtím p. Ant. Maršika výpomocný hajný p. Jos. Šrámek. — 300 kusů kapří roční násady pro obecní rybníky objednal se u p. J. Horáčka v Sezemčicích. — S policejním úřadem se sdělil, že c. k. okresní hejmanství zakazuje dnem 1. dubna t. r. počínaje při provozování živnosti hostinské a výčep. používání ženské obsluhy, kde k tomu výslovně své svolení neudělil na podanou žádost, odkladný účinek v zájmu veřejném ev. podaným rekursům proti zákazu tomu nepřiznávajíc. — Král. česká zemská kancelář pro revizi okresního a obecního hospodářství v Praze provede na zdejší žádost též revizi obecních účtů za rok 1911. — S technickou kanceláří se sdělil podmínky, za kterých bylo povoleno p. Fr. Chrudimskému používání nově upravených místností v hotelu »Merkur« c. k. okres. hejmanstvím. — Udělena byla jedna mimořádná, zvýšená byly 3 řádné a udělena nově jedna řádná chudinská podpora.

Další pořad duchovních cvičení v Hradci Králové v chrámu Panny Marie: Odpoledne v pondělí ve 4 hod. promluva k jinochům a jejich sv. zpověď. Večer o půl 7. hodině sv. růženec, v 7 hodin kázání a sv. požehnání. — V úterý dne 26. března: Ráno v 6 hodin mše sv. s promluvou a společným sv. přijímáním jinochů. V 8 hodin kázání, po něm mše svatá. Večer o půl 7. hodině sv. růženec, v 7 hodin kázání a sv. požehnání. — Ve středu dne 27. března: Ráno v 6 hodin mše svatá, v 8 hodin kázání, po něm mše svatá. Odpoledne o 3. hodině promluva k paním a jejich sv. zpověď. Večer o půl 7. hodině sv. růženec, v 7 hodin kázání a sv. požehnání. — Ve čtvrtek dne 28. března: Ráno v 6 hodin mše sv. s promluvou a společným sv. přijímáním pro paní, v 8 hodin kázání a mše svatá. Večer o půl 7. hodině sv. růženec, v 7 hodin kázání a nejsv. Svátostí Oltářní a sv. požehnání. — V pátek dne 29. března: Ráno v 6 hodin mše svatá, v 8 hodin kázání, po něm mše svatá. Večer

o půl 7. hodině sv. rážec, v 7 hodin kázání a sv. požehnání. — V sobotu dne 30. března: Ráno v 6 hodin mše sv., v 8 hodin kázání o dušičkách a requiem za zemřelé osadníky. Odpoledne o 3. hodině promluva k mužům a jejich sv. zpověď. Večer o půl 7. hodině sv. rážec, v 7 hodin kázání o neblahoslavenější Panně Marii a sv. požehnání. — V neděli Květnou dne 31. března: Ráno v 6 hodin mše svatá s promluvou a společným sv. přijímáním pro muže. O půl 8. hodině svěcení ratolestí a mše svatá. Odpoledne ve 3 hodiny Křížová cesta, ve 4 hodiny závěreční slavnost: Svěcení sv. kříže misijního, devotační kázání o sv. kříži, udělení apoštolského požehnání, »Te Deum laudamus« a sv. požehnání. — Poznámky: 1. Promluva pro jednotlivé stavy mohou a mají být přítomni i ostatní, aby své vzájemné povinnosti lépe poznali; zejména doporučuje se, aby rodičové promluvu k synům a dcerám četli se účastníci. 2. Během sv. misie zpovídá se každodenně ráno od půl 6. hodiny a večer vždy před kázáním a po kázání. 3. Plinomocné odpustky v době sv. misie mohou získati všichni, kdož aspoň 5 kázání se účastní a sv. svátosti přijmou.

Upozornění. Jednotlivé výtisky pastýřského listu a vrchnopastýřského pořízení o eucharistickém roce 1912, jakož i výtisky nařízené modlitby od sv. Otce Pia X. (české i německé) obdržeti lze v Biskupské konsistoři.

Koncert c. k. komorního virtuosa na housle Františka Ondříčka za spoličnickování klavírního virtuosa a profesora Josefa Faméry vzbudil v řadách četných posluchačů takový obdiv a nadšení, jakého jsme nebyli svědky od vystoupení Emmy Destinové. Zbytečně by bylo opakovat, co se tvrdí vždy a vždy o Ondříčkovi: že není pouhým virtuosem, nýbrž opravdovým umělcem, jenž nezastavuje se u své technické virtuosity, nýbrž činí z ní prostředek k dokonalé reprodukci díla. Jak uslyšíte několik taktů, vytřyskne vám to samovolně: Ondříček nehoní se za příležitostí, kde by oslnil technikou, nýbrž jde mu o to, aby podal skladbu prohloubeně, opravdové umění, ne brilantní prskavky. Proto také program jeho je sestaven tak, že od skladeb obsahově těžkých postupuje ke skladbám technicky těžším, ale lehčího pochopení. Ondříček uchvacuje vás po celou dobu koncertu stále novými a novými přednostmi a tálí svého velkého umění. Zvláště v Bachově Chaconně a přidaném Bachovu Air zasvitlo nedostižné tlumočení těchto známých skladeb. Důstojně se Ondříčkovi po bok družil Faméra; málokterému virtuosovi je přáno, aby měl takového doprovázeče, jako má Ondříček ve Famérově. Zvláště ve Dvořákově sonátě jímala jejich dokonalá souhra. Samostatná čísla Famérova vzbudila zaslužený obdiv pro sílu a vyrovnanost tónu, jakož i pro velikou jeho technickou dokonalost.

Koncert p. Františka Pácala, hrdinného temora a p. V. Štěpána, virtuosa na klavír pořádán bude ve prospěch Organizace českého herectva v městském divadle Klicperově v Hradci Králové dne 25. března t. r. večer slovenských písní. Číslo 1. a 2. harmonisace lidových nápěvů, číslo 4. a 5. komposice Vítězslava Nováka. Pořad: 1. Slovenské písně: Lásko, Bože láskal Teče voda ze skály. Dievča z Bielej hory. Hej zapadať sniečko. Zaspievaj kohútiku. — 2. Slavenské spevy: Keď som išol. Oliva. Hej, ten stoličný dom. Od Ostrova. Tečle voda. — 3. Klavír solo. Ze »Slovácké suity«. Op. 32. a) Zamilovaní. b) U muziky. — 4. Písníčky na slova poesie mor.: Vzpomínka op. 17., č. 1. Vojsenská op. 17., č. 5. Píšťalka op. 21., č. 3. Lhostejný op. 17., č. 3. Dukát op. 17., č. 8. — 5. Písníčky na slova poesie mor.: Žal op. 21., č. 1. Vzduch op. 17., č. 6. Ej lásko op. 21., č. 2. Hospodná op. 21., č. 6. Husaří op. 21., č. 8. — Předprodej lístků obstará z laskavé ochoty knihkupectví p. Bohdana Melichara. Vzhledem k vysoké úrovni umělecké obou účinkujících umělců bude umění milovnímu občanstvu Hradce Králové a okolí poskytnut vzácný požitek umělecký i lze očekávat hojnou účast. Z důvodu toho se doporučuje včasné zaznamenání místa.

Z Okrašlovacího spolku. V poslední schůzi jednal výbor o pracích, které provede hodlá obec spolu s okrašlovacím spolkem r. 1912. Zbytek pevnostních hradeb na severní straně města posázen bude dvěma řadami jedlých jeřábů, svah jejich k městu obrácený posázen bude křovinami. Zasypaný rybníček u Šosten na konci lipové aleje proměněn bude v háječek. Na levém břehu labském od železničního mostu k museu vysázeno bude 80 amerických dubů. Na pravém břehu vysázeny budou topoly žlutolisté a břízy. Platanová alej na nábreží Eliščiny prodloužena bude až k elektrárně. Na pravém břehu labském pod ústím Orlice vysázeny budou žlutolisté duby a dále až za Střebež rozličné topoly, vrby, jasany, filmy a jiné stromy. Na vých. straně klášterní zahrady vysázena bude řada »Rosa Rubiginosa«, která zamezí chození po trávníku. V ulici Rettigově vysadí se dvojřadí kulovitých akátů. V alejích ve třídě Karlově uřezány byly a stromků větve, které překážely jízdě a krámům. Holá zeď a pivovaru zakryje se dvěma druhy Ampelopsis, z nichž jeden roste dolů, druhý nahoru. Podobných okras provedeno bude více. Na svahy potoka Piletického dojde nejvýš na podzim. Přístroje do sloupů meteorologického v ceně 914 K jsou dodány a sloup sám již do konce léta na náměstí bude postaven.

Dar. Velečtst. farní úřad v Metlikanech u Nového Bydžova zaslal zdejším ústavu blachoněných 10 K jako dar. — Ředitelství ústavu vzdává za dar ten vřelý díky. Zaplať Bůh!

Obchodní gremium v Hradci Králové bude konati svoji řádnou valnou hromadu dne 4. dubna t. r. a nezávisle na potřebný počet členů, bude se odvívat dne 12. dubna t. r. druhá řádná valná hromada.

Darování. Pan Viktor Dvořáček, obchodník drogy v Hradci Králové, daroval na uctění památky zvěčnělé své paní choti podpůrnému fondu obchodního gremia v Hradci Králové K 100.—, za kterýžto dar výbor obchodního gremia vzdává vřelý díky.

Kasárny v budoucnosti. Slovo »kasárnický« mělo dosud nesympatický zvuk, označující plochosť, komisi formu, jednotvárnost atd. Snad konečně bude jinak. Vojn jde na vojnu nyní s pokročilým duševním fondem — jako jiný člověk do praktického života. Ideální snažení touží po pomocné ruce jak v civilu tak na vojně. Ministerstvo války vyšlo nyní vstříc oprávněným estetickým snahám. Vydalo pokyn, aby místní posádky hleděly osázeti veškeré plochy erárních pozemků (i nádvorí), pokud to možno, ovocnými stromy. Zvláštní zřetel při tom má se obracet k zákrskům, jež by se pialy po zdech erárních budov. Velitelé zdejších jednotlivých objektů již začali myšlenku tu realizovati, tak že s nákladem dosti značným vysázeno již ke stu stromků vysokokmenných a množství zákrsků, které v několika letech budou skytati pohled velice utěšený. V tom směru bude se pokračovati dále. Bylo by žádoucno, aby chvalitebná činnost ta všude pevně zakotvila. V Německu se již v kasárnách pěstuje mnoho ovocných stromů, jichž výtěžek se věnuje na zlepšení stravy vojska. Zde bude sledován týž účel. V Rakousku pěstila se dosud na erárních pozemcích aspoň zelenina s velmi dobrým finančním efektem. Také dán pokyn, aby na půdě erární bylo pěstováno včelařství. Zmíněné příkazy mají přirozeně i rozhodný význam paedagogický. Jedni užijí svých znalostí, druzí se přiučí. A tak se stanou kasární pozemky milejšími.

Valná hromada dámského odboru U. M. Š. se konala ve středu dne 6. t. m. ve 4 hodiny odpoledne v místnostech Obecní kuchyně za předsednictví pl. M. Schmidtové. Obvyklé zprávy jednatelek, pokladní a revisorky byly vzaty s povděkem na vědomí. Z jednatelek zprávy pl. M. Rejthárkové sluší uvést, že odbor měl 210 členek, což na město počet malý, a požádal za minulý rok k svému účelu koncert, slavnost a ples, stále za svorného spolupůsobení mužského odboru. Dle pokladní zprávy sl. M. Vanické činil příjem celkem 1479.38 K, výdej 314.74 K, do Prahy odvedeno 1140 K, v pokladně zbytek 24.44 K. Zprávu revisorky podala pl. B. Tolmanová. Nové volby vykonány podle zaslanych stanov z pražského ústředí, a to 4 členek předsednictva, 12 výborek, 6 náhradnic a 2 revisorek účtů. Když některé dámy prohlásily, že volbu nepřijmou nebo z výboru vystupují, zvoleny p. t. dámy předsedkyní pl. M. Schmidtová, místopředsdkyní pl. M. Rybová, jednatelekou pl. M. Rejthárková, pokladní sl. M. Vanická, do výboru pl. Bařková, Červená, Domečková, sl. Eiglová, pl. Hobzková, sl. Laufová, pl. Marešová, Oehmová, sl. Pospíšilová, Šimová, pl. Švorčíková a sl. Trykarová, náhradnicemi sl. Štänderová, pl. Králová, Khamlová, Jirásková, Hromadová a Štírská; revisorkami účtů pl. Tolmanová a Svcobodová. Vzdány díky vůbec všem činitelům za jakoukoliv pomoc a ochotu s přáním, aby jich přízeň byla zachována i na další léta ke cti národní.

Všemocná protekce hovoří často nejpodivnějšími nápadům. V Hradci koluje pověst, že do velkého peněžního ústavu přibrán za revisora občan se vzděláním obecně-školským, který ovšem kombinovanému obchodu bankovnímu a účetnictví nerozumí. Taková volba by ovšem rozkvětu ústavu neprospěla a nastalo by spravedlivé roztrpění u úředníků kvalifikovaných. Nač jsou obchodní akademie, měl-li by se státí vlivným úředníkem občan dle Vymazalovy metody tak snadno a rychle? Veřejnost jest zvědavá na vysvětlení.

Týdenní trh na vepřový dobytek a výroční na hovězí byly v Hradci Králové zase následkem vymizení slintavky a kulhavky povoleny.

Na odvrácení »assimilace« českých dětí do moravských zaslal spolků »Komenský« ve Vídni III.-3. Strohngasse 45, který vydrží 5 škol obecných, 5 škol jazykových, 3 opatrovny a školu pokračovací, v měsíci lednu 1912 politický okres Hradec Králové: Černilov. Sbor dobrovol. hasičů 4 K. — Hradec Králové. Spolek čes. úřed. želez. 5 K. — Hradec Králové Nový. Obecní úřad 5 K Český svaz krejčí a přibuzných odvětví 5 K. — Kukleny. »Sokol« 30.30 K. — Předměstí c. n. L. JUDr. A. Šefl 1 K, Ochotn. spolek »Kolár« prostřednictvím adm. »Ratibora« 40 K. — Stěžery. Zpěvácký spolek »Mladota« 12.28 K. — Třebouchovice. Zpěv. spolek »Oreb« 4 K.

Z c. k. berního úřadu. Za příčinou čistění úředních místností nebudou se dne 22. a 23. března 1912 peníze ani přijímat ani vydávati.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 16. března 1912. 1 hl: pšenice K 18.— až 18.90, žita K 16.40 až 17.20, ječmene K 15.10 až 15.60, ovsa K 10.— až 10.50, vřkve K 20.— až 25.—, hrachu K 24.— až 30.—, čočky K 40.— až 50.—, jahel K 25.— až 30.—, krup K 25.— až 30.—, brambor K 6.70 až 7.60, jetelového semínka červeného K 110.— až 130.—, máku K 90.— až 100.—, 100 kg: žitných otrub K 18.40, pšeničných otrub K 18.40, 1 kg mála čerstvého K 3.— až 3.68, 1 kg sádla vepřového K 2.20, tvarohu K —.52 až —.56, 1 vejce K —.06 až —.07, 1 hl cibule K 10.—, 1 kopa drobné zeleniny K —.40 až —.70, 1 pytel mrkve K 5.—.

Na týdenním trhu v Hradci Králové dne 16. března 1912 bylo přivezeno: hl: pšenice 138, žita 90, ječmene 100, ovsa 256, vřkve 48, hrachu 3, čočky 25, jetelového semínka 20, hnědého semínka 23, kapusty kop 36, cibule hl 39, drobné zeleniny kop 42, mrkve pytlů 19, brambor hl 157, křízlat 70 kusů.

Z Pouchova se nám oznamuje, že šířená pověst,

jakoby na tamním hřbitově občanském byla minulého téhodne nalezena na hrobce jistého měšťana z Hradce Králové mrtvola novorozeněte, nezakládá se na pravdě. Kdo kachnu tu do světa pustil, neví se, a četnictvo bylo zbytečně avisováno. Nic podobného se na Pouchově nestalo. — Sociální demokraté založili si na Pouchově konsumní odbočku a dobře prý se jí vede. Místní obchodníci a živnostníci snad neradi to vidí, ale každý hledá svého lepšího, a doufejme, že uchycení živnostníci místní udrží se i proti soc. demokratickému konsumu. — »Katolicko národní Jednota pro Pouchov a okolí« vzkvétá: poslední dobou měla pěkné schůze v Rusku, Slatině a na Slezském Předměstí, kdež všude přihlásili se noví členové do Jednoty. V červenci tohoto roku má se světit nový spolkový prapor Jednoty, k čemuž již nyní plně přípravy se dějí. Prapor bude velmi krásný a pracuje se na něm v klášteře cti. sester v Řepích u Prahy.

Slatina u Hradce Králové. V minulých dnech byla naše tichá vesnička pobouřena zprávou neuvěřitelnou, že prý se oběsil pan Hynek, muž všeobecně vážený a v kruzích katolických na předním místě postavený. Na zprávu není ovšem ani zbla pravdy. Pan Hynek jakživ ani podobné myšlenky neměl, poněvadž všechny jeho poměry rodinné, domácí, občanské i spolkové a celý život mravní i finanční je tak vzorně uspořádán, že mu jeho odpůrcové tyto přednosti záviděli. Jednu chybu v očích některých agrárních má ovšem pan Hynek — je rozhodným katolíkem. A to je některým »také« katolíkům trnem v oku! Proto hleděli sesměšnit a pošípnout dobrou pověst pana Hynka zmíněnou lží o oběšení a poslali mu dokonce i zvláštní nepodepsaný dopis, v němž mu poroucheli, aby prý se vzdal velitelství u hasičů, a aby se necpal do popředí katolického, což prý v residenci pana biskupa nerado se vidí. Všecko opět samá lež! Velitelem hasičů byl pan Hynek bez svého přičinění zvolen důvěrou svých druhů, již dosud neztencené se těší. Proto také páni hasiči slatinští vzali v opovržení nectného pisatele anonymního hanopisu a projevují na dále svému veliteli důvěru i lásku. Do popředí katolického hnutí nedral se pan Hynek též nikdy: to odporuje jeho skromnosti, ale přijal místo čestné ve hnutí našem, když byl jednohlasně dosud vždy ode všech členů katolického spolku do výboru a za místopředsedu volen. Svou funkci koná nezištně a svědomitě. Nejdř. biskup dokonce nedávno i vyznamenal pana Hynka a hasičský sbor slatinský zvláštním přispisem pochvalným, jenž jim byl na veřejné schůzi odevzdán. To asi páli nejvíce anonymního pisatele hanebných lží. Proto hleděli pošpinit pana Hynka, ale nedosáhl toho, nýbrž pokálel jen sebe, ukázav, jaké ničemnosti je schopen. Abyste věděli, jakým zbabělcem nepočestným jest odpůrce p. Hynkův, sdělujeme, že, když pan Hynek udal věc četnictvu, aby vypátralo, kdo jeho čest haní, schoval se odpůrce jako myš do díry a mlčí úzkostlivě, aby si neopálil dráčky. Nyní je ve Slatině pokoj. Pan Hynek žije ve své doli, a jeho »oběšený« odpůrce čumí doma za pecí, boje se na světlo denní!

Pro Jednotu sv. Methoděje ve Vídni zaslal administraci naši jako velikonoční dar dp. Josef Šorm z Jarměře 5 K, což tímto s díky kvituje.

Pardubice. V minulých dnech měly Pardubice nemalou sensaci. Všechny pardubské listy psaly o tom aspoň po dvě čísla. Jednalo se totiž o jakousi dámu, která se prý jmenuje Mathilda Růžicková, ale stojí mermocí na tom, aby se jí říkalo M. Messanyová. Úředníci na poště nechtěli znáti druhé, neprávem si přivlastňované jméno dotyčné dámy, a z toho nastal soud, který skončil vítězstvím pošty u správního soudu, který rozhodl, že paní Mathilda Růžicková nemůže se jmenovati také M. Messanyová. Ale z toho povstal hlavně v pokroáfských a soc. demokratických listech hotový poprask. Tento tisk šmahem postavil se na stranu paní Messanyové. »Neue Freie Presse« docela přinesla o této aféře úvodník. Rozumí se, že všechny jmenované listy pocuchaly notně poštovní úředníky a také církve dostala notný šturec. Proč ten poplach a novinářská bouře? Mathilda Růžicková je zákonnitou manželkou jakéhosi Růžického odkudsi z Kralup, ale zůstává u primáče okr. nemocnice dra. Messanyho v Pardubicích. Její matka byla pravověrná Židovka a ve svém židovském náboženství také uměla a jako taková také pohřbena. Odtud si vysvětlujeme onen hluboký respekt všech oněch listů, které slouží zájmům semitů, a ty hysterické zachvaty, které třásly »Osvětou Lidu« a její expositurou soc. dem. »Východočeským Obzorem«, »Časem« a l., protože se židovské krvi nechtělo honem povolit.

Pokrokář a leptičky. V Pardubicích konaly nedávno leptičky sbírku ve prospěch opuštěných a zanedbaných dětí v pražském Asyly. Kdo má jen špetku citu lidského, dozná, že to jest strastiplná oběť, chodití zvláště nyní od stavení ke stavení a prosití o almužnu, prosycenou nejtrpčím pelyňkem. Mnohý, i když něco dá, doprovodí svůj milodar štíplavou poznámkou a někdy i obsírnějším nějakým výkladem. Tak se stalo také sestrám, přišedším do závodu se Singerovými stroji v domě pana Šipa. Pán v dotyčném závodě nedal sice leptičkám ani haléře, ale začal jim vykládati svoje pokroáfské názory s jízlivými narážkami. Kdyby ten pán měl jen trochu opravdové intelligence, choval by se jinak.

Děkanství v Pardubicích. Máme upřímnou radost, že už se konají vážné přípravy, které mají staré, ošumělé a nevzhledné roucho našeho milého děkanství kostela zaměnit za roucho čisté, pěkné při veškerém zachování starého slohového rázu. Nevěřili jsme téměř vlastním očím, když viděli jsme ty dva muže stavěti překemnou ohradu kolem kostela. Takovou radost

Jsmo měli z tohoto vážného počínání u kostela, že jsme šli až zcela na blízko, abychom si všechno dokonale prohlédli a náležitě ocenili. Teď už stojí tu ona prkenná ohrada úplně hotova, už mnoho dní. Omíšené zdi chrámové jakoby s údivem a bázní vzhlížely k té prkenné barikádě kolem sebe. Ale všude kolem ticho, ticho hrobové. Jen že vzduchem zavíří občas v prudkém letu kostelní holub anebo zabublá na římsách chrámových. Největší radost z nového plotu mají kluci z celého města. Několikrát denně ženou útokem na kostelní ohradu, kterou přelézají jako čiperné veverky a nalézají v jejím stínu bezpečný útolek proti policistům. Tak se nám zdá, jako by ti boží někoho tam za plotem hledali, někdy tak rozumně pohlíželi kolem sebe, že čteme v očích jejich otázku: No tak — co s tím, kde pak jsou zedníci, kde mistr stavitel? Poslouchejte, takhle do konce září hotovi nebudete. — Litujeme, že u kostela nebude žádné pěkné věže. Myslíme totiž takové vysoké, celému městu a celému širému kraji imponující věže, která by svými rozměry ladně stála po boku »Zelené brány« a dodávala by celému městu okrasného vzezření. Zatím stará zvonice, stořící kus od kostela, se pouze zvyší.

Městské museum v Pardubicích. Při městském museu v Pardubicích zřízen byl posledně přírodovědecký odbor, jehož účelem bude zkoumati přírodní poměry kraje pardubského. Dosud přihlásilo se k tomuto odboru 25 členů. V Pardubicích se najde zajisté hojnost interestů, kteří v tomto směru budou městskému museu čistou a účinnou podporou.

Nehoda na dráze. V pondělí rozlétna se v Pardubicích zpráva o hrozném neštěstí na státní dráze u Moravan. Ale fáma překonalala daleko skutečnost. Vyšínulo se u nákladního vlaku při posunování pět vozů s nákladem dobytka, při čemž zabiti byli dva koně a stádo vepřů rozmáčkáno a zraněno.

Pokrokářský advokát proti lidovým požadavkům v Dobrušce. »Ratibor« rád otevře své sloupce k tupení katolických kněží, byť i na škodu bylo dobré věci národní. Činil tak dříve a činil tak i novému dopisovateli od nás. Je to jeden z těch organizovaných pánů, kteří myslí, že sobě a svému stavu pomohou na vyšší stupeň společenského žebříku, snižují-li kněze, a jestliže pohrdavě mluví o náboženství a pohrdavě se k němu chovají. Přidá-li se k tomu ještě notná dávka přeceňování vlastní osoby, ziskuchtivosti a žárlivosti na zásluhy kněze, není divu, že pak plynou z pera články podobné článku »Ratibora« č. 9. — Tedy Vám, pane dopisovateli, se nelíbí, že »Obnova« přinesla článek, v němž zmiňuje se o zásluhách pana faráře o obecné dobro v naší obci. »Ratibor« ho dříve už snižoval a hleděl jeho poměr k osadníkům do špatného světla postavit. Proč jste se nezmínil, jak svého času dopadl pan řídící, když rozeslal okružník na sbírku pro polévkový ústav? Nevíte nic, kolik lidí upsalo příspěvek? Proč jste o panu řídícím nenapsal do světa, jakou mají zdejší občané k němu lásku? Kdo do zdejších poměrů je zasvěcen, ví také, proč děláte velkostatku advokáta. Ruka ruku myje. Když jste byl potrefen uhlím a šlo Vám o existenci, napsal jste ponižené psaníčko do zámku, odtamtud vyšel rozkaz a najednou tentýž pán, který Vás ze samé staré lásky chtěl utopit v uhlí, prohlásil, že byl špatně informován, a bylo hotovo! — Pustil jste se do výkladu sporu mezi 8 starousedlými a panem farářem, jenž v zájmu celé obce, t. j. všech poplatníků, tedy i svém — a má snad k tomu právo — se přičinil, aby dlouholeté bezpráví přestalo. Jak tomu rozumíte, vysvítá nejlépe z věty: »Starousedlí prohráli, jelikož správný soud ani jinaký rozsudek vynést nemohl«. Víte, co stálo práce, shledat potřebný právní materiál pro onen rozsudek? Víte, jak jste tím odsoudil jednání obecního zastupitelstva a hlavně okresního výboru v Nechanicích, jenž měl písemně, starousedlími vlastnoručně podepsané důkazy o povinnosti jejich ve svém archivu, ale přece nedbaje ani svého vlastního rozhodnutí z r. 1885, rozhodl v neprospěch obce a chudých českých poplatníků, ale pro p. Wenricha? Když nižší instance tak rozsuzují, nezbyvá nic jiného, nežli rekurs vyšší. Měl pan farář mluvit jako pan řídící někde za větrem, aby se to nedoneslo do zámku! To jest hrozné. Velkostatek užívá tolik obec, polí a lesa a nic za to neplatí. Že si to ti občané dají líbit. Proti tomu by se mělo zakročit! — To všechno udělal ten starý W., ten tu českou obec zatáh!, však já mu to jednou povím! Při takovém mluvení by se byl ani jeden samosprávný »ouřední brk« nepohnul a tím méně by byl správný soud mohl vynést rozsudek, který i podle Vašeho rozumu vynést musí. Ostatně proč nebyl p. Weinrich a ostatní starousedlí spokojeni s rozhodnutím zemského výboru, proč se odvolali k správnému soudnímu dvoru, když dle Vás byla věc tak jistá? Škodíte těm, které jste chtěl hájiti. Patrně to z Vašich výkladů o 7 starousedlých občanech a velkostatku. Jak něžná je Vaše starost, aby nemusili prodat svých usedlostí. Nevíte, že kdykoliv mohou se svého břemena proti obci zbavit, vzdali-li se svého práva k obecnímu statku? Pak jejich dílce připadnou ku prospěchu celé obce, tedy i jich samých a zůstanou českou půdou, kterou si sami budou moci najmouti. Díly obecního schodku na ně připadající budou pak hraditi všichni poplatníci dle výše svých státních daní: bude platit pan Weinrich, jak slušno, 90 procent a ostatních 10 prop. drobní poplatníci čeští. Vypočítejte si, zda-li pak oněch 7 starousedlých živností bude i s nájmem platit tolik, co přijde na ně nyní. Pan Weinrich je chytřejší než Vy: dobře si vypočítal, že, čím více je starousedlých podílů, tím méně přijde na něho ze schodku všeobecného. Proto i část povinností oněch 7 starousedlých vzal na sebe, nabídl jim, že schodek, který mají hraditi společně stejným dílem, pan

Weinrich 19 a ostatní 7, budou platiti dle výše svých daní. Za sebe pak poslal oněch 3200 K, jež jste Vy rozhlásil do světa jako zvlášť álechetný čin, ale neodečti jste od nich 300 K, jež si dal pan Weinrich od obce zase vrátit, tak že dal 3200 K bez 300 K t. j. 2900 K. Dal je snadno, neboť jenom dříví z obecního lesa, které za poslední tři léta dostal, mělo cenu na 5800 K, a k tomu ještě měl užitek z více než 19 korců polí. Znáte přísloví: Když ptáčka chytají, pěkně mu zpívají? Snad si nemyslíte, že pan Weinrich platí za oněch 7 ještě zbylých starousedlých, aby nemuseli prodat? Zdá se, že byste to rád světu namítl, jakož i ten nejspíš, od jiného pravdomluvného pána Vám našeptaný výmysl, že pan farář by s rozkoší na to patřil, až se bude těch 7 občanů topit ve velkých přirážkách. Podobného cosi rozhlašoval onen pán při zakládání zdejší Raiffeisenky. »Farář ji zakládá proto, aby věděl, co má kdo uloženo a mohl žádat hodně od funusů.« Sám však nyní v Raiffeisenke vládne, vidí do kapsy rolnictvu ze čtyř vsí a snadno pak s nimi uzavírá svoje obchody.

Hofica. Na zdejší nádraží je přednostou p. Půlhandl. Když se po svém nastoupení prohlásil jako protestant, chválili jsme mu to, že se za svou víru nestydí. Katolíků mnohý v čistě protestantské krajině by to sotva udeřal; jeť to zajisté věc čestná, nestyděti se za svou víru. Něco jiného však je za ni se nestyděti a něco jiného dělati ji v životě občanském korteže a zneužívati při tom svého úřadu; to je ten tak zvaný klerikalismus, čili využitkování víry v životě veřejném. A pan Půlhandl náleží k protestantským klerikálům. Ač je jeho náboženské vyznání v Čechách sotva 2 procenty zastoupeno a v Hoficích zvlášť vykazuje jen něco málo příslušníků, je to iž čtvrtý protestant, jež pan přednosta v krátké době na zdejší nádraží zaopatřil, a ani pak by do toho nikomu nic nebylo, kdyby se to nestalo na újmu zřizenců jiného náboženského vyznání. V tom však spočívá celý háček; právě poslední číslo »Nových Hofických Novin« uveřejňuje stížnost, patrně ze středu zřizenců samých, že pan přednosta zakládá na svém nádraží protestantskou kolonii z lidí, kteří z Chrudimska a Skutečka opatření na hofickém nádraží nalézají, do kanceláře a k naturálním bytům na úkor děle služících a stejně — ne-li lépe kvalifikovaných — soudruhů se dostávají. Pan Půlhandl, zdá se, přišel do Hofic o 50 let později; náboženství dnes nehraje tu úlohu v životě občanském, jako kdysi, a lidstvo by se ušvalo, kdyby k třenicím národnostním a stavovským přistoupiti měly ještě různé náboženské. Jsme panu Půlhandlovi radou, aby se na té cestě zastavil, nezapomněl, že není ve Svatce, ale v Hoficích, kde je 80 procent katolíků, a nežertoval s organizací železničních zřizenců, která se svých druhů jistě u ředitelství ujme.

Čáslav. Div a dlo. Pro druhou hru v předplacení zvolila ochotnická jednota satyrickou frašku Karlweissovu »Malozivnostník« v překladě Chmelenického. Jest to výstižný, pepřným humorem podaný obrázek z volebního reje, líčící pevnými rysy obraz našeho občanského života se vším apparatusem agitací triků a s chameleonským příslušným kandidátů. Přístupnost tohoto takřka vdechovaného prostředí bylo také znáti na celé souhrte i na jednotlivých význačných úlohách. Myslíme, že již dávno naši ochotníci s takovou chutí a s takovým porozuměním nezahráli jako tentokrát. Osoba Pokorného, továrníka a kandidáta do sboru obecních starších, byla p. Jandou podána velice zdařile. Velmi pěkně vystihl charakter onoho procovského typu, který zná malého člověka, jen když ho potřebuje. Neméně dobře sehrána byla figura Jeremiáše Machulky. Pan Jahoda vložil do ní kus skutečného, řekl bych odkoukaného života. Výborně doplňovala ho sl. Kratochvílová svojí Pepičkou. Pan Pertold jako agitátor ve Valečkovi nemusil choditi daleko pro vzor. Bylo zkrátka viděti, že všichni účinkující se do svých úloh vžili a snažili se je podati co nejpirozeněji. Ač zaměstnána byla značná řada osob, šla souhra různě, tak že vzdor čtyřem jednáním nebyla hra příliš prodloužena. Návštěva jako vždy byla velmi slušná. — Přednáška. Aby dostála vytknutému svému vzdělávacímu programu pořádala Čtenářská beseda v neděli dne 10. března v sokolovně přednášku provázenou světelnými obrazy na thema: Z kraje Jozí Úprky. Pozvala k ní znalce moravského Slovácka p. vrch. insp. dr. K. Dvořáka z Olomouce. Zájem, jenž buď tento kont sesterské Moravy, jakož i skvělé, barvami hřící umění Úprkovo přivolaly hojně obecnstva z řad členstva i hostů. Přednáška, ač snažila se podati posluchačstvu co největší požitek, a ač mluvila z ní skutečná láska k věci, nerozehřála všechno posluchačstvo. Byla tím vinna její délka. Méně bylo by tu značilo více. Řečník snažil se sám zabrániti tomu, rozdělil ji na dvě části. Snažil se o to i zpěváký spolek, okopeniv přestávky krásnými a pěkně přednesenými slováckými písněmi, ale přece jen unavovala. První část věnována byla obrazům a momentům z poutě Velehradské, kdy ze všech stran se hrnou processy ku kolébce slovanské víry a kultury, vedeny citem vroucí zbožnosti a horoucí naděje, druhá část pak předváděla krásu, bohatství a pestrost krotů slováckých, pro jejichž uchování s celým zápalem umělecké duše pracuje mistr Úprka a pro něž jistě nadšen jest, jak čtiti bylo, i p. řečník. Cíle toto jeho nadšení, vážíme si ho a jsme mu vděční za jeho obětavost a proto doufáme, že nám nezazlí maličkou poznámku, že není naprosto třeba tuto chvályhodnou snahu porušovati extempory historické pravdy postrádajícími. Myslíme tu zmínku o chrámu Velehradském, který nenese ráz slohu jezuitského, poněvadž není vůbec stavbou jezuitskou. Až do r. 1784 byl Velehrad v rukou Cisterciáků,

kteří postavili r. 1684 chrám v nyníjší jeho podobě. Od r. 1784 byl v rukou náboženského fondu, který jej r. 1837 prodal baron Simovi, od něhož r. 1874 královskou štedrostí arcibiskupa Fürstenberga byl zakoupen katol. spolkem pro diecési Olomouckou a pak teprve usadili se v něm jesuité. Proto také nemůže chrám připomínati nešťastnou dobu bělohorskou, leč snad tím, že r. 1619 byl i s klášterem prodán od vzbouřených zemských stavů za 10.000 dukátů majiteli Buchlova, že po navrácení Cisterciáků byl r. 1623 od uherských rot vydrancován, r. 1624 znova kozáckým hejtnanem přepaden a r. 1645 luzou z Hradiště a St. Města opět vyloupen, nehledíc k tomu, že již r. 1604 Uhři a Turci jej vypálili a zplenili. S přednáškou spojena byla i výstavka prací Jozí Úprky, v které vedle několika originálů vyvěšeny byly četné zdařilé reprodukcce. Čtenářská beseda měla by v tomto započatém díle pokračovati.

V mlhou upomínku Čáslavskému žurnálu z Ronova nad Doubravou. Odpovídati orgánu, který národně-sociální tisk nazval »onuci zakostelní«, tisk sociálně demokratický prostitutkou, pokrokový nevěstkou a který tisk mladočeský vykazuje z národa, je skoro pod cti slušnému člověku. Ale musí-li lékaři přiznati do lež, jakého třeba protivného vředu, aby se celé tělo uchránilo, běheme i my do ruky, rozumí se v rukavičkách a to hodně silných, orgán Čáslavský třeba se žaludek kormoutil a probíráme se jeho »dycajovinou«. Co se týče sháňení těch ničemů, které hledá až za hranicemi, odpovídáme, že se mohl ohlídnouti kolem sebe a do své minulosti. Byl by toho našel dosti. Nápadná je snaha očistovati Merkura. Nedivíme se ovšem těm slabým vědomostem mythologickým, neboť na vysokých školách, které prošla Pravda, se jim neučilo, ale mohla se dobelhat do Čáslavského gymnasia, snad by se byl smíloval tam některý z pp. professorů a poučil ji, že jsme pravdu měli my. Že chce rehabilitovati boha zlodějsví, či, jak sama přiznává, kramářství, chápeme, když jsme se podívali na pásku Pravdy. Je tam Merkur. Teď už se nedivíme té zbesilosti. Dopustili jsme se urážky božstva nekřesťanské pokrokové žurnalistiky. Gratulujeme k tomu božstvu, páse — zloděj a kramář. A když už se v Čáslavi odpovídá na epigramy, končíme: »Rozbor slova už nám poví obsah pravdy kal-vasovy.

Přáteli do Čáslavského žurnálu z Ronova n. D. Dřívější skizzy zasílané Čáslavskému orgánu vykazovaly aspoň trochu zběhlosti, svědčící, že dopisovatel první zabývá se častěji přerem. V posledním dopise (bez něho by byl žurnál nevyšel) změnil se dopisovatel a ukazuje světu pot na těch několika násilných řádcích. Klidně a věcně pravíme: »Co uvedeno bylo v »Obnově« a »Štítu«, to dokážeme pádnými důkazy. Toť pokrokářská taktika, když nemohou pánové z místa, řeknou »to jest lež« a důkaz je hotov. I kdyby přišel § 19., pravda jest a zůstane pravdou. Jen připomínáme tolik, když pánové ohánějí se slovem denunciant: vlp. Martin Klouda byl, jak s námi sdělil, dvakrát udán anonymně před časem u sl. okr. hejtmanství v Čáslavi a jednou anonymně u konsistoře v Hradci Králové. Pan učitel Culek jednou u hejtmanství, jednou u státního návladnictví a jednou u zemské školní rady. Bohu díky má zachovaný koncept v ruce, který byl pohozen do koše. V čas opětování tohoto slova budeme nuceni pořídití aparátem fot. otisk a dáme jej na světlo. Mínil-li pápové denunciaci aféru sekretářovu, pak patrně nevědí, co denunciacie je. Mluvil veřejně a veřejná řeč může se veřejně kritizovati. Toť taktika pokrokářských učitelů, kteří v každém druhém slově slova toho užívají, když někdo poukáže na jejich protizákonité jednání. Pánové, řekněte: »My nechceme peněz z kapes katolíků, vzdáváme se svých míst a budeme učiti jen děti pokrokářů a ti ať nás platí.« A bude hned dobře. Na konec pravíme: Jsme rádi, že jsme žádného neokradli, nedennuncovali, na nikoho anonymní udání neposlali. Tolik přece na nás katolíci nebudou žádati, abychom zde poslouchali jednoho evangelíka nebo jednoho israelitu, neb dokonce některého pokrokářského učitele. Tak daleko nejsme a nepůjdeme.

Odsouzený křikloun. Z Čáslavska se nám sděluje: Dělník Ant. Králík, který 20. února t. r. při vojenském kázání způsobil v děk. chrámu Páně sv. Petra a Pavla hrubou výtržnost, byl 19. března krájským soudem v Kutné Hoře odsouzen na 4 měsíce do těžkého žaláře zastřené čtyřmi posty. Soud uznal vinu jeho za prokázanou a nedal místa jeho výmluvě, že byl opilý. Snad nyní uzná Králík, který se prohlašoval zatýkáčím, že strážníku a přítomným vojínům za »zůřivého socialistu«, že něco jiného jest, rozklíkovati se ve veřejných schůzích a něco jiného při veřejných bohoslužbách. Zajímavé jest, že při soudním líčení vyšlo na jevo, že dopustil se také v Pardubicích — krádeže. Patří tedy i mezi »expropriatory« soukromého majetku.

Milostka. Díky za vřelou péči a láskyplnou starostlivost vzdává náš lidový spolek těm pánům, kteří měli strach o naši bezpečnost osobní a proto byli by rádi zamezili naše první samostatné divadelní představení. Ta jejich péče nám šla převýborně k duhu. Chtěli jsme hráti 17. března hru Brožkovu: »Opustěná«. C. k. politická expozitura to zvěděla ještě dříve, než jsme o povolání zadali a vzkázala nám, bychom ani nezadávali, že místnost, kde se chce hráti, není způsobilá. To nás velice dojala, ale bylo nám líto, že snad tedy ani Severočeská Jednota nebude moci hráti, poněvadž místností, kde ona hráti mívá, rovněž nejsou způsobilé. Proto došel náš předseda s panem starostou k úřadu, aby se poptal, má-li slavný úřad péči o všechny stejnou. A měl! Dovolil i jim i nám! Stejně nebezpečí a stejná práva! Tak je to v pořádku! Dostali oni, dostali jsme my.

že je to naposledy a že budoucně bude hra povolena teprve pak, až místnosti budou náležitě upraveny. Náš domácí pán, u kterého má spolek útulek, bude jistě hledět, aby hned po jaru vyhověl, protože, tuším, z nás nemá škody, ač nenáležíme mezi hospodské vyvedálky a jsme spíše »studenými« než »mokrymi« bratry — a sestrami. Hře to asi půjde se »sousedským« domem, při kterém rozhoduje mnoho hlav a málokterá jeho řádné úpravě přeje. A tak naši hráli. Zajímavý, pohled hned u pokladny. O půl 8. hodině se mělo začít. Již kolem půl 7. hodiny začalo se obecně ukazovati, aby dostalo místo na sedadlech. Ale nebylo možno vyhovět, místa byla vyprodána již před týdnem. Mnozí se vrátili, mnozí s resignací brali místa k stání. O půl 8. bylo přeplněno — přecpáno. Trnul jsem, kdyby některý dobrodinec z legrace strhl poplach, jaká by to byla hrůza! Na štěstí nestalo se nic podobného. Ač toutéž dobou hráno pro Severočeskou Jednotu divadlo v Rohoznici, měli jsme i odtud mnoho návštěvníků. — O hře samé nebudu se rozepisovati, myslím však, že po této zdařilé zkoušce jak staří tak noví ochotníci budou mít chuť k další práci. Obecně uznávána jejich plle. Napověda mohl směle dřímati, neměl téměř práce. To nemůže říkati ani napověda u Národního divadla, tím méně v »sousedském domě«. I akce, posušky, krátce hra celkem velmi dobře vyhovovala, ač tu a tam bylo znát tiseň a rozpaky začátečnické. To se však jistě poddává. Právě dnes jde na úřad žádost, aby se hra směla opakovati 25. března v místnostech pana Pišla na Horkách u Miletína, aby mohli ji vidět také ti, na koho se nedostalo místa. Nové jeviště máme zapláceno, nedostávající se obnos založil pan předseda Fábín, ale doufáme, že přední naši ochotníci brzy budou moci zvěstovati: Nyní je zaplácen i tento dluh a budeme spolu vítanými pramenem příjmů na další práci. Tisíce díky našim »starostlivým přátelům« za reklamu velice účinnou. Jejich dojemná péče zasluhuje vděčnosti. Máme jim ji skutkem ukázati, či posečkati?

Moderní přírodopis na venkově. Je to taková zapadlá vesnice asi hodinu od K. M. ve III. a IV. třídě tamější školy obecné najdete mezi dětmi hojně odběratelů Štorchova spisu z Hrnčířovy v Nymburce vydané Nové Přílohy »Dětského Maje«. — »Život v pravěku«. Proč pak by se nemělo šířit vzdělání i mezi dětmi? Avšak Štorchův »Život v pravěku« pro děti, ba ani pro dospělé se nehodí, protože jim chce čtenářům se namluviti, že lidé docela přirozeně se vyvinuli pouze z opic — a to i se svými dušemi. Tak na př. na straně 74. se praví: »Příroda (což ovšem vždy jest přírodní řád od Boha stvořený, zachovávaný a po případě i zvláště oplodněný) konečně vytvořila živočicha zpřimá chodícího, otevřela bránu novému zdokonalování tvorstva. Opice zpřima chodící nebyla již vázána na lesy, mohla pobíhati po volných prostranstvích a kdekoli sobě potravu vyhledávati. Hlava se pozvedla do výše, snadněji se otáčela, oči obzíraly do větší dálky, uvolnilo se krku a prsům, čímž zase ulehčilo se dýchání a lépe se křičelo. To vše vedlo k důležitým pokrokům. Vzpříma chodící tvor nemusil již při chůzi rukama se opírat o zem, nýbrž mohl volných rukou užiti k uchopení klacku nebo kamene. To byly prvě zbraně. Jimi zabezpečoval se zdokonalený tvor před útoky dravců a pomáhal si ke kořisti. Lov bystřil smysly a soudnost; z tupé opice stával se tvor rozumnější.« (!) »Možek vzrůstal, lebka se zvyšovala. V lovecké tlupě dorozumívali se prvotní lidé rozmanitými výkřiky. To vedlo k počátkům řeči.« (Avšak tak zvaná řeč zvířecí, která jest pouhými projevy pudovými, nepříkenně liší se od rozumné řeči lidské!) »Nastal okamžik, kdy takto vyspělým tvorním musíme již přidělit čestné jméno lidí.« — Na tohle na všecko, pokrokoví pánové, nemáte ani nejmenšího důkazu, takže nutíte prostomyslné lidi k veliké víře v smyšlené logiky. Takovým způsobem znehodnocujete vlastní žádost po vědě experimentální. — Tohle čtou děti: mají ty sešítky za pár haléřů od pana učitele. A mají tam také obrázky, na př. barevný obrázek s názvem »Rodina opice-člověka«. A odkud pak spisovatel, ví to, co při tom báji o lidech, jimž říká A-Dam, E-Va (jak tato jména rozdělují! Ale na př. i dle Musila víme, že tato hebrejská slova nebyla původními jmény prvňáků lidí.) Mohl bych začít mravokárné kázání, aby plní učitelé místo šíření oněch bájek raději učili děti oněm potřebným pravdám, kterých děti neznají. Avšak místo něčeho takového, ctěná redakce, dovoluž mi následující úvahu, byť i s něčím v ní snad nesouhlasila. Jak vznikla těla prvňáků dvou lidí, toho nevíme. Písmo svaté nazývá sice lidská těla učiněnými z prachu zemského, nazývá je zemským prachem (»Pomaz, člověče...«); avšak to znamená pouze, že lidská těla jsou »připravena« z prachu na pohled, že jsou něčím, co tomu prachu se podobá. Přijde vítr a prach se roznese na všechny strany; i lidské tělo je tak nestálé, ve svých látkách potravou i jinak stále se mění. Přijde voda a prach se mění v bláto; i lidské tělo je tak proměnlivé a zvláště jednou, smrtí podlehnouc rozkladu, bude se podobat blátu. Jak však ve skutečnosti (ne pouze dle podobnosti) těla prvňáků dvou lidí vznikla, toho nevíme. My katolíci nejsme snad proti vědě a pokroku pravému; ani jesuita Wasmann není proti vývoji. Avšak tolik (zvláště i dle božsky vzešené naší nauky náboženské) je jisto, že lidské duše nemohly a nemohou docela přirozeně se vyvinouti ze života pouze zvířecího. Jako ku vzniku různých nešad odrůd, nýbrž ku vzniku lidských duší bylo třeba zvláštního zasažení Božího, oplodnění od Boha řádu přírody, tak i ku vzniku lidských duší bylo třeba zvláštního zasažení Božího, totiž stvoření těch duší Bohem. Prý lov bystřil smysly a soudnost opic, a tak z tupé

opice stával se tvor rozumnější! Navrhují tedy následující: Ať je zakoupena každou obci aspoň jedna nějaká čiprná opice a ta ať je posílána do školy třeba celých osm let; když lovem z tupé opice stával se tvor rozumnější, proč by pan učitel ve škole takovou opici nemohl naučit aspoň rozumně psát anebo umělé řeči posuškové, kterou mluví hluchoněmí. Už dětem chce se mluvit, že jsou vlastně o něco lepšími zvířaty, o něco lepšími opicemi; důsledně ať jako o něco lepší zvířata i žijí (jen však opatrně, aby se nedostali do kriminálu); a jako zvířata že jednou i zajdou a nebude z nich nic než trochu té zapáchající hmoty. Komu takováhle nauka se líbí, ať v ní tedy svoje děti vychovává, avšak svoje děti vlastní a ne — cizí!

Želiv. Dne 16. t. m. slavil náš vdp. farář a správce vikariátu Lipnického sv. Abrahamoviny. Čtěl sice tře jen a nenápadně ve své skromnosti oslaviti tuto rozlehlostnou a důležitou metu svého života, než účta, oddanost a láska vikariátního duchovenstva nenechala jej samotného, ale shromáždila kolem něho veškeré vikariátní kněžstvo až na 3 churavé, kteří však — jak svědčily vřelé dopisy jejich — též duchem dleli u svého milovaného p. vikáře. Ostatní všichni i z daleka přišli, k 11. hodině z opatské síně do fary se odebrali a p. vikář nic netušícího překvapili. Dp. farář z Ousobí Váňa v delší srdečné řeči tlumočil společné upřímné blahopřání, na které vdp. vikář hluboce dojat odpověděl modlitbou »ut unum simus!« Po delším rozhovoru o poměrech ve straně křesťansko-sociální použili všichni laskavěho pozvání J. M. nejd. pana opata a účastníky se s ním »adorace« v opatském kostele — při které jistě všichni vyprošovali u Božského Srdece Kristova oslavení milost a požehnání, šli k společnému obědu v klášterě. Mezi obědem povstal zase dp. farář Váňa, aby p. vikář přednesl upřímný a nadšený připítek, načež ujal se slova sám J. M. nejd. opat a připil jubilantu jako hodnému bratru a svědomitému knězi. Dojemný byl pak připítek pana vikáře, který připadal nám jako jeho Confiteor, ze kterého my mladí vycititi jsme musili jeho rozumnou shovívavost, všichni pak čerpali nadšení a radost k další práci na vinici Páně. Dále došla vdp. vikáře celá řada blahopřejných telegramů a dopisů od dalších jeho ctitelů — mezi jinými i od J. M. nejd. opata strahovského M. Zavorala.

Svíčany u Chotčic. (Sv. missie.) Ve dnech od 3. do 10. března t. r. konala se poprvé ve zdejší osadě sv. missie, kterou s obětavou láskou řídili vdp. Odillo Pospíšil, převor a Alfons Lukanič, kněží to řádu sv. Dominika z Prahy. Při všech jejich kázáních byl chrám Páně naplněn zbožnými věřícími, kteří s napiatou myslí naslouchali dojemným promluvám, povznášejícími duše lidské k Bohu. V neděli byla sv. missie ukončena posvěcením sv. kříže, který nesen byl po osadě četnými jinochy a dívkami za účastenství tisíců věřících, kteříž se slzami v očích vyslechli dojemné kázání na rozloučenou. Za laskavou ochotu, trpělivost a lásku kež Pán Bůh odplatí vdp. missionářům všim dobrým a požehná vznešené práci, kterou zde vykonali. Zaplat' Pán Bůh! Svaté svátosti přijalo okolo 11 set kajíčků.

Kdo jest vlastně poslancem za Hronovsko? Při loňských volbách konstatováno úředně, že agrárník Rydlo obdržel v užších volbách proti dru. Horskému většinu 75 hlasů. Tak padl náš kandidát, který v prvé volbě soustředil na sebe proti jiným kandidátům největší počet hlasovacích listků. O mandát přišla strana, která měla více stoupenců, než tři jiné dohromady. Ale jak se vysroubovala ta nepatrná většina pro agrárního kandidáta? Rydlovi se počítaly všechny hlasy bez ohledu na to, psalo-li se Josef nebo Rudolf Rydlo. Zato však prohlášeno za neplatné 99 hlasů našich, že bylo psáno »Horský« místo Horský. Proto posl. Šilinger vystoupil na obranu práv většiny v okrese. Návrh Šilingerův ve výboru byl přijat, protože dvojitý loket bil až příliš do očí. A tak se záležitost dojedná. Ať dopadne konečný rozsudek jakkoli, bylo by nejlépe, kdyby Rydlo sám se vzdal mandátu, jehož dobyto pouze svornou podporou soc. demokratů a nář. sociálů. Tito pomocníci loni dali zřetelně Rydlovi na jevo, že by mu nedali ani hlasu, kdyby byli věděli, jak se zachová v době drahoty k těm, kteří mu pomohli do sedla. Rydlo před svými voliči v době nejkritičtější houževnatě se skrýval, prozrazuje tak, jakým jest podivným »zástupcem lidu«. A k tomu všemu agrárníci snažili se ho chrániti hlavým osočováním katolického tisku, jak jsme již dříve zcela světle ukázali. Či křeslo potřebuje takové podpory, jest věru ubohým rytířem.

Skuteč. Dne 20. t. m. rozřehkala se tise s tímto světem zbožná stařenka Anna Hrouzková vdova po mistru plníkařském. Zkusila v životě mnoho trampot — dospělá děti předcházely stařenka jedno po druhém v hrob. Přece však její životní energie neklesala, tak že byla do pozdních let účinnou a obětavou podporou i sousedstvu, které na ni bude vždy vděčně vzpomínati. — 15. t. m. skončil J. Petrus, který se horlivě účastnil vzdělávacího i peněžního ruchu ve městě. Byl delší čas předsedou Besedy.

Ve 48. (219.) scházi výroční 1. česk. spolku pro zvelebování včelařství, zahradnictví a chovu hospod. zvířat v Chrudimi dne 10. března 1912 provedena byla volba předsednictva a výboru následovně: Zvolen byl za předsedu opět p. Alois Thuma, učitel v. v., za místopředsedu pan Karel Kindl, prof. z. stf. hosp. školy, za jednatele p. Fr. Dvořák, red. měšť. školy, za pokladníka p. Růž. Kuttner, správce kníž. v. y. Do výboru zvoleni byli pánové: Jos. Neumann, řed. zim. hosp. školy, Alois Zdráský, měšťan, Karel Kudrna, uč. měšť. šk., Jos. Vaněk, red. »Zahrady dom. a školní«, Václav Bílý, odb. uč.

z. stf. hosp. školy, P. Schreiber, kvardián. Náhradníky jmenováni pánové: Fr. Sedlák, mlynář v Řestokách, Adolf Šustr, ř. uč. v. v. v Chrudimi, Jos. Zítka, skladník uhlí v Slatinanech, Jaroslav Holub, maj. um. zahradnictví v Chrudimi. Revisory účtů jsou pan Fr. Tuláček, ředitel měšť. škol a Jos. Zumr, red. »Užit. Rádce«.

Obětavé lásce vážených čtenářů znovu doporučujeme spasnou činnost Jednoty sv. Methoděje ve Vídni, kam mohutnými proudy vtéká zdravá slovanská krev. Žel Bohu, že naše krev ztrácí se v cizím těle, přizpůsobuje se novému prostředí, t. j. odbožňuje se a odnárodňuje se. Slované mohou právem Vídeň nazývati svým »mrtvým mořem«. — Jednota sv. Methoděje, krácející po stopách cyrilometodějských, vykonává záchrannou práci mezi vídeňskými Čechy, udržuje je svými bohoslužbami v 8 chrámech v náboženském citění a vlastněckém snažení. Český národ měl by považovati za čestnou povinnost opatrovati Jednotě sv. Methoděje prostředky k vykonávání požehnaného apoštolátu. Prosíme opět svoje milé čtenáře, aby dobré matce české menšiny vídeňské věnovali v době postní alespoň 1 K na velikonoční dar, který naše administrace odesle svému určení. Jednu korunu vydá mnohý na almužnu žebračkám. Podpora Jednoty sv. Methoděje je vysoce časovou a účinnou almužnou. Jednota sv. Methoděje prosí, žežbře...

Vysoké vyznamenání. Mezinárodní jubilejní výstavě umění kuchařského, pořádané právě ve Vídni, jest zastoupena také firma Maggi. Při otevření výstavy dostalo se jí vysoké cti: Její c. a k. Výsost, paní arcivévodkyně Maria Josefa navštívila její stan, dala si připraviti hovězí polévku z Maggiho kostek, ochutnala ji a označila výbornou. Pak dala si vysvětliti i další výrobky: Maggiho hotové polévky a Maggiho polévkové koření a posléze ráčila zapsati své jméno do zlaté knihy firmy Maggi.

*Nejzdravější
kávový nápoj
jest po 20 let
Kathreinerova
sladová káva
Kneippova.
Skutečná náhražka
kávy!
Kathreinerova
přináší štěstí do domu.*

Katolický peněžní ústav
„Úvěrní družstvo Eliška“
v Hradci Králové (Adalbertinum)
přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

Družstvo podléhá povinné revisi Jednoty
záložen.

Kostelní práce
pozlacovačské a řezbářské,
novotřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levě a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Celé umění od vld. dřevěných duchov. k dispozici

Raďte si psát o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 186.

— Vývoz lněného a modřího zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
plátka, damasky, ubrusy, ručníky **zefíry** na košile,

— látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozdrážených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

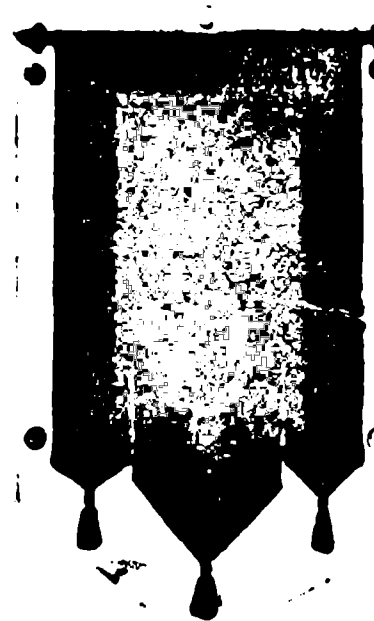
V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6%, úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svaru.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň.

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na užádní zasílá
se vše franco.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si aktivně nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

křtitelny, —
sošky na pro-
cesi, Jesličky,
Boží hroby. —

oltáře,
kazatelny, kří-
žové cesty, —
jeskyně s P. M.
Lurdskou, —

kříže

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanská zám. č. 78.

Zařizování
elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Zárovky:

Osram,
Tungar, Tantal.

Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

SINGER
„66“

je šicím strojem 20. století.

Koupiti lze jen v našich závodech
nebo prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u labského mostu, 279.

Brožuru s návodem o látání prádla
obdrží každý zarma.

Katecheta

nabízí se

na výpomoc

na svátý velikonoční

(od 4. do 8. incl.).

Podmínky dle ujed-

nání. Nabídnutí pod

znač. „Adjutorium“

do administrace t. l.

do 3. dubna.

ATELIER Založeno r. 1874.

pro malbu církevní a
výzdobu chrámovou

JOSEF MÜHL

(Ant. Mühla nástupce)

Nová Paka, Čechy

doporučuje závod svůj veledůst.
duchovenstvu a sl. patronátním
úřadům.

Malby ohrámů a kaplí
v každém slohu i technice. —

**Oltářní obrazy, křížové
cesty,** na plátně, dřevě, plechu atd. v pro-
vedení uměleckém, v cenách m. r. ných.

Nejlepší doporučení! Vz ry a skizy franko!

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
J. Novotného vyšel v ele-
gantní úpravě o 259 str.
Cena 2 K. 60 h.
:: Objednávejte u ::

**Přijmu
krejčovského
dělníka,**

který již pracoval na velké práci. — Obdrží
slušný plat.

Jan Michálek,

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové. mistr krejčovský v semináři v Hradci Králové.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za níž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vlašská poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškeré aktiva spořitelny.

Kulturní jiskry.

František Palacký, jeho život, působení a dílo. Tento název nese spis dra. Řezníčka, vycházející již v třetím vydání, po sešitech u Jos. Vilímka. Jest to posud jediná větší práce o úctyhodné osobnosti prvního českého dějepisce a památné a rušné době politického kvasu, jež ležela mezi rokem 1848 až 1876. — Palacký přišel právě vhod své době: bylo tenkrát tak mnoho práce pro široce vzdělaného, rozvážného a dalekozrakého muže, jímž on byl. Hrál v ní velkou a důležitou roli a poněvadž i osoba i doba, o níž jedná Řezníčkova kniha, je velmi zajímavá, je i čtení zajímavé. Jsou tu mnohé téměř belletristické partie, ale všude je šetřeno historických i životopisných dat, k nimž autor měl přístup jako málokdo a proto celek je pěknou, poutavou, populárně psanou knihou, podávající nejen věrný obraz povahy, úsilí i významu toho, jemuž je věnována, ale i věrný a pestrý obraz důležitého politického období. Mimo to třetí pěkně vypravené, obrázky a faksimily vyzdobené vydání má i ten význam, že mohlo být rozmnoženo o řadu cenných pohledů do zákulisí české i rakouské politiky, pro nás tak důležité a zajímavé pro tuto dobu neklidného tápání a nejistoty. Doporučujeme každému, kdo se rád zabývá, ale spolehlivě poučí o politický významné době minulého století.

Z Prahy. — Večer Steckrův a Tomáškův. Letošní hudební ruch pražský poskytuje pozoruhodných a pro české umění významných požitků uměleckých. Zajímavým byl 18. března, kdy v sále Smetanově pořádán večer prof. Karla Steckra a v Měšťanské Besedě historický večer Václava J. Tomáška.

Oslava dvou mistrů, časem i povahou různých, ale stejně vroucně nadšených pro svou Musu v českou poctivou duši — a při tom i tak vzorných učitelů hudebního umění.

Steckrův večer pozoruhodným svým průběhem uměleckým, důstojným nadšením, byl spontánním projevem uznání mistru, na něhož snad proto se zapomíná, že s horoucí duší věnoval svá nejvelkolepější díla hudbě církevní.

Druhý večer, pořádaný Hudební jednotou posluchačů vys. škol. a Hudebním klubem, vzpomněl krajana V. J. Tomáška, který narodil se 17. dubna r. 1774 ve Skutči. Zajímavý program, zahájený výstižným úvodem univ. prof. dra. Zd. Nejedlého, byl tento: a) Ouvertura Es-dur op. 39. pro velký orchestr. b) Ekloga A-moll, Rhapsodie F-moll, Dithyramba E-dur pro klavír. c) Starožitné písně z Rukopisu Královédvorského. d) Symfonie D-dur op. 30. pro velký orchestr. Z nadšeného provedení orchestr. čísel, i z uchvacujících piec klavírních (nejpůsobivější Dithyramba) a zvláště z milých prvotin české tvorby písňové (nejkrásnější: Žežulice) vanulo umění prvního českého mistra a krajana svěžestí mozartovskou a českou jadrností.

S radostí uznáváme takové opravdu pokrokové snahy, jež šíří porozumění a uznání pro českou práci — a to skutky. Zvláště studentstvu na takové cestě — blahopřejeme. — J. K.

Práva menšin. Kde kdo volá po demokratizaci a pochlebuje lidu, protože nyní sloužení organizovaným massám nese větší zisk než jednotlivcům a — poněvadž davy snadněji se dají od demagogů (sloužících vlastně kapitalistům) napáliti, než vypočítaví bankéři, karteláři atd.

Národ náš zcela správně trvá na tom, aby se dostalo poměrného zastoupení českým menšinám v územích uzavíraných. Ale když konány volby do Říšské rady, nedbaly protikatolické strany pranic toho, jaké zastoupení náleží obrovským tisícům českých katolíků, takže 84.000 voličů odešlo ze zápisnice bez jediného poslance. Nepřirozené kartely volební odpravovaly naše kandidáty netoliko v Čechách, ale i na Moravě. Tudíž ve vídeňském parlamentu jsou zástupci národa, jímž vlastně volební cifry zastoupení nepřipouštějí. A mají-li býti kluby české věrným zrcadlem politických a kulturních proudů našich a zvláště jejich síly, pak tu jest obraz úplně převrácený. Z kolika kusů slátán na př. poslanecký frak dra. Stránského! Najednou tedy demokratizace, lidovost kopnuta do čela, když se dostavila doba zkoušky.

A v »lidové« Francii? Čím více hesla demokratická hřmívala, tím spokojenější si mnul ruce byrokratičtí kapitalisté. Ti nacházeli sta prostředků, jak oloupati lid při volbách o skutečné zastoupení lidové nastrčím a podporou kapitalistických stvrů. Jenom malá menšina lidu má své zastoupení v zákonodárném sboru, který osnuje zákony pro Francii celou. Pak ovšem proti řádům takto spořádaným skutečné massy lidové krvavě se bouří.

Po pádu Briandově místo reformy stal se ministerský kabinet Monisův hotovým pašalíkem milionářův.

Nyní kabinet Poincaréův, vida nesnesitelné poměry, navrhuje, aby se dostalo poměrného zastoupení lidem, kterým dáván vytrvale na ústa zámeč

od pašovských poslanců. Tito, spoléhající se na franky kapitalistické, vítězili trvale nad obrovskými menšinami. V mnohých okresech téměř polovice voličů odcházela z bojiště s prázdnou. Při dnešní soustavě mohl při 60.000 voličů vyjít vítězně ten, kdo obdržel 30.001 hlasů. Ostatních 29.999 porídilo tedy v zápase tolik, jako by se byli vůbec volby nesúčastnili.

Přátelé reformy ohlašují požadavky co nejmírnější, ale radikálové a radikální socialisté proti nim vedou tuhý odpor, protože nic jim tak není mrzuté, jako spravedlivé zastoupení lidové. Sto konservativců ve sněmovně spolu s republikány různého zbarvení jest pro reformu. A tito členové parlamentu tvoří většinu. Přes to však odpor proti jejich náběhu jest veliký. Poincaré sám praví, že vláda poskytne podporu reformě jen tehdy, kdy projeví souhlas netoliko většina sněmovny, ale i strany, které ji kladly dosud odpor. A tak se zdá, že kapitalistický měšec ještě na dlouhou dobu zdrží ozdravení parlamentu, který vlastně despoticky poroučí bezmocné většině národa.

Které náboženské vyznání je nejpohodnější čili soc. demokracii. Statistika ukazuje, že katolíci. Volby v Německu, nedávno konané, to dosvědčují. Z oněch 110 volebních okresů, v nichž byl zvolen soc. demokrat, má 98 více než 50 proc. a jeden právě 50 proc. protestantského obyvatelstva. Z oněch shora jmenovaných 98 má plných 61 okresů dokonce 90 i více procent protestantů, 16 okresů 80—90 proc., 9 okresů 70—80, 7 okresů 60—70 a 5 okresů 50—60 a jen Špýr má 50 proc. protestantů a 50 proc. katolíků. V 11 okresech převážně katolických je: v Hamburku a Strassburku po 51 proc. katolíků, Strassburku-venkovu 56, Reichenbachu-Neurodu 57, Kolmaru 66, Düsseldorfu 70, Kolíně 77, Metách 79, Würzburgu 84, Mühlhausenu 83 a v Mnichově 87 proc. katolíků. Šest z těchto mandátů dostali však soc. demokraté teprve v užší volbě, kdy jim pomáhaly všechny ostatní strany.

K chystanému provedení velkolepého oratoria P. Hartmanna »Sv. František«. Aby se vyhovělo nesčetným z venkova došlým přáním po stanovení takové doby pro koncert ten, jež umožňovala by co největší účast venkova, odkládá se provedení na pondělí dne 25. března o půl 4. hod. odpo. Zakoupené lístky ovšem platí pro toto provedení rovněž. Opatřením tím zároveň vychází se vstříc návštěvníkům obvyklých symfonických koncertů »České Filharmonie«. Zbývající ještě lístky po 4 až 6 K v hudebním a klavírním závodě Mojžíra Urbánka v Praze, Jungmannova tř. 14, Hlávkův palác.

Čtyřlístek mše Orlanda Lassa a capella provedena bude dne 25. t. m. v děkanském chrámu v Hořicích.

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel. košile, spodky, ponožky, kapesníky a ložní prádla **zale na výběr** P. T. **interesentům známá svou solidností firma**

Václav L. Holý,

Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží.

Národní hospodářská hlídka.

Činnost jubilejního vzájemně dobročinného živnostenského spolku »Charitas« v Hradci Králové. Jednatelská zpráva za správní rok 1911 svědčí, jak pružným krokem kráčí tento lidumilný spolek za vytknutým cílem. Koncem roku čítala »Charitas« 811 členů. Během necelých čtyř let trvání tohoto spolku vyplatilo se na úmrtních podporách 46.794 K 31 hal., obnos to zajisté velice značný, který chudým pozůstalým byl velikou podporou. Čistý jmění koncem roku 1911 činilo 21.485 K 77 hal. Na podporách též rok vyplaceno pozůstalým v 15 případech úmrtí 25.744 K.

V řádné valné schůzi 27. února 1910 usneseno, aby se přijímal členové jen do 45 let stáří. Zápisné stanoveno: pro osoby od 24.—30. roku 2 K, od 30.—40 let 4 K, od 40.—45 let 10 K. Mimo to musí každý člen nově přistupující složit roční příspěvek 2 K a 3 úmrtní příspěvky po 2 K.

Zemře-li člen, který není ještě 6 měsíců, vyplácí se pozůstalým po úhradě inkasních výloh podpora se srážkou 50 procent. Od 6 měsíců do

12 činí srážka 30 procent. Po uplynulém jednoročním členství vyplácí se podpora se srážkou 25 procent, po dvouletém členství se srážkou 20 procent, po tříletém 15 procent a po čtyřletém sráží se 10 procent. Srážky se připisují k spolkovému jmění.

Jest potřebí, aby členstvo v zájmu dobré věci ve svém okolí horlivě agitovalo pro rozkvět svépomoci tolik důležité. Správa nachází se v rukou velice zručných, zkušených odborníků, jichž jména ručí za nejlepší zdar. Našinci často po úlisných slovech různých agentů platí pilně do podniků, sloužících osobnímu výdělkářství. Mají-li však podnik vlastní, vedený obětavou snahou, nechť k němu obrátí pilný zřetel. Spolková kancelář spolku »Charitas« jest v Hradci Králové na Malém náměstí, č. 116.

Zavedení nové loterie. Ministr financí ryt. Zaleski předložil poslanecké sněmovně předlohu o zrušení číselné loterie a zavedení třídní loterie. Číselná loterie má býti dle toho, jak bude stoupat roční výnos třídní loterie, postupně zrušována, a až konečně třídní loterie bude mít roční čistý výnos nejméně 20 milionů K, pak má býti číselná loterie úplně zrušena. V předloze se praví, že číselná loterie nesrovnává se už s kulturní úrovní obyvatelstva, ježto je založena na pověře a různých názorech zpátečnických. Loterie třídní jest vlastně určena pro — střední stavy. V prvním roce nebude v číselné loterii absolutně žádné změny, potom teprve má se omeziti a to administrativními opatřeními. Budou poznenáhlu zrušovány sběry, počet tahů bude omezen a zvýšen nejnižší vklad. Plán loterní má býti upraven tak, aby nejméně 70 procent vloženého kapitálu se opět vracelo jako výhry. Exekuce na výhry je vyloučena.

Stávka v Anglii. Anglická dolní sněmovna přijala 19. t. m. jednohlasně v prvním čtení zákon o minimální mzdě. Výši minimální mzdy ustanoví jednotlivé okresní výbory, jež vypracují také pracovní řády, aby se zajistila dělníkům pravidelnost práce. Dělník bude oprávněn žalovati zaměstnavatele pro minimální mzdu, nebude však mít práva na ni, nesplní-li ustanovení zákonitých. Předloha je přechodným ustanovením s tříletou platností. Předloha ostatně není žádným nucením ani zaměstnavatelů ani horníků, neboť nenutí prvních k započtení práce, ani druhých k otevření dolů.

Stávka v Poruří. Delegáti horníků na schůzi v Bochumu 19. t. m. usnesli se stávku ukončiti; pro hlasovalo 215 delegátů, proti 349. Usnesení delegátů bude předloženo na schůzích hornictva k dočasněmu schválení. Poslanec středu Schiffer vyjádřil se o povaze stávky takto: »Je to stávka soc. dem. a anarchistických havířů — z křesťanských hornických sdružení nebere nikdo podílu na této stávce, ze sympatie k anglickým havířům podniknuté. Poněvadž v obvodu stávkovém jest nedostatečný úřední dozor, je tu terrorismus velmi veliký. Polovice těch, kteří stávkují, sjela by do šachty, kdyby se nebála. V celé rurské pánvi rudý tisk po dlouhý čas k stávce zuřivě agitoval, jsou tu také cyklisté, jichž úkolem jest chytati havíře, jdoucí do práce, kamením, revolvery a strašnými vyhrůžkami pracují mladí lidé. Ať si vláda pošle do rurského revíru vojsko nebo nepošle, o jedno musíme všichni státi, aby zachována byla svoboda práce a svoboda dělníků. Podotýkám, že členové křesťanských organizací havířských jsou pro zvýšení mzdy, a že majitelé dolů toto zvýšení také slíbili; zdali je k tomu přinutí stávkové porušení mezdní smlouvy, jest ovšem jiná.« Stávkové hnutí v Čechách, především v mosteckém uhelném revíru, nabývá větších rozměrů.

Cukerní bruselská dohoda. Stálá komise mezinárodní cukerní konference na schůzi své 17. t. m. usnesla se, aby konvence z 5. března 1905 byla na dobu 5 let počínaje 1. zářím 1912 obnovena. Mimořádný Rusku povolený kontingent vývozu byl pro kampaň 1911—12 stanoven 150.000 tunami a pro oba následující roky vždy po 50.000 tunách.

Záložna v Hradci Králové,

Janské náměstí.

Vklady na knížky 4³/₄%

Na běžný účet dle ujednání

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Divčí román od B. Melianové. Ludmily sv. 2, r. 1912. Na Ludmilu, 6 svazků ročně o 1000 str., předplácí se 2.20 K. — Stínem i slunečnem. Dvě řady obrázků a povídek. Napsal J. Košťál. Cena 1.20 K. — Dr. J. Kryštůfek: Dějiny nové doby. Politická soustava Bachova a pád její. Seš. 3. Cena 60 hal. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí Fr. Vaněček. Roč. 19., čís. 5. Roční předplatné 8 K.

Z nakladatelství Benediktinské knihkárny v Brně.
Hlídky. Vědecká revue. Řídí dr. P. Vychodil. Roč. 29., čís. 3. Vychází měsíčně za roční předplatné 10 K. —
Náš Domov. Obrázkový měsíčník pro lid. Řídí J. Vě-
voda. Roč. 21., čís. 3. Roč. předpl. 4 K. — Škola Bož.
Srdce Páně. Měsíčník pro katolíky. Řídí P. P. Hlobil.
Roč. 46., čís. 3. Roč. předpl. 3.20 K. — Květy Mariánské.
List měsíční ctitelů Panny Marie. Pořádá P. K. Lux.
Ročník 29., čís. 3. Roční předplatné 1.60 K.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Dr. V. Rezníček:
Frant. Palacký. Jeho život, působení a význam. Třetí
doplňené vydání. Seš. 1. a 2. po 20 hal. V dnešní roz-
háranosti politické a národní spis tento měl by se státi
národní čítankou na utvrzení charakterů v boji za prá-
va národa našeho. — Spisy F. X. Svobody. I. Rozkvět.
Seš. 1. Cena 30 hal.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdl.
Roč. 28., čís. 6. Roční předplatné 10 K. Nákladem druž-
stva »Vlast« v Praze.

**Studentská hlídka. List katol. studentstva českoslo-
vanského. Řídí J. Novák. Nákladem České ligy akade-
mické v Praze-II., Voršilská ul. 1. Roč. 4., čís. 6. Vychází
měsíčně za roční předplatné pro nestudenty 3 K pro
studující 2 K.**

Jánošík. Napsal K. V. Prokop. Drama o 5 dějstvích.
Napsáno r. 1907. V komisi knihkupectví A. Piší v Brně.
Cena 1.70 K.

Museum. Časopis bohoslovců českoslovanských.
Nákladem »Růže Sušilovy« v Brně. Roč. 46., čís. 2.
Pořádá V. Navrátil.

**Chléb duchovní. Krátká a praktická rozjímání na
každý den v roce. Upravil P. Fr. Žák T. J. Nákladem
knihkárny spolku »Veritas« v Praze I. Cena 3 K. Kni-
ha tato jistě zaslouží si pozornosti všech katolíků.**

**Ženské Listy. Vycházejí měsíčně redakcí J. Flaš-
hansovy. Vydává Ženský výrobní spolek český. Roč.
40., čís. 2. Na Ženské Listy předplácí členové Ženského
výrobního spolku ročně 3 K, nečlenové 4 K. Admini-
strace v Praze, Václavské náměstí č. 10.**

**Věstník dila šíření víry. Časopis věnovaný zá-
jmům katol. missií v zemích pohanských celého světa.
Vychází šestkrát ročně. Nákladem arcidiecéšního ředi-
telství v Praze. Ročník 1., čís. 1. »Věstník« tento za-
sílá se P. T. duchovenstvu úplně zdarma v jakémkoliv
počtu exemplářů. Prosi se o zprostředkování dobrovol-
ně poskytnutých milodarů; komu není možno složit
stanovený roční příspěvek 2.40 K, zůstane nicméně ú-
častným všech milostí, když přispěje jakoukoliv almuž-
nou na »dilo šíření víry«, plní-li jinak své členské po-
vinnosti. Expedice »Věstníka dila šíření víry« v Praze
I., Konviktská ulice 12.**

»Křesťanský názor na svět.« Pod tímto názvem
vyšla právě nová kniha, která nese podtitul: »Rozumo-
vé základy víry.« Můžeme říci směle, že kniha přišla ja-
ko na zvalanou ve dnešní době, kdy zápas o nábožen-
ství nabyl neobyčejného rozšíření. Kniha hledí na 226
stranách přesvědčiti se stanoviska rozumového čtenáře
o tom, že víra v Boha a v nesmrtnost duše neopírá
se o pouhý výmysl nebo výron fantasie, nýbrž o pravdi-
vou skutečnost. Pouhý výčet některých kapitol jako:
O jsoucnosti Boží, o podstatě a vlastnostech Božích,
o původu a vývinu světa, o původu života na zemi, o
vývoji tvorstva, o původu člověka, Darwinismus a the-
orie evoluční, o duši lidské, duševní záhady, duše lidská
jest nesmrtelná atd. svědčí o tom, že obsah knihy je
velmi bohatý a poučný. Knihu se zájmem přečte člověk
všech věcí, ale i pochybovač a vyložený nevěrec neodloží
knihy, aniž by tato nezpůsobila v něm duševní ofes.
Proto by kniha měla dojíti rozšíření co největšího. Psá-
na jest slohem jasným a snadno přístupným. Knihu se-
psal a svým nákladem vydal Josef Šmejkal, farář ve Ve-
seličku, rozesílá ji však pouze »Česká sekce diecéšního
komitétu v Č. Budějovicích. Cena 1 K 70 h, poštou 1
K 90 h. Doporučujeme knihu tuto všem čtenářům s pro-
sbou, aby na ni upozorňovali a hleděli ji co nejvíce roz-
šířiti.

**»EVY«, ženského měsíčníku pro umění, vzdělání,
ženské sociální otázky vyšlo č. 3. Obsah je opět velice
pěkný a všeobecně se líbí. Číslo třetí přináší: Dr. Fr.
W. Foerster: Polosvět. — Gabr. Ronaj: Dle Pisma. Marie
Lišková: Vzpomínky z dětství. H. Laxová: Láska. Dr.
Jul. Golik: Význam matky v národní výchově. Š. J. Re-
nata: Do lesů. Š. J. Renata: Nepřítel. Bed. Treufreund:
Matčina vina. K. Dubická: Elegie. B. Bilík: Bůh stvořil
svět. Hanna Laxová: Když jsme studovaly. A. M. Ka-
dičáková: Nesnadnost vychovávat. — Veselá minuta.
— Besídka. — Časovosti. — Literatura a umění. — V
Naší Domácnosti jest zajímavý článek o »Jahodách« a
ve Věstníku organizačním naleznou křesťanské sociálky
z Čech podobiznu a životopis jedné z prvních svých or-
ganisátorek a redaktorek sl. A. Jirouškové. »Poptavár-
na« těší se zájmu, neboť už několik dívek pomoci jí by-
lo umístěno. Objeďte se EVU na ukázkou (ročně jen
K 3.—) u administrace EVY v Olomouci, Dolní nám. 17.**

**Světlozor. Obrázkový týdeník v čís. 28. t. r. pří-
náší také podobizny J. Excellence dr. Jos. Doubravy,
biskupa královéhradeckého, dr. J. Burlana, probošta na
Vyšehradě a J. E. Vojtěcha hraběte Schönborna. Čtvrt-
letní předplatné 4.50 K. Vydává J. Otto v Praze.**

**Velkovýkrmy dobytky vepřového. K otázce záso-
bování měst masem. Napsal J. Kouba. Nákladem »Své-
pomocí« v Praze II., Hybernská ul. Za 80 hal.**

**Váude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!**

Kdo sám porovná,

sezná ihned, jak daleko

10 kostky po 5 h

(hotová hovězí polévka)

předčí jakostí a vydatností
všechny podobné výrobky.

Žádejte vždy výslovně **MAGGI** kostky s

s ochrannou známkou křížovou hvězdou.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životnostenský spolek

„Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 38
případech úmrtí celkem 40.575 K, získav 805
členů. Jak děkovné dopisy svědčí, přišla poda-
rovaným podpora v době nejtrudnější jako
pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K,
záplné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K,
do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se
zavazuje, že splatí při úmrtí spolulena 2 K,
jež se vyplatí bez průtahů buď zákonitým pří-
buzným aneb účelu a osobám, jež si člen pí-
semným prohlášením výboru za svého života
označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž
poskytuje též

věno

nedospělým v den jejich smrti, případně v den
dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch,
kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží
tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
bylo přihlášeno.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a
 dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv,
jen když týž jest tělesně zdrav a nepřežil
55. rok věku svého. Záplné 6 K je pro všechny
stejně, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmí-
něných případech povinné podpory. — Bližší
v prospektu, jež na požádání zdarma zasíláme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Reyl,
předseda.

Václ. Jemčevský,
jednatel.

Begonie

1912 NOVINKY 1912

Nejkrásnější a nejvděčnější kvě-
tina pro okno, balkon a zahradu,
krásné květy až 10 cm. prům.

**Metaxa 1912 (žlutá).
Liberty 1912 (bílá).
Zepelin 1912 (sv. červená).
Balkán 1912 (tm. červená).**

Zasílá bez dobřky la cibule
kus 20 h, 10 kusů 2 K 70 h
s návodem o pěstování

Fr. Machač,
bývalý dvorní zahradník J. a k.
Výsosti arcikněžny Marie Valerie,
zahradnictví, Častolovice
v Čechách.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberec a
kovevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské reáie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.
Adresování vždy doslovně se vyprošuje

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj velenstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

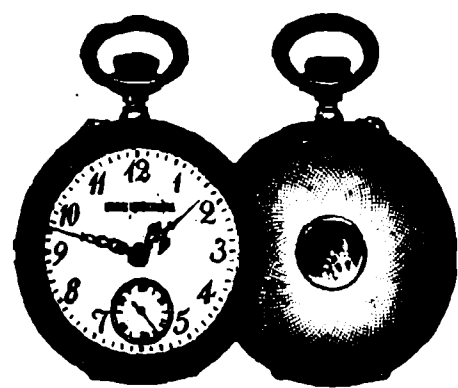
Století listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakostí
co nejlevnější

Stanislav Jirásek

První královéhradecký elektrostrojní závod umělého
KAMENO-PRŮMYSLU
Zdenko Ježek v Hradci Král.

Patentní náprsenky
 bez háčků
 Zakázky obratem
 se vyřizují.

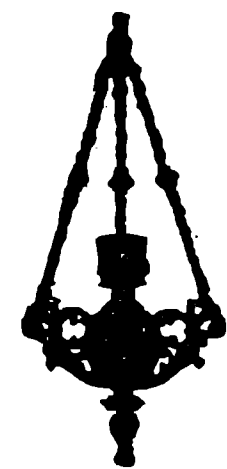

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod
VÁCLAV POTŮČEK, Hradeo Králové,
 Jirákova třída 239,
 ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
 (protokolovaná firma)
 v Jablónném nad Orlicí (v Čechách)
 (bratr P. J. Neškudly, řádce ve Vyprachtěch)
 doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstva
 svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
 v kostelních paramentů,
 spolkových praporek a kovového náčiní
 Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
 se na požádání franko zašlou.

Veleďstojnému
 duchovenstvu a
 slavným patronátním
 úřadům dovoluje si depe-
 rušiti veškeré kostelní nádobu a
 náčiní a to: mozaice, kalichy
 cibáky, nádobky, šnky, paciřáky,
 avicny, lampy, kaditelnice, kropenky
 atd. své vlastní výroby, předpisem
 církevním vyhovující. Staré předměty
 opravuje v původní intenci a
 v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
 platku za nové vyměňuje. Hotové
 předměty neb výkresy zasílá na u-
 kásku franko bez záruční koutě
 Vše se posílá poselstvem. Předce ruční

Škled veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řádce
 madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z českého
 přetony, tabulčky, jídelní náčiní, se stříbra pravého
 i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dráhobomý kupuje za nejvyšší cen,

JAN STANĚK,

pačič a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. a.

Jan Horák,
 soukenník
 v Rychnově nad Kněžnou
 zasílá na požádání vždy
 dle roční sezony kolekce
 nejnovějších druhů pravých
 vlněných látek
 své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
 zemských.
 Četná uznání zvláště z kruhů vele-
 dštn. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
 sluze mého ryze křesťanského závodu za
 dobu více než třicetiletého působení.
 Učinu, prosím, malou objednávku na
 zkoušku.
 Volejte mně látky na taláry.
 Těž na splátky bez zvýšení cen!

Nezapomeňte

přesvědčiti se o velkém výběru
 — a velmi levných cenách —

klobouků
 dámských, dívčích
 i dětských

v nově zřizovaném závodě
Julie Kindlové
 Hradeo Králové,
 Velká pošta č. 145, I. poschodí.

Opravy se vyřizují v brzké a levně.
**Stuhy, závoje, smuteč.
 klobouky.**

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérav
 synovec, nástupce)

odborný
 — umělecký závod —
 pro malbu
 oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
 ul. č. 29 nové blíže Ma-
 lého náměstí, dříve přes
 60 roků na Malém ná-
 městí pod loubím) dopo-
 ručuje se

ku dodání oken chrá-
 mových od nejjednoduš-
 šího až k bohatému fi-
 gurálnímu provedení a
 sice i se bohatými
 rámy, střešními,
 vraseními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatná, bez
 vší záručenosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná u-

Založeno roku 1863

Doporučujeme
 našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

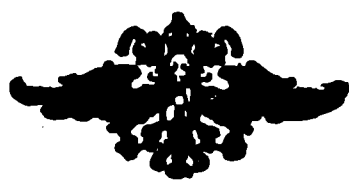
kalichy, cibáky, mo-
 zaike, nádobky atd.
 český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav para-
 mentní a devotional.
 - BRNO. -

**Zhotovuje oděvy dle
nejnovějších anglic.
a francoz. vzorů.**

V. ROSA

**c. a k. dvorní dodavatel
HRADEC KRÁLOVÉ.**

**• Tovární sklad •
jemných suken
• všeho druhu. •**

Harmonium

— úplně nové, které stálo 300 K, —
prodám za 200 K.
Ct. nab. pod značkou „Harmonium“
do adm. t. l.

Truhlářské dělníky

a) na práci formýrovanou,
b) na židle švajfkáto —

a domovníka

zároveň ku balení nábytku

do stálého zaměstnání přijme c. a k. dvorní
továrna nábytku

K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Král.

Velký úředně povolený

VÝPRODEJ

(za příčinou změny místnosti)
== zahájila právě firma ==

K. Ed. Krupka v Hradci Král.,

Velké náměstí, čp. 187.

Na skladě jsou: dámské modré látky, hedvábné
popeliny, hedvábné šatové a blůzové, samety a
plyše šatové, barohety, prací látky, vyšivané ba-
tisty, zešly, bavlněné a příčné véby, kaučasy,
sykoviiny, damašky, ručníky, soupravy, záclony,
koberce, linolea, voskovaná plátna, šálky a šály.
Kněžské kolárky, černá sukna na kleriky.
Sukna pro pány, košile, límce, manžety,
kravaty, trikotové zboží, deštníky a j.

Jsa nucen pro nenadálou výpověď opustiti do-
savadní své prodejní místnosti, vyprodávám
s úředním svolením veškeré zboží výše uve-
dené za úžasně levné ceny a této ojedinělé
příležitosti levného a dobrého nákupu neměl
by nikdo, komu záleží na ušetření peněz, pře-
hlédnouti. — Velký výběr a pečlivá obsluha
zaručuje každému kupujícímu již předem úplnou
spokojenost!

Poněvadž firma neopouští Hradec Králové,
záleží jí zajisté na tom, aby P. T. kupující jako
vždy obsloužila přesně a poctivě a aby si své
zákazníky udržela. Nikomu nebude vnucováno
bezceuné zboží!

Prohlídka závodu vítána. Nikdo není ke koupě
nucen. Ceny úžasně levné.

Prohlédněte výklady!

Spořitelna Králohradecká

zvyšuje úrokovou míru

ze vkladů úsporných i ze vkladů v odvětví šekovém

na 4 1/4 %

ze zápůjček hypotečních a kommunálních

na 5%

— počínaje dnem 1. dubna 1912. —

SUKNA

černá na salonní obleky a taláry

barevná ku všem možným účelům

dámská na kostýmy a pláště

doporučuje v nevýdaném jině výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

— V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie. —

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Saton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Založ. r. 1888. Akciový kapitál K 15.000.000.—. Stav vkladů ca. K 42.000.000.—. Rezervní fondy K 2.500.000.—. Založ. r. 1888.
Filialky: v Jicině, v Krakově, v Praze, v Semilech, v Turnově, v Chrudimi, v Slaném a v Písku.

Přijímá vklady na běž. účet, vklad. knížky **4 1/2 %** Daň důchodkovou platí ústav sám. — Vkladní
a pokladniční poukázky na úrok knížky a slož. listky poštovní spořitelny zdarma.

Směnárna. - Bursovní obchody. - Losové oddělení. - Koupé a prodej cenných papírů uhládacích, lesů, dovin,
valut atd. - Diskont smének a faktur. - Provádí veškeré obchody do bankovníctví spadající, jako: Úvěry
všeho druhu. - Financování podniků obchodních a průmyslových. - Vadia a kauce. - Diskont faktur a smének. -
Bursovní rozkazy na všechna místa. - Stavební úvěr. - Obchod okrem surovým. - Výměna kuponů. - Inkasso
tažených papírů. - Promesy. - Správa cenných papírů. - Zálohy na cenné papíry a zboží. - Šeky. 1/2. Akkre-
ditivny. - Remboursní, daňové a celní úvěry. - Součinnost při zakládání nových podniků všeho druhu.

Skladiště spojeno železniční kolejí s nádražím. - Výhoda reexpedice. - Informační oddělení. - Cement,
vápno, sádra, strojní oleje, petrolej a cukr.

Uhelná centrála

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slezský anthracit.
Telegrafická adresa pro centrálu jakož i veškeré filialky: „KRALOBANKA.“

Telefon: Hradec Král. č. 9 a 29, Praha č. 3508, Semily č. 21, Turnov č. 27. Telegr. adresa pro centr. jakož i veškeré filialky: „Kralobanka“.

OBNOVA

Číslo 13. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 29. března 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne. Ročník XVIII.

Anglické kabáty (svrchníky), zvláště-
nosti anglických kravat, kapesníky,
šle, hole, deštníky, ponožky, nepro-
mokavé kabáty gumové, rukavice,
hotové vesty.

JOSEF PAVELKA,
Hradec Králové, Palackého třída 77.

Vlastní prádelna a žehlárna Karlova tř. 502. — Výroba prádla.

Košile bílé, barevné, flanelové dle
míry v nezvýšených cenách. Zboží
trikové, kožené. Parfumerie. Cestovní
a turistické potřeby. Cestovní pří-
krývky a galoše.

Přátelé a bratři!

Závažné důvody volají nás, abychom opět
sešli se na zemském sjezdu naší strany. Před-
evším to žádá organizační náš řád, který praví,
že sjezd strany musí býti svolán nejméně jednou
za dva roky a doba dvou let od posledního naše-
ho sjezdu uplynula. Dále dlužno svolati sjezd k to-
mu cíli, aby v jasné světlé postaveny byly nemilé
osobní spory, které v poslední době vedly k ráz-
nému zakročení velikou většinu výkonného výbo-
ru proti těm, jež kázeň a jednotu ve straně rušili.
Konečně pak bude třeba stanoviti taktický postup
k další úspěšné a svorné práci a zvoliti nový vý-
konný výbor, který by pevnou a ráznou rukou
vedl celou stranu k vítěznému postupu.

Z těchto důvodů svoláváme:
**zemský sjezd delegátů české strany křesťansko-
sociální do Prahy na dny 8. a 9. dubna 1912, který
konati se bude v sále Obecního domu u Pražské
brány na Josefském náměstí, s následujícím pro-
gramem:**

1. Zahájení sjezdu místopředsdou strany Fr. Šafránkem rolníkem a předsdou Sdružení katoli-
ckých zemědělců.
 2. Volba předsednictva sjezdu.
 3. Zpráva o činnosti strany v posledních dvou
letech, Ant. Havelka, tajemník.
 4. Politická situace, Fr. Šabata, rolník, Josef
Adam, poslanec a okresní starosta.
 5. Finance strany, JUC. Josef Šindler.
 6. Tisk strany, J. Kuška, farář.
 7. Organizační řád, prof. Dr. Šulc.
 8. Volba výkonného výboru a náhradníků.
- Sjezd zahájen bude dne 8. dubna přesně o 3.
hodině odpolední.

Přátelé a bratři! Čeká nás na sjezdu práce
veliká a vážná a proto třeba, abyste co nejhojně-
ji sjezdu se účastnili a ku sjezdu vyslali pracov-
níky zkušené a našim zásadám a našemu progra-
mu věrné, kteří opravdu chtějí pracovati ve pro-
spěch naší strany a tím i těch, kteří je ke sjezdu za
delegáty vyslali. Sjezd náš musí býti a také jistě
bude **mohutnou manifestací** všech uvědomělých
katolíků českých za jednotu a svornost strany.
Na shledanou ve zlaté, slovanské Praze!
Výkonný výbor české strany křesťansko-sociální,
dne 21. března 1912.

Dr. Rud. Horský, předseda. Dr. Gustav Mazanec,
I. místopředseda, Fr. Šafránek, II. místopředseda.

Členové výboru a náhradníci:
Havelka Antonín, tajemník. JUC. Šindler Josef,
pokladník. Adam Fr., zemský poslanec v Čácho-
vě. Brož Karel, důchodní v Nulšech. Čumpelík
Frant., řezbář v Mělnice. Hovádek Jos., knihař v
Praze-II. Jakubcová Františka, redaktorka ve
Vršovcích. Kaňourek Ant., selský syn v Strun-
kovicích. Dr. Kovář Matěj, c. k. školní rada v
Praze. Krejčí Jan J., rolník v Hrazanech. Novák
Jos., studující filosofie v Praze. Ptáček Frant.,
zamestnanec v Praze. Šachl Ant., rolník v Hůrce u
Českých Budějovic. Dr. Slavík Karel, professor
bohosloví v Českých Budějovicích. Svoboda Stan.,
farář ve Střebně u Příbrami. Dr. Šulc Frant.,
professor v Hradci Králové. Josef Polák, stroj-
mistr v Hradci Králové. František Šupka, redak-
tor »Štítu« v Hradci Králové. Tomáš Josef, kníž-
ecí biskupský vikář v Zlatníkách. P. Záruba Milo,
farář v Jiřicích.

Poznámky. 1. Každá místní organizace české strany
křesť. sociální má právo vyslati ku sjezdu jednoho
delegáta. 2. Přihlášky delegátů ku sjezdu zaslány buďte
sekretariátu české strany křesť. sociální v Praze, Vel-
ká Karlova ulice č. 8., v přízemí. Přihláška musí vy-
hotovena a podepsána býti od našeho důvěrníka. Po
došlé přihlášce zašle sekretariát delegátu legitimaci,
bez níž nikdo na sjezd připuštěn nebude. 3. Kdo si
přeje nocleh, nechť to spolu s přihláškou oznámí.

Pokrokařská neřibost nad eucharistickým sjezdem.

Zase nové dokumenty, jak rozumějí volnomy-
šlenkáři svobodě svědomí! Když se konal sjezd
evangelíků (i cizích) v Praze, když došlo k veli-
kému sjezdu Wunder-rabínu, pokrok buď ztichl
anebo velebil. Ale když katolictvo, které předsta-
vuje v Rakousku nejčetnější společnost nábožen-
skou, chystá se k oslavě Nejsvětější Svátosti, tu-
díž k slavnosti opravdu náboženské, již se rojí ži-
dovské protesty. Již pokrokoví politikové násilně
se mísí do vnitřních záležitostí církve, jako by je
někdo přímo vlekl k účasti na slavnostních dnech.

»Osvěta Lidu« hledí dne 21. t. m. dokazovati,
jak účelem sjezdu toho jest politika. Prý eucha-
ristické kongresy »pořádány byly dosud jen ve
městech nebo státech, v nichž římský klerikalis-
mus dominuje. Řadí se tudíž Rakousko mezi země
Římu nejoddanější.« S dovolením: v Londýně snad
také »klerikalismus« dominuje? Zeptejte se zedná-
řů, anglikánských církevníků a židů. Ti vám dají
správnou odpověď. A přece tam byl velikolepý
eucharistický kongres dávno dříve než ve Vídni.

»Osv. Lidu« konstatuje s údivem: »Císař přijal
protektorát eucharistického kongresu, přislíbil zú-
častniti se průvodu a šesti sekcím přípravného ko-
mitéu v čele stojí arcivévodkyně a choť násled-
níka trůnu.« — Patrně měl se panovník dříve pře-
platit židovského tisku, zda mu bude dovoleno ú-
častniti se slavnosti vlastní konfesse. Vzhledem k
velikolepému průběhu jest zcela přirozeno, že byli
požádáni sami členové panovníckého rodu za pro-
tektorát. A pak přece Habsburkové od nejstarších
časů prosluli svojí věrností ke katolické víře a ú-
ctou k Nejsvětější Svátosti. Protestantští básník
Schiller sám složil nadšenou báseň na úctu k Eu-
charistii, jaká se jevila u Rudolfa Habsburského.
Pomocníci rabínu však jsou nemile dotčeni tím,
že dosud na nejvyšších místech se dává průchod
náboženskému citu dle starobylé tradice. Uvažte:
Sieghartové, Rotschildové, Gutmannové mají v
Rakousku již tak veliký vliv — a katolický moc-
nář neptá se volnomyšlenkářů, smí-li se účastniti
manifestačně bohoslužeb katolického vyznání. Ko-
nečně dlužno konstatovati, že pokrokařský tisk
dovoluje každému — i vysokému úřednictvu účast
na kongresu. Ale připojuje: »Leč účast jejich nutno
si dobře zapamatovati a stejnou svobodu požado-
vati i pro úřednictvo a ministry svobodomyšlné.«

Klademe tu otázku, kdy se zabraňovala které-
mukoliv úředníkovi nekatolickému účast na boho-
službách vlastního ritu. Vždyť přece i při samé po-
rotě se stane přestávka, jestliže židovský advo-
kát oznámí, že musí jíti dle svých rituálních záko-
nů na pobožnost do synagogy. Kdy protestovali
naši katolíci proti velikým schůzím pastorů, zda
kdy protestovali aspoň proti oslavám Kalvínovým,
jež přece byly zřejmě zahroceny proti církvi ka-
tolické? Ale zde jde dle pokrokového tisku hlavně
o úřednictvo. A o jakou vlastně jeho svobodu? Prý
dr. Marchet byl napadán pro své stanovisko k
Wahrmundovi.

Jaká jest tu příčina ke srovnání s náboženskou
svobodou úředníků katolických? Jestliže se kato-
líci hájí proti nevědeckému, štvavému pamfletu,
jestliže se ohradí i proti těm, kteří takové štvá-
nice buď přímo nebo nepřímou podporují, tím jest
nechtějí bráti nikomu náboženskou svobodu. Vždyť
přece v kruzích protestantských, židovských a li-
berálních bylo vzrušení ještě větší, když borromej-
ská encyklika prohodila několik slov o dávno ze-
mřelých representantech protestantství. Pro kri-
tiku lidí tedy strašný rámus. Ale katolíci měli si
bez hlesu nechat líbiti tupení víry samé!

A té svobody vůči stávajícím řádům se po-
skytuje liberálním úředníkům až dost. Může-li c.
k. úředník kandidovati na program sociální demo-

kracie, která se nazývá sama stranou revoluční,
muže-li úředník pořádati schůze, na nichž se pod
záminkou boje protiklerikálního štvě proti katolí-
kům, pak jistě nemohou nafíkat na velkou nesvo-
bodu.

Ale uhadneme lehce, co nejvíce pálí židy a
zednáře. Katolíku dostaví se obrovské množství,
poznají, jak obrovská síla lidu dá se ovládati ča-
sto hrstkou fanatických štváčů. Ačkoli slavnosti
nebudou nijak politickými, přece jenom v širých
davech dojde k jasnějšímu poznání, že katolík jest
velikým obrem, který jen pro své náboženské pře-
svědčení si nechal líbiti kopance, že dobře nepo-
chopil, jak velká jest drmácející síla v konserva-
tivních tohoto státu a jak veliké pluky zahranič-
ních věřících sympatisují s náboženským ruchem
v Rakousku.

Ve starém Římě nelišil se otrok valně svým
oděvem od obleku zpupných patriciů, svých kara-
báčníků. Bylo to dovoleno proto, aby otroci ne-
poznali, jaká mizivá hrstka dovoluje si zotročova-
ti miliony statných lidí. A u nás? Každou chvíli
nějaký násilně sehnáný průvod sociálně demokra-
tický, aby se zdálo, jak tito lidé převládají nad
konservativci. A při tom přímo fanatické křiky
proti průvodům katolickým, aby našinci své řady
nesčítali. Zrovna taková taktika, jako u římských
patriciů!

Ovšem židovský tisk pracuje proti sjezdu pl-
nou parou »Prager-Tagblatt« a jiné židovské listy
hanebně lhou, že prý sjezdové komitě upadlo do
veliké finanční tísně. A protože prý sjezd vyža-
duje velikých nákladů, mají katolíky dopomoci
k penězům židů kupováním šlechtických titulů, řá-
dů a jiných vyznamenání. Původně tato lež byla
ctištěna v sociálně demokratickém »Arbeiter-Zei-
tungu«, který chtěl tak trefiti dvě mouchy na-
jednou. Ovšem na tuto sensační zprávu, která se
vší židovskou drzostí dovolila si jmenovati
i osoby ve vymyšleném plánu tom účastnící, při-
šly včas náležité odpovědi. Leč lež se kolportuje
vesele dále, ačkoli sami jmenovaní židé zaslali pří-
slušné opravy.

Z těchto fanatických lží vysvítá, jakým veli-
kým trnem v oku jest eucharistický kongres našim
protivníkům. Proto musí býti tím spíše heslem
katolíků, aby obeslali sjezd co nejčetněji. Konají-li
zednáři veliké světové kongresy s obrovským ná-
kladem k vůli udolání církve, jest našim právem
a povinností odpověděti důstojnou manifestací ná-
boženskou

Obrana.

Privilegovaní rabíni. Pokrokařský tisk byl ve-
lice vzrušen nad tím, že jeden mladočeský posla-
nec gratuloval J. Exc. nejdp. biskupovi k šedesáti-
nám. Tento společenský pozdrav ovšem byl dle
pokrokařské logiky velikým hříchem politickým.
Vždyť biskup nepatří do národa, i kdyby byl nej-
upřímnějším Čechem. Duchovní hlava statisíců
upřímných katolických Čechů musí býti považo-
vána za vyhoštěnce, na něž se nesmí puncovaný
vlastenec usmáti. Zato však moderní národní eti-
keta vyžaduje, aby se vlastenci plazili před ně-
meckými židy s pokornou prosbou, aby mluvili če-
sky. Takový německý žid má postavení privilego-
vané. Pokrok před ním klečí, ať již se třebas spo-
juje i s našimi národními nepřáteli. Ovšem ještě
větších privilegií dostává se rabínovi. »Čas«, který
také nezapomněl »zrádu« dra Franty na pokroku a
svobodomyšlnosti přibíti na pranýř, uveřejnil
nedávno předtím (20. února t. r.) insert tohoto zně-
ní: »Představenstvo židovského pohřebního bra-
tstva v Praze podává truchlivou zprávu o úmrtí
svého nejmilejšího a vysoce váženého pana vrch-
ního rabína Phil. Dr. Natana Ehrenfelda. Zemřel v

sobotu dne 17. února. Jako znamenitý učenec a podporovatel veškerých humanitních podniků, byl zesnulý nenahraditelnou okrasou našeho bratrstva; krom toho byl **spolehlivý, kompetentní rádce ve veškerých rituálních záležitostech**. Členstvo zve se tímto k hojně účasti na pohřbu, který se koná v úterý dne 20. února z Klausovy synagogy ve 2 hod. odpoledne.

Tedy tento vrchní rabín byl orthodoxní. Vždyť byl vyhlášenou autoritou v oboru církevních formalit. Nadto náležel do cechu těch rabínů, kteří by pokládali za veliké ponížení osvojit si jazyk české národnosti. Českožidovský »Rozvoj« sám prozradil, jak tento vrchní pastýř do smrti se českému jazyku za svého 20letého působení v Praze nepříučil, takže oddával ty, kterým byla bohoslužebná němčina nemilá, po hebrejsku. A všechno mu prošlo v době tolik »horlivé« židovské assimilace. Ale zvlášť zajímavé jest, jak »Čas« psal již dva dni předtím o tomto vrchním rabínovi — dříve ještě, než mu představenstvo dalo insert. Dne 18. února napsal: »Včera ve 4 hod. odp. zemřel po dlouhé nemoci vrchní rabín pražské náboženské obce Ph.dr. Nathan Ehrenfeld. Narozen r. 1843 v Cenzu v Uhrách (komitát komárenský) studoval na vynikajících školách rabínských a dosáhl pak v Kielu doktorátu filosofie. Roku 1890 přišel jako nástupce vrchního rabína Hirsche do Prahy, kde jasnou svou povahou i učeností a vynikající schopností řečnickou získal si brzo obecných sympatií.« A ještě 19. února redakční rubrika »Času« sděluje: »K úmrtí vrchního rabína dr. Ehrenfelda, o němž jsme včera přinesli zprávu, dodáváme, že pohřeb zesnulého se bude konati v úterý 20. února o 2, hodině odpolední z Klausovy synagogy v Praze-V., v Hampejské ulici. — Ale to už jsou v témže čísle inserty dva. V jednom se praví, jak veliké měl zásluhy Ehrenfeld o »Spolek pro židovské prázdinné kolonie.«

Co učinil pro český národ, tento maďarsko-německý žid, o tom ovšem ani slovo. Také jest zamlčeno, jakou úlohu hrál při založení německé, germanisující »Talmud-Thora-Schule« v Praze.

Tedy Ehrenfeldovi nijak nevadila láska k bibli a talmudu, nevadila mu houževnatá němčina, nevadily mu přesné církevní formule v poklonování pokrokářů. Byl to dle pokrokářského soudu muž učený tolik, že si získal v Praze docela sympatií obecných.

Zato však českému biskupovi nesmí dle moderních názorů projevit gratulaci ani občan pokřtěný po katolicku.

Ovšem — jestliže »Čas« činil reklamu rabínských »Talmud-Thora-Schule«, jestliže otiskl provolání na podporu židovských rumunských lichvářů, jestliže oznamoval světu k vůli reklamě činnost židovského spolku školského, který germanisuje, pak vidíme jasně, jakým jest proticírkevníkem a z jakých motivů vyvěrá zášť proti českým biskupům. V nedělním »Čase« (dne 24. t. m.) čteme insert: »Právě přistoupimské macesy . . . jakož i veškeré velikonoční zboží nabízí Sonneschein, Praha, Kožní ul.« Ano — »Čas« jest orgánem »protektionsfessijním.« Maďarsko-německý rabín a macesy mají však privilegium.

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně dne 22. března branná předloha po řečech generálních řečníků posl. Chocce (proti) a něm. nac. Krafta (pro) přikázána výboru. Ve sněmovně 26. března odpol. začali hroziti Rusíni obstrukci při jednání o předloze zákona o tabákové licenci. Po obstrukční řeči ruského poslance Starucha prohlásil posl. Levický, že Rusíni v této chvíli od obstrukce upouští a propustí zákon o tabákové licenci, zprávy výboru soc. politického a národohospodářského, jakož i úpravu mzdy v hornických a úrazových pojišťovnách, jakož i při stavebních závodech. Levický se však dále výslovně prohlásil, že Rusíni první čtení vodocestných předloh žádným způsobem nepřipustí. Rusíni trvají totiž na tom, že pro svoje východonáležské kraje musí také dosíci nějakých hospodářských prospěchů. V poslední chvíli Rusíni od obstrukce upustili, ježto hr. Stürgkh slíbil jim koncesse na poli jiném. Velezajímavým bylo 22. t. m. jednání o vydání poslanců Malika, Ira, Rolsberga, Udržala, Staňka, Práška a Rollera, kteří stíhání jsou vrchním zemským soudem vídeňským pro zločin soubroje. Sněmovna jich však nevydala. Z českých poslanců vydán Fressl pro urážku na cti.

Zákon Kolískův opět zamítnut. Ministr kultu a vyučování ryt. Hussarek dne 22. března odpověděl v poslanecké sněmovně na dotaz něm. národního svazu a také něm. křesť. sociálů o zákonu Kolískově. Pravil, že již místodržitel bar. Bienerth stanovisko vlády tlumočil ve sněmu dolnorakouském. Zákon Kolískův nemůže býti předložen k sankci z důvodů zákonných, odporuje § 6. říš. škol. zákona. Zákon Kolískův, jehož ostří namířeno jest jediné proti Čechům vídeňským a dolnorakouským vůbec, měl býti účinnou agitační zbraní k nastávajícím doplňovacím volbám vídeňským. Něm. nacionálové chtějí radnice vídeňské dobýt a něm. křesť. sociálové ji chtějí udržet. Obě zápasíci

strany hledí se přetrumfnout nacionálním šovinismem, aby hodně voličů nachytali; něm. nacionálové zrádčí křesť. sociály před voličstvem, jakoby strana křesť. soc. nebyla dosti německy národní, proto ženou křesť. sociály, aby přiznali barvu v záležitosti schválení zákona Kolískova, a křesť. sociálové nacionálům sedají na vějíčku, na zásady křesťanské spravedlnosti i na platné zákony státní zapomínají, a schválení provokativního zákona se domáhají.

Pronasledování českého školství ve Vídni. Jakým způsobem se šve proti českým školám ve Vídni zvláště proti zapečetěné škole Komenského ve III. okrese, o tom svědčí schůze okres. zastupitelstva tohoto okresu 21. března, na níž předsedající prohlásil, že zmíněná škola musela býti střežena sesílenou policejní hlídkou, ježto byla obava, že nestísní její budou spustošeny.

Posl. dr. Fiedler o politické situaci na říšské radě promluvil 22. t. m. v Karlíně. Odůvodňoval vyčkávací stanovisko Jednotného českého klubu zaujaté vůči branným předlohám, o nichž není jisto, budou-li v druhém čtení v nynější formě projednávány. Také mluvil o vodocestné otázce a prohlásil, že Českému klubu na tom záleží, aby předloha o vodocestných otázkách dostala se do výboru. Teprve v příštím zasedání parlamentu dojde k řešení velkých politických otázek, které vzhledem na poměry v Uhrách nemohly býti dosud řešeny. Teprve až bude v Uhrách uvolněna cesta branným předlohám, bude rakouská vláda postavena před otázkou, jak utvořit majoritu. Vše závisí od toho — pravil posl. dr. Fiedler — jak dopadnou česko-německé dohodovací konference. Těžisko jejich spočívá dnes ve Vídni a nikdo nemůže předem říci, jaký výsledek konference budou mít. Jest jisto, že rozpory při vídeňském vyjednávání jsou ještě dosti značné. Hlavně záleží na tom, aby české strany sdrůveny v Jednotný klub postupovaly jednotně ve všech otázkách a aby bylo dbáno vzájemné loyality.

Vládní komisař pro království České! Takové lamento ozývalo se v posledním týdnu v liberálním tisku českém. Naproti tomu brněnský »Hlas« píše: »Dokazuje to, že naši liberálové ztrácejí hlavu, jak vše nejde po jejich. Mají plná ústa práv národa a země, ale bylo by jim lhostejno, kdyby na místo zemské autonomní vlády přišel zeměpanský komisař. Aspoň by měli proti čemu se ohrožovat! Je to tak trapné, když pak Němci sami musejí dokazovati, že podobná pověst je nesmyslná, že zemské zařízení nepřipouští, aby správu země vedl zeměpanský komisař, a když pak se konstatuje v něm. tisku, jak maloměstsky nazírají čeští liberálové na práva a povinnosti zemské autonomie. Proto by výrobci podobných pověstí mohli býti opatrnější. Vždyť tropí české věci jen ostudu.«

Krise v Uhrách. Hr. Khuen po audienci 25. t. m. císařem pověřen, aby s vůdčími politiky vyjednával k odstranění krise. Resoluce o povolání zálohy k činné službě vojenské ovšem padla. Tentokrát Maďaři prohráli. Ovšem Maďary přiměla k ústupu volební reforma, která při jmenování Lukase minist. předsedou nabyla by posily a již se Maďaři bojí jako ohně. Dosavadní systém udrží se zase nějakou dobu u vesla. — Tuto neděli strana Justhova uspořádala v Pešti tábor lidu za reformu volební. Na 20.000 lidí se tu účastnilo. Došlo dvakrát ke krvavé řezi mezi lidem a policií.

Císař Vilém na cestách. Na své cestě na jih 23. t. m. zastavil se císař Vilém ve Vídni, kde po slavnostním uvítání na nádraží následovalo stkvělé přijetí v Schönbruně. Císaře doprovázel princ August Vilém s princeznou Viktorií Louisou. V neděli byl už císař Vilém v Benátkách, kde druhého dne sešel se s králem italským Viktorem Emanuelem. Na další cestě na ostrov Korfu sestoupil Vilém na ostrovy Brionské, kde právě mešká s rodinou následník trůnu arcikníže František Ferdinand. Pozadí návštěv těchto jest ovšem politického rázu, prý císař Vilém šel zase klížit rozvířilý trojspolek, z kterého Rakousko a Itálie trochu vyjadávají. Vždyť prý se tajně vyjednávají mezi Ruskem, Rakouskem a Itálií.

Zbrojení v Německu. Branné předlohy, jež vláda předložila říšskému sněmu německému, a jež znamenají velké rozmnožení německé armády i něm. válečného loďstva, pobuřují celou Evropu. Německo zřídí si zvláštní porýnskou armádu. Anglie předešla již německé námořní zbrojení velikým zvýšením svého námořního rozpočtu a Francie nezůstane jistě za Německem pozadu. Dle všeho také ostatní velmoci budou následovati příkladem Německa a zvýší své vojenské požadavky.

Válka italsko-turecká. Na bojišti připravují se Italové k odchodu do vnitř Tripolska. K tomu cíli vystavěli jednu železnici a chystají se ke stavbě druhé. — Turecká vláda dala uzavřítí vjezd do Dardanel dvojí řadou upevněných min, aby zabránila případný vjezd válečnému loďstvu italskému. Parníky směřjí projíždět jen za vedení tureckých lodivodů. — Turecká vláda objednala ve Francii 8 aeroplánů, lichž chce užítí v Tripolsku proti Italům.

V Číně utrpělo republikánské vojsko velkou porážku v bitvě u Šicho, kde ztratilo 1500 mužů mrtvých, povstanci ztratili 250 mrtvých.

Literární zprávy z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

Právě vyšlo a doporučujeme pozornosti
P. T. páni duchovních:

Žák S. J.: »Chléb duchovní.« Promlavy duchovní na každý den v roce . . .	3—
Ocepek: »Na Golgotě a v mahradě Josefově« . . .	1—
Zavoral: »Kázání o Nejsv. Svátosti Oltářní« . . .	1—
Zapletal: »Cvičení stavů.« (Důležité pro každý farní úřad) . . .	1-50
Huyamans: »Kathedrála« . . .	4—
Kubišek: »Kázání sváteční« . . .	2-20
»Kázání nedělní« . . .	5-20
Ocepek: »Eucharistický rok« . . .	—70
Ehrman-Auer: »Život svatých.« Váz. . .	2-50

Dr. Hoinka G.: »Psychologische Vorlesule zur Moralthologie« . . .	4-20
Ph.Dr. Kneib: »Lehrbuch der Apologetik als der wissenschaftlichen Grundlegung einer gläubigen Weltanschauung« . . .	9—
Dr. Leitner Mart.: »Lehrbuch des katholischen Eherechtes« . . .	7—
Dr. Emmel Fel.: »Wundts Stellung zum religiösen Problem« . . .	3—
Kohen: »System der Philosophie«, Bd. III. Aesthetik des reinen Gefühls. Váz. . .	22—
Eyon: »Gott und Wissenschaft« . . .	3—
Richter: »Religionsphilosophie« . . .	4—
Ritschl: »Dogmengeschichte des Protestantismus« . . .	13—
Wirth: »Psychophysik« . . .	20—

Znameníť novinka Dr. Frant. Xav. Nováka, C. SS. R.: »Kněžské problémy« (některé naše kněžské problémy a aforismy), očekávaná v kruzích veledůstoj. duchovenstva, již vyšla. Vydána je v nádherné úpravě o 380 stranách. Cena knihy: brežovaného výtisku K 3-50, v orig. vazbě v celoplátně K 4-50. — Kniha tato pro svůj důležitý a významný obsah by neměla ohybět v žádné knihovně veledůst. páni duchovních. — Knihu Novákovu obdrželi jsme do generální komise. Možno ji obdržeti v každém řádném knihkupectví.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví,
nakladatelství,
závod hudební a papírnictví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Zprávy organisač. a spolkové.

Ku sjezdu strany. Sjezd, jak ukazuje veliký počet již došlých a stále docházejících přihlášek, bude velkolepou manifestací pro jednotnou českou stranu křesť. sociální. Potěšitelné je, že zvláště venkov činí pilné přípravy k návštěvě sjezdu a nemine dne, aby nedošla celá řada přihlášek od účastníků i z nezapadlých koutů našeho království. Je viděti, že venkovští příslušníci strany stojí neochvějně při staré naší straně křesť. sociální, kterou zakládali, s kterou bojovali a vítězili. A právě tato neobyčejná účast venkova, lidu prostého jest nejlepší zárukou lidovosti naší strany. Venkovským účastníkům budou poskytnuty zdarma noclehy a jest jen třeba, aby se včas u sekretariátu strany (Praha, Karlova ul. č. 8., pftzeml) o ně přihlásili.

Záležitosti strany. V Hradci Králové pořádány dne 20. a 24. března dvě konference důvěrníků diecése naší. Prvé účastnil se i Jeho Exc. nejd. biskup, který odpovídal na některé poznámky »XX. Věku«. Nynější akci výkonného výboru vyslovena důvěra. Rozkořníci, kteří sami se vyloučili, aniž čekali na rozhodnutí sjezdu strany, nebudou již voláni k dohodám. Rokování vyznělo též v ten smysl, aby se strana katolicko-národní spojila s námi anebo aspoň abychoť šli bez šrůtek vedle sebe. — Vážený organisátor nám píše: Jak dlouho dávala matka českých měst katolickému lidu zlý příklad svým škorpěnkám, tak dlouho byl vlastně dnešní rozkol připravován. Byl to vřed na těle našem. My jsme jej hojili rok co rok, scházeli se a smířovali, ale měl se udělati bezohledný řez a hnis rozkolu měl se odstraniti. Z každé fuse byla jen nová konfuse, z každé smířovačky nová nedorozumění, protože jsou lidé, kteří se dorozuměti nechtějí. Když jsme jeden druhého nemohli přesvědčiti dříve, dnes se nám to teprve nepodaří. Dokud k roztržce nedošlo, bylo snad třeba názory si vyměňovati a vzájemně si je hájiti, při čemž mohlo padnouti nějaké to neprozřetelné slovo na obou stranách. Ale jaký by to mělo význam dnes, kdy roztržka jest hotova a strana nová existuje? Dokud státi bude strana lidová na stanovisku křesťanském, nepřekážejme jí v pozitivní práci! A dokud nenechá nás na pokoji, nevšímejme si jí. Uložme si hned z počátku rezervu, neboť kdyby se mělo psáti tak, jak se děje dnes, pak by se jenom ničila věc, kterou chceme hájiti. V zásadních věcech bude nut-

no vždy se srazit, budeme-li činit nároky na název stran křesťanských. A co nás vedlejšího rozdvajuje, toho pomůžeme velkorysně, zvláště však zapomeňme antipatii osobních, aby se k vůli nim strana nerozštěla. Žádná strana nemá záviseti od osobností, nýbrž od programu. Staří odcházeli, mladší nastupují, a ti mladší budou pro nás mít šťastnější ruku a nebudou pro nás mít nic než politování, že jsme z osobní fevnivosti k radosti svých nepřátel se, potírali a katolickou věc poškozovali. Žádost mám k novému výkonnému výboru: Urovnejte finance, i kdyby to stálo obětí a pak: K noze zbraň! — Slova to jistě smírná. Jen kdyby se chtěl dle nich fiditi každý! Některé osoby raději touží po rozvalinách té stavby, v které výhradně nemohou vládnouti sami. A bije se do zasloužilých, obětavých pracovníků více než do odpovědných našich nepřátel. Ukládali jsme si také rezervu do krajnosti. Ale jak jí bylo porozuměno? »XX. Věk« v č. 69.: »Na »volné« konference v Hradci Král. dávno dříve zvána katol. národní strana (inž. Dostálek), na svolaném kursu do Hradce Král. paradoxaly již před naší konferencí sloupy katol. národní strany Dostálek a dr. Rožánek Kdyby k tomu došlo po marných pokusech výkázati p. Jungra do příslušných mezí, a po marném usilování, aby byl dodržován organizační řád, těžko by se mohl někdo tomu diviti. Konstatujeme však, že zde byl p. Dostálek jednou, kdy se jednalo o falšování podpisů rukou Jungrovou a podvodném materiálu voličstva. Pak tu na žádné konferenci nebyl ani pan Dostálek ani pan dr. Rožánek. Poslední měl by promluvit, zda vůbec kdy do Hradce přijel. Mluví-li se o skutečných námluvách, pak tyto se daly v Praze za přítomnosti secessionistů. Tam měli příležitost pánové dokumentovati jasně, zda jest lépe podříditi se diktátu p. Jungra či podati ruku straně katol. národní. Bojů vzájemných bylo už dost. A proto ať dokáží, jakou pozitivní práci si dovedou získati přezíři širokých vrstev. Zrovna tak sluší odmítnouti stesk na »pronásledovaného« organisátora, který sám nejlépe ví, že jest pro něho nejlépe o skutečné příčině přesazení pomlčet. Zkrátka nyní se hledají pro secessi důvody ex post, ačkoli bylo dříve tolik příležitosti k reformě ve straně samé! Jdeme dále krokem pevným, lid obětavou práci uznává, nové řady se hlásí. Nuže — nechť jině místo skorpění, vyzrazování redakčního a obchodního tajemství atd. se pracuje též v zájmu věci společné katolictvu všemu!

Hořice. Den 25. března, svátek Zvěstování Panny Marie zůstane všem členům odbočky Všeodbor. sdružení dlouho v paměti. Ráno téměř všichni členové vykonali povinnost křesťanskou velikonoční. Večer pak odbočka na paměť pětiletého trvání a založení svého uspořádala hudební a pěvecký večer, při němž účinkovali jako hosté pražské hobojoyé trio (pp. Bukvář, Hořánek a Novák vesměs z Prahy) a hosté jičínské (p. ředitel Tomáš s chotí, pl. Kabelová, slečny Kosinová a Kordulová). Program byl umělecký i zábavný, takže obecnost bylo úplně uspokojeno. Pražské hobojoyé trio předneslo po proslovu místního vlp. Ježka, jenž zmínil se o dnešním našem jubileu a hosty uvítal, Beethovenovo trio pro 2 hoboje a anglický roh, kterýžto výkon byl tak přesně proveden, že došel velkého aplausu, a co hlavněho — velmi byl chválen od odborníků, členů to místního »Dalibora«. Pak jeden z pražských pánů (Hořánek) pobavil obecnost sálem na violu s doprovodem klavíru, u něhož po všecka čísla byl p. ředitel Tomáš. Vsať též hosté jičínské se vyznamenali. Provedli operetu »Tři doktorky« (pl. Kabelová, sl. Kordulová a Kosinová), jež našla u obecnosti veliké pochvaly. Též deklamace Douchovy »Bohaté nevěsty«, jež posluchačstvo svými jadrným a jemným humorem velmi pobavila, a melodram »Vodník«, byla čísla opravdu pěkná a krásně přednesená (sl. Kordulová). Pak předveden byl »Ženský soud ve 30. století« o »Klepařské tercetto« od jičínských dam, což obě přijato s velkým potleskem. Též zpěvná duetta (pl. Kabelová a sl. Kosinová) od Vymetala »Měsíček«, od Dancera »Lesní zvonky«, a Mendelsohna »Jen přál bych si slovem projevit« velmi se líbila. Zkrátka průběh celého večera byl krásný a povznášející, a posluchačstvo jen si přálo, aby zas takový večer znovu byl uspořádán, což, dá Bůh, snad bude k oslavě dne svato-václavského. Výbor odbočky všem účinkujícím za jejich ochotu a námahu volá Zaplať Bůh!

Sdružené katolické spolky v Pardubicích již podruhé vystupují se svými čackými ochotníky na jevišti v našem městském divadle. Tentokrát sehráli »Ideály manželství«, veselohru od Bartoše ve 4 jednáních za vedení obratného režiséra J. Klivického. Netřeba hledati obvyklých lichotivých frází kritiky, stačí pouze tolik říci, že účinkující dámy i páni se v pondělí večer dne 25. t. m. přičinili ze všech sil, aby předvedli nám dokonale typy herecké a dlužno s radostí dodat, že tak učinili s výsledkem dokonalým. Souhlasný projev chvály všech přítomných jest důkazem opravdové rutinovosti herecké, jakou bychom u ochotníků zřídka kde našli. A jestliže první divadelní vystoupení v městském divadle potkalo se s tak neobyčejným všestranným úspěchem, můžeme to tvrditi o druhém kuse v mife ještě větší. Již ta nepřátelská pokrokářská kritika »Osvěty Lidu« při předešlém představení dala tušiti, že ochotníci hrali výborně a všecko že se líbilo. Tak i nyní bylo divadlo při našem pondělním představení ve všech prostorách svých plné. Celé divadlo bylo vyprodáno a toť jistě nejlepším svědectvím, jaké oblíbě se těší naši milí ochotníci. Nebudeme mluvit o každém zvláště, neboť všichni zaslouží toho nejlepšího uznání a veškeré chvály.

Čáslav. Křesťansko-soc. vzdělávací spolek uspořádal na počest svých členů a příznivců Josífků večírek, při němž dp. prof. Kohout přítomně poučil, potěšil a pobavil přednáškou: »Žena v národní písni«. Vytknuv pu-

vod, krásu a význam národních písní, ukázal, jak soudu plané lidové o ženě od kolébky až ke hrobu. Přednáška, kofeněná humorem, sledována byla s plnou účastí a těšila se pravému porozumění. Po přednášce zazpívalo krátce sestupující se nové kvarteto a pak konán byl koncert spolkové kapely, jejíž jednotlivá čísla musila býti hojně opakována. Účast byla slušná. Příští spolkový večer po svátcích Velikonočních. — K společné svatě zpovědi a sv. přijímání přistoupili členové spolku v neděli dne 24. března v děkanském chrámu Páně. Súčastnili se až na nepatrné výjimky téměř všichni do jednoho. — Na spolkový dům sebráno bylo při posledním večírku 8 K. Na týž účel darovali: vdpp. děkan Sedláček ze Solopisk 6 K, kaplan J. Filip z Vilémova 4 K, J. Khun z Chotusic 3 K, po 2 K darovali: vdpp. J. Eliáš, farář v Sudějově, F. Müller, prof. v Kutné Hoře, V. Bartoš, farář Cerv. Janovice, V. Kouba, farář Soutice, J. Král, farář Suchdol, F. Prokůpek, farář Uhel. Příbram, J. Vašek, farář Nová Ves, F. Herrmann, kaplan Záběž, F. Pour, duch. správce Kutná Hora, V. Žid, zám. kaplan Žehušice. — Za člena zakládajícího přistoupil vdpp. Al. Dostál, farář Bystřé. — Zaplať Bůh!

Vlnaře u Čáslavě. Katolická organizace mládeže v naší obci patří, pravíme to bez chlouby, mezi nejčilejší na veškerém Čáslavsku. Značí takřka z denní zkušenosti úporný boj, který se vede proti všemu, co nese značku katolictví, neskládá sklíčeně ruce v klín, ale pracuje, aby řady příznivců rozmnožila a členům svým důvěry a síly dodala. A chvála Bohu, práce se daří! Divadelní večery, pořádané v zimní době, byly vždy obecností přeplněny a přednášky ve spolkovém sále konané těšily se přízni hostů i z dálného okolí. Krásným důkazem toho byla i poslední přednáška dp. kaplana M. Kloudy z Ronova, v níž obětavý organisátor katolického lidu poučil nás o jedné ze svých cest, vyličiv s doprovodem nádherných obrazů své turistické a poutnické zkušenosti. Místnosti stačily sotva návalu posluchačstva, které s příkladnou pozorností sledovalo zajímavý cestopis dp. řečníka, odvěčující se mu na konci mohutným aplausem. Hlavní zásluhu o krásný průběh přednášky má náš milý vůdce a rádce p. Jos. Kruml, statkář z Vinice, který s obětavostí sobě vlastní všecken katolický život organizační podporuje. Jemu vedle dp. přednášejícího budiž také vzdán upřímný dík. Zdať Bůh!

Král. Hradčany. Výbor organizace české strany křesťansko-sociální na Král. Hradčanech, pojednav ve svých plenárních schůzích dne 5. a 19. března 1912 o vnitřních otázkách strany, zejména o záležitosti tisku, usnesl se jednomyslně uveřejniti resoluci: »Výkonnému výboru české strany křesťansko-sociální projevujeme plnou důvěru, vyslovujeme hluboké politování nad věcně neodůvodněným odtržením se několika pánů od jednoty strany a založením zcela zbytečné strany nové. Žádáme všechny bratrské organizace i veškeré stoupence křesťansko-sociálního hnutí v Čechách, by svorně setrvali v jednotě, společnou snahou a prací vybudované české straně křesťansko-sociální, jež svým křesťanským a lidovým programem jest povolána sjednotiti v sobě všechny vrstvy národa českého. Vybízíme všechny bratrské organizace k podobným veřejným projevům na obhájení jednoty strany a k horlivé účasti na chystaném řádném sjezdu delegátů české strany křesťansko-sociální.« Výbor organizace české strany křesťansko-sociální v Praze na Král. Hradčanech.

Obrázky svatých

v různých cenách, levně pro školní děti,

obrázky smuteční a upomínky k sv. přijímání a zpovědi

lze dostati

v Družstevním knihkupectví
v Hradci Králové (Adalbertinum).

Zprávy místní a z kraje.

»Stabat Mater« od Jos. Rheinbergra bude provedeno na Zelený čtvrtek po odpoledním skončení hodin v katedrálním chrámu sv. Ducha řízením ředitele kůru p. Jana Nep. Wünsche. Komposice ta jest pro smíšený sbor s průvodem orchestru.

Marlánská družina dívek v Hradci Králové dne 17. března sehrála po prvé drama »Sv. Cecilie«. Nesluší oceniti pouze výkon, ale i ty práce, které sodálky vykonaly, aby zajistily podniku plný úspěch. Nadšené se předstihovaly, aby každá přispěla hřivnou nejcenější. Pevná ruka režisérova dovedně vytvořila zdařilý obrázek utrpení a bojů za vznešené idey náboženské, které v první době křesťanské ušlechtilými dušemi našich prv-

ních bratří křesťanských prochnivaty. Soummy se vzny do svých úloh dobře. Pěkně se shostily svých úloh sl. Faltová a sl. Kozová, jež předvedly to veliké křesťanské: »Krev mučedníků semenem nových křesťanů«. Sc živým zájmem byl sledován výkon sl. Schiffnedrové, jež překvapil, a sl. Pickové. Velmi dobře nastínila obětavou duši sl. Hloušková. Neméně uspokojily i ostatní sodálky. Živé obrazy, dík dp. Černému, vhodně se rýsovaly v rámci děje. Doprovod hudební, který obstaral dp. dr. O. Svoboda, doplnil ladně celkový ráz kusu. Ačkoliv kladly se veliké obtíže při vypravení této pěkné hry, přece s uspokojením musíme říci, že provedení překvapilo a jest si přáti, aby více takových her bylo provedeno. — k.

Hál pokroková a klerikální. »Ratibor« zahrál si zase jednou na strážce pořádku a mravnosti. Křiklavě namíchanými barvami vyličil nerozvázný násilnický čin lukavického faráře Imlaufa, jenž v návalu rozčilení ztrestal holé drzého útočníka na svou čest. Nikterak nám nenapadá schvalovati podobný způsob satisfakce, která patronům a dopisovatelům »Ratibora« nahání husí kůže při vzpomínce, jak by se jim vedlo, kdyby tento způsob vyrovnání volili na pt. všichni, kteří byli ničemné v pokrokových tiskovinách napadeni. Neomlouváme násilnictví faráře Imlaufa, nýbrž ho naprosto odsuzujeme, ale dívme se jen »Ratiboru«, kde se v něm vzala najednou neobyčejná citlivost pro bezodkladné potrestání viníka, ačkoliv svého času podobný smysl pro spravedlnost »Ratibor« neprojevil, když jeho patron dr. Klumpar na veřejném náměstí před svědky holé ztýral v den volby do říšského sněmu voliče, jenž se opovážil voliti jiného kandidáta nežli Drtinu. Kde tenkrát »Ratibor« žádal okamžitou suspensi viníka? Kde tehdy obviňoval »Ratibor« obecní správu za tento násilnický a vyložené trestní čin? Proč najednou měl jiným loktem knězi a proč činil zodpovědnou za čin jednotlivce církevní vrchnost, že netrestá hnedle bez náležitého vyšetření povahy skutku? Jsme jisti, že farář Imlauf pocítí také přisnost církevních zákonů, ale musíme chváliti jen rozvahu církevního soudu, že nesoudil na pouhou denunciaci pokrokářského tisku, nýbrž že vyčkal také náležitého šetření se strany světského soudu. »Ratibor« zcela perfidně volá k zodpovědnosti nejd. biskupa v přečinu Imlaufově. Na pouhé pokrokářské denunciaci nemůže biskupský ordinariát vynášeti rozsudky a také nemůže jich uveřejňovati v novinách dříve, nežli byly vinníkům oznámeny. Z celého krvavého tažení »Ratibora« v politování hodné aféře vysvítá ušlechtilá snaha pokrokové tiskoviny, vytlouci z osobní viny jednotlivce důvod k paušálnímu tupení celého stavu. Dnes však manýru pokrokovou každý prohlédá a jako veřejnost hůl dra. Klumpara a dra. Lhoty nepřisoudila k vině všem pokrokářům, tak také nebude holé Imlaufovou bítí celý stav, jenž za jednotlivce nemůže.

Valná hromada Okrašlovacího spolku v Hradci Králové konati se bude v pondělí dne 1. dubna t. r. o půl 8. hodině večer v malém sále Besedy. Pořad jednání: 1. Čtení protokolu poslední valné hromady. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva pokladníka. 4. Zpráva revisorů účtů. 5. Volba nových členů výboru. 6. Volné návrhy. Poznámání: Podle § 6. odstupující členové výboru pp. F. Koutník, Jos. Růžička a Jiří Tilman mohou znovu voleni býti. K zahájení valné hromady jest třeba, aby byla přítomna aspoň čtvrtina všech členů. Nedosáhne-li se tohoto počtu, koná se valná hromada s tímž pořadem o půl hodiny později a usnáší se bez ohledu na počet přítomných členů.

Živnostensko-právní informační kurs. Obchodní, živnostenská a průmyslová Ústředna v Hradci Králové pořádá ve dnech 22.—26. dubna t. r. v Hradci Králové živnostensko-právní informační kurs pro společenstevní funkcionáře a učitele pokračovacích škol živnostenských. Přednášet budou úředníci Ústředny a družstva k náku pu strojů, c. k. instruktorátu společenstevního a pražského ústavu pro zvelebování živností, jakož i inspektor zemských ústavů práce. Pro naprosto nemajetné přespolní kursisty vypisuje Ústředna 5 stipendií po 25 K. Veškeré dotazy a přihlášky řízeny buďtež nejdříve do 15. dubna na Ústřednu v Hradci Králové. — Za příčinou čistění úředních místností se v Ústředně na Bílou sobotu, jakož i v neděli a pondělí Velikonoční neúčaduje.

Klub českých velopedistů pro Hradec Králové a okolí odbýval svou řádnou valnou hromadu v sobotu dne 16. března za účasti 19 členů. Ze zpráv funkcionářů vyjímáme: Klub snažil se soustředit všechny obory sportu. Zřízeny jsou odbory fotbalový, tenisový a cyklistický. Vydání — následkem nepřiznivě loňské jarní sezony, vzrostlo značně a nutno tu napnouti veškerou energii, aby docíleno bylo rovnováhy. Postavení klubu je těžké. Převzatými povinnostmi sportovními nucen jest na cestě nastoupěné pokračovati a podpory se mu nikde nedostává. Hříště klubové poukazuje se ku hrám studentským, aniž by za upotřebení materiálu jakákoli náhrada byla poskytnuta. Žádosti za subvenci zůstávají nevyřízeny, naopak nařizuje se odstranění ohrady, což mělo by za následek nemožnost kontroly při zápasech. Za těchto podmínek, kdy zapomíná se na povinnosti podporovat tělesný vývoj občanstva, je práce v klubu velice stížena. Doufáme však pevně, že dojde činnost klubu konečně ocenění a aspoň žádosti za subvenci bude vyhověno. Na to provedeny volby a zvoleni: za starostu p. Dr. Klumpar, místostarosta: p. Duchaňek J. V., náčelník: p. Holý V., do výboru pp.: Brusnický O., Černý F. J., stavitel, Jarkovský J., učitel, Neumann J., Peřina Karel, ing. Stejskal J., Urner O., Viewegh M., za náhradníky pp.: Borůvka K., Rybyšar J., Senger Fr., Vacek K., revisory účtů pp.: Samek J. a Zuman J. Na to valná hromada po volných návrzích skončena.

Skon horlivého propagátora umělecké výchovy. Dne 26. t. m. rozležela se s tímto světem duše šlechtěná, knihovník a tajemník průmyslového musea v Hradci Králové p. Miloslav Oehm. Jeho nadšení pro umění charakterisuje ta okolnost, že ani i dlouholetá vleklá choroba nedovedla oslabiti jeho energickou práci. Narodil se roku 1870 v Hradci Králové. Absolvoval dvě třídy gymnasia, vstoupil na školu zámečnickou. Pracoval pak v dílnách, navštívil k vůli dalšímu vzdělání i Vídeň a Mnichov. Stal se učitelem na škole pro umělé zámečnictví. Od roku 1903 byl knihovníkem a pak i tajemníkem zdejšího průmyslového musea. I při chatrném zdraví vyvinul mravenčí plí. Zemřel uprostřed nejpilnější práce. Svými statistickými přehledy, knihovními řady atd. postavil činnost knihovny na pevnou půdu. A to vše při prostředcích nejskromnějších. Nedočkal se ubožák nové budovy, o jejíž dostavbě tak často s vřelou láskou psal. Horlivě přispíval články odbornými do různých listů a vydal několik samostatných pojednání. Měl velikou zásluhu o pořádání odborných přednášek a kursů. Při svých velikých zkušenostech byl dobrým a ochotným rádcem jiným horlivcům. A při všech zásluhách vždy zachoval povahu nejskromnější. Byl to konservativce, který si získal lásku všech bez rozdílu stran, kteří ho poznali. Městské museum ztrácí v něm pracovníka, za něhož ztěžka v době přítomné se náhrada nalezne. Svou plí postavil si Oehm v Hradci pomník trvalý.

Osobní. Revisorem Záložního úvěrního ústavu byl na místě zemřelého měst. důchodního p. Ot. Voity valnou hromadou dne 16. t. m. zvolen p. Alois Švorčík, dirigent filiálky c. k. priv. Assicurazioni Generali, který po absolvování nižší střední školy a po nabytém vzdělání obchodním býval účetním v textilních závodech, načež osvojiv si znalost cizích jazyků, vedl po 8 roků samostatně rozsáhlý obchod v Rumunsku. Nyní pak již na devátý rok má svědění velmi důležitý obchodní ústředí velkého pojišťovacího ústavu, se vzorným vedením účetnictvím, tak že po nabytých dlouholetých zkušenostech obchodních a účetenských je pro výše uvedený úřad velmi dobře kvalifikován.

Správní rada Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové konala dne 24. března t. r. svoji ustavující schůzi, v níž zvoleni byli pánové Jaroslav Červený, c. k. dvorní továrník atd., předsedou a JUDr. Frant. Ulrich, starosta král. věnn. města Hradce Králové atd., místopředsedou.

Koncert sl. Marie Dvořákové, klavírní virtuosky, bude v Hradci Králové v neděli 14. dubna za spoluúčinkování houslisty pana F. Daniele. Slečna Dvořáková je pianistka vyspělé techniky — křesťálové čisté, hraje s plným porozuměním, vnikajíc zcela do ducha kompozice. Úspěchy umělecké na všech dosavadních koncertech docílené možno nazvat přímo velikolepými a bude večer tento u nás jedním z nejkrásnějších. Záznamy sedadel v knihkupectví F. Piší.

II. porotní období u c. k. krajského soudu v Hradci Králové počíná 10. dubna. Vylosování jsou následující porotcové: kupec Ed. Singer v Broumově, obch. K. Paul v Č. Skalici, hosp. úř. L. Caspers ve Sviněšanech, host. J. Bauer v Dubenci, obec. starosta F. Wolanek v Kohoutově, rol. J. Lesk v Nové Kocbeři, rol. J. Wittich v Prorubech, rol. V. Mikolášek v Bukovině, rol. J. Prokop v Jenikovicích, rol. V. Knejp v Lochenicích, rol. J. Merkl ve Skalici, mlynář H. Kohout v Třebechovicích, rol. B. Šrám ve Věstarech, soukromník J. Rydl v Jaroměři, kupec Al. Hlávka v Josefově, soukromník J. Karas v Kostelci n. Orli, maj. domu E. Nosek sen. v Králíkách, majitel cihelny V. Wagner v Králíkách, rol. Č. Čermák v Bohdašíně, obuv. Aug. Kejkliček v Hronově, rol. J. Šťastný v Klenici, rol. B. Trojan v Křivicích, řed. cukrovaru J. Kořán v Mezifíči, továrník Ed. Goldman v Polici n. M., továrník V. Škop v Polici n. M., rol. J. Hubka ve Vys. Šrbské, rol. J. Vogel v Bartošovicích, rol. V. Bartoš v Javornici, obch. R. Vostřebal v Rychlově n. K., mlynář F. Kunc v Jedlině, řezník Fl. Meier v Hor. Adersbachu, host. Vinc. Kalousek v Hejnici, mlynář F. Neškudla v Jamném, sládek F. Ullman v Kyšperku; náhradní porotcové vesměs z Hradce Králové: stavitel F. Černý, obch. Ant. Frynta, továr. J. Jindra, pokrývač A. Keimar, obch. K. Krupka, kloboučník Al. Pinkava, restaurátér K. Smutný, správce J. Štětko, ředitel Al. Vávra.

Včelařský spolek pro Hradec Králové a okolí rozdá, pokud zásoba stačí, svým členům semena medonosných rostlin a to svazenky, brutniáku, komonice a hořčice. Též menší množství sazenic keřů pámelníka a kustovnice lze obdržeti. Někteří členové dosud neodebrali zamluvený cukr ke krmení včel. Kdo hodlá zakoupiti včelstva, roje, úly, neb zaručeně čistý med, nechť obrátí se na včelařský spolek. Spolkový včelín nachází se teď s lask. povolením sl. předsednictví právovárečného měšťanstva ve flošně v bývalé Lhotovské továrně.

Soudní spory pokrokových otců v Třebechovicích. Obec Třebechovská zahájila několik sporů proti místnímu mlynáři p. Janu Hájkovi, jehož bezdůvodně žaluje. Jak tyto spory obyčejně dopadají, toho jest velice pěknou ukázkou rozhodnutí c. k. nejvyššího soudního dvora ve Vídni. V něm námitka obce proti příslušnosti pořadu práva před c. k. okresním soudem v Hradci Králové přednesená ve sporu, čímž se pan mlynář domáhá náhrady škody 300 K na obci, byla naprosto zamítnuta. Žalovaná obec odsouzena k náhradě nákladů soud. per 124.36 K do 14 dní pod exekuci. Škoda p. Hájkovi způsobena jedním vinou obce tím, že voda rozlévala se z neopraveného náhona, k jehož správě jest obec zavázána. Právnícky dýmšně odůvodněný odvolací rekurs, sepsaný panem drem. Bedřichem Petrem, advokátem v Hradci Králové, který p. mlynáře v těchto spo-

rech s obcí vedených právně zastupuje, zvítězil na celé čáře. Ptáme se naši obecní samosprávy, kdo zaplatí tyto útraty a další útraty v těchto sporech s p. mlynářem vedených? Na čí účet jsou tyto riskantní spory zahájeny? Toť opravdu nezodpovědné hospodářství naší obecní samosprávy. Vedou se tu na účet poplatnictva velice nákladné spory hlavně z osobních důvodů některých t. zv. »pokrokových« pánů, jimž patrně tyto náklady soudní na srdci neležejí. O jejich úhradu patrně se musí postarati celá řada obecních poplatníků, kteří proti vedení sporu s p. mlynářem Hájkem rozhodně protestují a žádají za jich skončení, neboť v době tak veliké drahoty nelze ještě hraditi zcela zbytečné výlohy soudní.

Stydí se za kříž. V Opatovicích n. Lab. byl v pondělí odpoledne pohřben vážený občan p. Václava Rejhy. Účastnili se i spolky, mezi nimi také Sokolové v kroji z Opatovic a z Praskačky. Pohřeb vedl vldp. Josef Jakubec, farář, který výpravěmu pohřbu p. Adolfa Hybskému nakázal, aby se křížek nesl napřed před průvodem; některý však Sokol (kdo, vyšetřil četnictvo) hochům nesoucím křížek v tom zabránil a poslal je zase nazpět. Jelikož lidé se nad tím pohoršovali, vybědl vlp. Jan Širáček opět hocha s křížkem, by šel napřed a také ho před průvodem dovedl. Ale vůdce Sokolů, Václav Zástěra, úředník král. české polepšovny, s tím nesouhlasil. Po chvíli byl hoch s křížkem opět některými Sokoly poslán nazpět a tak šli Sokolové bez kříže okázale před pohřebním průvodem. Že pohřbu a tedy i pohřebního průvodu se účastnili, bylo patrné i z té okolnosti, že u hřbitova učinili špalír. Mají prý Sokolové ve stánkách při pohřbech choditi před křížkem. I kdyby tomu tak bylo, což však nikdy nemůže býti směrodatným, pak přece respektovati měli nařízení vdp. faráře, který jediné určuje pořádek při pohřbu, což jest vnitř. záležitostí církve. Jelikož z tohoto jednání některých Sokolů poslo veliké rozčilení přítomných a hlavně příbuzných zemřelého, jakož i pohoršení lidí v citech jeho náboženských, uvidíme, jak v této záležitosti zachovali se úřady nařízené. Za takovou poctu, která při pohřbu vnáší do lidu roztrpčení, všude se příbuzní poděkují. A kdo se tak chová, dává na jevo, že přišel vlastně za účelem jiným než k vůli počtě zesnulého. Nad rakví mrtvého prováděti okázale justament — to již odporuje vůbec společenskému taktu. Kdyby někde králci Sokolové za muři nohou, pak by se neozvalo z veleobce sokolské ani slovo »zásadního« protestu. A pak ještě pohlaví sokolští kárají katolíky, proč prý nemají chuti vstupovati do »všennárodního« tělocvičného sdružení.

Pokrokový advokát proti lidovým požadavkům v Dobřenicích. (Dokonč.) Dopisovatel »Ratibora« zamlčel také svému čtenářstvu i tu zde dobře známou věc, že vlastně p. Weinrichovi, jenž má skoupených oněch 19 starousedlých živností, dle § 70. ob. zř., požitky obecního statku sotva patří. Z některé živnosti jistě nikoliv! Tytéž příčiny, pro které ztratila svůj podíl na obec. statku živnost p. Barvíře, mluví i proti p. Weinrichovi. Bude p. Weinrich za 7 svých nynějších soudruhů platit část jejich povinností, bude-li tato pro všechny poplatníky důležitá věc proti němu rozhodnuta? Vzdejte se také výkladu o křesťanské lásce, když nerozumíte ani jejímu vznešenému pojmu, ani věci, o níž jde. Lásku v určitém případě musíme prokazovati těm, kteří trpí křivdu a ne těm, kteří se jí dopouštějí nebo z ní užitek mají. Víte, kolik nabízel p. Weinrich a s ním spojení starousedlí průměrně za 1 korec obecního statku, jehož užívají? K 97! Vidíte, p. farář a jeho soudruzi rekurs proti takovému výkupu opět vyhráli. Zemský výbor schválil, tomuto výkupu okr. zastupitelstvem udělené, nazval z ohledů formálních nezákonným a také pro směšně nízkou cenu ho neschválil. Korec pole u nás stojí téměř 12 až 13krát více! Jakou cenu má pak 76 korců role a lesa, na nichž vázne povinnost hraditi obecní schodek a pro mladousedlé právo nikdy obecní schodek neplatit? Takový výkup podporovat se vám zdá křesťanskou láskou? Přece však mezi řádky snad nevědomky jste trochu pravdy prozradili; že z Dobřenic, kdysi obce veliké a zámožné, vedle 7 starousedlých chalup zbylo jen něco málo chudých domkářů. Na čem se budou živiti, když i a půda, která je obecním statkem, by se prodala z velké části p. Weinrichovi? Neslyšel jste nic o tom, že za důchodního Franka bylo smlouveno, že díly obecního lesa, budou-li od starousedlých prodány, koupí od nich jeho pán? Nevíte nic, jaká nouze je tu o stavební místo, jak rádi by si leckterí čeští živnostníci postavili vlastní krb, ale nemají kde. Jak jste mohli napsati, že Dobřenicům v národním ohledu nehrozí žádné nebezpečí? Vždyť velká většina půdy, která je základem zdatného rolnického stavu a tím i národní samostatnosti, je u nás v rukou německých. A nic také nevíte, jak před stavbou nové školy (od r. 1905—1908) p. ředitel Erlbek a ještě jiní úředníci panští se namáhali, aby se Pravští odškolili, by velkostatek úplně svými lidmi mohli obsadit místní školní radu a dostat tak důležitý kulturní ústav český do své moci? Věhlasný náš národohospodář J. Ex. Bráf, naše národní obranné jednoty, všichni rozumní národovci hlásají: chraňte si českou půdu, neprodávejte ji, je to základ naší národnosti, národ bezzemků je nucen sloužit, třeba svému úhlavnímu nepříteli. A Vy napíšete a pokrokový »Ratibor« bez zardění Vám uveřejní, že Dobřenicům v ohledu národním nehrozí žádné nebezpečí. Máte divné ponětí o práci národní. Hojně pít dobré pilsenské při pěkné hudbě, tancovat do rána a vybrat při tom pět korun na Matici, to je ovšem snazší, nežli uhájit kolikaletou práci pro český lid kus české půdy. Házet však tomu, kdo tak vážně pracuje, z pouhé žárlivosti a ziskuchtivosti klacky pod nohy, ba spojovati se s protivníky jeho, jako Vy to

čínáte, je zrada. Vaše pokrokové svědomí tak snad nečítá, neboť jste nadšen protestantskými missemi před dvěma lety i na Váš popud pod firmou vlasteneckou u nás konanými. Váš výrok »Koho hlavní metou je Řím, ten nemůže býti žádným obhájcem národním« to dokazuje. Vy tomu věříte, co se chtělo nepozorovaně posluchačům do duší vpraviti, že charakterní Čech musí býti proti Vídni a proti Římu čili že dobrý katolík, poslušný své církevní hlavy v Římě, nemůže býti dobrým Čechem a vlastencem. Toto štvavé heslo, které by nové náboženské rozbroje mohlo v národě dosud jinak nesvorném rozpoutati, je Vám vrcholem moudrosti. Proto v každé veřejné práci i projevu katol. kněze neb uvědomělého katolíka věřte klerikalismus, proti němu se stavíte a myslíte, že pracujete pro národ. Z uvedeného vidíte, jak jste uškodil těm, které jste chtěl hájiti, neboť nebýt Vašeho posledního dopisu v Ratiboru nebyly by ani tyto řádky spatřily světlo světa.

Zemřel dne 24. t. m. vdp. Jan Nep. Volánek, děkan v Jaroměři a čestný kaplan basiliky Loretánské. Byl trápen delší nemocí, která jej sklátila u věku 53 let. Bůh přijmí služebníka věrného do ráje. věčného!

Děkanský kostel v Pardubicích. Po Pardubicích rozléta se v minulých dnech zpráva, že centrála pro zachování památek ve Vídni zakázala pro jakési vážné právní nedostatky přestavbu děkanského kostela v Pardubicích. Nejl ovšem na té celé zprávě ani zbla pravdy. Bylo tu sice jakési dohodování v příčině tvaru stavby v souvislosti se státní subvencí a ve příčině zadávání jednotlivých prací různým osobám. To však pranic nevadí mistru staviteli, aby dle svých plánů v započatém díle pokračoval a to třeba s největší rychlostí. Doufáme, že tomu tak bude, aspoň na začátku tohoto týdnu dva mladíci už začali sundávati pomalinku tašky z přistavené nevkusné kaple u kostela. Půjde-li to tak dále, jest možno přece za několik měsíců spatřiti na kostele aspoň nějakou změnu.

Lidový symfonický koncert uspořádá okresový sbor osvětový v Pardubicích dne 31. března o půl 8. hod. večer v městském divadle při snížených cenách za spoluúčinkování pardubské filharmonie. Dirigent Vojt. Lanter. Na pořadu jsou Dvořák, Beethoven, Mendelssohn a Grieg.

Úmrtí. V Pardubicích zemřel v minulých dnech Fr. Tomášek, majitel konfekčního závodu a domu v Pardubicích. Byl to milý a vážený občan, který se neostýchal svému náboženskému přesvědčení při příležitosti veřejně dáti průchod. V úterý dne 26. t. m. byl za velikého účastenství pohřben na městském hřbitově v Pardubicích. Odpočívaj v pokoji!

Dobruška. Josef Kosaf, knihař a nyní majitel výroby papírových krabic v Dobrušce, před smírčím živn. soudem svědčenému sobě učni Františku Štěpánovi, kterého místo ke knihářství přidržoval k lepení krabic, až otec jeho si na nedodržení smlouvy u smírčího soudu stěžoval, byl nucen dle uznání smírčího soudu učně propustiti. Při tom však se dotekl křesťanské jednoty a Sokola. Uváděl, že Sokol dobře vede mládež a ne jednota. Milý pane Kosafi, býval jste v jednotě také, tam jste i řečnil a pak jste najednou odešel. Ale tenkrát jste nedělal v obchodě »vyrovnání« jako nyní, když jste Sokol. Kdy na mnohé a mnohé zadní se nedostává, nevíme, kde jste nyní nabyli toho vychování — v jednotě jistě ne — dodati 200 krabic, ale ne dle smlouvy co se tkne jakosti, jako posledně si stěžovala jistá obuvnická firma v Týništi, z čehož ovšem firma vyvodila i důsledky. — Ano, pane Kosafi, »pokrok« se nemodlí a také má zvláštní pravidla o obsluze zákazníků. Jako kostelníkův syn z Krčína byste to měl dobře vědět a dotázati se svého svědomí a zachovati i osmé »nepromluvíš křivého svědectví«. — V Dobrušce se roztahuje židovstvo jako snad nikde jinde. A vše si dovolí. Chudí, jimi ujařmení gojimkové pak snesou od nich všechno. Jako tohle! Bydlí zde svobodná česká dcera. Za ní páli jeden mladý žid. Dne 17. března o půl 2. hod. v noci osměl se činiti návštěvu v zavřeném domě. Sehnal zebříček, přelezl zeď a — jak byl zvyklý — skočil dolů na hřeb. Ale běda, den před tím byl hnůj vyvezen a syn z pokolení Efraim spadl do žumpy. Nohama i rukama zarýl se do měkkých částí tam plynoucích a pomazany jako hasrman dobýval se do domu ze dvora. A zotročilý lid, co by vešelce odkázal hezky z ostra na čerstvý vzduch, ještě otevírá a libě páchnoucího amanta pouští k vyvolené.

C. k. odborná škola tisková ve Dvoře Králové n. Lab. obsadí počátkem školního roku 1912—13 státní stipendia s měsíčním obnosem 40 K. Blíží podmínky a vysvětlení podá ředitelství, které přijímá žádosti nejdéle do 15. května t. r.

Čáslavsko. V poslední době vede se veselá vojna mezi červeno-bílými a rudými soudruhy o výsledek voleb do čáslavské okresní nemocenské pokladny. Vedle všemožných výčitek o defraudacích, podvodech atd. traktují se orgány obou táborů: »Posázavský Kraj« a »Východočeský Obzor« také výčitkami o pomoci klerikálů. Nevšimli bychom si tohoto jejich bratrského se častování, kdyby nebylo těch slavnostně pronášených přísah, že o klerikální hlasy nestojí, že jich nechťeli a nechťejí. Pravdou jest a zůstane, že jako jiné ještě strany i národně sociální i sociálně demokratická o hlasy klerikálů stály, stojí a státi budou. A nestojí-li zrovna strany, stojí aspoň vedoucí stranníci. Stydí-li se nyní za jednání svých předáků ten nebo onen orgán, jest to jenom smutné svědectví naší politické mravnosti a charakternosti. Dovedli-li na př. Hřáký posl. Jirásek žádati předáky katol. organizací při schůzích o hlasy, pak ať to jen přizná »Východočeský Obzor«, zrovna jako neal

potřebí rozčilovati se tak »Posázavskému Kraji«: »my pomoc klerikálů nepotřebovali a potřebovat nebudeme«, když ještě příliš krátce od té doby, co vůdce národních socialistů p. pokladník Hejnic šlapal cestu na žlebskou faru. Tedy jen vždy přímo a dle pravdy!

Žieby. Valná hromada okrašlovacího spolku konaná v minulých dnech ukázala, jakou bohatou činnost rozvinul tento mladičský spolek za krátkou dobu svého trvání. Nejen mnohý zapadlý koutek našeho města má jemu co děkovati za nový svůj vzhled, ale i náměstí a hlavní ulice, jejíž úprava patřila v první řadě do kompetence činitelů úředních, doznaly přičiněním okrašlovacího spolku skutečného městského rázu. Hlavní zásluhu o to má ovšem veleobětavý předseda pan ředitel cukrovaru Teplý, který ochotně — nebudiž nám toho zazlíváno — otevíral vlastní kasu, když kasa spolková vykazovala prázdnotu. Mnoho krásných plánů bylo do budoucna projednáno. Záleží jenom na obecnstvu, aby snahy spolku pochopilo a podepřelo. Výbor, jenž důvěrou členstva byl opět v starém složení povolán, jistě se zase hojně přičiní. — Jestliže valná hromada okrašlovacího spolku vyzněla harmonicky, nebylo tomu tak na, či spíše po valné hromadě Besedy. Bonmot zasloužilého pana předsedy MUDra. Kohouta byl některými členy vykládán příliš pichlavě, ač nebylo k tomu naprosto příčiny a tak nastala v řadách mladých členů — secese. Doufáme však, že se rozohněné hlavy vychladí a že pro nevinné slovo nepřijde k zničení dosud tak milého střediska společenského. — Velmi pěkný příklad náboženského porozumění podaly dne 25. března členové organizované katolické mládeže na farnosti Žlebské. V počtu opravdu imposantním přistoupili k společnému přijetí sv. svátostí. Není divu, že přemnozí byli pohledem na toto živé osvědčení víry hluboce dojatí. Rodičové nejlépe mohou z toho souditi, kde se pracuje k mravnímu zúšlechťení jejich dětí a v kterých spolicích, organizacích a jednotách jest pro děti katolických rodičů jedině — pravé místo!

Jilemnice. Přednášku o své pouti do sv. Země, provázenou 200 světelných obrazů, bude mluvit u nás dne 31. t. m. o 8. hod. večer dp. František Dostál, katecheta z Hradce Králové.

Surovost pokrokařského pedagoga. Z Opočenska se nám píše: Neslýchaný případ udál se v blízké vsi. Otec — dobrý křesťan a Čech — má pokrokového synáčka učitele. Synáček cpal stále otci starému svoje pokrokové nápady, ale otec od svého přesvědčení neustupoval. Synáček tím hruběji a posměšněji na otce dorážel, což otce velmi bolelo. Jak by ne, když na jeho vzdělání vynaložil 1400 zl. a za to takovou neúctu k sobě musí zažít od vlastního syna! Přišel si syn k otci pro mléko a zase do otce mluvit začal. Ten roztrpčen vykázal ho ze stavení. Synáček odpovídá: »Já tu mám takové právo jako vy!« Tu otec tímto zpupným chováním popuzen, otevřel dveře a vykázal ho ven. A viš, světe, co učinil tento syn? Obrátil se a udeřil pěstí otce tak silně do nosu, že krev vystříkla z otcovy hlavy a celý obličej znetvořen byl otokem. A ještě ve vzteku vlastního otce popadl za ramena a třásl jím u kamen tak, že otec hlavou bil do kachlů a měl několik bouli. Tam vede moderní »pokrok«. Otec dobrák nežaloval, ale stěžoval si panu inspektorovi, aby syna napomenul. A takovýhle člověk vychovává českou mládež. Otcové, nepovede se vám pak také tak?

Semily. Zdejší duchafí jsou kosové. Prorokují dle hesla: »Nebude-li pršet, nezmoknem.« Ztratil se zde jeden občan. Jedna sedánka mediánská usoudila, že jest utopen v řece — druhá zas prohlásila, že jest zahrabán do země. Že by mohl býti zmizelý občan někde ve vzduchu, to už se prorokovati neodvážili. A teď podle duchafů hleďte, kde jest ta voda anebo aspoň »oblevená« jáma. Pražský prorok povětrnosti Fiala přece jenom měl lepší ostrovtip než ti tajemní duchové.

Ranná. V den Zvěstování Panny Marie přednášela zde slč. Kosařová. Tak zdařilých schůzí, jako byla tato schůze katol. žen a mužů, děvčat a jinochů, zde mnoho nebylo. Velký sál v hostinci p. Svobody byl plný. Účastníků a účastnic mohlo býti na pět set. Aby se neopakovalo fvaní, kterým odpůrci v prosinci 1911 odpovídali ke klidným a přesvědčivým slovům vdp. kanovníka dra. Sulce, byla tato schůze pořádána jako schůze důvěrná. Byla to radost viděti takové účastenství, zvláště z kruhů mládeže i mužské i dívčí, a jak všichni napjatě poslouchali slova výtečné řečnice. Hned nadšená radost ve tváři se zračila, tu opět slza v oku zaleskla, když slečna ličila útoky a zbraně nepřátel. Tak působila překrásná řeč slečnina. Postavení katolíků v naší době, zvláště s ohledem na ženu bylo předmětem přednášky. K mužům mluvila, k ženám i k mládeži. Tvář, oči i slova svědčily, že mluví ze srdce. A když končila, ohromný, upřímný potlesk v celém sále byl důkazem, že nemluví nadarmo. Kéž nám dá Bůh takových řečnic co možno nejvíce! Velevážené slečně Kosařové k další přetěžké a nejvyšší potřebné a záslužné práci přeje co nejpěvnějšího zdraví a požehnání Božího.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

reovazřizení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Cetná umění od vld. řadě duchov. k dispozici

Různé zprávy.

Nový děkan starobylé kaploky vyšehradské. Volba nového děkana konala se dne 21. března a zvolen jednomyšlně senior-kanovník Msgr. Josef Kuchynka. Iž volbu přijal. Nový vyšehradský děkan narodil se 5. dubna roku 1844 v Hradci Králové a jako kněz postupoval rychle ve svých hodnostech. Působil také jistou dobu v Rakovníce, kdež jeho vlivem byl opraven historický chrám sv. Bartoloměje. Vedle věd přírodních pěstuje Msgr. Josef Kuchynka filosofii a studium dějin.

Jak zednáří ve Francii pomáhají lidu. Slibovaná milarda ze zkonfiskovaného jmění církevního rozprchla se jako pára a drobný lid tam natíká nad svým zbědovaným postavením sociálním více, než dříve. Ale místo praktických důkazů, co svede vláda na úlevu bídy samotatně, bez sahání po cizím majetku, hrábla nyní po cenných nadacích, zřizovaných ke zbožným účelům. Nadace ty zřídily osoby soukromé. Poněvadž však vynášejí ročně 400.000 franků, vláda hned se chopila nad nimi »správy«. Milostivě z nich přenechává 30.000 franků na katolické bohoslužby, ale celých 370.000 věnuje na podporu »protiklerikálního« hnutí. Tedy netoliko že z toho nedává na potřeby drobného lidu nic, ale nadto věnuje ten veliký obnos k účelu zcela opačnému, než k jakému byl darován. Vždyť již i malé děti vědí, co všechno jest zednářům klerikalismem. Jen jest hádankou, proč ještě nyní potřebují zednáři ve Francii peněz k utloukání »klerikalismu«. Vždyť přece tvrdili, že celá budova klerikalismu ocitne se s velkým rachotem v ssutinách, jakmile se odstraní vládní pilíře, jakmile »shovívavost« pokrokařů přestane. Nyní jest kněžstvo ožebračeno, nedovoluje se mu ani tolik volnosti k svobodným úkonům náboženským, jako pověstným apacům pařížským k lupičství, jeptišky jsou vyhnaný. Kde tedy může hroziti nějaké nebezpečí pfi »postupujícím« prý uvědomění občanstva? Tady vidíme, že zlé svědomí tone v strachu, protože podvedené širé vrstvy lidové prohlédly zločinnou, kriminální hru, jakou s nimi provedli ti, kteří nyní na svůj prospěch ve Francii komandují. — Zvláštní nákladné hřbitovy pro zcepenělé psy v Paříži se rozmnožily. A nyní docela v pařížské čtvrti Saint Honoré zřizen nádherný psi pensionát, kde psi požívají »racionelní stravy a měkce spí.« V tom pensionátě hleděno jest k tomu, aby se »vyvíjely též duševní jejich schopnosti«. Někteří pejskové jsou zde na celé zaplacení, jež stojí měsíčně celých 150 franků. Rozumí se samo sebou, že mnoho fřavých demagogů, kteří se obhatili markýrováním lásky k dělnictvu, nyní raději posílá »na studie« své psy, než aby bylo postaráno o lid. Humanita zcela převrácená. Zdravý soucit nahražen rozmarným citlivostí, ochrana lidských práv sobeckým sportem. Tak vyhlíží zub francouzské moderní reformy.

Zájem soc. demokracie o národní otázku. Katolictvo puncování vlastenci karabáčují, jakmile se jim zdá, že svou nutnou obranou proti fanatikům »se prohřesili proti národní solidaritě«. Soc. demokraté však přímo toporem bouchají do národních institucí. A liberální vlastenecké netýkavky? Po každé ráně klečí před rudým despotou na kolenou, škemrajíce uctívě aspoň o nějaké drobtý, nebo o pardon. Odpovědí na to jest pyšné odmítnutí. Soudruh Prokeš na sirénský hlas prof. Ferd. Piseckého, který se rozplakal přímo žalostně nad stanoviskem soc. demokratů vůči Nár. jednotám, odpověděl v »Duchu Času« zpupně: »Marne volání.« Prokeš dokládá: »Dle práce, poplatnosti a početnosti je třída pracujících základem českého národa. Výtěžek práce, politickou moc i plnost národní kultury si však přivlastňují národní paraziti rukou společnou a nerozdílnou s parasytými jiných národů a zemí a brání houževnatě svého nadprávní vůči nejdůležitější složce národa — českému dělnictvu. Jsou v důsledcích toho čeští měšťáci zrádci českého národa a třídně vědomé dělnictvo soc. dem. nositelem sociální rovnoprávnosti v národě — ergo spasitelem národa. Sociální demokracie má svůj vlastní dokonale promyšlený hospodářský, kulturní i politický, tedy — národní program — který je naprosto odlišný od programu českých měšťáckých politických stran. Nemůže proto sociální demokrat jako člen Národní Jednoty svorně s měšťáky v otázkách národnostních uplatňovati svůj vlastní národnostní program, neboť měšťáci mají názory zcela jiné a konfusní. Není však pravdou, že se soc. demokraté staví zásadně proti zakládání Nár. Jednot, neboť jsou si velice dobře vědomi, že v Rakousku existují minority, které potřebují nevyhnutelně obrany a podpory tak dlouho, dokud nebude otázka menšin — v první řadě kulturní — upravena definitivně zákonem. Ať tedy Nár. Jednoty jsou sdružením českého měšťáctva, které, jak již shora uvedeno, je rozhodným nepřítelem hospodářského, kul-

turního a politického — zkrátka národnostního — programu československé sociální demokracie, jehož uskutečnění by znamenalo zabezpečení existence národní na zásadách naprosto spravedlnosti a rovnoprávnosti.« — Podporovat školy českých menšin je »zatracenou povinností« měšťáků, kteří vracejí tak to, co »urvali českému proletářskému dítěti od úst«. Názory prof. Piseckého jsou »přímou klassickým dokladem, jak mělce jsou založeni naši t. zv. pokrokaři v obou směrech a že považují jedině skuhrání »vlast — slast — mast« — za vrchol vši sociálně politické vědy a umění, za vrchol národnostní uvědomění.« Národní Jednoty jsou pro soudruhy nebezpečny. Soudruzi jsou v nich vystaveni »značnému nebezpečí asimilace čili přizpůsobení se měšťácké třídní, morální i politické individualisticko-anarchistické ideologii, mající základ v nynějších nespravedlivých útvarech a řadech společenských.« Dále praví soudr. Prokeš, »že naši pokrokaři otravují svět«. — Pohotěl tedy prof. Pisecký dokonale. Ba ještě se leccos dověděl o své straně, co jeho sluchu moc příjemno nebude. »Traviči světa« atd. je nazývá Prokeš a přece se k němu stále lišají a dotírají. Prokeš to ví a proto tak bezohledně svíští bičem nad jejich hlavami. A oni za hrst stuchlé rýže olizují dtky jeho!

Sjezd rabinů-divotvárců (!) odbýval se od 18. t. m. v Černovicích v Bukovině. Sjeli se sem rabíni z Husiatyna, Czortkova, Kopyczynce, Wyžnice, Otyně, Bojan a Kossova. Všichni jsou representanty nejslavnější rodiny »rabinů-divotvárců« Hagera a Friedmanna. Sjezd rabinů předsedal rabin černovický Benjamin Weiss. Předmětem porady byla velká akce, mající za účel zakládání židovských průmyslových škol, které by byly ve svazku s institucemi Talmud-Thory, a založení židovské školy obchodní. Mnoho židovských kapitalistů upsalo již větší sumy. Stoupenci jednotlivých rabinů, hasyzi, přibýli hromadně do Černovic a hromadili se před hotely, v nichž dílem ze zvědavosti, dílem proto, aby si vymohli k rabinům přístup, se ubytovali. — Zajímavé, že socialistické a vůbec pokrokařské noviny sjezd rabinů nechali na pokoji. Ovšem, kdyby to byli katoličtí biskupové, kteří by se nazvali divotvárci atd. — to by byla jiná.

Židovské Uhry. Movité jmění židů v Uhrách páci se na 240 mil. K, křesťanů na 214 mil. K. Z 30 mil. jiter půdy mají židé 4 a půl milionů vlastní, 3 mil. v nájmu, 15 mil. mají maloroľníci, 1.788.000 stát, svěřenské statky mají 2.349.000 jiter. Na 1000 časopisů přijde 800 židovských. Tím se vysvětluje, že v Uhrách jsou židé pány situace.

Kde je kapitalismus? V zlatých rukou Israele. Česká banka Union měla za minulý rok 5.089.768 K čistého zisku. Banka je zúčastněna svým kapitálem na zemských a státních výpůjčkách, na dolech měděných, na elektrických podnicích Siemens-Schukertových, na průmyslu pivovarském, lihovarském a železářském. Ve správní radě zasedají: dr. Kaufmann, Hans Weinmann, předseda rytíř von Kahler (dříve Kakeles), hlavní osoba na pražské plodinové burse, velkoobchodník obilím a milionář. Česká banka Union má závodního kapitálu 65 mil. K a vláda svolila, že smí si jej zvýšiti na 80 mil. K. Do revisního výboru zvoleni byli dále: Stránský, Sigmund, Jakob Perutz, Jakob Reichenstein a R. Mehl-schmidt — samý Jerusaleml.

Protestantský duchovní o církvi katolické. V protestantském časopise »Kreuzzeitung« píše o posledním výsledku voleb v Německu pastor Pfeiffer-Quitzebel: Jedním z nejtrpěcích zjevů volby jest politická bezvýznamnost evangelické církve, co zatím jest centrum neochvějné a katolická církev tu jest jako představitelka vlasteneckého smýšlení. Jedinými spolehlivými přáteli evangelické církve jsou konservativci, sociální demokraté i jiným zjevným, pokrok jejím tajným úhlavním nepřitelem, nacionální liberálové velmi kolísavými přáteli. Právě se, že katolíci udržování jsou v hlouposti, zpovědnice prý vysvětlují úspěchy centra. Takovou útěchou se klameme. Školy nejsou podřízeny církvi, nýbrž státu, který neudrzuje v hlouposti. Žijeme v nejširší veřejnosti, katol. kněz nemůže zabrániti, aby svobodomyšlné idee nevnikly mezi jeho farníky. K zpovědnici není nikdo násilím donucován jako dříve. Ale církev katolická imponuje. Jest organizací v lidu, která si sama vládne, organizace, která za daných poměrů úřadům ostře oponuje. Církev evangelická považuje se v lidu pouze za přívěšek státu, za zřízení a opatření státu, aby lid byl udržován v poslušnosti. Církev evangelická působí na lid dojmem největší anarchie následkem své vázanosti na stát a nemá nejenom kárné právo nad svými členy, nýbrž musí i snášeti, aby její učení od vlastních učitelů bylo popíráno, a je tu jako církev, která na sebe sama nic nedá a nevadí si toho, čemu učí. Tak mluví o církvi katolické protestantský duchovní, a naši »také katolíci« zahrnují ji největšími potupami.

VIII. světový sjezd Esperantistů v Krakově 1912. Jako každý rok jednou, sejdou se letos stoupenci světového jazyka pomocného »Esperanto« poprvé v Rakousku a sice v Krakově, aby tito příslušníci různých národů a z nejvzdálenějších končin světa pohovořili si o svých společných zájmech řečí všem společnou, Esperantom. Místní výbor Esperantistů v Krakově pracuje proto již nyní s horečnou pílí, aby učinil asi týdenní pobyt v Krakově všem cizincům příjemným. Městská rada krakovská věnovala k tomu účelu 10.000 K. Bude uspořádána výstava esperantských časopisů dosud vycházejících (asi 106), veškerých spisů esperantských, které vyšly za minulých 25 let a různých věcí, vztahujících se na hnutí esperantské. Vydán jest krásný ilustrovaný

Záložna v Hradci Králové.

Janová náměstí.

Vklady na knížky 4³/₄%

Na běžný účet dle ujednání.

průvodce Krakovem v jazyku esperantském. V městském divadle bude hrána krásná tragédie »Mazepa« polského básníka Jul. Slowackiho.

Pro ustálení Velikonoce. V německém říšském sněmu navrhl křesť. soc. poslanec Mumm, jsa podporován ostatními stranami, aby říšský kancléř pracoval k tomu, aby ve všech křesťanských zemích byly velikonoční svátky ustanoveny na první neděli v měsíci dubnu.

Katolický misionář rytířem čestné legie. Z vlasti ho vyhnali a jako misionáře v cizí zemi jej vyznamenali! Je to kněz z Alsasu P. Heinrich, vyhnanec z Francie, nyní v Tokiu v Japonsku, jenž na cizí půdě slávu své nevědčce vlasti šíří. Francouzský ministr Pichon za příčinou jeho vyznamenání napsal o jeho činnosti: Bylo by velmi zvláštním, kdyby Francie propagandu tolik chvalnou, jakou alsasky Marianit P. Henrich již od r. 1888 ve své škole »Stella matutina« prováděl, nechala bez podpory. Ve dvou letech škola ta vzrostla na 800 žáků. V Nagasaki, Osace, a Yokohamě zřizují se pomocné osady. Japonská vláda jeho školy prohlásila se školami domácími za rovnocenné. Na konec Pichon přimlouvá se, aby se mu dostalo roční podpory 12.000 franků.

Hospodářství pokroku. Město Vyškov má na 2 miliony dluhů, 125procentní přirážku a 10procentní činžovní haléř a ještě jiné velice tíživé přirážky. Přes to však, dne 13. března v sezení obecního výboru schválen návrh městské rady, aby se darovalo na Sokolovnu 25.000 K. Že nyní jsou Sokolovny budovami na štvaní proti katolictvu a tudíž národní lučavkou, jest dobře známo. Ale i udělení vyškovský katolík nyní jest nucen platiti na novou doménu moravského pokrokářstva. Prozatímni nemocnice již se tam staví pro nedostatek peněz 10 let, ale pokrokářské komando jest přednější než všeobecná humanita.

Hrdina křesťanské lásky k bližnímu. Je to opět Jesuita P. Isidor Dupuy. Jméno jeho je nerozlučně spojeno s dobytím ostrova Madagaskaru od Francouzů. Při výpravě francouzského vojska byl polním kaplanem a tlumočnickem. Asi 1000 umírajících vojáků zaopatřoval. Za své zásluhy dostalo se mu kříže čestné legie. A nyní dostalo se mu kříže jiného, jež na svých cestách po ostrově nosí. Je to malomocenství — lepra. Jako světově známý P. Damian nosí též P. Dupuy tuto hroznou nemoc s trpělivostí a bez nářku. Čítá nyní 60 roků. Při zvláštní opatrnosti nestává se nebezpečným lidu. Slouží denně mši svatou malomocným. Bydlí v nemocnici malomocných ve Fianorantsonu, kdež mu postavili zvláštní domek.

Rádění pokrokářů v Zábřehu. Z řad rodičů žáků se píše »Našinci«: Jsme zvyklí snášeti všeliké nepřístojnosti od pokrokářské kliky zanašením strannických bojů do spolků. Ale tohle přesahuje všecko. Při bývalém matičním gymnasiu, které stálo tolik obětí bez tak chudou sev. Moravu, zřízen podpůrný spolek pro chudé žáky. Professorský sbor, který se skládá ze dvou táborů, volil minulý týden ze svého středu zástupce tohoto podpůrného fondu, při čemž příčiněním pokrokových profesorů zvolen celý výbor nový a tím dán pořádný kopanec katechetovi P. Pádrusovi, který s nevšední obtavostí sňal vždy slušný obnos, který zajisté byl chudým žákům dobrou podporou. Tolik nesčetných přednášek pro chudé žáky gymnasty konaných, to není nic? Výsledek volby překvapil i pokrokáře samé. Ti teď neví, kudy kam, neb není jim známa agenda. A co my? My sobě necháme za svoje peníze kopance dávat? To ne! Ať se obnosy od těch »černých« shromažďují zvlášť a zajisté se ukáže, jak jsou štedří pokrokáři. Vidět to i jinde!

Banka »Slavia« hodně vynáší — ovšem hlavně těm, kteří ji spravují. »Slovo Venkova« píše v příčině osudů zemské pojišťovny: »Každý se zajisté pamatuje na onen křik, který v r. 1908 vedla česká strana agrární se zemskou pojišťovnou. Třeba že sněm království Českého není dělným, přece jest podezřelý, že o zemské pojišťovně strana agrární a její orgány ani nemukají. Podezřelým ovšem to jest jen těm, kteří neznají zcela dobře vnitřní poměry dnešního agrárního vedení. Zsvěceným je věc jasná. Proč pracovalo by agrární ministerstvo, t. j. užší výkonný výbor strany, pro zemskou pojišťovnu, když téměř všichni členové jeho sedí v ředitelstvech a správních radách bank jiných, z nichž mají příjmy přímo královské? Tak člen užšího výkonného výboru pan Hucl je předsedou »Slavie« s příjmem 20.000 K, člen užšího výboru p. Daneš v ředitelstvu banky »Slavie« s příjmem 20—22.000 K, posl. Malkus as 6000 K, člen užšího výkonného výboru pan Mašek as 6000 K, posl. Sochor rovněž 6000 K. Člen užšího výk. výboru poslanec Douša v »První české« 6000 K. Posl. Papoušek tamtéž 6000 K. Člen užšího výk. výboru posl. Mohl v »Rolnické pojišťovně« 2000 K atd. atd. Blahoslaven a spasen bude ten, kdo věří, že česká strana agrární to vážně myslí se zemskou pojišťovnou! — Ostatně pomocí organizace se neobohacují pouze agrárníci. Rašínovci to uměli ještě dovedněji.

Dotaz prezidentu banky »Slavie« věnuje dne 21. t. m. Bergmanovo »Slovo Venkova.« Jak známo, nachází se nyní »Slavia« pod komandem agrárníků. Tudíž opoziční list Bergmanův píše: »Po našem dotazu na revisory banky »Slavie« zjistili jsme, že věc Vaše se Švejkem má se tak, jak jsme tvrdili. Vy víte přece, pane presidente, že Švejk platil dne 19. srpna 1910 a že o zcela mimořádných událostech (o tyto bude se stejně neúspěšně jednati, až bude věc s Vámi vyřízena) svědčí, že na samotném cheku, který nese následkem oněch mimořádných událostí datum 18. srpna 1910, je poznámka: »Nach Schluss«. Zcela jasně pak, jak víte, pane presidente, jest na pojistce Švejkově připsáno, že dle vlastního doznání

platil dne 19. srpna 1910. Vám jest známo, pane presidente, že dle stanov »Slavie« každé nesprávné udání, i je-li pojistka zaplácena, má v zápětí strátu nároků na náhradu. V daném případě nejen že nebyla pojistka zaplácena, nýbrž bylo zde i nesprávné tvrzení, že bylo zapláceno dne 18. srpna 1910, ač ve skutečnosti bylo zapláceno teprve dne 19. srpna 1910. Dle samotného, hodně nejasného a neupřímného připsu generálního ředitelství »Slavie« (dr. Klumpar, P. Vlach), zasláného výkonnému výboru agrárnímu a uveřejněnému v letáčcích ve Švejkově volební skupině, jest zřejmo, že bylo původně vyplacení náhrady zamínuto proto, poněvadž vyšetřená náhrada nebyla uznána za likvidní z toho důvodu, poněvadž pojistné bylo zapláceno teprve den po požáru. Musí tudíž po tom všem všeobecně převzatí vyplacení celého obnosu 3000 korun v »cestě mimořádné.« Tato mimořádnost musí býti za všech okolností vysvětlena, právě proto, že i »Slavie« nikdy téměř nepoužívá, ano, ani když jsou zcela mimořádné důvody pro řádné vyplacení, jako ku př. byly u p. Fr. Mojžíše z Ostré (okr. Benátky) a celé řady menších a skutečně potřebných pojistěnců. Váš náhled, že jest otázku, zda na naše dotazy má býti vůbec odpovídáno, jest mylný, pane presidente! Na náš dotaz musí býti odpověděno, a buďte, pane presidente, ubezpečen, že neodpovíte-li nám dobrovolně, že si zodpovězení v zájmu tisíců pojistěnců vynutíme. My máme nejen nesporné právo, ale po nedávných událostech v bance »Praha« dokonce svatou povinnost: 1. chtít jasně a neobmyslně vysvětlení, 2. a netrpět kamaráderii jedinců, jež by pojistného per 3000 korun Švejkovi naprosto správné a Vás tážeme, pane presidente: 1. Jest vyplacení pojistného per 3000 korun Švejkovi naprosto správné a korektní? 2. Kryjete osobou svojí vyplacení tohoto obnosu a přejímáte za ně zodpovědnost? Žádáme veřejnou odpověď na naše otázky do 3 dnů a prohlašujeme, že nedostane-li se nám jí, že nastoupíme kroky rovněž — mimořádné.

Nové pohlednice. K době velikonoční zvláště k propagaci letošního Eucharistického kongresu světového. vydala Cyrillo-Methodějská knihtiskárna a nakladatelství V. Kotrba v Praze II.-200 serií uměleckých pohlednic: 1. První sv. přijímání — 2. Kristus v Emausích — 3. . . . »Jeden z Vás mne zradil!« . . . — 4. Ustanovení Nejsvětější Svátosti Oltářní. Cena 100 kusů K 4.—, vzorky — 25 kusů — sdružené za K 1.—. Doporučujeme!

Velikonoční výstava kraslic v katol. paedagogiu v Bubenči. Po Velikonocích, od 14. do 19. dubna zamýšlíme uspořádati v katol. paedagogiu výstavu malovaných velikonočních vajíček (kraslic), sebraných ze zemí koruny Svatováclavské. Tato výstava má předně předvésti kandidátům učitelství, našim nadějným katol. učitelům ukázky našeho krásného lidového umění, což jest velice důležitě pro jejich národopisné vzdělání. Jest nařízená povinnost, abychom hleděli zachovati aspoň při nejmenším ty zbytky našeho vlastního krásného národního života. Národní píseň mizí a ustupuje písní cizí nebo ledajaké odrhovačce, mizí kroj, mizí zvyky a umění lidové vůbec. A kdo může vštepovati lásku k našemu vlastnímu umění národnímu, kdo může upozorniti na jeho krásu? Zajisté, že na prvním místě učitel lidové školy. A proto chceme našim katolickým kandidátům učitelství poskytnouti příležitost, aby shlédli aspoň část našeho národního umění — velikonoční kraslice z různých krajů; ve směru této činnosti budeme pokračovati. Výstava kraslic určena jest také pro veřejnost a vykoná tak svoje širší národní poslání. Po výstavě se kraslice vydraží při veliké lidové slavnosti ve prospěch našeho všenárodního, nábožensko-kulturního díla »Katolického učitelského ústavu v Bubenči«! Proto prosíme všechny upřímně našince, aby nám zaslali kraslice, nebo požádali o to příbuzné a známé. Zvláště naše mládež a zejména naše dívky mohou výstavu obohatiti a vykonati takto záslužný kus národní práce. Kraslice se dají pohodlně poslati v pilničkách, dřevité vlně, vatě, zmačkaném papíru a p. Jména dárců kraslic budou uveřejněna ve všech našich listech. Řada nejkrásnějších kraslic bude vyznamenána cenami. Dárky tyto, třeba jen jedinou kraslici, pro velikonoční výstavu vědeckě přijímá: »Katolický učitelský ústav« Sekretariát spolku, Praha-Bubeneč.

Výsledky výdělečné sensace. V Mnichově v minulých dnech několik soudců zaslalo spolku novinářů následující přips: »Netvor, který před nějakým časem v Mnichově zneužil dítěte a pak je uškrtil, je zatčen. To je nám pobídkou k výzvě bavorských listů všech stran, aby se pevnou domluvou zavázaly, že nebudou přinášeti o takových processech podrobných zpráv, nýbrž jen rozsudek. Taková domluva mezi listy stává už několik let v německém Švýcarsku a je svědomitě zachovávána. Nelze ani vystihnouti, co sprostoty a surovosti přichází do rodin podrobným líčením soudních zpráv. Proces proti hraběti Eulenburgovi (pro homosexuální zločiny) působil nesmírně zhoubně, jak jenom my soudcové víme: jisté zločiny od záplavy bahna, které tehdy se rozlilo až do nejzastřenějších koutů Německa, nesmírně počtem vzrostly. Obžalovaní se přiznávali s naivním cynismem před soudem, že byli tiskem upozorněni na možnost takových špatností . . . My pevně jsme přesvědčeni, že listy všech stran s radostí naší výzvy poslechnou a uchovají veřejnost před zápachem krve a špíny, který až posud příliš často závalí z rubrik »ze soudní síně.«

Američtí miliardáři. Žena newyorského boháče žida Mac Lina koupila v Paříži brilliant »Naděje« za 1.040.000 franků. Poněvadž pak je legenda, že brilliant tento přináší neštěstí, zavázal se klenotník vzít ho do půl léta zpět, přihodí-li se nějaké neštěstí v její rodině.

A patrně se přihodilo, neboť Mac Lina chtěl na klenotníkovi peníze zpět, ale ten je nedal, ježto Mac Lina neřekl, jaké neštěstí se stalo. Věc je u soudu. Ale naučená milionářka měla diamant naposled při soiré, pořádaném na počest ruského vyslance Bachmetěva, ježž manžel jen na výzdobu květin a iluminace vyhodil 240.000 franků! Z toho je patrné, že židovský miliardáři párek chtěl oslavit ruského vyslance (nacházejícího se ve Spojených Státech) nejen úpravou a nádherou hostiny, nýbrž i vypůjčeným (!) brilliantem »Naděje«, aby se snad ruský velvyslanec snažil a pracoval u ruské vlády na zlepšení poměrů v Americe žijících ruských židů. Takováto manipulace není u židovstva nic zvláštního, neboť kde nepomáhá zlato, tam nastrčí židovskou židovičku, byť i manželku s vypůjčenými brillianty.

Lov křepelek v Itálii. Dle úředních výkazů naloženo bylo v jediném týdnu měsíce května loňského roku v zálivu Messinském 80.000 křepelek. V Ankoně rozeslal jeden obchodní dům v době od 15. do 31. května 10.700 kusů. Největší část křepelek chytá se do sítí; ale vedle toho střílí a holemi tluče je v době tahu, kde kdo jen zbraň nebo hál unese. Takový lovec uloví denně 100 až 200 kusů. Když křepečky táhnou lomozi to po celém pobřeží italském stělbou jako ve vřavě válečné. Celkem páchl se počet křepelek v době jich příchodu do Itálie ubitých na 500.000 kusů. Tím ovšem vysvětluje se stále ubývání křepelek v krajinách našich, i jest již čas nejvyšší, aby ve prospěch jejich zakročeno bylo mezinárodními zákony.

Ruské vojenké úřady proti katolické církvi. Římsko-katolický biskup v Žitoměři podal stížnost senátu v Petrohradě proti nařízení ministra vojenství, dle něhož má se vyučování nepravoslavním náboženstvím u vojska jazykem ruským vyjma modlitby, která se má konati jazykem mateřským. Senát však stížnost biskupovu zamítl.

Sociální demokraté pro řeholní sestry. V Cette ve Francii stal se řídký případ. Vláda chtěla vypovědět z Cette milosrdné sestry. Městská rada je tam většinou socialistická, ale přece jednohlasně se usnesla na resoluci, již se vláda vyzývá, aby řeholní sestry nechala na pokoji, a vyslovuje sestrám přilež všeho obyvatelstva. Starosta Euzet odebral se k prefektovi s resolucí a žádostí, aby vzhledem ku smýšlení obyvatelstva řeholní sestry vyháněny nebyly. A vláda couvla a sestry v Cette nechala.

Právo na jednorocní dobrovolnictví. C. k. ministerstvo kultu a vyučování prohlásilo, že vysvědčení, vydávaná státními, po případě právem veřejnosti nadanými nesátními vyššími obchodními školami (obchodními akademii a ředitelství obchodní sekce c. k. obchodní a námořní akademie v Terstu) žákům, kteří školy tyto s úspěchem absolvovali, pokládá se musí jako vysvědčení na odchodnou, nikoli jako vysvědčení zralosti. Následkem toho vysvědčení tato mohou sloužiti za průkaz vědecké způsobilosti pro jednorocní presenční službu u vojska na státní útraty jen dle odstavce 2. a), nikoli dle odst. 3. § 64. branných předpisů, první díl, to znamená, že žák musí k účelu tomuto vykázati se celkovým vysvědčením s vyznamenáním. Průkaz o vyznamenání z hlavních předmětů, o kterém odst. 2. a) zmíněného paragrafu mluví, nepadá u uvedených ústavů na váhu.

Jednoduchý a vydatný prostředek proti revmatismu, jest celer. K tomu cíli uvaří se denně dva celerové kofenáče, odvar z nich vypije, a celer se sní. V krátkém čase bolesti revmatické ustanou. Jest to prý spolehlivé a — laciné.

Káva jest škodlivá.

Obsahuje jed „koffein“,
požívání její mnohým
lékařsky se zakazuje.

Kathreimerova
sladová káva Kneippova

jest nejznamenitější náhražka,
ka, od kteréž po krátkém
návyku nikdo neupustí.

Kathreimerovka
přináší štěstí do domu.

Rozšiřujte „Obnovu“!

Tržní zprávy.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové, dne 23. března 1912. 1 hl: pšenice K 18.— až 19.20, žito K 16.50 až 17.30, ječmene K 14.— až 15.20, ovesa K 10.— až 12.—, prosa K 13.— až 14.—, vike K 26.— až 30.—, hrachu K 24.— až 32.—, čočky K 40.— až 50.—, jahel K 28.— až 32.—, krup K 28.— až 50.—, brambor K 7.80 až 8.—, jetelového semínka červeného K 130.— až 142.—, máku K 80.— až 100.—, lučného semene K 29.— až 30.—, cibule K 6.— až 10.—; 100 kg: žitných otrub K 18.40, pšeničných otrub K 17.50; 1 kg: másla čerstvého K 3.80 až 4.40, sádla vepřového K 2.10 až 2.16, tvarohu K —.48 až —.56; 1 vejce K —.6 až —.7; 1 kopa: kapusty K 4.— až 5.—, drobné zeleniny K 2.— až 3.—, petržele K 3.— až 4.—; 1 pytel mrkve K 3.— až 4.—.

Na týdenním trhu v Hradci Králové dne 23. března 1912 bylo přivezeno: hl: pšenice 108, žito 140, ječmene 92, ovesa 303, vike 23, jetelového semínka 12, cibule 10, brambor 389; kop: petržele 40, cerele 20, kapusty 20, drobné zeleniny 30; pytlů: mrkve 10; kusů: podsvínčat 146, kůzlat 120.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

naproti „Národnímu divadlu“ v Praze.
Nejlevnější. Žádejte prospekt. Nejvýhodnější.

Girový účet u Ustř. banky Účet pošt. spoř.
českých spořitelů v Praze. číslo 111.510. -

Československá záložna v PRAZE-II., Spálená 9

zápisné společenstvo s ručením obmeceným

zúrokuje vklady 4¹/₂% - 4³/₄%
dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje své střádanky úplně bezplatně a vklady na ně učiněné zúrokuje 5% bez výpovědi.
Důchodkovou daň platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 29. února 1912 činil K 720.000.—.

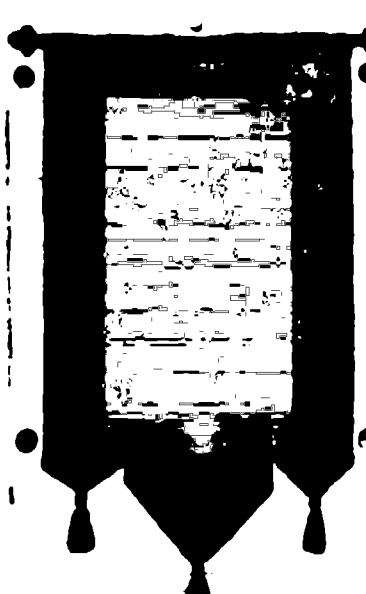
Poskytuje zápůjčky na směnky, hypoteky, zálohy na cenné papíry atd. za nejvýhodnějších podmínek.

Záložna podléhá: 1. Zákonné odborné revizi Jednoty záložen v Praze dle zákona ze dne 10. června 1908. 2. Nepředvídané revizi celoroční, již vykonává p. Alois Svoboda, oficiál c. k. sem. fin. řídícího v Praze, kterou vykonává 3krát až 5krát v týdnu. 3. Revizi prováděné třemi revisory volenými valnou hromadou ze řad členstva. 4. Denní revizi pokladny, již vykonává předseda p. školní rada Dr. M. Kovář.
Záložna podrobena byla v srpnu 1911 zákonné revizi Jednoty záložen a shledána vše v nejlepším pořádku, o čemž svědčí, že též v revizním nálezu poznamenává, že bývá na vědomí „velmi pěkný stav záloženského hospodářství“.

Úřední hodiny: Dopoledne od 1/9 do 12 hod. a odpo. od 1/3 do 5 hod.

První český katolický závod ve Vídni.

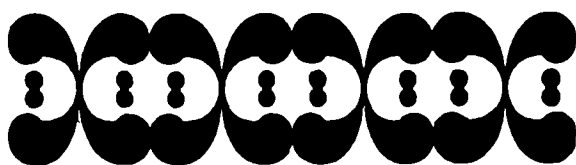
František Ruber

Dílka ku vyšívaní a zhotovení koštelních rouch, korouhví (baldačínů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.
Vídeň,
VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lasaritského chrámu Páně.
Na ukádku zastlá se vše franco.

Sjezdovou zprávu o katolickém sjezdu v Hradci Králové 1909 konaném

četnými ilustracemi, s řadou všech řečnic, včetně dle stenografických protokolů podanými, — v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 480 str. nabízí ve výrobě ceně K 3.— franko
Blekušská knihtiskárna v Hradci Králové.

Inž. C.

Jana Kotrče

prostředkovací
a realitní kancelář
v Hradci Králové
proti kostelu Panny Marie
prostředkuje

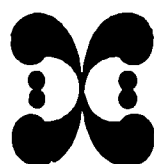
při 2% provisi
prodej a koupi
veškerých druhů

při nahodilých parcelacích
skládá přiměřené obnosy

správnosti provedení.

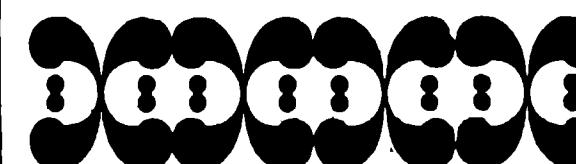

Kupuje

na svůj účet za hotové a

prodává

vlastní objekty
za výhodných platebních
podmínek.

Raďte si psát o vzorky

firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“
v Hronově č. 186.

— Vývoz lučného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
plátna, damasky, ubrusy, ručníky **zefíry** na košile,
— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K sázíme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozvržených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

Přátelé pravdy!

Protivníci katolické církve šíří mezi náš lid celé spousty prohaných brožur na petupu naší. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 82 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.

Při hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo, až nepřátelé protikatolickými letáky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na zkázu církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí vytrvale státi na stráži. Laskavé čtenáře prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

oltáře,

sochy

kazatelny, křížové cesty, — jeskyně s P. M. Lurdskou, —

křtitelny, sošky na procesi, Jesličky, Boží hroby. —

kříže

Duch

katolické

Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků »Obnovy«, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Městská spořitelna ve Uys. Mlýtě

zárukuje veškeré vklady na knížky
(půlměsíční záručená)

4 a 1/2 0 dnem 1. dubna 1912
— počínajíc. —

Za vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění,
městská obec Vysočomyšská a výšeční poplatníci
(obecními přírůžkami). Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědci jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, směs slivovice jakož i pův. jam
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Begonie

1912 NOVINY 1912

Nejkrásnější a nejvděčnější kvě-
tina pro okno, balkon a zahradu,
krásné květy až 10 cm. prům.

Meteor 1912 (žlutá).
Liberty 1912 (bílá).
Zeppelin 1912 (sv. červená).
Balkán 1912 (tm. červená).

Zasílá bez dobírky 1a cibule
kus 30 h, 10 kusů 2 K 70 h
s návodem o pěstování

Fr. Machač,

bývalý dvorní zahradník J. c. k.
Výsosti arcikněžny Marie Valerie,
zahradnictví, Častolo les
v Cechách.

Nový ročník „Časových Úvah“

zahájen dvojčíslem,

v němž umístěno velice bystré pojednání z pera
osvědčeného autora Dra. Fr. Še la pod titulem:

Charakter.

Spisovatel promlouvá o pojmu a tvorbě
charakteru, sebevýchově, o významu náboženství
v tvorbě povahy a ovoci charakternosti. Vývody
své opírá významnými zásadami filosofa Ari-
stotela, dra. Foerstra, dra. Grubra, Paulsena,
Smilese a jiných vynikajících autorit. Netoliko
slova Písma, nýbrž i výroky těch, kteří dlouho
proti pozitivnímu náboženství bojovali, jsou ko-
nečným (přímým i nepřímým) svědectvím, jak
tvorba zoceleného charakteru dosud nejlépe se
daří na základě Kristova učení.

Naše organizace naleznou zde hojnost vy-
brané látky k obraně.

Stran 59. — Cena 16 hal.

Objednávky vyřizuje administrace
„Časových Úvah“ v Hradci Králové.
Dopíše si o hromadné zásilky, neboť se
při nich poskytuje značná sleva!

V pozůstalosti zemřelého p. vikáře Karla
Janského v Chroustovicích nalezá se zbytek
knih, asi 200 výtisků, které druhdy svým ná-
kladem v bisk. tiskárně vydal:

Brynychovy KATECHESE.

Posluchači p. biskupa Brynychy, bývalého
professora pastorálky, katechetiky a methodiky,
znají oceniti praktický význam jeho katechesí.
Mladší duchovenstvo sotva asi tyto katechese
zná jen dle jména. Upozorňujeme na ně.

Ježto se jedná o rychlé zpeněžení pozůsta-
losti p. vikáře Janského, nabízíme tyto katechese

se značnou slevou 30%.

Krámská cena 1 výtisku o 196 str. (dříve K 1.80)
snižuje se tudíž na K 1.30 frankovaně.

Objednávky obratem vyřídí
Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
J. Novotného vyšel v ele-
gantní úpravě o 259 str.
Cena 2 K 60 h.
:: Objednávejte u ::

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná díla pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejakvostně-
jšího provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.
Vše přecně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou jeho
Biskupskou Milostí revidovány.

Mémi nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákreby i
hotové zboží za náhradu franko
se zasílou.

Chcete-li hostelem mého splácet bez přírůžek.
Stačí odpracovat a čistých úplatků se ruče.
Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a dárce svého domácího.
Speciálním doporučením rychlost a šikovnost provedení
odkazů společenství náč.

Rozšiřujte!

V „Časových Úvahách“ vyšlo pojednání:

Jest náboženství věcí soukromou?

Napsal Jifi Sahula.

Stanovisko moderních liberálů k této o-
tázce jest zde podrobně posouzeno. Měřítkem
je zde slova Písma sv., důvody historie, lo-
gického přemýšlení a současných sociálních a
kulturních poměrů. Neudržitelnost stanoviska
protikatoického jest přesvědčivě dokázána —
Spis ten jest právě v nynější době velice ča-
sovo obranou proti záškodným heslům našich
protivníků. Stran 96.

Cena 24 hal.

Při hromadných objednávkách jest velká sleva.

Objednávky vyřizuje ihned

administ. „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Nové svižné humoresky.

Právě vyšel III. díl

„Rozmarných příhod“

z pera populárního spisovatele Jifiho
Sahuly. Ilustroval K. L. Thuma.

Prvé dva díly vzbudily tak ve-
líký zájem, že jen malá zásoba
zbyla na skladě.

Odporujeme všem katolickým
spolkům a do katol. knihoven.
V době, kdy tak úžasné se šíří
literatura zhoubná, každý přítel
nezávadného, pružného a pou-
távého humoru uvítá knihu tu
velice vděčně.

Stran 382. Cena 2 K 20 franko.

Objednávky vyřídí obratem

Družstevní knihkupectví
v Hradci Král. Adalbertinum.

Pilně čtěte důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a s ustavičným zřetelem k nověj-
ším a nejnovějším církevním i státním normám
a předpisům vzdělá

Dr. Th. Antonín Brychta,

kanovník-úřadník katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cenou tuto knihu redakce „Úvahy“ co-
největšími doporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

STROMY

ovocné, ozdobné křoviny, konifery,

LESNÍ SADBŮ

nabízí

Vlad. Vacek jen v Paměťníku a Chlumce n. C.

Macoch a ruská vláda.

Dokázalo se jasně, že zločiny v čenstochovském klášteře zavinila na předním místě rafinovanost ruské vlády. Když se veřejnost dověděla, jak celá desetiletí ruské úřady mařily a šlaly katolickou samosprávu tohoto Paulánského áštera, židovský tisk ocitl se v rozpacích. Neohl popřítí nijak, že na nátlak vlády byla přijímána na Jasnou Horu individua pochybné pověsti, že i ustanovení převora bylo závislé na ruských nádech.

A tak se stalo, že klášteru vnučen za převora vzdělaný Reiman, člověk původu židovského. Byl rozhodným ochráncem svého věrného druhá Macocha, o jehož zhýrálem životě dobře věděl. Když byly zločiny odhaleny, když Macoch byl zafčen, chytrý Reiman vzal si dovolenou a spěchal ilovými kroky za hranice, ačkoli sami úředníci iští dobře věděli, že se má takový muž k vůli pudnímu řízení zadržeti. Svědek Přezděcký svažoval sám vinu zločádu na Reimana. Velice zajímavé je též, že obháje Macochův, semita Korwin Piotrowski žádal, aby při přeličení byla vyloučena veřejnost. Pak by se to bylo stvůram vládním ještě pohodlněji soudilo!

A teď nové kličky vládních kruhů! Rozsudek iotrkovského soudu nad Macochem — jemuž přiouzen vzhledem k velikosti zločinu poměrně trest elice mírný — náhle byl zrušen. Prý soudní komora »přehlédla«, že musí dáti napřed potvrditi aroví rozsudek nad knězem, který má za následek trátu občanských práv.

Jak veliká to úzkostlivost najednou, aby »uohý« Macoch nebyl připraven o práva řádných občanů cestou mimořádnou! Vždyť přece ruská vláda připravovala o lidská práva nejšlechetnější kněze katolické beze všech rozpaků. Když katolický reformátor P. Pius Přezděcký byl vyslán římem ke kontrole a nápravě kláštera, sám Reiman s Macochem vymohli, aby byl jako nějaký zločinec odveden do nitra Ruska, kdež byl přinucen k mlčení. Tohle nebylo olupování o lidská práva? A co dokázal Macoch proti knězi hodnému, to v podstatě nyní nedovede provést soud proti zločinci! P. Pius vypuzen z kláštera dvakrát, řádný kněz, zvolený za převora, nebyl potvrzen z té příčiny, aby Reiman mohl vládnouti dále.

A to »přehlédnutí«! Není myslitelné, že by soudní komora při aféře tolik důležité a dalekosáhlé mohla přehlédnouti bezděčně paragraf, který hrá tak důležitou roli. Jací by to byli soudcové, z nichž by si ani jeden nevzpomněl na okolnost tolik závažnou! Zkoumaly se podrobnosti, přihlíženo k právním, málo významným formalitám. Ale základna platnosti rozsudku by se byla nenadále pod soudci probořila! Tu jest viděti, jakou velikou komedii hrají v aféře vládní kruhy, které by bývaly nejraději, aby Macoch zmizel dříve, než k přeličení došlo.

Jinde po takové blamáži by byl president soudu zbaven svého úřadu. Ruská vláda však také »vládně přehlédla«, jací »neschopní« soudcové nad Macochem vyřklí ortel. Padá tu též na váhu, jak opatrně vybírala vláda k přeličení za soudce své nejoddanější, nejspolehlivější sluhy. A s těmi že by se byla nesmluvila ani o tolik důležitém bodu?

Účel vládního manévru jest příliš průzračný. Ačkoli ze soudního řízení byly vyloučeny ty archy protokolu, které prozrazovaly, že žil Macoch v kamarádství s ruskou byrokracií, přece se veřejnost dověděla, kdo vlastně byl nad klášterem vrchním komandantem. Nyní tedy má se přeličení konati v plném rozsahu před druhou komorou. Jestliže ničemný Macoch bude dobrým gramofonem vládních napovědů, bude-li odpovídati tak, jak si budou přát nepřátelé posko-katolického živlu, pak jistě jeho trest zostřen nebude. Naopak vyjde se mu vsťíc se vši vládností, se složitým aparátem humanity. A pak musí vláda celou aféru rozmazovat na škodu katolické církve, která nyní za změněných poměrů přibírá v Rusku celé zástupy nových přívrženců. Oficiální církev pravoslavná svým zkosnatělým režimem budí stále větší odpor v řadách samých Rusů. Ti lidé, kterým jest křesťanství stromem zeleným, sluncem sálajícím vnitřní útěchu, jsou většinou buď sektáři anebo se hlásí za členy církve katolické. A jelikož tento rychle postupující přerod znamená veliké oslabení byrokratické politiky, hledala ruská vláda postranní cestičky k velikému výpadu.

A místo, které do nedávna ruský Polák pokládal za baštu a ohnisko svého snažení náboženského i národního, hodilo se byrokracií nejlíp za terč kombinovaného útoku. Nezavíráme zraku před chybnými katolíky. Dlužno pokárati i bezstarostnost polských kruhů, nutno s důrazem vytknouti, že hodní, inteligentní mnichové měli klášti daleko větší odpor proti úžasné profanaci místa posvátného a raději s žalobami odejít, než setrvati pod jednou střechou s Macochem a jeho kamaráderi. Leč ruská vláda již svojí velikou vinu nezatušuje ničím — ani obnovou soudního řízení.

Vřelo doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné H. ě

pro odborné pozlaccování nových i starších oltářů, kazatelen, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadajících.

Umělá polychromie soch a křížových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a lištových rámců.

Práce v každém obledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Kulturní jiskry.

O Dr. Fr. Nováka »Kněžských problémech« napsal v »Hlasu Lidu« c. a k. dvorní kaplan Dr. Ladislav Dvořák: »Již svými Pohledy do života bchošlovci a kněží« po vlastech našich, ba přeložením těchto »pohledů« do chorvatštiny (vyšlo v Záhřebu r. 1911) i za hranicemi naší vlasti chvalně známý a neunavný spisovatel Dr. Novák z řádu Nejsv. Vykupitele ve Vídni obohatil naši theologickou literaturu novou perlou, spisem svého druhu ojedinělým, časovým a na výši doby stojícím, kterou nazval »Kněžské problémy«. Je tím myšlena řada otázek, které vždy hluboce zajímaly kněze, které však zvláště u nás za doby poslední ostře vystoupily do popředí. Časovost této knihy vysvítá již z temat, které autor probírá a která jsou: 1. Bůh, 2. Věda, moderní věda a víra, 3. Církev, 4. Reforma, 5. Pessimismus, 6. Revoluce, 7. Celibát, theorie, forma, 8. Intermezzo, problémy pohlavní, 9. Celibát, praxe, 10. Právo a poslušnost, 11. Duchovní život. Je nesporno, že k projednání těchto časových temat se Dr. Novák nad jiné hodí svoji hlubokou znalostí theologie a filosofie, svoji velikou zkušeností, svoji láskou k církvi, která z každé věty takřka dýše a svoji láskou ke kleru, o němž si toužebně přeje, aby byl v každé příčině dokonalým a stál na výši času, nedaje se svéstí různými hesly nynější doby materialistické. Toto povznesení kleru a uchování před moderními hesly si učinil dr. Novák takřka úkolem svým životním. Kniha »problémů« povstala meditací i předpokládá zase meditaci, není to tedy četba pro zábavu; ale množství překrásných myšlenek a pěknou formou jímá rozum i srdce čtenáře neodolatelně a přesvědčuje o pravdě stanoviska našeho, a vybízí k následování této pravdy v životě kněžském. Nadobýčejně pěkně se zdařil článek o celibátu, leč i jiné články, jako o reformě, o duchovním životě kněze, o jeho účasti v politice a j. zasluhují plného uznání. Knihu svoji věnuje dr. Novák nejdp. opatu kláštera praemonstrátského v Nové Říši na Moravě ke 700leté památce trvání jeho na důkaz vděčnosti za to, že mu popráno bylo vždy užití pohostinství kláštera tohoto, aby v něm a jeho překrásném okolí mohl sepsati dílo toto, což by mu nebylo bývalo možno v rušných zdech velkoměsta. Tato dedikace tím příjemněji dojíma, že nejdp. opat Drapalík je znám svojí přízní vůči Čechům vídeňským, speciálně českému kostelu jich a Jednotě sv. Methoděje, jež se stará o české služby Boží ve Vídni a že klášter novofišský, jehož pohostinství i pisatel těchto řádků loni několik dní požíval, velice platně plní své poslání ve prospěch věci katolické na sesterské Moravě, maje v čele opata, který má otevřené oči pro potřeby naší doby. Úprava knihy z knihtiskárny Fr. Obziny ve Vyškově je vzorná. Kniha má aprobaci řádovou u bisk. konsistoře v Litoměřicích. Objednati lze spis tento buď přímo u autora ve Vídni-L., Salvatorgasse 12, nebo ve všech knihkupectvích katolických v Čechách a na Moravě, hlavně v Družstevním knihkupectví v Hradci Králové (A. dalbertinum). Cena stanovena 3 K 50 h. Nepochybujeme, že knihu tuto, ovoce to dlouholeté, svědomité práce náš klerus dle zásluhy ocení a že poneše dílo to užitek stonásobný. Odporujeme dílo to co nejvřeleji.

Nevědecké balky materialismu. Dr. Fr. Mareš v kritice pověstných Krejčího »Základů psychologie« praví: »Lidské tvoření jest vůbec omezené na dané věci, které může sestavovati v nové útvary. Ale v »Z. Ps.« jsou mnohé věci přetvořené dle rozumu autora. »Z. Ps.« jsou plod naturalismu, proti kterému bojuji u nás již mnoho let.

... Správně zjištěné věci jsou pro každého stejně závazné; nelze stavěti »práva filosofie« proti t. zv. správným faktům; fakt třeba si vážiti a vystříhati se jich převrácení podle svého pře-

svědčení. Avšak věci přírodní a jejich zákonitost, stanovená vědecky všeobecně platně, nejsou, dle mého přesvědčení, vlastní úkol vědy. Věda má sloužiti životu, a ten jest tvoření. Člověk nemůže stvořiti něco z ničeho; jeho tvůrčí moc jest odkázána na dané věci a jejich zákonitost, kterých mu proto třeba přesně znáti; ne věci všech a jakýchkoli, nýbrž těch, kterých mu třeba k vlastnímu dílu. Naturalism popírá tvořivost člověka a života vůbec; život jest mu naopak výtvar nutného přírodního dění, ve které nic nemůže zasáhnouti. Člověk a život vůbec jest podřízen přírodnímu dění, k němuž se musí přizpůsobiti, nemá-li zahynouti... Jako každá metafysická víra má též naturalism své fanatiky, kteří jej vnučují jako vědecký názor světa, i obviňují své odpůrce vždy. Kdyby se naturalism omezoval na fysiku a chemii, nebudil by odporu; ale naturalism chce opakovati biologii a podřizuje si psychologii. Prohlašuje psychické jevy za vedlejší závislé ději fysicko-chemických v nervstvu; popírá chtějící a volící subjekt, lidskou osobu; prohlašuje člověka za pouhý psychofysický objekt. Ale tu se vzpíčí naturalism každému vědecky nezkaženému člověku; a tomu odporu naturalism podlehe. Naturalism tvrdí, že každé faktum jest nevyhnutelný následek příčinného řetězu, i popírá, že by byla nějaká facienda a nějakí factores, subjekty kladoucí účely a volící prostředky. Naturalism strhuje člověka v opovržení. Naturalista věří mysticism všude, kde se uznává ještě jiná pravda, kromě skutečnosti objektu. Mysticismem jest mu, uznávali se platnost a pravdivost citu, kterým osoba prožívá své činy a oceňuje jejich hodnotu... »Z. Ps.« obrací se zvláště ku paedagogům: »při každé příležitosti vyvozují z psychologické theorie důsledky pro paedagogiku.« Münsterberg varoval od přeceňování čistě objektivující psychologie v paedagogice: paedagogika nechť si peče svůj vlastní chléb a nečeká na drobty se stolu psychologův. Učitel má býti žák osobou, již ohodnocuje, nikoli pouze psycho-fysickým objektem, jež vysvětluje, pouhým svazekem psychických elementů. Myslí-li si učitel žáka jen jako psychofysický objekt, může jej zajímati, jak by do něho rychle vpravil určité představy a reakce; ale učivo stane se tak mrtvou soustavou podnětů, nikoli soustavou hodnot, sdílených od subjektu se subjektem. Učitel nemůže se nadchnouti žádnou pravdou a krásou, nesdílí-li jich s rozumějícími subjekty, nýbrž vštěpuje-li je pouze vnímavým objektům. Tím není řečeno, že by učitel nepotřeboval informace o psychofysické organizaci žákově, ale má se obracet k němu vždy jako subjekt k subjektu... Prof. Čáda (»Č. M.« III. 31, 109) namítnul správně, že psychologie nemá býti čistě objektivní, že má hleděti k osobnosti, k vůli jako zdroji duševní činnosti... Taková psychologie může svéstí vychovatele, aby podlamoval osobnost žákovu, ochromoval jeho vůli a nutil jej podřizovat se trpně bez odporu daným poměrům a — příkazům. Podlomiti osobu a ochromiti vůli člověka jest jistý prostředek k jeho zotročení... Moci, usilující upotřebovati člověka jako prostředku ke svým účelům, mohou upotřebovati i jeho intelektu, drží-li jen jeho vůli ochromenou. A to jest jim i výhodnější; užijí pro sebe i kulturní práce inteligentních, ale neosobních lidí, neschopných klásti si vlastní účely... A tu přichází protikulturním mocem znamenitá pomoc od naturalismu, který se představuje jako poznání vytvořené přírodní vědou, osvoboditelkou lidského intelektu. Nikdy nebylo horší zrady. Zřídla přírodní vědy, naturalism, konající reakcionářskou službu pod pláštěm osvěty a volné myšlenky! Naturalism hlásá jící nezměnitelnou nutnost přírodního dějství, v jehož řetěz příčin a účínů nic psychického, nic ideového, nic tvůrčího nemůže zasahovati: »Marne si namlouváme, že člověk je strůjcem svého osudu«. Proto podropte se nevyhnutelné nutnosti, přizpůsobte se trpně daným poměrům, kterých nemůžete změnit; jste i tak sami prosté přírodní dějství, vaše já, vaše osoby, pouhé představy. — Co jsou proti těmto ocelovým poutům, ukutým jménem exaktní vědy přírodní, vetché úvazky starého »osudu«, vůle a milosti boží?« (Přehled z 22. března 1912.)

O náboženských impulsech má dr. Mareš myšlenky, které se leckde odchylují od zásad pozitivních církví. Ale volnému mysliteli Krejčímu předložil důkladnou kapitolu o tom, jak se má tvořiti skutečná samostatná věda.

Syn košerákův zabírá pražské posice. Guvernér ústavu pro úvř. pozemkový Singer-Sieghart koupil v Praze dle zprávy »Prager Tagblattu« Piaristickou kolej, český učitelský ústav a gymnasium na Příkopech. Patrně se v místech těch postaví nový peněžní palác. Pak by ovšem Příkopy byly hotovou německo-židovskou třídou. Machar jest v »Bodenkreditce« úředníkem. A tak snad aspoň nyní se dostane do Prahy, poručí-li mu veleemocný Sieghart.

Volnomyšlenkářská pravda. Tito lidé sice na zmámení českých davů často poukazují na Husovo heslo o hájení pravdy. Ale jak sami dovedou pravdu fabrikovati, o tom píše v 26. čísle »Přehledu« sám mírnější pokrokař dr. Chalupný: »Na nejnižší stupeň novinářské nepoctivosti klesl orgán Volná Škola. V čísle 11. VII. roč. opakuje podvodný výmysl, že moje kritika Psychologie Krejčího byla psána v době volebního boje a z důvodů politických, ačkoli již v červnu 1911 jsem dokázal, že kritika moje byla psána a přijata k otištění dříve, nežli se o volbách vůbec vědělo. Přijít s touto infamii ještě v březnu 1912, to ovšem dovedou jenom lidé, kteří cítí, že boj úplně prohráli a kteří své postavení ve veřejném mínění udržují pouze podvodem«.

Nelze si pomyslet, že by Volná Myšlenka nevěděla, jak jadrně prokázal dr. Chalupný lživost realistických výpadů. V kritice dra Chalupného šlo o reputaci volnomyšlenkářského předáka dra Krejčího. Když však »vědecké« obrany tohoto kapacity selhaly, rozlehl se realistický pokřik proč Dr. Kramář ve svém listě dovoluje tolik dra Krejčího kritizovati. Vymyslí se lež, že kritika psána k vůli volební agitaci atd.

Když bezuzdné útoky neustaly, na návrh samotného dra Chalupného složena čestná komise z přátel i odpůrců, která na základě pádných dokumentů konstatovala, že skutečně Chalupný napsal svou kritiku již předtím, než byla říšská rada rozpuštěna, takže pomluvy o politické agitaci oně kritiky byly rázem odpraveny.

Celou aféru volnomyšlenkářská obec sledovala s napiatou pozorností. Vždyť přece jejímu předákovi dokázal Chalupný úžasné vědecké bludy. Proto jest zřejmo, že ze msty Volná Škola pronesla nyní své lži vědomě a tendenčně. A pak se divíme, že tací »průkopníci pravdy« odváží se ještě dnes mluvit na podvádění lidu o papežce Johaňě, o »vybájeném« Kristu a pod. Fanatická zášť přikrývá se togou pravdy a pokroku, aby mohla tím více uškodit.

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel. košile, spodky, ponožky, kapesníky a ložní prádla **zašle na výběr** P. T. interesentům známá svou solidností firma

Václav L. Holý,

Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží. =

Národohospodářská hlídka.

Prohlášení soudů. Ve zvláštním případě rozhodl c. k. říšský soud (nálezem čís. 514 ex 1911), že zaopatřením dítěte na účet domovské obce v nalezinci pozbývá otec volebního práva do říšské rady. — Dle vydaného v posledních dnech nálezu c. k. nejvyššího soudního a kasačního dvoru ručí špeditér od chvíle převzetí až do chvíle odevzdání předmětů, jež dopravuje, i když zatím v době té část vzata jest do skladiště a ostatek zůstane na nádraží.

Židé a smírčí soudy. Říšská ruská rada — dle našich poměrů panská sněmovna — rokuje o reformě soudnictví. Při rokování podalo 15 členů návrh, aby židé nebyli vůbec připuštěni k funkci smírčích soudů. Za návrh přimlouval se ministr spravedlnosti. Poukázal na to, že ruský lid ode dávna nemá k židům žádné důvěry. Návrh byl přijat.

V zájmu rezervistů na příslušném místě zakročil posl. Kadlčák, aby jim v Bosně ztrávená doba mobilizační byla za jedno vojenské cvičení započítána. Od příslušného úřadu došlo toto vyřízení: Záložníkům k doplnění stálého vojska povoláním dle § 54. branného zákona započítá se aktivní, vojenská služba za jedno »cvičení« tenkrát, když tito ji vykonali u téhož sboru vojenského, u kteréhož by jinak byli museli službu nastoupiti. Neaktivnímu mužstvu k doplnění zeměbrany povolánému a službu skutečně nastoupivšímu včetně náhradním záložníkům čítá se tato služba ve smyslu § 37.: 7 branných předpisů II. díl místo vojenského cvičení takto: náhradním záložníkům z odvodního ročníku 1906 a 1907, jakož i všemu ostatnímu neaktivnímu mužstvu místo posledního cvičení, kdežto náhradním záložníkům odvodního ročníku 1908 místo prvního cvičení. Těm záložníkům prvního ročníku zálohy, kteříž mimořádně svého času ku aktivní službě déle podrženi byli, započítává se tato služba jako vojenské cvičení, což upraveno již zákonem ze dne 31. května

r. 1888 § 37.: 9. Náhradní záložníci nemají však vzhledem na toto ustanovení za vykonanou mimořádnou aktivní službu v míru nároku na prominutí vojenského cvičení. Ministerstvo války stanovilo však, že oni náhradní záložníci ročníku 1906 do stavu neaktivního mužstva zařazení mimořádnou svojí aktivní službou odbyli sobě první vojenské cvičení, jež roku 1909 měli vykonati. Aby jednotlivé případy mohly býti zjištěny, nutno udati mimo jména povoláných taktéž pojmenování dotyčného sboru.

Obsah branné reformy, jejíž první čtení právě ukončeno v parlamentě, je v podstatě tento: Činná služba vojenská u stálého vojska bude trvati pouze 2 léta a 10 let v záloze. U jízdy a jízdního dělostřelectva 3 léta a 7 let v záloze. Na válečném loďstvu 4 léta a 5 let v záloze. Zeměbranci se nemění. Ale vojenská správa může jistý počet mužstva, zejména poddůstojníky, kteří odsloužili dvě léta, ponechat ještě třetí rok v činné službě. Za to, že schop. vojín pili a nadáním to přivede na poddůstojníka, bude míti za odměnu, že musí přísluhovati ještě rok! Kdo šarže nedosáhl, půjde vesele domů. Sám ministr vojenství uznal už, že toto ustanovení se musí změnit. Od činné služby mohou býti osvobozeni a do náhradní zálohy zařazeni živitelé rodin, jako jediný syn výdělků neschopného otce nebo ovdovělé matky; jediný vnuk výdělků neschopného dědečka nebo ovdovělé babičky, není-li nikoho z dětí, kdo by je živil; bratr vlastní i nevlastní, který musí živiti sourozence buď úplně osiřelý nebo bez otce. Tyto výhody budou také dány brancům, kteří se nacházejí ve zvlášť ohledu plných poměrech podobného druhu jako právě uvedeno. U koho by bylo s velkou škodou spojeno nastoupiti činnou službu po odvodu, povolí se mu odklad do 24. roku. Kontrolní shromáždění jednou se může vykonati písemně. Tím však, že má býti zavedena dvouletá služba vojenská, musí býti zvýšen počet rekrutů. Místo dosavadních 103.100 mužů bude přistě odváděno 159.500. Letos zatím 136.000 nováčků. Po celé úpravě vojenství bude zvýšen mírový stav vojska rakousko-uherského ze 410.000 dosavadních na 480.000. V tom je 14.000 poddůstojníků. Nejbolavější stránka jest náklad na opravy vojenské. Celkem bude stát zavedení dvouleté služby 139 mil. korun. Hned první rok 75 mil., každý následující rok stoupne vojenský rozpočet o 68 mil. Podle kvoty budeme se ovšem dělit s Uhrami.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrův, koberců a kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a pomech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj velenostojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písmen a různých předmětů venku se nale-
hajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a hronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Všeob. úvěrní společnost,

zapečené společenstvo s ručením omezeným v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti co nejlevnější.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanská ul. č. 76.

Zařizování

elektrického
světla,
telefonů,
bromosvodů.

Dynama.

Motory.

Zárovky:

Osram,
Tungsram,
Tantal.

Velkosklad

Instal.
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všude křesťanský český závod

vytívaček a klábek »Záštita« v Chrastě

u Chrudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obstará »Záštita«. Vzd. duchovenstva naskytá se zde příležitost koupiti prádlo kostelní, zaručené dle předp. se za ceny mírné. Učíte objednávku na skoušku a budete jistě spokojeni!

Odporujte ve svém okolí!

Založeno 1893.

Josef Dvořáček

Založeno 1893.

znovuzřídil a právě otevřel svůj velkozávod klobouky.

Račte

si prohlédnouti novinky klobouků v nádherných výkladech.

Račte

se přesvědčiti, že za velmi levnou cenu koupíte výborný klobouk.

Národní Palácového tř.
naproti Grandhotelu
a rak. aher. banco.

82.

Speciality jemných pletěných klobouků
nejlepších světových značek.

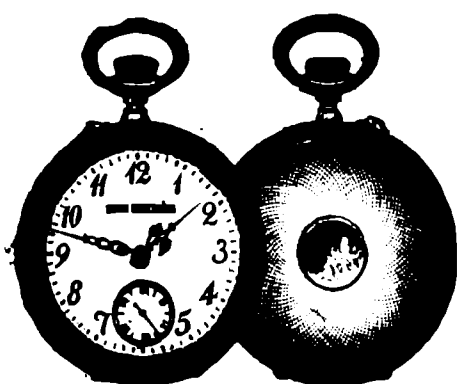
Hradec Králové.

82.

Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 136, odporuje velelíst. duchovenstvu své
bezkonkurenční koláry
 prací i celuloidové, náprsenky, bířety a veškeré prádlo spodní
 vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jágrové prádlo!

Patentní náprsenky
 bez háčků
 Zakázky obratem
 se vyřizují.

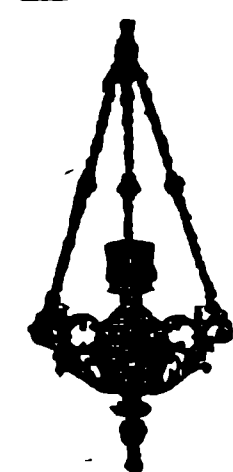

Nejvýhodnější dary doporučuje **První východočeský závod**
VÁCLAV POTŮČEK, **Hradec Králové**,
 Jitřikova třída 239,
 ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillianty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
 (protokolovaná firma)
 v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
 (Odrat P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)
 doporučuje P. T. velelístojn. duchovenstvu
 svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
 spolkových praporů a kovového náčiní
 Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukázkou
 se na požádání franko zašlou.

Velelístojnému
 duchovenstvu a
 slavným patronátním
 úřadům devoluje si doporučení
 veškeré kostelní nádoby a
 náčiní a to: mořadce, kalichy
 cibáče, nádobky, čenky, paciřkály,
 svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
 atd. své vlastní výroby, předpisům
 církevním vyhovující. Staré předměty
 opravuje v původní intenci a
 v ohni slatí a stříbí nebo proti doplatku
 za nové vyměňuje. Hotové předměty
 neb výkresy zasílá na ukásku
 franko bez závaznosti koupě.
 Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Shled veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů
 madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z Modřanské
 prstony, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
 i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dražebny kupuje za nejvyšší cen.

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Jan Horák,
soukenník
 v Rychnově nad Kněžnou
 zasílá na požádání vždy
 dle roční sezony kolekce
 nejnovějších druhů pravých
 vlněných látek
 své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
 Četná usnadnění zvláště z kruhu velelíst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
 Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
 Též na oplátky bez zvýšení cen!

První královéhradecký elektrostrojní závod umělého
KAMENO-PRŮMYSLU
Zdenko Ježek v Hradci Král.

provádí práce hřbitovní a doporuč. svůj bojně zásobený

sklad hotových pomníků

leštěných. — Dodává mramorové zařízení pro
 uzenaře, řezníky, kavárny, mramory na nábytek, desky
 pro koželuby, elektrotechniky, instalatéry, k bateriím,
 vodovodům atd., chladič desky pro pány cukráře.

Mramorové pračky,

nejlepší prací přístroj

RADOST PRADLEN.

Cena 5 až 6 K dle velikosti.

Račte při objednávkách
 dáti přednost českému
 výrobku, domác. závodu.

Nezapomeňte

přesvědčiti se o velkém výběru
 — a velmi levných cenách —

klobouků
 dámských, dívčích
 i dětských

v nově zřízeném závodě

Julie Kindlové

Hradec Králové,
 Velká poštá č. 145., I. poschodí.

Opravy se vyřizují v brzkou a levně.
Stuhy, závoje, smuteč.
klobouky.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův
 synovec, nástupce)

odborný
 — umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
 ul. č. 29 nové blíže Ma
 lého náměstí, dříve přeš
 60 roků na Malém ná
 městí pod loubím) dopo
 ručuje se

ku dodání oken chrá
 mových od nejjednoduš
 šího až k bohatému fi
 gurálnímu provedení a
 sice i se barevnými
 rámy, slůžky, usazeními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatně, bez
 vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemna pochvalná uznání.

Založeno roku 1863.

Doporučujeme
 našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, cibáče, mon
 strany, kaditelnice atd.
 český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav para
 mentní a devotional.
- BRNO. -

Původní SINGER
SINGEROVY
ŠÍČÍ STROJE

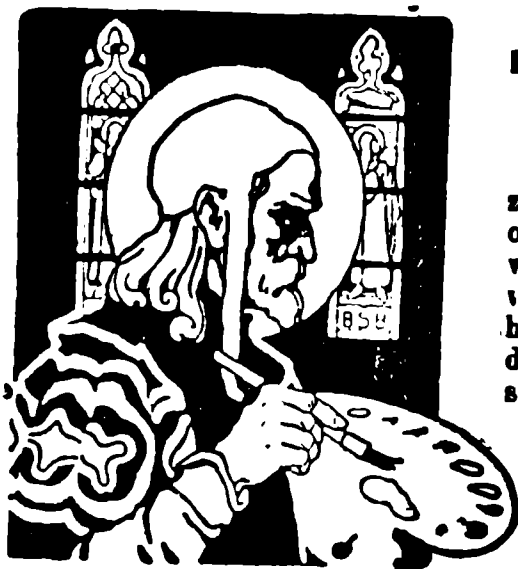
„66“

je šicím strojem 20. století.

Koupiti lze jen v našich závodech
nebo prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u labského mostu, 279.

Brožuru s návodem o látání prádla
obdrží každý zdarma.

Umělecký ústav
pro malbu na sklo

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malov na
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zasazené nově.

Mosaiky skleněné pro fa-
cady, křížové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
běrá řadu zdarma.

Přecetná vyznamenání a doporučení.

!!

Všude rozšiřujte

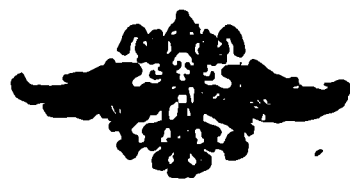
a podporujte

katolický tisk!

!!

**Zhotovuje oděvy dle
nejnovějších anglic.
a francouz. vzorů.**

V. ROSA

c. a k. dvorní dodavatel

HRADEC KRÁLOVÉ.

● **Tovární sklad** ●
jemných suken
● **všeho druhu.** ●

Harmonium

— úplně nové, které stálo 300 K, —
prodám za 200 K.

Ct. nab. pod značkou „Harmonium“
do adm. t. l.

Truhlářské dělníky

a) na práci formovanou,
b) na židle švajfkáře —

a domovníka

zároveň ku balení nábytku

do stálého zaměstnání přijme c. a k. dvorní
továrna nábytku

K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Král.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“
v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty
záložen.

Spořitelna Králohradecká

zvyšuje úrokovou míru

ze vkladů úsporných i ze vkladů v odvětví šekovém

na 4 1/4 %

ze zápůjček hypotečních a komunálních

na 5%

— počínaje dnem 1. dubna 1912. —

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skлады:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku ovičení.

*Cenníky zdarma a
franko.*

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstva
zvláštní výhody

SUKNA

černá na salonní obleky a taláry

barevná ku všem možným účelům

dámská na kostýmy a pláště

doporučuje v nevidaném jinde výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Salon krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 14. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 5. dubna 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Svátek naděje.

Brány pekelné, rafinované intriky farizeů, sofistů a stoupenci vychytralého Juliána Odpadlíka nedovedli ani dlouholetým úsilím vymazati z dějin tu velikou pravdu, že Kristus vstal z mrtvých. Nemohlo býti větší útěchy pro duše skličené, pro křesťany svíjející se pod jařmem pyšných římských patriciův, než to sladké vědomí, že Prorok všech proroků, přinášející nový názor světový, vstal z mrtvých.

Tak nejlépe dokázána síla obrodného učení. Tak nejpádněji dokumentováno, že žáci Kristovi stojí na nejpevnější základně, že s nimi jest Mocnost nad všechny mocnosti lidské. Proto ta neochvějná důvěra ve všemohoucnost Ukřižovaného a Vzkříšeného i v dobách nejbolestnějších.

Proto i při hromadných popravách loučili se první křesťané s tímto slzavým údolím s úsměvem na rtech. Žádné náboženství, žádná idea v zápasech denního života nedovedla lidstvo posilovati neochvějnou nadějí na štěstí dokonalé a trvalé tolik, jako ta, která zvítězila tak stkvěle nad kamenem hrobovým.

Prostí rybáři, jsouce z plné duše přesvědčeni o výmluvných faktech, dávají se odhodlaně v boj s kněžími starozákonními. A když jsou krutě ztýráni, ještě prohlašují hrdinně, že nemohou mlčeti o tom, co svým vlastním zrakem viděli. »Více sluší poslouchati Boha než lidí!« prohlašují hrdinně na chytré domluvy Zákonníků.

Nebojí se ani předních filosofů v obrovském Římě, vcházejí s nimi směle v debaty a přesvědčují i muže nejučenější. Zdůvodněním rozžehají světlo naděje.

Nyní však již dlouhý čas hlásí se k slovu heslo opačné. »Vyhlaďte ze srdcí křesťanský názor světový! Tak se duše vaše zbaví tíživých pout, aby se spíše dopracovala k pevné pravdě. Křesťanství láme páteř a duše zcela svobodná může vypátrati samostatně to, co jest ku blahu člověčenstva všeho, co dává naději vědecky odůvodněnou a tudíž neklamnou.«

Zatím však posud vědecky odůvodněného, soustavně propracovaného názoru na lidský život ne-

ní. Jsou nejružnější náhledy protikřesťanských filosofů na přední otázky lidského žití. Odkud lidstvo? Jaká jest vlastně podstata lidského života, jaký účel? Co čeká kterého člověka po smrti? To jsou otázky ve vědě stále otevřené. Na dotazníky tolik naléhavé myslitelé protikřesťanští dávají odpovědi sobě odporující. Porovnejme jenom obrovský rozdíl mezi stanoviskem duchařů a rozhodných materialistů. A tak se opakují s malou obměnou zrovna tak bezvýsledné rozběhy jako u pohan-ských filosofů římských a řeckých. Právě nejbystřejší hlavy mezi těmito muži se přiznávají, že musí sám Bůh dáti odpověď k otázkám, které jsou v životě lidském nejdůležitější. A po dvou tisících letech, kdy věda v jiných oborech učinila pokroky tolik obrovské, otázky v předu uvedené jsou tak málo rozluštěny jako dříve. Patrně, jak důležitou úlohu tedy zde má trvale křesťanský názor světový a jak Vzkříšený jest jediným vážným učitelem tam, kde ústa předních učenců rozpačité umlkají.

A kdo Kristovým slovům nevěnuje důvěry, opouští bezpečnou základnu své cesty životní vůbec. Propadá skepticizmu (pochybovačství) a také propadati musí, jelikož mu ani spousta přečtených knih neukáže bezpečnou, zdůvodněnou cestu jinou. A takové tápání z místa na místo nutně vede k rozpakům a klikatým cestám i v otázkách podružnějších. Odtud tolik nehotových charakterů! Místo pevného cíle, neochvějné naděje — zmitání v bouři, dohady stále se měnící, a dle toho i zmatené, bezplánovitě skutky. Toť výsledek dlouholetého lidského úsilí, odpoutaného od evangelia. Někteří »protiklerikálové« v Čechách, aby nachytali na vějičku a lidi věřící, počali se dušovati, jak silně věří, a že jejich víra jest dokonalejší než u katolíků. Zatím však konečně se prohlásili proti pozitivním konfessím všechněm a vyznali, že — teprve Boha hledají, protože slova Kristova jim nejsou směr-odátná. Boha teprve hledají! Netroufají si tedy říci jasný úsudek o jeho vlastnostech, jeho vůli, o jeho věčných úradcích. Ale před tím tvrdili, jak ho milují. Jest možno u někoho nadšená láska k osobnosti záhadné, neprozkoumané, o níž se ani neví, jakou počtu si přeje? Tedy i následek tohoto samostatného badání byl — skepticizmus. A o skeptici-

smu pravi sám bystrý liberál francouzský Denis, že není schopen, aby něco založil.

Se skepticizmem náboženským vzrůstá pak chlad i k ideálním snahám jiného druhu, jak nesčetné příklady dosvědčují. A jaká naděje muže povzbuzovati k činům jarým, záslužným člověka, který ve své krátkozrakosti o vzkříšení Kristově ani slyšeti nechce? Temné pásmo budhistických dohadů, čekání naprostého zániku lidské osobnosti a pod. nikdy nemůže ani z daleka nahraditi jarou radost, tryskající z pevné víry ve vzkříšeného, vítězného Krista!

Jak často našim předkům idea vzkříšení byla podporou v dobách nejtěžších, ve chvílích takových, kdy nevěrec ve své malomoci sahá k sebevraždě! Co všechno u nás zachránila mohutná energie, vypěstovaná na základě náboženském! Pokolení dekadentní sotva dovede si představití vroucí náboženský žár, který uschopnil srdce lidská k statečnosti skoro neuvěřitelné.

Nechť se mraky po obloze zachmuřené ženou! Kristus prohlásil, že po svém ukřižování všechno potáhne k sobě. Kristus jest vítězem na věky. Rozžene mraky a hřejivé paprsky křesťanské naděje opět budou těšiti nejširší davy. A tak po marném pátrání po cestách jiných umdlené lidstvo spočine znova na srdci Ježíšově.

Volné listy.

Inkvizice. Oblíbenou zbraní volných myšlenkářů, po které by se až zabili, jest inkvizice. Jak volnomyšlenkářský flašinet někde spustí, může býti jist, že zavřítka také odhrávačka o inkvizici. Slečna Fajfrová, o jejímž věhlasu jsme před 14 dny v »Obnově« promluvíli, umí ji také odzpěvovati. Nejsme takovými zabořilci, abychom všeho hájili, co kdy spáchali lidé jménem náboženství a umíme se soudně dívati na chyby minulosti, ze kterých proti zásadám zdravého myšlení jsme nyní obviňováni, ale tolik zajisté musí býti dovoleno, aby z obecných i kulturních dějin o katolické církvi byla vážena pravda a aby nestranně oddělován byl stín od světla. Jinými slovy: každý pravdy milovný

A nedivil bys se, kdybys Ho cestou potkal a On vážně a vlídně na tebe hledě, ptal se tě: »Miluješ mne?«

Budu ti průvodcem. Dovedu tě ku bráně Jafiské. Ubíráme se kolem »hradu Davidova«, jenž později nazván »věží Davidovou.« Už Jebusité měli zde pevnost, kterou David dobyl a rozšířil. Herodes postavil zde tři mohutné věže a dal jim jména Hippikus, Pliasaél a Marianne. Tyto věže byly tak krásné a silné, že Titus, dobyv Jerusáléma, ochránil je před zkázou, aby potomstvu hlásaly slávu a statečnost vojsk římských, která města tak opevněného dobyla.

Jsme na Sionu u staré mešity. V ní jest večeřadlo Páně. Moslimští její strážcové nevítají nás přívětivě. Ani pokleknouti ani hlasitě se pomodlití nám nedovolí. Mešita jest totiž velkou svatyní islamu, v jejíž blízkosti fanatičtí dervišové křesťany neradi vidí.

Večeřadlo v nynější své podobě je gotický sál z dob Křižákův. Ale my myslíme na něco zcela jiného než na gotiku. »I poslal (Pán) dva učeníky své k tebe: Jděte do města, a když vejдете, potká vás člověk, džbán vody nesa; jděte za ním do domu, do kteréhož vejde a rcete hospodáři domu: Dí tobě Mistr: Kde jest večeřadlo, kde bych já jedl beránka s učeníky svými? A on ukáže vám večeřadlo veliké a tam připravte. I odešli učeníci jeho do města a našli, jakož jim byl pověděl, a připravili beránka. Když pak byl večer, vešel Ježíš se dvanácti apoštoly svými do večeřadla...«

Započala večeře. Při ní ve chvíli věčně památné ustanovil Syn Boží tajemství nejsvětější, Slunce a Život naší víry, obět mše svaté...

»A chválu vzdávše, vyšli na horu Olivetskou...« I naše vnitřní modlitba byla vroucí. Pojď se mnou a následuj malý hlouček. Kráčí-

FEUILLETON.

PO POSLEDNÍCH STOPÁCH SPASITELOVÝCH.

Píše professor Dr. Jos. Slabý.

(Veškerá práva vyhrazena.)

Velikonoce se blíží. Duše hoří touhou býti v těchto dnech v Jerusáleme. Přerušíme tedy na krátký čas dosavadní potulky zemí faraoniův a zaletíme do města Svatého... I židé starozákonní, v Egyptě usedlí, poslouchali hlasu žalmu poutního: »Půjdeme do domu Hospodinova! Stanou nohy naše v branách tvých, Jerusaleme! Ó, Jerusaleme, opět vystavěný — jako město částími-souladně sloučené! Do něho putují pokolení, pokolení Hospodinova. Jeť Israeli zákonem, aby oslavoval jméno Hospodinovo...«

Za půldruhého dne jsme u cíle.

Jerusaleme! Ojedinělý a na osudy nejbohatší. Královna a — žebračka. Město palem a potoků slz. Město plesání a nářku. Metropole krve a pokoje. Město smrti a života. Město, jehož jméno po tisíciletí lpi na rtech člověčenstva, veleobec, slavená od Severního moře ledového až k Jižnímu. Krásné o ní napsal Torquato Tasso, největší básník století šestnáctého, ve třetím zpěvu svého »Osvo-bozeného Jerusálema«:

»Kde ze sta ran Jsi krvácel, ó Pane,
Tvé krve sterý proud do země splýval,
hořkého pláče, jenž mi z duše kane,
jak aspoň dvojitý proud bych neprolíval?
Proč srdce moje v ledu ukované
se nerozplyneš očima v slz přívál?
Ó, tvrdé srdce, dnes-li nezkrušeno
jsi bez pláče, pak věčný pláč tvé věno!
(Překlad Vrchlického.)

»Svatyní« nazývají Arabové Jerusaleme. A svatým městem jest. Svatým městem je židům, neboť zde byl střed jejich slávy, ohnisko jejich bohoslužby starozákonní, nádherný chrám. Svatým jest Jerusaleme moslimům, neboť mešita Omarova je druhou svatyní islamu, a kdo z mohamedánů nemůže do Mekky, musí aspoň do Jerusálema. Ale svatým městem je především nám křesťanům, protože zde dokonáno naše vykoupení smrtí Kristovou!

Jsi překvapen romantickým obrazem tohoto velikého města orientálního. Na pahorcích Moria, Sionu, Garebu a Bezetě leží tu před tebou jako kamenné moře, vroubené pěknou hradební zdí! Úzkých ulic nevidíš, protože zakryty jsou nesčíslnými budovami, které všechny stavěny jsou z bílého vápence, majíce podobu velkých krychlí s malými kopulemi na vrchní ploše. Nad toto bílé moře domečků, domkův a domů vynikají imposantní budovy, štíhlé minarety, velká černá kopule chrámu Božího hrobu, modravá kopule mešity Omarovy, poněkud menší kopule mešity el-Aksa a dvou velikých židovských synagog a mohutná citadella s imposantní »věží Davidovou.«

Celek působí vážně, pochmurně. To tedy je »město dokonalé krásy, radost veškeré země«... Okolí města dojem ten ještě stupňuje. Hluboké a pusté údolí Josafatské na východě a příšerná rokle Hinnom (Gehenna t. j. peklo) na jihu a jihozápadu tvoří přirozené hradby města. Na této straně je Hakeldama, pole krve, nad nímž mimovolně se ti vynořuje zoufalá postava Jidášova... A k vyvrhnutí dojmů připadá ti kamení rozházené po okolních stráních hor, jako ohlodané kosti veliké mrtvol, jež zaměřeným byly vyhozeny z hrobu...

Dokud jsi města Svatého neviděl, neměl's o jeho poloze, o jeho okolí představy ani přibližné. Proto ti bylo podniknouti dalekou cestu sem. Dýcháš za to vzduch Kristův. Cítíš vůni Jeho dechu.

člověk co do úsudku o činnosti církve katolické musí zření mít ku povaze pramenů, ze kterých spousty pomluv proti katolické církvi se nabírají. Nejkalnějším rybníkem, z něhož nejsmělejší lži o inkvisici do celého světa se rozstříkují, jest Lorente, bývalý inkvisiční tajemník ve Španělsku. Z této louže Lorentovy nabírají plnými džbery i volní myšlenkáři — a volnomyšlenkářský džber dobrá míra! Mluvíci mechanismy volnomyšlenkářské ovšem o takovém Lorentovi mají sotva nějakou vědomost. Jim stačí, jako na příklad slečně Fajrové, když sousto jest dobře upraveno a upečeno, neboť krmení jde potom k duhu.

Kdo byl Lorente? Otázka tato jest důležitá, neboť právě kniha tohoto člověka zastřela pravdu o španělské inkvisici hustou temnotou a poskytla látku k potupám. Nuže, kdo byl Lorente? Krátce a dobře řečeno, byl to člověk jako nyní hrabě Hoensbroech v Německu, doklad staré zkušenosti, že lidé, kteří rozešli se s církví, dobývají si respektu u jiných tím, že proti téže církvi perfektně nejpustější hanopisy. Za tím účelem překrucují dějiny a pravdě vyhláší boj na život a na smrt.

Lorente narodil se 1756 a 1779 byl vysvěcen na kněze. R. 1782 stal se jenerálním vikářem diecése Calahorrské a spřátelil se se zednáři, kteří se přičinili o to, aby jmenován byl jenerálním tajemníkem inkvisice v Madridě 1789. Byla to známá praktika zednářská: mít své lidi na význačných místech. Ale již roku 1791 odňata mu byla důvěra, jejíž důsledek projevil se tím, že Lorente byl vypovězen z hlavního města. Po té všiml si ho tehdejší mocný ministr španělský Godoy, který v něm rozpoznal vhodného člověka ke svým účelům. Godoyovi totiž zachtělo se, obyvatelstvo baskické provincie oloupiti o staré svobody a skloniti je pod jeho státního absolutismu. Dle mínění ministru měl být tento skutek odůvodněn vědecky. Za námezdního žoldáka propůjčil se Lorente a napsal trojsvazkové dějiny baskické provincie, ve kterých pokoušel se dokázati, že Baskové na své svobody nemají žádného práva. Že již v tomto díle dějiny byly překrucovány a podjatě látány, rozumí se samo sebou.

Ale na ničemnou povahu Lorentovu vrhly jasné světlo události další. Roku 1808 násilně a proti právu Napoleon přinutil španělského krále, aby se vzdal trůnu. Když pak francouzský despota usadil na trůně španělském svého bratra Josefa, zabouřil o rozhořčení po celém Španělsku a ohnivý národ, milující svou dynastii, povstal jako jeden muž, aby cizího vetřelce vyhnal. Španěle opovrhující životem, prohlásili, že budou vlasti své hájiti do poslední kapky krve. A v tyto doby vroucího vlasteneckého nadšení a bojů za svobodu rodné země nestanul Lorente mezi jejími obhájci, nýbrž stal se pochopem vetřelcův a použil příležitosti k tomu, aby se obohacoval ze jmění zrušených klášterův a církevních statků. Jidášův měsíc, podáváný rukou cizince, byl mu vzácnější, než těžce zkoušená a deptaná otcina. Byl sice obžalován z krádeže jedenácti milionů, ale, protože se uměl obratně brániti, žaláři ušel, nejsa v tom nepodoben nynějším výtečníkům francouzským, kteří rozkradli miliony, ztržené za církevní majetek. Byl tedy Lorente

me za ním úzkou uličkou dolů k městu. Mistr je smutnější a zamlklejší, než jindy, zamlklí jsou jeho věrní. Zdá se, jakoby cos příšerného spočívalo ve vzduchu. Ještě před čtyřmi dny obyvatelstvo města provolávalo Mistru Hosannah! Dnes podobného volání neslyšíš, ba řídším jest i pozdrav obyčejný. Dospěli jsme do města Dolního, prošli blíž rybníka Siloe městskou branou, překročili potok Kedron (t. j. »Kálný«) a přišli »na popluží«, kteréž slove »Gethseman y.«

Je u paty hory Olivetské. Nynější zahradu Gethsemanská jest jen částí bývalého »popluží.« Uvnitř vidíš osm prastarých olivovníků se silnými, sukovatými pni a širokými korunami. Osm stromů — patriarchův, kteří zdají se ještě zasahovati do zákona Starého. Podání aspoň tvrdí, že stály již za dob Kristových sotva se to však srovnává s pravdou. Dáť Titus při obléhání města (r. 70 po Kr.) všechny stromy pokáceti. Pravděpodobně však jest, že stromy, jímž se tu divíš, jsou potomky těch předkův, kteří zde stáli té noci, kdy naposled sem přišel Božský Mistr. Jsouť olivovníky stromy téměř nesmrtelné! Odumírá-li totiž starý kmen, pučí z jeho kořene nové potomstvo, aby po něm nastoupilo právo dědičné. Tyto stromy těší se veliké účtí i u moslímů. Pod stromy pestré koberce květinové vydychují příjemnou vůni. Pozornost tvou poutají zvláště kvítka jasně červená, zvaná »krev Messiášova.« Zahradu patřil otcům Františkánům. Je to milý kouteček, plný něhy. Starý bratr laik s dlouhým stříbrným vousem zalévá záhony. Stříbrný vous, vráskovitá jeho tvář a stálým rozbrázděné olivovníky harmonují dokonale.

Zamyšlen staneš a vzpomínáš na slova Písma: »I řekl (Pán) učeníkům svým: Sedítež tuto, až se pomodlím. A pojal s sebou Petra a Jakuba a Jana a počal se lekat i teskliv býti. I dí jim: Smutnáť jest duše má až k smrti; poseďtež tuto a bděte«

všemi mastmi mazaným pokrokářem a volnomyšlenkářem již v dobu, kdy pojmy tyto, byť neformálně, tedy aspoň věcně měly se čile k životu a kdy krádež měla volný průchod, jen když páchána byla proti církvi.

Když panství Napoleonovo ve Španělsku se sřítlo, byl Lorente z vlasti vyhnán jako vzezrádce. Uchýlil se do Paříže a napsal tam od r. 1817 do r. 1818 své »Dějiny Inkvisice«.

Lorentovi nelze věřiti. Již tento stručný obrazek života Lorentova přesvědčuje, že není možno bráti za pravdu, co napsal. Dal-li se koupiti, aby pod rouškou vědeckých vývodův olupoval o svobodu Basky, tím více dlužno pochybovati o pravdomluvnosti jeho, když dal se do spisování díla, které bylo vlastně pomstou proti těm, se kterými se rozešel. A skutečně dokázalo se, že účelem spisu Lorentova nebylo poučení o pravdě, nýbrž potupení a zveličování. Na příklad Lorente uvádí ohromný počet inkvisičně upálených, ale badáním se dovědčilo, že číslce jeho jsou libovolné a dohadové. Protestant Peschel, tedy žádný přítel inkvisice, tvrdí, že Lorente výpočty upálených sestavuje frivolně, to jest, že nesvědčomité zvažá. Novější protestantský badatel Schäfer praví: »Dílo Lorentovo skutečně jest úmyslem, vyličiti inkvisici jako hanbu katolické církve, tak prosáknuto, že údajům jeho bez nejpodrobnější zkoušky venkoncem nelze dít žádné víry.« A tento muž stal se pramenem moudrosti všem různým volnomyšlenkářům, kteří vrhajíce potupy na církev a na papeže, současně křičí o dějinných pravdách a o nejvyšších zájmech vědeckého badání.

Právě novější vědecké badání však činí konec všem těm historiím o hrůzách a popravách lidských jak co do žalářových místností, tak co do užívání inkvisičních mučidel. Zmíněný již protestant Schäfer dle inkvisičních aktův uvádí na pravou míru četná zveličování, fantasii a fanatism, kterými postupem času v tomto ohledu vytvořeny byly celé romány.

Praví: »Skoro obecně potkáváme se s míněním, že s obviněnými nakládalo se libovolně a že obžalovaní byli mučeni, aniž se přiznali. Také se věří podnes, že mučení mělo obžalované přinutiti, aby se přiznali k činům, kterých nikdy nespáchali. Všechny tyto řeči jsou naprosto nepravdivy, a právě tak mínění, že každý obžalovaný byl mučen, na žádný způsob neshoduje se s prozkumem aktů.«

Se slovy tohoto vážného dějepisného badatele protestantského, který zajisté inkvisici nemíní lichotiti, srovnáme do nekonečna rozšiřované báje o krvelačnosti a hrůzách inkvisičních a pochopíme, jak vědecky a pokrokově vedou si u nás různí svobodomyšlní kulturníci, kteří nevysloví slova »inkvisice« jinak, než s doprovodem zmatených lživých představ a děsivých výkřiků. A jest to jmenovitě novinářským nedostatkem svobodomyšlných novinářů, že nejhůře jsou vědomostmi opatřeni o kulturních dějinách církve katolické a o všech těch dějinných úkazech, které s církví jsou ve skutečném, nebo jen zdánlivém spojení. Jmenovitě udá-li se svobodomyšlnému novináři prohoditi nějaké slovo o inkvisici, dává všemožně na

Tam k jihu, za zdí zahrady, na ploché skále zůstali tři apoštolové. Únavou usnuli. Božský Mistr poodešel dále. Modlil se. »A popošeď maličko (co by mohl kamenem dohoditi) padl na zem A postaven jsa v úzkosti smrtelné, děle se modlil. I učiněn jest pot jeho jako krupěje krve tekoucí na zem«

A skutečně místo, kde Spasitel se modlil, není od zahrady více vzdáleno, než co by mohl kamenem dohoditi. Je to j e s k y n ě ú z k o s t i P á n ě.

Služ tato působí na tě mocí pravzvláštní, nevyličitelnou. I kdybys při vstoupení do ní nevěděl, kde vlastně se nalézáš, ihned vycítíš, že cos velice významného se tu odehrálo Cosi — jakoby palčivá úzkost; hořký zármutek a zároveň sladká útěcha — proudí šerem jejich útrob. Zde odehrála se nejbolestnější epizoda mystéria utrpení, totiž procítění všech minulých, přítomných i budoucích vin a s ním dostavila se veškerá tíže díla vykoupení.

Holé stěny jeskyně jsou v témže stavu zachovány, jak byly, když slyšely úzkostlivou modlitbu Božského Mistra: »Je-li možno, Otče, ať odejde ode mne kalich tento, avšak ne jak já chci, ale jak ty.«

A když se odtud vrátíš do zahrady, tu zdá se ti, jako by tajemné šelestění starých oliv opakovalo ti slova Mistra: »Ne má, ale tvá vůle se staří!«

A vidíš přicházejícího zrádce Jidáše, an líbá tvář Mistra svého, která je ještě zrosena potem krvavým Asi dvanáct krokův od skály spících apoštolův ukazuje podání ono místo. Zde padl zástup na zem, poražen slovem Mistra: »Jáť jsem!« Potom javše Ho, vedl Ho do domu knížete kněží ského. Petr šel za ním zdaleka

Kde bydlel velekněz?

Pojď se mnou a novým objevem se poučíš.

jevo, jak mu hrůzou vstávají vlasy na hlavě a jak, bera se vznešeně ušlapanou pěšinou, nenamáhá se neustranným poučením jako onen Dickensův muž, jenž myšlenky jako zbytečnou přítěž odhazoval přes rámě do vzduchu.

Přímou šílenou a ohlupující jest představa o tak zvaném inkvisičním »autodafé«. Dějepisný badatel již připomenutý kárá trpkými slovy a odsuzuje ony vzdělance, kteří pořád ještě věří, že »autodafé« bylo důkladným ohněm a nějakou rozhavenou pánev, kolem níž Španělové seděli po způsobu kanibalů, aby se kochali mukami pečených a pálených odsouzenců.

Právě tak z nevědomosti a zlomyslnosti plynou výtky, že katolická církev, zejména římská papežová, nebránila zneužívání inkvisičního zařízení. Zneužívání tu bylo, toho neupíráme, ale odmítáme mínění, jako by římská papežová byla mohla provozovati rozhodující vliv na úřední osoby při inkvisici. Španělská králové tomuto vlivu jednoduše zabránili. Zasahování papežů bylo by se uplatnilo, kdyby rozsudky inkvisičních soudců byly bývaly spojeny s odvoláním do Říma. Toho domáhal se papež Sixtus IV., ale nepochodil, protože světská španělská moc chtěla rozhodovati sama jediná. Nebylo tedy na jiném, než aby papežové napomínající, zneužívání úřadů inkvisičních mírnili, a že napomínali, jest s dostatek prokázáno.

Jak a proti komu inkvisice byla zřízena. Jest obecnou chybou, že na události minulé mnozí lidé dívají se pod zorným úhlem přítomnosti. A přece jest hlavní zásadou, má-li se ta ona událost, nebo zřízení správně oceňovati, aby posuzovatel vmyslil se do doby, kdy instituce vznikla, a pochopil společenskou pletivo, ze kterého to ono zřízení se vyvinulo. Inkvisice nespadá z ničeho nic ze vzduchu jako věc hotová, nýbrž byla způsobena různými společenskými poměry. Císař Bedřich I. a rovněž II. nezavedl soudův a trestů proti kacířům jen tak na plano a pro zábavu. Vždyť přece jest o něm známo, že byl v ohledu náboženském svobodomyšlníkem takového asi směru, jako dnes svobodní zednáři. Jest tedy jiná příčina, která rozhodla, že proti kacířům přísně nastupoval. Popravování kacířů nebylo Bedřichovi I. a jeho vrstevníkům věci neznámou. V dobu Bedřicha I. bylo římské právo zavedeno u soudních úřadův, a v tomto právě dočetli se, že císař Dioklecián ustanovil popravu ohněm na sektu Manichaů a právě na tento zákon Diokleciánův navázán byl říšský zákon Bedřichův o kacířích.

Jest nad slunce jasněji dokázáno, že biskupové katoličtí všude hlásali postup mírný poučováním a naponínáním. A byl to tedy důležitý zájem, který hlasy biskupů se nefidil a který ustanovil trest smrti. Jest tedy potřeba vědět, že kacíři v jižní Francii a v severní Italii, proti kterým bylo tak přísně nastoupeno, byli tak zvaní Kathari, Valdenští a Albigenští. Kacíře tyto možno srovnati s nihilisty a anarchisty doby přítomné, neboť učení jejich nezasahovalo jen do náboženství, nýbrž ohrožovalo stát a společnost. Bojovali tito kacíři proti světské moci a autoritě a vymáhali se z občanské poslušnosti. Dejme však slovo americkému dějepisci Leovi, který o inkvisici napsal vě-

— Až do dob nejnovějších panovala tu nejistota. Kolovala v dobách po Konstantinu Vel. síce pověst o kostele sv. Petra, zbudovaném na místě, kde zapel Pána — na nádvoří domu velekněze Kaifáše. Učení jerusalémského Assumptionisté, kteří se tímto problémem pilně zabývali, přicházeli vždy více k přesvědčení, že skutečně tento kostel kdysi stával a sice jichovýchodně od Večeřadla, na svahu poblíž rybníka Siloe. Ještě poutník z Bordeaux viděl zde r. 333 po Kr. zříceniny paláce Kaifášova. A sv. Cyrill jerusalémský k r. 350 činí o nich též zmínku. Assumptionisté zakoupili zde větší pozemek a začali kopati.

Z počátku úplně bez výsledku. Již již chtěli upustiti od dalších prací. Tu-byly nalezeny první stopy. Bylo to r. 1906. Po dlouhých a obtížných zkoumáních chrám sv. Petra (Gallicantu) vystoupil na světlo denní z hromad kamení a hlíny. Jeho základy, četné sloupy, hlavice sloupové, kusy mramoru, mosaiková podlaha, křesťanské svítelníky z 5. a 6. století byly odkryty.

Byl tu nalezen též důležitý hebrejský nápis. Lze na něm úplně zřetelně čísti slovo »k o r b á n«, t. j. »přinesení, daň, poplatek«. Spojí-li se méně čitelné předcházející slovo s tímto dobře čitelným, máme zde nápis, jenž předpisuje »zákonitý (rozuměj zákonem předepsaný) poplatek«, t. j. místo, kde židům bylo odváděti poplatky stanovené zákonem. Jedny z nich musily býti odváděny v »k o r b á n« chrámový, druhé v »k o r b á n« velekněze. Tento nápis jest jistou zárukou, že zde nalézal se palác Kaifášův, což jest potvrzením údajů onoho poutníka z Bordeaux a sv. Cyrilla.

Hned vedle tohoto paláce byl vykopávkami odkryt kus staré římské cesty, která vedla ze Silonu do města Dolního.

A nyní z místa těchto vykopávek pohléd směrem k hoře Olivetské. Touže cestou, ležící kus

deckou knihy, která německy vydána byla v Bonnu 1905. »Jakkoli« píše Lea, »odsuzujeme kroky, které na potlačení kacířů učiněny byly, a jakkoli litujeme lidi, kteří pro své svědomí trpěli, přece nemůžeme popřít, že orthodoxie (pravověrnost) v této věci šhodovala se s civilisací a pokrokem. Kdyby křesťanstvím byl zvitězil, nebo kdyby byl prohlášen býval oprávněným, pak vliv jeho byl nejvyšší měrou nebezpečný.«

Nebo úsudek Döllingerův: »Každé heretické učení, které ve středověku povstalo, mělo buď zřejmý nebo utajený ráz revoluční, to jest, dodávající se moci, bylo by způsobilo rozklad státu a podvrátilo by politické a společenské poměry. Onostické sekty, Kathari a Albigenští, proti kterým vydány byly tak přísné a nemilosrdné zákony ve středověku, nebyly vlastně nic jiného, než socialisté a komunisté tehdejších dob, neboť braly útokem manželství, rodinu a majetek. Kdyby byly obdržely vítězství, nastal všeobecný rozvrat a návrat v barbarské doby pohanské nevázanosti a nemravnosti. A že i pro Valdenské s jejich zásadami o přísaze a trestním právu v tehdejší evropské světě místa nebylo, každý znatel dějin snadno si uvědomí.« Jest známo, že valdenský vůdce v Rakousku před svou smrtí prohlásil: »Máte pravdu, že nás odsuzujete, neboť, nabudouce moci, zničili bychom vás, jako vy nyní odstraňujete nás.«

A proč zavedena byla inkvisice ve Španělsku, jest také známo. Pohanští Maurové staletí vládli značnou částí Španělska. Roku 1492 od krále Ferdinanda dobytá byla Granada. Maurové a Židé koncem 14. století přestoupili zevně na víru křesťanskou, ale smýšlením zůstali si věrni. Španělé viděli, jakým nebezpečenstvím jsou Tito Maurové a Židé pro národní a církevní jednotu země, a protože ovládali zemi též peněžitě, není se proč diviti, že Španělé, chtějce se zachovati, usilovali o potlačení nepřátel. Bylo tedy účelem inkvisičního zařízení španělského objevovati tajné Maury, Židy a s nimi hroziící nebezpečenství. Opakujeme ještě jednou: nemožno jschvalovati nespravedlnosti a krutosti, které při inkvisici byly provozovány, ale tolik jest zase na druhé straně vzítí na vědomost, že inkvisice musí se posuzovati s hlediska tehdejších názorů a společenských poměrů. A tyto řádky naše nemají jiného účelu, než přispěti k tomu, aby o této minulosti smýšlelo a mluveno bylo nestranně a spravedlivě.

Počátky opravdovosti. Kritikové v Čechách dostávají odvahu mluvití pravdu o Macharovi, a to již něco znamená. Není to sice pravda všechna, ale již ty nápovědi jsou pokrokem, aby trochu prohlédli ti čtenáři, jimž o Macharovi posud dostávalo se posudků z kalných pramenů realistických. Úkazy tyto předpovídají Macharov pád; ne sice naprostý literární zánik, Machar jistou cenu má, ale sražení s té pyramidou, kterou jeho kamarádi lživým velebením a otrockým patolizalstvím násilně navršili. V »Obnově« nezaměstnávali jsme se uměleckým významem Macharových spisů, ale obraceli jsme hlavně pozornost veřejnosti naší na hrubou jeho nevědomost a úmyslnou lhavost, které ve věcech, jmenovitě křesťanství se týkajících, dostoupily výše, která podává zdrcující vysvědčení o Macharově povaze.

Surovostmi proti křesťanství ať psanými, ať

u tvých mohou vykopaný leží, vidíš zástup. Valí se nahoru k nám. Jsou to žoldnéři, najatí knížaty kněžskými. Spoutaný Mistr je uprostřed nich. Před i za žoldáky hlučící městská luza, počtem každým krokem vzrůstající — jako lavina. Vyvrhel obého pohlaví, jaký každé velkoměsto má, tuáci a nevěstky — a tu a tam zaslepený poctivý fanatik. Nadarmo zrakem pátráš po některém z učeníků Mistrových . . . Jediný Petr plíží se opatrně a bázlivě daleko za zástupem . . .

Přišli na místo vykopávek námi zmíněných. Zde pronesl Pán slavný výrok o Božství svému, když na zaklínání Kaifášovo, je-li Kristus, Syn Boží, odpověděl: »Ty jsi řekl, jsem!« Zde byl odsouzen soudce živých i mrtvých. Zde Petr, u ohně se zhřívaje, třikrát zbaběle zapřel Mistra svého . . . Ráno na to byl Pán vydán — po novém odsouzení — Pontáckému Pilátovi.

Co se pak událo ve tvrzí Antonii, ležící v severozápadním cípu chrámového náměstí, již znáš. Pán byl odsouzen a na popraviště na horu Golgothu či Kalvarii t. j. »lebkou« veden. Celý Jerusálém byl na nohou: rozvášněný lid i bohatí patriciové . . . Kudy se smutný průvod ubíral, byl předcházen i následován hlučícími a klnoucími davvy. Jiní zase tvořili v úzkých ulicích dvojřadí a nebo dívali se z plochých stítech domů, metažice ve tvář Trpitelovu posměch a urážky nejsurovější . . . Jen ten dovede si přiblížnou představu rozvášněného obyvatelstva učiniti, kdo viděl průvod, který každoročně pořádá fanatičtí moslimové o svátku Nebi Músa t. j. proroka Možíše. Bude-li tyto řádky čísti očitý svědek tohoto průvodu, jistě mi dá za pravdu.

Na ohromném prostranství kolem popraviště bylo již shromážděno množství více než stotísíco-

mluvenými Machar podepsal svůj ortel jako člověk a jako spisovatel. S ním vpálila si toto znamení celá pokroková strana, která všemi možnými způsoby zuřivé řádění jeho chvalořečila, podněcující vášni zaslepeného člověka ku projevům čím dál víc opovržením hodnějšími. Právě tak dělaly to stvůry, které obklopovaly Nerona a které trnuly nadšením nad perversnostmi šíleného barbara. V této ctihodné společnosti, která Machara vychovála, na předním místě sedl Masaryk, veliký hlasatel humanity, filosof a kazatel pravdivého a mravného života. Že Masaryk ani slovem Machara nikdy nepamatoval, svědčí, jak jeho usilování o náboženské prohloubení českého člověka stalo se cárem, jenž posléze rozpadl se v kusy. Slovem, Macharova praxe, vyvěrající z nejspodnějších pudů pošvané luzy, dopadá smrtícími údery na ulízanou katedrovou teorii Masarykovu.

Ale, jak jsme již podotekli, jsou lidé, kterým se rozvazují jazyky a kteří roztrhávají papírovou pyramidu, pro kterou mohli bychom jednou vyčastování býti i posměchem ciziny. Jsou lidé, kteří starají se o to, aby malost a ubohost realistické kritiky od národních nepřátel nebyla přišita na záda celého národa.

Machar svým novým knihám dal zvukný název: »Svědomím věků«. Jenže sebe hlučnější nápisy nemohou vlti knihám obsah, jimž by lidé duševně mohli žít. Ostatně byli, jsou a budou vždycky spekulanti-spisovatelé, kteří popínají se na veliké muže aspoň tituly svých spisů. Spisovatel Miloš Marten v »Moderní Revui« nazývá dílo Macharovo »karikaturou věků.« »Ne svědomí«, dí Marten, »ale karikatura věků, karikatura zlovlná a malicherná, pojatá stranníkem těsného zorného úhlu (to jest dávná naše řeč), mělkého poznání, chudého intelektu, a zároveň: chabým básníkem bez duchovní hloubky a bez uměleckého poslání. Knihy, jako tyto, píš se pro dav a jeho okamžité vášně — a zanikají, jak rychle dav a jeho vášně se mění. Neděsí mne Macharovy knihy, ale dav, který je čte. Ne počtem: úrovní, která přece nemůže býti vyšší, nežli úroveň autora, jehož si zvolil.« Dobře přiléhá, p. Martene, ale slova vaše nezpůsobí u pokrokářův vystřízlivění. Dočkáme se, že budou i tyto knihy na přednáškových schůzích rozebírány, velebeny a obdivovány. Což nebyli jsme tak často zpraveni, jak jmenovitě pokrokové učitelé všemožně dokazovali, jak Macharovými knihami jsou omámeni? Intelligence, zdravý úsudek, rozvaha? Toto obilí na duševních lánech českých již dávno se nedaří, protože rozhoduje stádný mrav, či jinými slovy: nastrč hůl a za beranem budou skákati všechny ovce. A jest zvláštní, že u všech stran, realisty nenáviděných, znamenáme postup samostatného oceňování plodů literárních, a že jen »Čas«, mluvčíc macharovců, samostatnost tuto důsledně ubíjí a (rozumí se ze samé lásky ku pravdě) vychovává kritické obmezence, kteří dovedou se nafukovati jako vykynulé masopustní kobíhy. S odpuštěním, inteligentní stoupenci Macharovi dovedou pro svého básníka i duševně umírat i ještě budou nadšeni, že jim smrtící rány zasazuje Machar.

Rozšiřujte „Obnovu“!

vé. Jerusálém čítal tehdy na 250 tisíc obyvatel. A počet tento daleko převyšoval počet cizinců, shromážděných zde za příčinou svátků. Již přes čtyřicet hodin bylo celé město proti nenáviděnému Nazarejskému bez přestání štváno . . . Fanatikové probíhali uličky a ulice města, hlásajíce s vášnivě planoucíma očima a již chraptivými hlasy pronesený ortel smrti . . .

Průvod vychází branou na popraviště. V tomto okamžiku nikoli bouře, ale divý orkán ječících davův ohlazuje tvůj sluch. Vše křičí: »Na kříž s Ním!« — vše žízni po krvi Páně . . .

Velké drama na Kalvarii schyluje se ku konci . . . Vykupitel visí na kříži. Uprostřed řevu rozvášněného množství pojednou lze slyšeti slova: »Dokonalé jest!« — A země se třásla a skály se pukaly . . . I stala se tma po vsi zemi . . .

Jako se podobala zloba shluknuvších se davův rozbouřenému, bezmeznému moři, právě tak bezmeznou byla panika, která se jich nyní zmocnila. Tytéž davy v několika okamžicích vystřízlivěly. Třesouce se náhlým děsem, v divém úprku hnaly se z místa hrůzy, jakoby furie šílenými. Hřůza bezradná plnila jejich srdce. Na tu chvíli paniky nezapomněly po celý život, o ní dětem i vnukům vyprávěly . . .

Je třeba výslovně podotknouti, že toto drama na Kalvarii nebylo obyčejnou sensační popravní tragédií, nýbrž výjevem, jenž odehrál se přede tvář státních, před židy z Jerusáléma, z Judska, Samarie i Galileje, z Alexandrie, Antiochie a Cypru, z Říma i Athén, před očima pohanů z Asie, Afriky i Evropy. A nikdo, kdo jí byl přítomen, nemohl ji vyhladiti z mysli. Tito státníkové zapamatovali si polohu Kalvarie, místo hrobu Páně a všichni se zlmíchnou nedočkavostí očekávali den před-

Politický přehled.

Dr. Hochenburger na soudu parlamentním. Dne 28. března došlo k hlasování o pilném návrhu čes. poslance dra Körnera, týkajícím se jmenování soudců v Čechách. Pro návrh hlasovali všichni čeští poslanci všech stran, i sociální demokraté, a Jihoslované. Proti návrhu hlasovali vlastně jen Němci, z nichž křesť. sociálové výslovně ještě prohlásili, že to nemá býti projevem důvěry pro dra Hochenburgera. Poláci, tedy vládní strana do jednoho před hlasováním odešli; stejně se zachovali Rusíni i Vlachové. Tak ovšem pilný návrh zamítnut. Čechové byli tu téměř osamoceni, čímž ovšem dokázáno, že nynější české poselstvo nedovedlo si dosud získati patřičné vážnosti, na druhé straně však se nesmí zapomínati, ježto na obhájení ministra nepostavil se ani jeden slovanský poslanec, že přece jevíly se tu ohledy k Čechům, že ale také všichni Němci necitili s Hochenburgem, kterémuž takto projevena většinou nedůvěra, čímž morálně odnesl si porážku sám.

V poslanecké sněmovně dne 28. března vyznamenali se něm. soc. demokraté, kteří v polemice s něm. agráříkem Lippkou nadávali jako na ulici. Nadávky oboustranně opakovaly se i druhého dne, kdy byla poslední schůze předvelikonoční. Jest skončeno první čtení předlohy vodocepné. Tuhá pítka svedena byla při zprávě berního výboru o zákoně, jimž skytají se berní úlevy pro společenstva hospodářská a výdělková, zřízená dle zákona z r. 1873. Jde o to, by společenstva tato neplatila daně dle všeobecných předpisů zákona o osobní dani z příjmu, nýbrž dle sazeb zmírněných, jakož ostatně i dřívější mírné sazby povoleny společenstvem s ručením obmezeným a spojitelným. Zákon nyní projednáváný je hlavně výhodný pro záložny a potravní spolky. Návrh, aby tato předloha byla vrácena bernímu výboru, byl za hlučného potlesku zamítnut a sice 216 proti 153 hlasům. Pro vrácení hlasovali mladočeši, lidové-pokrokové poslance Votruba, všichni Němci a křesť. sociálové, proti /vrácení posl. katol. národní, čeští agráříci, národ. socialisté, posl. Masaryk, Poláci, sociální demokraté a Jihoslované. Lidové pokrokové poslanci — vyjma Votrubu — všichni scházeli. Dále vyřízena předloha o prodloužení bruselské cukerní dohody, jakož i předloha sociálně-politického výboru na změnu a doplnění § 74. živnost. řádu týkající se hygienických zařízení, zejména v dílnách a továrnách. — Schůze skončena teprve o půlnoci po 13hodinném trvání. Příští schůze 18. dubna.

Luženýrské komory. Dne 27. března předložil ministr veřejných prací Ot. Trnka sněmovně poslanecké osnovu zákona, kterým se zřizují v Rakousku inženýrské komory, které jsou povolány k tomu, aby dle vzoru notářských, advokátních a lékařských komor byly závaznou institucí, obsahující všechny účelné oprávněné inženýry stavební a báňské, dále architektky a geometry každé korunní země k účelům obrany stavovské disciplíny a cti, tolikéž pak stavovských práv.

Panská sněmovna v sobotní schůzi schválila téměř bez debaty všechny předlohy vyřízené v poslanecké sněmovně v předvelikonočním zasedání.

Česko-německé dohodování. V sobotní schůzi

pověděného z mrtvýchvstání. Běda tomu, kdo by se zde byl pokusil o nějaký podvod! . . .

A zase se mnou stojíš na Kalvarii. Ještě jednou v duchu sleduješ poslední stopy Spasitelovy. Jeskyně úzkosti Páně u Kedronu, dům Kaifáše na Si-onu, radní síň ve tvrzí na náměstí chrámovém a Golgatha — pak Syn Boží, opuštěn od svých učeníkův, Petrem zapřen, od lidu posmíván, poplván, proklet, ukřižován, — vše toto chvěje se a letí před zraky tvými . . .

Nyní plně chápeš smysl improperií, které se zpívají o Velkém pátku:

»Lide můj, co jsem učinil tobě, nebo v čem zarmoutil jsem tebe? Odpověz mi. Vyvedl jsem tě ze země Egyptské. A ty's připravil Spasiteli svému kříž.«

Co více měl jsem učiniti tobě a neučinil? Já založil ti vinici nejkrásnější! A ty mi podáváš — žluč. Kopím probodáš bok zachraniteli svému.

Rozdělil jsem moře před tebou a ty poltíš koplím prsa má. Jako sloup oblakový krácel jsem před tebou. A ty's vedl mne v soudný dům Pilátův.

Žezlo královské dal jsem tobě. A ty vtlačuješ korunu trnovou na hlavu mou.

Lide můj, co učinil jsem tobě? Nebo v čem zarmoutil jsem tebe?

V odpověď tyšíš slova:

»Ejhle dřevo kříže, na němž Spása světa pnělal«

Pojď a pokloňme se . . . Vždyť jsme sem přišli, abychom . . . Ne, nač o tom psát! Sebe vroucnější slova mohla by se zdáti spíše porušením zbožných citů, s jakými jsme na Kalvarii klečeli. Zde může mluvití jen srdce a snad ještě slzy . . .

Literární zprávy z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

Právě vyšlo a doporučujeme pozornosti
P. T. pánů duchovních:

	K
Žák S. J.: „Chléb duchovní.“ Promluvy duchovní na každý den v roce	3—
Ocetek: „Na Golgotě a v zahradě Josefův“	1—
Zavoral: „Kázání o Nejsv. Svátosti Oltářní“	1—
Zapietal: „Cvičení starů.“ (Důležité pro každý farní úřad)	1:50
Huysmans: „Kathedrála“	4—
Kubíček: „Kázání sváteční“	3:20
„Kázání nedělní“	5:20
Ocetek: „Eucharistický rok“	—70
Ehrman-Auer: „Život svatých.“ Váz.	2:50
	M
Dr. Holinka G.: „Psychologische Vorschule zur Moralthologie“	4:20
Ph. Dr. Kneip: „Lehrbuch der Apologetik als der wissenschaftlichen Grundlegung einer gläubigen Weltanschauung“	9—
Dr. Leitner Mart.: „Lehrbuch des katholischen Eherechtes“	7—
Dr. Emmel Fel.: „Wundts Stellung zum religiösen Problem“	3—
Eohen: „System der Philosophie“, Bd. III. Aesthetik des reinen Gefühls. Váz.	22—
Eyon: „Gott und Wissenschaft“	3—
Richter: „Religionsphilosophie“	4—
Ritschl: „Dogmengeschichte des Protestantismus“	13—
Wirth: „Psychophysik“	20—

Znamení novinka Dr. Frant. Xav. Nováka. C. SS. R.: „Kněžské problémy“ (některé naše kněžské problémy a aforismy), očekávaná v kruzích veleúspěš. duchovenstva, již vyšla. Vydána je v nádherné úpravě o 390 stranách. Cena knihy: brožovaného výtisku K 3:50, v orig. vazbě v celoplátně K 4:50. — Kniha tato pro svůj důležitý a významný obsah by neměla chybět v žádné knihovně veleúspěš. pánů duchovních. — Knihu Novákovu obdrželi jsme do generální komise. Možná ji obdržeti v každém řádném knihkupectví.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví,
nakladatelství,
závod hudební a papírnictví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

jazykového komitétu národně-politické komise s české strany bylo navrženo, že všechny obce, ať již jedno či oboujazyčné, jsou povinny přijímati podání v obou zemských jazycích. Němci však žádali, aby obce jednojazyčné byly povinny přijímati podání jen ve svém úředním jazyku. Velkostatkáři navrhli pak kompromisem, že obec není oprávněna zamítnouti žádné podání. — Ve výboru pro volební reformu usneseno, aby ve voličských třídách velkostatku, měst a obcí venkovských přiznáno bylo ženám aktivní voleb. právo v tom rozměru, jak je dosud měly, s jediným rozšířením, že aktivní volební právo v kurii městské má přistě příslušet i ženám v Praze a Liberci. Zároveň přiznáno, že i v kuriích měst a obcí venkovských toto právo má být vykonáno osobně, v kurii velkých statků také plnou mocí.

Rázné vystoupení panovníkovo proti Maďarům. Při páteční audienci hr. Khuena prohlásil mocnář: „Víte, že já, který 60 let panuji a 45 roku jsem korunovaný králem uherským, vždy jsem smýšlel upřímně konstitučně a že jsem ústavní práva země vždy respektoval. Též z hospodářského rozmachu a rozkvětu Uher měl jsem vždy upřímnou radost. Uhry neměly nikdy lepšího přítele nade mne. Ale přes to chcete nyní náhle sáhnutí na má panovníká práva a omeziti je a nedůvěřujete mi. Jestli nebude resoluční otázka odstraněna, pak mi nezbude — znáte přece poměry — nic jiného než . . .“ Zde učinil mocnář pohyb rukou, který svědčil o vážnosti jeho osobních rozhodnutí. Min. předseda hr. Khuen přerušil mocnáře hlasitým výkřikem „Bůh chraň!“ Mocnář na to pokračoval: „Není chvíle pro sentimentality. Je tomu už tak a mluvím po zralé úvaze. S tím musíte počítati. Nechcete-li tomu, pak musí resoluční otázka zmizet s povrchu a sice musí se to státi rychle, hned se to musí státi.“ Císař mluvil s hr. Khuenem tak energicky a do jisté míry tak bezohledně, že uh. min. předseda byl zdrcen a nemohl drahnou chvíli ani slova ze sebe vypravit. Prostě řečeno, panovník naznačil hr. Khuenovi, že se raději vzdá trůnu, než by připustil pověstné resoluční Košutovy.

Vlastnoruční list panovníkův. Následek páteční audience Khuenovy bylo telegrafické svolání uherských ministrů do Vídně, ministerská rada a usnesení, že vláda upouští od nešťastných reso-

lucí. Hr. Khuen zůstává dále v čele vlády. Důsledek tohoto usnesení uherské vlády jest vlastnoruční list panovníkův hr. Khuenovi, v kterémžto listu obrací se panovník k uherské veřejnosti. Psán jest ostře a rázně, na což Maďaři nezdají se právě zvyklými. Mocnář prohlašuje, že on nikdy nesáhl na konstituční práva národa, nikdy se jich nedotekl a nikdy je neobmezoval, ale na druhé straně že zase trvá na svých vládařských právech a rozhodně je vždy hájiti musí.

Krise v Uhrách dosud neodstraněna. V uherském sněmu 1. dubna posl. Košut učinil návrh na zvolení komise na vypracování adresy císaři, aby prý se vysvětlilo, že povšechnou resolucí Košutovou nikterak neporušuje se majestátní právo. Strana Justhova ohlásila vládě Khuenově nejostřejší boj a diví se, jak se může věrolomný Khuen opovážiti přijíti do sněmovny. Krise bude rozřešena jen na základě rovného práva hlasovacího.

Výroční zpráva pruské kolonizační komise za rok 1911 byla rozdána poslancům pruského sněmu. V minulém roce dle té zprávy komise získala 5 velkostatků, 12 menších statků a 6 selských usedlostí v Poznani. Usazeno bylo toho roku 1443 kolonistů na 18.066 hektarech půdy. Celkem do konce roku 1911 usazeno bylo v polských krajích 19.170 německých rodin o 118.700 lidech.

Z Ruska vyhánějí židy hromadně ze mnoha měst, jako z Varšavy, z Lodže, z Kyjeva i z Moskvy. Mnohý žid ve 24 hodinách byl nucen své bydliště opustit. Hosudarstvenný sovět se usnesl, aby každý žid, který chce být posluchačem právnické fakulty, anebo který chce praktikovat na advokáta, si opatřil zvláštní dovození ministra spravedlnosti. Vedle toho sovět vyzval ministerstvo, aby určilo, kolik židů lze připustit k právnickému studiu.

Válka Italsko-turecká. Na bojišti jest většinou klid. Italové staví dráhy, jež budou základnou postupu italského do vnitrozemí. Mezi Araby panuje na všech stranách nadšení pro válku. Tureckou vládu doposud válka v Tripolsku stojí velmi málo peněz, Italii však sta milionů, které se nikdy nevrátí.

Revoluce v Mexiku nabývá velmi vážných rozměrů. Povstalci táhnou na hlavní město. Spojené státy posílají do Mexika veliké zásoby zbraní za souhlasu presidenta Madery, který se prý připravuje na útek z Mexika.

Zprávy organizač. a spolkové.

Holice. Organizace křesť. soc. mládeže v Holicích pořádá dne 14. dubna o půl 8. hod. večer poučnou přednášku vldp. Hory, faráře z Dašic „Ze života českého Japonce“, jež bude doprovázena 190 světelnými obrazy. Jest to sice první krok našeho hnutí po stránce vzdělávací i zábavní, přes to však doufáme, že tím větší zájem našich přátel o přednášku tuto bude, a že všichni naši P. T. příznivci a stoupenci se jistě dostaví.

Kněžice u Ronova nad Doubravou. Na svátek Zvěstování Panny Marie překvapila nás čilá skupina venk. mládeže sehraním dvou případných divadelních her: „Panna Maria dobře radí“ (přeloženo od M. H.) a „O. braz Panny Marie“ od kněze G. B. Lemagne. Hry významné zvláště v nynější materialistické době, kdy lidstvo v náboženské lhostejnosti přestává utíkat se v utrpení k pomocnici křesťanů, milé Boží Rodičce, kdy pohrdá venkovem a touží po hluchém, požitkářském, povrchním životě velkoměstském. — Dcera chudé domkářky, vylákána družkou, chce tajně odejet do Vídně. Tu Matka Dobré rady, kterou celá zbožná rodina ctí, předvádí jí ve snu rub života velkoměstského a následky náboženské lhostejnosti a přestupování příkazů. V druhé hře obdivujeme se pevně víře v Boha a důvěře v Matku Boží, jakou měla chudá vdova, která ani v největší nouzi neklesá. A tu se dokazuje, že nebylo slycháno, že by Panna Maria koho opustila, kdo se k ní utíká. Šlechtná hraběnka Robertová jest nástrojem Prozetelnosti. Přichází, když necitelná a lakomá domácí prodává vdově poslední majetek, rodinný obraz Panny Marie, v němž poznává vzácný obraz Rubensův a vydraží jej na 22.000 zl., čímž zabezpečuje vdově i děti její klidný život. Souhra obou kusů byla velice pěkná a potkala se s porozuměním četného obecenstva. Františka vystihla úlohu svou znamenitě. K ní družila se její matka s dvěma sestrami. Moderní dámu dobře představila paní Olešnická. Máry a Lény vžily se do svých úloh služebných duchů velkoměsta. Též hokynářka Markyta byla zajímavá. Dojemná byla zbožnost a duševní síla vdovy Ludmily. Nevinná víra Anežky a dobrota šlechtné hraběnky mile působila. Též energická Marta velmi se zamlouvala. Komický byl zjev Eusebiany s Petronilou. Děj doplňovaly roztomilé dívky Verunka s Cyriílkou. Celá souhra dokazovala značnou hereckou vyspělost účinkujících. Vhodné kostýmy zvyšovaly efekt. Představení ukončeno krásnou skupinou. Před soškou Matky Boží v houští květin seskupení všichni účinkující a ozářeni bengálem z celé vroucí duše v křeče páli: „Zdrávas Maria“. — Téhož dne odpoledne konána schůze lidu s přednáškou, p. V. Šťastného za velikého účastenství (přes 300 lidí). Po zahájení p. J. Růžického zvolení: p. K. Kratochvíl, učitel z Ronova, předsedou, p. K. Mikeš, rolník z Kněžic, místopředsedou a p. J. Spěvák z Ronova, zapisovatelem. Na to promluvil ve dvouhodino-

vé řeči řečník o nutnosti organizování mládeže i do společných na zásadách křesťanských. Jen čče, svorně vpřed, mládeži milá, pro Boha a vlast!

Zprávy místní a z kraje.

Trvalá památka na šedesátiny J. Exc. nejd. biskupa Dra. Josefa Doubravy. Arcipastýř naší diecése dovršil dne 29. února 1912 čtrnáctými narozeninami šedesátý rok svého věku, při které příležitosti doznal přetvrdých důkazů oddanosti a lásky. Na památku této nezapomenutelné tklivé slavnosti učinil Jeho Excellence ze zbožné a vděčné myslí celou řadu dobročinných pořízení, z nichž zejména uvádíme následující. Věnováním 10.000 K zřídil pro diecéšní duchovenstvo podpůrnou nadaci, jejíž roční výnos určen k dobru duchovních, zvláště podpory potřebných. Dále věnoval 10.000 K na zřízení dobročinné nadace pro chudé a podpory potřebné příslušníky král. věnného města Hradce Králové. Podobnou podpůrnou nadaci s jistinou 10.000 K založil pro úředníky, služebnictvo bisk. velkostatku v Chrástě a pro chudé téhož města. Též daroval 1000 K diecéšnímu ústavu pro hluchoněmé „Rudolfinu“ v Hradci Králové a pro kathedrální chrám v Hradci Králové věnoval nádherné votivní okno. Vzácné jubileum J. Exc. nejd. biskupa Dra. Doubravy zůstane tak zmíněnými dobročinnými podniky zapsáno trvalým písmem v kronice města našeho i v dějinách diecése. Bůh odplác šlechtnému dárci!

Missie. Ve dnech od 24. do 31. března konali v chrámu Panny Marie missii OO. Tovaryšstva Ježíšova vdpp. Jos. Stryhal, Cyr. Jež a J. Černý. Pobožnostem a duchovním promluvám obcovalo značné množství věřících našeho města i okolí. Také počet komunikantů byl potěšující. Pobožnost missijní ukončil nejd. arcipastýř posvěcením missionářského kříže a nadšenou promluvou. Jeho Excellenci a obětavým vdpp. missionářům poděkovaly jménem vděčných účastníků družičky, které jim podaly vkusné kytice.

Pořad slavností na Bílou sobotu: O půl 8. hod. ráno církevní hodinky. — V 8 hod. svěcení ohně, velikonoční svíce a křesťní vody. Slavná mše svatá. — V 5 hod. odpo. slavnost Vzkříšení Páně s průvodem. Když se v Božím hrobě odzpívalo „Vstali! jest této chvíle“, počne se i v kathedrále táž píseň zpívat. Po příchodu do kathedrály požehnání s nejsv. Svátostí; slavné zpívané hodinky a požehnání pontifikální. — Píseň lidu. — V chrámu Páně Matky Boží v 7 hod. večer slavnost Vzkříšení Páně.

Městská rada v Hradci Králové učinila ve schůzích, konaných dne 30. března a 1. dubna t. r., tato usnesení: K osazení břehu Labe objednájí se topoly a jeřábky od firmy Dr. V. Bendík v Českých Budějovicích. — Svolení ku prodeji potravin na dobytčím tržišti v r. 1912 uděleno bylo za obvyklých podmínek p. Fr. Kovaříkovi, hostinskému. — Vyhláší se, že dle § 72. obec, zřiz. pro král. České vyložený jsou účty přijímání a vydání obecních důchodů, podniků a ústavů, nadací, kauce, deposit a místní školní rady k veřejnému nahlédnutí po dobu 14 dnů v úředních hodinách dnem 1. dubna 1912 počinaje. — Od firmy E. Tollman v Praze objednájí se vonné růže ke zřízení plotu v sadech Svatopluka Čecha. — Povoleno bylo zřízení portálu na domě čp. 143 v Tomkově ulici p. Jos. Valcovi. — Práce natěračská pro dělostřelecké skladiště zadána byla p. Ottu Fejglvi, mistru natěračskému. — Dle rozhodnutí Biskupské konsistoře poukážejí se k výplatě požitky nadací: Blažejovy per K 52.50, p. Hynku Polákovi, Heffertovy per 40 K, p. Fr. Hanouskovi, Raisovy per 50.40 K vdově pí. Aloisii Svobodové, jubilejní per 48 K vdově pí. Marii Šafránkové a Blažejovy per 52.50 K vdově pí. Anně Bělecké.

Na programu schůze měst. zastupitelstva dne 10. t. m. jsou mimo jiné tyto záležitosti: Předloží se ku schválení prohlášení ve příčině vedení silných proudů pod tělesem dráhy v km 17. 8/9, 20. 9/21.0, 21. 9/22.0, 27. 4/5 a 30. 9/31.0 v trati Chlumec-Fišská hranice (Mittelwalde) c. k. rakouských státních drah. — Žádost učitelské jednoty Budče Kuklenské za příspěvek na pořádání kursů učitelských o prázdninách r. 1912 v Hradci Králové. — Návrh na propůjčení: a) uprázdněného místa č. 6. nadace Jos. Bartuška pro mediky; b) nadace pro patentální invalidy; c) nadace býv. starosty Karla Collina pro městské policejní strážníky. — Volba sirotčí rady a doplňovac ívolba do kuratoria chlapecké výchovny, lyceijního, osvětového, uměleckého, sociálního a lesního odboru a kuratoria pokračovac íškoly průmyslové. — Návrh na definitivní obsazení učitele kreslení při měst. dívčím lyceu. — Obsadí se uprázdněné místo městského zvěrolékaře. — Rozhodne se o tom, jakým způsobem obsaditi se má uprázdněné místo městského důchodního. — Dá se vyřádkování o různých žádostech soukromých.

Z městského průmyslového musea v Hradci Král. Čítárna musejní otevřena byla v měsíci březnu dvanáctkrát. Navštívena byla 847 osobami. V čítárně vydáno na 394 žádanek 521 svazků knih a předloh. Donů od 113 osob vypůjčeno bylo na 186 výpůjček 277 svazků knih a 292 předloh, do okolí 13 osobám a korporacím 27 svazků a 212 předloh. Čítárna otevřena jest jako jindy pravidelně třikrát v týdně a to v úterý a v pátek od 6 do 8 hod. večer, v neděli od 10 do 12 hod. dopol. Počet vykládaných časopisů rozmnožen o měsíčník „Malíř-amatér“. Do knihovny věnovali: p. inž. Jindra uč. kolik spisů poučných, kalendáře, brožury a album Sevastopolu. Okrašlovací spolek zdejší časopisu „Krási našeho domova“ r. 1911 a spis „Podstata, cíl a organi-

sace okrašlování. Rak. museum pro umění a průmysl ve Vídni poslalo svou výroční zprávu za rok 1911.

Na c. k. odborné škole pro umělé zámečnictví v Hradci Králové obsadí se počátkem škol. roku 1912-13 několik státních stipendií s měsíčním obnosem 30—40 K. Žadatelé o tato stipendia podejtež své žádosti do 15. června 1912 na ředitelství ústavu výše uvedeného. K žádosti budíž připojen: list křestní, domovský, vysvědčení nemajetnosti, doklad o případném zaměstnání v praxi, poslední vysvědčení školní, po případě též vysvědčení průmyslové školy pokračovací a výkresy žadatelovy. Přednost obdrží uchazeči, kteří nejméně dvě léta byli v řemesle zámečnickém prakticky zaměstnáni a průmyslovou školu pokračovací s dobrým prospěchem absolvovali. Žádosti jsou bez kolku.

Obchodní gremium v Hradci Králové bylo nuceno z důležitých důvodů odložití svoji řádnou valnou hromadu ze dne 4. na 12. dubna t. r. a v případě, že by se potřeby počet členů nesešel, bude se druhá řádná valná hromada odbojati dne 20. dubna t. r.

Výstavka společenstev. Koncem uplynulého měsíce rozeslala Ústředna královéhradecká všem českým živnostenským společenstvům a obchodním gremiím v koimorním obvodu libereckém dotazník za účelem sebrání materiálu pro společenstevní výstavku při letošní severočeské výstavě v Mladé Boleslavi. Dotazníkovou akci touto mají býti zjištěny nejvýznamnější číslce o vnitřní, hospodářské a vzdělávací působnosti společenstev a gremií, jež zpracovány budou diagramaticky k účelným výstavním. Vzhledem k důležitosti věci a krátkosti doby jest nanejvýš nutno, aby zmíněné dotazníky co nejdříve byly zájemníky přesně vyplněny a bez odkladu vráceny Obchodní, živnostenské a průmyslové ústředně v Hradci Králové.

Vyrovnejte nedoplatky za „obnovu“ a „časové úvahy“.

Nechanice. Zdejší veleučení kolář pronesl velice ostrou kritiku o kněžské práci. Jeho odborný posudek vyzněl v ten smysl, že kněžstvo nic nedělá, že jeho práce za nic nestojí atd. Přesně podle toho, jak to napapouškoval podle volných myslitelů, kteří vůbec velikou práci kněžskou (zvláště kancelářskou) nikdy neviděli. Tomuto koláři připomínáme, že dle samých pokrokových pravidel má souditi a odhadovati dle vlastního bystrého výzkumu. Vy však, učený odborníku, ani do toho kostela nechodíte. Co tedy z vlastního názoru můžete o té práci věděti? A dále vám sdělujeme, že kněz mimo duchovní správu vykoná zdarma tolik písání, že leckde při daleko menší kancelářské práci jsou pokrokaři place-

ni daleko stkvěleji, než kněz za svou práci veškerou. A pak — slovný odborník — má-li se taková kancelářská práce vyřizovati, musí k tomu býti dlouholeté odborné vzdělání. Vy jste začal praxi v práci úřednické taky. Ale běda, jak jste pochopil! Pořád jsme čekali, jaké zázraky ten pokrok moderní vykousl. Zatím však jste napsal do živnostnické knihy zprávu takovou škrábinou, že bylo úzko pohledět. O pravopisu ani nemluvíme. Když se prý dověděl na náměstí o tom „mistrovském“ díle reformátor českého pravopisu, chtěl prchnouti hněvem do sousedního lesa. Nač si tolik také Hus lámal hlavu, když za půl tisíciletí má mezi vlastními stoupenci tak učelivé žáky? Jen tedy porovnejte, milí živnostníci, rozdíl v pokroku! Hned na prvé straně knihy jest písmo od duchovního, prvofaráře nechanického Jana Alexia Pazderovského. Ten učený farář napsal to vzorně před dvěma sty lety. Po něm však mistr v osvětleném století tak stkvostně pokračoval, že by nebylo divu, kdyby se farář v hrobě obrátil a řekl: „Mistře, jděte na kolo!“ Ale mistr všeuměl chválí výchovu moderní, ta stará byla prý tmářskou. Teď už tedy konečně víme, proč mistr nechce svítit v kostele a chce dokumentovat: 1. že v kostele se šíří nechanická tma a 2. nebude-li se svítiti, že nebude viděti v kostele ani kněze, ani jeho práci. Pane mistře, hleďte si koleček a rádlá, aby to dobře drželo. Hleďte pozorně, aby nebyla vaše práce „lidřich“. Tak prospějete svému okolí lépe, než učenými kritikami. Každý na své místo a k tomu, čemu rozumí! Tak se dělá pokrok skutečný.

Hořice. Osvátcích velikonočních provedeny budou v děkanském kostele tyto skladby pro smíšené sbory: „Popule meus“ (pro 8 hl.) od Palestriny, „Ecce quomodo“ (pro 4 hl.) od J. Händla, „Vexilla regis“ od Č. Pilaře, „Regina coeli“ od Skuherského, „Te Deum“ (4—6 hl.) od Witta, „Terra tremuit“ od Koenena, „Angelus Domini“ od Skuherského, Missa „Puisse jay perdu“ (á capella) od Orlanda Lassa (16 st.), „Pange lingua“ (pro 8 hl.) od Mitlerera.

Jaroměř. Ve čtvrtek 28. března t. r. pochován byl na krásném hřbitově rodného svého města v hrobě svého otce vedle své, před půl druhým rokem zemřelé matičky, syn jejich, děkan jaroměřský, veledůst. pan Jan Nep. Volánek. Nezastával úřad duchovního správce svého rodiště, do něhož s takou radostí z dřívějšího působení svého, Běstvíny, spěchal, dlouho — pouze dva roky; než i za tu kratičkou dobu získal si svými milým vystupováním srdce mnohých, nepřitelem neucínil si nikoho. Důkazem toho bylo přecetné účastenství osadníků z města i okolí. K pohřbu dostavilo se duchovenstvo vikariátu jaroměřského i kněží ze sousedních vikariátů v počtu velmi hojném: 33. Ze spolužáků, kněží to r. 1883 z kněžského semináře královéhradeckého vyšších, kromě vldp. Jana F. Seidla, bisk. vikáře a děkana

v Černilově, jenž vedl kondukt a obětoval slavné zpívané requiem, vyprovodili na svaté pole svého kolegu tyto veledůstojní pánové: Alois Soukup, bisk. vikář a farář v Ločenicích, jenž též mši svatou za zemřelého obětoval, dále veledúst. pp. faráři: Josef Hlavsa z Chomutic, J. Kovář z Velké Jesenice, Petr Polreich z Hradiště, Jan Ruml z Chotěborek, Václav Šafránek z Bojanova. V dlouhém smutečném, z děkanství po celém rozlehlém náměstí se rozvinuvším průvodu viděli jsme mimo jiné: pana c. k. okresního hejtmána Nápravníka a pana c. k. okresního školního inspektora Vancle ze Dvora Králové n. Lab., zástupce všech státních, samosprávných a školních úřadů zdejších, žactvo všech škol, křest. sociální lidový spolek, literárský sbor a hojně ctitelů zvěčnělého. Nad rakví svého bývalého spolubydliče dojemně promluvil v kostele vdp. farář ze sousedního Josefova, Ladislav Seidl, a u hrobu všem účastníkům, kteří vzdor prudkému lijáku až do ukončení obřadů vytrvali, tklivě poděkoval vldp. biskupský vikář a děkan Jan Fr. Seidl. — Po bohu svých drahých rodičů klidně čekali, dobrý synu, společného s nimi z mrtvých vstání!

Pohřešované děvče. Ve čtvrtek dne 28. března zmizela v Pardubicích A. Danihelková, dcera starosty z Opočinku. Dotyčná chodila v Pardubicích do kuchářské školy. Také ve zmíněný den přijela se svými družkami z domu do Pardubic. Na cestě do školy zastavila se v papírnickém závodě u Kubešků. Po jejím odchodu zmizela po ní veškerá stopa.

Vyznamenaný kostelník. Kostelník p. Hössl, který po 40 let věrně koná služby při děkanském kostele v Pardubicích, byl pro své zásluhy vyznamenán udělením medaile, kterou mu p. děkan Ulbrich v úzkém kroužku rodinném na prsa připsal.

Necirkevní pohřeb v Pardubicích. V minulých dnech přivezena byla do Pardubic z Náchoda mrtvola p. Fr. Kolina, advokátního solicítora u dr. Theina v Pardubicích. Muž ten se pro neblahé rodinné poměry zastřelil. Lékař a soudní komise v Náchodě vyšetřili, jak stálo na úmrtním listku, že sebevražda se stala v jasném vědomí a v takovémto případě odpírá se zásadně zesnulému církevní pohřeb. Kdyby byl úmrtní listek označen poznámkou, že se tak stalo v nějaké pomatenosti mysli, byl by dotyčný bez závady pochován. Ostatně na vyjasněnou celé nemilé aféry dodáváme, že fungující kněz odkázal příbuzenstvo na biskupskou konsistoř, která nechť rozhodne, jaká pocta církevní se může onomu sebevrahu při pohřbu stát. Příbuzenstvo tak učiniti nechťelo. V takovémto případě nerozhoduje v celé záležitosti vlastně kněz, ale lékař, který na úmrtním listku konstatuje, v jakém stavu duševním sebevražda byla spáchána. Rozhodujícím faktorem jest tudíž lékař a nikoli kněz. Přes to však v našem případě vrhla se část

JOS. PAVELKA HRADEC KRÁL. PALACKÉHO TR. PÁNSKÝ ANGL. MOD. ZÁVOD. ULASTNÍ PRÁDELNA. ULASTNÍ ŽEHLIŘNA. — KARLOVA TR. 502.

Vaše Blahorodi!

Zajisté uznáte, že obsloužen budete ve **speciálním závodě** pro pány nejlépe. — **Proč?**

Poněvadž vede pro pány veškeré zboží do tohoto oboru spadající v každé ceně a jakosti.

Vlastní výroba prádla. — Prádelna. — Žehlárna.

Prádlo dle míry v nezvýšených cenách.

Košile bílé, barevné, flanelové, zdravotní.

Svrchníky

K 30.—, 47.—, 54.—.

Vesty

K 3.—, 5.20, 6.—, 7.— až 12.—

Angl. kravaty.

Nádherné kapesníky.

Deštníky

polo- a hedvábné.

Čepice

domácí — cestovní.

Domácí botky

kožené a plátěné.

Ponožky —

punčochy

v každé ceně a jakosti.

Zboží pletené a kožené.

Rukavice kožené:

glace . . K 2—

napa . . K 3—

jelenice . K 3.50

mocho,

antilopy.

Amer. Boston Ruber Schoë galoše.

Šle,

držátka

ponožek,

podvazky,

knoflíky.

Rukavice pletené:

trikotové 80 h, 1 K,

1.20 K a výše;

karlovarské,

hedvábné,

nitěné.

Kartáčky

na zuby,

hřebeny,

nože,

žínky

na mytí.

PÁNSKÝ ANGL. MOD. ZÁVOD.

JOS. PAVELKA

HRADEC KRÁL. PALACKÉHO TR.

PONOŽKY-PUNČOCHY 77.

HEDVÁBNÉ

FIL D'ECOSSE

VLNĚNÉ

BAVLNĚNÉ

Chcete-li mít své

prádlo zaručené bez chloru a správně žehlené,

svěřte je obchodníku odborně vyspělému.

Sběrny:

Palackého třída 77, od Grandu do náměstí. **Karlova třída 502,** proti p. Skuherskému.

Jos. Pavelka
v Hradci Král.

Prádlo se z domů odebírá a zpět donášl.

Zakázky pro vnoř se pečlivě a obratem vyřizují

občanstva buď z neinformovanosti anebo — a to asi většinou — ze zlé vůle na fungujícího kněze a částečně na veškeré kněžstvo v Pardubicích velice prudce. Mnozí, místo, aby rozumně o věci uvažovali, dali se strhnouti k hotovým štvancům a k těm není nikdy daleko, jednali se o katolického kněze. Že mají naši nepřátelé z toho nehoráznou radost, rozumí se samo sebou a vytloukali z toho honem kapitál pro sebe.

Děkanský chrám v Pardubicích. S tou restaurací děkanského chrámu v Pardubicích přece to pořád jen vážne. Již měsíc uplynul od té doby, kdy se mělo se stavbou počítí, a přece posud ničeho nevidíme co by nasvědčovalo vážné práci v tomto směru. Pan mistr stavitel svádí to na obavy v možnost zastavení práce se strany úřadů. Ostatní členové výboru zase na zavinenou váhavost pana stavitele. Jest jisto, že těmito všemi okolnostmi restaurace chrámová velice trpí a že musí nastávat pochybnost v dohotovení celkové úpravy do stanovené lhůty. Jest to škoda. Jsme však té pevně naděje, že příslušní činitelé se vynasnaží, aby všechny ty překážky, v nejkratší době byly odstraněny a dílo započaté v žádoucí krátké době bylo ukončeno.

Ve východních Čechách chodí žena jakási, sbírající příspěvky na suspendovaného učitele Bohumila Potůčka, který dle listiny, podepsané starostou v Rovensku, byl žalován pro rušení náboženství, v Mladé Boleslavi však před soudem r. 1910 osvobozen. Jest prý bez místa a má 10 dětí. Dotyčná žena, snad manželka onoho suspendovaného učitele, počíná si velmi sebevědomě a vyzývavě. Aby své žádosti dodala efektu, přidává k prosebným svým listinám novinářské výstřižky, v nichž se vykládá nešťastný učitel jako hotové nevinátko a vina se svaluje na faráře. Nestojí tam pouze, zdali zmíněný p. učitel byl žalován pro rušení náboženství židovského či křesťanského, zda ten hrozný farář v Rovensku byl evangelický či katolický farář. V poslední době vyskytlo se i mezi učitelstvem tolik prosebníků s různými doporučujícími listinami, že učitelstvo na mnohých místech stává se nedůvěřivé.

Miletín. Křesť. soc. lidový spolek sehrál první své divadlo dvakrát. Prvně 17. března v sále pana Kopecského, po druhé v hostinci pana Pišla na Horkách 25. března; po dvakrát při nebyvalém návalu obecnosti. Čistý výnos obnáší kolem 100 K. Nic platno, nadávajíc si, kdo chceš, říkej si, že jsme spolkem pro báby, nebo že jsme stádem „nebeských koz“, my se nedáme od svého směru odvrátiti. Nadávky a zlost nepřátel jsou nám důkazem, že v nás sami vidí více, než nějaký bezvýznamný společek. Díky statečným našim pracovníkům! — Občanská záložna měla 25. března valnou hromadu. Odstupující členové výboru byli zvoleni znova. — Stavební družstvo po slibném začátku má nyní dobu kritickou. Vyslovujeme přání, aby ji šťastně prodělalo a nedalo dojíti ku zmaru dobré snahy pro přičiny, které při dobré vůli daly by se odstraniti. Může-li celá řada takových družstev prospívati v menších místech, proč by zrovna Miletín měl býti místem, kde by to nešlo! Ale opakujeme: Nedejte družstvu zajít!

Nekoň. V neděli první po Velikonocích, 14. dubna, odbývati se bude ve zdejší chrámu Páně shromáždění terciářů, které říditi bude vldp. kvardián kláštera Opočenského P. Richard Randák, jenž za tou příčinou již v sobotu odpoledne do Nekoňe zavítá. Okolní P. T. duchovní správy, zvláště v Žamberku, Klášterci a Kunvaldě se uctivě žádají, by laskavě to oznámily terciářům svých farností.

Čáslav. Divadlo. Pomějíce představení 17. března, k němuž vybrána byla francouzská veselohra „Skan-dál“, nesoucí všechny znaky lehkého tohoto zboží, přikročujeme ke čtvrté hře v předplacení ze dne 24. března, k opravdovému to jednou záslužnému činu naší ochotnické scény. Vybrána byla totiž opět po dlouhé době česká práce a vážná práce J. J. Kolára „Magelona“, a aby představení došlo zvláštního lesku i přitažlivosti, vystoupila v něm pohostinně dram. umělkyně sl. Jar. Kronbauerová. Pověst, předcházející mladistvou adeptku dram. umění, osvědčila se plnou měrou pravdivou. Dech skutečného umění zavanul prostorami našeho divadla. Tak představovali jsme si ve svých snech nad knihou Kolárovou tuto postavu ženy s celou tragikou životního osudu jejího. Sl. Kronbauerová dovedla všechna duševní hnutí nejen vycítili, ale i s celou silou mladistvého temperamentu svého a přece jenom souladně podat. Obecnost bylo její hrou přímo fascinováno. Doufejme, že vzroste z ní při té opravdovosti, s jakou hledí na umění, česká Sarah. Není divu, že ostatní úlohy v rukou ochotníků se takřka ztrácely. Vynikla nejvíce postava Lomnického z Budče a Evy z Losů. Za to pán z Losů zřejmě byl indisponován. Ovšem pochopitelně, že při tak těžké dílci, jakou vyznačují se díla Kolárova, nelze se ubrániti chybě ochotníků, když klopýtnou i herci z povolání. — Valná hromada místního odboru Zemského spolku pro nemocné plicními chorobami konána byla v neděli 31. března. Jednatelská a účetní zpráva uvádí, že odbor podporoval dospělé i děti a to jednak v domácnostech, jednak v zotavovací stanici v Hedvíkově, vedené šedou sestrou z Prahy. Vydáno bylo 764.04 K. Jmenní spolku na konci roku 1911 obnáší 5147 K 78 hal. Členů měl odbor 8 zakládajících, 80 činných a 121 přispívajících. — Lidová škola dokončila v měsíci březnu své kursy přednáškové s úspěchem slušným. Přehledná bilance návštěvníků uvádí, že průměrná návštěva jednotlivých přednášek činila přes 100 účastníků. Byla sice v značné míře zastoupena intelligence a studentstvo, ale mimo ně rozmnožovaly se řady posluchačů i četnými živnostníky a dělníky a šikovateli zdejší posádky. Pořadatelstvo má být úplně spokojeno s výsledkem. Přispěly k tomu ovšem i vybrané a pěkně

srozumitelně zpracované a podané přednášky z důležitých oborů. — K r i s e zachvátila naši ochotnickou jednotu. Příčiny uvádějí se různé, mezi nimi i ostré a bezdůvodné prý kritiky novin o hospodářství divadelním. Dosavadní režisér divadla p. stav. J. Skřivánek se funkce svojí zřekl a jeho následovateli hodlají jíní. Bylo by to úplná derouta ochotnické jednoty. Mimofádná valná hromada, která konána byla 1. dubna, krisi nerozřešila, jenom prodloužení její vydobyla. Snad podaří se rozbourané mysli utišíti a opět vše do pravidelných kolejí uvéstí. Doufáme, že i dosavadní pan režisér si dá říci a že, bude-li jeho péče a obětavost pro jednotu zřejmými a náležitým způsobem uznána, divadlu i dále své síly věnuje. Jest potřebí urovnání sporů tím spíše, že divadlo bylo takovým nákladem opraveno a že pustiti nyní všechno z rukou, bylo by přímo nerozumné. — Okolní kostela, které bylo loni při dokončení restaurace tak pěkně upraveno, potřebuje častějšího povšimnutí. Už po delší dobu roztloučen a poláman jest železný plot, tak značným nákladem Okrašlovacím spolkem pořízený. Působí mezery prázdné v plotě dojmem nepěkným. Bylo by záhodno, aby si všimla okolní kostela policie, zvláště když se rozchází žactvo ze školy. Jsou mezi žáky zlomyslníci, kteří svévolně ničí všechno, co jim pod ruku přijde a napomínajícím je občanům ještě dají hrubství.

Zajímavé volby v Ronově n. Doubr. Dne 26. března konána valná hromada Občanské záložny. Účastnily se jí většinou ženy z okolních i vzdálenějších vesnic. Ovšem jich přišlo velice málo kontrolovat činnost představenstva anebo voliti nové výbory. Hlavně proto se dostavily, že jim bylo slíbeno po koruně cestného — a pak ze zvědavosti. Když došlo k volbě tří po pořádku vystupujících členů výboru, roznášel jeden z nich volební lístky vyplněné, na nichž ovšem bylo i jeho jméno. Zvláštní pokrokářská touha, aby lid zcela demokraticky se rozhodoval bez každého napovědy! Když se jeden člen ozval proti takovému jednání, začal se pan předseda rozčilovati, že takový mladík, který jest teprve rok členem, chtěl by to rozbljet atd. Aby voličové byli lépe naladěni k „zcela nezávislému, samostatnému“ rozhodnutí, poklepal člen výboru na kapsu, volaje: „Ženské, tady jsou korunky.“ Na to vtipné ženy odpovídaly s úsměvem: „Dejte nám koruny, my půjdeme domů.“ Při volných návrzích žádáno, aby k vůli kontrole byly vydávány přístě hlasovací lístky ověřené razítkem a nevyplněné. Ale tu vznikla pravá pokroková bouře nad tou lidovou smělostí. Pan předseda u velikém vzrušení oznamoval, že něco podobného ve stanovách není. V rozčilení zapomněl, že každý člen na valné hromadě má tolik práva k přednesení volného návrhu, jako pan předseda. — Nejzajímavější však jest výrok jednoho člena výboru. Když mu bylo po schůzi vytýkáno, proč vydával vyplněné lístky, řekl: „Ale pane . . . machle takový se dělají všude.“ Tedy strana reformní jeví tak přisný smysl pro nestrannost, že machle posuzuje jako něco, co se v našem národě rozumí samo sebou. Podotýkáme k tomu, že ten pán byl zvolen stranou pokrokovou do obecního výboru. Skutečně tihle pokrokáři připravují našemu národu hotový ráj na základě vyšší morálky a demokracie, které již tak dlouho učí — ovšem lidi jiné.

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel. košile, spodky, ponožky, kap-sovníky a ložní prádla **na výběr**
P. T. **interesentům známá svou**
solidností firma

Václav L. Holý,

Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží.

Dobruška. „Osvěta Lidu“ už také přivítala mladšího kaplana v Dobrušce. Jest to skutečně pěkné, že některý povstalec svým způsobem si na něho vzpomněl. No, udělal, co mohl, na nic jiného než na lež a potupu se ten pán nezmohl a asi nezmůže. Ovšem, čím srdce plné, tím ústa přetéka. Pravdivé pořekadlo i zde se osvědčilo. Pokud se týče těch příkladů, pochybujeme, že by je dp. takovým způsobem nepaedagogickým vykládal i dále, zda by oba případy za 10 minut mohl pověděti a vyložit. Ta věc není ještě skončena a proto o ní nemluvíme zatím. Ale zmínky zasluhuje případná poznámka o kázáních dp. kaplana. Zajímavé je, že to psavé individuum užívá slovíčka „prý“. To jistě asi ani na jediném kázání kaplanově nebyl a proto bychom tomu panáčkovi radili, aby na kázání velebného pána přišel. Tím jistě panu kazateli velkou radost způsobí. A aby věděl dotýčný slušný paedagog, kdy bude velebný pán kázat, tedy mu to oznamujeme, t. j. na Hod Boží velikonoční. Tedy na shledanou.

Čáslav. Pořád pokrokáři přemýšlejí, kdo jest největším klerikálem. Ale nikdy jim nepadne, že nejvíce klerikálské jest v kruzích jím nejbližších. Katolíci pracují pro své ideály obětavě. Jiní však vědí o církvi vždycky v tom okamžiku, když potřebují získati peněz. Ať jest to jakákoli církevní příležitost, hned jsou na nohou,

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znovasvězení a opravy oltářů, soch atd.

odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Četná usazená od vld. úřadů duchov. k dispozici.

když se dá něco vydělati. — Žid odbírá „Volnou Myšlenku“, tleská, když se mluví o „jedu z Judey“, ale pak dovede katolíků odporučovati různé, prodávati obrázky svatých, svíčky s podobami světců atd. — Také u nás jsou podobné případy. O jednom z nich ponecháváme samým pokrokářům rozhodnutí, je-li klerikální, čili nic. V neděli a ve svátek bylo v našem kostele oznámeno, kdy se zde bude konati sv. biřmování. Jak se o tom dověděl zdejší žid p. Agulár, hned zahájil mezi katolíky čilou reklamu. O týdenm trhu několik jeho zjednaných pomocníků rozhodlo mezi venkovský katolický lid tisíce reklamních lístků, na nichž vytištěno: „Koupil jsem množství dámských a pánských látek, hodících se výborně za dárky k sv. biřmování. Nekupujte jinde drazé, učíte zkoušku být i sebe menším nákupem a přesevěďte se o báječné levné ceně při jakostech nejlepších.“ — Tedy patrně festanší obchodníci mají ustoupiti před židem i v takovém okamžiku, kdy se jedná o dárek katolickým biřmovancům. „Nekupujte jinde drazé!“ Což jenom pan Agulár dovede prodávati nejlepší zboží za levnou cenu? — Nejzajímavější jest, že židovští fabrikanti textilní zdrazují své zboží s poukazem na to, že se dělníkům přidává. (Ty přídavky ovšem jsou hubené.) A nyní slyšíte, že přes to všechno dostanete u židovského obchodníka zboží za ceny báječné (!) levné. Jak jest to možné? K letáku tomu podotýkáme, že jest zde dosti firem křesťanských, které i bez barnumské reklamy dovedou obsloužiti své zákaznky zcela solidně, k plnému uspokojení. A že by nyní někdo mohl prodávati docela za báječnou láci, tomu těžko uvěřiti. Žid píše o svatém biřmování. Ale „Volná Myšlenka“, která jest pod komandem židů, proti sv. biřmování šve a snaží se setřítí posvátnost se všech svátostí.

Dobřenic. Říd. učitel p. Karlu Plčovi v Dobřenicích. Z Vašeho dopisu v č. 14. Ratibora isme poznali, že jste dopisovatelem Ratibora. Neboť v našem článku „Pokrokářský advokát proti lidovým požadavkům v Dobřenicích“ Vaše jméno ve spojení s uhlím nepřichází. Hlásíte-li se k tomu, je Vaší věcí. Nelíbí se Vám zmínka o výsledku sbírky na polévkový ústav. Proč jste Vy sám před tím v Ratiboru ohlašoval světu, co někteří osadníci udělali napříč panu farářem? Uveřejněte jen výsledky sbírek pozdějších a pozná čtenářstvo Ratibora, že to, co jste vrhl na p. faráře, spíš patří Vám. O Vaší pravdomluvnosti svědčí slavnostní prohlášení o benevolenci úřednictva ku stavbě školy. Což jste už zapomněl, jak úřednictvo velkostatku s jinými členy místní školní rady hlasovalo pro přístavbu 27-m dlouhou a Vy pro návrh p. faráře na nynější novostavbu a že c. k. okr. školní rada rozhodla pro návrh menšího? Nač tedy to nepravdivé lichocení? Chcete snad napravit, že jste kdysi také upřímně promluvil o obecním hospodářství našem, abyste nepřišel o benevolenci ku škole, která je „Vám“ příjemná?

Velebnému pánu Josefu Hlaváčkovu, kaplanu v České Skalici. Tolikrát jsme opakovali vyzvání, abyste odpověděl na zákeřné napadání své osoby, které se stalo téměř současně ve třech protikatolických listech. Bylo na Vás útočeno způsobem zákeřným a nepoctivým. Byly rafinované vytrhány věty z Vaší krásné řeči, překroucen byl smysl Vašich poutavých vět, které dovedly otřásti srdcem každého člověka dobré vůle. Proč do Vašich pravdivých a přesvědčivých slov klade najednou podrážděný tisk nemístný úmysl? Poohlédli jsme se do minulosti a nyní jest nám známa pravá příčina rozčlenění. Odpověděl jste jenom: „Pánové, věděti tohle vše, co jste mi nyní pověděli, před pohřebem řeči, byl bych asi sotva té věty užil. Ale proto, že nebyly ty věty uvedeny všechny, ignoruji ty výpady. Netušil jsem ani zdaleka, jakou náhodou slova ta tolik přiléhají. Vykonal jsem s velkým sebezapřením a pohnutím těžkou povinnost jako duchovní pastýř po příkladu nejvznešenějšího lovce duší Ježíše Krista, který přišel hledat a spasit, co bylo zahynulo, který lovil i duše publikánů, i lotra kajdňáka — jenom ne duše pyšných farizeů a zákoníkův. Měl jsem za to, že mluvím k duším pokorným. Bohužel nebylo tomu tak. To já čekám i horší věci dle slov samého jejího člena (pokrokáře V. Petra), který v pokrokovém časopise v 1. čísle „Rozhledů“ píše tato slova: Zdráždění se Sesurověli jsme! Dobrý mrav upadá! — Nešťastně se nejhnusnějších a nejpodlejších zbraní, abychom umlčeli politického nebo jinakého protivníka (tím víc česko-skalickeho kaplana! řekl jste). S rozkoší brodíme se v kalu, abychom jím poházeli čisté tělo, a závistí planoucí zrak konejáme kouřem se krví, v níž zálibně koupali se naše nečisté pracky . . . Krademe a koupíme čest a dobré jméno — ovšem anonymně (a v České Skalici tolik anonymních dopisů!). A přijímáme anonymitu za bernou minci jako věc kladnou, skutečnost samu. Beze studu za ní přijímáme odměnu a uznáváme, že jest to tak v pořádku, mnouce si v zátíli ruce.“ Dodal jste: „Ostatně profes. Masaryk 28. ledna 1906 na schůzi studentů řekl zcela zřejmě: Neschovávejme se za hezlo

»klerikalismus, to oč jde, jest katolicismus.« A rok před tím v Pardubicích: »čeliti klerikalismu znamená postaviti se proti církvi, a postaviti se proti církvi, znamená tolik, jako postaviti se mimo ni.« Resultát tedy našeho naléhání byla vaše slova: »Pánové, co mohu čekat od lidí, které jejich vlastní lidé (jako p. Petr) takto veřejně charakterisují? Co čekati od lidí, kteří vedou boj předáky jejich tak přesně vymezený? Kdyby jednali poctivě, pak by moji řeč musili napsati doslovně, a neuváděli by věty vytrhané bez spojitosti. Že tak divnou shodou osudu neznalost moje učinila slova z duše plynoucí krutou obžalobou, za to nemohu.« Na pohřbu jste byli a stoblavý zástup ví, co a jak jsem mluvil. Nejde mi o osobu, nýbrž mi šlo o věc, pravdu, o duši. — Tím jste aféru ukončil, my jsme od Vás odešli s nepořízenou. (Slov těch svých, která Vám připomínáme, popřít nemůžete. Bylať pronesena před tolika svědky!) Odpověděti jste nechtěl a proto odpovíme mi Vám. A to hlavně proto, že p. fotograf Jelínek v »Čase« uveřejnil tato slova: »Čin Váš odsoudil na místě Vaší věrnosti.« Proti tomuto tvrzení důrazně protestujeme a jsouce opravdu Vaši věrnost, dovolujeme si několik otázek: 1. Řekněte nám upřímně, zda byste proslovil nad rakví také tak laskavou řeč, kdyby předtím někdo z nás hral v hostinci karty s veselými kumpány, zatím, co by jeho choť umírala — a umírala? 2. A kdyby někdo z nás při tělocviku byl zpraven poslem o smrtelném zápasu matčině a na její volání po synu by řekl: »Nemám kdy! Až za dvě hodiny!« Prosehl byste také řeč takovou, která na sobě nese pečeti lásky a pastýřské obětavosti? — Máte tedy zvláštní odměnu za velké ustupování pokrokářům a jiným našim protivníkům. Přicházeli jsme k Vám častěji, abyste se nás zastal proti nezřízeným útokům jejich. Ačkoli jsme však zákeřnictvím těch lidí trpěli nesmírně, měl jste pro ně pořád omluvy a vysvětlování, pro nás však tvrdou povinnost: odpouštět a trpět dále. Jejich — dle pokrokaře Petra — zesurověle duše by protest citily. Ale my nemáme cítiti nic? Ale naše duše jsou čisté, velebný pane! Aspoň se nemusíme na př. spoléhati jako na poslední záchranné prkno na to, že soud v jistých případech důkazu pravdy nepřipouští. Nemusíme se také umývati před tváří veřejnosti, že něco už jest promlčeno. Ale také nemusíme se nikdy mezi čtyřma očima (jsouce spráskáni veřejně) vrhati na kolena a odprošovati. Velebný pane, tací lidé nás pronásledovali přímo bezcitně, ze spolku poctivé občany vyhazovali a páchající neřest na neřest, nás ještě zesměšňují. A konečně ještě tací lidé řeknou: »My že nejsme dobří katolíci? Vždyť přece zcela dobře vycházíme s Vaším velebným pánem.« Sám jste mohl poznati, jak tyto lidé brojí proti náboženství. My však také víme, jak /snášlivost Vaši odměňují osobními úklady. Víme také, jak o Vás pohrdlivě mluvili. Zatahují své síť tak rafinovaně, že byste užasli. A nyní konečně dostal jste odměnu od těch »snášlivců« až příliš zřetelnou. Zaplatili Vám tak, jak uměli. »Sesurověli jsme! Satan v nás!« napsal sám pokrokář. Hleďte tudíž své opravdové přátele pouze mezi těmi, jimž není náboženství překonaným stanoviskem. Ti si Vás váží a jsou ochotni proti pomluvám a úšklebům se Vás zastati. Či chcete ještě dále navazovati styky s lidmi, kteří Vás, vdp. faráře a katechety tolik špinili v několika pokrokařských listech? — Vzpomeňte loňské nemoci své! Jak veliké prosby k Všemohoucímu jsme vysílali za Vaše uzdravení, jak veliký poplach mezi námi nastal, když se rozlétila po městě mylná zvěst, že jste zemřel! Proto se zbavte »moralisujících« pokrokařů nadobro! Ti se o Vás nestarali! U všech soudných lidí vzbudili poslední jejich provokace veliký odpor — a to i v širém okolí. Byli jsme od nich vyprovokováni a proto se bráníme. Chystali se proti Vám nové útoky. Ale pokud budeme při Vás tak, jako posud, pranic se nemusíte báti. Slova naše náležejí pouze Vám, poněvadž zapltili farizey neobráti nikdo. A zároveň také dokumentujeme, že jako lidé uvědoměli nesedáme na každou lež pokrokařskou. Končíme s výrazem svojí úcty Vám vždy věrní a oddaní katolíci z celé farnosti česko-skalicke.

Různé zprávy.

Obrazy křížové cesty Viktora Foerstra. Slov. akademický malíř Viktor Foerster provedl k vyzvání nejdp. opata Meth. Zavorala novou křížovou cestu pro klášterní chrám Páně na Strahově v kompozici úplně nové. Umělecké provedení, lež doznalo plného uznání nejen od nejdp. opata samého, nýbrž i od předních znalců křesťanského umění u nás, jakými jsou na př. nejdp. opat emauzský Alban Schachleiter a vdp. metropol. kanovník dr. Ant. Podlaha, kterýžto i rozhodl se vydati jednotlivé obrazy tiskem, aby tak přispěl k jejímu širšímu poznání. Mistrovské dílo malíře Foerstra setkal se i s pochvalou a uznáním J. E. nejdp. arcipastýře našeho. Poněvadž pak v době přítomné množil se přes přiléhavé opakování vzorů starých a zavádění do chrámů našich výrobků cizích, umělecky dosti bezcepných, zásluhou toto v pravdě mistrovské dílo křesťanského umění, zadržel v koloritu, ve scenerii, vážném a důstojném ponění a znázornění osoby trpícího Spasitele, dýlící plní i pietou věčného umělce všeobecného povážlivosti a hojného rozdílení. Velké dotazy ochotně zodpoví a rozpočty bezplatně vyřídí autor sám. (Adresa: Viktor Foerster, akademický malíř a sochař v Praze, Hradčany č. 177.)

Katolický dům v Lábečovicích. Prosíme o laskavé vyhovění »Prosbu« do 15. dubna. Kdo by z kněží nemohl dát ani 2 K, nechť laskavě pošle »Prosbu« azpět, aby se marně nečetalo. Katolický dům se již stává. Konec horlivé práce. Ústřední komité konferovalo

2. t. m. několik hodin se sekčním šéfem Homanem a ostatními zástupci dálných úřadů v Mostu. Komité usneslo se doporučiti horníkům, aby přijali výhody zaměstnavatelů nabízené a aby ihned začali pracovat. Také v Praze shomáždili se hornická Unie vzala sliby majitelů dolů na vědomí a usnesla se stávku skončiti.

Zemědělská prodejna dobytka v Praze-VII. vydala následující tržní zprávu: Na pondělní pražský trh ústřední dobytčí dne 1. dubna t. r. dopraveno bylo celkem 374 kusů hovězího dobytka a to 263 kusů původu domácího a 111 kusů původu haličského. Dle druhů bylo 128 býků, 211 kusů volů, 40 kusů krav a 5 kusů jalovic. Průběh trhu byl prostřední a prodávali se voly o 2—3 K dráže, býci prodávali se při hbité poptávce o 2 K dráže, krávy při vyšších cenách a čilem odbytu. Vše za 1 q živé váhy bez potravní daně. Dráhou vyvezeno z ústředního trhu 53 kusů hovězího dobytka na různá místa spotřeby mimo Prahu. Zemědělská prodejna měla světeno ku prodeji 13 kusů dobytka hovězího, 2 telata a 151 kusů vepřů. Průběh trhu masného byl prostřední. Telata prodávala se při čilé poptávce a zvýšených cenách. Maso vepřové prodávalo se o 2 až 4 haléře mrtvé váhy dráže. Ovce prodávaly se při cenách týdne minulého a prostřední poptávce.

»Hradecký Král«. Věstník musej kráje královéhradeckého. Roč. III., čís. 1. Vychází 4krát do roka. Redakční komité: Musejní komise v Jaroměři. Administrace v knihtiskárně V. Nejedlého v Jaroměři. Obsah: Zvony na Královédvorskou (Matějka). Vnitřní restaurace chrámu sv. Mikuláše v Jaroměři v letech 1906—09 (dr. V. Paul). Z obec. zřízení města Kyšperka v XVIII. stol. (dr. F. Páza). Příspěvky k dějinám poddanských poměrů na panství Častolovickém na počátku 18. století. (J. Král). Královéhradecký Veleslavin (dr. J. Pešek). Zvonění v Náchodě v 17. století (B. Profeld). Hořičky a okolí. Dobývání stříbra na Novoměstsku (J. F. Tomek). — Roční předplatné 3 K.

Z c. k. poštovního úřadu 2 v Hradci Králové na Pražském Předměstí. C. k. ministerstvo obchodu povolilo zařízení elektrického osvětlení na c. k. poštovním úřadě; instalátorská práce zadána elektrotechnickému závodu p. J. Ježka v Hradci Králové. — C. k. fidejiství pošt a telegrafů omezilo úřední hodiny ve dny nedělní a sváteční na dobu od 8. do 10. hod. dopol. Pražský denní tisk vydávati se bude hláscím se přilepčím od 11. do 11.30. hod. jako dosud Po skončení úředních hodin ve styku se stranami, t. j. o 10. hod. dopol. lze stranám použití telefonu v poštovních místnostech na nádraží.

Mráz. Ze středy na čtvrtek uhořel v polabské nížině mráz; na teploměru 2° R. Již tři dni řídí mrazivý severák.

(Zasláno.)

Slovutnému Pánu panu

Josefu Mühlvi, akademickému malíři

v Nové Pace.

Loňského roku provedl jste velmi zdařilou, vkusnou a moderní malbu v kaseinu farního chrámu Věch Svätých v Žumberku, a to náležitým tonováním s přiměřenou ornamentální pilířů a triumfálního oblouku, s krásnou výzdobou hlavice sloupových a stropu presbyteria, takže náš chrám, dříve temný, stal se světlejším a útulnějším. Rovněž provedená Vámi renovace a pozlacení všech oltářů, soch a titulních obrazů, křížové cesty, kazatelny a křtitelnice jest krásná práce a každému se líbí velice.

Vzdávaje vám touto cestou povinné díky, doporučuji co nejvíce veledůst. duchovenstvu a sl. patronátním úřadům Váš solidní závod pro malbu církevní a výzdobu chrámovou.

V Žumberku u Chrudimě, dne 29. března 1912.

Václav Háek, farář.

Harmonium

— úplně nové, které stálo 300 K, —

prodám za 200 K.

Tě se prodají hostelní noty

Čt. nab. pod značkou »Harmonium« do adm. t. l.

Katolický pomocný ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“
v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Truhlářské dělníky

a) na práci fornýrovanou,
b) na židle švajfkáře —

a domovníka

zároveň ku balení nábytku

do stálého zaměstnání přijme c. a k. dvorní
továrna nábytku

K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Král.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skla dy:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Podalová harmonia

obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

Cenníky zdarma a franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody

Klaďte si psáti o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čís. 186.

— Vývoz lněného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakootech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
plátna, damasky, ubrusy, ručníky zefíry na košile,
— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nověsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m šabků vkusně rozdrážených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Břesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu

v Hradci Králové 1909 konaném

četnými ilustracemi, a řečmi všech řečníků,
většinou dle stenografických protokolů podanými,
— v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 460 str
nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Nový ročník „Časových Úvah“

zahájen dvojčíslem,

v němž umístěno velice bystré pojednání z pera
osvědčeného autora Dra. Fr. Rojla pod titulem:

Charakter.

Spisovatel promlouvá o pojmu a tvorbě
charakteru, sebevýchově, o významu náboženství
v tvorbě povahy a ovoci charakternosti. Vývody
své opírá významnými zásadami filosofa Ari-
stotela, dra. Foerstra, dra. Grubra, Paulsena,
Smilea a jiných vynikajících autorit. Netoliko
slova Písma, nýbrž i výroky těch, kteří dlouho
proti pozitivnímu náboženství bojovali, jsou ko-
nečným (přímým i nepřímým) svědectvím, jak
tvorba zoceleného charakteru dosud nejlépe se
daří na základě Kristova učení.

Naše organizace naleznou zde hojnost vy-
brané látky k obraně.

Stran 50. — Cena 16 hal.

Objednávky vyřizuje administrace
„Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Dopíše mi o hromadné záhlavky, neboť se
při nich poskytuje značná sleva!

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborní dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistikov-
nějšího provedení, v každém
vzorů a ryse církevního slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupské Milosti revidovány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše značím je posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na náhodu franko
se pošlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirášek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Begonie

1912 NOVINKY 1912

Nejkrásnější a nejdělnější kvě-
tina pro okno, balkon a zahradu,
krásné květy až 10 cm. prům.

Meteor 1912 (žlutá).
Liberty 1912 (bílá).
Zepelin 1912 (sv. červená).
Balkán 1912 (tm. červená).

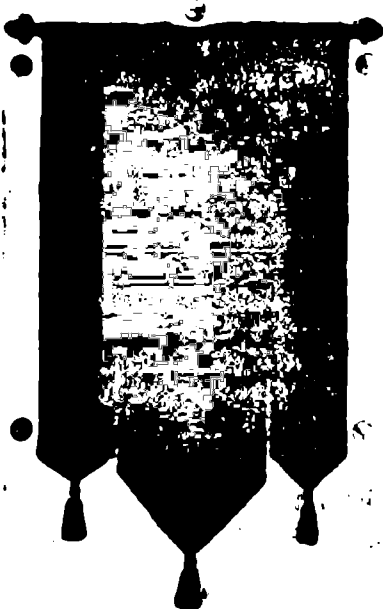
Zasílá bez dobírky 1a cibule
kus 30 h, 10 kusů 2 K 70 h
s návodem o pěstování

Fr. Machač,

bývalý dvorní zahradník J. c. k.
Výsosti arcikněžny Marie Valerie,
zahradnictví, Častolovice
v Čechách.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páse.

Na ukásku saslá
se vše franco.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Sáton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie

v Hradci Králové.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 76.

Zařizování

elektrického
světla,
telefonů,
bromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
Tungarlam,
Tantal.

Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Úplně nový

moderní KRÁM

se sklepem a bytem, případně s velkým bytem
lze pronajmouti od 1. května 1912.

Výhodné pro každý obor.

Nastavující obchodní středisko Záložního úvěr-
ního ústavu, berního úřadu, berního referátu.

Dům p. Valce z Věkoš

(bývalý Dixův).

Blíže u

drogerie fy E. J. FRANC,
Hradeo Král., Hlavní podsín.

Girový účet u Ústř. banky
českých spořitelén v Praze.

Účet pošt. spoř.
číslo 111.510.

Československá záložna

v PRAZE-II., Spálená 9

zapezané společenstvo s ručením obmezeným

zúrokuje vklady 4¹/₂% - 4³/₄%

die výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje své strádanky úplně bezplatně a vklady
na ně učiněné zúrokuje 5% bez výpovědi.
Důchodkovou daň platí záložna za pp. vklad-
atele ze svého.

Stav vkladů 29. února 1912 činil K 720.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky, hypoteky, zálohy
na cenné papíry atd. za nejvýhodnějších
podmínek.

Záložna podléhá: 1. Zákoně odborné revizi Jednoty
záložen v Praze dle zákona ze dne 10. června 1908.
2. Nepředvídané revizi celoroční, již vyko-
nává p. Alois Svoboda, oficiál c. k. zem. fin. fidi-
teliství v Praze, kterou vykonává 3krát až
5krát v týdnu. 3. Revizi prováděné třemi rev-
izory volenými valnou hromadou ze řad členstva.
4. Denní revizi pokladny, již vykonává předseda
p. školní rada Dr. M. Kovář.

Záložna podřezána byla v srpnu 1911 zákonnou revizí
Jednoty záložen a shledáno vše v nejlepšímu pořádku,
o čemž svědčí, že též v revizním nálezu pokračo-
valo, že bývá na vědomí, velmi pěkný stav zá-
loženského hospodářství.

Úřední hodiny: Dopoledne od 1/9 do 12 hod.
a odpo. od 1/3 do 5 hod.

Křížová cesta

na nádobě malované, zhotovení
v rámech nebo bez rámu, se levně
prodá. Na přání se jedno zastavení nebo
celá křížová cesta na ukázkou zaslá.
Blíže sdělí

Antonín J. JELÍNEK

Praha-Višeňský, Patařnický ul. 62.

Osvědčeným prostředkem v boji

proti alkoholu

jsou

lehkoprosté šumivé limonády
připravené pomocí

Maršnerových šumivých limonádových bonbonů

chuti malinové, citronové, jahodové, ma-
linkové a třešňové.

Pravé jediné s touto ochrannou známkou,

Již je každý jednotlivý bonbon i každý
sáček opatřen. Roční spotřeba 60 milionů
kusů. — Jediný výrobce:

První česká akciová společnost továren
na orientalské cukrovinky a čokoládu
na Král. Vinohradech, dříve

A. MARŠNER.

Sklady: Praha, Ferdinandova tř., Václav-
ské nám. — Vídeň-VI., Theobaldg. 4. —
Brno, Nádražní náměstí 3-24.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
živnostenský spolek

„Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svěpomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 38
případech úmrtí celkem 40.575 K, získav 805
členů. Jak děkovně dopisy svědčí, přišla poda-
rovaným podpora v době nejtrudnější jako
pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K,
zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K,
do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se
zavazuje, že splatí při úmrtí společenstva 2 K,
jež se vyplatí bez průtahů buď zákonitým pří-
buzným aneb účelu a osobám, jež si člen př-
semným prohlášením výboru za svého života
označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž
poskytuje též

věno

nedospělým v den jejich smrti, případně v den
dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch,
kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží
tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a
dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv,
jen když týž jest tělesně zdrav a nepřekročil
55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny
stejně, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmí-
něných případech povinné podpory. — Blíže
v prospektu, jež na požádání zdarma zasíláme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Reyl,
předseda.

Václ. Jemšovský,
jednatel.

Všeob. úvěrní společnost.

zapezané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

(proti Grandhotelu)

přijímá vklady na knížky

za 4¹/₂% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složení listů na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti se nejlevnější.

Pozdě, ale přece.

(14) »Přicházíte pozdě, hrabě Isolani, ale přicházíte přece.« Kéž by se těch slov Schillerových dalo užít o rakouské vládě! Kdyby se ona, aspoň když přijde k poznání, že ta neb ona věc je naprosto škodlivá, rozhoupala včas k rozhodnému činu! Ale jak těžkopádně ta naše mašinerie pracuje, stalo se pomalu příslovečným. Ovšem je tu třeba opatrnosti ve státě mnohojazyčném, kde urovnání národnostních třenic vyžaduje mnoho sil a taktu. Ale kde hrozí společenské a mravní zlo, tam nesmí scházeti nikdy čas a energie.

Aby se nezdálo, že paušálně obviňujeme, podáme ihned příklady. Jak dlouho to trvalo na př., než se odhodlala naše vláda k rozhodnému činu proti pastorům z Německa, v nichž každé politické dítě muselo zřítí agenty pruské vlády, kteří, když byli chytli, našli by doma až příliš mnoho práce! Čechy měly býti učiněny stravitelnějšími pro německý žaludek a aspoň část obyvatelstva měla se státi protestantskou, až by jednou k dělení došlo. A teprv, když to příliš křičelo, a tito pastoři stávali se nepohodlnými i širší české veřejnosti, učiněno opatření proti nevhodným cizincům, ale až když nastaveno bylo kostelů, které jsou dnes prázdné, které však má tamější obyvatelstvo na krku. V Německu dovedli by jinak zatočiti s prvním takovým provokatérem a neptali by se, co tomu řeknou v sousední říši, a zdali se nedělají z někoho mučedníci.

Jiný příklad. Jak dlouho pustě řádila nemravná, detektivní a protináboženská literatura v lidu, zvláště v mládeži! A co činila proti tomu vláda? — Ze samých ohledů, co by tomu řekli židé a volnomyšlenkáři, a aby v parlamentě nepovstal zbytečný poplach, nechala se tato mravní hlíza šífiti. Povstávala celá knihupectví a nakladatelství, jež se jen tímto brakem živila. A když konečně vláda přišla k poznání, že tato literatura a kinematografy tohoto druhu mají rozhodný vliv na veřejnou mravnost a zločinnost, když se sami mladí zločinci vymlouvali, že by byli na svůj čin nepřipadli, kdyby o tom byli nečetli a v divadle neviděli, když již tedy zločinnost byla svědky dokázána, tu teprve se zakročilo a v jediném takovém budapeštském brlohu skonfiskováno na 40.000 nemravných knih. Člověku to připadá, jako by někdo viděl, jak palič rozdělává ohníček u stodoly sousedovy, nezakročí však ze samých ohledů, aby se nepletl do věci, do nichž mu nic není a nezkracoval cizí svobodu; udělá poplach teprve tehdy, až je stodola v plamenech. — Macharova čítanka způsobila nemravných škod, zvláště v mládeži, o čemž svědčí několikáté vydání. Teprve nyní byla kdesi v Brně skonfiskována.

Co zmatků a psaní nastalo školním úřadům nerozhodností úřadů školních, především ministerstva kultu, co se týče vyučování náboženského a nábož. cvičení takových dětí, jichž rodiče stali se později bezkonšpnsními! Plná 4 léta to trvalo, než došlo ke konečnému rozhodnutí. Pozdě sice, ale konečně přece! Stranám byla poskytována možnost, aby se odvolávaly proti rozhodnutí úřadů školních k místům nejvyšším, až v jiných věcech umí tatáž vláda vydávati výměry, v nichž výslovně stojí, že nemají působnosti odkládací, ne jinak, než jakoby náboženství nebylo již jedním z hlavních předmětů vyučování, a jakoby říšský zákon potřeboval nějakého nového vysvětlování.

Teprve, když se poznalo, že ve školství by zavládla anarchie, a že volnomyšlenkáři vykládají si školní zákoník, jak chtějí, rozhoupala se vláda k rozhodnému činu, jímž se tato otázka upravuje a každá vzdorovitost trestá a pokutuje.

Jak dlouho to trvalo, než svěhlaví otcové byli poučeni o potřebě křtu dítek, čímž způsobeno velké pohoršení v křesťanském lidu, jenž si to vykládal ne jinak, než že si může každý beztestně proti náboženství dovoliti, co chce! Teprve po kolika letech přichází nyní ministerské nařízení, jímž nutný křest dětí z rodičů křesťanských se nařizuje. V takovém případě měla i naše církev ukázati více ráznosti a takové lidi, kteří z pouhé zlomyslnosti předpisům církevním vzdorovali, vyloučiti, jak by na př. jistě udělala obec židovská, kdyby některý žid nepodrobil své dítě obřizce.

Je však ještě jiných věcí, kde vláda zůstává v půli cesty státi, jako by si nevěděla rady, až se jedná o věc eminentně škodlivou nejen se stanoviska náboženství a mravnosti, ale i pořádku a bezpečnosti. Na př. ta naše porotní řízení! Co dnes již naše poroty provádějí, jest dnes senační moderní praktikou soudnictví a spravedlnosti. To vyslovují otevřeně sami soudní úředníci a nemohou se dočkat brzké nápravy. Vraždy, utracení dětí, zpronevěry, cizoložstvo, únosy, ty a podobné věci vycházejí již bez trestu, umí-li jen trochu obviněný udělati na porotce dojem. Spolek českých žurnalistů může sebe více hájiti poroty, nás o jejich prospěšnosti nepřesvědčí. Žurnalista hájí sebe. Kdo brání však vládě, aby neučinila přítrž dalšímu demoralisování právního názoru a profanování citu

inravnostního a aby nepředstoupila před říšskou radu s návrhem na opravu trestního řádu, jiniž by poroty, ne-li zrušeny, aspoň omezeny byly a většina případů senátům byla odevzdána? I kdyby našla se většina poslanců, jež by hlasovala k vůli lidovosti proti, vláda by aspoň ukázala, že jí o pravdu běží o to, aby odstraněno bylo, co se udržeti nedá a co se lidu naprosto při té dnešní praxi nelíbí.

Stejně má se to s rozlukou manželskou a spalováním mrtvol. Ač obě věci posud nejsou uzákoněny, učiněno do nich tolik trhlín, že se zdá, jako by na vysokých místech se tomu všemu přálo, a neb aspoň jako by rozhodní činitelé nevěděli si rady, když prohlašují, že se neví, jak se poměry v budoucnosti utvoří. Jako by zkon se ptal po tom, co teprv bude. Pověstná jsou manželství bývalých katolických kněží a charakterisují nejlépe nerozhodnost vládních kruhů našich. Dokud platí nynější zákon, nemají se do něho dělati postranní dvířka.

A konečně náboženství samo! Jsou naše úřady poctivě ochotny, aby ono zůstalo zachováno křesťanskému lidu a občanské společnosti? Není mnoho mužů (i ve vysokých úřadech), kteří mají věrnost Bohu zrovna tak osvědčovati a hájiti jako věrnost světskému panovníku, ježto náboženství loyaltitu udržuje? Tážeme se: není mnoho mužů ve vládě, kteří chovají se k němu nejen vlažně, ale i nepřátelsky? Kdyby náboženství nemělo i v úřednických kruzích celé davy nepřátel, to, co se dnes děje, píše a beztestně trpí, nebylo by vůbec možným.

Na středních školách drobet toho náboženství ještě je, ale i ten drobet musí často hájiti jeden člověk proti celé řadě svých vlastních kolegů. A na školách průmyslových a pokračovacích? — Tam je vůbec zatlačeno, ač by ho materiál žákovský, jaký se tu shromažďuje, více potřeboval, než je tomu u mládeže středoškolské, poněvadž vyšel z kruhů dělnických a do nich se ponejvíce zase vrátí, aby tu byl, ne-li vůdcem, aspoň předákem. Buď je náboženství věci prospěšnou, anebo není. Není-li, pryč s ním i ze škol středních. Je-li, proč mu nepopřáti aspoň takového místa, jako má tělocvik v osnově učební pro učně? Pak ovšem nelze se diviti, když je chování mládeže na odborných a pokračovacích školách takové, že se jen trochu vážný pozorovatel mimovolně ptá: Co z té nynější generace, pro Bůh, bude? Učňům přednáší se modelování a vše možné, učitelé jsou slušně za to honorováni, knězi však přístup jest do těchto škol znemožněn, on musí býti za dobře s ředitelem, aby mu dovolil, by v čas velikonoční aspoň exhortu k učňům míti mohl. Na dívčích průmyslovkách a obchodních školách se sbory šmahem proti každému náboženskému vlivu vyslovují. Když jsem se svého času ptal zemského inspektora, nemohl-li by to naříditi, abych se nemusel o to doptávat, odpověděl krátce: »Není to možno, není to ve školním plánu. Chce-li kuratorium, ať si to zavede.« Jak ta kuratoria dnes vypadají a vůči náboženství smýšlejí, jest s dostatek známo. Zde není vina, protože ti muži ve jménu pokrokovosti ani jinak jednati nechtějí a neumějí, ale vina na vládě, která školy podobné subvencuje a sama na to nenaléhá, aby se na školách pokračovacích a průmyslových, mužských i ženských, také trochu křesťanské mravouky podávalo, aby se aspoň částečně paralysovalo, co svět zkazí.

Nynějším sociálním nebezpečím a praktickým důsledky poučena přišla vláda v mnohém směru k poznání; kéž by se i tu dalo říci: přišli jste, panové, sice již trochu pozdě, ale přišli jste přece!

Kulturní jiskry.

Cesty rakouské byrokracie. K úvaze našeho p. dopisovatele o tom, jak vláda schystává bezpečnostní opatření teprve po požáru, přičiňujeme několik dodatků. V »klerikalizovaném« Rakousku prochází křžovou cestou konservativci, chce-li aspoň vymoci tolik, aby v jednotlivých případech platný a jasný zákon nezůstal mrtvou literou na papíře, zkrátka, aby zákon skutečně zasahoval do praxe. Na druhé straně však zcela volně volnomyšlenkářské živly hromadně provádějí takové snahy, které jsou v příkrém rozporu s duchem posavadních zákonů. Nehledíme-li ani k pravým úmyslům volnomyšlenkářského řádění (které se tak silně vybijí na př. v Portugalsku), musíme již z pouhého hlediska právního konstatovati vážnou chorobu státního organismu. Vždyť mužové povolání nemají někde chuti a jinde schopnosti, aby stávajícím řádům vlili život, aby zdůraznili platnou autoritu paragrafů, aby zákonitost všude měla plná práva. Byrokrati místo hlasitého poučení o tom, co není přípustno, báživě naslouchají, odkud jde pokřik silnější. A protože několik volnomyšlenkářů umí rámusiti více než tisíce katolíků, uklidní se fvoucí Bumbříček ústupky z počátku menšími a pak většími. Taková jest tedy »pevná« ruka těch, kteří mají na předním místě povinnost prováděti přesně to, co zákon přikazuje.

Dříve byl od skutečných byrokratů pronásledován bezohledně a zcela zbytečně učitel, který v ideálním nadšení často vystupoval v sokolském kroji. A přece učitelé takoví byli muži obětaví, často konservativními a nečinili nic, co by se přičilo zákonnému duchu školy. Nyní však se dovoluje, aby děti sociálních demokratů zvyšovaly četným počtem lesk průvodů na 1. května, dovoluje se, aby školní mládež doplňovala řady sokolské. Ani slovem zde nekritisujeme, zdaž to jest užitečné, čili nic. Ale tážeme se: změnily se od posledního dvacíletí školské zákony tolik, že nyní jest dovoleno mládeži více než svéprávnému občanu z let osmdesátých?

Dovoluje se tolik proto, že si houkli a houkají pokrokaři. Konservativci by sotva byl vážnou žádostí něco dokázal, třebaže nyní při patření na privileje pokrokařské si dovoluje poněkud větší uvolnění.

Vzpomeňme, jaký by býval v letech osmdesátých poplach, kdyby se byl c. k. úředník přihlásil okázale do tábora rudého nebo i do strany, která by aspoň měla radikální nátěr! Nyní však c. k. úředníci mohou na rudý program kandidovati, nyní mohou úředníci a státní zřizenci ve Vídni okázale kráčet v soc. dem. zástupu, který vybíjí okna pokojných a chudých občanů.

Napište pravdu o židech a hned se v řádcích vyšťará, že jest ten článek velice nebezpečný stávajícímu řádu. Na druhé straně otiskují listy nám nepřátelské netoliko do očí bijící lži proti osobě Kristově, ale docela i pusté posměchy z ukřižovaného Spasitele. Otiskují se články, které přímo oplývají krvavými hesly proti katolickému obyvatelstvu. A takové výkřiky se propouštějí censurou bezzávadně, jak jsme již tak často dokázali.

A někdy docela dojde k nejkřiklavější ukázce dvojího lokte. Jestliže by se odvážil katolický list otisknouti odstrašující doslovnou ukázkou, jak rozumějí protivníci náboženské snášlivosti, jest právě list katolický »pro rušení náboženství« zkonfiskován. A list, který týmiž řádky chtěl rušiti náboženství skutečně jest censurou propuštěn.

Jest nařízena ve školách výchova náboženská. To neznačí pouze, že nemá učitel knězi v jeho úkolu překážeti, ale že s ním má v tom směru spolupůsobiti. Nyní však netoliko četní učitelé, nýbrž i některé učitelky jeví daleko větší horlivost v pořádání nebo podporování protikřesťanských přednášek, než v práci školní. Zde nemůže býti o skutečném spolupůsobení učitele s knězem na témž úkolu ani řeči. Vždyť to sám orgán organizovaných učitelů prohlásil zcela slavnostně. Ale ovšem často dochází k pravému opaku toho, co učitel úředně přísahal. Výchova náboženská! Pouhou literou jest k ní vázáno tolik paedagogů. Ale jestliže jednotlivci se odváží jíti v duchu zákonů důsledně, dívají se na ně kollektivně jako na lidi spadlé s měsíce. Aby pak situace právní nabyla obrazu přímo komického, přísahavší pokrokaři prohlašují za lidi bezcharakterní ty, kteří v duchu platných zákonů chtějí jíti cestou důslednou. Pověstný Juda dopustil se svými nehoráznými lžemi o pozitivních náboženských vyznáních takového nespravedlivého, fanatického činu, že přece mohli povolání činitelé seznati okamžitě, zda jest schopen povahou svou k tomu, k čemu se byl přisežně zavázal. A ejhle, týž professor řádí vesele proti věřícím katolíkům dále, denuncuje konservativnější kolegy a chrlí lávu na církev s takovou smělostí, jakou si osvojil málokterý nedoučený soc. dem. nevěrec. A všude ticho!

Když některý škopis již čtyři roky řádil proti katolické církvi, když zavinil svou prolhaností celé davové randály proti pokojným katolíkům, pak teprve si někde vzpomenu na konfiskaci. Jest to hotová ironie, protože takovým způsobem se učiní nová reklama spisu, na který se již zapomíná. Nemělo by se přikročiti ke konfiskaci hned alespoň v zájmu vědeckém? Jestliže stát podporuje a platí tolik škol, má mu přece na tom záležeti, aby zdravá soudnost a opravdové poznání nebyly kaženy demagogickými výlevy, jichž nepoctivost a štvavá tendence jest zřejma průměrnému znalci na sto honů.

Dosavadní zkušenosti nás poučují až příliš jasně, že hofráti naši svobodu, naše práva neuhájí, nebudeme-li se důsledně hájiti pevně semknutou organizací. Jest potřebí davových protestů proti obcházení stávajících zákonů. Vždyť jest patrné, jaké násilnické činy na katolících by měly ještě daleko volnější průchod, kdyby se odpůrcům podařilo i literu zákona v parlamentě vymazati. Byrokracie ustupuje a kloní se před tím, kdo na ni činí nátlak nejsilnější. Nuže — proti nekřesťanskému tlaku katolický vážný a důsledný protitlak!

Horlivý strážce českého lidu. Na pruském sněmě poslanec Čechů na Ratiborskou děkan Stanke promluvil na prospěch mateřské řeči českých dětí ve škole i v kostele, jinak že Češi po příkladu Poláků upadnou do radikalismu a socialismu.

Jak střeží tam učitelé nezadažná práva čes. dětí? O tom praví dne 2. t. m. »Nár. Politika«: »I v mlá-

šich třídách učitelé již neužívají mateřské řeči a jako šifitelé německví dostávají zvláštní odměnu. Učitelé ze strachu před školním dozorcem zdráhají se i psně pohřební a k službám Božím navštívit. Školní správa by ráda viděla, aby také kněží nyní školi politiku podporovali a děti v německé řeči k sv. svátostem připravovali, ale kněží dosud tomu vzdorují.

A pak prý kněží jsou hrotem národa! Když se musili v Čechách v době josefinské učitelé germanisaci poddávati, katolický kněz českého sedláka zachraňoval před poněmčovacím jařmem. Sami liberálové doznávají a na základě výmluvné statistiky doznati musejí, že katoličtí Srbové lužičtí daleko lépe vzdorují příboji germanisace, než Srbové protestantští. V Poznani kladou Poláci germanisaci tuhý odpor netoliko proto, že se tu brání katolíci proti protestantům, nýbrž i z té příčiny, že kněží sami stojí neochvějně na strážní na baštách nejvíce ohrožených. Právě kněží postavili v Poznani národ polský na tak bezpečnou základnu finanční, dovedli tak obratně emancipovati Poláky z finančního jařma židovsko-protestantsko-prušáckého, že jim nyní nehrozí vážné nebezpečení ani po prohlášení pověstného hakatistického návrhu. Zato však Poláci protestantští odnárodňují se tam šmahem.

Tyto a jiné úkazy zřejmě dosvědčují, že sobečtí zaprodanci vnášejí do katolických Slovanů jedovatou lučavku tvrzením, že katolicismus znamená národní hrob. U nás v Čechách (dle logiky pokrokové) až bude udolán český katolický sedlák, vzkřísí náš národ — německý žid. Nikdy se totiž německým židům v Čechách tolik nepochlebovalo, jako od moderních volných myslitelů.

Národ hospodářská hlídka.

Ve prospěch hornictva v Rakousku schválila poslanecká sněmovna 27. března zákon, týkající se výplaty mzdy v důlních závodech; zavádí se 14-denní plná hornická výplata (dosud vypláceno hornictvu jednou za měsíc) a tam, kdy byly stanoveny lhůty kratší, nesmějí býti prodlouženy. Pro dozorce platí výplata nejméně měsíční. Zároveň schváleno rozšíření úrazového pojištění při stavebních živnostech. Zákonem tímto stanoví se, že veškeré hlavní živnosti, účastněné při stavbách, podléhají úrazovému pojištění. — Ve příčině stávků hornické v Čechách a na Ostravsku přijala poslanecká sněmovna také několik resolucí, jimiž už napřed chtěla urovnat cestu smíru mezi horníky a těžařstvy. Vláda má totiž sprostředkovati při vyjednávání, má připravit předlohu o báňských (hornických) soudech, které by rozhodovaly spory mezi těžaři a horníky, a má uspořádati anketu, která by připravila materiál pro zákon o minimální mzdě.

Křesťanské odborové spolky v Německu a poslední uhelná stávka. Křesťanské odborové spolky v Německu postavily se z politických, národních a hospodářských důvodů proti uhelné stávce soc. demokracii aranžované. Stávka následkem toho naprosto selhala, ale majitelé dolů povolili úpravu mzdy žádanou křesť. odboráři. Následek rozvázné taktiky křesťanských odborových spolků jest, že hornictvo v porůžském uhelném revíru houfně do nich nyní vstupuje. Křesťanské odborové spolky vyjdou ze stávky podstatně sesíleny.

Levné uhlí — pro Vídeň. Pokus ministerstva práce získat hnědému uhlí ze státních dolů odbyto ve Vídni, korunován byl slušným úspěchem. Od 1. ledna do 20. t. m. odbyto bylo 99.000 q z jámy »Julius« většinou na dělnické konsumenty a 88.000 metr. ctů. státním úřadům a ústavům ve Vídni. Ministerstvo prací hodlá vybudovat z dodávky tohoto laciného uhlí státní instituci pro vídeňské konsumenty.

Ceny surového lnu stoupají. Čeští přádelníci lnu usnesli se ve schůzi, konané při příležitosti trutnovského trhu lněného, uvažovati o obmezení výroby. Podáním příslušných návrhů pověřen byl užší výbor. Značné rozšíření závodů ve všech výrobních zemích zavinilo velký nedostatek surového lnu, jehož ceny neobyčejně stouply. Tkalcí lnu usnesli se zvýšiti ceny, a sice u méně cenných článků alespoň o 5 proc., u lepších o více.

Brusselská mezinárodní smlouva cukerní uzavřena byla 5. března 1912 a prodloužena bude nyní do roku 1917 dle usnesení mezinárodní konference 17. března 1912 v Bruselu. Prodloužením této smlouvy vyhoví se jednak přání po prodloužení smlouvy, jednak i požadavku, aby Rusku povolen byl větší vývoz cukru než byl dosavadní. Rusku se povoluje vývozní kontingent o 200.000 tun větší. Prodloužení smlouvy má důležitý význam hospodářský. Její zamítnutí znamenalo by obnovu autonomního celního tarifu 26 K místo dnešních 5 K 70 hal. a vzbudilo by přirozeně zase nutnost vývozních premií, aby cukr náš mohl konkurovat s cizinou. Znamená tedy prodloužení smlouvy klid v řepařství i cukrovarnictví do roku 1918, nenastanou-li nepředvídané okolnosti. V posl. sněmovně rakouské předloha o prodloužení brusselské cukerní konvence byla vzata na vědomí.

Odměna za chrousty a ponrav. Aby se vzbudil zájem pro sbírání chroustů a ponrav, poskytuje se dle § 9. zákona ze dne 30. dubna 1870, čís. 38 z.

z., odměna každému, kdo odvede nasbírané chrousty a ponrav obyčejnému úřadu té obce, ve které byly nasbírány. Výše této odměny ustanovuje se v souhlasu se zemským výborem král. Českého pro rok 1912 obnosem 2 haléřů za litr dodaných chroustů a 4 haléřů za litr dodaných ponrav. Obnos vypadající na každou dodávku zaplatí se zcela z pokladny obecní a bude z polovice nahrazen z prostředků zemských. Odměna vyplácí se starostou obce aneb na místě ustanoveném obecním zastupitelstvem hned po odevzdání nasbíraných chroustů a ponrav proti vlastnoručnímu potvrzení odvádějícího ve výkazu, jenž předepsán byl vyhláškou c. k. místodržitele pro král. České ze dne 12. dubna 1906, čís. 30 z. z. Obecní představenstvo určí, kde, u koho a v které denní době chrousti a ponrav odvedeny býti mohou.

Výroba droždí z řepy je českým vynálezem prof. kvasné chemie na vysoké škole technické v Praze Kruisa. Řepné droždí má oproti obilnému a melassovému zvláštní přednost, jak ukázaly pečlivé praktické zkoušky v dílnách pekařských a odborné chemické rozbory, ve své čistotě a působivosti a hlavně vytrvalosti. Kruisovo droždí je chemicky čisté, má nejmenší procento škrobu a kvasné buňky jeho odumírají teprv po dlouhé době. Jeho výroba je při tom také lacinější.

Projekt na zřízení české řepné droždárny vyšel z Plzně a poněvadž výsledky zkoušek byly skutečně překvapující, usnesla se Zemská jednota společenstev pekařů v král. Českém na valné hromadě dne 15. února t. r. jednomyslně na zřízení tohoto podniku. K zemské jednotě připojilo se ještě Ochrané sdružení mistrů pekařských v Praze, takže akciová řepná droždárna v Plzni má být podnikem všeho českého pekařstva a sloužiti nejen k hospodářskému sesílení, ale i k vymanění se z područí zkartelovaných továren na droždí, z nichž ani jediná není podnikem českým.

Pro podnik řepné droždárny chovají však zvýšený zájem i zemědělci, co producenti řepy a finančníci, kteří zejména už v soukromých přihláškách projevíli obsáhlé účastenství. Přípravné práce budou v nejbližších dnech hotovy a hned na to budou vyloženy prospekty a upisovací prohlášení nové společnosti. Stanovy společnosti zaručují úplnou kontrolu a řádnou správu při hospodaření se jménem akciovým. Akciový kapitál obnáší 1 mil. korun a je rozvržen na 5000 kusů akcií po 200 K. Při subskripci třeba hotově splatiti 80 K za kus.

Továrna projektována je na denní výrobu 1000 až 2500 kg lisovaného droždí. Bude zařízena na Plzeňsku, kde jsou pro ni, jak šetření ukázalo, výrobní i odbytové poměry nejpříznivější. Zejména o dostatek řepy nemusí se nikdo starat. Mimo droždí zužitkuje společnost i lín, vyložený sladový květ, výpalky a řízky. V přípravném komitétu zasedají: Pp. Otokar Schützmeister, člen říšské živnostenské rady, místostarosta zemské jednoty společenstev pekařů v král. Českém, Bohumil Studický, starosta ochranného sdružení mistrů pekařských v Praze, dále pp.: Břetislav Novák, starosta společenstva pekařů v Plzni, Jan Salák v Plzni, František Plecíty v Praze, František Lukeš v Kolíně, František Kučera v Nýřanech, Václav Pospíšil v Kutné Hoře, vesměs majitelé závodů pekařských a p. Em. Kohout, úředník zásobovacího družstva pekařů v Plzni.

Podnik je zakladateli dobře propočítán a zrale uvážen a může se proto každému svědomitě doporučiti.

Dříve než koupíte

zahrad. železný nábytek

než budete říditi

drátěné ploty a vrata

stavte se u jediného výrobce

J. Plocka v Hradci Král.

(Pětidomí).

SUKNA

černá na salonní obleky a taláry

barevná ku všem možným účelům

dámská na kostýmy a pláště

doporučuje v nevidaném jinde výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

Obrázky svatých

v různých cenách, levně pro školní děti,

obrázky smuteční

a upomínky k sv. přijímání a zpovědi

lze dostati

v Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinam).

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

kříže

oltáře, kazatelny, křížové cesty, jeskyně s P. M. Lurdskou, křtitelny, sošky na procesí, Ješlčky, Boží hroby.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému dochovenství a sl. patronátním úřadům k opravě a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nalézajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celé

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostávám se na požádání také bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Záložna v Hradci Králové,

Janské náměstí.

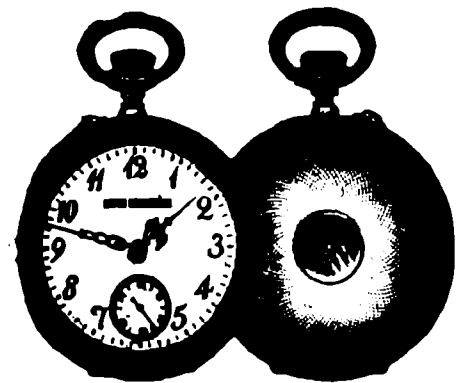
Vklady na knížky 4 3/4 %

Na běžný účet dle ujednání

Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 136, odporučuje velel. duchovenstvu své
bezkonkurenční koláry
 prací i celuloidové, náprsenky, bířety a veškeré prádlo spodní
 vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě lágrové prádlo!

Patentní náprsenky
 bez háčků
 Zakázky obratem
 se vyřizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTŮČEK, Hradec Králové,
 Jiřikova třída 239,
 ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
 (protokolovaná firma)
 v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
 (bratr P. J. Neškudly, farář ve Východěstřelích)
 doporučuje P. T. velel. duchovenstvu
 svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
 všech kostelních paramentů,
 spolkových praporů a kovového náčiní
 Cenníky, vzorky i rovněž hotová se ukázkou
 se na požádání franko zašlou

Velel. duchovenstvu a
 slavným patronátním
 úřadům dovoluje si doporučit
 veškeré kostelní nádoby a
 náčiní a to: mozaice, kalichy
 cibáče, nádobky, šálky, patřičky,
 svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
 atd. své vlastní výroby, předpisem
 církevním vyhovující. Staré předměty
 opravuje v původní intenci a
 v ohni slatí a stříbí nebo protí do
 plátku na nové vyměňuje. Hotové
 předměty neb výkresy zasílá na u
 kázkou franko bez závaznosti koupě
 Vše se posílá poštou. Práce ruční

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných bižuterie, jako: řetězy, madonky, křížky, prstýanky, náramky atd. z čistého
 stříbra, zlatotisky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
 i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší cen,
JAN STANĚK,
 pasér a císleur
 Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Jan Horák,
soukenník
 v Rychnově nad Kněžnou
 zasílá na požádání vždy
 dle roční sezony kolekce
 nejnovějších druhů pravých
 vlněných látek
 své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.
 Četná uznání zvláště z kruhů velel. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mělo ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
 Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
 Volejte látky na taláry.
 Též na oplátku bez zvýšení cen!

První královéhradecký elektrotechnický závod umělého
KAMENO-PRŮMYSLU
Zdenko Ježek v Hradci Král.

provádí práce hřbitovní a doporuč. svůj bojně zásobený
sklad hotových pomníků

leštěných. — Dodává mramorové zařízení pro
 uzene, řezníky, kavárny, mramory na nábytek, desky
 pro koželuhy, elektrotechniky, instalatéry, k bateriím,
 vodovodům atd., chladicí desky pro pány cukráře.

Mramorové pračky,
 nejlepší prací přístroj
RADOST PRADLEN.
 Cena 5 až 6 K dle velikosti.

Račte při objednávkách
 dáti přednost českému
 výrobku, domác. závodu.

Nezapomeňte
 přesvědčiti se o velkém výběru
 — a velmi levných cenách —
klobouků
 dámských, dívčích
 i dětských
 v nově zřízeném závodě
Julie Kindlové
 Hradec Králové,
 Velká podlaž. č. 145, I. poschodí.
 Opravy se vyřizují v brzkou a levně.
 Stuhy, závoje, smuteč.
 klobouky.

Jan Kryšpín,
 (J. Sylvatérův
 synovec, nástupce)
 odborný
 — umělecký závod —
 pro malbu
 oken kostelních.
 PRAHA — I.,
 č. 145 st., Malá Karlova
 ul. č. 29 nové blíže Ma
 lého náměstí, dříve přel
 40 roků na Malém ná
 městí pod ložnicí dopo
 ručuje se
 ku dodání oken chrá
 mových od nejještějšího
 sího až k bohatému fi
 guralnímu provedení a
 sice i se beležnými
 rámy, slům, vsazenými.
 Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
 vší závaznosti ku definitivní objednávce.
 Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
 Založeno roku 1863

Doporučujeme
 našim rodinám
Kolínskou cikorku!

PARAMENTA kalichy, cibáče, mon-
 stran., kaditelnice atd.
 český, katolický závod
Em. Werner a spol.,
 sv. Jos. ústav para-
 mentů a devotional.
BRNO.

SINGER

„66“

jé šicím strojem 20. století.

Koupiti lze jen v našich závodech
nebo prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u labského mostu, 279.

Brožuru s návodem o látání prádla
obdrží každý zdarma.

Umělecký atelier
pro malbu na skle

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malovná
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a všechna: enov místě.
Mosaiky sklené pro fa-
gady, křížové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Předetná vyznamenání a doporučení.

!!

Všude rozšiřujte

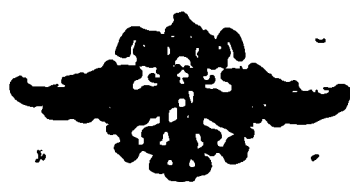
a podporujte

katolický tisk!

!!

**Zhotovuje oděvy dle
nejnovějších anglic.
a francoz. vzorů.**

V. ROSA

c. a k. dvorní dodavatel

HRADEC KRÁLOVÉ.

● **Tovární sklad** ●
● **jemných suken** ●
● **všeho druhu.** ●

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
J. Novotného vyšel v ele-
gantní úpravě o 259 str.
Cena 2 K 60 h.

:: Objednávejte u ::

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové**

nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Založeno 1893.

Josef Dvořáček

Založeno 1893.

znovuzřídil a právě otevřel svůj velkozávod klobouky.

Račte

si prohlédnouti novinky klobouků
v nádherných výkladech.

Národní Palackého tř.
naproti Grandhotelu
a rak. aher. bance.

82.

Račte

se přesvědčiti, že za velmi levnou
cenu koupíte výborný klobouk.

Speciality jemných plstěných klobouků
nejlepších světových značek.

Hradec Králové.

82.

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberů a
kevevého nářadí ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.
Adresování vždy dovolné se vyprošuje.

Díkůvzdání.

Všem, kdož našeho drahého bratra důst. pana

Jana Nep. Volánka,

děkana Jaroměřského,

na poslední cestě doprovodili a soustrastí neb jakýmkoliv způsobem bolest naši zmírniti se snažili, vzdávám jménem rodiny

srdečné díky.

Zvláště díky náš patří J. Ex. nejdůstojnějšímu panu Th. Dr. Josefu Doubravovi, biskupu Královéhradeckému za vášnivý projev
soustrastí, tlumočený od veleduš. biskupského vikáře Jana Seidla. Témuž vdp. vikáři za vedení pohřebního průvodu a poděkování
u hrobu zesnulého, dále důstojnému p. Ladislavu Seidlovi, faráři v Josefově, za tklivou promluvu nad rakví ve chrámu Páně.

Rovněž patří vřelý díky veleduš. duchovenstvu, patroná. nímú úřadu a slavné městské radě jaroměřské. — Též díky
velečestným pp. zástupcům c. k. okr. hejtmanství a okr. školní rady, zástupcům c. k. státních a samosprávných úřadů a škol a katolické
jednotě. — Všem dárcům květín srdečné:

„Zaplat Bůh!“

V Jaroměři, v březnu 1912.

Václav Volánek,
inspektor banky „Slavie“ v Olomouci.

OBNOVA

Číslo 15. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 13. dubna 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne

Ročník XVIII.

XXIII. Eucharistický sjezd ve Vídni.

Od r. 1881, kdy by pořádán ve francouzském městě Lille I. mezinárodní sjezd ku počtě Spasitele ve Velebné Svátosti skrytého, scházejí se katolíci celého světa na různých místech, aby uctili důstojně vznešené ono tajemství Těla a Krve Páně v nejsvětější Svátosti, která se zove také řeckým slovem »Eucharistie«, a proto sjezdy zmíněné zovou se též eucharistickými.

Neobyčejného lesku získaly eucharistické sjezdy, poslední léta pořádané v Londýně (1908), Kolíně nad Rýnem (1909), v Montrealu (v Kanadě 1910) a v Madridě (1911), neobyčejnou účastí církevních kníží a tisícových zástupů věřících.

Letošního roku ve dnech 12.—15. září bude XXIII. eucharistický sjezd pořádán ve Vídni pro všechny národnosti nejen mocnářství Rakousko-Uherského, ale i pro národnosti celého světa katolického. Protektorát nad vzácnou touto slavností převzal sám stařícký mocnář František Josef, a v čelo jednotlivých přípravných komitétů postavili se arcibiskupové s vynikajícími osobnostmi aristokratických i občanských kruhů říše.

K hojně účasti na manifestačním tomto projevu živé víry v přítomnost Božského Syna ve Velebné Svátosti zve všechny příslušníky mocnářství přípravné komitét vídeňské, ale též náš nejdůstojnější arcipastýř ThDr. Josef Doubrava ve svém vzletném pastýřském listě vybízí své diecesány k náboženské manifestaci ve dnech zářijových.

Pastýřský list diecévního arcipastýře obsahuje tolik přesvědčivých důvodů ke chválám Eucharistie, že neváháme v úryvcích obsah jeho uveřejniti.

»Světový eucharistický kongres! Tedy sjezd zástupců katolických národů z celého světa, shromáždění kolem Nejsvětější Eucharistie!

A kdež také jest mocnější vzpruha k shromáždění světovému, než v Nejsv. Svátosti? A jest jiný poklad, který by byl tou měrou společným celému světu jako Eucharistie? — Jes jiné tajemství, jež hlouběji dovedlo by dojati a zaujati srdce všech věřících, než tajemství Těla a Krve Ježíše Krista? Jest jiný zájem, jenž za dnů na-

ších způsobitelným by byl pro katolíky celého okrsku zeenského soustřediti k významnějšímu cíli, než eucharistické sjezdy sledují?

Mluvíme o cíli eucharistických sjezdů.

Vizme zejména úkol vznešený, jemuž v duchu sjezdů dřívějších posvěcen býti má sjezd náš.

Dvaadvacetkrát již slaven byl sjezd eucharistický a letos se tak stane po třidvacáté ve Vídni. Čím těžší jsou časy a čím urputnější jest boj pekla a jeho spojenců proti Kristu, svatému učení a svatým tajemstvím jeho, v přední řadě proti tajemství Nejsvětější Eucharistie, tím mohutněji vyžívají eucharistické kongresy světové ve chvále Spasitele Svátostného. Od jednoho sjezdu k druhému roste vítězosláva Nejsvětější Svátosti. Všichni ještě v paměti chováme zprávy o nadšení a skvělém průběhu eucharistických shromáždění v Londýně, Kolíně nad Rýnem, Montrealu a Madridě, zprávy to, jež byly na radost a útěchu všem věrným katolíkům, na úžas a zděšení všech nepřátel Kristových.

Musí tedy býti předním přáním nás všech, aby i letošní sjezd řadil se důstojně ke sjezdům minulým, a aby světový kongres eucharistický ve Vídni Ježíši Kristu v Nejsvětější Svátosti připravil hold Jemu příslušící.

Má tedy náš kongres eucharistickému Spasiteli vzdát hold, jaký mu přísluší. — Ovšem kdyby pocta naše svrchovaně měla odpovídati nekonečné velebnosti, dobrotě a lásce Spasitelově, museli bychom teskně zmalomyslněti. Neboť či srdce s to jest, aby pojalo onu míru chvály, díků a vroucí úcty, jež Božskému Spasiteli v Eucharistii vlastně přináležejí? Či ústa s to jsou, aby zapěla onu píseň chvály, onu modlitbu, jež by jak náleží velebila Spasitele, ana tolik pravdiva jsou slova sv. Tomáše Aquinského: »Quia maior omni laude, nec laudare sufficis.« — »Slávy jeho nekonalé nevystihne chvála zpěv!« (Mešní sekvence »Lauda Si-on« o svátku Božího Těla.)

Než slova ta nebyla řečena proto, aby v nás ochromila vůli chváliti Spasitele; spíše účelem jejich jest roznititi v srdci nadšení, a vznět chvály povznést na míru co možno nejvyšší, jak tentýž světec pobádá, pje: »Quantum potes, tantum aude — Obětuj vše k jeho chvále.«

Ano, vše buď k jeho chvále — a chvalozpěv

líbenou v prvních stoletích po Kristu i u křesťanů ve střední Syrii. Bylo mi popráno obdivovati se tam — v místě Hass-u — pyramidovému hrobu křesťana Diogena ze století čtvrtého. Mimo Hass lze podobné náhrobky spatřiti i v el-Barah, Daně atd.

Jeli jsme palmovými háječky. Večer pomalu šířil stíny po zemi. Vzduch byl nevýslovně lahodný, pln vůně, příjemného chladu, zlata . . . Divný to strom, ta palma datlová! Nádherná ozdoba krajiny, k níž se v bezvadné umělecké harmonii vine! Vznešenému i nízkému skýtá potravu. V době květu srdce koruny její uštědřuje sladké víno palmové. Její peň skýtá materiál k trámům, sloupům, prkům. Hlavní žebra jejích listů dodávají hole, které vidíme v rukou fellachův a tyče, na kterých při pohřbech moslimští chlapci nosivají smuteční korán. Žily postranních menších listů slouží za materiál k pletení košův a sandálův. Mimo to skýtá i palivo. Strom v pravdě královský, — dobrotitivá máti královna, tak šlechetná, v rozdělování mezi neznající . . .

Pro nás křesťany již od dob nejdávnějších jest palma symbolem vítězství a šťastného dokonání. Ve starých křesťanských basilikách palmy ve zlatém, zářícím pozadí absid znázorňují ráj, paradisum; na náhrobcích však jsou symbolem dosažení tohoto cíle, dokonání v Pánu. Na místě vyobrazení ratolesti palmové lze na epitafích čísti sigla P a P, t. j. »palma feliciter«, t. j. palma šťastně a F E

»palma emerita«, t. j. palma zaslouženě přijatá.

Egypt dosud naplňuje velikým podivem. Ne-přišel jsi sem naslouchat žalostně tajemným zvukům sloupu Memnonova, ani čerpat mystickou moudrost nápisů hieroglyfických, jak se před jejich rozluštěním dalo. Cílem tvé cesty bylo poznati život nynější a život, jaký tu panoval před mnoha staletími.

Eucharistickému Spasiteli znějí nejen nadšením jednotlivci z nás, hýbrž — *vltibus unitis* — spojenými silami všech dobrých, věrných věřících katolíků rakouských.

Byť i dělil nás jinak jazyk, postavení společenské či politické proudy, zde ve chvále v úctě, jaká náleží Spasiteli ve svátosti božské lásky, jež všechny objímá, můžeme, máme, ano musíme se spojit, abychom povinnosti své zadost učinili a při tom na sobě zakusili, »jak dobré jest to a jak utěšené, když přebývají bratři v jednotě.« (Žalm 132, 1.)

A třeba-li nám příkladu na pobídku k plnění této povinnosti, pak září nám vsířic nadšení našeho milovaného kmeta mocnáře, jenž přejal protektorát nad budoucím eucharistickým kongresem, aby tak božskému Spasiteli osvědčil svou hloubkou náboženskou úctu — *dědictví to rodu Habsburského* — a poddané vzorem svým nadchl k věrnému katolickému smýšlení.

Na nás tedy jest, milení diecesáni, abychom eucharistického kongresu použili ze všech sil k projevu své nejhlubší úcty k božskému Spasiteli v Nejsvětější Eucharistii.

Osvědčená horlivost velebného diecévního duchovenstva a vřelý náboženský cit milých diecesánů jsou mi na záruku, že diecése královéhradecká i při této příležitosti uhájí svou dobrou pověst plně a dokonale. Dá se zajisté očekávati, že diecesané královéhradečtí s horl z údolí, z měst i dědin putovatí budou do Vídne, aby se tam zúčastnili velkolepých slavností eucharistických.

Ale také i ti, jimž nebude přáno štěstí, aby slavností oněch se zúčastnili osobně, nesmějí opomenouti a též zajisté neopomenou ve svých domácích chrámech uctiti nejsvětější Eucharistii. Ano ještě více: Nebudou pouze a teprve vlastní dny sjezdu projevem úcty a klanění se nejsvětější Svátosti. Již celá doba přípravná má státi se takřka jediným nepřetržitým projevem úcty v ten způsob, že po diecési konati se budou pobožnosti, jež na přípravu k slavnostem sjezdovým dávám zároveň prohlásiti. Zasvitnou v nich jasné paprsky v předzvěst posvátného nadšení, jež jakoby sluncem na sjezdu má zazářiti. —

V této náladě budeme očekávati krásných dnů měsíce září. A dny ty přijdou: jejich slavno-

FEUILLETON

Z MĚSTA SLUNCE DO KAHÝRY.

Píše professor Dr. Jos. Slabý.

(Veškerá práva vyhrazena.)

Pozdě odpoledne vraceli jsme se s P. Ohrwaldrem z města Slunce zpět do Kahýry.

Oba mimoděk několikrát jsme se ohlédli zpět. Obelisk a strom Mariin! Poslední patřil již minulosti — první bude snad ještě tisíciletí času vzdorovati. Ale obelisk je svědkem doby již mrtvé, kdežto duch, který nad prastarou sykomorou se vznášel, žiti bude i na dále. Kde a jak bude církev rozšířena, až dosáhne státi tohoto obelisku, v tisíciletích budoucích? Jakých bojů bude ji podstoupiti? . . .

A zase vede nás cesta samým pokrajem pouště. Ostřím nože stýká se tu půda neúrodnější s pouští nejneplovnější. V pravo pole úrodou kypící, zalírady přímo rajske a — hned vedle, beze všeho přechodu, holá, nehostinná, mrtvá poušť. Život a smrt, život v nejbujnější rozkvětu a smrt v nejsuchopárnější ztrnulosti — jako dvojčata na lůžku společném . . .

Na jihu vystupují na bílém písčitém pahorku ve zlatém ohni skvostného večerního slunce vždy zřetelněji tři pyramidy, podobající se vidinám z ranných dnů lidstva. Vznášejí se vysoko k nebesům jako obrovské oltáře prvních vele duchův. Jsou to pyramidy v Gizeh. Králové a královny, faraonové s družkami svého života, kteří před pěti tisíci lety žili, dřímali v jich tichých útrobách sen smrti.

Úcta mimovolná proniká naši duši. Se srdcem pohnutým zdravíme první vzdělanost lidstva, počátky jeho veletvorby . . .

Tato prazvláštní podoba náhrobků byla ob-

A můžeš nahlédnouti v život Egyptana, který žil před několika tisíciletími, nahlédnouti i do jeho nejmenších podrobností tam, kde bys toho jinde nejméně očekával: v prastarých nekropolích Staroegyptské příbytky mrtvých jasné stávají před tvůj zrak ve velice živých obrazech a předně tech, položených vedle nebožtíka, životosprávu žijících . . .

Pohléd tam na západ! Začíná tam poušť libycká. Podobá se táhlé, písčité stěně. Za ní zapadá egyptské slunce. Starý Egyptan představoval se za touto strání vchod do říše mrtvých. Z té příčiny budoval zde valnou většinu svých hrobův. Tak se dalo po celá tři tisíciletí. Celý ten lem pouště je hroby a mrtvolami přímo poset. Pouze v Horním Egyptě v době od staré říše až ke konci pohanstva zemřelo na 150 až 200 milionů lidí. Vskoro všichni byli uloženi k poslednímu spánku. Imho tohoto pokraje pouště, dlouhého sto mil.

Podívem tě plni zabarvení krajiny při západu slunce. Ani se nemůžeš do syta nadívat na syté zářivé barvy, teplou zeleň dlouhých lánů polí, nebesky blankyt, oranžové zabarvení západního horizontu a jemný modravo-červený odstín východu ního lemu pouště . . .

A ještě něco je zde podivného. Přes všechny pronikavé proměny, které během tisíciletí v této zemi se udály, mnoho, přemnoho až do dnešních dnů zůstalo tak, jak to bylo v dobách nejstarších. Jako ve starém Egyptě dlel se celý Boží rok sedlák pod žhavými paprsky slunce, aby konečně plod jeho námahy jinému připadl — tak tomu i až do dneška. Dnešní fellach zorává ještě dnešky lokomotiva kol jeho polí s větrem o závo uhání, půdu týmž pluhem, jakým — dle svědectví starých památek — tak činili jeho předkové říši staré.

Již dva tisíce let před Kristem hájil se starý egyptský sedlák před hrabivým úředníkem

sti rozlíjí čarovný lesk zbožnosti a nadšení po vlasti naší a daleko za hranice její; pak dny ty přejdou — zmizí jejich lesk, nikoliv ale — jak doufáme — jejich pozhřebání.

Vždyť přejeme si, ano očekáváme ze sjezdu eucharistického také zlaté ovoce pro celý katolický svět, především ale pro svou vlast a pro národy, v jejich středu sjezd konati se bude. V tom pak spočívá druhý účel našeho kongresu.

Kdo dovede vypočísti všechno ovoce, jež na sjezdu skliditi lze se stromu života, Nejsv. Eucharistie, kdo zváží všechny poklady, jež účastníkům sjezdovým připraveny jsou v milostech, prýstcích ze studnice Nejsv. Eucharistie? — **Budíž poukázáno alespoň k jednomu plodu, k jednomu pokladu, jehož za dnů našich všemu světu a nám ve vlasti naší především tolik nutně jest zapotřebí: plodem, pokladem tím jest láska.**

Kamkoli jen zrak svůj obrátíme, všude za našich dnů skýtá se oku našemu smutný obraz rozháranosti, jež v kruzích více méně širokých ničí štěstí rodin, ohrožuje blaho obcí, ruší mír národů, a všude působí tolik zla, tolik bolu a hořkosti, že bychom plni úzkosti musili hroziti se budoucnosti, kdyby nenastal obrat k lepšímu. I ve vlasti naší hrozivě vyvstávají na obzoru života soukromého a veřejného temné bouřné mraky, věšticí zlo, nevzchopíme-li se, abychom je zažehnali. —

Z tohoto poznání vyplývá úsilí vychovatelů, vudcu lidu a státníků, snažících se o to, aby předešlo se pohloupení mládeže, urovnaly se poměry jednotlivých tříd společenských, namnoze napjaté až k zjevnému nepřátelství, a nalezl se klíč ke smírnému upravení poměru národnostních. — Bohužel, musíme býti svědky, jak šlechetné tyto snahy nejsou korunovány výsledkem takovým, jakého vyžaduje a potřebuje obecné blaho naší drahé vlasti. —

Semě dobrých nauk namnoze padá v srdcích na pudu tvrdou, napomenutí ke společné práci sociální odráží se od uší hluchých, a zásady vyzývající k míru národnostnímu přehlášovány jsou hukotem rozpoutaných vášní. — A přece nemůže býti, ba nebude lépe, dokud tvrdá půda nezkyptí se vlahou rosou, dokud ohluchlé uši neotevrou se sladkou domluvou, dokud vzdušné vlny vášní nesrovnají se olejem pokoje. —

A jakým prostředkem dá se toho docíliti? — Na prostředek ten poukazují napomenutím sv. apoštola Pavla (I. Korint. 14, 1.): **»Následujte lásky«**. —

Ano, následujte lásky, jejíž význam pro svět a lidstvo tyž sv. Apoštol tak krásně líčí slovy (I. c. 13, 4.—7.): **»Láska trpělivá jest, dobrotivá jest; láska nezávidí, nečiní nic na chloubu, nenadýmá se, není cizížádostivá, nehledá, co jejího jest, nevzpouzí se, nemyslí zlého, neraduje se z nepravosti, ale raduje se pravdě; všechno snáší, všemu věří, všeho se naděje, všechno trpělivě čeká.«** —

Máme-li my lidé něčemu se naučiti, potřebujeme k tomu učitele a dobrého příkladu. I umění lásky tímto způsobem nám se prostředkuje. — A v kom nalezneme vznešenějšího učitele lásky než v Ježíši Kristu, kde září nám jasnější příklad lásky než v Nejsvětější Svátosti?

Ježíš jest v pravdě učitelem a mistrem lásky. Vždyť on jest to, jehož celý život láskou byl, jak dosvědčuje evangelium: **»Když miloval své, kteří byli na světě, až do konce je miloval.«** (Jan 13, 1.)

... Nenapadej toho, o němž jsi slyšel. Nezahaluj obličej svého před tím, jež jsi poznal. Nebudíš oko tvé slepým vůči tomu, kterého jsi viděl. Nezapuzuj toho, kdo s prosbou před tebe přichází... Nikdo není přitelem tomu, kdo je hluchým vůči pravdě, není žádného šťastného dne pro lakomce...

Prastará slova tato v plném znění mohl by opakovati i dnešní fellach vůči svým pánům...

Vracejí se právě z práce. Chovají se k nám cizincům velmi slušně. Jsou přívětiví, zdvořilí. P. Ohrwalder prohodí k nim tu a tam několik slov v jejich nářečí. I po klopotné práci rádi se s ním zastaví a s ním zažertují. Tito lidé jsou vždy vtipným přítelům. Vyjede s nimi nejlépe, mluvíš-li s nimi v žertech. Touhu po nějakém tom piastru musíš jim již odpustit. Vždyť jej beztoho dostanou jen od cizince, protože velkostatkáři, v jejich službách stojí, platí je naturalie. I vtipy, prohozené o vlastním jejich bíděm postavení, nevykládají ve zlé.

V jednom však ohledu nezná egyptský fellach žádného žertu. Běda tobě, kdybys si tropil posměch z jeho náboženství! Veškeru jeho citění i myšlení je úplně vírou proniknuto. Až do nejpodrobnějších odstinů každodenního zaměstnání doprovází egyptského sedláka živé vědomí, že je odvislým od bytosti vyšší, od Allah-a... Jest mi ovšem připustiti, že výrazy, tuto odvislost tlumočící, staly se částečně frásemi. Vlastní význam slov mizí často v té míře, že můžeš slyšeti ku př. toto rčení: **»Inšállah rábbuná jeglb hava ba'de švajá«,** t. j. do slova: **»Když Bůh chce, dá Bůh brzy vltř.«** Než i za těchto rčení skrývá se vědomí úplné odvislosti od bytosti vyšší.

Jak jsem za svého pobytu v Egyptě pozoroval, jest egyptský sedlák velké, silné postavy. Ná-

Vždyť on to jest, jenž lásku zanechal za odkaz a příznak svých učedníků, an učil: **»Přikázání nové dávám vám, abyste se vespolek milovali; jakož já miloval jsem vás, tak abyste i vy se vespolek milovali. Po tom všickni poznají, že jste moji učedníci, budete-li míti lásku jedni k druhým.«** (I. c. 13, 34, 35.)

Nejsvětější Svátost Oltářní pak jest v pravdě nejvznešenějším vzorem lásky, ba ona jest nejvyšší láska sama.

K podstatě lásky náleží trpělivá dobrotivost. Stupeň dobrotivosti měří se dle toho, co nám dobrotivost tato štědí: A Eucharistie? Štědí nám poklad ten nejvyšší: Tělo a Krev Pána Ježíše Krista. — K podstatě lásky náleží tichá skromnost: A v Eucharistii? Pod skromnickými způsoby chleba a vína skrývá se velebnost božská. —

K podstatě lásky náleží pokorné ústraní: A nejsv. Eucharistie? Neučinila sídlem svým jen nádherné paláce a velebné katedrály, nýbrž spokojuje se i s neichudším kostelíčkem, i s nejprostším svatostánkem.

K podstatě lásky náleží i trpělivé sebezapírání: A nejsv. Eucharistie? Co nevděku, co urážek, co rouhání zakouší Spasitel v nejsvětější Svátosti — a přece netrestá bezbožníky ihned na místě, přece je ihned nenlí!

K podstatě lásky náleží i moc lásku v jiných probouzeti. A nejsvětější Eucharistie? — **O, kdo dovede změnit všechny ty proudy lásky, jež vytryskly z ní po celém okraji zeměkém?!**

Miliony srdcí vlivem lásky, prýstící se z nejsvětější Svátosti, naučily se bratrské svornosti, blahodárné dobročinnosti, trpělivému snášení urážek, sebezapírání při pronásledování. Miliony srdcí shodly se již v lásce pod čarovným vlivem Nejsvětější Svátosti.

Než nejsv. Eucharistie nespojila v lásce jen srdce lidská navzájem: ona rozohňovala je též k lásce Boží, kterážto jest v Kristu Ježíši, Pánu našem. (Řím. 8, 39.)

Tato její blahodárná, požehnaná činnost objímá všechny časy: Z daleké minulosti sahá neztenčeně až do doby přítomné dle slov Spasitelových: **»Otec můj až dosavad působí, a i jáť působím.«** (Jan 5, 17.)

Tou příčinou Nejsvětější Svátost může a i bude působiti také v nás, a sjezd eucharistický uvede nás na výsluní nebeské moci eucharistické, aby srdce naše s tím větším nadšením vzplanula úctou k Ježíši Kristu a láskou v Ježíši Kristu na naši spásu, na blaho vlasti a na prospěch společnosti lidské.

Uvaživše takto, jakého štěstí dostává se lidstvu přítomnosti Ježíše Krista v Nejsvětější Svátosti a ocenivše hluboký význam sjezdů eucharistických, které prostředkují jak jednotlivcům, tak celým národům blahodárné účinky Nejsvětější Svátosti, nemůžeme v srdcích svých býti netečnými k volání, jež v tomto eucharistickém roce tisícronásobným ohlasem ozývá se po celém světě, aby svolalo věrné věřící katolíky k eucharistickému Spasiteli. —

Není to vůle lidská, jež tu volá, to **»láska Kristova pudí nás«** (II. Korint. 5, 14.) a přání Kristovo **»Poďte ke mně všichni«** (Mat. 11, 28.) mluví tu k srdcím našim... Zajisté ne nadarmo!

Diecesané královéhradečtí, isouce vždycky ctiteli Nejsvětější Svátosti, po dobu eucharistic-

padny jsou jeho malé ruce a nohy. A přes to, že jeho strava je nejvyš jednoduchá, vyniká velikou silou.

Ačkoli zde během staletí docházelo k častým sňatkům s krví arabskou, zachoval si ještě mnoho ze svého staroegyptského rázu. Pozoruješ-li pozorně typy, které se nám na staroegyptských památkách zachovaly, a srovnáš-li je bedlivě s rysy dnešního fellacha, najdeš mnoho společného: plné, masité pysky, široké nozdry, zvláště charakteristické zakřivení špičky nosu a pak odstávající uši...

Cizinci je brzy nápadnou časná dospělost. Vychodana v Egyptě. Mezi mládeží vidíš přecasto velmi inteligentní, živé tváře, k tomu chápavost a duševní zralost, jakou bys u nás u mladých lidí stejného stáří marně hledal. Bohužel, netrvá tato duševní pružnost příliš dlouho. Dosáhne-li Fellach 25 až 30 rokův, propadá z pravidla v resignovanou lhotejnost. Tato netečnost je přirozeným následkem těžké roboty, jejíž výtěžek prospívá jiným, kdežto udřený fellach velice zřídka ovoce vlastní práce ochutná...

Tento kraj je proslulý nejen svou příslovečnou úrodností ohledně vegetace, on je i přirodním na množení pokolení lidského. Příroda i podnebí jsou zde obzvláště štědré, člověk s málem se zde protluče.

Kdo považuje údaje biblické o počtu židovského obyvatelstva krátce před jeho východem z Egypta za přehnané, nechť jen zavítá sem a na vlastní oči se o požehnané plodnosti zdejšího obyvatelstva přesvědčí. Brzy bude mu jasno, kterak v Deltě ze sedmdesáti rodin, bohatých na děti, během více než tří set let mohl vyrůst národ více než milionový. A nepotřebuješ při tom vzpomínati ani na mocného faraona Ramsa II., jenž

kého sjezdu zvláště co nejradosněji objeví se tam, kam je láska Kristova pudí: před svátostným Spasitelem, aby nadšeně se mu klaněl, u eucharistického stolu Páně, aby na spásu svoji přijímal živé Tělo a živou Krev Ježíše Krista, beránka, ježuz budí **»dobrořečení i čest i sláva i moc na věky věkův Amen.«** (Zjev. 5, 13.)

Dáno v biskupském sídle v Hradci Králové, o svátku Očišcování Panny Marie roku 1912.

Josef, biskup.

Není pochyby, že četní diecesané uposlechnou hlasu svého arcipastýře a na sjezd do Vídně se vydají.

Podrobnější zprávy o sjezdu přineseme v příštích číslech.

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel, košile, spodky, ponožky, ka-peanfy a ložní prádla zaše na výběr P. T. interesentům známá svou solidností firma

Václav L. Holý,
Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží.

Obrana.

Volnomyšlenkářská náprava v Portugalsku. Pilnému pozorovateli jest velice nápadno, proč tak málo zpráv propouštějí despotové portugalské o poměrech domácích do ciziny a proč sama zednářská vláda místo nějaké chlouby obmezuje se výhradně na tvrzení, že vládne v zemi klid.

Kdyby k nějaké vážné reformě došlo, pak by židovské listy vytrubovaly do celého světa nadšené hymny o velikých reformátorech zednářských. Zatím však čím dále tím hůře. Sám parlament portugalský neví si rady, ačkoli se v něm mluví velmi mnoho. Jest prý potřebí, aby osnova rozpočtu byla předložena k vůli dobré a včasné rozvaze vždy v první polovici ledna. Ministr financí tudíž předložil parlamentu návrh rozpočtu již 15. ledna, ale ten zůstal ležeti dva měsíce v komisi, takže bylo potřebí vymoci prodloužení jako dříve.

Finanční stav země jest kritičtější než dříve. Již dvakrát se přikročilo k rozmnožení bankovek Portugalské banky, ale to bylo házení pisku do očí nespokojeným občanům, protože nebyl posílen příměřeným způsobem kovový poklad, jaký jediný činí bankovní papíry skutečně cennými. Nyní se pomýšlí na nové rozmnožení bankovek.

Vláda se tedy aspoň namáhá, aby se platilo clo zlatem. Proti tomu však se jeví u cizích obchodníků odpor. A také by to málo vládu vytrhlo.

A ten klid jest prapodivný. Kdo krisi násilnými prostředky tutlá, ten jí ještě nezažehnává. Pu-

kolem dob Mojžíšových žil, a jenž — dle do dnes zachovaného náhrobního nápisu — zanechal jen 117 synův a 34 dcer...

Jsme v Kahýře. Kolem tebe panuje život, o kterém si ani z obrazů nejlepších náležitě představiti nemůžeš. Hned máš kolem sebe zastup osmi- až desítiletých berberských klucinův, kteří dychtivě se ženou po tvých zaprášených botách. Jsou to zdejší pouliční cídící obuvi. Krásně rostlí hošici, s očima žhavými jako uhlíky, bílými zuby jako slonovina, vššňově červenými rtíky, štíhlými, svalnatými těly. Dlouhá, nahoře vykrojená, až ke kotníkům sáhající košile, uvnitř opatřená kapsou, s pletenou čepičkou na černé, ka-defavé hlavice — toť celý jejich oblek. Každý má v ruce malou, primitivní dřevěnou skřítku s leštidlem a několika kartáčky uvnitř. Podobají se mladým, polodivokým, roztomilým koťatům.

Již časně z rána přicházejí z horního předměstí do vlastního města. Měl jsem častěji příležitost pozorovati je z okna svého bytu. Shromažďovali se tam na malém živém prostranství hned po slunce východu. Jejich čilý rozhovor připadal mi jako ranní švitoření probudivšího se ptactva. Jednoho jitra zabloudil mezi ně starší, as patnáctiletý, jejich kollega. Celá malá smečka hned se sešla kolem něho. Jako malí psičky jakoby si hráli s vyrostlým druhem. Nedospělí caparti však byli vždy dotěrnějšími, dováděvšími. Tu došla škádlenému trpělivost, zařval jako lvíče, skočil velkým skokem mezi ně a praštil po nich ještě svoji skřítkou s leštidlem a kartáčky. Ti se mžikem rozutekli na všechny strany jako hejno vrbáčův...

Leštění bot je začátkem kariéry těchto inteligentních berbefat. Doma — jižně od Assuanu až ku Dongole — trou bídu. Proto brzy opustí domov a hledají v Kahýře a v Alexandrii

my třaskaly nově zase v Oportu a v Chamusce, v Brasileiu vybjlena okna, v Dru založeny požáry, tři opošíční redaktoři v Oportě byli přepadeni.

Již před revolucí chlubil se portugalský zednář volnomyšlenkářskému kongresu pražskému, jak jeho stoupenci přepadli katolické processy. Nyní takové slasti katolíků pokračují.

Zednáři, kteří dříve tolik se nakřičeli po svobodě svědomí, zakázali v Chamusce velkopáteční průvod. Leč katolíků sešlo se přece na pět tisíc. Zednáři hleděli se vymstít tím, že položili u kostela pumu. Ta sice vybuchla, ale nikoho nezabila. Republikánská policie dala násilím zavřítí všechny ostatní kostely, poštvána luza pak přepadla za bojovního řevu průvod a pumou mnoho lidí zranila. Stříleno do katolíků jak z domů tak po ulici. Tři osoby odnesly zednářskou lásku k bližnímu smrtí a třicet jich bylo těžce zraněno, nepočítaje v to celou řadu lehčích zranění. Zednářská tlupa přepadla i katolický průvod ve Faggiu.

Ovšem že vláda hleděla zprávy o té divošské krvežíznivosti potlačit, ale nyní zvětšují i lisy liberální zprávy o rabiátském zednářských vychovanců.

Tak tedy pěstují volnomyšlenkáři novou vyšší humanitu, jakou přece prováděli dávno Hunové a Vandalové.

Když se v Římě za pohanských císařů začalo nařikati na bídu, hleděli vládcové uspokojiti vždy aspoň na chvíli lid tím, že dávali předhazovati křesťany divokým šelmám. V Portugalsku zase nespokojené živly republikánské se uklidňují tím, že mohou samy páchat divošská násilí na katolících. Taková jest tedy portugalská reforma.

Svědectví francouzského vraha. Ve francouzském městě Mansu byli popraveni dva vojáci pro vraždu selky, která je pohostila. Jeden z nich, jménem Tisseau, zanechal svému obhájci dopis, z něhož vyjímáme: »Ve škole nás učitel učil, že rodiče na děti mají pouze omezenou moc, že nemají práva jich trestati, že krádež, provedená na rodičích, není zločinem a že se netrestá ani našimi zákony. Učitel nám říkal, že žádného Boha není, kříže jsme ve škole neviděli, my jsme též kříže v polích káceli. Tomu jsme byli v laické škole vyučeni . . . považoval jsem každého boháče za zloděje majetku, který vlastně náležel nám chudým. Začal jsem záhy krásti a byl jsem konečně dopraven do polepšovny, kde jsem se žádnému řemeslu nenaučil. V řediteli ústavu poznal jsem surového člověka, též bez náboženství, který námi pohrdal a nám dával surových jmen. Z polepšovny jsem vyšel jako vyškolený lotr, jenž choval zášť k člověčenstvu. Na štěstí setkal jsem se v žaláři v Mansu s knězem, který mi vyložil, jaký účel náš život vedejší má, čehož jsem dosud neuvážil . . . Mně nejdříve zkazila škola a pak kamarádi. Kasárna dodělala, co mi dosud k lotrovství scházelo . . . Srdce mi krvácí při pomýšlení na mé dobré rodiče, kteří si takového zármutku ode mne nezasloužili. Prosím Vás, pane, dojděte k nim a potěšte je! Řekněte jim, že jsem se zásluhou kněze polepšil. Budu se za ně modliti v pevném očekávání, že se s nimi shledám.

Tento list byl uveřejněn tiskem a způsobil ve Francii, kde se mladí zločinci tolik množí, veliký rozruch. Samo liberální »Echo de Paris« poznamenalo o laické škole bez náboženství: »Pod záminkou potlačení klerikalismu v srdcích dítek — vyhubilo

výživu. Když sem přijdou, neznají ani slova arabsky. Vydělají si denně dva až tři velké piastry. S tím se již užíví. Když se naučí trochu arabsky, vstoupí do služeb v některé arabské kavárně. Zde slouží zdarma, t. j. myjí sklenice a kávové šálky a zametají prostranství před kavárnou. (Hosté sedí zde všude na chodníku před místností.) Za to mají privilej hostům ležtiti obuv. Během této doby naučí se trochu francouzsky a anglicky. Pak najdou si službu — obyčejně prostřednictvím některého krajana, jenž v nějakém lepším domě je pokrývačem stolu. Tohoto získají si menším peněžitým obnosem, stanou se jeho podřízenými, t. j. zase musí umývati talíře a stříbrné náčiní. Tak uplynou dva až tři roky. Zatím vycvičí se ve službě v domě vznešeném a plynne mluví jedním nebo dvěma cizími jazyky. Pak dostane místo prvního pokrývače stolu s platem 3—4 anglických liber (75 až 100 frankův). A přeje-li mu štěstí, stane se dokonce kavasem u některého konsula a dostane lesklou uniformu.

A nestane-li se kavasem, stane se snadno běžcem, či — jak se zde říká — sais-em. Jako takový obdrží nádhernou uniformu, záležející ze sněho-bílých, širokých nohavic, které kol boků opase širokým, hedvábným pásem. Na rovněž sněhobílou košili omáknou hedvábnou, žlutom a stříbrem vyšivanou vestu. Na hlavu posadí červený fez se dlouhým, v zad splývajícím, bohatým střapcem. Nohy od kolenou až dolů zůstanou obnaženy. V rukou drží lehkou, dlouhou hůl. V tomto ústroji jest mu běhati před ekvipáží svého panstva při jeho výjezdech a jeho rychloběh drží i s nejostřejším klusem ušlechtilých koní krok. Takovému saisem — běžce měli již i faraonové v dobách Egypta starého.

Tento Berberan je pravzorem snaživce v malém. Netouží však po cti a hodnostech, nýbrž

se v nich všechno, co ušlechtilost a sílu starých, osvědčených zásad víry bylo vytvořilo: všechno, též úcta k rodičům, pocity povinnosti, jež tvoří základ mravnosti. Oni zničili v dítěti všechny rozdíly dobra a zla. Právě minulé neděle bylo lze v amfiteatru Sorbonny za předsednictví ministra vyučování a mnohých učitelů slyšeti oficiální hymnu: »Co nám je do nebe! My máme zem!«

Krvavý pokrok. Už to začíná dle vzoru Barcelony, Portugalska a Francie. Porve-li se někdo v náhlém rozčilení, sluší to odsouditi, ale dá se to částečně omluviti. Horší odsouzení však zasluhuje ti, kteří slovy obmyslnými krvácké vášně rozpalují a tvoří za tím účelem s chladnou myslí zvláštní moderní zásady. Stačí člověku fanatickému pouze napovědět a ten dopoví prakticky krvavým skutkem.

V č. 13. »Morav. Jihu« čtou se tato slova: »Člověk přisně věřící, nebo na oko jen věřící — klerikál, který považuje život za »milostný dar milého Boha, ovšem nemůže život opustiti, jím pocrhnutí.« Ale věda prý dokázala, jak život člověka počíná zcela přirozeně, při čemž slepá náhoda hrává významnou roli: »Když tedy takovému děcku život nenadělil darů pozemských, nýbrž jenom nekonečnou řadu bolů a bídy, proč by nemělo mít právo těchto muk dobrovolnou smrtí se zbaviti? Proto se má sebevražda považovati za sebevykoupení . . . a pro sebevraha bych doporučoval název »sebevykupitel« . . . Kolik nemocných se vroucně modlí »zbav nás všeho zlého, zbav nás tohoto bídného a strastiplného života.« Napadá mi otázka: Nejsme jako cítili lidé oprávnění přání jejich vyplniti a jejich muka bezbolestnou smrtí zkrátiti? . . . Věrné psy a šlechtě koně, s nimiž po mnoho roků pohromadě žijeme, jež milujeme, právem zabijeme, když pro vysoké stáří neb nezhojitelnou nemoc zachráněni býti nemohou; nestrpíme, aby se tu déle trápili. Rovněž tak máme právo, vlastně povinnost nekonečným utrápám bližního konec učiniti, když veliká nemoc (vysoké stáří?) bez naděje na polepšení na jich těle hlodá a oni marně žádají »zbav nás zlého

Patrně, že pisatel není daleko od pokroku francouzského. Kdyby však věděl, kolik lidí již mlelo stejnou před ním a jak byli rázně odmítnuti ode všech vážných myslitelů, jistě by se raději odmlčel. A že by dle takých zásad lehce vymřely celé národy, to snad nezkušený pokrokář ani nechápe. Někdo sebe menší bolest nazývá nesnesitelnou dle toho, jak jest zhýčkan. Proto tolik mladých sebevrahů i v kruzích zámožných, proto pro nepatrné pokárání nebo jinou nepřijemnost mládež si bere život.

Mladý horlivec však ani z daleka si neuvědomil dosah slov posledních. Zbavovati života lidi jině? Jaká by to byla vhodná záminka zlých čekatelů dědictví k vraždění starců a stařen! Snad no by si prohnání darebové opatřili dokumenty (zrovna jako falešné směnky), že si nebožtík sám přál násilné smrti. Kdyby bývali naši předkové jednali za drancování Braniborců, pak Táboritů a nato švédů podle těch zásad, dnes už zde český národ nebyl. Pravými hrdiny byli i prostí sedláci, kteří v době nejsvůlejší místo zbabělého útěku z pozemského žití vzdorovali mužně utrápám, vychovávajice své vlasti dorost.

Vraťme se k přírodě! Tak zaznělo z Francie

po penězích, penězích a zase penězích. Jim obětuje charakter, vše . . . A přece jsou proň peníze jen prostředkem k cíli. A tento je: návrat do chudické otčiny, založení vlastního rodinného krbu.

»Otčino!« Jaké kouzlo máš u všech národů, ve všech pásmech! . . .

Pýšně, jako král, kráčí beduin pouště ve svém lehce přehozeném, dlouhém, bílém haiku, jehož cípy graciosně svázané, splývají mu na prsa, vedle sašív a cídíků bot. Tito jsou v jeho očích opovržení hodnými otroky. On je volným, svobodným pánem. Všecka krása a nádhera velkoměsta ho nezajímá, neláká. Je nad ni vysoko povznešen. Jakmile svou záležitost v Kahýře vyřídí, vyšvihne se mrštně na svého oře neb jízdného velblouda a v rychlém trysku spěchá zpět ke svým stánům v širé, bezměrné poušti. Tam nezná téměř žádných potřeb. Hrst datlí, mléko a voda mu úplně stačí. A při tom je zdravým, statným mužem. Osamocená poušť je jeho říší, kterou miluje, ať se již skvěje v zářných slunečních paprscích, či při svitu měsíce se třpytí, anebo při silném vichru v oblaky písku se halí . . .

Kvetla kdysi něžně krásná růže pouště. Užel ji jeden královský syn. Povýšil ji za družku života. Byl to syn a nástupce geniálního Mohameda Ali-ho, místokrále Abbas I. Okrášlil tuto svoji květinu pouště veškerým přepychem východu a obkročil ji všemožnou nádherou. A přes to brzy začala beduinka churavěti. Touha po domovně — širé, volné poušti byla příčinou její nemoci . . . Již dříve stalo se podobně jiné květině pouště, manželce chalífa Muavije, lepě Mejsuně. I její srdce plálo touhou po rodné poušti. Ani láska ani koruna nebyla s to zaplašiti tuto touhu . . .

»Otčino — drahé, milovaná otčino!«, ozývá se mocným hlasem v paláci i na poušti, všude . . .

— a v Čechách to opakováno i od pokrokářů stonásobnou ozvěnou. Jest však sebevražda něčím přirozeným, vyplní požadavků přírody? Nemá tvář sama svou trpělivostí zahanbuje změkčilé sebevrahy, kteří třebaš několik dní před ranou z revolveru se domnívali, že mají obří sílu k nápravě a vedení celých davů. U pohanských Římanů platila sebevražda za statečný čin. Křesťanství však dokazovalo, že jest sebevrah zbabělcem a napravilo úpadkové poměry tak, že ve středověku byla sebevražda věcí velice výjimečnou, někde téměř neznámou. A nyní by se mělo na zhoubu národa jíti račím pochodem zase — k starofinskému zpátečnictví!

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

znovasazení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Celné usmání od vlád, dřevě drahoc. k dispozici.

Politický přehled.

Česko-německé dohodování. Jednání o česko-německou dohodu ve Vídni bylo 27. března přerušeno. Bude se v něm po svátcích pokračovati. V debatách, které vedou kn. Thun a bar. Heinold, běží o to, jak formulovat na poměry v Čechách zásadu, že všechny úřady, státní i zemské, musí přijímat a vyřizovat podání v obou jazycích zemských.

Finanční bída v království Českém. Účinky rozbití sněmu českého německou obstrukcí jsou čím dále tím katastrofálnější. Země z běžných příjmů nemůže zaplatiti nejnutnější zemské výdaje a musí zastavovati platy, které sice nejsou dle zákona nutné, ale určeny jsou na účely velmi užitečné a potřebné. Nedávno zemský výbor usnesl se, že zastavuje výplatu subvencí na ústavy pro zvelebování živností a na průmyslová musea. Kdo nemá, nemůže dáti. To je jasné.

Říšská rada zahájí své jednání 18. dubna a bude jednati o služební pragmatice. Jinak situace na říšské radě jest úplně nevyjasněna a uvažuje se o tom, aby byla utvořena většina nikoliv trvalá, nýbrž jen pro jistý pracovní úkol, který by byl přesně vymezen.

Poměry v Uhrách se nezměnily; s velikým napjetím očekává se zahájení uher. parlamentu 12. dubna. Posl. Justh vyslovil se již, že jeho strana bude po svátcích pokračovati v boji. Naproti tomu ohlašuje se z vládní strany, že již 12. t. m. bude zahájen nejostřejší parlamentární boj proti obstrukci a že jednací řád počne se prováděti mnohem důrazněji nežli dosud. Nepodaří-li se zdolati obstrukci, bude prý sněm rozpuštěn.

Královský komisař pro Chorvátsko. Hr. Khuen-Hedervary proslavil se novým činem: zrušením ústavy a uvalením výjimečného stavu pro Chorvátsko. Chorváci mají býti zpracováni tak, aby sněm chorvátský pracoval tak, jak si v Pešti přejí. Královský komisař Cuvaj suspendoval tiskové zákony a zákon shromažďovací. Celá policejní moc předává se do moci zemských úřadův a nařizuje se, aby v celé zemi byly zřízeny královské policejní komisariáty. Nejostřejšími tresty hrozí se všem, kdož by nedbali jeho příkazů a opatření. Četníci v zástupech hrnou se do Chorvátska, aby pomáhali Cuvajovi v znásilnění národa, který trůnu a dynastii byl vždy věren, který za říši i dynastii s nadšením proléval krev. — Cuvaj vyhledává styky se soc. demokraty a vůdce jejich ujistil, že ve případech stávků budou úřady se socialisty zacházet vlídně. Socialisté za to upustili od pořádání průvodů dne 1. května. Některé listy záhřebské po čas výjimečného stavu přeneseny budou do Pešti nebo Lublaně. V Záhřebu a v celé zemi jest klid. Odpovědi na všechna tato opatření jest semknutí se všech chorvátských stran, Chorvatů i Srbů a prohlášení bojkotu všech uherských firem, který se jistě a ve vši tichosti provádí.

Hakatisté v německém říšském sněmu poraženi. Dne 28. března debatovalo se na sněmu o tak zvaném ostmarkském přídavku pro poštovní úředníky. Vláda totiž dává úředníkům v dvojazyčném území na východě, tedy především v Poznani, přídavek, jímž se snaží přilákat co nejvíce úřednictva německého do těchto zemí. Přídavek ten jest pramenem nejspínavější korupce. Při hlasování, jež se dělo na žádost Poláků dle jmen, bylo ze 306 hlasů 183 proti přídavku a pro přídavek 122, následkem čehož přídavek značnou většinou zamítnut.

Zákon o přídavku v Německu. Bavorský ministr vnitra v. Soden a ministr kultu Knilling vydali k provinciálním vládám, policejním úřadům, biskupským ordinariátům a farním úřadům nařízení,

jež znamená částečný průlom do říšsko-německého zákona ze dne 4. července 1872, jímž byl řád Jesuitů se spřízněnými řády a řádovými kongregacemi z německé říše vyloučen a usazování se ho v Německu zapovězeno. Prováděcím nařízením říšského kancléře ze dne 5. července 1872 bylo pak Jesuitům zapovězeno vykonávání řádové činnosti, zvláště v kostele a ve škole, jakož i konání misii. Nový výnos bavorské vlády odstraňuje aspoň ostří zákona volnějším jeho výkladem. Úkony ryze kněžské a takové, při nichž příslušníci řádu za účelem přechodné výpomoci v duchovní správě podléhají dozoru moci od řízení řádu neodvislé, mají se považovat za takové, které nespádají do oboru řádové činnosti. Dále se praví ve výnosu, že missie vzhledem k výslovnému zákonu jich ve vyhláše říšského kancléře musí býti nadále počítány k činnosti Jesuitům zapovězené. Podstatně různá jsou ale tak zv. konference, které mají za předmět hlavně přednášky apoštolského nebo sociálního obsahu. Takovéto přednášky, které byly již dříve jako nepovážlivé připuštěny v místnostech nezasedacích, nebudou zahrnovány do oboru působnosti zákazem postižené, jestliže jsou konány v kostelních místnostech a je-li s nimi spojena příležitost k přijímání svátostí. To jest celkový obsah výnosu.

Sv. Otec o rozšíření hlasovacího práva. Z Říma se sděluje: Sv. Otec schválil 3. dubna programy v otázce všeobecného hlasovacího práva, které mu byly 18. března předloženy presidenty 5 katolických organisací italských. V doprovodu k tomu praví Sv. Otec, že je svatou povinností každého katolíka, aby dobro podporoval a zlo potlačoval. Tomu nejlépe může se vyhovět, když volební právo co nejvíce se rozšíří.

Válka italsko-turecká. Italská vláda oznámila velmocem, že rozšiřuje blokádu nad celým tureckým pobřežím v Červeném moři. Účelem blokády jest znemožňovati dopravu zbraní i vojska z Arabie přes Červené moře do Egypta a odtud na bojiště. Na bojišti menší přestřelky a útoky. — Velitel ital. válečného loďstva Faravelli odstoupil a jeho nástupcem stal se místoadmirál Viale.

Protektorát nad Marokkem. Po dlouhém vzdorování podepsal Muley Hafid smlouvu, kterou odevzdává Francii protektorát nad Marokkem i nad sebou. Povstáním proti dřívějšímu sultánu Abdul Azizovi chtěl se Muley Hafid povznést, ale klesl ještě níže. Smlouvou tou zbaven jest sultán všech panovnických práv, uznává se pouze jeho náboženské postavení. Vládařská práva bude vykonávati zvláštní francouzský generální prezident.

Marokko jest tedy nyní vlastně francouzskou provincií.

»Kvetoucí republika středu.« Nankinské národní shromáždění schválilo ústavu republiky čínské. Titul nové republiky je: »Kvetoucí republika středu.« Národní shromáždění prohlašuje dále, že republika čínská byla založena čínským národem, kterému přísluší nejvyšší státní moc. Území republiky skládá se z 18 provincií. Nejvyšším správním orgánem je komora s právem zákonodárným, prezidentským prezident, ministři a soudní dvory. Všichni občané jsou sobě rovni a požívají veškerých občanských svobod: nedotknutelnosti osoby, bydliště, svobody živnosti a obchodu, svobody tiskové, shromažďovací a spolkové, listovního tajemství, volného pobytu v celé říši a svobody vyznání. Každý státní občan čínský má právo býti přijat do státní služby, má aktivní a pasivní právo volební, ale je povinen službou vojenskou. Prezident a viceprezident jsou voleni komorou a sice dvoutřetinovou většinou. Na ústavě se uнесе kongres, který ji definitivně schválí.

Proklamace komunistického státu v Mexiku. Revoluce v Mexiku vedla k proklamaci komunistického státu. Předseda liberální strany Gutierrez vydal toto prohlášení: 1. Autorita vlády zrádce Madeiry, soudů a parlamentu se neuznává. 2. Ústava a zákony se zrušují. 3. Právo na soukromý majetek se prohlašuje za neplatné, ježto základem jeho je kapitalismus a zvláště: 4. Velké statky budou se obdělávati společně. 5. Dílny a továrny stávají se majetkem dělnictva. 6. Dráhy a tramwaye stávají se jménem společným. 7. Nájemné ve městech a na vsích se ruší. Nájemné místnosti se stávají majetkem nájemců. 8. Chrámky všech vyznání až na další se zavírají. 9. Prapor revoluce je červený a má bílý nápis »Země a Svoboda.«

Zprávy organizač. a spolkové.

Organizace křesť. soc. v Hradci Králové svolává na středu dne 12. t. m. o 8. hod. večer veřejnou schůzi. Program: Křesť. socialismus — Dělnická otázka. Ref. AL Petr. Katolíci, dostavte se všichni!

Kráč. Dvůr u. Lab. Dne 17. března sehrála naše křesť. soc. mládež ve spolkové místnosti »na Karlově« K Bohu, vlasti a rodné půdě, obraz ze života ve 4 jednáních od Ad. Bognera. Režisér dp. dr. Šalša. Kus byl pečlivě nastudován a vypraven a proto proveden

k úplné spokojenosti. Ačkoliv bylo současně též večer hráno ještě na čtyřech místech, byl sál do posledního místa naplněn. Kus sám svojí tendencí tak se líbil, že na všeobecnou žádost byl hran dne 31. března po druhé. Vyprodáno zase! Těšilo nás, že nás poctil návštěvou také pan děkan, že byla zastoupena i intelligence, jakož i mnozí stoící dosud mimo spolek. Na květnou neděli přistoupila naše mládež ke stolu Páně. Ku spolku hlásí se stále noví členové, což důkazem, že rosteme. Spolek pracuje tiše a díky moudrému vedení neúnavného dp. dra. Šalšy a předsedy p. Komárovského, stojí si stkvěle i finančně.

Revov nad Doubravou. Vzdělávací katolický sociální spolek »Rovnost« překvapil nás dne 8. dubna 1912. v pondělí velikonoční v pravém slova smyslu mistrně nastudovanou divadelní hrou od bratří Mrštíků »Maryša«. Role titulní sehrána způsobem uchvacujícím a jímavým duší. Svéráznost v pojmání charakteru života lidského podán velice frapantně. Trochu hlasitěji měla lák Liza! Eminentně vystihl Mošna, který tuto roli hrál na divadle Národním. S ním o přednost zápasil plnou měrou mlynář Vávra. Je doplňoval rekrut Francek, který chtěl palmar z tohoto tria uchvátit pro sebe. A jak přirozeně si počínala Lízalčka! Kdo by se byl nadál, že se vžije ta tichá povaha do tak přísné pošly! Velmi lbezně a mile se poslouchalo vypravování — hlasem zvláště příjemným — Maryšiny babičky a Strouhačky. A co vždy láskovná Horačka s Hrdličkovou a Rosárou? Ty nezarmoutí nikoho. Nenucené pohyby jejich svědčí o vyškolenosti. Velmi sympatickým byl zjev hospodské, když popisuje nemoc Maryšinu. Vystupování svědčí o vzorném domácím vedení matinkou. Typ hostinského podán velice frapantně. Trochu hlasitěji měla mluvit Rozsívka, jejíž výkon v pohybech byl velmi dobrý. Jak utěšeně nás pobavili naši rekruti, obecní sluha, soudní sluha, soused a nádeník Kryštof! Přirozeně vedl si Pavel, feznický tovaryš. Všem účinkujícím vzdává výbor spolku upřímně Zaplat' Pán Bůh! Po divadle provedena na návrh pl. A. Hudíkové, choti rolníka, dražba cukrového beránka, jejíž sama věnovala, ve prospěch slepých dětí na Kampě v Praze. Mimo uvedenou přispěli dárkem cukrovinek různých pl. Karla Masilová, choť administrátora nadačních velkostatků, pl. A. Kratochvílová, choť učitelky, pl. J. Bláhová a p. J. Vávra, rolník. Vydraženo 32 K 22 h, které svému účelu ihned odvedeny a zaslány pokladně časopisu »Čecha«. Zdař Bůh!

Nekol. Dne 11. února konala odbočka hosp. sdružení křesť. soc. zemědělců valnou hromadu. Dle zprávy jednatele vyšlo 89 členů. Předneseny zprávy pokladníka, které po vyslyšení revisorů byly schváleny. Peněžní obrát činil za rok 1911 sumu 7876 K 98 h, za rozličné hospodářské nákupy. Jednatel Plč navrhl, aby každý

JOS. PAVELKA HRADEC KRÁL. PALACKÉHO TR. 77.
PÁNSKÝ ANGL. MOD. ZÁVOO.
VLASTNÍ PRÁDELNA. — KARLOVA TR. 502.
VLASTNÍ ŽEHLIŘNA.

Vaše Blahorodi!

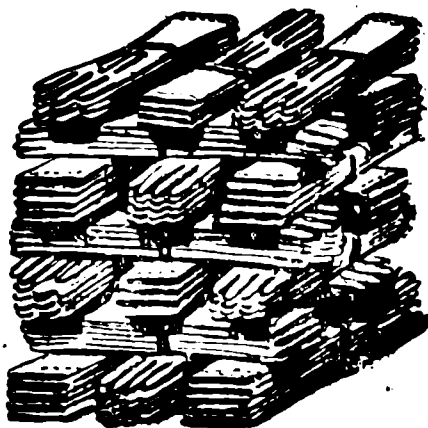
Zajisté uznáte, že obsluhan budete ve **speciálním závodě** pro pány nejlépe. **Proč?**

Poněvadž vede pro pány veškeré zboží do tohoto oboru spadající v každé ceně a jakosti.

Vlastní výroba prádla. — Prádlna. — Žehlírna.

Prádlo dle míry v nezvýšených cenách.

Košile bílé, barevné, flanelové, zdravotní

Rukavice kožené:

glače . . K 2—
napa . . K 3—
jelenice . K 3-50

mocho,
antilopy.

Rukavice pletené:

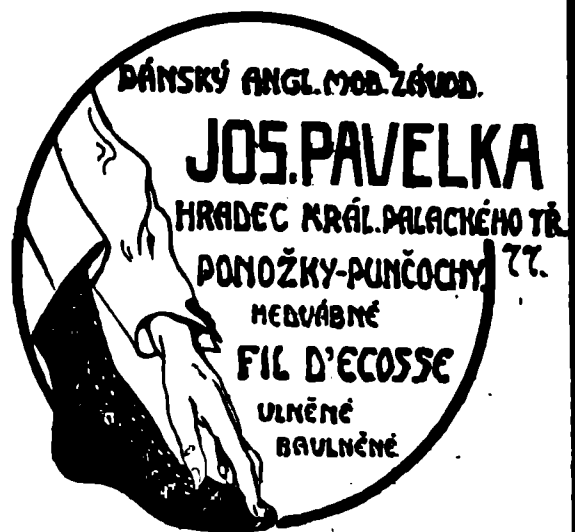
trikotové 80 h, 1 K,
1.20 K a výše;
karlovarské,
hedvábné,
nitěné.

Amer. Boston Ruber Schoš galoše.

Šle, držátka ponožek, podvazky, knoflíky.

Kartáčky na suby, hřebeny, nože, žínky

Choce-li mítí své
prádlo zaručené bez chloru a správně žehlené,
světe je obchodníku odborně vyspělému.

Sběrny:

Palackého třída 77, od Grandu do náměstí. Karlova třída 502, proti p. Skuherskému.

Jos. Pavelka v Hradci Král.

Prádlo se z domů odebírá a zpět donáší.

Zakázky pro venek se přijímají a chrtem vytváří

Svrchníky

K 30—, 47—, 54—.

Vesty

K 3—, 5 20, 6—, 7— až 12—

Angl. kravaty.

Nádherné kapesníky.

Deštníky

polo- a hedvábné.

Čepice

domácí — cestovní.

Domácí botky

kožené a plátěné.

Ponožky — punčochy

v každé ceně a jakosti.

Zboží pletené a kožené.

člen prodával své hospodářské výrobky hospodářskému družstvu v Kyšperku, jehož členem odbočka jest. Provedeny nové volby a zvoleni tito pánové z Nekoře Jos. Mikyska ze předsedu, Fr. Plč za jednatele, Js. Šípek za místopředsedu, za pokladníka Jos. Baláš. Ve výboru jsou dále pánové Fr. Hrdina z Údolí, Jos. Lux z Bredovky, Jos. Suchomel z Bořitova. Za náhradníky: pp. Jan Kosek, Jan Stejskal a Karel Šípek. Za revisory: vlp. Jar. Procházka a p. Fr. Chalupník. Za delegáta na valnou hromadu sružení do Prahy zvolen vlp. Procházka. Za povznesené nálady předseda p. Mikyska schůzi ukončil poděkováním všem členům a volá další činnosti Zdař Bůh!

Sjezd strany naší konal se za veliké účasti. A dostavilo-li se delegátů více než do dvou sjezdů předchozích, již tím byla dána vážná odpověď těm, kteří mluvili pohrdavě o „frakci“, o rychlém úpadku strany. V naší diecési vůbec nebylo možno mluvit o úpadku strany a hnutí organizačního, jak svědčili v době kritické přečetné schůze a zakládání nových organizací. Jestliže několik osob hrálo si na celý odstěpný tábor, nedaly se tím másti celé veliké massy, které si přály rozhodně svornou pozitivní práci. Se vzájemným škorpením nemohl souhlasiti žádný vážný katolický organisátor, lemuž šlo o ideu upřímně a který pozoroval, co všecko musí snášeti od nepřátel odpovědných. A kdo má nějaký spor osobní, ať k němu nevláčí ku pomoci celé davy! Shromáždění delegátů dali na jevo zřetelně, že si nepřejí, aby se strana kýmkoliv rozblýla. Na sjezdu vystřídal se ve dvou dnech na sedm set delegátů a hostů. Sjezd byl pracovní, debatní — ale nikoliv hádavý, odečteme-li dvě krátká intermezza. S výsledkem jeho můžeme býti plně spokojeni. — Výkonný výbor rozmožněn z 22 na 31 členů. Nově zvolený výbor ustavil se takto: předseda Fr. Šabata, rolník ve Vrbici, první místopředseda dr. Rud. Horský, druhý místopředseda Fr. Šafránek, rolník v Dol. Městě, třetí Msgr. dr. Kordač, pokladník JUC. Jos. Šindler, úředník v Praze. Za členy užšího výkon. výboru zvoleni: dr. Fr. Šulc, Josef Prokop, rolník v Jáseně, dr. G. Mazanec, dr. K. Slavík, Fr. Ptáček, zámečník v Praze, vikář J. Tomáš. Za náhradníky K. Brož, důchodní v Nuslích a Ph.C. J. Novák v Praze. — Dle návrhů dra. Šulce přijaty komitety diecéšní jako organizační jednotky, rozhodnuto, aby se kraje upravily dle volebních okresů do říšské rady v počtu 57, aby kandidáta poslaneckví imenovaly příslušné politické organizace, aby měli tajemník strany a šéfredaktor orgánu jejího (pokud nejsou členy výboru) hlas poradný, aby místní organizace zřizovaly korporace odborové. — Řečník správně poznamenal: „Jestliže na tomto základě zorganizujete se sami, pak vybudujete mohutnou organizaci politickou. Za našich dnů musí biskup, kněží i lid postupovati společně. Musíme se hlásiti k svému biskupu, neboť církev naše na moci biskupské jest založena.“ V dobách kritických i ve volbách žádají se od biskupů zvláštní povinnosti ke straně. Biskup netoliko práci organizace neruší, ale podporuje ji. Jestliže však organizace zajde v úskalí bez nejmenšího ohledu na episkopát, pak výtky odnášejí vrchovatou měrou i biskupové, kteří jich naprosto nezavinili. — Přijata resoluce faráře Kušky, dle níž se ukládá výkonnému výboru zadati ihned stanovy tiskového družstva a vykonati všechny přípravy k vydávání vlastního denníku strany. — Ku konci pronesli povzbuzující řeči dr. Kordač a dr. Horský. Poslední vyzval ku provolání slávy Jeho Svatosti, Jeho Veličenstvu a episkopátu, což účastníci učinili s velikým nadšením. Po zapění staročeského chorálu „Sv. Václave“ se delegáti zvolna rozcházel. Máme tedy stranu zase pevnou, nadšenou, jednotnou. Prošla dobou zkoušky vítězně doufáme pevně, že za nových poměrů půjde vpřed ještě pružnějším pochodem než dříve.

factus est od Mitterera a dojemně „Misereere“ od Griesbachra. Po skončení hodiněk na Zelený čtvrtek odpoledne řízením osvědčeného sbormistra p. Jana Nep. Wilsche, ředitele kůru, provedeno „Stabat Mater“ od Rheinbergra, které zanechalo hluboký dojem. Tato kompozice pro smíšený sbor s průvodem orchestru nevtírá se nápadnou melodičností. Přední tendenci její jest vzhuditi mystickou náladu, naplniti písně v mezích církevních požadavků srdce tragickým dojmem nad obětí Kalvarie. Bylo potřebí přesně šetřiti dynamických značek skladby velice citlivě. A jakkoli společná zkouška pěvců s hudebníky byla jediná, produkce získala zaslouženou chválu posluchačů, takže se vyslovovalo přání, aby mistrné dílo co nejdříve bylo opakováno. — V sobotu o 5. hodině odpo. vedl za dosti příznivého počasí nejd. biskup slavnostní průvod s Nejsvětějším z kaple sv. Klimenta. Účastnili se ho vsd. kapitula s jiným kněžstvem, slavná městská rada, p. t. pp. zástupcové státních a zeměpanských úřadů, škol atd., setnina c. a k. 18. pěš. pluku s kapelou a i. v. Průvod ubíral se po Velkém náměstí a končil v katedrále, kdež uděleno bylo účastníkům pozhnání. — O 7. hod. nato konal se oslavný průvod z chrámu Panny Marie, jež vedl s četnou assistencí vsdp. prelát děkan M. Musil. Obě theofrická procesí měla průběh velmi zdařilý.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou pánové: Josef Foltá, děkan v Čáslavi a Josef Malich, děkan a farář na odpoč. v Čáslavi, jmenování bisk. notáři; Fr. Kohout, gymn. katecheta v Čáslavi, Jos. Kořínek, farář v Habrech a Jan Holejšovský ze Slavětína, farář v Modletíně, obdrželi expositorem canonicale; Jos. Špáta, katecheta měšť. škol v Čáslavi, Jos. Světlý, katech. měšť. škol v Třeběchovicích. farní synodalie. — Ustanovení jsou pp.: Alois Doubravský, farář v Luži, za faráře do Chroustovic. Karel Kolářský, administrator, za faráře v Herálcích, Frant. Kubánek, farář v Javornici, za děkana do Rychnova n. Kn., Frant. Vítek, farář v Novém Veselí (diec. Brněnské), za děkana do Polné, Jos. Sedláček, administrator ve Velké Řetově, za administratora do Chotěšic, Ed. Matouš, administrator ve Vápeném Podole, za kaplana do Vejvanovic, Karel Ezer, katecheta v Marešově, za katechetu škol. měšť. do Trutnova, Fr. Salfický, kaplan, za administratora v N. Pace, Fr. Burghardt, administrator, za kaplana v Jičíně, Jos. Jahoda, administrator, za kaplana v Lipnici, P. Stanisl. Runa, kaplan v Lipnici, za kaplana do Dol. Krupě, Josef Vosa, kaplan v Hněvčevsi, za kaplana proz. do Jaroměře. — Uprázdňená místa: Jaroměř, děkanství, patron. císařovny Rakouské, co královny České, od 28. března; Luže, fara, patron. knížete Alberta Thurn-Taxisce, od 1. dubna; Javornice, fara, patron. Bohuslava hraběte Kolovrat-Krakovský-Libsteinského, od 1. dubna b. r. — V Pánu zesnul: Jan Nep. Volánek, (V Vuln.) děkan v Jaroměři, zemř. dne 24. března 1912 (naroz. 1859, vysv. 1883.).

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 9. dubna t. r. tato usnesení: Návrh ředitelství měšť. dívčí školy na vyučování psaní na stroji na téže škole postoupí se měst. zastupitelstvu s doporučením. — Panu Emilu Hajlichovi, hostinskému, uděleno bylo povolení rozšířiti hostinské místnosti v domě čp. 197-8 o další třetí místnost. — Zřídí se přechodník zříší 2 m přes železniční dráhu earní silnice ve třídě Komenského u schoďdů, vedoucích na Velké náměstí. — S polic. úřadem se sdělí, že c. k. okresní hejtmánství udělilo povolení ku provozování živnosti hostinské a výčepnické v domě čp. 13 pl. Arn. Kleinerové. — Vzato bylo na vědomí, že technická kancelář odevzdala Právovárnickému měšťanstvu v držení jím koupený stavební pozemek čp. 1 v bloku pod pivovarem. — Výkaz hotovosti pokladní ze dne 1. t. m. a zpráva o vzniku ohně ve sklepech obec. domu čp. 34 vzaty byly na vědomí. — Jedna chudinská pcđpora byla prodloužena a jedna zastavena následkem úmrtí D. Václavíkové.

Přednáška. Dne 14. dubna bude přednášeti ve spolkupani a dívek „Anežka“ p. dr. Reyl „O letošním pražském sjezdu křesť. sociální strany“ Začátek v 5 hod. odpo.

Katolický „Orel“ v Hradci Králové pořádá v neděli dne 14. dubna ve dvoraně Adalbertina za lask. spoluúčinkování Hradeckého kvarteta a br. Klivického z Pardubic tělocvičný a zábavný večer. Program: Dr. Fr. Šulc: Proslov. Mendelssohn-Bartheldy: Sen noci svatojanské. Kvarteto. Dorost: Prostná cvičení s tyčí — skupiny. A. Dvořák: Valčík. Housle s práv. plána. Mužstvo: Cvičení prostná (sletová). V. Bellini: Náměstí. Klavírní trio. Cvičení na bradlech. Wagner: Tannhäuser. Kvarteto. Q. Rossini: Lazebník Sevilský. Klavírní trio. Oblíbený komik br. Klivický mezi jednotlivými čísly podá své vlastní solové výstupy a kuplety. Začátek o půl 8. hod. večer. Vstupné: 50 hal. Stůl číslovaný 4 K. Sedadlo na galerii 50 hal. K stání na galerii 30 hal. Předprodej vstupenek v Družstevním knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Devítletý virtuos na housle Pepa Bartoš, zák prof. pražské konservatoře Štěp. Suchého, mající za sebou celos. řadu koncertů v Praze i jiných městech českých a moravských, jakož i ve Vídni, bude koncertovati dne 2. května v Městském divadle Klicperově v Hradci Králové.

Odbor Klubu českých státních úředníků v Hradci Králové bude pořádáti ve čtvrtek dne 18. t. m. o 8. hod. večer v místnostech Besedy ustavující valnou hromadu. Přihlášky za členy přijímají se též před valnou hromadou. Členy odboru mohou se státi všichni státní úředníci a profesori i učitelé c. k. státních učilišť, úředníci c. a k. fondů a statků státních dozoru podrobených a úředníci c. k. státních drah, kteří mají své

sídlo v místě a okolí, pro které odbor byl zřízen. Členský příspěvek obnáší 4 K ročně.

Valná hromada mužského místního odboru „Ústř. Matice školské“ v Hradci Králové konati se bude v pondělí dne 15. dubna t. r. v místnostech „Besedy“ o 8. hodině večerní. Předmět: Zprávy funkcionářů o činnosti odborů za rok 1911. Volby předsednictva a členů výboru na rok 1912. Návrh na změnu stanov. Návrh na uspořádání jarního promenádního koncertu. Volné návrhy. — Všichni pp. členové odboru zvou se tímto uctivě k účasti na této výroční řádné valné hromadě; zvláštní pozvání se nerozesílají.

Na oslavu Boženy Němcové. Jubilejní městské divčel lyceum císaře a krále Františka Josefa I. a Dívčí pensionát „Božena Němcová“ v Hradci Králové pořádají v paměť padesátého výročí smrti Boženy Němcové v sobotu dne 20. dubna 1912 v městském divadle Klicperově akademii za lask. spoluúčinkování vnučky spisovatelčiny slč. Marie Němcové. Začátek o půl 8. hodině večerní. Hudební čísla řídí lyceální učitelka zpěvu slč. Zd. Součková; v klavírní doprovod ochotně se uvázala pl. M. Šulcová, choť profesora. Klavír z c. k. dvorní továrny firmy Ant. Petrof. Předprodej lístků obstará z laskavé ochoty knihkupectví pana B. E. Tolmana. Ceny míst: Lože 10 K, křeslo a balkon 2 K, I. místo 1.60 K, II. místo 1.20 K, galerie I. řada 1 K, II. řada 80 h. Místa k stání: Parket 80 h, parter 60 h, galerie 40 h, studentský, dělnický a vojenský lístek parket 60 h, parter 40 h.

Z kruhů živnostenských. Ve schůzi sekce umělecko-průmyslové při společenstvu stavebních a přidělených živností, konané dne 11. dubna t. r. v Besedě za přítomnosti i jiných intelligentů, přejících uměleckému obrození řemesel, bylo k návrhu kol. P. Čermáka přikročeno k ustavení družstva „Huť“ pro povznesení řemesla v Hradci Králové a okolí, společnosti to s ručením omezeným. Do komise pro úpravu společenstevní smlouvy byli zvoleni pp. J. Nováček, odborný učitel, Otto Seitz, uměl. zámečník, P. Čermák, sochař a stukař, architekt Rejchl, dr. O. Klumpar, Jos. Nevyhoštěný, továrník nábytku a G. Stoklasa, malíř. Není pochyby, že vzhledem k všestrannému interessu projevenému jak ze řad živnostnictva, tak i ostatních kruhů občanských, jest prosperita družstva „Huť“ již dnes zajištěna. Podily stanoveny byly na 20 K, tak že každý bez rozdílu stavu a povolání může se státi účastným díla tak významného. Předběžné přihlášky interessentů přijímá společenstvo stavebních a přidělených živností v Hradci Králové.

Sníh troustil se častěji již dne 11. t. m. při 1 stupni R. pod nulou při ostrém větru. Večer se vzuuch uklidnil, ale ráno v pátek před 6. hodinou padal hustě sníh při veliké vichřici, tak že delší čas byl celý kraj pod sněhovým povlakem. Skody na třešních a zelinářských zahradách jsou značné. Dne 3 stupně R. mrazu.

Pani Marie ze Szyngierskich, odborná učitelka bon-tonu na školách a majitelka ústavu pro spol. výchovu, zahájí v Hradci Králové dne 1. května t. r. v sále „Měšťanské Besedy“ veřejné kursy pro spol. výchovu. Kursy, které obsahovati budou 8 vyučovacích hodin, budou rozděleny na kursy odpolední a večerní. Honorář za celý kurs činí pouze 10 K, pro pp. studující 6 K (při hromadných přihláškách 5 K). Podrobnější informace a den zápisu oznámeny budou ještě plakáty.

O vývoji pošty a telegrafu. Zajímavou a v Hradci Králové dosud neslyšenou přednášku prosloví v úterý dne 16. dubna t. r. o půl 8. hod. večer v Městském Klicperově divadle pan JUDr. Otto Kučera, poštovní koncipient z Prahy. Thema: „Vývoj pošty a telegrafu od starověku až na naše časy“. Kulturně-historická tato přednáška provázena bude řadou světelných obrazů. Jež pan přednášející sám si zhotovil v evropských poštovních museích.

Pražská výstava automobilů. V letošním „Pražském salonu automobilovém“ zvláštní pozornosti těší se bohatá expozice Královéhradecké továrny automobilů, Alois Nejedlý v Kuklenách. Z vystavených modelů tohoto mladého podniku jest vidno, že firma ihned ve svých začátcích byla si plně vědoma, že automobil neslouží výlučně jen potřebě luxusu, nýbrž jest důležitou složkou ve službách obchodu a průmyslu a jest třeba automobily vyráběti tak, aby byly přístupny veřejnosti co možná nejširší. Předvedené dvouvalcové vozy 9/11 HP mohou se vším právem nazvati automobily „lidovými“. Vynikají svou levností, více než postačitelnou rychlostí, naprostou spolehlivostí, lehkostí a trvanlivostí i tichým chodem. Dvouvalcový rozvážecí vozík 9/11 HP svou jednoduchostí a praktičností jest předmětem poptávky pp. obchodníků. Čtyřsedadlové, čtyřvalcové 18/20 torpédo jest výtečný typ, odpovídající všem vlastnostem automobilové techniky. Povšechně možno říci, že všechny Královéhradeckou automobilkou vystavované modely liší se od ostatních svou lehkostí, která vzhledem k pružnosti vozu naprosto není na úkor jeho trvanlivosti. Lehkou stavbou vozů docílila firma velkou úsporu pneumatik i benzínu. Zredukováním této rezie a velmi nízkou cenou stroje vůbec zajišťila firma svým výrobkům, že mohou býti nesporně nazývány automobily „lidovými“. Na letošní výstavě Královéhradecká továrna automobilů Alois Nejedlý v Kuklenách podává důkaz své vyspělosti v průmyslu automobilovém a zaslouží si plně, by byla všude a každém vřele doporučována. Automobily této firmy mají tovární značku „K. A. N.“

Držé čelo „Ratibora“. Napsali jsme, že dr. Klumpar holí ztýral v den volby do říšského sněmu voliče, protože se odvažil voliti jiného kandidáta než Ottilu. Tvrzeu naše prohláší „Ratibor“ za lež a vyzýval nás

Vřelo doporučeného umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné pozlascování nových i starších oltářů, kazatelen, Božích brobů a veškerých věcí v obor spadajících.

Umělá polychromie soch a křídlových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křídél a listových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Zprávy místní a z kraje.

Velikonoční týden. V katedrálním chrámu konal o svatém týdnu všechny hlavní obřady Jeho Exc. nejd. biskup s vsd. kapitolou. Dojemných pobožností účastnilo se množství věřících jak v katedrále, tak v chrámu Panny Marie. — Ctih. pp. bžhoslovci přilpěli svým zpěvem pod řízením dp. docenta Cibulky velkou měrou k povznesení srdcí věřících. Při při odpoledních hodinách velice povzneslých responsorií a „Christus

Literární zpráva

z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

Právě vyšlo a doporučujeme pozornosti
P. T. páni duchovních:

Zavoral: „Kázání o Nejsv. Svátosti Oltářní“	K 1.—
Žák S. J.: „Chléb duchovní.“ Krátká a prakt. rozjímání na každý den v roce	3.—
Zapletal: „Cvičení starý.“ (Důležité pro každý farní úřad)	1.50
Kurman-Auer: „Život svatých.“ Váz.	2.50
6 nezbytností nábožensko-mravního základu v pedagogice	—30
Navrátil: „Domácí výchova v duchu křesťanském“	—20
Navrátil: „Dojmy z pouti do Svaté země“	—20
Herman: „Moderní názory ve světě Otčenáše“	1.20

Pro měsíc květen:

Bělina: „Maria, útočiště hříšníků“	2.20
Janovský: „Rosa Mystica“, sváteční kázání Mariánská	1.50
Mottl: „Život Panny Marie v obrazech“, promluvy k májové pobožnosti	1.80
Pryč: „Důstojnost Matky Boží“ (32 úvah májových)	2.—
Řehák: „Královně májové“	1.20
Weininger-Parobek: „Královna máje“, pouze Mariele Parvum: „Májová rozjímání“	2.—
Kohout: „České drákovy v koruně Královny nebeské“ (32 rozjímání májových)	2.40
Bělina: „Maria v životě a otnostech“ (31 májových promluv)	2.80
Brynych: „První májová pobožnost“	1.70
Markrab: „Matka Boží, pomocnice křesťanů“ (32 výkladů k májové pobožnosti)	1.—
Hakl: „Májová pobožnost“	1.60
Liguori: „Chvály Mariánské“	2.40
	2.80

Dr. Keller: „Das neue Leben“	M
„Sonnenkraft“	1.50
Keppler: „Homilien u. Predigten“	1.60
„Homiletische Gedanken u. Rat-schläge“	3.20
	1.20

Znamení novinka Dr. Frant. Xav. Nováka. C. SS. R.: „Kněžské problémy“ (některé naše kněžské problémy a aforismy), očekávaná v kruzích veldústoj. duchovenstva, již vyšla. Vydána je v nádherné úpravě o 390 stranách. Cena knihy: brožovaného výtisku K 3.50, v orig. vazbě v celoplošné K 4.50. — Kniha tato pro svůj důležitý a významný obsah by neměla chybět v žádné knihovně veldúst. páni duchovních. — Knihu Novákovu obdrželi jsme do generální komise. Možná ji obdržeti v každém řádném knihkupectví.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství,

závod hudební a papírnictví

v Hradci Králové, Adalbertinum.

k podání žaloby. Soudit se s „Ratiborem“ nebudeme, protože by to žádný rozumný člověk neschvaloval, ale opakujeme ještě jednou svědky zjištěný fakt, že dr. Klumpar před volební místností nár. soc. dělníkůvyměnil volební listek se jménem Drtiny. Když pak přitoutný živnostník Š. ohradil se proti zřejmému překážení svobodné volby (§ 8. zák. z 1907) a požadoval rázné zpět listek vyměněný, „přetáhl“ ho, jak „Ratibor“ skromně sám doznává, dr. Klumpar svou holi. Jestliže toto přetáhnul není týráním, nýbrž docela blahosklonným významným, pak ovšem „Ratibor“ hájí theorii, že nejlepší vyrovnání osobních záležitostí děje se podobným rytířským rozmachem hole. Dále musí opustiti posu mravokárce nad chybujícím farářem lmlaufem a nesmí si pomáhati proti odůvodněnému pokárání drzým tvrzením, že časová vzpomínka na lidumilnost pokrokovou je lži.

Koncert sl. M. Dvořákové a pana F. Daniela za lask. spoluúčinkování sl. E. Kettnerové a pl. E. Marešové pořádá se v měst. Klicperově divadle dne 14. t. m. Začátek o půl 8. hodině. Ceny míst: lože 10 K, křeslo a balkon 2.50 K, I. místo 2 K, II. místo 1.60 K, galerie I. řada 1.20 K, II. řada 1 K. Místa k stání: parket 80 h, parter 60 h, galerie 40 h. Předprodej lístků v knihkupectví pana Fr. Píši.

Stoletá památka. Athanas Kopecký, učitel na nižších reálních školách a místopředseda hedvábnické jednoty královéhradecké, narozen dne 2. května 1812 v Křemčovicích u Ledeče nad Sázavou, kde byl jeho otec učitelem, zemřel v Hradci Králové dne 13. září 1871.

Záložna v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů na konci měsíce března 42,500.037 korun.

Společnost Královéhradecká. Výkaz za měsíc březen 1912. Vklady úsporné: Uloženo K 252,592.18, vybráno K 345,917.33, zůstatek K 15,748,703.49. Vklady odvětví

žekového: Uloženo K 71,460.38, vybráno K 68,218.78, zůstatek K 14,757.79. Zápůjčky na hypotéky 10,820.909 K 42 hal., zápůjčky obcím K 2,670,951.49, zápůjčky na cenné papíry K 29,185.—, Cenné papíry K 2,623,385.40, směnky K 137,715.65. Uložené přebytky K 198,107.78.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc březen 1912: Stav vkladů počátkem měsíce K 1,917,550.—, vloženo během měsíce K 139,175.—, vybráno během měsíce K 124,270.—, stav koncem měsíce K 1,932,455.—. Stav půjček počátkem měsíce K 2,662,783.—, půjčeno během měsíce K 103,855.—, Splaceno během měsíce K 143,710.—, stav koncem měsíce K 2,622,928.—. Počet účtů 4,056. Reseršní fondy K 213,764.—, závodní podíly K 93,343.—, pokladni obrát K 926,130.—.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové, dne 6. dubna 1912. 1 hl: pšenice K 18.40, žita K 16.90, ječmene K 14.— až 15.20, ovsa K 11.40 až 12.00, včkové K 28.—, jahel K 28.— až 30.—, krup K 26.— až 50.—, brambor K 8.— až 9.60, máku K 80.— až 90.—, lněného semene K 34.—, 100 kg: žitných otrub K 18.—, pšeničných otrub K 17.50, 1 kg: másla čerstvého K 4.— až 4.80, sádla vepřového K 2.10 až 2.20, tvarohu K —.64 až —.68, 1 vejce K —.06 až —.07, 1 hl cibule K 12.— až 14.—, 1 kopa drobné zeleniny K 1.60 až 2.—, 1 pytel mrkve K 4.— až 6.40, 1 kopa salátu K 4.—.

Na týdenním trhu v Hradci Králové dne 6. dubna 1912 bylo přivezeno: pšenice hl 17, žita 5 a půl, ječmene 2, ovsa 82 a půl, včkové 7, lněného semínka 6, cibule 10, drobné zeleniny kop 30, mrkve pytlů 15, brambor hl 253, salátu kop 10, vepřů kusů 2, podsvinčat 324.

Blešno. V č. 12. „Hlasů Venkova“ byly kritikovány obecní volby. Páni agrárníci se mzí, že mají tak velikou opozici. Proto hledí různým způsobem „klerikály“ snižiti. Píší, že jsme „moudré kaše nepojedli“. Inu jest pravda, že tak chytří nejsme, abychom brali za malickou práci veliké diety. Proto jsme se ani nestali poslanci jako Prášek, Chaloupka a Žďárský. A ta „čertovina“? Jste-li opravdu moudří a jestliže jste spalali té moudré kaše hodně, uznáte přece sami, že to není zrovna vzorné, když si musí jít seznamy prohlédnout švagr a bratranec pana starosty z obavy, aby se náhodou na ně nezapomnělo, jak se již jednou stalo. Právě, že může každý reklamovat. Inu pravda! Ale tu by se odporučovalo skoro nejlíp, aby byl policajt poslán po domech, aby se přihlásil každý, kdo chce voliti. Ovšem k evangeličkám by rozhodně choditi nemusil. Ti to dosahují vždycky v pořádku. Myslíme však, že vůbec má se příprava vykonati tak, aby bylo reklamaci co nejméně. Blešno není Praha, takže dá se všechno spočítati velice snadno. Taky mluvíte zamračeně o agitaci. Představte si! Agrárníci a hněvat se na agitaci! Ted zase poznámku! Nebyli to katolíci, nýbrž lidé zcela jiní, kteří, zpozorovavše blížící se konec panování, chytli voliče a hajdy s ním do světničky, „co myslí“ a aby šel s nimi. Katolíci také nehonili před „obecní porotou“ voliče, který v sousední obci řekl: „Starostu volit nebudu, k tomu důvěry nemám.“ Ku konci se zmiňujete o psaní. Tu suďte sami, je-li lépe poslati psaní a se podepsat, anebo se nepodepsat a nevěděti ani úplnou adresu! Co pak vlastně máte souditi o muži, který žije v nepřátelství s mnoha pokrevními přáteli v obci proto, že tyto nechtějí své přesvědčení změnit za všelijaké subvence? Počiná-li si tak katolík, který k evangeličkám jest jako maslo, myslíte si, že takový jediný má reprezentovati celou ves? Také nemůžeme důvěřovati plně člověku, který navrhuje svého muže, nemajícího práva, jen aby měl vedle sebe věrného koteše. Pánové, slušně začít být teple a tu by mohlo snadno maslo na vaši hlavě roztáti. Byli jsme trpěliví dost, ale protože jste věc zatažili do veřejné polemiky vy, dokazujeme, že se dovedeme brániti. A bude-li zapotřebí, povíme si ještě více.

Syrovátky. V čísle 14. „Královéhradeckých Rozhledů“ byl zdejší pan starosta vyličen ve článku „Ze Syrovátek“ jako ukrutník, který matku, ženu ihned po porodu vyhnal z bytu její tety. Ve článku onom jsou pravdivá jen slova, že se jmenule starosta Vodička, jest starostou a správcem listé usedlosti, vše ostatní jest výmysl pisatele na zostuzení poctivého rolníka. Případ onen jest dle pravdy tento: Jistý krejčovský dělník Otradovec přišel k p. starostovi se žádostí, aby se mohl odstěhovati do bytu své tety, ve zmíněné usedlosti bydlící. Starosta svolil, ale on nestěhoval se do bytu tetina, nýbrž do bytu zcela jiného, který zůstává prázdný v záloze. Tam odešla s ním jeho milenka, očekávající mateřství. Neodešla tam snad k vůli posluze, jak píše se ve zmíněném článku, neboť odcházela od své matky, bydlící v domku porodní babičky a teta její tž den ani doma nebyla — nýbrž v Pardubicích. A tak při porodu stejné musela jí vlastní matka s porodní babičkou posluhovati. Též není pravdou, že po porodu zakročil pan starosta u její tety, že musí se hned ráno stěhovati — nýbrž řekl matce její v poledne, že mohou již v bytě zůstati do svátků neb přes ně, tedy celý týden. Že musela za šest hodin po porodu jít do vsi, podporována dvěma osobama, není též pravda, poněvadž běžela sama před porodní babičkou, která nesla novorozence samo o 4. hodině odpo. Že byl by pohled srdce drásající na vlekoucí se ženu a lidé se otfásali se hnusem, též jest vyhláno. Ale pravdou jest, že mnoho lidí zle reptalo na jednání její, že demonstruje proti panu Vodičkovu, který z bytu ji nevyháněl. Známý pan dopisovatel si velice asi odlehl, když toto vše veřejnosti sdělil. Ale jak mu jde o pravdu, poznává celá obec. Z toho hustého pásmu lží, nakupených na několika řádcích, každý může poznati, že soc. demokrat chce trhati a snižovati rolníka za každou cenu. Papatická zášť jest mu předním příkazem. A pak tací hanobitelé zemědě-

lů ve volebním ruchu dovedou se tvářiti, jako by byli nejlepšími přáteli rolnictva! My však dovedeme „ž“ dobře rozeznávat jetei od kokotice.

Pardubice. Dle prohlášení oficiálního církevní pohřeb odepřen p. Kolínovi ne z nějakého osobního rozhodnutí jednotlivého kněze, nýbrž děkanským úřadem vůbec. Uznáváme, že to bolestně působí na pozůstalé, kteří mají veliké hoře již nad samým skolem svého příbuzného. Ale nutno i v takých okamžicích posuzovati s plnou rozvahou. Jestliže lékař a soudní komise nerozsoudila, že sebevražda stala se ve stavu nepřítelství, pak se musí duchovní správa řídití platnými zákony církevními. Když se loni zastřelil v návalu pomatenosti p. Moravec, byl mu popřán pohřeb církevní, protože soudní komise nepřítelství stvrdila. Oprávněnost jednání děkanského úřadu uznali domácí pana Kolína ústy bankovního úředníka p. Ždímalu. Proč tedy jistý tisk vedl ostré protesty? Známe dobře jejich účel. Na jedné straně se proti církevním pohřbům brojí, funkce kněží při pohřbu bývá zlehčována. Když však někdy se účast kněze odepře, utěží proticírkevníci beze všeho pozvání od předních interestentů rámusí znovu. Komu není od církve pohřeb s knězem popřán, takového ještě církev neodsuzuje jako člověka z církve vyobcovaného, ponechávajíc soud Bohu, který zkoumá srdce i ledví. Proto lidé rozvázní uznávají, že bouřlivé protesty byly zcela zbytečné.

Rodina Bartoň povýšena do stavu rytířského. Pan Josef Bartoň, byvalý okresní i obecní starosta náhodský a senior-chef firmy Josef Bartoň a synové, mech. tkalcovna, barevna a přádelna vlny v Náchodě, povýšen do stavu rytířského. Vyznamenání toto dostalo se muži, jenž toho plně zasluhuje. Pan Josef Bartoň starší byl nejen veřejně cinným jak v samosprávných korporacích, tak také v místních peněžních ústavech, kde získal si veliké zásluhy i o rozkvět města, i povznesení hospodářsky důležité této posice naší na českém východě, nýbrž byl i vždy jedním z největších lidumilů ve svém rodném kraji. Nedávno odevzdán byl veřejnosti sirotčinec jím s velkým nákladem zbudovaný, a každý dobročinný podnik nalezl v něm vřelé pochopení. Jest zakladatelem firmy Josef Bartoň a synové, kterou od něho převzali a mohutně rozšířili jeho dva synové, pan cis. rada Josef Bartoň a pan Cyrill Bartoň. Pan cis. rada Josef Bartoň jest ve veřejnosti naší velmi čestně znám, jest tvůrcem Spolku českých průmyslníků textilních a jeho předsedou, jest jedním z těch, jichž jméno vždy poiti se bude k rozmachu českého průmyslu bavlny. Jest majitelem panství Nového Města nad Metují. Jeho bratr pan Cyrill Bartoň jest členem průmyslové rady a náleží k vynikajícím našim podnikatelům průmyslovým. Jest majitelem panství Zbraslavského, které před nedávnem byl zakoupil. Třetí syn pana Josefa rytíře Bartoň staršího, pan kom. rada Lad. ryt. Bartoň, jest majitelem tiskárny a tkalcovny v České Skalici, jednoho z nejlepších závodů tohoto oboru, a okresním starostou.

Josefov. Dělostřelečtí důstojníci posádky Josefovské pořádají pod protektorátem J. E. pana polního podmaršálka Viktora ze Scheuchenstuelu v neděli dne 21. t. m. o 3. hodině odpo. na dělostřeleckém cvičišti za bývalou Novoměstskou branou velkou jízdeckou slavnost (dostihy o cenu koňmo, na skok a vozy). Při té příležitosti bude se u hangaru na cvičišti odbývati vzlet nového systému aeroplanu Etrichova, který se již zkouší. V pádu nepříznivého počasí odkládají se závody i vzlet na neděli dne 28. t. m. v stejnou hodinu. Vzhledem k vzácné podívané očekává se velké účastenství nejširšího publika, hlavně z kruhů interestovaných.

Čáslav. Finanční ústavy. K 51. výroční valné hromadě, která bude konána 5. května, vydala občanská záložna obsažnou zprávu, v které podává svým členům přehledný obraz celoroční své činnosti. Dle připojené tabulky důležitých účtů za poslední desetiletí jest viděti, že záložna stojí na pevném podkladě a že odchod její rok od roku utěšeně stoupá. Ti, kdo se domnívali před deseti roky, že nově založená spořitelna král. města Čáslavě zabije občanskou záložnu, byli by aneb jsou jistě překvapeni, vidouce, jak oba tyto ústavy finanční znamenitě prosperují. Mezitím, co spořitelna docílila koncem roku 1911 vkladů za 7,032,446.14 K, má záložna ve své správě veškerého jmění 7,363,356.59 K. Za třináct roků své působnosti aložila spořitelna 124,572.35 K rezervního fondu. Záložna vládní pak rezervním fondem ve výši 429,996.62 K. Za uplynulý správní rok zaplatila spořitelna daní a veškerých dávek 6,137.03 K, záložna 7,918.03 K, z nichž bylo 1,025.29 K obecních přírůžek. Správní výlohy při spořitelně obnášely K 14,462.40, při záložně K 21,402.51. Čistého zisku činá si spořitelna za rok 1911 16,440.61 K, záložna 29,219.45 K. Ze správního přebytku pamatovala záložna 6,776 K na různé vlastenecké, kulturní a humanární účely, mezi nimi 1000 K na restauraci chrámu sv. Petra a Pavla. Mezi rozličnými fondy, zřízenými pro možné ztráty, zřídila záložna v uplynulém roce zvláštní fond pro ztráty z nemovitostí zakopených v exekuční dražbě. Čin tento zasluží zařazení, uvážíme-li, že záložna má se svými nemovitostmi jenom nepřítelství. Co trpí jenom s nešťastnou koupí heřmánků v Štěpěnských u Loun, který vyžádal řadu nových investic a jenž znamená ročně na úsilích úročích z kapitálu do něho vloženého 1134.05 K ztráty! Vzhledem k těžkým dráhotám poměrům povolilo říditelstvo záložny úřednictvu mimořádný příspěvek 20 K měsíčně a službů 5 K. Přejeme záložně, aby v novém správním roce druhého svého půlstoletí provázena byla plným zdarem. — Čestné členství v Uprávnosti Stoletých narození odevzdala deputace městské rady čáslavské, složitá

se z parkmistra p. JUDra. Zimra a radního p. Jos. Lobeče, prof. dr. J. Matiegkovi umělecky provedený diplom čestného měšťanství král. města Čáslavě, jímž dle usnesení obecního zastupitelstva poctěn byl za neziskné a svědomité prozkoumání nálezu čáslavského. Dr. Matiegka zřejmě dojat touto poctou, vyslovil radost nad pozitivním výsledkem své práce a přál Čáslavi, aby k přesvědčení jeho došla celá česká veřejnost. — Škádnicí dvójnásobně. Zaznamenali jsme již, jaká škoda stala se na vzhledu okolí u kaple Panny Marie Pomocné vykácením krásných stromů u továrního rybníka a v jakou poušť proměněn byl tento pěkný koutek našeho města. Správa továrny »Komos« při svém vandalismu dopustila se však i zcizení obecního majetku. Na upozornění zadravnického odboru dala městská rada vyšetřit hranice obecního majetku a bylo seznáno, že mezi vykácenými stromy nalézá se i 17 stromů patřících obci. Počítáme-li, že podobné stromy prodány byly v nedávné době při veřejné dražbě až za 40 K, lze uhadnouti, jaká škoda byla tím obci způsobena i hmotně. Továrna bude ovšem přinucena k náhradě. I kdyby však uhradila škodu v plné skutečné ceně stromů, zůstává tu stále veliká a do dlouhých dob nenahrazená škoda estetická, na kterou, bohužel, není dosud paragrafů. Než i to, myslíme, bude dobrým poučením pro budoucnost. — Dar. Skvělého daru dostalo se děkanskému chrámu Páně od školy sl. Ptáčníkových. Ze sebraných dárek pořízeno a vyšito bylo bohaté zlatem nádherné velum dle nákresu křesť. akademie v Praze. Ponechávajíc uveřejnění jmen jednotlivých dárců na příště, voláme jménem duchovní správy a spolku sv. Ludmily upřímně Zaplať Bůh!

Nové vlaky od 1. května 1912. Ředitelství c. k. státních drah konečně po mnohaletém volání přikročilo k úpravě nového jízdního řádu na trati Choceň—Halbstadt a od 1. května letos získáváme tedy nová vlaková spojení. První vlak od Chocně přijede do Náchoda již o 5.09 hod. ranní a k Halbstadtu odjede o 4 minuty později. Vlak sedmihodinový z Náchoda zůstane. Z Náchoda přes Václavice do Starkoče každý den ráno o 5.24 hod. vypraven bude nový osobní vlak, jímž docíleno bude výhodného spojení na Jaroměř, Hradec a Prahu. Ze Starkoče večer vypraven bude zase nový vlak od pražského vlaku, který o 11. hod. přijede do Náchoda. Od Halbstadtu přijede poslední večerní vlak k Náchodu o 9.44 hod. a v Náchodě bude se křížovat s vlakem jedoucím od Chocně k Halbstadtu. Náchod získává tu tedy dvě výhodná spojení s Chocní i Broumovem a další dvě přes Starkoče s Jaroměří a Prahou. V důsledku toho odpadnou asi všechny omnibusy do Skalce a Starkoče, které stejně nejezdily pravidelně a cestující přecasto musili přenocovat ve Starkoči, ač do Náchoda jest necelá hodina. — Dnem 1. května také budou zavedeny dva nové nákladní vlaky pro rychlozboží, což radostně avítají zejména naši pp. obchodníci.

Různé zprávy.

Modlitbové tažení křížové za Afriku. (Od 19. do 27. dubna včetně.) Družina sv. Petra Klavera, náboženská společnost ku podporování katolických misíí v Africe, koná se každoročně tak zvané modlitbové tažení křížové za Afriku. Toto modlitbové tažení spočívá v tom, že se každý účastník modlí soukromě, nebo, kde je to možné, společně s jinými po deset dní před svátkem Ochrany sv. Josefa, letos od 19. do 27. dubna, církevně schválenou modlitbu k Nejsv. Srdci Ježíšovu za pohany africké. Účel této devítidenní pobožnosti, při níž se tisíce a tisíce katolíků obrací důvěrně v modlitbě na Nejsv. Srdce Ježíšovo, jest dvojitý: předně má vyprositi srdcem pohanských černochů milost, aby se stala přístupnější hlasu misijnářů, za druhé má vyprositi na Bohu nové misijnáře, nové ženy pro bohatou zemi duší v Africe, aby se tak vyplnilo přání Ježíše, Pkouchlo: Proste Pána žní, aby poslal dělníky na vinici svou. Zmíněnou smírnou modlitbu k Nejsv. Srdci Páně, které se při tomto křížovém tažení používá, dostati lze v libovolném počtu zdarma a vyplacené, kdokoli o ni požádá, korespondenčním listkem. O hojnou objednávku snažně prosí Družina sv. Petra Klavera pro africké misie v Praze na Hradčanech 33.

Dvojitý loket židovský. Že by z náboženské pověry spáchal nějakou hloupost anebo zločin žid, tomu se nesní vůbec uvěřiti, protože i poslední žid jest osvícenější než inteligentní katolík. Tak zná pravidlo židovské a pokrokové. A kdo se proti této neomylné zásadě postaví, tomu dovedou říci pokrokové, že jest pověřený sám. Prohlašuje-li někdo mluvením křesťanů o pověře lidí jiného vyznání za pověru samu, pak vidíme, jak dovedou pokrokové přejít a podobně měniti vyznání slovy. Zato však, jakžati přicháti pověřeně modlitbičky (slávané v protikatolických dílnách) kněžím a jeptiškám, vymýšleli si tolik pomluv o velikých pověrách Jesuitů a jiných, že jest patrné, odkud vlastně vltí kritiky vane. Ale my jsme jim dosud nevyčetli modlitbičkovou pověřenost — protože přehnanost pověřeností není. Ale stane se pomluvačům někdy veliký malér. Židovský »Rozvoj«, aby dokázal, jak má k takovým povídačkám hlas, hezky za tepla přinesl zprávu, jak pověřený katolíkka Enricetta Martiová v Barceloně pomlouvala v náboženském představení malým dětem na oken svět. — Nyní však jest soudně dokázáno, že ta žena jest židovkou, a že přjala křesťanské jméno k váli mámení úřadů a jiných lidí. Kdyby tohle byl věděl »Rozvoj« dřívě, jistě by byl stích jako žába v bahně. A byl by docela dle vzoru Masarykova hodil

několik kalafunových blesků proti »rituelní pověře«. Ale o hlouposti katolicky uvěřil ihned. A také nyní, kdy jest věc již venku, kdy židovské noviny samy naběhly předčasným vyrazením, jest úplně ticho. Skutky se popříti již nedají a původ židovky, která nyní očekává trest v barcelonském vězení, popříti se také nedá. Ovšem nyní některé zednářské listy aspoň dokazují, že jest Martiová šilenou. Ale teprve — teď. Pokud se domnívaly, že jest křesťankou, vzali loket jiný. Ale zde nejde o Martiovou, o její přičetnost atd. Vždyť již staří Římané měli přísloví, že proti hlouposti bojují marně sami bohové. Hloupost z pověry může spáchat i příslušník kterékoli náboženské společnosti. Zde jde o dvojitý loket lidí těch, kteří prohlašují se vši drzostí za pověřené lidi ty, kteří pověru kritizují, ač si sami osobují privilej na kritiku pověr »klerikálních«. Ačkoli jsou židé velice chytří, přece svým původním poplachem o Martiově naběhli přímo komicky. Dvojitý loket se ukázal i u těch židů, kteří na venek tvrdí, že jsou proti konfessám všechněm a dokumentují to horlivým podporováním »Volné Myslenky«.

Zažehnávají drahotu. V čerstvé paměti ještě jsou protidrahotaň bouře, vedené od soc. demokratů a jejich pomocníků. Dálo se v době, kdy se přece dostalo tolik soc. demokratů do říšské rady, takže ti to si mohli došlápnouti způsobem zcela zákonitým a trvale vydatným proti bursiánům a jiným skutečným bezohledným zdražovatelům. A nyní ticho, jako by byla drahoty zmizela. Za to však v parlamentě soc. demokrat Breiter podal dotaz, jakým právem císař s rodinou se účastní eucharistického sjezdu, který prý jest politický. Předně jest velikou lží, že kongres jest politický. Dále i kdyby měl nějaké politické známky, nemusil by se přece panovník dotazovat soc. demokrata, směl-li se účastiti čili nic. Nanejvýš by mohl se poraditi s některou stranou státotvornou. Nikdy však by se neporadil se soc. demokratickou, která se přece sama prohlašuje za revoluční. Takové straně přece nemusí býti za své jednání zodpovědným žádný ministr potud, pokud soc. demokraté neprohlásí, že nestojí o republiku a pokud se veřejně nezřeknou politického programu Marxova. Když židovské listy s velikou chloubou do světa prohlašovaly, jak vrchnímu rabínovi bylo dovoleno dáti mocnáři pozhánání, tenkrát rudý tisk ani slovem proti tomu neprotestoval. Zato však soc. demokraté rozumějí náboženskou svobodu katolíků tak, že by rádi překázeli samé hlavě státu v účasti na bohoslužbách vlastního vyznání. — Také nyní usilují velcí potíratelé drahoty, aby bylo povoleno v Liberci krematorium. A jejich přítel bar. Hock, předseda »Volné Školy«, útočil na Mariánské kongregace, které přece tak nebezpečně mládež nevychovávaly jako školy Ferrerovy. A tak vidíme, oč hlavně těm »dobrodincům« strádajícího lidu jde.

Socialisté v Bavorsku. Bavorský ministrpředseda Hertling prohlásil, že neustanoví žádného státního úředníka a nepotvrdí žádného starostu, kteří by byli soc. demokratického smýšlení.

Z katolického světa. Při smutných zprávách o útisku katolíků v různých zemích je potěšujícím zjevem vzrůst a svoboda církve katolické v protestantském Norsku. Jsou zde čisté katolické školy, jichž správu má biskup úplně ve svých rukou. Vláda si školy katolické vůbec nevšímá a katolíci jsou vyňati z povinného poplatku na školy protestantské. Do manželství katolických se stát rovněž neplete. Nepřispívá sice ničím na náboženství katolické, ale za to nejsou také katolíci nuceni přispívati na kult luteránský. — Ve Francii počínají se katolíci také hýbat, což zjevno z výsledku letosních doplňovacích voleb do parlamentu. Od počátku letošního roku dobyli katolíci francouzští pět nových mandátů, mezi nimiž zvláště města Brest a Alžír.

Po stávce horníků. Stávka horníků v Čechách ukončena a 4. t. m. nastoupena opět práce. Dělnictvu přiznáno zvýšení mzdy, přídavek pro stáří a více deputátního uhlí. — Také v Anglii ve všech uhelných revírech byla práce zahájena.

Banka »Slavia«. Na dva dotazy, uveřejněné v příčině Švejkovy aféry od Bergmanova »Slova Venkova« (na presidium banky Slavia), nebylo odpověděno. A jiné listy zachovaly se hezky opatrnicky tiše. Vždyť se v nich objevily veliké inserty »Slavia«. A jsou to žurnály, které byly do banky »Prahy« velice statečně. Na odpověď však jsou velice zvědaví i katolíci i pojištěnci, jichž jest u »Slavia« pojištěna velká řada.

Passivní rakouské obchodní bilance. Dle statistického výkazu ministerstva obchodu činil zahraniční obchod rakousko-uherského území celního v únoru: Důvoz 298, vývoz 180.9 milionů K. Tedyž plus 58.3, po případě 13.3 mil. K proti definitivu loň. V měsíci lednu a únoru činil důvoz 551.9, vývoz 367.2 mil. K, tedy plus 78, po případě 20.6 mil. K proti loňsku. Obchodní bilance za měsíce leden-únor vykazuje tudíž passivum 18.7 proti passivu 127.4 mil. K loň.

Archimandrita zpronevřil peníze. Kyjevská pravoslavná konsistoř sesadila archimandritu (představeného) jednoho z kyjevských klášterů, Melkizedeka, který byl obviněn, že zpronevřil několik set tisíc rublů klášterních peněz.

Veliká zpronevřena pastora. Z lázní kosených na Sálě došla zpráva, že z řeky Sály byla vylověna mrtvola pastora Mohra. Pastor zpronevřil z obecního jmění asi půl milionu marek a prchl. Poněvadž však zpronevřena i útek pastora brzy vyšly na jevo, nemohl se dostat přes hranice a proto »dobrovolně odešel«, skočil do rozvodné Sály.

Českému lidu! »Komenský«, spolek ku zřizování a vydatování českých škol pro Dolní Rakousy ve Víd-

ni, ukončil roku loňského čtyřicet let svého trvání. Do nového období své činnosti vstupuje za poměrů velice neutěšených. Útlak se strany německé většiny stále se stupňuje. Nestáčí ani činnost úřadů a útočných jednot, vydávajících se proto protičeské zákony. Proti tomuto mocnému nepříteli může slítni českou menšinu doňorakouskou jedině neoblomná věrnost českého lidu vídeňského k rodnému jazyku a obětavost celého českého národa. Té zvláště bude letos v jubilejním roce potřeba. Rozpočet spolku »Komenský« na rok 1912 vykazuje potřebu 700.000 K. Nejsou v tom míněny nové podniky na zachování české menšiny, jedná se pouze o provedení započatých prací a o udržení škol stávajících. V letošním roce jest to zvláště nezbytná stavba vhodné školní budovy v Postrorné, která značně zvyšuje rozpočet, jsou to zvýšené náklady na soukromé vyučování dětí ze zavřených škol vídeňských, které s obvyklým udržovací nákladem dostupují tak značné výše. Naproti tomu nemá spolek »Komenský« žádné subvence veřejné ani státní, zemské ani obecní, ač jeho činnost je v pravdě kulturní a humanitní. Je odkázán na obětavost a dobročinnost českého lidu. Proto na počátku čtyřicátého prvního roku činnosti spolkové obračme se k celému národu se žádostí: Nedopusíte, aby pro nedostatek podpory byla kulturní práce obranná »Komenského« ochromena, ba dokonce znemožněna. Pamatujte, že podporování »Komenského« není žádným luxusem a že co národ český pro »Komenského« učiní, pro sebe učiní! — Ve Vídni, v dubnu 1912. (Následují podpisy říšských poslanců všech českých klubů.)

Kněžský dům v Lubavovicích. Stal-li se nějaký omyl při účtování příspěvků od členů doživotních a přispívajících, budiž laskavě prominut. Ve chvatu, s jakým se výpisy příspěvků sestavovaly, mohl se snadno státí omyl. Prosíme o určitou zprávu do 15. dubna. Do té doby prosíme také o milodary kněží-dobrodinců — aspoň 2 K jednou pro vždy. Rozesláno bylo přes pět tisíc »Proseb«, a příspěvky došly do 9. t. m. pouze od čtyř set.

Chudý národ. Časopis »Střádal« uveřejnil v letošním 3. čísle: »Díky Bohu, že jest ten slíbený masopust letošní již u konce. Za promarněných K 50.000.000... (padesát milionů korun) mohli jsme si koupiti 10 velkých panství po 3 milíonech a vystavěti nákladem 20.000.000 K moravskou universitu v Brně i se všemi vědeckými ústavy.« Toť jen masopustní dárek českého národa svým požitkům (pít, tanci, kouření atd.) Uvažujme třeba jen o na pohled nevinném kouření. Toto dle státního rozpočtu vynese jen v Čechách ročně 82.807.500 K (osmdesát dva miliony!), které se rozplynou do vzduchu. Co by si mohl chudý český člověk poříditi jen za částku těchto každoročně promrhaných milionů!! Jak veliký podíl mají na těchto sumách čeští katolíci?? Jak štědrě pamatujeme na své zábavy a požitky, tak právě nácečsky se chováme ke svým kulturním a náboženským dílům! Ku příkladu: Na své nábožensky-kulturní záchranné dílo »První katolický ústav ku vzdělání učitelů v Praze-Bubenči« sbíráme již po dva roky půl milionu K a máme teprve 100.000 K na příspěvcích. Mají tedy čeští katolíci dosti příčin k pokání v tomto směru. Měli by si tedy úřadci aspoň některé své požitky, aneb aspoň se uskrovniti. Mnohý skutečně také tak činí a ušetřený peníz věnuje dobročinnému účelu. Nejpotebnějším a v dobách našich nejpřednějším dílem jest nesporně katolický ústav bubenečský. Proto katolíci-kuřáci, věnujte peníz za jeden ušetřený doutník neb jeden ušetřený balíček tabáku tomuto ústavu. Jiní odeprou si skleňici nápoje. Věnujte i vy tento peníz! Účinnější bude Vaše obět, povzbudíte-li členy organizace tamější k společnému provedení. Nepřistoupili na to, získáte laskavě několik spoludruhů, po případě kroužek přátel ve vaší osadě. Povzbudíte soudruhy a známé v osadě sousední k podobné vlastenecké oběti! Kdyby tato postní újma vynesla v každé osadě jen korunu, jak znamenitým darem pomůžete tomuto důležitému podniku v jeho finanční tísní. Přispějte proto třeba jen nepatrnou hřívnou, ale společně na vzkrášení nábožensky-národního ducha v národě svatováclavském. Mnohy by rád ušetřený haléř dal, ale neví jak jej zaslati, domnívaje se, že tak nepatrný peníz nestojí za zaslání. Tu vám věrně poslouží pokladničky, jež můžete umístiti ve spolkových místnostech i na farách a ušetřený peníz do nich vložit. Ale i upřímní jednotlivci mohou si o ně požádati v sekretariátu v Bubenči. Jiný snad raději vezme bločky (cíhly) 2, 4 10haléřové. Někomu se lépe zamlouvají sběrací listy, na které se může dárce podepsati. K těm se přidávají pohlednice s informativními obrázky. Tuto úspornou akci kuřáckou ovšem možno libovolně provésti kdykoli a podle neobmezené libosti. Vše potřebné na požádání ochotně zašle, dotazy zodpoví a po zaslání kuřáckého daru kuřácký zásluhní diplom pošle: Sekretariát »Spolku přátel katolických českých škol Bratrských« v Praze-Bubenči 299.

Československá záložna v Praze-II. Spálená ulice č. 9, zapsané společenstvo s omezeným ručením, jest jediným ústavem katolickým v Praze, jež má za účel hájiti a podporovati zájmy křesťanského lidu v Čechách, v dobách potřeby úvěrem mu napomáhati a z event. přebytků katol. instituce podporovati, potřebujeme, má-li záložna účelu toho plně dosáhnouti, by zase z druhé strany byla celým katolickým světem podporována bezpečným ukládáním peněz na stálý, dobrý úrok. Zárukuje vklady 4 a čtvrt až 5 procenty dle doby výpovědi. Obnosy do K 1000.— vyplácí bez výpovědi. Poskytuje zápůjčky na reality, cenné papíry, osobní úvěr atd. Jako doklad o rozvoji záložny za poslední rok dovolujeme si zde citovati několik čísel z výroční zprávy za rok 1911: Vklady stoupily za rok 1911 z 467.564 K 45 h

na 694.974 K 14 h, to jest více o 227.404 K 69 h, což se rovná polovině veškerých vkladů koncem roku 1910. Veškeré tyto vklady umístěny jsou v dobrých a výnosných zápůjčkách, jichž stav obnáší 705.019 K 05 h, jednak v cenných papírech v obnosu 14.000 K. Čistý zisk obnášel 3908 K 74 h, počet členských podílů stoupl na 741. Již z těchto několika čísel je zřejmo, že si záložna získala svou solidnost u všeho křesťanského lidu důvěru. Záruku toho podává i nynější představenstvo, v jehož čele stojí pan školní rada a majitel domů Ph. Dr. M. Kovář, advokát a majitel realit pan JUDr. František Svojsík a adjunkt c. k. ltn. prokuratury a majitel realit p. JUDr. Gustav Mazanec, jakož i odborně vzdělané a svých povinností dbalé nynější úřednictvo. O bezpečí uložených peněz jest postaráno jednak pojištěním pokladny proti vloupání a dále četnými revisemi, jež provádí: 1. Jednota založená v Praze zákonem odbornou revisi dle zákona ze dne 10. června 1903, 2. pan A. Svoboda, oficiál c. k. zem. finančního ředitelství v Praze odbornou nepředvídanou revisí nejméně třikrát týdně, 3. tři revisori volení valnou hromadou a 4. předseda záložny pan Dr. Kovář, který je pravidelně přítomen denní uzavěrce pokladny, kterou celou zkontroluje. Za uložené vklady ručí: 1. Inventář v ceně 5876 K 60 h, 2. rezervní fond 3855 K, 3. členské podíly, jež reprezentují s ručením sumu 74.100 K, 4. zápůjčky 705.019 K 05 h a cenné papíry 14.000 K. K vůli ještě větší jistotě a kontrole docházejí všechny dopisy a zásilky na místopředsedu záložny p. JUDr. Františka Svojsíka, jenž je teprve dodává úřednictvu. Konečně dovolujeme si citovati přípis „Jednoty Záložen“, zasláný nám při doručení revisní zprávy: „Doručujeme Vám zprávu o revisi, kterou konal v ústavě Vašem revisor náš p. Fr. Stejskal ve dnech 3., 4., 5. a 7. srpna 1911, konstatujeme s uspokojením velmi pěkný stav Vašeho záloženského hospodářství a uznání hodnou snahu i nezištnou péči Vaší záloženské správy.“ Sama Jednota záložen uznává, že správa záložny je vedena obezřetnými funkcionáři a mimo to záruky za vklady jsou takové, že nemusí Vaše Blahorodí míti o jistotu uložených peněz prázdňných obav. — Představenstvo Československé záložny v Praze, zapsané společenstvo s ručením obmezeným. Ph. Dr. M. Kovář, JUDr. Gustav Mazanec, JUDr. František Svojsík, František Ptáček, Josef Hovádek.

„Bankovní Zprávy“, vydávané Českou bankou, přináší ve svém dubnovém čísle následující zajímavé články: Nástin vývoje českého bankovníctví, Několik novinek z francouzského světa finančního, Pařížská bursá, její vývoj a zřízení, Diskontování pohledávek účetních u nás a v Německu, Vývoj slovenského bankovníctví, Různé zprávy, kursovní a slosovací list.

Dle čeho poznáme dobrou mouku. Dobrá mouka je na omak jemná a masná a při balení se chuchvalí. V hrsti sináčknutý štipec dobré mouky, položen na stůl, zůstane pevně stát, aniž by se rozvalil. Jinak je mouka padělaná a porušena příměskami, někdy i zdraví škodlivými. Jak to již bylo mnohokrát dokázáno. Nachází-li se v mouce co příměsek sádra, naležeme na mouku studenou vodu a sádra počne šumět.

Pozoruhodným léčivem poruchy čivá je dle výroku lékařů náš miřík či celer. A sice výborně účinkuje salát z bílých lupenů miříkových, a také požívání salátu z vařené bulvy miříkové má dobré účinky na uklidnění čivů rozrušených. Z těchto důvodů požívání miříku se doporučuje všem, kdož následkem přepracování trpí poruchou čivů.

Absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK

v Hoře Kutné,

závod sochařský a řezbářský,

dovoluje si uctivě nabídnouti

své umělecky pracované

sochy

křtitelný, sošky na procesi, Jesličky, Boží hroby.

oltáře, kazatelny, křížové cesty, — leskyně s P. M. Lurdskou, —

kříže

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Sáton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zárukuje veškeré vklady na knížky
(půlměsíční záročen)

4 a $\frac{1}{2}$ o dnem 1. dubna 1912
— počínajíc. —

Za vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění, městská obec Vysokomýtská a váleční poplatníci (obecními přírážkami). Jest tedy vklad ve spořitelně vždy zcela bezpečně uložen.

Truhlářské dělníky

a) na práci fornýrovanou,
b) na židle švajfkáre —

a domovníka

zároveň ku balení nábytku

do stálého zaměstnání přijme c. a k. dvorní
továrna nábytku

K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Král.

DRAŽBA

v obecní zastavárně
Královéhradecké

v čísle 230. (u semináře)

odbyvatí se bude dne 20. dubna, po případě 27. dubna 1912 vždy od 9. hod. ranní do 12. hod. pol. a od 2. do 6. hod. odpo.

NA ZÁSTAVY

pozůstávající z klenotů, hodinek, řetízků zlatých, stříbrných atd. rovněž i ze šatstva, prádla a rozličných druhů látek, obuvi, kol, šicích strojů, atd., které koncem února 1912 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy lze nejdéle do čtvrtka před dražbou buďto zúročiti aneb vyplatiti.

V pátek před dražbou se vůbec neúřaduje.

Ze správního odboru
obecní zastavárny Královéhradecké.

Osvědčeným prostředkem v boji
proti alkoholu

jsou

lehkoprosté šumivé limonády
připravené pomocí

Maršnerových šumivých
limonádových bonbonů

chuti malinové, citronové, jahodové, malinkové a třešňové.

Pravé, jediné s touto ochrannou známkou,

Již je každý jednotlivý bonbon i každý sáček opatřen. Roční spotřeba 60 milionů kusů. — Jediný výrobce:

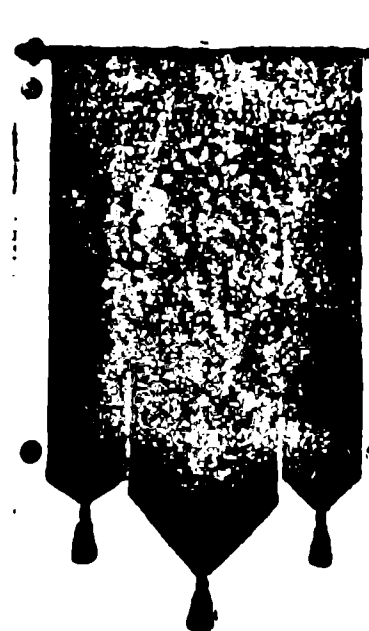
První česká akciová společnost továren na orientalské cukrovinky a čokoládu na Král. Vinohradech, dříve

A. MARŠNER.

Sklady: Praha, Ferdinandova tř., Václavské nám. — Vídeň-VI., Theobaldg. 4. — Brno, Nádražní náměstí 3-24.

První český katolický závod ve Vídni:

František Ruber

Dělna ku vyšívání a zhotovení koštelních rouch, korouhví (baldačínů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaretského chrámu Páně.

Na užáskú zasílá se vše franco.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd. Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revisi Jednoty záložen.

Rozšiřujte „Obnovu“!

V pozůstalosti zemřelého p. vikáře Karla Janského v Chroustovicích nalezá se zbytek knih, asi 200 výtisků, které druhdy svým nákladem v bisk. tiskárně vydal:

Brynychovy
KATECHESE.

Posluchači + p. biskupa Brynychy, bývalého profesora pastorálky, katechetiky a methodiky, znají oceniti praktický význam jeho katechesí. Mladší duchovenstvo sotva asi tyto katechese zná jen dle jména. Upozorňujeme na ně.

Ježto se jedná o rychlé zpeněžení pozůstalosti p. vikáře Janského, nabízíme tyto katechese

se značnou slevou 30%.

Krámská cena 1 výtisku o 196 str. (dříve K 1-80) snižuje se tudíž na K 1-30 frankovaně.

Objednávky obratem vyřídí
Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Křížová cesta

na plátně malovaná, v uměl. provedení, v rámech nebo bez rámt, se levně prodá. Na přání se jedno zastavení nebo celá křížová cesta na ukázkou zašle. Blíží sdělit

atelier J. Hlávka
Praha-Vižň. ady, Puchmajerova ul. 68.

Kulturní jiskry.

Slasti konservativního učence. V nynějším věku tápavé krise a hřmotné negace jest potřebí zvláštní statečnosti učenci, který k zabezpečení pozitivních, skutečně tvůrčích cest odváží se vykládati o užitečnosti vyzkoušených životních názorů, které tržní pohrdání od polovzdělanců jenom proto, že nemají rázu senační novoty.

Mezi velké muže, kteří skromně po dlouholetých studiích doznávají slabiny lidského badání a dosvědčují, jak se ubližuje starobylému hledisku na život lidský, čestně se řadí professor dr. Foerster na universitě curyšské. Jeho knihy, psané v duchu ženiálního Smilesa, rázem si získávaly zaslouženou pozornost netoliko ve Švýcařích, ale i daleko za hranicemi. Popularita Foerstrova však vzbudila velikou žárlivost a zášť pídimužců, kteří sice hlásají v theorii největší volnost, ale Foerstrově volnému vývoji stavěli do cesty hotové balvany. Sama freiburská liberální »Liberté« napsala o aféře Foerstrově :

»Dr. Foerster čítá sotva 40 roků, ale jméno jeho zná celý svět. Foerster vyrostl jako volnomyšlenkář, ale svými studiemi přiblížil se ku křesťanství. Moderní anarchismus na vysokých školách přesvědčil ho, že třeba znovuzřídit zásadu autority. Dr. Foerster na universitě odcizoval se vždy více neproduktivnímu protestantismu a přibližoval katolické církvi. A nyní anarchisté vědy, jeho kolegové, do něho se pustili, což Foerster dlouho snášel s trpělivostí mudrce. Začaly se o něm roznášeti klepy, jež jej konečně pohnuly, že se místa svého vzdal. Foerster požívá velké úcty též u věřících protestantů. Curyšský páteční list za odcházejícím kolegou posílá velikou a zaslouženou chválu. Padl za oběť úřednímu ostracismu. Byl sice na universitě zářivým světlem, ale odepřel mu titul mimofakálního profesora.«

Kdyby prozrazoval tak velké vědecké meze-ry, jako dr. Krejčí v Čechách, nic by mu to u volnomyšlenkářů nevařilo. Jen by potřeboval sloužití řemeslné klice, která i zúmyslným znetvořením vědy šíří ateismus.

Nový návrat učence do katolické církve. Anglikánský professor P. A. Hurst, který dříve přednášel na proslulé universitě Oxfordské a nyní jest ředitelem státní hvězdárny v Egyptě, učinil v Kahýře vyznání katolické víry.

Další osudy maškarní miliardy. Již jest celému světu známo, jak volnomyšlenkářští vládcové francouzští hanebně podvedli lid tvrzením, že ze skonfiskovaných duchovenských statků vytěží se tisíc milionů ve prospěch drobného lidu. I kdyby nebylo došlo k milionovým krádežím, spáchaným od zednářských funkciónářů, nedostal by lid ani dvacátý díl toho, co mu bylo slíbeno. Zkrátka lid byl podveden hromadně a tak nepoctivě jako při pověstné aféře Panamské. Ale šejdiři, kteří klamnými sliby rozhněvali lid k lupu, místo, co by seděli ve vězení, hovoří si dále na výsluní velké moci. Ze všeho zbylo po tučných dietách sotva tolik, co by stačilo na vybudování jedné pancéřové lodi. Když se potopil obrněnec »Liberté«, přišla Francie o víc, než co měla v rukou z konfiskace. Lid však posud (po tak dlouhé době!) neviděl z konfiskace ještě ani groše. Všecko netrpělivě čeká na konečný výkaz, ale vláda otálí, ježto ve skutečnosti jest hůře, než jak úřady před nedávnem neurčitě prohlašovaly. Chamtivci chtějí získati času, aby bouře hněvu nebyla přílišná.

Ale něco leze přece ven. Bývalý předseda ministerstva Combes přičinil se všemi silami o usplnění konfiskace. Když však mnoho práce v tom směru vykonal, byl hozen přes palubu. K praktickému a výnosnému činu přikročili jiní. Proto Combes nyní odhaluje záclonu z křesťanského zákulisí, schystává tak osobní odvetu. Stal se předsedou vyšetřovacího výboru nad likvidací křesťanských statků. A tu dne 26. března pronesl ostrou kritiku nad počínáním ústavu »Credit Foncier.« Tento ústav při zápůjčkách na kongregační statky porušil vědomě zákon, protože poskytoval půjčky sdružení, které po zákonu vůbec neexistují. »Credit Foncier« jest ústavem státním — a ejhle, republika se přímo vymáhá. Ovšem že se zde jedná zase o výdělečné osobní čachry.

»Až bude zničena moc církve, až se jí seberou všechny fondy, pak bude mít lid, ráj!« Toto slovo hlásal po Francii pan »Liberté«. Záměr však

židovští kapitalisté rozmnožili své jmění měrou úžasnou, ale — daně pro lidi nemajetné se zvýšily. Čísla mluví až příliš jasně a výstražně.

Francie má dluh přes 25 miliard marek, takže na jednoho obyvatele připadá 633 M. Zpátečnické Rusko jest dlužno pouze na 19 miliard, tak že každý ruský obyvateľ jest obtížen pouze 134 markami. V Rakousku-Uhersku připadá na jednotlivce ze státního dluhu 266 M, v Portugalsku 631 M, ve Švédsku pouze 86 M. Francie zkrátka vzhledem k počtu obyvatelstva jest zadlužena nejvíce. Taková jest situace po shrábnutí církevního jmění. Pak ovšem není divu, že strádající dělníci tak často projevují nespokojenost obrovskými stávkami. Miliarda byla maškarním zlatým zámkem. A všecko jest zvědavé, kdy proletáři dostanou z ní aspoň drobty. Zatím jest nucena pařížská policie honiti se za lupičskými Apači, jichž pomocí dříve tolik využívala k znásilnění katolictva.

Připrava k novému triumfu vědy. Některé moderní vynálezy měly přímo pronikavý vliv na obrát v životospřáve milionových davů, daly novou tvářnost poměrům sociálním, změnily vzhled obrovských měst, zasáhly do obchodu atd. V nynější době překotného zakládání továren, kdy průmyslový ruch vyžaduje stále větší spotřebu uhlí, stojíme na prahu dalekosáhlého obrátu, který prospěje scenerii továrních měst, vysvobodí miliony horníků z podzemního ujaření, zbaví tovární dělníky nesnesitelného rmutu a přispěje k čistotě vzduchu v začatých průmyslových obcích.

Za velké stávky hornické v Anglii počali odborníci úsilně přemýšleti, jak by se dala nepostradatelná energie tepelná z uhlí čerpati bez pomoci celých pluků hornických.

Již r. 1900 slavný chemik ruský Iv. Mendělejev navrhol, aby se uhlí spalovalo v samých dolech, plyn vyrobený aby se konservoval a zasílal k příslušnému účelu. Jeho návrh však zapadl beze zvláštního povšimnutí.

Leč nyní chemik londýnský Ramsay myšlenku dříve nadhozenou nyní podrobně v tisku rozvedl. Necht se spaluje uhlí v zemi samé, plyn ať se zachycuje do plynojemů a rozvádí se pak potrubím, kde ho jest třeba, podobně, jako se děje v moderních plynárnách. Po případě ať se zasílá stlačený v bombách na vzdálená místa. Spalováním tím by se zužitkovaly i velice tenké uhelné žíly, kterých horníková práce pro malý výnos pomíjí. Rusko na př. má mnoho uhlí, které se nedá zužítovati při dnešním způsobu dolování, protože se na vzduchu rozsype a jest příliš znečištěno různými zeminami. Proto zde zvláště by se odporúčovalo začít s prakt. navrženou Ramsayem. Stojíme tedy zase na prahu nové doby, která při nynějším sociálním proudění má větší význam než politické přetvořování obrovských říší. Při novém způsobu zužitkování uhlí ovšem hned padá na váhu otázka sociální, protože k obsluze nových podniků bude zapotřebí daleko menší počet dělnictva. Nutno tedy řešiti dělnickou otázku zároveň s praktickými pokusy, aby hned s počátku celé statisíce lidí nebyly zbaveny chleba.

Z Dědictví Svatojánského v Praze. Podílý členské na rok 1912 právě vyšly, tak že je členům možno knihy si u knihkupce, jehož jméno mají na listku udáno, vybrati. Vyšlo opět jako podíl pět knih a to: 1. Jindř. Skopce: »Paměti Františka J. Vaváka«. Knihy II. část II. — 2. Frant. Synka: »Pravdu k životu«. Část II. — 3. Vlasty Pittnerové: »Selská pýcha«. Obraz ze života lidu. — 4. J. Ježka: »Od Krkonoš«. Krátké povídky z pohorského kraje. — 5. Dra. Ant. Podlahy: »Posvátná místa království Českého«. Arcid. Pražská. Díl VI. Vikariáty: Sedlčanský a Votický. — Krámská cena všech těchto knih obnáší 11 K. Jak veliký to úrok z 20 K vkladu členského! Přistupujte hojně za členy! Přihlášky přijímá »Ředitelství »Dědictví Svatojánského« v Praze IV.—63. Vklad jednou pro vždy za osobu obnáší 20 K, za rod, knihovnu, školu, spolek a pod. 40 K. Každý nově přistupující člen obdrží mimo to několik starších knih dle rozhodnutí ředitelstva zdarma. Připomínáme, že i na rok 1913 chystá se 5 knih podílných, mezi nimiž bude též druhá (poslední) část »Písní sv. Nového Zákona« (kapesní vydání) v překladu univers. profesora dra. Jana L. Sýkory, dále dva svazky povídek a kniha »Sv. Hostýn« od P. Vídenského.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

naproti »Národnímu divadlu« v Praze.
Nejlevněji. Žádejte prospekt. Nejvýhodněji.

Národohospodářská hlídka.

Hrubý výsledek řepařské svépomoci. Znovu začalo rolnictvo doufat, že liberální pracovníci výhodu řepařstva materiální výhody, třebaže le-

ta předešlá nabylo tolik trpkých zkušeností. Ale smutno nyní i na Moravě i v Čechách. Na Moravě vedl pokrokář Kuneš Sonntag řepařskou organizaci s jinými stoupenci tak, že všude se téměř vyjednávalo s cukrovary raději bez ní. Docházely často stížnosti, že místo jednání o řepě potíral se na řepařských schůzích »klerikalismus.« To byla ovšem voda na mlýn — židovských cukrovarů. Agrárníci sledovali svoji organizaci výhradně cíle politické, protože chtěli na vějičku nacytatí hojně stoupců pro blížící se volby do zemského sněmu. Ovšem že dle známé, až příliš pověstné taktiky pokrokové snáží se agrárníci sváděti nezdar svých kotrmelců na katolíky. Vystřelila se na př. na poslance Šamálíka rachejtle, že prý byl ochoten obětovati několik milionů selských peněz cukrovarníkům. Ten však prohlásil jadrně: »Nedal jsem se podplatit před desíti lety cukrovary a vrátil jsem před svědky peníze z jistého cukrovaru... Já si netisknu ruce s pány cukrovarníky, ani jim nedělám komplimentů, jako to činí předseda řepařské organizace pan Sonntag.«

Organisovaní řepaři byli odbyti nestejnými cenami jako dříve, zato však neorganisovaní obdrželi více.

Bergmanovo »Slovo Venkova« v několika člancích ciferně dokázalo, jak jménem nebožky ústř. jednoty řepařů několik agrárníků svedlo řepařské hnutí na scesti. Kdyby se byla řepa v pravý čas prodávala, mohlo rolnictvo při rozdílu 30 h na 1 q dostati o celých 4.500.000 K více. Lysá n. L. byla od agrárníků vyloučena jako neposlušná. Zatím co však papírové organizace agrární braly za cent 2 K 50 h, Lysá dostávala 2 K 75 h. Rolníci nyní tam projevují veliký dík za to, že nešli společně s těmi, kteří byli organisováni dle diktátu z »Orientu.«

Katolickým pojištěncům! »Unitas«, Jednota katolických pojištěnců z Čech, Moravy a Slezska, ustavila se v Praze, aby hájila zájmy katolických pojištěnců, ať jsou pojištěni u kteréhokoliv ústavu.

»Unitas« není spolkem té neb oné politické strany nebo frakce, tak že za členy její přistoupení může každý katolický pojištěnec bez rozdílu politického smýšlení. Hospodářské zájmy hájiti jest jediným účelem této Jednoty.

Nepořádky, které se přihodily v pojišťovně »Praze«, dostatečně odůvodňují oprávněnost a účelnost Jednoty »Unitas«. V pojišťovně »Praze« není ještě zaveden pořádek, jaký by tam měl býti. Hlavní závadou jest zastoupení pojištěnců, neboť dosavadní zastoupení delegátů a volba jich neposkytují dostatečné záruky, že zájmy pojištěnců budou v této pojišťovně náležitě chráněny a obstarány. Mimořádná valná hromada delegátů, která se konala v lednu, přijala návrh, aby byly změněny stanovy, zejména pokud jde o zastoupení členstva. Ale komise, která tuto změnu měla vypracovati, úlohu svou neprovedla. Přes o však svolána jest na 14. dubna valná hromada delegátů, jako by v pojišťovně všechno již bylo uspořádáno.

S tím nemůžeme souhlasiti a k takovému jednání mlčky přihlížeti. Jednota »Unitas« učiní v tomto případě příslušné kroky. Aby akce její dosáhla plného zduaru a účinku, nutno, aby k dosavadním tisícům pojištěnců za členy její už přihlášených přibýlo tisíců dalších.

Proto vybízíme znovu, aby každý, kdož je pojištěn, ať jest to u kteréhokoliv ústavu, se přihlásil za člena této Jednoty. Každý tak může učiniti, ježto roční příspěvek jest nepatrný. Ročně platí člen zakládající 2 K, činný člen 50 haléřů. Přihlásiti se možno zejména u funkciónářů Jednoty. Pojištěnci! Jedná se o Vaše zájmy, o Váš hospodářský prospěch. Jde o významnou a důležitou akci, která jest počátkem práce o hospodářské povznesení katolického lidu českého.

Neváhejte a hlaste se bezodkladně k tomuto velikému a slibnému dílu!

Presidium a členové výboru: Císařský rada MUDr. Ot. Rožánek, předseda, v Praze II., Křemencová ul. č. 8., P. Tomáš Šilinger, říšský poslanec, místopředseda v Brně, Josef Novotný, kaplan v Pardubicích, jednatel, Jan Dostálek, architekt v Praze I., Bartolomějská ul. č. 5., Dr. Josef Burian, probošt, předsedící zemského výboru, Ludvík Hora, farář, J. Nový, ředitel panství, Frant. Světlík, chefredaktor »Našince«, Václav Kunz, katecheta, Frant. Beneš, výpravčí vlaků, Dr. Karel Lev Řehák, kanovník a farář, Václav Dvorský, obchodník, Čeněk Pospíšil, rolník, Frant. Nykles, ředitel panství, Docent A. Rozštlapil, inženýr v Brně, J. Richter, vrchní úředník, Jaroslav Šilha-vý, inženýr.

Osborné listky účelnější než tak zvané »domácí úsporné pokladničky« zavádí katolické Ústřední dražství Eliška v Hradci Králové (Adalbertinum); pro děti, učed., dělnictvo, členy organizací atd. zvlášť výhodný způsob ukládání úspor v menším obnosu. Ústřední dražství Eliška získává pozornosti katolické veřejnosti.

ATELIER Založeno r. 1874.

pro malbu církevní a
výzdobu chrámovou

JOSEF MÜHL

(Ant. Mühla nástupce)

Nová Paka, Čechy

doporučuje závod svůj veledůst.
duchovenstvu a sl. patronátním
úřadům.

Malby ohrámů a kaplí
v každém slohu i technice. —

**Oltářní obrazy, křížové
cesty,** na plátně, dřevě, plechu atd. v pro-
vedení uměleckém, v cenách m. r. ných.

Nejlepší doporučení! Vzory a skizy franko!

Všeob. úvěrní společnost,
zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky
≡ za 4¼% až 5% ≡
úrok a to dle výpovědi.

— Složní listky na požádání zdarma. —

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 78.

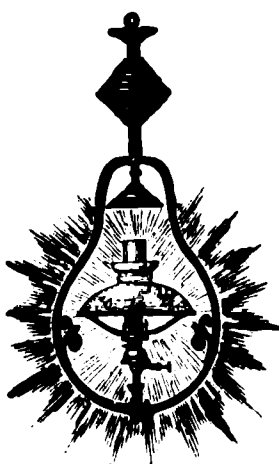
Zařizování
elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
Tungsram,
Tantal.

Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

SUKNA

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

černá na salonní obleky a taláry

barevná ku všem možným účelům

dámská na kostýmy a pláště

doporučuje v nevidaném jinde výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

Dříve než koupíte
zahrad. železný nábytek
než budete říditi
drátěné ploty a vrata
stavte se u jediného výrobce
J. Plocka v Hradci Král.
(Pětidomí).

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústátnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Inž. C.

Jana Kotrče

prostředkovací
a realitní kancelář

v Hradci Králové
proti kostelu Panny Marie

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

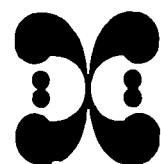
veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích
skládá přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

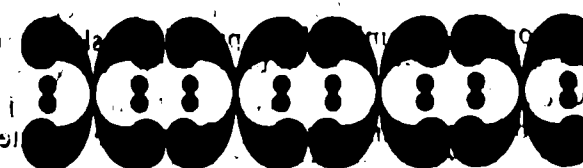
Kupuje

na svůj účet za hotové a

prodává

vlastní objekty

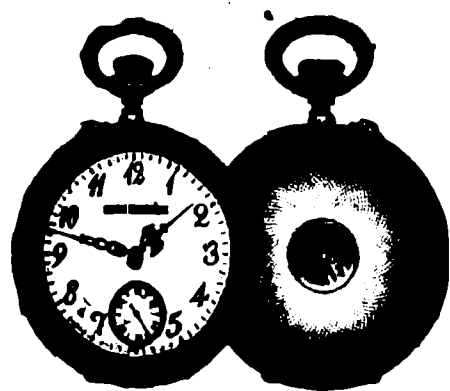
za výhodných platebních
podmínek.

Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 138, odporučuje velečest. duchovenstva své
bezkonkurenční koléry
 prací i celuloidové, náprsenky, bířety a veškeré práce
 vlastní výroby. Tržkové a látkové zboží. Právě křesťanské práce!

Patentní náprsenky
 bez háčků
 Zakázky obratem
 se vyřizují.

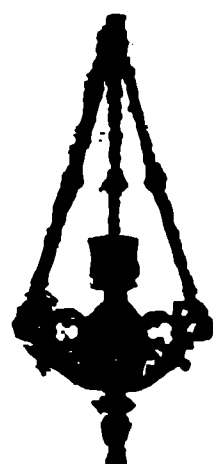

Nejvýhodnější dary doporučuje **První východočeský závod**
VÁCLAV POTUČEK, Hradec Králové,
 Jirákova třída 239,
 ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillianty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Paramenta
Ignáce V. Neškudla syn
 (protokolovaná úřada)
 v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
 (bratr P. J. Neškudla, farář ve Vypřachtelích)
 doporučuje P. T. velečest. duchovenstva
 svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
 všech kostelních paramentů,
 spolkových praporů a kovového náčiní
 Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukázkou
 se na požádání franko zašlou.

Velečest. duchovenstvu a
 slavným patronátním
 úřadům deklaruje si depo-
 nující veškeré kostelní nádobu a
 ucelení a to: mozaiky, kachle,
 cibále, nádobky, čenky, paciřáky,
 svícny, lampy, kaditelnice, křepenky
 atd. své vlastní výroby, předpisům
 církevním vyhovující. Staré před-
 měty opravuje v původní intenci a
 v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
 platku za nové vyměňuje. Hotové
 předměty neb výkresy zasílá na u-
 kásku franko bez závaznosti koupě.
 Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shledá se s nádobou a stříbrnými klenoty, jako: ře-
 madonky, křížky, náramky atd. z Modřanské
 přeluky, křepenek, jídelní náčiní se stříbra pravého
 i čínského vždy na skladě.

Staré nádobu, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší cen.

JAN STANĚK,

posl. a ošleour

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Jan Horák,
soukenník
 v Rychnově nad Kněžnou
 zasílá na požádání vždy
 dle roční sezony kolekce
 nejnovějších druhů pravých
 vlněných látek
 své vlastní výroby, jakož i tu- i ciz-
 zemských.
 Četná uznání zvláště z kruhů vele-
 čest. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
 sluze mělo ryze křesťanského závodu za
 dobu více než třicetiletého působení.
 Učtívá, prosím, malou objednávku na
 zkoušku.
 Volejemné látky na taláry.
 Vše na splátky bez zvýšení cen!

První královéhradecký elektrotechnický závod umělého
KAMENO-PRŮMYSLU
Zdenko Ježek v Hradci Král.

provádí práce hřbitovní a doporuč. svůj hojně zásobený

sklad hotových pomníků

leštěných. — Dodává mramorové zařízení pro
 uzenné, řezníky, kavárny, mramory na nábytek, desky
 pro koželuhy, elektrotechniky, instalatéry, k bateriím,
 vodovodům atd., chladič desky pro pány cukráře.

Mramorové pračky,

nejlepší prací přístroj

RADOST PRADLEN.

Cena 5 až 6 K dle velikosti.

Račte při objednávkách
 dáti přednost českému
 výrobku, domác. závodu.

Úplně nový

**moderní
 KRÁM**

se sklepem a bytem, případně s velkým bytem
 lze pronajmouti od 1. května 1912.

**Výhodné
 pro každý obor.**

Nastáválo obchodní středisko Záložního úvěr-
 ního ústavu, berního úřadu, berního referátu.

Dům p. Valce z Věkoš
 (bývalý Dixtr).

Blíží u

drogerie fy E. J. FRANC,
 Hradec Král., Hlavní podstř.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
 synovec, nástupce)

odborný
 — umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
 ul. č. 145. Nové bílé Ma-
 lého náměstí, dříve přes
 60 roků na Malém ná-
 městí pod loubím) dopo-
 ručuje se

ku dodání oken chrá-
 mových od nejjednodu-
 ššího až k bohatému fi-
 gurálnímu provedení a
 sice i se lesklými
 rámy, slými, vzorovými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bene-
 vólí závažnosti ku definitivní objednávce.

Neodolatelná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863

Doporučujeme

našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, slatky, pos-
 trasy, kaditelnice atd.
 čenky, křepenky, látky

Em. Werner & spol.

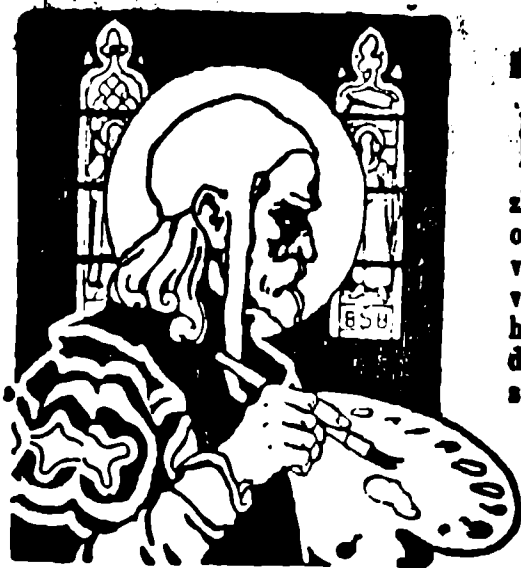
sv. Jos. ústav para-
 mentů a dekorací.
BRNO.

SINGER
„66“
je šicím strojem 20. století.

Koupiti lze jen v našich závodech
nebo prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u labského mostu, 279.

Brožuru s návodem o látání prádla
obdrží každý zdarma.

Umělecký útvar
pro malbu mozaik

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mozaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zasazené na místě.
Mozaiky skleněné pro fa-
cady, křížové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Přecetná vyznamenání a doporučení.

Všude rozšiřujte

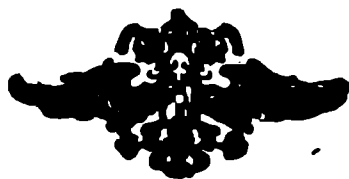
a podporujte

katolický tisk!

**Zhotovuje oděvy dle
nejnovějších anglic.
a francouz. vzorů.**

V. ROSA

c. a k. dvorní dodávatel

HRADEC KRÁLOVÉ.

● **Tovární sklad** ●
jemných suken
● **všeho druhu.** ●

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
J. Novotného vyšel v ele-
gantní úpravě o 259 str.
Cena 2 K 60 h.
:: Objednávejte u ::

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Založeno 1893.

Josef Dvořáček

Založeno 1893.

znovuzřídil a právě otevřel svůj velkozávod klobouky.

Račte

si prohlédnouti novinky klobouků
v nádherných výkladech.

Nároží Palackého tř.
naproti Grandhotelu
a rak. uher. bance.

82.

Račte

se přesvědčiti, že za velmi levnou
cenu koupíte výborný klobouk.

Speciality jemných plstěných klobouků
nejlepších světových značek.

Hradec Králové.

82.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, kobereč a
keřového nářadí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodávatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské retie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.
Adresování vždy došlově se vyprošuje.

MUDr. Bedřich Drož,

odborný lékař pro fyzikální terapii, léčí ve své ordinaci

pro fyzikální terapii a radiologii (roentgenování)

V HRADCI KRÁLOVÉ, v přízemí villy p. MUDra. Otakara Klumpara,

různé nemoci nervové, obrny a ochrnutí, neurasthenii, hysterii, migrény, ischias a jiné neuralgie, impotenci; choroby srdce a cév, zejména arteriosklerosa,
asthma, poruchy trávení (ochablost žaludku a střev, vředů zácpy atd.), poruchy výměny látek (dnu (Gicht), cukrovku, otýlost, bledničku); rheumatismus
svalový i kloubový, tuhost a nepohyblivost kloubů, kontraktury svalové, následné stavy po vymknutích a zlomeninách; skřiveniny páteře (světlý bok, světlou
lopatku); různé choroby kůže a vady pleti (kožní rakovina, lupus, lišej, lupenku, bradavice, „ohnavé skvrny“, smahy, červení nosu, chloupky v obličejí atd.)

Elektrotherapie. Hydroelektřické lázně. Elektrolyza (sejměna k účelům sklerolytickým a kosmetickým). Katalforeza. Iontoforeza.
Franklinisace. Arsonvalisace (léčba proudy vysoké frekvence a vysokého napětí). Léčba amiotová. Masáž ruční a elektrická. Vibrace.
Léčba světlem (sejměna modrým a paprky ultrafialovými). Léčba horkým vzduchem. Léčba pomocí mediko-mechanických, pohybo-
léčebných a redressujících přístrojů. Léčebná gymnastika. Fysikální orthopaedie. Léčba RADIEM (emanací radiovou): lázně
radiové, lázně radium-katalforetické (celkové i částkové), inhalace a pití emansie radiové. Lázně uhlíkové, kyslíkaté a medicínské. Léčba inhalací.
Léčba amrazem kyselinou uhlíkovou.

ROENTGENISACE: roentgenogramy (snímky), diaskopie (prosvěcování hrudníka a břicha), léčba paprky Roentgenovými (roentgenotherapie).

V ústavě laboratorní koná se URČOVÁNÍ A MĚŘENÍ RADIOAKTIVITY tekutin, látek pevných
i plynů, pramenů, sedimentů a plynů pramenů, slatin, hornů, minerálů atd., atd.

Ordinace od 9—11 hod. dop., od 2—5 hod. odp.

Prospekty sdíleny se na požádání.

Svatováclavská Matice Školská.

»Svatováclavská Matice Školská«. Jest to katolický školský spolek se sídlem v Praze-Bubenči, který vešel již v době před Velikonocemi státním schválením stanov v život. Řekněme lépe: Nevešla vlastně v život nyní, ale má za sebou již celé první období veleplodného života a praktických zkušeností.

Od roku 1892 trvá v Čechách katolický školský spolek »Přítel katolických škol Bratrských« se sídlem v Praze. Po celou dobu prvého svého dvacetiletí pracoval v klidu, bez pompy. Nejdůležitější ze svých prvých cílů uskutečnil: Uvedl roku 1898 do Čech učitelský školský řád církevní »Kongregaci Bratří škol křesťanských« čili »Školských Bratří«; téhož roku založil a v následujících letech rozšířil výchovavací ústav a školu »Svatováclavský pensionát« v Bubenči; roku 1909 založil první katolický ústav ku vzdělání učitelů v Praze-Bubenči; r. 1911 převzal veliký stávající ústav-internát pro řemeslné učedníky (180) a studenty (120) »Johaneum« v Praze. Ano spolek tento vlastně dal podnět ku založení bratrského spolku na Moravě, Matice Cyrillo-Methodějské v Olomouci, kteráž, jak již řečeno, pracuje za těmiže cíli a usiluje o založení druhého katolického ústavu v době nejbližší na Moravě, zakládajíc svou činnost na zkušenostech spolku Pražského.

Touto praktickou zakladatelskou činností na poli školství vyzkoušel spolek za uplynulé období svého trvání své síly; za dobu dvaceti let získal nepřehlednou řadu příznivců a členů mezi duchovenstvem i laiky království; položil zdravý základ a splnil předpoklad ku zvýšení další činnosti v druhé epoše své existence za cíli celonárodními, na obranu celého národa, s celým národem.

Do nového tohoto života vstupuje spolek změněnými stanovami a též svůj název. Ve změněných stanovách postavil činnost svou na základ nejširší, s celonárodní obrannou organizací. Netroufá si do svatého boje tohoto vstoupiti, než pod vlajkou sv. Václava. Přijal proto na dále nové, národu nade vše drahé jméno: Svatováclavská Matice Školská. Tato chce v nynější době novopohanské: volnomyšlenkářské-židovské poroby, žítí a se cele obohťovati národu za ideje svatováclavské. Na doklad toho podáváme výtah z § 4. a 5. státně schválených stanov.

Spolek pracuje k tomu účelu:

1. Aby chráněn a vydatně podporován byl náboženský ráz lidového veřejného školství.

2. Aby v místech, kde náboženství hrozí nebezpečností, dle možnosti zakládal způsobem svépomocným vzorné náboženské školy, zvláště na místech zároveň národnostně ohrožených. Má tedy spolek účel všennárodní, nábožensko-kulturní. Svatováclavská Matice Školská chrání svým školstvím náboženství a neopomíjí při tom národnosti.

Z těchto účelů vyplývají pro spolek úkoly:

1. Býti stálým buditelem a podpůrcem náboženského rázu české veřejné školy lidové.

2. Snaha rozmnožovati řadu příkladných světských učitelů pevného náboženského přesvědčení.

Z úkolu toho plynou povinnosti:

a) Napomáhati všemožně v zakládání a vydržování katolických ústavů ku vzdělání učitelů světských;

b) zakládati stipendia na bezplatná místa v těchto paedagogiích;

c) napomáhati v péči o umístění absolventů katolických paedagogií;

d) spolkovým právním sborem býti svému katolickému učitelstvu radou a ochranou;

e) pracovati ku sjednocení katolického českoslovanského učitelstva zřízením příslušných středisk při katol. paedagogii v Praze-Bubenči a vytrvalou mravní péčí o jejich trvání a rozkvět; střediska tato jsou: Mariánská družina učitelů, Ústřední spolek katol. učitelstva, Ústřední knihovna katol. učitelstva (majetkem spolku), roční učitelské exercitie, odborné kursy atd.

3. Zakládati vzorné katolické školy lidové (i odborné) a ústavy výchovavací: mladická sdružení dorostu, rovněž i odborné kursy lidové, a to na místech nábožensky ohrožených, která jsou současně i národnostně ohrožena. Svatováclavská Matice školská zakládá školy nábožensky ochranné.

4. Podstatným a spolku vlastním úkolem jest podporovati všestranně činnost učitelské řádové kongregace »Bratří škol křesťanských«, národnosti české. Plněním úkolu tohoto je též zaručeno, že se spolek neodchýlí od snahy dosáhnouti vytknutého účelu.

Kulturní jiskry.

Kde jest internacionála? Známo, jak právě v posledních letech štvou fanaticky proti českým katolíkům právě ti privilegovaní vlastenci, kteří by měli v zájmu všennárodním na předním místě zachovati opatrnost. Přes to však naši chápají povinnost národní lépe než ti jejich odpůrci, kteří se kofí v prachu sociálním demokratům a židům. Na námluvy Sokolstva a jiných národních kruhu dali sociální demokraté již tolikrát odmítavou odpověď, že jen slepec může doufat ve vážnou národní spolupráci těchto zpupných žáků Beblových. Ale — zaječí hrdinové vylévají si při té krizi zlost na katolíky. Nedávno liberální »Pozor« drze lhal, že kněžstvo nepřispívá na české menšiny. Zatím však již sami čeští chudí bohoslovci pořadají mezi sebou značné sbírky na národní účely (zvláště na Ústř. M. Školskou.) Brněnská Matice Školská vydala zprávu za r. 1911. A tam čteme, že mezi 1631 členy skutečnými a přispívajícími jest 161 kněží. Připočteme k nim jiné katolíky — a pak odečtením se přesvědčíme, kolik vlastně chvástavých pokrokářů jde v té záslužné práci stejným krokem s konservativci!

Otázkou rukopisů zabývalo se opět »České Slovo« a pravidlo: 1. Hanka nemůže býti padělatelem všech tří Rukopisů. 2. Poněvadž je Hanka skoro usvědčen z padělání Evangelia sv. Janského, mohl snad svým uměním stačit k padělání Rukopisu Zelenohorského — což ovšem dokázáno není — ale naprosto nemohl padělati Rukopis Královský. 3. Rukopis Královský je palaeograficky a chemicky památka nepodvrácená. Možno vyvoditi ještě jeden důsledek: Poněvadž Rukopis Královský chemicky i palaeograficky obstará skálopevně od r. 1817 do r. 1911 a další zkoušky jeho, provedené zásluhou nezapomenutelného dra Plče v roce 1911, doplnily a potvrdily jeho pravost s této stránky, nutno budovati na tomto základě dále a hledati zde východisko k restauraci Královského Rukopisu ve všech ostatních směrech.

Zunkovičův spis o Rukopisech, v němž kritické vydání Rukopisu Zelenohorského, Královského a Písne pod Vyšehradem v originále bude doprovázeno statemi literárně historickými, filologickými a obrannými, vyjde v létě roku letošního. Kniha bude ozdobena barevnými reprodukcemi několika stránek Rukopisu a umělecky vypravená (obálka, vignety a linky) malířem Jano Koehliereim. Autoři, nakladatel i knihtiskař věnují spisu o Rukopisech péči co největší, aby kniha byla v každém ohledu: obsahem i zevnější úpravou bezvadná a dokonalá. Ty, kdož v Rukopisy věří a kdož se o tyto vzácné staročeské památky literární zajímají, na spis Zunkovičův upozorňujeme už nyní.

Věda o původu člověka. Záznaky lurské jsou tak patrné, tolika svědky potvrzené, že si marně rozbíjeli nejbystřejší nevěří hlavy o skálu pravdy. A přece řekne pyšně moderní ateista: »Nevěřím, protože to jest proti mé zásadě a proti mému přesvědčení.« Zatím však tentýž člověk věří ochotně nejbábovějším bábovkám o původu člověka, jak mu je předkládají lidé, kteří se ani zdaleka nemohli přesvědčiti o skutečnosti v této otázce. Nic tak těžko nelze luštit experimentál. vědou, jako původ světa vůbec a člověka zvláště, protože dávná tisíciletí tak skrovnou ozvěnu zanechala pro čas přítomný.

Právě vyšla nová kniha o původu člověka (Dr. Al. Schmitt: »Der Ursprung des Menschen.« Herder. Freiburg.) Spisovatel na 120 stranách shrnuje dosavadní výzkumy a dosvědčuje: »Pravá přírodověda může jen říci, že o původu člověka jak dle těla tak dle duše ničeho neví.« Právě, že nepředpokládá učenci doznávají zcela upřímně, že původ člověka ze zvířete není žádným vědeckým výsledkem, nýbrž pouze postulátem (požadavkem). Naturalistický monismus (tvrdící, že člověk duše nemá) působí v theorii poznání jen zmatek. Rovněž tak v ohledu morálním. Takový světový názor jest předmětem slepé víry a nikoli pravdou vědeckou. »Spojitost lidského pokolení s říší zvířecí nedá se nalézt, ba stává se vždy obtížnější, čím více naše vědomosti pokračují.« Čím více přírodověda pokračovala, tím jasněji se poznávalo, na jak slabých základech spočívá výrok, že člověk má své předky ve zvířatech.

Dle toho jest patrné, jak právě volnomyšlenkáři jsou odsouzeni k slepé víře ve věci naprosto nedokázané a jak rozšiřují ze záští proti církvi veliké pověry, zneužívajíc bezohledně jména pokroku a vědy.

Poměr vědy k víře. Dr. Albert Lang vydal knihu »Vorlesungen über Christentum und Naturwissenschaft« (Strassburg, Le Roux). Právě v ní, že úkolem přírodovědy není rozhodovati o jsoucnosti Boží, poněvadž ta otázka nespadá do jejího oboru a nemůže býti luštěna její metodou. Úlohou přírodopysce jest odhalovati fakta, vyčísti zákony z knihy přírody, poněvadž jest jejich oborem svět přístupný jejich smyslu. Otázky, pře-

salující smyslovou zkušenost, spadají do oboru filosofického. Spisovatel výslovně dí: »Dokud přírodopysce zůstává přírodopyscem, nemůže se dostati do sporu s náboženstvím.« Jen s nepravou přírodní filosofií může se víra dostati do sporu. »Pro znalce jest darwinismus již dávno mrtev. Co se v poslední době v jeho prospěch uvádělo, není ničím jiným, než řečí pohřební.« Teleologický (účeloslavný) názor dříve šmahem zaujatými přírodopysci zavržený, přichází opět k platnosti. Nahlíží se stále více, že mechanismus a teleologie nejsou protivami, právě tak jako jimi nejsou theismus (víra v Boha) a evoluční (vývojová) theorie (různíci se od strohého darwinismu). Tato jest bez idey Boží hádankou nerozluštělnou. »Právě přenesení myšlenky vývoje na veškerý vesmír nutí filosofického ducha, který zákona kauzality (příčinnosti) nechce zapřítí nebo zkomoliti, k přijetí intelligentní tvurčí příčiny světové.« Naděje, že darwinismus bude posledním rozhodným triumfem proti křesťanství, zklamala, byl to jen sen, s čímž se vážní učenci nikterak netají. Křesťanský názor světový převyšuje všechny ostatní jako věž, ať jej posuzujeme s kteréhokoli stanoviska. Tento světový názor »jediný« odpovídá požadavkům pravého vývoje, poněvadž před náš zrak staví vyšší vývoj ducha, kdežto všechny moderní prolikřesťanské světové názory buď žádného pravého vývoje neznají, protože přírodní proces odsuzují k věčné jednotvárnosti, anebo přikládají vývoji světa zcela negativní, úplně pessimistický cíl.

Urazení vlastenečtí židé. Ovšem urazí se nejvíce v tom případě, když Čechové nejvíce mnoho chuti rozmnožovati dále židovský kapitalismus. Dle talmudistu jest národ český vázán k židům velice závažnými povinnostmi, ale židé si mohou počínati vůči křesťanským konsumentům tak, jak jim libo.

»Svaz českých židů v Praze« hned svolal do boje hotovost, když se dověděl, že k sokolskému sletu má býti vydán adresář Národohospodářské Jednoty v Praze, ve kterém by na židovské firmy nebyl vzat zřetel. Židovský »Svaz« podal ihned stížnost Národní radě pražské. »Svaz« nařikal na velikou nespravedlivost a nazval se »mandatářem (plnomocníkem) celé veřejnosti české«. Ovšem chytře zamlčel, kolik vlastně semitských obchodníků přivedl jako akcionáře a zájemníky všennárodního celku. Vždyť přece mají židé právo těžiti z národní společnosti jen tak dalece, jak dalece a v jakém počtu konají k ní své povinnosti. Leč chytří semité chtějí těžiti z peněz českých šmahem, ačkoli v Praze dosud jest bílou vranou obchodník židovský, který se hlásí k společnosti české. »Svaz« tedy místo klidného výpočtu, kteří obchodníci mohou býti pojeti do adresáře s plným uznáním, způsobil alarm ve prospěch židů všech.

Tentokrát však Národohospodářská Jednota pražská netýkavkám odpověděla:

»Ohražujeme se co nejrozhodněji proti nařčení uvedenému v podání »Svazu č. p. židů«, že jsme sdružení výslovně antisemitské — a nábožensky antisemitské, vedené náboženským záštitím.« Rovněž co nejrozhodněji ohražujeme se proti tvrzení, že pěstujeme »náboženský bojkot«. U nás není bojkotu. náš předseda je na př. athelstou. (Zajímavé přiznání.) Ale máme svědectví, že příslušníci českých židů Národohosp. Jednotu a její členy ohrožovali bojkotem, že denuncovali přímo naše lidi u nadřízených úřadů, a budeme sami žádati ochrany Národní rady v této nehezké záležitosti. Proto odmítáme též s veškerou rozhodností jakoukoliv předhuzku o nepokrokovost. Naopak ale udání »Svazu českých židů« svědčí o tom, že tato otázka náboženskou staví v popředí, oni chtějí ji zavléci do pojmu hospodářského, chtějí snížit snahy po paritě (rovnocennosti) druhých vyznání. V tom jest jejich nepokrokovost. My židům nic vzít nechceme, ale překážeti si ve snaze po hospodářském ohrožení nedáme. — Bud' uznají oprávněnost našich snah a budou prodávati a kupovati české výrobky a nastane klidné spolužití mezi námi, neb budou pokračovati jako dosud a potom nechť nemluví o svém čestství. Od jejich prozíravosti očekáváme rozhodnutí a to nejen slovy, ale též skutky, které projeví fedrováním domácího českého výrobku. Konečně musíme se pozastaviti nad sebevědomím »Svazu č. p. židů«, jenž se pokládá za mandatáře celé veřejnosti české. Ačkoli našich členů a přívrženců jest nepoměrně více než příslušníků »Svazu č. p. židů«, nechceme si takový přívlastek osobovati a také »Svazu« jej uprámce co nejrozhodněji. Tak velkých slov nemělo by se užívati ve vážných podáních, která činí nárok na seriosnost (vážnost). »Svaz č. p. židů« akcentuje, že vykonávají české povinnosti a získávají své příslušníky k plnění národních povinností. Jen mimochodem k tomu podotýkáme: před akcí českých židů navštěvovalo české školy v Praze 192 dítek židovského vyznání. Letos po velkých provoláních českých židů o dvě méně. Pokud se týče voleb do obchodní komory v Olomouci, stůjž

škola knih, oltáře, sochy, křesťané, kazatelny, Boží hroby
levně provádí absolvent a. k. odb. školy sochařské a řezbářské
BOHUMIL BEK v HORE KUTNÉ.

zde úsudek časopisu »Jihozápadní Morava«: »Naši židé, jichž je v Třebíči hodně, a kteří tu reprezentují značný počet hlasů, kterým jsme nabízeli přátelsky ruku a volali k nim, že není u nás antisemitismu, a říkali jim, nemáme nic proti vám, pojdte s námi, buďte Čechy — a nebude rozdílu mezi vámi a námi, vaše náboženství jest nám lhostejné. Co nám odpověděli? Jen to, že hlasovalo značně mnoho židů proti nám.«

Barevná kostelní okna

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství

v Třebelovicích u Hradce Král.

Cenníky a rozpočty na požád. zdarma.

Sociální besídka.

Soc. demokracie a střední stav. Již uvedena spousta dokladů, jak soc. demokraté zcela důsledně připravují střednímu stavu zkázu. Není ovšem divu, že v tomto směru uplatňují svůj program, který jest v té příčině dosti zřetelný. Ale — jak již dr. Kramář správně naznačil — neměli by při volbách lovit v cizích revírech. Mají i při takové příležitosti mluvit tak upřímně k živnostníkům, jak jindy mluví o nich. Nový doklad, jak si představuje soc. demokratické dělnictvo spolupráci se živnostníky! Rudý »Holzarbeiter-Zeitung« v č. 7. ze dne 17. února t. r. napsal: »Pro dělnictvo a měšťáctvo není žádného spojení, nýbrž jenom zápas. To se nesmí nikdy zatašovat, že se zde jedná o boj dvou tříd, dvou světových názorů, o boj, v němž není žádného pardonu.« — Prozrazuje tedy velikou neuvědomlost živnostník, který horlivě soc. demokratickým třídním akcím posluhuje.

Obchod lidmi ve středověku. Církev stavěla se proti tomu barbarství všude, kam její moc sahala. Na příklad Benátčané začali sprostředkovat prodávání otroků mezi Východem a Západem. Když však na kupčiky vyhlášena církevní klatba, přestali tito těžit z prodávání lidí. Horší bylo postavení církve k handlířům židovským, protože proti nim zákony církevní neměly zvláštní moci. Židé kupovali netoliko válečné zajatce, ale i děti, které prodávali za velké sumy Mohamedánům. Proti tomu hroznému obchodu byly namířeny různé výnosy synodální a církevní zákazy. Na př. ustanoveno, že žádný otrok nesmí být prodáván přes hranice Francké říše. Prikázáno, že žádný žid v křesťanském státě nesmí mít křesťanského otroka. Roku 581 na synodě ustanoveno, že každý křesťan může vykoupiti otroka od žida za 12 solidů. Jestliže by žid nebyl s tou sumou spokojen, bude osvobozen otrok beze všeho placení. Ovšem židé již tenkrát uměli naléztí hojnost prostředků k obcházení nejnutnějších ochranných ustanovení. Na př. biskup Lyonský Agobard prodával velice tuhý boj s úředníky, kteří byli od židů podplaceni. K úplnému zmaření hrozného obchodu bylo potřeba dlouholetého boje již proto, že ziskníci velmoži rádi podporovali židovské kšefty k vůli vlastnímu obohacení. Na př. sám Jindřich IV. obchodu otrocckému přál — ovšem za velké zaplacení. Na hranicích u Koblence totiž se platily za každého převáděného otroka 4 denáry cla. A poněvadž toto clo vynášelo obrovskou sumu, patrně, jak velké davy otroků byly voděny. V Čechách takovému nehumánnímu jednání se opřeli vši silou sv. Vojtěch, sv. Václav a Vratislav.

Jaký bude stát budoucnosti? O tom velice opatrně uvažoval sám soudruh dr. L. Quessel v č. 18. a 19. časopisu »Sozialistische Monatshefte«. Napsal tam: »Celá desítky let se potáhne soc. revoluce a potom nejdříve vše zůstane při starém . . . pracovatí musíme přirozeně potom jako před tím. Také nepřijemná zaměstnání potrvají. A kdo nebude chtít pracovat, ten nebude mít co jíst. Při tom dělnická mzda v socialistické společnosti budoucí sotva se bude moci zvýšiti. Docela jest i vyhlídka na snižování mzdy . . . Sociální revoluce, která má osvoboditi pracující lid ode vši nouze a všeho strádání, není dále ničím, než lesklým klamným obrazem.«

Veliké reformy se provádějí snadno ústy. Když však má dojít k činu, sami navrhovatelé by rádi svalili břímě s tím spojené na lidi, kteří návrhu nepodali. Bývalý učitel v Německu Jindřich Schulz, který se stal soc. demokratem, vydal roku 1911 knížku, v níž navrhl celou kupu oprav dosavadního školství. Ovšem soudruzi zájásali, nepřemýšlejíce o tom, zda návrhy jest možno realizovati. Jako by celá řada jiných paedagogů již dávno mnoho o reformě školství nebyla psala bystré články a

jako by i o žádoucích a proveditelných reformách mnoho nemysleli šlechtetní mecenáři, kteří dali na zvelebení školství zcela dobrovolně statisíce!

Schulz navrhl úplně bezplatné vyučování na všech školách. Zapomněl však při tom, že tím návrhem ubližuje samé demokracii. Proč by měli chudší poplatníci, třeba ani děti nemají, platiti za bohatce, dávající své synky na studie? Někdo přece náklad na takové školství platiti musí! Dle návrhu Schulzova všechny učební pomůcky mají se dávat žákům zdarma. (Tedy netoliko chudým, ale i bohatým.) Všichni žáci mají býti ve školách stravováni a šaceni. (Tu jest otázka, zda by se to také všechněm zamlouvalo.) Ve školách nechť se zřídí také lázně, plovárny, ohřívárny! Podle toho návrhu by se tedy žáci šli domů jenom vyspat. Jaký by to byl materiální ráj pro rodiče, kdyby na to zařízení nemusili platit více, než na soukromé vydržování svých dětí! To všechno by musili zaplatit bohatí i chudší měšťáci zvláštními přírážkami k přímým daním, protože soc. demokracie proti daním nepřímým bojuje celou silou. — V Německu vypočetl katolický poslanec dr. Hess, co by uskutečnění návrhu soc. dem. stálo: Celkem je v Německu 11 mil. žáků. Stravování jich po 250 dní v roce, čítá-li se na žáka denně jen 50 penigů (60 h), stálo by 1375 mil. marek. Ošacení jen po dvou oděvech ročně na žáka po 10 markách (12 K) stálo by 220 marek; boty, prádlo, klobouk nebo čepice ročně jen po 10 m. čítáno, zase 110 marek, opatření školních potřeb, mírně čítáno, jen 55 marek.

Dle Schulze ve třídách má býti pouze po 10 žácích. Jest to sice návrh velice ideální, ale představme si, že by v Německu musilo býti za tím účelem placeno 110.000 učitelů! Snese to se to při nynějších poměrech?

Dále Schulz rozkazuje, že děti všechny mají býti z povinnosti posílány do dětských zahrádek již od 3. roku svého věku. Tam také mají býti živny a šaceny. Tu by se ovšem počet učitelstva rozmnožil asi o pětinu. A ta reforma by stála na 6 miliard marek.

A takové návrhy dovolila si vnésti soc. demokracie docela do parlamentu. Ovšem že byly velikou většinou odmítnuty. Vždyť i pokrokáři, dostanou-li do rukou správu některé obce, dlouho přemýšlejí, než dají nějaký velice nákladný návrh na zvelebení školství z obecních peněz, vydrží-li to poplatnictvo.

Tak chtěli zvelebiti školství ti lidé, kteří tolikrát prozradili, že jsou velikými sluhý kapitalismu židovského. A jestliže by neprosadili sami, aby židovští kapitalisté byli novotou školskou zatíženi nejvíce, kdo by pak mohl při nejlepší vůli tak obrovské sumy zaplatit? Téměř polovice všeho obyvatelstva by buď ve školách vyučovala nebo byla vyučována. Žactvu by se vedlo daleko lépe než uředníkům rodičům. Dělníci by na školské potřeby z části platiti nechtěli a z části vůbec nemohli. Kdo by tedy všechno musil zaplatiti? Schulz vhodil do světa raketu velice lacinou — jeho nic nestála. Za sensační řádky sklídl veliký potlesk. Ale sám by trnul nad obrovským sociálním převratem, jaký by nastal, kdyby vůbec mělo dojít k pokusu o tu reformu aspoň na jediný rok.

Poppova říše. Vídeňská bankovní jednota, která i v Praze má svůj mramorový palác na Příkopě, jest z největších bank rakouských. Její řídící žid Bernhard Popper spravoval v roce 1911 peněžní obrát 59.516.719.000 K, 57 filiálek, hrubý dožnaný zisk činí 24 milionů korun. Bankovní jednota svými akcemi ovládá spoustu průmyslových závodů domácích i cizích bank. Jmenujeme jen některé: Poldina huť, Siemens-Schuckertovy továrny, továrny na stavbu lodí a železnic »Danubius«, veliký obchodní dům Gerngrossův, továrny na pokladny Wertheimovy, společnost východních drah, zemskou banku bosenskou, rumunskou, terstskou, pojišťovnu »Kotva«, ruskou akciovou dopravní společnost, společné dopravní společnosti pro plavbu na Labi, továrnu kobercovou Haas a synové, Západočeskou uhelnou společnost, Duchcovsko-Podmokelskou dráhu, veliký počet továren na stroje v Uhrách, továrny na kabely a dráty, společnost pro výrobu Daimlerových motorů, sladovny a pivovary »Moravia«, pivovar v Sarajevu, petrolejovou společnost, továrnu na spracování gumy. — Bankovní jednota účastnila se všech státních půjček rakouských, vládkých, uherských, tureckých, ruských rumunských, belgických, půjčila své peníze do Argentiny, Anatolie, pomohla rozmnožiti kapitál akc. společnosti Riunione adriatica di Sicurtà, má Credit foncier v Bulharsku, Zemědělskou banku v Čechách (zvýšila závodní kapitál na 10 milionů korun), má banku Amsterodámskou, Ústřední parcelační pozemkovou banku, má veliký obnos směnecny. — Takovou ohromnou finanční a hospodářskou moc představuje vídeňský Bankverein, řízený Bernhardem Poppem! A naši pokrokáři stále opakují báchoru: »Klerikálové mají v Rakousku největší moc.«

Úsporné listy účelnější než tak zvané »domácí úsporné pokladničky« zavádí katolické Ústřední družstvo Eliška v Hradci Králové (Adalbertinum); pro děti, čeledě, dělnictvo, členy organizací atd. zvlášť výhodný způsob ukládání úspor v menším obnosu. Ústřední družstvo Eliška zasluhuje pozornosti katolické veřejnosti.

Literatura.

Nákladem V. Kottky v Praze. Al. Dostál: Sebrané spisy. Sešit 1.—6. po 30 hal. — Český jinoch. Časopis pro dospělou mládež. Řídí V. Müller. Vychází desetkrát ročně. Roč. 17., čís. 6. a 7. Roční předplatné 1 K. — J. Spillmann: V říši chrysanthem. Seš. 21.—22. za 50 hal. — Rájská zahrádka. Vychází měsíčně. Předplácí se na rok 1.60 K. Pořádá J. Bartoš. Roč. 21., čís. 6.

Z nakladatelství benediktinů v Brně. Hlídka. Vědecká revue. Řídí dr. P. Vychodil. Roč. 29., seš. 4. Obsah: Dr. K. Černocký: Experimentální psychologie. J. Tenora: První zánik cistercienského kláštera ve Zďáře r. 1614. Al. Koudelka: Z finského písemnictví. V. Kubíček: Z dějin města Loštic. Dr. J. Hudec: Ody Salomounovy. A. Vrzal: Nábožensko-mravní otázky v krásném písemnictví ruském. Dr. J. Sedlák: Pálčův spis proti Husovu traktátu »De ecclesia« atd. Roční předplatné 10 K. — Škola Božského Srdce Páně. Řídí P. P. Hlobil. Roč. 46., čís. 4. Roční předplatné 3.30 K. — Květy mariánské. Řídí P. K. Lux. Roč. 29., čís. 4. Roční předplatné 1.60 K. — Náš Domov. Nejlepší obrázkový měsíčník. Řídí J. Vévoda. Ročník 21., čís. 4. Roční předplatné 4 K.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdl. Roč. 28., čís. 7. Obsah: J. Voborský: Miles Christianus. VI. Pittnerová: Maloměstští vlastenci. JUDr. M. Navrátil: Stoleté narozeniny kněze benditele. J. Malouška: Pohledy do života církevního a vlasteneckého na Moravě. Dr. K. L. Řehák: Missionář S. J. P. Albert Chánovský. T. Škrdl: Dvoje prázdniny. N. M. Khell: Ferrerovská druhá revoluce. P. H. Žundálek: Ivan pl. Zajc, osmdesátiletý skladatel chorvatský. Atd. Roční předplatné 10 K.

Nákladem A. Reinwarta v Praze. Pařeniště. Zevrubné pojednání o praktickém jeho zařízení, stavbě, naplňování a vyhřívání, osévání a vzduchování, větrání a stínění, o nepřátelích sadby pařeniště a prostředcích proti nim, o rychlení zeleniny, množení rostlin a přezimování v pařeništích. Napsal O. Hurda, s 20 vyobrazeními. Za 60 hal. — Myslivecká besídka. Vybrané lovecké historky, humoresky a žerty. Sv. 2.

Z nakladatelství J. R. Vilímka v Praze. Vilímkova knihovna mládeže dospívající: Srdce. Napsal Edm. de Amicis. Sešit 2.—8. po 20 hal. V téže knihovně vychází W. Sierozewski: Zamořský ďábel. Seš. 3.—9. po 20 hal. J. Skružný: Ženy a ženský. Vilím. Humoristické knihovny seš. 22.—27. po 30 hal. — Vilímkova knihovna Malého Čtenáře. Berndt Lie: Voita Proklouz. Seš. 2.—9. po 12 hal. — Malý čtenář. Pořádají O. Smetana a F. Procházka. Vychází dvakrát měsíčně. Roč. 31., čís. 12.—15. Roční předplatné 2 K.

O statečné mlynářce. Povídka. Napsala VI. Pittnerová. Moravsko-slezské kroniky roč. 23., sv. 2. Předplatné na rok (6 svazků) 3 K. Nákladem R. Prombergra v Olomouci.

Časopis katol. duchovenstva. Řídí dr. F. Kryštůfek, J. Tumpach a A. Podlaha. Roč. 52., čís. 3. Obsah: P. V. Smolk: Entropologický důkaz o jeho domnělé skutečné vady. Dr. A. Soldát: Vyloučení a propuštění z řádů a náboženských ústavů. Dr. F. Rey: Poměr individua ke společnosti. Dr. J. Tumpach: Redukce zasvěcených svátků. Dr. J. Hejčí: Jak vykládá »moderní vyšší kritika« biblická původ knihy Josue. Dr. J. Novotný: Má člověk svobodnou vůli? Směs. Literatura. — Nákladem kníž. arc. knihtiskárny v Praze. Roční předplatné 9 K.

Květy lásky. Lidový měsíčník, věnovaný zájmům křesť. charity, zvláště opuštěným dětem. Řídí Ant. Hoffman. Roční předplatné 2.40 K. Roč. 8., čís. 4. Administrace na Král. Vinohradech.

České listy hospodářské, čís. 1. a 2., roč. 20., vydávané Ústř. hosp. společností, redigované prof. sborem hospodářské akademie v Táboře, za řízení dra. P. Sittenského přináší vedle hojného a zajímavého obsahu ještě jako přílohu J. Říha: České ovoce. Pod čís. 15. věrně vyobrazena a popsána hruška Salisburyova a na tabulce 18. hruška Avrasská. Dřlo to zasluhuje plné pozornosti.

Řáj. Časopis věnovaný zájmům katolíků českoslovanských. Vydává spolek sv. Zity ve Vídni. Vychází měsíčně za roč. předplatné 1.20 K ve Vídni.

Lidumil. Měsíčník věnovaný sirotkům, opuštěným dětem atd. Řídí P. J. Stavěl, katecheta v Hranicích. Vydává se ve prospěch sirotčince »Ústavu sv. Josefa« v Žasově. Roční předplatné 4 K.

Oceňování hospodářských usmělostí při jejich koupi, prodej i zápujčkách hypotečních. Napsal F. V. Blahoš. Nákladem »Svépomoci« v Praze. Na skladě má Ústřední zemědělské knihkupectví (A. Neubert) v Praze. Za 40 h.

Adresář rolníků, sestavený dle úředních pramenů. Č. 61. Soudní okres Roudnice. Vydává a rediguje Jos. Macháček v Jaroměři. Cena 2 K 50 hal.

Eva. Ženský měsíčník pro umění, vzdělání, zábavu a ženské soc. otázky. Přílohy: Věstník organizační, Náše domácnost a Katol. učitelka. Řídí a vydává P. L. Zamykal v Olomouci. Celoroční předplatné 3 K.

Ve službách královny. Věstník Mariánských družin českých. Roč. 5., čís. 2. Nákladem Mariánských družin v Praze. Řídí P. F. Žák T. J. Vychází šestkrát do roka. Předplatné na rok 2 K zasílá se administraci v Praze-II., Ječná ul. 2.

Many Svatoborské. Měsíčník pro lid. Vydávají Otocové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně na Moravě. Pořádá P. Ant. Ostrčilík T. J. Roč. 8., čís. 4. Celoroční předplatné 1 K.

Věmec z Česka. Knihovny »Přítel lidu« sv. Hl. díl I. Napsal J. D. Světlý. Obrázky o Hdech. Cena 3.20 K. Nákladem »Přítel lidu« v Brně.

**Zhotovuje oděvy dle
nejnovějších anglio.
a francouz. vzorů.**

V. ROSA

HRADEC KRÁLOVÉ.

**● Tovární sklad ●
jemných suken
● všeho druhu. ●**

Týden výhradně amerických filmů.

Týden výhradně amerických filmů.

Elektrické divadlo v Grand-Hotelu.

Mistrovské dílo Nicka Cartera.

Obrovské americké drama ve 4 dějstvích a řada zajímavých amerických obrazů.

Od 27. dubna do 2. května.

Týden výhradně amerických filmů.

Týden výhradně amerických filmů.

SUKNA

černá na salonní obleky a taláry
barevná ku všem možným účelům
dámská na kostýmy a pláště
doporučuje v nevídaném jinde výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
J. Novotného vyšel v ele-
gantní úpravě o 259 str.
Cena 2 K 60 h.
:: Objednávejte u ::

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové**

nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtiskárny.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

ČESKÁ BANKA

filialka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

**Filialka v Liberci a v Písku. Expositura na Smíchově, Holešovicích
a v Domažlicích.**

**Eskont směnek i faktur. Úvěry všeho druhu.
Vadia a kauce. Bursovní obchody.**

Vklady na knížky a běžný účet

4 1/2 %

Absolutní kapitál K 2.000.000.

Vklady přes K 10.000.000.

VELKOOBCHOD

uhlím, koksem,

vápnom a cementem.

**Velodělostojky
duchovním a patronátním úřadům!**

Odborný závod pozlaťovací

**GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,**

doporučuje se ku opravování i stavění
oltářů,
kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Rozpočty a nákresy zdarma.
Na požádání des., avím se ihned.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 76.

Zařizování
elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
Tungersam,
Tantal.

Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Kdo se chce srdcečně zasmáti, výborně se pobavit,
ale zároveň také o mnohém se poučiti, neodkládej a ob-
jednej si rychle

Věnec z česneku

díl I.

který ve sbírce „Knihovna Přítelů lidu“ v Brně
právě vyšel.

Vkusně upravená objemná tato kniha o 304 stranách
s 20 pěknými, vážnými i šertovnými ilustracemi, obsahující
25 podobených obrázků ze života a působení židů,

stojí pouze 3 K 20 h, poštou 3 K 30 h.

Zasílá se pouze po zaslání příslušného obnosu,
anebo na dobírku. Adresovati stačí:

Časopis „Přítel lidu“ v Brně.

Hodí se výborně do všech knihoven!

**Řaďte si psát o vzorky
firmě**

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“
v Hronově čis. 186.

— Vývoz lněného a modřího zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
plátna, damásky, ubrusy, ručníky **zešfíry** na košile,
— — látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných n. n. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 mabytků vkusně rozdratených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! — Měsíc. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6%, úrokování.

Podnik podniká svisl Zenského výboru král. Českého
a Zenského ústavu.

Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 288, odporuje veledůst. duchovenstva své
bezkonkurenční koláry
 prací i celuloidové, náprsenky, bířky a veškeré prádlo spodní
 vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě látkové prádlo!

Patentní náprsenky
 bez háčků
 Zakázky obratem
 se vyřizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje **První východočeský závod**

VÁCLAV POTUČEK, Hradec Králové,
 Jiráskova třída 239,
 ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiněk Břel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
 (protokolovaná firma)
 v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
 (bratr P. J. Neškudly, farář ve Východních)
 doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
 svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
 spolkových praporů a kovového náčiní
 Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukázkou
 se na požádání franko zašlou.

Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovozuje si doporučení veškeré kostelní nádobu a náčiní a to: monstrance, kalichy, cibálky, nádobky, šňůry, paciřkály, svícní, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slatí a stříbří nebo proti doplatku se nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na ukázkou franko bez závaznosti koupě. Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých slatých a stříbrných blonot, jako: řetězů madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Metálové předměty, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínského vždy na skladě.**

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší cen.
JAN STANĚK,
 pasíř a ciseleur
 Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Jan Horák, soukenník
 v Rychnově nad Kněžnou
 zasílá na požádání vždy
 dle roční sezony kolekce
 nejnovějších druhů pravých
 vlněných látek
 své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
 Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
 Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Veřejně látky a taláry.
 Též na splátky bez zvýšení cen!

První královéhradecký elektrostrojní závod umělého
KAMENO-PRUMYSLU
Zdenko Ježek v Hradci Král.

provádí práce břitovní a doporuč. svůj hojný zásobný
sklad hotových pomníků

leštěných. — Dodává mramorové zařízení pro uzenáře, řezníky, kavárny, mramory na stěny, desky pro koželuhy, elektrotechniky, instalatéry, k bateriím, vodovodům atd., ohlední desky pro pány cukráře.

Mramorové pračky,
 nejlepší prací přístroj
RADOST PRADLEN.
 Cena 5 až 6 K dle velikosti.

Račte při objednávkách dáti přednost českému výrobku, domác. závodu.

Girový účet u Ustř. banky
 českých spořitelén v Praze.

Účet pošt. spoř.
 číslo 111.510. -

Československá záložna
 v PRAZE-II., Spálená 9
 zapsané společenstvo s ručením obmezeným

zúrokuje vklady 4% - 4%
 dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje své střádanky úplně bezplatně a vklady na ně učiněné zúrokuje 5%, bez výpovědi. Důchodkovou daň platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 29. února 1912 činil K 720.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky, hypoteky, zálohy na cenné papíry atd. za nejvýhodnějších podmínek.

Záložna podléhá: 1. Zákonné odborné revizi Jednoty založen v Praze dle zákona ze dne 10. června 1908. 2. Nepředvídané revizi celoroční, již vykonává p. Alois Svoboda, oficiál c. k. zem. fin. řídícího v Praze, kterou vykonává 2krát až 3krát v týdně. 3. Revizi prováděné třemi revisory volenými valnou hromadou ze řad členstva. 4. Denní revizi pokladny, již vykonává předseda p. školní rada Dr. M. Kovář.

Záložna podrobena byla v srpnu 1911 zákonné revizi Jednoty založen a shledáno vše v nejlepšímu pořádku, o čemž svědčí, že též v revizním nálezu posuzovaná, že běže na vědomí „velmi pěkný stav záloženského hospodářství“.

Úřední hodiny: Dopoledne od 1/9 do 12 hod. a odpo. od 1/3 do 5 hod.

Jan Kryšpín,
 (J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný
 — umělecký závod —
 pro malbu
oken kostelních.
 PRAHA—I.

č. 145 ul., Malé Karlovy ul. č. 39 nové blíže Malého náměstí, dříve pte. 69 roků na Malém náměstí pod ložním doopravňuje se
 ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se šelasy, ni rámy, slůms, vsazenými.

Veškeré rozpočty, schůzky i odborná rada bezplatně, bez výsaznosti ku definitivní objednávce.
 Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
 Založeno roku 1863

Doporučujeme
 našim rodinám **Kolínskou cikorku!**

PARAMENTA kalichy, cibálky, monstrance, kaditelnice atd. český, katolický závod
Em. Werner a spol., sv. Joa. ústav paramentů a devotioů.
- BRNO. -

Třebosovice pod Orebem. Ovoce našich přemoudrých lipokrokáčů, kteří v „Ratiboru“ se vychloubali, že si nenechají foukat do kaše, předčasně uzrává. Pánové všude a ve všem zahájili velikou štvanci s mlynářem p. Hájkem. V obci záložně také mu ostentativně projevili nedůvěru, ale za to svou důvěrou zahrnuli p. Bečičku, úředníka Vysokomýtské spořitelny. Nemesis však nedala na sebe dlouho čekat. Sotva uplynulo několik neděl nad „popravou“ p. Hájka, všemi časopisy nese se Jobova zvěst: Revident Bečička pro trestuhodné činy spáchané ve spořitelně zatčen a uvězněn. Jedná se o veliké podvody. Hájku, páni pokrokaři, zdali pak v úřadovně „Občanské záložny“ také vyvěsíte ono časopisecké „fíkání“ o svém chráněnci a revidentu Bečičkovi, jako jste pranýřovali Hájka? Oheň a síru chrlíte dosud na toho, který co poctivce chodí po městě, kdežto váš Bečička sice také se prochází — ale ve vězeňské cele. Prozatím dost, ale buďte ubezpečeni, pánové, že vám do kaše foukat budeme, ať se vám to líbí či nelíbí. Případ Bečičkav nám dává skvělé zadostiučinění a o ostatní se postaráme.

Černilov. Do Vamběřic a Varty vykonali obvyklou pout poutníci z Černilova a okolí, a sice: Na svátek sv. Jana Nep. (16. května) bude sloužena ranní mše svatá. Po té hned průvod na nádraží do Bohuslavic, odtud drahou do Náchoda, kdež se vystoupí. Komu libo, může týž vlakem jeti až do Vamběřic. V sobotu se připutuje do Varty, kdež kromě posvátného vrchu s křížovou cestou a kaplí nalézá se na protějším kopci 15 nových, nádherně zbudovaných kaplí, jednotlivých růžencových tajemství. Poslední den v neděli 19. nastoupí se zpáteční cestou velice zajímavou drahou z Kladska do Bohuslavic. (Cena vlaku 1 K 60 h). Odtud průvodem do Černilova, kdež na ukončení poutě bude v chrámu Páně Májeová pobožnost. Zveme k hojnému účastenství této milé a krásné pouti.

Úmrtí dvou kněží. V Holohlavech rozloučil se s pozemským žitím stařík děkan, kněz jubilar vdp. Ant. Kozák dne 14. t. m. v 83. roce svého věku a v 58. roce svého kněžství. Za své nesčetné zásluhy jmenován rytířem řádu Františka Josefa I., skutečným bisk. konsistoriální radou, bisk. notářem, vikariátním sekretářem. Tělesné ostatky za hojné účasti dne 17. t. m. vykropeny v děkanském domě a po zádušních bohoslužbách převezeny do Branné u Jilemnice, kdež včera uloženy k dočasnému odpočinku. — Ve Vys. Mýtě dne 13. t. m. zesnul v Pánu čest. děkan a bývalý farář v Jenšovcích vdp. Emil Kapoun, člen V. Vulnerum. Dokonal životní pout v 64. roce svého věku. Na kněze byl vysvěcen r. 1872. Pohřeb konán 16. dubna. Milostivý Bůh přijmíž věrné služebníky své do bran ráje věčného!

Přihoda. K celému nákladu dnešního čísla přikládáme důležité informace Zál.ž. úředního ústavu, které doporučujeme obecné pozornosti.

Pardubice. V pardubských listech vyskytl se zhusta různé zprávičky tendenčně namířené proti kaplanu dp. Novotnému. Pokrokaři; sociální demokraté i svobodomyšlní, pokud nemají náboženství aneb žádného náboženství nekapají, ti všichni jednomyslně postavili se v novinách na stanovisko zaujaté vůči snahám tohoto kněze. Jest i takových mnoho, kteří suggestivně, bez jakéhokoli hlubšího a správného pochopení a poznání sporných církevních záležitostí dají se uchvátiti tímto nepřiznivým proudem. Nedávno četli jsme ve svobodomyšlních pardubských listech opět takovou lokálku s hrotem namířeným proti dp. Novotnému. Jest tu vyložena stížnost p. P., který se cítí dotčen jakýmsi soukromým dopisem, obsahujícím beztaktní chování tohoto pána v ohledu náboženském. My pravíme pouze beztaktně, ač by se dalo pro to užití výrazu mnohem silnějšího. Bylo by zajisté od tohoto pána daleko moudřejší, kdyby takové soukromé záležitosti si ponechal úplně pro sebe a nevolal na pomoc cestou tisku veřejnost, která o věcech náboženských jen strannickým způsobem v našich žurnálech bývá informována a následkem toho nemá pohledu jasného poněti, o č se jedná. Ve jménu svobodomyšlnosti a pokroku se šve proti knězi pouze proto, že koná svou povinnost. Zbabělec by musel býti nazván kněz, který se bojí říci, aby se v kostele při službách Božích choval každý slušně a aby každý konal své náboženské povinnosti. Toť přece povinnosti kněze vůči každému a tím více vůči lidem, kteří jsou poutáni ku kostelu zvláštními povinnostmi. — V úterý velikonoční konalo se s jedním knězem z Pardubic soudní líčení před čtyřčlenným senátem v Chrudimě. Stalo se tak následkem novinářských zpráv, kdež obviněný stal se předmětem bídného útoku sprostého individua, kteréž použilo pokrokařského a sociálně demokratického tisku, aby hodilo po katolickém knězi hnusným kalem. Jak hanebné byly ty novinářské lži, dosvědčuje osvobozující výrok soudní. A rudé a jim podobné listy čekaly s takovou dychtivostí na takové sousto! Co však zakusil během vyšetřování žurnalistickým pirátem napadený kněz, to nelze ovšem vypověděti. Nedávno to bylo, co jsme četli v pokrokovém listě referát o chvě-vražednici Novotné, zabíjí kamenem svého malého svěťence. Tenkrát „Osvěta Lidu“ velice důtklivě kárala noviny, které podkládaly mladé vrahy všelijaké ošklivé důvody k vraždě a dodala: „Spolek českých žurnalistů měl by zakročiti také proti takovým zjevům, které jsou bez sporu skvrnou české žurnalistiky.“ A což když se tak bídným způsobem napadne kněz?

Bývalým studentem na c. k. vyšší reálce v Pardubicích! Přístím rokem oslaví reálka pardubická jubileum svého 50letého trvání. Komitét ustavivší se za tím účelem, započal řadu přípravných prací, takže lze če-

kati, že slavnost bude velkého rozsahu a rázu v pravdě reprezentační. V první řadě jde o přesné sepsání adres všech bývalých žáků reálky pardubické; v té příčině prosí komitét všechny pány, kteří kdy na ústavu tom studovali, aby přihlásili se lístkem a spolu laskavě připojili adresy spolužáků, pokud jsou jim známy. Ku slavnosti samé, o níž podáme později podrobnější referát, pojíti se bude výstava prací bývalých žáků i profesorů ústavu. Prosí se proto za vřelý zaslání, zapůjčení, nebo alespoň za upozornění na vlastní práce literární, umělecké, vědecké, praktické, vynálezy a pod., pokud jsou plodem práce žáků neb profesorů pardubické reálky. Podobné přihlášky s díky přijímá a veškeré informace udílí Slavnostní komitét pro oslavu 50letého trvání c. k. vyšší reálky v Pardubicích, reálka.

Ze Slatic u Chrudimě se nám oznamuje, že se Všemohoucím zalíbilo povolati k Sobě ctihodnou M. M. Hyacinthu Zahálkovou, zakladatelku a býv. generální představenou Školských sester III. ř. sv. Františka, v 71. roce věku jejího a v 50. letech professe. Sestry její zachovaly ji ve věčné paměti pro veliké zásluhy, jež si o kongregaci získala. — Duše zesnulé doporučuje se zbožné modlitbě všech, kdož ji znali. R. i. p.

Čáslav. Obecní zastupitelstvo sešlo se opět po delší době minulého téžodně k řádné schůzi, jejíž průběh na některých místech ukázal, že do radniční síně vane jakýsi nový vzduch. Uvádíme záležitost druhé lékárny a přenesení koncese p. Langrovi. Táž městská rada, která před poměrně krátkou dobou postavila se proti zřízení druhé lékárny, tentokrát sama je doporučila a obecní zastupitelstvo, které ve většině bylo před nedlouhou dobou plno benevolence k p. Langrovi, tentokrát srdce své zatvrdilo. Významné to momenty pro náš život veřejný a pro jeho proudy. Mimo tyto dvě záležitosti vyřízena byla také úprava vily „Rušalky.“ Rude přístavbou rozšířena a zřízen bude kromě stávajícího pavilonu ještě pavilon nový. Sadám městským dostane se tak skutečné restaurace, která asi bude v letních měsících hojně navštěvována. Konečně uděleno bylo dvěma žadatelům právo měšťanské, schváleno vedení procesu o domáhání se zvýšeného ubytovacího příspěvku na vojsko a vysvětleno zcizení obecních stromů továrnou „Kosmos.“ — Divadlo. Ačkoliv proskakující pověsti tvrdily, že ochotnická jednota jest skrz na skrz rozklíčena a že nelze pomýšlet na jakékoliv vypravení hry, „Čokoládová princezna“ 14. t. m. sehraná rázem to demontovala. Kádr našich obětavých ochotníků ukázal, že láska jeho k divadlu našemu zůstala neztenčena. Hráno bylo chutě a hráno bylo pěkně. Sama veselohra tato ovšem přináší řadu figurek, které jednotlivým našim silám jsou přímo na tělo šity. Výborný byl tovarník Lapistohle se svojí dceruškou a stejně dokonale pochopili a sehráli svou úlohu i Pavel Normand a modelka Růžena. Felicián Bedaridovi vadil jen poněkud zamsený hlas. Menší úlohy snažili se páni i dámy podatí dle sil svých. Návštěva byla dosti slušná, ale bylo viděti, že divadlo má silného konkurenta v biografu zvláště mezi vrstvami lidovými. — Dárky n. e. Minule oznámili jsme, že uvedeme jména obětavých dárců, že šicího ústavu sl. Ptáčnickových, které přispěly na skvostné velum. Činíme tak, doufajíce, že nebude nám to bránu ve zlé, naopak, že to povzbudí spanilomyšlné dámy zdejší, aby otevřely štědrou ruku zvláště nyní při nastávající pobožnosti májové. Byly to p. t. sl. Bentlová, Beranová, Čufíkovy, Holubová, Moravcová, Procházková, Ptáčnickovy, Poláková, Zatecká a p. t. pl. Hejnicová, Rerychová a Zimmerhacklová. Ještě jednou: Zaplať Bůh!

Na Čáslavsko z nedávka. Sledují vzájemné polemiky, uveřejňované v „Obnově“ a v čáslavské „Pravdě“ a nestranně soudím, že palmu hrubosti získává list páne Kalvasův. V 39. čísle „Pravdy“ pisatel článku „Klerikální Obnova“ neobyčejným nákladem fariseismu tvrdí o „Obnově“, že neumí nic jiného, než nadávat a lhát. Postaci srovnati způsob polemik „Obnovy“ a „Pravdy“, aby se poznalo, že páne Kalvasův novinář lže, až se stěny rozestupují, při čemž zároveň podává doklady o vzdělání a slušnosti souvěkého pokrokového zápasníka. Novinář páne Kalvasův hrde a se vztýčeným čelem se chlubil, jak „Pravda“ jest chválena pokrokovým tiskem a jak možno „posloužit doklady“. Ano, pamatujeme se, že nedávno Machar zaryl do „Pravdy“, ale brzo po té odvolal a pochválil. Bezpochyby asi proto, že se mu dostalo na vědomost, že jeden z jeho stoupenců v „Pravdě“ látá veřejné mínění, kazí papír a inkoust. Pochvaly Macharovy „Pravdě“ přejeme bez závisi, neboť každého pořádného člověka potkalo by jen veliké neštěstí, kdyby vzal byl v lásku od spisovatele karikatury věků. — Novinář Kalvasův ujišťuje, že klerikála jako škodnou musí přísně kritizovati. No, chce-li pan pisatel v „Pravdě“ pazývatí nás škodnou, nic proti tomu nemáme. Odkrýváme-li koččí zlato pokroku, volnomyslenkářskou a tureckou nesnášenlivost takovýchto velikánů, skutečně škodíme obchodu jejich s veřejným míněním, při čemž ujišťujeme, že při dané přiležitosti padělanému pokrokaři vyprávíme kanduš vždycky. Pán, dovolával se „Katolických povídek“ Macharových, dává na jevo, že mnoho v Čechách zaspal, což takovému kulturníkovi zpropadené velmi málo sluší. Kritikové jemného a odstíněného vzdělání — a nebyli to klerikálové — Macharovým „Katolickým povídkám“ vpálili znamenitě otupělost ducha a mravů. Pisatel v „Pravdě“ projevů těch ovšem nechápe, protože duševním jeho nástrojem jest klacek. Přisál-li se tedy tento člověk k výplodu Macharovu, dává na posouzenou své přirozené náklannosti, které ostatně sám výstižně dokumentuje výrazy „Obnově“ posílanými, jako: „blbý, pitomý vtip, hovádko, čumáček“ atd. Samá nižší zoologie, v níž kulturník

z „Pravdy“ dobývá si diplomu odborníka a na zvelebenou své praxe mohl by se ještě ohlédnouti někde po chlívcích, v nichž se různí ti čtvernožci chovají — a lichž na žirném Čáslavsku zajisté jest s dostatek. Ostatně pán z „Pravdy“ na jedno zaměstnání se neuskrovnuje a jest ve svobodných takových femeslech dosti všestranným, neboť nabízl-li „Obnově“ topárko, můžeme u něho hádati také na dřevařství. A křičel-li po Macharovu na „Obnovu“: „pašol“, zní to sice směšným piskotem holátka, ale možno to chápati, neboť i Erasmova opice dřívkem napodobila, jak se její pán holí. Mohli bychom dále uplétati věnec z ušlechtilosti tohoto pána, ale trváme, že dostačí, co jsme na ukázkou uvedli. Proto nelze ani dosti diviti se tomu, že pánovi tomu vlezl do hlavy úmysl, vytýkati někomu surovost a bezectnost. Toť u někoho jest tolik, jak když falešný hráč vážně vykládá o stínech lotynky. Ba ano, s prázdnou hlavou a se značnou dávkou drzosti možno dojíti hodně daleko, a nejlípěji do čáslavské „Pravdy“.

O Chotěbořsku. „Osvěta Lidu“ nedávno napsala: „Volby do okresního zastupitelstva byly provedeny tento týden. Ve skupině obcí venkovských, která volila 26. února a kde zvítězili klerikálové, kteří disponovali z celkových 96 hlasů 66 hlasy, zvoleni ti: Adam Josef, Čachotín, Musil Josef, Petrovice, Beneš Ant., Počátky, Martinek Karel, Oudoleň, Hyblbauer, Střížov, Bílek Jan, Bárovice, Cimpl Jan, Hluboká, Šimon Josef, Jeřišno, Slanař Jos., Sobiňov, Šťastný Václav, Raňkov, Břiza V., Benátky, Ostatnický Josef, Borek, Král Josef, Hořejš a Lang, Sedletín. Za velkostatek zvolena vesměs klerikálně konservativní šlechta, takže klerikálové zase ovládli okresní zastupitelstvo a tím okresní výbor.“

Vilimovsko. V pondělí Velikonoční byla v Ouhrově schůze, na níž hovořil pan poslanec Adam a pan farář Vlček. Pan poslanec narysoval hospodářskou politiku českého sněmu a mluvil o činnosti svépomocné. Protože sněm vinou Němců nepracuje, jest potřebí, aby lid pokud možno doháněl vlastní činností to, čeho se nedostává prací zákonodárnou. Jest nutno starati se o to, aby lid se vzdělával nejen co do správného oceňování poměrů veřejných, nýbrž i co do svých zájmů odborných. Vystupování rolníka budiž všude důstojné bez přílišného nafukování, ale také bez nemístného sebepodceňování. Jest potřebí, aby zmizela již úplně nevraživost ve stycích společenských. Jsme-li různého přesvědčení, budme při tom lidmi slušnými. Pan poslanec zdůraznil též důležitost a význam samosprávy, která může prospívati jen tehdy, bude-li zastávána a vedena s náležitým pochopením. — Pan farář Vlček rozhovořil se o hnutí protináboženském a vstoupil na půdu vědeckou, kterouž chlubil se volní myšlenkáři, útočíce na samy náboženské základy. Z obrazu, kterýž pan farář sestavil, všichni posluchači nevyvratně se přesvědčili, že volní myslitelé o vědě nemají ani ponětí. Mezi mnohými věcmi, které pan farář uvedl, zaznamenali jsme si zejména výklad o zákonnosti v přírodě. Největší přírodozpytci a myslitelé jsou přesvědčeni, že zákony v přírodě, nesouce vryté známky myšlení, musí míti příčinu v bytosti všemocné a nejvyšší inteligenci. Volní myslitelé však, aby dokázali svoji duševní ubohost, těchže zákonů užívají k odstranění víry v osobního Boha. Mluví o věčném pohybu a o věčných zákonech jest blábolení a nesmyslné papouškování. Všechnu zbledovanost volních myslitelů dokázal pan řečník vývody svými o historičnosti osoby Kristovy. Uvedl přední učence a odborné velikány a vedle nich postavil volnomyslitelské pídumůžky v kalhotách a sukních. Přední učenci poňanští, kteří tolik o vyvrácení křesťanského náboženství usilovali, ani slovem nepopírali Krista. Proč? Protože se báli výtky omezenosti, volní myslitelé však se této výtky dnes nebojí, neboť jim neběží o nic jiného, než pod rouškou vědy balamutit a podvádět. My se nebráníme posuzování, ale ať posuzování děje se od lidí spravedlivých a takových, kteří něco vědí, ale ne od nedouků, kteří nenaučili se ve vědeckých knihách ani slabikovat. Ještě mnoho jiných věcí pan farář uvedl, ale referát byl by příliš obsáhlý. Škoda, že nedostavila se slečna Pajřrová. Když mluvil pan farář v Borku, byla pozvána, ale nepřišla. Tentokrát nevíme, zda pozvána byla, ale jindy, kdykoli tady v okolí pan farář bude hovořit, postaráme se, aby se jí pozvání dostalo.

Libáň. Katolická Jednota sehraje 21. t. m. činohru „Muka chudé ženy“. Začátek o půl 8. hod. večer. Lístky na sedadla v předprodeji p. J. Pličky.

Humpolec. V úterý dne 9. dubna odbývalo duchovenstvo vikariátu lipnického v Humpolci mimořádnou konferenci. Dostavili se všichni páni až na tři, z nichž jeden nemohl přijíti pro churavost a dva páni byli v Praze na sjezdu strany křesť. sociální. Konference účastnil jako host bývalý arcikněz archiepiskopátu jihlavského, děkan z Telče Msgr. Alois Hrudíčka, jenž pak jako čestný předseda jednání konference řídil. Vyřizoval nejprve bod o sestavení organizací vikariátního výboru dle resoluce přijaté na konferenci vikářů, konané v Hradci Králové 14. února. Při jednání o tomto předmětu rozvinula se delší debata, kteréž účastníci se zvláště dpp. faráři Křikava a Váňa. Z řečí jejich vynívalo vroucí přání, aby nejd. vrchní pastýř ráčil ve své benevolenci ku svému kněžstvu laskavě svoliti k tomu, aby veškeré kněžstvo diecése mohlo se zorganizovati v jeden jednotlý celek, jenž by pak svým výbořem a svým předsednictvem na venek zastupoval veškerý klerus, který by se pak před zraky nepřátel jevil jako nerozborná basta — skutečná to skála Petrova. Správce vikariátu vdp. Cyr. Valenta byl zpřimocněn, aby jménem celého vikariátu zaslal příslušnou žádost J. Exc. Do organizací vikariátního výboru, jehož povinností bude, aby ve všech farnostech celého vikariátu lip-

nického pořádku byly přednášky a věřící lid na základech křesťanství byl organizován. Zvolení osvědčení organizační pracovníci dpp. Gilbert Křikava, farář ve Ml. Břístích, Jos. Váha, farář v Ousobí, Milo Záruba, farář v Jiřicích, Odo Vorlíček, katecheta v Humpolci a Josef Jahoda, kaplan v Lipnici. Učiněn ten důležitý krok v organizaci naší, neboť organis. výbor vikariátní přičinil se zajistit ze všech sil svých, aby přednášky byly pořádku a lid zorganizován hlavně v těch farnostech, kdež až posud z různých příčin buď zhořel aneb jen velmi málo se konalo a tím věřící lid ponechán úplně na pospas našim nepřítelům. Po oznámení visitačního pořádku pro letošní rok odebrali se všichni účastníci konference do druhé třídy dívčí školy, kde byli přítomni přednášce pana architekta c. a k. konservátora B. Dvořáka, jenž přes půl druhé hodiny mluvil o církevním umění. Přednášce mimo kněze byli přítomni ředitel dívčí školy měšť. p. Kobliha a páni učitelé Kopáč a Kameš a bylo by jistě přišlo ještě více posluchačů, kdyby přednáška ta bývala veřejně oznámena, což podruhé jistě se setane. Všichni účastníci, ať patří k jakékoliv straně a povolání, budou vše vítáni. Zajímavá přednáška sama byla velmi pozorně vyslechnuta. Pan přednášející učinil přednášku svou zajímavější hlavně tím, že to, o čem mluvil, snažil se výkresy pochopitelným a srozumitelným učiniti. Bylo jistě velmi zajímavé sledovat, jak církevní umění počátek svůj bralo v podzemí — v katakombách — a když konečně církev nahyла volnosti, jak z veřejných, opuštěných tržnic stávaly se první chrámy křesťanské beze všeho ovšem slohu, až teprve postupem času různými přístavbami slohy církevní vzaly původ svůj. Rovněž bylo zajímavým, jak z původních jednoduchých a prostých baptisterií křesťanských vznikaly křesťanské školy, z čehož nelze jest patrné, jak ničemným jest tvrzení nepřítelů církve, že církev je nepřítelkou vzdělání! Církev katolická to právě byla, která se snažila vzdělání učiniti všeobecně přístupným veřejnými školami, tedy nejen bohatcům, ale i chudším. Mnohým účastníkům přednášky pana arch. Dvořáky otevřely se oči i v tom, jak snadno je ulehčouti různá období církevního umění podle jistých, snadno pochopitelných známek jen na prostém kříž. Po přečtení několika důležitých výnosů o ochraně církevního umění skončil pan přednášející slibem, že podruhé přijdou na řadu věci daleko zajímavější, než jsou počátky církevního umění. Těšíme se upřímně, že pan c. k. konservátor slibu svému dostojí a důležitost církevního umění i širší veřejnosti známé učiní. Odporučíme všem i ostatním vikariátům, aby kněžstvo podobnými přednáškami snažilo se paralyzovati tvrzení našich nepřítelů, že církev katolická to byla, která umění byla spíše na škodu než na prospěch. Tím vyjde se všstíc ušlechtilým snahám Jeho Excellence nejdp. biskupa Doubravy, jenž si vše přeje, aby známost církevního umění vnikla do nejširší veřejnosti. Kněžstvo vikariátu lipnického vzdává panu arch. Dvořákovi za přednášku jeho vroucí díky.

K situaci městské spořitelny ve Vys. Mýte. Pokladník Kramář a správce Bečička dopustili se zneužití svých pravomocí tím, že bez vědomí ředitelstva použili ku krytí koupí cenných papírů na svůj účet částky z přebytků pokladnic. Následkem udání této manipulace vykonána revize zeměpanským komisařem, jenž přísně nařídil okamžitý prodej zakoupených hodnot, ale poněvadž papíry ony byly v kursu nižším, nastala ztráta K 32.000.—, jež bude od příbuzných pokladníka Kramáře uhrazena, aby zajištěno mu bylo zmírnění trestu. Kdyby papíry nebyly prodány a byly jen pro spořitelnu zabaveny a při kursovním jejich stoupnutí prodány, nastala by žádná ztráta spořitelně. Následkem toho byli oba úředníci na rozkaz místodržitelství zatčeni. Spořitelna má svých rezervních fondů K 131.333.—, takže ztráta jest vlastním jménem spořitelny kryta. Veškerí místní vkladatelé pochopili správně celou situaci, že nemohou své vklady ztratiti následkem záruky obce vysokomýtské a rezervních fondů. Správa spořitelny byla odevzdána do rukou konsumenta Ústřední banky českých spořitelen v Praze, jenž byl starostou města p. A. Tůmou do Vys. Mýta povolán. Revisi spořitelny provádí právě Svaz českých spořitelen v Praze, jež bude v příštích dnech již dokončena. Veškeré nesmyslné pověsti, jež fáma v posledním čase rozšiřovala, jsou naprosto nepravdivé, poněvadž tyto přinesly nejdříve noviny vídeňské, jimž každá podobná událost v českém ústavě jest jen pochoutkou.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

snovařství a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové

celé umění od vlt. dřevě duchov. k dispozici.

Různé zprávy.

Soudcovská stolice volnomyšlenkářská jest nad Macochem neuprosná a trvá dále. Ovšem že se zde nejedná již o Macocha, který jest odsouzen všemi katolickými listy, ale stíká se kal na katolíky vůbec. A přitom se šikovně zamlčí, či stvůrou Macoch se soudruhy vlastně byl. Kolik velikých zločinců mají však strany soudcovské, o tom se jejich čtenáři nedovědí. Moravská Ostrava a okolí volí sociálně demokraticky a pokrokově. V roce 1911 zatkla ostravská policie 2582 osob; mezi těmi 211 pro zločin, 1900 pro přestupky; mimo to učiněno 5178 udání u policie a vyšetřováno 7648 trestních činů; v městském vězení bylo držáno 5559 vězňů. Nalezeno 13 zavražděných a 47 zraněných. Před dvěma týdny řekl německý poslanec Lipka na říšské radě soudruhům do očí, že dle soudní statistiky bylo v roce 1910 odsouzeno do žaláře 2627 soudruhů pro vloupání, 1521 pro násilí, 863, pro násilné zprávnění, 1431 pro omezování osobní svobody, 15 pro vraždu nebo pokus vraždy. — Vídeňským zemským soudem odsouzeni byli: soudr. Pokorný, redaktor „Kovodělníka“ na 4 mės., soudruh Saumwald, dělník u Siemens Schuckert na dva měsíce, soudr. Schwarzböck, dělník u Siemens Schuckert a soudr. Chocholka, dělník u fy. Rast & Oaser na 6 týdnů. Všichni odsouzeni byli proto, poněvadž své spoludělníky, kteří nechťeli přistoupiti více do organisace soc. dem., připravili o chléb.

Literární zprávy z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

*Právě vyšlo a doporučujeme pozornosti
P. T. páni duchovních:*

Zavoral: „Kázání o Nejsv. Svátosti Oltářní.“	K 1.—
Žák S. J.: „Chléb duchovní.“ Krátká a prakt. rozjímání na každý den v roce	3.—
Zapletal: „Cvičení stavů.“ (Důležité pro každý farní úřad)	1-50
Ehrman-Auer: „Život svatých.“ Váz.	2-50
6 nezbytností nábožensko-mravního základu v paedagogice	—30
Navrátil: „Domácí výchova v duchu křesťanském“	—20
Navrátil: „Dojmy z pouti do Svaté země“	—20
Herman: „Moderní názory ve světě Otčenáše“	1-20

Pro měsíc květen:

Bělina: „Maria, útočiště hříšníků“	2-20.
Janovský: „Rosa Mystica“, sváteční kázání Mariánská	1-50
Mottl: „Život Panny Marie v obrazech“, promluvy k májové pobožnosti	1-80
Pryč: „Důstojnost Matky Boží“ (32 úvah májových)	2.—
Řehák: „Královně májové“	1-20
Weininger-Parobek: „Královna máje“, pouze Mariele Parvum: „Májová rozjímání“	2.—
Kobout: „České dráhykam v koruně Královny nebeské“ (32 rozjímání májových)	2-40
Bělina: „Maria v životě a otnostech“ (31 májových promluv)	2-80
Brynych: „První májová pobožnost“	1-70
Markrab: „Matka Boží, pomocnice křesťanů“ (32 výkladů k májové pobožnosti)	1—
Hakl: „Májová pobožnost“	1-60
Liguori: „Chvály Mariánské“	2-40
	2-60
	M
Dr. Keller: „Das neue Leben“	1-50
„Sonnenkraft“	1-60
Keppler: „Homilien u. Predigten“	3-20
„Homiletische Gedanken u. Rat-schläge“	1-20

Znameníť novinka Dr. Frant. Xav. Nováka. C. SS. R.: „Kněžské problémy“ (některé naše kněžské problémy a aforismy), očekávaní v kruzích veledůstoj. duchovenstva, již vyšla. Vydána je v nádherné úpravě o 390 stranách. Cena knihy: brožovaného výtisku K 3-50, v orig. vazbě v celoplošné K 4-50. — Kniha tato pro svůj důležitý a významný obsah by neměla obhýbati v žádné knihovně veledůst. páni duchovních. — Knihu Novákovu obdrželi jsme do generální komise. Možno ji obdržeti v každém řádném knihkupectví.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví,
nakladatelství,
závod hudební a papírnictví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Stranná katastrofa největší loď světa. Sotva lidstvo zajásalo, že věda zvítězila zcela nad nepřístupným, hrozným ledem jižního pólu, ledová kra na severu v širém moři jako by byla schystala žárlivou odvetu. Jako by tu síly přírodní vešly v souboj s nejmodernějšími vymoženostmi lidského ducha. Tvrdilo se určitě, že se silně konstrukci „Titanicu“ ani nemůže státí neštěstí. Anglická tato loď byla delší o 100 metrů než největší dreadnought a o 30 metrů širší. Veliká kotva vážila 16 tun, dvě menší po 8 tunách. Hotové plovoucí město! Blíže amerického přístavu Halifaxu dne 15. dubna celá loď

zapraskala pod tíží ledového obra a za krátko se potápěla. Zahynulo na 2000 lidí, zachráněno pouze na 700 roztěčnicků, většinou žen a dětí. Zpráva o katastrofě rozrušila celý svět.

Method Zavoral: Kázání o Nejsv. Svátosti Oltářní. Zlatá to knížka, kteráž nepřeborné poklady v sobě skrývá. Pisatel této recenze, jemuž dopřáno bylo kázání těmto po většině naslouchati, neváhá vysloviti pevně přesvědčení, že spisek tento nad míru požehnané bude mít účinky. Věřící, zbožné duše v lásce k Svátostnému Spasiteli více ještě roznlí a srdce jejich nevýslovnou naplní radostí, ti pak, kteříž oklamání rozmanitými, zdánlivě oprávněnými a proto tím nebezpečnějšími námitkami proti tomuto tajemství neskonale lásky Kristovy, ztratili víru v skutečnou přítomnost Pána Ježíše v Nejsv. Svátosti Oltářní a snad po dlouhá léta již k stolu Páně nepřistupovali, ztracenou víru naleznou a k milému Spasiteli opět se přivinou. Kéž spisek ten dostane se do rukou všech našich čtenářů a skrze ně i do rukou těch, kteří Svátostnému Spasiteli se od-cizili! — Ve prospěch katolického vyššího dívčího gymnasia na Král. Vinohradech věnován spisek ten; jak šlechtivý, bohumilý to účel! — Kdo zná, jak výchova našich dospívajících dívek na mnohých ústavech vypadá, milerád jistě dle možnosti přispěje na vydržování ústavu tak vzorného, jako je dívčí gymnasium Vinohradské. Pisatel, jenž již na 6. rok na ústvě tom co učitel náboženství působí, s radostí vydává vysvědčení, že ústav ten řázen jest přesně v duchu katolickém, a že nikdy nepozoroval toho nejmenšího, co by světenkám jeho i jen dost malým mohlo býti pohoršením. I volá proto z plna srdce: Kéž alespoň sto tisíc výtisků překrásných kázání o Nejsv. Svátosti Oltářní se rozprodá, aby těm ctihodným chudíčkým dcerám sv. Františka, kteréž nešetřili ni obětí, ni námahy, ni starosti, vydatně dostalo se podpory, ale co důležitější jest, aby Svátostný Spasitel vždy nadšeněji byl chválen a veleben i co nejčastěji hodně přijímán, a tak aby víc a víc vyplňovalo se krásné heslo Sv. Otce Pia X.: „Všechno obnoviti v Kristu“, což bude jistě také nejkrásnější odměnou Jeho Milosti nejdůstojnějšímu panu opáči Strahovskému, jenž jiného si nepřejí, nežli aby kázání ta přispěla k poznání Ježíše svátostného a v mnohých srdcích aby vzbudila lásku k Němu a vroucí touhu po Ném. Objednávky přijímá a vyřizuje: Knihkupectví Cyrillo-Methodějské (V. Kotrba), Praha-II. 200. Cena 1 K.

Čtete a rozšiřujete!

Právě vyšel v „Časových Úvahách“ důkladně zpracovaný spis:

Jazyková otázka v Čechách.

Napsal Dr. Fr. Šulc.

Osvědčený znalec politických dějin českých podává do rukou lidu úvahu tak promyšlenou, že slouží k poučení i odborníkům. Jest to v katolické literatuře spis svého druhu jediný. Jazyková otázka jest tu sledována podrobně již od časů těch, kdy náš národ ještě nebyl přičleněn k církvi katolické. Důležitá to úvaha zvláště pro naše organizátory.

Stran 116. — Cena pouze 48 hal.

Při hromadných objednávkách větší sleva.

Objednávky vyřizuje obratem

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Česká banka v Praze. Stav peněžních vkladů činí koncem měsíce března K 18.619.782.58, tudíž o K 150.851.75 více než v měsíci předešlém.

Mariale parvum. Májová rozjímání Arnošta z Pardubic. Dva cykly. V Praze 1912. Cyrillo-Methodějské knihkupectví Gustav Franci. Cena 2 K 40 hal. — Jako ryzí zlato a pravý drahokam po staletích neztrácejí na vzácnosti a ceně své, podobně mariánská rozjímání, jež po staletí nám zůstala po prvním pražském arcibiskupovi, vynikajícími neobyčejnou moudrostí, učeností a výmluvností ani v přítomné době neztrácejí na ceně své. Není divu, že pro neobyčejně krásné podání své i do moderních řečí se překládají. — Němci nás předešli: Jak vítaná jest tato nová sbírka májových kázání kazatelům, svědčí o tom, že v jednom z největších před-městí pražských určité tato rozjímání budou předmětem májových rozmluv mariánských. Jistě i jinde v Čechách i na Moravě — máť Mariale parvum úchvalu Ordinariátu pražského i olomúckého — duchovenstvo okusiti i jiným ochutnatí dá neobyčejně sladké plody zbožnosti Arnoštovy, ať již o májových pobožnostech anebo během roku o mariánských svátcích.

Z židovské finanční dílny. Z nákladu na vojáky mají vždy největší užitek židovští kapitalisté. Škodova to-várna, v níž již se lodní děla, měla svou valnou hromadu za rok 1911. Čistého zisku je 4.635.458 K. Valné hromadě předsedal prezident akciové společnosti Julius

Blum. Pancéřové plotny pro rakouské dreadnoughty dodává železářna a ocelárna Rotschildova v Mor. Ostravě, potřebné uhlí opatřuje ze svých dolů David rytíř Outtmann. Hirtensberská továrna, jež robí patrony do pušek a strojní pušky, a Stabilimento tecnico triestino, jež staví dreadnoughty, jsou akciovým podnikem c. k. rak. priv. úvěrního ústavu, jehož předsedou jest rytíř Gompers. Tedy kdo nám dodává zbraně a kdo na dreadnoughtech tolik vydělává? Rotschild, Blum, Gompers, Outtmann a velkokapitalističtí akcionáři souvěrci. — Co je proti takovým peněžním velmožům obyčejný kníže?

(Zasláno.)

Katolickým spolkům a organizacím diecése královéhradecké!

Podepsaný komitét zve všechny mužské i ženské spolky, odbočky, skupiny a všeho druhu katolické organizace, aby v neděli dne 28. dubna 1912 odpoledne vyslaly dle možnosti po jednom delegátu ke schůzi v Hradci Králové (sál Adalbertina), kde se projedná účast naší diecése na světovém kongrese eucharistickém ve Vídni, v září letošního roku odbývaného.

Pořad schůze:

1. »O eucharistických sjezdech v Londýně, Kolíně n. R. a Madridě«. Referent vdp. Ant. Lás, farář v Lomnici.

2. »Účast českých katolíků na eucharistickém sjezdu ve Vídni«. Referent vsdp. dr. Fr. Reyl, kanovník.

Začátek schůze ve 2 hod. odpo.

Diecésní přípravný sjezdový komitét v Hradci Král.

Th.Dr. Jan Soukup,
kapitální děkan, předseda.

Th.Dr. Fr. Reyl,
sidelní kanovník,
I. jednatel.

Th.Dr. Jan Jindra,
professor theologie,
II. jednatel.

DIKOVZDÁNÍ.

V noci ze dne 12. na 13. dubna 1912 vloupal se neznámý pachatel do mé trafiky, z které odcizil značnou peněžitou hotovost, cenné známky a kolky.

Jsem pojištěna proti vloupání u »První rakouské pojišťující společnosti proti vloupání« feditelství pro král. České v Praze, kteráž společnost mi škodu dle znění pojistky již dne 15. dubna prostřednictvím filiálky v Hradci Králové beze srážky vyplatila.

Za rychlé a kulantní vyřízení škody vyslovuji První rakouské pojišťující společnosti proti vloupání svůj dík a cítím se povinná společnost tuto každému co nejvšeleji doporučit.

V Hradci Králové, dne 15. dubna 1912.

Anna Klaudiva.

MAGGI^{HO} kostky
(hotová hovězí polévka)

 po 5 h
jsou nejlepší!

Seznam
radka líčková
hvězda.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Składy:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku ovládní.

Consolky zdarma a franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstva
světelné výhody.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

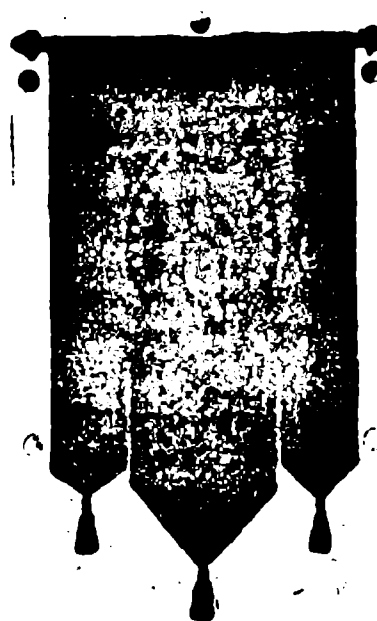
≡ za 4¼% až 5% ≡

úrok a to dle výpovědi.

— Složit listky na požádání zdarma. —

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
rové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritakého chrámu
Páně.

Na ukázkou vzalá
se vše franco.

Josef Stěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému ducho-
venstvu a ml. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

slacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústátnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Stoupencům našich organizací.

Odporúčujeme všele křesťanský český závod

vytíraček a líček »Záštita« v Chrásti
a Chrástě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vsorné ob-
stará »Záštita«. Ved. duchovenstva naskytá se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, saračené dle
předpau za ceny mírné. Učiňte objednávku na
zkušku a budete jistě spokojeni!

— Odporúčajte ve svém okolí! —

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu

v Hradci Králové 1909 konaném

četnými ilustracemi, s řecmi všech řečníků,
včetně dle stenografických protokolů podanými.
— v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 460 str.
nabízí ve výrobě ceně K 8 — franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

V pozůstalosti zemřelého p. vikáře Karla
Janského v Chroustovicích nalezá se zbytek
knih, asi 200 výtisků, které druhdy svým ná-
kladem v bisk. tiskárně vydal:

Brynychovy KATECHESE.

Posluchači p. biskupa Brynychy, bývalého
professora pastorálie, katechetiky a metodiky,
znají oceniti praktický význam jeho katechesí.
Mladší duchovenstvo sotva asi tyto katechese
zná jen dle jména. Upozorňujeme na ně.

Ježto se jedná o rychlé zpeněžení pozůsta-
losti p. vikáře Janského, nabízíme tyto katechese

se značnou slevou 30%.

Krámská cena 1 výtisku o 196 str. (dříve K 1.80)
snižuje se tudíž na K 1.30 frankovaně.

Objednávky obratem vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a
břimování, k missím a k velikonoční
zpovědi, symbolické obrázky, obrázky
svatých, modlitební knižky ve skvost-
ných vazbách a různých cenách,
ružence, obrázky v upomínku
na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví.

nakladatelství, závod hudební a papírnařství
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Přátelé pravdy!

Protivníci katolické církve šíří mezi náš lid
celé spousty prohaných brožur na potupu naší.
Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné bro-
žury katolické, které důkladnými, promyšlenými
úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského
tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.

Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.

Při hromadných objednávkách poskytujeme
až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý
koupiti hojnost v. dělávacího čtení. Nečekej nikdo,
až nepřítelé protikatolickými letáky zbožnou osadu
zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické
věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli
ozbrojeni. Pracuje-li s nepřátelským tiskem na
zkáze církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí
vytrvale státi na stráži. Laskavé čtenáře prosíme,
aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak
jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky
obratem vyřídí

administrace »Časových Úvah«
v Hradci Králové.

Katolický peněžní ústav

Úvěrní družstvo Eliška
v Hradci Králové (Adalbertinum)

— přijímá vklady —

na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty
záložen.

Osvědčeným prostředkem v boji
proti alkoholu
jsou
lhupresté šumivé limonády
připravené pomocí
**Maršnerových šumivých
limonádových bonbonů**
chuti malinové, citronové, jahodové, ma-
finkové a třešňové.
Pravé jediné s touto ochrannou známkou.

Již je každý jednotlivý bonbon i každý
sáček opatřen. Roční spotřeba 60 milionů
kusů. — Jediný výrobce:
První česká akciová společnost továren
na orientální cukrovinky a čokoládu
na Král. Vinohradech, dříve
A. MARŠNER.
Sklady: Praha, Ferdinandova tř., Václav-
ské nám. — Vídeň-VI., Theobaldg. 4. —
Brno, Nádražní náměstí 3-24.

DRAŽBA
v obecní zastavárně
Královéhradecké
v čísle 230. (u semináře)

odbyvatí se bude dne 20. dubna, po pří-
padě 27. dubna 1912 vždy od 9. hod.
ranní do 12. hod. po. a od 2. do 6. hod.
odpo.

NA ZÁSTAVY
pozůstávající z klenotů, hodinek, řetízků
zlatých, stříbrných atd. rovněž i ze
šatstva, prádla a rozličných druhů látek,
obuvi, kol, šicích strojů, atd.,
které koncem února 1912 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy
lze nejdéle do čtvrtka před dražbou
buďto zúročiti aneb vyplatiti.

V pátek před dražbou se vůbec
neuráduje.

Ze správného odboru
obecní zastavárny Královéhradecké.

Begonie
1912 NOVINKY 1912
Nejkrásnější a nejděčnější kvě-
tina pro okno, balkon i zahradu,
krásné květy až 10 cm. prům.
Meteor (žlutá).
Liberty (bílá).
Zepelín (sv. červená).
Balkán (tm. červená).
Již jen 11. výběr cibule k dostání, však
dosti silné, již letos kvetoucí. Zaslá
bez dobírky kus 20 h., 10 kusů 1 K 70 h.
Fr. Machač,
bývalý dvorní zahradník J. c. k.
Výsosti arcikněžny Marie Valerie,
zahradnictví, Častotelec
v Čechách.

Truhlářské dělníky
a) na práci fornyrovanou,
b) na židle švajfkáře —
a domovníka
zároveň ku balení nábytku
do stálého zaměstnání přijme a. a. k. dvorní
továrna nábytku
K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Král.

Založeno r. 1860.
Vyznamenán státní medailí.
Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odberat díla pastířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové
k zhotovení veškerých ko-
stečních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejvostné-
jšího provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přecizně, čistě a důkladně
zhotovuje se v své vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou jako
Biskupské Milosti revidé-
vány.
Mešní nádobý jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stečních se rychle, řádně a
levně vyřizují.
Vše zaslám jen přečtené.
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franco
se zaslou.
Chudším kostelům možno splácet bez přirádek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru svého domácímu.
Společným doporučením rychlé a levné provedení
odznaků společných atd.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Sáton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
zasílá
JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Pro májové pobožnosti
hodí se výtečně původní sbírka 32 májových.
kázání:
České drahokamy
v koruně
Královny nebeské.
Sepsal prof. Fr. Kohout.
Příklady velice tklivé jsou voleny ze života
českých světců a jiných vynikajících Čechů.
Cena 2 K 80 h. — Poštou 3 K.
Objednávky vyřizuje obratem
Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové.

Umělecký útvar
pro malbu na skle
E. Škarda, Brno,
zhotovuje a dodává malované
okna chráněná v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaičového do nejbo-
hatského provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zasažené v místě.
Mosaiky skleněné pro fa-
gady, křídlové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.
Přesná vyznamenání a doporučení.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě
zárukuje veškerý vklady na knížky
(příspěvková záruka)
4 a 1/2 0 dnem 1. dubna 1912
— počínajíc. —
Za vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění,
městská obec Vysokomýtská a všichni poplatníci
(obecními přírážkami). Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Založeno 1882. **Josef Dvořáček** Založeno 1882.
znovuzřídil a právě otevřel svůj velkozávod klobouky.
Rošte si prohlédnouti novinky klobouků
v nádherných výkladech. **Rošte** se přesvědčiti, že za velmi levnou
cenou koupíte výborný klobouk.
Speciality jemných plstěných klobouků
nejlepších světových značek.
82. Hradec Králové. 82.

OBNOVA

Číslo 16. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 19. dubna 1912.

Inserty se počítají levně. Ročník XVIII.
Obnova vychází v pátek v poledne.

JOS. PRÁDELKA HRADEC KRÁL. PALACKÉHO TR. 77.
PŘÍKUPY ANGL. MOD. ŽÁKOV VLASTNÍ VÝROBA-VLASTNÍ
ZEMLÍRNA-VLASTNÍ PRADELNA Karlova tr. 302

Vlasteneckí židovští.

Liberálové a pokrokaři hlásali celá desetiletí, že jen tenkrát rozvine národ své ráznou energii k osvobození ducha, že jen tenkrát nastane hospodářské osvobození dle hesla »Národ sobě«, až se český lid úplně odvrátí od Říma.

Zatím však toto velikášské tažení skončilo přímo ironicky. Čím která strana bila více do »klerikálu«, tím více si utahovala šněrovací kazajku kapitalismu židovsko-německého. Pyšná budova Klofáčova a palác soc. demokratický jsou nejvíce dlužny u německých židů. Vlastenecké noviny jiných protikatelických stran by nemohly bez židovsko-německých inserentů ani vycházeti. Rozumí se, že ta finanční závislost vrývá mocné charakter i do článku redakčních. A dočkali jsme se docela toho, že se národní žurnály navzájem denuncují u německých peněžníků, snažíce se druh druhu urvati semitskou minci.

Národní soběstatečnost! Pokrokařská strana, která jest dle svého chvástu výkvětem, smetánkou všech politických stran národních, bojí se o každého žida jako kvočna o kuřátko. Pochlebujíc byzantský židům bez rozdílu obcovacího jazyka, dělá reklamu židovsko-německým konfessním podnikům, zakládaným v krajích českých, jen aby zhýčkané semity co nejpevněji k sobě připoutala. Z toho jest patrno, jak v tomto táboře národní hrdost a hesla »Vlastní silou, Hospodářské osvobození« zcela si nohu zlámaly. Bez židů a bez přisávání na tělo soc. demokracie by kádr pokrokařských inteligentů neznamenal v české politice nic.

A ta úsluha, vřidnost k židům vysloveně německým! Jako když citlivý lékař stojí u lůžka těžce chorého děcka! Uctivé domluvy, přátelské rady a poklony, onluvy před křesťanským obyvatelstvem a při tom praskání karabáčem po zádech katolických, aby se provedl nejpádňější dokument, že talmudisté se mohou na své věrné služby úplně spolehnouti. Ale německí židé, ačkoli jsou živi výhradně z peněz českých, ačkoli se stali mezi českými chudáky peněžní šlechtou, ještě vzhlížejí na klečící panoše pohrdavě a diktují si další podmínky. Pokud nebudou rozhodujícími pány ve všem (jako v Uhrách), potud jejich konsumenti a živitelé nemohou se nadíti rázného zastání proti nespravedlivostem národnosti druhé.

Israelský lid prý vždycky — jsa utištěn — hojoval o svobodu. Podle všeho ve vojích Žižkových hlavní kádr nadšených bojovníků byl složen ze židů. Celé předešlé století postupem času miliony židovských obchodníků pozorovaly náš životní zápas s centrálním absolutismem německým. Pozorovali, jak pro spravedlivý boj jsou žalářováni kněží, studenti, žurnalisté. Viděli davové pronásledování ideálních Čechů. Kde se hnula na ochraňu se skutečnou energií a s nebezpečností: ztráty existence jediná ruka židovská? Nikdo tak neurvale ve Vídni nepřivítal Riegra a Havlíčka, jako tanějši židovští liberálové. České peníze přímo tekly do otevřených pokladen židovsko-německých chamtivců v Čechách. Ale ti si mysleli i v době nejbolestnějších zápasů, že rabové musí sloužit židovským měšcům dále beze vší odměny. Israelité udržovali způsobem nejnepřirozenějším své německé konfessní školy v krajích ryze českých až do nynějšího století, i když se jednalo o pět šest žáků.

A proto uznává »pokrok« za rytířské a národně záslužné jednání plazení se před židovstvem a tupení té národní společnosti náboženské, která zbudovala universitu, založila normální školy a podporovala horlivě umění všech oborů, jak samy velkolepé památníky stavitelské ze středověku svědčí. K vůli židům praská se bičem do těch lidí, kteří měli přední zásluhu o založení a podporu Ústřední Matice Školské, o zakládání besed a vlasteneckých nadací. Kolik židů následovalo celý zástup českých kněží, zakládajících národní nadace studentské, v době, kdy toho bylo pro nás nejvíce potřebí? Nyní za odměnu jest zpracováván akademik, požívající nadací kněžské, tak, aby na schůzích brojil proti »tmě a vydřidušství« duchovenstva.

Vyskytl se katolický hlas, že na základě konfessním není u nás veliká strana politická možná. My však vidíme, že si židé zcela na základě konfessním leskem své mince založili neprotokolovanou politickou stranu nejmocnější. Dle pokynů vlivného jednoho žida hned se chápe práce několik politických stran ve prospěch semitů. Židé mají v několika stranách své delegáty s hlasem rozhodujícím. Jest to tak neopraktičtější, protože na venek nemusí se exponovati sami.

A pravíme s důrazem, že na základě konfessním žid se stal v Čechách tak velikým pánem. K obalamucení pokrokařů, kteří židům uvěřili všecko, tvrdí židovský tisk, že vlastně židé ani nejsou zvláštním národem, odlišnou račou. Jest to tvrzení přímo komické a zaslouží odsouzení v přední řadě právě u plnokrevných židů. Liší-li se dosud typ křesť. Němce od typu křesť. Čecha, liší se tím více od obou typ židovský.

Proč se tedy i čeští židé posud nazývají židy? Z příčin přece náboženských. A jak dopadli ti naivní pokrokaři, kteří doporučovali, aby zásady bezkonfesse byly šířeny i mezi pokrokovými židy? Odpověď česko-židovského »Rozvoje« vyzněla tímto tónem: Dejte nám teď aspoň nějaký čas pokoj! Těžko vnášet náboženské sváry do rodin. Jest tu starobylá tradice, nutno zachovati šetrnost k pokrevencům. Jsme ještě slábí. — Tímto tenorem v podstatě nesl se článek oficiálního mluvčího.

Zato však vnášet neurvalými útoky »protiklerikálními« sváry do společnosti skutečně národní — to už jest v pořádku. Podporovati horlivě tisk (rudý a pokrokový), v němž jsou surové posměšky ze samého Krista, z Panny Marie, z apoštolů — to jest už práce pro klidné a národní soužití. Židé osobně začali vystupovati na schůzích proti našim náboženským zásadám častěji ovšem teprve nedávno — pokud si pudu důkladně neupravili. Ale co už napáchali dávno tím, že vodili na provázku do těch štvanic sta svých komorníků! Kdyby mocní židé, kteří tolik tisk protikřesťanský fedrují, jen hnuli prstem v zájmu svornějšího života v národě, hned by jejich poslušní sluhové obrátili. Ale ti musí řemeslně bodat a praskat, vysnívat se zbožným rolníkům českým podskalacky, chtějí-li býti při svých žurnálech od židu živi.

Židé začali organisovaně koketovati s vlasteneckou otázkou českou teprve tehdy, kdy pro úspěch jejich kšeftu to bylo nevyhnutelné a zase jen potud a na těch místech, pokud a kde to bylo nejnütnější. A jak »obrátili« židovstvo pražské, každý dobře vidí.

Co pokrokaři prohlašují u nás za nezbytnou povinnost, to přijímají od židů jako velikou milost s díkem a mnohými poklonami. Taková jest soběstatečnost »výkvětu« českého národa a tak se luští vnitřní otázky národní, které přece jsou záležitostí tolik vnitřní.

Volné listy.

Do duševní výbavy volnomyšlenkářů ohledně prívodu křesťanství náleží také onen kus, jenž nazývá se náboženstvím Mithrovým. Když se věc nedaří tak ani tak, musíme balamutiti lehkověrné hejly vším, co se nám jen namane. Taková jest filosofie volnomyšlenkářů, filosofie to ovšem korouhvičková. Slycháváme zkušené lidi říkati, kterak často litovali, že něco řekli, ale nikdy že ne-

litovali toho, že mlčeli. »Bud' mlč«, praví Pythagoras, »anebo řekni něco, co jest lepší nežli mlčení.« Na chápání této pravdy volnomyšlenkářští kadeti nejsou ovšem ustrojeni, neboť o závod chrlí páté přes deváté, co jim slina na jazyk přinese. U volných myšlenkářů se jen mele a práší a opravdovost a rozvážnost jsou dány na trvalý odpotínek.

Na konci prvního století pro Kristu v římské říši v Itálii, jmenovitě ve vojenských posádkách hraničních, uctíván byl perský bůh Mithra. Šířitelé této úcty byli po většině otroci a vojáci. Z vojáků jsou to zejména ti, kteří pocházejí ze Syrie. Kdekoli vojsko trvale se ubytovalo, stavěli si jednotliví vojáci umělé jeskyně, kde neměli jeskyní přirozených, neboť právě v takových prohlubeninách Mithrovi se klaněli. Ostatně tyto Mithrovy jeskyně starožitníkům jsou dnes již důkladně známy. Na místě, kde v křesťanských chrámech stojí oltář, v jeskyních Mithrových byl obraz, jenž představoval boha, jak zabíjí býka. Na počátku náboženské toto hnutí mělo živnou pudu v nejširších lidových vrstvách, odkudž poznenáhlu dostalo se až do císařského paláce a známo jest, že také císař Commodus byl mezi ctiteli Mithrovými. Po větru vanoucím z císařského paláce obraceli hned své lodičky různí dvorští hodnostáři a vůbec osoby, které mění své přesvědčení a mravy dle svého nejvyššího pána, jehož lesk zachycují a na jehož přízni se sluní.

Náboženství Mithrovo v říši římské rychle se šířilo, a lze říci, že kdyby svět nebyl se stal křesťanským, byl by býval ovládnut uctíváním Mithry, s nímž křesťané byli nuceni podstoupiti boj na život a na smrt.

Ostatně nebylo bez důvodu, že náboženství Mithrovo přijali římscí císařové a že je zahrnovali největší pozorností a ochranou. Našliť v něm živly, jimiž podepřeli božskou poctu, kterou jim vzdával ztotočený a mravně již schátralý lid. Dle názoru náboženství Mithrova totiž byl panovník viditelným zjevením božství, a mínění toto domýšlivým císařům římským přišlo velmi vhod.

A tady jest právě největší rozpor mezi náboženstvím křesťanským a Mithrovým. Učení Kristovo nemohlo si dobýti přízně u římských císařů proto, že nevidělo v panovníkovi Boha, a že zbožnění jeho odsuzovalo. Ohněm a mečem římscí císařové zuřili proti náboženství Kristovu, důkaz to, že učení křesťanské po jejich rozumu nebylo větví vypučelou na pni Mithrovi, nýbrž pravým opakem toho, co přízni svoji hýčkali.

O Mithrovi ctitelé jeho si vypravovali, že se narodil ze skály a že horští pastýři přišli se mu klaněti. Odtud se vyvozuje, že tři králové u kolébky Kristovy jsou vlastně napodobením oněch pastýřů Mithrových. To však není nic jiného než události stavěti na hlavu, neboť sv. evangelia nevzala si látku z vypravování o Mithrovi narození, nýbrž určité součástky uctívání Mithrova vybrané jsou právě ze sv. evangelií. Ctitelé Mithrovi usilovali o to, aby ze svého boha vytvořili protiklad Pána Ježíše a proto ze sv. evangelií si vybrali, co se jim právě hodilo. Ostatně tento perský bůh není dějinnou osobností, nýbrž vlastně náznamek slunce. Nežli tedy, neklaněli se mu ani králové, ani pastýři. Co však vypravují sv. evangelia, jsou dějinné skutečnosti, které se zjišťují touže historickou methodou, kterou na jisto postaveny jsou jiné události dějinné.

Upozorňují-li volní myšlenkáři na to, že přijeti do církve Kristovy děje se křesťní vodou a do obce Mithrovy vyznavači přijímání bývali taktéž obmýváním, pak není to jedno a totéž, a nelze jen tak beze všeho tvrditi, že náboženství Kristovo povstalo z náboženství Mithrova. A upozorňujeme hned, že volní myšlenkáři, srovnávající naše náboženství s jinými, chytají se často jen obřadů, ale učení, které jest rozhodující, pomíjejí mlčením. Vydávati vedlejší věc za hlavní, jest vlastně to, co Kant nazývá nedostatkem úsudku, a nedostatek úsudku dle něho jest hloupostí, od které není léku.

Obřady, tedy zevnější znamení, jimiž vyjadřují se vnitřní city a myšlenky, jsou přece společny

všemu lidstvu, řekněme, jsou lidského původu. Majíce základ v téže lidské přirozenosti jsou si více méně podobny. Vyznavač kteréhokoli náboženství, chtěje vyjádřiti modlitbu a s ní spojené myšlenky, směřující k nejvyšší bytosti, přirozeně pozdvihuje hlavy, spíná ruce a klaní se. Proto vytýkali-li se vedle sebe náš křesť a obmýváním vodou v obřadech Mithrových, není to odvození našeho křtu z příslušného oddílu oné bohoslužby perské, nýbrž jest to obecně lidský úkaz, který jest ve všech náboženstvích, která mají jen dosti malé ponětí o hříchu a potřebě, hříchu se zbavovati. Neboť jak by mohla tato myšlenka jinak býti vyjádřena, nežli obmýváním? Právě tak obecně lidskými jsou náznaky (symboly) jedení a pití. Jako tělo lidské k životu a rozvoji svému potřebuje pokrmu, právě tak dle představ této jest duše potřebna potravy duševní. Již pohané užívali významu: »duši živiti, nasycovati, duši pokrm dávatí.« Proto, řídili-li by se kdo pruhlednou chytrostí volnomyšlenkářskou, snadno by mohl býti posednut domyslem, že křesťanské výrazy o pokrmu duševním vzaty jsou z pohanstva a že tudíž náboženství Kristovo není pivoďní.

Bohové ve starém Babyloně požívají ovoce posvátného stromu, jako vubec ve všech pohan-ských náboženstvích jsou opatřeni svým zvláštním pokrmem, jenž jim zjednává nesmrtnosti. Řecké nektar a ambrosie jsou známy. Divoch věří, zabije-li a požije-li býka, že nabude jeho síly, ke kteréž představě náleží původně i mrav lido-jedský, zakládající se na mínění, že síla přemo-ženého a snědeného nepřitele přejde v tělo vítě-ze. Dle těchto představ náznakové hostiny vysky- tují se v nejrůznějších náboženstvích a jsou obec- ným majetkem lidským. Ale z takových obětních hostin a pokrmů pohanských bohů obět mše sv. vyvozovati může jen duševní hloubka volných my-šlenkářů, jimž na celém světě není rovných myslitelu, tak že by nám bylo zase upozorňovati na Kantův výrok o tom, co se jmenuje hloupostí. Ob- ěť Kristovu na stejnou míru uváděti s porážkami býkův a hostinami pohanských bohů, znamená pro-jevovati fanatism, jenž oslepuje rozum a ubíjí všechnu vážnost.

Podobnost v učení. Volní myšlenkáři hodili i tady udici a křičí asi takto: Co to? Křesťanské náboženství mluví o Kristovu vzkříšení a stoupen- ci Mithrovi hlásali také z mrtvých vstání svého bo- ha, a to jest přece podobnost, které nelze popřa- ti. Ovšem, i ctitelé Mithrovi kázali z mrtvých vstá- ní svého boha, jen že tento jejich bůh by názna- kem (symbolem) slunce. Když slunce v zimní do- bě doběhlo nejnižšího bodu své dráhy, počíná za- se stoupati, a účinkem vzestupu jeho jest pučení života v přírodě, jejíž síly byly několik měsíců stajeny a jako mrtvy. Proto také u Římanů Mithra nazýván byl sluncem nepřemoženým a nepřemo- žitelným (sol invictus). A nyní se ptáme, v jakém spojení jest toto slunce se vzkříšením Kristovým, které netýká se žádného přírodního postupu, ný- brž jest skutečným z mrtvých vstáním, o němž není ani slova v náboženstvích celého světa?

Na tom však volní myšlenkáři nepřestávají a soukají ještě jiné podobnosti. Svátky vánoční a narozeniny Mithrovy jsou prý pojmy totožné. Vždyť i sociální demokraté, co do náboženských vědomostí nejmilejší bratři volných myšlenkářů, vytvářeli deklamují, že vánoční svátky jsou vlast- ně napodobením slavnosti slunovratu a že tedy při- pomínají narození Mithry a nikoli narození Kristo- va. Čeho tedy ještě jest potřebí k důkazu, že kře- sťanské náboženství jest kopií Mithrovou?

Mithra jest slunce. Den jeho narození jest pro- sincový slunovrat, kdy slunce od nejnižší polohy počíná stoupati. Po 21. prosinci, a to 23., slavili vyznavači Mithrovi narozeniny svého boha. Nata- lis solis invicti — narozeniny nepřemožitelného slunce. V 3. a 4. století jest tato slavnost Mithrova určitě dokázána. V tuto dobu i narozeniny Kri- stovy byly nazvány zrozením nepřemoženého slunce. A to že dokazuje odvození vánočních kře- sťanských svátkův od slavnosti Mithrovy? Zajisté, odpovídají vítězně odporci, a upozorňují při tom na skutečnost, že vánoční svátky byly zavedeny teprve ve 4. století, neboť před tím slaveno bylo toliko Zjevení Páně (Epiphania). Ovšem že váno- ční svátky ve 4. století byly zavedeny, ale nikoli aby jimi napodobena byla slavnost Mithrova zro- zení, nýbrž za tím hlavním účelem, aby onen po- hanský svátek byl potlačen a aby mu dán byl kře- sťanský obsah.

Co bylo činiti církvi, když někde setkala se s obyčejí a mravy, které pramenily z pohanské modloslužby? S mravy a obyčejí těmi žily i vzpo- mínky na pohanské náboženství a na jeho před- stavy. Nebylo tedy na jiném, než-li těmito ustále- ným zvykům vlítni křesťanský obsah, jinými slo- vy i skofápka byla zachována, ale vloženo bylo křesťanské jádro. A to bylo bez obtíží jmenovitě v tomto ohledu, protože myšlenka, že Kristus jest světlem světa, pronikala mysli a byla obecným křesťanským názorem. Již Simeon pozdravil be- tlemské Dítě jako světlo, které osvítl pohany. Podávalo se tedy samo sebou, ustanoviti svátky

vánoční v den, který byl příhodný a který po- skytoval příležitost, aby mu vtisknuta byla př- čeť křesťanská a aby povaha pohanské modlo- služby ustoupila duchu živému. Dnes missionáři nepočínají si jinak. Neboť kdekoli běží o to, aby vžil obyčej zbaaveny byly pohanské modlosluž- by, dávají missionáři zvyklostem křesťanský věro- učný a mravoučný obsah, čímž věc mění se od základu.

Těmito řádky opětně z jiné stránky dokázána jest důkladnost volnomyšlenkářské vědy a ona statečnost, která necouvne před žádným nesmy- slem, a zejména ne před tím, který má dosti mo- ci, aby volnomyšlenkářské hejly vyvedl až na vrbu.

Požehnání volnomyšlenkářských škol. Ma- coch, to byla pochoutka pro volné myšlenkáře, kteří zakládají novou vyšší mravnost. Luskali ve- sele prsty, smích jejich se množil, pak bouřlivě vybuchoval, až posléze umravňovatelé dali se do šileného tance a ze samé rozkoše, že Macoch vra- ždil, div se nebodali do krve jako indiští fakirové. Ale krátkou a důležitou otázkou. Prohlásil Macoch, že k vraždě přivedlo ho katolické náboženství? To nikoli.

Nuže, v minulém čísle Obnovy jsem četl o vrahovi, který se zapísal, že zpusťlosti a vraž- dām naučila ho škola, pro kterou volní myšlenkáři div se neupíší a neumluví.

To jest vyznání člověka, který docházel do školy, ze které bylo vyhozeno náboženství a ve které učitelé volně myslili a učili zásadám, jež jsou zkázou a rozkladem společnosti. Ze života pro život. Jest již sice obecně známo, že volno- myšlenkářská škola francouzská vysílá do života zkažené ničemy a nebezpečné zločince, ale posud nikdo z těchto vychovanců nevyhlíčil ze zkušenosti, jakými jsou tam žáci pokusnými králíky. Až tento nešťastník promluvil upřímně a s onou bolestnou opravdovostí, která dostavuje se před smrtí, kdy všechny život představuje se bez lži a okras. Tady padají všechny záclony, mizí přetvářka pokroko- vé fráse a mluva pravdy dopadá hromem na lico- nierné volnomyšlenkářské deklamátory. Na mí- sto poctivých občanů, lidí mravných a užitečných členů společnosti lidské představují se nám vraho- vé. Pravda vytažena jest na bílé světlo a mluví strhující výmluvností, že všechny zásady nesou své ovoce v životě a že zásady beznáboženských vol- nomyšlenkářských škol otravují a ničí každou ctnost a povinnost.

Voláte po praksi? Tady ji máte a můžete-li, žasněte, co lži a podvodu skrývají pokrokářské fráse těch, kteří začali u nás chvalofčením původ- ce vražd a paličství Ferrera a kteří programově podvracejí základní pilíře spořádané společnosti. Myšlenky lidské zrají pomalu, ale jistě, a byt zdá- lo se někdy, že není znáti jejich stop, přece jen dostaví se chvíle, kdy se přihlásí s veškerou hlo- bkou hrůz v nich obsažených a kdy společnost lid- ská, jejíž ředitelé byli slepými, nesena jest na roz- bouřených vlnách jako puklá loď. Co do vědy o- všem volní myšlenkáři vypadají jako žvatlající pa- štikáři, ale co naplat, když ostatní zásady jejich dle zákulisního komanda zednářského rozséváné, jsou semenem, jehož klíčivost znamená společen- skou revoluci a úplnou mravní otravu?

Nad Ferrerem a zločiny jeho vychovanců bylo z počátku jásání. Když však tisk, který všeho lid- ského citu ještě nepozbyl, trnul nad katanstvím, o jehož pravé hrůze podrobnější zprávy došly poz- ději, ozvaly se výmluvy, že prý Ferrer toho krve- proliti nezavinil. Leč sami vynikající liberálové přinesli zdrcující materiál proti odsouzenému mu- ži, který se hájil výmluvami tolik lhavými. Volno- myšlenkářská obec na chvíli ztichla, ale konečně vyrazila s neapnou zprávičkou, že prý nyní Fer- rer byl úplně očistěn. Jako by nebyly ničím před- zvěsti barcelonské revoluce, které se vyblýjely již před hromadným povstáním Ferrerovců! Jako by byl lhal Canalejas, jako by celý obrovský materiál soudní býval švindlem. Pánové, napřed jest vaší povinností dokázati, že lhali žalobci a svědkové. O to jste se však ani nepokusili, třeba že by všich- ní volnomyšlenkáři španělští žádali ryčně odsouze- ní svědků, kdyby skutečně jejich nepoctivost mo- hli dokázati. Volnomyšlenkářská škola nese své ovoce jak ve Francii tak ve Španělsku a Portu- galsku.

Z hovoru s A. Iv. Gučkovem. Pod tímto nad- pisem »Nár. Listy« uveřejnily dne 11. dubna člá- nek, který jest zajímavý zejména svědectvím, že ruská pokrokářská strana (kadeti) jest spřežena se židy, jako u nás v Čechách. O parlamentních skupinách ruských Gučkov pravil: »V nejbližším sousedství na levo, mezi progresisty, nemáme pří- liš nebezpečných soupeřů. Nebezpečnější jsou ka- deti, kteří mají několik významných parlamentár- níkův a ve své politické agitaci opírají se o žido- vské kapitalistické živly, odhodlané k velkým ob- ětem peněžním.«

Vůdce těchto ruských pokrokářů jest Milju- kov, který jest v důvěrných stycích s našim Ma-

sarykem. Masaryk v delegacích jednoho dne útočil proti Ahrenthalovi. Neuplynuly snad ani tři dny, a již Ahrenthal ukázal na telegram, poslaný Masa- rykem Miljukovi. Vůdce našich židovských pokro- kářů za tepla hned a asi dle předchozí úmluvy o- znamoval jenerálovi židovských pokrokářů rus- kých, co žhavého v delegacích promluvil.

Rozumíme pániům dobře, jako jim rozuměl Ahrenthal, který zmínku o telegramu nečinil bez důvodů. Židovsko-pokrokářským živlům jest vše- chno vítáno, co oviklává autoritou státu a dynastie. Proto náš »Čas« tak často vrhá se na »krvežízniv- ce« na ruském trůnu, a proto Masaryk v parlamen- tě si zapověděl uzavírati přátelství s ruským ab- solutismem. Počká patrně, až v Rusku zavedena bude židovsko-pokrokářská republika. Že strana Masarykova obstarává u nás zájmy židovské, ví již politické nemluvně, a nyní se množí doklady, že židovská světovláda má již mezinárodní organi- saci pokrokářské intelligence, která slouží žido- vskému kapitalismu tak dobře, jako mezinárodní sociální demokracie. V Rusku ovšem Miljukov velí četnějšímu sboru poslaneckých kolegů proto, že voliči ruští tápají posud v temnotách neuvědo- mělosti a bezgramotnosti. V Čechách větší vzdě- lání a bystřejší prohlédavost způsobila, že voliči neseďají na větve pomazané židovským lepem, čímž vysvětlujeme si skutečnost, že přes úsilnou a dlouhá léta trvající agitaci židovské pokrokář- ství nemůže tak snadno se hnouti dále.

Záložna v Hradci Králové,
Josefíně náměstí.

Vklady na knížky 4³/₄ %

Na běžný účet dle ujednání

Obrana.

Obrana tiskem nejvydatnější. Co pochopili ži- dě již dávno, o tom katolíci teprve pozdě začali důkladně přemýšleti. Katolíci spisovali celé řady spisů poučných i zábavných, katolíci předáci na- hádali lid ku čtení, sebevzdělání. A když se lid dle této výzvy hnul, tu vpadly v zad židovské millio- ny, které byly výhradně určeny k fanatickému sni- žování křesťanstva a zatušování semitských stínů. Nuže — naučil-li se konečně lid čísti, ať se mu cpou do ruky tiskopisy, vyráběné v redakcích semit- ských! Do půdy zkypřené od katolíků zasazena kokotice. A katolíci pozdě seznávali, že měli s větším úsilím pěstovati tiskovou obranu dávno dřívě, pokud celé vrstvy nebyly židovským ti- skem zachvácený.

Proč však na př. v Německu jest katolictvo tolik silné? Již r. 1890 vycházelo tam 94 němec- kých katolických denníků, 75 týdeníků, 48 listů 3krát týdně, 55 2krát týdně. Tedy úhrnem 272 listů. R. 1909 však již vycházelo tam katol. něm. 278 denníků, 64 týdeníků, 4krát týdně 14 listů, 3krát 134 listů, 2krát 83, tedy dohromady 573 listů. Noviny ty vycházely dohromady ve 2,320.000 e- xemplářích. V to nejsou počítány katolické noviny polské a francouzské, jež v říši německé vychá- zejí.

Porovnejme s tímto sensačním rozvojem stav katolického tisku českého a seznáme, jak pokul- háváme za uvědomělými souvěrci německými. Proto také lehce lze uhodnouti, proč v protestant- ském Německu katolíci imponují každému a proč se šetří tam jejich práv víc než v »zklerikalisovaném« Rakousku. Který učitel, vyučující katolické děti, odvážil by se k takovým rejdům volnomyšlenkář- ským, jaké rodmýchují v Čechách Rašínovci, byl by okamžitě odkázán do příslušných mezí. V Ra- kousku a Uhrách však obrovská většina tisku vy- chází pod komandem židovským — a proto ta kri- tická situace. Podporujte a rozšiřujte katolický tisk a tím si vystavíte hradbu žulovou!

»Klerikální spolky« středoškolské. Uvažme ten veliký zázrak! Volnomyšlenkářští židé, kteří tak hořeznatě štvou proti náboženskému vyznání nej- větší části rakouského obyvatelstva a kteří jásalí nad krvavými revolucemi v Barceloně a Portugal- sku — najednou se bojí o Rakouský stát. Roní kro- kodýlí slzy nad tím, jak katolíci ohrožují státní pořádek. Lidé, kteří spáchali nejsurovější štvance tupením »jedu z Judey«, bojí se mariánských kon- gregací studentstva jako — štváčských.

Jest velická dráhota a proto židé za každou cenu chtějí odvrátiti pozornost od svých obrov- ských přljmů. Štváčská »Neue Freie Presse«, kte- rá má tolik zásluh o pusté napadání českého náro- da, a katolického životního názoru, najednou poda- la si ruku s puncovanými českými vlastenci na po- tírání pokojných náboženských družin. Rozumí se, že se ozvala svorná, mohutná kantáta těch českých listů, které by bez židovského napovědy nevěděly, kde vlastně národní rozum hledati.

»České Slovo« dne 10. t. m. praví, že »cíle a snahy Mariánských družin jsou vyložené politic- ké a namířené proti státním základním zákonům.« Považte, tohle odváží se tvrditi s markýrovanou

loyalitou orgán těch lidí, kteří byli podrobeni tak rozsáhlému vyšetřování pro rejdy antimilitaristické! A soudní šetření končilo tak, až se proti takové taktice na nár. soc. sjezdu ozvaly hromadné protesty proti původcům. Lidé, kteří nedávno zle zmrskali agrární mladé denuncianty, pojednou odvažují se denunciovat vlastní krajany způsobem tolik prohaným. Právě protestantský prezident Spojených Států severoamerických Taft napsal kardinálu Zarleyovi o církvi katolické: Energická oposice, se kterou staví se proti anarchistickému a sociálně demokratickému hnutí, zasluhuje uznání i všech nekatolíků. **Katolická církev a její učení je nejlepší ochrankyní pořádku a zákona.** — S radostí pozdravujeme, že Řím pocítí rozmnožením kardinála amerických činností jejich biskupů a naši zemi. Církev katolická při svých snahách zachováti zákon a pořádek může býti jistou podpory a sympatie všech nekatolíků.

A »Osvěta Lidu« dne 6. t. m. pouští strážáky: »Členové kongregací budou dávat pozor na sebe navzájem, ale i na ostatní spolužáky, kteří stojí mimo jejich sdružení. Vyvinutí jejich smysl »porozovací« povede je k tomu, že si budou všimati i rodin svých kolegů, ba i chování profesorů, zejména tam, kde praeses (obyčejně katecheta) není za dobře se sborem učitelským. Tím způsobem vytvoří se celý systém špiclovský a život na našich gymnasiích bude otráven a stane se záhubným pro mladé studenty a nesnesitelným pro učitele.«

Na tyto předpovědi odpovídá jasně sama skutečnost, že život na mnohých gymnasiích opravdu již otráven jest, ale právě zásluhou těch, kteří smysl služební přísahy pokládají za formalitu, proti které mohou jednati kdykoli se jim zachce. A že špiclovství již zásluhou židů a pokrokářů jest na gymnasiích až příliš silně vyvinuto, to přece vědí masarykovci velmi dobře sami. Jest to viděti hlavně z toho, co zakusí konservativní paedagog od svých kolegů a katolický student od spolužáků, kteří považují za přímou povinnost prováděti justamenty proti katechetum. Jest zde vyvinut velice promyšlený systém. A co nelze provéstí přímo, s tím se spěchá do novin, kde pod tiskovou imunitou jest strhán konservativní vychovatel hůf než zločinec. A co říci těm paedagogům a jejich studentským důvěrníkům, kteří docela rozšiřují na gymnasiu nadávkový pamflet na biskupa! Jeden synek židovského volnomyšlenkáře má na gymnasiu větší moc, než deset katolických studentů. —

A proč na povel vídeňského žida tolik protestují pokrokáři proti strašidlu špiclovství? Bojí se ovšem konkurence, hádajíce dle vlastních povah na lidi jiné. Ale Třas do nich vjel hlavně z jiné příčiny. Strachují se, aby pokrokářské rejdy na gymnasiích dle vzoru pověstného Judy nebyly ve své zvůli obmezeny. Pokrokáři totiž dobře vědí, kdo vlastně jedná proti zákonu, kdo ohrožuje v přední řadě gymnasiální soužití. A také vědí, že v Mariánských kongregacích vštěpují se zásady konservativní, odpovídající přesně duchu disciplinárního řádu a stávajících zákonů. Jestliže tedy chvalořečníci barcelonských a portugalských krvavých pokrokářů pojednou projevují nevysvětlitelný strach před zrušením stávajících řádů, mají vlastně uvítati vše ta sdružení, která nabádají k poslušnosti, poddanosti a plnění stávajících školských povinností.

Od kud vane vítr? »Neue Freie Presse« uveřejnila štvavý článek proti Mariánským družinám dne 4. t. m. a ostatní volnomyšlenkáři bez rozdílu náboženského vyznání poslušně rozvinuli dále pokřik židovských fanatiků, kteří náboženství naše ze škol vylučují, ale na rabínské vyučování nedají dopustiti. Již loni časopis rakouských zednářů (sic) u nás zakázaných, ale trpěných »Orient« sdělil: »V nejvyšším zájmu přednášce vyličil bratr lože R. (z lože »Del«) činnost Mariánských družin a jejich organizací, která obestírá již celou říši a fanatizuje jak dospělé, tak slabou, nezralou mládež. Navrhl, aby lože obrátila se zvláštním přispisem k veleloži, aby táž se zbystřenou pozorností sledovala toto protipokrokové hnutí a důtklivými letáky a novinářskými články obecnost varovala před neplechou Mariánských družin. Návrh bratra R. byl jednohlasně přijat.«

Odtud tedy poplach, který vyburcoval české sedmihlasy. A když na kongresu »Volné Myšlenky« v Praze tolik se švalo netoliko proti náboženskému vyučování ve školách, ale i proti článkům naší vlády, židé se mohli utleskati. A sami se pochlubili, že valná většina účastníků skládala se z židů. A kdo tolik tleskal štváckým řečem Macharovým proti »Jedu z Judey«? Kdyby se odvážil konservativce jen polovici takových útoků pronést proti talmudistům, strhli by židé poplach, až by se hory otfásaly. A nyní prý — štvání zavádějí Mariánské kongregace. Židovský tisk ovšem žádné štvání vypátrati nemůže, ale přece jenom třeba na semitský buben. Taková jest situace v »klerikalismu« Rakousku, kde se gymnasista katolický musí strachovati před tajnými špicly.

Ještě Nathan Ehrenfeld. Židé nemají zvláštních náboženských spolků středoškolských, protože při všestranné úsluze protiklerikálů jich naprosto nepotřebují. O zemřelém vrchním rabinovi Ehrenfeldovi napsal židovský »Prager Tagblatt«: »Jemu

dlužno přičísti, že na židovském hřbitově až dosud nesměly býti ukládány popelnice mrtvol spálených v krematoriích... Zvláště pak mu záleželo na vyučování náboženství. Aniž by snad obmezil učitelstvo (toho přece nepotřeboval!) — pusobil svým vlivem i na jejich činnost.« A tomuto germanisujícímu vrchnímu rabinovi po smrti vystavil velice pěkné vysvědčení protikonfessní, pokrokový list český.

K asimilaci židů. Pod heslem assimilace snaží se maskovati svou hospodářskou mdlou na Moravě pokrokáři ze všech sil. Obklopují každého žida s úpěnlivými prosbami za spolupráci. K tomu odpovídá »Našinec«: »Nehledíc k tomu, že je pošetilý nyní, když už máme české peněžnictví, český obchod, najednou vlastní posici svoji podkopávat podporou živlů, které tehdy, kdy jsme jich potřebovali, stáli proti nám: pokrokové filosemitství české je už dnes opozdžené, ježto všechna moderní literatura má ráz silné touhy po sebeurčení a vzkříšení jednotného židovského národa. Sombart na př. ve svém posledním díle »Die Zukunft der Juden« vůbec v možnost assimilace židů nevěří. Nedávno vyšla kniha židovského autora dra. A. Landsbergra »Die Juden taufen« obsahuje spoustu výroků nejruznějších autorit: Wenera, Sombarta, Bahra, Erzbergra, Naumanna, Jeutsche a j., kteří assimilaci židu nepovažují ani za účelnou ani za možnou. Prozrazuje to pouze a jediné duševní opozdilost českého pokrokářstva, když horuje pro assimilaci dnes, kdy je — odbytou věcí.«

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel, košile, spodky, ponožky, kapresníky a ložní prádla **zaše na výběr**
P. T. **interesentům známá svou solidností firma**

Václav L. Holý,
Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží.

Politický přehled.

Česko-německé dohodování. Pražský i vídeňský tisk posuzuje stav jednání o dohodu česko-německou velmi příznivě. Právě se, že ještě nikdy nebyly vyhlídky na smír tak dobré, jako nyní. Pujde-li jednání dále dosavadní cestou, bude v květnu hotovou událostí. — Od pondělka 15. t. m. zasedají jednotlivé komitety národně-politické komise každodenně a současně stalo se opatření, aby také jak v otázce jazykové při samosprávných, tak i zeměpanských úřadech konečně zjednáno bylo jasno. Vláda teprve nyní a to nepřímo činí nátlak, aby k vyrovnání došlo. Slíbila totiž, že finančně pomůže zemi, jen když vyrovnací konference se o podstatných otázkách dohodnou. Proto najednou nastal rychlejší postup ve smířování. — Také tentokrát dal císař svolení k vybírání jen 55proc. zemské přírážky, ač se zemský výbor 27. března usnesl žádati o svolení k vybírání 65proc. zemské přírážky.

Královský komisař pro Čechy. S ustanovením královského komisaře pro Chorvátsko počaly se také šířiti pověsti o královském komisaři pro Čechy. Němci by asi byli velice rádi, kdyby se tak stalo, ježto doufají, že by královský komisař byl k požadavkům německým příznivější než k českým. Radikální listy tvrdí, že v rozhodujících kruzích skutečně učiněna jsou překvapující opatření, nebudou-li finance české uvedeny do pořádku. Za vládního komisaře jest prý vyhlédnut ministr Jakub Svěrák.

Stav zemských financí líčí se dnes z německé strany mnohem příznivěji než do nedávna. Původně se tvrdilo, že prostředky země stačí jen do poloviny května a pak že zemská pokladna zastaví další platy. Nyní se oznamuje, že království až do konce roku dostojí všem svým závazkům, poněvadž vláda jest ochotna poskytnouti mu několik milionů zálohou na státní úděl z osobní daně z příjmů a z daně líhové. Přebytky z výnosu osobní daně z příjmů, o něž se dělí stát se zeměmi budou prý letos zvláště veliké a proto případně prý značný podíl také na království české. Mimo to vyjednáno se s peněžními ústavami o zálohu na běžný účet v obnosu 25 mil. korun. Peněžní ústava žádá však záruku vlády, jež dosud neprojevila k tomu ochotu. Také se ukazuje k tomu, že za nynějšího nedostatku peněz taková záloha přišla by zemskému hospodářství příliš drahá.

Říšská rada konala ve čtvrtek první schůzi povelikonoční. S vyřizováním řádného rozpočtu už se letos ani nepočítá, ba vláda ani nedoufá v hlad-

ké vyřízení nového prozatímního rozpočtu, nepodaří-li se jí překonati německý odpor.

Kandidátka do českého sněmu zemského. Úmrtím poslance dra. V. Škardy uprázdněn zemský mandát za města Nymburk-Mladá Boleslav. Tentokrát mladočeská a národně sociální strana sjednotily se na kandidatuře spisovatelky Vikové-Kunětické (nar. 1863 v Pardubicích), čímž prý jest její volba zajištěna. Doplnovací volba koná se 4. července. Svaz českých poslanců na zem. sněmu zvolil si předsedou posl. Svehlu.

Krise v Uhrách se přirostuje. V uherském sněmu strana Justova pokračuje v obstrukci a hr. Khuen slibuje, že až po zasedání delegací zahájí boj s obstrukcí. Zatím však Khuen s celou vládou usnesl se podati demissi, poněvadž není záruky, že delegační zasedání bude míti hladký průběh, a zvláště proto, že kabinet Khuenův jest bezradný a neví kudy kam. To také urychlilo podání demisse, že císař zamítl žádost hr. Khuena za propuštění ministra války ryt. Auffenberga, čímž se chtěl hr. Khuen u strany práce pochlubit. Oposice jest však ochotna se stranou vládní dohodnouti se na kompromissu. Císař demissi Khuenovu přijal.

Hrůzovláda v Chorvátsku. Cuvaj vydává nařízení za nařízením, kterými se svoboda omezuje nebo úplně zastavuje; řada listů přestala již vycházeti. Cuvaj nařídil policejním úřadům, aby co nejpřísněji trestaly každého, kdo by rozšiřoval zprávy o změně dosavadního vedení v Chorvátsku, protože se prý těmi zprávami ohrožuje veřejný pokoj a pořádek. Zakročuje se i proti kněžím, jako by prý s kazatelen štváli! Vykládá se však také, že s hr. Khuenem padá též ban Cuvaj a že v Chorvátsku výminečný stav bude zrušen a ústava obnovena. — Ve Slovanstvu rakouském pořádají se schůze a podávají protesty proti hrůzovládě v Chorvátsku.

Společný rozpočet. Dne 16. dubna předložila vláda společný rozpočet, jenž vykazuje potřebu 470,923.322 K, o 22.3 mil. K více než r. 1911. Po celní úhradě obnosu 183,463.719 zbývá uhraditi 287,456.603 K, z čehož připadá na naši polovinu říše 182.8 mil. a na Uhry 104.6 mil. K. Pro Bosnu a Hercegovinu žádá se mimořádný úvěr 12.7 mil. kor. Řádná potřeba ministerstva zahraničních záležitostí činí 16.2 mil. K (o 623.000 K více proti loňsku). Řádná potřeba vojenská jest o 18,136.000 K vyšší než v r. 1911, mimořádná potřeba 5.2 mil. K rovná se úplně potřebě roku loňského. Řádná potřeba pro námořnictvo v obnosu 67,714.000 K jest o 3.5 mil. K větší, naproti tomu mimořádná potřeba 4,043.000 K, o 51.000 K menší než v roce 1911. Celková potřeba vojska a námořnictva činí 449 mil. 423.881 K, o 21,636.254 K více než v r. 1911. Jako druhá splátka mimořádné potřeby na vybudování vojska žádá se na rok 1912 19 mil. K a pro válečné námořnictvo (stavby přístavů a jiné námořní účely) 1 mil. Na provedení branné reformy připadá z požadovaného úvěru 15,550.000 K a na konečné sanování nedostatečně dotovaných rozpočtových položek 10,910.000 K. Pro fortifikační opatření atd. zařazeno jest 5 mil. K a na vyzbrojení motorových vzducholodí, na létadla atd. 680.000 K. Na nutné personalie, úpravu, šarže, jakož i na zaopatření děle sloužících poddůstojníků a věcné potřeby žádá se 751.542 K. Mimo to požaduje ministerstvo války další splátku 4 mil. K na mimořádný úvěr pro potřeby polního dělostřelectva. Mimořádný úvěr 6 mil. K na vybudování loďstva dělí se na 2 splátky po 12 mil. K na dvě válečné lodi i dále na 2 splátky po 5 mil. K na 2 válečné lodi, na 2 splátky po 1.4 mil. a na 1 splátku 1.7 mil. K na 3 křižníky; dále na obnos 1.4 mil. K na zvláštní torpedová plavidla a na 1 mil. K po 12 torpedových člunů. Pro výzbroj dělostřelectka a torpedovou požaduje se na splátkách celkem 26.1 mil. korun.

Samospráva Irska. Anglické dolní sněmovně předložena byla irská homerule, zákon o samosprávě Irska. Irský parlament bude sestávat ze senátu a sněmovny poslanců. Autorita parlamentu říšského zůstane však neztencena. Sněmovna poslanců bude míti 164 členů, senát 40 členů. Poslanecká sněmovna irská smí se zabývat pouze čistě irskými záležitostmi. Na ochranu náboženské svobody obsahuje homerule zvláštní ustanovení.

Německé zbrojení. Říšskému sněmu německému předloženy nové branné předlohy a pamětní spis vlády ohledně úhrady. Nových daní vláda zatím nežádá.

Ve Francii zemřel jeden z úhlavních nepřátel církve, Henr. Brisson, předseda francouzské sněmovny. On byl duševním původcem rozluky církve od státu ve Francii.

Válka italsko-turecká. Velevyslanec rakouský, německý, francouzský, ruský a anglický v Cařihradě zakročili u Porty pro rychlé skončení války.

Zprávy organisáč. a spolkové.

Hořice. Dne 14. dubna t. r. odbývána byla v Hořicích v sále »na Doubravce« valná hromada křesťansko-sociálního lidového spolku. Po přečtení a schválení

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kapní pramen v Rabensku veškerých

kostel paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberec a
kovového nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské retie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

zpráv všech funkcí byly volby, jichž
výsledek jest tento: Za předsedu zvolen vlp. Stanislav
Kordule, kaplan, místopředsedou p. Bohumil Henc, jedna-
telem vlp. Jan Ježek, kaplan. Pokladníkem prozatím
zůstal horlivý dosavadní pokladník p. Lorenc, než bude
zvolen k jeho práci jiný. Za členy výboru byli zvoleni:
pp. Munzar Josef, Špúr Václav, Jirgl Jan, Janeček Vá-
clav, Kračmar Jan, Kolář František, sl. Vejsová Růže-
na. Za náhradníky: pl. Kohoutová a p. Frt. Bartoníček.
Duchovním rádcem zvolen dp. katecheta V. Paukert. Re-
visory účtů: pp. Fišera Václav a Kočí Josef. — Pře-
jeme novému výboru, aby se zdarem pracoval k zdo-
konání a povznesení spolku, a k cíli tomu voláme:
»Zdať Bůh!« — Zároveň podotýkáme, že zdejší odo-
bočka »Všeodb. sdružení« pořádá dne 28. dubna t. r. před-
nášku o Svaté Zemi; přednáška bude doprovázena 200
světelnými obrazy. Přednášet bude dp. katecheta Scho-
vanec z Jičína.

Všem katolickým spolkům vzdělávacím, odo-
bočným a skupinám všeodborovým, mládeže atd. Kde chci
zúčastnit cvičení při sletu, požádejte župu o sletová
cvičení, jež vám ihned zašle. Slet se koná v červenci.
Do té doby lehko intelligentnímu člověku nacvičit ve-
škerá cvičení. Obrátte se na župního starostu »Orla-
pana JOSEFA POLÁKA v Hradci Králové, Adalbertu-
num.

Chrudim. Pro sdružené katolické jednoty v Chru-
dmi bude míti ve dnech 25., 26. a 27. dubna vždy o půl
8. hodině večer duchovní cvičení oblíbený náš kazatel
z řádu Otců kapucínů P. Hyacinthus Novák v kapucín-
ském chrámu Páně ze vzácné laskavosti vldp. quardiá-
na a definitora řádu P. Matěje Schreibra. Po promluvě
bude vždy požehnání, načež v sobotu po poslední po-
božnosti bude společná svatá zpověď a v neděli 28. dub-
na bude společné sv. přijímání. Vybízíme veškeré člen-
stvo, aby do jednoho svou velikonoční povinnost kato-
lického křesťana vykonalo, neboť jedině když Kristus
bude kralovati v srdcích našich, můžeme doufat ve
zdar svých podniků. Ukažme se veřejně katolíky a
věrnými syny svátostného Spasitele, jděme přes terror
a posměch nepřátel k Tomu, jenž řekl: »Pojďte ke mně
všichni, kteří pracujete . . . a já vás občerstvím.« Při-
hlasmež se hrdě ku kříži, neboť jedině v tomto zname-
ní zvítězíme! Nuže, všichni na shledanou ve čtvrtek 25.
dubna o půl 8. hod. večer v milé klášterní svatyni u
Otců kapucínů! Zdať Bůh!

Slavnostní den »Orla« v Hradci Králové. Dne 14.
t. m. byla odměněna znamenitým výsledkem pečlivá
práce neúporného pracovníka starosty »Orla« p. Po-
láka a cvičitele p. Kadeřábka. Tím větší čest, že k mno-
hým svým obětavým pracím p. Polák přidal ještě tolik
příle myšlenky orelské. Ráno pořádal zručný cvičitel
p. Kadeřábek pro Orly venkovské zvláštní kurs, který
byl čteně navštíven. — Večer náležel Orlům králové-
hradeckým, kteří uspořádali zábavu spojenou s tělocvič-
nými produkcemi. Velice pěkně se poslouchala zručná
hra kněžského kvarteta. Pan Klivický z Pardubic všem
se zamlouval zdařile provedenými komickými výstupy.
Největší zájem však vzbudilo tělocvičné umění skupin
jak mladších tak starších Orlů. Svižné, bravurní pohy-
by, vzácná ukázněnost, hravé překonávání obtížných
produkcí na bradlech atd. — to všecko sledováno se za-
tíženým dechem a odměňováno hluknými salvy a po-
tlesky. Návštěva byla tentokrát prostřední. Dostavil se
však větší počet místních Sokolů, přijelo i 6 Sokolů z
Třebechovic. A i tito vzdávali chválu pěkným výkonům.
Čest a díky všem, kteří o zdar se zasloužili!

Holice. Dne 28. dubna pořádáme tělocvičný kurs,
na němž bude přítomen náčelník br. Kadeřábek z Hrad-
ce Králové.

Zprávy místní a z kraje.

Generální návštěva ve vikariátě vysokomýtském. Na
své apoštolské cestě zavítá Jeho Exc. nejd. biskup

Dr. Josef Doubrava v sobotu dne 20. dubna do Kři-
tova, v neděli a pondělí v Chocni, v úterý Skoreni-
ce, středa Sv. Jilí, čtvrtek Újezd, pátek volný den —
v sobotu 27. dubna v Radhošti, večer vždy v Chocni.

Městská rada dne 15. dubna 1921 učinila tato usne-
sení: Výroční zpráva osvětového svazu dolnorakouské-
ho ve Vídni za rok 1911 byla vzata na vědomí. — Z
nadace lékárníka Bradyho uděleny byly peníze za rok
1911 pp. H. Polákovi a Frant. Kumpřychovi, vdovám pl.
Barb. Hamplové a Anně Krimlové. — Uděleno bylo po-
volení ku prodloužení polic. hodiny hostinskému p. J.
Kubálkovi pro hostinské místnosti v domě čp. 210 v
ulici Úzké za obvyklých podmínek. — Panu J. Novotné-
mu, staviteli, se uložilo, by vyklidil skladiště v bloku C
z důvodů požární policie. — Panu Č. Novotnému uděleno
bylo povolení ke zřízení krámu v domě čp. 345 ve třídě
Pospíšilově. — Výboru živnostenské školy pokračovací
udělen byl na odměny pilným žákům obvyklý příspě-
vek. — Vzato bylo na vědomí, že Orlický komitét ko-
ná výborovou schůzi dne 21. dubna t. r. v Albrechticích
a že c. k. zemské finanční ředitelství v Praze přiznalo
obecní výpůjčku K 390.000, učiněnou u Hypoteční banky
král. Českého, úlevy kolkové a poplatkové.

Ke sporu »Obnova« a »Štítu« s Hašlarem. Před ro-
kem již »Obnova« a »Štít« ukázaly na hnusný hyenis-
mus, který provedli volnomyšlenkáři s domnělým »synem«
biskupa Haise, Petrem Hašlarem. Na základě do-
kumentů byl na pranýř přibit zločin na památku šlecht-
ního biskupa, jehož jméno 20 let po smrti bylo vládnou
kalem pokrokové žurnalistiky. V rozkladech »Obnova«
i »Štítu« bylo užito někde sugestivních silnějších výrazů,
které zavdaly volnomyšlenkářům záminku, aby jménem
Petra Hašlara oba listy žalovali pro urážku na cti. By-
li jsme připraveni na přelícení, majíce po ruce hojnost
průkazného materiálu i dostatek živých svědků proti
mrtvým svědkům obhájce Hašlara, dra Bartoška, jenž
z celého procesu byl by málem udělal tragedii »Mlynář
a jeho dítě« citováním dávno zemřelých svědků. Před
přelícením však soudní dvůr naléhal na urovnání celého
tiskového sporu cestou smírnou, prohlásiv, že nepřipu-
stí, aby se luštila sporná otázka o domnělém původu Ha-
šlarově, nýbrž že bude jednáno jen o tom, zdaž žalova-
né silné věty obsahují povahu urážky na cti čili nic. Ze
zájmového sporu mělo se státi přelícení o osobní uráž-
ce tiskem spáchané. Za takového nazírání na spor mohli
docela klidně žalovaní redaktoři naši prohlásiti, že ne-
měli přímo úmysl urážeti Petra Hašlara svými vývody.
Prohlášení toto do protokolu mohli dáti tím spíše, když
s ním byl žalobce úplně spokojen. Neběželo o žádné
zásadní upuštění od názoru obou redaktorů na nepravdi-
vost tvrzení Hašlara, nýbrž jen o prohlášení, že nám
nikterak neběží o osobní snižování člověka, jehož du-
ševní stav z rozhodnutí soudního má býti odborníky
zkoumán. Tím ovšem celá záležitost Hašlara není de-
finitivně rozhodnuta, protože není po celoročních prů-
tazích dosud vyřízena žaloba, kterou podal p. Eugen
Hais na Hašlara pro urážku na cti, spáchanou rozšiřo-
váním nepravdivých zpráv o zesnulém jeho strýci. Zají-
mavo je, že k porotnímu přelícení nepřinesl Petr Hašlar
slibované dopisy biskupa Haise k jeho matce, nýbrž jen
zálutlivý dopis své matky. Vlastnoručními listy biskupa
Haise by se snadno celý spor hravě rozluštil, ale tyto li-
stiny Hašlar dal prý své sestře a nefekne, kde se ona
zdržuje. A tak může Hašlar tvrditi dále, že je synem bi-
skupovým a nalezne vždy u kritických lidí, jakými jistě
jsou také lidé v »Čase« a v »Ratiboru«, dostatek víry.
Pověru Hašlarovu rozšířil pokrokářský novinář na
trac Masarykovi, jenž po celý život bojoval proti pově-
rám. K aféře Hašlarově svým časem se vrátíme, protože
doutáme, že spravedlnost jest i pro »klerikální« občany.

Papa Bartoš, devítiletý virtuos na housle, jenž bu-
de koncertovati v městském divadle Klicperově dne 2.
května 1922, začal se učit u věku 3 let u svého otce,
maj. hud. školy v Praze. Prozřavý otec, shledav u ho-
ška absolutní hudební sluch, dal ho záhy učit k pro-
fessoru Ševčíkovi. Ve státi 5 let Papa Bartoš již kon-
certoval. Prof. Ševčík řekl o něm: »Jsi malý člověk,
ale velký umělec.« Když se prof. Ševčík odstěhoval z
Prahy, převzal vyučování hošíka prof. praž. conserva-
toře Štěp. Suchý, v jehož osvědčených rukou je do
dneška. Dnes ovládá Papa Bartoš látku 6. ročníku kon-
servatoře, jak tomu svědčí také jeho koncertní program.

Pokroží vypálením. V našem obecním zastupitel-
stvu pokroží svedli pravý fečnický turnaj jen za tím
účelem, aby ostatní členové zastupitelstva povýšením
pana kontrolora Kašpara zamhoufili obě oči nad záko-
nitou kvalifikací a nad pravým pokrokem. Žalostná po-
divná pro pravého stoupence pokrokových zásad, když
strejcovství a ignorování školních vysvědčení prohlá-
se se za pravou moudrost a lidskost! Nevíme, jak bude
Masaryk spokojen s takovouto »humanitou«. Panu Ka-
šparovi ovšem výmluvnost jeho přítel nic neprospěla
a tak dostaneme za přednostu důchodu úředníka, jak ho
moderní zákon z r. 1908 vyžaduje. A jsme jen tém ka-
ceřovaným nepokrokovým tmářům povděční, že na-
vzdor pokrokové záplavě obojetných slov zvítězil po-
krok proti zastaralému strejcovství. Ovšem běželo o
pokrokového člověka a proto zakusí nyní mladočeští
zástupcové, jak vypadá vlastně ta pokroková humani-
ta ve své nahotě. »Ratibor« již zatroubil signál k od-
vetě. Chce se opřít vši silou silnému klerikálnímu vě-
tru na radnici, by se i musilo začít od shora. Maně
si vzpomenete na potulného vandrovníka, který, jestliže
mu odepřete i právek almužny, pohrozí vám vypále-
ním. Jsme toho náhledu, že by na radnici bylo vždycky
více objektivnosti a spravedlnosti ke všem vrstvám o-
byvatelstva, kdyby nebylo zbytečných strachů před
velkými slovy pokrokových despotů. Poslední hlasová-

ní o důchodním ukázalo pravý způsob taktiky boje proti
pokrokovým šlágrům. Nechat fečnický vymalovat do sy-
stosti a pak hlasovati dle svého přesvědčení! Ostatně
proti větrání na radnici nic nebudeme mít, bude-li se
to dít tak, jak to provedl na př. p. rada Oberman v měst-
ském důchodě za poslední dobu. Poplatníci jsou jen dí-
ky zavázáni za takové energické větrání, protože dří-
ve nesměl nikdo o důchod ani zaváděti. Že by panu ná-
městku Russovi jen politická barva kontrolora Kašpara
byla směrodatnou při jeho stanovisku založeném na po-
žadavcích zákona proti všemu strejcovství, silně po-
chybujeme. Snad by veřejnost mohla také něco zvědět
o výsledcích revise, vykonané za posledních měsíců v
důchodě, abychom mohli si utvořit zcela objektivní po-
sudek o dosavadním hospodářství. Na samochvátu po-
krokářů nikdo nic nedá. Velká ústa a malé činy!

Valná hromada »Dobročinného komitétu dam« v
Hradci Králové konati se bude dne 24. dubna o 4. hod.
odpo. v místnosti nového »Rudořtina«. K této valné hro-
madě se tímto místem jinakého oznámení uctivě zvou
všichni P. T. přispívající členové a členkyne spolku.

Zatmění slunce vzbudilo i v našem městě veliký
rozhuch. Po polední starší lidé i mládež s očazenými
sklíčky ve skupinách pozorovali vzácný přírodní zjev.
Jinde se rozbíhaly předměty z barevného skla a na dvo-
rech pozorovalo se zatmění ve vodním odrazu. Na pa-
nátku toho dne zbylo po ulicích plno začerněných stře-
pin. Při úplném zatmění modrá obloha nabyla ztemně-
lé sinavé barvy jako v podvečer.

Dar. Pp. konkurenti na »Adalbertinum« věnovali
11 korun.

Schůze výboru středolabského komitétu odbyvá se
v neděli dne 21. dubna 1912 o 10. hodině dopolední v
místnostech obchodní a živnostenské komory v Praze.

Akademie Boženy Němcové pořádaná dívčím lyce-
em a pensionátem »Boženy Němcové« koná se v sobotu
20. března přesně o půl 8. hod. večerní. Slečna Marie
Němcová ochuravěla, ale šťastnou rukou postarala se
o výbornou náhradu, jaká jest jen myslitelná: získala
slečnu Marii Gebauerovou, spisovatelku a pietní vyda-
vatelku spisů Boženy Němcové.

Jmenování členů a zástupců jich do odhadní komise
pro osobní daň z příjmu okresu královéhradeckého. Na
místě členů koncem roku 1911 z komise vystoupilých
byli jmenováni následující pánové: František Bednář, o-
kresní starosta a rolník v Suché, Julius Russ, náměstek
starostův a majitel domů v Hradci Králové a František
Valdek, majitel realit v Pletišti n. L.; jako zástupcové
jich pánové: Josef Dobrý, obchodník v Kuklenách, Hy-
nek Erbeck, ředitel cukrovary v Syrovátce a Emil Pro-
vazník, továrník v Třebechovicích.

Před porotním soudem (v 2. porotním období) od-
souzen Fr. Král pro zločin vraždy a přestupek zbrojní-
ho patentu k smrti provazem, Celestin Krauser, obža-
lovaný ze zločinů smrtelných, sprostěn obžaloby, Jos. Rei-
mann pro zločin krádeže a podvodu odsouzen na do-
bu 2 a čtvrt roku do vězení.

Veřejné vyzvání. Na hřbitově v Pouchově, starém
i novém, jest toho času přes 400 hrobů, na jichž další
zachování posavadní držitelé pozbyli neb tohoto roku
pozbudou nároku následkem uplynutí doby, na niž jim
hroby dotčené byly přenechány. Vybízej se tudíž ti,
kdož na další sedmiletí tyto hroby zachovati chtějí, by
nejděle ve lhůtě jednoho měsíce žádost o to purkmi-
strovskému úřadu v Hradci Králové podali, načež jim
příslušný poplatek bude vyměřen. Nestane-li se tak,
budou hroby ty po uplynutí tří měsíců zrušeny, vyko-
pány a pomníky a desky a pod. s nich odstraněny. Ve
však hrobů těch lze nahlédnouti v městském úřadě dů-
chodenském v úředních hodinách.

Veřejná schůze. O křesť. socialismu a dělnické o-
tázce za četné účasti přednášel dne 17. t. m. p. Al. Petr
ve dvoraně Adalbertina. Schůze ukončena vřelým doslo-
vem předsedajícího p. Katnara. — Přítel schůze ve čtvrt-
tek dne 25. t. m. řečníci pp. Petr a Šupka.

Stávka vypukla u krejčovské konfekce firmy Som-
mer a Stülkold v Hradci Králové. Stávkuje přes 120 děl-
níků, jelikož tato německo-židovská firma porušila své-
mocně mzdovou smlouvu, která byla dosud platná, a
chtěla vnutiti dělnictvu podmínky rozhodně nepřijatelné.

Kaple si tento opis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šahula, Cesa a K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové
dne 13. dubna 1912. I hl: pšenice K 18.80 až 19.50, žito K
16.80 až 17.30, ječmene K 15.— až 15.50, ovsa K 10.—
až 11.40, hrachu K 24.— až 30.—, čočky K 40.— až
50.—, jahel K 28.— až 30.—, krup K 28.— až 50.—, bram-
bor K 8.— až 9.—, jetelového semínka červ. K 140.—
až 150.—, máku K 80.— až 90.—, 100 kg: žitných otrub
K 18.—, pšeničných otrub K 17.50, 1 kg: másla čerstvého
K 3.60 až 4.40, sádla vepřového K 2.16 až 2.20, tvarohu
K —.56 až —.60, 1 vejce K —.06 až —.07, 1 hl cibule K
11.50 až 13.50, 1 kopa drobné zeleniny K 1.60 až 2.—,
1 pytel mrkve K 4.— až 6.20, 1 kopa salátu K 4.20.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 13. dubna 1912
bylo přivezeno: hl: pšenice 32, žito 19, ječmene 36, vsa
145, prosa 14, cibule 13, drobné zeleniny kop 43, mrkve
pytlů 18, brambor hl 252, salátu kop 8, vepřů kusů 2,
podsvinčat 649, kůzlat 284.

OBNOVA

Číslo 17. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové dne 26. dubna 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne. Ročník XVIII.

JOS. PAVELKA HRADEC KRÁL. PALACKÉHO TŘ. 77.
PRAVÝ ANGL. MOD. ZÁVOD USTNÍ VÝROBA-VLASTNÍ
ŽEHLIRNA-VLASTNÍ PRADELNA Karlova tř. 502

Katolickému lidu českému!

Před krátkým teprve časem ve vlasti naši ujal se myšlenka orelská, myšlenka vychovávající mládež českou tělesně i duševně na základě národním a náboženském. Vše z táborů protivných pracuje na ubití, na zdolání snahy této.

Než, Bohu díky, marná práce, marný nápor. »Orel« roste a činnost jeho opravňuje k nadějším největším, tak že rozhodli jsme se svolati v červenci slet »Orla«, abychom společným vystoupením dokázali svoji vyspělost. Odpůrcové naši za praporem nevěreckým jdou, my pod praporem národním, Svatováclavským.

Vyzýváme tudíž veškerý náš český katolický lid: Konejte již nyní přípravy ku sletu! Necht' společnými silami úspěchu dosáhneme! Ať jest slet »Orla« manifestací, která jasně »k nepřátel zasnu-tí a jásotu bratří« ukáže naši pohotovost. Účasti svoji dokažme, že za ideály svými jdeme radostně a dovedeme je brániti.

Při sletu konati se bude zároveň sjezd katol. spolků a organizací.

Vstupenky na cvičiště nutno si obstarati předem. I. místo 2 K, II. místo 1 K, spolkové 40 hal. Žádáme veškeré organizace a spolky, aby již nyní na slet činily přihlášky.

Pokrokářská starost o katolickou akci.

Pokrokářský tisk kritizuje bezohledně naši Svatováclavskou Matici Školskou. Vždyť přece sám dobře ví, že žádný žid, žádný pokrokař nebo soc. demokrat nedá na tento podnik ani haléře.

Svobodnému rozmachu českého katolictva lined by chtěli všude svazovati ruce násilníci, kteří se domnívají, že volnost pouze pro katolíky neplatí. A k těmto »dobrodincům« řadí se družně a statečně lidé ti, jejichž podniky bez pomoci cizáckého kapitalismu by se rozpadly.

Když letěly po světě zprávy, že rumunští sedláci se vzbouřili proti židovským bohatým vydědčům, když se proslýchlo, že část těchto semit-

ských kapitalistů uchýlila se do sousední Bukoviny, zvedl nářek židovský tisk nikoli nad zotročnými sedláky, nýbrž nad židy. A tenkrát český masarykovský »Čas« uveřejnil snažné provolání ve prospěch sbírek na tyto zcela cizí židy, kteří jakživi našemu národu ani prstem nepomohli. Tedy ve prospěch rumunských židů jest dovoleno v českém tisku uveřejnit výzvu k darům, ale dle pokrokářské logiky jest na druhé straně strašným hříchem národním, jestliže český katolický tisk obrací se na své vlastní lidi s prosbou o příspěvky. Taková akce už jest nedovolená!

Evangelici horlivě sbírají na své školské konfesiční spolky a nikdo jim v tom nebrání. Židé v Čechách docela mají germanisující konfesiční spolek »Jüdisches Schulverein«, který zanáší svou činnost i do krajů ryze českých. A »Čas« tomuto spolku ještě dělal reklamu tak oddanou, že musil býti zakřiknut samým českožidovským »Rozvojem«.

Soc. demokraté zakládali si proti »Sokolu« tělocvičné spolky »Lassalovy«. Proti tomu pokrokaři neprotestovali, ačkoli soc. demokratům v »Sokole« nikdo neubližoval. Za to však zle se rozčilují na katolické »Orly«, ačkoli Sokolové vyslovili zásadní spolkovou vyluku těch občanů, kteří náboženství katolické organisovaným způsobem hájí.

Podobně nyní svolává se branná hotovost proti Matici Svatováclavské. Věru jest to smutným vysvědčením nynější »zklerikalizovaným« poměrům, že přes stávající bezpečnostní zákony jsou nuceni katolíci v oboru školství sahati k takové svépomoci. Dle státního příkazu jest povinen učitel vychovávat nábožensky. Leč valná většina paedagogů otevřeně prohlašuje, že má životní názor jiný a že se nedá »znásilniti«. Dle výslovného svého přiznání chtějí míti takovou svobodu, aby mohli volně mluviti i proti Bohu, aby zcela svobodně mohli rozsévati protináboženské myšlenky zednářské. Masaryk sám přiznal: »Neschovávejme se za heslo »klerikalismus«, to, oč jde, jest katolicismus.« A již před tím prohlásil: »Čeliti klerikalismu znamená postaviti se proti církvi, a postaviti se proti církvi, znamená, postaviti se mimo ni.« — Zcela upřímné přiznání. Ale jestliže se tedy bije do církve samé, jestliže pokrokaři zřejmě odporují odpady od církve katolické, jestliže pro rok 1915 zřejmě připravují dobu rozsáhlých odpadů, co přirozenějšího, že katolíci chystají obranu převládění těch lidí, kteří posud v církvi trvají?

Kostky jsou vrženy, v protichůdných programech jest úplně jasno. A ví se i tolik, že v učitelstvu matičním dobrých sedmdesát procent náleží táboru učitelstva pokrokového. A tito pokrokoví učitelé (snad z lásky ke společné české věci?) valnou měrou připravují svým fanatismem obtíže samému národnímu představenstvu. Ústřední Matici Školskou ctíme již pro prvotní a vlastní její úkol, ctíme ji i proto, že byla (zvláště ve svých počátcích) podporována živlem hlavně katolickým. Ale hotovými zbabělci by nás nazvali sami nepřátelé,

kdybychom v mezích zákona vši silou se nebránili proti odkřesťanění školy. Jestliže protivníci se odvažují vyčítati nám separatismus, opouštění svorného postupu českého, necht' si vzpomenou, že takovou rozlukou prováděl se svým fanatismem již dávno liberalismus a pak s větší ještě silou pokrokářské volnomyšlenkářství.

Necht' uváží, že proti českým katolíkům se spikly živly ty, které nás chtějí udolati za pomoci židu. A tu jest právě zřejmo, komu štvání jest milejší než národní svornost, kdo z lásky k vídeňským volnomyšlenkářským židům šlapal po národní solidaritě.

Jestliže nazývají pokrokaři klerikálem organisovaného katolíka, tu sluší pamatovati, že před naší organizací slul jim klerikálem katolík neorganisovaný také, jakmile se dověděli, že plní své náboženské povinnosti a že ve škole vede si tak, jak ho přísaha služební váže. Ať si počíná katolík jakkoli, vždy dostává karabáčení. My však myslíme, že národní práce nezáleží v poklonkování německým židům a v neurvalém urážení náboženských citů většiny národa. Tak si dovede představití scelování národních vrstev pouze člověk takový, jehož úsudek jest otráven semitskou lučavkou.

Zvláštní filosofie! Napřed se do katolíků kopalo, państwo si počínalo tak, jako by bylo pro národní věc nejlip, kdyby se vzdali katolíci spolu-práce, anebo kdyby docela z Čech vymizeli. A nyní, kdy deptaný katolík pozvedl sebevědomě hlavu, volá se obráceně: »Neutíkejte od nás, nepáchejte zrady, vždyť přece potřebujeme vašich peněz i vaší jiné podpory. Kdo se opovžá opustiti společnou čaru bitevní, na toho padne národní klatba.« — A při velikých výhrůžkách, při tupení katolíků kleká se s aktivními prosbami před židy a soc. demokraty. Jako by to, co se prohlašuje za závaznou povinnost katolickou, bylo velikou milostí od židů a soc. demokratů.

Jakých slasti při národní spolupráci katolíci zakusili, jakých surových ran jim bylo zakoušeti od lidí, chtějících komandovati podniky všénárodní, o tom by byly celé kroniky. Katolík měl jen platit a platit, stavět se na bašty od pokrokařů vykazané — a trvale mlčet i při nejhorších kopancích. Dle toho jest viděti, kdo by zavedl nejraději v moderní době otrokářství.

Jestliže však protestujícími kruhy záleží na národním postupu upřímně, jestliže vítají každou formu praktického vlastenectví, pranic se nemusejí rozčilovati. Chtějí-li práva česká hájiti, pak to chce Matice Svatováclavská také. Ta má typ tak eminentně národní, ta bude hájiti nezadajné nároky českého lidu tak, jak se sotva kdy zazdalo volnomyšlenkářskému ujařmenci semitské části Vídně. Činí-li hrstka anarchistů v Čechách tak veliké požadavky na svou svobodu, dovedou svá práva u hájiti i katolíci, kteří pouze ve volební kampani shrnuli na své politické kandidáty 84.000 hlasů.

S katolictvem v Čechách musí se konečně jednati jako se živlem souřadným, rovnoprávným.

1. květen		10leté trvání závodu firmy J. F. LANGHANS, c. a k. dvorní a komorní fotograf, HRADEC KRÁLOVÉ, ADALBERTINUM.		1. květen
1902				1912

Tři evangelíci, dva židé a jeden volnomyšlenkář nesmějí zpupně komandovati sto katolíků. Zpupné diktáty musejí ustoupiti přátelskému vyjednávání. O to se katolicтво musí postarati, jak v zájmu náboženském, tak všenárodním.

Obrana.

Židovsko-zednářská denunciacce. Orgán vídeňsko-německých bursiánů a zároveň židovských volnomyšlenkářů zase jednou ukázal, jakou lásku cítí k utlačovaným Jihoslovánům. Když Turci v Makedonii katanovali nedávno celé zástupy Bulharů a Srbů, »Neue Freie Presse« byla klidná. Raději se silně ozvala, když se jí zdálo, že některému židovi se šláplо na kuří oko. Mladoturci činí židům veliké výhody a proto dostali pardon. Rozumí se také, že židé vídeňští nestaví se proti násilnostem židů maďarských, dle jejichž přání maďarští úředníci ostře postupují proti národnosti slovenské a chorvatské.

Obecně jest známo, co všechno zakoušeti musili a nyní měrou dalekosáhlejší zakoušejí Chorvaté od Maďarů. A tu přispěchala »Neue Freie Presse« se zvláštní »pomocí«, aby dokumentovala drasticky, jak vídeňský žid volnomyšlenkářský rozumí rovnoprávnosti národů, kterou na zaslepení prostomyslných křesťanů v theorii hlásá.

Do Bělehradu přijeli hromadně studenti chorvatští, kteří byli od Srbů uvítáni velice nadšeně. Před královským konakem dály se srbskému králi ovace. Ozval se též výkřik: »Ať žije král Jihoslovanský!«

Z tohoto ojedinelého výkřiku žurnalistický nepoctivec »Neue Freie Presse« hned si spředil báchorku, že se provolávala srbskému vládcu sláva jako příštímu králi jihoslovanskému. A hned s tím bezcharakterním podezřením do článku, aby byl zmaten celý svět, i aby se Chorvátům ještě přitížilo.

Nejnechutnější jest při tom počouchlost, s jakou židovský list onen výkřik kritizuje. Pokrytecky píše tak, jako by měl soucit s Chorváty a jako by litoval, že k takovému projevu došlo. Jako by nadšený výkřik některého mladíka byl znamenal hrůzostrašný politický čin! A jako by Chorváté dávno nebyli dokázali daleko lepší loyaltitu, než vždycky nespokojení maďarští židé!

Ovšem článek »Neue Freie Presse« nese nadpis »Král Jihoslovanský«, aby si ho každý byrokrat dobře všiml a aby posice Čuvajova byla na škodu Jihoslovánů utvrzena. »Národní Listy« ten potměšilý výpad charakterisují dne 21. t. m. takto: »Videňskému listu naskytla se opět příležitost pořouchnouti, denunciantsky, farizejsky a hamižně podniknouti proti Slovanům útok, plný nízkosti a surovosti a chorobných vášní protislovanských, který zalomcuje tímto listem v okamžiku, když jakkoliv a kdekoliv slovanský živel demonstruje životnost a jarost.«

Kdyby nebývalo katolíka Strossmayera, byli by do dnešního dne maďaronští a němečtí židé tak ducha národního v Chorvátsku sevřeli a spoutali, jako se stalo na Slovensku. A pak prý židé hájí svobodu proti »klerikálům«!

FEUILLETON.

KAHÝRA.

Píše professor Dr. Jos. Slabý.

(Veškerá práva vyhrazena.)

Její plné jméno je Misr el-Káhira *) t. j. »Vítězná«. »Misr« nebo »Masr« je prastaré jméno Egypta. Na Východě nosí často města jméno země. Spatřujíc Orientálové ve hlavním městě jaksi ztělesnění celé země a proto asi mu přidávali její jméno.

Je největším městem arabského světa. Počet jeho obyvatelstva páčí se na jeden million. Přesný počet, jako u evropských vele měst, nelze u velkoměsta orientálního udati. Před třinácti lety čítalo sotva 400.000 duší. Obrovský vzrůst!

Čarovný pohled na město je z citadelly. Šli jsme tam s P. Ohrwaldem k večeru, kdy vyhlídka je nejkrásnější.

Citadella trní na pyšné koruně pahrbků. Majestátně shlížíjí dolů kopule mešity Mohammeda Aliho. Po obou jejích stranách jako junáčtí strážcové stojí dva štíhlé mináry (minarety), mistrné dílo orientální architektury. V mešitě odpočívá veliký Mohammed Ali. S pohnutým srdcem pozdravil jsme hrob tohoto křesťáka národa a obnovitele kultury, osvoboditele egyptských a palestinských křesťanů. Léta, která Mohammed Ali i nad Palestinou panoval, byla od šesti set let jarními dny zlaté svobody pro tamní křesťany.

Mohutné bašty chrání mešitu pevným hradeb-

*) »K« vyslov skoro jako »g«; v káhýrském dialektu jakož i ve velké části Dolního Egypta tato souhláska vůbec se nevyslovuje; tak na př. obyvatelé ze Sakkary říkají, že jsou ze Sa-áry.

Veledůstojným duchovním a patronátním úřadům!

Obdobný závod porlačovský

GAUDENC APPL,
LITOMYŠL.

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů,
kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Respočty a nákrepy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Politický přehled.

Říšská rada o Chorvátsku. V první povelikonoční schůzi 18. dubna podány byly v posl. sněmovně o událostech chorvátských tři interpelace a sice slovinsko-chorvátským klubem, českými a německými soc. demokraty. Jihoslovanská interpelace vylučuje známá krutá opatření bana Cuva-je a poukazuje na porušení ústavy a práv lidu a národa. Čtení interpelace provázeli Jihoslované, soc. demokraté a čeští nár. sociálové různými výkřiky, namířenými proti vládě uherské a proti Čuvajovi. Český jednotný klub nepodal žádné samostatné interpelace, ponechav vedení Jihoslovánům, ale připojili se úplně k jejich interpelaci, což min. předsedovi a předsedovi sněmovny oficiálně sdělil předseda Českého klubu dr. Fiedler. A ministerský předseda hr. Stürgkh hned ku konci schůze odpověděl na interpelaci. Nejdříve odmítl zatahování nositele koruny do debaty a prohlásil, že události v Chorvátsku vymykají se vlivu rakouské vlády, poněvadž země ty zákonem z r. 1868 tvoří součástku země koruny svatoštěpánské. Pod tím předpokladem je však přes to nutno zabývat se otázkou, zda událostmi v Chorvátsku neutrpí škody poměry rakouské, poněvadž v jedné části Rakouska žije národ příbuzný. Nutno zabývat se otázkou, zda událostmi v Chorvátsku nebudou uvedeny v nebezpečí bezvadné vyřízení společných úkolů, politický vývoj v Bosně a Hercegovině a zájmy státu rakousko-uherského na venek. Z toho stanoviska nemůže se rakouská vláda vyhnouti povinnosti, aby ve vhodné době působila k tomu, aby nezákonný stav v Chorvátsku byl ukončen. Hrabě Stürgkh končí a vyslovuje naději, že snahám činitelů zodpovědných za ústavu v Chorvátsku se podaří této zemi ústavnost vrátiti. Odpověď tak rozhodná, u rakouských vlád v takovém případě neobvyklá, vzbudila ve sněmovně údiv a uspokojila na všechny strany.

ním věncem. Veliká pevnostní díla jako nestvůry s otevřenými tlamami hledí dolů na město a anglické strážce s ručnicí na rameně mlčky na vykázaných místech konají službu.

Se západní části pevnostních hradeb otvírá se ti skvostná scenerie, nezapomenutelná, opojná . . .

V podobě půlměsíce leží totiž obrovské město u tvých nohou. Moře domů, nad něž vysoko vyčnívají paláce, ještě výše kopule hrobů chalífů a minarety tří set mešit této metropole.

Zvláště tvou pozornost poutá gámi-a (t. j. mešita) Amadi, pak Amru a s ní nejstarší mešita Kahýry ze století devátého gámi-a Ibn Tulún, s jejíhož mináru jest nevylicitelný pohled na město, pak perla arabského stavitelství gámi-a Sultán Hassán . . .

Onen palác k severu je nové egyptské museum. Je to největší a nejmáznější kniha dějin a vzdělanosti lidské. Ta dlouhá a nízká budova, kterou hned vedle musea vidíš, je klášter kvílčích, či — správněji řečeno — vyjčích dervišů. — Krásný palác, zbudovaný v novém slohu arabském, bělostí svou tě oslňuje. Chová v sobě sbírky arabského musea a bibliotéku místokrálovu. Najdeš tam překrásně vykládané skříně a skvostné práce z kovu a ve zmíněné knihovně překvapí tě nádhera a jemnost maleb, jež tam najdeš ve starých rukopisech koránů z dob mameluckých sultánů ze 14. a 15. století. Nejbojnější ornamenty, v nichž převládají barvy modrá a zlatá, působí na tě mile neskonalým, eminentním souladem

Nedaleko vidíš rozsáhlou skupinu budov. Je to gámi-a Ažhár. V ní nalézá se vysoká škola islamu, koránská universita, největší ústav tohoto

O odpovědi hr. Stürgkha zahájena na návrh posl. Dulbíče v posl. sněmovně žilá debata a všichni řečníci postavili se na stranu Choryátů odsoudivše násilí maďarské. Předseda Českého klubu dr. Fiedler v řeči své zdůraznil, že »děje-li se v tomto státě některému slovanskému národu křivda, musí všichni slovanskí národové zastati se tohoto národa. Jest příznačno, že po zavedení režimu v Chorvátsku, který jest paskvilem na veškerou ústavu, začalo se vážně mluvit o dožádání vládního komisaře v Čechách, že mužové vědy viděli se nuceni promlouvat veřejně o oprávněnosti takového opatření, které porušuje všechny zákony ústavní a správní. Takového opatření, porušujícímu ústavu, vzepřeme se zrovna tak, jako Chorváté. Prohlašujeme zde obzvláště, že již od prvopočátku musíme vůči takovému opatření projevit naprostou nedůvěru. Doufáme, že vláda, zrovna tak, jako klade nejrozhodnější váhu na zachování ústavnosti v Chorvátsku, bude klásti též váhu na zachování ústavních poměrů v této polovině říše. Maďaři jsou ovšem odpovědi hraběte Stürgkha nanejvýš pobouřeni a že už se postarají, aby ve Vídni dali Maďarům pokoj, hr. Stürgkh že to sám nejdříve učtí. A také se již začalo povídat o odstoupení hr. Stürgkha. — V posl. sněmovně 23. t. m. prohlásil Jihoslován, že vzhledem k jednohlasnému projevu sněmovny a rozhodnému prohlášení vlády od všeliké obstrukce odstoupí, ale že by pro případ změněné situace neváhali sáhnouti k nejostřejším prostředkům za účelem hájení chorvátské ústavnosti v Uhrách.

Ta česká politika . . . Pod tímto titulem kritizuje olomoucký »Našinec« politiku české delegace ve Vídni takto: »Dnes (23. dubna) odpoledne o 3. hodině sešel se branný výbor, aby věcně už jednal o branné reformě. Čeští členové jdou do branného výboru, aniž by se bylo stalo jakékoliv ujednání, jaké stanovisko budou hájt, a jakou taktiku sledovat . . . Parlamentní komise jednotného Českého klubu vůbec se nesešla, ačkoli na to bylo naléháno, aby nastalo nějaké aspoň částečné vyjasnění. Ani dr. Fiedler, ani dr. Kramář, kteří mají vedení české politiky, nejsou ve Vídni . . . Mladočeští a agrární poslanci poukazují stále na česko-německé vyrovnání, které prý je v rozhodujícím stadiu. Poukazují do Čech, ačkoli většina české delegace dávno už hodila přes palubu nešťastnou, jenom Němcům sloužící formuli: bez česko-německého vyrovnání žádné většiny na Říšské radě. Jisto je přece, že i tehdy, kdyby v Čechách k dohodě došlo, nemohli by Češi beze všeho skočit do vlády. Jednání o veledůležitou brannou reformu nastalo, ale česká politika, jako by se nechumelilo . . .«

Nové německé požadavky. Minulý týden český i německý tisk vyhlášoval, že jednání o dohodu česko-německou bude co nejdříve v dobrém skončeno; ale hned nato objevily se zprávy docela opačné, že jednání o dohodu nebude tak brzy skončeno, jak se mysliło, ježto sporné kusy musí býti ve výborech a komitétch národně-politické komise přehlednuty a pak teprve ve společné schůzi. Nová léčka německá, aby se dohodovací akce protáhla až do podzímku. K tomuto odkladu družil se nové německé požadavky. Němci totiž představují si rozpočet rozdělený na tři části: v

druhu celého arabského světa. Veliké nádvoří a všechny livány (t. j. sloupoví), počtem devět, jsou hustě naplněny skupinami studentův a učitelův, sedícími na zemi. Jak mi P. Ohrwalder řekl a jak jsem později sám pozorovati mohl, nedají se ani studenti ani učitelé návštěvou cizince nikterak rušiti. Ovšem mnozí z nich nebyli učením příliš zaměstnání, nýbrž hovořili z jedné skupiny ke druhé. A když se Orientál učí, neděje se to tiše, bez hluku. Za ustavičného kývání hořejší polovinou těla polohlasitě se učí — právě tak, jak se to děje v jerusalémských synagogách. Můžeš si snadno tento originelní obraz představit, když sta a sta — čítáť tato universita na 10.000 posluchačův — takto se kývají a při tom ztlumeným hlasem recitují. Zdá se ti, jako bys byl v ohromném, pestrém úhu, kdež bzučí celý roj včel.

Dále na západ vidíš městské sídlo místokrále egyptského. Na blízku je škola právnická, technická, pak budovy vládní — a konečně kasárny. Tamto vidíš kasárny tělesných husarův, kteří nosí nádherné uniformy — a blízko kasárny snad nejzajímavějšího jízdního pluku na světě — myslivců na dromedárech. Pak zase palácové hotely, paláce pašův a egyptských nabobův, jež bohaty jsou na poklady umělecké, ale Evropanu těžko přístupny. paláce králů cigarettových atd. atd.

Poblíž citadelly jsou obydlí Arabův a dále Kahýra moderní, téměř evropský vzhled mající, čtvrti Ismailiie a Tewfikie.

Chceš-li se pokochati obrazem velkoměsta číste orientálního, musíš navštívit eš-Šám, t. j. Damask. V jeho ulicích dominují až dosud s řídkými výjimkami kroje arabské. Tam uvidíš velice málo krojů stříhu evropského, akoré západních kloboukův, jelikož tamější kolonie evropská je dosud pramalická a turisté tam řídkěji přijdou, než jsem

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel, košile, spodky, ponožky, ka-
peaníky a ložní prádla **zavěsila na výběr**
P. T. **interessentům známá svou**
solidností firma

Václav L. Holý,
Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží.

záležitosti společné (sněm, úřednictvo atd.), na část německou a českou, a to jak v oboru potřeby, tak i v oboru úhrady, krátce Němci chtěli, aby peníze německé věnovány byly zase jenom německým krajům a účelům. Zástupci čeští ve zpravodajském komitétu nár. politické komise na schůzi své 22. t. m. ovšem rozhodně odmítli tyto požadavky německé.

Nová vláda uherská. V den, kdy sněmovna rakouská odsoudila násilí spáchané na Chorvátech, povolán jest císařem dosavadní uherský ministr financí šl. Lukacs, aby sestavil novou vládu uherskou, což se mu také už podařilo. Předsednictví, ministerstvo vnitra a uherské ministerstvo a latere ponechává si Lukacs sám, hr. Jan Zichy ministrem vyučování, hr. Serenyi min. orby, Beöthy min. obchodu a generál Hazai ministrem honvédů; ti všichni jsou vzati z ministerstva Khuenova. Novými členy jsou ministr financí Teleszky a Josipovič ministrem pro Chorvátsko. Úkolem nového ministerstva jest projednání co nejrychleji vojenské předlohy. Vedle toho pokusí se Lukacs o projednání volební opravy. Vyjednávání s opozicí o zastavení technické obstrukce se zatím nezdařilo. — Ministr Josipovič prohlásil, že komisiarát pro Chorvátsko bude zrušen, jakmile poměry dovolí.

Italové před Dardanellami Právě když nově zvolený parlament turecký naslouchal trůnní řeči, nedaleko samého Cařihradu, u vchodu do mořské úžiny dardanellské zahřměla italská děla. Osm italských lodí pájilo na tvrze, které střelbu opětovaly, ale loďstvo turecké v Dardanellách kotvíci, neodvážilo se k útoku na malou část italského loďstva, což známkou veliké chabosti. Italské loďstvo přefízlo zatím telegrafické kabely turecké v Egejském moři a vykonavši takto svou úlohu, od táhlo od Dardanel, křížuje však dále v tureckých vodách. Turecko zatím uzavřelo Dardanelly plovoucími minami, čímž znemožněn jest průjezd nejen lodím válečným, ale obchodním a tak poškozeny jsou hospodářsky všechny státy evropské. Turecká vláda na mírovou akci velmocí ohlašuje, že nepřijímá italské podmínky i z toho důvodu, protože prý situace jest pro Turky na bojišti příznivá.

Povstání ve Fezu. Z protektorátu nad Maro-

si představoval. Lined se ti stane nápadným veliký počet fellachův a beduinův. Tyto oba typy vtiskují městu zvláštní charakteristický ráz, který Kahýře chybí . . .

Za to však v Kahýře vidíš, kam jen okem dosáhnouti můžeš, čilý, bujný život . . . Jako vzdálený mořský přiboj zavznívá šum velkoměsta v posvátné ticho a pokoj staroslavné citadelly, na de městem pyšně trůnící.

A nyní rozhlédni se po širém okolí!

Na severu vidíš nádhernou Deltu. Kdyby byla jen dvacetkrát větší, stačila by k výživě i osácení veškerého lidstva. Prazvláštním zařízením jest a zůstane přece ta naše země. Blíže města, dále na východ, téměř na samém okraji pouště, zdraví nás známá, sympatická Matarije.

Blizounko u ní vidíš letní sídlo místokrálovo — půvabnou villu uprostřed nádherného parku. Tam bydlí chediv většinou. Vedle villy je jeho harém, velká a jednotvárná to budova, kasárnám podobná.

Chediv Abbas je mužem velice praktickým, obdivuhodným. Je prvním velkostatkářem Egypta. Na vlas tak, jako farao za dob pradávých. Egyptologie potvrzuje nepřímě, že přeneseno vlastnictví půdy egyptské na faraony, ačkoliv neoznámuje nám, kým bylo přenesení toto učiněno. Ramses III. ve velikém papyru Harrisově vydává se za vlastníka půdy egyptské. »Vypěstoval jsem«, dří, »v celé zemi stromy a křoviny a dovolil jsem lidem, aby odpočinuli v jejich stínu . . . Živil jsem celou zemi: nešťastníky, rechise, plémě lidské, smrtelníky, muže a ženy. Zvelebil jsem opět zemi, která byla zpustošena. Země dostatečně se nasycovala za vlády mé . . . Pracujtež pro něho (t. j. pro syna jeho Ramsa IV.) jako jeden muž ve všech svých pracích . . . Konejtež pro něho veškeré práce rukou svých. Bude vám pak odplaceno každodenní výživou, kteréž vám bude poskytovat.«

kem dostalo se Francouzům první hořké pilulky. Šlo o vzpouru široce rozvětvenou a dobře připravenou ve Fezu, k jejíž potlačení nestačila francouzská posádka. Teprve po dojití vydatné posily vzpoura zdošana. Francouzské vojsko má hodně ztrát.

Obecní volby ve Vídni v úterý dne 23. dubna prováděné s napětím všude očekávány. Obsazovalo se 21 míst do obec. zastupitelstva za všeobecnou kurii. Dosud v ní měli křesť. sociálové 14 mandátů a soc. dem. 7. Tenkrát ještě za živobytí Luegrova soustředili tu křesť. sociálové 120.000 hlasů, soc. dem. 98.000. Při nynějších volbách vlastní vedení voleb vzali do rukou židovští liberálové a za jejich peníze vedl se boj o všeobecnou kurii. Překvapením jest, že strany, které se spojily proti křesť. sociálům, vesměs ztrácejí na hlasích. Soc. demokraté ztrácejí 28.000, němečtí liberálové 5.000 a nacionálové 6.000 hlasů proti volbám v červnu roku 1911. Zato stoupl počet českých hlasů o 8.000 a křesť. soc. o 3.000. Povázili se, že českých hlasů bylo jen o 10.000 méně než hlasů všech něm. liberálních stran a že značná část voličů se volby buď nesúčastnila nebo volila jiné než české kandidáty, možno právem říci, že českých voličů není o mnoho méně, než něm. liberálních dobyvatelů Vídně. Z 21 mandátů v úterý obsazeno definitivně 10, z nichž 4 připadají na křesť. sociály a 6 na soc. demokraty. Křesť. sociálové dostali celkem 128.837 hlasů, soc. demokraté 118.526, liberálové 24.527, nacionálové 5956. Na české kandidáty soustředěno téměř 14.000 hl.

Zprávy organisač. a spolkové.

Jednota katolických tovaryšů v Praze slaví ve dnech svatodušních svátků 25., 26. a 27. května své 60. leté jubileum v místnostech Městské Besedy s následujícími pořadem: V sobotu v 6 hodin uvítací večer za přítomnosti protektora slavnosti J. J. knížete Dra Bedřicha z Lobkoviců a J. J. choti kněžny Josefy, roz. hraběnky Thun-Hohensteinové, J. M. nejdp. probošta Msgra Dra Josefa Buriana atd. V neděli (Hod Boží) dopoledne mše sv. s kázáním na Král. Vyšehradě, večer slavnostní akademie v 6 hod., kterou poctí svojí vznešenou návštěvou J. Em. nejdp. pan kardinál Leo ze Skrbenských z Hřístě, kníže arcibiskup pražský. V pondělí ráno mše sv., dopoledne schůze spolkových pracovníků a jejich předsedů v sále Jednoty. Večer na dozvuky v 6 hod. večer v Měšť. Besedě. Vstupenky ku slavnostní akademii na I. místo po 2 K, na II. místo po 1 K a ku večerku po 1 K za osobu jsou v předprodeji v domě Jednoty v Praze-I., č. 209., Anenské nám. (vlastní dům). Předplatné na společné obědy rače zasílají slavnostnímu výboru výhradně poštovní poukázkou, tudíž ne přiloženou složenkou, která určena jest pouze pro dary ve prospěch přestavby dělnického hospice. Pozvání ku slavnosti se stále slav. spolkům tu- i cizozemským rozesílají, a žádáme, by přiložené dotazníky byly nám v čas vyplněné zaslány. Veškeré dotazy zodpoví slavnostní výbor Jednoty katol. tovaryšů v Praze-I., Anenské náměstí č. 209. (vlastní dům).

A teď poslyš úsudek výborného znalce moderního Egypta:

»Čtyři miliony fellachů, jež žijí země faraonův, namáhají se a pracují ve prospěch jediného muže, chediva, který sám jediný má z celého Egypta prospěch a zisk. Rolník, pocházející ze starobylého plemene, které přetrvalo převraty různých věkův, náleží sobě samému rovněž tak málo jako země, kterou vzdělává; narozen byv k tomu, aby poslouchal, platil a pracoval bez ustání, nemá vlastní své vůle . . . Fellach egyptský není za nic jiného pokládán než za dobytčce, jež dává užitek svojí prací . . . Chediv jest hlavním nájemcem této země.«

Chediv Abbas platí za nejobratnějšího obchodníka bavlínou a právě tak je zručným bursovým spekulantem. Je vlastním loděm a železnic. Italská opera v Kahýře je jeho vlastnictvím zrovna tak jako celé řady činžákův, jež postavil. Samho sebou se rozumí, že má haldy nejruznějších akcií a pěkné peníze uložené v cizozemských bankách. Ptáš-li se v Kahýře: »Komu pak patří tohle a komu ono?« — skoro vždy obdržíš odpověď: »Chedivu Abbasovi . . .« Tak říkají Egyptané, tak Evropané, ba dokonce i Koptové, kteří přece platí za nepřehnanější obchodníky. Jeden z nich prý dokonce tvrdil, že nyní je těžko uzavřít výnosnějšího obchodu od Alexandrie až po Chartum. Všude, kde bylo možno něco vydělati, dávno před tím byl chediv Abbas.

A zlé jazyky docela tvrdí, že dámy jeho harému musí většinu dne trávit psaním faktur nejruznějších, kontrolou účtů a vedením obchodních knih. Je prý v tomto ohledu pravým tyranem.

Ale při tom nemůže se o něm říci, že by byl skrbílkem. Vždyť vlastními penězi založil výbornou školu právníkou, právě takovou školu technickou a mnohý jiný ústav vydrží pouze svými soukromými prostředky. Pomalu chystá se založit — rovněž ze svých privátních peněz — universitu dle vzorů evropských.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

zaopatřování a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Četná umění od vld. stáda duchov. k dispozici.

Zprávy místní a z kraje.

Generální visitace ve vikariátě vysokomýtském. J. E. nejdp. biskup dr. Jos. Doubrava na své apoštolské cestě navštíví v neděli 28. dubna Zámorsk, v pondělí a v úterý Luže, ve středu 1. května Uhersko, 2. května Chroustovice, v pátek 3. května volný den, v sobotu 4. května dopol. Jenšovice, odpo. Chrudim, večer vždy v Chrástě.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 22. dubna tato usnesení: S policejním úřadem se sdělí, že panu Petru Farskému uděleno bylo c. k. okresním hejtmánstvím povolení ku provozování živnosti hostinské v domě čp. 180, v Tomkově ulici. — Zpráva technické kanceláře o výměře a zastavení parcel, přidělených k rayonu městské honitby, postoupí se okresnímu výboru. — Na Eliščině nábřeží před novostavbou městského průmyslového musea zřídí se mosaikový chodník. — Panu Janu Riedlovi, mistru pekařskému, povoleno bylo zříditi kráti v čp. 264 v Komenského třídě. — Všeobecné pokračovací škole průmyslové vyplácí se roční dotace K 1000.—. — Na žádost pana Josefa Všečky zřídí se na téhož náklad vodovodní přípojka do villy na parc. č. 7. v bloku IX. — Vodnímu družstvu v Pouchově povoleno bylo zříditi na obec. poz. v k. 287 a 289. — Společnosti divadelní p. Sedláčkové zadá se městské divadlo na 8 dnů v květnu t. r.

Přednáška v Adalbertinu. V neděli dne 28. dubna přednášet bude vdp. farář Lás z Lomnice n. Pop. »O eucharistických kongresech v Londýně, Kolíně nad Rýnem a v Madridě.« Začátek o 2. hod. odpoledne. Vstup volný.

Marlánská družina dam v Hradci Králové pořádá v neděli dne 28. dubna 1912 ve dvoraně Adalbertina ve prospěch stavby kaple na Rožberku divadelní představení: Cesty Boží jsou nevyzpytatelné aneb: Pasačka z Lúrd. Divadlo v pěti jednáních od autora neznámého. K tisku upravil Jindřich Macoun, farář ve Vyskči. Před započatím představení proslov o Rožberku. V meziaktě koncertovati bude sbor tamburašů zdejší jedn. kat. tov. Začátek o půl 8. hod. večer. Ceny míst: Křeslo 2 K, I. místo 1 K, II. místo 50 h, k stání 20 h. Dobročinnosti se meze nekladou.

Pepa Bartoň, devítiletý virtuos na housle, koncertuje dne 2. května večer v Městském divadle Klicperově v Hradci Králové. Má již přes 100 koncertů za sebou se senačním úspěchem. Kritika česká i německá

Jisto jest toto: všude slyšíš o chedivu Abbasovi inuiviti s úctou nelíbenou, kterážto se v kruzích moslimských stupňuje jeho přísnou mohamedánskou pravověrností . . .

A nyní pohled' na západ! Tam vidíš Nil, krále řek světa starého, jeho div.

Majestátně valí široké, hnědožluté spousty vod směrem k severu, v moře Středozemní. Veliké báry plují po jeho vodách dolů i nahoru, s těžkými náklady pytlů, beden, sudů. Od jednoho břehu ke druhému svižně přeletují hbité parníčky, podobné vlaštovkám. Daleko dole, u čtvrti Bulák-u, leží zakotveno několik větších parníků v líném klidu. Je to Cook-ova nilská flotilla. Kahýrská cizinecká saisona vlévá život v tyto velké vodní ptáky, jež pak plují s bohatými cizinci nahoru po Nilu k divům starého Egypta, do Luxoru a k stobraným Thébám.

Od Bulák-u zalétněš zrakem k ostrovu nilskému el-Gezireh. Palmový ráj! Na březích jeho trní palác Ismaela, bývalého to místokrále Egypta. Je to jedna z nejkrásnějších staveb ve slohu egyptsko-arabském. V jeho nádherných síních pořádal tento lesku milovný vládce v letech šedesátých století minulého /slavnosti nádhery pohádkové . . . Nyní je tento palác prvním hotelem kahýrským. V jeho síních, ve kterých kdysi šustěly hedvábné vlečky císařoven a královen, stolují američtí a angličtí milionáři. Jejich dcerušky baví se tu se syny egyptských nabobův, zatím co jejich otcové klidně hrají karty, nebo studují nejnovější peněžní zprávy.

O něco výše leží druhý ostrov nilský, jménem Roda, rovněž čarovný ráj . . .

Dále na západ spatřuješ okraje nezměrné pouště Libycké, která odtud stále a dále se rozšiřuje,

*) Jméno posledního faraona páté dynastie.

Literární zprávy

z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

Právě vyšlo a doporučujeme pozornosti P. T. přátel duchovních:

Zavoral: „Kázání o Nejsv. Svátosti Oltářní“	1.—
Žák S. J.: „Chléb duchovní“ Krátké a prakt. rozjímání na každý den v roce	3.—
Zapletal: „Cvičení stavů.“ (Bible kate pro každý farní úřad)	1.50
Ehrman-Auer: „Život svatých.“ Váz. 6 nezbytností náboženského správného vztahu v pedagogice	2.50
Navrátil: „Domácí výchova v duchu křesťanském“	—30
Navrátil: „Dojmy z pouťi do Svaté země“	—20
Herman: „Moderní názory ve světle Otčenáše“	—20

Pro měsíc květen:

Bělina: „Maria, útočiště hříšníků“	2.20
Janovský: „Rosa Mystica“, světební kázání Mariánská	1.50
Mottl: „Život Panny Marie v obrazech“, promluvy k májové pobožnosti	1.80
Pryd: „Důstojnost Matky Boží“ (32 úvah májových)	2.—
Řehák: „Královně májové“	1.20
Weininger-Parobek: „Královna máje“, pouze	2.—
Mariale Parvum: „Májová rozjímání“	2.40
Bělina: „Maria v životě a otnostech“ (31 májových promluv)	1.70
Brynych: „První májová pobožnost“	1.—
Markrab: „Matka Boží, pomocnice křesťanů“ (32 výkladů k májové pobožnosti)	1.80
Hakl: „Májová pobožnost“	2.40
Liguori: „Chvála Mariánské“	2.60

Zvláště doporučujeme známé a za nejlepší homiletické příručky uznané:

Kohout: „České drabokamy v koruně Královny nebeské“ (32 rozjímání májových ze života českých patronů) 260 stran	2.80
Dr. Šulc: „Májová pobožnost“, t. j. 32 rozjímání o Marii Panně, královně nebe a země	2.—
Dr. Šulc: „Májová pobožnost“ (32 rozjímání o Marii Panně a o svaté církvi na měsíc máj)	2.50
Dr. Šulc: „Májová pobožnost“ (31 rozjímání o pozdravení dušiček)	1.40
Dr. Šulc: „Mater Admirabilis“	2.30
Klug: „Sontagspredigten“ (Sontagsbuch) sv. 1.—11. váz.	10.—

Dr. Keller: „Das neue Leben“	1.50
„Sonnenskraft“	1.40
Kapler: „Homilien u. Predigten“	3.20
„Homiletische Gedanken u. Rat-schläge“	1.20

Znameníť novinka Dr. Frant. Xav. Nováka. C. SS. R.: „Kněžské problémy“ (některé naše kněžské problémy a aforismy), očekávaná výkružná teologická duchovenstva, již vyšla. Mána je v nádherné úpravě o 300 stránkách. Cena knihy: brožovaného výtisku K 3.50, v orig. vazbě v celoplošné K 4.50. — Kniha tato pro svůj důležitý a významný obsah by neměla obýti v žádné knihovně věřících: pánů duchovních. — Kniha Novákovu obdrželi jsme do generální komise. Možno ji obdržeti v každém řádném knihkupectví.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví, nakladatelství, závod hudební a papírnictví v Hradci Králové, Adalbertinum.

kteří připouštěly, že se nemá opovrhovat žádným prostředkem bude, které důsledně utloukaly odporce zbranění nečistými: tato organizace dlouho se ještě nezpatmuje. Kdo četl 10 let „Č. Učitele“, musí mít všechny nřavní pojmy zinateny a deset let se probírat k tomu, aby poznal, co je dobré a zlé, čestné a hanobné, pravda a lež. — Tato slova jako usitá, hodí se na pisatele zpráv o vlp. Širůčkoví: oni nerozeznávají opravdu, co je dobré a zlé, pravda a lež, pohoršení a dobřý příklad! Kež by je Pán Bůh při zdravém rozumu zachovati ráčil!

Třebochovice. (K věcem záloženským.) K pisateli těchto řádků přišlo několik vkladatelů členů Občanské záložny, co činit. Všem bylo vysvětleno, že naše záložna není dotčena, třebas proskřibovaný úředník vysokomýtské spořitelny současně byl u nás revidentem. Poněvadž vina Bečického v dotyčné spořitelně jest na-prosto prokázána, jest ovšem na Občanské záložně, aby revisi světila povolanejším rukám a to Jednotě založen, což je dávnoletou tužbou nás členů vkladatelů. Žádnými drakonickými prostředky, jak vylučováním a

žalobou nic kalého se nedocílí, spíše budí se nedůvěra a protitlak a jestliže tohle může nějakému podniku prospívati, to nechť klidně uváží každý nepředpojatý. Jsou tu ovšem ještě jiné věci, ale jednou z nejnáléhavějších je — odstranění dosavadního revidenta.

Hofice. (Pensionát Vesný.) Město naše patří k nezadluženějším obcím v Čechách, ovšem za to něco je — a Hofice jsou dnes moderním městem. Při posledních volbách vytvořila se oposice, která si vytkla zásadu, nepropouštěti již žádných, leda nezbytných nákladů. Proto hodně rozvířil hladinu veřejnosti zdejší leták správního výboru pokračovací školy dívčí, za nímž stojí přý i většina na radnici, kterým se odvádňuje a obecnstvu odporučuje postavení velkolepého pensionátu při „Vesně“ místo posavadního, k tomu cíli úpraveného obecního domu. V letáku se vypočítalo číslicemi, že pensionát se bude nejen vypláceti, ale i městu užitek přinese. Na to odpovídá oposice, aby si výbor, resp. kuratorium, vystavělo pensionát samo a o užitek se rozdělilo, obec že pro tuto školu učinila již dost, když jí věnovala nádherný dům, upravený z bývalého sirotčince a mímno to dům pro pensionát. Výbor vydal nový leták, z něhož vysvítá, s jakou neúmorností na myšlence své pracuje vzdor veřejnému mínění, jež chce míti dříve nezbytnou kanalisaci provedenu. V letáku tvrdí výbor, že cizí rodiče nebudou dávatí své dcery do pokračovací školy, nebudou míti záruku, že je o ně v pensionátě dobře postaráno, naproti tomu tvrdí oposice, že ústav je chovankami naplněn, obava tato že je tudíž bezdůvodná a Hofice že mají povinnost v první řadě postarati se o vzdělání svého ženského dorostu, což se také děje, na 150tisícový pensionát pro cizí dcery ze finanční stav obce nestačí, nelze tudíž vyjítí vstříc přání cizích občanů nepoplatníků. Proti domácímu ubytování slečen, pro něž není místa v internátě, neb které dávají přednost ubytování soukromému, nebyly vysloveny žádné stesky ani pochybnosti, není tudíž přičiny, připravovati chudší rodiny, ponejvíce vdovy, o podporu, již se jim stavem dnešním dostává. Vykonali jsme svou referentskou povinnost, když jsme uvedli důvody pro i proti, a jsme zvědaví, jak to dopadne.

Pro májové pobožnosti

hodí se výtečně původní sbírka 32 májových kázání:

České drabokamy

v koruně Královny nebeské.

Sepeal prof. Fr. Kohout.

Příklady velice tklivé jsou voleny ze života českých světců a jiných vynikajících Čechů.

Cena 2 K 80 h. — Poštou 3 K.

Objednávky vyřizuje obratem

Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.

Různé zprávy.

K účastí Čechů na světovém eucharistickém kongresu ve Vídni od 12. do 18. září 1912. Jak bylo již dříve sděleno, budou Češi, Moravané a Slezané tvořiti zvláštní českou národní sekci, kteréž přikázán bude jako eucharistický kostel redemptoristický chrám Panny Marie. Účast Čechů, jak lze ze všeobecného zájmu souditi, bude významná. Eucharistický světový kongres vídeňský bude největší a nejvelkolepější ze všech dosavadních 22 kongresů. K slavnostnímu holdovacímu průvodu, jehož účastní se sám Jeho Veličenstvo a celý císařský dvůr dle příbližných předběžných přihlíšek ohlášeno jest již na sto tisíc mužů. Ředitelství všech rakouských a česenských drah povolila zvláštní výmínečné slevy jízdného pro účastníky kongresu, a to pro jízdy ve III. třídě jak u osobních vlaků tak u rychlíků polovinu jízdního poplatku; pro jízdy v I. a II. třídě stanovena cenná jízda u osobních vlaků na polovinu jízdného rychlíkového tarifu při použití rychlíku platiti se bude jízdné osobního vlaku. Tyto snížené ceny pro jízdu do Vídne i zpět platí jen pro účastníky kongresu (kteří vykáží se sjezdovou legitimací), v době od 5. do 22. září, tedy týden před a týden po kongresu. Účastníci, kteří použijí zvláštních vlaků, budou míti ještě větší slevy. Účastníci kongresu musí opatřiti si legitimaci, kteréž jsou trojího druhu. Za 10 K, 6 K, a 2 K. Za 10 K mohou se účastniti veškerých podnikův a slavností kongresových, obdrží odznak, průvodce po Vídni, jakož i úplnou, ilustracemi opatřenou zprávu v knižní formě, která bude rozeslána ihned po vyjití. Členský lístek — bez této zprávy — stojí 6 K. Kdo bude přítomen jen některý den kongresu, objedná si lístek pro tento jeden den dle své volby za 2 K a má nárok — tak jako členové kongresu — na zmíněnou slevu na drahách nikoli však na odznak, který musí si zvlášť zakoupiti. Přihlášky k účasti na kongresu přijímali se na venku u farních úřadů, v Praze a na předměstích u všech farních

Křížová cesta

na plátně malovaná, v uměl. provedení, v rámech nebo bez rámců, se levně prodá. Na přání se jedno zastavení nebo celá křížová cesta na ukázkou zale. Blíží sdělit

atelier J. Blávka

Praha-Viňohrady, Puchmajerova ul. 68.

úřadů, v klásterch a v katol. spolicích. Přihlašovací archy lze obdržeti v sekretariátu Zemské rady katolíků v Praze-II., Myslíkova ul. č. 5.

Výtah ze spolkových stanov Matice Svatováclavské. Prostředky a zařízení k dosažení účelů: 1. Matice zakládá místní či farní odbory (skupiny). 2. Ustanovuje při sekretariátě a ústř. mužském výboru sekce, jako literární, vydavatelskou, právní, agitační atd. 3. Pečuje o fond ku podpoře jmenovaných a všech jiných středisk, které za účelem sjednocení katolického učitelstva ještě zřídí. 4. Vydává maticíni ústřední časopis paedagogický, lidový kalendář, školní učebnice pro katol. školství, osobní knihovnu katol. učitelstva atd. 5. Pořádá sbírky milodarů, úředně povolené sbírky pravidelné a jiné příležitostné a umísťuje pokladničky a j. 6. Pořádá zábavy všeho druhu: divadelní představení, koncerty, bazary a j. — K virilním členům správní rady patří dle stanov Matice jmenovitě: po jednom zástupci čtyř diecézí, biskupem jmenovaných, delegát Mariánské Družiny učitelů, delegát Ústředního spolku katol. učitelstva, delegát Zemské rady katolíků, delegát Cyrillo-Methodějské Matice v Olomouci, delegáti Školských Bratří, dále zástupkyně Mariánské Družiny učitelek v Praze, zástupkyně spolku katol. učitelek, zástupkyně Školských Sester paedagogia v Praze. — Jeho Eminence nejdp. kardinál a primas království Českého, protektor Svatováclavské Matice Školské, přijal při audienci zprávu o změně stanov na základě nejširším a změnu názvu jeho s nadšením a s velkým zájmem četl ve stanovách zvláště o cíli a úkolech Matice a povzbudil k úsilovné nové činnosti a ubezpečil svou nejvyšší ochranou. Stanovy zaslány také z vůle Jeho Eminence nejdp. kníž. arcib. konsistori. Ostatním nejdp. biskupům a nejdp. konsistoriím českým stanovy Svatováclavské Matice Školské se sídlem v Praze-Bubenci ještě předloženy nebyly. — Ústřední Matice Školská má chránit a budit ohroženou národnost; Svatováclavská Matice Školská má chránit ohrožené náboženství, obě se dovršují. Dokud nebylo potřebí školou způsobem svépomocným chránit v národě náboženství, nebylo Svatováclavské Matice Školské. Vyzýváme k zakládání místních odborů. Blíží zprávy podá: Sekretariát Svatováclavské Matice Školské, Praha-Bubeneč 299. Telefon 772-VIII.

Bohoslužby na školách pokračovacích. Na stížnosti nejen rodičů, ale i zaměstnavatelů žáků škol pokračovacích, že pro dopolední vyučování není těmto hochům možno navštěvovati nedělní bohoslužby, vydal ministr vyučování a kultu výnos, júnž se nařizuje, aby rozvrh hodin na školách pokračovacích stanoven byl tak, aby všem žákům bylo možno súčasnití se hlavních služeb Božích. Tak stalo se nikoliv u nás v katolickém Rakouku, nýbrž v protestantském Německu.

Zvláštní výhoda vojenská pro členy představenstev obcí. Starostové, radní a tajemníci obcí mají pro případ mobilisace vojenské poskytnutu tu výhodu, že budou ušetřeni při povolávání mobilisačním. Teprve v nejnultnějších případech budou povoláni do zbraně. Starostové, radní a obecní tajemníci, kteří jsou v náhradní záloze, měli by to u c. k. okr. hejtmanství ohlásiti. Stačí jednoduché ohlášení: Slavné c. k. okresní hejtmanství! Poděpsaný uctivé oznamuje, že jest v obci N. starostou (radním, tajemníkem), poněvadž jest náhradním záložníkem c. k. pluku č. . . . , prosí, aby pro případ mobilisace byl na něho zřetel vzat.

Zábavy potopeného „Titanicu“. „Titanic“ při odjezdu se Southamptonu nalodil ohromné množství zásob: 12 velkých plechovek sledů, 45 velkých plechovek čerstvých ryb, 12 sudů nasolených sledů, 2 plechovky makrelů, 3 plechovky želvího masa, 36 beden doutníků a tabáku, 84 beden bachní, 20 soudků ústřic, 10 plechovek čerstvých sledů, 250 sudů mouky, 400 mtc. bramborů, 750 kg. sýra, 10.000 liber cukru, 500 kg. čaje, 42 sudy hrachu, 970 kg. obyčejného tabáku, 17 beden vajec, 1200 kg mýdla, 3000 liber kávy, 40 volů, 10 telat, 130 vepřů, 80 ovců, 60 beránků, 90 husí, 350 kachen, 400 holubů, 200 bažantů, 250 koropví, 250 tetřevů, 800 křepelk, 2000 kufat.

Všelicos. Předseda strany katol. národní, dr. Burian, probošt vysehradský, vzdal se předsednictví strany. — Vrah místodržitele hr. Potockého R. Siczynski, který jest nyní v Kanadě, skrýval prý se první tři neděle v bezprostřední blízkosti Stanislavi ve sklepě na

Su na

Doskočil

Chocen.

Račte si vyžádati vzory jarních a letních látek, které letos přináším v bohatém výběru. Velečestojnému duchovenstvu doporučuji zvláštní novinku pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 8.40.

bratři, později na půdě pod plátem, na ní v blízkosti pracoval na poli jako dělník, v uniformě vojenské procházel se nerušeně Vídni a odtud odešel nerušeně do Ameriky. Siczyński v přestrojení vězeňského dozorce kolem nepodplacených strážů dostal se z věznice. — Utonulý s „Titanicem“ americký miliardář J. Astor ve válce se Španělskem stal se plukovníkem tím způsobem, že na svůj náklad vypravil dělostřelecký pluk a sčastlivě se bombardování Santiaga. Po válce začal zakládati proslavené velehotely pro milionáře. — Nejvíce důstojníků má rakouská armáda. Kdežto v Německu, Italii a Francii připadá 1 důstojník na 20 a v Rusku na 22 mužů, v Rakousku připadá důstojník už na 13 mužů. — Nejvíce zápalak spotřebuje se v Německu, na jednu osobu připadá tu denně 12 zápalak, v Rakousku asi 6. — Po příkladu Francie uveřejňují i listy v Německu provolání k zahájení sbírky na vojenskou aviatiku. — Strana Justhova trvá na tom, aby v Uhrách měli volební právo všichni 24letí mužové, čtení a psaní znali a mocní maďarské řeči. Dále žádá, aby všichni, kteří by agitovali proti uherské státní myšlence, byli zbaveni práva volebního na deset let a v případě opakování vůbec. — Na Titanicu utonulo také 50.000 K českých peněz, které vídeňská filiálka Ústř. banky českých spořitelů posílala do Ameriky. — Vatikán pokouší se v Cafihradu, aby v Albanii zřízena byla dvě nová katolická biskupství. — Štyrskohradecké obecní zastupitelství bylo místodržitelstvím rozpuštěno a vedením obce pověřen zeměpanský komisař. — Ve zlatých rýžovištích společnosti Lena na Sibíři za stávky dělnictva při vyjednávání vypálili vojáci do dělnictva tři salvy, při čemž 270 dělníků zabito a na 250 zraněno.

Počátek správného názoru? Pokrokáří k vůli lapání mládeže pochlebovali nedospělým jinochům přímo byzantsky. Klaněli se před mladistvými prosedly tak, že z nich vychovávali naduté posery. Nyní v čísle 32. ze dne 17. dubna napsaly Frumarovy „Učitelské Noviny“: „Vzpomínám, jak jsem byl naivní, když jsem si odnášel z učitelského ústavu maturitní vysvědčení s vyznamenáním. Domníval jsem se v mladistvé nerozváznosti, že svět se kloní přede mnou, že vše umím, o všem vím, nepozoroval jsem mezer ve svém vzdělání, zdálo se mi, že mám o všem jasný a úplný názor, myslil jsem dle svého úzkého obzoru, že jsem poměrně dokonale vzdělán. O starších učitelích jsem myslil, že stojí daleko za mnou, seje jsem stavěl a cenil v duchu mnohem výše. Přinášel jsem si takový názor na svět, jaký ve mně vypěstoval učitelský ústav a s jakým vycházelo a snad ještě vychází ročně sta mladých a důvěřivých abiturientů paedagogů. Charakteristickým rysem většiny z nás byla domýšlivost, povrchnost, naivnost. Byli jsme na své „vědomosti“ a na své „vzdělání“ velmi hrdí a nedůtkliví, nechťli jsme připustiti, že máme kusé a povrchní vzdělání a na složité a obtížné otázky a problémy jsme pohlíželi s naivní povrchností a podceňováním. Hlasy o nízké úrovni vzdělávání na učitelských ústavěch jsme přijímali s ironickým úsměvem a s nedůvěrou; prostě jsme jim nevěřili a myslili jsme, že chtějí nás mladé jen snižít a kompromitovat. Ale život naučil některé z nás pohlížet jinak na ústav a na učitelské vzdělání.“ — Učitelský ústav sotva v pisateli vypěstil nadměrné sebevědomí. Zato však abiturienty vedla k nadutosti sféra jiná. Když si Machar nedávno posteskl na nedostatek vlasteneckého chápání české inteligence, odpověděl mu neklerikální „Obchodní Obzor“ takto: „To je ovšem smutná pravda a nedá se proti ní ničeho namítati. Hledejme však kořeny této vlažnosti národní v inteligenci, a tu bychom musili právě „Času“ vytýkat řadu nesprávných názorů na vlastenectví moderního člověka, kterými inteligentní dorost byl v posledním desetiletí přímo otravován. „Čas“ měl na mladou generaci nepopíratelný vliv, a ta mladá generace uplatňuje se v životě všelijak. Ztratila však mnoho národního sebevědomí, a bohužel, právě v době, kdy sebevědomí ono u německého dorostu tak nebezpečně vzrůstá. A poněvadž není náhod v životě národů, rostou Němci a my upadáme. Více porozumění pro národní práci musí se vštěpovati mládeži, pak se nesmí zlehčovati také v očích dorostu staré ideály vlastenecké.“ — Proč musí „Čas“ realizovati ideály vlastenecké a národní solidaritu? otiskováním surových útoků na náboženské vyznání většiny českého národa, to poznává čtenář na př. z čísla 110. Tam inserují Fischel, Weiner, Ippen, Bergmann, Kleinhampl, Goldberger, Taussigová, Jakuba Rothbergera nást. atd.

Pozvání k velkonoční výstavě kraslic v Katolickém ústavu ku vzdělání učitelů v Praze-Bubenci od 21. dubna až do 16. května trvalí. Vstupné dobrovolné. Děti bez průvodu rodičů nebudou vpuštěny. Ve dvoraně koncertuje (pouze o nedělích) kapela kandidátů uč. ústavu. Vstupné rovněž dobrovolné. NB. Výstava bude otevřena širším vrstvám obecnosti jediné o nedělích a ve všední dny ve středu a v sobotu do 7. hodiny večerní.

Velkonoční výstava kraslic v Katolickém ústavě ku vzdělání učitelů v Bubenci odložena byla pro velmi četné zásilky stále ještě docházející na 21. dubna t. r. Výstava slibuje již nyní velmi vděčnou podívanou. Nejčetnější jest zastoupena říše kraslic. Slovač. Již nyní počítá se na 700 vajíček různého druhu a práce velmi zajímavé. Kdo by se chtěl ještě sčastlivit, račťž lask. zaslati svůj dárek na adresu: Svatováclavská Matice školská v Praze-Bubenci, Katolický ústav učitelů. Kraslice lze nejlépe poslati v krabíčkách z tuhé lepenky neb lépe v bedničkách. Jednotlivá vajíčka se obalí papírem neb vatou a proloží dřevitou vlnou, papírem, fankou, pilinami, mechem neb hoblinami a podob. Račte laskavě udati při zásilce způsob vaší výroby i pojmů-

nování a přiložit vzorky malávek, stužky a j. Nejmužlejší a nejceněnější budou počteny cenami, lež jim příkne porota k tomu účelu sestavená. Výstava zůstane otevřena až do veliké lidové slavnosti na sv. Jana Nep. dne 16. května pořádaná.

(Zasláno.)

Výborová schůze
Politického družstva tiskového
pod ochranou sv. Jana Nepem. v Hradci Králové
bude

ve středu dne 1. května 1912, o 2. hod. odpol.
v disočním spolkovém domě „Adalbertina“, Jiřikova tř.
č. 800—I. v Hradci Králové.

Dr. František Reyl,
jedenatel.

Dr. Frant. Šale,
předseda.

Křesťansko-sociální mládeži československé!
K posílení ušlechtilých snah svých a k povzbuzení svému i jiných hodláme vš léte pořádati
Všeobecný sjezd mládeže křesťanskosociální
v Třebouchovicích pod Orebem.

Připravujte se již nyní, šetřte si na cestu, agituje o rozšíření svých skupin, aby účast na sjezdu byla mohutnou manifestací snah katolické mládeže československé. Podrobnosti sjezdu budou včas oznámeny.

Ústřední výbor české mládeže křesťansko-sociální
se sídlem v Hradci Králové.

Sdružení mládeže křesť. sociální na Opočensku
pořádá po čtyry neděle
II. přednáškový vzdělávací kurs.

POŘAD: (Pokrač.)

28. dubna ve Lhotě Bolehošské v host. p. V. Kánskýho o 2. hod. odpol. 1. „Úkol ženy v nynější době“, přednese sl. Lid. Kosařová z Dobrušky. — 2. „Sociální pojištění“, přednese p. Fr. Šupka, redaktor z Hradce Králové.

5. května na Opočně v Kodymově Národním domě o 2. hod. odpol. 1. „Volná Myšlenka“, přednese vldp. F. Konečný, bisk. vik. sekr. z Pouchova. — 2. „Dělnická otázka a význam Všeoborového sdružení křesť. dělnictva za dnešní doby“, přednese p. Al. Petr, úředník z Hradce Králové.

5. května v Dobrušce v hotelu „Labuť“ o 8. hod. večer. 1. „Spalování mrtvol“, přednese vldp. F. Konečný, bisk. vik. sekr. z Pouchova. — 2. Zakočení kursu. — Na shledanou v přednáškách!

Ústřední výbor Sdružení české mládeže křesť.-soc.
se sídlem v Hradci Králové.

Všeob. úvěrní společnost,
zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky
za 4½% až 5%
úrok a to ale výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Čtete a rozšiřujete!

Právě vyšel v „Časových Úvahách“ důkladně zpracovaný spis:

Jazyková otázka

v Čechách.

§ Napsal Dr. Fr. Šule.

Osvědčený znalec politických dějin českých podává do rukou lidu úvahu tak promyšlenou, že slouží k poučení i odborníkům. Jest to v katolické literatuře spis svého druhu jediný. Jazyková otázka jest tu sledována podrobně již od časů těch, kdy náš národ ještě nebyl přičleněn k církvi katolické. Důležitá to úvaha zvláště pro naše organizátory.

Stran 116. — Cena pouze 32 hal.

Při hromadných objednávkách větší sleva.
Objednávky vyřizuje obratem
administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Račte si poslati o vzorky

firmě

Thuleovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čis. 186.

— Vývoz láneho a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prád, dámské i panské
plátka, damasky, ubrusy, ručníky, zafíry na košile,
— — — — — látky atd., překrásných modních vzorů. — — —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pohledných uznaní. — Objednávky v ceně přes 30 K naší
láme vyplacem. 1 halík 40 mabytků krásně rozezdřených
za 18 K.

Obdarujte se nejlepšími křesť. sociál. podniky!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokovaní.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svaru.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Videň,

VII. o., Kaiser-
strasse č., vedle La-
zaritského chrámu
Páse.

Na ukázkou zaslá
se vše franco.

škola křesť.
kazatelny, oltáře, sochy, křesť. cesty,
Boží křesť.
levně provádí absolvent s. k. odb. školy sochařské
a řezbářské
BOHUMIL BEK v HORE KUTNÉ.

Kdo se chceš ordočně zasmát, výborně se pobaviti,
ale zároveň také o mnohém se poučiti, neodkládej a ob-
jednej si rychle

Věneček z česneku

díl I.,

který ve sbírkě „Knihovna Přítelů lidu“ v Brně
právě vyšel.

Vkusně upravená objemná tato kniha o 304 stranách
s 20 pěknými, věcnými i šertovými ilustracemi, obsahující
26 podobených obrázků ze života a působení řádu,

stojí pouze 3 K 20 h, poštou 3 K 30 h.

Zasílá se pouze po zaslání příslušného obnosu,
anebo na dobírku. Adresovati stačí:

Časopis „Přítel lidu“ v Brně.

Hodí se výborně do všech knihoven!

Založeno r. 1802.
SPECIALITA
pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem
Amers de Londres
lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srémaké alivovice jakož i pův. jam
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Ústřední úřad a Ústř. banky
českých spořitelien v Praze.

Účet pošt. spoř.
číslo 111.510. -

Československá záložna v PRAZE-II., Spálená 9

zápisné společenstvo s ručením obmezeným

zúrokuje vklady 4 $\frac{1}{2}$ % - 4 $\frac{3}{4}$ %

dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Spůjčuje své střídanky úplně bezplatně a vklady na ně učiněné zúrokuje 5%, bez výpovědi.
Děchodkovou daň platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 29. února 1912 činil K 729.000.-.

Poskytuje zápůjčky na směnky, hypoteky, zálohy na cenné papíry atd. za nejvýhodnějších podmínek.

Záložna podléhá: 1. Zákonné odborné revizi Jednoty založené v Praze dle zákona ze dne 10. června 1908. 2. Nepředvídané revizi celoroční, již vykonává p. Alois Svoboda, oficiál c. k. zem. fin. řídícího v Praze, kterou vykonává škrát až škrát v týdně. 3. Revizi prováděné třemi revisory volenými valnou hromadou ze řad členstva. 4. Desní revizí pokladny, již vykonává předseda p. školní rada Dr. M. Kovář.

Záložna podrobena byla v srpnu 1911 zákonné revizi Jednoty založené a shledáno vše v nejlepším pořádku, o čemž svědčí, že též v revizním zápisu poznamenává, že bývá na vědomí „velmi pěkný stav záloženského hospodářství“.

Úřední hodiny: Dopoledne od 1/9 do 12 hod. a odpo. od 1/3 do 5 hod.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklad:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Podílová harmonia
obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku ovičení.

Connolly sádkama a franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstva
svlátní výhody.

Stoupencům našich organizací.

Odporúčujeme všem křesťanský český závod

vytívaček a tištěk „Záštita“ v Chrastě
a Chrudimě.

Věškeré prádlo pánské i dámské, výbavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obšaré „Záštita“. Vsd. duchovenstva naskytá se zde příležitost koupiti prádlo kostelní, zaručené dle předp. za ceny mírné. Učiňte objednávku na skoušku a budete jistě spokojeni!

Odporúčajte ve svém okolí!

PAMÁTKY

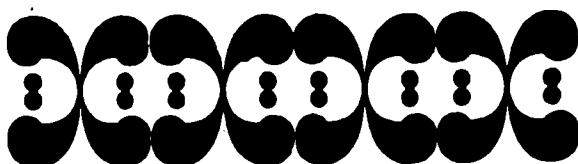
a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a biřmování, k misiam a k velikonoční zpovědi, symbolické obrázky, obrázky svatých, modlitební knihy ve skvostných vazbách a různých cenách, **ružence**, obrázky v upomínku na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví.

nakladatelství, závod kněžství a papírnictví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Inž. C.

Jana Kotrče

prostředkovací
a realitní kancelář

v Hradci Králové
proti kostelní Panny Marie

prostředkuje

při 2% provizi

prodej a koupi

veškerých druhů

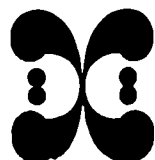
realit,

při nahodilých parcelacích

skládá přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové a

prodává

vlastní objekty

za výhodných platebních

podmínek.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládání možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty
záložen.

V pozůstalosti zemřelého p. vikáře Karla
Janského v Chroustovicích nalezá se zbytek
knih, asi 200 výtisků, které druhy svým ná-
kladem v bisk. tiskárně vydal:

Brynychovy KATECHESE.

Posluchači p. biskupa Brynychy, bývalého
professora pastorálky, katechetiky a methodiky,
znají oceniti praktický význam jeho katechesí.
Mladší duchovenstvo sotva asi tyto katechese
zná jen dle jména. Upozorňujeme na ně.

Ježto se jedná o rychlé zpeněžení pozůsta-
losti p. vikáře Janského, nabízíme tyto katechese

se značnou slevou 30%.

Krámská cena 1 výtisku o 196 str. (dříve K 1.80)
snižuje se tudíž na K 1.30 frankovaně.

Objednávky obratem vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

+++++

Přátelé pravdy!

Protivníci katolické církve šíří mezi náš lid
celé spousty prohaných brožur na potupu naší.
Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné bro-
žury katolické, které důkladnými, promyšlenými
úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského
tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.

Jednotlivá čísla (nejméně 82 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.

Při hromadných objednávkách poskytujeme
až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý
koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo,
až nepřítel protikatolickými letáky zbožnou osadu
zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické
věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli
ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na
zkázu církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí
vytrvale státi na stráži. Laskavě čtenáře prosíme,
aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak
jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky
obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

+++++

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou senzací; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zájmem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

SINGER
„66“

je šicím strojem 20. století.

Koupiti lze jen v našich závodech
nebo prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje
Hradec Králové, u labského mostu, 279.

Brožuru s návodem o láhání prádla
obdrží každý zdarma.

Umělecký ústav
pro malbu na skle

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malov. ná-
okna chránová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zasazené na místě.

Mosaiky skleněné pro fa-
cady, křížové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Předetná vyznamenání a doporučení.

Všude rozšiřujte

a podporujte

katolický tisk!

**Do Hradce Králové,
Pražského Předměstí
a okolí!**

Dovolují si oznámiti, že dne
4. května otevřu na Pražském
Předměstí č. p. 4.

nový

**závod uzenářský
a řeznický.**

Odvolává se na zkušenosti
v odborných závodech tu i v ci-
zozemsku získané, doporučuji dle
požadavků zdravotnictví sprá-
vené místnosti výrobní i prodejní,
zaručuji pečlivou obsluhu zboží
všechné jakosti a prosím P. T.
obecenstvo, by častým a hojným
nakupováním u mne o pravdě
mých slov se přesvědčilo.

V dokonalé účtě

Alois Novák

KORIOLIT

nejtrvanlivější a nejlevnější
materiál ku krytí střech a
isolací.

Zastupitelství:

M. HONTER,
zasílatelství a obchod uhlím v Hradci
Králové.

**Stavba kostela
v Proseči.**

Výbor pro přestavbu kostela žádá ceptou
offerční přestavbu kostela, rozpo-
čtenou na obnos 44.000 korun.

Plány a rozpočet vyloženy jsou u obecního
úřadu v Proseči.

Výbor vyhraňuje si stavbu zadati dle svého,
bez ohledu na výši podání.

Nabídky končí dnem 8. května 1912.

Za výbor:

Václav Petr, starosta.

Osvědčeným prostředkem v boji
proti alkoholu

jsou

Maršnerových šumivých limonád
připravené pomocí

**Maršnerových šumivých
limonádových bonbonů**

chuti malinové, citronové, jahodové, ma-
linkové a třešňové.

Pravé jediné s touto ochrannou známkou.

Již je každý jednotlivý bonbon i každý
zášek opatřen. Roční spotřeba 60 milionů
kusů. — Jediný výrobce:

První česká akciová společnost továren
na orientální cukrovinky a čokoládu
na Král. Vinohradech, dříve

A. MARŠNER.

Sklady: Praha, Ferdinandova tř., Václav-
ské nám. — Vídeň-VI., Theobaldg. 4. —
Brno, Nádražní náměstí 3-24.

J. JEZEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanská nám. č. 76.

Zafizování
elektrického
světla,
telefonů,
bromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Ozám,

Tungstam,

Tantal.

Velkoobchod

instru-
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Ve prospěch Matice Cyrillo-Methodějské!

**Kostelní paramenta a veškeré církevní
náčiní vlastní výroby doporučuje**

Frant. Stadník v Olomouci,

stálý přísežný soudní znalec pro obor paramentařní.

Velký sklad baldachýnů a rouch v barvě zelené.

Každou objednávkou podporujete značně Matici Cyrillo-Methodějskou.

**Zhotovuje oděvy dle
nejnovějších anglicko.
a francouz. vzorů.**

V. ROSA

HRADEC KRÁLOVÉ.

**Tovární sklad
jemných suků
všeho druhu.**

Hospodářství křesťanské, liberální a soc. demokratické.

Český katolický tisk odsoudil svorně vídeňské křesť. sociály za to, že se postavili vůči české menšině na stanovisko zcela nespravedlivé. Přes to však v příčině hospodářské a sociální činnosti vzdávají vládnoucím křesť. sociálům chválu i jejich nepřátelé. Vytýkáme-li tudíž nynější vídeňské radnici veliký šovinismus, není potřeba dle příkladu bezmyšlenkových fanaticů haněti práci veškerou. Kdo dobře rozeznává, ten spravedlivě soudí.

Statistika mluví výrazně, byli-li Luegrovcí zpátečníky. Za židovsko-liberální vlády na radnici vídeňské bylo vystavěno 214 kilometrů koňské dráhy, za vlády křesť. soc. 410 km. dráhy elektrické. —

Na školy dala vláda liberální r. 1895 14,918.339 K, Luegrovcí r. 1911 31,740.000 K. K tomu všemu bylo vydáno od Luegrovců na 131 nových školních budov 41 milionů. Na dětské zahrádky liberálové dali r. 1895 71.740 K, Luegrovcí r. 1911 296.560 K. Mimo to vydali na zřízení nových zahrádek 1,42.134 K.

Na zaopatření chudiny liberálové r. 1895 dali 7,136.540 K, Luegrovcí však r. 1911 K 18,450.180. Kromě toho Luegrovcí vydali 14,728.000 K na stavbu chudobince a 888.520 K na postavení nového sirotčince. Na špitál vydali křesť. sociálové v Ottakringu 2,124.534 K, na stavbu jubilejní nemocnice 10,983.012 K, na stavbu dětské nemocnice v San Pelagiu 1,918.250 K.

Na zahradnictví věnováno pod vládou liberalismu r. 1895 223.812 K, v r. 1911 za vlády Luegrovců dáno 2,031.380 K. K tomu na zvelebení lukafství a lesnictví 25 milionů K.

Liberálové dali na 3847 úředníků a sluhů městských 7,321.871 K, křesť. sociálové r. 1911 pro 5810 městských úředníků a sluhů 16,888.000 K.

Za křesť. soc. vlády desetkrát rozhodnuto přilepšiti učitelům a učitelkám, čímž tam stouply příjmy učitelského stavu o 9,173.000 K.

I jiné obory vídeňské jsou důkazem, jak veliký pokrok hospodářský a humánní způsoben za vlády křesť. sociálů, kdežto liberálové obmezovali se na prázdný chvast a na sliby.

Namítne snad někdo, že obrovské stoupání výdajů v některých oborech dá se poněkud vysvětliti velikým rozmožením vídeňského obyvatelstva průběhem 16 let. Leč již to jest dobrým svědectvím pro správu křesť. sociální, že skutečně umožnila velice obratnou, praktickou a účelnou politikou sociální veliký vzrůst Vídně. Leč, přirovnáme-li pokrok ve vydání ke vzrůstu obyvatelstva, i tenkrát vidíme, že poměr. k počtu obyvatelstva na mnohé záslužné podniky vydávali Luegrovcí dvakrát více, než liberálové.

Jak se má vídeňské úřednictvo soc. demokratické, to patrně z těchto fakt. Kontroloři soudružských nemocenských pokladen při obrovské práci a závazné strannické agitaci dostanou při nastoupení úřadu 100 K měsíčně. Po tříměsíčním provisoriu obdrží 120 K měsíčně a po desítiletí i víceleté službě 200 K. Ale takový plat neobdrží všichni, nýbrž jenom »hodní«. Na př. 57 kontrolorů podalo memorandum v příčině zvýšení vlastních platů. Ale jen 15 »hodných« obdrželo přídavek 10 K měsíčně. A mezi odmrštěnými nacházeli se i lidé, kteří měli za sebou 22 let služby. A rudá správa na adresy jiné neustává udělovati titulů »vydřiduchů, byrokratů, vyssavačů«. Zatím se však ukazují obrysy rudého státu budoucnosti ve světě velice bledém.

Ve velikém městě americkém Milwaukee (blízko Chicaga) byl zvolen přede dvěma lety za starostu soc. demokrat Emil Seidel. Ovšem nastal veliký jásos nad zrudlou radnicí, slibovaly se hory doly. Zatím však jenom těm soudruhům se přilepšilo, jimž dány výhody na účet příčinlivých konservativních občanů. Ale o nějakém ráji ani slechu. Jměním obecním se plývalo na rudé agitace. Bylo stále hůře, až konečně při nových volbách většinou 13.000 hlasů byl zvolen konservativce dr. Bading. Patrně tedy, že místo očekávaných záznaků mnoho samých sociálních demokratů opustilo při volbách Marxův prapor, třebaže jej židovští boháči drželi všemi desíti. Podobně již dříve rudí hospodáři byli smetení po svých nehospodárných činech z radnic v Marsilii, Brestu, Toulonu a jinde. Zkrátka po všech fanfárách v žádném městě soc. demokratická radnice dlouho se neudržela. A tím jest dokumentováno, že sice uměli soudruzi statečně a pňliš prudce kritizovati, ale v pozitivní práci nesvedou často ani tolik, co některý byrokrat.

V Gothě dne 6. t. m. v soc. dem. »Lidovém domě« vypukla stávka číšníků. Ale hosté obsluhováni dále, protože sami soc. dem. společníci převzali úkol číšníků. Mezi obsluhujícími byl i zemský poslanec Hillebrand. I ženatí dělníci dostávali tam denní mzdy 74 feniků a proto ta náhlá

stávka. A kdo se tu stal stávkokazem? Majitelé, kteří jinde proti stávkokazům tak silně bouří. Podivná snaha po vytvoření ráje budoucnosti!

Vřelo doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné pozlacení nových i starších oltářů, kazatelen, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadajících.

Umělá polychromie soch a křížových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a listových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Kulturní jiskry.

Kdo zavlnil katastrofu »Titanicu«? Nejnovější zprávy zněly, že s velelodí »Titanicem« zahynulo 1635 lidí a zachránilo se jich pouze 705, tedy méně nežli třetina. Židovský tisk snažil se různými výkřuty, haněním mužstva, kapitána atd. zastříti pravdu, že předním vinníkem jest žid Ismay, ředitel příslušné dopravní společnosti »White Star Line«. Pobízeli osobně kapitána, aby loď jela co nejrychleji, jen aby bylo dosaženo rekordu. Ismay to byl, který se zachránil na zvláštním člunu pohodlně, kdežto jiní mužové ponechávali ženám a dětem přednost. Žid ten také klamal veřejnost obmyslnými telegramy: »Všecko jest zachráněno.« Zachráněným plavcům též bylo zabráněno vystoupiti z lodi »Lapplandu« na pevninu a sblížovati se s veřejností.

»Lappland« měl plouti do Anglie, ale mužstvu nedáno na zpáteční cestu ani halče, ani mu poskytnut potřebný oděv a obuv. Společnost dopravní výslovně prohlásila, že žádnému nevyplatí v Americe mzdy, nýbrž teprve v Londýně a to od oné doby, jež uplynula do chvíle zániku »Titanicu.« Jinak prý k nim nemá žádného závazku.

Zachráněný kormidelník vypravoval, že získal jeden americký milionář (křesťanský?) sedm topičů slibem, že se jim královsky odmění, jestliže ho s chotí, děckem a lékařem dopraví do záchraněného člunu. Bylo vyhověno, člun odrazil od tonoucího obra, aniž čekal na vstoupení jiných osob. A milionář dal záchrancům po 100 markách.

A i toho obrovského neštěstí chopil se hamižný kšeft. Marconioho telegrafická společnost, aby si zajistila při konkurenci první zprávy, vyslala na záchranou loď »Carpathii« tři depeše, jimiž žádala, aby všechny první a původní zprávy o povaze neštěstí byly za velikou peněžitou odměnu zadrženy.

Z utonulých bylo pojištěno na život 40 procent — v Rakousku 10 procent. Celá řada pojištěna na několik set tisíc liber šterlinků. Obnos, jež mají pojišťovny vyplatiti, přesahuje jistě půl třetího milionu liber šterlinků. Potopením »Titanicu« způsobeno okamžité škody na 700 milionů K, což se rovná materiální ztrátě při veliké prohrané bitvě.

Odvážlivá hra bankéřů s lidskými životy páchala se konkurenčními jízdami na kolejích dráhy pacifické. Nyní hamižná konkurence velkokapitálu vyžádala si tolik zoufalých nářků na moři!

Abrahamoviny Dra Pavla Vychodila, obezřetného a osvědčeného pokračovatele v díle Sušilově, připadly na čtvrtek dne 18. t. m. Rodičům dra Pavla Vychodila jsou Přemyslovci na Moravě, kde se narodil 18. dubna 1862. Gymnasium studoval v Kroměříži. Vstoupil pak do kláštera benediktinského ve staroslavném Rajhradě. Bohosloví studoval v Solnohradě a v Brně. Na kněze vysvěcen byl 26. července 1886. R. 1890 povýšen byl na doktora theologie. V klášteře rajhradském byl lektorem theologie a novicmistrem. Od roku 1896 žije v Brně, kdež jest ředitelem Papežské tiskárny Benediktinův rajhradských. Jest dopisujícím členem české akademie Františka Josefa pro vědy a umění v Praze.

Spisovatelská činnost dra Vychodila jest obšířná. A co hned třeba vytknouti, jest jeho svěráznost a původnost, s jakou postupuje v názvosloví i v důkazech, nedávaje se strhnouti převahou cizojazyčných vzorů. Vyniká jako filosofický spisovatel, literární historik a apologeta. Svými spisy upozornil i ty kruhy intelligence, které stojí mimo okruh katolického ruchu a zvykly si s větším nebo menším despektem shlížeti na tvorbu katolicou. Vychodil jest předním znatelem filosofie tho-

mistické a aristotelské. Vydal: Aristotelovu knihu o básnictví, Aristotelovy knihy o duši, Aristotelovu Ethiku Nikomachovu a Aristotelovu Politiku.

Na poli apologetickém velmi cenným dílem pro jasnou dukaznost a novost apologetického postupu jsou: Dukazy jsoucnosti Boží a dějiny jejich, zvláště pak Apologie křesťanství, která mezi moderními obrannými spisy se řadí právem k nejlepším.

Vychodil podal správné názory o básnictví ve spisech: Básnictví a mravouka a v Poetice.

Záslužný čin vykonal dr. Vychodil, vydav obšírný životopis buditele moravského, vlasteneckého kněze Františka Sušila. Tím zbudoval mu pomní nehybnoucí a nejen kněžstvu, nýbrž i ostatnímu lidu moravskému zářivý příklad před oči postavil té čistě, vroucí, pravé lásky k církvi a vlasti, jež v srdci jeho snoubiti se má.

Kromě jiných drobnějších prací sluší přičísti k neposlední zásluze dra Vychodila jeho Hlídku — dříve Literární Hlídku, časopis to, který zejména bystrými a nestrannými kritikami soudobých zjevů kulturních respektu si dobývá i u těch, kteří jinak by nás ani neznali.

Stěžejní vlastností dra Vychodila jest až úzkostná skromnost. Osobně snad málo jest znám. Ale jméno jeho i mezi lidem žije ve vděčné paměti pro dobročinnost, jakou už tisíce dobrých knih věnoval spolkům a knihovnám. Nebylo snad žádosti, které by nevyhověl.

O duši středověku velice výstižně napsal ve studiu německé mystiky (»Jindřich Suso«) dr. Al. Lang tato slova: »Hleď si na středověk sebe střízlivěji, sebe skeptičtěji, obdivu nad jeho zástupci se neubráníš. A obdiv tvůj přejde časem v přímý úžas. Měřit středověk pouze délkou stínu, jež vrhá, znamená tolik jako soudit z dýmu na jasnost ohně. Středověký člověk neznal skepse (pochybovačství) a kriticismu ve smyslu našem a okolnost ta nebyla z posledních příčin, které podmiňovaly vznik celých legií silných povah, na jaké naše dnešní roztržštěná doba jest nesmírně chuda. Všechno úsilí kulturní ve středověku vyvěralo ze zásady »pod zorným úhlem věčnosti«. Ta vrhá na život středověkého člověka své tajuplné, nadpozemské světlo. V něm obrysy středověkých lidí nabývají jakýchsi neobyčejných, obřímých tvarů... Vše se nám tu jeví větším, velkolepějším, zinočenějším. Odtud ten neobyčejný zájem dneška pro středověk, v čemž nelze neznamenat, že se dnešní člověk ve své stísněnosti odvrací od všedního, malicherného a malátného novověku, jehož humeovská skepse a kantorský kriticism podlamují veliké ideály, stírají rázovitost a rodí ploché sobecké liliputány.« — Jiří Grupp (Kulturgeschichte des Mittelalters II., 37) napsal: »Středověký člověk byl zcela jinak naplněn skutečností nadpozemského života nežli my; cítil se jím obklopen při každém kroku; on byl jasnovidcem, který se díval skrze závoje pozemského světa anebo aspoň věřil, že se dívá. Zázrak byl jeho domovem, tajemství jeho pobytem a onen svět jeho myšlením.«

Barevná

hostelní okna

v odbor. provedení shotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství

v Třebouchovicích u Hradce Král.

Cenníky a rozpočty na požád. zdarma.

Sociální besídka.

Nové dotazy na adresu banky »Slavie« otiskuje dne 19. t. m. Práškovo »Právo Venkova«. 1. Kdo splnomocnil ředitele p. Vlacha, aby uzavřel nepřírozený kartel se židovsko-akciiovými pojišťovnami, mající v čele nám nepřátelskou »Assicurazioni Generali«, která se nedávno tak proslavila pohádkou o hloupém Honzovi? 2. Zakládá se na pravdě, že kartel byl uzavřen na dobu 6 roků? a to v oboru požárním? Qui tacet, consentit? (Kdo mlčí, souhlasí?) 3. Jaký kartel byl uzavřen v kruhobitním odboru? 4. Jak odůvodní nynější správní rada, že odhlasovala r. 1909 řediteli p. Vlachovi k ohromnému služnému ročních dvacetpět tisíc korun ještě 2 a půl proc. tantiemu z čistého výnosu, kdežto v stanovách ani zmínky o tom není? Dle toho obnáší nyní služné p. Vlacha včetně knížecí byt, ročně úhrnem K čtyřicet šest tisíc? 5. Před třemi roky zvýšena správní radě tantiema dle

návrhu p. Vlacha ze 6 na 10 procent! Snad proto, aby ta pověstná vzájemnost mezi ředitelem p. Vlachem a správní radou k platnosti přišla?»

Tedy nové dotazy ozvaly se dříve, než staré byly zodpověděny. Jelikož ve »Slavii« jsou pojištěny tisíce našich, čekáme dychtivě na věčné odpovědi.

Výťah z výroční zprávy za 16. správní rok 1911 Spolku emeritů katolického kleru, zapsané podpůrné pokladny ve Vídni. Dle výroční zprávy bylo koncem minulého správního roku pojištěno u Spolku emeritů 2069 kněží na roční důchod 1,059.831.93 korun, hlavní fond obnášel 1,084.895.05 korun, fond zaručovací 8.000.— korun, fond správní K 42.014.91, veškeré jmění spolkové K 1,150.339.31. Členové zaplatili na příspěvcích roku toho K 124.443.70, úroky obnášely K 45.505.42.

Spolek vyplatil v roce 1911 invalidního důchodu K 12.191.67, na odbytném, vrácených premii následkem předčasné invalidity a podpore vyplaceno v r. 1911 K 6.233.93.

Obzvláštního povšimnutí zasluhuje vzorná správa jmění spolkového, již se opětovně dostalo pochvalného uznání. Správa jmění ve Spolku emeritů vyhovuje nejpřísnějším požadavkům pupilární jistoty; příspěvky, placeny jednotlivými členy, ukládají se tímž způsobem, jako peníze sirotčí.

Představenstvo spolku vykonává své obtížné povinnosti bez nejmenší náhrady, čistě z nezištné lásky a obětavosti pro zájmy stavovské: obětavost ta zasluhuje v dnešní materialistické době tím vyššího ocenění a jest zároveň další zárukou, že se nakládá se spolkovým jměním co nejučelněji.

Správa spolku přichází všem přáním svých členů dle nejlepší možnosti vstříc.

Spolek pojišťuje důchody invalidní a starobní (s pěti — resp. desítkou let vyčkávací), buďto každý druh o sobě, aneb dle přání člena kombinované. Zvláště poznamenati dlužno, že Spolek emeritů vrací svým členům, stanou-li se před uplynutím zmíněné pěti — resp. desítky let vyčkávací invalidními, tak že nároku na důchod ještě nemají, všechny zaplacené netto-premie i s 3 proc. úroku z úroku.

Dpp. duchovní, kteří přihlásí pojištění do roku po nastoupení aktivní služby, jsou osvobozeni od placení zápisného. Stanovy, sazby a všechny informace zasílá zdarma a franko ředitelstvo Spolku emeritů, Vídeň, I., Renngasse 13.

Jak si soudruzi vyměňují diplomatické noty. Soc. demokracii bude prý vychováno tolik nových, žulových, uvážlivých povah, že ve státu budoucnosti nebude žádného sváru. Hvězda trvalého bratrství zastkví se na rudé obloze dokonale. A výchova k rozvaze, »volné, svobodné výměně názorů« trvala již tolik desítkami! Měli by tedy soudruzi dokázati diplomatickou vyspělost a snášlivost aspoň o píd' větší než ti zkonstatěli měšáci.

Zatím ovšem děl se s výchovou nových charakterů jenom nehorázný flanc, což bylo pozorovati na krvavění těch lidí, kteří na Beblův prapor přisahali nechtěli. A slepý, nezdolný fanatismus, nakupený tak dlouhou řadou let, vybíjí se nyní docela v domácí válce soc. demokratů. Pušky obrácené dříve proti odpůrcům vnějším, třaskají nyní do vlastních řad a to s tak šílenou zdivočilostí, až se poranění chytají za hlavu nad tou »rozumnou výměnou názorů.« Fanatismus spaluje zde poslední špetku rozumu, skutečné osvícenosti. Soc. dem. autonomisté prodělali ve Vídni již celou řadu krvavých srážek se soc. dem. centralisty. Samy rudé »Dělnické Listy« přinášejí o schůzi, konané dne 21. t. m. v XIV. vídeňském okrese, tento posudek: »Byl to příšerně hnusný pohled, jenž na člověka jen trochu rozumného působil bolestně trapným dojmem, když český dělník ječel a řval na českého dělníka, když v řadách odštěpenců do větru mávaly zataté pěsti, praskaly a skřípaly židle, ba i nože prý bylo viděti. Tolik se toho mluvívá a píše o duševním, rozumovém boji sociálních demokratů, zde však o nějaké kulturnosti nebylo ani památky, zde, ze řad odštěpenců vyla šelma v člověku se probudivší, hotová zatiti se spárem, zahryznouti se zubem v kofist. Čeští dělníci nebyli by váhali do krve zbít české dělníky, a soudruzi vidouce, že odštěpenci opravdu mají chuť do plotňácké rvačky, jakožto rozumnější odešli raději ze schůze, nechtíce účast bráti na surovostech odštěpenců, zamýšlejících vyprovokovati rvačku; autonomistům za tuto jejich mravní vyspělost, velmi pěkně kontrastující s pacholstvem rozbíječů a násilníků, patří všechna čest!«

Centralisté však zamlčují, že si počínají ve Vídni vůči autonomistům ještě daleko hůře. Takový jest tam pokrok humanity po tolika vzdělavacích pokrokařských schůzích! Humanita na základě pokrokařsko-rudém jest křiklavým klamem, vypočítaným na obelstění lidí prostomyslných.

O soc. demokratech v Bavorsku. Bavorský ministerský předseda bar. Hertling označil soc. demokracii za nemoc na těle lidu, která se ohněm a mečem vyhladí nedá, ale která má společný znak všech nemocí: dostoupí vrcholu, a pak mizí, až zmizí docela. Cíle vědomému soc. demokratovi ovšem nemůže býti každý státní úřad svěřen.

Velký zápas soc. demokracie vyvinul se nyní v rozměrech nebývalých i na půdě pražské. Au-

tonomisté odplácejí zde se vši strohou bezohledností veliké kopance, stržené od centralistů. Patnáct let bylo tištěno »Právo Lidu« v »Dělnické tiskárně«, náležející soc. demokratům. Pak si ovšem zařídili stoupenci Němcovi vlastní závod, k němuž připoutali řadu časopisů, tištěných dříve v »Dělnické«, která musila sháněti rychle na své udržení nové podílníky. Centralisté ovšem stali se v »Dělnické« živlem rozhodujícím. Ve »Veslavínu« dne 19. dubna dána autonomistům velice fízna odpověď. Prý autonomisté zapomněli s odstěhováním prací z tiskárny zaplatiti dluhy. Na účely strany dala »Dělnická« v posledních třech letech 18.700 K. Ředitel Mrázek volá v příčině ničení »Dělnické«: »Tedy, pánové, jedněte rychle a bezohledně! Zapomněli jste však zákazníkům, kteří poslušně dle Vašeho komanda se musí zachováti, říci, aby také rychle a bezohledně nám zaplatili dluhy. Zde jsme u krvavé satiry celé věci. Při účetní závěrce r. 1911 vykazoval účet dlužníků Dělnické tiskárny na 150.000 K. V tomto obnosu jsou obsaženy i starší dluhy (nečítajíc značných dubios) a figurují zde ze dvou třetin organizace autonomní, dále dluhy i volební účty jednotlivců, zaujímajících ve straně autonomní čelná postavení. Kdyby si ti to dlužníci uvědomili rčení: »Hoden jest dělník za práci mzdy své« a zaplatili pak osud Dělnické tiskárny se bral zcela klidným směrem dále. Nestalo se tak, ač Dělnická tiskárna ve schůzi r. 1911 v měsíci říjnu svolané československým svazem družstevním, na to upozornila a četně tam shromážděným předákům strany sociálně demokratické své těžkosti se sháněním dlužných obnosů sdělila.«

Pouliční demonstrace v Praze. V neděli dne 14. dubna t. r. pořádali český svaz úřednických spolků velkou veřejnou protestní schůzi proti bezdůvodnému propuštění 15 českých úředníků vrch. jednatelství Assicurazioni Generali v Praze. Na schůzi veřejnost slyšela úžasné věci, jak nakládá se s českým úřednictvem u tohoto cizáckého ústavu. Bez výpovědi okamžitě vyhodil přednostu Horst 15 českých úředníků. Účastníků bylo na schůzi přes 2000 a ti se pak odebrali před palác pojišťovny na nároží Václavského nám. a Jindřišské ulice, kde protestovali bouřlivě proti utlačování českého úřednictva. České obecnostvo věnuje plný zájem tomuto nerovnému boji úřednictva s jeho krutým zaměstnavatelem.

Záložna v Hradci Králové.

Jasně a mírně.

Vklady na knížky 4³/₄%

Na běžný účet dle ujednání

N rod hospodářská hlídka.

Spolek českých průmyslníků textilních konal v neděli 21. t. m. v Hradci Králové výroční valnou hromadu, již zahájil pan cís. rada Josef ryt. Bartoň. Z prvních zpráv byl pozoruhodným přípis posl. dra. Franty, že ministerstvo financí v zásadě souhlasí se zřízením vyšší textilní školy v Hradci Králové a tudíž lze očekávati, že škola přijde do rozpočtu již na rok 1913. Po zprávách funkcionářů pojednal dr. J. Preiss o potřebách a požadavcích textilního průmyslu. Mladý český průmysl textilní prodělal loni zkoušku ohněm; nemalý vliv tu měl trh peněžní; banky totiž z různých příčin nuceny jsou prováděti opatrnější politiku, s čímž dlužno počítati i pro příští dobu. Průmysl bavlnářský po přestálé krizi nadvýroby stal se zase exportním. Vývoz do Uher udržel se na stejné výši, zato poklesl na Balkán vinou rakouské politiky ve slovanských zemích. Postátnění drah nepřineslo zlepšení, naopak poměry se zhoršily. V zájmu textilního průmyslu jest nutným i provedení kanalisace středního Labe. Dělnictvo nemá se jen starati o zvýšení mzdy, ale má též pečovati o to, aby se zvýšila jeho výkonnost. — Na to přijaty resoluce především pro zřízení vyšší textilní školy v Hradci Králové, pro zřízení obchodní a živnostenské komory v Hradci Král., pro reorganizaci státních drah na základě koncentrických ředitelství a aby ředitelství pro východní Čechy umístěno bylo v Hradci Králové.

Drabé obilí. Duben podražuje svou každoroční povahou a pokračuje ve zvyšování cen obilí. Rakousko a Německo ohlásilo, že ozim velmi dobře přezimoval, stejně jest i v Rusku, pokud časné jaro už přehled připouští. Za to na špatné přezimované osení stežuje si severní Amerika. Jelikož tyto první zprávy ještě mnoho neznačí, a viditelné zásoby na 1. března i na 1. dubna oceněny aspoň při pšenici značně vyšší než minulá léta, má trh světový mnohem více obilí k dispozici (1. dubna 52 mil. a pšenice proti 47 mil. vloni kolem 40 mil. q v letech 1908—1910). Vysoké ceny jsou tedy letos zase více výsledkem spekulace než čeho jiného. Vyjma rok 1909, kdy obilní ceny byly nejvyšší, má letošní rok a jmenovitě duben hned po roce 1909 vyhrazené místo. Na anglickém trhu,

podle něhož se řídí ceny ostatních tržišť, aspoň v hlavních krocích má průměrnou cenu pšenice už i březen letošního roku vyšší než kterýkoliv rok předešlý, vyjma rok 1912.

»Agrární banka« po tak dlouhé lhůtě teprve se chystá pomoci rolnictvu parcelací velkostatků, vnitřní kolonizací atd. Byla sice k vůli takové podpoře založena, ale »Čep«, nařikaje nad nedostatkem půdy, teprve »očekává« zlepšení, vložil-li se »Agrární banka« do práce opravdově. Zatím banka volá snažně po subskripcích a slibuje.

Svépomoc rolnictva jen tenkrát může býti na pevných základech a jen tehdy vymání se z rukou kapitalistických spekulantů, až budou hospodářské osvobození říditi lidé krajně obětaví. I kdyby ziskuchtivci byli nejbystřejší a prostudovali celé stohy knih, nenapraví učeností to, co jim schází na obětavé a veskrz svědomité povaze. Nezapomenutelný poctivec Skopaňka před tolika desítkami zmohl pro rolnictvo daleko více, než tučet moderních dotěrných vůdců, vyzbrojených vyššími vědomostmi. K osvícenosti musí se těsně družiti železná vůle, ale taková květina neroste na prosaickém suchoparu dietářském.

Mnoho agitátorů hledí na chvíli rolníky vychovávat i klidniti subvencemi, místo co by je učili trvalé a výsledné svépomoci, pak to není cesta nejlepší. Subvencí ovšem často jest potřeba. Těmi však nemají býti odměňováni pouze protekční agitátoři — a pak se má klásti důraz na to, že sebe větší subvence nepomáhá tam, kde příjemce si hovoří v nečinnosti a v úplném spolehání na pomoc vnější. Vždyť přece konec konců peníze subvenční zase jsou shromážděny velkým dílem z mrazilů rolnických. Bez selských daní a přirážek by se nesebraly.

Subvenční hospodářství na Moravě, jak je provozuje vláda a zákonodárné sbory, znamená pro rolnictvo jako celek podívanou velice žalostnou. Vplížila se tam korupce, spočívající na politických rejdech. Byl sice přijat návrh katolického poslance Holby na stanovení nepřekročitelných hranic subvenčních obnosů, ale tímto usnesením se chytí agrárníci neřídí. Česká sekce Zemědělské rady jest filiálkou sekretariátu agrární strany moravské. 16 jejích úředníků na př. agituje horlivě na agrárních schůzích proti rolnictvu jiného smýšlení. Rozumí se, že na subvencích mají lvi podíl agrárníci.

Rolnický družstevní lihovar ve Vodonci jest u veliké tísně, protože se nachází ve vleku propadlého kandidáta Kuchařika, státního pobočníka posl. Staňka. Kuchařik a spol. obdrželi od státu nezúročitelnou půjčku 10.000 K a od země subvence 5.000 K. Okruh lihovaru, pracujícího od r. 1905, zaujímá velkou rozlohu 14 obcí. Půda jest pro pěstování zemědělskou velice dobrá. Leč lihovar přece neprosplával, protože vůdcové místo nejvlastnějšího účelu lihovaru snažili se sehnáním velikého počtu podílníků obdržeti na vládě a jinde značné subvence, velikou bonifikaci a vysoký kontingent. Proto také za členy uváděni rolníci, kteří ve smyslu stanov členy nikdy nebyli (na př. chudáci, kteří neměli své půdy ani čtvereční metr). Od těch chudých bezzemků ovšem ani členský podíl nevybírán. Tito také nebyli zváni do valných hromad, nedávaly se jim zprávy o rozdělení zisku a pod. Za brambory podnik platil velice přemrštěné ceny, tak že co na jedné straně rolnictvu (hlavně Kuchařikovi) přidáno, o to přicházeli podílníci v lihovaru. Bylo dále vařeno líhu sotva čtvrtina, než jak bylo úředně dovoleno. A tak již v prvních dvou letech měl lihovar ztrátu 9317 K. Konečně loni deficit dostoupil hroznivé výše 20 tisíc korun. Tu se vymačkala na vládě další subvence v obnosu 8.000 K. Leč přes to všechno stále hůře. Revident Lefler se vyjádřil, že by bylo lépe, kdyby lihovar výrobu vůbec zastavil. Nejednalo-li se prý rovnováha mezi aktivy a passivy značnějšími subvencemi, pak musí nastati katastrofa. A přece lihovar byl zřízen za takových příznivých podmínek, že by se při účelném vedení vypláceti musil. Zase jeden doklad, jak vyhlíží k posměchu našich národních nepřátel naše svépomoc, když se jí chopí velcí frázisté, kteří jazykem dovedou pomáhati lehce každému. Při subvenci 23.000 K, čili při umělém udržování za pomoci cizí ještě takový bludný výsledek!

Na železavskou mlékárnu Staňkovu byla dána státní subvence 41.600 K. Mimo to pod pláštěm uspořádání mlékařských kursů obdržel Staňek 4 tisíce kor. A proč tak rychle byla subvence udělena, jestliže náklad na stavbu byl celkem malý? Staňek má v mlékárně podílů za 10.000 K, kdežto druzí podílníci dohromady 11.783 K 08 h. Tu se táží pracovití rolníci, zda se udělují subvence družstevním podnikům proto, aby téměř polovici zisku mohl shrábnouti muž u vlády dobře zapsaný.

Při takových poměrech ovšem německý žid se směje do hrsti. Panství Rožnovské, Citovské a j. v. zakoupěna od kapitalistů německo-židovských. A když rolnictvo katolické na Uhersko-Hradištsku se vzchopilo, k svépomoci praktické, vydatné, začali mu klásti všemožné překážky pokrokaři a agrárníci, kteří neradi viděli, že pronájem velkostatku z rukou židovských přechází do rukou křesťanských. Za takových poměrů cizí kapitalismus nás bude svírat stále více a poslanci, kteří

slibovali velikou protivládni opozici, musí zkrot-nouti, chtějí-li na vládě vyžebati nové subvence na zimořivné podniky.

V čí rukou jest velkokapitál? Pražská továrna strojní měla valnou hromadu za rok 1911. Čistý zisk činí 667.638 K. Vídeňské banky tam zastupo-vali židé: Landesberger a Feilchenfeld. — Židé na peštské burse ženou ceny obilí do závratné výše. Kde jest rázné zakročení soc. demokracie? Ta sli-bovala mnoho, ale právě za jejích volebních trium-fů zdražili se petrolej, uhlí, cukr, lín atd.

»Agrární politika«. Napsal dr. Rudolf Rolíček, místotajemník českého odboru rady zemědělské pro král. České. Nakl. »Svépomoc«, vydavatelské a tiskárské družstvo zemědělců v král. Českém v Praze. Za 4 K, váz. 6 K. — V pracích tohoto dru-hu pojmán byl pojem agrární politiky už, zejmé-na pak nebylo přihlíženo ke zvláštním snahám o-byvatelstva zemědělského, jež odnášejí se nejen ke stavovským cílům hospodářským, nýbrž i ke stávajícímu celkovému řádu hospodářskému a spo-lečenskému. Přítomnou práci učiněn nesnadný, ale zdařilý pokus o vyplnění této mezery. S použitím rozsáhlé literatury i vlastních zkušeností vylicuje autor srozumitelným, svrchovaně poutavým způ-sobem ona opatření veřejné správy a různých korporací, jež mají umožniti a podporovati rozvoj zemědělství a hospodářský i sociální blahobyt o-byvatelstva zemědělského, pokud vycházejí ze stávající organizační základny národohospodářské. Současně však je význam a dosah těchto opatření (agrární politiky v užším slova smyslu) předvá-děn v onom osvětlení, v jakém se jeví obyvatel-stvu zemědělskému jako stavu bezprostředně na opatřeních těch interessovanému. — Dále líčí au-to »ony snahy obyvatelstva zemědělského, je-jichž předmětem je změna všeobecných organi-sačních forem národního hospodářství ve smyslu zvláštních potřebám obyvatelstva zemědělského lépe vyhovujícím.« Konečně přihlíží autor též k o-né složce moderního hnutí agrárního, jež tvoří dle Philippoviche samostatnou hospodářskou politic-kou ideu, vyplývající ze zvláštního světového ná-zoru zemědělců. — Poslední část obsahuje kapito-ly: zemědělství a ostatní odvětví národního ho-spodářství, zemědělci a základy moderní orga-nisace národohospodářské, hospodářský liberalis-mus a zemědělci zpět k půdě.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberec a kovového náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a pomoc, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější ceny až o 20%, než všude jinde.

Jabl. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.
Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledušojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přelacování

oltářů, kazatelů, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

slazení písmo a různých předmětů venku se nale-majících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k útěsné jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

ATELIER Založeno r. 1874.

pro malbu církevní a výzdobu chrámovou

JOSEF MÜHL

(Ant. Mühla nástupce)

Nová Paka, Čechy

doporučuje závod svůj veledušt. duchovenstvu a sl. patronátním úřadům.

Malby ohrámů a kaplí v každém slohu i technice. —

Oltářní obrazy, křížové cesty, na plátně, dřevě, plechu atd. v pro- vedení uměleckém, v cenách mírných.

Nejlepší doporučení! Vzory a skizy franko!

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	20, 30, 50, 70 h
Štětec	50 h
Miska niklovaná s majolikou	70 h
Sáton krém na holení	50 h
Kámen po holení	60 h
Kolínská voda	

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštu zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledušojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastřků

Karla Zavadila
v Hradci Králové

k zhotovení veškerých ko-stelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nej-jednoduššího do nejokrasněj-šího provedení, v každém vzorku a ryse církevním slohu.

Vše přecně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledušojnému du-chovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Blahopřání Miletí revido-vány.

Mešní nádoby jen v ohni slatím za ceny velice levné. Veškeré opravy nádob ko-stelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvácené. Vzorky, rozpočty, nákreby i hotové zboží na ukázkou franko se mále.

Chudším kostelním možno splácet bez přirátek.

Sta odporučením a čestných uznání po ruce.

Prostím veledušojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru závodu domácímu.

Společně doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Venkovská dívka

s nejlepšími doporučeními

přála by si vstoupiti do služby do řádné katolické domácnosti, nejraději na faru.

Adresu sdílí administrace t. l.

Truhlářské dělníky

a) na práci fornýrovanou,
b) na židle švajfkáto —

a domovníka

zároveň ku balení nábytku

do stálého zaměstnání přijme c. a k. dvorní továrna nábytku

K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Král.

Dříve než koupíte

zahrad. železný nábytek

než budete říditi

drátěné ploty a vrata

stavte se u jediného výrobce

J. Plocka v Hradci Král.

(Pětidomí).

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterův synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA — I.

č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29 nové blíže Ma-lého náměstí, dříve pře- se roklí na Malém ná-městí pod loubím) dopo- ručuje se

ku dodání oken chrá-mových od nejjednodu-ššího až k bohatému fi-guralnímu provedení a vše i se železnými rámy, sloupky, osazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná ra- ví závažnosti ku definitivnímu

Neodstává veřejně i písemně

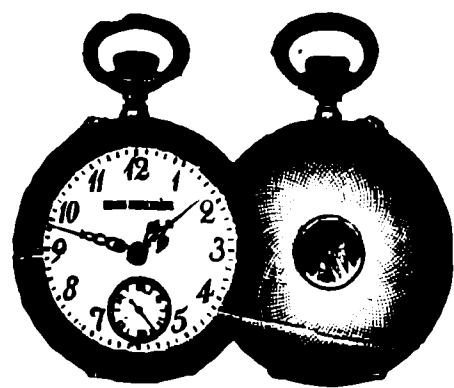
Založeno rok

Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 138, odpracuje veškeré duchovenstvo své
bezkonkurenční koláry
prací i celuloidové, náprsenky, kšoty a veškeré prádlo speciál
vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jágrové prádlo!

Patentní náprsenky
bez háčků
Zakázky obratem
se vyřizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje **První východočeský závod**
VÁCLAV POTUČEK, Hradec Králové,
Jiríkova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělech)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních páramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní
Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Veledástejnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si doporučit
veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: mo. rance, kalichy
cibáče, nádoby, šnky, parafky,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisám
církvním vyhovějící. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlátí a stříbí nebo proti doplatku
za nové vyměňuje. Hotové předměty
nebo výkresy zasílá na ukázkou
frankem bez závažnosti koupě
Vše se posílá poselstvem. Předem ruční

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: tečků
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z: šedého
prstony, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší cen!

JAN STANĚK,

pasíř a cizelce

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vinových látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů veleddst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
Uctívám, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Velejemné látky na taláry.
Těm na optáky bez zvýšení cen!

První královéhradecký elektrostrojní závod umělého
KAMENO-PRŮMYSLU
Zdenko Ježek v Hradci Král.

provádí práce hřbitovní a doporuč. svůj hojně zásobený

sklad hotových pomníků

leštěných. — Dodává: mramorové zařízení pro
uzenáře, řezníky, kavárny, mramory na nábytek, desky
pro koželuby, elektrotechniky, instalatéry, k bateriím,
vodovodům atd., chladicí desky pro pány cukráře.

Mramorové pračky,

nejlepší prací přístroj

RADOST PRADLEN.

Cena 5 až 6 K dle velikosti.

Račte při objednávkách
dát přednost českému
výrobku, domác. závodu.

Založeno 1893.

Josef Dvořáček

Založeno 1893.

znovuzřídil a právě otevřel svůj velkozávod klobouky.

Račte

si prohlédnouti novinky klobouků
v nádherných výkladech.

Nároží Palackého tř.
naproti Grandhotelu
a rak. aher. banec.

82.

Račte

se přesvědčiti, že za velmi levnou
cenu koupíte výborný klobouk.

Speciality

jemných plstěných klobouků
nejlepších světových značek.

Hradec Králové.

82.

SUKNA
černá na salonní obleky a taláry
barevná ku všem možným účelům
dámská na kostýmy a pláště
doporučuje v nevidaném jinde výběru
V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.
V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

našim rodinám
Kolínskou cikorku!
Em. Werner a spol., - BRNO. -
sv. Jos. ústav páramentů a devotionál.

českých zdařilý. Cena 30 hal. při slůčné úpravě velice mírná.

Proti zpurné mládeži jest za nynějších poměrů učitel téměř bezbranný. Je-li chlapec leckde od samých rodičů naváděn, aby se nebál, stavil-li se mu chytře před oči školské paragrafy, aby věděl, jak delec se smí učitel odvážit, pak kárnými prostředky dovolenými učitel nesvede nic. Hoch si známky z mravů nevšmá, trestům lehčím se vysmívá — a učitel ho ze školy vykážati ani nesmí. A konec konců po vši dobré námaze hodí se paedagogovi na krk výtka neschopnosti, neobratné výchovy. Což pro zpurné chlapce mají se zbytečně zřizovati nové kárné školy? A potrestá-li učitel zlomyslného zbučnicka tělesně, vytrestá více sebe než darebu. Hošek za půl hodinky necítí nic, ale učitel, je-li udán, podstupuje dlouhou cestu křížovou, na kterou do smrti nezapomene. Není divu, že sami pokrokaři přemýšlejí, jak by přituzením školních trestů jistěji uhájili svou autoritu proti vlivům vnějším. Tresty přiosťřené nemusí býti ještě tělesné. Naskytá se tu několik cest jiných. Leč v samém pokrokovém listě »Svatoboru« napsal fidič učitel Jan Stupka o vzdorovitých povahách: »Q-býčejně takové zpurné povahy bývají též takovými již za mládí ve škole. Tam na takovou nena-pravitelnou chášku byla by jistě nejlepším prostředkem pořádná rákoska; snad by z nich pak byli lepší lidé, kteří by aspoň tolik cti v těle měli, že by proti svému bývalému učiteli drze nevystupovali.«

Tu uklouzlo upřímné slovo, které se ovšem dá posuzovati různě. Faktum však jest, že ty zpurné povahy, na které učitel sáhnouti nesmí, bývají brzo tělesně trestány na policii za velikého křiku. Tu jest ostuda zvláště pro rodiče daleko větší. Dále jest pravdou, že svou autoritu učitel ani za mák neutvrdí, jestliže jakýmkoli způsobem snaží se podlomiti autoritu duchovního. Hoch pak přestává míti respekt k vychovatelům vůbec. Kdyby slova Stupkova pronesl paedagog konservativní, hned by začali mluviti proti zpátečnické bezohlednosti právě ti pokrokaři, kteří ve skutečnosti šlehaří hochy velice přísně.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znavozštění a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Cenná umění od vld. díla dle duchov. k dispozici.

Národohospodářská hlídka.

V užším komitě pojišťovacího výboru sněmovního předneseny zprávy z jednotlivých klubů a jejich stanoviska k sociálnímu pojišťování a vládní předloha vzata zase za podklad dalšího rokování. Ten tříměsíční průtah byl tedy beze všech zvláštních účinků, nic nového nepřinesl.

PH svazu spolků velkostatkářských v Haliči zařizena sprostředkovací kancelář pro nájem velkostatků a dvorů haličských, která má v úmyslu odstranit pozvolna všechny židy nájemce a zaopatřit velkostatkářům nájemce racionálně hospodařící a křesťanské. Tedy opravdu dobrý krok!

Míra úroková snížena nebude. Dne 26. dubna konala se v Pešti schůze generální rady rakousko-uherské banky, ve které konstatováno, že na cizím peněžním trhu nastala úleva, která měla příznivý vliv i na útvar peněžních poměrů v Rakousku. Vysoké kursy devisní však přes to napomínají k opatrnosti, tak že míra úroková snížena býti ještě nemůže.

Uhlí dražší. Jak známo, zvýší státní dráhy od 1. května sazby pro dopravu zboží. Následek toho bude, že hornoslezské uhlí zdraženo bude v celém Rakousku. Mimo to nebude uhlí, jak obyčejně, v měsících letních lacinější, tak že cena jeho i v létě bude o 12—14 hal. per 100 kg vyšší než minulého roku.

Čtvrtina půdy v českých krajích v Čechách — jest německá. Rosteme sice hospodářsky, ale toho si nepřipamatujeme, ba naopak zapomínáme, že bez české půdy nemůže být českého národa. Podíl velkostatků na půdě Českého království jest následkem příkupu větší, činí 33.7 proc. proti 34.4 proc. na Moravě, kde není středních a menších velkostatků. Držitele velkých statků můžeme rozdělit v Čechách na tři národnostní skupiny: českou (občanští držitelé i šlechtici), německou a neutrální (nečeskou). Podíl velkostatků v českých krajích je průměrem značnější nežli v německých; proto směle dle tohoto poměru můžeme tvrdit, že nejméně 25 proc. půdy českých krajů království Českého Čechům nenáleží; čtvrtina patří vysloveným Němcům nebo osobám a korporacím, jež

za české považovati nelze. A v těchto krajích jsou Němci ještě vlastníky rozsáhlého majetku průmyslového, důlního i domovního. Hospodářský význam právě tohoto majetku a tím ovšem i národnostní nebezpečí jsou nescíslně značnější, nežli jeho katastrální výměra, poměrně nepatrná. Žárlivě střežíme, aby v českém kraji se neusadil německý podnik průmyslový či obchodní, ale nezapomeňme, že vůbec málo je všlman fakt, že čtvrtina půdy českých krajů našich patří Němcům. Úžasné kilometry a míle německé půdy v českých krajích jsou nám stejně nebezpečnými jako ta půda na pomezí národnostním. Ziskávání, vyrvání těchto německých enklav musí tvořit jednu z prvních snah našeho podnikání. Vzárust českých deskových statků v Čechách jde dosti rychle v před: dnes činí počet hlasů v nesvěřenském velkostatku 130. Úhrnem činil přírůstek českých velkostatků roku 1909 7 se 4500 ha, r. 1910 18 s 12.000 ha, rok 1911 rovněž nezůstal pozadu. Pouze 4 české ztraceny v těchto letech. Úspěchy i na tomto poli českého podnikání jsou, ale uvažme, že stále 25 proc. z českých krajů jest v rukou Němců a pak těch několik tisíc ha půdy musíme nazvat račím pochodem. A právě dnes, v dobách dosti nejistých, jest uložení kapitálů v půdě tak bezpečné.

Pense pro zemědělce v Uhrách zavedena je zákonem, který 1. březnem t. r. vstoupil v činnost. Každý rolník nebo dělník zemědělský, starší 14 roků, může se nechati zapsati do výpomocné pokladnice. Zápisného se platí 1 K a pak ročně 10 K neb půlletně 5 K. Příklad: Vstoupí-li 25letý rolník za člena do pomocné pokladnice, tak za 40 let zaplatí 400 K. Dožije-li se 65 let, obdrží ročně 240 K pense a kdyby žil 10 let, dostane z pokladny tedy 2400 K a po jeho smrti dostane rodina z pokladny ještě jednou 240 K, takže by takovýto člověk 400 K zabezpečil si 2640 K. Výplata peněz ovšem započne dříve, než v 65 letech, tedy, stane-li se pojištěný k práci neschopným. V Uhrách mají tedy aspoň něco. A u nás?

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberů a
kovového nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
romech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.
Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

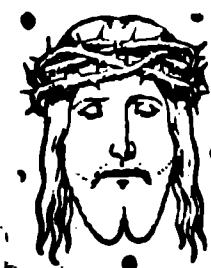
== za 4¼% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi.

— Složní listky na požádání zdarma. —

**Uhlí nejlepší jakosti
ce nejlevnější.**

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,
malíř círk. obrazů.

Praha—Král. Vinohrady,
Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje veleřed. dleho-
venstva

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Továrna na cottageové americké

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Podílová harmonie

oboa soustav v každé ve-
lkosti, pro kostel, školu
i ku ovičení.

Cenníky zdarma a
franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstva
svlátní výhody.

Kdo se chce srdečně zasmáti, výborně se pobaviti,
ale zároveň také o mnohém se poučiti, neodkládej a ob-
jednej si rychle

Věneček z česneku

díl I.,

ktej ve sbírce „Knihovna Přítelů lidu“ v Brně
právě vyšel.

Vkusně upravená objemná tato kniha o 304 stranách
s 20 pěknými, věcnými i šertovými ilustracemi, obsahující
25 podobených obrázků se životem a působením lidí,

stojí pouze 3 K 20 h, pečetou 3 K 20 h.

Zasílá se pouze po zaslání příslušného obnosu,
anebo na dobírku. Adresováti stačí:

Časopis „Přítel lidu“ v Brně.

Hodí se výborně do všech knihoven!

Dříve než koupíte

zahrad. železný nábytek

než budete říditi

drátěné ploty a vrata

stavte se u jediného výrobce

J. Plocka v Hradci Král.

(Pětidomí).

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 202ová blízko Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
rukuje se

ku dodání obou obrá-
mkových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se lesklými
rámci, stěny, ozdobami.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vážnosti k definitivní objednávce.

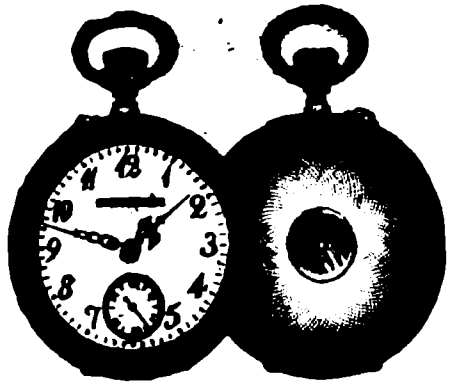
— Neobtěžovat veřejná i písemná poštovní omluva. —

Založeno roku 1863.

Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 138, odporuje velelíst. duchovenstva své
bezkonkurenční koláry
 prací celuloidové, náprsenky, bířoty a voškeré prádlo spodní
 výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jágrové prádlo!

Patentní náprsenky
 bez háčků
 Zakázky obratem
 se vyřizují.

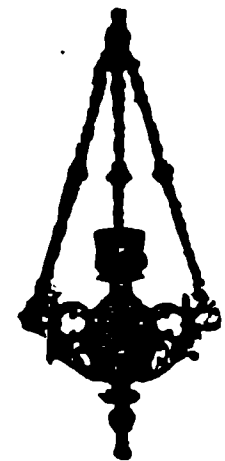

Nejvýhodnější dary doporučuje **První východočeský závod**
VÁCLAV POTŮČEK, Hradec Králové,
 Jiřikova třída 239,
 ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
 (protokolovaná firma)
 v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
 (bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)
 doporučuje P. T. velelístojn. duchovenstvu
 svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
 všech kostelních paramentů,
 spolkových praporů a kovového náčiní
 Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
 se na požádání franko zašlou.

Velelístojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si doporučit
 všechny veškeré kostelní nádoby a
 nářadí a to: mo rauce, kachle
 cibáky, nádobky, čáky pacifikály,
 svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
 atd. své vlastní výroby, předplácím
 církevním vyhovující. Staré předměty
 opravuje v původní intenci a
 v ohni slatí a stříbří nebo proti doplatku
 za nové vyměňuje. Hotové předměty
 neb výkresy zasílá na ukásku
 franko bez závaznosti koupě
 Vše se posílá poštou. Práce ruční

Střed veškerých státek a stříbrných blonot, jako: řetězy
 madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z
 Modřanské prstovky, tabulečky, jídelní náčiní ze stříbra
 i čínského zboží na skladě.

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší cen!

JAN STANĚK,

pasíř a ošleour

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. a.

Jan Horák,
soukenník
 v Rychnově nad Kněžnou
 zasílá na požádání vždy
 dle roční salsony kolekce
 nejnovějších druhů pravých
 viněných látek
 své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
 Četná usnání zvláště z kruhů velelíst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
 sluze meho ryze křesťanského závodu za
 dobu více než třicetiletého působení.
 Učíta, prosím, malou objednávku na
 zkoušku.
 Volejemné látky na taláry.
 Těž na optáky bez zvýšení cen!

První královéhradecký elektrostrojní závod umělého
KAMENO-PRUMYSLU
Zdenko Ježek v Hradci Král.

provádí práce hřbitovní a doporuč. svůj hojně zásobený

sklad hotových pomníků

leštěných. — Dodává mramorové zařízení pro
 uzenaře, řezníky, kavárny, mramory a nábytek, desky
 pro koželuhy, elektrotechniky, instalatéry, k bateriím,
 vodovodům atd., chladič desky pro pány cukráře.

Mramorové pračky,

nejlepší prací přístroj

RADOST PRADLEN.

Cena 5 až 6 K dle velikosti.

Račte při objednávkách
 dáti přednost českému
 výrobku, domác. závodu.

Založeno 1893.

Josef Dvořáček

Založeno 1893.

znovuzřídil a právě otevřel svůj velkozávod klobouky.

Račte

si prohlédnouti novinky klobouků
 v nádherných výkladech.

Nároží Palackého tř.
 naproti Grandhotelu
 a rak. aber. banee.

82.

Speciality

se přesvědčiti, že za velmi levnou
 cenu koupíte výborný klobouk.

jemných plstěných klobouků
 nejlepších světových značek.

Hradec Králové.

82.

SUKNA

černá na salonní obleky a taláry

barevná ku všem možným účelům

dámská na kostýmy a pláště

doporučuje v nevidaném jinde výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

Doporučujeme
 našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, cibáky, mo-
 stran., kaditelnice atd.
 český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav para-
 mentní a devotionál.
- BRNO. -

Poděkování.

Veliký žal, jímž jsme byli skříčeni nad ztrátou drahého, nezapomenutelného dp.

VOJTĚCHA KREJČÍHO,

faráře ve Zlaté Olešné,

značně byl zmírněn vřelou, soucitnou účastí, projevenou nám z mnoha stran.

Proto vzdáváme všem, kteří nám v žalosti útěchu jakýmkoli způsobem poskytli,

vroucí, uctivý dík.

Zvláště pak děkujeme Jeho Excel. nejdp. biskupovi Dru Josefu Doubravovi za útěchu umírajícímu projevenou, Jeho Milosti p. opatovi Želivskému Sal. Roubíčkovi a veled. p. arciděkanovi Trutnovskému Fr. Tschertnerovi za vedení konduktu a sloužení slavného requiem, vdp. děkanovi Norbertu Benešovi za dojemnou promluvu a laskavou obětavost při výpravě pohřbu, dp. faráři Vojtěchu Lebduškovi za útěšnou pohřební řeč, všem ostatním čestným důstojným pánům z Trutnova, Bernsdorfu, z Humpolecka a okolí za přátelskou účast na pohřbu, slav. spolům: hospodářskému za darování krásného věnce, hasičskému a vojenských vysloužilců. Též velect. panu řídícímu a pp. zpěvákům, vůbec všem pp. účastníkům z Trutnova a okolí. Dále slev. panu c. k. okr. hejtmánovi Dr. Vanišovi, slav. spolku literátského kůru a velect. p. řediteli kůru O. Rychnovskému za tklivé zpěvy u domu, při requiem a pohřbu. Děkujeme vůbec všem soucitným věřícím, kteří v tak hojném počtu smutečních obřadů se účastnili.

Zaplať Pán Bůh stonásobně!

Truchlící rodina Krejčova.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Přesídlení

dnem 1. května.

Nejstarší odborná dílna pasířská, zlatnická a ciselářská. Vlastní výroba kostelního náčiní.

Karel Zavadil,

Zal. 1850. Hradec Král., Zal. 1850.

v nově zřízených místnostech, Čelakovského třída (za žitnostenským domem).

Závod jest značně rozšířen a opatřen všemi moderními požadavky.

Doporučuje se ku provedení všech prací v oboru umění církevního ze stříbra, zlata, bronzu a jiných kovů, přesně dle liturgických předpisů v každém slohu od nejjednoduššího do nejobtížnějšího provedení.

Práce se zárukou trvanlivosti. Ceny levné.

Všecké opravy a znovuzřízení nádob kostelních, zlacení a stříbření v ohni a pod. v čase nejkratším za ceny nejmírnější.

Rozpočty, výkresy, fotografie a pod. na požádání franko. — Má uznání za práce dodané po ruce k nahlédnutí.

Všecké vzorky jsou Jeho Excel. nejdp. biskupem revidovány.

Zastávaje v nemoci svého otce, prosím p. t. příznivce našeho závodu o neztěněnou důvěru. Byl jsem zaměstnán v předních závodcích cizích, absolvoval jsem mnoho odborných kursů a tak nabyt jsem dostatečných vědomostí odborných. Mohu každé konkurenci čeliti a naše vážené příznivce k úplné spokojenosti obsloužiti.

V nejhlubší úctě oddaný

Antonín Zavadil.

Edikt dražební.

Podle usnesení ze dne 11./4. 1912 č. 10 jednací No III 10/12/1 budou dne 15. května 1912 v 9 hodin dopoledne

ve skladišti Záložního Úvěr. Ústavu v Pražském Předměstí ve veřejné dražbě prodávány: košile, kravaty, manžety, tašky na doutníky, krajky, hedvábí, rukavice, šněrovačky, trika, deleny a pod.

Zboží prodáváno bude v partiích.

Předměty tyto lze si dne 15./5. 1912 v době mezi 8—9 hodinou dopoledne ve skladišti výše naznačeném prohlédnouti.

G. k. okresní soud v Hradci Král.

oddělení V., dne 20. dubna 1912.

Hledá se slečna

(pěstounka)

ku dvěma děvčátkům

od 9—12 hodin dopoledne a od 2—7 hodin večer.

Znalost německé řeči vítaná.

Plat dle dohodnutí. Nabídky do administr. t. l.

Znamenitou novinkou jest

„OTOMAN“

s patent. zvyšováním podušky pod hlavu.

Velice praktické. Cena levná.

Josef Thoř, Hradec Králové.

Restauraci

o důstojnickém

parku v Hradci Král.

přijal dnem 1. května

Frant. Hamař

bývalý restaurátér na Brně.

Výborná dom. kuchyně a plzeňské od čepu. —

Restaurátér doporučuje velevdáženému obecnstvu svou nejsolidnější obsluhu a doufá, že chvalná pověst, kterou si získal pečlivostí svou na Brně, i na novém působišti jej bude provázeti.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj velevdáženému duchovenstvu a ul. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se naleznajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

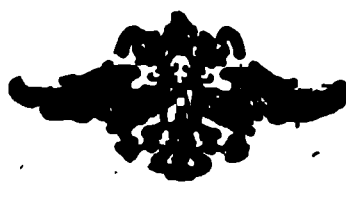
v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Zhotovuje oděvy dle nejnovějších anglických a francouzských vzorů.

V. ROSA,

c. a k. úřední dodavatel

HRADEC KRÁLOVÉ.

• Tovární sklad • jemných suken • všeho druhu. •

OBNOVA

Číslo 18. Předplatné na čtvrt roku 2 K. 60 h
na půl roku 5 K. — h

V Hradci Králové dne 3. května 1912.

Inserty se počítají levně. Ročník XVIII.
Obnova vychází v pátek v poledne.

JOS. PRUDELKA HRADEC KRÁL. PALACKÉHO TÁ. 77.
PŘÍMÝ ANOL. MOD. ZÁVOD **VLASTNÍ VÝROBA-VLASTNÍ**
ZEMLINA-VLASTNÍ PRADELNA Karlova tř. 302

Velký strach před pogromy!

Strach před pogromy dovedou uměle nafukovat jak listy židovské, tak časopisy, které jim slouží. Ozve-li se někde rozehřívěný výkřik proti bezohlednostem židovským, už čtete celé plačtivé hrůzostrašné sloupce o příšerných úmyslech antisemitů. Křesťanské obyvatelstvo jest lupeno jako píská, krvelačná rája. Vyhlíží to zrovna tak, jako když bicyklista padá s kola na silnici, když spatří dvacet metrů před sebou kámen. Zrovna jako když si vynucuje největší soucit kadet, který nikdy v bitvě nebyl a nikdy do válečného ohně se nedostane. Před několika lety spáchal ve Vídni dr. Lueger hrůzný přečin. Když pozoroval bezmezný štvání židovských náhončích proti křesť. sociálům, když zaznamenány některé násilnosti, varoval židovské sluhý před takovým počínáním a řekl, že by se dovedli křesť. sociálové v případě potřeby brániti. Hned jako když plhne do tisícových vosích hnízd! Požidovští redakce do ochraptění křičely proti »krvavé« feči Luegrově, nálek Israele otřásal duby i horami, ozývalo se vzlykání jako mezi tisíci tureckých zajatců.

Ale když »Arbeiter-Zeitung« přímo vyzývala ke krvavým činům na katolcích, k boření kostelů atd., rázem židovský tisk zapomněl na humanitářskou kritiku.

Když za revoluce ruští židé pobíjeli pumami tisíce křesťanů, to byl dle židovského žargonu boj za osvobození. A vrah ministra nazván docela hrdinou. Když se však začali křesťané proti lotrovským přeпадům brániti, hned byl židovský tisk plný nadávky na řádění »černých sotní«. Černošlencem nazýván i každý, kdo zločinnou ruku semitskou zachytil dřív, než mohla prolévat krv. Když barcelonští a portugalští katané páchali příšerné bestiality na katolcích, to už neznamenal nic.

»Pogromy! Co si židé po dlouhém strádání a strádání ušetřili, to jim náhle pogromy vydrancují. Chudák žid jest v postavení výjimečném — bez práva.« V tom smyslu pší i ty listy, které nejlépe vědí, že židovské wertheimky jsou v daleko lepším bezpečí než rolníkova usedlost. Ukázalo se to významně již při bouřích protidrahotních ve Vídni. Širé davy lidové byly tak vyceповány, že židovským bohatcům ani vlásku na hlavě nezkrfivily. Zato však vytloukaly krámky chudých křesťanských hokynářů a školní okna. Pogromy! Při randálech v Praze roku 1906 zkusili mnoho pokojní křesťané, mládež házela i do chrámových oken, policisté byli tlučeni. Ale jedinému židovi nebylo dáno stéblo do cesty. Při rudých randálech v Brně zkusili také křesťané mnoho — židé nic. Při puštění na Náchodsku loni netrpěli náhodští nebo hronovští židé, nýbrž katolíci sedláci a selky. A kdo v chuti po pogromech cvičil, kdo určuje směr lidové rozvážnosti, to poznáme hned, když čteme časopisy, jimž se libil výtržníci portugalští a barcelonští.

A kdyby docela někde došlo k pogromu proti židovskému opravdu, židům by škoda byla nahrazena několikanásobně. Proto jest velkou lži tvrzení, jak jsou židé bez práva, jak jejich existence všude visí na nitce. Netoliko v přičině náboženské nýbrž i z ohledů taktických činí katolická žurnalistika velmi dobře, že varuje katolický lid před každou brachiální odvetou a že vede k rozvážné-

mu přemýšlení. Pokrokářský tisk dovede z každého sebelepšího ukvapení křesťanů vytloukati veliký kapitál dlouhý čas. Dovede se vši drzostí útočiti na samy biskupy, docela i v tom případě, když některý mladík něco neprozřetelného vykřikne. Nikdo nemá stráž tak slídovou, tak denunciantskou, jako židovští klerikálové. A nenajde-li se ani žádná záminka pro štvání proti katolickému lidu, aspoň malují černou barvou hrůzy budoucích pogromů.

Volné listy.

Rituální proces v Kijevě. Všechny židům sloužící listy dostávají nervosu, a ačkoliv bude soud v Rusku, přece otřesy pozorují se v Čechách. Juščinský jmenuje se chlapec, pro kterého bolí hlava i »Osvětu Lidu«, která věci věnovala besedu dne 13. dubna a která hoyoří: »Za nedlouho bude soustředěna pozornost Ruska i valné části kulturního světa ku Kijevu, kde koncem tohoto a začátkem příštího měsíce rozvine se příšerný obraz soudního líčení se židem Beilisem, obviněným ze zavraždění třináctiletého chlapce Juščinského. Už dnes nemluví se v Rusku o ničem tolik, jako o »rituelní vraždě« kijevské. Ovzduší naplněno tam podobnými neklidem, ale daleko horším, jaký byl u nás za dob pověstné Hilsneriády a neschází mnohá, aby se »černé stovce« podařilo rozdmýchatí nevědomé vrstvy k úžasným činům, které nesou historický název »pogromů.« Snad dříve než soudní líčení bude skončeno, provedou černosotenci jeden ze svých krvavých honů.«

Ze své strany poznamenáváme, že »černosotenci« tak hloupí nebudou, aby dělali pogromy, neboť dobře vědí, že by tím hnali vodu na mlýn činitelů, kteří nějaké bouře potřebují, aby vlastní význam věci zakalili. Pogromu si přeji jen židovské listy, s nimiž, jak viděti, »Osvěta Lidu« má společné tužby a plány.

Seznámíme, praví »Osvěta Lidu«, »své čtenáře s obsahem případu kijevského dle tamního dopisovatele »Zeitu«. Lépe řečeno, »Osvěta Lidu« s obsahem události nikoho neseznámí, protože čerpá z židovského »Zeitu«, což jest tolik, jako o právech chorvátského lidu poučovati se u čistokrevného maďarského hegemonu.

Ale když již »Osvěta Lidu« z tohoto zeitovského lnu začala přísti, nemůžeme jinak, než jíti za ní a kde potřebi klepnouti ji přes prsty a zatahati ji za kaštan.

12. března 1911, dle »Osvěty«, »byla na přední ulici kijevské, v doupěti nedaleko cihlárny židovského továrníka Seitzewa, nalezena mrtvola chlapce. Mrtvola měla na sobě pouze košili a punčochy a byla pokryta četnými bodnými ranami.« Pozor, teď právě jest záhodno »Osvětu« chytiti za kaštan a trochu vzpomínati. Anežka Hruzová v Polné byla také vyslečena, na nohou měla punčochy a rozvázané botky. Marie Klímová, která byla zavražděna rok před Anežkou, měla také na sobě jen košili. Na Anežce nebylo bodných ran, nýbrž byla podřiznuta. A jak sprovedena byla ze světa Marie Klímová, nebylo lze určit, protože byla již jen kóstrou, když byla v houští nalezena.

A teď ať »Osvěta« hovoří dál. »Ze školního sešitu, který ležel vedle mrtvolky, dalo se zjistiti, že zavražděný hoch je třináctiletý Andrej Juščinský, školák kněžské školy v Kijevě. Případ« dál se z počátku jasný. Podezření padlo na otčima zavražděného hochu, jmenem Prichotko. Bylo známo, že Prichotko, individuum oddané pití, svého syna často týral. Smrtí hochovou připadlo mu dědictví 600 rublů. Policie Prichotka také zatkla.

Zastav se rozběhlé péro »Osvěty«! Polenská vražda 1899 zdála se z počátku také jasná, a Masaryk učinil ji až ukrutně jasnou tím, že ukazoval na vrahy v domácnosti Anežky Hruzové. Za Masarykem, velikým hlasatelem spravedlnosti a lásky ku bližnímu, běželi potom všichni, kteří usilovali svěsti podezření směrem jiným. Tedy v Rusku otčim Prichotko — v Čechách matka a bratr podeřzané Anežky Hruzové. Tentýž způsob obhajoby, tatáž úskočnost a podobní najatí žoldnéři.

Jako v Rusku vražda Juščinského má býti rodinným dramatem, tak za vůdcovství Masarykova měla býti obětí rodinného dramatu i Anežka Hruzová. V Rusku otčim Prichotko vraždil pro 600 rublů, ve Věžnici u Polné chtěli se zbaviti dívky, aby jí nemusili dáti podílu na vdavky. Hra tedy dobře souhlasí.

Dobrozdání znalců. Dříve, nežli udělíme za se slovo »Osvětě«, uvedeme dobrozdání soudních znalců o způsobu zavraždění Juščinského. Dobrozdání uveřejnil XX. Věk:

»Vraždy se účastnilo několik osob. Hochu způsobeno 47 ran ostrým bodným nástrojem. Před mučením byl hoch svlečen až do košile, jež byla vyzdvihnuta až na ramena. Ruce měl pevně svázaný do zadu. Ústa měl ucpána, rty byly silně tlačeny k zubům. Všech 47 ran bylo způsobeno v době, kdy oběť byla posud na živu. Krev z hochu byla vypuštěna tak, že mrtvola jest téměř zcela bez krve. Hlavní massa krve byla vzata z tepen na krku a na hlavě. Množství ran, jejich povaha a umístění ukazuje k tomu, že byly učiněny za účelem mučení. Muka byla strašná. Hoch jest všecek probodán. Probodány jsou játra, plíce, srdce. První rány byly učiněny na hlavě, spáncích, krku. Těmito ranami za silné činnosti srdeční byly otevřeny tepny na hlavě a krku za účelem vypuštění krve. V dobu vypuštění krve pro trapnější muka způsobeny byly hochovi rány jiné. Tyto rány druhé kategorie způsobeny byly v době, kdy už činnost srdce byla slabší. Když z hochu vytekly dvě třetiny veškeré krve, bylo srdce jeho poslední (47.) ranou probodeno, a tato rána byla tak prudká a hluboká, že na kůži v okolí srdce zůstaly stopy rukojeti zbraně. Hoch po celou dobu mučení byl držěn v stoje, v posici poněkud na stranu nakloněný.«

Ze samé horlivosti seznámiti čtenáře s obsahem případu kijevského, »Osvěta Lidu« uvedla toto dobrozdání soudních znalců jen zkráceně. Nicméně otiskuje z »Zeitu« řádky, které myšleny jsou sice ironicky, ale ze kterých myslící člověk dovede si učiniti příslušný úsudek. »Posléze konstatovali také páni znalci, dle »Osvěty« dle »Zeit«, že zrazení způsobena byla klidnou, jistou rukou, která se ani hrůzou netřásla, ani hněvem — mělo se polehčiti otčimovi — nebyla zmatena.«

Toto místo z »Zeitu« jest zpropadeně ožehavé, a »Osvěta«, sledující svůj určitý cíl, měla je vypustiti. Jak pak chtít polehčiti otčimovi? Kdo tak již s takovou anatomickou znalostí dovede nalézt a otevřít tepny, má zajisté hodně daleko k otčimovi, k individuu, jež jest oddáno pití. Proto ta poznámka, že se »mělo polehčiti otčimovi«, jest stejně neohrabaná, jako neupřímná. Či soudní znalci, jako prof. Obolenskij a Sikovskij, nedovedou poznati rány, jež byly učiněny nezmateně a klidnou rukou? Zač pak by potom lékařská věda stála, kdyby nedovedla rozeznati ani poranění?

»Osvěta Lidu« dále uvádí: »Žaloba zaznamenává, že Beilis (jenž byl zatčen) byl dříve zaměstnán jako dohlížitel při pečení židovského velikonočního chleba, »mazzothů« (macessů) a že z rozkazu svého představeného poslal »mazzoth« a velikonoční víno svým příbuzným. Připomíná také cizí židy v dlouhých pláštích, kteří prý po vraždě tam byli viděni.« Připomínáme, že v procesu polenském svědkové přsežně potvrdili, že v době zavraždění Anežky Hruzové byli v Polné viděni také cizí židé, jejichž fotografie slovně byla dobře pořízena.

Vůbec »Osvěta Lidu« postarala se o věrný obraz události polenské, za což jí dlužno vysloviti jen díky. Tady doklad další: »Žaloba končí: Na základě uvedených okolností obviňuje se Menochim Mendel Beilis, že ve srozumění s jinými, předchozím vyšetřováním nezjištěnými osobami mučením usmrtil A. Juščinského. Za tím účelem chopil 12. března 1911 Juščinského na dvoře cihelny Seitzewovy, potom ho sám, anebo s přispěním spolupachatelů svázal na rukou a bodným nástrojem zasadil mu 47 ran na těle, krku a na hlavě, které přivodily potom smrt.«

Přečtěte si akta procesu polenského a shledáte, že obžaloba viní Hilsnera že s jinými neznámými pachateli zavraždil Anežku Hřezovou.

»Přiznání pro záměry úřadů«, dle »Osvěty«, jest zvláštní postup, při němž každá stopa, která může vésti k vypátrání skutečného pachatele, jest zámyslně zahlazována. Svobodomyšlný žurnalista Brasul zavedl na vlastní vrub vyšetřování. Výsledky svého pátrání předložil žurnalista Brasul řediteli kijeverské policie Možukovi, a když tento se chystal proti Čeberjakové zakročiti a prohlásil, že žaloba proti Bellisovi nedá se držeti — byl přesazen.

Rovněž v procesu polenském zakročil svobodomyšlný žurnalista, filosof a professor české university, Masaryk. Pátral na svůj vrub, zajel si do Polné a tam, veden přimostí a pravdivostí svého charakteru, vydával se za katolického redaktora Beka. Došel si na místo, kde Anežka Hřezová byla zavražděna a tam měřil rozměry místa, větvičky stromků, hlubokomyslně zkoumal, kombinoval a ovocem jeho námahy bylo, že počal oviklávati žalobu na Hilsnera a stíral stopy vedoucí ke skutečnému pachateli. Ale jako v Rusku, tak i u nás úřadové svobodomyšlným tímto žurnalistou nedali se zmišti a brali se cestou, kterou jim ukazovaly právo a spravedlnost.

Sionistická schůze v Pardubicích. Zprávu o ní napsala »Osvěta Lidu« velmi obsírně, čímž záslužně přičinila se o to, abychom sobě mohli vždy správnější úsudek pořizovati o tak zvaném asimilačním hnutí židovském.

»Prvý řečník dr. Singer dovedl, že otázka židovská, kterou v sobě nese každý žid, jest jediná (chtěl říci: všude stejná a tatáž) a vzniká všude tam, kde židé žijí, protože všude jeví se proti nim odpor, byť podle kulturní výše toho kterého národa nejvíce se jeví. Příčinou toho jest vědomí na obou stranách, že židovstvo chová v sobě něco odlišného, co brání úplné asimilaci (přizpůsobení), nebo splynutí s ostatním obyvatelstvem. Židé jsou národem; pravda, ztratili mnoho z původní své národnosti, ale podstatné znaky zachovali, především tradici a vědomí plemenné soudržnosti; u židů východních dokonce zachovala se i národní jejich řeč. Asimilace židů ani se stanoviska všeobecného nebyla by prospěchem pro lidstvo, jak Sombart přesvědčivě dovozuje, v přírodě jest škoda ztráty každého druhu. Také nelze zváti ethickým (mravním), vzdávati se něčeho, co je v krvi, co tvoří svéráznost, individualitu. Z důvodů těch nelze přisvědčiti snahám asimilantův, a řečník jest proto stoupencem druhého směru, který se snaží řešiti otázku židovskou tak zvaným sionismem (založením vlastního státu v Palestýně). Sionism chce obnoviti a obroditi židovský národ, naplnit jej náležitým sebevědomím a opatřiti mu novou domovinu v Palestýně. Námitka, že se tím zkalí a přistří poměr židů k národu českému, není správná. Proč by žid národně cítili měl se chovati jinak ke svým spoluobčanům, než na příklad tak zvaný český žid? I sionisté budou účastni kulturního a hospodářského ruchu českého, budou žiti s českým národem v naprostém míru a snášlivosti. Kdežto dnešní tak zvaný český žid musí býti supernacionální a neustále na své češství se dušovati, což jen vzbuzuje nedůvěru, sionista prohlásí otevřeně: jsem příslušník národa židovského, a český národ, který sám zakusil po dvě století tolik útisků a příkoří, jistě bude míti pro něj pochopení. Asimilace má ve svém programu usmrcení, odstranění židovstva — sionisté chtějí jako židé žít.«

MUDr. Vohryzek: »Dr. Singer nerozumí, co jest asimilace. Znamená přizpůsobiti se, ne splynouti, odložit vše, co budí pohoršení, a uvědomiti si své povinnosti, svoji zodpovědnost k národní společnosti, mezi kterou žijí. Semské krve máme v sobě málo, rasovní rozdíly nehrají v otázce židovské valné úlohy. Antisemitismus má spíše kořeny v náboženské nesnášlivosti (židé ukřižovali Krista Pána), která jest živena tím, že židé zachovávají rituální přejílosti, ve které dávno přestali věřiti. Kdyby židé stali se národem, těžko by uprostřed cizích národů obstáli.«

MUDr. Schulhof: »Není pravda, že otázka židovská jest jedna na celém světě. U nás v Čechách na příklad jest zcela jiná, nežli v Rusku nebo v Rumunsku. Složky její neleží u nás jen v různosti náboženské, nýbrž mají též pozadí národnosti a sociální. Židé byli z veliké části odkojeni kulturou německou, po stránce hospodářské ovládli obchod a průmysl, zatím co český národ u své většině byl zemědělský a dělnický. Odtud antagonismus, který snaží se přelomeni hnutí českožidovské, pracující ke sblížení a odstranění jazykových a sociálních rozdílu, pokud ještě trvali.«

Židovští řečníci na této schůzi mluvili pravdu a nepravdu promíšeně. Otevřeně mluvil řečník sionistický dr. Singer, jenž nepokrytě prohlásil, že židovstvo má v sobě cosi odlišného, co brání asimilaci nebo splynutí s ostatním obyvatelstvem. Pohleděl tedy mužně pravdě v tvář a nezatajil, co všichni soudní lidé vidí a co jiní židovští chytráci snaží se zastříti hedvábním hezla o přizpůsobení.

MUDr. Vohryzek dělal diplomata, jenž nechtěle prozradil svoji barvu, neboť poučoval-li dra. Singera, že nerozumí, co je asimilace, že asimilace znamená přizpůsobiti se, splynouti, odložit vše, co budí pohoršení, pak nevalil na cestu snah českožidovských balvany a vybědl všechny upřímné Čechy k ostráživosti.

Přizpůsobiti a nesplynouti! O to vlastně běží. Protože všichni víme, a sám dr. Vohryzek to přiznává, že židé nemohou splynouti, nýbrž jenom se přizpůsobiti, jest naprosto nemožno, aby českožidovské hnutí obtíže odstranilo. Ze skutečných okolností přizpůsobení židů jest nám nebezpečnější, než když o asimilaci ani nemluví.

Již nevím, který znamenitý myslitel pravil, že před člověkem, který má schopnost všudy se přizpůsobovati, musíme se míti vždy na pozoru. Z řeči páni samých vyplývá tedy pravda věky a národy potvrzená, že žid zůstane vždycky židem a že s jiným národem splynouti nemůže. Veliké podloudnictví vězí ve slovech dra. Vohryzky: »Kdyby židé stali se národem, těžko by uprostřed cizích národů obstáli.« Má tedy strach o samostatnost židů a nechce ji brániti samostatným státem v Palestýně, nýbrž přizpůsobením, tedy tím, co na ten čas více vynáší a co jest chytřejší taktikou. Jinými slovy: my zůstaneme židy, ale hořím o přizpůsobení chceme namluviti, jako bychom jím býti nechtěli. Neupřímnost Vohryzkyva přímo číší z výroku, že antisemitismus má kořeny v náboženské nesnášlivosti. Tato náboženská nesnášlivost by se musila přece projevovati obzvláště v tisku, jenž jest tlumočnickem zejména duševního života. Ale právě v tomto ohledu o náboženské nevráživosti protižidovské není ani stopy. Příčinou antisemitismu jsou ony charakteristické vlastnosti, kterými se židé všude hluboce zaplali, které nesměle a jen částečně namatli MUDr. Schulhof říká, že židé ovládli obchod a průmysl, a jímž přičítá pohoršení dr. Vohryzek. Zkrátka a dobře páni hovořili v Pardubicích mnoho, a ze všech jejich řečí tvořime si ten určitý a nevratný úsudek, že upřímné přizpůsobení jest nemožné a že všechno hovoření o něm jest odvracení pozornosti od podstaty otázky, která opětně hoří po celé Evropě a nejnověji i v té židovsko-zemědělské Francii.

Císařský rada Penížek o vídeňských volbách. Jak prázdnotou frazí jest židovské přizpůsobení, pan Penížek dokazuje způsobem nejpřesvědčivějším. Jeho úkolem jest referovati v »Nár. Listech« o obecních volbách a za tím připele do všeho křesť. sociálního zvolence Schwera, jež nazývá »kravým polenským psem«. Pan Penížek se ještě nepřizpůbil, ač píše do »Nár. Listů« již hezkou řadu let, a možno důvodně říci, že takového židovského kopance nebožtík Grégr ve svém listě nebyl by nikdy připustil. Schwer, jak známo, přičinil se o to, že proti Hilsnerovi nahnuto bylo mnoho důkazův, a ještě nyní po třinácti letech mladočeský redaktor ukazuje, že nezapomněl, že svých hlavních zájmů nedovede utajiti. Rozčilení paně Penížko bylo tak veliké, že do »Národních Listů« napsal o volbách vídeňských úvodník, jenž jest napěchován konfusností jako jatelnice nabitá jest kroupami.

Penížek proti křesťanským sociálům dělal náladu všemi svými duševními silami a Čecháčkům, kteří by byli tak hloupými, namlouval, že tak činí ze zájmů národních a politických. Dle jeho řeči musil tedy každý předpokládat, že protivníci křesťanských sociálů jsou lidmi hodnějšími a že od nich mohli bychom očekávati polevení v české otázce školní. Však Penížek nyní sám ukazuje, že na válečný roh troubil velmi neupřímně. »A kdo hledí na vývoj poměrů z větší dálky,« praví Penížek, »nevidí z pohybu vídeňské veřejnosti na pravo nebo na levo valného úspěchu pro říšskou politiku. Liberálové jsou stejně málo schopni býti rozumnou a sblíživou říšskou stranou, jako vítězové ze včerejších užších voleb, neboť boj za národní privilegia jde jim daleko nade všechn pokrok a ústavnost a v nepřátelství proti českému školství jdou s černými rukou v ruce. Sociální demokraté němečtí v malých věcech provádějí demagogii a stavějí se dobrovolně stranou.«

Tu Penížek zapomněl doložiti, že němečtí socialisté pobízejí své české soudruhy a že nabývše moci, byli by právě takovými odpůrci české školy, jako Luegrovcí. A do třetice všeho dobrého: v telefonické zprávě »Nár. Listů« dne 24. dubna tentýž Penížek odsuzuje i německé nacionály říká: »Reichspost« vyzývá německé nacionály, aby docela nepokrytě se spojili s křesťanskými sociály, což nebude těžko, neboť ani nejjemnější lupou nedal by se vyšetřiti žádný rozdíl mezi nejsurovějšími antisemity a německými nacionály.

Nuže — tady to máme na míse. Všichni jsou stejní. A proto se, tlačí na mysl otázka, proč Penížek proti Luegrovcům tak zaujatě píše. Odpověď štěbetají špačci po všech střeších a stromech. Penížek si jednoduše přeje, aby antisemité byli pohlceni sociální demokracií, která spodírává židovské zájmy, jako báječný obr onen nesl na svých bedrech Etnu. Když křesťanští sociálové své po-

stas dosti silně odřípl, Penížek sáhl nyní kudy kam a šlapal si na jazyk, který tak prostoface předpovídal zánik nenáviděných jim antisemitů. Nechtěl se nyní s Macharem obejmou a protěvati řečné stry na zříceninách židovských nadějí, ježž vzrůst tak statečně podporovali. Nezbývá oběma nic jiného, než zůstatí při dobré chuti a litovati, že předpovědi jejich o porážce antisemitů byly jen papírovými výnosy.

Na konec připomínáme, že nehájíme tu křesťanských sociálů po stránce národnostní, ač i jejich nástupci z důvodů politické konkurence byli by stejně protižidovské násilníky, nýbrž ukazujeme jen, co všechno druhdy v Grégrovu listě dnes jest již možno.

Záložna v Hradci Králové.

Jsou-li námitky.

Vklady na knížky 4³/₄%

Na běžný účet dle ujednání

Obrana.

Kam se poděla skomifikovaná miliarda? Do žaláře měli býti vsazeni všichni ti sobci a nepoctivci, kteří podváděli francouzský národ tvrzením, že ze zabraného jmění církevního se vytěží miliarda ve prospěch daubných strádajících lidí. Vždyť se tu stal podvod zrovna tak cynický jako za aféry Panamské. Likvidátoři hrabali oběma rukama a republice odvedli — mnohou díkrcí. Nějaký zlodějš, motorických jest již zavřeno, jím pod rukou spravedlnosti chytře vyklouzli jako úhořové. Ale přes všecku chytrost zase jedna straka uvázla za drápek. Bývalý ředitel statků ministerstva zahraničních záležitostí Hamon byl u porotního soudu odsouzen pro zpromevru veřejných peněz při církevní konfiskaci (ve výši 216.000 fr.) do pětiletého žaláře. Neměl tak vysokou ministerskou protekci jako pověstný zločinec Flachon a proto si posedí v žaláři za svou zásluhu o drobný lid o mnoho déle.

Sokolstvo jest prý sdružením všennárodním. Ale leklo se hrozně obvyklého svatojanského ohňostroje, jako by ta slavnost platila vídeňským židům anebo Maďarům. Ví se velmi dobře, jak dne 16. května v Praze docházelo k velikým národním manifestacím, jak ten den hrál tak velikou roli v zájmu všennárodním. Při nejmenším tedy Svatojanský ohňostroj naprosto národním cílům neškodí. Ale česká sekce Volné Myšlenky (komandovaná od vídeňských a jiných cizích židů) ztratila by důvod k existenci, kdyby se nechápala každé, sebe menší příležitosti k potírání katolictva a jeho slavnosti. V příčině Svatojanského ohňostroje, který má tak dlouhé historické právo, šla na věc chytře. Ať se prý přeloží ohňostroj k slavnosti odhalení pomníku Palackého. Že Volné Myšlenky nejde o oslavu tohoto historika, jest nad slunce jasnější. Ale nalezla se velice vítaná záminka. Rozumí se, že Volná Myšlenka hned také sbubnovala na svou žádost podpisy různých spolků a korporací.

A podpisy připojily tyto sokolské jednoty: ze Zábřehu, Drnovic, Přivozu, Svojanova, Oubislav, Jihlavy, Milevska, Osyky, Poličky, z Vítějvsi Královské, Rohozné, Písku, Chomutic, ženský odbor z Poličky, Borové u Poličky, Milostína, Moravice, Bystrého, Štamberku, Prostějova, Hrotovic, Stodůlek, Dříně, Vejprnic, Mostu, Lučce, Satalic, Nymburka, Ouval, z Branné, Ohisova, Nových Veměřic, Košťan, Pačovic, Zďárku, Vel. Karlovic, Vojn. Městce, Plas, Komny, Dlouhomilova, Krásného Března, Nov. Strašecí, Doubravnicku a Strmilova. — Když se žádalo o oslavu Ferrerovu, když byla požádána městská rada pražská, aby trvalou památkou počtila původce barcelonského krveprolití, Sokolové hned z toho návrhu měli velikou radost. Nyní však myslí, že hodí veliký trumf proti národním našim nepřátelům, když se postaví proti katolické oslavě krajana, který jest uctíván ve všech pěti dílech světa.

Němci budou nyní celí schlippl a jejich poslanci podepíší české státní právo se vši rychlostí.

Pokrořáké Čechy nad hrobem Brynychovym. Pokrořáký tisk dovede z každé bubliny nafouknout celý protiklerikální balon. Tak na př. masarykovská žurnalistika napsala, že se vydavatelé článků zesnulého biskupa Brynychy »styděli za svého biskupa«, protože vynechali z jeho přednášky passus o rituální vraždě. Jak na př. 23. dubna »Čas« a 27. »Ratibor« sestavili tu obžalobu, jest skutečně poučno.

Prý r. 1899 ve článku »Krev« šval Brynych proti židům pověrou o rituální vraždě. Hned dvě mrzké lži v jedné větě. Brynych neučil pověře, ale zaznamenal dle přesné mluvy vážné historie to, co židé učinili s chlapcem Šimonem z Tridentu. Zaznamenal to také dle svědectví, jaké čteme o mučedníkem mučedníkovi v breviáři. Poznamenal také správně: »A breviáře a mešní knihy celé tridentské diecése, seznamy mučedníků celého kato-

Literární zpráva z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

První vydání a doporujeme pozornosti
P. T. páni duchovních:

Zavoral: „Kázání o Nejsv. Svátosti Oltářní“	1.—
Žák S. J.: „Chléb duchovní.“ Krátká a prakt. rozjímání na každý den v roce	3.—
Zepřítal: „Cvičení stavů.“ (Důležitá pro každý farní úřad)	1-50
Herman-Auer: „Život svatých.“ Váz.	2-50
6 neobčasných náboženstev-morálního základu v pedagogice	—30
Navrátil: „Domácí výchova v duchu křesťanském“	—20
Navrátil: „Dojmy z pouťi do Svaté země“	—20
Herman: „Moderní názory ve světě Otčenáše“	1-20

Pro měsíc květen:

Bělina: „Maria, otočte se k nám“	2-20
Janovský: „Rosa Mystica“, sváteční kázání Mariánská	1-50
Metil: „Život Panny Marie v obrazech“, promluvy k májové pobožnosti	1-60
Pryš: „Důstojnost Matky Boží“ (22 úvah májových)	2.—
Rebák: „Královna májová“	1-20
Weininger-Parobek: „Královna máje“, pouze Mariale Parvum, „Májová rozjímání“	2-40
Bělina: „Maria v životě a otcostech“ (81 májových promluv)	1-70
Brynych: „První májová pobožnost“	1.—
Markrab: „Matka Boží, pomocnice křesťanů“ (32 výkladů k májové pobožnosti)	1-60
Hakl: „Májová pobožnost“	2-40
Liguori: „Chvála Mariánská“	2-60

Zvlášť doporučujeme známé a za nejlepší homiletické příručky uznané:

Kobout: „České drabokamy v koruně Královny nebeské“ (32 rozjímání májových se života českých patronů) 260 stran	2-60
Dr. Šulo: „Májová pobožnost“, t. j. 32 rozjímání o Marii Panně, královně nebe a země	2.—
Dr. Šulo: „Májová pobožnost“ (32 rozjímání o Marii Panně a o svaté církvi na měsíc máj)	2-50
Dr. Šulo: „Májová pobožnost“ (81 rozjímání o pozdravení andělským)	1-40
Dr. Šulo: „Mater Admirabilis“	2-30
Klog: „Sontagspredigten“ (Sontagsbuch) sv. 1.—11. váz.	10.—

Dr. Keller: „Das neue Leben“	1-50
„Sonnenkraft“	1-60
Koppler: „Homilien u. Predigten“	3-20
„Homiletische Gedanken u. Rat-schläge“	1-20

Znameníť novinka Dr. Frant. Xav. Nováka. C. SS. R.: „Kněžské problémy“ (některé naše kněžské problémy a aforismy), očekávaná v kruzích veledůstoj. duchovenstva, již vyšla. Vydána je v nádherné úpravě o 360 stranách. Cena knihy: brožovaného výtisku K 3-50, v orig. vazbě v oceloplátě K 4-50. — Kniha tato pro svůj důležitý a významný obsah by neměla chybět v žádné knihovně veledůst. páni duchovních. — Knihu Novákovu obdrželi jsme do generální komise. Možná ji obdržeti v každém řádném knihkupectví.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví, nakladatelství, závod hudební a papírnictví v Hradci Králové, Adalbertinum.

lického oboru zemského konfiskovati nelze a uctívání chlapce onoho zapověděti nelze, jelikož to patří k státně uznanému náboženství katolickému.

Článek ten byl vyprovokován jako odpověď na bezcharakterní, lhavé a fanatické útoky židovského tisku. Nebylo to ani štvání, ale obrana, v níž čteme i tato slova: »Tedy ne násilí, ne zášť, ale »nová krev« — to musí býti heslem našim. Nová křesťanská krev. Nová krev tato nebude snad nesnášlivostí.«

To jest to »štvání a pověra.« Ale zvlášť poučno jest, jak dovedou Masarykovi eskamotéři předstíratí nevědomost, jen aby jistěji uškli. Prý Brynych »líčil umučení nějakého (!!) chlapce z Tridentu.« Předně biskup »neličil«, ale poukázal na jiný článek v »Obnově«, kde líčení skutečně zcela pravdivě a beze štvání bylo otisknuto. A ten »nějaký« chlapec! Všichni židovští redaktoři o něm vědí. Psalo se o něm velice mnoho z obojí strany a píše se dále. »Čas« jeho jméno také velmi dobře

zná a zapomněl-li, což mu je znovu důkladně připomněl »XX. Věk«. Vždyť přece »Čas« sám přiznává, že četl lokálku o vynechání textu v »XX. Věku« ze dne 21. dubna. A tam přece jméno Šimona tridentského jest uvedeno dvakrát. Jest možno v takovém případě věřiti na nechápavost? Vyslovte ono jméno před kterýmkoli talmudistou a hned mu hněvem oči zajiskří. »Čas« však ví pouze o »nějakém«.

Připomínáme dále, že ono číslo »Ducha katolické Obnovy« bylo vydáno ještě za života Brynychova. Ale myslí-li »Čas«, že byl pouhý odkaz biskupův na jiný článek pro katolíky kamenem úrazu, tož mu sdělujeme, že v témž sešitě a následujícím »Ducha k. Obn.« jest jiný článek s nadpisem: »Pronásledování židovského náboženství.« V něm se čte: »Židovské náboženství nikdo u nás nepronásleduje. Židovské náboženství před Kristovým z mrtvých vstáním jest jistě v dějinách největším velkým a znamenitým.« Dále chválí Brynych velikány starozákonní — ale pak přechází k moderním židovským kapitalistům. A v tomto článku jest pověděno (jen se slohovou pozměnou) totéž, co bylo ve článku »Krev«: »My opět a opět upozorňujeme na umučení tridentského chlapce Šimona dne 24. března 1475 k získání krve pro židovské velikonoční chleby. To je čtením bohoslužebným katolické církve státem uznáno, ale i přímým a přímým vyšetřením dokázanou skutečnou událostí.«

Poslední souvětí vytištěno v »Duchu katol. Obnovy« též tučně (na str. 355.). Ať si každý srovná slova uvedená s těmi řádky, za něž prý se vydavatelé styděli! Nenalezne nejmenšího podstatného rozdílu. A slova další jsou v tom článku ráznější než v úvaze »Krev«. To by tedy musilo být mnoho »dobrovolných konfiskací«.

Úmysl pokrokových ptáčků, chytajících hejly, jest ovšem po tomto vysvětlení velice přízračný. Tito lidé chtěli potupiti velikého biskupa eskamotérskými nápovědmi, aby se zdálo, jak hrůzoplně šval, jak šířil pověry atd. Dále chytráci chtěli vzbuditi domněnku, že Brynychovo stanovisko bylo tak nesnášlivé a zpátečnické, že později katolíci valem od něho prchali se změněným přesvědčením. Jméno mučednickovo zamlčeno schválně, aby se židé neošivali a aby se zdálo, že běží o nějakou mlhavou báchorku z časů dávno zapadlých.

Trik se však nepovedl. Žádná pověra, žádné štvání, ale upozornění na historickou pravdu. Kdyby vydavatelé vynechali některé místo úmyslně pro strach židovský, pak by tím odsuzovali i čtení v breviáři, které vypravuje daleko více, než nač Brynych pouze poukázal.

Již toto vysvětlení samo svědčí, že nedopatřením, vzniklé při novém otisku článku »Krev«, nebylo od vydavatelů zámyslně nastrojeno, protože k tomu nebylo žádné příčiny. A tak daleko snad ještě přece nejsme, aby se nám konfiskovaly jako nějaké štvání řádky vypsané z breviáře.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna proti vládě. Dne 26. dubna projednávala se v poslanecké sněmovně zpráva státně-zřizeneckého výboru o úpravě poměrů kancelářských pomocníků a officiantů. Ministr vnitra bar. Heindol potíral však některá usnesení výboru, ježto prý jsou v odporu se zákonem o certifikatistech a mimo to ministr zemské obrany zdůraznil, že déle sloužící poddůstojníci musí býti zaopatřováni. Usnesení výboru nelze prý provést z důvodů finančních a pak pro diurnisty už se učinilo mnoho. Přes tento protest bar. Heindola bylo usnesení výboru sněmovnou jednohlasně schváleno ve 2. i 3. čtení. Vláda utrpěla tu tedy značnou porážku. — Stejně si postavila vláda hlavu, když 30. dubna v posl. sněmovně projednávány byly zprávy výboru o zlepšení platů poštovních zřizenců. Výbor usnesl se upravití jim platů nákladem 8.2 mil. K, kdežto ministr obchodu dr. Rössler prohlásil to vzhledem na finanční poměry za nemožné; vláda může poskytnouti jen 3 mil. K.

Hr. Berchtold o rakouské zahraniční politice. Dne 30. dubna sešly se ve Vídni delegace. Po plenární schůzi uherské delegace sešel se čtyřčlenný výbor, aby rokoval o prozatímním rozpočtu, a tu hr. Berchtold podal výklad o zahraniční politice. Uvnitř trojspolku jest prý náš poměr k Německu ve znamení neupřímnější shody. S Itálií nenastala žádná změna v politice a Rakousko připojí se ke každé akci, kterou by se uspokojivě vyrovnal spor mezi Itálií a Tureckem. Se strany Italie nelze se obávat ohrožování pobřeží na Balkáně a Porta byla prý z Rakouska přátelsky upozorněna na škodlivé následky uzavření Dardanel. Hr. Berchtold poukázal na poslední řeč ruského ministra zahraničního Sazonova, v níž zdůrazňována politika míru. Také s Francií a Anglií jsou naše styky dobré. Na dobrých stycích se státy balkánskými nám velmi záleží. Potud dle hr. Berchtolda celkový obraz naší politiky jeví se příznivým, ale přes to nesmíme se prý oddávat žádným iluzím, ježto došlo k dalekosáhlým změnám v systému mezinárodních

styků. Anglie huče jinou, Rusko dohodlo se s Japonskem atd., na všech stranách husté pletivo smluv a dohod mezi mocnostmi, následkem čehož do zahraniční politiky vnesen neklid, s čímž nutno počítati. K zachování politiky míru potřeba pohotovosti armády a loďstva válečného.

O Bosně a Hercegovině v delegaci uherské prohlásil společný ministr financí dr. ryt. Biliňski, že tu třeba též pamatovati na jisté pěstování jihoslovanské myšlenky. V zakládání obecných škol musí se pokračovati rychlejším krokem. Ministr věnuje hlavní pozornost rychlému, racionálnímu zalesňování a pokusí se přivéstí kácení lesů a zalesňování v příznivější poměr. Vyzarování kmetů se prý úplně osvědčilo, až dosud stálo 5 mil. K.

Obecní volby ve Vídni. Nejtěžší volební bitva vybojována ve Vídni 25. dubna, kdy se jednalo o 11 užších voleb. Strana křesť. sociální soustředila na 11 svých kandidátů přes 76.000 hlasů a zachránila 7 mandátů a spojenci židovsko-socialističtí sehnali asi 70.000 hlasů a uchvátli s bídou 4 mandáty. Za třetí volební sbor zvoleni 26. dubna na ráz 3 křesť. sociálové, ale v užší volbě mezi křesť. soc. a soc. dem. vyhráli 22 hlasy soc. demokraté. Druhý volební sbor volil 29. dubna na 48 místech a zvoleno 32 křesť. sociálů a 2 židoliberalové, ve 14 případech byly užší volby, kde zvoleno 12 křesť. sociálů a dva něm. liberalové. Před volbami měli křesť. sociálové 126 členů v obecním zastupitelstvu, po užších volbách ve 11. sboru jich prohlásil společný finanční ministr dr. ryt. Biliňmaji 125. Strana křesť. sociální zbavila se při těchto volbách oněch lidí, kteří na její program byli zvoleni, vystoupili však z »občanského klubu« a omáhali oposici přepadat stranu. Ač tedy mají soc. dem. a liberalové celkem o 8 mandátů více, počet spolehlivých členů strany klesl jen o 1. Liberalové měli dosud 15, nyní mají 20 mandátů, socialisté dosud 7, nyní 10. Zisk jich nešel na účet strany křesť. soc., nýbrž na účet přeběhlíků.

Nár. sociálové rozbíjejí vyjednávání o smír. Po straně státoprávně-pokrokové, nejmenší české straně, mající celkem 3 poslance, jejíž výkonný výbor odvolal své dva zástupce z jednotné organizace českých poslanců zemských a z vyrovnávací komise, přišli i nár. sociálové a v neděli dne 28. dubna na sjezdu důvěrníků strany nátlakem posl. Choce usneseno, odvolati z vyrovnávací komise dva členy nár. soc. Usnesení toto se stalo za nepřítomnosti posl. Klofáče, dra Švihy, Lisého a Konečného. Vedení měli posl. Choc a Stříbrný. Největším důvodem k tomuto rozhodnutí působily prý výstrahy zastupců některých organizací nár. soc. z menšinového území, kteří uváděli, že kdyby smířovačky byly provedeny v tom směru, jak se nyní vedou, po českých menšinách bylo by veľa. Skutkem tímto se dle Nár. Listů německé postavení ve vzájemném zápase o mír neskonalé usnadňuje. Dle jiných »zásluhou« čes. radikálů nastal okamžik, kdy hr. Stürgkh cestou mimořádnou zatočí vyrovnáním. Nyní ve vyrovnávací komisi zbývají mladočeši a agrárníci. Mladočeši úpřímí dra Škardy ztratili hlavu a agrárníci sami s vyrovnáváním nevěděli by si rady. — Nár. sociálové již poznávají, že provedli hloupost. Vydivají jedno vysvětlení za druhým a již nesvalují všechnu vinu na českou povolenost, nýbrž na německou neústupnost.

Volba agrárního posl. Rydly. V nedávné schůzi legitimačního výboru projednávala se volba agrárníka Rydly, jenž ve 43. voleb. okrese zvítězil proti dru Horskému. Tehdy ujednáno, aby se napřed zjistilo, proč 90 (resp. 76) hlasů pro dr. Horského prohlášeno za neplatné. Ve schůzi legitimačního výboru 30. dubna zjištěno, že 61 ze 76 lístků bylo prázdných, a neměly se tedy počítat. Zbývajících 15 lístků bylo zamítnuto pro nepatrné pravopisné chyby ve jméně dr. Horského (Horský místo Horský) a pod., sám referent o této volbě agrár. posl. Vojta uznal tuto malichernost v zamítání hlasů. Protože v užší volbě dostal Rydlo 5198, kdežto dr. Horský 5123, tu i po přičtení oněch 15 hlasů má dr. Horský ještě o 60 hlasů méně. Tím volba Rydlova byla schválena. Posl. Šlinger vyhradil si však, že ve sněmovně navrhne resoluci, v níž vyzve vládu, aby poučila volební komise, že prázdné lístky nemají se při volbě počítat a kde není sporu o totožnosti osoby, nemají se lístky pro nepatrné pravopisné chyby zamítati.

Otázka dardanelská. Úzká úžina dardanelská jest uzavřena pro mezinárodní obchod. V Mar-mar-ském moři jest přes 100 parníků obchodních, jež po uzavření Dardanel nemohou se dostat do Stře-

Sukna	
Doskočil	
Chocoň.	
Raďte si vyřádati vzory jarních a letních látek, které letos přináším v bohatém výběru. Veleúspěšným duchovenstvím doporučuji svlátní novinař pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 9-40.	

dozemního moře, a co parníků jest zadržováno v černomořských přístavech, kolik v ostatních evropských přístavech, poněvadž cesta jich Dardanely jest zatarasena! Tím trpí obchod velice. A Turecko přes protesty velmocí nechává Dardanely uzavřeny, prý se musí a má právo hájiti. Por- ta jest prý ochotna Dardanely opět otevřít, jakmile okolnosti tomu dovolí. Itale se hájí, že právo útočiti na Dardanely jest jejím nejlepší útočným prostředkem. Nikoli hrozba italského loďstva v Egejském moři přinutila Turecko uzavřít mořskou úžinu. Jde prý tu o diplomatický manévř, aby totiž Evropa poštována byla proti Italii. To bylo doká- záno skutečností, že Turci střelili první na italské lodi. Krátce Turci chtějí poškozovat evropský obchod, aby donutili velmocí k zakročení v Římě. Trestuhodné jest počínání Turecka, které nakladlo miny nejen v úžině dardanelské, ale i dále v moři Egejském. Tak z přístavu smyrnenského vyjíždějící americký parník »Texas« narazil na minu, nastal strašlivý výbuch a loď téměř na kusy roztrhána. Na lodi bylo prý 139 osob, z nichž jen 70 se zachránilo. Nyní se dává vina zase kapitánu, ač vlastním vinníkem jsou Turci a Itale.

Zprávy organisač. a spolkové.

Eucharistický sjezd ve Vídni. V neděli 28. dubna přednášel v Adalbertinu vdp. sekretář Láš o světových eucharistických sjezdech v Londýně, Kolíně a Madridě velmi zajímavým a poutavým způsobem, tak že vzbudil všeobecné nadšení pro obslání sjezdu ve Vídni. Z blíž- kých spolků dostavili se k přednášce delegáti, ač účast mohla býti větší. — Na sjezd vídeňský dlužno upozor- ňovati ve schůzích a na kazatelkách. Vdp. sekretář Láš ochoten je přednáseti ve spolcích a provázeti výklad světelnými obrazy.

SLET »ORLA« konati se bude v Hradci Králové dne 28. července. Již dnes ukazuje se, že bude skuteč- ně manifestačním. Ze všech krajů Čech, jak docházejí nás zprávy, přijedou katoličtí junáci povzbuditi se na- vzájem ku další práci. Při sletu konán bude sjezd ka- tolických spolků, na kterém promluví nejlepší řečníci a řečnice. Necht' není tedy jednoho spolku a organizace, ať mládeže, tak dospělých, které by se sjezdu nesúča- stnily! Čiňte již nyní přihlášky!

Borohrádek. Katolicko-národní jednota pro Boro- hrádek a okolí pořádá v neděli dne 5. května o půl 3. hod. odpol. v sále »Obecního domu« v Borohrádku veřejnou spolkovou schůzi, na kteréž promluví věhlas- ný řečník p. Václav Špaček, fideci učitel v. v. z Březo- vých Hor na thema: »O povinnostech katolíků v ny- nější době.« Vstup volný. Dostavtež se k této důležité a poučné přednášce hojně i z okolí!

Sdružené katolické spolky v Pardubicích uspořádaly v neděli dne 28. dubna t. r. v měšťanské besedě tělo- cvičný a zábavný večírek s bohatým programem. Všichni účastníci byli velmi mile překvapeni zdařilým vystoupením tělocvičné jednoty »Orla« z Hradce Králo- vé, která do Pardubic s ochotou vyslala několik juná- kých svých členů, k nimž přidružili se i častí »Orlové« naši místní. Bouřlivý potlesk, který doprovázel tělo- cvičné výkony orlích šohajů, byl svědectvím o krás- né zdatnosti jejich na poli tělocviku. Děkujeme z toho srdce všem těmto mladým »Orlům« za jejich ušlechtilé snahy, které nám přinesly tak roztomilou zábavu. Roz- umí se, že i ostatní páni a dámy při večírku působili nezůstali v ničem pozadu a vykonali všichni úkol svůj k potěše a radosti všech přítomných. Zaslouhují všichni od jednoho úplnou chválu a náš nelčený dík. Pan Kli- vický svým nepřehledným humorem pobavil nás stejně jako vždycky. Pouze nevhodná byla ta neděle k večír- ku, protože právě na tu dobu připadající kostelníková pouť, vyčerpává finančně mnoho těch, kteří by snad byli jindy přišli a pak tu neděle bývá v Pardubicích samá zábava.

Hofice. Dne 28. dubna t. r. uspořádána byla zdejší odbočkou zajímavá přednáška dp. Jaroslava Schovance, katechety z Jičína, jenž ochotně uvolil se přednáseti o své cestě do Svaté Země a provázeti přednášku světel- nými obrazy. Ač byl krásný dubnový večer, který lá- kal lid setrvati v přírodě, přece přes půldruhého sta posluchačů přišlo vyslechnout přednášku. A zaisté, kdo přišel, nelitoval. Dp. katecheta milým svým způ- sobem líčil svou cestu na místa každému z nás křesť- anů drahá, a živé slovo své doplňoval krásnými obrazy, jichž bylo přes 200. Za tak krásnou přednášku dp. ka- techetovi vřele děkujeme a voláme srdečně: Zaplať Bůh! Současné vřelé díky vzdáváme i sl. ředitelství c. k. odb. školy sochařsko-kamenické za ochotné a bez- platné propůjčení skloptikonu, jakož i panu c. k. odb. učitelů Čapkoví, jenž s nevšední ochotou a laskavostí převzal promítání obrazů a krom toho i svou radou nám byl nápomocen. — Totéž přednášku pro školní dí- ky konal vdp. Stanislav Kordule. — Minulý týden spala se v okolí hofickém dvě nešťastí. V blízké obci Mě- ňovicích 16letý učeň kolářský Jos. Dědek hrál si s florbet- kon a mířil na své soudruhy, než v tom rána vylá- a projektil zasáhl 14letého Jos. Jaroše do lebky nad le- vým okem. Leč při tom nešťastí bylo i štěstí, neboť, ač rána zdála se býti velmi nebezpečnou, počce nyní stav nemocného velmi se zlepšil, tak že jest jistá naděje na uzdravení. Onen učeň, jenž od obecnstva líčen jest jako

hoch pořádný, ze strachu před trestem utekl, zanechav dopis, že vezme si život. Již týden jest po něm pátráno, přece však ještě není známo, kde se zdržuje, aneb zda vzhůru svou skutečnil. Opětne nový doklad, že by- lo by již na čas uzákoniti ustahování, že stíelná a vů- bec smrtící každá jiná zbraň nebude každému hned pro- dána. Dnes k ní lehce se dostane nedospělé dítě, a pak se nedivme, že tolik nešťastí, ať už z jakékoliv příčiny, stíelnou zbraní jest způsobeno. — Ještě však více roz- rušeno bylo obyvatelstvo zdejšího okresu, když ve čtvrtek dověkl se do zdejší nemocnice muž, jenž byl poset mnoha ranami a takřka ani slova schopen nebyl. Lékaři ordinujícímu jen řekli, že už to má od neděle z Miletína, a ježto tam ten den byla první na okolí pouť, ihned fámá roznesla, že se mu to stalo o miletinské pou- ti o muzice a pod. Ubohý muž, jménem Antonín Petera z Poličan, 42 roků starý, ženatý a otec 6 nezaopatřených dětí, upadl hned po svém příchodu do nemocnice v bez- vědomí a vzdor nejbedlivějšímu ošetření v sobotu 27. dubna t. r. zemřel. Nařízenou však soudní pitvou nále- zeno bylo, že zde se nemůže jednat o nějaký zločin, nýbrž že stala se zde smrt přirozená; muž ten byl ra- něn mrtvicí a pádem způsobil si velké zranění na krku a páteři, menší pak rány i jizvy na hlavě přivodil si tím, že zmítal sebou na šterku, kde byl nalezen. Soud- ní obdukcí tedy bylo prokázáno, oč se tu nejedná, o zločin, a tím myslí obyvatelstva se uklidnila.

Hofice. Dne 14. dubna t. r. ve spolkové místnosti »na Doubravce« odbyval lidový křesť. soc. spolek pro Hofice a okolí řádnou valnou hromadu, na níž zvolen byl nový výbor, který se takto sestavil: předseda vlp. Stanislav Kordule, místní starší kaplan, místopředseda p. Bohumil Henc, jednatel vlp. Jan Ježek, místní kaplan; duchovní řádce dp. katecheta Václav Paukert. Členové výboru: pp. Munzar, Kračmar, Jirgl, Kolář, Janeček, Lorenc, Špür, slč. Růž. Vejsová. Náhradníci: pl. Ko- houtová, p. Bartoníček. Přejeme novému výboru, aby ve svornosti pracoval k povznšení celého spolku. — V neděli 5. května t. r. ve 4 hod. odpol. bude odbyvána na Doubravce valná hromada místní skupiny organizace mládeže, při níž bude přednáseti vlp. Stanislav Beneš, adjunkt bisk. tiskárny a tajemník sdružení mládeže z Hradce Králové. Vybízíme nejen naši mládež, ale vůbec všechny členy křesť. soc. spolků, aby na přednášce té podíl brali. — Na den 16. května sehraje náš čitý dra- matický odbor jednu z nejlepších a nejnovějších vesel- her »Čertovo kvítí«, která byla letos poprvé dávána na vinohradském divadle. Ač tato hra jest těžší, nic- méně jsme jisti, že naši osvědčení herci zhostí se do- bře své úlohy, a proto zasluhují, aby každý člen a příznivec našich spolků jejich námahu svou přítomností odměnil.

Česká Liga Akademická, katol. akademický spolek v Praze, dovoluje si oznámiti, že jeho VI. řádná valná hro- mada konati se bude v neděli dne 5. května o 10. hod. dopol. ve velkém sále kolleje Arnošta z Pardubic (Pra- ha-II., Voršilská 1.), k níž všechny své P. T. příznivce uctivě zve. Před valnou hromadou v chrámu sv. Kli- menta o 9. hod. mše sv. s promluvou univ. prof. dra. Kordáče.

Zprávy místní a z kraje.

Generální visitace ve vikariátě chrudimském. J. E. nejdp. biskup dr. J. Doubrava na své apoštolské cestě zavítá v sobotu 4. května odpol. do Chrudimě, kde po- bude až do čtvrtka 9. května incl., v pátek jest volný den, večer vždy v Chrásti. V sobotu jest pan biskup v Mikulovicích, v neděli v Heřm. Městci, večer vždy v Heřm. Městci.

Oficiální brevife na neděli 5. května 1912. Kdo z kněží koná modlitbu brevife dosud podle staré úpravy, necht' v neděli, v oktávu slavnosti sv. Josefa, v 2. a 3. nokturu vezme lekce ex feria 2. infra Octavam solem- nitatis s. Joseph (additam. noviss.) Kdo však recituje dle úpravy nové, necht' místo officia de die Octava s. Joseph modlí se officium de Dominica IV. p. Pascha cum commemoratione eiusdem octavae.

Májové pobožnosti v chrámu Panny Marie těší se velké návštěvě i z řad intelligence. Dp. exhortátor P. Černý zvolil k promluvám svým velice časový apo- logetický cyklus. Podává důkazy pravosti naší víry bystře a ve formě populární, takže posluchačstvo jest vděčno za přesvědčivá slova. Bůh žehnej horlivé snaze!

Mariánská družina dam představením Pasačky z Lurd zavděčila se přecetným návštěvníkům, kteří vyplnili všechny prostory dvorany Adalbertina. Před zapo- četím poutavé divadelní hry podal p. Dr. Josef Netu- ka stručný, ale jasný, pečlivě zpracovaný přehled dě- jín kaple na Rožberku. S naplácím zájmem sledovalo obecnstvo doklady, jakým ideálním drahým útočištěm byla kaplička po dlouhé časy lidem prostým i intelligen- ci. Přednáška odměněna nadšeným potleskem. Pr- stavení samo jest dramatem dosti složitým, vyžadujícím velké pečlivosti při režii. Ačkoli pak provedeno bylo ochotnicemi, které posud na jevišti nevystupovaly, bylo provázáno velikou pochvalou. Zvláště slečny Kotlandová, Kubištová a Ajnoušková vřily se do svých rolí s plným porozuměním. Světelné efekty dařily se velice pěkně. V mezíaktů účinkoval tamburařský sbor zdejší jednoty katol. tovaryšů, který za své výkony kladl obecnou po- chvalu. Zkrátka dramatický večer ten měl úspěch krá- sný, překvapující.

Sedesátileté jubileum kněžství oslavuje letos vdp.

Th. Čermák z Blatné vdp. J. Bettlach, děkan v Jilemnici, 40leté vldpp. Jos. Elias, farář v Sadovské, Jos. Přibyl, farář v Kladně, J. Václav, fa- řář na odpoc. ve Vídni, Fr. Kluga, farář na odpoc. v Ottenthalu v Dol. Rakousku, J. Kral, farář v Hořicích, V. Krcák, farář v Běl. u Písecku, K. Macháček, děkan a biskup. vikář v Opavě, dr. V. Ruth, professor na od- počinku v Zabovčeskách u Brna, Ant. Schreiber, děkan a bisk. vikář ve Zlebích, V. Štrnad, děkan v Sebran- cích, Aug. Zdárský, farář v Dulejově.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou pp.: Antonín Láš, farář v Lomnici n. Pop., jmenován vikariátním sekretářem, Josef Poláček, děkan v Zamberku, bisk. notářem, Jan Vlk, zámecký kaplan ve Smiřicích, ob- držel Expositorium canon., Jan Petrásek, kaplan v Čer- nilově, ordinariátní pochvalu. — Ustanovení jsou pp.: Al. Wittich, farář v Lanově, za faráře do Marešova, Jan Dudek, kaplan v Hlinsku, za administrátora do Luže, Ed. Svora, administrátor v Rychnově, za admi- nistrátora do Javornice, Jan Tošovský, administrátor v Polné, za kaplana tamtéž, Frant. Dittrich, kaplan, za administrátora v Jaroměři, Aug. Jonáš, kaplan v Lito- myšli, za kaplana do Hlinska, Fr. Prydrych, kaplan, za administrátora v Holohlavech. — V Pánu zesnulí: Ant. Kozák (V Vuh.), řubřář, konsist. rada, bisk. notář, dě- kan v Holohlavech, zemř. 14. dubna (naroz. 1829, vysv. 1854), Emil Kapoun, farář Jenšovický n. d. ve Vys. Mýtě, zemř. 13. dubna (naroz. 1846, vysv. 1872), Vojt. Krejčí, farář ve Zlaté Olešné, zemř. 22. dubna (naroz. 1870, vysv. 1894), Vinc. Kleprlík (V Vuh.), řubřář, čes- ný kanovník, rytíř řádu Frant. Josefa I., konsist. rada, děkan n. o. v Rychnově n. Kl., zemř. 23. dubna (naroz. 1834, vysv. 1859), Josef Závodný (V Vuh.), rytíř řádu Frant. Jos. I., český kanovník, konsist. rada, bisk. vi- kář, probošt v Poděbradech, zemř. 29. dubna (naroz. 1849, vysv. 1874). — Uprázdňena místa: Holohlavý, dě- kanství, patron. Jeho Velčenství, od 19. dubna, Zlatá Olešná (Goldenöls), fara patron. nábož. matice, od 25. dubna, Poděbrady, proboštství, patron. kníže Filip Ho- henlohe-Schillingsfürst, přaseňtaje Jeho Velčenství, od 2. května, Lanov fara patron. hraběte Czernina z Chu- denic-Morzin, od 4. května, Bärnwald, fara patron. Ma- rie hrab. Nostitz-Rhienek, od 1. dubna (po třetí), Dit- tersbach, fara patron. nábož. obce, od 1. dubna (po třetí) Valteřice (Neudorf), fara patron. nábož. matice, od 1. dubna (po druhé).

Slavnostní večer. Vzdělávací a podpůrný spolek křesťansko-sociálních paní a dívek »Anežka« v Hradci Králové pořádá v neděli dne 5. května 1912 na paměť 10letého trvání spolku jubilejní večer za laskavého spo- luúčinkování dámského pěvec. sboru, pl. Brtounové, pl. Dvořákové, sl. Macákové, sl. Pacákové, sl. Fridri- chové, hradeckého komorního kvarteta a tamburašské- ho sboru jednoty kat. tovaryšů. Sbory hračivili a řídí vp. O. Svoboda. Zpěvy klavírem doprovází vdp. prof. Hornof. Dvorana Adalbertina. Začátek přesně o 8. hod. večer. Vstupné: Sedadlo u stolu 50 h. Galerie 20 h.

Družina mužů a hluchů v Hradci Králové koná dne 5. května v neděli ráno o 7.1/2. v chrámu Panny Marie slavné přijetí nových členů. Pořad slavnosti: Na po- čátku zpívá se družinský hymnus k Duchu sv. »Za- vítěj sv. Duše k nám!« Pak je slavnostní promluva. Po ní je vlastní přijetí. Při svěcení medailék se zpívá první sloka: »Tisckrát pozdravujeme Tebe.« Na konci přijetí zpívá chvalozpěv »Velebí duše má Hospodina« s re- sponsoriemi a modlitbou. Při mši sv. zpívá se: »Budiž věčně velebena; po pozdvihování: »V Tvé srdce, Je- su.« Před sv. přijímáním říkájí sodálové »Vyznávám« — hned po sv. přijímání obnoví všichni sodálové s hoř- cími svícemi před hlavními oltáři záslib. Po mši sv. obyčejné sv. požehnání, po něm zpívají se 4 sloky hym- ny družinské. Všichni velectění páni sodálové a sodál- ky se k této slavnosti uctivě zvou.

»Dobročinný komitét dam« v Hradci Králové, je- hož účelem jest opatrovati chudým dítkám hluchoněmým potřebné šatstvo, prádlo, obuv a j. v., konal svoji řád- nou valnou hromadu dne 24. dubna 1912 v nové budově »Rúdolfina«. Spolek čítal v roce minulém 201 řádných členů a 40 dobrodinců. Příspěvky členské činily za rok 1911 374.80 K, sbírka štědrovečerní 308.30 K. Dary od dam z výboru k štědrovečerní nadílce 35 K. Úhrn příj- mů 718.10 K. Vyřádní činilo 811.18 K. Každého roku bý- valí chudé dítky hluchoněmé den před Štědrým veče- rem po pohnutlivé slavnosti vánoční podělovány dama- mi z komitétu různými potřebnými dárky. Funkcio- nářky zůstaly tytéž jako roku minulého a sice: před- sedkyně pl. M. Steinfeldová, místopředsedkyně pl. A. Šantrůčková, pokladní pl. P. Tolmanová a jednatelkou sl. A. Elglová. Do výboru zvoleny opět jednohlasně dá- my: Ppl.: A. Czurbová, M. Beránková, R. Mobjková, R. Jirotková, B. Kolínková, A. Nováková, M. Pokorná a sl. Boh. Štefanová; revidentem účtů opětně zvolen vldp. ředitel Vl. Sekera. — Komitét vzdává uctivé díky vldp. revidentovi účtů za všechnu podporu spolku vě- novanou. Uctivé díky též všem veleváženým dobrodin- cům za všechny dary chudým dítkám hluchoněmým zasláné.

Společenská výstava, jejímž uspořádáním pově- řena byla Obchodní, živnostenská a průmyslová ústřed- na v Hradci Králové při letošní severočeské výstavě v Mladé Boleslavi, setkala se u některých společenstev i obchodních gremií s naprostým neporozuměním, jeho- tím více sláší litovati, ježto ohrožuje se tím pořádání vý- stavky vůbec. Ona živnostenská společenstva a obc. gre- mia, která dosud nevyplnila příslušného dotazníku, O střednou jim zasláno, žádají se důtklivě, aby v zájmu stavovské cti neodkládali tak učinila.

Pro májové pobožnosti

odí se výtečně původní sbírka 32 májových kázání.

České drahokamy

v koruně
Královny nebeské.

Sepsal prof. Fr. Kohout.

Příklady velice tklivé jsou voleny ze života českých světců a jiných vynikajících Čechů

Cena 2 K 80 h. — Počet 3 K.

Objednávky vyřizuje obratem

Družstvo ní kni kapevi
v Hradci Králové.

Městská rada učinila dne 29. dubna 1912 tato usnesení: Zpráva technické kanceláře o pokroku přípravných prací k obelání výstavy v Mladé Boleslavi a výkaz pokladní hotovosti ze dne 22. dubna t. r. byly vzaty na vědomí. — Příspěvek káží křížův obecných škol bude zavezen hlínou. — Dle výnosu c. k. okresního hejtmanství všichni majitelé hostinských živností a jejich nájemci neb zástupci se upozorní, že dle dohody mezi živnostenským úřadem a ředitelstvem středních škol je studijním dovoleno navštěvovati v určených dnech a hodinách pouze určité hostinské místnosti, jichž volba přenechává se c. k. okresnímu hejtmanství příslušným ředitelstvím ústavů a že všichni hostinští, jimž hostění studijních nebude povoleno, jsou povinni studijních ve svých místnostech nepřechovávat. — S policejním úřadem se sdělí, že panu Ant. Oerguričovi, majiteli domu čp. 86. na Janském náměstí, povoleno bylo používání dvou nově zřízených místností vinárenských v domě též ku výčepu vína. — O žádostech pp. Em. Hajlichy, Fr. Vávry a J. Vacka, hostinských za povolení t. zv. dámské služby dá se c. k. okresnímu hejtmanství zásadně zamítavě vyjádření. — Lesním dělníkům vypláceti bude příště mzdy lesní úřad v sobotu.

Obilíbený jarní koncert pořádají odbory U. M. S. v Hradci Králové v neděli dne 12. května dopoledne v městských sadech na Žižkově náměstí za účinkování osvědčené civ. kapely Světské. Zajisté, že veškeré české občanstvo z města i okolí účastní se této pěkné jarní přehlídky řad přátel českých menšin.

Obchodní, živnostenská a průmyslová ústředna v Hradci Králové upozorňuje tímto interesity z kruhů maloživnostenských a průmyslových, že jest ještě v nejbližších dnech možno se jim přihlásiti u výstavního ředitelství v Mladé Boleslavi, které následkem rozšíření výstavních budov má ještě některá místa k dispozici.

Informační kurs živnostensko-právní pro funkcionáře živnostenských společenstev a učitele pokračovacích škol ve dnech 22.—26. dubna 1912. Obchodní, živnostenská a průmyslová ústředna v Hradci Králové pořádá, těšil se značné účasti jak z kruhů živnostenských, tak učitelských. Průměrná návštěva byla asi 30 osob. Přednášky obstarala Ústředna královéhradecká, pražský ústav ku zvelebování živností, c. k. společenstevní instruktorát, c. k. živnostenský inspektor a inspektor zemských ústavů pro sprostředkování práce. Program byl následující: Živnostenský řád — hlava I.—V. (c. r. Schuster), Živnostenský řád — hlava VI. (dr. Wiškovský), Živnostenský řád — hlava VII. (dr. Polák), Živnostenská politika (dr. Wiškovský), O zvelebovací akci živnostenské (inž. Frynta), O svépomocných organizacích živnostenských (vrch. kom. Burda), O pojištění dělnického (živn. insp. Olochner), O základních pojmech obchodního a směnečného práva (dr. Štangler), O výdělkové dani (dr. Štangler), O obchodních a živnostenských komorách (dr. Wiškovský), O finanční správě společenstev (dr. Ottis), O veřejném sprostředkování práce (zem. insp. Kománek). — Ve prospěch nemajetných účastníků kursu věnováno Ústřednou 6 stipendií po 25 K; rovněž některé okresní výbory podporovaly svoje nemajetné příslušníky přiměřenými obnosy.

Čítárna muzejní otevřena byla v měsíci dubnu celkem 11krát. Navštívena byla 694 osobami, z nichž byli 264 studijní, 149 žáků odborné a pokračovací školy, 89 živnostníků, 112 učitelů, úředníků a j., 80 žen. V čítárně vydáno na 318 žádanek 362 svazků knih a 176 předlohových děl. Domů od 155 osob, z nichž bylo 27 studijních, 9 žáků odborné školy, 28 živnostníků, 16 úředníků, učitelů a j. a 8 žen, půjčeno bylo 230 svazků knih a 627 předloh. Do okolí 14 vypůjčovatelům, z nichž bylo 10 živnostníků a živn. společenstev, 2 učitelé a 2 dámy, půjčeno bylo 18 svazků a 253 předlohy. — Do knihovny věnoval p. inž. Jindra několik brožur, Klub přátel umění v Brně zprávu za rok 1911, Obchodní a živn. komora v Pízni poslala jednací zprávy svých sebzůl. Zakoupen byl spisek: Historie pomaliku Frant. Palackého v Praze od Stan. Suchardy a 3 svazky L'art decoratif aux expositions des beaux arts. (Sculptures Peintures decoratives Bijouterie-orfèvrerie-ornementation). — Za člena přihlásil se p. Aug. Bartoň, učitel v Suché u Nechanic.

Zemřel. V minulých dnech na svatém poli uloženy ostatky několika kněží horlivých, zasloužilých, jichž skon vzbudil mezi věřícími veliký žal. Včera po krátké nemoci zemřel dp. P. Havel Ziegler, kněz řádu kapucinského u věku 73 let. Pohřeb koná se v sobotu dne 4. t. m. z chrámu kapucinského v Chrudimi. — Ve Zlaté Olešné skonl dp. farář Vojtěch Krejčí. Tělesné ostatky jeho byly 24. dubna vykropeny ve Zlaté Olešné a po převezení dne 26. dubna pohřbeny v Humpolci. V Pánu zesnulý narodil se r. 1870 v Humpolci a vysvěcen byl r. 1894. — Dne 25. dubna dokončil životní pouť bývalý děkan Ryehnovský vsdp. Vincenc Klepřík, který za nesečtné zásluhy jmenován bisk. konsist. radou, bisk. vikářem a čestným kanovníkem, rytířem řádu Františka Josefa I. Narodil se r. 1834 ve Vysoko-Srbské, vysvěcen r. 1859, též od r. 1909 byl jubilárem. Pohřeb konán v pondělí za obrovské účasti. — Nenadálá zpráva překvapila, že dne 29. dubna zemřel v Poděbradech vsdp. čestný kanovník, vikář a probošt Josef Závodní. Malé škrábnutí v obličej přivodilo otravu krve, již statný tento hodnostář ve 3 dnech podleh. Narodil se ve Skopcech r. 1849, ordinován byl r. 1874. Byl jmenován pro své zásluhy rytířem řádu Františka Josefa I. — Bůh přijmiž tyť šlechtetné služebníky své do bran ráje věčného.

Dary Rudolfinu. Zdejšímu ústavu hluchoněmých věnoval p. Jan Kánský, výrobce kávových náhražek z Hořic, částku 200 K k uctění památky zemřelého otce. Chovanky okres. hospodyňské školy v Chrudimi při návštěvě ústavu darovaly chovancům 10 K. Nejmenovaný dobrodinec z Hradce Králové zaslal 8 K a prostřednictvím dp. Jos. Papáčka, kooperatora ve Štokách věnoval nejmenovaný hluchoněmým dítkám 4 K 84 h. — Ředitelství ústavu vyslovuje šlechtetným dárcům tímto active díky. — Zaplat' Bůh!

Žádosti za přijetí hluchoněm. dětí do diec. ústavu »Rudolfinum« v Hradci Králové. Poněvadž některé žádosti za přijetí do ústavu pozdě se zaslají, a nejen od jednotlivců, ale i od duchovních správ docházejí často dotazy ve příčině přijímání hluchoněmých dětí, uveřejňujeme oznámení, které v »Ordinariátním listu«, dne 8. března 1883, č. 32. otistěno bylo: »Do Královéhradeckého ústavu pro hluchoněmé přijímají se zdravé hluchoněmé děti ve věku od 8 do 12 let. Žádné hluchoněmé dítě nemůže do ústavu býti přijato, dokud od ředitele ústavu a ordinujícího lékaře nebylo prohlédnuto a ku vzdělání za způsobilé uznáno. Děti zblbělé nebo mimo hluchoněmost jinými neduhy stížené nepřijímají se do ústavu. Za ošetřování a vyučování hluchoněmého dítěte platí se ročně 360 K. Jsou-li rodiče zcela chudí, může se zmírniti poplatek, pokud prostředky ústavu dovolí, až na 80 K ročně. Každý chovanec do ústavu vstupující musí přinést s sebou trojí oblek, dvojí obuv, nejméně čtveré prádlo a jiné menší potřeby. Žádosti za přijetí do ústavu křesťním listem, vysvědčením lékařským, vysvědčením chudoby nebo výkazem o nemajetnosti a listem domovským dítěte opatřené, buďtež zaslány nejdéle do konce května t. r. prostřednictvím důstojných farních úřadů nejdůstojnější biskupské konsistoři nebo postou (vyplacené však) ředitelství ústavu. Rodiče, poručníci hluchoněmých dětí nebo jejich zástupci, odevzdávajíce hluchoněmé děti ústavu na vychování, zavazují se spolu, chovance z ústavu propuštěné vzíti ve svou ochranu a péči; neboť ústav pro hluchoněmé není ústavem zaopatřovacím, nýbrž toliko ústavem vzdělávacím. — Poznámka: Veleslavný Zemský výbor král. Českého usnesl se opatřiti ve zdejšímu ústavě 13 osiřelých neb opuštěných dětí hluchoněmých na účet zemského fondu sirotčího. Dle výnosu č. 48579 z r. 1903 chovanci zemského fondu sirotčího musí vyhovovati nejen podmínkám předepsaným stanovami ústavu, nýbrž i podmínkám stanoveným zemským zákonem ze dne 29. října 1902 č. 78 z. z. (§ 2., 3. a 4.) Z té příčiny žadatelé musí býti: 1. sirotci, příslušní právem domovským do některé obce v diecési Královéhradecké (bez rozdílu národnosti a náboženského vyznání), a to zvláště sirotci po vojenských osobách, které o život přišly ve válce nebo za bezprostředního výkonu služby branné; 2. děti poloosiřelé nemající jednoho z rodičů, nebo z nichž jeden jest neznám neb nezvěstný; 3. nalezcenci vystoupivší z péče nalezinecké, o něž jiným způsobem není postaráno; 4. takové děti hluchoněmé, jejichž rodiče odsouzeni byli, protože s nimi špatně nakládali a jejichž otec zbaven byl moci otcovské. Žádosti za propuštění těchto míst buďtež podávány ředitelství ústavu rovněž do konce května t. r. a buďtež opatřeny těmito doklady: a) listem křesťním neb rodným; b) vysvědčením lékařským neb očkovacím; c) vysvědčením o úplné chudobě uchazeče i těch jeho příbuzných, kteří po zákonu povinni by byli pečovati o jeho výživu a výchovu; d) průkazem obcí domovskou vyhotoveným a příslušným farním úřadem potvrzeným, že uchazeč jest dítětem osiřelým neb opuštěným; e) listem domovským na doklad toho, že uchazeč právem domovským jest příslušným do některé obce království Českého; f) prohlášením, jímž zavazují se dosavadní ošetřovatelé hluchoněmého dítěte, že je v případě propuštění z ústavu do ošetřování zpět převzou. — Přijímání nových chovanců děje se vždy v měsíci červnu a to za tou příčinou, by nově přijatým chovancům po dobu prázdnin mohlo býti od rodičů opatřeno potřebné prádlo, šatstvo a obuv. — Ředitelství ústavu.

Jmenování pro berní komisa. Pan JUDr. Alois Bažer, c. k. finanční koncipista v Hradci Králové, byl jmenován zástupcem předsedy všech v sídle c. k. okresního hejtmanství stávajících berních komisí, jakož i referentem zdejší odhadní komise pro osobní daň z příjmu.

Jmenování pro berní komisa. Pan JUDr. Alois Bažer, c. k. finanční koncipista v Hradci Králové, byl jmenován zástupcem předsedy všech v sídle c. k. okresního hejtmanství stávajících berních komisí, jakož i referentem zdejší odhadní komise pro osobní daň z příjmu.

mů. Současně byl z téchže funkcí odvolán pan Václav Draslar, c. k. vrchní berní správce v Hradci Králové.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc duben 1912. Stav vkladů počátkem měsíce 1,932,455.— K, vloženo během měsíce 148,070.— K, vybráno během měsíce 185,520.— K, stav koncem měsíce 1,895,005.— K. Stav půjček počátkem měsíce 2,622,928.— K, půjčeno během měsíce 300.—, splaceno během měsíce 56,449.— K, stav koncem měsíce 2,566,779.— K. Počet účtů 4061, rezervní fondy 213,812.— K, závodní podíly 91,178.— K, pokladní obrát 1,144,371.— K.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů u nás činil koncem měsíce dubna K 42,211,040,90.

Osobal. Poštovní správce v Hradci Král. 2. pan Václav Engelman jmenován vrchním poštovním správcem.

Restaurace děkanského chrámu v Pardubicích. V posledních dnech pozorujeme v restauračních pracích při děkanském kostele slibnější trochu pohyb, což nás opravňuje k nadějím, že v nejbližší době uvidíme přece už patrný krok ku předu. Kostelní výbor s veškerým úsilím doléhá na mistra stavitele, aby práce na kostele postupovala rychlejším tempem. Jednotliví členové výboru pilně dozírají při stavbě a jsou tak ustavičnou kontrolou celého podniku. Všechny nevkusné přístavky, které během času byly nalepeny na původní hlavní a krásné slohovou budovu, jsou už odstraněny. Jedná se nyní o uvolnění chrámu tak, aby kolem budovy chrámové byl volný průchod. Až doposud stojí v těsné blízkosti čtyři stavení různých majitelů, kteří patrně promlčením získali si majetkové právo až k samé zdi u hlavního oltáře, nastavili tu chlívku a kurníku, které nejsou právě domu Božímu ku ozdobě. Kostelní výbor doufá, že majitelové tyto budou ochotni k prodeji této prostoty, čímž by kostel získal velice mnoho na svém vzhledu a úpravě.

Choceň. Dne 21. dubna k večeru J. E. nejd. biskup dr. Josef Doubrava zavítal na své apoštolské cestě do našeho města, které si zvolil za místo delšího pobytu. Na hřanicích kolatury uvítán byl slov. panem ředitelem G. Tomkem, jakožto zástupcem kníž. patronátního úřadu, s nímžto, jakož i s blahorodým pánem R. z Česáných, c. k. okr. hejtmánem vysokomýtským, přijel do města za průvodu jezdců na koních a za pozdravných výstřelů. Město vyzdobené prapory radostně přijalo svého vrchního arcipastýře do svého středu, jak svědčí slavnostní uvítání ve chvíli příjezdu. U slavobrány, ozdobené bisk. znaky a hesly, uvítán místním i okolním duchovenstvem a pak celou městskou radou s váženým panem starostou J. Zběhlíkem v čele, který jasnými a přímými slovy, jménem katolicky smýšlejícího občanstva choceňského J. E. nejd. biskupa k delšímu pobytu do našeho města uvítal. — Nato představeny místní spolky a korporace, načež odebral se nejdůstojnější arcipastýř do budovy děkanské, aby za několik okamžiků odešel do chrámu Páně. Uvítání stalo se za radostných citů a projevů všech přítomných a jestliže přece některý z rozličných předsudků zdržovali se od projevů těch, neodolali jim, když blíž seznali jednání a láskyplné srdce svého arcipastýře, který s láskou žehnal těm maličkým i velkým, svůj pozdrav a požehnání udílel přítomným a poslal i nepřítomným, ano i těm, kteří snad nechtějí býti jmenováni mezi přáteli jeho. Svým zjevem, vlídností a láskou získal si srdce všech. — V neceři udělena svátost sv. břimování 943 břimovancům a v pondělí dopoledne vykonána náboženská zkouška školních dětí, odpoledne pak visitace okolních kostelů, zvláště pak kostela Bl. Panny Marie na Hemžích, kde srdečného uvítání dostalo se nejdůstojnějšímu visitátoru od katolicky vesměs smýšlejících občanů. — V úterý konána generální visitace ve Skoreních, ve středu ve Sv. Jiří, ve čtvrtek v Újezdě a v sobotu v Radhošti. Všude byl náš arcipastýř radostně vítán a od mnohých slzou doprovázen. — V pátek J. E. nejd. biskup navštívil místní opatrovnu cti. škol. sester de N. D., kde potěšil se s nevinnou dětskou drobotinou; na to učinil návštěvu na radnici sl. městské radě a pak vykonal návštěvy soukromé. — V sobotu o půl 7. hod. večer v chrámu Páně rozloučil se s námi způsobem velmi srdečným, vzdal díky všem přítomným, zvláště pak místním duchovním, veleláz. patronátnímu komisaři a slavné městské radě, jakož i všem, kteří podali důkaz lásky ke svému vrchnímu arcipastýři a slova svá zakončil přáním, abychom i na dále zachovali jemu lásku svou. A dnes, kdy již od nás vzdálen jest, můžeme směle tvrditi, že vzpomínka na našeho milého biskupa vždy bude zdobena čistými květy lásky, vzrostlými na půdě našich srdcí, která svažena byla apoštolským požehnáním a milostí Ducha svatého. — V neděli dne 28. dubna záhy ráno nejd. biskup opustil nás za hlaholu zvonů a doprovázen jezdci na koních, odebral se na apoštolské cestě do Zámrsku. — Na vrcholu slavnostní brány byl kříž na důkaz, že v tomto znamení lásky, která na kříži skonala a ve znamení pokoje k nám přichází i od nás odchází náš vrchní arcipastýř. A že vskutku tak se stalo, přesvědčili jsme se za jeho přítomnosti v celém týdnu, který podobal se jedinému velkému svátku. Dej Bůh, aby oktáv těchto Hodů Ducha svatého v našich duších trval až do posledního dne našeho života!

Rychnov n. Kn. (Slavná instalace vdp. děkana Fr. Kubánka.) Toužebné přání Rychnovanů presentaci vdp. Frant. Kubánka děkanem zdejšího města konečně splněno. A tato radost, lež zavládla po celém městě, byla dokumentována obrovskou účastí všech vrstev v neděli dne 14. dubna o 2. hod. odpol., kdy konala se slavná instalace nově jmenovaného pana děkana. Vdp. dě-

kan. Kubánek, křivě rozloučiv se s dosavadní svou osadou Javornickou, kde po 9 roků byl blahodárně působil, přijel za slavného hlaholu zvonů k děkanskému chrámu Páně sv. Havla, kdež byl od dp. administrátora Ed. Švorce osloven vztelnou promluvou. Po té předstoupil slov. p. púrkmistr dr. V. Langer a tlumočil jménem přítomné městské rady, aby shoda, jež mezi duchovní správou a zdejšími městem vždy panovala, i na dále potrvála. Slov. p. ředitel c. k. gymnasia Havránek vítal jménem celého sboru professorského nového pana děkana s přáním mnoha zdaru na vinici Páně. Mimo uvedené dostavili se zástupci všech c. k. úřadů, c. k. odborné kalcovské školy, měšť. a obec. škol, dále patronátního úřadu, spolku sv. Ludmily, kuratoria městského sirotčince atd. Nový pan děkan uveden duchovenstvem v čele s vdp. kanovníkem dr. Šulcem z Hradce Králové a s vdp. vikářem a děkanem Fr. Tomíčkem z Vel. Oufima za dojemného zpěvu k hlavnímu oltáři, kdež vykonán akt instalační. Po vykonaných obřadech proslovil býv. professor p. děkan vdp. kanovník dr. Šulc, mistrnou řeč, ve které za napjaté pozornosti vyličil důležitost instalace pro osadu duchovního správce a církve sv. Zmínil se o historii kostela sv. Havla, o zbožnosti Rychnovanů, o které svědčí znak staroslavného města. Proslulý řečník apeloval na vděčné posluchače, aby vždy kráčeli v šlépějích svých zbožných předků, veřejně a neohroženě vyznávající víru v Boha. Vdp. kanovník dr. Šulc svou výtečnou řeč i důkladnou znalostí historie zdejšího města získal si srdci všech. Po výmluvných slovech páne kanovníkových promluvil vdp. děkan Kubánek, děkuje z hloubi srdce všem, kteří v tak imposantním počtu přišli svého nového duchovního správce uvítat. Právě, že s bázní sice ujímá se tak zodpovědného úřadu, avšak pevně důvějuje v pomoc Nejvyššího a v oddanost svých farníků, rád běže toto břímě na svá bedra. Místo obvyklé instalační hostiny daroval vdp. děkan Kubánek 150 K ve prospěch humanitních spolků a sice na místní chudé 50 K, na sirotčinec 20 K, na polévkový ústav 20 K, spolku sv. Ludmily 20 K, chudým studujícími 20 K a odbočce Všeobor. sdružení 20 K. Vdp. děkana Kubánka došla spousta gratulačních telegramů a připsů ku dni tak významnému. Přejeme vdp. děkanovi hojného požehnání nebes a zdaru v novém působení.

Brandýs nad Orlicí. (Sv. missie.) Od 14. do 21. dubna ve farnosti Brandýsské konali členové řádu kazatelského: P. Jindřich Šaip, P. Odilo Pospíšil, P. Ignác Hykeda z Prahy sv. missie. Byly to dny, na něž se těšili lidé dobré vůle, dny plny milosti a požehnání Božího. Při pobožnostech a kázáních bylo vždy veliké množství účastníků, kteří pak ve svátosti pokání a ve svátosti sv. přijímání s Pánem Bohem se smířili s tím pevným úmyslem, že budou i na dále věrni své víře a chrániti budou to drahé otců dědictví. Vrcholu dostoupila sv. missie při svěcení misijního kříže, kdy v Brandýse sčítastnilo se na 3000 věřících, aby vzdali čest znamení své spásy. Jak bylo smutno každému, kdy vldp. převor P. Odilo od kříže s nadšením volal: S Bohem! S Bohem volali dobří katolíci a připojovali slova dřík: »Zaplať Vám to Pán Bůh sám!« Ano, děkujeme Vám, vldp. misijnářové, za všechnu Vaši laskavost a námahu, s kterou jste nám ukazovali cestu naší spásy. Děkujeme též vldp. farářům V. Veselíkovi za obětavost, s kterou se podjal nám tyto hody sv. missie uspořádati. Dej Pán Bůh, aby šimě bujelo, rostlo a přineslo užitek stonásobný! — Katolíci.

Pokroková kritika v Hořicích. U nás vychází hudební měsíčník »Lyra«, jejíž dopisovatel HK. v článku »Matinée« zapomněl, že odborný a k tomu ještě umění věnovaný list nehodí se k osobnímu neb stavovskému štvání a paušálnímu, t. j. neuváženému a nerozváženému tupení. Jen několika slovy otřel se p. kritik o kláštery, ale z několika slov vyzírá přímá zášť, kterou ke klášterům chová a která péru jeho unikla, když napsal: »Zmizí také z domácnosti pověstné salonní kusy »Modlitba panny«, »Zvony« a jiné hudební skvosty, jež šíří hlavně kláštery a povrchní hudební školy. V klášterech již umění nehledíme — ty doby již minuly, kdy věda a umění zasedala k jejich stolu. Teď jen pokrytectví a otrava duševní se z nich šíří.« — Chceme vsadit sto proti desíti, že ten pán jak živ v klášterech hudební hodině přítomen nebyl a jen po paměti, jak totiž ve svých pokrokářských listech se dočetl, odsuzuje něco, čeho nezná. Ovšem, má-li něco název: »Modlitba panny« a »Zvony«, musí se to se zvláštní zálibou pěstovati v klášterech. To je jako by někdo řekl, studuje-li někdo práva, musí se jim také učiti. Skladbám jako je »Modlitba panny« učí pokoutní učitelové hudby, aby se zavděčili maminkám, s hudbou klášterní to nemá co dělat. Co pak Palestrina, Liszt, Witt, Křiváček, Hartman, Perosi a taková klerikální chmraď, u jejíhož stolu nezasedá věda a umění, ale jen duševní otrava a pokrytectví! Kritik z hořické »Lyry«, to je jiný chlapík! Proč by on chodil na hudební produkci klášterní školy, ku př. do Hradce, kam má každý přístup a kde se stkví na programu jména mistrů jako je Novák, Suk, Fibich, Foerster, Smetana, Dvořák a j.? Učitelství sbor má vesměs státní zkoušky z hudby a některé jsou přímě žákyněmi klavírních paedagogů ze Slavkovských, z Kaanů. Ale to vše nic není. Jsou to jeptišky a na jich hudební úroveň má kritik z hořické »Lyry« paušál. Studuje prý v Praze a tu přece není možno, aby nikdy nezašel do kláštera na Slované a neslyšel vyškolené hlasy tamějšího chlapeckého sboru neb jednolitý zpěv mužův v choru a překrásně zladěné hlasy praecantorů. Celý svět hudební obdivuje se be-

nedávkám zpěvu, světový paedagog R. Battke z Berlína, jehož metoda pěveckého učení jde celým světem, je pln obdivu nad jasnými hlasy pěveckého sboru emauzského, samy Národní Listy (nemýlíme-li se, Vy-metal) neubránily se pochvalě o hře a výběru varhaníka Wiedermanna, který po mši hrává tak mistrně Rheinbergera, Bacha, Regera! Ale co bychom se namáhali? Zná referent z »Lyry« Battke, Regera? »Lyře bychom radili, aby si vybrala za referenta člověka objektivního a především hudebníka.

Hořice. I u nás sháněla Volná Myšlenka podpisy na krematorium a posleďně na přeložení svatojánského ohňostroje a bylo prý zde sehnáno — rádi věříme — na 200 hlasů, ač jinak celá akce jak po Čechách, tak v pražském zastupitelstvu zle pohořela, a člověk neví, má-li se více diviti krátkozrakosti, či domýšlivosti těch lidí, kteří to mohli mít přece na prstech vypočítáno, jak to s hlasováním dopadne. Kdyby byl návrh jejich padl snad jen malou většinou, pak by se volnomyšlenkářům nemohl nikdo diviti, že se také hrabou k životu a chtějí o sobě dát aspoň vědět, ale tohle fiasko...! Dají-li se obecní starší kdy pro něco podobného získati, pak ztratili hlavu; nemáme zajisté na mysli jen dávod náboženský, nýbrž národní a hospodářský. Každé velkoměsto vymýšlí nové a nové zdroje příjmů z nových a nových národních slavností a slavnost svatojánskou par excellence, Praha by zrušila? Kdyby ti lidé jen za okamžik siv zpomněli, v jak ubohém stavu byla Praha a český národ před 100 lety a že to byly slavnosti svatojánské, jež pomáhaly národ křísiti, když aspoň na týden zahlaholily hlasy českého venkovského lidu v poněmčilé Praze a hřměly k srdcím těch několika zbýlých vlastenců, že český národ nezahyne, dokud má venkovský svůj lid, kdyby, pravím, jen na tento moment svatojánských slavností si vzpomněli, byli by se musili zastydět, přijít s něčím podobným. Věru, ta pokrokovost zaslepuje lidi tím svým protináboženským záští. To je nejlepší důkaz, jak málo je té sebezapíravé, obětavé a upřímné lásky k vlasti mezi pokrokovci.

Pokrok v Třebouchovicích. Naši obecní otcové velice »prakticky« řeší komunální obecní politiku. Bez přičiny se usnesli — vlastně jednomu velmi na tom záleželo — aby obecní pozemek, zvaný »bělídlo«, který po 30 let měl v nájmu mlynář pan Hájek, byl prodán. Horní mlyn s dotyčným »bělídlem« byl až do roku 1803 obecním statkem. Onoho roku obec mlyn prodala, od těch dob však »bělídlo« zůstávalo v stálém spojení s mlynem, jelikož mlynář jej nepřetržitě pronajímali. Poslední jeho pachtýř, mlynář pan Hájek, byl k sousedstvu velice benevolentním, takže bělidlo bylo sousedním občanstvem skoro poloveřejně používáno. Veřejná koupadla byla tam bezplatně trpěna, ač se při tom děly citelné škody. Též celé město chodí k mlynu s prádlem. Od časněho jitra do pozdních hodin večerních jest vlastnictví pana mlynáře obsazeno prádlenami, aniž by nějaký poplatek byl od nich požadován — ač silným používáním dotyčné místo vyžaduje občas opravy na vantrokách. — Tím se také vysvětluje reptání mezi občanstvem, že pan Hájek toho nezasluhuje, aby mu byla způsobena nová škoda a ponížení. Zkrátka k starému řetězu útrap přičleněn další článek. Než celá věc má v sobě ještě jedno velice závažné pozadí. Obecní radní a soukromý podnikatel pan Dotfel vystavěl při svém mlynu elektrárnu a dle hesla »Svět k všemu« za velice výhodných podmínek svěřeno mu osvětlování a pod. Časopis »Živnostník« č. 29., III. r. trochu poodhrnul záclonu celého jednání. Proto se tím nyní zaměstnávati nebudeme. — Hlavní věc je, že po 15 let nesmí tu stávati žádného konkurenčního podniku. Poněvadž však vlastník Horního mlyna p. Hájek má stálou vodu a položení jeho mlyna je tak výtečné, že by dotyčný objekt vítězně čelil každé konkurenci, tedy musela se nalézt nějaká věc, aby Horní mlyn byl alespoň poněkud znehodnocen. To by se stalo tím, kdyby pozemek těsně ku mlynu přílehlý, zvaný »bělídlo«, byl mlynu odebrán. Pan Hájek ve své obětavé ústupnosti prohlásil, že v zájmu obce by byl ochoten jednou svůj mlyn velice výhodně obci přenechat. Obec by si tím po vypršení lhůty smlouvy s panem Dotfelem levným a výhodným způsobem zaplatila vhodný objekt, všem požadavkům vyhovující. Město by vedle toho mělo stálou skvostnou vodu, čímž by se dal městský vodovod znamenitě zlepšiti atd. Takováto příležitost třeba vůbec již nikdy městu se nenaskytne. Jest obecně známo, že je moderním a sociálním požadavkem dnešní doby, aby obec, když nemusí, nebyla odkázána na soukromého podnikatele. Vždyť i sousední menší Týniště v tom ohledu stojí na výši doby. Z těch důvodů žádal pan mlynář, aby obec ve svém zájmu ono »bělídlo« mu dále v pachtu ponechala, aneb i prodala. Ale planost pokrokářské demagogie musí se přece uplatniti a vyžiti. Příslušní činitelé ku všem důvodům jsou hluchí. Věru jest smutno, že v zastupitelstvu nenašel se jediný člověk, který by žádal, aby o věci tak důležité a všeho obecního se týkající jednalo se objektivně a nikoliv pod zorným úhlem osobní zaujatosti. Pan radní Dotfel, majitel soukromé elektrárny, však se svého stanoviska velice promyšleně pracuje a kalkuluje. Vidí dále, než ostatní jeho kolegové v zastupitelstvu. On to jest, který »bělídlo« chce za každou cenu koupiti, neboť takticky uvažuje: »Bělídlo koupím, později třeba koupím i Horní mlyn a potom stanu se pánem bez konkurence. Nepodaří-li se mi koupiti mlyn, tož alespoň koupí bělidla znehodnotím Horní mlyn a mimo to pokořím nenáviděného mlynáře.« Takhle se věci mají dle pravdy. A jest velmi poučné, že naši »občasnici« jsou raněší slepotou. Dají si namalovat, že se tu

jedná jenom o malicherné škorpení, ale zatím se jedná o věci svrchované vážné a všeho občanstva se týkající. Město se rozštěluje do částí, kde není vody, jedna tedy k vodovodu novému přikročíti musí. A pak by k mlynářům přitáhli se muselo, neboť odhlídá, nežli z jeho náhona čistá, zdravá voda laciná se zaopatřiti nedá. Vždyť probíhá městem. Proto jest nyní vhodný čas být přezřetelným a pozemek »bělídlo« neprodávati — pomociť jej v majetnictví obce, až k věci přídá. Ovšem pravdou zůstává, že jistí gardisté a t. zv. »tříti ruce« z přímých osobních a prospěchářských horlivě se o to veřejně i záluďně starají, aby občanstvo neprohlédlo a nechal za sebe mysliti dvěma, třem smluveným notářům. Má-li však takovými cestami ublížiti se obecní politika, to klidně ponecháváme k posouzení celé veřejnosti. Aby nikdo nemohl »Obnově« vytýkati nějakou zaujatost, konstatujeme neinformovaným čtenářům, že věc lícíme nestranně jen a jen v zájmu obce. Oba mlynáři (pan radní Dotfel i »horní« mlynář pan Hájek) jsou evangelíky. Věc budeme ovšem dále sledovati.

Pražské Předměstí. S netrpělivostí očekáváme, kdy konečně bude opravena socha sv. Jana, jelikož již dávno jest k tomu účelu sebráno a uloženo 55 K. Žádáme snažně, aby do 16. května bylo všechno v pořádku. — Katolíci.

Vysoké Mýto. Správcem spořitelny ve Vysokém Mýtě jmenován byl pan Jaroslav Karban, dosavadní vrchní účetní První záložny na Vysokém Mýtě.

Různé zprávy.

Vlastenectví konservativní a moderní. V letech padesátých minulého století liberální tiskoviny staraly se horlivě o kritizování vlasteneckých podniků, dusily svým pozérským tribunálem soudním v mládeži jare nadšení národní, které krátce předtím vrcholilo ve skutcích velikého heroismu. Proto Šmilovský, který naprosto nebyl klerikálem, napsal 22. ledna roku 1857 o současně dekadentní mládeži, která jhlivě kritizovala »šosáky«, nemajíc se k práci pozitivní, tato památná slova: »Všudy zbabělá nečinnost a netečnost, ti dva červi hlodají na srdci našeho národa, a zůstane-li to, utráví jeho život. Co postavili Češi za první polovici století, to dnes podkopáno. Kdo vinen? Vláda ne — ta spíš se ujmá naší věci nyní nežli dříve. Jazyk na školách upevněn. Ne vláda, ale naše zkaženost hryže na kořenech národnosti. Sobectví všude, izolování se každého, netečnost, nedostatek na činnosti duševní, zahálka zvířecí, pýcha... zapomnutí Boha, liché rouhání, nevážení sobě ničeho, co krásného a vznešeného, žádný cit pro všeobecné dobro, nelidskost, vše to jsou oni červi s ostrými kousadly. Komu nic svato není, ni Bůh, ni vlast, ni národ, ni to, co lidi pravými lidmi dělá, ni láska, ten se dlouho neudrží. Poněmčení nám hrozí, byť i za delší čas, vymazání národa ze živých počtu.« Kdyby se byli takovou židovsko-liberální taktikou řídili katolíci Šrbové lužičtí, již dávno by bývalo po nich veta. Katolíci vůdcové však stáli na stráž. — U nás však historie z let padesátých opakuje se silou zdvojenou.

Také menšinová práce na Jihlavsku. Již jest dávno zkušeností, jak se zneužívá vlasteneckého štítu k rvavému napadání katolického lidu českého. Celá desítky usiluje se o to, aby sokolovny byly reidištěm štvání proti nepočetnější části českého národa. Fanatický boj proti konservativcům vůbec zanečen i do ruchu menšinového, jen aby se národní solidarita co nejvíce trhala. Samy liberální »Jihlavské Listy« dne 19. t. m. trnou nad takovým počínáním. Píší, jak dosud menšina jihlavská vystupovala jako jednolitě těleso a pokračují: »Teprve v posledních týdnech počalo se do české menšiny jihlavské střílet, a sice právě z toho města, odkud až posud a vždy jen přicházela pomoc a posila. K největšímu podivu celého našeho kraje otevřel týdeník »Hlasy z Posázaví«, vycházející v Německém Brodě, své sloupce anonymním dopisovatelům z Jihlavi, kteří soustavně snaží se jednak lživými, jednak překroucenými zprávami poškozovati českou věc v Jihlavě. Z malicherných osobních příčin rozhlašují svazky, které nás dosud v jedno poutaly, jako jisté osklivé zvíře, které svou vrozenou povahou do všeho hryže, nečinně rozdíl. My jsme se až dosud zásadně vyhýbali rozpoutání zbytečného boje, který mnoho může poškoditi, a nikomu nemůže prospěti. Dnes naposledy upozorňujeme německobrodské pány bratry Hofrychty, že dostali se do nečisté společnosti a jsme ochotni podati jim zcela přátelsky důkazy o tomto svém tvrzení, když ve přítomnosti nestranných svědků nám chtějí věnovati rozmluvu, která nepatří veřejnosti. Bude-li tento náš návrh odmítnut, nesmí nám býti vytýkáno, že jsme nešetřili důležitých menšinových zájmů.« — Marné upozornění! »Hlasy z Posázaví« potřebují nových abonentů nutně. Aby je získaly, musí psáti něco originelního, co se jinde nečte. A kdyby se měla rozeštvati menšina celá, kdyby z toho vznikly nenabytelné škody — jen když úbytek předplatitelů nějak se doplní. V tom vězí hlavní argument. Proto musí býti »pokroková« výchova na postupu. Němečtí židé jí vzdají hold s plným uspokojením.

Návštěva zahradních měst anglických. Český zemský spolek pro reformu bytovou v království Českém hodlá letos organisovati výpravu k návštěvě zahradních měst v Anglii. Výprava se uskuteční samostatně, nepřihlásí-li se dostatečný počet účastníků, jinak se připojí jako delegace k mezinárodní exkurzi po léta již podnikané »Společnosti zahradních měst v Berlíně«. Cesta ta se bude konati v měsíci srpnu asi od 16. do 30. Mimo Londýn navštíví se počátkem staré město York se

zahrady přední Zarny, Liverpool a i. v. Nákupy výpravy čítaly by... K. informace lze obdržeti v kanceláři Českého zemského spolku pro reformu bytoven v království Českém (Praha-II., Jungmannova ul. č. 19. a.) každé každého všedního dne od 5. do 6. hod. a každému, kdo své přání oznámí, bude zaslán ilustrovaný prospekt výpravy.

Lázeňské vlaky rychlostní z Prahy k Adru bude pořádati mezinárodní cestovní kancelář „Bohemia“ akciové banky v Praze-II., Příkopy č. 14. První vlak bude vypraven dne 6. července t. r. odpoledne, a sice z Prahy do Terstu za cenu K 48.— tam i zpět s 30denní platností.

Máj plný krásy, kterou se naše oko tolik potěší, že celé nitro radostí se chvěje, ten krásný máj neuvídi vyhaslé oči nejnešťastnějších ze všech nevidomých, oko ubohých slepých dívek, jež věčná vždy obkličuje tma! Potěšme je dárkem neb sbírkou, kterou zasleme: Útulné slepých dívek, Praha-III., Kampa č. 33.

Česká banka v Praze. Stav peněžních vkladů činí koncem měsíce dubna 18.721.282.06 K, tudíž o 101.499.48 K více než v měsíci předešlém.

Válčos. Bývalý předseda soudu v ruském Minsku Černevski řádkoval soudní rozsudky a nařizoval na základě těchto padělků nová přelčení, začal dostával tučné honoráře od stran, které měly zájem na obnovení soudního řízení. — V lese Fontainebleauském u Paříže vznikl při palbě z děl ohromný požár, který zničil velkou část lesní kultury. — Císařský lázeňský zámek v Gastóně císařským rozhodnutím určen za vojenskou lázeň. — Počátkem r. 1913—14 zřízena bude v Mainburku na Dunaji zákopnická akademie. — U Lugertu ve Spoj. Státech smeten byl vichřicí s kolejí železniční vlak, při čemž mnoho lidí se zabilo a poranilo. — Za první čtvrtletí t. r. zapláceno bylo u vídeňských berních úřadů zeměpanských daní 30.854.296 K, zemských přírůžek 8.120.875 K, městských přírůžek 17.265.702 K. — Generální státní zástupce v Texasu uložil nedávno ohrožnou pokutu 2 mil. K železnici Chicago and Rock Island a Golf Railway Company pro zpoždění vlaku. — V Záříbehu bude zřízeno katolické gymnasium se seminářem nákladem 2 mil. K. Gymnasium povedou jesuité. — Dne 27. dubna konala se obvyklým slavnostním způsobem instalace dr. K. Groše (už po třetí), jako starosty Prahy, místodržitelem knížetem Thunem. — V Apulii vypukl hlad a nouze o potraviny. Povozy a vlaky s potravinami jsou přepadávány. — Dolní sněmovna anglická přijala 331 hlasy proti 213 zákon o rozluce církve od státu ve Walesu. — Novou českou operu složil nevidomý skladatel plzeňský Stan. Suda. Nová opera má název „Il divino Boemo“ a jest zadána Národnímu divadlu. — Čistý výtěžek květinového dne ve Vídni jest 252.000 K. — Marconi učinil prý nový vynález pro lodní plavbu, tzv. kompas bez drátu. Tímto kompasem bude lodím umožněno v noci, v mize přesně zjistiti místo, kde loď se nachází, jakož i polohu blízkých lodí a majáků.

Raďte si psát o vzorky firmě

Thalceovské výrobní společenstvo „Vzájemnost“
v Hronově č. 186.
— Vývoz lázeňského a medaňského zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:
Modní látky vlněné i prošívané, damaské i panenské plátna, damasky, ubrusy, ručníky, zafírové na košile, — látky stěh., překrásných modálních vzorů. —
Výbavy pro nevěsty
na levné, pevné, nové. Všeobecný výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K máme vyplaceny 1 balík 40 mabytů vkrasné rozdrážených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!
V podniku tomto lze též bezpečně aložit
vklady proti 6%, úrokování.
Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dělna ku vytváření a zhotovení koštelních rouch, korouhví (baldačínů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Videň,
VII. c., Kaiserstrasse 6., vedle Lankritského chrámu Páse.
Na náklady cestů se vše franco.

Otázka a odpověď!

Právě vyšel v „Časových Úvahách“ důkladně zpracovaný spis:

Jazyková otázka v Čechách.

Napsal Dr. Fr. Šulc.

Osvědčený znalec politických dějin českých podává do rukou lidu úvahu tak promyšlenou, že slouží k poučení i odborníkům. Jest to v katolické literatuře spis svého druhu jediný. Jazyková otázka jest tu sledována podrobně již od časů těch, kdy náš národ ještě nebyl přičleněn k církvi katolické. Důležitá to úvaha zvláště pro naše organizátory.

Stran 116. — Cena pouze 32 hal.

Při hromadných objednávkách větší sleva.
Objednávky vyřizuje obratem
administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Venkovská dívka

s nejlepším doporučením
přála by si vstoupiti do služby
do řádné katolické domácnosti, nejraději na faru
Adressu sdělí administrace t. l.

Truhlářské dělníky

a) na práci fornyrovanou,
b) na židle švajfkáče —
a domovníka
zároveň ku balení nábytku
do stálého zaměstnání přijme c. a k. dvorní
továrna nábytku
K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Král.

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a biřmování, k misálím a k velikonoční zpovědi, symbolické obrázky, obrázky svatých, modlitební knihy ve skvostných vazbách a různých cenách, růžence, obrázky v upomínku na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví.

nakladatelství, závod knedlní a papírnaletví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu
v Hradci Králové 1909 konaném

četnými ilustracemi, s řadou všech řečí, většinou dle stenografických protokolů podanými,
— v rozsahu 86 tiskových archů velké 8° = 460 str
nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek s oboru knihtisku. Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Katolický posilovací časopis

„Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty založen.

V pozůstalosti zemřelého p. vikáře Karla Janského v Chroustovicích nalezá se zbytek knih, asi 200 výtisků, které druhdy svým nákladem v bisk. tiskárně vydal:

Brynychovy KATECHESE.

Posluchači p. biskupa Brynychy, bývalého profesora pastorálie, katechetiky a methodiky, znají oceniti praktický význam jeho katechesí. Mladší duchovenstvo sotva asi tyto katechese zná jen dle jména. Upozorňujeme na ně.

Ježto se jedná o rychlé zpeněžení pozůstalosti p. vikáře Janského, nabízíme tyto katechese

se značnou slevou 30%.

Krámská cena 1 výtisku o 196 str. (dříve K 1.80) snižuje se tudíž na K 1.30 frankovaně.

Objednávky obratem vyřídí
Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

+++++

Přátelé pravdy!

Protivníci katolické církve šíří mezi náš lid celé spousty prohaných brožur na potupu naší. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.
Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.

Při hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekej nikdo, až nepřítelé protikatolickými letáky zhoznou osadu zaplaví! Jest potřeba vždy již předem katolické věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli osbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na škodu církve tak houževnatě, jest rozhodně potřeba vytrvale státi na stráži. Laskavě čtenáře prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

+++++

Duch katolické Obnovy.

Sepeal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to čítba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím sřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Městská spořitelna ve Vys. Mlýně

zaručuje veškeré vklady na knížky
(příměstské záruky)

4 a 1/2 0 dnem 1. dubna 1912
— počínaje —

Za vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění,
městská obec Vysokomýtská a všichni poplatníci
(obecní přírůžky). Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

škola, křesťan, oltář, sochy, křesťané, Boží hroby

levně převádí absolventi a k. odh. školy sochařské
a řezbářské

BOHUMIL BEK v HORE KUTNÉ.

Nejlevnější a nejbezpečnější

**pojištění pro případ úmrtí
a věna dítkám**

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životnostní spolek

„Charitas“ v Hradci Král.

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 38
případech úmrtí celkem 40.575 K, získav 805
členů. Jak děkovně dopisy svědčí, přišla poda-
rovaným podpora v době nejtěžší jako
pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Příspěvek správně každoroční obnáší 2 K,
zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K,
do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se
zavazuje, že splatí při úmrtí spolulodna 2 K,
jež se vyplácí bez průtahu buď zákonitým pří-
buzným aneb účelu a osobám, jež si člen pí-
semným prohlášením výbora za svého života
označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž
poskytuje též

věno

nadospělým v den jejich smrti, případně v den
dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch,
kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží
tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a
dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv,
jen když tyž jest tělesně zdrav a nepřekročil
55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny
stejně, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmí-
něných případech povinné podpory. — Bližší
v prospektu, jež na požádání zdarma zašleme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rohl,
předseda.

Václ. Jenšovský,
jednatel.

KORIOLIT

nejtrvanlivější a nejlevnější
materiál ku krytí střech a
isolaci.

Zastupitelství:

H. RICHTER,

zasílatelství a obchod uhlím v Hradci
Králové.

Stoupencům našich organizací

Odporujeme všude křesťanský český národ

vytvořitel a šířitel „Záštity“ v Hradci
a Okrajině.

Veškeré prádlo pánské i dámské, výševy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
stara „Záštity“. Ved. duchovenstva naskytá se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, zářadné dle
předpau za ceny mírné. Učíte objednávkou na
skoušku a budete jistě spokojeni!

Odporujte ve svém okolí!

Holíte se sám?

Holičské mýdlo. 10 h
Štětec 20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou 50 h
Saton krém na holení 70 h
Kámen po holení 50 h
Kolínská voda 60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Parebná kostelní okna

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhliř,

umělé sklenářství

v Třebetovicích u Hradce Král.

Časné a rozpočty na požádání zdarma.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanská nám. č. 76

Zařizování

elektrického
světla,
telefonů,
bromosvodů.

Dynama.

Motory.

Zárovky:

Osram,
Tungersam,
Tastal.

Velkosklad

Instal.
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a t. pení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid obsluha

Rozpočty zdarma — Ceny levné.

Volebního

duchovním a patronátním úřadům!

Odborný závod perlačovský

GAUDENC APPL,

LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů,
kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slehů vzorné.

Rozpočty a nákrepy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Osvědčeným prostředkem v boji
proti alkoholu

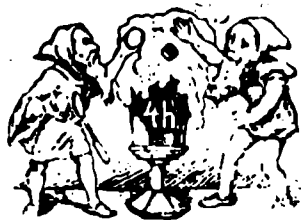
jsou

limonády a limonády
připravené pomoci

**Maršnerových šumivých
limonádových bonbonů**

chutí malinové, citronové, jahodové, ma-
linkové a třešňové.

Pravé jediné s touto ochrannou známkou,

Již je každý jednotlivý bonbon i každý
sáček opatřen. Roční spotřeba 60 milionů
kusů. — Jediný výrobce:

První česká akciová společnost továren
na orientální cukrovinky a čokoládu
na Král. Vinohradech, dříve

A. MARŠNER.

Sklady: Praha, Ferdinandova tř., Václav-
ské nám. — Vídeň-VI., Theobaldg. 4. —
Brno, Nádražní náměstí 3-24.

Ve prospěch Matice Cyrillo-Methodějské!

**Kostelní paramenta a veškeré církevní
nádobní vlastní výroby doporučuje**

Frant. Stadník v Olomouci,

stálý přísežný soudní znalec pro obor paramentní.

Velký sklad baldachýnů a roucho v hradě zámku
Každou objednávkou podporujete značně Matici Cyrillo-Methodějskou.

OBNOVA

Číslo 19. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové dne 10. května 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne

Ročník XVIII.

JOS. PRAVĚLKA HRADEC KRÁL. PALACKÉHO TŘ. 77.
PŘÍKOPY ANOL. MŮB. ZÁVOD **VLASTNÍ VÝROBA-VLASTNÍ**
ŽELIŽNA-VLASTNÍ PRADELNA Karlova tř. 502

Se židy či bez židů?

I.

Národ český bez pomoci židů, ba i při jejich odporu vzrostl v minulém století v mohutný kulturní a hospodářský celek. Když zápasil český národ v letech 40tých o každou píď své rodné půdy, o každou vesnickou školu, nikoho z tehdejších vlastenců nenapadlo, aby existenci národní opíral o součinnost židů, kteří stáli tehdy zcela okázale v řadách jeho nepřátel. Když český lid i za nepřítě židů vzrostl v silného kulturního a hospodářského činitele, ozývali se najednou v české veřejnosti hlasy, volající po assimilaci čili po splnutí židů s českým národem. Zejména placení a zakoupení lokajové židovští tiskem i slovem prohlašují assimilaci židovskou za cenný zisk, neostýchajíce se snižovati a tupiti křesťanský základní ráz lidu českého. Kdo slyšel Macharovy výpady proti křesťanství, pocítil tu bezpáteřnost a bezhlavost české inteligence, která zrazuje celý dějinný náš vývoj. Ne assimilace, ale asemitismus je jediné správné stanovisko český poctivě smýšlejícího člověka, jenž nechce dávat v pochybnost nezlétnost svého charakteru.

Asemitismus (bezsemitismus) značí svépomocnou ochrannou akci křesťanského lidu před škodlivým vlivem semitským (židovským) ve společnosti lidské.

FEUILLETON

V MUSEU KAHÝRSKÉM.

Píše professor Dr. Jos. Slabý.
(Veškerá práva vyhrazena.)

Viděl jsem musea v Římě, Berlíně a Cařihradě. S obdivem a úctou opouštěl jsem jejich síně.

Ale do pozadí ustupují před svéráznou velikostí musea kahýrského. Ono opojuje přímo duši tvou.

V jeho síních ovívá tě tajuplný dech vzdělanosti čtyřtisícileté, kteráž pak téměř dva tisíce let pohřbena ležela. Uchvacuje tě svou velikostí... Je téměř neuvěřitelné, na jak vysoký stupeň kultury vyšvihl se před dávnými tisíciletími syn tohoto čarovného nilského údolí, na východě a západě lemovaného fialovými horami a žlutými písečnými stráněmi, za nimiž slunce zapadá na zřívavém nebi, krytým se mráčky perleťovými, duhovými okrajův... A tato kultura byla již v nejpřednější rozkvětu, kdy Abraham ještě nežil...

Čím déle a čím častěji tam prodáváš, tím více pocítuješ, že se nalézáš v blízkosti pramene, neskonale ctihodné. Naše vzdělanost čerpala v mnohém ohledu z pramenů starého Říma. A Řím byl zase odkájen mlékem Mús veliké Hellady. Ale její synové seděli jako žáci u nohou vědců památné Héliópole. Zde meškali za přičinou studií první mudřec Řecka Thales z Milétu, pak Pythagoras ze Samu, Demokrit, Plato...

Dojmem nesmazatelným působí na tebe pohyb této prastaré vzdělanosti. Můžeš jej zde na vlastní oči pozorovati. Podobá se chodu mořských vln. Vidíš tento národ s výše čisté víry klesati níže a níže, až k nedůstojnosti neuvěřitelné, s výše politického rozkvětu až k úplnému rozkladu, s vý-

semitismu liší se od antisemitismu tím, že jest trvalým společenským stavem, vylučujícím židy z účasti na záležitostech lidu křesťanského, kdežto antisemitismus jest občasné hnutí, namnoze bouřlivé, nezákonné a nepromyšlené, které brojí na jedné straně proti hospodářské a politické nadvládě židů, na druhé straně však ji připouští a umožňuje. Z hnutí antisemitského dlužno naprosto odsuzovati jeho národnostní aneb náboženské pohnutky, a pouze důsledný hospodářský antisemitismus, horující za splnutí židů s ostatními národy

Asemitismus jest prost všech náboženských a národnostních výstřelků a jest všestrannějším nežli antisemitismus hospodářský, protože nabádá křesťanský lid k sebeobraně před ničivým vlivem židovstva jak na poli hospodářském tak i na poli náboženském, politickém a sociálním. Chrání totiž křesťanskou společnost před pochybenou snahou o assimilaci židů (filosemitismus). Filosemitismus, horující za splnutí židů s ostatními národy a vytvářející v každé zemi tak zvané vlastenecké židy (české, německé, polské atd.), prohlašuje to za zisk, když v národě zbohatlí židé přiznávají se též za příslušníky národa, poskytlího jim pohostinství a když část vyzískaného jmění vrátí se ve formě vlastenecké almužny na některý národní podnik.

Assimilaci židů brání se jednak »Sionisté«, mocná strana židovská, jednak ji odsuzují shledané zkušenosti, které dokazují, že se podařila assimilace jenom tam, kde v kraji žijí židé rozptýleně. Kde však obyvatelstvo židovské vzroste ve většinou počtu, probouzí se v něm ihned plemenná solidarita a cit společné síly, za nimiž následuje tradice pohrdání goimů (křesťany).

Ve Francii požívají židé již po celé století rovnoprávnosti s ostatními občany, učí se na veřejných školách, ale proto přece výlučný charakter židovský si zachovali. Zkušenost učí, že se židé nikdy svému prostředí neassimilují (nepřizpůsobí), nýbrž že se spíše společnost přizpůsobí jim.

Snaha assimilační vede z pravidla jen k tomu, že se židé odřikají pouze svého náboženství, stávajíce se většinou úplnými materialisty a atheisty, kdežto národní rys povahy trvá nezměněn. Nelzeť

že dokonalosti mravní až k výstřednostem nejnižším... Pozoruješ mohutný jeho rozmach, podobný vzletu ptáka fénixe, na který zas následuje hluboké, mnohostranné ochabnutí. Pozoruješ, kterak od století ke století mohutně a nezdolně stoupá vlna vzdělanosti až k výši závratné, pak na nějaký čas úplně se zastaví, vidíš její klesání, a znovu zase se vznáší, rozbíhá se, roste a mohutní, dostoupí výše nevidané, aby tím hlouběji klesla, právě jako vlní se oceán. A po celou dobu tohoto střídavého stoupání a klesání pozoruješ vždy se opakující zjevy: rozmach a vzlet je doprovázen náboženským rozkvětem, ochabnutí a úpadek náboženským rozkladem...

V dobách takového rozkladu pronesena byla tato slova (2.000 př. Kr.):

»Ke komu mám se v této době obrátiti?
Bratři jsou zlí,
přátelé dnešní doby neznají lásky.

— — — — —
Ke komu mám se v tomto čase obrátiti?
Srdce jsou zlá,
muž, na kterého spoléháš, nemá srdce...
Ke komu mám se dnes obrátiti?
Není spravedlivých,
země stala se příkladem nepravosti...

A proto zdraví spravedlivý tento smrt osvoboditelku:

»Smrt stojí přede mnou
jako vůně myrrhy,

— — — — —
jako vůně lotosu...

— — — — —
jako cesta deštěm svažovaná

— — — — —
Smrt stojí dnes přede mnou
jako když muž touží spatřiti přibyté své,
když byl dlouhá léta ztrávil v zajetí...

přehlížení, že žid jest typický výtvar určitěho plemene, formovaný pod vlivem určitých dějin, které vtiskly tak hluboko v povahu jeho příznačné rysy, že jich nemůže žádná assimilace vyhladiti. Od přírody jest žid obdařen velikou energií, vytrvalostí a spíše smělostí nežli odvahou tam, kde se jedná o dosažení vytčeného cíle. Pro tuto svou energii hodil se národ israelský k přechování a hájení pokladů zjevení Božského.

Ale tento základ ještě více Bůh utvrdil, ježto opřel náboženství zjevené o nejmocnější z citů přirozených, o národnost (nacionalismus.) Lid israelský byl lidem Hospodinovým a ze všech národů vyvoleným, kteréžto vědomí proniklo celý národ tak, že ani pronásledování pohanů nedovedlo hluboce vyvinuté vědomí národní pospolitosti zeslabiti. Škodlivým však ukázal se tento obrněný nacionalismus za příchodu Messiášova, kdy zavrhl Israel Krista jenom proto, že se měl vzdáti svého privilegovaného náboženství a spojití se s jinými národy v jednu náboženskou společnost církevní.

Již za časů Kristových lze pozorovati v židovstvu největší pohrdání k jiným národům a náklonnost k úsudku, že židům vůči goimům jest všecko dovoleno. Pochybené toto stanovisko nacionalismu židovského sesílil později ještě talmud, jenž byl psán rabíny v II. století, v době největšího ponížení a také veliké roztrpčenosti proti samému Bohu, že nehájil židů před Římany, v době nenávisťi proti křesťanství a proti celému světu. Talmud hlásá zakrnělou morálku s povinnostmi jenom k lidu židovskému a vštěpuje židům nenávisť a pohrdání ke goimům, vzbuzuje touhu po povýšeném stanovisku mezi ostatními národy. Talmudistická morálka jest nižšího řádu než sama morálka přirozená a tím více nežli křesťanská. Tato pochybená morálka vytváří škodlivé ovzduší, ve kterém pohybují se dosud dědičné tradice výchovy židovské generace. Tento ethický typ žida připouští ovšem také odchylky, a často shledáváme žida, v němž buď hlas rozumu nebo křesťanské názory vzbudí mravní stav, jenž jest hoden vsí úcty. Ale zjev takový bývá přece ojedinělý a vyneše zpravidla obrácenému židu pronásledování se strany bývalých souvěrců.

Kdo taní jest, bude jako živý Bůh,
který hřích na tom trestá, kdo jej páše...

A nyní se pozastav se mnou u jednotlivých oborův!

Poklady zde nahromaděné předvádějí ti především nauky náboženské, hlávané ústy kněží Osirida a Isidy, nauky, v nichž lze nalézt stopy prvotního jednožidovského náboženství. Slyšíš takoruka nejstarší věrouku Egypta: Jest »Bůh jeden, samojediný, není jiného kromě něho«. — »On jest jedinou bytostí v pravdě žijící.« — »Ty's jediný a tisíce bytostí mají původ v tobě.« — »Vše učinil, a on sám jediný nebyl učiněn.«

»Tento Bůh Egyptanův«, praví největší egyptolog přítomnosti, »byl bytostí jedinou, dokonalou, obdařenou dokonalým rozumem, a nepochopitelnou do té míry, že nelze ani říci, v čem jest nepochopitelnou... Neustále stejný, vždy nezměnitelný, vždy přítomný v minulosti i v budoucnosti, naplňuje vesmír, aniž by který obraz na světě mohl podati sebe slabší představu o jeho nesmírnosti: všude pocítujeme jeho přítomnost, ale nikde ho nemůžeme postihnouti...«

Pod nejrůznějšími jmény jest v Egyptě jediný toliko Bůh. Tak hlásá na př. prastarý jeden papyrus: »Jsem Atum (nepřístupný), kterýž učinil nebe, kterýž stvořil veškerý bytosti; ten, jenž zjevil se v propasti nebeské. Jsem Re, jenž zplodil sama sebe ve vodách propasti, otec bohův... Jsem včera a znám zítřek... Jsem zákon, jímž řídí se veškerý bytosti...«

Ale Egyptan nechťel zůstatí na vznešené této výši. Před tvými očima mlfí dlouhá staletí, ve kterých mnohobožství s pověrou ruku v ruce kráčel. Přemnohé památníky hemží se přímlo obrazy zvířat suchozemských a ryb jakožto symbolů božských. A zase vítězí víra v Re, boha jediného... Na náhrobku Ramsa III. můžeš čísti: »Budíž pamětliv dne, ve který vkročil v zemi posmrtnou.

Ceny mírné.

FOTOGRAFIE J. F. LANGHANS

První závod
— v místě. —

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

zavazňování a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Cenné umění od vlá. díla až duchov. k dispozici

Dlužno-li zavrhovati výstředky nespravedlivého antisemitismu plemenného a náboženského, a nemůže-li se doporučovati se stanoviska sociálního i národnostního filosemitismus a assimilace židu, není tím nikterak řečeno, že by nebyla oprávněna ochranná svépomoc asemitismu, jenž chce na poli národním, společenském, hospodářském a náboženském prováděti důsledně zásadu »Svuj k svému«. Duchem liberálním odkojení filosemité i tuto snahu čistě obrannou prohlašují za útisk židu, protože v historii se mnoho mluvilo o pronásledování židu křesťany, ale při tom zapomíná se téměř docela, že vlastně židé jsou dodnes pronásledovníky křesťanů.

Již ve Skutcích apoštolských dočítáme se, jak popouzeli vládu římskou proti prvním hlasatelům křesťanství, kteří byli pokrevenci jejich. Též v dobách pronásledování prvních křesťanů vidíme židy, kterak hrají úlohu popuzovatelův a udavačů proti vyznavačům Kristovým. A i později, když někteří ze židu domohli se vlivu v různých zemích a knížectvích asijských, nezapomněli též národní nenávisti.

Historie učí nás, kterak na př. Dunaan, který vládl ve Šťastné Arabii, všemožné kroky činil, aby všechna saracenská knížata i krále perského podnítil k pronásledování křesťanův, až konečně Elesbaan, křesťanský král v Ethiopii, přitáhl s vojskem svým a přitřž učinil tímto ukrutnostem.

Ve středověku a později, když sami křesťané měli vládu, mohlo by se sice zdáti, že židé byli utiskováni a že nikterak nepomýšleli na výboj proti křesťanství. Ale všimneme-li si blíže toho, o čem i tu historie nás poučuje, dovidáme se pravý opak toho.

Na doklad toho tvrzení citujeme historii antisemitismu, vydanou židem Bernardem Lazarem v Paříži 1894 (»L'antisemitisme, son histoire et ses causes«). Autor patrně se chtěl zavděčiti svobodomyšlným kruhům a proto dokazuje ve spise svém, kterak židé už ve středověku až do doby nynější připravovali půdu liberalismu a ateismu tím, že bojovali vytrvale proti křesťanské víře. Abv odůvodnil to, co napsal, poukazuje na vládu nejméně křesťanského panovníka, císaře Bedřicha II., který obklopen byl židovskými rádci. Chlubí se vlivem talmudistů na kacíře ve středověku. Vychloubá se i tím, že v době reformace poskytovali židé pomoci k boji proti církvi. S chutí pak obzvláštní klade na váhu to, že rabín Spinoza to byl, který dal podnět k filosofii protikřesťanské, a že

židé zvláště za Voltaira rozšiřovali potupné urážky o Kristu a Matce Boží, které, jak sám dohlédá, čerpali ze spisů rabínů druhého století t. j. z talmudu.

Ukazuje na to, jaký podíl měli na velké revoluci a jakou úlohu hráli dodnes ve všech tajných společnostech a sektách, po Francii a Německu roztroušených, o čemž se více dověděti můžeme i od jiných podobných historiků, jakými na příklad jsou: Barruel, Gougenot, de Monsseaux, Deschamps, Clodio Januet.

Obrana.

Pokrokářské štvání proti Hlinkovcům pokračuje. Slovačtí pokrokáři zbaběle zradili Hlinku, když žandarmové proti němu zakročili. Když se Hlinka k vůli těmto sobcům zadlužil, když noci na jejich naléhání probděl na schůzích a jinde, pokrokáři si hověli a vybírali z úlu ubožákova med. Rozumí se, že jsou v čilém spojení s masarykovci českými. Když začali zanáseti mezi slovenský lid protikřesťanské štvance, »Čas« si liboval. Došlo pak na moravském Slovácku ke schůzi pokrokářů, na níž ovšem Masaryk scházeti nesměl. Kdo si vzpomněl, jak židovští volnomyšlenkáři otravují Slováky jak duševně tak tělesně, jak za své špiclovství a denunciacie dostávají koncesse na kořaleny, hned mu bylo nápadno, proč se mluví na schůzi hlavně proti »klerikálům«, ale proč proti židovským škůdcům se neprotestovalo. Zkrátka židé měli dostati pevnější oporu.

Rejdy pokrokářské se od té doby ovšem stupňovaly. Tu napadaný Hlinka poukázal na charakter výhojcu, na jejich lhaní, sobectví a — zpronevěry. Hned oheň na střeše! »Čas« hned se rozčiloval pro to »špinění«, aby pokrokáři nepoznali, že místo špinění se psalo proti špinavým skutkům. A v tom jest obrovský rozdíl.

Nyní 6. t. m. »Čas« klade důraz na slova »Slovenského Týždenníku«, že každý, kdo podněcuje náboženskou nesnášlivost a štvě katolíky proti evangeličtům, je Jidáš, a každé účastenství v této podkopné práci je zradou.

Ale teď honem paměť do hrsti, kdo štvance začal! Nebyla připomenutá schůze pokrokářská vypočítána na štvání proti katolictvu? Neradoval se »Čas« už před tím, že kulturní boj vnese na Slovensko světlo, že jest dobře, jestliže dojde k třibení duchů? — Útočníci však narazili na odpor příliš silný a proto se hledí vykrotiti krokodýlymi slzami. Ani jednou Hodža se Štefánkem neprohlásili, že jest Jidášem zaprodanec židovský, který štvě proti katolíkům. Až teď najednou mocně zvučí struna snášlivosti, když se chce dělati z nouze ctnost. Jestliže konfesní štvání v národě jest jidášství, pak by mezi pokrokáři bylo Jidášů na tisíce.

Ovšem nová vlna zlosti se přivalila nad tím, že Juriga postavil se mužně po bok Hlinkův. Ať tedy nyní dokáží pokrokáři, kteří byli cizopasným jménem na stromě národní organizace, co svedou v ohledu národním sami ve spolku s »utiskovanými« židy! Strana katolických vlastenců dovede obhájit slovenčinu samostatně.

Tam prospěje ti, byl-li jsi za živa spravedlivým... Proto prospívej vždy ve ctnosti... Tím vkročili jsme v obor jiný.

Zásady mravní!

Dle »Knihy Mrtvých« bylo se zemřelému hned po smrti ospravedlniti, že jej nehyzdí ani podvod ani krádež, žádná lež, žádné křivé svědectví, ani na cti utržení, žádné utiskování vdov, žádná vražda, žádné rouhání se proti Božstvu, králi a rodičům (všimni si této krásné trojice), žádná nečistota... On volá:

»Jsem čist, jsem čist, jsem čist!

Upckojil jsem boha tím, co miluje:
Dal jsem hladovému jísti
a žiznivému pít
a nahému oděv.

Zachraňtež mne, chraňtež mne
a nesvědčtež proti mně u Boha velikého!
Jsem čistých úst a čistých rukou...

A ve sbírce moudrých naučení, jež dává Ani svému synu Chons-hotep-ovi a v něž nahlédnouti můžeš, čteš: »Připravuj za živa místo, ve kterém bude jednou tělo tvé odpočívati; vzpomínej na ně u veškerém jednání svém... Neříkej: »Jsem ještě mlád... Neznáš hodiny smrti své. Smrt přijde a přikáže dítěti, jež v náručí matčině jest, právě tak jako muži, jenž sestárnul... Tělo lidské podobá se špýcharu, je plno různých odpovědí. Uzyvol dobré a ty prones, kdežto špatné zanechej uzavřen v těle svém!... Skýtej matce své hojnost chleba a nos ji (t. j. starej se o ni), jako ona tebe nosila. Když jsi se narodil, nosila tebe, a její prs byl po tři léta v ústech tvých... Posílala tě do školy, kdež jsi ve psaní byl vyučován. Dneš starala se o tebe, nosíc tobě chléb a pivo... Až

dospěješ v jinocha a oženíš se, pečuj o ni, aby tě nekárala a své ruce k Bohu (v smutku) nevzpínala...

Již z těchto několika slov souditi můžeš na vyšší postavení ženy ve starém Egyptě.

A v náhrobním nápise faraonky Neferotep (z r. 2600 př. Kr.) lze čísti: »Byla oddána svému muži láskou věrnou, byla paní doniu... a jedinou, kterou muž její miloval.«

Jméno matky předcházelo jméno otcovo. A na jednom papyru z r. 2000 př. Kr. čteš: »Jsi-li rozšafným, tož miluj manželku svou... Nikdy nebud' hrubým proti ní!«

O spořádaném domácím životě svědčí zdařilé obrazy, jež tu vidíš. Na jednom na př. drží matka dcerušku na klíně, líbajíc ji, zatím co odrostlejší dcerv rozdávají almužny...

Četné reliéfy znázorňují též výchovu dítek.

Vidíš je při vyučování a kterak jim matky v přestávce přinášejí občerstvení. Učily se čísti, psát, počítati, náboženství atd. Velmi přísně bylo hleděno ke kázi, poslušnosti, skromnosti a projevům úcty k lidem starším. V museu je hojnost školních sešitův a tabulek s nejružnějšími »kliky-háky« nemotorných ještě ruček. I o zábavu bylo s dostatek postaráno. Bavily se hrou v mlč a velice rozmanitými loutkami. Vidíš jich zde spousty. Jsou z dětských hrobův a mnohé jsou více než 4000 let staré.

Básnictví!

Již dříve uvedl jsem různé úryvky. Zvláště krásné a velmi vzletné jsou chvalozpěvy na boha Re, na př.:

»Ó dobrodinče Re- Harmachise!
Ty's sklenul oblohu v závratné výši.

Přispěvek k Draperovi čili pokrokářské občanství. Právě člověk pokrokový měl by již nyní mluvit o Draperovi, jehož lhavý pamflet otrávil tolik studujících. Draperovy »konflikty mezi vědou a vírou« jsou již dávno zkřížkovány a odsouzeny od odborníků tak, že jen zpátečnický nedouk se chápá té rezivě zbraně proti katolictvu. Fanatismus však jest u »pokrokářských« štváčů vždycky pružnější než rozum. Proto jméno Draperovo vynesl na světlo pokrokářský disk ve spojení s katechetou z litomyšlského pedagogia. Písníčka o zatemnělém katechetovi letěla z novin do novin. Její obsah (dle »Osvěty Lidu« ze dne 4. t. m.) jest tento:

»V prvním ročníku vykládá tam katecheta, že velryba spolkla Jonáše. Kandidátky nedůvěřují a běží na profesora přírodopisu s dotazem. Odpověď zní »Velryba to nebyla, ta spolkně jen zcela drobné předměty.« Kandidátky hlásí omyl katechetovi a ten ho opravuje: »Tak to byl žralok.« Děvčata běží znova na přírodopisce, a slyší rozhodnutí: »Žralok to nebyl, v těch mořích tehdy vůbec nežil.« V nejbližší hodině slyší ortel katecheta, ale pomůže si: »Tak to byl jeseter.« Děvčata honem na profesora přírodopisu: »Jeseter to nebyl, ten žije jen v černém moři a řekách, tam vtékajíci.« Kandidátky zpátky na katechetu, a chudák, uštváný, skončí spor: »Tak to byla nějaká ryba vůbec.« — Proto se nedivíme, že byl ředitel Bláha odstraněn, když na ústavě zahlnědíl se takový kacířský duch.

Až potud pokrokový podvodník. Vítaná kůstka pro masarykovské cyniky! Jen je s podivem, jak »realisté« dovedou svou fantasií vlietnouti do sféry tolik romantické, jedná-li se o poličkování »klerikála.« Uvážlivý čtenář však vycítí podvodnou tendenci ihned. Že by byl katecheta už k vůli pokrokářům takovým obmezencem, uvěřil jen ten, kdo je nakažen bacilem zvaným »pseudoprogressus fanaticus.« A že by na druhé straně byl stejný obmezencem graduovaný professor přírodopisu, tomu snad neuvěřil ani vtipnější pokrokář.

Po náležité informaci sdělujeme, že celá ta zpráva se velmi dramatickými akty jest nezbedným výmyslem. Letos v prvním ročníku vůbec ještě nebyla o Jonášově plavbě řeč. Loni pak se vykládalo dle dějepřavy Tippmanovy o »veliké rybě.« Nebylo tedy nikdy ani záminky tázati se na velrybu. A bylo by podivno, aby pokrokové začky musely se tázati profesora na to, co vědí děti z obecné školy.

Žácky samy se po zvláštním vysvětlení vůbec netázaly ani jedinkrát. Srovnajte s tím tvrzením prohnáného lháře, který líčí katechetu jako »chudáka« od dotazů uštváného. Nesoukal spíše rozumy z dívek nějaký pokrokářský špicl, aby si sesmolil výsměch? O tom ovšem nevíme.

A ty vymyšlené odpovědi profesorovy! Opravdu řekl, že v těch mořích žralok tehdy vůbec nežil? Vždyť přec různé druhy žraloků nacházejí se netoliko v mořských vodách pásma tropického, ale i subtropického, ba docela i v pásmě mírném. Někteří žijí i v mořích arktických a jiní docela navštěvují i sladké vody. K tomu všemu připočítáme vodní obry, kteří před staletími vyhnuli! Ale šikovný professor »věděl« zcela určitě, že za Jonáše

Ty's rozšířil zemi podle (rozměrů) kroků svých.

Oblažil's nebe na výsostech velikostí duše své.

Krajuji posvátný s lesklými křídly,
fénixe, honosící se pestrými barvami;
mohutný lve, jenž brání sama sebe...
Ó dobrodinče Re- Harmachise!...
... pane jasného dne,

králi nebes, pane na zemi,
veliký obraze na dvou obzorech nebeských.

Mimo plodu básnických vidíš zde hojnost povídek a pohádek, na př. o cestě Sinuhově do Palestiny a jeho tamních dobrodružstvích, o tom, kterak byl proměněn voskový krokodíl ve skutečného, kterak zvířata usmrcená zase obživla, o podivuhodném narození dětí Re ze Sechebu vypravování Ven- Amona o vlastní cestě do Fénicie, o jednom egyptském bohu jako divotvůrci v cizině atd. atd.

Jako vzácné kuriosum můžeš zde spatřiti a sobě i přečísti prastarý literární posudek staroegyptského kritika. Bylo mu předloženo ku posouzení dílo básnické... Přísne vytýká ubohému autorovi přílišný »nadbytek naduřelých řícení« — »málo pravdivosti v lici« — že »líčí místa způsobem, z něhož lze poznati, že jich nikdy neviděl« — že »jeho myšlenky jsou bezcenné« — že »nevyzná se v básněni« — a konečně, že »pouští se do věcí, na něž jeho síly nestačí.«

Tak posuzoval staroegyptský recensent před 4000 lety dílo, jež mu bylo předloženo. Myslím, že by svými kolegům i z r. 1912 ku necti nesloužil...

O vědě staroegyptské již dříve bylo mluveno. Ne bez důvodu nazývá Herodot Egyptany lidmi »vysoce vzdělanými«. Plato, Thales, Demokrit, Pythagora »putovali do údolí Nilského, aby tam přímo z pramenů moudrost egyptskou čerpali.«

(téměř před 3000 lety!) žraloků vůbec v těch mořích nebylo! Který ferina z Prášilova mu to našel?

Ovšem celou tu divokou historii vymyslel pedagog pokrokařský, jehož adresa jest v Litomyšli velmi dobře známa. Chtěl tak drasticky dokumentovati, v čem vlastně výhradně »pokrokové« snahy realistických zákeřníků záležejí. Uličnictví, za které by mladý nezbeda dostal rákosku, provádí člen »reformní kulturní strany«. Jméno katechetovo i professorovo pokrokařská liška spolkla, aby byla stížena úřední oprava. A jestliže v Litomyšli každý znalec poměrů nad tou drzostí žasne, chytanou se na udici aspoň hloupí pokrokaři jinde. Anonymní uduvač ovšem se zapomněl pod svou historií podepsati. Všecko tedy čistě po pokrokařsku!

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel, košile, spodky, ponožky, ka-
pesníky a ložní prádla zale na výběr
P. T. interestům známá svou
solidností firma

Václav L. Holý,
Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží. ➡

Politický přehled

Hlasování v delegacích. Druhé zasedání letošní delegace skončilo 3. t. m. v noci schválením prozatímního šestiměsíčního rozpočtu společného. K řádnému zasedání delegací dojde až na podzim. Zatímni rozpočet schválen v rakouské delegaci převážnou většinou, neboť v opozici byli pouze přítomní sociální demokraté 5, Jihoslované 3, Rusín 1 a z delegátů českých Kiofáč, neboť druhý přítomný český delegát, agrární poslanec Sedlák hlasoval pro. Ostatní Čechové: dr. Kramář, dr. Masaryk, Staněk, Špaček a Udržal již odpoledne odjeli, patrně aby nemusili vysloviti se buď pro nebo proti, třebaže na př. prof. Masaryk ve své delegační řeči výslovně prohlásil, že bude hlasovati proti. Tak delegáti českého jednotného klubu prováděli zase taktiku nejednotnosti, která pak ovšem nikomu neimponuje. Mnoho tu slov, ale skutek utek. — Pozoruhodno, že výklad ministra zahraničních záležitostí hr. Berchtolda byl příznivě přijat vším tiskem evropským.

Dr. Kramář v delegaci prohlásil, že zahraniční politika nemůže býti již naprosto žádnou kabinetní politikou. Musí šetřiti lidových citů, jinak jest zbudována na písku. Pocituje se, že pánové ze za-

O staroegyptském stavitelství promluvíme si jindy.

Výtvarné umění!

Žasneš nad dovedností a všestranností staroegyptských umělcův. Počínajíc sluncem a hvězdami až ku plazům, hmyzu a rybám nebylo ničeho na světě fysickém, na nebi, na zemi a ve vodách, co by nebylo bývalo vyobrazeno v chrámech a na hrobech Egypťanů jakožto symbol a odznak Božský nebo jako ornament. Také sochaři, řezbáři a především zlatníci zhotovovali tyto obrazy a sošky bohův a bohyň z drahocenných kovů, jež nošeny byly jakožto ozdoby náhrdelníkův a sloužily za amulety.

Abys si mohl o dovednosti staroegyptského umělce učiniti aspoň přibližnou představu, uvedu ti pouze tento příklad:

Na mumii královny Ah-Hotep, matky krále Amosise, praotce 18. dynastie, jež vládla před dobou Mojžíšovou, našel Mariette, zakladatel muzea káhýrského, náhrdelník této královny. Představuje Amosise stojícího na člunu. Dvě božstva lžijí mu na hlavu vodu očistnou. Dva krahujci vznášejí se nad touto scénou. Jsou to odznaky obživujícího slunce. Provedení celého šperku je neobyčejně krásné a nevšedně dovedné. Pozadí postav je prolamováno vyřezáváním. Postavy samy jsou vytvořeny zlatými obrubami, do nichž vsazený jsou plátky tvrdých kamenův: karneolu, tyrkyso a massy na způsob zeleného živce. Tento druh mosaiky, kde každá barva oddělena jest od barvy sousední lesklou zlatou mříž, činí celek rovněž tak harmonický jako bohatý.

Dále překvapuje tě nápadný počet brouků, vytvořených s velikou mistrností, tak zvaných skarabeův, kteří byli odznakem nesmrtelnosti. Byli často kladeni do mumie na místo srdce a zabalováni do listu popsaného 30. hlavou pohřebního ritu-

hantičního úřadu jsou příliš zvyklí dělati kabinetní politiku. Hude úkolem příští organizace diplomacie, aby v tomto směru byla zjednána náprava, aby se naučila znáti city národů, city vlastního lidu a cizího lidu. Zajisté jsou styky dvorů krajně cenné pro styky států. Popíráti to, bylo by zrovna příliš dětské. Nesmíme však zapomínati, že ani dvory nejsou s to, dělati politiku proti citům svých vlastních národů.

Obecní volby ve Vídni jsou už skončeny. Křesťanství sociálové mají tedy svých spolehlivých lidí v obecním zastupitelstvu 131, liberálové 20 členů, soc. demokraté 10, samostatní křesť. sociálové 2, divoký 1. Z městských radů nevrátili se na radnici 4, mezi nimiž známý Hrabá, původce rozhraných poměrů ve straně křesť. sociální. Posice strany jest nyní na radnici silnější než byla, ovšem nepodíleli-li si svou protičeskou politikou na novo nohy. — »Reichpost« zjišťuje četné případy podplácení voličů v I. okrese, kde zvítězil pokrokař Moisl. Na podplácení hasičů Moisslův agitátor nabízel 2000 K. Jediný tent agitátor měl k dispozici 5000 K.

Bouře v poslanecké sněmovně. V úterý 7. května předložila vláda sněmovně další prozatímní rozpočet do konce roku 1912; patrně už nevěří ve včasné vyřízení rozpočtu řádného. Téhož dne došlo ve sněmovně k výjevům, jaké se odehrávaly v nejsprostší hospodě. Sněmovní tato bouře byla vlastně dozvukem vídeňských voleb obecních, které pro sociální demokraty a německé liberály skončily tak smutně. Proto vzali si záminku při referátě o schválení volby něm. nac. posl. Seidela, jenž zvolen byl ve Slezsku proti sociálnímu demokratovi. To vše bylo příčinou, že se Němci všech stran a táborů důkladně spolu chytli a sebe navzájem »hezectnými chlapy«, »volebními podvodníky« a podobnými projevy »zářící kultury« poctili. Dvě hodiny trvaly tyto pusté scény a koncem jich bylo dvanáct návrhů na svolání kárných výborů proti soc. dem. posl. Seitzovi, který nadal něm. nac. svazu, proti posl. Humrovi, Teuflovi, Heinovi a několika jiným něm. nac., kteří zase nadali soc. demokratům.

Česko-německé dohodování. Ohlášené vystoupení radikálních poslanců českých z komisi sněmovních odsouzeno na všech stranách. A to as přimělo české radikály, že pomalu couvají. Tak posl. Kiofáč na výstavišti v Praze prohlásil, že národní socialisté nevystoupili z vyrovnávacích komisí, nýbrž usnesli se zatím dále se jednání nezúčastňovati. A na nedělní schůzi čes. radikálů v Praze usneseno, aby rozhodnutí o návrhu strany státoprávně-pokrokové, aby »neodvislí« (radikální) poslanci vystoupili ze svazu čes. poslanců, a usnesení sjezdu nář. sociálů, aby nář. soc. poslanci vystoupili z permanentních komisí sněmovních — zatím bylo odloženo, až budou klubu podány zprávy o výsledcích dosavadní činnosti stálých sněmovních komisí. Radikálové dle toho ani se pořádně neinformovali o činnosti komisí, ale přes to křičí jen což. Němci však (Sdružení něm. poslanců z král. Českého na radě říšské) dělají rozumnější a z nesjednocenosti české kořisti u vlády pro sebe, tvrdíce, že vystoupení čes. radikálů nemůže mítí nijaký vliv na postup něm. poslanců v

álu, kdež čteš: »Ó srdce, srdce, jež obdržel jsem od matky své, srdce mé od té chvíle, když přišel jsem na svět, nepovstaň, aby's svědčilo proti mně; nežaluj na mne před Pánem Božským, neobviňuj mne před Bohem velkým!«

A co mám říci o množství soch ohromných rozměrův, sfingův, obzvláště však o malbách hrobních kobek, na jichž stěnách celý život zesnulého jest znázorněn s podivuhodnou bohatostí na podrobnosti a s úžasnou přesností? Mimovolně skláníš hlavu i před výši umění staroegyptského . . .

V několika sálech spatřuješ ve dlouhých tichých řadách odpočívati mumie. Mumie faraonův, velekněží, vědcův, státníkův, vojevůdcův, mumie královen a princezen. Těla, jež zde odpočívají, jsou dnes pouhými kostmi, potaženými tmavou kůží. Ale až do dneška dobře rozpoznáváš tahy jejich obličejův. A v těchto tělech bila kdysi srdce, jež mocnou láskou plápolala k ideálům nejvznešenějším, kdysi myšlenky vířily uvnitř těchto lebek, myšlenky často ženiální, vzhůru — jako ta palma na březích Nilu — do jasných ovzduší pravdy a krásna zalétající. I z prázdných nyní důlkův očních zářily kdysi oči, jasné, jiskrné, hluboké, nadšené oči . . .

Z počátku zdá se ti, že tyto mumie sem do muzea nepatří. Přál bys jim klidnějšího místa. Ale brzy chápeš, že nejvhodnějším pro ně místem je přece toto museum. Odpočívajíť zde uprostřed plodů vlastního ducha, své práce a snah . . .

Mocné dojmy proudí hrůží tvou.

Patře na dlouhé řady pokladů síly a velikosti ducha lidského z dob prastarých, přicházíš si malíčkým, pramalíčkým — ale zároveň i vysoce

komisích, a že prozatím nezmění ani jejich stanovisko k vyjednávání.

Drobeček pro Čechy. Nejvyšší maršálek princ Ferdinand z Lobkovic zakročil zase ve Vídni ve příčině finanční tísně království Českého. A výsledkem toho jest, že vláda jest ochotna přikázati království Českému úděly z daně osobní a kořaleční.

Doplňovací volby. Za venkovský okres litoměřicko-lovosický, uprázdňený úmrtím posl. Kuchra, dne 7. května zvolen něm. agrárník Müller 4611 hlasy; něm. radikál Mašek dostal 1882 hlasů, soc. dem. Möser 1180. — Ženská kandidatura na Mladoboleslavsku setkává se ve voličstvu s čím dál větší nepřizní.

Smír v Uhrách? Justhovci jsou zase ochotni dále s předsedou ministr. Lukacsem jednati. Jménem lich (Justh jest nemocen) posl. Hollo několikrát prohlásil, že jeho strana jest ochotna vejíti v čestný smír. Hlavní podmínkou jest vypracování a předložení volební reformy.

Protest maďarský. Min. předseda Lukacs ve schůzi uherské sněmovny 8. května konečně o řeči hr. Stürgkha ve příčině zastavení ústavy v Chorvátsku prohlásil, že je to politování hodné, že hr. Stürgkh uznal za vhodné níchati se do záležitosti uherských jsou nuceni protestovati způsobem kacs, že proti takovému vměšování se do záležitosti uherských jsou nuceni protestovati způsobem co nejostřejším.

Válka Italsko-turecká. Itálie obsazením ostrova Rhodu zahájila velkou akci. Jedná se jí totiž o obsazení ostrovů v Egejském moři a o blokádu tureckých přístavů, aby tak byl zamezen dovoz pro turecké vojsko v Tripolisu. Dále má býti Cařihrad odříznut od ostatní říše, aby porta konečně přijala italské podmínky míru.

Záložna v Hradci Králové.
Jasné záležitosti.
Vklady na knížky 4³/₄%
Na běžný účet dle ujednání.

Zprávy organizač. a spolkové.

Sociální kurs řečnický!

Opětne letošního roku od 21. do 27. července pořádán bude sociální kurs v Hradci Králové. Potřeba soc. kursů našich se osvědčila stkvěle u nynějších vynikajících našich mladistvých řečníků, kteří organizaci křesť. sociální platné služby ochotně přinášejí. V jiných aspoň utvrzena a obrněna vědomost a vytrvalost v mnohých otázkách náboženských a sociálních. V nastávajícím kursu sociálním se vše ještě vytříbí. Žádáme veškeré organizace naše, aby nelitovaly obětí finančních. Veškeré nadané příslušníky své oběho pohlaví nechť vyslou do Hradce Králové! Nebudete-li mítí

povznášen tolika důkazy tvořivosti ducha, jenž i tebe oživuje.

Duše tvá zalétá münoděk na sever — do Athén a Říma. Vzdělanost těchto dvou metropolí byla veliká. Ale jak se ti zdají mladými a života krátkého, přirovnáš-li je k věkům obrovským, jež v muzeu káhýrském sledovati můžeš! Dvě dcer, jež matce sotva po ramena sahají . . .

Jen jediná postava převyšuje tyto poklady muzea, shrneš-li je v celek. Jméno její není ani Alexandr Veliký, ani Aristoteles, ani Napoleon — jen Kristus je převyšuje, božsky a věčně. I staroegyptská kultura byla v jistém smyslu předchůdkyní Páně. Ukazuje, že Vykupitel přijíti musel a že z lidstva pouhého vyjítí nemohl. Bylo-li by cos podobného možným, snad by jej byl Egypt vytvořil ve svém středu . . .

Se srdcem povznešeným opouštíš museum.

Bolestným skoro dojmem působí na tě postavy, jež v ulicích velkoměsta zase tu a tam potkávaš . . . Zde většinou nuzný Kopt, tam ještě nuznější fellach. Oba potomci starých Egypťanův, jichž mumie jsi ještě před chvílí viděl, jichž tvořím jsi se obdivoval, od nichž i Hellas se učila . . .

A naše evropská civilisace?

Děla, šklebící se z hradeb citadelly, železnice, elektrická tramvaj, elektrické světlo, na rychlo splepené řady činžákův, francouzské romány ve výkladních skříních, všelijaké pohlednice z Berlína . . .

Zdá se ti, jako by starý farao Cheops, jenž před 4700 lety žil, farao Thutmes III., Ramses II. se tě ptali: »A to je vše, vše, co jste 4000—5000 let po nás vytvořili? To-li jsou úroky z duševního kapitálu, který jsme vám zanechali?«

A evropská civilisace zde v Káhýře musí se hlubokým studem zardít . . .

A pouze v Káhýře?

z každého hned vrozeného řečníka, bude vám platnými v drobné práci organizační. Zvláště učivo kursu bude sestaveno velice prakticky, což vysvitne z vyhlášky, která bude vydána co nejdříve. Výlohy jednotlivců stanovili jsme na nejnižší míru: stravné, bytné atd. pouze 12 K na celý kurs. Přihlášky a dotazy přijímá jednatel J. Polák v Hradci Králové, Adalbertinum.

Za pořadatelstvo kursu:

Josel Polák, jednatel. Dr. Frant. Reyl, rektor.

Sdružení české mládeže křesťansko sociální se sídlem v Hradci Králové

koná dne 12. května 1912 o půl 2. hod. odpolední
v malém sále Adalbertina v Hradci Králové

VII. plenární schůzi Ústředního výboru.

POŘAD:

1. Zahájení schůze starostou.
 2. Čtení a schválení protokolu o VI. schůzi plenární.
 3. Zprávy: a) Sekretariátu; b) Odboru organizačního; c) Odboru agitačního; d) Odboru tiskového; redakční a administrační; d) finanční.
 4. Naše sjezdy 1912: sjezd všeobecný a sjezdy krajské.
 5. Návrh užšího ústředního výboru na správní řád Sdružení.
 6. Náš poměr k ostatním sdružením katolické mládeže české.
 7. Volné návrhy.
- Účast všech členů výboru nutna.

Stanislav Beneš, tajemník. Karel Keppl, starosta.

Do okresů Nové Město nad Metují a Náchod!

Abychom síly své opět vzpružili, vzájemně se posílili, a osvědčili svoje křesťansko-sociální smýšlení, bude se konati

v neděli dne 9. června 1912

v Novém Hrádku u Nového Města n. Met.

KRAJINSKÝ SJEZD MLÁDEŽE KŘEŠT.-SOC.

Mladí přátelé! Rozvíňte ihned co nejčilejší a neúčinnější agitaci, aby sjezd tento vyzněl v mohutnou manifestaci našich velkolepých ideálů! Očekáváme, že na sjezdu tom nebude zastoupena pouze naše mládež, nýbrž že i okolní naše organizace a spolky všeho druhu a vůbec všichni naši stoupenci na sjezd určitě se dostaví. Program sjezdu, který bude uveřejněn v nejbližších dnech, jest vypracován velmi pečlivě. Řečníci budou osvědčení naši pracovníci. — **Výbor okresního Sdružení české mládeže křesťansko-sociální.** — **Ústřední výbor Sdružení české mládeže křesť. sociální.**

Všeobecný sjezd mládeže se bude konati v Trbechovicích dne 14. července. Již nyní jeví se o sjezd velmi živý zájem, nejen mezi mládeží, nýbrž i mezi přáteli organizované mládeže vůbec. Připravujte se, agituje i mezi dospělými pro tuto manifestaci!

Deset let spolku paní a dívek »Anežka«. (Přednesla pl. R. Jirotková.) Počátkem ledna bylo tomu právě 10 let, co se skupilo se za součinnosti důstojného pana kaplana Jukla několik uvědomělých hradeckých dam za propagandou myšlenky ustavit také v našem městě spolek katolických žen, sloužící k upevnění a osvědčení víry, ku vzdělání a osvětlení ženy, spolek, který by opravdově hájil zájmy katolických žen a byl jim oporou a střediskem. Myšlenka našla hned hojně příznivkyň, slibný počátek opravňoval k nejlepší naději a skutečně v prvním roce dosáhl již spolek 260 členek. Spolek přijal firmu: »Anežka, vzdělávací a podpůrný spolek křesť. sociálních paní a dívek pro Hradec Králové a okolí«. — Záhy bylo vidno, že ženy chápaly vznešený úkol ustaveného spolku, šliferly zásady mravní a náboženské, že v trudné době, kdy útočeno mnohostranně právě na náboženství katolické, dovedly seřadit se neohrožené v šik za obranu citů nám nejsvětějších, že rády přijímaly poučení, jež skýtaly jim přednášky osvědčených řečníků, chutě nabývaly jimi širších rozhledů na poli křesťanské humanity a křesťanských snah, ochotně pracovaly ve spolkových záležitostech a byly si vzájemnou podporou v dobách smutných a neutešených. — Tak spolek paní a dívek mohutněl, pracoval na zdokonalení, na rozšíření své činnosti. Záhy založil knihovnu, pro nemajetné členky zavedl vánoční podpory, podpory chudinské a nemocniční, později zavedl i vyplácení pohřebného a po čtvrtém roce trvání svého ujal se i záslužného úkolu zříditi patronát děvčat služebných. — Dnes po desíti letech činnosti spolkové s uspokojením ohlížíme se na léta uplynulá. A sledujeme-li, co spolek pro své členky až dosud učinil, uznáváme, že byla to při chabých prostředcích finančních práce nemalá a nesnadná. — Zájem spolku nese se předně za účelem utužení víry, kterouž neváhá veřejně vyznávat i to stává se korporativním sdružením se církevních slavností se spolkovým odznakem, hromadným vypravováním poutí do poutních míst, hromadným

přijímáním sv. svátostí. — Dále pracuje o vzdělání a ušlechtilém pobavení ženy. K tomu přispívají hlavně přednášky a mnoho to i některé domácí večerní zábavy, kde pěvecké, hudební a deklamatorní produkce střídaly se s představeními divadelními, vždy vhodně volenými a ochotně, ponejvíce členkami spolku provedenými. Tyto zábavy, jakož i každoročně pořádaná slavnost zahradní s bufetem mají tu výhodu pro spolek, že výnosem obohacují i pokladnu spolkovou. — Přednášky (početem 52) obstarávalo ponejvíce vždy obětavé zdejší duchovenstvo a některé dámy výboru. Lvi podíl připadá tu, což vděčně kvitují, na velelůst. pana kanovníka dra. Reyla, který po odchodu pana kaplana Jukla od roku 1905 jest duchovním rádcem spolku a neunavným pracovníkem v záležitostech a podnicích spolkových. Pracováno i o rozšíření knihovny, předpláceny poučné i zábavné časopisy zakupována dobrá díla, našly se i štedré ruce, jež přispěly darováním knih a knihy pravidelně ve lhůtě 14denní členkám zapůjčovány. Dnes čítá již knihovna na 240 svazků. — Za další povinnost svou spolek pokládá uati se nemajetných svých členek, strádajících chudobou neb nemocí. Podpůrný jeho fond dle sil svých přilepšoval jim za doby nemoci, za doby, kdy nebylo pro ně výdělku a hlavně za potřebné doby vánoční. Ze skrovných příjmů spolku rozdáno bylo za uplynulých 10 let v drobných podporách 1836 K. — Konečně zřízen i odbor pohřební, kde nemajetným členkám, vlastně jich příslušníkům, dostává se ve smutné té chvíli, kdy smrt je skosí, podpory na pohřeb. Tak vyplaceno již 13 členkám pohřebné v obnosu 520 K. — Posléze ustanoven i patronát služebných dívek. Jím umožněno býti má dívkám, v cizích službách poctivě chléb si vydělávajícím, v době odpočinku, v nedělní odpůldne sejíti se v srdečném kroužku k ušlechtilé zábavě a prospěšné práci. Pořízeny jim šicí stroje a v pensionátě Školských sester za vedení ctihodné sestry Dionysie a dvou dozorkyň patronátu učí se šití a stříhání prádla. Okolo Vánoc dostává se jim nadílky, záležitosti vždy v materiálu, z něhož pak samy zhotoví si zde košili, halenku, zástěru neb podobně. — Ve spolku nebylo nikdy zapomináno i jiných účelů dobročinných, církevních a národních. — Jako dnes sešly jsme se, abychom oslavili 10leté trvání spolku »Anežka«, tak stalo se již podobně před pěti lety, po pětiletém trvání spolku. Slavnost spojena zároveň s oslavou 700leté památky narození blahoslavené Anežky, kněžny české a patronky spolku. Uspořádány tehdy večírky se zdařilým případným programem odbyl se za hojně účasti a přítomnosti mnohých vzácných hostů. Spolek náš účastnil se i l. sjezdu křesť. sociálních žen diecése královéhradecké. Čilý katolický ruch organizační nemohl opomenouti organizace katolických žen, protože dávno již organisují se ženy politicky i odborově na základech protináboženských. Sjezd se skvěle vydařil a na 600 žen naplnilo tehdy dvoranu Adalbertina z nejrůznějších míst diecése, by vyslechly tu případné referáty vesměs jen řečník z kruhů žen katolických. — Při předložském velkolepém sjezdu katolickém v Hradci Králové účastnily se členky spolku pilně všech schůzí a shromáždění, hlavně odboru ženského. Místopředsdkyně spolku byla pak vyznamenána tím, že byla povolána, aby předsedala manifestační této schůzi odborové. — Jak vidno z kratičkého tohoto nástinu činnosti, plnil spolek poslání, jež si vytkl, jak ve směru umravňovacím, tak i ve směru vzdělávacím, sociálním a charitativním. Zaslouhuje tedy jistě podpory všestranné. I apeluji na vás, milé dívky a paní hradecké stejného s námi smýšlení, abyste, pokud nejste, vstupovaly v řady naše, s námi hájily zásady křesťanských pravd, pečovaly o to, aby žijeji a hojněji v život veřejný pronikaly, využíly tu skýtaných prostředků vzdělávacích ku svému prospěchu a obohacení ducha a pomocnou ruku podaly potřebným spolučlenkám. Jen všestranná, neochabující podpora je nám zárukou další úspěšné činnosti a vývinu spolku. Jeho rozkvětu, blahu a úspěchu žehněť nám Bůh!

Skutečným členem politického družstva ústředního
stal se vdp. P. Salfický, bisk. vikář v Polici n. Met. s příspěvkem 100 K.

Zprávy místní a z kraje.

Generální návštěva ve vikariátu chrudimském. J. E. nejd. biskup dr. Jos. Doubrava na své apoštolské cestě navštívil v neděli a pondělí 12. a 13. května Heřmanův Městec, 14. května Morašice, ve středu 15. května Jestbořice, ve čtvrtek Vápenný Podol, v pátek volný den (Heřmanův Městec), v sobotu Lipoltice, v neděli 19. května Choltice, večer vždy v Heřmanově Městci.

25leté jubileum kněžství svého oslaví letos vldpp.: Ferd. Audrlický, farář v Bílém Újezdě, Ad. Brix, katecheta v Lanškrouně, Frt. Donát, farář v Železnici, dr. G. Domabyl, profesor v Hradci Králové, K. Falta, farář v H. Vlčkovcích, F. Filip, farář v Trstenicích, J. Halbich, katecheta na Smíchově, J. Kavan, katecheta v Hlinsku, V. Keizlar, farář ve Vilémově, V. Kneysl, děkan v N. Bydžově, J. Koppa, farář v. v. v. Jičíně, F. Koten, farář v Čachotíně, A. Láš, farář v Lomnici n. P., P. V. Maiwald, ředitel gymnasia v Broumově, V. Mencl, farář v Č. Lichavách, Fr. Nechvátal, farář ve V. Veselí, P. Nentwicz, farář v Ml. Boleslavi, J. Okrouhlický, farář v Robousích, dr. P. Al. Pohl, duch. správce v Heřmánkovcích, P. K. Posselt, rektor v Král. Hrádku, P. Pospíšil, farář v N. Hrádku, A. Rohák, farář v Králově

burku, P. M. Kotter, O. S. B. v Broumově, A. Rubík, katecheta v Rychnově, J. Suchomel, farář v Dol. Dobrouči, St. Schönberg, farář v Hor. Studenci, Ed. Stock, farář v. v. v. Hofe Kutné, P. Cyr. Valenta, bisk. vikář v Želivě, J. Vomočil, děkan v Jičíně, Ot. Vosáhlo, katecheta v Pardubicích, Ant. Zámečník, farář v. v. v. Prašské, V. Zörnig, děkan v Labské Týnici.

K eucharistickému sjezdu ve Vídni. Diecéšní komitét pro pořádání eucharistického kongresu upozorňuje důstojné duchovní zprávy, že v nejbližších dnech obdrží letáky, obsahující poučení o eucharistickém kongresu, za tím účelem, aby letáky byly na osadě rozšířeny. Českému národu budou vyhrazeny a přiměřeně vyzdobeny najisto 2 a případně dle potřeby 3 vídeňské kostely a také českým jazykem budou konány sjezdové porady i české bohoslužby. Na společných schůzích v domě sv. Štěpána mohou ovšem bráti účast všichni národové bez rozdílu. Kongres je světovým a nenese žádné známky nějaké přednosti německé národnosti, protože 13 národům budou přichystány poradní síně a chrámy pro bohoslužbu v mateřském jazyce. Přihlášky k účasti na kongres mohou nejlépe přijmáti farní úřady a vyžádati si pak od diecéšního komitétu sjezdové legitimace, které budou české. Legitimace musí býti pečlivě vyplněny, pod zodpovědností a ručením každého farního úřadu. Mohou býti vydány osobám jen spolehlivým a znáti na určitou osobu. Každý takový kongresový lístek jest cenový papír (za 10, event. za 6 nebo za 2 K) a za zkažené nebo poškozené nemůže býti odečtena náhrada: nutno také tyto (zkažené) zaplatiti celým obnosem. Při přihlášce musí býti obnos složen za kongresový lístek, mimo to ještě obnos 1 K kolkového poplatku (státního) za jízdni legitimaci, opravňující k snížení jízdniho poplatku na polovinu. Při přihlášce budíž zřetelně a výslovně označeno, přeje-li si účastník ubytování společné (režijní poplatek 1 K za noc), nebo soukromé (za 2—3 K). Ty osoby, které nemohou kongresu osobně se účastniti, buďtež poučeny, že mohou objednat si u svého farního úřadu členský lístek kongresový a příslušnou pobožnost a přistoupením ke stolu Páně doma získati propůjčených účastníkům kongresu milostí a odpuštěním. Návěštní plakáty eucharistického kongresu jakož i jejich umístění obstará ústřední výbor.

Pořádek služeb Božích při osmádnácti pobožnosti k uctění sv. Jana Nep., patrona země české, ve zdejší seminářské chrámu »Na hradě«. V předvečer svátku dne 15. května bude o půl 6. hod. odpo. úvodní kázání a zplvané litanie s požehnáním nejsv. svátostí Oltářní. — V den svátku dne 16. budou slouženy mše od 5. hod. ranní až do hodiny 8. V osm hodin bude české kázání, po němž zavítá do kostela procesí z bisk. chrámu Páně sv. Ducha, načež bude sloužena tichá mše sv. »devátá«. Slavné služby Boží počnou o 10. hodině kázání v kostele a za příznivého počasí také venku před kostelem. — Ve všední dny celé oktávy budou slouženy mše svaté od hodiny 5. až do hodiny 8. V neděli bude poslední mše svatá v 8 hodin, rovněž v pátek a ve středu sloužena bude obvyklá »fundata« v 8 hodin. — Odpolední pobožnosti budou se konati v den sv. Jana ve 4 hodiny, v ostatní dny o půl 6. hod. a ukončí se ve čtvrtek v den oktávy ambrosiánským zpěvem: »Tebe Boha chválíme«. — Obvyklé requiem s rozdělováním almužen budou v pondělí dne 20. a v úterý 21. května.

Ve schůzi městské rady 1. a 6. května učiněna byla tato usnesení: Na žádost místních odborů Ústřední Matice Školské propůjčí se městské sady na Žižkově náměstí k dopolednímu promenádnímu koncertu v neděli dne 12. května, ev. o svátku dne 16. května t. r. — Přijaty byly oferty pp. Frant. Capouška a J. Ráliša na dodání práce zednické a sklenářské pro kostel sv. Antonína v Novém Hradci Králové. — Žádostem p. Frant. Marka, maj. domu čp. 473, p. Václava Charvátka, maj. domu čp. 499 a pl. M. Šanderové, maj. domu čp. 217, za povolení odkladu připojení kanalizace jich domů na stoku v ulici vyhověno nebylo. — Instrukce o zřizování poručenstev z povolání, vydaná zemským výborem král. Českého, byla vzata na vědomí. — Panu MUDru. Ot. Klumparovi, městskému fysiku, udělena byla ze zdravotních důvodů dovolená na dobu tří měsíců. — Paní M. Šejnohové uděleno bylo svolení ku vyvěšení výkladní skříně pro fotografie na pilíři domu čp. 156 na Velkém náměstí. — Zřízení těžké skříně na průčelní zdi domu čp. 79 v ulici Palackého p. Jindřichu Kubiasovi povoleno nebylo.

Jubileum křesť. soc. spolku paní a dívek »Anežka«. Spolek »Anežka« uspořádal v upomínku na desítileté své trvání jubilejní večer, jenž dokázal, jakým sympatiím spolek tento se těší. Dvorana »Adalbertina« byla do posledního místa naplněna členstvem a četnými přáteli spolku, takže spolkový čestný den vydařil se náležitě. — Program večera vykazoval celou řadu ukázek slovesného, pěveckého a hudebního umění a poskytl také nevšední umělecký požitek. Nelze vůbec uvéstí čísla, které by se ladně neřadilo k celkovému zdaru večera. Lapidárními rysy vzletně nastínila dějiny spolkové mí-

Sukna

Doskřčil

Choceň.

Bažte si vyžádati vsery jarních a letních látek, které letos přináším v bohatém výběru.
Velečtvojnému duchovenstvu doporučuji svlátní novinku pod názvem »PRENTAM« v ceně metr K 3 40.

stopšedeskyň, p. pl. Jirotková. Z nástinu tohoto, jež na jiném místě přinášíme, uvádíme jen to, že vzdělávací a podpůrný spolek tento pořádal 55 přednášek a rozdál téměř 1600 K na nemocných a pohřebních podporách za svého trvání. Nevšední rádná projevila si. Pačáková mistrnou hrou na klavír, na němž též sl. Fridrichova přednesla velmi zdařile skladbu Dvořákovu. Sólové zpěvy sl. Macákové a pl. Dvořákové byly přijaty nadšeně vděčným obecenstvem. Dialog „Hádraz“ a „Málo“ a „Ostavení“ v řadě, které přednesl a pravou pozuroušil pl. prof. Brumnová, skládily zaslouženou pochvalu. Hradecké komorní kvarteto uhájilo zejména skladbou Čajkovského svou dobrou pověst a pěvecký sbor, který dovedně p. pref. Svobodu, podal skutečně pozoruhodné důkazy umělecké vyspělosti. Bujarý tamburašský sbor zahájil a uzavřel svými svižnými skladbami jubilejní večírek „Anežky“, jež může zmíněný spolek čítati právem mezi své čestné dny. Neať pochyby, že spolek žen a dívek, zbudovaný na základě křesťanského socialismu a na základě křesťanské charity, je v městě našem časovou nutností v době, kdy ve všech názozech na život a společnost lidskou vládne hotový babylonský zmatek, působící neblaze na zdravý vývoj rodiny a národa. Zaslouží spolek „Anežka“ největší podpory v kruzích žen zdejších a proto mu přejeme, aby našel i v příštím desetiletí porozumění pro své chvalitebné ideální snahy. Zdať Bůh!

Dary. Nejmenovaná dobroditelka darovala bisk. semináři 1000 K za tím účelem, aby každoročně úrok byl věnován chudému novosvěcenci. — Politickému družstvu tiskovému na agitaci věnoval opětně farář pensista 300 K. Zaplať Pán Bůh!

Z dramatu. Hašlarova. Při nedávném porotním přelčení Hašlar contra „Obnova“, k němuž nedošlo, měl vystoupiti ve prospěch Hašlara jako jediný „živý“ svědek starosta z Debrže, Václav Srba. Jiných živých svědků p. Bartošek ve prospěch svého romantického klienta uvést nemohl a proto, jak je známo, operoval jen se samými mrtvými. Jak asi tento jediný živý a „korunní“ svědek byl by Hašlarovi platným, dokazuje nemilá příhoda, která se p. starostovi přihodila u zdejšího okresního soudu dne 3. května. Starosta Srba vykládal totiž obecnstvu na chodbě před porotní síní svůj názor o vysokém původu Hašlarově takovým způsobem, že mu to vyneslo žalobu pro urážku na cti a zároveň odsouzení na 10 dní do vězení. — Ale ani tato nehoda nerozptýlila pověru pokrokové redakce „Ratibora“, že Petr Hašlar není synem obyčejného občana. Hašlarova tragedie ztrácí jednoho hrdinu za druhým. Nejprve z ní vyklouzl Machar opatrně, nyní zase neopatrně starosta Srba, a tak tu zbyli pouze duchové a několik lehkověrných realistů, kteří chtějí Masarykovi mermomocí dokázati, že i realista může plavati až po uši ve vymyšlené romantice. Roztříl jsem celou osnovu vymyšlených báchorek a připravivne v krátké době „Volnou Myslenku“ s pokrokovým táborem o mnohoslibnou histrii, ze které doufali vytlouci slušný kapitol pro své ušlechtilé snahy.

Dámský odbor podpůrného spolku Červeného kříže usnesl se při své poslední výborové schůzi odbývat letošního roku obvyklý roční koncert již počátkem měsíce června. K účelu tomu připravuje se zvláštní a zajímavý hudební program. Den a hodina koncertu bude včas oznámena. V téže schůzi vysloven pl. Meliš Píseřov, choti advokáta v Hradci Králové, upřímný dík výboru za velkomyslný dar 50 K ve prospěch spolku věnovaný.

70leté jubileum oslavila včera světoznámá továrna na hudební nástroje V. F. Cervený synové, která dovedností svou rozšířila slávu českého průmyslu do všech pěti dílů světa. Mnoho zdaru tomuto vynikajícímu podniku pro léta přístí!

Přírodovědecký klub pro severovýchodní Čechy koná v neděli dne 19. května o 3. hod. odpo. exkursi do léčebného ústavu pro elektro- a mechanoterapii jakož i radiologii pana MUDra. Bedřicha Drože, kterýž se vzácnou ochotou povolí prohlídku svého ústavu a uvázal se v názorný výklad. Členům klubu naskýtá se vhodná příležitost poučiti se na podkladě experimentálního o nejzajímavějších partiích moder. fysiky. Schůzka po 3/4. před villou MUDra. O. Klumpara. — Příští měsíc pořádá klub přednášku prof. zdejšího paedagoga J. Šimka „O botanických zahradách v Německu“ jakož i botanickou vycházku na rašeliny v okolí V. Bělče, Šténkova a Krňovic. Čas se ještě oznámí.

Hlavní očkování dětí, narozených v Hradci Králové v době od 1. dubna 1911 do 31. března 1912, tedy dětí k očkování povinných, jakož i dětí starších, dosud neočkovaných, provede městský školní lékař p. dr. Rudolf Zippe v neděli a ve čtvrtek dne 12., 16. a 19. května 1912 v „Sokolovně“ v Hradci Králové, vždy v době od 3 do 4 hodin odpoledne. — Prohlídka dětí očkovaných (ne očkování dodatečná) předsevzata bude v těchto místnostech a hodinách v pondělí a v pátek ve dnech 20., 24. a 27. května.

Článek židovský „Ratibor“ jen po několik týdnů, přemůže se a nstrneme nad tím, co židští, pokrytečtí, lži a mazanosti obsahuje kterýkoliv jeho polemický článek. Pokuste se najíti v něm nějakou humanitu! Za to neukojené mstivosti a odporného hygienismu naleznete zde celý kus. Židovské časopis nedovede tak hnusně a druzho rozslapávat případ z tábora nežidovského, jako „Ratibor“. Všude pravý opak humanity a nepřítelů zřetlivost. Jak rozumí „Ratibor“ toleranci, dokazuje to, že nazývá Hašlara s celou rozhodností „synem bývalého biskupa zdejšího“, a to v době, kdy sám otrlý „Čas“ aspoň prohlásil, že původ Hašlarův zůstane nezbada-

ným. Vrcholnou pastýři tolik českých katolíků uštědřil titul „dědek“, slechetnému otci chudiny, učenému hierarchovi vrhl do tváře bláto nadávky „dědek s namáštěnou hubou“. Za takové nadávky by byl sice pobánek zřetlán i od pokrokové laskovky, ale „Ratibor“ touto cestou otvírá bránu pokrokovému idealismu. Zcela klidnou polemiku katolickou zodpověděl krátce pohanou uličnickou „gauner“. Kdyby se odvážil katol. tisk aspoň obháje Hilsnerovy stavěti po bok tohoto vraha, pracovaly by strojní pušky ve službách židovských tak, až by se chvěla zem. Tolerantní „Ratibor“ však strká do jednoho pytle s Macochem i ty mnichy, kteří byli jeho zásadními odpůrci, ba i kněžstvo vůbec. Psal tak potupně a živě o zesnulé sestře Pankrácii, že tato několik dní na to zemřela. Ani v hrobě jí nedal pokoje. Kruhy za „Ratiborem“ stojící rozdávaly nadávkový pamflet Macharův proti vrcholnému pastýři zdejší diecése, tytéž kruhy pranýřovaly se vši otrlosti a se siláckým lhaním professoři před žáky, ačkoli charakter svých „filistínů“ tak dobře znají. A takové neronovské řádění, které nedá živým mrtvým pokoje, jest prý cestou k moderní toleranci. „Ratibor“ k vůli lesklé minci psal ve prospěch kruhů konservativních, za volby dra. Slámy nastavoval talíř před mladočechy, za volby Srdínkovy před agrárníky, až naposledy nejvýnosnější přesvědčení nalezl v proudech z Judey. A právě v těchto vlnách uplatnila se nejmarkantnější jeho fanatická gymnastika. Co jest skutečným jedem z Judey, to se dá lehce seznati z neurvalých řádků „Ratibora“. — Sama „Osvěta Lidu“ napsala, že se tento list dlouho bude musit učiti opravdové pokrokovosti a žurnalistické slušnosti. Leč největší pranýř si vystavěl bezděčně „Ratibor“ sám, když prchal od surového svého uličnictví, které provedl na Eině Destinové. Neobrtný, hloupý útěk ten charakterisovali sami někteří pokrokáři po zásluze a sama „Osvěta Lidu“ chytila nezbedu při lhavém vykrucování za límec s případným napomenutím. A proto „ubozí“ lidé, kteří poklesli do té míry, že mohou s požitkem tu jedovatou břečku pozřít! Ale rafinovanost bezmezná jest těch, kteří tento jed z Judey finančně podporují.

„Pokrokové“ pokrokaři. Dle úsudku pokrokařů tedy pan Kašpar byl poškozen tím, že nebyl povýšen na důchodního. Představte si, jaká spousta moderních maturantů prosí, aby byli přijati k elektrice, za konduktéry, za bzděče! Pan kontrolor maturity nemá, ale přece jest „poškozen“ tím, že mu mladočeská radnice pomohla k 4220 K ročních příjmů. Na druhé straně vyčetl pokrokařský tisk nedostatek kvalifikace k okresnímu tajemnictví svému odpadlíku Zettlovi, který absolvoval práva a má za sebou 7 let notářské a advokátské praxe. Mstivost pokrokařů jest zcela bezohledná. — Titěž lidé však mluví klidně, když pokrokař Wagner obdržel místo gymn. ředitele bez konkursu! Jsou to prazvláštní lokte!

Kdo má snátek, ten nechť si ve svém vlastním zájmu prohlédne výkladní skříň firmy J. F. Langhans, c. a k. dvor. a komor. fotograf, Hradec Králové, Adalbertinum, kde může shlédnouti dokonale snímky snoubenců a svatebčanů.

Osobní. Paní Málka Kneprová podnikla dne 2. května t. r. před. c. a k. zkušební komisi hudební v Praze státní zkoušku ze zpěvu a hry na klavír s prospěchem chvalitebným — a byla prohlášena způsobitou k samostatnému vyučování ve zpěvu a hře na klavír na školách středních a ústavch učitelských.

Generální návštěva na Vysokomýtsku. Ode dne 13. dubna až do 4. května vítal vikariát vysokomýtský vzácné hosty. J. E. nejd. biskup dr. Doubrava provázen vsdp. prelátem Th. Dr. Soukupem a konsist. sekretářem vlap. dr. Huránem, knal na Vysokomýtsku generální kanonickou visitací a udílěl svátost břmování. Visitační cesta započala ve Vys. Mýtě, kde J. E. uvítán byl panem c. k. okresním hejtmánem z Česany, panem starostou Ant. Tůmou, místním a vikariátním duchovenstvem, c. k. úřady, c. k. důstojnictvem, všemi školami s jejich řediteli a učitelstvem. Po celý týden v obětavém konání svého velepastýřského úřadu prodlel ve Vys. Mýtě, porzději v Chocni, konaje cesty visitační do sousedních far. Visitační cesty J. E. na Vysokomýtsku byly v pravdě triumfální, arcipastýř přišel jako apoštol míru, pokoje a lásky. Jeho pobyt byl požehnáním, dobrý náš věřící lid dovedl to dobře oceniti a otevřel mu brány svých srdcí. Obce, korporace, jednotlivci předstihovali se téměř v nadšených projevech oddanosti, úcty a lásky k nejdůstojnějšímu arcipastýři. — Pochvaly zaslouhuje učitelstvo a starostové agrárních obcí, kteří nedali se odstraniti daným povelom „Biskupa Doubravu nevídat, ignorovat“. Až na nepatrné výjimky ku svému arcipastýři vykonali svoji povinnost. — Jeho Excellence svým vzácným taktem, mistrnými a případnými promluvy, apoštolskou horlivostí a neunavnou obětavostí, láskou, projevoanou všem a hlavně maličkým, dovedl si získati srdce všech i těch, kteří snad dříve svedení štvavým tlakem, s chladem ho přijali. Proto odchod J. E. ze všech míst farních a z vikariátu vůbec byl na nejvyšší klivým a dojemným. To opouštěl otec své děti — to pastýř odcházel od svých oveček. Zbožný lid plnil všechny prostory chránové při pobožnosti závěreční, tlačil se k osobě svého arcipastýře. Matky přinášely své děti, prosíce o požehnání a provázely odjíždějícího svého vrcholného pastýře slzami, žehnáním, dobrořečením a modlitbou, aby Bůh arcipastýře na visitačních cestách v těžkém povolání sřil a ku radosti a blahu všech dlouhá léta zachoval, by ku svému stádlu na Vysokomýtsku ještě jednou zavítati mohl.

Chroustovic. Dne 2. května zavítal nejdůstojnější arcipastýř dr. Doubrava na své visitační cestě k

Chroustovic. Příchod jeho k nám byl v pravdě triumfálním. Hned na začátku města uvítala chvalně známá kapela Chroustovická nejdůstojnějšího hostě svižným pochodem. vedouc jej ku slavobráně, kdež nejprve místní farář dp. A. Doubravský pozdravil svého arcipastýře proclitými, upřímnými slovy, po něm místní pan starosta Josef Navrátil za město Chroustovice a pan Frant. Vrátil, starosta z Boru za obce přifašené. Za sbor učitelůský vítal J. E. pan Václav Holub, řídící učitel z Chroustovic, za dívky školní žákyň III. třídy Anna Pitrová. Kytici pak za dívky podala Marie Horáková, dceruška p. správce ze Žilovic. Zjevný dojat jsa tímto nelčeným, vřelým přivítáním, srdečnými slovy děkova nejdůstojnější arcipastýři. Netřeba podotýkat, že osobní pávab J. Excellence téměř elektrisoval všechny přítomné, že každým krokem nadšení pro milovaného biskupa stoupalo. Provázen jsa duchovenstvem, ubíral se arcipastýř, žehnaje do farního domu. Po krátké přestávce vešel do útulné, čisté svatyně Chroustovické, aby tu udílěl sv. břmování. Břmoval pak toho dne přes 600 břmovanců. Po skončení svátostného úkonu byla zkouška z náboženství dítek škol přespolních ze Lhoty a Ostrova; po té pak ve školní budově mládeže Chroustovické. Zde pozdravil milovaného nejdůstojnějšího pana visitátora V. Balous, žák III. třídy proclitěnou, vzletnou básničkou. Prostinká, vroucně přednesená slova malého žáka zřejmě dojala J. E., jenž pohnutím děkoval dítkám. Po zkoušce odebral se nejdůst. pan visitátor do farního domu. Na náměstí koncertovala naše kapela. Na výsost potěšen jsa zvláště rozkošnými skladbami našeho mistra Bedř. Smetany, vyšel J. E. na náměstí a nelčeně projevil své uznání panu kapelníkovi Fr. Navrátilovi, kterého pocta projevená přirozeně velice dojala. Krátce: celá farnost přinesla svému arcipastýři nelčený hold úcty a lásky. Po visitační práci nadešlo loučení. Ve svatyni tlesnily se davy, aby ještě naposledy uviděly žehnající ruku, která přinesla farnosti požehnání Páně. O 5. hodině nejd. visitátor vešel do chrámu Páně vykonat závěrečnou pobožnost. Zde jménem duchovenstva a farníků poděkoval dp. místní farář J. E. za všecku lásku a obětavost. Na to ještě dívka z III. třídy rozloučila se za dívky velice případnou básničkou. Dojemnými slovy poděkoval nejd. arcipastýř všem, kteří tak oslavili památný den. Tlačily se k němu dívky, tlačily se k němu dospělí, by zřbali ruce milovaného biskupa, že s těží mohl kráčet ku svému vozu. Jak by netěšila ta nelčená láska otcovské jeho srdce! Provázen ještě hudbou, odejel J. E. do Chrasti.

Hofice. Zdejší list jeden jása, že na křesť. sociály vídeňské dopadá při volbách rána na ránu a jása ještě 3. května, kdy již výsledek byl — až na 3 — volby — úplně znám. Nechceme socialistům jejich radost kaziti, ale divíme se, že může něco tak kolosálně nepravdivého vůbec otisčeno býti, když celému světu je známo, že křesť. sociálové ztratili všeho vřady 8 mandátů a že budou míti zdrcující na radnici většinu i na dále. Ježto mají tam více než tři čtvrtiny svých lidí. Nadsazovat se musí, aby měli soudruhové větší chuť.

Lázně Sv.-Janské. V dnešní době není nervosa z přepracování nebo utrpení u kněží žádným řídkým zjevem a tu mnoho, ne-li všechno, na tom záleží, kam se v pravý čas obrátiti, protože mnozí si svůj stav zhoršili neb dokonce nevyléčitelným učinili proto, že otáleli, neb že špatně léčení byli. Hlavní věcí v takém případě je ihned vypfáhnouti, neboť nic neškodí více, než zůstat v poměrech, z nichž isme onemocněli. Nemoc se zhoršuje a úřad trpí. Stane-li se onemocnění záhy z jara, pak nelze nic moudřejšího učiniti, než odejiti na jih, do Gorice, Meranu, Iky, kde máme své domy. Mořské lázně od května do října působí výborně, ale ne na každý druh nervosy, proto jistější je v létě vyhledati tiché, vysoko položené místo, ne příliš hlučné, ne však také osamělé. A v tomto případě jsou Janské Lázně snad jediné v Čechách místem, pro nervosa jako stvořeným. Královéhradecká diecése má tam dům, kde lze kněžím i z jiných diecézí bydleti lacino a přiměřeně se stravovati. Mezi německými lékaři zaujímá přední místo Čech dr. Leopold Hoffman, jenž již dnes náleží k nejlepším našim hydropatům. Je to svědomitý lékař, jenž i od německých hostů je vyhledáván a zvláště ku kněžím chová se s uznalou pozorností.

Vys. Mýto. Dne 4. května odevzdala duši svou Pánu zbožná, lidumilná stařenka pl. Marie Šauerová. Čest a věčná odměna budiž energické paní, která za dlouhých vdovských let při velkém náhrnu starostí vlastních a skrovných prostředcích mnoho dobrodini prokázala!

Poděbrady. (Úmrtí dp. probošta.) Dne 1. května odešly se Poděbrady rouchem smutečným! Bylť toho dne tam pohřeb všeobecně milovaného a váženého probošta Josefa Závodního. O 10. hodině smutně rozhlaholily se zvony, kdy tělesná schránka dobrého duchovního pastýře byla nesena naposledy do chrámu Páně, kam nebožtík každodenně chodíval. Ještě v sobotu 27. dubna sloužil v obyčejnou hodinu tam mši svatou, odpoledne slyšel tam jako každou jinou sobotu, svatou zpověď věřících a připravoval se na nedělní kázání. K večeru byl však stížen nevolností, tak že požádal spolubratra kaplana, aby laskavě převzal kázání za něho. Přes noc zhoršil se zdravotní stav probošta Závodního tak, že nemohl v neděli sloužiti mše svaté, odpoledne byl zaopatřen sv. svátostmi, k večeru pak vydechnul slechetnou svou duši. Jak veliké oblibě se těšil probošt Závodní, ukázalo hojně účastenství při jeho pohřbu. Byly tam zastoupeny císařské zeměpanské úřady svými prvními reprezentanty, městská rada, okresní zastupitelstvo, spolky, školy, okolní obce a J. J. J. Pílip kníže Hohenlohe-Schillingaufurst dostavil se sám osobně a byl přítomen smutečným obřadům, které v zastoupení J. E.

diecézní biskupa dra. Doubravy konal prelát Magre. Th.Dr. Jan Soukup, kapitulní děkan z Hradce Králové, za čestné assistence Msgra. Karla Vorlíčka, arciděkana z Kutné Hory. Kněží dostavilo se asi 50, byli ze tří diecézí: pražské, královéhradecké, litoměřické. Mezi nimi byli domácí kněží: kaplan Drašner, Tůma, katech. Sychra, Šrámek, farář Lauerman. Dále byli na pohřbu: PP. Alfons Lukanič, O. S. D., Bonaventura, Bitterman, Buben, Endrie, Dufek, prelát Msgr. Jakl, Jelínek, Hora, Kabrhel, Kalina, Krčmář, Nývlt, Pátek, Pavelka, Petřík, Ptáček, Rameš, Suchánek, Šťastný, Wolf, dr. Zhánci, několik spolužáků nebožtíkových, děkan z Nymburka a přemnozí jiní. Kázání proslovil kanovník Th.Dr. Frant. Šulc: slovy výmluvnými a dojemnými vylíčil dle zásluhy šlechtinou povahu i upřímnou zbožnost zesnulého. Podotkl, že dokonat právě v den, kdy po nejprv slaví se dle ustanovení sv. Otce Pia X. slavnost sv. Josefa, jehož jméno nosil. Že Mariánský 1. květen měl podivuhodnou úlohu v jeho životě: 1. května 1881 byl povolán do vojenské duchovní správy, 1. května 1894 byl jmenován polním superiorem sboru in-nomostského, konečně na 1. května koná se jeho pohřeb. Pontifikální requiem sloužil za četné přísluhy prelát dr. Soukup, který také vedl dlouhý průvod až na hřbitov asi půl hodiny vzdálený. Tam pomodlili se všichni ještě za zesnulého, pěvecký sbor zapěl dojemnou píseň, pak uloženo tělo dobrého pastýře k jeho o-večkám, aby si odpočinulo, až vzkřísí je Pán v den poslední. Kéž dá mu Bůh tam lehké odpočinutí! Šlechtnost jeho bude žít v blahé i věčné paměti! Ač doharašily již ty tvrdé hrsti hlíny, které smutně ozývaly se nad jeho rovem, požehnaná památka šlechtiného, dobrotivého, bratrsky laskavého probošta Závodního nevyhyne a nevybledne. In memoria aeterna erit justus! — U věčné paměti bude spravedlivý! — Ave, anima pia! — R. i. p.

Různé zprávy.

Bankovní Zprávy, vydávané Českou bankou, přináší ve svém květnovém čísle následující zajímavé články: Nástin vývoje českého bankovníctví, Vývoj slovenského bankovníctví, Diskontování pohledávek účetních u nás a v Německu, Z novinek hospodářského života v Německu, Různé zprávy, Obchodní kalendář, Kursovní a slosovací list.

Československá záložna v Praze. Výkaz za měsíc duben 1912: Vloženo vkladů K 91.791,17, vybráno vkladů K 110.238,61, poskytnuto půjček K 87.591,78, splaceno zápůjček K 92.173,63, obrát peněz v dubnu K 624.542,97. Obrát peněz od 1. ledna do 30. dubna 1912 K 2.330.310,37. Stav koncem měsíce: Počet členů 373, vklady K 710.000, zápůjčky K 722.587, rezervní fondy K 3.943, vlastní cen-né papíry K 14.000, přebytky K 19.421, splacené závodní podíly K 37.315, výpůjčky K 67.450, pokladni hotovost K 14.940.

Když se z květu vše raduje, u věčné tmě pracují nevidomé dívky v »Útulně slepých dívek, Praha-II., Kampa č. 33.« Navštivte je, zaslízte! Smilujte se!

Všelicos. V Africe v severozápadním Sudanu, asi 1000 km od břehu mořského, leží osada Mehu-Asas se 150 obyvateli, z nichž jedno sto deset (patnáct rodin) jsou Čechy. Roníci, obchodují s velbloudy a palmovými plody a hlavně pěstují pastýř s karavanami, ježto Mehu-Asas (Písek) leží na krásné, rovné planině. — Na uherskou výstavu v Bělehradě pořádanou, prohlásila vlastenecká srbská společnost bojkot vzhledem k poměrům v Charvátsku. Výstava trpí přešpatnou návštěvou. — Na ulici v Miláně zavraždil neznámý muž kněze Delavalle nožem. Do pronásledujícího jej množství lidí střílel útočník několikrát a zranil několik lidí. — Pařík »Carpathia«, který zachránil 750 lidí z »Titanicu«, byl na své cestě v Terstu 6. t. m. slavnostně uvítán. — Poslanci bulharští chystají návrh na sněmu, aby země vyplácela vynikajícím spisovatelům přiměřenou roční rentu, aby se mohli bez hmotných starostí věnovati výlučně spisovatelské činnosti. — Sirkový monopol dle vládního »Fremdenblattu« v dožité době v Rakousku zřízen nebude. — Ve valné hromadě žel. státní společnosti ve Vídni na předsednictví pověstného Siegharta bylo sděleno, že r. 1911 bylo zisku 17.587.605 K, dividendu obnáší 35 proc. — Vyšetřováním ve Washingtonu zjištěno, že »Titanic« plul plnou silou, ač byl závčas varován. Ochranná opatření byla nedostatečná. Jen málo lodníků umělo s čluny zacházet. Lodníci marně se namáhali uzavřítí průdušné plotny a komory, ježto mechanismus vypověděl službu. — Pojišťovny utrpěly zkázou »Titanicu« ztrát 2.200.000 liber sterlinků (na 53 mil. K), z nichž připadne 733.000 liber sterl. na loď a 1.500.000 lib. sterl. na náklad lodí a pojistné cestujících. — Do schůze katolíků v předměstí Laekenu v Belgii vnikli soc. demokraté, vytloukli okna a zranili celou řadu osob, z nichž 7 těžce. — Dle »Reichspostu« pokřtěna byla ve Vých. Indii v Khandvě 105letá paní. — V Berlíně zahájeny konference na ochranu zámořské dopravy osob. — Policejní prefekt pařížský Lépine zadržen byl 6. t. m. četníky, poněvadž automobil jeho nebyl tak číslován, jak to žádají policejní předpisy.

Lištárna redakce.

Čestav, Rotová, Kamen. Mosty atd. Uveřejni se v čísle příštím.

Poděkování.

Poeepsaný spolek vzdává srdečné díky všem svým příznivcům, kteří při slavnosti na paměť 10letého trvání sympatie nám osvědčili, a všem těm, kteří ke zdaru večera svou hřívnou přispěli. Zjměna děkujeme vdpp. Hornofovi, Sahulovi, Svobodovi a Cibulkovi; vctpl. Brtounové a Dvořákové; vct. sl. Macákové, Pacákové a Fridrichové; sl. pěveckému dámskému sboru a sboru tamburašů. Vzácnou ochotu Vaši uchováme ve věčné paměti.

Spolek křesť. sociálních paní a dívek »Anežka«
v Hradci Králové.

Rážena Hobzková,
předsedkyně.

Rážena Jirotková,
místopředsedkyně.

Jakost rozhoduje!

NO kostky
(hotová hovězí polévka)

 po 5 h
jsou nejlepší!

Při nákupu dbejte jména **MAGGI** a
ochranné známky „křížové hvězdy“!

Katolický peněžní ústav

„**Úvěrní družstvo Eliška**“
v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez
výloh.
Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty
záložen.

Čtete a rozšiřujete!

Právě vyšel v „Časových Úvahách“ dů-
kladně zpracovaný spis:

Jazyková otázka v Čechách.

Napsal Dr. Fr. Šulc.

Osvědčený znalec politických dějin českých
podává do rukou lidu úvahu tak promyšlenou,
že slouží k poučení i odborníkům. Jest to v ka-
tolické literatuře spis svého druhu jediný. Jazy-
ková otázka jest tu sledována podrobně již od
časů těch, kdy náš národ ještě nebyl přičleněn
k církvi katolické. Důležitá to úvaha zvláště pro
naše organizátory.

Stran 116. — Cena pouze 32 hal.

Při hromadných objednávkách větší sleva.
Objednávky vyřizuje obratem
administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Stoupencům našich organizací.

Odporúčujeme všem křesťanský český závod

vytívaček a nálek »Záštita« v Chrastě
a Chrástě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, výbavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
stará »Záštita«. Ved. duchovenstva naschytá se zde
příležitost koupiti prádlo košatelné, saražené dle
předpisu za ceny mírné. Učíte objednávku na
skromku a budete jistě spokojeni!

Odporeučajte ve svém okolí!

Přátelé pravdy!

Protiivníci katolické církve šfí mají náš lid
celé spony prohaných brošur na potupu naši.
Proto upozorňujeme Váš všechny na obranné bro-
šury katolické, které důkladnými, promyšlenými
úvahami mají otravné účinky nám nepřítelského
tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 82 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.
Při hromadných objednávkách poskytujeme
až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý
koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekej nikdo,
až nepřátelé protikatolickými letáky zbožnou oasdu
zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické
věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli
ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na
zkáze církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí
vytrvale státi na stráži. Laskavé čtenáře prosíme,
aby si prohlédli seznam dosud vyřčených brošur, jak
jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky
obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu
v Hradci Králové 1909 konaném

četnými ilustracemi, a řecmi všech řečníků,
většinou dle stenografických protokolů podanými,
— v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 480 str
nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků »Obnovy«, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
láho náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod leutním) dolo-
rukuje se

Im dodání oken cír-
kevních od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se šelagými
rámci, stílny, vzorovými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bene-
vůli zřizovatelů kn definitivní objednávce.

Největší výtěžná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1868

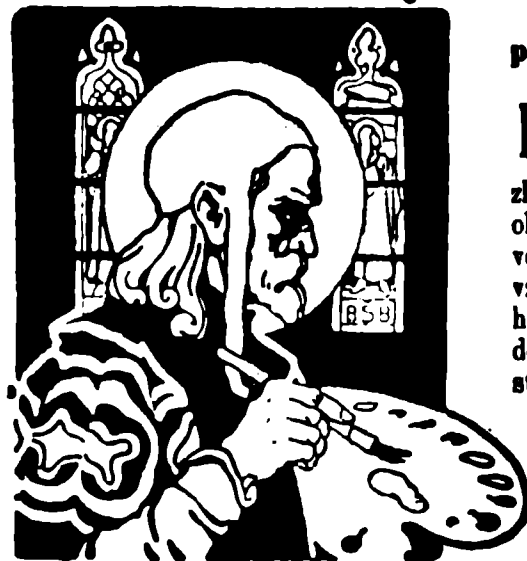
PUVODNÍ SINGEROVY ŠÍČÍ STROJE
SINGER
„66“

je šicím strojem 20. století.

Koupiti lze jen v našich závodech
nebo prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u labského mostu, 279.

Brožuru s návodem o látání prádla
obdrží každý zdarma.

Umělecký ústav
pro malbu na sklo

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zasazené v místě.

Mosaiky skleně pro fa-
cady, křížové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Přecetná vyznamenání a doporučení.

Všude rozšiřujte

a podporujte

katolický tisk!

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

opravuje závod svůj veleúhospodárný duchov-
nost a ul. patronátním úřadům k opravování
a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

lacení písmo a různých předmětů venku se nale-
ajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
ústnímu jednání dostávám se na požádání také
bez nároku na cestovné.

Probo pochvalných uznání po ruce a hronová
státní medailie s výstavy v Pardubicích.

☛ Závod založen r. 1898. ☛

Veleúhospodárným
duchovním a patronátním úřadům!

Odborný závod pozlaccovačský

GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů, kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Rozpočty a nákresy zdarma.
Na požádání dostávám se ihned.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Sáton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Browning

6-85, 7-65.

Velodog,
bambitky,
revolvery,
flobertky,
lev. pušky

Vojtěch Ráž v Hradci Král.

Prodej c. k. prachu, zbraní a střeliva.

a jiné zbraně
úplně spolehlivé,
zaručené a zkou-
šené v cenách ú-
plně továrních má
na skladě

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanská ul. č. 78

Zařízení
elektrického
světla,
telefonů,
bromosvodů.

Dynama.

Motory.

Zárovky:

Ozram,
Tungaram,
Tantal.

Velkosklad

Instru.
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma — Ceny levné.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a
kovového nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franco.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomezích, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Barevná
kostelní okna

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

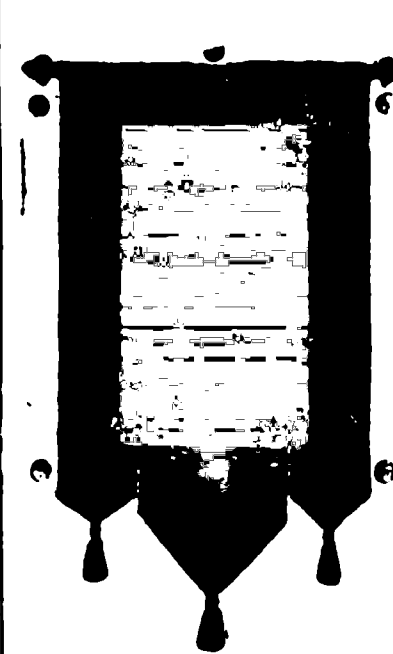
uměle sklenářství

v Třebčovicích u Hradce Král.

Ceníky a rozpočty na požád. zdarma.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na výzuku zasílá
se vše franco

Školní kříže,
kazatelny, oltáře, sochy, křížové cesty,
Boží hroby

levně provádí absolvent c. k. odb. školy sochařské
a řezbářské

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

Ve prospěch Matice Cyrillo-Methodějské!

Kostelní paramenta a veškeré církevní náčiní vlastní výroby doporučuje

Frant. Stadník v Olomouci,

stálý přísežný soudní znalec pro obor paramentař.

Velký sklad baldachýnů a rouch v barvě zelené.
Každou objednávkou podporujete značně Matici Cyrillo-Methodějskou.

KORIOLOT

nejtrvanlivější a nejlevnější
materiál ku krytí střech a
isolaci.

Zastupitelství:

H. RICHTER,

zasílatelství a obchod uhlím v Hradci
Králové.

Socha Madony

1 m vysoká, z bílého kar. mramoru,
po sochařích

levně na prodej.

Dotazy zodpoví

Ant. Žlůva v Novém Bydžově.

Znamenitou novinkou jest

„OTOMAN“

s patent. zvyšováním podušky
pod hlavu.

Velice praktické. Cena levná.

Josef Thoř, Hradec Králové.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmazaným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

KONKURS

Při král. věnném městě Hradci Králové obhádí se
dle usnesení městského zastupitelstva ze dne 10. dubna
1912 místo

městského důchodního

na jeden rok provisorně.

S místem tímto spojeno jest základní služné K 3000,
kvinkvenálky dle zákona ze dne 29. května 1908 čis. 35.
z. z. a 20% příbytné po uplynutí provisoria.

Žádosti opatřené doklady o zákonné kvalifikaci, po
případě dalším odborném vzdělání, o dosavadním za-
městnání, o příslušnosti, stáří a zdraví, podány budtež
purkmistrovskému úřadu v Hradci Král. do 30. května 1912.

Purkmistrovský úřad v Hradci Králové,

dne 30. dubna 1912.

Starosta:

JUDr. Fr. Utrich, m. p.

Zhotovuje oděvy dle
nejnovějších anglo.
a francouz. vzorů.

V. ROSA

a. a k. dvorní dodavatel

HRADEC KRÁLOVÉ.

Ve vlastním zářezovém tisku

Přesídlení

dnem 1. května.

Nejstarší odborná dílna pastřáků, zlatníků
a cínářů. Vlastní výroba kostelních náčiní.

Karel Zavadil,

Zal. 1850. **Hradec Král.,** Zal. 1850.

v nově zřízených místnostech, Čelakovského třída
(za živnostenským domem).

Závod jest značně rozšířen a opatřen všemi
moderními požadavky.

Doporučuje se ku provedení všech prací
v oboru umění církevního ze stříbra, zlata, bronzu
a jiných kovů, přesně dle liturgických předpisů
v každém slohu od nejjednoduššího do nejbo-
hatšího provedení.

Práce se zárukou trvanlivosti. Ceny levné.

Veškeré opravy a znovuzřízení nádob ko-
stelních, zlacení a stříbření v ohni a pod. v čase
nejkratším za ceny nejmírnější.

Rozpočty, výkresy, fotografie a pod. na po-
žádání franko. — Má uznání za práce dodané
po ruce k nahlédnutí.

Veškeré vzorky jsou Jeho Excel. nejdp.
biskupem revidovány.

Zastávaje v nemoci svého otce, prosím
p. t. příznivce našeho závodu o neztěněnou
důvěru. Byl jsem zaměstnán v předních zá-
vodech cizích, absolvoval jsem mnoho odborných
kursů a tak nabyl jsem dostatečných vědomostí
odborných. Mohu každé konkurenci čelit a na-
vážené příznivce k úplné spokojenosti oběhloužiti.

V nehlubší úctě oddaný

Antonín Zavadil.

Truhlářské dílníky

- a) na práci formovanou,
- b) na židle švajtkáče —

a domovníka

zároveň ku balení nábytku

do stálého zaměstnání přijme c. a k. dvorní
továrna nábytku

K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Král.

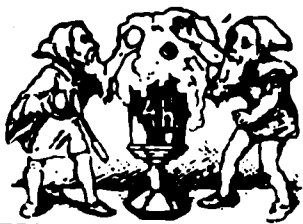
Osvědčeným prostředkem v boji
proti alkoholu
jsou

Maršnerových šumivých limonád
přípravené pomocí

**Maršnerových šumivých
limonádových bonbonů**

chuti malinové, citronové, jahodové, ma-
linkové a třešňové.

Pravé jediné s touto ochrannou značkou.

Již je každý jednotlivý bonbon i každý
sáček opatřen. Roční spotřeba 60 milionů
kusů. — Jediný výrobce:

První česká akciová společnost továren
na orientální cukrovinky a čokoládu
na Král. Vinohradech, dříve

A. MARŠNER.

Sklady: Praha, Ferdinandova tř., Václav-
ské nám. — Vídeň-VI., Theobaldg. 4. —
Brno, Nádražní náměstí 3-24.

Kulturní jiskry.

Člověk bez svobodné vůle? Tento název nese právě dotištěná kniha dra Josefa Novotného, jehož péro jest katolickému čtenářstvu chvalně známo detailními studiemi o spiritismu a fímském indexu.

Jestliže předešlé jeho knihy přišly v pravý čas, možno říci, že kniha nová obsahem svým jest pro praktickou obranu naší spisem ještě důležitější. Kam volní myslitelé mohou vniknouti, všude papouškují jako na kolovrátku monistické domněnky Haecklovy, Lombrosovy a Krejčího. Ze toto „luštění“ záhad světa v přední řadě má za účel popírání existence Boží a tudíž ničení základů víry, zřejmo dostatečně z jádra materialistického monismu.

Přijde-li mezi lid obratný řečník volnomyšlenkářský, nasype tolik vábivých frází, poví tolik z různých „ismů“, že ani konservativní inteligent při náhlém „dokumentu“ nedovede se vzchopiti k vítězné obraně, neprostudoval-li pilně zálučné cestičky nepřátel křesťanství. K tomu, aby se čelilo chytrým papoušským soustavám a s plným výsledkem, jest zapotřebí systematického studia. Roztroušená obrana žurnalistická jest v praxi málo vydatnou, poněvadž úskoční nepřítelé každou chvíli překvapují novou taktikou.

A kdo nemá času sbíratí vědomosti z velikých, různých foliantů, tomu jako na zavalitou přichází vhod kniha, v níž podstatně odpověděno na všechny materialistické „důvody“ o „nesvobodě lidské vůle.“ Autor seřadil si všechny odpovědi v účelný, spořádaný řetězec. Poráží protivníky naše jak citáty vynikajících autorů (i racionalistů), tak vlastními rozumovými závěry, které člověka logicky přemýšlejícího přesvědčiti musí.

Dr. Novotný vyšel do boje se zcela jinou výzbrojí, než nešťastný Goliáš Dr. Krejčí, jehož položil Dr. Chalupný odbornou kritikou na obě lopatky. Kdo přečte knihu Dra Novotného, hned pozná, jak veliký jest rozdíl mezi jasnou, rozumnou filosofii a bludným tápáním, jež se snaží dobyti glorioly fanatickou zaujatostí.

Náš autor také velice bystře rozptýluje vzdušnou vidmu, která dr. Krejčí prohlašoval dle nepodstatného papouškování z Wundta a jiných za pevné hrady moderní vědy.

Uvádíme zde stručně obsah knihy přítomné. V úvodě zmiňuje se autor o monistickém názoru světovém; ukazuje, jak soustavně upíráno vše, co ukazuje na Boha, stvořitele a fidele světa, co dokazuje existenci podstaty duchové, od hmoty rozdílné, co povyšuje člověka nad zvíře. Poukazuje, jak jmenovitě v nové době upírána svobodná vůle člověku. Determinismus a indeterminismus, dvě okřídlená slova moderní doby. Je svoboda vůle nedokázaným problémem?

V pojednání jedná o principu života v člověku, o duši a o mohutnostech duše. Vyvrací názor Dr. Krejčího, že vůle je pouhým pojmem, pouhou psychologickou abstrakcí. Podává výměr, a průběh činnosti vůle. Dále pojednává o svobodě vůbec a svobodě vůle zvlášť, vymezuje, v čem spočívá svoboda vůle.

V dalším oddílu uvádí mylné názory o svobodě vůle. Pojednává o různých druzích determinismu a podává správný výměr indeterminismu křesťanského.

Dále uvádí důkazy pro svobodu vůle: důkaz z vědomí člověka o svobodě vůle, důkaz historický, důkaz metafysický a ethický, ukazuje na následky, které z upírání svobodné vůle plynou. Všude přihlíží k odchýlným názorům, pronášeným jmenovitě Drem Krejčím a Drem Masarykem. Vykládá a vyvrací námitky proti svobodě vůle se strany morální statistiky činěné. V oddíle tom podán bohatý číselný materiál o samovraždě a jiných zjevech morální statistiky se týkajících, pojednáno o příčinách těchto zjevů. Promluveno zde též o vlivu náboženství a inteligence na mravnost. V dalším vyvrací námitky, že by člověk byl k činnostem determinován organismem tělesným. Kritikuje theorii Lombrosovy o zločincích a o snaze reformovati na základě determinismu nynější právo trestní.

Dále pojednává o vlivu charakteru, motivů, okolností, společenských poměrů atd. na volbu člověka. V následujícím obhajuje, že indeterminismus křesťanským zákon přičinnosti není porušen, jak deterministé vytýkají. V pojednání o „psychofysickém paralelismu“ líčí vzájemný poměr těla a duše a vyvrací materialistický determinismus.

V doslovu ukazuje na zásluhu, že církev hájí pravdy nejen nadpřirozené, nýbrž i pravdy řádu přirozeného. Cena knihy pro české čtenářstvo stoupá tím, že se v úvaze té přihlíží plně ke spisu, jež byly vydány nejnověji proti svobodě vůle v jazyce českém.

Nuže, zde mají zvlášť naši organizátoři dobře opatřenou zbrojnicí proti neustálým útokům volných myslitelů. Monistický determinismus, kdy-

by se ujal v širých vrstvách v praxi, měl by za výslednici ochlazení jarého nadšení pro ideální práci, znamenal by pro duševní vzpruhu tolik, co turecky fatalismus pro kulturu.

Kniha zaslouží nejhojnějšího rozšíření. Vydána jest v úpravě velice slušné. Stran 251, cena 3 K 20 hal. Objednávky vyřizuje Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.

Nuže, katoličtí inteligenti, čtete pilně a dejte čísti inteligentům těm, kteří zapadli do proudů mimokřesťanských!

Národní statečnost katolictva. Pokrokáři by rádi namluvili světu, jak se katolicismem přeráží pevná páteř, jak národ lehce podléhá výbojům, jestliže „sténá pod fímským jhem“. Uvažme, pokrokářské společnosti, jichž existence jest závislá na židovských almužnách, chtějí učiti katolický lid národní soběstatečnosti, chtějí rovnati shrbené šíje!

Za pokrokářskou radu každý katolický národovec se poděkuje. Právě katoličtí Srbové lužičtí dokázali a dokazují, jak společnost katolická nehouževnatěji dovede vzdorovati vlnám pangermanismu. Dokázali to právě v nové době také katoličtí Poláci poznaňští, Poláci ruští proti ruské byrokracii.

Za Napoleona katoličtí horalé tyrolští a Španělé přivedli mocného dobyvatele svou statečností do největších nesnází. Katoličtí Malisoři albánští nedávno vzbudili úžas odvahou, s jakou se postavili proti katanům tureckým. A což Panna Orleánská s věrnými šiky za boje proti Angličanům? Podobných příkladů jsou celé řady. A katolíci dokázali divy statečnosti na vlastní pěst — bez podpory zlatého prášku židovského.

Zvláštní obdiv nyní vzbuzuje vytrvalá sebeobrana irských katolíků, jichž pevné náboženské přesvědčení jest neúrodnější půdou pro vzrůst ideálů druhů jiného. Angličané stali se pány Zeleného Erinu (Irsko) za Jindřicha VIII. r. 1542. Ale už koncem téhož století vzbouřili se Irčané proti anglicko-protestantským církevním zákonům. Roku 1603 podlehlí anglické přemoci. Porazeným katolickým irským všecek majetek konfiskován. Ale už roku 1641 povstali znovu. Tu surový Cromwel znovu poválil irské povstání násilím přímo děsným. Anglické vojsko táhlo od města k městu a ničilo vše, co bylo irského a katolického. Ale ani zrušení Irsko nezastrašilo irské vlastence. Roku 1689 chopili se Irčané opět zbraní. Král anglický Vilém III. však nové povstání irské nově potěl. Trety, které Irčany stihly, byly hrozné. Irčané z majitelů půdy stali se pouhými nádeníky anglických pánů, od té doby znali pouze utrpení a pronásledování, žádný Irčan nemohl se státi úředníkem, zbaven býv úplně jakékoli politické svobody. Sto let zůstali Irčané v této děsné porobě, ale roku 1798 vzbouřili se proti bezcenným anglickým a evangelickým otrokářům. Následovalo zrušení irského parlamentu a dne 1. ledna r. 1801 bylo Irsko přivtěleno k Anglii. Ale ani století 19. nezahladilo touhu katolických Irů po politické svobodě jich národa. Slavní vůdcové jejich národní O'Connell a Parnell v anglickém parlamentě skvěle hájili svobodu a práva svého národa. Otázku irskou rozvinul koncem minulého století slavný státník anglický Gladstone, ale jemu ještě se nepodařilo prosadit irskou „homeruli“. Teprve nynější století vidí vycházeti slunce svobody nad ostrovy katolických světů — po ujaření téměř čtyřstoletím. V boji za práva bylo statečným synům Zeleného Erinu nejlepší oporou katolické náboženství. To povznášelo vždy ve chvíli, kdy na ostrov se vtíral moderní liberální byrokratismus se všemi svými prosaickými stíny.

Katolíci pány ve školách? To církevní panství katolické ve škole nejlépe se jeví tím, že valná většina učitelstva veřejně se chlubí, že již s katolickým názorem životním úplně doúčtovala a že konservativní paedagogové zakoušejí od pokrokářů šikanování jako v očištění. Ale sami pokrokáři, kteří tolik rádi roní farizejské slzy nad svou „nesvobodou“, v nestřežené chvíli povědí kus pravdy. Pokrokářský „Školský Obzor“ v roč. 18. (č. 11.) napsal:

„Ostatně s tou neobmezenou vládou klerikálů v Rakousku není to přece jen tak zlé. Nedávno jsme slavili čtyřicetileté jubileum trvání nových školských zákonů, kterými domněně klerikálů ve školství byl navždy učiněn konec. Nejvyšší sankce dosáhly zákony, kteréž papež před jejich vydáním zatratil. Je to bez odporu největší čin protiklerikální, jakého kdy jsme u nás zažili, a uvádí nám na mysl vzor různým výhradám, že podobné, upřímně řečeno, strašpytlovství, které dokazují slova výše citovaná a jež brání mnohým z nás projevu sebe mírnějšímu, že podobná slova jsou v dnešní době v našem snažení za lepší budoucnost jen zbytečnou přítěží a síly naše ochromujícím balastem.“

Ale brzy nato začali pokrokářští lvi lkáti jako ubozí utiskovaní beránkové. A přece vidí celá

veřejnost, jak manifestačně a beztrpě chlubí se jednáním, které radikálně odporuje duchu jejich služební přísahy.

Slasti kněžstva a katolického tisku v Chorvátsku. Maďaronský bič, který tak hlučně práskal na Slovensku, přenesl svou „paedagogickou“ činnost na záda Jihoslovánů. V chorvatském Ivankově kaplan Cvrčkovič byl zatčen pro „pobuřování“, ačkoli chorvatské věřící pouze povzbuzoval, aby v době zcela výjimečných poměrů neklesali na mysl a pamatovali na svou národnost. Za éry Cuvajovy také došlo k velikým útiskům katolického národního tisku. Selský týdeník „Priatelj Naroda“ nemohl vyjíti několik týdnů, protože nechtěla vláda uznati za redaktora kněze Peršiče, bývalého poslance.

Arcibiskup Sarajevský Stadler jest nadšeným Chorvatem, horlivým obráncem národních práv proti Maďarům. Tento muž jest velikou závadou Maďarům, toužícím po panství v Bosně. Rozumí se, že židovsko-maďarské listy přímo proti němu srší hněvem. Tak na př. „Pesti Hirap“ dokonce se nestyděl psáti o „republice Stadlerovské“. Jiný židovsko-maďarský list („A Nap“) napsal o chorvatských vlastencích: „Pro Chorváty jest absolutismus málo. Ať sedí ve vězení a v okovech třeba do soudního dne!“

Tak daleko tedy v humanitě dospělo židovské volnomyšlenkářství v Uhrách! Co katolíci za příkladem velikého Strossmayera za svitu jitřenky postaví, to jim kácí maďarský žid se vši bezohledností. Nuže — **židovští volnomyšlenkáři v Chorvátsku, kde nyní jste?** Pochlebuje se vám otrocky, jak máte velice vyvinutý smysl pro svobodu, jak soucinně dovedete sledovati zápas národů slabých. Kolik z vás se tudíž pro národní myšlenku chorvatskou exponovalo? Který z vás dal se z lásky k utiskovaným od Cuvaje zavřiti? Dr. Kramář v delegacích v řeči proti maďarskému despotismu prohlásil: „Nemožno věřiti v blahovůli pro slovanské národy, zachází-li se tak s nejvěrnějším národem Rakouska, s Chorváty, a nad to jsou to ještě katolíci, spojení silným svazkem s katolickou dynastií. Nakládá-li se tak s nimi, co mohou očekávati pravoslavní na Balkáně? Co se stalo v Chorvátsku, jest nejstrašlivějším zločinem na dynastii a mocnářství, jaký si možno pomysleti. A nejhorší při tom jest, že se do toho vtahuje osoba mocnářova. Pán, který nyní v Chorvátsku vládne, nazývá se „královským komisařem“. Kdyby se nazýval snad Lukacsův nebo Khuenův komisař, nebylo by to tak velkým neštěstím. Jest nepromiřitelné, že uherská vláda tak zneužívá známého ústavního smýšlení Jeho Veličenstva.“ Zkrátka sám dr. Kramář nepřímou vyznal, že v „zklíralisovaném“ státě má několik židů větší práva než všichni katoličtí Chorváti.

Kdy už tely židé od humanitářských slov přejdou v zemích útisku k praktickým činům? Egyptské kobylky vždycky se snesou jenom na taková místa, kde pilnou a těžkou práci hospodářskou zelená se osetí. A židovští klerikálové pod falešnou maskou svobodomyšlnosti přicházejí sklízeti tan, kde již jiný s nadlidskou námahou proměnil poušť v zelený pažit. K těm, kteří orali a seli, od takového žida nečekej ani útrpnosti natož vděku nebo přátelské obětavosti! Až katolíci v Chorvátsku po svízelné sebeobraně poněkud okřejí na slunci volnosti, pak teprve přijdou židovští komorníci s frásemi o svobodě a kultuře vyšší.

Vždyť „Právo Lidu“ v minulých dnech proklovalo červánky přísti rájské doby svobody a kultury takto: „Černá sekta, pochumná kasta lidí (totiž katoličtí kněží, p. red.) stala se násilím (!) životu nepřitelem; však bude zničena, a nebude již kuteň, porážka Galilejského bude dokonána. Jako slabý, odumírající bacil podlehe ona nauka (totiž křesťanství) moci slunce.“ — Ačkoli těmito slovy bouřlivě by zatleskal každý talmudista, připomínáme, že to zednářské slunce již nyní trpí velikým zatměním jak ve Francii tak v Portugalsku a Chorvátsku. Kaftan zastírá hřejivé paprsky tak, že v těch místech jest milovníkům svobody hůře, než v temném sklepě. Kdyby měla býti dokonána porážka „Galilejského“, pak by despotický bič zasvištěl po zádech křesťanských tak, jako v prvých stoletích po Kristu.

Nelibostná inkvizice soc. demokratická. Videňští soc. dem. centralisté usnesli se proti českým soc. dem. autonomistům ve své schůzi na této resoluci: „Poněvadž Čechové videňští, spojení s autonomisty, jsou vinni, že došlo k užším volbám, že byly hlasy tříštěny, proto se usnáší Čechy všemožně donutiti, aby Videň opouštěli, totiž bojkotovali dělnictvo v dílnách, nepouštěli do továren, nedati příležitosti k výživě.“ — Tedy „přední harcovníci svobody“ zřejmě chtějí spoludělníky vyhladověti pro odchýlné přesvědčení. Taková jest bilance dlouholetého zápasu, který byl zván zcela živě bojem za svobodu lidské myšlenky. Ani v kázni nezostává se zločincovi trest z té příčiny, má-li jiné politické názory, než jaké v právě v

massaci převládají. Rudo-německý karabáč však jest naprosto bezohledný i k poctivým životelům rodin.

Pokroková zbraň dacha. Ve feuilletonech »Času« fackovací chuti probleskují velice často. Rozumí se, že čtenáři takových pohlavkových řádků vynikají zvláštní rázností. »Neodvislé Listy« dne 27. dubna přináší v dopise z Prahy pod titulem »Pokrokové facky« následující řádky: »Manifestační schůze ženské v Praze mají příslovečnou už marku: každý vždy se obává, zdali najednou nevypukne nějaký osobní konflikt ve shromáždění. A hlavně ženy kol výboru pro volební právo žen (třel-as tento rázu seriosně a někdy s obdivuhodnou obětavostí pracuje) mají pověst ohnivých bojovnic veřejných. Je celá řada takových hrdiných činů. Také sobotní manifestační schůze, která měla velmi vážný a pěkný průběh, nebyla ušetřena. Delegátka výkonného výboru české strany pokrokové paní Gregorová vrhla se na konci schůze na chof posí. Vojny, vmetla jí spousty nářeků i neslušností do tváří, ba dopustila se přímého násilí.«

Židovská chytrost nad všechny čáry. Napřed semitě všemi desíti podporují neurvalý tisk, v němž jest osobnost Kristova zlehčována uličnickými poškľebky a v němž se spílá církvi, hierarchům. Napřed tleskají vášnivě, jestliže se nazývá na schůzích křesťanství jedním z Judey. Vědí dobře, že se tu jedná o bezmezný konfessní štvánie a tak hloupí rozhodně nejsou, aby nepoznali, jak se bezcharakterně lze v přednáškách, jimž tleskají. — Ale pak! Viz dvojí tvář semitského humanismu! Jakmile někdo zastoupí židovskému kritikovi cestu s výzvou, aby se napřed podíval na stranu vlastní, jakmile spravedlivě se zkritikují úžasné přečiny národa židovského, hned dovede žid odporučovati humanitu, snášlivost a všechny altruistické ctnosti. Ale při tom sám šibal již má napřed dobře promyšleno, jak by se svým pláčem křesťanskému kritikovi vymstil co nejvíce a — jak by rád nastrčil jinou osobu vlivnou, kam jeho mstivé ruce nesahají.

Brněnský týdeník »Jüdische Volksstimme« 24. dubna projevil pravou semitskou dotěrnost a vyzývavou drzost, kdy s poníženou titulaturou, s velikými komplimenty (tak najednou!) žádal za potrestání antisemitského »XX. Věku«. »Jüdische Volksstimme« praví, že »XX. Věk« se snaží, »aby dosavadní dobré (??) styky mezi občany křesťanského a židovského vyznání v zemi byly otráveny (a což ta cesta syna Heliova za velikých židovských fanfár vedla k náboženské svornosti?) a zničeny a který jest veden snahou stejně podlou a nepřátelskou, aby i v této říši a zejména v této krásné zemi přivoděny byly poměry ruské.«

No — tohle se povedlo! Kdo pak vlastně vnesl do Ruska ten pustý, revoluční kvas? Křesťané to nebyli, ale židé a jejich domestikové, kteří vybijeli křesťanské chrámy, obrazy svatých zneuctívali a pokojně občany zákeřnými pumami vraždili. A židé u nás snažili se tyto souvěrce hájiti, nazývali je hrdiny. A kdo zval ke sbírce na semitské revolucionáře? Přece požidovštělý tisk. A teď najednou že by se poměry ruských tolik báli? Inu — jest v tom háček. U nás jest obyvatelstvo uvědomlejší, tak že by semitská klaka narazila na tuhý odpor. Proto židé, co jinde mají rádi, u nás nedoporučují.

Aby židé ukázali hotovou beráncí tvář, dodávají, že z jejich národa vyšla »Matka velkého zakladatele náboženství«. Podívaná pro Olymp! Teď — teď najednou se dovedou židé tvářiti, jako by k Matce Spasitelově měli úctu! Ve skutečnosti však platí a vydržíjí otravné tiskoviny, v nichž se Panna Maria uráží způsobem přímo neurvalým. Překlí dají i z češtiny do němčiny pamflety, které pod titulem »básní« tupě nehorázně netoliko Matku Boží, ale i jiné svaté.

Opatrní a rozšafní židé, proč jste se ani jednou neozvali proti surovým potupům katolického názoru životního? A teď najednou se tváříte jako nejsnášlivější ovečky! Teprve tenkrát začaly náboženské štvánice, kdy se začali křesťané proti židovským útočným najatcům brániti — že ano? Před tím byl přímo rajský náboženský mír, kdy vaši sluhové hrubým kopáčem sekali do kořenů křesťanské nauky!? Holenkové, my dobře víme, kdo dává pokrokářským a rudým žurnalistům, nazývajícím nás »černou bandou«, kapelnický takt.

Ku konci židé v »Jüdische Volksstimme« praví: »Kdykoliv se židům dělá křivda, kdykoliv jejich náboženství a přikázání ohroženy byly, obrátili se židé na vznešená knížata církevní a nikdy nadarmo.« Zajímavé přiznání, vynucené nouzí — a pravdivé. Biskupové chránili židy proti pogromům již v dávném středověku. Ale židovský list nedodává, jakou strážili za to hierarchové od židů odměnu. »Z vděčnosti« židé vynášejí na vrchol Olympu ty fanatiky, kteří biskupům spílají nejhoršími jmény, kteří zřejmě vyzývají, aby se statky biskupské pobraly, kteří radí k neurvalým činům proti katolíkům. Z téže »vděčnosti« židé se mohou utěškat, vidí-li člověka, který radí v tisku, aby katolíci byli postaveni mimo všechny zákony, aby se do nich kopalo, aby kněžím bylo odňato hlasovací právo. Ale jak se dovedou najednou líšky tvářiti

hloupě! A s dovolením — který katolický současný tisk nabádá křesťany k takovým neurvalostem a nespravedlivostem vůči židům, jako podplácený tisk požidovštělý vůči křesťanstvu?

Po pravdivé kritice zhýčkaní židé se ošívají jako po hrozném nezaslouženém mučednictví. Leč tygři zuby, stále vyceněné ke kousnutí křesťana, hlasitě chválí.

To jest taktika čistě židovská. Poštvat najatce k surovým výpadům a pak honem denunciovati u potupných hierarchů ty, kteří je brání. Zavaď židovi o kuřl oko a hned biskup dostane sta denunциаčních dopisů, v nichž pokrytci se tváří, jako by měli úctu ke katolickému přesvědčení i ke knižatům církevním. Jakmile však »šlechtní žadatelé« svou denunciaci skončí, hlasitě se zachechtají. Holenkové, vaše taktika jest příliš průhledná. A právě proto jest žádoucí, aby obrana dala se přímo proti komandantům protikřesťanského štvání. Najatý žurnalista (obyčejně velice potřebná a zápasící existence) píše to, co mu vynáší a zač se platí. Ale napověda našeptávající za kulisami a nastrojující ubožáka před sebe, jest v tom boji hlavním a zodpovědným machrem. A takový eskamotér, reklamující pro sebe svobodu největší, který zároveň spílá »klerikální knutě«, chce obratem ruky způsobem nejpohodlnějším připraviti o svobodu obhájce křesťanského lidu — vynucením zákazu u samého představenstva. Tedy volám po církevní klatbě, které se židy židé smějí! Ovšem ta klatba má platiti jen pro křesťany.

Tolik nechť židé vědí, že málokde užívají svobody a bezpečnosti takové, jako v zemích našich. Proto jich tolik zde je. A dále nechť řeknou, kdy naopak biskupové katolíci šli žádat vrchního rabína, aby zastavil neurvalé řádění »Neue Freie Presse«, »Tagblatt« a jiných proti papeži a biskupům čelčích listů. Jak velkou i politickou moc vrchní rabín má, toho důkazem prosba italské diplomacie u něho za zastavení protiitalské židovské kritiky. A přece tupená naše hierarchie neposílá na vrchního rabína otevřené listy.

Přeskoč, přeraz, ale nejraději podlez! Pod titulem »Trapné zjevy« otiskuje »Český Učitel« 8. května tyto řádky z agrárního »Píseňského Krajce«: »V jedné blízké obci u Plzně bude se obsazovati místo řídícího učitele. Celá řada učitelů, kteří se o místo ono ucházejí, běhá v obci od jednoho člena školní rady ke druhému — někteří berou s sebou dokonce i své manželky — jen aby se na ně slunko štěstí při sestavování terny usmálo. Je to počínání nedůstojné a zejména od těch, kteří při každé příležitosti neopomenuli se postaviti proti zájmům agrární strany a nyní přizeň našich stoupenců vyhledávají. Učitelské organizace a časopisy právem vystupují proti takovému nepřístojnému — ale dosud marně. Neškodilo by, aby o těchto trapných zjevech promluveno bylo veřejně, i aby přímo poukázalo se na ty, kdož nejvíce a nejčastěji pro své zájmy agitují.«

Tady máte nejvěrnější fotografii statečnosti a obětavosti pokrokářských lvů, kteří se vši bezohledností dovedou šikanovat konservativní kolegy.

Všele deperatujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro oděbné pozlacení nových i starších oltářů, kazatelů, Božích brobů a veškerých věcí v obor spadajících.

Umělé polychromie soch a křesťanských cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a listových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Besídka.

ZANÁŠIVÉ SLEPICE.

Tetka Krocánová už pět let hospodařila sama. Hubovala, bublala, vzdychala a křičela od rána do večera. Nebylo divu, protože čeledín neměl chuti tolik pracovat, jako nebožtík Krocán, který se pod přísným komandem své Tonky udělal. Šlápl-li někdo Krocance jen na mez, hned byl oheň na střeše. Ale její slepice procházely se volně a pyšně po cizích polích, její kravky »přizívovaly« se také při pasení na rozhraní sousedních polností, na cizím.

»Ta bába by nejraději polkla celou ves,« ulehčil si jednou soused Hrabal. »Udělá-li škodu, ještě poškozenému vynadá.« Přivítal také rád okamžik, kdy mohl výhodně prodati domek i se zahradou.

Přistěhoval se tam starý nadlesní — pensista. Prý chce strávit poslední svá léta s rodinou v á.

plném klidu, ve venkovském zátíží, kde by bylo hodně blízko jak do lesa, tak do města. V těchto přábých, romantických Vodnicích taky nebude ve fádní samotě, již užil až nad hlavu. Tak vykládal svému známému Kocábovi, když právě nábytek skládal.

»Poslouchejte, pane nadlesní, nevím, bude-li tady pro vás nerušená, tichá idylka. Hned vedle budete mít pěníci, která zplvají od rána do večera a nikdy neochraptí. Ještě nevíte, co je stará Krocanka. Dát pod ni poslední dubna večer koště, hned komínem vyletí.«

»Vy jste přísný soudce. Tak nemáte o lidech mluvit. Já jsem vyšel v přátelství s každým, i s těmi tetkami, které jsem musil udat. Když mi někdo ubližoval, odbýval jsem ho vtipem, až se zastyděl a přestal. To víte, že myslivecká krev jest rozmarná a trpělivá.«

»Zeptejte se teda Hrabala samého.«

»Ten šelma mi o sousedství ani slova neřekl.«

»Aha — to se báli, aby se mu kupec neroučel.«

»Snad — ale já si to zařídím tak, že budu mít svatý pokoj.«

Druhý den při setkání Krocanka s úlisnou tvář vitála nobli souseda. »To jsem ráda, že budu mít za sousela milostpána. S těmi Hrabalovými nebylo možno už ani vydržet. Děti jako kuzelek — lámalo to tyčky, lezlo to na stromy a na srstky. Fakani vřískali od rána do večera, plašili mi slepice, převáděli holuby. A ta Hrabalka měla pěknou pověst. Beztoho že čarovala. Jak jsem někdy popásala za ní, druhý den mi kráva dojila krev. Ach, milostpane, to je pro mne štěstí, že jsem dostala konečně takové sousedství! Stará panímáma tichá, vlídná, slečinka vaše dospělá, hezká jako mazaněček. Vy teda mnoho křiku a rámusu nenaploďte. Bude tady trochu pokoje, ticha. Já už jsem se tolik po klidu natoužila! To víte, jak si každý troufá proti ubohé slabé vdově!«

Krocanka pootevřela ústa překvapením. Byla tahovat moldánky. Nadlesní byl bystrým znalcem povah, poznal hned, že toto vysvětlení situace není nestranné, že jest výslednicí uražené nadutosti. Usmíval se však a odpověděl: »Však jsem staré nohy vládel do Vodnic právě proto, abych užil hodně klidu. Mým pravidlem jest: Sobě dobře, nikomu zle! My sotva zavdáme příčinu k vašemu rozčilení. Zatím s Pánem Bohem! Musím dohlédnout na zavěšení obrazů.« — A již se otočil.

Krocanka pootevřela ústa překvapením. Bylo trochu zaražena, že ten milostpán jí ani nepolitoval. Že mu nasadil ten ničema Hrabal do hlavy bronka! U takového zlomyslníka by to nebylo nic zvláštního. — Nebylo divu, že se Krocanka rozloučila s Hrabalem ještě jedním duetem, ale dostala tak pádnou odpověď za své nešlechtné podezření, že jí zněla v uších celý týden.

»Panímámo«, řekl jí večer nadlesní, to mi ten venkovský klid nějak divně počíná. Já jsem toho rámusu nezavinil a Hrabal mi neřekl proti vám ani slůvka.«

»Co — že neřekl? Ten? Já ho dobře znám. A jestliže se o ničem nezminil, pak se tak zachoval šelma jen z šibalství, k vůli mamonu, aby lip prodal. Nejmenuje se nadarmo Hrabal. Vy milostpane, nic nevíte, co jsem s ním zkusila.«

»Teda si to všechno vyúčtujte s Hrabalem. Chcete-li, abych dělal soudce, musíte napřed přivést obžalovaného, aby mluvil taky. Jináč by dopadl rozsudek nespravedlivě.«

»Toho líšáka? Radši bych se do země propadla, než abych ho ještě jednou uviděla.«

»Proč se tedy zlobíte? Máte mít největší radost, že vám s obzoru zmizel. Teď už vám neškodí.

A nastala idylka přece — tichá, měřná. Krocanka vcelebila všude dobré sousedství. »Když vidím, jak si to panstvo vede skromně, tiché, snášlivě, zlosti bych pukla při vzpomínce na toho fouhu Hrabalova. Kdybych byla bleskem...«

»Ale tetičko, co pořád vzpomínáte loňského sádku? Vždyť se zlobíte, jako by vás Hrabal z chlapů vyhánil. A ten je zatím tři míle odtud.«

Nadlesní si také nestěžoval. Ani slepic si zatím nedržel — a tak nebylo ke šrůtkám příčiny. Doce-la se mu zdálo, že někteří sousedé přece jenom těžce Krocance ubližují. Ale žádný ráj na této zemi netrval věčně — a vedle Krocanky musil se brzy pozměnit v sizavé údolí. Nadlesní veliký díl štěpnice proměnil v zelinářskou zahradu. Zasázel řetvičky, salátek, mrkev, petržel... Ošetřoval si bylinky s láskou sám — ani nikdo z domácích nesměl mu něco »kazit.« Pořídil si také jeden úl. Úsměv jeho nad zdarem práce trval však jen dva týdny. Dvě tyčky z plotu, který dělil jeho državu od hospodářství Krocánové, byly dole s hřeby vyrazeny, hinde plot byl podhrabán. Mrzutě zaháněl nadlesní tři slepice Krocánčiny, které mu vyhrabávaly dva pelech zrovna uprostřed řetvičky. Druhý den bylo v zahradě slepic, jako by pořádaly valnou hromadu. Kohout pyšně vykřáčoval jako na svém, silným hlasem dodával kuráže slepicím tulačkám, které se volně kolébaly, hrabaly a po červech slídily. Dobře na dvacet řetviček a deset mrkviček bylo vyhrabáno na slunce.

»Slunce mizerné, ulvil si v duchu nadlesní.

hněvu nadlesní: »Tohle by nedokázal ani můj oblíbený jezevčík. Pazoury to má silné jako sup a chce se to prohrabat až někam k pokladu.« Stařec se rozběhl se vztaženou holí. »A koko — ráko — ráko!« A už slepice s hroznými nadávkami se rozbíhaly a rozletovaly. Kohout v prvním okamžiku drze rozčepěl pířku na krku, ale pak se plašil za uprchlicemi také. »Tolik práce, matko, a podívej se, co mi ta slepičí havěť nadělala! Tohle tak nechat nemůžeme. Ať si hrabou potvůrky na vlastní smetišti! Musím fici Krocance, aby si drůbež držela doma . . .«

Za hodinu na to již se smlouval nadlesní s Krocankou zcela vřídne. Že jako sama musí uznat . . . že by bylo dobře dát plot do lepšího pořádku atd. Krocanka tentokrát přisvědčovala dosti ochotně, že vyhrabání drobounkých řetkviček není žádným ekonomickým užitekem, a že ta havěť při své kratochvili bývá někdy velice nerozumná, docela až lehkomyšlná. »Mm — milostpane, to všechno dělají tuhle ty dvě tyčky. Beztoho jsou vyraženy ještě od Hrabalových nezbedů. Ach, já být takhle bleskem! . . . No — spravíme to, zatlučeme — a bude dobrá.

Za dva dni však již prohlížely slepičky útlé bylinky znovu. Potřásaly rychle zvědavými hlavíčkami, fukly sem, fukly tam — s krkem majestátně vztýčeným zahrabaly a zase prohlížely. A darebák kohout silným altem vyrazil z tlustého krku intrády hned pod oknem pana nadlesního, jako by vyzýval na souboj. — Stará paní vyšla ven a spráskla rukama, když viděla pět velikých pelechů, v němž si krákorky hovořily jako v domácí kukani . . .

Nová interpelace nadlesního. »Tyčky jsou kde daleko trochu zuráženy, slepice se podhrabávají, létají sem také od polí. Musíte si je víc držet doma a postarati se, aby plotem neproklouzly.«

»A vy, milostpane, takové ďábelské úmysly nevinnými tvorům přikládáte? Pro jednu řetkvičku chcete měnit zvířecí národu?« nadhazovala se tetka, prudce emujsíc rukama. »Co pak dal Pán Bůh červíčky jen pro slepice lidí bohatých? Můžete být rád, že vám slípky takovou chamrad' vyberou. A vždyť to jsou přece ptáci. Ty nemohu uvázat za nožičky k trnoží. Nellítají-li, ať se aspoň proběhnou pro zdraví. Však v těch vašich lesích jste takv nedávali srnky a jeleny do klece. Běhalo to volně, třežže to napáchalo mnoho škody. Ty vaše včeličky si lítají také, kam se jim uzdá — i na naši zahradu. Chudák náš amidorek dostal od nich do nosu žihadlo, až se po hubičce točil. A já jsem neříkala nic. Po druhé dostala slepice, přilítlo toho jako komárů, takže husy i slepice ostatní skřelily hlavíčky do peří jako do límečku a pelenily mi až do světnice jako před potopou. A já neříkala zas nic, — protože jsem ubohá vdova, jako ta vrba, kterou každý ořezává a pak se do ní kopne. Nemáte-li srdce k ubohým tvorům, jdete-li na ně s holí jako na lafany, já zas povídám . . .«

Ale nadlesní nedoslechl, co chce ještě dále deklamovat lkavě hlas Krocancin. Vběhl do domu a bouchl dveřmi. I těmi však pronikal povýšený diškant uražené hospodyně.

»Tady se po zlém pořádek neudělá, řekl si nadlesní a celý večer přemýšlel, jak se zbavit po dobrém slepičích lupičů. Za dva dny byl již v dobré náladě. Časně ráno řekl služce: »Mařenko, máme na půdě pět vajec. Sneste mi je dolů a dejte je do pelechů, které udělaly Krocanciny slepice v zahradě. Nikomu nic neříkejte, vložte je tam tak opatrně, aby Krocanka nic nespозorovala. Ať mne nikde neprozradíte!«

Za hodinu na to, když právě Krocanka šla podle plotu, vyšel nadlesní se staříčkou svou paní na zahradu — rovnou k zelenině. »Ale — hele — Rozárko, tuhle je jedno vajíčko. Nesnesla je sem náhodou některá slepice panimámy Krocánové?« Nadlesní dobfě spozoroval, jak se mihla Krocanka za zeď, aby naslouchala. Ale dělal schválně, jako by ji neviděl.

»No — některé slepice bývají zanášivé, to dobfě známe«, přisvědčila paní nadlesní. »A pohled starý tamhle do toho pelechu. Zas jedno!«

»A tuhle třetí«, zajásal manžel.

»A vidíš, tuhle jsou ještě dvě. Budou-li sem ty slepice ještě dál tak štědře zanášet, jen ať se tu procházejí jako princezny.«

Za zdí Krocanka přitlumeně zaklela a ztrápeně zakývala hlavou, že už teď ví, proč slepice méně nesou. Od té chvíle se ani jediná slepice Krocánové na zahradě nadlesního neobjevila. Plot byl opraven, »ubozí tvorové« se spokojili zcela dobfě s menším katastrem bez újmy na zdraví. »Co člověk upřímně chce, všechno dovede. Krocanka naučila slepice pořádku hned, jakmile se k tomu opravdově rozhodla«, zasmál se staroch srdečně.

ATELIER Založeno r. 1874.

pro malbu církevní a
výzdobu chrámovou

JOSEF MÜHL

(Ant. Mühla nástupce)

Nová Paka, Čechy

doporučuje závod svůj veledůst.
duchovenstvu a sl. patronátním
úřadům.

Malby chrámů a kaplí
v každém slohu i technice. —

**Oltářní obrazy, křížové
obrazy,** na plátně, dřevě, plechu atd. v pro-
vedení uměleckém, v cenách m'rných

Nejlepší doporučení! Vzory a skizy franko!

V Nekoři u Kyšperka

pronajme se

LETNÍ BYT

o 2 pokojích s kuchyní, po případě dle přání.
Hojné lesy blízko Hostinec, řezník a kupec ně-
kolik kroků. V místě hojnost pstruhů. Krajina
zdravá, krásná, hodící se pro toho, kdo hledá
klid a pravé letní zatiší. Byt je zdravý, suchý,
v prvním poschodí. Cena za celé léto 120 K.
po případě ústní dohodnutí.

Nabídky do adm. t. l. pod zn. „Divoká Orlice“

Kdo se chce srdečně zasmát, výborně se pobavit,
ale zároveň také o mnohém se poučit, neodkládej a ob-
jednej si rychle

Věnec z česneku
díl I.,

kteř ve sbírac „Knihovna Přítelů lidu“ v Brně
právě vyšel.

Vkusně upravená objemná tato kniha o 304 stranách
s 20 pěknými, vášnými i žertovnými ilustracemi, obsahující
25 podobených obrázků ze života a působení židů,

stejí pouze 3 K 20 h, poštou 3 K 30 h.

Zasílá se pouze po zaslání přilučného obnosu,
anebo na dobírku. Adresovati stačí:

Časopis „Přítel lidu“ v Brně.

Hodí se výborně do všech knihoven!

ČESKÁ BANKA

filialka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filialka v Liberci a v Písku. Expositura na Smíchově, Holešovicích
a v Domažlicích.

Eskont směnek i faktur. Úvěry všeho druhu.
Vadia a kauce. Bursovní obchody.

Vklady na knížky a běžný účet

4 1/2 %

Akceový kapitál K 8.000.000.

Vklady přes K 12.000.000.

VELKOOBCHOD

uhlím, koksem,

vápnam a cementem.

TRY

v plech. lah.
za 30 a 50
haléřů.
Vždy k do-
stání.

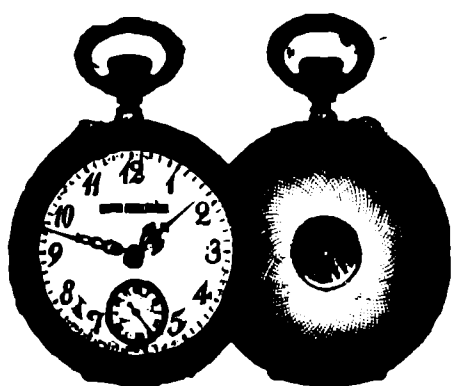
Nejlepší cívidlo na kovy.

Žádný přípravek vodový.

Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 136, odporučuje velel. duchovenstvu své
bezkonkurenční koláry
 prací i celuloidové, náprsenky, šerky a veškeré prádlo spodní
 vlastní výroby. Trižkové a látkové zboží. Právě jágrové prádlo!

Patentní náprsenky
 bez háčků
 Zakázky obratem
 se vyřizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje **První východočeský závod**
VÁCLAV POTŮČEK, Hradec Králové,
 Jiřikova třída 239,
 ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továrna hodiněk Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillianty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádí ve Vyšších)

doporučuje P. T. velel. duchovenstvu
 svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
 spolkových praporů a kovového náčiní
 Genníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
 se na požádání franko zašlou.

Velel. duchovenstvu a
 slavným patronátním
 úřadům dovoluje si depo-
 ručovat veškeré kostelní nádoby a
 náčiní a to: mo. rauce, knichy
 cibáče, nádoby, čenky, paciřkály,
 svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
 atd. své vlastní výroby, předplácám
 církevním vyhovující. Staré před-
 měty opravuji v původní intenci a
 v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
 platku za nové vyměňuji. Hotové
 předměty neb výkresy zasílá na u-
 kásku franko bez záruční koupě.
 Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Shled veškerých slatí a stříbrných klenotů, jako: te. št. madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z. Metálové
 protosny, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
 i čínského vždy na skladě.

čistě zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší cenou

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
 nejnovějších druhů pravých
 viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
 zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
 l. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
 sluze mého ryze křesťanského závodu za
 dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
 zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

První královéhradecký elektrostrojní závod umělého
KAMENO-PRUMYSLU
Zdenko Ježek v Hradci Král.

provádí práce hřbitovní a doporuč. svůj bojně zásobený

sklad hotových pomníků

leštěných. — Dodává mramorové zařízení pro
 uzenáče, řezníky, kavárny, mramory na stěny, desky
 pro koželuhy, elektrotechniky, instalatéry, k bateriím,
 vodovodům atd., chladič desky pro pány cukráře.

Mramorové pračky,

nejlepší prací přístroj

RADOST PRADLEN.

[[Cena 5 až 6 K dle velikosti.

Račte při objednávkách
 dáti přednost českému
 výrobku, domác. závodu.

SUKNA

černá na salonní obleky a taláry

barevná ku všem možným účelům

dámská na kostýmy a pláště

doporučuje v nevidaném jinde výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

Založeno 1893.

Josef Dvořáček

Založeno 1893.

znovuzřídil a právě otevřel svůj velkozávod klobouky.

Račte

si prohlédnouti novinky klobouků
 v nádherných výkladech.

Národní Palácové tř.
 naproti Grandhotelu
 a rak. uher. bazar.

82.

Račte

se přesvědčiti, že za velmi levnou
 cenu koupíte výborný klobouk.

Speciality

jemných plátěných klobouků
 nejlepších světových značek.

Hradec Králové.

82.

Doporučujeme
 našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, cibáče, mon-
 strany, kaditelnice atd.
 český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Joz. útav para-
 mentů a devotičnů.
- BRNO. -

OBNOVA

Číslo 20. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na pol roku 5 K — h

V Hradci Králové dne 18. května 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne Ročník XVIII.

JOS. PAUELKA HRADEC KRÁL., PALACKÉHO TÁ. 77.
PÁNSKÝ ANGL. MOD. ZÁVOJ VLASTNÍ VÝROBA-VLASTNÍ
ŽEMLÍRNA-VLASTNÍ PRADELNA Karlova tř. 502

Se židy či bez židů?

II.

V předešlém čísle »Obnovy« jsme dokázali ze spisu žida B. Lazara »O antisemitismu«, že židovstvo není národem utlačovaným, nýbrž utiskujícím. V četných znalcích a nepokojích mezi národy křesťanskými měli židé vynikající roli. Na velké revoluci francouzské súčastnili se židé měrou značnou.

Z revoluce zrodil se liberalismus, který všude, kde mohl, rozvinul boj proti církvi, upíraje jí dosavadní práva a prohlašuje náboženství za věc soukromou. Intelligentní židé ujali se ihned liberálního učení se vším zápalem a pracovali na jeho rozšíření. V revolucích r. 1848 vidíme je všude, v tiskárnách i na barikádách, bojovati pod praporem liberálním a přičiňovali se všemožně o to, aby liberalismus ten zaujal oproti církvi již v zásadě stanovisko protikřesťanské a úlohu pronásledovatele. Moderní pak hnutí socialistické, jehož protikřesťanské stanovisko je dostatek známo, vedou také židé.

Převaha židovstva v průmyslu a obchodu vykládá se často vzornou solidaritou, jak židé své souvěrce podporují. Nepopíráme toho, leč přes to přece všechno třeba nahlédnouti do věci blíže, abychom poznali, že solidarita ta nezáleží jen v bratrské podpoře žida jednoho židem druhým, ale i ve zvláštní organizaci. Tato organizace zove se Kahal, o kterém obšírně pojednal Brahmman v knize »Židé a Kahaly«, vydané v roce 1870, dokládaje vše četnými důkazy. Kahal jest jakousi malou republikou, která jest uspořádána a upravena dle předpisův, obsažených v Talmudu; na zřeteli má nejen péči o chudé, nýbrž všechny záležitosti židovské a živnostenské zvláště. Právomoci Kahalu nejsou položeny žádné meze. Členové jsou povinni býti Kahalu ve všem a všude poslušnými, jinak by propadli trestům, které talmud vyměřuje. Takovouto pokutou jsou na příklad peněžité tresty, potom dočasná klatba, tak zvaná middul, která záleží v tom, že vinník jest bojkottován celou obcí židovskou, a to tak, že se mu od nikoho ze souvěrců nedostane pomoci, že nikdo od něho ani zboží nekoupí, ani mu nic neprodá, ba ani sklenice vody neposkytne. V tom případě, že by ještě tu neposlechl, stihne ho klatba veliká a neodvolatelná, zvaná »clierem«, po jejímž vynesení obrací se proti vinníku ne již obec židovská, ale všichni židé bez rozdílu.

Mimo Kahal existuje též tak zvaný Bet-din (dům soudu). Jest to rovněž tribunál sestavený dle pravidel Talmudu, který všechny spory mezi židy anebo mezi jednotlivci a Kahalem rozsuzuje. Spory mezi židy směřují se pouze tenkrát zavléci před veřejný soud, jestliže Bet-din toho dovolí a na veřejný soud je odkáže. Tato organizace jest vlastním střediskem židův a také jejich mocí a silou, která zvláště v ohledech finančních hraje důležitou úlohu a dobře se vyplácí. Pomocí této organizace obyčejně se jim podaří opanovati trhy, které si vyhlédli, její pomocí dostávají ve své ruce i monopol na rozmanité a nejpotřebnější zboží.

Organizace mezi Kahaly udržuje nejpotřebnější styky, sděluje nejdůležitější zprávy, ano i politické události, které mají vliv na cenné papíry, stoupání neb klesání ceny, tovarů neb plodin; udílí i zprávy o poměrech jednotlivých osob a jich jmění čle-

nům Kahalu. byt' bylo třeba pátrati někde až na konci světa. Tímto způsobem zaopatřuje jim i potřebné sumy peněz, když toho třeba, varuje před nebezpečím a ztrátou a pátrá, kde by se co vydělati dalo. Tak na př. dává Kahal i práva čili výsadu jednotlivým židům na majetek toho či onoho křesťana, kterého si žid vyhlédl, a žádný ze souvěrců nesmí se potom do toho mu vměšovati. Tomuto propůjčenému právu oproti křesťanu říkají »hazaka«.

Jinou světovou a mezinárodní organizaci má židovstvo ve svazu »Alliance Israélite Universelle« (chabara Kohl-Israel, t. j. Světový židovský svaz). Francouzský ministr Adolf Cremieux s bohatým židovským bankéřem Montefiorem a několika souvěrci založil v Paříži roku 1860 světový svaz židovský, jehož účelem jest ujímati se židů, kdekoli by pro náboženství nebo pro svůj původ byli potlačováni. K vyřízení cíli slouží prostředky: peněžité podpory školu a učenců, básníků, agitace vhodnými spisy, zakládání konfessních škol a přiměřená výchova vlastního učitelstva na zvláštních pedagogických v Paříži, kdež chovanci i chovanky ze všech dílů světa jsou vzdělávány. Svaz stará se též o výcvik židovské mládeže v řemesle a obstarává vyučeným místa. Sídlem svazu jest Paříž, kde mešká též většina 55členného výboru.

Ačkoliv zakladatel svazu Cremieux byl ministrem a zároveň velmistrem zednářských loží francouzských, poručil ve své závěti na svůj náhrobek dáti prostý nápis: »Zle leží Adolf Cremieux, zakladatel světového židovského svazu«. Považoval to za svou přední zásluhu, že položil základ k mezinárodní organizaci veškerého židovstva. Na tu zásluhu kladl všim právní náležitý důraz, poněvadž A. J. U. vykonala pro židovstvo neocenitelné služby a vytvořila z rozptýleného národa mohutnou mezinárodní mocnost, před níž křesťanství národové musili kapitulovati. Tendenci zakládaného světového svazu židovstva naznačil Cremieux ve své výzvě z r. 1860, z níž několik myšlenek uvádíme: »Roztroušení mezi druhými národy — odjakživa nepřátelskými našim právům a zájmům — především chceme býti a zůstáváme židy. Národnosti naší jest náboženství našich otců a my neuznáváme jiné národnosti. Žijeme v cizině a nemůžeme se starati o rozkvět zcela nám cizích zemí, pokud naše vlastní zájmy jsou v nebezpečí. Židovské učení musí naplniti celý svět! Katolicismus, náš odvěký nepřítel, leží naznak, jsa na hlavu poražen! Sít rozestřená Israelem po celém světě bude den ode dne širší a velikolepá prorocství našich svatých knih konečně dojdou vyplnění. Bliží se čas, kdy Jerusalema stane se domem modlitby pro všechny národy a kdy prapor židovského jednobožství vztyčen bude na nejvzdálenějších březích. Není dalek den, kdy všechno pozemské bohatství stane se majetkem dětí Israele.« (Dr. Karel Ecker, »Židovské zrcadlo ve světle pravdy« v překl. Horově. Praha 1907.)

Židovský svaz světový nesleduje však pouze materiálního a kulturního prospěchu svých členů, nýbrž pěstuje také tendenci rozhodně nepřátelskou katolicismu. Proslulý Dollinger ve svém díle »Židovstvo a pohanstvo« dokázal, že v židovstvu dosud následkem talmudického rabbinismu živena jest nenávisť proti Kristu a církvi. Talmudismus zplodil svobodné zednářství, toto pak liberalismus, jehož dítkem jest sociální demokracie. Návrhy zákonů na ujařmení katolické církve ve všech zemích pracovány byly v židovských ložích na povel A. J. U. Jest dokázáno, že návrh na volnou školu v Rakousku vyšel na popud uherských zednářů.

Palacký roku 1873 napsal v »Pokroku« tato slova: »Od té doby, co židé v každém ohledu emancipovaní opanovali tiskem veřejné mínění, rodí se a roste reakce proti názorům a ideám křesťanským, které zdědilo naše pokolení od věků minulých.« — Všeobecný svaz židovský má v jednotlivých státech své odbočky s působností politickou. Světový svaz židovský má ve své službě denní tisk, kterým umí velmi obratně přetvářeti mínění veřejné ve svůj prospěch a k udržení neoprávněného povýšeného stanoviska židovstva ve společnosti lidské. Proto si dovedeme vysvětliti, proč ani

denní český tisk neosmělí se ani slůvkem zmíniti se o sociálním a hospodářském nebezpečí z nadvlády židovstva, ale za to nemá dosti kleteb proti vlastní krvi, když tato křesťan. asemitismem hodlá se osvoboditi od poroby národu nedůstojné. V Čechách se dělá politika obyčejně na dluh, proto tiskové orgány pro židovské inseráty dělají horlivé filosofie. Prospívá-li taková politika národu, jest ovšem silně pochybné.

Zkušenost denní nás učí, že výborná organizace židovská ovládá bursy, trhy, obchody a úvěr světový. Luští-li se tudíž otázka, zdaž ochranná akce před vlivem židovským jest oprávněna, prospějí židům jejich obháje rozhodně lépe, když nemluví o historickém a přítomném utiskování židovstva, protože bedlivým historickým studiem, náležitým poznáním společenských poměrů dospělo by se ku překvapujícímu objevu, že vlastně židé pronásledovali křesťany a že židé dnes ve společnosti požívají jak v náboženském, tak i hospodářském ohledu povýšeného, privilegovaného postavení.

Asemitismus jest oprávněn po stanovisku právním, protože se děje v mezích zákona; jest oprávněn s hlediska lidské a křesťanské spravedlnosti, protože jsme zavázáni v přední řadě podporovati ty, kteří s námi jsou jedné víry a jedné národnosti. Když pak podporujeme své, nedopouštíme se tím žádné křivdy na cizích. Asemitismus jest přímo nutný z toho důvodu, že židé solidárně vystupují proti křesťanství, jsouce zorganizováni v Kahalech a všeobecném světovém svazu »Alliance Israélite Universelle«. Je-li pak asemitismus nutným, jest třeba, abychom se jím důsledně a v celém rozsahu řídili. Jest nutno uzavíratí kruh rodný vlivu židovskému a varovati se sňatků s židy, jakož i každého důvěrného obcování s nimi v životě rodinném. Pole hospodářské nesmí se ponechávati na pospas jejich spekulaci a obchodní styky mají se především pěstovati jenom s obchodníky křesťanskými. Život veřejný a spolkový má býti zbaven vlivu židovského a snahy židů po vlastních konfessních školách nutno jenom podporovati, aby mládež křesťanská byla vzdálena ve školních sítích důvěrnému styku s mládeží židovskou. Společnost křesťanská musí se vystřihati styků se židovstvem, poněvadž vrozené vlohy národní povahy, talmudické zásady mravního jednání a světová organizace vytvořila z plemene židovského tak vážného společenského činitele, že by k jeho přemožení bylo potřebí velikých společenských převratů a krvavých bojů, hodných všeho odsouzení. Nemůže-li se společnost křesťanská bez náslií zbaviti škodlivého vlivu židovského, nezbyvá jí nic jiného, než ochranná svépomoc asemitismu, či jinými slovy: byli jsme a budeme bez »českých« židů.

Volné listy.

Vídeňský hloupý chlap. Obecní vídeňské volby skončily zdrcující porážkou těch, kdož otevřeně nebo potají obstarávají židovskou světovládu. Veliký počet těchto najatých příživníků prodal se za židovské peníze, a jiní zuří proto, že pocházejí ze židovské krve, které nedovedou zapřít, byt' oblékali se do různých politických a vlasteneckých plášťů sebe okázaleji. Mezi tyto lidi řadíme českého vlastence a politika, jenž se jmenuje Penížkem a jenž jest vídeňským redaktorem »Národních Listů«. Tento člověk ještě nikdy neprozradil pravého smýšlení svého tak důkladně jako za těchto vídeňských obecních voleb. Volební náladu v listě mladočeském dělal bez ostychu a takovým způsobem, že zdálo se, jakoby »Národní Listy« lyly sesterským listem německo-židovské »Neue Freie Presse«.

Rádi bychom věděli, co se asi dělo v duších ostatních pražských redaktorů, kteří musili mlčky divati se tomu jak musí bráti spoluodpovědnost za osobní židovské »hejble« Penížkovy. Nejedem z nich asi hromoval a zatínal pěsti. Ano, přátelé, až tam jsme dospěli, že musíme přijímati do listu plány, které se protíví dobře pochopeným zájmům

českého národa a že musíme opatrovat vejce, které námi snášel židovská kvočna.

Když křesťanští sociálové v užších volbách IV. sboru dodělali se většiny, řádl Penížek, jako by rozumu pozbyl. Výsledky užších voleb přičítal hlavně hlouposti vídeňského chlapce. Po čtvrtém sboru však dopadala na hlavu Penížkovu rána za ranou. Socialisté, židé, volní myslitelé byli poraženi ráz na ráz ve sboru třetím, druhém a posléze i prvním. Dle rozláhané logiky Penížkovy byli tedy hloupými vídeňskými chlapy všichni, kdo odevzdali hlasy křesťanským sociálům. Všechny inteligenty i profesory středních škol hodil Penížek do jednoho pytle a nastrčil jim hlavu vídeňského hloupého chlapce.

V tomto činu Penížkově nešklebí se jenom obrovská blamáž, ale také šmokovská drzost člověka, jenž si popletl koncept domněním, že celá Vídeň židovským tiskem jest již úplně zotročena a že bude voliti lidi, kteří zapsali se živlům, znamenajícím společenskou, hospodářskou a duševní porobu národů. Pšenice ještě neuzrála, a Penížek může nyní uvažovati, jak prospěšno by bylo bývalo, tentokrát ještě se shýbnouti a mlčeti. Neboť nebyl-li Penížek psud proslulým, tentokrát získal si jinou tvrzení, že vídeňské volby zavinil hloupý chlap, který tedy vedl i inteligenci, což jest tolik, jako kdyby někdo ujišťoval, že člověk zápasící s násobkou, dovede vypočítati nejobtížnější úkoly trigonometrické.

Ve vídeňských volbách vidíme ještě jiný úkaz. Z těch, kteří hlasovali pro křesťansko-sociální kandidáty, nebyli prý všichni politickými jejich straníky; hlasovali, jak velela tvrdá skutečnost. Tím se stalo, že intelligence sešla se s hloupým Penížkovým chlapem. Svírající se pouta židovská hloupý vídeňský chlap vyciřuje pudově a vyjadřuje se o nich lidovými rčeními hrubších forem, kdežto intelligence chapadla židovská rozpoznává hlubším nazíráním a charakterisuje vybraněji.

Vídeň tentokrát nebyla tedy ještě vzata útokem, živlové, obsahující tolik revolučního a antidynastického kvasu, byli odraženi, sídelní město inteligencí a hloupým vídeňským chlapem ze zednářsko-židovského hrdla bylo vychváčeno, a budoucnost ukáže, zda otročina, připravovaná různými Penížky, křesťanským lidem bude kdy přijata.

Příčiny a následky. V oboru tak zvaného moderního myšlení zavládla taková tma a zmatenost, že člověk ani svým očím nemůže často uvěřiti, když čte věci, které byly před desíti roky nemožny. Kde se nejvíce liší a nebezpečných nesmyslů napáchá, jest pojem svobody a pokroku, které učinili modlami právě ti lidé, kteří modlářství nejvíce proklínají.

Jsou lidé, kteří nikoliv z přesvědčení a z pročitěné potřeby svobodou a pokrokem se ohánějí od rána do večera, nýbrž z módy a z mínění, že jest hlupákem, kdo těchto třepetavých slov v rozpravě nedovede vysloviti. Připojí-li se pak k módě této omamující sebevědomí, možno od mluvčího dočkat se i schvalování zločinů.

Dokladem těchto našich myšlenek jest jakýsi pan Kepl, který poslal z Paříže do »Národních Listů« feuilleton, v němž rozjímá o zločinných apachech a francouzské svobodě. Jako důkaz o jeho nebezpečné pletenosti uvedeme z jeho dopisů několik dokladů. Čtete a uvažujte o tom, co dnes s vážnou tváří obecnstvu se předkládá: »Kolikrát nutno uvážiti, jak tahle všechna zločinnost jest vlastně málu proti tomu, co by se zde mohlo státi, v zemi takové svobody, kde lidé mají svrchované právo nejen myslit, ale také mluvit a psát, kde život měst, národa a jednotlivce není policejně předsán a vynucován, kde není nedotknutelnosti ani osob ani stran ani ideí.«

Tak vidíte, všechna ta stoupající zločinnost mládeže, všechny divoké násilnosti za stávek proti státnímu i soukromému majetku, rozvrat ve vojenské kázi agitací protimilitaristickou, apache vraždění a lupy za bílého dne, vše to jest mysliteli z »Národních Listů« málo. Škoda, že takové rozklady posílá do Čech, měl by se s nimi obrátiti na Francouze a jmenovitě na Pařížany, kteří se za svoji nedostatečnou bezpečnost před Evropou již styděl a kteří nutkali policii, aby přísněji dokračovala. Právě v tyto dni pochválily noviny pařížské strážníka, jenž apache, vytahujícího revolver, ztrestal hned na místě.

»A přece, co by se ještě mohlo státi v zemi takové svobody!« vzdychá dopisovatel »Národních Listů«. Pařížané by měli tedy každého rána a večera si blahopřáti, že ještě žijí a že nebyli již všichni povražďeni. Jest tedy ta svoboda ve Francii prapodivná cena, když pisatel připouští, že by se mohly dít vraždy hromadnější a že by snad celý ten Babylon spiklými anarchisty mohl býti vyhozen do vzduchu.

A pochvaluje-li si pisatel, že není ve Francii nedotknutelnosti ani osob, ani stran, ani ideí, ukazuje nevědomky na příčiny společenského rozkladu, z něhož rodí se taková apachová a anarchistická otřásání Paříží a kteří musí býti vyhazováni velikými počty policie a vojska. Tak působí ne-

vázaná svoboda, již dovoleno jest »dotýkat se ideí, na nichž zakládá se právo, spravedlnost, společenský pořádek, bezpečnost života a majetku. Ba právě, že ve Francii není nedotknutelnosti ideí, proto tam jde všechno s kopce.

A čeho všeho schopen jest advokát francouzské svobody, dokazují tyto jeho řádky: »Bylo by snadno přistěpením policejního systému aspoň omeziti, pakli nelze vůbec odstraniti takovou zločinnost, ale stálo by to skutečně za cenu omezení individuální svobody celého národa, vzíti ohromné většině onu drahocennou svobodu myšlení a jednání, po níž touží tolik příslušníků nevolnických států, jen aby se stalo méně možným vyklíčení takových zrůdných existencí? Při četbě takovýchto výlevův aby se člověk chystal již za hlavu. Což bere se národu svoboda, když potírá se zločin? A nenastává pravá svoboda teprve tehdy, když společnost chráněna jest od takových zrůdných existencí? Ostatně nestojí za nic svoboda takového myšlení a jednání, z níž se rodí úkazy, jimiž Francie stává se již pověstnou.

Hnízdo volných myslitelů. »Ve východní části«, vypravuje dopisovatel »Nár. Listů«, už na samém konci vystavil několik vil milionář a anarchista Alfred Fromentin, z nichž některé nesou jména velkých svobodných myslitelů a jedna — a k té večera právě se tolik zraků obracelo a tolik jazyků vypravovalo o nějakých jejích podzemních chodbách — se nazývá rudé hnízdo. Fromentin byl přítelem Ferrerovým, je štědrým podporovatelem anarchistického tisku a jest celkem z oněch idealistických snůlků o možnosti přeměny společenské. Jemu také patřil onen nevzhledný domek, postavený uprostřed travou zarostlého pozemku, jazykovitě vybíhajícího mezi dvěma silnicemi směrem k široké dvojité aleji třídy Republiky.

V tomto domku bydlil Dubois, jenž byl druhem Bonnota, vražedníka a anarchisty. — Jen bychom rádi věděli, proč volný myslitel Fromentin, »idealistický snilek«, utekl. Idealistický snilek pomýšlí na přeměnu společnosti, má miliony a zapoimíná jaksi přeměnit sám sebe, idealistický snilek, jenž přechovává hrozně praktické anarchistické vrahy, idealistický snilek, jenž máje po boku lupiče, uctívá velké svobodné myslitele a mezi nimi Ferrera! Jak se ta společnost sešla! A sami vybraní lidé! Ctíhodný Fromentin, jenž zdánlivou bezúhonností klamal veřejnost Ferrer, světový muž a modla českých a cizích volných myslitelů a posléze praktický doklad volnomyslitelské rozšafnosti: vrah a lupič Bonnot. Proto ať žije volná myšlenka, která osvobodí lidstvo a přináší volnost, rovnost a bratrství! I Bonnot musí býti zvěčněn, neboť není-li člověkem zajímavým a velikým již proto, že byl v nájmu u občana Fromentina, činitele Ferrerova? Proto nelze ani v nejmenším pochybovati, že o Bonnotovi na schůzích co nejdřív rozhlaholí se ústa páně Bartoškova a že volní myslitelé čeští navrhnou, aby jménem jeho počtena byla některá z pražských ulic. Tu plápolati budou srdce, volnomyslitelský bratr bude padati na prsa bratrovi, vytrysknou slzy a vypukne vzlykot a nářek, že zastřelen byl Bonnot, chránělec Ferrerova žáka, Fromentina.

Ovšem nedočetli jsme se ještě, že Bonnot byl také bojovníkem protináboženským, ale volní myslitelé již mu nějak protiklerikalism podstrčí, a mučedník za svobodu a lidský pokrok bude udělán. Že Ferrer byl zápasníkem proti klerikální tmě, podněcování jeho k barcelonským vraždám bylo pro volné myslitele jen pádnějším důkazem, jak jeho zápal proti poutům zpátečnictva jest opravdový a veliký. Tam Ferrer a tady Bonnot, ale hlavní jest boj proti klerikalismu, neboť bez této značky volní myslitelé nechal každého na holičkách a nezařadí nikoho v počet svých velikánů.

Vzhledem k dopisovateli do »Národních Listů« upozornili jsme tedy hlavně na to, jak se lehce a shovívavě počíná psáti o zločinech a jak nesprávné chápání svobody rodí nebezpečné nesmysly. Tak stírali se poněkud hranice mezi dobrem a zlem, a zmatek z toho povstalý stává se příčinou, že otupují mysl a neotřesou se ani před takovými nebezpečnostmi, která hrozí celé lidské společnosti. Příčiny a následky...

O redaktorské bdělosti. »Venkovanu« stala se nemilá věc tím, že vytiskl vymyšlenou pomluvu o agrárním předákově. Podvod ovšem zjištěn byl za několik dní potom. V zájmu našeho novinářství nemůžeme ovšem utajiti přátelské výtky, která nemá jiného účelu, než vyblázniti k větší redaktorské bdělosti a rozmyslnosti. Rozumně ovšem obtížným počátkům našeho novinářství, kdy se všech stran jsme soustavně a divoce napadáni, ale přes to nejpřednější snahou a pevnou naší vůlí musí býti, abychom nepřátelskou vřavou proklestili si cestu ku předu a abychom se všude dodělali v novinách našich věcnosti, slušnosti a spravedlnosti. Ostatně »Venkovanu« učinil, co jest povinností čestných lidí: odvolal a litoval činu, který se stal za nepřítomnosti redaktora.

Ničemnost jest, čest bližního napadnouti a neodvolati, když byla zjištěna nepravda. Tato skvrna na »Venkovanu« neulpěla. Proto onen řev, jež spu-

stily agrární noviny, jest líceměrností a pohoršením, do něhož se nutí obecně zabývatí křesťané. Když agrární, jehož myšlení a city »Cepem« byly zpuštěny, zabil katolického zemědělce, nedočetli jsme se nikde, že by byly agrární noviny uveřejnily tak slušnou a kašici opravu, jako to učinil »Venkovanu«. Hanebností jest užtknouti a neodvolati, když poznán byl omyl. Agrární »Cep« přinesl zprávu, že ve Slezsku při zaopatřování kněz jesuita znásilnil umírající dívku. Když úředně bylo konstatováno, že to byla socialistická pomluva, kdo tuto zúmyslnou potupu kněžského stavu neodvolal, byl právě »Cep«, jenž nyní se tak naparuje a nafukuje. Ale ovšem redaktorem »Cepu« jest muž zásad čistého štítu, Vraný, o němž jeho chlebo-dárce Švehla tak nějak prohlásil, že ze všeho ždímá, sbírá tuk a nastavuje neasaytné kapsy.

Proto všechny ty agrární noviny, které z nemilé příhody »Venkovana« začaly se rozčilovat a křičet o zvláštnosti klerikálního tisku, měly by mstíti před svým vlastním prahem, neboť jedno mluví, druhé činí a tím samy sebe podvádějí, domnívajíce se, že po způsobu drbaného partykáře podvedou svět strojeným rozhorlením.

Nebylo dosti, že agrární redaktoři si jak náleží pochutnali na straně křesť. sociální, interpelovali i pana kardinála. »Venkov« s vážností senátorskou promlouvá: »Vám, Eminenci, jakožto vrchnímu pastýři této země, vždy bude řádné a slušné občanstvo uvěřiti, když rozpustíte tábor, který napáchal už tolik zla a který právě nastupuje cesty nejhorší nemravnosti« atd. jak »Venkov« boucharonsky o křesť. sociální straně vůbec jest zvyklý hovořiti.

Jaké to jsou nemravné cesty, které nastupuje tábor, o němž agrární »Venkov« promlouvá?

Vizme! Křesťansko-sociální list »Venkov« uveřejnil zprávu, že agrární předák na Mělnicku, Novotný, znásilnil dívku a pak ji zastřelil. V agrárních redakcích vřelo hned jako v kotlu, a pak z nich chlěna byla síra a oheň na klerikály. Ctinný a poctivý mládenec, Novotný, hned za tepla agrárním pánům redaktorům oznámil, že »Venkovana« již zažaloval. A nyní, když si redaktoři agrárních novin po této hostině spokojeně utírali ústa, pojednou hroznivě zasviští vzduchem těžká střela a burácivě vpadne do jejich redakční místnosti. Ctinný a poctivý agrární mládenec, Novotný, dopustil se jednoduše podvodu, onu pomluvu napsal o sobě sám a poslal »Venkovanu«, aby mohl žalovati lidi v křesťansko-sociální straně působící a tím zostuditi celé hnutí.

Co teď agrární redaktoři? Když pro čin »Venkovanu« vybízeli pana kardinála, aby rozpustil křesť. sociální stranu, očekáváme od nich, že budou tak rovnoprávní a poradí nyní panu předsedovi Švehlovi, aby rozpustil stranu agrární. Pro tentýž čin tentýž úsudek na pravo i na levo.

Agrární listy poslaly straně naší tyto názvy: netvrdové, padouši, bestialnost, zvířecí zvrhlost, zločin, bídáctví, hnus atd. Nemyslíte, pánové z agrárních redakcí, že by bylo radno, abyste tyto líbeznosti opakovali svému junákovi Novotnému a celé své straně? Jste-li štědrí vůči straně naší, nebudte lakomí vůči straně, které sloužíte. Ale mluvíte o věci s tou urychleností, s jakou jste se vytasili proti nám a »Venkovanu«, jenž se stal obětí ctinného a poctivého mládence Novotného. Ke svým stolům tedy, výmluvní Demosthenové v agrárních redakcích! Složte své myšlenky a úsudky, neboť přišel čas, jenž ukáže, jakými jste poctivci.

Ven s talmudem! Že židé sůčastňují se tajně nebo veřejně všech štvanic protikatolických, jest více dokázáno. Jest záhodno tedy, abychom jim po zásluze věnovali pozornost. Dnes několika řádky upozorňujeme na otázku talmudu. Otázky této bylo již častěji dotknuto, ale opět se schovávala. Vypořadovala a ponořovala se dle větší nebo menší pozornosti těch, kteří se jí zabývali. A přece věc tato má veliký životní význam, neboť křesťanským lidem není lhostejno, jakými pravidly spravují se lidé, kteří stále mocněji uplatňují se ve všem životě. Jest zájmem křesťanského lidu, aby se konečně dověděl, co talmud mluví o židech a o ostatních národech, z nichž křesťany bere si na mušku přede všemi ostatními. Víme-li, že pokusy přeložiti talmud byly křikem a terrorem židovských kapitalistů a předáků vždycky zmařeny, máme v tomto počínání nejvýmluvnější důkaz, jak oprávněny jsou snahy po seznámení s celým obsahem talmudu. Jest to požadavek kulturní, spravedlivý a mravní. Židovské náboženství jest státem dovoleno, židé konají veřejně své pobožnosti, ale talmud jest nepřístupný. Musí tedy křesťanskému lidu stát se heslem: S talmudem ven!

Obrana.

Křesťanský charakter sv. Jana Nepomuckého. Historickým badáním je zjištěno, že za svatého vyhlášený Jan Nepomucký jest totožný s Janem z Pomuku, vikářem, a proto nutno také kanonisaci vztaňovati na tuto jednu osobu. Dr. Herbenovi se však zdá, že prý v »naší stízlivé době těžko by

bylo zřejmé, lid k účtě pro bohatého mnohoobročníka církevního, jenž půjčoval peníze kněžím a šlechtě. Jest tedy nutno o svatém a neuhoněném životě vikáře Jana z Pomuku promluvit.

Sám dr. Herben poctivě dosvědčuje, že Jan z Pomuku, jinak řečeno doktor Jácháněk, nedopouštěl se ničímností, které na jeho jméno uvalily některé povídky dějepisce, ale jest toho náhledu, že plul s výhodným časovým proudem a nebyl o nic lepší a světlejší než druzí kněží, jejichž nemravliví Tomek v Dějinách Prahy III. I kdybychom připustili, že mravy tehdejšího kleru nebyly vzorny, přece nesmíme všechny tehdy žijící kněze stejně posuzovat. Pak bychom nemohli ani reformátorům Milíčovi, Husovi atd. čistotu mravů přisouditi. Bylo i tehdy dostatek kněží vzorných a mezi ty náležel v přední řadě arcibiskup Jan z Jenštejna a jeho úředníci. Arcibiskup Jan z Jenštejna (1379—1396) byl od nešťastné smrti arcibiskupa magdeburského Ludvíka přísným nejen na sebe, ale i na podřízené duchovenstvo. Slavil často reformační synody a vystupoval rázně proti každé výstřednosti, jak patrné z visitačních protokolů r. 1379 zavedených. A tento přísný muž svěřil část své pravomoci Janu z Pomuku; a proto zcela zřejmě z toho plyne, že i Jan z Pomuku vedl vzorný život, jinak by si jej arcibiskup nezvolil za soudce nad ostatním duchovenstvem.

Co se tkne mnohoobročnictví, tu podotýkáme, že teprv sněm Tridentský, o 150 let později slavený, zakázal naprosto kumulaci obřadů, avšak přece v některých případech dovoluje několik obřadů držeti jedné osobě. Lze držeti na př. dvě i více obřadů, jestliže neukládají současných povinností; a tak lze duchovní správu vésti i kanovníkovi, jenž při tom jest třeba konsistorním radou a generálním vikářem. Není to tedy svatosti Jana Nepomuckého nikterak na újmu, že v době, kdy reformační dekrety tridentské ještě nebyly v platnosti, měl v držení více obřadů, protože církev v těch dobách některým hodnostářům propůjčovala více obřadů a úřadů, aby vliv její byl rozšířen na nejširší pole působnosti. Při kanonizačním procesu zástupce úcty svatojanské (procurator causae), kardinál Franchelucci, nevyvrátil ovšem řádně zástupci víry (promotor fidei), kardinálu Lambertinimu tuto námitku mnohoobročnictví, nýbrž jej upokojil tvrzením, že nebyl Jan Nepomucký mnohoobročníkem, nýbrž »druhý« vikář z Pomuku. Výrok toho použil mnozí k útokům na proces kanonizační, ale my činíme vždy rozdíl mezi akty vyšetřující komise a papežskou bullou, jako rozeznáváme obhajovací řeč při přelčení soudním od konečného výsledku poroty. Proto také tento výrok kardinála Franchelucciho nedokazuje nic jiného, než tu pravdu, že v době kanonisace sv. Jana Nepomuckého byly chatrné vědomosti o jeho životě, což se jeví i v aktech. Akta však jako legenda nejsou předmětem naší víry. Mimo to nelze dokazati, že by sv. Jan Nepomucký tyto úřady a obřady sobeckým a nedovoleným způsobem si zjednal, naopak je známo, že učinil tak z poslušnosti k arcibiskupovi.

Sv. Jan Nepomucký byl prý bohatým prelátem; a půjčoval prý lidem neslušným způsobem peníze. Pokud ještě přijatou zásadou není Proud-honovo heslo: »Majetek jest krádež«, do té doby bohatství nebudení nikomu přičítati za hřích. Peníze půjčovati jest příkazem Kristovým, ale při tomto skutku křesťanské lásky můžeme použiti všech zákonitých předpisů, které dlužníka přidržují, aby dluh svůj zase splatil. Poněvadž ve středověku biskupové měli právo k soudům volati i osoby světské, nenahližíme, proč by arcibiskupský vikář nezavazoval své dlužníky ku placení vydlužených peněz pod trestem církevním, vyměřeným soudem arcibiskupovým.

Mimo to uvažme, že sv. Jan Nepomucký byl úředníkem arcibiskupským a spravoval též jmění církevní. Jestliže sv. Jan Nepomucký peníze církevní půjčil, tu nemohl dlužník ani jinému podléhati soudu, než církevnímu, jenž různě trestal, jak o tom soudní akta jsou svědkem. Nenajdeme tedy v povaze doktora Jáchánka ani jediného stínu, který by se přičil svatosti tohoto muže, jehož svatost jako svědeckví Boží podivuhodným způsobem dokázalo.

Židovská lichvářská církev. Tedy pokrokaři by rádi vytkli úhonu sv. Janu tím, že dlužné obnosy vymáhal, ačkoliv nepožadoval úroků. Leč tímž dechem umějí se vysmívati církvi, proč prý byla proti braní úroků. Na př. »Pokrokové Listy« v č. 19. píší: »Vylíčili jsme minule, jak rostlo bohatství židů, když církev katolická na základě nepromyšleného, vědecky (!) neodůvodněného, národohospodářsky nemožného (?) výroku evangelisty Lukáše (»půjčujte, nic se odtud nenadějíte«) dala vyhnančím z Palestiny takměř privilej obchodovat s epněží.« Prý »moc židů ubývá, stoupá-li vzdělání a pokrok u národů ostatních.«

Z výroku sv. Lukáše vysvítá, jak dobře rejdy židovských lichvářů tento apoštol znal. A že církev se starala pečlivě o to, aby se chudákům pomohlo od boháčů bez úroků, bez placení velikých úroků, proviseř a superproviseř, svědčí o tom, že byla mlatkou chudých. Zakazující všelikou lichvu, bránila nejvyšší vrstvy před vzrůstem lichotného obra kapitalismu a zachovávala sociální rovnováhu.

Pokud vliv církve na sociální otázky neklesl, byl ve XIV. století veliký počet bohatých kupců jak německých tak českých. Když pak dle úsudku nynějších pokrokařů nastala »osvětenější« doba husitská, »obchod měl v rukou žid, a potom rozdělil se žid s Němcem, jak konstatuje správně Zikm. Winter. Domácí české obchodnictvo v soutěži s židovskými lichváři klesalo jako klasy pod kosou. Systém kapitalistický na základě braní úroků se přitžoval — a panovníci proti tomu radikálně nevystupovali, protože namnoze byli sami u židů zadlužení a že z židovského kšeftu plynulo mnoho pravidelných důchodů do komory královské. Židé si vedli po německu, ačkoli je nikdo k tomu nenutil a ani v tehdejší době nutiti nemohl.

Ostatně braním úroků snesitelných by byli židé tolik nezbohatli. Pomáhali si však šejdířstvem, čachry nedovolenými a úskočnými podvody jen což — jak svědčí Tomek a Winter. Proto také několikrát pomýšlela vláda královská židy ze zemí koruny České vykázat. Ti se však drželi našeho národa jako kůra stromu. V polovici XVI. století nastěhovalo se sem ke všemu ještě mnoho židů, kteří byli pro své šmejdy vypověděni z Rakous. Tomek praví: »Proti tomu zdvihali časem stížnosti rozliční řemeslníci a obchodníci, kterým se rozličnými šejdy židů dala škoda na jich živnostech. Také na sněmě roku 1557 byl všechen stav městský učinil ozvání proti tomu, a na téměř sněmu zaveden byl proti židům jiný podnět, když se jednalo o minci. Žádali stavové na králi, aby zřízením měny byla přítrž učiněna zmatku v mincích, které pocházely z nerownosti mezi mincemi domácími a cizími přinášeny do země. Měna byla králem zřízena, ale brzy se ukázalo, že nepostačovala proti nešvarám způsobeným od židů, kteří mince všelijak okrajovali, na zápor sami na židovském niště špatné peníze bili, cizí lehkou minci do země přiváželi.« (Dějepis Prahy XII., 80—81.)

Zde a v jiných čachrech židovských nacházíme kouzelný klíč k záhadě, proč židé rychle bohatli vždy a všude, kde se jim nehledělo ostřížím zrakeni na prsty. A takovou privilej církev židům neposkytovala nikdy nikde, třebaže k nim byla trpělivá do krajnosti.

Pokud židovskými praktikami nebyl zvrácen celý obchodní řád, šlo všechno dobře vývojem přirozeným. Pak ovšem braní úroků bylo církví dovoleno, když pro židovskou soutěž nebylo vyhnuto. Pak teprve ryzí humanita stávala se »hospodářsky nemožnou.« Ale následek toho byl, že sociální rovnováha porušena, že hory kapitalismu začaly rdousit lid v potu tváře pracující a že rozjásaný liberalismus ještě nové centy přiložil. Kdo tedy trpce mluví proti železně a bezohledně slle kapitalismu, ať si vzpomene, kde hledati jeho počátky.

Svatojanské slavnosti národní vzpruhou. Václav Beneš Třebízský napsal: »Ať hledal někdo ve století minulém od začátku až tak do roku 1789 člověka, jenž by, isa poněkud vzdělanější, mužně, neřeknu, obhájil svůj jazyk rodný, ale jen se k němu veřejně znal. V ruce se svítilnou byli bychom museli takového národovce hledati za bílého dne. V Praze samé, v té staroslavné, v té stověžaté Praze české českého slova podle zpráv cestovatelů nebylo ani slyšeti, ať vstoupil kamkoliv. A tu přišel máj, s tím májem šestnáctý den a Praha zaskvěla se rouchem svátečním, ulicemi pražskými náhle zavznívaly hlasy české, bylo viděti postavy v kroji nejmožnější, jimž sice ve tvářích oko jen poněkud hvstřelo mohlo vyčísti život, na němž lpěla porol a jako kámen hrobový a ta Praha, tato kamenná matička naše, s kteréž cizáci strhli poslední šat — ta Praha jakoby těmito zástupy lidu venkovského byla přímo omladla. Ty davy lidu, připutovavšího do hlavního města, již pocizáčetného okamžité zase na několik dní vrátily mu starodávny, ryzý ráz. Pouť svatojanská ve století 17. a začátkem tohoto zdá se mi býti jakoby nitkou zlatou, vinoucí se trudnou naší minulostí. Přicházeli na hrad Pražský ku hrobu Jana Nepomuckého tisícové ze všech končin koruny Svatováclavské, přicházeli k těm patronům svatým povědět, že ještě žije český knien, že od Šumavy až po Krkonoše, od Středohoří až dolů ke hranicím rakouským, ode Žďáru až ku horám na východě Moravy rozlehlými do té chvíle žijí dědicové sv. Václava, sv. Jana Nepomuckého a že jim vírou a jazykem na všechny věky chtějí zůstatí věrnými.«

Tedy ovšem se zavádí od extravlastenců kult jiný. Dle nich má se Praha k vůli národní posile klaněti Ferrerovi a vídeňským židům, pokud Tito podrývají víru šířením nesmyslů Haecklových. Jak se nám tyto židé odsluhují, jest známo obecně.

Masarykova snášlivost. Masaryk se soudruhy interpelací immunisoval známé hanobené osoby Kristovy, jež sepsal Machar. Šel na věc zchytra. Předsedovi sněmovny Sylvestrovi podána interpelace česká. Tedy Masaryk zanesl ji do sněmovní kanceláře úředníkovi, jehož upozornil, že trojí vydání Macharovy čítanky konfiskováno nebylo. Úředník tedy nepokládal za nutné předložiti Sylvestrovi německý překlad. Dr. Sylvester pak prohlásil před katol. poslanci politování nad tím, že interpelace, urážející náboženský cit, vůbec byla podána.

»Čas« dne 15. t. m. nazývá nadávkové řádky Macharovy »velkolepým článkem«. Prý to byla ukázka, jak by asi psaly naše listy o Kristu, kdyby vycházely v Jerusalemě. Lež na lež! Tak surově, tak neurvale nepíše katolický tisk ani o těch bídáckých povahách, jaké dozrály na šibenici.

Masaryk, Tolstoj a jiní kráčeli v náboženských úvahách tak často proti naší církvi! A kdy že byli tak neotesaně napadáni, i když se jim dokázaly veliké omyly, jako se spílá v Macharově řádkách osobě Kristově? V samých »Besedách Času« ozval se proti tomu nepřímý protest. A teď fanatikové odvažují se podkládati katolickému tisku takovou barbarskou vyjevenost!

Ale kdo doveče tupit Krista opravdu a se vším cynismem, to dokázal židovský tisk před vánočními svátky, kdy napsal o Kristu celý »vymyšlený« potupný román. Proti židovské slině však »Čas« neprotestoval ani slovem.

A pak prý Masaryk, který ostatně nazval katoliky »černou bandou«, jest prý apoštolem náboženské tolerance! Jako by nevěděl, že pod záminkou »katolických listů« dostává se Kristu tak nízkých potup, jaké ještě napsány nebyly.

Záložna v Hradci Králové
Janské náměstí.
Vklady na knížky 4³/₄%
Na běžný účet dle ujednání.

Politický přehled.

Politická situace v celém Rakousko-Uhersku jest nejvyšší nejistá a napiatá. V našem parlamentě jsou poměry tak rozbité a rozvrat v jednotlivých stranách tak hluboký, že vláda má prý už jen starost o to, jak zabit čas do svatodušních svátků. Česko-německé vyrovnání nehýbe se z místa a následkem rozbití vyjednávání mezi Justhem a Lukacsem má vláda rakouská opět ruce svázaný. Ministerská rada zabývá se brannou reformou a uvažovala všechny možnosti, jež pro brannou reformu mohou nastat rozbitím jednání mezi Justhem a Lukacsem. Dnes není jisto, zda maďarská obstrukce nepostaví se i proti předloze o normálním kontingentu nováčků. — V zákulisí dějí se pilné přípravy na rozpuštění říšské rady.

V poslanecké sněmovně byla předloha o změně kompetencí ministerstva veřejných prací a ministerská rada přikázána výboru, 14. května vyřízen ve 2. a 3. čtení trestní řád a jiné menší předlohy. Téhož dne na schůzi klubovních předsedů jednalo se o to, má-li býti šestiměsíční rozpočtové provisorium přikázáno výboru bez prvního čtení. Proti tomu postavili se čeští radikálové, Rusini a Jihoslované, a žádali, aby první čtení bylo provedeno. — Zeměhl být předseda něm. nac. svazu dr. Karel Chiari, člen panské sněmovny.

Vláda vyjednávala s Jednotným českým klubem. V parlamentě sešlo se 9. května předsednictvo Jednotného českého klubu, avšak bez předsedy dra Fiedlera, který — ač ve Vídni dle — přece se jednání nesúčastnil. Jednání se účastnili poslanci: Udržal, Staněk, Kramář, Masaryk, Klofáč a Šilinger. Po delší debatě odebralo se presidium — opět bez Fiedlera a bez Klofáče, který na konferenci jíti odmítl — k hr. Stürgkhovi, s kterým konferovalo přes půl třetí hodiny. Není pochyby o tom, že jednalo se o poměru Jednotného českého klubu k vládě, zejména pak s ohledem na aktuální otázky, jmenovitě na brannou reformu a rozpočtové provisorium. Porada byla naprosto důvěrná.

Pomoc českým zemským financím. Zemské pokladně království Českého vyplaceno bylo dne 5. května půl milionu K a 25. května vyplaceny budou další dva miliony K jako záloha na úděl z osobní daně z příjmů. V červnu dostane země opět zálohu 900.000 K na úděl ze státní daně lihové. Úděly tyto byly by splatny teprve po uplynutí půl roku, ale vláda, aby země měla dostatek prostředků k nezbytným a neodkladným výdajům, poskytuje tyto obnosy téměř půl čtvrtá milionu K zálohou předem. Samozřejmě, že tímto vypomáháním ze strany vlády; umožňuje se další obstrukce na sněmu.

Němci mezi sebou. Ve Vídni konal se sjezd německých nacionálů dolnorakouských. Většina dů-

Sukna [obrázek]
Doskočil [obrázek]
Chocoň. [obrázek]
Bačte si vyzádati vzory jarních a letních látek, které letos přináším v bohatém výběru.
Veleddstojnému duchovenstvu doporučuji svlátní novinku pod názvem „PRENTAM“ v ceně metrů 8 40.

věrníků vyslovila se proti spojenectví s křesťanskými sociály a prohlásila je za horší sociálních demokratů.

Vyjednávání v Uhrách mezi minist. předsedou Lukacsem a Justhem se úplně rozbilo. Justh návrhy Lukacsovy odmítl a Lukacs pak prohlásil, že dále vyjednávati nebude; nastane tedy boj s obstrukcí. Opakuje se stará komedie, v Uhrách si dobře rozumějí.

V Chorvátsku královský komisař Cuvaj bezohledně vystupuje proti Chorvátům, slova kritiky nesnese a trestá hned vězením. — Slovanští poslanci z Bosny na společné konferenci prohlásili, že porušením ústavy chorvatské provedla uherská vláda čin, který musí býti odsouzen každým kulturním státem jako porušení lidského i občanského práva. Chorvátům vyslovují se sympatie a vybizejí se k boji za ústavní práva a svobodu.

Roztrpčení v Polácích vyvolalo usnesení ruské dumy, aby polská gubernie chelmská správou podřízena byla přímo ruskému ministerstvu v Petrohradu: dosud správa její podřízena byla polskému generál. gubernátorovi ve Varšavě. Jest to veliký krok k porušení chelmského kraje. Roztrpčení toto vyvolalo 12. t. m. demonstraci polského studentsva Lvovské university, při čemž nastala krvavá řež mezi policií a studentstvem. Mnoho studentů zatčeno.

Pruská Hzuost. Při sezení pruského sněmu 9. května na rozkaz předsedy vyveden byl ze sněmovny proti řádu jednající sociálně demokratický poslanec Borchardt. A první státní návladní podal sněmovně návrh, aby posl. Borchardt byl stíhán pro veřejné násilí a pro odpor proti státní moci.

Protopolská akce v Prusku. Pruské sněmovně předložila vláda předlohu zákona o sesílení německví v některých částech země. V předloze pokazuje se na stálý postup Poláků ze západního Pruska a Poznaňska do sousedních provincií a politický a hospodářský vzrůst Poláků v Horním Slezsku a Dánů v sever. Šlesviku. Zákon poskytuje osadníkům německým zvláštní výhody. Ovšem mezi Poláky vzbudí tlak prospěšný protitlak.

Otázka náboženská při vojenské debatě v Říšském sněmu německém. Při projednávání rozpočtu ministerstva války pokročil Müller pochválil svou stranu, že souhlasila s novým zbrojením, ale hned za to žádal, aby byla zrušena povinná účast vojska na bohoslužbách a odstraněna přednost šlechty v gardě. Ministr války Heeringen však prohlásil, že od povinné docházky k bohoslužbám nesmí se ustoupiti. Stálé útoky na vedení armády svádějí často prosté vojáky k neposlušnosti, jež musí býti v zájmu armády přísně trestána.

Proti soubojům ve vojsku. Říšský sněm německý přijal resoluce, které podali centrum, soc. demokraté a pokrokáři na omezení souboje a na potrestání těch, kdož k souboji vyzývali, vyloučením z armády a ztrátou pence.

Albánci bouří se na novo. Turecká vláda jim při minulém povstání slíbila náhradu škod, které jim turecké vojsko způsobilo na polích, i domech, ale dodnes sliby turecké nesplněny, proto došlo k novému povstání. Albánci prohlašují, že raději vykrvácí, než aby nesli turecké jho a snášeli tureckou věrolomnost.

Válka Italsko-turecká. Po Rhodu pokračuje italské loďstvo v obsazování tureckých ostrovů v egejském moři. Tak obsazeno dalších pět ostrovů a úředníci civilní i vojenští zajati a hned odvezeni do Itálie.

Zprávy organisač. a spolkové.

České mládeži křesť. sociální a všem katolickým na Novoměstsku a Náchodsku!

Sdružení mládeže křesť. sociální se sídlem v Hradci Králové.

pořádá v neděli dne 9. června v Novém Hrádku
krajský sjezd české křesť. sociální mládeže

s tímto pořadem:

Dopoledne:

1. O 9. hodině ranní vítání hostů.
2. O půl 10. řazení na ulici Náchodské a průvod do chrámu Páně.
3. O 10. hodině kázání a slavná mše svatá. Nato společný oběd.

Odpoledne:

4. Od 12. do 1. hodiny **porada důvěrníků** v hostinci p. V. Lepše. Mezitím prohlídka hradu Primburku.
5. O 1. hodině řazení na ulici Náchodské a **průvod na velký tábor lidu, spojený s lidovou vesellicí.**
6. Tábor lidu zahájí člen Ústředního výboru Sdružení české mládeže křesť. sociální. — Následovali budou **slavnostní řeči:**
7. »Organisace mládeže«. Promluví p. A. Kaňourek, rolnický syn a starosta Sdružení venkovské mládeže v Čechách.

8. »Vzdělání žen«. Promluví sl. A. Věchtová z Nov. Bydžova. — Při veselici koncertovatí bude oblíbená hudba Dobrušská. Zábavní program velmi vybraný a bohatý: zábavné atrakce, kuplety, výstupy. Buřet.

9. Večer bude **věneček** v sále p. V. Lepše.

Vstupenky na sjezd lze dostati u jednatelů skupin v předprodeji za 30 hal., na místě sjezdu pak u pořadatelů za 40 hal. — Opravňují k přítomnosti na všech bodech sjezdového programu dopoledne i odpoledne. K večernímu věnečku obnáší vstupné 40 hal. Obědy budou obstarány jen pro ty, kdož se předeem u jednatelů skupin ohlásí a zaplatí obnos 1 korunu.

Přátelé! »Mládež — naše budoucnost!« Toť heslo, jež se stalo středem snah všech směrů, které se denně v současné době utkávají v urputných zápasech. Cíťte dobře, mladí přátelé, ty vzbouřené vlny nepřátelských útoků, dorážejících ustavičně na vaše srdce, na vaše svědomí, na váš cit za tím účelem, aby vás strhly s výšin našich velikých cílů myšlenky křesť. sociální. Avšak marny jsou ty houževnaté útoky! Mládež naše nedbá těchto svodů, čím více vzdouvají se vlny nepřátel. útoků, tím více roste uvědomění a síla naší mládeže. — **Přátelé! Přijďte všichni, abyste mohutnou manifestací ovděčili svoji statečnost a vzájemně se k dalším bojům posílili! Přiveďte s sebou všechny dospělé stoupence Idei křesť. sociálních! Na shledanou!**

Výbor okresního Sdružení české mládeže křesť. sociální na Novoměstsku.

Ústřední výbor Sdružení české mládeže křesť. soc. se sídlem v Hradci Králové.

Černilov. (Přednáška.) Náš milý host dp. Jiří Sahula přednášel 28. dubna v Jednotě o politické situaci. Poukázav na nejdůležitější momenty v dnešní době, objasnil politickou situaci čteně shromážděnému posluchačstvu mistrně. — Jménem přítomných tlumočil srdečný dík vsdp. předseda, vikář J. F. Seidl. — (Divadlo.) 12. května sehráli ochotníci činohru Šmova »Vesnický mučedník«. Volila-li Jednota vždy šťastně divější dramata, musí se jí i tentokrát ta přednost přiznati; nezapomněla, že divadlo má především obecnostvo poučovat na místě prvním a pak teprve bavit. Všichni účinkující dobře se vžili do svých úloh — i nejmenší role sehrána byla s náležitým pochopením. Proto obecnostvo velmi čteně shromážděné ani tentokrát neodcházelo zklamáno. Zvláštního lesku nedělnímu divadlu dodal pan Vilos Darebník, účetní z Hradce Král., který laskavě převzal úlohu Václava. Precizně provedení svědčilo o pilném studiu i o hereckém nadání. Uznání i dík byl posluchači panu účetnímu dán po scénách frenetickým potleskem na jevo. Režii měl, jako vždy dp. J. L. Petrásek. — Jen dále a chutě k nepříteli zasnutí! — Orlové pořídili si novou americkou hrazdu. Pilně se cvičí v odboru mužském i ženském, aby mohli veřejně vystoupiti na sletu v Hradci Králové, doma pak při večírku, určeném na červen a při výletu v srpnu. — (Úmrtí.) Dva členové, V. Podaný a M. Skalická, odešli na věčnost. Jednota je s praporem ke hrobu doprovodila. Čest jejich památce! Odpočívte v pokoji! M. Skalická odkázala ženskému odboru 20 K. Následování hodno.

Zprávy místní a z kraje.

Generální návštěva ve vikariátě chrudimském. J. E. nejdp. biskup dr. J. Doubrava na své apoštolské cestě zavítá v pondělí 20. května do Svinčan, 21. května Kladruby, 22. a 23. května Labská Týnice, večer vždy v Kladruhech, v pátek 24. volný den.

Svátek sv. Jana Nepomuckého přinesl nám dávno křesť. dědič, čímž milý zemský náš patron vyprosil nám cenný dar. Svátek světcův byl dle starobylého obyčeje oslaven na Hradě v kostele seminářském slavnými službami Božími, při nichž úkol kazatelů zastávali pp. bohoslovci IV. roku. Zpívanou mši sv. celebraval kanovník Msgr. Kerner, při níž provedl pěvecký sbor bohoslovců zdařile oblíbenou skladbu Pickovu. Po celý den plnily četné zástupy místního i vákolního obyvatelstva kostel i přístupné prostory semináře. Na náměstí svatojanském byla ozdobena socha sv. Jana souborem elektrických žárovek majitelem domu, záložnou a každodenně koná se před ní večerní lidová pobožnost pod vedením vsdp. kanovníka Msgr. Kerner. Po čas celé oktávy konají se v kostele seminářském ráno i odpoledne četné navštěvované pobožnosti.

Městská rada dne 8. května m. j. rozhodla: S farním úřadem v Novém Hradci Král. se sdělí, že lze již převzít benedikci rozšířené části hřbitova tamního. — S policejním úřadem se sdělí, že p. H. Peškovi, cukráři, udělena byla koncesse ku výčepu likérů v domě čp. 141 v ulici Klicperově, a témuž se postoupí přípis c. k. ředitelství gymnasiálního, v němž udány jsou hostince, které mohou studující gymnasia ze VII. a VIII. tř. navštěvovati. — C. k. okr. hejtmantství se požádá o povolení zřízení přechodníku přes silnici u domu čp. 345 p. Č. Novotného. — Panu Jar. Urbanovi, hotelieru, uděleno bylo provisorně na dobu jednoho roku povolení ku stavbě budovy pro kinematograf. představení na zahradě domu čp. 383 »pod Kozinkou«.

Matčíní koncert minulou neděli pořádaný v městských sadech na Žitkově náměstí, vydal se také tentokrát, provázen býv překrásným počasím. K výnosu vstupného, které dosáhlo s třebou v bufetu výše 295 K 08 hal., přispěl též prodej pěkných macaček, věnovaných městským zahradnictvím. Buffet, zřízený z iniciativy pánského odboru, bez předchozí reklamy — těšilo se pozornosti také, že se stane asi nezbytnou součástí příštích promenádnic koncertů. — Matčíní slavnost uspořádána bude v neděli dne 16. června, pročez se žádají národní spolky, by téhož dne v zájmu U. M. Sk. podniků žádných nepořádaly.

Přednáška. Spolek »Anáška« pořádá 19. t. m. o 5. hod. odp. ve dvoraně Adalbertina přednášku o arcibiskupovi Antonianu Prusovi z Mohelnice. Dostavte se čteně!

Soupis památných stromů v kraji hradeckém hodlá sestaviti Přírodovědecký klub pro severových. Čechy. I obrací se na všechny přátele a milovnick. přírody a prosí o vyplnění dotazníků, jež přijímá jednatel klubu prof. K. Prokeš v Hradci Králové; zejména apeluje se na učitelstvo a pp. lesníky, aby se účastnili akce soupisné ve svém okrsku. — Vyžaduje se vyplnění těchto otázek: 1. Druh stromu. 2. Popis (výška, rozložitost a zachovalost). 3. Místopisná poloha. 4. Stáří stromu (kde nelze přesně stanovit; tedy přibližně dle místní tradice). 5. Historie stromu a zkazky v lidovém podání, k stromu se vážící. Možno-li, buďtež opatřeny i fotografie stromu. Zprávy souhrnně uveřejňovati se budou v kralohradecké Ročence vždy s udáním autora.

Úmrtí. Dne 11. května zemřel po těžké nemoci v nemocnici zdejší pan Rud. Novotný, kom. zástupce firmy Schenker a spol. v Hradci Králové. Tělesná schránka zesnulého byla zde dne 13. m. vykropena a do Prahy převezena.

Chytání much ponechávají orlové drobné ptáčky havěti. Pokrokařský kritik z »Osvěty L.« však si oblíbil lapálie tolik, že činil velký rozklad o stylisaci naší výtky v příčině pronásledování zesulé sestry Pankracie. — Dobře v »Obnově« napsáno, pane pokrokáři! A je-li nedovtipou některý pokrokář, pak jini rozuměli jasně. Po smrti Julia Grégra se přece také často psalo, co »říkával a psal nebožtík Grégr«, aby stručně naznačili se rozdíl mezi dvěma Grégry. A nikdo se nad tím nepozastavoval i pokrokáři rozuměli.

Záložní ávěrní ústav v Hradci Králové. Fikálka v Semilech byla jmenována Podružným úřadem Rakousko-uherské banky. Toto jmenování jest novým dokladem lichotivé důvěry, které těší se Záložní ávěrní ústav nejen v širokých kruzích obecnostva, ale i v rozhodujících kruzích finančních.

Ztráta brože. Dne 12. května t. r. odpoledne ztracena byla cestou od Bříčky k Novému Hradci Králové zlatá brož rodoby azlu. Pochtivý nálezce se žádá, aby brož proti odměně odevzdal na zdejších policejním úřadě.

Věstary. V minulých dnech od 5. do 13. května byla konána u nás pěčí horlivého dp. faráře M. Jičinského sv. missie. Důstojní páni z kongregace Nejsv. Vykupitele obtížný úkol svůj vykonali s nevšední obětavostí a velmi čestně. Na 1200 věřících bylo u sv. zpovědi a na 1600 u sv. přijímání v těchto několika dnech. Uvážíme-li ducha dnešní doby a zvláště poměry, ve kterých pracovali, musíme říci, že výsledek byl nad očekávání skvělý. Jak blahodárně působila sv. missie, ukázalo se při svěcení missijního kříže. Imposantní průvod, jakého Věstary dosud neviděly, rozvinul se po naší osadě a byl důkazem, že duch křesťanský přes všechno zlohubné působení nepřátel náboženství udušiti se nedá. Průvodu účastnilo se nesčetné množství věřících, dlouhé řady družiček a místní duchovní. Též dpp. dr. Hugo Doskočil, professor theologie z Hradce Králové a Václav Břeský, farář z Probuze. Byl to vskutku triumfální průvod ku počti Spasitele. Též uspořádání průvodu bylo vzorné. Dle případných a nadšených slov dp. kazatele byla zde (na půdě krvi bojovníků z r. 1866 skropené) svedena bitva a to bitva na záchranu duší křesťanských. Kteří však byli poraženi, nikterak nechtěli porážky své. Vždyť sami získali v boji tom nejkrásnější a nejennější užitek: smíření s Bohem a klid vlastních duší. Proto není divu, že při loučení s dpp. missionáři zarosilo se mnohé oko slzami nelčené vděčnosti s přáním, aby i v jiných místech dpp. missionáři došli ke podobného výsledku jako u nás.

Pokrok ve Věstarech. Dějí se u nás delší dobu pokusy, aby se osekala obvyklá náboženská cvičení. Proti tomu nepomohlo soukromé přátelské upozornění, že změny v tom ohledu spadají do pravomoci c. k. zem. školní rady a ordinariátu. Od nepaměti školní děti účastnily se zde celých prosebních průvodů. Letos však pp. učitelé pojednou začali děti uprostřed průvodu vraceti domů. A kdyby u těch pánů aspoň jinak bylo možno pozorovati zvláštní horlivost, paedagogickou! Výsledek pokusu toho mohl poučiti p. řídícího Chmeláře, že se tu správně nejednalo a že občané zdejší mají zcela jiné názory než lidé, kteří tak laciným způsobem nosí »pokrok« na trh. Snad pány mrzí, že duchovní správa zavírá často ne jedno, ale hned obě oči při jiných školských záležitostech. Katolíci zdejší jsou v postavení výjimečném. Židé a evangelici staví si dále vlastní konfessní školy, v nichž učitelé musí celým svým chováním podporovati příslušnou náboženskou výchovu. Nikdo jim toho nevytyká, ani učitelé pokrokoví. Jen škola naplněná dětmi katolickými musí mítí takového správce, který po celý rok o dnech svátečních se nepřesvědčil osobně, jak se děti chovají na místě posvátném. Pan řídící jde mnohokrát denně kolem kostela, a

le dovědět nemáme trojit. Pak se sdává, že kněz p. u-
čitel odbyvá svůj dozor v chrámu tak, že věřící musí
sami děti napomínat a počítat o tom, co se v kostele
nechce. Ozval se sice hlas, že p. řídícíma nemůže se nic
stát, protože p. inspektor jest jeho spolištěm. Svého
vsak pochybojeme, že by inspektor známý svou svědo-
mitostí a neustranností zrovna pro školu zdejší vymýšlel
privilegia. V té příčině radíme p. řídícíma, aby učinil
nápravu. Také by mu rozhodně neškodilo v očích ko-
latury, kdyby povinnosti církve té, k níž se úředně
sám hlásí, také plnil. Doufáme, že toto upozornění po-
sáží.

Trábechovice. Smlavená a povtá, všem zdejším občanům z různých jiných skutků dobře známá firma triumfuje! Generální štáb si dupnul a se usnesl, aby známé »Bělidlo« byl od obce prodáno panu Dotfelovi. Naše stanovisko vůči soc. demokratům je obecně známo, ale ku cti soc. dem. členům obecního zastupitelstva pp. Lorencovi, Kohoutovi a Jaklovi budiž konstatováno, že věc bystře prohlédli a hlasovali proti nemoudrému prodeji »Bělidla«. Že na všechny strany »spravedlivý«, »po cti nebažící« náměstek a nyní v naději čekatel purkmistrovství p. Bujet lhasoval pro prodej, je vysvětlitelné, že však pan Vašítko a pan Horák, pňaf, jediní naši zvolení kandidáti do obecního zastupitelstva svým úmyslným nedostavením se do schůze zastupitelstva, jako při každé tak i v této záležitosti naši postavili se neto-liko proti obecnému blahu, ale i proti bývalému svému spolukandidátu panu Hájkovi, je velmi poučné. Pan K., který před třemi léty proti všli ostatních členů volebního výboru prosadil kandidátku vezdy nespolehlivých zmíněných pánů, snad nyní nahlédne, kdo měl tehdy pravdu . . . Pana Horáka a Vašítku musí v příštích obecních volbách — které právě nadcházejí — voliti a kandidovati ti, kterým slouží, jich zájmy obstarávají, a kterým pomáhají dělati »strašlivě chytrou obecní politiku«. Poněvadž jistí notáblové rozšiřují po městě nepřádivé zprávy ohledně obranných soudů p. mlynáře Hájka a tak matou veřejné mínění, uveřejníme v »Ob- nově« stručné vysvětlení celého sporu, který nejen nyní, ale i po letech bude důležitým dokumentem pro kulturní dějiny vůbec a našeho města zvláště.

Sv. missie ve Stračově. Byli to slavní dnové prokolatury Stračovskou od 4. do 12. května, když se konala sv. missie. Již napřed těšil se lid. A když sv. missie počala, rád a ochotně přicházel na kázání ráno a navečer a odpoledne zase jednotliví stavové na křesťanské cvičení, aby poslechl výtečného kazatele vdp. P. Alfonse Lukančiče z řádu sv. Dominika z Prahy. Mistrně všecko vykonal, všestranně uspokojil svou výmluvností a láskou tak si v krátkém čase lid získal, že by ho byl stále poslouchal a proto těžce se s ním loučil. Nebylo lidu dlouho i hodinu poslouchati kázání, neb dvě hodiny křesťanské cvičení. Promluvy tak výtečného řečníka získaly si srdce všech. Přítomnost lidí rostla víc a víc, až stávala se obrovskou. K oami stám přijalo sv. svátosti a osvědčili svou víru v Ježíše Krista, Boha a Spasitele svého. A jak dojemně působily promluvy vždy před svatým přijímáním s obnovením slibů křesťanů! Tu mnohá slza skropila zem. Zvláště dojemně působilo a povzbudilo odprošení Nejsv. Svátosti Oltářní, před nímž mládenci stáli čestnou stráž, majíce hořící svíce v rukou — a pak projev ácty Rodičce Boží, kde zase družičky čestnou stráž měly a hořící svíce v rukou držely. Ku konci svaté missie vneděli odpoledne byl velkolepý průvod obcí. Již časně z rána střežba z hmoždítků oznamovala nastávající slavnost. Šlo se od kostela ke sv. kříži, který za obcí v poli stojí a který byl slavnostně ozdoben. Zde vyzdvížen byl okráslený věnci od děvčat z Klenice a Dubu missijní kříž od 12 mládenců, česén a provázen čestnou stráží sborem dobrovolných hasičů a 70 družiček. Za zpěvu »Tisíckrát pozdravujeme Tebe« a za zvuku hudby postupovali četný zástup střídavě s modlitbou: Otče náš a Zdravas Maria ku chrámu Páně, kde kříž missijní měl býti postaven. Napřed za křížem šly školní dívky, pak jinoši a panuy, mládenci a družičky, sbor dobrovolných hasičů, spolek živnostenský s praporem, obecní místní zastupitelstvo, místní duchovní. Dav lidí ubíral se s nimi ke chrámu Páně. Byl to vřezostlavý průvod sv. víry v Ježíše Krista akřizovaného. Když byl missijní kříž postaven a posvěcen, zpíváno: »Svatý Kříži, tebe ctíme . . .«, pak posvěcena byla ještě socha Nejsv. Trojice, věnci od děvčat ze Stračova ozdobená. Venku při slavnostním kázání připomenul vdp. P. Alfons Lukančič pravdy při sv. missii vyložené a všem poděkovav, rozloučil se se všemi stavy a dal jim s Pánem Bohem. Na děkav lásky a oddanosti od lidu nesl s darovanou mu kyticí, kterou mu podala s vroucím požehnaním družička Františka Honková. Dobrotivý Pán Bůh buď mu za vše odplatitelem! Tak vítězí Ježíš Kristus na venkově a víra v Něho zakofeněná je v srdcích lidu pobožného.

Chrudim. V sobotu 4. května t. r. zavítal k nám na své apoštolské cestě Jeho Excellence nejd. biskup Th. Dr. Josef Doubrava. Jakkoli bylo před jeho příjezdem mnoho řečí a to ze strachu, aby nestihla město značka zpátečnickv, přece díky pozornosti vůdčících činitelů byl příchod předního diecéšního reprezentanta katolické církve, k něž hlásí se až na nepatrné výjimky celé město, takový, jaký mu po právu přísluší, slavný a plný projevů srdečné radosti. Již v ranních hodinách odšlo se město v slavnostní háv barev národních, císařských i papežských, odpoledne pak širokou ulicí počínajíc plnilo se město ústavy a školami, spolky, veřejným střednictvem, jakož i vybraným občanstvem. Rázem 5. hodiny sestoupil arcipastýř, provázen všude

kapitál, dělníkem drem. Spokapem a -blak. sekretářem drem. Haráněm s vrazu u brány města, kde vřele uvítán byl p. purkmistrem města drem. F. Vagnerem, který se slovat. c. k. místodrž. radou Rebensteigrem z Blankenfeldu a c. k. škol. inspektorem prof. Hanusem spolu se zástupci městské rady vyjel nejdř. arcipastýři na hranice okresu vstříc. Po té jménem duchovenstva uvítal J. Excellence místní arciděkan a říká dr. Mrštík a jménem mládeže svým uvítáním k slzám ho pohnula Milada Staňková v čele četného davu družiček, načež nastoupil cestu k arciděkanství, dáváje si představití jednotlivé osobnosti, jimž srdečně děkoval za tak slavné uvítání. Dojemný byl pohled, když nevinné děti byly oděné uváděly našeho milovaného arcipastýře do krásného chrámu, u jehož vchodu jej uvítala Jednota katol. товаришů, v chrámě pak Katolická jednota paní a dívek a Všeodbor. sružení křesť. dělnictva. Za zvuků překrásné skladby našeho Řihovského, jenž ji k této slavné chvíli zvlášť složil, vykonal arcipastýř počtu Svátostnému Spasiteli, načež vystoupil na kazatelnu a znova všem děkoval pročitěnou řečí za milé přijetí. A můžeme směle říci, že milovaný arcipastýř svým milým, synpatickým zjevem spolu se svým až do krajnosti laskavým jednáním, s kterým každému, od nejmenších počínaje, vycházel ze svého týdenního pobytu u nás vstříc, získal si srdce všech a projevy opravdu dětině přehylnosti a lásky šly mu každodenně v patách při jeho zde nadlidské námaze. A proto není divu, že nescetné davы sešly se k závěrečné pobožnosti v klášterním chrámě kapucinském, aby ještě jednou přijaly pozhnání z rukou arcipastýře; nepřehlédný řád družiček uctil vznešeného přítele malíčkových květinovým darem a dojemnými proslovem na rozloučenou od Evy Machkové a M. Roubínkové. Kež dobrotivý Bůh sílí Jeho Excellenci na této namáhavé cestě v pravdě misijnářské, a sám ať přijme ještě jednou srdečný dík za vše dobré semě, které zde v tak četných promluvách zasel v srdce přítomných. — Chrudimští občané katoličtí považují za svou povinnost vzdáti dík též spolkům na uvítání J. Excellence sčastněným, sl. spolku vysloužilců voj. s hudbou, sl. spolku nář. vysloužilců a sl. spolku vzáj. se podporujících dělníků »Ressel«, kteří šli přes terror nepřátel vykonalí akt povinné zdvořilosti. Ale ještě něco musíme zde připomenouti místnímu vld. arciděkanenskému úřadu a sl. úřadu důchodenskému. Neviděli jsme, ale také nijak nepostrádali — městskou hudbu, která, jak nám všem známo, musí se bráti o našich pohřbech, ať si jí kdo přeje čili nic, aby prý se mohla udržeti — a tu je naše mínění, které s důrazem tlumočíme jménem všech zdejších katolíků po tomto ostentativním projevu, aby buď hudba stala se opravdu městskou a při každé reprezentaci města účinkovala, jak se to děje i jinde a pak rádi budeme ochotni i k jiným obdobem pro ni; aneb aby byla čistě ostrostřeleckou a sl. sbor ostrostřelců ať si jí sám financuje. My si pak vezmeme hudbu při svých soukromých potřebách, kterou budeme chtít. Rovněž se nadějeme, že sl. c. k. priv. sbor ostrostřelců, jako spolek čistě »pokrokový«, který se bojí, aneb snad stydí vítat biskupa, c. k. tajného radu J. Veličenstva, také bude se stydět požívati rázných výhod od klerikálů poskytovaných zvlášť při pohřbech. Nestalo-li by se tak, zakročíme u zmíněných dvou úřadů sarni. Tolik jsme uznali za nutné k objasnění situace . . .

Návra na pokrok v Čerudim. V lokálce přepokrokového listu jeden pokrokový nadčlověk nutil své ubohé čtenáře k divokým úvahám o pohřbu p. Palaty, člena jednoty katolických tovaryšů, jehož se sčastnily místní katolické organizace počtem imponentním, chtíce tak vzdátí postu dlouholetému pracovníku. Zaráželo nadlidského myslitele, že tak ohromný počet lidstva je ve spolcích tmy a zpátečnickví a že by tomu tak nebylo, kdyby místní intelligence, úřednictvo a učitelstvo škol národních i středních konalo svou povinnost. Napomíná pak, aby beze všech kompromisů děla se «u-vědomovací» práce od učitelstva všech místních ústavů a těší se, že pak zmizí nadobro víra ve vše nadpřirozené, když učitelstvo bude konati jen to, co je nařízeno. Nic krásnějšího a katolickému živilu prospěšnějšího nemohl tento pokrokový nadčlověk přáti. Nám však zdá se, že snad spadl s měsíce, když neví, jak přesně držel se naše školství obecné zákonů a nic nad ně ani vedle nich nepřipustí; že by pak ústavy střední učinily ze svých kathedr stváčské hlásnice maceškářů, to myslíme, neučiní k vůli ztřeštěnému pisateli ani živlové nejvolnějšího smýšlení, kteří dbají posud na důstojnost vědy. Že bychom nějaký kompromis uzavřeli s lidmi, kteří jsou s vírou hotovi, to nás ani nenapadne, a jako to opatrnictví vypadá u nás, o tom zase si povíme jindy. Než tolik ať vezme na vědomí onen pisálek, že jsme na ten titul »bratři studených« velmi hrdí, ježto, kdo je tak horký, až se mu mozek vaří, jen ten může zploditi takové nesmysly o věcech nadpřirozených, že se jim i prostředně vzdělaný chlapec musí od srdce zasmáti. Zde v pravdě se může říci, že je těžko nepsati satiru... u boží čtenáři takových tiskovin...

Kdo na Chrudimsku nábožensky rozstřívá? Opa-
kujeme znovu, že soc. demokraté ve volební kampani
nedopustili ani dvacátého dílu takových výpadů proti
naší politické straně, jako dr. Hnídek se svými nohledy.
Jak záleželo agrárním agitátorům na tom, aby nábožen-
ský duch a postoj rolnictva byly upevněny, patrně z
toho, že přední agrárníci již před prvou volbou se u-
spokojovali, že se dali agrární hlasy v případě užší volby
mízi rolníkům Šabatoa a soc. demokratem soc. demo-
kratům. K tomu všemu byl poškoděn Šabata v četáku
zemí tak bezcharakterními, až vlasy vstávaly. A my

Jsem měli sloužit a jen sloužit. Všecko ještě bychom byli snesli, kdyby po prvé volbě hned v okrese sou- sedním nebyli agrární organizátoři vydali tak vášnivý apel, aby byl volen soc. demokrat proti katol. rolníkovi Adamkovi. To rozhodlo, že našinci Dru Hnídkovi rozhod- ně nechťeli k mandátu pomoci, třebaže s mnohými jiný- mi agrárníky byli v přátelském poměru. Hnídek není ce- lým rolnickým venkovem. Později našinci prohlásili mani- festačně, že chtějí pro případ příštích voleb dátí hlaso- vací lístky společně s agrárníky kandidátu kompro- misnímu, což rozvážliví agrárníci přijali v zájmu upo- kojení venkova s povděkem. Hnídka však po takových hrozících scénách voliti nemůžeme. Ale kdo tedy přece ještě nyní ruší žádoucí klid? Z uražené ješitnosti Dr. Hnídek do záležitosti čistě církevních snažil se vplétati osobní politiku. Rozeslal vlastní »pastýřský list« do všech krutů agrárních proti vítání diecévního arcipastý- ře. Nazývá tam soc. demokraty největšími nepřátele ven- kova, zřepomínaje, kolik tisíc hlasů dali agrárníci soc. demokratům proti katolickým sedlákům. Prý se nesmí lí- bat ruka, která rolníky bije (!!) a která jest za výsledek volby zodpovědná! To jest úžasná nepravda, protože se rozhodli proti Hnídkovi zcela svobodně političtí or- ganisátoři naši. Za to, co zavinil sám Dr. Hnídek svou úžas- nou nesnášenlivostí, má trpěti arcipastýř, který ani ku- feti na Chrudimsku neublížil. Diktátor Dr. Hnídek rozka- zuje starostům, aby nestavěli bran, nevítali, aby nešly žádné družičky atd. Tážeme se: kdo rozeštvává znovu a znovu venkov? Komu není vhod, že se naši rolníci s celými řadami uvážlivých agrárníků spřátelili? A kdo tyto nové výpady konec konců odnese? Nejlepší odpově- di na Hnídkovy rozkazy jest to, že i agrárníci pozná- vali a uznávali dobrotu a slechetnost vrchního arcipa- stýře. Zaznamenali jsme pouze jako dokument, co vše- cko umí prováděti uražená osobní ješitnost Hnídkova.

Za v Pánu zesnulým Vinc. Klepříkem. Dne 29. dubna uložili jsme k dočasnému odpočinku na hřbitově zdejší kněze srdce zlatého, šlechtetného hodnostáře církevního, čestného kanovníka, bisk. kons. radu, býv. vikáře traktu rychnovského, majitele rytířského řádu Františka Josefa I., velezasl. děkana Vinc. Klepříka. Slavný pohřeb jeho byl markantním důkazem lásky, jaké se zesnulý círk. hodnostář těšil; o 10. hodině v domě smutku tělesnou schránku v Pánu zesnulého vykopřil vsp. kancleř, pap. komoří, kanovník Msgr. Frant. Kerner z Král. Hradce za assistance 39 kněží. Po té bral se imposantní průvod po náměstí do děkanského chrámu Páně sv. Havla, kdež vystoupil na kazatelnu smuteční kazatel vdr. děkan Fr. Kulhánek, který jako kaplan po 12 let s vsp. kanovníkem Klepříkem v lásce a svornosti obtížnou zdejší kollaturu pastoroval. V dojemné řeči zmínil se výmluvný kazatel o zásluhách zesnulého miláčka kleru vikariátního. Jako mladistvý novosvěcenec byl roku 1859 ustanoven za kaplana v Deštném, po té v Slavoňově a v Blovicích. Odtud povolán za faráře do Kačerova, kdež po více roků blahodárně mezi horským německým lidem působil. Konečně presentován na uprázdněné beneficium rychnovské a zde po 34 roků horlivě pracoval. Když v roce 1866 řádila ve zdejší městě cholera a v roce 1880 neštovice, tu nevelal se šlechtýn ten kněz náказы, ale s opravdovou láskou se Spasitelem na srdci spěchával k lůžkům těch ubohých umírajících. Za své veliké zásluhy byl vyznamenán jak církevní tak světskou vrchností. Pro svou mírumilovnou povahu, pro vládlost a laskavost požíval všeobecné přízně a vážnosti. Ký div, že poctěn byl důvěrou občanstva a zvolen za člena obecního zastupitelstva, kdež po 30 let nepřetržitě zasedal! Po této jímající promluvě sloužil intimní přítel zesnulého a rodák zdejší Msgr. Kerner za assistance všech tu přítomných kněží slavné requiem. U postranních stálů celebrowali vdp. vikář a děkan Fr. Tomíček z Vel. Oufina a vdp. c. k. professor n. o. J. Příbyl, jenž se těšil lásky a přízni a dobročinnosti v Pánu zesnulého. Po exequiích nastoupena poslední cesta na vzdálený hřbitov, kdež uloženo to zlaté srdce našeho tatíčka. Nad otevřenou hrobkou proslovil vdp. pap. komoří Kerner pročitnou řeč, v níž ocenil zásluhy zesnulého hodnostáře, doporučiv jej zbožné modlitbě Rychnovanů a všech, kteří příležitost měli poznati ryzí charakter šlechtetného tohoto kněze. Poděkovav všem za poslední počtu zesnulému prokázanou, tklivě se rozloučil se svým milým přítelem. Zaleskla se bohatá slza v oku našem při této dojemné, od srdce k srdci jdoucí pohrobě vzpomínce. Jiněm příbuzenstva poděkoval ještě odchovaneč zesnulého hodnostáře vdp. prof. Jos. Příbyl slovy prostými, neličenými. Slavného tohoto pohřbu účastnily se veškeré vrstvy občanstva zdejšího i vokolního: městská rada in corpore, úřad patronátní, c. k. úřady, studující se všemi pp. professory, žactvo obecných i měst. škol s pp. učiteli, četné spolky, chovanci městského sirotčince a nepřehlédné řady vděčných kollaturníků, kteří přišli, aby poslední s Bohem dali knězi tak zasloužilému. Tož s Bohem buď, ty dobrý náš tatíčku, na shledanou, na šťastnější a spokojenější shledanou!

Školní stávka. V Chotči u Pardubic dostal se tamější správce školy p. Vašák s domácím obyvatelstvem do tak tuhého konfliktu, že následkem toho učinili v této obci školáci hotovou stávku a na trnc nenáviděnému učiteli přestali chodit do školy. Sociálně demokratické listy podkládají tomuto neslýchanému sporu občanstva se školou různost politického smýšlení a staví se na stranu p. řídícího Vašáka, jakožto svého politického stranníka. Naproti tomu hlasy agrární vyčnívají sociálně demokratickému řídícímu tolik zle, že nezbude, než aby pro pokoj v obci co nejdříve působit své opustil. V Čechách obec Chotečská dobyla si snad primátu v od-

pořu proti nenáviděnému učitel, vrcholící až ve školačce. Zaujímavo jest, co o této řídké školní aféře přináší pardubské svobodomyšlné listy, v nichž jakýsi agrárník tvrdí, že většina venkovského učitelstva jsou realisté, část sociální demokraté a jen nepatrný zlomek agrárního smýšlení, ač byla všeobecná domněnka, že učitelé na venkově jsou většinou agrárníci.

Nouzová dotace pro učitelstvo v Pardubicích. Město Pardubice povoluje velkomyslně ročně 4000 K svému učitelstvu, kterážto částka má se rozdělit mezi ty členy stavu učitelského, kteří z jakýchkoli příčin postlžení byli nouzí finanční. Kdo si činí nárok na nějaký příspěvek z této dotace, podá si odůvodněnou žádost k místní školní radě, při níž t. zv. školní komise rozhodne, komu a v jak veliké míře má se příspěvek udělit. Měřítkem školní komisi při rozdělování podpory jsou pří určité jednotky, které představují léta služební, rodina, stáří, snad majetkové poměry, slušné atd. Jsme ochotni věřit, že školská komise jest ve vypočítávání dotýčných jednotek vedena naprostou objektivností, že tu není nikde nějakých osobních, náklonností, po případě osobní zaujatosti. Ale jest podivn, že vždycky při takovém dělení dávalo učitelstvo hlasitý průchod nespokojenosti a rozmrzelosti, která průzračně kotvila v pochynosti o naprosté spravedlnosti. A to bylo právě příčinou, že všechny sbory učitelské v Pardubicích podaly k místní školní radě zdvořilou petici, podepsanou všemi členy stavu, s otevřeným přáním, aby blahosklonná ona dotace města rozdána byla vždycky mezi všechny členy učitelstva pardubského bez výminky, třeba v jistém jakémsi poměru. Spravedlivému tomuto požadavku nedala však místní školní rada z příčin tajuplných sluchu, cž přijalo učitelstvo jen s překvapením, jsouc toho přesvědčeni, že by se vhodným tímto rozhodnutím učinila přítrž všem rozmrzelým řečem a poznámkám. Kromě toho dlužno tu podotknouti, že ty opakované petice se svým prosebným obsahem jsou na úkor důstojnosti a vážnosti stavu.

Majáles. Velikou slavnost školní uspořádá okrašlovací spolek v Pardubicích dne 19. t. m. odpoledne na »Vinici«. Právou školních dětí vyjde od školy na »Křivánku« s hudbou. Při průchodu městem přidají se děti všech ostatních škol pardubských. Na »Vinici« přivítá všechny prof. Sakař a po něm promluví k dětem starosta města ing. Prokop. Po té bude na tisíc květináčů s různými květinami odevzdáno školní mládeži k dalšímu pěstění.

Dr. Mesany redivivus. Dr. Mesany, primář okresní nemocnice v Pardubicích, vystupuje opět na scénu. Pardubské pokrokářské listy drží palec panu primáři proti okresnímu zastupitelstvu, kteréž usneslo se ukončit disciplinářní vyšetřování před rokem započaté a posud neskončené. Stará písnička na novém válcu! Primář pardubské okresní nemocnice je nedotknutelný, všechno, co vykonal a ještě vykoná, jest veliké, mravní, ideální, obyčejným smrtelníkům — až na pokrokáře a jim podobné — vůbec nedostupitelné. Čistý, nezměrný nadčlověk kterému všichni daleko široko nesahají ani pod kotníky. A nyní přijdou takoví někteří členové okresního zastupitelstva, kteří nestačí za takovým nadčlověkem ani mrkat a budou chtít pana primáře soudit! Ty věčné patálie s panem primářem stávají se skoro už komickými. Jsou lidé, kteří nedají pokoje za nic na světě, jejich nepostradatelný živel je ustavičný boj. Ale sotva se jich někdo jen trochu dotkne, již je oheň na střeše a lamentace nad hrozným přikotím. »Osvěta Lidu« vyličeje okázale veliké zásluhy pana primáře, volajíc tím veřejnost na pomoc proti okresnímu zastupitelstvu. Ale slyšeli jsme z mnohých úst, že všechny ty novinářské apotheosy nejsou, leč lékafé vůbec a primáře zvlášť nedůstojnou reklamou. Kdo chce mít pokoj pro své vědecké a humanní práce, musí napřed dát pokoj jiným. Opravdu velcí lidé nevytrubují v novinách, co velkého vykonali, ale v tichosti a ve skromnosti všem vědajícím vlastní pracují, aby ještě více ve prospěch lidstva vykonali.

Surovec. V Pardubicích koná se májová pobožnost při naplněném chrámu Páně. Nejen ženy, ale i mužové rádi přicházejí na tuto oblíbenou pobožnost. To ovšem píchá naše nepřátele do očí a tu a tam ulehč si mnohý o této pobožnosti a její návštěvnících sprostým nějakým výpadem. Nedávno byl zástup žen, vracejících se z májové pobožnosti »na hrázi«, napaden jakýmsi sprostým individuem a zasypan surovými nadávkami. Proti takovému surovci jest nejlepší prostředek dát ihned policii je zjistiť jeho jméno a bez pardonu podat naň žalobu. Se surovci se jinak jednati nemůže.

Čáslav. (Opozdění). Na den 6. června chystá se v Čáslavi velkolepý pěvecký a hudební festival polabské pěvecké župy, v níž sdruženy jsou zpěvácké spolky z Čáslavě, Kutné Hory, Kolína, Poděbrad a Nymburka. Provedeno bude Dvořákov dlo »Stabat Mater« ve dvoraně čáslavské Sokolovny. Na 450 sil pěveckých a hudebních bude tu sdruženo. Doprovod hudební obstará kolínská filharmonie, která již při prvním vystoupení svém v Kolíně sklízela opravdové vavříny. Lze doufat, že uměnímilovné obecenstvo z celého okolí čáslavského nedá si ujít příležitost poslechnouti jedno z nejkrásnějších a nejmladších děl Dvořákových, zvláště když prováděno bude tak vyškolenými sbory, jakými se v posledních letech polabské spolky pěvecké ukázaly. — Volby do záložny vykonány byly letos klidným tempem, nežli roku loňského a zajisté jenom k prospěchu tohoto starého a vážného ústavu. Vyskytly se sice tři kandidátky, ale převážnou část hlasů soustředila na sobě kandidátka záložny, která navrhovala muže, těšící se jednak svým postavením, jednak majet-

kovými poměry všeobecně přízni. Účast členstva byla velmi značná. Výroční zpráva byla přijata s pochvalou. Přejeme záložně, aby v novém správním roce dodělala se i nových čestných úspěchů. — Městské sady Vodraňy oděly se již plným rouchem své jarní krásy. Město i právovárečné měšťanstvo přičiňují se, aby staly se skutečně milým útulkem obcenstva. Aby návštěvníci sadu našli občerstvení, upravena byla zahrada lázní a upravuje se a přestavuje restaurace »na Rusalce.« Jen třeba jest, aby v zájmu sadů upraven byl také přísný dozor jednak na mládež, která vzdor výstražným a povzbuzujícím tabulkám počíná opět lámat kvetoucí keře, a jednak na ty dospělé, kteří nemohou si zvyknouti voditi v sadech psy na provaze. Domníváme se, že elakákoliv benevolence není tu na místě. — Soška a sv. Jana Nep., která stávala na konsole na rohu věže děkanského chrámu a která při opravě kostela byla sнесena, byla právě opravena a před svátkem sv. Jana na staré místo postavena. Bude tím snad učiněn konec různým vtipům, jež odstranění sošky vyvolávalo, a také upokojena bude nelibost těch katolíků, kteří se domnívali, že stará soška byla někým zašantročena. — Plot u kostela, na jehož zubožený stav jsme již jednou poukázali, zůstává stále neopraven. Obracíme se s prosbou na okrašlovací spolek, aby na opravu jeho blahosklonně nějakou korunku věnoval, když jinde pro to není porozumění. Už k váli cizím návštěvníkům, kteří se zvláště v dnech červnových do města čekají, o to prosíme. — Konference spolku sv. Vincence pro dobrovolné podporování chudých vstoupila u nás počátkem května tiše do života. Upozorňujeme na ni všechny katolické dobrodince, neboť mohou býti jisti, že prostřednictvím jejím dostane se podpory opravdu jenom skutečným a potřebným ubožákům. Dárky pro chudé přijímá buď pokladník konference dp. kaplan Fr. Lukš, nebo mohou býti vloženy do pokladničky pro chléb chudých u sochy sv. Antonína v chrámu sv. Petra a Pavla. — Násilnictví hrubého a odsouzení hodného dopustil se známý povaleč Dvořák v okresní nemocnici. V minulých dnech přelezl v noci plot u nemocnice a kusem cihly udeřil v okna infekčního pavilonu právě do místnosti, kde spala ctih. sestra ošetřovatelka. Rána byla tak prudká, že přerazila okenní rám a jenom této překážce lze děkovati, že cihla, vletuvší do místnosti, minula lože sestry. Jinak by jí byla jistě rozťáhlila hlavu. To byl vděk za ošetřování, jehož se mu právě v nemocnici dostalo. Útočník hned po činu odešel do Kutné Hry ke krajskému soudu, kde se udal, aby prý byl na nějaký čas dohře zaopatřen. Pěkný doklad nynějších poměrů!

Do Čáslavě a okolí. V »Osvětě Lidu« v čáslavských sloupcích vyskokuje se rozhořčení nad tím, že sl. okresní výbor odhlasoval potřebný obnos na zařízení kaple v okresním chorobinci a na systemisování místa páté ošetřovatelky a poznamenává, že zřízení kaple nese sebou nebezpečí požáru a že stačil by chorobinci kostelík sv. Alžběty. Zpráva »Osvěty Lidu« spočívá asi na nedostatečné informaci, neboť zařízení kaple nebude státi »veliké« tisíce, poněvadž bude co nejjednodušší; zařízení. Vybrána jest pro ni místnost úplně bezpečná členem okres. výboru p. ing. Fr. Tetřevem a neotvírá se k pohodlí snad jeptišek, nýbrž k pohodlí ošetřovanců okr. chorobince. Jsou mezi nimi ubožáci, kteří musí býti přenašeni a kterým bylo by jistě trapným, aby je v kostele každému přístupném zvědavci prohlíželi. A což teprve v měsících chladných, kdy kostel sv. Alžběty, jak se právě v minulých letech obecenstvo přesvědčilo, jest pravou lednicí! Odepíratí pak těchto ubožáků trochu té duchovní útěchy, bylo by jistě nelidské! Jen tímto čistě humanním účelem byl veden sl. okresní výbor, když zřízení kaple posuzoval a povoloval. Pokud jde o systemisování pátého místa ošetřovatelky, i tu jevila se toho nutná potřeba, neboť dopravováni jsou obcemi do chorobince osoby tak zubožené, že by takřka potřebovala každá zvláštní ošetřovatelky. Pan pisatel oně zprávy mohl by se o tom osobně pře-

svědčiti, má-li na tom zájem. Bylo to zřejmě velmi bezké, že sl. okresní výbor zařídil na př. na všecka lážka bílé povlaky, ale, má-li se všechno udržeti v přísné čistotě při ošetřovancích, kteří se při nejnútnejší potřebě hnouti nemohou, ba kteří se ani necítí, jest to práce při tolika ošetřovancích jistě síly čtyř žen převyšující. Za tu cenu pak, za kterou ona pátá ošetřovatelka složití bude, by onu práci dnes ani zručnější služka nekonal. Tolik k správnému objasnění oně zprávy v »Osvětě Lidu«, s níž souhlasíme však v tom bodě, že by se pro zevnějšík kostela sv. Alžběty a jeho zahrazené nádvoří mělo něco vykonati. Vždyť stojí mezi dvěma pěknými budovami jako žebrák a jeho nádvoří, na němž jsou ještě hroby, je nejen skladištěm, ale i smetištěm. To ovšem není starostí sl. okresního výboru, ale sl. městské rady jako patrona kostela.

Opočno. V kapucinském chrámu Páně v Opočně bude se konati o svátcích Svatodušních »Triduum«, t. j. třídní pobožnost na památku 300letého úmrtí sv. Josefa z Leonissy z řádu kapucinského s následujícími pořady: Die 25. května bude o 4. hod. odpo. kázání s požeňáním. Na Hod. Boží Svatodušní bude slavná mše svatá o 9¹/₂ hod. Odpoledne o 3. hodině kázání a shrnání III. řádu sv. Františka s požeňáním. V pondělí Svatodušní bude o půl 11. hod. kázání o výstavě nejsv. Svátosti Oltární a na to slavná mše svatá. Odpoledne o 3. hod. slavné požeňání a na ukončení »Te Deum laudamus«.

Opět vloupání do kostela. Ze soboty na neděli (12. května) v noci vloupal se neznámý pachatel do kostela ve Skuhrově u Rychnova nad Kněžnou. Vymáčkli v mární okno, vzal z marnice hrobovou motyku a ruční pilku a hleděl vypáčiti kostelní dvéře. Nejprve asi u sakristie a pak u dveří postranních na hřbitov. (Hřbitov je okolo kostela.) To se nepodařilo, ač dvěře nesou toho páčení značné známky. Proto konečně rozbil skleněné okno u kaple sv. Antonína a tudý vlezl dovnitř. Šel po pokladničkách, které byly prázdné. Neodnesl tedy kořisti žádné, za to ovšem způsobil škodu dosti značnou rozbítením okna, jež samo může míti cenu 100 K, a poškozením zámků dveřních. Vloupání ohlášeno četnické stanici v Solnici, odkud s nevědní ochotou vypravili se dva četníci strážmistři na místo činu. Zjev dvou četníků v plné zbroji v kostele a na hřbitově vzbudil ovšem rozruch mezi lidem větším, scházejícím se na velké služby Boží. Pachatelem zdá se býti tentýž, jenž již podobné vloupání jinde provedl, a je nyní z kriminálu zase na svobodě. Proto pozor!

Česká Třebová. Kus poctivé historie o poměru Říma k národu českému podal nám svou přednáškou vsdp. Th.Dr. Frant. Šulc. Nelze několika slovy podati obsah téměř dvouhodinné řeči. Avšak, zvlí-li spravedlivý člověk Čech, že první slova, jež napsána byla jazykem slovanským, jsou počáteční slova evangelia sv. Jana, že to byli svatí bratři solunští, kteří náš národ postavili mezi národy kulturní, pak důvě se poslouchají tuctové a bezhlavé táborové řeči, které šmahem haní vše, co jest katolické. Když dále zvíme, že se říká království České prbto, že důstojnosti královskou v Říma vládcové naši země obdařeni byli, pak jest nevysvětlitelnou počínání těch, kteří štvanicemi proti katolíkům snaží se v nevážnost uvésti, ne-li dokonce zničití náš národ. Když na jisto jest postaveno, že už »temný« středověk měl učitele s akademickými vzděláním, pak z jistých příčin jest si jenom přáti, aby aspoň toto se navrátilo. Jestliže vděčíme svou národní samostatnost jedině tomu, že jsme se stali katolíky, co říci o vlastencích, kteří chtějí lásku k národu dokázat hromadným výstupem z církve? Tímto směřem brala se řeč vsdp. professora. Skutečná špatnost dá se dokázati pouze asi šesti papežům. A kdyby byla taková dynastie, kde by v řadě 256 vládců pouze 6 za nic nestálo, mohla by si k tomu gratulovati. I papež jest člověk a za své hříchy více trestán bude. Krátce třeba říci: dobrý katolík musí býti dobrým vlastencem, poněvadž má k tomu netoliko důvody přirozené, nýbrž i důvody plynoucí z náboženství. A jest

Kdo sám porovná,

sezná ihned, jak daleko

MAGGI^{HO} kostky po 5 h

(hotová hovězí polévka)

předěl jakostí a vydatností
všechny podobné výrobky.

Žádejte vždy výslovně **MAGGI^{HO}** kostky s

ochrannou známkou křížovou hvězdou!

zvláště na české lesy, aby svým vlivem v rodině zabránila šíření životní náboženské a tím i špádru pravé a nešťastné lásky k národu. — S klidem vyslechlo na 300 posluchačů přednášku, za níž tímto vsdp. dru. Salcevi svog povinnou vědeckost projevujeme. Na výzvěni předseďovo se k slovu nepřihlásil nikdo, ač zastoupeny byly všechny politické směry. Přiznáváme, že debata ve věcech dějepisných jest vůbec obtížná a zvláště s tak vyškoleným znalcem dějin, jakým jest vsdp. dr. Šulc. K tomu poznání přišli aspoň mnozí, že Hus a Bílá hora nejsou celé české dějiny. Církvi netřeba se historie bát.

Výstava v Novém Bydžově r. 1913. Okresní výbor novobydžovský rozhodl se ve svém sezení dne 4. května 1912 u příležitosti otevření nové, moderní hospodářské školy v Novém Bydžově, jež v roce 1913 veřejnosti odevzdána bude, uspořádati výstavu. Za tou příčinou ustavil se již komitét a zejména veškerá společenstva v okrese jeví již čilou činnost. Ježto v kuratoriu zasedají též zástupci okresu chlumeckého a královéhradeckého, budou též tyto okresy za součinnost požádány, jakož i sousední okresy mechnický. Výstava má potrvati asi měsíc a bude hospodářsko-průmyslovou.

Velká Řetová. Jsme velice potěšeni nad novým p. farářem Krausem. „Milost Bží, láska a pokoj budiž mezi námi.“ To bylo thematem již prvního jeho kázání a dle toho se šlechtný pastýř řídí. Radostno jest popatřiti na velké zástupy, které přibývají do chrámu Páně, útěšno jest naslouchati chvále těch lidí, kteří s důstojným páneem jednají. Bůh ho posiluj!

Kráľ dámský Frederik VIII. zemřel dne 14. t. m., ráno byv v Hamburku mrtvici.

Raďte si psáti o vzorky firmé

Thalcoovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“
v Hronově čis. 186.

— Vývoz lněného a medaňského zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:
Modré látky vlněné i prací, dámské i pánské
plátka, damasky, ubrusy, ručníky, zofíry na kořile,
— látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty
m. levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozvržených
m 18 K.

Obdržíte to nejlepších. Měsíční, roční, podání!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit
vklady proti 6% úrokovaní.
Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědci jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Takéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srámské silivevce jakož i pův. jam.
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. páním obchodníkům a
hostinským povolují se zvláště výhodné ceny.

E. Škarda, Brno,
zhotovuje a dodává malov. ná-
činná chránová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaičového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
a všezahrnující výtisk.

Přesná významování a doporučení.

Přátelé pravdy!

Protiivníci katolické církve šíří mezi náš lid.
celé spousty prohaných brožur na poštu naši.
Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné bro-
žury katolické, které důkladnými, promyšlenými
dvařami mají otravné účinky nám nepřátelského
tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.
Při hromadných objednávkách poskytujeme
až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý
koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo,
až nepřítelé protikatolickými letáky zbožnou osadu
zaplaví! Jest potřebí vždy předem katolické
věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli
ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na
základě tak houževnatě, jest rozhodně potřebí
vytrvalosti na stráž. Laskavě čtenáře prosíme,
aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak
jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky
obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722. Cena 4 K.

Stoupencům našich organizací.

Odpovídáme všem křesťanský český národ

vytívaček a šlék „Záštita“ v Chrastí
u Obrudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, výbavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
stara „Záštita“. Ved. duchovenstva naskytá se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, saračené dle
předp. su za ceny mírné. Učiňte objednávku na
zkušku a budete jistě spokojeni!

— Odporúčte ve svém okolí! —

Čtete a rozšiřujete!

Právě vyšel v „Časových Úvahách“ dů-
kladně zpracovaný spis:

Jazyková otázka v Čechách.

Napsal Dr. Fr. Šulc.

Osvědčený znalec politických dějin českých
podává do rukou lidu úvahu tak promyšlenou,
že slouží k poučení i odborníkům. Jest to v ka-
tolické literatuře spis svého druhu jediný. Ja-
zyková otázka jest tu sledována podrobně již od
časů těch, kdy náš národ ještě nebyl přičleněn
k církvi katolické. Důležitá to úvaha zvláště pro
naše organizátory.

Stran 116. — Cena pouze 32 hal.

Při hromadných objednávkách větší sleva.

Objednávky vyřídí obratem

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Obrázky svatých

v různých cenách, levné
pro školní děti,

obrázky smuteční

a upomínky k sv. přijímání a zpovědi

lze dostat

v Družstevním knihkupectví
v Hradci Králové (Adalbertinum).

Sjezdovou zprávu o katolickém sjezdu v Hradci Králové 1909 konaném

četnými ilustracemi, s řecmi všech řečníků,
většinou dle stenografických protokolů podanými,
— v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 460 str.
nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Pilně čtete důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a s ustavičným zřetelem k nověj-
ším a nejpověstějším církevním i státním normám
a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Bryncht,
kanovník-strážce katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.
Velice cennou tuto knihu redakce „Obnovy“ co
nejříve doporučuje.

Exp. dci obstarává

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Znamení novinka

Dr. Frant. Xav. Nováka, C. SS. R.:

Kněžské problémy

(některé naše kněžské problémy a sferismy)
očekávaná v kruzích veleedustoj. duchovenstva

— již vyšla. —

Vydána je v nádherné úpravě o 390 str.

Obsah: Bůh. — Věda, moderní věda a
víra. — Reforma. — Pessimismus. — Revoluce.
— Celibat theorie. — Intermezzo, problémy
pohlavní. — Celibát, praxe. — Právo a po-
slušnost. — Duchovní život.

Cena knihy: brožovaného výtisku K 3.50,
v orig. vazbě v celoplošné K 4.50.

Knihu Novákovu obdrželi jsme do gene-
rální komise. Možno ji obdržeti v každém řádném
knihkupectví, hlavně

v Družstevním knihkupectví
a nakladatelství v Hradci Král.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zárukuje veškeré vklady na knížky
(půlměsíční záručení)

4 a $\frac{1}{2}$ 0 dnem 1. dubna 1912
— počínajíc. —

Ze vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění,
městská obec Vysokomýtská a vstřední poplatníci
(obecními přírážkami). Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životnostenský spolek

„Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 38
případech úmrtí celkem 40.575 K, získav 805
členů. Jak děkovně dopisy svědčí, přišla poda-
rovaným podpora v době nejtrudnější jako
pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K,
zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K,
do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se
zavazuje, že splatí při úmrtí společnosti 2 K,
jež se vyplácí bez průtahů buď zákonitým pří-
buzným aneb účelu a osobám, jež si člen pí-
semným prohlášením výboru za svého života
označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž
poskytuje též

věno

nedospělým v den jejich smrti, případně v den
dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch,
kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží
tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a
dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kdykoliv,
jen když týž jest tělesně zdrav a nepřekročil
55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny
stejně, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmín-
ěných případech povinné podpory. — Bližší
v prospektu, jež na požádání zdarma zasíláme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Royl,
předseda.

Václ. Jenšovský,
jednatel.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 78.

Zařizování
elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynamy.

Motory.

Zárovky:

Osram,
Tungsrám,
Tantal.

Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Podlahová harmonia

obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku ovidění.

Connolly zdarma a
franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstva
svědčí o výhodě.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady

na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.

Ukládati možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi jednoty
založen.

Osvědčeným prostředkem v boji
proti alkoholu

jsou

lehuprosté šumivé limonády
připravené pomocí

Maršnerových šumivých
limonádových bonbonů

chuti malinové, citronové, jahodové, ma-
linkové a třešňové.

Pravé jediné s touto ochrannou známkou,

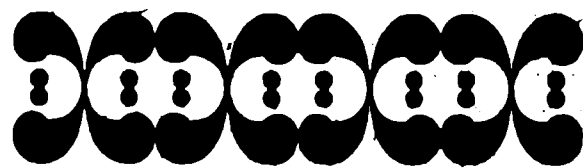

Již je každý jednotlivý bonbon i každý
sáček opatřen. Roční spotřeba 60 milionů
kusů. — Jediný výrobce:

První česká akciová společnost továren
na orientální cukrovinky a šokoládu
na Král. Václavské, dříve

A. MARŠNER.

Sklady: Praha, Ferdinandova tř., Václav-
ské nám. — Vídeň-VI., Theobaldg. 4. —
Brno, Nádražní náměstí 3-24.

Inž. C.

Jana Kotrče

prostředkovací

a realitní kancelář

v Hradci Králové

proti kostelu Panny Marie

prostředkuje

při 2% provizi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích

skládá přiměřené obnosy

o záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové a

prodává

vlastní objekty

za výhodných platebních
podmínek.

Sebeobrana židovských kleriků.

U žádného národa na světě nejeví se takový smysl pro národní solidaritu, jako u národa židovského. Takovou vzájemnost nacionální nikdo zavrhovat nemůže, pokud nevybočuje z mezí práva. Ale židé před golimy dovedou si hrát na schovávanou. Tvrdí, že prý vlastně žádným zvl. národem nejsou; tak oslabují ostrážitost křesťanstva, když na účet lidí jiných s velkou houževnatostí propagují prospěch vlastní národní společnosti. A hrozí-li kterémukoli židovi nebezpečí trestu za zločin, hned dají dohromady hlavy židé němečtí, francouzští, italští atd., snažíce se velikým náporom docílit osvobození krye spřízněné.

Mnoho v tom ohledu poučila aféra Dreyfussova, Hilsnerova. V době, kdy se mluví tolik o židovské asimilaci, kdy volnomyšlenkářští židé vykřikují hesla o rovnosti a humanitě, jest prakse jejich zcela opačná. S tupou lhostejností patřil židovská obec na katešské a hromadné pronásledování živých křesťanských. Židé, bydlící v místech surových násilností, buď měli anebo karabáčníkům pomáhali. Je-li dán však jediný židovský zločinec anebo žid silně podezřelý za mříže, semitské sopky hned společně za velikých výbuchů chrílí z havou lávu na všechny, kteří odvažují se mít jiný úsudek, než vyučenci rabínů.

V Rusku má se konati soud nad židovským vrahem chlapce Juščinského. Rozumí se, že uvedli židé do rychlíkového pohybu všechny svůj aparát žurnalistický. Jedna mysl, jeden duch! Každý žid, který dříve o židovském vrahovi neslyšel, který vůbec poměry ruských nezná, jest pevně přesvědčen, že žid chlapce Juščinského vůbec zabít nemohl. A židovští žurnalisté dávají do přísné klatby každého, kdo by si dovoloval o svatosti obžalovaného žida pochybovat. Pokrokoví židé, kteří jindy tolik odporučují svobodné zkoumání, volné myšlení, snaží se nyní dát na mozky křesťanské nejpevnější svěrací přílbu. Jejich jerišský křik rozléhá se vysoko k oblakům, zaléhá s úpěnlivými nářky a prosbami i do těch míst, která byla nedávno poházena blátem cynických pomluv židovských.

Sepsali protest proti pronásledování onoho obviněného žida, který s velikým kvapem nabízejí k podpisu netoliko universitním profesorům, státníkům a soudcům, ale i biskupům, poslancům. A hromadí zkrátka k vůli jedinému židovi celou Evropu, jako by někdo celému židovstvu na krk sahal.

Tedy vynikající osobnosti připojovaly své podpisy, aniž by vlastně aféru prostudovaly, aniž by se nestranně poučily o jádru celého sporu. Vyřídily celou záležitost způsobem nejpohodlnějším, jen aby se zbavily dotěrných fanatiků. A že některé podpisy byly zaplacený královsky, netřeba ani dodávat.

Tedy celá křesťanská Evropa má nyní na žádost semitů postaviti se k obraně jediného žida, jehož aféra má se teprve vážně dle obecných pravidel řádného soudnictví vyšetřiti. Na soudce děje se již nyní nátlak přímo zuřivý, aby se nepopovážili mysliti mozem vlastním.

A nyní obraťme se! Na třicet tisíc křesťanských Arménů bylo z náboženské zášti tureckých fanatiků pobito jako na jatkách. Mnozí z ubožáků byli před smrtí krutě mučeni. V Makedonii křesťanství Srbové a Bulhary byli dle nařízení samých tureckých úřadů v celých řadách mučeni způsobem tak zběsilým, že hunska lotrovství byla daleko menší. Tenkrát židé nealarmovali nikoho. Ani státy křesťanské nevydávaly obrněných protestů. A ty státy, které jsou u židů nejvíce zadluženy, omlouvaly se, že nemají práva vměšovati se do záležitostí států jiných. A tak v civilisované Evropě páchalo se bestiální katanství nerušeně celou řadu měsíců. Židé v mladotureckém režimu znamenají totiž velice mnoho, Turci si jejich věrnost pochvalují — a proto ten náhubek. Katoličtí Malisofí při svém odporu k tureckým katanům prohlásili, že raději chtějí všichni zahynouti, než by se vrátili znovu pod karabáč svých mučitelů, kteří ruší bezohledně smlouvy, ku kterým se úředně zavázali. Bylo potřeba dlouhého domlouvání Černohorců a jiných, aby se ubožáci, do svých bydlíšť vrátili. A co pro ně učinila civilisovaná Evropa? Ubožáci proti barbarské knuť vydali veřejné prosebné přeyolání k předním diplomatům evropským za podpory svých práv. Ale nepřispěl jim nikdo — jediné, že upřichlím na čas byl poskytnut útlak v Cerné Hóle.

V Portugalsku jest pozavíráno na 10.000 politických katolíků, kteří souhlasili se zednářským roušením svobody portugalského lidu. Hrozná vězení hluboko pod zemí jsou svou těsností a kalením rafinovanými mřížkami, kde celé řady vězňů rychle zmraží. V nedávných dnech oznámilo, že již 1342 těch ubožáků strádáním zemřelo. Pro odpor proti zednářům a pro hájení katolické víry bylo již popraveno 863 Portugalců.

Zlotřilou chátrou za veliké radosti zednářského úřednictva bylo k smrti po ulicích i v domech utýráno 311 katolíků.

Připocťme k tomu, jaké bestiality páchali žáci Ferrerovi na bezbranných ženách katolických v Barceloně. A tu vidíme, jakou humanitu vnáší do tichých krajů katolických zednářstvo.

A kde proti všem těmto ďábelským násilnostem se ozvaly obrněné a svorné protesty evropských diplomatů? Kde vystoupili biskupové se vši růzností v pastýřských listech se žádostí, aby tygři zuby, jež se zakousávali do šíje tolika křesťanů, byly odraženy? Ale teď samá naše církev je ... i židovstva má se odhodlati na žádost židů a to ve prospěch jediného žida k tomu, co vlastně neučinila ve prospěch tolika statisíců mučedníků křesťanských: Církevní kruhy totiž věděly, že by při různé obraně celý židovský tábor začal povykovati o snahách po násilnictví. Židovská rafinovanost jest totiž nevyčerpatelná. Vždyť za to, že byl potrestán vojenským soudem zločinec Ferrer, stíleli židovští najatci do tábora katolického, tvrdíce bezcharakterně, že popravu Ferrerovu zavinili Jesuité a katolická církev vůbec.

Že by tu byla hlavní příčinou nevině prolité krev barcelonská, volajíci o pomstu k nebesům, o tom ani slyšet nechtěli. A tak nyní vidíme určitě, jak jsou vlastně poměry evropské »zkerikaliso-vány!« Církev pro strach židovský musí se báti hájiti své vlastní lidi. A činí se na ni docela nátlak, aby se vměšovala k vůli záchraně jednoho žida do pravomoci cizího soudu, složeného z lidí vyznání pravoslavného. University, vlivní diplomaté, poslanci a jiní křesťané nemají ani tolik srdnatosti, aby řekli, že přece nemohou každou chvíli svým prostřednictvím dělati nátlak na soudy zahraniční.

Ale jestliže obrana židovská jde tak daleko, jestliže všechno židovstvo pracuje k záchraně jedinice, mánie z toho poučení o povinnostech vlastních. Katolictvo zakouší stále horších kopanců, za vinu jednoho činí zednáři zodpovědnou církev celou. Již pro nepatrné podezření jednotlivého katolíka pořádají se rafinované hony na všechny organizované katolíky. A lidé po katolicku pokřtěni ještě se takovým nespravedlivostem jízlivě smějí. Není tu potřeba napravy?

Katolická sebeobrana vždy musí býti důstojná, spravedlivá, ale musí býti mohutnější, musí shromáždit větší řady k obraně ohrožených míst. Pak teprve úskoční zákeřníci se zaleknou a ponechají nám to, co nám plným právem náleží.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

zavazování a opravy oltářů, soch atd.

odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Četné uznání od v. d. řádu duchov. k dispozici.

Kulturní jiskry.

Národní solidarita pokrokářů ve Slezsku. Napřed chtěli, aby po resignavším posl. bar. Rolsbergovi byl zvolen za poslance dr. Drtina. To znamenalo, že mizivá menšina pokrokářská měla se došplhati za pomoci četných konservativců pod štítem všennárodní k náhlé a nepřírozené nadvláde. Když pánové velmi brzo pochopili, že to s Drtinou nepůjde, protože konservativci (tvořící velkou většinu) rozhodně nechtěli zapůjčiti berly svému rozhodnému odpůrci, chtělo pokrokářstvo prosaditi za kandidáta svého dr. Pelce z Polské Ostravy. Začali z něho dělati náhle šikovným manévrem agrárnika, aby kandidatura táhla. Ale plány jejich byly brzy prohlédnuty. Proto chtěli za menšinového poslance vnutiti všem kruhům národním ještě obratnějšího pokrokaře Ziku. Myslili si, že po dvou záměnách menšinová pracovníci konečně dotěrností budou znaveni tak, že přikývnu. Křesťansko-sociální stoupenci počínali si s plným rozmyslem, v zájmu menšiny nečinili chamtivých nároků, ale také nemohli v zájmu vlastní cti podporovati odpovědné své nepřátele. Stáli na tom, aby byl zvolen skutečný pracovník menšinový, muž takový, lemuž by zájmy všecké na srdci ležely více, než »stranický, politický fanatismus. Proto navrhovali, aby byl od spojených českých stran kandidován buď dr. Záček nebo rada Hrubý, anebo posl. ... Chtěli, aby zvolený poslanec stál nad stranami, aby bděl výhradně nad celou ohroženou menšinou slezskou. Naposled dne 8. t. m. prohlásili nařinici a zástupci strany Záčkovy, že se shodli na kandidatuře Gudrichové.

Leč pokrokaři zamítli kteroukoliv kandidaturu mužů umírněných a ve spolku s agrárníky a národními sociály trvali na kandidatuře Zikové. Vědí ovšem předem, že Zika zvolen nebude, protože hlavní opora hrstky pokrokařů, totiž sociální demokracie, má již kandidáta vlastního. A tak jest ortel nad společným kandidátem menšinovým vinou pokrokařů nadobro zpečetěn. Pokrokaři sami tak ponechali volnou ruku katolíků, kteří postaví kandidáta vlastního.

Sociální demokraté pro militarism. Ve schůzi branného výboru dne 7. května připravil sociální demokrat Daszyński skutečnou sensaci. Ve své řeči mluvil ve prospěch vybudování a seslení armády a zdokonolení výcviku, zdůrazňoval důležitost jízdy, navrhoval, aby věnovány byly větší obnosy na cvičení ve střelbě na středních školách, aby zavedena byla vyznamenání pro nejlepší střelce a pak roždávána zbraň mládeži. Proč tak Daszyński mluvil, vyšlo na jevo ke konci jeho řeči, kdy prohlásil, že armáda musí býti pohotovou proti Rusku a nadšeně řekl, že při válce rusko-rakouské sám potáhne do boje.

Lehce vysvětlitelno, proč »protimilitarističtí« sluhové židovstva pojednou vypadli z role, kterou dovedli tak zručně nezkušené davy klamati. Židé nemohou a nemožou Rusku odpustiti, že šlape na paty šejdířským a revolučním semitům více, než státy jiné. A proto jen honem seslíti vojsko na porážku slovanského státu!

Přední národní rytířstvo má býti reprezentováno poslanci. Tito při volbách jazykem »se obětují« národu na všechny strany. Všimněme si však těch obětavých skutků! Pokrokař dr. Budínský již se stává svým zloštinou pověstným. Byla podána stížnost místní školní rady v Komině správnímu soudu do rozhodnutí ministerstva kultu a vyučování v příčině přijímání českých dětí, neznalých jazyka německého, do soukromých německých škol brněnských. Leč tato žádost zůstala před správním soudem ve Vídni bez zastoupení.

Proč? Dr. Perek nabídl se, že bude celou záležitost u správního soudu zastupovati zcela bezplatně. Všechny spisy předloženy poslanci dru Budínskému, který uvázal se bezplatně stížnost k ministerstvu vypracovati. Když byla zamítnuta, vypracoval novou stížnost na správní dvůr. Když byl sdělen dru. Budínskému den přelčení (4. květen), řekl, že nemůže do Vídně jeti pro jiné stání, ale že obstará obranu jinak. Dr. Perek prohlásil také, že mu není možno zastupovati. Tak zůstala česká věc bez obhájení, kdežto německé školy i ministerstvo vyučování měly své zástupce.

Jak dr. Budínský jest nezištný národovec, patrně z účtu, jaký si podal české okr. školní radě brněnské za zastupování stížnosti před správním soudem ohledně pobočky III. tř. v Hutterově ulici. Celých 980 K 75 hal.!! Zajímavě, jak uměle »z lásky k české věci« účet vyšrouboval! Na př. příjem a informace dopisu 4.30 K, podání na poštu a kollece 1.20 K, stravné dne 25. listopadu 12 K, ztráta času (3 a půl hodiny) 21 K, ztráta času v noci (5 a půl hodiny) 12 K, obstarání překladu rozsudku do češtiny 30 K, tento seznam útrat 4 K, přijetí, knihování a potvrzení peněz 5 K atd., atd. A taci pokrokaři vyčítají kaplánekům hubenou štůlu!

Soc. dem. »Proletář« píše o soc. dem. poslancích autonomistických: »Mimo měšťáckou pomocí dobytých mandátů nezaznamenávají separatisté (autonomisté) ani jediného úspěchu. Ani jediného! Nelze z toho sleviti. Žádný úspěch parlamentární! Žádný úspěch organizační! Žádný úspěch mzdový! Ba často takové neúspěchy — zejména v Praze!« V parlamentárce Jednotného klubu usneseno dne 14. t. m. devíti hlasy zahájit podrobné rokování o branných předlohách v branném výboru. Stránský a Masaryk o sobě hlučně prohlašovali, že jsou opozičníky. Když však došlo k hlasování, prchl Stránský a za ním Masaryk. Ejhle radikální hrdinové!

Když mělo dojít ke schůzi drahotního výboru, největší protikatoličtí křiklouni, kteří dříve švali k protidrahotním demonstracím, se nedostavili, takže schůze musila býti odročena. Tak se tedy provádí politika lidová! Planá demagogie jest schopna lidová práva udusiti.

PRVNÍ ČESKÁ všeobecná aka. společnost pro pojišťování NA ŽIVOT

naproti „Národnímu divadlu“ v Praze.

Nejlevněji. Žádejte prospekt. Nejvýhodněji.

Národohospodářská hlídka.

Nezištnost agrárních předáků. Mezi samými agrárníky jest ještě silný kádr mužů uvážlivých, konservativních. A bylo by si jen přát — jak jsme častěji již podotkli — aby se podařilo těmto lidem zjednati klidnější soužití mezi konservativci ven-

kovskými vůbec. Z hašteření rolnictva totiž má největší zisk žid a soc. demokrat. Ale těžko lze čekat radikální nápravu, pokud nenastane záměna mezi pohlavary agrárními, kteří netoliko vedou boj neufanatičtější proti katolickým zemědělcům, ale jsou na velikou obtíž samým rozumným agrárníkům. A jest zajímavá a nanejvýš poučná, že hrubé kopí proti nám zvedají v první řadě ti tak zvaní předáci rolnictva, kteří máloco udělají zadarmo, takže strana jim musí vyplácet daleko větší odměny, než jaké se dávají vysokým úředníkům státním. Není divu, že v samém agrárním táboře oposice ustavičně stoupá.

Opos. list agr. »Právo Venkova« sděluje, jak si umí šikovně pomáhati k příjmům agrární komandant Švehla. Když začal vycházeti agrární denník, nafíkali abonenté na četné nesprávnosti v expedici a jiný nepořádek. Když se mluvilo ve výboru tiskářského družstva o nedostatečném dohledu, řekl Švehla, že zdarma tu funkci zastávat nebude. Bylo tedy bratrsky rozhodnuto, aby za dohled několika minut denně dostával Švehla 6.000 K ročně. Návrh ten ovšem podporoval i bratr Švehlův, který jako advokát má za právní zastupování družstva slušný peníz. Pak ještě žádal Švehla, aby mu byla odměna zvýšena na 8.000 K!!

»Právo Venkova« k tomu podotýká: »Hleďte v celém světě jednu politickou stranu, která by měla placeného předsedu tiskářského družstva, není-li tento buď výkonným redaktorem, neb výkonnou silou v ústředí neb tiskárně!« Dr. Švehla, bratr předsedy Švehly, stal se také právním zastupcem v bance »Slavie«, což ročně vynáší několik tisíc. A když byl předseda Švehla na cestách, nebo když byl nemocen, zastupoval ho jeho bratr, tedy nikoliv dle obvyklých pravidel místopředseda.

Bylo nápadno, proč Švehla zbytečně zdržoval založení agrární banky. Teď se ví tolik, že potřeboval napřed, aby byli z vlivných míst odstaveni ti, kteří kritisovali počínání rodu Švehlova. Když pak byla nad Práškem pronesena klatba, přijata byla do služby banky řada Švehlových příbuzných. A bratr advokát stal se ředitelem této banky.

Nájemce dvora z Předhoře Daneš neúčastnil se činnosti při zakládání agrární strany, při volbách perných schůzí se neúčastnil. Ale protože se uměl zalichotiti Švehlovi, byl odměněn tím, že se stal ředitelem banky »Slavie«, takže dle vlastního doznání měl za rok 1911 příjem 21.000 K. Zkrátka protekcí pokrokářských (!) agrárníků dostal se k tak vážné funkci muž, který předběžného vzdělání odborného úplně postrádal. Však se za takový ministerský plat také velice málo napracuje. Rozum naucej dodávati odborní úředníci.

A což Kotlant, jehož loni před volbou tolik vychvalovali netoliko agrárníci, nýbrž i najatí pokrokáři? Již dříve agrární oposice zjistila, že má sedm dobře honorovaných funkcí a sinekur. »Právo Venkova« dokazuje, že tento poslanec rozhodně ty funkce nemůže dobře zastávat: »Tak máme na př. zjištěný případ, že jeden a tentýž den měl se, pravíme měl se, poslanec Kotlant zúčastniti těchto schůzí a porad: Schůze předsednictva Ústřední jednoty, schůze výboru českého odboru Zeměděl. rady, schůze zem. regul. komise. Tyto schůze konaly se v Praze, a poněvadž byly stanoveny na jednu a tutéž hodinu, dovedl si p. Kotlant pomoci. Zanesl se do presenčních listin těchto korporací, ukázal se v těchto schůzích, sebral dietu a odjel. A když povázil se dále, že takovýto příležitostník má p. Kotlant do roka více a že velmi často se mu stane, že při těchto příležitostech zastupuje ještě placenou funkci okresního starosty, placenou funkci předsedy velkého skladiště v Jaroměři, pak není divu, že »udělá« poslanec Kotlant ročně diet K 20.000.—, ale jest také nesporné, že ani jednu funkci řádně a svědomitě již z nedostatku času plniti nemůže, vždyť takovýto 1 den vynese panu Kotlantovi bez námahy a práce K 400.— příjmu.«

Dobře placenými dietáři jsou ovšem i Chaloupka, Malkus, Zedník atd. A tito pánové vzplanou velikým hněvem, jestliže někdo z organizovaných katolíků stává se podpůrcem rolnictva nezištně. Takový u nich platí za »šklůdce« a proto se proti němu vyrazí se silným válečným pokřikem. Dietáři se totiž bojí, aby jim zlaté proudy nevyschly. Kdyby se odstavili ziskuchtivci, pak by na venkově zavlád pokoj.

Kdo z draboty nejvíce těží? Vídeňský »Ekonómist« napsal: »Zisk vídeňských peněžních ústavů jest letos neobyčejně příznivý.« A kartely: lihový, petrolejový, uhelný, cukerní atd. vykazují zisky do milionů. A v čele předních peněžních i kartelních podniků stojí židé.

Kdo podporuje válku italsko-tureckou? Dne 6. února přinášely noviny tuto zprávu z Paříže: »Dva dobře sřížené vagony byly (z Paříže) odeslány do Říma; uloženo v nich 50 milionů ve zlatě, které odeslal Rotschildův dům Italské národní bance.« — Kdyby židé přestali půjčovati na přelíný prach a na voláky, kdyby zavřeli své továrny na válečné zbraně, rázem by se sčvrkl počet evropského vojska na čtvrtinu. A jen ten stát může se nyní odhodlati k válce, kterému židé přejí.

Také osídlovaný žid. Max rytíř Guttman jest chudák tolik stísněn, že se snad v milionech udusí. Před 60 lety bratři David a Vilém Guttmannové založili si ve Vídni uhelný obchod. Kšeftovali tak účelně, až si mohli zakoupiti nejvýnosnější uhelné doły v Rakousku. Když Guttmann s Rotschildem stali se pány nad uhlím a železem, postavili si Ferdinandovu dráhu do Vídně a dostali státní a vojenské dodávky. Guttmann stal se i magnátem cukerním a pivovarským, zakoupil si na Moravě panství a lesy atd. Když David Guttmann zemřel jako 78 letý peněžní velmož, napsal sám židovský »Prager Tagblatt«: »Z malého obchodníka stal se stonásobným milionářem.« Jeho syn Max nyní na počaté dráze pokračuje. Ale jak dlouho vydrží gojmové pernou práci tento majetek obrovský soukromého finančníka rozmnožovat?

Rakouské zadlužování do ciziny nabývá rozměrů hroživých. »Bankovní zprávy« sdělují: Především možno zjistiti, že v Rakousku značně převyšuje vývoz hodnot domácích dosavadní dovoz hodnot cizích, kdežto v Uhrách jest tomu právě naopak. V roce 1911 činil vývoz našich cenných papírů do ciziny okrouhle 400.000.000 K, kdežto dovoz cizích cenných papírů k nám činil pouze asi 30.000.000 K. Našich hodnot z ciziny vrátilo se k nám asi za 20.000.000 K, a odliv peněz, vyvolaný bursovními transakcemi, odhadovati možno na 100 milionů K. Konečným výsledkem přesunů cenných papírů jest prý příliv peněz z ciziny k nám v celkové výši asi 250.000.000 K, k čemuž přistupuje ještě asi 50.000.000 K, jež cizinci, hlavně Angličané, investovali do našich podniků, hlavně do naftových dolý v Haliči. Naše hospodářství vypůjčilo si tedy za jediný rok 1911 z ciziny okrouhle 300.000.000 K, a o tuto sumu naše zadlužení oproti cizině znovu vzrostlo. Obnosem tímto vyrovnána byla část schodku naší obchodní bilance.

Mlékařská porada. Na pozvání ministerstva obchodu konala se ve Vídni minulý týden porada o poměrech v průmyslu mléčném, které se zúčastnili zástupcové výrobních kruhů, zemědělských rad, hospodář. společenstev ze všech korunních zemí, atd. A z celé porady vyznělo, že dnešní ceny mléka jsou úplně oprávněny a jsou sotva s to nahraditi podstatně zvýšený náklad při produkci mléka. Agrární znalci uznávají úplně těžký tlak všeobecné drahoty, jakož i že jisté kruhy obyvatelstva bolestně pociťují zdražení mléka. Těmto nepříznivým poměrům může býti odpomoženo jen tím, že obce a dobročinné spolky se sdruží za účelem lacinějšího prodeje mléka a zřídí vlastní prodejny mléka a mlékárny, ve kterých by se prodávalo za lacinější ceny nebo dávalo chudšímu obyvatelstvu bezplatně mléko, zakoupené přímo od společenstev zemědělských. Agrárníci budou tyto snahy městského obyvatelstva co možno nejvíce podporovati. Vláda učiní prý vše, aby situaci zlepšila.

Nezaměstnanost dělnictva v Itálii šíří se povážlivě. Jest to následkem trvalé krise hospodářské, způsobené jednak válkou s Tureckem, jednak zmařením italského vývozu do Turecka. Nouze a hlad hrozí na mnohých místech. Na př. v Miláně samém jest přes 30.000 dělníků bez práce.

V Nekoři u Kyšperka
pronajme se
LETNÍ BYT
o 2 pokojích s kuchyní, po případě dle přání. **Možná oby blízké!** Hostinec, řezník a kupec několik kroků. V místě hojnost pstruhů. Krajina zdravá, krásná, hodící se pro toho, kdo hledá klid a pravé letní zatiší. Byt je zdravý, sušý, v prvním poschodí. Cena za celé léto 120 K, po případě ústní dohodnutí.
Nabídky do adm. t. l. pod zn. »Divoká Orlice«.

Věnec z česneku
díl I.,
který ve sbírkě »Knihovna Přítele lidu« v Brně právě vyšel.
Vkusně upravená objemná tato kniha o 304 stranách s 30 pěknými, věcnými i šortovými ilustracemi, obsahující 26 podobených obrázků se životem a působení lidu, stojí pouze 3 K 20 h, poštou 3 K 30 h.
Zaslá se pouze po zaslání příslušného obnosu, anebo na dobírku. Adresovati stačí:
Časopis »Přítel lidu« v Brně.
Hodí se výborně do všech knihoven!

Veledůstojnému duchovenstvu a hlavním patronátním úřadům dovoluje si doporučit velká kostelní nádobí a náčiní a to: mozaice, kalichy cibáky, nádobky, šálky, paciřady, svícny, lampy, křesťanské, křesťanské atd. své vlastní výroby, předpřipravené církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slatí a stříbrní nebo proti do plátku na nové vyměňuje. Heteropředměty neb výkresy zasílá na ú křesťanské bez závaznosti koupě Vše se posílá poselstvem. Předem ruční.
Shled velkých státek a stříbrných klenotů, jako: talíře, nádobky, křesťanské, křesťanské atd. z křesťanské výroby, křesťanské, křesťanské atd. z křesťanské výroby, křesťanské, křesťanské atd. z křesťanské výroby.
Staré nádobí, stříbrno a dráhokovy kupuje za nejvyšší ceny.
JAN STANĚK,
posílá a dopravu
Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční saisky kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Volejemné látky na talíře.
Těm na oplátku bez zvýšení cen!

Všeob. úvěrní společnost,
zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky
za 4% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složení látky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Josef Štěpán,
odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,
doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a ul. patronátním úřadům k opravě a přezlacování
oltářů, kazatelů, křesťanských oken i velkých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,
slazení písmen a různých předmětů venku se nalézajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celou novou chrámovou zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně. k ústnímu jednání dostavím se na požádání také bez nároku na cestovné.
Mnoho pochvalných uznání po řadě a bronzové státní medaile z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

TRY
nejlepší cídlo na kov
Základní příprava vedoucí.

Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 138, oděrovny valetů duchovenstva své
bezkonkurenční koláry
 prací i celuloidové, náprsenky, křesly a veškeré práce spočívající
 vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jádrové práce!

Patentní náprsenky
 bez háčků
Zakázky obratem
 se vyřizují.

SUKNA

černá na salonní obleky a taláry
barevná ku všem možným účelům
dámská na kostýmy a pláště
doporučuje v nevidaném jinde výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

Účtový účet u Ústř. banky
 českých spořitelén v Praze.

Účet pošt. spoř.
 číslo 111.510.

Československá záložna
 v PRAZE-II., Spálená 9

společnost s ručením omezeným

zúrokuje vklady 4% - 4%

dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje své střídanky úplně bezplatně a vklady
 na ně účinně zúrokuje 5%, bez výpovědi.
 Důchodkovou daň platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 29. února 1912 činil K 729.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky, hypoteky, zálohy
 na cenné papíry atd. za nejvýhodnějších podmínek.

Záložna podléhá: 1. Zákoně odborné revizi Jednoty
 založen v Praze dle zákona ze dne 10. června 1908.
 2. Nepředvídané revizi celoroční, již vykonává p. Alois Svoboda, oficiál a. k. sem. řin. řídícího v Praze, kterou vykonává 3krát až 5krát v týdnu. 3. Revizi prováděné třemi revizory volenými valnou hromadou ze řad členstva.
 4. Denní revizi pokladny, již vykonává předseda p. školní rada Dr. M. Kovář.

Záložna podrobena byla v srpnu 1911 zákonné revizi Jednoty založen a shledáno vše v nejlepšímu pořádku, o čemž svědčí, že též v revizním nálezu poznamenává, že běže na vědomí „velmi pěkný stav záloženského hospodářství“.

Úřední hodiny: Dopoledne od 1/9 do 12 hod.
 dopol. a od 1/3 do 5 hod.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protektovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídící ve Vyššíměstě)

doporučuje P. T. veleštolja. duchovenstva
 svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
 spolkových praporů a keřového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukáží
 se na požádání franco zašlou.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Seton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou zašle

JOS. JELÍNEK, parfumerie
 v Hradci Králové.

Dříve než koupíte
zahrad. železný nábytek
 než budete říditi
drátěné ploty a vrata
 stavte se u jediného výrobce
J. Plocka v Hradci Král.
 (Přítelství).

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyřívání
 a zhotovení ko-
 stelních rouch,
 korouhví (balda-
 chýnů), nebes a
 spolkových prapo-
 rů; na požádání
 obstarám též ko-
 věné nádoby, kříže
 a t. d.

Videň,

VII. o., Kaiser-
 strasse 5., vedle La-
 zaritského chrámu
 Páně.

Na ukádku zašle
 se vše franco.

Browning
 6-35, 7-65.

**Velodog,
 bambitky,
 revolvéry,
 flobertky,
 lov. pušky**

Vojtěch Ráž v Hradci Král.

Prodej a k. práce, zbraní a střeliva.

a jiné zbraně
 úplně spolehlivé,
 saručené a zkou-
 šené v cenách ú-
 plně továrních
 na skladě

Veleštolja. duchovenstvu!

Přesídlení

dnem 1. května.

Nejstarší odborná dílna pastřáků, zlatníků
 a ciselérů. Vlastní výroba kostelního náčiní.

Karel Zavadil,

Zal. 1850. Hradec Král., Zal. 1850.

v nově zřízených místnostech, Čelakovského třída
 (za živnostenským domem).

Závod jest značně rozšířen a opatřen všemi
 moderními požadavky.

Doporučuje se ku provedení všech prací
 v oboru **umění církevního** ze stříbra, zlata, bronzu
 a jiných kovů, přesně dle liturgických předpisů
 v každém slohu od nejjednoduššího do nejbo-
 hatšího provedení.

Práce se zárukou trvanlivosti. Ceny levné.

Veškeré opravy a znovuzřízení nádob ko-
 stelních, zlacení a stříbření v ohni a pod. v čase
 nejkratším za ceny nejmírnější.

Rozpočty, výkresy, fotografie a pod. na po-
 žádání franco. — Má uznání za práce dodané
 po ruce k nahlédnutí.

Veškeré vzorky jsou Jeho Excel. nejdp.
 biskupem revidovány.

Zastává v nemoci svého otce, prosím
 p. t. příznivce našeho závodu o neztencenou
 důvěru. Byl jsem zaměstnán v předních zá-
 vodech cizích, absolvoval jsem mnoho odborných
 kursů a tak nabyl jsem dostatečných vědomostí
 odborných. Mohu každé konkurenci čeliti a naše
 vážené příznivce k úplné spokojenosti obsloužit.

V nejhlubší úctě oddaný

Antonín Zavadil.

Školní kříže, kazatelny, **oltáře, sochy,** křížové cesty,
 Boží hroby

levně provádí absolvent a. k. odb. školy sochařské
 a řezbářské

BOHUMIL BEK v HORE KUTNÉ.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvateryv
 synovec, nástupce)

**odborný
 — umělecký závod —**

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
 ul. č. 29. nově blíže Ma-
 láho náměstí, dříve přes
 60 roků na Malém ná-
 městí pod leubím) dopo-
 ručuje se

ku dodání oken chrá-
 mových od nejjednoduš-
 šího až k bohatému fi-
 guralnímu provedení a
 sice i se železnými
 rámy, střešními, vraseními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
 vší závaznosti ku definitivní objednávce.

— Kvalitní práce i plněná pochvalná uznání. —

Založeno roku 1863.

**Zhotovuje oděvy dle
 nejnovějších anglick.
 a francouz. vzorů.**

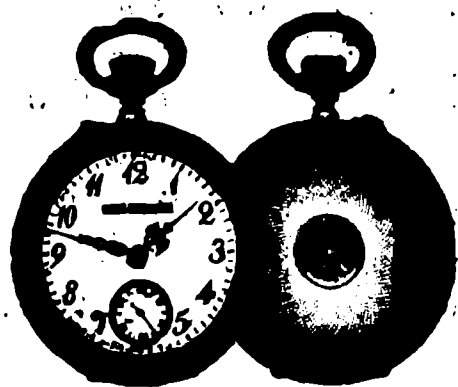
V. ROSA

a. k. čestní dodavatel

HRADEC KRÁLOVÉ

• **Továrni sklad** •
jemných suken
 • **všeho druhu.** •

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod VÁCLAV POTUČEK, Hradec Králové,

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodinářských, Glasgowské v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brilanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 15.000.000—

Rezervní fondy K 2.700.000—

Vklady celkem K 42.211.040— koncem dubna.

Filiálky a expozitury: Chrudim, Jičín, Krakov, Píseň,
Praha, Semily (podružný ústav Rak.-Uher. banky), Slaně, Turnov.

Zúročí vklady dle dohody

co nejvýhodněji dle doby výpovědní a výše vkladů.

Provádí veškeré obchody bankovní, směnářské a bursovní.

Truhlářské dílníky

- a) na práci formýrovanou,
- b) na židle švajfkáře —

a domovníka

zároveň ku balení nábytku

do stálého zaměstnání přijme o. a. k. dvorní
továrna nábytku

K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Král.

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel, košile, spodky, ponožky, ka-
peánky a ložní prádla zále na výběr
P. T. interestům známá svou
solidností firma

Václav L. Holý,

Hradec Králové, Klíperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží.

Zubní atelier

MUDr. A. Maudr,

odb. lékař zubní,

Hradec Králové,

Velké náměstí, hlavní trafika.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberců a
keřevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Ori. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rodie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Barevná kostelní okna

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství

v Třebetovicích u Hradce Král.

Ceníky a rozpočty na požád. zdarma.

Založeno 1893.

Josef Dvořáček

Založeno 1893.

znovuzřídil a právě otevřel svůj velkozávod klobouky.

Raďte

si prohlédnouti novinky klobouků
v nádherných výkladech.

Národní Palácové tř.
naproti Grandhotelu
a rak. uher. banko.

Raďte

se přesvědčíte, že se velmi levnou
cenu koupíte výborný klobouk.

Speciality

jemných plátěných klobouků
nejlepších světových značek.

82.

Hradec Králové.

82.

Doporučujeme

našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, sklo, nap-
stran., kaditelné st.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav pro
mentální a devotou

- BRNO.

Křížová cesta

na plátně malovaná, v uměl. provedení, v rámech nebo bez rámb, se levně prodá. Na přání se jedno zastavení nebo celá křížová cesta na ukázkou zale. Blíží sdělí

Atelier J. Hlávka
Praha-Viňoh 47, Pochmajerova ul. 64.

Bývávalo.

Stál tu národ sjednocený jako pevná žulová hradba. Všecko, co krásného, co ideálního, nalezlo vřelé pochopení zvláště u dorostu české inteligence. Akademikové spolu s bohoslovci, Sokolové s kaplany, učitelé s rolníky jednotili se v pevný řetěz na odraz nepřátelských vln, k podpoře umění a vědy. Vznětivá mládež vrhala se do zápasů všude, kam jí ukazovala ruka zkušenější. Mnozí mluví nyní s pohrdáním o »bláznivém roce« (r. 1848). Ale tenkrát i ty nemotorné gardy, složené z živlů nejrůznějších, jevíly desetkrát větší vlasteneckou opravdovost, daleko upřímnější zápal pro společnou věc, než moderní poséři, obdávající nejnaléhavější povinnosti povýšenou kritikou nebo docela paušálním odsuzováním.

Vzpomeneme-li, kolik mladých, nadějných hlav trpělo v žalářích, kolik jich násilně bylo vlečeno na dlouhou dobu do řad vojenských a jak byli krutě trestáni vlastenečtí kněží, nelze se ubránit obdivu.

V »Národních Listech« píše Fr. Rosůlek, jaký duch vládl před 40 lety na pardubické realce: »Tenkrát jiný duch vanul městskou realkou, jiný duch probuzeného národního vědomí městem, jiné nadšení národem. A studenti pardubičtí mají také zásluhu, že někteří lidé, vlastenecky vlašni, stali se národními horlivci, jejich působením přeměněn byl dvojjazyčný resurs ve vlasteneckou besedu... V létě v letech 1867—1870 scházivali se studenti odpoledne na hrázi u děkanství a zde pod starými košatými kaštanými zpívali národní písně, až to hlaholilo městem. Na protějším břehu chodívalo obecnstvo, zvláště děvčata, a účastnila se tohoto zpěvu. V té době národního nadšení zpívalo se vůbec mnoho v besedě, hostincích i venku; byla doba deklarace. Dnes zpěv umlká víc a více... Ve škole před vyučováním i mezi vyučováním otfásala se realka zpěvem a nikdo studujícím v tom nebránil... Byly to krásné časy, kdy srdce naše nebylo dotčeno všedním životem, kdy duše byla plna ideálů a vše, co srdcem i myslí hýbalo, vtělovalo se ve zpěv vlasteneckých písní. A také se většina těch studujících lišila od jiných mladíků nejen svým horováním, zpěvem, správnější češtinou, uhlazenějším chováním a čistším oděvem, ale rázovitějším celým vnějškem, jímž snažila se napodobiti starší vlastence a také svého ředitele.« — Jak se studenti učili, o tom podávají nejlepší zprávy ne tak katalogy, jako pozdější výsledky práce jejich v praktickém životě.

Nu — a tenkrát »pouta klerikalismu« byla na školách větší, než nyní. Studenti jich necítili, duše vzlétala volně k blankytu a celé řady studentstva děkovaly kněžím za velikou podporu hmotnou i jinou. Vesnický chlapec, jemuž ani nenapadlo studovat, přišel na střední školu přičiněním kněze, chudého konservativního učitele anebo jiného inteligenta.

Jaká byla národní solidarita, jakým miláčkem národa celého byl každý náš vynikající spisovatel, o tom podává doklady Jirásek ve svých »Pamětech«. Na příklad, když došla do Prahy zpráva, že Jablonský zemřel v Zvěřineckém klášteře, hned poslanci vymohli, aby mrtvola byla převezena do Prahy. »Za neobyčejné slávy a velikých poctů vřel se mrtvý básník do své vlasti... Když vlak s rakví básnickovou dojel na nádraží v Mor. Ostravě, byla hodina s půlnoci. Než i té pozdní chvíli čekali tu za světla planoucích pochodní členové vlasteneckých spolků... A věnce v Přerově a dál, věnce v České Třebové i z Litomyšle... Za chvíli jel vlak dál. Všude po stanicích, jak noviny psaly, nové projevy, deputace spolků, věnce, řeči, v Ústí n. Orli, v Chocni, v Přelouči, nad níž vládl smuteční praporek a kdež se i zvony rozhlaholily na uvítanou mrtvému básníku, v Pardubicích, v Kolíně...«

Neuvádíme toto konstatování snad proto, abychom dokazovali, jak si dříve vážil národ básníka katolického. Jablonský konečně nebyl Danterem. Ale z řádků těch vyzařuje idyllická, radostná, národní solidarita. Vždyť rovnou měrou vážili si tehdejší katolíci evangelíka Kollára. Všude jas, zanícený romantismus, soběstatočné odrážení liberálů, židovsko-německých vln.

Vzpomeňme si na proslavenou Růžu Sušilovou! Kdo v dobách nejhorších národního dechu na Moravě udržoval? Vlastenectví moravské nedá se

žádným kníhem odloučiti od pěstitelů idey Cyrillo-Methodějské. Když kněží v potu tváří se svými statečnými odchovanci vybudovali teplou národní útulnu, usadil se v ní semita Stránský, který svými protikatolickými rejdy a židovskými čachry nejlépe prozrazuje, proč vlastně se dal pokřtít.

Čteme, jaké tisíce dal kněz na fond »Svato-bora«, před očima máme tisíce diplomů, udělených od Matice Školské kněžím, čteme v Musejniku, jak kněží vypisovali ceny na nejlepší novelly a jiné belletristické spisy, jak je Palacký chválil. Počítáme obrovské sumy, které kněží věnovali na studentské nadace... A náhle v duši zamrazí. Pochod prusáckých pastorů do Čech, německé řeči židů vídeňských o Volné Myšlence, komplimenty před buršáky, hájení útočných židovských buršáků ve Vídni od českého poslance, obrana štváčů, kteří surovými útoky protikřesťanskými jítí v národě nesvornost. Před volebním bojem čteme v pokrokovském tisku heslo: »Raději německého liberála, než českého klerikála!« Tedy raději německého semitu, než Čecha! — Loučíme se truchlivě s všennárodní hřejivou idyllou, vidíme šedou prásu. Vzdychne si pouze: »Bývávalo, nyní konec!«

Plně čtete důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a s ustavičným zřetelem k novému a nejnovějšímu církevnímu i státnímu normativu a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brycht,
kanovník-štrážce katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.
Velice cennou tuto knihu redaktor »Obnovy« co nejvíce doporučuje.

Expedici obstarává
Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Kulturní jiskry.

Jak katolictví odnárodňuje, toho příkladem jsou katolíci lužičtí Srbové. Lipský časopis »Illustrierte Zeitung«, který jest psán v duchu evangelického, přináší dne 18. dubna (na str. 799) článek nadepsaný »Osterbräuche bei den sächsischen Wenden.« V článku tom čteme mimo jiné: »Ačkoli nyní Vendové (lužičtí Srbové) na hranicích jsou vždy dále zatlačováni od německých kolonistů, ačkoli také vždy více a více byli od německých obyvatel promíšeni, přece porozuměli, jak by se celá staletí až na naše dny udrželi a jak by věrně zachovali starodávné své způsoby a zvyky i svou řeč. Za času reformace rozdělil se také vendický národ na dva tábory, na protestanty a katolíky, rozdíl to, který ještě dosud trvá. Nyní hlásí se největší část Vendů ke konfesi evangelické a obývá celou Dolní Lužici a největší díl saské Horní Lužice. Jen sedm farností jest úplně katolických... A právě tento katolický kraj dovedl zachovati co nejvěrněji své zvláštnosti v řeči, kroji a ve zvycích... Náš obraz diváků při velikonočním náboženském průvodu ukazuje nám skupinu vendických dívek a žen v slavnostním kroji, který se vyznamenává pestrou rozmanitostí. Bohužel tento u evangelických Vendů naprosto vymizel.«

Tak tedy svědčí sám evangelický list. Evangeličtí Srbové odložili se starou, po otcích zděděnou vírou i slovanský kraj, slovanské obyčeje i řeč. Hrstka katolických Srbů za vůdcovství obětavých kněží zachovala s katolickou vírou i národnost. Ale vídeňský žid volnomyšlenkářský dovede vzkazovati do Čech, že náš národ bude oslaben a zhyne právě katolicismem. A co něm. žid provolává, to po něm opakují jeho sluhové čeští. Jest potřebí hodně katolický lid náš poštvati proti Římu, a pak prusáckí pastofi budou zde mít tak snadnou práci jako u Srbů evangelických.

Volnomyšlenkářská příprava na sbratření národů. Semita Zenker, jemuž Masaryk hned za tepla k jeho zvolení gratuloval, ovšem jest věrným pomocníkem Masarykovým v provádění boje protikatolického. Jinak však jest nejtvrdším německým šovénem. V »Reichenberger Zeitung« pochválil Zenker nacionalismus německých soudruhů, kteří prý ukázali v boji proti českým soudruhům, že dovedou ohrožené německví hájiti. Rozumní se, že vídeňská rudá »Arbeiter-Zeitung« článek ten ze záští proti českým soudruhům s chutí vytiskla a chválila. Německý rudý »Vorwärts« však sám se

pozastavil nad velikým nacionalismem volnomyšlenkáře Zenkra, jehož ztepil zřivým sarkasmem. Jest tudíž patrné znovu, že zavilý protičeský kurs volnomyšlenkářské »Neue Freie Presse« netoliko trvá dále, ale zachvacuje jak soc. demokraty, tak nové volné myslitele, kteří se tolik chlubili, jak přispěli k sbratření národů a jak se postarají o to, aby přestal útisk národů malých nebo porobených.

Pařížská náhrada za milosrdné sestry. Co zlého učinily tyto lidumilné ženy, že se s nimi zacházelo jako s největšími zločinci, že byly vyháněny z vlastních domů jako potulní cikáni, příslušící do cizího státu? Sám nekatolický slavný spisovatel Pierre Lotti, když byly vyháněny sestry Assumptionistky z vlastního kláštera, napsal ve »Figaru«: »Co můžete vytýkati těmto sestrám, které obětují celý svůj život chudým a nemocným, aniž by za to vzaly v odměnu sklenici vody? Nejsou přece bohaté jako některé řády již okradené, nemají ničeho, co by mohlo lákati nenasytlost nepřátel.«

Dělníci v Lyoně zaslali protest samému ministerskému předsedovi. Uvádíme z něho: »Kdo se bude dále o chudé starati? Boháči mají služebnictvo, dělník nemá nikoho. Řeholní sestry jsou však služebnicemi chudých a nešťastných, a to ve dne i v noci. Jestli mezi námi nezůstanou, budou následky bídy veliké, a naše bídou sklíčené srdce překypí hněvem proti těm, kteří nám v bídě nepomohli. Vláda není tu proto, aby bídu chudých rozmnožovala, ale aby ji mírnila. Kdo nám však tak účinně pomáhá, jako tyto sestry? My jich potřebujeme, musíte nám je nechat.« — A protest ten pomohl, jako jiné protesty — jako když hrách na stěnu hází. Sestry šly. »Vůle lidu« se vyplnila. — V Paříži rozdávány letáky s tímto obsahem: »Nádenník vydělá za den 5 franků, horník 8 franků, pekař 15 fr., poslanec 41.5 fr. Každý člen společnosti má svůj denní plat, jen sestry nejsou placeny, ačkoli chudým a nemocným prokazují ty největší služby. Jak je odměňuje vláda? Vyhání je a loupi jejich příbytky. Jaká to zbabělost a hanobnost!«

Nyní, kdy valná většina jeptišek ze svých útulků vyháněna, vážní Francouzi spráskli ruce nad tím, jak veliké odněny vyžadují laické ženy, které po nich nemocným posluhují. Údiv jest tak veliký, že ani zednáři nenaléhají na vypuzení skrovného zbytku milosrdných sester. Docela nyní o nemocných bývalý ministerský předseda Clémenceau, který tolik proti církvi katolické řádil, nesvěřil ošetřování svého těla žádným světským ošetřovatelkám, ale léčí se u milosrdných sester v rue Bizet v Paříži.

Za milosrdné sestry však mají Pařížané náhradu — v zdivočilých apačích, kteří pomáhali za mrzký žold pošlapati i nejjasnější práva katolické církve. Zvlčili tito pařížští lupiči nabyli zvláštní kuráže po konfiskaci církevního majetku, k níž tolik přispěli. Po mnohých lotrovstvích vláda pohrozila, že se chopí proti nim prostředků nejradikálnějších. Ale náčelník apačů ve svém otevřeném listě tak ostře posvítí na to, jak jich dříve vláda potřebovala k protikatolickým randálům, že vládní kruhy ihned ztichly.

Loupežné vraždy této spodiny pařížské společnosti pak pokračovaly vesele dále, až konečně musila branná moc francouzská sváděti hotové pravidelné bitvy s nejhoršími lotry.

A nejzajímavější, že pařížská porota osvobodila tři mladé apače, kteří byli zcela usvědčeni ze zločinných skutků. Pánové se báli, aby kamarádi těchto lotrů jim nepřipravili krvavou lázeň.

Ejhle — proti bezbranným ošetřovatelkám nemocných zednářští zbabělci vyvinuli energii až příliš velikou! Ale proti několika darebákům, před nimiž není bezpečno nic, již si netroufají. Pověstného vyvrhele Flachona také pustili po krátkém věznění z kriminálu, poněvadž vysocí pánové se báli, aby na ně nezačal prozrazovati.

Vyhnat ze všeho, okrásti o všechno — toť horší fyzické pronásledování, než zavřít do snesitelného žaláře. Francie nyní vidí, kam protikatolickým bojem dospěla.

Úmrtí velkého muže. Věhlasný básník Strindberg, jehož smrt dojala kulturní vrstvy všech národů, v mužném věku tápal v životní poesii od pólu k pólu, takže málokdy stanul na pevném bodu. Fanatickým nepřitelem křesťanství nikdy nebyl, ano jednou delší čas oddával se s plnou vroucností křesťanskému mysticismu. Poslední okamžiky před smrtí pak otevřely duši hloubavě hlavní bránu životní moudrosti zcela. Sám židovský »Berliner Tagblatt« přinesl ze Štokholmu tuto zprávu: »V pondělí o 9. hodině večer byl básník naposledy při plném vědomí. Zavolal svou dceru a loučil se s ní, objímaje ji. Pak vzal do rukou bibli, která po celou dobu nemoci ležela vedle něho, přitiskl ji na prsa a pravil hlasitě: »Jsem hotov se životem. Bilance je sestavena, a (ukazuje na bibli) tato kniha je správná.« To byla poslední slova Strindbergova. Potom ještě se usmíval, pokud

byl při vědomí, a naznačoval posuňky, že po smrti mají mu dát bibli na prsa. Posledních 10 hodin vůbec nikoho nepoznával. Konečně přišla smrt-vysvoboditelka, a na tváři trpitele uhostil se vznešený výraz míru.

Hrdinství v době těžké zkoušky. O statečnosti dvou kněží na lodi »Titanic« přinesly podrobné zprávy listy jiné. Chceme zde pouze konstatovati zajímavé podrobnosti jiné, uveřejněné v americkém časopise »The Sun« ze dne 22. dubna dle vypravování zachráněné slečny Mc. Coy. »Když se stalo zjevným, že je nebezpečnost, že loď může zahynouti, Father (otec) Byles šel mezi cestující a zpovídal ty, kteří chtěli se vyzpovídati, a dával jim rozhořšení. Nestaral se nic o své zachránění. Než loď klesla do hlubin, viděli jej ještě, jak klečí uprostřed zástupu a s nimi se modlí. Když bylo patrné, že nebezpečí hrozí, Father Byles zavřel knížku v kůži vázanou (breviář), dal ji do kapsy a pomáhal ženám, aby se dostaly do záchraných člunů. Já a sestra moje Alice jsme byly mezi prvními, které se do člunů dostaly. Pak jsem ho už neviděla. Na lodi Carpathii pak setkala jsem se s anglickým mladíkem, který přišel při katastrofě o rodiče a bratry i sestry. Ten mi pravil, že, když poslední člun opustil loď, Father Byles a ještě jeden kněz zpovíдали lidi, a potom, že se velký zástup lidí okolo kněží těch shromáždil, a všichni klečeli a s nimi se modlili. Ten mladík i vypravoval, že se s nimi modlili všichni, nejen katolíci, ale i protestanti a židé a jiní. Father Byles je připravoval na smrt, a pak se s nimi modlili různě.

Vše doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné pozlacení nových i starších oltářů, kazatelen, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadajících.

Umělá polychromie soch a křížových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a listových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Sociální besídka.

K organizaci katolického živnostnictva. Vldp. prof. dr. Šulc znovu připomněl o velikonočním sjezdu českým katolíkům povinnost, starati se o vybudování řádné organizace odborové pro každý stav. Nemá-li tato výzva vyzněti na prázdno, je potřeba sjezdový apel uvést ve skutek. Polem dosud snad poněkud zanedbávaným je naše živnostnictvo. A přece máme tu jeho katolickou organizaci odborovou ve »Sdružení českých katolických živnostníků«, která již na pátý rok působí, na různých místech odbočky i živnostenská úvěrní družstva založila a vykonalo, co se dle slabých jeho sil, za naprosté netečnosti ostatní katolické veřejnosti vykonati dalo.

Katolíci živnostníci! Budeme-li i nadále státi osamoceni, marny jsou všechny naděje, které v nás sjezd skládal a které od nás strana očekává. Za příkladem bratrského dělnictva a rolnictva musíme se i my sraziti v jednotný šik. Co město, to musí býti odbočka katolického živnostnictva. A bude-li nás jen tolik tisíc, kolik je nás dnes set, vynutíme si respekt i my v našich městech, kde se na nás pohlíží jako na činitele, který je dobrý k tomu, aby liberálům pomáhal, ale když jde o jeho zájmy — je odkopnut.

Naše živnostnictvo musí se o to samo starat, aby se postavilo na vlastní nohy, aby se v první řadě vymanilo z finanční závislosti různých domácích přítelků. Katolické živnostnictvo nemusí se bát, že nedostane práce, že jí nedovede provést, jen když bude finančně nezávislo. A to je hravě možno, bude-li zakládati vlastní živnostenská úvěrní družstva, která opírají se o naše ústavy peněžní, učiní je na liberálním světě nezávislými.

Poukazujeme dnes jen na tento moment, poněvadž byl na sjezdu pány prof. drem. Šulcem a předsedou sdružení Ptáčkem zdůrazněn. Ale jsou to ještě úkoly jiné, k jejich řešení sdružení postupně dle sil svých dospívá. Povinností každého živnostníka, ba každého příznivce živnostnictva je, aby dle příkazu sjezdového pracoval pro jednotu odborovou organizaci katolického živnostnictva.

Členové sdružení (živnostníci a z neživnostníků ti, kdož k rozvoji sdružení pracovati chtějí) platí jednou pro vždy 50 hal. zápisného a 20 hal. měsíčního příspěvku. Při tom dostávají spolkový měsíčník »Malozivnostník« zdarma. Kde se přihlásí 10 členů, zříká se odbočka, jež má nárok na část členských příspěvků.

Když nastávají spory, rozdíly v katolickém živnostnictvu a jeho příznivcích vědomí, jak důležitá je v zájmu katolické věci v městech, v zájmu národa i naší strany, aby se i živnostnictvo probudilo k svépomocné energické práci! Zdař Bůh!

Probuzení z francouzské horečky. »Ať jest v Čechách všecko co nejdříve jako v pokrokové Francii!« Tyto a podobné výzvy ozývaly se ve sterých záměnách. Dosti dlouho trvalo, než kruhy protikatolické přiznaly, jakou velikou hromadu ssutin tvoří bankrot zednářských slibů. Ale nyní sami soc. demokraté již mluví velice zřetelně. Ve státech »klerikálních« jest dovoleno dělnictvu soc. demokratickému slaviti manifestačně první máj. Docela se soc. demokratům dovoluje prováděti velice rozjitřené a nebezpečné pouliční demonstrace. A v Paříži? Tam židé, kteří tolik za pomoci soc. demokratů zbohatli, bojí se velice manifestací svých vlastních žáků. Na záповědi dělnických májových manifestací zehralo již loni velice »Právo Lidu«. Nyní dne 10. t. m. soc. dem. »Podkrkonošské Rozhledy« přináší původní dopis z Paříže, v němž se píše o 1. květnu pařížským mimo jiné toto: »Dík mimořádným opatřením policie a veškeré ozbrojené moci, měl 1. květen v Paříži klidný průběh — tak aspoň oznamuje měšťácký tisk — však musil přiznati, že počet dělnictva, oslavujícího 1. květen, vzrostl. Na 60 odborových schůzí bylo pořádáno v samotné Paříži . . . Celý den veškerá posádka pařížská, ba i z okolí přivolané garnisony pěchoty a jízdy, celé dva pluky městské gardy, všechna policie — cyklistické brigády, nepočítaje všechny špicly — vše bylo na nohou . . . Paříž podobala se spíše Petrohradu v době revoluce roku 1905, nežli hlavnímu městu republiky, ježliž veškeré administrativní budovy nesou lákávé nadpisy: Rovnost, svoboda, volnost, bratrství« — Zde, vzato přísně dle syndikalistického stanoviska, nemá dělník dosud co oslavovati, jelikož dosud ničeho nedobyl, proto 1. květen jest tu pouze dnem demonstračním.

Tedy po všech předchoz. fanfárách jest tam dělník více sešroubován než ve státech jiných. A církve takový útlak vůbec zavinit nemůže, protože se tam katolické svobodě děje daleko hůře, než volnosti organizovaných dělníků. První máj se neusmál na dělníky vřídne ani po zkonfiskování církevního jmění, ačkoli bylo vytrubováno do světa, jaká hostina se z toho lupu dělnictvu připraví.

K tomu všemu píše dne 20. t. m. »Právo Lidu«: » . . . Národní federace (sdružení) volných myslitelů francouzských zároveň s asociací (spolkem) stejného jména . . . hrála důležitou úlohu v Dreyfusově věci a značně přispěla k uzákonění předlohy o rozluce církve a státu. Po tomto velkém vítězství poněkud ustala činnost jmenovaného sdružení, a to z taktických důvodů . . . Zvláště strana socialistická na to poukazovala, že je církev nyní přemnožena a že po skončeném boji není více třeba udržovati náladu obyvatelstva, nýbrž připravovati je raději k novému hnutí ve prospěch osvobození pracujících tříd.«

Leč co posud v tom směru zednáři vykonali? K vůli osvobození jediného žida vyvinuli energii báječnou. Dělnickému lidu pak místo chleba dávají dar nejacinější, totiž celé haldy potupného bláta, stříkaného na církev. Kde jen ta činnost ve prospěch dělnictva u zednářů dříve, jestliže si ve Francii dělnictvo posud něčeho nedobýlo? Jakou obrovskou moc několik zednářských židů má a co všecko tito na potrestání klidných občanů a obliaceni židů dovedli vymoci, vidí celý svět. Proč tedy nehodlají pánové své obrovské síly využítovati ve prospěch skutečných ujařmenců?

Všeodborové sdružení křesť. dělnictva pro Čechy v Hradci Králové vyplutí za týden od 12. do 19. května na podporách 197 K 80 hal. Za členy organizace přijímají se dělníci a dělnice všech odborů od 14 let. Kde se alespoň 5 členů přihlásí, utvoří se skupina. Pět dělníků smýšlení křesť. soc. se v každém místě najde. Proto zakládejte všude skupiny této dělnické organizace, bychom dokázali, že i naše dělnictvo má pochopení pro svoje postavení, a že odborovou organizací pracovati chce ku zlepšení. Potřebné pokyny podá, letáky zaslá, a kde potřebí, schůze svolává: Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva, Hradec Králové, Adalbertinum.

V Německém Brodě 26. května odpoledne na veřejné schůzi mluvil Al. Petr. Další schůze, na nichž bude referovati br. Petr: v Přibyslavi a Borové 27. května, v České Bělé 26. května (večer), v Miletíně 2. června.

Národohospodářská hlídka.

Zdařitý sjezd katolického rolnictva českého konal se v den sv. Jana odpoledne v rozsáhlé dvoraně »Merkuru« v Praze. Konstatováno zde, že r. 1902 vyšel první list katol. rolnictva českého »Selský List.« Přítomný milý host posl. Šamalik varoval před osobním škorpem, poukázal na to, co všecko velikého se vykonalo, pokud vláda svornost. Nyní jsou katol. zemědělci svorní. Kéž ukazatel organizace mezi nimi dále potrvá! Šamalik načrtl obrys další mohutnější práce orga-

nizace. Valná schůze skončena vřelým doslovem předsedajícího Fr. Sabaty.

Druhý den o 11. hod. ráno zahájena valná hromada Zemského svazu hospodářských družstev a společenstev pro království české. Na návrh posl. Šamalika přijata resoluce:

»Valná hromada Zem. Svazu hospodářských družstev a společenstev pro král. české vyslovuje největší rozhořčení nad neuznáním naší důležité a významné korporace, již nedostává se té blahovůle a podpory, jako se dostává se strany zemědělské rady a c. k. vlády hospodářským korporacím jiným v zemi naší. Dovoňujeme se bezodkladně nápravy a žádáme, aby spravedlivě jednáno bylo vůči Svazu našemu jak se strany zemědělské rady tak úřadů státních zejména co se týče rozdělování zemských podpor. Vysoký zemský výbor důtklivě žádáme, aby laskavě zachoval nám svou dosavadní blahovůli a nám případné finanční podpory poskytl.«

O činnosti »Svazu« referoval dr. Jiráček. Loňský rok svou neúrodou byl nepříznivý, takže nastala v raiffeisenkách nouze o peníze. Přece však stav vkladů stoupl o více než 300.000 K, t. j. o celých 50 procent. Od nového roku stouply vklady o více než 200.000 K. Tedy rozkvět velice potěšitelný. Výše drahoty poznáváme z toho, že zapůjčeno celých 500.000 K. Skoro všechny Svazy v Rakousku jsou již zadluženy, ale my v otázce přežití jsme na tom ze všech skoro nejlépe. Vnitřní zmohutnění starých spolků jest patrné z obnosů splacených podílů u Svazu, který stoupl o 2500 K, t. j. o více než 60 procent. Nových spolků přibýlo 69, takže jich jest již nyní 230.

V odboru zboží jest také pokrok značný. Za předešlý správ. rok Svaz prodal zboží za 233.192 K, v následujícím za 365.000 K.

Všechny povinné revize byly vykonány v čas, k tomu i dosti nepovinných, celkem v 90 spolkách. I menší svazy mají na revize podpory zemské i státní. Leč žádost našeho Svazu za podporu byla nedoporučena a proto iministerstvem zamítnuta. Bude podána znovu. Po skončení doplňovacích voleb ukončena valná hromada doslovem starosty Prokopa.

Odpoledne konána valná hromada »Hospodářského sdružení českých křesť. zemědělců«. Dr. Jiráček konstatoval slibný vzrůst sdružení. Koncem roku 1910 bylo odboček 379, koncem roku 1911 však již 464. Přibýlo mnoho členstva odbočkám starým. Dnes jest všech odboček již 501. Roku 1910 dodáno zboží za 600.000 K, roku 1911 za 919.123 K. Podací protokol vykazuje 16740 vyřízených dopisů. Sdružení dosti lehce přestálo loňskou peněžní tíseň. Zaplatilo za zboží 832.066 K a stačilo všecko zboží hotově splatit. Jen v jednom případě placeno směnkou na 4000 K, která v den splatnosti hotově se zaplatila. Čistý zisk jest potěšující.

Přejeme horlivým organizovaným rolníkům našim nejhodnějšího zdaru! Rolnické podniky naše jsou v rukou spolehlivých, prozřetelných a nezištných. A tento fakt jest zárukou, že po vyjasnění, které nastalo, dojde k postupu ještě většímu. Zdař Bůh!

Zvláštní průkaz způsobilosti pro zemědělce navrhují v německém odboru zemědělské rady české. Průkazy čtverého stupně podle velikosti statku od zimní hospodářské školy až po universitu. Bez průkazu vzdělání hospodářského směl by zůstat pouze rolník, který neplatí více než 75 K daně. Poměry by tedy pozměnily se valně, neboť dnes jakýsi průkaz vzdělanosti mají skoro už jen majitelé větších panských a polopanských usedlostí; zimní hospodářské školy byly by pak potřebny v každé farnosti. Také středních škol hospodářských by musilo býti značně více. K splnění tohoto plánu jest ovšem ještě daleko.

Kostelní práce

pozlacovačské a rezbářské,

sestavování a opravy oltářů, soch atd.
odborné, levné a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Četné usnadnění od vřel. přátel duchov. a světských.

Školský obzor.

Na dobu prázdnin může podepsaný spolek opatřit každému velmi způsobilé domácí učitelé pro všechny předměty gymnasiální i reálné, znalé také velmi dobře jazyka německého, korrepetitory ku státním zkouškám atd. Prosíme proto, aby každý, kdož nějakého domácího učitele potřebuje, dopřál laskavě tohoto místa některému z našich chudobných katolických kolegů, kteří se úhlu svému věnují s největší svědomitostí za honorář vel-

ani mluvit. Současně také prosíme všechny své vzácné příznivce, aby dle možnosti ve svém okolí na vše tuto upozornili a po případě i podepsaný spolek k obstarání domácích učitelů laskavě odporučili. Kdo by si tudíž přál našich služeb v tomto směru, nechť laskavě dopíše třeba pouhým listem na adresu udanou a my již vše potřebné zahájíme v době nejbližší. V Praze, v květnu 1912.
— Česká liga Akademická, Praha II., Voršílská 1.

Literatura.

Nákladem benediktinské knihkárny v Brně. Hlídky. Vědecká revue. Řídí dr. P. Vychodil. Vychází měsíčně. Roč. 29., čís. 5. Roč. předpl. 10 K. — Perly posvátného řecnictví. Částečně dle kázání Bedř. Geisslera podává Václ. Oliva. Sv. VII., seš. 1. Cena 2 K. — Náš Dům. Řídí J. Vévoda. Roč. 21., čís. 5. Nejlepší obrázkový měsíčník. Roční předplatné 4 K. — Škola Bož. srdce Páně. Řídí P. P. Hlobil. Roč. 46., čís. 5. Roč. předpl. 3.20 K. — Květy Mariánské. Pořádá P. K. Lux. Roč. 29., čís. 5. Vychází měsíčně za roční předplatné 1.60 K.

Dědictví Svatojanské v Praze. Správa Dědictví jako podíl na rok 1912 vydala 5 cenných knih: 1. Posvátná místa království Českého. Dějiny a popsání chrámů, kaplí, soch, klášterů atd. Seřadil dr. A. Podlaha. Díl VI. Vikariáty sedlecký a votický. S četnými obrázky. — 2. Paměti Františka J. Vaváka, souseda a rychtáře milčického z let 1770—1816. Vydává J. Skopec. Část II. — 3. Průvod k životu. Katolické vodítko. Upravil Fr. Synek. Část II. — 4. Selská pýcha. Obraz ze života lidu. Napsal V. Pitnerova. — 5. Od Krkonoš. Krátké povídky z pohorského kraje. Napsal J. Ježek. Krámská cena těchto pěti knih jest 11 K, což jest již velkým úrokem z 20 K, za něž jednou pro vždy složené dostávají úředně Dědictví každého roku několik knih zdarma. Přihlášky nových členů přijímá ředitelství Svatojanského Dědictví v Praze IV.

Vojna a mír. Znamenitého tohoto spisu L. N. Tolstého (lidové vydání) vydalo knihkupectví J. Otty v Praze sešit 6.—10. po 10 hal.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdlé. Roč. 28., čís. 8. Odporučený hodný měsíčník tento vydává družstvo Vlast v Praze za roční předplatné 10 K.

Promlavy zpovědní AL. Rögga. Stručná poučení podle perikop nedělních a svátečních roku církevního s dodatkem rad pro zvláštní druhy kašpíků. Třetí, rozmožněné vydání upravil Jar. Pást. Nákladem knihkupectví B. Stýbla v Praze.

Dějepis církve katolické pro školy měšťanské od Fr. Pelana, II. přepracované vydání, schváleno výnosem c. k. ministerstva a všemi ordinariáty. Učebnice zaměřená se svou stručností a zhuštěností obsahu i pěknou vnější úpravou. Vyšla nákladem České grafické akc. společnosti „Unie“ v Praze za 1.20 K.

Kvítky. Obrázkový časopis školní mládeže. Řídí a vydává Fr. Svátek. Ročník IV., čís. 1.—8. Vychází desetkrát ročně s bezplatným kalendářkem. Kalendářik sám stojí 30 hal. Vydání „Kvítků“ s barevnou obálkou 1 výtisk 80 hal., vydání bez obálky 70 hal. Administrace Kvítků v Praze II., Lípová ul. 5.

Pod tihou kletby. Tragický obraz z vesnického života. Dle povídky Vlasty Pitnerové pod názvem „Na Martinci“ pro jeviště zpracoval F. B. Morkovský. Ve 4 jednáních, s 2 proměnami a dohrou. Knihovny „Lidových Letáků“ sv. 1. Krámská cena 1.20 K. Vydává P. Svátek v Praze II., Lípová ul. 5.

Květy lásky, lidový měsíčník věnovaný zájmům křesť. charity a zvláště opuštěným dětem. Řídí A. Hofmann. Čistý výnos věnován sirotkům Útulků sv. Josefa. Ročník 8., čís. 5. Roční předplatné 2.40 K přijímá administrace na Král. Vinohradech.

Růže lurdská. Mariánský měsíčník. Ročník IV., čís. 5. Vydává a řídí L. Kollek, farář v Blansku. Roční předplatné 1.60 K.

Kazimír. Homiletický časopis. Pořádá F. Vaněk. Ročník 10., čís. 7. Vychází nejméně 10krát v roce nákladem E. Šprongla v Pelhřimově za roč. předpl. 6.60 K.

Dějiny nové doby. Politická soustava Bachova a pád její. Píše dr. J. Kryštof. Seš. 4. Cena 60 hal. Nákladem V. Kotrby v Praze.

Choroby pěstovaných rostlin a prostředky proti nim. Díl II. Choroby způsobené škůdci z říše rostlinstva. Seřadil K. Morava. Dosud nebylo pomůcky, v níž by zahrádkář, hospodář a lesník, našel systém vodítka o chorobách rostlin a jejich původcích. Kniha jest nepostradatelnou pomůckou, jak pro laika, tak i pro odborníka. Cena 1.80 K.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručním obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

na 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 %

tržba a výnosy

Státní listy na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
o nejlevnější

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a ul. patronátním úřadům k opravování a pozlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zpracování písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá
nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k dalšímu jednání dostavím se na požádání také
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Barevná kostelní okna

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

uměle sklenářství

v Třebetovicích u Hradce Král.

Cenníky a rozpočty na požád. zdarma.

V Nekoři u Kyšperka

pronajme se

LETNÍ BYT

o 2 pokojích s kuchyní, po případě dle přání.
Nejnéasy blízkostí Hostince, řezník a kupec ně-
kolik kroků. V místě hojnost pstruhů. Krajina
zdravá, krásná, hodící se pro toho, kdo hledá
klid a pravé letní zátíží. Byt je zdravý, suchý,
v prvním poschodí. Cena za celé léto 120 K,
po případě ústní dohodnutí.

Nabídky do adm. t. l. pod zn. „Divoká Orlice“.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

těž evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skřínky:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku ovičení.

Cenníky zdarma a
franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstvu
všudejší výhody.

Truhlářské dělníky

a) na práci formovanou,
b) na práce švařské —

s domovníky

zároveň ku balení nábytku

do stálého zaměstnání přijme c. a k. dvorní
továrna nábytku

K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Král.

Umělecký závod
pro malbu maschie

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru masekovičského do nejbo-
hatského provedení figurálního,
dodává také i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochraňované
stěže všeznašeno v patřičné.
Mocilky sklené pro fi-
gury, křížové cesty atd.
Náklady, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Přehledná vyznamenání a doporučení.

Kdo se chce srdečně zasmát, výborně se pobavit,
ale zároveň také o mnohém se poučit, neodkládej a ob-
jednej si rychle

Věneček z česneku

díl I.,

který ve sbírce „Knihovna Přítelů lidu“ v Brně
prvotně vyšel.

Vkusně upravená objemná tato kniha o 304 stranách
s 20 pěknými, vážnými i šertovými ilustracemi, obsahující
25 podařených obrázků ze života a působení židů,

stojí pouze 3 K 20 h, poštou 3 K 30 h.

Zasílá se pouze po zasílání příslušného obnosu,
anebo na dobírku. Adresovatí stačí:

Časopis „Přítel lidu“ v Brně.

Hodí se výborně do všech knihoven!

Veledůstojným

duchovním a patronátním úřadům!

Odborný závod pozlaccovačský

GAUDENC APPL,

LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů,

kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Rozpočty a nákrepy zdarma.

Na požádání dostavím se ihned.

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a
břimování, k mši sv. a k velikonoční
zpovědi, symbolické obrázky, obrázky
svatých, modlitební knihy ve skvo-
ných vazbách a různých cenách,
růžence, obrázky v upomínku
na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,

zakládá, závod kněžský a papírnictví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 136, odpracuje veškeré duchovenstvo své
bezkonkurenční koláry
 prací i celuloidové, náprsenky, bířky a veškeré práce spojené
 vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jádrové práce!

Patentní náprsenky
 bez háčků
 Zakázky obratem
 se vyřizují.

SUKNA

černá na salonní obleky a taláry
barevná ku všem možným účelům
dámská na hostýny a pláště
doporučuje v nevidaném jinde výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

Účtový účet a Ústř. banky
 českých spořitelén v Praze.

Účet pen. spoř.
 číslo 111.516.

Československá záložna
 v PRAZE-II., Spálená 9

zápazné společenstvo s ručením obmezeným

zúrokuje vklady 4¹/₂ - 4³/₄

dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Spáříte své střádanky úplně bezplatně a vklady
 na ně účinně **zúrokuje 5% bez výpovědi.**
 Důchodkovou daň platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 29. února 1912 činil K. 720.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky, hypoteky, zálohy
 na cenné papíry atd. za nejvýhodnějších
 podmínek.

Záložna podléhá: 1. Zákoně odborné revizi Jednoty
 záložen v Praze dle zákona ze dne 10. června 1908.
 2. Nepředvídané revizi celoroční, již vykonává
 p. Alois Svoboda, oficiál c. k. sam. fin. fidi-
 telství v Praze, kterou vykonává 3krát až
 3krát v týdnu. 3. Revizi prováděné třemi revi-
 sory volenými valnou hromadou ze řad členstva.
 4. Denní revizi pokladny, již vykonává předseda
 p. školní rada Dr. M. Kovář.

Záložna podrobena byla v srpnu 1911 zákonné revizi
 Jednoty záložen a shledáno vše v nejlepším pořádku,
 o čemž svědčí, že též v revizním nálezu poznamená-
 vá, že bývá na vědomí „velmi pěkný stav zá-
 loženského hospodářství“.

Úřední hodiny: Dopoledne od 1/9 do 12 hod.
 dopol. a od 1/3 do 5 hod.

Paramenta.

Ignáce V. Noškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Noškudly, faráře ve Vyprachtěch)

dopracuje P. T. velečtstojna duchovenstva

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku

se na požádání franko zašlou.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Stětec	20, 30, 40, 50 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Sáton krém na holení	70 h
Kámen po holení	80 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
 zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
 v Hradci Králové.

Dříve než koupíte

zahrad. železný nábytek

než budete řídit

drátěné ploty a vrata

stavte se u jediného výrobce

J. Plocka v Hradci Král.

(Přítelství).

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dříve ku vytváření
 a zhotovení ko-
 stelních rouch,
 korouhví (balda-
 chýnů), nebes a
 spolkových prapo-
 rů; na požádání
 obstarám též ko-
 vové nádoby, kříže
 a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
 strasse 5., vedle La-
 zaritakého chrámu

Páně.

Na ukásku zasílá
 se: vše franco.

Browning

6-35, 7-65.

Velodog,

bambitky,

revolvery,

flobertky,

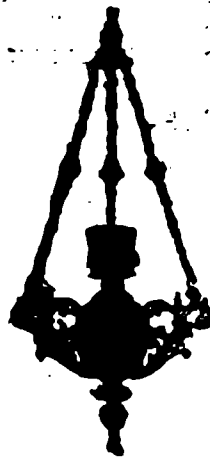
lov. pušky

Vojtěch Ráž v Hradci Král.

Prodej c. k. prachu, zbraní a střeliva.

a jiné zbraně
 úplně spolehlivé,
 zaručené a zkou-
 šené v ozbrojených
 službách má
 na skladě

Velečtstojna
 duchovenstva a
 slepých patronátů
 úřadům dovozu si depo-
 ručují veškeré kostelní nádoby a
 náčiní a to: mo. ruče, kalichy
 oltáře, nádobky, úchy pacifiky,
 svícny, lampy, kadatelnice, kropenky
 atd. své vlastní výroby, předpřím
 církevním vyhovující. Staré před-
 měty opravuje v původní intenci a
 v ohni stříbrí a stříbrí nebo proti de-
 plátku na nové vyměňuje. Hotové
 předměty neb výkresy zasílá na u-
 kásku franko bez záruční kauce.
 Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shled veškerých státek a střelných klenotů, jako: řetězů
 medailek, křížů, prstýnků, náramků atd. z křesťanských
 předmětů, tabulek, jídelní náčiní ze stříbra pravého
 i čínské vřady na skladi.

Staré zlato, stříbro a dráhokamy kupuje za nejvyšší cen.

JAN STANĚK,

posel a cizozemec

Praha I., ul. Karlovny Světlé, č. 19. n.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci

nejnovějších druhů pravých

viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
 čtst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
 sluze mého ryze křesťanského závodu za
 dobu více než třicetiletého působení.

Učině, prosím, malou objednávku na
 zkušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na oplátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatertův
 synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
 ul. č. 29 nové číslo Ma-
 láho náměstí, dříve přes
 60 roků na Malém ná-
 městí pod loučím) depo-
 ručuje se

ku dodání olem chrá-
 mových od nejlehčího
 až k bohatému fi-
 gurálnímu provedení a
 vše i se kalamajmí
 rámy, střeš. ozdobami.

Veškeré rozpočty, stisky i odborné rady bezplatně
 vypracovává ku dohodě oběma stranami.

— Největší veřejná i soukromá pochvalná ocenění.

Založeno roku 1862.

Zhotovuje oděvy dle
nejnovějších anglií,
a francouz. vzorů.

V. ROSA

a. s. k. Street (Hradec)

HRADEC KRÁLOVÉ.

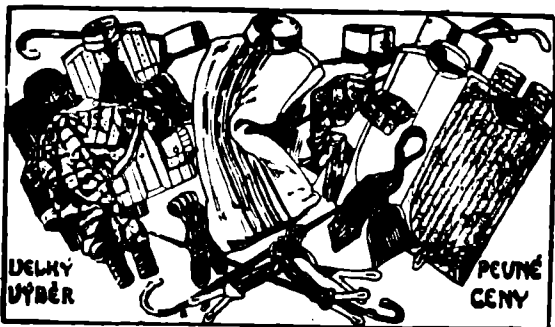
Fabrický sklad
jemných suken
všeho druhu.

OBNOVA

Číslo 21. Předplatné na čtvrt roku 3 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové dne 24. května 1912.

Inserty se počítají levně. Ročník XVIII.
Obnova vychází v pátek v poledne

JOS. PAVELKA HRADEC KRÁL. PALACKÉHO TR. 77.
PÁNSKÝ ANGL. MOD. ZÁVOJ VLASTNÍ VÝROBA-VLASTNÍ
ŽEHLÍRNA-VLASTNÍ PRADELNA Karlova tř. 502

Svatodušní.

Již přední pohanští filosofové zřetelně vyznávali, že jest zapotřebí samého poučení Božího, aby si lidstvo dovedlo dáti odpověď na nejdůležitější otázky životní. A tito filosofové — zvláště řečtí — neměli bystrost menší než přední filosofové moderní. K tomu jejich svéráznost v přemýšlení o nadzemských otázkách o to byla větší, čím méně byli ve vleku celé hromady knih. Denis blahořeči, jak Chelčický zachoval svou rázovitost tím, že se nedal do vleku učených knih. Jestliže tedy spočívá zvláštní cena úsudku Petra Chelčického právě v tom, že si nedal samostatný úsudek okrajovati okřídlenými citáty jiných autorit, samostatné úsudky daleko bystřejších filosofů starofeckých jsou ještě cennější. Ti nebyli ve vleku žádného »klerikalismu«, jejich posudky nebyly ani v nejmenším vleku evangelii, protože tato ještě vůbec neexistovala. A přece volali přední vůdcové myslících vrstev, že nic bezpečného o Božích vlastnostech, o Boží vůli se nedovíme, nepřijde-li k nám slovo ze samého nebe. Netoliko tedy prorok starozákonní, ale i filosofové, kteří bible Starého Zákona neznali, volali s toužebností: »Rosu dejte nebesa s hůry!«

Přišel tedy Kristus, který po svém na nebe vstoupení poslal Ducha Svatého. Ten apoštoly posvětil, osvětil a posilnil. Dal jim sedmero darů svých, takže lidé, postrádající běžného vzdělání

knížního, v úžas uváděli svou osvíceností a jednáním přední filosofy. Co dokázal v srdcích lidských jediný apoštol, na to nestačilo deset filosofů. Nikdy tvářnost celého světa nebyla tak pronikově změněna, jako křesťanstvím za působení Ducha Svatého. Nejnocnější panovníci umdli se všemi svými pluky v boji proti prostým, bezbranným a tichým propagátorům víry Ukřižovaného.

Po dlouhých časech nastal pokles. Pro chyby jednotlivých reprezentantů církve řeklo se, že křesťanská nauka sama jest méně cenná, jako by Jidáše utvořil Kristus svým učením. — A jako by ušlechtilá demokracie nestála za nic už proto, že ji hlásají také parazité a demagogové, kteří okrádají lid, myslíce jen na kapsu vlastní.

Řeklo se: »My toužíme výše. Staré cíle nám nestačí, jsou zvetšelé, přežilé.« Aby pak nové směry měly velikou fyzickou podporu, začalo se pochlebovati od nepřátel širokým vrstvám lidovým, jako by byly samy výlučně oprávněny řešiti otázky nejvyšší. Při tom však demagogové nenápadně vedli davu tak, aby sami měli rozhodné slovo. Začali říkati, co žádá a na čem se rozhodl lid, ačkoli hleděli uplatniti náhledy své vlastní. Massy měly jim sloužiti za žebřík k nově budovaným trůnům. Božská autorita zhaněna, zdeptána, aby tím důraznější slovo měla autorita lidská, hledící více k prospěchům vlastním než k dobru celku.

»Máme svobodu, teď si dovedeme poručiti, každý nás musí respektovati!« volaly širé vrstvy jásavě. Zatím svoboda v praxi se jevila tím, že se papouškovalo dle vzorů demagogů daleko slepěji než dříve dle evangelia. Svoboda! Naposledy po schůzích a častých debatách musil zvítěziti náhled pouze jeden, k jehož plnění všichni ostatní organizovaní debatěři byli co nejpřísněji zavázáni pod kletbou nejvyšší. Tedy svoboda jen na chvíli — a často jen plášť k maskování nemyslivosti. Pravda jest jen jedna a naposledy se šlo společně za »pravdou« jedinou, jak ji většina odhlasovala. Jinými slovy: veliký počet svobod naposled svázán nejpevnějším řetězem, protože bez ukázněnosti, při rozptýlení nejrůznějších svobod nic by se praktického nedokázalo.

»Teď se nelekne, jsme svobodní občané, máme svou organizaci!« Dobře. Ale nařikal jsi, příteli, dříve na různé útisky, násilí. V jaké svobodě

jsi vlastně nyní? Dříve jsi mohl dáti peníze, kam ti libo. Nyni musíš organizaci odváděti daleko větší daň, než jakou na tobě žádá stát. Dříve jsi kupoval potraviny, kde se ti hodilo. Nyni musíš do svého konsumu, nechceš-li si rozlobiti soudruhy. Tvoji vůdcové křičí, aby všechny daně přestaly, ale sami daně vybírají na desaterý fond, z něhož neužiješ třebas ničeho. Dříve jsi četl, co ti bylo libo, nestranně jsi o tom přemýšlel, nyní jsi poután na listy vlastní strany tolik, že bys dostal nejpřísnější diktů, kdybys četl něco protivného. V káznici se neděje nátlak na politické přesvědčení kohokoli, ale zue jako »svobodný občan« jsi k volbě vlečen dvěma strážci, kteří si dobře prohlédli a pepsali tvůj hlasovací lístek. Vystoupíš-li z organizace, budeš bez chleba. Čím liší se tento moderní stát tvůj od státu byrokratického? Kam se vrtneš, všude vidíš poručníka.

Pamatuj pak dále, že proti tobě stojí organizace jiné: politické, odborové, kulturní. Čím větší nápor jest v tvém táboře, tím větší protitlak v táborech odporných. Nařiká se velice na militarismus, ale vzrůstá militarismus jiný, lidový. Všude ozbrojená vojska, velice nákladná, která těžce platí širé vrstvy. Nestranných povelů nečekej ani u svých ani u protivníků. Jakmile by předáci začali slevovat, napomínat ke kompromisům, ztratí důvěru u zaslepených vrstev a přijdou o chleba. Proto aspoň jazykem jsou nuceni chváliti vrstvy, které zastupují, jako smetanou lidské společnosti, která jest neomylná a vždycky utiskovaná — která tedy vždycky potřebuje zastání, čili musí platit své předáky.

»Kde jest Duch Boží, tuť i svoboda«, praví Písmo. Ale teď té svobody ve skutečnosti tolik málo. Všimněme si na př. těch krvavých bojů mezi centralisty a autonomisty! Dělník dělníkovi vydírá sousto z ruky. Násilí horší, než bylo před staletími. Až porozumějí jak chudí, tak bohatí dukladně Desateru, mohou se odstraniti draze placené třídní stráže. Nyní však zmatek pojmů a zájmů je daleko hroznější než před narozením Kristovým, před sesláním Ducha Svatého. Strohá náboženská negace zavíná porušení sociální rovnováhy, kterou marně snaží se obnoviti celé zástupy sociologů. A lidé uvážliví znovu hlasitě projevují náhled, že k upevnění klidu v rozechvěném lidstvu autorita

štiny, francouzštiny, angličtiny, němčiny, ba i ruštiny. A ve všech těchto řečech plným hrdlem nabízejí svá zvířata: »ane vrai magnifique, tres doux«; jiný zase »donkey good«, anebo »Ramseschimár, Kaiserwilhelmesel, Bismarckesel« atd. atd.

My jsme učinili takto: vyšvihli jsme se beze slova na nejbližší zvířata, která se nám zamlouvala a klidně řekli chammárům: »Masr el-Atíka, Abú Serge.« — A již jsme jeli.

Jsi as zvědav, s kterou evropskou řečí nejlépe lze Egyptem cestovati. Nevyhnutelně potřebnou je znalost francouzštiny. Tato řeč převládá přes anglický vliv zvláště v obchodech a ústním jednání úředním. V kahrýrských arabských čtvrtích jsou štíty firem většinou psány arabsky a francouzsky. I domorodí úředníci mluví anglicky jen lámaně, kdežto francouzštinu ovládají úplně a s velikou elegancí. Vysvětlíš si to tím, že mnozí z nich studovali ve Francii.

Úřední a vládní oznámení sdělují se z pravidla ve třech řečech: francouzsky, anglicky a arabsky.

Znalost němčiny v Kahrýře není přílišná. Nesmíš se tedy domnívat, že by's s ní zde dobře prošel. Za to však velké hotely v Kahrýře, Assuanu a Luksoru jsou většinou řízeny Němci. Zvláště v Assuanu a Luksoru je většina služebních v hotelích národnosti německé. Není to tudíž pražádnou zvláštností, jsi-li při svém příchodu do luksorských a assuanských hotelů přiját německými vrátníky a sekretáři a obsluhován německými sklepníky. Nádražní restaurace a menší hotely — zvláště v Horním Egyptě — jsou velikou většinou v rukou Řeků.

Obzvláště a s velikou zálibou užívá se jich k jízdě. Jezdí na nich netoliko domorodci, nýbrž i cizinci všech stavů a všech národností. Osel byl a jest v Egyptě módním a sportovním zvířetem. Nepohrdne jím ani distinguovaný anglický gentleman a něžné ladies.

Opatřen ozdobným a pohodlným sedlem, je nejpraktičtějším dopravním prostředkem v uzoučkých a křivolakých ulicích staré Kahrýry právě tak, jako v písku pouště a blátě městeček a vesnic údolí nilského.

Někdy je přímo rozkošně — komický pohled na takovou »oslí škadronu.« Stojíš to věru za podívanou, jak kahrýrský osel je líned ke klusu hotov, jakmile jen na svém hřbetě jezdce ucítí. Obzvláště zajímavou je jízda ve společnosti. Tu dlouhoušáci žárí na sebe navzájem a uhánějí tryskem nejrychlejšími celé kilometry cesty jako posedlí. Když jsou již znaveni, pak podívali se na sebe velkýma očima, vycení na sebe zuby a spustí hned na to ohlušující koncert — snad na znamení triumfu.

A neméně zajímavými jsou jejich popoháněcí. Říká se jim v Kahrýře »chammár«, od arabského »chimár« (t. j. osel). Jsou až pověstně dotěrní. Pozorují-li, že's cizincem, aneb podííváš-li se jen na ně, hned se na tebe sesypou jako vosy a mluví, křičí, lichotí . . . Odpovíš-li jim klidně: »lá muš lázim, t. j. nikoliv, nepotřebuji,« — nic naplat. Křikneš-li na ně, křičí také. A mlčíš-li — hučí a mluví do tebe tím více. Ztratíš-li trpělivost a pohrozíš-li jim holí — ztropí si z tebe posměch.

Co tu řečí, křiku, hluku, přemlouvání . . . Každý »chammár« vychvaluje svého osla jako zvířátko neobyčejně, ba báječně krásné, mírné, poslušné, hbité . . . U pyramid pak »chammárové« daleko předstihují své městské kollegy. Od bezpočetných cizinců pochytili několik drobtův ital-

FEUILLETON

VE SVATYNI KOPTŮV.

Píše professor Dr. Jos. Slabý.
(Veškerá práva vyhrazena).

Dle prastarého podání meškala sv. Rodina krátký čas v Abú-Serge.

Toto podání je zaznamenáno ve starých liturgických knihách Koptův. Udrželo se přes všechna děsná pronásledování egyptských křesťanův.

Abú Serge musíš hledati v bývalé římské pevnosti Babylonu. Dnes se zove kasr es-Sam-a. Jest částí staré Kahrýry (Masr el-Atíka).

Jeli jsme tam s P. Oerwaldem — jako dříve do Matarije — na oslech.

Kdo nenavštívil zemi faraonův, nedovede nikdy oceňiti význam egyptského osla. Nemáš před sebou žádného líného, svěhlavého, zlomyslného, kozlonohého dlouhoušáka evropského. Naopak: je čilý, hbitý, poslušný, trpělivý, na nejmenší pokyn ku běhu hotový. I svým zevnějškem značně se liší od svých evropských druhův: jest krásnější, vytrvalejší, rychlejší. Pro tyto vlastnosti váží si ho dnešní Egypťan právě tak, jako si ho byl vážil jeho předchůdce v dobách dávno minulých. Již za páté dynastie bylo užíváno oslův. Můžeš se o tom přesvědčiti, navštívíš-li u Memfidy hroby Sakkarské. Na tak zvané mastabě Ti-ho, stavitele tamnějších pyramid, který žil za faraonů Nefereke-ra a Nefere-nošer-a, vidíš mimo jiná zvířata i oslátko s oslíci, nesoucí pytel s jakýmsi obilím.

I dnes nakládají na jejich hřbet všemožná břemena: zeleniny, slámu, kameny, cihly, vodu.

Osny uliční.

FOTOGRAFIE J. F. LANGHANS

První závod
— v místě. —

lidská naprosto nestačí. Právě nyní jest patrné, jak jest potřebí autority Boží, protože tolik různých proudů filosofických zpracovává lid, že davy si v boji hlavy krvaví — a přece pravda jest jen jedna. Která? Nerekne a dostatečně neodůvodní žádný rozum lidský. Zákony však zbudované na autoritě Boží círání i prostomyslné lidi před lupem a násilím Evangelium Kristovo trvá a trvat bude nezměnně dále, i kdyby sami kněží začali proti slovíům jeho protestovati. »Jestliže svědectví lidské přijímáme, svědectví Boží větší jest«, praví Písmo. Toť jest ten kámen úhelný, jediná bezpečná opora státního a sociálního pořádku. Pod těmi zákony možno volně si oddychnouti. Zpět tedy k Duchu Svatému! Nechť vzbudí v bohatém i chudém takovou lásku k bližnímu jako za časů apoštolských! Kž Duch Svatý osvíti zvláště mocné tohoto světa a posílí všechny ty, kteří v jeho intencích nutně reformy prováděti chtějí.

Obrana.

Agrární filosofie o vteleném Novotném. Katolický list »Venkov« prošel ohněm velice obtížné zkoušky dobře. Jakmile zvěděl, že zpráva o Novotném není pravdivá, hned bez čekání dalšího odvolal se upřímným politováním, ale zároveň dokázal hned, že byl sám hanebně oklamán, poněvadž v témže čísle s použitím litografického otisku pátral po pravé adrese pisatelově. A zatím sypalo se hotové agrárnícké krupobití na hlavu celé strany naší. Jako by netoliko celá redakce »Venkovana«, nýbrž celá naše strana musila vzít zodpovědnost za prohnání lháře.

A byla-li zpráva zcela vylhaná, tu přece i protikatolické žurnalisté při chladné rozvaze musili uhodnout hned, že zprávu tak příšernou nemohl podati člověk, který by chtěl prospěti katolické straně. Tolik rozumu má přece i člověk zcela prostomyslný, že taková lež, která v zápatí bude na celé čáře odražena, jen hrozně reputaci listu poškodí a napadenému pomůže ke slávě. Tolik chytrosti jistě měly agrárnícké redakce hned, zvláště když redakce »Venkovana« začala pilně pátrat po pachateli, který zfalšoval podpis katolického důvěrníka. Leč agrární tábor pokračoval dále v ohlušujícím bombardování. Marň »Venkov« upozorňoval, že zpráva přišla redakci v době, kdy fidič redaktor odešel z Prahy. Lidé, kteří vytýkali dříve naší straně se vši bezcharakterní zlomyslností, že úpi pod tuhým jařmem »německé« hierarchie, bez níž neudělá ani kroku, násilně pojednou dávali pražskému kardinálovi do ruky karabáč a ohlávku na našince. Dříve Jeho Eminenci potupili až hrůza, pak přišli, aby vševládně zakročili a všechno zdupal. Ti, kteří v nitru šíleně jásalí nad oklamáním »Venkovana«, kteří se radovali, jak lacino se mohou pochlubiti mučednickou korunou, tvářili se na venek jako uplakaný, bolestně dojatý dav, aby se divadelní dojem hry zvýšil.

Ačkoliv se veřejnost dověděla rázem, že zpráva byla vylhaná, nestačilo »ubohým mučedníkům« konstatování pravdy. Novotného sice veřejnost viděla živého a zdravého, ale — vyrukovalo k dotvrzení té skutečnosti ještě obecní představenstvo, míst. hasiči, skupiny agrár. dorostu atd. Tolik svědků najednou! Tedy satisfakce až příliš důklad-

ná. A při tom »hluboce rozehvěný« Novotný hrozil ještě žalobou. Už si naši nenávistníci výpočítávali na prstech, jaký kapitál budou vytloukati po celé měsíce, jak se celý hrozný obraz obnoví při porotě . . . A ujednou ráma hromová. Novotný, který byl prý tak surově ztupen, jehož matka si prý rvla vlasy, usvědčen, že sám ten dopis napsal. Utlocitný to syn, který matku nedovedl i hned uklidnit.

Co teď, jak se zbavit polévky, kterou agrární »Venkov« svým siláctvím sám uvařil? Představme si, jaké ohlušující rány by znovu »Venkov« vypálil, kdyby měl jen trochu naděje, že agrární liška vyvázne z pasti, kterou políčila proti jiným! A ejhle! Jaká najednou zaraženost v odpovědi ze dne 12. t. m. ve »Venkovu«! »Není nám možno ovšem (!?) vyšetřiti tuto věc, a sice proto, že p. Jaroslav Novotný trpí vážnou nervovou chorobou (jest v známém léčebném ústavu) a tedy není ani duševně schopen, aby nás mohl vážně v přičině té informovati!« Prý »neběží (!?) přece při celé věci, od koho »Venkov« dostal onu zprávu, nýbrž o to, že ji beze všeho otiskl . . .«

Tuhle máte hned rub agrární filosofie. Jak dovede chytře agrární vozka otočit! Tedy od 25. dubna, kdy zpráva hrozná byla vytištěna, byl Novotný celé týdny zdrav. Vždyť v čase tom mluvil na schůzích, ukazuje svou »trnovou korunu«. »Venkov« také o jeho nemoci nic nemluvil. Až teprve 12. května potřeboval »Venkov« nemoci Novotného jako soli, aby upláchl zadními dvířky. A potřeboval choroby takové, aby ubožák evangelik Novotný nemohl na dotazy ani říci »ano« nebo »ne«. Měl-li by totiž »Venkov« aspoň trochu naděje, že by mohl posudek dvou přísežných znalců písma učiniti neškodným a zmrskati naši stranu, pak za účelem vážného vyšetřování více věděti od Novotného nepotřeboval, než důrazné prohlášení: »Nikoliv!« V historii vyšetřují se záhadné činy a zámysly lidí dávno zesnulých se vši bedlivostí (na př. tajná politika Valdštýnova). Ale agrárníci pojednou se staví jako nechápaví nad aférou čerstvou, teplou.

Aby pak ta filosofie byla vyvrcholena, »Venkov« odvažuje se tvrditi, že docela neběží o adresu toho bezcharakterního podvodníka, který sám uvedl celé vzrušení v pohyb, ale to jest nejhorší, že »Venkov« zprávu otiskl. Tak! Vždyť přece na zprávu zfalšováno jméno důvěrníka, tak že pravděpodobnost tolik silně lákala. Vyšetřoval »Venkov« také předem lhavé zprávy o »zvrhlosti« slezského Jesuity, o italském knězi, na něhož bylo máno, že zradil zpovědní tajemství atd.? Otiskl všechno se vši poctou — a pak se tvářil, jako by nevěděl, že ty mrzké lži byly odraženy. My uznáváme, že se ve »Venkovu« chyba stala, ale stonásobně více se provinil ten, který klamal úmyslně, vědomě, se všim zavlíni cynismem. To přece pozná každý. »Čas« dne 16. t. m. napsal, že odpověď »Venkova« jest »nedostatečná a nápadně chabá.« My však tvrdíme, že tohle vůbec věcná odpověď není, že to jest pouze malomocné pobíhání lišky v pevné kleci — jak vidí každý dostatečně.

Zbabělost přísných agrárních soudců. Agrárníci za průvodu velikého hromobití dokazovali, že k vůli podvodu, spáchanému na našem »Venkovu«, má se celá naše strana rozpustiti. Nyní však, když jim vytřel zrak pravý původce té aféry, nezmohli

vypadaly jako tyto zde . . . Opodál je krám řeznický; visí tam několik ovčí a kusy již rozsekaného masa. Naproti má někoho v práci holíč — holí mu právě hlavu. O něco dále ve svých dílnách pracují truhláři. Tu zas kovář bije vesele a hřmotně perlíkem o kovadlinu a obuvník přitlůkává příštípek . . .

A to vše se děje otevřeně, téměř na ulici. Jedeme dál. Mezi množstvím potkáme několik žen. Některé z nich mají dolní část obličeje zahalenou závojem. Prohlížejí si tě od hlavy k patě. Viděti, že i zde jsou ženské zvědavé.

A za tebou neunavně kluše chammár a z plna hrdla brzy na tebe, — brzy na jiné volá: »Riglak« (tvá noha), oua, oua (pozor!), uarda, uarda (opatrně!), dalerak (tvoje záda!), a já sajídí (ó pane!), jemínák (tvá pravice!), já šejch šimálak (starý, tvoje levá ruka!)« atd., atd.

Ale toto vše ještě není ničím. Musíš Bohu děkovati, neuvázneš-li nohou v loukotích kol drožky kolem rychle jedoucí aneb nepomaže-li tě kolem hrčící nákladní vůz, již z daleka něčím podezřelým zavánějící, aneb nespadne-li na tě něco z »vyšších sfér.« A běda ti, zavádíš-li nohou o kolem jdoucího. Hned jsi doprovázen jeho zbožným přáním: »jichrob bejtak« (ať ti vyhoří důrg) anebo dostane se ti titulatury obzvláště šťavnaté: »ibn kelb« (psí synu!) anebo ještě stupňovanějšího epitheta . . .

Konečně dorazili jsme do starého Babylonu, dnešního kasr eš- Šam-a.

A zase bludiště uzounkých uliček . . .

Než se do nich ponoříme, osvětlemež si je jejich dějinami.

Za časů Kambýsa založili Babyloňané v E-

se ani na tolik, aby z organizace vlastní vyloučili hned aspoň toho jedince. Přirozeně sami uvážliví agrárníci reptají na ten příliš nestejný lokeť. Docela pak agrární »Zámky Jihu« ozvaly se otevřeně: »Nemáme žádné přičiny hanebnosti tak nízkého druhu hájit a obětovati za ni čest strany a čest těch tisíců poctivých stoupenců. Novotný nejen že zneužil cizího jména, aby spáchati mohl podvod, ale on ještě po provedeném činu telefonem klamal denník strany, vechal jej tak do boje, ač věděl, že vědomě lže, jeho jméno neslo se k sluchu arcibiskupa, on přijal z rukou obce a společenství prohlášení o své zdatnosti, ač věděl, že jej hodeno není, a že podvodnou zprávou vyvolal soucit důvěřivých lidí. On svým zločinným jednáním zviklať věrohodnost denníku své strany. Výkonný výbor, jedná-li se mu o čest strany, má jedinou cestu k vyrazení zbraně z rukou nepřátel a k zahrazení špatného činu toho a to jest — neprodleně tohoto »zdatného« p. Novotného ze strany vyloučiti.«

O povaze »protiklerikálního« boje nynějšiho napsal v »Čes. Slově« J. Svozil několik pravdivých slov. O aféře vtelené praví: »Novotný si patrně myslel, že na klerikály je každá zbraň dost dobrá, že jim smí nalíčit železa na každé cestě.« »Lidovým Novinám« vytýká, že se »řídí zásadou, že proti klerikálům je dovoleno všechno.« Denuncovat faráře pro politickou činnost zdá se mnoha lidem nejen dovoleno, ale i záslužno. Denuncovat ovšem úředníka atd. uznává se po právu za jednu z největších mizerností. Dále praví: »Ale že proti klerikálům je dovoleno i každá hloupost, jen když je protiklerikální, ukázalo nedávno »Právo Lidu«, které citovalo výzvu býv. kněze Hanuše Kirchsteigera, autora pověstné státniny »Zpovědní tajemství«. Kirchsteiger uveřejnil v novinách provolání, že jako »světský kněz« bude žehnat nové sňatky katolicky rozvedených manželů, aby mohli žítí bez bázně před hříchem a před výtkou z konkubinátu. Red. Svozil masyvá provolání buď produktem podvodníka nebo člověka nepřítelně, vysvětluje svátost manželství a »Pr. L.« vyčítá ignorantství, které »diskredituje, zostuzuje a oslabuje protiklerikální boj.« Svozil dodává: »Ten, kdo považuje lež, podvod atd. za dovolené proti klerikálům, bude je považovat za dovolené proti každému, kdo se mu nelíbí právě tak, jako klerikálům, si myslí, že vše jim dovoleno, ve jménu jediného, pravého přesvědčení.«

Ovšem ten ideální boj protiklerikální, jak jej odporučuje Svozil, již se nedostaví. Pokrokové žurnály čtenářstvo zfanatisovaly a nyní vzbuzením vášním musejí skýtatí potravu další. Kdyby pokrokařstvo otočilo, v čtenářstvu se vzbudí nespokojenost, že v těch listech »nic není.«

Masarykovy kouzelské líčky. Již jsme dávno poukázovali na to, jak si dovede Masaryk pomáhati z pasti, jak chytře umí svou reputaci rehabilitovat, když ho některá autorita přistkřípne při velikých bludech tak, že se mu nedostává dechu k věcné odpovědi. Vždy zdvojnásobí své hartusení proti klerikalismu, aby odvrátil pozornost od své nestatečnosti v pozitivní práci. Taktika to nejchytřejší. Kdo by totiž z nekatolických kruhů chytřého kouzelníka okřikl, tomu se jednoduše vpálí na čelo známka klerikalismu, seštev se proti němu kde kdo.

Tedy na »protiklerikální« strunu udeřit jest nej-

gyptě kolonii a pojmenovali ji dle svého mateřského města Babylonem. Stávala na pravém (t. j. východním) břehu Nilu, naproti velikým pyramidám v Gízeh.

Když se Římané r. 30. př. Kr. zmocnili Egypta, dali do Babylonu posádkou jednu z těch tří legií, které měly Egypt držeti na úzdě.

R. 640 po Kr. padl Egypt do rukou Arabův. Vojevůdce Amru Ibn el-Asi dobyl tohoto »castellum Babylonis« a založil severně od této tvrze nové město, jež nazval Fostát, t. j. »stany«. To jest dnešní »Stará Káhýra«, či jak se zde obyčejně říká »Masr el- Atíka.« V roce 1168 spálil jeden povstalecký vezír toto město a jeho obyvatelstvo uchýlilo se do blízké osady el- Káhira, kterou již roku 969 založil chalíf Muizz a jež se potom stala sídelním městem egyptských vládcův.

Z tohoto pojmenování Masr -el Káhira anebo kratčeji el- Káhira povstal evropský název Kairo. Arabové a moderní Egypťané nazývají je krátce »Masr« nebo »Misr«, t. j. Egypt.

Fostát a Babylon tvoří dnešní starou Káhýru t. j. Mas el- Atíka. Vlastní římský kastel zove se kasr eš- Šam-a.

Bývalá římská pevnost je převalnou většinou obydlena jakobitskými Kopty, počtem as 200—300 duší.

Před malou branou seskočili jsme s oslůy a pěšky ponořili se v labyrint uliček.

Vnitřek bývalé pevnosti činí na tě velmi smutný dojem. Jednopatrové domky stojí takřka je den na druhém. Mezi nimi je vícero velmi úzkých a křivolakých uliček. Mnohé z nich jsou slepé, ne majíce východiště. Jsou bez lađu a skladu, sem i tam. Náměstí nikde. V uličkách spatříš místy le

A jako zde slyšíš mnoho různých řečí, tak »michané« jsou i zdejší peníze. Tureckých peněz je málo vidět. Nejraději všichni berou stříbrné a zlaté peníze anglické a francouzské. Velmi milé jsou jim též naše koruny. Vědí o nich velmi dobře, že platí více než franky . . .

Se lhbetu osla vyjímá se Kahýra hned docela jinak. Jakmile projeli jsme několika širokými ulicemi kolem parku Ezbekijeh, ihned jsme se ocitli v labyrintu úzkých, křivolakých uliček čtvrti rázu čistě orientálního. Všechny tyto uličky jsou neobyčejně oživeny. Ani z nejlepší a nejpodařenější fotografie si nedovedeš učiniti přibližné představy o životě tu proudícím.

Co tu všude řečí, volání, křiku, řevu, hluku . . . Typy arabské, levantinsko-syrské, černí Berberané, bílí Evropané, piščíci, otrhaní kluci, »vodáci« s plnými měchy z kozí kůže, velbloudi s nákladem beden, kamení, pytlí s obilím, sloni, povozy . . . to vše v pestré směsici kolem tebe jde, spěchá, jede a se tlačí, až ti jde hlava kolem.

Tam v krámě na ošumělém polštáři sedí bělovousý Arab v černém burnusu s bílým turbanem na hlavě a klidně dýmá, ssaje dlouhými hlubokými tahy kouř z vodní dýmky, kterou má pohodlně postavenou na zemi vedle sebe. Opodál stojí kupci u krámu, kdež různé zboží uvnitř i na ulici leží a visí, všechno »páté přes deváté«: zaprášené melouny, hrozny a jiné ovoce, olej, zelenina, obilí, mouka . . . a na všem pochutnávali si napřed a zadarmo roje černých dotěrných much. A hned vedle máš na vybranou různé »lahůdky«: jakousi kaši, na níž čímsi umělec kuchař namaloval pěkné ornamenty; na zemi na opálce tenké chleby, jež připomínají chleby biblické, které též asi tak

lacinější a takticky nejvýhodnější způsob. Pozornost nemyslivých davů odvrátí se od slabin a hřímavý potlesk zavzní znovu.

Právě v posledním čase rozebral Dr. Pekař Masarykovu »Českou otázku« tak věcně, rozcupal na padrti plytké romantické úsudky Masarykovy o povaze české historie. Veřejnost hlasitě vyzývala Masaryka, aby odpověděl. Ten však mlčel zafazaně jako socha. Ovšem, že přemýšlel horečně, jak oklamati strážce, aby mohl přeskočiti plot ohrady, do níž byl vehnán. A už to měl! Lidový poslanec, který má míti tolik na zřeteli uspišení protidrahotných kroků, vytáhl z kapsy na potěšení strádajících »Macharovu čítanku.« Tolik o »volných myšlích« věděl, že půjdou za každým jeho protikatolickým radikálním slovem jako slepé stáde.

A když se poslanci katoličtí ozvali proti Masarykově interpelaci, proti imunisování hrubých nadávek, tu ozval se Masaryk na obranu Macharových řádků. Tázał se (dle »Času« ze dne 18. t. m.), »či náboženské city byly uraženy a čím.« Prý jen »falšování« byly výrazy, jež básník uvádí, vložené do úst básníkovi, kdežto básník je klade do úst klerikálním odpůrcům Kristovým v době císaře Ti-beria . . . Jest nepřipustno, aby taková klerikální udavačská koalice pronášela soud o literárních dílech.« Dr. Hruban má si vážit »kulturní autonomie.« . . . Táže se předsedy, . . . jak zaručí, aby zvláště s uměleckými výkony se v této sněmovně takto nejednalo.

Na to odpovídáme, že surové tituly osoby Ježíšovy jsou výplodem Macharovy fantasie. Machar v oněch »Pašijích« podvodně předesílá, že jsou sestaveny ze tří ročníků »Katolických Listů«, potažmo »Obnovy«, »Hlasu« a »Čecha«.

Ted' jen chybí maličkost: buď dokázati zřetelně, že skutečně někdy tyto listy — zvláště náš — psal někdy takovým podskaláckým tónem o zakladateli kteréhokoli náboženství anebo o kterémkoli skutečně vynikajícím, humánním muži vůbec. Satira musí míti příslušný podklad. A tu by se přece odporučovalo daleko spíše zmrskati kopřivou satiry ty soc. demokratické a židovské listy, které již fakticky pepickým způsobem Krista titulovaly, anebo které docela snaží se dokazovati, že Ježíš ani nežil. Nejhoršího vyvrhele neobmyslili jsme tak pustými přezdívkami, jaké opovažuje se Machar záluďně pašovati do řádků tisku katolického. A pojednou veřejnost má býti mámena tvrzením, že povaha tisku našeho jest fotografována výstižně Macharem. Jedná se tu o podvod nejodvážnější, jak přece sám Masaryk mohl velmi dobře poznati. A tak hrubě otírat se o Božskou osobu Kristovu mohl pouze člověk, který paušálně nazval křesťanské hnutí jedem z Judey.

Skutečný jed z Judey jest někde zcela jinde a stíká na Krista již celá staletí celé džbery kalu, jak můžeme celou řadou příkladů sami dokázati.

Ostatně skutečný skrytý úmysl prozradí se před očima nestranného kritika ihned. Potupy pronesené nemají pouze za účel hanebnou inkriminaci katolického tisku, ale faktické zlehčení osoby Kristovy samé. Slouží snad tyto řádky k zvýšení účty k Spasiteli? Jsou psány tak zchytrale, aby prostomyslný soc. demokratický kýval, od volno-myšlenkářských židů zpracovaný, po přečtení řekl: »Však to tak beztoho bylo. Tady je to pověděno

žeti věci, které dle našeho vkusu patří na hnojiště. Proto panuje tu všude děsný zápach. I některé ulice jerusalémské jsou v tomto ohledu hrozné, ale takové spousty nečistoty jako zde, jsem v celém Orientě hned tak neviděl. A při tom každým takovým krokem nohou zavadiš o starožitné střepy. Pro nečistotu, v níž leží, štítíš se je vzít do rukou . . .

Polorozpadlé domy mají po obou stranách uliček malé dvře, obyčejně pečlivě uzavřené. Oken buď není, nebo jen maličká, zamřížovaná okénka. S jedné strany na druhou pne se každých několik kroků nějaký oblouk . . .

Chudoba obyvatel je veliká. Na obličejích ubohých Koptů lze takofka ještě čisti stopy přestálých pronásledování a s nimi spojených hrůz. Jsme v pravém slova smyslu přepadání množstvím slepých a chromých. Žádají nás o almužnu. Tolik žebrákův jako zde uvidíš snad jen v Jerusalemě v údolí Kedronském, když se ubíráš na horu Olivetskou . . . »Bachšiš, bachšiš!« volají, skuhrají a sápalj na tě se všech stran, nastrkujíce špinavé ruce. A voda přece není zde vzácnou. Není to zde jako v Jerusalemě, kde se chudí vskutku nemají ani čím umýti: jsou rádi, že se mohou vody napít. Dáš jednomu, a myslíš, že budeš mít chvíli pokoj. Ale chyba lávky! Druží se za tebou pustí a »bachšiš, bachšiš!« zní stále silněji, neodbytněji, až jim sáve něco dáš, třeba jen několik metalikův.

A bachšiš zde chce kde kdo. Šlji sme uličkou dále. Přidružil se k nám slušnější oděný hošík. Vidí, že ideme směrem k Abú Serge. Kopté ihned chápou situaci a významně se táže: »Abú Serge?« Mičíš, věda, že Abú Serge je jenom kousek dál. Ale Kopté jde s tebou a vidouc tě zabočovati k Abú Serge, nastrkuje ruku a zase »bachšiš!«

A když na nás poznali, že jsme kněžími, tu odhalovali své rukávy, a ukazující vyšetovaný kříž

bez dlouhých klíčků, jak jsem to podobně slychal jindy jinde. Na takovou strunu zfanatisovaného lidu hrají literáti velice pohodlně a účinně.

Nikoli katolíci, ale Machar siv ymyslil proti vš historické pravdě hanebnosti o biblické Susaně a Danieli, Machar proti všem vážným pramenům historickým snížil památku sv. Václava. A kam až v psměchu ke světcům došel, svědčí jeho básnička o tom, jak svatojanští cítelé uctívají jazyk, který prý vždy přesně dodává »kys fezník z Malé Strany.« Jen tedy takový zavilý fanatik, který se vš otrlostí vymýšlí si uvedenéhrobosti, mohl si zase vymysleti nadávky a celé překroucené příběhy o Kristu. Takovou satiru b ynesepsal žádný Mohamedán. A kdyby na oplátku katolíci chtěli vpašovati do židovských listů takové hanění vrchního rabína židovského, tu by židovští cítelé Macharovi povstali jako jeden muž proti tomu hanobení.

Zvláštní realistická filosofie! Prý ti úskoční klerikálové odvažují se klásti Macharovi do úst ta slova o Kristu, která jsou vlastně jejich! — Prostá otázka: »Kdo to všechno psal, Machar či klerikálové?« To jsou přece perly Macharovy zvěšené úskočně na kabát katolický. Prý kdyby byli tehdy za Krista ty katolické listy vycházely, byly by psaly tak a tak. Ale Machar nic! Nestojí básník svou osobností za literární dílo? Budeme snad tvrditi, že z řeči Václava z Michalovic není nic, co by napsal sám Svatopluk Čech? Odvážíme se říci, že grandiosní slova Konráda Vallenroda Mickiewicz jen kopíruje, že to nejsou slova básníková? Naposledy různí kouzelníci v pohádkách také všechno mluví sami, pohádkář za ně nemůže!

Což kdyby někdo se odvážil citovati satiricky z Masarykovy řeči to, co vůbec neproslovil a k čemu by docela neměl ani nejmenší náklonnosti?

Oč se jednalo, jest zcela zřejmo: o odražení nadávek a lží. Ale Masaryk si hraje na obránce umění, literatury, uměleckých výkonů, kulturní samosprávy!

Jak řečeno — svou novou »velikou lidovou prací« parlamentní pomohl si poněkud z rybníku, do kterého jej uvrhla kritika Pekařova. Oklepal se, převlékl kabát a židé ohlušujícími trombóny dokazují, jak hájí kulturu.

Politický přehled.

Bar. Heinold pro oční chorobu hr. Stürgkha pověřen dočasným řízením vlády, což považuje se v politických kruzích za předzvěst jeho definitivního jmenování rakouským minister. předsedou.

Zatímni rozpočet přikázán rozpočtovému výboru. Ve výboru stojí se proti rozpočtu obstruovat vedle Jihoslovánů také Italové, kteří jsou roztrpčeni nejen sliby vlády ohledně zřízení university rusinské, ale také tím, že v rozpočtové debatě nedostal se ani jeden Ital ke slovu.

Otázka vystěhovalců ve sněmovně. Národohospodářský výbor podal návrh na ochranu vystěhovalců z naší říše. Agenti, kteří lákají lidi do ciziny, nejsou dostatečně kontrolováni, a v cizí zemi čeká pak vystěhovalce zklamání. Otázka tato zatím vyřízena 17. května schválením, aby vláda, pokud možno, nejdříve cestou nařízení opatřila odborné zpravodaje pro vystěhovalce ve Spojených Státech severoamerických a Kanadě, jakož

na rameni (modrou barvou) volali: »Kristiján, Kristiján«, »ana nusráni«, (t. j. jsem křesťanem!).

To vše vzbudilo ve mně útrpnost a pohnutí zároveň. A těchto pocitů dlouho jsem se zbaviti nemohl . . .

Po chvíli došli jsme cile. Chudá, polozbořená budova stála před námi. V prvním okamžiku domníval jsem se, že se P. Ohrwalder zmýlil, že jsme zbloudili . . . Uhodl mé myšlenky. Odpověděl krátce: »Ano, Abú Serge (t. j. otec Sergius)« Zástup dětí doprovázel nás křivolakou chodbou do nádvoří . . .

Stojíš před nejstarším křesťanským chrámem kahýrským. Jeho počátky sahají snad až do století sedmého.

U dvéří chrámových stál jeho strážce. Teprve po dlouhém vyjednávání a domlouvání a když jsme mu byli slíbili »bachšiš«, vpustil nás do vnitř. Kostel byl prázdný.

Je zbudován ve slohu basilikovém. Všeobecně platí za vzor všech egyptsko-byzantinských basilik. Dvanáct nepravidelných sloupů dělí vnitřek ve tři lodi. V podlaže před vlastním chrámem je zazděna veliká nádržka na vodu. Tam si věřící umývali před bohoslužbou nohy a ruce. V tomto prostoru dli též ženy po dobu bohoslužeb. Pak následuje oddělení pro muže a konečně pro kněze.

Mistrně řezaná a slonovinou dovedně vykládaná mříž dělí presbytář od ostatní chrámové prostory. V presbytáři jsou tři apsidy s tolikéž oltářů. Za oltáře slouží stůl se dvěma svícny a křížem.

Výzdoba svatyně je chudinká. Dřevěný strop a několik starých obrazů zvyšují ještě ponuře vážný, v pravdě byzantinský ráz tohoto chrámu. Jedinec zmíněná mřížka, provedená s velikou obratností a jemností, prozrazuje vliv arabský. Hlině-

i v jihoamerických státech a konečně také v oněch evropských státech, do nichž vystěhovává se značný počet sezonních rakouských dělníků, a aby sněmovně podala o tom zprávu. Bod druhý (odborní zpravodajové musí úplně ovládati mateřskou řeč dočasných vystěhovalců), jakož i bod třetí (vláda se vyzývá, aby v nejbližší době předložila sněmovně osnovu zákona o úpravě vystěhovalců) se schvalují.

Služební pragmatika jest nyní hlavním předmětem jednání poslanecké sněmovny. Ve schůzi 21. května byl ve sněmovně pramalý zájem o tuto předlohu. Poslanec Jerzabek mluvil pouze k 17 posluchačům a Konečný dokonce k 9 poslancům. Ve schůzi 22. prohlásil ministr vnitra bar. Heinold, že vláda proti některým usnesením výboru o služební pragmatice musí se s největší rozhodností ohradit. Ministr zvlášť poukázal k tomu, že pragmatika musí být založena na disciplíně a že není možno připustit, aby státní úředníci agitovali proti vládě.

Vláda slibuje Rusínům universitu. Aby rusínští poslanci dělali v parlamentě dobrotu, zavázala se vláda dáti rusinskému klubu v nejbližších dnech uspokojivou odpověď na rusinské universitní požadavky. Na příhodném místě a v příhodné době nejspozději během 10 let budou prý míti Rusíni samostatnou universitu.

O stavu českoněmeckého dohodování promluvil 12. května v Novém Bydžově mladočeský poslanec dr. Schauer pozoruhodnou řeč. Pravil, že punktace neměly býti překaženy a že náš Rieger viděl prorocky do budoucnosti, že to myslil s národem českým dobře a za vše to musil slyšeti jen hrozné slovo »Zrádce!« Jedinou chybou bylo snad tehdy, že se při rozdělování úřadů nedělal juncim se zachráněním menšin. Jest již nanejvýš na čase, abychom se starali též o jiné věci než o naše jazyková práva a budte ubezpečeni, že nevyrovnáme-li se s Němci, přijde někdo třetí, který udělá pořádek, neboť země tak bohatá a obývaná takovými vzdělanými národy nemůže prohlásiti bankrot. To jest přesvědčení všech našich do věci zasvěcených zástupců. — Ve Vídni konaly se minulý týden u bar. Heinolda opět konference českoněmecké za přítomnosti knížete Thuna. Jednalo se o jazykové otázky u zeměpanských úřadů. Radikálové dr. Baxa a dr. Šviha se jednání nesúčastnili. — Ve schůzi pracovního výboru stálé finanční komise sněmovni v Praze 20. května protestovali Němci proti půjčkám, jež uzavřeny byly zem. výborem bez souhlasu sněmu. Němci tedy za každou cenu musí proti všemu protestovat.

Není prý informován . . . Parlamentárka Jednotného českého klubu 21. května jednala také o českém školství ve Vídni. Po schůzi žádalo předsednictvo bar. Heinolda, aby nezákonnému stavu učinil konec a dal otevřiti zapečetěnou českou školu ve III. okresu. A bar. Heinold neměl jiné odpovědi, než že prohlásil, že není informován . . .

Kdo uteče, ten vyhraje. Ve schůzi parlamentární komise Jednotného klubu českého 14. t. m. jednalo se také o tom, zda členové klubu mají v branném výboru hlasovati pro přechod do speciální debaty o branné reformě. Pro návrh ten hlasovali agrárníci Udržal, Staněk, Bukvaj, Rataj, mladočeši Pacák, Čech a Rašín a katol. národní dr. Hruban a Šlinger. Proti hlasovali nár. sociálové Choc a Hübschman. Nejlépe se zachovali zástup-

ná podlaha svatyně je jen s částí prkny pokryta. Ostatek je zakryt dle východního zvyku rohožkami a opotřebovanými koberci.

Ptali jsme se po kryptě »Sitti Marjam« (t. j. Panny Marie).

Při slabém svitu svíčky vedl nás náš průvodce po kamenných stupních dolů do malého sklepení. Tam nalézají se tři výklenky. Jeden z nich sloužil dle podání pacholeti Kristu za lůžko, ostatní dva Panně Nejsvětější a sv. Josefovi . . .

Druhá to jeskyně Betlémská! Ale tam svit stříbrných lamp dodává jí tajemného lesku, stěny její jsou potaženy červeným damaškem, všude čisto. A zde? Holé, vlhké kamenné stěny — toť vše! A to sloužilo za obydlí Bohu — Člověku! . . . A ta hrozná nečistota, která zde panuje! Je ti takofka na nic při pohledu na tu zanedbanost, která tuto svatyni znesvěcuje, nešetříc ani této tak drahé památky!

Cosí svírá tvé srdce . . . Ani nemůžeš zde pronést: »Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle . . .« Hluboce rozrušen opouštíš posvátné místo . . .

Navštívil-li's tuto starou, zanedbanou a hynoucí svatyni, mimoděk domníváš se viděti symbol duchovního stavu těchto ubohých, pobloudilých Koptův, kteří se od oživujícího a sílu skytajícího pně církve odloučili a ještě dnes hluboko v monofysitismu věží . . . Bylo a jest mi do dnes toho lidu srdečně líto. Za svého pobytu v Egyptě a pak v Jerusalemě často jsem s ním do styku přišel a naučil jsem se vysoce si ho vážit . . .

Mimo fellachy, kteří zabývají se výlučně or-

Literární zprávy z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

*Doporučujeme pozornosti P. T. pánů duchovních
poslední literární novinky:*

Zavoral: „Kázání o Nejsv. Svátosti Oltářní“	1.—
Žák S. J.: „Chléb duchovní.“ Krátká a prakt. rozjímání na každý den v roce	3.—
Zapletal: „Cvičení stavů.“ (Důležité pro každý farní úřad)	1.50
Ehrman-Auer: „Život svatých.“ Váz.	2.50
Ondroušek: „Eucharistická kázání“	—80
Dr. Fr. X. Novák: „Kněžské problémy“ brož. K 3.50, váz.	4.50

Balthasar: „Das Geheimnis aller Geheimnisse“	4.20
Coulin: „Der heilige Geist“, Betrachtungen	váz. 6.40
Giordano: „Das Eucharistische Leben“	1.20
Albrecht: „Gott mit uns“	1.50
Deharbes: „Grössere Katechismus“ Erklärung, svazek I./III.	15.—
Dr. Glattfelder: „Katechesen über Gebote und Lehrtstücke“	1.80
Nist: Methodisch ausgeführte Katechesen über die Gebote Gottes	1.80
über den Glauben	3.—
über die hl. Sakramente	2.20

Poslední kritiky přivítaly s nadšením nové dílo Dr. Nováka: „Kněžské problémy“. Kdo ho z pánů duchovních postrádá ve své knihovně, neotálejte s objednávkou, neboť náklad dochází.

Obracejte se ve svých literárních potřebách na své knihkupectví, které Vás vždy řádně obslouží a uspokojí.

Sváť k svému.

Družstevní knihkupectví,
nakladatelství,
závod hudební a papírnictví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

cové »neodvislých« Masaryk a dr. Stránský. Ti v debatě byli pro nejostřejší opozici, ale při hlasování — utekli. Nepokazili si to ani u radikálů ani u vlády.

Bouře ve sněmovně uherské. Ministerstvo Lukáčsovo upustilo od dalšího vyjednávání s Justhovi, opřelo se o silnou vládní většinu a chce učiniti sněm dělným povelním obstrukce. Rozhodnuto, aby schůze sněmu zůstala v případě potřeby v permanenci. Proto služebnictvu parlamentárnímu dán rozkaz, aby se zaopatřilo potravinami alespoň na dva dny. Z ministerských lavic odstraněny všechny těžké předměty, zvláště kovové kalamáře. Začalo to ve schůzi sněmu 22. května. Na denním pořádku byla volba předsedy. Oznámení to přijala opozice ohromným rykem. Za ohlušujícího lomu začalo se hlasovat. Když posl. Almaszy přistoupil k urně, chytil ho posl. Kovacs za krk a povallil ho

bou, jsou Koptové jedinými pravými potomky starých Egypťanů a to v přímé linii. Roku 1897 jich bylo ještě 609.511 duší. Ale hlavním bydlístěm jejich není Kahýra, nýbrž Horní Egypt a sice krajiny kolem Nekáde, Luksoru, Esne, Dendery, Gurge, Tachty, Sijútu. Jsou velice nadaní a podnikaví. Kéž jim brzo zavítá království Krále pokoje! ...

Jednoho dopoledne seděl vedle mne na kahýrské elektrické dráze koptický kněz. Byl ještě mlád a vzezření nad obyčej sympatického. Ustavičně suše pokašlával a tahy jeho obličej prozrazovaly vážnou chorobu.

Pravil mi, že denně zajiždí na poušť. Její vzduch je prý pro jeho plíce velmi zdravým, ale musí se zase brzy vrátit, protože v jistém ústavě vyučuje řečem. Tákal jsem se, zda by nebylo možno, aby si vzal dovolenou? S trpkým úsměvem dal v odpověď: »Ó ano, ale pak bych musel — umřít! uhlady. Naše důchody jsou tak maličké, že k úplnému vyhladovění právě postačí. Náš lid je chudý a při tom — bohužel — ještě lakotný ... « A lakota byla i při veškeré velké vzdělanosti nepěknou stránkou starých Egypťanův ...

Vidím ještě dnes před sebou toho chudého, suše pokašlávajícího koptického kněze s bledým, zádumčivým, krásným obličejem, kterak každého jitra elektrickou drahou jede na poušť, aby tam do svých chorých plic čerpal zdravý, suchý vzduch. Tento vzduch sílí plíce a proto synové pouště neznají skoro tuberkulosity. Ale zda těch několik hodin léčby bledého kněze uzdravilo?

Obávám se, že koptické svaté pole v Kahýře již dávno přijalo jej ve své chladné lůno a že chudíčký náhrobní kámen sděluje návštěvníku jméno jeho ...

na zem. Poslanci vládní vrhli se na Kovacse, povallili ho na zem a tloukli pěstmi. Opozice spěla Kovacsovi na pomoc a tak uprostřed sněmovny za ohlušujícího řevu a pustých nadávek došlo ke všeobecné pranici ... Když se pak opozice nalomila, vyšla ven a pak zvolen předsedou hr. Tisza, který se chystá obstrukci rozdrtit. Tiszovi jedná se především o boj proti volební reformě, která by otfásala panstvím šlechtu a vysokého finančního světa v Uhrách.

Ryt. Billiški dělá pořádek v Bosně, ovšem na prospěch Maďarů a Němců, což se ukázalo při právě provedeném jmenování hlavních úředníků bosenských.

Volební právo žen ve Švédsku. Švédská vláda předložila oběma sněmovnám osnovu zákona, jímž se uděluje volební právo ženám. O zákoně byla prudká debata v obou sněmovnách. Horní sněmovna osnovu přijala 140 proti 66 hlasům. Za to však poslanecká sněmovna osnovu zamítla 86 proti 58 hlasům. V poslanecké sněmovně mají většinu soc. demokraté a liberálové, v horní sněmovně konservativci. Nebude tedy zatím z volebního práva žen ve Švédsku nic.

Nový král dánský Kristián X. vydal již proklamaci k národu. Jest star 42 let a jeho manželkou jest princezna Alexandra meklenburská, sestra německé korunní princezny Cecilie.

Válka italsko-turecká. Vláda turecká vypověděla všechny Italy z Turecka a vyhradila jim 14 dní k odstěhování. Z tohoto nařízení jsou vyňati jen dělníci na drahách, kněží a vdovy. Počet Italů v Cařihradě usedlých činí na 12.000, v celém Turecku 50.000. Itálie na toto vypovězení odpovídá obsazováním další řady velikých ostrovů v Egejském moři. — Porta pak chystá se znovu uzavřít Dardanely a ruský ministr zahraničních záležitostí Szamov připravuje nový návrh na zprostředkování míru.

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel, košile, spodky, ponožky, ka-
peanšky a ložní prádla zaše na výběr
P. T. interestům známá svou
solidností firma

Václav L. Holý,
Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží. ☞

Zprávy organizační a spolkové.

Na slet »Orla« 28. července v Hradci Králové konaný přihlášeny již ku cvičení odbory: Proseč, Nová Paka, Lomnice n. Pop., Hradec Král., Ústí n. Orl., Česká Třebová, Holice, Dvůr Králové n. Lab., Rožkopov, Levínská Olešnice, Sloupnice, Kostelec n. Orl., Libštát, Litomyšl, Dolní Újezd, Parník, Žižkov a Černilov. — Který odbor do 1. června přihlášen nebude, nepřipustí se ke cvičení. Přihlášené odbory necht' v červnu pozvou okresního náčelníka ku přehlídce cvičení. V místech, odkud nejméně 30 osob na slet se vypraví, žádejte na železničních úřadech slevu na jízdném. Agituje, aby 28. červenec byl manifestacním dnem »Orla«. Přihlašujte již nyní svoje účastenství! Zakupujte vstupenky!

Nový Hradec Králové. Katol. nár. Jednota konati bude v pondělí Svatodušní dne 27. května 1912 ve 4 h. odp. v míst. spol. »u Dušků« předn. »Psychologie dítěte«. Přednáseti bude předs. dp. A. Doležal, kooperator. Po přednášce odbývá se roční valná hromada. Našinci se vyzývají, aby o nejhojnější účast se postarali.

Z křesť. soc. vzděl. spolku v Čáslavi. Výbor spolku radostně vítá usnesení okr. výboru org., že stavbu spolkového katolického domu ochoten jest ze všech sil podporovati a že doporučí všem organisacím, aby na ní pamatovaly při číslém výtěžku svých schůzí a zábav. Spolu vzdává výbor díky bratrskému spolku »Rovnosti« v Ronově nad Doubravou za dar 20 K na spolkový dům z přednášky dp. kaplana M. Kloudy zaslaný. Kéž najde tento vzácný projev solidarity hojných následovníků!

Z organizace mládeže na Čáslavsku. Dne 19. května konána byla ve Zlebích schůze delegátů jednotlivých skupin mládeže okresu čáslavského. Sešli se zástupcové téměř všech organisací mládeže katolické i z míst značně vzdálených. Po zahájení schůze a uvítací řeči vdp. vikáře A. Schreibrů ujal se slova pan professor Kohout z Čáslavě a vysvětlil, proč se má přikročiti k ustavení okresního výboru. Po jeho řeči rozpředla se čilá debata, v níž probrány důležité záležitosti organisované mládeže a pak zvolen 13členný výbor, v jehož čelo postaven p. V. Novotný ze Závrátce jako předseda a p. Fr. Karel z Ronova jako první jednatel. Vypracován byl zároveň správní řád pro nový výbor, o němž učiněno bu-

de všem organisacím a skupinám zvláštní sdělení. Je-ko nejdůležitější předmět uloženo bylo okresnímu výboru, aby vypracoval podrobný katastr členstva a funkcionářů na celém Čáslavsku a zahájil přípravné práce pro pořádání podzimního systematického vzdělávacího kursu po okrese. Za zpěvu národní hymny v přátelské dohodě byla pak schůze skončena. Dežž Bůh, aby tento nový krok k mohutnějšímu prohloubení organizační práce mezi mládeží nalezl úrodné půdy a ochotných spolupracovníků!

Sdružené katolické spolky v Pardubicích odmítají tímto s rozhořčením všechny útoky soukromé i novinářské na důstojného pána Josefa Novotného, kaplana a předs. spolku našeho, podnikaně. Dp. Novotný jako pravý katolický kněz plní vždy řádně své povinnosti a právě svým charakterním vystupováním stává se různým »pokrokovým« lidem nepohodlným. Nadepsané spolky děkují tímto srdečně dp. Novotnému jako svému předsedovi, že přes wszelké překážky, které se mu v Pardubicích od počátku působení v cestu kladou, v činnosti věrně setrval a spolky naše přivedl k rozkvětu v míře netušené. Projevujce tímto dp. Novotnému plnou důvěru a úctu, prosíme Boha, by dal mu k další záslužné činnosti síly a požehnání, by v očích a srdcích našich zůstal nadále tím, čím dosud, pravým a milým českým knězem. — V Pardubicích, dne 12. května 1912. Kliment Poláček, jednatel, za Sdružení křesť. soc. mládeže. J. Klivický, místopředseda Katol. jednoty jinochů a mužů. Josef Levínský, předseda Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva. Božena Hösslová, předsedkyně Katol. jednoty paní a dívek.

Svaz ženských nepolitických katolických spolků v království Českém konečně bude uveden v život. Ustavující valná hromada koná se v Praze 2. června. V zřizujícím výboru jsou dámy: princezna Zdenka z Lobkowitzů, choť místopř. rady M. Blížencová, Markéta hr. Clam-Martiničů, poštmistrová Fr. Dvořáková, choť živnostníka M. Gottliebová, red. Fr. Jakubcová, Julie Kotrbová atd. Účelem svazu je ve všech oborech ženského hnutí hájiti a podporovati kulturní, hospodářské a sociální zařízení a organisace, které stojí na základech katolických, zakládati ženské spolky, napomáhati charitě, podporovati katolický tisk a literaturu, pěstovati umění, vědu a zábavu, domáhati se zastoupení ve veřejných institucích kulturních a národohospodářských, pokud jejich působnost vztahuje se na království české a tak dále.

Zprávy místní a z kraje.

Generální návštěva. Jeho Excellence nejd. biskup dr. Jos. Doubrava na své apoštolské cestě zavítá v pondělí Svatodušní do Přelouče, kde se zdrží až do středy 29. května incl., ve čtvrtek Zdechovice, v pátek volný den, večer vždy ve Zdechovicích, v sobotu 1. června Lány, v neděli Chrast.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou pp.: Jan Suchomel, farář v Dobrouči, za faráře do Čermné, Frant. Kratochvíl, farář v Radboři, za faráře do Kostelce u Chrásti, Josef Pavel, kaplan ve Vojnově Městci, za faráře do Licibovic. V Pánu zesnul: Josef Sedláček (V Vuln.), b. notář, děkan a farář v Kalné, zemř. 8. května, (naroz. 1840. vysv. 1865). Uprázdňená místa: Kalná, fara patron. knížete JUDra Eduarda Auersperga od 23. května, Dolní Dobrouč, fara patron. knížete Liechtensteina, Račbůř, fara patron liberae coll., obojí od 1. června 1912.

Městská rada učinila dne 20. května tato usnesení: Na ředitelství c. k. severozápadní dráhy ve Vídni zašle se žádostí, by zahájena byla doprava osob vlakem č. 473, odjíždějícím v 11 hod. 56 min. v noci z Hradce Králové do Josefova. — S c. k. okresním hejtmánstvím se sdělí, že proti žádosti p. Jaroslava Urbana, maj. Grandhotela, za povolení kinematografických představení na zahradě Právovárního měšťanstva v Jiříkově třídě, nečiní se námitek. — Cirkulář okresního výboru o odměnách za sbírání chroustův a ponrav postoupen byl policii. — Udělil se povolení k obývání novostavby na prc. č. 7 v bloku IX. dnem 1. června t. r. p. Jos. Všečekovi a novostavby na parc. č. 6 v bloku XV. v ulici Karlově p. Frant. Přibylůvi, zámečnicku. — Panna Jana Vocelová, hoteliery. povoleno bylo pro rok 1912 zřízení zahrádky před hotelem »Černý kůň« za obvyklých podmínek. — Svoleno bylo ku provedení opravy fačady domu čp. 163 na Janském náměstí Záložnou a ku zřízení mosaikového chodníku u novostavby čp. 139-140 na Velkém náměstí Záložním Úvěrním Ústavem.

Rázno. Večer dne 22. t. m. a k ránu druhého dne několikrát drobně sprchlo. Ale to daleko na Hradecku nestačí. Na Nechanicku a Chrudimsku byly srážky vydatnější. — Paní Anna Šarlová, která se stala po úmrtí

Sukna

Doskočil

Chocoň.

Radte si vyhledati vsory jarních a letních látek,
které letos přinášim v bohatém výběru.

Volebářovjnému dnobovenstvu doporuuji svitátal
novinka pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 8 40.

pl. Šarové městskou porodní babičkou, slavi v tomto měsíci 25leté jubileum záslužné a svědomité činnosti, která ji zjednala obecnou vážnost. Byla činná při více než 1100 případech. — Renomé Hradce vzrostlo tím, že jsem tu již tři klánky: oční, hrdelní a velicpudů. V tom oboru tedy snad po Praze první město české. — Reservisté 18. pluku a 2. praporu myslivců vrátili se včera s buďdů z vojenského tábora a Mělovic do Hradce. Dnes vrátil se vojsko stálo.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 18. května 1912. 1 hl. pšenice K 17.50 až 19.80, žita K 16.70 až 17.60, ječmene K 15.20 až 15.80, ovsa K 10.70 až 11.50, prosa K 18.— až 18.50, včelky 26.— až 30.—, brambor K 28.— až 32.—, čočky K 40.— až 50.—, krup K 28.— až 30.—, brambor K 7.50 až 8.—, jetelového semínka červeného K 140.— až 150.—, máku K 90.— až 100.—, lněného semene K 30.— až 36.—, cibule K 16.— až 18.—, 100 kg: žitných otrub K 18.50, pšeničných otrub K 18.—, 1 kg: másla čerstvého K 3.80 až 4.40, sádla vepřového K 2.20, tvarohu K —.50 až —.60, 1 vejce K —.5 až —.7, 1 kopa: drobné zeleniny K 1.— až 1.50, salátu K 1.60 až 2.—, 1 pytel mrkve K 6.— až 8.—.

Na týdenním trhu v Hradci Králové dne 18. května 1912 bylo přivezeno: hl. pšenice 104, žita 67, ječmene 3, ovsa 120, prosa 1, cibule 2, brambor 115, kop: drobné zeleniny 35, salátu 21, mrkve 4 pytle, podsvinčat 528 kusů.

Třebechovice. Od dávných let nalézali se v Třebechovicích tři mlýny: Hřejský, Dolejší a Panský. Po řadu staletí vlastnila obec Třebechovická horní mlýn, z kterého již v 16. století měla kolem 70 českých kop vymeřeno. Tento svůj mlýn však obec roku 1803 prodala, ustanovivši novému majiteli těžké podmínky. Majitel mlýna musel každoročně obci odvádět 16 měr obilí a 300 zl. konv. mince. Dne 18. května 1850 upraveny tyto dávky na 1611 zl. 50 kr. jakožto „výkupné“. Tolik úvodem. — Byl jsem po 18 let nezištným obecním funkcionářem. Má konservativní přesvědčení se neotocilo po větru, i když s vůdcem Riegrem — blahé paměti — živlové konservativní byli z veřejného politického života a z radnice různým intrikánstvím vykazováni. I v Třebechovicích se tak stalo. Kdybych se přizpůsobil poměrům jako elastický pánové Š., H., M. a jiní, bylo by dobře. Poněvadž zůstal jsem si důsledným, mnoho jsem zakusil a zakouším protiventství. Než o tom nelze psát. Posléze vydáno heslo na mé zničení. Vykořisťovatelé pro mne jisté kritické situace, vypověděli nejen zmíněný obnos 1611 zl. 50 kr., ale i obnos 10,026 K, který na mlýnu vázau od roku prodeje mlýna 1803. Leč pomsta zvláště jednoho slechetného pána zlámala si obě nohy, neboť jsem proti všemu nadání 15. března 1910 dotyčné peníze vyplatil. Leč od tohoto okamžiku rázem nastal zcela jiný poměr majitele mlýna k obci, neboť vyplacením těchto peněz nastávala povinnost obce v knihárně vtělená a to: Obec musí na svůj náklad vantroky čistiti a opravovat. Náhon od vodárny až po panský rybník dvakrát ročně čistiti. Při úpravě běhu náhona roku 1884, k čemuž také jsem vyplatil 446 zl. 20 kr., znovu se zavázala obec protokolem ze dne 15. března 1884, že opravu náhona a náhon čistiti i do budoucna na sebe přijímá. Povinnost pak mlýnáře je, aby nechal vodu do dvou městských kašen téci. Více nic. — Než obec náhon téměř čistiti nenechala, neboť nesluší se nazvat čistěním, když dva mladíci náhon v délce 1 kilometru „čistí“ za 12 K. Tak se stalo, že za léta náhon se zanepl, voda nemá patřičného toku ani hloubky. — U vodárny stávala jednopatrová budova „klejtovna“, poháněná vodním kolem. Postavil ji pro svou potřebu bývalý cech hrnčířský roku 1781. Tuto budovu koupil majitel mlýna a dal ji roku 1873 rozbourati. Stavidla přináležela ku klejtovně, nikoliv k vodárně, jak jest v kontraktu při prodeji mlýna roku 1803 vytknuto. Dle smlouvy s obcí roku 1876 byla tato stavidla normálem označena a obec byla povinna stavidla udržovati a dohled míti, aby voda na mlýn jdoucí nebyla stěhována, neboť proto mlýn klejtovna vlastně koupil, aby její služebnost zrušil. Nyní však přešlo celé vodní právo na mlýn. Když se stal pan V. Dotfel hospodářským předsedou, porušil stávající vodní právo tím, že dal stavidla sáhliti a pod stavidla umístiti o 38 cm vyšší práh. Tím se stalo, že hloubka náhona přáskem se zanesla, jak se každý mohl přesvědčiti, ježto voda předepanou hloubku 84 cm od prahu — ovšem neměla. Na tom však nebylo dosti. V r. 1908 nechal starou vodárnu rozbourati a vystavěti novou, větší, se dvěma otvory a rozšířeným vnitřím reservátorem pro tok vody do města a to beze všeho plánu, mého i politického úřadu svolení a vědomí. Též na stavidla dány nástavky z prkének, čímž voda dráma přes určitý normál. Poněvadž toto všechno prováděno na ájmu mého majetku, vlastního práva vodního, čili pro stálé porušování stávajících smluv a protokolů, vedl jsem si stížnost na c. k. okresním hejtmanství v Hradci Král. Z té příčiny konala se komise 27. září 1909 a výměr doručen 2. října 1909. Resultát byl v podstatě následující: 1. „Prohloubení náhona nad stavidly jakož i pod nimi staniž se do takové míry, jako původně bývalo. Aby otok vody zvláště za doby zimní v náhoně stěžován nebyl, v té příčině se poukazuje na smluvu z r. 1803 mezi obcí a majitelem mlýna č. 80 v Třebechovicích uzavřenou. 2. Práh stavidel budíž uveden do předešlého stavu na ten způsob, že sáhliz bude o 18 cm oproti stavu nynějšimu, jinak stanoveno: musel vrch tohoto prahu ležeti 84 cm pod cejkem. Leč toto nařizení c. k. okr. hejtmanství bylo obci ignorováno a proto znovu obec politickým úřadem vyzvána, aby ihned vše v dříve naznačený stav uvedla po kolaudační komisi. Tedy místo roku 1909 až v roce 1911 přikročeno k věci, ale až po srážkách náhona, která 8. srpna končila, ale jak

Fun Dotfel dal udělati jímku přes náhon a vodu vzedmul tak vysoko, že přešla břeň p. Boučka a vnikla na zahrada a palouky u náhona. Poněvadž se však tato úprava měla konati při srážce náhona a nikoliv po ní a navíc bylo veškeré s mé strany dohodování, zjel jsem osobně k c. k. okr. hejtmanství se stížností. Ač zmíněný úřad rozhodl v můj prospěch, zůstalo však při starém. Následkem toho vydalo c. k. okr. hejtmanství toto nařízení: Ku opětne stížnosti mlýnáře J. Hájka, že se provádí úprava stavidel u vodárny na jeho škodu, se městský úřad důrazně vyblízí, aby se s jmenovaným ihned dohodl a se souhlasem se stěžovatelem další práce prováděl. Pakli by toto vyzvání zůstalo bezvýsledným, muselo by býti provedeno místní ohledání na útraty obce — a žaloba podaná p. Hájkem by byla jednávána další cestou dle vodního zákona. Leč ani tento výměr nedošel u pánů slechu, ba jeden pán se vzhledem k projevům c. k. hejtmanství vyjádřil: „Po tom nám nic není, budeme dále dělati.“ Proto jsem podal na obec žalobu. — Z tohoto stručného nástinu každý vidí, že jsem se bránil a soudil nikoliv z nějakého luxusu a umíněnosti, ale z příčin existenčních hájil jsem své práva vlastnická; to je celá moje provinca. Každý jiný na mém místě při nejmenším konal by totéž. Vůči s jistou tendencí šířeným zprávám konstatuji, že celá voda od Týniště až po mlýn jest mým výhradním vlastnictvím, což i konstatováno kolaudační komisí 10. ledna 1912. Tyto řádky mají za účel ukázati celé veřejnosti, jak se věci vlastně mají, na čí straně jest právo a spravedlnost! — Jan Hájek, mlýnář.

Nové kostelní lupy. Ze dne 13. na 14. května vloupali se neznámí zloději v Damníkově do far. chrámu Páně. Po pracném násilí podařilo se jim otevřít těžké dveře u sakristie, načež vypáčili v ní všechny uzavřené přihrádky a prohledali vše v nich i vnitř v kostele. Když se jim nepodařilo najít peníze, odešli. A o ty jim hlavně šlo. Ježto jiného, až na tři malé klíčky, s sebou nevzali, ani nepoškodili. Téže noci vloupali se i do kostelů v sousedních obcích Lukavci a Rudolichích, jakož i do nádražního skladu tamtéž. Proto pozor!

Dokument mravní zpuštělosti na Čáslavsku podán byl v uplynulých dnech široké veřejnosti činem, nad nímž čáslavské občanstvo bez rozdílu vyznání v obrovské své většině projevilo zasloužené rozhořčení. Neznámý dosud, kdy řádky tyto píšeme, pachatel zurázel v noci 16. května hlavy třem sochám sv. Jana Nepomuckého a to na mostě u podměstského rybníka, u villy Karoly, náležející p. plukovníku Šl. Watterichovi, a na náměstí v sousedí Mariánském stojícím v samé blízkosti c. k. okr. hejtmanství a městské radnice. U posledních dvou jmenovaných soch odnesl uražené hlavy a v zápalu instivosti vhodil hlavu sochy z náměstí do kašny, kde byla teprve po několika dnech nalezena, a hlavu sošky od villy Karoly patrně do rybníka, kde ovšem již nalezena nebude. U sochy stojící na mostě jest hlava připravená železnou tyčí a proto pachatel nemohl ji urazit úplně, aspoň ji zkroutil a otloukl. Vandalský tento čin, provedený dle všech známek podle dobře promyšleného plánu, nelze naprosto přičísti sarovosti nevzdělance z nejnižších vrstev lidu, ale dábelské přímo nenávisti účty svatojanské a fanatismu protikatolického, rozdmýchanému ať již řečí nebo četbou v nitru člověka, čítajícího se k tak zvané lepší třídě. Svědčí o tom nález, který byl učiněn v zahradě a poškozeného sousoší na náměstí. Byla tam nalezena kožená taštička se skřipcem čís. 3. pro dalekozraké, s obrubou ze želvoviny a s rudým listkem, jaké se dával v šatnách na uschované věci. Listek nese číslo 50. Dle způsobu provedení nebyl asi pachatel sám a musil mít pomocníka, když jinde ne, aspoň při poškození sochy na náměstí. Zdá se, že úmyslem pachatele bylo zhanobiti všechny sochy svatojanské. K soše na věži se však pro výši dostati nemohl a od sochy svatojanské na předměstí Kutnohorském zaplašen byl štekotem psů v blízkých domech a na městských jatkách. Tím také určena jest doba činu, jež padá asi kol jedné hodiny s půlnoci. Policie, jež tímto skutkem ve své bdělosti a pozornosti značně byla postižena, ujal se ihned pátrání a podařilo se jí zjistiti již mnohé závazné věci. S policií přiklube se o zjištění pachatele horlivě i četnictvo. Záleží však také na obecnstvu, aby vše, cokoliv by přineslo trochu světla do této tak odsouzení hodné záležitosti, ochotně na příslušných místech sdělilo a býť pachatel neb jeho pomocníci náleželi jakékoliv straně občanské či náboženské, jich nešetřilo. Nejedná se tu jen o zadoastučnění uražené cti náboženské, ale zhanobené cti celého našeho král. města, na němž při nezištnosti této zlotřilosti zůstala by lpěti pohana, že ve svých zdech hostí sarove a zlotřilce nejnižšího druhu. Třeba veřejně s uznáním konstatovati, že energické kroky k smytí této pohany města učinil pan purkmistr JUDr. J. Zimmer, jakož nelze zamítketi i politování, že nalezli se lidé, kteří toto zotročení města prázdny protiklerikálními frásami vymlouvaí a k lacinému cynickému poeměchu zneužívají. O výsledku pátrání neopomeneme přinést další zprávy.

Čáslav. Poznáva byla k nám na šest pobostinských her východočeská společnost a setkala se s malým porozuměním. Byla-li doba méně vhodná, či nebyla-li dostatečně vyvinuta agitace, nechceme rozhodovati. Jisto jest, že návštěva byla slabá a že podnikatelé neobejdou se asi bez hmotných obětí. Společnost sama snažila se, seč byla, aby svými výkony obecnstvo přivábila, než vše bylo marno. Tak asi sejde s myšlenky, aby pozvána byla k nám každoročně. Čáslav bude tím opět o jeden umělecký pořítek chudší. — Umělecká galerie v místnostech manských uspořádána, blíž se k svému otevření, které se má dle učiněných disposic státi počátkem června. Karatorium chce se reprezentovati vý-

stavkou obrazů a uměleckých předmětů před hosty, kteří navštíví město u příležitosti jubilea Smetanovy pěvecké župy polabské dne 6. června. Doufáme, že reprezentace tato dopadne důstojně a návštěvníci budou jistě překvapeni jak bohatostí, tak krásou vystavených reprodukcí i originálů.

Jubilejní slavnost 200letého trvání řeholního domu řehole sv. Voršily v Kutné Hoře konána bude 27. května 1912. — Dne 24. května 1712 hraběnka Eleonora z Trautmannsdorff-Weinsbergů, dcera c. k. místodržitele král. Českého a nejvyššího zemského komoří Jana Bedřicha z Trautmannsdorff-Weinsbergů, uvedla pět sester řádu sv. Voršily do Kutné Hory a založila klášter k vychovávání dívek z města a okolí, v němž i mladší její sestra, hraběnka Maximiliana r. 1713 přijala závoji téhož řádu. Po 31 roků bydlely řeholnice v klášteře ze souromných domů upraveném v Panenské ulici (nyní Libušina tř.) a teprve roku 1743 přesešly do nového kláštera v nynější Poděbradově třídě. — Pořádek služeb Božích v klášterní kapli v Kutné Hoře dne 27. května 1912: Ve tři čtvrti na 7. hod. konventní mše sv. V 9 hod. slavnostní promluva a po ní slavná mše sv., při níž kandidátky IV. ročníku klášterního paedagogia zapějí čtyřhlasou mší pro ženské hlasy od Schweizera a čtyřhlasé „Pange lingua“ od J. Mačenky. Odpoledne ve tři čtvrti na 4. hod. slavné požehnání. — Slavnostní akademie bude ve dvoraně Lorecké 27. května 1912 za lask. spoluúčinkování slov. mistra na harfu p. Václava Klíčky, pánů: O. Cinnera, A. Pešana, F. Tuháčka a slečen kandidátek II. a IV. ročníku místního dívčího paedagogia za dirigování c. k. učitele hudby p. Jos. Mačenky. Začátek přesně o 8. hodině večerní. Ceny míst: Křeslo 5 K. I. místo 4 K, II. místo 3 K, lsteck k stání 50 hal., studující platí polovic. Čistý výnos věnován bude Polévkovému ústavu klášterní dívčí školy. Koncertní piano lask. zapůjčil továrník p. Jan Tuček.

Chrudim. Zdá se, jakoby onen „přirozený“ nadčlověk nemohl ještě strávití vlnné přiletí našeho arcipastýře v městě našem. Šílenou nenávistí ke všemu, co jest katolické (u něho klerikální), tak jest oslaben, že si k posile přeje „duchaplnou“ ostrost péra Macharova, by mohl vyličiti „ponižené hrbení hřbetů“ pánů účastnících na vítání biskupa našeho. Dovolává se husitského smýšlení jejich, ale zapomíná, že tím právě Husovu památku tupí, když mu chce vnutit značku nezdvořilosti a nehostinnosti. Ostatně měl byste přece z historie znáti, jak často, přecasto „hrbili“ přední husité hřbety před biskupy katolickými, jak za nimi jezdili, do Čech je zvali a zde jim slavnostní průvody připravovali. — Proč pak „leibjournal“ pisatele nevěnuje trochu pozornosti hrbení hřbetů takovýchto „pokrokových“ lidí před representanty židovsko-zednářské kliky a jejich „humánní“ činnosti na burse, takže již i zemák bude pomalu drahou pochoutkou? „Poněvadž nesmí“, odpovíď nám jeho inseráty. O té diplomacii našeho arcipastýře si to pisatel trochu popletl, an zapomněl, že biskup, přicházející v šlépějích Mistra svého Ježíše, k maličkým obzvláštní lásku chová a tudíž i epizoda u oběda vypravovaná, docela jiný význam měla, nežli ji ho podložila „duchaplná“ ostrost péra nadčlověka, kterému rovněž děkujeme, že se vítání arcipastýře účastnil, jak patrně z jeho dopisů v židovském listě, ač ne z úmyslu zrovna nejlepších. Doporučíme mu, aby místo nemístného štvání a pěstění nepravého klerikalismu obrátil pozornost svou k jiným věcem a tam mentorsky na pravém místě se uplatnil. Na př. necht' si všimne, jak pěstaje se krasocit a smysl pro mravní etiku v těchto teplých dnech v počtí Chrudimky v jedné z nejlepších partií k Pištovům a Slatiňanům, kde pro spoustu naháčů obojího pohlaví slušnému člověku nemožno jest se projíti. A jak se „nadějná“ mládež ta i z kruhů t. zv. intelligence umí baviti a šťastnými poznámkami kolemjdoucí častovat, daro bychom někým pro porovnání chodili. Zde má pisatel rozsáhlé pole činnosti, a zůstane-li nepovšimnuto, sami upozorníme, jak do toho. Tady bude na místě, a až zjedná nápravu v této ostudě města, jehož se tak ujímá, aby neutrpělo na cti příchodem biskupa, pak mu poradíme dál . . .

Chrudimsko. Pane dre. Hnídku, horšíte se, že byl zvolen soc. demokrat. Prosíme vás, od které chvíle máte tak velikou starost o náboženství? Což za voleb zemských jste se vyjadřoval o soc. demokracii také tak nepřiznivě? Hájiť jste náboženství na veřejných schůzích, když nyní k potrestání katolíků skutečných padáte do mlh nad zvolením soc. demokrata? Jste také trochu nevďěčný. Nebýti soc. demokrata, nebyl byste získal proti Šabatovi ani mandát zemského. Proto jste se dříve choval k soc. demokratům zcela jinak než nyní. Zkrátka podle toho, jak vám kdy velela osobní ctižádost a uražená ješitnost. Bojujete-li o zásady, tváříte-li se, jako byste byl zarmoucen, že byl zvolen odpůrce katolictva, proč jste nevyčinil na předním místě agrárníkům z okresu sousedního? Na všechno stejnou míru! Ti přece volili s velkým hlukem ještě většího odpůrce křesťanských zásad. A Adámek je tam rozhodně nearážel tak, jako váš štáb našince na Chrudimsku. Napřed agrárníci říkali, že náboženství ohroženo není, že se nemusejí katolíci bát, i kdyby byli zvoleni skoro šmahem nevěrci. Nepamatujete se? Ale nyní slyšíme opačný pokřik. že prý jsme zradili volbou své náboženské zásady. Tak! Poslednímu socialistovi dovolují agrárníci plnými ústy, že si může volit, jak mu libo. Jen katolickému rolníkovi chtějí rváti politickou svobodomyslnost. A pak, pane dre. Hnídku, žádný slušný člověk, ať náleží straně kterékoliv, nesmí poslouchati takových poručníků, kteří se dopustili tak úžasných podvodů, jaké vyzrájí z prohnaných letáků proti Šabatovi. Musí spravedlivý, vše přece sám velmi dobře, jaké úžasné

podvody páhány. Neopomeňte tedy napřed pachatele a pak se stavte do pory přísného soudce nad námi! Na hodně agrárníky se nehněváme.

Chraš. Svěpomocné výrobní společenstvo vyšivaček a šicích »Záštita« v Chrašti u Chrudimě, z. s. s. r. o., koná dne 26. května 1912 o půl 4. hod. odpo. v místnosti Katolické Jednoty v Chrašti II. řádnou valnou hromadu. Program: 1. Zpráva funkcionářů. 2. Úhrada spolkových výdajů a rozdělení zisku. 3. Spolkový řád pro skupiny. 4. Volby (dlouhodobí a pokladní). 5. Volné návrhy. K hojně účasti zve Jan Beneš, tajemník, Marie Černá, předsedkyně.

Česká Skalica. V neděli dne 19. května t. r. zavítal k nám náš milý rodák vdp. Antonín Láš, vik. sekretář a farář v Lomnici n. Pop. Proslovil zde přednášku »O eucharistických kongresech v Kolíně, Londýně, Montrealu a Madridě«. Přednáška doprovázena byla nádhernými kolorovanými obrazy. — Laskavou jeho ochotou byla přednáška pro školní děti, které o 3. hod. odpo. prostorný sál ve všech jeho částech vyplnily, pilně a pozorně naslouchaly výkladům vdp. řečníka, obdivující se krásě těchto slavností. V 8 hodin večer následovala přednáška druhá. Též při této přednášce byl sál do posledního místa naplněn váženým obecenstvem všech vrstev, které se zájmem vyslechnuvše obsažnou přednášku, slovy ze srdce upřímného plynoucími odměnily ku konci dlouho trvajícím potleskem. Byla to přednáška vzácná, z kteréž jsme seznali nejen co jsou podobné kongresy, ale i velikou jejich cenu. Řečník netoliko věnoval nám svoji ochotu, ale přidal i obětavou práci a starost administrativní. Za tuto lásku k rodnému místu a za nadšení, které v nás vzbudil, vzdáváme vroucí díky. Bůh mu popřej síly k práci další! Dále děkujeme všem, kdož svou pomocí přispěli ku zdatu těch dvou schůzí. Konečně platí náš srdečný děk celému váženému obecenstvu, že účastenstvím svým též hmotně přispělo k účelu dobročinnému.

Libice u Chotěboře. (Missie.) Dny od 5. do 12. května zůstanou v blahé paměti dobrých katolíků zdejších. Konána totiž byla obnova sv. missií za vedení vldpp. Josefa Stryhala a Stejskala T. J. Přesvědčivá kázání, jakož i vhodně volený čas k missiím přispěly k velmi četné návštěvě. Zvláště na večerních kázáních bylo viděti mnoho mužů, což zajisté jen sloužiti jim může ke cti. Tím ukázali, že nejsou jen matrikoví katolíci, ale že dovedou i veřejně k své církvi se hlásiti. Též i mnoho věřících přijalo svaté svátosti. Poněvadž maličká zdejší kostel nebyl s to ani polovinu posluchačů pojmouti, proto večerní promluvy byly na hřbitově. Konec že korunuje dílo, to osvědčilo se i zde. Velkolepý pohled byl na muže v poslední den missií, když před sv. přijímáním slavnostně obnovili víru svoji, takže mnohé oko zvlhlo při tom. Jako s radostí očekávali mnozí obnovu sv. missií, tak opět s těžkým srdcem se loučili s vldpp. missionáři. Bůh silí Vás v této těžké práci! Bůh jenom může odplatiti Vám tu námahu, kterou jste k vůli nám podstoupili. Missie se zkrátka vydařily, jak sami nepřátelé, třeba »také katolíci«, doznavi v známém klepáckém listě německobrodském.

Německý Brod. Ku stavbě domu páně Riedlova musily býti základy velice hluboko vykopány a protože dům páně Riedlovů státi má na valech, přišlo se v hloubce asi 8 metrů na velké množství lidských kostí, lebek a hnátů. Jsou to svědkové dob dávno minulých, svědkové zápasů, které vedli měšťané a obyvatelstvo německobrodské na ochranu svého města. Kostí pocházejí asi z dob války třicetileté, kdy Švédové město Německý Brod obléhali a hlavně z této strany mu velikých škod učinili. Kostí, jež vyznamenávají se neobyčejnou silou a mohutností, byly sebrány a uloženy na zdejších hřbitově.

Litomyšl. Způsobilo zde upřímné veselí, když jsme poznali, jak z nedostatku »pokroku« jiného otiskl »Čas« vyhanou zprávu o hloupém katechetovi a chytrých začkách skoro současně, když lež na celé čáře v »Obnově« poražena. »Čas« si dá na čas. A jak mnoho volně přemýšlí, patrně dle toho, jakou divokou, pravdě nepodobnou zprávu napapouškoval beze všeho rozmyslu. Zkrátka zkoušku o hlouposti složil zcela bezvadně. Měl tolik času k informaci! A zajímavě zvlášť je to, že ani jediný zdejší pokrokář nedopsal některému z cynických listů masarykovských, aby si nedělaly takovou povídkou ostudu. Fanatismus zaslepuje a proto se takovým lidem líbí každá jízlivá lež.

Ústřední jednoty samosprávných zřízení v král. Českém pořádá svůj krajský sjezd dne 4. srpna t. r. v Mladé Boleslavi.

Různé zprávy.

Duchovní cvičení pro kněze na Sv. Hostýně konati se budou letos v následujících obdobích: I. turnus od 24. do 28. června. II. od 15 do 19. července. III. od 22. do 26. července. IV. od 26. do 30. srpna. V. od 2. do 6. září. Začátek vždy v pondělí v 6 hodin večer, zakončení v pátek ráno. Veleduštojní pání, kteří se hodlají účastniti, račte se co nejdříve přihlásiti u superiorátu Tov. Jež. na Sv. Hostýně u Bystřice. Kdyby nějaká překážka nastala, račte ihned laskavě sdělit, aby místo jiným mohlo býti zadáno.

Všelceps. V Uhrách konečně zatčení dlouho hledaný penězokaz, kteří vyráběli dvacetikoruny z ukradených zlatých kruzifixů a 20haléře. Padělky jsou velmi zdařilé, že i znalci těžce je rozeznávají od pravých peněz. — Při obléhání domu v Nogenseur Marne u Paříže, v němž se ukryli stíhaní lupiči-apači Garnier a Vallet, za-

bita jedna civilní osoba, 2 policisté a 1 zuav, 6 osob postřeleno. Po poboření domu pumou nalezen Garnier již mrtev a Vallet zemřel za dopravy do Paříže. — Dosud prý stála Itálii válka tripolská 176 milionů lir, denně průměrně 800.000 lir. — Nových dvoukorun naraženo jest za 5 mil. korun, t. j. 2 a půl mil. kusů. — Z vyšetřování katastrofy »Titanicu« shledáno v Anglii, že velikou vinu na rozsahu neštěstí měl americký parník »California«, jenž v době katastrofy byl tak blízko, že zřejmě bylo viděti s něho světla »Titanicu«, a přes to nepřispěla na pomoc. — Čísar daroval 80.000 K pro ony krajiny, jež nedávno v Sedmihradsku zpustošeny byly cyklonem. — Nedaleko Friesacu v Braniborsku zabil se princ Jiří Vilém Cumberlandský při jízdě automobilem. Zároveň zabit komorník princův Grewse, chauffeur jen poraněn. Princ jel z Omundenu, kde rod jeho sídlí, přes Prahu na pohřeb krále dánského do Kodaně. — V zámeckém pivovaru na Zbraslavi sřítla se následkem nedostatečné konstrukce stěna varny, čímž 1200 hl. piva vyteklo na ulici. — Vrchnímu prokurátoru petrohradskému bylo carem rozkázáno, aby přísně vyšetřil veškerá data týkající se kijevského procesu o rituální vraždě. Jedná se o zavražděného hochu Juščinského. — Karel Burg, býv. arcivévoda Ferdinand Karel, který zřekl se své hodnosti, aby mohl uzavřítí sňatek s dcrou profesora Czubra, bude opět povýšen do stavu arcivévodského a to hlavně na zakročení svého bratra, následníka trůnu arcivévody Františka Ferdinanda.

Veliká revoluce v Pešti. Uherští židé škodolibě se smáli, když slyšeli o propuknutí revoluce ruské. Teď však začal divoký čardáš v samé Pešti. Včera mezi soc. demokraty na straně jedné a mezi policií a vojskem na druhé vznikla pravidelná velká bitva. Zástup soc. demokratů kolem 9. hodiny ranní vzrostl před parlamentem na 50.000 hlav. Když bylo ze zástupu stříleno na vojsko a policii, palba opětována. Krámy drancovány, svítilny poráženy. Pokud poslední zprávy zvěstují, bylo v brzkú 6 mrtvých a na 160 raněných. Na 12.000 vojáků má co činiti se vzhroušeným davem. Po prvních prudkých záchvatech došlo k vyjednávání, takže snad se podaří další bolestné a zhoubné nepokoje zažehnati.

Všude radost, vše v přírodě oku lahodí, jen ubohé dívky v »Útulně slepých dívek, Praha-II., Kampa č. 33«, z toho nic nevidí. Šlechtní dobrodinci, vzpomeňte si také na ně!

Česká banka zřizuje exposituru na Král. Vinohradech, na Tylově nám., nároží Karlovy ul. č. 479, která koncem tohoto měsíce činnost zahájí. Úřední hodiny jsou od 8 do 12 a od 2 do 6. Přednostou jmenován byl pan Václav Šveřepa.

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra J. Novotného vyšel v elegantní úpravě o 259 str. **Cena 2 K 60 h.** :: Objednávejte u ::
Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové

Nejlevnější a nejbezpečnější pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný živnostenský spolek

„Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské svěpomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 83 případech úmrtí celkem 40.575 K, získav 805 členů. Jak děkovné dopisy svědčí, přišla podrovaným podpora v době nejtrudnější jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K, zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spolníka 2 K, jež se vyplatí bez průtahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž poskytuje též

věno

nedopřítým v den jejich smrti, případně v den dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch, kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru bylo přihlášeno.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv, jen když tyž jest tělesně zdrav a nepřekročil 55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmíněných případech povinné podpory. — Bližší v prospektu, jež na pořádání zdarma zasíláme.

Adresa zní:
Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Royl, předseda. Václ. Jemšovský, jednatel.

Záložna v Hradci Králové;

Jenabé námětu

Vklady na knížky 4³/₄%

Na běžný účet dle ujednání

Stoupencům našich organizací.

Odporúčujeme všem křesťanský český závod

výtvarček a šicích »Záštita« v Chrašti u Chrudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obšar »Záštita«. Ved. duchovenstva naskytá se zde příležitost koupiti prádlo košteiní, saražené dle předpisu za ceny mírné. Učíte objednávku na skoušku a budete jistě spokojeni!

Odporúčajte ve svém okolí!

Obrázky svatých

v různých cenách, levné pro školní děti,

obrázky smuteční

a upomínky k sv. přijímání a zpovědi

Ize dostati

v Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinum).

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu v Hradci Králové 1909 konaném

četnými ilustracemi, s řečmi všech řečníků, většinou dle stenografických protokolů podanými, — v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 400 str nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Znamení novinka

Dr. Frant. Xav. Nováka, C. SS. R.:

Kněžské problémy

(některé naše kněžské problémy a starosti)

očekávaná v kruzích veleduštoj. duchovenstva

již vyšla.

Vydána je v nádhorné úpravě o 390 str.

Obsah: Bůh. — Věda, moderní věda a víra. — Reforma. — Pessimismus. — Revoluce. — Celibat theorie. — Intermezzo, problémy pohlavní. — Celibát, praxe. — Právo a posluznost. — Duchovní život.

Cena knihy: brožovaného výtisku K 3-50, v orig. vazbě v celoplátně K 4-50.

Knihu Novákovu obdrželi jsme do generální komise. Možno ji obdržeti v každém řádném knihkupectví, hlavně

v Družstevním knihkupectví a nakladatelství v Hradci Král.

Přátelé pravdy!

Protiivníci katolické církve šíří mezi náš lid celé spousty prohaných brožur na potupu naší. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.
Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.
Při hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo, až nepřítelé protikatolickými letáky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věci uvědomovati, aby pro případný útok byli ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na záhře církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí vytrvale státi na stráži. Laskavé čtenáře prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veledůstojnému duchovenstvu!

Přesídlení
dnem 1. května.

Nejstarší odborná dílna pasířská, zlatnická
a česlářská. Vlastní výroba kostelního náčiní.

Karel Zavadil,

Zal. 1850. Hradec Král., Zal. 1850.

v nově zřízených místnostech, Čelakovského třída
(za živnostenským domem).

Závod jest značně rozšířen a opatřen všemi
moderními požadavky.

Doporučuje se ku provedení všech prací
v oboru umění církevního ze stříbra, zlata, bronzu
a jiných kovů, přesně dle liturgických předpisů
v každém slohu od nejjednoduššího do nejbo-
hatšího provedení.

Přise se zárukou trvanlivosti. Ceny levné.
Veškeré opravy a znovuzřízení nádob ko-
stelních, zlacení a stříbření v ohni a pod. v čase
nejkratším za ceny nejmírnější.

Rozpočty, výkresy, fotografie a pod. na po-
žádání franko. — Má uznání za práce dodané
po ruce k nahlédnutí.

Veškeré vzorky jsou Jeho Excel. nejdř.
biskupem revidovány.

Zastávaje v nemoci svého otce, prosím
p. t. příznivce našeho závodu o neustálenou
důvěru. Byl jsem zaměstnán v předních zá-
vodech cizích, absolvoval jsem mnoho odborných
kurzů a tak nabyt jsem dostatečných vědomostí
odborných. Mohu každé konkurenci čeliti a naše
vážené přání k úplné spokojenosti obsloužit.

V nejhlubší úctě oddaný

Antonín Zavadil.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty
záložen.

Čtete a rozšiřujete!

Právě vyšel v „Časových Úvahami“ dů-
kladně zpracovaný spis:

Jazyková otázka v Čechách.

Napsal Dr. Fr. Šulc.

Osvědčený znalec politických dějin českých
podává do rukou lidu úvahu tak promyšlenou,
že slouží k poučení i odborníkům. Jest to v ka-
tolické literatuře spis svého druhu jediný. Ja-
zyková otázka jest tu sledována podrobně již od
časů těch, kdy náš národ ještě nebyl přičleněn
k církvi katolické. Důležitá to úvaha zvláště pro
naše organizátory.

Stran 116. — Cena pouze 32 hal.

Při hromadných objednávkách větší sleva.

Objednávky vyřizuje obratem

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Raďte si psát o vzorky

firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čis. 186.

— Vývoz lněného a medaňského zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, damské i panské
plátna, damsky, ubrusy, ručníky, zefíry na košile,
— látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené 1 balík 40 m abytů vkusně rozvrážených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepším! Křesť.-sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6%, úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Duch

katolické

Obnovy.

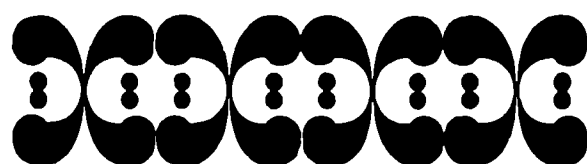
Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to čtení pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
rly, naopak jsou stále svěžím zájmem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Inž. C.

Jana Kotrče

prostředkovací
a realitní kancelář

v Hradci Králové
proti kostelu Panny Marie

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích
skládá přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

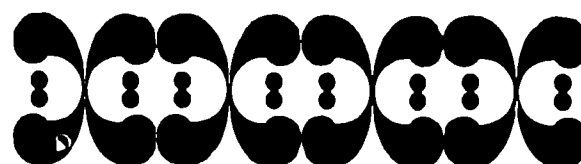
Kupuje

na svůj účet za hotové a

prodává

vlastní objekty

za výhodných platebních
podmínek.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

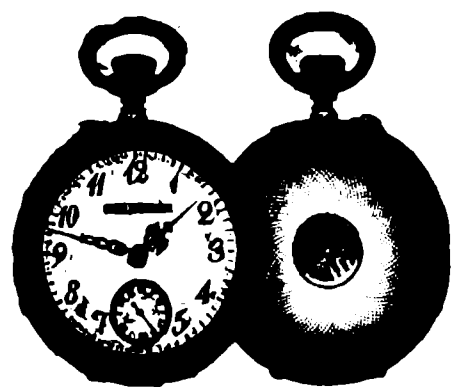
lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srbské slivovice jakož i páv. jam.
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v českých
nejlepších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTŮČEK, Hradec Králové,
Jiráskova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 15,000.000.—

Rezervní fondy K 2,700.000.—

Vklady celkem K 42,211.040.— včetně úroků.

Filialky a expositury: Chrudim, Jičín, Krakov, Píseň,
Praha, Semily (podružný ústav Rak. Uher. banky), Slaně, Turnov.

Zúročí vklady dle dohody

co nejvýhodněji dle doby výpovědi a výše vkladů.

Provádí veškeré obchody bankovní, směnářské a bursovní.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 78.

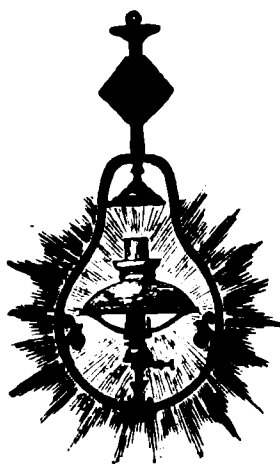
Zařizování
elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
Tungarlam,
Tantal.

Velkosklad

instru-
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a
keřevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubíl. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlově se vyprobuje.

Založeno 1893.

Josef Dvořáček

Založeno 1893.

znovuzřídil a právě otevřel svůj velkozávod klobouky.

Raďte

si prohlédnouti novinky klobouků
v nádherných výkladech.

Krátká Palackého tř.
naproti Grandhotelu
a rak. uher. bance.

82.

Raďte

se přesvědčiti, že za velmi levnou
cenu koupíte výborný klobouk.

Speciality

jemných plátěných klobouků
nejlepších světových značek.

Hradec Králové.

82.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, oltáře, mon-
stran, křtitelnice atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jan. ústav para-
mentní a devotional.
BRNO.

Ukázk. Političské družstvo ústav v Hradci Králové — Vydávatel a odpovědný redaktor Antonín Peckman. — Tiskem Míst. tiskárny v Hradci Králové.

TRY v plech. lah. za 30 a 50 haléřů. Všude k do-
stání.
Nejlepší cídídlo na kovy.
Žádný přípravek vedový.

Osvědčeným prostředkem v boji
proti alkoholu
je
Maršnerových šumivých limonád
připravené pomocí
Maršnerových šumivých limonádových bonbonů
chuti malinové, citronové, jahodové, ma-
linkové a třešňové.
Pravé jediné s touto ochrannou známkou.

Již je každý jednotlivý bonbon i každý
sáček opatřen. Roční spotřeba 60 milionů
kusů. — Jediný výrobce:
První česká akciová společnost továren
na orientální cukrovinky a čokoládu
na Král. Vinohradech, dříve
A. MARŠNER.
Sklady: Praha, Ferdinandova tř., Václav-
ské nám. — Vídeň-VI., Theobaldg. 4. —
Brno, Nádražní náměstí 3-24.

škola knih, oltáře, sochy, křesť. sochy,
kasetny, Boží hroby
levně provádí absolvent a. k. odb. školy sochařské
a řezbářské
BOHUMIL BEK v HORE KUTNÉ.

Šedivíte-li
zkuste osvědčenou vodičku
G. Tichého Eau Végétale.
Vodička tato není žádným barvivem, nýbrž
osvědčeným prostředkem, jímž každý šedivý
nebo blednoucí vlas své původní přirozené barvy
nabude. Vlivem Eau Végétale se kořínky vlasů
vzpříčí k nové činnosti, hlava se vyčistí od lupů,
zamezuje vypadávání a podporuje vrůst vlasů.
Cena 1 lahve franko K 2.—
Zasílá dobříčkou
ANT. FRYNTA,
parfumerie, Hradec Králové.

OBNOVA

Číslo 22. Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové dne 31. května 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

JOS. PAVELKA HRADEC KRÁL. PALACKÉHO TŘ. 77.
PŘÍSNÝ ANGL. MOD. ZÁMOD UJASNĚNÍ VÝROBA-VLASTNÍ
ŽENIČKA-VLASTNÍ PRADELNA Karlova tř. 502

Krvavý boj v Pešti.

Dělnictvo demonstrovalo ve prospěch všeobecného práva hlasovacího a to způsobem nejvyšší vzrušujícím. Tekla krev, bylo pustošeno, škody napácháno za několik milionů. Tážeme se: proč posud parlament nepřikročil s vládou k tomu, co tak dlouho sliboval? V Portugalsku bylo zednářů a židů v poměru k ostatnímu obyvatelstvu daleko méně než v Uhrách. A aj, radikální převrat pokrokový a prý »lidový« za jedinou noc.

V Uhrách však by židům neprospělo to, co jim pomohlo do sedla v Lissabonu a proto volební reforma musela býti zdržena. Píše se v novinách, co který magnát pronesl ve sněmovně nebo v některé voličské schůzi. Ale lidu se nepoví, že i velice vlivní šlechtici uherští jsou u židů zadlužení až po uši, a že jsou na veřejných shromážděních pouhými gramofony, zpívajícími podle toho, jakou desku do nich židovsko-zednářští kapitalisté vložili.

Nikde na světě není žid osobou tolik obávanou, tak vynášenou, jako v Uhrách. A právě tam volební reforma má potíže nejhorší. Kdyby židé jen prstem hnuli, hned by se ulevilo ujařmeným Slovákům, Rumunům, Sasákům, Charvátům.

Ale v parlamentu na místo toho krajní pokusy o zdolání proudů lidovějšího. Tak to vyhlíží v království, které bylo dříve zváno Mariánským. Pokrokové listy velice se rozčilují nad neústupností těch, kteří jsou v Uhrách držitelé moci. Ale, chtějí-li uhoditi správně, tož beze všeho hned přímo na hřebek. Proč neučiní jasné prohlášení k mocným židům maďarským, jestliže jindy pouštějí do světa fantasii o veliké humanitě a svobodomyšlnosti národa židovského?

V kterém parlamentě mluví nyní ministři a poslanci pouze za sebe, k uplatnění jen vlastních názorů? Kolik ministrů netouží po tom, aby hladkým vyjednáváním a uspokojením těch živlů, které vyvíjejí pro své požadavky nejčilejší energii, získali slávu popularity, jména reformátorů? Všude i nejradikálnější politikové při nynějších kombinovaných poměrech společenských mají vázány svobodné ruce sterými nitkami. Nuže, proč aspoň nepovolily silné dráty semitské?

Již roku 1905 Fejervary sliboval, že se přičiní, aby bylo vyhověno naléhavé potřebě politické rovnováhy státních občanů. Křištofy počínal si tak, že lid čekal s velikou důvěrou demokratické zřízení. Khuen také sliboval slavnostně, ale ve skutečnosti byl velikým nepřitelem práv národností nemaďarských. Konečně dr. Lukács vypracoval takový návrh reformy, že by nemaďarští národové v rámci jeho se podobali vyděděným ujařmeným. Všecko nasvědčuje tomu, že ruku Lukáčsovu vede zloduch Tisza. President parlamentu Navaj sice byl poslušným sluhou Tiszovým, ale přece jenom nechtěl proti oposici vystupovati s prudkostí, která by byla velice škodlivá.

Konečně jsa bojem zmámen, ustoupil a Tisza hned byl na koni. Jednoduše rozkázal »straně práce«, aby ho zvolila předsedou. A bylo mu vyhověno — nespravedlivým, bezdůvodným porušením jednacího řádu. Teď ukázal, co dovede. Prohlásil hned v programové řeči, jak zatočil s požadavky oposice. A také volební reforma odložena, z čehož veliké vzkypění hněvu. Za koho mluvil vlastně Tisza? Za sebe samého rozhodně nikoliv. Nezahrál by si tento cizířadostivý hrabě rád na Kóřtu osvoboditele, kdyby sám, neviditelné dráty neobracely ruce jeho jinak?

Nadvláda Maďarů nad ostatními uherskými národy, tvořícími většinu v Translajtánii, dostane trhliny ihned, jakmile vstoupí do parlamentu právoplatní zástupcové lidu. Ani sám prostý maďarský lid nebude protestovati proti spravedlivým požadavkům jiných národností tak houževnatě, jako zednářští kapitalisté a feudálové, kteří docela se snaží i z církve učiniti nástroj k podpoře své urputné despotie. Nejraději by měli »církve národní«, ale jen pro Maďary. A proto se zatím zasazují ze všech sil, aby hierarchické stolce nebyly obsazeny žádným horlivým otcem národů potlačovaných.

Až se parlament zreformuje, nemohou se ovšem čekatí ihned zázraky. Přijde do něho plno podplacených lidí. Ale k trhlině na babylonské věži maďaronské dojde, potom bude umělá nadvláda praskati dále, až se sítí jako kolos, jemuž hliněné nohy vypověděly službu. Oddechnou si Slováci, oddechne si církev.

Volné listy.

Parlamentní práce pro dobro kultury. Masarykův čin na říšské radě ohledně Macharovy čítanky jest takového mravního a kulturního významu, že dnes se k němu ještě vracíme. Masaryk na říšské radě interpeloval zabavená místa z Macharovy čítanky. Konfiskovaná místa vyšla bez závady o sobě v různých listech, a že před tím nebyla zabavena, svědčí o smutných poměrech v Rakousku a o plnění zákona u příslušných státních zastupitelstev ohledně ochrany a svobody náboženského přesvědčení katolického.

Masaryk se vztýčenou hlavou přede všemi poslanci se táže předsedy dra Sylvestra, či náboženské city byly uraženy a čím. Čas o tom praví: »Dr. Sylvestr interpelace nečetl a věřil jen prostě sdělení pánů k němu se dostavivších. Řečník se táže, zdali pánové ti sdělili, že jen falšováním v listech dru Hrubanovi blízkých byly výrazy, jež básník uvádí, vloženy do úst básníkovi, kdežto básník je klade do úst klerikálním odpůrcům Kristovým v době císaře Tiberia. Tato skutečnost byla zamčena. Inkrimovaná místa citují se vždycky jako místa, s nimiž Machar domněle vystoupil proti Kristu. Řečník musí literární kvalifikaci pánů k dru Sylvestrovi se dostavivších a též kvalifikaci dra Sylvestra zcela rozhodně zamítnouti. Jest nepřipustno, aby taková klerikální udavačská koalice pronášela soud o literárních dilech.«

Toto vystoupení českého filosofa dokazuje, že Masaryk spoléhal na nevědomost dra Sylvestra, který duševní dílny Macharovy nezná. Masaryk ovšem měl také zření k tomu, že i většina ostatních poslanců neví nic o tom, jakým básníkem Machar skutečně jest. Celé vystoupení Masarykovo číší tedy farisejstvím, neboť i jemu jest dobře známo, že teprve poznáním podmíněnosti a souvislosti vývojové určité osobnosti lze její vinu nebo nevinu spravedlivě vykládati. Dr. Sylvestr, němečtí a četní slovanští poslanci nenabylí posud vědomosti o tom, že Machar jest fanatickým odpůrcem křesťanství vůbec. Neurvalé surovosti, které Masaryk interpeloval, napsal přece člověk, který se proslavil tím, že křesťanství nazval »jedem z Judy«.

Přednášky, které Machar v Čechách za doprovodu vzdělaných a inteligentních pokrokových z papíru odflíkával mimo bezednou nevědomost dokázaly každému myslícímu člověku velmi zřetelně, že v Macharových prsou proti křesťanství hoří neuhasitelný vztek a nenávist. Švec, nežli se dá do dělání obuvi, musí se ševcovině učit, kdo chce něco užitečného o hvězdářství promluvit, musí býti znalý věcí, o které chce přednášet, to jsou všechny věci, které chápe poslední Kuba v nejzapatlejší vesnici. A to jest právě zdrcujícím důkazem proti našim pokrokovým, Macharovým a Masarykovým, že poslední Kuba tyto pravdy zná.

Právě náš vesnický lid má velmi vyvinuté svědomí a zbystřený rozum, že nesmí mluvit o tom, čemu nerozumí a o čem nic neví. Tento ostych našeho lidu, jenž jest jeho dobrou mravní vlastností, jest obecně znám každému, kdo se s lidem tím stýká.

A nyní třeba věděti, že této pravdy, kterou zná poslední Kuba, nedopracoval se český básník Machar, který právě těmi spoustami nevědomosti o původě křesťanství dokázal, že hlavním účelem jeho přednášek bylo: šlapat, zesměšňovat a ničit náboženské základy.

Do tohoto psychologického rámce zasazený, neurvalosti v Macharově čítance vypadají již docela jinak, než jak je Masaryk ve sněmovně mluvil. To jsou pak sirnaté ohně a ne literární díla, jak je nazval Masaryk ve sněmovně, čímž ovšem dopustil se rouhání proti pojmu, jak mu ve výrazu: »literární dílo« celý vzdělaný svět rozumí a jak jej každý poctivý intelligent vykládá. Před poslanci, kteří Machara a ducha celé jeho strany neznají, ovšem mohl se Masaryk blýskati širokým a vznešeným gestem o literárním dílu, ale v Čechách touto neupřímností nedá se již nikdo ohnouti, vyjma pokrokáře, kteří na takové ohýbání mají trvalé privileje.

Vzájemně podpůrná společnost. Kdo jest řáděním Macharovým vinen? Machara vychovala strana, její lidé, tisk a Masaryk zejména. Když se takový člověk pořád byzantsky okuřuje, když se nazývá vytrvale největším českým básníkem, když se každá jeho surovost považuje za veliká slova posvátného věstce, když každé uličnictví jeho pečlivě se otiskuje a když před každou jeho stupidností padají pokrokáři na břicha a mžourají udiveně očima, vysvětlíme si pak snadno, že člověku tak ubohého a jednostranného vzdělání zatočí se hlava, a přirozená sklonnost jeho k nezdravému sebevědomí vzroste v obrovité rozměry směšné přehy a nadutosti.

Masaryk tomuto kašparování nejen neubíral nikde živné pody, nýbrž ještě zaléval svým uznáním a obranou proti těm, kdož v Čechách nemožili těchto odporných zjevů již déle snášeti a kdož odvažili se Macharovi přistihovati hřebínek. Zkrátka uplatnila se tu triviální zásada, že ruka ruku myje, sestoupila se tu společnost o neobmezeném ručení, projevil se tu článek realistické víry, že Masarykova strana v Čechách jest to nejlepší, čeho kdy genius českého národa se dodělal.

Co Masaryk a jeho lidé řeknou, jest samá pravda a samá mravnost, a každé odchýlné mínění jest věcí, na kterou nemožno se dívat jinak, než s politováním, nebo kterou třeba stíhati nízkým podezíráním a jedovatými urážkami. Nenávistnou denagogickou tuto partaj a jejího vůdce Masaryka přibil nedávno dr. Pekař těmito slovy: »Od té doby, co Goll a někteří ze starších jeho žáků odvrátili se od jeho »realismu«, aby mohli zůstat realisty, a věnovati se opravdové práci kulturní, vydání jsme byli nenávisným kritikám Času, kdykoliv jsme se stanoviska svého nepředpojatě vědeckého líčili vývoj dějinný jinak, než jak to žádala mythologie Masarykova. To se stalo na příklad po obou mých přednáškách o Husovi, to se stalo, když professor Šusta zcela věcnou kritikou dokazoval jednostrannost Macharova pojmání Říma. Tentokráte to byl prof. Masaryk sám, jenž proti vědeckému pracovníku vystoupil nikoli věcným důvodem, ale pobrdlivou zmínkou o »palaeografickém lineálu.« Konkrétně šla nespokojenost sekty Masarykovy s ním, nespokojenost proto, že neuznáváme dějinně-filosofických konstrukcí Masarykových a praktických důsledků jejich (Pryč od Říma!), tak daleko, že v článku Vančurových byli jsme napadeni jako snaživci, kteří pro lhostnné výhody vzdali se svého přesvědčení. Mluvíci dnešních realistů stojí v táboře protivědeckém, žurnalismem chtějí překonat vědu. Biji do našeho vědeckého odbornictví, bijí do nás, že nechceme vstoupit do služeb jejich strannicko-politické agitace, nepozorují, že pseudovědecký základ programu jejich je pro nás nepřijatelný. A dodávám, nepřijatelná i metoda jejich boje. Nepozorují, že (jak dnes třeba po Masarykovi opakovati) hlásit se k nim, vyžaduje nejedno sacrificio dell' intellecto (obětování rozumu). A ani ve formě boje není dnes rozdílu. Jako tenkrát vydání byli »Časisté« denně kalunniím proto, že hájili svobody vědeckého badání, tak dnes »Čas« a mravní vychovatel jeho zahrnují osobními útoky každého, kdo v

obraně vědeckého přesvědčení a svědomí svého postaví se proti mytické a mystické ideologii Masarykově.

»Věděl jsem«, dokládá dr. Pekař na konci svého pojednání, »že jest potřebí odvahy k tomu, říci veřejně to, co není dávnou tajemstvím, ale čemu se i zmužili přátelé vyhýbali z obavy před terorem denního listu a celé sekty. Nelituji toho, že jsem to učinil. Pohrdám urážkami jejich. Mám za to, že získám si jistou zásluhu, ukáži-li na neudržitelnost té orthodoxy, která se měnila v posvátné dogma a která byla tím nebezpečnější, že se klamně odívala v roucho vědecké.«

V několika těchto řádcích dr. Pekař dobře charakterizuje stranu Masarykovu. Jest to jen rámeček, ale již z jeho hlavních rysů lze poznati, jak jest divati se na Masaryka a všechny jeho přívržence, kteří vydychují nesnášlivost, vypínatost a jízlivost proti všemu, co se jim protiví. A doložíme-li z naší strany, že zednářsko-židovský vztek proti všemu katolickému jest u hlavních machrů této strany druhou přirozeností, vysvětlíme si, proč Masaryk na říšské radě ujal se Macharova uličnictví.

Násilné výklady. Masaryk opovážil se Macharovým sprostotám dávat historický podklad; že prý jde o výroky, které jsou vloženy do úst klerikálním odpůrcům Kristovým v Římě za času Tiberia. A Masarykův »Čas« dne 19. května praví: »A dr. Sylvestr prohlásil, že bere historický původ závadných míst na vědomí« . . . Tady jest jasný důkaz, jak Masaryk úmyslně zmátl i předsedu sněmovny. Dávati Macharovým jedovatým výpadům historický původ a při tom se ani hanbou nezardíti, to dovede jenom Masaryk a jeho bojovníci. Předně jest jisto, že Machar ve svých přednáškách v Čechách usiloval o to, aby historičnost osoby Ježíše Krista byla v duších jeho posluchačů setřena. Neuznává-li tedy Machar historické osoby Kristovy, jak se opovážuje Masaryk tvrditi, že ony potupy básník vkládá do úst odpůrcům Kristovým za císaře Tiberia? Kromě toho jest dokázáno, že Krista obžalovali nepřátelé jeho proto, že bouří lid, přemlouvá nedávati daň císaři a že se prohlašuje synem Božím.

O hnusných potupách, které proslovil Machar, v tehdejších historických pramenech není ani řeči, důkaz, to ovšem, že tehdy pohané a ostatní nepřátelé Kristovi nebyli ještě tak pokrokoví jako ve XX. století Machar a že neměli sněmovny, a svého Masaryka, jenž by hanebnosti jejich před tvář kulturního světa nestyděl se vykládati literárním dílem. Potupám Macharovým dávají pokrokáři ten násilný výklad, že v dobu Tiberiovu Krista tulákem atd. byly by nazývaly české katolické noviny. Tento úsudek byl by oprávněn jenom tehdy, kdyby skutečně některý katolický list rouháním takovým se provinil. Protože tomu však tak není, jak dosvědčí celá česká veřejnost, ulpívá vina cele na Macharovi a nyní také na jeho advokátovi Masarykovi. Kdo by byl schopen býval v dobu Tiberiovu o Kristu tak potupně mluvit, jest Machar sám, neboť tupí Krista v přítomnosti a i jinak k takovým kulturním skutkům prokázal kvalifikaci víc než výtečnou. Císař Nero byl by ho za to jistě jmenoval členem senátu a druhým svým Tigellinem. Ostatně vnášeti nynější pojem klerikalismu v dobu Tiberiovu, jest řvoucím anachronismem, a ku podivu, Masaryk anachronismy tak rád potírá.

Jmenuje-li Masaryk nízký Macharův pamflet literárním dílem, jest to věc jeho vkusu; rozumný a poctivý člověk však ví, že sově nemí dáno státi se orlem a že nadávkám není dáno státi se uměním.

»Kdyby katolické listy vycházely v dobu Tiberiovu, byly by nazývaly Krista tulákem atd.« Ano, to hloupé kdyby! Kdyby Napoleon nebyl měl rýmu, byl by vyhrál Borodinskou bitvu, rýma jeho tedy zachránila Rusko; kdyby Karel IX. nebyl měl zkažený žaludek, nebylo by bývalo Bartolomějské noci, a kdyby Machar a jeho advokáti měli více poctivosti a lidskosti, tak hloupě by se nevykrucovali a nekeřklali.

Masaryk, veliký filosof, stkvělý humanista, člověk, jenž prý učí zbožností! Jest pravda, že mnozí velcí filosofové snažili se zúžit záhady filosofie a vtěsnati je do hranic, které by rozsudek její činily snadnějšími. Podle toho ovšem také Masaryk hledání Boha vtěsnal v kanály Macharovy a našel si v nich svůj kosmos, neboli svůj kouteček učenika Ježíšova. To jest ten veliký přetvářecí pojmů, jemuž jest, jak kdy potřebuje, bílé černým a černé bílým, a jenž ve svědomí a mravnosti dovede učiniti takové široké výjimky, jako Turek ve spravedlnosti vůči křesťanům.

Ze všeho způsobu psaní, kterým židovsko-zednářské listy vystoupení Masarykovo v parlamentě doprovázely, vysvítá, že tu zase zosnován náramný podvod za tím účelem, aby se světu namluvilo, že zlo jest krásné a že jest údem velkých duší. A lehkověrnost a soudnost stoupenců pokrokářských jest taková, že není nemožno o pravdě je přesvědčiti. Když lidé jsou tak zpracováni, jako pokrokáři, pak ovšem pochopiti možno, že Masaryk, Machar et comp. házejí jimi jako míčem, vochlují je, ohmatávají, valí po zemi a hou-

pají ve lněné plachtě, jako španělští hostinští houpači Sancho Pansu — a to vše pokrokáři dopouštějí na sobě bez odporu, takže jejich rozumové a mravní statečnosti dlužno vysloviti opravdový podiv a uznání. Tato povolnost, tato ochota, tato úslužnost, toto zploštění čela, toto intelektuální zhanobení jest ovšem také jedním z nejpatrnějších jejich znaků. Nechť tedy pokrokářská kultura zaří do celého světa: ta sprostá rouhání, ty hnusné potupy, házené Macharem na Krista po rozumu Masarykovu jsou literárním dílem, jehož vznešenosti nemohou pochopiti protestující katoličtí poslanci. A tato blátivá spodina Macharovy duše dle Masaryka jest založena historicky, a co hlavního, člověk, jenž tímto způsobem v parlamentě hovořil — studem se nepropadl . . .

Sláva činu. »Čas« nad epochálním skutkem Masarykovým jest všecek nadšen a div se nezajímá. Z jeho řádků čteme tyto myšlenky: Oh, Masaryk, náš veliký mistr, náš nepřekonatelný Machar a my všichni ostatní, hle, co pozornosti jsme zas vzbudili! »Všechny rakouské noviny«, křičí »Čas«, »zabývají se episodou, která se sběhla na říšské radě 17. května, totiž dotazem prof. Masaryka (jímž se skalpoval; pozn. pis.) k prezidentu sněmovny dru. Sylvestrovi . . . Bodejť by noviny nepsaly! Vždyť Bonnota, zloděje, anarchisty a lupiče byly také plny. A když »Čas« si tak poliboval, poohlédli se po novinách českých a nedal si ujíti, že »Národní Listy« slavným Masarykovým činem zabývaly se jen stručně. »Aha, tak vy tak.« kmitlo se redakční hlavou, a již pán v »Času« hmátl po zednářsko-židovském řemenu, aby jím »Nár. Listy« pořádně přetáhl: »Jediné »Nár. Listy« ztratily řeč. Ztratil svůj národní vlastenecký pathos celý redakční sbor, jakmile jde o Machara.« K tomuto rozloženému řečnění dlužno poznamenat, že nechápeme, co má činiti vlasteneckonárodní pathos »Nár. Listů« s potupami, jimiž Machar zasypal Krista. Jest tak někdo v Čechách duševně abnormální, aby to chápal? Není. Nuže, z toho jde na jevo, že pisatel v »Času« macharovský tabák tak silně kouří, že mu již z toho přeskakují kolečka. »Výborně, ctěné »Nár. Listy«! volá »Čas« a rozpáleně láteří: »List Kramářův má šest řádků pro událost, ve které sama »Reichspost« nalezla záchvat »kulturního boje«. Jest vidět, že »Čas« má veliké nadání v rozhodných chvílích se poděknouti. Tak tedy záchvat »kulturního boje«? Ale proč pak, pokrokářští molodci, říkáte, že Masaryk vystoupil pro svobodu, pravdu a literární dílo? No, děkujeme vám, že ukazujete, jak vám účel posvěcuje prostředky. Ostatně i bez vašeho poděknutí bije kde komu do očí, že Masaryk, nemaie pravdy o literárním díle, vtiskl pečť nepravdy i celému svému vystoupení.

»A se stanoviska žurnalistického,« zlobí se »Čas« na »Nár. Listy«, »zatají příhodu celou, jen aby nemusily vyslovit jména Masarykova. List, který má stále plná ústa sebechvály, jak obsluhuje své čtenáře zprávami! »Nár. Listy« by snad nebyly psaly ani o Titanicu, kdyby se na něm byl utopil Machar.« Ale u d'asa, to ne, tady jsme dobrými proroky a ujišťujeme nafkajícího novináře z »Času«, že »Nár. Listy« rozhodně byly by psaly o Titanicu, i kdyby na něm byl plul syn Hediův, protože Machar by se byl neutopil. Jako miláček židů byl by měl i na Titanicu jejich protekci a byl by se pěkně zachránil s židem Ismayem. A po návratu jeho do vídeňského Tuskula, do židovské písárny, brzo bychom četli v »Času« Besedu, v níž by Machar takto se rozhovořil: »Plul jsem na Titanicu (což ostatně »Čas« byl by vytroubil již před zasláním Besedy; pozn. pis.). V rozhodné chvíli připravoval jsem se na smrt s ostatními mořskými cestujícími, ale, co boží nechtěli, uviděl jsem polednou na palubě břichaté římské popy a jeden z nich, jak se mi zdálo, podobal se tomu škytavému z Říma. Když zahynout, tak zahynout, ale z těch popů mě pojal takový hnus, že mi polednou byla hroznou myšlenka, že s nimi a vedle nich mám ponořiti se do hloubek oceánu. I po smrti dotek s nimi mě děsil, a to bylo jednou příčinou, proč jsem nezahynul a proč až na konec svého života budu záviděti smrti těm statečným, kteří mého poměru k římským popům ovšem nemohli by chápati . . .«

Záložna v Hradci Králové,
Janová náměstí.
Vklady na knížky 4³/₄%
Na běžný účet dle ujednání.

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně 23. května jednalo se o služební pragmatice, ale téměř za prázdných lavic. Soc. dem. poslanec Němec podal tu návrh, aby schůze byla na půl hodiny přerušena na znamení

protestu proti prolévání krve v Pešti a zneužití vojska proti lidu, který se domáhá všeobecného práva hlasovacího. Návrh padl. Hlasovali proň sociální demokraté, Jihošlované, Rusíni, čeští agrárníci, radikálové a katol. nár. posl. P. Valoušek. Mladochéši byli proti, což jim ve zlé vykládáno. Ke konci této schůze došlo k bouřlivým rozporům mezi Poláky a Rusíny, kteří protestovali proti tomu, aby Lvovská universita polská slavila 250leté jubileum.

Hr. Stürckh dle »Nár. Listů« neobjeví se už po letní zasedání v parlamentě a formálně do politiky nezasáhne. Až do září nebo října bude ho zastupovat ministr vnitra bar. Heindol.

Parlamentárka Českého jednotného klubu konala 23. května schůzi, na níž předseda dr. Fiedler prohlásil, že si uskutečnění malého finančního plánu, jak jej vláda žádá, nelze mysliti, poněvadž jest to politikum. Situace označena tu jako úplně nevyjasněnou. Mnozí poslanci naléhali, aby Český jednotný klub rozhodl se buď pro politiku opoziční neb opportunistickou, aby bylo jednou jasno.

Německý křesť. soc. poslanec o českoněmecké dohodě. Německý křesť. soc. poslanec Fink v »Reichspostu« zkřížoval situaci v parlamentě. Při tom doložil, že, dá-li se provést finanční plán aspoň částečně, nedá se říci s ohledem na soc. demokraty a Čechy. Tito říkají, že za nynější nejasné situace nemohou souhlasiti ani s malým finančním plánem. Tato zřejmá narážka na vážnou českoněmecké vyrovnání potvrzuje starou zásadu, že celá naše politika točí se kol českoněmeckého vyrovnání a že bude užitek pro všechny, dojde-li v Čechách k dohodě. Povolání vlády parlamentární nepovažuje zatím za východiště ze zmatků; do takové vlády a její většiny by ostatně křesťanští sociálové za žádných poměrů nevstoupili. Tak posl. Fink.

Hr. Berchtold v Německu. Dne 25. května byl rakousko-uherský ministr zahraničních záležitostí hr. Berchtold hostem císaře Viléma v Postupimi. Při té příležitosti ovšem státníci němečtí konferovali s Berchtoldem. Samozřejmě, že hlavním předmětem porady byla válka italsko-turecká, o níž konstatováno, že bude lokalizována a že nedejde k žádným dalším zápletkám, ježto prý balkánské státy zachovaly se dosud skutečně vzorně v zájmu míru. Dne 26. května byl hr. Berchtold už návštěvou na královském dvoře saském, a ještě téhož dne odejel do Vídně.

Starosta vídeňský na »obranu« německé. Ve Welsu 28. května konala se generální schůze německého šulverajnu. Mezi jiným čten byl přepis starosty města Vídně dra. Neumayera: »Jaké obtíže a jakou obětavost to stojí, aby uchránili německé školy před útoky cizích národů, to jsme my Vídeňané zkusili na vlastním těle. Jest na čase, abychom všichni Němci se spojili k postupu a na obranu největších svých statků, abychom ochránili své děti a děti svých dětí od útisku a zkázy.« — Pravý opak je pravda. Kdo chce zkázu a útisk, to je právě dr. Neumayer sám.

Hr. Tisza láme obstrukci. Právě za krvavých výtržností v Budapešti žádali Justhovi v uherské sněmovně, aby schůze byla přerušena. A předseda sněmovny hr. Tisza odmítl to právě, že sněmovna není žádným humanitním výborem. Návrh, aby schůze byla ukončena, poněvadž není možno klidně jednati, když na ulici teče krev a lidé jsou stífleni, hr. Tisza zamítl znova a prohlásil: »A kdyby zde v zasedací síni bylo 50 osob zastřeleno, přece schůzi neukončím.« V opozici to ovšem vše. Tisza chystá se opozici vyloučiti ze sněmovny zosíleným vykonáváním disciplinární moci předsedy sněmovny. Tak doufá Tisza promrskat branou reformu, o jejíž schválení Maďarům vlastně se nejedná, více jim jde o oddálení volební reformy.

Společný postup opozice v Uhrách. Na konferenci u Košuta došlo ku shodě strany Košutovy, Justhovy, strany lidové a klubu nestranických osmačtyřicátníků. Tím zároveň zase připravuje se smír s opozicí, nová koalice sama prý nabízí Lukacsovi ruku ke smíru a nic tu nestojí v cestě, leda terrorism, který ukazuje předseda sněmovny hr. Tisza a proti němuž chystá se vystupovat opozice všemi prostředky. Maďaři si rozumějí; když je zle, jako nyní, kdy dělnictvo a nejnižší vrstvy lidové vůbec zaútočily krvavě pro všeobecné právo volební, tu se machři žido-maďarští spojí na celé čáře, aby nebyli připraveni o nadvládu.

Protestanté nad katolíky v pruském sněmu. Pruský sněm projednal a schválil zákon o usazování pruských kolonistů na statky »v krajích národně ohrožených«, t. j. v Polsku. Proti zákonu postavilo se jen centrum a Poláci. Mezi centrem a pruským ministrem orby bar. Schorlemerem došlo k prudkým srážkám, poněvadž ministr orby prohlásil, že je zcela správné, dává-li protestantským kolonistům přednost před katolíky. Neboť prý katolíci právě proto, že jsou katolíky, dají se katolickými Poláky snáze zkolonizovat. Protestanti za to jsou národně spolehlivější. Centrum bouřlivě protestovalo, a jeho řečníci ministři do očí řekli, že otec ministrův, který byl vzorným katolíkem, by se za takový útok na katolíky styděl. Zákon sám byl schválen 212 proti 91 hlasům. Pak byl sněm odročen až do 22. října.

Válka Italsko-turecká. Vypovězení Italové z Turecka už se stěhují. V celé Itálii konají se sbírky pro vypovězené. Min. předseda italský Giolitti chystá předlohu na povolení několikamilionového úvěru pro zaopatření těchto vypovězenců. — Nápadno jest, že zatím co Italové dosazují na Rhodu italské úřady, na menších ostrovech, které obsadí, nedosazují ani správních úřadů, ani tam nedávají posádky. — Na obranu újezdu do Bosporu postavila vysoká porta několik bataillonů vojska na břehu tureckém i asijském. Opatření to čelí prý proti Rusku.

Boje v Maroku. V noci na neděli podnikli Berberové útok na Fez. Útočníci vnikli do města, vraždili a loupili, a byli teprve po úsilné námaze francouzským vojskem zahnáni. Ztráty Francouzů jsou prý značné.

Povstání na Kubě. Stávka v cukerním průmyslu na ostrově Kubě změnila se v hotovou revoluci. U Parady došlo k hotové bitvě mezi stávkujícími a vojskem.

Plně štěte důležitý spín.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a v ustavičném zřetelém k novějším a nejnovějším církevním i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brychta,
kanovník-strašce kathedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; veliká 8°; Cena 11 K.
Palice cenou tuto knihu redakce „Obnovy“ co nejvážněji doporučuje.

Expedici obstarává
Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Zprávy organizační a spolkové.

Katolickým ženám českým!
Ženským českým katolickým spolkům a odborům!

Churaví a trpí nynější společnost, trpí, že odcizila se jí žena. Uzdravití a obnoviti společnost, upevniti ji v křesťanských základech znamená postaviti ženu na místo jejího určení. Žena, strážkyně a ochrankyně čistoty krbu rodinného, matka a vychovatelka dětí, pomocnice, přítelkyně a rádkyně mužova, a když nebylo jí popřáno míti krbu rodinného: žena samostatně dle zásad katolických se vyživující, v službách milosrdenství a křesťanské lásky k bližnímu, žena nositelka pravé křesťanské kultury, jedrovatelka vznešeného dobra a krásna: toť ideál ženy. Pracovati k dosažení tohoto ideálu, jest první povinností těch, kdož chtějí zachovati křesťanskou společnost.

Meta záfná, vznešená a záslužná, ale nedosáhne ji úsilí jednotlivce, ani spolku — chceme-li ji dosáhnouti, musíme využiti a napiati všech sil nejlepší vůle. Dnešní doba, jest doba organizace, jen kde zorganizované síly za jedním cílem pracují, jest naděje v úspěch. Velikým úloham moderní doby nemůže však jednotlivý spolek, i kdyby byl sebe větší, pro nedostatečný počet členů, obmezenost prostředků, anebo pro místní účely a poměry vůbec, anebo jen nepatrně dostáti. Proto jest nutno pomýšleti na tužší organizaci žen, která by byla svazem všech stávajících ženských katolických spolků. Svaz ženských spolků katolických působí dnes s účinky nejskvělejšími ve všech téměř zemích. I v našem království skvěle osvědčuje se svaz německých ženských spolků katolických. Jen spolky katolických žen českých nespojily se dosud v mohutný svaz.

To měli jsme na mysli, zakládající s Nejv. pastýřským schválením svaz ženských nepolitických katolických spolků v království Českém, jehož účelem jest: ve všech oborech ženského hnutí hájiti a podporovati kulturní, hospodářské a sociální zařízení a organizace (nepolitické), které stojí na základech katolických; zakládati spolky a organizace (nepolitické) katolických žen a napomáhati charitě, podporovati katolický tisk a literaturu, pěstovati umění, vědu a ušlechtilou zábavu vůbec, domáhati se zastoupení ve veřejných (nepolitických) institucích kulturních a národohospodářských, pokud jejich působnost vztahuje se na království České, cestami zákonnými pracovati k uplatnění zásad katolických ve všech oborech života veřejného. — Účelu toho bude se svaz domáhati: Zřizováním a podporou spolků a organizací, družstev hospodářských a svépomocných, penslonátů, stravoven, útulen, škol odborných (hospodářských, kuchářských), kursů vzdělávacích, sprostředkováním míst a práce, vydáváním knih a časopisů, zakládáním knihoven a čítáren, pořádáním výstav, přednášek, divadel, sjezdů, akademií, studijních a zábavních cest, bazarů a podniků poučných a zábavních vůbec, jakož i deputacemi, peticemi a veřejnými projevy v rámci platných zákonů. Svaz náš spojujati má však všechny katolické ženské spolky, všechny ženské odbo-

ry při katolických spolcích, všechny ženské organizace. Ve svaz přijaty mohou býti i jednotlivé ženy — které nejsou členy organizací neb spolků. Svaz má býti táborem všech katolických žen bez rozdílu povolání a zaměstnání; nositelka slavného jména rodové šlechty jako prostá dělnice společně ruku v ruce v něm pracovati budou na obrodu křesťanské společnosti.

Spolkům ve svazu jest zachována naprostá samospráva, svrchovaná samostatnost, správa jmění a místní účely spolku nijak nejsou dotčeny přičleněním ku svazu.

Zveme proto všechny katolické spolky, organizace a odbory ženské, zveme všechny katolické ženy a dívky, jež nejsou organizovány ve spolcích, ku vstupu do »Svazu«.

Ustavující valná hromada »Svazu« koná se v Praze v neděli dne 2. června 1912 o 5. hod. odp. v malém sále Žofinském. Valné hromadě předcházeti bude téhož dne o půl třetí hodině odp. ve velkém sále ostrova Žofinského v Praze manifestační schůze katolických žen, na níž promluveno bude o: Postavení ženy ve společnosti a v národě. Cíle, snahy a úkoly »Svazu ženských katol. spolků českých v král. Českém.« S pomocí Boží začínáme dílo veliké a krásné. Kéž najde se pro ně porozumění v srdcích českých katolických žen!

Všeobecný sjezd mládeže! O významném dni českoslovanských apoštolů sv. Cyrilla a Metoděje dne 14. července pořádáti bude »Sdružení české mládeže křesťansko-sociální se sídlem v Hradci Králové« všeobecný sjezd křesťansko-sociální mládeže v Třebechovicích pod historicky památným Orebem. Činíce toto oznámení, žádáme veškerou českou mládež křesťansko-sociální v celých Čechách, aby se horlivě ku této manifestaci připravovala a určitě se jí zúčastnila. Očekáváme též, že i ostatní organizace a spolky katolické nás budou vydatně podporovati. Prosíme tudíž, aby na tento den naše organizace a spolky žádných větších akcí lask. nepořádaly, a vyzvaly svoje členstvo k účasti na sjezdu mládeže. — Ústřední výbor Sdružení české křesť. soc. mládeže.

Dvůr Králové nad Labem. Dne 12. t. m. odpoledne pořádal zdejší křesť. sociální spolek členskou schůzi, spojenou s přednáškou vsdp. Fr. Reyla, kanovníka z Hradce Králové, »O otázce dělnické«. Pan přednášející v přednášce přes půl 2. hodiny trvajici rozvinul svým poutavým způsobem otázku dělnickou, poukázav hlavně na její bolavé stránky. Děkujeme panu kanovníkovi za tuto v pravdě krásnou přednášku a těšíme se, že k nám brzy zase zavítá. — Téhož dne večer byl uspořádán zdejší křesť. soc. spolkem koncert katolických tamburašů královéhradeckých, který se nad očekávání vydařil. Nechtělo se nám ani domů, jak se nám to líbilo. Zvláště dík náš patří dp. Sahuľovi za pečlivé řízení a zvláště za čísla sólová na housle. Dále vřele děkujeme pí. Boh. Stuchlové, choti ředitelky měšť. školy, která s nevšední ochotou a plní nacvičila solové písně a doprovázela na pianě. Rovněž děkujeme slečnám Čerychové, Karáskové, Vostrovské za čísla zpěvná. Konečně nemůžeme také zapomenouti učiniti pochvalnou zmínku o malé Hele Enderlové, která nás přednesem pěkné básničky mile překvapila. Návštěva byla slušná, zábava nenucená. Neradi loučili jsme se s milými tamburaši, když musili nastoupiti cestu k domovu.

Nový Hradec Králové. (Valná hromada Katolické národní jednoty pro Nový Hradec Králové a okolí.) V pondělí Svatodušní 27. května ve 4 hod. odpoledne kanala Katolická jednota valnou hromadu v Novém Hradci Králové v hostinci pana Jos. Vosáhly (u Dušků). Po zahájení schůze přednášel dp. předseda Ant. Doležal o psychologii dítěte. Věcná a průhledně zpracovaná pedagogická přednáška došla všeobecného zájmu. Pak podána jednateľská zpráva od p. V. Studeného, z níž vyjímáme: Jednota má nyní 60 členů a 20 členek. Schůzi konáno celkem 10, 3 veřejné a 7 výborových. Spolkové zábavy byly tři. Přednášky a zábavy byly vždy četně navštíveny. Časopisy odebírány: Čech, Štít (56 exemplářů), Kříž a Maria (30 exempl.) Obnova, Našinec, Hlas, Naše Listy. Knihovna spolková rozmnožena o 10 knih. Z této stručné zprávy bylo viděti, že naše Jednota se tužila. Pak podána zpráva pokladniční p. V. Studeným. Jednota má po zaplacení všech vydání 106 K na hotovosti. Pak provedeny volby, při nichž akklamací zvolen jednohlasně starý výbor. Po volných návrzích byla pak schůze skončena.

Křesťansko-sociální spolek pro Týniště n. Orli a okolí pořádá dne 23. června t. r. oslavu svého 10letého trvání a posvěcení nového spolkového praporu. Současně »Odbočka Všeodborového sdružení křesť. dělnictva« v Týništi n. Orli oslaví své 10leté trvání. Pořad slavnosti: Dopoledne: V 8 hodin uvítání spolků na nádraží. V 9 hodin průvod spolků pro prapor. V 10 hodin slavnostní kázání, posvěcení praporu a mše svatá na náměstí. Kázání prosloví vsdp. Dr. Frant. Šulc, čest. kanovník a profesor bohosloví v Hradce Králové. Po mši sv. rozhodl a společný oběd v »Panském domě.« Odpoledne: O 1. hodině koncert na náměstí. Ve 2 hodiny na náměstí slavnostní řeč ThDra Frant. Šulce: »Význam spolků katolických v době přítomné«, potom řeč p. Al. Petra, úředníka Všeodborového sdružení v Hradci Králové: »Význam Všeodborového sdružení.« Ve 3 hodiny seřazení spolků, průvod do městského parku, kdež se bude konati koncert kapely týništské osobním řízením kapelníka Jaromíra Náglu. Tamtéž buffet atd. Vstupné do odpoledního koncertu v předprodeji 30 haléřů, a pokladny v parku 40 hal. Večer věneček ve dvoraně »Panského domu.« Vstupné do věnečku večer 1.20 K, druhá dána 40 hal. Přátelé z okolí, dostavte se k nám v počtu nejménějším! Mládení a dívky se uctivě žádají, by při-

šli v kroji národním. Na shledanou dne 23. června na obliíbeném dostaveníčku katol. spolků v Týništi n. Orli.

České mládeži křesť. sociální a všem katolickým na Novoměstsku a Náchodsku!

Sdružení mládeže křesť. sociální se sídlem v Hradci Králové.

pořádá v neděli dne 9. června v Novém Hrádku

krajinský sjezd české křesť. soc. mládeže

s tímto pořadem:

Dopoledne:

- O 9. hodině ranní vítání hostů.
- O půl 10. řazení na ulici Náchodské a průvod do chrámu Páně.
- O 10. hodině kázání a slavná mše svatá. Nato společný oběd.

Odpoledne:

- Od 12. do 1. hodiny **porada důvěrníků** v hostinci p. V. Lepše. Mezitím prohlídka hradu Primburku.

- O 1. hodině řazení na ulici Náchodské a **průvod na velký tábor lidu, spojený s lidovou veselíci.**

- Tábor lidu zahájí člen Ústředního výboru Sdružení české mládeže křesť. sociální. — Následovali budou **slavnostní řeči:**

- »Organizace mládeže«. Promluví p. A. Kaňourek, rolnický syn a starosta Sdružení venkovské mládeže v Čechách.

- »Vzdělání žen«. Prosloví sl. A. Věchtová z Nov. Bydžova. — Při veselici koncertovati bude oblíbená hudba Bysterská. Zábavní program velmi vybraný a bohatý: zábavné atrakce, kuplety, výstupy. Bufet.

- Večer o 8. hodině bude **věneček** v sále p. V. Lepše.

Vstupenky na sjezd lze dostati u jednatelů skupin, případně u dp. V. Fiedlera, kaplana a předsedy O. S. v Novém Městě n. M., nebo i u jednatele Okresního Sdružení p. F. Balcara v Novém Hrádku, v předprodeji za 30 hal., na místě sjezdu pak u pořadatelů za 40 hal. — Opravňují k přítomnosti na všech bodech sjezdového programu dopoledne i odpoledne. K večernímu věnečku obnáší vstupné: pán 60 hal., dáma 40 hal. Obědy budou obstarány jen pro ty, kdož se předem u jednatelů skupin ohlásí a zaplatí obnos 1 korunu.

Prosíme, by se jinoši a dívky dostavili dle možnosti v národních krojích.

Přátelé! »Mládež — naše budoucnost!« Toť heslo, jež se stalo středem snah všech směrů, které se denně v současné době utkávají v urputných zápasech. Cítíte dobře, mladí přátelé, ty vzburčené vlny nepřátelských útoků, dorážejících ustavičně na vaše srdce, na vaše svědomí, na váš cit za tím účelem, aby vás strhly s výšin našich velkých cílů myšlenky křesť. sociální. Avšak marny jsou ty houževnaté útoky! Mládež naše nedbá těchto svodů, čím více vzdouvají se vlny nepřátel. útoků, tím více roste uvědomění a síla naší mládeže. — Přátelé! Přijďte všichni, abyste mohutnou manifestací osvědčili svoji statečnost a vzájemně se k dalším bojům posílili! Přiveďte s sebou **všechny dospělé stoupence ideí křesť. sociálních!** Na shledanou!

Výbor okresního Sdružení české mládeže křesť. sociální na Novoměstsku.

Ústřední výbor Sdružení české mládeže křesť. soc. se sídlem v Hradci Králové.

Ronov nad Doubravou. Vzdělávací katolický sociální spolek »Rovnost« pobavil nás znamenitě dne 27. května veselohrou »Julíniny vdavky« od Ferdinanda Ollivy. Již dávno jsme se tak srdečně a přátelsky nezasmáli jako při této hře. Hra poskytuje celou řadu žertových scén, ač přirozeně se vyvíjí. Provedení bylo vypulérované dokonale, jak nejlépe svědčil neutuchající potlesk obecnstva, jímž provázelo výkony účinkujících. Výbornou interpretkou staré panny byla Julinka, která podala svoji úlohu mistrně. Se vzácným pochopením matky vedla si Veronika. Služka Pany v úloze polo-

Sukna	Doskečil	Choceň.
Baďte si vyřádati vsory jarních a letních látek, které letos přináší v bohatém výběru. Veleobětovnému dnehovemstvu doporučuji svlátní novinku pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 8-40.		

nalvní, polovychytralé slavila svůj debut, který se jí zдал nade vše očekávání. Přirozená hra a nenucené vystupování na zevnějšek tety Krausové a Elviry, to jsou herecké přednosti těchto sláčen. Výborným maskou a hrou jako vždy byl manžel Veroniky. To hvězda našeho jeviště. S ním tentokrát zavedl v eleganci provedení jeho syn Otakar. Úložky menší, ženichů, hostinského, pekaře, krejčího, vojínů byly v rukou osvědčených a rutinovaných. Nejkomichější scéna byla, když pan učitel vyznával lásku Julince. K ní družil se výstup, kdy teta Krausová polekána křikem an Otakar cvičil se, jak ve své herecké úloze má zavraždit jednoho z Vršovců, přiběhne v nočním úboru na jeviště a volá o pomoc. Zvláště tento výkon byl se zdarem vystižen. Všem milým ochotníkům vzdává výbor spolku upřímně »Zaplať Bůh!« a těší se na podzim na prknech na shledanou. Zdař Bůh!

Kamenné Mosty. Skupina místní mládeže křesť. soc. sehrála dne 5. května dvě divadelní představení: »Pýcha předchází pád« a »Osudný den fidlovačky«. Ani nevím, koho dříve a více chváliti, zda obuvnického mistra Dratvičku, který vystupoval tak přirozeně, či pěkně provedenou roli Pišpanky, zblblého studenta. Manželka Hlata vžila se do různé svojí role velice dobře. Velice dobře se osvědčila i švitofivá dceruška Věruška. Tovaryš Smola hrál též nenuceně a velice účinně. Františka »pudmistovic« a posel z ulice doplňovali velice případně svým uměním interessantní hru. — V druhém kuse vedl si mistr Kryspín tak charakteristicky, jako by to bylo jeho životní povolání. Jeho dcera Lizi hrála tak, že si dobyla všeobecné pochvaly. Ku vši spokojenosti hráli i starší tovaryš Damián Smolík, Smolík mladší, Dryák, Cvoček a Šidýlko. Dostalo se hojněho potlesku všem. Jen tedy, mládeži milená, statně v před! Nehleď na překážky, které ti klade v cestu jenom závist. Další vzdělávací práci budeš imponovati i nepřítelům! Práci tvoji volá srdečně »Zdař Bůh!« účastník.

Mičov. Na Boží Hod svatodušní uspořádal u nás vzdělávací katolický sociální spolek »Rovnost« v Ronově nad Doubravou nádhernou přednášku vp. Martina Kloudy, kaplana v Ronově n. D., provázenou více než 100 skvostnými světelnými obrazy na thema »Cesta do Lurd«. Přednášky zúčastnilo se veliké množství posluchačů z celého širokého okolí, takže sál p. Hlaváčka byl do posledního místa obsazen. Přednášce přítomen byl celý sl. učitelský sbor místní, dp. Fr. Opatřko, farář, p. nadlesní Pražák a mnoho jiného váženého obecnstva. Přednáška působila dojmem mohutným, nezapomenutelným a poslouží jistě ku povzbuzení vlašných u sv. víře, když slyšeli očitého svědka zázraku v Lurdach. Ani jsme netušili, že nás jest tolik upřímných katolíků, kteří veřejně ku svému praporu se hlásí. Katolíci Mičovští a z okolí, stůjme pevně v jeden šik seřadění, by nepřítel v žádné chvíli nás nepřekvapil. Panu přednášejícímu, jakož i p. Bláhovi, katechetovi a p. K. Kratochvílovi, učitelé, oběma z Ronova n. D. vzdáváme upřímně Zaplať Bůh!

Orlice u Kyšperka. V neděli dne 26. t. m. pořádána zde místní odbočkou Všeodbor. sdružení schůze s přednáškou pana říd. učitele Špačka »O úkolech katolíků v době přítomné«. Pan řečník promluvil o situaci současné v ohledu hmotném i duševním, poukázal na poměry kulturní, na snahy a cíle stran protivných. Probral sociální bídu jednotlivých stavů, smutné poměry v ohledu mravním a skončil nadšenou výzvou ku vstupování do odborových organizací. Řeč jeho, často souhlasem přítomných přerušovaná, zanechala na všech výborný dojem. Po jeho řeči se přihlásil ke slovu soc. demokrat Výrava, jenž o náboženství řekl, že to je přebytek modlářství a výplod chorobné mysli lidské. Za dalšího povídání prohlásil se slavnostním pathosem (světe, nezbož se!), že sociální demokracie pracuje pro zavedení náboženství do života veřejného a sborů zákonodárných! — Správně byl za hlučného souhlasu posluchačů uveden do příslušných mezí p. Pírkem. Ukázala se tu úžasná duševní nevědomost soc. dem. dělníka, způsobená strannickým tiskem, jenž pouze žve a nadává, ale vůbec nevzdělává. Dejte lidu pravé vzdělání a nebudou ve společnosti tak smutné zjevy duševní chudoby. Dělnictvo samo at' prohlédne a pozná, kdo pravdu má, zda ten, kdo chce jeho blaho zachovat i hmotné, či ten, kdo z něho vysává ohromné tak zvané organizační daně, je balamutí a posílá na schůze, aby bylo terčeni posměchu! Účast byla velkolepá, úspěch zřejmý. Kéž by taková schůze byla aspoň jednou za měsíc! — Ve prospěch útulny slepých dívek a Hoffmanova sirotčince vybráno 11.72 K.

Verměřovice u Kyšperka. V neděli dne 26. t. m. večer konána schůze místní odbočky Všeodbor. sdružení. Přednášel pan říd. učitel Špaček »O Volné Myslence«. Poukázal na její stanovy a cíle, na snahy v oboru školském, promluvil o rozluce manželské se stanoviska Volné Myslenky a se stanoviska katolického, posléze pak o spalování mrtvol. Řeč jeho mnoha doklady odůvodněná, poukázala hlavně na nepřítel, které se chystá našemu lidu smykami Volné Myslenky. Po jeho řeči se přihlásil ke slovu pan Nastoupil, přítelník soc. dem. Souhlasil se všemi vývody našeho řečníka. Přitom se týče rozluky manželské, prohlásil, že plně souhlasí s církví katolickou. »Co, pane, myslíte, člověk nepochybně, i spalování mrtvol odůvodní. Když v ženské otázce poukazuje na snahy soc. dem., bylo mu p. Pírkem vysvětleno stanovisko strany, jež plně uzpal. Ukázal, jaký odpůrce politický býti má. Jeho řeč se nesla tónem klidným a věcným a vše, poněvadž to pravda bylo a je, zcela loyálně uznal. Takových odpůrců politických, objektivních a usměrněných si vážíme. Pak ještě se

přihlásil ke slovu jakýs mladík, vulgo »Matěj«. Škoda místa a papíru; je to opravdu »Matěj Šišlavý«. Schůze měla velmi pěkný průběh a velikou účast. — Na útulnu slepých dívek a na Hoffmanův sirotčinec sv. Josefa vybráno 4.28 K.

Manifestační schůze katolických žen českých. V neděli dne 2. června o 3. hod. odpo. ve velkém sále Žofinském v Praze zahájí svoji činnost »Svaz ženských katolických spolků českých«. »Svazem« vstupuje v život jedna z nejdůležitějších a největších složek organizačního tělesa katolického. O úlohách a významu »Svazu« promluveno bude na zmíněné manifestační schůzi, do níž mají katolické ženy české vstup volný. Po schůzi koná se ustavující schůze »Svazu«, které účastníci se mohou přihlásit členky a delegátky všech katolických spolků ženských. Spolky, které dosud svých delegátek nezvolily, učíte tak ihned a oznamte jejich jména sekretariátu Zemské rady katolické Praha II, Myslkova ulice č. 5., který jim vydá příslušné legitimace. Hlesení všech katolických žen českých budiž: »V neděli dne 2. června na Žofínku manifestační schůzi!«

Orlitz a katol. organizací z Česko-Třebovska, Litomyšlska, Chočanska a východních Čech vůbec. My Orlové miníme obelati z nejvýchodnější části vlasti svatováclavské čestným počtem 28. července t. r. slet katol. Orlitz a sjezd katol. spolků vůbec v Hradci Králové. Za tím účelem bude vypraven zvláštní vlak z Českého Třebové (ne pouze z Choceň, jak se již oznamovalo) přes Pardubice jedoucí a do Hradce Králové po 7. hod. ranní příjezdějí. — Doufáme, že jistě také všichni věrní katolíci a přátelé českého Orelstva nás doprovodí, aby jednak také byli účastníky katol. sjezdu, jednak svědky radostného prvního hromadného vystoupení a čestného dne nejen Orelstva katolického Východočeska, ale veškeré nad hlučným Orlitzem hrdé veřejnosti katolické. — Vyzýváme proto a prosíme snažně katol. spolky a organizace, jelikož čas jen krátký dělí nás od toužebně očekávaného dne, aby urychlily veškeré přípravy — a pokud je čas — hojnými přihláškami spolu účast a levnou jízdu zvláštním vlakem si zajistily. Přihlášky přijímá do konce května Robert Vala, kaplan v Českém Třebové. Jest třeba udát, pokud možno, přesný počet účastníků vůbec a stanici, kde přání by bylo do zvláštního vlaku přistoupiti. Po včasném oznámení těchto, zařizena býti může zastávka dle přání, dále pak nikoli. Učiněny buďtež přihlášky: od každého spolku hromadně, více spolků v místě, necht' účast hlásí spojeně. Již na 100 účastníků slevuje dráha polovici jízdného a při větším počtu ještě více. Celková účast, jak dá se předvídati, bude veliká. Z jednotlivých míst jako Sloupnice atd. hlásí se na 50 osob. Na pozdě došlé přihlášky, ježto sami dříve určitý počet ohlásit musíme, zřetel bráti nemůžeme. Ježto také musí býti ředitelství drah složena značná záloha, vyprošujeme si tudíž s přihláškami za každou osobu zaslání zálohy po 1 K, jež bude odečtena od jízdného. Přátelé, katolíci, ženy, jinoši, dívky, ruce k dílu, agituje, přihlašujte! — Zdař nám vše Bůh! — Za přípravný komitét a výbor litomyšlského okrsku katol. Orlitz: Škeřák Frant., rof. syn, t. č. jednatelem okrsku. Vala Robert, kaplan, t. č. starosta okrsku.

Zprávy místní a z kraje.

Generální návštěva. Jeho Excellence ndp. biskup Dr. Jos. Doubrava dne 3. a 4. června uděluje sv. birmování v Chrásti, ve středu 5. června ve Vejvanovicích, 6.—8. jest J. E. v Hradci Králové.

O Svatodušních svátcích počasí bylo deštivé a chladné, což ovšem bylo velikou závadou mnohým projektům, připravovaným v přírodě. Zato však rostlinstvo okřálo. Pouť zdejšího kath. chrámu sv. Ducha oslavil v předvečer Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava účastí na bohoslužbách v katedrále této a na hod Boží slavnou pontifikální mši sv. — Téhož dne odebral se nejdp. arcipastýř na visitační cesty.

Městská rada učinila dne 29. května tato usnesení: Místnímu odboru Československé obchod. besedy uděleno bylo povolení k uspořádání dopoledního promenádního koncertu v městských sadech na Žižkově náměstí v neděli dne 9. června t. r. — Připis ředitelství c. k. vyšk. reálky, obsahující seznam hostinců, jež navštěvovati jest dovoleno studujícími téhož ústavu, postoupen byl policejní k evklenci. — Vsnato bylo na vědomí, že c. k. okresní hejtmánství udělilo panu Arnoštu Jiříčkoví komitétu za provozování živnosti výčepnické v domě čp. 154 a 155 v Tomkově ulici. — Schválen byl návrh sboru profesorského c. k. reálky, by nadace Teubnerova pro tři nejdovednější kresliče za škol. rok 1911-12 byla udělena studentům V. Kuhnovi, J. Kynčelovi a J. Syrovému. — Uděleno bylo povolení k obývacímu domu čp. 511 pp. manž. Milanu a Aloisi Morávkovým ze Svobodných Dvůrů. — Vzat byl na vědomí výnos c. k. místodržitelství, upozorňující, že nyní dle zákona ze dne 15. září 1909 f. z. č. 198 ukládán býti může komitét, obecní a nadační peníz a regulativ. spořitelna až do výše 3000 K. — Návrh tarifu pro živnost komitétovou, předložený okresním hejtmánstvím, postoupen byl technické kanceláři ku zprávě. — Panu dr. R. Aningerovi, tovaryšku, uděleno bylo povolení ke stěžení druhé kolny na dvoře přádelny.

O světových slavnostech escharizmatických v Londýně. Kolínské Mešterné a Mnichovské pořádá Diecézní escharizmatický komitét informační přednášku ve středu dne 5. června v Klicperově divadle v Hradci Králové. Bude předvedeno 300 světelných obrazů. Přednáší vdp. Ant. Láš, známý hrdový řečník a četný účastník zimbabwských

sjezdů. O téže předměti přednášel vdp. Láš letos na mnohých místech za velikého zájmu obecnstva. Posledně poctila jeho přednášku na Žofíně Její císařská Výsost paní arcikněžna Marie Annunciata. Přednášku v Hradci Král. slbil návštěvou poctiti Jeho Exc. ndp. biskup Dr. Josef Doubrava. Začátek v 8 hodin večer, konec v 10 hodin. — Ceny míst: Lože 5 K, křesla a balkon 1 K, sedadlo v přizemí I. tř. 60 h, II. tř. 50 h. Sedadlo na galerii 30 h. Studentský, dělnický a vojenský lístek do parketu 20 h. Dětské lístky na všechna místa za poloviční cenu. Předprodej lístků v Družstevním knihkupectví v Adalbertině.

Osobní. Panu Jana Srpovi, vicepresidentu krajského soudu v Hradci Králové, odcházejícímu na vlastní žádost do trvalé výslužby, propůjčil panovník titul dvorního rady.

Maticní slavnost uspořádána bude tentokrát v neděli dne 16. června t. r. v útulných, stinných důstojnických sadech, kterouto novota, umožněnou ochotou sč. vojen. úřadův, avšak obecnostvo jistě sympaticky. Dány, které účinkovati mají při slavnosti, hlaště se laskavě u damského výboru maticního za příčinou včasného opatření národních krojů. Koncertovati bude úplná civilní hudba Sekyřova za jeho osobního řízení.

Z Ústřední Matice Školácké. Na nedělním koncertě 12. t. m. v hrubé sumě 295.08 K je zahrmat vytěžený obnos z buletu per 2222 K. Čistý jeho výnos 10.67 K byl umožněn při nízkých cenách darem souborův, za které se p. Šandrové záměrně vzdává dík, jako městské správě sč. za poskytnutí květin macešek. — Na diplom domáckí střebešské společnosti ve Vozeníkově hostinci složili z vybraných peněz dalších 10 K prof. František Rejtharnek.

Hudební přednáška pořádají žákyňe soukromé hudební školy v pensionátu školských sester D. N. D. v sobotu dne 1. června ve tři hodiny odpo., v neděli dne 2. června v pět hodin odpo. a ve středu dne 5. června ve tři hodiny odpo. Programy: zpěvní i hudební jsou velice bohaté a dobře volené. Klavíry ochotně zapůjčila c. a k. dvorní tovarna p. A. Petrofa.

Blozaf Adalbertina. Program od 1. do 4. června 1912: 1. Příroda v zimním rouše. (Přírodní snímek.) 2. Kohout v koši. (Komické.) 3. Hrázy pouště. (Obraz ze života obyvatel divoké Afriky.) 4. Stálý nepokoj voj. (Přírodní snímek.) 5. Krvácející květy. (Drama.) 6. Nabídnutí k sňatku. (Žertovné.) 7. Lvi uprchlí!... (Vysoce napínavé.)

Exkurse do léčebného ústavu p. MUDra B. Drože uspořádána přírodovědeckým klubem v neděli dne 26. t. m. Pan doktor vyšel s nevšední ochotou klubu vstříc a provedl účastníky svým ústavem, umístěným ve vile p. Klamparově, kdež demonstroval jim celou řadu moderních aparátů, lichž elektro a fototerapie s tak pronikavým zdarem užívá. Účastníky zajímaly zejména pokusy s Roentgenovými lampami, s proudy vysokého napětí, léčení pomocí negativních joutů a elektronů, pokusy s ultrafialovým světlem, určování radioaktivity pomocí iontalskopu a j. V přednášce při té příležitosti konané, pojednal p. řečník hlavně o vlivu emanace radiové na látkovou přeměnu zásad purinových při dně, o terapeutickém významu negativních joutů a elektronů v atmosféře, jakož i o léčebných methodách na elektrotterapii založených. Klub koná milou povinnost a vzdává p. dru Drožovi vřelě díky, lituje však, že účast při této tak zajímavé exkursi byla poměrně velmi slabá. To lze částečně vysvětliti tím, že konala se o svátcích svatodušních, kdy mnoho členů díle mimo Hradec, na kteroužto dobu ji bylo nutno přeložiti ku přání z několika stran vyslovenému pro župní cvičení sokolské.

Jarní slavnost v zahradní restauraci na »Střelnici«, spojenou s odpoledním promenádním koncertem v městských sadech na Žižkově náměstí, pořádá za spoluúčinkování kuklenské kapely p. A. Česenska v neděli dne 9. června t. r. zábavní výbor Českoslov. Obchod. besedy v Hradci Králové. Poněvadž význam slavnosti má býti věnován podpůrnému fondu Č. O. B., doufá pořadatelstvo, že P. T. příznivci obchod. pomocnictva svou účastí ku zdaru slavnosti přispějí.

Summa zrn na týden odpo. v Hradci Králové dne 28. května 1912. 1 hl: pšenice K 20.—, žito K 17.10 až 17.60, ječmene K 16.—, oves K 11.20, brachu K 26.— až 30.—, čočky K 40.— až 50.—, jahel K 25.— až 30.—, krup K 28.— až 30.—, bramborů starých K 7.20 až 7.60, bramborů nových K 25.— až 27.—, máku K 80.— až 100.—, 100 kg: žitných otrub K 19.—, pšeničných otrub K 18.50, 1 kg: másla čerstvého K 3.80 až 4.80, sádla vepřového K 2.20 až 2.24, tvarohu K —.64 až —.80, 1 vejce K —.06 až —.07, 1 kus okunek K —.40 až —.50, 1 cent cibule K 24.—, 1 kopa drobné zeleniny K —.80 až 2.40, 1 pytel mrkve staré K 6.— až 8.—, 1 kopa mrkve nové K 1.—, 1 kopa salátu K 1.20 až 1.80.

Na týden odpo. v Hradci Králové dne 28. května 1912 bylo přivezeno hl: pšenice 48, žito 36, ječmene 8, oves 120, okurek kop 20, cibule centů 50, drobné zeleniny kop 100, mrkve pytlů 15, bramborů starých hl 50, bramborů nových centů 20, salátu kop 600, mrkve kop 100, medvedčáků knedl. 443, řízlat knedl. 15.

Třebechovice. Vzhledem k minulé zprávě »Ratibora« prohlásili: Necht' pravdos, že bych sobě kdy přivoľoval »Báblu«. Vždyť i »Obnova« vždy psala o něm co nejlepšího. Ano, spěchoval jsem se, aby pan Dotfel pozemek ten odděloval, neboť věc z právní stránky ani ukončena. Pro širší veřejnost doplňuji právního právní v »Obnově« v ten smysl, že pan Dotfel jest majitelem Právního práva a hospodářským radou, a tolik ziskův »Báblu« stál. On zastupuje obec doma i před soudem a Báblu koupil. Při nabízení »Báblu« — to dá

ležité faktum »Ratibor« vynechal — měl jsem jemu jako soukromníkovu poskytnouti nezaslouženou úsluhu — povolit mu držeti vodu nad normál. Dovolil bych se mu ohřátí při tomto ohnčku, ale poněvadž by zpáteční voda zvláště času zimního můj mlýn poškozovala, k tomu jsem přistoupiti nemohl, a ovšem ani jeho prohraný spor platiti jsem nechtěl. Člověk věru ani neví, pokud sahají zájmy pana Dotfela a zájmy obce, je-liž jest současně — zástupcem. Jest mojí vřelou tužbou, aby obec své povinnosti konala, natož abych ji v tom překážel! Dále jsem měl obci povolit disponovati s vodou. Na tyto sebevražedné podmínky jsem ovšem přistoupiti nemohl a nepřistoupil. Pánové rozšiřují plané pověsti, že nejsem majitelem vody a současně na mně žádají, aby mohli vody užívat. Tohle mluví zřetelně. Vůbec zpráva »Ratibora« jest nevěcná a plná vzájemných odporů. Vůči sprostotě, že bych kdy chtěl obci co vzíti, k čemuž na svědectví volají nebožtíka před mnoha léty zakopaného, řeknu něco jiného. Je nás tu celá řada žijících, nikoliv nebožtíků, a pánové na radnici sami dobře vědí, jaká spousta podpisů třebechovských občanů podporovala žádost, aby jistému sloupu místního pokrokářství pro prokázané peněžní machle nebylo ono místo udělováno! Hájní Uhlíř také umí zpívat písničku o těch »lesních hromádách«. Vůči záluďné zprávě »Ratibora«, že bych nezaplátil nájem za »Bělidle«, proto že mi bylo odebráno, konstatuji: Až do roku 1910 mám vše zapláceno. Knížka předložena u soudu. Za rok 1911 jsem ovšem nezaplátil, ale proč? Mám za obci protipohledávky. Na p. obec se mnou až do této chvíle nevyrovnala za zaujmutí 222 čtverečních metrů mých pozemků, které pro své účely (nové cesty) nutně potřebovala a já dva roky na nich kliditi nebudu. Jinými slovy řečeno: obec je mi daleko více povinna, nežli já jí. Tedy pánové, mluvíte pravdu a nefiksujte! Já obec nikdy ani o krejcar nepřipravil, ale možná tak tvrditi o vašich chráněncích? Ku př.: Kolik pak stovek na věčný čas zůstal p. S. poctivě dlužen? Jen se nečervenejte a oznamte to veřejně v »Ratiboru«. Ta velká suma se prostě odpsal — byl to pokrokář. Ku konci radím pánům, aby se nestarali o můj mlýn, jako já se nestarám, je-li ještě a jak vysoko zadlužena jistá villa, továrna a j. Mé finanční poměry vzdor všem ranám osudu jsou úplně spokojené, pro můj majetek tedy pány hlava bolet nemusí. — Jest nyní od 28. května do 8. června srážka náhona, a obec má za povinnost náhon čistiti od vodárny po panský stav, za tuto vodu, kterou mlýnář má nechati téci do těchto dvou kašen (jak teče, každý zřetelně z »Obnovy« pochopiti mohl). Proč zástupci obce u soudu prohlásili, že nic písemného nemají o svém právu vodním? Já jsem vše předložil a také na mé právo sáhnouti nikomu neradím. Chcete-li, aby se Vám po srážce opět stavidla zarazila, musíte vyhověti vlastním povinnostem, které jsem Vám ohledně srážky připomenul 25. května. Jinak učinil bych tak, jak se stalo s Bělildem (tím 3. odstavcem). — Jan Hájek, mlýnář.

Třebechovice. Svého času nabídl mlýnář pan Hájek jistému rušiteli pokojného našeho společenského života, aby, chce-li býti čistým, přišel se umýt pod jeho mlýnský vodopád. Dosud toho nepoužil a proto stíká vlastním kalem takto: »... stane-li se zde nějaká ohavnost, dlužno jejího původce hledati v kruzích »křesť. sociálních. Anebo provede-li příslušník téže strany něco nízkého, přiskočí ihned místní redakce »Obnovy«, sestávající ze zástupců duchovenstva, učitelstva a živnostnictva, aby jej vzala pod ochranu« atd. Poněvadž žípokrokář jako jindy, tak i nyní mluví do větru a nic nedokazuje aneb volá mrtvé svědky, proto (nikoli jemu — ten to sám dobře ví) oživujeme pokrokářské zrcadlo těmito několika fakty: 1. Po stopě zločinců a pod ochranou černé noci znešváten železitým lakem dům p. lékárníka a pokrokářskou morálkou odchovanými zákeřníky, kteří dosud se strachy teteli před možnými následky. Nalepen ohavný pamflet na nároží ulic proti spoliobčanům, kteří se dopustili přehrožného činu: postavili totiž svou vlastní kandidátní listinu při volbách obecních. 2. Památník rodáka, zasloužilého kněze a spisovatele Jiřího Kupky, odvlečen s Orebu a vandalsky, jako na potupu ho zneužito za podezřívku pro kandelábr dole ve městě. 3. Starožitný měděnec z městského muzea prodán co veteš do starého železa mistru kovářskému. (Dárce jeho myslel, že v městském muzeu nejlépe bude uložen!) Kdo tyhle »vznešené« činy nepochválí, je rejpál a bída malá. 4. Pokrokář ve chrámu plní svůj náboženský úkol tak, že tam obetarává svou korespondenci. Kněz nečiní z toho důsledků, ale pokrokář pokračuje ve svém počínání (píše pohlednice) i při císařské mši. 5. Jiný příslušník cechu pokrokářského posle sprostý a surovostí dýšící dopis nevázanému našinci. Ten si to ovšem jako svobodný občan nemohl dáti líbiti, ani stejnou úroveň k němu sestoupiti, nýbrž pisatele prostě zažaloval a ten ovšem u obou instancí, odvolouzen. Dle pokrokářsko-macharovské logiky ne ten, kdo lompl čest a urážl, ale kdo hájí svou čest, hoden jest pokrokářské klatby. 6. Jiný vynikající pokrokář v alkoholickém rozpoložení myslí ztráta obecního ponocného, který mu chtěl prokázati samaritánské služby. Hoj! Kdyby to byl tak náš příslušník, to by byl proti nám zahájen divoký pokrokářský kankán! Noviny by o »nákém« tom činu syna obecního otce dostaly zvláštní telegram. 7. Pokrokář a sokolský pracovník spáchá ve společném podvodné manipulaci a je zabit. V naší náložné dělné revidenta. Veškeré časopisy o tom psaly a přirozaně, že i u nás se o tom mluvilo, neb každý zájemník záležitosti má právo zvěděti, jak je nyní ravie opatřena. »Obnova« našince ještě veřejným způsobem ukřivčila. A odpovídá? Novinářská neurvelet. Tohle jsou fakta, jak tak například vybraná, ale určitě stačí. Tedy vlastními slovy »Ra-

tibora« lze prohlásiti: »Stane-li se zde nějaká ohavnost, dlužno jejího původce hledati v kruzích pokrokářských. Anebo provede-li příslušník téže strany něco nízkého, přiskočí ihned místní redakce »Ratibora«, sestávající z dlouhých siamských dvojčat, kněžimi kdysi na studiích podporovaná — aby jej vzala pod svou ochranu a tak svou nadvládou lid stále ujařmovala.« Jenže každá písnička má svůj konec. — Nepodplacení občané.

Labská Týmice. Dne 22. t. m. zavítal do našeho města na své visitační cestě J. E. nejdp. arcipastýř náš biskup dr. Jos. Doubrava, aby udělal sv. biřmování. O půl 8. hod. ráno přijel J. Excellence ze zámku Kladrubského, provázen jsa vsdp. kapitulním děkanem drem. Soukupem, bisk. vikářem vdp. arciděkanem drem. Jos. Mrštíkem a ceremonátem dp. drem. Huránem. Již vstříc vyšel zdejší sl. sbor hasičský s hudbou a doprovodil kočár Jeho Excellence před radnici k slavobraně, kde byl nedp. arcipastýř uvítán starostou města p. F. J. Tonínáskem, pak úřad. c. k. okr. komisařem p. J. Tomkou. K uvítání se dostavili dále: sl. městská rada, c. k. okr. šk. insp. pan Chmelář, ředitel zdejších měst. škol p. L. Menci se sl. sbory učitelství a vdp. děkan V. Zörnig s jiným duchovenstvem. Školní dívky a různé místní spolky tvořily špalír od slavobrány až ke kostelu. Po uvítání poděkoval J. Exc. dojemnou řečí za vřelé přijetí a ubíral se do kostela, kde sloužena byla mše sv., po níž měl nejdp. biskup úchvatné kázání a na to uděloval sv. biřmování. Celé město téměř bylo vyzdobeno prapory a všude panoval veliký ruch. Večer o půl 7. hod. odejel nejdp. arcipastýř zpět do Kladrub. Následujícího dne ráno po uvítání venkovskými pp. starosty a sl. sbory učitelství ubíral se Jeho Excellence do kostela špalírem venk. škol a udělal sv. biřmování. Dopoledne byla zkouška ze sv. náboženství mládeže škol venk., odpoledne škol zdejších, po té v kostele Jeho Excellence se rozloučil s věřícími a udělal své arcipastýřské požehnaní. Odejel do Kladrub ve 4 hod. Veliká účast na této duchovní slavnosti je důkazem úcty a lásky naší k milému našemu arcipastýři.

Smetanova pěvecká župa polabská, v níž sdruženy jsou pěvecké spolky: »Hlahol« v Čáslavi, »Tyl« v Hoře Kutné, »Dobromila« a »Dobroslav« v Kolíně, »Beseda« Hlahol« v Nymburce a »Hlahol« v Poděbradech, pořádá ve čtvrtek dne 6. června 1912 pod protektorátem sl. městské rady čáslavské župní sjezd v král. městě Čáslavi. Pořad: 1. O půl 11. hod. dopol. valná hromada delegátů župy v zasedací síni měst. radnice. 2. O půl 2. hodině odpoledne vítání bratrských spolků pěveckých na nádraží. 3. O 2. hodině odpolední společná zkouška s orchestrem na večerní koncert. 4. Přesně o 8. hodině večer ve dvoraně Sokolovny župní koncert, při němž provedeno bude za lask. spoluúčinkování Kolínské Filharmonie oratorium dra. Ant. Dvořáka »Stabat Mater«. Shor: Smetanova pěvecká župa polabská (400 členů). Soli: Pi. A. Sazymová (sopran), pi. M. Bergrová (alt), p. A. Hřaba (tenor), p. ředitel Jos. Winter (bass). Orchestr: Kolínská Filharmonie (60 členů). Dirigent: Župní sbormistr ředitel Josef Malý. — Začátek přesně o 8. hodině večer! Při koncertě bude sál uzavřen! Po pátém čísle přestávka. Čistý výnos případně spolku pro postavení Smetanova pomníku v Praze.

Hořice. Město naše chtělo r. 1913 desítkouletou památku na svou výstavu oslaviti výstavou novou, bude však třeba ji odložit, ježto sousední Nový Bydžov ohlásil již veřejnosti svou výstavu. V době hospodářského prvního rozmachu měly výstavy nepopíratelný význam, potkal je však týž osud, jak v ohledu národním besedy. Vykonal svůj úkol. Dnes počítá každý, co může od výstavy čekat a tu mohou se něčeho nadíti někteří živnostníci, gážisti však a dělnictvo jen zdrazení potravin a všech poměrů vůbec, neboť ještě žádná výstava nenechala tyto poměry nezdraženy a ještě po žádné výstavě nevrátily se ceny původní. Oprava veřejných cest a chodníků a jiných veřejných míst a podniků bývá spojena ovšem s výstavou každou, ale nikdy se to nestalo bez záplamictva, poněvadž málo výstav, ač-li nechtěly poklesnouti na podniky čistě zábavné, skončilo bez deficitu, což platí o výstavách krajinských tím více, čím kratší mají trvání. — Též se stavby pensionátu pro Vesnu sešlo z důvodů finančních, neboť Hořice platí dnes netto 200 procent na pitřáčkách, jimiž není ještě celý obecní výdaj, počítaje v to i marnoty, ubrazen. — Navržená kospé Erbanovského domu pro chudobince se nám zamlouvá již z toho důvodu, že po městě roztroušené chudinské domky jsou spíše ostudou, než dobročinnou institucí. Rovněž postavení opatrovny stalo se vzdor všemu náležitosti, ježto není v Čechách snad jednoho města významu toho, jaký mají Hořice — bez opatrovny. — Pěvecký spolek »Ratibor« oslavil o svatodušních svátcích své 50leté trvání slavností akademií v nově upraveném divadelním sále a lidovou slavností v sádkách Smetanových. Ač je nám »Ratibor« sympatickým, jako každý spolek, pěstující umění, přec nemile se nás dotklo, že neuvažal za potřebné, pojmuti služby Boží do svého programu, jak tomu bylo při stejné příležitosti v Plzni.

Sv. mše v Josefově konali od 19. května kněží z řádu sv. Dominika v Praze: vdp. převor O. Pospíšil a vdp. A. Lakančík. Výmluvní kazatelé přednášeli svaté pravdy tak přesvědčivě a mile, že návštěva zvláště večer byla nad očekávání velká. Máloměrý jiný kostel tolik posluchačů by podal. V neděli odpoledne svěcen byl misální svatý kříž, darovaný od p. Reichrta z Rasova. — Občané rasoviští přivezli kříž slavně do Josefova, kde nepos. byl od mládežnické v. slavné, pravdy, jehož šťastně se tak obrovské zástupy lidí, že takové slav-

nosti Josefov dosud neviděl. — Kříž zasazen byl potom do úhledného kamen. podstavce vedle kostela a slavně byl posvěcen. — Při kázání, které se po svěcení konalo, byl rozsáhlý chrám do posledního místečka naplněn. Vdp. převor konal ještě večer májovou pobožnost a druhý den ještě měl ke zbožnému lidu dvě promluvy, načež se s námi rozloučil. — Horlivým missionářům voláme srdečně: Zaplať Pán Bůh!

Dolní Kalná. V sobotu dne 11. května konal se zde slavný pohřeb zemřelého p. děkana a bisk. notáře Josefa Sedláčka. O 10. hodině vykropil ve farní budově tělesné pozůstatky v Pánu zesnulého vsdp. Jan Kuhn, kons. rada a emer. bisk. vikář vikariátu vrchlabského za přítomnosti 24 kněží, načež se rozvinul průvod do farního chrámu Páně. Průvodu zúčastnila se školní mládež obecních škol z Dolní Kalné a všech příslušných obcí se svými pp. učiteli, p. t. spolky hasičské, vojenských vysloužilců a nepřehlédlné zástupy lidí s obecním zastupitelstvem z Dol. Kalné a ostatních příslušných obcí v čele. V chrámu nad rakví zesnulého kněze tklivě promluvil P. Josef Hopfinger, představený kláštera Františkánského v Hostinném. Vhodným a dojemným způsobem vylíčil činnost zemřelého p. děkana jako kněze horlivého a svědomitého. Slavné requiem za asistence dpp. Josefa Stříbrného, faráře v Hořenci Branné a Františka Kluse, katechety v Plzni, sloužil vdp. Jan Ruml, farář na Chotěborkách. Když pak již rakev spuštěna byla do hrobu. vsdp. celebrant vřele poděkoval všem, kteří tak hojnou účastí při pohřbu poslední projev úcty a lásky dali na jevo v Pánu zesnulému. Farnost kalenská ztrácí v p. děkanu Sedláčkovi dobrotného, nezištného duchovního správce a kněží okolní upřímného a obětavého přítele. Ave anima pia!

Svěcení základního kamene nového kostela v Proseči. Na hod Boží svatodušní konala se v Proseči slavnost kladení základu nového kostela. Po nesčetných překážkách a velikých finančních obětech dočkali se prosečtí katolíci té radosti, že přikročeno ku stavbě tak potřebného nového kostela. K řídké slavnosti té obětavě zavítal vsdp. rada dr. Fr. Sulc, aby posvátný úkon vykonal a slovem Božím nás posílil. Ale zdálo se, že radost naše bude zmařena, neboť o rána děšť již dlouho čekaná a potřebná v proudech lil se s oblak. Než právě v tu chvíli, na kterou slavnost určena, vyjasnilo se poněkud nebe a mohl se tudíž rozvinouti k naší radosti velkolepý, nevidaný průvod od domu Svatojosefské jednoty, kde přítomně služby Boží konáme, do obce Podměstí ke kříži, kde čekal vůz se základním kamenem. Do bohatě a velmi slíčně ozdobeného vozu zapřažena byla dvě dvojspřežení statných, vyzdobených koní, bratřím Kusým náležejících. Průvod, skládající se ze školní mládeže, sborů hasičských, jednoty Svatojosefské, četné družiny orelské v kroji, společenstva živnostníků a nesčetného množství lidí, pojal okrášlený vůz s mohutným balvanem granitovým mezi sebe a ubíral se za zvuků mariánských písní na staveniště. Čtyři zedníci složili obratně těžký kámen s vozu a zručně po líkách dopravili na určené místo v presbytáři za oltářem, načež slovně pan kanovník svým známým brilantním způsobem promluvil velikou řeč k shromážděnému zástupu na text: »Tento jest den, který učinil Pán, radujme se, alleluja.« Na to vykonal příslušný církevní obřad a konal se poklep na památný kámen. Nejprve vsdp. kanovník s heslem: »Nikdo nemůže jiného základu položit, nežli ten, který položen jest, jenž jest Kristus Ježíš.« Potom přistupovali jiní, jako: Pan děkan Macháček s heslem: »A já klásti budu řadem kamení tvé a založím tě na safíru.« Místní pan farář Martinek: »Touží a omdlévá duše má po síních Hospodinových.« Místní vlp. Kotyza: »Posilte se ruce vaše ve dni, v němž založen jest dům Hospodina zástupů.« Pan řídící: »Zpěvením k srdci, srdcem k Bohu.« Pan starosta V. Petr za město Proseč: »Bohu ke cti, vlasti k oslavě.« A podobně mnozí jiní případná hesla pronesli. Na to odebralo se množství do Svatojosefské jednoty, v jejích velikých místnostech sloužena byla slavná mše svatá a pro nás tak významná slavnost skončena. Kéž nám dá Bůh, aby i dokonání bylo radostné!

Ramín (vikariát Polčeka). Od 16. do 24. května konána byla zde svatá missie od dpp. OO. ze řádu Nejsv. Vykypitele, P. rektora Karla Kandy a Ondřeje Köhlera z kláštera u Svitav. Svatou zpodob vykonalo 636 osob, a ke stolu Páně přistoupilo asi k 800. Za svá krásná kázání odměňování byli při nich stálým naplněním kostela. S výsledkem můžeme býti úplně spokojeni, a jest si jen přáti, aby věřící vzali si slova dpp. missionářů k srdci a pilně zachovávali to, co slyšeli. Dpp. missionářům platí náš neupřímnější dík a přejeme jim v dalším působení mnoho zdaru. Zaplať Pán Bůh!

Ústí n. Orli. (Úmrť). V sobotu před svatodušními svátky doprovodili jsme ku hrobu jednoho z nejstarších a také nejhorlivějších členů svatojosefské jednoty, dlouholetého pokladníka br. Ladislava Stehna. Zemřelý celý svůj život věnoval službě Boží, svým lidem svým hlasem zastával též dlouhou řadu let staršího, po celých Čechách známého káru literátského. Jaký byl jeho život, taková byla i jeho smrt. Zemřel klidně, odevádan do vůle Boží, s tím blahým vědomím, že Spravedlivý Soudce, kterému věrně po celý život sloužil, bude mu dobrým odpátlitelem. Ústecké občanstvo, které doposud přes veškeré útoky nepřátel naší sv. víry rádo navštěvuje chrám Páně, ztrácí v něm dobrého a milého zpěváka a tak hned na něho nezapomene. Též Katolická Jednota ztratila v něm spolehlivého pokladníka a členům zůstane vždy v míle upomínka. Jak byl zemřelý věčen, důkazem byl jeho pohřeb, který se konal v nepřehlédlnou dobu, totiž v sobotu odpoledne před svátky. A přece za tak hojného účastnictví lidí! Zemřelý, sá výhradně

věnoval se jen kostelnímu zpěvu, přece byl horlivým čtenářem katolických časopisů. Kdo s ním přišel do styku, každý ho miloval pro jeho milou povahu a bystrý rozhled i v časových otázkách. Nuže, dříve sladce, náš milý a nezapomenutelný Ladislav, a očekávej slavné z mrtvých vstání. A my doufáme, že se opět s Tebou shledáme.

Sktivany. (Úmrtí.) Rozpomenul se Pán a povolal k Sobě do vyšších světů šlechtinou duši jediné dcerušky našeho milovaného pana řídícího Jos. Bejra. Bylo to o Božím hodě svatodušním, kdy žalný hlas umíráčku oznamoval, že dobré Hermínky není na světě. Nejlepším důkazem lásky a spolucitění bylo, že jediné srdce při té smutné zvěsti nezůstalo klidno, jediné oko bez rosy, jedna ústa bez stesku. Odešla v nejkrásnějším rozkvětu svého mládí ve věku 20 let. Drahá zesnulá těšila se nevšední přízní všeho obyvatelstva sktivanského pro svoji milou, tichou povahu, šlechtěnou pečlivým vychováním její starostlivých rodičů. Dne 28. května po 3. hodině ubíral se nepřehledný průvod smuteční na místní hřbitov. Ať otužilý muž, stařena nebo dítě, každý zaplakal, když veškeren žal a lítost dostoupily svého vrcholu nad otevřeným hrobem naší předobré spolužačky a přítelkyně. V rakvi s krásným věncem z bílých květů, sama jsouc nejkrásnější květ předčasně utržený a uvadlý, spuštěna byla do chladného lůna matky země. Pod vonnou závěsí kytic a květů brzy zmizel krov rakvice, v níž odpočívá schladlé srdce mé družky a spolužačky. — Lehké odpočinutí dejž jí, o Pane, šepotaly naše rty, a rodičům v jejich těžkém bolu dejž Bože posily a ulehčení. — Bl. P.

Různé zprávy.

Eucharistický kongres ve Vídni. Dle došlých zpráv mnozí se přihlášky ze všech zemí tak, že ústřední komité se až leká pomýšlení, jak a kde všechny ty hosty umístit. Všecky hotely vídeňské jsou už dávno pro dny kongresové zadány. Ve vnitřním městě komité již kde jaký pokojík najalo a ve všech ostatních vídeňských okresech shání byty a noclehy. Jako při eucharistickém sjezdě kolínských byli cizinci ubytováni v okolních městech a místech, tak i pro sjezd vídeňský už vyjednávají se s městy Klosterneuburgem, Badenem, Mödlingem, Schwechatem, Liesingem a j., aby cizím účastníkům poskytl přístřeší. V Klosterneuburgu budou umístěni Tyrolané. Společné noclehy nejméně pro 20.000 osob budou připraveny ve veřejných budovách školních, což bylo umožněno tím, že počátek školního roku pro Vídeň a okolí byl odložen o několik dní. České účastníky znova proto upozorňujeme, že ve vlastním zájmu musí nejpozději do konce června se přihlásiti, chtějí-li míti byt ve Vídni zajištěn. Přihlášky mohou se díti buď u příslušného farního úřadu, neb u Diecézního eucharistického komitétu v Hradci Králové.

Soustrast nad obětmi »Titanu« projevila zvláštním způsobem soc. dem. »Rovnost«. Protikřesťanská zavlílost ovšem velice snadno svádí i lidi jinak bystré k nemyslivosti. Celý vzdělaný svět vážně se zamyslí nad posledním činem hudebníků, kteří odevzdávali duši svoji Bohu sehraním zbožného sboru »Blíž k Tobě, Bože můj!« Právě proto, že viděli neodvratnou zkázu, hráli píseň, která obrací mysl k Bohu, s nímž se měli v nejbližších okamžicích shledati. Text chorálů toho povznášá duši nad všední prach, vyjadřuje vroucí touhu po účastenství v životě nebeském. A teď přijde soc. demokrat z »Rovnosti« s posměchem na hudebníky, proč ten chorál hráli. A dodává, že asi hráli »zbožnou píseň proto, aby Boha pohnuli, aby je zachránili. Vždyť je pánbůh (!!) mocný. Že je nábožná píseň nezachránila, dokazuje bláhovost takového počínání.« — Socialista pak s úšklebkem odložil své pero v pevném přesvědčení, že zase rozsvítil novou lampičku nejmmodernější kultury. Zvláštní útěchu za nimi poslal do moře. Táželi se, proč hráli, odpovídáme, že věděli, jak jim nepomůže dr. Adler s celou svou družinou. To nahlédli sami lidé smýšlení protikřesťanského, kteří se topili zrovna tak rychle, jako katolíci. V takových okamžicích obrací se náhle mysl k Bohu i lidé, kteří si dlouho hráli na velké radikály. Když se stalo železniční neštěstí v Uhersku, ani jeden těžce raněný nevolal k pomoci soc. demokratickou organizaci. Ale všichni si přáli, aby je potěšil řeholní kněz, který rychle na místo neštěstí přispěchal. I raněný žid volal, aby mu řeholník poskytl nějakou náboženskou útěchu. Křesťanští hudebníci byli na smrt energičtější připraveni, než ti lidé, kteří se drali o místa ve člunech, jak počínání hudebníků svědčí. A nečekali zázraků zrovna tak, jako oni kněží, kteří až do konce zpovídali a hybnoucí těšili. A přišli »Rovnost« se zvláštní tendencí »pánbůh«, pak jest viděti, jak sama existence Boží jest nemilá lidem, vychovaným od židovského tisku. A tihle lidé podle všeho také »Krista brání« proti klerikálům. Neurvalost, s jakou píše soc. dem. tisk přímo o Bohu a jindy o Kristu, jest nejsvětější dokumentem, jak jí jde o zachránu náboženských ideálů.

Všelicos. V r. 1911 bylo v Jižní Itálii ještě 73.8 proc. analfabetů. V severní pak Itálii, v Bologni jest jich ještě 38.3 proc., v Mantui 36.5 proc. a v Miláně 20 proc. — Na vysoké škole zemědělské ve Vídni, na níž započalo počátkem tohoto školního roku na 1000 posluchačů, studuje 159 českých studentů. Slovanů vůbec jest na škole 60 proc., nemají však ani zastoupení v důvěrnickém sboru. — Četné obchody, kavárny a restaurace za krvavých vřítností v Budapešti vyvěsily rudé plakáty s nápisem: Ať žije všeobecná, rovná a tájná právo hlasovací! Tím chtěly se chránit proti vybití. —

Poslanecká sněmovna portugalská usnesla se 50 proti 25 hlasům zrušiti portugalské vyslanectví při Vatikánu. — Němečtí nacionálové v okres. zastupitelstvu v Heitzingu podali návrh, směřující proti českým bohoslužbám v Heitzingu a proti tomu, aby se Čechev sčastastovali průvodu Božího Těla a zpívali české písně. — Na parlamentní budovu v Pešti podniknut byl 28. května večer dynamitový útok. Škoda jest jen nepatrná. — Z Francie odjedou do Marokka nové posily, celkem 47.000 mužů. — V neděli byla v Paříži zahájena velká mezinárodní hudební soutěž. Súčastnilo se jí též Pěvecké sdružení pražského učitelstva, které dobylo první ceny, jež činí 15.000 franků. — Poněvadž bezvěreční učitelé ve státní beznáboženské škole ve Francii týrali katolické děti a uráželi jich nábožensky cit, utvořily se spolky katolických otců na ochranu nevinných dětí proti bestialitě pokrokářů ve škole. A apellační soud francouzský také rozhodl, že spolky ty existovat smějí. — Macharova pověstná »Čítanka« byla z rozkazu školních úřadů vyloučena ze všech žákovských knihoven.

Vážné ohroženo je české školství dolnorakouské jak nepřítelům vnějším — Němcům, tak i nepřítelům známým nebezpečnějším — nedostatkem prostředků. Spolek »Komenský« ve Vídni III.-3 Strohassse 45, který vede zápas o bytí české menšiny dolnorakouské právě tak, jako Ústřední Matice Školská a národní jednoty v zemích českých starají se o české menšiny, jest letos v jubilejním roce své činnosti — v roce 41. A v době, kdy snad očekával by se nový rozmach, nový postup za vznešenou myšlenkou ochrany české menšiny, strádá spolek »Komenský« a nemůže ani udržeti stávající školy. V prvních 4 měsících jubilejního roku zaznamenává nejstarší obranná jednotka česká značný úbytek příjmů oproti roku loňskému. Při tom vydání velmi vzrostla. Staví se nezbytně nutná školní budova v Poštorné, vyučování dětí protizákonně zavřené školy ve III. okresu vyžaduje nákladu o 1500 K měsíčně více než loni. Nemá-li stavba budovy v Poštorné přestati pro nedostatek peněz, mají-li se stávající školy »Komenského« udržeti, nutno rychle pomoci. Každá pomoc, dar i rada, adresa dobrodince, na něhož by se spolek měl obrátiti, je vítána.

Žádost za připuštění ke zkouškám přijímacím do I. ročníku katol. ústavu ku vzdělání učitelů v Babenci přijímají se do 1. července t. r. K žádostem třeba přiložiti: 1. Křestní list, 2. poslední vysvědčení školní, 3. vysvědčení zdravotní, vydané úředním lékařem a vysvědčení očkovačů, 4. vysvědčení o mravech, vydané farním úřadem. Zápis dne 16. července od 8. hod. ranní; po zápisu počnou zkoušky přijímací. Ke zkouškám třeba si přinésti pero a papír a předložit výkresy. — NB. Přijímají se hoši 15letí; dispens v případě nedostatku věku může z důležitých příčin udělit ředitelství ústavu.

Vývoj českého školství ve Vídni je název informační brožury, kterou vydal spolek »Komenský« ve Vídni. Cena této pomůcky nutně pro všechny, kdo se o menšinu dolnorakouskou zajímají, je 20 hal., poštou 25 hal. Objeďnávkou vytizuje kancelář spolku »Komenský« ve Vídni III.-3 Strohassse 45. V Praze lze obdržeti brožurku v knihkupectví p. Aloise Srdce, Praha II., Spálená 7.

Františkovy Lázně požívají zasloužené světové pověsti jako lázně pro choroby ženské. Ale od mnoha desetiletí těší se též světové pověsti, že v nich s nejlepším úspěchem léčí se srdeční vady a zkrvatnění tepen. Pohříchu u nás není to dosud známo, jak by toho prospěch nemocných vyžadoval, pročez na to upozorňujeme. V těchto lázních působí český lékař cís. rada a MUDr. Ot. Rožánek, odborník pro srdeční vady a choroby ženské, již po dobu 20 let. Aby pak umožnil i nemajetným, aby mohli moderní lázeňské léčbě se podrobiti, léčí je zdarma, zaopatřuje jim slevy na cenách koupelí až 50 proc., levné byty atd. Těchže výhod poskytuje i duchovenstvu. Blíží informace podá ochotně.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

zaopatřování a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC.
umělecký závod v Hradci Králové.
Četné usnadnění od vld. úřadů duchov. k dispozici.

»Vláda peněz.« (Sociálně-politické úvahy. Napsal Rudolf Vrba. Díl I. a II. za 24 K.) Rudolf Vrba není »homo novus« v sociologii a národohospodářství. Řadou vážných, opravdových prací, čerpaných ze současného života, vykázati se může tento pilný a neúnavný pracovník, pro jehož činnost není u nás valně porozumění, snad z předsudku, snad také z té příčiny, že není náklady k opravdovému přemýšlení. Důstojně řadí se »Vláda peněz« k ostatním dílům Vrbovým a svým uspořádáním obsáhle látky svědčí o plni a pozorovatelském talentu autorově. — Spisovatel vyličil dle časopiseckých zpráv listů českých i světových současný rozmach kapitalismu jak v Evropě tak v Americe. Šedesát dvě kapitoly díla »Vláda peněz« seznamují čtenáře nejen s rozmachem kapitálu, ale poučují jej také v příčině sociální otázky a jsou doloženy hojnými statistickými daty, s nimiž jsme se dosud nesetkali v jiných podobných dílech. — Cena obou dílů »Vlády peněz« 24 K jest nízkou,

přihlížíme-li k její morální hodnotě a k výsledku, jehož by dosáhnouti mohla, kdyby u nás bylo porozumění pro otázky, kolem nichž kráčíme se zavřenými očima. Že se spisovatel »Vlády peněz« těší dobré pověsti i v cizině, kam vnikly jeho německé práce, dosvědčují některé hlasy německých novin všech směrů. Uvedeme zde jen několik dokladů. O dle »Österreichs Bedränger« přinesla »Öst.-Bayer.-Corresp.« v Mnichově dne 20. listopadu 1903 tuto zprávu: »Nové dílo Rudolfa Vrby. Spisovatel jest jedním z nejlepších sociálně-politických autorů současnosti. Jeho vynikající kniha »Der Nationalitäten- und Verfassungsconflikt in Österreich« měl by čísti každý »Die Gegenwart« v Berlíně, ze dne 26. listopadu 1904 projevuje tento úsudek: »Rudolf Vrba: »Österreichs Bedränger. Die Los von Rom-Bewegung.« Kniha z »nepřátelského« tábora, ale kniha, jež nutí ku přemýšlení a vykazuje kapitoly, jež jí činí velmi cennou. Na př.: líčení spisovatelovo o vykořisťování národů mezinárodním kapitálem svědčí o zdravém nadání pozorovatelském a o plných a svědomitých studích. Není zvláště nakloněn nám, říšským Němcům, leč právě tato vlastnost jeho měla by býti pohnutkou, abychom pohlédli na svůj obraz jako v zrcadle. Dílo toto zasluhuje zájem čtenářů, poněvadž jest zajímavým.« »Braunschweiger Volksblatt« ze dne 16. července 1904 referuje takto: »Rudolf Vrba: »Österreichs Bedränger, die Los von Rom-Bewegung.« — Kniha tato dostane se v Německu jen do malého počtu rukou. Bylo by žádoucí, aby ji četli zvláště všichni, kdo pracují v hnutí Losvonromistů. Vrba jest rozhodným odpůrcem protestantismu, při tom však mužem rozhodně učeným, bystrozrakým a poctivým. Přes množství odporu, jež vzbuzuje v nás tato kniha, jsme poutáni proti své vůli jejím obsahem.« »Information« ve Vídni ze dne 2. května 1904 píše: »V našem politickém věení doznala malé pozornosti kniha, již vydal před rokem známý český národohospodář Rudolf Vrba pod názvem: »Österreichs Bedränger.« Vrba jest důkladným pracovníkem, což dokázal dosud v každé ze svých publikací O dle »Die Revolution in Russland« přinesl »Neustädter Zeitung« dne 13. června 1907 tento posudek: »Toto na výsost zajímavé dílo svými politickými a sociálními pracemi daleko známého spisovatele Rudolfa Vrby vyšlo ve dvou objemných svazcích. Kdo se chce o příčinách: otřesů ruské vellejší správně poučiti, nechť si přečte jmenované dílo R. Vrby. V čísle tom je plně přmo mravenčí, které se nemůžeme dosti obdivovati. Spisovatel rozumí nejen obrovský materiál sbírat, účelně spracovat, nýbrž dovede materiál ten kriticky ovládat a čtenáři ho záživným učinit. Spisovatel dovedl mistrně Rusko vyličiti v jiném světle, než je obyčejně v denním tisku sledováme.« Tím horším jest vysvědčením pro nás, nedocházejí-li díla jeho dostatečné pozornosti v zemích koruny České, pro něž mají aktuální důležitost. U nás, kde se klade tak velká váha na hospodářské povznesení, u nás, kde se občas poukazuje, jak jsme národohospodářsky vyspěli a vyrostli asi ve čtyřiceti letech, měly by spisy podobné míti hojně čtenářů a měla by se jim věnovati náležitá pozornost. Jsme ovšem národem převahou chudým, ale právě ta okolnost měla by nám býti vzpruhou, abychom byli řádně informováni o rozmachu kapitalismu a o sociální otázce, jež jest nyní tak akutním problémem. Kniha, jakou jest »Vláda peněz«, jsou vzácnými zjevy ve tvorbě sociálně-politické literatury, pročez jest přímou povinností veřejnosti české, aby jim věnovala pozornost.

Tomanova aféra. Chystaný plán na osvobození Tomanova z vězení vyzrazen byl tím, že vyšetřující soudce zachytil jeden dopis jeho, z vězení zaslaný příbuzným, v němž jim sděluje, kam schová peníze. Soudce je hned nato k příbuzným Tomanovým a vykonal u nich domovní prohlídku. U manželky Tomanovy, Marie, našel otisky klíčů ve vosku, několik dopisů od jejího muže a podrobný plán k útěku. Toman chtěl v noci na pondělí svatodušní spustiti se po provaze s okna své cely a nedaleko věznic mělo vše býti připraveno k útěku automobilem. Je jisto, že Toman byl smluven s jedním nebo několika dozorcí vězňů, neboť jinak nebyl by si mohl opatřiti voskové otisky klíčů k různým dveřím ve věznicích, a také nebyl by mohl odesílati příbuzným potřebné informace. Druhý bratr Tomanův Jindřich před zatčením utekl. Také u krajského soudu v Uherském Hradišti bylo zavedeno vyšetřování, aby se spoluvinníci Tomanovi zjistili. V souvislosti s tímto chystaným útekem byli zatčeni kromě ženy Tomanovy: otec jeho Vincenc, matka Marie a bratr Vincenc, rolník v Ústupově.

Člen akademie francouzské, proslavený spisovatel Q. Legouvé, při rozdávání cen jedné pařížské školy roku 1877 pronesl také tato slova: »Kdybych byl nevyhnutelně nucen k volbě, co spíše má dítě uměti, zda modliti se nebo čísti, tu bych řekl: Ať umí se modliti! Neboť modliti se, jest čísti v nejkrásnější knize ze všech knih, totiž čísti na čele Toho, od něhož pochází všechno světlo, všechna spravedlnost, všechna dobrota.«

Pověrečný a zalečtí strach před — Bohem. Ve Francii se takovýmto způsobem odstraňovalo slovo Bůh z učebnic a tím ze srdce dítěte: Manželka filosofova Fowillée sepsala knihu pro francouzské školy: Cestování dvou dětí po Francii. Tato kniha byla už vydána více jak 400krát. Ale mezi vydáními z roku 1903 a 1908 je velký rozdíl. Ve vydání z roku 1903 bylo jako zvoláno slovo Bože! Ve vydání z roku 1908 je už místo slova Bože, slovo: »Mélas« nebo »quel malheur!« Jaké neštěstí. Věta: »Sjednoňme se v lásce k Bohu a vlasti« pozměnili roku 1908 »Sjednoňme se v lásce k vlasti«. Ve vydání z roku 1903 byl nadpis jedné kapitoly: »Odpověď pod jedl. Juliána usmá«. Z věty: »Krása přírody

ovznášil mysl k Bohu je ve vydání z r. 1908 slovo Bohu vynecháno. Ve vydání z roku 1903 jsou slova: Modlitba dodává nám naději a zmužilosti. Ve vydání z roku 1906 místo toho napsali: Pomáhejme si vzájemně. Ve vydání z roku 1903 byl obraz katedrály (biskupský kostel) v Remeši. Tento obraz nahrazen ve vydání z roku 1908 obrazem krajiny. Rovněž obraz nemocnice z roku 1908 úplně vynechán, protože nemocnice se jmenuje francouzsky: »Hotel-Dieu«, aby tam nemuselo býti slovo Dieu, t. j. Bůh. — Jiná kniha téže spisovatelky rovněž změněna. Místo: »četla z evangelia« opravili »četla z knihy«. Mezi vynikajícími budovami byl i kostel. Místo něho dali obraz poštovního úřadu. Větu: »Byla neděle. Pavel šel se svou sestrou z kostela domů«, změnili takto: »Bylo pondělí. Pavel šel se sestrou domů ze školy«. Místo věty: »Bůh jest velký«, napsali: »Patiž jest veliká«. — Z těchto několika ukázek vidět, jak zednáři francouzští chtěli vymýtit vše, co připomíná křesťanství. — Jaký úžasný strach před slovem »Bůh« v době, kdy tvrdí zednáři, že věda již učinila právě ve Francii úplně jasno a rozptýlila »náboženské mlhy«! Jak se bojí despotové, aby se jim pokrokáři už pouhým slovem »Bůh« najednou nezatemnili!

Agrárnícká »práce« pro — venkov. »Samostatnost« pláče. Zjistila proradu na české věci za hmotný prospěch. Většina akcií českého cukrovaru v Lenešicích u Loun prodána byla vídeňské velkobance, Rakouskému Úvěrnímu ústavu. Ze 2000 akcií získal jich zmíněný ústav 1134, tedy nadpoloviční většinu. Penězi se tu přímo plývalo. Akcie, která před krátkým časem stála 100 až 300 K, stoupla až na 2500 K. Je zajímavé, že transakce tato dala se i za součinnosti agrární banky. Předsedou správní rady cukrovaru byl totiž bývalý poslanec Krumbholc. Tvrdilo se o něm, že chce cukrovar zašantročit Němcům. Proti tomu vznikla prudká oposice. Agrární banka dala této oposici k dispozici 600 tisíc korun, aby koupí značného počtu akcií oposice na byla většina. To se skutečně stalo. Sotva to bylo hotovo události, byla většina akcií přece Němcům prodána. Snad při tom i agrární banka dobře pochodila. Zmíněný list nafičí: »Čin ten jest hanbou a dalekosáhlou ztrátou naší, a ti, kdož prodej většiny akcií do rukou německých umožnili a tím i zcizení českého cukrovaru na místech národnostně důležitých německému kapitálu zavinili, nezasluhují jiného, než pranýř a odsouzení celou českou veřejností.«

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra J. Novotného vyšel v elegantní úpravě o 259 str.
Cena 2 K 60 h.

Objednávejte u:
Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“
v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty
založen.

Čtete a rozšiřujete!

Právě vyšel v „Časových Úvahách“ důkladně zpracovaný spis:

Jazyková otázka

v Čechách.

Napsal Dr. Fr. Šulc.

Osvědčený znalec politických dějin českých podává do rukou lidu úvahu tak promyšlenou, že slouží k poučení i odborníkům. Jest to v katolické literatuře spis svého druhu jediný. Jazyková otázka jest tu sledována podrobně již od časů těch, kdy náš národ ještě nebyl přičleněn k církvi katolické. Důležitá to úvaha svědčící pro naše organizátory.

Stran 116. — Cena pouze 22 hal.

Při hromadných objednávkách větší sleva.

Objednávky vyřizuje obratem

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Přesídlení

dnem 1. května.

Nejstarší odborná dílna pasířská, zlatnická a ciselérská. Vlastní výroba kostelního náčiní.

Karel Zavadil,

Zal. 1850. **Hradec Král.,** Zal. 1850.

v nově zřízených místnostech, Čelakovského třída
(za živnostenským domem).

Závod jest značně rozšířen a opatřen všemi moderními požadavky.

Doporučuje se ku provedení všech prací v oboru umění církevního ze stříbra, zlata, bronzu a jiných kovů, přesně dle liturgických předpisů v každém slohu od nejjednoduššího do nejbohatšího provedení.

Práce se zárukou trvanlivosti. Ceny levné.

Veškeré opravy a znovuzřízení nádob kostelních, zlacení a stříbření v ohni a pod. v čase nejkratším za ceny nejmírnější.

Rozpočty, výkresy, fotografie a pod. na požádání franko. — Má uznání za práce dodané po ruce k nahlédnutí.

Veškeré vzorky jsou Jeho Excel. nejdp. biskupem revidovány.

Zastává v nemoci svého otce, prosím p. t. příznivce našeho závodu o neztencenou důvěru. Byl jsem zaměstnán v předních závodech cizích, absolvoval jsem mnoho odborných kursů a tak nabyt jsem dostatečných vědomostí odborných. Mohu každé konkurenci čeliti a naše vážené příznivce k úplné spokojenosti obsloužit.

V nehlubší úctě oddaný

Antonín Zavadil.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek z oboru knihtisku. Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Raďte si psát o vzorky

firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čis. 186.

— Vývoz lněného a modrého zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské

plátka, damasky, ubrusy, ručníky zefíry na košile,

— látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K nám

lámě vyplaceně. 1 balík 40 m ubytka vkusně rozdrážených

za 18 K.

Obdržíte to nejlepším! Křesť.-sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6%, úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého

a Zemského Svazu.

Duch

katolické

Obnovy.

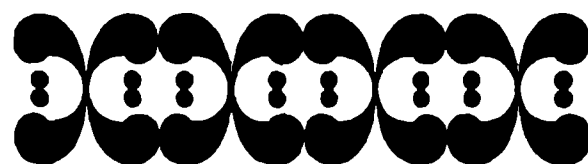
Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Šířka úvodních článků »Obnovy«, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále světlým zářivým poučením pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Inž. C.

Jana Kotrče

prostředkovací

a realitní kancelář

v Hradci Králové

proti kostelu Panny Marie

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

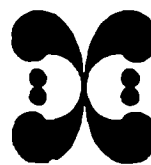
realit,

při nahodilých parcelacích

skládá přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

Kupuje

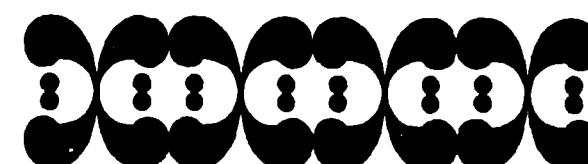
na svůj účet za hotové a

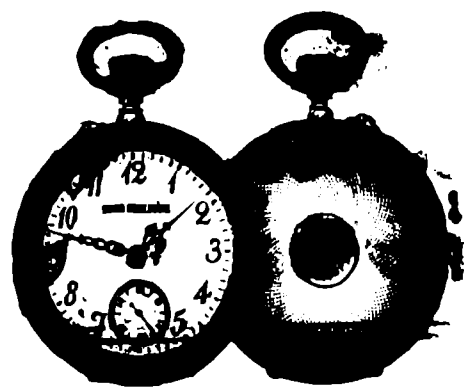
prodává

vlastní objekty

za výhodných platebních

podmínek.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod
VÁCLAV POTŮČEK, Hradeo Králové,
 Jiráčkova třída 239,
 ve vlastním domě, proti Grandhotelu.
 Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.
 Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické
 zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru.
 Nejlevnější ceny!

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

záruční, veškerý vklady na krátký
 (půlměsíční záručnou)

4 a 1/2 % dnem 1. dubna 1912
 — počínaje. —

Za vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění,
 městská obec Vysokomýtská a všichni poplatníci
 (obecními přírážkami). Jest tedy vklad ve spořitelnu
 vždy zcela bezpečně uložen.

TRY
 Nejlepší cídlo na kovy.
 Žádný přípravek vedový.

Osvědčeným prostředkem v boji
 proti alkoholu
 jsou

lehkoprosté šumivé limonády
 připravené pomocí

**Marsnerových šumivých
 limonádových bonbonů**

chuti malinové, citronové, jahodové, ma-
 linkové a třešňové.

Pravé jediné s touto ochrannou známkou.

Již je každý jednotlivý bonbon i každý
 sáček opatřen. Roční spotřeba 60 milionů
 kusů. — Jediný výrobce:

První česká akciová společnost továren
 na orientální cukrovinky a čokoládu
 na Král. Vinohradech, dříve

A. MARŠNER.

Skлады: Praha, Ferdinandova tř., Václav-
 ské nám. — Vídeň-VI., Theobaldg. 4. —
 Brno, Nádražní náměstí 3-24.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 78.

Zařizování
 elektrického
 světla,
 telefonů,
 hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
 Tungarum,
 Tantal.

Velkosklad

lustrů,
 elektrických
 ventilátorů,
 žehliček
 a přístrojů
 k vaření
 a topení.

Instalační
 materiál za
 tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
 kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberec a
 křesťanské nářadí ve výrobních nejstříšního
 závodu v Čechách, o. s. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tiskem usnávaných, resp. a odporučených. —
 Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
 k výběru zdarma.

Bez velkoměstské ratie ve vlastních dílnách a
 pomocích, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
 ceny až o 20%, než v ústředí.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastního činnosti.

Adresování vždy dolevné se vypráňuje.

Založeno 1893.

Josef Dvořáček

Založeno 1893.

znovuzřídil a právě otevřel svůj velkozávod klobouky.

Račte

si prohlédnutí novinky klobouků
 v nádherných výkladech.

Račte

se přesvědčíte, že za velmi levnou
 cenu koupíte výborný klobouk.

Národní Palackého tř.
 82. Hradeo Králové
 a rak. obor. bank.

Speciality

jemných plátěných klobouků
 nejlepších světových značek.

82.

Hradeo Králové.

82.

Doporučujeme
 našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

křesťan, obor, mo-
 span., křesťanské st.
 český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav par-
 mentní a devotionala
 - BRNO.

Valent. Palackého třída 82. Hradeo Králové — Vydávatel a zodpovědný redaktor Alois Pechman. — Takim link. křesťanský v Hradci Král.

Chytrost Juliánů odpadků.

Ničím by tak nebyvalo křesťanství v prvních stoletích po Kristu zdrceno, jako kdyby byli zuřiví katané dokázali, že Kristus neexistoval, nebo že byly jeho řeči, skutky zcela jiné, než jak je hlásali evangelisté. Ačkoli však se šlo proti křesťanům s široce založeným aparátem filosofickým, ačkoli k ranám přidávány ďábelské úskoky, meješťatní, reální pravda zářila leskem stále jasnějším, takže proti faktům zdůvodněným od tisíců svědků byli mučitelé malomocní. Podvodníci tedy se utíkali k jiným podskokům. Buď podporovali bludařství křesťanských sekt, aby království mezi sebou rozdělené spustlo, anebo si vymýšleli povídačky o spasitelích a prorocích jiných, snažíce se dokazovati, že ty vymyšlené osoby byly tak věhlasné jako Kristus, ba že ho ještě předchýly.

Poněvadž při svých výmyslech falšovatelé dějin brali si za vzor život Ježíšův, jest patrno, jak i jim reální pravda o Kristu imponovala. Svým šalením bezděky jen potvrzovali vznešenost činů Kristových.

Nyní by se na takový lep málo kvíchal chytlo. Proto si nepřátelé křesťanství vymysleli knihy a čachry nové, daleko rafinovanější — podle příkladu pařížských apačů. Ti vskočí do cizího automobilu, řídí jej sami, ale ubohé majitele připraví o život. Policii se zdá na chvíli, že jede vlastně v automobilu majitel. Co se děje v Paříži v chledu fyzickém, to jinde ve sféře intelektuelní. Vrazí se do redakce »Katolických Listů«, redakce dostane po hlavě, řídíčka uchopí veřtelec a balamutí veřejnost dokazováním, jak by tahle redakce psala, kdyby... A kritizující stráž bezpečnosti se úhořovitě řekne: »Já přece nic, tohle jest přece miněním klerikálů. Vlastně dost nerad předkládám ty fádky veřejnosti, ale svět musí vědět, jak řádí ti nezbedové proti životnímu názoru Kristovu ve svých plátcích. Odhodlal jsem se k tomu proto, abych objevem té podkopné dílny hájil Krista«.

A nemyslivý dav tleská za chechtotu těch lidí, kteří jsou dobře zasvěceni do skutečného účelu takového přepadu.

»My Krista hájíme,« ozval se před lety žid ve feuilletonní části »Osvěty Lidu«. Kdy a jak? Jen tenkrát utrousíte nějaké pochvalné slovo o Kristu, když ho chcete užiti jako karabáče proti těm, kteří se ke Kristu hlásí trvale a s plným nadšením. Jindy však rozšiřujete nevědecké pamflety, které podvádějí úžasným tvrzením, že Kristus ani neexistoval. Právě v židovských listech vyběhl se proti Kristu nepřítel zloba přezdívkami, vtipy a vymyšlením takových románovitých fantasií, které se snaží netoliko strhnouti s Krista gloriolu Božství, ale jež blátem stříkají na jeho Matku a které staví do světla nejpotupnějšího celou svatou rodinu.

»My Krista hájíme,« ozvalo se mezi židovskými zednářstvem ozvěnou stonásobnou, když se poznalo, jak veliké davy nemyslných fanatiků se chytily na ta slova, jako včelí roj na královnu. Semita Gambetta užil proti katolíkům obmyslného slova »klerikalismus«. Od té doby pod kuklou »protiklerikalismu« nepřítel Kristovi přepadají šmahem ty, kteří cti Krista upírně. Pod kuklou protiklerikální tají se fanatikové, kteří mrskají katolíky šmahem, vymlouvajíce se, že jejich bič platí jen klerikálům.

»My přece nenapadáme katolickou církev, upírně katolíky, naše rány dopadají jenom na klerikály.« Slovem »klerikalismus« umožnili si takové pronásledování katolíků, jež, kdyby bylo páčáno pod upírnějším heslem »protiklerikalismu«, naráželo by stále na stávající paragrafy. A zrovna takový podskok s hájením Krista. Ano — když jsou židé někdy pro vlastní přechýny v úzkých, spěchají hned s hlubokými poklonami k hierarchii oznamit, že přece z jejich národa vzešel veliký Prorok. Bez meškání Krista pochválí, aby jim bylo dopřáno dechu k nabrání nových sil proti křesťanství. To ovšem zamíčí, že Kristus »do vlastního přišel a svoji ho nepřijali«, že právě veleřada židovská dala mrskati a žalářovati apoštoly, že valná většina národa židovského planula proti Kristu nepřítelným hněvem. To neřeknou, že židé, rozptýlení po dobytí Jerusalema po různých částech římské říše, náleželi k nejhorším štvárcům proti první církvi křesťanské a proti Kristově velikosti. — Nevytáhnou před biskupy z kapsy talmud, nenáží jim tlakopisy volnomyšlenkářské, které podvracejí viru v osobního Boha vůbec a v Kristova Božství zvlášť. Nepovídní, jak celý »židovský žid« v Praze roku 1907 propukal ve fanatické výbuchy záští a poměchu, když katolíci theologové hájili nikoli sebe, nebo církev, nýbrž existenci Boha a vjevnam Kristův. Když však zednářská četa si posmýšlela z Boha Stvořitele, zuřivě židé židovské desekali. Tak vyběhl v pramenu »My Krista hájíme«.

Takže židé židovské, židovské národy a rozličné křesťanství. Židovské národy a rozličné křesťanství.

ferování »Národních Listů« začali ve fabrikách nevědomému davu namlouvat, že továrníci jednají proti ozbrojené moci a dobrému caru baťuškov. »Ale my chceme cara baťušku chrániti.« Když poštvaný dav z loyality začal se ozývati proti »přehnatým« továrníkům, zakročila ozbrojená moc. »Vidíš, lidé ujařmený, jak car baťuška je opuštěný? Vždyť proti jeho dobráctví jednají již sami jeho policajti, vojáci a úředníci.« Lid se rotil dále, ničil fabriky, které jej živily. Pojednou stále jasněji poznával, že vlastně sám baťuška posílá vojáky na krocení vandalismu. »Ejhle, lidé ubohý, tedy sám baťuška rozkazuje, aby se takovým chudákům tříštily lebky. Nejsipše zdejší ničemové ho zkazili. A proto vzhůru proti všem, i proti nelidskému panovníkovi! Strhejte jeho obrazy všude se stěn a šlapejte po nich!«

Tak se stali z nevědomců rázem lidé nejsvědomitější, svobodomyšlní kulturníci. A v Oděse zřízena Černomořská republika, které byli postaveni v čelo sami židovští kapitalisté.

A takový knýf podařil se i u nás. »My nic proti Kristovi! Ale proti jeho úředníkům!« A dav se žene tak dlouho, až naposledy zvedá pěsti proti Spasiteli samému s pověstným jerusalemským »Ukřižuj!« Tato obmyslná výchova k anarchickému bezuzdnostem jest velice praktická, ale jest spředená z rafinovaných nití.

Od které chvíle stal se Machar opravdovým zastancem Kristovým? Snad od toho okamžiku, kdy provázel vznešenou postavu Vykupitelovu pohrdlivými úsměšky? Nebo od té doby, kdy se tával v pyšné póse, jak může svět spravovati a říditi »Pámbu«? Chytněš-li ho při těch kouscích, vysmykne se ti výmluvou, to že psal proti jinému »Jedu z Judey«, že zesměšňoval představy klerikální, ale nikoli náboženství samo.

A kdo vlastně Krista hájí z důvodů nejideálnějších? Šlápní na kuří oko evangelickému fanatikovi. Hned se začne hájiti rukama i nohama. Vytkni mu, jak prováděli »reformaci« první lutheráni v Čechách a jací zde byli učení praedikanti. Hned protestuje hlasem mocným, že nejsi snáselivý, že urážíš jeho city. Ale při tom velikém rozčilení dovede se spojovati s Volnou Myšlenkou, která podtiná samé kořeny jeho náboženství, rozšiřuje volnomyšlenkářské pamflety, jež zlehčují Krista, jak jen mohou. To jest politika čistě sobecká, k hájení svého »já«, směřující k osobní imunitě, ať už moderní žoldnéři znovu vrážejí do Kristových rukou hřeby.

Řekni židovi, že Starý zákon jest překonaným stanoviskem. Mávně rukou, usměje se spokojeně. Vždyť Talmud jest mu k nabývání pozemské moci praktičtější, účelnější. Vyčeš-li mu však, jakou spoustu obmyslných bankrotů židé páchají, vyskočí jako uštknut a bude se snažit dokázati, že ho pronásleduješ pro jeho náboženské vyznání.

Katolíci však nyní povstali na obranu cti Krista samého, protože v české literatuře nikde se ještě nečetlo takové rouhání, jako v pověstných »Pašijích«. Byli tiše evangelíci. A jest velice charakteristické, že ani jeden židovský list nenapsal několik řádků proti takovému způsobu konfessního boje. Jak dovedou židé klásti velikou váhu na náboženskou snáselivost, když se jim jedná o vlastní kůži! Netoliko však s Macharem putovali s velikými hymnami na rtech, když tento tupil hnutí křesťanské, ale rozplývají se ve chválách tím větších, čím více protikřesťanský topor Macharův řádí. A ohloupeným lidem, kteří se nedovedou vmysleti do židovských spádů, budou dále tvrditi: »My vlastně Krista hájíme.«

Dělá propagandu evangelii zednář či katolík? Složil katechismus pro potřebu všech ctitelů Kristových dle evangelií pokrokář či přívrženci Vatikánu? Program zřetelně vyslovený, jemuž se učí v tisícových školách, hlásá přece zřetelně za celé stohy knih, kdo jest skutečným zastáncem Ježíšovým.

Nejjednodušší pojmy dovedou zednáři obracet vzhůru nohama. Mladoturčské kařany nazvali zeto: mátory, barcelonské cháře, která hanobila i mrtvá těla ve hrobech, dali ostruhy rytířské osvícenosti, krvelačným portugalským násliníkům dali titul průkopníků svobody a kultury.

A rovněž tak nyní snaží se dokazovati, že odpovědnými nepřáteli Kristovými jsou ti lidé, kteří jediní horlivě stírají prach a kal. házený na roucho Kristovo od žáků Neronových, Juliána Odpadlíka a Jidášových. Zrovna taková lež letí světem, jako kdybychom prohlašovali, že volnomyšlenkáři jsou nepřáteli Pererových. A »učedník Ježíšův« Masaryk, který dělal reklamu protikřesťanskému pamfletu Wahrmondovu, tváří se i nyní, jakoby hájil Ježíše.

Kulturní listy.

Kulturní listy. Vyšli mladší s moderní vědeckou výzbrojí, aby prohledali zma, jakou byla náboženství. Všechna hlavní pověsti Rukopisu »Královédvor«.

proklepat sloupy vědy, které ztrnuly, jakmile se zdálo, že pravost Rukopisu jest nadobro potřena.

Zápas velice zajímavý! Nynějším vědcům pracuje se úspěšněji, poněvadž mají po ruce tolik moderních, vědecky naprosto zdůvodněných pomůcek.

Zatím jest nám potřebí dosud vyčkati, kdy bude promluveno slovo nejrozhodnější. Jestliže universitní professoři neodborníci připojením svého podpisu učinili z domněnky o falsifikátu dogma, zavřeně na deset zámků a bedlivě střežené od masarykovců jako kámen Mohamedův, na věci nic nerozhoduje. Naopak podpisy ty jsou nesmazatelnou blamáží professorstva, které jako výkvět české intelligence mělo samo sběrače podpisů poučiti, že se takovým způsobem rozhodně neluští otázky vědecké. Právě universitní professoři měli položit v zájmu cti vysokého učení díraz na to, že otázku rukopisnou přísluší řešiti pouze a jedině mužům, kteří se příslušnými obory zabývají a v nich již něco dokázali. Ani světský soud přece nepřibírá za přísežného znalce vlněného zboží tesaře anebo za znalce písma krejčího.

Stalo-li se však, může přistě některá korporace zase sbírat podpisy, že Nero byl veliký dobroák a sv. Pavel nepokojným válečníkem. A pak někteří z nich reptají proti předpisům policejním, proti byrokratickému rozhodování atd.!

Kdyby celý spor nepřinesl nic jiného, než poznání, jakými nemotornostmi a svěhlavými malichernostmi byl utloukán Rukopis pod lesklým štítem vědy, již to jest prospěchem velice cenným. Nové, bystré úsudky, nové vědecké srovnání Rukopisu s jinými starými památkami vrhlo na gebaurovské Bruncvíky tolik pronikavého světla, že se podobají bojovníkům malovaným na kartách. A fanatiký jejich protest proti revisi Rukopisu svědčí nejsvětěji, jak jim ve skutečnosti jde o volnost badání. Gebaurovi stoupenci a dědici zdvihli veliký pokřik ve prospěch vědeckého pamfletu Wahrmondova, protože týž byl protikatolický. Prý ohrožují klerikálové svobodu vědy! Ti zatím byli proti zlomyslnému štvání sobeckého, vypočítavého muže, stavěli se proti hříšnému zneužití slova vědy, starali se o to, aby se university nestávaly rejdištěm zavilých, fanatických stranníků, protože universita má pěstovati vědu skutečnou.

Tenkrát alarmováno do boje university vůbec, tisíce mladých hochů strženo k vůli ječícím tyrolským a vídeňským buršákům židovským do stávky. A nyní? Masarykovci při pokusu obrany památek domácích za hlasitých nadávek zadržli krk svobodě myšlenky způsobem zcela byrokratickým. Právý učenec, který si jest jist svými vývody, hleděl by s klidným úsměvem na počínání těch, kteří by chtěli jeho dokumenty zvrátiti. Při stálém pokroku odborných věd by totiž nezvratné důvody vyšly ze zkoušky se září ještě majestátnější. Ale místo olympského klidu — cholerické útoky, nepodařené, ale velice jízlivé vtipy.

Ale tu pravdu nedovede zakřítí ani zloba sebe větší, že kritické masarykovské kliky vnesli do sporné otázky hodně světla. V nově vydaných úvahách probírají se velice zajímavé okolnosti. V. Hlorák poukazuje, že v Rukopise starobylost básní dokazuje štěpný rým. Ve všech básních sledujeme se s pravidelným užíváním alliterací a assonancí, jak se dělo v jiných středověkých básních českých. Tím dosvědčeno, že básně náležejí do té doby, kam je odkázaly chemické a paleografické zkoušky. Tohoto důkazu pro pravost užito teprve po 94 letech! Či věděli o něm Hanka i Linda, aniž by ho byli chtěli k své obraně použiti?

Krátká resoluce popravní »52 odborníků« pražských podrobena věcné kritice v jiném spise, k němuž připojen denník prof. Piče o cestě s Rukopisem do Paříže a Milána.

V knize Žunkovičově jsou staročeské texty přepsány pečlivě, nejsou komoleny a nevhodnými doplňky záplatovány, jak se dělo při jiných vydáních. Převodu do moderní češtiny zde není, zato však připojen slovníček s vysvětlivkami. Z věrných kopií, z barevných reprodukcí bude si moci každý učiniti daleko správnější, samostatnější názor o Rukopise, než z některých pseudovědeckých floskul. Nuže, nechť se studuje na základě nového, bohatého materiálu kritického dále!

Pokrokářská starost o eucharistický sjezd. Jedná se tu zajisté o čistě vnitřní záležitost církve, o ten bod bohoslužby, náboženského kultu, který staví církev naše na místo přední. Ale pokrokářské listy spustily palbu, jako by se šli katolíci radit, jak rozpustit parlament, jaké nařízení jest třeba dáti vojsku atd. Ale na to se zapomíná, že »Čas« sám dal popud k protestnímu, politicky zahrocenému sjezdu českých evangelíků, že chválil, když se do Prahy šli porokovat cizí pastoři s pastory českými.

A když došlo k pověstnému sjezdu vunderbáňů, »Čas« docela došel dech. Snad títo zázrační rabíni se šli uvažovat o tom, jak nahradit viru v Boha a zářavý pohyb moderním myšlením?

A konečně byl »Čas« smrtelně uražen, když se rozneslo, že při pražských řečech eucharistických »pražská konservatoř musí se postavit do služeb klerikálního« panstva. Žactvo konservatoře totiž mělo přednésti některé sbory. A »Čas« táže se trpce: »Protestovat? Marná věc . . . žáci konservatoře musejí poslouchat politické řeči.«

Předně bylo velikou a zúmyslnou lží tvrzení o poslouchání politických řečí. Bylo přece hned předem známo, jakým směrem se proslovy ponešou. A také se veřejnost přesvědčila důkladně, že se tu mluvilo k jedinému cíli: k oslavě Krista Svátostného. Dodati však sluší, že při jiných příležitostech pokrokaři přímo hartusí a naléhají, aby studenti se účastnili politických schůzí — števili se v nich proti katolictvu. To už snad jest v pořádku? Založili snad také pokrokaři nebo židé konservatoř? Jestliže se nadá katolickým šlechticům, kteří o ten ústav mají největší zásluhu, mnoho se umění nepomůže. A k jakému praktickému účelu se mladíci v konservatoři vychovávají? Větší díl z nich bude státi ve službách církve. Ale nyní jim nemá býti dovoleno, aby zpívali a hráli veřejně takové skladby, jaké budou reprodukovati později po celý život. Proč tedy pokrokařský vojnomyšlenkář začíná dělati tak velikého poručníka v záležitosti, do níž mu pranic není? Kdyby mladíci byli komandováni do německy řízené synagogy, pak by ani nehlesl.

Tolerance ryze pokrokařská. Frumarovým »Učitelským Novinám« zaslali tiskovou opravu o pověstné velrybě litomyšlské katecheta Kacařírek a sám professor přírodopisu Oldř. Šťastný. Oprava ta na hlavu poráží celý výmysl pokrokařský. A jak se zaradovala z pravdy a skutečnosti redakce ta, která připomíná jiným, aby dle Husa všude šířili pravdu? Zlobí se, že »k vůli takové lapalii« bylo zavedeno na ústavě vyšetřování. Pěkná lapalie, když katecheta byl zostuzen jako tupý ignorant a když zpráva letěla jako po drátě z jedné pokrokařské redakce do druhé! A kdyby bylo k přesnému vyšetření nedošlo, pravdomluvná redakce zase by se smála, že na základě paragrafu lze opravit všecko, katecheta by stržil nějaký nový poškobeček. Ale poněvadž ta oprava šla do živého, jelikož jest přesvědčivým svědectvím o komediantství pokrokařských podvodných zpravodajů, vymstívá se list dodatkem tím, že zlehčuje v cholerické vášni ředitele ústavu. Tak velikou tedy má radost nad poznanou pravdou!

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel. košile, spodky, ponožky, ka-pesníky a ložní prádla zaše na výběr
P. T. interesentům známá svou
solidností firma

Václav L. Holý,
Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží.

Národohospodářská hlídka.

Uhlářský kartel. Minulý týden proveden ve Vídni výsledek uhlářského kartelu v anketě kartelové. Srazili se tu ostře zástupci spotřebitelů městských se zástupci uhelného velkoobchodu. Tito však popírali, že mají jakou kartelovou úmluvu mezi sebou. To jen tak jedním podle druhého prý se řídí! Konečně i tyto zástupci jak dolů tak obchodníkův uhelných souhlasili s tím, s čím i předešli karteláři souhlasili: s kontrolou státní nad kartely, se závažným předkládáním kartelových úmluv, a s prohlídkou knih a účtů kartelových, ne však knih jednotlivých závodů. Zástupcům kruhů přímých konsumentů sotva přinesla anketa uspokojení. Se strany zástupců dolů i se strany zástupců obchodu bylo dokazováno, že jednak v posledních letech náklady výrobní velice stouply, jednak ze výlohy, spojené se sprostředkovatelskou činností obchodu, jsou tak veliké, že pohlcují největší část rozpětí mezi cenami uhlí z dolů a cenami pro posledního konsumenta. Zástupci konsumentů sotva měli možnost dokázati opak tohoto tvrzení a byli nuceni obmeziti se na konstatování, že organizace dodávání uhlí konsumentům jest naprosto nedokonalá a že zde nejspíše bylo by lze státu ve prospěch nejširších vrstev zasáhnouti. Anketa tedy v celku sotva přinesla nový materiál pro řešení uhelné otázky, otázky, která ostatně u nás v poslední době není předmětem příliš živé pozornosti.

Mezinárodní mlékařský svaz, jako agrární sdružení obranné, vydal zprávu o stavu trhu mléčného v I. čtvrtletí letoším. Náklad na dobytek mléčný značně vzrostl oproti lonsku. Metrák sena je u po-

rovnání s lonským bfeznem dražší o 80 hal. až 8.65 kor. (v Rakousku o 2.32 K), jetel je dražší o 40 hal. až 8.65 K. Nejméně zdražila se krmiva v Uhrách, nejvíce ve Švédsku. Skoro všude také ubylo mléka, vyjma Itálii a Švýcarsko. A všude, i v těchto dvou státech, mléko zdraženo, jenom v Dánsku nikoliv. Zdražení obnáší na kilogram 1 haléř (v Itálii jenom 0.15 hal.) až 3 necelé haléře. V Rakousku zdražení je 2.75 hal. V Uhrách sice ceny krmiva vstoupily nejméně z celé Evropy, ale mléko zdraženo o 2.19 hal. na litru, tedy skoro o tolikéž, oč ve Švédsku (2.60 hal.), kde ceny krmiv vystoupily desetkrát silněji než v Uhrách. Nejlepší mléko má Nizozemí (18.85 hal. za litr), po něm Norsko (20.15 hal.), pak Itálie (22.80 hal.). Nejdražší mléko má Švédsko (28.55 hal.). Rozdíl mezi cenou ve velkém a drobném rozprodeji činí nejvíce v Dánsku, totiž 11 haléřů na litru, nejméně v Nizozemí, jen 4.71 hal.; u nás činí 6.21, v Uhrách 7.77, v Německu 5.48, ve Francii 9.27, ve Švýcarsku 6.03, v Itálii 6.79 hal. na litr. Rozdíl závisí podle všeho na hojnosti sprostředkovatelů. Čím z větší dálky se mléko dodává, tím v hojnějším množství se hromadí v jedné ruce a tím nákladnější pak znovu až ku drobnému spotřebiteli rozvádí.

Produkce obilí v Rakousku. Všeobecně má se za to, že v naší monarchii, i když vlivem příznivého počasí dopadla žerň příznivě, nestačí tato úroda ku úhradě domácí spotřeby a že tudíž jest nutno dovážeti obilí odjinud, zvláště ze Srbska, Rumunska atd. Bude zajímavým, znázorniti si na základě číselném, pokud zakládá se názor tento na skutečnosti a pravdě. Pravdivým-li je mínění, o němž byla učiněna nahoře zmínka, pak bylo by Rakousko-Uhersko aspoň v nejdůležitějších svých obilninách státem importním, což znamená, že okečnost tato nebyla bez vlivu na celní a obchodní politiku říše. Nemáme sice statistiku konsumu, za to však dosti spolehlivou statistiku o produkci a přesná data o vývozu a dovozu. Z těch číslic lze podati skoro spolehlivou statistiku o spotřebě a pak srovnati ji s číslicemi produkční statistiky. Sestavíme-li výrobní cifry pšenice v obou polovicích říše za posledních pět let, obdržíme celkový obnos 391.4 milionů metr. centů. K této domácí výrobě dlužno připočísti ještě celkový obnos, za který se pšenice dovezlo a jenž činí asi 8 mil. metr. centů. Dle toho činí průměrně konsum 59 a 9 patnáctin mil. metr. centů, nebo okrouhle 60 mil. metr. centů. Tomu třeba rozuměti takto: V letech velkých výnosů a levnějších obilních cen (jako na př. r. 1906) bylo spotřebováno 62—63 mil. metr. centů, v letech špatnějšího výnosu a vysokých cen (jako roku 1910) necelých 58 mil. q. Protože v tomto roce možno čítati dle dosavadních vyhlídek s výnosem asi 61—62 mil. q pšenice, lze míti za to, že domácí spotřeba bude úplně kryta. Obchod však, jak na snadě z utváření se cen, není téhož názoru a uvádí proto důvody, jež nejsou však zcela bez váhy. — Plné vyčerpání zásob a malé omeškání, zpoždění ve žních může k tomu přispěti, že nejen dvanáctiměsíční spotřeba, nýbrž nejméně dvanácti a půl měsíční spotřeba musí býti z výnosu nové žně uhrazena. Již tento jediný důvod stačil by, aby jistý import doplnil domácí zásoby, import třeba že ne vysoký. K tomu přistupuje faktum, že přechod od konsumu žita ke konsumu pšenice ustavičně pokračuje, a že po případě bude proto úroda žita v této polovici říše menší, než před tím. Dle dosavadního stavu obilí tedy a v předpokladu, že úroda bude uspokojivě počasím podporována, bude tohoto roku konsum v rovnováze s produkcí.

Ústřední jednota českých hosp. společenstev úvěrních pro Moravu a Slezsko (svaz Raiffeisenek) konal minulý týden v Brně valnou hromadu. Dle zprávy posl. Šrámka přes hospodářskou a finanční depresi Ústřední Jednota zaznamenává za rok 1911 nový pokrok. V roce 1911 opět postoupila zvláště v odvětví obchodním. Vzrůst hnutí, ačkoli je povlovnější pro tíseň finanční, přec opět se objevil. Koncem roku 1911 bylo spolků 539 se 1733 podíly. Revisní činnost, čím dále významnější, prováděla Ústřední Jednota intenzivně dále. Finanční tíseň trpěla Ústřední Jednota velice. Vkládů bylo méně o 17 proc. Odliv vkladů byl rovněž veliký, obnášeje 938.897 K a přece obnos výpůjček z 9.692.437 K r. 1910 stoupl na 12.241.131 K, tedy o 2.596.694 K. Úvěr hypotékární tak hledaný u hypoteční banky pro nízký kurs papírů zeslábl. Stavbami škol, odvodňováním a j. melioracemi mnoho peněz z Raiffeisenek odešlo. Stálá a nízká míra úroková vyblízla, aby kde kdo se obracel na Raiffeisenky, zatím co vkladů nebylo. Naše přebytky u peněžních ústavů klesly až na čtvrt mil., nečítaje v to papíry. Dnes je zřejmo, že ani lonská opatření valné hromady nestačí a že letošní valná hromada bude musít přikročit ke zvýšení úrokové míry. Za to obchod se nebyvale rozmohl. Obchodní obrát. ústředí činil 1.843.218, což znamená vůči 1910 zvýšen. o 49 proc. Pouze obchod s umělými hnojivy poklesl o 5 proc. ze 357.606 K na 339.472 K a ze 439 na 290 vagonů pro příliš drahou strusku. Obchod s uhlím stoupl. Uhlí prodáno za 426.011 K vůči 366.890 K z r. 1910. Jihomoravského uhlí je v tom 148 vagonů. Prodej kukufice stoupl ze 153 vagonů na 233 za 325.364 K. Různých krmiv prodáno loni za 97.222 K, tedy o 37 proc. více. V tom

je 116 vagonů zemiaků. Mimořádně mnoho koupilo se jetelového semene, za 77.146 K vůči 9.063 K r. 1910. — Hromadný odprodej plodin od členstva je chloubou Ústřední jednoty. Kdežto roku 1910 koupilo se ječmene vagonů 24 za 39.391 K, stoupl letos nákup na 156 vagonů za 327.000 K, tedy o 723 proc.. Skupován vedle Uher. Brodská a Uher. Hradištska také na Kyjovsku a jiných okresích. Dodáván přímo do vagonů. Docílena cena o 20—30 hal. vyšší než na okolních trzích. Na jihozápadní Moravě prováděn prodej ovsa. Koupeno za 212.000 K 120 vagonů vůči 32 vagonům r. 1910. Oves dodáván vojenské zásobárně v Brně. Ústřední jednota vysvobodila rolnictvo na západní Moravě od překupnictva, jemuž přísluhovalo i tamější družstevnictví. Cena ovsa stoupla tam o 0.60—1.20 K. Začato také se žitem. Sena odkoupeno 25 vagonů za 17.000 K. Opožděnou nouzovou akci dodala Ústřední jednota 38 vagonů odpadkové soli.

Besídka.

ZATMĚNÍ.

V Jetelově, který si rozložil malé chaloupky hned na pokraji lesa, konala se učená disputace o budoucím celém úplném zatmění slunce.

»A já tomu všemu nevěřím,« ozval se kmotr Vávra. »Taky bylo tolik hluku, co ta kometa všecko napáchá, popisovali ji dopodrobna, jako když starosta pouští do světa vandrovního, a zatím jsme tu noc neviděli nic. Myslím, že ten měsíc asi tolik tmy nadělá, jako ta kometa světla. Už jsem poléval střechu vodou, aby se došky neopražily. A bylo jako v jiné noci. Teprve potom jsem se dověděl, že někteří lidé na západě viděli bílý flíček, jako když problikává světýlko dvoudecimetrovou šterbinou ve vratech. Ale před tím se ukázala kometa jiná beze všeho průvodního pasu. Překvapila ta tulačka i nejučenější pány, tak že ani nevěděli, jak ji mají pojmenovat, když ji nemohli nijak s oblohy sfouknout.«

»Takhle nemluvte, kmotře, tak nemluvte,« opravoval baťalčí Vohryz. Moc se dovede vypočítat. Máte v kalendáři vypočítáno na vlas, kdy který den sluníčko vyjde, který večer bude úplněk . . .

»Aááno, protože to je každý rok stejné. Budu-li celý rok místo práce jenom koukat, kdy který den si vzpomene sluníčko vyjít, uhodnu to na přes rok hned. Ale taky bývá v kalendářích, kdy bude pršet, kdy zas bude pěkně. A to proroctví se vyplní obyčejně obráceně. Kdyby lidé přestali poroučet hvězdičkám a kometám, ale za to předpověděli, kdy tady — tady na zemi bude zemětřesení, v kterém roce se urodí brambory a kdy bude povodeň, bylo by to lepší.«

»Inu — pravda, pravda. Ale lidé nemohou všecko vědět hned. A povědí-li aspoň něco pravdivého, pak je to také dobře. A — konečně vždyť taky sluníčka potřebujeme. A v noci měsíčka taky.«

»A já o měsíc nestojím, protože se nikdy nepotuluju.« —

»Stryčku, k tomu zatmění dojde jistě, nvidíte,« osmělil se podotknout mladý Konopas, který vychodil měšťanskou školu a byl horlivým čtenářem. A na minutu se to dá vypočítat. Jakmile měsíc se ocitne mezi sluncem a zemí, nastává zatmění buď úplné, nebo kruhové.«

»I nesypej tu tolik rozumu na zem a dbej, aby zbylo něco na tebe.«

Moudřejší ustoupil a proto Konopas s úsměvem nechal rokovati ostatní.

»A je to pravda, že bude zatmění,« ozval se starý Klubko. »Já jsem to viděl, celé sluníčko se zakryje, až je z toho zima. A tma velká jako v komíně.«

»Tak, tak, viděl,« posmíval se tvrdohlavý rebelant žilivě. »Povídáš, že byla tma jako v komíně; — co jsi teda mohl vidět?«

»Teda neviděl, chceš-li, ale aspoň jsem slyšel, že tu buď jednou znamenatí rozumbrada, který by mohl dávat nejučenějším hvězdářům hodiny.«

»A já viděla, opravdu jsem viděla zatmění slunce,« pištěla drobná babička Hlávková třesavým rtem. »Já už jsem hodně stará, nejmíň — nejmíň desetkrát bylo za mého věku sluníčko jako připálený lívaneček. A to je opravdu tma strašná, jako o půlnoci. Měsíček se přilípne na slunce tou stranou, kterou svítí — a je po světě. Až z toho byt skoro mráz. Ještě štěstí, že to dlouho netrvalo.«

»Hm — copak tady můžete zvláštního vidět?« ozval se Vohryz. »Když jsem byl v mládí s tatínkem na horách, to bylo něco jinšího. Tam je k sluníčku i měsíčku blízko. Tady úplněk neznamená nic. Ale u nás vychází večer měsíc veliký jako pecen chleba. Tam už se dalo, panečku, něco při zatmění vidět! Viděl jsem zatmění slunce i měsíce. A u měsíce několikrát. Musíte tomu dobře rozumět. Když přijde měsíc vejs než slunce, tu se přikryje měsíc sluncem, jako by ani na nebi nebyl. A letí-li slunce vejs než měsíc, pak se zase sluníčko zacílí jako nebusťák mrakem. A to je to celé.«

»Ale jakýpak mrakem? Proč pak při zatmění slunce nesvítí teda ani měsíc? To přece není mrak,« rýpal Vávra.

»Inu — pravda, pravda, ale — měsíček na jedné straně nic nesvítí a ten se obrátí vždycky při tom k zemi, že není vidět nic. To mi už tatínek povídal, a ten něco věděl. A se sluncem je to nejspíš taky tak.«

»A jak pak sluníčko? To je přece v noci pryč . . .

»A tvůj rozum je i ve dne pryč, hovarcko,« zlobil se Vohryz, jehož badavý talent ocitl se ve velkých rozpacích.

Stanislav Jirásek

v Hradci Králové 138, odpočívá ve vězení svého
bezkonkurenční koláry
 prací i celuloidové, náprsenky, bířky a veškeré prádlo spodní
 vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jádrové prádlo!

Patentní náprsenky
 bez háčků
 Zakázky obratem
 se vyřizují.

SUKNA

černá na salonní obleky a taláry
barevná ku všem možným účelům
dámská na kostýmy a pláště
doporučuje v nevidaném jinde výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

Girový účet u Ustř. banky
 českyh spořitelén v Praze.

Účet pošt. spoř.
 číslo 111.510.

Československá záložna
 v PRAZE-II., Spálená 9

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

zúrokuje vklady 4^{1/2} - 4^{3/4}

dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje své střádanky úplně bezplatně a vklady
 na ně účinně **zúrokuje 5%** bez výpovědi.
 Důchodkovou daň platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 29. února 1912 činil K 729.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky, hypoteky, zálohy
 na cenné papíry atd. za nejvýhodnějších podmínek.

Záložna podléhá: 1. Zákoně odborné revizi Jednoty
 záložen v Praze dle zákona ze dne 10. června 1908.
 2. Nepředvídané revizi celoroční, již vykonává p. Alois Svoboda, oficiál c. k. zem. fin. fide-
 listství v Praze, kterou vykonává 2krát až
 3krát v týdnu. 3. Revizi prováděné třemi re-
 visory volenými valnou hromadou ze řad členstva.
 4. Denní revizi pokladny, již vykonává předseda
 p. školní rada Dr. M. Kovář.

Záložna podrobena byla v srpnu 1911 zákonné revizi
 Jednoty záložen a zhlédáno vše v nejlepší pořádku,
 o čemž svědčí, že též v revizním nálezu poznamená-
 vá, že běže na vědomí „velmi pěkný stav zá-
 loženského hospodářství“.

Obecní hodiny: Dopoledne od 1/9 do 12 hod.
 dopol. a od 1/3 do 5 hod.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšších)

doporučuje P. T. veleďstojá. duchovenstva

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenašky, vzorky i roucha hotová se ukáží

se na požádání franko zašlou.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	30, 50, 70 h
Miska nikiřovaná s majonikou	50 h
Sáton krém na holení	70 h
Kámen po holení	80 h
Kolínská voda	60 h

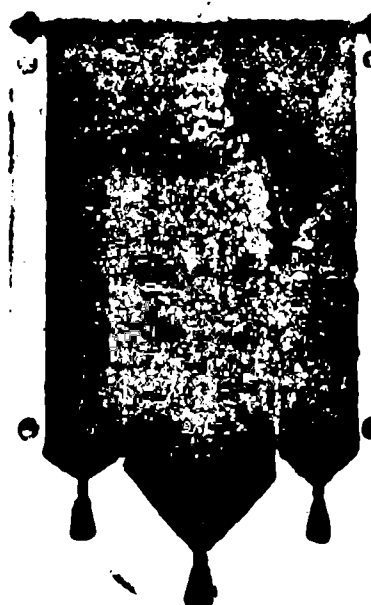
Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
 zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
 v Hradci Králové.

Dříve než koupíte
zahrad. železný nábytek
 než budete řídit
drátěné ploty a vrata
 stavte se u jediného výrobce
J. Plocka v Hradci Král.
 (Přítomní).

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Důla ku vyřívání
 a zhotovení ko-
 stelních rouch,
 korouhví (balda-
 chýn), nebes a
 spolkových prapo-
 rů; na požádání
 obstarám též ko-
 vové nádoby, kříže
 a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
 strasse 5, vedle La-
 zaristického chrámu
 Páně.

Na ukádku zasílá
 se vše franco.

Browning

6-65, 7-65.

Wetley,

Hambitky,

revolvery,

flaubertky,

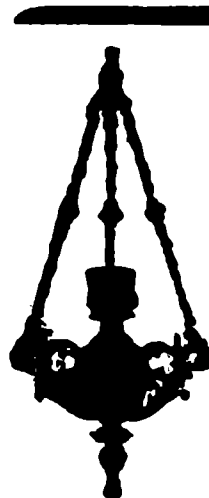
lov. pušky

Vojtěch Ráz v Hradci Král.

Prodej a k. správa, střelná a střeliva.

a jiné střelné
 náčiní, spolkové
 náčiní a skou-
 bené v omezené
 a-
 placetárních má-
 na skladě

Veleďstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním.
úřadům dovoluje si depo-
rušiti veškeré kostelní nádoby a
 náčiní a to: mo-
 c-
 cíbře, nádoby, žáky, paci-
 svícny, lampy, kaditelnice, krocenky
 atd. své vlastní výroby, předpisám
 církevním vyhovějí. Staré před-
 měty opravuje v původní intenci a
 v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
 platku za nové vyměňuje. Hotové
 předměty neb výkresy zasílá na u-
 kádku franko bez záruční koupě
 vše se poštou posílá. Právo ruční

Shled veškerých slatých a stříbrných blonod, jako: te.č.č.
 madonok, křížů, proutků, náramků atd. z. Metálové
 protosny, tabulčky, jídelní náčiní se stříbra pravého
 i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dráhosny kupuje za nejvyšší cenou.

JAN STANĚK,

posel a obceleur

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sazby kolekce

nejnovějších druhů pravých

vinových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
 zemských.

Četná uznání svědčí z kruhů vele-
 důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
 sluze mého ryze křesťanského závodu za
 dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
 zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na spátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterriv
 synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

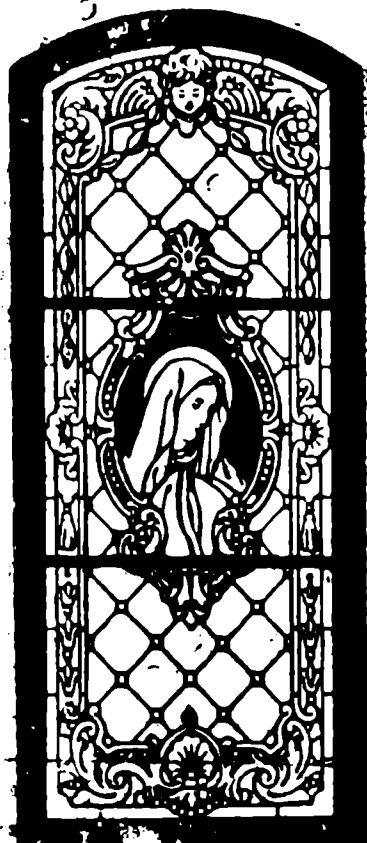
č. 145 st., Malá Karlova
 ul. č. 39 nové Město Ma-
 láho náměstí, dříve pro-
 60 roků na Malém ná-
 městí (pod loučkou) depo-
 ruje se

ku dodání oken chrá-
 mových od nejjednoduš-
 šího až k bohatému fi-
 gurálnímu provedení a
 vše i se kalamýsi
 rámy, střešy, vnitřními.

Vedlejší respekt, úkazy i odborná rada bezplatná, bez
 úč. záručenosti, hp, dočasně i občasné.

Malá Karlova ul. 145 st., pod loučkou, pod č. 39.

Založeno roku 1903.

Zhotovuje oděvy dle
nejnovějších anglic.
a francouz. modr.

V. ROŠA
 HRADEC KRÁLOVÉ

Továrna stánek v
jemných sukna
všechno druhů.

OBNOVA

Číslo 23. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h.
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové dne 7. června 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Belgie a Portugalsko.

V Belgii šel volební boj až na ostří nože. Považte, že všech významných států evropských jediná Belgie má vládu opravdu katolickou. Proto zachvíval v žilách zednářů hněv přímo nepřítelů. Proti katolickým seskupil se pevný blok všech nepřátel křesťanství. Zapomnělo se na stavovské požadavky, na velikou různost v politickém názoru. Liberálové a soc. demokraté s anarchisty a zednáři ve svorném šiku uspořádali obrovskou výpravu na úplné politické ochromení vládnoucího katolictva. Živlům protikatolickým poskytuje se v katolické Belgii tak velká svoboda, že by katolíci Francouzi a Portugalci hromadně zajásali, kdyby mohli užívatí mezi vládnoucími zednářstvem jen část takových práv. Ale podej pokrokářům prst, hned ti začnou spílati, proč jim nenabízíš celou ruku. A pokud se nedáš zcela ztročiti, budou stále nafíkatí, že jsi karabáčníkem.

Protikatolické živly vyvinuly úpornou energii. Pracovaly před volbami i po volbách prostředky bezcharakterními. A dávaly zřejmě na jevo, že se jim nejedná toliko o větší rozmach, nýbrž o bezohledné potírání občanských práv valné většiny obyvatelstva belgického. Do cizích časopisů byly zasílány zprávy hemžící se bezectnými lžemi a zcela zřetelně v tisku vyhrožováno: »Přijde-li liberální strana k přesvědčení, že volební zákon ji odsuzuje, aby byla navždy bezprávnou menšinou, pak jest odhodlána opustit cestu zákona a donutit vládnoucí většinu, aby zemi povolila jediné v pravdě spravedlivé, všeobecné a rovné hlasovací právo.« Hrozilo se také pro případ porážky opozičníků »nejhoršími vnitřními otřesy«. A také zkartelování pokrokaři, aby ukázali, jak rozumějí šíření kultury, již před volbami v noci na den 29. května rozbili Jesuitům v Antverpách silné kostelní dveře a okna; snažili se docela zapáliti kostel, což se jim nepodařilo. Jaké jedovaté zprávy byly na oklamání lidu šířeny, patrně na př. z toho, že vláda slíbila veřejně 25.000 franků tomu, kdo jí dokáže, že dala 20 milionů na kláštery, jak zednáři do světa vytrubovali.

Volba zástupců do zákonodárského sněmu jest řízena soustavou plurální. Posud měla konservativně katolická většina ve sněmovně o šest hlasů

více než opozice. Karteláři však se těšili, že těch šest hlasů jistě jim při veliké agitaci spadne do klína. Jakmile by k tomu došlo, ocitla by se valná většina belgického obyvatelstva pod knutou nejhorší. —

A ejhle, národ dal odpověď na všechny plantážnické vyhružky tak jasnou, až stanuli karteláři zdrceni. Opozičníci netoliko si neodnesli kýžených šest mandátů, ale ztratili další.

Katolíci již mají zajištěnu ve sněmovně většinu šestnácti hlasů, tedy vzestup veliký.

Toto potěšitelné faktum budiž nám výmluvným poučením, co dokáží organizování katolíci, i když se proti nim spikne všecko. Jestliže se ozývají někde hlasy, že jest nemístno organizovati se na základě konfessním, odpovídáme k tomu, že proti katolíkům naopak se organizují celé davy na základě protikonfessním. Schovávají úzkostlivě před nimi, před lidmi mělkých zásad katechismus do stolku, aby se »nepohoršili«, znamená po způsobu pštroso ukrývati hlavu do písku k obveselení těch, kteří stejně uhodnou, jsme-li katolíci, či cos jiného. Křesťanství dle slov samého Písma jest kvasem, který proniknouti musí i jednání veřejné veskrz, náboženství naprosto není věcí soukromou, protože dějepis zřetelně svědčí, že právě různé konfesse měly na veliká hnutí dějinná vliv největší. Žid schovává talmud, evangelik katechismus heidelberský, ale soudní lidé hned jim řeknou, aby buď veřejně se hlásili k tomu, čemu se dlouho učili, jako základnímu životnímu názoru, anebo ať jsou důsledni a vystoupí ze své náboženské obce.

Vizme smutný příklad Portugalska! Ačkoli jest tam převážná většina katolíků, přece tito, spoléhající se na byrokratické a zrádné vysoké úředníky, neutvořili politických organizací na příslušném konfessním základě. Proto byla jejich svoboda povalena k úžasu celé nezednářské veřejnosti evropské jedním rozhodným nárazem. A ti, kteří dříve k vůli chlebu přísahali ochotně při vstupu do svého úřadu, po katolicku, přísahu svou hanebně zrušili ihned, jakmile zvítězila děla volnomyšlenkářských vzburoučenců. Kdyby bylo došlo aspoň k částečné katolické organizaci, nikdy by se byli zednáři tak daleko neodvážili, protože by byli věděli, na jak tvrdou pevnost jejich lebky narazí. Belgičtí karteláři nafíkali, že prý volební řád

Na západě poušť lybická rozprostírá svůj bělo-
žlutavě se třpytící ohromný úmrlejší plášť . . . A
na hranici mezi životem a smrtí směle a majestátně
pnou se k nebesům největší památníky, jež ruka
lidská kdy byla vytvořila. Zdá se, jakoby současné
vzdávaly hold životu a činily smrti poklonu.
Celé panorama: metropole, krajina, Nil a poušť je
ozářeno záplavou egyptského ranního slunce, do-
bročinného a planoucího . . .

»Ty vycházíš, stoupáš a dostihuješ vrcholu
v neustálých dobrodružích,

— — — — —
problháš nebe na výsostech,
východ tvůj bleskotá září,
veškeré dráhy tvé naplněny jsou paprsky . . .«

Jeho leskem září Nilská krajina, jeho třpytem
oslňena jest poušť, jeho zlatem jsou polity stěny py-
ramid, které jako velebné královny trůní nad žir-
nou krajinou i písčitou pouští. Zdá se, jako by v
celém okolí panovala jakási nálada slavnostního
holdování něčemu nevyslovitelně velkému, vzne-
šenému, čeho nemůžeš ani viděti, ani pochopiti a
co přece budí nadšení . . .

Veliký Napoleon započal dne 21. července ro-
ku 1798 denní rozkaz k svým šikům před bitvou u
těchto pyramid následujícími slovy: »Vojáci, čty-
ry tisíciletí na vás patří . . .!« Kdo stál u nohou
těchto pyramid, chápe, že Napoleon jiných slov zde
ani promluvit nemohl, poznává, že i nejprostší vo-
jín slova tato v celém jich rozsahu pochopiti musil.
»Čtyry tisíciletí na vás patří . . .«

Velikost těchto obrovských výtvořů lidské ru-
ky poznáváš teprve v bezprostřední jich blízkosti,

není v Belgii dosti spravedlivý. Na to se jim mohlo
odpověděti dotazem, proč tolik chválili portu-
galské katany, kteří zavedli volby tak nespraved-
livé, tak loupeživé, že svobodě katolické svázali
úplně ruce. Mohlo by se jim namítnouti, proč sym-
patisují tak okázale s bezohlednými tyrany, kteří
katoilckému lidu dávají místo hlasovacího listku
na ruce pouta a strkají jej do žalářů, které jsou sku-
tečnými lidomornami.

V Portugalsku nyní kvašení se přirozeně stup-
ňuje. Jakmile soudce odváží se souditi ve sporu
katolíka s volnomyšlenkářem spravedlivě, již mu
hrozí propuštění. Pod nátlakem despoty také kru-
tě a nespravedlivě odsouzeny celé tisíce katolíků.
Ani to však nestačí zastrašiti katolické obhájce
občanské svobody. Proto nyní volnomyšlenkáři
ještě ohlávku přituzují. Usilují totiž, aby vešel v
platnost zákon, dle něhož by mohla vláda propou-
štěti soudce, kteří »nehájí republiky«. To zname-
ná, že mají býti o svůj úřad připravováni soudco-
vé, kteří osvobozují domnělé »spiklence« na zákla-
dě výroku poroty. Tedy lidovému soudu chystá se
podvázati ruce republika »nejlidovější«, vlastně
zednáři, kterým dělali velikou reklamu zvláště
volnomyšlenkáři brusselští.

Jelikož se posud nepodařilo portugalské vlá-
dě úplně poroty ztročiti zákonem, stará se tato
aspoň o to, aby spravedliví soudcové byli trestá-
ni pouliční chátrou. V Portu na porotce, obhájce a
svědky, opouštějící soudní budovu, poštvána luza
učinila tak prudký útok, že tito měli co dělati, aby
životy uhájili. V Lissaboně nebyla schválně přidě-
lena k vozu, odvázejícímu vězně, obvyklá stráž.
Rozumní se, že předem smluvený zástup karbonář-
ských násilníků vrhl se na vůz s takovým vztekem,
že jej překotil a chystal se vězně usmrtiti. Příspě-
chavší jízda však přece konečně vězně vysvobo-
dila z dračích rukou a do vězení je živě dopravila.
A co činily zednářské listy po scénách tolik bar-
barských? S jásotem ohlašovaly »nadšené pro-
jevy lidu pro republiku a vlast«.

Krvelačných scén se již odehrálo v Portugal-
sku tolik, že uvědomělí katolíci belgičtí ani zdale-
ka se nedali oklamati svobodomyšlnými frásami
těch belgických zednářů, kteří jsou v tak úzkém
spojení s katany portugalskými. Svobodu tací ka-
rabáčníci slibují potud, pokud nedrží bič v pevných
rukou. Jakmile jim však podvedený lid vleze do

když patřís na ohromné balvany, z nichž jsou zbu-
dovány.

O jich kolosálních rozměrech učiníš si nejlépe
představu, předvede-li ti výpočty slavného anglic-
kého egyptologa Flinders-Petrieho. Dle nich bylo
potřeba k jediné Cheopsově pyramidě dvou milio-
nů tří set tisíc kvádrů ve velikosti 1 a 10 desítek
kubických metrů. Dle výpočtů jiného učence by
bylo zapotřebí ku převezení těchto balvanů přes
moře a padesáti pěti tisíc velkých paníkův, a že
kubický obsah této pyramidy obnáší dva a půl mi-
lionu kubických metrů.

Největší a nejkrásnější z nich je pyramida
Cheopsova. Je vysoká 137 a půl metru. Přesaho-
val by ji jen kolínský dóm a věž Eifelova. Délka
jejích základů obnáší 227 metrův. Chefrenova py-
ramida je 136 metrů vysoká a při základech 210
metrů široká. Pyramida Mikerynova měří 66 a půl
metru zvýší a 108 metrů zšíří. — Kameny k pyra-
midě Cheopsově dodávalo pohoří Mokattam u Ka-
hýry. K jejich dopravě byla zbudována zvláštní
hráz, kterou odborníci považují v ohledu technic-
kém za dílo neméně mistrovské jako pyramidy
samy.

Dle dějepisce Halikarnaského (Herodota) za-
městnával farao Cheops při stavbě své pyramidy
100.000 lidí po dobu plných dvaceti let, kteří byli
vystřídáni každého třetího měsíce.

Byla to vždy povinnost robotní, kterouž v
Egyptě byly shromažďovány síly potřebné k vy-
konání velikých veřejných prací. Byl dán přísluš-
ný rozkaz místodržiteli, jenž jej rozhlásiti dal od
místa k místu; a již dne příštího bylo všechno muž-
ské obyvatelstvo provincie jako stádo hnáno ke
stavěníti . . . Každý vzal s sebou v malém pytlí

FEUILLETON.

U PYRAMID.

Píše professor Dr. Jos. Slabý.
(Veškerá práva vyhrazena).

A zase opouštíme Kahýru — »Vítěznou«. Návštěva naše tentokrátě platí pyramidám. Za časného, nádherného únorového jitra vy-
jíždíme z města. Toto zdá se jako vymřelé. Jen sem tam mihne se člověk. Čarovný ostrov Gezi-
reh, přes nějž jest nám jeti, je pln vůně velikých,
červených karafiátův a růží.

Mešity a mináry města víc a více řdnou. Ko-
nečně jsme venku na krásné silnici. Tu a tam stíní
ji palmové háječky. Za dvě hodiny jsme u cíle —
v Oízeh, na samém kraji lybické pouště.

Stojíme u nohou tří velikých pyramid. Vysta-
věli je faraonové čtvrté dynastie Cheops, Chefren
a Menkevré ve třetím tisíciletí před Kristem.

Jsou jednou z pěti skupin pyramid bývalé
nekropole (pohřebiště) staroslavné Memfidy. Smě-
rem k jihu spatřuješ pyramidy u Zavijet el-Arjan,
pak u Abúsir-u, u Sakkary, u Dahšur-u. Pátá sku-
pina u Abú Roáš, severně od Oízeh, zmizela téměř
již s povrchu zemského.

Těžko je vyličit první dojmy, které se tě zmoc-
ní při pohledu na tyto velikány.

Na východě nádherné Nílské údolí s bující,
nevyčerpatelnou úrodností. V jeho lůno životem i
sílou kypící Nil

. . . »vlévá lahodné zásoby,
tvoří všechny dobré věci,
pán pokrmů příjemných . . .

. . . zásobí sklady a naplňuje špýchary,
aby chudým blahobyť připravil.«

pevné klece a přijme pokrokářskou ohlávku, hned na jeho záda dopadají nejsurovější rány.

Osudy Belgie a Portugalska nechtě jsou výstražným znamením všem bdělým katolíkům. Jen tenkrát proti despotům volnomyšlenkářským svá náboženská práva uhájíme, bude-li nejširší veřejnost vědět, jak veliké zástupy stojí zde v organizované obraně.

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně ukončena 4. června debata o prvé skupině služební pragmatiky, paragraf 1.—26. schválen ve znění výborové zprávy. Dr. Korošec odůvodňoval minoritní votum, aby vyznání úředníkovy bylo dle možnosti totéž, k jakému se hlásí obyvatelstvo, mezi nímž úředník působí. — Vláda trvá na stanovisku, že služební pragmatika může nabýti platnosti, až bude opatřena úhrada pro spojené s ní vyšší náklady. — Dne 31. května přijata jednohlasně pilnost návrhu na snížení domovní daně činžovní. Návrh odkázán bernímu výboru.

Ve školském výboru sněmovním 30. května přijat návrh posl. Wastiana (21 hlasů proti 11), aby učitelé byli postaveni na roveň státním úředníkům 4 posledních hodnostních tříd.

Malý finanční plán. U ministra financí rytíře Záleského konala se porada, zda před letními prázdninami mohl by býti uskutečněn aspoň malý finanční plán. Zástupce Čechů posl. dr. Fiedler promluvil proti tomuto plánu věcné námitky a vyslovil přání, vyfidiť celou finanční reformu. Zaujetí stanoviska českého klubu ku projektu malého finančního plánu bude záviseti na tom, jak v nejbližší době utváří se vyhlídka ve příčině dorozumění mezi oběma národními kmeny v Čechách.

Česko-německé dohodování. Ve Vídni pokračuje se o úpravě jazykových poměrů u zeměpan-ských úřadů, v Praze o úpravě těchto poměrů u úřadů samosprávných. Nejspornějším bodem v poradách vídeňských jest otázka ohraničení okresu. Češi žádají, aby 20procentní menšina znamenala dvojazyčné úřadování a zamítají tlumočníky. Tím by bylo dosaženo dvojazyčnosti okresu mosteckého, duchcovského, bilinského a litvínovského, kdežto státní úřady v Plzni a pražský magistrát by úřadovaly česky. Němci proto žádají rozhraničení dle okresu a nominativní vypočítání každého jedno a dvoujazyčného okresu zvlášť.

Kníže Thun o česko-německé dohodě. Při slavnostním otevření přístavu v Podmoklích měl kníže Thun významnou řeč, ve které zmínil se o česko-německém vyrovnání. Právil: »Jsme velice blízko cíle, blíže než jsme myslili. Bodu sporných už není mnoho. Je nyní na poslancích, aby s odvahou zastávali přesvědčení, které uznali za správné. Kritizovat je lehké, huře je něco zlepšiti. Konečně dosáhneme cíle, kde každá část země stane na vyšší stupeň kultury a hospodářství. Dojde-li k smíru, pak bude to pravý pokrok, jemuž přijímáme. Nechtě žije pravý pokrok, při němž neobdrží každý sice vše, co chce, ale vše, co k svému vývoji potřebuje.«

Dr. Schreiner šel dále. Osud smířovaček závisí na tom, co řeknou Němci. A ti dají se unášeti štváním býv. ministra dra Schreiner, který na

nebo koši svoje zásoby na několik týdnův: několik suchých chlebův, něco cibule, česneku a bobův egyptských. Později byly jim již potraviny dávány. Od dítěte až ke starci, vše odebralo se k práci. Obratnější a silnější zvedali, připravovali a shromažďovali balvany vápencové neb granitové. Ostatní byli silni dosti, aby odnášeli rum v proutěných koších, jež nosili na hlavě, přidržující je rukama. Veškeré toto množství pracovalo pod vedením architektův, dílovedoucích a řemeslníkův, kteří od počátku až do konce při stavbě setrvali. Práce množství nevyžadovala tudíž žádného technického vzdělání. Po určitém čase přicházeli noví zástupcové, sehnání zase z území jiné provincie a vystřídali dělníky dosavadní, kteří pak se mohli vrátiti domů.

Údaje Herodota zdají se býti snad fantastickými. Ale tak ohromný počet dělníků při stavbě Cheopsovy pyramidy byl nutný v době, kdy bylo třeba vše konati silou ruční bez mocného přispění strojův. Člověk sám provedl velkolepé tyto práce, ale jen tehdy, jestliže se — názorně řečeno — zmnohonásobil . . .

Tyto údaje Herodotovy jsou zároveň příhodnou ilustrací k údajům Pisma o stavbě chrámu Šalomounova: »I vybral král Šalomoun dělníky ze všeho Izrael a byl jich počet třiceti tisíc mužů. I posílal z nich na Liban deset tisíců na každý měsíc jedny po druhých, takže jeden měsíc bývali na Libanu a dva měsíce v domích svých . . . I měl Šalomoun také sedmdesát tisíc těch, kteříž břemena nosili a osmdesát tisíc kameníků na hoře, kromě účedníků, kteříž byli nad každým dílem, v počtu tři tisíce a tři sta, kteříž rozkazovali lidu a těm, kteříž dělali dílo . . .« (3. kniha Král. 5, 13—16.)

Tyto pyramidy jsou náhrobními pomníky fa-

schuzi v Chrástavě pravil: »Jsme mírumilovný národ jako žádný druhý, ale vše má své meze. Čechové činili si nároky i na naše nejmenší práva a to nás donutilo konečně k obstrukci, která má nám zajistiti národní práva. Za boje trpí hospodářský život, my však chceme čestný mír.« Konečně vyslovil řečník přání, aby vyrovnání bylo ukončeno, ale jen takové, které by požadavkům Němců vyšlo vstříc. — Z toho můžeme usuzovati na výsledek smířovaček, závisí-li to od Němců.

O úhradě zemského rozpočtu na r. 1912 vykládal 29. května v Praze referent pracovního výboru stálé finanční komise čes. sněmu dr. Preis. Konstatoval, že letošního roku není pomýšlení na zvýšení výnosu ze státních údelů. Nelze počítat s větším příjmem letos, než nejvýše 8 milionů K, které země od státu dostane. Vezme-li se v úvahu ještě zvýšení zemských přírážek o 10 procent, bylo by k dispozici asi 15—16 milionů K na úpravu učitel-ských platů, předpokládaje ovšem, že 40 mil. K deficitu v rozpočtu by bylo uhrazeno jinak. V jednání o úhradě rozpočtu na rok 1912 schválen návrh referentův, aby zemská dávka z hudebného byla zvýšena, a to v této formě: Všeobecné hudebné by se vybíralo v dosavadní výši od těch hostinských, kteří v minulém roce nepořádali více než šest tanečních zábav. Jestliže pořádali tanečních zábav více, hudiž od nich požadováno hudebné v dvojnásobné výši. Stejným způsobem zvýšeno budiž i zvláštní hudebné 20 až 40 haléřů z každého jednotlivého hudebníka.

Rusínská obstrukce. Všechny 3 rusínské kluby se rozhodly na obstrukci proti státním nutnostem: branná reforma, rozpočet a zákon vodocestný. Neuspokojilo je totiž císařské nařízení, kde není Lvov jmenován jako sídlo rusínské university, která má býti až v 10 letech zřízena. S obstrukcí Rusíni už ve výborech začali. Situace se zamotává právě ve chvíli, kdy branná předloha je akutní.

Protičeské agitace ve Vídni. Ve schůzi okresního zastupitelstva v 6. okrese stěžoval si jeden člen, že zřízena byla v 6. okrese filiálka české banky a navrhl, aby spolek majitelů domů byl vyzván nepřijímat Čechům místnosti. Návrh byl schválen. Jsme zvědaví, zda toto usnesení na základě Bienertova výnosu proti bojkotu národnostním bude zrušeno.

Branné předlohy v uherském sněmu schváleny. Po všech těchto vyjednáváních s oposicí a po sloučení všech oposičních stran ani se nezdálo, že by branné reformy mohly býti tak krátce schváleny. Za ohromné bouře oposice a za asistence policie ve sněmovně byly ve schůzi 4. června branné předlohy v celku a jednotlivostech vládní většinou odhlasovány ve druhém a třetím čtení. Z hlasů novín, i vládních, zjištěno, že v poslanecké sněmovně nikdo nevěděl, o čem se hlasuje. Nevěděli přitom ani vládní stranníci, kteří čtyřikrát se na pokyn hrab. Tiszy zvedli na znamení, že o něčem hlasují. Potom teprve sděloval hr. Tisza svému nejbližšímu okolí, že dal hlasovati a sice: 1. zda sněmovna je ochotna přijati branné reformy v celku a jednotlivostech; 2. o druhém čtení; pak o třetím čtení a 4. o schválení protokolu. Vše dalo se za hrozného povyku, mlácení do pultů, pískotu a troubení. Jednotliví oposičníci jako Julius a Jan Justh a Holló zasypávali předsedu nadávkami: Bída, úsurd, úsurd, nic, padouch, lotře atd. Strana vládní jen tleskala a mávala šátky volající:

raonův . . . Není možno učiniti mezi památkami starcegyptskými kroku, aniž by oko se nesetkalo s vírou a život posmrtný, s výjevy soudu a odvažování duší. Všude v Egyptě spatřuje se péče, kterou tuzeckí měli o pohřeb svůj, o balsamování mrtvol, o hrob svůj . . . Žádný jiný národ neprosytil všecek život svůj tou měrou myšlenkou na smrt a ideou nesmrtelnosti. Jeho hrobní architektura byla nejrázovitější a nejznamenitější z jeho výtvarův, protože nejdůležitějším zaměstnáním pozemského života byla jen příprava k životu věčnému . . .

Pyramidy měly zároveň hlásati velikost a bývalou moc těch, kteří v jich nitru spali spánek smrti . . . Farao byl za živa střediskem nejen veškerého života státního, ale i náboženského. On byl »zástupcem Božím na zemi, obrazem boha Re mezi živými, pánem Horního a Dolního Egypta«. Básník starocegyptský oslovuje faraona:

Popřejž sluchu mi, ó Slunce, jež vycházíš, bys ozařovalo zemi svojí dobrotou . . .

Ty's takřka obrazem svého otce Slunce, jež vychází na nebesích . . . Není místa, kde by nebyla znatelná dobrotá tvá. Slova tvá jsou zákonem pro zemi veškerou. Když odpočíváš ve svém paláci, slyšíš hlas země veškeré. Máš na milliony uší.

Oko tvé jest zářnější nežli hvězdy nebeské . . .

Tato pyramida musila odpovídati velikosti a moci, kterou měl farao za živa. A aby v čas byla hotova, započal ji budovati, kdy byl ještě v plné síle svého života . . .

I ve Starém Zákoně nalézáme zmínku o pyramidách jako náhrobcích. V knize Jobově (3, 13—14.) čteme:

Výborrě, hrabě Tiszo! Jde to znamenitě. Jen tak dále!

Poměr k Bosně a Hercegovině. Ve zprávě zpravodaje anekdotního výboru rakouské říšské rady dr. Redlicha upírá se Uhrám jakýkoliv státoprávní nárok na Bosnu a Hercegovinu. S plným důrazem konstatuje se tu, že ve skutečnosti právní vztahy Uher k zabraným zemím jak v jich rozsahu, tak i v jich odůvodnění jsou úplně totožné s právními styky Rakouska k uvedeným zemím tím, protože oboje práva vzešla jen na základě mezinárodního mandátu svěšeného článkem 25. berlínského smlouvy rakousko-uherskému mocnářství jako nerozdielné jednotce. Dále na základě nejvyššího vlastnoručního listu císaře bar. Aehrenthalovi 5. října 1908 a na základě státní smlouvy uzavřené mezi Portou a Rakousko-Uherskem 26. ledna 1909 získalo Rakousko-Uhersko právo na zabrané země jako celek, nikoliv však jedna část těchto dlů mocnářství.

Revoluční dozvuky voleb belgických. Na oslavu vítězství volebního vyvěsily katolické spolky po celé Belgii prapory a uspořádaly manifestaci. Tím byli socialisté podrážděni a luza jejich vlivu podléhající. Socialisté počali vyvolávat srážky, jež v Bruselu, Lutychu a Vervieru nabyly rázu revolučního. Pouliční dráhy rozbity, zřízeny bariéry, kostely a kláštery vydrancovány, do kostelů strčeno. Když policie se pokusila zatlačit lid, byla zatlačena a odzbrojena, několik policistů zastřeleno. Ve Vervieru ani gardy nedovedly povstání udusiti. Ve všech 3 jmenovaných městech musilo vojsko zjednatí pořádek zbraní. Ve Vervieru po jedné salvě zůstalo ležeti na ulici 30 osob a to 4 mrtví a 10 těžce raněných. Teprve v noci obnoven byl klid. Vítězství katolíků v Belgii je větší, než se dosud mysli.

Král bulharský ve Vídni. V sobotu 1. června přijel do Vídně bulharský král Ferdinand s rodinou k oficiální návštěvě císaře Františka Josefa a byl skvěle uvítán. Císař s arcivévodou očekával na nádraží královskou rodinu. Při hostině císař chválil dosavadní politiku krále Ferdinanda, za něhož se stalo Bulharsko živlem míru na Balkáně.

Vzbouření Albánců v počtu 4000 mužů oblehli Ypek. Rozpoutal se krutý boj, v němž byli Albánci zatlačeni.

Církevní zprávy.

Diecésní eucharistický sjezd duchovenstva v Hradci Králové dne 14. června 1912 na svátek Božského Srdce Páně pod protektorem J. Exc. uejdp. biskupa Th.Dra. Josefa Doubravy

bude se odbývatí tímto pořadem:

Dopoledne:

1. V kostele seminářském o 8. hod. Promluva: o 9. hodině Pontifikální mše sv.

2. V sále Adalbertina o půl 11. hod. Porada eucharistického diecésního komitétu za přítomnosti Jeho Excellence a účastníků sjezdu. Při poradě promluví vsdp. dr. Jindra »O kulturním významu Eucharistie« a vdp. prof. Brix »O eucharistii jako středisku světových dějin«.

»Spal bych a měl bych pokoj, s králi a radami země, kteříž sobě stavěli chorábóth.«

Hebrejské slovo »chorábóth« znamená »pyramidu, mauzoleum, vznešený hrob«. Arabové nazývají pyramidu »híráma«. To odpovídá starocegyptskému jejímu jménu »chram«, se členem »pi-chram«, t. j. »srázný«. Z toho povstalo vypuštěním hrdelnice řecké slovo »pyramis«. —

Tyto monumentální stavby jsou dukazem, že v oněch prastarých dobách dopravní a stavební technika již vysoce byla vyvinuta. Byl znám zákon tíže, páka, zatížení i odtížení. A kolik as pokusů bylo učiněno, nežli se dospělo k těmto kolosálním uměleckým stavbám! A egyptská technika byla velkou nejen ve velikém, ona byla velkou i v detailech, v podrobnostech . . .

Arabský spisovatel století patnáctého, jménem Abd-Allatif, zaznamenal o pyramidě Cheopsově, že její vnitřní balvany jsou na sebe položeny bez maltv a s takovou pečlivostí a uměním, že »nelze prostrčiti mezi ně ani jehly, ba ani vlasů«. A archaeologové (Kayser a Roloff) poznamenávají o těžce pyramidě: »Jest jisto, že podobné pečlivosti, s jakou jsou ty balvany přitesány a na sebe položeny, by dnes bylo lze přes zdokonalené nástroje a různé stroje jen stěží docílit.« A titíž znalci napsali o výši techniky starocegyptské: »Odpočítáme-li páru a elektriku, čím ji vlastně předčíme?« A na jiném místě: »Je s podivením, že toto dílo v obraznosti stavitelově vůbec povstalo a téměř nepochopitelně, že tento projekt se mohl uskutečniti.«

A chromují-li tě pyramidy dnešní svojí tváří, jakým as dojmem působily na diváka v do-

Odpoledne:

V kostele seminářském ve 3 hod. Adorační hodina pro duchovenstvo.

Ve 4 hod. Adorační hodina pro lid.

Poznámka: Přihlášky ke společnému obědu v Adalbertinu rače zaslali eucharistickému komitétu korespondenčním lístkem nejdéle do 12. června.

Na sjezd tento upozorňujeme zvláště členy adoračního spolku kněží, jež zveme k nejhojnější účasti.

Světový eucharistický kongres ve Vídni. Ježto nejdéle do konce června každý účastník kongresu musí se přihlásit o nocleh, žádáme p. t. duchovní správce, aby se obraceli přímo do Vídně se žádostmi o vykazání noclehu pro účastníky (Zentralkanzlei, Wien I., Stephansplatz 5.). Noclehy se neplatí předem. O legitimace však budiž žádáno v Hradci Králové u diecévního eucharistického komitétu. Legitimace zasílají se jen na pevnou obědňáčku a každá objednaná legitimace musí být také zaplacená. — Aby účast duchovenstvu byla umožněna, poskytne se dle Ord. listu č. 6. každému zástupci duchovního správce binační fakulta a povoluje se nařízené triduum ve dnech 13.—15. září přeložit na jiné dny všude tam, kde by nebylo lze opatřit si zástupce. — Duchovenstvo musí požádat ústřední kancelář ve Vídni o bloky (za 50 h), jež opravňují k celebrování ve vykázaném kostele a zbavují každého majitele všech jiných poplatků za světlo atd.

Záložna v Hradci Králové.

Jasné úměrnosti č. 103.

Vklady na knížky 4³/₄%

Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyšší!

Zprávy organizační a spolkové.

K I. sletu českých »Orlů« v Hradci Králové 28. července. Slet slibuje být manifestacním. Leč nutno překonati mnohé, zvláště finanční obtíže. Nedostali jsme tisíce od vlády, nežebáme u obcí, spořitelén a záložen jak »Sokolové«. Jsme odkázáni pouze na své síly. Proto žádáme katolické P. T. spolky, organizace i zámožné jednotlivce: Dokažte, že za »Orlem« katolická veřejnost stojí, že má pochopení pro jeho krásný účel. Přispějte nějakým darem na první slet českých »Orlů«. Dary možno zaslati na starostu župy JOS. POLÁKA, v Hradci Králové, Adalbertinum.

Žeby. Katolická naše organizace pořádá dne 9. června 1912 o 4. hod. odpol. v hospodě knížecí na »Hrázi« přednášku dp. Martina Kloudy, kaplana z Ronova n. D., se světelnými obrazy na téma: »Cesta do Lurd«. Katolíci, dostavte se v počtu co největším! Zdař Bůh!

V Sedlici u Kutné Hory přednáší v neděli dne 9. června o 4. hodině odpol. p. Frant. Šupka z Hradce Králové. — V neděli dne 16. června přednáší o 2. hod. odpol. ve Vyskči, večer v Turnově.

»Svaz ženských katolických spolků českých« zahájil v neděli dne 2. t. m. svoji činnost valnou hromadou

bách, kdy stkvěly se ještě v plné kráse a nádheře! Balvany jejich byly totiž obloženy leštěným červeným granitem z Assuanu, dvě menší pak bílým a žlutým vápencem. Chalifové kahýřští jim tento plášť odňali a zbudovali z něho kahýřské mešity ...

Ale tyto tři pyramidy nejsou jediným gigantickým výtvorem, jenž pozornost tvou zde poutá. Pojď a následuj mne dále!

Písek pouště libycké chrupe pod našima nohama jako zmrzlý sníh. V pravo před průčelím pyramidy Cheopsovy spatřuješ odpočívající ohromné tělo lvi s hlavou faraona. Vše je vytesáno z jediného kusu skály. Je to sfinx. Hlava její je obrácena k východu. A jaké to tělo, jaká hlava! Výška od hlavy až k tlapám obnáší 20 metrů, t. j. jako výška obrovitého domu, a délka jejího těla od ohonu až k předním tlapám obnáší 57 metrů.

Připadáš si jako pídimužik před tímto kameným obrem. Děla v bitvě roku 1798 ji poněkud poškodila. Ale jen poněkud. Od jejího těla a od její hlavy se koule odrazily bez osudných ran. Ale urazily jí špičku nosu a kousek hořejšího pysku. Pak zůstavily na jejích tvářích několik jizev: vypadá to jako lízvy (»schmissy«) na tvářích německých buršáků, způsobených rapírem při mensurách. Více ani děla Napoleonova jí uškoditi nedovedla ...

Ohromnost jejich rozměrů nečiní však dojmu neohrabanosti. Neopak: s velikostí je zde spojena krása, lahoda, soulad. Souladem je její tělo, ladným je poměr hlavy k tělu, dokonalou harmonií hlava sama o sobě, čelo, oči, uši, tváře, ústa, brada i krk ...

ve velkém sále ostrova Žofínského v Praze. Za přítomnosti 800 účastníků a delegátů promluvili »o postavení ženy ve společnosti a v národě« a »o významu a úkolech Svazu« vsdp. kanovník Dr. Reyl z Hradce Král., sl. Věchová z Nového Bydžova, pl. Petr. Klingerová z Karlína, sl. Aug. Rozsypalová z Kladna, pl. Józ Krátká z Prahy a vsdp. kon. Janků z Prahy. Ve vykonaných pak volbách výboru zvoleny: předsedkyně J. J. princezna Zd. Lobkowitzová, I. místopředsdkyně pl. Józ Krátká, maj. realit a náj. Žořina z Prahy, II. místopředsdkyně pl. Matl. Blížencová, choť místopř. rady z Tábora, pokladní pl. Petr. Klingerová z Karlína, účetní pl. Fr. Dvořáková, c. k. vrchní poštmistřová z Brandýsa n. L., jednatelkami sl. M. Zdobinská, učitelka z Prahy, pl. M. Plojharová, choť okr. soudce z Plsku, knihovni pl. Julie Kotrbová, choť nakladatele z Prahy. Ve výboru zasedají dále: pl. hrab. Clam Martinicová z Prahy, pl. Růžena Jirotková, choť c. k. plukovníka z Hradce Králové, pl. Božena Kurzová, choť arciv. správce v Benešově, komt. Sylva Tarouccová z Průhonice, zástupcové bisk. Ordinariátu: hl. farář Janků z Prahy, kan. dr. Reyl z Hradce Králové, kan. Msgr. Vaněček Čes. Budějovice, kan. A. Šelbický z Litoměřic, za zemskou radu katolíků v království Českém J. Ex. hr. Vojt. Schönborn, sekr. JUC. Mourek. Jako náhradní zvoleny: pl. M. Gottlieblová, choť živnostníka z Prahy, sl. Fr. Jakubcová, redaktorka z Vrsovic, pl. M. Malecová, choť inženýra z Č. Budějovic, pl. Irma Vinařová, choť c. k. pluk. lékaře z V. Mýta. K ustavující valné hromadě zaslali pozdravné telegramy: J. Em. kardinál Skrbenský, J. J. kn. Ferd. Zd. Lobkowitz a m. j.

Organisacím, sdružením a odbočkám hospodářským na Ronovsku. Kvapem blíží se čas manifestačního tábora v Bílém Podolí. Čiňte všude pilné přípravy, ať vyní tábor pro nás imposantně! Z každé obce nechť vyjede nejméně jeden ověncený povoz! Přihlášky učiňte co nejdříve u křesť. sociálního spolku v Bílém Podolí! Na tábor přijede též zemský a říšský poslanec z Moravy Samalík, dr. Šulc, rolník Šabata, rol. syn Kaňourek, sl. Kosařová, všichni jakožto řečníci. Připravý děj se veliké. Na táboře v Bílém Podolí na shledanou!

Zprávy místní a z kraje.

Generální návštěva. Jeho Excellence nejd. biskup dr. Josef Doubrava na své apoštolské cestě zavítá do Hrochova Týnce (neděle a pondělí 9. a 10. června), v úterý Včelákov, ve středu Kostelec Vrbatův, čtvrtek Žumberk, pátek volný den, sobota Licibořice. Večer vždy v Chrastí.

Slavnost Božího Těla konala se za neobyčejně příznivé pohody obvykle slavnostním a povznášejícím způsobem. Procesí s Velebnou Svátostí vedl J. Exc. nejd. biskup dr. Doubrava za přísluhy celé katedrální kapituly. Průvodu účastnily se všechny samosprávné, zeměpanské a státní úřady se svými přednosty. Na náměstí tvořily špalír zdejší školy a vzdělávací ústavy; ze spolků v průvodě kráčely: Jednota katol. tovaryšů s praporem, Vzděl. spolek paní a dívek »Anežka«, tělocvična Jednota »Orlů« a odbočka křesť. soc. dělnictva. Prapor domácího pěšího pluku č. 18. s praporem a hudbou, jakož i s celým důstojnickým sborem zaujal obvyklé místo na náměstí a označoval hromadnými výstřely význačné části theoforických obřadů. Salvy vojenské byly provázeny jásavými fanfárami trubačského sboru na ochozu Bílé věže. Dlužno s uznáním vzpomenouti, že

Až do dnešního dne věda není s to předložit nám význam této sfingy. Je as jedním z nejstarších výkonů sochařství egyptského. Byla patrně vytesána nedlouho po vystavění pyramid. Trůnila zde již majestátně v době, kdy umění Řecka ještě dva tisíce let na své narození čekalo ...

Nemůžeš se dosyta vynadívati v její tajuplnou, nelibnou tvář. nahléděti se v její podivuhodné, ještě dnes úchvatné oči. Mrtvé oči ... ! A přece zdá se ti, že září, že se jiskří tichým, ale živým ohněm ... Její pohled podobá se hádance a zdá se mluvit — mluvit ve hlubokých tajemstvích. Hledí z ní jako by lidská duše, a její oko zdá se hlásati nesmrtelnost. A tato víra v život věčný byla u Egyptanů tak stará, jako jejich národní existence ...

Říká se o některých lidech, že mají oči, na které nemůžeme po celý život zapomenouti. Podobné oči má sfinx v Gízeh. Myslím, že u mnohých těch, kteří navštívili pyramidy, jejich obraz časem vyblešne. Ale pohled sfingy zůstane jim povždy nezapomenutelným ...

Zdá se, jako by zraky její hledaly světlo, světlo nejvyšší ...

Po tři tisíciletí udržel se starý Egypt na výši své kultury. Jejím úhelným kamenem byla víra jeho.

Během staletí zvrhla se tato víra a s ní stát, umění, národ. Jako lavina sřítli se v pustou propast, kde zničeny zároveň veškerý zárodky znovuzrození.

Zvrhla se víra ... U nohou pyramid chápeš v celém rozsahu význam slov Spasitelových k apoštolům: »A jiného Utěšitele dám vám, kterýžto s vámi zůstane po všechny věky až do skonání světa« ... Náboženství staroegyptskému chyběla tato radostná zvěst letnic ...

jednotlivé oltáře byly pp. majiteli domů vkusně ozdobeny. Nejslavnějšímu svátku církevnímu obcovaly celé zástupy věřících a nikdo jistě nepostrádal ubohých pobloudilých »organizovaných žen«, které své a cizí děti vleklý ráno již do lesa na výlet, aby nesměly se účastniti jako družicky průvodu theoforického. I když si ocmyslíme církevní stanovisko, musíme přece tento truc odsouditi jako nelidskost vůči dětským duším, jímž hnedle v nedospělém věku rve se nesvědčitými matkami poesie mládí a útěcha života. Pobloudilé tyto matky dočkají se jednou na svých vlastních dětech odplaty za svou zloubovou nenávisť k Spasiteli. Není třeba plýtvati slovy, protože je jisto, že mlýny Boží melou zvolna, ale jenně a důkladně. Socialistické dámy podaly nejlepší doklad, že v rudém táboře musí příslušník za žvanec cheba zapřít v sobě nejen náboženské přesvědčení, ale i každý ušlechtlejší lidský cit.

Uměleckou vycházku uspořádala správa semináře pro alumnusy do Kutné Hory, kde si účastníci exkurse za vedení c. k. konservatora a docenta církevního umění, p. Boží Dvořáka, prohlédli památky umělecké.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 3. června 1912 tato usnesení: Na dovoz deputátního dříví byla přijata nabídka p. J. Voltra ze Lhoty Maškové. — Výkaz pokladní hotovosti ze dne 28. května t. r. byl vzat na vědomí. — Panu B. Nikodýmovi a spol. uděleno bylo povolení k uspořádání výletu ku »zděné boudě« dne 6. června t. r. — Správě kupecké školy pokračovací udělen byl na zakoupení odměn pilným žákům příspěvek 20 K. — Žádost ředitelství měšťanské školy dívčí za zřízení školní kuchyně a zavedení psaní na stroji postoupena byla městskému zastupitelstvu. — Uspořádání výletu do březhradské boroviny povoleno bylo stolové společnosti »Baráčníků« v Kuklenách. — Vzato bylo na vědomí, že okresní výbor nečiní námitek proti zvolení p. Ant. Pytlíka městským zvěrolékařem. — Pí. Anně Simonové ponechá se chudinská podpora měsíční K 10.— po jejím zemřelém manželu. — Různé účty, týkající se objednávek pro městské dívčí lyceum, poukáží se k výplatě.

Mariánská družina dívek v Hradci Králové pořádá dne 29. června slavnost svěcení praporu o půl 4. hod. oepoledne v chrámu Panny Marie. Posvěcení vykoná sám J. E. nejd. biskup dr. Jos. Doubrava. Večer téhož dne pořádá družina ve dvoraně Adalbertina slavnostní představení »Panna Orleánská«. Při té příležitosti přednese se slavnostní proslov, sepsaný od vdp. Vlad. Hornofa. Začátek přesně o půl 8. hod. večer.

Pohostinská hra činohry Národního divadla v Hradci Králové. Přední členové činohry Národního divadla z Prahy sehraji pod záštitou ochotnické jednoty »Klicpera« Guinonovu veselohru »Štěstí«, jednu z posledních novinek. O představení toto při němž všechny úlohy obsazeny jsou pražskými hosty, jeví se již dnes neobyčejný zájem a doporučujeme vstupenky předem u p. Růžicky si zamluviti.

Výbor společenstva stavebních a přidělených živností pojednával 3. t. m. o tísnivé situaci některých odborů. Koustatováno, že pro drahotu, finanční tíseň, hospodářské podnikání poněkud ochablo. Prohlášeno však, že by bylo chybou pro přechodný stav oddávati se pessimismu, jelikož pro budoucnost jsou podmínky slibného vývoje. Proto chmurné zprávy »Ratibora« sluší odmítnouti, poněvadž situaci netoliko nezlepší, ale budí i zbytečnou, škodlivou nedůvěru k Hradci. Svědomití místní činitelé jsou zárukou, že příští rok přinese valné zlepšení. Proto varuje společenstvo živnostníků před ukvapenými kroky. Budoucnost ukáže, jak úvahy »Ratibora« byly přeháhlené a chybné.

U nás v Evropě zavádí se čím dále tím více vzdělanost víry prázdná. Její rozšiřovatelé odvolávají se na zkušenosti několika desítek let. Ale jak bude tato kultura vyhlížeti za dvě stě let? A čím je doba dvou set, tří set let? Zeptej se sfingy v Gízeh ... Ona mlčí. Ale její zraky pevně jsou upřeny k východu ...

Ex oriente lux — od východu světlo! ...

Když bylo světlo staroegyptské kultury zplořilo vzdělanost Hellady — shaslo. Po Řecku přišla řada na Řím. A kde byli bychom dnes my, kdyby nebylo bývalo od Východu zazářilo Světlo nekončné veliké, vznešené, Jerusaleml Krstův?

Zeně Egyptská vydává svědectví Palestině, řeka Nil Jordánu a nekropole v Gízeh Jerusalemu.

V Egyptě spojují se nitky Starého i Nového Zákona ... Do Egypta byl prodán Josef, aby zde dosáhl hodnosti místokrále. Zde našel patriarcha Jakub a jeho synové záchranu před hladem. Pod šumnými palmovými háječky hostila země Gessen ska mládoství národ vyvolený. Tam na březích Nilu bylo nalezeno a zachráněno děcko jménem Mojžíš. Ku břehům Nilu utekla se Panna Nejsvětější s Pachelátkem. Egypt jeví se nám jako veliký asyl Starého i Nového Zákona, jako Prozřetelnosti vyvolené útočiště národa vyvoleného. Tato země byla Všemohoucím vyznamenána úlohou vznešenou, aby připravovali dílo vykoupení ...

Proto kdo do Palestiny zavítá, nikdy by neměl opomenouti navštívit i Egypt. Dojmy z Palestiny přinesené se tu více prohloubí. Vše zjeví se mu ve vyšším, podivuhodnějším světle. Zde může v zárodcích stopovati a sledovati to, co mu pobyt v Palestině jasně na mysl přiváděl ...

Výlet. Spolek paní a dívek »Anežka« pořádá v neděli dne 9. června výlet do zahradního dostinče p. Špryňara na Slezském Předměstí. Začátek ve 3 hod. odpol. Za nepříznivého počasí obdívá se program v sále Adalbertina.

Mostné ve prospěch Ústřední Matice Školské vybíráno bude v den Matiční slavnosti, dopoledne dne 16. t. m. na Labském mostě na Eliščině nábreží mužským odborem matičním. Tento zdroj příjmů ve prospěch Ú. M. Š., který od jednotlivců vyžaduje nepatrné oběti, jest velmi vydatný pro čilou frekvenci, vynesloť mostné loni K 124.—, nevyžaduje žádných nákladů. Pro Matiční slavnost samu připravují se dvě nové atrakce: skvělé elektrické osvětlení z večera a regatta na Labi.

Nadace. Záložna v Hradci Králové založila na památku svého 25letého trvání v r. 1887 nadaci pro nejstaršího, schůdlého a bezúhonného člena svého mužského i ženského pohlaví. Pětiprocentní výnos z kapitálu 2.000 K, tedy 100 K udělen bude výborem záložny dne 6. července t. r. Žádosti podány buďtež do 30. června tohoto roku.

Manifestační schůze středních stavů koná se tuto neděli dne 9. června o půl 11. hod. dopol. v Živnostenskočtenářské Jednotě. Program: Hospodářská mizerie v Hradci Králové a berní šroub. Schůze tato má se státi demonstračním projevem pro odstranění všech nespravedlivých daní, zejména daně výdělkové, a pro zavedení jediné spravedlivé daně progresivní, čili vzestupné s nezdanitelným minimem cestou zákonitou. Jest si přát, aby tato schůze, která jest veřejná, pro důležitost projednávaného předmětu, byla zvláště od živnostníků četně navštívena.

Župa obchodních gremií kraje kralohradeckého zvolila ve valné hromadě, jež se konala dne 19. května t. r., za předsedu p. V. J. Špalka a za jednatele p. Stanislava Jiráskaa z Hradce Králové.

Čítárna měst. prům. musea přístupna byla v měsíci květnu ve 12 dvouhodinách. Navštívena byla celkem 611 osobami. V čítárně samé vydáno na 562 žádanky 649 svazků knih a 264 předlohová díla. Domů 77 osobám půjčeno bylo 206 svazků knih a 635 předloh. Mimo Hradec půjčeno bylo 12 vypůjčovatelům 28 sv. knih a 155 předloh. Do knihovny věnovali: Pan inž. Jindra více čísel různých časopisů a několik brožur. Pí. Josefa Smolíkova X. roč. čas. »Lada«. Uměl. prům. museum v Praze poslalo zprávu o činnosti za rok 1911. Koupí přibyló 16 knih různého obsahu a 2 díla předlohová. — Nově přistoupili za členy: Slečna Tekla Nábělková, uč. v Nov. Hradci Králové, sl. Žofie Středová, odb. uč. m. šk. v Náchodě, p. B. Hojný, uč. ve V. Petrovích u Nechanic. — Vzhledem k nastávajícímu přesídlení do nových místností musejních nutno provésti před přesídlením dokonalou revizi a desinfekci obsahu knihovny. Z toho důvodu žádá správa knihovny o vrácení všech vypůjčených knih a předloh do 20. června. Všem, kdož do té doby vypůjčené knihy a předlohy nevrátí, doručeny budou sluhou musejním nové upomínky, za jichž dodání přísluší tomuto 10 h (§ 8. knihovního řádu). Týž po případě vypůjčené knihy a předlohy převezme a přijem jich na upomínce potvrdí. Z téže příčiny nebudou se od 20. června knihy ani předlohy více domů půjčovati, avšak uživati jich v čítárně omezeno není.

Přírodovědecký klub pro severových. Čechy pořádá ve středu 12. t. m. o 8. hod. večer v malém sále Besedy přednášku prot. zdejšího paedagogia J. Šimka »O botanických zahradách v Německu«. Vstup volný, hosté vítáni. — Exkurse na rašeliny v okolí Velké Bělče, Krňovic a Štěnkova koná se v neděli 23. t. m. Schůze účastníků o 2. hod. odpol. u nemocnice.

Zákovské hudební produkce pořádají pěvecko-hudební a klavírní školy Ferdinanda a Mályka Kneprových v Hradci Králové ve dvoraně »Adalbertina« ve dnech 12. a 15. června t. r. vždy o 3. hod. odpol. Vstup volný.

Diskontní společnost, zapsané společenstvo s ručním obmezením v Hradci Králové zřizuje na základě zákona ze dne 9. dubna r. 1873 Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Sídlo společnosti bude v Hradci Králové a smí zřizovati filiálky a agentury i v jiných místech. Účelna společenstva, pracujícího výhradně jen se svými členy, bude hlavně eskontování faktur, účetních pohledávek a smének, při čemž postupem převezme veškeré úvěry firem ústavu na postoupené pohledávky. Společnost může dle stanov přijímati peníze na úrok od členů i nečlenů na běžný účet, poskytovat půjčky na cenné papíry a pojistky životní a konečně pak i poskytovat úvěry na směnky s ručitelem. Každý přijatý člen musí složit K 100.— jako závodní podíl, má však býti podíl tento nejméně 5 proc. poskytnutého úvěru. Členové ručí za závazky společenstva svým závodním podílem, jakož i další trojnásobnou jich sumou. Povolování úvěru provádí správní rada společenstva, která sestává z pěti členů, z nichž dva budou členové správní rady Záložního úvěrního ústavu a jednoho člena z fideletství ústavu. Ve valné hromadě volí se dále nejméně tři censoři, dále pak členové revisního výboru (dozorčí rady). Čistý zisk po srážce správních výloh rozdělí se mezi členy v poměru k jich podílům, zbytek pak se rozdělí rezervnímu fondu pro ztráty neb jiným fondům speciálním, jež usnesením valné hromady budou zřízeny. Eventuelní ztráty (dle § 16. stanov) kryjí se především z podílu dotyčného člena, u něhož vznikly, pak z ročního výtežku a nedostačil-li tento, tedy z fondu pro ztráty, neb je-li zřízen pro některý druh obchodu zvláštní fond, tedy z tohoto druhu fondu. Pakli ani tyto fondy nedostačují, kryjí se ztráty z podílů členů ostatních. Dle § 17. stanov společenstva jest provádění obchodu přeneseno na Záložní úvěrní ústav, jako plno-

mocníka společenstva, který vykonává pro společenstvo veškeré práce účetní svými úředníky a který jest oprávněn společenstvu příslušnou režii zaúčtovat. Dále faktury postoupené členem společenstvu slouží za podklad úvěru daného Záložním úvěrním ústavem, ať již eskontování smének dotyčného člena neb poskytnutím záloh na pohledávky společenstva za členem. Má-li člen sám závazky u Záložního úvěrního ústavu, ať smennečné neb v účtě, kdežto u Diskontní společnosti, obnos k jeho dobru, jest společenstvo povinno přebytek ten vydati Záložnímu úvěrnímu ústavu. O schválení stanov bylo t. c. k. úřadů zažádáno a Diskontní společnost zahájí také svoji činnost 1. červencem t. r. Založení Diskontní společnosti Záložním úvěrním ústavem bylo předsevzato z toho důvodu, aby osamostatnilo oddělené postoupených pohledávek, které vyžaduje zvláštní přesnosti, evidence a péče, což zařízením samostatné Diskontní společnosti bude snadno možno, aniž by tím Záložní úvěrní ústav na výnosu byl poškozen, ba spíše naopak, poněvadž směnky co podklad úvěru fakturového dané, bude převáděti Diskontní společnost svým žilem na Záložní úvěrní ústav, takže tím pro ústav žádné nebezpečí vůbec nebude, poněvadž za své záruky ručí členové společenstva vzájemně i s rezervními fondy společenstva. Společenstvo podléhati bude vedle revise vlastních revisorů, ještě další odborné revisi svazové stanovené zákonem.

Pancéřové schránky v paláci Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové. Stavba bankovního paláce Záložního úvěrního ústavu spěje již ku konci a v nedaleké době odevzdána bude budova svému účelu. V nové budově bankovní zřízena bude síň pancéřová, v níž umístěny budou tresorové schránky, takže P. T. obecnstvu poskytnuta bude možnost v době své dovolené neb letního pobytu uchovati své cennosti, pokud ovšem nemá-li ohnivodných a nedobytných pokladen, ve jmenovaných schránkách ústavu. Dosavadní počet schránek pancéřových ve staré budově nestačil a schránky ty byly stále obsazeny, možnost tedy občasného pronajmutí schránek těchto byla vyloučena. V budově nové zřízeno bude schránek tresorových různé velikosti cca 300, takže bude každému možno přiležitostně schránky ty za mírný peníz si najmouti. Doufáme tudíž, že P. T. obecnstvo uvítá rozhodnutí to co nejsympatičtěji a schránek zřízených bude užívati v míře nejhojnější. Ku konci dovolujeme si podotknouti, že schránky ty jsou pod společným uzavěremí komitenta i ústavu, takže kontrola se strany ústavu bez přítomnosti strany jest nemožnou.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů činil koncem měsíce května t. r. K 41.785.693.

Peněžní obrat Záložního úvěrního ústavu za třetímu roku. Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové docílil celkového obratu od 1. ledna 1912 do 30. dubna 1912 K 839.726.799.—, oproti celkovému obratu od 1. ledna 1911 do 30. dubna 1911 K 725.971.520.—, tudíž docílil ústav za první čtyři měsíce na celkovém obratu více o K 113.755.279.—, na účtě pokladničním docílil od 1. ledna 1912 do 30. dubna 1912 K 209.600.742.—, oproti loňsku od 1. ledna 1911 do 30. dubna 1911 K 163.168.296.—, tudíž více o 46.432.446.— K. V účtě dopisovatelů docílen pak celkový obrat v téže době K 456.985.384.—, takže více o K 47.620.944.—, dále docílen celkový obrat na účtě cenných papírů K 32.854.891.—, konečně pak na účtě smének obrat K 62.495.118.—, stav vkladů na knížky vykazuje koncem dubna K 24.234.812.81, tudíž více na knížky za první čtyři měsíce o K 2.189.349. Akciový kapitál ústavu jest nezměněn K 15.000.000.—, rezervní fond pak docílil po přidělení ze zisku za rok 1911 — obnášel K 1.358.236.35 — obnosu K 219.926.38 celkové výše K 2.638.958.66 rezervních fondů.

Přednášky v Hradci Králové a okolí. Nesporně záslužnou činnost provádí zdejší Palackého čítárna, jakož i jiné spolky svými přednáškami po vřekolních obcích a městech. Bohužel, že přednášky tyto nebývají veškerým obyvatelstvem dotyčné obce navštěvovány, ačkoliv pro svůj svědomitě vypracovaný obsah by toho plně zasluhovaly. Nedá se však upírati, že snad jedním z důvodů, proč nejsou tak četně navštěvovány, bude, že nevyhovují všemu obyvatelstvu svým obsahem potud, že neodpovídají jejich téměř denní nutné potřebě. Jak se dovidáme, hodlá úřednictvo Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové, které dotýčný materiál úplně ovládá na základě své dosavadní praxe a svých zkušeností, podniknouti po všech vřekolních obcích řadu poučných přednášek, kde si to některý ze spolků po případě i představenstvo obce vyžádá. Program přednášek má býti asi následující: O sménce. Co jest směnka v praktickém životě, její potřeba, veškeré možnosti a jaké opatrnosti je nutno při sménce a to s ohledem na různé podvody, jaké v poslední době se opakují (Tyš, Důvěra, Reich atd.). Tedy přednáška tato má poučiti každého, jak směnku má vystaviti, k čemu má při podpisu hleděti, poněvadž opakovaly se případy, že směnku nechal si vydatel podepsati od akceptanta nevyplněnou, po případě, že směnku starou při prolongaci vydatel akceptantu nevrátil, dále že při hypotekárně zajištění obnosu, kde směnka slouží co podklad tohoto úvěru, jest záhodno, aby tento podklad byl patřičně vyznačen, atd. Dalším bodem přednášek bylo by seznamování obecnstva, co znamená postup pohledávek obchodních, jak si má v podobných případech počínati, aby po případě placením na nesprávné místo nemusil platiti dvakrát, vysvětliti, co je úvěr hypotekární, kde možno tento levně si obstarati, informace ohledně životního a požárního pojištění, atd., atd. Krátce účel těchto přednášek nemá býti nijak agitační, nýbrž čistě, aby poučil naše obecnstvo v podobných dnech se opakují-

cích případech, což státi se má právě od přednášejících, na základě jejich zkušeností, z praxe získaných. Doufáme, že akci úřednictva Záložního úvěrního ústavu uvítá hlavně naše venkovské obecnstvo s velkým povděkem, poněvadž je dobře všeobecně známo, že již mnohá chalupa neznalosti významu směnky, úvěru atd. přišla na buben.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc květen 1912. Stav vkladů počátkem měsíce 1.895.093 K, vloženo během měsíce 132.774 K, vybráno během měsíce 149.425 K, stav koncem měsíce 1.878.442 K. — Stav půjček počátkem měsíce 2.567.956 K, půjčeno během měsíce 352.529 K, splaceno během měsíce 395.101 K, stav koncem měsíce 2.545.386 K. Počet účtů 4059. Rezervní fondy 213.850 K, závodní podíly 91.117 K, pokladní obrat 2.429.011 K.

Přelouč. Ve dnech 27. až 29. května město a celá farnost přeloučská měly ve svém středu vzácného hosta, J. E. nejdp. biskupa královéhradeckého dra. Jos. Doubravu, který k nám zavítal, aby zde udílel svátost sv. biřmování. V den přjezdu o půl 8. hod. ranní, provázen papežským prelátem, vsdp. drem. J. Soukupem, kapitulním děkanem, bisk. sekr. drem. Jos. Huránem, vsdp. drem. Jos. Mrštíkem, arciděkanem a vikářem chrudimským, uveden byl spolkem vojen. vysloužilců a katolickým spolkem »Svornost« na náměstí, kdež byl uvítán dp. Fr. Čečetkou, místním farářem, p. starostou města Al. Neradim, členy měst. rady pp. J. V. Divišem, Mensíkem a Naňkou, p. J. Dítětem, předsedou záložny a cukrovaru, pp. starosty obcí přifařených, p. c. k. soudním radou Peleškou, p. c. k. vrchním kontrolorem Kralovcem, p. Fr. Stejskalem, c. k. vrch. správcem ber. úřadu, p. MUDrem. Něnicem, p. lékárníkem Pšenčíkem, p. c. k. strážmistrem Duškem atd. U radnice očekávala Jeho Excellenci zdejší vojenská posádka se svými pp. důstojníky, od nichž srdečně byl uvítán. U chrámu Páně tklivými slovy oslovila nejdp. biskupa jménem žaček Mařenka Pirklová, žákyně II. tř. měst. školy, jménem sborů učitelských pp. fideleté škol Jarolím a Neuhöfer. Potom odebral se náš milý vrchní pastýř do farního domu, odkudž za hláholu zvonů v průvodu školní mládeže došel do chrámu Páně. Po obvyklých pobožnostech niěl nejdp. biskup promluvu, po níž započal posvátný úkon biřmování. Po celou dobu svého pobytu získal si srdce všech, i těch, kteří s jakousi nedůvěrou jej očekávali. Dojemně působilo, když matky vodily své miláčky, aby jim žehnal. Druhého dne konal oficiální návštěvy dopoledne na radnici a úřadů, dopoledne pak navštívil zasedací síň zdejší záložny, bohatou městskou knihovnu a museum polabské, které zvláště se živým zájmem prohlížel, obdivuje se jím, která tolik cenných památek nashromáždila, a pečlivosti, s jakou vše uspořádáno. Ve středu ráno odebral se J. E. do školy ke zkouškám mládeže. Ve vestibulu očekávan p. starostou, jeho náměstkem a sbory učitelskými, přivítán byl p. fideitem Jarolímem. Odpoledne o 3. hod. navštívil zdejší hospodářskou školu, kdež přijat byl p. fideitem Rumlem, sl. Annou Koníčkovou, fideitkou hospodářského kursu, pí. A. Jarolímovou, předsedkyní kuratoria, sborem učitelským a chovankami. Na to ve třídě jménem chovank Jeho Excellenci přivítala sl. Mař. Ryšánková. Když celý ústav si prohlédl, vrátil se do farního chrámu Páně, aby po krátké pobožnosti s námi se rozloučil. Za těch několik okamžiků, pokud s námi dlel, cele s námi srostl a tudíž loučení bylo velmi dojemné. Místní správce duchovní poděkoval Jeho Excellenci za všechnu námahu a modlitby, které k Bohu za nás vysílal, načež jménem žaček poděkovala Mařenka Machátová. Za velkého vzrušení myslí, udlíje požehnaní všem, kdož s ním se přišli rozloučit, odejel náš milovaný vrchní pastýř na další apoštolskou cestu do Zdechovic. My pak vděčně vzpomínáme této krásné slavnosti s tím přáním, aby nám Bůh tohoto obětavého a nadšeného vrchního pastýře na dlouhá léta ještě zachovati ráčil!

Pardubice. Slavnost ve prospěch Ústřední Matice Školské pode jménem »Staré Pardubice« v 16. století, uspořádaná v neděli dne 2. června t. r., měla průběh neobyčejně skvělý a navštívena byla mnoha tisíci účastníky. Náměstí, kdež slavnost se konala, nemohlo pojmouti tisícové množství obecnstva, kterému se uspořádání slavnosti tolik líbilo, že teprv pozdě v noci loučilo se s místem, kde ve vzpomínkách na staré zaslé časy tak roztomile se pobavilo. Zásluha o tak vzácnou a pěknou slavnost patřil p. prof. Sakařovi a všem těm, kteří s tak horlivým zájmem spolupracovali. Divadelní představení před slavností v městském divadle bylo provedeno při plném domě a s největším úspěchem finančním i mravním.

Škola pro slabomyslné v Pardubicích. V příštím školním roce má býti v Pardubicích otevřena nákladem města a za pomoci státu subvence škola pro slabomyslné. Zatím mají býti otevřeny dvě nebo tři třídy. Zřízení takové školy má býti ulehčeno školám, kde nalézají se děti duševně zakrnělé, abnormální, neschopné

Sukna

Doskočil

Choceň.

Radě si vyžádati vzory jarních a letních šatů, které letos přináším v bohatém výběru. Veleúspěšnému duobovenstvu doporučuji svlékat novinka pod názvem »PRENTAM« v ceně metr K 8.40.

stejnomyšlného postupu na pravidelném vyučování s ostatními dětmi. Jest ovšem otázka velmi závažná, jak mnoho materiálu se do této nové, neobvyklé školy, v Pardubicích sežene. Dlužno mluvit na paměti, že to bude nadmíru choulostivá věc i pro odborníka rozhodnouti, které dítě by po právu do této školy se mělo zařaditi. Nadto jistojistě budou se i rodiče se vším úsilím vzpírat tomu, aby jejich dítě i při patrné duševní omezenosti bylo vyloučeno z kruhu ostatních školních dětí a bylo vřaděno mezi orbé. Děti samy budou považovati jistě takovou školu za něco zahanbujícího a budou na ni také jako na nějaký pranýř pohlížeti. Ostatně i ve zvláštní, za tím účelem zřízené škole ani žádný nový Komenský ani Montaigne nenadělá mudrců z takových dětí, které se konečně ve třídách úplně ztratily, a co bylo nejnuitnějšího, za vedení svědomitého učitele s ostatními dětmi se naučily, beze všeho vystřkování a vysazování na pranýř. Ano kdyby se tu jednalo o kárnou školu, jak se původně zamýšlelo, tu se nedá popřít, že by to bylo daleko účelnější a pro Pardubice a okolí významnější. Pro takovou kárnou školu nalezo by se v Pardubicích a na okolí bez nejmenší závary materiálu tolik, že by hned ani tři třídy nestačily. Význam měla by taková škola pro zpustlé děti proto, že takové děti ohrožují mravnost a někdy i zdraví svých spolužáků a cesta do přečpšovny je tak zdoluhavá a úřední, že pravil kdosi, že spíše se člověk stane ministrem v Rakousku, nežli spustlý kluk bývá přijat do přečpšovny. Ne tedy pro slabomyslné, ale pro spustlé děti spíše bylo by radno takovou školu v Pardubicích zříditi.

Hořice. Občan J. P. žaloval zdejší duchovní správu na vrácení přebraného stolárního poplatku, ježto jí náleželo dle t. zv. Stolového patentu za ohlášky a svatbu 1 K 30 hal. Okresní hejtmanství dalo po slyšení finanční prokuratury místa žalobu a odsoudilo duchovní správu k vrácení přebrané stoly. Ta rekurovala k místodržitelství, jež důvody uznalo a žalobu J. P. zamítlo. Je významné, že zrovna ta strana je proti nepatrným štolovým příjmům našeho kněžstva, která na říšské radě nejvíce bouřila proti upravení t. zv. kněžské kongruy, vedle níž náležel, jak známo, kaplanu 700 K a faráři 1400 K platu. Kdo je se štolou nejvíce nespokojen, jsou v první řadě kněží, kteří si nepřejí nic jiného, než aby se jejich postavení přiměřeně upravilo a tak zv. štola odpadla. Ale na jedné straně nechť kněží nic dít a na druhé mu, co spravedlivého, ubírat, to znamená vyhladovět a to může chtít jen ten, kdo náboženství a kněžský stav považuje ve společnosti občanské za zbytečný. Je-li pak slyšet, aby žid a protestant se se svým knězem o poplatek za duchovní funkci tak tahal? Pastoři a rabíni jsou ženati a žijí přec stavu svému přiměřeně, důkaz, že to ani židu ani protestantu za to nestojí, aby chodil na veřejnost s tím, co dal od oddavek. — Právě odbývá se v Jičíně porotní přelíčení s loupežnými vrahy v konsumu, kteří svého času ohrožovali bezpečnost majetku v celém okolí, a jak z vraždy v konsumu patrné, i bezpečnost osobní. Okolnost, že jeden z nich byl předsedou, druhý jednatelem zdejšího anarchistického spolku, otevířela lidem oči, jak ti tak zvaní theoretičtí anarchisté představují si to v praxi, a jako každá — i nejhorší věc — mívá svou světlou stránku, tak i tento případ vedl k vystřízlivění mnohé ideální přemrštěnce, kteří horují pro každý nový t. zv. pokrokový směr, kdyby byl sebe povážlivější, a kteří nestali se nihilisty jen proto, že takých posud nestává. Jeden ze zločinců pravil před porotou, že je theoretičtý anarchist, ale vlastně pokrokká. Pokrokkáři budou mít velkou radost. Všichni počítají si tak, že předsedající veřejně prohlásil, s takovou »společností« že neměl posud co dělati, zač byl od obháje dra. Abela žádán, by mu neurážel (!!) jeho klienty. —

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

zaopatřování a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Celá umění od vld. dřevě duchov. k dispozici.

Úmrtí v Ronově n. Doubr. Dne 29. května odešla se na věčnost po přijetí svatých svátostí p. Antonie Expertová, manželka Karla Experty, úředníka nadačního velkostatku v Ronově n. D., u věku 31 roků. Zesnulá svojí milou a dobrosrdečnou povahou těšila se všeobecně oblíbě těch, kdož ji měli příležitost jakýmkoliv způsobem zevrubněji poznati. Ještě za své nemoci dávala vzácný příklad plnění náboženských povinností, navštěvující pravidelně mši sv. v neděli a ve svátek. Odpočívaje v pokoji, tichá trpitelko!

Ronov nad Doubravou. Zvláštní a jistě řídkou slavnost konala školní naše mládež na svátek Nelsv. Trojice Boží dne 2. června 1912, totiž svěcení školního praporu, který mládeži Ronovské, jak svědčí stuha, věnoval místní farář vldp. Frt. Kašíák. O 10. hodině za hlaholu zvonů nesen byl prapor za asistence všech místních kněží v průvodu školní mládeže mezi množství družiček a mládenců ze školy do farního chrámu Páně sv. Vavřince. Po zpěvu hymny »Přijď, ó Duše přesvatá« vystoupil na kazatelnu dárce praporu a případnými slo-

vy vylíčil význam praporu vůbec a školního zvlášť. Prapor na jedné straně nese zlatem tkaná slova modlitky »Anděle Boží, strážce můj« a na druhé straně vkusně secesními barvami vetkán obraz anděla Rafaela, an přivádí mladého Tobíáše do Ráges a u řeky Tigris velká ryba sápe se na Tobíáše. Kazatel zdůrazňoval slova Tobíášova o rybě: »Pane, dává se do mne!« a aplikoval na pokusení řed, světa a ďábla, která na mládež čekají v životě! Po té posvěcení praporu a odezdán jednomu z žáků měšťanské školy. Dojemné na to bylo poděkování dárce praporu žákyni Marii Hrnčívovou, dceruškou místního odb. učitele. Ku konci zapěna hymna mládeže k andělu strážnému a slavnou mši svatou celý jistě pro zdejší děti akt nezapomenutelný ukončen. Kéz mládež naše zachová si v dobré paměti, co jí v té chvíli řekl světitel.

Slatinany. Jeden »spasitel«, kterému se slušní lidé vyhýbají a který umí kšeftovati tak, až dostal co proto od váženého rolníka, vtírá se do příbytků, aby odrážel občanstvo od uvítání nejd. biskupa. Bylo by lépe, kdyby vypátral původce jednoho výnosného požáru. My ovšem naprosto nestojíme o to, aby vítal arcipastýře člověk, o jehož vlastnostech bychom mohli napsati celý článek. Ale katolíkům radíme, aby mu řekli své mínění hned mezi dveřmi.

Hospodářsko-občanská beseda v Běcharech se souhlasem obecního zastupitelstva pořádá dne 16. června 1912 o 4. hodině odpo. v obecním hostinci veřejnou přednášku o krásách přírodních a o kráse domova. Přednáseti bude z ochoty osvědčený řečník a první jednatel okrašlovacích spolků pro Čechy, Moravu a Slezsko p. Bietisla Jedlička-Brodský z Prahy. Četná návštěva žádoucí.

Vše doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dřive Ant. Ontl
v Kutné Hoře

pro odborné pozlacování nových i starších oltářů, kazatelen, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadajících. Umělé polychromie soch a křížových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a lištových rámců. Práce v každém ohledu dokonalá a levná. Závod založen roku 1868.

Různé zprávy.

Tak odpovídají prákopníci »svobody a vyšší kultury«. Ferrerovci v Belgii řádí nyní jako posedlí. Na ulicích kamením z dlažby bořili dvě i okna církevních budov, v Charleroi zapálili ženský klášter, v Brusselu roztržili velice nákladná okna v kostelích, zástup vrazil do kostela sv. Jana, kdež pobořil hlavní oltář, rozházel hostie, pošlapal kněžská roucha a pak chrám zapálil. V Lutychu stal se pokus demolovati biskupskou residenci, zotřáskal okna. Takovou tedy mají šetrnost Ferrerovci k volební svobodě občanů jiných.

Mincovní zisk z nových dvoukorun. Právě vydáno bylo 5 milionů kusů nových dvoukorun. Všechny bude vydáno 17 a půl mil. kusů a bude použito k jich zhotovení starých zlatníků. Nové dvoukoruny jsou nejen lehčí, ale obsahují i poměrně méně stříbra. Jedna dvoukoruna váží 10 gr., kdežto zlatník 12.3 gr. a ryžlý stříbra jest ve dvoukoruně 5.35 gr., kdežto ve zlatníku 11.11 gr. Státu vyplyne následkem toho z ražení dvoukorun značný zisk. Zisk ten činí při celkovém počtu 17 a půl mil. kusů 5 a čtvrt mil. korun.

Cukr lacinější. Sdružené rakouské rafinerie usnely se uvolnit na červen dalších 5 proc. cukrového kontingentu a snížit cenu rafinády o 2 K. Cena rafinády v českých rafineriích znamená dnes 87.25 K.

Všelicos. V Turré (Egypt) podnikl rakouský universitní profesor dr. Junker vykopávky, kterými nalezl staroegyptskou nekropoli s asi 500 hroby různých typů a spoustou předmětů z kamene, alabastru a mědi. Nejdůležitější jest materiál anthropologický. Nekropole pochází z doby 3500 až 2900 před Kristem. — V pondělí Svatodušní měla »Jednota katolických učitelů« v Praze svou ustavující valnou schůzi. — Presidentem eucharistického kongresu ve Vídni a zároveň papežským la-gátem jmenován byl od sv. Otce redemptorista Vilém van Rossum, rodem Holanďan. Kardinálem stal se v listopadu 1911. — Poněvadž v poslední době byl v Rusku často porušován zákon o dočasném pobytu židů za osídlovací čarou, nařídilo ministerstvo vnitra přísné provádění zákona a vydalo nová nařízení ohledně registrování židovských kupců.

Česká banka v Praze. Stav peněžních vkladů činí koncem měsíce května K 18,770,861.47, tudíž o K 49,579.41 více než v měsíci předcházejícím.

Příloha. K celému nákladu dnešního čísla přikládáme zprávy Záložního úvěrního ústavu o bilanci za rok 1911 a premiových sazbách. Odpovčujeme pozornosti našeho čtenářstva.

Listárna redakce.

Do Bolehoště, Nechanic, Libštátu, Jičína, Zblisavi atd. Zprávy budou uveřejněny až v příštím čísle. Svátek zdržel práci v tiskárně.

3 základní

pravidla nákupu.

1. Žádej vždy nejlepší, zvláště nestoj-li to více než méně dobré!
2. Dbej vždy, abys také žádané skutečně obdržel!
3. Přesvědč se při nákupu MAGGIOH kostek (hotová hovězí polévka), má-li každá kostka na obalu jméno MAGGI a ochran. známku »křížovou hvězdu«, neboť MAGGIOH kostky po 5 h jsou nejlepší!

Girový účet u Ustř. banky
českých spořitelén v Praze.

Účet pošt. spoř.
číslo 111.510 -

Československá záložna v PRAZE-II., Spálená 9

zapsané společenstvo s ručením omezeným

zúrokuje vklady 4¹⁰/₄₀ - 4³⁰/₄₀

dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje své střádanky úplně bezplatně a vklady na ně učiněné zúrokuje 5%, bez výpovědi. Důchodkovou daň platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 29. února 1912 činil K 720.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky, hypoteky, zálohy na cenné papíry atd. za nejvýhodnějších podmínek.

Záložna podléhá: 1. Zákonné odborné revizi Jednoty založen v Praze dle zákona ze dne 10. června 1903. 2. Nepředvídané revizi celoroční, již vykonává p. Alois Svoboda, oficiál c. k. zem. fin. řídícího v Praze, kteron vykonává 2krát až 3krát v týdnu. 3. Revizi prováděné třemi revisory volenými valnou hromadou ze řad členstva. 4. Denní revizi pokladny, již vykonává předseda p. školní rada Dr. M. Kovář.

Záložna podrobena byla v srpnu 1911 zákonné revizi Jednoty založen a shledáno vše v nejlepšímu pořádku, o čemž svědčí, že též v revizním nálezu poznamenává, že bře na vědomí »velmi pěkný stav záloženského hospodářství«.

Úřední hodiny: Dopoledne od 1/9 do 12 hod. dopol. a od 1/3 do 5 hod.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek z oboru knihtisku. Ceny mírné, vyřizování správné a rychlé.

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a biřmování, k misším a k velikonoční zpovědi, symbolické obrázky, obrázky svatých, modlitební knihy ve skvostných vazbách a různých cenách, **růžence**, obrázky v upomínku na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství, závod knedbní a papírnický
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Záved založen r. 1898.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborní dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové,

v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za živnostenským domem)

k zhotovení veškerých kovářských nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejjakostnějšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu. Vše přebírá, čistě a důkladně zhotovuje se v své vlastní dílně jen ručně, čímž umožníme mi dodat veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Všechny vzorky jsou jako Biskupskou Milostí revizovány.

Mešní nádoby jsou v ohni silnější a ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kovářských se rychle, řádně a levně vykonávají.

Vše zaslám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i hotové zboží za ukázkou franco se zaslám.

Chcete-li hostitelskou službu splácet bez přirážek,

stačí odporučení a dostatek uznání po ruce.

Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Nové svižné humoresky.

Právě vyšel III. díl

„Rozmarných příhod“

s pera populárního spisovatele Jiřího Šahuly. Ilustroval K. L. Thuma.

Prvé dva díly vzbudily tak veliký zájem, že jen malá zásoba zbyla na skladě.

Odporujeme všem katolickým spolkům a do katol. knihoven. V době, kdy tak úžasné se šíří literatura zhoubná, každý přítel nezávadného, pružného a poutavého humoru uvítá knihu tu velice vděčně.

Stran 382. Cena 2 K 20 franko.

Objednávky vyřídí obratem

Družstevní knihkupectví
v Hradci Král. Adalbertinum.

Obrázky svatých

v různých cenách, levné pro školní děti,

obrázky smuteční
a upomínky k sv.
přijímání a zpovědi

lze dostati

v **Družstevním knihkupectví**

v Hradci Králové (Adalbertinum).

Přátelé pravdy!

Proti tváři katolické církve šíří mezi náš lid celé spousty prohaných brožur na potupu naší. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.

PM hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti hojnost v dělávacího čtení. Nečekejte nikdo, až nepřítel protikatolickými letáky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na zkázu církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí vytrvale státi na stráži. Laskavě čtenáři prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

+++++

Raďte si psát o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 186.

— Vývoz lázní a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské

plátna, damasky, ubrusy, ručníky **zefíry** na košile,

— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasíláme vyplacené. 1 balík 40 m zboží vkusně rozdrážených za 18 K.

Obdíváte se nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

+++++

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěží zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

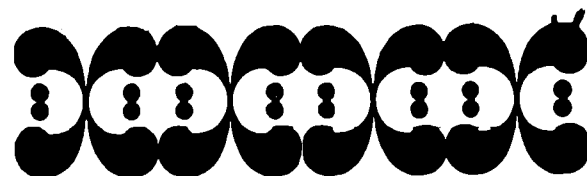
Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andros v Ustí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Také doporučuje se ku koupí pravý francouzský cognac, srámské slivovice jakož i pův. jam rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. páni obchodníci a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Inž. C.

Jana Ketrče

prostředkovací

a realitní kancelář

v Hradci Králové

proti kostelu Panny Marie

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

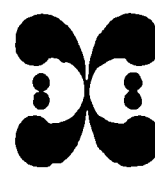
realit,

při nahodilých parcelacích

skládá přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové a

prodává

vlastní objekty

za výhodných platebních
podmínek.

Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 138, odpracuje veledřst. duchovenstva své
bezkonkurenční koláry
 prací i celuloidové, náprsenky, blizny a veškeré prádlo spodní
 vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jágrové prádlo!

Patentní náprsenky
 bez hádků
 Zakázky obratem
 se vyřizují.

SUKNA

černá na salonní obleky a taláry
barevná ku všem možným účelům
dámská na kostýmy a pláště
doporučuje v nevidaném jinde výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Saton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
 v Hradci Králové.

Nová
pokladnice
česk. humoru.

Právě vyšla sbírka humoresek různých autorů pod názvem:

Veselé chvíle

Na 256 stranách shledá čtenář 30 vybraných, výborných statí humoristických. Jsou zde uloženy velice svižné povídky a částečně satiry, které upoutají každého rázem.

Z obsahu vyjímáme:

Husy a paní-í-í.
 Zajíc s dvojit omáčkou.
 Aprilová pohádka.
 Jak strážník Nesvajba bele jedné nemocné.
 Pan delecthor.
 O chometách neboližto vlasaticích krátká a gruntovná explikačí.
 O pomínutí ohomety, hvězdy veliké, naučení krátké.
 Paní móda.
 Zlodějská obec.
 O morním povětrí zkaženém a náramně záhubném krátká a gruntovná explikačí.
 Zbédovaný vodník.
 Divoká kupní historie.

Cena knihy v pěkné úpravě 2 K 20 h.

Objednávky vyřizuje obratem

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(Orator P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledřstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Dříve než koupíte

zahrad. železný nábytek

než budete říditi

drátěné ploty a vrata

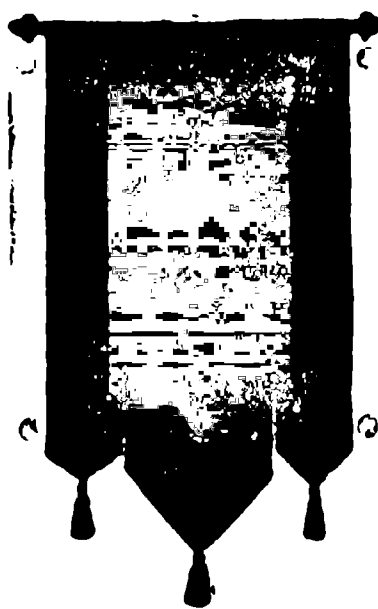
stavte se u jediného výrobce

J. Plocka v Hradci Král.

(Přídomí).

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vytváření a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačínů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritzkého chrámu Páně.

Na ukázkou zasílá se vše franco.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
 v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
 co nejlevnější.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
 synovec, nástupce)

odborný
 — umělecký závod —

pro malbu
 oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malé Karlovo
 ul. č. 39 nové blíže Ma
 lého náměstí, dříve pře
 60 roků na Malém ná
 městí pod leutním depo
 ruje se

ku dodání oken chrá
 mových od nejjednoduš
 šího až k bohatému fi
 gurálnímu provedení a
 sice i se složitými
 rámy, stíhání, usazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
 vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863.

**Zhotovuje oděvy dle
 nejnovějších anglio.
 a francouz. vzorů.**

V. ROSA

a. s. k. čerství dovozci

HRADEC KRÁLOVÉ.

● **Továrni sklad** ●
jemných suken
 ● **všeho druhu.** ●

Kulturní jiskry.

Strindbergovo vyznání. Na dotazy dánského spisovatele Bröchnera vyznal ženiální Strindberg, že nejmilejšími jeho knihami jsou bible a Chatobriandova: *Génie du Christianisme*. Z mužů vynikajících v historii lidstva cení nejvýše Jindřicha IV. a sv. Bernarda de Clairvaux. Z vynikajících žen klade nejvýše sv. Alžbětu Duryňskou (provdanou za Ludvíka Duryňského) a choť Ludvíka Svatého Margueritu de Provence. Největším jeho štěstím by bylo nikomu nebýt nepřítelem a sám nemít nepřítele. — Patrně, jak tato silná individualita právě dlouholetým svérázným přemýšlením tihla ke konservatismu.

Příčiny vzrůstu zločinných apačů. Již se musí ve Francii užívat k ochromení nejnebezpečnějších zločinců docela i dynamitu. Paříž trne v neustálém strachu, protože lotrovské přepady se odehrávají za bílého dne na živých ulicích. Mladistvý apač Bibilla Grillard dopsal sám ve jménu svých druhů policejnímu prezidentu Lepinovi: »Protestujeme proti tomu, aby vláda apače jednoduše střílela. Táhne se vás: kdo vychovává apače? Jsou to oni učitelé, kteří nás ve škole učili, že blbce je každý, kdo věří v Boha. Jsou to všichni učitelé, kteří nám hlásali, že není rozdílu mezi člověkem a krávou, že jediným bohem je plná peněženka. To jsou lidé, kteří vychovávají apače. A tito lidé jsou francouzskou vládou placeni, jsou od poplatníků živni, aby vychovávali — apače. Proč nás střílejí? Není-li žádného Boha, koho měli bychom se báti? Proč bychom neměli násilím vzít to, čeho potřebujeme, když není Boha, jenž by nás za to trestal? A jak nevděčnou jest vůči apačům vláda republiky! Kdo vedl pokřiky po celé dny při Ferrerovských bouřích? Apačové! Na koho počítají zednáři v boji protikatolickém? Na apače! Je to vděčnost, když vláda tak jedná proti nejvšestrannějšímu zastáncům své vlastní politiky?! Tím se Vám, pane prezidente, poručím!«

Známy slavný hvězdář francouzský K. Flammarion napsal: »Vlády, smýšlející protinábožensky, jsou na omylu a na bludné cestě. Výchova bez náboženství jest nemožností. Náboženství nedá se nahraditi vědou. Símě nevěreckého ducha, hlásajícího, že učnost a věda spasí lidstvo, jest dnes u konce, vždyť výsledek toho klamného názoru jest již zde. Bezbožectví, opírající se o vědu, vychovalo spoustu anarchistů, lupičů a apačů a proto nezbyvá mu nic jiného, nežli péče o rozšiřování trestnic, kázní, nemocnic. Až sem, až k této konci dospěl lidský pokrok bez Boha.«

Vláda prý jest zklířkalisována. Právě nyní, kdy sokolská obec jasně ohlásila, že členy katolických spolků jest dlužno ze Sokola vyhostiti, právě v době, kdy Sokolstvo prosí ponížené členy revolucí sociální demokracie, aby se přidali pod prapor sokolský, vláda vychází Sokolům vstříc s nejvyšší ochotou. I vojenské úřady projevují vůči sokolskému sjezdu všemožnou úsluhu. Jak dříve členové sokolských jednot posměšně pokřikovali o »šavli a kropáči! Což kdyby někdo nyní poukazyval na přátelství sokolské čapky s čepicí modrou?

Listy ze dne 18. května sdělovaly: Dnes meškala ve Vídni deputace České Obce Sokolské a projednávala v ministerstvech některé otázky týkající se sletu všesokolského v Praze. Deputace byla uvedena k ministru vyučování Hussarkovi, jenž, přijav pozvání k sletu, slíbil dle možnosti se dostavit a přání, týkající se ubytování Sokolstva ve školách, příznivě vyřídit, pokud to zemská školní rada doporučí. Rovněž ministr vnitra bar. Heindl přijal deputaci velmi srdečně, i o Sokolstvu z vlastního názoru mínění nejlepšího. Návštěvou u ministra železnic deputace zakročila o dopravě hostů, jež bude ve dnech sletových svrchovaně obtížna. Již nyní se shledává všemožný materiál po celé říši a přes to bude nutno sáhnout i ku vojenským osobním vozům. Úspěšně intervenovala deputace také v ministerstvech zeměbrany a války, neboť i zde obdrželi zástupci Sokolstva ujištění, že práce na poli tělesné výchovy, již Sokolstvo po 50 let koná, je tu oceněna. Ministerstva, pokud možno, vyhovějí žádostem o zaopatření potřeb. Deputace potom navštívila ministerské presidium a pozvala ministerského předsedu hr. Stürgkha. Stejně odezdány byly pozvánky v ministerstvech války, zeměbrany, orby, veřejných prací, železnic a vnitra. Ministr veřejných prací Trnka slíbil, že se do Prahy k sletu určitě dostaví.

Všecko toto nutno posuzovati s velikou rozvahou. Jestliže vláda tolik ochotnosti osvědčovala německým turnérům, mají čeští Sokolové poplatníci také trochu práva na vládní úsluhu. Ale — jest to zvláštní česká vymoženost? Vláda jeví tolik ochoty v době, kdy se Čechů nic nebojí, kdy kalafunovou oposkci českých zástupců v parlamentě dovedla tolikrát zdrtiti daleko snadněji než v době, kdy náš národ ještě nebyl tolik politicky rozvířen. Ústupky a úsluby dějí se tudíž z příčin zcela jiných.

A což Sokolové? Jak velikou energii vyvíjejí na udolávání konservativního živlu národního! A spojují se členové sokolských jednot k vytřetání českého katolictva s odpovědnými nepřáteli našeho národa!

Kdyby tolik úsluhy osvědčily kruhy vládní vůči některému sletu katolickému, pokřikovalo by se na »vládní tinařské sluhý« po všech ulicích. Jistě jest, že by ani Tyrš ani Fügner nebyli šli prosit do Vídne o takové úsluhy.

Proti sokolskému sjezdu samému však ani český konservativce nezaujme stanoviska protestního. Jest to přece jen podnik národní, shromažďující vrstvy různorodých živlů politických. A jestliže sokolské jednoty jsou předbojníky ostrého boje protikatolického, uvažme, že tentokrát konají se rozsáhlé přípravy ke skutečné obrovské národní manifestaci valné části českého národa. Komu není vlastenectví prázdným slovem, anebo komu není pouhou kritikářskou hříčkou, pojmem sloužícím k napadání národních pracovníků, radovat se musí z kterékoli velkolepé a zdařilé slavnosti, která národ posiluje. Proto i katolík přeje ryzí akci vlastenecké všeho zdu, ať ji koná ten či onen Čech. Podporujeme horlivě své »Orly«, ale budme tolerantní k práci jiných, kteří čimkoli posilují sebevědomí národní.

Leč — lze říci, bohužel, o mnohých fanatických nepřátelech našich, kteří se staví v národních institucích na místa přední, že jim jest vlastenectví jen zevnější formou, pozlátkem, aby mohli tím účinněji sekati do katolických pokrevenců. Vždyť se přece ozvalo před volbami ryční heslo: »Raději německého liberála, než křesťanského sociála!« A ty sokolské jednoty, které dříve strhly rány nad tím, že dr. Podlipný konstatoval velikou úctu Husovu k Panně Marii, ani prstem proti takovému trháni národa nehnují. Ani nehlesly proti spojení německého žida proti katolickému Čechovi.

Není to dávno, co byl český učitel pronásledován od nadzřízených úřadů jako veliký provinilec, ozdobil-li svou hlavu čapkou sokolskou. Nyní sami ministři klaní se obci sokolské nikoli z bázně, ale z příčin jiných, o nichž dobře vědí semité.

Jak si vede německá národní rada. Německý »Volksrat« zaslal v posledních dnech německým zaměstnavatelům dopisy, ve kterých je vyzývá, aby propustili hned osoby u nich zaměstnané, jsou-li národnosti české a posílají-li děti do české školy! Dále »Volksrat« sděluje, že v nejbližších dnech adresáta navštíví sekretář, aby se přesvědčil, jak žádosti »Volksratu« bylo vyhověno.

Tu by měli zakročiti patentovaní strážcové českého Sionu s plnou rázností. Měli by se důrazně tázati vlády, jak rozumí stávajícím ochranným paragrafům. Ale Němci již nyní vědí, co si mohou dovoliti. Přesvědčili se, že puncování vlastenci přikročí k ohromujícím demonstracím pro zcela jiné zájmy. Až urovní několik krokodýlích slz židovský buršák ve Vídni nad »obmezováním svobody akademické«, až nový Wahrmond zasténá, hned nastane nejčilejší protestní ruch v pokrokářských kruzích pro »ochranu svobodného badání.« Chudý český dělník zatím může býti vyhladověn a přimáčkut do bláta.

Plavba po křikáté řece. Český Sokol zve na sjezd pražský Sokoly polské, kteří jsou rozhodnutí katolíky a sbratřuje se s nimi. To se děje v době, kdy vlastní krev, české členy katolických spolků ze svého středu vyloučil. Polský Sokol zrovna jako náš Orel účastní se horlivě církevních slavností, dává svoje prapory světit, uznává autoritu Říma. V Čechách se propůjčují sokolovny k bohoslužebným úkonům evangeliků, ale rozhodný katolík nesmí býti ani členem Sokolstva, natož aby mohl žádati o nějaké ústupky pro svůj náboženský kult! Zato však polský sjezd pro katolický tisk odbýval se — v krakovské Sokolovně. Jaká jest to tedy důslednost a charakternost, jestliže sokolští volnomyšlenkáři domácí katolíky ze svých spolků vyhazují a bratři se tak obmyslně s katolíky polskými? Orgán Andreje Hlinky »Slovenské Ludové Noviny«, tedy list, který dle zdejších pokrokářů jest arciklerikální, přináší výzvu k pražskému sletu. Jistě že také tomuto sletu bylo doručeno vyzvání od české obce sokolské. Ale co si počnou zdejší čtitelé Ferrerovi s »bigotními« Slováky v Praze? Nevyženou jich, jako vyhnali katolíky?

Sokolové provolali heslo: »Neúčastní se kterýchkoli církevních obřadů!« Proto jde zášť tak daleko, že i při pohřbu setrvávají leckde Sokolové v čas sloužení Requiem před kostelem — anebo že jinde snaží se při katolickém pohřbu jíti před křížkem. Když však dleli v bulharské Sofii, tu zcela uctivě Sokolové, křtění od katolických kněží, obcovali službám Božím, slouženým od kněze pravoslavného. Zkrátka svým ryčným vystupováním protikatolickým Sokolové octli se ve slepé uličce, nevědouce kudy kam. A přece mohli poznati, že zvláště při rokování o slovanské vzájemnosti nelze se nijak vyhnouti otázce náboženské, která jest nejpevnějším tmelem národní solidarity. Jako tu-

recké moci jest ve vlnobití politickém poslední ochrannou kocábku společný mohamedanismus (třebeže velice zastaralý), tak slovanským kmenům jest vzpruhou nenahraditelnou křesťanství. To se odložití od národních otázek nedá naprosto.

V sokolské výstavě v Praze jsou jako nejcenější památky starší sokolské prapory, svědkové to dob, kdy národ sokolů svornou a nerozdílnou hájil své zájmy s energií a vytrvalostí úctyhodnou. A mnohé z těch praporů jsou posvěceny. Vystaven jest tam také prapor jednoty zbraslavské s obrazem Panny Marie. Ovšem jiné prapory s vyšívanými obrazy světců jsou doma pečlivě uschovány, aby tolik nekřičel rozdíl mezi Sokolstvem bývalým a nynějším. Kdyby se všechny takové prapory daly do výstavy, postavili by se Sokolové sami na prahy, veřejnost by poznala, jak šlapou po odkazu svých zbožných předků.

Jestliže frásují Sokolové hlava nehlava proti »klerikálům«, ať jen si všimnou spádu skutečných klerikálů evangelických, kteří se těší u Sokolstva tak veliké podpoře! Přijdeš do Berlína a v německém ústavu pro výchovu dívek shledáš řadu evangelických dívek českých. A právě »Noviny z Pod-Radhoště« sdělují, že vsatští lutheráni také (jako jiní čeští) posílají své dcery do německých pensiónátů do Německa. K tomu ještě propagují na Vsacku saské pojišťovací ústavy. A taci lidé v mnohých jednotách udávají tón, žádajíce veřejně, aby byli vyloučeni z jednoty odvážlivci, kteří se osmělí účastniti se Božitélového průvodu. Kocábka sokolská jede řekou velice klikatou, točí se v nebezpečných vírech sem tam. Že tím národní činnost Sokola trpí, pozná každý snadno. A kdo chce z národa vyhazovat Orly, ať přemýšlí, kde je větší národní důslednost. Orel nepoletuje plaše sem tam s přeraženým křídlem jako Sokol.

Komu účel posvěcuje prostředky? Nejvíce těm, kteří drze línou, že se takové hesla drželi Jesuité. Kdyby se do důvěrné schůze pokrokářské vetřel katolík a s použitím obsáhlé podvodné mašinerie, kdyby zde desateronásobnou přetvářkou markýroval pokrokáře, aby pak důvěrné porady svým stoupencům sdělil, celý pokrokový tábor by trnul na u uličnictvím. Když dr. Herben měl v německém kasině schůzku s pruskými pastory, velice se pak rozzloboval nad »šmokek«, který se do schůze vetřel, aby mohl denunciovati.

Skála, redaktor »Práva Lidu«, vetřel se mezi katolíky, putující do Čenstochovy, na pouti se modlil, zpíval, nesl korouhev a docela se zpovídal. Všecko to k vůli špiclovství, aby mohl v »Právu Lidu« předložiti lačným duším rudých fanaticů pašuku, která bývá přímo hlitána.

Leč našli se tentokrát i mimo okruhy katolictva lidé, kteří takové jednání odsoudili po zásluze. Samo nář. sociální »České Slovo« napsalo: »Rozumí se, že většina protiklerikálních listů psala s nadšením o činu páne Skálově. Škoda, že toto nadšení právě jako čin sám nemá žádné mravní ceny — ba svědčí jen o tom, že taková protiklerikálové si úmyslně osvojili morálku obsaženou ve větě: Účel světi prostředky.« Představme si jen, co by všichni tito lidé řikali, kdyby některý kněz si opatřil podvodně legitimaci na pracovní sjezd soc. demokratický, nebo volnomyšlenkářský, kdyby na sjezdě předstíral falešně horlivost protiklerikální, protivládní a podobné věci, jen aby co nejvíce vyšpehoval a pak to moři dáti, ovšem opepřeno, na buben veřejnosti? Pouvodník, pokrytec, špicl, Ge-simungsimup a pod. byly by zajisté nejmírnější titulatury, jakými by ovi zahrnut. Jenže — platí předpisy mravnosti pouze pro kněze a pro klerikály? Či je protiklerikálům dovoleno lumpáctví, klerikálům právem zakazované? Člověk nevěstící dělá pobožného, plazí se po břiše, jde ku přijímání, modlí se, nese korouhev a pod. — jen aby mohl špiclovati — a aby z toho mohl vytloukat i agitačně i finančně kapitál! Co pak je už veřejnost tak hluboce pokleslá, že necítí ošklivost tohoto jednání? A jsou ti určití protiklerikálové tak slepi, že nevidí, kterak takové podlé sprostoty jen posilují klerikály? Je ovšem chvilkový úspěch u lidí nemyslivých, u lidí bez pevných mravních zásad, úspěch, jaký provází buzení sprostých vášní. Ale právě proto jen úspěch, který otravuje. Úspěch nebezpečný všem — neboť je-li sprostě denunciační špiclovství, přetvářka a urážení cizího přesvědčení, paskvil a posměch nehrubšího zrna dovolen proti jednomu odpůrci politickému, proč by nebyl dovolen proti všem?

K tomu ještě dodáváme, že soudr. Skála rafinovaným a bezcharakterním způsobem oklamal důvěru prostého lidu. Představte si, jak by to vyhlíželo ve společnosti lidské, kdyby k takovým ú-skokům sahal každý jednotlivec! Jestliže někdo chce namítati, že by se takových podvodů užívalo jen výjimečně, tomu odpovídáme: Na jakou morálku má právo jeden, mají i všichni ostatní. A jestliže by se musil každý obávat, že má za týlem špicla a denuncianta, tajnou, neprotokolovanou policii, pak by nastaly horší doby, než za sveřepého práva pěstního. Prostým občanům by se podobal

život lvi kleci, kde každou chvíli vztahuje se tlapa, aby zdrtila vyslechnutím a překroucením otevřených slov. Bylo by to jako za řádění Jakobínů ve Francii.

Soudruh Skála snažil se ze své veliké podvodné výpravy něco vyždímati pro podráždění bránice čtenářů. Ale při vši strannické tendenci vtíp mu selhává, přinesl kořist velice hubenou. Ale zase aspoň nový doklad, komu vlastně světlí účel prostředky.

K stavbě nových Husových pomníků. Nově veliký zápas ohledně Husova pomníku v Kolíně. Pro aféru není potřeba přilís se rozčilovati. Lidé, kteří potírají Husovy hlavní životní zásady přímo toporem, kteří by zvedli největší pokřik, kdyby měla být zřizena církev dle intencí Husových, chtějí maskovati svoji ubohou, bezradnou negaci aspoň vnější formalitou, sochou. Společnost, která se v Kolíně napáchala tolika bezcharakterních, lhavých útoků proti katolíkům v zaniknuvší »Stráži«, chce postaviti sochu Husovu na čelné místo, aby — pranýřovala »nesnášlivost« katolíků k jinověrcům? V Kolíně jsou tak zarytí »evangelisti« nepřátelé katolictva, že by promluvili po svobodě našinci se vši bezohledností po portugalsku hned, jakmile by jim k tomu byla poskytnuta možnost.

Či mají se pomníkem zatusovati ty hrozné porážky liberálně-pokrokové delegace české na říšském sněmu? Hus nazval židy kacíři, neměl k nim lásky. Dokazoval, jak český národ má postupovati samostatně bez různých parazitů proti výbojnosti cizinců. Má snad tedy jeho socha být postavena k vůli tragické ironii právě v době, kdy pokroková »smetánka národa« bez úsilné kooperace židovské by byla nepatrnou třtinou? V době, kdy ti, kteří Husa velebí, úporně podporují dle komanda vídeňských židů snahy volnomyšlenkářské, ostře protihusovské, nemůže socha být postavena k vůli jinému účelu, než k vůli výsměchu a podráždění katolictva, k propagandě konfessních štvanic. Ani přece ti lidé, kteří nosí heidelberský katechismus v kapse, nemohou na sochu Husovu platiti z náboženského zánění. Podporují-li raději soc. demokraty a Volnou Myšlenku, než by dle Husa uznali sedmero svátostí, než by obnovili úctu k Matce Boží a jiným svatým dle vzoru Husova, pak jest zcela zřejmo, proč se tolik o Husovu sochu starají. Jak je velice páli sochy katolických světců, jak nám proto vyčítají modlářství! A sami?

Obraťme však list, aby vysvitlo ještě jasněji, na čí straně jest vlastně náboženská nesnášlivost větší. Barbarským, nejbolestnější způsobem umučili Husité tisíce a tisíce katolíků českých, pokud ti to nechtěli se přidati ke kalichu. Tedy tyto katolíci byli také rozhodně ideálními mučedníky za své přesvědčení. Husité z Prahy vyháněli ty Čechy, kteří nechtěli přijímati pod obojí, zato však strpěli tam Němce, kteří z důvodů materiálních kalich přijali. Slavná universita Karlova od husitů napřed vylopuena, pak zabrána a katolickým Čechům zamezován vstup na toto vysoké učení, zřízené za peníze Karlovy, Arnoštovy za velikou daň, odváženců ode všeho bohatšího duchovenstva katolického. Nuže — a katolíci posud si nevzpomněli stavěti na vzdory moderním husitům sochy těch mučedníků, kteří se stali obětí sveřeposti husitské. Ani obrazy těch děsných výjevů nedávají malovati na velká plátna k poučení lidu. A co by tu bylo látky, která přímo křičí po zpracování! Představme si celé řady mnichů, upalovaných zdoluhavě ve smolných sudech! Vzpomeňme si na ubožáka, který, nejša spoután, šestkrát za chechtotu husitských bojovníků prchá z ohně a znovu jest házen na hranici! Vmysleme se do těch okamžiků, kdy celé řady katolíků byly zamykány do chalup, jež potom i s ubohými oběťmi spalovány! Představte si faráře, který, ša slamou obalen, pobíhá jako živá pochodeň! Vizme ty veliké zástupy žen, které jsou v Chomútově, Jaroměři a jinde napřed o všechno okradeny a společně upalovány nebo topeny. O těchto výjevech má věděti každý průměrně vzdělaný Čech, jemuž dějiny Palackého a Tomkova nejsou španělskou vesnicí. **A to beze všeho soudit! Fanatický vztek husitský jest žalobcem, soudcem i katem v jedné osobě.**

Nuže, pánové, nemůžete-li zapomenouti, co se stalo před pěti stoletími a jestliže za tehdejší popravu mrskáte nejpokojnější katolíky nynější, jenom pozor, aby se karta neobrátila! Proti lžem »poggiovským« zahříváme příšernou pravdu, o široce založené tajné i veřejné inkvisici husitské, o katanství vojáků Prokopa Holého, pofochlého despoty Jana Želivského, Pardusa z Horky atd. A postavíme-li jen jednu sochu na památku obětí husitské krvelačnosti, pak budete volati proti »provokaci«, proti černění »nejsvětějšího listu českých dějin.«

Zatím vám dovolujeme stavěti sochy Husovy, aby budoucnost měla před očima úžasně doklady fanatismu a nedůslednosti lidí věku nynějšího. Sochy Husovy budou dlouholetými svědky licoměrnosti malých lidíček, zrozených v době velké. Potomstvo bude čísti, jakým byrokratickým pohodlím zanedbávány nejživotnější úkoly českého národa, jak náboženské ideály vůbec byly bezohledně šlapány v době, kdy stavěny sochy Husovy. A příští věky pronesou spravedlivý, jedině možný ortel nad těmi, kteří »kutny« a biletu Husovu zne-

užívali tak neomaleným způsobem k ukojení škodolibosti, k výsměchu a štvání. Kdekoli posud socha Husova postavena, tam mají katolíci nevyčerpatelný pramen k srovnávání Husových tendencí se šosáckými a pohanskými tendencemi těch, kteří předstírají lásku k upálenému theologovi, volající zlomyslně na lidi jiné: »Kráčejte ve stopách Husových!« A to srovnání katolictvu jen prospívá.

Machar a Goethe. Dva básníci! Jeden genius — a druhý? Snad by jim rád byl. Odtud snad to bohorovně se naparování a odtud i nadčlověcké jeho literární siláctví. Ale geniem proto ještě není! Již přítomnost odepírá mu znak geniálnosti; a i kdyby snad zaslepená přítomnost mu vložila na skráň znak genia, budoucnost je bezohledně strhne.

Goethe! Universál. duch, duše hluboká a ušlechtilá, plná úcty k přesvědčení a víře spolublžního, horlivý apoštol náboženské tolerance, srdce bijící pro pravdu, dobro a krásno a hledající opravdově Boha. — a Machar? Nechci tu prováděti paralelu těchto dvou básnických duší — to byla by pro »syna Heliova« přílišná čest; chci jen na několika doslovných citátech z Goetha ukázati v plném světle ubohost a duševní slepotu našeho »největšího« básníka, již dokazuje denně svou zavilou nenávistí ku křesťanství a jeho zakladateli.

Goethe je pln nehlubší úcty ke křesťanství. Křesťanství staví nejvýše ze všech náboženství a souhlasí plně s druhým geniálním básníkem Německa, Schillerem, který rovněž v křesťanství vidí a nalézá »die Anlage zu dem Höchsten und Edelsten«. Svému příteli Eckermannovi překrásně a pravdivě se vyslovuje o křesť. náboženství: »Mag die geistige Kultur nun immer fortschreiten, mögen die Naturwissenschaften in immer breiterer Ausdehnung und Tiefe wachsen, und der menschliche Geist sich erweitern, wie er will, über die Höheit und sittliche Kultur des Christentums, wie es in den Evangelien schimmert und leuchtet, wird es nicht hinauskommen« (II., str. 264.) (Ať duševní kultura nyní vždy pokračuje, ať vědy přírodní rostou v širším vždy rozsahu a hloubce, ať duch lidský se rozpíná, jak mu libo, nepovznese se nad velikost a mravní kulturu křesťanství, jak toto se leskne a září v evangeliích.)

Slyšme dále, co dí tento duševní velikán o evangeliích a Kristu, abychom posoudili nízkost a dryáčnictví »syna Heliova«. Goethe: »Ich halte die Evangelien alle viere für durchaus echt, denn es ist in ihnen der Abglanz einer Höheit wirksam, die von der Person Christi ausging und die so göttlicher Art, wie nur je auf Erden das Göttliche erschienen ist. Fragt man mich, ob es in meiner Natur sei, ihre anbetende Ehrfurcht zu erweisen, so sage ich: durchaus! Ich beuge mich vor ihm, als der göttlichen Offenbarung des höchsten Principes der Sittlichkeit.« (Eck. III., 263.) (Já považuji všechna čtyři evangelií za pravá, poněvadž v nich působí odlesk velikosti, která vyšla z osoby Kristovy a to tak božského rázu, jak se jen kdy na zemi Božské zjevilo. Jestliže se mne někdo otáže, je-li to v mé povaze, prokazovati mu zbožnou úctu, tedy pravím: »Úplně! Skláním se před ním jako před Božským zjevením nejvyššího principu mravnosti.«) Srovnajme nyní s těmito slovy sprostáctví Macharova, a učiňme bilanci! Machar je tu mravně popraven!

Goetheho snachia Otilie vypravuje, jak rozhodil se jednou Goethe o vebnosti Kristově, a jak stále vážněji, ohnivěji a dojemněji o ní mluvil, — až konečně se rozslzel, a v hlubokém dojmutí, slzy v očích, vyšel ven, aby své dojmutí v samotě stajil. Prosim, uvažte! Velikán Goethe, mluvě o Kristu, v slzách o něm mluví — p. Machar se mu rouhá, píše surové lži o biblických osobách. Také velikán, že?

Co se týče speciálně katolicismu, Goethe jasně viděl a uznával jeho přednosti a v mnohém přednost mu dával před protestantismem. Čím starším byl Goethe, čím více se jasnily jeho náboženské názory a úsudky, tím sympatičtější byl mu katolicismus. Výmluvný doklad toho podává konec jeho veledíla »Faust«. O církvi katolické poznamenal Eckermann tato krásná Goetheova slova: »Das Licht ungetrübter göttlicher Offenbarung ist viel zu rein und glänzend, als dass es den armen, gar schwachen Menschen gemäss und erträglich wäre. Die Kirche aber tritt als wohlthätige Vermittlerin ein, um zu dämpfen und zu ermässigen, damit allen gehoffen und damit vielen wohl werde. Dadurch, dass der christlichen Kirche der Glaube beiwohnt, das sie als Nachfolgerin Christi von der Last menschlicher Sünde befreien könne, ist sie eine sehr grosse Macht. Und sich in dieser Macht und diesem Ansehen zu erhalten und so das kirchliche Gebäude zu sichern, ist der christlichen Priesterschaft vorzüglicher Augenmerk.« (ib. III., 262.) (Světlo nezkaleného Božího zjevení jest příliš čisté a stkvělé, než aby bylo ubohým, zcela slabým lidem přiměřeno a snesitelné. Ale Církev zakročila jako dobročinná prostřednice, aby tlumila a mírnila, aby se pomohlo všem a aby mnohým bylo blaze. Z té příčiny, že církev věří, že jako následnice Kristova může osvoboditi od tíhy lidského hříchu, jest velmi velikou mocí. A udržeti se v této moci a v této vážnosti a tak církevní budovu zabezpečiti, jest výbornou tendencí kře-

stanského duchovenstva.) Není to obdivuhodné pochopení úkolu Církve a kněžstva? Ovšem. Jen nezapomeňme, že slova ta se finou z úst veleducha, který doveřil viděti nejen tmavé, ale i jasné stránky tak velikolepé instituce, jakou je církev katolická. Z úst Machara et cons.? Říne se jen vodopád kalu na nositelku učení Kristova. Komu dáte za pravdu? Na čí stranu se přikloníte?

Goethe v úctě k náboženství, ke Kristu a v obdivu ke katolicismu postavil se jen po bok jiných veleduchův. A po bok jich postaví se i každý soudný člověk. Po bok rouhače a utrhače tak nízcě smýšlejícího a tak vztekem zaslepeného, postaví se jen duše podobná. Pravdou je, co Goethe dí ve Faustu: »Du gleichst dem Geist, den du begreifst.« (Rovnáš se duchu, jež pochopuješ). — Lkš.

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel, košile, spodky, ponožky, kapsonky a ložní prádla **zaše na výběr**
P. T. **interesentům známá svou solidností firma**

Václav L. Holý,
Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží.

Sociální besídka.

Soc. demokratické heslo »Válku válce« v praxi. Při rudých bouřích v posledních letech i Rakousko seznalo, že majetek a životy pokojných občanů pozbyly by naprosto bezpečnosti, kdyby se proti dravým útokům soc. demokratů nestavěla ozbrojená moc. Páchány násilnosti příšerné a když ozbrojenci poskytli aspoň jakous takous obranu, ještě bylo protestováno z rudých řad zvučnými hlasivkami proti »zneužití vojska a policie«. Pravdou však, bohužel, zůstává, že rozmnožení ozbrojené moci zaviňuje vnitřní nepřítel státu, živly anarchistické. Proti nim častěji jest nutno užívatí obrany než proti nepřátelům vnějším. Vždyť sama volnomyšlenkářská Francie byla tak často nucena vysílati vojsko na zkrocení domácích demonstrantů! Když zločinec v samém parlamentě ohrozil bezpečnost ministrovu několika výstřely, soc. dem. tisk zastával se ho, jak jen mohl.

Anarchistické živly střílejí i po lidech, jichž povahy a činů vůbec neznají. Sama uniformita dráždí jejich krvelačnost. Na př. v Galerii Viktora Emanuela v Miláně odpoledne za bílého dne a za největší návštěvy mladík elegantně oděný skolil nožem kněze Della Valle a do klesnuvšího ještě několikrát střelil. Za příčinu svého činu udal, že kněží »šíří temnotu«. Onoho duchovního vůbec osobně neznal. Není tu vinen dračí tisk, který doveče umístí ve svých sloupcích tak chytré nápovědi, že čtenáři hned pochopí, jak mají krvavými činy nápovědi prakticky dopověděti a realizovati?

A ty pešské bouře! Zde byl hned patrný směr výchovy prostých davů. Jest pravdou nepopěrnou, že neustálé odkládání volební vedlo přirozeně k velikému rozechvění odstrčených vyděděnců. Ale jest velice poučno, jakým směrem hněv se vybíjel, jakou povahu jevilu revoluční hnutí.

Mezi usmrcenými jest dělník Holub, který zabíť od demonstrantů proto, že pracoval přes zákaz soc. demokratů. Přední vůdcové soc. demokracie uherské jsou židé — a dle toho také se formovala povaha krvavých srážek. Vůdcové Garbai, Bokányi, Weltner za demonstrací seděli v suchu — ale po velikém masakru se nabídlí, že budou řečniti nad hroby padlých dělníků. Rozumí se, že pánové měli již připraveny celé kopy radikálních frází, které jsou zbožím nejlacinějším. Z hrobů ubožáků mají vzrůstati květy veliké popularity pro demagogy, bážlivé chamtivce, kteří do krvavých bojů nastrkují za sebe lidi »méně cenné«. Hned bylo jasno, kde byli hlavní a skrytí podněcovatelé revolučního hnutí. Když vláda prohlásila, že dá zavřiti vůdce soc. demokracie, kteří za bouří seděli v bezpečí, hned začínal pokoj, vlny se na vyšší rozkaz pohlavárů uklidnily.

Rozbouřené davy zrovna jako ve Vídni postupovaly dle maršruty předem velice dobře promyšlené. Když šli kolem paláců židovských bankéřů a milionářů, kolem synagogy a židovské burzy, neuzily proti těmto domům žádného násilí, protože vůdce dobře věděli, co by znamenalo v Uhrách podráždění velemocných židů. Zato však vzbuřenci vyplili domy křesťanských občanů, skfíně malých obchodníků, střelili do kostela právě ve chvíli, kdy se tam sloužila mše svatá. Také činěny prudké útoky na klášter milosrdných sester sv. Františka, jimž by se bylo vedlo velice zle,

kdyby v okamžiku nejkritičtější nebyla přispěchala na ochranu vojenská moc.

Cím se, probůh, provinily obětavé ošetřovatelky nemocných proti všeobecnému hlasovacímu právu? Není nehorší surovostí napadati ženy, které celý svůj život dávají do služeb lásky k bližnímu? Zavínily kostely, 5000 plynových lamp, soukromí byty a dlažba, že posud uherským občanům není povoleno hlasovací právo všeobecné? Nedovedla by si soc. demokracie v Uhrách promluvit s hlavními feudálními a kapitalistickými machry zcela jiným, účinnějším způsobem? Demonstrovala »mezinárodní« soc. demokracie uherská také takovým způsobem, když rván Slovákům jazyk, když jich bylo pozavíráno pro vlastenecké činy na tisíce, když těžce bojovali o svá lidská práva Chorvátí a Rumuni? Ani prstem titi lidé nehnuli na ochranu celých zubožených mass.

»Válku válce!« Chceme pokrok skutečný, bez assistance bodáků. Nám bude hlavní zbraní hlasovací lístek, naším cílem jest nejvyšší kultura! tak křičí ti, jímž ještě ozbrojená moc překáží v úplném znásilnění lidí jinak smýšlejících.

»Pryč s válkou, aby naše pětní právo mělo větší úspěch! Nám vojsko překáží!« Takové jest ve skutečnosti heslo tábora rudého, třebaže z chytrosti se před veřejností nevysslovuje. Vždyť přece skutky mluví dostatečně. Couvají celé davy chudých živnostníků a jiných ubožáků před soc. demokratickým terrorem, aby v následujících okamžicích jich nestihla rudá inst.

Alc nejhorším znamením doby jest, že tisk liberální, ba namnoze ani konservativní slovem neodsoudí vandalství, jaké se páše za takových demonstrací na chrámech a velice vzácných uměleckých památkách církevních. Kdyby se zkrivil kterémukoli demagogovi vlas, hned i listy mimosocialistické přicházejí s byzantskými úklony projevovat v dlouhých člancích soustrast. Ale na př. proti bestialitnímu vraždění katolických žen v Barceloně, proti hanobení samých mrtvol, proti mstivým, vyhrůžným výpadům, podnikaným v tisku na katolíky, neodvažuje se podniknouti nekatolický tisk nic. A přece se tu jedná o pokoj a kulturu v moderních státech vůbec.

»Válku válce!« Které válce? Dráždí snad ozbrojená moc občany zcela pokojné a pilně pracující tolik jako anarchistický tisk, který vyhrožuje ruskou mluvou, Barcelonou, Lissabonem? Právě tenkrát, když církev byla na vrcholu moci, nebylo v evropských státech stálých vojsk, jakkoli bylo potřeba častěji zakročovati proti nepřítelům vnějším. A kdo nyní zavinuje neustálé zbrojení a zvláště ve státech zednářských? Katolíci to nejsou — ale jsou to živly, před nimiž není bezpečen právě život domácního obyvatelstva, vlastních pokrevenců.

Všeodborové sdružení křesť. dělnictva pro království České v Hradci Králové vyplatilo za květen na podporách 852 K 65 h. Z uvedeného čísla viděti, že plní svoje povinnosti ku členstvu poctivě. A přece jest innoho míst, kam organizace naše posud nevnikla. Zde jest potřeba více porozumění. Právě hospodářskou prací musíme dokázati zdatnost našeho hnutí. Zakládejme všude skupiny Všeodbor. sdružení dělnického. — V Úpici koná se schůze 9. června, v Náchodě 16. června tábor lidu. V Týništi n. Orli. 23. června slavnost s táborem. Na těchto shromážděních mluví p. Al. Petr.

Národnostní spravedlnost socialistické internacionály. Sociální demokraté slibovali také, že sociální demokracie rozluští také otázku národnostní na základě úplné spravedlnosti a rovnoprávnosti. Čeští sociální demokraté pak volali národ do svých řad, poněvadž prý jedině sociální demokracie dobude národu politická a národní práva. Jaký však obrat! Socialistická internacionála na sjezdech nejen soc. demokracie německé, nýbrž i polské, ruské a slovinské české autonomisty vůbec z internacionály vyloučila. Český autonomista socialistický se svou knížkou organizační nebude nikde na světě uznán za »soudruha« a nedostane nikde mezi »soudruhy« práci . . . Tak vypadá národnost: spravedlnosti socialistické internacionály. —

Úpadek soc. demokracie v Halle. Ve Lvově zanikl soc. dem. denník »Glos«, který před 9 lety byl založen jako týdeník a před pěti lety vzrostl na denník. Pošití socialisté nechtěli list odbírat a čísti, poněvadž v redakci i administraci byli sami židé, kteří často proti nežidovským soc. demokratům i psali. Mimo to i pokladna listu nebyla v pořádku. Vedení strany oznámilo, že potřebuje pro list rotačku, aby dělníci se na ni složili. Ti tak učinili, ale peněz nebylo použito k zakoupení rotačky, nýbrž k zaplacení starých dluhů. Pak též posl. dr. Baron Battaglini odkoupil »Glos« jeho šéfredaktora, žida Czakiho, který se rázem přeměnil na městského a kapitalistického liberála a nejsilnější soc. dem. organizace sfinancovala městské dráhy a elektrické přestoupila před 2 měsíci k dělnické organizaci katolické. »Glos« nepomohly ani podpory posl. dra. Diamanda a Šlicinského. Ztrácel odberatelstvo, až zanikl. Zbývá tedy haličským socialistům jediný denník »Napřed« který též (jako živly) zanikl.

Národohospodářská hlídka.

Organisované zaprodávání české půdy Němcům. »Neubráníte se proti přívalu a přemoci cízácké kapitalismu, jestliže neodrazíte jeho rozběhy na základně hospodářské organizace.« Tak se mluvílo do duše českého lidu venkovského, který se tedy valem organizoval. Ale otěže agrárního vedení se prapodivně osvědčily. Nový dokument! Agrární tisk jásal, když roku 1911 agrární Ústřední jednota hospodářských společenstev koupila na jméno Pavla Zedníka velkostatek Přehořov. Všude agrárníci cpali před oči svým politickým protivníkům, jak se starají prakticky o český venkov.

Letos pronikla do veřejnosti zpráva, že Agrární banka bude velkostatek parcelovati. Menšinovým pracovníkům na dotazy bylo sděleno, že se budou odprodávati pouze pozemky vzdálenější a to kupcům obojí národnosti. Čechům však prodají se i ty, které by Němci vydražili, jen když dají tentýž obnos, jaký nabídnou Němci.

Tato zpráva velice zarazila, protože se hned vědělo, jak prakse takového parcelování dopadne rozhodně v neprospěch Čechů. Němci za přispění Roseggerova fondu mohou nabídnouti obrovské sumy, kterých čeští soukromníci platiti nemohou. Ačkoli se ujišťovalo, že při prodeji budou assistovati také menšinová pracovníci a zkrátka, že parcelace se nemusejí české menšiny báti, došlo k úžasněmu překvapení. Na př. za jednu louku dával Čech tutéž cenu, jako Němec; řeklo se mu u Agrární banky, že Němec musil zároveň s loukou zakoupiti i dva korce výtečného pozemku. Čech se nabídl, že k louce přikoupí docela šest korců pozemku špatného, ale přece jenom louka prodána Němci. Prodávající úředník ujišťoval koupěchtivé Čechy, že jim není nutno starati se o úvěr na zakoupení pozemky, protože vydražené obnosy při nevratku hotových peněz budou vtěleny na ostatní jejich majetek. Když však některý z Čechů pozemek zakoupil, byl vyzván, aby celou kupní cenu složil ihned. Jestliže se odvolával na ústní sliby, raděno mu, aby se vyhnul zaplacením celé kupní ceny nákladným sporům. Tak tedy jednala banka, která byla výhradně zřízena proto, aby byla oporou českým hospodářům, kteří jsou finančně slabí. Jednáním Agrární banky jest zasažena českému živlu v Přehořově veliká rána, protože nyní Čechové přehořovští budou sténati trvale pod nadvládu německou. A k tomu poslední finanční umění s cukrovarem v Lenešicích, který měl v národnostně ohroženém kraji tak velkou důležitost pro Čechy! Nyní jest cukrovár v rukou německých, koupila jej Sieghartova vídeňská Bodenkreditka. A nehorší při všem, že k takovým koncům došlo pro zřídnost některých agrárníků. Česká veřejnost k těmto zjevům musí dáti příslušnou odpověď. Na jedné straně se vlastenci písněmi a národními slavnostmi, na druhé však ti, kteří by se měli v přední řadě jako strážcové na českém Sioně starati o praktické luštění otázky národnostní a kteří mají hájiti český majetek ze všech sil, podporují rozpínavost kapitalismu německého.

Katolíkům, kteří se odhodlali odstěhovati do Ameriky. Nikterak ovšem nechceme vybízeti, aby čeští katolíci opouštěli lehkomyšlně svou vlast. Leč někteří vzhledem k privátním svým poměrům nedají se od nikoho zdržeti, jestliže marně v Čechách o lepší existenci zápasí. Takovým tedy, kteří si myslí, že nemají vyhnouti, udělujeme zde radu po přímé informaci, aby se nestal po případě obětí nesvědomitých agentů. Založena byla v Americe nová kolonie pro české katolíky »Osada Rodičky Boží Svatohorské Příbram« (Our Lady of Holy Mount Church Příbram) ve Wisconsinu. Pozemky tamější slibují hojný výtěžek. Již jest tam postavena škola a začíná se stavěti kostel. Zajisté upřímný katolík i v Americe rád se usadí mezi svými. Potřebné bližší informace sdělí duchovní správce osady Rev. M. Jos. Hynek. Adresa na dotýčné místo zní: »Our Lady of Holy Mount Church Příbram, Post office Birchwood Wis., Un. St. of N. Amerika.

Zemědělská prodejna dobytka v Praze VII. vykazuje za měsíc duben t. r. pokladní obrat K 82.922.33; od 1. ledna do konce dubna t. r. celkem K 381.017.38.

Besídka.

ZATMĚNÍ.

(Dokončení.)

A přišel obávaný den velikého zatmění. Některé tetky úzkostí div neplakaly, druhé se smály. Stará Klubková očekávala vážný okamžik s myslí zcela klidnou. »Jaké pak strachy! Umřít musíme všichni stejně, dříve nebo později. Na světě mám jenom trápení. A ostatně jsem pořád v rukou Božích i bez toho zatmění. Já těm povídačkám o neštěstí nevěřím. Bouřka je nebezpečnější — a přece se při ní neklepu jako osyka.«

Ještě starší její muž, Klubko, který se účastnil veliké debaty o zatmění, měl však strach veliký, třeba že se snažil před ženskými zátaňmi svou bledou báni každou chvíli marodit, a těžké práci nebyl a tak aspoň vyplňoval druhý čas lehkými pracíčkami a po-

silkami. Ale ta nešťastná jeho žena právě v tenhle hrozný den ho posílá přes les s vejci a máslem do města ke své stálé odhěratelce! Ustrašené jeho srdce vzdychalo: »Mám-li umřít, přece by to bylo lepší doma, než někde v lesní pustině, kde ani jediný přítelček starce v posledních okamžicích nepotěší! A ještě mne může někdo okrást, začne-li opravdu veliká tma a potrvá-li to dlouho! Ach, to bude asi mordu, krádeží, vypalování chalup od ničemů! Kde pak na ně na všechny stačí několik policajtů! Teď jsou lotři chytří, vyspekulují každou příležitost k okradení bližního. A než se někde dá něco lupičského páchat, už to mají dva měsíce před tím produdováno, z které strany a jak do toho!« — Ale před ženou přece jenom musil dělat hrdinu, ačkoli věděl dle novin, že začne to zatmění zrovna tak po obědě, v čase, kdy bude asi na zpáteční cestě v lese.

»Proč si bereš, tatíku, boty s holínkami? A taky ten huňatý kabát! Zrovna tak jsi chodil o vánocích — a teď je teploučko, až radost.«

»Víš, mám-li jít do města, chci si vzít něco lepšího, abych nestránil. Kde pak v dřevácích?« Ale ustrašený tatík neřekl, jak se bojí, aby nezmrzl, až slunce všechny své paprsky schová za měsíc.

»Teda, chceš-li dělat velkého pána, aspoň si zastrč štruple. A to ti povídám, ať se u Rosendufta na skleničku čistě nestavuješ! Jak si dáš jednu, hned dostaneš chuť na druhou — a pak tě bolí hlava. Jsi pořád maroda a sám dobře víš, že mnoho nesneseš.«

»Jen žádných strachů, mámo! Však sama víš, že se stavuji málokdy a vždycky peníze poctivě přinesu.«

»Teda už jdi honem, víš, že tě tady bude po obědě potřebl.«

Klubko šlapal k lesu dosti zdatně — ale jen malou chvíli. Málo se dnes vyspal, strach před zatměním mu plašil vytrvale s více spánkem. Proto byly nohy velice mdlé. Když v městě pořídil a zastrčil peníze do kapsy, umiňoval si horlivě, že se na krám Rosenduftův ani nepodívá. Přece však po všech pevných úmyslech ohlédl se jenom jednou — a už byla chyba. Zablýhl ve dveřích výměnkáře Habra — takového starého, dobrého přítele! Jakmile Habr zahlédl kulatou tvář Klubkovu, hned radostně na něho zavolal — a celá kupa dobrých úmyslů vysypala se z hlavy jako z rance a roztříštila se jako sklo na padl. Ostatně v takové těžké chvíli bude dobře, když s beďer setřese část strachu přátelským rozhovorem. Srdci stísněnému se uleví — a čtyři krejčary snadno i žena pohřeší. A bude-li zatmění životu jeho zhojbné, pak se po těch penězích stejně nebude nikdo sháněti.

Ale to si dal! Padl na jiného strašpytla, který hledal útěchu sám. »Milý hochu, žádná hračka s tím zatměním. Drtí mne v lopatkách zima, jak si na to jenom vzpomenu! Tuhle se ukázalo na sluníčku jenom několik fliček a bylo z toho zemetřesení ve velikém městě. Po druhé zas jen několik takových pih a jeden ostrov div že se celý do moře nerozsynal. A jindy zas při takové příležitosti hory házely až nad mraky plno popela, ohně, síry, až to upražilo tisíce lidí. Co pak začne teprve teď, až bude sluníčko celé černé jako spálený koláč? Slyšel jsem toho tolik vypravovat, že strachem klepu bradou, až nemohu v hubě ani dýmku udržet.«

Klubko zase vykládal, jak si tajně strčil pod kabát lucerničku, aby stará nevěděla. Až začne ta tma . . .

Hrozná rozprava vlekla se dál, až si poroučel Klubko druhou. Onilouval se, že ho stejně tolik bolí nohy! Ale na ženin přísný obličej přece nezapomněl. Za půl hodinky už se loučil a plačky líbal svého druha: »Přežiješ-li mne, kamaráde, i tenkrát, strhnou-li se hrozné věci, nezapomeň na starého přítele, pamatuj, že Klubko sám vždycky tě měl tolik rád! A někdy se za mne taky pomodli!«

Když šel šedivý staroch čtvrt hodiny, posteskl si: »To je svízel! Odpočal jsem si a právě teď ty nohy jako z dubových větví — jako zdřevěnělé. Sotva že je zdvihám. A ta hlava taky taková nesvá, těžká! Inu — stáří — stáří, pořád mne to táhne k hrobu blíž. A pak — tak málo jsem se vyspal. A teď už to na nebi začne, nejděle za hodinu. Panečku, začne-li hořet les! Jejda, kam jsem to šlápl! Takové zrádné bahno — a pod mechem! No — je tu mokro, pravda. Ale co pak si ty, bláto, myslíš, že ti tu nechám takové pěkné boty? Pusť, jen pusť!« volal udýchaný stařec, vytahuje botu, která tkvěla až po »štruple« v rašelínku. »No, to jsem se spotil! A teď už nohy teprve dál jít nechtěly.

»Nechcete-li se hnout, taky dobře,« rozhodl kmet. »Tuhle vedle si odpočineš a pak mne musíte poslechnout.«

Stařec sedl si na suchý mech, umazané boty natáhl a zemdlenou, ustaranou hlavu položil na mohutný kmen borovice. Za tři minuty předl jako kocourek. Ale dostavily se za chvíli divé sny. Zdálo se mu, jak se k jeho obličejí blíží kometa — čím dál větší. Kamení ohnivé z ní lítá na všechny strany. V tom puklo i slunce, za ním měsíc — a všecko to padá dolů zrovna nad jeho hlavou. »Pomoc, pomóóóó,« chraptělo stařecké hrdlo, zatím co s čela stékaly bohaté krůpěje potu.

»Kdo pak vás tu zabíjí, dědo, vzpamatujte se!« Mladší hajný potřásal Klubkovou pravici. »Ještě tě vyplašíte všecko zvěř. Vrány krákorají, jako by jim někdo bral mláďata.«

»A to jste vy, mláde? Zaplať vám Bůh! Mám moc starostí, soužení — a tak na mne přicházejí někdy těžké sny.

»Dobře, ale tady není noclehárna. Ještě by vás tu snědli mravenci. Podívejte se, co jich leze po vašem kabátě . . .

Klubko teď po vyspání šel až statečně. Nikde žádné neštěstí — žádná sopka. Stromy stály rovně jako

dřívě, kos prozpěvoval veselí kadence. Před strýcovou botou hraboš lesní mihl se bleskurychle pod zem. A když Klubko už byl z lesa venku, sluníčko se smálo tak čtveračivě, jako posvícenská tanečnice. Ale kdo ví, kdo ví, zda se nestalo něčemu někde dál! Kroupy taky chodivají jenom jistým pruhem a rozmlátí všecko. Kdo ví, nečeká-li mrtvola staré ženy na funus! Ten Habr při loučení taky plakal... Vřak ještě není Jetelov vidět. Teprve až bude Klubko na kepečku, pozná, zda se některá chalupa nepropadla anebo neshofela. Ale v tom jej ze zájímavosti vytrhl hřimotný hlas: »No — že už konečně jdeš! To věřím, to věřím — tvé posedění u Rosendufta trvalo lezky dlouho, třikrát déle než jindy. Vřak je to také na tvých botách, viďte, jak jsi se potácel ode zdi ke zdi a z bláta do bláta.«

Starochovi třásl se nohy, jako by do vedlejšího skaliska byl blesk udeřil. Žena se vynořila za skaliskem tak nenadále! Tolik nešlechterného podezřívání! V největších rozpacích chudšas hledal alespoň nějakou výmluvu.

»No tak — co stojíš, jako tyčka u stromu? Nepropil's všecko? Nemohla jsem se tě dočkat a proto jsem ti vyšla naproti, dědo plechatá, aby tě někdo neukradl.«

»Ženská hubo rozjetá, sypeš na nevinného muže hotové krupobití, vzpamatoval se Klubko k odporu. Počkej, až uslyšíš. Je to svědomí, podlat starého člověka tak daleko, když má nastat zatmění? Chytilo mne to právě v lese. A to si přece dovedeš představit, jaká byla tma. Škrkal jsem sirkami, abych si aspoň tuhle lucerničku rozsvítil, ale všechny tři mi zhasly. A tak jsem se potácel od stromu k stromu, pokud nezačalo slunce trochu svítit. Celý jsem se umazal — a pak jsem poznal, že jsem zabloudiv. To je to celé. Kde pak ve tmě a v takovém hustém lese k tomu.«

»I mlč, hovorko, neřči! Podle všeho ti to zatmění namíchal do skleničky Rosenduft. Buďto jsi při něm spal anebo se ti zatmělo v očích, když jsi upadl. A teď honem domů! To ti povídám, ať takovou hloupost v Jetelově nežvaníš, nebo se ti vysmějí i malé děti.«

Teď už na cestě šel Klubko s plnou barvou ven, načež se mu dostalo odpuštění. »Jen když neseš peníze, to je hlavní. A tuhle si trochu otři boty u potoka. Nemusí se ti každý smát.«

TRY v plech. lah. za 30 a 50 haléřů. Vřak k dostání.

Nejlepší cídido na kovy. Žádný přípravek vodový.

Uznáý za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberec a keřového mášiny ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské rešie ve vlastních dílnách a pomoc, levné pracovní síly na veškové, čím levnější ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje

Šedivíte-li

zkuste osvědčenou vodičku

G. Tichého Eau Végétale.

Vodička tato není žádným barvivem, nýbrž osvědčeným prostředkem, jímž každý šedivý nebo blednoucí vlas své původní přirozené barvy nabude. Vlivem Eau Végétale se kořínky vlasů vzpruží k nové činnosti, hlava se vyčistí od lupů, zamezuje vypadávání a podporuje vzrůst vlasů.

Cena 1 láhve franko K 2.—

Zasílá dobírkou

ANT. FRYNTA,

parfumerie, Hradec Králové.

Veleústejným duchovním a patronátním úřadům!

Odborný závod pozlacený

GAUDENC APPL, LITOMYŠL.

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů,

kazatelen, Božích hrobů,

křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Rozpočty a nákrepy zdarma. Na požádání dostavím se ihned.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanská nám. č. 76.

Zařizování

elektrického světla, telefonů, bromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram, Tungar, Tantal.

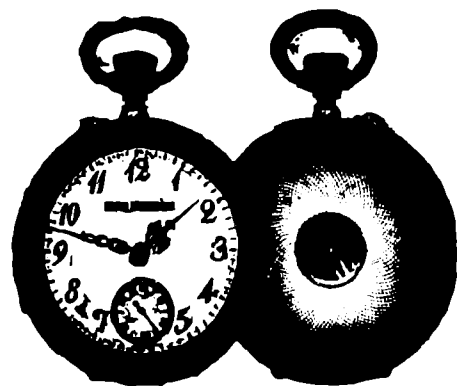
Velkosklad

lustrů, elektrických ventilátorů, žehliček a přístrojů k vaření a topení.

Instalační materiál za tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTŮČEK, Hradec Králové,

Jitřkova třída 239,

ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillianty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Velmi dobře zavedená

tovární výroba

leštidel, mazadel, kromů, laků, vaselinu, tuků, apretur, pasty, olejů atd.

se z rodinných příčin předá do jiného působistě.

Inventář sestává z zboží hotového, surovin, obalů, vignet, 2 strojů, zařízení atd. reprezentující cenu K 3300.— účtován bude o K 1000.— levněji, tedy jen K 2300.— franko vagon a franko na každou stanici.

Podnik se předá i s vyučením a ima osvědčenými recepty.

Zisk 100—150%, čímž se vysvětluje, že roční zisk s poměrně nepatrným závodním kapitálem činí 4000—4500 K.

Upozorňuji, že podnik předám jen snaživému katolíku.

Nabídky pod znač. „Ima český výrobek“ do adm. t. l.

Prohlášení.

Dosvědčuji tímto, že zprávy o insolvenční firmě

K.V. SKUHERSKÝ,

c. a k. dvorní továrna nábytku v Hradci Králové, které jsem od jiných slyšela a sama opět šifila, jsou nepravdivé a vylhané.

Není mi vůbec známo, že by firma měla nějakých neknižovních dluhů a dávajíc ochotně toto prohlášení, děkuji, že proti mně od podání trestního oznámení bylo upuštěno.

V Hradci Králové, v červnu 1912.

Karla Malá.

Doporučujeme

našim rodinám

Kolínskou cikorkul

PARAMENTA

kalichy, oltáře, monstrance, křesťanské atd. český katolický národ

Em. Werner a spol.,

sv. Jan. ústav pasmentů a devotivních - BRNO.

OBNOVA

Číslo 24. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 3 K — h

V Hradci Králové dne 14. června 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne Ročník XVIII.

Program

české eucharistické sekce ve dnech mezinárodního eucharistického kongresu ve Vídni.

Ve čtvrtek dne 12. září:

I. V kostele »Maria am Gestade«: Dop. v 8 hod.: Pontifikální mše sv. Od 10—11 a půl: Přednáška dr. M. Hrubana. Prelát dr. Tumpach: »Eucharistie a Panna Maria.« — Odpol. Od 2—3 a půl: Prof. dr. Sedláček: »Eucharistie a národ český.« Prof. dr. Kordač: »Vinculum unitatis.« — Večer v 8 hod.: Slavnostní kázání Jeho Excellence ndp. biskupa dra Doubravy: »Král Eucharistický«, zpívaná litanie Loretánská, sv. požehnání.

II. V kostele »na Rennwegu«: Dop. v 8 hodin: Pontifikální mše sv. Od 10—11 a půl: Msgr. Dvořák: »Nebezpečí velkoměsta a Nejsv. Svátost«. Přednáška dra Konečného. — Odpol. 2—3 a půl: P. Ant. Ostrčilík S. J.: »Úkol Mariánských družin v šíření úcty Eucharistické.« Superior Msgr. Demel: »Díkůčinění po sv. přijímání.« — Večer v 8 hodin: Slavnostní kázání P. Mečláře C. SSS. R.: »Sociální vliv Eucharistie, zpívané litanie Loretánské, svaté požehnání.

III. Minoritský kostel v Alsterstrasse: Dop. v 8 hodin: Pontifikální mše sv. Od 10. do půl 12.: Prof. dr. Jindra: »Jak se s plným užitek účastniti mše sv. Dr. Žurek: »Katolický dorost kol svato-stánku.« — Odpol. od 2. do půl 4.: Prof. dr. Hejčl: »Ohrožení rodiny Eucharistií«. Kanovník Šelbický: »Časté návštěvy Nejsv. Svátosti.« — Večer v 8 hodin: Slavnostní kázání: Msgr. dr. Stojan: »Popularnost J. Ka. v Eucharistii« — zpívané litanie Loretánské — sv. požehnání.

V pátek dne 13. září:

I. V kostele »Maria am Gestade«: Dop. v 8 hodin: Pontifikální mše sv. Od 10. do půl 12.: P. Ocetek: »O častém sv. přijímání«. Kanovník Msgr. Vaněček: »Katolické spolky a Eucharistie.« — Odpol. od 2. do půl 4.: Prof. dr. Špaček: »Eucharistie zdrojem života nadpřirozeného«. Kanovník dr. Keyl: »Eucharistický apoštolát ženy v rodině.« — Večer v 8 hodin: Slavnostní kázání nejd. biskup dr. Wisnar: »Sv. Clemens Hofbauer — apoštol Vídně« — litanie k Božskému Srdci Páně se zásvětnými modlitbami — sv. požehnání.

II. V kostele »na Rennwegu«: Dop. v 8 hod.: Pontifikální mše sv. Od 10. do půl 12.: Farář P. Saip O. D.: »Třetí řády a jejich apoštolát eucharistický«. Prof. dr. Budař: »Svěcení neděle a svátků povinností a práven pracujícího lidu.« — Odpol. od 2. do půl 4.: Prof. dr. Krupka: »Škola a Eucharistie«. Farář J. Š. Baar: »Úcta nejsv. Srdce Páně.« — Večer v 8 hodin: Slavnostní kázání nejd. opat Sales Roubíček: »Život Kristův v tabernaku« — litanie k Božskému Srdci Páně se zásvětnými modlitbami — sv. požehnání.

III. Minoritský kostel v Alsterstrasse: Dop. v 8 hodin: Pontifikální mše sv. Od 10. do půl 12.: Kanovník Šulc: »Organisace katolíků a svato-stánek«. J. J. princ Karel ze Schwarzenbergů: »Charitativní spolky a Nejsvětější Svátost«. — Odpol. od 2. do půl 4.: P. Al. Jemelka S. J.: »Adorační dny«. P. Voňavka: »Čeští vystěhovalci a eucharistická péče o ně.« — Večer v 8 hodin: Slavnostní kázání opat M. Zavoral: »Eucharistie světlem a silou lidstva« — litanie k Bož. Srdci Páně se zásvětnými modlitbami — sv. požehnání.

V sobotu dne 14. září:

Ráno v 8 hodin: Pontifikální mše sv. ve všech třech kostelích. V 10 hodin dopol. společná slavnostní schůze všech národů v kostele sv. Štěpána, při níž jednotlivé sekce předčítají budou své resoluce v mateřském jazyku. — Sobotní odpoledne celé je vyhrazeno sv. zpovědi. — Večer v 8 hodin ve všech třech kostelích adorační hodina.

V neděli dne 15. září dopoledne slavný eucharistický průvod.

Pontifikální mše sv. sloužiti budou: J. E. nejd. kardinál Leo ze Skrbenských, J. E. nejd. kardinál Bauer, J. Exc. nejd. biskup Doubrava, J. E. nejd.

biskup Huyn, J. M. nejd. biskup Hülka, J. M. nejd. biskup Koudelka z Milwaukee, J. M. nejd. biskup Wisnar, J. M. nejd. opat Bařina a J. M. nejd. opat Drápalík.

Volné listy.

Nenávídíme lež. Toto heslo volných myšlenkářů bylo by snadno rozdrobiti na četné příbuzné fráze, jako: »pravda osvobodí vás, pokrok vás u-niravní, osvětou k svobodě«, ale postačí, když zůstaneme dnes u pravdy a lži, protože tyto pojmy volnými myšlenkáři co nejčastěji proti katolíkům jsou vystřelovány. A nejen volní myšlenkáři těmito slovy proti nám se důsledně ohánějí, ale také všechny směry maceškovým hrdinům příbuzné. Dnes jest již zřejmo, že všechny listy pokrokářské ochotně podvolily se vudcovství p. t. Bartošku a proti katolíkům otiskují všechno, co kde volno-myšlenkářští monisté vymyslíli a slátali.

Tak na příklad nedávno »Osvěta« Lidu, která by se frásením o pravdě a vzdělání přímo utloukla, vytiskla o sv. Janu Nepomuckém říkání, které stojí za otisknutí. »Obnova«, praví »Osvěta Lidu«, »měla v minulém čísle článek »Křesťanský charakter sv. Jana Nepomuckého«. Odporujeme každému, kdo ještě věří, že by svatozáře legendárního, nikdy neživšího — jak autor článku dokazuje — Jana Nepomuckého mohla se přenést na vikáře Johánka z Pomuku, aby si článek ten přečetl. Jenom že z té svatozáře málo potom zbývá. Nebyl-li utopen pro zpovědní tajemství královny — a to být nemohl, protože nebylo královny, neboť král Václav byl v té době vdovec — pak padl z toho nimbu nejzářnější list.«

Říkáme pořád, že volní myšlenkáři (a »Osvěta« mezi ně náleží také) jsou nedokrevnými lidmi co do vzdělání vůbec a co do kulturních dějin katolických jsou zabořilými obmezenci zvlášť, ač drze a vytrvale lezou a hovoří tam, kde hluboká nevědomost jejich přímo omračuje. A svědomitě se starají také o to, aby veřejnost stále měla na očích, jak běží-li o nějaké studium, umějí se dobře poraditi s Vaňkem. Chápeme již také dobře, proč tito lidé stále vytrubují o kulturních potřebách; jsou to jednoduše zoufalé výkřiky sebepoznání, že se jim té kultury tak hrozně nedostává. Proto i uvedená slova o sv. Janu Nepomuckém dlužno snad považovati za taktiku, která skromně vyhazuje udici a vyjadřuje stajenou prosbu o poučení. Nuže, nevědomělé učiti, jest skutkem křesťanského milosrdenství. Uvazujeme se tedy v ten úkol a přednese kulturnímu žebrákovi z »Osvěty Lidu« o sv. Janu Nepomuckém vědomosti, jichž má potřebí.

Tak tedy že král Václav v dobu utopení sv. Jana byl vdovcem? Co pak o tom říká Palacký? »Nám dostal se do rukou patent pravý a nepodezřelý, kterým král Václav v Praze dne 23. prosince 1389 rozepsal na den 3. února 1390 vybirání berně v celé zemi na korunovací královny.« Část patentu toho zní: »Protože za společného souhlasu a jednomyslnosti vůle naší a šlechty v království našem Českém, hlavní (všeobecnou) berni po celém království našem za účelem korunovace naší nejmilejší manželky vybirati jsme se rozhodli... Dáno v Praze dne 23. prosince vlády naší v Čechách roku 27. a v říši římské 14.« Protože však nechápavost volných myšlenkářů, jak sami svědomitě a bez únavy dokazují, jest bez míry a konce, musíme jim věc podati přímo po lopatě. Sv. Jan Nepomucký byl utopen 1393, a král Václav mluví o své nejmilejší manželce r. 1389. Z těchto skutečností i nejjednodušší logika může zajisté dovoditi, že král Václav r. 1393 vdovcem nebyl a že byl skutečně ženat. Kdyby z té doby zachovány byly matriční záznamy, dali bychom napsati kopulační list, dr. Bartošek a Al. Hajn musili by býti při legalisaci tohoto listu, a pak bychom jej dali otisknouti ve všech úředních vyhláškách. Takový kříž máme s těmito volnými myšlenkáři, kteří již i Palackého posílají tam, kde pepř neroste!

Jsmé všichni lidé, ale volno-myšlenkáři jsou obzvláštní lidé. Mohli by snadno říci: nuže, dobrá, král Václav dle Palackého byl 1389 ženat, ale jest tím také řečeno, že byl ženat ještě r. 1393 a že mu

manželka toho roku nezemřela? Patrně, že musíme míti stále zřetel k obzvláštnímu zápalu volných myšlenkářů pro pravdu a že musíme se obrnit proti nim i vzhledem k této možnosti, neboť lidé jsou skutečně smrtelní a, jak jest známo, manželka krále Václava skutečně již zemřela. Proto uvádíme pro jistotu ještě, že královna Žofie byla korunována roku 1400, čímž jest dokázáno, že v kritický rok 1393 ještě žila.

Kdyby volní myšlenkáři s »Osvětou Lidu« znali vděčnost, mohli bychom se dočkat od nich díky, že jsme je poučili, ale v takové věci doufati, bylo by tolik, jako po polích vítr honiti. Díky volno-myšlenkářů byly by zázrakem a v zázraky tito velikáni ducha nevěří, natož aby je sami konali! A tak přes všechnu naši dobrou výchovnou vůli jsme jisti, že zítra budeme musiti znovu dokazovat, že tito volno-myšlenkářští machometi počínají si proti pravdě tak, jako oheň v lodní prachárně.

Veto. Poslanec Šilingr nazval v poslanecké sněmovně Machara geniem. Ať to bylo přehnutí, ať opravdu míněno, my ohlašujeme své: veto. Jsme toho mínění, že takové názvy musí se uchovávat pro lidi, kteří jich opravdu zasluhují, neboť, nazve-me-li Machara geniem, kde najdeme vhodný výraz pro skutečné velikány? Kritika musí si uchovávat slavnostní slova pro lidi a věci, které opravdu takovými jsou, neboť jinak olupovali bychom muže opravdu veliké o úctu lidí, kompromitovali bychom pravá veličenstva a pozdravovali bychom jejich jménem ty, kteří nenosí korunu. Macharovu literární činnost berou nyní do prádla povolání kritikové a připravují mu horkou lázeň.

Se své strany upozorňujeme na jednu stránku Macharovy tvorby. Tento člověk zjevem opravdu velikým se neobdivuje, a tím jest řečeno mnoho. Člověk, který se neobdivuje, není nikdy hoden obdivu. Počiná-li si tak z pýsy, nazýváme to malicherností, a jestli to přirozená vlastnost, pak jest to důkaz o malé, vyvráždě duši, která všechno splošťuje a strhuje do svých nížin a úzkých obzorů. Jinými slovy řekl to Marten v Moderní Revui: »Není to svědomí, ale karikatura věků. karikatura zlovolná a malicherná, pojatá básníkem stranného malého zorného úhlu, mělkého poznání, chudého intelektu a zároveň chabým básníkem bez duchovní hloubky a bez uměleckého poslání.« »Habet« (má), jak říkali v římském cirku, když zápasník dostal smrtelnou ránu.

Když jsme v »Obnově« upozorňovali na mělkost vzdělání Macharova a na prázdnotu jeho duše, nadávali nám pokrokáři klerikálních obmezcův, a hle — nyní úsudek náš pojednou ocitl se ve společenství samých pokrokářských kritiků, čehož jsme věru nikdy ani neočekávali.

Toto strhování velkých věcí na uprášenou a nudnou silnici přiznal o Macharovi nedávno v »Čase« jeden cechovní jeho bratr. Jenže tento kritik vidí v tom Macharovu originální velikost. Machar prý jest každým dechem demokrat, jenž nezná respektu před osobami sebe větších hodností a zásluh a nezná oficiálních titulů. Tak nějak to bylo řečeno. Kritikové však, kteří nejsou cechovními bratry, tuto stránku Macharovu oceňují v jeho umělecké tvorbě jako veliký literární nedostatek.

»Přehled« ze dne 24. května na příklad praví: »Hlasatel zdravé účelnosti nepoklonil se velikým zjevům minulosti ani tam, kde se snažil o nich psát sympaticky. Jest pozoruhodné, jak často se náš básník ztotožňuje v hovoru s lidmi prostičkými, hovornými dobráky úzkých obzorů. O českých reformátorech nedovedl básník říci nic hlubšího, zhuštěnějšího a typičtějšího, než co je nám obecně známo z literárního dějepisů. Umyslné volení obecně známých episod a vkládání jich nedramaticky do úst vyprávěčů má za následek, že i vynikající, s láskou kreslené postavy jsou zplošťovány, středověcí mistři, náboženští horlivci, vladaři jsou zachycováni ve slabších stránkách svého lidství. Jsou to křehcí tvorové nám blízcí snad, ale tak drobní a ubozí. A my přece ctíme na sobě, na jiných i na historii slavné povýšení individuality, národu, směru, chceme se co nejlouběji ponořiti do kladných hodnot, jež který směr v rozhození krásy kdy přinesl, k němu úzkostně voláme, jím se básnický vznécujeme, v něm hledáme útěchy v

trudu sedých dní. Neposlední příčinou, že poesie dnešního Machara minula se účinkem, jest klam básníkův na sobě samém. Ironický demokrat a bohém překvapoval ve svém mládí odvahou, s níž trhal falešné masky a pronikavě osvětloval českou nepatrnost, ubohost. Dnes chce býti spisovatel básníkem historické velikosti, ale zapomněl, že pro básnické vystavení vznešených, velikých pocitů jest nezbytně třeba hluboké a pokorné přípravy. S takovou pokornou ostýchavostí, kulturní přípravou nepřistoupil básník k velikým zjevům středověké minulosti, a odtud to příliš lidské zabarvení krásnějších dob a vznešenějších bytostí, odtud i stržení vzácných jmen a činů do oblastí nejpřístupnějších tuctovému čtenáři.

Kritik »Přehledu« vlastní jinými slovy povídá, že čím jest socialistický agitátor a podněcovatel neuvědomělému davu, tím že jest Machar těm svým stoupencům, kteří v soustavném trhanství vidí velikost. »Ve sbírce »Barbaři«, dí »Přehled«, »čteme neustále o bojích papežů a císařů«. To by kritik »Přehledu« lépe pochopil, kdyby si vzpomněl, že Machar svou veršovanou prósu odělal také politikou, a že pracuje v židovsko-zednářském rámcovém programu. Nemuže býti tedy umění tam, kde spisovatel má za hlavní účel rozpálvat nejnižší pudy.

A »Přehled« odsuzuje Machara dále: »Jestliže jsme v »Barbarech« nadarmo hledali vzkrslý křesťanský středověk, potácíme se v »Pohanských Plamenech« mezi jmény renaissančními a anekdotickými historikami ze života, které opět života nevzkřísily. U výjimečných duchů oné silné, plodné doby litujeme tím více, že jest vše tak průměrné, že umělci nejsou obestřeni nejmenším nimbem, že jsou to tuctoví řemeslníci, pokud na jeviště vystupují.

Táž nedramatičnost a omšelost motivů jeví se i v hluboce citěných látkách domácích, autorovi nejbližších, jež byly zpracovány v »Apoštolech«. Hus, Chelčický i Žižka jsou konec konců jen v janyby uvedená prósa. (Již před desíti roky v zaniklé »Aléthei« bylo navrženo, aby ten, kdo chce hledati ve verších Macharových poesie, seřadil verše vedle sebe jako prósu. Zkouška ta v »Aléthei« hned byla provedena, a velebené kusy z Gogoty objevily se býti hrozným suchoparem.)

»Přehled« kritiku zakončuje takto: »Celkový výsledek rozboru jest negativní. Básníkovi nechyběl zdroj poetický, ale k vysoce veliké, vznešené látce postavil se buď nedoceňuje historických zjevů velikých nebo převáděje myšlenky časopisy hlášané v dlouhé a únavné básně. Pokus o aplikaci historicko-filosofických ideí na dějiny lidstva středověkého ve velikém cyklu básní se v jádře nepodařil.« — Karel Hlil.

Vzhledem k této odsuzující kritice vzpomeneme posudku cechovních bratří Macharových, jak prý prošel všechny kultury a jak píše prý tak hluboce, že mu ani nerozumíme, a představí se nám celá lež a komedie, kterou pokrokáři s Macharem tropí, a vychází na jevo všechna kocovina, když na člověku po umělecké stránce dosud do nebe vynášeném pojednou se demonstuje ubohost a malost, která nechápajíc velikých událostí, strhuje vše v řemeslnou machu nudné a rozvleklé žvavosti.

Machar filosof. Řemeslná macha, stále tentýž potíček moderních frásí — to vše spatříte u něho všude, kde projevuje svou filosofii. Pardon, svou filosofii nikoliv, neboť žádné nemá, ale když tak něco povídá, co dle moderního dnešního člověka filosofii jest. Modernost doby jest již taková, že každé nedochůdce žvatlá o životním a filosofickém názoru, no a Masarykova filosofická škola jest tak znamenitá, že každý její stoupenec považuje za svůj nejpřednější úkol, různé otázky si »vyřešit« a »vytvořit« si svůj vlastní názor světový. Vidíte, jsou tam sami velikáni.

Pak se nedivte, že i Machar filosofuje o životě, o náboženství, o budoucím člověku a vůbec o všem, co se mu nějak podává. Nedávno na příklad v »Čase« vypravoval, jak s Albertem a Kramářem řešil otázku náboženskou. Kramář a Albert mu dokazovali, že se člověku náboženství bráti nemá, ale Machar mluvil proti oběma a dokazoval jim svou filosofii. V odpovědích jeho poznáváte typickou šablonu, opráslou frázovitost a myšlenkovou nemohoucnost masarykovské filosofické školy. Slyšte, jak Machar Kramářovi a Albertovi oponoval: »Já jsem jim líčil svého člověka s nezlomenou páteří, člověka budoucnosti, kdy každý bude míti svobodu svého já, respektuje zároveň já svého bližního...« Co jest ten člověk budoucna s nezlomenou páteří? Nic jiného, než pokrokářská fráse, která nic neznamená a řadí se sestersky k ostatním pokrokářským frásím, které stálým opakováním a svojí nemohoucností rozumnému člověku se již přejíždají a které možno odříkávat již z paměti. Jakmile takový pokrokářský filosof načne větu, můžete ji sami dokončit a hned po ní soukat ostatní, a všechny budou pokrokářské.

A Machar k té pokrokářské filosofii přidává takovou domyšlivost, že by ji ani s párem člověk neuvezl. Jeho feuilletony v »Čase« obsahem svým stále obíhají kolem vzácné jeho osoby. On řekl, on promluvil, on tehdy napsal to a to, on jednal s

těmi a s těmi znamenitými muži. »Řekl jsem mu, ale já pravím, příkázal jsem mu.« Zkrátka a dobře řečeno, z jeho »Besed« vyznívá sebevědomí, jako by literární český svět v nové době žil a existoval jen Macharem. Člověk musí se jen tomu diviti, že mu již Masaryk nebo Herben nepošepkali: »Svatopluku, podkuřuješ pořád jen sobě, prosím tě, nezlob se na mne, že ti to říkám, ale uvažuj o tom. Víš, že píšeme také o skromných českých bratřích a rádi mluvíme o povahách.«

Machara líčí jeho přátelé v kritikách jako filosofa a psychologa. Kdyby měl jen kousek psychologie, chápal by, že každá bytost stvořená v okamžiku, kdy si řekne: jsem silná, ihned bývá smrtelně raněna. Až bizarně směšným bývá, když Machar, chtěje někoho potírat, nabízí mu svoji pomoc, poučování a výchovu. Člověku hned za takových okolností vstoupí na mysl Lafontainova báika o »dubu a třtině«. Jak dobře v báice jest znamenati u dubu hloupost pýchy! Jak nabízí svou ochranu s pitomou a rozvláchnou okázalostí bezmocnosti, která se ráda chvástá! Jak dobře cítíme z báiky té, že dub nikoho neochrání, protože sám potřebuje ochrany, a že netouží ani ochraňovati, neboť není dobrý. Jak zkáza dubu dá se předvídati! Třtina však jest stručna a jasna ve své odpovědi tak, jako dub jest nafoukaně řečnický. »Ohýbám se, ale nelámu. Avšak vyčkejme konce«, praví třtina.

Konec Macharův jest již tady. Vypsal se, vypovídal, a tragika jeho jest v tom, že se nezná a že konce svého netuší.

Přezíraná pravda se uplatňuje. Tvůrčíle veřejného mínění uvykli si vtiskovati pečeť méněcennosti tomu, co kde směrodatného vychází v katolickém tisku. Podobný osud stíhá u nás upozorňování na nebezpečnost tajných zednářských společností. Povrchní liberál výstražných signálů katolických si nevšímá, pokrokářský, volnomyšlenkářský a socialistický tisk je úmyslně zesměšňuje, aby v bezstarostnost ukolébál ty činitele, jimž zednářství nemá býti lhostejno. XX. věk dne 9. června přinesl pojednání z ruského časopisu »Ruskoje Znamja«, odkudž citujeme: »Lhostejnost vlády ruské k zednářstvu jest tím podivnější, povážlivější, že i Anglie, tato kolébka zednářstva, začíná prohlížeti a chovati se k zednářstvu s přísnou upjatostí. Listy Morning Post, The Opinion, The Academy, The Tablet a j. zahájily zjevný boj proti zednářstvu.

Anglický boj proti zednářstvu začal list Morning Post, jenž uveřejnil ostrý článek o mladotureckém převratu, v němž dle státních dokumentů dokazoval, že převrat ten jest dílem židozednářských rukou. Londýnský The Tablet otiskl tento článek a doložil: Tento článek jest sensačním odhalením. Když katolíci připlašují podkopnou práci, pronásledování křesťanstva atd. zednářům, tu se jim svět směje, jejich obvinění jsou ignorována nebo provázena úsměvem nedůvěry. U nás v Anglii hleděno na zednáře jako na veselé společnosti a lidomilce, kteří se nestarají o politiku. Ale článek Morning Postu, potvrzený dokumenty, ukazuje nám zednáře ve světle zcela jiném. Dnes jest jasno, že zednáři celého světa podporují myšlenku republikanismu a bezbožnosti. Francouzské revoluce 1789, 1830 a 1848 jsou toho důkazem.«

Monismus. Stále vyslovujeme přesvědčení, že v Čechách nikdy se tak málo nemyslílo, jako v naší osvětlené době, za jejíž nejpřednější majáky považují se pokrokáři, socialisté a volnomyšlenkáři. Jmenovitě volnomyšlenkáři mají budoucnost. Až všechno všudy v Čechách prosvítí, pak nebude tmy a hlupoty. Jestli pravda, co povídají a čemu učí volnomyšlenkáři, že ze hmoty vzniká »psychoplasma«, totiž to, co nazýváme duchem a jeho myšlenkovou činností, pak nejsme zajisté daleko toho, že si volní myšlenkáři pořídí nějaký stroj, jímž na podkladě hmotných pochodů a účelným užíváním přírodních sil budou zmocňovati lidské myšlení a z hloupých lidí budou dělati chytráky. Je-li však lidé neradi kupují zajíce v pytli, rozumí se samo sebou, že zkoušku volní myšlenkáři musí učiniti nejprve na sobě. K této předpovědi přivedla nás zmínka minulého čísla »Štitu«, že na Habersku učitel Marcin docela vážně vykládal, že myšlení povstalo vývojem z hmoty a člověk že rozvinul duševní činnost po předchozím stavu zvířecím. Na omluvu tohoto p. Marcina uvádíme, že nerozumí a nedovede mysliti o tom, co z monistických říkaček vypisuje.

V tomto ohledu professor berlínské university Branca praví: »Monismus šíří a podporuje víru v zázraky, neboť učí, že naprosto bezduchá hmota má sílu, vyvoditi ze sebe duševní činnost. Duch může povstati zase jenom z ducha. Předpoklad o původní duchovní podstatě ve světě jest věc nutná a přirozená, naproti tomu jest nepřirozené učení, že duch povstal z hmoty, tedy z ničeho. Nemáme ústrojí, abychom mohli pochopiti a rozuměti duchovnímu obsahu světa, jako nejsme schopni pojmati věčnost a nekonečnost. Jest bájkou, že vážný přírodopyspec nemůže věřiti v duchovní podstatu, v Boha.«

Literární zprávy z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

Deporuujeme pozornosti P. T. pánů duchovních
poslední literární novinky:

Zavoral: »Kázání o Nejsv. Svátosti Oltářní«	1.—
Zák S. J.: »Chléb duchovní.« Krátká a prakt. rozjímání na každý den v roce	3.—
Ondroušek: »Eucharistická kázání«	—80
Ooetek: »Neznámý mezi svými« (upřímné slovo v eucharistickém roce)	—20
Röggli: »Promluvy zpovědní«	330
Bajin: »Obilí, které vzchází« (román)	240
Kachník: »Naši řemeslníci« (život a soc. poměry)	—50
Wedewer: »Die Gesellschaft Jesu«	—48
»Ordo Divini Officii ab utentibus Novo Psalterio«	—45
Pustetovo vydání »Psalteri« v následujících úpravách stále na skladě:	
brožovaný výtisk	120
v černé plátěné vazbě s červ. ofiskou	210
v kožené vazbě s červenou ofiskou	290
v kožené vazbě se zlatou ofiskou	340
v ohagrenové kůži se zlatou ofiskou	480
Pro dostatečnou zásobu možno nám obratem posloužiti.	

Upomínky k sv. přijímání jakož i obrázky svatých u velikém výběru stále na skladě.

Růžence kostěné, kokosové, perleťové, pro mládež, tucet K 2.—, 2-20, 2-60.

Upomínky k sv. přijímání, umělecké reprodukcce, po 12, 16, 19, 20, 30 h.

Opětne upozorňujeme na nové dílo Dr. Nováka Xav. C. SS. R.: »Kněžské problémy«. Poslední kritiky přivítaly s nadšením toto dílo. Kdo ho z pánů duchovních postrádá ve své knihovně, neotálejte s objednávkou, neboť náklad kvapem dochází.

Obracejte se ve svých literárních potřebách na své knihkupectví, které Vás vždy řádně obslouží.

Sváj k svému!

Družstevní knihkupectví,
nakladatelství,
závod hudební a papírnický
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Obrana.

Pokrokové protesty. Pokrokářský tisk se velice rozčiluje nad tím, že ve Vídni jeden český dělník užíval při schůzi proti Macharovi hrubých slov. My sami také protestujeme a odsuzujeme, jak to již učinil také katolický »Čech«. Kdo zná Macharovu povahu, ten ví dobře, že na takové výbuchy tento spisovatel čeká se vsi lačností, aby si mohl udělati co největší reklamu. A kdo chce jeho neurvalosti odraziti, musí rozhodně napřed sám osvědčiti jiné způsoby, než jakými se chce učiniti svrchovaně zajímavým demokratem Machar.

Ale proč to rozčilování právě v pokrokářských listech, které přece samy s vulgárním gustem nejsprostší nadávky Macharovy otiskovaly? Či platí pověstný dvojitý loket pokrokářský i v tomto případě? Dělník onen jistě Macharovy surovosti četl, protože z katolického tisku by se rozhodně takovým drsnostem nenaučil. Obrátil některé Macharovy nadávky, metané na adresy nepravé, na adresu přílehavější, kam patřily spíše. V čase demokratického přece právě pokrokářský demokrat nemá žádati, aby právo nadávek náleželo jen jedině, třeba sebe více vynikající osobě, a aby ti, kterým se ustavičně spílá, měli povinnost jen a jen mlčeti a všechno snášeti. Tohle by mohla žádati pouze filosofie otrokářská. Pokrokáři tedy nemají žádného práva káratí jiné, pokud nepokárali sami Machara. My však litujeme, že onen dělník vpadl do toniny Macharovy, třeba že přece právě pokrokáři nemají od dělníka žádati vyšší vzdělání než od »nejlepšího českého člověka« a docela vůdce pokrokářské intelligence.

A teď to nejzajímavější! Pokrokářský tisk píše s markýrovanou naivností: »Nemají-li klerikálové k obhájení »ohrožené sv. církve« jiných zbraní než nadávky, pak jest s ní skutečně zle.« I mají, a jaké zbraně! Pokrokářský inteligent není přece tak obmezený, aby nevěděl, jakou hromadu úmyslných lží Machar proti církvi nakupil. Pokrokáři vědí, že Macharův malomocný vztek stupňoval se polenovými nadávkami tím více, čím se mu více řeklo do pravdy, kterou nemohl zdolati žádnými slohovými úskoky.

Vždyť přece i pokrokáři vidí, jak Machar rozepěl se velikou chválou nad tureckými katany křesťanské krve, jak falšoval neomalené biblické dějiny, jak chválil perversního netvora Nerona, který by byl dán za své zločiny i od zednářů do

žaláte, jak s úžasnou smělostí lhal o tom, co viděl v Římě, jak si vymyslel jazyk od řezníka na potupu sv. Jana Nep. atd. Vždyť přece sami pokro- káři, kteří se neklání bezmyšlenkovitě jako man- darini praporu Masarykovu, dokázali Macharovi ú- myslně falšování dějin. Proto jest vědomým ú- skokem, mluviti o nadávkách jako jediné zbraní.

Ale při této příležitosti nejde ani tak o ka- šparování Macharovo, které bude jednou černým dokumentem, jaké »nové obzory« byly vnucová- ny českému lidu za hlaholu jerišských trub. Zde jde hlavně o stanovisko zástupce universitní vědy Masaryka, který přece musil studovati historii trochu důkladněji, není-li česká universitní věda jenom náladovým sportem, jemuž by se musili vy- smátí representanti universit jiných. A tento muž, který sám nazval se »učedníkem Ježíšovým«, hájil Macharovy »Pašije« se vši houževnatostí. Prý ka- tolické listy »byly by psaly, kdyby . . .« ano, kdyby snad vycházely na Martu, anebo kdyby by- ly ve službách těch židů, jež přivádí pouhá zmín- ka o Kristu v zuření. A do jakých protimluv se zapletli ti, kteří hájili Macharovy řádky proti ne- šlechetným klerikálům! Skoro za rouhače pro- hlásili ty, kteří by se opovážili vkládati do úst Ma- charových ta slova, která prý vlastně — byla vzá- ta z tábora klerikálního! A na druhé straně psalo se, jak tytéž nadávací řádky jsou výplodem geni- álního ducha Macharova. Z toho si každý vyber, co komu libo!

Ale faktum, o kterém Masaryk může také docela dobře věděti, jest to, že takovými psaním strhují se věci nejsvě- tější do kalného bláta, že po přečtení tako- vých neomalených řádků nepocítí větší účtu před Kristem nikdo, komu řádky ty se z jakýchkoli dů- vodů líbí. Psáti takovým způsobem o Kristu, zna- mená činit patnáctileté učedníky soudci a kritiky nad pojmy nejvznešenějšími, které přesahují obro- vitě dětské obzírky. Na takové řádky rád »se chytne« každý nevzdělaný povaleč, který s chech- totem podá knížku soudruhům.

Kdo jen trochu psychologii nižších davů zná, musí rozhodně tvrditi, že takové neomalené a nespravedlivé satiry neposlouží vzdělání vůbec a že tím méně jsou schopny činiti propagandu kte- rémukoli náboženství, kterékoli vyšší ideí. »Tak by byli psali klerikálové — a Machar tepe tyto, nikoli Krista!« Masaryk přece ví, že v Bambaso- vých románech, v krvavých indiánských knížkách, v detektivních povídkách také se kárá podvod, lu- pičství, vražda a jiné zločiny. A přece tyto knihy jsou na indexu všech vzdělaných Čechů. Proč? Poněvadž to odsuzování zločinů daleko nevyváží tisíce stránek, na nichž se líčí podrobně zločiny s takovou zálibou a tak rafinovaně, že mladá mysl jest hned nakloněna k napodobování. Také obyčej- ně nevzdělávají obšírné referáty ze soudní síně, jsouce často (ovšem nepřímo) návodem pro ty »za- čátečníky«, kteří nevychodili ještě nejvyšší školu zločinné rafinovanosti.

Tohle všechno přece má dobře věděti člověk, který si hrá na velkého psychologa. A hraje-li si na velkého učitele lidu, pak měl míti na zřeteli, že přece skutečné zúšlechtnění širokých vrstev jest přednější, než posluhování uražené ješitnosti jed- notlivce. Machar přece píše s takovou tendencí, že přímo polikuje spisy samého Masaryka. K ja- kým pozitivním cílům může vésti taková klikatá pokrokařská taktika, to přece postřehne každý normální mozek. Chtějí-li tedy pokrokaři protesto- vati, jen rychle na pravé adresy!

Každému stejným loktem! Když byl uvězněn Drozd, byl to katolický tisk, který žádal bezohled- né vyšetření a odsouzení viny. Zřejmě přiznal, že má býti souzen spravedlností kněz jako každý jiný. A Drozd přece se provinil výhradně tím, že do- pouštěl svou nešikovností a nedbalostí krádeže hu- sitům. Nyní má býti souzen žid dr. Reimann, kte- rý páchal rafinované podvody, dosahující výše statisíců, pro vlastní prospěch. A užíval těch peněz tak, že se mu rychle rozkutálely. Tedy vina daleko větší než Drozdova. Ačkoli pak Reimann nenále- žel straně pokrokové, všimněte si, jaké pštroší sta- novisko zachovává k němu nyní všechen požidov- štělý tisk! Jen co nejméně o něm psáti, nechati ká- rání! Žid od žida totiž nebude, i kdyby na venek si přikládal jakoukoliv politickou barvu. Katolický tisk nevymáhal na úřadech, aby byl pro- zkoumán duševní stav Drozdův. Ale najednou se reznese zprávy, že přičetnost Reimannova zkou- mána bude. Nesmíme předbíhati soudnímu šetření a pouze konstatujeme to faktum, že při svých pod- vodech, pokud nebyl zavřen, Reimann sám se pokládal za člověka zcela normálního. A když pá- chal zpronevěry a podvody, vždycky to konal ta- kovou obratnou cestičkou, že nikdy neokradl se- be, nýbrž jiná. Byl tehdy tedy nepřičetný? Uvi- díme. Málomterý mazaný podvodník by mohl krásti tolik a tak dlouho, jako Reimann, o němž by židé nejraději řekli, že byl nepřičetný již za svých pod- vodů. Člověk »raple« rozhodně nemohl tak dlouho hráti vynikající politickou roli. Sami jeho stoupen- ci by se ho byli brzy zbavili, aby jiná politiku ne- kazil. Ale Reimann zůstal v popředí až do chvíle, kdy aféra propukla na venek.

Kam se všechny ty peníze poděly? Každý mu- sl shodnouti, že snědený krám nyní opustilo mno-

ho lidí, kteří se přizívovali. Tak to bývá při o- brovských podvodech vždycky. Proto jsme se nedivili, když z Kolína se trousily zprávy, jak se bojí mnoho osob oběho pohlaví, aby Reimann ne- byl příliš výmluvný na svoji obranu a aby k vůli zmírnění vlastního trestu neprozradil mnoho spo- luvinníků.

A pak náhle se veřejnost dověděla, že bude duševní stav Reimannův zkoumán. Mnoho lidí by si ovšem přálo, aby výroky Reimannovy před soudem byly pokládány za fantasmii bláznovu. Ale soud jistě rozhodne neustranně a spravedlivě.

Co provedl na Moravě Toman s nešťastným mužem, nesvědčilo nijak o činu člověka nepřičet- ného. Blázen by byl rozhodně neprovedl černý skutek s takovou rafinovaností, tak obratně. Přece však duševní stav Tomanův zkoumán, když tento vrah snažil se předstíratí pomatenost. A ejhle! Ná- hle se dověděla veřejnost, že chytrák v samém žaláři spřádl tak chytrý plán na svůj útek, že nej- zkušenější právníci žasli nad tou obratností.

Proto jistě i v případě Reimannově musí se zachovati co největší opatrnost, i kdyby tisíc židů snažilo se působiti různými cestami na směr soud- ního nazírání.

Když byl souzen Drozd, »Právo Lidu« se vši neomaleností činilo nátlak na porotce, aniž by bý- valo úředně odkázáno do příslušných mezí. Samy protikatolické listy žasly nad tou velikou smělo- stí. My nečiníme nátlaku žádného, ale pouze si přejeme, aby Reimann byl souzen jako každý jiný provinilec a aby do soudu nezasahovala žádná politická strana a nejméně ti, kteří se nyní v oč- kávání věci příštích nejbáživěji krčí. Jest to věru přiznačné, že se tolik bojí tisk pokrokařský psáti o Reimannovi, ačkoli o vzdáleném Macochovi na potrestání lidí zcela nevinných docela vydána zvláštní křesťovně brožura. A těch dlouhých novi- nářských sloupců! Proto bude na stráží aspoň tisk katolický, aby hájil neodvislost a plnou svobodu zákonných, kompetentních soudců.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

zaopatření a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Celá úmění od vld. dřevě duchov. k dispozici

Politický přehled.

Vládní nátlak na sněmovnu. Neslýchaným jest v dějinách parlamentních prohlášení zástupce min. předsedy a ministra vnitra bar. Heinolda na pora- dě vůdců dne 10. června. Bar. Heinold přečetl pro- hlášení vládní, v němž se oznamuje, že branné pře- dlohy musí býti vyřízeny nejpозději do 25. červ- na ve druhém a třetím čtení a to za každou cenu, aby mohly býti vykonány odvody. Nařídil dále, aby jednotlivé kluby nejdéle ve 48 hodinách ozná- mily, jaké stanovisko zaujmou k tomuto vládnímu rozkazu. Bar. Heinold výslovně prohlásil, že o- tázka branných předloh nesmí býti zatahována do otázky vzájemného poměru stran mezi sebou a poměru jednotlivých stran k vládě. Prohlášení to je namířeno proti Rusinům a Čechům, kterým se ukládá za povinnost, bez ohledu na nepřátelskou vládu, dopomoci této vládě ke značnému úspěchu. Prohlášení bar. Heinolda vyvolalo rozruch u všech politických stran. Zástupcové Rusinů odpověděli hned, prohlásivše, že branné reformy před proza- tímním rozpočtem projednány býti nesmí a že jsou odhodláni obstruovati. Po Rusnech usnesli se něm. nacionálové, že budou hlasovati pro vyřízení předloh, totéž učinili Poláci; němečtí sociální de- mokraté nekladou vládě žádných překážek (pat- ně bojí se o diétu), a čeští pozvali si teprve do Vídně své kollegy z Čech, aby se s nimi o postu- pu poradili. Česká delegace protestovala netoliko proti tomu, aby vláda dávala parlamentu přesné lhůty pro vyřízení té či oné záležitosti, nýbrž ta- ké přání Heinoldovu, aby svoje stanovisko k branné reformě do 12. t. m. vládě sdělila, nevyho- věla.

V poslanecké sněmovně vyřízen zákon o slu- žební pragmatice ve 2. a 3. čtení a odevzdán sně- movně panské, kde dle všech známek zůstane ležet.

Česko-německé dohodování. Z mnohých stran utěšuje se, že vyrovnání spěje ke šťastnému kon- ci, zvlášť z německé strany se ujišťuje, že vyjed- návání bude úspěšně skončeno. Čeští vyjedná- vatelé až nápadně mlčí, zato ústřední vý- konný výbor národně sociální strany s politová- ním prohlašuje, že o nejzávažnějších zájmech če- ského národa jedná se beze styku s nejpovo- lanějšími českými korporacemi a že nesvolává se pořád společná schůze všech českých poslanců,

aby na ní ku konečnému posouzení předložen byl veškeren vyrovnávací materiál.

Návštěvy ve Vídni. Sotva opustil Vídeň král bulharský Ferdinand, přijel se do Vídně poklonit císaři král černohorský Mikuláš. Přijetí dostalo se mu co nejsrdčejšího a nejskvělejšího. Tyto ná- vštěvy balkánských panovníků ve Vídni za ny- řejší války turecko-italské jsou pro politiku ra- kouskou tím pozoruhodnější.

Bouře v Uhrách. Po krvavých pouličních bou- řích v Budapešti zatřeskly rány i ve sněmovně. Vyloučený ze 30 schůzí poslanec Kovacs vedral se 7. června násilím do sněmovny a vypálil na předsedu sněmovny hr. Tiszu 4 rány z revolveru Tisza raněn nebyl, Kovacs pak vypálil do sebe dvě rány a těžce se zranil. Vládní poslanci vrhli se na zraněného a pěstmi ho stloukli. Hr. Tisza jakoby se nic zvláštního nepřihodilo, přešel pře- všecko k dennímu pořádku. Přímou urážející bez- citnost a tvrdost předsedy, který lomožící opozič- ní. Opozici se přistřihává křídélko za křídélkem ci. Sněmovna obklíčena jest vojskem a vylouče- ným poslancům jest zabraňován vstup do sně- movny. A v takovém dusném ovzduší pracuje sněmovna. Změna jednacího řádu přijata ve 2. čte- ní. Opozici přistřihává se křídélko za křídélkem že hr. Tisza správně si nepočíná, o tom svědč- projevy mnohých městských rad, především v Pe- šti, v Kečkémetu a j., které odsuzují násilnické po- činání Tiszovo.

Smír mezi katolíky v Bosně. Mezi chorvat- skými stranami v Bosně došlo k úplné dohodě. Tím je odstraněn žalostný svár mezi katolíky, který je- jich postavení velmi stěžoval. Na oslavu svorno- sti v táboře katolickém dával v neděli arcibiskup dr. Stadler v Sarajevě slavnostní banket.

Německá strana křesť. soc. prohlásila za své- ho kandidáta v městské skupině novojičké vídeň- ského městského radu Angeliho.

Ovoce násilnického systému v Chorvátsku Sotva od krvavé události v uherské sněmovně u- plynulo 24 hodin, již zase v sídle násilnické vlády Cuvajovy v Záhřebu zavzněl výstřel, který patřil Cuvajovi. 20letý student Jukič vystřelil na vracejí- cího se ze slavnosti Cuvaje, nezranil ho však, zato těžce zasažen průvodce jeho rada Hervoič. Jukič na útěku zastřelil strážníka a těžce zranil dva po- licejní úředníky. Chorvaté i Srbové odsuzují čin střetěnce, který může věc chorvátskou jen po- škodit. Svým činem přišel Jukič jen Maďarům vhod.

Klid v Belgii. V poslední chvíli 8. června vy- zuřili se socialisté při výletu katolických spolků v Bruselu. Ve srážce bylo 20 osob zraněno, mezi nimi kněz těžce. Belgická vláda zakázala tento- krát processí o Božím Těle, která jsou odložena na dobu příhodnější. 10. června zahájena opět prá- ce v továrnách, v hlavním městě i na venkově nastal klid. Socialisté a pokrokaři se vyzuřili. — Belgická sněmovna má nyní 102 katolických po- slanců, 45 liberálů, 37 socialistů a 2 křesť. demo- kraty. Má tedy vláda většinu 18 až 22 hlasů, dříve pouze 6. Hlasů dostali katolíci 150,052, soc. de- mokraté 72,861, liberálové 104,117.

Válka italsko-turecká. Italské válečné loďstvo křížuje před Dardanelami, patrně se připravuje k obsazení dalších ostrovů v Egejském moři a k bombardování města Smyrny. Nové zálohy vojska a různé materiály naložovány jsou z Itálie pro Tripolis. Turecko chce odpověděti opětným uza- vřením Dardanel.

Zprávy organizační a spolkové.

Sjezd mládeže křesť. sociální na Novém Hrádku u Nového Města nad Metují. Den 9. června zůstane dlouho v milé upomínce účastníkům kralupského sjezdu mládeže křesť. sociální ve svrchu uvedeném pohranič- ním městečku. Byl to den radosti a zároveň i posily k další práci pro všechny pracovníky křesť. sociální v českém severovýchodě, byl to den zklamání pro ty, jimž zásady »pokroku« velí vůči všemu, co za »zpátečnictví« považují, v cestu se stavěti. Na sta shromáždilo se nás z okresů: Dobruška, Náchod, Česká Skalice, Nové Mě- sto, Opocno nedaleko malebných zřícenin hradu Frim- burku. Přišli mladí, muži, ženy, ba i kmeti a stařeny se dostavili, aby po vyčerpání dopoledního programu po právo do na farní prostranné zahradě pod stožáry s vlaj- čními červenobílými prapory vyslechli poučné přednáš- ky a potom ušlechtilé se pobavili. Odpolední tábor za- hájil tajemník U. S. M. dp. St. Beneš z Hradce Králové, načež předseda O. S. vlp. Pledler, uvítav jménem O. S. přítomné, navrhl předsednictvo, které potom zaujalo svá místa. Předseda vdp. Honců udělil slovo panu Kaňour- kovi ze Strunkovic, jenž nadšenou řečí promluvil o nutnosti organizace mládeže na základě křesťanském. Řečník dobře se zamlouval a vystřídan byl sl. Kosařo- vov z Dobrušky, která jako zástupkyně žen pronesa- delší, s pozorností vyslechnutou zdravici. Ke slovu se přihlásil a za vytrvalou práci organizační se přimlouval pan V. Nejedlý, bankovní úředník z Hradce Králové. V poslední pak řeči pan redaktor Matoušek z Hroova výmluvně líčil směry, které hledí mládež odloučiti od nejvyššího ideálu lidstva — od Krista, častý potlesk byl

mu odměnou a projevem souhlasu. Po té ještě přijat návrh, aby sjezd prohlásil se proti hanebnému tisku, jemuž není nic svato a proti hanebnému jednání lidí, jimž jest vlastní snižování i umění a svého postavení na potupu Kristovu. Snese též učiniti tento projev tiskem. — Jakmile řečníci opustili tribunu, rozvířil se po zahradě čilý rej. Veselou náladu až do večera udržely zábavní podniky a bysterská hudba. — Na sjezd vzpomněl upřímnými slovy přál všeho zdu Dr. Horský. — Odeslány byly telegramy ndp. biskupu královéhradeckému do Hrochova Týnce a kabinetní kanceláři císařově do Vídně. — Zdať Bůh! — Na tomto místě vzdáváme vřelé díky všem, kdož i přes terror prapory vyvěsili a vůbec všem, kdož jakýmkoliv způsobem o zdařilý průběh sjezdu se přičinili.

Cermllov. První sv. přijímání dítek (2. června) tenkrát bylo tím slavnostnější, že na 150 dítek přistupovalo ke stolu Páně. Promluvil při něm sám vsdp. kanovník dr. Frant. Šulc. Dítky přijímaly z rukou vsdp. kanovníka, našeho visitátora, dvakrát (též v pondělí o zkoušce náboženské), čímž krása slavnosti se ještě zvýšila. — Vsdp. kanovník, nám vždy tak milý řečník pro logičnost i v řeči i přednes, ve své obětavosti promluvil také odpoledne v Jednotě o politickém stavu nynějším a poměrech ve straně naší. Velmi čteně shromáždění přítomní poučení věcnou a jasnou touto přednáškou, po doslovu vdp. předsedy J. F. Seidla, posílení k další práci jednotné, opět srdečným potleskem za krásná slova děkovali. Kež v našich organisacích na kollektu nedojde nikdy k roztržce! Jen pracuj každý s chutí usilovnou! — Cvičení «Orlu» (hostí z Hradce i našich) byla dobrou předehrou ku přednášce. — Minulou nedělí (9. června) po předcházejících pobožnostech, konaných k účtě Nejsv. Svátosti Oltářní v kostele, přednášel v Jednotě vldp. Alex. Jareš, farář z Dubence, o eucharistickém sjezdu v Madridě. Na všech posluchačích bylo znáti, že pan řečník upoujal. Pěkné zpracování i přednes se všeobecně zamlouval. Že do řeči pojal i cestu přes Itálii a Francii, nebylo nikterak přednášce na závadu, naopak ji více oživilo. Naše Jednota se dle usnesení účastní sjezdu v Týništi, v Pouchově, v Třebelovicích i v Hradci Králové.

Společné organisace české strany křesť. sociální okresu Čáslavského pořádají v neděli 16. června t. r. v Bílém Podolí manifestační tábor lidu. Pořadí: 1. O 9. hod. vítání hostů ve Zbislavi. 2. O půl 11. hod. tichá mše sv. ve Zbislavském chrámu Páně. 3. V 11 hod. společný průvod do Bílého Podolí. 4. O 12. hod. společný oběd u p. Jana Jandy v Bílém Podolí. 5. V 1. hodinu zahájení tábora lidu, na kterém promluví vsdp. ThDr. Fr. Šulc, kanovník z Hradce Králové, Fr. Šabata, rolník z Vrbice, Antonín Kaňourek, rolnický syn a sl. Kosařová. — Rovněž počtí nás svoji návštěvou a na táboru lidu promluví pan J. Šamalik, zemský a říšský poslanec z Moravy. V zahradě p. Josefa Kubelky koná se koncert kapely adamovské osobním řízením kapelníka p. V. Neckaře. Buffet, tombola, pošta, solové výstupy a kuplety. Vstupné do koncertu 40 haléřů. Předprodej vstupenek u p. Karla Vaňka v Bílém Podolí. Večer koná se v sále pana Jana Jandy a pana Jana Radounického věneček. Vstupné 1 K. — V případě deštivého počasí odkládá se celá slavnost na neděli 23. června t. r. Přispěvky do buffetu a tomboly přijímá v sobotu odpol. neb v neděli ráno p. Václav Černý ve Zbislavi a p. Josef Říha v Bílém Podolí. Přihlášky na oběd a všechny dopisy se adresují: «Křesť. sociální spolek» v Bílém Podolí u Čáslavě. P. T. pány banderisty žádáme, aby se jako roku loňského dostavili v počtu co nejhojnějším. Cyklisté, pokud možno, dostavte se v tmavém obleku se stuhou. Rovněž kola mějtež dle možnosti okrášlena. Zdať Bůh! — Výboi.

Hořice. Dne 9. června t. r. večer na Doubravce konána byla veřejná spolková schůze, na jejímž programu byla finanční zpráva dramatického odboru, po níž následovala přednáška dp. Stanislava Kordule, místního kaplana, jenž promluvil o nynějších poměrech panujících v Belgii, o tamním katolickém hnutí a převedl na poměry naše, vyblíže všechny k práci organizační. Přednáška 1 hodinu trávící, ukončena apelem, aby všichni katolíci čeští vzali si příklad z našich přátel belgických a semkli se v mohutný celek zorganizovaný. Jedině tak práce naše bude korunována výsledkem, takže nepřátelé naši nic proti nám nesvedou. Po přednášce přihlásil se k slovu dp. Ježek, jenž navázav na slova svého p. kollegy předřečníka, navrhl tuto resoluci, která schválena a klubu poslanců moravských zaslána: «My shromáždění na veřejné spolkové schůzi dne 9. června t. r. v Hořicích protestujeme co nejrozhodněji proti nezřízeným urážkám Božského Spasitele, proti snižování cts. majestátu a proti nestoudnému hanobení katolické církve, jak se stalo poslední dobou v čtance Macharově. Odsuzujeme zvláště jednání poslance Masaryka a ohražujeme se proti podobnému zneužívání poslaneckého mandátu k immunisování nejhrubších urážek Boha, císaře a církve, jak to učinil poslanec Masaryk cts. král. professor. Katolický lid nebude děle mlčeti k řádění c. k. professora a nedopustí, aby za své peníze byl od státem placeného zřizence uražen ve svých nejsvětějších citech náboženských a vlasteneckých. Zároveň vyslovujeme díky poslancům katolickým z Moravy za energické vystoupení proti immunisaci urážek Krista a křesťanství. — K tomuto připojil p. Kračmar své mínění, aby podobná petice též byla vypracována stran rozluky manželské a volné školy, což přijato. — Pak projednána otázka zahradní slavnosti na den 23. června t. r., která uspořádána bude «na Doubravce». Vyzýváme všechny členy, aby korporativně účastnili se průvodu po náměstí, by nestyděli se za své přesvěd-

čení. — Schůze, ač byla krásná, červenová neděle, vynášela důstojně, jsouc čteně členy navštěvena. Jen rádi bychom tam také viděli členy, kteří právě v popředí stojí, leč ani této ani jiných schůzí se nesúčastnili. Shrnujeme též v to pořádaná divadelní představení a přednášky. Ovšem prozatím je omilouváme, neboť snad jsou zaneprázdněni svými pracemi a povinnostmi, ale doufáme, že se také mezi námi ukáží, abychom mohli všichni společně pracovati k rozkvětu našich spolků. A té práci voláme. «Zdať Bůh!»

Libštát. Místní vdp. farář Fr. Dohnálek věnoval katolickému hudebnímu kroužku 140 K na hudební nástroje, na skříně pro divadelní obleky 30 K. Pro místnosti spolkového Katol. domu koupil poprsí Třebízského, Jablonského, Palackého, Riegrova, Smetany, Dvořáka, Tyrše, Figuera a 3 velké obrazy. I mnohými důležitými potřebami opatřil Katol. dům, začož Jednota vzdává panu faráři upřímné díky. Též katol. «Orlu» věnoval 50 K na tělocvičné nářadí. Vldp. farář jest vůbec štedrým podporovatelem všeho krásného a dobrého, jen aby činnosti katolické prospěl. Nechť mu Bůh popřeje dobrého zdraví, by ještě mnohá léta působiti mohl mezi námi. Příklad tento jest hoden následování.

Katolická Jednota v Libštátě pořádá dne 30. června slavnost 10letého trvání Jednoty. — Dopoledne: 1. V 5 hodin ráno budíček. 2. Uvítání hostů. 3. Proslov a seřazení průvodu do chrámu Páně. 4. Slavnostní kázání a slavná mše sv. (ThDr. prof. Frant. Šulc, kanovník z Hradce Králové). — Odpoledne: 1. O půl 1. hod. společný oběd ve spolkovém domě. 2. O půl 3. hod. slavnostní řeč p. Vlastimila Jellinka, učitele a redaktora v Břevnově u Prahy. 3. Koncert sesílené spolkové kapely řízením p. J. Lukše z Lomnice. 4. Večer věneček. Vstupné do zahrady 30 h za osobu. Vstupné do věnečku 1 K, druhá dáma 40 h. Za nepřiznivého počasí odbývá se slavnost v sále spolkového domu. K hojně účasti zve všechny okolní jednoty výbor Katolické Jednoty v Libštátě.

Ze svazu ženských katolických spolků českých v království českém. Ku «Svazu» dále přistoupily spolky (řada II.) Spolek blahosl. Anežky v Praze, Spolek blahosl. Anežky v Hradci Králové, Jubilejní spolek křesť. žen v Benešově, Spolek Mariánských dcer v Praze, Spolek sv. Ludmily v Praze, Katolicko-národní Jednota paní a dívek v Litomyšli, Mariánská družina českých dam u sv. Ignáce v Praze, Spolek katolických učitelek v král. českém, Jednota bl. Anežky ve Vys. Mýtě, dámský odbor podp. spolku dívčího gymnasia na Kr. Vinohradech, Mariánská družina v Roudnici, dámský odbor jubil. spolku «Praha» v Praze, dámský odbor sv. Josefské jednoty v Roudnici, křesť. soc. spolek žen a dívek v Přibrami, dámský odbor křesť. soc. v Hořelicích, katol. jednota paní a dívek v Pardubicích, ženský odbor katol. jednoty v Kralupech, spolek žen a dívek osady Mýtské v Mýtě, odbor katol. služebných dívek v Praze, dámský spolek «Svornost» v Písku, katol. jednota českých žen a dívek v Sušici, spolek «Vlast» v Č. Budějovicích, katol. spolek paní a dívek na Mělnice, spolek křesť. soc. žen a dívek v Chrudimi, spolek «Vlastenka» v Praze, ženský odbor Všeoborového sdružení v Kutné Hoře. Dále jednotlivé dámy (s přisp. 10 K): sl. Božena Šmelcerová v Písku, pl. Růž. Vydrová, maj. panství v Hostouni, pl. baronka Hrubých z Oelení roz. hr. Ledeburová z Červ. Peček, pl. Frt. Maýrová, choť vrch. zem. rady v Písku, pl. Olga hr. z Kolowrat z Černíkovic, pl. Elsa Apfelbauerová, choť majora v Nymburce, pl. Kar. Dvořáková v Roudnici. (Pokrač.) Přihlášky členů — spolků i jednotlivých dam přijímá a dotazy zodpoví sekretariát Zemské rady katolíků v král. českém, Praha II. Myslíkova ul. č. 5.

Záložna v Hradci Králové.
Janová náměstí č. 103.
Vklady na knížky 4³/₄ %
Při větších obnosech dle výpovědi úrok i výhli!

Církevní zprávy.
Česká arc. sekce eucharistického kongressu. Česká arc. sekce eucharistického kongressu vypracovala již program české sekce sjezdové. Pobožnosti a přednášky Čechů budou, jak již řečeno, ve třech kostelích. (Mimo chodem podotýkáme, že jenom Čechům přikázány byly tři kostely, o čož zásluha patřl českému komitétu ve Vídni s Msgr. Dvořákem v čele.) Konány budou české pobožnosti v kostele am Oestade, na Rennwegu v Min. kostele v Alserstrasse. Pořádek ve všech těchto chrámech po dny kongressu ve dnech 12.—15. září jest týž: v 8 hodin pontifikální mše svatá, od 10. do půl 11. přednášky, od 2. do 3. a půl odp. přednášky, v 8 hodin večer kázání. V sobotu dne 14. t. m. o 8. hod. pontifikální mše sv., o 10. hod. společná schůze všech národností (pokud místo stačí) v domě Svatoštěpánském, kdež předčítány budou resoluce sjezdové ve všech řečích. Odpoledne věnováno sv. zpovědi. V neděli sv. přijímání ve všech chrámech vídeňských a po té slavnostní průvod. Nejprve čeští katolíci a znamenití řečníci — kněží i laici — promlouvali budou v mateřském jazyku o Eucharistii ku všem vztahům života. Podrobný seznam temat a řečníků oznámíme příště. Program tento bude vytištěn a rozeslán zemskou katol. radou současně se sjezdovými legitimacemi.
Eucharistické plakáty na dvě chrámové a jiná vhodná k tomu místa rozesílají se v těchto dnech dá-

stojným farním úřadům. Kdo by si jich přál více, nechť dopíše si o ně Zemské katol. radě v Praze II., Myslíkova ul. č. 5.

K eucharistickému kongressu ve Vídni. A. Výstavy, pořádané za příčinou sjezdu: 1. Výstava církevního umění v přístavbě c. k. rak. musea I. okresu prodloužená Wollzeile od 9—5 hod. Průvodce zdarma. 2. Katecheticko-liturgická výstava tisků a miniatur v c. k. dvorní bibliotéce I. okr. Josefsplatz (9—2 hod.). 3. Výstava proslulých ručních kreseb náboženského charakteru v «Alberti» I. okr. Augustinerbastei (Vstupenky zdarma v kongressové kanceláři). Od 9.—2 hod. — B. Jiné památnosti: 1. Císařská hrobka v kapucinském kostele. (Na průkaz kongressové legitimace). 2. Arsenal a vojenské museum v X. okr. (Vstupenky zdarma v kongr. kanceláři). 3. C. k. domáci, dvorní a státní archiv I. okr. Minoritenplatz. (Vstupenky v kongr. kanceláři). 4. Umělecko-průmyslové dvorní museum. Burgring. 5. Přírodohistorické dvorní museum. Burgring. 6. Císařská klenotnice. Dvorní hrad. 7. Obřadní sály ve dvorním hradě. 8. Kn. Liechtensteinská obrazárna IX. okr. Fürsteng. 9. Městské historické museum. Radnice. 10. Rakouské museum pro umění a průmysl. Stubenring 5. 11. Museum národopisné I. okr. Wipplinger str. 12. Hr. Harrachovská obrazárna I. okr. Froyung. 13. Hr. Czerninská obrazárna I. Za radnicí. 14. Španělská jízárna ve dvorním hradě. 15. Dvorní zbrojnice, vozový park, dvorní stáje, postroje VII. okr. Hofstallstr. 1. 16. Zvěřinec a palmovna v Schönbrunnu. Vstupenky do všech těchto výstav vydá na průkaz kongr. listku kancelář.

Zprávy diecéšní. Ustanoveni jsou pp.: Josef Vojtěch, farář ve Rtyni, za faráře do Úpice, Jan Borth, administrator za kooperatora v Marešově, Benjamin Kerner, kaplan, za administratora v Lanově, P. Stanisl. Říha, O. P., kaplan, za administratora v Dolní Krupě, Jan Nosek, kaplan, za administratora v Kalné, Josef Pivoňka, kaplan v Čechticích, za osobního kaplana do Křesina, Frant. Herman, kaplan v Zábofi, za administratora do Zbýšova, Josef Flegr, koop., za administratora v Dolní Dobrouči, Emil Novák, administrator v Úpici, za administratora do Rtyně, Josef Martinek, farář ve Zbýšově, obdržel propuštění do Pražské arcidiecése na faru Neumětely. — Uprázdňená místa: Kostelec u Čarasti, fara patron. nábož. matice, Rtyň, fara patronátu Bedřicha kníže ze Schaumburg-Lippe, Dolní Krupá, fara, patron. Josefa Šuli, Zbýšov, fara, patron. kníže Karla ze Schwarzenbergu, vesměs od 1. června 1912. — Na odpočinek vstoupil vdp. Vinc. Novotný, čestný kanovník, rytíř řádu Františka Josefa I., konsist. rada, bisk. vikář a děkan v Dolní Krupě.

Zprávy místní a z kraje.

Božitélový průvod v neděli dne 9. t. m., vedený z kostela Panny Marie vsdp. kons. radou dr. Jindrou s čestnou assistencí, zdařil se při pěkném počasí velmi krásně. Súčastnilo se ho veliké množství věřících, korporativně Mariánská družina dam i mužů, bohoslovci, chovanci «Rudolfina» atd. Družiček byla veliká řada. Velkolepá slavnost skončena požehnáním v chrámu Panny Marie.

Generální návštěva. Jeho Excellence ndp. biskup Dr. Jos. Doubrava na své apoštolské cestě zavítá v neděli 16. června do Slatinan, v pondělí 17. června do Prácheva, večer v Chrásti; v úterý Nasavrky, středa Seč, čtvrtek Bojanov, večer vždy v Seči; v pátek dopoledne Seč, odpoledne a v sobotu celý den Trhová Kamenice.

Posla zasloužilému knězi. Politické družstvo tiskové při letošní valné hromadě jmenovalo čestným členem vsdp. konsist. radu a bisk. vikáře Václava Uhlíře, jenž patří mezi zakladatele a dlouholeté funkcionáře družstevní. Po léta zastával p. vikář Uhlíř úřad pokladníka a později předsedy. Tento týden vypravila se z Hradce Králové do Přepych, kde p. vikář Uhlíř působí, deputace výboru družstva, sestávající z pp. Dra Šulce, Dra Reyla, Dra Novotného a Dra Doskočila, aby zasloužilému spolkovému pracovníku osobně odevzdala vkusně provedený diplom čestného členství. Mluvíci deputace vsdp. Dr. Šulc, předseda družstva, oslovil p. vikáře Uhlíře vřelým proslodem, v němž vytkl dlouholetou, obětavou a úplně nezištnou snahu jeho ve prospěch politického družstva, jež během 19 let vzrostlo na důležitou a významnou kulturní činitele na českém východě. Starý pán hluboce dojat děkoval za srdečný projev a uznání, kterého se mu výborem družstva dostalo, zalétaje vzpomínkami svými do dob působení nezapomenutelného biskupa Bryncha, jehož byl důvěrným přítelem. Pocty této zasloužil si jistě p. vikář Uhlíř, protože náleží do řady osvicených a obětavých kněží, kteří porozuměli potřebám své doby a postavili si svou činností pomník ceny trvalé v mysli i ve vývoji

Sukna
Doskočil
Choceň.
Raďte si vyhledati vsory jarních a letních látek, které letos přinášám v bohatém výběru.
Vele důstojným doporučením doporučuji svlékat novinku pod názvem «PRENTAN» v ceně metr K 8.40.

současné doby. Připojujce se k projevům výboru družstva, přeje starému pánu, aby dlouhá léta v dobrém zdraví žil a byl čestným členem spolku, jež pomáhal tak vynikajícím způsobem budovati.

Městská rada dne 10. června učinila následující usnesení: Vzáto bylo na vědomí sdělení župy obchodních gremií kraje Královéhradeckého o volbě předsednictva. — Schváleno bylo vydání 4 rybářských listků. — Panu Josefu Všeckému a panu Oust. Honkemu uděleno bylo povolení k obývání jejich nově vystavěných domů. — Panu Janu Vackovi bylo uděleno povolení ku zřízení krámu v domě čp. 68. v Rokytanského ulici. — Vyžádají se oděty na pozlaccovačské práce v kostele Pouchovském. — Vzáto bylo na vědomí, že c. k. okres. hejtmanství vyhovělo stížnosti podané proti pensijnímu pojištění učitelských sil při městském dívčím lyceu. — Suplující učitelce při měst. dívčím lyceu slečně Marii Kupcové zvýšena byla remunerační. — Vzáto bylo na vědomí, že dne 6., 8. a 9. července konají se zkoušky dospělosti při městském dívčím lyceu, jichž účastní se městská rada pan vládní rada J. Novák. — Poukáže se ku příjmu obnos 47.90 K za mostní váhu. — Vzhledem k výnosu c. k. místodržitelství poukáže se k výplatě remunerační řediteli káru na Novém Hradci Králové 240 K za dobu tří let dnem 1. ledna 1912 počínaje. — Technické kanceláři se uloží, aby předložila rozpočet na opravu kapličky u Stěbeše, na jejíž udržování založena jest zvláštní nadace. — Návrh technické kanceláře na úpravu v městském divadle předloží se divadelní komisi. — V Tomkové ulici zřízena byla k žádosti Záložního úvěrního ústavu nová stoka.

Hlas špatného svědomí v Ratiboru. Někdy pokrokový asi professor omývá v Ratiboru pohoršlivý čin zfanatizovaných socialistických žen, které o slavnosti Božího Těla vlekly demonstrativně školou povinné děti do lesa na výlet k účasti na obyčejné veselici starších (naděšený obhájce píše ovšem »do chrámu přírody«). Obhajování své vede pokrokový dopisovatel obvyklou, pokroková vlastní hrubostí a překrucováním našich slov. Nesvobádáme sami trest Boží na rouhače, ale konstatujeme jen denní zkušenost, že špatně vedené děti trestají vlastní rodiče, a vyslovujeme přesvědčení, že nikdo nesmí bezrestně porušovati mravní světový řád. Jestliže pokrokový dopisovatel sám také není lepší nežli organizované ženy a následkem špatného svědomí chce hrubostí zakřiknouti přirozený následek provokačního činu, tone v politování hodném bludu. Snad si po letech vzpomene na pravdivost přísloví, že mlýny Boží melou pomalu, ale jistě. Citovali jsme přísloví a proto lokálka »Ratibora« je obvyklá nabubřelost pokrokového mozku, která bñ světa nezadrží.

Zeměna v pasířském závodě. Po delší chorobě zemřel v Hradci Králové dne 7. t. m. p. Karel Zavadil, majitel závodu pasířského. — Upozorňujeme tudíž veřejně příznivce závodu toho, aby své dopisy, objednávky atd. adresovali na jeho syna p. Antonína Zavadila, který jest nyní zástupcem závodu.

Odbůčka c. k. poštovních a telegrafních zřízenecí pro Hradec Králové a okolí milou koná povinnost vzdáním vděčného díku lidumilné veřejnosti v Hradci Králové a okolí za hojnou podporu a účast při dobročinné letní zábavě, pořádané v neděli dne 2. června 1912 v sadech na Stěbíně. Přítomno bylo 1000 platících osob a čistý výnos 268 K 93 hal. byl svému účelu odevzdán. — V Hradci Králové, dne 4. června 1912. Za místní odbůčku spolku c. k. pošt. a telegr. zřízenecí: Lušina František, t. č. předseda, Straka František, t. č. jednatel.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 8. června 1912. 1 hl: pšenice K 18.80 až 19.60, žita K 16.20 až 17.80, ječmene K 15.—, ovesa K 10.90 až 11.80, prosa K 18.—, vikev K 26.— až 30.—, hrachu K 28.— až 32.—, čočky K 40.— až 50.—, jahel K 28.— až 30.—, krup K 28.— až 50.—, bramborů starých K 7.80 až 8.60, 1 q: bramborů nových K 24.— až 25.—, 1 hl: máku K 90.— až 100.—, lněného semene K 30.— až 36.—, 100 kg: žitných truh K 18.50, pšeničných otruh K 18.—, 1 kg: másla čerstvého K 3.20 až 3.80, sádla vepřového K 2.20, tvarohu K —.56 až —.60, 1 vejce K —.06 až —.07, 1 kopa okurek K 16.50 až 30.—, 1 q cibule K 20.— až 24.—, 1 kopa drobné zeleniny K 1.30 až 1.60, mrkve K 1.20 až 2.—.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 8. června 1912 bylo přivezeno: hl: pšenice 104, žita 64, ječmene 6, ovesa 123, vikev 3, jahel 4, krup 2, máku 1, okurek kop 3, cibule q 40, drobné zeleniny kop 200, mrkve 30, brambor starých hl 43, nových 5, podsvínčat kusů 415.

Všeobecná úvěrní společnost v Hradci Králové věnovala z usnesení valné hromady Ústřední Matici Školské dar 40 K, za něž výbor Ústřední Matice Školské vyslovuje upřímné díky.

Černoš. Společ. pouť na sv. Horu a na posv. místa v Praze vzhledem k letošním eucharistickým pobožnostem a slavnostem, aby spíše rozmnožil se počet účastníků na kongresu vídeňském v měsíci září, přes přecitlivělá přání, že letos pořádati nemíní, sděluje s námi děkanský úřad v Černošech. — Při slavnostech eucharistických kol svatého Božího Těla v Černošech uspořádaných, přistoupilo ke stolu Páně na tisíc účastníků.

Nechanice. Krásně plynul nám minulý měsíc máj. Po celý ten čas scházeli se věřící k uctění Matky Boží do chrámu Páně a zároveň přihlíželi a stopovali práci našich duchovních. Jsou sice také mnozí, kteří by si přáli, aby se v kostele nevítilo, ale což jejich přání! Odtáhl zářil v jasné voskovici, dlel bledě za to dobrým světlem, jako ve dne. Říká se i u nás, že práce kněze v kostele za nic nestojí, leč účastníci, kteří sledovali řeči, promluvy našich duchovních, stíhali pobožnosti konajících, tvrdí něco zcela jiného. Ti uznávají ji za práci

záslužnou, ať se vezme se stanoviska poučného či třeba mravokárného. Též i řídící káru p. Karel Janč přispíval platně doprovázejce na varhany a vybíraje písně a vložky, aby vše, co v chrámu se konalo, splynulo v souladný celek. Jedné věci chci se při této příležitosti dotknouti. Stále se hledá ve světě něco, co by lid spojovalo, abych tak řekl, měl, který by dovedl ty různé povahy lidské a strany přizpůsobiti, aby tak příkře proti sobě nestály. Vyhledává se vše možné, náboženství však odstrkuje se jako Popelka stále do kouta. Dnes však již neplatí ono: Sedávej, panenko, v koutě, budeš-li hodná, najdou tě. Dnes volá se všude: Pryč s náboženstvím, čili jako oni říkají, s klerikalismem. Podívali se člověk tak po tom našem chrámě, co vidí? Vede měšťana zasedne venkovan, vede bohatého chudý, vede vzdělaného člověk z rukou práce živící, živnostník vede čeledína, a říká stejně »Otčenáš« druh jako druh. Rovněž tak má se to i v udílení sv. svátostí. Nikde přednost jednoho před druhým, klobouk neklobouk — odznak neodznak. Náboženství to tedy jest, které hlásá rovnost lidí a velí, abychom jako bratři navzájem se milovali, již od té doby, co Kristus Pán na světě žil. Ony strany, které napsaly na své prapory též »volnost, rovnost, bratrství«, příkulhaly teprve téměř po 2000 letech, aby náboženství poráželi a účinným svým zásadami jeho nahradily a lidstvo obšťastnily. Měj, jaká by to byla pochoutka! Než hrozny jsou ještě kyselé. Posleze všimni jsme si ještě jednoho zjevu. Značné množství mužů přicházelo do chrámu, aby na pobožnostech podílu bralo. Neklamou-li nás smysly, soudíme, že lid konečně začíná prohlédat. Nebude snad daleká doba, kdy ledy lhostejnosti náboženské povolí a i u nás bude se moci říci o našem lidu: »Vstáť jest!« Tomu provolávám: Zdať Bůh! Probouzíme se. — Muž z malého, dělného lidu prostě a pravdivě beze frází. Ti dobří lidé věděli, že záleží vše na Bohu a proto rádi obět přinesli, vyprosili nám několik deštětek — a ty nám to světlo nahradily. Úroda na Nechaně stojí skvostně. Přetčete si evangelium o neodbytném příteli.

Nechanické zvláštnosti. Jsou tady u nás veliké stížnosti na hřbitov. Jsem jen prostý člověk, ale když jsem všechno rozvážil, uznal jsem sám, že jsou ty výtky úplně oprávněny. Nedivím se, že se již vyskytla myšlenka, raději voliti útulný hřbitůvek kobylický, než ten náš. Máme prý hřbitov elegantní, ale v čem ta elegance záleží, posud nemohu vypátrat. V levém rohu na nejzazším konci nalézá se přes 30 hrobů ve stavu velice ubohém. Rovněž tak v prostředku asi 10 hrobečků dětských. Ostatní část jeze prázdnotou a bují na ní plevel různého druhu. Hřbitov odevzdán svému účelu v září roku 1911. Dosud však nejsou upraveny ani ložské rovy, natož letošní. Funkce spojené se starostí o hřbitov jsou čestné. Nechtějí tedy opravdu sloužit ke cti osobám, které jsou jimi pověřeny. Poněvadž stavba obyvatelův domků se velice umenšila, staví se do zásoby rodné hrobky ve velkém. Ta horlivost jest tak veliká, že snad za krátký čas budeme nuceni stavěti hřbitov nový. Kdo se tedy chce postarat, aby pro samé veliké hrobky nebyla rozstrkána rodina po smrti do skrovňích zapadlých koutků, ať si se stavbou hrobky také sám pospíší. K tomu však jest potřeba vládnouti plným měšcem. Co však si mají počítí lidé chudí? Očekáváme, že se stane náprava, aby i chudší lidé mohli býti spokojeni. Nemožného to přece nic není. Dobrou školou v tom směru jest náš starý zrušený hřbitov, který dokazuje, že zádušní hřbitov byl přece k něčemu dobrý. Dále táže se občanstvo, zda také platí nějaký veřejný řád pro hřbitov a jaký. Má být přece u hřbitova vyvěšen, jak se jinde děje. Platné usnesení rozhodně mělo býti uvedeno u všeobecnou známost hned při otevření hřbitova. Vždyť jindy byly rozhlašovány i věci docela nepatrné, na př. když byly rozdávány po domech vyhlášky, že mají lidé při pohřbu choditi za sebou, anebo, když místo smekání se mělo zavěsti salutování. V novinách se píše o naší samosprávě mnoho, ale často škoda na to papíru. O věci větší důležitosti však málokdo se stará. — Slavnost Božího Těla odbyla se za překrásné pohody velmi zdařile. O družičky pečovaly slečny učitelky, zvláště slečna Mikešová. Ačkoli však účastnilo se slavnosti vážené úřednictvo a zasluhující učitelstvo, jakož i občanstvo z dalekého okolí i s malými dítkami, naše obecní reprezentace zůstala doma, jako obyčejně. A přece jenom vy, zástupci lidu, pamatujte, že to byla slavnost lidová. To zapřítí nedovedete. Na slavnost se díval Hus, který tolik Krista svátostného ctil, pravodů Božích se účastnil, mši sv. i v Kostnici ještě sloužil. Proč jste tedy jenom tu sochu jeho stavěli, když pohrdáte jeho nejvroucnějšími ideály? Snad proto, aby byla stálým dokumentem toho, co máte dělati, aniž děláte? Ovšem Hus chtěl také, aby vrchnost nutila k svatému přijímání násilím. My vás tak nutit nebudeme, třebaže nám Husa tolik doporučujete. Ale prosíme vás, proč jenom právě sochu Husovu jste na náměstí postavili? Ani nevíte, jak se lidé usmívají při pohledu na ni, když si vzpomenu na skutky vaše a srovnají je se skutky Husovými.

Poděkování ze Studnice. Podepsaná duchovní správa koná milou povinnost vzdáti srdečný dík všem důstojným pánům, kteří při sv. misli, konané od 2. do 9. června v chrámu Páně ve Studnici, seskupení kolem milého vdp. superiora P. Jos. Stryhala T. J. z Hradce Králové, s nevšední ochotou vypomáhali, tak že umožněno bylo 1610 věřícím přistoupiti k sv. svátostem. Byli to dpp.: Bakes, farář z České Skalice, Dragoun, kaplan z Náchoda, Erlebach, bisk. sekr. a farář ze Zvole, Gottwald, katecheta z Náchoda, Herynych, katecheta z Č. Kostelce, Hlaváček, kaplan z Č. Skalice, Hlína, farář z M. Svatovic, Hrdina, farář z Chvalovic, Kvas-

nička, katecheta z Č. Skalice, Mensinger, farář z Hronova, Novák, administrátor z Úpice, Prudí, kaplan z Červ. Kostelce, Rezníček, katecheta z Červ. Kostelce, Stěda, farář, t. č. v Č. Kostelci, Svatoš, farář z Bousína, Svoboda, kaplan z Hořčic, Voljčech, farář ze Rtyně, Žďárek, kaplan z Náchoda. Srdečný dík platí též družičkám, pannám za ozdobení mládežníků za nesení a zasazení misijnářského kříže, mužům a ženám za krásné osvědčení katolické víry, a všem, kteří jakýmkoliv způsobem k zvýšení slavnosti svčenního misijnářského kříže přispěli: »Bůh zaplať!« — V Studnici, 12. června 1912. — Duchovní správa.

Pardubicko. Uveřejníme zprávu o pohnutých poměrech v agrární Chotči, obdrželi jsme sdělení jiného druhu, z něhož vyjímáme: Správce školy nedostal se do žádného sporu s obyvatelstvem vinou vlastní. Pokud bývalému starostovi Čapkovi zdarma dva roky pracoval, byl hodný. Když ho však roku 1902 nevolili, bylo zle. Než starý výbor odstoupil, vzal byl správci obecní pozemek, jehož tento za různé služby užíval. R. 1905 bylo na učitele podáno 19 žalob u okresní škol. rady. Tento byl nucen žalovati u c. k. soudu a vyšel jako vítěz. Nato zaslány na učitele anonymní udavačské listy k úřadům, v nichž paedagog líčen jako lotr. Učitel hledí si zahradu a školy, s celou místní školní radou a většinou členů obec. zastupitelství žije ve shodě. Ale jest před volbami a proto zaslán c. k. stát. zastupitelství anonymní prolhaný dopis. Nepomohlo — a proto zosnována školní stávka, které učinily konec školní úřady.

Hořčický anarchismus před Jičínskou porotou. Ve dnech od 31. května do 5. června konalo se přelíčení s pachateli vraždy v hořčickém konumu a původci smělých krádeží na Hořčicku a v severovýchodních Čechách. Jest úžasno, jaké skutky těmto anarchistům činu byly pokrokové! Tři z těchto lidí, kteří stáli vůči zjevenému náboženství na stanovisku »Volné Myšlenky«, jsou odpadlíky. Obvinění byli souzeni z vraždy prosté a dokonané, ze zločinů veřejného násill, krádeží, různých přestupků proti bezpečnosti majetku, nedovoleného nosení zbraně a nedovolené kolportáže spisů anarchických. Anarchisté theoretičtí došli k anarchismu činu, což jest vývoj zcela přirozený, jak vidíme v zemích jiných. Náboženství pro ně nebylo ničím, zato však hlavním pravidlem krásti, loupiti, vražditi. Při závěrečném přelíčení dne 5. června byla veliká účast obecnstva. Přišli také někteří anarchisté ze severovýchodních Čech, kteří zvláště pozorně sledovali průběh jednání a zapisovali si, když se ptal předsedající obžalovaného na to, byl-li členem Volné Myšlenky a ku které straně politické náležel. Když se tázal předsedající obžalovaného Kozla, ke které straně politické patřil, odpověděl tento, že k pokrokové. Zajisté smutný úkaz, jestliže nekonnému anarchismu a skutečný pokrok zdají se býti pojmy totožnými. Proto jeden porotce ulevil si nahlas slovy: »Inu, je to drzost, tenhle člověk kompromituje pokrokovou stranu!« Nevíme určitě, co vlastně porotce odmětal. Ale všimněme si skutečných poměrů! Pokrokové listy se anarchistů otevřeně zastávají. A naopak, který pokrokový list napsal někdy peprnou kritiku anarchistických živlů francouzských, barcelonských, portugalských, ruských? Vždy psáno o nich tak úzkostlivě a sympaticky, jako by příčinou jejich řádění byli výhradně lidé jiní. A kdy jenom pokrokový tisk sešlehal důkladně anarchisty české? Ještě se pustým způsobem vysmíval katolíkem, když jim otravovali anarchisté vzhled srovnávkem v pražských kostelích tak, že účastníci bohoslužeb musili prchati. A tohle že má snad býti protestem proti surovým činům toho druhu? Lidem, kteří jsou pokrokovým tiskem vychováni v zavilé zášti proti zjevenému náboženství, nemusí se podávati v tisku po lopatě a trestným způsobem, jak si mají schladiti na nenáviděných katolících žáhu. Mstivé činy si anarchista i zcela prostý vymyslí již sám. A přikročuje k nim s tím větší clutí, čím více slyší pokrokové chvalozpěvy na Ferrera a jeho barcelonské žáky. »Ale my se snažíme jen o to, aby byli potrestáni skuteční byrokratičtí zpátečníci a obmezovatelé svobody,« hájí se intelektuelní vůdce anarchistů. Kdo však zná z dějinných proudů aspoň abecedu, ví přece zcela určitě, jak se vyblíli davové hnůti, jak nejsou ušetřeni ani nejšlechetnější lidumilové, jak odnášeli anarchistické zuření i malé děti. — Odsouzeni byli: Alois Vlach, 21letý obuvnický pomocník z Hořčic, pro zločin vraždy, pokus vraždy a mnoho krádeží k trestu smrti provazem. Fr. Kuzel, 37letý tkadlec z Brtnve, pro pokus krádeže k 18měsíčnímu těžkému žaláři, Josef Vlach, obuvník z Hořčic (32letý), pro kupování kradených věcí k 3měsíčnímu vězení. Dále odsouzeni byli pro zločiny krádeže, velice četně spáchané: 29letý hodinář Al. Nosek z Vel. Chomutic, k těžkému 6letému žaláři, 26letý dělník Jos. Horyna ze Lhoty Snidarské k těžkému žaláři na 7 let. Ženy: Nůšková a Horynová, sestra Vlachových a hospodyně Jos. Vlach, Františka Valášková, byly propuštěny z obžaloby, pokud se týče podílu na krádežích. — Pamatovati dlužno, že všichni obvinění byli anarchisty. Kde však se nyní zbáběle skrývají ti, kteří mladé nešťastníky přilno nebo nepřilno frvými hesly svedli na takovou dráhu? Již slyšíme předem ryčnou námitku: »Ale což Macoch?« Na to odpovídáme, že církve naše nemůž za to, jestliže tohoto zločince ruská vláda do kláštera katolického vnutila přes odpor mnichů řádných. A pak ani jediná zásada katolické církve ho nevedla k líným činům, které spáchal. Také ani jediný katolický list Macocha se nezastával. Ale ať pokrokáři si přečtou vlastní dlouhé sloupce, které věnovali obraně živlů anarchistických, a nechtěť soc. demokraté uvážli, jak jejich listy vypisovaly sbírku na revoluční živly ruské. A ozval se jasný projev odporu proti těmto praktickým:

anarchistům asi on nyní? Buď jen bázlivé lokálky, anebo ticho tichoucí. Docela vím, jak jeden soukromý úředník zastával se Aloisa Vlacha, že prý tento byl „morálně“ nucen střílet, aby útekem zachránil svou dosud zachovalou čest. Jiný intelligent nám známý léčil odsouzené jedním theoretickému anarchismu a vyhlásil je nikoli na občany, jímž jest měřítkem života a jedním zákon, ale bezděčně na lupiče a individua nebezpečná jak mapetku tak i osobní bezpečnosti.

Pašované zboží a falešné mince. U starého občana B. v Hořicích nalezeno větší množství sacharinu pod chlívkem, jakož i 1200 K na hotovosti a několik falešných pětikorun. Tedy k vraždě v konsumu, která město naše, zvláště k váli příslušnosti lupičů k spolku anarchistů, v neblahou pověst uvedla, ještě snad penězokazství! To by nám ještě scházelo!

Čáslav. (Úspěchy polabské župy pěvecké). Zdá se, že už minulé doby, kdy naše pěvecké spolky, shromážděny se občas o župním sjezdu, spokojily se provedením nějakého laciného sboru s tendencí vlastencovou či čistě zábavnou. Dnes tento buditecký úkol můžeme pokládati snad již v řadě venkovských měst za dokonáný a pouhá zábava ustoupiti musí cílům vyšším a vážnějším. Vzrostly umělecké požadavky obecnosti častými extensemi umělců z povolání, a „namísané“ posluchačstvo žádá vždy více. Pěvecká sdružení tlačena jsou výše a nové cíle stávají se poznenáhla jejich existenční otázkou. Také polabská župa, v níž sdružení jsou pěvecké spolky: Hlahol v Čáslavi, Tyl v Hofe Kutné, Dobromila a Dobroslov v Kolíně, Beseda Hlahol v Nymburce a Hlahol v Poděbradech, chápajíc toto své vyšší poslání: vyhověti požadavkům obecnosti hudebně vyspělého a působiti výchovně na širší vrstvy, odváží se letos při župním sjezdu na velkolepé Dvořákově oratorium „Stabat mater.“ Pod protektorem městské rady čáslavské předvedeno bylo za laskavého spoluúčinkování solistů p. t. pl. Sazymov a Bergrové, pp. Hrabý a Wintora a šedesátí členů filharmonie kolínského ve čtvrtek dne 6. t. m. ve velkém sále Sokolovny se vzácným úspěchem. Lví podíl na tomto zdaru náleží čáslavskému sbormistovi a řed. choru p. Malému, jenž obětavě ujal se nastudování tohoto velkolepého díla a jenž nejen sbory v Hlaholu čáslavském nacvičil, nýbrž, aby docílil plné souhry, dojížděl i na četné zkoušky solistů a jednotlivých sborů do Nymburka, Kolína, Poděbrad a Kutné Hory. Práce jeho došla také stkvělého výsledku. Po celou skladbu pozorovali bylo, jak dirigent s každým jednotlivým údem obrovského tělesa pěvců a hudebníků (přes 400 členů) jest v nejužším spojení, jak s nimi všemi takřka srostl. Nástupy byly přesné, intonace správná, deklamace výrazná. Celý sbor zpívá s nadšením, ale ukázněně. Mechanismus, který by zavinit mohl latinský text skladby, odvrácen byl včasným pořízením pěkného českého překladu, takže i ti, kteří nejsou latiny znali, mohli vníknouti ve smysl toho, co zpívali a prohláti to plným porozuměním. Překlady ty dány do rukou i obecnosti, aby ponořiti se mohlo v obsah a hloubku jednotlivých čísel. Zvláště vroucně zapěno bylo čís. III. (Virgo virginum . . .) a s vervou monumentální finale čís. X. (Quando corpus morietur). Doprovod orchestru byl technicky dokonale a krásně vystihl jednotlivé nuance. Místy nebylo by vadilo větší piano, neboť část mužského sboru měla v zadu pod balkonem v místnosti akusticky ne právě nejlepší postavení dosti nepřiznivě. Byloť místy pěvcům voliti mezi dvěma zly: buď se ztráceti za orchestrem, nebo leckterou dynamickou nuanci setřít. Přes to mužský sbor v čís. VI. zhostil se úlohy své důstojně. Sólový kvartet a jednotlivá sóla byla v rukou svědčících umělců a uchvátila jak odborníky tak i laiky. Zvláště mohutný dojem zanechala čísla II., IV., VIII. a IX. Podobně kvintet vynikal vyrovnaností hlasů. Celkem lze říci, že provedení oratoria bylo nade vše očekávání a že polabská župa vstoupila tu v řadu významných těles pěveckých, která mohou býti hrda na svou práci. Přejeme jak Hlaholu čáslavskému tak veškeré župě Polabské na další dráze plného zdaru a doufáme, že nyní upokojí se ti, kteří až z té či oné příčiny v samotných řadách župy proti čáslavské produkci se stavěli. Úspěch všech jest přece radostí a chloubou i každého jednotlivce. Návštěva byla pěkná a mimo město zastoupen byl i četné venkov. — (Slavnost Božího Těla) konána byla za krásného počasí na náměstí u přítomnosti zástupců všech úřadů, důstojnictva, škol, četných spolků a množství obecnosti svým slavnostním způsobem. Jednotlivé oddíly slavnosti doprovázelo vojsko výstřely a kapela 12. pluku c. k. zeměbrány prvními větami rakouské hymny. — (Maturit. úst. zkoušky) na c. k. gymnasiu konány budou letos ve dnech 13., 14. a 15. července za předsednictví p. dvorního rady PhDr. Fr. Krška, c. k. zemského inspektora. Abiturientů jest 14.

Popovice u Jičína. (Sv. missie). Nezapomenutelnými zástupci pro farnost Popovickou dnové od 27. května do 2. června t. r., kdy konána tu sv. missie. Byla to vůbec první sv. missie v této farnosti. Konal ji kněz z řádu kazatelského sv. Dominika P. Alfons M. Lukanci z Prahy. Ačkoliv přijel unaven ze sv. missie z Josefova, přece podjal se bohumilého toho díla s vytrvalostí a horlivostí v pravdě apoštolskou. Již prvním vystoupením svým na kazatelnu v pondělí Svatodušní okouzil svou výmluvností všechny své posluchače a v brzkou získal svou milou osobností srdce všech. Důkazem toho bylo přečetné účastenství zvláště o večerních kázáních, kdy i z okolí přicházeli mnozí vyslechnout pravdy naší sv. víry, podávané p. kazatelem v rouše velice zajímavém a při tom tak srozumitelném, že i dítě muselo všemu porozuměti. V pravdě lidová kázání! — Krásné a dojemné

byly: pobožnosti, které během sv. misie se konaly: k uctění nejsv. Svátosti, za zemřelé a k uctění Bohorodičky. Zvláště tato poslední se nad očekávání vydařila. Řada bělostně oděných družiček s bořícími svícemi v rukou konala čestnou stráž před oltářem, což působilo dojemem uchvatným. Vrcholem však všech slavností byl imposantní průvod s missionárním křížem, který se konal v neděli 2. června odpoledne. Kříž, dívkami vkusně okrášlený, nesen od mládenců v průvodu nepřehlédlných davů a přece vzorným pořádkem, aranžovaným p. missionářem. Průvodu účastnila se školní mládež celé farnosti se svými učiteli, velká řada družiček malých i velkých, sbor hudebníků se zpěváky, sborové dobrovolných hasičů z Popovic a z Hubálova, mužové a ženy. Průvodu tak imposantního dosud Popovice neviděly. Průvod vedl z ochoty p. konsistorní rada a vikář traktu Jičínského vsdp. Jan Sehnal z Lázní Bělohra, doprovázen p. farářem z Radimě a místním duchovním správcem. Po zasazení a vysvěcení sv. kříže rozloučil se vdp. missionář s osadníky uchvatnou závěrečnou promluvou, při níž málokteré oko zůstalo nezaruseno. Když pak jménem osady poděkoval místní farář a jedna z družiček, podalší překrásnou kytici, za všecku námahu a lásku, ukončena slavnost. Se závěrečnou slavností spojena zároveň kanonická visitace. Sv. svátosti přijalo na 700 duší. Vdp. missionář provázel milé vzpomínky a vroucí díky všech osadníků zdejších, volajících srdečně: Zaplat' mu Pán Bůh stonásobně a sliž ho v další apoštolské činnosti.

Ústí n. Orli. Jako v každém průmyslovém městě, tak i u nás jest v lidu protináboženský proud. Než díky Bohu jest ještě mezi ústeckým občanstvem množství víry a úcty mariánské, jak bylo pozorovati o májových pobožnostech, konaných po celý měsíc v chrámu Páně. Jestliže jiná léta byla dosti slušná účast, byla letos mnohem větší a to působením důstojných našich pánů kaplana Viléma Krenka a Josefa Tužína. Ač jsou duchovní správou přetíženi, přece s veškerou láskou k Rodičce Boží tyto pobožnosti konali, by tak v lidu větší úctu k Panně Marii vzbudili. Jsme povinni díkem za jejich povzbuzující kázání a za zpěv litanie loretánské. Zjistě každý účastník těchto pobožností odnášel si každý večer hluboký dojem. Voláme Vám srdečně „Zaplat' Pán Bůh!“

Různé zprávy.

Upozornění. Členové spolku sv. Josefa doživotní požívají zmírněné taxy za opatření v ústavech v Orici, Meranu, Ice, jsou-li aspoň 6 měsíců těmito členy; vídeňský spolek emeritů vymohl si na spolku goričkém, že na tuto slevu mají právo ti kněží, kdož jsou u něho pojištěni, okamžitě, kdy se doživotními členy stali, t. j. 50 K jednou pro vždy složili. Na dráze jižní a na lodích hungaro-croaty požívají členové spolku emeritů druhé třídy, resp. první třídy za cenu třídy třetí, resp. — pokud se lodí týče — druhé.

Jak se vyrábí „klerikalismus.“ Pokrokové listy jsou ze štvání proti katolictvu živý. Nejmrazivější chvíle tito „reformátoři“ prožívají, nenaleznou-li žádného časového materiálu, z něhož by mohli vytlonit proti církvi nějaký kapitál. Z nedostatku látky tudíž si vymýšlejí ve své respoutané fantasii podvodné historky proti „klerikalismu sami. Těmito úžasnými podvody nejlépe dokumentují svou „opravdovost“ a usvědčují se z nejbecharakternějších přetvárek, když markýrují veliký zármutek nad „ničemuostí klerikalismu.“ „Školský Obzor“ nedávno přinesl zprávu o okresním hejtmanu z Přerova, jenž na své prohlídce v okrese tážal prý se jistého starosty, zda jsou v obci jeho také socialisté, kteří nemají nikdy dost. Na to prý mu starosta řekl: „Ano, to je náš pan farář . . .“ Takovým darebáckým způsobem chtěl se otfiti učitelský list o katolického kněze. — Zatím oznamuje vídeňský list „Centrum“, že historka podobná byla již před rokem uveřejněna v „Jugend“. Tam kladou se však starostovi do úst slova: „Největší socialista u nás je učitel a pastor!“ — Tuto historku si „Školský Obzor“ jednoduše ukradl a překroutil dle své zlovůle. — Tu se tedy nejedná o žádnou mystifikaci pokrokové redakce, nýbrž direktně o zlý úmysl. Tato ukáзка stačí zcela k poznání, jakou vlastně tendenci vyvíjí pero, které jindy vybízí k následování pravdy „dle vzoru Husova“. A zajímavé také jest to, že proti vyňaté zprávě, která hned letěla z listu do listu, okresní hejtmán se neohradil a že pokrokový tisk zabal toto blínové zvrko bez dotazu, v které obci se ta historka sběhla a jak se jmenoval ten úžasně zatemnělý starosta, který by ještě dosud nevěděl, co jest to socialista!!

Tem nejnešťastnější člověk by neměl s osudem chudých nevidomých dívek v Útulně slepých dívek v Praze na Kampě. Slepota je nejhorší! Smilujte se! Adm. t. l. příspěvky přijímá.

Vídeňská lékařka o ženských operateurkách. Vídeňský chirurg dr. Viktor Silbermark meškal nedávno se svou chotí, která jest také lékařkou, ve Washingtonu. Při té příležitosti byla paní Silbermarková interviewována zpravodajem jednoho amerického listu. Během rozmluvy pravila mimo jiné: „Ačkoliv jsem chirurgickou lékařkou, tvrdím, že k těžké ruční operaci jest třeba duševní rozvahy muže. Žena může při operaci muži velmi platné služby prokázat, ale sama má sotva tolik schopností, aby se stala velkou operateurkou. Nechci tím nikterak stavěti se proti ženskému hnutí. Doba, kdy byly ženy odkázány pouze na domácí práce, již minula a více se nenavráti. Ženě buďť otevřeno každé zaměstnání, ke kterému se cítí povolána. Proto stala jsem se sama lékařkou, ale přes to vídm mize, které jsou mně

i mým kolegyním položeny. Při 3000 operacích, které můj muž v posledních letech vykonal, a při kterých jsem mu byla k ruce, poznala jsem, co nám chybí, ačkoliv se cítím ženou obzvláštní vůle a tělesné síly. Moje americké kolegyně budou mně jistě prudce oponovati, avšak má tvrzení jsou založena na bohatých zkušenostech.“

Výběhy postupu agrární oposice mimo skupinu 47. Pozoruhodnou pro poměry strany agrární byla schůze, kterou agrární oposice pořádala minulou neděli v obci Hrdlořezech, poněvadž obec Hrdlořezy leží na hranicích okresu mládoboleslavského, maichovohradského a bělského, tedy docela mimo skupinu vůdce oposice Práška. Samozřejmě že zpráva o pořádání schůze působila na oficiální stranu, jako když píchne do vosího hnízda. Vydány plakáty i agitační letáky proti rozkolníkům, které vyzývaly, aby venkovský lid dal patřičnou a ráznou odpověď. Oficiální strana agitovala proti schůzi až na okresu brandýšském, mělnickém a nymburském, mimo okresy přílehlající. Vydala v prvních dnech heslo: Schůze se nesúčastniti. — Když však poznala, že táhle směrem by schůzi nepoškodila, zahájila shora uvedenou taktiku. Přes usilovnou agitaci oficiální strana agrární byla v menšině a velkou většinu tvořili lidé, kteří přišli, aby vyslechli oposici. Oposičníci ponechali předsednictvo straně protivné. Nutno konstatovati, že povykování a hulákání nesúčastnili se občané místní, nýbrž kohorta, přivedená z brandýšského okresu. Říšský poslanec K. Prášek výstižně promluvil o politické situaci. Vývody jeho odměněny hlučným souhlasem a potleskem. Druhý referent p. R. Bergman dokázal ve svém referátu, že stav českého agrarismu je dnes skutečně kritickým a že je potřeba nápravy. Také tento referát nalezl bezesporně ve shromáždění živý ohlas. Na obhajobu oficiálního vedení pan Beran, úředník agrárního sekretariátu nezmohl se na nic jiného, než na odvolání se k citu shromáždění. Udělal si věc pohodlnou tím, že právě na nejtěžší obvinění vůbec neodpovídal a o nich se nezmíňoval. To ukázalo se zejména potom v debatě a dokázal mu to zejména redaktor V. Gebauer, který obvinění opakoval, aniž p. Beran měl odvahu je vyvrátit nebo popřít. Bylo zřejmé pozorovat, jak průběhem debaty, která se velmi živě rozvinula, očividně výroky oposičních řečníků nalézají čím dále tím více ohlasu v shromáždění. Dále důležité pro poměry bylo však vystoupení dvou místních občanů a sice předsedy místní organizace pana Feixe a malorolníka pana Tichého z Řepové. První řečník, ačkoliv vyslovil se proti pořádané schůzi a jako odpárc oposice, přece jen doznal otevřeně chybu pana Švehly v otázce řepařské a pravil, že tento předseda Švehla i předseda zemského sdružení dorostu p. Beran mají jíti pryč. Druhý řečník vyslovil se otevřeně pro oposici a vřel těžká obvinění ve tvář přítomnému zástupci oficiální strany agrární. Celý průběh tábora ukázal, jak také nestranní diváci tvrdili, že oposiční řečníci svými slušným a věcným obhajováním svých názorů ukázali, že jsou si vědomi, že bojují o věc. Proti tomu skomandované povykování a hlučení několika mladíků z Brandýska a jiných cizích okresů, bylo všeobecně odsouzeno. Schůze tato jest očividným důkazem, že oposice agrární není zdaleka tak slabá, jak oficiální vedení strany agrární chce světu namalovat. Fakt tento nevyvrátí žádné resoluce, které si vždycky zástupci oficiální strany nechávají „odhlasovat“ a pro něž na schůzi zvedne se menšina rukou.

Sociální demokraté proti „Sokolu“ a proti „Národním Jednotám.“ „Rudý Prapor“ v čís. 22. ze dne 1. června píše: „ . . . pro uvědomělého dělníka, pro sociálního demokrata, není místa na Sokolských slavnostech!“ — „Hlas Lidu“ v č. 62. píše: „Dělnictvo svoji národní povinnost plní i tehdy, když není v „Národních Jednotách“ a mnohem lépe ji plní. — Sokol přes to lísá se k sociální demokracii a „klerikály“ vylučuje a sekretáři „Národních Jednot“, aby se zavděčili socialistům, urážejí neomaleně zásady českých katolíků.“

Krise pokrokového dívčího paedagogia v Přerově pokračuje. Jakou intelektuelní omezenost nesly na pramýty žačky, které šly k maturitě, jest dostatečně známo. Nedávno 16 chovaneček III. ročníku podalo žádost za přijetí do klášterního ústavu učitelského v Řepčíně. Myšl opouštějí tonoucí koráb. Nynější ředitel paedagogia p. Kotík dle zprávy moravského tisku vzdá se po ukončení školního roku ředitelství a vrátí se na své dřívější místo. Nemůže snést „pokrokového pořádku“ na ústavě. Ředitelství prý se nabízel p. profesorovi ve výslužbě Neoralovi, ten však odmítl. Pan prof. Neoral je všeobecně oblíbený pán názorů konservativních a proto ho asi chtěli pokrokáři získat, aby svými zády kryl jejich turecké hospodářství. A konečně se prosíýchá, že paedagogium přerovské vyjednává s paedagogiem ve Val. Meziříčí o splnění. To už by tedy byla známka, že ani kuratorium samo netroufá si ústav udržeti a proto jej poněkud čestnějším způsobem chce sprovodit se světa. Není divu, že za těchto okolností je nálada v pokrokovém táboře zoufalá a že sami pokrokoví otcové nemají chuti dcery své světit ústavu tak zkompromitovanému. Paedagogium se udržuje nad vodou už jenom strach před výsměchem.

Pán světa. Liberální vídeňský list „N. W. Journal“ píše o jmění domu Rotschildova: Moderní Kráms není žádný z amerických miliardářů, nýbrž rodina Rotschildova. Její jmění se cení značí na 10 miliard, bohatství, které převyšuje jmění amerického miliardáře Rockefellera třikrát a Astora šestkrát. Počítá-li se 4 procentní úrokování, nese jmění Rotschildovo ročně 400 milionů šroků. Ve skutečnosti jest úrokování mnohem vyšší. Dům Rotschildův utká síť po světě celém. V Německu má nečetné domy, v Rakousku je pánem

bank a společenem největších společností, v Anglii má ohromné přádelny a ocelárny, které rozesílají ročně miliony noží do světa. V Brazílii ovládá trh kaučuku, v Malé Asii má slavné tkalcovny koberců, ve Španělsku mu náleží četné doly na olovo a cínk, v Sibiři nesmírné lesy, v Jižní Americe zlaté doly, v Austrálii konečně celá města. Kdo je pánem světa?

Německý filosof Fichte o otázce židovské. J. G. Fichte jest velice slavným filosofem německým. V květnu tohoto roku u příležitosti 150leté památky jeho narození psal německý tisk šmahem velice oslavné články na tohoto muže. Jakým byl Fichte «klerikálem», patrně z toho, že mu vzdávali nadšený hold i soc. demokratické listy. Sám vídeňský dr. Adler věnoval tomuto mysliteli v «Arbeiter-Zeitungu» oslavný úvodník pod titulem: «Fichte jako osvoboditel». Také židovská «Neue Freie Presse» neskrbila nadšenou chválou. Ale pánstvo jako by zapomnělo, jaké myšlenky tento svérázný neklerikál měl o židech. Fichte napsal totiž pod titulem «Beiträge zur Berechtigung der Urteile des Publikums über die französische Revolution» (Sämtliche Werke IV. Band, Berlin, str. 149) o židech tato slova: «Skoro ve všech zemích evropských šíří se mocný, nepřátelský smýšlejší stát, který se všemi ostatními žije v neustálé válce, a který v mnohých hrozně těžce na občany doléhá; jest to židovstvo.» Dále promlouvá o vlastnostech židovských kšeftářů takovým způsobem, že by v Čechách ihned byl zabaven list, který by se odvážil slova ta pouze beze všech vlastních poznámek do češtiny přeložit. Pokračuje: «Od takového lidu by se mělo zcela něco jiného očekávat, než co my vidíme, že totiž ve státě, kde svrchovaný král mi moji otcovskou chatu vzlíti nesmí, a kde proti všemohoucímu ministru podržím své právo, první žid, kterému se líbí, mne bez-trestně vydrancuje. To vidíte (židé) s námi zároveň, nemůžete to popřít a mluvíte jako cukr sladká slova o snášlivosti, lidských a občanských právech, ačkoli našim předním právům lidským ubližujete.» Práví dále, že by bylo potřeba židům nasaditi jinou hlavu, v níž by nebyla idea státu židovského, má-li se jim dáti obvyklé občanské právo s prospěchem jiných spoluobčanů. Ku konci radí křesťanům, aby židům dobyli Zaslíbené země a všechny je tam poslali. — To psal Fichte v době, kdy židé netěšili se tak velikým právům jako za časů nynějších a kdy tedy jejich moc (zvláště peněžní) nerovnála se ani pětině nynější moci obrovité. Co by proslulý myslitel řekl, kdyby vstal nyní z hrobu a pozoroval, jaké nepřehledné zástupy za plat posluhují sobeckým zájmům židovským beze všeho reptání proti zájmům vlastní krve?

Opavští Sokolové před dvaceti lety. Sokolům v Opavě roku 1890 slavně svěřen prapor a slavnostní kazatel, výmluvný dr. A. Gruda, kladl důrazně na srdce: »Zachovejtež, milení bratři Sokolové, vždy věrnost k Bohu, víře a církvi. Tato zdobí každého člověka vůbec a muže statečného zvlášť; ba muž statečný nezachová důstojnosti své, leč věrností touto . . . Milení bratři Sokolové, buďte povždy věrni Bohu, víře a církvi a věrnost ta bude vám zdrojem štěstí a blaženosti a památka vaše žítí bude na věky! . . . Milujte věrně i vlast svou předrahou! Kristus sám příkladem ukázal, jak máme vlast milovati . . . Pročež budiž vám, bratři Sokolové, heslem: »Nejdřív Bohu, potom králi vzdávat čest; tak to slušno, tak to chvály hodno jest! Vlast a řeč svou milovati, dary své jí věnovati: slušno jest, chvalno jest!« Kazatelova nadšenou, vlasteneckou tuto řeč s radostí poslouchali Sokolové a s povděkem ji přijali všichni Čechové opavští, vědouce a cítíce dobře všichni právě tenkrát, jak pro slavnost sokolskou německé noviny neurvalé útoky činí na opavské Čechy a jak liberální obecní rada opavská vyzývavě si počíná proti Čechům. Jak vítán byl tehdy Sokolům neohrožený dr. Gruda i vlastenecké kázání jeho! Dr. Gruda byl tehda českým poslancem a prapor jim ochotně posvětil, ač věděl, že bude v Opavě na horké půdě. Po kostelních obřadech byli Sokolové vypískáni, najatá lůza s holemi postavila se proti Sokolům, ano i dva městští radové byli mezi výtržníky. Tyto odporné projevy tehda odsuzovali i němečtí katolíci v Opavě. Tehdejší Sokolové byli skutečnou hradbou národní. Proto se jich naši nepřátelé tolik báli. Vlastenci tehdejší dobře nahlíželi, že bez spolupráce obětavých českých kněží není možno české menšiny uhájiti proti vlnám židovsko-německým. Proto šli ruku v ruce s nadšenými duchovními. Nyní však se může německý žid škodolibě usmívat, když pozoruje, jak volnomyšlenkářští Sokolové vyhazují z jednot české katolíky a lákají do svých řad židy, držící s německými židy za jeden řetěz. Nyní postarali se pokrokaři za příležitosti odstoupení bar. Roisberga o takové roztržiční menšin, že jen slepý nevidí, jak již předem jásal Němci nad pádem české bašty v okrese, odkud posílali do Vídně říšského poslance posud Čechové.

Hrozná bída mezi haličskými židy. Aspoň na tu bídu často židovské listy samy natíknají. A když dle nového řádu někteří židovští prodáváci kořalky měli přijít o koncesi, židovské listy bez rozdílu byly toho náhledu, že stát má povinnost o ně se postarat, ačkoli tytéž listy na druhé straně schvalovaly, když zcela nevinně tehelní obětovatelky nemocných byly prostě ze svých budov od francouzské vlády vyháněny. Nuže, všimněme si, jak asi vyhlíželo haličsko-židovská bída mezi „bohatými“ Poláky! Až do roku 1877 nebylo dovoleno židům v Haliči nabývatí polností a zkrátka rolnických usedlostí. Téhož roku pak pouze 38 židů stalo se majiteli hospodářské půdy. Leč již v roce 1883 bylo 299 statků v židovských rukou. A jako by lavina rvala z polských rukou půdu po otcích zedáček, v roce 1890

již pátý díl haličských velkostatků ocitli se v držení židovském. Ostatní čtyři pětiny pak byly velice prodlouženy u židovských lichvářů. A nepočítáme-li veliké statky, vidíme, že od roku 1874 do roku 1892 4300 selských hospodářství přešlo v majetek židovský. Průběhem 11 let bylo prodáno v licitaci 21.899 rolnických usedlostí v ceně 46 mil. korun. Přičinu k těmto licitacím ze 74 procent zavinili židé. Od roku 1895 až do roku 1897 koupili židovští lichváři a židovské banky 2856 selských usedlostí. Z toho jest tedy patrné, jak ubozí židé v Haliči trpí a jak je zlí křesťané připravují o všecko. Jak to ubozí semité ještě dlouho vydrží? Jest jen strach, aby se mezi peněžními měšci neudusili.

Vělekos. Dvorním a hradním farářem ve Vídni a zároveň vrchním správcem vyššího ústavu pro vzdělání světského duchovenstva u sv. Augustína (Printanea) jmenován vrchní dvorní kaplan prof. dr. Ar. Seydel. — Čestl pokrokovl studenti v Praze svolali na neděli schůzi, v níž chtěli žádat odloučení theologické fakulty od university; schůze byla však zakázána. — V Mor. Ostravě uspořádán byl čnedělní výcvik policejní stráže v japonském pěstním způsobu sebeobraný; kurs řídil japonský mistr Sumiakofi. — Skladiště prachu u Víd. Nového Města vyletělo 7. června do povětří, při čemž zabito na 20 osob a raněno na sto. Výbuch bylo slyšeti na 50 km. — Říšská дума ruská schválila návrh zákona, aby byly ženy připuštěny k advokatuře. — Při právnické fakultě university v Bernu ve Švýcarsku zřizena byla stolice pro vědy kupecké (oddělení pro obchod, dopravu a správu); absolventům této fakulty bude se udělovati hodnost «doktora hospodářství» (doktor oeconomie). — Pařížský policejní ředitel Lepine přijel do Moskvy, aby tam koral bezpečnostní službu u cara za přítelilství odhalenl pomníku, jemuž bude car přítomen. Od smrti Stolypinovy car nevětl moskevské policii.

Není to jedno

**žádáte-li u svého kupce
prostě „polévkové kostky“
a obdržíte jakoukoliv
známka, nebo**

**trváte-li na tom, aby se
Vám dostalo MAGGIO
kostek po 5 h (metová
hovězí polévka), neboť
MAGGIO kostky jsou
nejlepší.**

(Zasláno.)

Kollegové!

Eucharistický rok pro nás nastal, doba velikého kongressu se blíží. Všude jeví se nejživější zájem. Národové rakouští chystali se k této veliké slavnosti křesťanské víry. Katolické studentstvo Rakouska, katoličtí studenti celého okrsku zemského! Na Vás obracíme se jménem vídeňských studentů vysokoškolských. Studenti to byli, kteří 12. září 1683 na hradbách vídeňských hrdinným způsobem přispěli k tomu, aby odražen byl dědičný nepřítel a zachráněna byla před záhubou vzdělanost západoevropská. Studenti nesmí scházeti ani 12. září 1912, kdy na památné půdě tehdejšího bojiště slaviti se má s vítězstvím nad vnějším nepřitelem znovuprobuzení křesťanského ducha.

Vzhledem k tomu jest na programu kongresu také sekce studentů vysokoškolských k rozmluvě o studentsko-náboženských problémech; další porady mohou se navázati. Internationalita církve má se obraziti i odrážeti ve vzájemném soucítění a výměně myšlenek akademické mládeže různých národů a zemí.

K pořádání všech studentských záležitostí na kongressu utvořil se výbor skládající se ze zástupců podepsaných studentských organizací vídeňských. Povinností jeho je stanovit do podrobnosti zmíněnou slavnost, kolegům mimo Vídeň již nyní přispěti radou a upravit jim v císařském a na poklady umění a vzdělanosti bohatějším městě příjemný a vzpomínky hodný pobyt. Výbor pokládá také za svůj úkol i nezámožným kolegům účast dle možnosti usnadniti. Žádá se, aby se ve všech otázkách, týkajících se kongressu, obracelo na Studentské komitě (Ústřední kancelář eucharistického kongressu, Vídeň, I., Stephansplatz 5), které rádo každou zprávu dle přání sdělí a ochotno jest hostům v každém ohledu vyhověti. Dotazy na komitě mohou býti psány v kterékoli řeči rakouské v některé ze světových nebo v esperantu.

Druhové katolického názoru světového! Vás vyzýváme, abyste zde prakticky oověřili svou víru a z lásky k velké věci podnikli námahu s účastí na kongresu spoleně. Buďte pamětlivi svých velkých ideálů. Katolický lid očekává Vás v prvních řadách mezi zástupci těch, kteří svým příjtem přispěli ku zdanu velkého díla.

la. Kéž katolické studentstvo celého světa je svým příkladem katolickému Rakousku 12. září 1912 vůdcem a vzorem.

Za studentské viedeňské organizace slovanské:
Slovanská Lihg katol. akademika.

NB. Přihlásiti se možno též u České Ligy Akademické, Praha-II., Vrštilská 1., neb u Ligy, Vídeň-VIII., Schönborngasse 9. Cena legitimace pro stud. 3.30 K. Podrobný program bude uveřejněn v nejbližší době.

Girový účet u Ústř. banky českých spořitelén v Praze.

Účet pošt. spoř.
číslo 111.510. -

**Československá záložna
v PRAZE-II., Spálená 9**

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

zúrokuje vklady $4\frac{1}{4}\%$ - $4\frac{3}{4}\%$
dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčte své strádanky úplně bezplatně a vklady na ně účinně sázkujte 5%, bez výpovědi.
Důchodkovou daň platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 29. února 1912 činil K 720.000—.

**Poskytuje záručky na směnky, hypoteky, zálohy
na cenné papíry atd. za nejvýhodnějších
podmínek.**

Záložna podoba: 1. Zákonná odborná revisi Jednoty založen v Praze dle zákona ze dne 10. června 1908. 2. Nepředvídaná revisi celoroční, již vykonává p. Alois Svoboda, oficiál c. k. zem. fin. fidi-taletví v Praze, kterou vykonává 3krát až 3krát v týdnů. 3. Revisi prováděné třemi re-vi-sory volenými valnou hromadou ze řad členstva. 4. Denní revisi pokladny, již vykonává předseda p. školní rada Dr. M. Kovář.

Záložna podrobená byla v srpnu 1911 zákonně revizí. Jednoty záložen a shledáno vše v nejllepším pořádku, o čemž svědčí, že tās v revizním nálezu posuzujeme, že berte na vědomí „velmi pěkný stav záloženského hospodářství“.

Uredni hodiny: Dopolodne od 1/9 do 12 hod.
dopol. a od 1/3 do 5 hod.

Letní byt

**pokej s kuchyní, se levně pronajme
v Novém Hradci Král.,
číslo 270.**

Sluneční strana. — Dobrá pitná voda v domě.

TRY v plech. lah.
za 30 a 50
haléřů.
Všude k do-
stání.

Nejlepší cídlo na kovy.
Žádný přípravek roztvář.

**Kdo se chce srdcečně zasmáti, výborně se pobaviti, ale zároveň také o mnohém se poučiti, neodkládej a ob-
jednej si rychle**

Věnec z česneku

kteřý ve sbírce „Knihovna Přítelů lidu“ v Brně právě vyšel.

Vkusně upravená objemná tato kniha o 304 stranách s 20 pěknými, věcnými i srovnávacími ilustracemi, obsahující 25 podrobných obrázků ze života a působení šidů,

stafi pouso 3 K 20 h. potey 3 K 30 h.

Zasílá se pouze po zaslání příslušného obnosu,
nebo na dobírku. Adresovati stačí:

Časopis »Přítel lidu« v Brně.

Hodí se výborně do všech knihoven!

Katolícky pontifni tónav

„Úvěrní družstvo Eliška“ v Hradci Králové (Adalbertinum)

• přijímá vklady •

na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

**Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty
záložen.**

Morežné starosti volnomyšlenkářů o eucharistický sjezd.

Jest svrchovaně poučno sledovati časté kritiky, rady, výstrahy atd., které předkládají veřejnosti pokrokaři v příčině eucharistického sjezdu. Když se jednalo ve Vídni o zákaz košerování, aby přestalo trápení zvířat, náboženská obec židovská postavila se proti zákazu s takovou energií, že příslušné kruhy úřední ihned před ní couvly. Tenkrát pokrokařský tisk jako by byl oněměl, ačkoli snad pro konfessi židovskou měl po ruce v tomto případě také nějakou radu.

Když se konala nedávno schůze »záračných rabínů«, pokrokařský tisk zachvěl se před židy bázní tak velikou, že se neodvážil ani přinést stručný, nestranný referát. A přece vzhledem k obrovské moci konfesse židovské by bývalo čtenářstvo uvítalo informaci s povděkem. Vždyť přece jenom slepec by mohl tvrditi, že na velkém kapitalismu židovském není súčasťně židovská konfesse ničím, a že židé, platící si dobrovolně své rabíny, rozmnožující počet svých synagog, podporují svůj náboženský kult jen pro zevnější formu. Vždyť jest přece žid vždycky tolik praktický.

Ale ten eucharistický sjezd nedá a nedá spát těm, kteří se již s katolickou věroukou dávno rozloučili. Jako by se mělo sjezdem rozbořiti Rakousko! Uvažte, volnomyšlenkáři, kteří všecky moderní revoluce provázeli jásáním, najednou markýrují starost, aby pro náboženský sjezd katolického lidu nedošlo k nějakému zhoubnému politickému převratu!

České pokrokové listy opakují pilně obavné výkřiky německých listů židovských a volnomyšlenkářských, předpisují beze vší konfiskace, pokud a jaké právo má panovník v tomto státu účastniti se eucharistických slavností.

Poslední námořník, který si odseděl žalář, má právo účastniti se schůzí volnomyšlenkářských, soc. demokratických a slavností nejružnějšího druhu. Ale katolický panovník, vládnoucí nad obyvatelstvem převážnou většinou katolickým, panovník, jenž povolil veliký sjezd volnomyšlenkářský ve vlastní říši, má vyslyšati pokyny těch, kteří se přičinili o největší rozrušení státního organismu, kteří svými demonstracemi, přerušování pravidelného vývoje státního uvádějí do davů ustavičný neklid.

»Osvěta Lidu«, citující zprávy »Prager Tagblattu« a »Reichenberger Zeitungu«, dodává s chytrostí velice vypočítavou: »Vyslovili jsme obavy, že se strany vládních orgánů tento sjezd pokládán bude za jakýsi druh státního projevu, ač jest zřejmo, že císař, jako konstituční vládce ve státě konfesičně nejednotném, převzal protektorát jen na důkaz svého soukromého náboženského přesvědčení, slovem, že se eucharistického kongresu nesúčastní jako monarcha, nýbrž jako příslušník římsko-katolické církve. Leč naše obavy se potvrdily.« A nyní poukazuje »Osvěta Lidu« na známou (a přece zcela nepolitickou!) slavnost v sále pražského Rudolfinu, cituje slova místopředsedního »Prager Abendblattu«: »Výkřik bídy jde světem o sesurování a zdivočení doby, jež se k nám obrátila svou hrubou stránkou, která nás chce od našeho etického poslání a naší umravňené životní základny zatlačit. Po takových výstřelcích nabývají pocity povinnosti, svědomí, aspoň stejně velkého významu pro nás, jako materiální svět a jeho mechanismus... jak v pátek ve slavnostní řeči strahovský opat Zavoral uváděl, pojí se také k eucharistickému kongresu velká naděje, že vzájemně sblíží národy rakouské, kteří shomáždění kolem svého milovaného, šedivého císaře, s ním společně před eucharistií své koleno skloní.«

Ku konci »Osv. Lidu« praví cynicky: »Věřme, že kn. Thun jest nad míru zbožný pán, ale že by eucharistii a kropáčem chtěl dosíci českoněmecké dohody, to snad přece nelze.«

Ze všech těchto hádků vysvítá špatně tajený židovský strach a vztek, který nepotřebuje podrobného komentáře. Ale několik poznámek připojíme přece.

Pokrokaři se tedy diví, jak smí mocnát ve státě konfesičně nejednotném vystupovati při kongrese jako panovník státu celého. S dovolením, jest Francie celá zednářskou? Nejsou tam miliony okradených katolíků? A přece byl by ve Francii oheň na střeše, kdyby prezident anebo předseda ministerstva nevystupoval úředně jako rozhodný reprezentant panující většiny. Jsou v Portugalsku jenom volnomyšlenkáři a sociální demokraté? A podívejte se, jaký barbarský boj tamější vrchní režim podniká proti katolíkům, kteří tvoří přece většinu. Proč toto hrubé násilí zednáři neodsuzují? Sultánova říše jest jenom mohamedánská? A přece volnomyšlenkáři nekárali sultána, že na venek vystupuje netoliko jako společný panovník, ale jako přední papež a udržovatel mohamedánské víry. A což pokrokoví zástupci českých měst, české samosprávy? Nemať v ú-

stech masarykovský pokrok, kamkoli se hnou, i když mluví za celá města, za celé korporace? Jest pražská universita celá židovská, nebo volnomyšlenkářská? A všimněme si, jaké rejdy v ní provádějí pokrokaři na účet reprezentace celého vysokého učení.

A na středních školách musí žák katolický poslouchati bez odmluvy profesora evangelického nebo volnomyšlenkářského, poněvadž vyšší úřady samy tyto paedagogy v čelo ústavu postavily. A za takových okolností by neměl panovník práva účastniti se kongresu jako monarcha státu, v němž jest převážná většina katolíků? V celé naší říši jest 76.6 procent katolíků, evangelíků 9 procent, židů pouze 4.4 procenta, řecko-východních 7.3 procenta. V samé Cislajtánii, o kterou se hlavně jedná, jest katolíků 91.1 procento. A tu by neměli katolíci právo přáti si, aby jejich katolický panovník vystoupil na kongresu jak reprezentant státu? Aby jako takový uvítal vzácné hosty z cizích krajů? Tu bychom se mohli spíše ptáti, v čí jménu reprezentace města Prahy vítala deputaci Turků, kteří tak barbarsky zacházejí s Jihošlovany, a jaké právo měla k vítání Maďarů, utiskovateli Slováků. Též proč vítala horlivě německé židy na kongresu volnomyšlenkářském.

Německý císař vystupuje okázale jako reprezentant státu protestantského, ačkoliv jest tam tolik milionův katolíků. Nadobýčejnou tolerancí katolicťva vzrostly živly nepřátelské v Rakousku v posledním půlstoletí tolik, že nyní již odvažují se rozhodovati, pokud vůbec katolík zde má míti svobodu. Soc. demokraté, kteří mluví za dělnictvo všecko a jimž v »zklerikalizovaném« Rakousku jest možno katolické dělníky z fabrik vyhazovati, jsou v údivu, jak může panovník ve státě převážně katolickém také tento zastupovati — a nota bene aniž by jiným vyznáním nebo volnomyšlenkářem při tom aspoň nejmenším ubližoval.

Pokrokaři chytají se za hlavu, proč se mluví při té příležitosti o smíru národů. Posud vidíme, že moderní taktikou zednářsko-židovskou nic se v tom směru nesvedlo, a že toho kýženého smíru nedocílí ani nejbystřejší politikové protikatolictví, i když se umluvili. Jest potřebí totiž, aby se řvávy radikalismus nahradil umírněností, rozvahou a skromným sebezpytem. Ale k tomu nikdo nepřinutí Wolfa, Zenkra a jiné protikatolické fanatiky.

Zato však křesťané, kteří zrale uvažovali o významu a snaze Toho, který ve svátosti snižuje se ke každému, byli vždy k národnímu smíru ochotnější. V Čechách za Karla IV., ačkoli česká národnost byla na postupu nejmírnějším, vřava národnostních bojů tak se ztišila, že nikdy později neprožívalo obojí obyvatelstvo tak klidnou idylku jako tehdy.

Pánové, proč jste nedokázali dávnou, co sami dovedete bez ohledu na náboženské zásady? Katolíci na zdárný výsledek vašich směrů čekali tak dlouho! Poukazování na kropáč jest ovšem hotovou nezbedností, komediantským pokřikováním. Každý znalec dějin by měl přece věděti tolik, jakým hrozným rozvratům a národním bojům se předešlo tím, jestliže strany na sebe žárlivé vyznávaly upřímně jednu víru. To neplatí jen o katolících. Podívejme se třeba i do Turecka a seznáme ihned, proč se tlumí odbojná vášeň Arabů proti panujícím Turkům. Nebýtí společné konfesse, dávno by byla Osmanská říše roztržena na několik dílů.

Má-li dojít k dohodě, Eucharistie k tomu nebude prázdňným politickým prostředníkem, ale zvýšení úcty k ní provede očistu srdcí od stranických, záštiplných vášní, které bohužel schvátily i křesť. sociály vídeňské, když tito chtěli mermomocí překonatí politikou to, co jim chybělo na vnitřním obrození. A takové obrození srdcí rozhodně musí předcházeti, má-li dojít k smíru upřímnému.

Také páli pány poznámka o sesurování a zdivočení doby. Proč se hněvají, jestliže toho nezavinili? Vědí však dobře, kdo na tom má lví podíl. Není tomu dávno, kdy neklerikální a židy chválící »Nár. Politika« sama lomila rukama nad rostoucí zdivočilostí a zločinností mládeže. Vyzývala zároveň, aby se spojili i reprezentanti všech církví k udlání toho moru. Proti tomu tehdy pokrokový tisk nenamítal nic.

Nuže, katolická církev podává v tom směru nyní právě mírumilovným kongresem ruku pomocnou. Koho přiměje k tomu, aby se klaněl Kristu svátostnému v duchu a pravdě, ten při své modlitbě v kostele rozhodně se nenaučí surově spílat anebo okrádati svého bližního. Kdyby se od katolíků nekládli důraz na to, že kongres má také přinést prospěchy pro život praktický, smáli by se zednáři, že to bude bezvýznamná paráda pro hierarchii. Když však tatáž církev klade přizvuk na křesťanskou obrou srdcí, jest zase zle. Honem v tom chtějí vyšťarati světskou politiku ti, kteří tuž tendenci u Českých bratřích a Husa schvalovali. Čím tedy více budou naši nepřátelé do kon-

gresu bítí, tím bude patrnější, jak veliký pro nás katolík má význam. A tím tedy horlivěji má se na kongres každý katolík připravovati.

Sociální besídka.

Soc. demokratůtí vojenští dodavatelé. Křičící a povykující demagogie znehodnotila tolik ryzí demokratické ideály, že se byrokrati již hlasitě smějí, když slyší rámusícího »vůdce lidu«, který po všech ostrých slovech jde k byrokratom poníženě s kloboukem v ruce žebrot o nějakou úsluhu. V hrobě by se obrátili ti předchudci nynějších demokratů, kteří smýšleli s prospěchem lidu poctivě, připravující se o své jmění a vydávající se v šanc velikému pronásledování, ano i mučednictví.

Veliký pokrokový demokrat agrární Staněk na Moravě, který pronesl oposičních řečí tolik, jest velice opatrný, když dojde k hlasování parlamentnímu. Vždyť už jeho spolková motoužárna pohltila tolik státních peněz, které musily napravovati to, co scházelo na obratnosti a finanční rozvaze ředitelstva závodu.

Jak v Anglii mezi přední vojenské dodavatele náleží »sociální demokrat každým coulem«, již zde bylo pověděno.

A teď si všimněme soc. demokratů tyrolských! Jak často zavznívají rudá hesla: »Pryč s Molochem militarismu, ani haléř ať smělovna nepovoluje na rekruty!« A také ve znamení prudkého protimilitarismu zahajovali soudruzi poslední volební boj do říšské rady. Zatím však křiklouni, jakmile jest po demagogické kampani, která vynesla řadu poslaneckých mandátů, přemýšlejí jako nejtišší cvečky a drobní kupčiči o tom, jak by se nejvýhodněji naplnily spolkové kasy a privátní kapsy. V Inšpruku hezky tiše beze všeho hluku soudruzi zásobují vojsko, ačkoli na venek tolik bouří proti vojenským dodavatelům, kteří prý »se sytí daní z krve.« Před kasárna inšprucká jezdí vůz »Prvního tyrolského dělnického pekařství« s nadpisem do očí bijícím »I. T. A. B.« Hned přiveze zásobu chleba, hned zase jiného pečiva. Po vyprázdnění obsahu vůz zase pomalu jede zpět k rudému závodu pekařskému.

Rozumí se: něco za něco. I nejradiálnějším trikvu pak při hlasování v parlamentě hodně sleví, jako na př. moravský Staněk. Velice překvapující politika klikaté čáry dá se tedy vlastně snadno vysvětliti i bez velkého hloubání. »Revoluční« soc. demokracie jest ráda, jestliže jí vojenský erár poskytne aspoň drobty. Byrokrati mohou se klidně usmívat při všech krvavých řečech soudruhů, protože vědí dobře, na jakých pilířích vlastně spočívá jejich majestátní heslo: »Dělnictvo sobě!« Soc. demokratické velké podniky jsou zadluženy až po uši u židovských milionářů. Tedy závisejí od milosti velkokapitalismu, který soc. demokratická strana v theorii potírá. Ujařnění toto jest stále větší, tak že se neodvažují soudruzi citovati jména vojenských dodavatelů, zdrazovatelů nejněnutnějších potřeb, bankéřů atd. ani tenkrát, když k vůli agitaci o nich aspoň povšechně mluví. Kdyby šel boj opravdu do živého, jediným škrtnutím péra by si zjednal židovský bankéř snadnou pomoc. Mohou tedy mluvíti radikálně vůdcové soc. demokratů lesklé fráse dále. Z balkonů jim budou naslouchati velicí boháči s ironickým úsměvem, protože vidí, jak z dělnického potu vzrůstá právě majetek těch, kteří sami vládnou miliony. A vojenské dodávky působí na fanatismus soudruhů tak léčivě, jako balsám na zjitřenou ránu.

Pro zdar středních stavů. Udržení malopřemyslu a maloobchodu má nepopěrnou důležitost pro podporu sociální rovnováhy v národě. Proto dne 9. t. m. v Hradci Králové konala se manifestační schůze středních stavů, na níž proneseny protesty proti zvyšování daní, vojenských břemen, proti bezohlednému vymáhání nedoplatků v dcbě hospodářské tísně atd. Shromáždění svorně se usnesli, aby poslanecké kluby zasadily se o provedení nápravy v následujících směrech:

I. Budiž vydán zákon nebo nařízení, kterým by se znemožnilo násilné vymáhání daňových nedoplatků v době hospodářské bídy, kdy nelze často vydělati na nejněnutnější potřeby životní. V případě takovém budiž i na živnostnictvo pamatováno náležitými odpisy daní. Lze tak snadno učiniti, neboť nám je známo, že se u nás každoročně více daní vybere, než je pro okres předepsáno.

II. Budiž zrušeny všechny daně až na jedinou spravedlivě stoupající osobní daň z příjmů, při čemž čistý příjem do 3000 K budiž nezdanitelný.

III. Při sdělování mezinárodních hospodářských smluv, budiž vláda našich zájmů a potřeb pamětlivá a její politika zahraniční budiž tak řízena, aby našich zájmů nepoškozovala.

Složení komisí pro vyměřování osobní daně z příjmů a daně výdělkové neodpovídá našim zájmům a žádáme tudíž zrušení zástupců jmenovaných vládou a ustanovení členů komisí jen těch, kteří jsouce zvoleni přímo poplatníky, vykonávají

své funkce čestně, bez odměn, čímž se opět veliký obnos ušetří a takto ušetřený obnos může býti použit na daňové úlevy.

Vzhledem k abnormálně těžkým poměrům v Hradci Králové, jež i vláda povolením zákona a sanačního uznala, žádáme, aby hospodářské naše postavení tím bylo posíleno, že by co nejdříve:

I. Počato bylo se stavbou státních budov, zejména gymnasia, pošty a ostatních úřadů státních.

II. Co nejdříve budiž zřízeno v Hradci Králové železniční ředitelství a obchodní komora, tak, aby přistěhování nových slušně situovaných rodin bránilo se stávající hospodářské krizi.

III. Žádáme obec naši i okresní výbor, aby nás ve splnění těchto místních požadavků podporovali a sami naši hospodářské tísní nápomocni byli tím, že urychlí stavbu okresní nemocnice, lycea, nové budovy pro školy obecné a měšťanské v druhé části města a přístavby zámečnické školy a obchodní akademie.

Pilně čtěte důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a v ustavičném zřetelém k novějším a nejnovějším církevním i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brychta,

kanovník-atričce katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cennou tuto knihu redakce „Obnovy“ co nejotevleji doporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Národohospodářská hlídka.

Rolníci bulharští na cestách. Carské ministerstvo zemědělské v Sofii vyslalo 100 praktických hospodářův a konsulentů hospodářských na studijní cestu do mocnářství rakousko-uherského. Účastníci rozdělení jsou na tři čety, jež odjely ze Sofie 29. května. Prvá četa cestuje po Chorvátsku, druhá po Moravě. Četa třetí přijela přes Vídeň dne 1. června ráno do Tábora, odkudž odjeli do Prahy, kde další jejich vedení po král. Českém převzal český odbor rady zemědělské. Také Hradec Králové hostil Bulhary. — Nedávno byla v Čechách výprava asi 60 rusínských rolníků, vedená poslanci; ohlášeny ještě výpravy polská, ruská a slovácká. Skoro každý rok se nyní podobné »hospodářské poutě« konají. Tím zemědělství činí totéž, co už dávno dělají průmyslníci a obchodníci. Tito jdou za ziskem, hledíce získati obchodní přátele a navázati spojení obchodní a nabýti zkušeností obchodních. Rolníci však konají cesty pouze pro sebevzdělání a sebezdokonalení. Nemohou míti úmyslů obchodních. Proto jejich návštěvy jsou tím sympatičtější.

Hospodářská družstva vloni v celé říši vzrostla o 1646, tak že počátkem letošního roku čítáno jich 18.209 (i s nezapsanými — necelé sto). V tomto počtu zračí se už značná síla družstevní, která už nemnoho ustupuje samému Německu. Máf Německo při ploše skoro dvojnásob veliké jako Rakousko (bez Uher a Chorvátska) také jen dvojnásobný počet družstev. Naše české země a zvláště Morava v tom ohledu stojí rovněž v popředí.

Konsum masa ve Vídni vzor drahotě stoupá. Roku 1909 spotřebovalo se ve Vídni 153.085.888 kg. masa, r. 1910 jen 151.053.976 kg., ale v r. 1911 stoupla spotřeba masa na 156.344.294 kg. Průměrně na každého Vídeňáka r. 1910 připadlo 77 a čtvrt kg., roku 1911 přes 78 a půl kg. masa.

Daň z pohřbu. Starosta jistého německého městečka učinil zajímavý vynález. Povolil jistě vdově účinkování hudby při pohřbu jejího manžela, ale vyměřil jí za to jakžto »daň ze zábavy« poplatek 5 marek.

Zdražení motouzů. Spojené rakousko-uherské továrny motouzů usnesly se od 22. t. m. zvýšiti ceny o 10—12 h na kilogramu oproti cenám z 15. ledna t. roku, kdy došlo k poslednímu zvýšení cen.

Zdražení železa. Ve schůzi kartelu železářského, konané dne 29. května, usneseno bylo zvýšiti ceny železa o 1 K na metr. centu. Zvýšení bylo odůvodňováno tím, že německé závody jsou zaměstnány až do nejvyšší možné výkonnosti a svým závazkům jen s námahou mohou dostávat, a že v cenách rakouských a německých jsou diference až 3 K na prospěch Německa. Zvýšení týká se tyčového a prutového železa. Plechy zůstaly prozatím nezvýšeny, ač i zde uvažováno o zdražení as půl K až 1 K.

Hlásič českého podnikání za rok 1911 podává ve svém lednovém svazku »Obzor Národohospodářský« v

akciových podnikcích v Rakousku bylo vloni uloženo nově 427 mil. K (nové podniky 118 mil., rozšířené 309 mil.) a z toho bylo českých a smíšených 100¹/₂ mil. K (23 mil. v nových a 77¹/₂ mil. na rozšíření). Také na počet české závody činily asi čtvrtinu všech: 12 ze 53 nových, 22 ze 84 rozšířených. Podle jiných pramenů, vedených až do nového roku, bylo založeno akc. spol. nových 64. Není pochyby, že český podíl ani v tomto dovršeném počtu není menší. Společností s ruč. obmez. založeno 452 s kapitálem 83 mil., v tom 66 českých s kapitálem 13¹/₂ mil. — než tu účast česká je slabší, ač právě tento způsob podnikání by byl menšímu a drobnějšímu podnikateli českému přiměřenější. — České banky po zvyšování akciového kapitálu v letech 1909 a 1910, v roce 1911 nezvyšovaly ho už, leda živnostenská banka postoupila od 60 na 80 mil. K, a pražská úvěrní na rozhraní roku 1911—12 z 20 na 25 mil. Česká banka založena vloni jen jedna (agrární v Praze se 2 mil. K), německá též jen jedna, a jedna smíšená v Terstu. Za to založeny vloni dvě banky české v cizině: Uhersko-česká průmyslová banka v Uhrách a Rumunská prům. banka v Bukurešti. ona se 2, tato s 10 mil. K kapitálu. Kapitál zvýšily banky v cizině s českými souvislci: osecká ze 2,5 na 5, a pešfská prům. ze 2 na 5 mil. K. Banky české tedy tím kapitál svůj rozmnožily o 34¹/₂ mil. K. Za to staré banky české založily celou řadu filiálek (asi 20) v různých městech venkovských kromě Prahy a Brna. — Zakladatelská činnost bank českých byla vloni vynikající! Zřizena celá řada nových závodů za pomoci jejich, buď zcela nových nebo stávajících už menší soukromé závody zvětšeny a proměněny v akciové. V »Národohospodářském Obzoru« vyjmenováno jich devět, ač řada jich bude asi větší. — Spořitelny české založeny vloni dvě (ve Východních Čechách a na severní Moravě), svaz českých spořitelien objímá nyní už všechny české spořitelny z Čech a Moravy. Uloženo bylo v nich koncem 1911 na 730 mil. K, z toho 200 mil. v samé pražské městské spořitelně. Podle mezinárodní statistiky spořivosti z roku 1910 jest Rakousko s úsporami na jednoho obyvatele vypadajícími (212 K) na šestém místě. Před ním jsou Dánsko (424), Švýcars (325), Německo (303), Norsko (294) a Švédsko (220); za Rakouskem teprve jdou Spojené Státy (187), Uhry (162), Francie (154), Anglie (134), Belgie (130), Itálie (123), Nizozemí (102) a Rusko (67). Spořivost jednotlivých národů, jak tuto vyčtena, jest jednostranná — ukazuje pouze na to, jak který národ ukládá hojně do spořitelien a záložen, ale nikoliv, jak spoří a ukládá své peníze vůbec. Proto vynikají na prvních místech země většinou zemědělské, a takové, jež spořitelně dávají přednost před státní rentou a před akcií. Češi sami byli by asi nad výši Rakouska, jakožto národ zemědělský a drobnoprůmyslový, jenž rent a akcií užívá pořádku na ukládání úspor svých. — Silnější pronikání českého živlu mezi držitelé velkostatků bylo pozorováti vloni zvláště v Čechách. Všecky majetkové převody v tom ohledu sice nejsou známy, ale pokud známo, přešlo v české ruce devět panství ve výměře 8500 hektarů. Z rukou českých do německých přešly jen dva malé statky s výměrou 500 hektarů. Činí tudíž česká akvizice čistých asi 8000 hektarů.

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel. košile, spodky, ponožky, kapesníky a ložní prádla zaše na výběr P. T. interesentům známá svou solidností firma

Václav L. Holý,
Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Dr. V. Šanda: Starosemitské nápisy. Cena 1 K. Vzdělávací knihovny katol. sv. 54., seš. 3. a 4. — Dr. J. Samsour: Církevní dějiny obecné. Cena 1 K. Vzdělávací knihovny katol. sv. 44., seš. 20. a 21. — Český slovník bohovědný. Pořádají dr. J. Tumpach a dr. A. Podlaha. Sešit 29. obsahuje významy Bacherius—Barak. Sešit za 1.40 K. F. Nabor: Mysterium crucis (tajemství kříže). Přeložil Ign. Zanáška. Za 1.30 K. Zábav Večerních roč. 33., dílo 183., čís. 3. Ročně 5—7 svazků za 4 K. — Neznámý mezi svými. Upřímné slovo v roce eucharistickém o Kristu zapomenutém, pohrdaném a poníženém. Tři eucharistické promluvy. Napsal J. Ocetek. Za 20 hal. — Poklad věřících. Lidový list k uctění nejsv. Svátosti Oltářní. Řídí P. Š. Švec. Roč. 13., čís. 3.—5. Vychází měsíčně za předplatné roč. 1.20 K. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí P. Vaněček. Roč. 19., čís. 7. Vychází měsíčně za roč. předplatné 8 K.

Z nakladatelství kníž. arcibisk. knihtiskárny v Praze. Časopis katol. duchovenstva. Řídí dr. F. Kryštof, J. Tumpach a A. Podlaha. Roč. 53., seš. 4. Vychází měsíčně za roč. předpl. 9 K. — Nová úprava římského brevi-

áře a missálu. Napsal dr. Fr. Hrubík. Cena 80 hal.

Nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně. Hlídky. Vědecká revue. Řídí dr. P. Vychodil. Roč. 29., čís. 6. Vychází měsíčně za roč. předplatné 10 K. — Škola Bož. Srdce Páně. Měsíčník pro katolíky. Řídí P. P. Hlobil. Roč. 46., seš. 6. Roč. předpl. 3.20 K. — Rozmarné příběhy ze slovanského jihu. Vypravuje F. Venhuda. Cena 70 hal. Knihovny našeho lidu roč. 29., čís. 3. — Z potulek vlasti i cizinou. Napsal Jos. Pavlovický. Za 80 hal. Knihovny našeho lidu roč. 29., čís. 4.

Z nakladatelství J. Ottý v Praze. Spisy L. M. Tolstého, lidové vydání. Vojna a mír. Seš. 27. až 29. po 20 hal. Rovněž velmi cenné Sebrané spisy Zik. Wintra. — Z belletrie a z kulturních studií. Řada prvá. Seš. 11.—12. a řada druhá seš. 1.—12. po 30 hal.: Z rodiny a domácnosti staročeské. — Lužice a lužičtí Srbové. Sepsal Ad. Černý. Seš. 5.—8. po 24 hal. České knihovny zábavy a poučení sv. 28. — Sebrané spisy F. Heritesa, díl X. Na niti humoru. Seš. 2.—5. po 30 hal. — A Dumas: Salvator. Román. Z francouzského přeložil dr. J. Sterzinger. Seš. 13.—15. po 30 hal.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

naproti „Národnímu divadlu“ v Praze.
Nejlevněji. Žádejte prospekt. Nejvýhodněji.

Besídka.

UČIL SE NA APACE.

Každému není dána stejná bystrost. Kde jest národ vysocě vyspělý, tam jsou i podvodníci a paraziti velice vyškolení. V Paříži pracují ve velkém apačově bez konkurence, chytí jako hadi a ctižádostiví jako Napoleoni gardisté. Pokud světové listy neoplývají na celých stranách hromovými protesty a klatbami proti těmto lupičům, nejsou ti umělci spokojeni. Vždyť se tak velké město musí vyznamenati nad jiné menší obce v každém směru.

U nás jsou poměry tak skrovné, že zvláště v malých obcích ani často není možno, aby se »slibný talent« vysoko vyšvihl. Těsná situace dovoluje často jen paběrkování. Shledáváme se sice i v obcích venkovských s chytráky, kteří uvádějí překvapujícími činy široké okolí v úžas. Přece však většina těch líšek spokojuje se s droby, jen co by žaludek byl uspokojen i tehdy, kdy dostavuje se trvalá duševní indisposice k ruční práci. Ukradne se sem tam husa nebo kachna člověku bohatšímu, vytáhne se o trhu tobolek dvěma prsty z kapsy, ošidí se bližní o několik haléřů, brečí se přede dveřmi, jaká jest to bída, »nemá-li člověk celý týden teplou lžici v žaludku«, markýruje se okradení anebo vyhození atd.

K takovým drobným parazitům náležel Václav Haldů v Kamnově. Ani mu nenapadlo, aby se svou dovedností chlubil. Předstíral raději obmezenost, aby se mu spíše drobné kousky dařily.

Ani ta okolnost, že byl na vojně, nesváděla ho k zvláštní domýšlivosti. Když se ho zvědavci tážali, co všechno zažil, nejraději vypravoval, jak jedenkrát v době manévru pálii se sedlákem slivovici. »A stačil jsem ji vypít, jak kapala od stroje. To byl dobrý člověk ten sedlák, vojákům přál, do smrti na něho nezapomenu.« A když ho lidé nutili, aby vypravoval, jak to bylo při veliké bitvě u Hradce Králové, obyčejně řekl s hněvem jen tolik, že celý den nejdí. »A když tak utkáme, narazili jsme na dlouhý plot. A Prusáci v patách. Hejtmán komandoval, abychom chytli tyčky a na slovo »drei« trhli jsme plotem najednou tak, až se celý položil na zem. A přes tyčky dál do Kuklen. Tam si seděl a hověl v hospodě komandant Kalas. Dřív se o nic nestaral, ba ani nevěděl, že už přcháme. A když nás pět vrazilo do světnice, ještě se postavil proti nám a křičel, ať jdeme k linii, že už bude brzy bitva. Ani jsme si ho nevšíмали a jedli jsme homolky.«

To byly hlavní spletené vědomosti účastníka veliké bitvy. Dál už málokdy co o krvavých chvílích hovořil.

Na vojně se naučil tak velikému a častému pochodování, že jeho krev zůstala do smrti nepokojná; boty měl tak roztoulané, že nikdy dlouho v jednom místě pracovati nevydržel.

Do Kamnova se přistěhoval nový soudní adjunkt Leva. O maloměstské rarity se mnoho nestaral, tak že ani nevěděl, jakou činnost hlavně vyvíjí Václav Haldů, který ho vždycky ponížene pozdravoval. Blížily se vánoce, adjunkt zmínil se v hostinci před přítomnými přáteli, že by potřeboval k Štědrému dni pěkný, vysoký a laciný smrček.

»No — v tomhle oboru jest nejlepší znalec a prostředníkem Slávek. Ten vám zaopatří třeba velikou borovici,« s úsměvem poučoval účetní Hrabec, aniž uvedl další konduity. Otázka smrčku přeletěla přes program večera jako muší bzukot. Hovořilo se horlivě dále o jiných věcech všedních i důležitějších. Leva sám pustil starost o stromek z hlavy. Věak jest na to dosti času ještě celý týden!

Ale zvláštní shodou okolností vpadl adjunktovi do rukou Haldů hned druhý den, právě, když se ubíral z úřadu domů. »Ponížene ruku libám, milostpane!« A oči zářily Haldovi tak dobrácky, že adjunkt složil břížně své starosti důvěrně do rukou Haldových hned. »Jedličku jím, milostpane donezu, uvidíte, vysokou, štíhlou, jako princezna. V tom já se vyznám. Věak jsem se už

něco naobsluhoval velikých pánů!

»No — a zbytečně o tom ujednání nic mezi lidmi nepovídejte!« Adjunktovi přece by bylo nemilé, kdyby se veřejnost dověděla, že má slavnostní stromek pro rodinu od takového šantaly.

»Ani pomýšlení, jsou beze vši starostí, já vím, co znamená ouřední tajemství. Vždyť je v tom moje živobytí.« Došel domů a brousil si kudlu. »Nevím, chuděro, vydržíš-li tolik práce,« uvažoval skuhravým hlasem nad chatrným nástrojem. »Jeden smrček pro ševce Brdlika, druhý pro kmotru Vránovou, třetí pro kováře Vrátila... počítal na prstech. Teda nejméně devět smrčků už na objednávku. A teď ještě něco do foroty. No — teď to půjde pohodlněji, ten ras Kladka mi nesmí nic udělat. Ale jen kdyby byla nějaká nová kudla... Hospodáři, půjčil byste mi aspoň šesták?« S touto toužebnou otázkou odvracel se od malého zasazeného okénka k Hroncovi, u něhož bydlil jako ubohý podruh v podnájmu.

»Dejte pokoj, maškaro, stejně mi máte platit ještě za listopad zlatku. A teď vás mám zakládat.«

»Ale bude výdělek, mám takové pěkné objednávky — až radost. V týdnu máte všechny peníze na dlani.«

»Teda tuhle si vezměte, ale podruhé si jděte brečet o půjčku k lidem bohatším a nejráději k těm, kteří vás neznají.«

Druhý den hajný Kladka, když na své obhlídce přišel k mlázi, úžasem zkoprněl. Halda tam hospodařil jako ve vlastním, stromků tam leželo jako ovci na slachtě. A Halda škudlil právě nový. Již se hajný vzpamatoval a blýskaje hrozně očima, vyrazil ze sebe vši silou svých plic několik tak výrazných průpovědí, že by se jich ulekl i Bonaparte.

Ale Halda se ohlédl líně, jako by se nebylo stalo nic vážného. »No — no, jen ten les těma očima nevy-palte; co se na mne díváte, jako cikán na četníka?«

»Tak tě tou holl přetáhnu, že nedáš, zloději, do smrti své klouby dohromady. Který čerchmant ti tohle napískal?«

»Abyste věděl,« postavil se sebevědomě Halda, »žádný čerchmant. Já sem jdu přímo od oufadu. Než jste začal látefit, měl jste se poctivého člověka zeptat, co a jak. Pan adjunkt Leva jest jinší pán, nežli vy. A kdyby si vzpomněl, ještě vás může dát zavřít, rozumíte? Ale já se s ním dobře znám, mne má rád. Včera mi řekl: »Vašíčku, půjdete zítra na smrčky. Kolik jich unesete, tolik jich přineste, já už ostatní zařídím.« A co řekne tak vysoký oufad, jako by to byl veliký rozkaz. Kdy-bych neposlechl, ještě bych mohl sedět.«

»Co to žvaníš, že tě sem posílá pro tolik smrčků adjunkt?« Pan lesní mi nic neřekl, a já tu najednou našdu bobra, který podkousává stromky po fabricku.«

»Hajnej, nevěřte-li, sám milostpána přivedu. Ten snad rozumí líp, co je právo, než vy. S vámi nemám co mluvit. Ať se na tom místě do země pod ten sníh ztra-tím, nemluví-li pravdu.«

»Partyko stará, však uvidíme. Ale zatím si škodu poznamenám.«

»A já se nic nebojím. Jenom to zatím nikde nevy-zvoňte, protože jsem slíbil, že to jako ouřední tajem-ství povím jen tomu, komu budu muset, kdo je od toho. Uvidíte, co vám řekne pan adjunkt. Můžete se ho ze-ptat hned. Však nemáte daleko.«

Ráznost Haldova Kladku zarazila. Že ten partyka opravdu mladého adjunkta něčím obalamutil, nějak jeho důvěry zneužil! »Ještě vykonám hlavní své povinnosti a pak hned do města,« umlínal si hajný. »Chci napřed slyšet adjunkta a pak teprve zařídím další...«

Za dvě hodiny již stál Halda s pěkným stromkem před adjunktem. »Viděli někdy takový pěkný strome-ček? Já mám oko, něčemu rozumím. No — a dají mi jenom zlatku. Přišel jsem večer, aby lidé příliš necivili. A abych nezapomněl: hajnému jsem musil dát tři še-stáky za mlčení. To se tak dělává. Snad mi tedy dají taky náhradu.«

Adjunktovi stromeček se líbil tolik, že ani mnoho nesmlouval. Jiné stromečky roznesl po příslušných adre-sách už dřívě. »No — hezké je to, pravda, líboval si. »Při čtvrté zlatky dohromady, tohle není k zahození.«
(Dokončení.)

ČESKÁ BANKA

filialka v Hradci Král.

Centrála v Praze.

Filialka v Liberci a v Písku. Expositura na Smíchově, Holešovicích a v Domažlicích.

Eskont směnek i faktur. Úvěry všeho druhu.
Vadia a kauce. Bursovní obchody.

Vklady na knížky a běžný účet

 4 1/2 - 5%

Akceový kapitál K 8,000.000.

Vklady přes K 18,000.000.

VELKOOBCHOD

uhlím, koksem,

vápnem a cementem.

Ohraničování pozemků,

plánky pro kupní smlouvy, veškeré práce geometrovské,

drenáže, veškeré stavby vodní a silniční provádí ::

Inženýrská a geometrovská kancelář

inženýr

ALOIS HORA,

úřed. opráv. kulturní technik a civilní geometr,

Hradec Králové,
náměstí 151,

dům p. Žaloudka, proti biskupské residenci.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i rocha hotová se ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Prodám louku

(3 a půl korce)

v katastru Slezsko-Předměst-
ském u Hradce Králové.

Adresu sdělí administrace t. l.

Všem, kdož chystají se na cesty o
prázdninách, neb na euchar. sjezd do
Vidně, vše se doporučí. — —

Farář L. V. Hory „VADE MECUM“

jest co diaeteticko-ochranný přípravek
nepostrádatelný v každé rodině a ne-
ocenitelný pro každého, kdo cestuje
dále vlakem či lodí a střídá často pod-
nebí, stravu a vedu a tím stále v ne-
bezpečí jest, že orgány zažívací one-
mocní. Připraven jest pouze z bylinek
a neobsahuje ničeho, než jen co prospívá.
Běže se denně několik lžiček dle potřeby.
Sta pochvalných uznání a děkování.

V lahvičkách po K 1.50, 3, 5 a 9 vedle
porta 45 hal. obdržeti lze proti předem
zaslanému obnosu u výroby dietet. lik.
přípravku „Vade mecum“ J. Hora,
v Dašicích (Čechy). — — —

Dříve než koupíte

zahrad. železný nábytek

než budete říditi

drátěné ploty a vrata

stavte se u jediného výrobce

J. Plocka v Hradci Král.

(Přídomí).

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknitých látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Čestná uznání svědčí z kruhů vele-
ředst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Uchťte, prosím, malou objednávku na
zkušku.

Volejte látky a talíře.

Těm se oplatí bez zvýšení cen!

Stanislav Jirásek

v Hradci Králové 138, odpracuje veledůst. duchovenstva své
bezkonkurenční koláry
 prací i celuloidové, náprsenky, bířety a veškeré prádlo spodní
 vlastní výroby. Trikové a lůžkové zboží. Právě jágrové prádlo!

Patentní náprsenky
 bez háčků
 Zakázky obratem se vyřizují.

Poděkování.

Všem přátelům a příznivcům našeho drahého, nezapomenutelného otce

KARLA ZAVADILA,

majitele pasířského závodu v Hradci Králové,

kteří jej na poslední pouti doprovodili, všem veledůstojným pánům a přátelům milovaného zesnulého, kteří nám buď písemně anebo ústně v nejhlubší bolesti naší soustrast projevili, vzdáváme

nejsrdečnější díky.

Bůh odplatí všechněm!

Rodina Zavadilova.

Zároveň prosím o další vzácnou přízeň veledůstojného duchovenstva a ostatních přátel našeho závodu, aby v neztěněné míře poskytnuta byla důvěra mému synu **Antonínovi**, který za zesnulého otce závod bude říditi Jeho všestranné odborné vzdělání je P. T. zákazníkům zárukou, že je k nejlepší spokojenosti obsluží.

V nejhlubší úctě

Marie Zavadilová,
vдова.

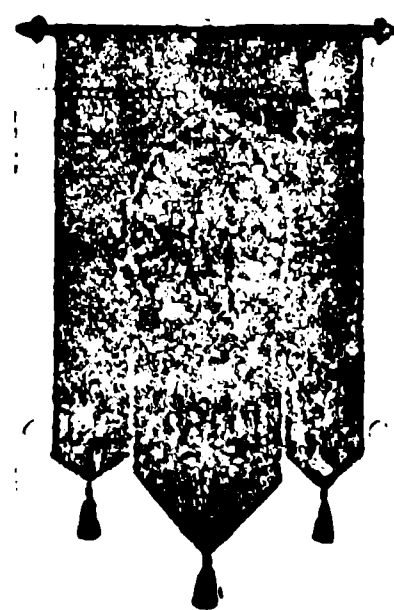
SUKNA

černá na salonní obleky a taláry
barevná ku všem možným účelům
dámská na kostýmy a pláště
doporučuje v nevidaném jinde výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačínů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,
 VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritaského chrámu Páně.
 Na ukázkách se všo franco.

Přijmu

nčedníka na klempířství
 na tři roky se zaopatřením.

ANT. FIŠER,

klempíř

v Hradci Králové, Karlova tř.

škola kříže, karatelný, oltáře, sochy, křížové cesty, Boží hroby
 levně provádí absolvent o. k. odb. školy sochařské a řezbářské
BOHUMIL BEK v HORE KUTNÉ.

Soutěž.

Okresní výbor v Hradci Králové vypisuje tímto ofertní řízení na stavbu:

a) **železobetonového mostu**
 přes mlýnský náhon v Třebouchovicích, rozpočteného nákladem K 10.900—

b) **dvou železobetonových mostků**
 u Stážer a Říbska, rozpočtených celkovým nákladem K 6.000—

Plány, rozpočty, soutěžní a technické podmínky vyloženy jsou v úředně okresní k volnému nahlédnutí.

Nabídky opatřené vadiem ve výši 10% rozpočtených nákladů podány buďtež podepsanému okresnímu výboru do dne 22. června 1912

Okresní výbor v Hradci Králové,
 dne 10. června 1912.

Okresní starosta:
Hynek Srdínko.

Dívčí paedagogium

císaře a krále Františka Josefa I.
 s právem veřejnosti

v Chrudimi ::

přijímá denně přihlášky do I. ročníku i vyšších pokud jsou místa uprázdněna, a žádosti za dispens stáří. Tyto podati jest prostřednictvím ředitelství ústavu co nejdříve.

Zápis a přijímací zkoušky konány budou ve dnech 8. a 9. července.

Týž ústav přijímá na celé zaopatření dívky od 6 let, které mohou navštěvovati cvičnou školu při ústavě.

Bližší zprávy podá a dotazy ochotně zodpoví
 správa internátu paedagogia.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný
 — umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 39 nové blíže Malého náměstí, dříve přes č. 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a vše i se železnými rámy, střešními, vosačnými.

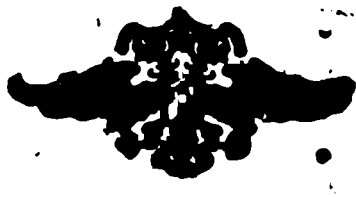
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez výjimky na definitivní objednávce.

Neodstává veřejná i písemná pochvalná uznání.
 Založeno roku 1868.

Zhotovuje oděvy dle
 nejnovějších anglio.
 a francouz. vzorů.

V. ROSA

o. s. k. č. 1. č. 1. č. 1.
HRADEC KRÁLOVÉ

• **Továrni sklad** •
jemných suken
 • **všeho druhu.** •

OBNOVA

Číslo 25. Předplatné na čtvrt roku z K 50 h
na půl roku z K — h

V Hradci Králové dne 21. června 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne

Ročník XVIII.

Vždycky zle.

(14) Církev neměla nikdy nouze o nepřátele; nebyli to vždycky materialisté, atheisté, monisté, naopak byli to lidé pravidelně nábožensky založení, ale bloudící. Dnes má ona méně co činiti s kacířstvím, za to však více s naprostou nevěrou a to činí postavení její těžší a zodpovědnější, poněvadž nejedná se o jednotlivé náboženské pravdy, ale o celý křesťanský názor světový.

Dokud stála tu nevěra sama, nepodepřená podvrtnými snahami internacionály, živlů revolučních vůbec a v poslední době t. zv. »Volné Myšlenky«, dokud to byl jen sport jednotlivců, t. zv. filosofů, dokud vlády samy stály pevně a mohly něco učiniti pro církve, která státní systémy vždy podporovala, dotud nebyla nevěra církvi nebezpečnou, nevnikajíc do lidu; ale od té doby, co občanská společnost stojí jako na vodě, co právní její poměry jsou rozklíčeny a revolučními snahami nakaženy až do těch nejvyšších nezdůvodnitelných kruhů, které v první řadě jsou povolány, aby veřejnou kázeň, občanský řád, na křesťanství založený, hájily, od té doby, pravím, poměry se valem zhoršily, ježto církvi odpadla ochrana státní, ona stala se sice v jistém ohledu samostatnější, neodvislejší, ale spolu sama na sebe odkázanou, na svou vnitřní sílu a neviditelnou pomoc, kterou slíbil jí Ten, jenž ji do života povolal.

Zvlášť v posledních, řeknu v pěti letech troná si hydra nevěry pozvedati hlavy směleji než jindy, tím směleji, čím větší dobývá úspěchů a zmobilisovává pluky dělnické, jimž hory doly slibuje, žene je jako ten t. zv. »Kanonenfuter« přet sebou do boje, užívajíc ne již jen tisku, shromažďovacího práva a svobody slova, jako kdysi, ale prachu, dynamitu, krátce bestialního, bezohledného násilí proti každému, kdo nejde s ním, neb o kom myslí, že stojí proti ní. A k tomu není mnoho potřebí: stačí chodit do kostela, objevit se u zpovědi, na procesii, býti v křesť. vzdělávacím spolku, aby chrlen byl vztek a ničení mravně i hmotně kde kdo. Bývaly časy surové dle zpráv, jež se nám dochovaly, ale tolik bezcitnosti, často uhlašené sice, ale bezohledné, nebývalo, dokud k surovosti a nevzdělanosti nepřipojila se rafinerie.

Již ten způsob boje, jenž vede se dnes v Por-

FEUILLETON.

EZBEKIYEH.

Píše professor Dr. Jos. Slabý.

(Veškerá práva vyhrazena).

Dnes navštívíme nádherný park Ezbekiyeh. Jmenuje se tak po hrdinném emíru Ezbekovi. Leží srdcem ve středu města. Kdyby sad tento byl jeho srdcem, vynikalo by město pyramid srdcem pohádkové krásy a vůně . . . Jsou zde zastoupeny v bezvadných exemplářích nejkrásnější a nejvzácnější stromy, keře a byliny údolí nilského, Palestiny, Sudanu, Ethiope až po ostrov Madagaskar a poledník africký, požehnaných tropův Indie a Japanu, stromových rájů Brasilie, Jamaiky a Bahamy, ostrovů Novo-Zeelandských a pevniny australské. A vše venku ve volné přírodě. Skleníku zde neviděti. A k čemu skleníkům tam, kde podnebí samo jest skleníkem neúčelnějším, čarovným?

Sady tyto s jemným vkusem založil roku 1870 ředitel pařížských veřejných zahrad Barillet. Zvláštní chválu zasluhuje jeho snaha, předvésti návštěvníkům Egypta nejskvostnější druhy flóry Starého Východu. Za tuto snahu musí mu býti zvláště bibliista vděčným.

Jsi především překvapen krásou a rozmanitostí palem. Vidíš zde palmy královské, kokosové a datlové, palmy ságové, palmy vějířovité Afriky a Indie i dálných ostrovů Burbonských . . .

»Palmě«, dí Humboldt, »připřena byla cena krásy jednovorným hlasem všech národův, všech věků.« V zahradě této chápeš pýchu moslimův,

tugalsku, Belgii, Francii, částečně i v Italii a Španělsku a jež V. M. zavléká i k nám, kde snad jen mnohojazyčnost a boje o národní práva neponechávají národům času, obírají se výhradně náboženstvím a t. zv. kulturními názory nové doby, již ten měl by otevřít oči nejen vládě a těm, kdo ji představují, ale i uvážlivějším pokrokářům. Je-li ta V. M. opravdu tak neškodná a nevinná, jak se od nich za to má, je-li to opravdu jen časový proud, proti němuž nedá se ničeho dělati, jenž se nedá zadržeti a jenž sám přejde, jako přišel.

Vizte Belgii! Komu uškodili kdy katolíci, kteří tam 28 let vládu drželi a na výši nejen kultury, ale i blahobytu povznegli, že tam panoval klid a pořádek? Jistě nikomu, ale oni překáželi sociální demokracii, V. M. a všem živlům revolučním, jež nemohly se dočkat chvíle, kdy samy uchopí se vlády. Volby měly o tom rozhodnouti a protože rozhodly nikoli pro ně, nýbrž proti nim, počaly si vylévat d'ábelský svůj vztek, když to nešlo na lidech, na majetku církve, kostelích a ústavách, v nichž samy pomoci v životě našly a jistě ještě najdou. Krátce živly revoluční, když nezvítězily, chtěly se aspoň pomstíti, zterorisovati ulici a své porážky užiti k nové propagandě. Tak to začalo všude, kde propukla sociální revoluce; kostely, kláštery a osoby duchovní byly první, kdo pykaly za slabost vlády a již ten věčně se v historii opakující zjev měl by vládám oči otevřítí a každého, jen trochu soudného a spořádaného občana k rozumu přivést, kdo že je to, jenž k zachování občanského řádu a všeobecné bezpečnosti nejvíce přispívá a jeho pouliční revoluce vždy za svého úhlavního nepřítele považovala.

V Belgii katolíci zvítězili — pro katolickou církev zle; v Portugalsku podlehl, pro tutéž církev ještě hůře: čeští ferrerovci nejsou žádní velkomyslní vítězové, kteří by někoho pardonovali, to jsou surovci, s nimiž není žádný smír, žádné klidné, rozumné občanské soužití možné. Proto je dnes církvi direktiva dána a od té není žádné odchylky, žádné výminky, žádných ohledů; ustupovati dnes k vůli pokoji těmto lidem, znamená nastavití záda. S lidmi, třeba pokrokovými, kteří však nejsou proti náboženství ve škole a veřejném životě, musí církev jako ústav lidský, t. j. pro lidi založený, hledět vyjítí a se porozuměti, době své se přizpůsobiti a ji rozuměti, ale se zásadními odpůrci křesťanství není žádné vyjítí. To nejsou lidé,

honosících se, že oni jsou tak šťastni, že palma jest jejich majetkem . . . »Tento požehnaný strom,« praví arabský přírodopyslec století třináctého, Kazvini, »nedaří se lež v zemi, v níž vyznává se náboženství islamské.« A Mohamed již pravil: »Važte si palmy; onať jest sestra otce vašeho. Bylať vytvořena ze zbytku hlíny, z níž zhotoveno bylo tělo Adamovo.«

Při pohledu na palmu mimoděk chvil se před zraky tvými strom života . . . Jižní Babyloňané považovali ji za strom posvátný. V rovinách vlasti její: nalézají se až dosud celé lesy palmové. Palma tamější předčí palmu egyptskou i berberskou. Ona byla jejich pokladem, živíc je svými plody. Proto, dle zpráv Arménce Strabona, přičítali jí tolik dobrodiní, kolik jest dní v roce.

U Egyptanů vyskytuje se strom života toliko na náhrobcích . . . Zkazky tradice asi hlásaly, že strom života nenalézá se již na této zemi, a že nelze trhati jeho plodův lež v životě lepším. V oně staré civilizaci, která zachovala tolik vzpomínek na první věky, není tento strom života nikdy odloučen od vody živé. Obrazy egyptské znázorňují bohyni Nut — zosobnění krajin nebeských — a na vylévá vodu nesmrtnosti s větví božských. Duše (v symbolických podobách ptáků s hlavami lidskými) přilétají, aby napily se této vody obrození. Vztahují ruce své, aby rty své svažily nápojem nebeským . . .

Palma na prastarých památkách assyrsko-babylonských jest často střežena od geníův. Tito geniové, ostříhající tajemný strom, připomínají nám událost, o níž vypravuje Genéze (3, 24): »Bůh postavil k východu ráje rozkoše cherubíny s mečem plamenným k ostříhání cesty k stromu života.« Titéž cherubíni objevují se nad slitovnicí ar-

co — nikoli z osobní zášti — ale ze zásadního nepřátelství, pro rozdílné politické a kulturní názory vraždí, páli, do povětří vyhazují, v žalářích k smrti týrají; něčeho podobného nikdy není schopen pravý katolík a jestliže v středověku užívali i katolíci prostředků nelidských, pak to bylo v středověku, kdy odpůrci byli ještě horší; ale prohlašuje-li předseda ministerstva, že katolíci nesmí se dáti z klidu touto vřavou ferrerovců vyrušiti, hlavně že nesmí sáhnout k odvetě, na niž poštvaný lid čeká a jež by musela vésti k občanské válce, pak je to stanovisko, na které se nepřátelé církve nikdy a nikde vyšinouti nedovedli. A má pravdu p. Scholaert; hnát lidi do pouličního boje, to nic neplatí; odpověď musí katolický lid dáti jinou a to s lístkem v ruce u volebního osudí. Lid není tak neuvědomělý, aby neviděl, kde je pravda a právo, kde lež a násilí, s kterou stranou může jíti a s kterou ne, chce-li pořádek a bezpečnost. Ale lidu tomu se musí oči otevřítí, protože i ti druzí mu je »otevřítí« se snaží, aby se nedal slepě hnáti do boje za lidi, kteří mají — ne dobro národa — ale pouze svůj prospěch na zřeteli. Klid a to klid neústupný, ten imponuje a ten také vítězí.

Viděti jsme měli za ztracenu, ale poněvadž ve volbách do obce přicházely k platnosti živly usedlejší, než tomu bylo při volbách do říšské rady, užel svět, jaká je vůle toho lidu, který představuje národ v jeho práci a snažení a netvoří pouze pěnu, ženoucí se na povrch při každém varu, kterou však dlužno odstraňovati.

Budtež nám úspěchy Vídně a Belgie vzpruhou k další naší organizační práci! Sami poslanci nevědí, co přinese zítřek a nebudou-li národové povoláni, aby znovu dali výraz svým politickým názorům a přáním. Můžeme my rozvážení čeští katolíci zvolati jako ten velký muž: já vím, co přijde, ale já jsem připraven? . . .

Dojde-li k novým volbám, dojde asi také k novým formacím; ve Vídni se tak stalo a na Moravě se o to jedná. Či byli bychom jen my v Čechách tak zaslepeni, abychom k vítězství pomáhali stranám revolučním a podporovali násilí? . . .

Obrana.

V čí prospěch vlastně se budou pořádati protikatolické štvance roku 1915? Novou církev na

chy úmluvy, ve Svatyni Svatých chrámu Šalomounova, v památném vidění Ezechielově. V Assyrii nalézáme rovněž bytosti nadpřirozené, které mají jméno »cherubíni.« V paláci Ninivském opírají se ohromní kolosové o zdi bran, jako by byli jejich strážci a ochránci. V textech klínopisných nazývají se »kirúbim.« Ve smyslu rozšířeném nazývají se také brány jimi okrášlené »kirúbim.«

Palma skytala stín i starobylému městu Ur-u (vlasti Abrahamově), v němž pěstovány byly vědy a umění. Ve stínu palem skládali tam básníci hymny a epeje, písaři je psali na hliněné tabulky, jež se nám částečně zachovaly. Vody Eufratu, »života země«, zúrodnily krajinu . . .

A tato palma bujela a dodnes bují v zemích, jež klínový nápis Rammannirara III. takto určuje: »V zemi Tyrské, zemi Sidonské, zemi Omrijské (t. j. říši Israelské), zemi Edomské, zemi Palestavské (t. j. v Palestině, či určitěji v krajině Filištinské, rovině Sefelské) až ku moři zapadajícího slunce« . . .

K těmto slunným královnám orientální květeny družil se vážný rod fíkovníkův. Jsou zde zastoupeny ve statných exemplářích. Pozornost tvou poutá ficus elasticus, ficus japonicus, ficus populifolius, obrovský fík bengálský. S jeho větví splyvá k zemi dlouhý vous kořenův. Mne zajímal nejvíce ficus sycomorus . . .

Egypt podržuje povždy svoji nádheru. Jeho palmy jsou ustavičně zelené, jasné azurové nebo jest stkvoucí, vzduch dokonale průzračný. Hra světla zbarvuje krajinu brzo barvami zlatými, brzo odstíny růžovými neb fialovými. Jediný fíkovník

základě nauky Husovy nezaloží nikdo, protože mnohé protikatolické zásady Husovy byly daleko větším zpátečnictvím, než jaké pozorujeme v katechismu Heideberském, k němuž se nyní hlásí evangelici čeští. A vůbec počátek nějaké pozitivní práce r. 1915 lze tak málo čekat, jako za četných štvanic, které se konaly na základě podvodného pamfletu »Pogiova« v posledních dvaceti letech.

Komu nejvíce ta štvance prospěje, o tom nechť protestanté mluví. Ale sami Němci z říše napověděli často. A nyní znovu prozrazují. Orgán oldenburského spolku pro vnitřní misie »Oldenburger Sonntagsblatt« píše 1. června: »Politické hnutí, založené Jiřím Schönererem, které jest v nejsilnějším spojení s hnutím »Pryč od Říma«, má za účelem poevangelizaci celých Čech, aby německé říši bylo umožněno přivlést k sobě Čechy jako německý spolkový stát, zvláště proto, že by Německu byly českokatolické Čechy příliš těžko stravitelné, poněvadž by k Dánům, Welfům a Polákům připojilo ještě Čechy (die Tschechen) jako vnitřní nepřátele říše, a pak by silným přírůstkem katolíků posílilo centrum. Hnutí »Pryč od Říma« vzniklo hlavně z důvodů ryze politických«.

Všecko pravda. Tomu jistě neuvěří ani člověk naivní, že by Němci do Čech posílali desetitisíce z lásky k českému národu. A k vůli utvrzení evangelia? Vždyť by přece potřebovali Němci peněz ještě více proti vlastním pastorům, kteří zřetelně dávají na jevo, že Krista za Boha neuznávají a podvracejí autoritu Písma, jak jen mohou. Tyto zjevy vidí dobře i evangelici čeští. Každý nepředpojatý člověk musí se s úžasem tázat, proč se staví v českých pohraničních obcích evangelické chrámy, do nichž dochází sotva deset, patnáct lidí. A jak Schönerer tak Wolf nerozvířili hnutí »Pryč od Říma« z nějaké lásky k evangeliu. Němci vidí dobře, že právě katoličtí Srbové lužičtí nejlépe vzdorují germanisaci, co zatím Srbové evangeličtí se poněmčují šmahem. Zrovna tak tomu jest u Poznaňských Poláků.

Evangelický farář Nagy, který byl dříve v Táboře, a nyní jest ustanoven ve Vanovicích, vzal si dovolenou na šest neděl, jezdí po Německu, kde koná německé přednášky, aby obyvatelé německé říše připravil na rok 1915. Komu tedy mají hlavně prospěti připravované štvance? To vědí ti, kteří dostávají z Německa marky.

Sebeobrana svobodného státu. Soudce Hanford v americkém Washingtoně odepřel občanské právo soc. demokratovi z toho důvodu, že tento netají se nijak zásadou, že konstituce severoamerického soustátí má být změněna. Nejvyšší úředníci pak rozsudek jeho potvrdili a napsali, že soudce správně jednal, když Leonardovi Olssonovi občanské právo odepřel. Ovšem že se proti tomu ozvaly soc. dem. protesty v zápětí.

Bylo spácháno nějaké násilí? Vždyť přece ve státě budoucnosti by soc. demokraté ani minutu nestrpěli podvrtný živel. Nevyhazují již nyní z fabrik docela dělníky, své kolegy, jinak smýšlející? A jestliže onen soc. demokrat zehral na státní formu a chtěl připravovati rozvrat, proč tedy nešel do některé země svobodomyslnější? V Portugalsku jest vyhlášen trest smrti na každého, kdo by se odvážil jakýmkoliv způsobem připravovati novou formu vládní. Sotva se zrádové a uchvatitelé na svých křeslech ohřáli, již krutě trestají ty občany, kteří charakterně chtěli si dále počínati tak, jak jim kázala jejich přísaha. Podle logiky portugalské každý monarchista byl přísně povinen i-

a moruše ztrácet na krátký čas listí svoje, aby se v únoru tím krásněji zazelenaly. A právě v tomto měsíci dle prastaré egyptské písně sykomora
»je plná vnaď, její listí je ladné,
nad papyrus zelenější.

Její listí rovná se barvě skla,
její peň má barvu opálu . . .
její stín je chladivý.«

Mumie starých Egyptanů bývaly položeny do sarkofagu, ozdobené malbami a vypuklinami, zhotoveného obyčejně ze dřeva těchto sykomor. Mrtvol osoby vznešených byly ukládány do tří neb i čtyř rakví do sebe vložených a ozdobených malbami náboženskými, které představovaly výjevy ze života posmrtného, popsané v Knize zemřelých.

Nádherné fíkovníky viděl jsem v Palestině u »vod mnohých, které jsou v Gabaon«, o nichž mluví Jeremiáš (41,11).

Tu a tam zřít krásnou terebintu.

Bylo to uprostřed terebintového háječku, ležícího na východ od Hebronu, kde Abraham našel skálu, v níž přiroda vytvořila dvojitou jeskyni, odkudž její jméno »machpéláh.« Tato jeskyně měla se státi hrobem patriarchův. Zde byli pochováni Sára, Abraham, Isák, Lia a Jakub. Byla majetkem Efronovým. Tento, sedě mezi svými krajany »syny Chéth« »daroval« ji Abrahamovi s těmito slovy: » . . . Pole daruji tobě, i jeskyni, kteráž na něm jest, tobě je dávám u přítomnosti synů lidských, já ti je dávám . . . Ják často slyšel jsem v Orientě slova podobná! Jest až dosud o-

hned změníti své přesvědčení, jakmile houkla první rána z jidášského volnomyšlenkářského děla proti královskému paláci. Lze si představit větší bezcitnost k svobodě většiny portugalského občanstva? Tedy republika americká bdí přísně nad tím, aby byl zachován zákonitý vývoj, aby živly rušivé byly odkázány do příslušných mezí. Nerozhodli tak žádní klerikálové, ale jiní zkušení mužové, kteří vědí, že právě pod zákonem dobře zachovávaným jest nejlepší a nejjistější volnost. U nás však děje se veliký pokřik, jestliže žádáme, aby dle platného zákona byla ve školách výchova náboženská. Úředníci mohou se také zde přihlašovati do strany soc. demokratické a na její program docela kandidovati do sněmu. Kde jest tedy tak veliká svoboda, jako ve státě »zklerikalizovaném«? A přece v Rakousku proti »útlaku« nejvíce křiku.

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel, košile, spodky, ponožky, ka-
peánky a ložní prádla zaše na výběr
P. T. interesentům známá svou
solidností firma

Václav L. Holý,
Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží. ☞

Politický přehled.

Rusínská obstrukce skončena. Rusíni na prohlášení ministra kultu a vyučování ryt. Hussarka zastavili obstrukci ve výboru branném i rozpočtovém. Vláda i Poláci povolili Rusínům všecko, co si přáli. Na rusínské državě na Lvovské universitě nebude měněno ani nejmenšího, zato všechna ustanovení vládní a polská byla změněna na prospěch Rusínů. Zejména padlo junktim, stanovené Poláky mezi zřízením rusínské university a upuštěním Rusínů od obstrukce na haličském sněmu. Původní 10letá lhůta, určená pro zřízení university, byla zkrácena na dobu 6 let a také přímo naznačeno, že sídlem příští university rusínské bude Lvov. Některé listy přičítají zde Rusínům velké vítězství; jisto jest ovšem, že Rusíni projeví zde velmi dobrou taktiku, a už ten vlastnoruční list císařský o zřízení university rusínské jest skutečným úspěchem.

Rusíni před Čechy. Vítězství Rusínů v otázce universitní jest vlastně důkazem, v jakou neváznost kleslo české poselstvo za nynější vlády. Poslanců rusínských jest v parlamentě 28, a těm za zanechání obstrukce proti branným předlohám císařským listem připověděno, co si přáli. Čechů jest naproti tomu v parlamentě 83, ti však nesmí se ani opovážiti o něco žádat, ježto si to Němci nepřejí a po jich vůli i vláda. Češi už častěji provádějí obstrukci, ale nedovedli v pravé chvíli ji využít jako na příklad Rusíni. Nynější špatné vý-

blíbeným rčením vychodanův: »Chudu balách«, t. j. nepokládej to za nic, a »bejtí bejtak«, t. j. můj dům jest dům tvůj! Arab »daruje« i dnes podobným způsobem svůj dům, své koně, svoje pole, přivolává za svědky všechny přítomné a připojuje k svým slovům ujišťování a přísahy nejsvětější. Každý však ví, že tyto řeči nemají jiného účelu, než abys velmi drazé zaplatil, co od něho kupuješ. To věděl také Abraham a zaplatil Efronovi čtyři sta siklů stříbra, aby nabyl vlastnictví jeskyně. »Hedíje minní« (vezmi to ode mne jako dar), říká »prodávající« Arab. I Abraham musil zaplatiti trojnásobnou cenu jeskyně, která mu byla postoupena. Ale odpočíval ve stínu terebint!

Vedle vážných líkovníků vesele se směje svými květy indická melia azedarah. Je pokryta modrými a bílými zvonečky. K ní družil se blumeria alba z Bahainv s velikými sněhobílými květovými korunkami (umbellis). Její soused je okrášlen jako by malými kvetoucími housenkami, dýšícími vůní silně medovou. Květy tyto jsou obletovány tisíci třpytných broučků, velikými zářícími motýly, celou armádou bzučících včel . . . Kdybys byl chlapcem a měl v ruce sítku, nikdo by tě odtud nedostal.

A hned vedle roste východindická erythrina corallodendron s ohnivými šňůrami korálů. Dále zřít tu růžový indický strom s malými květovými kalíšky. A kol něho stojí vonné keře jako pážata.

Slychal jsi v biblické dějepřavě o vonných keřích dálné Arabie a ještě vzdálenější Indie. Zde je máš před svým zrakem . . .

Vidíš zde tři druhy klovatin, které s sebou

sledky české politiky jsou vlastně ovocem českých radikálů.

Krise ministerstva. Z nenadání vyvolal baron Heinold svoji nešikovností demissi polských ministrů Dlugosze a Zaleského a zároveň krizi v Polském kole. Poláci jsou totiž podrážděni slavnostní formou, ve které přečetl bar. Heinold Rusínům císařské poselství, a dále tou okolností, že zástupce ministerského předsedy opomněl zpravit o něm polské ministry. Parlamentní komise Polského kola odsoudila jednání bar. Heinolda a vyslovila mínění, že polští ministři nemohou za takových okolností setrvati v kabinetě. Následkem toho ministr krajan dr. Dlugosz ohlásil ihned demissi a ministr financí ryt. Zaleski bude ho asi následovati. Nato Polský klub sám prohlásil, že ztratil úplnou důvěru k bar. Heinoldovi a přerušil s ním veškeré styky. Císař naléhá co nejrozhodněji, aby krise byla v dobrotě urovnána.

V **poslanecké sněmovně** ukončeno 18. června jednání o služební pragmatice. Vojenské předlohy vyřízeny v branném výboru a rovněž rozpočet ve výboru. Na konferenci vůdců stran 18. června jednalo se o tom, která z obou předloh: branná či rozpočet, má být dána na denní pořádek. Většina českých stran a soc. demokraté žádala, aby byl nejprve vyřízen rozpočet. Porada vůdců byla bezvýslednou, proto o věci té hlasováno v plné sněmovně a tu 211 hlasů proti 150 rozhodnuto, že branná předloha má míti přednost před rozpočtem.

Lhostejnost českých poslanců k česko-německému vyrovnání. Dne 17. června konal v Praze Svaz českých poslanců na sněmě král. Českého schůzi, v níž podána zpráva o dosavadním stavu a postupu prací v dorozumívac. konferencích. Přítomni byli posl. Švelha, dr. Pazderka, dr. Kramář, dr. Fořt, dr. Pacák, dr. Podlipný, dr. Körner, dr. Preis, dr. Hnídek, Slavík a Hybš. Tedy z 96 poslanců pouze 11. Tato lhostejnost přímo zaráží. Tak pochopují poslanci agrární, kteří tvoří na sněmu většinu, své poslání.

Čeští radikálové zase komandují. Pod vlivem vítězství Rusínů v otázce universitní jistě poslanci čeští, kteří aspoň částečně pochopili poslání své, cítí se zahanbeni a malomocni. Čeští radikálové nemají na tom dosti a nanovo pánovitě prohlašují, že mají jednotný klub opustiti, neusnese-li se, že i při branných předlohách bude dělati vládě oposici. A ve schůzi Jednotného českého klubu 19. t. m. bylo schváleno hlasovati pro brannou předlohu, načež posl. Klofáč jménem nár. soc. přečetl usnesení, že Český Jednotný klub pokládá proto za neexistující, čímž z něho vystupují. Radikálové v planém hubaření a nadávání jsou mistry, sami však nemají nejmenší odvahy dělati vládě ani nejmenších obtíží. A většina českého poselstva nemá síly, aby se rázně postavila proti tomuto tříštění českých sil.

Hr. Tisza »vítězí« dále. Hr. Tisza s místopředsedy uherského sněmu byl přijat císařem velmi pochvalně. Audience tato měla prý slavnostní ráz, neboť panovník byl oděn ve velkou maršálskou uniformu se všemi řády. Oposice pokouší se rozdmýchat v zemi nepokoje; ale vláda nelení v potlačování všech protestů. Sněmovna jest stále obsazena vojskem a policií a vyloučení opoziční poslanci demonstrovati stále před sněmovnou. A ve sněmovně také není ticho; Justh ohlásil, že oposice bude pokračovati v lomozné obstrukci. — Sněmovna magnátů schválila brannou reformu, vojen-

vezl kupci madiánští. Oko tvé se zálibou spočine na keřích, z nichž připravovalo se proslulé vonidlo, jehož jméno nám i spisovatelé klassičtí zachovali, totiž »kyfi« (egyptsky »kupi«), »dvojnásob dobré.« — Ty malé keře tam dávají klovatinu vonnou, zelenavou, snadno rozpustitelnou a hustou. Jmenují se arabsky »ladan.« Vonidla z nich připravená nalézají se na dně staroegyptských hrobův, a jejich vůni možno dobře rozeznati mezi vonidly, jež sloužily ku balsamování mrtvol . . .

Tyto keře skytaly vonné koření, jehož odvarem bývaly pečlivě vymývány dutiny břišní staroegyptských mrtvol a potom naplňovány myrrou, ladanem a jinými vonnými věcmi, smíchanými s drobotinami a figurkami náboženskými z drahocenných kovů, z kamene neb porcelánu. Takto připravená mrtvola byla uložena do sudy, v níž ponechána byla sedmdesát dní. Maso a sva-ly byly sodou ztraveny, i nezbyla než začernalá kůže, která přilnula ke kostem, jakož viděti lze v muzeu kahýrském. Pak byla mrtvola obalena páskami z látky přejemné. I tato byla napuštěna drahocennými vonidly, pryskyřicí, růžovým olejem a balsámem . . .

Zřít zde dále i několik nádherných oliv, symbolů míru, požehnání, útěchy . . . Zelenající se větvička tohoto stromu v zobáčku holubice zvěstovala Noachovi v arše konec strádání, počátek života nového . . .

Žádnému stromu nevzdává Písmo tak velikou chválu, jako olivě.

Joatham oznámil duchaplnou bajkou o stro-mech, lež si volily krále, obyvatelům města Si-

Literární zprávy z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

*Doporučujeme pozornosti P. T. pánů duchovních
poslední literární novinky:*

	K
Zavoral: „Kázání o Nejv. Svátosti Oltářní“	1.—
Žák S. J.: „Chléb duchovní.“ Krátká a prakt. rozjímání na každý den v roce	3.—
Ondroušek: „Eucharistická kázání“	—80
Ocotek: „Neznámý mezi svými“ (upřímné slovo v eucharistickém roce)	—20
Röggli: „Promluvy zpovědní“	3 30
Bajin: „Obilí, které vzchází“ (román)	2 40
Kachník: „Naši femesinai“ (život a soc. poměry)	—50
Baar: Kohouti (řada II. Farských historek)	2 50
Kempenský: Násil. Krista, v kůži skv. váz.	4.—
Kiefl: Eid gegen den Modernismus	—60
Wedewer: „Die Gesellschaft Jesu“	—48
„Ordo Divini Officii ab utentibus Novo Psalterio“	—45
Pustetovo vydání „Psalteri“ v následujících úpravách stále na skladě:	
brožovaný výtisk	1 20
v černé plátěné vazbě s červ. ořizkou	2 10
v kožené vazbě s červenou ořizkou	2 90
v kožené vazbě se zlatou ořizkou	3 40
v chagrenové kůži se zlatou ořizkou	4 60
Pro dostatečnou zásobu možno nám obratem posloužiti.	

Upomínky k sv. přijímání jakož i obrázky svatých u velikém výběru stále na skladě.

Růžence kostěné, kokosové, perleťové, pro mládež, tucet K. 2.—, 2 20, 2 60.

Upomínky k sv. přijímání, umělecké reprodukce, po 12, 16, 19, 20, 30 h.

Opětne upozorňujeme na nové dílo Dr. Nováka Xav. C. SS. R.: „Kněžské problémy“. Poslední kritiky přivítaly s nadšením toto dílo. Kdo ho z pánů duchovních postrádá ve své knihovně, neotálejte s objednávkou, neboť náklad kvapem dochází.

Obracejte se ve svých literárních potřebách na své knihkupectví, které Vás vždy řádně obslouží.

Sváj k svému!

Družstevní knihkupectví, nakladatelství, závod hudební a papírnictví v Hradci Králové, Adalbertinum.

ský trestní řád a zvýšení branců pro honvědy pětišestinovou většinou.

V Chorvátsku dal Cuvaj odkrýti nové spiknutí. Spoluvinníky Jukičovy vyhledává policie až u jihoslovanských studentů na vysokých školách pražských.

Válka italsko-turecká. V Turecku provádějí rozsáhlá vojenská opatření proti chystanému útoku italskému na pevninu maloasijskou a Dardanely nebo Soluň. — Zástupci 12 ostrovů obsazených Italv usnesh se žádati za spojení ostrovů s královstvím řeckým. Kdyby to nebylo možno, žádají pro ostrovy úplnou samosprávu.

chemu csud, jenž na ně čekal . . . » . . . Šli stromové, aby pomazali nad sebou krále, i řekli k olivě: Panuj nad námi! Kterážto odpověděla: Zdaliž mohu přestati ploditi olej svůj, jimž uctíván bývá Bůh i lidé, a jíti, abych trmácela se vládou nad stromy? — I řekli stromové k fíkovníku: Pojď, a přijmi království nad námi! Kterýžto odpověděl jim: Zdaliž mohu přestati nésti ovoce své tak sladké a chutné, a jíti, abych trmácel se vládou nad stromy? — I řekli stromové k révě: Pojď a kraluj nad námi! — I řekla jim réva: Zdaž mohu přestati ploditi víno své, kteréž těší Boha i lidi, a půjdu trmácti se vládou nad stromy? — I řeklo všecko stromové k trní: Pojď ty, kraluj nad námi! A řeklo trní k stromové: Jestliže upřímně ustanovujete mne králem nad sebou, pojďte, utíkejte se pod stín můj; ne-li, vyjde oheň z trní a ztráví i cedry Libánské.« (Soud. 9, 7—15).

Když Joatham tato slova k obyvatelům Sichienu mluvil, stál na hoře Garizim. Třemost tohoto příravnání poznáváš teprve na místě, kde bylo předneseno. Od hory Garizim odštěpuje se řada skal. A zrovna před Sichémem jedna z těchto skal vyčnívá v podobě trojúhelníku. Kdo čte tuto bajku na tomto místě, nemůže býti v pochybnosti, že to bylo na této trojhranné skále, s níž Joatham svoji bajku přednášel. Mohl býti odtud i snadno slyšen. Hrdinové jeho bajky stáli tu všichni před ním: pilyovník, nekrásnější a nejčetnější strom sichienský; proto jej označil jako oprávněného vladaře stromů. Pak fíkovník a réva. Konečně trní, jehož dříví užívá se tu jako paliva a jehož neplodnost kontrastuje na úbočích hory s bujnou zelení ušlechtlejších jeho bratrů.

Diecéšní eucharistický sjezd duchovenstva v Hradci Král.

V letošním eucharistickém roce bývají pořádány v jednotlivých zemích mocnářství našeho sjezdy a pobožnosti k uctění svátostného Spasitele. Také v diecési královéhradecké uspořádal diecéšní eucharistický komitét valný sjezd duchovenstva na svátek Božského Srdce Páně.

Sjezd nabyl nevšedního lesku tím, že se ho účastnil vedle četného kléru obou národností J. Exc. nejdp. biskup dr. Doubrava, jenž přichvátal ke sjezdu z visitační své cesty, a že dostavili se četní šlechticové a šlechtičny, kteří zasedají v eucharistickém diecéšním komitétu. Zejména dostavili se J. Exc. hrabě Sternberg s chotí, hrabě Kinský s chotí, hrabě Mensdorf s chotí, hrabě Černín s chotí, hraběnka Dobřenská, hraběnka Stubenbergová, baronka Parishová a všechny dámy místního komitétu.

Slavnost započala v 8 hodin ráno vzletnou promluvou vdp. superiora Strýhala S. J. v kostele seminářském, načež sloužil J. Exc. nejdp. arcipastýř slavnou pontifikální mši sv. za četné assistence. Na kruchtě provedli pp. bohoslovci řízením dp. docenta církevního zpěvu Cibulky úchvatnou skladbu Pickovu. Po mši sv. konala se valná schůze diecéšního komitétu v sále Adalbertina za přítomnosti výše uvedených členů komitétu a účastníků sjezdu.

Poradu zahájil Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Doubrava srdečnou promluvou o významu letošního eucharistického roku, uvítav přítomné členy i hosty, načež přikročeno k programu schůze. Nejprv přednesl vsdp. dr. Jindra svůj referát »O kulturním významu Eucharistie«, v němž uhlazenou formou vystihl nepopíratelně blahodárny vliv nejsvětější Svátosti na poli náboženském, politickém, etickém, vědecko-uměleckém a ekonomickém.

Po obsažném referátu p. dra. Jindry ujal se slova gymnasiijní professor vdp. A. Brix, jenž ve vzletné řeči vylíčil Eucharistii jako středisko světových dějin.

Po odborných referátech nastínil jednatel diecéšního komitétu p. kanovník dr. Reyl pracovní program komitétu, jemuž je pečovati o opatření příspěvků na sjezdové výdaje, agitovati pro četné obelání kongresu vídeňského a pořádání pobožností eucharistické v diecési. O jednotlivých bodech pracovního programu se rozvinula debata, již parlamentárním způsobem uhlazeně řídil sám J. E. nejdp. biskup a kteréž se účastnili četní řečníci.

Při debatě byly podány a přijaty následující návrhy: 1. Kostelní sbírky budťež všude tam provedeny, kde se dosud tak nestalo. Příspěvky, výsledek sbírek a dary na výlohy sjezdové budťež diecéšnímu komitétu odvedeny nejdéle do 15. srpna t. r. 2. Ve všech spolcích budiž zřízen cestovní fond pro nemajetné členy spolku, aby se jim mohla poskytnouti podpora na cestu do Vídně. Někteří členové šlechty při bodě tomto prohlásili, že svým nákladem vypraví některé účastníky kongresu do Vídně. 3. Spolky katolické poskytněte také dle možnosti příspěvek na výlohy kongresové a duchovenstvo vykonejž vedle kostelních sbírek vikariátní sbírku mezi sebou. Při tom poznamenal p. kanovník dr. Reyl, že v Hradci Králové sbírka mezi duchovenstvem byla již zahájena.

4. Účastníci kongresu z jistého kraje, neb jistým vrstvám náležející, utvořte skupiny a přihlaste se ve Vídni ústřednímu komitétu jako skupiny s udáním doby svého příjezdu do Vídně, protože

Ve starém Orientě bývalo zvykem v době války ničiti sady nepřátel . . . V jednom egyptském nápisu asi ze 30. století př. Kr. čteme:

»Vojsko vytáhlo v boj i vyvrátilo opevněná místa.

Vojsko vytáhlo v boj i zničilo olivové zahrady i vinice

v zemi nepřátelské.

Vojsko vytáhlo v boj i zapálilo veškeru úrodu polní.«

Assyrský velkokrál Salmanassar podává následující podrobnosti o své výpravě proti Hazaelovi Damašskému:

»V osmnáctém roce vlády své po šestnácte Eufrat jsem překročil

Hazael Damašský na sílu vojáků svých se spo- léhal

S ním bojoval jsem, porážku jsem mu způsobil

Pronásledoval jsem jej, V Damašku, královském jeho městě, sevřel jsem jej,

jeho sady jsem zporážel«

Tiglat-Pilezar III. popisuje porážku Rasin-a Damašského takto:

. . . »Jeho (Rasin-a) vojevůdce živé jsem zabil a dal jsem je vraziti na kůl a vystavil jsem je na odív jejich zemi . . .

Damašek, město jeho, jsem oblehl a jako ptáka v kleci

jsem jej tam uzavřel

Jeho sady, jež byly bez počtu, jsem posekal a neušetřil ani jediného.«

tak lze docílit jistých výhod. Skupinám přijdou na nádraží naproti vůdcové, zavedou své hosty do jejich bytů, opatří jim po Vídni průvod, poskytnou rady atd. Odporouči se také, aby příslušníci jedné skupiny neb jedné osady si stanovili předem některé místo ve Vídni (na př. některý kostel, školu aneb hotel) za středisko, kde by ráno aneb večer vždy se sešli. Opatření toto ve velikém městě je velmi výhodné a zabezpečuje potřebným včasnou pomoc a radu.

5. J. Exc. nejdp. arcipastýř prohlásil, že kněží, kteří se kongresu účastní, poskytnou se výhody v tom směru, že mohou přeložiti na jiný vhodný den nařízené triduum v září, a že jejich zástupcové obdrží v den 15. září fakultu binační. Po obsažné a věcné debatě skončena byla porada doslovem J. Exc. nejdp. biskupa, jenž vzpomenuv obou nejvyšších reprezentantů autority, provolal »Slávu« sv. Otcí a J. V. císaři, což bylo bouřlivým souhlasem přijato. Pro pokročilou dobu schůze skončena Načež odpoledne odbyvala se pobožnost v kostele seminářském k uctění vystavené Velebné Svátosti od 2 do 5 hodin za vedení vdp. spirituála Černého, jenž ve všech 3 skupinách kněží, bohosloven i lidu konal rozjímání a adorační modlitby.

V prvním oddílu účastnil se adorační hodiny vedle některých šlechtických členů komitétu J. E. nejdp. arcipastýř, jenž po skončené pobožnosti ihned povozem odcestoval do Chrastí, aby pokračoval ve visitační cestě. Dlužno poznamenati, že hlavní oltář kostela semináře byl nádherně a vkusně ozdoben několika sty rostlinnými květinami.

Eucharistický sjezd diecéšního kléru měl skvělý průběh a byl v každém směru zdařilým. —i.

Zprávy organizační a spolkové.

Program sociálního, fečnického a účetnického kursu v Hradci Králové od 21. do 27. července: Dr. Šulc: Volná myšlenka. Náš poměr k ostatním stranám. Darwinismus. Rok 1915. Ve schůzi agrárníků. — Dr. Reyl: O křesťanském charakteru. Nauka o fečnictví. Základy české politiky. — Dr. Jindra: O eucharistických sjezdech. — Dr. Doskočil: O pravosti sv. evangelií. — Cís. rada Čermák: Účetnictví hospodářské a obchodní. — Dp. Konečný: Katolický zemědělec a agrárník. Ve schůzi soc. demokratů. — Dp. Vlček: Hospodářské naše úkoly. — Dp. Kepll: Ve schůzi mládeže. — Dp. Sahula: Úkol dopisovatelů. Kursovní noviny. — Pan Katnar: Dělnické hnutí v zemích cizích a českých. Programové požadavky křesť. dělnictva. — Pan Fait: Požadavky femeslnictva. — Slečna Kosařová: O ženské otázce. — Pan Šupka: Organise. — Pan Petr: Myšlenka orelská. Všeodborové sdružení křesť. dělnictva. — Dne 28. sjezd katolických spolků, křesť. soc. organisací, Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva a župní slet Orlů. — Večery budou věnovány praktickým cvičením v debatě a zkouškám. Z uvedeného programu jest jasno, že kurs podstatně prohloubí náboženské a sociální vědomosti účastníků. Přihlášky do kursu čiňte ihned u jednatele kursu J. Poláka, strojnístra v Hradci Králové (Adalbertinum). Příspěvek na byt a stravu za celý týden 12 K račte zaslati pošt. poukázkou hned s přihláškou. Přihláška musí obsahovati: jméno a příjmení, zaměstnání a bydliště. Podrobný rozvrh hodin a příslušné instrukce budou každému zaslány v týdnu před

A spousty, způsobené strašlivými vojiny Sen-nacheribovými, líčí Isaiáš (33, 8—9) těmito slovy:

»Zpuště jsou cesty, pocestní nechodí po nich. Země kvílí a zemdlena jest.

Liban jest zalhanben a zešpinavěl,

Sáron učiněn jest jako poušť,

Basan i Karmel pozbyly své zeleně . . .«

A tento prastarý způsob msty bují dodnes v Orientě

Nejen sady Ezbekiyské, ale i ulice a nejbližší okolí Kahýry krášlí skvostné akácie. V zahradě Ezbekiye s obdivem patříš na Albizzia Lebeck, pak akácii Lebeck-ovu, strom to nádhery veliké; zde zase akacia faresinosa, akácie nilská s krásnými listy mimós a něžnými žlutými květovými hlavickami tě poutá.

Téměř všude na poloostrově Sinajském jsem se setkával s akátem. Arabové jej tam nazývají »seřál.« Od této arabské akácie musíš dobře rozlišovati náš akát, pocházející ze severní Ameriky (roblinia pseudacacia). Akácie arabská patří k roslinám citlivkovitým (mimoseae), kdežto náš akát patří k rostlinám motýlokvětým (papilionaceae). Akát sinajský má veliké trny a poskytuje prýskyřnatou klovatinu, známou pode jménem »arabské gumy.«

Víme z Písma, že — mimo jiné — oltář kadidlový či zlatý v přenosném svatostánku byl zhotoven ze dřeva akátového (hebrejsky »šittim«). Na něm každodenně ráno a večer páleno bylo kadidlo. A oltář zápalný téhož svatostánku, na němž Bohu byly přinášeny oběti krvavé, byl kolkolem

zahájením kursu. Doufáme tudíž, že účastenství bude značné, protože učíte přihlášky co nejdříve, abychom mohli vykonati nutné přípravy ubytovací. — Dr. Fr. Reyl, rektor, J. Polák, jednatel.

Výstraha katolickým organizacím. Jakýsi podvodník Tesařík obchází naše organizace, žádá výpůjčky a láká různým jiným způsobem peníze. Proto žádáme, aby naši lidé tvrději mamiče odevzdali bez meškání četnictvu.

Ústí nad Orlicí. Zábavní odbor katol. spolků v Ústí n. O. sehral na ukončení zimní a jarní sezony v neděli dne 9. června divadelní kus »Pasačka z Lúrd«, na našem jevišti již po třetí. Ač počasí vábilo každého do přírody, přece sál byl obecněm přepíněním. V poslední chvíli, kdy lístky byly již vyprodány, onemocněla vážně sl. Pávková, která měla jednu z hlavních úloh (kněžny), tak že se zdálo, že bude po představení. Na žádost však sl. Janderové a sl. Kepplové převzala úlohu tu sl. Andresová odpoledne před samým představením a večer bez zkoušky ji sehrála tak výtečně, že u obecně nadání její vzbudilo údiv a odměněna byla neutuchajícím potleskem. Srdečný dík vzdáváme jí veřejně za její obětavost. — Přes zimu odbor náš sehrál tyto hry: Staří blázni, Modlitba na hřbitově, (obě hry se opakovaly), na Vánoce sehrána byla hra: Bůh-Láska v jeslích. Tento kus se třikrát opakoval a byl by se na četné žádosti ještě opakoval, kdyby hráci, zvláště děti, nebyli příliš znaveni. Obecně přišlo i z dálného okolí tolik, že při představeních bylo vždy přecpáno. Kus nacvičil vlp. Tužín. Po Vánocích sehrány Bogněrovovy hry: Paní revírnicková a její Tóny, Cikáncina pomsta, Teta mistra Štycha. Dne 25. března sehráno: O braz Panny Marie. Tyto hry všechny se opakovaly. Mimo divadla pořádána Mikulášská zábava s nadílkou a četnými sólovými výstupy. Na počátku zimy pořádány pro naši mládež taneční hodiny, které byly ukončeny věnečkem. Na ostatky konán byl ples katol. spolků a 16. června zábava ve prospěch »Orla«. Režisérem odboru je neúnavný a obětavý pan Jos. Malý, předsedou vlp. J. Tužín. Škoda jen, že spolky naše nemají většího sálu spolkového: S pomocí Boží bude však i tomu možno. Koupily v poslední době naše katol. spolky sousední domek, kamž hodlají sál rozšířit a zařídit ho zároveň na vhodnou »Orlovnu«.

Křesť. železniční zřizenci! Na den 29. června 1912 svolává odborová rada železniční pro král. České ple-nární schůzi všech křesť. smýšlejících železničních zřizenců, zastoupených v různých služebních kategoriích, do Prahy-I. na 10. hodinu dopolední do domu Jednoty katol. tovaryšů na Anenském náměstí (blíže Karlova mostu). Prosíme o vážnou agitaci do této schůze, jež jest poslední před určeným sjezdem. Též prosíme bývalé naše říšské pány poslance, aby i oni mezi nás se dostavili a podali pomocnou ruku k dílu. Práce jest docela snadná, ale musí se jí každý bez rozdílu chopiti skutkem. Máme mnoho zameškáno na poli organizačním jak v práci veřejné tak i domácí. Naše železniční otázka jest zahrnuta v různých paragrafech, kde jest třeba velkého řešení. Aby nemohl někdo jiného přesvědčení přerušiti naši schůzi, prosíme, aby si každý zaopatřil legitimaci, podepsanou místním katol. spolkem neb farním úřadem. Prosíme o hojnou účast a čilou agitaci pro tuto důležitou schůzi. — Železniční rada.

Valná hromada Plova spolku koná se dne 27. června 1912 o půl čtvrté hodině odpolední v sále Jednoty katol. tovaryšů v Praze s tímto pořadem: 1. Čtení protokolu minulé valné hromady. 2. Zprávy funkcionářů: jednatele, pokladní a revisorů účtů. 3. Doplňovací volba výboru. 4. Volné návrhy.

obklápen deskami akátovými, plechem potaženými.

Tu a tam tvůrce sadův Ezbekijských vkusně zasadil tamaryšky (tamarix mannifera). Daří se tu výborně.

Zajímají především biblistu. Rád vzpomínám na tyto milé keře. Připomínají mi sice mnohé svízele a útrapy cesty poloostrovem Sinajským, ale i mnohou hodinu útechy a nadšení nejčistšího. . . Převyšovaly v tichých údolích poloostrova jiné nizoučké, zdánlivě polosuché keře, které celá údolí naplňovaly silnou, příjemnou vůni. Sinajští Arabové nazývají je »tarfá.« Jsou pochoutkou velbloudů: není je možno někdy od nich ani odtrhnouti. Pravou domovinou jejich jsou údolí et-Tarfá a eš-Šejch. Dosahují jistě výše až sedmi metrův a tvoří celé lesíky. Ode května až do července: skytají tak zvanou mannu. Píchnutí malé mšice (coccus manniparus) v útlounké nahnědlé jejich větvičky má za následek, že z nich vytéká hustá, jasná klovatina. Padá v podobě podlouhlých zrnek k zemi, brzy tvrdne, dostává barvu žlutohnědou a chutná jako med. Tamější beduíni nazývají tato zrnčka »man es samá«, t. j. manna nebeská. Sbírají ji před slunce západem. Dříve tak nemožno učiniti, jelikož její zrnčka za vedra denního se roztavují. Požívají jich jako příkusu ke zkornatělému svému chlebu.

Je jistá podobnost této manny tamaryškové s mannou biblickou. Ale její rozdíly jsou též velké.

Vedle tamaryšků trní v parku Ezbekijském Jaracanda a Ponciana regia. Daleká jest jejich do-

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada učinila dne 17. června t. r. tato usnesení: Schválen byl návrh fy. Kress a Bernard na zřízení obecní plovárny na řece Orlici v zátocce, která regulací řeky povstane na rozhraní katastru městského s katastrem Slez. Předměstí při aleji, vedoucí od nemocnice k soše sv. Marka. Prozatímní koupadlo pro studující vykazano bude v dohledné době, což sdělí se s říditelstvími zdejších středních škol. — Oznámení Družstva »Komenium«, že do ubytovací studentské komise zvoleni byli pp. prof. Ruffer a knihkupec Tolman, vzato na vědomí. — Taktéž i oznámení c. k. okresního hejtmantství, že c. k. zem. šk. rada poukázala subvenci pro lyceum pro rok 1912 v obnosu K 5400.— a že totéž udělilo povolení k užívání pekařské dílny v domě čp. 403 p. B. Hakenovi. — Žádosti p. J. Nevyhoštěného za udělení povolení ku zřízení kolny při jeho novostavbě nebylo vyhověno. — Povoleno bylo zřízení krámu z bytu v domě čp. 366 pl. Idě Vavruškové, a zřízení lázně a verandy ve vile p. Dra Rudolfa čp. 343. — Firmě J. F. Langhans povoleno postavení výkladní skříně při domě čp. 153. na Vel. náměstí. — Provedení výzdoby pravé nábrežní zdi na Orlici zadáno bylo firmě Kress a Bernard. — Okrašlovacímu spolku v Novém Hradci Králové udělen byl příspěvek pro rok 1912 v obnosu 10 K. — Lístky rybářské vydány budou za obvyklých podmínek pp. K. Holanovi, Jos. Kubálov, Fr. Krejzovi, Fr. Prodlovi, Jos. Jiroutovi a Janu Kejvalovi. — Uděleno bylo povolení ku stavbě rodinného domku na parc. č. 135-2 »u Kapličky« p. Ed. Přikrylovi.

Upozornění. Městská rada upozorňuje obecnstvo, že v zájmu správného vyřizování je nutno, by žádosti a p., které mají přijíti na program pondělních schůzí městské rady, nutno v podacím protokole odevzdati nejdříve každý pátek dopoledne. Podání, došla později, budou odložena až do schůze následující.

Výlet spolku »Anežky« vydal se dne 9. června znamenitě. K velikému zdaru ovšem tentokrátě přispělo krásné počasí, které přilákalo na Slezské Předměstí do zahrady p. Špryňara veliké množství obecně. Různé, dobře volené atrakce přispívaly k animované zábavě. Sólové výstupy byly provázeny velikou pochvalou. Mládež pak holdovala vesele tanci až do pozdního večera. Spolek »Anežka« vzdává díky všem šlechetným dárcům a dárkyním, kteří jakýmkoli způsobem ku zdaru výletu přispěli. Zaplať Bůh!

Matiční koulení o ceny. Dodatkem ku zdařilé matiční slavnosti letošní pořádá místní odbor Ústřední Matice Školské v Hradci Králové v neděli dne 23. t. m. velké koulení o ceny za lask. ochoty p. hoteliera J. Košťála v zahradě Adalbertina. Začátek o 2. hod. odpo. za každého počasí. Pro pp. účastníky této zábavy opatřeny jsou pěkné ceny: 1. Stříbrné kapesní hodinky. 2. Budíček s koněm. 3. Hliníková miska a jehlice z amer. zlata. 4. Příbor líkérový. 5. Deštník. 6. Budíček. 7. Krabice dopis. papíru a šperk z amer. zlata. 8. Postříbená tabatěrka. 9. Věšák. 10. Váza a popelníček. 11. Sklenice a teploměr. 12. Láhev vína. 13. Kalamář a kovové knoflíky. 14. Těžítko (jelen). 15. Stojan na doutníky a kovové knoflíky. 16. Těžítko (kůň). 17. Popelníček (medvěd). 18. Dvě krabice mýdla. 19. Kalamář a pohled na Hradec. 20. Citerka s pouzdrém.

Pro Ústřední Matice Školskou zaslal p. JUDr. Jaroslav Kavallr v Hradci Králové obnos K 50.—, které jako dobrovolnou pokutu zaplatil p. Alois Lederer ml. v Hradci Králové v trestní věci pro urážku na cti. Michala Haušky, skladníka dráhy v Hradci Králové II.

mořina Oba tyto stromy jsou vzrůstu obrovitého, krásy majestátní. Jejich koruny podobají se hávům královským. Oba zdobí královské diademy. Jaracanda je okrášlena jasně modrými, téměř metr vysokými květy a Ponciana květy jasně šarlachovými. Každý květ je obrovskou kyticí. Jsou to králové stromů.

A ještě více žasneš nad krásou sudanské Kegelie pinnata v přičině květů pohádkových a rovněž takových plodů. S jeho větví obloukovitě visí květy zdělí lidské ruky, v podobě velkých zvonů květových. Uvnitř jsou čarokrásně jasně zabarvené. Jako by to byl zlatý samet — od žluté až do hluboce hnědozlaté toniny. Jejich zvonky jsou překrásně modelovány a ještě krásněji zbarveny.

Na západním konci parku jest malý zahradní labyrint. Vidíš tam rybníčky, obklíčené vysokými bambusy. Poblíž břehů bují papyrus, podobný našemu rákosí.

Mimoděk vynořuje se ti obraz vznešené decery faraonovy, které tradice dává jméno Thermutis. Zachránila pacholátko Mojiše. Jeho matka Jochebed připadla na myšlenku, aby vložila své ro-bě do ošitky ze sítí. V textu hebrejském zve se tato ošitka »tebat gomé« t. j. malá skříňka z papyru. Egypťsky nazývá se »debet kám.« Toliko v Egyptě užívalo se loděk z rákosí, t. j. z papyru. Princezna šla se koupat s komonstvem svým do Nilu. Jeho zvolna plynoucí vody nehrizily nebezpečím, že by malá ošitka byla proudem odnesena z prostřed rákosí. V dobách, kdy rákosí papyrové, jež nyní nalézá se ještě na Bílém Nilu, rostlo v průtočích Delty, bylo jistě velmi husté a tvořilo

Obchodní, živnostenská a průmyslová činnost v Hradci Králové shledala při revizi nákladních listů, že se velice zhusta používá nákladních listů opatřených 10 h kolkem i tam, kde by stačil nákladní list opatřený kolkem 2 h. Považuje za nehospodárné, aby se platily větší kolkové poplatky, resp. používalo nákladních listů větším kolkem opatřených než nezbytně je třeba, upozorňuje, že do vzdálenosti 38 km dostačí nákladní list opatřený 2 hal. kolkem, který se v drobném prodeji za 3 h prodává.

Abiturientům c. k. gymnasia v Hradci Králové z roku 1887. Kollegové! Čtvrt století uplynulo, co jsme se rozešli do světa. Nebude zajisté nikoho, kdo by si nepřál setkat se po tak dlouhé době s druhy z mládí. Proto sejdeme se — i spolužáci z let 1879—87 — ve dnech 28. (dopoledne) a 29. července t. r. v Hradci Král. Přihlášky nejdéle do 6. července. Blížší zprávy podá: Ant. Pochmon, redaktor v Hradci Králové a Jan Šandera, c. k. professor v Náchodě.

Valná hromada spolku »Samostatnosti« odbývá se v pondělí dne 15. července 1912 o 8. hodině večer v Adalbertinu. P. T. páni členové se žádají, by se v určitém čase do schůze dostavili v plném počtu, poněvadž program jest velice důležitý.

Přírodovědecký klub koná tuto neděli exkursi na rašelinu v okolí Velké Bělče, Krňovic a Štěkova. Schůzka o 1 hod. u nemocnice. Hosté vítáni. Druhý oddíl odjíždí o půl 3. hod. do Třebčovic a odtud do Štěkova.

Odměňování hospodářské čeledi. Z dotace založené příspěvků státu, zemědělské rady pro království České a okresního výboru v Hradci Králové uděleny byly hospodářské čeledi ve zdejších okresech za dlouholeté a věrné služby následující odměny: po 75 K: Václavu Malému v Bělči, Aloisu Horáčkovi v Lípě, Josefu Kobližkovi v Placicích, Marii Daňkové v Placicích, Antonínu Daňkovi v Placicích, Anně Kuželové v Polánkách, Aloisii Bukovské v Předměstích n. L., Františku Ziklovi v Řibsku, Marii Šlechtové ve Stěžerách, Marii Vlasákové ve Svob. Dvorech. Po 50 K: Anně Plšové v Plotištích n. L., Frant. Havrdovi v Plotištích n. L., Františce Jégrové v Rozběřicích, Janu Dobřenskému ve Stěžerách, Frant. Částkové ve Svobod. Dvorech.

Pro odměňování koní, jež letošního roku konati se bude dne 10. července o 9. hod. dopolední v Kuklenách, usnesl se okresní výbor z okresních prostředků poskytnouti na odměny příspěvek 450 K. Příspěvků toho použito býti může výhradně na odměny pro držitele malých usedlostí zdejšího okresu a sice v první řadě pro chovatele hřebčinek a klisen po prvé krytých teplotrevného neb hřebčinského rázu.

Seznam cen na týdenním obilním trhu v král. vě-mném městě Hradci Králové. 1 hl: pšenice K 18.20 až 18.80, žito K 17.20 až 18.10, ječmene K 15.40, ovsy K 11.30 až 12.20, vike K 24.— až 30.—, hrachu K 24.— až 30.—, čočky K 40.— až 50.—, jahel K 28.— až 32.—, krup K 28.— až 50, brambor starých K 7.— až 8.—, 1 q brambor nových K 30.— až 34.—, 1 hl máku K 90.— až 100.—, 1 q žitných otrub K 18.50, pšeničných otrub K 18.—, 1 kg: másla čerstvého K 2.88 až 3.60, sádla vepřového K 2.20, tvarohu K —.48 až —.50, 1 vejce K —.07 až —.08, 1 kopa okurek K 18.— až 19.—, 1 hl cibule K 20.— až 22.—, 1 kopa drobné zeleniny K 1.— až 1.60, 1 kopa mrkve K 1.60 až 2.40.

Na týdenní a obilní trh dne 18. června v Hradci Králové konaný, přivezeno bylo: hl: pšenice 36, žito 91, ječmene 23, ovsy 131, lněného semene 3, okurek 95 kop, cibule 35 hl, drobné zeleniny 46 kop, mrkve 45 kop, brambor starých 76 q, nových 1 q, podsvinčat 412 kusů, kůzlata 3.

III. porotní období u c. k. krajského soudu v Hradci Králové počíná 1. července. Vylosování jsou následu-

příhodné místo pro koupel královskou, zastihující je hustým stínem. Sestra dítky Maria znala asi toto zátiší.

Mimo papyrus zřítíš na zmíněných rybníčkách lotos v celé majestátnosti. Je to skvostná vodní růže barvy červené. I ona kdysi pokrývala hladinu otce řek — Nilu. Reliefy kahýrského musea svědčí, že tato nádherná květina byla miláčkem ženského světa starého Egypta.

Jeden takový reliéf předvádí nám na oči vybranou danskou společnost na břehu řeky. Jsou v úboru nejkrásnější. Když se byly usadily, přicházejí otrokyně. Věnci přišle dámy nejvybranějšími k. . . údolí Nilského. Zdobí jimi jich hlavy, prsa i klín. Doba jarního květu lidstva, doby jeho krásné mladosti. . .

Jak je v tomto zátiší krásno, milo, útulno! Nad tvou hlavou velebně šelestí královské palmy korunami, větvemi a větvičkami i nepřirovatelná Ponciana regia a neméně ladná její družka Jaracanda. Šero snáší se pomalu nad stromy. Na blízkých rybníčkách cudně uzavírá lotos své kalichy — po obou straně, komůrku svou uzavírající. Usíná. Nad palmami a lotosem třeptá se v nočním klidu hvězdnatá obloha Egypta . . . Zdá se, jako by tě ovíval dech Boží z blízké Svaté Země, jako by se ti byl otevřel kratičkový pohled do květeny starozákonní, tak milý, tak vábíví! — Zůstal-li nám z bývalé nádhery ráje pozemského jen slabounký jeho odlesk na této zemi, jest nám její především hledati v přerůzných, příjemných a úchvatných formách, barvách a osvěžujících vůni květeny, dosud neorušené . . .

hlí porotcové: ředitel E. Riedel v Ruprechticích, rolník J. Čapek v Brzicích, rol. F. Munzar ve Verdeku, rol. J. Havetka v Černilově, rol. F. Novák v Kránsnici, Prt. Ludvík v Kuklíně, řezník J. Kotland v Pouchově, J. Zrůst na Praž. Předměstí, rol. F. Krb ve Štěnkově, rol. M. Morávek ve Svob. Dvorech, host. A. Juliš v Jaroměřu, továr. K. Zöllner v Častolovicích, rol. F. Vogel v Čestlicích, obchod. Ot. Pitter v Týništi, host. F. Poláček v Uřinovicích, mlynář Ad. Effenberger v H. Orlici, továrník H. Holzner v Hronově, obchod. J. Hejzlar v Náchodě, knihtiskář H. Lustig v Náchodě, rol. V. Holeček v Bohuslavicích, majitel tkalc. F. Bauer v Pasekách, pekař F. Stára v N. Městě n. M., obch. J. Zlatník v Nahořanech, řezník A. Zahradníček v Dobrušce, rol. J. Andrys v Mokrém, sládek A. Smělý ve V. Ledhují, kupec D. Finger v Rokytnici, obch. J. Žabokříský v Ještěticích, mlynář J. Macháček v Lukavici, rol. A. Umlauf v Dol. Adrsbachu, rol. J. Spitzer v Dol. Verneřovicích, obch. Ed. Lída v Úpici, rol. F. Pank v Mistrovicích, sládek B. Glückselig v Žamberku, náhradní porotcové vesměs z Hradce Králové: řed. J. Císar, host. P. Hyršl, host. A. Jeřábek, továr. J. Katschner st., host. F. Košťál, mistr zedn. J. Kraus, obch. R. Štorch, obchodvedoucí Jos. Tittl.

Zemřel Josef Scheiwl, malíř korunovačnických klenotů. Kdysi v Čechách populární historický a náboženský malíř Jos. Scheiwl, zesnul po delší chorobě 10. června, jsa stár 79 roků. Zemřelý, rodák královéhradecký, po krátkých studiích na reálce a pak na hradeckém gymnasiu, odebral se do Prahy na malířskou akademii, kde r. 1852 byl žákem prof. Engertha, známého malíře romanticko-historických obrazů. U Engertha vytvořil Scheiwl svůj první historický obraz »Karel Stuartovec«, pak maloval velké dílo z dějin českých »Svatá Ludmila, častující své vrahy« a celou řadu dalších historických i náboženských obrazů. Scheiwl vyzdobil mnoho českých kostelů a oltářů obrazy světců, spoluúčastnil se výzdoby Thunova paláce na Malé Straně, navrhoval allegor. sgrafittu na vyšší dívčí škole v Praze atd.; pracoval však s neobyčejnou plní jako ilustrátor mnohých, kdysi známých čes. publikací, a Zapovy kroniky čes. moravské, zůstáváje věrným až do pozdního stáří malířskému směru nazarenskému a nesmělému realismu, který byl ideálem malířské generace v době života našeho Führicha, Hellicha, Lhoty a jiných, dnes již zapomenutých malířů českých. České korunovačnické klenoty maloval právě umělec v r. 1857. Tento obraz, vydaný též Skrejšovským jako premie »Světlozora«, zdobil a zdobí ještě nyní mnohé české místnosti veřejné i byty. Jediný český malíř, který naše korunovačnické klenoty kdysi mohl vzít do rukou, zesnul skoro docela zapomenut na Král. Vinohradech, přežil svoji uměleckou slávu. Ale český národ jej jistě zachová ve vážné paměti.

Živelní pohroma. Při včerejším lijavci způsobeno mnoho škod na stromoví. Na Pardubicku místy kroupy nadělaly velikých škod na slibné úrodě. Jest nyní potřeba jasného počasí, aby sklizeň sena se plně zdařila.

Pochvalné uznání. Jeho Excellence nejvdůstojnější pan biskup Královéhradecký ráčil udělit p. Františku Rejtharovi, řídícímu učiteli v Opatovicích n. L. za podporu duchovní správy v nábožensko-mravní výchově školní mládeže i za horlivé a nezištné řízení kůru a obětavé pěstování církevního zpěvu svoje vrchnopastýřské pochvalné uznání.

Chrudimské dívčí paedagogium. Doporučujeme tento ústav rodičům, jichž dcery chtějí se věnovati stavu učitelskému. S ústavem spojen jest internát, v němž kromě zaopatření postaráno jest o náležitý dohled, aby chovanky pilně studovaly a také chráněny byly mimo školu všech škodlivých vlivů. Blíží v rubrice »Školský Obzor«.

Čáslavsko. Důkazem pevného a mohutného života strany křesť. sociální na Čáslavsku stal se v neděli dne 16. června útulný a tichý městys Blý Podol. Konána tu skvělá manifestace organisovaného katolického lidu — obrovský tábor stoupenců strany křesť. sociální. Ač po celý týden a zvláště v sobotu bylo počasí velmi nepříznivé a ještě v neděli ráno hrozil déšť, přece sjelo se tu do tisíců účastníků, aby dokumentovali veřejně svoji příslušnost ke straně, kterou by tak mnozí rádi viděli se světa a které od Železných Hor před krátkou dobou nepovolání kritikové předpovídali hrob. Již od časného jitra sjížděli a scházeli se stoupenci strany do Zbislavi, četnými prapory ozdobené, kde o půl jedenácté započal tábor službami Božími, po nichž seřadil se průvod k Bílému Podolu. Takové množství lidu neviděli jistě ještě silnice od Zbislavi k Podolu vedoucí, jaké krácelo po ní tohoto dne. Řada banderistů na koních, četní cyklisté, mládež v národních krojích, skvostně ozdobené vozy, zvláště z farnosti Potěšské a zástupy lidu vinuly se jako barevná stuha mezi zelenými poli k jednoduché a velmi vkusné bráně postavené na kraji Podola, vítající četnými praporečky vesele poletujícími všechny přítomné. Záhy naplnil se městys, prapory vykrášený, tisíce křesť. sociálů, kteří po krátkém oddechu shromáždili se před tribunou, aby vyslechli pozvané řečníky: býv. posl. rolník p. Fr. Šabatu, předsedu strany křesť. soc. a horlivého organisátora mládeže p. Kaňourka. Starosta města p. Stárek vítá vzletnými slovy přítomné i jako starosta i jako předseda přípravného komitě a byv zvolen za předsedu tábora, uděluje slovo p. Šabatovi, jenž promlouvá o situaci strany a o její nutnosti v přítomném životě politickém, vyvracuje zároveň účinnými důvody námitky proti ní činěné. Dotýká se posledních voleb říšských v našem okrese, odmítá útoky na voliče křesť. sociální podnikané a ukazuje, že vina je na straně agrár-

ni, jež už před volbami usnesla se proti jakémukoliv kompromisu se stranou naší na schůzi svých předáků v Chrudimi a jista vítězství, pohrdla »klerikály.« Prohlašuje, že strana naše není a nebyla nikdy proti kompromisu se stranami občanskými, ale musí to být kompromis poctivý a kulturní, náboženské stanovisko naše nezadávali. Výzvou k nové činnosti končí svoji řeč, provázenou frenetickým souhlasem přítomných. Pan Kaňourek, navazuje na slova řečníkova, obrací se k mládeži, jejíž zdatných sil bude v budoucnu tím více třeba, poněvadž zvolna připravuje se i u nás prudký boj kulturní. Ukazuje na mnohé jeho příznaky a zdůrazňuje nutnost semknutí se křesťanské mládeže k hájení nejpevnějšího základu charakteru národa a svobody občanské, k hájení náboženství. Ku konci předčítá resoluci, protestující proti urážkám Macharovým a vyzývající vládu, aby v mezích zákona chránila tak náboženství katolické, jako chráněna jsou vyznání jiná. Resoluce přijata byla jednomyslně a bude zaslána na patřičná místa. Provoláním slávy řečníkům skončen byl tábor a účastníci nastoupili cestu do zahrady p. Kubelky, kde konán byl koncert známé a osvědčené kapely p. Neckaře z Adamova. Jaké množství bylo účastníků, patrné z toho, že prostorná zahrada naplnila se do posledního místa a četní hosté nuceni byli se vrátiti. Při zábavě, o jejíž osvěžení staraly se zručné postilionky, lovkyně, cikánky atd., vzpomenuť bylo i důležitých podniků katolických, zvláště kat. ústavu učít. v Bubenči. Večer konán byl pro mládež věneček. Bratři podolští, kteří neúnavně a obětavě pracovali o zdar tábora, získali si opravdu velikých zásluh a sluší jim vzdáti veřejný dík. Podobně i občanstvu zbislavskému a podolskému, které s pravou křesťanskou upřímností hosty přijalo a jim s přátelským porozuměním vstříc vyšlo. Zdať Bůh!

Volnoomyšlenkářka Fajřrová jako žalobnice. Sl. Fajřrová měla na jaře t. r. přednášku v Chrtinici. Poněvadž přednáška měla dohru u soudu v Habrech, sdělujeme k vůli informaci našich čtenářů následující: Již půl roku se táhnoucí vyšetřování a líčení proti pánům: Vávřovi, Pipkovi a Fantovi z Chrtinice skončilo konečně dne 8. června osvobozením obžalovaných. Žalobní děj v krátkosti jest tento: V lednu t. r. slečna učitelka Fajřrová z Kraborovic konala svoji obvyklou přednášku »O nepříteli všech národů.« Čtenáři snadno uhadnou, co se pod tímto názvem skrývá: přednáška obsahu protikatolického. Facit byl, že po skončené přednášce došlo k vášnivějším výměnám názorů a následek toho: podání žaloby trestní se strany slečny Fajřrové na pány: Vávřu, Pipka a Fantu. Zajímavé, že slečna Fajřrová, která tak ráda klerikály nazývá denuncianty, hned se obrátila na soud se žalobou, s udáním! Slečnu zastupoval generallissimus přítel »Volné Myšlenky« pražský advokát Dr. Bartošek. Obviněné zastupoval haberský notář p. Dr. Votava. Že obžalovaní byli osvobozeni, mají co děkovati slečně Fajřrové, která co svědkyně hlavní pohtěla znění žaloby, totiž čeho se dopustiti měli pp. Vávřa, Pipek a Fanta: když ji soudce vybízel totiž, aby z přítomných tří obviněných mu ukázala, kdo je p. Pipek, ukazovala na p. Vávřu a tak to šlo dál. To se rozumí: velké tableau na lavici přítel »Volné Myšlenky« a následek toho nálada Dra Bartoška ke smíru, který však po delším jednání panem Drem Votavou byl odmítnut. Během líčení vyšlo pouze na jevo, že obviněný pan Vávřa slečně Fajřrové řekl, aby »místo přednášky šla sousedům pomáhati vybírat brambory a vozit hnůj«, kdežto ostatní činy obviněným za vinu kladené prokázány nebyly. A tu se stal Dru Bartoškoví malér. Předpokládaje mylně, že tato urážka jest již promlčena, při konečném návrhu na potrestání vyloučil z návrhu tuto jediné prokázanou urážku. Následkem toho byli všichni obvinění osvobozeni a sl. učitelka Fajřrová odsouzena k hrazení útrat, vzešlých obviněným obhajobou proti soukromé žalobě.

Také »stavovská pomoc« v Kolíně. Dne 9. června t. r. odbyvala se schůze kovářů a podkovářů pro polit. okres Kolín v Kolíně za účelem zřízení samostatného společenstva. Byla čteně navštívena. Referentem byl p. red. J. Horn za Zemskou jednotu kovářů a podkovářů pro král. České. Všichni účastníci schůze s napětím od slova k slovu sledovali tohoto vůdce českého kovářstva. Též i já jsem sledoval s dychtivostí pádné důvody za zřízení společenstva. Zaujat úchvatnou řečí, ani jsem neopozoroval, že z čistě stavovské věci dostali jsme se na klerikály. Ach, ta matička Praha, ta má jistě všechny řečnícké kursy jednoho patentu! Ti páni, kteří z nich vyšli, ani nechť a ústa sama mluví proti jejich vůli o farářích, jak vzal jedné ženě při úvodě svěčku z ruky, že prý si ji nemohla zaplatit. Byť by to i pravdou bylo, myslím, že se to do schůze nehodilo, a proto čekal jsem od některých vážených kolegů odpor. Ale věc odbyla se pouhým úsměvem, což referenta více posílilo. Jest dosti na tom, že odborný časopis, který ten pán řídí, mívá v příloze besídky vesměs protkány duchem velice pokrokovým. Ale aspoň schůze odborové mají se odbyvat za tím účelem, k jakému jsou určeny. Nechci býti tím špatným článkem v pevném řetězu, ale končím slovy pana referenta: »Jiné přesvědčení cítím — své si obhajuji.«

Různé zprávy.

Všeloss. Při srážce rychlovlaku s nákladním vlakem v Malinstättu ve Švédsku přišlo o život 14 osob. — V Bělé pod Bezdězem, kdež jest 1859 Čechů a 45 Němců, zvítězili při obecních volbách v I. sboru Němci;

starosta »Sokola« sehnal plnou moc pro německou stranu. — Ve Vídni založen rakouský spolek pro výstavbu válečného vzducholodstva. — Výbuchem sopky Katmai v Americe bylo zničeno 7 rybářských osad, při čemž zahynulo na 200 osob. — Ke stávce přístavních dělníků v Londýně připojilo se 20.000 přístavních dělníků po venkově. Stávka ale bezúspěšně skončena. — Císař nabídl sv. Otci, aby jeho vyslanec kardinál van Rossum o eucharistickém sjezdu ve Vídni byl hostem ve dvorním hradě. — Na schůzi organisace dopravních dělníků v Anglii zdrcující většina vyslovila se proti všeobecnému zastavení práce. — Wiener Zeitung ze dne 18. t. m. uveřejňuje mezinárodní úmluvu ohledně potírání nemravných tiskovin. Úmluva sdělena mezi státy: Rakousko-Uherskem, Německem, Belgií, Brasiílií, Dánskem, Francií, Španělskem, Spojenými státy severoamer., Francií, Velkou Britanií, Itálií, Holandskem, Portugalskem, Ruskem a Švýcarskem. — V Bubenči u Prahy zemřel proslulý český malíř Hanuš Schweiger, jehož jméno známo jest i za hranicemi. Otec jeho byl Čech, matka Holanďanka. Narodil se r. 1854 v Jindř. Hradci. Byl také professorem na umělecké akademii v Praze.

Čechové v Horních Rakousích. Linecké německonacionální listy uveřejňují statistiku rozmáhajícího se česství v Horních Rakousích, z níž je patrné jen jedno: báječný strach hornorakouských Němců o německý ráz této korunní země. Mezi jiným praví se ve statistice: V Linci přiznalo se k české národnosti 2531 osob, z nichž 1040 je státních zřízenců. Ve Štýru napočítáno bylo 1134 osob české národnosti, mezi nimiž 6 státních zřízenců. V ostatních částech Horních Rakous přihlásilo se 3010 osob k české národnosti, mezi nimi 314 státních zřízenců. Z té příčiny bylo zdůrazněno, že v Horních Rakousích napočteno bylo 8675 Čechů, z nichž mnozí jsou samostatnými živnostníky a zemědělci (40 procent). Ostatní jsou dělníci a státní zřízenci. Ve mnohých místech jsou čeští živnostníci, obchodníci a průmyslníci již déle usídli, a v horních a dolních částech země, jakož v Travensku a na Kremžsku utvořilo se přes 20 uzavřených hospodářských kolonií, které den za dnem vzrůstají. — Nápadno je, jak si německá statistika všimá počtu státních zřízenců, kteří se přiznávají k české národnosti. Nepraví se to sice zřejmě, ale pachut' denunciační to má.

Zasláno.

Velečténému panu J. Hlávkovi, malíři církv. obrazů, Praha. Král. Vinohrady, Puchmajerova ul. č. 68.

Vymaloval jste pro chrám Páně ve Vys. Studnicích u Jihlavy 14 obrazů kříž. cesty, obrazy »Srdce Páně a Panny Marie« — pro zdejší kapli obraz »Boha Otce a Ukřižovaného«. Všechny tyto obrazy provedeny jsou na cínovém plechu. Mimo to vymaloval jste nám obraz »Ukřižovaného« pro polní kříž. Za tyto malby, které jste velmi vkusně, v lahodném koloritu v ceně velmi mírně provedl, vzdávám vám srdečné díky a mohu vás P. T. duchovenstvu vřele doporučiti.

Farní úřad ve Vys. Studnicích (Morava), 17. června 1912. — Cyrill Mašíček, farář.

Sukna	
Doskočil	
Chocoň.	
Bačte si vyžádati vzory jarních a letních látek, které letos přináším v bohatém výběru.	
Velečténému duchovenstvu doporučuji zvláštní novinku pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 8.40.	

Česká banka fil. v Hradci Králové

nabízí k tahu dne 4. července t. r.

losy c. k. státní loterie
po K 4.

Po odebrání více losů poskytuje přiměřenou slevu.

Hlavní výhra K 200.000.—.

Uč e ň se přijme za výhodných podmínek v závodě pozlaccovačském ::

Josefa Kieslioha

v Hradci Králové.

Obrázky svatých

v různých cenách, levné
pro školní děti,

obrázky smuteční
a upomínky k sv.
přijímání a zpovědi

lze dostati

v Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinum).

Duch

katolické

Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků »Obnovy«, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Přátelé pravdy!

Protivníci katolické církve šíří mezi náš lid celé spousty prohaných brožur na potupu naší. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.

Při hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo, až nepřátelé protikatolickými letáky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické veřejnosti uvědomovati, aby pro případný útok byli ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na zkázu církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí vytrvale státi na stráž. Laskavě čtenáře prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace »Časových Úvah«
v Hradci Králové.

Ve prospěch Matice Cyrillo-Methodějské.

Kostelní paramenta a veškeré církevní náčiní vlastní výroby doporučuje

Frant. Stadník v Olomouci,

stálý přísežný soudní znalec pro obor paramentní.

Velký sklad baldachýnů a rouch v barvě zelené.

Každou objednávkou podporujete značně Matici Cyrillo-Methodějskou.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek z oboru knihtisku. Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Člověk bez svobodné vůle

Tento název nese nová důkladná kniha Dra Josefa Novotného.

Spis tento jest znamenitou vědeckou zbrojnicí v boji katoliků

proti domněnkám Volné Myšlenky.

Kniha probírá:

monistický názor světový,
původ světa od Boha,
existenci podstaty duchové,
determinismus a indeterminismus,
mohutnosti duše,
svobodu lidské vůle,
názory Dra Krejčího a Dra Masaryka,
teorii Lombrosovy o zločincích,
vliv charakteru, okolí, motivů,
společenských poměrů atd. na
volbu člověka
atd.

Stran 251.

Cena 3 K 20 h.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové.

Nové svižné humoresky.

Právě vyšel III. díl

„Rozmarných příhod“

z pera populárního spisovatele Jiřího Šabuly. Ilustroval K. L. Thuma.

Prvé dva díly vzbudily tak veliký zájem, že jen malá zásoba zbyla na skladě.

Odporujeme všem katolickým spolkům a do katol. knihoven. V době, kdy tak úžasné se šíří literatura zhoubná, každý přítel nezávadného, pružného a poutavého humoru uvítá knihu tu velice vděčně.

Stran 382. Cena 2 K 20 franko.

Objednávky vyřídí obratem

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Plně čtete důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a s ustavičným zřetelem k novějším a nejnovějším církevním i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brychta,
kanovník-strašce katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cennou tuto knihu redakce »Obnovy« co nejvíc doporučuje.

Expedici obstarává

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

**PAMÁTKY
a vhodné dárky**

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a biřmování, k misám a k velikonoční zpovědi, symbolické obrázky, obrázky svatých, modlitební knihy ve skvostných vazbách a různých cenách, růžence, obrázky v upomínku na sv. Křest

v cenách levných na skladě má

Družstevní knihkupectví,
zakladateli: sv. Křest a přijímání
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!

Podepsané knihkupectví doporučuje: Mistr Manuše Schwaigra, zvlášť zdatilý obřaz t. sv.

HOSTÝNSKOU MADONU

Velikost 75/45 cm. Cena K 8—, v původním rámcí se slazeným závětkem za sklem K 30, v úpravě jiné dle volby K 18-20; 19, 20, 21, v passepartout 98/68 cm v rámcí K 48, velik. v rámcí s pravého mahagoni (červen.) za sklem K 50. Menší vydání velikost 40/23 cm. Cena K 5, v rámcí s pravého mahagoni K 18, v passepartout 56/39 cm v rámcí za sklem K 18-20, velik. v rámcí K 7, 8, 10 atd. Malé vydání do knížek modlitebních. Velikost 11 7/8 cm s okrajem se vzorkem buď hanáckého, valašského nebo slováckého vyšívaní dle Mistr Schwaigra kus po 10 h, 100 kusů K 6.

Dále obraz:

SV. CYRILL A METODĚJ.

Velikost v passepartout 65/45 cm. Ruční kolorit s autografem mistrů v ceně 40 K, v rámcí original. malovaném za sklem, cena 70 K. Cena koloritu zeleného 80 K, koloritu červeného 90 K, v rámcí za sklem K 30, 31 a výše. V rámcí dle malby Schwaigra omalovaném, zcela zvláštním, za sklem 40 K.

Podrobné prospekty s vyobrazením zdarma zašle

R. Promberger, umělecké nakladatelství, v Olomouci.

Stanislav Jirásek

v Hradci Králové 136, odpovídá veškerým duchovním svém
bezkonkurenční koláry
 práci i celuloidové, náprsenky, bířky a veškeré prádlo spočítá
 vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jádrové prádlo!

Patentní náprsenky
 bez háčků
 Zakázky obratem
 se vyřizují.

SUKNA

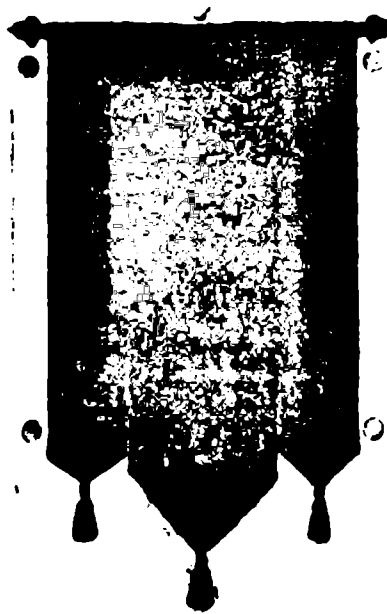
černá na salonní obleky a taláry
barevná ku všem možným účelům
dámská na kostýmy a pláště
doporučuje v nevidaném jinde výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyšívání
 a zhotovení ko-
 stelních rouch,
 korouhví (balda-
 chýnů), nebes a
 spolkových prapo-
 rů; na požádání
 obstarám též ko-
 vové nádoby, kříže
 a t. d.

Vídeň,
 VII. o., Kaiser-
 strasse 5., vedle La-
 zaritského chrámu
 Páně.
 Na ukásku sešle
 se vše franco.

Ohraničování pozemků,

plánky pro kupní smlouvy, veškeré
 práce geometrovské,

drenáže, veškeré stavby vodní

Inženýrská a geometrovská kancelář

inženýr

ALOIS HORA,

úřed. oprávn. kulturní technik a civilní geometr,

Hradec Králové,

náměstí 151,

dům p. Žaloudka, proti biskupské residenci.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
 (protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
 (bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)

doporučuje P. T. velečistoj. duchovenstvu
 svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní
 Cenůky, vzorky i roucha hotová se ukásku
 se na požádání franko zašlou.

Přijmu
 učedníka na klempířství
 na tři roky se zaopatřením.

ANT. FIŠER,

klempíř

v Hradci Králové, Karlova tř.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 76.

Zařizování

elektrického
 světla,
 telefonů,
 hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
 Tungsram,
 Tantal.

Velkosklad

lustrů,
 elektrických
 ventilátorů,
 žehliček
 a přístrojů
 k vaření
 a topení.

Instalační
 materiál za
 tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Velečistojným
 duchovním a patronátním úřadům!

Odborný závod pozlaccovačský

GAUDENC APPL,

LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů,
 kazatelen, Božích hrobů,
 křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Rozpočty a nákresy zdarma.
 Na požádání dostavím se ihned.

Všem, kdož chystají se na cesty o
 prázdninách, neb na euchar. sjezd do
 Vídně, vše se doporučí.

Farář L. V. Hory

„VADE MECUM“

jest co diaeteticko-ochranný přípravek
 nepostrádatelný v každé rodině a ne-
 ocenitelný pro každého, kdo cestuje
 dale vlakem či lodí a střídá časté pod-
 nebí, stravu a vodu a tím stále v ne-
 bezpečí jest, že orgány zažívací one-
 mocní. Připraven jest pouze z bylinek
 a neobsahuje ničeho, než jen co prospívá.
 Běže se denně několik lžiček dle potřeby.

Sta pochvalných uznání a díkůvzdání.

V lahvičkách po K 1.50, 3, 5 a 9 vedle
 porta 45 hal. obdržeti lze proti předem
 zaslanému obnosu u výroby dietet. lik.
 přípravku „Vade mecum“ J. Hora,
 v Dašicích (Čechy).

Vyrovnejte nedoplatky za
 „bnovu“ a „Časové úvahy“.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
 nejnovějších druhů pravých
 vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
 důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
 sluze mého ryze křesťanského závodu za-
 dobu více než třicetiletého působení.
 Učinie, prosím, malou objednávku na
 zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Barevná

kostelní okna

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství

v Třebetovicích u Hradce Králové.

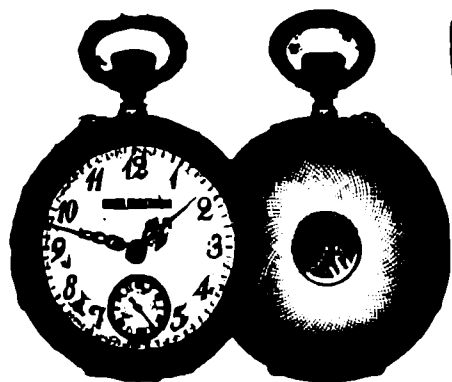
Cenníky a rozpočty na požád. zdarma.

Zhotovuje oděvy dle
 nejnovějších anglio.
 a francoz. vzorů.

V. ROSA,

HRADCE KRÁLOVÉ.

• Tovární sklad •
 jemných suken
 • všeho druhu •

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod
VÁCLAV POTUČEK, Hradeo Králové,
Jitřkova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.
Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillianty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Nejlevnější a nejbezpečnější
pojištění pro případ úmrtí
a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životnostenský spolek

„Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 36
případech úmrtí celkem 40.575 K, získav 895
členů. Jak děkovné dopisy svědčí, přišla poda-
rovaným podpora v době nejtrudnější jako
pravé dobrodiní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K,
zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K,
do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se
zavazuje, že splatí při úmrtí spolulona 2 K,
jež se vyplácí bez průtahů buď zákonitým pří-
buzným aneb účelu a osobám, jež si člen pí-
semným prohlášením výboru za svého života
označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž
poskytuje též

věno

nedospělým v den jejich smrti, případně v den
dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch,
kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží
tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a
 dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv,
jen když týž jest tělesně zdrav a nepřekročil
55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny
stejně, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmí-
něných případech povinné podpory. — Blíží
v prospektu, jež na požádání zdarma zasíláme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Reyl,
předseda.

Václ. Jenšovský,
jednatel.

Kdo se chceš ardečně zasmáti, výborně se pobavit,
ale zároveň také o mnohém se poučiti, neodkládej a ob-
jednej si rychle

Věneček z česneku

díl I.,

ktarý ve sbírce „Knihevna Přítelů lidu“ v Brně
práve vyšel.

Vkusně upravená objemná tato kniha o 304 stranách
s 20 pěknými, věcnými i šertovými ilustracemi, obsahující
26 podobených obrázků ze života a působení lidí,

stejí pouze 3 K 20 h, poštou 3 K 30 h.

Zasílá se pouze po znalání příslušného obce,
anebo na dobírku. Adresovati stačí:

Časopis „Přítel lidu“ v Brně.

Hodí se výborně do všech knihoven!

v plech. lah.
za 30 a 50
haléřů.
Všude k do-
stání.

Nejlepší cídídlo na kovy.
Žádný přípravek vodový.

škola křesť.
kasatelný, oltáře, sochy, křesťové cesty,
Boží křesť

levně provádí absolvent o. k. odb. školy sochařské
a řezbářské

BOHUMIL BEK v HORE KUTNÉ.

Prodám louku

(3 a půl korce)

v katastru Slezsko-Předměst-
ském u Hradce Králové.

Adresu sdělí administrace t. l.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberečů a
kevevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

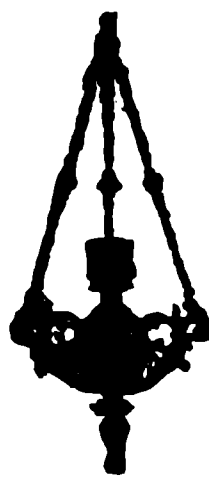
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rodie ve vlastních dílnách a
pomech, levně pracovní síly na venkově, čím levnější:
ceny až o 30%, než vlně jinde.

Jubil. 100 let. Trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Veškerému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: mo. rauce, kalichy
cibáče, nádobky, úky, luciféry,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpřím
církevním vyhovující. Staré pře-
dmety opravuje v původní intenci a
v ohni alati a stříbři nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázkú franko bez závaznosti koupě
Vše se posílá poštou. Práce ruční

Školení veškerých státek a stříbrných blonů, jako: te: dle
nádobek, křesťák, proutků, náramků atd. z Hradce
proutky, tabulečky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré nádob, stříbro a drachmany kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a obstaratel

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Sáton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veškerému duchov-
venstvu a ml. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kasatelen, křesťových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

slacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovují úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání také
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzové
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

**Dvě prostranné
místnosti**

za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčím
zvláště dobře se hodící jsou ihned
k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,

o. a k. dvorní továrna nábytku v Hradci Král.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Stolní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
se nejlevnější.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, oltáře, mo-
strany, kaditelnice atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

av. Jos. dotav para-
mental a devotional.
BRNO.

Jak si pomáháme.

Věřejnost naše byla velice vzrušena, když se dověděla, jak vinou české nedbalosti byl ztracen v Bělé pod Bezdězem pro Čechy rázem první sbor. Jak chovali se ve vážném okamžiku místní starosta Sokola a starosta okresní, jest pode všecku kritiku. Budou ovšem rehabilitováni ihned, jakmile začnou na veřejných schůzích sekati do »klerikálů«, tedy do krve vlastní. To jest vždycky poslední a osvědčeně praktické záchranné prkno politických trosečníků.

Bývalý národní poslanec baron Karel Rollsbeyr zaslal ústřední hospodářské společnosti v Opavě prohlášení, že se vzdává členství této hospodářské instituce, v níž tak dlouho horlivě působil, protože nemůže souhlasit s podivným hospodářstvím, jež se právě ve společnosti zahnízdilo. Ze společnosti vyloučen dobrý pracovník redaktor Hans. Nyní tam má hlavní slovo pokrokář Zíka, jehož působení znamená dalekosáhlý rozvrat české menšiny. »Opavský Týdenník« schválně uveřejnil vášnivě sebeobranu Zíkovy, které tento rozšiřuje o Slezsku ve velikém množství. Tyto obrany mluví zřetelně samy. »Opavský Týdenník« dodává: »Pamflet Zíkův otiskli jsme jen proto, aby viděli i ti, kdož doposud nesouhlasili s kritikou činnosti Zíkovy a prokazování jeho naprosté neschopnosti pro mandát poslanecký, že jsme měli plnou pravdu. Co jsme napsali neb uveřejnili, vše bylo vážné a co tuto si přál pan Zíka, je »ušlechtilostí« nejvyššího stupně.«

Proč statky církevní posud se nacházejí někde v pronájmu lidí nekatolického nebo nečeského smýšlení? Protože se více miluje boucharonství než nejvydatnější drobná národní práce. »Den« napsal:

»Mohli bychom uvést celou řadu případů, kde se o pronájem církevního statku nehlásil ani jeden český člověk. Omezujeme se však pouze na jeden z poslední doby. Když se jednalo o pronájem statku brněnské kapituly, hledal pan dr. šl. Koudela více jako rok vhodného nájemce z českých řad rolnických. Každému, o němž předpokládal, že by statek pronajal, bylo dopsáno, telegraficky byli různí čeští rolníci jak z Moravy tak i z Čech vyzváni, aby se o nájem ucházeli, vyjednávalo se prostřednictvím sekretariátu Katolického rolnického spolku o vytvoření konsorcia rolníků, zkrátka bylo podniknuto vše, co se podniknouti dalo. Bohužel, nenašel se ani jeden český rolník nebo peněžní závod, jež by byl statek za podmínek, jež byly pro každého přijatelné a byly velmi výhodné, pronajal. Proč se nehlásili agrární zemaní? S radostí by jim byla kapitola statek pronajala. »Moravskému Venkovu« a jeho zemanům se však nejdá o to, aby církevní statky byly pronajímány českým lidem, nýbrž jen o štvání proti »klerikálům«. Snad by mohl p. posl. Rozkošný, jež má od olomucké kapitoly pronajaty Hrubčice, »Mor. Venkov« poučiti.«

A zase nová agrární malversace! Nestačilo, že veliký rozruch způsobily zprávy o agrárním hospodářství na Pardubicku, Ném. Brodě, Žďáře atd. Nejnovější revise hospodářského družstva agrárního ve Velvarech zjistila ztrátu 31.000 K. Z nich bylo jednoduše defraudováno nejméně 12.000 K. Z toho plyne naučení, že jest velikou chybou, jest-liže v tak důležitých hospodářských podnicích se zadávají místa politickým křiklounům jako odměna za kortešování, aniž by se hledělo k schopnosti a naprosté spolehlivosti takových lidí. »Politika a zas politika, strannický boj za každou cenu!« Dle tohoto hesla jednají agrárníci. Mají však pamatovat, že jako strana třídní vzdalují se od svého nejvlastnějšího hospodářského programu a že tuto nedbalost pak odnáší národ vůbec. Pozorujeme, co se dělo při volbách na Moravě, jak k vůli politické a kulturní zaujatosti vychvalovali agrárníci soc. demokraty, jen aby odňali poslanecké mandáty katolickým rolníkům!

A soc. demokraté nesloužili ovšem agrárníkům proti našincům zadarmo. Centralistický soc. dem. »Proletář«, aby sekl soudruhy autonomisty, napsal v čís. 67.: »Máme v rukou adressy českoslovanských důvěrníků v 26. volebním okrese, kteří za 20 korun denně pracovali při posledních říšských volbách pro agrárního poslance Němce! Ano, svědecky můžeme dokázat, že »Rovnost« dala si zaplatit od agrárního poslance Němce 600 K za to, že ho v užších volbách podporovala a že vedení strany česko-slovanské Němcovi slíbilo v užších volbách mravní pomoc. Mohli bychom též dotknouti se agrárního poslance Staňka, jehož separatistické při posledních volbách stáli — tisíce, ale jsme si vědomi, že i toto všechno vyjde na veřejnost.«

A po takových volbách se napíše, jak zvítězila »zdravá soudnost, uvědomělost, pokrok« atd.

Kartel agrárně-pokrokově-rudý to nyní dopracoval na Moravě tak, že sami stoupenci hlasitě nahlašují. Mandátový handl dra. Stránského, jímž urvána katolíkům cestou úžasných kompromisů fa-

da mandátů, jeví hrozné následky. Za vlády pokrokového bloku Stránský-Staněk-Vaněk postupuje germanisace na Moravě úžasně zvláště na státních drahách. A sami pokrokáři již poukazují hlasitě na nedbalost a neschopnost svých zástupců parlamentních.

Pozorují-li toto všechno naši nepřátelé, jen se při boucharonských opozičních řečech škodolibě smějí.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, sněh atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Celní uznání od vld. úřadů duchov. k dispozici

Kulturní jiskry.

Kam až italské kachny zalétají. Zpravodajství italské z bojiště již jest tak pověstno, že by bylo lépe, kdyby Italové raději z bojiště nesdělovali nic. Moderních telegrafních a telefonních zřízení zneužívá se k tomu, aby byly obalamuceny celé miliony lidí. A kachny chovu italského zalétly až do Čech. V pokrokářských listech ocitla se zpráva, jak prý český »Orel« žádal malíře Horníka, aby namaloval reklamní plakát ku sletu »Orla« do Hradce Králové. Ale — rzyi vlastenec Horník, aby své vlastenectví dokumentoval co nejstokvěleji, rázně odmítl, ačkoli se tím připravil docela o pět až šest tisíc korun! Už ta obrovská suma, která má zvážiti vlastenectví Horníkovo, jest kachnou příliš divokou. Uvažte, jakým slavným mužem jest Horník! Chudák starý umělec Aleš, který zaslouženě sklídl již tolik pochvaly, žije v poměrech velice skrovných, skoro stísněných. Ale najednou povstal slovnitý malířský prorok Horník, který Aleše rázem přerostl o dvě hlavy, ačkoli odborní znalci o tom nic nevědí. A slyšte, sami klerikálové nabízeli tomuto veskrze pokrokovému muži tak velikou sumu! To přece už pro reputaci něco znamená. A proto k vůli větší cti a chvále Horníkově rozepěly se pokrokářské listy velikým hymnem nad tak vzácným obětavým sebezáporem Horníkovým. Ted' teprve vidíme, co vlastně Horník znamená. Vždyť přece katolíci nejsou skutečnými Čechy, jak rozhoduje německý žid a jak to po něm papouškují popletení Čecháčkové.

Ale co jest na věci pravdy? Všecko od první písmeny až do poslední jest vyhlášeno. Předně jest absolutní nemožností, aby mohli chudí »Orlové«, kteří jen vlastní obětavostí bez podpory různých vydatných fondů a nota bene i bez podpory vládní k něčemu dospěli, nabídnouti za obraz aspoň šestinu té sumy, o jaké mluvily noviny pokrokářské. Proto jest tendenční a zlomyslnou lži zpráva, že něco takového bylo kterémukoli malíři nabízeno. Lži jest tvrzení, že vůbec náš »Orel« s Horníkem o něčem takovém vyjednával, balamucením veřejnosti nutno nazvati i to, že byla požádána firma Husník a Häusler o vypravení takového plakátu.

Jedná se však nyní o to, kdo divokou kachnu italskou první do světa pustil. Pokrokové redakce ovšem přece samy nejsou tak neobratné, aby si vymyslíly za zeleným stolem lež do očí bijící, která hned v zápětí musí býti potřena. I poslední žurnalista ví, že by takovou zbrklostí svému listu jen škodil. Přišla tedy informace z jiné strany. A tu by neškodilo, kdyby listy ty oznámily beze všeho pardonu podvodníka, který chce klamati veřejnost lhaním tolik bezcharakterním. — A do té chvíle, co tyto řádky píšeme, nečetli jsme nikde, že by sama firma neb umělec pověděli veřejnosti, jak byla šálena. A přece ti pánové vědí velmi dobře, že k takovému jednání naprosto nedošlo.

Či si myslí někteří lidé, že takovým psaním se udělá někomu solidní reklama? Kdo Horníka ctil, ať přispívá k jeho slávě způsobem libovolným! Ale nikdy se to nesmí dít na účet lidí těch, kteří s Horníkem nemají co činit a kteří nehodlají držeti záda, vzpomene-li si někdo, že by se po nich dobře šplhalo. Tolik uvádíme také proto, že moravské časopisy katolické samy se domnívaly, že na věci jest něco pravdy.

Pojem denunce dle filosofie pokrokářské. Pověstný professor K. Juda napsal tato slova: »Nikdy nebylo a není náboženství lidské nic jiného, než řemeslo, než obchod. Nikdy nešlo za ideály božskými, nýbrž za světským úspěchem.« Tyto zúmynské lži napsány v katalogu Kupkovy výstavy

k veřejnému čtení. Tímto neomalým způsobem šleho se netoliko po katolících, ale i po Českých bratřích, po všech millionech těch lidí, kteří za svou víru vytrpěli muka nevýslovná. Mučednictví, bolestné umírání bylo tedy tím »obchodem, řemeslem«. Po takovém fanatickém útoku měli právě pokrokáři projeviti rázně spravedlivou kritiku o lžech, které tolik byly do očí. Ale ticho bylo na Olympu! Až teprve, když rovněž veřejně protestovský farář potupu všech lidí věřících odmítl, nastalo děsné zemětřesení. Do všech zapadlých koutů zemi koruny České hřměly válečné polnice na obranu Judovu. Ten odvážlivý kněz, který se nerozpokoval podle svého přesvědčení postaviti proti lžem jasnou pravdu, nazván denunciantem. Táhl proti němu šiky jako proti vyvrheli lidského pokolení. Slovo »denunciace« tu provázelo krokodýlími slzami, tam zas hřimavým hlasem lva, ozývalo se v nejruznějších toninách. Nikomu z pokrokářů nenapadlo říci své svobodné mínění, a že uhýbání před slovy tolik nespravedlivými by zaviniilo domněnku, jako by místní farář nevěděl, co proti takové krakonošské lži namítati. Za to však Juda byl hrdinou dne, na kněze pořádány štvance jako na šakala.

Nuže, nyní veřejnost zase ví něco jiného. Mohla poznati dokonale, jaké stanovisko Juda zaujímá k denunciaci v praxi. Kdyby někdo prováděl takové slídění a pronásledování nepohodlných osob, jak se nyní na Judu prozradilo, byl by už od pokrokářů přímo uštípán. Ted' se již ví, jaké zápisky pro tendenční boj si Juda činil o svém příborském řediteli a chování vlastních kolegů. Jen některé ukázky, nalezené v zásuvce školního stolu: »Všecko je otráveno. S rozvrhem jsou spokojeny jenom stvůry. Pozor na ně! Severa! Hykš dělá úplného špicla. Šel k řediteli ukazovat (5X), jak žáci bídě píší rond (Bozděch). — S. mne zavolal do ředitelny. Vztek náramný . . . Byl by rád něco řekl, ale netroufal si. Vašek nemá poňtí, co má učit. Strašný program napsal. Později na to upozornit. 7. X. odpoledne 3 hod. měl mít kdosi dozor dole. Starý sám chodil. Na mne koukal. 26. X. nebylo dozoru v II. před osmou (Kálal), chodil ředitel, já suploval za Vášu (byl u reportu) i za něho chodil v I. patře. Dne 6. listopadu, nebyl ředitel na suplovačce za Hrubše.« Zápisky píší ještě huře na jiných místech. Všude poznamenány chytře takové podrobnosti, které by se mohly jinak zapomenouti. Proč takové věci si Juda zapisoval, snadno lze uhadnouti. A byly-li zde zmínky o pokrokářských časopisech, tu teprve se kolegům Judovým rozbřeslo, odkud asi pocházejí zprávy, jimiž byli v novinách trháni.

A když Juda, ovšem poradiv se napřed s obratným advokátem, žaloval časopis »Našinec« proto, že ho nazval denunciantem, jediný časopis pokrokářský neřekl o takovém slídění spravedlivého a otevřeného mínění. Po soudu však napsal »Čas«, že »ředitel Simonides předložil soudu jákési (!!) školní zápisy, které prohlásil za majetek Judův a ze kterých mělo (!) jíti na jevo, že Juda dává professory do novin«. O zápiscích, které měly (!) hráti úlohu, bylo zjištěno, že je neznámý pachatel ze zásuvky v professorské knihovně Judovi ukradl . . . že je najednou ředitel Simonides předložil soudu jako majetek Judův a dostal prý je on, ředitel, poštou. Ovšem, ač soukromé vlastnictví, zapomněl je vrátit vlastníkově.

Zde jest věrná fotografie dvojí filosofie. Když dr. Štemberka mrskal v novinách kaplana na základě dopisu, který byl neznámým pachatelem z pošty odcizen, pokrokářský tisk Štemberku velebil a ani slovem se neozval proti zlovolnému porušování listovního tajemství. Nyní však »Čas« zaujímá k jiným stanovisko opačné. My však tvrdíme, že na obojí straně byla při nejmenším zlovolnost stejná a že byla pokrokářská smělost ještě rozhodně větší. »Čas« píše o »jakýchsi« zápiscích, jako by si chtěl zahrati na naivního nevědomce. A píše tak, jako by se posud vlastně nevědělo, kdo ty věci psal, a co tam bylo. Jen aby Judu všemožně přichránil! Ale jindy jak často po odsouzení pokrokaře apeloval na samostatný úsudek, jak často dokazoval, že rozhodnutí soudu nemůže zvrátiti to neb ono přesvědčení. Ostatně sám Machar napsal za aféry Herbenovy, že při soudu jsou »kličky a paragrafy«. Ted' však týž list nad odsouzením časopisu jáás, jako by bylo proneseno neomylné orakulum nějaké veliké moderní filosofie.

Ve dnech, kdy nazval »Čas« Dostála-Lutinova znovu denunciantem, hájí Judu všemi desíti. Tak se tedy zaváří v pokrokářské kuchyni dvojí filosofická kaše. Ten, který se brání proti lži, jest denunciantem, takový však člověk, který má zápisky tolik průhledné, jest — pronásledovanou obětí.

Úplatková aléra soc. dem. poslance Prokeše. Denníky české dne 19. t. m. přinesly zprávu o rozhodnutí těšínské poroty dne 18. t. m.: Před zdejší porotou konalo se přelíčení ve známém sporu soc. demokratického poslance Prokeše proti učitelé a redaktoru »Moravsko-slezské revue« Skýpalovi, který, jak známo, obvinil v červenci minulého ro-

ku Prokeše, že bral úplatky od závodů a sám se přihlásil jako pisatel oné lokálky v »Ostravském Denníku«. První přelíčení bylo odročeno za účelem předvolání dalších svědků. Během dnešního druhého přelíčení bylo zjištěno, že býv. úředník závodu »Marie Anna« Lobkovic prohlásil ke dvěma svědkům, že nesl z feditelství »Marie Anny« poslanci Prokešovi do bytu obálku naplněnou bankovkami. Dále bylo zjištěno svědeckými výpověďmi, že německý Strassmannův pivovar v Mor. Ostravě a parní pekárna Tillova zaplatily v sekretariátu soc. demokratickém třem osobám, mezi nimi také posl. Prokešovi dohromady 1100 K na zastavení bojkotu na tyto závody uvaleného. Hlavní svědek feditel Mertens dle v Africe a nebylo ho možno tudíž vyslechnouti. Právní zástupce posl. Prokeše, dr. Witt, který chce kandidovati na Opavsku a ucházeti se o český mandát, mluvil nejen k porotcům, ale také ku presidentu německý, ačkoliv president ho sám oslovoval česky! Ve svém plaidoyeru poukazoval dr. Witt hlavně na to, že učitel Skýpala je na Ostravsku silně nacionálně engážován, že svého času brojil proti zadání pražských vodovodních rour německým závodům vitkovickým a že prý proti Němcům všemožně vystupuje. Porota byla úplně německá, poněvadž všichni čeští porotcové byli drem Wittem odmítnuti. Po provedeném líčení byl však obžalovaný Skýpala 10 hlasy osvobozen.

Záložna v Hradci Králové.
Jasné úměrnosti č. 103.
Vklady na knížky 4³/₄%
 Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyšší!

Školský obzor.

Krátce, řízně — a reforma hotova! Kdo jen trochu sleduje snahy nových směrů paedagogických, kdo pozoruje moderní mravenčí pokusy praktické, častá, účelná pozorování zkušených vychovatelů, musí uznati, že věda ta velice pokročila. Ať směr konservativní nebo radikálnější — všude bedlivě sledují se úspěšné výsledky i detailních experimentů, aby se jich použilo v praxi. Nad výchovou dětí bdí tolik tisíc osvícených hlav!

A podejme nejmarkantnější příklad! Jsou v Evropě školy konfesní a zcela nevědecké! Odmyslíme-li si stránku náboženskou, vidíme, že o jiné výzkumy v oboru paedagogiky dělí se oba směry, jsou si nepřítomnými rádci. A společným přesvědčením vážných reprezentantů obou směrů jest, že nutno vésti mládež k disciplíně, že dítě musí cítiti autoritu učitelovu, nemá-li se státi vychovatel ve škole ubohým ujařmencem nezbedů. Vyžaduje-li se kázeň přímo vojenská od soc. demokratů na lidech starších, zkušených, jest potřebí tím více, aby se podřizovalo přesné disciplíně dítě, jehož rozumek nelze vésti k plnému poznání klikatinou učenných filosofických směrů. A tím méně možno působiti takým způsobem na ustálenost rozmarné, nestálé vůle dětské. Kdekoli jest kázeň uvolněna, lomí bezradně rukama sám učitel pokrokový. Jestliže se namítne, že přece někde jest vyučování možno i při kázní nejvolnější, odpovídáme, že málokterý paedagog jest takovým kouzelníkem a že tím méně přicházejí do školy děti stejných povah, se stejně pečlivou přípravou předběžnou, poskytnutou od rodičů. A jestliže by i většina koleček ve školním stroji šla hladce, jediný nezbeda do třídy vnáší tak veliký zmatek, že tím trpí celek úžasně.

Zu základ dlužno vzíti poměry skutečné, pravidelné, nikoli výjimky.

Ale všimněme si, jak pohodlně, krátce a řízně řeší školskou otázku k vůli dotěrné agitaci tisk soc. demokratický. Vizme, jak dovede pochlebovati a heslem svobody lákati do svých řad mládež ten tisk, který bezohledně ujařmuje kruhy občanstva dospělého! Durynský socialistický časopis »Volksfreund« vybízel v úvodníku škole odrostlou mládež, aby vstupovala do socialistických organizací, těmito slovy: »Se hřmotem zapadly za vámi školní dveře, když jste se posledně obrátili zády ke svému vězení. Po osmiletém žalářování pozdravujete světlo a svobodu. Nikdy již nevzkročíte na místo, které vás oloupilo o drahá léta vašeho mláděho života. Nebyl to drahý kov, jehož vám škola poskytla, ale bezcenné olovo, které jen chvíli se leskne a potom sešediví. Toužili jste po vědění, které by vašeho ducha slilo a občerstvilo, ale škola dala vám kámen místo chleba. Vaši rodičové chtěli, abyste byli vychováni v lidi pevné vůle, ale škola se snažila vaši páteř zlomit a vaši vůli ublíti. Nutila vás k slepé poslušnosti a chtěla z vás nadělati otroky. Chtěli jste své mladé údy protáhnouti a cvičiti, ale škola vás nutila k nehybnému sezení. Co vám škola dala, to nejsou ani meče z lepenky. Vzhůru ku práci, mladí přátelé, abyste se naučili kouti nepřemožitelné zbraně pro život!«

Za takovou demagogii poděkuj i vychovatelé pokrokoví. Jen ať si tedy zřídí soc. demokraté a

spoň v Portugalsku nebo ve Francii takovou školu, proti níž by nebylo potřebí stílet protesty shora uvedenými. Pak soc. demokratům budou vděční myslitelé moderní.

Na c. k. gymnasiu v Hradci Králové bude zápis žáků do I. třídy dne 6. července od 9. do 10. hod. a dne 8. července od 8. do 9. hod. Druhý zápis bude po prázdninách dne 16. září od 8. do 9. hod. Přijímací zkoušky budou hned po zápise. Zápis žáků do ostatních tříd, nových i dosavadních, bude dne 16. září (nových) a dne 17. září (dosavadních).

Královská česká zemská střední hospodářská škola v Chrudimi má tři ročníky; absolventi mají právo jednoroční dobrovolné služby vojenské. Do I. ročníku mohou se přihlásiti bez přijímací zkoušky absolventi IV. tř. gymnasia neb reálky, neb úplné měšťanské školy ústně od 6.—18. července a písemně od 6. července do konce srpna.

Kdo za řádného studujícího do prvního ročníku chce býti přijat, na tom se žádá, aby předložil:

1. list křestní, jímž dosvědčiti se má, že mu bude do konce tohoto školního roku 15 let;
2. vysvědčení o bezúhonnosti mravní v tom případě, nevstupuje-li přímo ze střední školy na ústav;
3. vysvědčení, že s dobrým prospěchem vychodil 4 třídy gymnasia neb reálky, aneb 3 neb 4 třídy školy měšťanské;
4. sustentační revers, jímž otec neb poručník prohlašují, že studujícího budou na škole vydržovati.

O přijetí žáků rozhodne se 1.—8. září a feditelství o tom podá ihned písemnou zprávu žadateli. Při přijímání mají přednost žáci s lepším vysvědčením. Školní rok počíná dnem 16. září a končí dnem 15. července. Zápisné obnáší jednou pro vždy 10 K, školného se platí ročně 80 K a roční příspěvek na laboratoř jest 10 K. Ústav nemá internátu. Na dotazy odpovídá a prospekty zasílá feditelství. — Jan Trojan, feditel.

Dívčí paedagogium cis. a krále Františka Josefa I. s právem veřejnosti v Chrudimi přijímá denně přihlášky do I. ročníku i vyšších, pokud jsou místa uprázdněna a žádosti za dispens stáří. Tyto podati jest prostřednictvím feditelství ústavu co nejdříve. Zápis a přijímací zkoušky konány budou ve dnech 8. a 9. července. Týž ústav přijímá na celé zaopatření dívky od 6 let, které mohou navštěvovati cvičnou školu při ústavě.

Na c. k. jubilejní reálce cisarve a krále Františka Josefa I. v Kostelci nad Orlicí konati se bude zápis a přijímací zkoušky žáků do I. třídy dne 6. a 8. července t. r. od 8 do 10 hodin. Zápis žáků ze škol měšťanských aneb z jiných škol středních konati se bude dne 16. září 1912 od 8 do 10 hod. Bližších zpráv lze si vyžádati u feditelství ústavu.

Přihlášky ku zápisu a přijímacím zkouškám do II. ročníku soukr. ústavu ku vzdělání učitelek s právem veřejnosti v klášteře Sester Nejsv. Svátosti v Č. Budějovicích přijímá feditelství v témže klášteře, které přijímá též přihlášky do přípravné školy pro I. ročník paedagogia. Žadatelky do II. ročníku paedagogia musí k nekolikované žádosti přiložiti křestní list, lékařské vysvědčení, propouštěcí vysvědčení a krátký postup vzdělání a přípravy ke zkoušce. Žadatelky do přípravné školy předloží křestní list a propouštěcí vysvědčení. Bližší informace a prospekt ústavu zašle feditelství na požádání.

Učitelské desatero k otci I. Jestliže se snažíš v dítěti podvracetí vážnost k učiteli, pamatuj, že takovým počínáním poškozuješ nepřímou autoritu vlastní. II. Učitel není čarodějem, aby vychoval každého chlapce dokonale bez tvého horlivého spolupůsobení. III. Nehněvej se hned, nepodkládej beze vší rozvahy zlý úmysl, jestliže i učitel někdy v jednání s tvým chlapcem poněkud pochybl. Synek tvůj stará se ve škole pouze o sebe, učitel s ním napjatou pozorností musí vésti kontrolu nad tolika žáky! Jest možno, aby při tom byl vždy neomylný? IV. Staráš se o dvě až tři děti. Máš je často na očích celé dni. A přece někdy k napomenutí musí přistoupiti trestání. Můžeš tedy zazlívati učiteli, jestliže hledí udržeti kázeň mírnými tresty mezi tolika dětmi také? V. Je-li tvůj synek potrestán, věz, že učitel zakusil již před odhodláním k trestu sužování více, než chlapec při přímém káráni. Učitel vždy raději chválí, než trestá — zrovna jako ty. VI. Jestliže nezbedným chováním hoch rozdráždil učitele tolik, že tento sáhne v krajním rozčilení k trestu přísnějším, uvaž, že chlapec trpí jen krátkou chvíli, ale učitelé jsou pro to připraveni muka na delší čas, i kdyby nebyl udán u svých představených. VII. Jestliže děčko při vyučování vytrhuje, jestliže je posílá do školy pozdě, pamatuj, že neškodí jen sobě, nýbrž že poškozuje prospěch třídy celé. VIII. Škola není ústavem pro financování dětí, učitel při skrovném platu svém nemůže opatřovati školní pomůcky takovým žákům, jichž rodiče mají často vyšší plat, než on sám. Stojíš-li opravdu o duševní pokrok dítěte, dokáž to tím, že mu potřebné věci zakoupíš bez čekání na podporu vnější. IX. Před dětmi svými na žádné zařízení školní nehubuj, ale vzbuzuj v dítěti raději při každé příležitosti lásku ke škole a vzdělání. Povinnosti, jež se takové myslí dětské ve škole ukládají, stejně vyžadují od žactva často se-

bezápor. Jak bude své povinnosti dítě plniti, slyší-li proti nim protesty od lidí starších? X. Chlubíš-li se uvědomělým vlastenectvím, uvaž, jak se chováš ke škole. Z ní přece vyjde nová česká generace, jež má národ zachovati. Naučí-li se náš dorost pilně plniti povinnosti školské, dostojí svědomitě svým povinnostem i v životě praktickém.

Národohospodářská hlička.

Vnitřní kolonizace v Anglii. Ve všech státech evropských jeví se péče, jak pomoci továrním a zemědělským dělníkům, drobným lidem vůbec, ke kousku půdy, již by sami vzdělávali a tak k venkovu více se připoutali. Anglie má již dvojí zákonodárné opatření: jedno na zřizování dělnických zahrádek a druhé na zřizování drobných zemědělských statečků.

Podle zákona o losech či podílech dělnických má každý dělník právo žádati od obce, aby mu dala do nájmu jeden akr půdy. Obec půdu potřebnou si opatří rovněž nájmem, a nemůže-li dostati dobrovolně nic do nájmu nebo ke koupi, má právo sáhnutí k nucenému nájmu nebo k vyvlastnění pozemku. Dělník stává se pouze nájemcem toho kousku půdy s domkem (nebo bez domku), aby nebyl vázán na místo jako vlastník, ale byl svobodnější v hledání lepších podmínek práce. Dělníci zemědělství tohoto svého práva na »podíl obecní« užívají častěji, než průmysloví. Ale žádali, aby jejich podíl byl jim zvýšen až na 3 akry (přes 6 měřic, 1,2 ha) a na držení jedné krávy. Zatím však obec musí dáti nejméně 1 akr, a smějí dáti jednotlivci do nájmu nejvýše 5 akrů (2 ha — 10 měřic).

Zákon o »malých usedlostech« tvoří statečky od 1 do 50 akrů (2 až 100 měřic) výměry a dává je do nájmu žadatelům nebo jim je prodává. Provádí zákon rady okresní, kdežto předešlý zákon rady místní, zvláště k tomu cíli tvořené. Rada okresní potřebné pozemky buď najímá (na 14 až 35 let), nebo vyvlastňuje. Nabývání půdy této prostřednictvím družstev zemědělských má zvláštní výhody, jichž nemá najetí nebo nabytí usedlosti přímo. Nejčastěji se žádají usedlosti od 1 do 2 hektarů. Na vyživení rodiny stačí statečky 2 až 2 a půl hektarové při zelinářství a zahradnictví, 10 hektarové při dobytkařství a 12 až 15 hektarové při smíšeném hospodaření. Velkostatky a střední statky, které k tomu cíli se vyvlastňují, nebo k pronájmu nutí, stěžují si, že se jim odtržením části pozemků znehodnocuje ostatek statku, budovy jsou pak příliš veliké, pozemky už nevynášejí na správu svou a pod.

Většina »drobných usedlíků« však nekupuje si statečky, nýbrž je pouze najímá. Nájem se jim zdá příhodnější. Nejsou tak vázání, jako kdyby se stali vlastníky statku.

Upozornění české veřejnosti. Česká Národní Rada v Olomouci, plníc úkol na ni vznesený, považuje za svou povinnost, se zřetelem na fakta v trestním vyšetřování a líčení pro zločin podvodu proti p. Václavu Valentovi, fediteli »Všeobecného úvěrního ústavu« v Olomouci, u c. k. krajského soudu v Olomouci zjištěná, kterážto fakta i po rozsudku nejvyššího kasačního soudu ze dne 27. dubna 1912, jímž byl p. Václav Valenta z důvodů právnických osvobozen, v podstatě zůstala nezměněna, varovati českou veřejnost, úvěr hledající, před »Všeobecným úvěrním ústavem« v Olomouci, Laudnova ul. č. 6.

O příčinách drahoty přinesla brněnská »Hlídká« toto pozoruhodné sdělení: »Národohospodářský spisovatel, vloni z min. obchodu na českou techniku brněnskou, jako professor nár. hosp., přezázený, dr. Karel Engliš, měl 18. května v úřednickém spolku brněnském přednášku o drahotě a příčinách jejích. S přesností a hloubkou sobě vlastní probral řečník toto skoro už otřepané thema a přinesl tak přece mnoho zajímavých ohledů do složitě soustavy hospod. a sociálních činitelů život veřejný a v něm zjev drahotní utvářejících. Příčiny drahotní rozděluje na všeobecné a zvláštní. Není příčinou drahoty nedostatek štědrosti přírody. V 30 letech, 1880—1910, obyvatelstvo Evropy vzrostlo o třetinu (33 proc.) a obyvatelstvo světové o 23 proc., ale světová produkce pšenice vzrostla o 60 proc., žito o 33 proc., ječmene o 50 proc., kukuřice o 80 proc. Příčinou není zkrácení doby pracovní, neboť je prokázáno, že přes kratší dobu pracovní výkonnost jednotlivého dělníka stále vstoupá. Ubývá však vlastních výrobců. V letech 1890—1900 přibýlo obyv. v Rakousku o 9.44 proc., ale výrobních osob jen o 4 proc., za to úředníků a svobodných povolání o 26 proc., obchodníků o 23 proc., osob v zemědělství činných dokonce ubylo o 3 proc., v průmyslu pak jich přibýlo jen asi o 9 proc. V boji o vyšší důchod, jež všechny třídy vedou, podle moci a síly jednotlivá třída dříve, jiná později dosahuje zvýšení důchodu. Ale za zvýšením důchodů následuje ihned ještě vyšší zdražení výrobku nebo služby její. Také veliká těžba zlata (r. 1890 jen 24.6 mil. liber, r. 1909 však 92.1 mil. liber) způsobila klesnutí směnné hodnoty peněz. Ainer. nár. hosp. Ashley odhaduje zvýšení cen zbožíových ve 20 letech na 23 proc., ale klesnutí ceny peněz jen na 6 proc. Tedy

vina aspoň za část zdražení padá na hojnost zlat. — Mění se potřeba obyvательства, městský život zvyšuje poptávku po masě a pšenici, je celkem jednodušší v mnohých životních potřebách. Důchody různých tříd neztravují se stejně: malé důchody se prožívají cele, veliké nikoliv. Tak se zdražují pak předměty právě pro nejnižší vrstvy nejvíce. Vstoupne-li poptávka po obilí, nebo nastane-li úbytek jeho o 1 desetinu, ceny vstoupnou o 3 desetiny, vstoupne-li úbytek o 2 desetiny, ceny o 8 desetin, úbytek o 3, ceny o 16 desetin. Z dalších příčin uvádí: sociální politiku, úbytek dobytka, špatně zorganizovaný dovoz, clo obilní, malou výnosnost pozemkovou pro nedostatek pokročilého intenzivního hospodaření, kartely, spekulace. Drahota není zjevem pouze evropským, ale po celé skoro zemi kouli se rozšířila. Nejtisnivější není ani v Evropě, ale v Asii a v Japonsku!»

Kdo kouteček — tam stromeček. (Črta od J. Vb.) Potěšitelným je úkazem, jaká péče věnuje se nyní zahradám. Pěstování ovocného stromu stále se rozmáhá, porozumění pro ovocnářství rozšiřuje se i do nejzasáhších výseků. Jsou sice ojedinělé případy, kde v zahradě vypadá to pustě, než bohda i to brzy se změní. Značnou zásluhu o pěstování ovocného stromu mají školy, ovocnářské kursy, spolky okrašlovací i mnozí jednotlivci.

Školy pěstují pilně lásku ku stromu. Ovocnářskými kursy, které ochotně pořádá všude, kde se o to žádá, zemědělská rada království Českého, dodává se chuti, znalosti i lásky k ovocnářství vůbec na dlouhá léta.

Pamatují se, že po prvním ovocnářském kursu u nás v P. objednalo se v 1. desetiletí na 5000 ovocných stromků.

I okrašlovací spolky v ohledu tomto zdatně působí. Činí se každoročně nákupy ovocných stromků a to z jara i na podzim, vybírají se pro krajinu osvědčené jen druhy. Při odebrání několika set stromků dodávají závody školkařské stromky vybrané a poměrně levné. Tímto způsobem rozmáhá se každým rokem stromoví. Proto podobné spolky — třeba s obmezenými stanovami, na př. pouhý nákup ovocných stromků — měly by se zakládati v každé vesnici. Jak by to vypadalo u nás jinak!

Než s vysazováním ovocného stromu započneme se na prázdná místa jako holé kopce, stráně, hroby, meze, polní cesty, pastvina a j. A přece stále vybízejí nás odborné listy k vysazování těchto holých míst, vybízejí nás k tomu krajinu pokročilou, kde užitek z ovoce je značný.

I v tomto ohledu vykonali jednotlivci kus práce.

Co ti námitek, zavede-li se hovor o vysazování ovocného stromu mimo zahrady. »E, dejte mi s tím pokoj! Budu to pro někoho sázet, aby mi to ukradli!

Kože mi to okousají a nebudu mít z toho nic, leč jen zlost!

Přijdou v zimě zajáci, stromky ohlodají a bude po nich!

Kdo by ovoce uhlídal, i kdyby stromky měly pokoj!

Co by to stálo peněz a práce!

Jaká škoda způsobila se ovocnými stromy poli!« atd. atd.

Je vidět dosud nechuf, obavu, strach — zkrátka nenastalo dosud porozumění.

Jest pravdou, že namnoze ničemové stromky zničili, dokonce i ukradli. Než rok od roku zmírňují se takové stesky, školou i jinak pěstuje se nová generace, která má a bude mít stromek v úctě i lásce.

Proti kozám je ochrana ta, že nedovolí se pásti tam, kde ovocné stromky jsou vysázeny. Jednoduchý prostředek je ochránit stromky trnitými odězkami, kterých je na mezích takové množství, že mezím se pak udělá vlastně dobrodružství, když zmizí trnkové, hlohové a šípové houštiny, které hospodáře ochuzují o travu a pastvu. Proti zajícům je levný, osvědčený náter.

Hlídkání ovocných stromů není ani tak obtížné, jak se zdá. Kde ovocného stromu je hojnost, tam ovoce není vzácné. Dokázáno jest, že v krajinách na ovoce bohatých, málokdo cizího ovoce si všimne, lež ho v době zralosti a očekávání kupců — kupce bez hlídačů.

Ostatně, když stromy ovocem jsou zatíženy, postačí polní hlídač, kterého zřídí každá obec. I tam, kde ojedinělci mají hojnost ovoce a mají snad svého hlídače, není náklad značný. Hlídač za hlídání obdrží část ovoce, hlídač hlídá bedlivě cizí i své.

Kratší a osvědčenější prostředek je ten, když ovoce odprodá se předem, kupující zajisté ovoce se dohlídá.

Námítka ohledně škody poli jest sice závažná, při orání čini to na nízkých mezích obtíž, ve stánu bývá při některých družích úroda menší. Než krajiny ovocem bohaté dokazují, že užitek v ohledu tom převládá škodu.

Ze ovocných stromů stojí peníze, jest pravdou. Má-li se vysadit větší plocha, tudíž mnoho stromů, náklad je dosti značný. I tu lze si pomoci, aby výsadební stromy co nejméně. Zakupujeme si

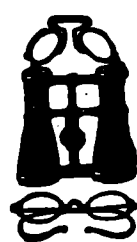
levná pláňata. 100 kusů stojí 20—40 hal. V tisících to přijde ještě levněji. Zřídíme si v zahradě v některém koutě vlastní školku a pláňata ošlechtíme si sami. Za 6—8 let docílíme stromků způsobilých k vysazování. Namítne-li někdo, že ošlechtění dá práci, anebo že na to nemá kdy, neb dokonce, že to neumí, zajisté při dobré vůli postará se o ošlechtění některý z pánů učitelů se svými žáky. Kdo by neměl však vůli, chuti a místa ku zřízení takové školky, nuže, vysazujeme jeřáby!

Jeřáby dají se výborně a snadno ošlechtit na jedlém, jabloni a hrušce. V mnohých krajinách je spousta jeřábů. Z jedlých jeřábů je výborná zavařenina, mnohem chutnější brusinek, zdravá, takéž z nich se připravují drazé plácené likéry. Kde není šlechtěných jeřábů, dodá nám vruby každý školkař za několik haléřů. Šlechtěné jeřáby na jabloni a hrušce vzdorují v horských krajinách zimě. Jeřáb nemá v lesích ceny. Co bude státí tudíž vysazování holých míst? Práci s vysazením a ošlechtěním. Tímto způsobem docíliti lze vysazování i větších ploch bez peněz.

Nuže, s chutí do práce! Vysaďme na svých pozemcích každý koutek! Učiníme počátek ještě letos na podzim! Proměňme za krátko holé kopce, pusté stráně, pastviny a j. v utěšené koutky, z kterých později i užitek sklízeti budeme!

Zemský svaz českých hospodářských (křesť. soc.) družstev a společenstev pro král. České dle zprávy své za rok 1911 měl 230 členů s 366 podílů. Obrát pokladniční činil 9,987,098.94 K. Čistý zisk 2,326 K. Obnos podílů z 20 K zvýšen na 40 K, takže obnos splacených podílů bude 14,640 K.

Národnostní rozdělení rozpočtu zemského v království Českém. Němci žádali rozdělení rozpočtu zemského dle národnosti, aby prý svými penězi přispívali jen na své účely, že prý svou poplatností posilují také hospodářský rozvoj český. Zatím však přesné rozdělení rozpočtu vypadlo v jejich neprospěch. To ukazují tyto číslce: V r. 1911 bylo zapláceno přírůžek zemských a) z českých okresů 27,211,679 K (62.57 proc.), z německých 16,176,965 K (37.43 proc.). Při stanovování rozpočtu dle německého národně-autonomního postulatů se ukázalo, že země na české školství platí jen 61.39 proc., na německé však 38.61 proc. Jsou tedy Čechové zkráceni o 1,389,249 K. Český odbor zemědělské rady dostává 190,731 K, německý 170,249 K, tedy o celých 50,000 K více. Na účely umělecké dostávají Němci 239,204 K, tedy 41.13 procent, Češi 342,316 čili 58.88 proc. Češi dostávají více pouze na místní dráhy a na zvelebování živností (77 proc. proti 23 proc.). Rozpočet na rok 1912 má potřebu 96,304,199 K. Společné výdaje, jež se »národně dělíti nedají«, činí 47,158,552 K. Zbytek potřeby 49,145,674 K je rozdělen: pro Čechy 30,675,962 K čili 62.42 proc., pro Němce 18 mil. 469,685 K čili 37.58 proc. I když vezmeme za základ výsledek starého sčítání lidu, jež vykazovalo poměr Čechů k Němcům 64.61 proc.: 35.39 proc., měli by Češi dostati 31,753,002 K, Němci 17,392,645 K. Jsou tedy Češi zkráceni o 1,077,040 K, nehledě ani k tomu, že výsledek sčítání lidu z r. 1910 je pro Čechy příznivější. Tak vypadají německé nářky na utiskování ve světle správných čísel.

Breje a skřipce,

těž dle lékařských předpisů,
topleny, dalekohledy, lupy atd.
doporučuje

Karel Vacek,

závod optický, hodinářský a slatičský

v Hradci Králové, blízko Adalbertova.

Správy rychle a levně.

Besídka.

UČIL SE NA APAČE.

(Dokončení.)

Když se hajný nade vším vážně zamyslel, dostal na sebe veliký dopad. »Jsem to taky hlupák! Nechám chlapovi stromečky odnést! Kdybych s tím vyrazil před starým, nadá mi, až mne budou uši brnět celý měsíc. Když náš foť si v lese křikne, vyrazí z člověka duše a zvět jako divá natahuje běhy až do polí. Kdyby křikl u potoka, voda by vyšpláchla do povětří až ode dna. Pravda — takto je jinak dobrák, nemyslí to zle. Hned se usmíjí. Ale to jeho houknutí! Dovedu ho hned udobřit, ale začne-li na mne křičet, to radši budu stát vedle kanónu v nejhroznější bitvě. Stejně trpím tlčením srdce. Ještě by mi mohlo puknout. Radši teda honem do města

Zatím lesní vyšel si na prohlídku taky. A když přišel k mlázi, vyrazil ze sebe tak divokou kritiku, až dvě poplašené veverky přeskakaly při rámsu patnáct stromů v divém úprku. »Je to hlídač! A možná, že tomu slívovci ještě nějaký chlap vzal flintu i boty. Všecko možné. A ke všemu ani není možno se toho Kladky dovolat. Počkej, až mi přijdeš na oči.«

Zatím už hajný ve vši poníženosti konferoval s adjunktem. »Stakvalente, milostpane, stakvalente, to jste mi nasypal do polévky bílinového semínka! S tím chla-

pem nic není! Jakmile jste mu podal prst, už vás drží celého. Všecko zapře, všecko na vás svede. Co mu na tom bude záležet, odsedí-li si týden v kriminálu? Ostudy jiným stejně nadělá dost. A náš starý — ten je jako kat. Víte, je spravedlivec, s nikým se nesmlouvá, hned všecko k úřadu. No — tohle je pěkná kaše! A já hlupák důvěřoval . . .

»Prosím vás tedy, hajný, nějak to zařídte, aby se o tom veřejnost nedověděla. Tuhle máte dva zlaté . . .

Tvář hajného poněkud se vyjasnila. »Půjdu teda, milostpane, k Haldovi, vezmu taškáře na paškál, spustím na něj hrůzu. Já to dovedu. Uvidíme, co bude dál.«

Hajný spustil na Haldu hrůzu, ale ten se mu vysmál. »To vás mám učit já, jaká je vaše povinnost? Dostal jste dlouhý nos od foť a teď se jdete o něj dít se mnou, vídte! Chcete si chladit na chudákovi záhu. Ale to se mejlíte. Vyrukuju s tím, co mi řekl pan adjunkt a uvidíte, kdo potom se bude škrábat za ušima nejvíce.«

V pozdní večer stál před adjunktem Halda: »Milostpane, zle, moc zle. Co už jsem všecko k vůli tomu stromečku zkusil. Mizera hajnej peníze vezme, ale protože mu asi foť nadal, přišel mne teď strašit jako bubák kriminálem a kdesi cosi. Co musí chudák k vůli zlatce vytrpět! Já jsem mu poctivě řekl, že byl stromeček pro vás, ale chlap neústupná, kalená, že mu po tom nic není, že foť přece bude žalovat. Že jsem se pro ten stromeček ve sněhu brodil!«

»Měl bych teď z toho stromečku utrhnout největší větev a přetáhnout vám aspoň pětkrát záda, taškáři podvodná!« vybuchl adjunkt rozčileně.

»Milostpane, jen žádnou velkou zlost! Moc to škodí. Kdybych se měl nade vším zlobit já, už dávno bych ležel pod drnem.«

»A to by bylo pro zdejší obec nejprospěšnější,« dopověděl rychle adjunkt.

Jen žádné rozčilování, milostpane! To jim ještě dokážu, jak se dovedu obětovat, třeba že jsem chudera. Já vím, co je oufad, jakým vzácným pánem je každý oufedník. A vím taky, co znamená oufední tajemství. Budu-li žalován, ani slovem se o nich nezmiňm, všecko zapřu, ať se děje se mnou cokoliv. Všecko vezmu na sebe a basta! I kdybych měl o svou novou kudlu přijít. Ale vědí . . . v mém kumbálku je moc zima, hospodář nadává, proč už mu neplatím nájem. Slitujou se a dají něco chudému člověku . . .

Adjunkt přecházel pak po pokoji rozčileně až do jedenácté hodiny noční. Už teď byl stromeček tolik drahý. Co bude ještě následovat? Lesník sice přivítal hajného jako kočka myš, stál na tom, že Halda musí být zavřen už pro tu řadu zajců, které do ok nachytal. Ale naposledy, když s ním promluvil ještě adjunkt sám, dal si říci, že ty stromky všechny mohou se zaplatit jako mlázi výhodně prodané.

Na štědrý den pak počítal adjunkt, za kolik desetníků mu přišla každá větvička. A když dal po svátcích stromek rozřezat a spálit, řekla jeho paní, že tak drahé zatopení nemá žádný občan v Kamnově . . .

Halda sebral v teplém létě z vedlejší vsi kamaráda, podobného sobě, aby se vzájemně podporovali. Podánilo se jim ukrásti dvě kachny. Co s nimi? Pro chudáky pečínka zbytečná. Ty se musí zpeněžit. Šlo se tedy do hostince »U raka« do kuchyně: »Co nám za to dáte? Pojednou nahlédli z jídelny do temnoty kuchyňské pán se zlatým skřipcem: »Prodáváte kachny?«

»Jo, milostpane, co by za ně dali?« tázal se vesnický pomocník, který dobře neznal terénu.

»Co vám za ně dám? Šest neděl kriminálu, rozumíte, darebáci. Jsem tady soudcem. Kde jste je ukradli?« Vašek zmizel do dvora, jako když do něho stěhl. A pomocník z vesnice koktal výmluvu: »My — my jsme, milostpane, mysliili, že ty kachny jsou divoké — že nepatří nikomu a proto jsme je sebrali.«

»Aby je náhodou někdo nezašlápl, chudinky, že ano!« doplňoval ironicky soudce.

A když bylo zle, nadal Halda kamarádovi, co se do něho vešlo. Prý s takovým troupem víckrát nechce »dělat«.

Pak se cvičil Vašek ve fectování. Cestování se mu velice zalíbilo. Dovedl prositi tolik úpěnlivě, že vyžebrał hodně. Ovšem vesničtí psi mu nahnali často velice strachu. Ale ještě horší byla starost, aby se nešel náhodou s četnickým bajonetem. Věděl, že by nebylo pardonu. A když ho jednou závodčí vedl, stýskal si na cestě: »A proč mne chytáte? Každý se projde rád, do peciválů nic není. Váš se tady procházíte každý den. Já jsem z vojny zvyklý na dlouhé marše. A rajzovat se musí, musí — aspoň někdo musí daleko chodit. Kdyby byl Kolumbus nerajzoval, posud ještě nebyla objevena Amerika.«

»Táhněte a nechte si své rozumy pro sebe!« napomínal směřící se četník.

»A co? Stejně by vám byla jiná dlouhá chvíle. S vámi jdu ještě rád, máte srdce. A sedím taky nejradši v Kamnově. V jiných kriminálech se zachází a cestujícím jako s němou tváří. Nejlepší je přece doma — v Kamnově.«

Nouze nutkala také zakončení štěstí jinak. Vašek poděkoval v létě ve vsi Pířově — hned u rolníka, hned v lese. Jednou spatřil, jak cizí nějaký hosté rozložili se v lese z části na lavičku, z části do mechu. »Teď by však bylo potřeba nějakého občerstvení. Máme-li sem chodit každý týden aspoň třikrát, jest to přece jen při jednom nasycení dlouhá cesta.« Halda stříhal pozorně ušima. »Přijeli-li si paní, donesu mléko i pivo, jak bude líbo. A hodně lacino. Hospoda jest odtud hodně daleko, ve vesnici jsou psi na každého cizince velcí krobílání.

A tam by se muslo platit všechno dře. Já jsem znám, dostanu flašku o dva krejcare laciněji.
»A co se tolik nabízíte?«
»Jnu — myslím si, že dají páni nějakou tu malou diskreci.«
»Nu — to ano! Nač se potloukat daleko?«
»A co budete poroučet . . .? Nechám tady třebas do zástavy čepici a boty, aby páni nemyslili, že chci s penězi utéci.«

»I to ani není potřeba! — jen abyste tu brzy byl.«
Halda šel ve vesničky živými barvami, jaké panstvo v lese »ložiruje«. »Aa — to jsou, panečku, boháčci,« řekl hostinský. »Jednoho znám — to je velkoobchodník, peněz jako želez. Ti mohou dát veliké zproptné. Vašek zaplatil a přinesl všechno v pořádku. Rozmarní výletníci, chválíce jeho rychlost, učinili si z něho poslíčka definitivního. Když Vašek šel pro »živobylí« po druhé a po třetí, řekl hostinskému, že to páni zaplatí až najednou. Nechtějí se prý zbytečně do tak hlubokých lesů s většími penězi vyláčet. Zaplatí až najednou! Pak ještě hostinský dal na dluh dvakrát, ale posleďně dost nerad. Hned pak Halda se ztratil do neznáma . . .

Když potkal jednou hostinský četníka z Kamnova, ptal se ho na Haldu. »Ten lump? Právě ho sháníme. Takového vychytralého darebu těžko jinde nalézt.«

»Hm — a já ho měl darebu za dobráka. Ten mne doběhl!« bručel si pro sebe hostinský. »Ke všemu zdarma sloužení div mi ještě panstvo nenadalo, když jsem žádal zaplacení.«

Zatím hnul se Vašek o dvě míle dále, přihlásil se k práci v opukovém lomu, vybral si peněžní zálohu a zmizel v dál. Za měsíc hrabal se s těžkým rancem po Skopově k nádraží. »Prosím vás, pane strážmistře, kde bych mohl ty peřiny prodati. Jsem tuhle velice chudý člověk, stěhuju se do Prahy — tolik peřin nepotřebuju, mně bude ta nějaká hotová zlatka dobrá.«

Dobrák policajt ještě Haldovi poradil — náhodou věděl o chudé rodině, která koupila peřiny ihned. Ale v sousední vsi u statkáře byl strašný rámus. »Kdo jen ty peřiny vyvlastnil, kdo?« Neblahá pověst zalétla do Skopova. Teď se chytil policajt za hlavu. Kdo by řekl, že ten dobrácký obličej Haldův tají v sobě tolik prohnanosti? V celém okolí deset dní se lidé ptali, zdali už »toho zloděje mají«. Konečně byl přece nalezen a uvězněn — ale nikoli v Kamnově. Byl dán do tresnice tuhé na delší čas, aby před jeho apačstvím byli poctiví lidé jisti. — Adjunkt Leva si velice oddychl, když se dověděl, že pevně mříže brání Haldovi v dalších partykách a že pro svou prohnanost nikde důvěry nedojde, i kdyby stokrát tvrdil, že ho »pan adjunkt posílal na smírky.« — »Jen polepš-li se!« vzdechl Leva zamýšleně.

Raďte si psát o vzorky
firmě

Thalcovské výrobní společenstvo
„Vzájemnost“
v Hronově č. 186.

— Vývoz láčného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:
Modní šaty vlněné i prací, dámské i panské
plátka, damásky, ubrusy, ručníky **zefíry** na košile,
— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty
za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasíláme vyplacené. 1 balík 40 m zboží vkusně rozdrútených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Měst. sociál. podnik!
V podniku tomto lze též bezpečně uložit
vklady proti 6% úrokování.
Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

E. Škarda, Brno,
Umělecký křesťan
pro malbu na křesťanské
obrazy a dodává malované
okna chrámová v každém provedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaičového do nejob-
táhlejšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochraňované
stěs a vězazacem v mřížkách.
Mnohdy akčně pro fa-
gady, křesťanské cesty atd.
Návrhy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí
Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové,
v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za žitnostenským domem)

shotovení veškerých ko-
stejních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnější-
ho provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
shotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupského Milosti revido-
vány.
Mešní nádoby jsou v ohni
zlatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stejních ze rybné, řádně a
levně vyřizují.
Vše zasílám jen pověčené.
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přiráček.
Sta odporučením a čestných uznání po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.
Sklady:
Praha, Vídeň, Budapešť.
Podálová harmonia
obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku ovičení.
Cenálky zdarma a
franko.
Na splátky od 10 K.
P. T. duchovenstva
svláštní výhody

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatardv
synovec, nástupce)
odborný
— umělecký záved —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se
Im dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnému provedení a
sice i se železnými
rámy, stěsami, ozacněními.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
všl mýznenosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1863.

Inž. C.
Jana Kotrče
prostředkovací
a realitní kancelář
v Hradci Králové
proti kostelu Panny Marie
prostředkuje
při 2% provisi
prodej a koupi
veškerých druhů
realit,
při nahodilých parcelacích
skládá přiměřené obnosy
co záruku
správnosti provedení.
Kupuje
na svůj účet za hotové a
prodává
vlastní objekty
za výhodných platebních
podmínek.

OBNOVA

Číslo 26. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové dne 28. června 1912

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v p. ledce

Ročník XVIII.

Eucharistický sjezd.

(14) O sjezdech eucharistických pojednává se obvykle se stanoviska pouze náboženského, jako o projevech víry a lásky k Spasiteli, manifestaci katolického lidu celé říše, ba celého katolického světa oproti schůzím volných myslitelů a nevěrců vůbec, namířeným výhradně proti katolické víře a církvi.

Sjezd letošní ve Vídni má tím větší význam, že slibuje býti nad jiné imponantním, an se koná v říši, jež vždy platila a posud platí k vůli panující rodině za katolickou a že se odbývá v městě, jehož samospráva je posud v rukou lidu katolického, tak že účastníci sjezdu neoctnou se mezi nepřáteli křesťanství, ale mezi svými.

Ale zářijový sjezd může mít i svůj význam národnostní. Výslovně pravíme, že mítí „muže“, ježto od něho divů žádných nečekáme. Politiku nedělají jen katolické strany, nýbrž spolu i protikatolické a kdo pohne nevěrce a liberály, aby uznali práva svých spolubližních i v politice, když k tomu nebyli nikdy a nikým vychováni, když k tomu nemají ani chuti, ani nálady, krátce náboženského základu? Spravedlnost politická je ctnost jako každá jiná a ctnostem nedaří se na půdě protináboženské. Jen sám svobody kdo hoden, svobodu zná vážit každou a liberalismus jak živ měl svobodu jen pro sebe a pro ostatní jen tenkrát, když přijali jeho názory. Není více znásilňování lidského přesvědčení, než tam, kde se o svobodě nejvíce mluví a kde skutků svobodných je nejméně.

V Rakousku je, jak známo, třináct národností, z nichž dvě nejsilnější ode dávna, při nejmenším od r. 1867, chloubí se vyšší kulturou a dějinným významem, upírají ostatním to, co jedním slovem jmenuje se rovnoprávností. Třeba t. zv. křesťanští sociálové vídeňští, jako příslušníci tohoto jednoho národa, nebyli z důvodů politických a agitačních lepšími, než jejich liberální konfesionálové, přec jen je to strana, s kterou byla by řeč, kdyby odpadly pohrůžky, jež je do boje proti české národnosti ve Vídni ženou, protože je vše s námi aspoň jedno pouto — víra. Ale s jich soudruhy, jimž je víra lhostejnou, kteří ji odhazují jako nějakou přítěž k pouhému přání z říše, s těmi nesejde se český národ nikdy.

Po našem přesvědčení dají se národnostní spory urovnati jen na půdě náboženské. A kdyby národové prodchnuti byli opravdovou láskou Kristovou, nemohli by mítí jiný, leč křesťanský názor o rovnosti všech lidí nejen před Bohem, ale i před zákonem světským a k tomuto názoru snad přece jen jednou dojde. A aby došlo co nejdříve, je v zájmu jejich finančním, hospodářským, kulturním i mravním. Jako všechna hnutí časová měla svůj konec, tak i boje o národnost a o třídní zájmy, jež jsou smutným zjevem doby, v níž žijeme, jednou ustanou a lidstvo vyvolí si jiné mety a ovšem i jiné prostředky k nim a eucharistický sjezd mohou se státí první k tomu etapou.

Podal-li se jim probuditi dřímající křesťanství, podal se jim i vzkřísiti k novému životu uhasínající křesťanskou lásku, rovnost, bratrství a svobodu, nad něž horšího paskvilu není než v Paříži a Lisaboně, kde jásal nepřítel kříže. Jestliže každému národu v hlavním říšském městě, všem národům říše společně, vykázan bude o dnech eucharistických kostel, v němž by mohl bohoslužbu a přednášky odbývati ve svém jazyku, jestliže residenční město neztratí ničeho na svém německém rázu, proč by to nemohlo býti i za normálních poměrů a proč by nemohli národové rakouští požívat ve Vídni oné svobody náboženské i vyučovací, jaká jim je zaručena státními zákony, stává-li ovšem těchto zákonitých podmínek?

Několikadenní vzájemné obcování sblíží národy, jeden druhého naučí se ctíti a si vážit. Což, kdyby tyto národové dostali rozum a nedali se štváti novináři a jinými lidmi, z národních sporů těžícími? To by mohlo položit základ k lepšímu politickému soužití. Nenajde-li se a nesmí-li se lid — a my dodáváme křesťanský lid — přes hlavy svých domnělých vůdců, pak máme k národnímu smíru v Rakousku ještě daleko.

Ale i pro jednotlivé osady vyplní vídeňský sjezd svého poslání; jsou totiž osady jazykově smíšené, aneb na pomezí druhé národnosti ležící, v nichž více než jinde bují, novináři pěstovaný chauvinismus, ba možno říci, že dnes není vůbec osady, v níž by osadníci nebyli zbytečně proti svým spoluobčanům štváni proto, že tyto učila matka jiným jazykem k Bohu se modlití. Konejšivě může to jen působiti, až se z vlastního názoru, ze skutečného obcování s katolíky jiné národnosti přesvědčí účastníci eucharistického sjezdu, že lid sám je jiný, než jak mu byl v novinách líčen a že všechny nás spojuje jedna společná páska — naše víra a matka církev. Kéž i v tom směru vykoná eucharistický sjezd v září 1912 své vznešené poslání!

Volné listy.

Kalení vod do nekonečna. V Čechách již se hodně dloúho volá po rozumné a poctivé výchově politické. S nejvážnější tváří se prohlašuje, že nejasnost politických pojmův a zmatenost taktiky nás poškozuje. Samé to hezké pravdy, ale, bohužel, že slovo nesrovnává se s činy. U nás nejdříve vudci politickému lze dokázati, jak pod maskou starosti o národní zájmy sleduje demagogii a prospěchy své strany.

Nejnovější situace v parlamentě jest opět dokladem, jak se nezodpovědně píše a mluví. Mladočeši nejsou zajisté našimi přáteli a víme dobře, jak podporovali loni volební kartel proti nám jmenovitě na venkově, ale co se dnes na jejich vůdce strká, čpí nepravdou a neupřímností, kterýžto úsudek zakládáme jediné na opravdovém zájmu o prospěchy národní a jasný politický rozhled. Všechna léta konstitučního života v naší polovici říše přesvědčují, co umělých i přirozených překážek navazuje se politickému našemu postupu, všechny zkušenosti dokazují, jak nevěděli si rady ve spleťtých poměrech ve Vídni ani mužové nejopatrnější a politikové nejprohlédavější, ale toho všeho se nedbá a na škodu správného rozpoznání vytrvale se tvrdí, že našimi neúspěchy jsou vinni jediné ti a oni vůdcové.

Obviňováním div se neupíší mezi jinými též noviny realistické. A přece není k tomu potřebí velkého stáří, aby pozorovatel veřejného našeho života si uvedl na mysl, jak „Čas“ v lepší své minulosti všechny obtíže správně odvažoval a jak zásadně odsuzoval slepý radikalismus, který nedbá okolností a který se žene bezhlavě za svými nepromyšlenými hesly. Byly doby, kdy „Čas“ skutečně o politice psal věcně (reálně), čímž osvědčoval se býti listem skutečně realistickým. Však doby ty uběhly, a realistický Kato proměnil se v zaujatého straníka, kterému běží předem o to, aby utloukal nemilé politické odpůrce.

Kramář sám ke svým chybám mužně se přiznal, čehož Masaryk ovšem nikdy neučinil. Ale že by Kramář jediné byl vinen politickými nezdary, jest nesmyslem, kterému soudný člověk nemůže věřiti.

Volejme za svědka politickou českou zkušenost, a ta nám poví, že často byly to věci mimo sílu vůdců, které způsobily nezdary našich úmyslův a podnikání. Nehledí-li se ke spletitostem politických vlivův, a viní-li se jeden vůdce, že jest příčinou nezdarů, pronáší se tím zároveň mínění, že jest skutečně v naší české moci, abychom ve Vídni vše na svůj prospěch snadně vyřídili a urovnali a abychom k místu přivedli všechny vlastní právní požadavky. Tím ovšem jest řečeno, že vše závisí jediné na inteligenci, prozíravosti a obratnosti vůdců. Z toho však potom by šlo na jevo, že všichni političtí vůdcové čeští až dosud byli hlupáky a neschopnými lidmi, kteří měli zůstatí doma a přebíratí hrách a ne popínati se na veliké úkoly. Takové vysvědčení dávají českým vůdcům ti, kdož smítají všechnu vinu na osoby a nedbají, že poměry často jsou silnější než nejpronikavější intelligence a nejbohatší politická zkušenost.

Všechno toto posuzování vídeňské politiky české však namítá jednu jasnou a určitou otázku: nuže, pánové, neposuzujte pořád, neboť odsudků

máme již nad hlavy, ale řekněte nám, které jsou cesty vaše, jimiž dodělali bychom se úspěchů? Víme, že na tuto otázku ztichnou tito lidé jako úkrojek.

Branná předloha. Kromě toho nelze také sněsti liru, kterou provádějí tak zvaní oposič. poslanci čeští s brannou předlohou. Jejich tajným i zjevným přáním jest, aby mladočeši, agrárníci a katoličtí poslanci hlasovali pro předlohu. Sami však couvají, aby potom lovili ve vrstvách voličských. Každý rozumný člověk myslí si věc takto: všechny státy sesilují svoji brannou hotovost, a činí-li tak rovněž stát, v němž žijeme, jest to přirozený zjev mezinárodní situace, které nemůžeme na ten čas zněhniti, ač bychom k tomu měli nejlepší vůli. Proto ti kteří již předem se strojeným pohoršením ukazují na poslance, kteří jsou hotovi pro brannou předlohu hlasovati, jsou povinni předem veliké zlo obecného zbrojení odstraniti.

Sociální demokraté něco se nachvástali, jak s brannou předlohou zatočí, a nyní počínají si taktikou beránčí. A když takoví programoví ničitelé vojenských států zahazují zbraně do žita, vysvítá z toho, že hromování našich oposičních poslanců jest nepoctivostí a šilháním po voličích. A jsou-li posianci, jako že jsou, kteří o velikém risiku hlasování proti branné předloze jsou přesvědčeni, a přece proti předloze hlásají nutnost oposice, pak nepoctivost jejich se ještě více rozmnožuje a má vřísknutou známku demagogie, která zásadně odporuje zodpovědnosti, již nelze od funkce poslanecké oddělití. A tak stále musíme tvrditi, že úkolu poslaneckého nepojímá se vážně a svědomitě a že stranným a osobním zájmem dává se přednost před zodpovědností vůči celku. Dýmem jsou všechna hesla o pokroku mravní kultury a moderní výchově povah, naopak vždy více ozřejmuje se pravda, jak s pokleslou mravností vůbec ve psí jest dávána i mravnost politická.

Lhou, až se stěny rozestupují. Čáslavská „Pravda“ píše: »(Belgický klerikalismus). Jest pozoruhodno, že v Evropě státy, kde má vliv klerikalismus, jsou hospodářsky nejslabší, kulturně nejzanedbanější a obyvatelstvo nejnespokojenější. A je také pozoruhodno, že státy, které nedávno ještě byly baštou klerikalismu, kdež nalézají se takoruka již na kraji záhuby (oh, češtino!), jako jediný léčebný prostředek užívají odstranění klerikálních vlivů a režimu, který klerikalismu přeje, k čemuž může býti malým dokladem třeba Španělsko. Země, která klerikální rakovinou nejvíce trpí, ač ve své obrovské většině je protiklerikální, je Belgie. Tam režim černé ruky parádne nejen v celé své slávě, ale v celé své škodlivosti. Belgie, jejíž střední a nižší třídy jsou pokrokové, sociálně organizované, protiklerikální, řízena jest smečkou zpátečnických veličin, jimž nejvíce na tom záleží, aby vzdělání lidu bylo co nejmenší a zastoupení jeho co nejskrovnější. Obecné školství se menší. Hospodářské poměry belgické za tohoto režimu se horší den ode dne, sociální poměry nejlépe ilustrují stálé mzdové boje, kulturní práce v Belgii jest tak ztěžována, že nejlepší mužové umění a vědy odcházejí do ciziny.«

Za to kulturní práci nekoná s obtíží tento novinář čáslavský „Pravdy“, který jest toho mínění, že k novinářské činnosti jest potřebí vedle bezedné nevědomosti důsledný úmysl lháti. Vzhledem k Španělsku musíme proti tomuto ubližující pravdy opakovati, že za největšího rozkvětu katolického života ve Španělsku byla země bohatá, čímž však netvrdíme, že by jediné náboženství mělo vždy rozhodující vliv na bohatství nebo hospodářskou chudobu. Nejpřednější sociologové a národohospodáři dávno již ustálili se na tom úsudku, že snadno lze určití podmínky rozkvětu rozličných národův, a frási o klerikalismu z úst těchto učenců není vůbec slyšeti. Není-li čáslavský novinář věcí těchto znalý, dokazuje, že hodí se za osvícovatele analfabetův a nikoli občanů, žijících v čáslavském kraji.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

Jiřkova třída č. 287

V HRADCI KRÁLOVÉ

Jiřkova třída č. 287

Akiový kapitál K 80,000.000.—. Telefon č. 111. Telegrafická adresa: Živnostenská. Reservní fondy K 23,000.000.—.

Centrální v Praze, založ. 1868.

Filiálky: Brno - České Budějovice -
Frydek - Místek - Jihlava -
Karlovy Vary - Klatovy - Krakov - Liberec -
Lvov - Mělník - Olomouc - Moravská Ostrava -
Pardubice - Plzeň - Prostějov - Tábor -
Terst a Vídeň.

Expositury: Grado (po dobu
lázeňské sezony),
Vídeň: v II., III., IV., VII., X. a XVI. okresu.

Při centrálně, resp. filiálkách stávají
oddělení: hypoteční, průmyslové, železniční,
cukerní a četná oddělení pro obchod se zbožím.

Zabývá se veškerými bankéřskými obohody

zejména: srovnává 4% a v běžném účtě; eskontuje směnky, faktury a pohledávky; kupuje a prodává cenné papíry, vklady na knížky 4% valuty a devisy; obstarává úhrady a inkasa v tu i cizozemsku; provádí rozkazy bursovní na všech burzách světových; vydává pověřovací listy (akreditivy); reviduje a pojišťuje losy; prodává proměny; uschovává a spravuje cenné papíry v ohnivzdorných pokladnách a poskytuje na hodnoty takové zálohy; opatřuje informace; udílí pokyny ohledně bezpečného a výhodného uložení kapitálu; udržuje cíle a pravidelné spojení s cizinou.

Velmi výhodné srovnání skytají 4½% dluhopisy Živnostenské banky v Praze.

Spojení s Amerikou sprostředkuje americké oddělení u sídelního ústavu.

Také psaním o Belgii časlavský novinář projevuje se býti mechanickým strojem, jehož hlavní výhodou nebo nevýhodou jest, že papouškuje bez myšlení. Psátí o Belgii, která jest známým vzorem hospodářského rozkvětu a účelných sociálních zařízení, způsobem časlavského novináře, dokazuje, jakých až nestvůrných tupostí dopracovali se jako dluha novináři. Žasli bychom, kdybychom nad čtením protikatolických žurnalistů dávno žasnouti nebyli již odvykli, když obecnost tak šmokovky zpravováno jest o zemi, jejíž správe poklonili se již i sami liberální politikové a národohospodáři.

Jest zajisté skromným požadavkem, který obecnost má na novináře, aby aspoň měl rozhled po hospodářském stavu evropských států, a Belgie přece není na severní točce, a jsou o ní pořizovány statistiky, které se neuschovávají do kabinetů zakletých zámků. Zavedené lži, které po volebním vítězství belgických katolíků ve svobodomyšlných novinách všude se vyrojily, projevují, jak česká povaha u takových novinářů jest do základu podváčena a morem židovsko-zednářské drzosti prožrána. Máme tu zase jeden z četných dokladů, že veškerá síla našich nepřátel jest v důsledném, obrovském a nestoudném lhaní.

Když na příklad i »Národní Listy« v úvodním článku osmělily se svému intelligentnímu čtenářstvu předložit, že v Belgii jest 89 procent analfabetů, jest to věc, která vzbuzuje otázku, zda říditéle »Národních Listů«, mají ještě nějakou zodpovědnost a svědomí. V Belgii působí na 62 ústavech známí výteční učitelé a vychovatelé Školští Bratři, dle jejichž metod spravují se ostatní duchem příbuzné školy belgické. Práce těchto Školských Bratrů byla již bezpočtukrát za rozličných příležitostí vyznamenána, a z těchto vysvědčení lidem dobré vůle zaznamenáváme aspoň něco. Na světových výstavách dostali Školští Bratři přes 1000 nejvyšších vyznamenání. Na světové výstavě v Paříži r. 1900 dostali 60 vyznamenání, mezi nimi 4 první ceny, 14 zlatých a 21 stříbrných medailonů. A nikdo, tuším, neodvážil se tvrdit, že rozhodčími na výstavě pařížské byli klerikálové. Právě vyznamenání, dosažená v protikatolické Paříži, výmluvně svědčí, kým školství v Belgii jest obstaráváno.

Když byla výstava v Chicagu, byl to John Eaton, tedy žádný stoupenec katolíků, který jako komisař Spojených Států ve věcech výchovy a vyučování o Školských Bratřích prohlásil: »Výstava katolického školství jest div, jehož nepředčily dosud úspěchy žádná jiná strana. Jest to odpověď, vyslovená absolutně na námitky, jež se činí církvi katolické. Není zde nic ukrytého, nic zatajeného, nýbrž vše tu stojí ve světle jasném. Jestli jako ustavičné nabádání k upřímnému jednání, jímž se chlubívá Američan. Církev katolická mluví tu k celému světu: »Vizte, co činíme, zkoušejte a soudte!

Těchto a jiných četných dokladů liberální noviny nedotknou se ani slovem, a tím se děje, že se muže čtenářům těm do nekonečna lháti, a že oni čtenáři, kteří nevzdělávají se odjinud, projevují tak obmezený duševní obzor, kdykoliv se jim udá o věcech katolických hovořiti. Sloven, čtenáři liberálních časopisů o věcech katolických mají ve svých listech zazděná okna.

Přistoupí-li pak k těmto obecným nevědomostem nevědomosti zvláštní, jako u časlavského novináře, pak ovšem nemůže z toho nic jiného pojití, než seno a sláma. V Belgii nebylo prokázáno ještě tolik odstrašujících nevědomostí, jako v pokrokové Francii, která dle slov časlavského světlohoše zhavila se klerikálních vlivů ve školství. Byli to žáci světových škol francouzských, kteří jako vojenští branci prezentují užaslému světu až přes 30 procent analfabetismu a kteří nevěděli, kdo to byl Napoleon, jaké jsou to země Elsasko a Lotrinsko, mezi kterými státy byla vedena válka

roku 1870 atd. . . . Bylo by tedy důkazem upřímné starosti o lidskou kulturu, kdyby časlavský novinář a s ním stejně smýšlející druhové vzali na přetřes předem výsledky školství v tak zvaných státech pokrokových, kde ve školách slovo Bůh nesmí dítka ani z úst vypustiti. Tam jest povinnost jejich lomiti rukama a nařikati, tam mluviti pravdu o věcech, jejichž pravá tvářnost zakrývá se vytrvale frasem, jež staly se již dnes nejneshetelnější tyranii.

V jaké bezhlavé, frásovitosti pluje na příklad časlavský novinář, vysvitá z vývodů jeho, jimiž tvrdí, že smutné sociální poměry v Belgii prý se ilustrují stálými boji o mzdu. Tím ovšem chce pán tento říci, že katolická vláda a její správa ve státě belgickém nestojí právě proto za nic, že tam jsou stále boje o mzdu. S naší strany podotýkáme však, že o stálých bojích těch z novin se nedočítáme, leda že stávkou pohrozili revolucionáři ze zlosti nad volební svou prohrou. Kdyby však po každých volbách a ve všech zemích menšina, jež s kandidáty svými neporazila, hrozila stávkami a revolucí, nechtěl by býti ministrem zajisté ani časlavský novinář. Ostatně za špatný konec pán tento celou věc popadl, když v bojích o mzdu rozpoznává nedbalou správu a nekulturnost toho kterého státu. Vždyť zuří stále boje o mzdu právě v Anglii, která není spravována vládou klerikální a která jest nad oblak vynášena svobodomyšlnou žurnalistikou českou. A kdo by nevěděl o zuřivých a stálých bojích o mzdu ve Francii, tedy v zemi, která jest vzorem státu pokrokového? A nezačaly v Portugalsku největší boje dělnické právě pod vlajkou zednářsko-republikánské vlády?

Patrně tedy, do jakých nesmyslností se zamořádávají pokrokářští novináři, kteří narážejí všechny skutečnosti na jedno brdo protiklerikální fráse. To ozřejmiti, bylo úkolem několika těchto řádků, a časlavský novinář byl nám jen podnětem, abychom to pověděli obsírněji. Ostatně zabývati se stále těmito rytíři fráse, stojí člověka mnoho sebepronáhání, ac není to bez jistého užitku. Aspoň snášíme stále doklady k tomu, že existují tak zvané pravdy směšné, mezi něž ovšem náleží také ta, že lidé s děsnými přímo nedostatky soudnosti — s vážnou tváří chtějí dělati historii, veřejné mínění a nevědomky dovedou se posmívati vlastním nevědomostem, kterými vykrmují své novinářské články. Jsou to hvězdy zářící odraženým světlem a řítící se divokými drahami konfusností, vzdorujících matematickým výpočtům pravdy.

Nejprve dokažte a pak se smějte. Nemine dne, aby pokrokářští učenci po některé stránce neutočili a neposmívali se rozličným jevům katolického náboženského života. Otevřte kterýkoli pokrokářský, socialistický nebo volnomýšlenkářský list, a hned uhlodíte na tyto posměšky. Nedávno v »Osvětě Lidu« pod čarou upečen byl článek, jenž chlechl se lúrdským zázrakem. Kam prý s tím v našem XX. pokrokovém století! Toť se rozumí, pokrokář a XX. století jsou jako Kástor a Polux, ovšem v moderním vydání. Pisatel v »Osvětě« jest toho mínění, že osvěcený člověk dnes o zázracích nemá ani mluvit, leda s opovržením nad lidskou ztemnělostí. (Ovšem, že pisatel chytl zastrčil bližší okolnosti o »faktech« uváděných pod zámkem. Pozn. red.)

My se držíme zase té zásady, že jest dovoleno smáti se teprve potom, když jest smích odůvodněn, a jsou-li tyto pokrokářští učenci vytrvali ve smíchu, my neustaneme vybízeti, aby vyvraceli skutečnosti, které jim předkládáme. Uvádíme místa, jména lékařův a zaručená svědectví o nemocech a jejich vyhojení, což snad postačí, aby pisatel v »Osvětě« mohl se důkladně zahloubati a uvažovati. Pro dnešek aspoň jednu událost. Dr. F. de Grandmaison de Bruno píše: »R. 1901 mladá služ-

ka, Anděla Lorencova, zlomila si pravou nohu v kotníku. Po tříměsíční léčbě vrátila se do služby, stále trávající bolestí nohy, jež ji každého večera otčkala. Znenáhla přibývalo tuberkulosního zánětu v kloubu (tumor albus), tak že služka v Monaku zaměstnaná musila znovu do nemocnice. Třináct měsíců měla nohu v deskách, a dávaly ji injekce chloridu zinečnatého. Pak se jí udělal vřed, jež chirurg rozřízl a vyškrábal nemocnou kost. Způsob léčby byl správný, a přece služka vyšla z nemocnice o dvou berlách. V Paříži byla přijata do nemocnice Beaujou, Dr. Tuffier prořízl šlachy, znovu vyškrábal kost a nechal nohu v klidu, ale beze zdatu. Z nemocnice Anděla Lorencova odešla ke svým příbuzným do Cerisy La Foret, v departementu La Manche. Tam stala se jí nová nehoda. Upadla na znak a z poranění vyvinula se Pottova nemoc (kostižer obratlový); celoroční pobyt v Bercku a nošení sádrového korsetu nemoc nevyhlavily. Diagnosa dra Quesnella, jenž ji šest měsíců léčil, zněla: otok pravé nohy, kostižer obratlový a dvě tuberkulosní affekce kostí. Dva roky trvalo ještě její utrpení. Více ležela než chodila, tělo spoutané orthopedickými přístroji, a vstala-li s lůžka, těžce vlekla se o dvou berlách.

19. srpna r. 1911 vlak přivezl ji do Lúrd. Dne 21. srpna po třetím ponoření do vody náhle ucítila, že se jí život vrací. Vystupujíc po schodech, sama se obléká, jde bez jakékoliv pomoci a mává radostně berlami. V kanceláři lékařských zjišťování konstatováno bylo uzdravení nohou. Kostižer páteře zůstal, ale Anděla vyslovila naději, že r. 1912 se vrátí a bude uzdravena docela. Ale jedouc domů, usedá po způsobu ostatních cestujících vzpřímeně a navráťvši se ke své sestře do Paříže, odkládá i šněrovačku. Jako zmizel tuberkulosní zánět kloubů v noze, tak zmizel i kostižer páteře. 25. listopadu jsem ji prohlížel. Zůstalo jí sotva znatelné kulhání, ale nohu uzdravenou mohl jsem tláčiti, aniž Lorencova cítila bolest. Páteř byla úplně normální. Jen výrostek čtvrtého obratle poněkud vystupoval. Po zkřivení nebo deformaci páteře nebylo stopy. Není pochybností, vyléčení stalo se za okolností, jež věda vysvětliti neumí. Po desítkách všech chirurgických pokusů zůstaly bez účinku. V Lúrděch tumor albus zmizel v několika sekundách a den po ponoření i po nemoci Pottově nezbyla než vzpomínka.

O této skutečnosti se ve Francii psalo, neboť byla v plném světle veřejnosti, lékaři ji zkoumali a uvažovali o ní. Událost tato jest vědecky naprosto potvrzena, čehož připomínáme, věduce, že i pokrokáři bez vědy se nemohou obejiti. Schystali jsme tedy starostlivě vše, jen aby bylo po chuti pánům, kterých nyní žádáme, aby tuto skutečnost vysvětlili nebo vyvrátili. Máme naději, že osvědčená kritika pokrokářská se do věci důkladně zabere a že na místo chvástavosti pisatele v »Osvětě« proti faktům nebude nic jiného uvedeno, než zase fakta.

Obrana.

Travičí. Do jaké až zrudnosti může se zvrhnouti vyšetřalá fantasie básníka, postrádajícího uceleného životního názoru, dokazuje nejlépe feuilleton »Ratibora«, jenž přinesl v otisku zabavené »Pašije« z Macharovy čítanky. Zmíněný výplod Machariv obsahuje tolik nechutenství a nízkosti, že ho nelze jinam zařaditi než do kategorie zrudných nedochůdkat. Karikovati vznešenou osobu Kristovu tak gaminským způsobem dovede jen mozková sklerosa. A takový projev zrudnosti nestyděl se »největší« český filosof Masaryk zachrániti křídlem poslanecké interpellace před zaslouženou konfiskací, používaje při tom nemotorné lži, že prý Macharovy »Pašije« jsou registrováním historických projevů klerikálních listů. Kdyby byl

Masaryk opravdivým přítelem Macharovým, nebyl by interpelací zachraňoval výplod, jenž náleží patologii, a kdyby »Ratibor« i se svým táborem měly jen špetku soustrasti s vyčerpaným poetou, neuveřejňoval by každou nemotornost Macharovu, pouštěnou v zaslepenosti a v malomocném vzteku do světa. Ale ovšem jistá vrstva lidí v národě převzala úkol travičů lidu a proto neštítí se žádného prostředku k provozování nekalého řemesla, ať již zakope se při tom největší básník, či největší filosof.

Logika protikatolických fanatiků. Jaký byl vlastně účel Macharových »Pašijí«, osvětluje se stále určitěji přes všechno vykrucování pokrokářských mamičů. Když pokrokářský »Přehled« napsal řekolik peprných slov na adresu Macharovu, uhnul velice chytré vídeňský prorok na postranní cestičku. Napsal Herbenovi, jak bylo také tiskem konstatováno, aby mu »Přehled« neposílal a dodal: »Chci mít čisto v domě.« A když dr. Chalupný, který »Přehled« vedl, dotíral velice břitce dále, Machar při ukrutné chudobě materiálu na věcnou repliku napsal, že »s takovými mládenci mluvím jen v předstíni«. Ale dejme tomu, že slovní jeho vyklouznutí z kritické příze »Přehledu bylo myšleno opravdově, vážně! S kritizujícími pokrokáři vůbec nechtěl mluvit, tak se mu »hnusily« jejich vývody. Ale za to v »Pašijích« dle vlastního ujišťování chce co nejvíce rozšířit známost o způsobu psaní »klerikálního tisku«. Na jedné straně tedy velická kletba proti samému tisku pokrokovému, na druhé straně lačná touha po »rozšíření tisku klerikálního« a sice tak hrozného, jak může být jen ve fantasii Macharově, která ten tisk si přizpůsobila k svému záměru jako nejděivější strašidlo. Jen tedy čtěte a čtěte, jak by byl tisk klerikální psal, kdyby byl vycházel v době Tiberiově! Jest to sice tisk velice ničemný, přímo straší, ale k vůli »vzdělání a uvědomění« má každý vědět, jak by, kdyby...

A ejhle, zrovna jako na zavolanou přichází dne 26. června kritika »Času« nad těmi lidmi, kteří dychtivě hlali zprávy o Tomanovi, ačkoli ty krvavé novinářské řádky ani zdaleka nejsou tak příšernou surovostí, jako »Pašije«, které si Machar vymyslel. »Čas« píše roztrpčeně: »V Uherském Hradišti zpravení byli lidé o každém hnutí jeho (Tomana), nebylo třeba ani referátů novin, ač ovšem i noviny podporovaly senačnost. Do Hodonína napsal kdosi dopis, ve kterém mimo jiné praví: O Tomanovi rokuje se v krámech, na rozích, po hospodách, zkrátka všude. A je to přec jen zločin člověka ovládaného nízkou vášní, praprosťtý zločin... Pro nízký projev lidské duše, pro případ hlubokého poklesku mravního má lid tolik dychtivého zájmu a to není zjev zdravý... Žijeme v době úsilovných bojů za vyšší úroveň národního žití... a zde je potřeba podpory lidu, zde je třeba vřelého zájmu a porozumění.«

Nu, tak tedy! Najednou rozumné slovo! Ale, jářku, nejsou »Pašije« daleko něco surovějšího, než zprávy o Tomanovi? K tomu ke všemu zprávy o rabiátství Tomanově jsou soudně uznány za pravdivé, kdežto »Pašije« jsou libovolnou fantasii pokrokáře, který tvrdí, že by, kdyby...

Praví-li »Čas«, že je potřeba vřelého porozumění a zájmu pro vyšší úroveň národního žití, tu přece musí uznati sání, že takové »Pašije« v tomto směru rebudou ani nejmenší podporou. A zvláště tehdy dle pokrokářské logiky surovosti v »Pašijích« uložené nemohou vzdělati, když »Čas« s předstíraným hnusem pašuje ty surovosti do řádků časopisů »klerikálních«. Považuje-li Masarykův tělesný orgán řádky ty za ukázkou zruďného, ničemného tisku, proč je tolik cpe před zrak velice dokonalého, nejjemnější citícího čtenářstva soc. demokratického a pokrokářského? A jestliže se otfásal Machar odporem nad nepřijemným psaním opozičního tisku pokrokářského, proč najednou nalezl tak velikou zálibu nad horším psaním, které dle jeho podvodného tvrzení by otiskl klerikální tisk, kdyby...?

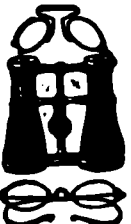
Krvák Tomanovský může být aspoň výstrahou. třebaže se o něm tolik psát nemělo, ale neurvalost »Pašijí« nepovznese nikdy nikoho a zvláště ne soc. demokrata, který jest vychován a zfanatisován »Žáří« ke zlobě vůči všemu, co nese jméno Kristovo.

Urážka židovského náboženství. Když pozorujeme, s jakou radostí židé vítají štváče, kteří se posilivají kořenem katolického vyznání, když vidíme, jak podporují časopisectvo, které metá surové potupy do tváře samého Spasitele přezdívkami a cynickými pošklebkami, byli bychom v pokušení se domnívati, že tací židé by se vysmívali ochotně i zpátečnickým dogmatům vlastní církve a že snad sami mají radost, jestliže někdo potepe zásady rabína, kteří žili před staletími.

Ale, chyba lávky! Kdybys se odvážil pouze citovati něco z náboženských spisů rabínů, právě pokrokářští židé učiní veliký poplach, že urážíš jejich náboženství. Právě v minulých dnech byl odsouzen v Německu redaktor antisemitského listu »Staatsbürger Zeitung« Hans Hertwig »pro štvání proti židovskému náboženství«. A čeho se dopustil? Osmělil se otisknouti některé citáty z Talmudu a Šulchan-Aruchu. Hned ovšem »ústřední spolek německých státních občanů židovského vy-

znání« zakročil trestním udáním o »štvání proti židovskému náboženství«. A státní návladní prohlásil, že židovská kontesse jest státně uznaná a že nesmí býti urážena. Ovšem, kdyby těm »občanům německým« stát nebyl mnoho dlužen, byl by dopadl soud pro obžalovaného mírněji. Bylo by se řeklo, že citování náboženských knih, kterých se sami rabíni posud drží a dle nichž i rabínské školy jsou od židů titulovány, nemůže býti přímou urážkou náboženských citů.

Ale pomozme si! Vždyť i v Rakousku byl by ihned zkonškován list, který by se odvážil psát něco o Talmudu, v němž jsou uloženy mimo nesnášlivé věty přece i myšlenky dosti cenné. A židé schovávají své knihy před zrakem křesťanstva přímo žárlivě. A ejhle, titěž židé žalují na nesnášlivost katolíku, jestliže tito aspoň tolik požadují, aby nebyla vláčena blátem osoba Kristova. Jestliže se píše rouhavě o Bohu, to náboženské společnosti židovské snesou klidně, ale o rabínském moudrosti se nesmí psát nic. V tom jest ten rozdíl na jedné straně mezi katolíky, hájícími tvůrce evangelií, zakladatele křesťanství a na druhé straně mezi rabíny, kteří v přední řadě hájí sebe a přihlížejí klidně k šíření náboženské anarchie, která se vysmívá základním zásadám každého náboženství vůbec.

Brejle a skřipce,
též dle lékařských předpisů,
toploměry, dalekohledy, lupy atd.
doporučuje
Karel Vacek,
závod optický, hodinářský a zlatnický
v Hradci Král., blízko Adalbertina.
Správký rychle a levně.

Politický přehled.

Rokování o branné předloze. Dne 21. června rozhodla se poslanecká sněmovna 268 hlasy proti 97 zahájit podrobné rokování o branné reformě. Pro byla tedy většina téměř třicetivětina. Proti hlasovali soc. demokraté (českých soc. demokratů scházelo 15), nár. sociálové, čeští radikálové, skupina Masaryk-Stránský, Chorváci, radikální Rusíni se hlasování zdrželi Z Čechů hlasovalo pro 31 poslanců, 19 proti, ostatní scházeli. — Dr. Kramář prohlásil, že hlasování Čechů pro předlohu není žádným projevem důvěry vládě, nýbrž že Čechové povolují předlohu státu a staříckému mocnáři a že tímto zákonem ještě více demokratizovaná armáda dá se vésti pro budoucnost duchem národní snášlivosti a upřímnou ochotou vůči všem národům. — Při rokování jevila se pramalá účast, řečníci mluvili téměř k prázdným lavicím. Řeč ministra zeměbrany Georgiho poslouchalo na počátku 20 poslanců, pak jen 8. Únava a lhostejnost na věch stranách.

Hlasování o branné předloze. Dne 25. června hlasovalo se v posl. sněmovně plně 4 hodiny o prvé skupině — §§ 1.—40 — branné předlohy. První návrh, (Habermanuv), aby se dostalo pense oněm vojákům, kteří ve službě přišli k úrazu, zamítnut 302 hlasy proti 130; druhý návrh (Liebermannuv), aby vojáci nebyli ustanovováni k civilní službě, která se nesrovnává s jich občanským zaměstnáním, zamítnut 300 hlasy proti 130. Třetí návrh, zvýšení kontingentu nováčků schváleno 322 hlasy proti 113, tedy ještě 32 hlasů bylo nad dvoutřetinovou většinu. — Pro brannou předlohu hlasovali jednohlasně klub katol. národní, mladočeši, čes. agrárníci 23, Poláci, Slovinci, Rusíni, Vlaši, Rumuni, něm. křesť. sociálové a něm. nacionální svaz. Proti hlasovali všichni soc. demokraté, čeští nár. socialisté, radikálové, 5 Všeněmců a dalmátských Chorvátů. Klub katol. národní a mladočeský měly závazná usnesení hlasovat pro. Agrárníci měli volnost a proto 12 poslanců: Bukvaj, Hyřš, Janovec, Krž, Mašata, Měchura, Pavlok, Rataj, Rychtera, Rydlo a Staněk, k nimž se přidružil Prásek a Vodňanský, nehlasovalo. Mezi hlasováním došlo k hlučným výjevům následkem terroru soc. dem.; čeští soc. demokraté vynikali. Při hlasování scházelo celkem 75 poslanců. — Dne 26. června schválena branná předloha dvoutřetinovou většinou ve druhém a třetím čtení.

Mír mezi Poláky a bar. Heindoldem. Na rozhodne přání císařovo odstraněna krize vzniklá z nedůvěry Poláku k bar. Heindoldovi. Ministr polský Šl. Długosz a předseda Kola polského dr. Leo povolání k císaři, který ujistil všechny polské poslance svou stálou milostí, prohlásiv, že upravení národnostní otázky v dohodě mezi Poláky a Rusíny zustane i nadále v platnosti. V poradě Kola polského po návratu dra. Lea od císaře shledáno, že minulé příčiny změny politického stanoviska Kola k vládě, čím krize skončena.

Nový jednotný český klub. Poslanci strany agrární, mladočeské a katol.-národní konali dne 26. června společnou schůzi za předsednictví dra. Fiedlera a usnesli se, že setrvají v jednotné organizaci klubovní. Dr. Fiedler podal zprávu o nasta-

lých změnách ve složení jednotného klubu a oznámil, že s ohledem na nynější poměry skládá iunkční mandát, a aby předsedou nového klubu zvolen byl člen největší strany české — agrárník. V debatě, do které jménem katol. národního klubu zasáhl posl. Kadlčák, řečníci vyslovovali dru Fiedlerovi naprostou důvěru a usneseno bylo rozhodnutí o resignaci dra Fiedlera ponechat parlamentární komisi nového klubu. Posl. Kadlčák navrhl, aby do nového klubu společného přijat byl také posl. Dr. Zahradník. I tento návrh byl přijat a odkázán k definitivnímu vyřízení parlamentáře. Plenum nového klubu má se scházeti každý týden.

Věková-kunětická po oznámení místodržitele kn. Thuna zemskému výboru nedostane asi poslanecký certifikát, ježto dle minění místodržitelova zemské zřízení nepřiznává ženám passivní právo volební. Dle § 31. zem. zřízení jest nyní oprávněn o věci této rozhodovati zemský sněm.

Situace v Uhrách. Uherský sněm pracuje bez opozice ryčně a schvaluje jednu předlohu po druhé, jak si vlada a hr. Tisza přeji. Před parlamentem odehrávaly se obvyklé výstupy mezi policií a opozičními poslanci. Opozice podává manifesty k národu, aby povstal proti nynější vládní většině, ale táž usnesla se podati žalobu na 17 opozičních poslanců, kteří podepsali manifest, v němž se straně práce (vládní) vyčítalo porušení ústavy a páchání násilí na opozici. — Uherská vláda trvá také na zostření jednacího řádu, ještě před podáním volební reformy, ježto volební reforma bez předchozí pronikavé změny jednacího řádu byla by nemožná.

Válka italsko-turecká. Italská válečná akce v Egejském moři byla zatím přerušena, ježto velmoc si přeji, aby italská vláda šetřila jejich hospodářských zájmů v Turecku. Na schůzi asi 20 000 lidí v Miláně protestováno proti dalšímu vedení války a pohroženo, že dělnictvo zahájí generální stávkou, nebude-li válka brzo skončena.

Povstání v Albanii. Povstalci z jižní Albanie umlouvají s povstalci ze severní Albanie všeobecné povstání.

Boj o presidentství v Americe. Republikánský národní konvent Spojených Států jmenoval kandidátem presidentství na další období dosavadního presidenta Taíta, který obdržel 561 hlasů. Roosevelt dostal pouze 107 hlasů, ale 344 delegátů, stoupenců Rooseveltových se zdrželo hlasování. Vedle nich jest ještě kandidát demokratický Brian.

Zprávy organizační a spolkové.

Naši milé mládeži a všem jejím přátelům!

Sdružení české mládeže křesť. sociální se sídlem v Hradci Králové pořádá v neděli dne 14. července t. r. o svátku sv. Cyrilla a Methoděje v Trebechovicích pod historicky památným Orebem

všeobecný sjezd české mládeže křesť. sociální.

Jsmc přesvědčeni, že jako uvědoměli katolíci chápáte náležitě význam tohoto sjezdu, jenž má být manifestací ohromných řad veškeré naší organizované mládeže, posílením jich k dalším velkým úkolům a utužením vzájemné svornosti a jednoty.

U vědomí toho dovolujeme si co nejsrdečněji zvátí Vás již předem k tomuto významnému dnu a márie tu pevnou naději, že nás počtíte svojí četnou účastí.

Podrobné programy budou zaslány příští dny. Jednotlivým katolickým spolkům a skupinám mládeže zasíláme bloky vstupenek po 32 hal. a prosíme, byste je dobrouvě rozprodali (v den sjezdu budou o 10 hal. dražší). Stržený obnos nám předsedové složním listem pošt. spořitelny laskavě zašlete a kontrolní kupony vrátí do 5. července. Prosíme co nejsnažněji o všemožnou součinnost a ochotu bratrskou.

Ústřední výbor Sdružení české mládeže křesť. soc. se sídlem v Hradci Králové.

Sukna [obrázek] [obrázek]

Doskočil [obrázek] [obrázek]

Chocen. [obrázek]

Račte si vyžádati vzory jarních a letních látek, které letos přináším v bobatém výběru.
Velečtátojnému dnehuovenstv doporučuji zvláštní novinku pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 8.40.

Týniště n. Orli. Křesťansko-sociální lidový spolek konal dne 23. června t. r. za krásného počasí významnou slavnost 10letého trvání spolku, spojenou s posvěcením nového spolkového praporu. Slavnostní kázání, dýšící vroucí láskou k Pánu Ježíši a upřímným nadšením pro svatou katolickou věc, pronesl a akt posvěcení praporu vykonal vsdp. ThDr. Frant. Šulc, č. kanovník a professor z Hradce Králové. Mši sv. na náměstí celebroval vlp. Jos. Ježek, místní kaplan, při níž doprovázela hudba Týnišťská, osobním řízením p. kapelníka Jaromíra Nágla. Matkou praporu byla pl. Růžena Růžicková, choť civilního geometra z Týniště, kniotry praporu slečny: Marie Králová a Marie Mertzová, které s nevšední ochotou a obětavostí tento úkol na se vzaly, za čez jim vsdp. svítitel vyslovil upřímný dík a za čez i spolek jim touto cestou ještě jednou nejvšechnější dík vzdává. — Odpoledne v městském parku promluvil v řeči 1 hodinu trvající o významu a potřebě katolických spolků opět vsdp. Dr. Fr. Šulc. Slova vysoce důst. pana řečníka, svědčící o neobyčejném zápalu pro katolickou organizaci a o upřímné a neúporné snaze po jednotě a svornosti v katolickém táboře, potkávala se s častým a zaslouženým souhlasem shromážděných. Z té duše souhlasili jsme zvláště se slovutným p. řečníkem, když pravil, že strana katolického lidu jest v Čechách pouze jedna, jen výkonných výborů jest několik a to bohužel ke škodě věci katolické. Nejupřímnější a nevroucnější dík vzdáváme vsdp. řečníku za jeho nezištnou ochotu, s kterou se k nám dostaviti ráčil a za jeho překrásné řeči. Též druhý řečník p. A. Petr, úředník »Všeob. sdružení« v Hradci Králové, za svou vzletnou řeč o důležitosti Všeoborového sdružení zaslouženou pochvalu sklídl. Rovněž slovutný p. Frant. Šabata, předseda křesť. soc. strany v Čechách, b. v. říšský poslanec a rolník z Vrbice vystižně přítomnou situaci politickou a sociální charakterisoval. Též těmto dvěma řečníkům vzdává spolek zasloužený a upřímný dík. Děkuje též vroucně všem velelúst. a důst. pánům, kteří nás svou návštěvou poctili: Ant. Kaškoví, bisk. vik. sekretář a děkanu z Kostelce n. Orli, Fr. Vackovi, far. v Borohrádku, Jos. Novotnému, kaplanu z Pardubic, Frant. Hrubantovi, kaplanu z Třebčovic, Dru V. Havrdovi, kapl. z Rychnova n. Kn., Fr. Solníčkoví, kaplanu z Vamberka, Rud. Mendloví, kapl. z Újezda u Chocně a velect. pánu Jos. Prokopovi, býv. říš. poslanci a rolníku z Jáseně, dále děkujeme všem bratrským spolkům katol., které s prapory k naší slavnosti přišly. Vřelý pozdrav písemný zaslal spolku ke slavnosti vsdp. ThDr. Frant. Reyl, kanovník z Hradce Králové. — Prapor a vyšívané stuhy, což obojí ku všestranné spokojenosti dodala katolická firma Ignáce V. Neškudla syn v Jablonném n. Orli, takže možno tuto firmu pro její kulatnost a solidnost co nejlépe všem katolickým spolkům doporučiti. Nuže, s chutí k nové práci v dalším desíletí! »Zdať Bůh!«

Sdružené katolické spolky Chrudimské: Jednota katolických tovaryšů, Katolicko-národní jednota žen a dívek a Odbočka Všeob. sdružení křesť. dělnictva pořádají v neděli dne 7. července (v případě nepohody 14. července) t. r. velký výlet do městského lesa »pod Hůrou Králové«. Znamení k výletu dá hudba br. Tichého, která o 1. hod. odpolední projde městem, načež vyjde se průvodem ze spolkové místnosti Jednoty katol. tovaryšů z hostince p. Švadlenky ve Sv. Kateřinské třídě. Na výletišti bude o pestrý program, jakož i o dobré občerstvení náležitě postaráno. Koncert, tanec, tombola, pošta atd. Každý návštěvník koupí losu získá cenou a pomínku na výlet. Přispěvek na hudbu 20 h, děti 10 h. Vybízíme členstvo všech zmíněných spolků k hojně účasti na průvodu; mladší nechť dostaví se v krojích národních neb femeslných; žádáme též členstvo a své stoupence, by též své děti do podobných krojů ustrojilo, aneb i bez nich do průvodu poslalo. Aby tedy naše vystoupení čestné bylo, nuže, všichni na shledanou na památné »Hůře Králové«. Ukažme, že nemusíme do průvodu nutiti lidi jiného smýšlení, nás je dosti, jen všichni členové a členky s odznaky v dlouhý řad!

Hořice. Dne 23. června t. r. pořádaly sdružené křesťansko-sociální spolky v Hořicích zahradní slavnost v nově upravené zahradě spolkové místnosti »Doubravky«. Slavnost naše znamenitě se vydařila, majíc úspěch morální i finanční. Za krásného, slavnosti takového druhu velmi příznivého počasí, seřadil se průvod a o půl 2. hod. nastoupila cesta náměstím do spolkových místností. Byl to jaksi první manifestační průvod našich spolků, který dopadl skvěle. Průvod zahájilo pořadatelstvo, pak náš milý host »Orlí« z Nové Paky, nato v malebném kroji krácela naše mládež a potom hosté z Miletína, Vidoně a Král. Dvora, načež členové našich spolků. Musíme zde však poukázat na to, že mnozí členové, a zvláště ti, kteří dříve horovali pro takovou manifestaci, nyní, když právě měli skutkem dokázat svá slova, z důvodů malicherných zůstali doma a nepřiznali veřejně barvu svého přesvědčení, nevykonavše členskou svou povinnost. Mnozí sice přišli potom mezi nás; ale proč nesúčastnili se průvodu, který sice byl mohutný, mohl však býti ještě lepším? Velké hrdinství několik těch pánů věru neukázalo. Jinak však můžeme býti se zdarem slavnosti úplně spokojeni. Příjemná to záležitost byla zábava, kterou jsme měli z lahodných zvuků hudby p. Hlavatého, jenž dal si záležeti, aby P. T. obecenstvo plně uspokojil. O pohodlí návštěvníků postaráno všemožně. Poznali jsme, že již nemusíme choditi jinam, že naše spolková místnost úplně vyhovuje. Účastníky uvítal předseda přípr. komité vlp. Kordale, místní kaplan, který také ku konci loučiv se jménem spolku s milými bratry »Orly« a našimi

hostni, navázal proslov svůj na slova hymny »Orlí« a vybízel všechny, by kráčeli za jednou metou — k povznesení idey křesťanské, by jim vůdčí hvězdou přitom byla orlí síla, láska k Bohu, vlasti a svatě naší katolické věci. — Po tak krásně zdařené slavnosti vzdává pořadatelstvo vroucí díky našim milým hostům, kteří z dále přišli nás posílit a nadchnouti k další práci, děkuje pánům a dámám, kteřížto nelitovali času a námahy a síly své věnovali obecnému prospěchu, přiloživše ruky své ku práci; aniž by k tomu nuceni byli, nýbrž z ochoty a lásky k dobré věci, děkuje všem, kteří mezi nás přišli, a v animované zábavě mezi námi strávili. Zároveň vzdává díky a úctu všem těm členům, kteří se maniestačního průvodu v tak četném počtu účastnili, a tak přesvědčení své opravdové, katolické, nejen slovy, ale i skutkem na jevo dali, kteří veřejně dokázali, že s pýchou a hrdostí nesou jméno katolíka, za něž nikdo se nemusí stydět. — K další naší práci a činnosti srdečně »Zdať Bůh!«

Lázně Bělohrad. V neděli dne 23. t. m. konal zdejší Lidový křesť. soc. spolek schůzi, na níž vdp. Dr. Jos. Kašpar, c. k. professor gymn. z Jičína, promluvil na thema: »Papežové a národ český.« Přednáška, ve které vdp. řečník, jenž s nevšední znalostí ovládá dějiny našeho národa, ukazoval na základě historických fakt bezpodstatnost fráze, že »Řím byl a jest nepřitelem českého národa«, byla s patrným zájmem vyslechnuta pozorným posluchačstvem, jehož se sešel slušný počet, ač krásné, nedělní odpoledne vábilo do Boží přírody. Spolek náš, vzdává srdečné díky vdp. professoru, nemá vroucnějšího přání, než aby zase brzo mezi nás vítal.

Krajinický sjezd na Opočně pořádají katolické organizace dne 29. t. m. v knížecím zámku s následujícím programem: Dopoledne: 1. Od 8—9 hod. vítání hostů a spolků. 2. O půl 10. hod. seřazení v Dobrušské ulici a průvod městem s hudbou do kostela. 3. O půl 11. hodině slavné služby Boží s kázáním vsdp. dra. Františka Šulce, professora z Hradce Králové. 4. Ve 12 hodin společný oběd. — Odpoledne: 1. O půl 1. hod. porada důvěrníků v malém sále Kodymova národního domu. 2. O půl 2. hodině seřazení průvodu v nádražní ulici a průvod městem s hudbou do knížecího zámku, kdež bude koncert úplné kapely opočenské za osobního řízení pana kapelníka Josefa Šráska. Mezi koncertem promluví: 1. »O situaci politické a národa českého zvláště« vsdp. dr. Rud. Horský, vikář a farář v Šárce. 2. »Útoky na náboženství a církev katolickou«, pan Frant. Šupka, redaktor z Hradce Králové. 3. »Organisace české křesť. sociální mládeže«, p. Antonín Kaňourek, roln. syn ze Strunkovic. 4. »Povinnosti českých katolických žen a dívek«, slč. Frant. Jakubcová, redaktorka z Vrsovic. — Vstupné do koncertu 40 hal., v předprodeji 30 hal. Zábavné podniky: tombola, buffet, kavárna, cukrárna, solové výstupy a kuplety. Večer věneček ve dvoraně Kodymova národního domu. Vstupné. pán 60 h, dáma 40 h.

Záložna v Hradci Králové.
Janské náměstí č. 103.
Vklady na knížky 4³/₄%
Větších obnosůch dle výpovědi úrok i vyplatí!

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové učinila ve schůzi dne 24. t. m. tato usnesení: Děkuvzdání zdejšího »Sokolu« za dar K 100.— na výpravu ku Vsesokolskému sletu vzato na vědomí. — Říditelství měšť. školy dříve byl udělen příspěvek 50.— K na výlet pro chudé žáky. — Přepis c. k. zem. škol. rady, kterým svoluje k vyplacení drahotného přídavku učitelstvu zdejších obcí a měšť. škol, vzat na vědomí. — Kolaudace turbinového zařízení hydroelektrické centrály na Labi provedena bude ve dnech 26., 27. a 28. června t. r. — Cirkulář c. k. okres. hejtmanství, ohledně různých úprav stavebních v hostincích postoupen byl policii k evidenci. — Listek rybářský vydán bude pp. Fr. Tintěrovi a Ant. Pytlíkovi. — Udělena bude jedna nová chudinská podpora, třem chudým příslušníkům byla podpora chudinská zvýšena a 3 žádosti za chudinu podporu byly zamítnuty.

Matiční slavnost měla neočekávaný průběh. Ještě dopoledne dělalo vážné starosti počasí, pořadatelé pořádku rozpláchovali pochybnosti tazatelů a dobře věštili. Odpoledne se dostavilo nádherné počasí, které odměnilo delší námahy a starosti matičních pracovníků. Přehojní návštěvníci a opravdové veselí naplnilo vojenský sad, který dosud neviděl takového množství všech vrstev z města i okolí, ač byla na př. slavnost v Malšovicích a polit. sjezd v Grandhotelu. K 5. hodině nebylo lze projiti hlavní promenádou, a přece ve stáncích bylo stále plno i štědro, a v jiných částech parku též dostatek obecenstva. Co bylo kde k sezení, zabráno bylo. Pěkně rozestavené a vypravené stánky kol hlavního záhonu vynikly na první pohled příchozím, kteří i zálibně naslouchali harmonickým zvukům sebrané sokolské kapely ze Světí a řízným zpěvům tolik snaživého Hudebního a pěveckého spolku, jimž i dirigentu p. Wünschovi ml. a kapelníku Sekyroví se dostávalo hoj-

ně lichotivého potlesku. V levo v zadu od saletu, kde se tančilo, se u sířelnice činila a extra cenami vábila pl. Domečková za pomoci pp. Řeháčka a Součka, před hostincem v poště a trafice, přirozeně ale půvabně zařazené, trinily sl. Vanická a Šimová, pod »parapletem« jako čiperná Sibylla vykládala sl. Domečková-Holá. V hračkářském pavilonku stinném záhy vyprodaly sl. Štandarová a Humlová, v čajovně bělostně okrášlené s národními přehozy o překot vářily pl. Bařková, Faltová a Červená, v bílé fialovém stánku rázu Bidrmajerovského, zdobeném věnci, za štědrý příspěvek ochotně rozdílly cukroví pl. Schmidtová a zmrzlinu pl. Hobzková, u stolu s květinami ladně řídila sl. Bergmanová, při kávě neúnavně tržila sl. Eiglová, v bufetu, který netrpěl písečným přípráškem a obrazil se v bělomodru, zásoby rychle doplňovaly pl. Rybová a sl. Laufovy a — ve vinárně bělorůžově výšperkované stále ve víně líkěrech a vodách šenkovaly pl. Oehmová, Švorčíková a Rejthárková. A co těch roztomilých pomocnic po parku pro Matičku všelicos nabízelo, v kroji, i bílém úboru, jako sl. Mašková, Ulrichová, Kubíková, Macáková, Sálavá, Jiroutová, Srpová, Šamanovy, Julišová, Žabokrtská, Urbanová, Hronešovy, Landová, Oehmová, Šeredová, Michálovky, Morávková, obě Faltovy, Knoblochová, Vlachová, Tvrzská, Douchová, Kořínkovy, Berková, Trappovy, Šobová, Nosková, Prásková atd.! Jen ať se nehorší, koho jsme třeba neradi vynechali v tom ruchu a spěchu, který všude vládl jako zdravý doklad matičního nadšení. Mezi hudebními čísly litoval prof. Rejthárek s inž. Vackem vkusné nádoblíčko z Třebčovic. V tombole rozdávali pp. Černý, Soudil, Jenčovský et comp. cenné výhry, jako všude bylo lze pozorovati uznání hodné dary jako dobrá náhrada za matiční obol nebo vstupné, u kterého vybíráním byli zaměstnání pp. Pánek, Tolman, Brusnický a Zázvorka. Koulení o ceny pro spravování kuželníku odpadlo, jako pro nestálý čas i jiné atrakce. Všeobecné radování se udrželo i večer, ba dotrvalo i za nočního deště u těch, kdož si hověli po celodenním shánění. Na Labi mostně vybírali pp. Rejthárek, Sengr, Černý, Klimeš, Bárta a Zázvorka. Mezi návštěvníky mimo jiné jsme sympaticky vítali členy měst. zastupitelstva, starostu dra. Ulricha, zdejšího velitele generalmajora Cizbulku se suitou, gen. v. v. Pokorného atd. Ať pořadatelstvo, když šťastně získalo tak útulné a vhodné prostranství, se přístě ještě více tuží.

Stavební ruch v Hradci Králové. Letošním rokem stavební ruch v Hradci Králové velice poklesl. Jedině staví p. stavitel Jos. Novotný dvoupatrový obytný dům p. Vitovi, úředníku Záložního úvěr. ústavu v lukách, a p. stavitel Vl. Procházka rodinný domek pp. manželům Příkrylovým u kapličky, mimo několika málo adaptací. Více se staví na předměstích a okolních osadách, kteréžto stavby však provádějí, vzdor loňského roku uloženým velkým pokutám, opět neoprávnění podnikatelé staveb. — Pan V. Burda, neoprávněný živnostník, staví několik domků v Malšovicích, na Slezském Předměstí a na Pražském Předměstí, přistavuje dále skladiště při továrně p. Hlavatého a nemá ani fádneho označení firmy. — Velkou opravu hotelu Holub na Pražském Předměstí provádí opět neoprávněný podnikatel — obyčejný zedník — Koza. Upozorňujeme na to slavné politické úřady, aby právě tak jako roku loňského trestaly tyto neváry. aby oprávnění živnostníci nebyli poškozovali! Snadno se dá předpokládati, že loňského roku předebrané pokuty dosud zaplacený nebyly, když po tak krátké době vše se opakuje. Nebude-li co nejradiálněji proti nim zakročeno, nestačí oprávnění živnostníci na ohromné daně živnostenské, daně z příjmu a jiné veliké platy ani vydělávati. Záleží též mnoho na obecních co stavebních úřadech, neboť jest též jejich povinnost potírati tento zlořád a bráti v ochranu oprávněné živnostníky.

Vyhlaška. Každý, kdo chce ubytovati žáky neb žákyň zdejších škol, se vyhlá, aby vyplnil dotazník, který mu bude dodán, po případě si jej vyzvedne na městském úřadě. Vyplněný dotazník buď dodán zdejšímu popisnému úřadu městskému do 1. července t. r. Městský policejní úřad dle dotazníku a dle konaného šetření sestaví seznam pro žactvo vhodných bytů, které budou doporučeny.

Ředitelství c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové oznamuje, že zápis do I. ročníku konati se bude dne 12. července t. r. od 8—12 hod. Zkoušky přijímací vykonají se ihned po zápisu a ve dnech následujících.

Zápis žáků do I. třídy c. k. reálky v Hradci Králové konati se bude před prázdninami v sobotu dne 6. července a v pondělí dne 8. července t. r. od 8. do půl 10. hodiny dopoledne v ředitelně ústavu; zkoušky přijímací konají se hned po zápisu.

Z české techniky. Pan Rudolf Hušák, absolvent měšťanské chlapecké a c. k. vyšší reálné školy v Hradci Králové, technik, složiv dne 26. června t. r. II. státní zkoušku z odboru stavebního inženýrství na c. k. české vysoké škole technické v Praze s vyznamenáním, stal se stavebním inženýrem.

Osobní ze Záložního úvěrního ústavu. Správní rada Záložního úvěrního ústavu jmenován p. Oldřich V. Brusnický kontrolorem, p. Frant. Walter pokladníkem a p. Rudolf Stark pokladníkem. Pokladník p. Jaroslav Syruček přeložen z Hradce Králové k filiálce v Písní co zástupce dirigenta a p. Prokop Pražák k exposituře v Jičíně co správce expositury. V oddělení pro zboží jmenován p. Jaroslav Novák šefem Uhelné centrály. Administrativní úředníky jmenováni pánové: Josef Zeman, Jan Kutík, Karel Terharen, Václav Polák, Frant. Zdímal, Bedřich Rössler, Hugo Knotek a Čestmír Dlouhý.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové docílil celkového obrátu od 1. ledna 1912 do 31. května téhož roku K 1.051.039.725.—, oproti celkovému obrátu od 1. ledna 1911 do 31. května 1911 K 902.601.837.—. Docílil tudíž ústav za prvních 5 měsíců o K 158.437.888.— na celkovém obrátu více. Na účtě pokladničním docílil od 1. ledna t. r. do 31. května 1912 K 278.042.327.—, oproti loňsku od 1. května 1911 do 31. května téhož roku K 209.517.649.—, tudíž více o K 68.524.673.—. V účtě dopisovatelů docílil pak celkový obrát v témže období K 576.101.617.—, takže více o K 61.598.763.—, dále docílil celkový obrát na účtě cenných papírů K 37.888.081.—, konečně pak na účtě směnek obrát K 82.967.027.—, stav vkladů na knížky vykazuje koncem května K 24.490.712.76, tudíž na knížky za prvních 5 měsíců více o K 5.919.181.44. Akciový kapitál jest nezměněn a činí K 15.000.000.—, rezervní fond pak docílil po přidělení ze zisku za rok 1911 (obnásel K 1.358.236.35) K 219.926.38 celkové výše K 2.638.958.66 oproti loňskému K 2.419.032.28.

Za příčinou čistění úředních místností nebudou se dne 12. a 13. července 1912 na c. k. berním úřadě v Hradci Králové peníze ani přijímati ani vydávati.

Živnostensko-čtenářská Jednota v Hradci Králové pořádá v neděli dne 14. července dětský den v sádkách na „Střelnici“ s bohatým zábavním programem. — V neděli dne 28. července dětské divadelní představení „Vodní královna“, dram. báchora se zpěvy a reji o 3 jednáních s přehrou. Napsal F. Jaroš, hudbu složil F. Šubrt. — Jednota upozorňuje P. T. pp. rodiče, že informace, týkající se jak dětské slavnosti tak i dětského představení „Vodní královna“ vyzývají se ve spolkových místnostech Z. Č. J. na Malém náměstí denně od 3 do 6 hodin odpo.

Dobročinný koncert ve prospěch pensijního fondu vojenských kapelníků pořádá hudba c. a k. p.š. pluku arcivévody Leopolda Salvatora čís. 18. v úterý dne 2. července (v případě nepříznivého počasí ve středu dne 3. července) o 5. hod. odpo. Vstupné u pokladny 60 hal., studentský listek 40 hal. V předprodeji, jež se zvláštní ochotou převzal p. F. Piša, knihkupec, 50 hal. Dobročinnost se meze nekladou.

K procesu s Desenským. Aby se čeliti mohlo možnému přeplnění, ustanovuje praesidium c. k. krajského soudu zdejšího, že dne 3. července 1912, kdy se konati bude hlavní líčení před soudem porotním v trestní věci proti Antonínu Desenskému pro zločin vraždy, povolen bude vstup do porotního sálu toliko proti vykázaní se vstupenkou. Vstupenky vydávati bude dne 2. července odpoledne a dne 3. července 1912 v úředních hodinách správce věznice pan kanc. oficiál Krech.

Úmrtí. Dne 23. t. m. ve Stěžerách zesnul v Pánu p. Josef Svoboda, ředitel revisní kanceláře J. O. hr. z Harachů, patronátní komisař, rytíř řádu Františka Josefa I., majitel záslužného kříže „pro Ecclesia et Pontifice“ atd. Zesnulý byl bodrý staročech, horlivý, svědomitý úředník, milý všem, kteří jej blíže seznali. Pohřeb konán 26. t. m. — 25. června zemřela soukromnice pl. Anna Reylová v 85. roce věku svého. Pohřeb koná se dnes o 4. hod. odpo. R. i. p.

Velikou smůlku bylo pozorovati včera v poledne směrem k Předměstím.

Holohlavská farnost. V neděli dne 23. června za nádherného počasí slavnostně posvěceny byly v osadě Rožnovské 2 kříže, které chvályhodnou péčí katolíků taňejších byly obnoveny. Průvod seřadil se ve statku p. Pejgla, odkud za veselých zvuků hudby odebral se ke kříži prvému, kdež A. Novotná, žákyně II. třídy, v dojemném proslovu dpp. duchovní přivítala a odevzdala jim krásné kytice. Na to na kazatelnu vkusně zbudovanou a bohatě okrášlenou vystoupil vp. Fr. Novotný, kaplan Holohlavský, a vysvětlil přítomným důvody, pro které katolíci kříže si vážili, jakož i význam kříže v životě jednotlivců, rodin i národů a vyzval katolíky, aby pod tímto znamením naší sv. víry statečně setrvali. Po kázání dp. Fr. Frydrych, administrátor Holohlavský, posvětil kříž první, načež průvod za zpěvu mariánských písní ubíral se ke kříži druhému, po jehož posvěcení litanie k Pánu Ježíši slavnost skončena. Této překrásné katolické slavnosti účastnil se ctěný sbor dobrovolných hasičů se svým velitelem p. Hruškou, množství družiček a velké zástupy katolíků nejen místních, ale i z okolí a v očích všech bylo možno čísti nadšení a velikou radost, že slavnost tato pěkně se vydařila. Evangelici nám tuto slavnost záviděli a proto také nám přáli, by ději ji znemožnili. My katolíci nejsme mstiví a proto jim z plna srdce přejeme, by vše, co pro čest a slávu Boží podniknou, zdařilo se jim k největší jejich spokojenosti. Po skončení slavnosti odevzdali katolíci dpp. světiteli i kazateli pěkné obrazy Panny Marie, jakožto dar katolíků Rožnovských. Kéž tato slavnost oživil a posílal katolického ducha v obci Rožnovské, která dokázala, že váží si znamení naší víry, sv. kříže!

Černožloc. Dne 25. t. m. vylovena byla v Labi mrtvola, v níž zjištěna Barbora Syrovátková z Jaroměř. Dne 17. t. m. zmizela z domova, byla viděna na různých místech, posledně ve Smilčích, až konečně stavu nepřítelně se utopila. Mrtvola její ve čtvrtek 27. t. m. byla v Holohlavěch vykropena a převezena do Jaroměř. kdež byla pochována.

Slatnany. Po vznešené návštěvě J. E. nejvyššího pana biskupa a povznášejícím ákonu sv. břimování dne 16. června ve farním chrámu slatnanském navštívil Jeho Excellence dne 17. června odpoledne v Slatnanech pensionát Školských sester řádu sv. Františka, aby udělal v domácnosti kapli sv. břimování chovankám a

žákyním škol klášterních. Jeho Excellence, znám jsa svou láskyplnou vřidností, byl očekáván v pravdě s radostným vzrušením a velikou toužebností. Když se objevil s průvodem svým u brány klášterní, zabušila mu vstříc srdce všech shromážděných, což také po uvítání přítomným duchovenstvem projevila nelčenými a srdečnými slovy žákyně II. měšťanské třídy chovanka, Anna Blažková, Jeho Excellence, přistoupiv k hlavnímu oltáři, promluvil svým milým způsobem za napjaté pozornosti řeč, otcovskou láskou dýšící, na slova uvítání přiléhající a krásně založenou, po níž udělal své apoštolské požehnání. Po litaních a požehnání Nejsv. Svátosti Oltářní udělováno 76 dívkám sv. břimovan, po němž promluvil Jeho Excellence k břimovánkám slovy tak tklivými a případnými, že se v nich skutečně chvěla a obřázela celá vznešenost i čistě nadšení posvátné oné chvíle a láska Boží při nich takřka slyšitelně vydychovala ze všech srdcí, milosti Ducha sv. napojených. Slovy Jeho Milosti nadšené žákyně s chutí odpovídaly při zkoušce náboženské, nad čímž J. M. projevil spokojenost nejen vřelými slovy, ale i skutkem, podaroval všechny chovanky a žákyně medailkami od sv. Otce posvěcenými a dvě z nich i krásnými modlitebními knížkami. Za všechnu námahu a lásku Jeho Biskupské Milosti poděkovala vřelými slovy a nadšeně církvi sv. věrnost slibovala žákyně III. měšťanské třídy Jindřiška Doubková. Laskavostí Jeho Excellence okouzlení přítomní hosté, rodičové a kmotřičky počaly nastavovati ruce s prosbou také o medailky a Jeho Excellence ve své blahovůli dával a dával . . . A když Jeho Excellence odjížděl, vezl s sebou srdce všech, upřímně a radostně mu oddaně. Dívčí pensionát a škola Školských sester v Slatnanech byly pochváleny ústy Jeho Excellence, nad jiné k tomu povolanými, což jest pro školské sestry a jich ústavy nejlepší doporučení rodičům, jimž mravnost, ctnost, jemná šlechtnost a pravá výchova jich dcer skutečně na srdci leží.

Bojanov u Chrudimě. Na své visitační cestě přijel ve čtvrtek 20. června 1912 ráno o půl 8. hodině náš milovaný vrchní pastýř, Jeho Excellence ThDr. Josef Doubrava, biskup Královéhradecký, v průvodu vsdp. papežského prelata a kapitolního děkana ThDra Jana Soukupy, vdp. bisk. sekretáře a ceremonáře ThDra Josefa Huráně a vdp. bisk. vikáře Jana Kobra z Chrasti za zvuků papežské hymny do Bojanova. Vystoupiv z povozu u slávobrány, nákladem města postavené, uvítán byl pan biskup od místního faráře V. Šafránka, od družičky Pavliny Novákové, jež skvostnou kyticí Jeho Excellence podala za školní mládež; od zastupitelstva bojanovského, jehož jménem oslovil Biskupskou Milost p. Josef Rulík, obchodník z Bojanova; od pánů starostů a členů zastupitelstev míst osadních, jichž jménem uvítal Jeho Excellenci p. Frant. Pelikán, rolník z Krásného; od p. Jos. Rulíka za odbočku Hosp. sdružení čes. křesťanských zemědělců; od p. Frant. Čtveráka za skupinu mládeže křesťansko-sociální a od nesčetného počtu osadníků přítomných. Poděkovav všem, kráčel vrchní pastýř středem školních dítek, dav si přítomné pány učitele představit, za hlaholu zvonů a kapely hudební p. Jos. Tlapáka do fary a krátce potom do kostela za průvodu okolních i místních duchovních i jmenovaných hodnostářů a zástupce patronátního úřadu kněžského lesního správce z Proseče p. Rudolfa Fibicha. Po mši sv. promluvil vrchní pastýř k lidu, udílel svátost 568 břimovancům a přítomen byl zkoušce dítek ze sv. náboženství ze škol venkovských v kostele a z místní školy v budově školní, kdež byl uvítán členy místní školní rady, pány učiteli a družičkou Františkou Michkovou. Po prohlídce knih farních byl ve faře oběd, při němž koncertovala osvědčená kapela p. Josefa Tlapáka. O půl 5. hodině v kostele poděkoval Jeho Excellenci místní duchovní a za dívky a břimovance Antonín Kroutil, podav Jeho Excellenci nádhernou kyticí. Na to doprovoven vrchní pastýř ku slávobráně, všem ještě požehnal a za zvuků národní hymny do povozu vstoupil a do Seče jel, by v další visitační cestě své pokračoval. My pak, když z pohledu našeho ztratila se námi ta láskyplná tvář našeho vrchního pastýře, se srozu v oku jsme se modlili, by dlouho a dlouho ve zdraví námi Bůh našeho vrchního pastýře zachoval a jeho práci neunavně a obětavě žehnal.

Prosba z Libíce nad Dobruškou. Každý stoupenec strany křesť. sociální je pevně přesvědčen, má-li organizace kráčetli mužně vpřed, že je potřebí uslechtilé četby a dobrého tisku. Proto obracíme se na veleduš. duchovenstvo, katolické korporace i jednotlivce, aby nám aspoň nějakou knihu anebo brožuru (ať vázanou či nevázanou) darovali. Skupina katolické mládeže v Libici je úplně vědoma svého důležitého úkolu, za nímž bude kráčetli přes odpor našich nepřátel. Za vše voláme napřed: „Zaplat' Bůh!“ — Zásilkly je ochoten přijmouti a adresovaný budež na tyto adresy: Frant. Veiner, t. č. předseda, Jindřich Drkoš, kaplan, protektor, Karel J. Beneš, roln. syn a jednatel mládeže v Libici n. D.

Sv. missie v Libici n. C. Po delší době dostalo se opět farníkům libickým příležitosti, aby účastni byli krásné, povzbuzující duchovní slavnosti a utvrzení byli ve víře své. Konali tam sv. missii od 9.—16. června vdp. z kongregace redemptoristů Frant. Blafák a Lev Slanina. Již k uvítání vdp. shromáždili se veliký počet věřících v chrámu Páně, tam vyslechli upřímně uvítání nejprve od žákyně II. třídy, potom uvítal je místní duchovní správce v rodilšti sv. Vojtěcha, dvě malé družičky podaly skvostné kytice. Každý den v požehnaném tónu témdní byl důkazem, že pravdivá byla slova z úst dětských, že „Ježíš Kristus milostí svou přispěje“, a přispěl. Den po dni naplňoval se prostorný chrám Pá-

ně, nových účastníků přibývalo a těch prvních, nadšených neubývalo. Milostí Boží přivedení byli ti, jimž cesta do kostela již zarůstala; však bylo to též dílo našich statečných katolických žen. Svátých radostí a opravdového nadšení zažili jsme zvlášť ve čtvrtek při dojemné slavnosti Nejsv. Svátosti Oltářní a v sobotu při slavnosti Mariánské. Ve čtvrtek večer vyzdoben byl hlavní oltář a při záři četných svící vystavena Nejsv. Svátost a po úchvatném kázání vyzván duchovní správce, by za celou farní osadu, za kterou jednou bude odpovídati, odprosil Spasitele za všechny urážky mu učiněné. Byla to chvíle velebná, nezapomenutelná, kdy za hlubokého ticha pokleknul duch. správce před Nejsv. a v hlubokém dojmu třesoucím se hlasem volal: Odpusť, Spasiteli, odpusť lidu svému! V klečícím zástupu bylo slyšeti jen všeobecné vzlykání a pláč. Neméně v sobotu byla slavnost mariánská dojemnou u okrášleného oltáře Panny Marie Lurdské. Naše paní a dívky předháněly se v úpravě a darování skvostných věnců k uctění Královny nebeské. Vrcholem všech slavností byl v neděli odpoledne imposantní průvod ku posvěcení misijního kříže na novém hřbitově, který ze zvláštní ochoty vedl Msgr. Fr. Vaněček, kanovník-farař na Kráí. Vyšehradě. Nejstarší farníci nepamatají, že by tak ohromný a spořádaný průvod v Libici byli viděli. Kříž vyzdoben věnci, zhotovenými umělými rukama z Chotáněk a Kanina. Před svěcením měli čestnou stráž u sv. Kříže mládenci a velice vroucně poděkovala jedna z družiček. Výsledek sv. missie byl, že vykonalo sv. zpověď 580 kajcníků a ku sv. přijímání přistoupilo 690 z farnosti nepatrně. Bůh dobrotivý žehnal sv. missii, v srdcích všech účastníků zůstává blahá vzpomínka na dpp. missionáře, se slzami v očích loučili se s nimi a ku vyzvání duch. správce provolali všichni důst. pánum hlasitě třikrát: Odplat' Vám za vše Bůh! Za rok při obnově sv. missie na shledanou!

Větrný Jeníkov. Od 2. do 10. června t. r. konána ve zdejším expositním chrámu Páně vldpp. OO. Redemptoristy z kolleje pražské P. Frant. Polepim a P. Václ. Váchalcem sv. missie. Oblíbení vldpp. missionáři apoštolskou horlivostí a laskavostí získali si důvěry a lásky věčného lidu. Domáci z blízka i z daleka spěchali k těmto krásným hodům duševním. Zájem byl veliký. Ač duchovní osada čítá 1130 katol. obyvatel, přišlo na 1400 poenitentů a na 2000 komunikantů. Dojemné byly slavnosti Nejsv. Svátosti Oltářní, bl. Panny Marie a missionářského kříže. Vrcholem byl průvod s miss. křížem. Účast domácích i farních byla obrovská. Zvláštního lesku celé slavnosti dodal nejdpp. opat Želivský, jenž vedl průvod a ke konci pronesl vzletnou řeč. K této slavnosti laskavě se také dostavili: vldp. vikář C. Valenta ze Želiva, vdp. faráři: M. Škoda z Branišova, R. Bezdek z N. Vyskytné a Jos. Poláček ze Smrčné. První sv. missie bude nezapomenutelnou.

Jičín. Ve středu dne 19. června pochován byl za veliké účasti obyvatelstva místního i venkovského ředitel hospodářské školy zdejší a první předseda křesť. sociální jednoty p. Jindřich Havránka. Zemřel v 71. roce svého veletinného života. Působil pérem i živým slovem ku povznesení a odbornému vzdělání rolnictva. Vzorně vedl v duchu křesťanském svoji hospodářskou školu, přednášel a výstavy pořádal nejen v okolí jičinském, ale v celých Čechách. Vynikal zejména v ovocnictví, o němž napsal též několik spisů. V Jičíně byl od r. 1883; před tím byl hospodářským správcem v ruském Polsku a v Haliči. Byl to upřímně zbožný muž, který ještě nedávno ve schůzích křesť. soc. jednoty hluboce dojat a patrně již tuše svůj brzký skon líčil, jak slla modlitby se osvědčila často i v jeho vlastním životě. Působil vždy nezištně a poctivě až do posledních dnů života a zanechal po sobě krásnou památku zejména v dorostu rolníckém, který také v hojném počtu jej na poslední cestě doprovodil. Jeho činnost a zásluhy vyličil v delší řeči pohřební v děkanském chrámu Páně vdp. děkan Jos. Vomočil, jemuž v Pánu zesnulý byl po 24 roků upřímným přítelem; nad hrobem jménem kuratoria zinní hospodářské školy i jménem hospodářského inspektora promluvil a se zesnulým se rozloučil pan JUDr. Frant. Volí. Budiž mu země lehkou! Odpočivej v pokoji!

Zakopaný poklad v Hořelích. Na V. Bartoníčka, č. 690 učiněno bylo trestní oznámení, že prý se zabývá prodejem cukerinu. Byla proto u něho předsevzata důkladná domovní prohlídka s překvapujícím výsledkem. Nalezen nejen ve značném množství hledaný cukerin, smíchaný se sódou, ale i poklad. Při prohlídce bylo nápadným, že země na jednom místě dvorku byla zky-pěnná. Bylo v tom místě kopáno a ve hloubce asi tři čtvrtě metru objevila se krabice, v níž bylo 1180 K 12 h. Zároveň nalezeno 10 falešných pětikorun, o nichž Bartoníček tvrdí, že je dostal za cukerin od Horyny, který nedávno odsouzen byl pro krádež porotou jičinskou na 7 let. Vyšetřováním snad bude vneseno do této záležitosti více světla.

Sté výročí trvání tabákové továrny sedlecké. Dne 2. listopadu t. r. uplyne sto let od přestěhování továrny na tabák z Ončova Jeníkova do Sedce u Kutné Hory. Úřednictvo, dozorcí orgány a veškeré dělnictvo zamýšlí oslaviti způsobem důstojným tento, nejen pro obec sedleckou, město Kutnou Horu, ale i celé širé okolí významný den, který učinil epochu v kraji na průmysl tak chudém.

**Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!**

Různé zprávy.

Pokrokářská satelivnost. Do omrzení hrčel masarykovský kolovrátek o humanismu, altruismu a křesťanské lásce k bližnímu. Prý pokrokáři cílí náboženské přesvědčení každého člověka — ale jsou pouze proti klerikalismu. Ale pojem klerikalismu dovedou rozšířit dle potřeby, jako kovářský měch, jest jim širokým deštníkem při nejrůznějších neurvalostech proti lidem věřícím. Tažte se těchto lidí, kdy vysmívali se dogmatům židovským a evangelickým, které nesou značku největšího zpátečnictví. Za to však bijí se vši otrlou nezbecností do věrouky naší. A pak ještě odvažují se farizesyky tvrditi, že prý víře naši nechtějí ublížiti, že jí neohrožují. Kdyby aspoň censorova tužka nedávala někdy fanatikům výstrahu, dočkali bychom se hotového literárního běsnění těchto patentovaných „snáselivců“. Jak mohou přáti katolíkům svobodu, jestliže je pro jejich dogmata prohlašují přímou za obmezené a svévolné ignoranty, za šíitele věrouky podvodné? Se vším fanatismem, neohlížejíce se nic na pádné vývody katolíků, snaží se s úžasnou odvahou dokazovati, že katolická církev šíří domněnky bludné. Aby se zdálo, že jejich zavilost jest odůvodněná, vymýšlejí si proti dogmatům katolickým se vši rafinovaností bezcharakterní protidůvody. Ukázek jsme podali již více. Nyní nový doklad. Pokrokářsko-soc. demokratická družina dne 3. června interpelací na říšské radě dopomohla k imunizaci těchto zkonfiskovaných řádků pokrokové „Jiskry“: „V zeleni lip nad stružkou, obyčejně na můstku, při cestě stojí natřený kámen nahnutý, jakási kněžská postava v komži a v košili krajkové. Světec. V podvečer před nově natřenou sochou touto zpívají a bručí stařeny a starci bez kněze svoje modlitby. Na každé návsi musí stát, v každém kostele katolickém v Čechách musí být jeho oltář. Milčivý světec-kámen. Mrtvý kámen. Mrtvý jazyk v ústech tohoto podivného kněze prý neshnil — pro jeho mlčenlivost! Jaký báječný symbol zbožné šalby vědomého podvodu! Ten světec kamenný — neboť živý nikdy neexistoval — musí mlčet nad touto šalbou. Má prst vědomě na ústech, neboť nikdy neprozradí, jak se stal svatým, jakými doklady a pohnutkami sestavili život a blahoslavenství jeho, pro jakou potřebu dali mu zbožné prst na ústa. Tedy světec z potřeby, z jesuitské zvůle, jako že účel světi prostředky. Tento nový neznámý světec měl zakrýti památku Husovu a odvésti lid slavnostmi nádhernými a třeptnými od Husova mravního odkazu. Proto má leckde podobu Husovu, proto kryje prst a mlčící ústa jeho tajemný život. Světec z potřeby, sestrojený jako hračka pro lid.“ — Takové surové, takové prolané útoky na víru katolického lidu může psát jenom péro namáčené v jedu židovské zloby. Dokazujte takovému pisateli z výmluvných dějin, že sv. Jan byl uctíván v Čechách dávno před založením řádu Jesuitského! Vysvětlete, jak o Husa a jeho nauku rozhodně nestáli evangelici, kteří místo zásad Husových uctívali heidelbergský katechismus! Posviťte na uhlícnictví, jakým byl tupen pro nedostatek vážných zbraní jazyk sv. Jana! A konečně opakujte znovu a znovu, jak vědu historickou převrací na ruby ignorant, tvrdící, že sv. Jan vůbec neexistoval! Vše bude marno. Fanatik slyšet nechce, jeho zlobu nejlépe nasýtí pamflety stokrát vyvrácené. Proti rabinům, proti Talmudu nenamítá nic, ale úctu svatojánskou odvažuje se nazývatí výsledkem úmyslného podvodu. A teď ještě věřte, že tací lidé mají v účtě náboženské představy církevní jakékoli. A ten nízký útok na stavbu katolických pomníků! „Kámen nahnutý... světec kamenný“. Nuže — proč tedy stavíte nahnuté kameny Husovy? Proč sbíráte na ně statisíce? — Pak ovšem není divu, že při takové „výchově lidu“ téměř každý rok čteme, jak svedení zpustilci ohaví a boří pomníky svatojánské. Napřed by měli býti voláni k soudu ti, kteří chytráckým psaním k takovému vandalství vábí. Pod interpelací podepsán dr. Masaryk, dr. Stránský, hrdina z úplatkové aféry Prokeš, Bechyně atd. — Takovým tedy způsobem chtějí tito lidé luštití nouzovou otázku, takovou kost házejí lidu, aby tento pozapomněl na skutečnou tvářnost toho demagogického „boje proti kapitalismu“. Bude-li parlamentní práce v tom směru pokračovati, židovští bursiáni a lichváři při nadšené radosti div se neutleskají. Lidový parlament dle pokrokářského názoru jest k vůli tomu, aby byl lid drážděn, tupen a aby zfanatizování davů věčně mařilo skutečnou lidovou politiku.

Výzkumná cesta preláta úra. Musilla v Arabii. 17. t. m. vrátil se do Vídně universitní professor prelát dr. Musil z výpravy, kterou společně s princem Sixtem Parmským, bratrem arcivévodkyně Zity, podnikl ve východu Arabii a vnitřní Mesopotamii. Prelát dr. Musil již jednou v r. 1908-09 cestoval ve vnitřní Arabii. Letošní cestu podnikl bezprostředně po sňatku princezny Zity s arcivévodou Karlem Františkem Josefem. Nejdůležitějším výsledkem poslední výpravy je prozkoumání neznámých dosud končin Mesopotamie mezi 36. stupněm sev. šířky, Eufratem, Tigrisem a Bagdadem. Největší a nejdokonalejší mapy uváděly dosud v těchto končinách 5 jmen měst. Prelát Musil zjistil, že všechna jsou falešná a objevil tam přes 100 osad, mnoho prastarých silnic, které paprskovitě rozbíhají se na všechny strany od prastarého hlavního města Asyrie. Zbytky pevností, velké kanály a nevyčerpatelná ložiska soli. Kromě toho prozkoumal fínsko-arabské hranice po délce skoro 1000 kilometrů a našel tam zbytky fínských silnic, mlýnových kamenů, tvrzí a strážnic. U Chabaru na středním Eufratu našel zbytky prastarých židovských kolonií, neklamné to pozůstatky Izraelitů v zajetí. Cesta sama sebou vyžadující značného napětí tělesných sil, ztlížena

byla ještě útoky nepřátelských arabských kmenů. — Prozkoumání Mesopotamie bylo jen tím dru. Musilovi umožněno, že se mu podařilo získati za průvodu vůdce jednoho kmene, který již 12 let bojuje s tureckou vládou. Třikrát byla výprava přepadena, dvakrát útok odrazila, po třetí již na zpáteční cestě, upozorovala nepřátelé teprve ve vzdálenosti 200 kroků, takže nezbylo již času na obranu. 110 divokých jezdců přepadlo výpravu a docela ji oloupilo. Účastníci výpravy pozbyli nejen cenné předměty, vědecké přístroje a potraviny, nýbrž i nejnútnejší oděv s těla, a co horšího, věškerý své papíry, celé ovoce několikaměsíční práce. — Teprve po několika týdnech, když byli lupiči varováni jedním vynikajícím domorodcem, známým prelátu Musila, před následky, které by jejich čin mohl mít, vrátili výpravě vědecké zápisky a některé maličkosti. — Prelát dr. Musil udává, že na zpracování získaného materiálu bude potřebovati nejméně rok. Tato jeho cesta nebyla ovšem poslední. Také princ Sixtu Parmskému tak se zalíbil volný vzduch pouště, že se do ní co nejdříve vrátí.

Obhájci z nouze? Volnomyšlenkáři z tábora Masarykova v Čechách agituji mezi učitelstvem proti službě varhanické, aby prý odluka lidí pokrokových od klerikálů byla úplná a důsledná. Proti této agitaci staví se — světec, žasní i na nejvyšší pokrokový a radikální „Školský Obzor“ a obhájuje učitele-varhaníky. Doznává, že prý učitelé-varhanici neslouží vlastně kněžství, nýbrž občanstvu a že toto by stranický odboj učitelstva proti varhanictví považovalo za nepřátelství učitelstva proti náboženskému životu a přesvědčení lidu samého. Ostatně prý je leckde služné učitelstva v Čechách tak nepřiměřené dnešní drahotě, že by učitel, vzdáv se varhanictví na povel stádu, ocitl se v nedostatku i s rodinou. Dobře stvátí professorům a doktorům se 3-7000 K ročně. Srazujte jim přilem ten na 1200 K a uvidí se, jak zkroutnou.

K čemu byla založena strana agrární ve Slezsku. prozrazuje Masarykův „Čas“ ze dne 29. května: „Agrární strana může býti také potřebnou a zdravou protiváhou agitaci fínských klerikálů.“ Potom prý agrárníci nejsou proti katolíkům.

Pokrokářský orgán dra. Stránského o ženské emancipaci. Pokřtěný semita rozcílil se, že jeho orgán zkřiklívá samy pokrokářské Vlasty. Proto najednou v „Lidových Novinách“ vyšly tyto zlobné řádky K. St. Neumanna. „První původ feminismu (ženské hnutí) mohl býti jen v citové zvrhlosti, v hypochondrii a v hysterii. Všechny ošklivé, zruďné, odbyté a neschopné ženy, jež neodvedly si najíti v životě funkci poctivější, uvítaly jej pak s nadšením. Všechny, které se bály zrcadla, tohoto prastarého, půvabného, nezbytného společníka ženy krásné. Nechtějící se viděti, chtějí se aspoň slyšeti, nehorázně slyšeti — v parlamentech. A sportsmanky se přidaly. Tato choroba, charakterisující dobře naši mravně i politicky vysilenou dobu, přejde ovšem, a přejde tím snáze, čím dříve ženy dostanou se do parlamentů. Převaha živlů příliš konservativních v dnešním světě znesnadňuje toliko vývoj této smutné nemoci, která věru není smrtelná, ale zbytečně prodlužována, otravuje protivně studně...“ — Kdyby tohle napsal některý list konservativní! Nastalo by tak veliké pokrokářské krupobití, až by se chvěla zem.

Vojenský plukovník Archibald Gracey, jeden ze zachráněných, když dne 29. ledna 1895 utonula za ztráty asi se, zda jsme se modlili? — Mužové, o nichž se myslilo, že už dávno na svého Boha Stvořitele zapomněli, vzpomenu si na modlitby svého dětství a opakovali je opět a opět. Otčenáš jsme se modlili opět a opět společně. Stáli jsme takřka nepohnutí a modlili jsme se, věduce, že v tom jedině spočívá všechna naše naděje na záchranu. Zdálo se, že ruka Boží moře utišila, neboť bylo klidné — a to bylo pro nás štěstím.“ — Podobně vypravuje i pan Vevera z Clevelandu, který byl zachráněn když dne 29. ledna 1895 utonula za ztráty asi 600 životů loď „Elbe.“ „By tam mladík jakýsi, který otevřeně Bohu se rouhal, a mně se vysmíval, když jsem jej napomenul. Když druhého dne bylo zřejmo, že loď se potápí, mladík ten, nedbaje lidí, klečel ve společné místnosti a spínaje ruce se slzami, jež činily se z jeho tváře, modlil se Otčenáš za Otčenášem, a zoufanlivě volal: Bože můj, zachraň mne!“ — Násilí činí svému svědomí, kdo jsoucnost Boží popírá, a na Boha zapomenouti chce. Nejtěžší chvíle mnohého k rozumu přivede.

Co jest komličkou naukoukaností? Vylétne-li na přelichající vrabec na věž a myslí si, že mu všechno náleží, kamkoli jeho očko dohlédne. Podobně domnívá se nejlepší český člověk Machar, že jest středem pozornosti celého Rakouska. Komanduje, volá před svůj „soud“, kategoricky zakazuje. Zrovna tak má nezkušený kadet domněni, že se před ním třese všechno, co není vojenskou zbraň. A svět má veselou podívanou. Napsal-li Machar, že s některými lidmi mluví jen „v předání“, snad by mohl tolik věděti, že biskupové nemluví ani přes rameno s člověkem, který ve svém átrmanství zašel tak daleko, že se žene na jiné občany s podskaláckým spíláním, s vykasánými rukávy a — v každé dlani nejméně tucet komisních facek. Vždyť se přece Machar nazval klackem sám. A pak — s vážnou tvářičkou psal o literární zodpovědnosti. Nuže — bylo dokumentováno na nesíkovných lžech Macharových o historii církve, jak sám tu zodpovědnost chápe. Škodná se chytla tedy do klece, k níž tyče sama hotovila a teď se malomocně svíjí, vyráží mstivé skřeky. Ale katolický tisk tu „zodpovědnost“ bude sledovati dále.

Povznesené stanovisko. „Přehled“ dne 21. června přibí: Nakladatelství Ottovo vydalo právě pěčí paní Anežky Čermákové-Slukové dopisy K. Světlé, Ž. Podlipské a Jana Nerudy, jež se týkají přátelských i milostných styků Nerudových se Světlou. O věci bylo v zimě v našich časopisech mnoho psáno, a též čtenář „Přehledu“ znáji podstatu věci; vrátíme se k ní v některém z příštích čísel. Ze všech kritiků věnoval knize první pozornost pan prof. Jindřich Vodák v „Čase“ (dne 16. června) ... Panu Vodákovi na ničem tak v literatuře nezáležel jako na tom, aby za každým uměleckým projevem a výtvozem našel motivy co nejsobnější, aby z díla literárního udělal závěry co neintimnější: pan professor Vodák neanalysoje, nýbrž pomlouvá, neprovádí psychologické studie, nýbrž klepaří a to vše pod protivnou škraboškou povzneseného moralisty. ... Mlčeli jsme, dokud psal prof. Vodák takto o dárných žijících, které mají manžely, syny, přátele, ale protestujeme, podkládá-li nemorální moralista naší velké básničce Karolině Světlé pohnutky zcela nízké a to na základě korespondence, která jest památkou tragického románu dvou duší snad leckdy bloudících, ale vždycky hrdinských ve svém trpícím lidství. A o nich píše pan Vodák takto: „Světlá běželo stále o to, aby Žofii co možná nejvíce přesvědčovala, že mezi ní a Nerudou nestalo se nic choullostivějšího, že ho udržuje v neuctivější, nejzdvofilejší vzdálenosti. (Citáty z textu tendenčně vytržené.) Není toho příliš mnoho? Nevtrá se to příliš okatě? Není to jako schválně pořád nadhazováno, aby každá jiná domněnka byla potlačena? Nevypadá to, jako když pachatelé zločinu s přehnanou zřejmostí nastrkují falešné a mylné známky? Musili bychom nazvat Nerudu milovníkem velmi nudným, kdybychom uznali autentičnost textu.“ A později: „Neruda nejspíš brzy postfehl, že Světlou chytí spíš na románovou roli nežli na lásku a tož jí té románové role dopřál; už proto, že si při tom — třeba velmi upřímně — mohl také zase zahrát svou románovou roli. On hrál rozervance, ona hrála vykupitelku a hvězdu ve tmách a oba vložili do hry, co měli: Světlá víc horlivosti a vroucnosti, Neruda víc obmyslnosti.“ A na konci referátu: „Nikdo neví, co by se bylo stalo, kdyby Mužákov odhalení nebylo učinilo násilného konce. Světlá byla tak zamilována do své role, že kdo ví, čeho by byl Neruda nedosáhl.“ Doporučujeme panu professoru Masarykovi, aby si přečetl, jak povzneseně, jak mravně, jak taktní stanovisko zaujímá jeho list k tragedii dvou nejpřednějších českých spisovatelů; dokud tak neučiní, nemá práva v „Čase“ hlásati etiku společenskou a literární.

Americký prapor pošlapán. Vlastenecká americká píseň má refrain, že ten starý prapor od roku 1776 prožil toho dost, ale nikdy země se nedotkl — jinými slovy, že vždy hrdě vlál. A co se mu dle písně té ještě nepříhodilo, to se mu stalo dne 1. máje 1912 při socialistické parádě v New Yorku. Na Union Square, takřka ve stínu sochy otce vlasti Washingtona, dále Lafayette a Lincolna křičeno z tisíců hrdel: Dolů s americkým praporem. Když pochoduující se shromáždili okolo řečnické tribuny, nejdříve rozvinut byl prapor socialistů newyorských, po něm červený prapor mezinárodní socialistický a na konec hvězdnatý prapor americký. Ze všech stran zavzněl křik protestu a slova hany ve všech řečech, ale nejvíce jich anglicky. Několik mužů strhlo prapor k zemi a šlapáno po něm. A jásot, který zněl ze shromáždění, schvaloval jejich jednání. Socialistické časopisy vyjadřují se vůbec s pohrdáním o vlajce americké a i o zákonech a vládě. Tím duchem i provánuto bylo i shromáždění na Union Square, což křik souhlasu tisíců potvrzoval.

Josef Anýž, cheiredaktor „Nár. Listů“ a zemský poslanec, včera ráno zemřel. Byl to muž velice pracovitý, obětavý a skromný.

Všelicos. Městská zastupitelstva v Haliči, polský spolek žurnalistů, polští Sokoli a polské organisace národní usnely se, že se sokolských slavností v Praze nesčastně, poněvadž byli pozváni též Rusové. Rusofilští Ukrajinci a jejich Sokolové opět se usnely, jeti do Prahy ve velkém počtu. — Ve Vatikánu konalo se minulý týden kinematografické představení, při němž předvedeno bylo svěcení nové kampanily sv. Marka v Benátkách; představení sučastnil se i sv. Otec, a se živým zájmem je sledoval. — V Jerusalemě vycházejí 2 židovské denníky, vedle toho i trojtýdenník a 1 týdeník. Nad vodopádem niagarským v Americe prolomila se lávka, naníz tísnilo se na 1000 výletníků a 200 osob spadlo do hlubiny. — V neděli zahájen byl na ašperském letišti u Vídně vzduchoplavecký týden za účastenství 10.000 lidí. Závodů těchto účastní se aviatikové z 9 států. Již první den staly se tři nehody. — Ve středníamerické republice Costarice bylo zemětřesením zničeno několik obcí. O život přišlo přes 80 lidí a na 400 je zraněno. — Rektorem české university na r. 1912-13 zvolen professor filosofické fakulty dr. F. Vejdovský. Při předhradě ohradil se člen právnické fakulty proti zasahování pokrokového studentstva do volební záležitosti rektora. Theologické fakultě nesmí býti odpíráno, co jí patří. — Znamý nadučitel Pulkrábek, postavený před uhersko-hradištskou porotou pro podvody, osvobozen. Porota byla úplně pokroková. — Ministr zeměbrany vydal nařízení, kterým se důstojníkům nižších hodností ukládá, aby po 3 léta poslouchali na civilních školách vídeňských různé předměty, z nichž budou skládati zkoušky, aby pak mohli zastávat učitelské úřady na vojenských ústavech.

Křest je křest. Časopis „Zář“, tupící na jedné straně vše katolické, odvracející dělnické děti, aby nešly k sv.

biřmování, na druhé straně přináší větší insert vídeňské firmy, kde jsou nabízeny dárky «k biřmování».

Protiklerikalismus a revoluce na zednářském kongresu v Římě. Teprve nyní zvidá veřejnost něco o událostech na mezinárodním zednářském kongresu v Římě ve dnech 20.—23. září 1911. Dle sdělení orgánu řádu svobodného zednářstva nesplnily se naděje, které v něj zakladatelé kladli. Nedošlo ke smíření Orientu se zednářstvem v Anglii, Německu a Americe. Velmistři paláce Giustinianiho v Římě zůstali schismaticky. Příčiny toho jsou politické i náboženské. Francii zastupoval z ochoty Nathan. Když tedy italská zednářská bratry stejného smýšlení byli sami pohromadě, pustili docela uzdu svým protináboženským a revolučním choutkám. President symbolické velelože, universitní profesor Trineheri podal zprávu o zednářském protiklerikalismu. Jeho řeč vyzněla v tuto hesla: «Odstraníme papežství, které je oním hadem Genese. — Rassa italská potře hadovu hlavu.» V dalším průběhu jednání sestaven byl akční program na rozšíření práv laického státu. Stát absolutně suverenně má řídit vše, co se týká lidské společnosti. Veškerá církevní zřízení mají se vyloučiti. Především má stát převzít monopol vyučovací. Vyučování náboženství budiž odstraněno. Život rodinný má se postaviti na základ volné lásky, církev odděliti od státu a má býti postavena za podnož státu. I na veřejnou dobročinnost má míti privilej jediné stát a církev má mu vydati všechny své dobročinné nadace. Mnoho jásotu vyvolalo vystoupení portugalského senátora Limy (je velmistrem spojených milánských loží). Právě mimo jiné, že portugalská zednářská udělala za 10 měsíců své vlády víc, než jiní by mohli za dlouhá léta: Vyhnaní Jesuity, zrušení náboženské kongregace, provedli rozluky manželskou a rozluky církve od státu. Tento výsledek byl pro možný pouze následkem laického vyučování. Na konec přál také Italům, aby osvobodili se ze spárů Vatikánu, jenž ničí při rodinný život a oslabuje celý národ a zval je na příští kongres zednářů do Lisabonu, kde při užší nejméněji myslící a dýšící město Evropy.

Hospodářské obrození Babylonie. Prof. Renck přednášel nedávno v zemědělské společnosti v Berlíně o projektu restaurace vodních staveb babylonských, jež provádí Angličan Wilcox. Úrodné kdysi Babylonsko upadlo následkem zanedbání vodních kanálů zavlažujících ohromné roviny babylonské. Chce vystavěti postupně několik kanálů v údolí Eufratu a Tigridu a umožniti tak pěstování obilí v měsících zimních (listopadu až květnu) a bavlny v létě (od května do listopadu). Projekt vyžadoval by nákladu 135 milionů marek, jež by se zúčastily 25 procenty; celkem by se nově zpracovalo 1.400.000 hektarů půdy. Přednášející upozorňoval, na tento projekt Němce, uváděje, že po vystavění dráhy bagdadske vykoná se cesta z Berlína do Bagdadu za 5 dní, tedy za tolik, jako cesta do Káhiry. Němcům záleželo by zejména na pěstování bavlny; snaží se totiž, aby se emancipovali od bavlny americké a pokoušeli se o to se zdarem ve střední Africe. Uskutečnil-li se projekt, bude moci Babylonie vyvážet ročně za 500 milionů marek obilí. Co to znamená pro Evropu, netřeba doličovat.

Stálé domácí vězení bez útěchy mají venku ubohé nevidomé dívky. Šlechtní dobrodinci pomozte jim do Útulny slepých dívek Praha-Kampa. Příspěvky, potraviny a pod. přijímá s díky správa Útulny.

Proti žaludečním křečím užívá se odvaru mochny husí (Potengila anserina) čili stříbrníku. Když je mochna ve květu, usuší se ve stínu na průvanu. Je-li třeba, trochu sušené mochny povaří se několik minut, cedníkem pak prolisuje a vlažný odvar vypije. Thé z mochny husí užívá se také proti vodnatelnosti.

Stávka zemědělců, dělníků v Uhrách. V Biharské stolici, kde má hr. Štěpán Tisza rozsáhlé statky, chystají se zemědělstí dělníci ke stávkě. Hodlají stávkovati přes celé léto a odmítají již nyní uzavírati smlouvy. Hr. Tisza má v oné stolici 70.000 měřic půdy. Poněvadž je obava, že při stávce dojde k výtržnostem, povolala tam vláda velké množství četnictva.

(Zasláno.)

Panu J. Hlávkově, malíři cír. obrazů, Praha Král. Vinohrady, Puchmajerova ul. 68.

Působí mi nesmírnou radost, mohu-li Vám sdělit, že všichni velelůst. páni, kteří dne 12. června t. r. při udělování sv. biřmování v našem chrámu Páně přítomni byli, velice pochvalně stran Vámi malované křížové cesty se vyslovili.

Vám díky vzdává

Josef Lauryn, farář.

Harmanschlag (Dol. Rakousy), 20. června 1912.

Prodám domek,

asi 10 minut od kostela, také od nádraží, sestává ze tří obytných místností a se zařízením pro malé hospodářství. Kolem zahrádka. Zapláceno.

Nové před třemi roky vystavěno, od daní osvobozeno, ve zdravé krajině poblíž lesa.

Cena 9000 K. Řízení sdělí administrace t. l.

Založeno r. 1860.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové,

v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za živnostenským domem)

ku zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejkvotnějšího provedení, v každém vzorku a ryse církevními slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.

Mélní nádoby jsou v ohni slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i hotové zboží naučím se zasílat.

Chudším kostelům možno splácet bez přirádek.

Sta odporučením a čestných uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek z oboru knihtisku. Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Umělecký útvar
pro malbu na klenbu

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované okna chrámová v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru mozaikového do nejjednoduššího provedení figurálního, dodává tato i s železnou konstrukcí vlastní výroby ochranné síťe všezasazenou v místě.

Mosaiky akenné pro fary, křížové cesty atd. Nákresy, rozpočty i odborná rada zdarma.

Přesvědčivá vyznamenání a doporučení.

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a biřmování, k missím a k velikonočním zpovědím, symbolické obrázky, obrázky svatých, modlitební knihy ve skvostných vazbách a různých cenách, růžence, obrázky v upomínku na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,
nakladatelství, závod hudební a papírnický
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Člověk bez svobodné vůle

Tento název nese nová důkladná kniha Dra Josefa Novotného.

Spis tento jest znamenitou vědeckou zbrojnicí v boji katolíků

proti domněnkám Vlné Myšlenky.

Kniha probírá:

monistický názor světový,
původ světa od Boha,
existenci podstaty duchové,
determinismus a indeterminismus,
mohutnosti duše,
svobodu lidské vůle,
názory Dra Krejčího a Dra Masaryka,
teorii Lombrosovy o zločincích,
vliv charakteru, okolí, motivů,
společenských poměrů atd. na
volbu člověka
atd.

Stran 251.

Cena 3 K 20 h.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové.

Ve prospěch Matice Cyrillo-Methodějské!

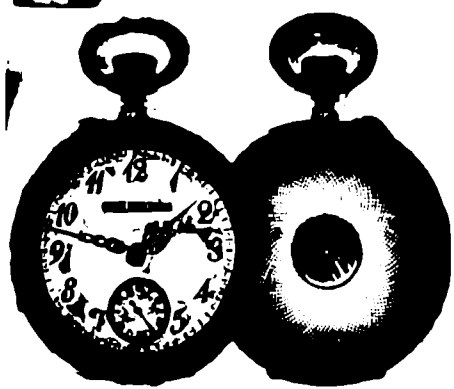
**Kostelní paramenta a veškeré církevní
náčiní vlastní výroby doporučuje**

Frant. Stadník v Olomouci,

stálý přísežný soudní znalec pro obor paramentní.

Velký sklad baldachýnů a rouch v barvě zelené.

Každou objednávkou podporujete značně Matici Cyrillo-Methodějskou.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTŮČEK, Hradeo Králové,
Jiráskova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stělní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětce	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Sáton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštu zasílá
JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleddstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
sajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po race a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Dvě prostranné místnosti

za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčím
zvláště dobře se hodící jsou ihned
k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,
o. a k. dvorní továrna nábytku v Hradci Král.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky
za 4½% až 5%
úrok a to dle výpovědi.

Slovní listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

Městská spořitelna ve Dys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady na knížky
(půlměsíční zúročení)

4 a ½% dnem 1. dubna 1912
— počínajíc. —

Za vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění,
městská obec Vysokomýtská a všechní poplatníci
(obecními přírážkami). Jest tedy vklad ve spořitelně
vždy zcela bezpečně uložen.

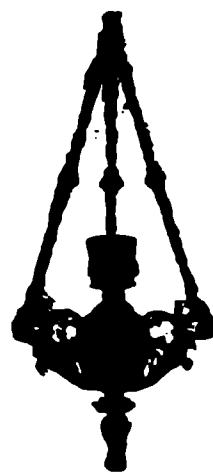
Česká banka fil. v Hradci Králové

nabízí k tahu dne 4. července t. r.

losy c. k. státní loterie
po K 4.

Po odebrání více losů
poskytuje přiměřenou slevu.

Hlavní výhra K 200.000.—.

Veleddstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručovat veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: mo. rauce, kalichy
cibáče, nádobky, čáky paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
hásku franke bez závanosti koupě.
Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Shled veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: ře. čar.
madonek, křížů, prstýnků, náramků atd. z. Metópské
prsteny, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dražebny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posl. a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Podpsané kníhkupectví odporučuje: Mistra Manuše Schwaigra, svlátní
zdařilý obraz t. zv.

HOSTÝNSKOU MADONU

Velikost 75/45 cm. Cena K 8.—, v původním rámci se zlaceným závitkem za sklem K 20, v úpravě
jiné dle volby K 18/20, 19, 20, 21, v passepartout 98/68 cm v rámci K 48, velik. v rámci s pravého
mahagoni (červen.) za sklem K 50. Menší vydání velikost 40/23 cm. Cena K 3, v rámci pův. za sklem
K 13, v passepartout 56/39 cm v rámci za sklem K 13/50 atd. na plátně v rámci K 7, 9, 10 atd. Malé
vydání do knížek modlitebních. Velikost 11/7¼ cm s okrajem se vsorkem buď hanáckého, valašského
nebo slováckého vyšívání dle mistra Schwaigra kus po 10 h, 100 kusů K 6.

Dle obraz:

SV. CYRILL A METODĚJ.

Velikost v passepartout 65/45 cm. Ruční kolorit s autografem mistra, cena 50 K, v rámci originál.
malovaném za sklem, cena 70 K. Cena koloritu zeleného 20 K, koloritu červeného 34 K, v rámci
za sklem K 30, 31 a výše. V rámci dle malby Schwaigra omalovaném, zcela svlátním, za sklem 40 K.

Podrobné prospekty s vyobrazením zdarma zasíle

R. Promberger, umělecké nakladatelství, v Olomouci.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, cibáče, mon-
stran., kaditelnice atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol., sv. Jos. ústav para-
mentní a devotional.
- BRNO. -

Křížová cesta

na plátně malovaná, v uměl. provede i, v rámech nebo bez rámců, se letně prodá. Na přání se jedno zastavení nebo celá křížová cesta na ukázkou zašle. Blíží sdělit

atelier J. Blávka

Praha-Vižňady, Puchmajerova ul. 68.

Za Zikmundem Wintrem.

Jako vážný pozorovatel měl z počátku Winter osud dosti tragický. Při pilném archiválním studiu, při své samostatné soudnosti nemohl se vynutit konfliktu s těmi mělkými lidmi, kteří místo samostatného myšlení holdovali vytrvale zastaralému pseudoromantismu husitskému. Uvažme, že veliký učenec rázu Wintrova měl co činiti s lidmi, kteří byli odkojeni hanebně podvodným panáčkem „Pogiovým“, s lidmi, kteří pro takovou libivou literaturu zapoměli docela čisti Palackého a Tomka. Jak bylo pak možno, aby si Winter svými hlubokými studii získal zaslouženou popularitu v prostředí tolik duševně omezeném? Stačilo, řekli-li chytráci, jejichž akcie začaly tu a tam v národě klesati, že Winter nadřazuje klerikalism. A rázem povstal boj proti vývodům, které Winter opíral o důkazy nejsvětější.

Lidé, kteří byli moderními mělkými husiadaři zmámeni, jimž platily všechny husitské skutky za vrchol národní dokonalosti, těžce stíhali „kacíře“, zrovna tak jako husitští byrokraté ve století XVI. Občané, kteří na vlastní oči viděli, jak vynikají ve zbožnosti, pracovitosti a svědomitosti jejich katoličtí rodiče, papouškovali vytrvale, jak ten klerikalismus jest jenom k ohlupování, zesurování, ke zkáze všeho křesťanského. „A proto ať žijí husité!“ bylo refrénem ustavičným u lidí, kteří o husitské víře neměli ani ponětí a které by byl nikdo k té konfessi nepřipoutal ani drátěnými provazy.

Nikdy ve stoletích předcházejících husitství nezavládla tak děsná náboženská tyranie, jakou ve století patnáctém zavedli kališníci, kteří pracovali široce rozvětvenou a pravidelně zřízenou inkvisicí netoliko proti katolíkům, ale i proti Táboritům a pak proti Českým bratřím. Ale přes to se volalo: „Ať žije husitská svoboda!“ Necitové, kteří měli prameny o husitské tyranii po ruce, ani slovem nechtili vyvésti nešťastné romantiky z hrozných bludů. Z toho všeho jde lehce na jevo, jakou křížovou cestu musil podstoupiti uvážlivý Winter, chtěl-li aspoň částečně oslabiti moc sobecké demagogie, chtěl-li do staročeských dějin vnést aspoň trochu světla.

Cokoli uvedl tento neúporný badatel jako temnota stránku českého sektářství, všechno bylo opřeno na jasných důvodech. Dokumenty příslušné byly vlastně tak výmluvné, že nepotřebovaly ani toho stručného, klidného komentáře, jež Winter připojoval.

A přece jenom jest Winter vítězem již nyní, snad větším, než jak sám se nadál. Od té doby, kdy na pomoc jeho vývodům přispěl překlad knihy Denisovy „Konec samostatnosti české“, začal se jevit i v sevřených řadách husitských romancérů a lyriků veliký zmatek, zalekllost, tak že konečně i širší vrstvy se mohly dovidati bez velikého kaceřování o pravém obraze náboženských proudů století XV. a XVI.

Umění Wintrovo spočívalo hlavně v pečlivě řaděné drobné mosaice. Každý na pohled nepatrný kamének, jakého si jiní badatelé málo všimli, dovedl Winter zasaditi do své mosaiky tak účelně, že hned i prostý čtenář seznal velikou jeho cenu.

Ať již se posuzuje věda historická s hlediska jakéhokoli, zůstane vždy pravdou, že předním úkolem každého vážného dějepisce jest a bude, zjistiti věrohodnost fakt, vysvětliti, co jest nedokázanou pověstí a co nespornou skutečností. Jen na takových základech možno pak stavěti bezpečně sloupky filosofie dějin. Lehce si vysvětlíme, proč tolik proudů zmátených a protichůdných v takové filosofii shledáváme, jestliže si uvědomíme, jaké nepravdivé báhy v různých dějinách byly prohlášovány za jistá fakta a jak byly často podávány národům schválně dějiny kusé, v nichž vynecháváno to, co by mohlo shroutiti rázem některá panující národní dogmata.

Markantním dokumentem jest zde nešťastný Masaryk, který bez hlubších studií uvěřil tomu, co slyšel od romancérů a na základě zcela nesprávných „historických dokumentů“ spřel si filosofii tak ubohou, tak fantastickou, kterou mohl zvrátiti dr. Pekař jedním rázem. A na základě kusé historie anebo zkroucených fakt vznikají pak také historické romány, tato hlavní historická čítanka nejširších vrstev lidových, které vždycky

raději se poučují způsobem zábavným, než čtením suchých historických fakt. Husitští romantikové byli tak zmámeni nešťastnými romány, že jim ani nenapadlo přesvědčiti se, zda literární fantasta svým silným temperamentem aspoň poněkud se drží mezi dovolených.

Nejpřísnější kontrolorem fakt u nás byl Dobner a Tomek. Ve svém monumentálním „Dějepis města Prahy“ Tomek odvažuje věrohodnost každého fakta na vážkách nejcitlivějších a aby nezaplnil kritikou vlastní ani nejmenšího nedorozumění, raději uděluje slovo historickým osobám, o nichž píše, než by připojoval delší posudek vlastní.

Podobně vede si Winter. A že byl historikem povoláním, patrně z toho, že neodsuzuje přísně žádné české společnosti církevní, všude vedle stínu snaží se uváděti i stránky světlé, jeví srdečnou soustrast s každým, kdo byl pronásledován za skutečné přesvědčení, měkká jeho povaha, milující lid český všechen, odpouští sektářům i tam, kde by bylo na místě slovo přísnější.

Ale v očích nedouků chybil Winter velice tím, že do své amnestie odvážil se pojmuti i společnost katolickou. Z Wintrova díla paprskuje přesvědčení: „I katolíci měli vážné důvody k mnohým svým činům, které jsou nyní ostře posuzovány. I u nich plynuly mnohé počiny z úmyslu šlechtických, vlasteneckých.“

A tato pravda, dokumentovaná od Wintra tolik výrazně a přesvědčivě, vzbudila veliký odpor, který se zvýšil, když spisovatel na základě svých pečlivých výzkumů začal ukazovati „ubohé česko-bratrské a husitské pohrobky“ v županu.

„Realisté“ byli první, kteří protestovali proti takovému reálnému pochopení náboženských a sociálních proudů staročeských.

Před Wintrem málokdo snažil se osvojiti si podrobnou znalost domáckého života staročeského, který přece tolik určoval proudy veřejné. Historie i historické romány pluly širokou řekou vnějších kolosálních dějů, sledovaly ostře vyznačené linie politické a náboženské, zhrdajíc pracovním sbíráním cenných kaménků ze života rodinného, intimního. A v tomto právě oboru ukázal se Winter jako mistr nevyrovnatelný. Na základě studia staročeské rodiny (různého náboženského vyznání a různých politických cílů) byl pak schopen podati nám historické povídky tak výrazné plastiky, jak se posud nepodařilo nikomu.

Jest zajisté charakteristické, že tomuto muži bylo vytýkáno právě od těch některých, kteří se pokládali za zástupce vědy, proč užívá tolik staročeské mluvy — a to i v dílech čistě historických! Vždyť přece, kdo se vážně zabýval studiem původních pramenů k historii české, musil si jadrnou staročeskou mluvu zamilovati a nemohl tvrditi, že taková stilisace jest něčím pro českého čtenáře obtížným. Zvláštní — právě ti lidé, kteří souhlasí s bojem proti germanismům, horšili se, že Winter hledí oživit velmi krásná, výstižná úsloví staročeská, za která nyní dostatečné domácí náhrady nemáme.

Winter i jako historik i jako umělec velice účelně dovedl buditi lásku k našim předkům, uměl způsobem nenápadným, ale velice účinným vzbuditi v čtenáři soucit s těmi, kteří strádali v dávných stoletích tak těžce a tiše, s podivuhodnou trpělivostí. A struktura Wintrových historických povídek jest v pravdě umělecká, moderní, tak že detailně provedené podobizny našich předků zasazeny jsou v rámec stylu nejvкусnějšího.

Winter byl od husitských mělkých romantiků nespravedlivě kritisován, a kde se dalo, i umlčován. Jeho dílo zde však stojí v lesku vítězném jako vysoký korintský sloup. A vděčná, uvážlivá budoucnost nahradí mu hojnou měrou to, co mu nezaslouženě upírali někteří mužové v přítomnosti. Winter náleží k našim největším náboženským a kulturním dějepycům. Z jeho obrovité archivální práce budou čerpati celá příští staletí veliké poučení a povzbuzení.

Kněžské kolárky a náprsenky,

flanel, košile, spodky, ponožky, ka-pesníky a ložní prádla zaše na výběr P. T. interestům známá svou solidností firma

Václav L. Holý,
Hradec Králové, Klicperova ulice č. 233.

Vlastní výroba střížního zboží.

Kulturní jiskry.

K sedmdesátým narozeninám mistra Josefa Nešvery přináší velice informativní článek 6. číslo „Cyrilla“ z pera professora Doležila. Kapelník metropolitního chrámu v Olomouci po obrovské práci umělecké vstupuje do sedmdesátky jako zcela svěží pracovník. Hudba církevní děkuje mu za komposice velice nádherného, originálního stylu. Nešvera byl ředitelem kuru v Berouně od r. 1868, v Hradci Králové od r. 1878, v Olomouci působí od roku 1884. Jak církevní, tak světské skladby získaly mu slávu světovou. „Cyrill“ přináší zároveň litografický otisk rukopisu Nešverova „Ave Maria“ na čtvrtou neděli adventní pro osm hlasů. V tomto sešitě pokračuje prof. Emil Bezecný ve svém „Repetitoriu dějin hudby“. Bluslav Hrabě z Kolowrat v pokračování životopisu Roberta Führera uveřejňuje počáteční taktý Führerových mší.

Kdo vynalezl první žací stroj? První myšlenku k sestrojení žacího stroje zvaldal r. 1826 skotský duchovní Patrick Bell, avšak jeho soustava zůstala nepovšimnuta. Teprv roku 1831 vystavil v Londýně Mac Cormick z Chicaga (Amerika) první upotřebitelný stroj žací, jenž se brzo všude rozšířil. Ale i u žacích strojů mohl učený rabín Ben Akiba zvolati: „Nic nového pod sluncem“, neboť už 100 let po Kristu užívali bohatí statkáři v Gallii zvláštních strojů k rychlejšímu sklizení obilí, jak to vypravuje Plinius starší, římský to spisovatel (23.–70. roku po Kristu). Byly to klasotrhací stroje, které římský spisovatel Palladius (400 let po Kristu) blíže popisuje. Primitivní stroj ten vyhlížel asi jako naše k dopravě menších nákladů užívaná dvojkolka, v níž umístěna hlubší neckovitá truhla, která opatřena byla v pruželi dřevěným poučkem vzhůru ohnutým hřebem k zachycování obilních klasů. Mezi oběma rukojetmi stroje přivázán byl vůl který tlačil neckovitou, na předu hřebem opatřenou truhlu ku předu do obilí. Hřeben zachycoval klasy, které padaly do truhly. Sláma zůstala na poli.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd. odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Celá uznání od vld. úřadů duchov. k dispozici

Sociální besídka.

Soc. demokratické zaměstnavatelé. Již dávno bylo konstatováno, jak hanebně jsou placeni zřizenci při soc. demokratických konsumech. Kdyby takové platy měly potrvati ve stáří budoucnosti, první revoluce proti takovému řádu by nastala právě u pracovníků při rudých konsumech. Každý by raději chtěl sloužiti u byrokratu, u buržoazie, než u soc. demokratických předáků, kteří, přijímajíc tučný plat, odměňují své zřizence macešsky. Sám soc. demokratický poslanec Forstner spravedlivě poukázal ve svém listě „Zitrad“ na zbědačelé poměry zřizenců u rudých konsumů. Zároveň však nejnovější statistika ukazuje příšernými čísly, že skladníkům a komptoristkám soc. demokratických konsumů v Německu posud se nepřilepšilo. V květnovém čísle orgánu zřizenců u soc. demokratických konsumů říše německé „Reichsarbeiterblatt“ sděleny jsou tyto zprávy za rok 1910: Jedná se zde o 2710 osob, zaměstnaných u 513 konsumních společenstev. Z těchto zřizenců 967 osob mělo pracovní čas pod 60 hodin, ale 1105 pracovalo týdně 61 až 70 hodin, 439 lidí pracovalo týdně 71 až 80 hodin, 179 docela 81 až 90 hodin. Aby pak sociální péče soc. demokracie ještě lépe vysvitla, pracovalo 20 osob 91 až 96 hodin. Skoro polovička personálu byla přidržována k nedělní práci.

A jakou odměnu tito přepracovaní zřizenci za svoji velikou práci dostávali? Plat pod 50 marek za měsíc mělo 181 zřizenců. Dále 81 zřizenců musilo se spokojiti platem 90 až 95 marek měsíčně. 91 zřizenců dostávalo 100 až 217 marek. Přes 150 marek dostávalo 879 osob, které ovšem byly nejhodnější, totiž oddaní sluhové soc. demokratických despotů.

Tak tedy vyhlíží ve skutečnosti zlepšení sociálních poměrů. Soc. demokraté živě tvrdí, že katolická církev odkazuje pouze na odměnu věčnou. Ale za to pravdou jest, že soc. demokraté odkazují stále na — budoucnost. Ale tu jest jeden háček. Pořád tito lidé tvrdí, jak na chudém lidu vy-

dělávají už nyní obrovské tisíce křesťanští obchodníci a živnostníci. Je-li tohle pravdou jistou, tedy přece již nyní nadešel čas k osvobození dělnického lidu z rukou kapitalismu. Vydělávají-li měšťáci nyní na chudých konsumentech sumy veliké, mohou tedy v téže době poskytnouti soc. demokraté dělnickému lidu veliké výhody. Vždyť přece konsumy kupují za tutéž cenu, nebo ještě za menší cenu v přirovnání k obchodníkům jiným. Jestliže tedy chtějí ukázati svému lidu větší humanitu, než soukromí obchodníci, mají k tomu plnou příležitost. Ale proč tolik škrtí, proč šetří tolik na svých zřízeních vlastních, jestliže trží s tímto ziskem, jako obchodníci jiní? Buď mnoho vydělávají na účet upracovaných zřízenců, anebo jejich fráse o velikém bohatnutí maloobchodníků jsou velikou lží. Nedovedou-li při tak mizerném placení zřízenců zbohatnouti sami, jak asi bohatne měšťák? Zase tu jest dokumentována demagogická neupřímnost jediných vůdců dělnictva.

Vše doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné pozlacení nových i starších oltářů, kazatelů, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadajících.

Umělá polychromie soch a křtitových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a lištových rámců.

Práce v každém obledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Národohospodářská hlídka.

Mezinárodní komise k vyšetření životních výdajů. V plenární schůzi pracovní rady sdělil ministr obchodu dr. ryt. Roessler, že člen pracovní rady dr. Karpeles podal návrh, týkající se zřízení mezinárodní komise k vyšetřování životních výdajů. Návrh odkázán byl všeobecnému výboru pracovní rady k přípravným poradám a uloženo mu bylo, aby podal plenu zprávu. Podnět ke zřízení takovéto komise dali dr. Štěpán Bauer, ředitel mezinárodního ústavu práce a professor university v Basileji, a americký professor Irvine Fisher v dobrozdání, uveřejněném v posledním sešitě »Analýzy pro sociální politiku a zákonodárství«. V dobrozdání vyličuje se vývoj cen nejdůležitějších potravin a jinakých předmětů spotřeby širokých vrstev, poměr cen velkoobchodních a cen detailistů, dále vývoj nájemného, příčiny stoupání cen a vliv stoupání cen na kupnost širokých vrstev dělnických. Poměry jsou spletité a rozmanité a jen mezinárodní úřední vyšetřování o výši a stoupání životních výloh mohlo by zjednat úplně jasno v tomto ohledu. Komise zjišťovala by nejen všechny změny mzdy, výdajů a cen, nýbrž i klesání kupnosti peněz neb jinaké změny celkové kupnosti důchodu, zejména mzdy. Komise byla by mezinárodní, ježto jde o zjevy světového hospodářství. Mezinárodní vyšetřování má umožniti srovnávání výsledků v jednotlivých zemích. Potřebné prostředky poskytny by jednotlivé státy. O potřebě zřízení komise mluvil koncem minulého roku ve Vídni professor dr. Štěpán Bauer. Nyní dán byl v pracovní radě podnět, aby také vláda zabývala se touto důležitou otázkou.

Zpráva ze stanice pro choroby rostlinné při král. české akademii hospodářské v Táboře. Letošní rok zdá se býti zemědělství nadmíru nepříznivý. Po všeobecně známých již trásněnkách, objevuje se na žitě nový škůdce — sněh. Houba tato začívá stébla, pochvy i listy, na nichž tvoří dlouhé proužky barvy černošedé, které pukají a černý výtrusný prach vypouštějí, ničí úplně napadené již rostliny; klasy, i když nejsou napadeny, zakrňují a z pravidla nevymetají. Větretem zanášeny bývají výtrusy na rostliny zdravé, jimiž dále se přenáší a tak chorobu šíří. Aby se škody pro rok příští omezily, bude nutno všude, kde choroba byla pozorována, obilí před setím máčeti po 24 hodin ve směsi bordeauxské. Na to se v čisté vodě vypere, pak osuší a může se ho bez obavy k setí použiti. Rok od roku rozmáhá se stále více a více na angreštech po Čechách padlí Sphaerotheca mors uvae. Houba tato, zavlečena byvši k nám z Ameriky, zachvátila již takřka celou Evropu. Napadá zelené plody i mladistvé větévky, na nichž vytváří nejprve bílé, později nahnědlé nálety, představující tak vz. stadium oidové, jehož výtrusy se houbou, zejména za vlhkého počasí rapidně šíří. Aby se její škodlivé působnosti čelilo, jest třeba všechny napadené plody otrhati, poškozené větévky ořezati a vše spáliti. Místo vápenným mlékem možno postřikovati i bordeauxskou směsí.

Třídní loterie v Rakousku. Nyní jsou již známy plány rakouské třídní loterie. Dle nich bude nejmenší vklad za desetinu losu 4 K. Celkem bude 5 tříd a vklad v každé třídě za celý los bude obnášeti 40 K. Nejvyšší výhra v první třídě bude 60.000 K. v páté 700.000 K. Z vládní předlohy vyplývá, že z 80.000 losů bude tažena polovina, a však ve všech pěti třídách dohromady.

Daň z automobilů. Ve výboru berní přijaty byly předlohy, týkající se zdanění automobilů. Ustanovena daň pro motocykly 5 K (vláda chtěla 10 K), s vozíkem 15 K (30 K), pro motory elektrické 150 K (200 K), automobily o 10 koňských silách 60 K a za každou sílu další 4 K.

Jak se vyrábí masný výtažek v Argentině? Každá z továren denně za 12 hodin zpracuje 1500 kusů dobytka. Pracují jenom v létě, poněvadž by okolo v zimních měsících nevyživilo spoustu přihnaných zvířat. Přihnaný dobytek se třídí a je cowboysi velnán do ohrad, ze kterých vede široká cesta délky několika kilometrů, ohraničená řadou dřevěných kolů, zvaná »cestou smrti«. Po ní se přizene dobytek k jatům. Přesně o 4. hodině ráni dostane první zvíře smrtelný úder a za 5 minut na to je staženo a rozsekáno. Nejlepší kusy masa zpracují se po nasolení a vaření na konzervy, hovězí maso se strojně rozseká na malé kusy a dopraví se do zvláštního oddělení, kde se v uzavřených nádobách vaří delší dobu pod silným tlakem. Z polévky takto vyrobené srazí se tuk, bílkovina a fibrin, načež se výtažek filtruje a sváří ve vakuích. Po srážení do určité hustoty vaří se extrakt ještě dále v otevřených kotlích opatřených míchanými až do konsistence husté kaše. Hotovým výtažkem se pak plní velké hrnce, které se zasílají do Antverp. Zde se výtažek podrobí chemické analýze a pak se plní do známých obalů. Ostatní zvířecí části, neužitečné pro výrobu extraktu zpracují se dle své povahy dále.

Nové porady o soc. pojišťování. Výbor posl. sněmovny pro sociální pojišťování prohlásil se opět za stálý. A užší jeho výbor začne opět porady o vládě předloze. Strany jsou dále nejednotny a každá chce něco jiného. Nejednotnost je i v českých stranách, ač ta není také veliká, aby ohrožovala stejný postup a vládní předlohu. Agrárníci čeští prohlašují aspoň ve svých listech, že jsou pro pojišťování zemědělského dělnictva i pro pojišťování samostatných podle vládní předlohy. Katolicko-národní poslanci zaujímají rovněž stanovisko vládní osnově příznivé. Mladočeši pro své zájmy v malozivnosti budou rovněž pro pojišťování samostatných, a tím více i pro společenství pokladen. Jedině snad národní sociálové by mohli se kloniti více ke stanovisku soc. demokracie. Všecky české strany pak by si snad mohly přáti změny v organizaci hlavních pokladen. Socialisté mají nejvíce přání s vládní osnovou nesouhlasných: nepřejí pojišťování společnému dělníkům a nedělníkům, nechť se společenství mezi průmyslovými a zemědělskými dělníky a chtějí organizaci na nemocenských pokladnách vybudovanou. Poláci chtějí pojišťování starobní pouze pro dělníky, rolníci a živnostníci ať mají zajištění státní podle anglického vzoru (bez příspěvku). Jihoslované pak chtějí organizaci podle země. Němci křesť. sociální jsou pro vládní předlohu ve všech směrech; nacionální však jen v hlavním, připouštějí pojišťování samostatných, ale nejsou jednotni v tom, má-li býti společné s dělníky či odloučené. Pro společnost pojišťovací pokladny dělnické i samostatných jsou Češi skoro všichni, Němci křesť. sociální, polovice nacionálních, Jihoslované a Vlaši. A když by pojištění závazné pro rolníky a živnostníky vůbec usnešeno bylo — pak i Poláci. Zbyli by proti němu jako zásadní odporci jen soc. demokraté a průmyslníci z německého svazu.

V poradě kartelu železářského obhajoval kartel pověstný ředitel Kestránek. Každý odpůrce dostal svůj díl od něho, kartel jako by byl pouhým nevinátkem. A v této obhajobě pronesl Kestránek i kus pravdy, tvrdě, že vláda i veřejné mínění jsou proti každému pokroku a mají nejraději blahoslavenou ospalost ve všem, jen nehýbat ničím. Každý pokrok u nás že je podezřelý, když něco vynese; jen ten pokrok, který nic nevynášá, je u nás dovolen a nepodezřelý. — Kus pravdy o naší nepodnikavosti.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. P. Kopal: První křesťané v Římě. Sebraných spisů díl VIII. Cena 2.40 K. Dílo zbudované na rozsáhlých studiích římského studia v době Tiberia a Nerona. — Rukopis Královédvorský. Starobylost básně dokazuje štěpný rým. Za pomoci dra. J. Kryštofka, spisovatele knihy »Dějiny nové doby«, vydal prof. Václ. Horák. Za 90 hal. Spis tento obsahuje mnoho látky poučné. — Direktář hodině kněžských (Ordo divini officii persolvendi ab uteribus novo Psalterio) pro rok 1912 od 2. června počínaje. Za 48 hal. — Český jinoh. Časopis pro dospělejší mládež. Řídí V. Müller. Roč. 17., čís. 8.—10. Roční předplatné 1 K. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí P. Vaněček. Čís. 7. a 8. Roční předplatné 8 K. Z nakladatelství J. Otty v Praze. Spisy L. M. Tol-

stého, lidové vydání. Vojna a mr. Seš. 14. a 16. po 20 hal. Sebrané spisy Zikm. Wintra: Z rodiny a domácnosti staročeské. Řada druhá, čís. 3.—5. po 30 hal. — Sebrané spisy Fr. Heritesa. X. Na niti humoru. Seš. 6. až 8. po 30 hal. — Salvátor (Pařížští Mohykáni II.). Román. Napsal Al. Dumas, přeložil dr. J. Sterzinger. Obrazkové knihovny Světazora seš. 16.—14. po 30 hal.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdl. Roč. 28., čís. 9. s bohatým obsahem. Roč. předplatné 10 korun.

Václ. Kosmáka Sebrané spisy. Díl 17., seš. 102. a 103. Obrázky z Kukátka. Na pět sešitů lepšího vydání předplácí se 2 K, na pět lacnějšího vydání 1.30 K. Nákladem Benedikt. knihtiskárny v Brně.

Naši řemeslníci, jejich život a sociální poměry. Líčí dr. J. Kachník. Hlasů Katol. spolku tiskového roč. 43., čís. 3. Za 50 hal. Nákladem Katol. spolku tiskového v Praze.

Ve službách královny. Věstník Mariánských družin českých Roč. 5., čís. 3. a 4. Řídí P. F. Zák T. J. Nákladem Mariánské družiny mužů a jiných v Praze. Vychází šestkrát do roka. Roč. předplatné 2 K.

Eva. Ženský měsíčník pro umění, vzdělání, zábavu a ženské sociální otázky. Přílohy: Věstník organizační. Naše domácnost a Katol. učitelka. Roč. 9., čís. 6. Řídí P. L. Zamykal. Roční předplatné v administraci v Olomouci 3 K.

Studentská hlídka. List katol. studentstva. Odp. redaktor J. Novák. Vychází měsíčně kromě prázdnin. Roč. 4., čís. 9. Roční předplatné pro nestudenty 3 K, pro studenty 2 K. Majitel a vydavatel Česká Liga Akademická v Praze.

Frant. Palacký. Napsal J. Hejret. Cenou poctěná práce pražskou porotou pro posouzení prací o Fr. Palackém. Nákladem Em. Šolce v Karlíně.

Besídka.

VÝLET NA BRIONI.

Brioni! Brioni --! Vzpomínám na ně, na kousek zbylý nám ze ztraceného ráje, kdykoliv spatřím oznámení v novinách, že ta neb ona vynikající osobnost sešla se s tou neb onou osobností na Brionech.

Stojím v přístavu v Pulji, na »Molo Bellona«, zvukům vřavou snad všech možných jazyků, a čekám na jeden z parníků, které dvakrát denně zprostředkují komunikaci mezi Puljí a okol. ostrůvky. A za chvíli vzdalujeme se již ode břehu, za lehkého kolibání, ovívání jsouc svěřím mořským vánkem, ode břehu, odkud stále slaběji a slaběji zaléhá k nám ohlas čilého ruchu obchodního a pevnostního města, hlučné vyvolávání a brebentění italských prodáváčů, nádeníků a plavců, nřmot vojenského arsenálu a vrčení pouliční dráhy. Na levo chmuři se zamračené, tmavé obludy, pěkně seřazené válečné lodě, zívající unaveně široce rozevřenými ústy mohutných děl.

V pozadí se menší Pulje víc a více, jen mohutný kolos římské areny stále stejně klidně patří na moře, jako klidně hleděl před více než půldruhým tisíciletím na zápassy, hrozná potýkání křesťanů s divou zvěří.

Mijíme obrovské doky na opravu válečných lodí a ocitáme se po chvíli u ostrůvku Olivového, na němž byste však marně hledali jediné snítky olivové, ba snítky jakékoliv vůbec. Malá poušť uprostřed moře je to, již jenom několik vojenských dílen snaží se dodatí jakéhos takého života. Čím více se vzdalujeme od pevniny, tím krásnější a úchvatnější otvírá se na ni pohled. Značný kus Istrie člověk prohlédne, Istrie, která je sice celá téměř jedinou pustou plání, ale zde působí přece na pozorovatele zvláštním dojmem.

Uprostřed krčí se jako ztichlé mraveniště Pulje, věnčena kolem pevnůstkami, hustě zarostlými svěží zelení. Valmarin (Bradamante) a Danielle jsou z nich asi největší. A vůkol bosko, ohromné bosko, křoviny to a nízké stromové všeho možného druhu, táhnoucí se jako moře až k obzoru, nad nějž ční jenom štíhlá věž Dignana a pronikavou bělostí svítící věž Albony. Sem tam nějaká kamenná stanzza (dvorec) naznačuje, že tam také žijí lidé, živící se pěstěním vína a chovem ovčí, méně již dobytka hovězího.

Unavení poněkud oním jednotvárným divadlem, obracíme se ku předu. A hle, jaká změna! Jakoby kouzelným proutkem vyčarován vyvstává před námi ostrov zahalený spoustou bujně a svěží zeleně, jež proměňuje jej v jedinou krásnou kytici. Jest to Brioni Maggiore (Isola Brioni), největší ze 12, vesměs silně opevněných ostrůvků před přístavem puljským, zvaných Brioni.

Vystoupíme na souš v malém přístavišti před pevností Peneba a hned jsme upoutáni nádhernou hrou přírody: mohutné vlny bijí do jižních skal ostrova, mocně se zdouvají a oddychují spoustou své bílé tříště a pěny a s hukotem a jekem flí se zase nazpět. A nad nimi na skále, vznešený ve svém klidu, pohrdlivě je přehlíží a nevěšmavě stojí štíhlý maják s malou hvězdátskou observatoří.

Nuž, pustíme se dále do vnitra ostrova, ne však starou, písčovou, velice krásnou silnicí, pamatující ještě dunivě znející kročeje vítězných legií římských, nýbrž dejme se nazdařbůh k severu!

Víc zdá se nám téměř neuvěřitelné, jakobychom z reálníc světa chladných skutečností přesazeni byli náhle do nádherné, pohádkovité říše báje. Užasli zíráme na zvláštní bizarní směsice tmavě zelených jedlí a borovic, jež vystřídávají husté macchie a doplňují palmy

všech snad možných druhů, prodíráme se obrovským kapradin a vázame v husté slii velkolistého břečťanu, jenž obepíná zde každý strom, aby potom s jeho vrcholku buď jako hrozen visel doů, či spojoval dále celou skupinu stromovou v jedno a tvořil tak nejkrásnější altány a nejrozkosnější besídky. S obdivem staneme před řadou majestátních, štíhlých a mlčelivých cypřišů, okem snažíme se marně proniknouti až k vrcholku široce rozvětvených pinii, vyhýbáme se masitým aganům, prodíráme se hustými a štíhlými bambusy, oranží, stříbrnými olivami a věčně zelenými, věčně rodícími filky, obklopeni se všech stran vonnou spoustou vařivnu. A bujná ta subtropická zeleň lahodně splývá s temným modrem oblohy. Utvořili se v ní přece někde malá skulina, otevírá se jí zase výhled na modrou, lehce zvlněnou hladinu Adrie, jejíž šumot provází nás neustále, splývá s jemným selestem palm a cypřišů v sladkou, pohádkovou hudbu. A když se konečně vyprostíme z malého toho pralesa, otevírá se před námi zase jiná, neméně krásná scenerie, docela odlišná od předešlé: Pestré koberce luk střídají se s vinicemi, na nichž dozrává právě víno, jehož velké, těžké hrozny nutno podchycovati dráty nebo tyčemi, a jichž za 5 soldů (19 hal.) dostaneš tolik, že nevíš, co s nimi.

V pozadí se uzavírá za rybníkem, do něhož ústí malá říčka, zase pralesík, nad nímž vyhlédá okrouhlá vížka tvrze Tegetthofu.

Dereme se zase houština a náš boj s neústupnou přírodou začíná znovu.

Trmácíme se, umdléváme a -- náhle staneme jako příkovaní. Před námi stojí sloup, mramorový sloup, krásně rýhovaný s korintskou hlavicí a za ním druhý, třetí, celá řada stojí tu pohřžena ve výmluvné mlčení, tu zase nějaké schoďy a otesané balvany, tam opět kusy velikých dlaždic. Jsme u zbytků prastarého pohanského chrámu Venušina, na místě, kde před tisíci lety pálili oběti a jinými způsoby pocty vzdávali Venuši, bohyni krásy a lásky.

Mnoho, mnoho zdají se vyprávěti kusí a osamělí svědkové někdejší moci a slávy římské; o rozsáhlosti imperia, o lesku a nádheře dvora, o veselých hrách, o bohatých patriciích, kteří uniknuvše shonu a bujnému životu v Římě, hledali zde i s rodinami zotavení a klidu, klidu před slídívními donášeči a udavači, odpočinku od hostin, vysvobození od dotěrných pochlebovačů a domýšlivých literátů. Měli zde k tomu účelu krásně zařízené villy, jejichž trosky, jakož i zbytky pohřebiště a lázni posud můžeme spatřiti v zálivu Val Catena.

I čtyři rolnické statky zde byly. Závoj hlubokého tajemství a posvátného ticha obklopuje tato místa, která za dávných dob zvučela veselím a ruchem antického světa. Vybledla však jeho sláva, zanikla tak, jako zapadli představitelé a tvůrci její, a vystředána byla kultura novou, křesťanskou.

Na Brioni přechali křesťané před divými hordami germánskými v době stěhování národů a utvořili zde kolonie přeměňující ostrovy vytrvalou prací v utěšené zahrady. Památky kultury křesťanské zachovaly se nám v zátocě Madonna a na svahu vrchu Guardia, kdež stojí ještě podnes zbytky basiliky Sancta Madonna.

Záhy po stěhování národů navštívili Brioni podnikaví kupci Benátčané, jimž hodil se znamenitě ostrovský vápenec jako stavební materiál pro jejich lagunová města. Dnes jsou Brioni rozkošnou klimatickou zahradou, kde možno po celý rok býti na volném vzduchu, znamenitým lázeňským místem, které se těší stále větší návštěvě četných hostů evropských, nabývajíce tak pohnáhlou jména světového. Mají pěkný nový přístav a několik moderních hotelů, z nichž největší Neptun není ještě úplně dostavěn.

Ale nebylo tak stále. Asi od šestého až do devatenáctého století byly Brioni pouští, na které jen několik rybářů rvalo se s mořem o krušné živobytí. Až přišel německý velkopřemyslník Kupelwieser, který za pomoci společníka svého doktora Kocha očistil ostrov od zlé a nakažlivé malarie a proměnil jej konečně zase v to, čím byl dříve, v koutek ráje, perlu našeho mocnášství, obývanou nyní asi sedmi sty duši z části Charváty, z části Vlchy. Kochovi zasazena byla pro jeho zásluhy o ostrov pamětní deska v Cava Komana.

K většímu oživení a půvabu slouží znamenitě i zvířecí kolonie hamburského Hagenbecka, který přechovává zde v rozsáhlé zoologické zahradě medvědy, opice, čápy, volavky, nádherné pštrosy, plameňáky, antilopy, několik zebí a slonů.

Co však asi nejvíce hostů láká, jest právě onen přímy a volný styk s bujnou subtropickou přírodou a výtečné lázně slunečné, vzduchové a mořské, kdež možno jasně nazelenalou vodou pozorovati v hloubi mnoha metrů zajímavý život mnohotvárných polypů, pestrých hvězdic a bolestně bodajících ježků.

Škoda, že s přívalem hostů prchá hluboký klid a nerušený ráz ostrova, zaplavený vřavou automobilů a lázeňských kapel, hrajících před hotely od rána do večera. Také značný počet písečných zmiřů a jedovatých štírů, ač celkem neškodných, odráží některé hosty.

Dědina.

škola křtů, kasateln, oltáře, sochy, křtící cesty, Boží hroby
levně provádí absolvent a. k. odb. školy sochařské a řezbářské
BOHUMIL BEK v HORE KUTNÉ.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.

Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

Kostel paramentů

rádla, praporek, přikrvek, koberců a
všeobecně náležitosti ve výrobních nejstaršího
zavodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
o až o 30%, než všude jinde.

Jabl. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Prodám louku

(3 a půl korce)

v katastru Slezsko-Předměst-
ském u Hradce Králové.

Adresu sdělí administrace t. l.

TRY
nejlepší cítidlo na kovy.
Žádný přípravek vodový.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I,

1. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 28 nové bláto Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
ruje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
tější až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se šalamými
rámci, stíhací, vzácnými.

Všechny rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vážlivosti ku definitivní objednávce.

Neodstává veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863.

Nová pokladnice česk. humoru.

Právě vyšla sbírka humoresek různých
autorů pod názvem:

Veselé chvíle

Na 256 stranách shledá čtenář 30 vy-
braných, výborných statí humoristických.
Jsou zde uloženy velice svižné povídky a
částečně satiry, které upoutají každého
rázem.

Z obsahu vyjímáme:

Husy a paní-lí.
Zajíc s dvojí omáčkou.
Aprilová pohádka.
Jak stréček Nesvajba bele jedno nemocné.
Pan delecthor.
O chometách neboližto vlasaticích krátká
a gruntovná explikací.
O pomnutí chomety, hvězdy veliké, na-
učení krátké.
Paní móda.
Zlodějská obec.
O morním povětrí zkaženém a náramně
záhubném krátká a gruntovná explikací.
Zbédovaný vodník.
Divoká kupní historie.

Cena knihy v pěkné úpravě 2 K 20 h.

Objednávky vyřizuje obratem

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové.

Továrna na cottagová americká HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklad y:
Praha, Vídeň, Budapešť.

Podlahové harmonia
obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku cvičení.

Cenníky zdarma a
franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstvu
zvláštní výhody.

Založeno r. 1802. SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc
cognacu, srbské alivovce jakož i pův. jam
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pádním obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Stanislav Jirásek

v Hradci Králové 136, odporučuje veledůst. duchovenstva své
bezkonkurenční koláry
 prací i celuloidové, náprsenky, bířety a veškeré prádlo spodní
 vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jágrové prádlo!

Patentní náprsenky
 bez háčků
 Zakázky obratem
 se vyřizují.

SUKNA

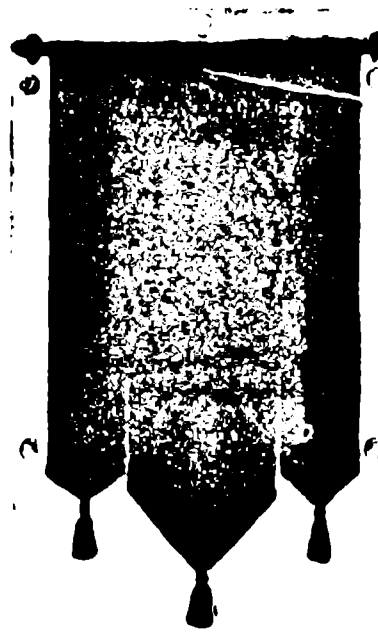
černá na salonní obleky a taláry
barevná ku všem možným účelům
dámská na kostýmy a pláště
doporučuje v nevidaném jinde výběru

V. J. ŠPALEK, Hradec Králové.

V novém obchodním domě proti chrámu Panny Marie.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
 a zhotovení ko-
 stelních rouch,
 kořouhví (balda-
 chýnů), nebes a
 spolkových prapo-
 rů; na požádání
 obstarám též ko-
 vové nádoby, kříže
 a t. d.

Vídeň,

VII o., Kaiser-
 strasse 5., vedle La-
 zaritského chrámu
 Páně.
 Na ukásku zasílá
 se vše franco.

Ohraničování pozemků,

plánky pro kupní smlouvy, veškeré
 práce geometrovské,

drenáže, veškeré stavby vodní

a silniční provádí ::
 Inženýrská a geometrovská kancelář

inženýr

ALOIS HORA,

úřed. opráv. kulturní technik a civilní geometr,

Hradec Králové,

náměstí 151,

dům p. Žaloudka, proti biskupské residenci.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Východě)

doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstva

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukásku

se na požádání franko zašlou.

Přijmu

nčedníka na klempířství

na tři roky se zaopatřením.

ANT. FIŠER,

klempíř

v Hradci Králové, Karlova tř.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatoplukova nám. č. 76.

Zařizování

elektrického
 světla,
 telefonů,
 hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
 Tungstam,
 Tantal.

Velkosklad

lustrů,
 elektrických
 ventilátorů,
 žehliček
 a přístrojů
 k vaření
 a topení.

Instalační
 materiál za
 tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Veledůstojným
 duchovním a patronátním úřadům!

Obdobný závod polsko-český

GAUDENC APPL,

LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů,

kazatelen, Božích hrobů,

křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Rozpočty a nákrepy zdarma.
 Na požádání dostavím se ihned.

Všem, kdož chystají se na cesty o
 prázdninách, neb na euchar. sjezd do
 Vídně, vše se doporučí. —

Farář L. V. Hory

„VADE MECUM“

jest co diaeteticko-ochranný přípravek
 nepostrádatelný v každé rodině a ne-
 ocenitelný pro každého, kdo cestuje
 daleko vlakem či lodí a strídá často pod-
 nebí, stravu a vodu a tím stále v ne-
 bezpečí jest, že orgány zažívací one-
 mocní. Připraven jest pouze z bylinek
 a neobsahuje ničeho, než jen co prospívá.
 Běže se denně několik lžiček dle potřeby.
 Sta pochvalných uznání a dikčování.

V lahvičkách po K 1,50, 3, 5 a 9 vedle
 porta 45 hal. obdržeti lze proti předem
 zaslanému obnosu u výroby dietet. lik.
 přípravku „Vade mecum“ J. Hora,
 v Dašicích (Čechy). —

Vyrovnejte nedoplatky za
„Obnovu“ a „Časové úvahy“.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
 nejnovějších druhů pravých
 vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
 zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
 důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
 sluze moho rýze křesťanského závodu za
 dobu více než třicetiletého působení.
 Učiněte, prosím, malou objednávku na
 zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Turisté!

Předplatte a vřede za-
 dejte elegantně vypra-
 vený a bohatě ilustro-
 vaný turistický časopis

„Slovanský Turista“

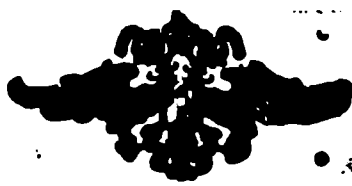
(IV. ročník).

Jediný pohled v tento turistický orgán učiní z Vás
 trvalého jeho přítele. Celoroční předplatné K 6.—.

Slavným správám lázeňským, majitelům hotelů
 a výletních restaurací, pp. dodavatelům potřeb
 turistických a sportovních lze inserát ve „Slov.
 Turista“ se nejvýhodněji doporučit. Administrace
 v Praze-Smíchov, Švarzenberkova třída 19.

Zhotovuje oděvy dle
 nejnovějších anglic.
 a francouz. vzorů.

V. ROSA

a. s. k. ústřední dobavitel

HRADEC KRÁLOVÉ.

• **Továrni sklad** •
jemných suken
 • **všeho druhu.** •

OBNOVA

Číslo 27.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 5. července 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne

Ročník XVIII.

Katolickým spolkům, sdruženým v diecézním
spolkovém svazu v Hradci Králové!

Současné s I. župním sletem českých »Orli«
dne 28. července 1912 pořádáme

sjezd a valnou hromadu diecézního ústředního svazu.

Pořad:

Dopoledne v 8 hodin seřazení průvodu před
Adalbertinem, načež průvod do kathedrálního chrá-
mu Páně, kde celebruje o 9.15 tichou mši svatou Je-
ho Excellence nejduší arcipastýř.

V 10 hodin v Adalbertinu valná hromada
ústředního svazu spolků s obvyklým pořadem, na-
čež budou referovati: P. T. p. Fr. Šabata »O vý-
znamu křesť. soc. strany pro český národ«, sl. M.
Věchtova »O povinnostech katolických žen v do-
bě nynější«, p. Al. Petr »Dělnictvo a křesťanství«.

Odpoledne o 1. hodině průvod s »Orly« na
cvičiště, kdež řeč vsdp. kanovníka dra. Šulce »O
myšlence orelské« a cvičení »Orli«.

Přátelé! Dostavte se četně k manifestačnímu
sjezdu a valné schůzi, abychom získali opět posily
a povzbuzení ke spolkové práci, od níž nesporně
závisí vlastně trvání křesťansko-sociální strany v
českém národě. Výcvik orelských odborů dokáže,
že český katolík může i bez protekce liberálních
stran samostatně pracovati na svém rozvoji těles-
ném i duševním. Slet orelské omladiny je pokynem
i pro starší pracovníky na poli křesťansko-sociál-
ním, aby přihlásili se dne 28. července v Hradci
Králové ke svému praporu.

Sdružení katol. spolků diecése královéhradecké
v Hradci Králové.

Dr. Fr. Reyl, Václav Jenšovský,
diecézní předseda, jednatel.

Pozn.: 1. Dostavte se s praporem a odznaky.
Oznamte toto korporativní účastenství svému c.
k. hejtmanství.

2. Ústřednímu svazu oznamte účast svou s u-
dáním počtu členů k vůli pořádku v průvodu a k
opatření obědů.

Po sokolském sletu.

Dni sokolského sletu plynuly v lesku pohád-
kovitém, vnesly do staroslavné metropole naší ve-
líké nadšení a povzbuzení. Čest budiž těm, kteří
s vynaložením veškeré energie ujali se obtížných
prací přípravných a pořadatelských! Kdo jen jed-
nou při podobných příležitostech pracoval, musí
doznati, jak veliké obětavosti jest zde potřebí. A
hosté z dálných krajů byli Prahou nadšeni, tak že
všesokolský slet jistě jest velice významným dal-
ším krokem k utužení vzájemnosti slovanské.

Tentokrátě veliké a nechtuté domácí šta-
nice odloženy zcela stranou. To, co český Sokol
v Praze podnikal, podstatně se zalíbilo musilo kaž-
dému upřímnému Čechovi. Žádná větší slavnost
nebyla namířena proti některé straně národní. Proč
by se tedy i katolík nad zdarem této národní slav-
nosti neradoval? Ať již při takové příležitosti hlav-
ní funkcionáři náležejí straně kterékoli, musí se
potěšiti srdce kteréhokoli horlivého Čecha nad
prací, která znamená pro národ zisk opravdu
cenný.

Ale právě za těch dní jistě uvážliví sokolští
čínovníci sami nahlédli, co schází k úplné harmo-
nii, jaká dissonance zvučí i při velikém jásetu. Dni
sletové obvinily Sokolstvo z veliké nedůslednosti.
Dostavili se hosté pravoslavní, jejich církevní zá-
sady dle samých protikatolických úsudků v při-
rovnání ke katolickým názorům jsou velice zpá-

tecké, namnoze neplodné. Přišli i Sokolové ka-
toličtí z dalekých krajů, kteří obdrželi na cestu
větší obnosy od kněží. Tito všichni byli nadšeni
vítání. Jen katolíci čeští, stojící v nutně sebeobra-
ně proti živlům ujařmujícím, byli z všeobecné pří-
zně vlastních pokrevenců vyhoštěni. A stalo se to
dávno před sletem způsobem manifestačním.

Nikdo nemůže popírati velikou nedůslednost,
jestliže docela i rozhodní příslušníci konfesce ži-
dovské byli vítáni, co na druhé straně Sokolové
po katolicku pokřtěni obraceli se zády ke katolí-
kům krajanům. K tomu ještě si vzpomeňme, jak
Sokolové čeští v jiných městech slovanských se
vší loyaltou účastní se docela přátelsky církev-
ního svěcení praporu a bohoslužeb tělocvičných
jednot mimočeských.

Patrně tedy, že církevní příslušnost v řadách
slovanského Sokolstva naprosto nelze podceňo-
vati. Polák a Chorvát, kteří mají právě v kněžstvu
nejenergičtější vlastenecké zastance, nikdy Soko-
lům českým neschválí tak nepřátelské stanovisko
proticírkevní, které nebojuje toliko proti určité
konfessi, ale staví se proti zjevnému náboženství
vůbec.

Opačnou a zdárnou taktiku sledují vlasteneč-
tí unionisté, kteří se snaží, aby všecko Slovanstvo
bylo spojeno v jedné církvi. Takové spojení by
mělo obrovský dosah v slovanské vzájemnosti, ať
již živly nekatolické luštění takové otázky všemožně
se vyhýbají.

Dějiny mluví tolik zřetelně, že jest i marný
protest jakýkoli. Ani jeden vzdělaný Evropan ne-
přidá se k mohamedánskému vyznání z přesvěd-
čení. A přece náboženství tolik zastaralé, tak ne-
humánní, tolik odporující zásadám sociálním, vše-
obecně u nás uznávaným, drží posud pohromadě
velikou říši tureckou. Nebýtí společného pouta
náboženského, rozpadla by se byla tato říše vnitř-
ní rozervaností již před staletími. Nuže — nezna-
mená v této příčině daleko více náboženství za-
ložené na evangeliích? Netvrdí sami racionalisté,
že nad Kristovy zásady posud nebylo řečeno nic
vznešenějšího?

Tudíž právě ti, kteří s národem cítí, strkají
hlavu do písku, jestliže luští otázku pro Slovanstvo
tolik důležitou jednoduše a despoticky vylučová-
ním. Sami přece mají velmi dobře věděti, že čím
silnější tlak, tím mohutnější protitlak, a že proná-
sledováním jenom zvýší se nesvornost národní.

A jestliže hosté byli vítáni od národa rozerva-
ného nábožensky, rovněž litovati jest, že vítání
dělo se ve znamení veliké rozervanosti politické
v království Českém. Liberální tisk jásal nad u-
kázněností Sokolstva, slibuje si od toho do budou-
cnosti velice mnoho. Zatím však Sokolové sami
jsou předními činnými v politických stranách,
které se pronásledují až na nůž. Stačí jenom vzpo-
menouti na dvě poslední volby do sněmu říšské-
ho a na poslední volbu do sněmu zemského. Nikdy
dříve nebyla tak děsná rozháranost, tak fanatické
hanobení vzájemné, jako právě za éry parlamen-
tu lidového.

Ztratí se takové zhoubné vášně ihned, jak-
mile sokové si dají na hlavu sokolské čapky? To
by byl největší zázrak, zvláště když vidíme, že
tisk propast stále prohlubuje. Dosavadní fanatická
taktika vůbec neslouží ani k uvědomění lidu, na-
tož aby byla schopna provésti národní solidaritu.

A v době, kdy Sokolstvo tolik jásal nad tri-
umfem i cizina věděla, že výsledky poslední naší
politické kampaně ve Vídni jsou ještě žalostnější
než v letech předchozích.

Není tedy žádné příčiny k jásetu přemrště-
nému. Sami vážní pracovníci sokolští jsou toho
názoru, že fangličkařství samo o sobě neznamena
nic, že okázalé slavnosti ještě nejsou nejvýznamnějším
svědectvím vnitřní síly. Zvyk, tradice, plutí s proudem
neznamená ještě vroucí, ohnivý oduševnění.

Kéž by velkolepý zevnější výsledek společné
práce tolika tisíc Čechů různých politických stran
vedl aspoň k tomu, aby se ubrousily nejhorší hra-
ny v příštích zápasech! Kéž nastane zápolení dů-
stojné, které fanaticky nekazí to, co jiný k dobru
celého národa buduje!

Dočkáme se aspoň toho, aby naši »Orlové«,
skládající se ze živlů nespravedlivě vyděděných,

nebyli zavilými útoky zdržováni v té činnosti, kte-
rá směřuje k dobru národního celku? Dočkáme se
toho, aby nebyl německý žid v Vídni zván do
Prahy ku štvanicím proti katolické části národa
českého? Jest potřebí nového obratného a opatr-
ného Riegra, který by svoji autoritou dovedl za-
strašiti demagogy, kterým nic tak není vítáno, ja-
ko rozeštvání českého lidu.

Sokolská myšlenka dle přání zakladatelů měla
býti všennárodní. Kéž se jeví v praktické práci
tak svorná, jako se jevila při chvilkové manifesta-
ci na venek!

Obrana.

Bursácká touha po národnostním smíru. Bur-
šáci chtějí mermomocí dokázati, že český lid ne-
smí ani v srdci Čech, v české Praze odvážit se
k nějaké národní manifestaci na veřejném pro-
stranství.

Přijdou-li vzácní hosté, ať jsou odkudkoli,
každý civilisovaný člověk hledí jim vyjiti vstříc
s největší ochotou. Ale buršáci musili provokovati
s největší drzostí i tenkrát, když v české Praze
měli manifestační shromáždění a průvod přečetní
zástupcové všech slovanských národů, kdy docela
chtěla býti svědky pražského pohostinství Fran-
conzi, Angličanů atd. Buršáci znají zcela dobře po-
měry pražské, od svých vůdců mohli býti velmi
lehce poučeni o významu průvodu, který se měl
pořadati v nejživější třídě městské. Ale židovsko-
němečtí mladíci s hadi chytrostí vynasnažili se,
aby průvod dle sil svých rušili a to tak, aby mohli
vyklouznouti pod rukou spravedlivé kritiky. Do
předních řad se nepustili. Uličníci totiž věděli, že
by si tak utržili nesmrtelnou blamáž a že by prav-
dy jejich úmysl byl poznán i od slepého. Vráželi
tedy hromadně do zadních posledních účastníků
průvodu. Mimo to na promenádě uráželi klackovitě
české obecní, do něhož docela strkali.

Že tu byla předem promyšlená rafinovaná ú-
rada, přec mohly dle všech známek poznati i ty
židovsko-německé listy, které se vši bezcharak-
terností vinnu srážek sváděly na obecní české.

Vážným historickým dokumentem jest stano-
visko, jaké veřejně již před slavností zaujaly kruhy
české. Veškeré české demiky i pořadatelstvo
sokolských slavností vyzývaly durazně české obe-
cní ke klidu a rozvaze, k ignorování pro pří-
pad buršáckých provokací. Také sami Němci byli
svědky, jak při buršáckých neurvalostech uražené
české občany klidnili.

Zato však židovsko-německé časopisy praž-
ské ani slůvkem neupozornily buršáky, jakým di-
voštvím nebezpečným bylo by provokovati v o-
kamžicích tolik slavnostních. Také vedoucí kruhy
německé v nejmenším nedaly buršákům na jevo,
že se sluší uvítati slušné hosty ze vzdálených kra-
jí, kteří Němcům nic neukradnou, ale za to i ně-
meckým židům dají v Praze dosti tržiti. Jestliže
pražským židům opravdu slovanští hosté byli to-
lik protivní, proč ve dnech sletových raději proti
nim nemanifestovali uzavřením krámu?

Zkrátka německé kruhy pražské neskládají se
z nerozumných dětí, tak že mohly předvídati, s
jakým výsledkem se může potkati jakákoli pro-
vokace. Jestliže mají manifestační průvod soc.
demokraté, zastavují se v Praze tramwaye, chodí
jiní trpělivě čekají. Kráčí-li po Praze pohřební prů-
vod, také se děje všecko v pořádku. V takových
okamžicích buršákům ani nenapadne hromadným
shlukem rušiti veřejný řád. Jestliže v zájmu civi-
lisovaného soužití i na vesnici musí druh druhu u-
stupovati, tím více jest toho potřebí v obrovském
městě a to zvláště v okamžiku, kdy na ulicích jest
hlava na hlavě.

Ale právě o národní slavnosti české mladíci
němečtí měli tak důležitou práci, že musili hro-
madně a seřaděně kamsi postupovati. Na univer-
sitní přednášku tehdy ovšem z nich nešel ani jeden.

Tak se tedy odměňují za to, že byli na popud
Masarykův docela i do české schůze akademické
pozváni, aby hájili universitní »svobodu«. Když
tehdy do společné schůze k vůli záchraně Wahr-
mondově přišli, nechali si cerevisky ostentativně

Ceny mírné.

FOTOGRAFIE J. F. LANGHANS

První závod
— v místě. —

Svatební a rodinné skupiny.

c. a k. dvorní a komorní fotograf. HRADEC KRÁLOVÉ

Adalbertin

Specializace na skupiny

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

Jiřikova třída č. 287 **V HRADCI KRÁLOVÉ** Jiřikova třída č. 287

Akciový kapitál K 80,000.000.—. Telefon č. 111. Telegrafická adresa: Živnostenská. Reservní fondy K 28,000.000.—.

Centrální v Praze, ml. 1888.

Zabývá se veškerými bankéřskými obchody

Filiálky: Brno - České Budějovice - Frýdek - Místek - Jihlava - Karlovy Vary - Klatovy - Krakov - Liberec - Lvov - Mělník - Olomouc - Moravská Ostrava - Pardubice - Plzeň - Prostějov - Tábor - Tereš a Vídeň.

sejměna: srovnáje 4% a v běžném účtě; eskontuje směnky, faktury a pohledávky; kupuje a prodává cenné papíry, vklady na knížky 4% valuty a devisy; obstarává úhrady a inkasa v tu i cizozemsku; provádí rozkazy bursovní na všech čelných burzách světových; vydává pověřovací listy (akreditivy); reviduje a pojišťuje losy; prodává proměny; uschovává a spravuje cenné papíry v ohnivzdorných pokladnách a poskytuje na hodnoty takové zálohy; opatřuje informace: udílí pokyny ohledně bezpečného a výhodného uložení kapitálu; udržuje člá a pravidelné spojení s cizinou.

Expositury: Grado (po dobu lázeňské sezony), Vídeň: v II., III., IV., VII., X. a XVI. okresu.

Velmi výhodné sůročení skytají 4% dluhopisy Živnostenské banky v Praze.

Při centrálně, resp. filiálkách stávají oddělení: hypoteční, průmyslové, železničné, cukerní a četná oddělení pro obchod se zbožím.

Spojení s Amerikou sprostředkuje americké oddělení u sídelního ústavu.

na hlavě, aby dokázali, že jsou zcela něco jiného, než ta česká rája. A Masaryk se velice ochotně ujal »svobodomyšlných« studentů vídeňských (židovských) v parlamentě proti »útlaku«.

Tedy se tedy buršáci odměňují. Přes ruku, nastavenou k přátelskému stisknutí, dopadají rány buršáckého karabáče. Volnomyšlenkářští mladí u-ličníci uvádějí svou despotii veliký rozruch mezi statisíce a volnomyšlenkářská židovská »Neue Fr. Presse« jim ještě sekunduje, vytrhávají do celého světa, co ti »chudáci« od »české luzy« zkusili. Proč se tady Volná Myšlenka neujme slova? A který volnomyšlenkářský poslanec německý v zájmu sbratření národů v parlamentě podal proti takovému bezuzdnému řádění protest? Až však se bude jednati o výpady proti katolíkům, tu se zase přátelsky sejdou volnomyšlenkáři čeští s německými jizlivci.

Politický přehled.

Panská sněmovna jednohlasně schválila 27. června brannou reformu ve 2. a 3. čtení a povolila brance na rok 1912. Ministr financí utrpěl téhož dne citelnou porážku. Bar. Niebauer navrhl totiž, aby zákon o daňových a poplatkových úlevách pro hospodářská a výrobní společenstva byl vrácen poslanecké sněmovně, protože proti znění zákona v posl. sněmovně schváleného podala řada obchodních komor a gremií protesty, a řada jiných společenstev a společností, zvláště pojišťovnic, žádá úlevy také pro sebe. Ministr Zaleski postavil se sice proti návrhu zpravodaje, ale jeho odpor byl marný. Panská sněmovna usnesla se zákon vrátiti sněmovně poslanecké. — Dne 3. července vyřídila i panská sněmovna rozpočet a cestou pilnosti také vojenský trestní řád.

Zatímni rozpočet dne 2. července schválen poslaneckou sněmovnou velkou většinou dle původ-

ního znění vládního ve druhém čtení. Německý nacionální svaz hrál tu žalostnou úlohu. Rozhořčen nad cestou ministra Hussarka do Prahy, usnesl se svaz hlasovati pro soc. dem. návrh posl. Tomáška, aby vláda věnovala 17 milionů na zlepšení platů železničních zřizenců a aby táž byla zmocněna zakázati prodej zemáků a kukuřice ku pálení líhu. Když však bar. Heindol prohlásil, že kdyby tyto soc. dem. návrhy byly přijaty, že by zákon nemohl býti sankcionován, tu něm. nac. svaz byl prvním, který se rozhodl hlasovati proti návrhům těmto. Pro prozatímní rozpočet hlasovali čeští agrárníci (moravští scházeli), mladočeši a katol. národní poslanci. Poláci, Rumuni, něm. nac. svaz (bez 7 členů), něm. křesť. sociálové a vídeňští liberálové. Přes 150 poslanců scházelo, ostatní hlasovali proti. Ve schůzi 1. července bylo přítomno pouze 60 poslanců, z nichž 6 Čechů. Ve schůzi 2. července prohlásil předseda Polského kola dr. Leo, že Poláci trvají na své nedůvěře proti vládě pro známý vlastnoruční list císařský Rusinům. S největší rozhodností hlásal, že v parlamentě nebude lépe, dokud nebude pevné parlamentní většiny a parlamentní vlády. Jeho řeč byla vlastně pohřební řečí nynější vlády. — Dne 3. července schválen prozatímní rozpočet i ve třetím čtení a po krátké debatě i vojenský trestní řád. — Také dodatečný návrh, aby vláda povolila nutné platy i nejsou-li v rozpočtu zařazeny, jde-li o pomoc krajům postiženým, byl přijat.

Němci mezi sebou. Němečtí poslanci z Alp jsou nespokojeni s postupem Němců z Čech, kteří na př. 1. července při hlasování v rozpočtové debatě vyšli ze sálu proti zřejmému usnesení něm. nac. svazu. 42 alpských Němců, kteří jsou v něm. nac. svazu, usneslo se tedy utvořiti zvláštní samostatnou skupinu.

Státní zřízenecký výbor proti vládě. Ve schůzi výboru 3. července všichni řečníci útočili na vládu, vytýkajíc jí falešnou hru ohledně úzako-

hradské je předčí. Sotva. Navštívili-li bazary cafi-hradské po kahýrských, vidíš, že jsou rázu mdlejšího, méně rázovitého, již trochu evropského.

Jak pak to as vypadalo na trhu staroegyptském? — zeptáš se. To nám živě představují obrazy nalezené ve hrobce blízké nekropole Sak-karské . . .

Předvedu ti jich několik. Za rákosovým košem sedí prodáváč ryb. Právě vyvrhuje vnitřnosti pěkného sumce. Před ním stojí kupující žena — patrně nějaká kuchařka — a smlouvá se s ním o cenu. Jelikož v té době se ještě za peníze nekupovalo, ale zboží se prostě vyměňovalo, má zákaz-nice s sebou košík, naplněný výměnnými předměty. Její jazyk nezahálí. Vykládá v delší řeči rybáři, co mu chce za sumce dáti.

Jiný obchodník prodává nějakou vonnou mast. Tam zase pekař ke koupi nabízí výborné bílé koláče. Kolemjdoucí dává mu za ně náhrdelník. Ale to je mistru pekaři málo . . . A ty koláče tak svůdně voní, že se kupujícímu sliny stékají v ústech. Neodolá. »Tedy ti ještě přídám sandál«, praví — a konečně koupě jest uzavřena.

Velmi dobré obchody dělá zelinář. Právě nějaký muž kupuje — zase za náhrdelník — zeleninu a zelinář ho ujišťuje: »Jen se podívej, jak dobrou míru ti dávám!« A hned přichází jiný zákazník a kupuje si za vějíř porci cibule.

Opodál za svým košem sedí na zemi »klenotník«. Prodává jakési červené a modré ozdoby. Právě se horlivě o cenu domlouvá s jakousi ženou, která by ráda takový šperk koupila.

Vedle zase nabízí prodáváč háčky na udice — ale dělá špatné obchody . . .

nění služební pragmatiky a hlavně proto, že setravává na známé spojitosti služební pragmatiky se zákonem o státních učitelích a zákonem finančním. Přes značný odpor vlády byly přijaty různé návrhy a vládě vyslovena nad jejím postupem nedůvěra a rozhořčení.

Česko-německé vyrovnání. Pražské slavnosti sokolské a pak jízla ministra vyučování Hussarka do Prahy zase rozkožoutily Němce, takže to i způsobilo situaci v parlamentě dosti obtížnou. Ale ani německým buršákům a jejich ochráncům nepodařilo se zkaziti smírnou náladu. Provokativní vystupování jejich při sokolském sletu v Praze český lid ignoroval a i rozvázní Němci je odsuzují. Bumlovali tedy burši marně. Kniže Thun účastňuje se ve Vídni porad 8členných komitétů pro úpravu jazykové otázky u zeměpanských úřadů v Čechách. Tyto porady jakož i referentské porady pražské o úpravě jazykové otázky u samosprávných úřadů v Čechách a o změně zemského zřízení mají býti tento týden skončeny. Mnohé listy pražské přinášejí opětně zprávy, že česko-německé vyrovnání jest hotovo a že 12. července bude svolán český sněm.

Oposice maďarská v Uhrách bouří dále. Košut vydal manifest, ve kterém prohlašuje, že poměr mezi dynastií a národem jest nebezpečně zhoršen, poněvadž důvěra národa v korunu byla postupem hr. Tiszy povážlivě otřesena. Národ prý neuzná brannou reformu. Naproti tomu vládní listy prohlašují, že padlá veličina prý marně zvedá hlavu. Národ svůj poměr k dynastii upraví si sám bez Košuta, který má nejméně práva starati se o dobrou shodu národa s dynastií. Oposice hrozí, že boj proti Lukacsovi a Tiszovi provede na podzim až do krajnosti.

Válka Italsko-turecká. Italský senát přijal o-snovu zákona o zřízení ministerstva osad, která se odvodňuje dobytím Lybie a nutností, aby Itálie přikročila ke skutečné koloniální politice. — Ob-

V ulici drogistů voní to všemi lékárnami světa. Máš zde na vybranou celé hromady vzácného kadidla, myrrhy; o kousek dále jsou zase jiné vonné klovatiny a prášek, zvaný »henna«. Beduinské krásky barví jím na růžovo své nehty. Vyráběl se již za starodávna ze suchých listů jistého druhu cypřišův. Odtud jeho hebrejské jméno »kófére«. Dařil se též v zahradách Engaddských. Jeho květy, podoby hroznovité, vydávají silnou vůni. Vinné révy, rostoucí v jeho blízkosti, ssají do sebe tuto vůni. V Šalomounově »Písní písní« o něm čteš: »Milý můj jest mi jako hrozen cyprový na vini-cích v Engaddi.. (1, 13). Dále je tu na prodej modrá barva k tetování, tam zase různá líčidla a černá tuž k barvení obočí.

U voňavkářů jsou nahromaděna veškerá vonidla východu. Kdežto francouzské voňavky připravovány jsou z květin, v Orientě skoro výhradně užívá se jako voňavek vonných klovatin. A právě tyto voňavky jsou drahé. Láhev stojí až anglickou libru (t. j. asi 25 frankův).

Naproti zase jsou narovnány celé hranice třísek santalových . . .

Toto vonné dřevo pochází z Indie. Připomíná nám pověstné výpravy Šalomounových námořníků do Ofiru. V hebrejštině se jmenuje »algunim«. Po vypuštění koncovky množného čísla (-im) vzpo-meneme si na sanskrtské jméno »valgu«. Autor knih Královských a autor knih Paralipomenon praví výslovně, mluvíce o dřevě algonimovém: . . . Nikdy nebylo vidáno dříví takového v zemi Judské« (2 Paralip. 9, 11).

Šalomoun užíval nepochybně dřeva santalového zrovna tak, jako to bylo v Orientě zvykem ustáleným. Především užívá se ho jako vonidla. Nejvonnější část stromu tobo je jádro dřeva. Strom porazí se u kofene, rozstřepá se a prostřední část

FEUILLETON.

V BAZARECH KAHÝRSKÝCH.

Píše professor Dr. Jos. Slabý.

(Veškerá práva vyhrazena).

Nalézají se ve východní části města. Je to spousta křivolakých úzkých uliček, bez lahu a skladu, sem a tam. Některé jsou pokryty plátnem. To proto, aby slunce zboží neškodilo.

Všechny tyto uličky jsou neobyčejně oživeny. Prodáváci rozložili své zboží ve výklencích domů na zemi.

Každý druh zboží má vlastní uličku. V jedné jsou různá koření a léčiva, v druhé voňavky, v třetí se umístili zlatníci, obchodníci koberci, hedvábím, zlatým a stříbrným vyšíváním, ševci atd.

Majitel takového obchodu — je-li moslím — sedí ve výklenku aneb vedle něho a klidně kouří vodní dýmku neb cigaretu. Čeká, až kupující sám k němu přijde. Ale Armén, Řek, Žid a Kopt chytá kolemjdoucí a vychvaluje jim své zboží ve všech tóninách. Někteří mají i nadháněče. Máš to zde skoro jako v Jerusalemě. I tamější obchodníci — zvláště devotoniálie — jsou protivně dotěrní. »Padre, mezzo franco, padre, un franco!« bzučí to stále kolem uší. »Halbe Frank, halbe Frank!« křičí na druhé straně franků chytivý Armén . . . »Ojče, brate, sem, sem!« volá jiný, patrně polský žid. A jde-li okolo takového většího obchodu, chytají tě mocí za ruku a za kabát, vysvětlující ti hatlaninou, smíchanou ze všech evropských řečí, že se máš jen podívat, koupit prý nemusíš nic. Ale, vejdeš-li tam, už tě mají. A nejsi-li drzý, jako oni, a nenabídněš-li nanejvýš třetinu žádané ceny — odejdeš »napálen«.

Tyto kahýrské bazary jsou neobyčejně malebné. Někteří cestovatelé tvrdí, že bazary cafi-

Zvláštní vlaky na slet orelský do Hradce Králové dne 28. července pořádány jsou z České Třebové a ze St. Paky. Z hojných přihlídek, jež se činí od spolků i jednotlivců, a dle činnosti sletového výboru můžeme se nadíti, že slet bude velkolepý. Cvičících ze tří okresů za jednoročního trvání bude přes 350. Povážíme-li, že některý odbor cvičí pouze 6 neděl, je to práce velká. Kdo můžeš, nechej 28. července stranou všechny věci menší důležitosti a přijď do Hradce posílit naše Orelstvo k další práci! Zdař Bůh našim »Orlům«!

Slavný den Mariánských družin v Hradci Králové. Dne 29. června byl posvěcen první prapor Mariánské Družiny na Hradecku. Skvělý průběh slavnosti ukazuje na to, že také na Hradecku jeví se pochopení pro družinského ducha a význam jeho sociální. — Již den před tím závodily pilné ruce v ozdobe hlavního oltáře v chrámu Panny Marie. Oltář ozdoben byl vkusně svěží zelení a čerstvými květinami pro nastávající posvátný úkon. Palmu zasluhuje pl. majorová Zd. Palmová, sl. A. Lendecková a sl. A. Šafránková. — Na sv. Petra a Pavla ráno bylo slavné přijetí nových sodálek do Mar. Družiny dívek a společné sv. přijímání. O půl 4. hod. odpoledne přijel Jeho Excellence nejdp. biskup Msgr. Tišl. Josef Doubrava s dp. sekretářem dr. Jos. Huránem. Nový prapor nesen byl v průvodu sodálek a zástupců Družin z kaple sv. Josefa do kostela, kdež v presbytáři se dostavili zástupcové vojska, spolků katolických a četní pp. hosté. Po té vystoupil na kazatelnu vldp. P. J. Stryhal T. J., superior zdejší residence. Velice krásně promluvil o významu praporu vůbec a zvláště o novém praporu této Družiny. Po promluvě zapěla dojemnou píseň s doprovodem varhan vldp. pl. B. Kofíková. Potom posvětil Jeho Excellence prapor a zatlucl první hřeb se slovy: »Ve jménu Otce i Syna i Ducha sv.« Druhý zatlucl pl. vrchní radová H. Lendecková, kmotra praporu, se slovy: »Maria buď vaší matkou, vy jejími dětmi.« Promluvil krátce o ruchu Mar. Družin na Hradecku a projevila přání, by Družina dívek se čteně rozmnožila. Sl. A. Lendecková, matka praporu, vyslovila heslo: »Maria, braň, Maria chraň, Maria žehnej« a vyzvala Družinu k horlivé účtce Mariánské. Dále zatluclali hřeby: pl. majorová Zd. Palmová s heslem: »Srdce k Panně, k dluh dlaně«, pl. prof. Wiplerová, vldp. P. J. Stryhal T. J. Za Mariánskou Družinu mužů a jiných starosta vsdp. prof. D. Jan Nep. Jindra, za Mar. Dr. učitel v Praze sl. A. Šenbergrová, první nám., za Mar. Dr. dam v Praze starostka, za Mar. Dr. dam a dívek v Roudnici sl. starostka, za Mar. Dr. »inakulata v Sacré-Coeur« sl. E. Lendecková s heslem: »Maria, veď vás skrze Syna svého, Srdce Ježíšovo, žehnej vás skrze Matku svou«, za Mar. Dr. dívek v Praze sl. starostka, za Mar. Dr. učitel a kandidát v Chrudimi sl. starostka, za zdejší Mar. Dr. studujících starosta, za spolek kat. tovaryšů předseda vsdp. kanovník dr. Fr. Reyl, zástupci »Orlů«, za spolek »Anežka« pl. R. Hobzková. Na to přivevnila vldp. pl. H. Lendecková stuhu na prapor. První s nápisem: »Mariánská Družina dívek v Hradci Králové zal. r. 1910.« Druhou s nápisem: »Pl. H. Lendecková, první starostka první Družiny, věnuje prvnímu praporu družinskému v Hradci Králové.« — Jeho Excellence vztýčil prapor za zvuku vojenské hudby a promluvil jadrnou a hluboce prociťnou řeč o obrazech praporu. Na bílé straně stkví se Panna Maria na nebe vzatá. Případně volila si jí Dr. dívek za ochranu a útočiště. O sv. Josefu, jež zdobil modrou stranu praporu, jako ochránce církve sv., který bude i ochráncem našim. — Veledůstojný pán P. Jan Černý, fidelel Družiny, který dal podnět k

Poniženě ubírají se domorodci přistávajícím Egyptanům v ústřety. Dovádívá loďníci si posměch tropí ze ženy domorodého pohlavára. Vypadá málo estheticky: trpí neobvyklou tělnatostí, kteráž dodnes u afrických žen se často vyskytá. Je tak silná, že nemůže chodit. Egyptský umělec, který tuto dámu na zdech chrámu Dérelbachrijského s patrným zalíbením byl zvčnil, nezapomněl za její manželzem namalovat osedlaného osla a přičinili k němu nápis: »Osel, který nese manželku pohlavárovu.«

Loďníci rychle na břehu postavili několik primitivních stolů a na nich rozložili dýky, sekery, pestré náhrdelníky, náramky. Domorodci zase kupí před »královskými námořníky« kadidlo, převádějí opice, pardály. Když byl obchod k obapolné spokojenosti uzavřen, jsou předáci této země pozváni do stanu náčelníka královské výpravy, který je častuje chlebem, pivem, vínem, masem, ovocem a veškerými dobrými věcmi Egypta, jak to vysoký dvůr byl nařídil.

Jest to výměnný velkoobchod v nejkrásnějším slova smyslu, jak až dosud kvete mezi černochy a Evropany . . .

Pak čile se naloďují následující »poklady země«: Puntské hromady kadidla, zelené stromy myrrhové, dřevu ebenové, čistá slonovina, dřeva vyňavá, všechny druhy kadidla, ličidlo na oči, pavíání, kůže pardall . . . Nikdy od věčnosti nebylo cos podobného žádnému králi přineseno . . ., do-dává připojený nápis.

Pod dozorem zvláštních dohlížitelů je vše pečlivě naloženo. Opice běhají volně po lodích; nejraději zdržují se v lanoví. Jedna z nich sedí na zpáteční cestě vedle kapitána a napodobí s komic-kou vážností jeho pohyby — k velikému gaudiu mužstva loďního . . .

dílu tak velikému, jehož jsme dnes vlivem nesmírné obětavosti jeho dosáhli, poděkoval jménem Družiny Jeho Excellenci za posvěcení praporu a za laskavé přijetí protektorátu naší Družiny a odevzdal mu vkusně provedený diplom a bílou stuhu s medailí. Zároveň poděkoval pl. kmotře a matce praporu a odevzdal jim čestné diplomy a bílé stuhu s medailemi. Slavnost ukončena Svátostným požehnáním a chvalozpěvem »Bože, chválně Tebe.« — Večer při naplněném sále v Adalbertinu sehrála byla truchlohra »Panna Orleánská.« Na začátku přednesen byl proslov od vdp. prof. V. Hornofo. — K slavnosti zaslali pozdravné telegramy: J. M. nejdp. opat M. Zavoral: »Duchem dím mezi vámi a všeho požehnání vyprosuji.« Mar. Dr. mužů a jin. v Praze: »Nechť vám Maria dá sílu proti vašim nepřítelům.« Mar. Dr. dívek na Velehradě: »S radostnou úctou pozdravuji novou Mar. korouhev a blahopřeji sodálkám Hradeckým sodálky Velehradské.« Mar. Dr. dívek v Břestu: »Břestská Mar. Družina dívek blahopřeje vám sodálkám téže Královny. Kéž daří se vaší Družině a je pramenem života a požehnání!« Mar. Dr. dívek: »Budiz vám Maria vzorem i ideálem.« Dopisy zaslali: Mar. Dr. dívek v Jindřichově Hradci, Mar. Dr. dívek v Uherském Hradišti s heslem: »O sv. Maria, vyslyš dítek svých pokorný hlas, chañ nás, žehnej nám, neopouštěj nás!« Mar. Dr. panen ve Frydlantě: »Kéž nově posvěcený prapor vítězně vlaje nad vzrůstající Družinou vaší k větší cti a slávě Panny Marie«, Mar. Dr. mužů a jin. na Velehradě. Redakce Věstníku »Ve službách Královny« zaslala dopis, v němž podivuje se čilosti mladé Družiny, blahopřeje jí k významnému dni a prosí nebes Královnu, aby duch, jehož obrazem je prapor, vždy oživoval všechny členky její. Kéž stejné nadšení, které družiti ji bude kolem krásného znamení vláry, rozohní vás pro společný prapor všech Družin, pro Věstník družinský! — Mar. Dr. dívek z hloubi srdcí svých vzdává ještě jednou díky Jeho Excellenci nejdp. biskupovi a veledůstojnému duchovenstvu. Vldp. P. J. Stryhalovi T. J. Povinnými díky zavázána jest svému fediteli vlp. P. J. Černému za jeho péči a snahu Družině věnovanou. Sodálky v každodenních svých modlitbách budou vroucně prositi sv. Matku, by nadále vldp. P. feditelce silila, aby Družina pod vedením jeho vždy víc a více prospívala. Dále děkujeme vldp. pl. H. Lendeckové, co kmotře a velect. sl. A. Lendeckové, co matce praporu. Vldp. pl. Zd. Palmové a velect. pl. Wiplerové, všem Mar. družinám zdejším i cizím, spolku kat. tovaryšů, který se dostavil s praporem, zástupcům »Orla«, spolku »Anežka« a vůbec všem účastníkům na slavnosti naší a těm, kteří jakýmkoliv způsobem k zvýšení slavnostního dojmu přispěli, voláme vroucí »Zaplať Pán Bůh!«

Svěcení nového spolkového praporu na Pouchově. Dne 21. července t. r. světi se nový spolkový prapor Katolicko-národní Jednoty pro Pouchov a okolí. V 8 hodin shromáždil se bratrské spolky u bytu místopředsedova na Pouchově, označeného velikým, daleko viditelným národním praporem. V 9 hodin jde se do kostela, kdež o půl 10. hod. prosloví slavnostní kázání vsdp. prof. dr. Šile, čestný kanovník v Hradci Králové. Po kázání posvětil nový prapor vsdp. bisk. vikář a děkan Jan Seidl z Černilova, načež bude sloužiti slavnou mší svatou vdp. farář a bisk. vikar. sekretář Konečný, jenž téhož dne slaví své abrahamoviny. Společný oběd v místnosti spolkové u Česáků. Koncertuje kapela Jásenská. O 2. hod. společně sv. požehnání, pak v místnostech zahradi-ních a v sále u Česáků koncert, zábava a slavnostní řeči vldp. faráře Háika z Liboce a p. redaktora Jirouška,

Připlutí loďníků do Egypta je návratem vítězů. Se zelenými ratolestmi v rukou kráčejí ve slavnostním průvodu do města a nesou dary svému vládcí, poklady, »jaké nikdy žádnému králi přineseny nebyly«. Nalézají se mezi nimi i dva živi pardálové, »kteří jeho Veličenstvo mají doprovázeti«. Ale ještě větší obdiv vzbuzuje »jedenatřicet zelených stromů kadidlových, které jeho Veličenstvu přineseny byly . . . Nikdy cos podobného nebylo viděno, co svět světem stojí . . .«

Neméně zajímavým jest i dnešní velkoobchod Kahýry s produkty Arabie, Horního Egypta a Nubie. Je v Kahýře světoznámá firma. Obchoduje v arabské gumě, v kůžích arabských ovcí a koz, ve sloních zubech a pštrosích pérech. Z gumy arabské má dvě třetiny veškerý produkce ve svých rukou; v příčině kůžích a ovčích kůží má jakýsi monopol pro kůže těch 500.000 až 600.000 ovcí a koz, které moslimští poutníci každoročně na své dlouhé pouti do Mekky zabíjejí . . .

»A jakým způsobem nakupujete toto zboží?« »Prodáváče přijde se vzorky do našich bureaux. Jednou je to černý pohlavár z Nubie, jindy zase kupec z Arabie, pak třeba Kopt, který zde bydlí, ale svou centrálu má v Omdurmanu.

Každý z nich je mazaná liška. Přijde Arab. Hrdá postava s jiskrnými očima v malebném oděvu. Slavnostně zní jeho pozdrav: Nehárák said (Budiz šťasten tvůj den!). Neméně slavnostně zdravíme i my: Nehárák said vemubárek (I tvůj den budiz šťasten a požehnaní). Se zdvořilými obřady nabídneme mu kávu a cigarety. Mluví o všem možném. Ale nezmíní se ani slůvkem, že by něco měl na prodej. Ani my nesmíme dáti nikterak na jevo, že bychom něco koupili. Po vypití kávy a vykouření několika papiros odejde právě tak dů-

předsedy »Vlasti« z Prahy. Tombola, buffet, kavárna, zpěvy, solové výstupy a pod. Večer v 8 hodin taneční vlnk v sále u Česáků. Blížší oznámí se zvláštními pozvánkami. Proslíme o hojnou účast zvláště bratrských spolků, které rače přijíti s prapory a ohlaste do 16. července farnímu úřadu, kolik obědů společných si přejete.

Litomyšl. Dne 29. června na svátek sv. ap. Petra a Pavla konalo se na nádvoří zámku Jeho knížecí Jasnosti z Thurn a Taxisu okřskové cvičení katol. jednot tělocvičných »Orla« z Litomyšle, ze Sloupnice, z O-síku, z Újezda, z Čes. Třebové, z Ústí n. Orl., z Kostelce n. O., z Proseče a j. a spolu vycházka katol. jednoty sociální a katol. paní a dívek. Ráno o 8. hod. byli přítomni mši sv. v probostském chrámu Páně z vzorného pořádku. Odpoledne o 2. hod. ubíraly se katol. tělocvičné jednoty a dívky v malebných krojích za zvuku hudby po městě na nádvoří zámecké, kdež promluvil dp. Vala z České Třebové a dp. Tužin z Ústí n. Orl. případně a nestranně o významu časovém tělocvičných katolických jednot. Pak následovala cvičení tělocvičná za hudby kapely p. Hoška a volná zábava. Přítomnost a milá návštěva vldp. c. k. okr. hejtmana a vldp. c. k. vrchního rady od okr. soudu zde, jakož i téměř všech P. T. duchovních z místa, obecensvu se zamlouvala a všechny potěšila a povzbudila k vytrvalosti a pokroku pro zájmy katolicko-národní, třebaš i některý lokální list se snažil tento směr všelijak nebratrsky ponižiti. Toho katol. jednoty vůbec dbáť a všimati si nebudou; jestiť a bude činnost jednot katol. vždy věrnou Církvi a národu dle hesla Sušilova, jak případně dp. Tužin připomenul. — Za propáčení místností na nádvoří zámeckém budiz dík vldp. vzdán vldp. fediteli panství knížecího zde. Rovněž i junáckým vldp. Valovi a Tužinovi za proslovy, obětavost jejich a neohroženost pro katolicko-národní pokrok buď jim čest a veřejné uznání.

Opočno. Zdařilá slavnost konala se dne 29. června, na svátek sv. Petra a Pavla na Opočně: Krajský sjezd strany křesť. sociální. — Krásná pohoda přivábila k této slavnosti do Opočna, prapory bojné ozdobené, na 5000 účastníků ze širé dále; přišli hosté od Hronova, od Červeného Kostelce, z hor Orlických, přišlo i několik Orlů, a kdyby nebyvalo po dlouhotrvajících deštích právě senných žní a v okolí několik poutních slavností, bylo by účastenství ještě větší. — Dopeledne po uvitání hostů před Národním Domem ubíral se průvod na Trčkov náměstí k děkanskému kostelu, kdež od kříže pronesl přesvědčivé kázání »O pravosti katolické církve« vsdp. kanovník dr. František Sulc z Hradce Králové. Odpoledne pak ubíral se tisícíhlavý průvod za zvuku hudby přes Velké a Trčkov náměstí do knížecího zámku, který prapory a nápisem nad hlavní branou »Vítejte nám« vyzdoben, přijal hosty do svých nádvoří. — Milo bylo se podívat na čilý ruch, který se potom rozvinul. Pestré národní kroje mísily se tu s oděvem venkován i městských účastníků. Na dvou nádvořích tisknili se zástupové. Na prvním, kdež konal se také koncert kapely Opočenské, promluvil vsdp. vikář dr. R. Horský »O politické situaci nynější« a po něm pan redaktor »Štitu« Fr. Šupka »O nynějších útocích na katolické náboženství«. Obě řeči vyslechnuty s pozorností a provázeny častým souhlasem. Škoda, že špatná akustika překážela vyslechnuti přednášek vzdálenějším od tribuny účastníkům. Na nádvoří druhém mluvila nadšeně pro ženy redaktorka »Jitřenky« sl. Jakubcová »O poslání křesťanské ženy v době nynější« a p. Kaňourek zase pro mládež »O potřebě jejího sjednocení na

stojně, jak byl přišel — poroučuje nás v ochranu Boží: »Pi amán iláh!« — Za několik dní objeví se zase. Tytéž pozdravy, tytéž obřady. Pak teprve začne mluvit o výsledku sklizně, o cenách. To je vhodný okamžik pustiti se do dalšího vyjednávání. Po mnohém mluvení je konečně obchod uzavřen.

S černým pohlavárem to však trvá dva až tři týdny. Přijde. Strčí nos mezi dvěře úřadovny a zdraví. Obvyčejně vyřizuje smyšlený pozdrav od některého z našich konkurentův anebo hlásí, že je na některého z nich doporučen a — zmizí. Pak se neukáže po celý týden. Mezi tím se všude informuje o ceně zboží, které má na prodej, vyzvídá všechny možné způsoby, jak by za ně co nejvíce utržil a »baví se« ve městě svým způsobem. Po sedmi — osmi dnech se vrátí. Ovšem, že zase »náhodně«. Požádá o proměnění trošky peněz, aby ukázal, že jich nepotřebuje, že jich má dost, že nemusí prodati. Za týden přijde po třetí a tu teprve dohodneme se o cenu . . .

»A jak vyjednáváte s Koptem?«

»Ten je nejpodšitější ze všech . . . Podívejte se tamhle na toho starého muže v roztrhaném, ušpiněném kaftanu. Právě zdraví. Je našim prvním dodavatelem. Má miliony — a neumí ani čísti ani psát. K tomu si vydržuje chudáka krajanu za měsíční služné padesáti frankův. Oba bydlí společně ve špinavé díře. Je to vtělená lakota a — spekulant.

Za neponiženějších poklon vejde do naší kanceláře. »Co máte na prodej?« Smutně odpovídá: »Na prodej nemám ničeho, ale přicházím koupit. Máte dodati zboží té a té firmě?«

»Ale vždyť víte, že vám ničeho neprodáme.« Odchází s pláčem, mumlaje: »Jaké neštěstí, jaké neštěstí, co všechno ztratím!« A při tom předbírá ví, že známe tuto jeho komedii.

Za několik minut se zase vrátí a s velkou úzkostí hledá cos na podlaže.

základě křesťanském. I zde četní účastníci v nadšení vyslechli obě přednášky. — Postaráno bylo i o zábavu: byla tu tombola, kuplety, solové výstupy; občerstvení podáváno v buffetu, kavárně, cukrárně a ve výčpech opočenského piva. Kdož pak shlédnouti toužili nádherný park knížecí, mohli tak učiniti; byli laskavostí knížete pána otevřeni. — Veselá zábava v zámku prodloužila se do pozdního večera a po odjezdu vzdálenějších hostů konal se taneční vínek v Národním Domě za velké účasti zvláště mládeže. — Možno říci, že výsledek sjezdu tohoto jest zcela uspokojivý. Stoupenci naši ve svém přesvědčení a ve svých snahách se posílili a utvrdili a při tom užili i krásné zábavy. Všichni zajisté účastníci s milou vzpomínkou na tento den opouštěli starobylé město Opočno a jeho nádherný zámek. Zvláštní dík sluší tu vzdáti příznivci našemu J. J. knížeti pánu Josefu z Colloredo-Mannsfeldů, jenž s veškerou ochotou zámek i park k této slavnosti propůjčil. Třeba také připomenouti, že stoupenci jiných směrů politických v městě našem (až na několik nevhodných poznámek a postranních nadávek jen několika fanatických jednotlivců) zcela slušně se zachovali.

Naše prázdninové sjezdy. České katolické studentstvo vysokéškolské uspořádá o letošních prázdninách sjezdy katolického studentstva v Čechách v Král. Hradci ve dnech 18. a 19. srpna a na Moravě ve dnech 12. a 13. srpna. Sjezdy tyto budou mít veliký význam pro další vývoj našeho hnutí. Na sjezdech provede se sblížení studentů a mladých nadšenců pro obrození života ve smyslu křesťanského názoru, poznají se sblížené duše i povahy, vymění se názory a získají se cenné pokyny k práci na jednotlivých složkách naší organizace i programu. Sjezdy naše budou v první řadě pracovní, věnované programu a organizaci katol. studentstva. Ovšem i projev manifestační na žádném sjezdu nebude scházeti, neboť budou uspořádány též akademie a slavnostní schůze, kde studentstvo ukáže, že výchova ve školách a univerzitách nebyla v rozporu s křesťanským názorem světovým. Doba sjezdů je vhodně volena. Každý student koná o prázdninách obyčejně výlety a vycházky. Sjezd jest mu tedy vítanou příležitostí, aby kus království Českého shlédl a puvaby jeho se potěšil. Tak budou mít účastníci sjezdu královéhradeckého vhodnou příležitost podívat se na Krkonoše; v Kroměříži mohou si pak studenti vyjetí na Velehrad, Hostýn (kdež budou pak korunovace P. Marie svatohostýnské as 15. srpna) a Slovácko! Užitečné bude tu spojeno se zábavným. Mimo to účelem našich sjezdů jest i agitace pro účast studentstva na mezinárodním kongresu eucharistickém. — Na sjezdech budou probírány veškeré otázky hnutí našeho se týkající, jako: sociální práce studentstva, prázdninové sdružení, bude podán přehled naší dosavadní činnosti, kriticky bude probírána činnost studentstva pokrokového, promluveno o centralisaci katol. studentstva vůbec, budou podány konkrétní návrhy o způsobu agitace pro naše hnutí, aby ono co nejvíce mohutnělo a pod. Podrobný program sjezdů (každého zvlášť) bude uveřejněn v našich novinách a bude zaslán každému přihlášenému jakož i těm, kteří oň požádají. Schůze budou přístupny pouze na legitimaci, kterou každému přihlášenému současně s programem zašleme. Cena legitimace pro studentstvo stanovena na 22 hal., pro nestudenty na 1 K (obnos nejlépe jest vyrovnati v poštovních známkách). O noclehy bude zdarma s dostatek postaráno. Přihlášky buďtež zaslány buď jednotlivě neb hromadně nejdéle do 1. srpna na Českou Ligu Akademickou (agitační odbor) Praha-II., Vršbílská 1., která jako

»Ztratil jste něco?«

»Ach, já ubožák, ztratil jsem telegram, důležitý telegram z Omdurmanu.«

»Ale vždyť vidíte, že na podlaže nic neleží.«

A nyní začne dobrý ten muž prohrabávati všechny kapsy svého špinavého kaftanu a — najde »ztracený« telegram. Jakoby dojat tímto nálezem, praví: »Byl jste mi vždy přítelem. Sdílím vám obsah depeše.« A s těmi slovy mi ji podává.

Stojí tam: »Cena zboží rapidně stoupá. Nakupovat!« Telegram je skutečně z Omdurmanu, ale — objednaný.

Konečně po dlouhém vyjednávání uzavřeme obchod. Ale až do posledního okamžiku vymýšlí starý lišák všechny možné čertoviny a předčl v nich desítkrát Arména, Řeka i Žida. Ale když je obchod uzavřen, pak je reálný.

V ulici zlatníků jsou na prodej vyloženy šperky pro zámožnější ženy egyptské, arabské a nubické. Nevíš, zda si máš dříve všimnouti náhrdelníku z peněz zhotoveného, či náramkův anebo spínadel na nohy. Tam zase tě zajímají prsteny. Jsou pferůzné podoby. Ten tam je pro vznešenou dámu egyptskou, onen pro ženu zámožného měšťana, jiný zase pro ženy bohatého šejcha beduinův, ten zas pro ženy pohlavára černochův. Za výkladními »skříněmi« nalézá se zpravidla druhá místnost, sloužící za dílnu. Zhusta vyhlíží jako nějaká sluj. V ní při pilné práci jsou zaměstnaní již osmi- až desítkrát hoší velkých jiskrných očí. Je to radost dívat se, kterak hbitě a dovedně umějí zacházeti s gmychavkou, pilníčkem a kartáčkem! Když se tak na jich čilé postavičky díváš, zdá se ti, jako bys viděl v pološeru jeskyně drobné postavy pídimužíkův vesele pracujících o svatebním klenotu pro princeznu krále trpaslíkův . . .

požadatelka sjezdů veškeré dotazy ochotně zodpoví. Při přihlášce budiž udána přesná adresa bytu o prázdninách, ústav, kde dotyčný studuje a zdali přihlášený přejí si společnou stravu (snidani, oběd, večeři neb jednotlivou část). Cena bude stanovena za režijní cenu. Legitimace budou zaslány dnem 10. července, dle pořadu přihlášek. Kollegům, kteří pojedou přes Prahu na sjezd do Král. Hradce, se doporučuje, aby přijeli o den neb dva dříve do Prahy za účelem prohlídky památek pražských, jež obstarají tu ochotně pražští kollegové. O noclehy bude tu též postaráno. Kollegové nechť však včas svůj příjezd do Prahy oznámí. Česká Liga Akademická, spolek katol. akademiků »Moravan« a »Lindoufajl, že účast studentstva zvláště z kruhů středškolských bude co možná největší a že studentstvo i o prázdninách hojně pro sjezdy bude agitovati. Na shledanou tudíž v Hradci Králové a Kroměříži!

Sukna [obrázek]

Dosky čil [obrázek]

Chocen. [obrázek]

Raďte si vyžádati vzory jarních a letních látek, které letos přináším v bohatém výběru.

Veledůstojnému duchovenstvu doporučuji zvláštní novinku pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 8 40.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 2. července usnesení: Vzata bylo na vědomí, že zemská komise pro úpravu řek schválila ujednání, učiněné o získání pozemků pro úpravu Spojené Orlice v trati, jdoucí od Hradce Králové k Malšovicům. — Žádost zemské jednoty komorních společenstev mistrů kominických v Praze, by v Hradci Králové zaveden byl vymetací řád, platný pro Prahu, postoupena byla živnostenskému odboru. — Na vědomí vzata byla zpráva divadelní komise, že vedení divadla sdružených měst východočeských svěřeno bylo na dobu jednoho roku fideleti p. A. J. Frýdovi-Friedlovi.

Pokrokářská zbytečnost. »Ratibor« hartusí znova na obec královéhradeckou, aby zařídila možnost »čistého« pohřbívání ohněm. Běží zase o pokrokářskou domýšlivost, která nechce obyčejným způsobem jako druzí smrtelníci lžiti v zemi, nýbrž chce na obecní útraty prováděti luxus se svým aristokratickým tělem, které nevyžaduje pro sebe prázdných větších ohledů. Pokrokáři vpravili se tak na útraty obce do úlohy příživníků, že by žádali ještě i po smrti zvláštní pompu z kapes poplatníků. Jsme toho náhledu, by se každému ponechala starost, aby si pohřební pompu zaplatil ze své vlastní kapsy a neobtěžoval poplatníky. Rozumný normální člověk je přesvědčen, že náhlé i pozvolné zetlení mrtvolý konec konců má stejný výsledek. Pro několik výstředních lidí stavěti pec na obecní útraty, může žádati jen člověk, jehož existence životní závisí jen na veřejném statku.

Jmenování. Al. Lisický, prof. stát. reálky v Hradci Král., ustanoven na stát. gymnasiu v Přibrami; suplent J. Martinek ze stát. reálky v Jičíně jmenován skutečným učitelem pro stát. reálku v Hradci Králové; suplent dr. Jos. Netuka ze stát. reálky v Hradci Král. ustanoven skutečným učitelem na stát. reálce v Jičíně. Učitelem náboženství na stát. reálce v České Třebové jmenován dr. Rud. Šetina, dosud učitel náboženství na učitelském ústavu v Poličce.

Výstava ručních prací v patronátu služebných děvčat. Na konci 10. měsíčního kursu v patronátě, jež udržuje v pensionátě Školských sester spolek paní a dívek »Anežka« pro služebné dívky za vedení ctihodné sestry Pii Linhartové, uspořádána byla malá výstava ručních prací. Výstava podala doklad, že služebné dívky mohou vyučiti se šití nejpotřebnějšího prádla a oděvu zcela zdarma a snadným způsobem. Odporujeme katolickým dámám, aby své služebné posílaly do patronátu, kde lze nalézt bezpečný útulek za nedělního odpáldne pod pečlivým dozorem a kde se také dívky mohou odborně vzdělati v dovednosti pro život. Kurs v patronátě je úplně bezplatným. Začátek kursu 30. září.

K slavnosti matiční. Velmi pěknými, mnohdy i značně cennými dárky přispěli do tomboly a na ceny pro koulení v kuželky někteří obchodníci, jejichž obětavost je vlastně samozřejmým doporučením P. T. obecnstvu. Jsou to pp.: Frt. Broulík, zlatník, M. Čermáková, nitářství a hračkářství, Arn. Dvořák, rukavičkář a bandažista, J. V. Dvořáček, materialista, E. J. Franc, materialista, A. Gergurič, lahůdkářství, Jos. Hájek, knihářství a papírnictví, Ant. Helwich, obchod kovovým zbožím, Al. Jedlička, hodinář, Stan. Jirásek, obchod prádlem, Jos. Jelínek, mydlářství, Ganz a spol., galanterní obchod, E. Kadečka, sklenářství, V. Krotký, hodinář, Frant. Matouš, papírnictví, B. Melichar, knihkupectví, J. Pilnáček, dvorní továrna na mydlo, Frt. Píša, knihkupec, Ant. Plocek, zlatnictví (dříve Šteffek), V. Potuček, zlatník, Vojt. Rážž, obchod v kovovém zboží, Jos. Ráliš, sklenářství, Frant. Růžička, velkovýroba brašnářského zboží, Jos. Růžička, papírnictví, Vikt. Svobodová, nitářský a hračkářský obchod, Kar. Skrov-

ný, soustružník, Václ. Šolc, zlatník, Ant. Šubrt, obchod nitěmi a prádlem, J. B. Tolman, knihkupec, Frt. Uhlíř, materialista, K. Vacek, hodinář, Ter. Vlachová, lahůdkářství, Frant. Vodehnal, nožíř a obchod velocipedy, a J. Žaloudek, galanterní obchod. Vřelý dík jim, jako pp. Řezáčovi, úředníku zastavárny, a měst. ass. Dvořákoví za ochotnou pochůzku po vyjmenovaných obchodech k matičnímu účeli. Stejný dík sl. městské radě za propůjčený zdarma povoz, darované květiny a úpravu parku, spolku kat. tovaryšů za spolupůsobení laskavé. Hudebnímu a pěveckému spolku za případné a vřele přednesené sbory a p. Košťálovi, hotelierovi v Adalbertinu, za ckmžité a bezplatné propůjčení kuželníku. — Ú. M. Šk.

Finanční výtěžek matiční damského odboru dne 16. m. m. jeví se takto: jídelna 89.41 (hrubý výtěžek 156 K), cukroví 120.14 (158.34), zmrzlina 20 K, vinárna 67.9 K (120.30), čajovna s perníkem 55.85 K (78.9), kavárna 57.16 (81 K), pošta a trafika 65.39 (132.52), stělnice 38 K, karty 25.10 K, hračky 36.12 K (55.92), nádobičko z Třebechovic 45.25 K, květiny 40.92 K, tanec 4.09 K — celkem 665.33 K.

Příjezd sborového velitele. Generál pěchoty Rummr z Rummersdorfu, sborový velitel z Litoměřic, vydal se na inspekci dělostřelectva do Josefova. Při té příležitosti přibude dnes o 5. hodině odpo. do Hradce Králové. Zde přenocuje a v sobotu po poledni odjede zpět do Litoměřic.

Výroční památka roku 1866. Ve středu dne 3. t. m. bylo slouženo za duše vojínů, padlých roku 1866, requiem v mausoleu na Lípě. Mezi účastníky byla deputace vojenská z Hradce Králové. Způsobem označeným uctívá se památka padlých bojovníků každoročně, na což upozorňujeme pro léta příští.

Dar. Za darovaných 25 K vzdává sl. městské společně srdečný dík výbor Hudebního a pěveckého spolku.

Židovští umělci. Firma Hasenberg! On ohlásil úpadek v Praze, jeho paní v Hradci. — Firma Ganzova! Při ohlášení konkursu vyšlo na jevo, že dluhů jest na půl milionu korun. Jest nyní otázka, jaké jmění vlastně firma měla, když přede dvěma roky vystavěla obchodní palác a když za nadšených fanfár úplatného tisku otevřela bránu koupěchtivým. A přece měla úvěr tak veliký, až žasnou přičinliví obchodníciové křesťanští, kteří v zastrčených uličkách těžce hájí svoji existenci. Prý ti to nejsou tak obratnými obchodníky jako židé. Z uvedených případů vysvitá, že po židovsku ovšem počítati nedovedou. Čeká se ohlášení nového židovského úpadku. Tolik zatím, aby obecnstvo nebylo tolik překvapeno.

Rozsudek nad vrahem Desenským. Jak veřejnosti známo, vloupal se student Desenský dne 2. března 1912 o 9. hod. večer v Zahoňově u Jaroměře do bytu stařičkých manželů Holečkových a tyto, jsa jimi při loupeži přistiženy, ostrou dýkou pobodal. Holečková ihned zemřela. Holeček pouhou náhodou živu byl zachován, ačkoliv zranění jeho byla též velmi těžká. Přelíčení konalo se 3. července před porotou královéhradeckou, již předsedal pan dvor. rada Rotter. Žalobu zastupoval veřejný státní žalobce. Pachatel Antonín Desenský jest stár 16 a půl roku. K činu se před porotou úplně doznal. Vypovídal klidně, choval se slušně a celkem prozrazoval naprostou otupělost. »Chtěl jsem studovati, byl to můj pevný úmysl,« pravil, »a bolestně loučil jsem se se svými rodiči. Byl jsem však brzy sveden. Počal jsem navštěvovati hostince, kavárny, oblíbil jsem si kulečnick a později vkročil jsem i do vykřičených domů. Chodil jsem též do biografu a pilně četl detektivní romány. Brzy zabředl jsem do dluhů. Bylo mi sice s několika stran vypomoženo, leč utratil jsem peníze zase. Ve finančních nesnázích zrodila se ve mně myšlenka pomoci si k penězům krádeží. Myšlenku tuto podporoval a posiloval ve mně kolega Brunclík, jenž po vraždě v Zahoňově skončil se svojí milenkou v Labi sebevraždou.«

A Desenský podrobně líčil, kterak zlá myšlenka plně ho opanovala a kterak krutý a vražedný čin provedl. Všeobecné vzrušení nastalo, když do porotní síně jako hlavní svědek vešel 75letý stařiček Holeček, oběť Desenského. Desenský plaše na Holečka se zadíval, načež rychle zrak sklopil. Holeček, jemuž těžké, Desenským zasazené rány zdraví úplně podryly, vypovídal velmi namáhavě, přes to však jasně: »Plných 22 roků jsem na tom statečku se svojí stařenkou osamoceně přebýval a nikdy nic se nám nepřihodilo. A nyní nad hrobem taková rána mne stihla,« zahofekoval. I ostatní svědkové vypovíдали v neprospekch Desenského. Po průvodním líčení ujal se slova veřejný státní žalobce. Řeč jeho působila přímo drtivě. »Zamysleme se nad tím, pánové, kde to již jsme, když student, intelligent, stává se sprostým zlodějem a vrahem!« Tak zvolal. »Táži se, co přivedlo Desenského v tato místa, co učinilo z něho zloděje? Dojista prostopášný život a nezkrocená vášeň po požitcích tělesných a touha hovětí svým chřtáčům. A když nemohl opatřiti si k takovému životu peníze po dobrém, sklesl až k loupeži a stal se vrahem . . . on, 16letý student.« A pan žalobce podrobně rozebral celou krutou událost, dovolává se ku konci své skvělé řeči náležitěho potrestání. Obhájce Desenského pan dr. Petr měl velmi těžkou úlohu, což sám předem doznal. Přes to však temperamentní a dobře promyšlená jeho řeč nalezla značný ohlas v srdcích porotců i obecnstva a podařilo se mu Desenského částečně zachrániti. Dr. Petr dovolával se rozvahy, citu a smilování. Desenský byl sveden. Svůdce jeho potrestal se sám, skončil utopením. Desenský stal se obětí zvrhlé četby, biografu a spustlé společnosti. Dr. Petr končil za všeobecné pozornosti.

dovolává se smilování se 7 sourozenci Desenského a jeho stafičnými rodiči, kteří těžce by nesli, kdyby porota Desenského za loupežného vraha uznala. Porotcům položeny tři otázky hlavní a 4 vedlejší. Porada porotců trvala přes půl hodiny. První hlavní otázku, zavraždil-li Desenský Holečkovou úmyslně, zodpověděla porota záporně. (5 hlasů ano, 7 ne.) Druhé otázky zodpověděny byly kladně. Soud po krátké poradě vynesl rozsudek, jenž svojí mírností překvapil: »Obžalovaný Desenský odsuzuje se na čtyři roky do těžkého žaláře se čtvrtletním postem«. Ličení za velkého návalu obecnstva skončeno o 8. hod. večer. Desenský trest ihned nastoupil.

Diskontní společnost v Hradci Králové, zapsané společenstvo s ručením omezeným, koná prvou valnou hromadu dne 12. července 1912 o půl 11. hod. dopol. v zasedací síni Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů činil koncem měsíce června 40,811.860 korun.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc červen 1912. Stav vkladů počátkem měsíce 1,878.442 K, vloženo během měsíce 204.196 K, vybráno během měsíce 1,34.966 K, stav koncem měsíce 1,947.672 K. Stav půjček počátkem měsíce 2,545.386 K, půjčeno během měsíce 253.880 K, splaceno během měsíce 238.329 K, stav koncem měsíce 2,560.937 K. Počet účtů 4056. Reservní fondy 213.880 K, závodní podíly 90.885 K, pokladní obrát 1,592.136 K.

Ze účasti Živnostenské banky filiálky v Píslavi zřizuje se akciová společnost nových rakouských fezáren v Horažďovicích; rentabilita tohoto podniku jest zajištěna tím, že nově zřizovaný podnik má v Rakousku pouze jediného konkurenta. — Subskripcími místem pro tyto akcie byla jmenována zdejší filiálka Živnostenské banky, kdež páni interestenti obdrželi žádané pokyny, jakož i příslušné prospekty a úpisovací přihlášky.

Promoce sub auspiciis imperatoria. Ve středu 26. června t. r. byl professor na c. k. učitelském ústavě v Trutnově August Stranýs prohlášen doktorem bohosloví sub auspiciis imperatoris ve velké aule německé university v Praze. Velmi četné vybrané publikum plnilo velkou aulu, sledující s neobyčejným zájmem slavnostní akt, jehož zajímavost zvyšovaly nové barevné taláry, v nichž akademici hodnostáři se poprvé dostavili. Tak vzácnému prohlášení přítomen byl mimo jiné J. E. nejdp. biskup dr. Doubrava, světlí biskup dr. Frind a J. E. místopředseda kníže Thun, který za tou příčinou schválně z Vídně do Prahy přijel, aby novému doktoru odevzdal vlastnoručně brilantový prsten od císaře pána. — Gratulujeme.

Mechanice. Především dopisovatel »Obnovy« posílá trochu na neurovnanost, jaká panovala v městě mrtvých. Já pak chci ukázat na poměry, které panují v městě živých. Na prvním místě dotýkám se městské spojitelnosti. Známo bylo, že dva členové vzdali se svých funkcí a sice předseda ředitelství a ředitel kanceláře spojitelnosti. Neznámo sice z jakých důvodů, ale řeč, jež kolovaly městem, spíše spojitelně škodí než prospívá. Spojitelnost považována jest za ústav obecní. Zapomíná se však, že jest to ústav úplně samostatný, na obci nezávislý. Proto stanovy ukládají, že může býti voleno až 6 členů výboru spojitelnosti z veškerého poplatnictva. Tedy stanovy neukládají občanstvu jen povinnost, jen ručení platební svou silou, ale také připouští možnost účastnit se i správy spojitelnosti a v ní rozhodovat. To však, co samo sebou se rozumí, neplatí pro nás. Radí se sice, že třeba naši samosprávu prohlubovat, ale prosím vás, jak možno samosprávu prohlubovat, když u nás žádné nestává? Zde platí diktatura jedince a co ten chce, to se také stane. Jest nemnoho starších členů, kteří stáli u kolébky spojitelnosti naší a pomáhali ji zakládat v naději, že ona bude moci platně zasáhnouti v náš obecní mechanismus. Leč postupem času jeden za druhým ustupoval, a dnes můžeme říci, že spojitelnost je sice městská, ale drží ji v moci pouze jediná strana a ještě k tomu bezbarvá. Dnes drží s touto, zítra zase s jinou stranou, jak osobní prospěch káže. O dnešních ošetřovatelských spojitelnostech možno směle říci, že samou láskou by ji umáčkali. Aby tedy spojitelní výbor se zase doplnil, svolána byla schůze zastupitelstva, aby resignaci oněch pánů na vědomí vzalo a novou volbu provedlo. Dle předchozích známek očekával se kritický den prvního řádu. Proto, aby veřejnost se mnoho nerozvířila, upuštěno od obvyklého oznámení schůze veřejně na nárožích a dáno pouze do ouhraběn. Pan starosta zahajuje schůzi, napomíná galerii, (která zastoupena 3 lidmi) ku klidu, aby nebylo příčiny k zakročení a přikročuje k vyřízení programu. Přičten zápis z předcházející schůze, z něhož k posouzení vyjímáme toto: Dle zprávy revisorů účtů za rok 1911 činí úhrnný dluh naší obce 148.821 K 49 h. Dle zprávy revise za rok 1910 přes 168.000 K. Následkem loňského sucha sešchly se i naše dluhy obecní a sice o částku 20.000 K. Že by se revidovalo jen ledabylou, to při tak těžké zodpovědnosti netrouláme si ani pronést. Finanční referát má v rukou městský radní pan Vančura. Jsou-li poměry finanční v obecní kasse skvělé, proč jenom vybírá se přírůžka ve výši 75 procent? A nejsou-li, pak jest to nesprávné informování poplatnictva, které dlužno přiblížit na pravý. Dále čte se resignace obou zmíněných pánů. Pan J. Novotný přimlouvá se, aby zmíněný np. požádání byli, by svou resignaci odvolali a funkce opět vykonávali. Pan starosta chválí činnost obou, že konali, co mohli; činí návrh, aby v případě volby voleni byli opět, aby jim projevem byla volbou důvěra. Že

pak funkce opět na sebe vezmou. Pan starosta však mlčí a jiný mluví. Hlasování listky a výsledek překvapil. Na listkách objevilo se jméno, o kterém nebylo ani řeči. Sehrána tu prostě komedie, která, poněvadž zvolený volbu nepřijal, bude se asi pakovat.

Nasavrky. Jako jinde na okresu, tak i katolíci farnosti Nasavrcké dne 18. června slavili památný den. Jeho Excellence nejdp. náš vrchní pastýř ThDr. Josef Doubrava, biskup Královéhradecký, zavítal k nám, isa provázen vsdp. papežským prelátem ThDr. Janem Soupelem a dp. bisk. sekretářem a ceremonářem dr. Josefem Huránem a vdp. bisk. vikářem Janem Kobrem, aby konal generální visitaci a udělil svátost sv. birmování. Na hranici farnosti uvítalo ho banderium ústy p. Hochman: z Nové Vsi. Na to Jeho Excellence jel v průvodu banderii na náměstí, kdež stála krásná brána, postavená katolíky za laskavé pomoci sl. vrchního lesního úřadu Jeho Jasnosti knížete Pána Fr. J. z Auerspergu v Libáni. Na bráně byla napsána případná slova: »Věřící katolíci svému vrchnímu pastýři«. A »Věrní víře zůstaneme.« U brány uvítal milovaného vrchního pastýře místní farář vdp. Maximilian Smrčka, jménem mládeže Marie Sommová, žákyně III. třídy, jménem skupiny čes. křesť. soc. mládeže Marie Jeníčková z Nasavrk, a obe podaly Jeho Excellenci nádherné kytičky. Pak uvítání přednesl pan K. Řeháček, rolník a starosta z Javorného, jménem osadních starostů, kteří se téměř všichni dostavili. Jménem organizací strany křesťansko-sociální promluvil p. J. Chvojka z Vochoze. Dále se účastnila deputace Živnostenské besedy a Živnostenského spolku z Nasavrk, pak sbor dobrovolných hasičů z Vranova. Uvítání zvláštního slavnostního rázu dodali všichni páni lesníci celého panství Nasavrckého J. Jasnosti knížete pána Fr. J. z Auerspergu se svými pp. hajnými v nových krojích. Jménem lesního úřadu a členů velkostatku a okr. výboru promluvil velevážený pan Jan Sommer, lesmistr z Libáně. Také pp. úředníci c. k. soudu v čele s vž. p. zemským radou Bohumilem Fischerem, jakož i c. k. berního úřadu, pak pan poštovní Dvořák a jiní páni z inteligence se uvítání účastnili. — Družiček byl počet obrovský a zástup věřícího lidu vzdor deštivému počasí byl tak ohromný, že všichni se shodují, že dlouho takových davů Nasavrky neviděli. Po krátkém pobytu ve faře ubíral se Jeho Excellence do chrámu Páně, kdež sloužil nejsv. obět' mše sv., měl překrásné, na Nasavrky zvláště případné kázání. Po té uděloval sv. birmování 597 birmovancům, tedy o 67 více než před 12 lety. Pak byla zkouška dítek školy ctělné, za níž Jeho Excellenci vítala a kytky podala Růžena Slová z Krupina. Dítky školy nasavrcké měly zkoušku ve škole, před níž uvítaly svého nejdůstojnějšího vrchního pastýře a kytky podaly žákyně V. třídy: Marie Dvořáková a Marie Zahálková. Škoda, že tak čas kvapil a že brzo přiblížila se hodina, ve které nejdůstojnější vrchní pastýř musil nás opustiti. Kolem 5. hodiny shromáždil se lid v chrámu Páně a Jeho Excellence ještě promluvil k lidu katolickému a udělil mu sv. požehnání. Nato odjížděl, provázen jsa až na hranici farnosti banderiem, do Seče. — Odejel nejdůstojnější náš vrchní pastýř, ale z myslí lidu katolického nevymizí nikdy ten jeho milý, laskavý zjev. Všichni katolíci farnosti ho v milé paměti zachovali a slibují, že modlití se budou k Bohu svému, by milovaného vrchního pastýře ještě dlouhá a dlouhá léta diecési zachovávali rádi.

Machov u Polce n. M. (Sv. missie.) V týdně od svátků svatodušních až do neděle nejsvětější Trojice konali u nás vdpp. P. Odilo Pospíšil, převor a P. Ignác Hykeda, lektor, oba z řádu OO. Dominikánů z Prahy, za velké účasti sv. missie nejen domácích farníků, nýbrž i četných Čechů ze sousedního Pruska. Sv. svátosti zbožně přijalo celkem 2116 věřících. Velkolepou u nás nikdy nevidanou slavností, svěcením missijního kříže, na svátek nejsv. Trojice, slavně sv. missie ukončeny. — (Boží Tělo.) Letos zvlášť krásné bylo u nás Boží Tělo. Pozvání vdp. farářem našim P. Pulgentem Khuntem, zůstali u nás i po sv. misích vdpp. missionáři. Slavná mše sv. i průvod eucharistický konán tudíž za účasti čtyř kněží. Průvod i slavná mše sv. účastnili se jako vždy páni starostové a zdejší spolky. Jmenovitě sbory dobrovolných hasičů z Machova, z Bělého a ze Lhoty, spolek vojenských vysloužilců, politický spolek křesť. sociální, deputace oddělení c. k. finanční stráže a nepřehlédné davy zbožných věřících.

Květná v Čechách a Svitav na Moravě. (Sv. missie.) Ve dnech od 23. až do 30. června 1912 konali zde OO. Redemptoristé ze Svitav P. Karel Hosp a P. Jan Luc sv. missie. Prostorný chrám Páně byl zvláště v neděli 23. června, ve středu, v sobotu a obzvláště v neděli 30. června dopoledne i odpoledne přeplněn. Kázání pro jednotlivé stavy byla těmito velice navštěvována. Vzdor senoseči a nepřítivnému počasí byla i ostatní kázání v jiné dny také slušně navštěvována. Osada čítá 634 duší. Odečtou-li se ti, kteří jen přes zimu doma jsou, pak ti, kteří myslili, že kdo v době velikonoční sv. svátosti přijal (364), těchto již více přimouti není mu pořebi, pak asi 6 rodin, které zámyslně sv. missie ignorovaly a ani ku konci dle toho, co o nich slyšely, předsudky své odložili s to nebyly, přijali osadníci všichni, kteří vůbec sv. svátosti přimouti mohou, v době sv. misí sv. svátosti opět, totiž 360. Se slzami v očích loučili se osadníci Květní s missionáři, sv. nadšením planoucími v kostele, a i na cestě k domovu ještě zvláště a jednotlivě. Teskno je nám všem po nich a každý z nás vzdychá za nimi: Požehnání buďte, kteří jste k nám přišli ve jménu Páně!

Dachovní cvičení pro učitelky v Chrudimí budou se konati v letošních prázdninách v tamním dívčím pedagogiu; začnou dne 19. srpna v 6 hod. večer a skončí 23. srpna ráno. Celé zaopatření bude poskytnuto za mírný poplatek v internátě pedagogiu. Poněvadž bude třeba napřed činiti přípravy k ubytování, buďte zaslány určité přihlášky do 12. srpna »Mariánské družině učitelky v Chrudimí, dívčí pedagogium«.

»Stabat Mater« v Kutné Hoře. Zpěvácký spolek »Tyl« a »Kutnohorská Filharmonie« provedou v neděli 7. července po druhé oratorium dra. Ant. Dvořáka »Stabat Mater« ve velechrámu sv. Barbory. Začátek přesně v 11 hodin dopoledne. Sola zpívají: pl. Polanská (soprán), pl. Bergrová (alt), pan učitel Ant. Hřaba (tenor) a konc. pěvec O. Kretschmer (bas). Účinkuje 150 osob. Koncertu účastní budou američtí Čechové a Poláci, ten den v Kutné Hoře dlejí a účastní se ho zajiště všichni umělci milovníci jednotlivci z dalekého okolí.

Chrudimským katolíkem. Vybízíme ještě jednou členstvo všech tří místních katolických spolků k účasti na výletě dne 7. července (případně 14. července) a aby vypravilo též své děti všechny do průvodu. Členstvo i mládež v krojích národních neb farnostních má vstup volný. Nuže, na shledanou na »Podhůře«. Též nezapomeňte na brzký slet Orla do Hradce Králové a připravte se ode dneška na důstojné vystoupení. Kdo již ztratil odznak, nemeškej si ho pořídit! Nespusťme se zřetele ani eucharistický světový sjezd ve Vídni, a kdo můžeš, včas se přihlas — výhody jsou veliké. Blíží se dělí ti každý duchovní.

Stáhnka po zánici Husova života v Chrudimí. Tak dlouho zdejší husité lid o Husovi osvěcovali, tak dlouho dokazovali, že to jest posud největší Čech. Ale — k letošní řeči o Husovi nemají žádného místního znalce. Snad se sami trochu zarazili, když se jim trochu rozblesklo, na základě jakých helvetských klerikálních švindlů byl posud lid balamucen. Prohnaný a podvodný pamflet »Pogio« řádil celá desetiletí, byl pro svou pohodlnou stručnost moderním husitům výhradním husitským evangeliem. Slova Palackého a Tomka o Husovi házela se pod lavici, jen aby německý ničema (jehož »Pogio« přeloženo několikrát do češtiny zásluhou helvetů) nepřel o slávu a autoritu. Vskutku husité naši stojí na nehorším prání, jestliže při svém vychvalování Husa místo čtení jeho českých spisů šli se radit o jeho učení a životě k německému podvodníkovi. Taškář ten měl býti dán za mříže, jakmile podvodný pamflet na účet Pogia spáchal. Ale v Čechách vodily jeho řádky za nos tisíce a tisíce husitů po půl století. Tak se tedy reprezentovalo volné myšlení, »samostatné zkoumání«, experimentální věda. V žádném národě v čase novém nedali se tak lidé balamutit jarmarečnickými indiánskými žvasty cizincovými o nových slavných mužích, jako se to stalo v kocourkovských poměrech »osvícených husitů«. — Teď, kdy dr. Kalousek svou kritikou rozdrtil na prach »vývody očitého svědka upálení Husova«, vyschla husitským borcům studánka moudrosti. Z velkých knih (na př. z Flajšhansa) se jim nechce studovat život Husův. Byla by to na pohodlný pokrok příliš namáhavá práce. Proto raději ve své chudobě se obrátili o pomoc — na moravského evangelického faráře. Chudáci jsou stejně vyčerpani duševně »spravedlivým bojem o pokrok« při volbách. Kdo na nich může ještě žádati, aby se naučili abecedě o Husově působení? Proto dne 5. července bude v českých Athénách mluvit o Husovi evangelický farář p. Kamil z Nagy z moravských Vanovic. A evangelici smějí se »pod vousy«, jak »také katolíci« ve své omezenosti budou naslouchati pastorem moudrosti. Víme, oč při té oslavě hlavně jde. Tedy také proto těžko najítí řečníka v městě. — Jak často křičí pokrokaři proti zneužívání náboženství! Ale jako by byli slepi, když soc. dem., v myšlenkách a »atheisté« zneužívají jména Husova k svým sobcům, a štváči účelům! Chudák Husa trhá za talár každá nejistá existence, každý fanatik, aby jim posluhoval do úpadu, aby jim pomáhal v těch nekalých záměrech protikřesťanských, proti nimž za života svého tolik brojil. Ubohý Hus musí pracovat pod nejrůznější maskou v několiknásobném přestrojení nejrůznějšími politickými agentům.

Nepřítomnost v Chrudimí. Již několikrát na tomto místě zmínili jsme se o různých nepřítomnostech při koupání v Chrudimce směrem k Slatiňanům, a přece neděje se od povolaných bezpečnostních orgánů pranic k nápravě nesnesitelných již poměrů. Nepomáhají ani výstražné případy utracení mladých životů, o mravní spouště ani nemluvě, neboť nahálci obouhlo pohromadě jakoby chtěli vzkřísiti dávno zašlou sektu Adamitů — tak »uslechtili« a »mravně uceleně« se chovali. Toho si »jistí páni« nepovšimnou; ale za to si toho důkladněji povšimneme my, vyzní-li ještě tyto řádky na prázdno!

Obrázky z »konservativního« města Chrudimí. V městě našem je právě po volbách do obecního zastupitelstva, které se daly pod hezkou dohodu všech stran, jak libují si jíst listy. Než zapomněly dodat, že »dohoda« byla v tom, aby k veslu se dostal na radnici živel tak zvaný realisticko-pokrokařský a aby úplně potřen byl živel konservativní, nebo, jak oni říkají, klerikální. A té modle »Dohody« obětována byla svoboda voličů a — jak z kandidátek patrné — i prospěch obce a důvěra k mnohým o město velezasloužilým mužům, kterých jsme na kandidátkách postrádali. Píáme se otevřeně, jak může »dobrý« svědomitý v obecní radě zasedati člověk, který sotva rok zde bydlí, jak bude ležeti na srdci prospěch obce člověka, jenž dnes je zde

a zitra onde. A dále: jaký to poměr v zastoupení měšťanstva a úřednictva v budoucí městské radě. Myslíme, že trochu více spravedlnosti mohlo být k těm, na nichž největší břemena v obci spočívali, a to jsou majitelé domů. Zde by bylo vděčné pole činnosti spolku majitelů domů a ne, jak se v poslední době stalo, aby zásluhou dvou pánů po členech roznášenými brožurami Volné Myslenky urážen byl náboženský cit většiny občanstva ve spolku zastoupeného. Ten pán, jenž sám bez vyznání a druhý s náboženstvím je hotov, nesmí mysliti, že mohou učiniti ze spolku filiálku Volné Myslenky. Tak nedáme snižovati instituci ku blahu občanstva zřízenou — o tom zvědí při nejbližší členské schůzi. Že skutečně při volbách šlo se s heslem proti nenáviděným »klerikálům«, t. j. lidem katolicky smýšlejícím, vidno z toho poprasku, který povstal při zprávě, že v I. sboru kandidován bude místní pan arciděkan, ač reprezentant katolíků od věků zde v obecním zastupitelstvu zasedá. Zahájena akce ihned proti, a ježto byla doba krátká, ani v noci nedali si klidu známí »pokrokovci«. Ano jistý pán z úřednických řad prohlásil, že objevili se jméno arciděkana na kandidátce, dá své jméno zalepiti. Radíme zmíněnému, aby spíše zalepil svá neomalená ústa, neboť jeho příliš pokrokové nájezdy stávají se i innohým pokrokovým lidem v místě již nechutnými a mluví cosi o osobním slávomamu. Ano i jistý místní list spustil hrubou štelbu a psal: »Úřednictvo má dostatečné porozumění pro solidaritu, aby si něco takového dalo líbit a očekáváme zcela určitě, že něco podobného zcela energicky odmítne. Víme, odkud tyto akce vycházejí, a ohražujeme se proti nim tím více, že má být obětován opět jeden člen strany svobodomyslné.« Zlatá »svoboda«! Podivili jsme se, že to přinesl list, jenž cirkuloval jak v řadách kněžstva tak i v místních katolických spolcích i organizacích a jenž svůj pošramocený kabát vyspravil katolicky smýšlejícími odběrateli zaslého Českého Východu. Dobře, že tak brzy přiznal barvu — víme, jak se pro příští poleptl zachovati. Páni z »dohody« bojí se klerikalismu a proto ten strach před kandidaturou místního arciděkana, ale ve své přílišné pokrokovosti vběhli do hrsti klerikalismu druhé strany a nad tím zavřela »Dohoda« obě oči. Arciděkan, který zastupuje 97 procent katolíků, má být i obecního zastupitelstva vyloučen a 3 proc. jinověrců jsou zastoupeny 3 členy církve evangelické a 1 příslušníkem obce israelské. Pánové, nezavání to klerikalismem?

Různé zprávy.

Zápis do I.—VIII. třídy českého vyššího dívčího gymnasia s právem veřejnosti, dívčí dvoutřídní obchodní školy, kursu ku vzdělání industriálních učitelek, kursu ku vzdělání vychovatelek, jakož i do vedlejších předmětů: klavíru, houslí, zpěvu, němčiny, francouzštiny, angličtiny, všech druhů praktických i ozdobných ručních prací, jakož i malby, koná se ve dnech 8.—9. července a 16.—17. září v ředitelnách ústavu na Král. Vinohradech, Korunní třída č. 4. Pro dívky z venkova zřízen jest pensionát. Prospekty ochotně zasílají Školské Sestry ř. sv. Františka.

Vlastenecký kaplan chorvatský zatčen a na udání učitelovo odsouzen. Chorvatský kaplan Ivan Cortovic upozornil ve svém kázání krátce po jmenování krále, komisaře Cuvaje obecnost, aby vzhledem k zmíněnému jmenování se chovalo se sebezapřením, s opatrností a klidem, a nepřivodilo opakem toho ještě větší zlo. Pobízeli příslušníky své fary, aby se uvarovali všech politických výroků a schůzí a za svého císaře a krále pilně se modlili, že takový stav dlouho trvati nemůže, že císař nenechá své věrné poddané v Chorvatsku dlouho bez jejich práv. A 16. dubna byl mladý kněz zatčen pro své kázání, v němž kladlo se mu za vinu, že porušoval veřejný klid a že porušoval náboženství. Víc než dva měsíce seděl kaplan ve vyšetřovací vazbě a žádost, aby mohl být vyšetřován na svobodě, nebyla Oseckým soudem povolena a soudem vrchním zavržena. Dne 18. t. m. došlo k líčení. Obviněný kaplan vysvětlil, že jeho kázání bylo přísně církevní, v němž se snažil odvracet obecnost od nemorálních a zapovězených činů. Na konci svého kázání upozornil občany, že v zemi je zaveden královský komisařiat, od něhož lze očekávati přísnější vedení a že napominání svých občanů ke klidu považoval za svoji duchovní povinnost. Dále pravil, že komisařiat ani slovem nekritisoval, že jen obecnost naň upozornil. Ani mezi kázáním ani po kázání nevznikl žádný nepokoj. Z výpovědí svědků byla vlastně jen jediná trochu závažná a sice v tom smyslu, že svědek učitel Pavao Meksic vypovídal, že kázání kaplanovo bylo proti komisařiatu a že obecnost pobuřovalo. Obžalovaný kaplan byl odsouzen na tři měsíce do těžkého žaláře, a žádost, aby odsouzený do nastoupení svého trestu mohl být na svobodě, byla zamítnuta. Tedy se musil vrátit do vyšetřovací vazby. Tolik »České Slovo«. — U nás zase nalezne ihned mezi pokrokařskými učitelí svědky žid, který denuncuje katolické řečníky pro »pobuřování«. — Ale u všech všudy, kdy se nalezne mezi všemi židovskými volnomyslenkáři v Chorvatsku člověk, který by se chorvatského národa zastal a spoň tolik jako kaplan. A kde který žid na Slovácku dal se zavřít z lásky k ujařmeným jako Hlinka? Vždyť přece pokrokařský tisk patolízalsky velebí židovské »ochránce svobody«.

Planá domýšlivost již ani pokrokařům nesvědčí. Doznával to znovu sami. »Učitelské Noviny« ve článku »Vědecká práce českého učitelstva« (ze dne 19. června) píše: »Pozorně tédy obec učitelskou. Tato obec po-

kládám za jednu z příčin, pro kterou se vědecké práci u nás nedáří. Odmysleme si při tom čestné výjimky, které buď samy pracují, nebo práci jiných sledují a oceňují, a přihlídneme k druhým: Co tu jest duševní malostil Především, nezapírejme si, jsme příliš pouhými polovzdělanci. Rozhlížíme se však okolím a dýcháme dojménem hlubokých pansofistů, jsme nedůtkliví tam, kde nedostatky svého vzdělání, poznáváme, a ješitní tam, kde máme pouhou svou polovzdělaností duševní převahu. Polovzděláním tu nazývám ono vzdělání, kterého jsme nabyli na ústavěch a které jsme si trochu zapamatovali zopakováním ke zkouškám, kterého jsme však dále nerozvíjeli, ba o němž jsme se ani nedovedli, ani nechtěli v životě zamyslit. Toto polovzdělání bylo původně v nás jako hodnota kladná, jako základ pro příští naši vzdělanost. Přijímali jsme však tento základ za svých studií s odporem, buď pro vlastní nerozum nebo pro vady svých profesorů. Provázeli jsme každý kámen tohoto základu výsměchem, přijímali jsme jej jako nutnost pro zkoušku. Ale jakmile mine nad naším základem vzdělání několik let skutečného života, v němž jsme žili z oněch nenáviděných kamínků, a k nimž jsme nových nepřidali, počínáme je z nedostatku balvanů a další stavby pokládati za mohutnou stavbu vlastní, na niž jsme hrdí a ješitní, a jež z nás vytváří právě polovzdělance, t. j. lidi, kteří snad mohli vzdělanými být, ale kteří zůstali na této pouhé možnosti, již si proměňují ve vzácnou pravdu. Pravda ta je však falešná, v negaci proměněný kdysi kladný základ. Pokládám právě pronesený předpoklad o polovzdělanosti naší za správný v rozsahu všeobecného vzdělání, ale i ve vnitřní práci školské, pedagogické i didaktické. Pro nás má větší význam obor druhý, školský. A právě v tomto oboru složení a povaha obce, pro niž se vědecká práce koná, ničí mnoho. Zamysleme se upřímně nad svými podivnými myšlenkami, jimiž provázíme nějakou práci, ať přednášku nebo dílo psané, jejímž autorem jest někdo z nás. Nehledáme po přednosti hodnoty práce, ale zkoumáme, co jest v práci vlastního, zkoumáme její původnost, hledáme, co bychom mohli vytknouti tak, abychom si nemusili ani ve svém nitru konstatovati uznání pro pracovníka. Uvádím tuto vyzorovanou pravdu ne jako jednotlivý říkáz, ale jako zjev hromadný, společný, jako zjev, provázející polovzdělanost nadmutou v prázdnou bublinu, a jako příčinu, pro kterou vědecká práce jednak nenachází půdy, jednak působí, že jednotlivci, ze kterých se mohli vědecktí pracovníci jednou vyvinouti, upouštějí od práce, nebo ji zavírají do svých pracoven i do svých myslí, stávají se s ní samotářskými, čímž ona ovšem pozbývá významu. Za příznak polovzdělanosti pokládám pohrdání prací pocházející z myšlenkové dílny sobě rovných. Nebo ješitná předpojatost, významný poskvebek a gesto značící nepatrnost takové práce přestává ihned, jakmile jsme postaveni před práci lidí, z řad cizích, řekněme professorských. Tu se poměr nás polovzdělanců stane již předem jiný, a to ve smyslu nepřiznivém, staneme se úplně nekritičtí, podáme se bez výhrady, musíme se podat pro svoji polovzdělanost, ale podáme se často věci, která hodnotou jest o mnoho lepší, nežli by byla táž věc zpracovaná některým povolaným z vlastních řad. Byli jsme několikráte svědky úžasné nekritičnosti, s jakou přijímali učitelé ve své jednotě přednášku přednášenou professorem, jinak třeba odborníkem vynikajícím, ale v přednášce samé na tolik nevědeckým, že bylo možno ji naslouchati jen s trapným sebezapřením. Tolik tedy o prostředí osob, z něhož by měli nebo mohli vědecktí pracovníci vyrážeti. Nyní několik slov o prvé podmínce vědecké práce, o vědeckých pracovnících. Za dnešního stavu lidského vědění nestačí k vědecké práci prostá vynikající schopnost rozumová, ta je sice nezbytnou podmínkou, musí však být podložena důkladným studiem všeobecným i speciálním. My získáváme jen nepatrný a zhusta ještě ranujícími řády zkřivený základ vzdělání. Pro vědeckou práci učitelskou a v učitelstvu je nezbytně třeba, aby základ našeho vzdělání byl vyšší, rozsáhlejší, vědecktější.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

naproti »Národnímu divadlu« v Praze.
Nejlevněji. Žádejte prospekt. Nejvýhodněji.

O stavebním právu vyšel nový zákon dne 26. dubna 1912 ř. z. č. 86. O provádění pak tohoto zákona vyneslo ministerstvo spravedlnosti dne 11. června 1912 příslušné pokyny: Vyjímáme: Název stavební právo je technickým pojmenováním pro věcné, děditelné a zcizitelné právo, míti stavení na pozemí nebo na podzemním pozemku. (§ 1.) Stavební právo vzniká teprve knihovním zapsáním jakožto břemene pozemku (§ 3. odst. 1.) Před tím zakládá se na smlouvě o právu stavebním pouze nárok na oddělení stavebního práva. Stavba ve smyslu zákona znamená nejen dům, nýbrž i různá stavební založení, na př. most, při používání podzemí sklep, kanál nebo stavba tunelu. Stavební právo může se vztahovati na části pozemku, které nejsou pro budovu samu nutny, ale pro její užívání snad jako zahrada, dvůr, hřiště výhodny (§ 1. odst. 2.) — Stavebního práva může nabýti každý. Za to však jest v zákoně počet těch, kteří mohou stavební právo zadati, omezen aby se zabránilo spekulaci s pozemky, aby nevyužítkovali nového právního zařízení. Především mohou stavební právo bezve všeho zadati takoví majitelé pozem-

ku, kteří jsou ositeli státní myšlenky: stát, země, okres, obec nebo veřejný fond (§ 2., věta 1.) Od nich zákonodárce očekává, že se, zadávajíc stavební právo, říditi budou pohnutkami obecně hospodářskými. Mají zejména stavebníci nájemné požadovati tak nízké, aby bylo možno účelu stavebního práva docíliti. Kromě toho má však být možno i kostelům, obrocím, církevním ústavům, nebo společnostem a obecně prospěšným ústavům neb sdružením propůjčiti na svých pozemcích stavební právo. Musí však pokaždé výrokem politické zemské správy býti zjištěno, že zřízení to shoduje se s veřejným blahem (§ 2., věta 2.) Toto vyjádření nutno dříve, než se soud požádá o knihovní zápis stavebního práva, opatřiti a soudu listovně předložiti (§§ 1.—4. min. nař. ze dne 11. června 1912, ř. z. č. 114.)

Žňová dovolená. Ministerstvo války nařídilo, aby byla dána dovolená v době klidu zbraní, pokud to služební poměry dovolují, i tomu mužstvu, které není ze stavu rolnického.

(Zasláno.)

Výborová schůze Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepom. v Hradci Králové
bude

ve středu dne 10. července 1912, o 2. hod. odpol.
v disoaním spolkovém domě »Adalbertinu«, Jiřkova tř.
č. 300—I. v Hradci Králové.

Dr. František Reyl,
jednatelem.

Dr. Frant. Šule,
předseda.

Školní knihy, karatelný, oltáře, sochy, křesťanské cesty, Boží hroby

levně provádí absolvent c. k. odb. školy sochařské a řezbářské

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

Nová pokladnice česk. humoru.

Právě vyšla sbírka humoresek různých
autorů pod názvem:

Veselé chvíle

Na 256 stranách shledá čtenář 30 vybraných, výborných statí humoristických. Jsou zde uloženy velice svižné povídky a částečně satiry, které upoutají každého čtenáře.

Z obsahu vyjímáme:

Husy a paní-f-f.
Zajíc s dvojí omáčkou.
Aprilová pohádka.
Jak strážník Nesvajba bele jedné nemocné.
Pan delecthor.
O chometách neboližto vlasaticích krátká a gruntovná explikací.
O pomínutí chomety, hvězdy veliké, naučení krátké.
Paní móda.
Zlodějská obec.
O morním povětrí zkaženém a náramně záhubném krátká a gruntovná explikací.
Zbědovaný vodník.
Divoká kupní historie.

Čena knihy v pásmé úpravě 2 K 20 h.

Objednávky vyřizuje obratem

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové.

JESLE. Dvacet zcela nových soch, 65 cm. základ. vyř. ze dřeva pro větší betlém, k tomu jeskyni a 16 fig. zvířat se nashodile velice levně prodá. — Blíží předstřednictvím administrace t. l.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady na knížky
(půlměsíční zúročení)

4 a $\frac{1}{2}$ 0 dnem 1. dubna 1912
— počínajíc. —

Za vklady ručí: aktiva sp. itelny vlastní jmění,
městská obec Vysokomýtská a všichni poplatníci
(obecními přírážkami). Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Lovecké pušky,

Robertky, revolvery, bambítky, browning
velodog 6-35, 7-65 a jiné zbraně úplně
spolehlivé, zaručené a zkoušené, v cenách
úplně továrních, jakož i prach, patrony,
náboje a všechny jiné lovecké potřeby
v každém množství na skladě má

Vojtěch Ráž v Hradci Králové.

● Člověk bez svobodné vůle

Tento název nese nová důkladná
kniha Dra Josefa Novotného.

Spis tento jest znamenitou vě-
deckou zbrojnicí v boji katoliku

proti domněnkám Volné Myšlenky.

Kniha probírá:

monistický názor světový,
původ světa od Boha,
existenci podstaty duchové,
determinismus a indeterminismus,
mohutnosti duše,
svobodu lidské vůle,
názory Dra Krejčího a Dra Ma-
saryka,
theorii Lombrosovy o zločincích,
vliv charakteru, okolí, motivů,
společenských poměrů atd. na
volbu člověka
atd.

Stran 251.

Cena 3 K 20 h.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové.

Předešlé významné a doporučení.

Umelecký útvar
pro malbu na sklo
E. Škarda, Brno,
zhotovuje a dodává malov. ná-
obna chráněná v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru moskovského do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává také i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
stěny a řezací stroje v malbě.
Mocná skleněná pro la-
gady, litrové ceny atd.
Nákreby, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Továrna na cottagová americká HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.

Sk l a d y:
Praha, Vídeň, Budapešť.
Podálová harmonia
obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku ovičení.
Cenníky zdarma a
franko.
Na splátky od 10 K.
P. T. duchovenstva
uvážlivě vřelý

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a
biřmování, k misím a k velikonoční
zpovědi, symbolické obrázky, obrázky
svatých, modlitební knihy ve skvost-
ných vazbách a různých cenách,
ružence, obrázky v upomínku
na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,
zakladatelství, závod hudební a papírna
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všem křesťanský český závod
vytvářek a škola „Záštita“ v Chrastě
u Chrudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
stare „Záštita“. Ved. duchovenstva naskytá se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, zaručené dle
předpau za ceny mírné. Učtíte objednávku na
zkoněku a budete jistě spokojeni!

Odporujeme ve svém okolí!

Girový účet u Ustř. banky
českých spořitelen v Praze.

Účet pošt. spoř.
číslo 111.510 -

Československá záložna v PRAZE-II., Spálená 9

zápisné společenstvo a zápisné obnosným

zúrokuje vklady 4 $\frac{1}{2}$ - 4 $\frac{3}{4}$
dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zápisné své státníky úplně bezplatně a vklady
na ně účinně zúrokuje 5%, bez výpovědi.
Důchodkovou záhlaví záložna za pp. vklad-
atele ze svého.

Stav vkladů 20. února 1912 činil K 720.000.—.

Poskytuje zápisné na směnky, hypoteky, zálohy
na cenné papíry atd. za nejvýhodnějších
podmínek.

Záložna podléhá: 1. Zákoně odborné revize Jednoty
záložen v Praze dle zákona ze dne 10. června 1906.
2. Neředvidané revizi celoroční, již vyko-
nává p. Alois Svoboda, účelů o. k. m. p. ř. ř. ř. ř.
3. Revizi v Praze, kterou vykonává 2krát
3krát v týdnu. 4. Revizi prováděné třemi rev-
sory volenými valnou hromadou ze řad členstva.
5. Denní revizi pokladny, již vykonává předseda
p. školní rada Dr. M. Kovář.
Záložna podrobena byla v srpnu 1911 zákonné revizi.
Jednoty záložen a shledáno vše v nejlepším pořádku,
o čem svědčí, že též v revizním nálezu posame-
něná, že bývá na vědomí „velmi pěkný stav zá-
loženského hospodářství“.

Prostředí hodiny: Dopeledne od 1/9 do 12 hod.
dopol. a od 1/3 do 5 hod.

Ve prospěch Matice Cyrillo-Methodějské!

**Kostelní paramenta a veškeré církevní
náčiní vlastní výroby doporučuje**

Frant. Štadník v Olomouci,

stálý přísekný soudní znalec pro obor paramentní.

Velký náhodě každého z nich v každé záloze.
Každou objednávkou podporujete značně Matici Cyrillo-Methodějskou.

Priloha „OBNOVY“ k číslu 27.

Kněžská práce pro nároci.

Masarykova »Naše Dobra« pustila do světa bezcharakterní lež, že české kněžstvo vůbec se nesúčastní práce národohospodářské. To bylo v době, kdy při rozšiřování a udržování Raiffeisenek a při hospodářských družstvech mělo kněžstvo tak veliký podíl. Výrok ten balamutil veřejnost, kdy nadšení kněží s největší obětavostí ujmali se ujařmených dělníků katolických, organizující je samostatně k obhájení stavovských a kulturních zájmů.

Sotva trochu vody uplynulo od vytištění té podvodné fráze, napsal dne 2. července »Čas« v úvaze o Bráňovi: »Sníl dokonce o tom, že by katolické kněžstvo, jako prý (!!) bylo jednou mělo zásluhu o probuzení národní, mohlo být nositelem práce národohospodářské a sociální... Leč sklamal se. Jako kněžstvo nemělo buditelských zásluh, ano do Josefa II. bylo právě ujařmovacím (!!) nástrojem lidu, tak kněžstvo dnů našich i s celou tak zv. modernou má zájmy jiné, než si Bráň myslel.«

Lži, které jsou zde hozeny s drzým čelem do veřejnosti, samy se utloukají svým strannickým dryáčnictvím. Ale není na škodu přidržení zase jednou při nich svíci, aby se ukázala demagogie zavilých demagogů v plné odpovědné podobě.

Bráň až do konce svého života byl nejvůlejší přítelem katolického kléru. A že byli kněží tlučeni přes ruce pokrokářskými obuškami, jakmile s Bráňem cokoli započali na puď hospodářské, za to nemůže ani Bráň ani kněžstvo, nýbrž sluhové židovského kapitalismu.

Jestliže kněžstvo, které má největší zásluhu o zakládání katolických besed, z těchž bylo vyhazováno, jestliže fanatikové protikatoličtí schválně ztrpčovali kněžstvu spolupůsobení v národních podnikcích neustálými proticírkevními štvanicemi, pak není divu, že v takových místech ustupovala kněžská práce před cepy moderních Táboritů.

Ale vizme, co činilo kněžstvo v době, kdy osvícení, pokažení jedem voltairiánským a z vídeňské Judey, hověli si v nečinnosti!

Dle úřední statistiky z r. 1905 založili kněží studentské nadace v této výši: v Čechách složili dohromady základní kapitál 1.487.176 zlatých, z čehož plynul ve prospěch studentstva roční obnos 49.376 zl. Na Moravě kněžský základní kapitál nadační činil 490.659 zl. Z toho roční duchod činil 18.079 zl. Ve Slezsku základní kapitál 69.206 zl., roční duchod 3.292 zl. Tedy z lásky ke kulturním snahám věnovali kněží v zemích koruny České přes čtyři miliony korun jen k účelům studentským. Věnovali více, než kterýkoli stav české intelligence. Těchto velikých obnosů jest tedy potřebovat také proto, aby mohli studovati moderní Masarykové a Herbenové, kteří se pak odměňují tím, že se naučí od »Času« lháti o »klerikální tmě«.

Všimněme si dále »Svatobora«! Ředitelstvo samo podalo zprávu o schůzi, pořádané dne 24. září r. 1909, z níž vyjímáme: »Požítalost p. Matěje Farníka (kněze z Chicaga) jest již projednána a »Svatoboru« připadlo 17.373 K 39 hal. »Svatobor« s vděčností vzpomíná muže toho, jenž vlasti vzdálen, na konci života svého tak vroucně pamatoval na svůj národ... C. k. notářství na Mělníce vyplatilo legát 400 K s úrokem z požítalosti pana faráře Váni... Ceny ze základu děkana Filipa Čermáka případnou nejlepšími spisůmi z věd přírodních, matematických a vůbec tak řečených exaktních...«

Kde nalezla nejsilnější podporu U. M. Š. zvláště při svých těžkých počátcích, o tom svědčí její účty a tisíce čestných diplomů, věnovaných kněžím a ryze katolickým korporacím. Ovšem, kdyby titěž kněží věděli, jací lidé si sednou za jejich peníze do teplých míst, aby se jim vysmívali, a proti katolické části českého národa štváli, pak by bývali jistě opatrnější.

A přes všechno šikanování zaslali katoličtí Čechové američtí na výzvu tří svých listů dne 11. března 1910 denníku »Čechu« na Matici peníze s tímto připsem: »Prostřednictvím české banky »Bohemia« v New-Yorku dnes odchází zároveň s těmito řádky na Vás poukázka na 4440 K (907 dolarů a 92 centů), kterouž částku na oltář vlasti složili čeští katolíci v Americe.« To jsou jen náhodné ukázky obětavosti katolického kléru a lidu. Byla by o tom celá kniha.

Ostatně slyšíme, proč slovutný učenec Bráň, který má tak velké zásluhy o povznešení vědy národohospodářské, tak srdečně ke kněžstvu přilnul! Napsal v úvaze »O novém buditelství kněžském«: »Po době základního díla ryze slovesného přišlo období politického probuzení a organizování lidu — ani zde nescházeli kněží český v prvních řadách, ač často potkával se s překážkami nemalými než dříve; ti z nás, kteří z jinošství svého již sami dovedou se upamatovat na ruch let šedesátých, nezapomenou na postavy venkovských kněží, kteří v čase volkstva kráčeli k osudí volebnímu... U kolébky našeho probuzení národ-

ního stál všude na předních místech kněz... Kdekoli ze starých zápisů a vypravování dávných pamětníků nové nějaké paprsky padnou na některý dosud nevyjasněný kout v dějinách našich novějších, všude polkáváme se s postavami vlasteneckých kněží buditelů.«

Toto napsal osvícený muž, který razil nové ženiální cesty českému hospodářství, čímž se stal velkým dobrodincem celé veliké národní společnosti nynější. Napsal to pracovník, před jehož prací s úctou se sklání i jeho politický protivník, pověděl to člověk, který za své neochvějné přesvědčení vytrpěl před dvaceti lety pravý očistec, jež mu připravili pod širokou plachtou »pokroku« sobečtí parazité. Ale ten, který v Čase uveřejnil povýšenou a drtivou kritiku, jest placeným sluhou listu, jenž nesmí poukazovati výstižně na nebezpečnost cizáckého kapitalismu, který jako kotice vypásá všecko, kdekoli zapustí mezi národní společností své kořínky.

Když se zvýšil zájem o dělnickou otázku, napsal evang. farář Šádek v »Hlasech ze Siona«, že na takovou práci faráři nemají času. Lehko jest schovati se za kulisy a odtud kritisovati a prodati drazé svůj hlas při volbách tomu, kdo podává nejvíce výhod. A tací chytřáci mají pokoj od každého.

Pensionát Voršilek v České Skalici

obsahuje německou školu s právem veřejnosti, zřiznou dle osnovy trojtřídní měšťanské školy.

Chovanky mohou se vzdělati v jazyce českém, francouzském (učitelka rozená Francouzka), anglickém a italském, ovičiti se v malbě, hudbě, (na piano, housle, citeru, harmonium a varhany) a učiti se různým ženským pracím, vaření, prádla, žehlení a vedení domácnosti. Též tanec a jemným způsobům společenským se vyučuje.

Ústav má kapli k vytápění, krásnou, zdravou polohu a velkou zahradu. K vycházkám chovaneček slouží romantické okolí, zvláště »Babiččino údolí v Ratiběřích«, o němž se proslulý cestovatel Vráz vyjádřil, že »patří k nejkrásnějším místům, které kdy spatřil«.

Měsíční plat mírný. Ostatní v prospektu. Nastoupiti možno kdykoli.

Školní rok počíná 16. září t. r.

Představení.

Poznámka. Redakce »Obnovy« odpovídá všem »Pensionát v České Skalici« redaktorům, kteří si přeji, aby jejich děti německy se naučily, ale při tom se neodnárodnily a mravně bez úhony zůstaly.

Kulturní jiskry.

Kroky dějin a realistické proroctví. Když nastávala mladoturecká éra, napsal v »Čase« Machar o poměrech tureckých: »Stalo se něco jako zážrak v bibli. Nemocný muž povstal, odhodil berle, zotavil okna a dvěma oddychl si... A z čeho je složeno nejnovější národní (turecké) individuum? Z nejlepšího materiálu na světě. Turecký člověk... je čestný, nezná lže, podvodu a falše... místo kultury knižní má kulturu srdce. V celém národě není znám pojem slova aristokrat, ale celý národ je národem aristokratů. A ti budou nyní rozhodovati o sobě a o jiných.«

Prý v Bosně a Hercegovině »veškeré obyvatelstvo dívá se za dávným tureckým hospodářstvím jako za ztraceným rájem, a nová turecká ústava je rozhodně lepší nežli ta, kterou mu udělí páni z Vídně a Budapešti... Turecko, jež nikdy (!!) nebralo podrobeným národům jazyk a víru, má ústavu, jež zaručuje všem lidem osobní svobodu a rovnost všech... Ctižádostivý Koburg sníl již o koruně královské, o připojení Macedonie a bozi vědli, o čem ještě — zatím se obrátil vítr a nejen že mu odnesl všechny ty sny, ale přinesl mu odůvodněný strach, že se lidové Turecko rozpomeně na svou suverenitu nad Rumelií.« A Macharovi se to proroctví tolik zalíbilo, že si je dal ještě otisknouti do své »Čítanky.«

Zatím však sám Masaryk v delegacích musil utrousiti několik slov proti bestiálnímu katanství, jaké začali pak páchat za průvodu lži a bezcharakterních podvodů Mladoturci na Jihoslovanech.

A nyní 3. června přišel »Čas« o vnitřním rozkladu Turecka: »Turci — přesněji řečeno výbor pro pokrok a jednotu — zavřeli v Albánsku všechny národní školy, vnučili albánským dětem turečtinu, volby parlamentní (letos na jaře) děly se

za neslýchaného útisku vlády, jen aby opoziční vůdci Albánců byli odstraněni — z Albánie dostali se do parlamentu také nejzvrhlejší lidé, ke všemu ochotní, povolní otroci Mladoturků. K Albáncům přidružili se i lidé tureckého původu, nespokojení s vlastními soukmenovci... Na Mladoturcích mstí se nyní jejich vlastní hříchy.«

A jak proroctví Macharovo o Bulharsku učinily kroky dějin směšnými, ví nyní každý. Ovšem velebitel Neronu musil také zapáliti kadidlo sveřepým tigrin tureckým.

Jak věřili zkušení Malisofí v charakter svých otrokářů tureckých, to nejlépe se ukázalo tenkrát, když přes domluvy diplomatů černohorských a jiných nechtěli důvěřovati nejslavnějším úředním, písemným závazkům vlády turecké. Malisofí věděli, že Turci zruší své smlouvy jako cikáni, jakmile se jim trochu poleví.

A člověk, který tak »bystře« psal o událostech současných, neomylně promítá své proroctví o katolických listech až do času Tiberiových. A fanatikové věří, že by dle tvrzení Machara katolické listy psaly tak a tak kdyby... A takové bezhlavé čítance dělá se u realistu veliká reklama. Kdyby byl v některém českém denníku uveřejnil o Turcích takové řádky podřízený žurnalista, býval by okamžitě pro ignoranci propuštěn.

Přísná národní policie. Jak masarykovci chtějí střežiti brány českého Vyšehradu a Velehradu, o tom podává doklad tahle nezbednost »Času« ze dne 3. července: »Mezi těmi, kdož kladli věnec na pomník Fr. Palackého, byl také poslanec dr. Hruban z Olomouce. Položil věnec jménem katolické Moravy. Lež a lins. Katolická Morava neměla u pomníku toho co dělat. A tak zřítla židovská guillotina katolické šije jedním rázem.«

Tento malomocný skřek jest ovšem až příliš komický. Podle všeho se měli zase pozvat k slavnosti prusáckí pastora, které sám Herben při kladení základního kamene k pomníku Husovu tak vřelě vítal. Anebo germanisující židovští sionisté, jejichž německým školám činil »Čas« tak velikou reklamu, až se chytali za vlasy sami rabíni nad tou nešikovností.

Ne. »Čase«, katolická Morava měla u pomníku Palackého daleko spíše místo, než bezcharakterní odpadlíci, kteří se dali připsati k církvi evangelické, aniž by jejím dogmatům věřili. S takovými by Palacký nemluvil. Také sám se ozval proti helvetským klerikálům, kteří na něho útočili proto, že s osvícenými a obětavými katolíky udržoval styky velice přátelské. Napsal také tyto řádky, které jsou jako ušity proti štvácnému modernu: »Nemohu nekárati a nelitovati bezměrného nepřátelství našich liberálů proti všemu, co se nazývá církví a s ní jest ve spojení. Slyším-li a uvažuji-li denní deklamace liberálního tisku a parlamentního řečníštve proti kněžstvu, jakož i proti všem těm, kterým pečovati jest o nauku Kristovu, připadá mi bezděčně myšlenka, jako by to bylo hlavní zlo naší doby a nevěrci ličí, jako by nebylo škodlivějšího povolání, nežli učitel náboženství vůbec a evangelium Kristovo jako by bylo jedem, který se zvláště pečlivě musí vzdalovati od škol, aby jim nebyli nakaženi mladiství duchové. Jak často již musil jsem litovati zvláště venkovské kněžstvo české, osvícené a vzdělané, jež trpěti musí takovými podvrtnými proudy! Tak napsal v doslovu k svým politickým spisům. Ejhle, zřejmě s odporem od sebe žene ty, kteří po židech říkají, že křesťanství jest jedem z Judey.

A ve spisech drobných (I. díl, str. 421) prohlásil: »Ale co máme říci o brojení proti stavu kněžskému vůbec, které objevuje se v běžné již »klerikálův« nadávce?« Tato zrodila se původně ve Vídně, z neutajených židovských šmokův nenávisť proti křesťanství všem. Slyšíte ty, židé? Palacký veřejně se hlásí k těm, které vy nazýváte klerikály, ale ani slyšeti nechce o přátelství židovském. Nebyl totiž židům dlužen, jako některé české žurnály.

Katolická Morava, ta Morava Sušilova neměla u pomníku Palackého co dělat! I v době nynější, kdy pořádají proti nám pokrokáři štvance přímo šílené, moravští poslanci ve své horlivosti a obětavosti vyznamenali se tak, že sám pokrokářský »Přehled« při zmínce o horlivosti Stojanově napsal: »A potom bijte se za naše poslance, bijte se se stranou klerikální! To zde není první případ, kdy poslanci strany klerikální, zvláště pak dr. Stojan, dokázali, že »naši« páni poslanci jim nesahají ani po kotníky.«

K tomu všemu podotýkáme, že moravští poslanci katoličtí rozhodně nedovedou kšeftovati s vírou a uzavíratí tak handlířské kompromisy volební, jako moravský dr. Stránský. Od toho by prchl Palacký na sto honů. A proto vážený člen katolického klubu moravského rozhodně měl právo položit věnec na pomník Palackého.

Poměr soc. demokracie k Sokolstvu. »Právo Lidu« dne 30. června napsalo: »Zásadní stanoviskem naším vůči Sokolstvu proto je: uvědomělý sociální demokrat nemůže a nesmí býti členem

jednoty sokolské. Právě tak jako příslušenství ku straně sociálně demokratické odborové organizace, musí mu jeho socialistické přesvědčení diktovat vstup do »Dělnické tělocvičné jednoty« (sociálně demokratické).

Tedy nové osvědčení proti Sokolstvu. A přece sokolská obec nechce soc. demokratům ubližovati. Na kolenou prosí příslušníky rudého tábora, aby do ní vstupovali. Také Sokolové soc. dem. tělocvičným spolkům nenadávají, ale naopak nechají si od nich nespravedlivé potupy líbiti sami. Ale na katolíky se jde s jiným loktem. Netoliko že Sokolové stojí v předních řadách těch lidí, kteří usilují o vyloučení náboženství ze škol a kteří s velkým zápalem se účastní nejruznějších protikatolických štvanic, ale docela se snažili podetnouti kořeny naší nejnuitnější sebeobrany vyloučením členu katolických jednot. A při tom všem ještě zapovídají despoticky zakládání tělocvičných sdružení katolických. Jaká jest v tom svoboda, jestliže »Orlové« za svou »smělost« jsou vláčeni bahnem pepických nadávek, to nechť rozhodne každý nepředpojatý pozorovatel. Sokol, který dovede slabého uštvati, chová se k němu jako veliký despota a obratem ruky klekati před tím, jehož toporu se bojí, nedokazuje statečnost, ale zbabělost.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Cetná uznání od vlád, úřadů duchov. k dispozici

Národohospodářská hlídka.

Vylidňování venkova. Nedávno ličil ve Lvově společnost dr. Jan svob. pán Zessner-Spitenberg poměry obyvatelstva v Čechách a poukazyval na příliv do měst a úbytek na venkově. Přírůstek obyvatelstva, který byl v Čechách při posledním sčítání lidu zjištěn, omezuje se téměř na území velké Prahy a severočeské průmyslové okresy. Menší města vykazují nepatrný vzrůst obyvatelstva, čistě zemědělské okresy úbytek. Tento zjev uvádí svob. pán Zessner v příčině spojení s rozdělením půdy v Čechách. Třetina půdy, jež celá měří 5 milionů hektarů, náleží 400 majitelům, z nichž průměrně každý má přes 4000 ha. 60 procent půdy velkostatku připadá na les a zbytek polní půda, jest tak roztroušena, že jedině ve třech okresech jest větší než polní pozemky středních a menších majitelů. Velkostatek v Čechách svoji účastí na zemědělství neodpovídá svému rozsahu. Ale příčiny vylidňování venkova leží hlouběji. Poučivší v té věci jsou výsledky posledního sčítání provozování živností v Německu, srovnáme-li je s výsledky sčítání před 12 lety. Dle toho klesl počet zemědělských podniků ze 2,52 na 2,45 mil., tedy o 2,7 proc., počet čeledínů klesl z 1,068.000 na 708.000, tedy o 34 procent, počet děveček ze 651.000 na 625.000, tedy o 4 procenta. Počet nádenníků a dělníků dohromady klesl z 1.800.000 na 1.600.000. Nádeníky rozumíme ony pomocné síly, které mimo své zaměstnání na cizím pozemku obdělávají ještě své nebo najaté pole. Také počet těch se o 124.000, t. j. o 32 procent zmenšil. Při počtu dělníků, který vykazuje přírůstek 135.000 čili 9 procent, nutno mít na paměti, že v tom jsou zahrnuti cizozemští cestující dělníci. Počet dělnictva domácího vlastně tedy klesl. Patrný vzrůst pozorovati lze toliko u příslušníků majitelů, v hospodářství činných téměř o 2 mil., t. j. o 104 procenta. Z toho připadá však 1.800.000 čili 178 procent na ženy a dívky, kdežto na muže pouze 170.000 čili 19 procent. Je zde patrná tendence kapitalismu nahraditi malé živnosti velkými. Vidno tak z úbytku majitelů půdy o 2,7 procenta. Tato tendence působí také na vylidňování venkova.

Zvláště charakteristický jest úbytek dělníků. Lze pozorovati, že nejvíce stěhují se do města lidé, jimž na obdělávané půdě nezáleží. Ale i ženatí nádeníci dají se těžko udržeti a týž odpor k venkovu spatřujeme u mužských členů rodiny. Vliv na to má hlavně služba vojenská. Orba stává se zaměstnáním ženským jako četba románů. Tím vysvětluje se také nedostatek služebných žen a velké procento nezaměstnaných mužů ve městech. V Rakousku mají se věci ne příliš jinak, i stě ne lépe. Zde přistupují jiné příčiny, na př. cizinecký ruch v alpských zemích, který způsobuje, že mnoho mužů oddává se zaměstnání horských průvodců a vzdaluje se hospodářství. Ale i tam, kde není žádných přírodních krás ani žádného průmyslu, pozorujeme, že lidé odcházejí z venkova do měst. Zajímavé je, že žádný z nich nečiní tak z hospodářské nouze, ale z důvodů či-

stě osobních. Lidé neztěžují si na těžkost práce, ale na její dlouhé trvání a jednotvárnost. Lidé chtějí býti večer volni, chtějí se vyžít ve volnějších formách a proto spěchají do města. To jest poslední a jistě ne nejslabší příčina vylidňování venkova.

Němci a prodeje velkostatků. Německá národní rada jednala v poslední schůzi o tom, jak německá država je ohrožena nastávajícím prodejem celé řady velkostatků. Volksrat odhlasoval, že podá ústavověrnému velkostatkářstvu žádost, aby byla uspořádána společná poradní schůze o nutném způsobu ochrany proti čechisaci. Volksrat patrně se bude starati o to, aby mu byly prodeje velkostatků oznamovány, aby sám mohl opatřovati kupce.

Vyvlastňování půdy na Moravě. »Moravský Venkov« se léká nebezpečí, které hrozí rolnickým cukrovarům od vídeňských bank. Touží po tom, aby užšími spjetím akcií s půdou tomuto nebezpečí bylo čeleno. »Snaha kapitalistických cukrovarů, zabezpečiti si vlastní řepu, jest tak silná a provázena takovými výsledky, že stává se nebezpečnou nejen samostatnosti řepářů, ale také střednímu stavu. Dnes mají kapitalistické cukrovary na 65 tisíc hektarů půdy ve vlastní režii, z nichž skoro na 20.000 hektarech pěstuje se cukrovka, již sklídí se průměrně 5 milionů centů, tedy skoro celá pětina veškeré průměrné sklizně řepy na Moravě. Z těchto 65.000 hektarů vlastní cukrovary již na 10.000 ha, a výměra tato se skoro každým rokem zvětšuje, neboť cukrovary skupují veškerou vhodnou půdu, jež v jejich okolí přichází do prodeje. Panskou a ještě více selskou, z níž tvoří průmyslové latifundie, které sterými chápady rozšiřují své území.«

Katolický poštovní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“
v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty založen.

**Volebněstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si doporučit**
veškeré kostelní nádobu a
naciná a to: mo. krance, kalichy
cibáče, nádobky,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. **své vlastní výrobky**, předpisům
církvevím vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti doplatku
na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy nasláz na
ukásku franko bez záruky koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

**Shled veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z čistého
stříbra, tabuleček, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.**

Staré zlato, stříbro a dražebny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a císleour

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

**Raďte si psáti o vzorky
firmě**

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 186.

— Vývoz láného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní šátky vlnné i prací, dámské i panské
plátna, damasky, úhruy, ručníky **zofíry** na kořila,
— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

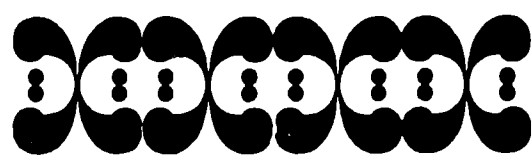
na levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho
pohledných vzorů. — Objednávky v ceně přes 20 Kč
lámě vyplaceno. 1 balík 40 gabytků vlnné roduzných
za 18 Kč.

Obdržíte to nejlepším! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze být bezpečně vložiti

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Inž. C.

Jana Kotrče

**prostředkovací
a realitní kance'ár**

**v Hradci Králové
proti kostelu Panny Marie**

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

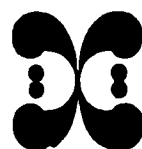
veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích
skládá přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

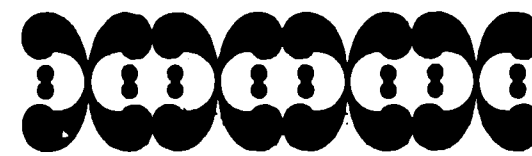
Kupuje

na svůj účet za hotové a

prodává

vlastní objekty

za výhodných platebních
podmínek.

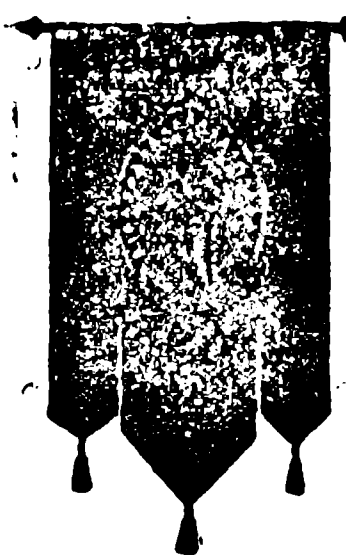
Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 138, odporučuje veleobch. duchovenstvu své
bezkonkurenční koláry
prací i celuloidové, náprsenky, bířety a veškeré prádlo spodní
vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jágrové prádlo!

Patentní náprsenky
bez háčků
Zakázky obratem
se vyřizují.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritakého chrámu
Páně.
Na ukásku zaslá
se vše franco.

Ohraničování pozemků,

plánky pro kupní smlouvy, veškeré
práce geometrovské,

drenáže, veškeré stavby vodní

inženýrská a geometrovská kancelář

inženýr

ALOIS HORA,

úřed. opráv. kulturní technik a civilní geometr,

Hradeo Králové,
náměstí 151,

dům p. Žaloudka, proti biskupské residenci.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyražděch)

doporučuje P. T. veleobch. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franco zaslou.

Breje a skřipoe,

též dle lékařských předpisů,
toplemiry, čaloboklety, lupy stl.
doporučuje

Karel Vacek,

závod optický, hodinářský a slatnický

v Hradci Král. blízko Adalbertina.

Správký rychle a levně.

Přijmu

nčedníka na klempířství

na tři roky se zaopatřením.

ANT. FIŠER,

klempíř

v Hradci Králové, Karlova tř.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 78.

Zařizování

elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
Tungsram,
Tantal.

Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Barevná kostelní okna

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství

v Třebouchovicích u Hradce Král.

Cenníky a rozpočty na požád. zdarma.

Veleobch. duchovním a patronátním úřadům!

Odberný závod pozlaccovačský

GAUDENC APPL,

LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů,
kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Rozpočty a nákrepy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Všem, kdož chystají se na cesty o
prázdninách, neb na euchar. sjezd do
Vídne, vše se doporuč.

Farář L. V. Hory „VADE MECUM“

jest co diaeteticko-ochranný přípravek
nepostrádatelný v každé rodině a ne-
ocenitelný pro každého, kdo cestuje
dále vlakem či lodí a střídá často pod-
nebí, stravu a vodu a tím stále v ne-
bezpečí jest, že orgány zažívací one-
mocní. Přípraven jest pouze z bylinek
a neobsahuje ničeho, než jen co prospívá.
Béře se denně několik lžiček dle potřeby.

Sta pochvalných uznání a díkůvzdání.

V lahvičkách po K 1.50, 3, 5 a 9 vedle
porta 45 hal. obdržeti lze proti předem
zaslanému obnosu u výroby dietet. lik.
přípravku „Vade mecum“ J. Hora,
v Dašicích (Čechy).

Vyrovnejte nedoplatky za
„Obnovu“ a „Časové úvahy“.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
obch. duchovenstva svědčí o poutivé ob-
sluze meho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Turisté!

Předplatte a všude žá-
dejte elegantně vypra-
vený a bohatě ilustro-
vaný turistický časopis

„Slovanský Turista“

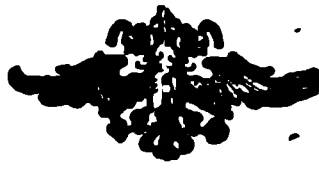
(IV. ročník).

Jediný pohled v tento turistický orgán učiní z Vás
trvalého jeho přítele. Celoroční předplatná K 6.—.

Slavným správám lázeňským, majitelům hotelů
a výletních restaurací, pp. dodavatelům potřeb
turistických a sportovních lze inserát ve „Slov.
Turistu“ se nejvýhodněji doporučit. Administrace
v Praze-Smíchov, Švarzenberkova třída 19.

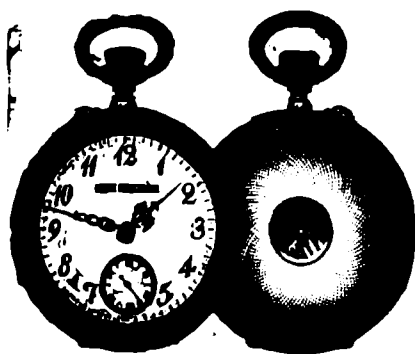
Zhotovuje oděvy dle
nejnovějších anglio.
a francouz. vzorů,

V. ROSA,

a. a. k. tovární sklad
HRADEC KRÁLOVÉ

• Tovární sklad •
jemných suken
• všeho druhu. •

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTŮČEK, Hradeo Králové,
Jiríkova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Nejlevnější ceny!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než v ústředí.

Jabl. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové,

v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za žitnostenským domem)

ku zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnější-
ho provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.

Vše přečistě, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidovány.

Mélní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny volice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákreby i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.

Sta odporučení a desátných umění po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

DRAŽBA

**v obecní zastavárně
Královéhradecké**

v čísle 230. (u semináře)

odbyvatí se bude v sobotu dne 20. čer-
vence, po případě v sobotu dne 27. čer-
vence 1912 vždy od 1/9. hod. ranní do
12. hod. pol. a od 2. do 6. hod. odpo.

NA ZÁSTAVY

pozůstávající z klenotů, hodiniek, řetízků
zlatých, stříbrných atd. rovněž i ze
šatstva, prádla a rozličných druhů látek,
obuvi, kol, šicích strojů, atd.,

kteří do konce května 1912 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy
lze nejdříve do čtvrtka před dražbou
buďto zúročit aneb vyplatit.

V pátek před dražbou se vůbec
neřáduje.

Ze správního odboru

obecní zastavárny Královéhradecké.

TRY v plech. lah. za 30 a 50 haléřů. Vůde k do- stání.

nejlepší cididlo na kovy.
Žádný přípravek vodový.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu

oken kostelních.

PRAHA — I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 39 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve p. n.
60 roků na Malém ná-
městí pod lezbím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, sloupky, osazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vážné závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodolatelná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Sáton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

slazení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá
nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

**Dvě prostranné
místnosti**

za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčím
zvláště dobře se hodící jsou ihned
k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHĚŘSKÝ,
o. a k. dvorní továrna nábytku v Hradci Krá.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepši jakosti
se nejlevněji.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, oltáře, mon-
stran., kadělnice atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. útav para-
mentů a devotional.
- BRNO. -

OBNOVA

Číslo 28.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 12. července 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda.

Svatí bratři Cyrill a Method, jejichž svátek v Čechách slavíme 14. července, přinesli národům slovanským jednotu křesťanské víry a lásky a spolu jednotu křesťanské osvěty.

Avšak jednotu křesťanů byla vášněmi lid-skými roztržena a v roztržku uvedeni byli i národové slovanští.

Vidíme, že národ, který dal církvi liturgický jazyk v první době jejího trvání, a který dal církvi také znamenité svátce a učitele církevní, jest odtržen od principu jednoty, od skály Petrovy, od apoštolské stolice římské, a vidíme též, že spolu s sebou odtrhl většinu Slovanstva od skály Petrovy. A to jest proti duchu sv. Cyrilla a Methoda, kteří do Říma šli hájit svého učení.

Národy slovanské kulturně sblížiti a je v pravé víře sjednotiti, to bylo životním úkolem sv. Cyrilla a Methoda, a to je obsahem idey cyrilomethodějské. Náboženskou stránku této idey provádí Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda.

Jest to spolek pobožný a missijní. Zaveden jest v obou diecésích moravských a v rakouské části diecése vratislavské, čímž se dostal k Polákům. Potom se rozšířil k Slovincům, dále k Charvatům a posléze ku katolickým Bulharům. V Čechách bohužel zaveden jest dosud jen na málo místech, ačkoliv na katolickém všeobecném českoslovanském sjezdu v Praze byl s nadšením přijat návrh, aby se Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda zavedl ve všech farnostech české národnosti.

Účel Apoštolátu jest (dle § 1. stanovy), rozšiřovati, hájiti a zvelebovati katolickou víru mezi Slovany, a podnikati a podporovati všechno, co by k tomu konci prospěšným se vidělo. Toho účelu se dosahuje dvoji činností: vnější a vnitřní.

Vnější činnost záleží v podpoře katolických missií u národů slovanských. Český národ sebere ročně asi 30.000 K na missie mezi černochoy africkými. Zajištěn dobrý to skutek. Ale ještě lepší skutek by byl, kdyby aspoň tolik sebral také na missie mezi Slovany, poněvadž spořádaná láska křesťanská vyžaduje, abychom bratry více milovali nežli cizí.

Vnitřní činnost Apoštolátu záleží v podpoře podniků, které slouží k náboženskému povznesení vlastního národa. Na Moravě provádí se tato činnost pořádáním duchovních cvičení na Velehradě a jinde pro rozličné stavy. Dále pořádá Apoštolát duchovní přednášky na různých místech, slavnostní schůze na Velehradě, diecéšní schůze na vhodných místech v diecésích. Poskytuje také dle možnosti podpory na chrámy a školy, bohoslužebná roucha a náčiní a na jiné dobré účely.

Obojí tuto činnost vnitřní i vnější, která by sloužila i vlastnímu národu i druhým národům slovanským, spojuje Apoštolát s těmito podniky: Pořádá světově známé unionistické sjezdy na Velehradě, t. j. sjezdy přátel sjednocení všech národů slovanských v jedné církvi, přátel sjednocení církve východní se západní. Témuž cíli sloužil s podporou Apoštolátu vydávaný theologický časopis »Slavorum litterae theologicae«, jenž nyní vychází jako samostatný časopis pod názvem »Acta academiae velehradensis.« Akademie velehradská, učená společnost, jejíž účelem jest pěstovati a podporovati vědecké studium o církvi východní (řecko-slovanské), jest také ovocem Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda.

Pro lid vydává Apoštolát časopis stejně pojmenovaný »Apoštolát svatého Cyrilla a Methoda«, obrázkový měsíčník, jenž vychází v Kroměříži a stojí i s poštovným 1 K 50 h ročně. Přináší zajímavé zprávy z katolických missií mezi Slovany a zprávy o náboženském životě všech Slovanů.

Povinnosti členů Apoštolátu jest (dle § 3. stanovy) modliti se denně jednou »Otčenáš« a »Zdravas« s prosbou: »Svatá Panno Maria, svatí Cyrille a Methode, orodujte za nás«, a věnovati aspoň 2 h měsíčně čili 24 h ročně na účely Apoštolátu. Členové kněží jsou povinni odsloužiti jednu mši svatou ročně za živé i zemřelé členy (dle téhož § 3. stanovy).

Výhody členů jsou mnohé.

Český národ by zvláště měl mezi všemi slovanskými národy nejvíce Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda zaváděti z vděčnosti k sv. svým věrozvěstům. Oni českému národu na prvním místě život svůj a práce své věnovali. A právě v Čechách měl by se zaváděti Apoštolát, neboť v jistém ohledu jsou sv. Cyrill a Method většími dobrodinci Čechů, než Moravanů a Slováků. Čechům pokřtil sv. Method prvního knížete křesťanského, Čechům dal první svátci sv. Ludmily.

Také letošní eucharistický rok v Rakousku měl by rakouské Slovany a hlavně český národ k tomu nadchnouti, aby Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda zaváděli. V církvi východní až na malé výjimky jest úcta k Velebné Svátosti velmi zanedbána, kdežto u sjednocených křesťanů východního obřadu naopak velice živá. Mezi Rusíny jsou celé obce, kde všichni farníci denně přistupují k sv. přijímání. Nám katolíkům, kteří pořádáme eucharistické sjezdy, má zajisté na tom záležeti, aby se zvelebila úcta k Velebné Svátosti nejen u nás katolíků západního obřadu, nýbrž také u oněch milionů příslušníků církve východní, zvláště u milionů s námi Čechy pokrevných Slovanů. Právě Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda to je, který o sjednocení těchto bratří odloučených se stará.

Zvláště naše diecése Královéhradecká měla by to považovati za svou čestnou povinnost, aby zřizovala odbory Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda, aby mohla první z diecése českých zříditi odbor diecéšní. Vždyť máme v naší diecési význačné stopy činnosti sv. bratří. Naše diecése má za patrona sv. Klimenta papeže, mlučedníka, jehož jméno tak úzce spojeno jest se životem sv. našich věrozvěstů. Je to snadno, poněvadž v »Ordinariátním Listě« roku 1908 č. 5. str. 55 byl Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda kněžstvu již doporučen. Stačí tedy, když se několik členů přihlásí, oznámí nejdr. bisk. Ordinariátu našemu a ústřednímu výboru na Velehradě, že se odbor zřídil. Jakmile budou aspoň tři odbory místní, možno ihned zříditi odbor diecéšní. V Mladých Břích jest zřízen odbor od roku 1910. Kde je odbor diecéšní zřízen, tam po odečtení výloh odevzdá se polovice příspěvků hlavnímu výboru, a druhá polovice se ponechá na účely diecéšní (§ 11. c. stanovy). Hlavní výbor odešle příspěvky Svaté Stoli (§ 10 c. stanovy), která je obrací na missie mezi Slovany, nyní hlavně na Balkáně.

I v naší diecési bychom dobře upotřebili příspěvků Apoštolátu. Kdo máme zavedenou jednotu ustavičného klanění, víme, že ústřední výbor si stěžuje, že nemůže vyhověti každé žádosti za podporu kostelů bohoslužebnými rouchy, nádobami a jinými potřebami. Kde by nemohla pomoci Jednota, mohl by pomoci Apoštolát. Mnohý farář se vymlouvá, že nemůže dáti konati lidové missie, poněvadž nemá na výlohy s tím spojené, má chudou faru. Apoštolát by mu pomohl. Exercicie stavů jednotlivých osvědčily se na Moravě, osvědčily by se jistě také v Čechách. Apoštolát je pořádá. A nač zvláště upozorňuji, jest, že by byly velice žádoucí sjezdy, kursy a školy ku povznesení církevního zpěvu a církevního umění vůbec. To vše bychom mohli podnikati, kdybychom měli v každé farnosti zavedený Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda.

Bylo by velice dobře, kdyby na svátek sv. Cyrilla a Methoda se u nás kázalo o Apoštolátě.

Kéž k poznání a k zavedení Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda v naší diecési a v Čechách vůbec přispěje také tento článek. — Olibert Cyrill Method Křikava, ř. k. prem., farář.

Volné listy.

Bráři. Ministrův Brářovo poskytuje důležité poučení naší české politické výchově. Brář nebyl povolán do kabinetu jako aktivní politik, nýbrž jako národohospodářský odborník. Ovšem býval i on za dob staročeských ostře vyhraněným straníkem politickým, ale barva tohoto praporu přestala páchati do očí od toho času, kdy v Čechách bylo všudy již jisto, že staročeská strana byla úplně smetena těmi, kteří chtěli dobýti českého státního práva. Práva toho jsme se nedodělali, a

když radikální čela prvních mladočeských politiků o vídeňské zdi se otloukla a když se dostavilo se zkušeností a zklamáním nadějí poznání, že něco jiného jest psáti noviny a nadšeně řečniti na schůzích a zase něco jiného že jest zpsáti s tvrdými skutečnostmi, vkrádalo se pomalu v mysl rozumnějších politiků mladočeských přesvědčení o křivdě, která staročechům byla učiněna. A zatím co po nových nezdarech mladočeských útoků na německé a vládní hradby povstávaly nové radikální a statoprávní strany, prozíraví duchové v Čechách buď přímo, nebo zaobaleně vyznávali, že Riegrova zásada o drobtech musí se praktikovati znova.

Posléze došlo také na Bráfa, jenž původního politického přesvědčení nezměnil, ale také se jím nikde neexponoval, protože nebylo již prostředů staročeských stran. Protože však politický postup rozumných vůdců mladočeských pod jinými jmény, danými okolnostmi dne, shodoval se vlastně s názory druhdy i Brářem hlásanými, možno říci, že Brář vstoupil do ministerstva sice jako odborník, ale doprovázený svou politickou činností, která docházela potvrzení a dokladů v živé přítomnosti.

Hlavní význam povolání Brářova vidíme však nicméně v jeho zdatném odbornictví. Ministerství Brářovo bylo protestem proti dosavadnímu mínění, v Čechách tak rozšířenému, že na děláni politiky a zákonu postačí několik hesel, chvilkové nadšení a dobrá vyřídilka.

Když r. 1848 naši politikové vstoupili do politického života, byli radikálními liberály. Šlo jim o vybojování ústavy, jejich radikálním ideálem hovořili. Když po r. 1860 vstoupili znova na politické kolbiště, ideál jejich přijal povahu boje státoprávního. vedle něhož úkoly zákonodárné měly váhu jen podřízenou. Těžiště úkolu politikova spatřovalo tedy hlavně v otázkách týkajících se ústavy a tedy v parlamentních řečech. Protože ve správě veřejné lidí českých nebylo, jiného působíště, nežli parlamentní tribuna, politikové naši neměli. Tím vznikl ideál činnosti poslanecké, ideál řečnický, a podle toho posuzovala se způsobilost k politice. Jest s dostatek známo, že nesprávné toto mínění bylo podporováno i novinami. Zkušenosti a životem liché toto mínění bylo však u myslících lidí opraveno. Dnes již dobře víme, že vedle řečnictví jest potřeba mnoho odborného vědění, k čemuž musí přistupovati i osobní vlastnosti a schopnosti: poznávati lidi, udržovati s nimi styky, vykonávati na ně vliv, obzírati, chápati a pronikati situaci.

Ovšem veliká část českého obecnstva tone posud ve starých předsudcích, podporována jsouc v tom nesvědčitými demagogy, pro něž dobrá huba jest jedinou výzbrojí politickou, ale lepší část českých lidí vidí již dále a jest si přáti, a o to pracovati, aby správné mínění razilo si vítěznou cestu.

A Brář jako ministr byl výmluvným dukazem toho, jakých lidí v politických našich zápasech na předních místech potřebujeme, Brář jako ministr byl protestem proti politice žvanili.

Evropská obloha. Válka italsko-turecká vleče se do nekonečna, a bylo by se jí proč smáti, kdyby v ní nebyli pobíjeni lidé a kdyby tedy rozpory mezi oběma státy nebyly řešeny pro člověka způsobem nejhroznějším. Nám vzdáleným bojiště, kde umírají a jsou mrzačeni lidé, zdá se válka tato neškodnou jakousi hrou, ale nicméně oběti lidských životů sesilují dojem zeslabený vzdáleností. Kromě životů lidských padají na váhu veliké ztráty národohospodářské, jichž bolestně pociťuje nejen Itálie, ale také Turecko, jehož finance, před tím již hodně zbědované, ocitají se ve vážné krizi.

Itálie, která počala válku s takovou nerozvážností, ocitla se v úzkých, nemohouc uspěti rozhodnutí zbraněmi a zabráním ostrova v Egejském moři, míní nyní Turecko pohnouti k míru tím, že ničí jeho obchod. Že Itálie pokouší se o rozřešení sporu a skoncování války pokusy diplomatickými, jest mimo všechnu pochybnost. Veřejně o důležitých rozmluvách diplomatických ovšem nečeje se určitých zvěstí, ale rozličné příznaky dávají na jevo, že se v zákulisí pracuje.

Práce začala již cestou Černohorského krále do Ruska, a až zájezd tento novinami vykládán byl jako návštěva přichylnosti a bratrského přátelství, přece soudný pozorovatel nemohl cestu vykládati jinak, než jako hledání pomoci pro krále Italského, jehož dynastická situace prohranou válkou mnoho by utrpěla v zemi, kdež revoluční duch jest na postupu, jsa živěn agitacemi zednářskými. Prozíravým státníkům — a doufáme, že evropští panovníci je mají — nemůže býti tajemstvím, že dnes více než kdy jindy ruší ti pokrokáři a volnomyšlenkáři svorně a v dorozumění se zednářsko-židovským štábem pracují o takovou náladu lidovou, aby prohranou válku vždy odpýkával panovník. Vzpomeňme války prusko-francouzské r. 1870, kdy Napoleon byl vyhnán a prohlášena republika. Napoleon sám byl jen nástrojem a zapletl se do války našeptáváním lidí, kteří pomýšleli na odstranění dynastie. Bismark pro zájem dynastický sice těžce nesl, že za vítězství jeho následovalo smetení Napoleona s trůnu, ale jsa duchem prohlédavým a znatelem francouzské povahy, předvídal, že Francie jako republika se oslabí a že nebude sousedem nebezpečným. A kdyby dnes Německo a Francie bojem se utkaly, byla by porážka republiky ještě hroznější.

Uvedme si na paměť válku rusko-japonskou a uvědomíme si, že proti carovi pronášeny podobné výtky, jako tehdy proti Napoleonovi. Že nedostavily tytéž následky katastrofy dynastické, jsou příčiny v tom, že pro rozsáhlost říše živly zednářsko-židovské a revoluční nebyly tak soustředěné, vojsko po většině bylo spolehlivé, generálové a ministři kromě Witta carovi věrni. Míti však náležitou sílu, revoluční živly byly by s dynastií zatočili velmi zkrátka, byli by prohlásili republiku a tím zničili slovanskou říši. V ony kritické chvíle pomáhali ruským revolucionářům peníze socialisté, jak Bebel prozradil a mravně posílána jim byla posila proti baťuškovu Mikulášovi vytrvalým štváním v evropském tisku, kteréhož koncertu měrou nemalou zúčastnili se naši ulízaní i neulízaní Masarykovi pokrokáři, jejichž skryvané karty dnes kde komu jsou jasny.

Jakým záštitám protipanovnickým plane na př. »Čas«, vyšlo nedávno na jevo psaním jeho o krvežíznivém tyranu na ruském trůně. Doma ovšem list Masarykův tváří se býti loyálním, jako na příklad socialisté, kteří dovedou se obléci v roucho beránčí a jíti do dvorního hradu k císaři, doma list Masarykův otiskne třeba i »Besedu« oplývající lichocením císaři, ale duch jeho, protože žádný list dnes pravých záměrů nedovede dlouho utajovati, tihne k společným cílům zednářsko-židovským.

Zkrátka a dobře řečeno, nemyslivci vrstvy revolucionářské jsou tak vedeny, aby držely jako pevnou pravdu, že veškerá bída pochází z principu monarchického a že každé pohromy vinen jest panovník. »Republika přinesla by blaho hmotné a duševní.« Že tato mínění jsou již dávno nepravdivá a že na nich již houby rostou, nedovolují věřiti pitvorně opotřebované fráse o pokroku a demokratisaci společnosti a státu.

Co vězí za obzorem? Zajisté i z těchto důvodův a úvah zjel si černohorský panovník do Ruska, aby přimlouval se za svého zetě, krále Italského. Snad podobně smýšlejí i prozíraví panovníci, jichž nemůže býti tajno, mají-li upřímné rádce, že Italie pro režim dynastický jest půdou dosti bezpečnou a že na válečný nezdar revoluční tygrové žádostivě čekají. K tomu všemu přistupují vzájemná hospodářská soutěž, zárlivé politické vlivy, ožehavá otázka Balkánská a konec konců problém Dardanelský, u něhož vytrvale na stráž stojí Rusko, které dříve nebo později ve svůj prospěch chce míti věc rozhodnutou. Jest jisto, že Rusko nedávno zaklepal na keř, ale nepochodilo. Zdá se, že se tak stalo vlivem Anglie, která by ráda měla říši carovu v alianci a nastavovala ji proti Německu, ale sama nechce ze sféry svého vlivu a moci ustoupiti ani o plď. O vychladlých stycích rusko-anglických proskakují již pověsti a svědčí o tom také ta okolnost, že uvolňující se nitky o překot snaží se s Ruskem navazovati pouze Francie, kdežto angličtí státníci se zahálili ve výmluvné mlčení. Ostatně Rusko snad má tak schopné státníky a vyslance, aby poznávali, že spojenectví s francouzskou armádou není mnoho povzbuzující, kterouž skutečnost nezakryje ani francouzská mnohomluvnost a domýšlivé pobídkávání šavličkou.

Příznačnou pro vážnost mezinárodní situace jest také návštěva Černohorského hosudara ve Vídni, kamž zjel si i král Bulharský, jenž po té namířil hned do Berlína. Nelze mysliti, že Černohorský panovník jel do Vídne bez srozumění s Ruskem. Vezme-li se pak v úvahu nedávné setkání císaře Německého s carem a veřejně osvědčované přátelství Ruska k Itálii, vtrá se sama sebou otázka, nepřetřásá-li se již možnost dělení Turecka, jehož existence nyní závisí na nespokojených Albáncích a na větší nebo menší chuti slovanských států Balkánských. Kdyby se bouře rozpoutala, záleželo by mnoho na tom, jak by se

dohodly nebo nedohodly Rusko s Rakouskem.

Schůzka císaře Viléma s carem Německým a Turky nemálo znepokojuje, neboť vědí, že všechny ty návštěvy a dohovory týkají se války a že se uvažuje o všech možnostech, z nichž většina svědčila by proti půlměsíkové říši. Starostl tureckých ovšem neumenšil také sjezd zmocněnců ostrovu, Italy obsazených. Zástupci celému světu rázně prohlásili: »Sjezd projevuje italskému bratrskému národu neomezený dík za osvobození z nesnesitelného jha Ottomanů, tlumočí pevně odhodlání obyvatelstva těchto křesťanských ostrovů přinést veškeré oběti, aby se nevrátilo již do tyranství tureckého, prohlásuje stáleté národní přání ostrovanů, že chtějí se spojit s řeckou mateřskou zemí a stanovi úplnou autonomii osvobozených ostrovů.« Řeč tato jest pro Turky trhavá a drsná, neboť i jiní národové pod jhem jejich mají stáletá svá národní přání.

Prohlášení ostrovanů jest pěkná věc, ale, mluvce o nesnesitelném tureckém jhu a tyranství, dopustili se veliké chyby tím, že neporadili se s tak důležitým mezinárodním ochrancem Musulmanů, Macharem, jenž napsal půlměsícovým vladařům vysvědčení o zdatnosti a lidskosti, nemůže býti ponecháván jen tak mimo politická rozhodnutí. Bylo by tedy radno, aby ubozí ostrované, neměli je stihnouti hněv syna Heliova, vypravili k němu do Vídne prosebnou deputaci. Při tom s dobrou by se potázali, kdyby si opatřili nějakou židovskou protekci, neboť navrhnutí deputaci může býti šťastným losem jediného člověka a jíti v takové deputaci jest losem nemnoho vyvolených.

Ale i přes tuto humornou vložku, jež se nám maní přilepila do péra, situace jest vážná zachmuřující se množstvím protilehlých zájmův, a žádný lidský jazyk nemůže dnes pověděti, jak se válka turecko-italská skoncuje a co vězí za dostupným nám politickým obzorem.

Jakub Rousseau. Jest pozoruhodno, že v době, která se chlubí jasným pronikáním věcí a soudností, oslava velikého spisovatele francouzského děje se více ve znamení obvyklých frází, než vystižením pravdy. Říká se, že vzdálený pozorovatel správněji oceňuje zjevy minulé, protože není již v prostředí událostí a není jimi zaujat a pohlcován. Zásada tato však často jest u mnohých lidí svátečním šatem, ze kterého se vysvětlí, jakmile slavnostní nálada minula a jakmile není potřebí již házet pěknými slovy.

A Rousseau přece byl člověkem, který za svých let vyrýval mohutnou brázdu v tehdejší životě a který zanechal mnohé myšlenky důležité jmenovitě proto, že jejich význam a působení posavad pozorujeme a cítíme. U našich novodobých velebitelů Rousseaua upozorňujeme obzvláště na tu jejich ostýchavost, se kterou jen letmo zmiňují se o odpovědi jeho na otázku Akademie v Dijoně, zda »pokrok vědy a umění přispěl k vytržení nebo úpadku mravů.« Rousseau, jak známo, napsal odpověď svou mistrně a snesl doklady, že umění a vědy mravnosti lidské ublížily.

Odpovědi této prostřední duchové naší doby ovšem nemohou potřebovati, protože věcným rozbořením jejím vyšlo by na jevo, že ti, kteří jiným vytrvale vytýkají pověry, sami mají jich až nad hlavu. Obzvláště o této odpovědi musí mlčeti obchodníci volnomyšlenkářští, kteří z frází o umění a vědě duševně a snad i tělesně žijí a kteří stále plnými ústy slibují, že zbudují mravouku bez základů náboženských a že podezřívkou jejich mravních zásad budou umění a věda. Ovšem tážeme-li se těchto budovatelův a zedníků, kde ta jejich nová mravnost jest, neodpovědí ani slovem, a melou dál svou oblíbenou písničku o člověku budoucnosti, o kterém možno právě proto mnoho pleskati, protože budoucnost jest neviditelná. Ale v palčivých potřebách dne dokazovati svoji dovednost tajemnou a neznámou budoucností, jest počínati si jako onen směšný velikán, který tázan jsa po svém umění, odpověděl, že složil klavírní kusy, kterých posud sice nikdo nehraje, ale které snad jednou potomci budou hráti.

Na tomto upozornění přestáváme, neboť Rousseau volným myšlenkářům odpověděl dříve, než se narodili, jako by již byl tehdy předvídal, že budou na světě lidé, ze kterých pravdivého a moudrého slova nedobudeš, byť bys je třeba nožem rozkrájoval.

Kromě odpovědi Akademii Dijonské napsal Rousseau »Společenskou smlouvu«, jež sama o sobě jest důmyslnou spekulací, o kterou si mohou myslitelé brousiti rozum, ale která natropila hrozných zmatků v činitelích francouzské revoluce. Ze spisu tohoto vybírali duševní stravu revoluční řečníci a vážili odtud theorie, dle kterých měli budovati novou francouzskou společnost. Bludnosti počínání tehdejších lidí může se snad rovnati zaostalost nynějších Marxistů, kteří si myslí, že jejich fantastická představa o bud. soc. společnosti stane se skutečností. Bylo také velikým překvapením pro nás, když vědecký a pozitivní »Čas« nedávno v přelozie své tvrdil, že »Společenská

smlouva« Rousseauova bláhodárně působila na velkou francouzskou revoluci. To mohou tvrditi ovšem jen lidé, kteří znají nějaké znamenitých mužů, jejichž slovnostní měří všechnu společenstevní poměry a jejichž ustálenými formami avazují všechnu hloubku a výši životního proudění.

Zenální Carlyle. Mluví o revoluci francouzské, na mnohých místech, jež svou protýká jemnými vtipy a sarkasmy na ty, kdož domnívali se, že pořízají vzorový a svobodný stát dle evangelia Rousseauova a křesťanským lidem tímto svědění, zatáhli revoluci křivolaké a krvavé cesty. V jedné kapitole svého díla Carlyle na příklad praví: »Vidělo někdy slunce takový přísahající národ? Poštípala jej nějaká přísahová tarantule? Ne, ale jsou to lidé a Francouzi; mají Naděti, a co jest zvláštního, mají i Víru, byť jen v evangelium dle Jeana Jacquesa. Ó, bratři, dejž nebe, aby tomu bylo tak, jak myslíte a jak jste přísahali. Ale jsou přece milenců, které, nechť si byly opravdovými jako láska sama, nemohou býti sblíženy, nemluví ani o přísahách hráčů v kostky, rovněž známých to lidem. Až tam přivedla to ve věčicích srdcích »Společenská smlouva«. Člověk, jak se správně říká, žije věrou, každé pokolení má více méně svou víru a posmívá se — velice nemoudře — víře svých předchůdců. Připustíme ovšem, že tato víra ve »Společenskou smlouvu« jest jednou z nejpodivnějších, že nezrozená pokolení mohou zcela moudře, ne-li se jí smáti, tedy s podivem hleděti na ni a zbožně o ní přemítati. Neboť žel, co jest to Contrat (Smlouva)? Kdyby byli všichni lidé takoví, že by je dovedla vázati mluvená nebo odpřísáhnutá smlouva, byli by všichni lidé pravými lidmi, a vlády by byly zbytečností. Ne to, co jsme si ty a já slíbili, ale co nám zvážení našich sil dovolí navzájem pro sebe vykonati: to je věc, na kterou můžeme spoléhati v tak hříšném světě, jakým jest náš. Platí to předem o národu a panovníkovi, kteří si navzájem něco slibují; tak jakoby celý národ, měnící se pokolení od pokolení, ba hodinu od hodiny, mohl kdy jakýmkoli způsobem přiveden býti k tomu, aby mluvil nebo slíboval, a k tomu ještě takové věci jako: My, buďtež nám svědkem nebesa, stále se měnící Milionové, chceme dovoliti tobě, proměnlivý Jedinče, abys nás nutil nebo námi vládl. Svět viděl snad málo věr, podobné této. Tak nicméně si tehdy svět věci vykládal. Kdyby si jich byl tak nevykládal, jak rozdílny by byly bývaly jeho naděje, pokusy a výsledky! Avšak tak a nejinak chtěly vyšší mocnosti, aby tomu bylo. Svoboda sociální smlouvou, takové bylo evangelium této doby.«

A na mnohých jiných místech svého díla Carlyle jemně a s úsměvem odsuzuje romantičnost revolucionářů, kteří chtěli společnost přestavěti dle Rousseauovy »Společenské smlouvy.« Tolik uvedli jsme na poučenou těm lidem u nás, kteří hlásají blud, jakoby »Společenská smlouva« byla uvedla zdravé a užitečné myšlenky v revoluci francouzskou.

Ve filosofii snažil se Rousseau potlačit tajemství, neboť držel zásadu: věc jest jasná, když se nevysvětluje. Bojím se, že ji zatemním, budu-li ji rozváděti. Něco podobného prohlásil Masaryk o vyučování náboženství: nevysvětluje náboženských článkův a zásad, tím věci jen škodíte. A hejma pokrokařských špačků se toho hned chytla a již v novinách a na schůzích se vytkovalo, že klerikálové náboženství poškozují sami, protože je vysvětlují a brání. Není potřebí, abychom naivnost tohoto tvrzení dokazovali. Od jakživa dokazovaly se i věci nejjasnější, přednášející profesor a učící učitel po většině učebnou látku vysvětluji a, jestli potřebí, i obhajují.

Rousseau myslil, že člověk zná poslední slovo o věcech a odmítal tedy vše, co ho přerůstalo a opovrhl vším, čeho nepojímal. Boha, člověka a přírodu natahuje na lože Prokrustovo. Když učinil Boha tak malým, člověka a přírodu tak nepatrnými, že nic z toho všeho nenaplní ho již údivem, odpočívá a pochvaluje si, aniž spatřuje ve své duši obrodu, kterou připouští a které se podivuje. Proto Rousseau ve filosofii neproslovil nic směřodatného, leda přelétavé a snad zajímavé nápady. Literární umělecká díla jeho ovšem jsou již cennější, a mluví z nich nadaný sice, ale neustálým nepokojem zmítaný duch. Ve vychovatelství vyslovil dosti dobrých věcí, ale v praksi nekonal, co učením hlásal. Známoť, že všechny nemanželské dítky své dával do nalezince a nepokoušel se ani v nejmenším, aby vychovatelské zásady vrobouval na členy své rodiny. Chyběla mu k tomu pevná a dobrá vůle a překážela línost a záliba v pohodlí, ke kterýmž vlastnostem ve svých »Vyznáních« sám se přiznává. Může se to nazvati přirozenou slabostí, nebo kazem povahy?

Budiž jak budiž, Rousseau na každý způsob byl člověkem vysoce nadaným a geniem svým vynutil si místo v kulturních dějinách, které nemohou kolem zjevu takových jít mlčky. Čeho však v rozpravách o něm pohřbujeme, jest věcné

Libštát. Dne 30. června v neděli slavila Katolická Jednota v Libštátě desítileté jubileum svého trvání. Vše bylo uchystáno a připraveno k uvítání okolních jednot, rozšířena hudba spolková řízením p. Lukše z Lomnice n. Pop. zahrála již budíček, náhle z rána zamračilo se nebe a bouře jako na zavolanou. Mnozí vzdávali se již naděje. Bouře však se utišila a — Katolická Jednota z Jilemnice, nebojíc se bouře, se četně s praporem dostavila. Kromě této jednoty i hosté z Nové Vsi, z Lomnice n. Pop. a ze Semil. O 10. hod. promluvil p. předseda několik slov na uvítanou, nato hosté a libštátská jednota se seřadili, aby za zvuků spolku hudby odebrali se do kostela na kázání, které měl vsdp. ThDr. Frant. Šulc, professor a kanovník z Hradce Králové. Vsdp. řečník mluvil na slova sv. Petra: »Krista posvěcujte ve srdcích svých!«. Na počátku zmínil se krátkými slovy o těžkých začátcích jednoty zdejší, o obětavosti, s jakou postavila spolkový dům. Věnoval krátkou vzpomínku veležasloužilému členu jednoty zesnulému dp. Ludvíku Kuglerovi, na jehož popud postaven zdejší katolický dům. Nabádal přítomné členy jednoty, aby druhé desítiletí začali opět svorně, nadšeně, s láskou k svaté společné věci jako první. Vsdp. řečník přiblížil se k svému tématu a uvedl tři hlavní důvody, proč máme Krista posvěcovati ve svých srdcích. První, protože jest Bohem, za druhé, protože jest našim Vykupitelem a konečně, protože obzvláště v dnešní době jest urážen slovem i tiskem více než kdy jindy. Zmínil se o urážkách, které napsal básník, nazývaný nejlepším synem našeho národa a pravil, že týž básník si velice odporuje: Na jedné straně svých spisů užívá těch nejhrubších slov o Kristu, a na druhé praví, že Kristus jest osobou mytickou. Když tedy Kristus jest osobou, která nikdy nebyla, proč mu tak ďábelsky nadává a spílá? Hluboce proclitěná a nadšená řeč vsdp. řečníka byla přijata jistě s nadšením a předvezetím pro Krista a jeho víru tím nadšeněji bojovati. — Po zpívané mši svaté, kterou sloužil vsdp. Vojtěch Kratochvíl, král ve Vidochově, odebral se průvod do spolku. domu k společnému obědu. — Odpoledne ve 3 hodiny obdávána veřejná schůze, na níž promluvil Vlastimil Jelinek, učitel a redaktor z Břevnova u Prahy. Předsedou schůze zvolen dp. Jos. Michálek, kaplan z Jilemnice, místopředsedou p. Ignác Ježek z Lomnice, zapisovatelem p. Florián Štýc z Jilemnice. Pan řečník promluvil jako odborník ve věcech učitelských o moderním heslu »Náboženství ven ze škol!«. Pádnými důvody dokazoval, že jen nábožensko-mravní výchova vede k určitému cíli a může vychovati člověka řádného a svědomitého. Na našich spolicích jest, aby slovem a skutkem hájili tuto nábožensko-mravní výchovu ve škole. Pracujeme i v tomto směru na základě hesla nezapomenutelného biskupa Bryncha: »Milujme se nedejme se!«. — Přednáška věcná, probírající otázku náboženské výchovy ze všech hledisek byla přijata bouřlivým potleskem. Nato rozproudila se v zahrádě spolk. domu čilá zábava, která na večer korunována byla věnečkem. O zdar odpolední zábavy přičinila se jak hudba, která řízením p. Lukše provedla jednotlivá čísla znamenitě, tak i páni, dámy i slečny z naší jednoty, které pracovaly s mravenčí pilí v bufetu, v loterii atd., za což jim budíček vzdán upřímný dík. Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Svátek na kněžství. Jeho Excellence nejvyššího biskupa dr. Josefa Doubravu posvětil 14. července t. r. tyto jáhny na kněze: Josefa Drbohlava, Jana Havelku, Jaroslava Kalhouse, Josefa Krejsu, Jaroslava Mihušku, Františka S. Mimru, Františka Xav. Mimru, Tomáše Motálka, Františka Peterku, Vladimíra Spannagla, Františka Šipa, Josefa Šorma, Otokara Tichého, Josefa Trebala, Antonína Tvrďáka, Josefa Ulricha, Antonína Vrtičku.

Městská rada učinila dne 8. července 1912 tato usnesení: Zpráva p. K. Sklenáře o zasedání dvou krámových v domě čp. 242 byla vzata na vědomí. — Uděleno bylo povolení k užívání dvou kolen, postavených na dvoře továrním p. dru. Rich. Aningrovi. — Předměty, vystavené na severočeské výstavě v Mladé Boleslavi, pojistí se proti škodám z ohně a krádeží vloupáním dle výstavního řádu prostřednictvím výstavního výboru na obnos 10.000 K. — Technické kanceláři se uloží, by předložila návrh na opatření nádob při stolanech pitné vody, vhodných pro napájení psův. — Policejní úřad se vyzve, by přísně dohlížel na zachovávání zdravotně policejních předpisů o prodeji mléka. — Objednán byl 1 bagr s pohonem benzinovým u fy. Hollmann, Jindra a spol. — Důvzdání Spolku českých inženýrů a architektů pro markrabství Moravské, který uspořádal dne 22. a 23. m. m. exkursi do Hradce Králové, bylo vzato na vědomí.

Schůze okresního zastupitelstva, která konati se bude dne 15. července 1912 o 9. hod. dopol. v zasedací síni okresního zastupitelstva, vyžaduje mimo jiné tento program: Žádost zemského výboru král. Českého o poskytnutí příspěvku na úhradu nákladu spojeného s regulací řeky Orlice v okrese královéhradeckém. — Žádost II. správního úředníka v nemocnici J. Řeháčka o udělení definitivy. — Návrh: a) na zvýšení remuneration p. MUDru. Jos. Saskovi za ambulantní léčení očních chorob v nemocnici, udělení přídatku II. sekund. lékařů p. MUDru. L. Rejmánkovi z okresního fondu; b) na zvýšení služebních platů II. správního úředníka, výpomocné síly a služebního personálu v nemocnici z fondu nemocničního. — Žádost obce Třebčovic o schválení usnesení obce zastupitelstva v záležitosti úhrady nákladu spojeného se stavbou a vydržováním měšťanské školy v Třebčovicích. — Žádost obce Černilova o schválení usnesení obecního zastupitelstva stran stavby a vydržování měšťanské školy v Černilově. — Žádost obce Ločenic o schválení usnesení zastupitelstva stran zakoupení podílů Družstva pro rozvod elektrické síly z obecního fondu. — Žádost spolku pro stavbu úřednických domků v Hradci Králové, aby okres stal se členem družstva. — Návrh na kontrahování prozatímní zápůjčky do obnosu 150.000 K na zakoupení pozemku a přípravné práce pro přístavbu nemocnice.

Oslava kněžských druhodů vsdp. konsist. rady Th. Dra. Gustava Domabyla v pensionátu Chudých Školských Sester d. N. D. v Hradci Králové dne 7. t. m. Věřu pěkná to slavnost pětadvacetiletého kněžství, ale ještě krásnější, významnější a dojemnější, když se shromáždí kolem oslavence upřímní přátelé a snaží se tento den učiniti mu co nejplnějším. A tak se stalo i zde, Ctihodné sestry v klášteře skutečně vynasnažily se v každém ohledu zpříjemniti tento slavný den svému duchovnímu otci. — V 10 hodin ráno shromáždily se cti-hodné sestry i chovanky v domácí kapli, aby přítomny byly slavné mši svaté, kterou obětoval vsdp. rada Domabyl za asistence ctih. pp. bohoslovců. A milou a vznešenou tuto chvíli svoji přítomností pocítili — což zajisté ještě větší radost oslavenci způsobilo — četní příbuzní vsdp. rady, kteří z dále přicházeli těšit se s ním. Při mši svaté domácí sbor chovaneček provedl velmi pěkně následující skladby: tříhlasou mši od Hohnerleina s průvodem varhan, Graduale od J. C. Sychry, Offertorium od Wildberga a 4hlasé Tantum ergo od Hallera. Introit a Communio zpívalo bylo chorálně. — Odpoledne při požehnání pak: Tantum ergo od Dextermeiera, Litanie od Křížkovského a po požehnání Ave Maria od dra Svobody pro soprán s průvodem varhan. Tu zasluhuje zajisté velkou chválu sl. Karlová (soprán) a ct. sestra Annetta (house), jež skladbu velmi příhodně přednesly. A nemenší chválu zasluhuje cti-hodná sestra Cecilie, která nešetřila námahy, aby toto všechno nacvičila. — Pravým počátkem a milým pobavením byla večerní akademie. Tu vskutku musí se člověk diviti, že ct. sestry při veliké námaze, při všech řádových povinnostech mohou tolik práce si dáti s nacvičením takového programu, jaký vykazovala večerní akademie. A neméně jest se diviti a také chváliti pili chovaneček a ostatních žákyň hudeb. Školy klášterní, které, nešetříce námahy, toto vše nacvičily a to při tak krátké době. Před nedávnem přece byly ony veřejně zkoušky hudební školy klášterní. Palma večera ovšem náleží hrdlivé hudebnici ctih. sestře Cecilii. Sbor klášterní přednesl pěkně a listě Orlesbachova »Stříbrné jubileum«, kde opět zazníval stříbrný hlásek sl. Karlové v pěkně předneseném sólu, načež proclitě sl. Dostálová přednesla báseň p. prof. Hornofa, k slavnosti této složenou. Místo sl. Erbenové, která pro úmrtí své sestry musila se vzdáti spolupůčinkování, zazpívala její čisla sl. Pirková se skutečným porozuměním. Místo třetího čísla Weberova vybrala si Dvořákovu píseň večerní: »Ten ptáček, ten se nazývá«. Provedení Fibichova melodramatu »Věčnost« a pak »Romance žebračky« z Mayerbeerova »Proroka«, bylo krásné. Zručně a s porozuměním přednesly sl. Karlová a Viková družně Smetanovu

symfonickou báseň »Blánek«. Slova nestačí ku projevení podivu nad hrou sl. Dostálové, která bravurně přednesla Chopinovu »Velkou fantasii na polské písně« a Káánovu »Sousedskou«. První oddíl pak zakončen byl Sachsovou kantátou »Bethanie«. Skladby to obtížné. Celý však sbor i solistky: sl. Jeřábková, sl. Hlaváčová i sl. Řihová shostily se úlohou svých čestně. A konečně poslední číslo i Barthovy »Tance a reje« byly roztočeny. Nevím, koho mám dříve chváliti, zda ty malé koutky: Katusku, Vlastičku, Růženu a Aničku, či »Tanec dcer královských při měsíčku«, jež dovedně a roztočile podaly slečny Brychtová, Řihová a Vunašová, nebo »Dívky haarlemské s tulipány«, jež pěkně představovaly: sl. Řihová, Viková, Hronková a Bubnová. Obecenstvo potleskem neskrbilo a též Jeho Excellence nejvyšší biskup svoji spokojenost a uznání projevil v řeči své po produkci. Zajisté byla to jedna z nejzdařilejších produkcí v klášteře. Blahopřejeme všem a přejeme i na dále hojného zdraví. Panu radovi dru. Domabylovi zajisté celý tento den utkví v milé paměti.

Diecézní Jednota Cyrillská koná v pondělí dne 15. července 1912 o půl 6. hod. večer v Hradci Králové (A. dalbertinum) valnou hromadu s tímto pořadem: 1. Čtení zápisu o poslední valné hromadě. 2. Zprávy funkcionářů. 3. Poměr Diecézní Jednoty Cyrillské k novým stanovám Obecné Jednoty Cyrillské. 4. Volba funkcionářů. 5. Volné návrhy. NB. Kdyby se v ustanovenou hodinu dostatečný počet členstva nesešel, koná se valná hromada o 6. hodině. — V Hradci Králové, dne 8. července 1912. Dr. Jos. Mrštík, č. předseda. St. Beneš, t. č. jednatel.

Dárky na eucharistický sjezd ve Vídní. P. T. pl. J. Prošková v Poděbradech 30 K; chovanky pensionátu Školských sester ve Slatiňanech 39 K 12 h, externí žáčky školy klášterní ve Slatiňanech 5 K 34 h. Kostelní sbírky, zaslané farními úřady: ve St. Bukách 50 K, v Chřenovicích 10 K, ve Šlapánově 6 K, v Hradci Králové 6 K.

Poděpsaná ústřední komise divadelní sdružených měst východočeských jednala v řadě schůzí o další budoucnosti a kýženém rozvoji východočeského divadla a sděluje s celou veřejností svůj postup a své rozhodování v situaci obtížné, utvořené vlivem nepředvídaných událostí. — Ústřední komise byla přinucena k vypsaní konkursu na místo ředitele východočeského divadla ve chvíli vážné, kdy základní myšlenka sdružení divadelního ocitla se v určitém nebezpečí, z něhož nebylo jiného východiště. Vypsaný konkurs narazil však na odpor Svazu českých divadelních ředitelů, jehož výbor usnesl se ve své schůzi dne 6. května t. r. »doporučiti členům Svazu, aby o ředitelství východočeského divadla nežádali« a učinil pak ústřední komisi návrh, aby byli zvoleni ředitelé dva, pěstující samostatně činohru a operu. Návrh tento dle jednomyšlného úsudku všech členů ústřední komise z důvodů technických a finančních uskutečniti nelze. Ústřední komise zkoumala podrobně podané žádosti a dospěla k přesvědčení, že nejvýhodnější z nich jest oferta dosavadního ředitele pana A. J. Prýdy, jemuž také vypsané místo na další jeden rok bylo zadáno, aby v tomto roce mohly býti za součinnosti všech příznivců východočeského divadla hledány nové cesty, směřující k ustálení našeho významného kulturního podniku a k zhodnocení všech čistě uměleckých snah. V tomto smyslu přijal pan ředitel A. J. Prýda podmínky ústřední komise a veškeré neshody byly vzájemnou dohodou odstraněny. — Ve všech schůzích ústřední komise jevila se znovu útešným způsobem naprostá solidarita sdružených měst ve všech otázkách, týkajících se uměleckého vedení divadla a osvědčena zároveň pevná vůle zachovati východočeské sdružení divadelní v dosavadní formaci. Ústřední komise divadelní obrací se k obecenstvu sdružených měst se snažnou žádostí, aby snahy celé organizace podepřelo svou živou účastí a správným porozuměním. — Dr. Leop. Batěk, delegát města Hradce Králové, Prof. Em. Hlavatý, delegát města Pardubic, Dr. Fr. Lašek, delegát města Litomyšle, Dr. Karel Pippich, delegát města Chrudimě, Red. V. F. Rudolf, delegát města Mladé Boleslavi.

Výstava ručních prací v obecné a pokračovací škole dívčí Školských sester. Jako léta minulá, poskytla i letošní výstavka ručních ženských prací zřejmě doklady, že žákyň pod bedlivým vedením svých učitelek naučily se solidně a vkusně pracovati. Některé vystavené předměty budily zasloužený obdiv a plné uznání, které platilo nejen začátkům, ale i Školským sestrám. V dnešní době, která klade důraz opět na odborné zaměstnání dítek ve školách, je práce Školských sester hodna všeho respektu.

C. k. okresní hejtmanství v Hradci Králové svolává v základě ustanovení § 119. lit. a) živnost. řádu prvou valnou hromadu nově utvořeného živnostenského společenstva výrobců sodové vody se sídlem v Hradci Králové na den 15. července 1912 o půl 11. hod. dopol. do restaurační místnosti Grandhotelu v Hradci Králové s následujícím programem: 1. Zahájení valné hromady zástupcem c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové, c. k. místodrž. koncipistou p. JUDrem. Rud. Fiedlerem. 2. Volba představenstva společenstevního. 3. Předání agendy nově zvolenému starostovi. 4. Uvítání přítomných pp. hostů předsedou společenstva. 5. Volné návrhy a dotazy.

Nové volání. Dle nové organizace dopřívácných okřesů pro domobranu zvýši se počet stávajících stánovišť asi o dvacet. I Hradec Králové jest pojat do nových okřesů tčch, tak že počet dopřívácných voláků by se zvýšil.

Z úmluvy J. V. občanův a královny Alžběty pro vzdělání sirotků po obdání živnostního královéhradeckého, založené městskou obcí Královéhradeckou, udělit se půjčky za rok 1912 v obnosu 140 K. Žádosti opatřené doklady: a) o domovské příslušnosti královéhradecké, b) o nemajetnosti, c) o tom, že žadatel je sirotek po živnostníku královéhradeckém, bez své viny schudlým, podány buďtež u purkmistrovského úřadu v Hradci Králové v hodinách úředních do 10. srpna 1912.

Otevření modlitebny ev. rei. sboru v Hradci Králové. Minulou nedělí byla slavnostním způsobem otevřena modlitebna zdejšího evang. reform. sboru za účasti městské rady a zástupců všech zdejších škol a úřadů. Slavnost měla důstojný průběh, jak se v kulturně vyvinutém městě zdejších samo sebou rozumí. Zdejší »Osvěta Lidu« a »Ratibor« zdržely se tentokrát hanlivých výpadů na ryze »klerikální« tuto slavnost, jak to dělávají vždy, když se jedná o slavnost katolickou. Při »klerikální« helvetské slavnosti byla většina přítomných hostů a zástupců vyznání katolického, ale to zmíněným žurnálům pranic nebylo proti mysli. Když však katolické slavnosti církevní účastní se vesměs katolíci, pak nedostačuje ani český slovník pro nadávky, jež uslechtilé pokrokové duše dovedou vychrliti. Na slavnosti protestantské pozorovali jsme lidi, kteří jindy pro »nervosu« nemohou jíti do svého kostela katolického, ale v cizí modlitebnu jim nervosa pranic neprekážela. Jsme příliš tolerantní, než abychom nepřáli jinověrcům jejich středisko náboženské, považovali jsme však za vhodné ukázati na pověstný dvojitý loket, jakým po léta měřivají patentovaní strážci »svobody a rovnosti« větší katolického obyvatelstva a nepatrnému zlomku jinověrců v městě našem. A tato očividná nespravedlnost přilímá se ve veřejnosti s otupělou myslí jako věc zcela oprávněná. Snad je tato tuhost svědomí následek moderního pokroku. My však budeme žádati rovnoprávnost a stejný loket pro katolickou většinu ve zdejších městě. Nechceme žádného nadprávi, ale žádáme, aby bylo dovoleno katolíkovu bez drzého posměchu polovzdělaných lidí vykonávati nerušeně náboženské povinnosti, jako je dovoleno zlomku jinověrců.

Městské dívčí lyceum v Hradci Králové. Městská rada v Hradci Králové usnesla se v sezení dne 8. července 1912 navrhnouti obecnímu zastupitelstvu, aby schválilo úpravu dosavadního dívčího lycea zdejšího dle normálního statutu, prohlášeného výnosem ze dne 14. června 1912 č. 27344. min. Ke čtyřem nižším třídám lyceiním připojeny by byly 4 třídy vyššího reformního reálného gymnasia a kromě toho zřídila by se dvouletá dívčí škola průmyslová a roční škola hospodyněsko-kuchařská. Městská rada navrhuje obecnímu zastupitelstvu za příčinou zmenšení nákladu, aby třídy lyceiní a reformního reálného gymnasia se otvíraly ob rok. Jeden rok by byla tedy třída 1., 3., 5. a 7., druhý rok 2., 4., 6. a 8. — Při maturitních zkouškách, jež se konaly ve dnech 6. až 9. července za předsednictví ředitele českého dívčího lycea v Budějovicích, pana Jaroslava Kralíka, bylo uznáno ze všech 22 abiturientek 9 dospělými s vyznamenáním a 13 dospělými; obstály tudíž při zkoušce všechny abiturientky.

Úmrtí Dra Emiliána Kaufmanna. V řadě vynikajících konservativních profesorů na lékařské fakultě university pražské byl i Dr. Kaufmann. Narodil se 5. ledna 1852 v Kačerově. Otec jeho byl učitelem. Studia gymnasiální konal nejprve v Rychnově n. K. a pak v letech 1868—1871 v Hradci Králové jako chovanec Borromaea. Odbýv v našem městě vyš. gymnasium, odebral se na lékařskou fakultu do Prahy. Promován byl r. 1884, r. 1887 habilitoval se na universitě jako odborný znalec ůsních nemocí a stal se přednostou ušního ambulatoria. Byl též členem sboru obecních starších města Prahy, později i městské rady. Od r. 1895 byl předsedou Jednoty zpěvákův spolků československých v Praze a redaktorem i vydavatelem jejího »Věstníku«. — Slechnout jeho lidumilnost zazářila krásně zvláště několik dní před smrtí. Cítě blízký skoa, dal sepsati 4. července v kanceláři advokáta Dra Schauera svou poslední závěť, v níž ustanovil universálním dědicem (asi 300.000 K) soukromý pražský ústav hluchoněmých na Smíchově, jehož ředitelem jest prelát Karel Kmoch. 1000 K odkázal pražské chudíně, 500 K chudíně zbraslavské, příbuzným 80.000 K, své služce 6000 K, domovnici 2000 K. Dne 9. nato zemřel lidumilný učenec střední slabostí. Ave, anima pla!

Ze včelařského spolku pro Hradec Králové a okolí. Jak ze spolkového časopisu známo, přijat ve valné hromadě zem. ústř. včel. spolku všemi přítomnými delegáty včelařských spolků zvláštní komisí pečlivě propracovaný návrh na zavedení kontroly medu. Aby toto velmi důležité opatření jak pro konsumenty tak pro včelaře mohlo se uskutečniti, jest zapotřebí, by páni členové sdělili s předsednictvem, zda s navrženou kontrolou souhlasí. (Instrukce ve spolk. časopise č. 7. z roku 1908.) O důležitosti kontroly zmíníme se příště. Včelařský spolek navštívil korporativně výstavu v Mladé Boleslavi. P. T. členové nechť se hlásí u předsednictva s poznámkou, zda si přejí společný levný oběd. Den a hodina odjezdu oznámí se přihlášeným. Dále se upozorňují P. T. členové, že včel. spolek má 2 medomety, jež se členům za malý poplatek půjčují. Přihlášky u n. Panceře v Hradci Králové, Křižovnická ulice č. 326.

C. k. vyšší gymnasium v Hradci Králové ve výroční zprávě školní za rok 1911—12 zařadilo překlad prof. F. Douchy: Přizvučný překlad několika elegií Tibullových. Na ústavu působilo 28 učitelův a 10 učitelův. Počet žáků koncem roku školního byl 332 veřejných, 10 privatistů (9 privatistek); z těch bylo rodilých Čechů 332, 4 Němců; 327 ná-

boženství katolického, 7 evangelického a 8 israelitů. Školního zaplacení celkem 5460 K, 26 stipendistů bralo 5795 K.

Společnost Královská. Výkaz za měsíc červen 1912. Vklady úsporné: Uloženo 254.845.17 K, vybráno 263.163.25 K, zůstatek 15.679.133.75 K. Vklady odvětví šekového: Uloženo 1.121.953.66 K, vybráno 108.215.29 K, zůstatek 1.632.664.12 K. Zápůjčky na hypot. 10.791.617.28 K, zápůjčky komunální 2.745.360.87 K, zápůjčky na ceně papíry 2.623.385.40 K. Směnky 248.995.70 K. Uložené přebytky 971.769.71 K.

Seznam cen na týdenním obilném trhu v král. vln. městě Hradci Králové dne 6. července 1912 konaném. 1 hl: pšenice 18.50—19.50 K, žito 17.30 K, ječmene 15.20 K, oves 11.40—12.— K, vikev 26.— až 30.— K, hrachu 24.— až 30.— K, čočky 40.— až 50.— K, jahel 26.— až 30.— K, krup 28.— až 50.— K, bramborů nových 7.20 až 8.40 K, máku 80.— až 100.— K, lněného semene 26.— až 28.— K, 100 kg: žitných otrub 18.50 K, pšeničných otrub 18.— K, 1 kg: másla čerstvého 3.20 až 3.40 K, sádla vepřového 2.20 K, tvarohu 0.48 až 0.56 K, 1 vejce 0.06 až 0.07 K, 1 kopa: zelí 9.— až 12.— K, okurek 10.— až 12.— K, kapusty 3.40 až 3.80 K, cibule 0.80 K, drobné zeleniny 1.— K, mrkve 1.40 až 1.80 K, 1 košík třešní 0.60 až 1.20 K.

Na týdenní a obilní trh v Hradci Králové dne 6. července 1912 bylo přivezeno: hl: pšenice 26, žito 78, oves 222, ječmelového semínka 2, kop: zelí 15, okurek 35, kapusty 30, cibule 65, drobné zeleniny 105, mrkve 84, hl: brambor 97, třešní 500 košíků, vepřů 3 kusy, podsvínčat 398 kusů.

V zájmu bezpečnosti. V Palackého třídě pro velkou frekvenci přihlížející se časté nehody zvláště dětem. Bylo by tedy žádoucí, aby měst. rada nařídila, aby automobily a vozy jezdily zde pomalu. A kdyby cyklisté v tak živé třídě od Velkého náměstí až po dům paní Fultnerové vždycky s kola slezli, bylo by ještě lépe. Obecenstvo houfně chodící každou chvíli musí vybočit s chodníku a ohlížeti se, aby nedošlo k poranění. V jednom měsíci staly se zde dvě nehody automobilistů a tři cyklistů. Proto dlužno učiniti vážné opatření, než dojde k nehodám větším.

Jubiläum zasluhujícího hodnostáře v Přepychách. V neděli dne 7. t. m. slavil vsdp. Václav Uhlíř, bisk. vikář traktu opočenského, v úzkém kruhu svých přátel své 70leté narozeniny. Řada let neumdlévající práce a činnosti pro Boha a blaho svých bližních. Tiché domácí slavnosti zvláštního lesku dodal přítomností svou slavný pán dr. V. Řezníček, kustos musea král. Českého a spisovatel, jenž jako důvěrný přítel a ctitel pana vikáře přichvátil, tlumočit své blahopřání. Kéž zachová Bůh zasluhujícího tohoto kněze ve zdraví a síle duševní i tělesné, aby těšiti se mohl dlouhá ještě léta lásky a oddanosti svého lidu!

Nechanice. Častěji měli jsme příležitost oslav Husových se účastniti. Za dobu tu vystřídal se u nás řecník mnoho, začínaje Iškou, dr. Bartoškem a j., z nichž každý po svém způsobu líčil osobu Husovu a napadal církev katolickou. Letošní řečník p. K. Princ, inženýr z Vyšehradu, v řeči své počínal si mírně a objektivně. Vykládal, jak dával se na dobu husitskou Palacký, a jak dává se historik Tomek. K posouzení stanoviska ovšem nutno uvážit slávu, na druhé straně také škodu, která národu českému se stala. Pan inženýr jako člověk praktický uvažoval asi podobně. V ohledu vojenském vynikl tehdejší husité, v ohledu kulturním však způsobili škod nemírných. Ze došlo k Lipanům, zajisté také není chvála českého národa. Odtud k Běle Hoře byl jen malý krok. Pan řečník vysvětluje, že příčinou roztržky Husovy s církví nebylo, že vystoupil proti tehdejšímu nešvarům v církvi. Vlastní příčiny že byly nauky Viklefovy, které Hus za své přijal a je rozšiřoval. Právě, že Viklef učil o předurčení člověka, tedy že člověk již předem určen k spasení aneb k zatracení, uprál sv. bífmování i poslední pomazání, že není církvi třeba papeže, mylně učil o nejsv. Svátosti Oltářní a pod. více. Přichází k tomu, že učení to bylo bludné, které ani ve vlasti jeho Anglii kofenů nezapustilo a zaniklo. V tom my katolíci zajisté ho nehodlámé následovat. V tom však shodujeme se, že byl Hus člověk pobožný, mravů bezúhonných a ve svém úřadě kazatelském horlivý. Často-krát slyšeli jsme, že aněm kostnický byl učiněná Sodom. Dnes však i to odpadlo a naslouchali jsme s podivením, že byli tam ruzové vysoce vzdělání a světového rozhledu a ti že právě stavěli se proti naukám Husovým jako bludným a podvrtným. — Pravda může býti pouze jedna. Kdo tedy má dnes pravdu? Ti, kteří již dříve u nás za drahé peníze řečnili, či řečník dnešní? Na pomník Husově dosud čte se: „Pravda vítězí“. Podobá se trochu, že skutečně také i zvítězí. Dále praví, že Husa neoslavujeme ani pro jeho spisy, ani pro jeho myšlenky, ani pro opravu pravopisu, ale že dovedl se postaviti proti tehdejší nejvyšší autoritě, totiž církvi. Při tom však dlužno vzíti na paměť, jak dnešní novodobé organizace jednají se svými příslušníky, kteří nechťejí uznati organizační řád a proti němu vystupují. Jak na př. organizace agrární vystupuje proti Bergmanovi a Práškoví: jako proti buřtům a rebelům. A v jiných organizacích tomu nejinak. V takovém případě se taková členové prostě vyhazují, poněvadž by celou organizaci rozvrátili. A s Husem stalo se podobně. Uvážil-li se, že Husa též napal, že vládu hřivný přestává být skutečným vládcem, bylo by to i v dnešních dobách nebezpečné. Než se diviti, že odpýkal za to tím způsobem, jakým teprve zase husité celé davy katolické pro jejich přesvědčení.

Fary a katolické organizace, papež na podvěmech! Pověstný Tesařík, jak nás docházejí zprávy, potlouká se po našincích dále a ze zistných úmyslů balamutí. Vy-dává se nyní za zástupce společnosti „Minimax“, líčí podvodně, jak byl v Hradci přátelsky přijat. A pak — žádá o půjčku s dodatkem, že hned peníze vrátí. Představuje se také jménem „Tesař“. Jakmile jej někde zastihnete, oznámte to četnictvu!

Naším návštěvníkem Lázeň Bělehrad odporučujeme p. dra. Václava Kryšpina. Kněží, kteří se svěřili jeho bedlivému ošetřování, nemohou si vynachváliti. Také ochotně tento konservativní inteligent obstarává kněžstvu všechny výhody a slevy a sám nabízí pěkné a levné byty.

Hořice. Od nějaké doby pozorujeme u nás v knihá-ském závodě p. Emlema nadšení pro myšlenku pokrokovou. Dosvědčuje to též výkladní skříně, ve které se nyní objevují různé pokrokové brožury s Macharovou pro-lhanou čítankou počínaje a fantastickými spisy knihov-ny „Havlička“ končíc. My víme, že o tento „pokrok“ má zásluhu pan učitel Pospíšil, slop. pokrokových vel-licin, který dělá u p. Emlema „účelnos“. Ale panu Emle-roví se divíme, že k váli listému panáčkovi hned ne-chá se ovládati realisticko-pokrokovým komandem a Ig-noruje celou katolickou veřejnost. Tento pan Emle-roví též, že tady jsou katolíci, kteří mu dali a dávají dosti utržit hlavně koupi modlitebních knih. Ale nyní se časy mění a pan Emle & Pospíšil budou chtít patrně modlitby nahradit knihou, o jejímž balamucení bylo již dříve pověděno.

Hořice. Vzdor pokročilé letní době těší se spo-lečnost Sedláčkůva v našem městě neobyčejně přízni, kte-rou však také zasluhuje. Repertoár má sice — jak to dnes již ani jinak nejde — moderní a hodně moderní, ale výkon sám stojí na umělecké výši. Program her určuje si do jisté míry obecenstvo samo a nelze bráti řediteli ve zlé, jestliže se chuti a požadavkům obecenstva při-způsobuje. Je však smutné, jestliže na Oodivě, která má přijeti na jeviště obnažená — přišla však úplně sluš-ně oblečená, což mnohé asi zklamalo — je dům vypro-dáný. Když se dává však představení ve prospěch pěti sirotků po herci, poloprázdný. Za to odpovědělo obe-censtvo p. dru. Erbanovi, když nechal svou osmiletou dcerušku vystoupiti v Záze, taktně, když se jen spoře dostavilo. Školní dítě, třeba bylo soukromě vyučováno, jakmile je v školním katalogu vedeno, patří do školy a ne na jeviště a k tomu zvláště v kuse, jenž je student-stvu středškolskému zapovězen: to je experiment, který se může panu doktorovi také nepodařiti.

Kostelec nad Orlicí. Květinová slavnost, pořádaná dne 29. června zdejší spolkem pro podporování míst-ních chudých, se vydařila. Slavnost pořádaná pod pro-tektořátem J. E. vysoce urozené paní Františky hraběn-ky ze Sternberga, která s rodinou slavnosti se současti-nila. Již dopoledne obětavé slečny čile prodávaly kvě-tiny ve prospěch chudých. Obětavost jejich hojným pro-dejem byla odměněna. Skoro každý si koupil. Málo bylo těch, kteří odmkli. Ti jistě neznali šlechtetného účele prodeje květín. Mnozí pak v šlechtetném porozumění květiny přepíatili a za to jim budiž srdečný dík. Od-poledne pak slavnost korunována zřadilým koncertem u Zetků. Slušně koncertovala městská kapela. O zábavu i občerstvení obecenstva, jež v hojném počtu se dosta-vilo, bylo postaráno. O zdar slavnosti, kromě dam vý-boru přičinily se velezávěrné dámy a spanilomyslné sleč-ny, jež uspořádání a prodej v buffetu i obsluhou při ko-le štěstěny vzaly na sebe. Jsou to velezávěrné paní: ře-ditelová Vyskočilová, stavitelová Tichá, vrchní pošt-mistrová Malířová, profesorová Uhrová, stavitelová Švarcová, učitelová Štekertová, účetní Blažejová a Koflíková. Slečny: Jindřiška a Karla Tichých, Božena Malířová, Emička Kaplanová, Al. Straková, Božena Dvořáková, Anička Žiškova, Vilka Špátová, Anička Pe-ková, Al. Moravcová, Josefína Hamerská, Mařenka Tom-šová, Mařenka Sokolová, Růža Blažínová, Kamila Ja-kubcová, Aninka Moravcová, Ema Marková, Mařenka Jetlebová, Anička Michalová, Mařenka Sedláčková, Aninka Smolíková, Ema Šmídová a R. Petrželková z Částolovic. Za jejich ochotu, laskavost a obětavost, s jakou dopoledne i odpoledne obsluze ostatních se vě-novaly, platí jim vroucí díky. Též všem, kteří jakým-koli způsobem ku zdaru slavnosti přispěli, všem velet. dárcům a dobrodincům, kteří přispěli dárkem buď do buffetu neb dárkem peněžitým, pp. studujícími, všem pánům obchodníkům, kteří s nevšední ochotou výboru spolku vstříc vyšli, vzdávali se tímto vroucí díky a srdečně: Bůh zaplať! Občanstvo Kotelce n. Orl. všech vrstev svojí ušlechtilou účastí ukázalo, že cítí s těmi, jimž bez jejich viny los méně stkvoucí padl. Soucinná ušlechtilost zdejšího občanstva jest příčinou, že spolku sv. Alžběty ku prospěchu trpících chudých zdejších mož-no odevzdati čistý výnos koncertu v sumě 760 K 63 hal. Ještě jednou všem srdečné díky.

Čáslav. (Výroční zpráva gymnasia.) Die právě vy-dané zprávy navštěvovalo zdejší gymnasium 246 žáků, z nichž bylo 228 veřejných, 2 privatistů a 16 hospitantek. Rodilých Čáslavanů bylo 69, z Moravy byli 3, ze Slez-ska 3, z Dol. Rakous 4, z Uher 2, z Chorvátska 1, ostat-ní byli z království Českého. Mateřský jazyk německý přihlásili 2 žáci. Die náboženského vyznání bylo katolí-ků 208, evang. ref. 29, evang. augsb. 1 a židů 8. Co do prospěchu uznáno bylo výborně způsobilých 48, způ-sobilých 143, celkem způsobilých, postupujících s jednou nedostatečnou 10, nezpůsobilých 19 a opravnou zkoušku dostalo 8. Stipendistů bylo 6 a obnos stipendií na ně připadající činil 672 K. Možno dbáno bylo o tělesný vý-cvik žactva tělocvikem, hrami, vycházkami, koupáním

a bruslením. Šířelba letos cvičena nebyla, nepřihlásil se ani jediný žák, ač gymnasium se nalézá v čistě vo-jenském městě. Kronika ústavu uvádí úmrtí prof. Karla Zicha z Rosenfeldu, jemuž věnován nekrolog, seznam bohoslužeb, inspekci a loyálních oslav. O zdravotním stavu žactva konstatuje, že po celý rok byl uspokojivý. Potěšitelnější změna uvádí se ve zprávě o přístavbě bu-dovy ústavní, zaznamenává se tentokrát již naděje, že dlouhou toužená stavba uskuteční se snad v době neda-lé. Na ústavě působilo v minulém školním roce 24 sil učitelských, z nichž dvě měly dočasnou dovolenou. Na úvodním místě nachází se pečlivě založená práce prof. J. Pelíška: „Mythos v ódách Pindarových“, jejíž dokon-čení slibuje přinést výroční zpráva roku příštího. — (Umělecká exkurse členů Národního divadla) chystaná na den 19. července, slibuje přinést obecenstvu řídky duševní požitky. Bude hrána v Dusíkově divadle veseloh-ra „Štěstí“ od A. Guinona v překladě H. Jelínka. Do Kutné Hory a Kolína pojedí zvláštní vlak po předsta-vení vypravený z Čáslavě v 11.40 v noci. Litovatí je-nom, že ceny byly velmi značně zvýšeny, čímž širším vrstvám občanským bude přístup znesnadněn. — (Zase-dání obecního zastupitelstva) konané v pátek 5. červen-ce, odbylo se velmi krátce. Chystané návrhy na zakou-pení pozemků u evang. semináře k veřejnému statku, na zadání porce v městském chudobinci, na přenesení hostinské koncesse na fořtně, na pronájem obecního pozemku a obnovení povolení k vybírání obecní dávky nápojové, schváleny byly dle zpráv pp. referentů. Po-dobně schválena regulační čára u okresní silnice ku býv. skladu p. Fendrycha, kde počínají se stavěti hospodář-ské budovy. Konečně po volbě člena pro c. k. okresní školní radu a po vyřízení žádostí za domovské právo podána zpráva o jednání stran zavedení elektriky do našeho města. Jelikož ve zvolené komisi, která záležito-stí touto se má podrobně zabývat, zasedají též členové občanského klubu, lze doufati, že novinářské polemiky ustoupí nyní skutečné, městu i občanstvu ku prospěchu sloužící práci. — (Stavební družstvo) zakoupilo již po-zemky určené k stavbě rodinných domků. Jest to pole pl. Bezubkové u Spudilovy villy, táhnoucí se ku trati severozápadní dráhy. K villové čtvrti, založené p. stav. Skřivánkem, přibude na této straně města pěkná čtvrt rodinná, která při vhodné úpravě může všem k Čáslavi příjíždějícím ukázati město naše ve světle nejlepší.

Včely v komíně. V neděli odpo. zpozoroval pan farář v Měčově (u Čáslavě) nezvyklý šumot v kamnech, a když v pokoji neobyčejně mnoho včel poletovati vi-děl, všiml si, jak jedna po druhé celá umouněná z po-pelníku vyslápje. A jak by ne, když celý roj odkudsi přiletělých včel v komíně si vyhlédl své sídlo, v němž nyní se netopí! Byvše odtud mírným kouřem vypuzeny, poletovaly rozlobeny nad nemilým vyhoštěním nade dvorem a zahradou, ale opět usedly na komně, sesku-pivše se na zevní hraně jeho, jako dvě obrovská černá hnízda, odkudž druhého dne, ne bez malých obtíží do rojníku smeteny byly.

Koštěnice u Dašic. Nezapomenutelným zůstane pro obec Koštěnickou den 7. července, kdy na žádost téže obce a důst. duchovní správy v Dašicích byl nejd. hi-skupem splnomocněn vsdp. Th. Dr. Fr. Šulc, kanovník z Král. Hradce, aby posvětil tamní nový hřbitov. — V ne-děli po ranních službách Božích za krásného počasí vy-šel průvod, vedený vsdp. kanovníkem za asistence vel. duchovenstva farnosti Dašické, z farního chrámu Páně do obce Koštěnické, kdež před kapli tklivými slovy u-vítala vsdp. světitelka družička Mařenka Svatoňová a podala mu krásnou kytici. Potom jménem obecního za-stupitelstva uvítal téhož hodnostáře váž. pan starosta obce Koštěnické Fr. Polák a prosil jej, aby J. E. nejd. biskupovi ráčil tlumočiti hluboký dík a synovskou od-danost všech osadníků obce zdejší. Vsdp. kanovník, po-děkovav, velice vhodně připomenul, že přichází do obce zdejší ve znamení pokoje a míru, aby „skutečné místo pokoje a míru“ posvětil. Po zapsání se do pamětní knihy prohlédl si vsdp. kanovník krásnou kapli obce Koštěnic-ké, načez nepřehlédný průvod, v jehož čele krácela dlouhá řada mužů a bělostných družiček, ubíral se na nový hřbitov. Tam vsdp. kanovník nejprve věčně a jas-ně promluvil ku shromážděnému zástupu na téma: „Proč se světí katolické hřbitovy“, potom posvětil hřbi-ty a krásný kříž uprostřed hřbitova. Po svěcení celý průvod ubíral se zpět do kaple, kdež vdp. farář L. Hora měl slavnou mši svatou, čímž tato pro celou zdejší osadu tak památná slavnost byla skončena. — Všichni osadníci obce Koštěnické ještě jednou srdečně děkují vsdp. ka-novníkovi za námahu i poučná jeho slova a prosí Boha, aby vsdp. kanovníka ku prospěchu a blahu celé naší diecése ještě na dlouhá léta zachováti ráčil.

Úprava děkanského kostela v Pardubicích. Jsme si-ce netrpělivi, dychtíce už nyní po hotové restauraci na-šeho hlavního chrámu v Pardubicích, ale musíme ku své radosti konstatovati, že máme na děkanském ko-stele hezký kus práce za sebou. Staré zdivo zbaveno po většině omítky, upraveno a vyspravováno. Holé zdi-vo jeví se velmi pěkně a působí u staveb kostelních velebným dojmem. Věžička nad kostelem jest taktéž hotova, mědi pokryta a bude opatřena hromosvodem. Starý kryt taškový a přezový snešen, krovy opraveny. Co nejdříve počne se kostel nově pokrývat. Také ci-hlová přístavba značně pokročila, jsou již okna hotova a pomalu bude město stavitel moci vstoupiti s prací do vnitř kostela, kdež bude nová dlažba, nová okna, nová věši sakristie, nový hlavní oltář, nové lavice. Za tou příčinou přeloženy budou obvyklé bohoslužby v děkan-ském kostele do kostela u Panny Marie v klášteře. Trpné starosti působí posud kostelnímu výboru přista-

věně na kostel občanské budovy, které nelze bez značných potíží a obětí odstranit, aby kolem kostela bylo úplně volno.

Natmě opravy na kostele klášterním v Pardubicích. Střecha na kostele klášterním, ač nedávno nová, jest na několika místech značně porouchána a zaslouží co nejrychlejší opravy. Nad hrobkou je kus střechy úplně probíven a veškerá voda dešťová zatéká dolů do hrobky. Tento stav trvá již několik neděl. Musí to tam dole asi pěkně vypadat! Nad kaplí sesuly se tašky do žlabu dešťového a hrozí někomu jdoucímu kolem spadnutí na hlavu. Taktéž několik prejzů spadlo dolů a střecha následkem toho vypadá ošklivě. Jest na čase, aby tato nepatrná oprava co nejdříve se vykonala a nebyla příčinou většího nákladu, po případě neštěstí.

Oslava Husova v Pardubicích. Letos oslavovali Husa v Pardubicích speciálně jen evangelici. Spolek pro zřízení evangelického sboru v Pardubicích ujal se nešťastného Husa a uspořádal k jeho počtě večerní slavnost, při níž jakýsi evangelický farář z Moravy mluvil o významu Husa a pěvecký spolek »Pernštýn« mu k tomu zpíval. K slavnosti se úsilovně zvalo a naši evangelici patrně chtěli namluviti obecnstvu, že jsou potomci Husovi. K tomu netřeba ani znáti mnoho dějin, aby se vědělo, čemu učil Hus a čemu nyní naši evangelici. Rozumí se, že přišli pomáhat evangelikům pokrokaři a židé. Ubohý Hus! Obvyklé pálení hranic letos odpadlo. Přišlo se k poznání, že je škoda dříví.

Okresní nemocnice v Pardubicích. Dokud byly v okresní nemocnici jeptišky, nebylo téměř čísla pardubských rudých a pokrokařských novin, aby tam nebyla nějaká zprávička o jeptiškách v naší okresní nemocnici. Když nic nebylo, neúnavný novinářský reportér z nemocnice aspoň si něco vymyslel, aby jeptišky pošpinil. Od té doby, co jsou v naší nemocnici světské ošetřovatelky, posud jsme nečetli ve zmíněných listech o nemocnici ani jedinou zprávičku, obsahující nějakou stížnost. Teď tam musí býti ideální pořádek, učiněný ráj. Za celý čas žádná stížnost, všechno jde hladce a krásně, jako když namaže. Došli nás stížnosti, které dle starého způsobu měly nemocničním reportérem býti přibity veřejně na prany. Kde pak je »Východočeský Obzor«? Pomýšlí se znova na to, aby co nejdříve bylo v okr. nemocnici zřízeno místo pro primáře interního.

Na středních školách v Pardubicích při prvním zápisu přihlásilo se letos na reálku 65 žáků, na dívčí reál. gymnasium, které bude mít v příštím školním roce I. a III. třídu, 38 žáků, na chl. gymnasium 29 žáků. Gymnasium toto bude mít začátkem nového školního roku I.—III. třídu. Abiturientů bylo letos na reálce 52, mezi nimi 3 abiturientky. Zkoušky konaly se za předsednictví p. prof. Borovanského z Karlína.

Výstava ručních prací žáků a žákyň uspořádali v neděli dne 7. července t. r. učitelové měšťanské novoměstské školy v Pardubicích v budově školní. Pěkná a pro svoji zvláštnost nová tato výstava těšila se neobyčejné návštěvě se strany obecnstva. Pěkné práce z lepenky, ze dřeva, z hlíny a ruční divčí práce byly předmětem chvaly a obdivu. Zvláštní zásluhu získali si o tuto výstavu pp. učitelové Macháček a Gallat.

Pěvecký jubilejní tábor na Kunětické Hoře. Východočeská pěvecká župa Fibichova uspořádala na památku 50letého svého trvání tábor na památné Kunětické Hoře v Pardubicích v neděli odpoledne dne 7. července 1912. Pěvecké sbory z východních Čech zastoupeny aspoň několika svými členy, některé i s praporem shromáždily se v Pardubicích před »Veselkou«, odkud s hudbou v čele vyšel průvod na náměstí. Starosta města p. inž. Prokop uvítal shromážděné pěvce srdečnými slovy, načež oslovil účastníky p. dr. Pipich z Chrudimě. Po té ubíral se průvod pěvců s hudbou na Kunětickou Horu. Tam zatím přišly nesčetné davy lidstva z celého okolí a obsadily všechna místa, takže později příslým zpěvákům a hostům nezbylo, než bavit se v stoe. Prostranství hradního nádvoří bylo ve všech koutech tak nacpáno, že tu nebylo téměř hnutí. Všecky jen trochu přístupné zdi hradební byly odvážlivější publikem vesměs obsazeny. Něco k občerstvení bylo lze dostati jen po největším úsilí. O sletu pěveckých spolků na Kunětické Hoře před 50 lety stojí poznamenáno, že se všech účastníků páčilo na 15.000 lidí. V neděli nebylo sice asi všech dohromady tolik, ale musíme říci, že účastenství bylo veliké. Nepřišly ovšem také ty veliké zástupy s takovým vlasteneckým zápalem, jako bylo roku 1862, ale většina spíše z touhy se pobavit. Písně předneseny jednotlivými spolky i společně; byly vybrané a pěkně se zdařily. Také hudba, která stříдалa čísla zpěvní, velmi se činila. Při slavnosti promluvil na nádvoří slavnostní řeč předseda župy pěvecké p. dr. Pipich. Mňhavými frásami mluvil o pravdě, demokratické rovnosti, svobodě atd., chtěl zároveň naznačiti účinek pěstování zpěvu na povznesení života českého. Jak se mu podařilo rozvlátniti zápal vlastenecký u mnohých, toho důkazem byla slova pronesená jinochy s rudými karami: »No, panstvo si zase zavlastenčilo.« Zvláštního lesku slavnosti měli dodati pardubičtí aviatikové Kašpar a Čihák, kteří měli dle pověsti oblétnouti Kuněticko. Ale mň aviatikové nepřiletěli; bá zá se, jakoby už nechtěli vůbec »létat«. Slavnost se celkem velmi zdařila, až na to prostranství, které nemohlo v sebe účastníky pojmouti.

Pardubice. Činnost sdružených katolických spolků stále utěšeně se rozvíjí. Četné schůze členské, výborové, účast velká na nich, hlášení se nových členů svědčí o vzrůstajícím pochopení zdravých zásad katolických. Podkladu finančního ruchu katolickému dostalo se založením Raiffeisenky pro Pardubice a okolní osady.

Členů přihlásilo se 50. Kruhy pokrokové to zlobí, hubují v novinách, stvou osobně, ale výbor srdečně bere vše to na vědomí a ve svých schůzkách vyslovuje jim za reklamu potřebnou srdečný dík. — Spolky účastnily se s praporem slavností bratrských spolků v Praze, Týništi, účastní se sjezdu katolických spolků v Hradci ve velikém počtu i sjezdu mládeže. Na eucharistický sjezd ve Vídni dosud přihlásilo se a zaplatilo legitimace 29 mužů a 42 ženy. Tito účastní se všech slavností eucharistických i průvodu s praporem. Vážné kroky učiněny k zbudování vlastního katol. domu. — V neděli 14. července 1912 pořádají katolické spolky zahradní slavnost na »Vinici« s bohatým zábavním programem. Učinkuje kapela celého hudebního sboru Šlemmrova osobním řízením p. kapelníka Slejšky. Začátek ve 3 hodiny odpoledne. Vstupné 30 haléřů.

Sukna

Doskočil

Choceň.

Raďte si vyžádati vzory jarních a letních látek, které letos přináším v bohatém výběru.

Veledůstojnému dachovenství doporučuji zvláštní novinku pod názvem »PRENTAM« v ceně metr K 8 40.

Různé zprávy.

Mládeži katolická, vzhůru dne 14. července do Třebovic na všeobecný sjezd!

Obchod s církevním jménem ve Francii. S klášterními statky provozují mezinárodní židé skvělý obchod, s kterým se musí občas zaměstnávat soud. Nejnovější případ takový týká se kláštera Oiseaux v Rue de Sévres, který koupil jakýsi pan Cahen za 2.100.000 franků. Obchodník Ossipu Lewovi dal pak rozkaz, aby prodal klášter dále za 4.500.000 franků do určitého času. Chtěl vydělati tedy maličkost — 2.400.000 franků. Zprostředkovateli nabídl 5 procent. Když do určitého času statek prodán nebyl, Cahen svůj rozkaz odvolal, ale Lew ho žaloval na zaplacení 500.000 franků za námahu. Dokazoval, že nabízel arcibiskupovi pařížskému volně používání klášterní kaple na 99 let a vypuzeným klášterním sestrám 150.000 franků na odškodnění, bude-li odvolána exkomunikace kupců, kteří by církevní statek chtěli koupiti. Arcibiskup pařížský ovšem tuto nabídku odmítl. Soud nároky žalobcovy odmítl. — Židé tedy při prodeji církevních statků vydělávají miliony a poměrně málo odvedou na dobročinné účely.

Katol. ústav ku vzdělání učitelů v Praze-Bubenci vydal první výroční zprávu pod titulem »Věstník Svato-václavské Matice školské«. V obsahu jest pojednání ředitele F. Jos. Felixe: Náznaky dr. Sv. Jana de la Salle a dr. Förstera v poměru o výchově moderní. Ve třech ročnících bylo kandidátů 120, kteří dle podrobné zprávy a výsledků jsou v nejlepších rukou.

Nová pojišťovna. Jak známo, zakládá Živnostenská banka v Praze novou českou akciovou pojišťovnu pod firmou »Moldavia, akciová pojišťovna v Praze«, kterýžto podnik bude v nejbližších týdnech aktivován a započne svoji činnost. Působnost jeho týká se zejména pojišťování proti úrazům, požárů, následkům povinného ručení a proti vloupání. Důležitost tohoto nového českého ústavu bude zajisté ze strany pp. komitentů uznána a podnik tento všemožně podporován. Veškerý event. dotazy pp. interestentů, týkající se nově zřízené pojišťovny, ochotně zodpoví Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové.

Česká banka v Praze. Stav peněžních vkladů činí koncem měsíce června 18.618.374.66 K, tudíž o 152.513.81 K méně než v měsíci předcházejícím.

Všelicos. Železný a mosazný nábytek ve výrobě rakouské 1. červencem zvyšuje se o 5 proc. — V Dol. Rakousku jsou v plném proudu žně žitné. — V Ústí nad Labem (dle »Slov. Národa«) vyučila se u svého otce obuvnictví 28letá M. Primušová a obdržela také výuční list. Nyní pracuje u svého otce jako obuvnická pomocnice. — 23letý pianista W. Kendell hrál v Londýně nepřetržitě 74 hodin na klavír. — V Bukurešti v 50 továrnách stávkovalo na 10.000 dělníků pro mzdové neshody. — Zemřelý v Praze profesor dr. Kaufmann ve své závěti odkázal ústavu pro hluchoněmé na Smíchově 300.000 K. — Paapežská stolice povolila zříditi nové řecko-katolické biskupství v Szekelu v Uhrách. Nové biskupství bude mít 121 far a 250.000 duší. — 10. července konala se v Berlíně dražba pozůstalosti bývalého arcibiskupa Jana Ortha. Dražbou prodáno 5 zámků. — V posledních měsících narodilo se v Paříži 24.629 lidí, zemřelo 25.758, tedy úbytek značný. — Město Paříž vypůjčilo si na stavbu laciných přibytků 200.000.000 franků. — V dole »Denaley« v Yorkshiru v Anglii udal se strašný výbuch, při němž prý zahynulo celkem 65 osob.

Kolegové abiturienti! Již jen krátká doba Vás dělí od chvíle, kdy zavrou se za Vámi učebny středních škol, a Vy po prvé ve svém životě budete nuceni rozhodovati, kam se obrátíte, jakým způsobem si máte v dnešním těžkém existenčním zápase vydobýti trochu slušného postavení. Snad většina věnuje se hned po maturitě praktickému povolání, a snad mnozí z Vás, kteří jste byli na střední škole našimi věrnými stoupenci a propagátory vznešených našich ideálů, přijdou do Pra-

hy, Brna nebo Vídně, aby na vysokých školách zdokonalili a dokončili své vzdělání. Jest známo, s jakými starostmi a obavami posílají rodiče na studia do města svoje syny, kteří na střední škole si ještě zachovali neporušené ideje náboženské. Vždyť nikdo z nich neví, zda jejich syn, posud věřící a milující svoje náboženství, své ustarané rodiče a nízké horské chatky, který odjíždí do Prahy s duší plnou krásných plánů a předsevzetí, vrátí se jim za rok zase domů duševně svěží a neotrávený protináboženskými naukami! Avšak dnes nemusí se již katoličtí rodičové obávat o své katolicky vychované syny-studenty. Dnes jest v Praze Česká Liga Akademická, v Brně Spolek katol. »Moravan« a »Lipa« ve Vídni, v nichž jsou sdruženi studenti ryzího přesvědčení náboženského, mladí lidé hářející nadšením pro věc katolickou, kteří jsou odhodláni se vši vehemencí mladé duše hájiti ji a vše nejdražší jí po případě obětovati. Jak Česká Liga Akademická, tak i druhé bratrské spolky těší se velikým sympatiím přátel z Čech a Moravy, a podepsané spolky se také vynasnaží, aby nesklamaly veliké naděje, které do nich klade celá česká katolická veřejnost. Kolegové abiturienti! Považuj každý z Vás za svatou svou povinnost při vstupu na vysokou školu stát se členem katol. akadem. spolku a rozмноžiti naše utěšeně rostoucí řady! Octnete se mezi svými, octnete se mezi kolegy, kteří mají tytéž cíle jako Vy. Bude Vám, jako byste ani nebyli odešli z domova od svých drahých! Kolegové, v dnešní době společenského rozkladu jest nepostradatelná každá síla, každý ušlechtilý charakter náboženský, a proto k Vám voláme: neďte se snad zastráhati pekuniárními nedostatky, a cítěte-li v sobě vůli a energii, cítěte-li v sobě odvahu bojovati za své přesvědčení a svědomitým studiem a vzděláním vyvrátiti fráse o nesrovnalosti víry a vědy, přijďte mezi nás! Přijďte k nám s důvěrou ve vltězství svých ideálů a s vědomím, že přicházíte mezi bratry, kteří jsou ochotni sdíleti s Vámi Vaše radosti i případný žal, kteří Vám nejlépe porozumí a otevírají se snad život o Vás trochu drsněji, budou Vám upřímnými těšiteli a rádci! Přejeme Vám mnoho zdrav k prvnímu důležitému kroku do života a voláme Vám přátelsky vstříc: »Na shledanou po prázdninách v katolických akad. spolcích!« — Česká Liga Akademická v Praze. — Spolek katol. akademiků »Moravan« v Brně. — Spolek katol. akademiků »Lipa« ve Vídni.

Výchovný ústav Školských sester v Mor. Třebové, ač jest německý, dovedl si důvěry národa českého největší měrou získati. Dlouholetá zkušenost, hluboké porozumění potřebám našich českých dcer, účelná a svědomitá práce — to jsou přednosti, které dobrou pověst ústavu daleko po vlastní náší roznesly. Rádi uveřejňujeme nám zasláný insert, jsouce přesvědčení, že innozí rodiče budou nám za upozornění vděční, jakmile na vlastních dětech poznají blahodárné působení tohoto ústavu. Značným rozšířením ústavu v posledních letech nikterak porušena nebyla jednoduchost vnitřního zařízení, jejíž výchovný význam pro ženskou naši mládež vždy s pochvalou byl uznáván. Neváháme ústav tento šířiti veřejnosti vřelě doporučiti.

Úsporné listy účelnější než tak zvané »domácí úsporné pokladničky« zavádí katolické Úvěrní družstvo Eliška v Hradci Králové (Adalbertinum); pro děti, čeledi, dělnictvo, členy organizací atd. zvlášť výhodný způsob ukládání úspor v menším obnosu. Úvěrní družstvo Eliška zasluhuje pozornosti katolické veřejnosti.

Sokolský slet v Praze, který se těšil imposantní účasti a vyvolal neobyčejný ruch v Praze i ve všech obcích českých zemí, odkud sjížděly se řady účastníků, zůstane jistě na dlouho v paměti českého lidu, jako událost opravdu mimořádná. Kromě živých povznázejících dojmů odnášel si zajisté každý návštěvník Prahy i jakousi drobnou památku, která bude mu vždy milou upomínkou na slavné a rušné dny sletové. Originelní a a vkusnou upomínku připravila »návštěvníkům Prahy« První česká všeobecná akciová společnost pro pojišťování na život v Praze (naproti Národnímu divadlu), vydávši krásné dopisnice se slovenskými typy dle obrazů mistra Dědiny. Na dny, kdy Praha hostila tisíce slovenských hostů, budou jistě tyto rozkošné Dědinovy Slovanky v národních krojích památkou nejjivější. — Připomenouti dlužno také, že slovenským hostům, zvláště Chorvatům, ubírajícím se při svém přijezdu kol kanceláří První české, dostalo se nadšeného uvítání a, jak poznamenávají ve svých referátech denní listy, zaspání byli odtud deštěm květů.

Přehled. K celému nákladu dnešního čísla přikládáme listy, obsahující doporučení chvalně známého bylinného likérového přípravku faráře L. V. Hory »Vade Mecum«. Odporučujeme pozornosti čtenářstva.

(Zasláno.)

Tímto vydávám svědectví p. Ant. Zavadilovi, pastři a zlatníku v Hradci Králové, že nový kalich, který jsem si od něho objednal, k úplné mojí spokojenosti vyhotovil. Nejenom provedení jeho dle předlohy byl přesné a bezvadné i dle úsudku jiných pánů v té věci znalých, ale i cena jeho byla levná.

V Hradci Králové, dne 6. července 1912.

Šip František, jáhen.

Křestní listy

(oz 000) 40 kusů za 60 haléřů nabídn

Nakupš křestní listy.

Centrála v Praze. — Aka. kapitál K 8.000.000, vklady
na K.19.000.000.

Filiálky: Domažlice, Mělnice, Liberec, Píseň, Smíchov, Král. Vlnohrad.

ČESKÁ BANKA

Filiálka v Hradci Králové
s přidruženou expositurou v Jaroměři.

Zúročí vklady na knížkách

4 1/2 %

a na běžných účtech

4 1/2 - 5 %

Vkladní knížky a slovní listky pošt. spořitelny zdarma. Koupě i prodej
ukladacích hodnot a veškerých akcií za nejvýhodnější kurs.

Přímý styk se všemi burzami evropskými. Komisionářský obchod su-
rovým cukrem, kávou, bavlnou atd. Velkoobchod uhlím, koksem,
vápenným a cementem.

Velkoobchod obilím, slámou, senem, jetelovým semenem, veške-
rými krmivými, dále stroji, hnojivými, kámen, soli draselnou, struskou
Thomasovou a ledkem. Export ječmene. Čidící bavlna.

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a
břimování, k misiam a k velikonoční
zpovědi, symbolické obrázky, obrázky
svatých, modlitební knihy ve skvost-
ných vazbách a různých cenách,
růžence, obrázky v upomínku
na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví.

nakladatelství, závod hudební a papírnický
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Stoupencům našich organizací.

Odporúčujeme všem křesťanský český závod

vytívaček a nátek „Záštita“ v Chrastě
u Chrudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
stare „Záštita“. Ved. duchovenstvu nasakytá se zde
přiležitost koupiti prádlo kostelní, saračené dle
předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na
zkoušku a budete jistě spokojeni!

Odporúčajte ve svém okolí!

Čestná významnost a doporučení.

E. Škarda, Brno,
Umělecký ústav
pro malbu na klenbě
zhotovuje a dodává malované
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaičového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává také i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
střešní a vnitřní malby.
Monsieři skleněné pro fa-
gady, křížové cesty, sál,
Nákrty, rozpočty i od
borní rada zdarma.

JESLE.

Dvacet zcela nových
soch, 65 cm. základ.
výš., ze dřeva pro
větší betlém, k tomu
jeskyni a 16 fig. zví-
řat se nahodile velice levně prodá. — Bližší
prostřednictvím administrace t. l.

Raďte si psát o vzorky
firmé

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čis. 186.

— Vývoz lněného a medaňního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní šaty vlněné i prací, dámské i pánské
plátna, damašky, ubrusy, ručníky **zefíry** na košile,
— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m zbytků vkusně rozdělených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6%, úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svaru.

Nová pokladnice česk. humoru.

Právě vyšla sbírka humoresek různých
autorů pod názvem:

Veselé chvíle

Na 256 stranách shledá čtenář 30 vy-
braných, výborných statí humoristických
Jsou zde uloženy velice svižné povídky a
částečně satiry, které upoutají každého
rázem.

Z obsahu vyjímáme:

Husy a paní-lí.
Zajíc s dvojitou omáčkou.
Aprilová pohádka.
Jak strážník Nesvájba bele jedno nemocné.
Pan delecthor.
O chometách neboližto vlasatých krátká
a gruntovní explikaci.
O pomnutí chomety, hvězdy veliké, na-
učení krátké.
Paní móda.
Zlodějská obec.
O morním povětrí zkaženém a náramně
záhubném krátká a gruntovní explikaci.
Zbádovaný vodník.
Divoká kupní historie.

Cena knihy v pěkné úpravě 2 K 20 h.

Objednávky vyřizuje obratem

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jež zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 728.

Cena 4 K.

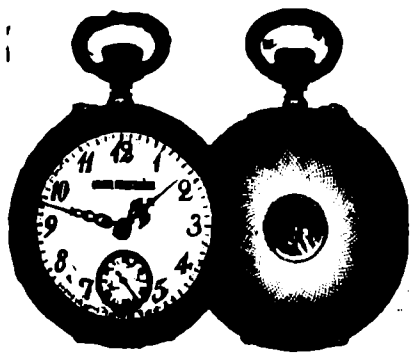
Ve prospěch Matice Cyrillo-Methodějské!

**Kostelní paramenta a veškeré oírkevní
náčiní vlastní výroby doporučuje**

Frant. Stadník v Olomouci,

stálý přísečný soudní znalec pro obor paramenta.

Velký sklad baldachýnů a rouch v barvě zelené.
Každou objednávkou podporujete značné Matice Cyrillo-Methodějskou.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod
VÁCLAV POTUČEK Hradecké Králové,
 Jiráčkova třída 230,
 ve vlastním domě, proti Grandhotelu.
 Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženova.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brilanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberců a keřevého náčiní ve výrobních nejstarších závodů v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franco.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a pomocích, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové,

v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř. (za živnostenským domem)

ku zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího provedení, v každém vzorku a ryse církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodatí veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Blakupaka Milostí revidovány.

Mešní nádoby jsou v ohni zlatím za ceny velice levné. Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen poštou.

Vzorky, rozpočty, nákreby i hotové zboží na ukázkou franco se zasílá.

Chudším kostelním možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek z oboru knihtisku. Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

DRAŽBA

v obecní zastavárně Královéhradecké

v čísle 230. (u semináře)

odhývatí se bude v sobotu dne 20. července, po případě v sobotu dne 27. července 1912 vždy od 1/9. hod. ranní do 12. hod. pol. a od 2. do 6. hod. odpo.

NA ZÁSTAVY

pozůstávající z klenotů, hodiniek, řetízků zlatých, stříbrných atd. rovněž i ze šatstva, prádla a rozličných druhů látek, obuvi, kol, šicích strojů, atd., které do konce května 1912 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy lze nejdříve do čtvrtka před dražbou buďto zúročiti aneb vyplatiti.

V pátek před dražbou se vůbec neúčastuje.

Ze správního odboru obecní zastavárny Královéhradecké.

TRY

v plech. lah. za 30 a 50 haléřů. Všude k dostání.

Nejlepší cídílo na kovy.

Žádný přípravek vodový.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod — pro malbu oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 20 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod leubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se bohatými výrazy, obrazy, vzorovými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez větší námahy ku dohlédnutí objednávek.

Neodolatelně vztáhá i písemná poštovní zásilka.

Založeno roku 1863

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Saton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie v Hradci Králové.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a ul. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

slazení písma a různých předmětů venku se nalezájících za ceny mírné. — Takéž dodávám celé

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzové státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Dvě prostranné místnosti

za skladiště neb dílnu obuvnickům a krejčím zvláště dobře se hodí jsou ihned k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,

c. a k. dvorní továrna nábytku v Hradci Králové.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Státní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti se nejlevněji.

Doporučujeme
 našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, cibere, monstrance, kaditelnice atd. český, katolický závod

Em. Werner a spol., - BRNO. -

sv. Jos. ústav paramentů a devotional.

Křížová cesta

na plátně malovaná, v uměl. provede. I, v rámech lebu bez rámb, se levně prodá. Na přání se jedno zastavení nebo celá křížová cesta na ukázkou zašle. Bužší sdělí

atelier J. Hlávka
Praha-Vižňov ady, Puchmajerova ul. 68.

JUDr. Albín Bráf.

Člen ušlechtilé dynastie, aristokratické duchem. Při vyslovení jeho jména ihned se vynoří vzpomínka na rod Palackého a Riegra, s nímž pojila Bráfa páska příbuzenská. Šlechtění evangelici podali si tu ruku s upřímnými katolíky, druh druhá podporoval v ideálních, vlasteneckých plánech se vši vřelostí, s muži zde soutěžily statečné, osvědčené ženy, které energicky snášely v dobách nejhlučnějšího zářkocování bříme dne i horka. Témiž jedno století byly tři generace této dynastie strážnými anděly našeho národa, pily hořký kalich nevděku a potup v době, kdy demagogové sklízeli chvatně od vlastních stodol obilí, které vzešlo přičiněním dynastie této. Rieger pojal za choť dceru Palackého, Bráf dceru Riegrovu, tedy vnučku velkého dějepisce.

A že dynastie tato prokázala národu služby neocenitelné, děkovati jest výhradně tomu, že zůstala věrna staré, konservativní tradici. Když různé pokrokovější organizace mohutněly, nastávalo lákavé pokušení právě pro Bráfa, aby šel tam, kde rozdávány hodnosti a sinekury. Leč zeť Riegrův statečně setrval na korábu vyděděných, třebaže jim lomcovala bouře nejrudší.

A zatím, co husitské radikálčení olupovalo širé davy o rozum, zatím co pro ztřeštěné husiady nepozorovalo se, jak cizácký kapitalismus jest v Čechách na postupu, hanobený a karikovaný Bráf staral se svým tupitelům o chléb. V době národohospodářské krise stál na bdělé stráž, aby pro fanatické výbuchy domácích válek nenásledoval veliký bankrot za bankrotem.

Nebyla to práce vděčná — drobné, na pohled málo významné akce pohlcovaly celou energii i muže skálopevného. A při tom se naráželo ještě na nevděk, jenž byl výslednicí duševní omezenosti. Jako příkopník moderního hospodářství národního byl Bráf samoukem a jen houževnatou energií a velikou bystrostí dovedl v čase fanatického radikalismu shromáždit kolem sebe kruh nadšených spolupracovníků.

Staral se o všechny — na sebe zapomínal. Zní to podivně, že jak Rieger tak Bráf žili tak prostě, jako menší úřednickové. Pomáhali jiným se vši obětavou ochotou k dobře honorovaným místům, sami rozdávali i tehdy, když na dvéře klepal citelný nedostatek.

Význačné linie veřejné politiky všennárodní práce hospodářské Bráfovy byly již důkladně oceněny listy českými i cizími. Ale všimněme si Bráfa v jeho příbytku. Vize duši šlechtinou, která za všech dob řídila se heslem: »Ni zisk, ni slávu!« Zatím co jiní dali se oslavovati za demagogické, dobře placené řeči, Bráf přijímal každodenně celé řady žadatelů. Od rána do večera otvírány dvéře jeho pracovny. A Bráf nepomáhal jen staročekům, nýbrž každému, v kom tušil dobrého pracovníka. Nezavazoval nikoho protekcí svou k vděčnosti, ačkoli mohl mít kolem sebe velikou armádu, kdyby byl sledoval osobní politiku dle vzoru Rašínova, Švehlova, Vaňkova atd.

V době, kdy mluví mnoho o snášlivosti demagogové proto, aby zastřeli své tygří zuby, aby lid nepozoroval, jací despotové vrhají své síť k lovení kaprů. Bráf toleranci osvědčoval skromně skutkem. Docela byl dotčen velice nepříjemně, když žadatel odvolával se na svou politickou nebo kulturní příslušnost. Tak rozuměl muž surově napařovaný národní solidaritě, tak jednal pro dobro celku. Ačkoli pak byl v stálém zajetí potřebných existencí, neměl ani svého tajemníka, všecko vyřizoval osobně, pro každého návštěvníka měl vřelé slovo, žádného od svého prahu neodpudil. Dr. Kronbauer vypravuje, jak v posledních letech měl Bráf ve své pracovně velikého černého psa, který někdy na návštěvníka zavrčel, někdy i zahafal. Tu řekl jednou Bráf s úsměvem: »Jen si pohubuj, pohubuj si za svého pána, jenž toho nedovede.« Kdo pochopí horu Bráfovy obětavé humanity? Takové drobné jednotky veřejnosti neschítává, třebaže tyto tvoří dohromady kilometrové řetězy. A ti, kteří Bráfovi děkují za své postavení, k sčítání se neméně přihlášli.

Tu se nám jeví Bráf jako dobrý, šlechtitný člověk v soukromí. A z tohoto jednání nejlépe můžeme dovodit, zda se hodil i k vynikajícímu úřadu ministerskému, zda to byla povaha schopná k obětavému zastupování českého lidu v parlamentě.

Komu má lid bezpečně důvěřovati, ten musí býti na předním místě povaha poctivá, svědomitá, obětavá. Učenost, obratnost zde rozhoduje teprve na místě druhém, protože právě velicí chytráci, jimž scházal charakter, zavedli širé davy svou sobeckou, lišáckou politikou do béd nejhroznějších. Je-li v parlamentě skromný poctivec, učiní pro národ mnoho, i kdyby nebyl hlavou ženiální, protože ve své skromnosti dovede se informovati pečlivě a podrobně o předmětu projednávání a pak dle zralé úvahy dovede také hlasovati správně.

U Bráfa však pojila se poctivost s bystrostí a vytrvalostí nejvzácnější. Taková povaha byla na předním místě povolána stát se po Palackém a Riegru autoritativním otcem národa.

Proti lomoziřím, duchaprázdným útočnicím dovedl se Bráf hájiti účelně, vtipně, ale tak elegantně, že nemusil nikdy vzájemně odprošovati soka, který později k němu přicházel se slovy satisiakce. Gentleman každým coulem, pravý šlechtic ducha, který i při nejpříšernějším hájení české lichy proti cizincům dovedl si zjednati veliký respekt u Němců. Jen takovými velikány dovede náš národ cizíně imponovati.

Jako upřímný, neochvějný katolík nebyl Nikodemem, hlásil se ke kruhům katolickým i v době kombinovaných útoků a svou energií povzbuzoval občany nerozhodné.

Ryzi jeho vlastenectví dokumentováno již tím, že byl ochotným služebníkem Čechům všem. Dvakrát byl požádán, aby přijal úřad ministerský. Po každé přijal jen po velikém váhání, protože v něm citlivostivost nebylo a jelikož tak nerad o-pouštěl Prahu! Když se podruhé s Prahou loučil, plakal. Ale přece šel — ačkoli byl vážně churav, šel obětovat zbytek věčného života v napínavé práci, ve prospěch svých krajanů. A na smrtelném loži ještě jeho šlechtetná duše se lekala, že snad nevykonalo pro národ tolik, co mohla.

Odešel Rieger, zesnul Bráf. Jiní zasedají ke stolu připravenému, sklízí, kde neseli. Naleznou se důstojní nástupcové, kteří by s takovou nadšeností obětovali i při systematických útocích život svůj národu?

Pod okny Riegrův, Bráfův povykují zfanatisované davy slávy Ferrerovi a židovsko-německým volnomyslenkářům, demagogové buší toporem do všeho »měšťáckého«, chválí se Neronové, turečtí a portugalské katané, bláto se hází do očí vynikajícím mužům, aby se nemohli účastniti společné práce národní. Takový jest obraz nyní. Kam to povede, jestliže nad tou divokou anarchií němečtí židé jásají, lze snadno uhadnouti.

Spí sladce, muži veliký, spánek zasloužený! Po době velikého utrpení a práce gigantické raduj se konečně v kruhu těch, jež jsi tolik miloval! Odplatíš ti všecko Pán!

Záložna v Hradci rálové.

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4³/₄%

Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyšší!

Lidová reforma.

Prý čím bude více lidových zástupců v parlamentě i v úřadech samosprávných, tím bude na světě lépe. A proto ať se byrokratické řády zdemokratisují zcela! Takovou melodii hudou stále soc. demokratické listy. Ale nyní právě jednáním soc. demokratických předáků jsou idey lidové znehodnoceny tak, že i na vážné lidové akce pohlíží se již s nedůvěrou.

Kdo také klade stálý přízvuk na lidovost, kdekolí se ukáže? Jsou to lidé, kteří s velikou nedůvěrou se připravují k tomu, aby se po zádech širokých mass lidových vysplhali k despotickým křeslům a velmi dobře placeným funkcím. Aby politika jednotlivých sobců měla zcela volný průchod, právě lid se znásilňuje při volbách a jindy způsobem bezohledným, vchází se v kompromisy nejpodivnější, jen aby fanatická většina voličstva přišla o svého zástupce.

A když začne demagog »lidovou« politiku provozovati tak, aby na předním místě měl nejvíce užítku sám, vždycky si dobře promyslí, jakými rafinovanými výmluvami uklidní neuvědomělé davy a jak obrátí v nekritičtější okamžiku pozornost zklamaného množství jiným směrem.

Zkrátka byrokracie stará bývá vystřídána až příliš často byrokracií moderní, která přichází k lidu pouze s jiným zevnějším nátěrem. Staří byrokrati vymlouvali se při svých despotických činech na nutnost zachování pořádku, noví byrokraté poukazují i při největších kotrmelcích na »vůli lidu, stavovskou ukázněnost« atd. A že se sami při kaž-

dě příležitosti obviňují ze zrady na lidových zájmech, již to jest svědectvím, jaká spousta demagogu ze změněných poměrů politických a sociálních tyje pro sebe.

Posud neutichly veřejné hlasy o chytré politice soc. demokratického poslance Prokeše. Není divu, protože právě aféra tohoto muže nás jasně poučuje, jak dlouho podléháji ochotně demagogickému vlivu právě ti lidé, kteří jiným občanům vytýkají malou uvědomělost. Prokeš býval obuvníkem, ale lidový proud svěřil mu redakci »Ducha Času«. List tento za redakce Prokešovy uvalil bojkot na hostinského Lamparta v Hranečniku. A tak se musil hostinský vykoupiti. Pak byl hned hodný a vzorný.

Bojkotovaný obchodník Altendorf dal veliký insert do »Ducha Času« a nabyl tak také pokoje. Strassmannův pivovar a Tillova pekárna zaplatily několik stovek výpalného a již tyto podniky byly tak řádné, že nemusil soc. demokratický tisk dále proti nim vystupovati. Tehdy vydavatelstvo a redakce časopisu tvořili Smetana, Zepichal, Prokeš a Pensch. Ti vyjednávali, ti také peníze přijímali. Kniha, z níž chtěli dokazovati tuto společnost, že peníze přišly do pokladny strany, byla v majetku Smetanově. Čekalo se veliké výpalné od vitkovických závodů. Leč židé věděli, že tentokrát nebude potřeba platiti výlohy stávkové. Proto také soc. demokraté stávku prohráli.

A teď do toho všeho zapadlo ještě obvinění Skýpalovo. Když došlo k porotnímu přelíčení, dokazali soc. demokraté všim možným způsobem, jak jim na tom záleží, aby se dostal Skýpala za každou cenu za mříže a aby tak na základě toho mohli na všechny strany prolašovati, že pověst o úplatcích byla zcela mylná. Nejednalo se při sporu pouze o Prokeše.

Vyčerpaly se i takové prostředky, které přímo zarážely. Soc. dem. advokát dr. Witt, ačkoli chce kandidovati na Opavsku za Čechy, vylučoval české porotce, k porotcům ostatním mluvil německy, dráždil je proti Skýpalovi poukazem, že jeho přičiněním nebyly objednány od obce Pražské roury u německého závodu. Co na tom, jestliže se nad tím čeští voličové pohorší? Však se již **nezle chytrá cesta**, jak neuvědomělé davy uklidnit. Jen když se zastkví v záři nevinosti říšský a zemský poslanec Prokeš!

Došlo k soudnímu řízení. Dokázalo se, že úplatky byly přijaty, po nichž nový bojkot zastaven. Skýpala tedy osvobozen, poněvadž samým Němcům se musily rudé triky.

Jak měl tedy nyní soc. demokratický úhoř ze sítě vyklouznouti? Vymluva se ovšem nalezla. Vždyť prý to výpalné přijato vlastně pro rudou organizaci, na hrazení obrovských bojkotových výloh — zkrátka jako válečná náhrada.

Tedy zcela nová hospodářská morálka! Vizme, ubozí soc. demokraté se finančně zakrváceli pro bojkot! Ožebračovali se proto, aby firma nešlechtetná byla potrestána. Když zaplatila, již se očistila a stala se vzornou. Proč jen tak veliké výlohy, stačí-li jindy organizovaným soudruhům pohybů pokyn, malá zprávička v jejich listech, aby se stroj organizace hnul tam, kam rudí generálové velí?

Kdyby taková sociální morálka ovládla veřejnost, stal by se svět hotovým očištěm. »Nezaplatíš-li, uvidíš, jakou ti zahrajeme! Ale dáš-li výpalné, máš plný pokoj. Podle toho, co zaplatíš, slevíme ti na tvých chybách. Penězi zvážíme tvou vinu i šlechtetnost.«

Který buržoa kdy nutil soudruhy k takovým bojkotovým výlohám? Má snad napadený občan povinnost platiti za to, co proti němu bylo často zcela nespravedlivě spácháno? Podivné jsou obrysy rudého státu budoucnosti. Tak vyhlíží lidová reforma pod štítem všeobecného práva hlasovacího, které prý zakrouží krkem všem parazitům, celé zkonstatěle byrokracií!

Žijeme v éře lidové. Masaryk prohlásil staročechy a jiné politiky, kteří se stavěli proti všeobecnému hlasovacímu právu, za lidi bezcharakterní. I my jsme pro všeobecné právo volební, ale tak bezohledně odsuzovati lidi jiných názorů nemá práva nikdo. Nuže, ať nyní též Masaryk přemýšlí, jaké charakterní kvítí vzrostlo v rudém táboře právě na půdě lidového práva. Bráf a — Prokeš, dva mezníky! Jeden »buržoa« — druhý lidový zástupce! Prvý přes svůj veliký význam žil chudě, Prokeš žije jako kavalír. Ale přes to sláva Prokešovi, protože jest proti buržoám! Aby se jeho ryčné hrdlo lacino rehabilitovalo, aby lidé zapomněli na blamáž při porotě, hned na to mluvil na táboru lidu proti militarismu tak demagogicky, že až urážel osobu panovníkovu, takže komisař tábor rozpustil. Také ve sněmovně tropil výtržnosti, jen aby zfanatisované davy věřily, že má »srdce k lidu«. Odbyl všecko lacino, ačkoli jest obžalován státním zástupcem, ví, že jako poslanec zavřen nebude, soc. demokratická organizace se ho zastává. Nač tedy věšiti hlavu? Může nadávati vesele buržoám dále.

Taková lidová reforma se dostavila pod protektorátem rudého praporu. A pak se divte, že lidé, toužící tolik po výpalném, posud postup drachoty nezastavili!

Jazyku německému naučí se nejlépe dcery Vaše ve výchovném ústavě Školských sester v Moravské Třebové.

Krásná, zdravá poloha. Ústav slouží blavně účelu, české dívky vyučují jazyku německému. Nejlepší příležitost v krátkém čase osvojit si důkladnou znalost němčiny slovem i písmem. Přijímají se dívky školou plynulé i dospělé. Ke škole dívčí řadí se pro dívky v němčině poněkud pokročilé jednorozční kurs pokračovací s následujícími předměty: náboženství, německá řeč, německé písemnictví, účetnictví, těsnopis, domácí hospodářství, zdravotní, ruční práce a šití. Příležitost zdokonaliti se v hudbě, řeči francouzské, psaní na stroji, malířství, ručních pracích všeho druhu, šití prádla a šatů, vaření atd. — Vyučovací a obcovací řeč německá. Měsíčně 45 K. Žádejte prospekt!

Kulturní jiskry.

První sjezd cyrilský diecése budějovické pořádá Obecná Jednota Cyrilská a místní pěvecký sbor chrámový v úterý 23. a ve středu 24. července 1912 v král. městě Písku. Úterý 23. července. Odpoledne po příjezdu J. bisk. Milosti Msgr. J. Hulky společná návštěva krajské výstavy. Večer 23. července o půl 8. hod. v městském divadle koncert, při němž účinkuje houslová kolonie za osobního řízení mistra prof. Ot. Ševčíka, p. K. Šmauss-Wilbrunn, člen opery v Dortmundu, p. Šaša Colbertson, virtuos na housle a chrámový sbor v Písku. Po koncertě přátelský večer v sále »U zlatého kola«, kde je též ubytovací kancelář. — Středa 24. července. Dopoledne. V 8 hodin v děkanském chrámu Páně A. L. Vymetala »Ecce sacerdos magnus« (vén. J. E. p. kard. Lvu ze Skrbenských, vydal V. Kotrba) při příchodu J. M. nejdp. biskupa Msgr. J. Hulky, slavnostní řeč kanovníka Msgr. A. Wiinsche z Král. Vyšehradu, pontifikální mše sv., obětovaná J. B. Milostí. Při ní chorál vatikánský (introit »Os justi«, grad. »Justus«, offert. »Veritas«, communio »Beatus servus«) zazpívají bohoslovci z Českých Budějovic, místní sbor zpívá Jaromíra Hrušky »Missa solemnis« (smíš. sbor, 2 trubky a 3 pozouny). »Pange lingua« A. L. Vymetala (smíš. sbor, ed. »Cyrill«). Po požehnání: K. Stecker »O salutaris hostia«, smíš. sbor (ed. »Cyrill«), Fr. Gregora »Zpívej, duše, Pánu žaliny«, smíš. sbor s prův. pozounů. Jar. Hruška »Golgota«, fantasie na varhany. — V 10 hodin: Zahájení sjezdu v zasedací síni městské radnice místopředsedou O. J. C., uvítání purkmistrem a děkanem král. města Písku a proslav J. B. Milostí. Přednášky: Kanovník Václ. Müller z Král. Vyšehradu: »Stabat Mater« se stanoviska literárního, hudebního a historického. Kanovník K. Boček, rektor z Budějovic: »Chorál edice vatikánské« s prakt. cvičením dle »Graduale parvum« (ed. »Cyrill«). — Odpoledne. Od 2. do půl 5. hod. Skladatel Jindřich Jindřich z Domažlic: »Umění. — Umění hudební. — Hudební kultura«. B. Kašpar, řed. kuru na Smíchov: »Praktické pokyny o varhanách«. D. Orel, prof. reálky a konservatoře v Praze: »Snahy cyrilské«. — V 5 hodin v děkanském chrámu Páně J. B. Foerster, »Stabat Mater« pro smíš. sbor a varhany. Nešvera »Ave Maria«, pro 8hlasý sbor a capella (K oslavě 70. narozein skladatelových, ed. »Cyrill«). — Nešpory, Pange lingua (chorál), sv. požehnání, »Zdravas, císařovno«, trojhlas. z XV. stol. (Spartoval D. Orel.) Zakončení sjezdu. — Chorál řídí kanovník a rektor K. Boček, vše ostatní ředitel Al. Lad. Vymetala, u varhan Jar. Hruška (chorál provází J. Parka). — Přihlášky na noclehy (100 noclehů za režijní poplatek 40 h, v hostincích za 1.20 až 1.60, v hotelu »U kola« a Dvořáčka za 3 K) na obědy a na koncert přijímá řed. Vymetala v Písku. Slevu na jízdném (30 proc.) obstará ředitel B. Kašpar na Smíchově 271. — Vlaky do Písku přijíždějí od Plzně v 1.54, 5.51 odpol., 9.56 več., od Tábora a Prahy v 11.46 dopol., v 2.39 odpol. v 10.17 več., od Příbramí v 12.14 v pol., 2.59 odpol., 7.53 več., 9.18 hod. več. Vlak k Táboru, Praze odjíždí v 5.43 h. odp., z Plzně, Budějovicům v 9.10 večer. — NB. Při příležitosti cyrilského sjezdu uspořádána bude výstavka děl a památek Fr. Gregora. — Ant. Pixa, děkan a b. kons. rada. Dobroslav Orel, redaktor »Cyrill«. Al. Lad. Vymetala.

ředitel kuru a hudební školy. Kanovník Msgr. Ant. Wiinsch, místopředseda O. J. C. Kanovník K. Boček, rektor bisk. semináře.

Josef V. Sládek. Ještě napsal jásavý hymnus na slavnost sokolskou. A sotva jeho verše začaly se čísti, již 28. června rozloučil se tiše se svou drahou vlastní, kterou miloval celou šlechtinou duší svojí.

V básnické tvorbě Sládkovy nikde nenalezneš násilné snahy po afektu, nikde tužby po umělovaném titanismu. Vše plyne, smolí a zvučí tak přirozeně, jako čistý, horský potůček. Dítě venkova srostlo s nivami, lesy, širými lány, nalezlo v prostředí rolnického tolik podnětů k přirozené poesii, že mu nebylo potřebí utíkat se k bizarní fantasii, k dráždivým tematům, jež tak snadno svádějí k falšování nebo kalení čistých zdrojů poetických. A přece jaká nádhera, jaká vůně květů, které ženiální pero Sládkovo vypěstilo! Takové verše nestárnou, nesevědní, poněvadž nesou značku absolutního krásna, jež nečiní ústupků a poklon rozmarné módě.

A rázovitost Musy Sládkovy zirá z každé sloky. Vroucí vlastenecký zápal čtenáři se nevnučuje, ale vůni jeho dýše všechna tvorba zesnulého skřívána, který tak nadšeně se rozezpíval nad českými brázdami. Sládek byl krásným českým typem, zrovna tak jako jest Aleš, jehož jednoduché, prosté a přece tak oduševnělé linie českého diváka přímo elektrisují. Básník byl povoláním pokračovatelem velkého tvůrce »Ohlasu písní českých« Fr. Lad. Čelakovského. Ze stejného prostředí, se stejnou tendencí sprádaly se verše obou velikánů.

Má Sládek důstojného pokračovatele? Vypsána cena na nejlepší text k hymně agrární. Srovnáme však práci, uznanou v soutěži za nejlepší, s kteroukoli básní, uloženou ve sbírce »Selské písně a české znělky«! Lehce seznáte, kde jása volně, vzletně poesie přirozená — a kde se duše k nadšení nutí.

Sládkovy hřejivé verše jsou vybraným obsahem, průhlednou, prostou formou velice vhodnou četbou pro útlou mládež. Nebylo za jeho věku nikoho, kdo byl by srozumitelnější mluvou duše dětské do takých rájů unášel.

Byl to básník, který se nechtěl nikdy zpronekovati pravému úkolu českého literáta, faktickému šlechtění duší, mužným pověm uprostřed těch, kteří cestou za ideály umdlévají a klesali. Málokterý z našich básníků této doby odchází na věčnost se svědomím tak čistým, jako veliký pěvec »Českých písní, Skřivánčích písní, Zvonů a zvonků«.

Jen několika nepatrnými rozběhy zavdčel se těm, kteří by nejraději každého básníka vehnali do služby politické kliky »protiklerikální«. Ale výjimky potvrzují pravidlo. Jemná, volná duše básníkovy hrála pravidelně na struny lvy křesťanské. S přibývajícím věkem byla stále zbožnější, katolické principy řídily básnickovo pero.

V konservatismu náboženském zůstal si Sládek tak důsledný, jako jeho bratr Václav, vynikající profesor. Tyto dvě duše spojilo pouto stejných zásad k lásce nejvyšší.

Sládek to byl, který proti podvratným a mrutným přívalům moderním zapěl roku 1894 své přesvědčení:

Kdo Boha má za pevný hrad,
nic nemusí se zlého bát,
i v bouři může kliden být,
neb nad ním Bůh svůj drží štít.
Nad vrchy, doly, vodami,
jest Jeho ruka nad námi,
jen spojíme pevně Naň,
— dál se Jeho vůle staň.

Tak protestovalo srdce muže těžce zkoušeného, v němž utrpení víru zocelilo, proti demagogům a zřetěšeným eskamotérům současným.

Přál si přistoupiti s rodinou svou k sv. přijímání na hradě Pražském v kapli sv. Václava. Také zatoužil napsati slova k písní, jež by se mohla zpívat od lidí při mši svaté. Dne 28. června ráno vyslovil přání po posledním pomazání. Když k němu vešel kněz s Nejsvětějším, s velikou zbožností vstal churavý kmet svátostného Krista. »Byl tu velbloud pán«, oznamoval pak řediteli Drachovskému. »Bylo to krásné, to byla má slavná poslední večere.« A po chvíli úzkostlivě svědomí zhasínajícího starce projevilo se obavou: »Jen jestli jsem to důstojně vykonal!« — Umřel tedy Sládek jako rozhodný katolík. Skromný slávek odevzdal duši svou do ochrany nebeského Slitovníka.

Rozumí se, že ty volnomyšlenkářské živly, které za vlasy vláčí do svého tábora Husa, Rokycanu a Komenského, také hned s chvatem snažily se umístiti ve svém středu rakev Sládkovu. »České Slovo« zahánělo katolické kněze od pohřbu Sládkova. Zrovna taková komedie byla páchána, když v Mariánské výstavě katolické byly umístěny i plody básníka Zeyera. Prý to jest profanací a drzostí, hlásí-li se »klerikálové« k Zeyerovi! Jako by byl Zeyer nepsal za stupňovaného ryku protikatolického mužné do časopisu našeho! Nyní v »Osvětu« ještě lépe jest dokumentováno, jakým s. stál Zeyer po dlouhém přemýšlení vřelým katolíkem! Nu — a Sládek přijal svátosti u-

mírajících z rukou »římského popa.« Tím ovšem zarmoutil duše, jimž bezohledné štvánice jsou básní nejmilejší.

Jako básně Sládkovy nikdy nezevědní, jako se nikomu nepodaří zastřítí jejich křišťalový lesk, tak také v našem národě nikdy nevymizí vděčná vzpomínka na autora těch zvonivých, úchvatných veršů. Čest a nehynoucí paměť zesnulému národnímu velikánovi!

Václav Jan Tomášek. Jos. Kl. Zástěra napsal právě velice výstižnou životopisnou črtu ušlechtilého vladaře českého světa hudebního z počátku století osmnáctého. Snesený materiál vybízí výmluvně k studiím dalším o muži, který proslavil náš národ daleko za hranicemi. Jméno Tomáškovy jest jedním z největších v kulturních dějinách našeho národa. Snad proto se o něm nyní tak málo píše, že Tomášek děkuje mnoho za svůj význam kněžím a že s nimi udržoval až do podzimu života nejtímnější styky. Tomáška podporoval jeho bratr Antonín, který byl kaplanem v Bojanově. Strýc Pavel, farář v Přibyslavi, pomohl mu k místu vokalisty u Minoritů jihlavských, ředitel klášterního zpěvu frater Donát poskytl též ruku pomocnou, atd.

Zástěra proti nedomyšleným frásím dokazuje přesvědčivě, že Tomášek byl uvědomělým vlastencem. Toužil po tom, aby zkvetla na nivách českých hudba opravdu národní. Zhudebnil lyrické básně Rukopisu Královédvorského. Napsal také: »Povinen jazyku svému, dávno již po nějaké oběti toužím a děkuji neodrodilým jinochům vlasti své, že mně podali příležitosti, vykonati povinnosti té zvláště v nynější době, an cizozemci vzdělávající a vychalující jazyky své, každému svůj vnutiti by usilovali. Blaze, že spisovatelé naši, cizích jazyku znali, důkladnost a zvučnou líbeznost svého jazyka seznali a se přesvědčili, že jazykové cizinců líbeznosti toliko od hudby vypůjčují; jazyk ale český, v hudbu uvedený, sladkost se sladkostí spojuje.« V melodiích Tomáškových skutečně lze znáti náběhy k hudbě národní. K širšímu zakotvení tohoto směru bylo závadou komplikované prostředím, jež pohlcovalo skoro všechny síly mistrovny.

A přece — na základě Tomáškovy vypsali netoliko moderní skladatelé, jichž melodie se nesly duchem klassickým a mezinárodním, ale i velikáni, kteří se vrhli celou duší na hudbu ryze národní. Hlubokou brázdou vyryl Tomášek jak svými skladbami, tak svým paedagogickým talentem na své samostatné akademii. Nebyl mužem strnulým, i po Mozartovi klesl nově cesty.

A jeho skladby? Hrají a zpívají se v cizině více než v Čechách. Dosud známých skladeb jest dlouhá řada, z nichž jenom nepatrný zlomek jest českému obecnstvu znám. Zástěra uvádí na půldruhého sta komposic Tomáškových, v nichž tvoří značné procento skladby církevní. V době, kdy s velkým chvatem uvádějí se na český trh přesládlé a přestarlé melodie italské, kdy se houfně kupují výtahy dovádivých a málo cenných zpěvů operetních, již z důvodů paedagogických měly by se povolané kruhy ujeti odkazu Tomáškovy a uvésti jej v širší známost českému světu hudebnímu. Vždyť komposice našeho mistra jsou vděčné, snadno srozumitelné, v širších davech nalezly by pochopení spíše, než na př. skladby Griegovy, Wagnerovy, Straussovy. A jestliže sám Führer, který daleko pokulhává za Tomáškem, má posud tak velikou doménu na katolických kůrech, jistě by bylo na čase, aby obecnstvo seznalo Tomáškovu requiem, které prohlašováno za jediného velikého soka proslaveného requiemu Mozartova. A co těch komposic církevních jiných vyšlo z pera Tomáškovy! Jos. Kl. Zástěra má zásluhu, že hnul stojatými vodami. Snad jeho práce bude mementem výsledným.

Ubohý Andrzej Niemojewski! Chlubně prohlašovala »Volná Myšlenka« i v Čechách, jak velkou ránu zasadí studium Niemojewského konservativnímu nazírání na životopis Ježíšův. Prý to nebude jenom tuctová tendenční práce! Volnomyšlenkář polský přímo dosavadní dějepisce svou kritikou ohromí. A ohromil — asi tak, jako Haecckel — svou neslýchanou drzostí, s jakou odvážil se prodávati komické bajky jako výtěžky čisté vědy. Sformuloval si »theorii hvězdářskou«, kterou snažil se dokázati, že Kristus nikdy neexistoval. A před tím přeložil do polštiny spis Renanův, který tvrdí pravý opak! Patrně tedy, jaká hlavní tendence tohoto slaveného volnomyšlenkáře vedla: za každou cenu kalit vodu a třebas akcemi protichůdnými otřásti vírou křesťanskou.

A tak volnomyšlenkářský prorok »dokazoval«, že nejlepší evangelista Lukáš sám nevěřil v historičnost Ježíšovu, že vědomě podal hvězdářskou báj. Prý Ježíš jest symbolem měsíce nového a jindy slunce, jesle betlemské jakousi hvězdou, Maria jest pannou ze zvířetníku, Jan Křtěl — toť starý Dagon, uctíváný v podobě ryby, Šimeon a Anna jsou blíženci »astrální« atd. Takovou »vědu« hlásal Niemojewski na četných přednáškách za velikých fanfár volnomyšlenkářských redakcí, které samostatně mysliti nechtěly.

Toto dryáčnické zhnusilo se učenému básníkovi Micišskému, který není žádným klerikálem. Týž uspořádal ve Varšavě řadu přednášek o nesmyslech Niemojewského a přednášky ty koneč-

ně vydal tiskem ve spise: »Walka o Chrystusa«. Zde poukazuje předem, že nelze onoho volnomyšlenkáře vážně bráti, což dokumentuje ukázkami křiklavé ignorance Niemojewského. Tak probírá hvězdářství duševního ubožáka zžíravou satyrou, která vzbudila obrovský zájem. Miciňski strhl s Niemojewského vědecký plášť, jímž tento chtěl zakrýti svou duševní prázdnotu, chvalořečníci volnomyšlenkářští ocitli se v největších malomocných rozpacích, nevědouce, kudy kam. Po Haecklovi tedy padla zase »hvězda« nová a »přísní vědátoci« volnomyšlenkářští nepoučí v zájmu vědy svedené davy, jak byly blamovány. Rozvrat, zmatek kniha Niemojewského mezi lidmi nemyslivými způsobila — a to židovským zednářům stačí.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Četná usnadnění od vld. díla duchov. k dispozici

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. V. Š. Kronus: Z pohorských chalup. Kresby lidu. »Ludmily« sv. 3., roč. 14. Na »Ludmilu«, ročně 6 svazků, předplácí se 2.20 K. na vydání vázané 4.20 K. — F. Nabor: Mysterium crucis (Tajemství kříže) II. díl. Přeložil Ign. Zanáška. Cena 90 hal. Zábav večerních r. 33., čís. 4. Na »Zábavy Večerní«, o 5—7 svazcích, předplácí se ročně 4 K. — Rajská Zahradka. Časopis pro školní mládež. Pořádá J. Bartoň. Vychází ročně 10krát za předplatné 1.60 K. Ročník 21., čís. 8.—10.

Z nakladatelství J. Ottů v Praze. Spisy L. N. Tolstého v lidovém vydání: Vojna a mír. Tohoto vzácného díla vyšel sešit 17.—19. po 20 hal. — Sebrané spisy Z. Wintora. Z rodiny a domácnosti staročeské, řada II., seš. 6.—9. po 30 hal. — Výbor z básní J. V. Sládka. Uspořádal M. Hýsek. České knihovny zábavy a poučení sv. 29., seš. 1. Za 24 hal. — Sebrané spisy F. Heritesa, díl X. Na níti humoru. Seš. 9.—11. po 30 hal. Salvator (Pařížští Mohykáni, díl II.) Román. Napsal Al. Dumas. Ilustroval V. Oliva, přeložil dr. J. Sterzinger. Seš. 19.—21. po 30 hal.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. B. Kaminský: Bumblíček. Vilímkovy Humoristické knihovny řada V., seš. 7.—11. po 30 hal. — Malý Čtenář. Pořádají G. Smetana a F. Procházka. Roč. 31., čís. 18.—20. Vychází dvakrát měsíčně vyjímaje prázdniny. Roční předplatné 2.40 K.

Časopis katol. duchovenstva. Řídí dří. F. Kryštofek, J. Tumpach a A. Podlaha. Roč. 53., seš. 5. Nákladem kniž. arcibiskupské knihtiskárny v Praze.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá P. Vaněk. Ročník X., čís. 9. Nákladem Em. Sprongla v Pelhřimově. Vychází 10krát ročně za předplatné 6.60 K.

Museum. Časopis bohoslovců československých. Nákladem »Růže Sušilovy v Brně«. Pořádá V. Navrátil. Roč. 46., čís. 4. a 5.

Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. Pořádají dr. A. Stján a A. Jašek. Roč. III., čís. 7. a 8. Vychází každého měsíce v Kroměříži na Moravě za roční předplatné 1.50 K.

Škola Bož. Srdce Páně. Roč. 46., čís. 7. Pořádá P. P. Hlobil. Roční předplatné 3.20 K. Nákladem knihtiskárny benediktinské v Brně.

Květy Mariánské. Roč. 29., čís. 7. Pořádá P. Kr. Lux. Roční předplatné 1.60 K. Nákladem knihtiskárny benediktinské v Brně.

Pro světový sjezd eucharistický ve Vídni jest významnou agitací brožurka: »Průvody s Velebnou svátostí v Lurdech«; napsal prof. boh. vdp. dr. K. Slavík. Cena 8 hal., poštou 10 hal., 7 exempl. poštou 50 hal., 15 exempl. 1 K. Objednávky vyřizuje: »Česká sekce diecéšního komitétu« v Č. Budějovicích. Peníze možno poslati nejlépe v poštovních známkách v psaní. Objednávejte hromadně! Upozorďte touto brožurkou na vele-důležitý tento sjezd!

Kdo se zajímá o knihy hospodářské, zahradnické a lovecké, obdrží na požádání zdarma Reinwartův nejnovější katalog českých knih oboru hospodářství, polního, domácího, národ., chovu i léčení zvířectva, mlékařství, pěstování obilnin a rostlin průmyslových, zahradnictví, květinářství, zelenářství a ovocnictví, včelařství, lesnictví, lovectví, rybářství, rybníkářství, hedvábnictví, hospodářského průmyslu, obecní samosprávy a zákonodárství, knih zábavných, poučných, školních atd. — O-brátit pošty zdarma každému ze zájme České knihop-ectví A. Reinwarta v Praze ve Vodičkově ul.

Skladba kuchyň. Spírka předepisuje opravy všech druhů zelejných zahradních, pěstních na saláty, zároveň s pokyny, jak se upravují saláty, ryby atd. Zpracoval M. Benešová. Nákladem knihtiskárny A. Neuberta v Praze. Za 1 K.

Č. 70718/12.

VII.

Vyhláška.

Zemský výbor království Českého zadá na dobu od 1. ledna do 31. prosince 1912 řízením nabídkovým dodávku různých potřeb pro zemské úřední budovy v Praze III., dále pro zemský porodinec a nalezišce: v Praze, ústavy pro choromyslné v Praze, Behnleích, Kosmonosích, Dobřanech, Opatovcích a Horních Beřkovicích, domocovací pracovny v Praze a Pardubicích, polepšovny v Opatovicích n. L. a Králíkách a jub. ústavy pro děti skrofulezní v Luži a Cvičově.

Takto se budou zadávat:

1. Uhlí a dříví polivové;
2. housky, rchlíky, chléb, maso, játra, dršťky, šunky, lůj, sádlo, maslo mléko, smetana, cukr, rýže, coet, pivo, káva nepražená a vejce;
3. sukno, zboží lněné, barchán, kartoun a jiné tkaniny, dále houně, pod'očky pryžované, bavlna k pletení, různé tkanice, vata bavlněná, potřeby čalounické, výrobky provaznické, mydlářské a voskařské, kůže, petrolej různé druhy olejů, líh denaturovaný, Brunaova vata, lysitol, odorit, lysol, soda, sláma ložní a hřebeny.

Do kterého z výše jmenovaných ústavů zemských třeba jmenované potřeby dodati, dále v jakém přibližném množství, druhu a jakosti, jest podrobně uvedeno ve zvláštním výkazu roční potřeby, jenž spolu s podmínkami o zemských dodávkách, jímž každý dodavatel se bezpodmínečně podrobiti musí, jest vloženo k volnému nahlédnutí v úředních hodinách v podacím protokole zemského výboru a ve správní kanceláři každého z řečených ústavů a byl dodán též všem obchodním a průmyslovým koncorám v království Českém.

O dodávku kterýchkoli předmětů, o něž jde, ucházeti se mohou též družstva menších živnostníků, zejména těch, kteří dle řádu živnostenského k výrobě jsou oprávněni.

Každému offerentu pak zůstaveno jest právo ucházeti se o dodávky pro jistý ústav anebo pro více ústavů, po případě pro ústavy všechny, jest mu však spokojiti se také s tím, svěřili se mu dodávky, o něž se ucházel, jen částečně.

K offerátům dlešne pouští blankety k účelu tomu zvlášť vydaných.

Tyto blankety, jakož i výkazy roční potřeby a podmínky dodávací možno obdržeti za stanovený poplatek v podacím protokole zemského výboru, jakož i ve správní kanceláři každého ze jmenovaných ústavů.

Offerty pak řádně vyhotovené a potřebnými průkazy opatřené buďtež podány do 22. července 1912 (12. hodiny polední) v podacím protokole výboru zemského království Českého.

Vadití netřeba skládati.

Z výboru zemského království Českého.

V Praze, dne 8. července 1912.

Všele doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné pozlacování nových i starších oltářů, kazatelen, Božích brobů a veškerých věcí v obor spadajících.

Umělá polychromie soch - křížových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a listových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Pensionát Voršilek

v České Skalici

obsahuje německou školu s právem veřejnosti, zřízenou dle osnovy trojtřídní měšťanské školy.

Chovanky mohou se vzdělati v jazyce českém, francouzském (učitelka rozená Francouzská), anglickém a italském, cvičiti se v malbě, hudbě (na piano, housle, citeru, harmonium a varhany) a učiti se různým ženským pracím, vaření, praní, žehlení a vedení domácnosti. Též tanec a jemným způsobům společenským se vyučuje.

Ústav má kapli k vytápění, krásnou, zdravou polohu a velkou zahradu. K vycházkám chovaneček slouží romantické okolí, zvláště »Babiččino údolí v Ratibořicích«, o němž se proslulý cestovatel Vráz vyjádřil, že »patří k nejkrásnějším místům, které kdy spatřil!«

Měsíční plat mírný. Ostatní v prospektu. Nastoupiti možno kdykoli.

Školní rok počíná 16. září t. r.

Představení.

Poznámka. Redakce »Obnovy« odporučuje všele »Pensionát v České Skalici« rodičům, kteří si přejí, aby jejich děti německy se naučily, ale při tom se neodnárodnily a mravně bez úhony zůstaly.

Veleobstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a uacini a to: mo sauce, kalichy cibáče, nádobky, šunky paciřkály, svícny, lampy, kadělnice, kropenky atd. své vlastní výrobky, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slatí a stříbrí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na úkásku franko bez záruční koupě. Vše se posílá poštovním. Práce ruční.

Střed veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z: Metálové prototypy, imitace, jideiní náhlní se stříbra pravého i čináckého vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a drahozemny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posl a císosour

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Lovecké pušky,

Revolvery, revolvery valedog, bambítky, browníng 6-35, 7-35 a jiné zbraně úplně spolehlivé, zaručené a zkoušené, v cenách úplně tovarních, jakož i pušky, náboje náboje a všecky jiné lovecké potřeby v každém množství se skládá se

Vojtěch Růž v Hradci Králové.

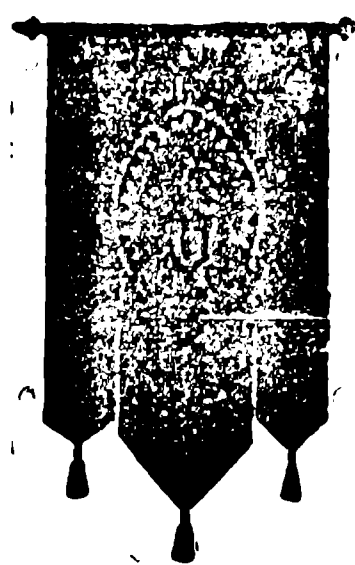
Stanislav Jirásek

v Hradci Králové 138, odporučuje velel. duchovenstva své
bezkonkurenční koláry
prací i celuloidové, náprsenky, bířety a veškeré prádlo spedi
vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jádrové prádlo!

Patentní náprsen y
bez háčků
Zakázky obratem
se vyřizují.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritakého chrámu
Páně.
Na ukásku sasilá
se vše franco.

Ohraničování pozemků,

plánky pro kupní smlouvy, veškeré
práce geometrovské,

drenáže, veškeré stavby vodní

Inženýrská a geometrovská kancelář

inženýr

ALOIS HORA,

úřed. opráv. kulturní technik a civilní geometr,

Hradec Králové,

náměstí 151,

dům p. Žaloudka, proti biskupské residenci.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vypračticích)

doporučuje P. T. velel. duchovenstva

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovevého náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukásku

se na požádání franco zašlou.

Breje a skřipce,

též dle lékařských předpisů,
teploměry, dalekohledy, lupy atd.
doporučuje

Karel Vacek,

závod optický, hodinářský a zlatnický

v Hradci Králové, blízko Adalbertina.

Správy rychle a levně.

Přijmu

učedníka na klempířství

na tři roky se zaopatřením.

ANT. FIŠER,

klempíř

v Hradci Králové, Karlova tř.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 78.

Zařizování

elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
Tungsram,
Tantal.

Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.

Ukládání možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty
záložen.

Velel. duchovenstvím

duchovním a patronátním úřadům!

Odborný závod pozlaccovský

GAUDENC APPL,

LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů,

kazatelen, Božích hrobů,

křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Rozpočty a nákrepy zdarma.

Na požádání dostavím se ihned.

Všem, kdo chystají se o prázdninách na cesty
nebo na Eucharistii, sjezd do Vídně doporučuji se všude:

Farář L. V. Hory „VADE MECUM“

jenž jest co dietetický ochranný (profylaktický)
likérový přípravek

neocenitelný pro dům i na cesty.

Připraven jest pouze z bylinek a neobsahuje
nic, než jen co prospívá. Neměl by scházeti
na žádné faře ani kaplance a vůbec v žádné do-
mácnosti jakož i v příruční kabelce dámy, jež
často s sebou nese drahé a posléze ve vaku turistů.

Zkuste jen jednou a přesvědčíte se
o prospěšnosti jeho a jistě stane se
Vaším účinným přítelem doma a často
hledaným a věrným společníkem na
cestách.

Obdržeti lze pouze ve výrobě „Vade mecum“
v Dašicích (Čechy) v lahvičkách po 1.50, 3, 5 a 9 Kč,
jež nutno předem zaslati s 45 hal. na po to.

Veřejná dražba. V neděli dne 14. t. m. v 8
hodin ráno bude prodáván ti
kníž. Salmský nájem velkostatku v Elišce Po-
ličanech u Dvora Králové následkem zrušení
nájem různé hospodářské stroje a náradí,
mlékařské náčiní atd. z několika dvorů.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i ciz-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
l. duchovenstva svědčí o poctivé o-
saze u nás rýze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učinie, pros m. malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry

Též na splátky bez zvýšení cen!

Turisté!

Předplatte a vřede zá-
dejte elegantně vypra-
vený a bohatě ilustro-
vaný turistický časopis

„Slovanský Turista“

(IV. ročník).

Jediný pohled v tento turistický orgán učiní z Vás
trvalého jeho přítele. Celoroční předplatné K 6.—.
Slavným správám lázeňským, majitelům hotelů
a výletních restaurací, pp. dodavatelům potřeb
turistických a sportovních lze inserovat ve „Slov.
Turistu“ se nejvýhodněji doporučí. Administrace
v Praze-Smíchov, Švarzemberkova třída 19.

Zhotovuje oděvy dle
nejnovějších anglio.
a francouz. vzorů.

V. ROSA

HRADCO KRÁLOVÉ

• Tovární sklad •
jemných suken
• všeho druhu. •

OBNOVA

Číslo 29. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 19. července 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

K sletu „Orla“.

(14) Není to zrovna radostný pocit, který nás jímá při psaní této stati. Jsme my katolíci věrnými syny svého národa, jež bychom — jako jistě všechny ostatní strany, stojící na stanovisku národním — rádi viděli šťastný, silný, sebevědomý a především svorný, máme tedy s ostatními příslušníky svého národa též národní a politický cíl. A přec je v národě tolik stran, tolik nesvornosti, a to proto, že tento nejvyšší společný cíl nemáme my v Čechách na zřeteli, nýbrž jiné zájmy, na které by bylo dost času, až bychom si ten luxus mohli popřát a měli zabezpečeno své v tomto státě historické právo a politické postavení. Jsme-li si vědomi nešťastného geografického svého położení, zříme-li se obklopeny národem velkým a vyspělým, odděleny od ostatního Slovanstva, musíme také víc a více dospívat k názoru svého prvního dějepisce Fr. Palackého o nutnosti Rakouska ve středu Evropy jako státu mnohojazyčného, v němž můžeme své posice udržeti především loyálností a věrností k panujícímu rodu, k němuž víže nás historická, neodvolaná a ničím nezrušená smlouva, spolu ale houževnatou neústupností na svých právech, přičinlivostí a zámožností, kulturní, mravní i hospodářskou vyspělostí.

To je ten — všem věrným Čechům — společný program, všichni však zříme i nebezpečí, jaké nám hrozí, jestliže v těchto bodech se odchýlíme, nečinností a nesvorností oddáme, nebo konečně jiným cílům podřídíme, což také, bohužel, se děje, vlastně se již stalo. My nestojíme tu jako pevná zeď oproti společnému nepříteli, ale jako rozbitý tábor, který neví, co chce a který tím méně imponuje a se uplatňuje, čím více se navzájem potírá.

Může se Staročechům vyčítati, co chce, tolik je jisto, že ve Vídni něco platili, v tehdejších těžkých dobách něco domů přinášeli, kdežto dnes? .. Daro o tom mluvit; jaká politika, takové výsledky. Žádný nemá více ceny, než si jí dáti dovésti. Při tom pohledu je nám bolno a jediná myšlenka nás české katolíky uklidňuje, že jsme my ten stav nezavinili.

Znal jsem kteréisi české městečko, kde ze samé svornosti utvořili si skoro všechny významné spolky dvojmo; národ český bude mít své národní instituce pomalu trojmo. Sociální demokracie, komandovaná z Vídně internacionálou, jež ji chce izolovati, t. j. k sobě víc a více připoutati, pracuje k svému osamostatnění ve všech oborech, hospodářském, peněžním, politickém, kulturním i zábavním, nás nechťejí a ve veřejném životě ignorují, proto že právě ty nejvyšší ideály s očí ztrácejí a — zaslepeni falešnou pokrokovostí — kulturní své stanovisko nad vše ostatní staví. Co zbývá nám tedy jiného, než hledět se postaviti na vlastní nohy? Máme těžký úkol před sebou, musíme stavěti od základu a při tom vzdáti se všech výhod, jakých jsme snad dlouholetou národní prací nabyli, ale konec konců je to vždy lepší, než býti pouhým přilepkem — nechci říci ošlapkem — dobrým k placení a mlčení.

Dokud žili muži, kteří ideu národnostní nad všechny předsudky povznášeli, ježto chtěli nejdříve národ učiti samostatně mysliti, dotud šli jsme s nimi přes lečjakous bezohlednost.

Dnešnímu pokolení nezdá se býti národnost věcí hlavní, protože uchváćeno lžipokrokovým proudem, ztratilo národní nadšení a vneslo do něho blaséovanost, mezinárodní smýšlení a volnomyšlenkářské revoluční snahy. Proto dnešní pokolení při své práci „národní“ duchovenstvo, jak nám kdysi říkali, nestrpí a při tom pokrytecky se dušuje, že by si ho vážilo, kdyby bylo „jako to staré“, kdyby se nestavělo proti pokroku, t. j. nekonalo svých povinností a nechalo pány dělat, co by chtěli. Staří vlastenci, třeba také časem bezohlední, opravdu vlasteneckých kněží si vážili, mezi sebou, když se k práci hlásili, vítali, kněží byli ve spolecích a národních ústavech rádi viděni, vždyť namnoze byli jejich zakladateli a vůdci.

Nové pokolení, nesvorné a rozbité na množství stran, jen v jednom zdá se pěstovati svornost — v hesle: klerikalismus, toť nepřítel. Spolky ne-

jsou již národními, t. j. celému národu patřícími, nýbrž stávají se domácími krby jednotlivých politických stran; sokolstvo opanovali mladočeši s národními sociály, besedy, které stávaly nad stranami, fungují dnes již na papíře, hospodářská družstva a spolky opanovali agrárníci, vzdělávací spolky pokrokaři, ještě tak trochu drží se hasiči, ač i oni se přibarvují dle toho, jaká politická strana v místě právě má vrch, a potom zpěvácké a hudební spolky, jichž činnost však nepodlamuje nic jiného než politika, která se sem vnáší, že právě umění musí víc a více ustupovati, čímž tyto spolky hynou.

Nejdále v tomto stranickém boji dospěli bratři Sokolové, kteří tak daleko šli, že přijímají za členy židy, soc. demokraty, ale ne členy křesť. organizací, ač je od těchto posledních neděli nic, zač národ odedávna bojuje, od oněch však všechno, co jmenujeme vlastní, národem, státním českým právem. Nedávno vyšlo si Sokolstvo dokonce na námělu k socialistům, dostalo však koš tak zřetelně, že nebude na dále v pochybnostech, že v tomto ozvědují nemá co hledati. K tomu by nikdy došlo nemohlo, kdyby je ovládala myšlenka Tyršova a Plünerova a nikoli politická pokroková bezbarvosť. To se však na Sokolstvu vzdor všem posavadním stkvělým všeslovanským sjezdům vymstí, protože politika odjakživa zabíjí spolky a Sokolstvo ovládá politika mladočeško-národně sociální. Obě tyto strany potírají se, bojují o primát v českém národě a není pochyby, že jedna druhou také udolá. Budou-li poraženy Mladočeši, pak ovládnou Sokolstvo živy ještě radikálnější, které již nyní v boji proticírkevním se tam uplatňují a Sokolstvo zatočí ještě více na levo.

Všecko to postřehli nejdříve katolíci moravští, zorganizovali mladý svůj dorost k pěstování sportu a těla tužení, odtud přešel se proud ten do Čech a že i zde nezůstalo při pouhé ideji, je viděti ze sletu, k němuž orlí odbočky se právě chystají a k němuž se zvědavosti hledí se vsíť nejen se strany našinců, ba celé diecése, i Sokolstva, poněvadž na obou stranách je jasno, že od tohoto prvního vystoupení závisí v jistém smyslu i kus budoucnosti Orlů.

Je pravda, že k tomu nemusilo dojiti a je smutno, že malý český národ může si dovoliti takový luxus, ale vydalo-li Sokolstvo heslo: „Sokolem žádný organizovaný katolík“, pak ať se nám nikdo nediví, že jsme přistoupili k organizaci vlastního Sokolstva, svých orlích hnízd, v nichž by naše mládež našla svůj krb. My jsme Orlý nezavolali, oni přiletěli sami a my je vítáme v našich městech i na venkově, očekávajíc od nich, že budou slušné a důstojně představovati naši ideu, nebudou se ohlížeti ani v levo ani v pravo, ale přímo že ubírají se budou za svým cílem, nevšímají si nepřítelů světa a posměchu protivníků, jaké vždy měla dobrá a krásná věc a že s tělesnou zdatností pěstovati budou nejen národní, ale také katolické uvědomění našeho lidu. Kéž by Orlové to byli, jimž připadla by úloha křesť. pokleslého ducha náboženského v našem lidu, jako Sokolové kdysi pomáhali jej křesť. k životu národnímu! Mladí junáci, kteří se nestydíte za kříž, k 28. červenci: Vítáme vás!

Obrana.

Nová Hilsneriáda. „Musíme dokázati, že u židů nikde pověry není, že jest každý člověk bezcharakterní, který by se odvažil tvrditi opak. Naopak nám jest dovoleno pronášeti paušální domněnky o pověrách křesť. do vůle.“ Za tímto heslem ženou se nyní židé znovu se vši smělostí. Vímze n. př. „Rozvoj“ ze 12. t. m. Prý aféra polenská „ukázala židovstvo, jeho organizaci a jeho obranu v tak žalostném světle, že je člověku soudnému až do dneška stydno.“ Ano, v listě příčině jest to pravda. Tenkrát židovský tisk k vůli Hilsnerovi spustil svorně válečný ryk proti katolictvu v celé Evropě. Lhal úžasným způsobem o biskupu Brynychovi, věřil těm „znalcům“, kteří ani mrtvolu Hrdzové

neviděli, sopil proti lékařům, že se odvážili pronésti dle svého svědomí samostatný úsudek, s velkou radostí uvítal hanebné a bezcitné podezření matky z vraždy dcery.

„Opakuji“, pokračuje „Rozvoj“, „že nejslabšími a největšími vinníky byli jsme sami. Spoléhalí jsme na pražské kapacity a pak na přispění Vídně. Podléhali jsme centralismu, od něhož jsme očekávali rozhodné zakročení.“ S dovolením: jest dovoleno, aby do soudu nad katolickým vrahem se pletla katolická organizace? Má podvazovati ruce dvojím porotcům židovská organizace, Vídeň, centralismus atd.? Pro každého stejné právo. A Hilsnerovi dopráno, aby se hájil před porotou dvojí. Kolika křesťanům by se vyšlo tak ochotně vstříc? Až by zakročovaly při soudu nad zločinci politické nebo náboženské organizace, pak by bylo veta po svobodě soudcu všech.

Židé měli právo a povinnost žádati, aby se věc vyšetřila přísně a spravedlivě jako u každého jiného obviněného. Oni však již předem se stavěli proti pravidelnému postupu líčení s takovou smělostí, až si sami v očích soudné veřejnosti škodili. Nejnesmyslnější bajky přijímali za bernou minci, jestliže ty poládky měly za účel osvobození Hilsnerovo. A sami polenští židé, kteří jako svědkové vypovídali pod přísahou, tvrdili, že „nic nevědí“, že nevědí o rozrušení, které po vraždě nastalo, někteří zase, že Hilsnera ani neznají atd. „Ne, já nic nevím“ zakončilo jich několik svůj výslech. A tento svědkum nestalo se proto nic.

„Rozvoj“ praví: „K projednání aféry polenské, k vypátrání pravdy hodí se jedině Praha. Ne mnoho lidí; ale přece pracovati co možná veřejně. Nejprve zvolit malé komitě z právníku, mediku a znalcu poměru na Česko-moravské vysočině, přibrat několik pamětníků z těch dob. Založit archiv. Všecky noviny, všechny brožury, všechna akta. Orientovat se, uvědomit si, kteří svědkové ještě žijí a kteří ještě žijí pod tlakem klerikálního násilí. Někdo z nich ještě může promluvit, aspoň tolik, aby mohl být proces znovu zahájen.“ Pročtěte si dobře, co se taji v těch řádcích! Jsou tu nápo vědi, kterým židé, ovšem velmi dobře, porozumí. A drzostí jest mluvit o klerikálním násilí. Či skutečně klerikální násilí Hilsnera odsuzovalo? Než k tomu dojde, aby „klerikálové“ mohli rozhodovati přísně v Rakousku nad výsledkem soudu nad židem, dočkáme se dříve, že povaha portugalských katanů se změní v povahu beránčí. A ještě jeden trik. Pisatel by z Hilsnera rád učinil „slabomyslného mládíka“. Kdyby to bývalo možno, pak by se byli o to židé s chvatem postarali již za první poroty. Tím si židé nejvíce uškodili, že prohlašovali za naprostou nemožnost, že by mohl býti Hilsner jakýmkoli vrahem, že v zahraničním tisku lhalí se vši surovostí o biskupovi a jiných lidech, kteří v aféře vůbec žádného účastenství neměli. A nyní se má rozdmýchat „protiklerikální“ boj znovu. Ale proč jen tolik stojí o obnovení procesu list židovských assimilanťů? Vždyť tito lidé říkají, že jsou Čechové a staví se tak, jako by v ohledu konfesíonálním úplně se přidávali k stanovisku „Volné Myšlenky“, které zní: „Boj proti církevnictví každému“. Jsme již tak daleko, že židé pomáhají vyhazovati české katolíky z národa. Ale, jakmile se jedná o žida ruského, francouzského anebo rumunského, rázem zapomínají čeští židé na své „národní příslušenství“, nechají české otázky stranou a křičí v dlouhých člancích na obranu svých skutečných příslušníků. Cizí žid, jehož ani dobře neznají, jest jim milejší než sto Čechů — třeba i pokrokařských. Tak se provádí assimilace, která prý má náš národ spasiti. Budou-li však tak spolehliví a horliví všichni strážci na českém Sionu, pak to bude dopadati velice bledě. Má-li se český národ více exponovati pro zahraniční židy, než pro dobro svých vlastních příslušníků, pak bude v cizích službách, jako již jsou nyní požidovštělé listy pokrokařské. Aféra Hilsnerova zase má odvracet jednu část národa od nejpilnějších potřeb národních.

**Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk**

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

Jiřkova třída č. 287

V HRADCI KRÁLOVÉ

Jiřkova třída č. 287

Akciový kapitál K 80,000.000.—.

Telefon č. 111.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Reservní fondy K 28,000.000.—.

Centrální v Praze, zří. 1868.

Zabývá se veškerými bankéřskými obchody

Filiálky: Brno - České Budějovice -
Frydek - Místek - Jihlava -
Karlovy Vary - Klatovy - Krakov - Liberec -
Lvov - Mělník - Olomouc - Moravská Ostrava -
Pardubice - Plzeň - Prostějov - Tábor -
Tereš a Vídeň.

zejména: sčítá 4% a v běžném účtě; eskontuje směnky, faktury a pohledávky; kupuje a prodává cenné papíry, vklady na knížky a devisy; obstarává úhrady a inkasa v tu i cizině; provádí rozkazy bursovní na všech burzách světových; vydává pověřovací listy (akreditivy); reviduje a pojišťuje lovy; prodává proměny; uschovává a spravuje cenné papíry v ohnivzdorných pokladnách a poskytuje na hodnoty takové zálohy; opatřuje informace; udílí pokyny ohledně bezpečného a výhodného uložení kapitálu; udržuje čisté a pravidelné spojení s cizinou.

Expositury: Grado (po dobu lázeňské sezony),
Vídeň: v II., III., IV., VII., X. a XVI. okresu.

Velmi výhodné sčítání skytají 4½% dluhopisy Živnostenské banky v Praze.

Při centrálně, resp. filiálkách stávají oddělení: hypoteční, průmyslové, železniční, cukerní a četná oddělení pro obchod se zbožím.

Spojení s Amerikou sprostředkuje americké oddělení u sídelního ústavu.

Politický přehled.

Cesko-německé smířování jest nyní předmětem pilné pozornosti celého Rakouska, zraky vážných politiků obracejí se ku Praze, odkud se volá do světa o šťastném průběhu jednání, nato hned zase o uvážnutí smířování. S určitostí se píše, že dorozumivací rozpravy budou v nejbližších dnech, snad tento týden skončeny. Řešení těžké otázky jazykové u poštovních úřadů překlenuje se schůzí dne 15. t. m. pověřením poslanců dra Fiedlera a dra Bachmanna, aby vypracovali příslušný návrh zákona a předložili ho pak komitétu pro úpravu jazykovou u státních úřadů. Na to započne jednání o reformě zemského zřízení a o úpravě jazyka u úřadů samosprávných, v níž stávají dosud ještě dva sporné body. Dne 15. t. m. českými referenty provedena také přehlídka po dosavadních výsledcích celkového jednání.

Polský strach z vyrovnání. Polský tisk v Ha-lici a ve Slezsku jest najednou znepokojen česko-německým vyrovnáním, jež prý pocítí na své kůži slezští Poláci. Podle všeho shodli se prý Češi a Němci také o Slezsko. A jest prý na Kolu polském, aby žádalo hned na vládu, týká-li se dohoda česko-německá též Slezska, aby se Poláci účastnili smířovaček. Patrně jde o strach, že Poláci po smíření česko-německém přestanou býti hlavními sloupy vládními.

Třebeňský »Volksrat« poroučí německým poslancům, aby mu aspoň pět dní před valným shromážděním německých davěrníků byly v několika výtisících dodány texty úplných osnov zákonů dorozumivacích, aby si je »Volksrat« mohl prostudovati a — ovšem nanovo štvál proti vyrovnání.

Ministr Trnka na Moravě. Ministr Trnka vrátil se 12. července z inspekční cesty po jižní Moravě do Vídně a přesevědl se, že na Moravě jest regulace řek velmi potřebnou.

Protičeské štvání z Vídně. Vídeňští volní myšlenkáři 11. července konali protestní schůzi proti domnělému ztýráni pražských buršáků o sletu všesokolském. Při schůzi štváli poslanci dr. Pollauf a Wedra tak, že i vládní komisař byl ohrožován, když napomínal řečníky, aby neštvali proti Čechům vídeňským. — Vídeňský magistrát usnesl se, že přiznání k německé národnosti musí býti podmínkou ke přijetí do služeb města Vídně. Zároveň pořízen seznam všech obecních zřízenců, kteří se přiznali k české obcovací řeči. — Vídeňský starosta dr. Neumayer na schůzi ve Frankfurtu ujišťoval, že Vídeň zustane vždy německou, že Rakousko chce míti i na dále »poltraniční stráž« a zapřisahal Němce z říše, aby nenechali padnouti »Ostmarku«. Zatím se však Vídeň bez českých dělníků obejít nemůže.

Panská sněmovna 10. července schválila předlohy projednané sněmovnou poslaneckou, čímž vlastně skončena teprv parlamentní kampaň a začínají parlamentní prázdniny.

Volební oprava v Uhrách zase chystá se v novém vydání. Příslušný zákon bude prý předložen parlamentu na podzim a současně i zákon o novém rozdělení volebních okresů. Nadvláda Maďarů bude prý tu zcela zvláštní měrou zabezpečena.

Proti hr. Št. Tiszovi učinilo trestní oznámení 72 maďarských opozičních poslanců, kteří byli vyvedeni policií ze zasedací síně posl. sněmovny a sice pro násilí. Trestní oznámení učiněno i na policejní úředníky, kteří spolupůsobili při vyvádění. — Vedle toho každou neděli rozjiřďejí se opoziční poslanci do celé země a bouří lid proti vládě. Přes to však opoziční se nedaří. Z 56 municipií (měst. zastupitelství) jen 8 přijalo malou většinou návrh na vyslovení nedůvěry vládě, 8 municipií podobný návrh zamítlo a 38 municipií vyslovilo vládě důvěru a odsoudilo jednání opoziční.

Povstání v Portugalsku. Přes všecko popírání republikánské vlády jest situace i v hlavním

městě Lissabonu velice vážná, kde prý je velká část posádky republikánské ve spojení s monarchisty. Monarchisté dobyli Caberosu, a vedle toho i jeden republikánský pluk přešel k nim. K vnitřnímu rozvratu v Portugalsku přidružily se vážné nepokoje v portugalské Indii. V Satari dali se domorodci pohnouti ke vzpouře.

V Srbsku povolání byli všichni záložníci k 20ti- a 15ti dennímu cvičení. Srbsko chystá se tedy k válce.

Rozvrat v Turecku pokračuje. Vzpouřá částí tureckého vojska jest v první řadě namířena proti mladoturecké nadvládě v Cařihradě. Prvním důsledkem vojenské krize jest koncese opoziční a změna na křesle ministerstva vojenství. Ministr Mahmud Šefket byl nucen učiniti místo Mahmudu Muktaru, býv. ministru námořnictva. — Povstání v Albanii nabývá stále většího rozměru.

Válka Italsko-turecká. Italské vojsko v Tripolisu dobylo prý důležitého místa Sidi Ali. Ze zrušeno boje vyšli prý Italové s malými ztrátami, kdežto Arabů a Turků padlo na sta.

Církevní zprávy.

Z diecévního eucharistického komitétu. Počet objednaných kongressových lístku překročil již značně číslo 600, takže z diecése královéhradecké bude slušné zastoupení. Ve zmíněném počtu jsou zahrnuti přihlášky jen z českých osad. Mimo to někteří si objednali lístky z Prahy od sekretariátu Zemské rady katolíků. Tito by mohli k vůli zjištění zastoupení královéhradecké diecése oznámiti korespondenčním listkem diecévnímu komitétu, že se přihlásili u sekretariátu v Praze. Ovšem zásluku lístku obdrží jen tam, kde si lístky objednali.

Přihlášky k noclehům nemůže již diecévní komitét po 20. červenci přijímati. Kdo objednal noclehy dříve a neudal dosud jméno, pro koho nocleh je určen, musí dodatečně na lístku jméno oznámiti. Peníze na noclehy se nepřijímají a předem zaslané se včas vrátí, protože se noclehy musí platiti ve Vídně.

Po 30. červenci diecévní komitét nebude přijímati přihlášek ani na kongressové lístky, proto bude nutno je objednávat přímo u centrální kanceláře ve Vídni (Stephansplatz 5) aneb u Zemské rady katolíků v Praze (Myslíkova ul.).

NB. Objednané lístky kongresové s odznaky a jízdními legitimacemi začnou se rozesílati počátkem srpna najednou, proto nebudí expedice zvlášť nedočkavě urgována. Je to zbytečné obtěžování, jemuž nelze ani vyhověti, protože lístky z Vídně dosud všechny nedošly.

Záložna v Hradci Králové,
Janová náměstí č. 103.

Vklady na knížky 4½%

Při větších obnosích dle výpovědi úrok i vyšší!

Zprávy organizační a spolkové.

Pouchovská slavnost svěcení praporu »Katolicko-národní jednoty pro Pouchov a okolí« slibuje pěkný zdar, bude-li jen poněkud příznivě počasí v den slavnosti 21. července t. r. Spolkový prapor jest překrásný. Ve všech osadách okolních pilně se pracuje pro slavnost a nadšení v lidu je všeobecné. Všecky farní osady budou na slavnosti korporativně účastny. Také okolní

bratrské spolky jsou zvány a slibily (zvláště spolky královéhradecké) plnou účast. Mládež, družičky a mládenečkové účastní se ráno hojně celé slavnosti, která až do odpoledního požehnání má ráz čistě náboženský. Do koncertu zahradního smí školní mládež za doprovodu rodičů neb jich zástupců. Mezi přihlášenými družičkami dospělými a mládenci z dorostu křesťansko-sociálního jsou členové a členky všech příslušných osad. Orlové z Hradce Králové, Mariánská družina, hasiči ze Slatiny přijdou s odznaky a v stejnokroji. Mezi družičkami, nesoucími prapor spolkový k posvěcení, jsou obě dcery páně Ornstovy ze zámku ve Správcích a též dcera J. Exc. zemf. ministra dra. Kaizla, jehož choť jest dcera bývalých pánů Píšků ze Správců. Z Černilova přivede vsdp. Seidl celý průvod účastníků z celé své farnosti. Také z Čibuze a Holohlav očekávají se četní hosté s prapory spolkovými na Pouchov, kdež v 9 hodin vyjde seřaděný průvod s hudbou ke kostelu farnímu. Na pěkném a velkém předkostelním prostranství bude vystavěn oltář a kazatelna, kdež za pěkného počasí služby Boží konati se budou. Četní osadníci a majitelé domů, i nečlenové naší jednoty, ale přátelé její a myšlenky náboženské, se nabídlí, že vyzdobí domy své prapory. Hosté, pokud se nepřihlásili na oběd společný u far. úřadu na Pouchově, nechť tak učiní zpřímá v hostinci u Česáků u nynějšího tamějšího hostinského, hned jak ráno tuto neděli na Pouchov přijdou. Povozy a koně zaveďte do hostince pana Zadrobilka »Na staré«, jehož hostinec též doporučujeme účastníkům. Jinoši a dívky budou v národních krojích. — Jaké pozornosti a zájmu těší se slavnost naše nedělní na Pouchově a jinde u našich »přítelů«, viděti z toho, že nám čtené vynadali v novinách »Ratiboru« a »Královéhradeckých Rozhledech« (vždyť jsou z nadávání katolíků živi, pozn. sazeče), že nám trhají plakáty z úředních tabulek obecních, ač tam plakáty byly p. obecním strážníkem třikrát nalepeny a nikomu nepřekážejí v ničem. My nestrhujeme z obecních návštěvních tabulek žádné straně ničeho, ať s vyhláškou její souhlasíme čili nic. Všem občanům má býti zájmem a nás stejné právo a svoboda. Z blízkých Věkoš pořádají v den naší slavnosti výlet k Labi za Král. Dvorem. Neškodí nám to nikterak: z Věkoš přijdou farníci také na slavnost naši a jiných bude víc než dosti. Tedy na shledanou o slavnosti Pouchovské dne 21. července!

Všeobecný sjezd české mládeže křesťansko-sociální v Třebechovicích 14. července. K nejdůležitějším a základním složkám našeho života organizačního náleží jistě organizace mládeže. Silná, uvědomělá, sebevědomá mládež, dorost jasných, ideálních uslechtilých snah, čistého srdce, velké duše — toť první litera naší veřejné abecedy. K této posile, povznesení a nadšení naší mládeže zajisté mnoho přispívají její sjezdy. A právě poslední velkolepý kongres mládeže pod památným Orchem podal nám důkaz o vnitřní síle, manifestačních velkých projevů i o životnosti naší mládeže. — Těžko vyliciti, jaké těžké boje bylo nám překonati před sjezdem. Musili jsme bojovati proti velikým nesnázám poměrů: krátce před tím konal se sjezd krajiný v Nov. Hrádku, v Libici, v Rohozné, nato slavnost Týnišská, pak krajiný sjezd v Opočně, též den konal se sjezd v Nové Vsi n. Pop., v několika dnech bude následovati slavnost na Pouchově. 28. července koná se sjezd orelský v Hradci Králové — to vše na Hradecku. Ačkoli byl sjezd projektován jako všeobecný, zaujala Praha stanovisko passivní, ohromné obtíže až do posledních hodin působily nám úřady, nechťejíce povolití konání taboru, pokrokářská klika na radnici Třebechovické rozvířila proti nám horečnou agitaci od domu k domu, posílaje svoje náhoně, narazili jsme i na nejedno nepochopení v řadách vlastních... A přese všechny tyto obtíže, intriky a nástrahy tajné i veřejné zvítězili jsme a dobyli překvapujícího výsledku. Soc. demokraté se nám posmívali, že prý jsou zvědaví, jak zaduní půda pod Orchem nadšenými řadami klerikálního dorostu, ale usměšek ten jim zmizl na ústech, když se ubíraly městem buňe ty čtyřstupy našich jinochů a dívek, jichž se tu sešlo ke dvěma tisícům, aby ukázali: »Marné proti nám jsou vaše vzteky!« — Slavnost sama, podporovaná velice příznivým počasím, konala se přesně dle

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

FILIALE A EXPOSITURY:

Praha, Josefské nám., telefon čís. 4508.5870.
Semily, podružný úřad Rak.-uh. banky, telefon č. 21.
Krákov, ulice Wislna, telefon čís. 228B.
Píseň, Františkánská ulice, telefon čís. 111.
Chrudim, telefon čís. 49.
Jičina, telefon číslo 40.
Slane, telefon číslo 52.
Turnov, telefon číslo 27.

— **Provádí veškeré obchody** —
bankovní, směnárenské a bursovní.

Zúročí vklady na vkladní knížky

4 1/2 % ode dne vložení
 do dne vybrání.

Vklady delší výpovědi vázané i vyšší sazbou.

Dopeče: Kralobanka.

Založen roku 1868.

Akciový kapitál korun 15,000.000—

Reservní fondy korun 2,700.000—

Vklady celkem ca korun 41,000.000—

Celkový obrat na všech účtech v roce 1911
 K 2278,101.040—

Celkový obrat na účte pokladním v roce 1911
 K 602,460.636—

Založen roku 1868.

programu. Proto pouštíme od podrobného rozboru a jenom poukazujeme na obzvláště významné momenty. K nim zajisté náleželo úchvatné kázání vldp. děkana z Kostelce n. Orli. Ant. Kašky, jenž nádhernými barvami svého důmyslu a fečnického talentu oslnil všechny mladistvé posluchače a nadchl je k svatým bojům za velké naše ideály. Slavnostní mši svatou celebrouval místní vsdp. děkan F. Hanousek. Chór, řízený horlivým a obětavým vldp. katechetou Třebechovickým, krásně se reprezentoval, přispěv svým, zbožným duchem dýšícím přednesem cenných skladeb sborových i sólových k intimitnosti posvátných těch okamžiků. Odpolední tábor lidu na náměstí se odbyl celkem klidně. Zahájil jej starosta Sdružení mládeže křesť. soc. se sídlem v Hradci Králové dp. K. Keppl z Hradce Králové temperamentně přednesenou obsažnou řečí. Předsedou zvolen byl osvědčený činovník Třebechovický p. Koleč. Slavnostní řeči promluvil: předseda české strany křesť. soc., rolník a starosta p. Fr. Šabata, sl. J. Řehořová z Meziflicka na Moravě a Slovinc p. JUC. M. Zavadal. Řeči jejich byly jedním slovem brillantní a došly zaslouženého ohlasu. Potom se konala ve „Vysokém boru“ národní slavnost s velmi bohatým programem. Aranžování její všechny účastníky náležitě uspokojilo. Večerním věnečkem byl slavnostní den ukončen. — Pohližme-li zpět na výsledek sjezdu, musíme říci, že byl rozhodně velmi cenný. Podal nám důkaz o svěžesti našeho hnutí křesť. sociálního, utvrdil v nás přesvědčení, že správné jsou cesty, kterými se ubírá organizace naší mládeže a že není třeba většit hlavu dolů z obavy o budoucnost. Nikoli! Máme silnou mládež, budeme tedy míti i budoucnost. — Ke konci referátu vzdáváme vroucí „Zaplat“ Pán Bůh! všem, kdož o zdar sjezdu se přičinili, děkujeme všemu uvědomělému obecnstvu města Třebechovic, jež se nedalo terrorisovati a osvědčilo hrdě své katolické smýšlení ozdobou domů prapory, vzdáváme díky veškerým místním katolickým spolkům, jež ruku v ruce s láskou vzácnou vyšly nám ve všem vstříc a nejvíce o zdar slavnostního dne se přičinily, vše tiskneme ruku horlivému duchovenstvu, všem fečníkům, obzvláště díky platí velect. dámám a pánům, dobrodincům atd., kteří přispěli při sjezdu perlou neobyčejné obětavosti a blahovůle a vůbec všem lidem dobré vůle, kteří s námi tak nezištně pracovali. Slavnosti Třebechovické nám dlouho, dlouho budou tanouti ve vděčné paměti.

Slavnost sdružených katolických spolků v Pardubicích, pořádaná na „Vinici“ 7. t. m., vydala se nám k úplné spokojenosti. Krásná poloha „Vinice“ sama dodává každé slavnosti rázu slavnostnějšího, což teprv, když se tam sejde tolik hostů, jako bylo o minulé neděli o slavnosti sdružených spolků katolických! Bylo sice silně agitováno za tím účelem, aby slavnost se nezdala, ale marné bylo úsilí národních sociálů, kteří na podlomení slavnosti katolíků uspořádali hned v nejbližším hostinci u Vinice svoji truchlivosť. Ten den bylo tolik slavností v městě a okolí, že jsme jen s podivením přehlíželi ty proudy obecnstva přicházejícího mezi nás a netajíme se ani obavou, která nás pojímala při vzpomínce na různé ty okolnosti, které ohrožovaly účastnictví obecnstva na „Vinici“. Jsme, jak nálež, v každém směru s výsledkem slavnosti spokojeni, aspoň již daleko více, nežli soc. demokraté, kteří podobně týž den vyrazili do zelenobranské dubiny na výlet, jenž skončil, jako obyčejně, pod heslem: „rovnost, volnost a bratrství“ válkou mezi soudruhy.

Chrudim. Spolkový výlet 7. t. m. pořádaný se potkal se značným morálním i materiálním úspěchem a podal nám nový důkaz, jak se blahodárně osvědčuje sdružení všech tří spolků. Kéž jest to další pohnutkou ke společné obětavé práci, jejížto sladkým ovocem jest pravé bratrství a opravdové porozumění účelu katolických spolků! Jejich členové i při zábavě mají ukázati, jak baví se srdečně duchem ideou křesťanskou proniknutý. Budiž zde vzdán dík především výboru zábavnímu, jenž nezištně obtížný úkol na se vzal a znamenitě provedl, další dík patří účastníkům v krojích, kteří speštili průvod a na výletišti starali se o finanční úspěch výletu. Budeme se těšiti, že roztomilé selky ještě v hojnějším počtu rozvíří zábavu na „Zlaté“, kterou při vycházce nejbližší budeme pořádati. Dík i členstvu, které pěkně průvodem manifestovalo své katolické přesvědčení a své děti též do průvodu malebně vystrojené vzalo. Jen žádnou obojakost — budme muži zásad — a proto, jsem-li katolík, ukáži to ve všem a všeho jiného se budu úplně straniti. Ukažme, že cítime velké muže své prakticky. Nuže, svoli k svému a vždy dle pravdy, a kdo nezmýšlí úplně s námi v duchu stanov, je proti nám a není upřímným bratrem a sám se tak odizuje té rodině naší, která v čele svém nosí kříž. —

Upozorňujeme ještě jednou, aby členstvo na sjezd do Hradce jedoucí bez výjimky všechno odznaky mělo a tam všude pohromadě se drželo a jiných cílů nevyhledávalo, než za jakým se tam jede. Aby naše myšlenka vlastního katolického domu co možná brzy se uskutečnila, nechť pamatuje každý člen na stavební fond, aby co nejdříve každý měl splacený svůj podíl, jež na dobrý úrok si ve spolku ukládá, neboť jedině potom bude lze přikročiti k akci rázné, vyplníme-li dříve, co jsme sami povinni. Nuže, pamatujte pěti korunkami na vlastní spolkový krov! — Budiž na tomto místě i blahopřáno všem našim členkám Aninkám!

Nová Ves nad Popelkou. Dne 14. července ve svátek sv. apoštolů slovanských Cyrilla a Methoděje konal se u nás krajský sjezd spolků a organizací české strany křesť. sociální z Podkrkonoší. Srdce zaplesalo, když v mohutném průvodu ze spolkové místnosti p. Fr. Dědka, majice v čele dívky oblečené v národních krojích a bujaré Orly, kráčely spolky se 4 prapory za hudby ku chrámu Páně sv. Prokopa na služby Boží. Na starém hřbitově u kostela kázal vsdp. kanovník Dr. Fr. Šulc na slova ze Zjevení sv. Jana 11. 4.: „Tiť jsou dvě olivy a dva svícny, před obličejem Pána země stojící.“ o sv. apoštolech Cyrillu a Methodu. Přirovnal sv. apoštoly s Mojžíšem a Aronem, vzletným a krásným a dojemným způsobem vyličil a cenil jejich zásluhy o církve a o národy slovanské, poukázav, že olejem milosti Boží a světlem sv. víry prokázali národům slovanským neocenitelných dobrodiní, za což za všechno jako apoštolé všichni, i oni museli zakoušeti ústrků, osočování a pronásledování i od svých bratří v úřadě, německých biskupů. Ale papež Hadrian II. nejen s neobyčejnou poctou je přijal, ale nad to slavnostním způsobem položil jejich slovanské knihy bohoslužebné na oltář, a tak schválil a prohlásil staroslovanský jazyk bohoslužebný za rovnocenný s jazykem řeckým, hebrejským a latinským. — Potom celebrouval s assistencí zplvanou mši svatou vdp. vikar, sekretář a farář lomnický Ant. Láš. Odpoledne v zahradě spolkové místnosti fečnili přesvědčivě a se záplem vsdp. ThDr. Fr. Šulc o významu našich schůzí v době přítomné. Významem těchto schůzí je: 1. manifestace, abychom ukázali, že zde jsme, 2. informace, abychom se poučili a posílili, 3. protesty, abychom veřejně odsoudili zlo, jež odstraniti není v naší moci. Pak krásně promluvil pí Vávrová, předs. dām. odb. kat. jednoty v Semilech „Žena v rodině a činnost její v životě veřejném“ a konečně promluvil s ohnivým temperamentem p. redaktor Fr. Šupka „o pokrokových heslech ve světle pravdy“. — Všichni fečníci po zásluze odměnění byli častým potleskem. Naše osvědčená kapela hudební jak koncertem v zahradě tak i večer při věnečku povzbudila účastníky k veselé a příjemné zábavě. Krásné při tom počasí umožnilo hojnou účast na slavnosti. Upřímně díky vzdáváme všem účastníkům, zejména vsdp. kanovníku Dru Fr. Šulcovi za krásné kázání a jeho odpolední řeč. Dále vdp. faráři Ant. Lášovi, horlivému fečníkovi o sjezdech eucharistických, neúnavnému a všem milému redaktoru p. Fr. Šupkovi a neohroženým fečnicím paní M. Vávrové, vdp. duchovním z Jičiny, Nové Paky, Libštátu, Radimě a Roztok za jejich laskavou přítomnost a všem velectým spolkům katolickým z Jičiny, Nové Paky, Lomnice, Týna-Rovenska, Bělohradu, Semí, Libštátu, Oubislavic, a celého okolí. Neohroženým Orlům a dívkám se statečným junákem v čele jejich průvodu. Zasloužilému výboru katol. jednoty v Nové Vsi a vel. p. Jos. Hanzlíkovi. Občanům Novoveským ku povzbuzení volám: „Zdat Bůh!“ Po řeči vsdp. dra. Šulce byla jednomyslně přijata následující resoluce: V uvážení, 1. že spustlost v lidu, zejména v mládeži, úžasně se rozmáhá, tak že trestnice, polepšovny, pracovní, blázince a pod. ústavy nestačí, 2. že hlavní příčinu tohoto hrozného zjevu třeba hledati ve zvrhlé četbě, jak nezhidka zločinci sami dokazují, v uvážení, 3. že takovouto četbou zhoubnou v našem národě jsou také spisy Macharovy vůbec a jeho čítanka zvláště, 4. že právě čtvrté vydání této čítanky dr. Masaryk interpelací na říšské radě immunisoval a tak ji do našeho lidu volný přístup opatřil: vyslovuje tábor lidu v Nové Vsi nad Pop. 14. července 1912 shromážděný nad počínáním obou jmenovaných mužů své politování a zavazuje se čest Krista Macharem tak zhanobeného, vždy a všude veřejně hájiti, ke Kristu, pravému Bohu neohroženě se hlásiti a tisk dobrý proti tisku zvrhlému podporovati a šířiti.

Sjezd katolického studentstva v Kroměříži koná se ve dnech 12. a 13. srpna t. r. pod protektorátem sl. městské rady kroměřížské. Program: 12. srpna dopol. v 8 hod.: Mše svatá v chrámu Páně sv. Mořice v Kroměříži, slouží Dr. Ant. C. Stojan, probst a poslanec.

V 9 hod.: 1. Zahájení sjezdu a volba předsednictva. 2. Frant. Dvorník, abiturient: Studentstvo a idea Cyrilo-Methodějská. 3. ThC. Jos. Lorenc: Studentská práce apologetická. 4. PhC. Václav Navrátil: Student na střední škole. Ve 12. hod.: Společný oběd v hotelu „Central.“ Odpo. ve 2 hod.: 5. Sl. Luisa Horňanská, kand. učít.: Povinnosti studentky ve školním roce a o prázdninách. 6. JUS. Hynek David: Studentská činnost vinnosti vinnosti. 7. And. Hurt, kand. učít.: Student a abstinentismus. Večer v 8 hod.: Přátelský večírek „na Nadsklepi“ s přednáškou PhC. Frant. Trčky: „Hnutí katolického studentstva.“ — 13. srpna dopol.: mše svatá (jako 12. srpna). O půl 9. hod. 1. JUS. Lad. Daněk: Sociální práce studentstva o prázdninách. 2. Ing. Th. Myslivec: Naše vysokoškolské poměry. 3. Dr. Frant. Nábělek, prof. a školní rada: Jakou povinnost mravní má akademik k národu. 4. Zakončení sjezdu. NB. Schůze sjezdové konají se v místnostech kníž. arcib. semináře v Kroměříži. Vstup pouze na legitimaci, jejíž cena pro studenty 22 h, pro nestudenty 1 K. Noclehy v semináři, tamtéž za režijní cenu snídaně. Obědy a večeře za režijní cenu v hotelu „Central.“ Přihlášky na sjezd přijímá a veškeré dotazy a informace ochotně zodpoví Česká Liga Akademická Praha - II., Vorská 1.

Přátelům katolického studentstva vysokoškolského! Všude ve hnutí katolickém v Čechách počítuje se nedostatek katolické inteligence laické. Proto je nejvýše nutno, aby katolické hnutí si vlastní inteligenci vychovalo. Slibný počátek a záslužné dílo koná tu mezi vysokoškolskými studenty v Praze spolek katolických akademiků Česká Liga Akademická, která shromažďuje v sobě vysokoškolské studenty katolicky citící a vede je tak, aby po absolvování studií stali se průkopníky a duševními vůdci katolického lidu. Česká Liga Akademická prodělala tuhé boje se studentstvem liberálním a pokrokovským, ale odolala a stojí již dnes pevně jako středisko katolického studentstva českého. Vydává již 4 roky svůj časopis „Studentskou Hlídku“ a má za sebou celé legie studentstva středoškolského. Zaslouhuje si tedy Česká Liga Akademická hojně podpory katolické veřejnosti, aby i na dále ještě úspěšněji pracovati mohla. Proto vybízí Česká Liga Akademická všechny přátele katolického studentstva, aby se stali jejími zakládajícími a přispívajícími členy. Zakládajícím členem „České Ligy Akademické“ stává se ten, kdo věnuje Lize jednou pro vždy 200 K, buď jednou nebo ve čtyřech po sobě jdoucích splátkách. Členem přispívajícím, kdo dá ročně nejméně 5 K. Věnujte všichni svou přídělu katolickému studentstvu! Vaše oběti ponesou hojně ovoce! — Česká Liga Akademická Praha-II., Vorská 1.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 15. července tato usnesení: V prvním poschodí obecního domu čp. 34. na Velkém náměstí upravit se místnosti pro čítárnu Palackého. — Vzato bylo na vědomí, že p. Václavu Jelínkovi, staviteli, udělena byla koncese ku živnostenskému provozování staveb v Hradci Králové. — Na žádost p. H. Hankeho, hostinského „U podkovy“ v domě čp. 75, povoleno mu bylo přestoupení polic. hodiny za obvyklý poplatek. — Žádost pana Ant. Hronovského za udělení hostinské koncese pro dům projektovaný na parc. čís. 5. v bloku XIV. a žádost p. Vl. Zd. Panouska za svolení ku provozování představení kinematografických v „Adalbertinu“ postoupeny byly živnostenskému odboru. — S ředitelstvem měst. divčího lycea se sdělí, že c. k. ministerstvo kultu a vyučování přiznalo tomuto ústavu reciprocitu ve příčině služeb. postavení ředitele a učitelů, majících způsobilost pře-

Sukna

Doskočil

Chocan.

Raďte si vyžádati vzory jarních a letních látek, které letos přináším v bohatém výběru. Veleúctojnému duchovenstvu doporučuji zvláštní novinku pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 8.40.

depsanou pro gymnasia a reálky, na škol. léta 1911-12 a 1912-13. — Povoleno bylo užívání novostavby kostela Spolku pro vystavení ev. ref. chrámu Páně a obývané fary s ním související.

Sjezd jubilejní z roku 1887 po 25 letech konán v Hradci Králové 16. a 17. července. Sešli se p. t. pp.: Audrický Ferdinand, farář v Bílém Újezdě, Brix Adolf, gymnasiální profesor v Lanškrouně, Donát František, farář v Železnici, Falta Kašpar, farář ve Vičovicích, Filip Josef, farář v Trstenicích, Halbich František, katecheta na Smíchově, Keizlar Vilém, farář ve Vilémově, Kneisl Vilém, děkan v Novém Bydžově, Koten František, farář v Čachotíně u Chotěboře, Lašovička Josef, farář ve Žďáře na Moravě, Leder Alois, bisk. sekretář ve Wekelsdorfu, Maršik Moric, farář v Zebětíně u Brna, Okrouhlický Josef, farář v Robouslích u Jičína, Rubík Antonín, katecheta v Rychnově n. Kn., Sedlák Jan, děkan v Mirovicích, Schönberg Stanislav, farář v Hořejším Studenci, Suchomel Jan, farář v Čermné, Valenta Cyrill, farář a vikář v Želivě, Vomočil Josef, děkan v Jicině, Vosáhlo Otokar, katecheta v Pardubicích, Zámečník Antonín, farář v Praskačce, Zörnig Václav, děkan v Labské Týnici. Šest bratří se omluvilo, pět již zemřelo. Omluven pro chorobu a jiné překážky pp.: Kavan Jan, katecheta v Hlinsku, Menci Vincenc, farář v České Lbchavě, Nentwich František, farář v Mladých Bucích, Pospíšil František, farář v Novém Hrádku, Stock Eduard, farář v. v. v. Kutné Hoře. Zemřeli: Kalous Jan, kaplan v Novém Bydžově, Kuhn Karel, farář v Liberku, Málek Petr, kaplan v Miletíně, Pfeiffer Adolf, doktor bohosloví, gymn. profesor v Chrudimi. V úterý večer byla přátelská schůzka u Adalbertinu, při které živě vzpomínáno na léta uplynulá. Ve středu časně ráno vykonali jubilanți sv. zpověď v oratoři seminářské, načež se odebrali do kostela sv. Jana. Zde měl k nim velice případnou a dojemnou promluvu vdp. P. Josef Stryhal, superior S. J. Pak o 8. hod. sloužil mši sv. bývalý komunní prefekt Ferd. Audrický. Na varhany hrál děkan Vomočil. Poslány pozdravné telegramy Jeho Exc. nejdp. biskupovi Dru Josefu Doubravovi, bývalému spirituálu vdp. Zimovi a vsdp. probosťovi a c. k. dvor. radovi Dru Fr. Kryštálkovi.

Čtárna přím. musea byla v neděli dne 14. t. m. uzavřena na dobu prázdnin. Kdo knih nebo předloh vypůjčených posud neodvedl, může tak učiniti kdykoli poštou nebo dodati je školníkovi c. k. odb. školy zámečnické p. Jungovi nebo služovi musejnímu p. Košťálovi v budově nového musea. Pp. členům přím. musea (s ročním příspěvkem 2 K) k písemné jich žádosti zapůjčena budou díla, pokud budou k dispozici, kdykoli. — V měsíci červenci otevřena byla čtárna pouze šestkrát. Návštěva poklesla za příčinou pokročilé letní doby i proto, že nastala již doba prázdnin. Navštívena byla 127 osobami, z nichž bylo 31 studujících, 20 žáků odb. a míst. šk., 23 živn., 26 povolání jiného a 27 dam. V čtárně samé vydáno na 30 žádanek 51 sv. knih a 25 předlohových děl. Domů jen členům musea zapůjčeno bylo 10 osobám (4 živn., 3 různ. povolání, 3 damám) na 13 výpůjček 27 svazků knih a 9 předl. děl. Do okolí 2 os. (1 živn., 1 dámě) celkem 7 sv. knih. Knihovně věnovali: sl. R. Pospíšilová: J. Ruskina spis „Dvě stezky“ a Valterovo „Řecké umění“, p. inž. Jindra další čísla různých časopisů a brožur. Výroční zprávy za škol. rok 1911-12 ředitelstva kr. č. z. řem. škol. v Kutné Hoře, Mladé Boleslavi, Kolíně, Litomyšli, c. k. vyššího gymnasia, reálných škol a obchodní akademie v Hradci Králové. Obchodní a živnostenská komora v Pízni zaslala jednac. zprávy a protokoly. Mimo to zakoupeno bylo: 7 odborných děl a 2 díla předlohová. Členem musea stal se p. Jaroslav Oma, majitel tiskárny v Hradci Králové. Remise keť při sletu „Orla“ bude v Adalbertinu vedle závodu p. Langhanse.

Nově povolené společenstvo výrobců sodové vody, minerálních vod a šumivých nápojů pro jižní soudní okresy v obvodu komory liberecké sídlím v Hradci Králové konalo dne 15. července t. r. ve dvoraně Grandhotelu v Hradci Králové za četné účasti členstva svou ustavující valnou hromadu. Zahajující zástupce c. k. okresního hejtmanství p. dr. Fiedler vytkl především všeobecné a pak zvláštní úkoly nového společenstva a ocenil případně očekávané od něho ukáznění výrobních a obchodních poměrů v živnosti, která by pod jednotným vedením svědomitých odborníků mohla vykazovati znamenitý rozkvět. Nato přikročeno k volbě představenstva, ze které vyšli jako starosta pan J. Martinek z Náchoda, jako náměstek p. K. Hubáček z Hradce Králové. Do výboru zvoleni: pp. A. Kraus z Miletína, B. Morávek z Kuklen, Fr. Chalupa z Kostece n. Orl., F. Kosek z Vamberka, V. Hemr z Nechanic, pl. B. Kinská z Turnova; za náhradníky: p. V. Borčický z Hořic, pl. A. Sandová z Hradce Král. a A. Bídlo z Třebechovic. Nově zvolený starosta, převzav z rukou zástupce živnostenského úřadu vedení společenstevní agendy, nastínil několika rysy pracovní programu prvního představenstva. Výroba sodové vody jest rozlišována v přechýlených závodech, které ji provozují, pod tlakem tak nízkých cen prodávajících, že jim jest oddána všechna možnost z nepatrného výdělku výrobu povznést a jakožto výrobků zdokonaliti. Společenstvo bude všemožně podporovati každou snahu, čelící k odstranění této překážky rozkvětu. Pp. Chalupa a Krausem zdůrazněna potřeba právního jednotného společenstva a oceněna péče Královéhradecké ústředny o dosavadní postup prací. Sekretariát společenstva svěřen dra. Štangelovi. S poděkováním zástupci c. k. okresního hejtmanství a přáním zdaru novému společenstvu schůze skončena.

Diskontní společnost v Hradci Králové, započatá spo-

lečenstvem s ruč. omezeným, založená v Hradci Králové, odbyvala dne 1. t. m. v sále Besedy ustavující valnou hromadu. Celkem přítomno bylo 37 členů. Schůzi zahájil předseda Záložního úvěrního ústavu p. továrník Jaroslav Červený avitáním přítomných, k jeho návrhu za skrutátory jmenování byli: p. továrník Karel Peřina a p. inž. Jar. Fultner a za zapisovatele p. prokurista F. Rejmanek. Všichni přítomní přihlásili se za členy a přikročeno k třetímu bodu programu a to k schválení stanov. Stanovy diskontní společnosti byly doručeny všem zvaným před valnou hromadou a byly přítomnými v navrženém textu jednohlasně schváleny. Na to přikročeno k volbám. Zvoleni byli k návrhu p. arch. Plesnivého do správní rady následující pány: Jar. Červený, c. a k. továrník, místopředseda sekce přím. ústředny, člen okr. výboru, censor rak. uherské banky, rytíř řádu cis. Františka Josefa, člen obecního zastupitelstva, majitel realit atd. Josef Pilaček, cis. rada, c. k. dvorní továrník, náměstek starosty král. věn. města Hradce Králové, člen ředitelstva spojitelný a právozářského měšťanstva, censor rak. uherské banky, majitel realit atd. K. V. Skuherský, cis. rada, c. k. dvor. a komor. dodavatel atd. Rudolf Vítošek, velkopřemyslník a společník firmy Bratři Vitoškové, Třebechovice. Josef Pér, ředitel Zál. úvěrního ústavu v Hradci Král. Do censorního sboru zvoleni pp.: Jan Fahrner, velkoobchodník v Hradci Králové, Rudolf Helwich v Hradci Král., Ant. Petrof ml., c. k. dvor. továrník. Do revisního výboru zvoleni pp.: Václav Bouček, obchodník v Hradci Králové, Stanislav Jirásek, obchodník v Hradci Král., jednatel 16. župy českých obchod. gremií, člen výboru Záložny, p. Josef Vacek, kontrolor královské spojitelný. Dle stanov podléhá diskontní společnost kromě volených revisorů zákonem předepsané odborné revisi jednoty záložen. Po ohlášení výsledků voleb poděkoval předseda všem přítomným za hojně účastnění a přál nově založené diskontní společnosti mnoho zdaru.

Nová budova Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové se právě dokončuje a také během měsíce září přestěhuje se ústav ze starých, dnešní agendě neodpovídajících místností, do nového paláce. Jak známo, celá stará bankovní budova jest již od měsíce září pronajata c. k. bernímu referátu a c. k. bernímu úřadu. Rovněž i krámy a byty v nové bankovní budově jsou skoro již všechny pronajaty; tak rohový krám do náměstí v Klíperově ulici najal knihkupec a nakladatel p. Bohdan Melichar. Druhý rohový krám do náměstí p. Jaroslav Malif, damský modní závod. Rohové krámy do zadu najmul velkoobchodník p. Václav Bouček, který v mezaninu umístí vkusně upravenou vinárnu, dále pan Emil Grodecký, továrník obuvi v Chrudimi, najmul větší krám v ulici Klíperově. Konečně pak celé první poschodí (o 9 místnostech) najmul c. k. ministerstvo spravedlnosti pro úřadovny c. k. stát. návladnictví. Jest nepravděpodobné, že významu soustředění se těchto státních úřadů ve starém městě, což zajisté uvítají hlavně obchodníci hořejšího města s povděkem.

Úmrtí. 16. t. m. zemřel dlouholetý zasluhující starosta a čestný člen IV. podpůrného spolku p. Fr. Beran. Pro svou bodrou povahu těšil se všeobecné přízni. — Téhož dne na věčnost se odebrala pl. Marie Růžicková, choť majitele závodu pekařského. Pohřeb dnes o 3. hod. odpol. Odpočívaje v pokoji!

Ze zdejší garnisony. Druhá část dělostřeleckého pluku odebrala se na cvičení ve stříelné na ostro do táboru u Benátek. Po pětinedělním pobytu vrátí se v polovici srpna do Hradce. — Generálmajor sv. p. C. Cizbalka odcestuje na několik týdnů na dovolenou.

Ztráta. Ztratilo se zlaté kování s řádíka hole s monogramem L. S. Pochytý nálezeč proslal se, aby odevzdal tuto ozdobu za přiměřenou odměnu v administraci t. l.

Česká banka zřizuje expozituru v Nuslích, na Riegrově náměstí č. 3, Roh Havlíčkovy třídy, která příštím měsícem svoji činnost zahájí.

„Bankovní Zprávy“, vydávané Českou bankou, přináší ve svém červencovém čísle následující zajímavé články: Nizký a klesající kurs státních a zemských ukádacích papírů, Mezinárodní oběh kapitálu a světová těžba a spotřeba zlata, O bankovním ruském, Různé zprávy, Obchodní kalendář, Kursovní a Slosovací list, siluje odrazem d. akálních stěn, takže rachotí nebe i

Ze příčinou číselní místnosti kancelářských ve dnech 24., 25. a 26. července 1912 (ve středu, ve čtvrtek a v pátek) v „Obecní zastavárně královéhradecké“ se vůbec nešťaduje.

Požár hostince na „Špičce“. Známý hostinec na „Špičce“ v Pražském Předměstí, jenž hostival po dlouhá léta povozníky, dokud obchodníka se silnicemi, a v němž také Benedek r. 1866 poslední den před rozhodnou bitvou konal válečnou poradu, lehl popelem. Stavba rozhodně cihlová padla za obětí dravému živlu, čehož jistě v přední řadě lituje nynější jeho majitelka pl. Fuchsová. Stará hospoda měla býti v krátké době pobořena a zatím nenadále shořela. Šeď je škoda pojištěním kryta.

Třebechovice. Pokrokový charakter ukázal se v plném světle při sjezdu naší mládeže. Slavnostní místní komitét se totiž usnesl, aby majitelé domů na náměstí a v hlavní ulici, kudy se bude ubírat slavnostní průvod, byli požádáni, aby domy ozdobili prapory. Poněvadž se k tomu jevila všeobecná ochota, sešla se pokroková valerada, najala lidi stejné hodnoty, kteří prosobou, hrozbou a lží vyasílili, aby někdo praporek nedával. Na náměstí se jim to dosti podařilo, jinde však pokrokovým na vzdory vládo 64 bíločervených praporů. Každé zlo je dobré pro nějaké dobro. Dnes ku př. víme, co sobě máme mysleti o farníku p. Kolencovi a Štěchovi. Kupec p. Svoboda, Dostál, trupař p. Štěpá-

nek, obchodník střížným zbožím na náměstí p. Kubla raději poslechl pokrokového komitétu, ačkoliv věděl, že pokrokáři tu reprezentují nepatrný zlomek obecnosti a na venkově téměř nic. Naš lid, zejména lid veskovský, který je soustředěn v našich organizacích, osobu politicky tak snadno nezapomene. Pan Medek také dobře ví, zděli na jarmarcích jeho lupky kupují pokrokářky. . . A co naše radnice? Pokrokovým vládcům je pojem o takto větší hostím neznám. Nic nevaří. My známe své Puppenheimské a naši milní hosté jsou zpraveni, že na nás nelpí vina, že beztaktnost padá na Macharovce. Faktum jest, že náš sjezd mládeže byl v pravdě marněstační a jak po stránce mravní, tak i finanční byl korunován plným z darem. Zdař Báh! — Z mládeže.

Dobřešice. Krásnou přednášku o sjezdech eucharistických v Londýně, Kolíně n. R., Montreálu a Madridě se 180 světelnými obrazy měl u nás dne 14. t. m. vdp. farář a sekretář Ant. Láš z Lomnice n. Pop., v sále hostince p. Noska. Obrazy promítal jeho vlp. kaplan Josef Jezbera. Oběma důst. pánům, kteří v naplněném, horkem sálajícím sále obětavě o naše potěšení se přičinili, zaplať Pán Báh.

Praskačka. Sdružené zdejší spolky pořádají pod protektorátem pana poslance Vinaře 21. července hřbovou zahradní slavnost ve prospěch místní dětské opatrovny v zahradě hostince p. J. Dojanského. Zahájení slavnosti právodem o půl 2. hod. odpolední. Další program velice pestrý. Večer věneček v sále. V případě nepříznivého počasí odbude se slavnost v místnostech.

Pokrokový orgán v Pardubicích jest celý bez sebe nad eucharistickým sjezdem ve Vídni. Pokrytecky krouti očima, že peníze vydané na tuto katolickou slavnost mají se raději obětovati chudým. Zrovna tak druhdy mluvil jeden ze dvanácti, který slul Jidáš. „Osvěta lidu“ vůbec ráda roztáhne ve svých sloupkách o záležitostech katolické, jako všechny listy židovské. Ale často si to všechno tolik poplete, že upadá bezděčně v člověka věci znalého v komičnost. „Osvěta Lidu“ jest ovšem přesvědčena, že čtenáři její náboženství neznají zrovna tak, jako její redakce. Nedávno totiž nazvala „Osvěta Lidu“ na úvodý šestinedělek a ukončila své rozjímání s připomenutím, že je nedůstojno matek, když je církev katolická vyhlašuje po porodu za nečistě (!!!) „Osvěta Lidu“ vůbec celá tone ve Starém Zákonu a Talmudu, a není tudíž divu, že tak očividně splete si Starý Zákon s Novým. Jiný zase dostala dopal na svatě v církvi katolické. Ale musíme loyálně doznati, že svůj článek velice moudře zakončila podotknutím: „Do čehož nám konečně nic není.“ Zcela dobře, jen se také podle toho řídí.

Zápas o tržnici v Pardubicích. Hned před Zelenou branou je hluboká, ošklivá jáma, staré to řečiště náhonu a to místo mezi obecníkem v Pardubicích dělá zlou krev. Jedná se o to, co s tím místem se má počít. Jest tu návrh, aby zde byla zřízena podzemní tržnice, ale proti tomu je druhá strana, tvrdí, že by to přišlo příliš drazé a nad to, že by taková tržnice nepojala v sebe příliš prodávajících a kupujících. Za tou příčinou bylo svoláno už několik schůzí, kde se lámaly ostěpy pro a proti. Celá záležitost má se stát v brzké předmetem jednání v městské radě a zastupitelstvu. Zdá se, že na těchto místech návrh pana starosty Prokopa, který je pro postavení tržnice, asi zvítězí. Ať věc již dopadne tak nebo onak, jest avšak žádoucí, aby tento ošklivý příkop aprostřed města co nejdříve zmizel už z důvodu estetického.

Květinová ozdoba na oknech v Pardubicích se sice tu a tam ujala, ale ne pohlíže tak, jak by tento překrásný obyčej zasluhoval. Kde tato ozdoba pořádá okrasivovací spolek, tam bývá velice vkusná a případná. Jsou některé domy, které v tomto směru přímo závodí vystavováním krásných květin. Zde slušeno jmenovati zvláště spojitelnu na náměstí, pak okresní chudobinec, kde přes 40 oken je plno pestřích, nádherných kvetoucích betuní. Dojem to dělá tak milý, že každý bezděky stane v podivu nad tím lesem květin. Ozdobu opatřují ctihodné ošetřovatelky z květin vlastní péčí vypěstovaných.

Poučení o Husovi v Chrudimi. Evangelický farář mluvil zde tak obratně, aby v tanci mezi pokrokovými vejci ani jediného nerozšípl. Svě konfessionální názory, které ovšem jsou dle zásad samých pokrokovců již hodně zpátečnické, chytlé dal pod kbelec a zapaloval bengálské slrky pokrokovým všem. Ovšem při řeči o rázovitém theologovi mohl se zavděčiti pokrokovým pouze kulatými planými frásami. Slyšme! Prý Hus nám první vztýčil zásadu svobody osobnosti. Ale jak? Vždyť přece zřejmě odporučoval, aby byli násilím přinuceni k sv. přitímání tací lidé, kteří se vzpírají jiti dobrovolně. Vyjádřil se, že chce jako kacíř trpěti trest, bude-li mu kacířství dokázáno. Tím prohlásoval sám, že vlastně lidé bludařští, čili svobodomyšlní zasluží velkého trestu. Vždyť dokonce řekl, že není horšího na otě utržení, než nazvatí některého člověka kacířem. A kacíře klade do jedné řady s ďábly. Tudíž pokrokáři, kteří radují se právě nad tím, že Hus svou svobodomyšlnost dokumentoval svým odchylným učením, měli by vědět, že otevírají, tvrdohlavě kacířství v Čechách Hus odpravoval, čímž se stavěl zřejmě proti pokrokovým zásadám. Prý Husovo vystoupení bylo hlavně vzpourou proti církevnímu absolutismu. Zatím však Denis sám vyznává, že chtěl býti Hus toliko svobodným symem církve. Na založení zvláštní české sekty také vůbec nepřipravil. Vzpouza byla u něho věcí podružnou. Za to však velice mnoho se napaal proti skazečnosti mravů. Jeho bludy byly ostatně tak zpátečnické, že skoro všechny v Čechách zhybnuly s přápelem kostelních hrneců. — Prý vlastně Hus jest zakladatelem bývalého přebodu ná-

boženské a politické. Kdo si vzpomene na bezcílné táborové cepy, kdo si uvědomí, jak právě za husitství byl český sedlák zcela politicky ujařmen, kdo si vzpomene, jak husitská šlechta se přidávala valem k protestantství, aby mohla ještě háfe lid utlačovat, pak nad tou svobodou spráskneme ruce. — Hus prý nebyl přítelem kompromisnictví. Ale ani to není pravda. V zájmu své popularity uměl dělat kompromisy velice obrátne. Uplněné reformátory konservativní stíhal svými útoky, poukazoval výhradně na chyby kněžstva, ale na druhé straně velice opatrně se vyhýbal káráni křiklavých vad české šlechty, aby proti sobě nepopadl hlavní své zastance. Co všechno tropil milcové krále Václava, to přímo zaráželo, ale Hus potřeboval mocných přímluvců u krále. Snad ani sám dobře nepozoroval, že se k němu tolik šlechty přidává výhradně z lačné touhy po statcích katolického duchovenstva. Když nastal válečný vír, odkryli husitští šlechtici barvu, ramenářským způsobem šli hned sem, hned tam, podle toho, kde kynulo více hmotného prospěchu. — Prý bychom také rázem stannli v čele všech civilisovaných národů, kdyby náš národ šel za Husem. Ale — ale! Vždyť přece evangelici již tak dlouho Husa velebí, a kde jest ta jejich omarčující kultura? Snad paponářování po pruháckých pastorech? A dějiny mluví zřetelně, že právě husitský proud odstavil náš národ z vynikajícího kulturního postavení, že téměř zničil slavnou universitu Karlovu, že ničil nádherné pomníky české vzdělanosti se vši bezohledností v tak veliké míře, jak to zde cizinci neučinili nikdy. Spíš měl pan farář říci, že v čelo civilisovaných národů se nepostavíme ani prostřednictvím husitských cepů, ani barcelonskými pumami nebo portugalskými mučírny zednářskými. Jak pájdou za Husem, kterému bylo křesťanské náboženství věci nejpřednější, čeští volnomyšlenkáři, to z opatrnosti pan fečník nevysvětlil. A jak jsou od viry Husovy daleko majitelé heidelbergského katechismu, neřekl také. Zkrátka fráse, jakých jsme již dávno slyšeli na tucty. Positivní výsledek z toho není, jak obyčejně, žádný, protože k frásím o svobodě Husovo jméno se nehodí. Tedy dle staré „maršruty“ — jen když se zase vznítily trochu myslí proti „klerikálům“. Ale taková příležitost již mnoho netáhne.

Další chudířské ozdoby. Od delší doby pozorujeme, že naše policie nedozírá správně k zachovávaní policejní hodiny. Ani bychom si toho všeobecného zde zlevu, který tak pěkně kontrastuje se zdejší „nádhernou“ drahotou, nevšimli. Ale věc v poslední době se stává trochu „tlustou“ a k zařítí všech slušných lidí naprosto nezpůsobnou. Zvláště upozorňujeme na hospůdku fečnou „na Ostrávce“, která již od zimy rozvinuje činnost až do bílého rána, kdy občané zdejší na žestou mši sv. jdoucí, zvláště v neděli, bohopustým křikem jsou vítáni a musí se vyhýbat různým těm „výlevům“ přepínlých žaludků vrávoravých chodců, kteří po karbanu, jenž se tam hazardně pěstuje, právě směřem ku chrámu cesty tak ušlechtilé zdobí, jak ku tmavé fortně tak i přes široké schody. Jaké ponětí si učiní časní turisté o čistotě neefrekventovaných cest do hořejšího města, ponecháváme k úvaze těm kruhům, kteří jsou povoláni k tomu, aby zvláště za nynějších zbědovaných poměrů zamezena byla příležitost k nemístnému vysedávání v hospodách a ke karbanu, jenž nešťastnými činí celé rodiny. Nestačí-li zatím dozorcům orgánům toto, uvedeme podruhé „silnější“ obrázky z Chrudimě „za noci“.

Odkaz katolické jednoty v N. Brodě. Ze středu našeho vyvrána členka nad jiné obětavá, nad jiné oddaná, jedna z nejprvnějších, jež stály u kolébky Katolické Jednoty. Jest to sl. Františka Melmuková. Kdo znal sl. Melmukovou, její čilost, její štědrost, její chování, zaříté dá nám za pravdu, že takových šlechtých duší jest velmi málo. Členkou Jednoty byla upřímnou, s přesvědčením ze srdce jdoucí. Nebylo jedné katolické instituce v N. Brodě, aby ji sl. Melmuková nepodporovala. I Katolická Jednota těšila se z její přízně. Nebylo jedné přednášky, nebylo divadelního představení, aby sl. Melmuková nepocítila nás svou návštěvou. A přece bylo sl. Melmukové 86 let. Stáří to zajiště účtyhodné. Kolikrát pisatel těchto řádků stěžoval si na nepříznivé poměry i nešlechtných lidí, a tu vždy říkal: „Neklesejte na mysl, vše se obrátí. Já za svého dlouhého života již mnoho viděla i zažila a při tom jsem poznala, že Bůh dopouští, ale neopouští. Toho se držte! Dnes Katolická Jednota urážena a ponižena, ale i ona vrátí se posilněna a upevňena. Jen neotrácejte mysl!“ Ze nebyla planá slova, kterými hlásala svou víru i pfichylnost ke Katolické Jednotě, že a přimně ji ležel osud Katolické Jednoty na srdci, toho důkazem byla její závěť. Ve své závěti učinila sl. Melmuková katolickou Jednotu univerzálním dědicem svého značného jmění. Jméni její sestává z velkého pravovárečného domu na náměstí v nejpříznivější poloze města. Radozně rozdechlení zmocnilo se nás při konstatování tohoto fakta. Katolická Jednota převzala na sebe ovšem vyplacení značných legátů, ale i ten zbytek, který zůstane po vyplacení legátů, bude značný. Počátkem letošního roku vydali jsme provolání, prosíce o příspěvky na stavbu svého katolického domu. A hle! Neuplynuly od té doby ani čtyři měsíce a dostává se nám darů, který sem náš o katolické domě, který na vřonci přání naše i šlechtě naší naše rázem proměnil ve skutečnost. Jak nemá tichá radost naplnit srdce naše? Bud' pozdravena duše čistá, bud' pozdravena duše šlechtěná za dar svatý! Památka na Tebe v srdcích našich nikdy nevyhyná, a vědomost naše, co drahá památka odkázána bude našim následovníkům.

„Pokrokové“ sbor. V Tupadích a Čáslavě jest 600 katolíků, 37 evangelíků a 23 židů. Nečlověci byti zde

obecní volby. Aby se nemohlo říci, že nejsou „vod pokrokové“, zvolili si naši tatíci za starostu — evangelíka, za prvního radního — evangelíka a za druhého radního — žida. A teď ať někdo řekne, že jsou Tupadla „klerikální“.

Rozhovor. Dne 12. t. m. konal se ve Schořově u Čáslavě pronájem kněžských pozemků. Lidé zrovna prosili o kousek pole. Vždyť ten brambor je často v zimě jedinou stravou jejich. Ale dopřálo se toho raději židovi, který je takový chudák, že si jinde pronajal kostatek. Tak u nás velmožní páni feditelové a správci přejou chudému lidu. Inu — je leccos na světě, co by nemělo být.

Želiv. Dne 12. t. m. připadla na naši farnost výroční výstava nejsv. Svátosti Oltářní. Věřící lid dobře vycítil, že letošního roku, který v říši naší zasvěcen jest zvláštnímu uctění nejsv. Svátosti, jest povinen vzdát také zvláštní úctu, vděčnost a lásku k Synu Božímu v nejsv. Svátosti skrytému. Nejlépe to ukázala závěrečná pobožnost večerní. Věřící lid dostavil se v přehojném počtu na pobožnost Jednoty ustavit, se klanění nejsv. Svátosti oltářní, při níž J. M. vřdp. opat Želivský pronesl krásné propracované kázání, v němž zmínil se o původu kongresů eucharistických, které mají za účel povznést úctu a lásku a veřejné osvědčení víry v božství Ježíše Krista a tím dáti Synu Božímu náhradu za tupení a rouhání nepřítel křtíže. — Kněžské exercicie konány v klášteře Želivském od 15. do 19. července t. r. za vedení dra Arnošta Tučka S. J., professora z Kalksburgu. Exercicií těchto účastnili se téměř všichni členové král. praemonstrátské kanonie Želivské a vedle nich pánové ze světského kléru: vřdp. Msgr. Alois Hrudíčka, arcikněz na odp., vřdp. Dr. Josef Slabý, professor bohosloví v Hradci Králové, vřdp. Vojtěch Lhotský, děkan z Červ. Řečice, dpp.: Božislav Plum, farář z Vlkanče, Josef Kraus, farář z Krásné Hory, Václav Štýblo, farář ze Zahrádky, Frant. Kotyk, exposita z Villanova, Fr. Koten, farář z Čachotína. — V neděli dne 4. srpna odpoledne ve 3 hodiny bude se v Želivě odbyvat velká schůze lidu, na níž promluví vřdp. kanovník Dr. Frant. Šulc z Hradce Král. o nepřátelských a rouhavých útocích „básníka“ Machara naproti katol. církvi vůbec a naproti Synu Božímu zvláště. Doufáme, že tato schůze stane se na té „černé pevnině Želivské“ velikou manifestací věřícího lidu proti podvratným a záštíplým snahám a útokům Macharovým a jeho zbrojnošům. Na tuto schůzi zvláště upozorňujeme velebné duchovenstvo, aby z celého širého okolí Želivského přivedlo věřící lid svůj, aby vyslechnouti mohli věhlasného fečníka a spolu s ním protestovati proti „dlu dábli“, jak správně na Moravě zovou pověstnou čítanku Macharova.

Chrást. Dne 26. července o 8. hodině dopoledne konati se bude valná hromada Svěpomocného výrobního společenstva vyřivaček a šiték „Záštitu“ v Chrástě u Chrudimě z. s. s. r. o., ve spolkových místnostech. Pořad jednání: 1. Zpráva představenstva. 2. Schválení účetní uzávěrky. 3. Absolutorium představenstvu a dozorcům radě. 4. Volba členů představenstva a dozorců rady. 5. Změna stanov §§ 27., 40. a 17. 6. Přistoupení k Zemskému jubil. úvěrnímu fondu a vystoupení ze Svazu. 7. Rozdělení čistého zisku. V Chrástě 15. července 1912. Představenstvo. NB. Jednání valné hromady ze dne 6. června 1912 bylo obchodním senátem anulováno.

Katastrofa v Bezvěkově nad Metují. Ve středu dne 10. t. m. přihnala se nad naši krajinu po 10. hod. dopol. krutá bouře, která, bohužel, vyžádala si i citelných obětí na majetku zdejšího nuzného lidu. Blesk udeřil do přibýtku chalupníka Václava Vojtěcha a brzy stála v plamenech i vedlejší chalupa chudého tkalce Josefa Nováka. Přibýtek Josefa Berana, jenž již chystal, podařilo se po velikém namáhání zachrániti. Nebýti hustého deště, byla by řada přibýtků podél silnice lehla popelem. Rodina Josefa Nováka je úplně ozebračena a bez přístřeší. Co první pomoc daroval dp. farář Bedřich Krieshofer 10 K. A. Parkytova 5 K. Další pomoc žádoucí. Lidé soucitní, zašletež skromné dárky farnímu úřadu tamtéž.

Odbor Ústřední Matice Školské v Boroobrádku uvedl matiční pokladně za r. 1911 celkem 824 K. Snaživému odboru, všem jeho spolupracovníkům a příznivcům vzdává výbor Ústřední Matice Školské za účinnou podporu upřímný dík.

K pokrokovému sboru „Orla“ v Litomyšli. Nad siletem „Orla“ v naší Litomyšli se náramně rozčílil „Obzor Litomyšlský“ a litomyšlský dopisovatel do „Osvěty Lidu“. Toť se rozumí samo sebou, že si počíná jak „Obz.“ tak dopisovatel do „Osv. Lidu“ zcela pokrokově: nadává, lže, překrucuje, šve atd. Ještě měli jako pokrokové více denuncovat. — Církev nazývána je v „Obz. Lit.“ „světovou hydrou (jak ušlechtilé!)“. Červenobílá barva se má „Orlům“ zakázat, nejsou prý vlastenci (Židé a pokrokové ano. Masaryk na př. 25. března 1910 na schůzi pokrokové strany ve Vídni prohlásil: „České státní právo je nám utopie.“ — Kolik pak odkazů na národní účely učinil pokrokové proti katol. kněžím?) — Na slet ac prý nikdo nechodí. (Dopisovatel, aby předcházet příkladem, byl na sletišti z prvních a vydržel tam, vztekem jsa zaradil, hodně dlouho.) Po sletě je referat „Obz. Lit.“ i „Osv. Lidu“ celý zloští bez sebe. Přes zákaz „Obz. Lit.“ přece i příslušníci jiných stran se sletu účastnili. (Měli patrně dle vrocího přání referenta „Obz. Lit.“ a „Osv. Lidu“ všem „Orlům“ zakroužit krkem a nebo aspoň po pokrokově, t. j. hodně sprostě jim nadat.) Svůj díl dostává J. J. kněze Thurn-Taxis. Měl se asi napřed jít do „Obz. Lit.“ zeptat, smí-li na nádvorí zámeckém cvičení dovolit. Teď aby snad šel pokrokové kněze odproct! — Až budou pokrokové mš-

čeho v zámku potřebovat, pak pájdou hodně dlaně-pokrokové. To dovede jen pokrokové: na jedné straně být hodně sprostým, na druhé patolizalem. — Cvičení prý nestálo za nic. (Kde by pás pokrokové chválil? Jeho chvála by byla pro nás největší hanbou.) — Kapelu městskou dává dopisovatel do pokrokové klatby. — Jména fečníků zkroutil a nelíbí se mu, že vřp. T. řekl, že: „... v Ústí kráčí „Orla“ a „Sokol“ mimo sebe, aniž by si házeli klacky pod nohy.“ Dopisovatel „O. L.“ slova ta zkrucuje, jako by se chtěl snad láskou sníst a troupl proto na válečný roh. Dle dopisovatele „O. L.“ musí být patrně každý rváč, má-li být pokrokový. — Dopisovatel „O. L.“, který ve svém referátu tvrdí, že lidem z rodin prosáklých alkoholismem se může vše říci, že všemu uvěř, patrně své lidi až moc dobře zná, že tak lže a překrucuje, a nepochybně, že hodně se jich najde, kteří jeho lžem věří. — Avšak, páni dopisovatelé, můžete býti klidni: My na ty lži, sprostoty a osočování, denunce a jak se ty vaše pokrokové zbraně jmenují, jsme zvyklí a nelekáme se jich. Slušný člověk se způsobou boje, jak vy jej vedete, jen usměje. My v Litomyšli a v okolí se budeme dále vyvíjet, byť byste z toho zloští onemocněli. Kdo by však ty vaše noviny četl, kdyby nenadávaly? A nadávat, to již je známkou pokrokovství. Vždyť snad víte, co o pokrokových napsal v 1. čísle pokrokového časopisu „Rozhledy“ pokrokové V. Petr! Ne-li, zde to máte: „Zdárazují. Sesurověli jsme! Dobrý mrav upadá! Není smyslu pro poslušnost vůbec v ničem! Neštítíme se nehnušnějších a nepodléjších zbraní, abychom umčeli politického, neb jinakého protivníka. Co je nám po lidských citech, co po rodinných svazcích, a osobní citi? Satan v nás! Neznáme duševní ušlechtilosti, nevíme ničeho o soucitu, jenž nám slouží jen k ukolení zvědavosti a ukonejšení krvelačnosti, dřímající bestie v nás, k přilepnému polehání egoismu o proletářích. S rozkoší brodíme se v kalu, abychom jim poházeli čisté tělo a zavisli planoucí zrak konejšíme koufclí se krví, v níž se zálibně koupají naše nečisté pracky! Není pro nás větší radosti, jako když můžeme rozvěsiti špinavé prádlo společněvčovo na veřejném prostranství! Krademe a loupíme čest a dobré jméno — ovšem anonymně! A přilímáme anonymitu za bernou minci jako věc kladnou, skutečnost sama. Beze studu za ni přilímáme odměnu a uznáváme, že jest to v pořádku, mnouce si v záštílu ruce ...“ Tohle napsal o vás váš člověk a vy se navzájem jistě dobře znáte. Tedy jen lžete, nadávejte dál ... Kofiva.

Do Krčína u Nového Města. V sobotu 6. července pořádána byla u nás Husova oslava. Již ve čtvrtek oznamovaly červené plakáty tuto slavnost, kterou sháněly dohromady všechny pokrokové spolky Krčinské. Dle čilé agitace dalo se očekávat něco velikolepého, ale jaksi jim to selhalo, neboť v průvodu ke hranici šlo pouze dvanáct čtveřic. Od hranice vrátil se průvod o půl 10. hod. večer před radnici, s jejíhož balkonu po zapění chorálu „Kdož jste Boží bojovníci“ ujal se slova pan Jaro Malina, filosof z Prahy. Prý Husa upálili kněží, ale pravdou jest, že Hus nebyl upálen ani od církevního sněmu kostnického, ani od žádného kněze, ale od tehdejší státní moci světské. Sněm odsoudil Husa jako kacíře, odevzdal ho světskému rameni, při čemž prosili otcové církevní dle starého předpisu církve, aby nebyl usmrcen, ale byl zachován. Král Sigmund rozkázal falckrabímu Ludvíkovi, aby s Husem, jako s kacířem naložil. Tím se stalo, že byl upálen. Pan fečník zmínil se o spisu professora Masaryka, kde tento říká, čemu máme se učiti od Mistra Jana Husa. V jednom místě psáno, bychom se učili snášlivosti s jinými stranami a úctu měli k přesvědčení jiných. Jest to pěkné, když se to řekne, ale první jste to porušil vy, pane fečníku. Pustil jste se také do klerikálů. Chcete mít volnou svobodnou školu, mluvil jste, že klerikálové chtějí se zmocnit školy a zotročit učitele! Ó, nikoliv, katolíci hájí toliko zásady, že na školu mají právo rodičové, stát, národ i církev katolická. Katolíci uznávají, že české dítě patří do české školy, t. j. do školy takové, která nevychová z katol. dítek pohany, nevěře, židy, Turky, ale uvědomělé katolíky. Toto právo katolíkům nepřátelé urypněti upírají. Pak vězte, že katolická církev nechce zotročit učitele, naopak ona učí, že učitel ve škole jest zástupcem rodičů, že ho mají děti ctít, milovat a poslouchati jako otce z lásky k Bohu. Proto učitel ze starší školy katolické byl u lidu ctěn a vážen, nebyl žádný otrok. Mnohonásobným otrokem stává se teprve v moderní škole, a to otrokem různých dozorců, učebních osnov a nešlých nařízení. Konečně však vy, páni, kteří se nazýváte titulei Husovými, chcete-li jimi do opravdy býti, pak žijte tak, abyste ho následovali ve stráně dobré. Konejte řádně své povinnosti náboženské, nestyďte se za svoje přesvědčení, choďte rádi na mši svatou, klaněte se Nejsv. Svátosti Oltářní, uctívejte s něžnou láskou Pannu Marii, tak jako Hus ji ctíl a oslavoval. Myslím však, že, kdyby Hus se mohl podívat na ty některé své činitele, pak by se jim asi divně vedlo. „Mistr Jan Hus byl veliký Čech a zásluhy jeho o národ český jsou veliké a proto mu přisílá, aby byl oslavován“, praví čitelé Husovi! Budiž! Nikdo zajiště z katolíků neubírá mu zásluhy skutečné. Mějte si zásluhy své všechny zcela nedotknutě mistr Jan Hus. Ale dějiny vlasti naší dokazují, že někdo jiný má zásluhy přednější a nepoměrně větší nežli mistr Jan Hus, na př. svatí Cyril a Metoděj. A vězte, bude-li se vykládati Hus dle pravdy a dle dějin, stanou se mnozí Šavírové Pavly. My víme, že útoky činěné na víru a církev jsou pořád horší, soc. demokracie a církvi nepřátelská liberalismas, nevěra a zášť bojují proti nám spojenými silami. My chceme náboženský mír. Ale nebyli bychom ani muži, ani katolíky,

Praktikanta

ze spořádané rodiny přijme ihned

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové. (Adalbertinum).

Žadoucím je absolutorium z 3. ročníku školy měšťanské aneb nižší střední školy.

kdybychom od nepřátel jsouce donuceni, svaté víry a sv. církve nebránili. Že si do ní leckdo kopne, nedivno, neboť, když jest jablko obsypáno pěknými jablky, každý nezbeda do ní hodí kamenem. Podobně jest to se stromem církve svaté. Vidí-li na ní něco krásného, berou podobní nezbedové klacky a vši silou do ní buší. Chcete, aby se vrátily hrozné doby husitské? Nechcete! Proto Husem lid nesvádějte, náruživostí lid nepodpalujte! Na konec pak volám: Sv. Cyrille a Metoději, orodujtež u Boha za naši milou vlast i blaho národa! — Pozorovatel.

Bouře v horách. Bouře mají na horách zcela jiný ráz než v nížině. Mračna snáze se zachycují a i menší hustota vzduchu podmiňuje rozdíl pro jejich vyblížení a nabíjení. Mimo to působí na duši lidskou bouře v horách již proto mnohem mocněji, že rachot hromu se sesiluje odrazem od skalních stěn, takže rachotí nebe i země. Není proto nikterak příjemno, býti překvapen bouří na horách. Vlastní pozorování bouří na horách mohou konati meteorologické stanice, zřizované na vrcholích hor buď na čas neb trvale. Jejich obyvatelé poznali také již dokonale zvláštní nebezpečí horských bouřek. Podobná stavení na vrcholích hor potřebují nutně pečlivé ochrany před bleskem, jinak byla by bleskem brzy poškozena. Lze to ovšem těžko provést, ježto půda na vrcholcích vzhor je stále zmrzlá, a proto špatně vodí elektrinu. Dříve se myslívalo, že již sněhová pokrývka stavení izoluje a blesk že nemá tudíž k budově samé přístupu. Než miněti to bylo mylné. Ještě minulý rok zřízeno bylo podobné laboratorium na Mont-Blancu bez hřmosvodu, avšak netrvalo dlouho, sjezd do něho blesk a zabil jednoho člověka. Stavba byla docela ze dřeva a byla kolkolem zabalena do sněhu, a proto považovali bleskosvod za zbytečný, ačkoliv střecha byla pokryta měděnými plotnami. Mimo to nepřítčila se mědi žádná vina, ježto tentýž domek byl zasažen bleskem i r. 1909, když na něm ještě mědi nebylo. Tehdy však blesk nepůsobil nijaké zvláštní škody. Vůbec se nehledělo na bouře na Mont-Blancu s nějakou zvláštní nedůvěrou, protože všechny bouře do té doby přefly dosti hladce. Roku 1895 založil francouzský astronom Janssen nyníší observatoř na Mont-Blancu a opatřil ji několika bleskovody. Svádění blesku k zemi od hromosvodu dalo se silným měděným kabelovým drátem, který byl veden kus od domku a přiložen ke skalisku prostému sněhu. Aby bylo zaručeno, že kabel se stýká se zemí, byl zapuštěn do mohutné železné massy v zemi. Přes to r. 1903 způsobil blesk ve stavení nemalé škody. Dokonce hřebíky ve stěnách se roztavily. Krabičky konzervové byly provrtány bleskem a různé železné nástroje v domku byly roztaveny v jednu beztvárnou massu. Na to byly k hromosvodu připevněny ještě 4 odváděcí dráty, ale přes to blesky vždy znovu bily do domku, třeba i život obyvatelů nikdy nebyl ohrožen. Ani kulový blesk, který několikrát sjezd na stavení, neublížil lidem, nýbrž pouze je poválil. Při jiných přiležitostech cítili zase mocné pouze, jako pod ranami silných děv. Po posledním smrtelném úrazu postaral se prof. Wallot ještě o silnější hromosvod. Spočil totiž každou měděnou plotnu s odváděcím drátem, takže blesk má vlastně cestu do domku docela uzavřenou.

Ze Skutečska. Ohně. V pátek 5. července odpoledne rozzuřila se na Skutečsku a Hlinecku bouře. Za ní blesk zapálil statek p. Žampacha v malé osadě patřící k Mrákovině Ofendě. Na štítu tohoto statku byla železná svora a do té blesk vjel. Vrch shořel celý. Štěstí, že silně přšelo, jinak mohla celá Ofenda lehnouti popelem. Hasičské sbory okolní dostavily se brzy, první ovšem domácí Mrákovinský. V noci by byl málem z neopatrnosti přišel o život hasič p. Odvárka, ale byl zachráněn. — Druhý den potom kol 10. hod. večer vypukl oheň snad založením v domku p. Hromádky v Ranně. Přičiněním hasičů Rannských byl poměrně brzy uhašen, tak, že okolní sbory, jež také brzy přijely, se nemohly ani práce záchranné zúčastniti. Jak to bývá, bylo při obou ohních dosti čumilů, kteří jenom neradi se dali pohnouti ku práci u stíkaček.

Severočeská výstava v Mladé Boleslavi. S povděkem konstatujeme, díky přírodě, která milou pohodou sama napomáhá, že počet návštěvníků vzrostl v neděli na 81.624 osob. Toho dne naplnilo rozsáhlé hlediště 10.412 diváků, kteří s nadšením přihlíželi dětským radovánkám. Vojenská vysloužilci, kteří toho dne měli na výstavišti sjezd, účastnili se velmi hojným počtem asi 700 osob. Při Smetanově „Prodané nevěstě“, při národních písničkách předvedly ve skupinách děti pečlivě navycené tance. V pondělí počti vzácnou návštěvou vystavu naši J. J. Ferdinand princ Lobkovic, nejvyšší maršálek zemský, a s nejchvalnější uznáním o této se vyslovil. Příští neděli dne 21. července sjedou se na výstavišti Živnostenská sdružení, Remeslnické besedy a Česká ústřední jednota velopedistů. Při té příležitosti pořádan bude Silniční závod Praha-Mladá Boleslav o putovní cenu Nar. Listů pro prvního vítěze; druhému vítězi přídadne čestná cena výstavního fidele-

stvi. Po produkci uzhme na výstavišti velkou benátskou noc. Tři tisíce japonských lampionů, 8000 prisma-sových lampiček zazáří do setmělé noci.

Různé zprávy.

Jak církev utlačuje. Nejvíce křičí proti „klerikálnímu útlaču“ takoví pokrokaři, kteří by svůj pokrok vůbec prováděti ve velkém nemohli, kdyby dříve nebyvali podporováni na studiích hmotně od „klerikálů“. Co trpí konservativní kruhy v Rakousku pokrokářům často bez všech protestů, za to by v opačném případě diktovale zednářská vláda katolíkům nejužší žalář anebo trest smrti. Jistě svědčí o veliké snášlivosti, jestliže konservativní šlechta a jiní vlivní konservativci zaměstnávají celé řady demagogických pokrokařů a to i takových, kteří nemají k zastávání svých funkcí dostatečné kvalifikace. Pokrokaři jsou hodně dotěrní a tak úlisnou politikou urvou mnoho míst dobře placených nesmělým katolíkům. Když již vetřelci sedí pevně v sedle, pak odhodí škrabošku. Nikdo by jim, nebral svobodu, kdyby způsobem taktním propagovali své názory odchýlné. Ale pokrokařská drzost jde tak daleko, že pořádá hotové štvance proti občanům konservativním, dávají tak na jevo zřejmý, jak by katolickou svobodu zcela udusila, kdybychom „pokroku“ byli vydáni na milost a nemilost. A jest zvlášť charakteristické, že celé řady takových štváčů se roztahují i na statcích církevních. Dlouho byla hierarchie krajně trpělivá. Čím však byla snášlivější, tím více rostla odvaha femeslných štváčů. A nájemci církevních statků leckdes si počínali tak, jako by věčně měly sloužiti kněžské statky za útlek proticirkevních harcovníků. Los však již se obrací, všecko ovšem nešlo napraviť najednou. Byly tu dlouholeté smlouvy, nesnadné místní poměry, suggestce vzniklé vinou nepoctivých informací atd. Ale očista pokračuje. Na př. ve Vážanech na Moravě byly najmuty polnosti panství arcibiskupského pokrokařským agrárníkům. Po vypršení nájemní lhůty však pozemky pronajaty lidem jiným. A agrární tisk? Jest se div. Titiž lidé, kteří odírali napořád jakoukoliv sousedskou úsluhu chudým rolníkům, volicím naše kandidáty, nyní se hněvají, že nechce arcibiskup dále podporovati lidi, spojující se se socialisty a volnomyšlenkáři. Pokrokařský „Mor. Venkov“ tituluje členy arcibiskupské konsistofe: „povedená kardinálská instituce, nositelé fialových límců, purpuroví křesťané, fialoví páni.“ A při těchto posklebích se jim mají kanovníci klaněti. Jen ať taková očista pokračuje dále! „Přesvědčení“ pánům nikdo nebere, ale také nikdo, kdo má právo na občanskou svobodu, nemusí podporovati na škodu vlastních lidí takové beztaktní odpůrce.

A přece jen bohoslůžba! „Volná Myšlenka“ zaznamenává s radostí, že v Londýně a New-Yorku jsou nové „ethické církve“, které prý upouštějí ode vši náboženské víry, každého pojmu Boha a v podstatě jen morálku za svůj cíl mají. A přece mají — bohoslůžbu, protože prý stará tradice křesťanství se svými pravidelnými bohoslůžbami nad dušemi takové suggestivní síly nabyly, že lze tyto formy kultu i pro nové účely využiti. A sděluje také jejich „bohoslůžby“: 1. hra na varhany, 2. zahajovací řeč kazatele, 3. zpěv hymny obci, 4. slova kazatelova o určitém morálním desateru, 5. tiché pohřbení v sebe každého jednotlivce atd. — V theorii je to církevní paráda, v praxi se to nápodobuje.

Bohoslovec vynálezce. Z Terstu se sděluje: Bohoslovec druhého ročníku v semináři gorickém B. Milovanovič vynalezl velmi důmyslný přístroj. Je to komutátor elektrického proudu, jakého posud technika neznala. Komutátorem tímto je možno změnit směr elektrického proudu až tisíckrát za vteřinu. C. k. patentní úřad ve Vídni dal vynálezci na přístroj tento patent. Pan Milovanovič obdržel od různých továren z Bruselu, z Berlína a odjinud již nabídky na zakoupení tohoto patentu. P. Milovanovič podalily se ještě jiné vynálezy, které mají pro techniku velký význam.

Přísný pastor. Moravský „Věstník J. k. d.“ sděluje: V Altenliessu u Frankfurtu v Prusku konal se pohřeb majitele mlýna Huzý Karowa, který si vzal život v pomatení smyslu. Smuteční slavnost se konala v domě zemřelého za velikého účastenství příbuzných a známých. Pastor Schubert konal u rakve pohřební řeč, když byl k tomu dal na jevo svou ochotu a když s tím církevní rada souhlasila. Řeč měla tento obsah: Milá smuteční obci! Jest pro nás všechny těžký den, neboť zemřelý učinil jej těžkým nejen příbuzným, nýbrž také mně. Také já zde stojím s těžkým srdcem, musil jsem doma těžce bojovati, zdali bych mohl sem přijíti, abych vyplnil svou úlohu. Neboť jakkoli rád uděluji útechy u toho, který zesne v míru se svatým Pánem, jest zde věc jinak. Neboť je tu sebevražda, a jak vlté, odprá církev sebevrahu pohřeb církevní. Kdyby tedy nebyla předložena dvě lékařská vysvědčení, že zemřelý na sebe vložil ruku v duševním porušení, nemohl bych na tomto místě státi. Táží se vás, měl tento muž toho potřebí, aby na sebe vložil ruku? Provedl tento hanebný čin v kruhu své rodiny. Tento jeho poslední skutek poukazuje na jeho předešlý život. Tento silný, a přece vůli slabý, neměl síly, aby bojoval proti nepravosti alkoholové. Kromě této nepravosti padají ještě jiné temné body na jeho život. Při těchto slovech opustili přítomní místnost smuteční za živých projevů nevole, tak že řeč a další smuteční slavnost byla náhle přerušena. Později se prokázal kazatel ochoten, že vykoná na hřbitově ještě krátkou modlitbu. — Kdyby tak bezohledně mluvil katolický kněz, hned by volnomyšlenkářské živly protestovaly

v celé Evropě. Pastor však má od židů a pokrokařů pokoj.

Na obecných a měšťanských školách Ústřední Matice Školská, jakož i na školách mateřských a opatrovních Ústřední Matice Školské nebudou v dohledné době uprázdněna nižádná místa, naopak, poněvadž ti, kdož požívají dovolené, vracejí se opět na svá místa, jsou mnozí učitelé a pěstounky maticí v nebezpečí, že začátkem příštího školního roku posavadních míst neobdrží. — Z té příčiny se žádosti nových žadatelů o místa na školách maticích nepřijímají a budou žádosti podobné bez dalšího řízení vráceny.

Nejvděčnější i za malý dárek jsou nejhudší dívky v Útulně slepých dívek v Praze-III., na Kampě. Na ně při svatbách, zábavách a pod. pamatujeme. Adm. t. l. příspěvky uveřejní.

Postup vídeňské městské rady proti české menšině dolnorakouské se poslední čas velmi zosílil a samosprávný tento odbor neštítí se žádných prostředků, aby nenáviděnému národu, jehož značná část ve Vídni sídlí a jest základem jeho blahobytu a velikosti, způsobil škodu ať jako celku, ať jednotlivým příslušníkům. Městská rada vídeňská spoléhá na to, že činy její nevzbudí v české veřejnosti takovou pozornost, aby způsobila citelnou odvetu. A je přece odpověď účinná, kterou může každý vídeňské radnici dáti: Účinná podpora obranného spolku českého, spolku „Komenský“ (ve Vídni III.-3, Strohgassee 45, jenž českou menšinu v Dolních Rakousích organizuje a české školy ro děti české zakládá.

Do kolleje Arnošta z Pardubic v Praze přijme se pro školní rok 1912—13 asi 50 katolických studujících českých vysokých škol pražských na byt s celým zaopatřením (mimo prádlo) za průměrný měsíční poplatek 60 K. Žádosti, k nimž třeba přiložiti: a) křestní list, b) vysvědčení o majetkových poměrech, c) vysvědčení o posledních studiích, d) vysvědčení lékařské, e) doporučení některého katolického kněze, buďtež zaslány (s poštovní známkou na odpověď) správě kolleje do 31. srpna. Další ustanovení atd. obsažena jsou v prospektu, jenž zašle se na požádání.

Všem, kdo chystají se o prázdninách na cesty neb na Euch. sjezd do Vídně, doporučuji se vlté:

Farář L. V. Hory

„VADE MECUM“

jest jest co dietetický ochranný (profylaktický) likérový přípravek

neocenitelný pro dům i na cesty.

Připraven jest pouze z bylinek a neobsahuje ničeho, než jen co prospívá. Neměl by scházeti na žádném fátě ani kaplance a vůbec v žádném domě, jakoby i v příruční kabelece dámy, jež špatně snáší fletu drahou a posléze ve vltu turistu.

Zkuste jen jednou a přesvědčíte se o prospěšnosti jeho a jistě stane se Vaším účinným přítelem doma a často hledaným a věrným společníkem na cestách.

Obdržíte lso pouze ve výrobě „Vade mecum“ v Dětich (Čechy) v lahvič po 1.60, 2.5 a 9 K, jež nutno předem zaslati s 45 hal. na porto.

Křestní listy

tek offo) 40 kusů za 60 haléřů rabizi

Biskupská knihtiskárna.

Katolický peněžní ústav

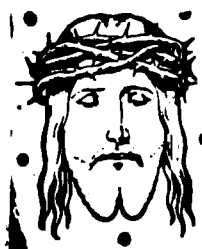
„Uvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládání možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi jednoty
záložen.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,
malíř církv. obrazů.
Praha—Král. Vinohrady,
Puchmajerova ul. 68.

doporučuje veleředst. duchovenstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení.
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Člověk bez svobodné vůle

Tento název nese nová důkladná
kniha Dra Josefa Novotného.

Spis tento jest znamenitou vě-
deckou zbrojnicí v boji katolíků

proti domněnkám Volné Myšlenky.

Kniha probírá:

monistický názor světový,
původ světa od Boha,
existenci podstaty duchové,
determinismus a indeterminismus,
mohutnosti duše,
svobodu lidské vůle,
názory Dra Krejčího a Dra Ma-
saryka,
teorii Lombrosovy o zločincích,
vliv charakteru, okolí, motivů,
společenských poměrů atd. na
volbu člověka
atd.

Stran 251.

Cena 3 K 20 h.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové.

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu
v Hradci Králové 1909 konaném

četnými ilustracemi, s řeči všech řečníků,
většinou dle stenografických protokolů podanými,
v rozsahu 35 tiškových archů, veliké 8° = 460 str.
nabízí ve výrobní ceně K 8.— franko

Biskupská knihkupectví v Hradci Králové.

Veleředstojnému
duchovním a patronátním úřadům!

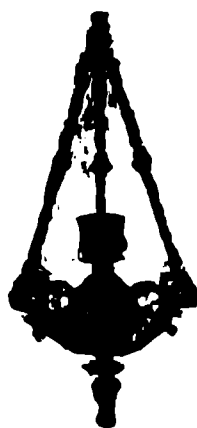
Odborný závod porcelánový

GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění
oltářů, kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorně.

Respekty a nákresy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Veleředstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručiti veškeré kostelní nádoby a
nářadí a to: mozaiky, kachle,
cibáče, nádobky, žánky, paciřkály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez záručnosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Sklad veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řešů
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Metálové
prsteny, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.**

Staré slatě, stříbro a dráhokovy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posíl a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
proste; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Ohraničování pozemků,

plánky pro kupní smlouvy, veškeré
práce geometrovské,

drenáže, veškeré stavby vodní a silniční provádí ::

Inženýrská a geometrovská kancelář

inženýr

ALOIS HORA,

řed. opráv. kulturní technik a civilní geodet,

Hradec Králové,
náměstí 151,

dům p. Záloudka, proti biskupské residenci.

Přijmu

učedníka na klempířství

na tři roky se zaopatřením.

ANT. FIŠER,

klempíř

v Hradci Králové, Karlova tř.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
ředst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch.
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 6., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Turisté!

Předplatte a všude žá-
dejte elegantně vypra-
vený a bohatě ilustro-
vaný turistický časopis

„Slovanský Turista“

(IV. ročník).

Jediný pohled v tento turistický orgán učiní z Vás
trvalého jeho přítele. **Členská předplatná K 6.—.**

Slavným správám lázeňským, majitelům hotelů
a výletních restaurací, pp. dodavatelům potřeb
turistických a sportovních lze inserovat ve „Slov.
Turistu“ se nejvíce doporučiti. Administrace
v Praze-Šmíchově, Švarzenberkova třída 19.

Krysín

jest nejjistější prostředek, který vyhubí krysy
potkany. — Jiným zvířatům a lidem neškodí.
Stačí pro větší hospodářství kg. za 4 koruny,
menší 1/2 kg za 2 koruny. — Zasílá s návodem
jak se upotřebiti má majitel koncese

Karel Sejkora v Ústí n. Orli,

dodavatel státních drab.

Za vzácné a všestranné účastenství při pohřbu našeho drahého manžela, otce,
tchána a dědečka pana

Františka Berana,

soukromníka a bývalého kožešníka v Hradci Králové,

vzdáváme nejupřímnější díky.

Zvláště pak jsme vděčností závázáni sl. podpůrnému spolku IV. živnostenského
společenstva, sl. tělocvičné jednotě „Sokol“ a sl. sboru dobrovolných hasičů v Hradci
Králové, dále vřele děkujeme slov. panu Dru Holečkovi za dlouholeté pečlivé ošetřování
nemocného. Vroucí dík vzdáváme velectěným dárcům krásných věnců a vůbec všem
a každému zvláště, kdo hluboký náš bol způsobem jakýmkoli zmírniti se snažili.

Zaplať Bůh stonásobně!

Rodina Beranová a Nygrýnová.

Za pečlivé vypravení konduktu děkujeme p. Elsnerovi, majiteli pohřebního ústavu.

Městská spořitelna ve Dys. Mýtě

zárukuje veškeré vklady na knížky
(pásmoční záručené)

4 a $\frac{1}{2}$ 0 dnem 1. dubna 1912
— počínajíc. —

Za vklady rač: aktiva spořitelny vlastní jmění,
městská obec Vysočanytinská a všichni poplatníci
(obecními přírůbky). Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečný uložení.

5000 lidí zaměst. se

v Českých Budějovicích

výrobou tužek.

Objednejte přímo u WEBRA tamtéž, ušetříte
80 procent.

Jemné tužky cedrové tučet 80 h. Jemné tužky inkoustové
tučet 80 h. Jemné tužky barevné tučet 80 h. Jemné tužky
pro lesníky tučet 90 h. Jemné pro truhláře, tesáře,
kamen. tučet 80 h. Obvyklé velké bílé tučet 15 h.
Drátěnka na pera 144 kusů K 1.80. Vzorová zásilka:
od K 1.88 až 12 K dobrou nebo předem pouze u
ADOLFA WEBRA v Čas. Budějovicích,
šifra 40.

Barevná kostelní okna

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství

v Třebouchovicích u Hradce Král.

Cenníky a rozpočty na požád. zdarma.

J. JEŽEK,

elektrotechnický záved

v Hradci Králové, Svatojanská nám. č. 78.

Zařizování
elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Zárovky:

Ouzam,
Tungarum,
Tantal.

Velkoobchod

Instru.
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Paramenta.

Ignáce V. Noškudla syn

(protektolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Noškudla, šarže ve Vysočanských)
deparčuje P. T. velečtější. duchovenstva
svěť osvědčený a často vyznamenaný

výrobní záved

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a keřového nářadí
Cenníky, vzorky i rečcha hotová na ukládání
se na požádání franko pošlou.

Školení křídla, kazatelny, oltáře, sady, křídlové stěny,
křídlové stěny, Boží hroby
levná provádí absolvent c. k. odb. školy sochařské
a řezbářské

BOHUMIL BEN v ROŽE KUTNÉ.

Lovecké pušky,

Rebortky, revolvery vlnodog, bambítky,
browning 6.35, 7.65 a jiné zbraně úplně
spolehlivé, zaručené a zkoušené, v cenách
od 100 Kč do 1000 Kč, jakož i prach, patrony,
nabíječky a všechny jiné lovecké potřeby
v každém množství na skladě má

Vojtěch Ráží v Hradci Králové.

Stanislav Jirásek

v Hradci Králové, 138, odpracuje velečtější. duchovenstva své
bezkonkurenční koláry

prací i celuloidové, náprsenky, šarže a veškeré prádlo spočít
vlastní výroby. Tiskové a křídlové šarže. Právě šarže prádla!

Patentní náprsenky
bez háčků

Zakázky obratem
se vyřizují.

Zhotovuje oděvy dle
nejnovějších anglio.
a francouz. vzorů.

V. ROSA
HRADEC KRÁLOVÉ
a. k. ústředí dovozů

• Tovární sklad •
jemných suken
• všeho druhu. •

Příloha „OBNOVY“ k číslu 29.

Za husitskou svobodu.

I.

Prof. Bidlo v knize »Slovanstvo« napsal: »Hus spíše je představitelem náboženské reakce proti přílišnému svěťáctví v církvi; jeho snahou bylo nahraditi posvětitelou církev pocírkevněným světem, ovšem v duchu původního apoštolského křesťanství. Husitství bylo tudíž pokrokem jen co do vnější taktiky a co do jejích účinků (otřesení autoritou papežství), ale co do vnitřního obsahu svého bylo spíše couváním nazpět . . . Husitství v souvislosti s vývojem ostatní západní Evropy vedlo nutně k jistému zástojí a úpadku dosavadního kulturního vývoje českého. Úpadku toho nevycházeli mravní význam Jednoty bratrské, která vlastně teprve tenkrát, když z veliké části opustila své původní zásady, stala se plodným činitelem kulturního rozvoje českého.«

Tato pravdivá a stokrát dokázaná slova vzbudila v pokrokovém tisku velikou nelibost. Jak jinak? Pokrokaři a fanatikové nejrůznějších odstínů kladli na trpělivá záda Husova své vlastní rance, kterých byla naposled kupa taková, až upadli do směšnosti. Ozývalo se v různých tóninách: »Kdyby Hus žil dnes, tedy by . . . Ale historický obraz Husův přemalován k nepoznání, hlavní známkou jeho svérázné povahy zalakováno. Ubožáka zneužívali moderní světonoši tak, jako Filištinové oslepeného Samsona. Hus byl nucen mlít obilí v dílnách odpovědných nepřátel svého programu.

Bidlo mluví správně o náboženské reakci. Vždyť ma. př. Hus zapovídal zábavy zcela neškodné, byl proti matematice, která dle jeho názoru vzdalovala mysl od theologie, hněval se na malování světských obrazů. Každou péči, která nesměřovala k nebi, prohlašoval za nehodnou.

Ale dnes chceme hlavně poukázat, jakou důsmu reakci způsobilo husitství v příčině svobody. Z Husova pozitivního programu, pokud aspoň z daleka jest původní, nemohou pokrokaři k svým vlastním cílům užití ničeho. Proto aspoň přežvokují do omrtné fráse o Husově svobodomyšlnosti. Ale Husa nebylo nic tak vzdáleno, jako forma té svobody, jakou nyní doporučují pokrokaři.

Jak horlivě Hus brojil proti kacířům, jak kladl duraz na bezvýminečné podřízení se Písmu svatému, jak odporučoval násilné pužení liknavců k přijímání Nejsvětější Svátosti, jest příliš dobře známo. »Zákon Boží«, to byl hlavní bod programu Husova.

»Ale Hus přece jenom jednal velice svobodně«, odpovídá moderní husita zálučně. Ale my se tážeme: »Který opozičník kdy mohl jednati loyálně? Který nespokojenec nepřicházel do konfliktu se stávajícími řády, i když slovo »svoboda« vůbec ani nevyslovil?« Hus neodvolával se na právo široké svobody osobní, ale na své svědomí, na Boha, odůvodňoval svou opozici potřebou poslušnosti k Bohu. Také rozhodně nechtěl být zakladatelem nové sekty.

Tehdejší společnost nebyla ještě pokřivena tolik jedem vyseptalých frází jako nyní, a proto snažili se středověcí Čechové nazvati každou věc pravým jménem. Mluvili o právech, zodpovědnosti, povinnostech, o důležitosti zákona Božího. Ale slovo »svoboda« samo sebou bylo jim bezúčelné potud, pokud nevedlo k nějakému zdárnému výsledku pozitivnímu. A nedivme se. Vždyť přece svoboda nikdy nemá být účelem sama sobě, má se jí užívat za prostředek k účelné práci. Proto také slovo svoboda vyskytá se jak u současníků Husových, tak i u husitů pozdějších let tak skrovně, že se každý čtenář musí diviti, jaké světooborné úmysly připisují husitům starým nyní již jejich Homérové.

Ještě štěstí, že se těší širší známosti přítomných Čechů přední hymna husitská, v níž jest stručně, ale výstižně naznačen hlavní účel husitského hnutí. V písni té není ani slova o svobodě individua, ani slova o potřebě svobody pro církev samostatnou, národní. Ale čteme tam, že Pán velí »I život ztratiti pro lásku bližních svých . . . Kristus vám za škody stojí, stokrát víc slibuje; pakli kdo proň život složí, věčný míti bude: blaze každému, kdož na pravdě sejde . . . pomněte všichni na Pána štědrého . . . Heslo všichni pamatujtež, kteréž vám vydáno; svých hejtmanů pozorujte, retuj druh druhého; hlediž a drž se každý šiku svého. A s tím vesele zklíknete, řkouc: »Na ně! hrr na ně! Braň svou rukama chutnejte, »Bůh náš Pán!« zklíknete: bíte zabíte, žádného neživte!«

Tedy láska a důvěra k Bohu, láska k spoluvěřcům, ale přísný trest pro ty, kteří by vykládali zákon Páně jinak než husité. Strašné slovo »žádného neživte« jest výmluvné tak, že si snadno vysvětlíme, proč byly pobity, upáleny anebo utopeny statisíce katolíků ne z hněvu národnostního, ale z fanatismu náboženského.

Někdy před tím v Čechách nebyl tak barbarický, tak široce rozvířený étos náboženský jako v době husitské. Byla tu sice formálně ustavena ve

XIV. století inkvisice, ale ta trvale odpočívala. A když velikým sebevědomím zmámený Cola di Rienzo před samým Karlem IV. troustil bládné myšlenky, ještě se ho panovník zastal, aby nebyl od církve trestán.

Husita Vavřínek z Březové, uvedl tyto markantní zásady tábořské: »Každý věrný kněz kterakoli duchovní, jest zločec, i kterýž mezi svým tělesně zbraňuje od pomsty a od vylévání krve protivníků zákona Kristova (ovšem toho tábořského!); ale má ruce své umýt v jich krvi a posvětit.« Vždyť »v tomto času pomsty Kristus ve své tichosti a v slitování není následován k těm hříšníkům, ale v horlivosti, v prchlivosti, ve spravedlivé vodplati.« Táboři prý jsou andělé, poslání k vyvedení všech věrných na hory. Proto mají činiti pomstu a **bít ranami národy, protivníky z na Kristova i jejich města, vsí a městečka**. Čím kdo více nepřítel zákona Božího zabije, tím větší má čekati od Boha odplatu. (Ve vydání Emilerově str. 414–416). Také sami kněží vodili lid k bitvám a pobádali, aby »bylo bojováno, mordováno a přinuceno k zákonu Božímu.« (Winter: Život církvevní I. 13.)

Vedly snad takové zásady a takové fanatismu aspoň k takové snášlivosti, jaká panovala ve století XIV.? Vojna sama, zvláště vede-li se delší čas, nikdy k větší zjemnělosti duše nepřispěje. A spracovávali se vojín tak bezohlednými hesly, obrazení-li se slova Starého Zákona způsobem tak chytrým na poměry pozdější, pak není divu, že fanatikové jakýkoli stín svobody utápěli v krvi. Žádný soud, hned rána cepem, jakmile se nepokoří svobodný občan terroru.

Ale pokrokový úhoř hledí věc překroutiti tvrzením, že taková hrozná klatba stihala lidi nepřimně, zkorumpované, byrokraty. Ale i to jest velikou lží. K **tábořské víře** musil se přidati mnich, neměl-li být bolestně upálen v sudě smolou oblíben. Táboři také krvavě pronásledovali tisíce kněží kališních již proto, že se tito odvažovali sloužiti mši svatou v rouše mešním. Kdykoli viděli kněze při mši Svátost pozdvihovati, »k zemi oči schylovali a tvář zasmušovali a někteří plili, repce proti věrným lidem, kteříž na kolena klekali.« Kněží i »buchténice« klekajícím dávali. Obrazy rozsekávali a plili, nebo vypíchavše jim k posměchu oči, volali: »Jsi-li Bůh nebo jeho svatý, tehdy se braň a uvěřime tobě.« (U Emilera str. 411.) Kříže kláli kopími a oštěpy. Podobně činili i s ostatky svatých.

Zkrátka neúprosná tyranie vybíjela se zlobou tak barbarskou, jak nikdy v Čechách nebylo za věku katolického. Pokojnému Čechovi tehdy nebyl život sebe bezúhonnější ochranným štítem proti poravě, **jestliže takový ubožák se nevzdal konservativní víry**. Tak tedy rdousili náboženskou svobodu lidé, kteří sami si osobovali volnost největší, protože nauku svou radikálně několikrát změnili. Od pražských mistrů husitských se poučiti nechtěli. Naopak však neuměli zmatenci tábořští přicházeti k nim s kategorickými rozkazy, jak mají věřiti.

»Není toto zákon milosti Boží«, psal proti Tábořům kronikář, kterýž nahého oditi, lačného nakrmiti, žiznivého napojiti prikazuje, **ale zákon dábeleký**, kterýž oděného loupí a lačným i žiznivým chléb spaluje i nápoj.

Tedy reakce nejžalostnější, návrat do pohan-ské zdivočelosti.

Jest potřebí k tomu ještě dodatkem uváděti jednotlivé příklady krvavých soudů tábořských?

Ale — vždyť přece v jejich čele stál poctivec Žižka! Ano. Ale sám byl krajně rozehvěn, když poznával, kam zavedli tábořské vojsko krvaví jeho kněží. Hněval se na ně a někdy jim to dal i pěstí cititi, třebaže sám nehusity také k smrti od-suzoval. Pokusil se docela zříditi vojsko zcela jiných kvalit. Ačkoli cizí vojska pod značkou kříže v Čechách řádila zle též, tolik jest jisto, že církev katolická nikdy neukládala tak bezohledná, krvavá pravidla svým kněžím, jako tábořští násilníci duchovenstvu vlastnímu.

Příště o tom, jak rozuměli svobodě husité mírněji.

Kostelní práce — pozlacovačské a rezbářské,

znavstřížení a opravy nitřní, nebo stě
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové

Četná usnadní od vld. díla dle duchov. k dispozici

Volební oprava ve Francii.

Boj o volební reformu ve Francii táhne se již celá desetiletí, dukaz to, že parlament francouzský dosud nepředstavoval spravedlivé zastoupení celého národa. Všemocná židovsko-zednářská společnost ovládla sněmovnu, takže ve Francii nerohoduje vůle lidu, nýbrž surové násilí. Z tohoto vlivu vybrednouti, jest snahou poctivých francouz. občanů, kteří nevidí účel a cíl francouzského národa, sloužiti za podnož židovsko-zednářským kapitalistům. S opravou odkládalo se stále, až konečně dilo to provedlo v minulých dnech ministerstvo Poincarého dosti rychle a poměrně bez větších obtíží se strany odporu.

Francouzská sněmovna schválila 339 hlasy proti 217 volební reformu, jejíž podstatná změna záleží v tom, že zavedeno bude poměrné zastoupení menšin, kterým až dosud vliv na zákonodárství a správu státní byl odepřen. Ovšem volební oprava tato musí projiti ještě senátem, v němž se zajistí protivníci poměrného volebního práva vynasnaží, zásadu poměrného volení oklestiti ve svůj prospěch.

Oprava tato odstraňuje především nezdravý a znemravňující systém užších voleb, kterým se do voličstva vnaší jen korupce. Zásadou nového francouzského volebního řádu jsou volby dle seznání v departementech (krajích) a zastoupení menšin. Přestanou tedy hrusné volební boje v jednotlivých volebních okresech.

Volba dle seznamu zakládá se na tom, že každá strana postaví seznam se jmény svých kandidátů pro celý volební okres. Každý volič má právo odevzdat tolik hlasů, kolik se volí poslanců z departementu; rovněž tolik kandidátů může být postaveno jednotlivou stranou. Volby budou se konati v celém departementu hromadě na základě kandidátních listin jednotlivých stran. Počet míst ve sněmovně, připadajících jednotlivým stranám, vypočte se tím způsobem, že se nejprve zjistí úhrnný počet všech odevzdaných hlasů. Tento úhrnný počet dělí se počtem míst ve sněmovně, jež se volbami zadávají, čímž vyjde t. zv. volební podíl. Počet hlasů, obdrženy od jedné strany, dělí se pak volebním podílem, aby se zjistilo, na kolik míst mají jednotlivé strany dle volebního poměru (proporce) právo.

Zásadu nového francouzského volebního řádu pochopiti lze z příkladu, jež tu uvádíme s použitím jeho na loňských říšských volbách v Rakousku. Departementy představují zde jednotlivé korunní země. Čechy volí 75 českých poslanců. Při loňských říšských volbách bylo odevzdáno celkem 695.954 českých hlasů. Na jednotlivé strany v Čechách připadlo:

na soc. dem.	249.319
» agrární	177.554
» nár. sociální	87.174
» křesť. sociální	82.568
» mladočeskou	59.474
» samostat. agrární	20.984
» stát. pokrokovou	13.865
» realistickou	5.016

Celkem odevzdáno hlasů 695.954

Jednotlivým stranám připadlo by:

straně sociálně demokratické 26 mandátů a zbylo by ještě 255 hlasů, připadajících na jednoho poslance;

straně agrární 19 mandátů a zbylo by ještě 1253 hlasů;

straně nár. sociální 9 mandátů a zbylo by ještě 3663 hlasů;

straně křesť. sociální 8 mandátů a zbylo by ještě 8.336 hlasů;

straně mladočeské 6 mandátů a zbylo by 3800 hlasů;

straně samostat. agrárníků 2 mandáty a zbylo by 2426 hlasů;

straně státoprávně pokrokové 1 mandát a zbylo by ještě 4486 hlasů.

Na stranu realistickou nepřípadl by žádný mandát.

Celkem bylo by obsazeno 71 mandátů a k rozdělení zbyly 4 mandáty. Zůstalo tedy neuzžitkováno 29.253 hlasů a neuzavřelo-li by několik stran volební dohodu, bylo by tudíž nutno zjistiti nový průměr a to tím, že připočetl by se každé straně jeden mandát, načež zvýšeným počtem mandátů dělil by se počet odevzdaných hlasů. Soc. dem. strana dostala celkem 249.319 hlasů, na něž připadlo 26 mandátů. Tedy připočetl by se ještě jeden mandát, tedy 27 a jimi dělil by se počet odevzdaných hlasů. Tedy 249.319 děleno 27 dá 9239 hlasů. U agrárníků byl by průměr 8877 hlasů, u nár. soc. 8717 hlasů, u křesť. sociálních 9174 hlasů. Ostatní strany nedosáhly by tohoto průměru a nemohou dostati žádného mandátu. Tedy dle tohoto průměru měli by soc. dem. 27 říšských poslanců, agrárníci 20, nár. soc. 10, křesť. sociálních 9, mladočeši 6, samostat. agrár. 2, stát. pokr. 1.

Na tomto příkladu nejlépe jest viděti, že francouzská volební oprava jest opravdu daleko spravedlivější než náš volební řád. Ovšem touto reformou poměry ve Francii se neozdraví dotud, dokud křesťanskému náboženství nebude přiznáno právo, které mu náleží.

— Pílně čtěte důležitý spis. —

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a « ustavičným zřetelem k novějšímu a nejpověstnějšímu církevnímu i státnímu právu a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brycht,

kanovník-štrasce kathedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cennou tuto knihu redakce „Obnovy“ se nejoteleji odporučuje

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Kulturní jiskry.

Rakousko jest spravováno úplně dle přání klerikálů. Tak doslovně prohlásila dne 16. července »Osvěta Lidu.« Tedy snad právě proto v Rakousku zakouší katolický učitel hotový očistec. Tedy pro tu »klerikální nadvládu« ve školách, kde dle základního pravidla má se vychovávat nábožensky, jsou učitelé nejčilejší propagátoři »Volné Myšlenky.« Snad také proto dostává zvláštní příplatek státního profesora, který nazval katolíky »černou bandou.« »Úplně dle přání klerikálů!« U nás jest dovoleno soc. demokratickým dělníkům vyhazovati na dlažbu dělníky katolické, kteří se zpěčují platiti na nevěrecké tiskoviny. Sám ministr »klerikálního« Rakouska prohlásil, že jest pro rozluky manželství, syn židovského košeráka s tichým souhlasem pokrokářů jako sekční šéf v ministerském presidiu provozoval dlouhou řadu let tak vlivnou politiku, že se vyrovnal svou mocí pěti ministrům. Snad také úplně dle přání klerikálů jsou propouštěny rudé nadávky na Kristovo jméno.

Hodně markantně se jeví ta »nadvláda klerikálu« na ubohých platech, jaké dostává duchovenstvo ve státě, v němž totiž církevního majetku bylo skonfiskováno, aniž by se tím ostatnímu obyvatelstvu prospělo, protože stát spotřeboval tolik na vojsko! Stav, který mají platy daleko vyšší, nařikají právem na nesnesitelné poměry. Kněz však jest úředně odkázán na malou kongruu a zastaralou Josefinskou štolu. A pense kněze, který má akademické vzdělání, jest menší než úředního sluhy. Při tom však jest žádán kněz o podpory a dary z daleko více stran, než příslušník kteréhokoliv stavu jiného. Každý groš církevního jmění podléhá kontrole liberálních úředníků. Semináře, o které se má stát dle přijatých povinností starati, jsou horšími budovami, než pracovny, polepšovny atd. To všecko »dle přání klerikálů.«

Jiné stavy ze všech sil pracují o své zlepšení hmotná, dlouhé články se táhnou různými novinami o tom každodenně. Ale »chamtivě« kněžstvo trpělivě čeká a čeká. Konečně zasvitla slabá naděje. Na konferenci duchovenstva korutanského sdělil Dr. Scheicher, že dle odůvodněné naděje bude na podzim podána vládní předloha, kterou se má upravit kongrua a pense duchovenstva a kvinkvenálky že mají býti zdvojnásobeny. Věci se chopil i zasloužilý dr. Stojan. Jisto jest, že kněží v říšské radě starali se o prospěch stavů jiných s takovou svědomitostí, jako málo kdo jiný. Neškodí tedy, jestliže hnou radikálně i úpravou duchovenských platů. Věřící lid s nimi bude souhlasiti, přeje si toho. Jest věru charakteristické, že hmotné poměry duchovenstva v Rakousku jsou nepoměrně horší než v protestantském Německu. A proto jest potřebí často o té otázce mluvit, poněvadž v Rakousku se udělá něco jen pro ten stav, který se často a důrazně o své právo hlásí.

Nemoudrost Pavly Moudré. Nejvíce se pošklebují katolické věrouce tací ignoranti, kteří ji neznají. Není to žádnou vzácností ani u lidí, kteří si dělají nárok na velikou inteligenci. A jest opravdu charakteristické, že právě pokrokáři, kteří jiným odporučují badání u samých pramenů, pílně samostatně zkoumají, spokojí se s těmi vědomostmi o katolické víře, které načerpali z druhé ruky, ze soc. demokratických listů, kterým i prostý katechismus jest španělskou věsnicí. Hotovou však drzostí jest, když pokrokovci na základě takových vědomostí odvažují se ještě široké davy poučovat, aniž by z jednoduchých katolických učebnic

se poučili, čemu vlastně církev učí. Na př. pokrokařský učitel Úlehla bědoval, že se děti v náboženské hodině učí dogmatu o neposkvrněném početí. Chudák si to velice popletl, ačkoli mohl věděti, že se mohl prostým nahlédnutím do katechismu přesvědčiti, že sami pokrokáři vlastně věří v neposkvrněné početí všech lidí a nikoliv jen Panny Marie. Rovněž tak Machar v »Římu« praví, jak »obtěžil rozum lidský« papež prohlášením neposkvrněného početí. A tak se vleče bezhlavě papouškování od pokrokáře k pokrokáři, aniž by jediný pokrokář upozornil, že se tu jedná o očistu z hříchu dědičného, na nějž přece ani jediný pokrokář nevěří.

A teď přispěchala se svou troškou i paní Pavla Moudrá. Napsala v čís. 34. pražského »Zvonu« tato slova: »Probírám se katechismem, učím se klasifikaci hříchů... A je jich, pane Bože! Deset proti všem přikázáním, sedm smrtelných, osm (!!) cizích, šestero proti Duchu svatému, patero proti církevním přikázáním, a což ty »do nebe volající!« — Jestliže se probírala tato učená spisovatelka nějakým katechismem skutečně, byl to jistě katechismus rudého vydání. Mluví zrovna tak učeně jako »Osvěta Lidu«, když napsala, že církev považuje šestinedělku za nečistou.

Vyznamenání biskupovo. Akademie nauk morálních a politických v Paříži vzdala hold práci missionářské biskupa Fil. Angonarda v Qubanghi (francouzské horní Kongo v Africe), přičnuvši mu 15.000 franků, jednu z nejvyšších cen, jaké Akademie uděluje. Ceny bývají dávány těm, kdož se mohou vykázati nejkrásnějšími výsledky na jakémkoliv poli. Akademie v listině připomíná civilizační práci biskupa Angonarda. 34 let neúnavně pracuje missionář tento mezi černochy, pečuje nejen o jejich povznesení mravní, ale i hmotné, o čemž svědčí rozličné školy, které pozakládal, domy řemeslnické a nemocnice. Jeho práci a plní vděčí Francie, že jazyk francouzský je v celém Kongu běžný. Chtěj nechtěj musí volnomyšlenkářská Francie udělovat ceny katolickým kněžím.

Základ výchovy ve Francii. »Libre Parole« píše: »Veškerá paedagogika počíná první otázkou katechismu: »Kdo tě stvořil? Proč tě Bůh stvořil?« Republikánská vláda vyškrtla z učebního programu státních škol náboženství a tím vyrvala kořen stromu paedagogiky. Morálka státní francouzské výchovy je tato: »Dobré je to, co je mi výhodné.« (Beuillet.) »Nevím ničeho o tom, co je s duší po smrti.« (Payot.) Tedy automobilní apačové, kteří v Chantilly uloupili 50.000 fr., vykonavše dílo výhodné pro ně, vykonali vlastně dílo dobré!!

Socialista Bosquet, jenž byl postaven před soud za podněcování k loupeži, odpověděl na soudcovu otázku, kde se naučil podobným anarchickým názorům: »V učebnici mé dcery, která chodí do státní školy.« Alfréd Fouillée dal si práci a sestavil velké statistické dílo o zločinnosti mládeže, jež uveřejnil v »Revue des deux Mondes«, a z něhož plyne, že mládež ze státních škol je mnohonásobně zločinnější, než mládež ze škol církevních.

Pokrokařská oligarchie. Samy pokrokařské »Učitelské Noviny« dne 17. t. m. dosvědčují, jak uplatňuje pokrokařský zemský ústřední svaz učitelstva své heslo o demokracii a svobodě. Píší, jak omlouvá ústředí hromadění funkcí a kritizují: »Znovu užívají staré výmluvy, »pokud kdo více funkcí vykonává správně a včas, že výmluva odpadá.« Výtky zatím vyvrcholují v přesvědčení, že ani 24 hodin denně ke všem těm funkcím při řádném provádění by nestačilo. Podobné zjevy jsou všude v jakékoliv organizaci, avšak v takovém rozsahu nikde (v dělnictvu nebo sokolstvu toho není). Vysvětlení se nechce viděti v tom, že ZÚS. je organizací venkovského učitelstva, která si odpudila velkopražské členstvo a přece přenesla svou správu zase do Prahy, kde nemá dost pracovníků. Má jen Černého, Skálu, Tučku, letos na dovolené i Smrtku a dost. Dva, tři menší stáři jen na vedlejší úlohy. A těch několik jmen musí být všude a ve všem. Rašín nevědí ani, kolik má funkcí. Černý z paměti by je také nedovedl povědět, Skála nebo Tuček také ne. Reorganizace tu není vůbec možná. Jedině by prospěl dobře placený sekretář, prakticky zřízený sekretariát. Ale nevejde v život, poněvadž pět vrchních »nevydá se mu na milost a nemilost«, »stal by se pánem situace«, »organizace by byla odvislá od placeného úředníka«, jenž by byl jejím »postrachem!« »Potřeba jisté intimity toho vyžaduje«, krátce nechceme sekretáře, byl by »placeným nepřitelem« v domě. Tolik tajemného je v ZÚS? A jinde všech těch důvodů není? Pak se divme, že zuby nehty brání se »výměně osob«, a smějme se neorganizacím slovem, že »s Černým organizace stojí a padá.« Ve Spojených Státech po 4 letech prezident odchází, prezident ZÚS musí všechny své funkce vésti doživotně. Je »tvůrcem« organizace, ale tolik ohledu k ní nemá, že příčinou stagnace, skoro úplné nečinnosti je také on sám se svými stejně nezbytnými spolufunkcionáři: Od třinácti let se osoby nezměnily, všechny oposice přežily, vypracovaly se, zřemeslnily a zvládly. Společky mají dva jednatele, ZÚS dvou míti nesmí. Jeť Skála nenahraditelný.

Dobrý návrh, aby se ústřední výbor osvěžoval novými silami, se překrucuje, že prý se třetina předsednictva užšího a širšího výboru má vylosovat. »V jistém širokém pojetí jsou tyto názory správné, ale — říká zase Č. Uč. a nepřiznává silné stíny mnohaletého hromadění funkcí. Když pak desetiletí funkcionáři jsou bohatě honorováni a proti výměně brojí, vzniká přirozeně podezírání. Když by však každoročně nová a nová třetina, čtvrtina či pětina reprezentace se volbou vyměňovala, bylo by četným vadám zabráněno. Svěžest ničila by dnešní ztrnulost. Kdyby nezapracovanost dobrý chod na nějaký týden přerušovala, ať jsou osvědčení pracovníci třeba znovu voleni dvakrát za sebou; volba třetí je však v každém případě nerozumná. Avšak ani tato změna se neprovede: sáhla by na osoby. Za 13 let stojí tu modly s podstavcem a se skálou srostlé; odsunouti se nedají.

Jak zreformovat Č. Uč.? Dát pensisty na pensi. . . . Marno psát a chyby vyčítat: oprava se neprovede. Sáhla by na osoby. A nově vychovaní pracovníci nejsou. Každá oprava znamená řez, bolest, pobouření ješitnosti a nenahraditelnosti, která vyrostla až do choroby, protože se osoby nevyměňovaly.

Z Dědictví sv. Prokopa v Praze. Hodlají oslaviti padesátileté trvání »Dědictví sv. Prokopa v Praze«, usnesl se výbor jeho na tom, aby na památku jubilea toho provedeno bylo toto:

1. Těm, kdož v tomto roce nově za členy přistoupí a splatí celý vklad 80 K najednou, přísluší právo vybrati si ze starších podlíných knih (vydaných až do roku 1909 inclusive) spisy za obnos 40 K krámské ceny jejich, kdo pak splatí aspoň polovinu vkladu (40 K), za obnos 20 K krámské ceny — pokud ovšem zásoba stačí.

2. Staří členové, mají-li vklad svůj úplně zaplacený nebo doplatí-li jej letos, mají rovněž právo na svrchu zmíněné starší podliny v obnose 40 K. stačí-li zásoba.

3. Bohoslovcům může praesidium »Dědictví« poskytnouti nad to ještě mimořádné výhody.

4. Spolkům a ústavům vědeckým a osvětovým poskytnou se zdarma některé starší podlíné knihy, přihlásí-li se včas a stačí-li zásoba.

Plně toto ustanovení výboru »Dědictví sv. Prokopa«, podotýkám ještě toto: Na obal a expediční práce jest ku přihlášce připojit (třebas v lhaléřových pošt. známkách) obnos 1 K; poštovné uhradí si každý sám. Přihlášky bud' teč řízeny na Msgr. Jana Řihánka, ředitele k. a. semináře a pokladníka Dědictví sv. Prokopa v Praze I.-190. Kromě toho připojuji seznam spisů (s udáním krámské ceny jejich), z nichž výběr státi se může:

Jenerální rejstřík věcný Časopisu katol. duchovenstva od r. 1828—1878. Cena 1 K. — Evangelium sv. Matouše. S výkladem Fr. Sušila. Cena 4 K. — Evangelium sv. Marka. S výkladem Fr. Sušila 1.20 K. — Evangelium sv. Lukáše. S výkladem Fr. Sušila 1.80 K. — Evangelium sv. Jana. S výkladem Fr. Sušila. 4 K. — Katechismus sněmu Tridentského. 3 K 20 h. — Skutky apoštolské. S výkladem Fr. Sušila. 3.20 K. — Listové sv. Pavla apoštola. S výkladem Fr. Sušila. I. díl za 5 K, II. díl za 5.60 K. — Pismo sv. Nového Zákona. S výkladem Fr. Sušila. 6 K. — Antonín Brus z Mohelnice. Sepsal Dr. Klem. Borový. 4 K. — Spisy sv. Otcův apošt. a Justina Mučenníka. 4 K. — Učení mistra Jana Husí. Sepsal Dr. Ant. Lenz. 4 K. — Sv. Otce Ireneia Patero knih proti kacířstvím. 5 K. — Apologetikum Q. Sept. Fl. Tertulliana. 1.60 K. — Padesát homilií duchovních sv. Makaria Egypt. 2.40 K. — Martin Medek, arcibiskup Pražský. Sepsal Dr. Klem. Borový. 2.40 K. — Poselky starých příběhů českých. Sepsal Jan Beckovský. Sv. I. a II. po 5 K, sv. III. 5.60 K. — Anthropologie katolická. Sepsal Dr. Ant. Lenz. 6.40 K. — Všeobecný církevní dějepis. Sepsal Dr. Fr. Kryštof. (Díl I. Starý věk. Cena 6 K. Rozebrán.) Díl II. Středověk. Část I. 6 K. Část II. 6 K. Díl III. Nový věk. 8 K. — Katolická mravověda. Sepsal Jan Nep. Stárek. 5 K. — Rozbor filosofie sv. Tomáše Akv. Napsal Dr. Václav Hlavatý. Výbor ze spisů sv. Otce Jana Zlatoústého. Přeložil Jan Nep. Desolda. Cena obou spisů v jednom svazku 5 K. — Arnošt hrabě Harrach, kníže arcibiskup Pražský. Napsal Dr. Fr. Krásl. 5 K. — Sv. Tomáše Akv. O bytí a bytnosti a kardinála J. Pecciho Výklad vlásky. Přeložil J. K. Votka a V. Vojáček. Logika formálná. Od Dra fil. Eug. Kadeřávka. Cena obou knih v jednom svazku 4 K. — Starověda biblická Vzdělal Dr. Melichar Mlčoch. 5 K. — Klášter bl. Anežky v Praze. Sepsali V. V. Tmek a J. Mocker. 2 K. — Dějiny posvátného zpěvu staročeského. Sepsal K. Konrád. 10 K. — Psychologie od Dra Eug. Kadeřávka. 4 K. — Svatý Prokop. Sepsal Dr. Frant. Krásl. 6 K. — Zpovědnice. Sepsal Dr. Gabriel Pecháček. 2. vyd. 4 K. — Paedagogika. Sepsal prof. Josef Šauer z Augenburgu. 4.60 K. — Sv. Vojtěch. Sepsali Dr. Fr. Krásl a prof. J. Ježek. 8 K. — O mši svaté. Pojednává theol. a fil. dr. Josef Kupka. 8 K. — Pastýřské bohosloví od Dr. Skočdopole. Díl I. 5 K. Díl II. 7 K. — Výklad žalmů. Napsal Dr. Jar. Sedláček. Díl I. 6.60 K. Díl II. 7.40 K. — Chrámový poklad u sv. Víta v Praze. Napsali Dr. A. Podlaha a Ed. Šittler. 5 K. — Úvod do Písma sv. Nového Zákona. Sepsal Dr. Jan Lad.

Sýkora: 7 K. Dílu II. část I. 10 K. — Morálka filosofická. Část I. a II. Napsal Dr. Eug. Kadeřávek. 6 K. — Protestantství v Čechách. Sepsal Dr. Frant. Kryštofek. 7.50 K. — P. Bohuslav Balbín S. J. Napsal P. Ant. Rejzek S. J. 7.50 K. — Katolická mravouka. Napsal Dr. Ant. Vřešťál. Díl I. povšechný. 6.50. — Sv. Otce Řehoře Vel. Kniha o správě pastýřské, jakož i Pavla Diakona, mnicha Cassinského. Život sv. Řehoře Vel. Přeložil, úvodem a poznámkami opatřil Klement Kuffner, farář u sv. Víta v Praze. 4 K.

Přesahoval-li by obnos vybraných knih summu 40 K resp. 20 K, jest přebytek ten doplatiti. — Dr. Jos. Tumpach, t. č. starosta »Dědictví sv. Prokopa v Praze.«

Jazyku německému naučí se nejlépe dcery Vaše ve výchovném ústavě Školských sester v Moravské Třebové.

Krásná, zdravá poloha. Ústav slouží hlavně účelu, české dívky vyučovati jazyku německému. Nejlepší příležitost v krátkém čase osvojit si důkladnou znalost němčiny slovně i písemně. Přijímají se dívky školou povinné i dospělé. Ke škole dívčí řadí se pro dívky v němčině poněkud pokročilé jednorozsáhlý kurs pokračovací s následujícími předměty: náboženství, německá řeč, německé písemnictví, účetnictví, těsnopis, domácí hospodářství, zdravotní, ruční práce a šití. Příležitost zdokonaliti se v hudbě, řeči francouzské, psaní na stroji, malířství, ručních pracích všeho druhu, šití prádla a šatů, vaření atd. — Vyučovací a obcovací řeč německá. Měsíčně 45 K. Žádejte prospekt!

Sociální besídka.

Podpůrný řád pro členy Sdružení českých katolických živnostníků vypracován byl a schválen na základě zmocnění daného valnou hromadou ve výborových schůzích dne 13. června, 4. a 7. července t. r. Z podrobného elaborátu vybíráme hlavní ustanovení:

Pro řádnou a pravidelnou podporu členů zřizuje se fond nemocenský, pohřební a starobní, jichž jmění se spravuje odděleně od ostatního spolkového jmění pro každý fond zvlášť.

Správní výdaje uhrazují se z ročních příspěvků správních (v nem. fondu 20 hal., v druhých dvou po 10 hal.), event. schodek doplatí sdružení. Z darů a jiných příjmů vytvoří se společný rezervní fond podpůrný.

Podpůrné fondy jsou dobrovolné: člen sdružení může přistoupiti ke všem, nebo jen k některým, nebo k žádnému.

Zápisným, společným pro všechny fondy, má býti uhrášeno vydání za členskou knížku.

Příspěvky a podpory ve fondu nemocenském: 1. ve třídě věku A (do 50 let): denní podpora 1 K, 2 K, 3 K, 4 K dle volby člena, a dle toho měsíční příspěvek 50 h, 1 K, 1.50 K, 2 K; příspěvek do rezervního fondu (jednou pro vždy) 1 K, 2 K, 3 K, 4 K; 2. ve třídě věku B (od 50 do 60 let): stupnice denní podpory též, příspěvek do rezervního fondu dvojnásobný, jako ve třídě věku A, měsíční příspěvek 90, 180, 270, 360 hal.

Podpora nemocenská vyplácí se po 8 neděl; dalších pět neděl v obnosu polovičním: Čekací doba 12 měsíců.

Kdo po 10letém členství přestal býti členem, obdrží po schválení účetní a pokladní zprávy valnou hromadou 70 procent zaplacených příspěvků bez úroků. Kdo stav se bez vlastní viny k práci nezpůsobilým před 60. rokem věku, nemůže dále příspěvky platiti, obdrží všechny zaplacené příspěvky bez úroků. — Po 10letém členství povolí se členu krátkou cestou půjčka do 50 procent splacených příspěvků na mírný úrok a na splátky nejmenší 25 K ročně, ale tak, aby do 60. roku byl dluh zaplacen. — S placením příspěvků se posouvá, jestliže nejdříve do tří let i s úroky se úplně doplatí. — Nárok na doživotní důchod počíná, stane-li se člen po 60. roce k práci plně nezpůsobilým nebo od 70. roku bez ohledu na tuto podmínku. Po 60. roce není nutno, ale je možno příspěvky dále platiti. — Zemře-li člen mezi 60. a 70. rokem, nepoživaje dosud důchodu, obdrží dědicové odbytne ve výši důchodu, které by byly splatny od 60. roku věku. Kdyby se tedy stal nezpůsobilým k práci, platil-li člen i po 60. roce příspěvky, vrátil se jim v plné výši bez úroků. Všecky další podrobnosti obsahuje jednací řád.

Výbor shostil se úkolu valnou hromadou mu uloženého tak, aby za zdravotních poměrů, s nimiž nutno normálně počítati, zabezpečil členům vzájemnou podporu bez ohledu na příjmy, které plynou do fondů z darů a jiných vedlejších pramenů. Sdružení neslibuje členům podpory přemrštěné, aby se pro ni do sdružení hrnuli, nýbrž aby ti, kteří se z vyšších důvodů ke společné práci ve sdružení hlásí, nebyli ani hmotně opuštěni, když toho potřebují. Na tomto solidním základě buduje sdružení i další svůj program.

Soc. demokraté jako zaměstnavatelé. A zase nová, velice poučná statistika, kterou podali o svých zaměstnavatelích sami soc. demokraté! Zpráva svazu skladníků a komptoiristek říše Německé pojednává o nízkých poměrech v soc. demokratických konsumech. Týká se 513 konsumních spolků a 2710 zaměstnaných osob. Z toho počtu zaměstnaných jen 967 mělo týdenní pracovní dobu pod 60 hodin, za to však 1105 čili 40.77 procent 61 až 70 hod., 439 pracovalo 71 až 80 hodin, 179 zaměstnaných 81 až 90 hodin a 20 osob do celá 91 až 96 hodin. Skoro polovice personálu byla přidržována také k práci nedělní. A jaká byla mzda u soc. demokratických »vzorných závodů«? 181 osob mělo za měsíc honorář pod 80 marek, 81 až 90 marek 95 osob, 217 osobám platilo se měsíčně 91 až 100 M, 459 osobám 101 až 120 M, 250 zaměstnanců dostávalo 121 až 130 M, 224 osob 131 až 140 marek, 276 osob 141 až 150 M. Přes 150 M mělo 879 zaměstnaných.

Poukáže-li na ty výmluvné cifry konservativci, vymluví se mu soc. demokraté, že těžko jest platiti více, protože se nedostává prostředků. Dobře. Ale vrchní správci těch konsumů berou přece jenom platy znamenité. A jestliže i při tak úmorné svépomocné práci tolik málo se vydělá, proč nechtějí věřiti soc. demokraté steskům jiných zaměstnavatelů? Proč je téměř šmahem prolhávají za vydřiduchy? Proč štvou i proti takovým, kteří platí svému personálu daleko více za menší práci než soc. dem. zaměstnavatelé svým porobencům? Jak bude zformován očekávaný stát budoucnosti, již z toho jest patrné, že buržoové dovedou se lépe o své pracovníky postarati, než rudí kritikové, kteří se všude se svými reformami lidu vtírají. Zkrátka a dobře: soc. demokratičtí vůdci vědí velice dobře, jak jest to těžko kritické poměry obracet náhle v ráj, ale přece jenom s úmyslem zřejmě nepoctivým štvou proti zaměstnavatelům lepším, než jsou sami.

Ostatně k samé statistice Svazu jest připojena z pera soc. demokratického žaloba, že »sotva při řemesle lze nalézt« takovou skrovnou mzdu, jaká se vyplácí při rudých konsumech.

Tedy tak ubohé mzdy nejsou jenom u soc. demokratických jednotlivců. Zde vidíme široce založený systém, potvrzený rudými pohlaváry. Proto jenom vždycky mluvíti spravedlivě a nemásti slovy demagogickými nesoudné davy!

Ve službách zaměstnavatele katolického. Dr. Jar. hr. z Thunu, majitel velkostatku Kvasic, poskytl svému úřednictvu a služebnictvu u příležitosti oslavy stříbrné svatby v uznání zhoršení životních podmínek následkem zdražení všech poříben 20proc. přírůstek drahotní k jejich normálnímu platu. Již před 4 roky poskytl dr. Jar. hr. z Thunu svému zřízenectvu 10proc. drahotní příspěvek.

Sociální postavení zřízenců vídeňských পুলিশních úřad jest rozhodně lepší než u zřízenců v místech ovládaných od zednářů anebo soc. demokratů. Na př. konduktéři III. třídy berou týdně 26 K 25 h, II. tř. 27 K 65 h, I. tř. 29 K 05 h. Postupem služebních let se plat značně zvyšuje. Definitivní mzda I. tř. činí 126 K měsíčně, ale po 18leté definitivní službě dosahuje výše 166 K 80 h. — Řidič I. třídy má měsíčně 135 K. Po 18leté definitivní službě 178 K 20 h. Mzda za hodinu služby přes čas honoruje se 50 h. Počáteční denní mzda řemeslníka zaměstnaného v nádražních dílnách a v kabelovém oddělení činí z počátku 4 K 60 h, průběhem dalších služeb. let stoupá, až po 25 letech dosahuje výše 6 K 60 h. Noční přírůstek činí 1 K 10 h. Dozorčí trati mají v I. třídě ročně 1800 K.

Tyto platy, máme-li na mysli velkoměstské poměry, ovšem nejsou zrovna královské, ale mnohý akademik byl by velice rád, kdyby se mu zajistil příjem také takový. Celkem jest viděti, že křesť. sociální radnice platí daleko více, než taci lidé, kteří mají plná ústa demokracie. Bylo by jen potřebí, aby zároveň vídeňská radnice pamatovala, že do oboru spravedlivé sociální péče spadá také uznávání lidských práv národností jiných. Má-li radnice péči o dělnictvo, ať si pamatuje také, že olupování malých dětí českých o práva jazyková jest hříchem nemenším, než ujmání mzdy dělníkům. Učiní-li Vídeň nápravu ještě v tomto směru, pak její sociální péči pochválí každý nepředpojatý člověk.

Národohospodářská hlídka.

Na poslední pražské týdenní trh dobytí dne 15. t. m. dopraveno bylo celkem 510 kusů hovězího dobytka a to 188 kusů původu domácího, 290 kusů původu haličského a 32 kusů původu uherského.

Dle druhu bylo 197 volů, 183 býků, 98 krav a 32 jalovic. Průběh trhu byl celkem prostřední, zahájení trhu nastalo při příznivém smýšlení a trh končil při povolném směru. Obchod s býky se hbitě rozvíjel a uhájily se ceny týdne minulého. Voli prima jakosti prodávali se při apatickém smýšlení, a stěží uhájily se ceny týdne minulého, a tu a tam ojedinele povoleny příplatky. Při hbitém odbytu prodávány byly tučné krávy a docílily ceny o 2—3 K vyšší za 1 q živé váhy. Tentokrát dopraveno bylo velice málo volů druhé jakosti, což mělo na obchod značný vliv. Prodávací vzhledem na menší příhon nenaléhali na obchod a trh končil cenami u dobytka původu domácího a to u volů od K 0.86 do K 1.11; prima od K 1.12 do K 1.18; výmnečně od K 1.19 do K 1.24; 2 kusy až 1.26; býci od K 0.88 do K 1.18; krávy od K 0.77 do K 1.10; dobytek původu haličského volí od K 0.92 do K 1.15; býci od K 0.74 do K 1.20; krávy od K 0.66 do K 1.15; do 1 roku staří volci a jalovice od K 0.82 do K 1.08; dobytek původu uherského volí od K 1.10 do K 1.14; býci od K 0.82 do K 1.—; krávy za K 0.88. Vše za 1 kg živé váhy bez po-travní daně.

Zemědělská prodejna měla světeno ku prodeji celkem 165 kusů a to 17 kusů dobytka hovězího, 145 vepřů, 2 telata a zpeněžila maso z 1 kusu.

Průběh pondělního trhu masného byl prostřední a prodávána telata při zvýšených cenách a lepším odbytu. Maso hovězí při hbitějším odbytu, skopci za ceny týdne minulého. Vepři při čilé poptávce a uspokojivých cenách. Zahájení trhu bylo při slabé poptávce a později zavládl opět směr ustálenější.

Velectěn. katolickým spolkům, organisacím a „Orlům!“

Při sletu „Orlů“ doporučuji

HÔTEL ADALBERTINUM

Ranní polévka, snídaně na vidličku, obědy a večere co nejlevněji.

Taktéž na sletišti budu čepovati vyleželé pivo královéhradecké.

V úctě
Jan Košťál,
hôtelier.

Továrna na cottagova americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklad:
Praha, V. 4. A, Budapešť.

Pedálová harmonia
obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

Cenníky zdarma a franko.

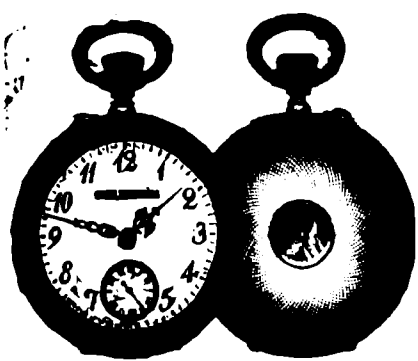
Na splátky od 10 K.
P. T. důchovenstva zvláštní výhody

Breje a skřipce,
též dle lékařských předpisů,
teploměry, dalekohledy, lupy atd.
doporučuje

Karel Vacek,
závod optický, hodinářský a sluneční
v Hradci Králové, blízko Adalbertina.
Správky rychle a levně.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod
VÁCLAV POTŮČEK, Hradeo Králové,
 Jirákova třída 239,
 ve vlastním domě, proti Grandhotelu.
 Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.
 Švýcarské precisi hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a
 kovového nádobí ve výrobních nejstaršího
 závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
 Obráskové cenáky, rozpočty, vzory a hotové zboží
 k výběru franko.

Bez velkoměstské reálie ve vlastních dílnách a
 pomoci, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
 ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.
 Adresování vždy došlovno se vyprošuje.

Založeno r. 1860.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové,

v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
 (za živnostenským domem)

ku zhotovení veškerých ko-
 stelních nádob ze stříbra,
 bronzu a jiných kovů, od nej-
 jednoduššího do nejkvotnějšího
 provedení, v každém
 vzorku a ryse církevním slohu.
 Vše přesně, čistě a důkladně
 zhotovuje se v mé vlastní dílně
 jen ručně, čímž umožněno
 mi dodati veledůstojnému du-
 chovenstvu práci trvalou a
 uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
 Biskupskou Milostí revido-
 vány.

Mešní nádoby jen v ohni
 zlatím za ceny velice levné.
 Veškeré opravy nádob ko-
 stelních se rychle, krásně a
 levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcená.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
 hotové zboží na ukásku franko
 se zasílou.

Chceti-li kostelním možno splácet bez přirážek.

Sta odporučení a čestných posudků po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
 a důvěru závodu domácímu.

Spečníkům doporučuji rychlé a levné provedení
 odznaků spolkových atd.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku prove-
 dení všech zakázek z oboru knihtisku.
 Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

DRAŽBA

v obecní zastavárně Královéhradecké

v čísle 230. (u semináře)

odbyvatí se bude v sobotu dne 20. čer-
 vence, po případě v sobotu dne 27. čer-
 vence 1912 vždy od 1/9. hod. ranní do
 12. hod. pol. a od 2. do 6. hod. odpo.

NA ZÁSTAVY

pozůstávající z klenotů, hodiniek, řetízků
 zlatých, stříbrných atd. rovněž i ze
 šatstva, prádla a rozličných druhů látek,
 obuvi, kol, šicích strojů, atd.,

které do konce května 1912 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy
 lze nejdéle do čtvrtka před dražbou
 buďto zúročiti aneb vyplatiti.

V pátek před dražbou se vůbec
 neúčastuje.

Ze správního odboru
 obecní zastavárny Královéhradecké.

TRY

v plech. lah. za 30 a 50 haléřů. Vždy k do-
stání.

Nejlepší cídido na kovy.

Žádný přípravek vodový.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
 synovec, nástupce)

odborný
 — umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlov-
 ul. č. 14. Své nové bílé Ma-
 láho náměstí, dříve p. 14.
 60 roků na Malém ná-
 městí pod loubím) dopo-
 ručuje se

ku dodání oken chrá-
 mových od nejjednodu-
 ššího až k bohatému fi-
 gurálnímu provedení a
 sice i se lesklými
 rámy, stíhání, osazením.

Veškeré rozpočty, nákresy i odborná rada bezplatně, bez
 větší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neobtěžná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětce	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Sáton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
 zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
 v Hradci Králové.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
 v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
 venstvu a ul. patronátním úřadům k opravování
 a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
 i veškerých chrámových předmětů, jakož i
 k opravě pomníků, železných
 náhrobních křížů,

slacení písmo a různých předmětů venku se nale-
 zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
 nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
 Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
 k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
 bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
 státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Dvě prostranné místnosti

za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčím
 zvláště dobře se hodící jsou ihned
 k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,

c. a k. dvorní továrna nábytku v Hradci Krá.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
 v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

== za 4 1/4% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi.

Služba listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
 se nejlevněji.

Doporučujeme
 našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, oltáře, mon-
 stran., křtitelnice atd.
 český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. útav para-
 mentů a devotional.
 - BRNO. -

OBNOVA

Číslo 30.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 26. července 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne

Ročník XVIII.

Vítej nám, Orle!

Výš vzhůru, výše k nebi,
kde mrak se s mrakem sráží,
blesk bije ve skal lebi
a ohnivou svou paží
ve třesku žhoucích blesků
v kraj šlehá oněmělý:
Ty letíš v slunce lesku,
královský orle smělý!

Hoj, letíš výš a výše
a nepoddáš se v mlodě,
máš hrdost proti pýše
a sílu proti zlobě!
Ať tisíc číhá vrahů
na skalných tesů štítě,
Ty pánem jsi svých prahů
na hřídce ostrážité!

Královský orle smělý,
symbole české síly,
Ty's strážce býval bdělý,
kde Češi vítězili!
Nad bojů českých davy
Tvé perutě se chvěly
na poli naší slávy,
královský orle smělý!

U Chlumce zdeptal's vrahů
tam pod korouhví bílou,
nad krvavými svahy
nezdolnou svojí silou!
Na Kresčacké tam pláni
Ty's vedl české voje,
když železní šli páni
do krvavého boje!

Bouř nad českými lesy
zas táhne plná mraků
a mlhami se věší
v malátném bojů zraku.
Duch cizinský nás tráví
a zloba srdce plní,
kdy, orle, bojče slávy,
Tvá perut' obzor zvlní?

Vrať sílu chabé dlani,
změň v oceli sval hebký,
dej hrdost v pohrdání
a tuhost české lebky!
Dej lásku k bratřím ryzí,
byť v jiném stáli voji,
co dělí nás — to zmizí,
stát budem svorně v boji!

Za vlast svou, matku drahou,
za otců víru svatou,
za lásku bratří blahou,
na kříž dnes rozepjatou:
vpřed půjdeme beze strachu
dál překážkami všemi! . . .
Výš, orle, k nebes nachu
silnými perutěmi! V. H. Hradecký.

K vyrovnání.

(14) Až čtenáři tyto naše řádky budou mít v rukou, bude českoněmecké vyrovnání snad již pod střechou a český sněm svolán. Pak ovšem přes mrtvou saisonu rozvinou se novinářské debaty, vzájemné výčitky, útoky stran proti sobě a vše, co věc takového dosahu s sebou přináší. Posud politikové, zvláště naši, ukládali si rezervu, až na dva muže genu Volfova.

Nám vůbec zdá se to býti zjevem smutným, že ve státě ústavním musí se teprve o jazyková práva a užívání řeči v úřadech vésti boj. Ve Švýcarsku jsou tři národnosti, v některém kantonu jsou všechny tři zastoupeny, ale žádný neslyšel, že by to tam teprve upravovali. Spíše vznikne tam nedorozumění háboženské, než národní. Čím to je? Příčina je známa a jen Němci nechtějí ji uznati.

Evangelium sv. Jana počíná slovy: »Na počát-

ku bylo slovo: — v Rakousku byli na počátku Němci, v r. 1867 přišli na řadu Maďaři, ale od té doby nikdo, protože Němci a Maďaři nikoho k vládě nepřipustí. O politickou moc v této říši se rozdělili a doufají, že se násilím při ní také udrží. Němci dohospodařili a Maďary potká týž osud, protože všeobecné volební právo a uvědomění u maďarských národností zastaviti se nedá.

Do roku 1870 to u nás šlo, protože Němci byli v Čechách pány, v té době udržovali se při životě umělým lékem, jemuž se říkalo »chabrus«, ale pak nastala německá minorita, která se dostavila ovšem i na říšskou radu. Ve Vídni mají Němci prostředky po ruce, aby si od případu k případu většinu utvořili, prostředky ty jmenují se peníze a sliby, a když i ty dojdou, zapne se telefonická stanice Vídeň—Pešť—Berlín.

Ale od té doby, co v Čechách nemohou poroučeti, není s nimi k vydržení a tato nevrost, maskovaná arrogancí, stupňuje se každým rokem. Zapomněli, že v politice neplatí: »Tuhle vodu nepijeme.« Za Riegra byli by se s námi vyrovnali, ale na účet nedílnosti tohoto království. Byly to tak zvané punktace, jež tenkrát odsoudil národ, který k nim dnes spěje. Tenkrát jednalo se o dobrovolnou vzájemnou úmluvu, dnes nutí k vyrovnání oba kmeny nesnesitelný stav zemských financí a ovšem i vláda, která se pro smír neobyčejně zajímá, protože ho v zájmu říšského míru potřebuje. Co tenkrát nazývalo se trháním sukně nešešivané, dnes stává se pomalu nutností a je všeobecným přesvědčením v Čechách, že budoucí vyrovnání nestane se beze škody české věci. Posud to je schránka Pandorina; co noviny píší, jsou pouhé kombinace. Co v schránce bude, uvidíme, až ji otevrou. Rozhodně nové okresy, ne-li dokonce kurie a dvojí zemský výbor aspoň v zárodku.

Trhání látky nedá se, jak známo, zadržeti, jakmile se s ním začalo a učitelstvo se svou úpravou platů stalo se předním harcovníkem tohoto vyrovnání.

Je-li tento prostředek vlády zrovna kavalírský, to je otázka. Poláci říkají v takovém případě: »Nie honorowo, ale zdrowo.« Vláda potřebuje vyrovnání v Čechách, poněvadž dnešní stav této země vrhá dlouhé stíny na říšskou radu, a nejde-li to zde, vážne to i tam, poněvadž oba činitelé jsou dost mocní, aby vládní stroj — cití-li se zkrácení — zastavili. Nejde-li to v Čechách, nastávají nemilé komplikace i jinde, kde jsou národní třenice právě na programu. Že jsou také v této říši lidé, kteří každé dorozumění Čechů s Němci neradi vidí, jest známo. Dorozumění takové vedlo by a muselo by vésti k autonomii tohoto království a to závidí nám ti, kdož žádné autonomie, respektive žádného státního práva nemají.

Kdyby byli Němci moudří a nestavěli nemectví nad svůj prospěch, podali by nám rukou k smíru a bylo by nám oběma lépe, poněvadž bychom si své záležitosti, hlavně své finance, spravovali sami a nemuseli platiti na země passivní a na říšské město, od něhož bychom v té míře, jako dnes, nebyli závislí. Dnešním stavem trpí obě národnosti, ovšem mimovolně vnučuje se myšlenka, nechtěli-li Němci přivoditi krach, aby mohli říci: »Vidíte, jak jste hospodařili, co jste převzali moc a zodpovědnost v zemi!«

Svého času byla zavedena pivní dávka, pivo se zdražilo, dávka se přestala odváděti, pivo však, tento požitek nejširších mass, zůstalo v stejné ceně a bude-li se po zahájení sněmu dávka vybírat znova, přirazí se ještě jednou. A to se trpí, a nejen trpí, ale i podporuje a to nejvíce od křiklounů, kteří mají plná ústa řeči, že chtějí sloužiti a prospěti lidu.

Kdyby vyrovnání bylo zárukou, že Němci ve svých požadavcích jdou dál a dále, úprava neudržitelných poměrů v úřadování zeměpanském i samosprávném byla by na čase. Ale kdo nám za to ručí, že se zamýšleným rozhrančením nepracuje k roztržení království Českého? Proto jsme na to vyrovnání opravdu žádostivi a ku konci poznovu dáváme výraz tomu, co jsme v článku o eucharistickém sjezdu napsali, že nevěříme pokrokářům, že by se jim podařilo národy rakouské smířiti, protože oni nemají tmele, který spojuje, naopak jejich program je lučavkou kaž-

dého společenského řádu, tudíž i národnostního pokoje.

Kdo je dnes proti národnostnímu smíru na obou stranách? V první řadě pokrokáři a německo-nacionální křiklouni. Dokud takoví lidé budou u vlády a budou určovati v novinách veřejné mínění a dokud u milníku národního míru nesejde se křesťanský lid obojí národnosti, dotud marná práce, marné volání.

Volné listy.

Bastilla. Kdykoli jsem za mladých let četl o slavnosti bastilly, vždy představoval jsem si, že Francouzi vzpomínají nějakého ohromného národního vítězství, které uvedlo je na nové epochální cesty; všechna ona perutná slova, jimiž oplývaly i naše svobodomyšlné noviny, vzbuzovala ve mně dojem čehosi velikého.

Ale když člověk nabývá většího rozhledu, soudnosti, zkušenosti a když pročítá pozorně dějiny francouzské veliké revoluce, maně dostavuje se otázka, proč že ti lidé tolik rámusí a hází velikými slovy, běží-li o věc tak prostřední. Ohniví Francouzi, kteří jsou tak přelétavé nálady, ku podivu ulpěli tu tradičně na zvyku, který zakotvil hned v prvních letech revolučních, a u nás nekritické nadšení pro věc dosti nechápanou a chvástavé svobodomyšlné fráse opakují ozvěnou to, v čem se občanům za Vogesami zalíbilo.

Pařížská bastilla byla pevností a státním vězením, v němž jménem krále bývali vězněni lidé vinní i nevinní. V dobu, kdy bastilly bylo dobyto, byl jejím velitelem de Launay. Velel osmdesáti starým invalidům a třiceti dvěma mladým Švýcarům. Zdi bastilly byly mohutné, a stála na nich veliká děla. 14. července 1792 učinil lid útok na bastillu ne promyšleně a s přípravami, nýbrž jak horečka revoluční myšlenku tu náhodně přinesla. Zpráva o podniku rychle se rozšířila a — jak tehdy se dalo — zápalné heslo bylo tisíci opakováno. Zprvu přišla deputace, žádající od velitele zbraní, jichž byl všude nedostatek, ale de Launay, jsa důstojníkem královským, žádost tu mírně odmítl. O polednách podařilo se voliči Thuriotu, že byl do bastilly vpuštěn. I přemlouvá velitele, aby bastillu vydal lidu, ale de Launay dokazuje, že nemá k tomu rozkazu a mluví o své povinnosti, setrvati věrně na místě. Zatím kolem bastilly proudí davy lidu, jenž se křikem rozněcuje a jehož krev jest na stupni varu; zvony bijí na poplach a bubny rachotí. Přiliv lidu vzrůstá stále divocejší a nekonečný hukot jeho jest přerušován proklínáním a ojedinelými výstřely z ručnic, které ovšem mohutným zdem bastilly nemohou uškoditi. Pro Thuriota byl spuštěn zdvihací most, aby mohl odejiti, ale té příležitosti chápě se nová deputace, která vniká rychle do vnějšího dvora bastilly. Když nemají účinku mírná slova, aby deputace odešla, de Launay dává rozkaz, aby vojáci jeho vystřelili. Výstřel tento roznitil hned bouři, a za hrozného pokřiku odpovídají davy znamenitou střelbou pušek a kletbami, a nahofe počíná hřimět jedno z velkých děl, jehož kartáčové střely však, nepusobíce mnoho škod, přeletují přes hlavy útočníků. Kolář Ludvík Tournay buší do řetězu zdvihacího mostu, a když řetěz jest přeražen a most se sřítí dolů, davy lidu vniknou na nádvoří. Ale bastilly není tím dobyto, neboť týčí se před dobytými osm velikých věží se svými děly, a rozevírá se hluboký příkop s druhým zdvihacím mostem. Chaos lidu ječí a řve. Mnozí se rozbiňhají bez plánu, střelí vzhůru, jiní chápají se kartáčových koulí a donášejí na radnici, všichni uchvácení jsou zuřivým šílenstvím.

Vyšel oheň a jeden parukář žene se s pochodněmi, aby zapálil sanytr v arsenále, ale kterýsi občan, chápaje nebezpečí výbuchu, který by všechny vyhodil do povětří, parukáře sráží pažbou ručnice k zemi. Přivezli na vozech slámu a zapalují, dým dusí obležené i oblehatele.

Přichází nová deputace a ve hráně mává praporem, ale de Launay ve vřavě nemůže ji slyšet. Dostavují se hasiči a stříkají na děla invalidů, ale do té výše stříkačky nedonášejí. Jedni navrhují praky, Santerre, sládek z předměstí Saint-Antoine, radí, aby smíšenina fosforu a terpentínového

oleje stříkala se pumpami na tlak, a tak aby prokleté hnízdo bylo zapáleno. I ženy stříli, a přitpleti se do toho i Turci.

Ozývá se tu také skřehotavý hlas ušpiněného a schátralého individua, jehož jméno vzbuzuje posud mravní hnus a vydáno jest opovržení budoucími věky. Jest to Marat, jehož duše sytí se vraždami.

Čtyři hodiny ječel boj, ba přímo blázinec. Invalidi, dušice se kouřem a horkým vzduchem, posléze splétají ze šátků bílý prapor. I unavení a omrzeli Švýcaři touží po vzdání. Občan Maillarde připlížil se ke střílně, z níž Švýcar podal mu papír. Podmínky vzdání jsou: milost a zaručená svoboda všem. Degradovaný důstojník Hulín, který přivedl na bojiště národní gardisty, zaručuje milost a svobodu čestným slovem důstojníkovým. Po té most padá a potopa valí se do bastilly, která padla.

Zuřiví jednotlivci však vrhají se na obránce, kteří se vzdali za milost a svobodu. Nebylo milosti, nebylo svobody, jako jí nebylo v celé francouzské revoluci, kterou stranná historie okrášlila podvodnou slávou. Invalidi a Švýcaři jsou vražděni, a tělo de Launay, jenž veden byl na radnici, cestou roztrháno na kusy. Občané nedbali toho, že jejich bratři krví a jazykem konali svou povinnost, že vzdali se za podmínek cti zaručených, neohlíželi se na svobodu a rovnost, kterou chvástavě přinášeli celému národu, ale skočili s dravostí tygra na odzbrojené vojiny a rozsápali je. To byl počátek a úvod k dalším hrůzám, které znamenaly zdeptání lidských citův a lidské přirozenosti a které do dneška naplňují děsem mysl čtenářů.

Dějiny mají mnohé naivnosti a omyly, a mezi ně náleží oslava pádu bastilly, neboť dobytí bastilly považuje se za jednu z nejdůležitějších světových událostí. Dle svobodomyšlné mluvy vidí se v pádu bastilly pád absolutní, královské moci a odstranění tyranství, což jest nesprávné a směšné. Absolutní moc panovníků neodstraňuje se dobytím té které státní budovy. Revolucionáři nenáviděné moci zbavili se tehdy tím, že zavraždili nevinného krále Ludvíka XVI. Oslavují-li Francouzi pád bastilly, jest to jejich věc, ale v Čechách by mělo být tolik rozumu, abychom se po nich neopičili a netancovali radostí nad tím, co bylo počátkem orgií a rdousení, krčmy a popraviště . . .

Sofista Masaryk. Obecní rada v Bystřici pod Hostýnem poslala Masarykovi projev nelibosti, protože interpelaci umožnil, aby rouhání a surovosti Macharovy mohly být bez závary šířeny. Masaryk odpověděl Bystřickým občanům v protestantském časopise moravském »Palacký.« Odpověď Masarykovu uveřejnil také »Čas«, bez pochyby proto, aby ti čtenáři jeho, kteří si zachovali posud soudnost, poznali Masarykovy nepravdy, sofistiku a vykrucování, nedůstojné universitního profesora a vůdce strany.

»Mýlíte se předně«, praví Masaryk Bystřickým, »že bych si toho nebyl vědom, co jsem imunitací Macharovy čítanky chtěl dosáhnouti. Hájil jsem takto svobodu tisku. Pokládám všeliké policajtování literatury i mluveného slova za přežitek absolutismu nerozumného a vlastně hloupého.«

Poznamenáváme, že naprostou svobodu slova nemůže dnes chtít žádný rozumný, poctivý a zkušený člověk. Svoboda slova, jak jí vždy rozuměli velcí státníci a politikové, tedy svoboda slova, která člověka povznáší a ušlechťuje, není tožná s nevážností, která praktickými důsledky svými není nic jiného, než duševní otroctví. Macharovy surovosti a orgie nejsou projevem svobody slova v ušlechtilém významu a nejsou ani literaturou toho jména hodnou. Macharovy surovosti a orgie, které Masaryk rouhavě nazývá literaturou, neobohacují rozumu a mravnosti, nýbrž rozpalují nejnížší vášně, pustoší a ničí, co v člověku dobrého a intimně posvátného, usilují o to, aby, když cynik zabil náboženské přesvědčení v sobě, zavraždil je i v duši bližních.

Bystřičtí vytkli Masarykovi docela správně, že interpellanti neostýchali se snížení největšího učitele lidstva v bláto potupy. A nyní vizte, jak Masaryk sofisticky odpovídá: »Pánové, vy toho učitele snižujete, protože ho chcete chránit policií.«

Masarykovi a pokrokářům není vhod žádná naše obrana. Když vůči zavilým protináboženským útokům mlčíme, vytýkají nám, že se nedovedeme hájit a že považujeme tím věc za ztracenou. Mluvíme-li, posmívají se nám, že náboženství se nemá bránit, neboť prý se tak poškozujeme, a dovoláváme-li se ochrany zákona, vidí v tom Masaryk špatnost a nazývá to policajstvím. Nemusíme zajisté obšírněji dokazovat, že tu Masaryk provozuje odporné kejklřství a že zlo, jehož interpelaci se dopustil, usiluje zahladit zlem jiným. Ostatně Masaryk tímto kejklřstvím upletá provaz na svůj vlastní krk. Považoval surovosti a orgie Macharovy za projev vážné literatury a, aby čtenáři o takové veliké myšlenky a ideje nepřišli, užil ochrany, které poskytuje zákon o interpelaci. Nuže, touže logikou a tímže kejklřstvím lze tvrdit: p. prof. Ma-

saryku, vy toho básníka a spisovatele Machara snižujete, protože ho chcete chránit policií, vy jste snižoval národ srbsko-chorvatský, protože jste ho chránil policií, vy snižujete své voličstvo, kdykoliv, na ochranu jeho ohrožených zájmů dovoláváje se zákona, chráníte ho policií.

Slovem, Masaryk svojí sofistikou promluvil větu, která jednou vyslovena, nedá se zadržeti a, otevírajíc strašný obzor, prohlašuje zákonem odůvodněnou obranu malých i velikých statků lidských za policajství, za nemravnost. Masarykovi nezáleží na tom, že každý vážný zájem, tedy i náboženský, nejen u národů kulturních, ale i u lidí barbarských chráněn jest zákony a že se těch zákonův užívalo a posud užívá. Masaryk se neohlédá, že i světoví spisovatelé a mužové velicí chránili své ideje a myšlenky před soudem od různých pohan a útoků. Jednali nesprávně, neboť dle Macharova advokáta své duševní a hmotné statky snižovali tím, že jich hájili policií. A tak ocitáme se tam, kde přestává všechno právo a spravedlnost a kde začíná anarchie, která v tomto ohledu jest přežitkem nerozumné a vlastně hloupé sofistiky. Zkrátka řečeno, Masaryk hájí svoji ztracenou věc ubíjením zdravého rozumu a vynášením člověka, jenž posmívá se všemu, co se vznáší, a pozdravuje vše, co leze.

Jednou pokrokáři řeknou, že tak a tak dle Machara psaly by o Pánu Ježíši katolické noviny, a podruhé hlavou Masarykovou sváděl to na souvěké Kristovy odpůrce. V tomto měnivém výkladu jest zmatek, který jest důkazem jejich vykrucování a lhaní, neboť Masaryk praví: »Machar nepíše o Ježíšovi od osoby své, nýbrž píše ve smyslu a duchu současných odpůrců Ježíšových. Dovoluji mně Vás upozorniti, že skutečně v evangelích naleznete všechny ty Macharovy nadávky, které odpůrcové Ježíšovi za jeho života proti němu uváděli.«

Šalomounský výrok! Když Machar píše sprostoty ve smyslu a duchu současných odpůrců Ježíšových, proč tedy pokrokáři jeho surové výpovědi o Kristu rozšiřují s takovou protikatolickou tendencí a jízlivostí? Odkud dnes takový živý zájem o to, jak mluvili o Kristu souvěcí odpůrci? Zjevně, že Masaryk do přediva své neupřímnosti a sofistiky zamotává se tak, že naposled nebude vědět, či jest. Takové zášti proti logice u profesora logiky!

Ale co ještě hrozného, Masaryk se sofistikou snoubí i nevědomost. Macharovy nadávky že všechny nalezneme v evangelích? »Kejklř, čistý ptáček, sběhlý tesař, drzý pobuda nazaretský, podvratný petrolejník«, to vše tedy jest v evangelích? Jest věru řídká událost, aby universitní profesor vytasil se s takovou řvoucí nevědomostí! Ale ovšem, v tom jest také svoboda — svoboda nevědomosti.

Pěkně to řekl Sokrates: »Proto dej pozor, Glaukone, abys, touže po slávě, neupadl do hanby. Či nevidíš, kterak jest nebezpečno mluvit o něčem, nebo se zabývat něčím, čemu kdo nerozumí? Dbej těch, kteří rozumějí tomu, o čem mluví. A potom se přesvědčíš, že účta a obdiv jest odměnou jenom těch, kteří nejlépe všem rozumějí, a že hanba a výsměch stihne všechny nevědomé.« Lidé vzdělaní a dobře vychovaní hanbili by se, kdyby nevěděli o bitvě v Thermopylách nebo o bitvě Marathonské, která našla tolik obdivovatelů, že ještě dnes vzpomíná se jí na příklad na sletech sokolských. Ale titíž lidé dobře vychovaní mohou tvrdit, aniž se při tom červenají, že Macharovy nadávky jsou v evangelích. Rozhodně Masaryk nakazil se již nevědomostí Macharovými, což by potvrzováno bylo příslovím, čím kdo zachází, od toho že také hyne.

Masaryk v dopise Bystřickým vytýká duchovní násilí v tom okamžiku, kdy celý jeho článek v »Palackém« jest duchovním násilím proti pravdě a jest s to, aby neupřímností a sofistikou poděsil všechny poctivé lidi. Jinými slovy, sova sýkoře hlavatých nadává. Jsme to my snad, kteří tupíme náboženské přesvědčení a citění Masarykovo a Herbenovo, smějeme se my náboženství protestantskému a židovskému? Jsou to přece pokrokáři, duševní synové a spřeženci Masarykovi, kteří tupí, zesměšňují a chechtají se náboženství našemu, zvyklostem a zařízením církevním. Jest to přece Machar, který, vida, že lidé spekulují slámou a senem, sám spekuluje protináboženským petrolejnicstvím. Duchovní násilí, které páše programově proti katolíkům strana pokroková pod protektorátem Masarykovým, jest přece každému viditelné, a v nestranném pozorovateli vzbuzuje hnus okolnost, když Masaryk psí tuto hlavu chce nastrčiti katolíkům.

Pan Mečíř to rozfál. Svobodomyšlní redaktori všech odstínů nemají nic tak často v ústech a v péru, jako hesla o pokroku a vzdělanosti, nic tak okázale nevzývali, jako pravdu a spravedlivost. Člověk našeho českého života neznalý myslil by, že tu povstali noví lidé velkých zásad, určených k obrození lidstva. Udá-li se pak těmto lidem, což děje se skoro denně, mluvit o katolících, vypne se hledisko jejich ještě výš a sebevědomí jejich,

jako hlasatelů pravdy, nezná míry a konce. Že mezi potírače katolíků (>klerikálů<) náleží i pokrokoví redaktori agrární, rozumí se samo sebou. I oni s největším rozhořčením mluví o klerikální lži a podvodu, i oni jménem nejsvětějších statků lidstva, jménem pravdy a spravedlivosti jsou povoláni k tomu, aby chránili náš venkov od otravného dechu klerikálního.

Nic jim nevádí, že s naší strany řemeslné lhaní jejich bylo nejednou dokázáno, nelekají se toho, že na kultur. líse, jimi vzdělávané, vyrůstají takoví rafin. podvodníci, jako Novotný ve Vtelně na Mělnicku, který se stal chráněncem jmenovitě hlavního agrárního listu »Venkova«. I když důkazy o své lži jsou takofka ubití, vymrští se znova a poslední slovo jejich obrany jest, že protivník jejich lže.

Nuže, redaktor agrárního »Venkova«, pan Mečíř, posledně rozfál roušku, kterou se páni háli, a uveřejnil v příloze k 145. číslu »Venkova« vyznání, ve kterém určil hledisko ku pravdě: »Z toho vznikla jedna z největších ostud mého života, na skandály podivuhodně bohatého. Dám-li se jednou do lhaní, jest mi naprosto jedno, bude-li těch nepravd víc nebo méně. Byly ženy, které zavraždily své děti, byli otcové, kteří pobili svou celou rodinu, a které porota sprostila. A já to schvaloval.«

»Dám-li se jednou do lhaní, jest mi naprosto jedno, bude-li těch nepravd víc nebo méně.« Tato věta musí obíhati našimi časopisy a musí být zachována potomstvu, neboť více, než co jiného, vysvětluje počínání svobodomyšlných redaktorů proti nám katolíkům. Čeští katolíci ovšem jsou velmi dobře přesvědčeni, jak svobodomyšlní novináři o nich lhou, ale žádný z redaktorů těch posud svoji kulturní přirozenost tak neobiasnil, jako tento pan Mečíř, který vzdělává a vychovává lid v agrárním »Venkovu«.

Neomezujeme se ovšem jen na tohoto pana Mečíře. Jeho vyznání o pravdě jest příznakem naší doby a má význam velmi obsažný. Proto uvádíme hned výmluvný doklad, kterým zdůrazňujeme před celou veřejností. Katolické noviny, kdykoli přinesou nějakou nesprávnost, odvolávají ochotně a často i bez vybízení omyl, jakmile jej poznaly. Svobodomyšlné noviny však lži a potupy o katolících neodvolávají nikdy, leč když jsou k tomu donuceny známým paragrafem tiskového zákona. A tento rozdíl tady jest, a nedáme si ho vzít, protože jest věrnou podobenkou těch, kdož vytrvale mávají praporem pravdy.

Kdož by tu nepoznával obrozeného hesla Voltairova: »lžete, lžete statečně, vždy něco uvizne.« Protiklerikální redaktori lhou tedy statečně, lhou do zásoby, lhou za své pání, lhou za sebe, lhou o katolících napofád a řemeslně. Kdyby byli pravými vzdělavateli lidu, za které se vydávají, nehlali by ovšem ani proti katolíkům, ale, jak již jsme řekli, toto lhaní vězí v kulturní jejich přirozenosti a plyne z moderního světového názoru, jenž podstrkuje se veliké přednosti před názorem křesťanským. Kam však tento moderní názor dospěl, vychází na jevo též tímto panem Mečířem, jenž lhaní své považuje za projev jakési ženiálnosti a zajímavosti a jenž, vyznává nečtnosti své veřejně, usiluje o přiznání své originalnosti. A řekli kdosi, že v mravním ohledu i tma někdy osvítl své ckolí, pak pan Mečíř k tomu jest dokladem. Ano, pan Mečíř rozfál.

Velectěn. katolickým spolkům, organisacím a „Orlům!“

Při sletu „Orlů“ doporučuji

HÔTEL
ADALBERTINUM

Ranní polévka, snídaně na vidličku, obědy a večere co nejlevněji.

Taktéž na sletišti budu čepovatí vylezelé pivo královéhradecké.

V úctě
Jan Košťál,
hôtelier.

Obrana.

Co zbývá z říispyvny obrany? Jest poučeno, jakými klikatými cestičkami byl vlečen Hus moderními stoupenci svými na válečné pole proti katol-

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

FILIALKY A EXPOSITURY:

Praha, Josefské nám., telefon čís. 4508.5370.
 Semily, podružný úřad Rak.-uher. banky,
 telefon č. 21.
 Krakov, ulice Wialna, telefon čís. 228B.
 Plzeň, Františkánská ulice, telefon čís. 111.
 Chrudim, telefon čís. 49.
 Jičín, telefon číslo 40.
 Slanec, telefon číslo 52.
 Turnov, telefon číslo 27.

— Provádí veškeré obchody —
 bankovní, směnárenské a bursovní.

Zúročí vklady na vkladní knížky

4 1/2 % ode dne vložení
 do dne vybrání.

Vklady delší výpovědi vázané i vyšší sazbou.

Depeše: Kralobanka.

Založen roku 1868.

Akciový kapitál korun 15,000.000—

Reservní fondy korun 2,700.000—

Vklady celkem ca korun 41,000.000—

Celkový obrát na všech účtech v roce 1911
 K 2278,101.040—

Celkový obrát na účtě pokladním v roce 1911
 K 602,460.636—

Založen roku 1868.

kum. Napřed se říkalo lživě, že Hus kacířem nebyl, že byl upálen výhradně pro kárání kněžských nepravostí. S takovým podvodem přicházelo se ke katolíkům, aby se dali ryby chytnouti snadno na velice chytrou udici. Když však husitský plápol se rozšířil tak, že metal jiskry na všechny strany, začalo se s jinou. »Ano, Hus byl kacíř — a to jest právě jeho veliká zásluha, pro to kacířství si ho nejvíce vážíme, protože bylo pravdou. A — pravda Husova, pravda věčná. Držme se pravdy Husovy všichni!«

Ale podvodníci byli velice skoupí na podrobné vysvětlování »kacířské pravdy«, protože sami nahlíželi, jak by taková pravda vedla národ ke zpátečnictví, a v jak ostré oposici stojí proti »pravdě« pokrokové. Ale zato tito řečníci pilně na bedra Husova snažili se naložit své vlastní rance, tvrdíce, co by Hus činil, kdyby nyní . . .

I tato bezcharakternost byla brzy prohlédnuta. Hus byl přelakován tolikrát, že chudák nebyl sobě ani podoben.

Tedy zde se nalezla z nouze zase jiná cestička. Masaryk na př. dne 6. t. m. v meziférické Sokolovně pravil: »Dnes všichni nevěříme tomu, co Hus učil. (Tedy pravda »věčná« jest úplně spálena již podruhé, protože staří husité sami také přestali věřit bludům, pro něž Hus byl upálen, oddávající se bludům jiným.) Nemohli bychom všichni s ním jít ve věcech víry a nešel by on vždy s námi, ale my bychom ho přece nespálili.«

Dobře řečeno, protože by zatím ještě pokrokové nemohli. Zato však Hus, kdyby se byl dostal do moci Táborů, býval by zrovna tak mučen pro svou víru jako jeho mistři pražští, osobní přátelé Husovi, když se ocitli v železných rukou husitských radikálů. A jestliže jest Masaryk proti upalování upřímně, proč nepokárá také někdy ty husitské katany, kteří upálili tisíce katolických a jiných konservativnějších kněží? Tito nemilosrdní soudcové osvědčovali přece daleko větší bezohlednost než kostnický sněm. Byli soudci a žalobci v jedné osobě, na vysvětlení a obranu nedali nic, ale upalovali a topili i kněze nejpokrokovější, kteří jim ničím neublížili, proti nim vojska nevedli, ale přáli si pouze, aby jim byla dovolena náboženská svoboda.

»My bychom ho nespálili«. Pro moderní chytáky visí totiž hrozny velice vysoko. Volnomyšlenkáři posud nemohou páchat v Rakousku takové krutosti, jaké se daly v Barceloně. Ale poněvadž přijímali s velikým jásosem zprávy o děsném mučení a pobíjení katolíků barcelonských a protože páchali bezuzdné štvání pod heslem »Ferrer«, aniž by odsuzovali katanství barcelonské, lehce lze poznati, jak by se k nám milosrdně zachovali, až by pocítili moc k bezohlednému karabáčování katolictva.

»My bychom ho nespálili«. Snad potud, pokud by nezačal vytýkati evangelikům, že nemají fanaticky podporovati ze záští proti katolíkům ty lidi, kteří sahají na kořeny křesťanského náboženství lživým odsuzováním evangelií. Hus by musil zahoditi celou svou Postillu, kdyby chtěl přátelsky vyjít s nynějšími odpůrci bible, nesměl by hlásati potřebu všech svátostí, jestliže by si nechtěl znepřáteliti ty »husity«, kteří přímo zběsile se staví na odpor svátosti birmování, lepice na rohy domů, ba i na telegrafní tyče židovsko-zednářské protesty.

»My uznáváme a ctíme velký charakter, který neustoupil od pravdy (které?) ani za cenu života a v tom ho chceme následovati.« Tak Masaryk v Sokolovně dodal. Ale pravdy na těch slovech bylo velice málo. I když sami pokrokové odvážili se pověděti Masarykovi nevtanou pravdu o jeho náhledech, tu místo uznání pravdy masarykovské »Čas« mstil se zrovna tak zarputile, jako husité. Protože by se nyní cepem nic nesvedlo, masarykovská inkvisice vyhlásila si svůj vztek osob. výpady a bezcharakterním přeručováním slov oposičních kritiků, jak »Přehled« jasně dokázal. A pak prý by pokrokové neustoupili od pravdy ani za cenu života! K vůli zachování slavozáře Masarykovo musila pravda tolikrát plakat! A jestliže se hnalo útokem tak fanatickým proti samým kacířům pokrokovským, každý si lehce představí, jakou snášlivost mají pokrokové na mysli vůči konservativcům. Zkrátka místo cepů a hranic užívá se zákeřných zbraní moderních. »Za cenu života!« Když byl

proces s katechety, tu volil Masaryk cestu mnohem opatrnější. Jest to proti všemu církevnictví, ale z evangelické církve nevystupuje, aby mu neubýlo příjmů. Zneužívání památky Husovy jest již tolik kriklavé, že již ani pokrokové nevědí, čeho se chopiti, aby Hus nepřestal lnáti vodu na jejich mlýn.

Operetní, tvář portugalské svobody. Že nyní v Portugalsku vládnoucí zednáři provozují horší katanství než Turci, jest známo všeobecně, třebaže proti barbarským těm útiskům čeští volnomyšlenkáři nesmějí schůze pořádati. Ale jaký strach cítí samozvaní vetřelci na ministerských křeslech, vysvítá z bázně před samým obrazem Ferrerových. V noci na středu minulého týdne několik anarchistických socialistů zavěsilo v Lisaboně na protikavárně de Brazileira obraz Ferrerových. Ctitelé Ferrerovi ověnčili ten obraz květy a ozdobili ho portugalskou vlajkou. Na guvernéra města však padla tak veliká bázeň, že hned o tom skutku uveřejnil telegraficky ministra vnitra, který nařídil okamžité odstranění obrazu, protože prý běží zde o demonstraci anarchistickou, namířenou proti všim autoritám.

Tak! Volnomyšlenkáři a autorita! Samozvanci, kteří krvavými zločiny zjednali si moc, pojednou hlásají potřebu autority. Portugalci tudíž se musí obmeziti na uctívání zákeřných vrahu domácích a sice jen těch, kteří vraždili, žalářovali a vyháněli katolíky.

Ten Ferrer však, který způsobil podobnou krvavou lázeň v Barceloně, má býti uctíván pouze v »klerikálním« Rakousku, v »klerikální« Belgii, ale nikdy ne v zednářském Portugalsku. Násilníci se bojí, aby revoluční kvas nedopadl na hlavy skutečných hrobařů svobody, kteří již dávno měli býti vedeni s ministerských křesel do těžkých žalářů.

Politický přehled.

Česko-německé smířování minulý týden v Praze valně nepokročilo. Bilance vyjednávání z minulého týdne zní asi takto: Zásadní nesnáze v jazykové otázce pro Prahu, naprostá nejistota v jazykové otázce pošt a kolísavá nálada v příčině zákonitého upravení jazykové otázky u samosprávných úřadů. N. Fr. Presse rozhorleně prohlašuje, že Čechové požadují, aby u všech státních úřadů první stolice v Praze byl zaveden vnitřní úřední jazyk český a zároveň i u policej. ředitelství a u pražského zem. soudu. Němci ovšem jsou proti těmto požadavkům. V otázce poštovní přeji si Němci rozdělení pošty na dva odbory, nebo aspoň upravení otázky této cestou nařizovací. Na straně německé vzrůstá se prý přesvědčení, že jazyková otázka u samosprávných úřadů souvisí úzce s ohraničením a že by bylo nejlépe řešiti ji zároveň s ním. Také po úřadách českých vyjednávavců s jejich důvěrníky nálada se nezlepšila, neboť i z této strany byly činěny různé námitky a požadavky k ochraně českých menšin. — Dne 22. července po 2denní přestávce započaly znovu porady osmičlenných komitetů pro úpravu jazykové otázky u státních a samosprávných úřadů. — Radikálové čeští zahájili proti dohodě boj a tvrdí, že vyjednávavci z české strany mají od vlády slíbeny tučné sinekury, řády a presenty.

O dohodovací akci v Čes. Budějovicích, která má býti stvrzena sněmem království Českého, jakmile se sejde, uveřejňuje »Prager Tagblatt« tyto podrobnosti: Voličstvo českobudějovické bude rozděleno v národní katastrofy, český a německý. Dle počtu voličů v těchto katastrofách budou rozděleny mandáty do obecního zastupitelstva. Katastry budou spravovati samostatně své národní ústavy, na př. své školy a svá divadla. Ostatní obecní záležitosti jako zakládání ulic, chudinství a pod. zůstanou vyhrazeny plenu obecního zastupitelstva. K úhradě výdajů na národní záležitosti bude vybrati každý katastr své vlastní přírážky. Obecní přírážky budou sloužiti jen k uhrazení obyčejných obecních potřeb. Děti budou se moci přijímati jen do škol té národnosti, do jejíž katastrofy náležejí. Proto bude nutno změnití zem. školní zákon, pokud týká se Čes. Budějovic. Poněvadž také okresní zastupitelstvo má býti složeno v tomž poměru jako městské zastupitelstvo, připravuje se novela k zákonu o okr. zastupitelstvech, která bude platiti jen

pro Čes. Budějovice. Rovněž mandáty do městské rady budou rozděleny dle určitého klíče. Purkmistr bude vybrán z většiny, jeho náměstek z menšiny. Základní myšlenkou českobudějovické dchody jest upravit zákonem naprostou rovnoprávnost ve všech oborech, hospodářském, politickém, jazykovém i vychovávacím a zajistiti ji pro všechny časy.

Hrabě Tisza se hájí. Hr. Tisza otevřeným listem k svým voličům hájí se proti útokům oposice na svou osobu. Cesta, kterou šel, jest prý strnou cestou plnění povinnosti a obětavé služby pro blaho vlasti. Na projev Tiszuv odpovídá také Košut, tvrdě, že práce, na kterou se hr. Tisza odvolává, byla provedena mocí policejní, kterou zákonodárná svrchovanost parlamentu nanejvýš byla dotčena. Víra ve svatost a nedotknutelnost stávajících zákonů jest silně otřesena. Jest prý to opovržlivost odvolávati se na cizozemské příklady, jako to činí Tisza. — První odpověď na list Tiszuv dal vlastně hr. Julius Andrássy, který ohlašuje, že bude bojovati boj nejbezohlednější, hodlá-li většina pokračovati v dnešním svém systému. — Maďaři zahájili proti hr. Tiszovi bojkot společenských. Zprávu, že hr. Tisza hodlá odebrati se do lázní Pistán, přijali lázeňští hosté s velikou nevolí. A deputace hostů správě lázeňské oznámila, uskuteční-li Tisza svůj úmysl, že hosté budou lázně bojkotovati.

V belgické sněmovně bouře dosud neutuchly. Socialisté a liberálové každým dnem vynesou nějaké nové »odhalení« o domnělých podvodech vládnoucí katolické strany. V Belgii zuří socialisté proti »přehmatům« volebním vládní strany, jako by oni sami šli do voleb s lilijemi v rukou. Tuto pravdu odvážil se vmetnouti ve tvář oposice belgický min. předseda ve sněmovně 18. t. m. a nazval otevřeně soc. demokraty lidmi prohanými. Socialisté vyvolali na to ohromné skandály a znemožnili jednání.

Násilností anglických sufražetek. Ztrštěné sufražetky pokračují ve svém řaděni. Přišlo se na spiknutí sufražetek, které chystaly attentáty na život jednotlivých ministrů. V domech dvou ministrů chtěly založit oheň, byly však překvapeny a zatčeny. Také v domě kancléře v Lancashiru vznikl oheň, založený rukou sufražetek.

Anglie a Středozemní moře. Ve schůzi anglické sněmovny promluvil ministr námořnictví Churchill o středomořské otázce. Ve své řeči uznal důležitost anglických zájmů na Středozemním moři, zvláště nyní, když nastává nová situace. Předseda ministerstva Asquith durazně prohlásil, že Anglie sice jen s odporem účastní se dostihů v námořním zbrojení, že však nemůže ponechat péči o středozemní moře někomu jinému, totiž Rakousku a Italii, které do konce roku 1915 budou míti na Středozemním moři 10 dreadnoughtů.

Revoluce v Portugalsku. Úřední zprávy o nějaké revoluci v Portugalsku nápadně mlčí, prý jest telegrafní spojení Lisabonu se světem přerušeno. Zato dle soukromých zpráv v Oportu a Lisaboně vypuklo monarchistické revoluční hnutí.

Válka italsko-turecká. Odvážný kousek provedlo minulý pátek 6 italských torpédových člunů; vnikly po půlnoci do úžiny dardanelské na 20 km, až na dostřel tureckého válečného loďstva. Tu teprve byly Turky zpozorovány a turecké pobřežní baterie počaly na ně páliť. Přes to však všechny čluny neporušeny dostaly se zpět. Jednalo se tu o pokus skutečného útoku na turecké válečné loďstvo, který se však nezdařil.

Klíčková situace v Turecku. Konečně sultán odhodlal se povolati novou vládu, která se skládá z vyložených odpůrců mladoturků. Velkovezírem jmenován osmdesátiletý Achmed Muktar paša. Mladoturci sice cítí, že jest konec jejich hrůzovládě, ale nezdá se, že by chtěli bezpodmínečně se vzdát vši moci. Za nové vlády je sice v Cařihradě klid, ale v Albánii to vše dále. Provolání sultánovo k vojsku a povolání nové vlády, v němž čele stojí rodilý Albanec, nepůsobilo nijak ko nejšivě v Albánii. Kmeny albánské srocují a ozbrojují se dále a čekají jen na povel svých vůdců, aby táhli přímo na Cařihrad. Počet mužstva albánského ve zbrani udává se na 80.000 mužů. Nové ministerstvo turecké usneslo se ihned zastavit boj proti Albáncům, vyslat do Albánie dohodovací komisi, udělit všeobecnou amnestii, a zrušit stav obležení, kterýž v Albánii trvá už 3 leta. Také rozpuštění sněmovny turecké pokládá se za jisté.

Církevní zprávy.

Z diecévního eucharistického komitétu v Hradci Králové. Přihlášky o byty nutno učiniti přímo u centrálního komitétu ve Vídni (I., Stephansplatz 5.). Po 30. červenci t. r. dlužno objednávat i sjezdové listky a cestovní legitimace přímo ve Vídni, protože při velkém návalu objednávek přímé záslky se vyřídí rychleji nežli prostřednictvím Diecévního komitétu. Jak veliký nával objednávek panuje, lze poznati z toho, že Diecévní komitét neobdržel dosud ani objednaných kongresových listků, ani legitimací a poukazek na noclehy. Žádáme proto o poshovění v příčině záslkek.

Slavnost porculnkulová v seminářském chrámu Páně sv. Jana Nep. v Hradci Králové. Ve čtvrtek dne 1. srpna o 6. hodině večerní jest kázání o užitečnosti III. řádu, jež proslulý vdp. farář z Bystrce a novic III. ř. P. Fr. Matouš. Po kázání jsou litanie a požehnání. Na to lze vykonati sv. zpověď. — V pátek dne 2. srpna obětuji se tiché mše sv. o 6., 7. a 8. hodině, mezi nimiž se též zpovídá. O půl deváté jest shromáždění III. ř., při němž složí sv. professi novic III. ř. P. Fr. Matouš a fidelet udělí apoštolské požehnání. Po té promluví vdp. P. Fr. Matouš o významu třetího řádu pro naši dobu. Při slavné mši sv. obnovíme sv. professe. — Odpoledne jest o 3. hodině závěreční promluva ředitele třetího řádu P. Leonarda a J. M. Jindry a litanie s požehnáním. Na rozchod zpívá se píseň: „Františka pokorného volá Pán.“ — K této slavnosti zveme nejen členy III. ř., ale i veskeré občanstvo katolické z Hradce a okolí.

Zprávy diecévní. Ustanovení jsou pp.: Vincenc Šetina, administrator, za faráře v Jeřicích, Josef Bauer, administrator, za faráře v Krouné, Fr. Kulhavý farář v Chřenovicích, za faráře do Smrdova, Antonín Hejzlar, kaplan v Kostelci n. Orli., za faráře do Křižlic, Eduard Wagner, administrator, za faráře v Lučici, Josef Honek, kaplan v Litbašicích, za faráře do Mikulče, Frant. Zavařecký, kaplan v Morašicích, za kaplana do Litomyšle, Josef Šimek, administrator ve Smrdově, za administratora do Chřenovic, Josef Tesář, kaplan v Hoříněvsi, za duchovního správce v Zemské polepšovně v Opatovicích n. L. — Uprázdni se: fara v Chřenovicích, patron. c. k. ústav šlechticů na Hradě Pražském, od 1. srpna 1912.

Zprávy organizační a spolkové.

Pořad sletu Orli.

Společný odchod z nádraží před Adalbertinum, odkudž bude ihned nástup k průvodu do kathedrály.

Po mši svaté se »Orle« ihned odeběře na cvičiště a spolky do Adalbertina, kdež bude schůze spolku. Řečníci budou: pan Fr. Šabata, předseda výkonného výboru křesť. soc. strany, p. Al. Petr, úředník Všeodbor. sdružení křesť. soc. dělnictva a sl. Věchťová z Nového Bydžova. Na zkoušku »Orli« vstupné 30 hal. Ve 12 hod. oběd v Adalbertinu, kterýž hostinec vřele se doporučuje.

O 1. hodině slavnostní průvod s prapory přes náměstí na sletišť. Vstup ku stání hlavní branou před školami. Na sedadla za školami u Rudolfiny. Prapory po příchodu se uloží ve školách. »Orli« odeběrou se hned po průvodu do výkazaných místností. Každý odbor dává si svého opatrovníka. »Orlice« budou ve škole.

Pořad sletu: Řeč vsdp. kanovníka Dra Šulce. — I. Cvičení dorostu. — II. Cvičení prostrná, »Orlice« s praporky. — III. Cvičení prostrná bratří z Moravy. — IV. Cvičení prostrná mužstva. — V. Cvičení závodního družstva bratří moravských na bradlech a hrazdě. — VI. Cvičení družstev na nářadí, hry a skupiny.

Vstupné: I. místo 2 K, II. místo 1 K, k státní 60 hal. Předem koupené vstupenky spolkové 40 hal.

Po cvičení koncert kapely Třebechovické v zahradě Adalbertina. Vstupné 30 hal. — Večer věneček v sále Adalbertina. Vstupné: pán 1 K, dáma 50 hal.

Upozornění. O občerstvení na cvičišti jest řádně postaráno za mírné ceny. Sletový výbor má v režii pouze pamětní peníze, pohlednice »Orla« a pohlednice hradecké. Pro ušetření obecnstva upuštěno od velikých výdělkových podniků. Kdo může však, přispěj na velká vydání sletová buď chekem neb u hlavních pokladen.

K sletu »Orla«. Veškerá práce jest skončena. Upravuje se ještě cvičiště, které jest velice pěkné. Moravští hosté přijdou v neděli ráno o 6. hod. s orelským praporem. Budou cvičiti také a to prostrná cvičení, šerm, s puškami, rohování a na nářadích, závodní družstvo. Slet, bude-li pěkné počasí, může býti velkolepý. Míst na sedadla lze si ještě dosti zamluviti.

Sjezd katolického studentstva v Hradci Králové ve dnech 18. a 19. srpna pod protektorem J. Exc. nejdp. ThDra. Josefa Doubravy, J. V. skutečného tajného rady, biskupa Královéhradeckého atd. atd. — Program: 17. srpna. Večer o čtvrti na 8. hod.: Adorační pobožnost v kapli Borromaea. — 18. srpna. Dopol. v půl 9. hod.: Mše sv.; o půl 10. hod.: Prohlídka města; o půl 12. hod.: Společný oběd v Adalbertinu. Odpo. ve 2 hod.: I. schůze s programem: 1. Zahájení sjezdu a volba předsednictva.

Referáty: 2. Josef Doležal, abiturient: Kulturní proudy na střední škole. 2. ThC. Ant. Blahout: Studentská práce apologetická. 4. PhC. Václav Navrátil: Student na střední škole. Večer o 8. hodině: Hudební akademie v Adalbertinu s přednáškou: »Hnutí katol. studentstva.« 19. srpna. Dopol. o 8. hod.: Mše sv.; o půl 9. hod. II. schůze s programem: Referáty: 1. IngC. Frant. Havlík: Prázdňinnová činnost katol. studentstva. 2. Kand. prof. Jan Bartoš: Naše poměry vysokoškolské. 3. Dr. Frant. Reyl: Součinnost kléru s inteligencí. 4. Zakončení sjezdu. — NB. Schůze sjezdové konají se v místnostech biskup. semináře Borromaea v Králové Hradci. Vstup pouze na legitimaci, jejíž cena pro studenty 22 h, pro nestudenty 1 K. Noclehy v semináři; tamtéž za režijní cenu snídane a večere. Obědy v Adalbertinu. Přihlášky na sjezd přijímá a veškeré dotazy a informace ochotně zodpoví Česká Liga Akademická, Praha-III., Voršílská ul. 1.

Oslava padesátin vdp. Filipa J. Konečného a svěcení spolkového praporu v Pouchově. Ohlašovaná slavnost zdařila se na Pouchově 21. července stkvěle. Pěkný den umožnil četným návštěvníkům se účastniti slavnosti, která byla pěkně uspořádána a nerušeně provedena. Z celé farnosti sešli se členové a členky naší Jednoty ku svěcení praporu, a též mnozí jiní farníci se dostavili. Četní majitelé domů a příznivci Jednoty okrášlili domy své prapory národních barev. Na kostele vládaleko viditelný prapor papežský. Spolkový hostinec ozdoben zeleným plotem, prapory a v zahradní místnosti p. Česáka vše připraveno pro hosty. Velikými díky jsme zavázání manželům Pickovým, kteří nám zahradu a nádvost, ba i dům svůj půjčili laskavě k účelu slavnosti. Také otec p. Pickové, předsedkyně Pouchovské organizace žen, pomáhal mužům v pracích přípravných radou i skutkem a mimo to přivezl i řadu stromků, které ke slavnosti darovala městská záduš kostelní. V 8 hodin začala hudba Jásenská hrati. S praporečkem p. Hejmanem dostavila se k faře, odkudž po zahrání několika kusů odnášen svinutý prapor k domu p. místopředsedy Voláka, kde již shromáždil se zástup hostů a členů. Za řízení p. Pultrava a jiných pořadatelů uspořádán krásný průvod, jež vedli vp. A. Macháně s bohoslovcem p. Haufem. V čele průvodu šli mládenci, družičky a družice. Za nimi kráčeli hasiči Slatinští a Rusečtí a pak bratrské spolky z Černilova, z Čibuze, ze Skaličky a z Hradce Králové s prapory. V další řadě viděli jsme z Hradce Králové »Orly« a deputace Mariánské družiny dam i pánů. Všeodborové sdružení, zástupkyně spolku »Anežky.« Po nich následovali členové organizační Jaroměřské, Královédvorské, ze Smržova, Lejšovky a Jáseně, z Bukoviny; též hosté z Ločenic, z Kuklen, Opatovic a silný zástup jiných věřících. Velké družičky nesly prapor, menší stuhy. Za nimi kráčela matka praporu pl. velkostatkářka Ornstová ze Správců s manželem, synem, jakož i s oběma dcerami (družičkami) a se sl. Zdenkou Kaizlovou a jich vychovatelkami. U fary připojily se k průvodu nejmenší družičky a mládeň. jako i všichni přítomní kněží. Před kostelem u připraveného oltáře vkusně, seřázen zástup a na kazatelnu vystoupil vsdp. prof. Dr. Šulc, který mistrně vložil význam svěcení praporu katolického. Následovalo svěcení, jež vykonal vsdp. vikář Seidl, děkan z Černilova způsobem slavným. Při zatluokání hřebů zpívány vhodné písně, pronesena významná hesla a podány kytice vedle jmenovaných hodnostářů též i oslavenci vdp. Konečnému, jenž sloužil na to tichou mši svatou za doprovodu hudby a posv. zpěvů. Z Prahy dostavili se vdp. farář Hálek a p. red. Jiroušek z »Vlasti«, kteříž při odpolední slavnosti pronesli slavnostní řeči, jež byly nadšeně aklamovány. Dámy starší i mladé z Jednoty staraly se v zahradě po společném obědě o další občerstvení. a různí páni členové hleděli uslechnitým způsobem přispěti ku zdaru slavnosti. Žertů a vtipů nescházelo. Mládež tančila v sále — jiní bavili se na zahradě. Mezi hosty pozorovali jsme z Hradce Králové P. T. pana plukovníka Jirotku s paní, pana radu zemského soudu Pišera, p. Kvasničku, starostu z Bukoviny, mnohé duchovní a všecky vynikající členy Katol. národní Jednoty pro Pouchov a okolí. Dopisů a telegramů přišlo přes 100. mezi nimi též telegram z Chrasti, v němž J. E. ndp. biskup Dr. Jos. Doubrava sdělil, že jmenoval oslavence svým biskupským notářem. Také vsdp. opat Alban Schachleiter poslal blahopřejný telegram z Beuronu z Německa, kdež mešká v záležitostech řádu svého. Za nejlepší nálady a slušného veselí přenesena slavnost večer do sálu, kdež za úplné shody a upřímné radosti i spokojenosti všech tato významná událost ukončena. Pořadatelé slavnosti a dámy, které si vzaly na starost kávarnu, tombolu, buffet, poštu atd., dostáli plně své úloze a mohou býti velice spokojeni, že se jim podařilo tak krásnou slavnost zdařile provésti. Nový náš prapor jest skvostný: zhotovily jej Milosrdné sestry v Řepích. Oslavence došlo a dochází (i po slavnosti) mnoho gratulací ze všech kruhů občanstva a téměř z celých Čech. Zvláště křesťansko-sociální mládež byla pamětliva padesátin Fil. Jana Konečného, též četní kněží klášterní a různí známí, zvláště z Prahy blahopřáli. Rodina p. velkostatkáře Ornsta ze Správců darovala oslavenci stříbrný stolní příbor. Dárky do buffetu a pamlsky cukrové i pečivo darovali členové i členky Jednoty z celé kolatury, kteří mimo to na milodarech mezi sebou vybrali přes 400 K na spolkový prapor, za což jim všem náleží náš dík!

Černilov. (Dar.) Pan stavitel Frant. Jar. Černý z Hradce Králové věnoval Katol. nář. Jednotě naší 50 K na krytí výloh spojených se zařízením krásného jubil. libosadu kol děkanského chrámu Páně. — Šlechtěnému dárci opět věnujeme díky!

Literární zprávy

Z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové

Doporučujeme pozornosti P. T. pánů duchovních poslední literární novinky:

K
Zavoral: „Kázání o Nejsv. Svátosti Oltářní“ 1.—
Žák S. J.: „Chléb duchovní.“ Krátká a prakt. rozjímání na každý den v roce . . . 3.—
Ondroušek: „Eucharistická kázání“ . . . —80
Ocotek: „Neznámý mezi svými“ (upřímné slovo v eucharistickém roce) . . . —20
Nešněra: „Missa Jubilaei.“ Pro smíšený sbor s průvodem varhan pro vyspělejší sbory. — Partitura . . . 4.—
Jednotlivé hlasy (4) po . . . —30
Kopal: „První křesťané v Římě“ . . . 240
Röggli: „Promluvy zpovědní“ . . . 330
Kronus: „Z pohorských chalup“ (Ludmila r. XIV. č. 3.)

Dvořák: „Útěcha srdce“, skvostně váz. K 10—, 18—, 20.—

Třebízský: „Poměnky“, skvost. váz. K 5—, 6—, 7—, 8—

i jiné modlitební knihy v různých cenách.

„Ordo Divini Officii ab utentibus Novo Psalterio“ —45

Pustetovo vydání „Psalteri“ v následujících úpravách stále na skládě:

brožovaný výtisk . . . 120
v černé plátěné vazbě s červ. ofízkou 210
v kožené vazbě s červenou ofízkou . . 280
v kožené vazbě se zlatou ofízkou . . 340
v chagrenové kůži se zlatou ofízkou . 480
Pro dostatečnou zásobu možno nám obratem posloužiti.

Upomínky k sv. přijímání jakož i obrázky svatých u velikém výběru stále na skládě.

Růzence kostelní, kokosové, perleťové, pro mládež, tučet K 2—, 220, 260.

Upomínky k sv. přijímání, umělecké reprodukce, po 12, 16, 19, 20, 30 h.

Opětně upozorňujeme na nové dílo Dr. Nováka Xav. C. SS. R.: „Kněžské problémy“. Poslední kritiky přivítaly s nadšením toto dílo. Kdo ho z pánů duchovních postrádá ve své knihovně, neotálejte s objednávkou, neboť náklad kvapem dochází.

brož. M, váz. M

Nist: „Methodisch angeführte Katechesen“:
über den Glauben . . . 3— 355
über die Gebote Gottes . . . 180 240
über die hl. Sakramente . . . 220 280

Nist: „Predigten über das hl. Herz Jesu“ . . . 2— 250

Nist: „Mein Herz gedenkt, was Jesus tut“ . . . 240 285

Held: „Buddha“ . . . 15—

Obracejte se ve svých literárních potřebách na své knihkupectví, které Vás vždy řádně obslouží.

Sváj k světu!

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství,

závod hudební a papírnictví

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Výlet do Dol. Černilova. Katol. nář. Jednota pro Černilov a okolí pořádá v neděli dne 4. srpna 1912 výlet do Dol. Černilova. Pořad: O půl 2. hod. odpol. seřazení u spolkové místnosti v Černilově, odkud průvod s hudbou do zahrady p. V. Hynka v Dolno-Černilově, kdež koncert kapely černilovské, mezi ním cvičení Orli a Orlic. O různé atrakce a zábavné podniky je pečlivě postaráno. Zvláštní místo pro tanec. Vstupné 40 haléřů. Večer pochod zpět ke spolkové místnosti. Zvláštní pozvání do domů nikomu se nedává. Čistý výnos bude věnován ke krytí výloh spojených se zařízením libosadu. Přijďtež všichni členové i s hostmi. Uctivě zve Výbor kat. nář. Jednoty.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 22. července tato usnesení: Uděleno bylo povolení ke zřízení obytné místnosti z průjezdu v domě č. 328 na Žižkově náměstí, náležejícím dědicům po p. Motýčkově, pokrývači, a k úpravě krámu v domě č. 22 na Velkém náměstí. — C. k. ministerium vyučování se požádá za svolení ku zavedení nové učebné osnovy též ve II. třídě měst. dívčího lycea a ponechání vyučování latině nepovinné ve III. třídě téhož ústavu. — Na žádost p. Jana Javůrky povoleno bylo postavení ohradní zdi ve dvoře domu č. 378 v ulici Pospíšilově. Kolaudována byla novostavba pana Frant. Černého na parc. č. 6. v bloku R v téže třídě. — Výkaz pokladní hotovosti ze dne 15. července t. r. a zpráva ředitelství měst. dívčího lycea

o příznivém výsledku zkoušek maturitních na téměř ústavě byly vzaty na vědomí.

Jmenování. Ministr kultu a vyučování jmenoval profesora na akademickém gymnasiu v Praze, okres. školního inspektora Jos. Michla fidelem ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové.

Procesl. V neděli dne 11. srpna půjde z Hradce Králové procesl do Vamberk. Do Starkoče pojedí se vlakem, odtud pěšky do Vamberk. Sraz před 6. hodinou ranní na hradeckém nádraží. Zpět přijede se v úterý dne 13. srpna odpoledne. Procesl jde za každého počasí.

Obchodní, živnostenská a průmyslová Ústředna v Hradci Králové upozorňuje, že c. k. ministerstvo války zamýšlí krýt spotřebu výstrojních a výbrojních předmětů z kůže a srsti, počínajíc lednem 1914 na dobu více let u jednotlivých soukromých závodů, případně prostřednictvím družstev. Vyhláška o tom jest uveřejněna 23. t. m. v úředních zemských listech. V pomůcky pro dodávku potřebné bude možno nahlédnouti v kanceláři Ústředny v Hradci Králové, vzorky pak možno obdržeti u oděvního skladiště v Brně proti náhradě výloh. Oferty nutno podati do 1. října t. r. v podacím protokole c. a k. ministerstva války ve Vídni. Oferenti nechť obrátí se na své příslušné obchodní komory o vydání vysvědčení o své solidnosti a schopnosti k dodání.

Vinkulace vkladů a depot. (Zpráva směnárny Záložního úvěrního ústavu). Velice zhusta se stává, že špatná vinkulace vkladů a depot způsobuje v případě úmrtí deponenta nepřijemné nesnáze. Stává se totiž, že majitel cenných papírů deponuje tyto v bance, po případě ukládá své hotové peníze na knížku, při čemž provádí vinkulaci tím způsobem, že právo disposiční má jen proti vlastnoručnímu podpisu. Stává se pak velice často, že doryčný vkladatel nebo deponent zemře, aniž by zanechal nějakou poslední vůli, čímž přivádí ústav, jakož skutečné dědice do nepřijemné situace tím, že dotyčná banka bez nějakého soudního výměru nemůže deponované cennosti, případně vklady, vydati. Doporučuje se tudíž, aby každý deponoval, po případě vinkuloval své cennosti tak, že právo disposiční má on spolu se svojí manželkou proti vlastnoručním podpisům. Ušetří se tím způsobem zajisté nepřijemnosti.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 20. července 1912. 1 hl: pšenice K 18.50 až 18.90, žito K 15.60 až 16.20, ječmene K 14.20 až 15.20, oves K 10.40 až 11.20, hrachu K 24.— až 30.—, čočky K 48.— až 50.—, jahel K 26.— až 30.—, krup K 28.— až 30.—, brambor K 5.— až 6.—, jetelového semínka K 50.— až 56.—, máku K 88.— až 90.—, 100 kg: žitných otrub K 17.60 až 18.—, pšeničných otrub K 17.60 až 18.—, 1 kg: másla čerstvého K 2.80 až 3.20, sádla vepřového K 2.20 až 2.26, tvarohu K —.44 až —.52, 1 vejce K —.06, 1 kopa: zell K 9.— až 12.—, okurek K 3.60 až 8.—, kapusty K 2.40 až 3.60, cibule K —.60 až —.80, drobné zeleniny K 1.— až 4.—, mrkve K 1.20 až 1.60, 1 košík řepky —.80 až 1.70.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 20. července 1912 bylo přivezeno: hl: pšenice 46, žito 31, ječmene 4, oves 134, krup 10, jetelového semínka 73, zell kop 220, okurek 70, kapusty 85, cibule svazků 170, drobné zeleniny kop 450, mrkve svazků 190, brambor hl 210, řepky košíků 483, podsvínčat kusů 558.

Třebechovice. (Kapitolka o našich obecních otcích.) Jest obecně známo, že naše poslední snaha o docílení okresu v našem městě rozbila se z té příčiny, že venkovské naše obce postavily se proti Třebechovicům. Pokrokářští naši otcové — ta zásluha se jim musí přičísti — kde jen mohou, svou nešikovností propast mezi venkovem a městem statečně pomáhají rozšiřovati a tak venkovským občanům město nesympatickým více učiniti. Starobylé slavnosti, pokud je vůbec nezkazili, notně oklestili. Jak překrásná a svým rázem ojedinělá v šířeni okolí byla na př. slavnost Božího Těla! K vůli ní na celé hodiny cesty spěchal sem lid venkovský jako do svého přirozeného centra. Co života a peněz soustředilo se do města! Ale dnes je jinak. Do Třebechovic málo koho to vábí, zato maloměstské baťpánství kvete tu nádhernými barvami. Nejnovějším toho dokladem je právě konaný sjezd naší mládeže. Slavnostní výbor jenom vykonal akt povinné slušnosti, když v sebezapřením slušně požádal úřadujícího náměstka pana Bujeta, aby venkovským hostům na počest dal na radnici vyvěsiti prapor. Pan Bujet dle všeho neuznává za platnou zásadu: pozdraviti je slušnost, odpověděti — povinnost. Sjela se tu velká massa našich lidí ze širokého okolí, kteří ani do průvodu nešli, ale jenom pozorovali dospělé děti v průvodu. Mezi nimi bylo i několik obecních starostů a radních a ti všichni přiměřeným způsobem ocenili a na vlastní oči uviděli netaknost našich maloměstských vedoucích kapacit a mimo to z našich úst slyšeli o zavilé agitaci našich opravdu zlých pokrokářských spoluobčanů, kterých sice není mnoho, ale veškerou moc sobě usurpují. Zdali takovéto jednání je moudré a zdali takhle připravuje se půda pro náš okres, to nechť laskavě povědí kde kdo. My však prosíme naše milé bratry venkovské a venkov vůbec, aby zpupnou beztaknost lidí takových nám nezazlivali, ale vinu přičetl pokrokářské klíce, která toho času ovládá naši radnici. Panu Bujetovi, pisateli obecní kroniky, radíme, aby tento současný dokument jednak pro paměť budoucím, jednak pro výstrahu zanesl do obecní pamětnice.

Pokrokářská snářlivost a charakternost v Třebechovicích pod Orebem. O učitelovi Šmídovi je známo, že vždycky zrobí sobě nějakého hastrůse a pak se mu směje, jak je vymodlen. Když jsme jeho vztek špatně tající tvář spatřili mezi „neznaboby“ — jak ve vlastním referátu tituluje své přátele, seskupené opodál řečnické

tribuny, jeho těkavé zraky nevěstily nic dobrého. Důkazem toho jest referát „Ratiboru.“ „Ratibor!“ Komu by již tento list kabát blátem nepostříkal? Pořadatelstvo tábora teprve z referátu učitelova se dovídá, že tábor se měl vztahovati i na Moravu a že přijedou zástupy Orlů a Orlíc. Nuže, ctěné publikum! Pokrokářský učitel hastrůse přistrojil dle vlastní fantazie a proto smějte se, smějte se! Do toho směchu nutí i ostatní své bratry v Macharovi. Většina účastníků prý byla z výrostků sotva škole odrostlých. Ano, v tom máte pravdu! Byl to sjezd mládeže a to je naší pýchou. Za to pokrokáři, když aranžují svoje různé „veselice“, operují s dítkami školou povinnými a nechají na ně působiti prostředí různých cikánských elementů, Bůh ví, po kterých koutech sehnáných a mravně degenerovaných. Chcete-li věděti, pokud a odkud naše mládež na sjezdu byla zastoupena, obraťte se na její časopis „Dorost“, kde se toho úředně dočtete. — Než, probroďmež se macharovským referátem k místu, kde náš sokolský borec praví statečně: „... úzkostlivě sleduji (pořadatelé) scházející se neznaboby, aby jim to snad nerozbili.“ Naše odpověď: což o chuť k rozbítí u šestihlavého „zástupu“ by byla, ale mohl jste to zkusiti vy, přestatečný sokolský borec! Svou statečnost však jste měl lépe dokázati na loňských soc. dem. tanečních hodinách, konaných ve vaší místnosti u „Černého koně.“ Soc. dem. Schwarz vás musel naučiti moresům, vašim rozkazům se prostě vysmál a vy nejen, že jste nepřeskočil a nezlomil, ale hezky nízko podlehl a byl jste rád, že to ještě tak dopadlo, ano musel jste býti svědkem, jak kolem vás a vašeho dorostu soc. dem. tančili svůj vítězný tanec. V čem záleží pokrokářská statečnost? Vy soc. demokratům musíte podlézti za všech okolností a musíte proti nám štvát, aby tím vaše skutky byly zakryty. Nejen v Třebechovicích, ale i jinde musíte tak činiti. Proto také užíváte nepoctivého vnaidla na soc. dem., když vkládáte do úst p. Šabatovi řeči o „červených.“ Nebylo by žádnou hanbou, kdyby řečníci své referáty četli, ale konstatujeme, že nikdo tak neučinil a tudíž vám nekřivíme, když pravíme, že i v této věci lžete. Jedině Slovínec p. JUC. Zavadlal snažil se svůj referát přednésti v české řeči a proto použil písemných pomůcek. Chválíme tento praktický způsob činné slovanské vzájemnosti a opentlenému frásovitému vlastenci učiteli Šmídovi ponecháme manýru, aby ideu slovanské vzájemnosti uplatňoval v hospodském nazdarování. — Obecenstvo při táboru prý se bavilo. Inu přijde na obecenstvo a „obecenstvo.“ O agenty provokatéry nebylo a nebude asi nikdy nouze. Jenom se divíme jistě paní továrníkové, která toho odpůldne prý neměla „žádné nové sládky ani kokrhel“, ale přece musela se po náměstí hloucně bavit a se smáti, jenže ku žalu všech její trik nebyl následován. — Referent „Ratibora“ myslí, že předseda brzo tábor ukončil, zatím všem u tribuny stojícím je známo, že předsedající musel pana Šabatu upozorniti, že mluví přes vyměřený čas (vzdor tomu, že svou přednáškou lid přímo elektrisoval a lid by ho byl — jako ostatní řečníky a zvláště slečnu Řehořovu — stále poslouchal) a tak dle pravdy tábor se déle protáhl, než předem bylo určeno. Rovněž není pravdou, že předseda ukončuje tábor, praví: „To ostatní si povíme v zábavě, až budeme sami.“ Zábava přece byla veřejnou. Přišel i krupáč pan Štěpánek, který se činně uplatnil v akci protipraporové. Nejvíce však se divíme panu strojníku Novákovvi. Ten nejen že sám se činil, ale poslal i svého dělníka se zvláštním oběžníkem, aby nikdo praporů nevyvěšoval a vůbec čini se jen což, aby u pokrokářského štábu dobře byl zapsán. Jeho žena byla funkcionářkou v katolickém spolku na Opočně. Prý tak čini dobrovolně, aby se zavděčil svému chleboďárci židu Abelesovi. Ku konci citujeme z „Ratibora“ doslovně: „Obecenstvo dalo krásnou odpověď na stálé, až nepřičetné štvavé dopisy v „Obnově“ v poslední době: přání pořadatelů, aby domy byly ozdobeny prapory, nevyhovělo a tak objevilo se v ulici od nádraží až na náměstí všeho všudy 17 praporů, jež působily dojmem zdrcujícím.“ — Pravíme: Veškeré naše zprávy v „Obnově“ jsou fakticky zaručené, ano i rozsudky c. k. hejtmánství a c. k. místodržitelství podepsané a my je ovšem budeme při každé vhodné příležitosti stále na slabou pokrokářskou paměť uváděti. A nyní slůvko o těch praporech. Dejme tomu, že máte pravdu, že od nádraží k náměstí vzdor všemu terroru bylo 17 praporů. Pěkné to číslo! Ale přepoctivě a šlechtěné duše, rcete nám: což u náměstí končila naše oslava? Vaše dopolední špiclovská procházka od náměstí do Boru přece zjistila dalších 53 praporů: to je vosk? Hanebné vaše přemlouvání namnoze žalostně skončilo a někteří ze svedených nyní nám sdělují překvapující věci, které příležitostně s veřejností sdělíme. Veškeré však naše zprávy vyznívaly v souhlas, že učitele Šmídu, který na studiích byl podporován kněžskými penězi, a jehož strýcem je Polenský pan děkan, dlužno označiti za našeho největšího, hlavně tajného nepřitele. Kde a jak jen může, nám škodí — nejen osobám — to by bylo ostatně vedlejší — ale s celou vervou našel zalíbení v mnohonásobném potírání myšlenky katolicismu, ačkoliv nikdo z nás mu původně nikdy neukřivdil a neublížil a církev tím méně. — Jestliže však pokrokářský plamínek začudil tolika prohnáním lžemi, jestliže se odvážil bezcharakterně překrucovati jako na posměch tolika svědkům, pak nechť každý uváží, jakým topením se jeho blikání udržuje. Hus by spletl na takové své cítěle hřt uzlovatý.

Nekol. V neděli 1. srpna (4. srpna) při putní slavnosti obývatel se bude ve zdejší chrámu Páně odpoledne po požehnání shromáždění terciářů, které říditi bude člen řádu kapucinského z Opočna P. Josef Zatloukal. Okolní P. T. duchovní správy zvláště v Žam-

berku, Klášterci, Kunvaldě se uctivě žádají, by laskavě to oznámily terciářům svých farností.

Studeneč. V neděli dne 21. července u příležitosti primice vlp. Jos. Šorma, novosvěcence, bylo sebráno na nářadí studeneckého „Orla“ 30 K. V pondělí pak dne 15. července při primici vlp. Josefa Trejbalu, novosvěcence, rodáka z Bukoviny u Nové Paky, v Adalbertinu v Hradci Králové, sebráno 16.20 K k téměř účelu. Studenečtí „Orlové“ srdečně díky vzdávají oběma pánům novosvěcencům, přejíce jim v jejich těžkém a vznešeném povolání hojnost milosti Božích. Zdař Bůh!

Společenská výstava Ústředny královéhradecké při severočeské výstavě v Ml. Boleslavi zahájena byla 20. července t. r. za účasti členů živnostenské sekce Ústředny koncip. drem. Wiskowským, který po uvítání místopředsedou panem Bychtíkem z Nové Paky a jednatelem výstavy panem Rebsem podal vysvětlení o vystavovaných diagramech a mapách. Expositice obsahuje: tyto mapy: 1. mapu společenstev smíšených a obchodních gremií, 2. mapu společenstev odborných, 3. mapu čistě živnostenských družstev svépomocných, 4. mapu nemocenských pokladen společenstevních pro pomocné pracovníky, pomocníky, učedníky a pokladen mistrovských, 5. mapu mistrovských kursů, 6. mapu pokračovacích škol živnostenských, 7. mapu učňovských besidek a 8. mapu učňovských výstavek. II. Diagramy obrazové, týkající se počtu členů, pomocníků a učňů: 1. v českých živnostenských společenstvech a 2. v českých obchodních gremiích libereckého komorního obvodu, 3. návštěvy českých pokračovacích škol živnostenských. Tyto diagramy uspořádány jsou dle jednotlivých politických okresů. III. Konečně obsahuje výstava diagramatické znázornění stavu členstva u deseti různých společenstev a gremií českých, které zaslaný dotazník bezvadně vyplnily. Výstava umístěna jest v 1. patře měšťanské školy na výstavišti a vzbudila hned v prvních dnech svého otevření značnou pozornost v kruzích živnostenských.

Obět bláznivé módy. Smutnou památku na všesokolský slet má sokolka M. Dyrterová z Dobrušky. Při návratu z Prahy dívala se děvčata z vlaku oknem. Dyrterová též ze zvědavosti přiblížila se k oknu a v tom sokolka M. Pavlišťová, dcera účetního živn. záložny v Dobrušce, prudce k ní se obrátila a jehlič od klobouku bodla Dyrterovou do oka. Ihned byla zavezena do nemocnice v Náchodě a odtud poslána na kliniku oční. O jedno oko již přišla a v nebezpečí jest i oko druhé. Bude žádati prý na Pavlišťových náhradu 8000 K. Ale jakou pak jsou peníze náhradou, když jest oko pryč? Ošleplá jest dcerou chudé vdovy.

Pokrokové bratrství. V Dobrušce strojník Josef Šeda dostrojil. Dluhů ukázalo se na 80.000 K a proto věřitelé všecko jmění zabavili, aby poněkud přišli ke svému. Na svršky konána již dražba a mnohé věci prodány za babku. Šeda byl pokrokář tělem duší a aby se pánům z Israele líbil, bušil do naší strany a jejich zásad, jen což! A za to první se do něho pustili a bez milosrdenství rozebrali — pokrokáři. Škoda mladého českého závodu. Židovské závody rostou a hromadí majetek a české závody živoří. A když začnou překážeti jistým pánům, tedy se jim pomůže — se světa. — Kde židovský pokrok, tam musí být — otrok.

Mladočův. Od 7. do 14. července t. r. konali ve farnosti Mladočovské sv. missii vldp. missionáři T. J. Fr. Zimmerhackel a Antonín Řehoř z Prahy. Již prvním vystoupením okouzlili slovním kazatelé všechny posluchače a získali si srdce všech. Důkazem toho bylo, že na každý den ráno i večer, jakož i odpoledne, kdy konala se stavovská cvičení, hrnuly se zástupy lidí z celé farnosti i z dalekého okolí do chrámu Páně. Zvlášť dojemné bylo kázání ve čtvrtek před vystavenou Nejsv. Svátostí, a veřejné odprošení Pána Ježíše. V pátek byla pobožnost k uctění Panny Marie, a tu vldp. missionář celou farnost mladočovskou pod ochranu Rodičky Boží vroucími slovy odporoučel. Řada bělostně oděných družiček konala čestnou stráž před oltářem Matky Boží, což působilo dojmem úchvatným. Vrcholem pak všech slavností bylo zakončení sv. missie 14. července ve znamení světového eucharistického sjezdu letošního. Ve 3 hodiny odpoledne shromáždila se celá farnost mladočovská a nepřehlédlné zástupy lidu. Z chrámu Páně vyšel vzorně uspořádaný průvod s Nejsv. Svátostí ku missionárnímu kříži, darovanému místním panem farářem. Průvodu účastnili se: školní mládež celé farnosti, velká řada družiček, nesoucích uprostřed krásnou sochu Panny Marie, ctěné sbory hasičské z Budislavě a z Poříče, spolek literátský, mládenci, dívky, mužové, ženy. Průvodu tak imposantního farnost Mladočovská ještě neviděla. Nejsv. Svátost pod nebesy nesl z ochoty vldp. Josef Klapálek, vik. sekretář a farář ze Sloupnice, za asistence vldp. děkana z Dol. Újezda s jeho vlp. kaplanem a místního duchovenstva. Průvod zastavil se u missionářského kříže v zádušním háji, před nímž upraven byl oltář pro Nejsv. Svátost. Nejprve vystoupil pan missionář

Sukna

Doskočil

Choceň.

Račte si vyžádati vzory jarních a letních látek, které letos přináším v bohatém výběru. Veleúctojnému dlebaovenství doporučuji zvláštní novinku pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 8.40.

na kazatelnu a měl přiměřenou řeč o eucharistickém sjezdu a uctění Nejsv. Svátosti. Pak posvětil kříž a rozloučil se s osadníky úchvatnou a závěrečnou řečí, při níž málokteré oko zůstalo nezarošené. Pak poděkoval místnímu pan faráři missionářům za jejich námahavou práci — a vykonány litanie před Nejsv. Svátostí a modlitby za ochranu Boží. V téměř vzorném pořádku navrátil se průvod do chrámu Páně a tam zakončena celá slavnost písní „Tebe Boha chválíme“ a požehnáním Nejsv. Svátostí. Počet kajícníků obnášel 2500. Ke stolu Páně přistoupilo v těch dnech v chrámu Mladočovském přes 4000 lidí. Vidpp. missionáře provázejí milé vzpomínky na ty slavné hodiny duchovní a vroucí díky všech kollaturníků mladočovských, volajících srdečně: „Zaplať Pán Bůh!“

Nové město. Městečko Horní Jelení u Vys. Mýta povýšeno jest na město. Nové město čítá na 1700 obyvatel.

Prodej velkostatků. Velkostatek Ouhrov, okres Chotěboř, farou k Vilimovu patřící, v zemských deskách zapsaný, za 495.000 K koupil od p. J. Hancýho p. R. Procházka s chotí Marií. — František a Anna Zemanovi koupili od Jana Vostřela velkostatek Uhelnou Příbram (okres Chotěboř) za 100.000 K.

Různé zprávy.

V organizaci jest úspěch. Číslice ukazují, proč katolíci Slovinci, organizovaní v slovinské lidové straně, dodělali se takových úspěchů v politickém vedení národa. Dle statistiky mají katolíci Slovinci v Krajině ke konci r. 1911: 462 vzdělávacích sborů s 43.229 členy, 109.550 knihami, 243 pěveckých a 86 tamburašských sborů, 277 divad. odborů, 1108 představení, skioptikonů, 2539 přednášek, 55 vlastních domů, Svaz „Orlů“ čítá 150 odborů, 4000 řádných členů, z nichž 2700 cvičících, 2400 v stejnokroji, 1755 přispívajících; přednášek uspořádáno 932. Mariánských družin je v Krajině 383 a v nich jenom dívek 30.000. Menšinový obranný spolek „Slovenska Stráža“ má 109 odborů v Krajině, 54 ve Štýrsku, 15 v Goricku, 5 v Terstu a okolí, 2 v Istrii. Ruku v ruce s politickým uvědomováním lidu kráčí činnost vzdělávací a proto přes všechno spojení liberálů se soc. demokraty vítězí katolíci v poslední době na celé čáře také při volbách do obcí, a to i na takových místech, kde dosud vládli liberálové nebo Němci. Svornost a kázeň ve straně, nezištnost a obětavost vůdců zjednával jim vždy nové úspěchy.

Rímský most z r. 12. Při regulaci řeky Sávy u Lublaně (u Černuče) byly odkryty pilíře prastarého mostu, který dle zápisků Tacitových postaven byl římskými vojiny r. 12. po Kr. Kamenné pilíře mostní byly postaveny na dřevěném roštu, složeném z dubových řosů, po bitých dřevěnými prahy. Na tomto roštu sestaven byl pak kamenný věnec, jehož jednotlivé kvádry byly spojeny železnými skobami, zalitými do kamene olovem. Vnitřek věnce vyplněn byl nepravdělným zdivem, kdež lomový kámen vkládan bez spořádání do vrstvy malty. Jeden z těchto roštů i s kvádřovaným věncem byl vyzdvížen a převezen do Lublaně, kdež s četnými předměty z římských dob, vykopanými na staveništi tamní průmyslové školy, tvoří základ pro příští museum staré Emomy, na jejíž místě stojí dnešní Lublaň.

Agrární spasiel řepářů Chaloupka. Jak rozumí tento znamenitě placený agrární předák řepářství, nevíme. Ale bývalý ministr Prášek ve svém „Právu Venkova“ píše: „V minulých dnech konána byla ve Vidni anketa o cukrovarském rayonu. Mezi zúčastněnými, kteří zastupovali zde zájmy řepářů českých, četli jsme také jméno posl. Fr. Chaloupky, který nejméně jest povolán, aby otázku tuto řešil, prostě z toho důvodu, že jí ani dost málo nerozumí. Z celé řepářské otázky vl. posl. Chaloupka tolik, že řepa se pěstuje, že se z ní vyrábí cukr a nic více, neb řepu sám už dlouho nepěstoval. Než přes to ankety řepářského rayonu se zúčastnil, a sice jen z toho důvodu, že za účast na této anketě bral tučnou dietu. A říkáme-li a tvrdíme-li o něm nejen mv. ale i vedení strany, zvláště švehla, jenž nenazve jej proto jinak než „hladovým“, že činnost jeho soustřeďuje se na shánění diet, pak se durdí. Hle, zde nový důkaz jeho nezištnosti!“

Všelicos. Z ruského Kijeva vypovězeno bylo 500 židovských studentů. — Při větrné smršti v Mexiku úplně zničena celá řada vesnic a městeček, při čemž padlo za oběť 2000 mrtvých a několik set raněných. — Při-buzných dr. Morávka, který zahynul na Titanicu, jest v Čechách několik. Dr. Morávek zanechal jmění několik set tisíc dolarů. — V železniční stanici Sazczakova zatčení byli policí 2 ruští banditi, kteří však se dali na útěk, při čemž jeden z nich vypálil na pronásledující jej policisty a četníky ze dvou pušek Mauserovek přes 300 ran. Posléze však oba dohoněni byvše, se zastřelili. Vyšetřováním se zjistilo, že oba banditi spáchali řadu loupeží a vražd v Horním Slezsku. — V Haimaškeru v Uhrách pokusil se neznámý pachatel o atentát na vojenské skladiště výbušných látek. Vyhodil však pouze vrata skladiště dynamitem do povětří. Také u vojenské prachárny v Černovicích u Brna obcházely podezřelé osoby. V noci 19. t. m., když stráž po nich vystřelila, vystřelily rovněž a zmizely. — Básník Machar v nejbližších dnech zajede si do Ameriky, kde bude pořádat řadu přednášek. Četli američtí, těšit se! — V Rosnici u Hradce Král. při rozšiřování cesty objevena jáma, v níž zakopány byly nabitě rakouské granáty, šrapnely a kartáče z r. 1866. — V Německu v Poruří šíří se povážlivě tyfová epidemie. — V severoamerickém státu

Nevadě úplně byla zničena průtrží mračen a větrnou smrští báňská města Mazuma a Seven Touyhs. — V Tiflisu odsouzeno 500 sedláků každý na 8 měsíců do vězení a k náhradě způsobené škody v obnosu 60.000 rublů proto, že přes zákaz úřadů vykáceli lesy generála Sasonova. — President Spoj. Států severoamerických dostává ročního platu 50.000 dolarů (250.000 K). — Mistr držitel český kníže Thun jmenován byl čestným doktorem české techniky v Praze. — Ve Švýcarsku za teploty 3 stupňů pod nulou padal v okolí Bernu sníh.

Zasláno.

Nemohu bezprostředně před nastoupením pouti do Lurd všem přečetným přátelům a příznivcům svým jednotlivě vysloviti svůj nejvroucnější dík za něžné dopisy a telegramy, jimiž za příležitosti 40letého kněžského jubilea svou lásku mně tak dojemným způsobem osvědčili, činím tak touto cestou s ujistěním, že jména všech si vezmu na posvátnou pout' a všude, zejména ale v Lurdech vroucí modlitbou za časně i věčně jejich blaho vděčným se osvědčím.

Praha-Emauzy, dne 24. července 1912.

P. Jan Ev. Zima, O. S. B.

Panu

J. Hlávkoví, malíři církv. obrazů, Praha-Král. Vinohrady, Puchmajerova ul. 68.

Za mé nepřítomnosti došly mne do Poprádu (v Uhrách) u Vás objednané dva oltářní obrazy „Nejsv. Srdce Ježíšova“ a „Královny sv. Růžence“, i kladu si za čest Vám blahopřátí a za umělecké provedení naší nejdokonalější spokojenost vysloviti, s vroucím přáním: by Všemohoucí dal Vám stále zdraví, abyste ještě mnoho uměleckých prací k slávě Boží vytvořil.

Jsem jist, že tyto krásné a umělecky provedené obrazy Vám u nás dobré jméno získají a bude mojí radostí, budu-li moci Váš atelier všude doporučiti.

Svoji spokojenost opět vyslovuje, zůstává s nejlepším pozdraven a úctou

Vám docela oddaný

Jiří Andrejess, probošt-děkan.

Poprád (Uhry), 15. července 1912.

záložna v Hradci Králové.

Janské náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4³/₄%

Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyšší!

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

Obrázky svatých

v různých cenách, levné pro školní děti,

obrázky smuteční a upomínky k sv. přijímání a zpovědi

lze dostati

v Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinam).

Nejlepší zboží koloniální

na skladě má

Eduard Řezáč v Hradci Králové, Velké nám.

Nová pokladnice česk. humoru.

Právě vyšla sbírka humoresek různých autorů pod názvem:

Veselé chvíle

Na 256 stranách shledá čtenář 30 vybraných, výborných statí humoristických. Jsou zde uloženy velice svižné povídky a částečně satiry, které upoutají každého čtenáře.

Z obsahu vyjímáme:

Husy a paní-lí.
Zajíc s dvojitou omáčkou.
Aprilová pohádka.
Jak strážník Nesvazba bele jedno nemocné.
Pan de-lechter.
O chometach neboližto vlasatých krátká a gruntovná expikace.
O pomnutí chomety, hvězdy veliké, naučení krátké.
Paní mód.
Zlodejská obc.
O morním povětrí zkaženém a náramně záhubném krátká a gruntovná expikace.
Zbédovaný vodník.
Divoká kupní historie.

Cena knihy v pěkné úpravě 2 K 20 h.

Objednávky vyřizuje obratem

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové.

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu

v Hradci Králové 1909 konaném

četnými ilustracemi, s řečmi všech řečníků, většinou dle stenografických protokolů podanými, — v rozsahu 35 tiškových archů velké 8° = 460 str. nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Ve prospěch Matice Cyrillo-Methodějské!

Kostelní paramenta a veškeré církevní náčiní vlastní výroby doporučuje

Frant. Stadník v Olomouci,

stálý přísedící soudní znalec pro obor paramentní.

Velký sklad baldachýnů a rouch v barvě zelené. Každou objednávkou podporujete značně Matici Cyrillo-Methodějskou.

Inž. C.

Jana Kotrče

prostředkovací
a realitní kancelář

v Hradci Králové
proti kostelu Panny Marie

prostředkuje

při 2% provizi

prodej a koupi

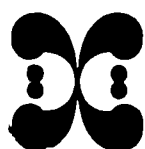
veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích
skládá přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

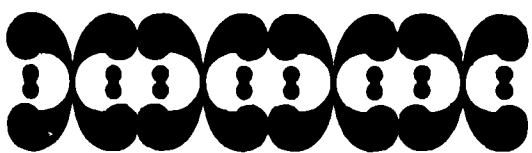
Kupuje

na svůj účet za hotové a

prodává

vlastní objekty

za výhodných platebních
podmínek.

Katolický peněžní ústav

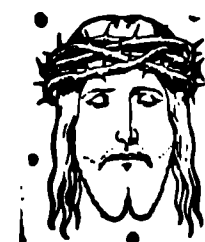
„Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládání možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty
záložen.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,
malíř církv. obrazů,
Praha—Král. Vinohrady,
Puchmajerova ul. 68.,
doporučuje velečest. ducho-
venstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty
atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení,
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Šedivíte-li

zkuste osvědčenou vodičku

G. Tichého Eau Végétale.

Vodička tato není žádným barvivem, nýbrž
osvědčeným prostředkem, jímž každý šedivý
nebo blednoucí vlas své původní přirozené barvy
nabude. Vlivem Eau Végétale se kořínky vlasů
vzpruží k nové činnosti, hlava se vyčistí od lupů,
zamezuje vypadávání a podporuje vzrůst vlasů.

Cena 1 láhve franko K 2.—.

Zasílá dobříkou

ANT. FRYNTA,

parfumerie, Hradec Králové.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

SLÁMU

lisovanou ku krmení
i stání prodává již
nyní Hájem velkostát.
v Bílých Polích
a Dvora Králové. —

Praktikanta

(event. praktikantku)

s dostatečným předběžným vzděláním za vý-
hodných podmínek

přijme do praxe poštovní úřad
v blízkosti Hradce Králové (při budově vstří.).
Čl. nabídky pod značkou „Praxe“ do adm. t. l.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srémské slivovice jakož i páv. jam.
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Velečestojným
duchovním a patronátním úřadům!

Odborný závod pozlaccovačský

GAUDENC APPL,

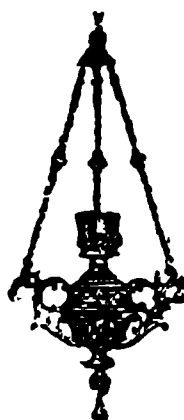
LITOMYŠL.

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů,
kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Respekty a nákresy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Velečestojnému

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručiti veškeré kostelní nádoby a
nářadí a to: mo. rance, kalichy
cibálky, nádobky, šňuky, paciřáky,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisem
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni alati a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na
náhodu franko bez záruční kauce.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Shled veškerých stříbrných a stříbrných blonů, jako: ře. šat.
madonky, křížků, prstýnků, náramků atd. z. šat. šat.
protivny, tabulečky, jídelní nářadí ze stříbra a z.
i. šat. šat. vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a ciseleur

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. a.

Turisté!

Předplaťte a všude žá-
dejte elegantně vypra-
vený a bohatě ilustro-
vaný turistický časopis

„Slovanský Turista“

(IV. ročník).

Jediný pohled v tento turistický orgán učiní z Vás
trvalého jeho přítele. Celoroční předplatné K 6.—.

Slavným správám lázeňským, majitelům hotelů
a výletních restaurací, pp. dodavatelům potřeb
turistických a sportovních lze inserce ve „Slov.
Turistu“ se nejvíce doporučiti. Administrace
v Praze-Šmíchově, Švarzenberkova třída 19.

5000 lidí zaměst. se

v Českých Budějovicích

výrobou tužek.

Objednejte přímo u WEBRA tamtéž, ušetříte
50 procent.

Jemné tužky cedrové tučet 80 h. Jemné tužky inkoustové
tučet 90 h. Jemné tužky barevné tučet 80 h. Jemné tužky
pro lesníky tučet 90 h. Jemné pro truhláře, tesáře,
kamen. tučet 80 h. Obvyklé velké bílé tučet 15 h.
Drážka na pera 144 kusů K 1.80. Vzorová sada: od
K 1.88 až 12 K dobříkou neb předem pouze u
ADOLFA WEBRA v Čes. Budějovicích,
číslo 46.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 30.

Besídka.

PŘÍSNÁ STRÁŽ.

V Hrušticích panovalo značné rozechvění. Od úst k ústům se nesla zvěst o lotrech, kteří se v okolí vloupali do několika statků. Z počátku se sice tvrdilo, že už četníci jsou »chlapům« na stopě. Leč stopa přes všechno pátrání se rozplynula jako stopy liščí v jarním sněhu. Zato však nové vzrušení. Na samotě u Hruštic vylámáno okno a ukradeny peřiny. Bdělost sousedů se zvýšila. Největší strach měla bohatá, lakomá vdova po hospodářském správci Kmínková. Obývala jednopatrový domek. Právě u ní trávil prázdniny její syn Karel, posluchač práv. Byla-li Kmínková držďásl, uměl bujarý syn dělati penězům křídla, jakmile se k nim dostal.

Matka napomínala, bděla jako starostlivá kvočna nad neposedným kuřetem.

Ale kdo dovede mládež v každém okamžiku dobře uhlídat? Karel již o těchto prázdninách několikrát matku obloudil, když ho přepadla nezkrotná touha po větších radovánkách ve veselé společnosti. Z opatrnosti ovšem vyhodil si z kopýtky vždy někde mimo katastr hruštický, kam ostříží zrak matčin tak snadno nedosáhl. A zařídil si to tak, že mu nebylo ani potřebí žádati o domovní klíč, jestliže chtěl tajně v noci někde se rozveseliti. Matka ukládala se na lože v prvním patře vždy brzy. Karel spal v přízemí. Bylo hračkou otevřít oknice, vyhoupnout se do zahrádky a zase tak účelně přivřít, aby zpáteční cesta do pokoje se dala provésti bez velkého šramotu. Okno bylo tak nízko — a zíralo náhodou v tu stranu z obce ven, kam málokterý noční chodec zabloudil.

V Hrušticích nastoupil ponocenskou službu před třemi měsíci statný vojenský vysloužilce Václav Břínka. Mrzelo ho, že mu posud nebyla poskytnuta příležitost osvědčiti železné svaly a bystré oko při nějaké větší noční aféře. Toužil dychtivě, aby se obec důkladně přesvědčila, že ho neživí nadarmo. »Hm, kdyby sem aspoň přišel některý z těch chlapů, kteří okrádají tak směle pokojné občany!« přemýšlel každostivě. »Duši bych z ničemy vytřásl, všechny noviny by psaly o kuráži Václava Břínky. Přišel bych k peněžitě odměně — a možná i k velkému vyznamenání. Věděl, jak by kosa cinkla o tvrdý kámen. Proto ti opatrní tchořové se plíží jen tam, kde jsou staří ponocní rádi, mnohou-li před nimi utéci se zdravou kůží.«

A když doslechl Břínka o krádeži peřin, vzdychl si: »Tohle jako by bylo schválně proti mně. Ne a nepřijdou do mého vlastního revíru, kradou jen kolem, jako by mi chtěli s výsměchem říci: Vid', chytal bys rád, kdyby ti jen některý hlupák vlezl pod ruku.« Zkrátka neznámí zloději dopálili Václava nejvíce proto, že se nepokoušeli o štěstí v Hrušticích.

Ale Břínkaovi přece jenom lupiči bezděčně přispěli k mimořádnému příjmu. Kmínková, tonouc u velkém strachu, měla s ním krátkou důvěrnou poradou, při níž mu vtiskla do ruky dvě korunky. »To já vím, Vašíčku, že jste pro obec celou. Ale nikomu to neškodí, jestliže po dvanácté hodině důkladně obhlédnete zvláště naše stavení. V tu dobu já i syn míváme spaní nejtvrdší.«

»Ale — jen bez starosti, milostpaničko! Stejně se mne bojí darebáci jako Krakonoše.«

Tu noc Břínka si nezašel do hospody ani na čtvrt hodinky. Bdělá stráž v okamžicích tolik kritických nesmí býti porušena ani na okamžik! Po půlnoci obcházel ponocný domek Kmínkové. Pátral po ulici i za humny, zda se šustne něco podezřelého. A bodej! Právě od lesa po humnech by mohli chlapi nebezpečněji se vplížit na zahrádku a odtud do domu. Kdyby je lidé chytali, zachránil se lehko rychlým couvnutím do lesa. Na ulici by se jim utíkalo hůře. Hm — přijde-li někdo, nejlíp je nechat zloděje naběhnouti, skrýt se za strom nebo za zeď a chopiti zločince za límec ze zadu.

Měsíc blíkal jen malým srpečkem, který se skrýval každou chvíli za mraky. »No teď ještě na okamžik do hořejší části obce, tam se vytroupl dvě hodiny — a pak zase dolů, hájit majetek a hrdlo paní správcové! Než by ničemové od lesa přišli, již bude Břínka zas na místě!«

Břínka ani mezi horními chalupami neopozoval nic nebezpečného. Někde to štěknutí psa ozvalo se jen tehdy, když měsíční srpeček silněji se zaleskl — a zmiklo hned. Tedy zas dolů — a kolem domku za humna. Bude potřebí největší bdělosti dobře do půl čtvrté hodiny. Pak se brzy začne bělati ráno — a všechno nebezpečství zmizí. Opatrný strážce marně dlouhou chvíli prorážel bystrým zrakem noční šero. Ale ehle! Co to? Konečně se kdosi blíží od lesa — taková temná, příkrčená postava! Potácí se. Bezpochyby dobře nezná cestu — a proto klopýtá brázdami. Tedy jen rychle za strom! Počkej, milá strako, až se ocitneš v kleci, prodám tě hodně drahé! Jen abys šla tam, kde tě čekám.«

Břínka byl do zloděje tolik zamilován, tak do svého úkolu zabrán, že už cítil na dlaních, která

ho nyní povážlivě svrběla, hromádku stříbra za odměnu. Hned by vyrazil s pádnou svou holí proti nočnímu chodci. Ale to by byla neopatrnost. Musí ho napřed přistihnouti při zlém činu, aby své zakročení mohl pádně zdůvodniti.

Podezřelá postava s límcem u svrchníku vyhrnutým klopýtala blíže a cosi hlasem velice chraptivým si bručela. Už byla u stromu. »Hm, kartáři, karbaníci! Poslední groš by člověku z kapsy vyšvindlovali. A já? Hm — kradu taky, pravda, ale trochu jináč. Beru jen tam, kde je přebytek a co patří stejně mně. Hm — jen abych teď proklouzl do pokoje tak, aby mne nikdo nepřistihl.«

»To je on, to je ten hledaný,« zajásalo srdce Břínkaovo.

Chodec minul osamělý strom, vrzla slabě branka u zahrádky. A už ruka sahala po okenici. Břínka s vyjeveným zrakem plížil se ku předu. Již temná postava vhupla do vnitř — ale za ní v několika vteřinách také ponocný. »Už tě, chlače, mám, teď nic nezapřeš,« držel Václav u krku nočního vetřelce levicí a pravicí rozdával rány. Tulák začal křičet a nadávat velice odvážlivě, což popudilo strážce bezpečnosti k novým ranám. »Já ti dám, já ti dám! Milostpaničko, zloděj, milostpaničko vzhůru!«

»Lupiči, darebáci,« křičel občan přepadený. »Maminko, honem dolů. Hóóří, pomóóó!« Oba muži spolu zápasili s napětím všech sil. Již se sbíhali lidé kolem domku. Pojednou boj ustal, jako když utne, když Kmínková i v chraptivém křiku poznala hlas svého syna Karla a s lucernou v ruce zakročila.

Po odchodu schlipého Břínky a smejících se sousedů rozpoutala se ovšem v domku jindy tichém bouře zase nová. »Ostatně's jich dostal už dost od ponocného. A teď si lehní! Ty prázdniny už si Karel nevyšlápí v noci nikam. Nebál se sice ani lupiči, ale přemýšlel o tom, jak jest krajně nebezpečno dostati se do rukou vesnického ponocného, který ještě dobře příslušných paragrafů neprostudoval.

Vřele doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné pozlacení nových i starších oltářů, kazatelen, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadajících.

Umělé polychromie soch a křížových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a listových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Tak se provádí rudý boj za volební svobodu.

Soc. demokraté do ochraptění chrlí hesla o svobodě, svolávají kde koho, aby jim pomohl udolati katolickou církev k vůli získání větší svobody. Zatím však násilivost soc. demokratů jsou již nyní tak barbarské, že lidé rozvázní bojí se »státu budoucnosti« víc než káznice. Ano — trestanec užije častu svobody větší, než člověk, který se ocitne v zajetí soc. demokratických »rozdavačů volnosti«.

Zase nový doklad! V »Proletáři«, orgánu to soc. dem. centralistů, prozrazuje soudr. Cyrill Bílek, jakým způsobem soc. dem. autonomisté udrželi své panství v brněnské nemocenské pokladně. Výpovědi Bílkovy, protokolované před svědky, jsou tyto: »Já níže psaný prohlašuji, že co zde jest uvedeno, vše se zakládá na pravdě, což v pádu potřeby jsem též ochoten dokázati 1. Byl jsem najat k volbám do Všeobecné nemocenské pokladny od strany československé a doporučen členu představenstva pokladny, Ed. Doubkovi, který měl mně předat resort a tento mně řekl, abych vyzvedoval volební legitimace, za což mi byl členem představenstva Doubkem slíben honorář za jednu legitimaci 60 haléřů, což jsem odmítl. Též byla najímána k té samé věci moje žena, což tato s mého stanoviska též odmítla. 2. Ku vyzvedování legitimací najati byli lidé, kteří se každou chvíli jinak převlékali. 3. V sobotu ráno o půl 5. hodině byl jsem poslán posl. Vaňkem, který je též sekretářem nemocenské pokladny, pro volební katastr, avšak místo katastru byly mi (a ještě jiným, tam se dostavivším pořadatelům) v redakci »Rovnosti«, Cejl 21, dány volební legitimace, které jsme uschovali za košile kolem těla a odhaduji je na 4000. Legitimace tyto vydával pan Jelínek, místo-

sekretář pokladny, a jiní, které jsem osobně neznal, poněvadž byli cizí. Když jsem ony legitimace nesl, šli za mnou ti, co legitimace vydávali, až do Besedního domu. V Besedním domě za mojí přítomnosti byly legitimace sortirovány dle pohlaví. Též legitimace rozdělávali posl. Svoboda, Toužil a místotajemník pokladny Jelínek. Na tyto legitimace volili pořadatele a indiferentní. Legitimace tyto měl na starosti ku zužitkování pořadatel z Prahy, dle jména ho neznám, jen pravím, že byl velké postavy. 4. Legitimace byly uschovány v redakci »Rovnosti«, Cejl 21, v peněžní pokladně. — Centralistický »Proletář« vyzývá úřady, aby zakročily a volby zrušily!«

Tážeme se: může při takovém intrikánství, při tak umělkovaných podkopech se domnívati dělník z jiného tábora, že klidné odevzdání hlasovacích lístků stačí k uplatnění práva většiny? Nejsou svádění po takových eskamotážích opozičníci k užívání prostředku podobných? »Svoboda pro každého!« jest psáno na rudém štítě. Zatím však sám dělník musí se stále báživě ohlížeti, který sociální demokrat mu hodí na krk smyčku.

Leč autonomisté již před volbami vyčítali centralistům daleko větší fanatismus. Podle vypravování »Rovnosti« stal se klacek a nuž posledním argumentem centralistických soudruhů. Individua nejhoršího rázu od nich najatá za peníze okresní nemocenské pokladny přepadla klidné české voliče a rozbíjela jim lebky, holí a fackami přesvědčovala české dělníky o tom, že česká pokladna patří soc. demokratickým centralistům či jak se »Rovnost« vyjádřila, »radničním pacholkům«. »Najati rváči a centralističtí žoldnéři« vnikli v pátek odpoledne do nádvoří »Rovnosti« a způsobili tam výtržnost hulákáním a spíláními. Do autonomistické volební místnosti u »Národního divadla«, kde se vydávaly legitimace, vedrali se centralisté »násilím a klackem v ruce« i škrvavili na hlavě dva autonomisty pořadatele. Špatného a Sterza, takže byli odvedeni k lékárně. Jeden z centralistických útočníků, jakýsi Emil Černý, jest bývalým — masérem Všeob. pokladny, autonomisty propuštěným, který doufal, že vítězstvím centralistů dostane se zase na své bývalé místo. Podobným způsobem přepaden autonomistický sekretář Komprda a v pátek večer za sročení centralistů proti autonomistům, když rozpouštěn autonomistický tábor, přepaden byl centralisty učitel Broda z Kamenice v domnění, že je to autonomistický vidce z Prahy. Byl povel a tak stlučen, že musel být odveden na ochrannou stanici. »Rovnost« napsala: »Nevinně prolitá krev centralistickými bifíci bude krvavým křestem (!) našeho vítězného boje o pokladnu.«

A tací lidé nedávno před tím tvrdili, že tak vysoce vyspěli v uvědomění a humanitě, že jsou na předním místě povolání uvést lidstvo do stavu ideální svobody.

Tak se vybíjí snášelivost Masarykových chráněnců. Tak se dali frásami Masarykovými přilákat »na cestu Husovy svobody«. Masaryk ovšem při takových scénách vzdychky chytře oněmí, rytíř prchne bojácně za kulisy, protože by mu židovský tisk pověděl, zač je loket kuráže při takových příležitostech.

Ti, kteří znásilňují dělníky při jiných příležitostech, nezastaví ovšem svou panovačností ani u volební urny. U příležitosti oslavy 1. května vydalo říditelství dílen státních drah ve Floridsdorfu vyhlášku, že na 1. května se pracuje normálně. Dělnictvo na vyhlášku však nic nedalo a do práce se nedostavilo. Pouze asi 50 dělníků, kteří nelekli se soc. dem. terroru, přišlo do práce. Pracovali až do 11 hod. dopoledne a pak s ujištěním, že jim bude celý den zaplacen, propuštění domů. A co učinila sociální demokracie, hlasatelka svobody, rovnosti a bratrství? Den jak den třídne organizovaní dělníci pronásledovali a znásilňovali dělníky, kteří na 1. května měli odvahu přijíti do práce. Terrorismus soc. dem. dospěl tak daleko, že říditelství dílen bylo nuceno obrátiti se na polic. komisařství o ochranu pro pronásledované dělníky. Den jak den bděla zvláštní hlídka nad dělníky. Tedy četníci a policajti musli chrániti svobodu dělnictva proti těm, kteří o sobě tvrdí, že »osvobozují proletáře.«

Za husitskou svobodu.

II.

Jaká byla svobodomyslnost mírných kališníků, velikých odpůrců Táboritů? Mezi husitskými sektami byli kališníci, spravující se pražskými mistry, osobními to přáteli upáleného Husa, počtem nejčetnější. Proti Táboritům byli nuceni vésti kališníci důraznou opozici na svou obranu již tenkrát, kdy pomocí Žižkova vojska byl Sigmund od Prahy odražen. Kneží a hejtmáné táborští předložili dvanáct artikulů, dle nichž se měli Pražané kališníci »reformovati«. Necht' prý také místní pražští

předložil své zápisy na radnici k opravě dle »zákonu Božího«. Prostřednictvím panovačného Mikuláše z Husi (jehož sám Žižka nenáviděl) žádali na Pražanech malíčkovat: aby jim totiž přenechali městské brány a polovici města pro ně vyprázdnili. Rozumí se, že tak daleko Pražané bezohledné »svobodě« svých radikálních hostů nemohli ustupovati a velebili okamžik, kdy Táboři opustili brány města. Vždyť se Pražané obávali, že budou nuceni dle rozkazů tábořských vojenských theologů rušiti a bořiti »kostely nepotřebné, obrazy, oltáře zjevně i tajně schované, ornáty pyšné a kalichy zlaté, stříbrné i všecko štipení antikristovo inodlářské, svatokupecké, jež z Boha není.«

A téhož roku 14. listopadu ustanovili si Pražané, aby nikdo nešířil novot, pokud by jich nepředložil k prozkoumání čtyřem mistrům, ustanoveným od obce.

Roku 1421 konán památný sněm český v Časlavi. Zde učiněn mocný zemský zápis dne 7. června. Čteme v něm: »Také jest znamenitě svoleno, že, ač by (kdyby) kto nechtěl k této úmluvě a k artikuluemu svrchupsaným spasitelným (náboženským) připustiti, ten nebo ti k tomu mají připuzeni býti, a jej nebo je za naše nepřátely mieti.« Tedy kdo by nepřijal čtyř pražských artikulů náboženských, kdo by nechtěl přijímati pod obojí způsobou, takový měl býti prohlášen za vlastizrádce.

Ale kališníci hodlali postoupiti i proti Tábořům s toutéž bezohledností, jako proti katolíkům. Není divu, protože od fanatiků novoměstských, kteří se blížili svou naukou tolik Tábořům, zakouseli dlouhou hotový octec. Před fanatiky, vedenými pofouchlým despotou Želivským, nebyli dlouhou dobu jisti ani statky svými, ani životem.

Když krvavý Želivský vytáhl z Prahy s vojskem do boje, oddechli si ti, kteří se řídili osobními přáteli Husovými. Dne 21. července došlo k valnému shromáždění obce, kdež rozhodnuto: »Kterýž by kolivěk kněz do města Pražského přijde nebo přijede, a s našimi mistry a kněží se nesjednával ve všech kusích viery, i obyčejích svatých a řádných, a zvláště při službě Boží, takovému aby nebylo dopuštěno služiti ani kázati; a ktož by z obce takového zastával, choval, krmil anebo kterak kolivěk slovem nebo skutkem nakládal, k takovému aby hleděno bylo k hrdlu a statku, jako k zjevnému Božímu a té obce nepříteli... Aby i žádných kněží, scházení kromě rathauzov měst našich nikdež nebývalo, pod tůž pokutu zatracenie hrdla i statku. Item. Z každého města aby vybráno bylo mužův padesát hodných, do nichž by žádného domněnie bludův nebylo, a ti aby se plně ptali na pikardy a na ty, kteří by tím neb jiným bludům, anebo jiným všečnosťem nakládali, a zvláště kněžím, kteříž by z poslušenství mistrův našich za staršie vydaných vytrhali, nakládali, a ti aby plnou moc měli takové do vazby dávat, bez nichž i žádný jiný do vazby daný propuštěn býti nikoli nemá.«

Tedy popravou pohroženo i těm, kteří by prokazovali přátelské služby kněžím kacířským. Kněžská svoboda omezena na nejmenší míru, protože nevědomí demagogové připravovali svými novotářskými nesmysly takové krvavé štanice, že bylo až pokojným lidem k zalknutí.

A zřetelné ustanovení kališné inkvisice jest nejvýraznějším dokumentem, jak se sami Husovi stoupenci třásli strachy před divokým novotářem a jak dbali o okamžité potrestání bludařů. Pikardy rozuměli se v pražském výnosu Táboři a jejich přátelé novoměstští. A tato nová inkvisice zahájila svou činnost se všemi hrůzami, aby konečně nastal jakýs takýs pořádek. Tak tedy proveden první ze čtyř reformních artikulů pražských: »Aby slovo Boží kněží způsobilo kázali dle úmyslu Spasitelova svobodně a bez překážky.«

Někdo by se domníval, že aspoň původně myslili husité tím článkem svobodu ve smyslu moderním. Ale nemylme se! Ani zdání! Mělo se kázati to, co bylo pokládáno za slovo Boží, co jako zákon Páně bylo lze prohlásiti podle dokumentů Písma sv. Otců. Běda tomu, kdo by se byl odvážil kázati nějakou novotu, aniž by se byl pokusil o důkaz, že tak chce »Zákon Páně«!

Podobné rozkazy byly častěji obnoveny. Na příklad roku 1422 výnos veliké obce: Kdo by nechtěl býti poslušen čtyř správců duchovních a bouřil by obec, »takový má od dříve psaných hauptmanův, purkmistrův, konšelův a obcí treskán býti a z obcí vyhnán... Pakli by od těch mistrův a k tomu usazených v bludích shledán byl neústupně: tehdy buď nad jeho životem popraveno, jakožto nad bludným neústupným! slušie. Také přikazujem: aby nižádných zvláštních scházení neřádných neb rotních v nižádných domcích, ani na kterém jiném místě tajně ani zjevně nebývalo, krom na rathauzích.« Konečně se sněmovníci usnesli pokládati za zbavenou cti a víry takovou obec, která by úmluvy nedržela. (Erben: Výbor LI, 1, 369—375.)

Taková tedy svoboda víry byla popřána samým radikálním husitům. Ovšem že zase Táboři v krajích, které ovládali, zřídili si inkvisici vlastní, pronásledující se vši mstivostí kněze kališné.

Může se někdo diviti, že husité proti nevázanosti věročné vystupovali ještě přísněji než katolíci? Kdo jen trochu tehdejšími sociálními a samo-

správnými poměry rozumí, musí přisvědčiti, že ostré zákazy vynutily strohé okolnosti k vůli nejn nutnější sebeobraně. Právě tehdy platilo: Kdo s koho, ten s toho. A tehdejší demagog náboženský měl pětikrát větší moc než nynější demagog politický. Byl-li výmluvný, vedl nevědomé davu, kam mu bylo libo, poštal je ze sobeckých přičin, proti komu se mu uždálo. Překrouceným výkladem Písma páchal radikální přeměny v celém životě veřejném. Určoval politiku, dosazoval konšely, jeho klatba znamenala obyčejně ortel smrti. Jak táborští kněží »hejtmánili«, jest obecně známo.

Čtvrtý pražský artikul sice přikazoval, že kněží mají zanechat panování světského. Když však kněží pražští vytýkali politickou despotii kněží tábořských, odpovídali Táboři, že panování jejich kněží děje se »z puzení ducha Božího«, prý laikové jsou někdy k vedení věcí světských nezpůsobilí. Při tom zdaleka naráželi oplátkou na Rokycanu, který se účastnil světského panování více než dostatečně.

Nebylo ani možno, aby tehdy existovalo v Čechách několik náboženských společností klidně vedle sebe, aniž by jedna mnohostranně škodila druhé. Proto se bránily vesměs všechny nejružnějšími prostředky, které měly po ruce. Na tyto náboženské společnosti nemůže se hněvati příliš demagog moderní, který sice mnoho frásí o svobodě vyhrli, ale sám utiskuje a úskočně přepadá lidi jinak smýšlející, jak mu jest jen možno. Ale nejméně jest dovoleno prohlášovati husity za dárce občanské a náboženské svobody. Taková svoboda se tehdy topila v krvi a byla spalována na sterých hranicích husitských. Kdyby se byl chtěl usaditi v kterékoli obci husitské člověk, holdující takovým zásadám svobodomyšlným, jaké chválí husité moderní, ani týden by v obci strpěn nebyl. Musil by býti rád, jestliže by rychlým útekem zachránil aspoň zdravou kůži.

Kostelní práce

pozlacovačské a rezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.

odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Cena umění od vlád. Městské duchov. k dispozici

Kulturní jiskry.

Židovská assimilace. Na c. k. českém gymnasiu v Čes. Budějovicích bylo koncem školního roku právě uplynulého 509 žáků a z těch bylo jen 13 žáků vyznání israelského. Na c. k. německém gymnasiu bylo 281 žáků a z těch bylo 49 židů. Na c. k. české reálce bylo 438 žáků, mezi nimiž byli pouze 4 žáci vyznání israelského. Za to bylo na německé státní reálce mezi 300 žáky nejméně 52 židů. — V Luhačovicích počet židovských lázeňských hostů roste rok od roku. Židé ve slovanských Luhačovicích mluví jen německy a děl se úplně od ostatního obyvatelstva, majíce svoje hotely a svoje restaurace. — Roku 1910 bylo na Král. Vinohradech napočítáno 4783 židů a z nich navštěvuje pouze 12 dítek české školy vinohradské a sice v ulici Perunově chodí do školy 8 chlapců a 1 děvče, do budovy školní v ulici Kladské, která má 16 tříd, chodí toliko 3 dívky a 1 chlapec.

Věda a víra. Věda nesrovnává se s vírou, proto věřící katolíci jsou zaostali zpátečníci. A hle, ozdoba a okrasa vědy moderní, Vilém Marconi, jest horlivým katolíkem a obhájcem víry. V Novém Yorku na schůzi katolíků neobyčejně imposantně navštívené, ve které o Johaně d'Arc přednášel proslulý Jesuita Bernard Vaghan, vítal Marconi kardinála Ferleye, načež v nadšené promluvě velebil působnost řádu jesuitského za všech dob a ve všech krajích, který dal světu tolik učenců i mučedníků. Sděлил také, že pracuje na spojení Ameriky s Japonskem telegrafii bez drátu, což je symbolem církve katolické, která spojila duchovně miliony lidí.

Nový škandál v Častochově. Pokrokařské listy přinesly zprávu o »novém škandálu častochovském.« Nový převor vyloučil prý pět »prostopášných mnichů«, dle jiných novin pět duchovních. Ti však jíti nechtěli a zahájili stávkou. Tentokrát však nejedná se o nějaký škandál, nýbrž o pouhé disciplinární opatření, aby se předešlo škandalům. Nejedná se také o kněze, nýbrž o pět kleriků s jednoduchými sliby. Takoví mohou býti od představených z každého kláštera propuštěni, ne-nevěli-li povolání. A to také bylo v případě pěti vyloučených kleriků častochovských. Byli to klerici přijatí ještě od převora Reimana, neblahé paměti, jež nynější převor P. Welonski jako nezpůsobilé vyloučil. Poněvadž nechtěli jíti dobrovolně, budou úřady požádány, aby je z kláštera vyvedly. Ruská vláda, která Reimana a jeho společníky pro-

težovala, bude míti příležitost ukázati svoji nestranost. — Ale již to jest nápadné, jak se revolující klerikové na ruskou vládu spoléhají. Jisté ochotny se jim rozhodně dostane. Mohla-li vláda vnutiti klášteru Macocha a míti rozhodující vliv na volbu převora, dovede nyní také nové správě dělati značné obtíže.

Čeští hrdinové a rytíři cizí. Pod sokolskými prapory burácelo to přecasto: »Marné vaše proti nám jsou vzteky.« Na dotvrzenou si ještě Sokol dupl. Aby pak sokolská kuráž na venek ještě více imponovala, musili se vyloučiti ze Sokola členové katolických spolků. To užasne cizina nad statečností sokolskou! Všecko před Sokoly padne do prachu, až se bude všude věděti, že Sokolové nemají ani v nejmenším poddajné páteře! Zatím však běh událostí pohybuje se tempem stejným, Čechové ztrácejí posici za posic, vídeňský žid směje se takovému slovnímu naparování, nenásledují-li hned příslušné energické skutky. Sokolští náčelníci dávají si ve svých proslovech velice záležeti na tom, aby jim ani jednou neuklouzlo slovo »Bůh.« Před tím slovem jest bázeň přímo pověřená, protože by ubohý náčelník byl od demagogů prohlášen ihned za klerikála. Co všecko zkusil dr. Podlipný od helvetských pokrokářů za to, že konstatoval úctu Husovu k Panně Marii!

Jinde však jsou rytíři opravdoví, kteří mají stonásobně více vlivu a moci než Sokolové — a přece za své náboženství se nikde nestydí. Naopak lidé, kteří svou politikou a učeností uvedli svět v úžas, projevy svoje veřejné pravidelně proplétají myšlenkami nábož. Jest dosud v čerstvé paměti, jak londýnský lordmayor sir T. V. Strong v Praze prohlásil, že velice důležité služby prokázala Angličanům bible. V nedávných dnech pak zaslal starostovi pražskému dru Grošovi přips, který se týká Sokolů. Sir Strong vzkazuje Sokolům, že modlitby jeho a ostatních Angličanů je sledovali od plně letenské až do jejich domovů, cituje jim Písmo sv. a určuje nové heslo »Nejsme nepřátelé nikoho a přátelé všech.« Pak jim vyprošuje nejhojnějšího požehnání Božího, poněvadž prý jest pořeckadlo »Bůh miluje Sokoly«!

Tím se ovšem nejméně zavděčil těm Sokolům, kteří jsou otevřenými volnomyšlenkáři. Uvidíme však, kolik hrdých Sokolů povznese svůj národ tolik, jako zbožný Washington, Franklin, Strong, Mickiewicz, Sienkiewicz, Skarga atd. Nafouklé bubliny snadno praskají, ale mramorové sloupy vytrvají.

Číselný poměr národností v Rakousku je nyní po sčítání lidu v r. 1910 — již definitivně znám. Dle úřední statistiky, vydané těchto dnů ve zvláštním spise, čítalo Předlitavsko koncem předloňského roku 27,963,872 rakouských státních příslušníků, z nichž přihlásilo se k české (moravské nebo slovácké) řeči obcovací 6,435,983, k německé 9,950,266, k polské 4,967,984, k ukrajinské 3,518,854, k srbské a charvatské 1,252,940, k italské 783,334, k rumunské 275,115 a k maďarské 10,974. Čechů přibýlo o 8,7. Němců o 8,5 procent proti sčítání lidu z r. 1900. Ve Vídni napočteno v r. 1910 Čechů 5,37 proc. (v r. 1900 6,69 proc., v r. 1890 5,26 proc.). Rozumí se, že tato úř. statistika, co se tkne počtu Čechů ve Vídni, na českém severu, na Moravě a ve Slezsku, nemůže se považovati za správnou, ježto četné nesprávnosti, při nichž šlo o umělé zmenšení počtu české národnosti a proti němuž byly podány protesty, nebyly řádně napraveny.

Přes to však sama úřední statistika jest bezděčným svědectvím, jak by se měla dle číselného počtu upravit jazyková otázka česká. Národ český, který — nehledíc k jiným Slovanům — již přes všechny útrsky v Rakousku počtem svým Němce dohání, nesmí zůstatí nadále ubohou Popelkou ve svých dávnověkých sídlech.

Komlník čistí kamaře. Dr. Kramář 21. července v Turnově v řeči k mladočeským studentům kladl důraz na disciplinovanost, bez které prý »žádná strana není než sebranka volných myslitelů.« Ovšem, že moudrý Cato z »Času« přiběhl 24. července s kárným listem: »Tak hrubým způsobem spílat — a bez důvodů — nebylo dosud v Čechách zvykem, aspoň ne u lidí slušně vychovaných.« Přisný Cato by se měl rozpomenouti, jakým barbarským způsobem bylo spíláno katolíkům na volnomyšlenkářských schůzích, jak titulují soc. demokraté netoliko katolíky, ale i sebe navzájem v domácí válce mezi autonomisty a centralisty. A nazval-li Masaryk zcela bezdůvodně katolíky »černou bandou«, pak o nic nad Kramáře svým vychováním nevyniká. A podlívá-li se »Čas« do svých feuilletonů, pak přece se přesvědčí, jaké neurvalé nadávky otiskuje beze všech rozpaků. A proto »Čas« vědomě lže, tvrdí-li, že tak hrubým způsobem spílat nebylo dosud v Čechách zvykem.

Sadská. Popis dějepisný, místopisný a statistický. Sepsal Vojtěch Jelínek, děkan v Sadské. Když jsme referovali o důkladné knize Šrámově »Paměti městečka Smidar«, nevěděli jsme, že brzy nato nás překvapí jiný kněz obsáhlou monografií města jiného. Kněží v tomto oboru získali si zásluh velikých. A každému historikovi jest známo, jak právě takové lokální dějiny jsou veledůležitými prameny pro jasné seznání dějin celého národa. Kniha nádherně vypravená na 310 str. probírá děje nejstaršího sídla čes. knížat s pečlivostí mravenčí.

Po velice inform. vysvětlení původu jména Sadské přechází autor k nejstarším dějinám místním, nezapomínaje při tom vysvětlovati i jaderné, do jakého rámce dějin obecných spadaly. O knížecím dvoru v Sadské pověděl Jelinek tolik zajímavých nových zpráv, že mu budou vděční všichni, kteří se obírají nejstarší historií národa našeho. Z dalších titulů stůjítež zde aspoň tyto: »Kollegiální kostel sv. Apolináře — Kapitola kollegiální v Sadské — Zboží kanovníkův — Proboštové kolleje kapitolní v Sadské — Děkanové kollegiální kapitoly v Sadské — Kanovníci kollegiální kapitoly v Sadské — Škola při kolleg. chrámu Páně v Sadské — Duchovní správa při kolleg. chrámu Páně v Sadské — Přenesení kapitoly kollegiální do Prahy a uvedení kanovníků řeholních do Sadské — Kanovníci řeholní — Doba husitská — Doba obnovení katolického náboženství v království Českém — Peníze v XVIII. století — O podruzích v Sadské — Robota v XVIII. věku — Školství — Potoky a rybníky v Sadské — Ze statistiky Sadské — Jména sousedské v Sadské — Obce příslušné.«

Zkrátka předveden tu s velikou plní kulturní, hospodářský, politický i náboženský vývoj obce, proslulé nikoli svoji rozsáhlostí, nýbrž starobylostí a velikým významem za knížecí doby v Čechách.

Kniha jest ozdobena velice četnými, případnými ilustracemi a ku konci jest připojena názorná mapa »Krále. komorního a lázeňského města Sadské s okolím.« Kniha, v níž použito veliké řady původních pramenů, o nichž česká veřejnost posud nevěděla, bude uvítána jistě s velikým zájmem neotoliko u sadských rodáků, ale i u dějepisců z povolání, poněvadž přispívá značně k vysvětlení, a doplnění těch zjevů ze staročeského života, jež jsou nyní podrobovány systematickému odbornému studiu. Spis vytištěn byl v Biskupské knihárně v Hradci Králové a vydán v tuhé vazbě.

Sociální besídka.

Moderní praktická filosofie soc. demokratů. »Buržoim« vyčítají nepoctivost, nesvědomitost, podvody. Podívejme se však, jakou školou procházejí soc. demokraté. Jeden z předních vůdců a autorit soc. demokratů v Evropě, Kautsky, ve své knize »Ethik und materialistische Geschichtsauffassung« praví: »Sociální ctnosti ochota k pomoci, obětavost, láska k pravdě platí pouze souduhým, nikoli pro člena jiné společenské organizace.« Jest tedy viděti, že zavádí Kautsky zásadu talmudistickou a že se tedy hodně naučil od talmudistických židů, na které se soc. demokraté lepí.

Soc. dem. spisovatel Gorter vydal spis »Der historische Materialismus«, v němž praví zcela jasně, že »jenom prostřed třídy na poli třídního zápasu může býti řeč o nějakém mravním příkazu. Vůči jiné třídě platí nejvyšší mravní příkaz zrovna tak málo, jako vůči nepříteli.« O soc. demokratu dále praví: »Kde však zájem jeho třídy vyžaduje porušení jeho mravních zákonů, poruší je.« Dovoliv tak lež a podvod, praví nadto: »Dělník, zřízenec dostane do rukou předlohu, která jeho třídu ohrožuje. Ukradne ji a pošle na redakční stůl »Vorwärtsu«. Jeho čin je chvalitebný. Nepoctivost vůči třídě nepřítelské může tedy v očích jeho třídy vlastně býti ctností.«

Gorter ovšem nepřipomněl, že úřady nežijí zřízence proto, aby byly od nich okrádány a aby zřízenci zrazovali úřední tajemství. Kdyby soc. dem. žurnalista zradil redakční tajemství, hned by vyletěl. Kdo tedy chce jednati dle pokynu Gortera, ať napřed řekne poctivě svým zaměstnavatelům, že nechce býti parazitou, totiž že by nebylo správné, aby samy úřady vydržovaly soc. demokratům hmotně jejich špicly.

Takové tedy zásady mají spasiti lidskou společnost, mají vykouzliti slibovaný ráj budoucnosti. Nejhorším farizejstvím u těchto lidí bylo, že bezdůkazně lhali, jako by Jesuitům účel světil prostředky i špatné. Kdo takovou zásadu nyní prohlašuje přímo? Hra ta jest ovšem velice nebezpečná. Má-li býti ve společnosti lidské aspoň trochu snesitelné soužití, pak hlásání takových zásad naprosto musí vymizeti, protože třídy, obklopené takovými podvodníky, sahaly by snadno k sebeobraně podobného rázu, nastal by děsný boj podvodníků proti podvodníkům, který by přiváděl lidi do hrobu.

Protože takové zásady se ujmaly u soc. demokratů již před Kautským, začínají se při množení lsi a lsi některé státy radikálně brániti. V norvěžských soc. dem. kruzích vyvolalo velké vzrušení, že vláda se rozhodla soc. demokratické uchazeče o jistá úřednická místa zásadně odmítati. Tak bylo v těchto dnech advokátovi Hazelandovi, který se chtěl stát členem vojenského soudu v Drontheimu, sděleno, že na žádost jeho nemůže býti vzat zřetel, poněvadž sympatizuje se soc. demokratickou stranou, která obranu vlasti potírá; nemohl by tudíž ve věcech, které se obrany této týkají, souditi nestranně a spravedlivě. Občanské strany rozhodnuší vlády v plné míře schvalují.

Zcela správně! Jak mohou rozliční soc. demokraté tvrditi, že budou dbáti o udržení státních řádů, státních? Bud' podvádějí, anebo, anebo úřady. Portugalská vláda královská nasadila

si do úřadů celé řady takových státoborných živlů — a ty se jí odměnily při revoluci. A proč se soc. demokracie v Norvěžsku horší? Či by přijímala do svých placených služeb lidi opozičních názorů? S každým nesoudruhem ven! Taková jest její zásada — ale u jiných vynucuje zásady opačné.

Nejlevnější a nejbezpečnější pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný živnostenský spolek

„Charitas“ v Hradci Král., jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 38 případech úmrtí celkem 40.575 K, získav 805 členů. Jak děkované dopisy svědčí, přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější jako pravé dobrodiní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K, zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spolulena 2 K, jež se vyplácí bez průtahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž poskytuje též

věno

nedospělým v den jejich smrti, případně v den dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch, kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv, jen když tyž jest tělesně zdravý a nepřekročil 55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmíněných případech povinné podpory. — Bližší v prospektu, jež na požádání zdarma zašleme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rohl, předseda.

Václ. Jenšovský, jednatel.

Jazyku německému naučí se nejlépe dcery Vaše ve výchovném ústavě Školských sester v Moravské Třebové.

Krásná, zdravá poloha. Ústav slouží hlavně účelu, české dívky vyučovati jazyku německému. Nejlepší příležitost v krátkém čase osvojit si důkladnou znalost němčiny slovem i písmem. Přijímají se dívky školou povinné i dospělé. Ke škole dívčí řadí se pro dívky v němčině poněkud pokročilé jednorocní kurs pokračovací s následujícími předměty: náboženství, německá řeč, německé písemnictví, účetnictví, těsnopis, domácí hospodářství, zdravotví, ruční práce a šití. Příležitost zdokonaliti se v hudbě, řeči francouzské, psaní na stroji, malířství, ručních pracích všeho druhu, šití prádla a šatů, vaření atd. — Vyučovací a obcovací řeč německá. Měsíčně 45 K. Žádejte prospekt!

Krysin

jest nejjistější prostředek, který vyhubí krysy potkany. — Jiným zvířátkem a lidem neškodí. Stáží pro větší hospodářství kg. za 4 koruny, menší 1/2 kg za 2 koruny. — Zašlá s návodem jak se upotřebiti má majitel koncese

Karel Sejkora v Ústí n. Orl., dovozce, státních dráh.

Přijmu

učedníka na klempířství

na tři roky se zaopatřením.

ANT. FIŠER,

klempíř

v Hradci Králové, Karlova tř.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání svědčí z kruhů veldůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejte látky na taláry. Též na splátky bez zvýšení cen!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Přesvědčte významem a doporučení.

Umělecký křesťan pro malbu na sklo E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované okna chrámová v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru mosaičového do nejobtížnějšího provedení figurálního, dodává tato i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochrannou síť a bezpečnostní mřížky. Mosaiky skleněné pro lž. gady, křídlové cesty atd. Nákrety, rozpočty i odborná rada zdarma.

Všem, kdo chystají se o prázdninách na cesty neb na Ezech. sjezd do Vídně, doporučí se vřele:

Farář L. V. Hory „VADE MECUM“

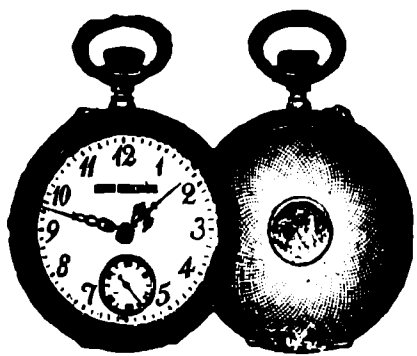
jenž jest co dietetický ochranný (profylaktický) líkavý přípravek

neocenitelný pro dům i na cesty.

Připraven jest pouze z bylinek a neobsahuje ničeho, než jen co prospívá. Neměl by ochutnat na žádném faktu ani bezpěcně a vřele v žádném domácnosti jako i v přírodním světě dány, jež špatně snášejí hladu a posílají se vzhledu turistů.

Zkuste jen jednou a přesvědčíte se o prospěšnosti jeho a jistě stane se Vaším hlánným přítelem doma a často hledaným a věrným společníkem na cestách.

Obdržíte ho pouze ve výrobě „Václav Hory“ v Dašicích (Čechy) v láhvích po 1.50, 2.5 a 3 K, jež autorem předem zasílá s 45 hal. na porto.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

YACLA V POTŮČEK, Hradeo Králové,
Jitřkova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a keřevého náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a pomoc, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové,

v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za živnostenským domem)

ku zhotovení veškerých kostelních nádob se stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejkvalitnějšího provedení, v každém vzorku a ryse církevním slohu. Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.

Mešní nádoby jsou v ohni slatím za ceny velice levné. Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i hotové zboží na ukádku franko se pošlou.

Chcudším kostelům možno spláčet bez přirážek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou příměš a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek z oboru knihtiskárny. Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Sáton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

slazení písma a různých předmětů venku se nalazajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostávám se na požádání takéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Dvě prostranné místnosti

za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčí zvlášť dobře se hodící jsou ihned k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,
c. a k. dvorní továrna nábytku v Hradci Králové.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi

Složití listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

Raďte si psát o vzorky
firmé

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čís. 186.

— Vývoz lněného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky viněné i prací, dámské i panské plátna, damasky, ubrusy, ručníky **zeffiry** na košile, — šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K násilně vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozvrážděných na 18 K.

Obdržíte to nejlepší! **Křesť. sociál. podnik!**

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv synovec, nástupce)

odborný
— **umělecký závod** —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové bláto M. l.ého náměstí, dříve př. 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, síťmi, osazeními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bezvázanosti ku definitivnímu ohledu.

Neodotná veřejná i písemná pochvalná slova.

Založeno roku 1863

Lovecké pušky,

Revolvery, revolvery veledog, bambítky, browzing 6-85, 7-85 a jiné zbraně úplně spolehlivé, zaručené a zkoušené, v cenách úplně továrních, jakož i prach, patроны, náboje a všechny jiné lovecké potřeby v každém množství na skladě má

Vojtěch Ráží v Hradci Králové.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, oltáře, monstrance, knihtiskárna atd. český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav paramentní a devotional. — BRNO. —

becní bez konkurence a nechává si vypláceti účty odborně nerevidované, když provádí opravy a získané, jinde dobře upotřebitelné materiálu si přivlastňuje? Je správné, když úředník, jedná-li se o polit. odpůrce, telegramy závodu téhož došle vrací s poznámkami zaslátelům, ač jiným podobně adresované bez překážek doručovati nechává? Jest správným, když funkcionáři Vaší strany působí tak, že v dalekém kraji odstrašili lid od veškerého hospodářského společenského podnikání, odmítají návrhy jiných jen proto, že to jsou lidé protivného politického smýšlení, ač za krátko vidí, že tím na škodu závodu chybili? Jest správným, když takto a podobně působí lidé ve funkcích jim svěřených, třeba to byli Vaši stoupenci? A vše to, pane poslanče, co zde z části uvádím, jest ukázka veřejné činnosti Vašich lidí u nás, a to předních Vašich stoupenců, kteří Vaše schůze řídí, Vás vítají a za svého Vás prohlašují. O počinání jejich při volbách bych darmo mluvil, znaje je, posoudí každý, že lépe uhnout.

Obětavi zastanci proletářů. Místní nemoc, pokladna v Mnichově, která nalézá se v rukou soc. demokratů, vykazuje v rezervním fondu schodek 1.850.000 marek. — Soc. dem. pokladník v Ledvicích, jménem Mittelbach, učinil oznámení, že mu z uzavřené zásuvky stolu zmizelo 510 K organizačních peněz. Při výslechu před okresním soudem v Mostě zapletl se v odpory a konečně doznal, že peněz užil pro sebe a vloupání předstíral. Poněvadž se organizace neprohlašila poškozenou a nečinila nároků na náhradu, byl Mittelbach odsouzen pouze pro klamání úřadů na 14 dní do vězení. Zajímavé, že se ke krádeži přiznal nejen soudruh, nýbrž celá organizace neviděla v tom nic zlého a prohlásila ho za »nevinna«. — Rabin dr. Salomon Stein kromě duchovní správy zabýval se zřizováním četných rituálních sanatorií. Aby nezbytných prostředků pro ně získal, seznámil se s peněžníkem, zámožným hotelierem, jenž mu půjčil 50.000 M. Kromě toho nadělal v různých »Warenhausech« mnoho dluhů. Došlo konečně ke konkursu a dr. Salomon Stein se svou paní z Berlína se poroučel, zanechav tam dluhy a děti. »Berliner Tagblatt« dodává, že v Berlíně nadělal ještě mnoho jiných krásných věcí, jež vyšetřuje státní zástupce. — »Den« konstatuje, že v pokrokové »Mor. slezské bance« je celá řada úředníků, kteří po bezplatné praxi dostanou počáteční plat — 50 K měsíčně. A když za řadu let domůže se takový úředník nikoli snad slušného, ale aspoň nesitelnějšího platu, tu z »úsporných« důvodů dostane výpověď a místo něho přijmou se opět nováčci se žebračským platem. — V továrně na nábytek v Curychu žádali soc. demokraté, aby byli propuštěni dělníci křesť. sociální. Když to bylo zamítnuto, hleděli vyhoditi křesťanské dělnictvo na dlažbu stávkou. Leč — místa stávkujících despotů byla obsazena křesť. sociály, takže nyní zahálčející soc. demokraté přemýšlejí o tom, jak není vždycky radno rváti chudášům chléb pro jejich přesvědčení.

Sloupy francouzské republiky. Jeden ze sloupů francouzské republiky, klenotník Bouvier, odhalen byl jako podvodník a společník lupičské bandy. Před krátkým časem spáchána u velké klenotnické firmy, jejíž zástupcem byl Bouvier, loupež klenotů asi za 100.000 franků. Policie vyšetřovala tuto loupež a přišla na různé překvapující známky, které svědčily o tom, že klenoty nemohly býti lehce ukradeny z ocelových skříní, pro příliš malé otvory, navrtané v plátech. Byla jata podezření, že loupež má nějaké divné pozadí, a skutečně došlo nyní k překvapujícímu odhalení. Bouvier se nyní přiznal, že loupež spáchal sám s celou bandou zlodějů, a to velmi pohodlně. Objednal na úvěr klenotů za 250.000 fr., a poněvadž neměl na zaplacení, a vrátiti je se mu nechťelo, inscenoval loupež. — Aby obchod byl ještě větší, dal se pojistiti proti loupeži na obnos 350.000 franků, a nyní našel pět pověstných lupičů, mezi nimi tři Němce, mezi nimiž byl syn štabního důstojníka, jakýsi Plasson, rodem Francouz. Bouvier učinil s lupiči zcela řádnou smlouvu, dle níž měli se všichni rozdělit o nalezené klenoty i o vyplacenou pojistku. Sám však lupiče osídil, neboť klenoty dříve ze skříně odstranil, takže tam bylo nalezeno jen něco málo klenotů. Otec lupiče Plassona jest členem čestné legie a býval dříve policejním sekretářem.

Jak hospodářsky postupujeme. Lenešický cukrovar, který vyrobil 70.000 q hrubého cukru, přešel do majetku vídeňského úvěrního ústavu a přidělen bude k cukrovarům v Krásném Březně, Ústí n. L. a Nestěmicím. — Tím zase posílí se v cukerním oboru převaha rytíře Gomperze a jeho pražského zástupce Engländera. Uhlí, cukr, lín, železo, velkoobchod obilím, chmelem, kožemi, prádlem, dobyt看m . . . to všechno v Čechách náleží Iferzům, Singerům, Rothschildům, Minkusům. Nám zbude jen ta pokrokovost a heslo: »Naši největší nepřátelé jsou — klerikálové!«

Přijmou se sběratelé příspěvků a darů pro Matici Cyrillo-Methodějskou. Sběratelé musí býti členy některé katolické organizace. Ku žádosti je potřebí přiložiti vysvědčení zachovalosti a odporuční farního úřadu. Žádosti zaslány buďte nejdéle do konce měsíce srpna t. r. Sekretariátu Matice Cyrillo-Methodějské v Olomouci, redakce »Našince«.

Všeľcos. Australská sněmovna usnesla se na zákonu, kterým se doba fečnění poslanců ve sněmovně omezuje na 65 minut. Jen v případech mimořádných dovoluje se poslanci ještě 30 minut. — V Terstu dne 26. července byl zjištěn mezi mužstvem Lloydova parníku »Amphytrite«, přípluvšího z Malé Asie a Afriky, dýmčiový mor. — Ve městě Binzu na pobřeží Baltického moře v Německu při očekávání zábavního parníku nátlakem tisících se davů zlomilo se zábradlí a přes 100 osob spadlo do moře, z nichž nad 20 utomulo. — Hrozné kru-

pobití zruřilo v neděli odpoledne v Hamburku. Kusy ledu vážily až 15 gramů. — Na Moravě mají nyní celkem 80 katolických domů. — Soc. dem. dělníci v Belgii brozí generální stávkou na 6 neděl, nezavede-li vláda všeobecného hlasovacího práva. — Kardinál Ant. Fischer, arcibiskup v Kolně n. R., zemřel 30. července. Byl vynikajícím hodnostářem církevním, který byl duší své diecése a těšil se velikému vlivu v Římě i v Berlíně. — Čísat věnoval sl. Czakyové, nevěstě známého rakouského aviatika, nadporučíka Blaschkeho, 70.000 K, aby jich použila jako kauce, na kterou neměla, jsouc chudobná. — Španělská vláda zapověděla veškeré Ferrerovy oslavy výročí jeho úmrtí. Následkem toho došlo v Barceloně mezi Ferrerovci a policií k srážce, při níž bylo mnoho osob zraněno a zatčeno. — Při dražbě klenotů královny Marie Pie prodán byl v Lisabonu perlový náhrdelník ze 324 perel za 320.000 franků. — Die posledních výkazů je v různých lázeňských místech Rakouska tato návštěva: Karlovy Vary 42,379, Opatij 27,648, Baden 19,362, Mariánské Lázně 18,563, Semmering 8450, Iši 7834, Františkovy Lázně 7662, Grado 7024, Teplice 4582, Luhačovice 3428 atd. — Ze země věčného sněhu, ze severního Gronska po půltřetího roce vrátil se opuštěný a za mrtvého již považovaný hrdinský kapitán Mikkelsen do Dánska.

Kau s dceruškou po prázdninách? Jest otázka, kterou pomalu počne se zaměstnávatí tisíce rodičů. Požádejte korrespondenčním listem ředitelství Ústavu hr. Pöttinga v Olomouci a zašle Vám »Prospekt pensionátů« a »Přehled škol«, které Ústav ten pro dívky obsahuje. Upozorňujeme zejména na školu vyšší, dívčí, dvouletou obchodní, školu průmyslovou pro šití prádla, šatů a práce ozdobné, školy kuchářsko-hospodyňské, školu hudební a jazykovou, dále různé kursy jako modistický, česací, taneční, kurs pro pokročilejší kreslení a malbu, pro vypalování na látkách a dřevě atd.

Povětrnost v srpnu. Theorie prof. K. V. Zengera předpovídá na měsíc srpen velmi silné poruchy ve dnech 4., 10., 15., 17., 25. a 29., jež krom 25. srpna budou působiti zvýšenou silou. Na počátku měsíce převládají mají parna s těžkou a dusnou povětří. Vliv poruchy ze 4. srpna vyvolá hned v prvních dnech místní bouře, které kolem 4. srpna nabudou rázu povšechného a dosáhnou značné prudkosti. Srážky budou velmi vydatné, ale obvykle dlouho nepotrvají. Později se ochladí a přechodně vyjasní. Silné poruchy 10., 15. a 17. srpna vyvolají silné větrné počasy; obloha bude vesměs zamračená a v prvních dnech panovati budou prudké bouře, později dostaví se tichý, ale vydatný dešť. Po 18. srpnu deště ustanou, bude však ještě po několik dní střídatě zamračeno a chvillemi dostaví se lehké přeháňky. Mezi 20. a 25. srpnem bude obloha většinou jasná a teplota přiměřená. Teprve porucha z 25. srpna přinese změnu. Tlakoměr náhle klesne a bude náchylné bouřím. Silná porucha z 29. srpna vyvolá poklesnutí tlaku vzduchu hluboko pod nulou. Se stoupající teplotou dostaví se prudké bouře s krátkými, ale silnými srážkami. Vliv poruchy potrvá až do konce měsíce. — Povětrnostní metoda Falbova předvídá 12. srpna velmi silný kritický den prvního řádu a 27. srpna kritický den prostřední síly. Po 6. srpnu dostaví se oteplení a tlakoměr stoupne. Stoupání však dlouho nevytrvá, neboť již příštích dnů bude pocíťován vliv silného kritického dne z 12. srpna. Mezi 9. a 14. srpnem lze očekávati při západních větrech prudké bouře se silnými srážkami. Vliv kritického dne může též vyvolati v krajínách k tomu náchylných otřesy země, výbuchy sopečné a tiskavých plynů v dolech. Od 14. srpna vítr přeskočí na severozápad a teplota poklesne. Od 17. do 23. srpna převládá vesměs jasné a tiché počasí s přiměřenou teplotou.

Česká banka v Praze. Stav peněžních vkladů činí koncem měsíce července K 18.749.826.44, tudíž o K 131.478.78 více než v měsíci předešlém.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT
všeobecná akce
společnost pro
pojišťování
naproti »Národnímu divadlu« v Praze.
Nejlevněji. Žádejte prospekt. Nejvýhodněji

Poděkování.

Pod nezapomenutelnými krásnými dojmy slavnostního dne prvního českého sletu Orelstva v Čechách, cítíme čestnou povinnost poděkovati vroucně všem, kteří nám přišli vstří s láskou a obětavou podporou.

Náš uctivý dík patří zvláště J. Excellenci nejdp. biskupovi dru. Josefu Doubravovi za krásná, otcovská a povzbuzující slova i za dobrotivou účinnou podporu a vzácnou účast. Dále děkujeme vroucně vsdpp. kanovníkům dru. Sulcovi, dru. Reylovi, Msgru. Fibigerovi z Litoměřic a jiným četným duchovním. Dále sl. zástupcům městské rady král. věn. města našeho, posl. Šrámkovi z Moravy, vldpp. Hrubému, Sekerovi, Suchánkovi, Kepplovi a četným jiným pánům duchovním za jejich obětavost, jakož i redakcím. Panu c. k. dvor. dodavatel K. V. Skuherskému a panu staviteli Černému za ochotné zapůjčení potřebných věcí na sletišť. Slov. p. dru. Holečkovi za ochotnou lékařskou pomoc, sl. správě pensionátu Františka Josefa I. Milým a obětavým katolickým organizacím místním, spolku »Anežka«, Jednotě katol. tovaryšů a odbočce Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva za horlivé spolupůsobení. Sl. ústředí katol. organizací. Všeodbor. sdružení, pp. zástupcům diecése litoměřické, organizacím pražským, organizacím mládeže,

všech všem katolickým sdružením, která poděla brala na naši slavnost. Budíž vzdán srdečný dík též všem, kteří nás potěšili a povzbudili pozdravnými telegramy a dopisy. Jsouce morálním úspěchem nadšení a k dalšímu postupu ozbrojeni, vzdáváme

bratrský Orelský dík

všechněm, kdož nám s přátelskou tvářl vysílí vstříc. Prosíme pak, abyste mládeži orelské další neztencenou přízeň zachovali.

Za pořadatelsvo sletu:

AL. PETR,
jedenatel.

V. KADERÁBEK,
náčelník.

JOSEF POLAK,
starosta.

Naši veřejnosti!

(Z a s l á n o.)

Současná naše doba se vyznačuje kromě jiných také dvěma symptomy, s nimiž všude se setkáváme: Jsou to různá hesla — a nedůvěřivost. Není dnes zjevem zvláštním, mimořádným, že veškeré nadšení a chuť k práci národohospodářské, tedy na poli, jemuž má a musí býti věnována ta nejpečlivější účinná pozornost, končí často jen hlučným potleskem fečníků — a skutek, který má být výsledkem celé akce, ten utek — protože již v zárodku zničí jej ta naše známá, česká nedůvěřivost, vlastní zejména kruhům venkovským.

Jest přece nesporno, že jen ten národ může být politicky silným, který kromě bohatého duševního fondu jest také silným finančně. A v ohledu tomto, abychom se totiž snažili finančně býti zdatnými, nemohli bychom my Čechové býti klassifikováni tou nejlepšl známkou. Jest pravda, že dovedeme být obětavými, ale nesmíme nikdy zapomínati, že pouze krejcarovými sbírkami na naši Matici, nevyplňujeme ještě zcela své národní úkoly. Přední naši povinnosti musí býti, abychom politicky pochopili význam hesla: »Svůj k svému!« a společnými silami snažili se rozmnožovati naše národní jmění. Jsme povinni zejména v tomto ohledu státi na svém místě a čile chápati se každé příležitosti, jež za dané situace se nám nabízí.

Přihlédněme k určitému konkrétnímu případu:

Mladá, ale neobyčejně čilá firma Řehák a Křeček, elektrotechnický závod v České Skalici, zamýšlí se přetvořiti ve společenský podnik »Dynamos«. Z nepatrných počátků vyšvihla se během půl 3. roku, dík zdatnosti a pilnosti svého vedení a vzornou solidností svých výrobků, v tovární výrobu. Ježto však ve svém dosavadním rozsahu není jí možno vzhledem k celkové finanční stagnaci vyhověti všem objednávkám, jež jí docházejí, a nemajíc sama s dostatek prostředků k financování závodů plně vyhovujících, rozhodla se firma k založení společenského podniku. Má to býti především první toho druhu ryze český společenský podnik na našem venkově. V naší oblasti východních a severovýchodních Čech, kde zvláště chápá se s neobyčejnou živostí význam využití elektrické energie v zemědělství a průmyslu, jest myšlenka ta nepopíratelně velkého významu a také naprosto jisté prosperity. Již ta záruka, že akcionář obdrží ze své továrny dokonalé stroje, že participuje na zisku v odvětví, kterému se otvírá ta nejkrásnější budoucnost, a hlavně, že české korunky naší práci a přičiněním vyzískané zůstanou v českých rukou, musí býti vzpruhou k součinnosti. Určitá povinnost, ba mohli bychom říci mravní povinnost k upisování podílů vyplývá z úvahy, co peněz našich zašantročí se do ciziny, často za výrobky méně cenné, které by zůstaly u nás v případě, že účastní se interessované kruhy na podniku jistým podílem. Aby pak i nejšířším vrstvám umožněn byl úpis, stanovena nejnižší cena 100 K na jeden podíl. Každý podílník pak bude ručiti pouze svým vkladem.

Co se týče číselných dat nynějšího stavu továrny, můžeme uvéstí, že došle zakázky pácí se průměrně na 50.000 K měsíčně.

Doporučujeme tuto novou myšlenku naší nejširší veřejnosti co nejlepe. Úpisní listiny současně se stanovami a po případě s bližšími informacemi zašle franko na požádání firma Řehák a Křeček, elektrotechnický závod v České Skalici.

Jest možno očekávati, že naše hospodářské spolky, strojní družstva i samosprávné korporace s plným pochopením uvítají zahájenou akci a že jí co nejúčinněji budou podporovati u vědomí jejího dosahu.

Pilně čtěte důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Die prameny a v ustavičném sřetelen k novějším a nejnovějším církevním i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brychta,

kanovník-otřídce kathedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; veliká 8°; Cena 11 K.

Police canonu tuto knihu redaktor »Obnovy« co nejvřelěji doporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Obrázky svatých
v různých cenách, levné
pro školní děti,
obrázky smuteční
a upomínky k sv.
přijímání a zpovědi
Ize dostati
v Družstevním knihkupectví
v Hradci Králové (Adalbertinum).

zřetelně vyznačení a doporučení.

Umělecký ústav
pro malbu mozků
E. Škarda, Brno,
zhotovuje a dodává malby na
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaičového do nejso-
bádnějšího provedení figurálního,
dodává také i a železnou kon-
strukci vlastních výrobů ochranné
síťe a vřezávacího nástroje.
Mocality skleněné pro fa-
gady, křídlové cecky atd.
Nákrsky, rozpoky i od
bonnů rada zdarma.

Založeno r. 1802.
SPECIALITA
pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem
Amers de Londres
lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

I takéž doporučuje se ku koupi pravého franc
cognacu, srémiské slivovice jakož i pův. jam.
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Sjezdovou zprávu
o katolickém sjezdu
v Hradci Králové 1909 konaném
četnými ilustracemi, s řečmi všech řečníků,
většinou dle stenografických protokolů podanými,
— v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 460 str
nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko
Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Katolický peněžní ústav
„Úvěrní družstvo Eliška“
v Hradci Králové (Adalbertinum)
přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez
výloh.
Družstvo podléhá povinné revisi Jednoty
záložen.

Raďte si psáti o vzorky
firmé
Tkalcovské výrobní společenstvo
„Vzájemnost“
v Hronově č. 186.
— Vývoz lněného a modřího zboží. —
Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:
Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
plátna, damasky, ubrusy, ručníky **zefíry** na kotile,
— šaty atd., překrásných modních vzorů. —
Výbavy pro nevěsty
za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozvrážených
za 18 K.
Obdržíte to nejlepší! Křesť.-sociál. podnik!
V podniku tomto lze též bezpečně uložit
vklady proti 6% úrokování.
Podnik podléhá revisi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Duch
katolické
Obnovy.

Sepsal
Eduard Jan Nep. Brynych.
Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

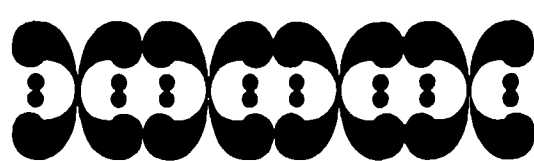
Stran 722. Cena 4 K.

Stoupencům našich organizací.

Odporučujeme všem křesťanský český závod
výtlaček a šílek „Záštita“ v Chrastě
u Chrástě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, výbavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
stara „Záštita“. Vsd. duchovenstva naskytá se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, zaručené dle
předpisu za ceny mírné. Učíte objednávku na
zkonšku a budete jistě spokojeni!

Odporučujte ve svém okolí!

Inž. C.

Jana Kotrče

prostředkovací
a realitní kancelář

v Hradci Králové
proti kostelu Panny Marie

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

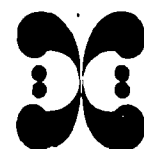
veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích
skládá přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové a

prodává

vlastní objekty

za výhodných platebních
podmínek.

Ve prospěch Matice Cyrillo-Methodějské!

Kostelní paramenta a veškeré církevní
náčiní vlastní výroby doporučuje

Frant. Stadník v Olomouci,

stálý přísežný soudní znalec pro obor paramentní.

Velký sklad baldachýnů a rouch v barvě zelené.

Každou objednávkou podporujete značně Matici Cyrillo-Methodějskou.

OBNOVA

Číslo 31. Předplacné na čtvrt roku 2 K 50 h
na pol roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 2. srpna 1912

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne. Ročník XVIII.

I. župní slet českých Orlů v Hradci Králové.

Krásné, nadšené chvíle zažily naše organizace v památný den 28. července, kdy samo velice jasné počasí znamenitě přispělo k majestátnímu rozvinutí našich průvodů.

Ačkoli pořadatelé nerozvinuli obvyklé agitace, dostavilo se do Hradce obrovské množství našinců. Netoliko Orlové, ale i nedávno založené jednoty, odbočky Všeodb. sdružení a jiné organizace vyslaly početné zástupce. Na př. již v sobotu dostavilo se 34 členů jednoty ze Žamberka, zástupcové katolických organizací z Heřmanova-Městceka atd. Někteří hosté z Moravy dojezdili také již v předvečer slavnosti.

Ranní vlaky přivázely celé davy našinců. K nim se připojovali ti, kteří z bližšího okolí přibýlí pěšky anebo na okrášlených vozích.

Před osmou hodinou nastalo řadění Orlů a jiných organizací před Adalbertinem. Zatím u nádraží řadil se průvod daleko četnější těch, kteří právě ranními vlaky k Hradci dospěli.

Dva tyto průvody se spojily na křižovatce před Grandhotelem, krácejíce do katedrálního chrámu Páně na inší svatou. I naši přátelé žasli, když na náměstí přehlédli, jaké obrovské davy tvoří průvod. K tomu mnoho našinců, kteří sem do Hradce přibýlí, nebylo v průvodu; ti to pozorovali na chodnicích a na náměstí velikolepé rozvinutí našich řad. Téměř 4000 organizovaných katolíků kráčely pod pestrými prapory. Katedrála byla přeplněna tak, že se veliké davy tísnily ve špalíru před chrámem.

Mši sv. sloužil nejdůstojnější arcipastýř Dr. Josef Doubrava. Po skončení nejsvětější oběti měl velice krásnou promluvu k našim organizacím. Uvítal Orly a jiná naše sdružení, zástupce městské rady a jiné hodnostáře. Velmi případně dokumentoval, jak jest nyní potřebí hájiti víru statečně proti tolika nepřátelům, což vykonávají naše obětavé organizace. Pak starosta odborové rady Orla p. Jos. Polák poděkoval vroucně za zlatá slova vrchního pastýře.

Nato průvod za zvuku kapely třebechovické se vracel obloukem, směřujícím ke kostelu Panny Marie, do Adalbertina.

Zde se konala valná hromada diecévního svazu katolických spolků.

Orlové se odebrali na sletišť ke zkoušce. Přes to však dvorana daleko nestačila velikému návalu našinců, takže se i celá zahrada naplnila.

Mezi tím, co odbývána valná hromada, dole v zahradě p. redaktor Šupka ke shromážděným pronesl vzletný, působivý proslov. Když zvolal: »Co katolík, to Orel, co katolická dívka, to Orlice«, ozval se nadšený potlesk. Odpoledne po 1. hodině začalo řadění slavnostního průvodu ke sletišti. Rozvinuly se zase dlouhé řady, ač poněkud slabší než ráno, poněvadž množství účastníků spěchalo na cvičiště předem. Přes to byl průvod velice impozantní, protože byl speštěn novou velikou řadou Orlů v stejnokroji. Množství mládeže ubíralo se též v národních krojích. Účastníci brali se pod vlajícími prapory kolem Grandhotelu k museu a na Eliščino nábřeží. Před mostem zabočili zpět do Jiřkovy třídy, odkud kráčeli do třídy Palackého, na Velké náměstí, přes Malé náměstí kolem průmyslové školy na cvičiště. Při příchodu zapěli národní hymnu.

Na sletišti již čekal veliký zástup obecnstva. O 2. hodině přijel nejdp. biskup s jinými hodnostáři a zaujal místo na čestné tribuně. Starosta odborové rady Orla p. Polák uvítal srdečně přítomné. Poukázal na to, že sami nesnášliví pokrokaři jsou příčinou vzniku naší samostatné tělocvičné organizace.

Nato proslovil slavnostní, důkladně zpracovanou řeč vsdp. kanovník Dr. Šulc. Jasným, daleko slyšitelným hlasem uváděl markantní důvody pro oprávněnost existence Orla. Politoval národní roztržky. Vyslovil vřelou touhu, aby národ krácel v před za svými životními cíli sjednoceně. Ačkoli však katolíci sami nedávali k nejosudnějším roztržkám příčiny, přičinili se o to ti, kteří pustili se zřetele původní význam Sokola. Ačkoli první prapor sokolský byl posvěcen, stával se nyní sokol-

ské jednoty filiálkami Volné Myšlenky, v nichž jest katolické přesvědčení hrubě uráženo.

Jaký protikatolický duch v sokolských jednotách se udomácnil, jest patrné mimo jiné i na velice četných blahopřejných telegramech, které zaslány sjezdu Volné Myšlenky.

A jestliže docela sama Česká obec sokolská se usnesla, že do jednot sokolských nemají míti přístup členové katolických spolků, co jiného zbývá, než utvořiti sdružení samostatná?

Kladl váhu na to, aby se v odborech Orla pěstoval pravý katolický duch, aby se v nich utvrzovalo ušlechtilé vlastenectví. Nabádal k horlivému organizování dalsímu. Ti, kteří tvrdí, že v jejich okolí dlužno sečkati, ponechávají úrodnou půdu organizacím protikatolickým. A řekne-li někdo, že by organizaci naši byli protivníci velice rozčileni, nemáme se toho rozčilení nikdy obávat. Čím dřív, tím lépe! Kdo se vymlouvá, že za stávajících okolností nelze činiti nic, hledí omlouvati svou línost, která vůbec pracovati nechce. Zároveň kladl slovný řečník přítomným katolíkům na srdce, aby zachovali i k protivníkům křesťanskou snášlivost, aby neodpláceli zlé zlým, nýbrž aby do svých řad vábili hlavně pravou křesťanskou charakterností. Při této křesťanské skromnosti není však potřebí se podceňovati. Zmužile hajme práva, která nám náležejí.

Řeč neúnavného organizátora našeho byla přerušována častým potleskem a nadšeným souhlasem.

Hned na to nastalo cvičení Orlů.

Na sletišti vyzdobené prapory barev národních a papežských vystoupil za velikého slunečního žáru dorost — šestnáct čtyřstupů. Cvičilo se za potlesku obecnstva. Pouze několik účastníků nedodrželo přesnost. Měly býti též u všech zcela stejné kroje.

Pak nastoupilo 104 Orlů. Bylo radost pohleděti na přesné nástupy. Při cvičení praporky zvyšovala se pochvala obecnstva, která ku konci se rozvinula v nadšenou ovaci.

Patnáct moravských borců, které vedl na cvičiště neúnavný moravský zemský náčelník p. Příkryl, bylo uvítáno s velikým potleskem. Statné mužstvo provedlo ladně 4 čísla prostných cvičení lublaňských. Veliká pochvala obecnstva neutuchala ani tenkrát, když mor. bratři ukázali svoji dovednost v šermu, cvičení s puškami, v rohování.

Orlové čeští v počtu 225 vyznamenali se elegantním provedením cvičení prostných.

Pak následovalo cvičení na hrazdách, na bradlech, na koni, ve skoku s pružného můstku. Cvičení ta byla prováděna tak lehce a s takovou bravurou i při pokusech velice obtížných, že pozornost obecnstva stále byla napjatější. Orel královéhradecký, který již prvním vystoupením v Adalbertinu si zjednal velice dobrou pověst, osvědčil se při cvičení na nářadí rovněž znamenitě, třebaže jinoší přípravnými pracemi na sletišti a jinde byli značně vyčerpani.

Ovšem i jiné odbory osvědčily zdatnost překvapující. Ku konci utvořeno lehce několik velice smělých skupin, které strhovaly k nadšenému já-sotu.

Největší vavříny ovšem odnesli milí hosté z Moravy, kteří pracující již dříve, osvědčili znamenitou pohotovost a svižnost.

Velikou chválu dlužno vzdáti velice horlivému starostovi Orlů Jos. Polákovi, který se přičinil se vši statečností o veřejné, tolik zdařilé vystoupení počtu členstva, které překvapovalo kde ho. Před památnou nedělí vyslovovali i někteří naši přátelé různé pochybnosti. Když však viděli, jak kráčí v průvodu přes 500 Orlů a 120 Orlů, když patřili na cvičiště na to, jak rychle za sebou následují ukázněné výkony mladých junáků, byli okouzleni. K tomu všemu však bylo potřebí obrovské práce přípravné, kterou konal v první řadě starosta Orlů Polák. Všecky nitky rozsáhlých příprav byly v jeho rukou. Uvážil-li se, jakou ohromnou práci vykonává p. Polák jako tajemník Všeodborového sdružení, musí se mu vysloviti plné uznání za dílo, na které obětoval i noci.

Ku zdaru však přispělo i nadšení mladé družiny hradecké, která pod obratným velením náčelníka Kadeřábka horlivě cvičila a starostovi v

drobných pracích do umlčení vypomáhala. Též pomoc jiných místních organizací byla velice cenná.

Rovněž dík se musí vzdáti těm nadšeným vudcům, kteří se přičinili na venkově o veliký vzrůst dobře disciplinovaných řad orelských.

Po cvičení pořádána veselice v zahradě adalbertinské. Po ní se již ubíral značný počet Orlů a Orlů k vlaku. Večer pak pořádán ve dvoraně přátelský věneček.

Potěšilo nás, že se dostavili zástupci našich organizací z Litoměřicka s Msgrem Fibigrem v čele, dále 20 Orlů ze Žižkova a někteří přátelé až z Vidně. Sesterská Morava osvědčila nám vřelé přátelství tím, že vyslala přes 40 Orlů v stejnokroji.

Zajisté že i naši zase oplátí návštěvu dle možnosti hojnou účastí na sletu kroměřížském. Slet konal se věru ve skutečném znamení hesla: Ni zisk, ni slava! Rozhodovalo tu nadšení a obětavost i u nejhudších přímo dojemná. Odměnou mladým borcům jest očitě přesvědčení, že se i těžké dílo podaří, vine-li se horlivá ruka svorně k nadšené ruce jiné.

Nyní tedy, Orle, mocnou perutí vzleťte dále výš a výše!

Sjezd a valná hromada katol. jednot diecése králové- hradecké.

Katolické spolky vzdělávací v diecési královéhradecké jsou po léta již sdruženy v ústřední diecéšní svaz, jenž každoročně pořádá sjezd a valnou schůzi v některém městě diecése. Letos položena byla valná schůze do Hradce Králové, protože východočeská župa Orelská pořádala v též den své první župní cvičení.

Prvé vystoupení mladé tělocvičné organizace působilo přirozeně na všech stranách nevšední zájem, proto společný slet orelský a spolkový povzniesly se na hotový sjezd katolíků diecése královéhradecké. Kdo uzel ohromný zástup, valící se dne 28. července z nádraží za zvuku kapely v pevném čtyřstupu, nemohl se ubrániti nadšení aneb ztrnulosti, dle toho, k jakému táboru náležel. Průvod vedený hlavními pořadateli pp. Polákem, starostou orelské župy východočeské a Jenšovským, jednatelem spolkové ústředny, ubíral se majestátně do katedrály.

Po bohoslužbě členové spolků uchýlili se do dvorany Adalbertina k valné schůzi, kterou zahájil vzletným proslovem p. kanovník dr. Reyl, předseda diecévního sdružení. Ve své řeči tlumočil řečník všeobecné uspokojení nad skvělým zdarem sjezdu, jenž byl nesporně připraven dlouholetou drobnou prací spolkovou. Poukázav na světový zjev neobyčejné vyprahlosti a malátnosti jednotlivců i celých politických stran, spatřuje příčinu duchové krise v křiklavém nesouladu mezi pokročilou kulturou hmotnou a zanedbanou kulturou mravní, což zavinila jednostranná honba moderního člověka za mamonem a zevními požitky. V této době duševní rozervanosti dlužno zdůrazňovati slovo Spasitelovo: »Co platno člověku, když celý svět získal a na duši své škodu vzal?« A etické zásady musí k platnosti ve veřejnosti přiváděti nejen jednotlivci, ale i organizované jednotky.

Odtud velký kulturní význam spolků katolických, které svým trváním a svým snažením bojují proti převrácenému životu moderního člověka a přivádějí k platnosti požadavky ducha a srdce. Řečník apeluje na klerus, aby ve spolkách, v těchto duchovních bankách, ukládalo talenty duševního svého fondu a nevyhýbalo se z pohodlí aneb z falešných ohledů mimořádné této své pastorační povinnosti, neboť dosti brzy dostaví se doba v národě našem, že celý národ bude zorganizován v jednotlivé strany a tábory lidmi čilejšími a pro katolický klerus pak ani při sebe větších obětech nezbude pole k činnosti.

Řečník apeluje na laiky katolické, aby náboženskou víru nepokládali jen za záležitost kleru, nýbrž také za předmět svého vlastního nitra a za záruku osobní spásy. V dnešní době, kdy nás stihl dočasný nezdar na poli politickém, nezbývá jiného, leč na poli spolkové práce lid uvědomovati a vzdě-

FOTOGRAFIE J. F. LANGHANS První závod — v místě. —

Obtatební a rodinné skupiny.

a. a k. dvorní a komorní fotograf, HRADEC KRÁLOVÉ, Adalbertinum.

Speciální snímky dětí.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

Jiřkova třída č. 287

V HRADCI KRÁLOVÉ

Jiřkova třída č. 287

Akciový kapitál K 80,000.000.—.

Telefon č. 111.

Telegrafická adresa: Živnostenská. Reservní fondy K 23,000.000.—.

Centrální v Praze, zal. 1868.

Zabývá se veškerými bankéřskými obchody

Filiálky

Brno - České Budějovice -
Frýdek - Místek - Jihlava -
Karlovy Vary - Klatovy - Krakov - Liberec -
Lvov - Mělník - Olomouc - Moravská Ostrava -
Pardubice - Plzeň - Prostějov - Tábor -
Terst a Vídeň.

Expositury

Grado (po dobu
lázeňské sezony),
Vídeň: v II., III., IV., VII., X. a XVI. okresu.

Při centrále, resp. filiálkách stávají
oddělení: hypoteční, průmyslové, železniční,
cukerní a četná oddělení pro obchod se zbožím.

zejména: srovnává 4% a v běžném účtě; eskontuje směnky, faktury a pohledávky; kupuje a prodává cenné papíry, vklady na knížky; obstarává úhrady a inkasa v tu i cizozemsku; provádí rozkazy bursovní na všech burzách světových; vydává pověřovací listy (akreditivy); reviduje a pojišťuje losy; prodává promesasy; uschovává a spravuje cenné papíry v ohnivzdorných pokladnách a poskytuje na hodnoty takové zálohy; opatřuje informace; udílí pokyny ohledně bezpečné a výhodného uložení kapitálu; udržuje člá a pravidelné spojení s cizinou.

Velmi výhodné srovnání skytají
4½% dluhopisy Živnostenské banky v Praze.

Spojení s Amerikou sprostředkuje americké oddělení u sídelního ústavu.

lávati pro dobu příhodnou. Po zahajovací řeči přečten zápisník minulé valné schůze, podány zprávy jednotelská a pokladní. Ústředna spolková čítá 75 jednot mužských, 7 ženských a 3 jednoty katolických tovaryšů. V tom nejsou započteny odbočky všeobdobového sdružení a mládeže. Letošním rokem rozeslány byly dotazníky do všech jednot, ale nedošly všechny dosud zpět, proto nebyl obraz spolkové práce úplným. Zpráva pokladní nezněla utěšeně, protože celá velká řada jednot nezaplátila spolkového příspěvku. K provedení cíle ústředny je hmotná základna nezbytnou, proto nutno v tom směru učiniti nápravu.

Při provedené volbě byli do výboru povoláni pp.: Bartoniček, Jenšovský, Dašek, Polák, Láš, Lukvenc, Horák a Beneš. Za náhradníky zvoleni pp.: Katnar, Pochmon, Netuka a Šupka. Za revisory pp.: Sahula a Fait.

Po skončení valné schůzi promluvil nadšeně pan Šupka za omluveného pana starostu Šabatu »O významu křesť. sociální strany v českém národě« a sl. Věchtová z Nového Bydžova »O povinnostech katolických žen v soukromém, rodinném i veřejném životě«. Pěkně zpracované toto téma bylo zdařilým řečnickým výkonem slečny poutavě předneseno a doznalo pochvalného souhlasu.

Po té ujal se slova milý host z Moravy, vdp. poslanec Šrámek, jenž v srdečném proslovu kladl důraz na nutnost drobné vzdělávací práce ve spolcích našich a akcentoval příbuznost ideového snažení v naší diecési se sousedící Moravou. Bouřlivý potlesk provázal nadšená slova p. Šrámkova, jenžž díky za milou návštěvu vzdal panu předseda dr. Reyl.

Ježto čas valně pokročil a odpoledne nastávala ještě veliká práce při orelském cvičení, vzdal se slova oznamující řečník pan Petr a valnou schůzi ukončil za povšechného nadšení pan dr. Reyl přáním, aby přítomného nadšení bylo doma využito k vytrvalé spolkové práci. Zdař Bůh! —I.

Politický přehled.

Konference pražské odročeny. V posledních 14 dnech ohlasováno v tisku českém i německém, že česko-německé dohodování co nevidět šťastně se skončí, a že český sněm svolán bude ještě v červenci. Ale najednou roznesla se z Prahy zvěst, že pražské vyrovnávací porady jsou odročeny. Dne 26. července zástupci obou stran usnesli se totiž další porady o jazykové otázce při úřadech zeměpanských, vzhledem na pokročilou letní dobu a všeobecnou touhu po odpočinku odročiti. V poradách má se pokračovati v druhé polovici září. Zatím se bude sbírat materiál a hledat kompromis pro úpravu jazykové otázky při úřadech zeměpanských první instance v Praze. Praha stala se kamenem úrazu česko-německé dohody. Češi v ústupnosti svoji šli tak daleko, že připustili dvojjazyčnost úřadu ve službě vnější i vnitřní teprve při 35 proc. obyvatelstva druhé národnosti. Pokud se jednalo o německé kraje a německá města, byli Němci s tímto klíčem zcela spokojeni, ale když jednalo se o Prahu, kde Němci jsou nepatrným zlomkem obyvatelstva, ani 10 procent, tam najednou zásady pro celá království smlouvené nemají platit, tam pro německou hrstku obyvatelstva má býti stanovena výjimka. Praha prohlášena býti má za město smíšené, dvojjazyčné. Praha jako město jest česká, proto důsledně musí býti i v úřadech pro Prahu určených jednojazyčná, jako hlavní město pak při úřadech druhé instance má být vybudována rovnoprávně pro obě národnosti. — Patrně, že zde pracuje třetí ruka, aby mír mezi oběma národnostmi nenastal.

Dr. Kramář o česko-německém vyrovnání. Na pátém sjezdu českých měst v Mladé Boleslavi dne 27. července promluvil dr. Kramář také o česko-

německém vyrovnání. Prohlásil, že čeští poslanci (vyjednatelé) trvají neochvějně na jednotě království a že nedovedou si představit vyrovnání, nebude-li zjednána platnost zásad, že každý obyvatel království má v celé zemi dojíti práva ve své mateřské řeči. Uznal, že jest ještě nejisto, dojde-li k dohodě, při čemž poukázal, že na zmaření dohody záleží nejvíce těm, kteří z nynějších bojů žijí a tyti. Napomínal českou a německou liberálně-demokratickou buržoasii v Čechách, aby se sama vyrovnala, než přijde činitel třetí, liberalismu a demokracii nepřítel, a provede dohodu na úkor moci a vlivu buržoasie. V úvodu své řeči zmínil se také o otázce finanční reformy a prohlásil, že české poselstvo na říšské radě trvá na stanovisku, že bez sanace zemských a obecních financí nemůže býti provedena sanace státních financí.

Zemský sněm kraňský byl po dvou schůzích odročen. Hlavním předmětem bylo jednání o zřízení několika zemských centrál při vodních tocích v Kraňsku, jichž se dá užití k účelům průmyslovým a zemědělským; pak udělení práva zem. výboru, aby převzal v případě potřeby ručení za živnostenská a zemědělská společenstva.

V Uhrách usilují přátelé hr. Jul. Andrássy o znovuzřízení někdejší ústavní strany, která se před volbami r. 1909 rozešla. — Oposice odložila další veřejný boj proti Tiszovi a vládě až po žních.

Dobrý náš soused. Německo usiluje prý o to, aby rakouská vláda dovolila Německu zříditi poblíž Terstu přístav pro válečné lodi. Má prý to býti ochranný bod pro válečné loďstvo spojených mocností ve Středozemním moři. Hr. Aehrenthal byl proti tomuto projektu. — Není nad chuť našeho souseda!

Nové maďarské násilí. Na návrh uherského ministerského předsedy zrušen statut provisorní organizace řecko-východní srbské diecése, řecko-východní a národní metropolitní školní rady a statut o volbě členu kongresu. Stejně zrušují se organizační stanovy kongresu a všechny stanovy doplňující a vysvětlující. Nařízení tato která značně omezují autonomii řecko-východní srbské církve, odůvodňují se zejména politickými poměry v Chorvátsku, kde prý církevní orgány snažily se využívatí církevního jmění k politickým účelům. Ovšem to jest jenom záminkou, aby vláda maďarská, vlastně Cuvaj nanovo stiskli Slovany. Skutkem tímto jistě rozbourí se nanevíc obyvatelstvo v Chorvátsku a Slavonsku.

Židé v Rusku. V Alexandrowsku bylo mnoho židovských rodin vypovězeno a také z Jekaterinoslavi musí se vystěhovati několik set židů. Byla jim povolena krátká lhůta a jejich žádost k min. předsedovi o prodloužení též zamítnuta.

Krise v Turecku. Vláda turecká prohlašuje, že příčinou nynější situace jest: nezákonné zasahování a rejdry úředníků při volbách, vstup důstojníků a úředníků do různých politických stran, porušení zákona při obsazování veřejných úřadů a míst. Vláda sice uznává příčiny krise, ale do oprav se jí nechce. Sněmovna odhlasovala 113 hlasy proti 45 vládě bezpodmínečnou důvěru, ale přes to rozpuštění sněmovny nedá se odvrátiti.

Albánci prozatím sice zastavili nepřátelství, nicméně stojí úplně ve zbrani a konají přípravy pro další boj. Na Kosově poli shromáždilo se na 60.000 Albánců a čekají na poslední slovo turecké vlády, aby věděli, jak se zaříditi. Vindcové Albánců odmítli další účast na poradách s vládní komisí, dokud nebude parlament rozpuštěn. — Velitel četnictva v Mitrovici připojil se se vším mužstvem k povstalcům.

Rusko na východě. Mezi Ruskem a Mongolskem byla uzavřena smlouva, která znamená ruský protektorát nad Mongolskem. Rusko má převzít hájení Mongolska proti vnějšímu nepříteli a zato ono jediné má míti právo poskytovatí Mongolsku půjčky, stavěti tam železnice a vykořisťovati nerostné bohatství v dolech.

Japonský císař Mutsuhito zemřel 29. července ve stáří 60 roku. Japonský mikado byl nejen vynikajícím panovníkem a vojákem, ale i básníkem. Vojsko zmodernisoval, železnice a elektrina za něho všude se rozšířily, celá říše otevřena cizincům a cizím kulturním vlivům. Japonsko takřka zázračně za něho postavilo se po bok ostatním velmocím. Korunní princ Jošihito prohlášen císařem.

Zprávy organizační a spolkové.

Předs. III. zemským sletem »Orla« na Moravě.

Podruhé přijme Kroměříž do svých pohostinných zdí, bujarou českou a křesťanskou mládež.

Sláva Kroměříži, který svým pohostinným přijetím junáckých řad »Orlů« připojuje se ku slavné jich manifestaci českého i křesťanského přesvědčení. Tiskem díky slavné obecní radě samosprávného města Kroměříže, že podruhé již přijímá nad zemským sletem »Orla« protektorát a tím s mužnou rozhodností vysoko se povznáší nad malicherné předsudky antiklerikalismu, dosud od mnohých za nutnou součástku českosti prohlašovaného.

Požehnání buďtež i mužové, kteří ve všeobecné záplavě protikřesťanské hlavně mezi mládeží před pěti roky kladli jste základní kameny ku organizaci křesťanské mládeže, za větru a bouři seli jste první směr myšlenky Orlů! Snad jste ani sami neopovázili se, byť jen pomysli, v jaké nádherné obilí v několika letech uzraje vaše setba.

Dnes jsme již zde, mohutné jsou naše řady, 10.000 Orlů a Orlů s nadšením řadí se v pevný šik a denně vzrůstají naše řady.

Vzpomínám na začátky Orla v Kroměříži. Při prvním veřejném cvičení r. 1907 v Květné zahradě cvičilo Orlů 15. To bylo tehdy, kdy se nám ještě smáli. Mimo Kroměříž byly tělocvičné organizace naší mládeže pouze v Lišni, Vyskově a ve Zlíně. Dovedu se vysmílit do situace našich protivníků. Jich byly dobře zorganizovaných tisíce — nás hrstčka; oni se museli smát našemu v jejich očích trpasličímu počínání.

A ejhle, náš rychlý vzrůst! Roku 1909 na I. zemském sletu Orla ve Vyskově cvičilo prostná 400 mužů, r. 1910 na II. zemském sletu v Kroměříži 780 a letos na III. zemském sletě 1500 hlásí se ku cvičením prostných. Bohužel, pro nedostatek místa sotva více než 1200 bude možno cvičit. Všech Orlů, Orlů i dorostu dle dosavadních přihlášek dostaví se v kroji asi 4000.

Hle, toť začátky, za něž nemusíme se nikterak stydět. Přijdou sice bratři »Orlů« z království a z Dolních Rakous, těšme se, že shledáme se na sletě s Orlům slovanským, Sokolem polským a chorvatským. Ale to všechno budou jen větší neb menší deputace. Hlavní voj dodá Morava. III. zemský slet »Orla« bude přehlídkou vyspělosti tělocvičné organizace mládeže křesťanské Moravy. A z této poměrně malé oblasti českého národa tolik je nás.

Na všesokolském sletě roku 1882 v Praze byla účast v kroji 1872, cvičících prostná 696 mužů, na II. sletě všesokolském roku 1891, tedy po 9 letech účast v kroji 5520, cvičících prostná 2473. A to byli účastníci Sokolové z království i markrabství!

Dosavadní rozmach orlů myšlenky opravňuje k nejlepší naději do budoucna. Budoucnost naše je: upevnit a rozmnožit naše řady na Moravě, zanést a rozšířit myšlenku orlů v Čechách, ve Slezsku a Dol. Rakousích, navázat trvalé styky s Orlům, po případě, pokud je ještě křesťanským, se Sokolem bratrských slovanských národů.

Všeslovanská organizace tělocvičná křesťanské mládeže toť náš vznešený cíl, k němuž každý dle sil svých a možnosti kráče!

My mladší nebyli jsme svědky křesťanského rázu českého Sokola. My od starších o tom jen slyšíme neb dočítáme se o tom. Za to ale byli jsme svědky, jak český Sokol pořádal přednášky z církve vystoupilého nešťastného kněze Svovila, jak pořádal, po Moravě tur-

mše vešleomyšlenkárů Bartolka, byli jsme svědky celé řady protikřesťanských jeho projevů, byli jsme svědky znásilnění České obce sokolské, že žádný člen katolických spolků neměl být členem »Sokola«.

Hle, důvody, proč založen, ano musel být založen »Orel«.

Na zhlédnou v Kroměříži 11. srpna!

Ústí nad Orlicí. Sdružené katolické spolky pořádají v neděli dne 4. srpna (v případě nepříznivého počasí dne 11. srpna) výlet k »Loučeni«. Schůze mládeže v národním kroji o 1 hodinu ve spolkovém domě, načež se vyjde přesně o půl 2. hodině s hudbou pana Norb. Fišera na výletní místo. O zábavu a dobré občerstvení bude postaráno. Pivo za 18 haléřů. Zvláště dětské hry a první vystoupení našeho tělocvičného odboru »Orla« budou zajímaví a uspokojí každého výletníka. Žádáme veškeré občanstvo, které s námi cítí, by se přičinilo o skvělý výsledek a náš průvod rozmnožilo. Tedy 4. srpna všechno křesťanský smýšlejší občanstvo na výlet katolických spolků!

Den křesťanských sociálů pořádají sdružené křesť. soc. organizace a katolické spolky v neděli 11. srpna 1912 v Českých Budějovicích. Program: V sobotu dne 10. srpna: O 8. hodině večerní v městském divadle slavnostní představení: »Vězeň na Křivoklátě«. Historická hra se zpěvy. Napsal J. Hais-Týnecký. V neděli dne 11. srpna: Dopoledne: V 9 hodin mše svatá v Růženeckém kostele. O půl 10. hod. na Senovážném náměstí tábor lidu s programem: Hospodářské, politické a kulturní potřeby českého lidu. Na táboru promluví: Dr. R. Horský z Prahy a V. Štáhlavský z Českých Budějovic. Odpoledne: O půl 2. hod. průvod z domu spolku katolických tovaryšů v Gymnasiální ulici do sadů Českého akciového pivovaru, kde uspořádány budou: koncert oblíbené kapely spolku volných a úředníků za osob. řízení kapelníka p. J. Vodrážky a koncert žáků České hudební školy za osobního řízení p. prof. J. Strnady, dětské hry, přástevníčky a j., bohatá tombola, buffet, kavárna, koulení o ceny v kuželkách, ohňostroj atd. Večer v sále spolku katol. tovaryšů věneček. V případě nepříznivého počasí koná se slavnost v Besedě. Křesťanští sociálové! Agitujte, aby zdar Vaší slavnosti byl co nejskvělejší! — Ústřední výbor katolických spolků a křesť. soc. organizací v Českých Budějovicích.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové učinila 29. července následující usnesení: Městské divadlo propůjčeno bylo Družstvu pro stavbu tělocvičny »Sokola« v Hradci Králové na den 28. září t. r. k uspořádání koncertu virtuosa na housle Pepy Bartoně. — S policejním úřadem se sdělí, že c. k. okresní hejtmánství udělilo panu Václ. Boučkovi povolení ku přenesení vinářenské živnosti do novostavby Záložního úvěrního ústavu čp. 139-140 (v ulici Klicperově) a p. Ottilii Hutlové přenesení uženářské jídelny s-právnem výhledu piva do domu čp. 85 v ulici Palackého. — Přijata byla nabídka p. L. Terharena, truhláře, na dodávku nových oken pro schodiště »Bono publico«. — Zemskému výboru král. Českého podá se žádost za subvenci ze zemského hasičského fondu pro věčné potřeby na opatření 40 spojovacích šroubení pro hadice a 1 hydrant. nástavce. — Dělnictvu firmy Ant. Petrof, továrny na pianu, v novém Hradci Králové, povoleno bylo uspořádání výletu do boroviny u rybníka »Plachty« dne 4. srpna t. r.

Jmenování. Pan Josef Podhajský, c. k. finanční tajemník a inspektor finanční stráže při zdejších c. k. finančním fideletství, byl jmenován ministerstvem financí finančním radou. — Pp. K. Pyrotek a K. Solnický kanclářskými oficianty.

Sjezd českých měst v Hradci Králové. Na pátém sjezdu českých měst v Mladé Boleslavi minulý týden jednomyslně usneseno, aby VI. sjezd českých měst r. 1913 konal se v Hradci Králové.

Po 25 letech. Dne 28. července sešli se v Hradci Králové abiturienti gymnasia královéhradeckého z r. 1887. Dostavili se pánové: Dr. Jar. Bidlo, universitní profesor v Praze, A. Boháč, farář v Bernsdorfu, J. Dvořák, c. k. finanční rada v Ml. Boleslavi, V. Franc, učitel ve Slavonově, dr. J. Hejčí, prof. bohoslov. fakulty v Olomouci, dr. Jar. Kavallr, advokát v Hradci Král., Jos. Kabrle, c. k. finanční rada v Praze, K. Novák, c. k. profesor v Nov. Bydžově, J. Petruželka, majitel parní pily v Jaroměři, Ant. Pochmon, redaktor v Hradci Král., L. Skuherský, farář ve Sv. Marku ve Štýrsku, J. Sander, c. k. profesor v Náchodě, Al. Váňa, farář v Blatogradu v Korutanech, MUDr. P. Vrabec s chotí, ob. lékař v Mor. Radiměti a Boh. Vančura, ředitel úřadů okres. výboru v Nechanicích. K sjezdu došlo více telegramů a dopisů od profesorů bývalých a spolužáků, kteří nemohli přijít. Zemřelo 11 spolužáků, neznámí 4. Shledání bylo velice dojemné. Druh druhá nemohl poznati; tím srdečnější rozproudila se zábava při večeři v Grandhotelu vypravováním různých episek ze studentského života. Večerek pocíli svou návštěvou býv. profesor p. c. k. školní rada F. Fišer. Druhého dne o 8. hodině ranní účastnili se v chrámu Panny Marie mše sv. za zemřelé a živé professoři a spolužáky, kterou za asistence prof. Šandery sloužil prof. dr. Hejčí. V chrámu připojili se zase p. škol. rada Fišer a také p. profesor v. v. Ign. Svoboda, který provázal bývalé své žáky i po gymnasiu, kamž uvedení byli s největší ochotou p. c. k. ředitelem J. Kořínkem. Třída za třídou prohlížena, kde jako studentci sedávali a připomínány vážné i ve-

selé historky z těch dob. Po té dali se všichni společně fotografovati, načež zasedli v Grandhotelu k obědu. Srdečné přátelství spalo nanovo všechny, druh druhá se zájmem sledovali a jako bratři loučili se již po obědě, aby se zase rozvíli světem. Za pět let určena opět schůzka.

Po dobu exercicí v kněžském semináři v Hradci Králové vystavovati bude firma Karel Zavadil za řízení pana Antonína Zavadila veškeré kovové kostelní náčiní vlastní výroby jen ručně pracované. Doporučujeme k volnému prohlédnutí.

První rybářský klub v Hradci Králové pořádá v neděli 4. srpna o 2. hodině odpo. výlet ku Mlýnku na Slezském Předměstí. V případě nepříznivého počasí zábava v hostinci p. Fišera na Slezském Předměstí.

C. k. vyšší reálka v Hradci Králové ve své výroční zprávě za rok 1911—12 podává pojednání dr. J. Netuky: Marginalie k Zeyerově »Karolinské epopeji«. Na ústavě působilo 33 učitelských sil pro předměty povinné, dovolenou měli 3 professoři. Žáků bylo 400, vesměs Čechů; náboženství katolického bylo jich 368, evangelického 21, israelského 11. Školné vyneslo 7980 K, různé příspěvky a taxy 2143.4 K, 13 stipendistů bralo celkem 1144.90 K. V Hradci Králové bydlelo 177 žáků, pšepolních bylo 223. Horlivá péče věnována tělesnému výcviku, cvičení ve střelbě účastnilo se 7 žáků.

Oheň. V sobotu 27. m. m. odpoledne vzniknul na půdě patrového domku povozníka p. Václava Daubka na Pražském Předměstí u Hradce Králové oheň, který za necelou hodinu strávil celou budovu, krytou lepenkou. Při požáru byl opět naprostý nedostatek vody, takže na hašení nebylo ani pomysleno. Hasičské sbory omezily se pouze na lokalizování požáru. Z hořící budovy, která leží proti staré hospodě »Na Špicí«, před málo dní vyhořelé, vynesli sousedé těžce nemocného majitele p. Daubka. Při zachraňování předmětů chtěl jistý mladík sejnouti s římsy v průčelí domku umístěné sádrového čápa; žebřík se s ním zlomil a odvážlivce spadnul střemhlav s výše prvního poschodí a jen náhodou se nezranil. Škoda požárem způsobená kryta je pojištěním.

C. k. odborná škola pro umělecké zámečnictví v Hradci Králové. Ústav tento má odbornou školu, která má za účel vychovati dovedné pomocné síly pro umělecké zámečnictví — jako přední dělníky, dílovedoucí neb samostatné mistry. Vyučování pro řádné žáky rozvrženo jest na 3 roky. Školu tuto navštěvovalo 49 žáků. Druhým oddílem ústavu jest škola mistrovská, která má za účel, poskytnouti zámečnickým pomocníkům theoretický i praktický vyššího vzdělání v jejich řemesle a vzdělání je případně na přední dělníky, dílovedoucí neb mistry. Vyučování trvá 10 měsíců. Školu mistrovskou navštěvovalo 7 žáků. Stipendií a podpor vyplaceno ve školním roce 1911—12 5477 K. Sbor učitelů čítal 5 učitelských sil, odbor. učitelů (dílovedoucích) 4, externí 3.

Fotografie sletu vydala ve skvostné úpravě firma F. V. Langhans v Hradci Králové, Adalbertinum. Velké fotografie k zarámování po 2 K dva druhy a to skupin žen a mužstva. Menší fotografie, čtyři na jednom kartoně, celkem na třech kartonech po 1 K. Album celé vázané 8 K, v kusech k zarámování 7 K. Pohlednice po 20 hal. Serie pohlednic 14 kusů. Objednejte přímo u firmy. Možná též zaslati příslušný obnos v poštovních známkách.

Konkurs. Dne 18. srpna t. r. vyplaceny budou z nadace J. V. císaře a krále Františka Josefa I., zřízené král. věnným městem Hradcem Králové, na paměť Jeho osmdesátých narozenin ve prospěch léčby churavých dětí příslušníků Královéhradeckých v odborných ústavech léčebných — úroky v obnosu K 328.06. Kdož o požitky tyto ucházeti se míní, podejtež v podacím protokole podepsaného úřadu purkmistrovského žádost, doloženou průkazem o domovské příslušnosti a vysvědčením o churavosti (vystaveným městským lékařem neb jeho zástupcem), v němž budiž udáno, ve kterém odborném ústavě dítě léčeno býti má, nejdéle do středy, dne 7. srpna t. r. do 5. hodiny odpolední. Komu a k jakému léčení nadace tato udělena bude, o tom na základě ustanovení nadačních rozhodnouti přísluší městské radě v Hradci Králové dle jejího volného uvážení.

Společnost Královéhradecká. Výkaz za měsíc červenec. Vklady úsporné: Uloženo K 471.456.99, vybráno K 465.226.45, zůstatek K 16,002.976.10. — Vklady odvětví šekového: Uloženo K 503.367.48, vybráno K 159.506.82, zůstatek K 1,379.190.25. Cenné papíry K 1,888.034.40. Zápůjčky na hypotéky K 10,691.762.61, zápůjčky komunální K 2,240.962.59, zápůjčky na cenné papíry K 29.185.—. Směnky K 728.647.85. Uložené přebytky K 1,235.338.88.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc červenec 1902. Stav vkladů počátkem měsíce K 1,947.672.—, stav kapital. úroků 43.765.—, vloženo během měsíce K 186.809.—, vybráno během měsíce K 190.170.—, stav koncem měsíce K 1,988.076.—. Stav půjček počátkem měsíce K 2,560.937.—, půjčeno během měsíce K 133.636.—, splaceno během měsíce K 119.370.—, stav koncem měsíce K 2,575.203.—. Počet účtů 4033. Reservní fondy K 213.096.—, závodní podíly K 90.738.—, pokladní obrát K 905.751.—.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 27. července 1912 bylo přivezeno: hl: pšenice 62, žita 43, ječmene 20, ovesa 182, vike 2, hrachu 2, jahel 6, krup 8, jetelového semínka 81, máku 1; kop: zell 75, okurek 90, kapusty 150, cibule 180, drobné zeleniny 460, mrkve 230 otypek; kusů: vepřů 1, podsvinčat 393.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové, dne 27. července 1912. 1 hl: pšenice K 17.90 až 18.90, žita K 17.—, ječmene K 14.20 až 15.—, ovesa K 10.50 až 12.—, vike K 24.— až 30.—, hrachu K 24.— až 30.—, čočky

K 40.— až 48.—, jahel K 24.— až 30.—, krup K 48.— až 50.—, brambor K 4.— až 5.60, jetelového semínka červ. K 50.—, máku K 80.— až 100.—; 100 kg: žitných otrub 18.25, pšeničných otrub 17.50; 1 kg: másla čerstvého K 3.20 až 3.60, sádla vepřového K 2.20, tvarohu K —.52 až —.56, 1 vejce K —.07; 1 kopa: zell K 6.— až 10.—, okurek K 2.80 až 3.60, kapusty K 1.20 až 4.—, cibule K —.80 až 1.—, drobné zeleniny K —.60 až 1.—, mrkve K 1.20 až 1.60.

Šedesátileté diamantové jubileum kněžské slavil v Slatinanech u Chrudimě dne 25. července vldp. Theodor Čermák, kněz senior naší diecése, po celý život svůj kněz nad jiné církvi své věrný a v životě kněžském bezúhonný. Ač záhy v duchovní správě ochuravěl a do deficience vstoupiti musil, péče dočkal se tak vysokého jubilea a již 85 roků života svého, zač děkovati má vedle milosti Boha dobrotivého své veliké střídmosti a asketické odměřenosti i pravidelnosti ve všem. Jubilejní misi svatou svou chtěl v soukromí, tiše sloužiti ve své domácí kapli, kterou si velmi vkusně a s mnohými obětmi zařídil a která jest mu tak milá a drahá. Tam přistoupil k oltáři Páně za přísluhy vldp. děkana Sysla, vldp. Šmejkal, kaplana ze St. Boleslavi, a Štěpiny, spirituála v Slatinanech. Přítomní byli také mnozí z laiků, ctitelů jubilejních a ctih. Školské sestry. Dojevné bylo dívati se, jak k oltáři Páně přistupoval jubilar, stařec 85letý, podporován jsa vldp. děkanem Syslem, starcem 81letým, svými upřímným přítelům, který týdně dvakrát svého přítele navštěvuje, aby dědovek dědouška potěšil v stáří svém. Po misi svatě uděloval vldp. jubilar přítomným věřícím své jubilejní kněžské požehnání a rozdával i rozesílal upomínky obracečkové. Roucho nové, které si byl objednal na misi sv. jubilejní, ihned po misi sv. poslal do kláštera ve Filipsdorfu. Vldp. jubilara došlo veliké množství blahopřání ze všech kruhů, ale více, bohužel, z laických, než kněžských. Zvláště těšila stařečka velmi upřímná vzpomínka J. J. knížete Ferdinanda Lobkowitz, nejv. maršálka, a jeho dvou urozených sester, jimž byl v mládí jejich domácím učitelem na zámku beřkovickém. Urozené dámy ve své nejen šlechtické, ale také šlechetné na nejvyšší pozornosti poslaly stařečkovi milému své podobanky. Co zvláště také bylo milé a tklivé, že zaslal své blahopřání pan Theodor Čermák, c. k. oficiál při soudu v Č. Skalici, ač nezná starého pána, ale z úcty ke knězi, s nímž má stejné jméno. Po těchto mnohých důkazech přízně a lásky žij, stařečku dobrý, klidně a spokojeně dále, patři jasně v další budoucnost, neboť Bůh miluje ty, kteří Jej milují a vše, ať přijímají, ať nepřijímají, obrací k jejich pravému dobru a blahu!

Hořice. Na výzvu společenstva hostinských okresu hořického svolala společenstva z Lázní Bělohradu, z Nové Paky a z Lomnice n. P., jakož i pivovar lomnický a hořický své delegáty, by společně jako deputace intervenovali u agrárního poslane a okresního starosty p. Janáka, rolníka v Břišťanech a protestovali proti zamýšlené dávce z piva v obnosu 4 K. Deputaci uvedl předseda společenstva hořického p. J. Rakusan. Pan poslanec Janák deputaci ujistil, že, co osoby jeho se týče, jest proti tak velké dávce z piva a že pracovati bude v klubu, jestliže by nebylo možno dávku odstraniti celou, aspoň pro zmenšení dávky té. Dále probrány i jiné strasti živnosti hostinské, jako prodej piva v lahvičkách po krámcích, zvyšování daní, všeobecné zdražování všech potřeb a j. Pan poslanec uznával plně strasti plně poměry v živnosti hostinské a vybízel přítomné, aby rázně se bránili. Debaty účastnili se za okres hořický pp. J. Rakusan, předseda spol. z Hořic, Petr Svoboda z Miletína, F. Gabriel z Břišťan, za společenstvo bělohradecké J. Sehnal z L. Bělohradu a J. Ježek z Hořic. Nové Vsi, za společ. novopackého okresu J. Kocourek, předseda společenstva, J. Blažek, oba z Nové Paky a J. Havel z Vrchoviny, za okres lomnický J. Zajíc, předseda společenstva v Lomnici a J. Bičík z Nové Vsi u Lomnice, který současně zastupoval pivovar hostinských v Lomnici n. Pop. Za akc. pivovar v Hořicích účastnili se člen správní rady p. Petr Raiman a sládek F. Walzek. Pivovar novopacký se onulvil.

Běronice. Anděl smrti rozeplal peruti své dne 24. července nad naší osadou, aby odnesl z kruhu svých světených oveček s sebou na věčnost duši drazé milovaného našeho faráře, os. děkana, vldp. Václava Vintery. Osada celá zaplakala, když dověděla se, že skonál jí ve středu večer o 10. hodině milovaný pan farář, neb byl milován ode všech, poněvadž byl jim vším, dobrým duchovním pastýřem, rádcem, ba přímým otcem. Každý u něho nalézal ponoci, ochrany a rady; nikdo od něho neodcházel bez útěchy. Narodil se 3. března 1849 v Bohuslavicích u Nového Města n. Met. Nižší gymnasium studoval v Broumově, vyšší v Král. Hradci, kdež také vstoupil roku 1870 do semináře. Po vysvěcení na kněze stal se kaplanem v Hněvčevsi, pak r. 1878 v Králové Městci. Roku 1890 stal se kazatelem u sv. Ignáce v Jičíně, odkudž 1. srpna 1891 povolán za faráře do Běronic, kdež působil velice svědomitě až do své smrti. Pohřeb konal se v sobotu 27. července. Kondukt vedl a requiem sloužil vldp. vikář z Velšic Jan Tichý za assistance kaplanů dpp. France ze Želčic a Vomočila z Velšic. Pohřební promluvu měl vldp. Al. Vašátko, os. děkan z Král. Městce. Kromě těchto účastnili se pohřbu vldp. faráři: Hroneš z Bohuslavic, Janák z Lovčic, Kašpar ze Žlunic, Kufil z Kuklen, Kuhn ze Slatin, Kuhn z Chlumce n. Cidl., Láska z Hlušic, Mencl z Dymokur, Nývlt z Činčevsi, Okrouhlický z Kopidlína, Pátek z Vrbice, Vaníček ze Slatin a Žofák z Lužce, dp. administrátor Sedláček z Chotěšic. Kaplani: Pavlišta z Kopidlína a Dejl z Král. Městce, dp. katecheta Plocek z Král. Městce. Oblíbenost v Pánu zesnulého dokumentovalo veliké

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

FILIAŁKY A EXPOSITURY:

Praha, Josefské nám., telefon čís. 4508.6370.
Nemily, podružný úřad Rak.-uhér. banky,
telefon č. 21.
Krákov, ulice Wislna, telefon čís. 228B.
Plzeň, Františkánská ulice, telefon čís. 111.
Chrudim, telefon čís. 49.
Jičín, telefon číslo 40.
Slaně, telefon číslo 52.
Turnov, telefon číslo 27.

— Provádí veškeré obchody
bankovní, směnárenské a bursovní.

Zúroč vklady na vkladní knížky

4 1/2 % ode dne vložení
do dne vyhrání.

Vklady delší výpovědi vázané i vyšší sazbou.

Depoše: Kralobanka.

Založen roku 1888.

Akiový kapitál korun 15,000,000—

Reservní fondy korun 2,700,000—

Vklady celkem ca korun 41,000,000—

Celkový obrát na všech účtech v roce 1913

K 2278,101.040—

Celkový obrát na účtích pokladnic v roce 1913

K 602,460.636—

Založen roku 1888.

množství účastníků pohřbu z kollatury i cizích, jichž zrak nezůstal bez slz. Památka na v Pánu zesnulého bude jistě dlouho tkvít v mysli osiřelých oveček. Requiescat anima pia in pace!

Litomyšl. Po 30 letech sešli se kolegové v roce 1882 v Hradci Králové od J. M. dra. Josefa Haise ordinovaní u svého spolužáka probošta v Litomyšli, Frant. Křivo-
hlávka, jak si byli před 5 lety smluvili. A přišli: dpp. Karel Adam, farář z Moravan u Pardubic, J. Bakeš, farář z Č. Skalice, Tomáš Coufal, farář v Zábofi, J. Kašpar, farář a bisk. notář z lázni Bohdanečských u Pardubic, J. Pfof, farář ze Starého Bydžova, J. Poláček, děkan a bisk. notář ze Žamberka, Vojtěch Balcar, farář z Cerekvice u Vys. Mýta, Alois Sedláček, děkan ve Dvoře Králové, Jindřich Kučej, farář ze Saeláru v Krkonoších. Dva kolegové přijezd svůj sice opověděli, ale snad pro deštivé právě počasí přijít nemohli. Tři kolegové pro churavost přijít nemohli. Ráno dne 30. t. m. někteří kolegové celebrowali v proboštském chrámu Páně, někteří u svého kolegy v Cerekvicích. Dopolodne prohlédli si památnosti prob. chrámu Páně a proboštsví v Litomyšli (obrazy, knihovnu, kapli sv. Markéty, chrám Páně proboštský, založený od mnichů Augustiniánů drahocenný poklad z dob Karla IV., ostatky sv. biskupa a mučedníka Viktorina, dar to vzácný od Karla IV.), pak velikolepou budovu kostela Piaristického a jeho hrobku, zámek knížete z Thurnu a Taxisu, krásný jeho park, kapli hřbitovní u sv. Anny, hřbitov a jiné důležité památky města. V poledne pohostil pak všechny milé své kolegy, z nichž mnozí dalekou cestu až sem podnikli, vsdp. probošt litomyšlský. Při rekreaci tělesné po cestě tak daleké pro mnohého z dpp. kolegů, pobavil všechny dp. děkan z Král. Dvora svými zkušenostmi ze svého působení bývalého v duch. správě v trestnicích. Než za nedlouho odvázel již vlak některé dpp. odtud opět za svým povoláním. Někteří pak teprve druhého dne odcestovali a jeden pobyl u svých milých příbuzných. Při rozchodu slíbeno, že se opět, dá-li Pán Bůh, po roce u některého z dpp. spolužáků sejdou. Dpp. bratři a kolegové! Ať nás hory a doly dvojí, náš kněžský stav a oltář Kristův nás vždy pojí!

Chrudim. Radost zmocnila se katolíků Chrudimských v minulých právě dnech, kdy od úst k ústům kolovala zpráva, že milý „nás pan učitel“, jak se zde všeobecně říká, velevážený pan Alois Thuma, učitel dívčí školy v. v. a dosud činný co učitel vězeňské školy c. k. krajského soudu v Chrudimi, vyznamenán byl od Jeho apošt. Veličenstva zlatým záslužným křížem. Zvláště upřímní katolíci se radují, neboť musíme prozradit, že náš pan učitel s životem katolického spolkaření úplně srostl. Stál u kolébky místní Jednoty katolických tovaryšů a od té doby celých 48 roků jest jejím velezasloužilým místopředsedou. A kdo zná, jak „vděčný“ jest úkol vésti život spolkový, ten jediné ocení zásluhu našeho oslavence. Přejeme z toho srdce váženému p. učiteli, by ze zaslouženého vyznamenání k radosti všech přátel katolického živlu u nás těšil se až do nejzazších hranic věku lidského, by v dosavadní činnosti a při svém dobrém humoru mohl s námi oslaviti půlstoletí trvání Jednoty katolických tovaryšů, jejížto takřka otcem jest.

Není přes reklamu! Není tomu dávno, co cítily se jistě kruhy v Chrudimi uraženy nad tím, že katolíci v čelo svých plakátů, zvoucích k návštěvě Svojskovy přednášky o Číně, nedali tisknouti tituly svých organisací, ač dole bylo výslovně tištěno, kdo vše pořádá. Ale páni pro sebe mají jinou paměť než pro katolíky. 24. m. m. ocitl se na nárožích plakát, oznamující otevření první veřejné prodejny, kterou spravuje ústřední družstvo konsumní — a více nic. Ze konsum jest podnikem čistě rudým, to z ničeho na plakátu nevysvítá; či snad chtěl tak rudí chytat hejly? To u nás již, milí páni, nejde! Doba je pokročilá, měli páni soudruzi slyšet ty posudky zdejších občanů, když četli: „Pracující lidé! Mužové a ženy! Projevte odpor proti právě schváleným branným předlohám, proti jakýmkoli ukrutným a hanebným válkám, proti odvádění většího počtu mladých lidí na vojnu, proti novým daním na vojsko a další drahotě z toho vznikající. Sudte poslance měščíckých stran, kteří pro toto všechno zlo na naše hlavy hlasovali!“ — „Komedie!“, řekl čtoucí a s útrpným úsměvem šel dál. A my se ptáme: Při tom slově „sudte poslance“ necitli p. poslanec Jirásek a soudruzi žádné šimráni ve svědomí, mají-li jaké? Proč poslouchali rozkazu „rudého papeže“ v „Arbeiterzeitungu“, který kázal nestavět se proti branným předlohám? Vždyť by to bývalo hračkou, kdyby byli poslanci soudruzi opravdu poslanci lidovými a kdyby byli hájili právo lidu a ne židů, křesťanů a termínovým obchodem činí dnešní drahotu. Zde

se postavte, soudruzi, zde soustředíte svou činnost a pak nebude ani třeba žádných konsumů.

Sjezd českých měst v Mladé Boleslavi ve dnech 27. a 28. července měl velmi pěkný průběh. Promluveny na něm četné významné řeči a pojednáno o důležitých zájmech české samosprávy. Provedeny tu přípravné práce k vydávání Slovníku veřejného práva na oslavu padesátiletí české samosprávy roku 1915. O mateřských školách a opatrovních, hmotných a právních poměrech učitelů a pěstounů na školách těchto referovala učitelka B. Horlová. Pošt. kontrolor Jos. Lukesle v Pardubicích pojednal o péči o mládež osiřelou, zanedbanou a opuštěnou, zejména o zřizování sirotčinců. Stejně pozoruhodným byl i referát F. Sedláčka o sirotčincích se soustavou rodinnou.

K velkým krádežím cukru v cukrovaru v Radboři. V cukrovaru v Radboři přišlo se, jak známo, na stopu velkým krádežím, jichž se dopouštěli různí úředníci a zřizenci cukrovaru, aby zboží dále rozprodali. Krádeže trvaly po tři léta a přišlo se na ně teprve nyní, když jeden kutnohorský obchodník se přiznal majiteli cukrovaru p. Mandelkovi, že kupuje již dlouho odcizený cukr. Na to zahájeno vyšetřování a zjištěno, že hlavními pachatelí byli skladník Josef Veselý, jenž byl také už zatčen, dále vážný a účetní v cukrovaru, kteří škrali v knihách, též četní jiní zřizenci byli na krádežích účastni. Zemské finanční ředitelství zavedlo vyšetřování s dozorcí tamější expositury a ředitelství státních drah se zřizenci dráhy. Předseda stanice Ant. Voříšek, na jinou stanici přeložený, byl v Praze protokolárně vyslechnut; od té doby je nevěstný. Zjistilo se, že byl se skladníkem Veselým ve spolku, a že přijímal od něho za svoji pomoc cukr, který pak prodával svému tchánovi.

Kde máte velkou úrodu ovoce, zvláště jablek, neprodávejte hned cizozemcům a Němcům, ale oznamte nám, jak mnoho a jakého ovoce budete asi mít. Kde pak nemáte ovoce, dopište nám, jaké ovoce byste si přáli. Při nynější hojnosti ovoce mohou se jím všude zásobiti na zimu. Bez překupníků a Němců hodláme lidu dáti příležitost výhodně prodati nebo naopak lacino nakoupiti nejen ovoce, ale i různé jiné věci. Tež zprostředkujeme všechny druhy pojištění pouze u českých firem. Vše provádí k úplné spokojenosti katolický peněžní ústav „Eliška“ v Hradci Králové (Adalbertinum.)

Různé zprávy.

Z diecéšního eucharistického komitétu. Přihlášky na noclehy a na legitimace diecéšní komitét již více nepřijímá, protože by nemohl včas jednotlivé objednávky rozeslati. Ve Vídni se nyní nahromadila spousta objednávek, proto se všechno zdlohavě vyřizuje. Kdo by se chtěl ještě sjezdu vídeňského účastniti, nechť se obrátí do Prahy aneb přímo do Vídne. Jakmile dojdou z Vídne dávno již objednané legitimace, rozešle je diecéšní komitét během týdne.

Medaile úřední na památku eucharistického kongresu ve Vídni r. 1912. Ze zlata za 240 K, ze stříbra za 20 K, z bronzu za 3 K lze objednat u Bratří Schneiderů, c. k. dvorních dodavatelů, Vídeň, V. okres, Siebenbrunnengasse Nr. 18.

Již u kolébky Jednoty sv. Metoděje stála diecése Královéhradecká a neopustila ji ani po 37 letech jejího trvání a blahodárného působení; jako předešlé roky i letos opět pamatovala značným darem 861.20 K na český kostel, zadlužený 200.000 K, a na roční výlohy na české služby Boží, které nyní již činí 11.000 K. Kéž by i jině Jednota této přízně a obětavosti těšiti se mohla! Proto prosíme o další pomoc. Zároveň vyslovuje Jednota vřelé díky a Bůh zaplať pane Janu Horáčkovi, jenž byl po více let místopředsedou I. odb. a svou neúnavnou prací a obětavostí nemalých zásluh o Jednotu si získal. Než, bohužel, opustil Vídeň a odebral se nejprve do Švýcar a pak dokonce za široký oceán až do daleké Ameriky; zapomněl snad na Jednotu? Nikoliv; zná její důležitost a blahodárné působení, i z ciziny podporoval ji hmotně. Letos však korunoval svou obětavost milodarem 500 K, které vstupuje ve stav manželství v dálné Americe, se svou paní choť Jednotě poslal. Bůh jim to ve stavu manželském hojně odplať!

Dle velkého vzoru ševce z Kopánky. Zentý český šolér, který byl zaměstnán v Černé Hoře, rozhodl se, že na účet lidské blouposti bude dělati kavalíra. Zaje si do Čech na výsokolský slet, kde dovedl balamutiti velice chytře české kapacity tvrzením, že jest vojvodou Plamenacem. Snad si vzpomněl, jak celé pětstoletí se

dali klamati čeští husité prohnaným podvodníkem protestantským, který sepsal o soudu nad Husem pojednání takovým způsobem, jako by byl vyšel spisek z pera očitého svědka Pogia. Mohli-li klamati tak dlouho samé husity, o Husovi cizí lhát, mohlo se ovšem klamání podařiti snadno aspoň na několik dní šejdlovi z Černé Hory a to tím spíše, že přirozeně mluvil velmi dobře česky. A tak čeští Husité, kteří poctivé katolíky z řad sokolských vyloučili, klaněli se nadšeně kriminálnímu chlapíkovi, představující ho jako zástupce černohorské vlády. Ač oficielní zástupci Černé Hory přijeli v pátek a byli také českými notáble uvtváni, byl v sobotu nadšeně vítán „opozdilý taky-zástupce“. Skuteční Černo-horci ohradili se proti nezvanému vetelci, když jim byli na radnici představováni, ale to Čecháčkům pranic nevadilo. Chlapík byl vysoký, hezký, černovlasý fešák a proto ať dělá v Praze Černo-horci! Chlap byl vođen jako nějaká specialita z jižní točny, krměn, napájen, vožen v automobilu, mnohokrát fotografován. Rozbil svůj stan v hotelu Grátově na Vinohradech. Tam si vypůjčil od hoteliera 200 K. Žil jako ruský šlechtic, pil šampaňské a za obsluhu dával číšníkům korunové zpropitné, protože uměl znamenitě „pumpovat“ jak Pražáky tak Čechy jiné. Vylákal hojně peněz i od paníček a slečinek. Chlapíkovi se ovšem domů nechtělo ani po sletu. Jeho hyění stalo se nápadným policii, takže detektivové ho předvedli k zjištění. Leč přičiněním vlivných vlásteneckých kapacit byl z vyšetřování propuštěn. Když však prostopášík v radosti nad svým vítězstvím si vedl velice neopatrně, nedovedl zabrániti jeho zatčení ani veliký znatel Jiho-slovanských věcí, který před tím zakročil v jeho prospěch s výsledkem. Zkrátka, chlapík znal dobře bezhlavé vlastenčení patentovaných reprezentantů českých. Věděl, jak jsou pohostinní k jiným cizincům ti, kteří by české katolíky nejraději vyvedli ze země. Mohli-li se v Praze dobře máti Turci, kteří jiho-slovanskou krev tolik katanovali, přizpůbil se snadno také český dobrodruh. Nyní sedí za mřížemi proto, že si myslí, že pražská policie ani nemůže býti vtipnější než nadšení vůdcové vlastenci. Tedy švec z Kopánky má nyní v Čechách velkého konkurenta, jemuž sám pražský starosta pomáhal učit v automobilu.

Jak se židé asimilují. „Příkarp. Rus.“ obdržela následující telefonickou zprávu: „Židovská řeč ruských sedláků přestala ve 2 hodiny odpoledne. Je ráno asi 30 sedláků, z nichž několik táhne. Majetek sedláků, jich zemědělské produkty, jimi na trh přivezené byly dletem rozkradeny a dletem zničeny. Ztráty sedláků jsou velké. Židé násilím od vozů vypudili sedláky a jeho produkty židům rozprodali. Zvěst o židovském řádění jako blesk se rozletěla po všem kraji. Sedláci zle byli rozhořčeni. Prvé chvíle násilím chtěli odvést na řádění židů, chladnokrevnost však nabyla vrbu a sedláci rázem organizovali ekonomický boj. Nyní ani jeden sedlák na broský trh nepřiveze své produkty: ani mléko ani zeleninu. Mnoho lidí do blízkých vesnic posílá pro nejpotrřebnější věci. Sedláci se usnesli, že na pomstu židům celý měsíc budou bojkotovat broský trh. Nyní již tržní ceny se zvýšily do nepravděpodobné výše.

Zázraky lurdské pokračují. Dne 4. června večer při svátostném průvodu povstala pojednou Angličanka Markéta Stablerová z Newcastle-on Tyne, jež po 2 léta a 5 měsíců nemohla choditi, stížena hrozbou ochrnutí nohou a levé ruky, jež byla úplně znoucená. Den na to, ve středu, uzdravila se pl. Barbiesová z Paříže. Roku 1904 podrobila se vnitřní operaci, jež měla za následek úplně a trvale ochabnutí síl Roku 1907 přicházely se jiné vnitřní komplikace, podrobila se nové operaci, ale následkem této bládné živofila, až do r. 1911, kdy byla operována po třetí, načež živila se jen tekutou stravou, smetanou, již častěji vyvrhla; od 10. října živena byla uměle. V lednu 1910 připojila se rána na měchýři. V tomto zaboženém stavu přivezena byla polomrtva do Lurd. Po koupeli v písečné počaly se jí vraceti síly a večer téhož dne pojedla pohodlně kus masa, jež nevzala do úst již po několika let. Uzdravení její potvrdil 21. června professor fakulty lékařské v Paříži dr. Lelekan, jenž ji po dvě léta marně léčil. Dne 18. června uzdravena byla 28letá Julie Georget z Chantenay v la Sarthe, jež byla nemocná po 20 let. Nemoc její počala nervovými zauzleninami v krku, později postižena i jiné orgány, až ji konečně dna znemožnila levou nohu, jež zkroutila se v pravo. Zároveň i žaludek vypověděl ji službu, takže po 2 poslední léta nesnesla ani mléka. Vysílením nemohla se ani hnouti, netku-li choditi. Při koupeli cítila, jak se jí natahuje noha a síly vracely a po koupeli kráčela pevně do nemocnice. Živila se teď pohodlně obyčejnou stravou a cítila se úplně zdravou. 19. června zacelily se v koupeli 9letému děvčeti Ivettě

Coulmeau rány velikostí pětifranku, jež si utržilo při pádu před 8 měsíci. Od té doby nemohlo chodit. Po koupeli přálo si chodit, což se mu snadně podařilo. Téhož dne pozdravila se koupeli úplně p. Amata Delaunayová z Nueil-sur Passavant, jež trpěla po 18 měsících kostní nemocí, takže naprosto nemohla chodit. Zároveň netrávil jí žaludek. A třetí případ téhož dne: 28letá Augusta Girardeauová z Briollay z Angersu trpěla po 4 měsíce nervovými záchvaty, pocházejícími od zkaženého žaludku. a to tak silnými, že jí kroutily všemi končetinami. Až konečně 28. ledna zůstala jí levá noha ohnuta, takže mohla chodit jen o berlí. Lékař její vzdal se vsí naděje. Po koupeli v Lurdech chodila bez obtíže a též žaludek seslil tak, že se cítí úplně zdravou. 20. června uzdraven byl 41letý A. Lebreton z Boulevard de Lavál, jemuž dal dr. Spillmann vysvědčení: zánět míchy spojený s paralýs. Ochrunut po jedné straně, léčen byl Lebreton ve dvou nemocnicích, leč marně. Jakožto nezhojitelný dopraven byl domů, kde nemohl se ani na loži posadit. Po koupeli v Lurdech už se udržel na nohou a při svátostném průvodu pozdravil se tak, že mohl pohodlně chodit. 21. června začal chodit po několika marných koupelích šletý hoch Ludvík Podevin ze St. Servan, jenž od narození neudělal kroku. Stížen nemocí Pottovou, nebyl by do smrti chodil. Dr. Huet, jenž ho léčil, dal mu šněrovačku, by mu hrb následkem zkřivené páteře dále nerostl, k chůzi mu však pomoci nemohl. Nyní hoch pohodlně běhá. Téhož dne pojedla bez obtíží vejce a kus chleba 30letá Pavlína Garnierová z Fougères, když po 26 měsících následkem vředů žaludečních živila se jen stravou tekutou. Častěji chrlila krev a ztratila za nemoci 48 liber na váze. 24. června uzdravena 33letá Anděla Soldevilla y Mas z Matara ve Španělsku, jež dle vysvědčení doktora Viladewalla stížená byla ode 3 let naprostou nehybností a necitelností nohou. Lékař potvrdil, že všechny prostředky se ukázaly marnými. Po dva roky neopustila nemocnici v Mataro. Při svátostném průvodu v Lurdech pojednou povstala a bez obtíže chodila. 28. června uzdravena byla p. Julie Jeanninová z Bersallien (u Juře), jež po dva roky trpěla znetvořilostí dnou. Dovězena byla v průvodu bratra, kněze, do Lurd, za hrozných bolestí, majíc nohy velmi oteklé, takže ani kroku učiniti nemohla. Při svátostném průvodu povstala a šla pohodlně do lékařské kanceláře, necítíc prázdných bolestí.

Stanovisko lékařské kontrolní kanceláře v Lurdech. Často představují se v kanceláři osoby, jež před rokem nebo dříve se v Lurdech uzdravily a jichž uzdravení trvá. Ze představený kanceláře dr. Boissarie počíná si při konstatování hodně pšně a tvrdí raději méně, než by se tvrditi dalo, toho jedním důkazem budiž svědectví nevěřícího lékaře A. Bastieda d'izart z Méze. Tento dostavil se 4. srpna 1911 do kanceláře, představil se doktoru Boissarie a počal: »Jsem lékařem dčvky M. Louise Roques z Méze; léčil jsem ji po 3 roky a dovoluji si vám učiniti výtku.« Boissarie klidně ho vybdl, aby se posadil a tázal se po výtce. Lékař začal bez oklik: »Ze jste uveřejnil o nemocné neúplný a dokonce nesprávný úsudek.« »Proč nesprávný?« »Protože je mnohem lépe vyléčena, než vy tvrdíte.« »Tak činíme vždy, lépe je tvrditi v začátku méně, zbývá pak dosti času tvrditi více po letech, jež definitivně potvrdí dílo sv. Panny.« »Co je mně po vaší Panně, té neznám. Přicházím toliko, bych s vámi sdělil, že dívka, kterou jsem léčil a která velmi nemocná jela do Lurd, za 3 dny se vrátila úplně zdravá, což je v rozporu se všemi zádadami vědeckými.« »A co vás, pane kollego, jste-li nevěřící, pohnulo k tomu, byste sem dojel a potvrdil zázrak?« »Protože chci býti upřímný a z lásky k pravdě.« »Opakoval byste laskavě své výpovědi před biskupem z Arrasu, jenž předsedá sezení, týkajícímu se konstatování?« »Před kým chcete.« Za hodinu na to před celou assistencí podal dr. Bastide celý vývoj nemoci (na konec ztuhnutí pravého kolena, pravého lokte a součotiny pravého křídla plic) a končil, že uzdravení nedá se vysvětliti přirozeně. »Rád bych věřil,« pravil, »neboť logické rozluštění této záhady může dát jen víra, ale nemohu.« Biskup arrarský Msgr. Lobbedey potřásl mu rukou a pohnut pravil: »Zasluhujete, abyste věřil a sv. Panna vám milost tu za vaši upřímnost vyprosí.« »Pfejl si toho.« Dr. Roquette potvrzuje letos, že uzdravená dívka přibrala na váze 9 kg a je úplně zdravá. — Brněnský »Hlas«.

Romanopisec jako řeholník. Gustave Coquiot vydal u Ch. Bosse v Paříži knihu o »pravém Jorrisu K. Huysmansovi«. Je známo, že romanopisec Huysmans, který připadal dříve naturalistickému směru a vydával se Zolou týdeníků, v posledních dobách svého života se přiklonil úplně k mystickému směru a vstoupil jako bratr řeholní do benediktinského řádu v Ligugé. Coquiotova kniha se počíná dosud neznámým listem, jež Huysmans psal roku 1896, tedy právě v době, kdy byl na cestě do Říma a nemálo uvedl v úžas celý svět pobožným románem »En route«. Coquiot ho písemně žádal o vysvětlení některých věcí a Huysmans mu odpověděl: »Můj drahý Coquiot, musil bych napsat encyklopaedii, kdybych chtěl odpovědět na otázky, které jste mi položil, a k tomu zajiště nemám kdy. A co bych vám také mohl říci? Táhete se mne na můj názor o spisovatelích. Ale já jsem nikdy nežil v tomto prostředí . . . Společnost? Ona vzbuzuje ve mně nehlubší odpor; vůdci třídy mě odmítají a vedené vrstvy dávají podnět, že se mi káže ježli, když s nimi přicházím ve styk. Já se o ně zcela nic nezačínám a jest mým jediným přáním, abych byl stejně daleko od jedné i druhé. Radosti, které nyní mám? Že žiji v klášteře podle hodin kanonicky rozdělených, že nic neznám o tom, co se děje v Paříži, že čtu knihy o liturgii a mystice, ikonografii a symbolice.

Že podle možnosti vidím nejméně spisovatelů a tím více mnichů. Že nepřijímám celé haldy knih, poněvadž by mě to jen oddálilo od mého studia a vzaly by mi málo toho volného času, jež mám. Na to se obmezují moje radosti. Mohl bych ještě čtení listů od neznámých a milých přátel; takové listy mají více ceny než literatura. Divadlo? Již deset let jsem nevstoupil do divadla. Toto odvětví mne nedráždí a Coquelin a Sára Bernhardtová jsou mi ošklivostí. Ve skutečnosti mě nic netěší, co těší jiné. Ve veřejném světě se již necítím dobře a mé vlastní knihy se mi jeví tak mělké a prázdné, jako i knihy jiných. To jest »grosso modo«, co vám mohu říci . . .

Smrt astronoma. U Piacenze v Castelo di Stato zemřel 15. m. m. astronom J. Kf. Alanzi. Professorem matematiky a fysiky byl přes 50 let, býval důvěrným přítelem světoznámého hvězdáře Secchiho. Velké nadání, obsáhlé vědomosti spojily se u něho s něžnou zbožností, která se jevila v nemoci a při smrti právě tak jako v životě. Ve velikých bolestech těšil se jedině důvěrou v Boha. Zaopatřen svátostmi umírajících, klidně čekal smrt. Jedinou myšlenkou jeho byla spása a nebe. Když přicházeli k němu žáci a přátelé, říkal jim, máva je rukou: »porro unum est necessarium« — jednoho je zapotřebí. A ukazuje na kříž, který třímal v levici: »Odebírám se tam nahoru. Na shledanou v ráji! Jedinou mou nadějí je Ježíš Ukřižovaný!« Když mu sv. Otec, dověděv se o jeho nemoci, zaslal telegraficky požehnání, naslouchal čtení telegramu, který pak tiskl na hrud a líbal, v levici tiskna kříž. — Nebesa vypravují slávu Boží — astronom to vycítil. Pohřeb konán velmi slavnostně.

O Lenešickém cukrovaru napsaly dne 1. srpna »Nár. Listy«: Před rokem ve valné hromadě lenešického cukrovaru zvoleni byli do správní rady agrárníci a pod heslem, že se má prodat rolnický cukrovar a že jest jejich intencí, aby cukrovar si rolníci udrželi sami, zahájili akci k nákupu akcií cukrovaru a za účelem tím utvořili při cukrovaru syndikát. Syndikát ten disponoval 1134 akciemi. Na počátku letošního roku tento syndikát, resp. správní rada prodala všechny tyto akcie dvěma německým bankám v Praze, ponechavši si pro forma jen po 1 akci. Akcie prodány Länderbance a C. k. priv. úvěrnímu ústavu, kteréžto banky akcie ty rozdělily na neštěmickou rafinerii 439, na rafinerii v Kráském Březně 438 a Hospodářskou banku (za Ústí n. L.) 225. Zbytek pak na jednotlivé feditele těchto ústavů. Dne 30. července t. r. konala se valná hromada, kterouž chtěla dosavadní správní rada docílit, aby dle úmluvy mezi ní a novými kupci (Němci) uzavřeně, do správní rady zvoleno bylo nových 11 členů. Tato valná hromada nebyla však dle stanov řádně svolána, poněvadž v předepsané stanovami lhůtě nebyl veřejně oznámen program valné hromady. Z tohoto důvodu, jakož i z dalšího důvodu, že totiž akcie cukrovaru přes to, že jiní akcionáři ohlásili v čas správní radě na akcie tyto své předkupní právo, dle stanov jim zaručené, byly přepsány na neakcionáře, totiž na výše zmíněné banky, podal dr. K. Wiesenberger, advokát z Prahy, jménem konsorcia při živnostenské bance v Praze utvořeného a zastupujícího celkem 785 hlasů protest proti konání valné hromady, kterýžto protest byl přečten a ku protokolu přiložen. Týž advokát ohlásil dále protest jménem p. Antonína Závorského, nájemce velkostatku v Neštěmících a to z toho důvodu, že jako akcionář nebyl k valné hromadě pozván. Přes tyto protesty prohlásil předsedající p. Jos. O. Srb, že ve valné hromadě pokračováno bude, načež přistoupeno bylo k vyřízení programu. Debaty o jednotlivých částech programu učinili se se strany minority p. J. K. Ort, mlynář v Košticích, a dr. K. Wiesenberger, a byly pak jednotlivé body programu většinou německých hlasů přijaty. Pokud se týče účetní zprávy, podal jménem minority p. J. K. Ort protest proti schválení účtů a odůvodnil jej tím, že mu nebylo dovoleno nahlédnouti do účtů společnosti, ač to právo dle stanov každému akcionáři zaručeno jest a on v předepsané lhůtě svého práva v závodě použiti chtěl. Při volbách zvoleni byli hlasy německými, jakož i hlasy celé správní rady: Bächer Rudolf, továrník v Roudnici, Krohn Herman, řed. cukrovaru v Doubravicích, Elišák Ludvík, řed. kreditního ústavu, Fischek Jindřich, řed. rafinerie krásnobřeženské, Fonovics Hans, řed. hospodářské banky, Freund Emil, řed. Länderbanky, Robert Kořán, maj. cukrovaru v Cerekvicích, Frant. Melichar, továrník v Brandýse, Rob. Patočka, řed. rafinerie v Neštěmících, Emil Sommerschuh, řed. rakovnické samoty a Otto Tanzer, továrník ve Zlonicích. Za revisory Georg Wiener, řed. Úvěrního ústavu, Josef Popper, řed. Länderbanky a Adolf Trinks, něm. agrárník z Dobešan. — A tak cukrovar dříve český ocitl se vlastně v rukou židovsko-německých.

Veliká péče o lid. Sám soc. dem. časopis »Rudý Prapor« (centralistický) napsal o veliké »obětavosti« soc. dem. posl. Biňovce: »Náš poslanec soudr. Biňovec se stará o nás, t. j. o své voliče, s obětavostí opravdu nehledanou. S kým dostane se do společnosti, pro každého má radu: Zahrajem si! Touto svojí činností pomáhá nám na našem okrese utěšeně — od peněz. Všechno dostanu, všechno vám vybraju, tak nám slibuje. — Ano, ano, vyhrává, ale ve ferblu! Není to však dávno, kdy byl přistřížen a zjištěno jeho »separatistické vyhrávání«. Na židli pod ním našli jeho spoluhráči kartu. Biňovec, rozumí se, dostal svůj díl — a díl, který vyhrál — asi 160 K — byl mu odebrán! — To je činnost československého soc. demokratického poslance!«

Zkouška z kloupostí. Jak vysoce cení soc. dem. časopisy duševní vyspělost svých čtenářů, patrně z toho, co se jim odvažují předkládati k věřn. »Právo Lidu«

na př. napsalo: »Papež Lev XIII. zakázal duchovním, že nesmí jezdit na velocipedu, protože velociped vynalezl ďábel. Dle výroku Lva XIII. také páru a elektřinu vynalezl ďábel, pravověrní křesťané nemají jezdit vlakem, poněvadž železnice jest vynález čertův; kněží, blízko železniční trati bydlící, mají se modlit za duše těch, kteří jedou vlakem.« — A když »Právo Lidu« odpravilo Lva XIII., jehož inteligenci a státnickému duchu kde kdo se obdivuje, ještě s větší kuráží pustilo se na výlet do katolických dějin a tvrdí tyto — pravdy: »Pius VI. nazval první balon urážkou Stvořitele.« »Papež Klement X. vydal pastýřský list proti — potápěcímu zvonu, jiný papež dal upalovati břichomluvce« atd. — Věru k přijmutí takových drzých lží za bernou minci jest potřebí velké dávky duševní tuposti a nemyslivého fanatismu. Ale rudý orgán ví docela dobře, co si všechno může k svým čtenářům dovoliti. Tito ubožáci však by měli protestovati hlasitě proti ohlupování toho druhu.

Odpověď katolíka V. Zbořila na otcovské napomenutí Masarykovo. Když se rozlehly protestní výkřiky proti Macharovým »Pašijím«, ocitl se Masaryk v úzkých. Pravý úmysl Macharův nedal se odspisovat žádnou sofistikou, poněvadž litera tištná mluví zřetelně, v jaké lásce má Machar jak křesťanství, tak jeho Zakladatele. Člověk, který potupil osoby biblické křiklavými, ničím neodůvodněnými lžemi, přece nemůže býti pokládán za ochránce těchž. Všecko psaní Macharovo o »jedu z Judey« jest dokumentem, zda chtěl tento muž uveřejněním »pašijových« nadávek osobě Kristově vzdáti čest. Proto chodí Masaryk okolo dokumentů jako kolem nebezpečného močálu. Ponecháváme další charakteristiku Masarykovy obrany našemu panu dopisovateli, který slibil, že v té příčině ještě promluví. Poukazuje však aspoň na to, jak bystřický továrník V. Zbořil odpovídá Masarykovi na otcovské povzbuzení k čestnému jednání. Masaryk napsal na adresu obecní rady v Bystřici p. Host: »Dočítám se, že interpelace byla schválena většinou hlasů, ale nedovídám se, kolik bylo členů přítomno a byli-li sl. obecní výbor správně svolán a řízen . . . Spravujte svěřený Vám úřad pilně a čestně a podle zákona . . . buďte jednoduše slušnými, nestlivými lidmi.« — Tak napomínal blahosklonně člověk, který svou protekcí dovedl krýti a hájiti notorické podvodníky, jichž listivě spády mohl poznati okamžitě. — Na tyto rady velikého humanitáře odpověděl továrník a radní V. Zbořil mimo jiné toto: »Obecní výbor svolán byl k sezení, o kterém pronášíte pochybnosti, na den 3. června t. r. obědňkem dne 31. kvěna a usnášel se za přítomnosti 21 členů plnoprávně. Usnesení o přípisu Vam zasláném přijato bylo co pilný návrh před ostatními 11 body denního pořádku všemi hlasy přítomných, proti 1 hlasu soc. demokrata. Tedy 20 hlasy proti 1 a byli mezi hlasujícími i pánové, kteří Váš pod dojmem Vaší intervence v záležitosti Jihoslovanů při posledních volbách za poslance volili, avšak o Vaších posledních počinech protináboženských s největším rozhořčením se vyslovili. — Pronášíte-li však ve své odpovědi napomenutí ohledně »čistoty voleb podle zákona a spravování svěřeného úřadu pilně a čestně«, tu prohlašujeme veřejně, že **všechna tato napomenutí hodí se u nás jen a jen na Vaše stoupence**, kteří ve veřejných, jim občanstvem svěřených funkcích tak jednali, že **jste byl dávno povinen je buď od sebe odmítnout aneb alespoň veřejně napomenout**, maje o jejich »činnosti« důkazy v tom, že nástupci, volanými revisemi, počádek po nich provádět jsou nuceni. Byste sám a celá veřejnost o těchto Vašich lidech a tupitelích nás a našeho města souditi mohli, tážeme se: Je možná čestná součinnost s lidmi, kteří co veřejní funkcionáři, udělávše se současně dodavateli, podají účet za své práce a dodávky na 14.000 K a soudně donuceni jej sniží na 2000 K? Je správné, když radní přijímá od obec. úředníka po tři léta remunerační obnosu 1200 K a odmítá jemu vydati na přijatý obnos písemní stvrzenky, uváděje jej takto do podezření zpronevěry? Je správné, když funkcionář přičiní se o dosazení svého syna do podniku jím spravovaného a s ním jej vede, ne dbaje dozorcích a jiných předpisů až na pokraj úpadku, odloženého jen těžkými, finančními obětmi současných? Je správné, když v knihách Vaším stoupencem vedených jest přijatý obnos 8000 K ve vydání prostě škrtnut? Je správné a čestné odnáseti před revisi knihy účetnické ze závodní kanceláře do svého bytu a předložení těchto revisorům odmítat? Je čestné, když Čech, vstoupiv do služeb německé firmy, tupl, chtěje sklídit pochvalu, svého »direktora«, svůj národ posměšnými kuplety o »bémise Vencu« tak surově, že sám majitel této německé firmy se proti tomu ohradil? Je čestné, když Čech zrazuje své spoluzaměstnance, že se účastnili volební porady našich, proti straně německé, sildiv po nich vylézáním na stromy před hostinskou místností? Je správným, když obecní radní v odboru sám navrhuje a odůvodňuje zvýšení obecních přírážek, a v plenu, vida za sebou posluchače, mluví proti? Je správným, když člen obecního výboru obdržel dodávky a práce o-

Sukna

Doskočil

Choceň.

Žádte si vyřádati vzory jarních a letních látek, které letos přinášíme v bohatém výběru. Velodrážnímu občanstvu doporučuji zvláště novinku pod názvem »PRENTAM« v ceně metr K 8 40.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 31.

Za husitskou svobodu.

III.

Nepokojný Želivský, který ohrožoval za pomoci novoměstské chlátry svobodu i hrdla všech pokojnějších kališníků, byl konečně 9. února r. 1422 vláknán na radnici staroměstskou, kdež byl s devíti svými pomocníky tajně sťat. Za své krvavé činy zasloužil popravu již dávno, ku které mohlo dojíti přesně v duchu husitských ustanovení veřejně. Ale konšelé duvodně se obávali sročení — poněvadž novoměstští stoupenci Želivského holdovali právu pěstinnu, neohlížejíce se nijak na stávající řády. Když však zpráva o smrti Želivského přece se po Praze roznesla, nastal hotový soudný den. Někteří konšelé stáli a oloupení. Domy osobních přátel Husových (pražských mistrů) byly vydrancovány a knihovny jejich trhány. Kteří z nich se nezachránili rychlým útekem, byli vsazeni do vězení. Jak by se bylo vedlo Husovi, kdyby se byl postavil na odpor proti takovému řádění? Starý letopisec praví, že se tehdy stala v Praze škoda větší, než za obléhání města obrovským vojskem Sigmundovým.

Když byl Želivský pochován, státo druhého dne pět konšelu staroměstských. Samy rodiny popravení pak zakoušely veliká příkoří od novoměstské chlátry. Někteří mistři vypověděni do Hradce Králové, aby se prý káli.

Již před hrozným masakrem dle zprávy Vavřince z Březové stoupenci Želivského »ve dne i v noci mistrům protiviti se nepřestávali. Kterážto (Želivovci) i prosili sou, aby mistři jakožto svůdce a protivníci pravých kněží byli zmrzdováni neb ztopeni neb z města jako psi . . . vyvedeni byli.« Po masakru zakusil osten svobodomyšlnosti radikálních husitů sám Rokycana, který se později stal duchovní hlavou církve husitské.

Nicméně též Rokycana s plným zápallem začal spílati hrubě prvním příkopníkům Jednoty českobratrské, hněvaje se prudce, že tito činí v jeho církvi roztržku. Jak nekřesťansky a bezcharakterně ubohé Bratry osočoval, patrně z těchto slov: »Lidem na voke zdají se býti tiši, pokorní. — Pod tím faleš, blud a podvod. Takovíť Pikharti sú jako zlatý falešný, před lidmi zdají se nábožní, ale uvnitř lstiví, liší, falešní, neupřímní pokrytci, cizoložníci, duši lidských vraždníci, ve všem zlém se zlýnní se srovnají, jedno (jenom) s nimi do kostele choditi nechťejí, než v hodování, v láni, v krémování, v opilství, v tom se s jinými srovnávají. Pikharté nad vás (nad husity) nic nemají, než blud, v němž stojí.« Tak odpravovala zakrslá duše Rokycanova nové hnutí v době, kdy též Rokycana velice bědoval nad úpadkem mravů kněžstva husitského. Rovněž tak se choval ke Kapistránovi. A že tento muž, za něhož došlo k velikému mučení českých bratří od husitů, stal se vrchním správcem české církve, zřetelně lze poznati, jak přáli svobodě náboženské ti, kteří jej v čelo postavili.

Naši odpůrci rádi si vymýšlejí karikatury Jesuitů, vášnivé demagogy, oblečené do jezuitského hávu. Nuže, nemusí choditi pro skutečné příklady hrubého despotismu daleko. Tak neomaleně a lživě nepošpinil ze vzteku České bratry nikdo jako Rokycana, který netoliko tak proti Bratrům kázal, ale i do své Postily slova uvedená vepsal. Bude také záslužno podati rozbor dopisů, vyměněných mezi Rokycanou a Kapistránem, aby se zřetelně poznalo, kdo vlastně spílal zcela bezdůvodně. Rokycanovy zúmynné lži jsou ve jmenovaných dopisech velice četné. Jiní pronásledovali na základě stávajícího zemského zřízení, poukazující na znění zákona, Rokycana bojoval křiklavým lhaním.

A když Praha za slabé vlády Ludvíkovy se stala ve skutečnosti republikou, nad níž vládlo neúprosným karabáčem několik oligarchů husitských, nastalo nejhorší pronásledování jak protestantů, tak Českých bratří. Inkvisice husitských sobců některé občany pro jejich náboženské vyznání upálila, jiné vsazovala do tuhých žalářů a mnoho jich z Prahy vyhnala. »Bodři« sousedé husitští však dovedli přimhouřiti obě oči, když obdrželi od novotářů výpalné. Sami židé se nabízelí, že za dobré zaplacení odpustění sprostředkují.

Teprve katolický král Ferdinand I. učinil bohopustému řádění tomu konec, ale musil užiti největší obratnosti a energie, než zlomil hroznou moc krvavého primátora Paška z Vratu a jeho pomocníka, husitského administrátora Havla Cahery. V další době Čeští bratři se utkali o pomoc i ke katolickým hierarchům proti husitskému bezohlednému pronásledování.

Když byl r. 1547 zlomen tuhý odpor stavů protestantských proti Ferdinandovi, dovedla se protestantská šlechta vyhnouti příslušným trestům. Aby snáze vyklouzla, nechala své českobratrské společenství na holičkách.

Nyní pak začalo tak hnusné udavačství na bezbranné České bratry od církevníků husitských, že pronásledování zakoušeli pod husitskou inkvisicí, vedenou bezcharakterním administrátorem Mystopolem a kněžstvem husitským. Český bratr

Jan Černý, mluvč o hrůzách tehdejších, žaluje na husitské kněze: »Takové pak věci činili nejnestydatěji, ti popi kališní, jsouce sic v obcování velmi nectní a nestydatí lotři, cizí ženy sobě nestydatě chovajíce; k tomu ožralci a lháři bezední. Žádný jistě, ani hejtmán královští, ani kněží římsí pod jednou tak zle, tak tyrancky, takovými haněním a zlostmi, lžemi, trápením rozličným, hrůzami a strachy, zlořečenstvím a takovými věcmi netrápili jsou kněžstvo (naše) jako to nestydaté kněžstvo kališné, všeho Božího i lidského řádu a studu zbavené a prázdné; a tak se byli vztekli a v zlosti i v pýše proti bratrům pozdvihli, že s nimi vsudy na všechny strany dosti činili bylo. A skrze ně největší žaloby a sočení vzdýcky šla ku králi, k arciknížeti a k radám královským na bratři.«

Tu jest dokument velice výmluvný, jak pohlížeti na husitskou svobodu. Hus byl upálen po dlouhém vyšetřování, když vyzněla na plano prosba, aby své přiznané bludy odvolal.

Zato však zavilá individua husitská, ač si právo na svou svobodu proti církvi katolické hájila, z nekřesťanského vzteku pomlouvala České bratry. Lstí a podvodem je doháněla před soudní tribunály. Kdo by chtěl z moderních lidí svěřiti občanskou svobodu svou násilníkům toho druhu? I konservativnější dějepisci snaží se různým způsobem inkvisici husitskou omlouvat. Nedaří se však to nikomu. Má se mluvit o té despotii přímo, otevřeně, zrovna tak, jako se mluví o katolických soudech nad kacíři.

Kulturní jiskry.

Protestantská stola. Soc. dem. »Nordböhmischer Volksbote« napsal: »V čase zdražování uznalo za potřebné zastupitelstvo evangelické filiální obce v Podmoklích-Děčíně také předcházeti »dobrým« příkladem, jelikož se usneslo na řadu štolárních tax, který v přirovnání k starému štolárněmu řádu římsko-katolické církve vykazuje sazbu velice vysokou. Měníni velmi mnohých lidí, že evangelická církev jest »lacinější«, jest tam jedním rázem odpraveno. K ročním církevním daním přistupuje nyní řád štolárních tax, který v kruzích méně zámožných může vzbuditi všecko, jenom ne radost. Poznámka, že případně při méně zámožných taxy se zmenší na polovici a při chudých zcela se odpustí, jest při tom jen velice hubenou útěchou. I polovice stanovených taxovních obnosů jest pro méně zámožné příliš vysoká. Na př. křest konany u příležitosti bohoslužeb se počítá za 3 K, v jiném čase za 8 K, v domě za 30 K. Sňatky se odbyvají pak analogicky za 21 až 56 K. U římských katolíků to stojí dle okolnosti 6 až 7 K. Jestliže nezamožní (dělníci atd.) za oddávky mají platiti také jen polovici těchto tax, pak jest to rozhodně velmi mnoho. Při tom ještě nutno uvážiti, že při více než 20 sedadlech za svatební společnost musí se zaplatiti zvláště 30 K. Pohřby jsou rovněž daleko dražší, než při římsko-katolické konkurenci. Taxy obnášejí se zvoněním dle tříd 11 až 64 K, pro děti 9 až 34 K. Tedy smrt a pochování jest u evangelíků velice nákladnou věcí.« V následujícím čísle 55. pak otiskuje list dodatek, že po onom otištěném zaslání některých nespokojených učiněny kroky, aby se odstranily některé štolární přemrštěnosti.

Ovšem musíme vzíti v úvahu, že tu kritikuje list soc. demokratický, který těžko si dovede učiniti představu, jakých velikých nákladů vyžadují často i bohoslužby zcela jednoduché. Opravy kostela, placení kostelním sluhům, praní rouch atd. vyžaduje slušný peníz všude. Ale i pak jest zřejmo, že evangelická obec požadovala poplatky dosti značné.

Pokrokáři závidějí i chudému kostelníkovi, který má ročního »stálého platu« tři desítky, jestliže při svém každodenním zaměstnání v kostele při čistění kostelních místností si požádá při pohřbu anebo svatbě korunu. Všecko jeho každodenní přičinění není ničím, to má »konati zdarma.« Může se ještě patřit na naše kněze. Kdo umí aspoň trochu počítati, musí uznati, že za takový »stálý plat«, jaký má pravidelně kaplan, nechtěl by pracovati v továrně žádný soc. demokratický kováčnick. A přece se vyčte každý groš. Křičí proti »nemilosrdné stolec« právě ti lidé, kteří knězi za celý svůj život nedali ničeho.

Klerikální Rakousko! Učitelé před snesitelnou úpravou platů brali »jarmarkales, dušičkales, sobotales«, zkrátka z několika stran, ale dohromady činily ty kavaliřské platy ročně několik desítek, za něž by nyní úředník nebyl živ ani měsíc. Proto si musili paedagogové vypomáhati hraním při muzikách a jiným způsobem. Platy jsou upraveny nyní aspoň tak, jak se sluší na stát civilisovaný. To všecko však nedostačuje, jak lidé rozumní souhlasně uznávají.

Ale kněz? Tomu se vyplácí peníze na základě zrovna tak zastaralých řádů, jako dříve ubohým »učitelským.« Kaplan bere pod třemi, čtyřmi jlituly ročně sto dvacet nebo dvě stě korun v

době, kdy o úřednictvo a sluhy úřední jest postaráno způsobem moderním. A kněz si má sháněti doplněk kongruy josefínskou štolou, která jest tak zastaralá, že náprava jest nezbytná, zvláště uvážili-li se, co všechno různé korporace i jednotlivci od kněze požadují. Ti lidé, kteří se chlubí, že nevěří na zázrak žádný, snaží se přesvědčiti své okolí aspoň o jednom velkém zázraku, že totiž kněz může a má povinnost rozdávat na všechny strany, i když nemá ani tolik příjmu, aby sám nemusil dělati dluhy.

Protestantská propaganda jest velice chytrá. Umí lákati do tábora Lutherova a Kalvinova poukazem, jak jest potřebí opřiti se římské hamižnosti. Průští agenti slibují, přinášejí dary, platí na kostely, tak že si myslí prostomyslný člověk, že to tak bude trvati stále. Zatím však počáteční dary jsou pouze pučkou na směnku, základacím kapitálem, který má nésti pro dárce přiměřené úroky. Když již jest kýžený počet nových oveček pohromadě, když již není zvláštní obavy, že by se vrátili odpadlíci do církve, kterou opustili, předloží se jim štolární poplatky, nad kterými žasnou. Ovšem tak velikou štolu nikdy a nikde protestanté nevymáhají, jakou dovedou vyždímati na svých poddaných soc. dem. vudcové. Ti vědí, jak velikých nákladů jest zapotřebí k vedení kteréhokoliv sdružení a přece stále vytýkají církvi veliké příjmy. To jistě proto, aby zapomněli rudí poplatníci přemýšleti o povaze zdanění vlastního.

Sjezd Cyrillské jednoty v Písku vydal se znamenitě. Dne 23. července vykonána dojemná slavnost nad hrobem populárního církevního skladatele Františka Gregory (1819–1887). Gregora byl spoluvrce české rázovité hudby duchovní, který dobře prostudoval ducha písní, uložených v staročeských kancionálech literátských bratrstev. Jeho mše, Tedeum a jiné skladby církevní nesou se duchem hymnickým. — Na hrob zasloužilého a zbožného skladatele položen věnec. Pak přednesli řeči Dr. Mrstík, Unger a Martens. Když byl zpíván smuteční sbor, spoluúčinkoval i mistr Ševčík, který se účastnil s horlivým zájmem všech slavností sjezdových. Účastníci za doprovodu nejdp. biskupa budějovického navštívili výstavu. Večer došlo k zdařilému koncertu, v němž se vyznamenali žáci mistrovské školy Ševčíkovy. Zpěvní část obstaral místní chrámový sbor a operní pěvec od divadla v Dortmundu Karel Schmaus. Druhý den věnováno pozornost cýrillské myšlenky příslušnými řeči. Odpoledne zapěno Foerstrovo »Stabat Mater.« Tento sjezd zajistě bude svou zdařílostí povzbuzením k další úspěštilé práci.

Diety a volební fondy nad — zásady. »Moravská Revue« píše o stanovisku sociální demokracie k branné reformě toto: »Především soc. demokraté. Ti byli zbaběli do krajností. Zavolali si do Vídně výkonný výbor z Prahy a postavili jej před alternativu: buď peníze na nové volby anebo zbraně dolu! A výkonný výbor opravdu uvěřil, že se jedná o nové volby a peníze, kdyby se měla věc hnát do krajnosti — a soc. demokracie česká kapitulovala tak, jak toho není v politických dějinách našich pamětníku. Nikdy se ještě nemluvilo o korupci a zbabělosti tak nestoudně veřejně, jako v tomto případě! Branná předloha je obrovské břemeno pro lid široké vrstvy, soc. demokratičtí předáci to věděli a říkali; ale když měli vyvodit důsledky a když měli pomstít aspoň nějak nevinnou krev budapeštských spoludruhů, tu se utekli za diety a volební fondy a utekli zbaběle z bojiště, aby pak s tím větší drzostí láteřili na schůzích lidu na druhé politické strany. Smutnějšího obrazu tato část české oposice poskytnouti nemohla.«

A jak se umějí nyní vymlouvat! V Moštěnici soc. dem. poslanec Marek vykládal takto: »Poslanci soc. dem. neznemohli obstrukci přijeti branných předloh proto, aby vytrstali lid. Jaké poslance si zvolil, takové má. A jelikož si zvolil většinou poslance agrární a měšťácké, tož proto neměli oni příčinu stavěti se obstrukčně proti většině, jež předlohy přijala. Proto že poslední volby konaly se ve znamení zničení soc. demokracie, tím dříve nechali soc. dem. projít branné předlohy, aby byl potrestán za to, že nevolil sociální demokraty.«

Co že? Poslední volby měly soc. demokracii zničiti? Vždyť přece soc. demokraty volili agráři, pokrokáři, ba i národní sociálové proti katolíkům. Ale nejzajímavější jest, že lidový parlament, jež soc. demokraté tak horoucně uvítali, má býti na světě k vůli potrestání lidu — pokud si lid zachoval občanskou samostatnost. Sám zkartelovaný orgán dra. Stránského »Lidové Noviny« napsal: »Hlavní zásluhu o brannou předlohu mají sociální demokraté, kteří se podrobují s dojemnou přímo trpělivostí všem vládním přáním.« Ale soc. demokraté hrdnou se s celým vášnivým temperamentem proti konservativcům a ovšem i proti katolickým poslancům moravským.

Konfiskační praxe proti katolíkům. Již jsme nejednou upozornili, jak v tisku protikatolickém projdou bez konfiskace články, v nichž se přímo snižuje Kristus. Projdou i takové věty, v nichž se

Kristu spílá. Náhodou některý katolický tisk vzpomene si upozornit, jaké nadávky na náboženství otiskují lidé ti, kteří katolíkům samým doporučují stále snášlivost. A hned jest tužka censorova v činnosti. Katolický časopis zabaven, jako by chtěl sám škodit náboženství, ačkoli k výrokům protikatolickým přidává příslušnou výstrahu.

Nyní v Chorvatsku katolický časopis »Dan« uveřejnil citáty z knih, jež se nalézají v žákovských knihovnách středních škol a půjčují se žákům ke čtení. »Dan« dokazoval, že takové knihy do žákovských knihoven se nehodí. A státní návladnictví časopis zkonfiskovalo. Tedy co nesmí býti uveřejněno v novinách ani na výstrahu dospělým, to se půjčuje ve škole žákům beze všech zmírňujících poznámek. Ovšem že totéž návladnictví za vlády Cuvajovy sotva bude pronásledovati ty, kteří takové knihy do školních knihoven vpašovali. Katolický časopis však to odnesl.

Také charaktery. »Rovnost« přinesla dne 30. července toto prohlášení zmíněného již Cyrilla Bíla proti soc. dem. centralistům: »Ke svému největšímu podivení shledal jsem, že v časopise »Proletář« otisknut byl článek mnou podepsaný tendenčně proti správě Všeobecné dělnické nemocenské a podporovací pokladny v Brně namířený, tak jako by představenstvo jmenované pokladny způsobem nečestným bylo provádělo volby delegátů. Oproti tomu prohlašuji, že toliko pod nátlakem a byv v pravém slova smyslu zpit pp. Bandouchem, Bartákem a Kovandou, kteří mi zaplatili pivo a dali mi 2 K v Dělnickém domě za tím účelem, bych prohlášení, které mi pan Kovanda předložil, podepsal. Domlouvali mi stále, že dostane se mi za to místa v kanceláři. Prohlašuji, že nyní, ja při zdravém rozumu, nemohu představenstvo ani kteréhokoli funkcionáře podezřívati z jakéhokoliv nečestného skutku při provádění voleb delegátů konaných dne 1., 2. a 3. června 1912 a tvrdím, že volby tyto děly se způsobem čestným a žádám tímto činitele pokladny, by proti mně nepodnikali dalších kroků, poněvadž by mi takto způsobiti mohli toliko zbytečné nepříjemnosti a domnívám se, že po tomto vysvětlení se mnou se strany soudruhů mne znajících, opovrhováno nebude. Cyrill Bílek m. p., Husovice, Riegrova ul. 72. Honzák Josef, úředník, Brno, Hejna Klement, Židenice, Rozsival Jan, Židenice, Res Josef, Židenice. V Brně, 30. července 1912.« — Kdo chce ještě více! To je boj, který se provádí ve znamení »volnosti, rovnosti a bratrství«!

Židovská výdělečná žurnalistika. Pokud kapitál se neocitl většinou v rukou židovských, pokud myslícím bytostem nebyla hozena na krk oprátka tuhé závislosti finanční na židech, potud se bojovalo důvody, ideami. Nyní však židovskými machinacemi a chytrou konkurencí došlo tak daleko, že volný projev novinářský má spoutané ruce sterými nitkami židovských insertů, výpůjčkami u židovských bank atd.

Jak orgán volnomyslenkářský »Neue Freie Presse« k takovému zbahnění přispěl lvím podílem, vyznává dne 26. července sám českožidovský »Rozvoj«: »Neue Freie Presse« je orgán kapitalistický, v nehezkém toho slova smyslu, člověk neví, kde píše redakce a kde rozhoduje administrace a vlastně direktce, hlavně mi vadí, že je to list naprosto vládní (?). Nerozhodný a obojetný, liberální a zpátečnický, jak toho káže čas a potřeba. Je to list rakouský či rakušácký, který zájmům Rakouska rozumí méně než zájmům Madagaskaru, a proto, že má moc a vliv, způsobil tolik rozvratů, tolik škod. Nepamatuji se, kdy stála »Neue Freie Presse« ve službách dobré věci. Když jednalo se o věc Chorvátů, stála na straně Maďarů, když byli v tísní Malorusové, stranila Polákům. Zkrátka a dobře, inkorporované, předběžné rakušáctví, bez kouska citu k národům neněmeckým, hluché k jejich potřebám kulturním i hospodářským. Kapitalistický tisk píše tak, jak musí, jak mu diktují jeho interesity, a proto je stanovisko »Neue Freie Presse« proti Maďarům daleko benevolentnější než k slovanským národům. Jakmile by si proti Maďarům něčeho dovolila, odpadlo by ne dva tisíce, nýbrž nejméně deset tisíc abonentů a to je pozadí celé té přízně. List musí vědět, s kým má co jednat. Nemusí dojíti právě k nejhorší konsekvenci, ale list, který ví, že by k ní dojíti mohlo, respektuje nás zcela jinak, než když ví, že s námi může orat a vláčet.

Do Čech a sice řekněme lépe do českých rukou, přichází nejméně 6 až 8 tisíc čísel »Neue Fr. Presse«; kdybychom sestavili statistiku abonentů, zorganizovali je tak, že by se v daném okamžiku korporativně ozvali, naučila by se jiným morem. Dokud ale abonenté mlčí a platí, nemohou mít vlivu a berou zodpovědnost za mnohé, s čím nesouhlasí a proti čemu neprotestují z pouhé pohodlnosti.

Ale tahle pohodlnost by ihned přestala i u židů »assimilovaných«, kdyby vystoupil ten list nějakým článkem proti přehmatům židovského lidu. Čechové mohou býti v tom žurnále vláčení nejhorším bahnem, ale židovským provinilci se nesmí šlápnouti ani na kuří oko. »Rozvoj« vyzývá svých několik věrných k starosti o nápravu — teprve nyní. Ale mnoho nepožděl, protože devade-

sát procent židovských čtenářů v Čechách jest úplně s tím psaním spokojeno.

Slavnost Velehradská zřadily se i letos velice pěkně. Sjezd bohoslovců a katolického studentstva konal se ve dnech 26. a 27. července. Msgre Kordač ve své řeči uvedl, že atomy života sociálního jsou individua. Hybnou silou každého toho atomu jest poznání pravdy. Čím více toto poznání roste, tím více vzrůstá i hybná síla společnosti. Jednotný křesťanský světový názor musí býti hybnou silou Evropy. Chrám theologie křesťanské nám vystavěl sv. Tomáš Akvinský, on jest architektem vědy a víry, srdce a rozumu. Luther však začal volati: Pryč od Říma! Nyní však se již volá: Pryč od Boha! Tudíž úkolem katolické theologie jest udržeti skálu Petrovu. Ona musí postaviti dvě alternativy: Buď zpět k církvi anebo naprostý bankrot, ne víry, nýbrž vědy. Tato úloha zaručuje theologii ne právo rovnocenné sestry na universitě mezi ostatními vědami, nýbrž právo prvenství mezi vědami. Dr. R. Špaček z Olomouce pravil, že světový názor má za účel shrnouti veškeré poznání jedincovo v celek, který dává životu určitý směr. Pravdivým bude jen ten názor světový, který povznáší a kraší život lidský. Křesťanský světový názor jest založen na základech víry v Boha. Ke správnosti tohoto názoru dnes přispívají všechny vědy. Za svého dvoutisíciletého triumfálního pochodu viděla církev vznikat i sta těch všelijakých názorů jiných, ale viděla je i zanikat. Množí se jako houby po dešti, odporují si navzájem a hynou, dusíce se v záplavě sofismat. Dějiny učí věřící klaněti se Bohu, za to však osvobozují od otrocké módy kořiti se bůžkům, kteří dnes stávají a zlátra hynou.

V sobotu započala na Velehradě pouť a valná hromada Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje.

V neděli Ad. Jašek z Kroměříže promluvil, jak zloba lidská rozděluje Slovanstvo u víře. Papežové obraceli svou pozornost k východu vždy bedlivě, aby jej připoutali ke skále Petrově. Apoštolát má za úkol almužnami (měsíčně 2 h) a modlitbou přispívati k veliké myšlence věroučného sjednocení. Jsou to naši vystěhovalci, kteří potřebují misi-onářů. Jsou to dále chudí horalové na slovan-ském jihu a v zemích ovládaných od Turků, kteří volají k nám, abychom jim pomohli k postavení a výzdobě chrámů. Apoštolát také umožnil unionistické sjezdy velehradské. Řečník vybízel k hoj-nému přistupování k apoštolátu, aby celé Slovan-stvo bylo přivedeno do jednoho ovčince.

Valné hromadě přítomen byl jako host Michal Wjerab, učitel na katolické škole v Budišíně a kustos lužicko-srbského musea. Slavnosti byly velmi účinným povzbuzením k další práci za zdar Slovanstva a katolické církve.

Kdo zavádí největší despoti? U nás jsou to ti, kteří ve svých řečech za každým desátým slovem opakují »svoboda«. Prý nám v náboženství neprekážejí. Kdokoli jim však vyloží své katolické kredo, toho vyhlásí obratem ruky za tupohlavce. Kdo si tropí pošklecby ze samého jména Božího, ten rozhodně nedá ani pokoj katolíkovi.

Na př. »Lidové Noviny« pokřtěného žida dr. Stránského napsaly a »Učitelské Noviny« 31. července po nich opakují: »... přivedli ten den žáčky do kostela vzývat ducha svatého za osvěcování do 15. července t. r. . . . děti, naplněné duchem svatým, se chystaly domů na krupičok s kafem, když do lodičky čechovického stánku božího jako by udeřil hrom.« Takové psaní o Bohu, tím horší, čím sloh rafinovanější, aby řádky nebyly zkonfiskovány. Píše-li však pokrokařský tisk »pámbu«, píše-li rudý tisk před vánocemi o »mrně-ti«, otiskuje-li požídatelství tisk celý cikánský román na potupu původu Krista a jeho Matky, pak takové neurvalé tiskoviny nemohou tvrditi, že ctí i přesvědčení katolické.

A v sokolských jednotách! Kdyby sochy a obrazy Husa a Žižky se nehodily na drážďení katoliků, pak by se málokde v sokolovnách objevily, i kdyby tito mužové znamenali v dějinách českých desetkrát více, než znamenají skutečně. Že jen a jen za účelem provokačním Sokolové výhradně tyto sochy všude mají, patrně z toho, že nenalezeš u nich snad nikde sochu knížete míru, nejvzdělanějšího panovníka středověkého Karla IV. Lidé, kteří heslují o umění, vědách, o hospodářském osvobození, považovali by pod svou důstojnost, kdyby uctili třeba nepatrné památku muže toho, který založil první středoevropskou universitu, postavil nádherné budovy, podporoval umění všeho druhu a přinesl veliké požehnání racionelním hospodařením.

Zato však tytéž sokolovny, na které se katolíci tolik naplatili, jsou ochotně propůjčovány pro bohoslužby evangelickým. Kde jest sokolovna zbudována výhradně za peníze evangelické, tam by se tomu nikdo nedivil. Ale v místech, kde požádají tito lidé veliké konfessní štvance, aniž by se byli před půl stoletím o zdar Sokola zasloužili, bítě dvojitý loket do očí okamžitě. Ze sokolen v posledním dvacetiletí vycházely popudy k demagogickým štvancím husitským, v nich se v čase novějším tvořily čtyři volnomyslenkářů. Ačkoli židovským a evangelickým členům popřána plná náboženská svoboda, katolíci byli vylučováni, jakmile na ně bylo doneseno, že se účastní Božího věčného pr-

vodu. A nádavkem se jim řeklo, že takovým jednáním se staví do řady lidí bezcharakterních.

A konečně pověstná, zcela zřetelná a hromadná výluka na valné hromadě obce sokolské!

Pánové, nesmáli byste se do očí tomu byzantinismu, té křivé páteři a otrockému duchu, kdyby za takých okolností chtěl ještě rozhodný katolík vám v Sokole posluhovati?

A přece — ejhle! Otrokář moderní zvedá svůj karaňák a křičí: »Ty, katolíku, nesmíš a nesmíš si utvořiti tělocvičnou organizaci ani sám pro sebe. Budeme po tobě házetí bláto tak dale, až tě buď udusíme, nebo přinutíme k odpadu od náboženského přesvědčení.«

To je ta nová svoboda stoupenců Husových, jaká nezavládá ani v kázních. Svoboda, která dusí vnitřní přesvědčení, chtějíc spoutati i samostatnost myšlenky. Turci vyháněli s děsným bitím Jihoslovany z vlastních chat. Ale chtěli-li si tito stavěti chatrče na území jiném, tu jim přece obyčejně nebránili.

Moderní Turek chce však hnáti knutou katolika v jednom kole za heslem: »Docela vyhubit, nepopřáti vůbec oddechu, pokud katolík nepadne!« Proto také sesypalo se tolik střel na Orla, který nevěrcům přece nečiní překážek, chtějí-li se tito státi Sokoly.

Ale právě takový nepřítel vztek násilnických demagogů srazí do pevných řad veliký počet upřímných katolíků.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

novozřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborné, levné a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Celá úsada od vld. úřadů duchov. k dispozici.

Národohospodářská hídka.

Důležité pro majitele domů. V posledních dnech svého zasedání schválila sněmovna malý, ale důležitý zákon z oboru daňové politiky. Je to zákon, jímž se po jedné stránce upravuje vyměňování činžovní daně. Po každém zvýšení obecních neb zemských přírážek ke státní dani činžovní se stávalo, že majitelé domů zvyšovali činže, aby nemusili zvýšenou přírážku platit ze svého. Jakmile však byla zvýšena činže, musila se státu platit z vyšší činže zase vyšší činžovní daň. A tak každé zvýšení autonomních přírážek mělo za mechanický následek zvyšování činží. Zákon, který byl nyní ve sněmovně v druhém a třetím čtení schválen, má tomuto automatickému zvyšování daně a činže zabrániti. Dle tohoto zákona mohou si majitelé domů odpočítati obnos, o němž byly zvýšeny autonomní přírážky. Zvýší-li obec nebo země přírážku, pak nemá stát žádati vyšší daň o tento obnos. Nájemníci pak získají tím, že majitelé domů nebudou muset zvyšovati činži o více, než obnáší autonomní přírážka. Až dosud, jak známo, zvyšovali domácí páni činži nejenom o obnos autonomní přírážky, nýbrž pamatovali také na zvýšenou státní daň. To nyní odpadne.

Drahota masa počíná strašit už i v Americe, kde bylo maso dosud takřka lacinější než chléb. Zdražování však nepůsobí úbytek dobytka, nýbrž jatečný trust, který ceny masa libovolně vyhání do výše. Americké hospodyně chtěly si pomoci bojkotem, který prováděn byl v Clevelandě a nedávno i v Chicagu. Avšak bojkot skončil bezúspěšně. Americká »Spravedlnost« radí místo masa jisti výživné luskoviny, sýr, mléko, maslo a pod. U nás ovšem jsou i tyto potraviny drahé. V Americe jsou dosud laciné, jako maso je tam asi o 70 procent levnější než u nás. Kdežto u nás zdražilo se maso v posledním desetiletí o plných 100 procent, zvýšila se cena masa v Americe pouze o 10 procent.

Pražský ústřední trh dobytčí. V pondělí dne 29. července 1912 bylo dopraveno na pražský ústřední dobytčí trh celkem 697 kusů hovězího dobytka a to 192 kusů původu domácího, 479 kusů původu haličského a 26 kusů původu uherského. Průběh trhu byl prostřední. Dobytka původu domácího přihnáno bylo méně, prodej děl se při stísněném odbytu, následkem vysokého data měsíčního a termínu činžovního. Celkem prodáván byl dobytek původu domácího a to prima volí i volí dalších jakostí při povoleném smýšlení a nižších cenách. Krávy následkem malého přihonu při stálém smýšlení, býci dobré kvality za ceny týdne minulého, býci slabší jakosti při mdlém odbytu. Hnutí cen bylo nepravděelné a znamenaly: dobytek původu domácího a to volí od K 0.95 do K 1.12 prima od K 1.13 do K 1.18 výmínečně od K 1.19 do K 1.24, 2 kusy až K 1.26; býci od K 0.96 do K 1.18; krávy od K 0.78 do K 1.04; dobytek původu haličského:

volí od K 0.88 do K 1.16; býci od K 0.86 do K 1.22; krávy od K 0.62 do K 1.02; do 1 roku staří volci a jalovici od K 0.82 do K 1.06; dobytek původu uher- ského: volí od K 0.95 do K 0.98; býci od K 0.96 do K 1.08. Vše za 1 kg živé váhy bez potravní daně. Dle druhu bylo 257 býků, 240 volů, 136 krav a 54 jalovic. Dráhou vyvezeno z jatek 116 kusů hově- zlího dobytka na různá místa spotřeby mimo Pra- hu. — Průběh trhu masného byl prostřední, telata prodávala se při vyšších cenách od K 1.72 do K 2.08 za 1 kg mrtvé váhy. Vepř. při hbité poptávce a vyšších cenách o 4—6 hal., skopci při prostřední poptávce a cenách týdne minulého, maso hovězí při čilejší poptávce a uspokojivých cenách. Při zahá- jení trhu nastalo, až do konce trvalo příznivé smý- šlení.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná- kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberec a
kovového nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na veškeré, čím levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Sociální besídka.

Rodičům na uvážení! Nastaly školní prázdn-
niny, množství hochů opustilo školu, a jejich rodi-
čům nastává starost, co s nimi.

Nastává volba povolání. Hoch má náklon-
nost k tomu či onomu povolání, rodičům však se
zamlouvá jiné. Hoch ve své mladické snivosti volí
mnohdy povolání, k němuž rodiče jeho nesvolí,
ba často vzhledem k nepříznivým podmínkám pro
svoji nemajetnost ani nejsou s to hochu vyučení se
dotyčného řemeslu umožnit. Dosti často nejde
nadaný chudý hoch do učení jedině proto, že jeho
rodiče na něho během učební doby nemohou pla-
titi. Jest však řada povolání, při nichž lze hochy
umístiti tak, že je rodiče jen ošatí, — ba mnohdy
i o šatstvo se postará mistr sám.

Rodiče, jsouce zaneprázdněni řadou prací, ne-
mají často dostatek času, by se na různých stra-
nách poptali po vhodném místě, ani aby se poradili
s někým, kdo má jakýsi dokonalejší přehled o tom,
mnoho-li as hochů se hlásí k jednotlivým povolá-
ním. Leckdy rozhodne pouhá náhoda, rozhodne
se na rychlo a budoucnost hochova jest ohrožena,
ne-li docela pokažena. Bylo by v zájmu všech ro-
dičů a velmi dobře pro ně i jejich syny, kdyby se
s nimi poptávali po místech u okresních ústavů
pro bezplatné sprostředkování práce a služeb, jež
jsou zřízeny ve všech okresních městech a mají
stále v záznamu rozličná učňovská místa s pří-
znivými podmínkami. Tam dostane se rodičům rady
a poučení o vyhlídkách při jednotlivých povolá-
ních. Ústavy tyto umístí hochy ve městech neb
obcích svého okresu, opatří jim však dle přání též
místa jinde, jelikož jsou ve stálém styku mezi se-
bou i se zemskými centrálkami pro bezplatné
sprostředkování práce a služeb, jež jsou zřízeny v Č. Bu-
dějovicích, Hradci Králové, Liberci, Plzni a Praze
III. a udělují všem rodičům co nejochotnější rady,
majíce přehled o přílivu k jednotlivým povoláním v
celých svých obvodech, z nichž každý zaujímá
pětinu celé země. Na přání opatří hochům též buď
samy přímo nebo prostřednictvím okresních ú-
stavů vhodná místa.

Krysín

jest nejjistější prostředek, který vyhubí krysy
potkany. — Jiným zvířatům a lidem neškodí.
Stačí pro větší hospodářství kg. za 4 koruny,
menší 1/2 kg za 2 koruny. — Zaslá s návodem
jak se upotřebiti má majitel koncese

Karel Sejkora v Ústí n. Orli,
dodavatel státních drah.

záložna v Hradci Králové.

Janšův náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4 3/4 %

Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyšší!

5000 lidí zaměst. se

v Českých Budějovicích

výrobou tužek.

Objednejte přímo u WEBRA tamtéž, ušetříte
50 procent.

Jemné tužky cedrové tučet 80 h. Jemné tužky inkoustové
tučet 90 h. Jemné tužky barevné tučet 80 h. Jemné tužky
pro lesníky tučet 90 h. Jemné pro truhláře, tesaře,
kamen. tučet 80 h. Obvyklé velké bílé tučet 15 h.
Drátka na péra 144 kusů K 1.80. Vzorková zásilka:
od K 1.88 až 12 K dobírkou neb předem pouze u
ADOLFA WEBRA v Čes. Budějovicích,
číslo 48.

Jazyku německému naučí se
nejlépe dcery Vaše ve vý-
chovném ústavě Školských
sester v Moravské Třebové.

Krásná, zdravá poloha. Ústav slouží
hlavně účelu, české dívky vyučovati
jazyku německému. Nejlepší příležitost
v krátkém čase osvojit si důkladnou
znalost němčiny slovem i písmem.
Přijímají se dívky školou povinné i
dospělé. Ke škole dívčí řadí se pro
dívky v němčině poněkud pokročilé
jednorozční kurs pokračovací s násle-
dujícími předměty: náboženství, ně-
mecká řeč, německé písemnictví,
účetnictví, těsnopis, domácí hospo-
dářství, zdravotvěda, ruční práce a šití.
Příležitost zdokonaliti se v hudbě,
řeči francouzské, psaní na stroji, ma-
lívství, ručních pracích všeho druhu,
šití prádla a šatů, vaření atd. —
Vyučovací a obcovací řeč německá.
Měsíčně 45 K. Žádejte prospekt!

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúctojnému ducho-
venstvu a ul. patronátním úřadům k opravování
a přezlaccování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jako i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlatění písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Dvě prostranné místnosti

za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčím
svlátně dobře se hodí, jsou ihned
k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,

c. a k. dvorní továrna nábytku v Hradci Králové.

Přijmu

učedníka na klempířství

na tři roky se zaopatřením.

ANT. FIŠER,

klempíř

v Hradci Králové, Karlova tř.

Člověk bez svobodné vůle ?

Tento název nese nová důkladná
kniha Dra Josefa Novotného.

Spis tento jest znamenitou vě-
deckou zbrojnicí v boji katolíků

proti domněnkám Vlné Myšlenky.

Kniha probírá:

monistický názor světový,
původ světa od Boha,
existenci podstaty duchové,
determinismus a indeterminismus,
mohutnosti duše,
svobodu lidské vůle,
názory Dra Krejčího a Dra Ma-
saryka,
teorii Lombrosova o zločincích,
vliv charakteru, okolí, motivů,
společenských poměrů atd. na
volbu člověka
atd.

Stran 251.

Cena 3 K 20 h.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Šedivíte-li

zkuste osvědčenou vodičku

G. Tichého Eau Végétale.

Vodička tato není žádným barvivem, nýbrž
osvědčeným prostředkem, jímž každý šedivý
nebo blednoucí vlas své původní přirozené barvy
nabude. Vlivem Eau Végétale se kořínky vlasů
vzpruží k nové činnosti, hlava se vyčistí od lupů,
zamezuje vypadávání a podporuje vzrůst vlasů.

— Cena 1 láhve franko K 2.—. —

Zasílá dobírkou

ANT. FRYNTA,

parfumerie, Hradec Králové.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Veledůstojným
duchovním a patronátním úřadům!

Odborný závod pozlacovačský

GAUDENC APPL,

LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění
oltářů,
kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Rozpočty a nákresy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastýřská
Karla Zavadila
nástupce Antonín Zavadil
v Hradci Králové,
v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za živnostenským domem)

ku zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
nějšího provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupské Milosti revidovány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatiny za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukádku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou příměš
a důvěru závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Dům na prodej

dvoupatrový, se dvěma krámy
a pěknou prostrannou zahradou
na velmi frekventovaném místě
v Hradci Král.
Ct. nabídky pod znač. „Výnosný“ do adm. t. l.

Za hospodyně

na farmu hledá místo starší slečna, ovládající oba
zemské jazyky. Jest dobře obeznalá v hospo-
dářství a veškerých domácích pracích. Má ná-
bytek k příslušnému zařízení v domě. Ctěné
nabídky do Kuklen pod značkou J. R. 35.

Pensionát Voršilek v České Skalici

obsahuje německou školu s právem veřejnosti,
zřízenou dle osnovy trojtřídní měšťanské školy.

Chovanky mohou se vzdělávat v jazyce
českém, francouzském (učitelka rozená Fran-
couzka), anglickém a italském, cvičiti se
v malbě, hudbě (na piano, housle, citeru, har-
monium a varhany) a učiti se různým ženským
pracím, vaření, praní, žehlení a vedení domác-
nosti. Též tančí a jemným způsobem spole-
čenským se vyučuje.

Ústav má kapli k vytápění, krásnou,
zdravou polohu a velkou zahradu. K vycházkám
chovaneček slouží romantické okolí, zvláště „Ba-
biččino údolí v Ratiběřích“, o němž se pro-
slulý cestovatel Vráz vyjádřil, že „patří k nej-
krásnějším místům, které kdy spatřil“.

Měsíční plat mírný. Ostatní v prospektu.
Nastoupiti možno kdykoli.

Školní rok počíná 16. září t. r.

Představená.

Poznámka. Redakce „Obnovy“ odpo-
ručuje vřele „Pensionát v České Skalici“ ro-
dičům, kteří si přejí, aby jejich děti německy
se naučily, ale při tom se neodnárodnily a
mravně bez úhony zůstaly.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:
Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia
obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku ovičení.

Cenníky zdarma a
franko.

Na splátky od 10 K.
P. T. duchovenstvu
zvláštní výhody

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
[zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vinových látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Čestná uznání zvláště z kruhu vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze máhe ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejte mně látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Holíte se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Sáton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Všeob. úvěrní společnost,

zapečené společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
umělecký závod

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové bláto Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnému provedení
sice i se železnými
rámy, sloupky, vsazenými

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vážnosti ku definitivní objednávce.

Neodstná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863

Lovecké pušky,

Robertky, revolvery velodog, bambítky,
browning 8-35, 7-65 a jiné zbraně úplně
spolehlivé, zaručené a zkoušené, v cenách
úplně továrních, jakož i prach, patrony,
náboje a všechny jiné lovecké potřeby
v každém množství na skladě má

Vojtěch Ráž v Hradci Králové.

PARAMENTA

kalichy, oltáře, mo-
střízky, křesťanské atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

av. Jos. ústav pam-
mentní a devotační
- BRNO. -

OBNOVA

Číslo 32. | Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 9. srpna 1912.

Inserty se počítají levně. Ročník XVIII.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Hospodářství v městě Riegrově.

Rieger odešel na onen svět s čistou pravici. Jak on, tak zeť Bráf finančně se vyčerpávali pro zdar podniku všenárodních. Semily byly kdysi pevnou baštou Riegrovou. Tento zesnulý vůdce národa ctí se manifestačně v širém okolí Semil. Nyní přejato staročeské dědictví oficiálně v Semilech spojenou oposicí státoprávně-pokrokovskou, která r. 1910 zvítězila při volbách do obecního zastupitelstva. Dlouho nepracovala na národa roli dědičny a již nadělala tolik úžasných kotrmelců, že uvážliví lidé táží se udiveně: Jak jest to vůbec možno?

Městská spořitelna ocitla se na pokraji záhuby a nebyti ručení obce, již dnes možná vkladatelové splakali nad výdělkem.

R. 1910 městský tajemník Eduard Beneš stal se purkmistrem, na radnici vstoupili státoprávní pokrokaři spolu s Antalem Staškem (autorem »Blouznivci našich hor«), který jako realista jest zodpovědným nepřítelem organisovaných katolíků. Tito noví spasitelé prodlužili obec tak, že přírážky dostoupily až 150 procent.

Ale horší bylo ještě hospodářství ve spořitelně, která si vedla po strýčkovsku zrovna jako vypočítavé šosáctvo. Beneš stal se pokladníkem a zároveň ředitelem spořitelny, která pracovala nyní do rukou svých stranníků, ale nikoli ku prospěchu obce. Na dům, jehož cena byla asi 120.000 K, půjčeno hypotekárně sice jen 65.000 K, ale majiteli na obchod prostřednictvím smének 168.900 K. Beneš stal se společníkem závodu, na jehož zvelebení půjčila spořitelna 1.060.000 K a na starý objekt týchž majitelů 470.000 K. Poněvadž se nyní závod ocitl ve finančních nesnázích, musí sama spořitelna tkalcovnu vésti ve vlastní režii, nechce-li přijíti o všechno.

Dr. Antonín Hajn, nynější vůdce strany státoprávně pokrokové, obdržel na směnky, které byly podepsány Benešem, ze spořitelny 34.000 K. Dnes jest obnos ten vtělen do pozemku Benešova, ale s jakou jistotou! Beneš totiž koupil s jiným mužem pozemek za 27.000 K, chtěje s ním provádněti obratnou spekulaci. Měla se tam vésti odbočka vodovodu. Když se měla vtělití výpůjčka Hajnova, dal si odhadnouti Beneš tentýž komplex na 100.000 K a pak na svou polovičku vtělití o něch 34.000 K. Jedna banka měla vtěleno na reality jisté firmy 25.000 K. Když nastávalo nebezpečství katastrofy, banka pohledávku vypověděla. Tu však spořitelna povolila téže firmě na tytéž nemovitosti 65.000 K, ač pravá cena nedosahuje ani výše 1.700 K.

Radnice se rozhodla postaviti cihelnu. Činila to zrovna tak, jako když někdo napřed staví střechu a pak teprve přemýšlí o potřebě základů. Nejdříve se totiž vystavěl krásný jednopatrový dům pro správce, pozemek opatřen pěkným plotem, objednány i stroje — a pak teprve zkoumána jakost hlíny s nepříznivým výsledkem. Proto také cihelna pracuje s deficitem 13.000 až 14.000 K.

Bylo usneseno žádati za státní subvenci na projektovaný vodovod. Pro samý »pokrok« však se na žádost zapomnělo docela.

Když se stavěla farní budova, zadali ji Hajnovci svému stranníkovi, ačkoli žádal o 3.500 K více než jiní offerenti.

»Neodvislé Listy« píší: »Není nám možno pomínouti mlčením, že nebyl to jen člen výkonného výboru strany státoprávní starosta Beneš, který se obohatil z úpadku spořitelny, byla to i strana státoprávní a hlavně její denník »Samostatnost«, které braly ze spořitelny nezákonné a bezpečné dotace.«

»Reichenberger-Zeitung« tvrdil, že spořitelna půjčila 300.000 K vydavatelstvu »Samostatnosti«, ač přímá výpůjčka v knihách není zaznamenána. Bylo povinností »Samostatnosti« ihned tuto zprávu radikálně vyvrátiti, cítili-li se neprávem dotčena. A to se nestalo.

Za zprostředkování půjček na objekt, který má cenu pouze 12.000, vyplaceno bylo železnobrodskému občanu 13.000 K.

Zkrátka hrozí ztráta několika milionů, což by odnesli semilští poplatníci zvýšenými přírážkami,

jestliže se nepodaří, sahovati »pokrok« živlům konservativnějším.

Když se trousily první zprávy o špatném hospodaření, místodržitelství suspendovalo ihned Beneše z úřadu ředitele spořitelny. Nyní jest od místodržitelství suspendováno ředitelství vůbec. Beneš jest zbaven i své purkmistrovské hodnosti a obecní zastupitelstvo rozpuštěno. Správu města vede úřední komise. Tedy »byrokrati« musí napravovati to, co radikální, osvícení autonomisté pokazili. Do aféry nejsou zapleteni jen jednotlivci. Vždyť jsou na aféře účastníky čelní předáci státoprávně pokrokové strany.

Napsali jsme nejednou, že cizí katastrofy nemají u protivníku vzbuzovati cynický posměch, že mají býti spíše výstrahou lidem táborů jiných. Co tu bylo posměchu, co zakusili zcela nevinní a obětaví kněží za to, že husitě v Drozdově záložně vykradli miliony! Všichni naši odpůrci prováděli dlouholetou kritiku, aniž by se podívali do kas sobě bližších. A tak od té doby v různých politických stranách napácháno tolik nových obrovských defraudací! Svědectví to, že takovým lidem šlo více o výsměch než o vážnou výstrahu a poučení.

Volné listy.

Macharova filosofie. Slycháváme mrzuté poznámky o tom, že katolické listy, i »Obnova«, často zabývají se Macharem a pokrokaři vůbec. Náš úmysl jest jasný. Dokazujeme, svítice na Machara a soudruhy, co pokrokovářská strana jest a čím není. Když vůdce její Masaryk nerozpakuje se jménem svým krýti všechny kousky Macharovy, jest tón podán nejpřesvědčivější důkaz, že vůdce a strana nejsou v Čechách tím, zač se vydávají, že nepěstují pravdy, spravedlnosti, náboženské snášlivosti, že potlačují svobodu, pravou úspěšující vzdělanost a že ničí povahy. Prosíme čtenáře, aby si představili na příklad mravní a povahovou výši Palackého, Riegra, Bráfa a uvážili, zda možno bylo, aby tito naši vůdcové sestoupili tak nízko, aby se dali do služeb Macharových. S naprostou jistotou můžeme tvrditi, že nikdy nebyli by poskvřnili čistého štítu svého na příklad takovou interpelací, kterou Masaryk spáchal v zájmu nejnižších vášní. Byli to mužové intelektu, povahové vůle a mravní síly, kteří uměli se zahleděti upřeně a bystře na každý předmět, aby jej prohlédli, ovládli a kteří nikdy nebyli by se zhanobili bahnem surovosti. Byli to mužové, kteří konali, co v theorii hlásali, protože neměli dvojí škrabošky

Proto, obrátíme-li se častěji Macharem, konáme část onoho úkolu, který přísluší všechněm dobrým lidem v Čechách a jehož hlavní myšlenky jsou: odhalovati nepoctivost a ukazovati pravou tvářnost těch, kteří se vydávají za veliké proroky, obroditele národa a za vzdělance prvního řádu. Kritikové, cechovní bratři, píšíce o Macharovi, zdůrazňují jeho rozhled a duševní hloubku. Jakubec kdysi v Naší Době prohlásil, že Machar prošel všemi kulturami a pronikl na dno duší národů. V »Čase« nedávno (asi Vodák?) velebil vzdělání a historická pojetí Macharova, jímž lidé dneška ani nerozumějí, čímž ovšem vyslovil pravdu pravdoucí.

Zkrátka Machar dle úsudku cechovních bratří jest básník vzdělanec a filosof. V »Obnově« již jsme uvedli často důkazy, že to není pravda, a dnes přinášíme důkazy nové a budeme je přinášeti tak dlouho, pokud o Macharovi jeho přátelé budou lháti a pokud on sám bude psáti nesmysly a lži. Rozkošnou ukázkou popletenosti Macharovy vyjímáme z »Besedy«, ve které si tak důkladně zaprášil o mnichovi. Byli bychom naivními, kdybychom vyhlanou pósu Macharovu vůči vymyšlenému mnichovi chtěli obšírněji osvětlovati. Jestli pravda Macharovi pláštěm, jímž v zimě profukuje vítr a jímž v létě svítí slunce. Na konci tohoto dopisu zmíníme se o mnichu, jak toho zasluhuje.

Nuže k věci. Machar v oné »Besedě« píše: »Byla doba, kdy lidé věděli, že žije všechno, co kolem nich jest. Stromy, trávy, kameny, řeky, větry, echa skal, oblaka, sny, touhy. I Matka Země

žila. A slunce bylo zlatým vozem plavovlasého krásného boha. Bylo to v Antice, za dob poctivého čistého mládí evropského lidstva. Jed z Judey zničil Antiku, zakalil lidské oči, ohnul člověku páteř, vytrhl jej z Přírody a postavil do černé komory živoření — a tenkrát se rozlehl teskný výkřik: Jest mrtev, mrtev velký Pan! Byla zabita Příroda. — Přesly věky. Tisíc a několik set let. Člověk cítil, že život jest něčím jistějším, než všechny sliby a báje náboženské metafysiky. Vyšel zas na světlo slunce, těšil se z něho a začal pozorovat, zda žije ještě co kolem něho. Přestal věřit náboženství a svěřil se Vědě. A Věda mu ukázala, že žije všechno, nač jeho zrak padne: stromy, trávy, kameny, řeky, vzduch — vše o sobě a dohromady tvoří veliký život, jímž žije Matka Země... Nezakalené oči mladosti jeho kdysi viděly to rázem — rozum potřeboval věku k tomuto poznání...«

Uvádíme výroky Macharovy doslovně a musili jsme tak učiniti, aby soudní lidé přesvědčili se sami, co nesmyslu, nejapnosti, vraždění logiky, co nemotornosti a jalových žvástu do několika řádků dovede nacpat chlouba pokrokovářské strany a jak dokonalým způsobem umí manifestovati duševní nemohoucnost člověk, jenž od svých věrných nazýván jest básníkem-filosofem. Krátká formule této nesmírné směšnosti jest: pohané rozuměli přírodu, věděli, že jest v ní život, křesťanství (jed z Judey, jak dí Machar) přírodu a smysl pro ni zabilo, věda nové doby otevřela člověku oči a sjednala porozumění tomu, co křesťanské náboženství postavilo do černé komory živoření.

Co žije, jest živé. Tuto hlubokou pravdu vyslovil Machar ze života Řekův a Římanův. Tito antičtí lidé totiž, když viděli brouka lézt, ptáka lítati a rostlinu růsti, hned »za dob poctivého čistého mládí evropského lidstva«, jak dí Machar, bystře usoudili, že bytosti ty jsou živé. Přišel však jed z Judey, jak dekretuje týž ženiální Machar, vytrhl člověka z přírody a zavinil, že křesťanští lidé pravd těchto již nechápali. Jinými slovy, milánci Macharovi věděli, že slunce ve dne svítí a voda že jest tekutá, kdežto křesťané pro veliké pravdy ty neměli již smyslu. Nebo, chceme-li nesmyslům a nelogickému koktání dopřáti nerušené svobody, vyložíme si náfek Macharův po té stránce, že lituje zničených pohanských bohů, kteří bydlili v rekách, v lesích, na horách a kteří uctívání byli ne pro vznešená přikázání lidem dávaná a mravní velikost, nýbrž proto, že hověli všem náruživostem a lidským chťičům. Zamiloval-li se Machar do těchto bohů pro poesii, spojenou s jejich uctíváním a pro umění, kterým představy o jejich životě byly vyjadřovány, jest to jeho věc. Nesmí však žádati, aby lidé nynější doby prolévali nad zaniklými bohy slzy, které jsou neomylným znamením rozumové zvrácenosti a kulturní zaostalosti. Připouštíme, že lidé naší doby mají dobré i špatné záliby, ale nejsou oprávněni žádati, aby s nimi bláznila celá společnost. Goethe konával před sochou Jupitera svou ranní modlitbu. Pravda, byla to směšná modloslužebnost, ale veliký básník německý uvaroval se aspoň směšnosti větší, že nedopracoval, aby modloslužbu tuto provozovali i jeho bližní a že neklnul křesťanství, které na místo antických bohů hlásalo Boha, jenž stvořil a oživil všechnu přírodu.

Co tropí Machar s antikou, jest prostě násilí na veškeré naší kultuře, a jest překrucování dnešního rozumového a mravního pokroku, z čehož jde na jevo, že bude se klanět i zelné hlávce, jen když bude antická.

Když nějaký člověk hlásá nestvůrnost a vnučuje ji vefejnosti, když dodává si tím důležitosti, které nemá, když činí nároky nesrovnatelné s životem, buď výsměch, stává se směšným. Směšnost Macharova jest přímým účinkem jeho sebe-lásky a báječného sebevědomí. A proto i jeho slzy, prolévané nad zánikem antiky, stávají se směšnými, protože tekouce, myslí na pozornost svého okolí. Tyto Macharovy nesmysly, jako uvedené v traktát o životě v přírodě v dobu pohanskou a v dobu křesťanskou, byly by samy o sobě nevysvětlitel-

ny, kdybychom nebrali v úvahu jeho vášnivou a obinezenou zlobu proti křesťanství. Každá lichá filosofie ostatně kloní se k choutkám pohanstva. A odtud ta bizarnost a směšnost, když vidíme člověka, an se kochá v otroctví starých kultů, kdysi Lukreciem odvržených, a když víme, že tento člověk zároveň vychloubá se svým racionalismem a svobodomyšlností.

A jest poesie přírody oživené pohanskými bohy cennější než naše krásné písně, zkázky a pohádky, v nichž jest tolik citu a milého rozhořčení s přírodou? Zjistěte nikoli. Poesie antických bohů jest studená, přísná, kdežto lyrismus, vzniklý v době křesťanské, hřeje v duši a v srdci a hovoří kouzlem údané přítulnosti.

Přírodní věda a náboženství. Přemýšlejte o tomto logickém postupu Macharova: příroda antických lidí byla oživena pohanskými bohy, což byla náboženská metafysika. Syn plavovlasého krásného boha rozpiývá se nadšením pro tuto náboženskou metafysiku, a opatruje ji jako oči v hlavě. Ale hned po té kline křesťanskému náboženství a velebí vědu, která prý vnukla člověku přesvědčení, že život jest něčím jistějším, než všechny sliby a báje náboženské metafysiky. Kdo bude tak ochoten a podstříci lucernu logických pravidel pod samý basnický nos syna Heliova?

A aby konfusnost Macharova vystoupila okatěji, souhlasíme s ním, že věda skutečně osvětlila přírodu, ale hned dokládáme, že táž věda vyhnala z přírody pohanství bohy, potvrzujíc názor křesťanský o všemohoucím Stvořiteli, jenž vstěpil život a všechny jeho projevy zákonně uspořádal.

Právě zasluhou křesťanského náboženství to bylo, že člověk počal vědecky zkoumat přírodu, vnikal v její život a žasl nad tajemnou její dílnou. Učenci prvního řádu za to zajisté nemohou, že Machar tolik si zakládá na své nevědomości, která jest rovna jeho protináboženské zaslepenosti a proto dokazují, že teprve odstraněním strachu z pohanských bohů, v přírodě všude usazených, lidé odvažovali se přírodní jevy pozorovat a vědecky o nich přemýšlet. Vzpomínáme tu aspoň Du Bois Raymonda, který určitě a jasně prohlásil, že rozvoj přírody věd počíná se s křesťanstvím. To dokazuje všechna kulturní historie, a z ní se učíme, že náboženství křesťanské neslo pochodeň a upravovalo podmínky přírodního vědeckého bádání. Vzdělaný člověk dovede tedy činiti rozdíl mezi antikou, která na místo poznávání přírody usadila si v ní své vybájené bohy, a mezi přítomnou dobou, která přírodu vědecky prozkoumává, ale Machar k rozdílu tomu jest hluchý a slepý, neboť jinak nemohl by z úst vypustiti, co tak slavnostně řekl: »Nezakalené oči mladosti jeho (antického člověka) kdysi viděly to rázem — rozum potřeboval věků k tomuto poznání.« Z této Macharovy učnosti tedy vychází na jevo, že antičtí bohové jsou dokonalým vědeckým poznáním přírody a že nynější přírodní vědy nestojí za nic, protože potřebovaly věků, aby rozumem a zkumem doděly se toho, co již viděly oči antického člověka »za dob poctivého, čistého mládí evropského lidstva.« Jinými slovy, tento hovor Macharův o poznání přírody ve dvou různých dobách vypadá jako krasopis pořízený kopáčem na čistém pergamenu. A nyní bychom rádi viděli toho smělce, jenž by nám vykládal ve zlé, že Machara nazýváme důsledně nevědomcem, jenž veden domýšlivostí píše a mluví, co mu slina na jazyk přinese! Na konec skřípece, na nějž jsme Machara natáhli, uvolňujeme a loučíme se s ním pro dnešek touto paedagogickou poznámkou: Kdyby Machar byl člověkem sebekázně a dobral se autokritiky, hovořil by sám se sebou a často by si opakoval: Machare, chlapíku, chceš-li mluvit o vědě, zatni zuby a mlč, a povídám ti, abys mlčel moudře a opatrně neboť rozvážeš-li svůj jazyk o věcech, o nichž nemáš ani ponětí, splodíš nehoráznou ostudu sobě a svým přátelům, kteří tě korunovali korunou básníka-filosofa.

O některých pravdách. Mladochéši měli sjezd svobodomyšlné mládeže v Turnově, kamž přijeli přední jejich mužové s Kramářem. Jest to stará pravda, že kdo má mládež, má i budoucnost. Proto o mládež dějí se přímo závody. Jest také pravda, že se mládež nemá zatahovat do politiky, protože její úkolem jest studiem připravovati se pro životní povolání. Ale jako nová osvícená doba rozhodovala již mnohé ctihodné pravdy, tak se stalo i tak s jasným zájmem, že povinností mládeže jest učiti se a býti zdravě veselou, neboť politika ani neobveseluje ani neudrzuje při odborných knihách.

Není však pomoci, zlo přihlásilo se k životu a roste, a nešlo by k duhu té politické straně, která by se založenými rukama moralisovala a, napomínajíc jiné, nedbala o dorost v obvodu svého vlivu. Běží tedy nyní o to, aby každá politická strana vedla mládež po cestách pravdy a mravnosti. Jest-li důležitou politická výchova dospělých, jest tím důležitější výchova mladých, jejichž zkušenost jest chudá, úsudek rychlý a proto často

nesprávný a myslitěkává. Jest nutno, aby i v politické výchově uplatňovaly se zásady mravnosti, neboť politický náš život veřejný jich čím dál víc pohřešuje, což žádnému pravému vlastenci nemůže býti lhostejno. Poslední politické události ve Vídni jsou toho opětým dokladem. Říci veřejně nebo býti o tom přesvědčenu, že hlasování pro brannou předlohu bylo správné, a pak hlasování tohoto pofochle, demagogicky a stranně využívati, jest prostě nemravnost.

Proto nelze jinak než souhlasiti s Kramářem, který bolesti tyto v Turnově odkrýval. »Chť bych«, pravil Kramář, »abyste stále měli na mysli, že jest neodpuštělným hříchem, zapomínati-li kdo na to, co bylo samým základem všeho jeho veřejného působení, co bylo přímo mravní jeho podstatou, a přizpůsobuje-li nyní své názory názorům protichůdným jen proto, aby se někde zachytil a stal se vůdcem nějaké větší parlamentní formace. A najde-li se i mládež, které předpokládám trochu více idealismu, a schvaluje to, pak věřte, že vidím v tom povážlivý nedostatek intelektu nebo mravních základů všeho životního nazírání.«

Nemusíme dlouho přehrabovat se v paměti a hned poznáme Masaryka v politikovi, jenž dle Kramáře a dle pozorování celé veřejnosti chce se zachytiti a jenž na své argonautské plavbě za roumem nějakého vůdcovství dává dobrou noc zásadám, jež slavnostně a s tváří proroka druhdy českému světu hlásal a vštěpoval. Ovšem dobrou noc zásadám svým dává filosoficky, čímž jest řečeno, že užívá velikého nákladu své sofistiky vždycky tam, kde chce líčiti nějakou věc přímo a poctivě, která jest křivá a mizerná. Příklad toho jest: Machar v parlamentě. Nebo něco jiného, Masaryk byl obviněn, že žádal svůj klub o dovolení, aby nemusil hlasovati proti branným předlohám. Jsa tázan na věc na veřejné schůzi, musil odpověděti, ale neučinil tak jasně a srozumitelně podle svého hesla: »vaše řeč budiž ano ano — ne ne«, nýbrž jal se široce a nejasně vykládati, otázku zaplétal, kombinoval, kroutil tak že čtenář zprávy o schůzi té v »Času« pojal podezření proti řečníkovi, jenž dlouze hovoří, ač krátká a jasná odpověď mnohem více by mu prospěla.

Kdyby bylo pravda, že Masaryk skutečně žádal o dovolení, aby proti branným předlohám nemusel hlasovati, pak ocital by se i se svým orgánem »Časem« ve světle přímo příšerném. Vždyť »Čas« prohlašuje za veliký politický hřích, že Kramář s ostatními poslanci pro branné předlohy hlasy odevzdali. A jestliže Masaryk dovolení toho nežádal, pak věc trvá ve své váze dále, neboť muž, jenž se chce někde uchytiti, dobře ví, že hlasování bylo skutkem nutnosti a rozmyslu tím, kteří měli na zřeteli zájmy národa. A sem míří jiná pravda, kterou Kramář vyslal za politikem, jenž snaží se o to, aby se stal vůdcem nějaké větší parlamentní formace: »Slyším rád názory lidí prostých, dělníků, řemeslníků, plných často bohaté zkušenosti životní, a zdají-li se mně nesprávný, rád se vynasnažím, abych je přesvědčil, že jejich názory nejsou správné. Nedovedu však býti klidným, když cítím za nejkrásnějším a na pohled nejskvělejším nápadem lež a chytráctví a stranické politikářství a když vidím, že hlásá je intelligent, který musí znáti pravdu.« Dobře sedlo!

Nuže, když Masaryka poznávají nyní, co umí proti nenáviděným odpůrcům v politice, nechť si soudní lidé představí, čeho schopen je teprve na bitevním poli protikatolickém, kdež řádí do zvěle a kde svobodomyšlným míněním veřejnosti jest podporován.

A ještě jednu pravdu. Kramář mluví v Turnově o česko-německém smířování, podotekl: »Víme, že musíme oběti přinášeti my i Němci, ale chceme jasně věděti, co obětujeme, a co za to získáme. A tu přichází prof. Masaryk a říká slova, která zní jako známé, zamrzlé tóny Münchhausenovy trouby. (Veselost). Poněvadž jsme r. 1890—1891 všichni říkali, že vinou nezdaru byla nepřipravenost českých stran k jednání, prof. Masaryk, který má vlastnost, že rád opakuje jistá perutná slova, opakuje nyní i tu frázi, že jest největším neštěstím, že čeští vyjednatelé nejsou k jednání připraveni.« (Výborně! Veselost.) Na konec podotýkáme, že tímto třením a dotýkáním Kramářovým temperament pokrokařský stal se elektrickým a za Turnov vybuchoval příslušnými odpověďmi v »Času.«

Machar zas již chytl mlcha. Machar i Masaryk pozorují, že jejich lišácký podskok s interpelací ve veřejnosti ztroskotat a že hra jejich byla špatně sehraha. Mysliví lidé pokrokařský uzel na rozumu dělati si nedají a postupují tuto výsadu těm, kteří osvíceností svou filosofovi a básníkovi zůstávají věrni až do posledního dechu. Zlobí se Masaryk, a polyká vztek svůj syn Heliov, jenž koule očima hledá, čím by se pomstil. Těžká tu rada, když vtip mu již vyschl a když duševní bída dívá se mu do péra. Proto za všeobecné zlovestné pochybnosti, jaká jistota může se zdáti prospěšnější nad mlcha a nad moudrost vytáhnutí ho z cestovní římské kabely? Nuže, Machare, jen s ním statečně z mošny pokrokaři snesli

toho škytavého, snešli řadu ostatních a proto přimov i tohoto.

A tak tedy Machar vypravuje, že v muzeu Kapitolském zároveň s ním hleděl na sochu Venuse jeden nositel jedu z Juday, duccatý červený páter. Machar na něj křikl: »Porco, prase, Schwein! Toť se rozumí, první věc, které se Machar v Itálii naučil, byly italské nadávky, a vybral si z nich právě porci, k níž talent jeho nejvíce tluhne. Právě tak jest to i s jeho duchaplností, kterou hned ztrácí, jakmile přestane nadávat. Nadávky vlastně jsou již v Čechách macharským nářečím, a protože přítel Masarykův jinde není již k ničemu, nadávky jsou ještě místem, kde dovede uhájit svého významu a míti při tom vědomí velikého spisovatele a ničitele mnichů. Mnichové stávají se mu ostatně osudnými, neboť stále jejich zjevování guši jeho má již povahu denní i noční halucinace. Vyskakují, odrážejí a rozmnožují se mu v hlavě jako v dutém zrcadle, až se mu stávají celým světem: mnich tady, mnich tam, mnichové všude. Jest to hrozné neštěstí, obledně kterého můžeme míti toliko tichou útrpnost, ale povinností přátel Macharových jest, aby co nejdříve rozjeli se do Vídne a ohmatali tam drahou hlavu svého básníka, kde co chybí, a kde v ní co přeskočilo

Politický přehled.

Dozvyky k odročení smířovaček. Místodržitel království Českého kníže Thun, dne 1. t. m. přibyl do Vídne, kdež dopoledne konferoval s ministrem vnitra bar. Heinoldem a odpoledne téhož dne v Kaltenleutgebenu s ministerským předsedou hr. Stürgkhem o dosud dosažených úspěších česko-německého dohodování. — Vláda prý vzhledem na prohlášení kníže Thuna o pravděpodobném skončení pro září chystaných smířovaček povolila českému zemskému výboru pro příští měsíc znovu zálohu na daň z osobních příjmů a kofalky, jinak od 1. září nemohla by země vyplatiti ani služné úředníkům. Ostatně jest král, České již dlouho v tak velké finanční tísní, že má na krku již dvě žaloby pro nezaplacení ošetřovacích útrat za své příslušníky v dolnorakouských nemocnicích. — Teď teprv německý tisk prozrazuje, že vlastně bývalý ministr dr. Schreiner postaral se již dvakrát o zmaření smířovaček. Dr. Schreiner tentokrát stále vyvolával srážky s kníž. Thunem, jež provokoval a urážel. Aby nedošlo ještě k vážnějším sporům, byly porady odročeny. Prý srážka dra. Schreinerova s kníž. Thunem byla tak vážná, že Schreiner poslal k Thunovi dva svědky. Celá aféra se však úředně popírá. — Naproti tomu nár. soc. poslanci Fresl a Lisý prohlašují, že odročení smířovaček nezpůsobila prý únava, nýbrž strach českých vyjednatelů před lidem.

Smířování polsko-rusinské. Předsedům polského a rusinského klubu byla ministerstvem vyúčtování dodána nová osnova císařského vlastnoručního listu jako základ dalšího vyjednávání. Doba určená k úplnému zřízení rusinské university zkracuje se z 10 na 6 let. Neobsahuje nic, co by mluvilo pro nebo proti Lvovu jako sídlu příští university atd. — Rusini chtějí projednání univerzitní otázky odděleně od voleb. reformy, kdežto Poláci dosud trvali na spojení těchto dvou věcí.

Nařízení ministerstva železnic. Dle »Samostatnosti« ministerstvo železnic nařídilo všem fideitstvím, aby do podrobností vyšetřila příslušnost všech úředníků a zřízenců. U ministerstva železnic stíží lze se nadíti, že by se na základě spravedlivé statistiky dostalo Čechům tolik lépe placených míst, na kolik mají nárok.

Maďarská komedie. Vláda uherská pokusí se prý o smír s oposicí, které jest odhodlána dáti jakési zadostiučinění. Mimo to hodlá vláda na podzim podati volební reformu, o níž se dr. Lukacs vyslovil, že bude tak liberální a demokratická, že najde ohlasu v nejširších kruzích obyvatelstva. Maďarská komedie má býti tedy zakončena smírem, z něhož bude míti radost jak vláda, tak oposice, který však přinese lidu jen zklamání. Dle dosavadních projevů oposičních vůdců bude parlament napodzim opět jevištěm bojů. Vláda uherská prohlásila ochotu vymoci Kovacsovi milost, bude-li odsouzen.

Srážky na černohorských hranicích. Minulou sobotu počali Turci bez příčiny střílet, kryti náspem (který neprávem učinili na černohorské půdě), na černohorskou hlídku, jež se u náspu objevila. Strhla se bitva, jež trvala celý den a skončila tím, že Černohorci násep i tureckou kasárnu na hranicích srovnali se zemí. Turku padlo přes 60, Černohorců 10, raněných 15. Dne 5. t. m. Turci obnovili útoky, došlo k prudké srážce, v níž bouřila také děla. Černohorský generál Vukotič vyslán na hranice, aby dle možnosti dalším bojům zabránil. A přes to, že vlastní Turci jsou útočící stranou, turecký vyslanec v Cetyni nejen že nezakročil u tureckých úřadů, aby zabráněno bylo dalšímu násilí, naopak podal černohorské vládě jakýsi druh ultimatu, v němž žádá, aby Turecku bylo dáno během 24 hodin zadostiučinění, jinak hrozí přerušením diplomatických styků.

Zmatky v Turecku. Dne 4. t. m. v tajné schůzi senátu usneseno 28 proti 5 hlasům sněm turecký rozpustiti. Tím nastal konec mladoturecké éry, za níž tolik zmatků způsobeno. Sněmovna vyslovila však vládě nedůvěru; po hlasování tom došlo k boulivým výjevům, ke rvačce. Velitel smyrenský poslal vládě telegram, že vojsko potáhne na Cařihrad, nebude-li sněmovna do 48 hodin rozpuštěna. To asi bylo také příčinou chvatu, s jakým byla sněmovna rozpuštěna. Mladoturecké listy prudce napadají usnesení senátu. Mladoturecká strana svolává parlament do Adrianopole a voleb vládou vypsaných se nesúčastní. — Vláda zatím zdá se rázněji vystupovati. Ministr financí zakazuje fin. úředníkům zabývat se politikou a vláda sesazuje starosty měst a nařídila jich stíhání, že štváli proti vládě.

Povstání v Albanii. Povstání v Albanii ještě v sobotu vážně hrozilo, kdy došlo mezi Albánci a Turky k bojům. Zatím však komise, vyslaná sultánem, vyhověla požadavkům Albánců. Rozpuštěním sněmovny byl splněn hlavní požadavek Albánců. Splnění ostatních požadavků komise slíbila. Jsou to: Albáncům budou vráceny zbraně, albánština bude zavedena jako řeč vyučovací do škol, úřady ve styku s Albánci budou užívat albánštiny a do správní služby budou povoláni Albánci.

Vyjednávání o mír italsko-turecký jest v plném proudu. Vyjednává se v lázních Evianských ve Švýcarsku.

Důležité upozornění v příčině eucharistického sjezdu.

Diecéšní eucharistický komitét oznamuje, že dosavadní přihlášky o společné noclehy nutno určitějším způsobem zajistiti. Žádáme tudíž všechny farní úřady, aby přímo se obrátili buď na Zemskou radu katolíků v Praze (Myslíkova ul. 5.) aneb přímo do Vídně (Zentralkonzlei Wien I., Stephansplatz 5) se žádosti o nocleh zasláním tolika korun, kolikrát chtějí nocovati. Kdo si přeje též stravování, zašle za každý den 1 K 50 hal., tedy za nocleh a stravu denně 2 K 50 hal. Na kuponu poukázky se napíše: kdy účastník do Vídně přijede, den, hodinu vlaku, kterou drahou a v který den (od 11. do 16. září) se ve Vídni zdrží. Přihlášky tyto se musí do 15. srpna zaslati, jinak nelze za obstarání bytu ručiti. Pro krátkost času nemůže diecéšní komitét jednotlivcům popisovati, protože teprv dnes centrální komitét učinil prohlášku o těchto nových podmínkách ubytování. Kdo zaplatil noclehy v Hradci Králové, vrátí se mu obnos zpět. Legitimace počínáme rozesílati.

Zprávy organizační a spolkové.

Černilov. Dne 4. t. m. konala Katolická Jednota v Černilově výlet. Byl to ladný, četný průvod, který ubíral se s hudbou na místo výletní do Dolnočernilova, spěstřen řadou Orlic. Na místě výletním v zahradě p. Hynka rozložili jsme se táborem. Nenucená nálada brzy se rozproudila za ladných zvuků Černilovské kapely. Obětavé slečny prodejem losů rozproudily ruch výletní. Ke 3. hodině přibyl na výletišť vsdpp. děkan Seidl a Msgr. Fr. Kerner, pap. komoří a bisk. kancléř. S nadšením byli požadatelstvem přivítáni. Brzy nato rozezvuchel se pochod Orliů výletišťem, oznamuje nástup cvičenců. Poté šli jsme se pokrokem našich Orliů a Orlic, na čemž má lvi podíl dp. Petrásek a náčelník. Zvláště upoutala prostná cvičení Orlic a členstva Orliů. Hlučný potlesk v obecenstvu svědčil o zdařilém výsledku. Ladně sestavené skupiny Orlic i Orliů se mi velmi zamlouvaly. Největší pozornost upoutal pan cvičitel, lemuž se dostalo pochvaly. Zábava se stále stupňovala dobře volenými atrakcemi, které často vyvolávaly hlučné veselí. Společnost trvala v plné radosti až do večera. Po 9. hodině po poděkování dp. Petráska průvod s lampiony a hudbou opouštěl výletišť. Díky za zřar p. Václ. Hynkovi za propůjčení zahrady a všem účinkujícím ať z Dolnočernilova neb z Černilova, kteří s nevšední očitou se o to přičinili. V upomínku Orelské jednotě bude dar 10 K vsdpp. Msgr. Kerner. Velká návštěva ze všech vrstev svědčila o pochopení naší organizační činnosti. S plným uspokojením opouštěl jsem Černilov a provolávám další Vaši práci Zdař Bůh! — D. V.

Chrudim. Sdružené katolické spolky: Jednota katol. tovaryšů, Katolická národní jednota žen a dívek a Odbočka všeodbor. sdružení křesť. dělnictva pořádají o slavné sv. Salvatorské pouti chrudimské v neděli dne 11. srpna odpoledne zahradní zábavu, spojenou s koncertem a tancem za účinkování hudby bratra Tichého ve spolkové místnosti Jednoty katol. tovaryšů v hostinci p. Švadlenky na Svatokateřinské třídě. Čistý výnos věnován bude fondu pro postavení katolického spolkového domu v Chrudimi. I jest tudíž povinností veškerého členstva, účastniti se v plném počtu. Prosíme též o vřadnou návštěvu p. t. našich příznivců a přátel, by nám tak přispěli k velikému účelu! Nuže, svoji k svému a na shledanou u Švadlenků!

Velké Poříč u Kromova. Křesť. sociální tělocvičný odbor »Orel« ve Velkém Poříčí n. Met. pořádá 11. srpna veřejné cvičení s tímto programem: Ráno o 7. hodině seřadění u spolkové místnosti a odtud průvod s hudbou do zdejšího chrámu Páně, kdež budou konány služby

Boží. O půl 10. hod. dopol. zkoušky cvičenců. Ve 12 hod. společný oběd. — Odpoledne: O půl 2. hod. seřadění spolků na malé straně Olšiny, odtud průvod s hudbou do zahrady p. Jos. Suka. Zde promluví p. red. Šupka »O významu Orla a Orlic ve straně katolické«. Následuje cvičení žáků s tyčemi. Hry. Prostná cvičení členstva. Členstvo na nářadí. Skupiny a různé. Po cvičení koncert. Večer věneček.

Do Dolní Dobručky a okolí! Přátelé! Stoupenci ideí křesť. sociálních! Pořádáme u nás prvé veřejné cvičení tělocv. odboru »Orel«, prvé smělejší vystoupení na veřejnost. Popravě chystáme se k rozpětí mladých našich sil, k rozmachu věhlasu, který má ukázati naši sílu, má státi se činem, kde soustředí se ovoce našich snah a tužeb! — Projektovaná akce, má-li se zdařiti, musí podporována a fedrována býti nejen mladými nadšenci, kteří stojí pod praporem našim, ale se zájmem sledována a podpořena i staršími pracovníky a zároveň i všemi stoupenci křesť. sociálních ideí v místě. — Přátelé! Přání toto nesmí býti pomlčeno — zájmy naše musí prolouiti všechny, kteří s námi sympatisují, bychom úžeji mohli se semknouti a spojenými silami přičiniti se o realizování vytčeného projektu a proto každý musí státi na svém místě! — Zdůrazňujeme znova toto přání a přimlouváme se o účast všech našich přátel a o podání pomocné ruky při našich pracích. — Všechny bratrské odbory orelské a spolky okolní žádáme o hojně zastoupení jmenovaného již dříve dne 18. srpna, by snahy a práce naše zdarem a úspěchy odměněny byly, by dnem tím vily se nové síly do zmalátnělých duší, by den 18. srpna stal se zdrojem nadšení, vzpruhou a přispěl k upevnění, sesílení našich posic. Dožadujeme se nejen agitování v místě, ale i v okolí — přispějte každý, pokud síly dovolují! — Na shledanou dne 18. srpna! — Zdař Bůh!

Program III. zemského sletu »Orla« v Kroměříži, pořádaného pod protektorátem sl. městské rady v Kroměříži v Zámecké zahradě r. 1912. — 10. srpna v sobotu: O 6. hodině večer koncert sesílené hudby městské a hudby strážnické na sletišti. — 11. srpna v neděli dopoledne: I. o 9. hod. uvítání Orliů a hostů starostou samosprávného města Kroměříže cís. radou Veselským na Velkém náměstí. II. o čtvrt na 10. hod. služby Boží na Velkém náměstí. Káže vdp. professor Ant. Janda z Kroměříže, tichou mši sv. slouží J. M. prelát Bařina z Brna. III. o 10. hodině zkoušky cvičení prostných na sletišti. IV. od 10 do 12 hod. promenádní koncert na Velkém náměstí. — Odpoledne: o půl 1. hod. I. seřadění průvodu v Zámecké zahradě. Průvodu se účastní pouze Orli, Orlice a dorost v kroji. II. o půl 2. hod. průvod ze Zámecké zahrady Komenského náměstím, Příkopy, Milíčovým, Fürstenbergovým a Riegrovým náměstím, Prusenského ulicí na Velké náměstí. Z Velkého náměstí Sněmovním náměstím, Mlýnskou branou do Zámecké zahrady. III. Při průvodu hold městu Kroměříži na Vel. náměstí, hold Jeho Eminenci dru. Fr. Bauerovi před zámkem. IV. o 3. hodině cvičení. Pořad cvičení: 1. Nástup členstva na prostná. 2. Proslov p. prof. Šrámka. 3. Cvičení prostná: členstvo. 4. Kroužení kužely: ženské odbory. 5. Prostná cvičení s tyčemi: dorost. 6. Šerm šavlemi: odbor prostějovský. 7. Cvičení prostná stuhami: ženské odbory. 8. Cvičení puškami: katolické studenti. 9. Rohování členstva. 10. Hromadná skupina. 11. Cvičení na nářadí: vyspělá družstva. V. Po cvičení koncerty ve všech restauracích v Zámecké zahradě. V průvodu jdou hudby: kroměřížská sesílená, strážnická, vlčnovská, německá, brněnská a slatěnská. Vstupné do Zámecké zahrady v neděli odpoledne: 60 hal., dopoledne na zkoušky příplatek 20 hal. Balkon 5 K, tribuny 2 K, sedadla 60 hal., tribuny k stání 40 hal. — 12. srpna v pondělí: Prohlídka města, zámků a historických památek a ústavů města. Výlety do okolí. V pondělí začíná sjezd akademického katol. studentstva. — Sletová kancelář 10. srpna celý den a 11. srpna do 3. hod. odpo. na Velkém náměstí. Ubytovací kancelář pak v těchže místnostech do 11. hod. v noci v neděli. — Sekretariát III. zemského sletu »Orla«.

Zprávy místní a z kraje.

Koruovační slavnosti na sv. Hostýně konají se dne 14. a 15. srpna. Každodenně po celou oktavu Nanebevzetí Panny Marie budou slouženy dvě slavné pontifikální mše svaté. Dne 22. srpna slouží mši sv. na sv. Hostýně J. E. nejdp. biskup dr. Jos. Doubrava, dne 17. srpna nejdp. opat želivský Sal. Roubíček. Vedle toho každodenně budou kázati věhlasní kazatelé, mezi nimiž dne 15. srpna vsdpp. dr. Fr. Šulc, kanovník z Hradce Král., 20. srpna vldp. P. Strýhal T. J., superior z Hradce Král.

Kněžských exercitií v Hradci Králové ve dnech 5.—9. srpna t. r. za účasti J. Exc. ndp. biskupa Dra Josefa Doubravy, nejdp. kathedrální kapitoly obcovalo duchovenstvo v počtu úhrnném 143. Exercitátorem byl vdp. P. Josef Stryhal, superior S. J., zpovědníky zvláště pozvanými byli vldp. P. Accursius Košťál, kvardián kláštera Františkánského v Bechyni a P. Innocenc Jiráček, konventuál kláštera Františkánského v Praze.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 5. srpna tato usnesení: Osoby, dluhující školné a pachtýři, dluhující nájemné z pozemků Matice školské, upomenou se důrazně a naposled za zaplacení. — Vzato bylo na vědomí, že zem. výbor království Českého zamítl stížnost p. Fr. Čupra, obchodníka, vznesenou jím do rozhodnutí okresního výboru, trvalého na tom, by odstranil výkladní skřín na východním pilíři domu čp. 30-1. na Vel.

náměstí. — Důchodenský úřad se poukáže, aby od c. k. silničního eráru přijal 5. splátku K 16.500.— na vydláždění říšské silnice Poděbradsko-Náchodské a Litomyšl-Jičín-Rumburské v Hradci Králové a Pražském Předměstí. — Přijata offera p. O. Feigla, malíře, na provedení nátěru školních lavic. — Dramatickému sdružení »Tyl« na žádost jeho artist. ředitele p. K. Paula, propůjčil se měst. divadlo k uspořádání divad. představení na den 22. září t. r. — Vybírání nájemného z místností v obec. domě čp. 33, najatých do konce září t. r. c. k. stát. návladnictvím, zastaví se dnem 30. téhož měsíce. — K účelu zachování starých stromů vyplní se jich dutiny betnem. — Žádosti za udělení chudinských podpor, které nejsou doloženy příslušnými průkazy, zvláště vysvědčením lékařským, se žadatelům vrátí k doplnění.

Vyhláška o zápisu žactva, jež koná se na obecných a měšťanských školách v Hradci Králové dne 11., 12. a 13. září 1912 od 9 do 12 hod. dopol. a od 2 do 4 hod. odpo. Na školách měšťanských ustanoveny jsou prvé dva dni zápisu (ve středu a ve čtvrtek) pro žactvo domáci, třetí den (v pátek) pro žactvo cizí. K zápisu přicházejí žáci a žákyně se svými rodiči nebo jejich zástupci a prokáží se posledním vysvědčením školním a vysvědčením očkovacím, po případě i vysvědčením lékařským, mají-li býti osvobozeni od zpěvu, kreslení, tělocviku, ženských prací ručních aneb od prací ve školní zahradě. Při zápisu jest udati jméno a příjmení, rodná data, náboženské vyznání, příslušnost domovskou, předchozí vzdělání a nynější bydliště dítěte: jméno, stav a bydliště (číslo domu) otce neb odpovědného pěstouna; zemřel-li otec, jméno, stav a bydliště matky i poručníka a poručenského úřadu (okresního soudu); u dětí, které jsou ubytovány mimo dům otcovský, též jméno, stav a bydliště stravovatelova. Ditky, kterým není ještě plných 6 roků, přijímají se pouze se svolením místní školní rady, pokud jest v učebnách s dostatek místa. Totéž platí o žácích z okolních obcí, kteří chtějí choditi do obecných škol zdejších. Přijímací a jiné zkoušky, řádem školním předepsané, konají se v sobotu dne 14. září od 9 hodin dopoledne. Nový školní rok se počne službami Božími v pondělí dne 16. září o 8. hodině ránní.

✓ **Abiturienti gymnasia Královéhradeckého z r. 1882** po 30 letech sešli se k přátelskému pobesedování ve dnech 4. a 5. srpna. Sešlo se jich celkem devět a sice: Váňš Frt., c. k. okr. hejtman v Rakovníku, Stuna Jos., c. k. vrchní pošt. official v Něm. Brodě, JUDr. Smrčka Frant., advokát v Olomouci, Neumann Ed., farář ve Sv. Jiří, JUDr. Moník Jos., advokát v Králově Městci, MUDr. Machek Ant., lékař v Cerekvici, MUDr. Ippen Alb., lékař v Hradci Králové, MUDr. Drobný Ant., lékař na Velhradě a PhDr. Domabyl Gustav, professor theologie v Hradci Králové. Při schůzi, již konali v Adalbertinu, shledáno, že ze 32, kteří maturovali r. 1882, jich již deset zemřelo. V pondělí po mši sv., kterou za zemřelé v přítomnosti svých kolegů sloužil v kostele Panny Marie farář Ed. Neumann, prohlédli si kolegové gymnasia, provázeni jsouce ochotně panem ředitelem gymnasia: J. Kořínkem; v několika těch okamžicích vybavily se jim znova vzpomínky na studentské doby, na bývalé professory i kollegy. Za ochotu a přátelské oslovení vzdávají všichni účastníci panu řediteli upřímný dík. Pak prohlédli si město a mezi jiným také městskou elektrárnu, jejíž zařízení bylo jim nevšední laskavostí pana Kříže vysvětleno. Po přátelském obědu v Grandhotelu rozešli se opět ke svým pracím s pevným úmyslem, že dá-li Pán Bůh, po pěti letech sejdou se zase. Nepřítomnost svoji omluvili a aspoň písemně nebo telegraficky sjezd pozdravili kolegové: Balcar Emilian, farář v Cholticích, Caivas Jan, c. k. okr. hejtman v Praze, Hlaváček Karol, c. k. rada zemského soudu a přednosta ve Vídni, MUDr. Kahn Albert, lékař v Čáslavi, Kaloun Frant., děkan v Uhřetěvsi, Kašpar Jan, professor při c. k. státním gymnasiu v Praze, JUDr. Klíka Bohumil, ředitel okr. kanceláře v Hořicích, Kolman Ignat, král. český zemský archivář v Praze, Kratochvíl Kar., úředník Hypoteční banky v Praze, MUDr. Kříčenský Václav, lékař v Kněžicích, Mimra Frant., farář v Čes. Hefmanicích, Štefánek Jan, farář ve Velkém Boru a Bürgel Břetislav, chef stanice dráhy v Hraždovicích. — Účastníci schůze vzdávají také dík upřímný svému bývalému milému učiteli prof. Ignatu Svobodovi, který je přátelsky pozdravil a s nimi se dal fotografovati. — Tedy, kolegové, za pět let na shledanou počtem ještě hojnějším.

Osobní. Dp. voj. kurát Richard Černý jest přeložen z Olomouce k 9. sboru v Litoměřicích. — Zdejší voj. kurát dp. Lad. Suchánek přeložen k 16. sboru do Dubrovníka.

Diskontní společnost v Hradci Králové, zapsané společenstvo s ručením obomezeným, zaneseno do rejstříku společenstev na základě usnesení krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. července 1912. Dnem tímto

Sukna	
Doskočil	
Choceň.	
Bačte si vyžádati vzory jarních a letních látek, které letos přináším v bohatém výběru. Veledůstojnému duchovenstvu doporučuji zvláštní novinku pod názvem »PRENTAM« v ceně metr K 8.40.	

vstupuje tedy v život v Hradci Králové nový peněžní ústav, kterýž bude vhodným doplňkem ústavů stávajících. — Diskontní společnost bude věnovat pozornost především provádění eskontu obchodních pohledávek, v kterémžto druhu úvěrního obchodu jest známo, že v posledním roce dostoupil v Rakousku i miliardy korun. Úvěr tento dosáhl již ustálením soudních rozsudků plně bezpečnosti a lze při obezřetném jeho vedení vyvarovati se spíše ztrátám, než při blanco-creditech. Velká evidence majetkových poměrů postoupených přímých dlužníků, jakož i veškerá manipulace vyžaduje sice značných nákladů, leč tyto jsou vyváženy hojným obrátem na účtech postupujících firem a neustálou značnou pohotovostí eskontujícího ústavu. Ústavy, úvěr tento poskytující první spojily se k zařízení vlastní ústřední kanceláře, provádějící kontrolu dlužníků evidencí postoupených pohledávek, jakož i evidencí výše povolených jednomu úvěrníku úvěru na postup účtu, takže tu nemůže nastati ani postupování jedněch a těchže položek u různých ústavů, ani nepovolí ústavy (nevědouce jeden o druhém) credity do nepřiměřených výšek. — Hlavní vzrůst a rozšíření bankovního obchodu eskontováním obchodních pohledávek počal před 10 lety, kdy většina rakouských bank založila zvláštní samostatná úvěrní společenstva, určená k provádění eskontu účetních pohledávek. Každý ústav zabezpečil si ve stanovách nové společnosti náležitý vliv na její správu a určil, že úvěrní potřeby svoje smí kryti výhradně u zakládajícího ústavu. — Veškeré nové diskontní společnosti při pražských a vídeňských bankách založené výborně prosperují. Rozhodl se proto i Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové po bedlivých přípravách pod jménem Diskontní společnost v Hradci Králové, zaps. společenstvo s ruč. obmezeným, podobný ústav zaříditi a předati mu veškeré svoje úvěry na podkladu postoupených účtů povolené. Mezi firmami postupujícími Z. Ú. Ú. svoje pohledávky setkala se myšlenka tato s živým souhlasem, takže již o ustavující valné hromadě, konané dne 12. července t. r., přihlásil se značný počet členů k nové společnosti. Po přistoupení i ostatních firem postupujících Záložnímu úvěrnímu ústavu své pohledávky, dostoupnou závodní podíly obnosu čtvrt mil. korun, k nimž pojití se bude další trojnásobná záruka členů ve výši tři čtvrtin mil. korun, celkem tedy budou obnáseti podíly a ručení členů již při zahájení činnosti nového ústavu 1 mil. kor., kteráž částka bude zárukou věřitelným společnosti za závazky, v něž tato vstoupí. — V ustavující schůzi správní rady Diskontní společnosti, konané dne 2. t. m., zvolen byl předsedou správní rady pan Jaroslav Červený, c. a k. dvorní továrník a místopředsedou p. K. V. Skuherský, c. k. dvorní a komorní dodavatel v Hradci Králové. Dirigentem a prokuristou Diskontní společnosti jmenován pan František Rejmanek, prokurista Záložního úvěrního ústavu.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů činil koncem měsíce července 40,890.375 korun.

Záložna v Hradci Králové koná na paměť svého 50-letého trvání v neděli dne 1. září 1912 pod záštitou sl. městské rady král. v. n. města Hradce Králové a za spoluúčasti P. T. pánů zástupců založen a peněžních ústavů severovýchodních Čech a ct. východočeského okrsku Jednoty úředníků založen v zemích koruny české slavnostní schůzi členů ve dvoraně Besedy o 10. hod. dopol. Pořad: 1. Zahájení schůze starostou záložny p. B. E. Tolmanem. 2. Schválení rozdělení 1500 K ze zisku r. 1911 řádnou valnou hromadou věnovaných. 3. «O významu českých záložen». Promluví p. JUDr. Felix Illner, tajemník Jednoty založen v Praze. 4. «O činnosti Jednoty úředníků založen v zemích koruny české» promluví řed. Obč. záložny v Pardubicích pan Antonín Čížek, předseda Jednoty. 5. Společný oběd v «Hotelu Merkur». 6. O 2. hodině členská schůze východočeského okrsku úředníků založen. 7. Prohlídka městské elektrárny, nové musejní budovy a sbírek historických, jakož památek z r. 1866, regulace a parku. 8. V pondělí, bude-li dostatečný počet účastníků, uspořádán bude výlet na Chlum a prohlídka bojiště. Odjezd vlakem ráno v 7.28 do Věstav a návrat ve 12.38 odpo. do Hradce Králové. O průvodce a historický výklad postaráno. Přihlášky ku společnému obědu v «Hotelu Merkur» spolu s obnosem 2 K račte zaslati přiloženým složným lístkem do 25. srpna 1912. Přihlášky k výletu na Chlum současně.

Česká banka v Praze (a její filiálka v Hradci Král.) vydala v těchto dnech výbornou brožurku pojednávající o koupi losů na splátky, v níž způsobem každému přístupným podáno jest poučení o losích vůbec a probrán pečlivě způsob koupě losů na splátky. Dříve, než objednáte nějakou skupinu losů, neopomíňte si vyžádati u České banky filiálky v Hradci Králové bezplatné zaslání uvedené brožurky.

Seznam cen na týdenním a obilním trhu v Hradci Králové dne 3. srpna 1912. 1 hl: pšenice K 20.—, žito K 14.70 až 15.30, ječmena K 11.—, oves K 11.50 až 12.—, vikev K 24.— až 28.—, hrachu K 24.— až 30.—, čočky K 40.— až 48.—, jablek K 26.— až 30.—, krup K 28.— až 50.—, bramborů starých K 4.— až 5.—, máku K 80.— až 90.—, cibule K 7.20, drobné zeleniny K 1.— až 1.20, mrkve K 0.90 až 1.20, jablek K 8.— až 10.—, hrušek K 6.— až 8.—, 100 kg: žitných otrub K 18.—, pšeničných otrub K 17.—, 1 kg: másla čerstvého K 3.20 až 3.60, sádla vepřového K 2.24, tvarohu K 0.56 až 0.60, 1 vejce K 0.07, 1 kopa: želi K 2.40 až 7.—, okurek K 0.90 až 2.—, kapusty K 1.20 až 2.80.

Na týdenním a obilním trhu v Hradci Králové dne 3. srpna 1912 bylo přivezeno: hl: pšenice 30, žito 26, ječmene 8, cibule 30, brambor 53, kop: želi 70, okurek 180,

kapusty 163, drobné zeleniny 480, mrkve 75, beček: jablek 12, hrušek 70, podavinčat 296 kusů.

Mluv nepravda, braň nepravdu až do smrti! Tak si asi obrátili heslo Husovo naši nechaníci pokrokáři, protože se ocitají přímo v horečném rozčilení, jestliže lidé řekne někdo o Husovi pravdu. «Ratibor» se dne 27. července velice rozčilil nad zprávou, již jsme poslali «Obnově» o přednášce v našem městě. A proč? Inu — protože K. Princ zde přednášel o Husovi na základě moderních poznatků historických, tedy vlastně pokrokově doopravdy. Jen pokrokář a soc. demokrat se vši zavilostí lpl na svých modlích, nedopouštějící nikomu, aby tyto modly prohlédl a v rámci dějin všeobecných je kritisoval. A mladočelší dle rozkazu pokrokového štábu jsou nuceni dále žít v temnotách, nechť-li propadnouti pokrokařské klatbě. «Ratibor» nevyvrací ovšem z přednášky ani slova, protože nemůže. Ale hněvá se prudce na to, že jeden smelec odvážil se opravdu povědět něco historicky dokázaného. Místo vyvracení volá pokrokář s pathosem: «Pánové, sundejte masky!» A chríl dále křečovitě výkřiky o komedii, podvádění, o černých římských sluzích, černém praporci. (Brr! Černé praporce přece vyvolávají husitů!) Nač to rozčileni? Raději ať pan Malina jako muž veleučený dokáže, že pan Princ šířil historické bludy. Čekáme na to dychtivě. Bude to reálnější, než vyřázeti malomocné výkřiky. Pokud nechaníci husité se spokojovali s ničemným a podvodným pamfletem Lžipoglovým, potud stáli dle pokrokařské logiky v pravdě. Teď však fanatikové snaží se vpáliti klerikální cejch každému, kdo poznal pastorské spády a chce slyšeti pravdu. — S barnumským pokřikem, který neznámená nic jiného, než kalafunové blesky, ovšem polemisovali nemusíme. Ale povíme něco jiného. Náš pokrokařský štáb vyhlédl pomoučeného dra. Bartoška k přednášce o bezúhonném Husovi ovšem nikoli proto, že by pražský řečník byl zvláštním znalcem, ale aby byla přednáška hodně ostrá proti katolíkům. Tak se pánové starají o náboženskou snášlivost, ačkoli my tu dáváme evangelické a židovské víře pokoj. Byl také Bartošek doporučen zdejšími pokrokařskými učiteli. Úspěch však dr. Bartošek se naprosto nedopracoval. Naopak svým fanatismem byl by Husa připravil málem o všechny sympatie u lidí, v nichž zbyla aspoň špetka zdravé soudnosti. Poněvadž pak ani kuře darmo nehra-be, a pekař zdarma nepeče, stála vzácná návštěva doktorova naší obec 28 K. Když tedy byl zkarikován Hus po volnomyšlenkářsku, dostavil se výsledek sám sebou. Husovy oslavy totiž u nás upadají a to tím více, čím lépe obecenstvo seznává, jakým existencím měl chudák Hus pomáhati u nás do sedla. Na kaprálské volání «Sundejte masky!» odpovídáme: «Kdo v té peci bývá, jiněho tam hledá.» My totiž dobře víme, jaké masky dovedou si dávat pokrokáři, jedná-li se jim o vezdejší chlebiček. Ten se na svou pěst přece jenom těžko vydělává a proto vždycky čekáte, až vám jej někdo připraví, uhněte, do pece strčí a hotový na stůl servíruje. Když jste se pak nasytili, házíte kamenem po těch, kteří vám chleba poskytli. Převlékáte se dle toho, jak káže křesť. Hned rejdujete v pravo, hned v levo dle toho, která strana vám nabízí koláč. Strach z boje vámi ohlášeného nemáme, protože vám toho můžeme povědět více. Ale předem již voláme: «Sundejte masky, přihlaste se otevřeně k sociálním demokratům anebo aspoň řekněte poctivě, že husity nejste a jako volnomyšlenkáři ani býti nemůžete. Nejhorším farisejstvím jest, hlásit-li se k Husovi lidé, jejichž vůdcové tančí dle plánský vídeňského žida. Tedy jen braňte pravdu, nebudte chameleony, neboť by pak Hus musil na náměstí z hněvu s podstavce seskočiti a chopiti se prutu.

Třebechovice. «Co tě nepálí, nehas», mohl sobě pomyslíti pisatel hanopisu v «Ratiboru» č. 31. a mohl býti ujištěn, že by «Obnova» mu dala pokoj, i kdyby pořádal třebaš padesáti sokolských přednášek, při nichž obyčejně sál zeje prázdnotou. My víme mnoho věcí, ale co nám potom? Jedině a pouze po napadení se bráníme. Na příklad teprve, když byli kněží denunциаčně napadeni, následovala obrana. Teprve, když byl pan Koleč surově napaden, teprve potom pokrokář-pamfletář příslušným soudem odsouzen. Na pokrokařskou denun-ciaci ředitele školy a dělníka p. Jondala následovala tohoto obrana a tímto způsobem vedl i svou obranu mlynář pan Hájek atd. V «Ratiboru» měl jedině Jan Šmída podepsané «zasláno», které končilo «dýmem ve středověku». Jistý soc. demokrat nám sdělil, že pokrokařské zuření mělo soc. demokraty odvrátiti od založení vlastního tělocvičného odboru — ovšem marně. Játku, založíme-li tu odbor «Orla», co potom se bude dít? — Pane učitel! Do zápisníku, do něhož jste dělal při táboru naší mládeže poznámky, na prvou stranu napište a za svou přiměte tuto zdravou zásadu: Dám «klerikálům» pokoj. Naše k tomu odpověď: «My vám dáme dva!»

Stávka a oheň v Třebechovicích. V koželuzské továrně bratří Vitoušků vypukla stávka, které předcházelo propuštění několika soc. dem. předáků. Kromě několika mistrů a dělníků nár. sociálních stávkuje veškeré dělnictvo. Ve vyhláске stávkujících se praví, že mimo slušné zacházení domáhá se dělnictvo 10- až 15proc. přídávku, ježto majitelé továrny daleko více ceny svých výrobků zvýšili. V úterý na večer došlo k hlučným výstupům mezi tak zv. «stávkokazy» a stávkujícími, že i četnictvo muselo zakročiti. Několikrát oznameny přejížd soc. dem. poslance Jaroše až do chvíle, co tyto řádky píšeme, se nenskrutečili, což dosti trapně působí. Pánové z radnice azeužili za bezpečnost při sjezdu naší mládeže. Jaké pak stanovisko zaujme k této hlučné stávce? Má se za to, že doba pro stávku byla dělnictvem nevhodně volena. — O páncoci z úterka na úterdu vypukl z neznámé příčiny oheň v továrně p. E.

Provazníka na rámy a zlatolísty, kterému za obětí padla celá továrna i se zařízením. Továrnická meška již 14 dní na obchodních cestách a škoda jest asi kryta pojištěním, ale dělnictvo pro nejbližší čas bude bez práce.

Od Bolečka do Třebechovic. Učitel Š. anebo nějaký jeho přítel zlobí se v «Ratiboru» a dělá se nevinným. Asi neprávem. Pane učitel, vzpomeňte si, co jste mluvil v hostinci u Janských po průvodu katolické mládeže, po táboru konaném z náměstí do lesa. — Přítomný venkovský host.

Dachoval cvičení pro učitelky v Chrudimi budou se konati v tamním klášteře Školských sester; započnou dne 19. srpna večer a skončí dne 23. srpna ráno. Celé zaopatření bude poskytnuto za mírný poplatek v klášteře. I neučitelky mohou bráti účast na těchto duchovních cvičeních. Přihlášky buďtež zaslány nejdéle do 15. srpna na adresu: Mariánská družina učitelek v Chrudimi, dívčí paedagogium.

Vloupání do kostela ve Stračově. V noci z pondělka na úterek vloupali se neznámí pachatelé do našeho kostela. Vyvrátili dvře do sakristie. Svítili si tam sirkami, pátrajíce po cenných předmětech. Ježto se jim však nic nehodilo, odešli s prázdnou. Patrně, že takové případy opakují se velice často, ale zlosynové jsou posud nezvěstní. Jest potřeba, aby četnictvo zdvojnásobilo pozornost.

Želiv. Nadšené protesty, dýšící skálopevnou vírou a dětinnou láskou k Ježíši Kristu, které zbožný moravský lid na bezčetných schůzích podává proti «dlu dábli» — jak na Moravě zve se čítanka Macharova — razí si znenáhla cestu i do našich dědin českých. Lid český počíná cítiti to Kainovo znamení, které mu Machar čítankou svou na čele vypálil a za něj stýdět se musí před celým vzdělaným světem, neboť není na světě národa, z jehož středu byl by vyšel muž, jenž by se byl odvážil proti Bohu pronést tak strašlivá rouhání, jako to učinil «nejlepší český člověk» Machar ve svých «Pasiích»! Machar svojí čítankou stal se rázem miláčkem všech pokrokových nevěrců a volnomyšlenkářů, kteří na jedné straně oslavují Mistra Jana Husa, jenž — ač kacif — hlásal přece víru v Boha, a na druhé straně do nebes vynášejí rouhače Machara, jenž upírá jsoucnost Boží. Krásná to zajisté logika, ale ještě krásnější bezcharakternost. Než k věci! — V neděli dne 4. srpna za krásného počasí odbyvala se v Želivě veřejná schůze lidu, která byla velmi četně navštívena. Mnoho duchovenstva — mimo všechny domácí členy kanonie praemonstr. v Želivě s vsdp. opatem Sal. Roubíčkem v čele — účastnilo se schůze z celého okolí a to z Pelhřimova, Humpolce, Lipnice, Červené Řečice, Chvojnova, Košetice, Ml. Bříš, Senožat, Jitčice atd., kteří přišli, aby pozdravili vsdp. dra. kanovníka Šulce, jenž svojí horlivou a neúnavnou organizační prací stal se miláčkem veškerého kleru nejen v diecési královéhradecké, ale i v ostatních diecésích českých. — Místní farář dp. Cyr. Valenta vysvětlil krátce, proč svolána veřejná schůze lidu, aby totiž i z naší krajiny zazněl protest proti urážkám Bohu činěným a aby odsouzeno bylo bezbožné dílo Čecha, jemuž v literatuře všech národů co do sprostoty nic vyrovnati se nemůže. Po zvolení předsednictva ujal se slova vsdp. kanovník dr. Šalč. Každý zbystřil pozornost, aby mu neušlo ani jediné slovo z úst věhlasného řečníka. Po krátkém úvodu, v němž vsdp. řečník pravil, že nechce Macharovi spláceti stejné stejným, totiž sprostotu sprostotou a nadávky nadávkami, nýbrž že mluvíti chce věčně a jen pouhou, čistou pravdu, přešel k vlastnímu jádru řeči, totiž, kdo to jest Jos. Svatopluk Machar, jaké bylo jeho mládí a jeho léta studentská a jak zhoubná jest jeho činnost spisovatelská v ohledu mravním vůbec a v ohledu náboženském zvlášť. Pan řečník, maje po ruce spisy Macharovy, pádná tvrzení svá dosvědčoval ihned výroky samého Machara, jak on mluvil a jak píše o svých rodičích, příbuzných a nejdůvěrnějších přátelích, jak ve svých spisech sám se chlubil, v jakých společnostech si liboval, jaké domy rád navštěvoval, jaké knihy se zvláštní zálibou čítal a s kým se rád stýkal a obcoval. Ze všech těch citátů, jež vybrány byly zvlášť z «Konfesse literáta», jest patrné, že život Macharův nebyl závidění hodný a že společnost, ve které se pohyboval, nemohla nikterak přispěti k jeho mravní výchově. Již v mládí přišel na zcestí a na této šikmé ploše setrval i jako dospělý muž. Vsdp. řečník, vyličiv pak, jak záhubné spisy Macharovy působí v ohledu mravním i náboženském zvlášť na studující mládež, skončil výzvou, aby z rodin vymítán byl tisk nemravný a nevěrecký, aby tak mládež uchráněna byla před jedem, jenž otrávití by mohl život celého našeho národa. Řečníku za jeho přednášku dostalo se bouřlivé pochvaly. Ku slovu přihlásil se pak dp. farář Olibert Křikava, jenž zvlášť poukázal k tomu, s jakým úsilím se pracuje, aby hasičské sbory byly proniknuty duchem nevěry a nabádá, aby zvlášť «Havlíček» vyloučen byl z knihoven sborů hasičských. Kandidát filosofie pan Kníže z Pelhřimova upozorňuje na nebezpečí, jakému vydáno jest studentstvo akademické a nabádá k přistoupení ku katol. akadem. «Lize». — Na to navržena resoluce ve znění asi následující: «V poslední době pozorovati jest zvláštní povážlivý úkaz ve všech t. zv. «vzdělaných» státech, že se totiž všady úžasnou měrou množí kriminální, robotárny, polepšovny, nucené pracovny, porodnice, blázince a jiné toho druhu vymoženosti pokroku a vzdělání. To jest nejlepší důkazem, že nynější pokrok a moderní vzdělanost není zrovna také šířitelkou mravnosti. Jednou z těch nejdůležitějších příčin neblahého toho úkazu ve společnosti lidské jest zkažená, nemravná a nevěrecká tisk, jenž otravuje zvlášť mládež, kteráž má býti nadějí národů. A mezi zkaže-

nám tlakem u nás v Čechách prvé místo vydobyla si **šitka Macharova**, která snaží se nejen ubít všechny cit náboženský a mravní, ale také podkopává cit věrnosti rakouských národů k dynastii Habsburské. Proto účastníci veřejné schůze lidu v Želivě konané, projevíli úžas a podivnění nad tím, že c. k. úřady mohly podobný literární škvár propustiti na veřejnost a vyslovují očekávání, že povolání kruhové budou přistěti v tom ohledu opatrnější a přičiní se, aby sami propouštěním takových spisů nezadávali příčiny k podkopávání mravnosti, pořádku a veřejné kázně. — Resoluce přijata s velikou pochvalou a dlouhou trvalým potleskem. Když pak předseda schůze, pan ředitel Rokos, dal o resoluci opačně hlasovati, zdvihly se proti resoluci čtyry ruce — tři mladých pánů a jedné slečinky. »Oposice« tato byla vyzvána, že může své odchýlné stanovisko odůvodniti, že se každému zaručuje úplná volnost slova, ale protestující ztratili se beze slova v zástupu. Zato si tím více smysloun v »Hlasech z Posázaví«. Povznášející schůze pak skončena.

Umělecká výstava v Humpolci. V Humpolci uspořádána bude počátkem září t. r. umělecká výstava akad. malířů bratří Jaroslava a Karla Augusty, rodáků humpoleckých, býv. žáků pražské akademie, kteří oba pobývali delší dobu na Slovensku, studující tu svérázný jeho lid. Výstava zahájena bude přednáškou p. Emila Pavovského, akad. malíře a redaktora, »O Slovensku, zvláště o Dětvě, o umění se zřením k Slovensku i o běma malířům«. Výstava trvá do 8. září.

Nový Bydžov. Zpěv. spolek »Lubor-Ludiše« pořádá v pondělí dne 9. září 1912 v sále na »Kopečku« koncert »Pěveckého sdružení pražských učitelů«. Začátek o 8. hod. večer. Předprodej lístků od 25. srpna t. r. v knihkupectví p. K. Mikouska na náměstí.

Rychmov n. Kn. Aby se dívkám všech tříd lidových dostalo náležitě výchovy pro rodinu, aby poskytl se jim vyššího vzdělání literárního a důkladného vzdělání odborného, by přivýkaly práci a osvojily si lásku k domácímu krbu, učinilo zastupitelství města Rychnova n. Kn. veškeré kroky ku zřízení moderního vychovatelství a vyučovacího ústavu pro dívky, kterým bude městská průmyslová dívčí škola v Rychnově nad Kn., jež obsluhovatí bude: 1. Dvouletou odbornou průmyslovou školu pro šití a zdobení veškerého prádla, dětských a dámských šatů se speciálními kursy pro modistky, střihy prádla a šatů, umělé zehlení, malbu, těsnopis a j. 2. Jednorocní kurs pro vyšší vzdělání absolventek druhého ročníku (jakožto III. ročník odborné školy). 3. Pracovnu (atelier) pro vyšší výcvik a trvalé zaměstnání absolventek dvouleté školy. 4. Školu jazyka německého a francouzského. 5. Kuchařskou a hospodyňskou školu pětiletou s tříměsíčním kursem pro domácí hospodářství a speciálními kursy pro vaření, zavazování atd. Počátkem školního roku 1912—13 otevřen bude 1. ročník dvouleté odborné školy průmyslové pro šití prádla a ženských šatů, do něhož mohou se hlásiti dívky i ženy jako žákyně řádné neb jako hospitantky (pouze pro některé předměty.) — Otevřena bude též městská jednorocní obchodní škola pro jinouchy a dívky s právem veřejnosti a s úplným právem dvouleté obchodní školy.

Čtvrtá pouť jinouchů a mužů z Nymburska a Mladoboleslavska do Staré Bolešlavi podniknuta bude letos v den sv. Václava 28. září. Odchod z Loučene s hudbou 28. září po mši sv., která bude sloužena v Loučeni o půl 6. Pochod přes Chudíř, Rejšice, Luštěnice, Zelenou, Kbele, Benátky, Předměstí, kdež bude poslední odpočinek. Zpáteční pochod v neděli po ranních službách Božích opět tímž směrem. Jednota staroboleslavska ochotně vypomůže poutníkům při hledání noclehu. Vzdálenější, kteří by chtěli s námi pěšky putovati, mohou vlakem přijeti do Luštěnic, kamž je ráno dobré spojení vlakem od Nymburka a od Mladé Bolešlavi a v Luštěnicích na nás posečkati. Poutí tato je výhradně jenom pro jinouchy a muže. K hojně účasti zve zdvořile poutní výbor na Loučeni.

C. k. jub. vyhlášená v Kostelci n. Orli. ve zprávě své za školní rok 1911—12 podává životopisnou črtu: V. J. Tomášek. Napsal J. K. Zástěra. Učitelství sil působilo na ústavě 16. Žáků bylo veřejných 206, 14 privatistek, jeden byl jazykem Němec, 1 Maďar, ostatní Čechové; náboženství evangelického 2, israelského 5, ostatní katolíci. Od školného bylo osvobozeno 156 žáků. 4 stipendisté brali celkem 1012 K.

C. k. odborná škola tkalcovská ve Dvoře Král. n. L. obsahuje: a) 1 ročník všeobec. školy odborné, mající za účel zprostředkovati povšechné praktické a theor. vědomosti odborné. K důkladnějšímu odbor. vzdělání jsou b) speciální běhy: 1. pro technologii, trvá jeden rok a určen jest pro takové žáky, kteří se chtějí věnovati vnitřní tovární práci. 2) pro kreslení, kterýžto běh jest pro ony žáky, kteří se chtějí věnovati kreslení tkalcovskému neb potiskování tkanin, a trvá jeden rok. Plní a chudí žáci mohou obdržeti podpory. Školné se neplatí. Přístup mají též paní a dívky. Bližší zprávy podá ředitelství školy. Ve škol. roce 1911—12 bylo žáků 80.

Letní odbovy v obvodu c. a k. IX. sborového velitelství se konají: V obvodu 18. (královéhradeckého) doplňovacího okresního velitelství: v České Skalici 12. a 13. srpna, v Náchodě 14., 16., 17. a 19. srpna, v Broumově 21., 22., 23. a 24. srpna, v Teplici 26. a 27. srpna, v Polci 28. a 29. srpna, v Nov. Městě n. Met. 30., 31. srpna a 2. září, v Opočně 3., 4. a 5. září, v Nechanicích 7., 9. a 10. září, v Hradci Králové (Pražské Předměstí) 11., 12., 13. a 14. září, ve Dvoře Král. n. Lab. 16., 17., 18. a 19. září, v Jaroměři 20., 21., 23. a 24. září, v Kostelci n. Orli. 26., 27., 30. září a 1. října, v Rychnově n.

Kn. 2., 3. a 4. října. — V obvodu 21. (čáslavského) doplňovacího okres. velitelství: v Čáslavi 12., 13., 14. a 16. srpna, v Habrech 17. a 19. srpna, v Chrástě 21., 22., 23. a 24. srpna, v Nasavrkách 26., 27. a 28. srpna, v Hliněsku 29., 30. a 31. srpna, v Brodě Ném. 2., 3., 4. a 5. září, v Polné 6. září, ve Štorkách 7. a 9. září, v Přibyslavi 11. a 12. září, v Chotěboři 13., 14., 16. a 17. září, v Humpolci 19., 20., 21. a 23. září, v Kralovicích Dolních 24., 25., 26. a 27. září, v Ledči 30. září, 1. a 2. října. — V obvodu 36. (mladoboleslavského) doplňovacího okres. velitelství: v Poděbradech 12., 13. a 14. srpna, v Měsíci Králové 16. a 17. srpna, v Nymburce 19., 20. a 21. srpna, v Chlumci 23., 24. a 26. srpna, v Bydžově Novém 27., 28., 29. a 30. srpna, v Kolíně 31. srpna, 2., 3., 4. a 5. září, v Kouřimě 6., 7., 9. a 10. září, v Brodě Českém 12., 13. a 14. září, v Kostelci nad Černými Lesy 16. a 17. září, v Hofe Kutné 18., 19., 20. a 21. září, v Janovicích Uhřetických 23., 24. a 25. září, v Bolešlavi Mladé 27., 30. září, 1. a 2. října, v Benátkách Nových 3., 4. a 5. října. — V obvodu 98. (vysokomýtského) doplňovacího okresního velitelství: v Holicích 12., 13. a 14. srpna, v Přelouči 16., 17. a 19. srpna, v Pardubicích 20., 21., 22. a 23. srpna, ve Skutči 26. a 27. srpna, v Mýtě Vysokém 28., 29., 30. a 31. srpna, v Králíkách 2. a 3. září, v Žamberku 4., 5., 6. a 7. září, v Rokytnici 9., 10. a 11. září, v Ústí n. Orli. 12., 13., 14. a 16. září, v Lanškrouně 18., 19., 20. a 21. září, v Poličce 23., 24. a 25. září, v Litomyšli 27., 30. září, 1., 2. a 3. října. — V obvodu 74. (jičínského) doplňovacího okres. velitelství: v Semilech 12. a 13. srpna, v Lomnici n. Pop. 14. a 16. srpna, v Brodě Železném 17., 19. a 20. srpna, v Zaclětí 21. a 22. srpna, v Úpici 23. srpna, v Maršově 24. a 26. srpna, v Trutnově 27., 28., 29. a 30. srpna, ve Vrchlabí 31. srpna, 2. a 3. září, v Hostinném 4. a 5. září, v Jilemnici 6., 7. a 9. září, ve Vysokém n. Jiz. 10. a 11. září, v Rokytnici n. J. 12. a 13. září, v Hořicích 14., 16. a 17. září, v Jičíně 24., 25. a 26. září, v Libáni 27. a 30. září.

Kde máte velkou úrodu ovoce, zvláště jablek, neprodávejte hned cizozemcům a Němcům, ale oznamte nám, jak mnoho a jakého ovoce budete asi mít. **Kde pak nemáte ovoce,** dopište nám, jaké ovoce byste si přáli. Při nynější hojnosti ovoce mohou se jím všude zásobiti na zimu. Bez překupníků a Němců hodláme lidu dáti příležitost výhodně prodati nebo naopak lacino nakoupiti nejen ovoce, ale i různé jiné věci. Na prodej jsou hrušky a jablka letní a zimní, pěkné druhy, švestky syrové neb suché. **Těž zprostředkujeme všechny druhy poljštin pouze u českých firem.** Dotazy na katolický peněžní ústav »Eliška« v Hradci Králové (Adalbertinum).

Různé zprávy.

Papež pro ochranu Indiánů. Dne 6. srpna vydána papežská encyklika, v níž papež vyzývá biskupy Střední a Jižní Ameriky, aby pečovali, by se zabránilo hrůzám, páchaným na Indiáněch. Mocnosti se prosí, aby se zasadily o zlepšení osudu Indiánů. Amerika a Anglie se již záležitosti ujal. Z vatikánských kruhů se sděluje, že papež nedávno počal spisovati memoiry, které budou uloženy ve vatikánském archivu. Několik set stran prý jest již hotovo.

Sebevědomí katolíků v Německu. Starokatolický farář Dr. Kirsch vyzval letáky obyvatele města Urbaru, aby odpadli od římsko-katolické církve ke starokatolicismu. Na velké protestní schůzi protestovali katolíci mužové proti tomu, aby starokatolický farář mluvil se do jejich záležitostí církevních a složili slavné vyznání víry, že zůstanou věrni své církvi.

Král, který platí daně. Siamský král Maha Vajiravudt je první panovníkem na světě, který se vzdává svého práva neplatit daně. Prohlásil svému ministru vnitra, že bude na přístě platit daně z příjmů svých velkostatků i domů jako každý jiný, »neboť podléhám zákonu právě tak, jako každý můj poddaný. Jsem velmi bohatý, mám znamenité příjmy a je proto jen spravedlivé, budu-li přispívati jako každý obywatel Siamu na vydržování státu, pod jehož ochranou se i já nalézám a jehož výhod i já požívám.« Korunní statky siamského krále jsou obrovské. Výtěžek jejich nepřipadá pouze králi, nýbrž celé královské rodině. Každý člen obdržel zákonem stanovený díl. Král dostává — samozřejmě díl největší. Ostatní členové královského rodu nenásledovali dosud vznešeného příkladu vládařova, který jest v annálech monarchismu skutečně ojedinelým.

Vzrůst katolicismu. Na slovo vzaty statistik italský, Stradelli, vydal statistická data o vzrůstu počtu katolíků v posledním století, z nichž vyjímáme: V roce 1800 bylo v Anglii, Irsku nepočítajíc, 120.000 katolíků. V roce 1900 jest jich na 2 miliony. Před 100 lety v Německu počtalo se na 6 milionů katolíků, dnes již 22 mil. V Holandsku bylo v roce 1800 katolíků 300.000, dnes přes 1 milion. V Africe bylo jich před 100 lety hrstka, dnes 850.000. V Americe za 100 let vzrostl počet katolíků ze 40.000 na 22 mil., v Australii, kde dříve aby katolika se svícil hledal, jest jich 1.600.000. A pak že prý se církev katolická přežila a že upadáme.

Židovské vykořisťování. Prostějovské šičky dostávají od židovských fabrikantů od košile 10—12 hal., od spodních kalhot 6 hal., od nočních kazalek 12—14 hal., od nejmenších 19 hal., od spodniček 6—10 hal. Samy si kupují přizí, ježž cena stoupá o 35 procent. Stroji stojí 100 až 250 K. A nyní světlo a to ostatní. Šička, která pracuje od 4 hod. ráno do 11 hod. v noci, vydělá i K 26 hal. denně. To je vrchol vykořisťování lidské síly!

Praktikanta

ze spořádané rodiny přijme ihned

Družstevní knihkupectví

v Hradci Král. (Adalbertinum).

Žádoucí je absolutorium z 3. ročníku školy měšťanské aneb nižší střední školy.

Jakých zápalek užíváte v domácnosti? Velmi často německé výroby se všelikými značkami. A přece mohli byste tímž penězi, které za německý nebo cizí výrobek dáte, dávati značnou podporu Matici Cyrillo-Methodějské, kdybyste kupovali zápalky v její prospěch vyráběné. Objednávejte hromadně, 25 balíčků po 100 krabičkách, a přijde Vám 100 krabiček za 96 haléřů. Objednávky řiďte na Sekretariát Matice Cyrillo-Methodějské v Olomouci, redakce »Našince«.

Koukurs. Při českém soukromém reálném gymnasiu v Orlové, které požívá práva veřejnosti, obsadí se počátkem školního roku 1912-13 místo provisorního učitele kreslení. Z žadatelů obdržel přednost ten, kdo prokáže také způsobilost vyučovati deskriptivní geometrii a matematice. Požitky s místem tímto spojené jsou stejné jako na ústavěch státních. Nekolkované, ale náležitě doložené žádosti buďtež podány nejdéle do dne 25. srpna 1912 výboru Ústřední Matice Školské v Praze.

Sociální demokraté a židé. Sociální demokraté jsou obranné a ochranné vojsko židů. Zapomněli-li na to některý redaktor soc. dem. listu, hned mu to židé připomenou. Svědčí o tom přípis »Svazu českých pokrokových židů v Praze« ze dne 24. května 1912 výkomnému výboru československé strany sociálně demokratické. Dopis zní: »V poslední době pozorovali jsme ku svému nejbližšímu politování, že do tisku ctěné strany Vaší dostávají se občas články tendence hrubě protizidovské. Je v zájmu cti Vaší strany, aby podobným přehmatům byla učiněna přítrž a doufáme, že v tom směru všeho, čeho třeba, zařídíte. Poroučíme se Vám s výrazem dokonale úcty oddaní: »Svaz českých pokrokových židů pro Čechy a Moravu v Praze«. Max. Merchner, t. č. předseda. Otto Fleischner, t. č. jednatel.« — Jinými slovy: Napíšte-li něco proti nám, uzavřeme měšce své. A to stačí, aby z každého socialisty byl vyhnán antisemitismus.

Náboženská vyznání v Rakousku ve světle statistik. Dle sumární statistiky sčítání lidu z 31. prosince 1910 jeví se v Rakousku tento stav náboženských vyznání: Z 1000 osob bylo vyznání římsko-katolického 788.54 (r. 1880 799.02, r. 1890 792.38, r. 1900 790.05), řecko-katolického 119.60 (114.40, 117.77, 119.86), arménsko-katolického 0.08 (0.13, 0.11, 0.08), starokatolického 0.75 (0.34, 0.49), evangelického augsb. 15.55 (13.08, 13.22, 13.97), evangelického helvet. 5.05 (4.99, 5.04, 4.92), Ochrannosti 0.04 (0.02, 0.02), anglikánského 0.05 (0.05, 0.04), mennoniti 0.02 (0.02, 0.02), unitáři 0.01 (0.01, 0), Lipovanští 0.11 (0.13, 0.14), židé 45.98 (45.40, 47.85, 46.84), mohamedáni 0.05 (0.05, 0.05), jiného vyznání 0.09 (0.55, 0.03, 0.05), bez vyznání 0.73 (0.15, 0.18, 0.24).

Není to jedno

žádáte-li u svého kupce prostě »polévkové kostky« a obdržíte jakoukoliv známku, nebo

trváte-li na tom, aby se Vám dostalo **MAGGIO** kostek po 5 h (hotová hovězí polévka), neboť **MAGGIO** kostky jsou nejlepší.

Hocha do učení

z lepší rodiny a dobrého kreslíče přijme

na pozlacovačství

za výhodných podmínek

JOS. ŠTĚPÁN,
odborný závod pozlacovačský pro práce kovářské
v Pardubicích.

Absolventi měšťanské školy obdrží přednost. Tyž přijme dovedného a spolehlivého pomocníka.

Přijmu
učedníka na klempířství
na tři roky se zaopatřením.
ANT. FIŠER,
klempíř
v Hradci Králové, Karlova tř.

● Člověk bez svobodné vůle ?

Tento název nese nová důkladná
kniha Dra Josefa Novotného.

Spis tento jest znamenitou vě-
deckou zbrojnicí v boji katolíků

proti domněnkám
Volné Myšlenky.

Kniha probírá:

monistický názor světový,
původ světa od Boha,
existenci podstaty duchové,
determinismus a indeterminismus,
mohutnosti duše,
svobodu lidské vůle,
názory Dra Krejčího a Dra Ma-
saryka,
teorii Lombrosova o zločincích,
vliv charakteru, okolí, motivů,
společenských poměrů atd. na
volbu člověka
atd.

Stran 251.

Cena 3 K 20 h.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Šedivíte-li

zkuste osvědčenou vodičku

G. Tichého Eau Végétale.

Vodička tato není žádným barvivem, nýbrž
osvědčeným prostředkem, jímž každý šedivý
nebo blednoucí vlas své původní přirozené barvy
nabude. Vlivem Eau Végétale se kořínky vlasů
vzpříží k nové činnosti, hlava se vyčistí od lupů,
zamezuje vypadávání a podporuje vzrůst vlasů.

Cena 1 láhve franko K 2.—.

Zasílá dobříkou

ANT. FRYNTA,
parfumerie, Hradec Králové.

**Nová
pokladnice
česk. humoru.**

Právě vyšla sbírka humoresek různých
autorů pod názvem:

Veselé chvíle

Na 256 stranách shledá čtenář 30 vy-
branych, výborných statí humoristických.
Jsou zde uloženy velice svižné povídky a
částečně satiry, které upoutají každého
rázem.

Z obsahu vyjímáme:

Husy a paní-lí.
Zajíc s dvojí omáčkou.
Aprilová pohádka.
Jak strážník Neavajba bele jedno nemocné.
Pan delecthor.
O obometáčích neboližto vlasatících krátká
a gruntovná explikací.
O pomnutí chomety, hvězdy veliké, na-
učení krátké.
Paní móda.
Zlodějsko beca.
O morním povětrí zkaženém a náramně
záhubném krátká a gruntovná explikací.
Zbédovaný vodník.
Divoká kupní historie.

Cena knihy v pěkné úpravě 2 K 20 h.

Objednávky vyřizuje obratem

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové.

Nejlevnější a nejbezpečnější
pojištění pro případ úmrtí
a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
živnostenský spolek

„Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svěpomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 36
případech úmrtí celkem 40.575 K, získav 805
členů. Jak děkovné dopisy svědčí, přišla poda-
rovaným podpora v době nejtrudnější jako
pravé dobrodíní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K,
zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K,
do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se
zavazuje, že splatí při úmrtí spoluslézka 2 K,
jež se vyplácí bez přitahu buď zákonitým pří-
buzným aneb účelu a osobám, jež si člen pí-
semným prohlášením výboru za svého života
označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž
poskytuje též

věno

nedospělým v den jejich sňatku, případně v den
desátiletí jejich, aneb také při úmrtí těch,
kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží
tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a
dívký do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv,
jen když týž jest tělesně zdrav a nepřekročil
55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny
stejně, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmín-
ěných případech povinné podpory. — Blížší
v prospektu, jež na požádání zdarma zasíláme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rojl,
předseda.

Václ. Jemčevský,
jednatel.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,
malíř cír. obrazů,
Praha—Král. Vinohrady,
Pachmajerova ul. 68.,

doporučuje vcelost. dřevo-
venství

oltářní obrazy, kříž. cesty
atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Přátelé pravdy!

Protivníci katolické církve šíří mezi náš lid
celé spousty prohaných brožur na petupu naší.
Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné bro-
žury katolické, které důkladnými, promyšlenými
úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského
tisku. Jsou to

**ČASOVÉ
ÚVAHY.**

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 82 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.

Při hromadných objednávkách poskytujeme
až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý
koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo,
až nepřátelé protikatolickými letáky zbožnou oasdu
zaplaví! Jest potřeba vždy již předem katolické
věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli
ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na
zkázu církve tak houževnatě, jest rozhodně potřeba
vytrvale státi na stráži. Laskavě čtenáře prosíme,
aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak
jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky
obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

PAMÁTKY
a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a
břimování, k misám a k velikonoční
zpovědi, symbolické obrázky, obrázky
svatých, modlitební knihy ve skvost-
ných vazbách a různých cenách,
růženec, obrázky v upomínku
na sv. křest

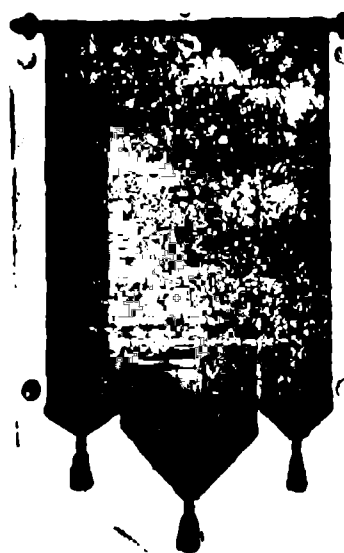
v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství, závod knedlní a papírnictví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyřívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII o., Kaiser-
strasse o., vedle La-
zaritáckého chrámu
Páně.

Na ústupu zasílá
se vše franco.

Obrázky svatých

v různých cenách, levné
pro školní děti,

obrázky smuteční
a upomínky k sv.
přijímání a zpovědi

lze dostati

v Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinum).

Pracebná významnosti a doporučení.

Umělecký ústav
pro malbu na sklo
E. Škarda, Brno,
zhotovuje a dodává malby na
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru masekrového do n. j. bo-
hatského provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zaraženo v místě.
Mocněly skleně pro in-
staly, křesťovské cesty sál-
Nádherné, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam.
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu

v Hradci Králové 1909 konaném

četnými ilustracemi, s řečmi všech řečníků,
věštinou dle stenografických protokolů podanými,
— v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 460 str.
nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládání možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty
záložen.

Raďte si psát o vzorky
firmé

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 186.

Vývoz ležného a modního zboží.

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
plátna, damasky, ubrusy, ručníky zefíry na košile,
— šaty atd., překrásných modních vzorů.

Výbavy pro nevěsty

na levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 30 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m šaty krásně rozvržené
na 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť.-sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Duch
katolické
Obnovy.

Sepal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

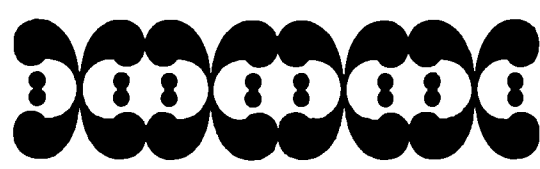
Stoupencům našich organizací.

Odpovídáme všem křesťanský český závod

výtvarník a tisk „Zástěha“ v Chrastě
a Chrudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, výbavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
stara „Zástěha“. Ved. duchovenstvu naskytá se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, zaražené dle
předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na
zkušku a budete jistě spokojeni!

Odporúčte ve svém okolí!

Inž. C.

Jana Kotrče

prostředkovací
a realitní kancelář

v Hradci Králové
proti kostelu Panny Marie

prostředkuje

při 2% provizi

prodej a koupi

veškerých druhů

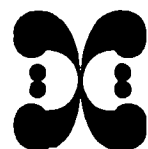
realit,

při nahodilých parcelacích

skládá přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

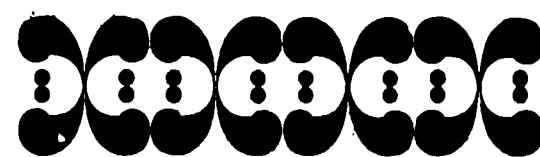
Kupuje

na svůj účet za hotové a

prodává

vlastní objekty

za výhodných platebních
podmínek.

Ve prospěch Matice Cyrillo-Methodějské!

Kostelní paramenta a veškeré církevní
nádobní vlastní výroby doporučuje

Frant. Stadník v Olomouci,

stálý přísečný soudní znalec pro obor paramentů.

Velký sklad baldachýnů a rouch v barvě zelené.

Každou objednávkou podporujete značně Matici Cyrillo-Methodějskou.

Diskontní společnost v Hradci Král.,

zapsané společenstvo s ručením omezeným.

(Založena Záložním úvěrním ústavem v Hradci Králové, kdež nalézají se také úřadovny společnosti.)

Telefon č. 9. a 29.

Depeše: Diskonto.

Provádí: Diskont faktur, účetních pohledávek a smének.
Poskytuje úvěry směnečné.
Poskytuje zápůjčky na cenné papíry a životní pojistky.
Skládá vadia a kauce.

Přijímá vklady od členů i nečlenů na běžný účet

při zúročení 4 1/2 % bez výpovědi
5 % při 30ti denní výpovědi
5 1/2 % při 60ti denní výpovědi

Vklady možno poukazovati složným listem poštovní spořitelny, všemi peněžními ústavy, neb skládati je v hotovosti u pokladen Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové a jeho filiálkách.

Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 138, odpracuje veškeré duchovenstvu své
bezkonkurenční koláry

prací i celuloidové, náprsenky, bířety a veškeré prádlo spodní vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě žároveň prádla!

Patentní náprsenky
bez háčků

Zakázky obratem se vyřizují.

Ohraničování pozemků,

plánky pro kupní smlouvy, veškeré práce geometrovské,

drenáže, veškeré stavby vodní a silniční provádí ::

Inženýrská a geometrovská kancelář

inženýr

ALOIS HORA,

úřed. opráv. kulturní technik a civilní geometr,

Hradeo Králové,

náměstí 151,

dům p. Žaloudka, proti biskupské residenci.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 78.

Zařizování

elektrického světla, telefonů, hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram, Tungaram, Tantal.

Velkosklad

lustrů, elektrických ventilátorů, žehliček a přístrojů k vaření a topení.

Instalační materiál za tovarní ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Veškerému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: mořance, kalichy cibáky, nádobky, dýky, pacifikály, svíce, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předplácám církevním vyhovující. Staré předměty opravuji v původní intenci a v ohni zlátí a stříbí nebo proti doplatku za nové vyměňuji. Hotové předměty neb výkresy zasílá na zkušku franco bez závaznosti koupě. Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shledá veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězy, madonky, křížky, prstýnky, náramky atd. z: Neštoké, prstýnky, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého i čínského vždy za skládá.

Staré zlato, stříbro a dráhokovy kupuje za nejvyšší cenou.

JAN STANĚK,

posl. a obchod.

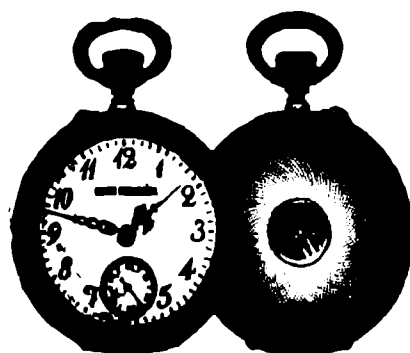
Praha I, ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Pozvání

k upisování podílů elektrotechnického závodu „DYNAMOS“ v České Skalici.

Společenstvo s omezeným ručením. Podíly závodní po 100 K.

Blížeji podrobnosti sdělí ochotně spořitelna města Čes. Skalice nebo firma Řehák & Křeček, elektrotechnický závod v Čes. Skalici.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VACLAV POTŮČEK, Hradeo Králové,
Jiráskova třída 229,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodinak Biel, Glashütte v. S., Zenera.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Příloha „OBNOVY“ k číslu 32.

Cesty moderní filosofie.

Předně budiž durazně konstatováno, že ani jediný protikřesťanský názor světový nemůže se pochlubiti, že jest přesnou exaktní vědou odůvodněn tak, aby proti němu nemohl plným právem vystupovati jiný filosof. Věda přes všechny svůj nápor nedovedla nám dokázati, jaký jest původ, podstata a cíl lidského žití.

Tedy o nejdůležitějších otázkách člověčenství badá se sem tam dále. Pronášejí různé domněnky dualisté, věřící, že v těle lidském nachází se duše od těla rozdílná, která řídí naše činy. Těmto zase odporují monisté, kteří tvrdí, že všechno na světě jest hmotou, že i myšlení lidské jest výronem různého skupenství hmoty.

Oba tyto tábory zase se dělí na různé frakce, které pronášejí domněnky nejpestřejší o jádru lidského života, o možnosti a povaze života záhrobního, zkrátka o věcech, které naléhají nejméně na rozluštění.

Jaký byl jásos materialistu, když se jim zdálo, že na vzdory katolické církvi jsou zodpověděny hlavní hádanky života lidského na základě monistickém! Jásos ovšem dlouho netrval, protože předním monistům dokázána netoliko špatná chápavost, nýbrž i sklon k úmyslným podvodům.

Na př. pověstný Haeckel byl odborníky popraven tak, že se neodvážil přístě žádný skutečný učenců tvrditi, že mu šlo o pravdu.

A nyní? Pokrokový »Přehled« dne 2. t. m. píše: »V naší dobu znova se zevšad vynořují dualistické tendence: znova začíná nebyti stydlivou řeč o hmotě a duši, znova se začíná uznávati svéráz životní činnosti vůči hmotné zákonitosti, znova se začíná věřiti, že duševnost není hmotou zcela určena neb řízena, nýbrž že spíše ona má v područí hmotnou přírodu, tvořivě zasahující do jejího dění, že tělo jest jen nástrojem duševní činnosti... Nuže, soudobý vitalism, jehož hlavním reprezentantem nám budiž Hans Driesch, vyznačuje se právě snahou, onu živoucí skutečnost, která způsobuje, že organické zásadně se liší od anorganického — vědecky dokázati... Jest patrné, že prospívající renesance (znovuzrození) vitalismu musí míti v zápleti zejména dvě události: Navrácení cti metafysice, kteráž jest přemýšlení o životním tajemství — a tudíž nutné pokračování a doplnění jak biologie (nauky o životě) tak psychologie (nauky o duši).«

Ejhle, tedy pomalý návrat ke křesťanskému názoru o duši, který láme vaz materialismu!

Nešťastný český monista dr. Krejčí, který byl velikou chloubou volných myslitelů, dožil se tak velikého odsouzení od vážných kritiků, že jeho družina v bezradnosti hleděla spor přenést na pole jiné, aby aspoň trochu jeho reputaci zachránila. Tento monista chlubil se, jak zná německého filosofa Wundta. Na základě Wundtových myšlenek snažil se poučovati české čtenářstvo. Ale dr. Krejčímu bylo dokázáno, že Wundtovi nerozuměl. A pak tento německý filosof rozchází se s českým Liliputánem daleko ve stěžejních náhledech. Dle Wundta náboženství jest zjevem všeobecným. Jenom není náboženství jenom přívěskem mravnosti. Naopak má zásadu, že prvenství patří náboženství, které jest »více méně uceleným názorem světovým«. Wundt nezamítá dle způsobu monistů metafysiku. Soudí, že k nauce o světě bez metafysiky nedospějeme. Právě, že úkolem metafysiky jest výsledky jednotlivých věd shrnouti v celek. Základ světa jest mu duchový, vůle jest podkladem všeho bytí. Svět jest stálým vývojem jednoduchých jednotek vůle k složitějším formám vůle celkové. — To jsou tedy zásady, jaké nemyslí volný »myslitel« ovšem přijati nesmí, třebaže exaktní vědou nedovede poraziti ani jedinou z pravd od Wundta vyslovených.

Leč také vyšel manifest, který zoufá nad metafysikou. Přes třicet profesorů různých evropských universit podepsalo manifest, v němž se mimo jiné praví: »Dlouho se cítila potřeba filosofie, která by vyrůstala přirozeným způsobem z fakt a problémů přírodní vědy. Mechanický názor na přírodu již nevyhovuje této potřebě. Budiž vzpomenu na Du Bois Reymondovo »Ignorabimus« (Nebudeme vědět!) a na rozmanité pokusy svěsti mechanické a psychologické pochody, jež se dávaly novovitalistickými pojmy jak fysiků, tak biologů. Běžná filosofie jest zde bezmocna, protože zabývá se problémy, jež stěží pochopí, kdo přistupuje k nim od přírodní vědy dnešní, a protože obyčejně není schopna jíti dosti daleko do otázek přír. vědy.« Provolání zve ke sdružení protimetafysickému, jehož první zásadou má býti »nejpřístupnější a nejobsaáhlejší zjištění faktů na všech polích badání a rozvíjení organizace a techniky.« Pry se tak zabráni neplodnému opakování starých, málo jasných myšlenek filosofických.

Provolání tolika universitních profesorů zastíjí stojí za úvahu. Bylo by k němu rozhodně nedošlo, kdyby dosavadní cesty filosofie, rozcházející se s křesťanským světovým názorem, byly ved-

ly ke skutečným pozitivním výsledkům. Vyslovuje-li se touha po organizované práci, po konsiliu, pak jest zřejmo, že jednotlivci byli bezmocní. To strkání hlav dohromady značí vysvědčení veliké slabosti lidského zkumu, třebaže se tolik na rozum odvolávají lidé, kteří neznají z vyšší vědy ani abecedy.

Tedy řečeno, že běžná filosofie jest bezmocna. To dlužno připomenouti každému mluvkovi, který v povýšené póse papouškuje po jiných, jaký znamenitý světový názor nám utvořila moderní filosofie.

A všimněme si, jak provolání žádá přesné zjištění vědeckých fakt jako základ reformované filosofie — a to v době, kdy vrabčí mozečky poserou považují za zjištěné věci takové, které jsou pouze výronem bujné protikřesťanské fantasmie. Metafysika se ovšem odstraniti nedá, kdyby proti ní protestovaly tisíce filosofů. Vždyť sama přispěla i k výzkumům přírodním a k vynálezům. Ovšem metafysika protikřesťanská zlámala již obě nohy — a proto ta veliká nechť k metafysice vůbec.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Četná usnadnění od vlád, dřevě dveřní k dispozici.

Kulturní jiskry.

Nepřátelé Orlů ocitli se po velkolepém našem prvním sletě orlském v soutěžkách. Jsou na rozpácích, jak by měli svému hněvu uleviti. Každý se snaží jinou lži setřítí velikolepý dojem. »České Slovo« jednoduše napsalo, že slet byl »děsnou (!) blamáží pro klerikální panstvo.« Tedy podle všeho »klerikální panstvo« bylo celé zdrcené, neštěstím ohromené. Takovou náladu přece vyvolává děs. Uvádíme ta slova proto, aby se našinci zasmáli a poznali, kam až nepřátelská drzost sahá. Aby však také naši odpůrci poznali, jak jsou svým tiskem balamuceni, pravíme, že jakékoli »panstvo« nemohlo už proto upadnouti do blamáže, protože orlský slet nechystalo. Blamáž mohli si nejvýše připravit chudí laikové, kteří s velikou energií slet uskutečnili. A i kdyby se sešla nepatrná hrstka Orlů, kdyby cvičili neuměle, o blamáži nemůže býti řeč již proto, že to bylo vubec první veřejné vystoupení župy. Ale to právě přivedlo nepřátele v úžas a vztek, že již prvé vystoupení bylo tak velkolepé!

»Čas« napsal dne 4. srpna: »Klerikální Orlé a Orlice měli minulou neděli sjezd v Hradci. Orlů bylo asi 200, Orlic kolem čtyř set.« »Hlasy Venkova« zase počítají (2. srpna) takto: »Sjezd se ze všech (?) zemí koruny České celkem 244 statných i méně statných »Orlů« a asi 40 »Orlic«. — Ted' si z oboujího vyberte podle gusta — a zasmějte se! Vždyť zase »Ratibor« (ze dne 3. srpna) viděl pouze při prostných cvičeních 224 českých Orlů, nepočítaje v to Orlé diváky, 64 z dorostu a 104 Orlic. Tolik tedy mimo necvičící a mimo Moravany. To už jest statistika poněkud rozumnější, která dělá silnou čáru přes výpočty jiných pokrokářů. Ale »Ratibor« píše také dle vzoru »Českého Slova«: »To, co Hradec viděl, překonalo všechno očekávání. Jedním slovem — ubohost.« Že slet překonal všechno očekávání, zvláště pokrokářů, rádi věříme. Ti se mračili a ztrnule sledovali katolický průvod, ulevující si závistivými poznámkami. Ale jak byl slet »ubohý«, to viděly tisíce lidí a proto ani není potřeby lži »Ratibora« dále se zabývat. Ovšem našinci neměli tolik peněz na parádu jako Sokolové. Byli to většinou lidé chudí, kteří musili vyvinouti velikou energii a obětavost, chtějí-li slavnost uskutečniti. Za to však mnoho diváků, kteří nejsou ani v naší organizaci, v různých variacích říkálo: »Radost se podívat! Sokol má ve svém středu lidi bohaté, kteří se chovají bratrsky k chudším členům jen někdy a to ještě na oko. Orel však se hodí pro sdružení lidí chudých velmi dobře.«

A mluvili-li tento list o tupých obličejích, pak jen korunoval otevřeně svoji lidovost. Našinci ovšem neměli tak chytrácké obličejce, jako kolínský bratr Sokol Reimann, jako Sokolové, kteří měli vliv na řízení semilské spojitelné, nebo jako Kudrnáč. To jim tedy jen sluší ke cti, třebaže se vyjadřovali pokrokářští diváci »demokraticky«: »Jsou to jenom žebráci, dělníci.«

Také tento pokrokový list, který přece má býti dle Masarykových zásad proti všelikému fan-

gličkářství, vidí velikou známku neúspěchu Orlů v tom, že prý ani »aklerikálové« nevyšli prapory. Ale vždyť si přece mohlo velice dobře povšimnouti chytré oko pokrokářovo, že prapory nebyly ani na domech zcela »klerikálních«. Obličej chytřejší než ten klerikální mohl již z tohoto fakta snadno uhadnouti, že tentokráte pro první slet bylo vydáno všeobecné pravidlo, aby se prapory nevyšlovaly nikde, kromě na místech shromáždění. O praporech národních barev nepíše »Ratibor« nic, jako by nikde nebyly, za to praví, že se cvičení konalo »pod běložlutým papežským praporem«. Že tam byl prapor také běložlutý, jest naší radostí, protože víme, že papež našemu národu ubližovati nebude a že naopak pod praporem papežským byla založena v Čechách universita a podporováno umění všeho druhu. Zato však volnomyšlenkáři nosí společně s vídeňskými židy německými na kabátech internacionální macešku. A Sokolové v Praze nijak se neozvali proti barvě černožluté na svém cvičišti. Za značnou peněžitou podporu vídeňského centra vlády stali se lvové hned smířlivější.

Veřejnost jest svědkem, jak jsme se zachovali vždy loyálně k dobrým počínům sokolským. Z toho patrné, že nechceme vésti domácí válku až na nuž, ale že jsme se odhodlali závoditi na téměř poli čestné bez nepřičetné lžby. Sváru hrozných jest v našem národě spousta. A jestliže pokrokáři snaží se rozvířiti sváry nové, my za to zodpovědní nebudeme. Tolik svobody, kolik moderní stoupenci Husovi popřádají tělocvičným jednotám soc. demokratickým, rozhodně si od nich zasloužíme také, nemá-li se jejich svobodomyšlnost nazývati švindlérským humbukem. Jakou lásku k společné věci české mají ti, kteří české katolíky ze Sokola vyloučili a kteří se spojují s německými židy proti nám, to nechť každý nestranný pozorovatel rozváží sám.

Orel po těžkých začátcích jest již na vítězném postupu pokrokářské lži vzpruží jenom jeho energií k další práci. Prospěje národu samostatnou akcí, aniž by se spoléhal dle vzoru pokrokářského na živly zcela cizorodé, které osvědčují farizejsky národu sympatie jen potud, pokud to vyžaduje úspěch jejich kšeftu. Jen, Orle, zcela samostatně a horlivě vyse!

Přísání kritikové přiznávají se u kritizovaných. Moudrý semita dr. Stránský, který se v posledním čase utkával přímo fanatickým způsobem s »Nár. Listy«, má žurnál, který si rád zapytlačí v cizím revíru. »Lidové Noviny« totiž otiskly hned 14. července článek, který vyšel v »Nár. Listech« den před tím. A v témže čísle, které se přiznává, aniž by udalo, odkud článek převzat, bylo »Nár. Listům« ještě nadáno. Bylo přímo komické, jakými nešťastnými výmluvami se chtěly »Lid. Noviny« vykrotiti, když »Den« poukázal na notorickou literární krádež. — Jinak takto orgán Stránského, aby dokázal, jak pracuje s národní svérázností, překládá politické články z židovsko-německé »Neue Freie Presse.« Inu semita k semitovi!

A což »Čas« a »Právo Lidu«? Ačkoli velice mladočechy kritizují, neutají také povahu židovskou. Dne 6. srpna ocitly se v těchto listech dlouhé situační články o volebním ruchu do příští ruské dумы. Tyto články byly doslovným opakováním toho, co »Nár. Listy« napsaly dne 24. července.

Jak se to stalo, že pojednou potírané rozumy byly dobré? Věc by přece jenom příliš křičela, kdyby opozičníci, bydlící v témže městě, přejali články přímo bez udání pramene.

Přišlo se na cestu přímo komickou. V Rusku totiž vychází »Čechoslovane«, řízený přítelem a odchovancem strany Masarykovy. Redaktor jest tak pokrokový a samostatný, že si šel pro informace o Rusku, v němž působí, až — k »Národním Listům«. Jest v samém Kyjevě tak výtečným pozorovatelem ruských poměrů, že velice často hledá rozum u mladočeského pražského denníku. A tak ze dvou článků »Nár. Listů« udělal si jeden pod titulem »Před volbami.« Z »Čechoslovana« ovšem pak přešel článek do požidovstelského tisku v Čechách jako »pravé ruské zboží.«

Taková blamáž »Času« ovšem není první. Před lety byla v »Obnově« uveřejněna satyra na jednu zamořenou českou obec, která jest náhodou evangelická. To nevěděli liberálové a proto bez udání pramene jednoduše satyru vystřihli. Odtud putovaly řádky ty do Stránského »Lidových Novin.« A jakmile je užel moudrý Cato v »Čase«, ihned je otiskl pod titulem »Vůně Moravy«, domnívaje se, jak vypráš — moravským katolíkům. Tedy raději méně kritiky a více objektivnosti!

Dělnické sdružení monistické v Čechách. Již titul označuje výmluvně účel takového sdružení. Nepřátelé naši volí cesty a tituly rozličné, ale vůli mají všichni zcela rovnou. Soc. demokracie posud aspoň v teorii sem tam hlásala heslo: Náboženství jest věcí soukromou! Ovšem až příliš okatá prakse svědčila přecasto zřejmě, že se takové heslo vážně nebere, protože málokde se vy-

skytli tak fanatičtí nepřátelé křesťanského názoru světového jako sociální demokraté. A také docela v posledních letech bez obalu prolašoval soc. demokratický tisk, že úkolem soc. demokracie jest zhasiti světla na nebi.

Nyní postoupili soudruzi zásadně a to daleko otevřeněji. »Volná Myšlenka« soc. demokratům vadila v jejich předním patentovaném právu k potírání »klerikalismu.« Začaly přestřelky, za nichž »Právo Lidu« dokazovalo, že soudruzi dovedou odkřesťaniti široké kruhy obratněji a přirozeněji cestou než »Volná Myšlenka«, a že tedy se stanoviska rudého jest vlastně volnomyšlenkářské sdružení zcela zbytečné.

Jestliže pak již oficiálně na vlastní pěst chce systematicky v Čechách monistické sdružení dělnické pokračovati, patrně, že rudý boj proti zásadám křesťanským se jen přioští.

Že tu nejde o skutečnou vědu, potvrdí každý vážný filosof. Monisté místo skutečného experimentálního badání postupují s vybájenými předpoklady, které jsou základem jejich celého široce rozvětveného systému. Tudíž ve sdružení monistickém se uplatní docela účelně i každý dělník, který vůbec nemá předběžného filosofického vzdělání. Budou se na vzdory vši vědě rozšiřovati čile myšlenky podvodného Haeckla a i tolikrát z komických nejmarností usvědčeného Lombrosa, který ostatně ku konci svého života tonul v blouznění spiritistickém. Nejedná se zde o samostatné badání, ale o čilou propagaci, která již tolikrát dovedla vítěziti nad vědeckou pravdou.

Universitní profesori vyhláší boj proti metafysice, stavíce se na stanovisko nevědecké, jak patrně ze svědectví předních současných autorit. Soc. demokraté mají pak sloužiti systému, jehož základy jsou naprosto mylné. Napřed byl zkonstruován světový názor soc. demokratický na základě darvinismu (který se již úplně přežil) a pod zorným úhlem těchto systému vyhlášována nová životní pravidla, která dosud trvají. Aby nemusila soc. demokracie rychle kapitulovati opouštěním potápějící se lodi, zalepila její trhliny značkami modernějšími, prohlašující: »Chceme postupovati na základě moderního monismu, který jest daleko lepší, snesitelnějším vydáním toho, co hlásali přední žáci Darwinovi, upadající do bludů.«

Nyní jest tedy potřebí zastancům křesťanského názoru světového tím větší bdělosti, protože se ohlašuje nepřítel lépe organisovaný, který chce vítěziti číselnou přesilou.

Všelo doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné pozlacení nových i starších oltářů, kazatelů, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadájících.

Umělá polychromie soch a křížových cest. Sklad nábrobních a nástěnných křížů a lištových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Sociální besídka.

Sociálně demokratický velký závod pro blaho proletářů. Zneužívá se na světě ideí všech. Není klerikalismus jenom náboženský, ale v obdobném slova smyslu i vlastenecký, humanitní, sociální. Kterákoli strana nabyta veliké moci, již se do ní hrnou parazité, aby v ní lovili pro sebe na úkor jiných. A v soc. demokratické straně jest takových sobců velmi dlouhá řada, jak svědčí zprávy každý týden se vyskytující.

V minulém týdnu byla veřejnost velice vzrušena zprávami o hospodářství, jaké zavládlo v »Prvém dolnorakouském konsumním spolku dělnickém« v 12. vídeňském okrese (Neumargareten). Spolek tento vystavěl si veliký palác, který slouží jak za skladiště, tak za továrnu. Jest zde uzenářství, pekárna a mlékárna. Když předešlého roku byla uzavřena kolektivní smlouva mezi společenstvem řezníků a jejich pomocníky, předložili svému představenstvu vlastní požadavky také pomocníci v jmenovaném rudém konsumu. Ale ujednáním kolektivní smlouvou zachováva rudé představenstvo pouze na papíře, v praxi ji neprovádí. Důvěrník dělnictva, který energicky žádal, aby se smlouva dodržovala, byl jednoduše z práce propuštěn. Rovněž tak jeho »neposlušný« nástupce. Zkrátka po kapitalisticku, jako u jiných byrokratů!

Horší však jest, jaké zboží soc. demokraté ze svého konsumu kupovali. Prohlídka vídeňského tržního úřadu zjistila věci hrozné. Ve čtvrtém poschodí byly omastky zcela pokažené velikým hor-

kem, které tam panuje. Na rozličných jiných místech nalezeny veliké zásoby masa, které byly shnilé a částečně již naplněné červy. Značné množství naloženého masa bylo zasláno do filiálek, ale odtud vraceno, poněvadž zkažené maso nechtěl nikdo kupovati. Takové maso bez rozpaků se dávalo do uzenin. Ale ani ty nebylo lze požívatí bez nebezpečení onemocnění. Do velikého počtu zkaženého masa se přidávalo hojně česneku, aby nebylo tolik cítiti hnilobný zápach.

Podobně ani mlékárna nebyla v pořádku. Přiházelo se často, že mléko bylo prodáváno z kotlů, v nichž byla silná vrstva zelenavé měděnky.

O těchto skandálních poměrech dověděl se tržní úřad dříve, než prohlídku vykonal. Proto také započal s kontrolou dne 27. července. Výsledek okamžitý byl ten, že bylo značné množství masa a uzenin zabaveno a zničeno.

A po tom všem napsala dne 31. července rudá »Arbeiter-Zeitung«, jako by konsum prodával maso nejlepší kvality! Pravda však se utajiti nedá. Sami proletáři jsou velice roztrpčeni na to, jak byli od »reformního« závodu obsluhováni.

Lze si ovšem pomyslit, jak se snažili soc. demokraté při příchodu komise dle možnosti zlořády zakryti. Když dostavila se komise, ihned jeden předák rozkázal dopravit zkažené maso ze sklepa zdvižti do 4. poschodí, ale tak opatrně, aby se zdviž zastavila mezi 3. a 4. poschodím, čili, aby komise o shnilém masu vůbec nevěděla. Po odchodu komise dle zprávy »Reichspostu« bylo zpracováno maso do brunšvických uzenic, ačkoli se první dělník proti tomu vzpíral. Při druhé prohlídce těchto uzenic bylo zabaveno 430 kilogramů. Sedm dělníků raději opustilo práci. A takovým způsobem se má připravovati ráj budoucnosti!

Jak se obohacuje Juda. V časopise »Türmer«, který není antisemitský, jsou vytištěny tyto řádky: »V berlinském procese methyalkoholickém bylo zjištěno, že prodáváč kořalky Isaak, u něhož se scházeli s oblibou denní hosté asyly pro lidi bez přístřeší, tržil denně 150 až 250 marek. Obsluhoval asi 800 asylistů denně. Mnoho z nich pilo za 2 až za 3 marky. Z jednoho litru čistého alkoholu, který stojí 1 marku 80 pfenigů, udělá ten člověk přísadou koření a vody 4 litry kořalky, jeden litr kořalky pak roztřídí nejméně na třicet kalíšků po 5 pfenigech. Poněvadž ho 4 litry kořalky stojí nejvýše 2 marky, a on nalije z toho 120 kalíšků po 5 pf., za něž strží 6 marek, tedy při tom vydělá asi 4 marky, to jest přibližně 200 procent. Při průměrném denním příjmu 180 marek zbude mu čistého denního zisku 120 marek, což činí ročně 43.200 marek. S tímto kapitálem, nabytým velice rychle a bez námahy, zakládají synové a zeťové obchody, v nichž se prodává na splátku, skladiště, konfekční závody, nebo jdou na bursu. Vnučkové stávají se právními zástupci, lékaři, profesoři atd. a tvoří pak inteligenty, učitele a vůdce německého národa. Skoro všechny rodiny orientálního původu z Halle a Uher pocházející položily kořalkou základ k svému povznesení a postaraly se, aby »zásluhy« jejich předků na světlo denní se mnoho nevystřkovaly.«

záložna v Hradci Králové.

— Janová náměstí č. 163. —

Vklady na knížky 4³/₄%

Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyšší!

Národohospodářská hlídka.

Cukerní bruselská konvence se hatí. Tento mezinárodní bruselský úřad, jenž ve formě smlouvy zavazuje zúčastněné státy: Anglii, Rusko, Francii, Německo, Rakousko a Belgii, založen byl 5. března 1902 a cílem jeho bylo odstraniti vysoká dovozní cla na cukr. Měla uvéstí cukrovarnictví na pole klidného rozvoje, neohrožovaného vzájemnou konkurencí cukr produkujících států. A právě Anglie donutila státy k uzavření bruselské konvence hrozbou, že si ve svých zámořských koloniích zařídí svůj cukerní průmysl a že na cukr z Evropy do Anglie a jejich osad dováženy uvalí vysoká cla. Letos však tato bruselská smlouva má býti změněna požadavkem Ruska, jemuž již také zvýšen vývoz cukru pro r. 1912 o 150.000 tun a pro léta 1913 a 1914 o dalších 50.000 tun za každý rok. Jediná Anglie odmítla podepsati protokol tuto změnu obsahující a anglický ministr obchodu lord Buxton najednou ohlásil, že Anglie z konvence vystupuje 1. září 1912. Anglie vlastně vystoupila proto, že Rusku nebylo přiznáno zvýšení vývozu cukru ze 200.000 na 500.000 tun. Každý stát totiž na konvenci súčastněný má stanovený vývozní kontingent (množství) cukru. A Anglie bez ruského cukru ani obejít se nemůže. Očekává se, že i Rusko vystoupí z cukerní konvence. V případě rozbití konvence nastal by na nějakou dobu pokles ve vývozu ostatních států a snížení cen cukru a řepy, ovšem jen do té doby, než by zvýšením domácí spotřeby výroba opět byla po-

sléna. Snížením cen cukru by stát náš postižen nebyl, naopak zvýšila by se spotřeba a tím i výnos daně z cukru. Vždyť za posledních 10 let stoupla u nás domácí spotřeba cukru ze 4 mil. metráků na 5.85 mil. a výnos daně cukerní ze 120 mil. K na 200 mil. K.

Kartel cukerní v Rakousku působí na ceny letos i tím, že z obvyklého kontingentu cukru, který bychom spotřebovali, vypouští ho na trh jen velmi málo; tak od září min. roku do konce července vydal na trh pro spotřebu Rakouska jen 63 proc. roční průměrné spotřeby, takže ceny dovedly se udržeti vždy na nejvyšší hranici, již mezinárodní trh ještě připouštěl, a snad i o něco přes ni. Na srpen ceny opět sníženy, když byly v červenci vyskočily zase až nad 90 K. Nejsou však dosud tak nízké, jak byly v červnu.

Passivum obchodní bilance Rakousko-Uherska stalo se zjevem trvalým, se kterým nutno počítati jako s věcí nezměnitelnou. Dle výkazu ministerstva obchodu o zahraničním obchodu v měsíci červnu činí passivum 78 mil. K. Passivum obchodní bilance za první pololetí t. r. dostoupilo výše 541.2 mil. K, kdežto schodek v téže době r. 1911 činil pouze 343.6 mil. K. Dovozy v prvním pololetí činil za 1765.9 mil. K a byl o 238.9 mil. K větší, než v téže době r. 1911. Vývoz zboží činil pouze za 1224.7 mil. K a stoupl pouze o 41.3 mil. K. Dovozy stoupl o 15.6 procent, vývoz pouze o 3.2 proc.

Stavební právo na cizích pozemcích. Minulý měsíc vstoupil v platnost zákon, jímž má býti usnadněno zřizování levných bytů. Oprávněný ku stavbě může stavěti na pozemku, jež nekoupil. Majitel takového pozemku může z něho docíliti pevného záručení, nebo i značné renty, aniž by se vzdal nároku na přírůstek z jejich hodnoty pro budoucnost. Zejména osoby právní mohou své pozemky věnovati na stavby, aniž by je daly navždy z rukou.

Proti kartelům rázněji vystupují ve Spojených Státech severoamerických, kde sněmovně 2. t. m. předložena byla zpráva demokratické většiny výboru, pověřeného vyšetřováním ocelářského trustu. Zpráva vznáší povšechně žalobu na United States Steel Corporation (ocelářský trust), vytýká jí překapitalisování a nezákonnou politickou činnost a obviňuje velkoakcionáře, že vykonávali »mocný a škodlivý vliv na obchodní život Spojených Států«. Zpráva nevyslovuje se pro kontrolu korporace spolkovou vládou, nýbrž doporučuje zákonodárná opatření, která dávají poškozené straně právo zahájit spor, aby se zabránilo kombinacím a obmezování obchodu, která obžalované korporaci ukládají důkaz, že neobmezuje obchod, a konečně čelí proti spojování se průmyslových a železničních společností, aby obchod, výroba a doprava byly naprosto odloučeny a odděleny.

Agrárníkům se rozukávají organizace. Agrární tisk rád mluví o úpadku v jiných stranách. Odkázali jsme jej, aby se raději díval do své domácnosti, jaký tam panuje pořádek. Redaktor »Cepu«, Vraný, se podíval a nařká už v několika číslech »Cepu« a hořekuje až běda nad úpadkem agrární strany. Organizace agrární prý je rozbita, nic nepracuje, funkcionáři jsou neschopní. Členové houfejn z organizace utíkají. Tak se píše v příloze »Cepu« č. 25.: »Máme také organizaci. Přišel totiž někdy před čtyřmi lety do naší obce agitátor, dal nás svolati do hospody a když jsme se sešli, začal vykládati význam organizací. Když domluvil, tážal se, chtějí-li se přítomní organisovat? Když neřikali, že nechtí, »zarazil« organizaci; zapsal jména přítomných a řekl jim: »Zvolte si funkcionáře!« »Nu, proč ne!« Jednoho udělali předsedou, druhého jednatelem, třetího důvěrníkem, ještě jiného pokladníkem, a když slyšeli, že mají odebrati také noviny, udělali jednoho, jenž u nich neznamenal nic, kolportérem, t. j. poslíčkem, který jim noviny bude roznášet a byla organizace. Přešel rok a činnost organizace vyvrcholila tím, že na příkaz organizace okresní byla svolána valná hromada. Její program byl následující: a) Volba funkcionářů, přešel jednohlasně návrh, aby to zůstalo při starém, t. j., aby se zase nic nedělalo. b) Čtení protokolu (z toho jsme se dověděli, že jeden člen dal návrh, aby si hodili »ferbla«). Dále nařká pisatel, jak agrárníci netouží po vzdělání, nechť již čísti ani spisy Třebízské, že valná hromada nebyla dva roky atd. Nářkům není konce. A v čísle 27. přešel jeden jednatel organizace agrární: »Ale rok od roku horší a horší! Členové jeden po druhém odpačují, mezi členy trvalými panují osobní fevnivosti, o nějaké činnosti ani řeči, třeba bych mluvil, dokazoval a i třeba prosil. Na čtení se pohlíží s nedůvěrou, ba, já sám, jsa čtenářem, jsem za terč vtipů. »Sedlák to nepotřebuje, sedlák ví, co má dělat, bez papíru, ten nemá čas hleděti do knihy a do novin, na to jsou páni a pak má za potřebnější věci dávat peníze.« S velikou bídou se schůze sežene, ale ten její průběh! Sotva se počne rokovati o něčem prospěšném, rýpalové mají na pilno se všelijakými hloupostmi a je po řeči. Když pak se má platit, tu většina dává ty dva dvacetihále jako krvavou daň a hubuje, proč prý není takový spolek na světě, když již nějaký má býti, aby se v něm neplatilo. A což když v některých místech i pan předseda, který byl uznán za důvěry hodného, ze zlátných a osobních záležitostí působí

rozkol mezi členy i mezi funkcionáři.« Dopisovatel si dále stěžuje na rozbroje a pranice osobní, které v organizacích agrárních jsou, jak se potírají navzájem. Pro nás je přiznání agrárníků velice cenné. Stále psali o rozvratu v naší straně a teď mají rozvrat ve své straně takový, že vůbec nepracuje a pohlaví se mezi sebou perou. Ani jinak s agrární stranou to dopadnouti nemůže.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Dr. Jan Kryštínek: Dějiny nové doby. Sešit 5. Politická soustava Bachova a pád její. Sešit za 60 hal. Dílo to zasluhuje vši pozornosti. — Al. Dostál: Sebrané spisy. Sešit 9.—12. po 30 hal. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí Msgr. F. Vaněček. Roč. 19., čís. 10. Vychází měsíčně za roční předpl. 8 K.

Z nakladatelství Benediktinské knihtiskárny v Brně. Hlídka. Vědecká revue. Řídí dr. P. Vychodil. Roč. 29., čís. 7. Vychází měsíčně za roč. předpl. 10 K. — O častém sv. přijímání a o časté sv. zpovědi. S připojenými modlitbami. Sestavil P. M. Voják. Cena 1.60 K.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdl. Roč. 28., čís. 10., s bohatým obsahem. Roční předplatné 10 K. Vydává družstvo »Vlast« v Praze.

Nový Obzor. Měsíčník pro literaturu a umění. Řídí P. Dohnal. Roč. II., čís. 4.—7. V tomto ročníku 24 obrazů Rubensových, 24 obrazů Michelangelových a 3 premie. Roč. předpl. 8 K. Nákladem R. Prombergra v Olomouci.

Redukce zasvěcených svátků. Napsal dr. Jos. Tumpach. Cena 80 hal. Nákladem vlastním. V komisi kníž. arc. knihtiskárny v Praze.

Promluvy. Cyklus I. Učte se ode mne . . . Jak svaří následovali Bož. srdce Páně. Napsal P. F. Žák T. J. Nákladem Věstníku Mar. družin v Praze. Za 50 hal.

Květy lásky. Lidový měsíčník věnovaný zájmům křesť. charity, zvláště opuštěným dětem. Redaktor Ant. Hofman. Roč. předpl. 2.40 K. Roč. 8., čís. 6. a 7. Administrace na Král. Vinohradech.

Růžce Lurdská. Mariánský měsíčník. Vydává a řídí L. Kolisek, farář v Blansku. Roč. IV., čís. 6. a 7. Roč. předpl. 1.60 K.

Věstník díla šíření víry. Časopis věnovaný zájmům katol. misii v zemích pohanských celého světa. Vychází šestkrát ročně. Ročník I., čís. 3. Nákladem arcidiecévního ředitelství v Praze.

Eva. Ženský měsíčník pro umění, vzdělání, zábavu a ženské soc. otázky. Přílohy: Věstník organizací, Naše domácnost a Katol. učitelka. Řídí a vydává P. L. Zamykal v Olomouci. Roč. předpl. 3 K.

Nákladem A. Reinwarta v Praze. Poplatky při převodu nemovitostí. Výklad zákona z r. 1901, jednajícího o poplatcích při převodu nemovitostí, vysvětlení, jaké poplatky se platí při převodu mezi příbuznými a cizími, a jakých výhod se možno při tom domáhati. Za 55 hal. poštou. — Racionelní rakařství. Stručné pojednání o podmínkách zdárného chovu raků. Život raka, násada, úprava nádrže, lov a zasilání. Napsal Al. Scribani. Za 40 hal. — Silo. Pojednání o stavbě sila, jeho výhodách, pěstění a nakládání kukuřice, zkrmování zákysu a pěstění kukuřice na semeno. Napsal R. Strimpl. Cena 50 hal.

Z nakladatelství Ústřed. zeměděl. knihkupectví v Praze. Naše i jižní ovoce v kompotové úpravě — pro zdravé i nemocné. Sestavila M. Benešová. Cena 80 hal. — F. Manda: Zpracování ovoce v domácnosti. Výroba ovoc. vín, lihuprostých šťáv, marmelád, povidel, zavařování, nakládání a sušení ovoce, konzervování zeleniny a hub. Knihovny čes. hospodyněk č. 2. Za 90 h poštou. — J. K. Tábořský: České houby jedlé a jedovaté, jejich poznávání, sbírání a úprava v kuchyni. S četnými obrázky. Knihovny čes. hospodyněk sv. 4. Cena 1 K poštou.

Ženské listy. Měsíčník. Vydává Ženský výrobní spolek český v Praze. Řídí J. Flajšmanová. Roč. 40., čís. 7. a 8. Roč. předpl. pro členy Žen. výrobn. spolku 3 K, pro nečleny 4 K.

Paramenta.

Ignáce V. Noškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Noškudy, farář ve Vypračticích)

doporučuje P. T. velebdstojna. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, spolkových praporů a kovevého náčiní

Opasníky, vazy a roucha hotová se ukázkou se na požádání franco zašle.

Centrála v Praze. — Akc. kapitál K 8.000.000, vklady na K 19.000.000.

Filiálky: Domažlice, Holatovice, Liberec, Píseň, Smíchov, Král. Vinohrady.

ČESKÁ BANKA

filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři.

Zúročí vklady na knížkách

4 1/2 %

a na běžných účtech

4 1/2 - 5 %

Vkladní knížky a složní listy pošt. spořitelny zdarma. Koupě i prodej akciových hodnot a veškerých akcií za nejvýhodnější kurs.

Přímý styk se všemi burzami evropskými. Komisionářský obchod surovým cukrem, kávou, bavlnou atd. Velkoobchod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

Velkoobchod obilím, slámou, senem, jetelovým semenem, veškerými krmivy, dále stroj. hnojivy, kápním, soli draselnatou, struskou Thomaseovu a ledkem. Export ječmene. Cídicí bavlna.

5000 lidí zaměst. se

v Českých Budějovicích

výrobou tužek.

Objednejte přímo u WEBRA tamtéž, ušetříte

50 procent.

Jemné tužky cedrové tučet 80 h. Jemné tužky inkoustové tučet 80 h. Jemné tužky barevné tučet 80 h. Jemné tužky pro lesníky tučet 90 h. Jemné pro truhláře, tesaře, kamen. tučet 80 h. Obvyklé velké bílé tučet 15 h. Drátka na péra 144 kusů K 1.80. Vzorová zásilka: od K 1.88 až 12 K dobírkou neb předem pouze u **ADOLFA WEBRA v Čes. Budějovicích, číslo 46.**

Řádné zástupce

ku prodeji v Rakousku dovol. losů přijme velký český peněžní ústav. — Nabíd. pod značkou: »Stálý příjem K 3000.—« do administrace t. l. do tř dnů. —

skolní křídla, kazatelny, oltáře, sochy, křesť. oltáře, Boží hroby

lorné provádí absolvent c. k. odb. školy sochařské a řezbářské

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

Barevná kostelní okna

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství

v Třebechovicích u Hradce Král.

Cenníky a rozpočty na požád. zdarma.

Dvě prostranné místnosti

za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčím zvláště dobře se hodící jsou ihned k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,

a. a k. dvorní továrna nábytku v Hradci Král.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj velebdstojnámu duchovenstvu a ul. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křesť. oltářů, i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlatění písmo a různých předmětů venku se naleznajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Veleďstojným
duchovním a patronátním úřadům!

Odborný závod porcelánový
GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění
oltářů, kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

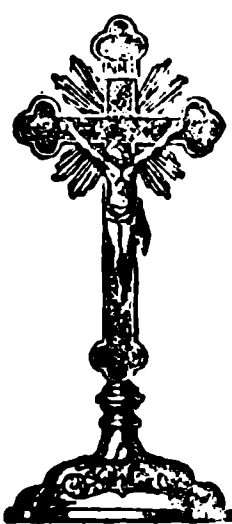
Respočty a nákrepy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleďstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská
Karla Zavadila
nástupce Antonín Zavadil
v Hradci Králové,
v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za živnostenským domem)

ku zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkrásnější-
ho provedení, v každém
vaorku a ryze církevním slohu.

Vše přebírá, čistí a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleďstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou jako
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mémi nádobu jsem v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, respočty, nákrepy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prosím veleďstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závod domáckýmu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Dům na prodej

dvoupatrový, se dvěma krámy
a pěknou prostrannou zahradou
na velmi frekventovaném místě
v Hradci Král.

Ct. nabídky pod znač. „Výnosný“ do adm. t. l.

Za hospodyně

na faru hledá místo starší slečna, ovládající oba
zemské jazyky. Jest dobře obeznalá v hospo-
dářství a veškerých domácích pracích. Má ná-
bytek k příslušnému zařízení v domě. Ctěné
nabídky do Kuklen pod značkou J. R. 85.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznány za nejvýhodnější, a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, kobereč a
kovového nářadí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, respočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy dolevné se vyprošuje

Jazyku německému naučí se
nejlépe dcery Vaše ve vý-
chovném ústavě Školských
sester v Moravské Třebové.

Krásná, zdravá poloha. Ústav slouží
hlavně účelu, české dívky vyučovati
jazyku německému. Nejlepší příležitost
v krátkém čase osvojit si důkladnou
znalost němčiny slovem i písmem.
Přijímají se dívky školou povinné i
dospělé. Ke škole dívčí řadí se pro
dívky v němčině poněkud pokročilé
jednorozční kurs pokračovací s ná-
sledujícími předměty: náboženství, ně-
mecká řeč, německé písemnictví,
účetnictví, těsnopis, domácí hospo-
dářství, zdravotvoda, ruční práce a šití.
Příležitost zdokonaliti se v hudbě,
řeči francouzské, psaní na stroji, ma-
lírství, ručních pracích všeho druhu,
šití prádla a šatů, vaření atd. —
Vyučovací a obcovací řeč německá.
Měsíčně 45 K. Žádejte prospekt!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mělo ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těž na optičky bez zvýšení cen!

Holite se sám?

Holičské mýdlo	10 h
Štětec	20, 30, 50, 70 h
Miska niklovaná s majolikou	50 h
Sáton krém na holení	70 h
Kámen po holení	50 h
Kolínská voda	60 h

Vše v bezvadné jakosti doporučuje a též poštou
zasílá

JOS. JELÍNEK, parfumerie
v Hradci Králové.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
ce nejlevnější.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 29 nové bláto Ma-
lého náměstí, dříve pře-
stěhovali na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
rukuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se krásnými
rámci, střešními, usazenými.

Veškeré respočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodborná veřejná i písemná pochvala nová L.

Založeno roku 1863

Lovecké pušky,

Revolvery, revolvery vešledeg, bambítky,
browning 6-35, 7-35 a jiné zbraně úplně
spolehlivé, zaručené a zkoušené, v cenách
úplně továrních, jakož i prach, patrony,
náboje a všechny jiné lovecké potřeby
v každém množství ra skladě má

Vojtěch Ráž v Hradci Králové.

PARAMENTA

kalichy, cibule, mon-
stran., kadince atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav para-
mentní a devotional
— BRNO. —

OBNOVA

Číslo 33.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Kralové, dne 16. srpna 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Pohyb rakouského obyvatelstva.

Dne 31. prosince 1890 čítalo se v Rakousku:

Čechů	5.472.871
Poláků	3.719.232
Rusínů	3.105.221
Slovinců	1.176.672
Srbochorvatů	711.439
Slovani bylo tedy celkem	14.118.922

Tvořili 60.2 procenta všeho obyvatelstva.

Němců bylo	8.461.580
Itali	675.305
Rumunů	209.110
Maďarů	8.139

Románi (Italové s Rumuny) tvořili tedy v počtu 884.415 pouze 3.8 procenta.

Po dalším desetiletí (31. prosince 1900) utvářel se počet obyvatel takto:

Čechů	5.959.825
Poláků	4.260.991
Rusínů	3.343.323
Slovinců	1.192.750
Srbochorvatů	711.439

Slovani tedy bylo celkem 15.468.298. Tvořili již 60.41 procenta všeho obyvatelstva.

Němců	9.167.898
Itali	727.084
Rumunů	230.902
Maďarů	9.512

Romani dohromady bylo tedy 958.046, což činilo 3.74 proc. obyvatelstva. Tedy malý poměrný pokles.

Němci, kteří r. 1890 čítali 36 proc., r. 1900 měli jen 35.81 proc.

Přírůstek všeho obyvatelstva od r. 1890 do r. 1900 byl 9.2 proc. Slované reprezentovali skoro dvě třetiny rakouského obyvatelstva.

Dne 31. prosince r. 1910 byl tento číselný poměr:

Čechů	6.435.983
Poláků	4.967.984
Rusínů	3.518.854
Slovinců	1.252.940
Němců	9.950.266
Itali	783.334
Rumunů	275.115
Maďarů	10.974

Čechů přibýlo o 8.7 proc., Němců o 8.5 proc. Proti roku 1818 se počet obyvatelstva rakouského téměř zdvojnásobil.

Roku 1818 totiž bylo obyvatel 13.380.640.

Roku 1827	15.131.362.
Roku 1850	17.534.950.
Roku 1869	20.217.531.
Roku 1890	23.707.960.
Roku 1900	25.920.671.
Roku 1910	27.963.872.

Za poslední desetiletí nejvíce vzrostl počet obyvatelstva v Dolních Rakousích (ze 3.100.493 na 3.530.698) a v Přímoří (z 756.546 na 894.457). Nejmenší vzrůst má slovinská Krajina.

V Rakousku na každých 1000 osob připadá 908 katolíků, 45.90 židů, 20.50 protestantů, 23.30 pravoslavných a 0.75 starokatolíků.

Židů tedy jest skoro 4.6 procent. V Čechách bylo r. 1880 židů 94.449, r. 1910 jen 85.826. Zato však Slezsko jest na židy velice šťastno. Přistěhovalo se tam mnoho židů z Itálie a z Ruska (odkud přišlo mnoho nebezpečných individuí, jichž se ruská říše ráda zbavila). Ve Slezsku stoupl počet židovstva o 12.13 procent.

Antisemitské Dolní Rakousy mají též pro židy velkou přitažlivost. Přibýlo tam židů dokonce o 17.49 procent.

Od té doby, co Raiffeisenky a jiné venkovské svépomocné podniky začaly mafiti kšefty židovských lichvářů, stahují se židé do velikých měst, kde lich hojně přibývá. Brněnské obyvatelstvo má ve svém středu 7.1 proc. židů, Vídeň 8.6, Praha 8.1, Lvov 28, Krakov 21.

Počet protestantů za posledního dvacetiletí poměrně stoupl proti katolíkům značně. Roku 1890 přišlo na 1000 osob 910 katolíků, r. 1910 jen 908. Protestantů však r. 1890 bylo mezi tisícem osob 18.20, r. 1910 již 23.30. Hnutí odpadlické ovšem jest nejvíce mezi Němci.

Obrana.

Eucharistický kongres a český národ. Celá řada lži, troušených židovským tiskem na poštvání národu proti eucharistickému kongresu, byla již odražena. Začíná se tedy zase z jiného konce. »Pohleďte, Čechové, na chování vídeňské radnice vůči českému školství!«. Na to odpovídáme, že kongres nepořádají Němci, tím méně některá radnice, ale mezinárodní katolický komitét, v jehož čele jest Francoz.

Ale přý všem národům byly vydány legitimace v jejich vlastním jazyku, jenom Čechům vydávány legitimace latinské. — To jest druhá lež. »Čech« o tom píše: »Sjezdové legitimace vydány byly pro sjezd madridský všeobecně španělsky, pro montrealský zase vesměs anglicky, pro vídeňský vydány jsou německy pro všechny i mimo-rakouské národy a neobsahují německého vlastně nic, než slova »Kongress-Karte«. Požadavku českých pořadatelů nebylo možno již vyhověti, poněvadž číslování bylo již provedeno. Pokud se týká sjezdového odznaku, je tento vydán pro všechny národy latinsky. Poukazuje-li se jinde na to, že legitimace mají text německý a maďarský, učinila tak ministerstva železnic (rakouské a uherské). To není v moci sjezdového pořadatelstva. Když Sokolové jeli na slet do Prahy, jeli na legitimace také jen německé a nikdo nemukl ani slovem; pražský primátor dr. Groš jel zadarmo do Terstu na redakční lístek také jen německý a nepohoršil se nad tím ani on, aniž kdo jiný.

K legitimacím, jež jsou stejné, přikládá se poučení v jazyku českém, polském atd. Čechové nadto v kongresu vystupují jako samostatný národ, máme k dispozici tři chrámy a samostatnou českou sekci.

Na pravo ryc, na levo nic. »Osvěta Lidu« drží se dvojího filosofického hlediska v téměř čísle. Dne 14. t. m. píše o židech: »Nemůžeme zapřít, že nám je hnutí sionistické sympatické, jako každý projev přímosti a poctivosti... V tak velkých věcech, jakou jest rozhodnutí o zachování národnosti nebo asimilaci s národy jinými, je marna všechna agitace, neboť jde tu o proudy, podobné mohutným řekám, jež samy si volí a razí koryta... My sice židy od sebe neodpujeme, jako to činí strany německé, ale také nemáme žádné příčiny pracovat k tomu, aby asimilační proces rychleji pokračoval, nemáme příčiny účastniti se agitace, aby se spřádání to dělo se s námi: v době velikého národnostního hnutí žádná asimilace nevzbuzuje nadšení vrstev nacionálně citících.

Tedy dle toho s uctivým ohnutím páteře má se čekati mlčky, kam dravý žid se přikloní. Vždycky bude slechetný, ať si zvolí kterýkoli národní tábor. Snaha, aby se proces asimilační urychlil, není vhodná.

A jak jde »Osv. Lidu« na téže stránce na katolíky? Ti ovšem nemohli zůstat v jednotách sokolských, kde byli tolik uraženi a odkud naposledy byli zcela zřetelně vylučováni. »Osv. Lidu« tedy praví: »Jestliže z ohledu mandátové politiky vydáno bylo ze známé strany heslo: klerikalismus ignorovat, uvědomováním a osvětovou činností reakční snahy neдрáždit, pak nelze se diviti, že klerikálnímu hnutí dobře se daří a tím i orelským jednotám... Přirozeně jest lhostejnost ku klerikálnímu rozmachu současně i podporou rozvoje jednot orelských. Nelze brojit a potírat jen tyto jednoty a k ostatnímu hnutí klerikálnímu obracet se opatrnicky zády. Nýbrž klerikalismus musí účelně býti potírán jako celek.

Tu to máme! Pokrokář, který s poniženým, rabským úsměvem machká čepici před židem v hrsti, houká do zadu: »Jen se, klerikále, těš!

Proti klerikálům není potřeba opatrnickvtví, ale vůči živlu cizorodému se musí zachovati opatrnickvtví nejcitlivější. Ale při tom nenávistném rozběhu proti nám pokrokáři narážejí hlavou na pevnou zeď. Již jsme řekli, že k zmožutnění naší strany právě přispěla macharovina a ferrerovština. Sám pokrokářský »Přehled« výslovně konstatoval, jak se upevnily naše organizace tam, kam Machar se svým fanatismem zabrousil. Opatrný liberál dovedl katolíky uspávat, nyní však jest zcela jasno i těm,

kteří podřimovali, oč se jedná. Volnou myšlenkářská chvála portugalských katanů mluvíla tak zřejmě o snášlivosti protiklerikálu, že burcovala katolíky k obraně hlasem bromovým. Assimilace katolíku k pokrokářům přirozeně se zastavila. A sebeobrana bude stoupati tím mohutněji, čím více budou masarykovci ve spojení s židy útočiti.

Krátký úsudek »Samostatnosti«. Tento orgán dra. Hajna vybuchuje: »Co platno jest opakovati, že Orlové ukradli, zpržnili a zhanobili myšlenku Tyršovu, že jejich jednoty jsou chudých duchem, jež zřejmě prozrazují tváře orlího členstva... Co platno, když Orlové rostou a přibývá jejich řad? — A to po tak dlouhé, silně rozčleněné škole pokrokářské v našem národě, že ano! Jaké si to dává pokrok zoufalé vysvědčení. Jakmile pokrokář nadává, patrně, že mu imponují řady, které pohazuje blátem. Proto by měl býti opatrnější při cejchování orelských obličejů. Takový drzý, fouňovský vzhled ovšem Orlové nemají jako »vojvoda Plamenec«. Tento chlupík bezpochyby věděl, jaká hluboká moudrost se tají pod pozérským výrazem sokolské tváře, pod učenými cvikry tolika pokrokových junáků. Proto si dělal dlouho blázna z velikých sokolských řad.

A to ukradení, zhanobení myšlenky Tyršovy? Málokterá lež jest tak fvonci. Myšlenku Tyršovu spolubudovali na předním místě katolíci, pane dre. Hajna, a to v době, kdy nynější pokrokáři buď nebyli na světě, anebo byli chlapečky. Katolík měl v Sokole od počátku své domovské právo. A jestliže pozdější vetřelci, kteří chtějí přetvořiti jednoty na filiálky židovské Volné Myšlenky, nyní katolíky z jednot vyhazují, dokazují tím jenom, že oktrojují a hanobí odkaz Tyršův samí. Katolík z jednot sokolských neukradl ničeho, vzal si pouze z nich podíl, který mu plným právem náležel. Zato však židé, kteří se nyní v jednotách roztahují, dostavili se k hotové míse, tyji z toho, co dlouho k uzrání pěstovali našinci. Při počátcích a v nejkritičtějších okamžicích Sokolstva židé se vzdalovali společné práce na sto honu. Nyní jest jim přistěři Tyršovo dobré

»Samostatnost« však píše také: »Nuže, stojíme před nahým faktem organizace orelské a jejího pradkého, přímo geometrického násobení. Tato tendence rozhodně potrvá celou řadu let, poněvadž v orelskou organizaci vešlo rychlým zdarem vědomí síly a důvěry v sebe. (A »Ratibor« opakuje dále o »visázích opravdu tupých...») A to jest zárukou dalšího vývoje. A proto radí »Samostatnost«, aby Sokolstvo (velice přece uvědomělé za těch 50 let!) rostlo do hloubky a aby se vášnivě chránil dorost. — Tak tedy cvakají pokrokářtmi zuby strachem z tupých obličejů.

První křesťané byli dle pokrokářů duše »zakrslé a nízké«, ale přece veliká osvěta antických pohanů jim nestačila ani tenkrát, když se brodila v křesťanské krvi! Tedy »zakrslost«, která vztýčila nad kulturou pohanskou vítězný prapor, byla přímo zázračná.

Nu — a nyní se stará historie opakuje. Všecky lži, natřené barvou osvěty, organizovaných katolíků neudolají.

Politický přehled.

Čeští národní sociálové chystají se k vážné práci. Posl. Klofáč na schůzi v Ml. Boleslavi prohlásil, že nář. sociálové nepřipustí, aby ztratila se jedna jediná česká duše. A také se tu troštoval, že národní sociálové zřídí dělnické gymnasium. Uvidíme, že český radikalismus má od slov daleko ke skutku.

Kníže Thun ve Vídni 12. t. m. konferoval zase s ministrem vnitra bar. Heinoldem. Jednalo se o podzimním pokračování smířovaček v Praze a o finančních záležitostech král. Českého.

Česko-polské přátelství. V Mariánských Lázních konala se v minulých dnech porada Poláků z Varšavy, Krakova, Lvova a Poznaň o kulturních otázkách polských. Mezi jiným přikročeno k obnovení přátelství česko-polského. Ihned po konferencích odjelo několik polských předáků do Prahy, aby tu zahájili vyjednávání.

Němečtí radikálové o česko-německém smíru.

Ceny mírné.

Svatební a rodinné skupiny.

FOTOGRAFIE J. F. LANGHANS

a. a. k. dvorní a komorní fotograf, HRADEC KRALOVÉ, Adalbertinum.

První závod — v místě.

Speciální snímky dětí

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

Jiřkova třída č. 287 **V HRADCI KRÁLOVÉ** Jiřkova třída č. 287

Akciový kapitál K 80,000.000.—. Telefon č. 111. Telegrafická adresa: Živnostenská. Rezervní fondy K 28,000.000.—.

Centrální v Praze, tel. 100.

Zabývá se veškerými bankéřskými obchody

Filiálky: Brno - České Budějovice - Frýdek - Místek - Jihlava - Karlovy Vary - Klatovy - Krakov - Liberec - Lvov - Mělník - Olomouc - Moravská Ostrava - Pardubice - Plzeň - Písek - Prostějov - Tábor - Terst a Vídeň.

Expositury: Grado (po dobu lázeňské sezony), Vídeň: v II., III., IV., VII., X. a XVI. okresu.

Při centrálně, resp. filiálkách stávají oddělení: hypoteční, průmyslové, železniční, cukerní a četná oddělení pro obchod se zbožím.

nejména: srovnáje **4%** a v běžném účtě; eskontuje směnky, faktury a pohledávky; kupuje a prodává cenné papíry, vklady na knížky **4%** a valuty a devisy; obstarává úhrady a inkasa v tu i cizozemsku; provádí rozkazy bursovní na všech čelných burzách světových; vydává pověřovací listy (akreditivy); reviduje a pojišťuje loay; prodává promesay; uschovává a spravuje cenné papíry v ohnivzdorných pokladnách a poskytuje na hodnoty takové zálohy; opatřuje informace; udílí pokyny ohledně bezpečného a výhodného uložení kapitálu; udržuje čilé a pravidelné spojení s cizinou.

Velmi výhodné srovnání skytají 4% dluhopisy Živnostenské banky v Praze.

Spojení s Amerikou sprostředkuje americké oddělení u sídelního ústavu.

Všenněmečtí poslanci na českém sněmu žádají poslance Pachra, předsedu svazu německých zemských poslanců, aby jim sdělil výhledek vyrovnávacích porad o změně zemského zřízení. Chtějí dále prostudovati návrhy německého osmičlenného komitétu na úpravu jazykové otázky u zeměpanských úřadů v Čechách a konečně žádají, aby před podzimními vyrovnávacími poradami byla svolána plenární schůze všech něm. poslanců. Všenněmci jako čeští radikálové chtěli by vyrovnání rozbit. — Na buršácké slavnosti v Žatci známý universitní professor dr. Bachmann projevil naději, že na podzim k smíru dojde, budou-li prý splněny oprávněné nároky německé. Ale ztroskotá-li se vyjednávání, pak vypukne opět prudký zápas, při němž německá mládež bude prý mítí vážnou úlohu. Ale i jinak musí bládež pomáhati v zápasu na poli ideálním a hospodářském. Ovšem nejosvědčenější práci buršáků jest provokace a k té jsou vlastně vyzývání.

Společná česká kandidatura ve Slezsku. Dne 8. srpna konala se v Opavě porada zástupců o společném kandidátu na říšskou radu za Opavsko. Zástupcové katolické strany, ve Slezsku nejpčetnější, ukázali tu znova největší ochotu, ale agrárníci, jichž je v okrese hrstka, když viděli, že neprosadí svou, prohlásili, že na kandidatuře Zikově trvají a z porady odešli. Tedy nikoliv ohled na národní zájmy, nýbrž pokrokářské choutky jsou pro agrárníky směrnatými. Následkem toho budou tu kandidáti čeští tři: katolický, agrárník Zika a německo-český soc. demokrat žid dr. Wit, který v užší volbě může zvítěziti.

Haličtí Němci požádali haličského místodržitele, aby při nastávajícím vyjednávání o volební reformě haličské šetřeno bylo také požadavků Němců a jim příznávy některé mandáty. Ale požadavek tento zamítnut a proto haličtí Němci žádají něm. nacionální svaz o podporu. Bývalý ministr dr. Schreiner jest zase na koni a chystá se do Haliče na pomoc Němcům.

Proces s Jukičem v Záhřebu skončen 12. t. m. Jukič odsouzen k smrti provazem, Horvath na 6 roku těžkého žaláře a Cvijič, Bublíč, Horvatin, Cesarec a Neidhardt na 5 let. Všichni tito odsouzení jsou ve věku 15—18 let. Obžalovaný Šarinič odsouzen na 6 měsíců těžkého žaláře. Čtyři obžalovaní osvobozeni. Státní návladní prohlásil, že jest spokojen s rozsudkem. Obhájcové prohlásili však zmatečnou stížnost a odvolání z výměry trestu. V den prohlášení rozsudku byly ulice a náměstí v okolí soudní budovy přeplněny tisíci obyvatelstva, soudní budova obklíčena byla dvojnásobným kordonem policie. Čtyři dámy, náležející k nejpřednějšímu kruhu záhřebským, které chtěly Jukičovi podati květiny, byly zatčeny. Když po prohlášení rozsudku chtěl senát odejiti, počali odsouzení zpívatí národní chorvatskou hymnu a s nimi obecenstvo v sále. Okny rozléhala se píseň ven a tu tisíce vpadly též do noty.

Zmatky v Turecku. Vláda turecká z velké části slíbila vyhověti albánským požadavkům. Většina Albánců spokojila se sliby těmito, jen jižní Albánci z okolí Valony zůstávají ve zbrani a nevrací se dosud do svých domovů. — Všichni důstojníci musí znova přísahati, že nenáleží k žádné straně politické ani k žádnému spolku politickému. — Na rakouskou poštu v Soluni podniknut pumový atentát. Budova silně poškozena a dvě osoby lehce zraněny. Turecké úřady atentát vyšetřují, pachatel jest však neznámý, poněvadž ho hledají mezi Bulhary, ač vlastními viníky jsou Mladoturci, kteří chtěli vládě způsobiti hodné nepřijemnosti.

Vzrušení v Bulharsku. Náhlý návrat krále bulharského Ferdinanda, který hodlal delší dobu strávit na svých statcích v uherském Szepezeru, a rovněž náhlý návrat tureckého vyslance v Sofii, který díl v Cařihradě na dovolené, souvisí s válečným vřením v Bulharsku proti Turecku, které tu jest rozjítřováno velkými projevy proti vraž-

dění Bulharů v Makedonii a zvláště v Kočaně. Macedonští zástupci veřejně hlásají nutnost války s Tureckem; naproti tomu bulharský vyslanec ve Vídni prohlásil, že na nějakou válku Bulharska s Tureckem není ani pomyslení.

Francouzský ministerský předseda v Rusku. Cestě francouzského ministerského předsedy Poincarého do Petrohradu připisuje se evropským tiskem veliká důležitost. Ovšem z uvítání, kterého se mu v Rusku dostalo, mohlo by se souditi na velikost posláni. Poincaré konferoval dlouho se zahraničním ministrem ruským Sazanovem a min. předsedou Kokovcevem. V Petěrhufo byl i hostem carovým. Ostatně jest jisto, že v Petrohradě jednalo se o otázce balkánské a o situaci ve Středozemním moři. Jedná se prý opět o otázce otevření Dardanell, na niž má Rusko největší zájem.

Zprávy organizační a spolkové.

Všem přátelům katol. studentstva. V poslední chvíli, v předvečer radostného dne, kdy katolické studentstvo manifestovati bude za své požadavky a svá práva na sjezdu v Hradci Králové 18.—19. srpna, obracíme se na všechny naše přátele a stoupence a zveme je ve svůj stěd. Znovu opakujeme pozvání, přijďte všichni, nedejte se ničím odstrašiti, přijďte shlédnout naši sílu a zároveň sílu svoji, práci a námahu svoji! Necht' sjezd náš podá důkaz, že se studentstvem, které hájí a bojuje za idee našich věrozvěstů, sympatisuje celý katolický národ, všechny vrstvy jeho! — Česká Liga Akademická, Praha II. Vršbiská 1.

Slavnost organizací česko-slovanského lidu v Žamberku. Organizace mládeže, katolické spolky, odbočky Hospodářského sdružení křesť. zemědělců, Všeodborového sdružení křesť. dělnictva, křesť. sociální sdružení v okresích Žamberk, Kostelec n. O., Rychnov n. Kn. pořádají v neděli dne 25. srpna 1912 v Žamberku krajský sjezd. Pořad: Dopoledne: V 6 hod. ráno budíček úplné kapely městské. Vítání hostů na nádraží a pochod s hudbou do města. V 10 hod. seřazení průvodu na náměstí, průvod do děkanského chrámu Páně sv. Václava. Slavnostní kázání vsdp. Dra Gustava Domabyla, konsist. rady a professora. Slavné služby Boží. Odpoledne: Ve 12 hod. návrat z chrámu Páně na náměstí, rozchod, oběd. V 1 hod. u »Modré hvězdy« porada důvěrníků a zástupců hospodářských sdružení, dělnických a mládeže. Ve 2 hod. v chrámu Páně pobožnost. Ve čtvrt na 3. hod. shromáždění u Vojáckových sadů, pochod na náměstí. O půl 3. hod. na náměstí tábor lidu, na kterém promluví říšský a zemský poslanec p. Josef Šamalik, rolník z Moravy: »O dnešním postavení českého venkova.« a dp. Josef Novotný, kaplan v Pardubicích: »O samostatnosti lidu českého.« Ve 4. hod. pochod do »Remfzku« pod Černým lesem na lidovou slavnost, na jejímž programu jsou: Koncert úplné městské hudby osob. řízením p. kapelníka Brodského. Cvičení Orlů a Orlic, prostná i na nářadí. Solové vystupy, pošta, tombola, kaviárna, buffet a mn. j. — V 8 hod. večer ve dvoraně »Modré hvězdy« věneček. V případě nepříznivého počasí tábor lidu a řeči budou v zámecké jízdárně, lidová slavnost ve dvoraně »Modré hvězdy.« Spolky dostavte se s prapory, Orlové a Orlice ve svých krojích, jinoši a dívky dle možnosti v národních krojích. Vstupné do lidové slavnosti: v předprodeji 20 hal., u pokladny 40 hal.; do věnečku: pán 1 K, dáma 50 hal. Vstupenky lze obdržeti u všech důvěrníků místních spolků.

Sdružené katolické spolky Chrudimské pro nepřiznivou povětrnost odložili »poutní zábavu« na příští neděli dne 18. srpna t. r. Útulná zahrada hostince p. Švadlenky, pestří program jakož i účel (čistý výnos je věnován fondy ve prospěch postavení katolického spolkového domu v Chrudimi) shromáždí jistě veškeré členstvo i vzácné příznivce naše k srdečné zábavě. V zahradě koncert — ve spolkových místnostech tanec při hudbě br. Tichého. Vstupné 30 h. Začátek o 2. hod. odpolední.

V Úpíci dne 18. srpna koná se velká slavnost na počest desíťletého trvání Odbočky Všeodborového sdružení křesť. dělnictva. Na slavnostním místě promluví p. Hladík a p. Šupka.

Česká Skalice. Skupina české mládeže křesť. sociální pořádá v neděli dne 18. srpna v hostinci u Syrovátků posvícenskou zábavu. Začátek v 7 hodin večer. K hojně účasti všechny přátele a příznivce uctivě zve výbor.

Vysokomýtsko. Okresní sdružení mládeže křesť. sociální okresu Vysokomýtského koná výborovou schůzi v neděli dne 18. srpna o 10. hod. dopoledne v hofeji místnosti hostince u »Zlaté lry« ve Vysokém Mýtě. Zveme všechny členy výboru, by se určitě ke schůzi dostavili. Nikdo necht' nechýbí. Porada jest důležitá.

Farnost Potůčská. V neděli dne 11. srpna konána byla v Záměli schůze katol. lidu, na které přednášel náš obětavý a neúnavný organizátor dp. Josef Novotný, kaplan z Pardubic. Řeč jeho, povzbuzující ku statečnosti a vytrvalosti v našem hnutí, byla se zájmem sledována a odměněna bouří potlesku. Místnost byla posluhačstvem přeplněna. Na této zdařilé schůzi ustavena katol. jednota a zvolen výbor. Přátele, neochabujme ve své práci, ale statečně přes veškeré překážky širme naši katol. myšlenku a úspěch nás nemine. Vzdáváme upřímný dík dp. řečníkovi za jeho přesvědčivá slova. Též dík náš patří našim stoupencům z obce Prorub, že se tak v hojném počtu dostavili a členům spolku »Svornost« ve Vamberku. Naši další práci Zdať Bůh!

I. veřejné cvičení »Orla« ve Velkém Poříčí u Hronova. I. veřejné cvičení »Orla« dne 11. srpna konané potkalo se s výsledkem zdařilým. Ačkoliv hned z rána obloha byla silně zakaboněna, přece četné zástupy věrných našich do Velkého Poříčí se dostavily, tak že dopolední průvod do chrámu Páně byl velkolepý. Též průvod odpolední byl neobyčejně malebný a všeobecně se — i nepřátelům — zamlouval. Na cvičišti, v rozsáhlé zahradě p. Suka, přivítal srdečně bujarek »Orla« i »Orlice« i obecenstvo starosta »Orla« velkopoličského pan Al. Lingr a předal slovo pozvanému řečníkovi p. Šupkovi z Hradce Králové, jenž, byv nadšeným potleskem uvítán, promluvil »O významu »Orla« ve hnutí katolickém«. Krátka a řízná jeho řeč vyvolala všeobecné nadšení. Hned po řeči přikročeno ke cvičení. Nastoupil dorost z Velkého Poříčí. Náčelník pan Frant. Čáp z Velkého Poříčí, předcvičitel Jos. Prouza. Dorost vedl si znamenitě a klidil bouřlivé salvy potlesku. Následovaly »Orlice« z Hronova n. Met. Náčelník p. Fr. Alt, předcvičitelka sl. J. Cejmerová. Pohled na cvičící »Orlice« byl úchvatný. Pak nastoupili, zdatné si při orelském pochodu vyslapující, »Orli« z Náchoda, Hronova a Vel. Poříčí. Náčelník p. Čáp, předcvičitel p. Macháček z Vel. Poříčí. »Orli« svými zdařilými výkony překonali všechno očekávání. Za krátký čas svého trvání prokázali neobyčejnou výpověď a zdatnost. Po cvičení rozproudila se veselá zábava, při níž živě o cvičení »Orla« bylo debatováno a všestranně uznáváno, že »Orle« na hranicích pruských zdárně se vyvinul a že — bude-li podporován, skvělých výsledků se dodělá.

III. zemský slet Orla v Kroměšlvi vydal se dne 11. t. m. velice stkvěle. Vedle obvyklých vlaků došlo s obrovským množstvím účastníků 15 vlaků zvláštních. O půl 9. hod. ráno seřadil se v hlavní aleji průvod a bral se na náměstí k polní mši svaté. Kráčeli zde Orlové slovně, jeden člen amerického Sokola katolického, na šedesát Orlů z Čech. Nejvíce ovšem Orlů a Orlic moravských. Celkem bylo asi 2620 uniformovaných členů Orla s 34 prapory a pěti hudebními kapelami. Přítomné uvítal vřele starosta města císařský rada Veselský. Professor Janda na to, velice působivě rozebral heslo: »V srdci vlast, v myslí Boha, v páži sílu.« Pak sloužil mši sv. opat Bařina za přítomnosti vzácných notabilit. Mohutně se nesly zvuky písní velehradské »Bože co's ráčil«, kterou zpívalo shromáždění. Mezi mši sv. se dostavily ještě jiné oddíly, tak že počet uniformovaných stoupil na 2900 hlav. Za bohoslužeb spustil se silný déšť, za něhož však celé shromáždění setrvalo při mši svaté až do konce. Nato orelské skupiny se dostavily ku zkoušce na cvičení prostná do zámecké zahrady. Zároveň odjela deputace do Hulinu uvítat J. E. nejd. kar-

dinála Dra Bauera. Než kardinál do Kroměříže dojel, již byl seřazen odpolední průvod. Členů z dorostu bylo 440, Orlů 660, orlího mužstva, v jehož čele kráčeli naši zástupci z říšské rady, bylo 1896 hlav. Mezi nimi Orel americký, slovinský, český, vídeňský a slezský. Celkem čítal okrouhle odpolední průvod na 3000 uniformovaných účastníků, tedy dvakrát tolik jako r. 1910. Kromě toho mnoho Orlů buď přijelo později, nebo byli rozptýleni, takže celkový počet orelských účastníků v kroji možno odhadnouti na 4000 hlav. — Průvod ubíral se ze Zámecké zahrady přes náměstí Komenského, přes Příkopy a Velké náměstí, kolem residence zpět do zahrady. Před radnici a residence byl vzdán hold městu a kardinálovi. V zahradě shromáždilo se přes nevidlé počasí na 21.000 diváků. Dostavilo se mnoho vynikajících hodnostářů světských i duchovních. Před velikou kolonou orelskou promluvil vzletně posl. Sránek. Nato následovalo velice zdařilé cvičení. Prostrná cvičení provedlo 870 Orlů, mezi nimi 6 slovinských. Následovalo kroužení kuželů od ženských odborů (168 členek). Pak nastoupili naši čeští borci, kteří provedli velice lehce a přesně svá cvičení ze sletu královéhradeckého. Byli uvítáni hluchým potleskem. Dorost cvičil v počtu 160 s velikým zdarem. Následoval šerm, rohování, prostrná cvičení Orlů se stuhami, cvičení s puškami. Cvičilo se na bradlech, hrazdách a koni, prováděny různé způsoby šoků. — Po cvičení rozvinula se animovaná zábava, zpívány národní písně. Kolem šesté hodiny nastávalo loučení. — Pokrokáři uvítali Orlů zcela dle úrovně své vzdělanosti a snášlivosti. Nakradli na polích nezralých klasů kukufice, které rozvěsili po mostech. Také vyšla surová karikatura o sletu vran. Při mši sv. pokrokové studenti chodili po náměstí mezi obecníkem a tyto dokumenty duševní neuváženosti obecnímu rozdávali. Tak tedy vyhlíží ta těžká pokrokářská práce pro národ a civilisovanou snášlivost. A Masaryk nazval bandou — katolíky. Zkrátka macharoviny působí jako mor, na nich se učí mládež klackovitosti. — Jest zajisté potěšitelné, jak rychle i přes všechny nepřátelský skvěk vzrůstá sdrůžení tolik mladé. Na křesť. soc. sjezdě svatodušním v Olomouci r. 1909 bylo Orlů 7. Na prvním sletu téhož ve Výškově již 417, na II. sletu v Kroměříži 1200, na letošním sjezdu již na 4000. Katoličtí slovanští borci tvoří již armádu 21.000 duší. Tak obrovský pluk se již nedá potříti ani zastráší uličnictvím a spíláním pokrokářským. Jestliže působením požidovstěných židů byli katolíci ze sokolských jednot vyloučeni, nuže — katolický národ dává jizlivcům náležitou odpověď. Ruch orelský se bude šířit stále více a povzbudí k statečnosti i katolíky jiné. Zdař Bůh!

Postup katolických Sokolů v Americe. Sokolské slavnosti katolické budou v New Yorku ve dnech 1. a 2. září. V sobotu odpoledne dne 31. srpna přijedou bratři baltimorští a budou slavně uvítáni. — V neděli, dne 1. září je ráno o půl 8. mše svatá za Boží požehnání pro sbor Sokol-Orel se společným svatým přijímáním v kroji, a to všech odborů. — V neděli večer v 8 hodin je veřejné cvičení, ku kterému jsou všichni krajané zváni. Budou cvičiti též bratři Baltimorští. — V pondělí, dne 2. září, na Labor Day ráno v 8 hodin je mše svatá, při níž přítomní budou všichni pozvaní, jakož i matky a kmotry praporu. Po mši jde do školy, kde bude slavnostně odhalen prapor. Potom je průvod českou čtvrtí. Rozchod před kostelem. — V pondělí odpoledne je výlet do Kohnova mezinárodního parku ve Winfield. — Je to první slavnost Sokola-Orela toho druhu v New Yorku, a je to slavnost jubilejní. — Dámský odbor Sokola katolického byl zřízen při tělocvičném sboru Sokol-Orel dne 18. července. Hned k první schůzi dostavilo se 32 dam, které vesměs se staly členkyněmi.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 12. srpna tato usnesení: S c. k. okresním hejtmánstvím se sdělí, že proti povolení konání týdenního trhu v neděli dopoledne v Chlumci n. Cidl. a proti přeložení výročního trhu ve Vysokém Veselí n. Cidl. ze dne 21. prosince na den 19. prosince nečiníme námitek. — Pl. A. Udaličkové a sl. Boženě a Zdence Vackovým uděleno bylo povolení k obývání novostavby jejich dvoupatrového domu č. 52b v ulici Bienenbergrově. — Připojka vodovodní na novostavbu na parc. č. 135-32 provede se na žádost stavitele p. Vl. Procházky po složení záruky 200 K. — Hudebnímu a pěveckému spolku propůjčí se městské divadlo na odpoledne a večer dne 15. září t. r. k uspořádání dvou koncertů Pěveckého sdružení Pražských učitelů. — Žádost za povolení dřevěných dubových schodů ve farní budově evang. ref. kostela předložil se městskému zastupitelstvu. — Dodatečně bylo schváleno zřízení dvou terasních zdí na dvoře přádelny č. 432 p. dra. Rich. Anningera.

Sjezd katolického studentstva v Hradci Králové bude pořádán ve dnech 18.—19. srpna pod protektorem J. F. nejdp. biskupa Th. Dra. Doubravy. Po šestileté tiché práci letos poprvé my katoličtí studenti, nadšení úspěchy a silou vzpomínek na loňské své poradě při sjezdu československých katolíků, představujeme před českou katolickou veřejností svým vlastním sjezdem v Hradci Králové. Chceme pochlubit se prací, ukázati všem těm, jichž štedrá ruka, mocná přímluva, slechetné přátelství nás v snahách a práci naší podporovala. Chceme ukázati, že nejsme již hloučkem, několika málo studentů, ale spolky silnými, které spojeny cílem dovedly

Literární zprávy z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

Doporučujeme pozornosti P. T. pánů duchovních poslední literární novinky v eucharistickém roce:

	K
Antoni: „Proč tolik neoprávněných obav před častým sv. přijímáním“	1—
Baudyš: „Mešní kniha církve svaté“	4—
Bilczowski: „Eucharistie“	6—
Blokša: „Kněz a nejsvětější eucharistie“	—80
Černovský: „Deset promluv o nejsv. Svátosti“	—60
Frasinetti: „Hody božské lásky“	1—
„Ježíš Kristus vzorem knězovým“	—40
Eymard: „Měslo nejsv. Svátosti“	1—
Gigoi: „Život Ježíše Krista“	10—
Jánský: „Poučení o předražené oběti mše sv.“	—72
Z Kochemů: „Výklad nejsvětější oběti mše svaté“	2—
Künzle: „Ježíš Kristus, náš Bůh a vykupitel“	10—
Liguori: „Ohnivě šípky a vroucí vzdechy“	—80
Ocetek: „Eucharistický rok“	—70
„Na Golgotě a v zahradě Josefově“	1—
„Neznámý mezi svými“	—20
„Před trůnem Božím“	—20
Ondroušek: „Eucharistická kázání“	—80
Řehák: „Miláček Páně“	—20
Vaněček: „Nejsvětější Svátost“	1—
Zavoral: „Eucharistická kázání“	1—
Žák S. J.: „Chléb duchovní.“ Krátká a prakt. rozjímání na každý den v roce	3—

Opětne upozorňujeme na nové dílo Dr. Nováka Xav. C. SS. R.: „Kněžské problémy“. Poslední kritiky přívatily s nadšením toto dílo. Kdo ho z pánů duchovních postrádá ve své knihovně, neotálejte s objednávkou, neboť náklad kvapem dochází.

Obracejte se ve svých literárních potřebách na své knihkupectví, které Vás vždy řádně obslouží.

Sváj k světu!

Družstevní knihkupectví, nakladatelství, závod hudební a papírnictví v Hradci Králové, Adalbertinum.

se seskupiti kol časopisu našeho (Studentské Hlídky). A práci naši vykonanou. Vy naši drazí, slechetní přátelé, přijďte shlédnouti, ať poznáte, že Vaše naděje i podpory nedostaly se rukám nevďečným, a že Vaše přízeň dostala se těm, kteří ve prospěch celku ji dovedli využiti. Legitimace sjezdové již byly všem dosud přihlášeným studentům rozeslány. Jak možno již dle došlých přihlášek souditi, bude sjezd tento věrným obrazem obrodného hnutí našeho mezi studentstvem v Čechách. Ve dnech 16., 17., 18. a 19. bude otevřena sjezdová kancelář v místnostech biskupského chlapčského semináře Boromea. Každý student nechť si tu vyžádá po svém příjezdu do Hradce Králové potřebných informací. Zde budou též vydávány legitimace těm studentům, kteří se přihlásili pořadatelskému po 14. srpnu. Dne 18. srpna bude pořádána hudební akademie v místnostech Adalbertina, vstupné 1 K, ve prospěch podpůrného fondu katol. studentstva vysokoškolského. Mše sv. sloužena bude po oba dva dny v katedrálním chrámu Páně. Na sjezdu budou dány do rozprodeje studentské pohlednice a kolky dle návrhů P. Vojt. Riedlingera O. S. B. a akad. malíře Rud. Pařizka. Bude na studentech, aby obojího hojně užívalo a provádělo tak heslo „Katol. student sobě!“

Stavba úřednických nových domů v Hradci Králové. Bytové poměry v Hradci Králové jsou pro gážistu ať soukromého, samosprávného nebo státního neobyčejně nákladné. Za dnešních poměrů, které spíše v nejbližší budoucnosti zhoršeny než zlepšeny budou, jest dražota bytů, jmenovitě malých, jedno-, dvou- a třípokojových téměř úplně stejná, jako v Praze, ačkoliv přibytčné, které veřejné úřednictvo a jmenovitě nepatrný díl soukromého úřednictva požívá, jest v naprostém nepoměru s bytovými poměry zdejšího města. Daleko hůře postihují tyto poměry převážnou část soukromého úřednictva, které vůbec žádného přibytčného nemá, jež nyní nejširšími nesnesitelnými drahotními poměry neobyčejně trpí a které přirozeně nuceno jest vyhledávati byty v nejbližším okolí Hradce Králové. ano někdy i na periferiích města. Hodláme tedy v Hradci Králové v nejbližší době vystavěti větší dům, pak-li súčasně bude potřebný počet interestentů. Akce ujal se místní odbor Jednoty českých soukromých úředníků a vyhlédl již velmi vhodný pozemek a sice 4 stavební parcely, prvá část proti Adalbertinu, druhá proti Museu. Městská rada vyšla zamýšlené akci neobyčejně vstříc a poskytuje firmě Družstvo pro stavbu domů soukromého úřednictva v král. Českém, zapsané společenstvo s ručením omezeným, se sídlem v Praze, velmi výhodnou cenu za jmenovaný stavební pozemek. Družstvo vystavělo by dva velké činžovní domy, jeden proti zahradě Adalbertina, druhý proti Museu, u něhož právě městská rada zřizuje sad. Oba domy budou moderně zařízeny. Byty budou jedno-, dvou-, tří- a případně i čtyřpokojové.

Každý byt bude samostatně oddělen a bude míti plně příslušenství, tedy kuchyň, koupelnu, spíž, předstíh atd. V domě zavedeno bude elektrické osvětlení, vodovod a ústřední topení. Pro svobodné úřednictvo vyhrazen bude celý díl, kde pomýšlí se zříditi tak zvaná „Svobodárna“. Byty pro svobodné úředníky zařídí družstvo úplně svým nákladem mimo peřin. Stavební náklad jest přibližně rozpočten na 300.000 K, případně výše. Aby tato akce úplně realizována býti mohla, jest zapotřebí jednak podílníků družstva, jednak reflektantů na byty. Při stavebním nákladu 300—350.000 jest zapotřebí, by upsáno bylo podílů v úhrnné částce 30—35.000 K, tedy 10 procent stavebního nákladu. Ostatní potřebný kapitál zapůjčí Zemská úřadovna I. Všeobecného pensijního ústavu pro zřizence v Praze a sice na 4 procenta s nepatrným správním příspěvkem 1 čtvrtinu procenta nepřesahujícím. Polovinu stavebního nákladu, tedy 50 procent zajistí si Všeobecný pensijní ústav pro zřizence v své hypotece, další část 40 procent stavebního nákladu zapůjčí rovněž Všeobecný pensijní ústav do druhé hypotéky, avšak za tuto část poskytne stát úplnou záruku. Jest tudíž potřebí, aby místní interestenti upsali a složili pouze 10 procent stavebního nákladu. Podíl stavebního družstva stojí 200 K a jest zaručeno 4proc. zúročení téhož. Podíl jest vypověditelný. Nebude zajisté nikoho, kdo by tak výhodnému využití stavby odporoval. Hradec Králové by tím nesporně získal.

Veřejnou schůzi pořádá Odbor Jednoty českých soukromých úředníků v Hradci Králové v úterý dne 20. srpna 1912 o 8. hodině večer v zasedací síni okresního výboru (Grandhotel I. patro) v Hradci Králové, na níž o bytové otázce a o stavbě úřednických domů v Hradci Králové promluví pan Eduard Houdek z Prahy, tajemník Jednoty českých soukr. úředníků a jednatel stavebního družstva soukr. úřednictva v Čechách. K velmi hojně návštěvě zvou pořadatelé.

Ratiborn se nelíbí, že jsme konstatovali, jak pokrokové diváci se vyjadřovali o orelském průvodu. Jsou to jenom žebraři, dělníci. Tohle není možné! Ale otisknout daleko pohrdlivější poznámku o tupých oblicejích — to již ano! Jakým způsobem hleděli protiklerikálně přivést svůj údiv do rovnováhy, to vysvětlá z „Královéhradeckých Rozhledů“, dle nichž: Účastníci průvodu náleželi vrstvám chudším, nemajetným, byli to dělníci neb živnostníci, většinou postavy prací uděně. Taková kritika hozena do veřejnosti. A pak prý není možno, aby se ozvalo častěji slovo žebraři, které ostatně není tak nečestným názvem jako skutečné surové nadávky pokrokářské.

Ze včelařského spolku pro Hradec Králové a okolí. P. T. členové se upozorňují, že povolen jest vládou ke krmení včel denaturovaný cukr. Cena za 1 kg obnáší 56 hal. Cukr jest charakterisován 3 proc. písku a 1 proc. pilin a může ho býti přiděleno na 1 včelstvo 5 kg. Neorganizovaným včelařům nesmí cukr přenechán býti. Cukr má býti do 1. září rozestlán a úřední spolek žádá do 20. srpna seznamy členů, již si cukr ke krmení přejí, s udáním množství. V základě toho žádají se P. T. členové, by se ihned u předsednictva o cukr přihlásili nejdříve do 24. t. m., kdy se cukr objedná. V neděli dne 18. t. m. navštíví včelařský spolek korporativně výstavu v Mladé Boleslavi, kde též den koná se včelařský sjezd s přednáškou Ing. Dra. Schönieldea; odjezd z hradeckého nádraží o čtvrt na 7. ráno, návrat o půl 9. večer. Hojná účast žádoucí.

Obecní kuchyně. Počáteční hotovost na správní rok 1911-12 činila 870 K 12 hal., další příjmy 4921 K 25 h, úrčky 27.84 K, dohromady 5819 K 21 h. Vydání 5604 K 07 h. Konečný zůstatek tedy činí 215 K 14 h, tedy při srovnání s počáteční hotovostí jest schodek 654 K 98 h.

Seznam cen na týdenním trhu v král. věn. městě Hradci Králové dne 10. srpna 1912. 1 hl: pšenice K 17.— až 18.40, žita K 12.— až 14.70, ječmene K 11.— až 11.90, ovsa, starý K 11.40, nový K 8.60, vikve K 21.— až 24.—, hrachu K 26.— až 30.—, čočky K 40.— až 45.—, jahel K 26.— až 30.—, krup K 28.— až 50.—, bramborů K 4.— až 4.80, jetelového semínka červeného K 34.— až 44.—, máku K 60.— až 70.—, lněného semene K 30.— až 32.—, cibule K 7.20 až 8.—, drobné zeleniny K 1.— až 1.20, mrkve K 2.80 až 4.20, jablek K 10.— až 20.—, hrušek K 9.— až 16.—, 100 kg: žitných otrub K 17.50, pšeničných otrub K 16.50, 1 kg: másla čerstvého K 3.40 až 3.80, sádla vepřového K 2.24 až 2.40, tvarohu K 0.48 až 0.50, 1 vejce K 0.07, 1 kopa: zeli K 2.80 až 8.—, okurek K 2.— až 2.20, kapusty K 2.— až 2.60.

Na týdenní a obilní trh v Hradci Králové dne 10. srpna 1912 bylo přivezeno: hl: pšenice 621, žita 327, ječmene 270, ovsa 225, vikve 12, hrachu 18, čočky 26, jetelového semínka 42, olejky 20, brambor 55, cibule 38, mrkve 58, jablek 18, hrušek 18, kop: zeli 64, okurek 170, kapusty 148, drobné zeleniny 364, podsvinčat 570 kusů.

Jmenování. Jeho Veličenstvo císař a král jmenoval v těchto dnech děkana černilovského Jana Fr. Seidla

Sukna	
Doskočil	
Chocoň.	
Raďte si vyžádati vzory jarních a letních látek, které letos přináším v bohatém výběru. Veleúspěšnému duchovenstvu doporučuji zvláštní novinku pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 8.40.	

děkanem v Holohlavech. — Srdečně gratulujeme! Čer-
nilov jistě, jak známe, nerad jej ztratil.

Dobřence. (Úmrtí.) Minulý pondělek, 12. t. m. po-
hřbena byla u nás za velmi četné účasti domácích i ci-
zích hostů smutečních sl. Anna Malá, dáma pro svou pří-
mou a čestnou povahu i dobročinnost všeobecně váže-
ná. Od svého mládí působila ochotně při církevní hud-
bě jednak v Nechanicích, kdež z vážené rodiny učitel-
ské se zrodila, později i u nás, když ku své sestře,
pl. Skálové, vdově po řídícím učiteli zdejší se pře-
stěhovala. Pro místní farní chrám vyšla spolu s jme-
novanou paní sestrou svou několik krásných antependií
na hlavní oltář a pěkné červené sametové mešní rou-
cho. Zasluzhy její vděčně ocenil v pohřební řeči místní
vzp. farář, jenž za asistence dp. katechety Huberta z
Nového Bydžova ku hrobu ji doprovodil. Pohřební zpě-
vy s domácím sborem pěveckým za ochotné výpomoci
p. Wiinsche ml. z Hradce Král., p. učitele Pochyby z
Kuklen a jiných, obstaral ku všeobecné spokojenosti
ředitel chóru p. učitel Jan Linhart.

Vikář Alois Kopecký zemřel. Dne 13. t. m. o 6. hod.
ráno podlehl ve svém působišti Nových Hradech mrtvi-
ci. Narodil se roku 1845 v Německém Brodě, byl vysvě-
cen na kněze roku 1870. Za svého působení v Proseči
u Vysokého Mýta a v Nových Hradech získal si svým
společenským taktem, vzácným rozhledem, lidumilností
všech sympatií všech vážných občanů. Náležel k nej-
důvěrnějším přátelům nezapomenutelného Brynychy,
který často do Proseče zajížděl již jako kanovník. Svou
přízeň k faráři i jeho věrným osvědčil biskup tím, že
koupil pro katolickou jednotu dům na náměstí. Zpráva,
že jest jmenován biskupem, stihla kanovníka Brynychy
právě na faře prosečské. Tehdy byl Kopecký radostí k
slzám dojat. Al. Kopecký byste sledoval moderní
proudy a dovedl vzácnou rozvahou čeliti úspěšně po-
dvratným snahám. Jako vikář byl u kněžstva ve veliké
váznosti a lásce. Za své veliké zásluhy byl jmenován
čestným konsistorním radou a rytířem řádu Františka
Josefa I. Pohřeb koná se dnes: — Do ráje uveďtež duši
šlechetnou andělé Boží!

Hudba církevní v Pardubicích. V neděli 18. t. m. v
den narozenin J. V. provedeny budou v Pardubickém
klášterním chrámu Páně tyto skladby: Fr. Pícka Missa
in G-dur, op. 33. (Credo chorálně), Jan Jandera Gradu-
ale (pro sólový hlas), Jan Procházka Offertorium »Ave
Maria« Es-dur (pro sólový hlas), Palestrina Pange lin-
gua a Te Deum od J. Procházky.

Exercitie na Opočně. Vsdp. provinciál P. Aug. Ku-
bes bude mlíti dne 2.—4. září v opočenšém klášteře
exercitie, kterých může se účastniti okolní duchoven-
stvo. Exercitie počnou 2. září v 8 hod. mši svatou coram
Sanctissimo a skončí 5. září mši svatou a svatým při-
jímáním v tutéž hodinu.

Další obrázky z »konservativní« Chrudimě. Dle ji-
stého listu, který »osvětluje« zdejší pokrokové mozky
a jen a jen on jediný na »osvětu« má patent, už máme
v Chrudimi »Orly«, kteří se hned naponejprv z »nad-
šení« prý porvali po sletu Hradeckém. Samo sebou se
rozumí, že dost malý hluk a výstup u stoupců naší
strany, vezmou-li se na to pokrokové brejle, hned se
vidí mnohonásobně, a potom pan referent zapomněl do-
dati, že původce výtržností byl z jejich tábora, který
snad přece v Hradci nebyl. A i kdyby nějaký výstředník
v našich řadách se vyskytl, pak my ty své řady dove-
deme od podobného plevele očistiti, což však páni z
druhého tábora učiniti nemohou, ježto by se jejich řady
rozplynuly jako snh na sluníčku. Pan pisatel něco žvanil
o poutní expedici bigotních žen a na to mu ani neod-
povíme, jen ho budeme obtěžovati maličkým dotazem,
jaký název má ve svém roztomilém názvosloví pro ty
ženy a dívky, které doprovázely zdejší sokolky na ex-
pedici pražskou. Tu naši opovážlivost musí nám odpu-
tis v století rovnosti a volnosti. Páni si nesmí mysliti,
že snad katolíci (dle nich klerikál) nemá vyvinutý cit
pro spravedlnost. Dnes nestačí obdoby něco pouhým špi-
něním, naopak naši věci činí reklamou, která nás nic ne-
stojí — proto díky za ni. Na ostatní nereagujeme, neboť
nepouštíme se do polemik s listem, který je živ výhrad-
ně z nadávání katolíkům a ostouzení slušných lidí vše-
bec. Očekáváme referát o řádném nadšenců z »dohody«
i z rudého tábora, kteří obtěžovali řádné příchodí na chru-
dimskou pouť. Pak se páni živnostníci nesmí diviti, že
se poutníci našemu městu vyhýbají, neboť nechati si
posměch a úšklebky libiti a za to ještě někomu plnou
hrstí cpáti peníze, byla by již více než hloupost. Pozo-
rovali jsme, jak z jistého závodu smíchem častoval ce-
lý personál příchodí poutníky. A ze závodu tohoto
odebírá zboží veškeré takřka místní duchoven-
stvo a jejich přátelé. Bylo by zde opravdu na místě u-
platniti přesně zásadu svůj k svému! Jistý pán pravil:
»Letos je nejlépe, jak to jde už s kopce, už lidé
ani na ty pouty nejdou«. Radíme onomu pánovi, aby
se podíval, jaké bude poutníká za léto hostů v sobě
Svatá Hora u Přibramě, Stará Boleslav, Velehrad, Ho-
stýn, Sv. Kopeček, Maria Zell, Vamberk, Varta atd. a
pak by se přesvědčil o opaku. Jen to doporučujeme,
aby takového pohostinství, jakého se mnohdy dostane
i cizinci (o němž ani nevíme, s kým máme tu čest a li-
dem někdy i pochybné kvality), dopláno bylo i těm,
kdož náš chrám navštěvují a tak i hospodářský naše
město podporují. Jděte na slavná poutní místa a uče se
tam, jak se má chovat rozumný člověk k cizincům,
byť to byli nenávidění klerikálové. Ale maoz, jak by-
lo pozorováti, si ani svému obchodu nerozumějí, když
z jiných pohutek by slušně k poutníkům se chovatí ne-
dovedli.

Ta »Chrudimská elektrika!« Tak jsme slyšeli popě-
vovati si výrostky v předvečer pouti o slavném průvodu
z kláštera do arciděkanského chrámu a činěny různé
vtipy na »elektriku«, neboť sotva octl se průvod u hlav-
ního oltáře, hned veškerá světla shasla a chrám, tonoucí
v moři krásného světla, tonul pak mžikem v temnotě.
Nás to nutí k vážné úvaze, k níž nám dává podnět
»přátelství« pana správce ke všemu, co s kostelem sou-
visí, jak patrně z jeho »přednášek« po hospodách. Ne-
chceme to mnoho rozebírat, jen konstatujeme, že již po
2 roky o každé větší slavnosti církevní mezi bohosluž-
bou najednou světla shasnou k velikému rozhořčení věř-
ících. Kdyby se tak stalo někdy aspoň v Sokolovně neb
v Museu, nevtíralo by se nám ono přemýšlení. Ale že
v tom vidíme pravidelnost, pak musí vztít pan správce
na vědomí, že z toho vyvodíme důsledky. Do Augsburgu
není cesta dlouhá!

Buřnice u Pacova. Dne 18. srpna o půl jedenácté
hodině bude vysvěcen slavně náš milý chrám Páně sv.
Simona a Judy. Uctivě zveme všechny příznivce k to-
muto posvátnému úkonu. Bude třeba ještě nových rouch
do útulného kostelíčka. Kdo může, přispěj nám! Za
každý dar, který bude veřejně kvitován, srdečně »Za-
plať Pán Bůh!« Přispěvky přijímá farní úřad v Koše-
ticích, neb obecní úřad v Buřnicích.

Zpěvácký spolek »Lukes« v Ústí n. Orli. pořádá
dne 31. srpna a 1. září t. r. ve prospěch dobročinných
účelů Koncert mistra Jaroslava Kociána za laskavého
spoluúčinkování slečny Růženy Podhajské, virtuosky
na klavír z Vědně, a orchestru, sestávajícího ze členů
Cecilské hudební Jednoty a zpěváckého spolku »Lu-
kes.« Upozorňujeme zvláště na houslové koncerty
Beethovenů a Mozartův, které s plným orchestrem
provedeny budou, což na našem venkově zajisté jest
událostí velmi vzácnou, neboť tytéž možno slyšeti pouze
v koncertních síních velkých měst, kde je symfonický
orchestr k dispozici. Jelikož jeví se neobyčejný zájem o
předprodej lístků ke koncertům těmto, upozorňujeme,
aby se sedadla zamluvila nejdéle do 18. srpna v před-
prodeji u p. Fr. Vrbického, kupce v Ústí nad Orlicí. Ceny
míst jsou následující: Křeslo 5 K a 4 K, I. místo 3 K a
2 K, II. místo 1.50 K a 1 K.

Sebevražda v Rohozné. V noci s neděle na pondělí
(11. srpna) zastřelil se v Rohozné v polích J. Š., mladík
teprve 21letý. Jaký život, taková smrt. Čtení špatných
spisů ho zkazilo. A pak ještě nemohou někteří pocho-
pit, nač by v Rohozné bylo potřeba sdružení mládeže
křesť.-sociální, které vede své členy, jinochy i dívky,
ke spóřadnému životu, udržuje v nich úctu k Bohu a
k rodičům a poskytuje jim ušlechtilou četbu.

Hilisko. Četli jsme často v pokrokových listech,
jak Českomoravská krabatina jest »zamořena« morem
kofalečným a klerikálním. Měl se tak tupiti náš kato-
lický lid. Ale pokrokáři ve své mazanosti neodpověděli,
kdo jest vlastně šíitelem pití kofalky. Zidě byste pro-
hlédli si terén a založili kofalnu na nejzapadlejších mí-
stech i téměř o samotě u lesů, aby »kladáci« jim vsy-
pali do hrsti poslední těžce vydělaný groš. A teď něco
přímě z našeho města. Velice pokrokový pan dr. Jež-
dík ihned jest ochoten zraditi zásady Masarykovy, může-
li tak uspokojiti přání některého stoupence. Když žádal
obchodník Vytlačil povolení k výčepu lihovin, dr. Jež-
dík se staral horlivě o to, aby obecní zastupitelstvo žá-
dost tu odporučilo. Páni však rozhodli jinak. Dr. Ježdík
však jako pravý pokrokář jest houževnatý. Od čeho jest
zeniským důvěrníkem pokrokové strany? Přičinil se,
aby záležitost Vytlačilova byla znovu projednávána v
městské radě. B. I však znovu odmítnut, protože roz-
vážným lidem se nijak nezamlouval vznik kofalny na
náměstí. Ubozí hlinečáci, jak jste ublížili vývoji města!
Vždyť by se u Vytlačila neprodávala kofalka ani ži-
dovská ani klerikální, nýbrž čistá, nefalšovaná pokro-
kářská! Jak potom nemají pokrokáři si stýskati na ne-
porozumění!

Žleby. C. k. poštámistr František Ondráček, nedávno
sem dosazený, domníváje se nesprávně, že dopis ze Žle-
bů v minulě neb předminulé příloze »Štítu« o něm uve-
řejněný napsán byl někým ze zdejšího duchovenstva,
nemálo se proti faře rozkatil a v nadutém zaslánu v čá-
slavském časopise a ještě více v neomaleném dopisu do
listu soc. demokratického snesl celou spoustu urážek
a nadávek proti zdejšímu duchovenstvu, že by to ani mistr
jeho Machar lépe nedokázal. Divoké jeho výpady ne-
mohou — a to v zájmu dobré věci — zůstat bez od-
vety. Jestliže kdy panu c. k. poštámistrovi Ondráčkovi
a jeho sekretáři nebude při tom dobře, ať si vzpomenou
a potěší se, že oni začali. — C. k. poštámistr Ondráček
přišel k nám odkudsi z Českomoravského pohoří. Po-
věst, která jej předcházela, nebyla lepší, nežli jest sku-
tečnost. Je prý nepokojný, vysoko o sobě myslí, dolo-
pedne je agrárníkem, odpoledne soc. demokratem, druhé
ráno realistou a pokrokářem, odpoledne zase mlado-
čechem neb národním socialistou atd. Přišel jako okro-
peček; jedni říkali, že neumí ani mluvit. Jiní opět ho o-
mlouvali: »Má ještě rustikální způsoby, musíme ho to-
mu odnaučiti«. Ale i zde se osvědčilo: tichá voda bře-
hy mele. Ještě se ani neohlál a již započal reformátor-
skou činnost svou. Nemí to zbrkllost? Rozvážlivý člo-
věk hleděl by dříve, než se do veřejné práce pustí, do-
bře seznat poměry svého nového sídla, ale c. k. pošt-
mistr Ondráček byl brzo hotov se svým poznáním. Ve
Žlebích mu je všechno špatné. Dle jeho nestoudného
»Zaslánu« leží nad Žleby vůbec jako mára klerikální
inspekce a proto prý není zde ani společenský, ani
kulturní život možný. Kdybyste, c. k. poštámistře, masli
toto své víc než směle nařknouti dokázati, řáde že byste
to nedovedli. Život společenský i kulturní byl zde bez
vás a bude i bez vás, leda že byste ho svými pokro-

kátskými štvanicemi otrávil. Kde, kdo a kdy ze zdejšího
duchovenstva překážel rozvoji spořádaného společen-
ského a osvědčeně kulturního života? Nejstarší ze tří
zdejších duchovních jde ovšem do společnosti, jen když
jsou schůze spolkové, mladší účastňují se slušné spo-
lečnosti a v kruhu dobrých lidí jsou vítáni a váženi.
Všichni pak zdejší spolkový život podporují, buď jako
členové anebo jako pozvaní do zábav, ať již do nich
jdou anebo někdy nejdou. Když před krátkým časem
zdejší Sokolové pořádali koncert, tu členové katolické
organizace mládeže, byvše o to požádání, ochotně hlasy
svými k zdařilému výsledku přispívali. C. k. poštámistr
Fr. Ondráček započal reformační činnost svou ve Žle-
bích, že organizoval učenickou mládež v Sokole. To
by nebylo nic divného. Sokol zde byl a chtěl býti a pro-
to hleděl vždy řady své doplňovati cestou klidnou,
přátelskou a se strany mládeže službou dobrovolnickou.
Ale c. k. poštámistr Fr. Ondráček vzal to z jiného konce.
Sestaven konskripční arch všech učedníků a na pány a
mistry učiněn apel, aby učedníky posílali ke cvičením.
Jeden nechtěl býti od druhého, připověděli a tak pro-
vedena byla assentýrka asi 16 učedníků za dorost So-
kola. Nikdo si toho z počátku nevšiml, zvláště, když
nový cvičitel v osobě c. k. poštámistra se chlubil, že
chce mladíky učiti, aby se vzdělovali hospod a karet.
Ale kde pak ti mladíci konají cvičení své? Snad někde
na Borovičkách anebo v hospodě? Pan c. k. poštámistr
honorší se ve svém »Zaslánu«: »Snažím se z hochů vy-
chovati lidi řádné, sebevědomé, charakterní, kteří by
se dovedli v nynějším těžkém boji životním náležitě u-
platniti.« Podal jste již, c. k. poštámistře, zde nějaké dů-
kazy, že jste sám tak výtečně charakterní, abyste mohl
charaktery vychovávat? A Žleby musely čekati na
vás, abyste charaktery vychovával? Což pak zdejší
pokračovací škola nestojí za nic? Tam se učedníci ne-
vychovávají v řádné charakterní lidi, »kteří by se do-
vedli v nynějším těžkém životním boji náležitě uplat-
nit?« To iste zdejší pokračovací škole udělal špatný
kompliment. A mohou živnostníci a mistři to dále sná-
šeti, aby jejich učedníci ještě před ukončením práce z
domu pospíchali, do noci na cvičení se zdržovali, pak
při návratu domů rozličné rozpustilé kousky tropili, dru-
hý den ospale práce své konali? Ale to není ještě dosti
o vlivu, kterého se nad mládež zdejší domáháte. Nej-
horší je to, že jim do rukou dáváte listy (noviny), kte-
ré musí v mladistvých duších jejich zničití veškeren
náboženský život, listy plné potupy a posměchů proti
zásadám lidí věřících a katolíkům zvláště! Dal byste
ta čísla plná duševní otravy čisti také svému synovci,
o kterého se staráte? A proto nemohou rodičové tohoto
sokolského dorostu býti klidni, pokud tento dorost nalézá
se v rukou vašich. Kam taková pokrokářská a volno-
myšlenkářská výchova protináboženská vede, je až tu-
ze dobře znáti v těchto našich časech. Vaše naduté »Za-
sláno« v časlavském listě a váš dopis v listě pardubic-
kém naznačuje zřejmě cíle vašich snah. Po bedrech
učedníků vyšplhali se na přední místo v Sokole, pak u-
chvátiti starostenství v obci, pak třeba býti i poslan-
cem — ó, jaké to sladké hrozny pro pokrokářského
šplhavce! Ale šel jste příliš rychle v před a příliš ne-
rozvážně odkryl jste své slabiny. Někde v zapadle vesni-
ci mohl byste být prorokem, smělosti máte k tomu
dosti — ale ve Žlebích jím nebudete. K tomu schází vám
i společenský takt i vzdělání. (Příště pokračování.)

Záložna v Hradci Králové.
Janšího náměstí č. 103.
Vklady na knížky 4 3/4 %
Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyšší!

Různé zprávy.

Koronovační slavnost Svatohostýnské Matky Boží
počala včera a potrvá až do 22. srpna. Hlavní dny slavnosti jsou: 15. srpen, den korunovace a reprezentační všech spolků, pak 18. srpen, kdy bude holdování sv. Otci a císaři a králi, 16. srpna je slavnostní valná hromada Matice Svatohostýnské, 17. srpna pouť dětí a matek, 18. srpna pouť mužů, 19. srpna pouť duchovenstva, 20. srpna pouť terciářů a Mariánských kongregací, 21. srpna pouť omladin, 22. srpna pouť studujících, akademiků, učitelů a professorů, 25. srpna pouť Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda.

Všem věrným křesťanským sociálám! Hledáme pří-
znivce křesťanské myšlenky, aby jí mohly uplatniti se v
politice našeho národa. Voláme však jen muže a ženy
statečné — ne takové, kteří tvrdí, že křesťanské my-
šlenky přejí, ale odpírají důsledky projevití ve svých
skutcích. O skutek, čin, žádáme: Vás dnes. Nežádáme
ani žádné oběti, ač také na ni může a má právo křesťan-
ská myšlenka nároky činiti. — Ale dnes nedovoláváme
se Vaší obětavostí — alespoň ne v míře znatelné. Zveme
Vás k upsání akcií na naši tiskárnu. Upište akcií 10 nebo
více, nebo jen jednu či dvě — podle své lásky k věci
českou stranou křesť. sociální zastávané a podle svých
prostředků. Nežádáme tím od Vás žádného daru. Jediná,
co hraní s obětavostí, je, že kapitál na akcie vyplá-
cený není okamžitě vypověditelný a jediné, co možno
nazvatí obětavostí, je riziko, že snad prvním či druhým
rokem — jak vůbec bývá u mladých akciových podniků
— nebude se vyplácet dividenda (kterážto oběť ovšem

může být přístěn rokem vyrovnána zvýšením). Znamená to riskovat 8—9 K ročně na akci. Je-li taková obětavost nad Vaše síly, pak ji nežadáme. — Ale uvažte toto: 1. Pracujeme pro stranu — kryleme až dosud vlastně její dluhy a my z nich až dosud platili jsme úroky; máme tedy právo žádat od příslušníků strany, aby nás podepřeli. 2. Pracujeme bez dostatečného závodního kapitálu. Bylo nám hned na začátku činnosti ublíženo a připraveno těžké postavení a proto nemohli jsme sehnati tolik, kolik v prvním nadšení by se bylo sešlo a kolik jsme skutečně potřebovali, abychom mohli poskytovat potřebný úvěr. Teď jsme nuceni sháněti drahý úvěr sami, a děkovati za to musíme vedení tiskárny, že aspoň zachovala svěřený statek. 3. Naše organizace, pro které pracujeme 4 dny v týdnu, jsou chudé, proto musíme jim úvěr poskytnouti — zvláště po roce neúrody jako byl minulý. Pravda, my jsme mohli ten úvěr odepřít — a následky? Byli bychom snad vydělali na akci ne jen 4 proc., možná, že dvakrát tolik, poněvadž by měla pak čas na tisk akcidenční, ale čeští katolíci nezakládali tiskárnu pro výdělek, nýbrž pro stranu a nebude-li strany, my tiskárny a jejího zisku nepotřebujeme. Přátelé, jsou to slova snad pyšná, slova, zvláště u chudáka, jakým po většině všechny naše organizační jednotky jsou, zaražející, ale myslíme, že jsou vám všem mluvena z duše. Naše tiskárna není k tomu, aby ze strany vydělávala. Ale mohla by přes to vykazat slušný zisk, mohla by akcionářům vypláceti spravedlivou dividendu, kdyby 1. mohla opatřiti ještě jeden stroj — k vůli práci akcidenční, 2. a kdyby mohla platiti hotovými. Uvažte jen, že 2 proc. skonta a 7 procent, jež dnes nutno platiti na směnečné dluhy, by samo stačilo krýti dividendu i rezervní fond a zabezpečiti další rozvoj závodu. Chceme toho docílit. Proto dovoláme se Vaši přízně ke straně, Vaši lásky k ideálům, které strana naše hájí, a žádáme snažně, upište akci, kolik můžete, pomozte nám opatřiti potřebný závodní kapitál, a získejte nám příznivce další. — V Praze, 26. července 1912. — Správní rada Československé akciové tiskárny v Praze: Josef Kuška, farář, t. č. předseda. Josef Tomáš, vikář, t. č. místopředseda. Josef Šolle, bank. úředník, jednatel. Antonín Havelka, kaplan. Josef Hovádek, knihář a papírník.

Dobré vysvědčení vlasteneckým snahám katolíků. České Budějovice jsou staletým svědkem velice obětavé práce národní katolického kněžstva. Za duchovenstvem pak jdou družně veliké davy katolických laiků. Sám vůdce Čechů budějovických dr. Zátka r. 1908 pravil v domě katolických tovaryšů: »Vy jste za příčinou hájení svých katolických zájmů se organizovali. To je věc, kterou vám zajisté nikdo nemůže zazlívat, věc, proti které není žádné vážné námítky! Jest však otázka, jak vaše organizace má se chovat ke zdejší organizaci všeobecné. Vy nejste pouze dobrými katolíky, vy jste také dobrými Čechy! Vy jste již při volbách do rady říšské dokázali solidaritu se zdejšími českými stranami. Já se tomu nedivím, poněvadž dle své minulosti vůbec jinak jednati jste nemohli. Já pokládám za svou povinnost býti spravedlivým a tedy nikterak to nepopírám, že je mi dobře známo, že zdejší kněžský seminář byl také prvním semeništem české myšlenky. Já uznávám, že oběť, kterou přinášíte shodě českých stran, je poměrně větší než ostatních stran. Uznávám proto, že jste strana mladá, podnikavá, bojovná, máte celou řadu horlivých pracovníků, můžete poukázat na dlouhou řadu značných úspěchů a je přirozeno, že máte sebevědomí strany, ale rovněž s radostí konstatuji, že tato mladá podnikavost se dala vždy ovládati vlasteneckou rozvahou. Program vaší strany jest, aby co možná hájeny byly zájmy t. zv. malého lidu; tento program jest mi nadmíru sympatický, už proto, že český národ sestává skoro celý z malého lidu. — Přes to však vydáno heslo: »Ven s členy katolických sdružení ze Sokola! Za to však se klečí před německými židy s prosbou, aby mluvili česky. A lidé, kteří jednají rázem mají »změnit svou národnost«, pak budou v řadách sokolských náhradníků za katolíky. Tažte se, kolik budějovických židů šlo s českými kněžími v tom městě v dobách nejhorších! Nyní ovšem na připravený med sedají semitské mouchy rády.

O novém opatu rajhradském Prokopu Šapovi píše »Hlas«: Původně volil povolání učitelské a přijal místo učitele v Lanžhotě. Po roce však vstoupil do kláštera benediktinského v Rajhradě, r. 1891 složil slavné sliby řeholní, r. 1892 skončil studia bohoslovecká v Brně, byl na kněze vysvěcen. Od počátku svého pobytu v Rajhradě zamiloval si vědy sociologické a národohospodářské, studoval bedlivě kulturní, literární a hospodářské poměry jednotlivých národů slovanských a záhy stal se spolupracovníkem tehdejší »Hlídky literární« a jest do dnes pilným spolupracovníkem »Hlídky«. Jeho zprávy »Ze života náboženského« a »Rozhledy hospodářsko-sociální« jsou v »Hlídce« hledanými, stejně jako jeho přecetné články národohospodářské ve »Hlas« a »Zemědělské Politice«. Jest mužem vytrvalé a plně práce. Celá jeho, kam se podíváte, samá kniha a samý časopis, od rána do večera stojí u svého psacího stolu, počítá, srovnává a píše své články a úvahy. To jest jeho svět, to jest jeho život. A při práci své vždy přimho k pramenům se obrací. Ovládá jazyk ruský, polský, bulharský, srbský, slovinský, chorvatský, francouzský a se všech literatur těchto jazyků odebrá odborné časopisy a knihy. Rozumí se, že vedle své činnosti literární plní horlivě povinnosti své řeholní, nestraně se při tom nikterak života veřejného. Často na sjednocení našich mládí odborné přednášky, přednáší i ve spolkách našich, zejména v Rajhradě, v Břetislavě, v Hro-

dátském spolku, »Národní Jednotě«, jejíhož odboru v Rajhradě jest předsedou. V »Národní Radě« jest místopředsedou národohospodářského odboru a členem výkonného výboru křesťansko-sociálního. V kláštere samém zastával úřad lektora bohosloví a do nedávna úřad novicmistra, v brněnském alumnátě přednášívá bohoslovím z oboru sociologie a národohospodářství. Není tedy divu, že muž tak vzácný, učený, skromný, lidumilný a dobrořečný získal si důvěry svých bratrů, že opatem ho zvolili a není divu, že i lid v Rajhradě i okolí hned po smrti opata Korčiana jeho jako přístliho opata jmenoval a opatem ho viděti si přál.

Lékaři a fteholníci. Francouzské ministerstvo naléhá, by byly do soukromých klinik místo fteholnic povolány laické ošetřovatelky. Proti tomu se rozhodně opřel svaz francouzských lékařů, odůvodňuje svůj odpor: milosrdné sestry budí u nemocných velikou důvěru; v několika městech již laické ošetřovatelky zahájily stávkou, by docílily zvýšení platu.

Morava ve sčítání lidu 1910. Dle posledního sčítání lidu měla Morava 31. prosince 1910 2,604.857 obyvatelů. Z nich bylo: Čechů 1,868.971, Němců 719.435, Poláků 14.924. Mimo to byli na Moravě: Srbochorvaté (767), Rusíni (563), Slováci (103) Vlaši (43), Maďari (42), Rumuni (9). Dle náboženství bylo: římsko-katolíků 2,501.881, evangeliků helv. vyznání 43.317, augšpurského vyznání 31.074, židů 41.158, starokatolíků 2.244, bez vyznání 1.094, řeckých katolíků 926. K českému obecnímu jazyku se přihlásilo z 1000 lidí 717.49 (r. 1900 713.53), k německému 276.19 (r. 1900 279.05), k polskému 5.73, (r. 1900 6.43). Čechů přibýlo proti r. 1900 o 8.20 proc., Němců přibýlo o 6.51 proc.

Jak »Cep« poučuje Md. »Velké neštěstí na moři. U Bince na Ruj. (Sasko) při přistávání zábavního parníku na pobřeží prolomilo se zábradlí můstku a sto osob sřítlo se do moře. Vtaženo bylo 14 mrtvol. Ostatní (mrtvol?) zachráněny. Tak čtete v »Cepu« dne 2. srpna t. r. Rujana v Sasku a Sasko — na břehu mořském.

Agrární vlastenci. Křesť. sociální časopis »Naše Slezsko« otiskuje veřejný projev bývalého agrárního poslance slezského, bar. Rolsberga, ve kterém tento prohlašuje, že ředitel Zika mu donesl podmínky od Němců, za kterých Němci Rolsbergovi dají hlasy. Nyní tento podařený vyjednavce je kandidátem pokrokových agrárníků a má hájiti ohrožené české zájmy ve Slezsku. Poslanec agrární Pavlok podepsal Němcům závazek, že nebude proti nim vystupovat! A ti lidé mají smlost mluvit o národní práci a vylučovati »klerikály« z národa. Za mandát udělá agrárník všechno.

Šikovný krach udělala firma »Bratři Goldenbergové«. Passiva obnášela 650.994 K. Goldenberg se vyrovnal na 5 procent! Věřitelé dostali tedy místo 650.000 K pouze 32.000 K. — Nepotřebujeme ani poznamenati, že bratři Goldenbergové jsou židy.

Lesklá bída. Na vypsání místo praktikanta při obecním úřadě v Uhřetěvsi došlo 82 nabídek. Dle povolání žádalo: 47 absolventů obchodních škol, 10 maturantů středních škol, 6 obchodních akademiků, 5 absolventů střední hospod. školy, 3 komptoiristé, 2 právníci, 2 praktikanti záložny, 2 praktikanti z nakladatelství, 2 praktikanti z komissionářského obchodu, 2 bez určitého zaměstnání, 1 železniční úředník.

Odhalení sochy Kristofa Kolumba. Ve Washingtonu byla dne 7. června odhalena socha Kristofa Kolumba, jejíž původcem byl umělec sochař Lorado Taft, bratr presidentův. Dali ji postaviti svým nákladem rytíři Kolumbovi, kterých se k té slavnosti sjelo na 100.000. Hlavní řeči předsedci nejvyššího soudu Dowlig Viktor a president W. Taft. Skvělý byl průvod. Ve stínu pomníku Washingtonova byla sloužena polní mše svatá za účastenství více než 100.000 lidí. Obětována byla za padlé vojny ve válce španělské. Při ní uctivě přítomni byli mimo kardinála Gibbonse a presidenta zástupcové všech úřadů, jakož i všichni vyslanci. Též i mnoho vojska. Všichni se velmi uctivě chovali.

Útulek sv. Josefa v Chicagu. Krásný účel si vyvolili Otcové Benediktini v Chicagu. Ustanovili se na tom zříditi dům, kde by staří a práce neschopní dělníci, sluzební a j. z národa našeho zaopatření na stará léta našli. Nazvali jej Útulkem sv. Josefa. Pozemky již mají zajištěny. Útulek ten bude mít mužské i ženské oddělení. Dále oddělení pro dívky, a hospic pro práci hledající, kde se mohou nějaký čas zdržeti.

Záchranu opuštěné a zanedbané mládeže československé. Čtyři léta teprve v ústraní a tichosti pracuje v Českých Budějovicích spolek »Serafinské dílo lásky« na záchranu opuštěné, zanedbané a zpuště mládeže československé, jenž při vši své skromnosti — skoro bychom řekli nepoznaná a neuznaná — dodělal se krásných úspěchů, které opravňují k nadějším nejlepším. Od svého vzniku až do nynější doby ujal se již skoro celého sta dětí opuštěných a zanedbaných i zpuštěných, z nichž má dosud ve své ochraně 63, které dává vychovávatí jednak ve vlastním dětském rodinném útulku v Červených Dvorcích u Sušice na Šumavě, kdež má menší selské hospodářství a jiné skrovné reality, jednak v řádných rodinách soukromých a jednak též v odborných ústavech vychovávacích a síťotčincích v Čechách i na Moravě. Snahou »Seraf. díla lásky« jest založiti vlastní vychovatelnu pro děti (zanedbané a zpuště). Hlavním přímým jsou pěkné dva časopisy »Záchranu mládeže« s dětskou přílohou »Mládež československé«. Předplácí se na oba společně pouze 2 K 40 hal. ročně; na přílohu samotnou hromadně aspoň 10 výtisků pod jednou páskou pouze po 60 hal. ročně. Je ilustrovaná a pro školní mládež přímo stvořena. Adresa zní krátce: »Serafinské dílo lásky« v Českých Budějovicích.

V Solnohradě konala se u příležitosti valné hromady Südmarký porada o dalším postupu německém v Dolních Rakousích. Zástupci dolnorakouské župy »podali výstižný situační obraz národnostních poměrů v Dolních Rakousích.« Všeobecné uspokojení vyvolala důvěrná zpráva o stavu otázky zákona Kolískova a vzat na vědomí postup, který ve věci té v devíticenném výboru pro země alpské byl smluven. Se zřetelem k tomu usneseno bylo zorganizovati odbory dolnorakouské pro případné veřejné projevy a doporučeno agitovati pro zřizování opatroven v Dolních Rakousích. Předložen také seznam 12 obcí v Dolních Rakousích, kde je nutno z národnostních důvodů zříditi opatrovny. Předmětem rozhovoru byla také výroční zpráva »Komenského« a s uspokojením bylo konstatováno, že prostředky »Komenského« jsou proti prostředkům německých jednot nepatrné . . . Těchto několik vět zajisté pohne všechny, kdo dosud nepřispěli dolnorakouské školské matici, aby tak učinili co nejdříve. Adresa »Komenského« je: Spolek »Komenský« ve Vídni III.-3 Strohgasse 45.

Velkolepé projekty zavlažovací v Asii a Americe. Staré stavby Babyloňanů a Assyřanů jsou kanály, příkopy a strouhy v celkové délce 120.000 kilometrů, kterými se rozváděla voda Eufratu a řek v Mesopotamii na plochu 55.000 čtver. kilometrů. Melioracemi těmi zvýšena úroda až šestinásobně. Stavby tyto za éry turecké byly zanedbany, takže dnes je Mesopotamie z největší části pouští kamenitou a písčitou. Angličané zamýšlejí rekultivaci této země, jak to se zdarem provedli již v Egyptě (hráz Assuanská). Plán na tyto nové práce navrhl anglický inženýr Wilcoks, který hodlá vládu tureckou provést. Na řekách dolní Mesopotamie a hlavně Eufratu zřízeny býti mají údolní přehrady k zavlažování celé země. Náklad by obnášel 12 miliard korun a zúročil by se 12 procenty. Práce provedeny býti mají v oddělech. V Americe provádějí se nyní práce zavlažovací, hlavně na břehu Mississippi v obvodu 14 států a území indián. Tato část trpí nedostatkem dešťů. Práce provádí se ve velkém pod dohledem státním. Zvláštní státní úřad »Reclamation Service« řídí tyto práce a zhotovil již 25 projektů, kterými získány býti mají 3 mil. akrů velmi úrodné půdy. Polovina navržených projektů jest již ve stavbě v Nevadě, v severní Kalifornii, Dakotě, v Nov. Mexiku a j. Na »Salt River« je známá hráz Rooseveltova, která je 90 metrů vysoká a která bude snad ve světě největší. Dokonale je provedeno zavlažování ve státě Colorado. Hlavní kanál zavlažovací jest veden pustým, nepřístupným údolím, na jehož konci bylo zapotřebí prorazit horským hřbetem tunel Gunnisonský, 6 mil dlouhý. Celkem vystavěno 12 mil kanálů a 10 mil tunelů a zúrodněno území pro 10.000 kolonistů. Další 30 projektů na zúrodnění 7 mil. akrů přirozeně suché půdy jest připraveno k provádění.

Jak dlouho žijí na světě zvířata a rostliny? Jepice žije 24 hodin, chroust 6 neděl, motýl 2 měsíce, mravenec 1 rok, zajíc 6—10 let, ovce 8—10 let, kočka 15 let, pes 15—20 let, kráva 25 let, kůň 25—30 let, orel 30 let, lev a medvěd 50 let, krkavec 80 let, papoušek a slon 100 let, želva 200 let. Bříza roste 500—1000 let, akát 400 let, dub 4—500 let, jedle 700—1200 let.

Pensionát u sv. Voršily v Praze-II. (Ferdinandova tř. 6) trvá již déle než 200 let a sleduje od svého počátku následující cile: 1. nábožensko-mravnou výchovu žerské mládeže, 2. času přiměřené vyučování ve všech oborech vědomostí, jichž vzdělaným dívkám je potřebí. Chovanky navštěvují klášterní školy, jež řídíce se předpisy i osnovou škol veřejných, mají právo veřejnosti. Školy ty jsou: a) Česká škola obecná a měšťanská (8 tříd), b) německá škola obecná (8 tříd), c) české dívčí lyceum (6třídní střední škola). Do které z těchto škol má chovanka choditi, rozhodují rodiče. Mimo chovanky Interní přijímají se do všech těchto škol i žákyně externí, mimo ústav bydlící. — Blíží ochotně sdělí a na požádání prospekt lycea a podrobný prospekt pensionátu zašle představená kláštera Voršilek v Praze 139-II.

Všelcos. Nejvíce rozvodů, průměrně na 100.000 obyvatelů, jest ve Švýcařích, totiž ročně 43, v Dánsku 27, Prusku 21, Anglii 17, Norvěžsku 15, Holandsku a Belgii 14, Bavorsku 13, Švédsku 10, Rakousku 8 a ve Finsku 6. — Při výbuchu plynů na dole »Lotringen« v Gerť u Bochumu v Porýnsku zahynulo 119 horníků, mezi nimiž 5 Čechů. Neštěstí prý zavinil jeden lezec; obviňuje se však také správa dolů pro nedostatečné opatření. — V Číně povolena sice rozlučitelnost manželství, ale divoká manželství zakázána. — V portugalském městě Vedras došlo ke krvavé srážce katolíků s republikány: 4 osoby zabity a 17 těžce zraněno. — V sobotu byl zahájen v Cáchách 59. sjezd německých katolíků. Hlavního průvodu účastnilo se na 30.000 osob, mezi nimiž hrálo 100 hudebních sborů. — Okresní školní rada žižkovská se usnesla, že děti, kterým bude odepřena známka z náboženství, nemohou postoupiti do vyšší třídy. — V americkém státě Cincinnati podafilo se sufražetkám doskci nového úřadu — kuchyňského inspektorátu. Kuchyňské inspektorky mají právo a povinnost choditi do kuchyní v hotelích a dohlížeti na čistotu nádobí a jídla. — V Rusku trvali neobvyklá horka, za nichž stalo se několik případů úpalů slunečních. — V novém branném zákoně pro Bosnu a Hercegovinu zavádí se všeobecná branná povinnost a zrušuje se možnost nechati se zastupovat. — Při upravní chodby v jámě »Barbora« v Jáchymově přišlo se na nové mohutné zřídlo radiolové, čtyřikrát silnější dosavadního, které bylo ihned zachyceno a do léčebny v Jáchymově zavedeno. — Měšťanský pivovar v Plzni uvalil v posledním výrobním období 981.400 hl. oproti 900.600 hl loni. — Pobřeží evrop. Turecka od přítvhu dardanelského až téměř k samému Cařihradu stalo se

minulý týden následkem zemětřesení jevístém děsých hráz. Největší spousta jest v kraji Řeky obydléném. V mnohých osadách většina domů zbořena a co nezbořeno, požárem zničeno. V zemi utvořily se hluboké trhliny, z nichž vystupují plyny a jinde se zas voda ztratila. Celé hory se sřítily. Mrtvých jest prý přes 1000 osob a na 50.000 osob jest bez přístřeší.

Pojicejní psi vystaveni byli též na výstavě krajin-ské v Písku, při čemž provedena také zkouška těchto psů. S každým psem předveden výcvik poslušnosti, skok do výše 2 a půl metru, hledání předmětů, vypátrání zločince, útok na tohoto, zabránění tomuto ve stělbě a doprovod při eskortě. II. cenu obdržel pes »Petar«, alre-dalle terrier, v majetku státu, přidělený četnictvu v Hradci Králové a předvedený strážmistrem p. Krejzarem.

Česká banka v Praze. Ku zcelení stavebního po-zemku, jež banka zakoupením Bergrova domu (u Lhotky) získala, přikoupen ještě vedlejší dům čp. 705-II, nále-žející dosud pp. dědicům Kursovým, vklíněný do parcely k domu Bergrovu patřící, která nabývá tím ještě více na ceně.

Píseňská filiálka České banky zahájí zítřejším dnem svoji činnost v místnostech na Velkém náměstí č. 1. proti kostelu. Dirigentem jmenován prokurista centrály p. Václav Váňa, jeho zástupcem prokurista pan Jaro-slav Parůzek.

Zemědělská prodejna dobytka v Praze-VII. Ústřední jatky, vydala následující tržní zprávu: V pondělí dne 12. srpna 1912 dopraveno bylo na pražský ústřední dobyt-čí trh celkem 1094 kusů dobytka hovězího a to: 167 kusů původu domácího, 816 kusů původu haličského a 111 kusů původu uherského. Průběh trhu byl prostřední a převládala tendence pevná. Zahájení trhu bylo při klidné poptávce. Následkem menšího příhonu prima vo-lů prodávali se tyto při vyšších cenách, volí dalších ja-kostí při čilejší poptávce a uspokojivých cenách. Prima býti při hbité poptávce a vyšších cenách, slabší býci při cenách týdne minulého. Tučné krávy byly prodává-ny při čilem smýšlení a tu a tam vyšších cenách, krav bylo dopraveno jen několik kusů. Prodáván byl doby-tek původu domácího a to volí od K 0.87 do K 1.16, pri-ma od K 1.17 do K 1.24, výminečně od K 1.25 do K 1.28, 1 kus až za K 1.31, 2 kusy až za K 1.32; býci od K 0.80 do K 1.20; krávy od K 0.74 do K 1.12, 2 krávy až za K 1.16; dobytek původu haličského volí od K 0.94 do K 1.22; býci od K 0.78 do K 1.18; krávy od K 0.52 do K 1.16; do 1 roku staří volci a jalovice od K 0.88 do K 1.18; dobytek původu uherského od K 0.94 do K 1.20. Vše za 1 kg živé váhy bez potravní daně. Drahou vy-vezeno 131 kusů hovězího dobytka na různá místa spo-řeby mimo Prahu. Dle druhu bylo 336 kusů býků, 20 kusů volů, 208 kusů krav a 146 kusů jalovic. Průběh pražského masného trhu dne 12. t. m. byl prostřední a prodávala se telata při čilejší odbyt, maso hovězí za ceny týdne minulého, vepř při zvýšených cenách, maso skopové při váhavé poptávce a nižších cenách.

(Zasláno.)

Panu J. Hlávkoví, malíři cír. obrazů, Praha-Král. Vino-hrady, Puchmajerova 68.

Za umělecké provedení 2 oltářních obrazů Rodičky Boží Karmelské a sv. Jakuba, klanícího se Panně Marii, které jste pro náš chrám Páně v Premudě (Dalmacie) maloval, vyslovuji Vám naše nejvšechnější díky.

Jelikož vzhledem ku krásnému provedení obrazů sta-novil jste cenu velice mírnou, mohu Vás atelier s do-brým svědomím každému vřele doporučiti.

Přeji Vám mnoho zdaru k další Vaší práci.

Don Demetrij Smirčić, administrator.

Premuda (Dalmacia), 8. srpna 1912.

Upozornění.

Slavným patronátním úřadům, veledůstojnému duchovenstvu a všem příznivcům firmy oznamujeme tímto, že firma Jan Staněk, pasíř a ciseleur, dílna ko-stelních nádob a umělých prací z kovů, sklad zlatých a stříbrných klenotů, Praha I.-318, přesídlila dne 14. srpna t. r. do nových místností v téže ulici o 3 domy blíže k Ferdinandově úřadě a to Praha-I., 979, ul. Karoliny Světlé č. 12. n. Račte firmě této svou velect. přízeň i nadále věnovati.

Barevná kostelní okna

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělec sklenářství

v Třebechovicích u Hradce Král.

Cenníky a rozpočty na požád. zdarma.

**Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!**

Praktikanta

ze spořádané rodiny přijme ihned

Družstevní knihkupectví

v Hradci Král. (Adalbertinum).

Žádoucí je absolutorium z 3. ročníku školy měšťanské aneb nižší střední školy.

V pozůstalosti zemřelého p. vikáře Karla Janského v Chroustovicích nalezá se zbytek knih, asi 200 výtisků, které druhdy svým ná-kladem v bisk. tiskárně vydal:

Brynychovy KATECHESE.

Posluchači + p. biskupa Brynychy, bývalého profesora pastoráky, katechetiky a methodiky, znají oceniti praktický význam jeho katechesí. Mladší duchovenstvo sotva asi tyto katechese zná jen dle jména. Upozorňujeme na ně.

Ježto se jedná o rychlé zpeněžení pozůsta-losti p. vikáře Janského, nabízíme tyto katechese

se značnou slevou 30%.

Krámská cena 1 výtisku o 196 str. (dříve K 1.80) snižuje se tudíž na K 1.30 frankovaně.

Objednávky obratem vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný živnostenský spolek

„Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 88 případech úmrtí celkem 40.575 K, získav 805 členů. Jak děkovné dopisy svědčí, přišla poda-rováním podpora v době nejtěžší jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K, zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí splaceno 2 K, jež se vyplátí bez průtahu buď zákonitým pří-buzným aneb účelu a osobám, jež si člen pí-semným prohlášením výboru za svého života označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž poskytuje též

věno

nedospělým v den jejich sňatku, případně v den dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch, kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do staří 18 let a dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv, jen když týž jest tělesně zdrav a nepřekročil 55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmí-něných případech povinné podpory. — Blížší v prospektu, jež na požádání zdarma zasíláme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rohl,
předseda

Václ. Jemčevský,
jednatel.

Přijmu

učedníka na klempířství

na tři roky se zaopatřením.

ANT. FIŠER,

klempíř

v Hradci Králové, Karlova tř.

Pilně čtěte důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a v ustavičném sřetelení k nověj-ším a nejdověšším církevním i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brychta,

kanovník-estráse katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cenou tuto knihu redaktor „Obnovy“ co nejvšechněji odporučuje.

Expedici obstarává

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

Nové svižné humoresky.

Právě vyšel III. díl

„Rozmarných příhod“

z pera populárního spisovatele Jiřího Sahuly. Ilustroval K. L. Thuma.

Prvé dva díly vzbudily tak ve-liký zájem, že jen malá zásoba zbyla na skladě.

Odporučujeme vřele katolickým spolům a do katol. knihoven. V době, kdy tak úžasné se šíří literatura zhoubná, každý přítel nezávadného, pružného a pou-tavého humoru uvítá knihu tu velice vděčně.

Stran 382. Cena 2 K 20 franko.

Objednávky vyřídí obratem

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Král. Adalbertinum.**

Šedivíte-li

zkuste osvědčenou vodičku

G. Tichého Eau Végétale.

Vodička tato není žádným barvivem, nýbrž osvědčeným prostředkem, jímž každý šedivý nebo blednoucí vlas své původní přirozené barvy nabude. Vlivem Eau Végétale se kořínky vlasů vzpruží k nové činnosti, hlava se vyčistí od lupů, zamezuje vypadávání a podporuje vzrůst vlasů.

Cena 1 láhve franko K 2.—

Zasílá dobříkou

ANT. FRYNTA,

parfumerie, Hradec Králové.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc cognacu, srémské slivovice jakož i páv. jam. ramu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

● Člověk bez svobodné vůle ?

Tento název nese nová důkladná kniha Dra Josefa Novotného.

Spis tento jest znamenitou vědeckou zbrojnicí v boji katolíků

proti domněnkám Volné Myšlenky.

Kniha probírá:

monistický názor světový,
původ světa od Boha,
existenci podstaty duchové,
determinismus a indeterminismus,
mohutnosti duše,
svobodu lidské vůle,
názory Dra Krejčího a Dra Masaryka,
teorii Lombrosova o zločincích,
vliv charakteru, okolí, motivů,
společenských poměrů atd. na
volbu člověka
atd.

Stran 251.

Cena 3 K 20 h.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové.

Přátelé pravdy!

Proti katolické církvi šíří mezi náš lid celé spousty prolhaných brožur na potupu naši. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

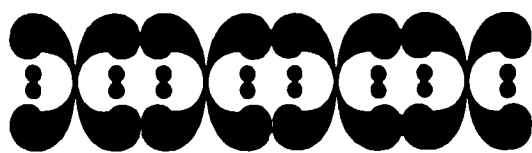
Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.
Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.
Při hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo, až nepřítelé protikatolickými letáky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věci uvědomovati, aby pro případný útok byli ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na zákeře církve tak houževnatě, jest rozhodně potřeba vytrvale státi na stráži. Laikové čtenáři prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyříděných brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Za hospodyně

na faru hledá místo starší slečna, ovládající oba zemské jazyky. Jest dále obzvlášť v hospodářství a v domácnosti. Má k tomu bytěk k příslušnému zařízení v domě. Cenné nabídky do Kuklen pod smačkou J. R. 35.

Inž. C.

Jana Kotrče

prostředkovací
a realitní kancelář

v Hradci Králové
proti kostelu Panny Marie

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

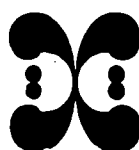
veškerých druhů

při nahodilých parcelacích
skládá přiměřené obnosy

== oo záruku ==

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové a

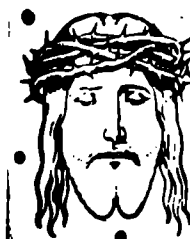
prodává

vlastní objekty

za výhodných platebních
podmínek.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,
malíř církv. obrazů,
Praha—Král. Vinohrady,
Puchmajerova ul. 68.

doporučuje velešest. duchovenstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty
atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Raďte si psáti o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 186.

— Vývoz lněného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panákové
plátna, damašky, ubrusy, ručníky **zeťíry** na košile,
— látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasíláme vyplacené. 1 balík 40 m obyčejně vkusně rozdrážených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokovaní.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a
břimování, k misii a k velikonoční
zpovědi, symbolické obrázky, obrázky
svatých, modlitební knihy ve skvostných
vazbách a různých cenách,
růžence, obrázky v upomínku
na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,

zakladatelství, závod knedbní a papírnictví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dřina ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII o., Kaiser-
strasse 6., vedle La-
zaritského chrámu
Pápe.

Na ústáku sešlá
bez vše franco.

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu
v Hradci Králové 1909 konaném

čestnými ilustracemi, s řečmi všech řečníků,
včetně dle stenografických protokolů podanými,
— v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 480 str
nabízí ve výrobě ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Městská spořitelna ve Dv. Mlýně

zárokuje veškerý vklady na knížky
(půlměsíční záročení)

4 a $\frac{1}{2}$ 0 dnem 1. dubna 1912
— počínajíc. —

Za vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění,
městská obec Vysokomýtská a všichni poplatníci
(obecními přírážkami). Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Obrázky svatých

v různých cenách, levné
pro školní děti,

obrázky smuteční
a upomínky k sv.
přijímání a zpovědi

lze dostati

v Družstevním knihkupectví
v Hradci Králové (Adalbertinum).

Dvě prostranné místnosti

za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčím
zvláště dobře se hodící jsou ihned
k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,
a. a k. dvorní továrna nábytku v Hradci Král.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veldžstojnému duchov-
venstvu a vl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kasatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání také
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

☛ Závod založen r. 1898. ☛

Nová pokladnice česk. humoru.

Právě vyšla sbírka humoresek různých
autorů pod názvem:

Veselé chvíle

Na 256 stranách shledá čtenář 30 vy-
branych, výborných statí humoristických.
Jsou zde uloženy velice svižné povídky a
částečně satiry, které upoutají každého
rázem.

Z obsahu vyjímáme:

Husy a paní-f.
Zajíc s dvoji omáčkou.
Aprilová pohádka.
Jak strážník Nesvájba bele jedno nemocné.
Pan delecthor.
O chométách neboližto vlasaticích krátká
a gruntovná explikací.
O pomnutí chomety, hvězdy veliké, na-
učení krátké.
Paní móda.
Zlodějská obec.
O morním povětrí zkaženém a náramně
záhubném krátká a gruntovná explikací.
Zbédovaný vodník.
Divoká kupní historie.

Cena knihy v pěkné úpravě 2 K 20 h.

Objednávky vyřizuje obratem

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové.

Přechutná významnění a doporučení.

Umělecký útvar
pro malbu na sklo
E. Škarda, Brno,
zhotovuje a dodává malov ná-
ohna chránová v květinovém pro-
vedení, od nejednoduššího
vzoru mosikového do n. jho-
hastého provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vřezárenov umělk.
Mo: ily sklené pro fa-
gady, křídlové cesty atd.
Nákrety, rozpěky i od
borní rada zlatarova.

Katolický peněžní útvar

„Úvěrní družstvo Eliška“ v Hradci Králové (Adalbertinum).

☛ přijímá vklady ☛
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládání možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty
záložen.

Stoupencům našich organizací.

Odporúčujeme všem křesťanský český závod

vytívaček a šlátek „Zástita“ v Chrastě
u Chrudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy
pro nečistoty, přepychové i jednoduché vosem ob-
stará „Zástita“. Ved. duchovenstvu poskytl se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, nádobné či
předp. za ceny mírné. Účinně objednávkou na
zkonání a budete jistě spokojeni!

☛ Odporúčujte ve svém okolí! ☛

Hudebniny starší

pro piano nebo harmonium
prostřední těžkosti

se levně koupí.

Dotazy zodpoví administrace t. listu.

Duch

katolické

Obnovy.

Sepéal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává bojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále světlým zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Ve prospěch Matice Cyrillo-Methodějské!

**Kostelní paramenta a veškeré církevní
náčiní vlastní výroby doporučuje**

Frant. Stadník v Olomouci,

stálý přísečný soudní znalec pro obor paramentní.

☛ Velký sklad baldachýnů a rouch v harvě zelené. ☛
Každou objednávkou podporujete značně Matici Cyrillo-Methodějskou.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 33.

Pravý účel židovské assimilace.

Ptejte se, kolik židů si hraje na Čechy v území uzavíraném. Židé, jejichž otcové i dědové se zrodili v obcích čistě českých, jakmile přijdou do samé Prahy, kde mají hodně souvěrců, již si hrají mezi samým českým obecním na Němce. Málokdo tak odkryl pravý účel nejruznějších klíčků židovského národa jako sám Ústřední orgán pro hájení rakouského židovstva. Tento orgán ovšem hájí jak assimilané tak neassimilané, protože ví, že u všech jest přednější židovství a pak teprve že přijdou na řadu záležitosti některého národa jiného. A pomůže-li se některému národu v zápasu volebním, pak se to dělá podle toho, co to vynese politice čistě židovské.

Čechové se perou, dávají do voleb veliké peníze, hrdla jejich chraptí námahou. Podezřívá se vlastenectví i u organisátorů vlasteneckých.

A za té vřavy stojí v pozadí usmívající se žid nímto dostfel a spekuluje bez práce, bez peněžitých vřadů. Národní strany před ním klekají, navzájem se před ním denuncují, takže chytrák může mezi nimi rozhodovati jako druhá Národní rada. Tak vyhlíží naše národní soběstatečnost.

Citujeme dle »Národní Politiky«, jak zmíněný orgán filosofuje:

»Nechť prý židé v Čechách stůj co stůj zmaří vyrovnání mezi českým a německým národem! A z jakého důvodu? Dokud prý trvaly českoněmecké národnostní spory, byli jimi židé často chráněni tím, že mnohdy měli v rukou rozhodnutí; proto žádná strana se neodvažovala jim křivditi. Jakmile však oba národové země si rozdělili oblast své moci, nebude prý jim už třeba bráti dosavadní ohled na židy a vyvodí z toho důsledky proti nim. Židé v Čechách provozovali až dosud »nejideálnější politiku, podporující Němce« (!). Praktickými důsledky byla to však nejhorší taktika. Neboť Čechové, dříve velmi snášliví, počali hlásat antisemitismus, kdežto Němci svého antisemitismu se nevzdali. Židé nemají dělati politiku jinou, nežli židovskou a v každém okrese mají si ji upravit tak, aby v prvé řadě potránil antisemitismus. K vůli tomu si mají v Praze zřídit ústřednu, která by projevovala jednotnou vůli židů v zemi a v každém okrese zvláště určovala postup židů výlučně dle daných poměrů. Dokud pak nebude provedeno dorozumění, vzdejte se židé všeliké agitace, aby nijak neprejudikovali (nepředbíhali s úsudkem) dalšímu postupu.«

Tady jest židovská politika jako na dlani. Politika chchtající se všem, kteří se domnívali, že za tak značné národní úsluhy židů budou s námi míti aspoň trochu soucitu, když jejich srdce nepřihlulo ani k oddaným českým sluhům.

To, co prováděly jiné listy židovské, aniž by okatě odkrývaly karty, nyní vyhláší veřejně oficiální židovský orgán jako nezbytnou zásadu. To, co dobrovolní ujařmenci židovstva proti katolickému tisku popírali, potvrzuje nyní semita sám. Ted' snad prokoukne každý, proč »Neue Fr. Presse« a jiné židovské listy tak horlivě se snažily národní dohodu v Čechách zmařiti.

Byla-li dosavadní germanisační taktika židů v Čechách něčím ideální, tomu ať věří ten, kdo nikdy činnost židů v území uzavíraném neviděl. Kdo však poměry zná, ten ví, jak židovští kšeftaři všechno si dají důkladně zaplatiti. Proto se zprotivili i těm Němcům, kteří byli od nich silně podporováni proti živlu českému.

A český pokrokový vlastenec sbírá se země uctivě odhozenou kost a snaží se ji nabarviti červenobíle. O židovských berlich snaží se belhati ku předu občan, který v theorii vykřikuje: »Vlastní silou! Vpřed za národohospodářským osvobozením!« Ještě nikdy extravlastenci nebyli v takovém podruží u krve cizí, jako za nynějšího času.

A čím více národnostních pranic, čím větší domácí válka mezi Čechy samými, tím spíše jest žid mužem, který se směje, protože při volebních rvačkách vždycky stoupá kurs židovských hlasů právě u stran pokrokových.

Pokrokáři nezmohli pro národ vlastní silou nic, i když tyli z toho, co jim zanechali dědictvím lidé konservativní. Musili se opřít již dříve o židy. Jak bude teprve nyní, když furiantsky vyloučili z národa české katolíky? Museli se opřít o živel cizí za posměchu Němců ještě více. A tak jde národ od desíti k pěti.

Kulturní jiskry.

Pokusy o sanaci v Semilech. Snad přece jenom veliká katastrofa bude od Semil odvrácena, ale zásluhou živlů konservativních. Správcem obce již nebude politický komisař. C. k. místodržitelství na žádost městských kruhů rozpustilo dne 10. t. m. obecní zastupitelstvo a zřídilo tříčlennou komisi k prozatímní správě města. Komise sestává z osvědčených konservativců, kteří nyní napravit bříchy pokrokářů. Co by se asi stalo s městem, kdy-

by pokrokáři vedli správu spořitelny ještě dále, když průběhem necelých dvou let ji přivedli na pokraj záhuby?

Pokrokářská filosofie na ruby. Jest ještě v čerstvé paměti, co zakusili kněží vůbec za to, že v Drozdově záložně rozkradli husité miliony. I takový kněz, který vůbec členem záložny nebyl a na sanaci obětavě přispěl, byl stíhán nadávkami a posměchem.

Pokrokářské listy také pronásledovaly pro Drozda, který nekradl, české katolíky několik let. Jak se však obrací filosofie, když se nyní jedná o pokrokářské špatné hospodaření v Semilech!

Realisté, kteří dříve zaujímali k stoupencům Dra Hajna stanovisko velice nepřátelské, poznávají zvláště při volbách velikou svou slabost, odhodlali se k námluvám. Ke splnutí stran sice nedošlo, ale strany chovaly se k sobě opotunně, prokazující si vzájemné úsluhy, pořádající společné schůze atd. Vzájemná součinnost projevila se i při volbách semilských. Spořitelna vrhá černý stín i na masarykovce. Proto se taktika v posuzování obrátila. »Osvěta Lidu« dne 3. t. m. napsala o straně mladočeské: »Jest radostí bez sebe nad násilnostmi v městské spořitelně semilské, kde bylo prý turecké hospodářství a v níž vládla strana státoprávně-pokroková. Co na zprávách těch jest pravdy, není (???) dosud authenticky zjištěno, nutno proto vyčkati a jest to konečně pro naši úvahu lhostejno (!). Ba předpokládáme dokonce nejhorší osud, který městskou spořitelnu může potkat, a tu objevuje se nám seriousness strany mladočeské a jejího tisku v pozadí nad míru černém. Za všechny finanční závazky městské spořitelny ručí město svými příjmy. Co se bude nedostávat pokladně spořitelny, musí nahraditi pokladna městská, která své příjmy arci čerpá z kapes po krk zdaněného poplatnictva českého, takže škoda spořitelny jest vlastně škodou poplatnictva. A hle, z této škody má strana, jež se vydává za strážkyni zájmu městského obyvatelstva, radost, která v geometrické řadě poroste se škodou, kterou poplatnictvo semilské utrpí... Nejlepší to důkaz, že okatě projevovaná péče o zájem městského obyvatelstva se strany mladočeské není než pustá demagogie, ku strannickým cílům prováděná.«

Tedy pustou demagogií jest nyní to, co bylo dříve péčí o očistu. »Právo Lidu« se živilo tak dlouho záložnou Drozdovou, ačkoli přece soc. demokraté tam svých úspor neměli. Hledělo využíkovati krajně neblahého toho případu pro svou propagandu zrovna jako realisté, kteří byli též velice horliví v kárání, když se jednalo o banku »Prah«.

Lží jest, že by bývaly »Národní Listy« jevily nějakou zřejmou radost. Za to však radost nad osudem Svatováclavské vyzírala okatě ze všeho pokrokářského a soc. demokratického tisku. Když státoprávní pokrokáři činili útoky na Dra Kramáře, právě tehdy se tento staral o odpomoc. A to přece není důkazem jakékoli radosti. Tím, že se zpráva o hospodářství semilských sobců dostala do novin, poplatníkům se pranic neublížilo. Naopak byl za troubken výstražný signál, který zjednal aspoň částečnou nápravu. Ale tisk ten, který omílal Svatováclavskou záložnu ještě celé roky po krachu, kdy zájemcům přece nemohl takovým způsobem prospěti, nyní se horší, že výdělečné choutky několika »reformátorů« jsou aspoň stručně objasněny.

»Čas« a národní podniky. Opavský Týdeník píše: »Pražský »Čas« běže v dopise ze Vsetína v ochranu německé podnikatele způsobem vskutku perfidním. Tak píše na jednom místě: »A není-li dost českých podniků, jsou i ty německé továrny kraji lepší, nežli bída »požehnaných chaloupek« z folkloristické lyriky. Masarykovi je nejmilejší krajinnou stafáží fabrický komín. Jak by Vsetín a Vsacko vypadalo bez fabrik.« Orgán Masarykův a česko-německých židů nemůže ovšem psáti jinak. Vše vskutku české jenom na posměch, židovské komíny továrny jsou mu vším. Firma Reichova, židovská, je mu ideálem, s Kohnem se bratříkuje a nedivili bychom se pranic, kdyby »Čas« dal do klatby svépomocné české podnikání na Valašsku na dobro. Vždyť většinou vychází z kruhů katolických, evangelických klerikálové dnes přisahají na program zežidovštělého »Času«. Při nastávajících sněmovních volbách chce kandidovati p. Karel Bubela ze Vsetína, odtud věje vítr.« — Uveřejňujeme bez poznámky.

Také horlivá starost o národ. Ještě tak při volebních schůzích vzpružil se energie, slibují se horry doly. Když už jest mandát v kapse, není potřebl zvláštní námahy, protože poslanecké diety jsou stejné u poslance horlivého jako líknavého. Národně-sociální »České Slovo« takto líčí agrárního poslance Krže. »Ve prudkém boji se sociálními demokraty často vykreslili jsme řadu figurek poslaneckých, o nichž užili jsme slov: političtí analfabeti. Ale tmu v agrárním klubu vždy jsme přikrývali rouškou milosrdenství. Máme-li-li pravdu — pak musíme doznati, že poslední sociálně-demokra-

tický poslanec je hotový filosof a státník proti některým agrárikům. Těm stačí, aby byli bezpečnou oporou p. Udržala a Švehly. A při tom ta píle! Takový posl. Krž — osobně snad dobrák — v parlamentě se neukáže, než na prvního, nikdy tam neotevře pusu a když do zasedací síně přijde, tak tam hned spí.« — I když uznáme, že úsudek ten poněkud přestřeluje, přece jenom jest charakteristické, jak cení činnost agrárního poslance strana ta, která pomáhala agrárikům tak horlivě při volbách do sedla.

Co jest s drem Reimannem? Mlčí zásadně všechny tisk odvislý od židovských insertu. Mlčí i nepřátelé mladočechů, kteří by českého velkoděraudanta tepali bezohledně v dlouhých článcích, kdyby náležel k odporcům strany Masarykovy nebo soc. demokratické. Žid se těší veliké imunitě u všech patentovaných národovců. Proto se ani nedovídáme z listů těch, které by mohly býti nejlépe informovány, jak dopadlo zkoumání duševního stavu člověka, spáchavšího statisícové podvody. Řekli jsme, jak ta nepřičetnost Reimannova byla zvláštní. Vždycky se spletl na škodu jiného. Nikdy nepodepsal směnky, která by ho ožebračila, nikdy se nepredal. Za to však napaloval soustavně jiné.

Ted' se objevila nová zpráva o spádech Reimannových. Na směnku, podepsanou Frant. Nejedlým, majitelem usedlosti ve Veletově u Kolína n. L., jeho manželkou Annou a drem Reimannem půjčila Občanská záložna na Král. Vinohradech obnos 2160 K. Když směnka dospěla ku splatnosti a nikdo neplatil, podána žaloba a všichni tři na směnce podepsaní, dostali od obchodního soudu v Praze platební příkaz. Proti tomuto příkazu podal rolník Frant. Nejedlý námítky drem Arnoštem, advokátem v Kolíně. Soudní senát připustil veškeré nabídnuté důkazy a těmi zjištěno, že směnku padělal dr. Reimann, pro četné podvody zatčený a nyní ve vazbě u krajského soudu v Kutné Hoře se nalézající. Frant. Nejedlý prohlásil, že směnku na tento obnos vůbec nikdy nepodepsal a že dr. Reimann neměl vůbec nikdy jeho plné moci. Jeho manželka Anna Nejedlá směnku podepsati vůbec nemohla, poněvadž už dlouho je choromyslná. Po zjištění této okolnosti žalobce, zástupce Občanské záložny vinohradské p. dr. Ant. Novotný, vzal žalobu ohledně Anny Nejedlé zpět. Bývalý advokát dr. Reimann byl o této směnce vyslýchán u krajského soudu v Kutné Hoře a doznal, že jména manželů Nejedlých na směnce padělal a směnečně vnutry pro sebe použil. Soudní senát porovnal dále podpis Nejedlého na směnce s jeho vlastním a uznaným podpisem a shledal, že padělaný podpis ani z dáleka není podoben pravému podpisu. Senát námítkám žalovaných vyhověl, žalobu záložny zamítl a odsoudil záložnu k zaplacení útrat v obnosu 174 K. — Tedy okradená záložna netoliko k svým penězům nepřijde, ale musí ještě zaplatiti soudní útraty.

Jaká jest moc církve? Pokrokáři dovedou nejrůznější nehody (zvláště zbědované poměry sociální) sváděti na církev, jako by tato byla všemohoucí. Co kde zavinil žid anebo liberál, všechno se hází na hlavu »hydře, která prý musí býti dříve nadobro potřeena, než se dostaví obecní blaho.«

Jestliže však římská stolice opravdu někdy zasáhne svým hlaseem do zbědovaných poměrů, otočí pokrokář jako na obrtlíku a pokřikuje: »Tohle do toho nic není, ted' už minul čas, kdy v takových věcech měl papežský hlas nějakou platnost.«

Vizme, co se děje nyní, když byly odkryty bestialní ukrutnosti, jakých páchala na ubohých indiánských sběratelích kaučuku gumafská anglická společnost v Peru. Papež pozvedl svého hlasu ve prospěch Indiánů. Povzbudil také ve své encyklice biskupy k tomu, aby zakládali misijnářské stanice a prohlásil za úžasný zločin zotročování Indiánů.

K tomu podotýká dne 10. t. m. »Osvěta Lidu«: »K tomu jsou povolány státní mocnosti, vlády, a nikoli papež, který vyslovuje jen theoretické laciné přání. Jestliže dosud neučinily opatření dostatečných, jsou povinny je doplniti, a je jisto, že nebudou čekati na rady papežovy a že také od něho nedají si do oboru své působnosti zasahovat.«

Tak jest tedy odbyl lidumilný hlas papežův od moderních humanitářův. Kdyby byl papež mlčel, bylo by ovšem ještě huře. Ale tady prozrazuje pokrokářský tisk sám, jak »vševládnoucí« jest vliv papežův na osudy zemí.

Mluví se mnoho o velikém významu žurnalistiky. A také osmnáctiletý žurnalista soc. demokratický opravuje v tisku kde koho. Chváří se, jestliže žurnály spojeným úsilím pracují k nějaké reformě. Ale hlas vrchního duchovního správce tolika milionů duší jest podle logiky »Osvěty Lidu« zcela zbytečný. Člověk, který pro zanedbávání svých podniků byl zbaven úřadu, takže mu k obživě zbývá jako poslední cesta jenom protikatolický žurnalismus, jest slyšen, tleská se mu, věří se v lidumilnost jeho snah. Zasloužilý papež, který se již tolik v otázce sociální napracoval, má však svůj hlas ztlumiti v době, kdy podplacené žurnály úz-

kostlivě zatajovaly dlouhou dobu hrůzy moderního otrokářství.

Vlády prý nedají si do svého oboru zasahovat! Možná. Ale proto jest prospěšno povědět všem, co všechno vlády i za bouřlivých hesel demokratických schválně pročeškaly. Jest potřeba, aby věřící způsobem zákonitým nutili vlády k větší reformní činnosti. A nezasahují pokrokaři sami naopak tak často do práv čistě církevních? Co jest na př. jejich veliké štvání proti eucharistickému kongresu?

A kdo by myslil, že papežův hlas v příčině výše uvedené jest zcela jalový, ten se podobá člověku zrozenému na měsíci.

Což missionáři neznamenají v boji proti otrokářství nic? To může tvrdit jen ten, kdo nemá o té obrovské práci ani ponětí. Netoliko missionáři ubohé oběti vykupují, ale jsou neustálou bdělou stráží proti všem sobeckým choutkám židovských a jiných otrokářů.

Má-li v dějinách veliký význam i prohlášení vyvíkajících spisovatelů, čím více vrchní hlavy veskerého katolictva?

Význam papežské stolice nedovede zatušovat žádný pokrokář. A čest veliká, že této vážnosti využil Pius X. k obraně tak lidumilné.

Jaké péro odmítá papežovu spolupráci, vysvětá z toho, že »Osvěta Lidu« poukazuje k tomu, proč prý papež neprotestuje proti jiným úžasným násilím, jaká se dějí blíže, na př. »klerikální spiklenství a revoluce v Portugalsku.« Vida, už za tu »revoluci« může hned sám papež proto, že nedává do klatby milovníky svobody, kteří právem se staví proti zednářským nepoctivým a samozvaným katanům. Papeži není potřeba protestovat proti »spiklenství klerikálnímu«, ale mohl by vážně promluvit proti zločincům zednářským, kteří netoliko vraždí a žalářují poctivé konservativce, ale zvedli velikou revoluci proti valně většině obyvatelstva portugalského a před volbami způsobem tureckým oloupili poplatníky o občanská práva. Kdo ještě nyní dovede hájiti portugalské katany, od toho se můžeme nadíti asi tolik svobodomyšlnosti, jako od Janičára.

Obrovská uhelná ložiska v Číně. Nyní po nových objevech se dokázalo, že není potřeba báti se vyčerpání uhelných ložisek ani po dlouhých tisíciletích. Moudrost Boží před dávnými věky naplnila tolik zásobáren, že to budí úžas. Do nedávna se velmi málo vědělo, co uhlí jest složeno v podzemí veliké říše čínské. A posud se tam uhlí dobývá většinou způsobem primitivním. Roku 1900 vytěžilo se v Číně sotva 5 milionů tun uhlí ročně. Později bylo již ze země dobýváno 30 milionů tun ročně. Hlavním uhelným krajem Číny je provincie Šansi. Dle Richthofenova úsudku by se odtud mohl zásobovati svět uhlím celá tisíciletí. V Číně jsou veliké doly v Kaipingu, který se nalézá u tratě pekinko-mukdenské dráhy. Tam dolovala z počátku čínská společnost, která příliš mnoho nevytěžila. Nyní, kdy tam začala pracovati společnost anglická, činí roční výtěžek dolů asi 1.174.312 tun. V Tangšanu se vytěží ročně 300.000 tun, v Lančau 170.000, v Linčengu 130.000 atd. V jižní Madžurii doluje se ještě daleko čileji. Roční výnos činí asi 850.000 tun. ve Fušunu. Jiné doly v té oblasti vynášejí 600.000 tun. Jižní provincie čínská Kiangsi dobývá 800.000 tun ročně. I jinde v Číně začíná se dolovati velice hojně. Uhlenných ložisek jest velká řada. Kdyby došlo uhlí, jež se doluje v Evropě a Americe, stačí zásobiti Čínu celý svět uhlím na dobu nedohlednou. Tudíž strach před vyčerpáním uhlí jest zbytečný. Tím méně jest se třeba báti, uvážíme-li, že se naleznou nová ložiska a že za nynějšího dolování zvolna se tvoří nové uhlí v pralesích dosud neprozkoumaných.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

reovazhizení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Cenné umění od vlá. státní duchov. k dispozici.

Za starých časů.

Vzpomínky ze svého dětství sděluje V. P—us.

MÁ BABIČKA.

Matčina matka slula Kateřina a byla dcerou Jana Záruby, sedláka ze Sobětuch v okrese Chrudimském. Její věno obnášelo prý 40 zl. šatů. K tomu dostala jednu dojnou krávu a dubovou almaru po matce.

Často vypravovala, jakých útrap bylo jí zakoušeti v jejím dětství, které spadá do let 1780—90. Ve válkách francouzských nebylo lépe. Tluč z kdry

stromové, i aludů, ze sušeného listí lebedy a jiných trávníků s nepatrnou trochou mouky upravovali na »chléb«, avšak ani to do syta nařít se nemohli.

Babička byla postavy vysoké, síly přiměřené a ještě ve své osmdesátce dosti statně si vykračovala, stále byla nějakou domácí prací zaměstnána. V zimě vylepšovala prádlo, pletla a spravovala punčochy, drala peří, nejraději však předla. Na jaře opatrovala drubež, plela v zahradě, bílila prádlo; v létě a na podzim hlídala v zahradě, při tom však přebírala spadlé ovoce, shrabovala opadané listí a nebylo-li toho, spravovala prádlo.

Ve čtvrtek, kdy bylo prázdno, trávil jsem (byl jsem narozen r. 1840) větší část dne s babičkou v zahradě, kam za mnou přišli někteří spolužáci ze sousedství. Tu střídaly se hry tiché s hybnými, při obojích však bylo vždy dosti živo, takže babička častěji nás napomínala k mírnosti a opatrnosti. Zablédla-li náhle někoho z nás ve vrcholu některé vysoké hrušně, tu se hněvala na ty zatracené děti, které ji jen lekají a pohrozila, že to bude žalovati tatínkovi. Odvážný lezec slezl rychle dolu, babička se uklidnila a — nezačala.

Jednoho dne ráno odešla babička na zahradu a já chtěje ji dohoniti, spěchal za ní. Při rychlém běhu nějak jsem klopýtl a již jsem ležel na silnici v prachu nedaleko babičky. Prudkým nárazem na tvrdou půdu byl jsem omráčen. Babička mne zdvihla, mnou třese, do obličeje fouká, ano i slinou omývá, aby mne k vědomí přivedla. Když pak jsem se vzpamatoval, ulehčila si slovy: »Zatracené hochu, to's mne polekal.«

Babička přála žebračkám. Přisedla k nám známé žebračce dala plnou zástěru odleželých hrušek. Žena ta, stojíc ve světnici u dveří, chumě sáhla po jedné »hrušičce«, aby si na ni pochutnala. Hrušička však byla příliš měkká, takže při stisknutí hezzubými dásněmi tenká slupka praskla a tuhý stěž zaskočil jí do krku. Ubohá žena počala se dusiti a již kácela se na dvěře. Babička však ihned postrehla nehodu, rychle přiskočila k ženě, odchýlila jí ode dveří a vši silou uhodila ji čestí do zad. Překážka dýchání byla odstraněna; trvalo však ještě chvíli, než se žebračka vzpamatovala. Tohoto výjevu byl jsem svědkem a trvalo to delší čas, než jsem si uvědomil, proč žebračka na velké udeření do zad babičce ještě dýchala. »Zatracená Capoušková, ta mně nahmala strachu«, domnívala, když matce vypravovala, co se za její nepřítomnosti přihodilo.

Babička se dožila 85 let a byla do poslední chvíle stále při dobrých smyslech.

MÁ MATKA.

Má matka (naroz. 10. září 1807 v Chrudimi, v č. 185. »Vrchu«) byla žemou prostřední výšky, libových pohybů a dosti vlivného vzezření. Ačkolí brzy zuby ztratila, měla řeč srozumitelnou, dosti plynou. Při spokojenosti a radosti si zpěvovala, při nehodě své i cizí bylo jí však hned do pláče, pomoci nebes se dovolávala. Jsouc pohněvána, mluvila rychleji a silněji, při čemž živěji gestikulovala. Ač se každého silnějšího uhození, každé zprávy o neštěstí hned zalekla, dosti záhy se vzpamatovala. Byla velice nábožná, ale také nezlostila se po celém svém životě pověřivostí, již v dětství navýkla.

O jejím literárním vzdělání vím, že znala celé části katechismu doslovně, děje biblické dle »Druhého dílu« uměla plynně vypravovati, hbitě počítala z paměti a — jak se na její podpis švabachem provedený pamatuji — čitelně psala. Zdá se mi, že těchto vědomostí nabyla v tehdejší soukromé škole v Sobětuchách, kam z »Vrchu« bylo blíže, než do Chrudimi.

Po odbyté povinnosti školní byla nějaký čas na zkušenou v domě chrudimského »solného« (skladníka soli), kde tehdejšími ruěstskými způsoby uvykla, jež také po celý svůj věk podržela. Mimo to měla přístup i do jiných lepších rodin chrudimských, poněvadž děd jako dovedný tesařský mistr s mnohými byl ve styku přátelském.

Dle tehdejšího chvalitebného zvyku považováno pletení, šití, kuchaření a konání jiných domácích prací za hlavní záležitost ženské povinnosti a dovednosti; v tom všem matka dobře se vyznala. Pamatuji se, že v neděli odpoledne některé hospodyně v Zaječicích k matce přicházivaly s plátnem neb kanafasem, aby jim na košile, na sukně neb na cejchy nastříhala. Při větších hostinách bývala dotazována o radu a dosti často bývala i zvána na svatby a podobné hostiny, aby »vaření« řídila.

Posílajíc »na svatbu« (dar v pečivu), byla vždy jista, že její věnec přijde na nevěstin stůl, že její koláče budou vzácnějším hostům dárany za výslužku.

Jako v uvedených, tak i v ostatních domácích pracích byla velice dovedná; avšak byla i jich také vždy dbalá. Vyznala se v úpravě lnu, v předení, v bílení plátna a přize; sama nejraději zasévala, většinu obilí (domácího) sama svázala, mlátčím vypomáhala, vymáčené obilí sama zvala a vyčistila, při mletí si dohlížela, celou nápeč chleba sama vždy vyvážela a do pekárny vsadila. Ovoce padlé i česané hleděla zužitkovati; hleděla si plně chovu drůbeže i hovůžích dobytka, všude plně dohlížela. Dbala vždy o to, aby všude panovala čistota a pořádek, zkrátka řečeno, byla hospodyní

vzornou, již práce stála se nutností. Nevím, že by si kdy byla pohověla; byla stále zaměstnána. Nemáje práci v kuchyni, neb při hospodářství, měla co šiti a spravovati. Divila se mnohdy, jak to možná, že ta či ona hospodyně celé hodiny na besedě může ztráviti. Nejvíce se hněvala na ty, které neměly prádlo spořádané a čisté, kde měly děti neumyté, nečesané neb v oděvu roztrhaném.

S námi dětmi se mnoho nemazila. Požadovala okamžité vykonání toho, co nařídila, a nestalo-li se dle jejího přání, následovali trest. Někdy ovšem stačilo pouhé ukázání metly za zrcadlem zastrčené, jindy však bylo třeba připomenouti: »Kdyby to věděli tatínkové!«

A to — pomáhalo.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

naproti »Národnímu divadlu« v Praze.

Nejlevnější Žádejte prospekt. Nejvýhodnější

Národohospodářská hlídka.

Co s ovocem? Letos urodilo se ovoce na všech stranách. Pod tíží jeho sklánějí, lámou se větve. Někde nevědí si již rady, kam s takovým množstvím ovoce. Či budou se zase opakovati léta, kdy švestky ponechávány na stromech svému osudu, kdy pod stromy jimi nastláno a to proto, že nebylo kupců a že práce s česáním pro velikou láci ovoce ani se nevyplatila? Cizozemci vědí si rady, kam s požehnanou úrodou z Čech. Prusáci jeden za druhým projíždějí vlastní naší, prohlížejí, kde ovoce vzácnější a skupují od hospodářů i nájemců sadů celé aleje a zahrady za — babku. A naši lidé jsou rádi, že prodej ovoce napřed mají zajištěný a Prusák pod kůží se směje, jak lacině koupil a už napřed počítá, co za pěkné ovoce v Německu strží. Přijedou zase až z Uher a Rumunska židovští pšleníci, postaví na vhodných místech kotle na pálení slivovice a už začne svázný nepřeborné úrody švestek z celého okolí za — pakatel. Ted' přichází i povidlový kartel, jež zakládá za součinnosti »Anglobanky« dvanáct větších továren na marmeládu a konzervy v Čechách a na Moravě. Firmy se podrobují kontrole Anglobanky, aby docílily jednotných cen a prodejních podmínek a nepoškozovaly se, poskytující zvláštních výhod jako dosud, konkuruje mezi sebou. Povidlový kartel jest zároveň dokladem, kam až strkají velké banky prsty. A následek: naši lidé lacině zbaví se velké úrody švestek a draho pak budou kupovati povidla. Zde schází nám organizace na trhu ovocnářském. Odbočky hospodářské spolky katolické a různé naše organizace společným nákupem nebo prodejem ovoce zjednaly by mnohým našincům slušný pramen příjmů a zároveň jednotlivé své členy mohly by lacině zásobiti dobrým ovocem. Za letošní velké úrody i v té nejchudší domácnosti mohli by se na zimu opatřit jablky, mohli by si z laciné koupenných švestek povidel navážit, nebo nasušiti pěknou zásobu pro pozdější dobu. Ovoce v českých rodinách mohlo by se státi velmi důležitým prostředkem národohospodářským. K tomu napadne, že by měl z úrody své vybrati ta nejlepší jablka, zabaliti je v jemný papír a pak je teprv nabízet na prodej? () statistice, ba o miliony přičítáme v Čechách, že si nehlídáme co nejlepšího vypravené ovoce našeho na trh a jeho zpracování!

Kontingentační dohoda rak.-uherských předslen bavlny uskutečněna dne 7. t. m. ve Vídni na schůzi zástupců předslen s platností od 8. srpna t. r. V celém Rakousku jest 4.260.000 vřeten zpracujících americkou bavlnu a z tohoto počtu přihlášeno 3.600.000 čili 85 procent ku kontingentační dohodě. Vedle toho prohlásili další majitelé 180.000 vřeten, že budou se řídití podstatnými podmínkami dohody, takže k provedení sanace poměrů na trhu přize sdružili se majitelé 89 proc. veškerých vřeten. Bylo hned usneseno, aby z kontingentu (vyrobeného množství přize) bylo prozatím ku prodeji uvolněno 5 proc. Tvrdí se, že tato dohoda není kartelem cenovým a že každému členu jest volno dohodnouti se o ceně s odběrateli. To ovšem bude snad na začátku, v budoucnosti můžeme se těšiti na zvláštní zvýšení cen. Tvrdí se dále, že kolem tohoto kartelu bude, aby výrobu a odbyt uvedl do náležitého a přesného poměru, čehož bude docilováno tím, že v jednom období bude výroba vždy omezoována o tolik procent, o kolik v období předcházejícím skutečná výroba převyšovala dodávky.

Význam mlékařství nejlépe se zračí v počtu mlékáren. Dne 1. ledna 1912 bylo mlékáren v Předlitavsku 826, v Zalitavsku 605, v Německu 3427, v Itálii 962, ve Francii 2600, v Anglii 430. Roku 1910 měly Švýcars 2785, Dánsko 1164, Švédsko 500, Norvéžsko 700, Srbsko 13, Bulharsko 9 mlékáren.

Rakouská škola v Kostelci n. Orli rozesílá právě svoji sedmnáctou výroční zprávu, ze které jasné je viděti, že ústav ten odpovídá plně účelu, za kterým jest zřízen, že vzorně jest veden a spravován. Pro ústav postavena jest účelná budova školní. Pro školní hospodářství účelné hosp. budovy, stáje, stodla, kůlna, sýpek. Kolem dvoru

jest školní zahrada, ve které upravena jest školka ovocná, zahrada zelinářská, chřestovna, zahrada botanická, chmelnice a vinice. Dále se zahradou spojeno jest rozsáhlé pole zkušební a sad ovocný. Vyučování praktickému slouží dále vzorné zařízení a vedený statek školní. O ubytování a úplné opatření chovanců jest postaráno řádným internátem ústavním. Náklad na celoroční vydržování 1 chovance obnáší 400—450 K. Školné se neplatí. První školní rok počne od 2. října. Výroční zprávy zasílá ředitelství školy zdarma. Odporujeme rolnictvu tuto školu.

Veliká národohospodářská prorada v Lenetich. Jest potřeba ještě ledacos objasnit, aby se vidělo zřejmě, jak hájí mladá Agrární banka českou půdu. Čeští interestenti nabízeli posavadní české většině po 1560 K za akcie cukrovaru a nadto byli ochotni zaplatiti penále (trestné) 100.000 K Kreditnímu ústavu, jen aby cukrovar zůstal v rukou českých. Česká většina se však přece jenom usnesla se prodati cukrovar vídeňsko-zidov. peněžnímu ústavu. V čele cukrovaru zašantročeného stáli mimo předsedu Ottu Srba čelní agrárníci. Ti si vedli zcela lehkomyšlně. Akcie, jež měly cenu nejvýše 400 K, vyhnány do výše přes 2000 K. Byly skoupeny pro nově utvořené sdružení, které financovala Agr. banka, kdež také nové akcie uloženy. České banky nabídky zrovna takový obnos jako německé, ale přece jen akcie vyzvednuty a uloženy v Kreditce. Každý pokus z české strany byl zamítán. Pak na valné hromadě učinili poslední pokus čeští neodvislí akcionáři, aby cukrovar byl zachráněn pro českou državu. Leč čeští rolníci, kteří před tím neměli ani jediné akcie, přijali akcie přidělené německými ústavu a dali se voliti jako menšina do správní rady. Mají markýrovati jakýsi vliv, ale ve skutečnosti musejí dělati to, co poručí německí židé.

Vlastními řediteli budou zástupci německých ústavu. Tedy německými hlasy i hlasy správ. rady agrární zvoleni do správní rady titi: Bacher Rudolf (německý žid), Krohn Herman (německý žid), Elischak Ludvík, ředitel Creditanstaltu (Němec), Fischel Jindřich (Němec), Ponovits Hans (maďarský žid), Freund Emil (německý žid), ředitel Länderbanky, Sommerschuh Emil (Němec), Otto Tancer (němec. žid), pak Robert Kofán, Fr. Melichar a Robert Patočka. — Za revisory úředník Creditanstaltu Georg Wiener (německý žid), úředník Länderbanky Josef Popper (německý žid) a německý agrárník Adolf Trinks. Teď si představte, co asi několik těch Čechů proti tolika židům zmůže.

Tak tedy přešel za agrárního vedení zdatný český ústav a s ním spousta kapitálu do rukou německých. Tak zašantročen zemědělský průmysl do služeb ciziny. Čeští řepaři nyní budou sloužiti německým židům. Na to tedy bylo potřeba Agrární banky? Skopalíku, kdybys tak vstal! Agrárníci ovšem náhradou si aspoň zazpívají: »Hrom a peklo, marné vaše proti nám jsou vzteky!« Jenže — jak patrně — není zapotřebí ani hromu, aby opouštěli taci vlastenci národní bašty. Stačí sladký úsměv německého žida a naděje na osobní zisk — a statní pionéři hned jsou na útěku.

Jak rozumějí německí průmyslníci svému národnímu poslání. Známa budějovická firma L. & C. Hardtmuth byla v některých říšsko-německých novinách (z pohnutek zřejmě konkurenčních) obviněna z národní »nespolehlivosti« a dokonce — z »čechofilství«. Pohnulo ji to k důrazné obraně, kterou čteme v čísle 13. odborného listu německého »Papiergewerbe-Zeitung«: »Firma L. & C. Hardtmuth v Budějovicích jest podnik navazující německo-nacionální (v originále: durch und durch deutsch-nationales Unternehmen) a její tři majitelé jsou národní pionýři, kteří na těžce ohroženém místě v boji za německý stát stojí zrovna v nej přednější řadě. Právě tak i všichni úředníci firmy německé národnosti, a i větší díl dělnictva, je německý. V závodě není strpen nikdo, o němž by bylo známo, že by vykonával protiněmeckou propagandu.« Tak stojí doslova v dlouhém dopise, podepsaném ředitelem závodů Hardtmuthových A. Gandilem m. p., a výslovně se podotýká, že správnost těchto i ostatních všech tvrzení zajisté milerád potvrdí českobudějovický purkmistr pan Taschek. Rádi věříme. — Tak tedy Němci. A česká Agrární banka?

Ohraničování pozemků,

plánky pro kupní smlouvy, veškeré práce geometrovské,

drenáže, veškeré stavby vodní

inženýrské a geometrovské kancelář

inženýr ALOIS HORA,

úřed. oprá. kulturní technik a civilní geometr,

Hradec Králové,
náměstí 151,

dům p. Žaloudka, proti biskupské residenci.

Paramenta.
Ignáce V. Noškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Noškudy, farář ve Vyprašticích)
doporučuje P. T. veleddužojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovevého náčiní
Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukáží
se na požádání franko zašlou.

Pensionát Voršilek

v České Skalici

obsahuje německou školu s právem veřejnosti,
zřízenou dle osnovy trojtřídní měšťanské školy.

Chovanky mohou se vzdělati v jazyce
českém, francouzském (učitelka rozená Fran-
couzka), anglickém a italském, cvičiti se
v malbě, hudbě (na piano, housle, citeru, har-
monium a varhany) a učiti se různým ženským
pracím, vaření, praní, žehlení a vedení domác-
nosti. Též tanec a jemným způsobem spo-
lečenským se vyučuje.

Ústav má kapli k vytápění, krásnou,
zdravou polohu a velikou zahradu. K vycházkám
chovanců slouží romantické okolí, zvláště »Ba-
bičino údolí v Ratibořicích«, o němž se pro-
slulý cestovatel Vráz vyjádřil, že »patří k nej-
krásnějším místům, které kdy spatřil«.

Měsíční plat mírný. Ostatní v prospektu.
Nastoupení možno kdykoli.

Školní rok počíná 16. září t. r.

Představení.

Poznámka. Redakce »Obnovy« odpo-
ručuje všem »Pensionát v České Skalici« ro-
dičům, kteří si přejí, aby jejich děti německy
se naučily, ale při tom se neodnárodnily a
mravně bez úhony zůstaly.

Továrna na čottagová americká HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklad y:

Praha, Vídeň, Budapešť.

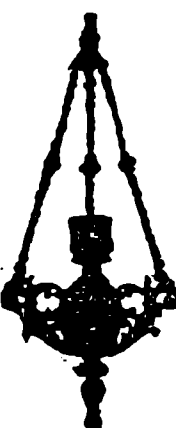
Podállová harmonia

obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku evidenci.

Cenníky zdarma a
franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstvu
zvláštní výhody.

Veleddužojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si depo-

ruvati veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy
cibáře, nádoby, paténky, svíčky,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církvním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbrn nebo proti do-
piatku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kážku franko bez zásvaznosti koupě.
Vše se pořídí poselstvem. Práce ruční.

Shled veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězy
madonet, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Metálové
prsteny, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dražebny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříž a cizinec

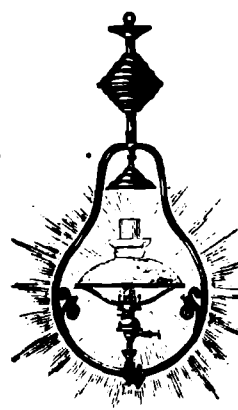
Praha-I-979, ul. Karolíny Světlé, č. 12. n.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatoplukův nám. č. 76.

Zařizování	Velkosklad
elektrického	lustrů,
světla,	elektrických
telefonů,	ventilátorů,
bromosvodů.	žehliček
	a přístrojů
Dynama.	k vaření
Motory.	a topení.
Zárovky:	Instalační
Osram,	materiál za
Tungram,	tovární ceny.
Tantal.	Solid. obsluha.
Rozpočty zdarma. — Ceny levné.	

Školní křída, kazatelny, oltáře, sochy, křídlové cesty,
Boží hroby
levné provádí absolvent c. k. odb. školy sochařské
a řezbářské
BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

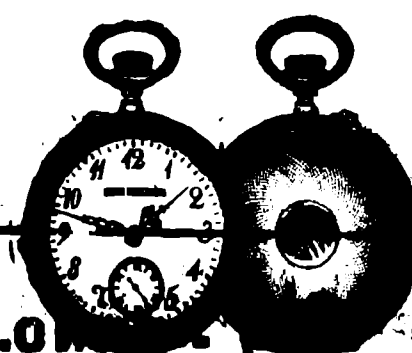
Stanislav Jirásek

v Hradci Králové, 136, odporučuje veleddužojn. duchovenstvu své
bezkonkurenční koláry

prací i celuloidové, náprsenky, bířety a veškeré prádlo spodní
vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jágrové prádlo!

Patentní náprsenky
bez háčků

Zakázky obratem
se vyřizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VACLAV POTUČEK, Hradec Králové,

Zástupce Union Horlogerie, spol. továrny hodiniek Biel, Glashütte v. S.; Ženeva.

Švýcarské přesné hodinky. Nástěnné hodinky v nejmodernějším provedení. Brilant. Zlaté a stříbrné. Optické
zobraz. Přesné a spolehlivé. S časovým záznamem. S alarmem i alpakové stola a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru.
Nejlevnější ceny!

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

**Veledůstojným
duchovním a patronátním úřadům!**

Odborný závod pozlacovačský
GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění
oltářů, kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Respočty a nákresy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská
Karla Zavadila
nástupce Antonín Zavadil
v Hradci Králové,
v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za živnostenským domem)

ku zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnější-
ho provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.
Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Milostí revido-
vány.
Moje nádoby jsou v ohni
slatiny na ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.
Vše zasílám jen posvácené.
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na náskuk franko
se zasílám.

Chudším kostelům možno spíciť bez přírůčků.
Sta odporučení a dostatek uznání po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.
Společně doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

POTŘEBUJETE SVĚTLO ??

Doporučuji k nastávající době:

olej topkový se zárukou pravosti jasně a bez
zápachu hořící 1 kg. za 1 K 20 h,
svíčky hospodářské, kus 2, 4, 6 h, 1 kg. za
1 K 4 h,
svíčky stearinové, 1 balíček 60, 80, 88 h, 1 K,
svíčky voskové, gasolin, petrolej, karbid,
za nejlevnější denní ceny.

JOS. JELÍNEK,
parfumerie a mydlářství v Hradci Králové.

**Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.**

Uznámy za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a
keřevého nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.
Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Jazyku německému naučí se
nejlépe dcery Vaše ve vý-
chovném ústavě Školských
sester v Moravské Třebové.

Krásná, zdravá poloha. Ústav slouží
hlavně účelu, české dívky vyučovat
jazyku německému. Nejlepší příležitost
v krátkém čase osvojit si důkladnou
znalost němčiny slovem i písmem.
Přijímají se dívky školou povinné i
dospělé. Ke škole dívčí řadí se pro
dívky v němčině poněkud pokročilé
jednorocní kurs pokračovací s násle-
dujícími předměty: náboženství, ně-
mecká řeč, německé písemnictví,
účetnictví, těsnopis, domácí hospo-
dářství, zdravotní, ruční práce a šití.
Příležitost zdokonaliti se v hudeb-
ě, řeči francouzské, psaní na stroji, ma-
lívství, ručních pracích všeho druhu,
šití prádla a šatů, vaření atd. —
Vyučovací a obcovací řeč německá.
Měsíčně 45 K. Žádejte prospekt!

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i ciz-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
dúst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze meho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejenné látky na taláry.

Také na spídky bez zvýšení cen!

5000 lidí zaměst. se
v Českých Budějovicích

výrobou tužek.

Objednejte přímo u WEBRA tamtéž, ušetříte
50 procent.

Jemné tužky cedrové tučet 80 h. Jemné tužky inkoustové
tučet 80 h. Jemné tužky barevné tučet 80 h. Jemné tužky
pro lesníky tučet 90 h. Jemné pro truhláře, tesaře,
kamen. tučet 80 h. **Obyčejné velké bílé** tučet 15 h.
Drátka na pera 144 kusů K 1'80. Vzorková zásilka:
od K 1'88 až 12 K dobírkou neb předem pouze u
ADOLFA WEBRA v Čes. Budějovicích,
číslo 48.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným.

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky.

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
ce nejlevnější.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův

synovec, nástupce)

odborný

— **umělecký závod** —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové bláto Ma-
lého náměstí, dříve pře-
s 60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednodu-
ššího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se krásnými
rámky, sloupky, usazeními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, nebo
vší návaznosti ku definitivní objednávce.

Neobtěžná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863.

Lovecké pušky,

Rebortky, revolvery velenog, bambítiky,
browning 6'35, 7'65 a jiné zbraně úplně
spolehlivé, zaručené a zkoušené, v cenách
úplně továrních, jakož i prach, patrony,
náboje a všecky jiné lovecké potřeby
v každém množství a skladě má

Vojtěch Ráží v Hradci Králové.

PARAMENTA

kalichy, cibule, mon-
straa., kadidelnice atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav para-
mentní a devotional.
— BRNO. —

OBNOVA

Číslo 34. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 23. srpna 1912.

Inserty se počítají levně. Ročník XVIII.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Slavnosti Svatohostýnské.

Jest zcela přirozeno, že úcta k Panně Marii jest u katolíků a zvláště katolických žen velice hluboká. Kult mariánský byl mocným prostředkem k osvobození ženy z pohanských pout ujařmenosti. Křesťané se dovidali, že právě vznešená žena jest královnou všech světů, že jest přední orodovnicí lidstva u Boha, nejkrásnějším výkvětem na stromu lidstva.

Nepřátelsky pohlížel pohan na radostnou, očištnou revoluci srdcí, která nezdolně měnila zastaralé předsudky a působila volný, ale zcela bezpečný obrát v řádu sociálním. Zářný ideál nejvznešenější Matky podnítil umělce k dílům velikolepé krásy, o Marii psány nadšené články a ženy utíkal se ve všech časech pod její ochranný plášť, poukazující na to, jak veliká úloha ženskému pohlaví jest náboženstvím katolickým vytčena.

Nepřítel ovšem nikdy nespál a snažil se, jak kacířstvím tak nevěrou umlčet mariánský kult. Kdykoli však myslil, že za krátko bude vítězem, mocné vlny lidového nadšení tím výše se vzedmuly, poučující svět, že mariánská úcta jest nezdolná.

Zvláště pak lid slovanský vynikl v neochvějně lásce k Matce nejsvětějšího Učitele. Nyní, kdy pokročí v zemích koruny České navykli si mluvit o potřebách kulturních a politických našeho národa tak, jako by ani nestávalo potřeby nějakých ohledů na katolíky, dává posvátný Hostýn pádnou odpověď na to, jakého vlastně jest smýšlení český národ, o jehož kůži se chtějí dělití přívrženci semity Stránského, poddaní vídeňského Adlera, němečtí židé atd.

Došlo ke korunovačním slavnostem na pamiatném Hostýně. Celé řeky lidstva se valily již v den před korunovaci 14. t. m. k posvátnému vrchu. Již večer toho dne hlásili počítající akademikové na 21.000 poutníků. A vlaky chrlily zástupy další, takže v památný den 15. srpna bylo shromážděno na 70.000 citelů mariánských. Sjeli se nejvyšší církevní hodnostáři z Čech, Moravy, ba i z Ameriky zavítal se nejd. biskup Koudelka z Milwaukee. Uvítací promluvy ovšem bylo nutno k obrovskému množství pronést na několika místech. Celou noc bylo zpovídáno na různých místech, ale přece sta kněží nestačila návalu kajíčníků. Od 4. hod. ráno slouženy byly mše svaté a podáváno Tělo Páně. Vsdp. kanovník Šulc z Hradce Králové kázal o významu korunovace jako léku proti chorobám naší doby, jinde promlouvali tři jiní kazatelé. Přibyli mimo hodnostáře církevní i četní zástupci šlechty a vysokí úředníci. Když se dostavil J. E. kardinál Olomoucký, jako delegát a zástupce sv. Otce při korunovaci, přistupovali zástupcové českých katolických spolků a korporací s prosbou za korunovaci sochy Panny Marie. Když pak byl přečten papežský dekret, předstoupil nejd. biskup Wisnar a vldp. superior P. Odstrčilík se slibem, že po korunovaci budou pečlivě opatrovat zlaté korunky, od sv. Otce posvěcené.

A ve chvíli, kdy na celé Moravě zvony se rozzevčely k oslavě Panny Marie, průvod se hnul do chrámu Páně, kdež za nadšeného zpěvu superior vyňal korunky ze schránky a předložil je na oltář. Pan kardinál po bohatě dekorovaném schodišti vystoupil k soše Panny Marie, načež byla socha tá i se sochou Ježíška za příslušných modliteb korunována. Pak bylo zapěno nadšeně »Bože, chvála Tebe«. Po korunovaci sloužil mši sv. nejd. kardinál Lev Škrbanský. Pak promluvil slavnostní pozdrav nejd. biskup Wisnar.

Odpoledne věnována pozornost Čechům vídeňským, zde přítomným. Vdp. Jemelka promluvil vřele o potřebách českého lidu vídeňského. V sobotu na rozloučenou promluvil k vídeňským krajanům jímavá slova nejd. opat Norbert Drápalík, která přijata se slzami vděčností.

V pátek večer a odpoledne v sobotu byla pouť matek a dětí, sobotní odpoledne i neděle byly určeny pouti mužů. Následovala pouť kněží, kteří vyhlásili svou konferenci o idel Cyrillo-Methodějské, Apoštolátu a Akademii. Vdp. Jemelka pravil, že musí muset přednášet povně spolní: katolických Slovanů. Ve Vídni se stýkali všechny slovanské národy ve svém studentstvu. Čeština by mohla být

mezi nimi dorozumivací řečí, aby konečně byla zapuzena němčina.

O jiných důležitých momentech velkolepých slavností, které předčily všechny předešlé, promluvíme příště. Lid český dal tak pádnou odpověď požidovštělému pokroku a zastancům zednářských barbarů španělských i portugalských, že nepřátelé naši hněvem zelenají, vymýšlejíce si pracně o panátných dnech neobratné pomluvy, aby zaražené řady »protiklerikální« aspoň něčím potěšili. Kult mariánský jest na postupu a s ním postupuje na Hostýně ruku v ruce i zdravé vzepětí národnosti, živěné tak úspěšně tradicemi cyrillo-methodějskými. Z nadšení a horlivosti tak velikých zástupů jest patrné, že dědictví otců zachová nám Pán a nedá zahynouti nám ni budoucím.

Sjezd katolického studentstva v Hradci Králové.

Pod protektorátem a za velice účinné pomoci Jeho Exc. nejd. biskupa Dra Josefa Doubravy konal se ve dnech 18.—19. srpna v Hradci Králové velice zdařilý sjezd katolické omladiny z kruhu studentských. Věru pravými rytíři ducha jsou ti nadšení akademikové katolíci, kteří za ostrého víchru volnomyšlenkářského kladli základy k organizaci nadějně Ligy akademické, kteří razili obětavě cestu jiným stejně smýšlejícím trnitými houštinami běžných předsudků. Není ani potřeby uváděti zvlášť dokumenty, co všechno zakusi od »harcovníků svobody« katolický inteligent, který přestává hráti roli Nikodemovu a hlásí se všude veřejně ku katolickému názoru světovému. Studenti evangeličtí a židovští mohou pracovati ve svých kroužcích nerušeně. Ještě se jim dostává podpory od těch, kteří se v theorii rozešli se vším církevnictvím. Ale na člena Ligy se hledí jako na hrozného smělce.

Náš katolický student jest podrobován fanatické inkvisici, urážen jako vlastizrádce, tepán jako zločinec. Proto jsou skutečnými hrdiny ti, kteří se opřeli organizovaným způsobem té klíce, která vítala barbarským řevem universitního rektora-kněze.

Slabé třtiny, povahy nehotové by v naší organizaci nevydržely. Proto jest lehce pochopitelné, že účastníci sjezdu jevíli tak veliké nadšení, tak vzácnou pracovní horlivost.

Při schůzích bylo radost slyšeti, jak v různých obměnách se ozývalo: »Nechceme mezi sebou lidí obojakých, sobeckých! Nestojíme o nedostudovance; ty přenecháme rádi jiným studentským sdružením. Chceme takové členy, kteří konají vzorně svoji povinnost, kteří pilně pracují v oborech, jež si vybrali za životní povolání. Přestala by Liga imponovati, kdyby se skládala z nedochůdcat, kdyby nám byl dobrý každý, kdokoli se přihlásil. Nechceme lidí, kteří vyplňují čas určený ke studiu fanatickými štvanicemi.«

Zásady tímto způsobem projevované byly vždy provázeny bouří potlesku, z čehož patrné, že věru Liga jest stromem zdravým, plným síly, který dovede střístati z koruny své obtížné jmění.

Již 17. srpna sjížděli se nadšení jinochové z nejrůznějších míst naší vlasti a z krajů zahraničních. Dostavili se i zástupcové »Lipy«, »Moravanů«, a studující dívky. Duch zářivého blaha prochlíval všechny, když se poznávalo, jak veliký zájem na sjezdu mladá druž jeví.

Po 7. hod. večer vykonal s příjedi mládeží krátkou pobožnost adorační v kapli borromejské vdp. P. Josef Stryhal T. J. za assistance bohoslovců. Druhého dne o půl 9. hod. sloužil pro účastníky sjezdu tichou mši sv. vsdp. kanovník Dr. Fr. Rejzl. Nato si všichni prohlédli za vedení hradecských akademiků památnosti města.

O 2. hod. odpoledne naplnil se vkusně ozdobený sál Borromea nadšenými studenty, jichž se dostavilo s hosty na 240. V čele sálu byla krásná výzdoba v barvách národních, v jejímž středu byla podobizna milovaného protektora.

Senior Ligy p. Dr. Hronek uvítal shromážděné velice vzletným proslovem. Po zvolení předsednictva předseda p. V. Waško pozdravil shromážděné jménem 400 účastníků na sjezdu kromě

fizickem. Vyřídil pozdrav nejd. protektora a přečetl pozdravné telegramy.

Po schválení jednacího řádu ujal se slova a-biturient p. Jos. Doležal a promlouval za veliké pozornosti o kulturních proudech na střední škole. Obsah jeho řeči byl tento: Jest i nyní na střední škole módou nevěřiti a zesměšňovati pravdy náboženské. Příčiny toho jsou v studentstvu samém; jsou to: slabost vůle a mělkost myšlení. Jen lidé nadprůměrní však zjednávají nápravu. Nepravdou jest tvrzení, že naše víra jest náboženstvím passivity, nezdravé malátnosti. Snášelivost Kristova jest ctnost ducha, vznášejícího se nade všemi formami, dělicími nyní tento svět. Víra prý se nedá srovnati s vědou, ani s filosofickými názory. Ovšem víra se nedá srovnati s tak protilehlými názory, jako jsou na př. pesimism a optimism, nesrovná se s různ. protikřesť. domněnkami, které se každou chvíli mění. S vědou skutečnou, s dokázanými fakty však víra v rozporu není. Víra Kristova jest praktickou filosofií života a nikoli filosofií knih a salonu. Ostatně hlavní záhady lidského žití, hlav. záhady světové věda nám nezodpověděla a také zustane dlužna i na dále odpověď na to, co jest lidský život, co jest hmota, pohyb. Pokrokáři však snaží se zvláštním způsobem využítkovati citu vlasteneckého. Poukazují na Husa, Bílou Horu, Jesuity. Nyní však víme, jak byl Hus ve svých spisech puvodní, kdo Bílou Horu zavinil a jak práci Jesuitů špatně bylo porozuměno. Lidé měli snadno dávati se strhovati frasem pokrokářskými, hledají pravdu tam, kde jí není. Katolické studentstvo však musí zjednatí nápravu. Jakým způsobem? Dle Nerudy »bule-li každý z vás z křemene, je celý národ z kvádrů«. Vynikati musíme všude, kamkoli přijdeme. Naprostá vyhraněnost charakteru jest nezadajným požadavkem. Kdo nejde s námi, jde proti nám. Vynikati musíme ve všem, v čem má vynikati inteligent, křesťan a Čech. Žádá od nás úsilnou práci vlasti i církve.

Nadšený potlesk odměnil přednášku velmi dobře promyšlenou.

Nastala čilá, velice věcná debata, v níž paprskovala tak utěšeně uvědomělost mladých nadšenců. Dr. Hronek sděluje, jak se vyjádřil o Bílé Hoře sám Dr. Bráň před svými universitními posluchači: »Pánové, jste-li pozorní a studujete-li historii, poznáváte, že na Bílé Hoře nekrvácel upřímný Čech, ale protestant co zrádce. Špatný klerikalismus byl na straně protestantů.«

PhC. Bartoš upozorňuje, že novotářské myšlenky husovy byly cizím zbožím, importovaným z Anglie, jak dokázal prof. Pastrnek. A úprava pravopisu, spisovné mluvy? Jeví se v literárních památkách českých katolických dřívě, než Hus se stal populární osobou. Stačí prohlédnouti si spisy Štítného a Mikulovskou bibli z r. 1406, která psána pravopisem, jakého Hus užíval a jaký odporučoval teprve po napsání oné bible. A že mohla Bílá Hora přinésti velikou zkázu? Prof. Jakubec doznává, že bylo již všechno svou korrupcí stejně ke zkáze připraveno.

Dp. Havelka pak odrazil velice účinně frási, dle níž prý katolík nemůže býti pravým vlastencem. Ukázal na slova Písma, na dějiny českého katolictva, na vlasteneckou práci sv. Václava, Karla IV., kněží v době českého probuzení.

Po vystředání ještě jiných účelných poznámek bylo uděleno slovo ThC. Blahoutovi, který promlouval o studentské práci apologetické (obraně). Apologetický úkol není právě snadný. Srovnejme dobu apoštolskou a středověk s dobou nynější. První křesťané hájili své přesvědčení proti námitkám, jež nebyly tolik komplikované. A hájili-li středověký katolík své názory proti kacířům, byl také jeho úkol dosti snesitelný, protože řeč byla jen o několika bodech, co zatím celá řada názorů byla totožná. Nyní však nepřátelé popírají docela existenci Boží, shromažďují výtky z nejrůznějších hledisek. Student pak nemůže si osvojit snadno podrobné vědomosti o povaze nejrůznějších námitek, aby všechno dobře rozebral. Námitky se však musí vyvracet vědecky. Student pak často ani dobře nemůže sledovati, co již jest vyvráceno a co nikoli. Jest potřebí předsudky potírati včasnými a důkladnými spisy. Něco již z toho máme. A jestli-

že kollegu, který mnoho nečte, poučí kollega z tábora našeho dle toho, jak se ve spise důkladném sám poučil, bude jeho slovo velice mocné. Nechť se tedy spisy obranné horlivě čtou! V době prázdnin může student působiti apologeticky mezi lidmi a ve školním roce na své kollegy. Apologetika nemá míti dle možnosti ráz polemický, ale má se nésti formou klidného výkladu, který jest nejučinější. Spojme se v jeden šik, otázka naší vláry budiž nám otázkou svatou!

Po řeči, která byla odměněna hlučným souhlasem, podotýkal p. Bartoš, že posavadní učebnice k důkladné apologii přirozeně nestačí. Kdo by chtěl studovati podrobněji, nechť se vždy poradí se svým katechetou, který má státi ve střední škole na výši doby. Nechť vstupují studující do Mariánských družin, kde se v apologii důkladně vycvičí. Upozorňuje na potřebu pilného čtení »Studentské Hlídky.«

Dp. Novotný ve vzletné řeči líčil, jakou radostí jest naplněn, kdykoli mezi mladé přátele do místnosti Ligy vkročí. Valná část nynější mládeže jest stížena rakovinou, kterou jest neupřímnost a bezcharakternost. Studující katolíci však jsou upřímní, duslední, pevně vůle. Vybízí je, aby pravdu neochvějně hájili. Kdo tak si počíná již ve střední škole, bude to konati i po maturitě, vzroste v pevný charakter. A národ, který má pevné charaktery, může si gratulovati. Ke konci dal několik praktických pokynů, jak by měly býti hranice debat vymezeny, aby byly co nejučelnější.

Následovala třetí programová přednáška. Pan PhC. Navrátil promluvil o studentstvu středoškolském. Jen povaha mravně silná za nynějšího bouřlivého přibíje zvitězí. Jen ten, kdo zjeví odhodlaně ve veřejnosti svého náboženského ducha. Nestací pouze skrytě se modliti a k Bohu veřejně se nepřiznati. U katolického akademika chceme viděti 1. šebevýchovu a šebevládání. Kdo šebve ovládá, ovládá i švět. Mnohý má dosti vzdělání, ale nemá vůle, která by jej vedla k činu. 2. šebevzdělání. Učme se s láskou a chťjme, aby přesvědčení vyvěralo z vlastní naší duše. V jakém vztahu jsem ke spolužákům? Co nechceš, aby ti jiní činili, ani ty nečiníš jim. Povahy silné vítězí v boji jen svou mravní hodnotou. — Dále poukazuje na potřebu některých reforem »Stud. Hlídky.« Odporučuje k horlivému čtení knihu knih, sv. evangelium, poukazuje při tom na to, jak velicí duchové z Písma svou znamenitou moudrost čerpali. Varuje před četbou špatnou, která podlamuje naši duševní zdatnost, byť by se takový jed čerpal jen po malých dávkách. Reelní naše práce budiž vždy vedena ideálním duchem! (Veliký potlesk).

Následovala delší, velice informativní debata. Pan prof. Teplý praví, že v jistém smyslu jsou naši studenti zpátečníky, protože chťjli pravdu, krásno a dobro, po čemž toužili v dávných stolicích Řekové a Římané. Pro pokročilou dobu konečně předseda p. Waschko, který přidal ke každé řeči velmi přiměřené poznámky, schůzi ukončil a ponechal některé důležitější věci k projednání na druhý den. (Dokonč.)

Volné listy.

»Bílý Jenerál«. Knihu tu napsal A. J. Krasnickij, a z ruštiny do češtiny přeložila ji L. Divišková. Kniha stručně a názorně líčí statečnost jenerála Skobeleva, jenž až posud jest chloubou ruské armády. V běžné představě znali jsme posud Skobeleva jako hrdinu, jenž bez úvahy vrhá se na nepřitele a jemuž hlavní věci jest útok, ať se podaří nebo ne. Ale z knihy této dovídáme se, jak Skobelev rozmyslně vše připravoval, jak předvídal všechny možnosti a jak prozkoumal vždy důkladně terén, kde chtěl svěsti bitvu. Také dočítáme se, jak výtečným byl vojenským učitelem a jak dovedl vždy dobře uhoditi věci na kloub, aby u vojínů dodělal se výsledků, o nichž předem v mysli přemítal.

Na ukázkou, jakým byl psychologem, znajícím duše vojáků, uvádíme z knihy toto místo: »Jak dovedl mluvit s vojáky, to věděli jen ti, kdo ho s nimi viděli. Rozuměli mu na půl slova. Skobelev neopomenul ani jediné příležitosti, aby vojáky nepoučil. Jednou přišlo asi sto nováčků, a Michajil Dmiritjevič, jak je spatřil, hned se rozhodl dáti jim poučení, jak se útočí na baterii.

»Nu, bratři, jak se dáte do útoku na děla?« — »Ale s »urá«, vaše Excellence!« — »Urá sem, urá tam. Ale vy rozumem to uvažte. Víte-li, co jest dělový kartáč? Nu tak, vrhli byste še s »urá« na ně — nepřítel by vypálil z děla, a z vás dvacet by padlo... Kolik by vás tedy zbylo? Osmdesát! Odstupte z vás dvacet! To jsou jako zabiti — slyšíte-li? Ti už nežijí... Tak co budete dělat, aby to bylo již bez ztráty?« — Ale my, vaše Excellence, než on zase nabije, my se na něho vrhneme bodákem.

»Nu, ted', hoši, jste chlapci! Zdá se, že jste mě pochopili. Pojdme jíst kaši.« A jenerál vzal dřevěnou lžici prvnímu nahodilému vojákovi a ušednul ke společnému kotlu.

»Eh, bratře, dovedl ti jisti jako my« — povídali si potom vojáci. Když přišel rozkaz, klásti miny přes Dunaj, tu Skobelev se všecek pohroužil do této práce. Minování mělo začíti u Parapana, vesničky to 15 verst vzdálené od Žurži a také na Dunaji ležící. Minonoska, »Žerte« zvaná, které velel mladý poručík Skrydlov, měla zahrnati u tureckého břehu stojící válečnou loď. Ke krytí tohoto útoku byl ustanoven 15. batajlon znamenité 4. stfelecké brigády. Nejprve však ptali se, kdo chce dobrovolně podjati se této práce. Na otázku celý batajlon, jakoby se smluvil, pokročil ku předu.

»Tak je to lépe« — podotknul přítomný Skobelev, »podle mého soudu nemá býti vůbec dobrovolníků. Každý má býti dobrovolníkem. Takový úkol, toť svátek pro pravého vojáka.«

Bylo vybráno 120 lidí a těm byli přiděleni tři důstojníci. Se setninou uralských kozákův a polní baterii složil se tak malý oddíl na ochranu podkopní práce. Důstojníci už odváděli vojáky, když je Skobelev zastavil.

»Počkejte... Takhle to nejde... Voják musí vždy věděti, kam jde a proč tam jde... Uvědoměly voják jest tisíckrát dražší, než neuvě-

doměly. Uralcům již jsem to vysvětlil.« Pak se obrátil Skobelev ke střelcům: »Buďte zdraví, chlapci!« Střelci mu odpověděli. »Víte-li, kam jdete?« Vojáci byli na rozpacích. »V Baraban, vaše Excellence!« »No, to jest stejné, Parapan nebo Baraban... A proč tam jdete?«

»Turka bít! — Turka musíme vždycky bít.« — »Jak se jmenuješ?« Voják odpověděl.

»Jest viděti, že jsi udatný. Budeš brzy rytířem sv. Jiří... Ale běž tu o to, že ted' nejdeme vůbec Turky bít... Musíme, bratře, jinou věc zpracovati. Brzy se na druhou stranu Dunaje přebrodíme, rozuměli jste?«

»Ano, vaše Excellence, rozumíme.«

»Nu, tak tedy... Seděti na jednom místě nás omrzelo. To je tak... Přišli jsme bojovat, a nepřítel je na druhé straně, ten k nám nepřijde — jemu se vede doma dobře, musíme ho tedy odtamtud vypuditi... Což, vypudíme ho, orlové?«

»Budeme se rádi snažiti!« rozveselili se vojáci. »A abychom ho vypudili, musíme přejíti Dunaj... A také se tam dostaneme. Začneme se tam dobývati; Turek také není hlupákem, pustí se za námi po loďkách a válečných lodích. Viděli jste, jaké válečné lodě u břehu dýmají?«

»Viděli, Vaše Excellence!«

»Oni nás chťjji potopiti, ale my jsme chytřejší než Turci. Dáme do vody taková torpéda, že jimi nepropluje, — jak se jich dotkne, hned vyletí do povětří. Uděláme mu to pod nosem a řeku přejdeme.«

»Rádi se postaráme!« už sami se ošvali vojáci, pochopivše celou věc. »Ten není takový, jako jiní!« povídali si vojáci mezi sebou. »Ten je úplně pochopitelný.«

A tak už v prvé dni válečné dostal jméno »pochopitelný jenerál«, a to zůstalo Skobelevu navždy.

Tyto rozmluvy Skobelevovy s vojáky dávali na jevo, jaká přátelská a bratrská důvěrnost byla mezi vůdcem a prostými bojovníky a proč byl bílý jenerál mužstvem tak milován.

Sbírání zpráv Skobelevem a jeho osobní chrabrost. Kdyby bývali měli Skobeleva v ruskojaponské válce, byli by bývali ušetřeni mnohých zmatkův a porážek. Známé jest, že ruští velitelé v Mandžurii ležli do neznámých míst jako slepi a že často byli poraženi jen proto, že neobeznali se důkladně s krajinou.

A. J. Krasnickij v knize dí: »Útok na Lovči byl určen na 22. srpen. Kníže Imeretinský tušil, jakého má vůdce vedle sebe v osobě Michajila Dmiritjeviče. Dal mu plnou svobodu v jednání a Skobelev už několik dní před útokem začal prováděti pečlivé obhlídky lovčinské posice. S neúmorností, svědčící o jeho fyzické síle, prozkoumával terén, znamenal si na plán každý pahorek, každý chlum, každý potůček kolem Lovči a konec konců znal každé místo tak, jako by byl žil v tomto bulharském městečku dlouhá léta svého života.«

Skobelev na »Zelených Horách« před Plevnem prodléval co chvíli na náspech a turecké kule svi-

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Založeno r. 1868.

Filiálky:

Praha
Semily
Krákov
Plzeň

Reservní fondy:
K 2,700.000.—

Akciový kapitál:
K 15,000.000.—

Čistý zisk za r. 1911:
K 1,860.000.—

Založeno r. 1868.

Expositury:

Chrudim
Jičín
Turnov
Slaně

Vklady celkem:
K 41,000.000.—

Provádí veškeré obohody bankovní, směnářenské a bursovní.

● **Zúročí vklady: 4 $\frac{1}{2}$ %** ode dne vložení do dne vybrání **na knížky vkladní.** ●

4 $\frac{1}{2}$ %	8denní výpovědi	na pokladniční poukázky a běžný účet.
4 $\frac{3}{4}$ %	30denní výpovědi	
5%	90denní výpovědi	
5 $\frac{1}{4}$ %	120denní výpovědi	

šťaly mu hustě kolem hlavy. »Pánové!« řekl jednoho dne Kuropatkin, když Skobelev trochu pooděšel, »bude-li se generál takhle stavět na násep a vystavovati se takovýmto způsobem nepříteli, stavte se tam také... Jsem přesvědčen, že se bude potom řídit obětovati.«

A také to tak udělali. Když krátce po té Skobelev se odebral na násep a prohlížel si nepřátelskou posici, provázející jej důstojníci vystoupili za ním. Kule turecké zahvízdaly jim hned nad hlavami. Skobelev trochu udiveně podíval se na důstojníky, ale slezl, nepromluviv ani slova, s náspu a bral se dále. Za několik okamžiků vystoupil opět na násep a jeho soudruzi vystavili se zároveň s ním nepřátelským kulím. »Proč tady trčíte? Jděte dolů,« nespokojeným hlasem nařizoval generál. — »Jsme povinni bráti si příklad od představeného,« podotknul ironicky Kuropatkin. — »Když vy se vystavujete nebezpečnosti, pak ani my, vaši podřízení, nesmíme života svého litovati.« Michail Dmitrijevič pouze mlčky pokrčil rameny, seskočil do příkopu a bral se dále. — Od té chvíle Skobelev musil býti opatrnější, aby chránil životů svých podřízených.

Skobelev vyznamenal se v turkmenských krajinách a jmenovitě pochodem přes pískové pouště, kdež každé pískové zrno pálo a kdež rozžhavený prach vnikal vojákům do očí a dýchadel. Ačkoliv sláva jeho po výpravách do východních krajin roznesla se po celém Rusku, přece na počátku války rusko-turecké nebylo mu dáno samostatné velitelství. Rozhodující činitel byli k tomu později přímo donuceni jeho úspěchy a osobní chrabrostí. Zemřel v mladých letech, a v Rusku dobře věděli, že ztratili velikého vojevůdce.

Pokračování o Macharově filosofii. Vzali jsme již minule na exámen Macharovy vědomosti kulturní a jeho děsnou logiku a dnes poznámky své ještě několika řádky doplňujeme. Nazýváme Machara člověkem všestranným, neboť, aby své nemotornosti ve všem všudy výrazně dokumentoval, zabrousil ve své »Besedě« na různá duševní pole. Ve svých konfustostech rozpovídal se také o kuličce vody, běžající po rozžhaveném plátu plotny, a spojil s ní tuto úvahu: »Všecko žije — a základní zákony Přírody platí jak pro člověka, tak pro kapku vody.« To jest: Machar jako přírodní filosof materialista věří v tytéž zákony jak v organismech, tak i ve hmotě neživé. Bývalo, bývalo! Machar jednoduše vývoj přírodních věd pořádně zaspal a proto nepochopuje, že jeho duševní horizont na takové věci již nestačí. A protože s Macharem tutěž víru v matku »Přírodu« vyznávají dnes celé legie kulturních zabeďněnců a protože tento materialismus rozváží po českých vlastech také volní myšlenkáři, bude s prospěchem, abychom o věci poněkud promluvíli.

Byli to jmenovitě němečtí filosofové, kteří učili, že není rozdíl mezi hmotou a živým organismem a že tytéž zákony ovládají všechno. Mnoho času uběhlo, nežli zdravý rozum dodělal se svého práva a nežli usoudil, že třeba uznávati svéráznost činnosti životní vůči hmotné zákonitosti. Jest smutným vysvědčením pro lidskou kulturu, že tak namahavým postupem objasňuje se nyní to, co uvažující a pozorující myslí jeví se samozřejmým. Svědčí o zpropadené nemyslivosti filosofických materialistů, když udržovali ducha lidského celá desítkletí v temnotách učení, že projevy duševní jsou vlastností hmoty a že duševnost lze rozložití ve hmotné atomy.

Věda dnes již určitě dokazuje, že ústrojná živá těla zásadně liší se od neústrojných a že tedy tytéž zákony neovládají člověka a kapku vody, jak rozpovídal se Machar. Ó, tohoto nešťastníka! Sotva někde do oboru vědeckého strčil prst, hned se důkladně popálil.

Novodobým vědcům ovšem nepodařilo se dosud vystihnouti podstatu života, což podotýkáme předem: vůči Macharovi, aby tady opět nenaběhl, a něco bez hlavy a paty nevypleskl, ale zůstává nicméně jejich úkolem, aby projevy životní prozkoumali a charakterisovali.

Dle Clauda Bernarda jest v každé živé bytosti dvoje pořadí zjevů: ničení organické a organizace životní. Ústrojí živé bytosti v každém okamžiku již samými úkony svými částečně se opotřebují a ničí, jsou to zjevy ryze fysicko-chemické. Zároveň však v bytosti životem obdařené všechno se tvoří: každé ústrojí tou měrou, jakou bylo zničeno, neustále se obnovuje. S Claudem Bernardem tvrdí tyto pravdy všichni přední učenici.

Hlavní rozdíl mezi neústrojnými a ústrojnými těly jest, že v ústrojných působí ustavičná činnost, postupující účelně dle zákona rozumného plánu tak, že pořádá části ve prospěch celku, kteroužto skutečností organism právě jest vyznačován. Ústrojný činitel v živých bytostech má tu vlastnost, že sám z ústrojné hmoty vytváří jednotlivé ústroje nutné pro organický celek. V živých tělech působí rozumná tvůrčí síla dle zákona, souhlasného s přirozeností každého zvířete. Tato tvůrčí síla jest obsažena v zárodku dřive, nežli se tento zárodek rozlišuje v jednotlivé ústroje. Zá-

rodek jest budoucí ústrojný celek. Tyto životní skutečnosti jsou tak zvláštní a mají tak význačnou a určitou zákonitost, že zásadně liší se od neústrojné přírody.

V zárodku těl živočichův i v semeni rostlin obsažena jest idea budoucí bytosti, jest to předem ustálená harmonie, z čehož jde na jevo, že působí činitel, který účelně a svérázně předem fysikální síly kombinuje tak, že z nich vyplývá skutečností ideje. Slovem bije tu do očí rozumná účelnost a promyšlený postup k určitému cíli. Odtud pochopujeme, proč materialisté zuby nehty se bránili tomuto poznání a proč všemožně do hlav lidu vtloukali svoji smyšlenku o tom, že bytosti ústrojné ničím neliší se od neústrojných a že všechno na světě jest hmota a její vlastnosti. Jako popěrači Boha věděli dobře, že uzná-li se účel, musí se uznati zároveň v přírodě rozumný činitel.

A když pravda nedala se déle potlačovati, přisvědčují tedy konečně, že vývoj organismu děje se účelně, ale ucpávají vstup správného poznání tvrzením, že onen neznámý činitel ústrojnou hmotu pořádající jest v tělech samých a nikoli mimo přírodu a nad přírodou. A k tomu ke všemu onoho činitele vyjadřují spoustou nejasných a rozplývajících výrazů, jen aby oklikou jeho vlastní význam zničili a jinými slovy dopracovali se zase předchozích svých domněnek, že hmota jest hmotou a že mimo ni není rozumného a duchovního činitele.

Všechny tyto kejkle materialistických učenců nejsou ničím jiným, než bezmezně drzým útokem na lidský rozum, jsou balamucením pod vědeckou rouškou a šálením, kteréž tak často podkládáno jest katolíkům (»klerikálům«). Vůbec, kdo by sepsal nestranné dějiny materialismu, dokázal by v nich obrovský a úmyslný podvod, který vůči lidstvu byl a jest posud páchn.

Pravíme: úmyslný podvod, protože již prostřední rozum chápe, že účel a myšlenka v organismech nutně ukazují na rozumnou a myslící poslední příčinu. Tvrzení pak, že účelný a pořádající činitel v tělech ústrojných jest sám sebou v nich obsažen a že není dán z venčí mimo přírodu, jest omračující nesmysl a myšlenková zrůdnost. Smyšlenka tato ukládá věřiti, že hmota sama sebe organizuje rozumně a účelně a že má sílu vytvořiti nejen život, ale také to, co nazýváme duchem. Proti tomuto nesmyslu protestuje hlasitě rozum a všichni vážní učenici a myslitelé, protože myšlenka jest dítkem ducha a duševnost nemůže povstati nikdy z hmoty, nýbrž jen zase z bytosti duchovní.

Slovem: mezi ústrojnými a neústrojnými bytostmi jest rozdíl zásadní. V ústrojných tělech jest obsažen rozumný a pořádající činitel. Tato účelně a myšlenkově postupující síla, nejsou a nemohou býti vlastností hmoty, jest dána organismům samým Bohem. To jest jediné možné a rozumné závěr zjeví, které věda v ústrojných tělech určila, a to jest logika, proti které mohou mluvit jen nevědomci nebo úmyslní podvodníci.

Machar ucpává sudy Alexandrem Velkým. Slyšte, jak to povídá: »Alexander umřel, Alexander byl pochován, Alexander proměnil se v prach, prach se stal zemí, ze země děláme hlinu, a proč bychom nemohli tou hlinou, v kterouž byl obrácen, zacpat díru pivního sudu?« Čtenář, jenž Macharových spádů nezná, s podivem by se optal, co básník-filosof těmito slovy zamýšlel říci. Vzal by také v potaz, jak ze země děláme hlinu a podotkl by, že se sudy vysmoluji a že nikdy neviděl ucpávati je hlinou. Ale to o duchaplnosti Macharově jen tak mimochodem. Řádky jeho o Alexandrovi jsou dle pravdy ošuntělým rozvedením toho, co druhdy říkávali materialisté, kteří tímto způsobem zastírali rozdíl mezi tělem a duší. Bylo kdysi módou, že ve společnosti a mezi literáty dávali takto výraz ateismu a že ohrovovali nos nad vírou v duši, čímž mělo býti dokumentováno jejich vyšší vzdělání. Doby ty již dávno uběhly, a dnes tehdejší malichernosti se jen usmíváme.

Jen Machar chce býti ještě věšákem, na nějž se zavěšuje všelijaký brak a rozpadlé hadry na postrach vracbům a vranám. Kdo chce dnes mluvit o člověku jako filosof, musí míti na zřeteli člověka celého a ne pouze tělo, a anthropologie macharská jest bez tohoto širšího obzoru; stačíť jí rozměry těsné a dusné. A to jest zásadní její chyba. Dnes učenci vedle pitvy anatomické, vyznávají, že mnohem důležitější jsou zjevy duševní. Za vlasů přitažené extempore Macharovo o Alexandrovi má všechny známky naivnosti, která sleduje jen cíl ucpávání sudu hlinou, ale zavazuje si slepě oči před zjevy duševními, které zplodily všechnu lidskou kulturu. Machar pohybuje se po ujeté koleji, papouškuje staré předsudky a nemůže se odtrhnouti od hmoty právě jako slon nemůže se povznést k orlím hnízdům.

Laskavý čtenář pozoruje, že mluvce o Macharovi, bereme si zároveň na mušku všechny zpátečníky, kteří jsou s ním stejného mínění. Při tom slibujeme, že i podruhé, bude-li mluvití nesmysly, stáhneme s něho ochotně kůži a vyprášíme důkladně jeho antické šosy, které slynou účtyhodnou délkou.

Politický přehled.

Vyznamenání hr. Berchtolda. Ministr zahraničních záležitostí hr. Berchtold 16. t. m. při audienci u císaře v lšlu vyznamenán byl řádem zlatého rouna, nejvyšším to vyznamenáním, jehož lze v Rakousku dosáhnout. Neobyčejně vysokým tímto vyznamenáním chce císař dokázati, že s politikou hrab. Berchtolda souhlasí, zvláště pak pokud se jedná o záležitosti balkánské a o návrh Berchtoldův, směřující k tomu, aby událostem v Turecku byla vymezena cesta míru a klidu.

Návrh hr. Berchtolda. Akcí hr. Berchtolda, směřující k uspořádání poměrů na Balkáně, vystoupilo opět Rakousku do popředí mezinárodní politiky. Jde prý o to, aby velmocí, které podepsaly berlínský mír r. 1878, vyměnily své názory o posledních událostech balkánských, krátce, aby zprostředkován byl na Balkáně klid. Židovský tisk ovšem nelibě nese toto zahájení vyjednávání o klid — vždyť v kalných vodách nejlépe se lovívá — a o překot snaží se dokazovati, že nejde o zprostředkování, o řešení východní otázky, ale pouze o projevení mínění, o konversaci. Rozprava (konversace) má se vésti velvyslanci u velmocí. Německý zahraniční úřad první ohlásil souhlas s akcí hr. Berchtolda, pak i Rusko a Itálie. Souhlas Francie a Anglie rovněž přislíben. Zakročení velmocí v Turecku lze právě nyní předpovídat výsledek, ježto nynější vláda cehhradská souhlasí s decentralisací.

Vyrovňovací pokusy mezi Čechy a Němci zahájeny budou opět v Praze 6. září a mezi Poláky a Rusy ve Lvově 9. září. Hlavní překážkou vyrovnání v Čechách jest německý volksrád a bývalý ministr dr. Schreiner, který sice ujišťuje veřejnost, že k česko-německé dohodě dojíti musí, ale při tom, kde může, šve proti. — 19. t. m. dlel ve Vídni předseda Kola polského dr. Leo a jednal s hr. Stürgkhem a polskými ministry o otázce vodocestné a o universitní otázce ruské.

Říšská rada bude svolána až v říjnu. **Boj proti opozici.** Dne 15. t. m. v průvodu 116 poslanců vystoupil minister, předseda Lukacs v sedmihradském městě Nagyemjedu na prospěch své strany. Proti opozici vystoupil tak ostře, že se jeho řeč pokládá za vypovězení boje opozici na život a na smrt. O volební opravě prohlásil Lukacs, že volební právo musí býti rozšířeno i na vrstvy obyvatelstva, jež vytvořil rozmach průmyslu. Hlavní základnou volební opravy prý bude census (odhad) intelligence. Tajně se bude voliti všude, kde to poměry dovolí. Počet městských okresů bude rozmnožen, volby se budou konat po obcích. — Správa uherských státních drah opět zasáhla hluboce do samostatnosti království chorvatského. Dráhy slavěnské byly totiž od ředitelství v Záhibu odtrženy a podřízeny ředitelství v Pětikosteli v Uhrách.

Mezi Ruskem a Francií za návštěvy francouzského ministerského předsedy Poincaré stala se úplná dohoda v otázce balkánské. Přes to, že Rusko jest dlužno Francii 12 tisíc milionů rublů, dostane novou půjčku.

Revoluční hnutí v Rusku. Právě, když se francouzský ministerský předseda Poincaré chystal k odjezdu z Ruska, prohlášen stav obležení nad petrohradským válečným přístavem Kronštátem, který by se mohl státi nebezpečným nedalekému Petěrhofu, kde car s rodinou rád sídlí. Také v Sebastopolu vyhlášen stav obležení a Němec Eberhart, velitel černomořského loďstva, sesazen jako neschopný. Dle toho jest ruské námořnictvo živlem velmi nespolehlivým.

Válka Italsko-turecká. Po dobytí Zuary Italy nastal na bojišti opět klid. Italové stali se nyní pány celého pobřeží tripolského a mají v rukou poslední cestu, kterou se Turku dosud dopravovalo stěhivo, potraviny a peníze. — Turecko k vůli míru jest prý odhodláno obětovat Tripolsko i Cyrenaiku. To však uráží Araby, kteří za slutána prolévali v Tripolisu krev a proto žádají samosprávu Arabie.

Povstání v Albánii jest sice skončeno, ale Albánci se zbraní očekávají provedení slíbených reforem a splnění svých požadavků a nevěří ani prohlášení sultánovu, jímž se splnění albánských požadavků zaručuje. Vyslanci turečtí dosud marně pokouší se, aby přiměli Albánce k odchodu ze Skopje a Veleže. Albánci prý chystají se odtud na Soluň a turecká vláda poslala prý do Veleže dvanáct praporů vojska, aby Albánci třeba násilím byli zadrženi. V poslední chvíli se však tvrdí, že vládní komise dohodla se s Albánci, povolivši jim všechny jejich požadavky, a že titi slíbili vrátit se domů.

Církevní zprávy.

Důležité pro účastníky kongresu ve Vídni.

Jak již v předešlém čísle »Obnovy« oznáměno bylo, musí všechny hromadné noclehy býti zabezpečeny zasláním tolika korun, kolik dní miní někdo nocovati. Budiž také udán den a hodina, kdy účastník na nocleh mhně se dostaviti. Všecky dřívější přihlášky o hromadné noclehy u diec. hradeč.

komitétu remají významu, protože na ně víd. komit. nedbá. Far. úřady mají pro všechny účastníky učiniti společné objednávky u centrály ve Vídni (Zentralkanzlei, Wien I., Stephansplatz 5). Pro soukromé noclehy však dřívější objednávky dostačí, proto se nesmí poznova objednávat.

Rovněž do konce tohoto měsíce lze si zabezpečiti ve Vídni za 1 K 50 hal. denní společné stravování (snídaně, oběd masitý a večeře, která se dodá do společné noclehárny). Peněžitý obnos s udáním počtu osob stravovaných a počtem dnů bud-
tež farními úřady zaslány přímo do Vídně centrále.

Kníž. arc. Ordinariat vídeňský žádá dpp. duchovní, kteří účastní se kongresu, aby v kostelích, blíž jejich vykázaných bytů se nalézajících, la-
skavě vypomáhali při zpovídání (zejména v ko-
stelích Čechům přikázaných). Ti důst. pánové, kte-
ří chtějí tak učiniti a mají od svého příslušného
ordinariátu zpovědní jurisdikci, obdrží tuto juris-
dikci i pro arcidiecesi vídeňskou. Dotyční pánové
račež proto příslušným orgánům vykážati se svo-
jí jurisdikční listinou.

K průvodu dne 15. září shromáždí se veškerý
saekulární i regulární klerus — který tvořiti bude
zvláštní část průvodu — v předepsaném rouchu
v domě svatoštěpánském. Kněží a klerikové vez-
mou s sebou tedy talar a rochetu, resp. superpelic.
Ta část průvodu kleru, která účastní se procesí
pěšky, půjde přes Wollzeile a Ring k zevnímu ná-
městí hradnímu a zde se rozestaví. Jen infulovani
ndpp. odeběfou se k svým místům u hradní brány.
Rovněž i ve slavnostních vozích jedoucí ndpp.
kardinálové a biskupové. Po mši svaté zahájí kle-
rus procesí ku dvorní kapli, kde po Tedeum a po-
žeňhání průvod se rozejde.

Kongresový výbor postaral se jen o celebraci
nejdpp. biskupů bud' v jejich příbytcích nebo po-
blíže těchto. Všichni ostatní kněží, kteří chtějí ce-
lebrovati, nechť vezmou s sebou talar a rochetu,
také amictus, purifikatorium a příslušným ordina-
riátem vydané »celebret«. Na základě tohoto »ce-
lebret« vydá jim ústřední kancelář (Stephansplatz
Nr. 5) celebrační lístek udávající místo a dobu ce-
lebrace. Bez »celebretu« a celebračního lístku ne-
mohou býti v dotyčných farních kostelích k cele-
braci připuštěni. Račež proto, důst. pánové, ne-
prodleně zaslati své »celebret« ústřední kanceláři
s udáním, kterého dne a které hodiny přejí si cele-
brovati. (Celebrační lístek stojí 50 hal.)

Rituale církevních slavností kongresu ozná-
míme včas.

Schůze Mariánských družin českých o sjezdu
eucharistickém ve Vídni koná se v sobotu 14. září
o 4. hod. dopol. v sále na Rennwegu III. okr. č. 71.
Slavnosti účastní se i katolická omladina z Mo-
ravy, která zavítá do Vídně v národních krojích.
Případné zpěvy zapějí bohoslovci-sodálové praž-
ští za řízení ctihp. K. Pražáka, t. č. jednatele
Mar. družiny českých bohoslovců. Všecky dotazy
ochotně zodpoví P. Jos. Rybák T. J., řed. Mar.
družin, Praha-II., Ječná 2.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Celá úmění od vld. díla až do duchov. k dispozici

Zprávy organizační a spolkové.

Křesť. sociální spolek pro Holohlavy a okolí pořá-
dá na rozloučenou se svým milým předsedou dp. Fr.
Frydrychem v neděli dne 25. srpna o půl 3. hod. dopole-
dne v restauraci »Na lednici« ve Smiřických koncert.
Hudba vojenská z Josefova. Uctivě k této slavnosti zve-
me všechny příznivce a přátele spolku, jakož i P. T. o-
byvatelstvo celé kolatury.

Proseč u Vysokého Mýta. Zdejší Jednota katolic-
kých mužů a jiných pořádá za spoluúčinkování okol-
ních hospodářských korporací dne 1. září staročeské
obřizky. Pořad: Seřazení průvodu na náměstí ve 2
hod. dopol. Průvod na pole, dožinky, případně proslo-
vy, národní zpěvy a tance. Odevzdání úrody, obřizko-
vé blahopřání. Po návratu věneček spojený se staroče-
skou svatbou v hostinci pana Václava Pejra. V případě
nepříznivého počasí, věneček o 5. hod. dopol. a celým
programem. Hudba prosečská os. řízením p. J. Kulha-
vého.

**Vyrovnejte nedoplatky za
„Obnovu“ a „Časové úvahy“.**

Zprávy místní a z kraje.

Oslava narození Jeho Velikemstva. Dne 18. t. m.
konány v Rakousku velice manifestační oslavy 82. naro-
zenin našeho císaře. V našem městě četné domy byly
ozdobeny prapory barev národních a říšských. V sobotu
večer pořádáno slavnostní čepobití. Hudba vojenská
zahrála před bytem generálovým, před radnicí, bisk.
residencí a před č. k. hejtmánstvím. Časně ráno v ne-
děli vyhráván po městě budíček. O půl 9. hodině posta-
vila se celá garnisona v plném lesku před chrámem P.
Marie, v němž slaveny bohoslužby za přítomnosti míst-
ního generála a všech důstojníků. Na kůru hrála hudba
vojenská velice krásně případné komposice. Počátek
jednotlivých částí mše svaté byl ohlašován střelnými
salvami před kostelem. Po bohoslužbách plukovník Ota-
hal z Ottenhorstu odevzdal účelnému šikovateli 18. plu-
ku J. Věchtovi stříbrný záslužný kříž s korunou, při-
čemž význam tohoto vyznamenání vysvětlil v obou zem-
ských řečech. Následovalo defilé, čímž vojenská slav-
nost ukončena. — O 10. hodině sloužil v katedrálním
chrámu sv. Ducha Jeho Exc. nejdpp. biskup dr. Josef Dou-
brava pontifikální mši svatou s četnou assistencí za
přítomnosti členů nejdůst. kapituly a jiného kněžstva,
zástupců vojska, četných reprezentantů úřadů státních,
autonomních, městského zastupitelstva, škol a jiných
ústavů. Po skončení slavné mše svaté zapěno »Te
Deum«.

Městská rada učinila 19. srpna následující usnesení:
Panu J. Hodrovi, divad. řediteli, t. č. ve Vamberku, pro-
půjčeno bylo měst. divadlo na den 22. srpna t. r. k u-
spořádání divadelního představení lbenovy hry »Sta-
vite! Solness«. — Přijata byla offera p. O. Feigla na ná-
těr reservoiru pro vodu užitkovou na »Kozince«. — Po-
ukázán byl k výplatě účet p. Fr. Paclta za užití stejno-
kroji pro polic. strážníky. — Výkaz pokladní hotovosti
z 12. srpna byl vzat na vědomí. — Stavebnímu druž-
stvu soukromého úřednictva poskytnuta byla lhůta do
31. září t. r. ku přijetí nabídky na odprodej stavení v
bloku V-1 č. 3 a 3b vedle budovy Rakouskoherské
banky, parc. č. 8. a 9. proti novostavbě musejní. — Žá-
dost p. J. Čisáře, ředitele Záložny, za svěření revise
obecních účtů postoupena byla městskému zastupitel-
stvu. — Vzata byla na vědomí zpráva technické kance-
láře, že firmě Kress a Bernard je vyhrazeno dáti z po-
zemků, na kterých zřízeno má skladiště, na pravém
břehu Labe, jediné příletní výpověď.

Pout' spolku paní a dívek »Anežka«. Letošním ro-
kem pořádá spolek paní a dívek pout' do mariánské
poutní kaple na Hemži u Chocně v pondělí dne 26. t. m.
Vyjede se z Hradce Králové o půl 8. hodině ráno přes
Týniště do Chocně. Návrat večer přes Pardubice.

Akademie katolické Ligy. V den sjezdu katolického
studentstva pořádána pod protektorátem Jeho Exc. nejdpp.
biskupa dra. Jos. Doubravy ve dvoraně Adalbertina
velice zdařilá akademie. Vzáletý proslov pronesl pře-
seda Ligy p. JUC. V. Waschko. Vyličil potíže, s jakými
Liga zápasila, konstatoval radostně, jak jest již na pů-
dě velice pevné, jak se utěšeně rozvíjí a to zvláště
účinnou podporou arcipastýřů našich. Srdečné díky vzdá-
val za velice intenzivní podporu Jeho Excellenci a ji-
ným místním podpůrcům. Na to ujal se slova nejdpp. bi-
skup. Nazval ligisty velikými hrdiny, před nimiž dluž-
no se pokloniti. Ujistil je svojí neochvějnou přízní, po-
vzbuzoval k vytrvalosti v práci za vlast a církev, ape-
loval na přítomné, aby byli ligistům pomocní. Krásná,
oduševnělá řeč šla od srdce k srdci, a přijata s veli-
kým nadšením. Nato zahrál mladistvý umělec p. St.
Novák, absolvent pražské konservatoře, Českou rapsodii
od Fr. Ondříčka. Reprodukce této komposice, jakož i ji-
ných čísel (od Čajkovského, Fibicha, Wieniawského)
provázely velkými salvami potlesku. Pan Novák jest
umělec temperamentní, osvědčil i při nejtěžších passá-
žích vzácnou jistotu a bravuru, jeho kantilena jest pro-
pracována s velkým porozuměním, zvonivý trillek zce-
la dokonale. Rovněž velké pochvaly zasloužil p. Martin
za pianový doprovod, který byl velice přílehavý, v tech-
nice bezvadný. Rovněž s velkou pozorností a velkou
pochvalou přijata mistrná hra dp. prof. Vacka na vio-
loncello. Pan profesor jako vždy osvědčil vzácné po-
chopení ducha skladeb, kantilena plynula měkce s dobře
propracovanými odstíny dynamiky. Na piano provázal
jej zkušený odborník pan prof. Tvrzský, takže zvonivé
tóny pianu splyvaly s elegickou písní stran v harmonii
vpravdě souladnou. Velikému zájmu těšila se mistrná
recitace pl. Brtonové (Fibichova melodramatu »Věč-
nosti«) za pianového doprovodu slč. Dostálové. Před-
nes byl až do konce tak přesný, že se těšil obecné po-
chvaly. Pan Madle recitoval velice případnou báseň Bou-
škovu »Sacerdos«. — Akademie zdařila se všestranně,
dvorana byla naplněna mnohými návštěvníky jak z kru-
hů professorských, úřednických a kněžských, tak jiných
vážených notabilit, což bylo akademikům vřanou od-
měnou za záslužnou práci. Po skončení akademie na-
sledovala animovaná srdečná zábava. Díky všem, kteří
se o tak pěkný zdar slavnostního večera zasloužili.

Výhláška. Dle výměru c. k. okresního hejtmánství
v Hradci Králové ze dne 16. srpna 1912 č. 19631, vy-
zývají se záložníci, kteří obdrželi svolávací listy na
den 23. srpna 1912, aby nastoupili vojenské cvičení až
24. srpna 1912 a ti, kdož jsou povoláni na 1. září 1912,
aby nastoupili až 2. září t. r. Starosta: JUDr. Fr. Ulrich
v. r.

Pěvecké sdružení pražských učitelů v Hradci Krá-
lově odvážíných zápasníků ze světových pražských kvě-
tinových zápasů a vítězí ze zápasů přezích navštívil

na svém tournee po král. Českém též náš Hradec a za-
pěl vítězné sbory, jimiž všude triumfovali. Záleží na
našem hudby a zpěvu milovním obecnstvu, aby uvi-
talo v četném počtu jejich koncert. 15. září zapěl v měst-
ském divadle Klicperově a si. odpoledne a večer. Zá-
znamy na lože a sedadla přijímá p. knihkupec Jiří Tol-
man, který, jako předloni i let s, s nevšední ochotou se
ve funkci tuto rád uvázal.

Abiturientům c. k. gymnasia v Hradci Králové. Ok-
táva prof. Svobody z r. 1902 seje se po 10 letech dne
4. září (ve středu) večer v jídelně Grandhotelu v Hrad-
ci Králové k první přátelské schůzce. Následující den
bude věnován společně zábavě a vzpomínkám. Přijede
všichni Adresy kolegů přijímá a bližší zprávy udá kol
J. Pospíšil, suppl. prof. a dr. J. Netuka, t. č. v Hradci
Králové.

Záložní ústřední ústav v Hradci Králové rozhodl se
(po způsobu ostatních bank) zvýšiti sazbu úrokovou
při vkladech delší výpovědi vázaných. Bližší viz v dneš-
ním insertě.

Slavnostní valná hromada Záložny v Hradci Krá-
lové na paměť 50letého trvání koná se v neděli 1. září
1912 v 10 hodin dopol. ve Dvoraně »Besedy«. Po té spo-
lečný oběd v hotelu »Merkur.« Přihlášky v obnosu K
2.— nutno složit v Záložně.

Obmezení dodávání vody užitkové. Jelikož nádrž-
ka na Kozince bude za účelem opravy a čištění vypu-
štěna, bude ve dnech 24. až 29. srpna t. r. užitková voda
dodávána pouze ve zmenšené míře. Obecnstvo se žá-
dá, by se dle toho zařídilo a vodou užitkovou ve zmí-
něných dnech šetřilo.

Koulení o ceny ve prospěch Ústřední Matice škol-
ské pořádá společnost kuželkářů v zahradě Adalbertina
ve dnech 22., 23., 24. a 25. srpna 1912 ve všední dny od
5. do 7. hod. večer a v neděli od 12. hod. v poledne do
6. hodiny večerní. 30. skvostných cen. Ceny vystaveny
jsou ve výkladní skříni firmy Průšek a Veselý na podsíní.

Seznam cen na týdenním a obilním trhu v Hradci
Králové dne 17. srpna 1912. 1 hl: pšenice K 17.— až 19.—,
žito K 13.40 až 15.90, ječmene K 11.60 až 12.—, ovsa K
7.80 až 9.30, vikve K 20.— až 25.—, hrachu K 24.— až
30.—, čočky K 28.— až 30.—, jablek K 26.— až 30.—,
krup K 28.— až 50.—, bramborů K 4.— až 4.80, máku
K 40.— až 50.—, 100 kg: žitných otrub K 17.—, pře-
ničných otrub K 16.— až 17.—, 1 kg: másla čerstvého
K 2.88 až 3.80, sádla vepřového K 2.25 až 2.40, tvarohu
K 0.40 až 0.44, 1 vejce K 0.08, 1 kopa: zelí K 3.— až
8.—, okurek K 2.— až 3.—, kapusty K 1.20 až 2.40, 1
hl: cibule K 7.— až 8.—, drobné zeleniny K 1.—, mrkve
K 2.20 až 4.—, jablek K 3.— až 6.—, hrušek K 3.— až
6.40.

Na týdenním a obilním trhu v Hradci Králové dne 17.
srpna 1912 bylo přivezeno: hl: pšenice 493³/₄, žito 208,
ječmene 175³/₄, ovsa 260, vikve 1, čočky 12, jetelového
semínka 8, lněného semínka 4, máku 2, kop: zelí 86, o-
kurek 206, kapusty 185, cibule hl 52, drobné zeleniny
kop 382, hl: mrkve 74, brambor 91, jablek 111, hrušek
97, podsvinčat 403 kusů.

»Bankovní zprávy« vydávané Českou bankou píná-
její ve svém srpnovém čísle následující zajímavé člán-
ky: »O bankovním ruském (pokračování), Rozvoj Ně-
mecka a jeho bohatství. K dějinám úrokové míry od
r. 1800 až po naše dny, Různé zprávy, Obchodní ka-
lendář, Kursovní a Slosovací list.«

Za vikářem Aloisem Kopeckým. Dne 13. srpna ze-
mřel zde vsdp. Alois Kopecký, farář v Nových Hra-
dech, majitel rytířského řádu císaře Františka Josefa I.,
biskupský čestný konsistorní rada, vikář traktu skuteč-
ského, náhle mrtvici mozkovou. Narodil se 31. srpna
1845 v Německém Brodě, na kněze vysvěcen byl 14.
července 1870. K bližšímu jeho poznání může poslou-
žit, že za mladších let přispíval do rozličných časopisů
články svými, psal kázání do starších publikací homi-
letických, ba zabýval se i uměním básnickým. Jeho
básničky bývaly s ochotou vytištěny a se zálibou
čteny. Po svém vysvěcení byl nejprve kaplanem v
Nižkově u pana faráře Fuchse, odtamtud přešel za ka-
techetu na školu měšťanskou do Vysokého Mýta a po
několika letech dostal se za faráře do Proseče, kde na-
vázal důvěrné přátelství s pozdějším biskupem E. J. N.
Brynychem, který ještě v hodnosti biskupské i mimo-
řádně častěji navštěvoval upřímného přítele svého. V
tom spočívá největší čest, které zemřelý pan vikář po-
žíval, že těšil se přízní intimní u takového slovatného
muže, jako byl nezapomenutelný biskup Brynych. Na
fate Prosečské to bylo, kde dostalo se mu první zprá-
vy u pana faráře Kopeckého o jeho povýšení na bi-
skupa. — Ale také jinde požíval zemřelý pan vikář Ko-
pecký důvěry a lásky neobyčejné, což jen málokdy po-
dal se v takové míře někomu souseděti na sobě. Byl
to muž zvláštního společenského taktu, kterým si získá-
val četné přátele a dobýval uznání namnoze i mezi ne-
přáteli. Svých přátelských konnex, které mival na vše-
cky strany i mezi osobnostmi nejvyššími, užíval jen k
dobrému. Mnoho jest těch, kterým pomohl na jejich ži-
votní cestě rozličným způsobem, tak že smrt jeho způ-
sobila jim ztrátu velikou a bolest skutečně opravdo-
vou. V pátek, když vykonával se pohřeb jeho, zdálo se,
že i ty zvony lkají a naříkají žalostným hlasem nad
ztrátou kněze takového, který v každém postavení, jež
mu život přinesl, hleděl se uplatnit tak, aby neublížil
snad nikomu, aby obhájil jenom spravedlnost a pravdu
a jimi prospíval kde komu. Sám nejdůstojnější vrchní
pastýř diecese Jeho Excellence pan biskup projevil mu
svoje vřelé uznání tím, že písemně vyjádřil kněžstvu
vikariátnímu soustrast a lítost nad ztrátou jeho, když
nebylo možno, aby účastnil se pohřbu pana vikáře o-
sobně. Pohřební obřady vykonal vsdp. vikář Macháček

z Opatova. Requiem pohřební sloužil vikariátní sekretář vsdp. děkan Dvořák ze Skutče. Kázání v kostele nad rakví zemřelého předložil místním a duchaplným způsobem dp. farář Míra z Českých Heřmanic u Chocel. Připomenal důvěrný poměr jeho k biskupu Brynchovi; zmínil se o sv. Pavlu, jak se na smrt připravoval, a ukázal, že i pan vikář Kopecký už dlouhá léta často v těžkých bolestech na smrt pamatoval a k ní se připravoval. Konečně přišel zemřelému, aby také po smrti připočten byl k rytím nebeským, jako za živa mezi svoje rytíře zařadil jej panovník pozemský. Byl to kněz věrný a bezúhonný, vikář zasloužilý a svědomitý, výtečný katecheta, úředník na slovo vzatý. Jako hleděl vždy zemřelý pan vikář k tomu, aby jeho činnost přinesla požehnání, tak ať zůstane i vzpomínka po něm vždy v požehnání.

Svobodomyslnost Sokola v Holicích. Teď zase sami Sokolové podali nový důkaz, že katolicismus se musí shromažďovati v tělocvičných jednotách vlastních. Slečně Marii Nechvilové, člence Sokola, byl adresován dne 9. t. m. oficiální dopis, podepsaný jednatelem Sokola, učitelem Pleskotem, a starostou MUDrem. Zemánkem. Stojí v listě doslovně: „Oznamujeme Vám slušně, že výbor Tělocvičné Jednoty Sokol v Holicích ve své řádné schůzi 8. srpna t. r. usnesl se jednohlasně vyloučiti Vás ze „Sokola“, ježto chování Vaše v posledním čase není takové, jak se na pravou Sokolku sluší, míníme totiž okázale uplatňování se v průvodech klerikálních; dle stanov máte právo odvolati se přísti (snad k přísti?) valné hromadě, což ovšem platnost vyloučení nikterak neoddukuje.“ — Tu to máme tedy černé na bílém. S Nechvilovou byla vyloučena i Bečičková. A z jaké vlastně příčiny? Účastnily se jako družičky dne 6. července pouti na památný Chlumek. Teď tedy váme, že procesí jest také klerikalismem, ačkoli Sokolové chválí pouti husitské do Kostnice. Katolíci si náboženský průvod uspořádali nesmí. Průvody k manifestování nějakých ideí jsou dovoleny pouze soc. demokratům, Sokolům, chlapcům ze školy. Ale katolíci nesmí veřejně projevit své náboženské přesvědčení, protože pro takové procesí celý národ zahyne. Pane učitelé Pleskote, vždyť přece sama Volná Myšlenka prohlásila, že jest sdružením, podporujícím volné projevy na poli netoliko kulturním, ale i náboženském. Či ten slib, týkající se svobody náboženské, jest jenom židovským knyfem, vymyšleným na chytání katolických hejlů? Učitelé slibují, že budou mládež vychovávat nábožensky. A taky sami průvodů církevních se z povinnosti účastní. Jak to tedy nyní uděláte, aby Vaše důslednost byla ve všem dokonalá? Buď ať pokrokoví učitelé vystoupí pro účast na „klerikálních“ průvodech ze Sokola, anebo ať zanechají učitelského úřadu. Jedno nebo druhé vyžaduje důslednost a charakternost. Tak jsme daleko došli, že učitel, vyučující mládež katolickou, vylučuje z národní instituce dívky, které se odváží manifestovati přesvědčení katolické, po otcích zděděné. Ovšem Sokolové nevyloučí ani jediného žida, který se drží Talmudu, který naslouchá německé řeči rabínové a do synagogy chodí. Jen český katolík má být psancem ve své vlastní domácnosti, má být pronásledován od těch, jimž přinesl vstřícnost tak velikou snášlivost, o které nemají zednáři francouzští a portugalsí ani ponětí. — Ale co nejvíce zaráží, jest úžasné pokrytectví Sokolů, tvrdících, že Sokol jest pro celý národ, a pronásledující Orly jako nějaké zrůdce a provokatéry. Sokol má vždy býti poctivý a přímý. A jestliže — jak patrné — Sokol jest výhradně pro volnomyšlenkáře, židy a pokrokáře, mají to také Sokolové zřetelně říci. Ale dnes vyhazují ze svých řad katolíky pro účast na procesí, zkrátka je začínou vylučovati pro účast při bohoslužbách. Parazit volnomyšlenkářství, však přes to všechno budou se dále držeti mysli, kterou národ naplnil pro katolíky. Kdykoli budou Sokolové hartusit proti Orlym, poukážte vždy na to, že jen podvodník může nyní pohlašovati sokolské jednoty za instituce všénárodní. Děje se tu podvod systematický a hodně drzý. Uvažme, jak i nepřátelské noviny konstatovaly, že v prvních dnech již bylo na svatobostýnských slavnostech na 70.000 katolíků. Počet návštěvníků v následujících dnech se množil úžasné. Dle pokrokové logiky tito lidé do Sokola nepatří. Není to tedy skutečně vylučování většiny národa ze Sokola? Budiž nám rozuměno. Dle počtu účastníků na slavnostech buď katolických nebo pokrokových dá se dobře odhadnouti, jde-li většina národa za ideou katolickou či pokrokovou. A tu každý ví, že pokrokáři neshromáždili nikdy na Moravě ani v Čechách aspoň třetinu toho počtu příslušníků národa k manifestacím protikatolickým, jaký se shromáždil ke katolickému projevu na Hostýně. Sokolové tedy vylučují většinu národa ze svých řad a při tom drze balamutí veřejnost, že jsou pro národ celý. A aby pokroková drzost byla dovršena, tu titíž lidé, kteří vyhodili české členy katolických spolků ze svých řad, vítali okázale na sokolském sjezdu katolíky zahraniční, kteří se rádi účastní katolických poutí a na své náboženství nikomu nedají dopustiti. Měli byti Sokolové tak otevření k hostům zahraničním, jako byli proti katolickým domácím a pak by byli poznali, jak by byli dopadli slavnosti v Praze bez účasti katolické. Sokol se stává národní lučavkou k radosti židů, rozeštvává české vrstvy a při tom s rafinovaností odkomkanou od francouzských židů dovoluje si švindléřsky tvrditi, že jest institucí všénárodní. Filialky Volné Myšlenky mají národ sjednotiti! Již jest nejvyšší čas, aby katolíci vlastními organizacemi odvrátili národní zlobu, která se na nás valí námluvami extravlastenců s videačnými židy.

Na Záměrech. Velikou kulturní práci pokrokovskou možno seznati z „Osvěty Lidu“ z 14. srpna. Kde-

koli se katolíci objeví, tam musí býti pokroková stráž. Už se usnesly „pokrokové a svobodomyslné strany a organizace“ na protestním táboru proti „klerikálnímu výboji“. Co to mluvte o výboji? Kdo pak to pořádá v tomto okrese tak časté vpády do katolických oasad? Kdo to sem posílá řečníky z Prahy, aby podvraceli základy křesťanství a víry vůbec? Katolíci se tedy jen brání, hájí se ti, kteří zde mají starší historické právo než všichni výbojní pokrokáři. Poslední volby do zem. sněmu dokázaly, jak lid poznal dobře rejdy pokrokové, jak se probudil. Proto ten fanatický hněv. Přijďte si tedy! Nám váš vzdorostejd neuškodí, jako neuškodil jinde. Zároveň vyzýváme znovu, aby všude za své vzala nerozhodnost a liknavost. Necht' naši dci do staví se v počtu co nejčetnějším! Povzbuzujte, agitujte horlivě, aby naše manifestace byla skutečně velkolepá!

Německý Brod. Prý musíme se dáti zapláhnout do „pokroku“, má-li z nás ubohých zpátečnicků něco býti. Jak uslyšíme slovo pokrok, hned se nám před očima vynoří vznešená postava — prof. Šmejkal. Přirovněte tohoto muže k zpátečnickému klerikálovi dp. Boh. Neumannovi. Samy liberální „Neodvislé Listy“ napsaly o slechetném knězi otevřeně: „Drahnou dobu téměř 20 let na našem c. k. vyš. gymnasiu s příkladnou horlivostí a s láskou k studentstvu působil. Dříve však než s městem a gymnasiem našim se rozloučí, staví si pomník nehynoucí svou dobročinností, již dříve svým příbuzným prokazoval a dělí se o službu své s tím, co mu milé bylo. Dary jeho po většině zůstávají utajeny — nechce býti jmenován — ale chudá mládež studující těší se jimi v dobách, kdy jich nejvíce potřebuje a kdy bez nich těžko se obejít. Není tomu dávno, co založil darem tři tisíc korun pro naše žáky gymnasiální stipendium, z něhož i taxy ze svého hraditi bude a minulý měsíc složil 50 K, s nimiž přistoupil za zakládajícího člena našeho okrašlovacího spolku „Budoucnost“, vída, že ve spolku tom nejlépe upotřebeny budou na úpravě sadů, v nichž nejen domácí obyvatelstvo, nýbrž i cizinci osvěžení najdou. Děkujeme panu profesorovi a přejeme si jen, aby jeho příklad hojně následovníků našel.“

Ze Slatinan c. k. poštovního ředitelství v Praze! Časopis „Stít“, který doručen bývá obvykle již v pátek před nedělí, doručen by tentokrát až v úterý (20. srpna) odpoledne po nedělí, tedy pátý den po vyjítí. Podobně děje se to i s mnohými jinými zásilkami pošty haličské. C. k. poštovní úřad v Slatinanech na dotazy činěné odpovídá, že není mu naprosto možno stačiti v čas zásilky dodat, poněvadž nemá k tomu dosti poštovních sil, ač již o rozmnožení poštovního personálu žádal. Žádá tudíž obecnost slatinanské c. k. poštovní ředitelství, aby těmto poměrům nějakým způsobem bylo odpomoženo.

Zpěvácký spolek „Lubor-Ladě“ v Novém Bydžově pořádá koncert Pěveckého sdružení pražských učitelů. Dirigent prof. Spilka. V pondělí dne 9. září 1912 v sále „Na Kopečku“. Přesně v 8 hodin. Ceny míst: Křeslo člen 3.50 K, nečlen 4 K, I. místo člen 2.50 K, nečlen 3 K, II. místo člen 1.60 K, nečlen 2 K, k stání 1 K, studentský a dělnický lístek 60 h. Předprodej lístků od 25. srpna 1912 v knihkupectví p. Karla Mikouska na náměstí.

Radovesnice u Žiželce n. C. V neděli 18. t. m. oblažila nás soc. demokracie svou důvěrnou schůzí, na které mluvil soudruh p. Nikodým z Hradce Král. o branné reformě způsobem takovým, jakoby soc. dem., kdyby se dostali ku vládě, zlámali militarismu krk. Po řeči přihlásil se ke slovu mašinec p. Slavíček a tázal se, jakým způsobem energickým poslanci soc. dem. proti němu předloze vystoupili, a čím to je, že ve Francii vládla socialistická ukládá větší břemena vojenská na poplatnictvo, než všude jinde. Pan řečník ukázal se jako pravý soc. dem. Na dotaz neodpověděl, ale začal zrovna jedno za druhým, jako když brambory sype z pytle: „Macoch, bohatí biskupové, lakomí kněží, obchodníci s náboženstvím, břichatí páteři“ atd. Zkrátka ukázal se jako pravý socialista. Připomínáme, že Tolstoj napsal, že do prázdných hlav se nejvíce pitomostí vejde. Pan Slavíček se však nedal ztátnout a ukázal břitkými slovy, které dopadaly na soc. dem. jako ostré šlehy, jakou komedii hraje sociální demokracie s lidem. V další debatě, která se rozpoutala mezi ním a řečníkem, ukázal, že řečník si popletl církev, klerikalismus a stranu kř. soc. a za pochvaly našich a za výtků soc. demokracie „zatápěl“ p. Nikodýmovi ráz na ráz. Přiměl ho k tomu, že doznal, že je bez vyznání, a že každou jinou stranu bude volit proti „klerikálům“. Nad tou upřímou odpovědí se zarazili i soc. demokraté a viděli, že to v Radovesnici „prohráli na celé čáře“, (máme u nás půl čtvrtá soc. demokracie). Když schůze nabývala tvárnosti vřavy místo debaty a když svolavatel p. Doubal ze Žiželce viděl, že u nás málo „vytří“, rozpustil schůzi, která trvala od 2 hodin do večera. Panu Slavíčkovi bylo gratulováno od nás všech, že ač poměrně mlad, má široký rozhled a bystrost v výmluvnosti spojený. Těšíme se, že p. Nikodým, až bude opět potřebovat studenou lázeň, si pro ni přijde do Radovesnic. Schůze byla slabě navštívena asi 50 lidmi, ze dvou třetin našinci.

Turnov. V pondělí dne 5. srpna 1912 skončil zde po dlouhé nemoci dp. Arnošt Veselý, katecheta měšť. chlapeckých škol. Ve škole byl katechetou svědomitým. Soukromou práci věnoval zde cele spolku turistickému a okrašlovacímu. Za to se mu volnomyšlenkářští členové turistů odměnili tím, že ho loni na podzim, dostavše ve spolku převahu, ani do nového výboru téhož spolku nevolili pouze z toho důvodu, že jest katolický kněz. Dobré poučení pro jiné! Pohřeb „nebožtůvek“ byl velmi pěkný. Škola mladého kněze, jenž mohl „jest“ mnoh-

Literární zprávy z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

Doporučujeme pozornosti P. T. pánů duchovních poslední literární novinky v eucharistickém roce:

Antoni: „Proč tolik neoprávněných obav před častým sv. přijímáním“	1.—
Baudyš: „Mešní kniha církve svaté“	4.—
Bilczewski: „Eucharistie“	6.—
Rokša: „Kněz a nejsvětější eucharistie“	—80
Černovský: „Deset promluv o nejsv. Svátosti“	—60
Frasinetti: „Hody božské lásky“	1.—
„Ježíš Kristus vzorem kněžským“	—40
Eymard: „Měsíc nejsv. Svátosti“	1.—
Gigoi: „Život Ježíše Krista“	10.—
Jánský: „Poučení o předražené oběti mše sv.“	—72
Z Kochemů: „Výklad nejsvětější oběti mše svaté“	2.—
Künzle: „Ježíš Kristus, náš Bůh a vykupitel“	—10
Lignori: „Ohnivý špy a vroucí vzdechy“	—80
Ooetek: „Eucharistický rok“	—70
„Na Golgotě a v zahradě Josefově“	1.—
„Neznámý mezi svými“	—20
„Před tránem Božím“	—20
Ondroušek: „Eucharistická kázání“	—80
Řehák: „Miláček Páně“	—20
Vaněček: „Nejsvětější Svátost“	1.—
Zavoral: „Eucharistická kázání“	1.—
Žák S. J.: „Chléb duchovní.“ Krátká a prakt. rozjímání na každý den v roce	3.—

Opětne upozorňujeme na nové dílo Dr. Nováka Xav. C. SS. R.: „Kněžské problémy“. Poslední kritiky přivítaly s nadšením toto dílo. Kdo ho z pánů duchovních postrádá ve své knihovně, neotálejte s objednávkou, neboť náklad kvapem dochází.

Obracejte se ve svých literárních potřebách na své knihkupectví, které Vás vždy řádně obslouží.

Svůj k svému!

Družstevní knihkupectví, nakladatelství, závod hudební a papírnický v Hradci Králové, Adalbertinum.

dobrého vykonati. V nemoci dlouhé, rok trávící, léčil jej velmi obětavě svědomitý, dobrý a nezištný lékař Dr. Josef Honzík z Turnova. Nemoc nebožtůkova byla však nevyléčitelná. Těžká byla porucha srdeční, již si zesnulý katecheta ulovil při ložském namáhavém pochodu turistů. Vrátil se do Turnova, postěžoval si svému příteli: „Tyto dny jsem se uhnal a cítím, že jsem se zdravím hotov.“ Budiž čest jeho památce!

Vloupání se do kostela. V noci ze 20. na 21. srpna vloupal se zloděj do kostela v Bělé. Vzal silnou motyku z márníce na hřbitově a tou vypálil dveře dvíře, vedoucí do sakristie a tam vzal jen jeden humerál. Peníze se v sakristii nenechávají a kalichy i monstrance uschovaly se na farní. Do kostela zloděj ani nepřišel; buď byl něčím vyplašen, anebo, vída nezdár v sakristii, do kostela ani nešel, ačkoliv do kostela ze sakristie jsou jen chatrné dvíře.

Výstava v Písku. Jako všude za éry výstavní, tak i v tomto městě jsou potřeby zdraženy. Našinci však nám sdělují, že v restauraci „U bílé růže“ jest obsluha velice levná a při tom solidní. Proto doporučujeme tuto restauraci našincům, kteří do Písku zavítají.

Členům „Sekretariátu Svatováclavské Matice Školské v Praze!“ Místní katolické spolky pořádaly společně v neděli dne 11. srpna t. r. jubilejní slavnost na oslavu dvaceti letí Katolické Jednoty a desíletí Křesť. soc. spolku paní a dívek v Polné, která vzor chladnému a nepřiznivému počasí slušně se vydařila. Vstupné bylo odpoledne do koncertu 22 hal. s daní ve prospěch Svatováclavské Matice Školské. Jelikož vstupenek prodalo se 500, odesílá Vám pořadatelstvo obnos 10 K. Malý sice dar, ale bude-li ho jinde tímto způsobem následováno, může se získati značný zdroj příjmů. Na Katolickou Jednotu rače zaslali pokladničku. Odcházím na cvičení. Po návratu dohodneme se, jak účel a snahy naší „Matičky“ více zde ve známost uvést. Vaším snahám „Zdař Bůh!“ — V Polné, dne 13. srpna 1912. Za pořadatelstvo jubil. slavnosti katol. spolků: Karel Hladký, knihařský dělník, t. č. jednatel Katol. Jednoty v Polné.

Sukna	Doskočil	Choceň.
Bačte si vyřádati vzory jarních a letních látek, které letos přinášim v bohatém výběru.		
Veleb. tojnemu duchovenstvu doporučuji zvláštní novinka pod názvem „PŘENTAM“ v ceně metr K 8 40		

Praktikanta

ze spořádané rodiny přijme ihned

Družstevní knihkupectví

v Hradci Král. (Adalbertinum).

Žádoucí je absolutorium z 3. ročníku školy
městské aneb nižší střední školy.

Ctenáři našich katolických listů prodali by všeho druhu ovoce. Nabízejí přes 1000 metrů zimních jablek panenských, renet atd., hrušek přes 500 q, švestek na tisíce metrů; ovoce buď syrové nebo sušené. Naše hospodářské a dělnické odbočky, různé spolky a organizace mohly by tu hromadným nákupem svým členům lacino zaopatřit zdravé ovoce na zimu, které za nynější drahoty jistě přijde vhod. Udávejte adresy, kde by si přáli ovoce nakoupit. — Též ochotně zprostředkujeme pojištění všeho druhu. Dotazy vyřídí katolické Úvěrní družstvo «Eliška» v Hradci Králové (Adalbertinum).

Různé zprávy.

O sociálním působení katolické církve podává svědectví liberální španělský list «El Mundo», který napsal o práci katolických španělských zemědělců: «Katolická akce jest na nejlepší cestě k úspěchu. Musíme uznati, že katolíci počali prakticky prováděti jediný způsob, kterým se může pomoci zemědělcům. Jejich záložny, vzájemné pojišťovny a j. nám to jasně dokazují. Strana levice musí jen křičeti, místo aby následovala jejich příkladu. Časy se změnily. Dnes jsou již zastaralé politické a historické strany a nahrazují je hospodářské. V tom pak náleží budoucnost oně straně, která bude nejvíce pomáhati zemědělcům. Tu pak ukázali jen katolíci, že jsou na nejlepší cestě.» Tak mluví list, jehož nemožno obviniti z klerikalismu, a to ještě v zemi, ve které se vytýká katolicismu, že zotročuje obyvatelstvo tělesně i duševně.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové s filiálkami v Semilech, v Praze, v Krakově a v Plzni. Účet rozvázný k 30. červnu 1912. I. Aktiva: Hotovost pokladniční K 343.818.40, směnky v zásobě K 12.574.411.52, cenné papíry vlastní K 6.547.224.91, půjčky na cenné papíry a report K 10.743.865.23, devisy, cizí valuty, mince, kupony K 538.969.23, Dlužníci K 33.871.828.13, dlužníci oddělení pro zboží K 377.769.81, pohledávky na zaručenou daň K 515.000.—, Nemovitosti: skladiště u nádraží K 147.453.85, bankovní budova v Hradci Král. práv. d. č. 177/195 K 194.313.57, bankovní novostavba práv. d. č. 139/140 K 557.594.91, bankovní budova v Semilech K 90.552.23, bankovní budova v Chrudimi K 52.000.—, činžovní dům v Hradci Králové č. 294 K 44.000.—, celkem 1.085.914.56. Movitosti: K 226.695.27. Účet transitorní — převodní položky K 47.765.76. Dohromady K 66.873.262.82. — II. Passiva: Akciový kapitál: 37.500 akcií po K 400.— K 15.000.000.—, Fondy dohromady K 2.676.387.48. Vklady dohromady K 40.811.860. Věřitelé: nevybraná dividendy za r. 1910 a 1911 K 6.216.—, Účet garančních akceptů: zaručená daň K 515.000.—, Účet transitorní K 212.734.65. Zisk: zůstatek z r. 1911 K 42.442.56, do června 1912 K 613.447.97, celkem K 655.890.53. Dohromady K 66.873.262.82.

Zkouška z pravdomluvnosti a zásadovosti. Říšsko-německý katolický list «Augsburger Postzeitung» provedl velice vtipnou zkoušku, kam až sahá svobodomyšlnost a stejné měření nepřátel, kteří tolik se nakřičeli o rovnosti, stejném právu, o zásadové důslednosti. Vytiskl totiž bez poznámky těchto 9 vět: 1. Farář, politika a tisk jsou spjatí mnohem úžeji, než se obyčejně myslí. 2. Náboženství a politika jsou obory ne totožných zásad a snah. Všechny se ve všech dobách a to i v osobách jejich nejznamenitějších představitelů. 3. Jako musí zástupce náboženství míti zájem o politiku, jakožto podstatnou složku života kulturního, tak má a musí se i politik zajímati o náboženství, ač-li toto náleží k pravému lidstvu. Náboženství a politika nemají navzájem vésti vojnu, nýbrž se podporovati. 4. Politický farář není «nesmyslem», nýbrž přes všechny námitky činitelem státu i církvi prospěšným. Politika musí farářů býti více nežli vedlejších zaměstnanců. 5. Politická činnost faráře nezná jiných mezí, nežli důležitější ještě úřední povinnosti. V příslušných mezích jest činnost jeho v tom směru tím vitanější, že jako farář v sociálních i politických bojích přičinuje se o uklidnění a vyrovnání. 6. Politického a sociálního života v naší době nelze si mysliti bez denního tisku, této první velmoci v moderním životě národů. 7. Zleva i zprava slyšeti nářky na moderní tisk denní. Jisté zlořády jsou nesporny a jest velice pro národní rozvoj žádoucí, aby byly odstraněny. 8. Farář již svým povoláním a postavením jest veden k tomu, aby se přičinil o zúšlechtnění tisku, a to ne pouze kritikou, nýbrž vydatnou součinností z lásky k lidu i vlasti, v duchu onoho Pána, Januž slouží. 9. Ano, je to farářova svatá povinnost jako muže, občana a křesťana, aby v politice i tisku ze všech sil pomáhal a radil. — Rozumí se, že po těchto slovech šlehal blesk z liberálních listů proti «štvavým kaplanům». Rudá «Münchener Post» si také ulevila důkladným protestem. Prý uvedených 9 zásad jest nepřesvědčivějším dokladem, jak jest potřebí brzké rozluky církve od státu. — Zatím

však se ukázalo, že ony věty jsou opakováním toho, co mluvil protestantský farář Koffler na švýcarské evangelické synodě. Liberální tisk v některých místech sám ty zásady uveřejnil, aniž by byl Kofflerovi něco vytýkal. Jakmile však tatáž slova opakována v listě katolickém, hned začalo protestní bzučení protikatolického roje, sypaly se blesky, pumy, kartáče. Tak tedy naběhl liberální tisk, pokud si nevšiml, před jakou generální zkoušku byl postaven.

Obrovský vzrůst státního dluhu. V rozpočtovém výboru přednesen přehled státního dluhu, jenž vzrostl v červnu letošního roku přes 12 a půl miliardy. Letos přibýlo nového dluhu 143 mil. (vypuštěno renty sice za 358.5 mil., ale tím splaceno 215 mil. starého kasovního dluhu). Koncem minulého roku bylo ho 124 miliard. V tom je společného dluhu 5.5 miliardy, z čehož Uhlířům náleží čtvrtina, nám pak tři čtvrtiny úrokovat. Rakousko samo má dluhů 7.04 miliard, 3 miliardy železničního a ostatek jiných dluhů různě pojmenovaných. Uherský státní dluh doplňuje tuto dluhovou sumu celé monarchie na celkových 20. miliard (20.000 milionů!). Má tedy na sobě každý občan monarchie dluh — už když se narodí — 400 K a po celý život se ho nezabaví, kdyby se sebe více přičiňoval. Porostou-li dluhy státní tak, jak rostly od roku 1890, pak se může státi, že v několika letech každého tohoto nově narozeného občanka převáží ta částka dluhu státního (ve stříbre vzato), co na něho připadne.

Kněžský dům v Luhačovicích. Kdo z kněží by chtěl bydleti ještě letos v kněžském domě, nechť se přihlásí u p. Jana Holanského, majitele sousední villy «Zátisí». Členové «Podpůrného spolku kněžského» platí 1 K denně, nečlenové nejméně 2 K. — Jan Vychodil, asessor v Cholině, t. č. předseda.

Starost o učitelstvo v zemích katolických a «proti-klérkálních». Listy pokrokovského učitelstva píší, že křesťanství sociálně jsou nepřátelé učitelstva a vzdělání. A zatím u nás v Rakousku mají nejvyšší platy učitelé v zemích alpských, kde vládnou «klerikálové» a nejbídnější v Čechách, kde vládnou agrárníci a liberálové. — A ještě jeden doklad. V Bavorsku vládnou katolíci. Mají úplně ve svých rukou celou vládu. A tato «klerikální» vláda zavedla pro větší vzdělání učitelstva ústavy šestitřídní. U nás jsou pouze čtyřtřídní. Učitelstvo již dávno po takových ústavech volalo a teď se mu jich dostalo v «klerikálním» a «zpátečnickém» Bavorsku.

Když se jedná o dobře placená místa. Nastane-li při tom i mezi nepokrokovějšími soc. demokraty existenci konkurence, pak se vyblíží závist a žádost msty výbuchy přímo sopečnými. Zase nový příklad. Orgán soc. dem. centralistů «Proletář» píše: «Prohlásujeme celé veřejnosti, že žádný náš člověk nikdy nesedne k jednomu stolu s největšími štváči a nepřáteli chudobného lidu, s Tusarem, Roučkem a Vaňkem.» — Ovšem pokud tito tři předáci soc. dem. shánějí do pokladny Adlerovy tiskárny, byli to nejvzornější občané. Lidé stojící za «Proletářem» je vyhlášovali za povolné spasilce. Když však přestalo přímé posluhování vídeňským židům, stali se tak hroznými, že vedle nich nemůže centralista ani seděti.

Vyznamenání katolický kněz. Francouzský ministr vnitra udělil abbému Vidalovi ve Pontienne záslužnou medaili. V jeho obci totiž vypukl tyf, jímž nakaženy byly skoro všechny rodiny. Jejich farář stal se tu milosrdným bratrem, navštěvoval všechny, staral se chudým o potraviny, přestýlal nemocným lože, obsluhoval je a největší ubožák dovážel do nemocnice.

Krásná lidskost. Koncem roku 1911 spadl v Quellu blíž Barcelony ve Španělsku mladý dělník do kádě, naplněné žíravinou a těžce se poranil. Lékař prohlásil, že by se uzdravil, kdyby se obětovalo 20 osob a každý z nich obětoval nemocnému malý kousek své vlastní kůže, jinak poraněný zemře. Když se to rozhlásilo, přihlásili se oba synové továrníka, u něhož onen dělník pracoval, dále se obětovati chtěl farář té osady, pak přihlásilo se 17 dělníků. 20 operací bolestných bylo provedeno a onen dělník zachráněn na živote. — Věru vzácný příklad účinné lásky křesťanské ku bližnímu. Příklad, co zmůže pravá víra!

Atentát na vídeňského arcibiskupa kardinála dra Nagla. Světící biskup Dr. Pfluger těžce zraněn. V neděli před zahájením slavných služeb Božích v kathedrále sv. Štěpána, podniknut byl na kardinála Dra Nagla útok, který se nezdařil. Útočník minul se svého cíle a zasáhl světícího biskupa Dra. Pflugera, kterého těžce poranil. Útočník byl zatčen. Je to jistý Heřman Princ. Polovici svého života ztrávil v žaláři a v nepěšově. Těžce zraněného biskupa podařilo se vyléčiti.

Národní práce lidově-pokrokového advokáta. «Hlas Lidu», tedy list soc. demokratický, píše: «Prostějovský dr. Perek má v celé široké veřejnosti již ustálenou advokátskou pověst. Nepěknou tuto pověst hledí však rozšířiti ještě v jiných směrech. Nenašlo se již snad ani jediný člověk, který nešťastnou náhodou dostal se do jeho spárů, jenž neměl by proti němu oprávněné stížnosti. Nad činností tohoto advokáta musela samotná advokátní komora vynést svůj soud, a také my již nescíslněkrátě poukázali jsme v listě na jeho činnost. Před nedávnem uveřejnili jsme případ domkářky vdovy Kučerové z Čelechovicke Kaple, kterou připravil Perek o poslední její majetek, tak že musela v zímě se svými dětmi přenocovati v nekrýté kádně, nyní opět sdělen nový případ. Vdova Kchýřová z Malého Hradiska měla spor se svým tchánem o podíl, který měl býti vyplacen jejímu muži po matce. Tchán tvrdil totiž, že zemřelému muži podíl vyplatil, a žádal na vdovu, aby po smrti mužově vyplacení podílu mu potvrdila, což tato přirozeně odmítla. Záležitost pojednávána byla před

Záložna v Hradci Králové,

Janův náměstí č. 188.

Vklady na knížky 4³/₄%

Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyšší!

soudem v Plumlově, kde Kchýř svědky dokazoval, že skutečně podíl vyplatil. Soud přidal se na jeho stranu a Kchýřova odsouzena byla k placení soudních útrat. Jelikož však proti rozsudku byly činěny vážné námitky, sblbil dr. Perek rukou dáném Kchýřové, že podá rekurs. Vdova slíb dra Perka přijala a pověřila ho, aby vše potřebné zařídil. Po nějakém čase dostala však vyrozumění, že nezaplátí-li soudní útraty sporu, bude vedena proti ní exekuce. Na její námitky, že proti rozsudku podán byl rekurs, sděleno jí bylo, že rekurs podán nebyl a následkem toho rozsudek soudu nabyt platnosti. V advokátní kanceláři dra Perka, kde žádala Kchýřová za vysvětlení, proč rekurs podán nebyl, hleděli bezpodstatnými výmluvami svaliti všechnu vinu na Kchýřovou. Veliký účet za toto opravdu vzorné zastupování dr. Perek nezapomněl ovšem vdově předložit. Tak stará se dr. Perek o záležitosti svých klientů, které v každém případě vyssaje až na kost.

Nové dílo o koncilu Tridentském. U příležitosti eucharistického sjezdu vydáno bude velikolepé dílo s četnými velice informativními ilustracemi «Das Konzil von Trident, sein Schauplatz, Verlauf und Ertrag». Za účasti theologické sekce Lvovy společnosti (Leo-Gesellschaft) sepsal universitní professor dr. Jindřich Svoboda. Z prvních archů, jež nám byly zaslány, možno se přesvědčiti, jak pojednání bude podrobné a vědecky přesné. Cena určena na 6 K.

Pravda. «Na světě to nejlepší, co možno chlti, ve zdraví každý den, Kathreinerovku pít,» tak doznělo nedávno v jedné písničce a pochvala, kterou zpěvák za píseň sklídil, byla nejlepším důkazem, že zpěvák mluvil, vlastně správněji, že zpíval přítomným hospodyňkám z duše. Pravdou zůstane přece: «Kathreinerovka» jest nejlepší káva a i co se za 21 roků hospodyňkám co «něco ještě lepšího» doporučovalo, nemělo dlouhého trvání — neosvědčilo se. Jak mnohé, které něco jiného zkoušely, vracely se opět ku «Kathreinerovce». «Kathreinerovka» jest nejen náramně zdravá a laciná, ale také lahodná a zrnkové kávy tak podobná, že se může píti i úplně samotná, bez přísady. A co se při tom peněz ušetří! Co zpěvák tudíž zpíval a co nám na ulicích skřítek zvěstuje, jest a zůstane pravdou: Kathreinerova sladová káva Kneippova přináší štěstí do každého domu.

Konečně. Po desítileté úmorné, mravenčí práci a spornosti podařilo se Českému pomocnému spolku pro nemocné plicními chorobami v království Českém přikročiti ku stavbě sanatoria pro dospělé nemocné plicními chorobami v krásné, lesnaté krajině na Pleši u Nové Vsi. Tiskům bude zde vráceno zdraví, nesčetným rodinám živitelé, lidské společnosti nové zdatné síly. Náklad stavební obnáší jeden milion korun! Uvážme-li, že schází ještě polovina tohoto značného nákladu, aby toto dílo milosrdenství mohlo ve skutek uvedeno býti, pochopíme nejlépe velikou důležitost «Druhé české loterie na dostavbu sanatoria na Pleši». V zájmu trpících spoluobčanů rádi obětujeme nepatrný obnos 1 koruny za los a přispějeme tím k úhradě scházejícího stavebního fondu. Tím vykonáme dobrý skutek vedle naděje na šťastnou výhru 40.000 korun. Kancelář «České Loterie» v Praze II., Karlovo nám. 32. obratem vyřídí veškeré objednávky.

Máče, škůdcové z říše živočišné. Jejich zhoubný život pro rostlinstvo a ochranné prostředky proti nim. Seřadil Fr. Manda, zahradník. S četnými vyobrazeními. Nákladem Ústředního zemědělského knihkupectví (A. Neubert) v Praze, Hybernská ul. 20. Za 40 hal., poštou 45 hal. Máče jsou nejrozšířenějšími a neškodlivějšími škůdci většího rostlinstva. Autor — praktický zahradník — v brožurě této pojednává podrobně o životě, rozplemňování a hubení máčů dle svých vlastních i cizích zkušeností, takže knížka stane se dobrým vodítkem pro každého, kdo škůdcům těmto čeliti hodlá.

Vlajkos. V Portugalsku v četných městech zatčeno na 400 monarchistů, mezi nimiž mnoho kněží, a uvrženo do žalářů, které jsou přeplněny. — Při opakujícím se zemětřesení v Turecku objevily se na různých místech dardanelského pobřeží petrolejové prameny. Petrolej vtíkal do moře, zapálil se a utvořil na vodě škvárovitý povlak. — U příležitosti 82. císařských narozenin 18. srpna udělena milost 60 odsouzeným, kteří si odpykali větší část trestu. — Vláda ruská vypověděla za hranice člena řádu Pavlanského Praveždžického, který byl jednou z nejvýznačnějších osob kláštera Jasně Hory v Čenstochově. Vláda ruská nechce míti na Jasně Hoře mnichy vzdělané a vzorné! — Vrah Toman vyřízený značnou stížností očekává v děsném duševním rozrušení; jeví zoufalý strach před popravou, často pláče a nařká. — Krajina mezi Táborem a Pískem dne 15. srpna navštívena byla hroznou bouří, spojenou s průtrží mračen a děsným krupobitím. — Ve francouzské sociální demokracii došlo k roztržce: revoluční svaz dělnický se odtrhl; v provolání horuje pro antimilitarismus a sabotáž. — Slečna MUDr. M. Burešová, sekundářka pražské všeobecné nemocnice vykonala se svolením ministerstva vnitra fysikální zkoušku, aby mohla nastoupiti zdravotnickou službu u politických úřadů. — V ruském Podolí onemocnělo přes 7000 osob bříšním tyfem. — V posled-

ni době byly zjištěny v různých krajích Moravy želv. — V minulých dnech zahájen byl v Paříži sjezd hluchoněmých, jehož se účastnilo přes 600 osob z celého světa. — Ruská vláda zakázala prozatím na tři léta lov sobolů.

Proba. Komu známo jest něco důležitého neb zajímavého ze života ctih. otce M. Klem. Petra, zakladatele kongregace Bratří Nejsv. Svátosti Oltářní, prosím, aby mi to laskavě sdělil písemně. Dr. K. Slavík, profesor bohosloví v Čes. Budějovicích.

Konkurs. Na českém reálném gymnasiu v Orlové ve Slezsku, vydržovaném Ústřední Matiči Školskou, obsadí se počátkem školního roku 1912—13 místo skutečného učitele klassické filologie, a kdyby nebylo žadatelův zkoušených, místo suplujícího učitele téhož oboru. Požitky s místem tím spojené jsou stejné jako na ústavech státních. Nekolkované, ale řádně doložené žádosti, posílány buďtež nejdéle do dne 5. září t. r. výboru Ústřední Matice Školské v Praze-I., Husova třída č. 3.

Zemědělská prodejna dobytka v Praze-VII. V pondělí dne 19. srpna 1912 bylo dopraveno na pražský ústřední trh dobytčí celkem 1236 kusů dobytka hovězího a to 206 kusů původu domácího, 916 kusů původu haličského a 114 kusů původu uherského. Průběh trhu byl prostřední a prodáván dobytek původu domácího a to prima volí při povoleném smýšlení a celkem o 2 K levněji 1 kg živé váhy, volí druhých jakostí celkem za ceny týdne minulého, krávy při hbitém odbytu a vyšších cenách, býci při pevném smýšlení a celkem cenách týdne minulého. Tentokrát bylo dopraveno na ústřední trh více dobytka hovězího středních jakostí a málo prima zboží, majitelé nabízeli zboží ochotně, leč snažili se uhájit ceny. Při zahájení trhu nastalo a až do konce trvalo příznivé smýšlení, vzdor tomu, že kupci chovali se následkem většího příhonu zdrženlivě. Celkem byla nálada klidná a trh končil cenami u dobytka původu domácího a to volí od K 1.— do 1.16, prima K 1.17 do 1.24, výminečně od K 1.25 do 1.27, býci od K 0.80 do 1.16, krávy od K 0.94 do 1.14, dobytek původu haličského a to volí od K 0.90 do 1.24, býci od K 0.76 do 1.22, krávy od K 0.58 do 1.04; do 1 roku staří volci a jalovice od K 0.78 do 1.10, dobytek původu uherského volí od K 0.92 do 1.23. Vše za 1 kg živé váhy bez potravní daně. Drahou vyvezeno bylo 175 kusů hovězího dobytka na různá místa spotřeby mimo Prahu. Neprodaného dobytka odehnáno z trhu 8 kusů. Průběh trhu masného byl prostřední a prodávala se telata při dobrém odbytu od K 1.80 do 2.20 1 kg mrtvé váhy, maso hovězí při vleklém odbytu a nižších cenách, skopci celkem za ceny týdne minulého, vepři při značně zvýšených cenách a čilém odbytu.

Inserty do kalendáře „Křesť. Organizátor“ přijímají se ještě celý týden.

Přátelé pravdy!

Protiřící katolické církve šliť mezi námi lidé celá spousta prohaných, brožur na potupu naší. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.
Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.
Při hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti bojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo, až nepřítelé protikatolickými letáky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli osbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na škodu církve tak houževnatě, jest rozhodně potřeba vytrvale státi na stráži. Laskavé čtenáře prosíme, aby si prohlédli seznam domů vyšších brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Inteligentní dívka

a věku přes 30 let, industrialní učitelka, české i německé řeči mocná, proší

o místo hospodyně,
nejraději na faře. Též by přijala místo k dítěti anebo za společník na starší dáma. Mimo vaření vyzná se též ve vedení každé domácnosti i hospodářství dobře rozumí. — Dopisy zasílány buďtež pod značkou „Poctivost“ do adm. t. l.

Člověk bez svobodné vůle ?

Tento název nese nová důkladná kniha Dra Josefa Novotného.

Spis tento jest znamenitou vědeckou zbrojnicí v boji katolíků

proti domněnkám Volné Myšlenky.

Kniha probírá:

monistický názor světový,
původ světa od Boha,
existenci podstaty duchové,
determinismus a indeterminismus,
mohutnosti duše,
svobodu lidské vůle,
názory Dra Krejčího a Dra Masaryka,
teorii Lombrosova o zločincích,
vliv charakteru, okolí, motivů,
společenských poměrů atd. na
volbu člověka
atd.

Stran 251.

Cena 3 K 20 h.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové.

Raďte si psát o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 186.

— Vývoz látkového a modního zboží. —

Doporučuje v ověřených jakostech k sání sezóně:

Modní látky vlněné i prací, damské i panské
plátna, damské, ubrusy, ručníky **zefíry** na košile,
— — — — — látky atd., překrásných modních vzorů. — —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 30 K snáhláme vyplacení. 1 balík 40 m šitých vkusně rozvrážených za 18 K.

Obdržíte to nejlepším! Křesť.-sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a biřmování, k misiam a k velikonoční zpovědi, symbolické obrázky, obrázky svatých, modlitební knihy ve skvostných vazbách a různých cenách, **růžence**, obrázky v upomínku na sv. křesť

v cenách levných, na skladě má —

Družstevní knihkupectví,
nakladatelství, závod knedlí a papírařství
v Hradci Králové, Adalbertinum.

V pozůstalosti zemřelého p. vikáře Karla Janského v Chroustovicích nalezá se zbytek knih, asi 200 výtisků, které druhdy svým nákladem v biak. tiskárně vydal:

Brynychovy KATECHESE.

Posluchači + p. biskupa Brynychy, bývalého profesora pastoráky, katechetiky a metodiky, znají ocenění praktický význam jeho katechesí. Mladší duchovenstvo sotva asi tyto katechese zná jen dle jména. Upozorňujeme na ně.

Ježto se jedná o rychlé zpeněžení pozůstalosti p. vikáře Janského, nabízíme tyto katechese

se značnou slevou 30%.

Krámská cena 1 výtisku o 196 str. (dříve K 1-80) snižuje se tudíž na K 1-30 frankovaně.

Objednávky obratem vyřídí
Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Přijmu

učedníka na klempířství

na tři roky se zaopatřením.

ANT. FIŠER,

klempíř

v Hradci Králové, Karlova tř.

**Barevná
kostelní okna**

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství

v Třebetovicích u Hradce Král.

Cenníky a rozpočty na požád. zdarma.

**Sjezdovou zprávu
o katolickém sjezdu
v Hradci Králové 1909 konaném**

četnými ilustracemi, s řečmi všech řečníků, většinou dle stenografických protokolů podanými, — v rozsahu 35 tiškových archů velké 8° = 460 str nabízí ve výrobní ceně K 3 — franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Hudebniny starší

pro piano nebo harmonium
prostřední těžkosti

se levně koupí.

Dotazy zodpoví administrace t. listu.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř círk. obrazů,

Praha — Král. Vinohrady,
Pachmajerova ul. 68..

doporučuje vcelkem. duchov. výtvar.

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení, v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“ v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi jednoty
záložen.

Umělecký ústav
pro malbu na klenbu

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malov. ná-
obna chrámová v každém pro-
vedení, od nejednoduššího
vzoru mosaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zasazené v místě.
Mosaiky skleněné pro fa-
cady, křížové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Přesná vyznamenání a doporučení.

Továrna na cottagová americká HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skлады:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku cvičení.

Cenníky zdarma a
franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstva
zvláštní výhody.

Duch

katolické

Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan. Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou senzací; nijak dosud nezsta-
raly, naopak jsou stále svěžím zdrojem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Díkůvzdání.

Všem, kdož jakýmkoliv způsobem přispěli k uctění památky veledůstoj-
ného pana, pana

Aloise Kopeckého,

faráře v Nových Hradech, bisk. vikáře, čest. konsist. rady, majitele rytíř. řádu
císaře Františka Josefa atd.

buďtež tuto vzdány

upřímné díky.

Děkujeme vroucně zvláště vldpp. vikářům Macháčkovi a sekretáři Dvo-
řáčkovi, jakož i ostatním čestným dpp. duchovním. Dále slovutným, pánům
okres. hejtmanovi šl. z Česaných ve Vys. Mýtě, ředitelům kníž. velkostatků
v Chocní a Rychmburku, slavným sborům učitelským, velectěné jednotě
katolických jinochů a mužů v Proseči, váženému živnostenskému spole-
čenstvu v Nových Hradech a m. j.

Vůbec **všechněm** drahým přátelům, kteří v tak velikém množství
doprovodili drahého zesnulého na hřbitov, voláme vděčně:

Odpláť Bůh stonásobně!

V Nových Hradech, dne 17. srpna 1912.

Truchlivci přibusenstvo.

Nová pokladnice česk. humoru.

Právě vyšla sbírka humoresek různých
autorů pod názvem:

Veselé chvíle

Na 256 stranách shledá čtenář 30 vy-
braných, výborných statí humoristických.
Jsou zde uloženy velice svižné povídky a
částečně satiry, které upoutají každého
rázem.

Z obsahu vyjímáme:

Husy a paní-f-i.

Zajíc a dvojí omáčka.

Aprilová pohádka.

Jak strážník Nesvájba bele jedno nemocné.

Pan delecter.

O ohometách neboližto vlasatých krátká
a gruntovná explikací.

O pomínutí ohometry, hvězdy veliké, na-
učení krátké.

Paní móda.

Zlodějská obec.

O morním povětrí zkaženém a náramně
záhubném krátká a gruntovná explikací.

Zbédovaný vodník.

Divoká kupní historie.

Cena knihy v pěkné úpravě 2 K 20 h.

Objednávky vyřizuje obratem.

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové.

Dvě prostranné místnosti

za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčím
zvláště dobře se hodící jsou ihned
k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,

a. s. k. čes. továrna nábytku v Hradci Králové.

Hledám dívku,

kteřá by na venkovské fare bez
hospodář. vaření domácí stravy,
čistění prádla a domácí úklád
obstarávala. — Při vaření by jí
bylo-li by třeba, byla nápomo-
nou sestřenicí farářova.

Nastoupiti nutno nejdéle

14. září t. r., možno-li, též dříve.

Honorář uspokojivý.

Cestovné při setrvání na
místě se hradí.

Laskavé nabídky na adresu: „Fara“, poste
restante Nová Paka.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a m. patřičným řádům k opravování
a pozlaccování

stříbrných, zlatých, křesťanských
i vesměch chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
mohutných křížů,

slavní písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodává celá

rota chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Přesahy a rozpočty zhotovují úplně bezplatně a
k tomuž jednání dostávají se za posloužení takové
bez nároku na cestovné.

Mnoho poskytnutých usazní po ruce a bratřích
státní medaile a výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Kulturní jiskry.

Národnostní vyrovnání a církev. Jest ku po-
divu, jak se řeší veliké otázky národnostní tak,
jako by ani neexistovaly ve slovanských národ-
nostech obrovské náboženské společnosti, k nimž
se přihlížeti pilně musí, má-li býti luštění zdravé.
Vzpomeňme si jenom na pokusy Kramářovy o u-
tužení styků slovanských národností. Počínal si
tak, jako by nevěděl z dějin, co znamená sjedno-
cení Slovanstva u víře, a jako by sjezdy slovan-
ských unionistů neměly žádného významu. Liberá-
lové zkrátka se nacházejí na cestách křiklavě ne-
důsledných. Chlubí se před cizinou hnutím husit-
ským, které bylo přece po výtce náboženské, s
pýchou poukazují na prostomyslného theologa
Chelčického, staví před oči Evropy okázale bisku-
pa česko-bratrského Komenského. Nenamítali nic,
když Masaryk se vyjádřil, že otázka česká jest o-
tázkou náboženskou. Přes to však při nejdůležitěj-
ších jednáních hledí otázku náboženskou co nej-
více obcházejí. A jestliže pro jejich vlastní slepou
nedbalost ocitne se kněžstvo v soutěskách, pak te-
prve spustí veliký rámus a diktuji, jak má kněž-
stvo hájiti posice, kterých vůbec dříve povolání
politikové nehájili.

Všimněme si, jaké silné debaty se rozvíjí v
pokrokařském (tedy proticírkevnickém) a liberál-
ním tisku, když má dojiti k jmenování některého
biskupa. Tu se pojednou přece jenom církev po-
kládá za důležitou složku v národním našem vý-
voji. Jakmile však jest po jmenování, umlknou
protikotolické kapely a starají-li se o vysoké hod-
nostáře církevní přece, pak to činí ve smyslu ne-
gativním. Biskupovi se v těžkém postavení ne-
přispěje a místo pilné drobné pomoci pronášejí se
s velikým důrazem výtky, které spíše společného
našeho nepřítelů dráždí, než aby přinesly pozitiv-
ní zisk pro národ.

Žijeme v době smířovaček. A tu se ozval v
Bergmanově »Právu Venkova« kněz velice časov-
nými poznámkami. Poukazuje na palčivou otázku
matriční, která se konečně musí upravit tak, aby
Čech byl v celé vlasti své obsloužen rovnoprávně
jako Němec. Jestliže hledá Čech zastání u světs-
kých úřadů, řekne se mu, že to jest otázka vnitř-
ní záležitosti církevní. Církevní úřady zase pouka-
zují oponenta na cestu soudní. Jazyková otázka
při úřadování církevním musí býti pojata v kom-
plex vyrovnávací. Pisatel praví, že české kněž-
stvo se musí v této příčině ozvati a že musí býti
v menšinových krajích na straně utiskovaných.
Ano — český kněz má v uzavíraném území pro
národ důležitost velikou. Ale tato důležitost ne-
chce se uznati od volnomyšlenkářských učitelů,
kteří v takových místech knězi svými rejdy posta-
vení stěžují. A ti z lidových zástupců, kteří se smí-
řovaček účastní, počínají si tak, jako by církevní
stránka vyrovnání byla věcí zcela vedlejší. Zás-
tupci katolického lidu se stali chytrou volební tak-
tikou lidé smýšlení »protiklerikálního« a ti roz-
hodují na předním místě. A přece by měli pozorov-
vati, jak by se usnadnila úloha menšinových pra-
covníků, kdyby byly odstraněny některé copy,
jimiž vláda církev ku konci století osmnáctého
spoutala. Uvážíme-li, co všechno kněžstvo za ne-
smírných obětí v době probuzenské pro národ vy-
konalo, lehce pochopíme, že ani nynějšímu knězi
nemůže býti lhostejno, je-li vydán na pospas pře-
žilým formám, které jsou dílem osvícenských vol-
tairovských diplomatů a těch kněží doby jose-
finské, jimž bylo předním pravidlem sloužiti vládě
a potlačovati snahy celých pluků kněží národně
uvědomělých. Otázka menšinová jest i jinak velice
komplikovaná, ale církevní záležitosti ve smíře-
ném území tvoří zvláště důležitý kámen úrazu, na
kterém si rozbíjí čela tolik duchovních!

V době, kdy organizace katolického lidu tolik
zkvetly, jen pošetilí politikové mohou jednati o ka-
tolických a jejich potřebách bez katolíků. A kněž-
stvo za vůdcovství hierarchie musí se o svá prá-
va hlásiti, aby nebyla církev v tom ohledu horší
Popelkou, než náboženská společnost židovská,
jejíž hlas jest tolik obáváný.

Moudrý politik každý musí po dlouhých zku-
šenostech nahlédnouti, že otázka církevní se pře-
hlížeti nikdy nedá u národa, v němž jsou miliony
rozhodných katolíků. Až se přesně a spravedlivě
rozhodne, jaká práva mají naše menšiny v příčině
úřadování církevního a kdo má nad zachováním
práv těch v přední řadě bděti, pak se učiní přítrž
různým reklamním rejdmům Calabů, Wolfů a lidí
jim podobných.

Pokrokařsko-liberální spravedlnost. Jak extra-
vlástecké kruhy na kolenou klečí před soc. de-
mokraty s prosbou, aby tito rozmnožovali řady
sokolské, již jsme častěji zaznamenali. A také
jsem citovali, jak soc. demokraté odpovídají zá-
porně a to s patra, jako velmožové ubohým ra-
bům. A přece jenom mají soc. demokratické tělo-
cvičné jednoty pokoj, ačkoli nosí jméno pruského
žida Lassala. Zato však soc. demokraté bázlívm

sokolským hrdinům dávají výtopek, kdykoli se
jim udá příležitost. Zase nový doklad! V Jičíně
konala se dne 18. t. m. veliká slavnost na památku
50letého trvání Sokola jičínského. O průběhu re-
ferují »Národní Listy« dne 20. t. m.: »Když několi-
katisícový průvod seskupil se kol radnice na námě-
stí a když právě promlouval starosta města p.
Jírů, vešel na náměstí asi 30letý průvod sociálně
demokratický s vlajčiní rudým praporem v čele a
prošel celým náměstím v bezprostřední blízkosti
řečníka za huronského řevu tureckého bubnu a
místní kapely. Starosta města byl nucen ustati v
proslovu a čekati několik minut, až soc. demokra-
tičtí inladci, ubírající se na výlet do okolí města,
ukončí svůj bursácký »hec«. Soc. demokratům ji-
stě nikdo nebránil, aby uspořádali svůj výlet s prů-
vodem v době sokolských slavností, vždyť námě-
stí jičínské jest tak rozlehlé, že umožňuje současné
konání několika velkých manifestací, ale není dů-
stojno ani nejzarytějšího odpůrce, aby — turec-
kým bubnem přehlušoval slova váženého řečníka,
vítajícího tisícové zástupy, zavítavši jako hosté
od bran městských.«

Nechť se tedy liberálové zamyslí zcela vážně
nad tolerancí těch, kterým pokrokáři posluhují tak
poniženě, jako zjednání rabové. 30 soc. demokratů
odvážilo se směle rušiti slavnost obrovského množ-
ství národovců a nestalo se jim nic. Ba nebyli ani
ihned rázem upozorněni, že od 30 lidí obrovské
dav se terrorisovati nedají. Až soc. demokraté
dohráli, pak teprve bylo dovoleno starostovi mlu-
viti. A nikde ani nejmenší křiky o zrádcích národa,
o lučavce našich vlasteneckých snah. Můžeme si
lehce domyslíti, co by se stalo Orlům, kdyby v
takovém hloučku se odvážili zcela zbytečně a bez-
taktně provokovati. Zajícům sokolským by ihned
narostla vysoce zježená hřiva lví.

Pokrokařský tisk hraje při tom nejhorší ko-
medii. Ačkoli ví, že našinci byli ze Sokola brutál-
ně vyštvaní, ačkoli nazval docela sám bezcharak-
terností (!!!), jestliže člen Sokola účastní se cír-
kevního průvodu. Pokrokařský tisk hartusil neo-
maleně proti klerikálnímu »tříštění« tělocvičných
jednot, přiznával právo na existenci pouze Sokolu
nynějšímu, mluvil o Orlech jako o zločinných škůd-
cích tělocvičných jednot národních. Ale — soc. de-
mokraté těšili se zvláštnímu privilegii, třebaže
tříštili svornost již před katolíky zcela zbytečně
zvláště na těch četných místech, kde jsou starosty
a cvičitelé Sokola pokrokáři a zarytí volnomyšlen-
káři. Ti jdou přece soc. demokratům tak na ruku,
že jen zpupná pánovitost může pohrdnouti tako-
vými poniženými přísluhováním. A ejhle, soc. de-
mokraté tříští přece, ačkoli vidí kolem sebe ohnu-
té páteře až k zemi. A pokrokové výtky? Zastr-
čeny hezky do šuplíku, aby rudý lev neukázal
svým domestikům ostré zuby. Tak tedy vyhlíží ta
pokrokařská statečnost a rozhodnost těch masa-
rykovců, kteří odporučují ráznost a otevřenost
stále lidem jiným.

Velikému sokolskému sjezdu pražskému vě-
novalo »Právo Lidu« tuto kytíčku pomněnek: »Jest
neslučitelné, aby člen sokolské jednoty byl záro-
veň členem dělnické jednoty tělocvičné. Přísluš-
níci politické strany soc. demokratické jsou ovšem
stejně srdečně vítáni v našich řadách, jako každý,
kdo souhlasí s našimi zásadami...« »Uvědomělý
sociální demokrat nemůže a nesmí býti členem
jednoty sokolské. Právě tak, jako příslušensví ke
straně soc. demokratické káže mu, aby byl členem
soc. demokratické odborové organizace, musí mu
jeho socialistické přesvědčení diktovat vstup do
Dělnické tělocvičné jednoty.«

Na to zůstali pokrokáři nevolníci odpověď
dlužní, ačkoli rozhodují v tolika jednotách. Náhra-
dou za to si vypůjčili vlasy katolíků a spílali jim
podskalacky, ačkoli katolické listy pozitivní práci
Sokolstva přiznivě oceňovaly. Může býti větší zba-
bělosti?

U koho se vlastně děje asimilace? Nikoliv u
židů, ale u křesťanů. V jediné obci dovedou dva,
tři židé krátkozraké naukance protikotolické po-
židovštit v nejkratším čase, třeba že spletené kře-
stjany nenutí ke vstupu do židovské církve. Pří-
kladem takových jest spousta. A vizme nyní i ně-
která velká města, v nichž do nedávna byl živel
slovanský panujícím. Varšava, která jest dvakrát
tak velká jako Praha, netoliko má polovici oby-
vatelstva židovského, ale židé docela pánovitě již
Polákům diktuji své rozkazy, jež musí Poláci plni-
ti, nechtějí-li od přistěhované rasy trpěti ještě
větší násill. — Haličský »Glos Naroda« v úvodním
článku již tvrdí, že polská města i v Haliči docela
pozbyvali svůj polský charakter, že se požidov-
štili. Volá po sebeobraně polské. Výmluvný to
tedy dokument, jak se tam židé v řadě několika
století »assimilují«. »Glos Naroda« také prudce ú-
točí na israelskou alianci, jejíž orgán Sonn- und
Mondtagszeitung napadá akademické a středo-
školské organizace, jako by prý pěstovaly irreden-
tism a myšlenku polské republiky. Ovšem že ten
židovsko-německý orgán jest sionistický. Zkrátka

všude se ukazuje, jak chytrý žid dovede požidov-
štit hloupého křesťana, jak si dovede k svým zá-
měrům zjednati ochotné prodejné křesťanské slu-
hy — a jakmile svoji moc upevní, pak vystupuje
proti křesťanským kruhům se vši neomaleností.

Pokrokařská lučavka. Rozčilení na Opavsku
nad pokrokařským rozbíjením českých řad stoupá.
Veliké zásluhy o upevnění českých posic měli po-
slanci Hrubý, který odešel do Vídně, a dr. Stratil,
který zemřel. Ti překázeli pokrokáři Zikovi v jeho
ctížádostivých plánech. Pro štvance pokrokařské
vzdal se svého mandátu i zasloužilý bar. Rolsberg,
který sice se počítal za agrárníka, ale projevil schop-
nost, starati se o menšinu nestranně. A poněvadž
vážné české kruhy ve Slezsku nechtěly své osudy
svěřiti ješitnému Zikovi, založila se nová strana —
pokrokových agrárníků a ovšem také nový list.

»Opavský Týdeník« poznamenává: »Rozhod-
ně nemůžeme nazvati pokrokařstvím, jak se to
dnes u nás na venkově praktikuje, sesměšňovati
a zneužívati práci kněží, býti sebe lepší, a práci
lidí, kteří nejsou zrovna nadšeni stranou pokro-
kovou.« Zíka posadil se k hotovému stolu, sklízí
plody z těch stromů, které vypěstili v menšino-
vém území konservativci. A při tom drzost novo-
pěčené strany jest tak veliká, že se chce institi če-
ské straně za to, že menšinový orgán »Opavský
Týdeník« si dovoluje správně kritisovati velikáš-
ství Zíkovo. Pokrokáři docela sahají na hrdlo nej-
důležitějšího českého tanního spolku »Matice O-
pavské«. Prý nebudou dávat »Matici« příspěvků
tak dlouho, pokud v ní bude seděti redaktor »Op-
avského«. Kdyby se začala takovým způsobem
institi na národu strana každá, představme si, kam
by to došlo. Že se k tomu bojkotovému heslu při-
dalo se vši horlivostí pokrokové učitelstvo, rozumí
se samo sebou.

Poněvadž bylo dosud o stavovské zájmy če-
ských rolníků docela dobře postaráno, jak ani Zí-
ka zapřítí nedovede, jest patrné, proč se vlastně
noví agrárníci ustavili. Čechové se mají státi ná-
strojem kulturních rejdy pokrokařských. Zíkovi
stoupenci také zmařili pokusy o jmenování společ-
ného kandidáta menšinového, nebyli spokojeni, když
za účasti katolíků jiní rozvázní občané navrhovali
kandidáty, kteří by se chovali nestranně jak ke
konservativcům, tak k živlím pokrokovým. A tak
lučavka rozkládá národní solidaritu beze všeho
soucitu dále.

Nejvytříbenější moderní kritika. Prý časopisy
přispívají stále k zdokonalení soudnosti, samostat-
ného, nestranného nazírání, vzdělání. Ale jak na-
bude nestranného názoru na svět, na povahu osob
čtenář neurvalé »Rovnosti«, o tom svědčí tyto dva
protilehlé referáty. Sám »Čas«, jehož nespravedli-
vé stanovisko k naší straně den ze dne se proje-
vuje, poznal, že by příliš křičelo, kdyby se házelo
blátem po tak ušlechtilém a bystrém kulturním
pracovníkovi, jakým jest nový opat Rajhradský P.
Prokop Šup. Napsal o něm tedy dne 12. srpna:
»P. Šup je i v širší veřejnosti znám jako pilný pra-
covník v oboru náboženských dějin a v národním
hospodářství. Jeho »Náboženské rozhledy« v re-
vui »Hlídky« vynikaly alespoň snahou po objektiv-
nosti a nezaujatosti a bývaly prosty veškeré ten-
dence klerikální... Denní list, rajhradským klá-
šterem vydávaný, »Hlas«, zůstal až do dneška po-
měrně nejslušnějším listem klerikálním a národo-
hospodářské články, které do něho psal P. Šup,
dobývaly si pozornosti i v kruzích neklerikálních...
Proto může jeho volbu i odpůrce uvítati s povdě-
kem.« Tolik tedy »Čas«, ovšem s nezbytným při-
mísením nadávek na stranu »klerikální«.

Ale »Rovnost« dne 14. t. m. povahopis nového
opata usnadnila si takto:

»Po smrti opata Korčiana stal se nyní jeho
nástupcem páter Šup. Trochu prosaické jméno, ale
výsperkuje-li se titulem »Jeho Milost«, zní docela
slavnostně. Jeho Milost Šup bývala kdysi učite-
lem, ale docela rozumně zaměnila hubený slabí-
kř za tučný breviář. Nesvědčí to sice právě o ve-
líkém nadšení pro službu boží, ale páteru Šupovi
to nevadilo, aby se nestal opatem bohatého klášte-
ra, poněvadž — psával do klerikálních novin a je
prý kapacitou v národohospodářství, neboť před-
náší tuto světskou vědu aspirantům nebeského krá-
lovství v alumnátě. Klerikální tisk ho za to pasuje
na »vynikajícího literáta« a pracovníka křesťansko-
sociálního.«

Mluví-li tedy »Čas« ve své lokalce, věnované
Šupovi, o mravních trhanec a politických kramá-
řích, o rvavém a mravně zcela zbídačelém táboře,
nemusí chodit daleko při svém pátrání, kde tací
lidé jsou. Neurvalé házení bláta na vynikajícího
katolického inteligenta, který si získal velikou čest
u všech soudných lidí, poví tu dosti. O »tučném
breviáři« ovšem píše rádo takové individuum, kte-
ré myslí stále jen na peníze, nemajíc ani ponětí, ja-
kých starostí, jakého sebezáporu vyžaduje úřad o-
patský. Jakmile se jedná o kteréhokoli kněze, rudý
topor mlátí ho přes hlavu jako smyslů zbavený.
Tak tedy vyhlíží kritika strany, která se považuje
za nejosvícenější a která doporučuje, aby se ve-

škerý kulturní vývoj světil jejímu vůdcovství. My však myslíme, že na vítězný postup surového barbarství jest ještě času dost.

Židovská assimilace v Krakově. K. Fajfr napsal v »Národních Listech« »Krakovské vzpomínky«, z nichž vyjímáme: »Kazimierz jest čtvrt židovská, obvod špíny, prachu, rozbitých domů a střeš, nečistých krámů, a přece čtvrt, jež znamená velikou složku celého Krakova, a jež v sobě kryje i velkou otázku pro celý život v Haliči. Bydlí tu zcela odlišný element kulturní, jenž však pomalu a tiše si buduje samostatný vývoj a šíří nový názor na určení židovské rasy. Zde žid formuluje si svůj poměr ke křesťanským a polským pánum země. Jest tu sídlo sociální a národní bíd a vzteku, ale i centrum hospodářské potence, jež z 80 procent ovládá veškerý hospodářský život krakovský. Židé, jako sociální vydědenci (?), tvoří samostatnou organizaci sociálně demokratickou, která není vždy v nejlepší poměru ke křesťanské soudružské organizaci. Tato musí stále počítati na pomoc židovskou. Volbu poslance Marka rozhodli židé a na schůzích stavěli i svoje požadavky. Ty musily respektovati obě zápasící strany. Židé mají svůj židovský klub sportovní. V Kazimierzi vidíte nápisy, plakáty židovské a zde i mluví se židovsky. Rostou tu naděje a cíle sionistické a klíči hněv dosud klidného (?) židovského národa, který chce býti národem svým a neuznává vnučenou sobě národnost polskou. Třeba že hesla sionistická nejsou uznávána veškerým židovstvem, hlavně ne majetnější částí, přece sionism nabývá stále větší a větší síly a tak v Haliči vedle jsoucích dvou rivalisujících národů vyrůstá třetí, velmi nebezpečný pro svou peněžní moc, konkurent, a ne už třetí, nýbrž hlási se čtvrtý: Němci. Jich počet — dnes jest jich tu kol 110.000 — se značně sesílá průmyslověním země a hlavně otevřením uhelné pánve západohaličské, jež nyní již ze 65 procent je v rukou německo-židovských. Posice Poláků haličských stanou se tak komplikovanější a zlostnější, že změněný život haličský nalezne ozvěnu i mimo Halič, a v první řadě ve Vídni. Nebezpečí německo-židovské jest pro Poláky daleko větší a oprávněnější, než dětské a směšné strachy před čechisací Krakovska po čechisací Těšínska. — Šel jsem občas procházkou židovskou čtvrtí: ucítíte hned jiné prostředí. Vidíte typické postavy židů v kaftanech, vysokých botách, s čepičkou neb kloboukem jednotné fačony. Slyšíte rozhovor nepolský. Snad ze zvědavosti zajdete do krámku a k vašemu údivu žid zavrtí hlavou, že nerozumí polsky, nebo sice vydá žádanou věc, ale kupní proces provede židovským jazykem. Na schůzích mluví se židovsky a mnohdy žid vás osloví přímo sám židovsky neb německy, ač nezavádíte příčiny k domněnce, že znáte německy.«

Klerikalismus? »Volná Škola« oznamuje: »Obecní zastupitelstvo v Březinách se usneslo, aby tamnímu učiteli V. Štorkánovi bylo zakázáno, aby v neděli fezal a štlpal dříví.« Zastupitelstvo to jest evangelické a Štorkán veliký pokrokář. Není potřeba zde rozbírat, zda evangelci jako »česko-bratrští pohrobci« (dle lichotivého názvu »Čas«) mají právo k takovému církevnímu projevu. Leč »Čas« se staví aspoň v theorii do pósy krajně proticírkevní. Tentokrát však, aby si nezneřádal evangelické abonenty, zmlkl jako ptáče v lednu, ačkoli tolik bouřil proti jakémukoli církevnímu vlivu katolickému na soukromý život svéprávných občanů.

Také šíření svobody. Rudí typografové v k. a. knihtiskárně v Olomouci se velice horší nad vzrůstem »Orla«, ačkoli sami zakládají odštěpné tělocvičné jednoty. Zakázali tedy typografové některým učňům členství Orla. Na to jim odpovídá »Našinec«: »Typografická organizace nechť vezme na vědomí, že učňové z k. a. knihtiskárny vystoupí z Orla, jakmile učňové v závodě Procházkově a Knechtlově vystoupí z Lassalla a Sokola.« — V Příboře jest majitelem knihtiskárny nefalšovaný pokrokářský Sokol J. Richter. Když ho spořádaný učeň Rudolf Veselka žádal, aby byl puštěn na slet do Kroměříže, řekl mu zaměstnavatel: »Pojedeš-li do Kroměříže, vyženu tě ze svého závodu.« A hrozbu svoji také hlasatel rovnosti a volnosti provedl. Hoch, jemuž scházelo jedenáct měsíců do vyučení, byl propuštěn, za to však zaměstnaným Sokolům dal Richer k vůli sletu pražskému 14denní dovolenou. Věru, zvláštní to sokolské hrdinství! — Když šli v Ivančicích Orli 10. t. m. na nádraží, aby se účastnili kroměřížského sletu, narazili u Besedy na houf Sokolů, ozbrojených k »všenárodní práci« holemi. Po Orlech a Orlicích házeno bylo pískem, kamením, turkyň, okurky atd. Tak tedy vykonána veliká práce pro spásu národa. Jen se tážeme, za kolik století budou mít ti hrdinové tohoto národního cejchu aspoň polovici takové kuráže proti německým židům.

Sociální besídka.

Skutečná lidová práce. Z lesa židovských žurnálů hučí hlas: »Křesťanští sociálové nečiní pro lid nic.« Tak lhou cizopasníci, kteří se staví v čelo svedeného dělnictva za tučný plat, počítající pil-

ně, »co jim to vynese«. Ubozí dělníci jsou mámeni slovy úplatných sobců tak dlouho, až se jim zdá opravdu, že křesť. soc. strana jest někde jen pro parádě. Prostý dělník nemá totiž času bedlivě pročítati orgány několika stran a učiniti si tak úsudek samostatný. A na tuto nemožnost hřeší tolik požídatelů tisk, který drží velikou část dělnictva ve vlastní kleci. Tisk ten sbírá jen hamu na obětavé pracovníky jiných stran, ale o zásluhách jejich se nedovíte z takového tisku ničeho.

Všimněme si na příklad, co všechno činí pro nemajetný lid křesť. sociálové němečtí, jímž Adlerova »Arbeiter-Zeitung« nemůže přijíti na jméno. Ve zprávě z r. 1912 o úřadu pro zprostředkování služby a práce čteme statistiku velice poučnou. V roce 1910 bylo provedeno 149.943krát sprostředkování práce. Toto prostřednictví vyžadovalo 294.227 poukazů. Na každých 100 prostřednictví připadalo po 196 poukazů, 125 žádostí o místo a 114 označení místa. Proti r. 1909 zvýšil se počet prostřednictví při muž. práci o 1371, při žen. práci o 296, při hledání služby o 3893. Proti tomu snížil se počet žádostí o místa uřed. o 169. Od svého počátku (z 12. září 1898) přijal úřad 1.392.481 žádostí o místo a podařilo se mu v 1.212.460 případech skutečně žadatelům místa opatřiti. V 116.472 případech nebylo nabízené místo přijato, proměškáním pozbylo místa 61.871 osob, takže pouze 1678 žadatelů z tak obrovského počtu odešlo s prázdnou. Obec Videňská nese na tento institut tolik lidumilný náklad. Tedy křesť. soc. ústav postará se každý rok o chléb okrouhle 150.000 občanů. A to že není práce žádná? U nás v Čechách pak Všeodborové sdružení křesť. dělnictva stará se o sprostředkování služby a práce se vši obětavostí činovníků. Zdarma konají tento úkol lidé, kteří po těžké denní práci ve prospěch dělníků nasazují večery. A odměna za to? Málokoho tak nenávidí rudý, dobře placený agitátor, jako naše nezištné podporovatele chudých dělníků. Přirozeně takový placený soc. demokrat vidí velice nemilou konkurenci, bojí se, aby lid nezačal srovnávat, kde jsou dobrá zaopatřovací místa pro demagogy a kde se pracuje z pouhé lásky k věci. A jakmile by začali odpadávati soc. demokratičtí příslušníci, pak by se počalo také viklati postavení rudých pokladníků, řečníků, sekretářů, žurnalistů. Ale jednou přes všechny triky dělnictvo prohlédnouti musí, kde jsou jeho skuteční přátelé.

Lidový spolek pro katol. Německo má 690.149 členů. Od července r. 1911 do července r. 1912 přijato bylo na členských příspěvcích 592.194 marek a jinak 48.538 marek. Vydání v centrále bylo 337.242 marek, ve filiálkách a jednatelstvích 117 tisíc 598 marek, na sociální archiv a sociální sekretariát 72.409 marek, na domovní fondy v Berlíně a Mnichově 18.000 marek, takže zbývá 77.482 marek. Členů přibýlo za správný rok 1911—12 celkem 27.346 (v Bavorsku 11.936, v Badensku 3421, Württembersku 1878, Hessensku 873 a Elsassu-Lothringu 170).

Všeobecný ústřední úřad
JOS. ŘEHNY
dříve Ant. Ontl
v Kutné Hoře
pro oděbné posilování nových i starších oltářů, kazatelen, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadajících.
Umělé polychromie soch a křibových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a listových rámoň.
Práce v každém ohledu dokonalá a levná.
Závod založen roku 1868.

Národohospodářská hídka.

Nová akciová společnost pro výrobu kaolínu, šamotového zboží a obkládaček. C. k. místodržitelství pro království české udělilo výnosem svým ze dne 1. července 1912 na základě příslušného zmocnění c. k. ministerstva vnitra pp. Jaroslavu Červenému, továrníku v Hradci Králové, Bohumilu Čerychovi, velkopřemyslníku na Král. Vinohradech, JUDr. Prantišku Ulrichovi, poslanci na sněmu Českém a starostovi města Hradce Králové, JUDr. Josefu Josífkovi, advokátu v Praze, Zikmundu Friedlerovi, továrníku v Plzni, Ludvíku Friedlerovi, továrníku v Plzni a Záložnímu úvěrnímu ústavu v Hradci Králové definitivní povolení ku zřízení akciové společnosti pod názvem »Dobřanské kaolinové a šamotové závody, akciová společnost se sídlem v Praze«.

Touto novou akciovou společností mají býti předevšim převzaty dosavadní kaolinové závody firmy Friedler a Eisenschimmel v Plzni, v obci Chlumčanech u Dobřan s největším zdarem provozované, zejména její mohutná ložiska kaolinová za tím účelem, aby na jich místě zřízen byl všem

moderním požadavkům odpovídající závod na plavení kaolínu předních kvalit, které na místě odbornými znalci byly zjištěny. Kromě ložisk uvedených získali zakladatelé pro novou společnost celý komplex bezprostředně sousedících kaolinových ložisek v obci Dnešicích a dále pronajali od panství Lukavického hrabat ze Schönbornů další ohromná ložiska kaolinová na dlouhou dobu, takže potřebný materiál první jakosti na nekonečnou řadu let jest zajištěn. Mimo výrobu kaolínu hodlá se nová společnost zabývati ve velkém výrobou pískových cihel, šamotu a obkládaček a tříděním písku, poněvadž všechny potřebné materiály jsou na místě v ohromném množství po ruce a provedenými zkouškami bylo prokázáno, že jsou jakosti výborné, takže dají se očekávati výrobky nejlepší. Následkem toho jeví se velký zájem o tento mnohobližný nový podnik a to tím spíše, poněvadž na základě stávajících jednání a došlých množství poptávek i odbytu budoucího zboží ve všech odvětvích projektovaného podniku jest zabezpečen. — Akciový kapitál, rozdělený ve 200 korunové akcie, majiteli svědčící, rozpočten jest na 2.500.000.— K. a může bez schválení státního do výše 4 milionů K býti zvýšen. — Přípravné práce a stavby nového podniku tohoto pokročily již tou měrou, že s výrobou pískových cihel bylo již započato, ostatní pak odvětví, t. j. plavárna na kaolín, třídění písku, šamotka a továrna na obkládačky v nejkratší době dokončeny budou, takže koncem tohoto roku celý podnik bude v chod uveden.

Celý akciový kapitál byl již upsán; ustavující valná hromada odbývati se bude dne 4. září 1912 v místnostech filiálky Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové v Praze-Josefské náměstí. (Viz insert).

O povinnosti katolíků účastniti se hospodářského života pojednal na 59. sjezdu katolíků německých v Čáslavě posl. Mayer. S přibýváním obyvatelstva musí kráčet stejným krokem vývoj průmyslový a obchodní. Katolíci věnovali se dosud více zemědělství. Dále vykazují katolíci menší procento v zaměstnáních samostatných, větší zato jako pomocníci, tovaryši a dělníci. Nejméně zastoupeni jsou v obchodu a dopravě. Zde jsou o 6.6 proc. pozadu. Z této zaostalosti musí katolíci ven a musejí se postaviti tam, kde rozdíl jen materiální statky přítomnosti a budoucnosti. Bohatství chová v sobě jistá nebezpečí, ale vyhýbat se mu katolíci přece nesmějí. Vzorem nechť jsou katolíci v Belgii a Holandsku.

Národohospodářský význam působení katolíků v Belgii. Belgický profesor dr. Missiaen, kterého belgická vláda vyslala do naší říše na studium zdejších sociálních poměrů, vyjádřil se o belgické politice ve vídeňské »Akademii« takto: Od roku 1884, kdy katolíci dobyli trvalého vítězství nad liberály, rozmohl se belgický obchod velmi utěšeně. Ztrojnásobil se. Antverpy se staly největším obchodním střediskem celé evropské pevniny. Drobných hospodářství je v Belgii 544.081. Země sama je asi tak velká jako Tyroly s Vorarlberkem, obyvatel však má více než Čechy. Katolický rolnický spolek má 40.000 členů. V průmyslových podnicích je zaměstnáno 20 proc. obyvatelstva. Jazykový spor mezi Vlámami a Vallony dosud není rozřešen, ale je zmírňen. V obecných školách je vlámská jazykem vyučovacím, pronikla však již částečně i do škol středních. Na universitě levenské se v ní konají přednášky. Od r. 1889 je vlámská přípustná i jako jednací jazyk u soudů. A není daleká doba, že bude její rovnoprávnost uznána i v armádě. Při posledních volbách 60 proc. Vlámů volilo s katolíky a přispělo tak k vítězství katolíků s voleb. kartelem soc. demokratů a liberálů. Soc. demokraté tak tak že svou posici uhláží, za to počet liberálních hlasů silně poklesl. Je to pochopitelné, poněvadž i v Belgii liberálové nemají žádného pozitivního programu. Katolíci nejsou snad stranou konfesijní. Jádrem strany katolické jsou profesoři universit a intelligence s akademickým vzděláním. Tyto živly mají ve straně vedoucí roli. Školy obecné a střední jsou buď státní, a pak jsou interkonfesijní, nebo privátní, a tyto jsou z největší části katolické. V Belgii není povinné návštěvy školní. Přes to 80 procent dětí do školy chodí. Na státních středních školách je 35.655 žáků, na katolických 66.649 žáků. Katolická universita v Levně má dvakrát tolik žáků jako interkonfesijní státní universita v Bruselu. Své školství si katolíci sami platí. Nevyřízené dosud předlohy Schollaertovy navrhuji zavedení povinné návštěvy školní a udělení státního příspěvku soukromým školám dle počtu žactva. Když katolíci převzali vládu, bylo v Belgii 29 procent analphabetů, nyní je jich jen 9 procent. Při tom se pokrokářský a socialistický tisk opovíží psáti o katolické nepřejnosti ke školství. Když pak Schollaert přišel do sněmu se svými školskými předlohami, byli by socialističtí a liberální »přátelé školy« stropem vyletěli. Na katolické universitě levenské je zvláštní sociálně-politická fakulta. Ta je střediskem, z něhož vyvřáží celá sociální činnost strany katolické. Katolíci belgičtí jsou pro volební právo žen. Provedli je již pro volby do smírčích soudů. Ka podivu však soc. demokraté belgičtí jsou zarytými odpárci volebního práva žen a dovedli jeho

zavedení do sněmu zmařiti. V katol. odborových dělnických organizacích je soustředěno na 70.000 dělníků, zrovna tolik, kolik je jich v organizacích soc. demokratických. Katolické dělnické organizace se horlivě starají o stavbu dělnických domků a jsou v tomto směru horlivě podporovány katol. peněžními ústavami. Již 150.000 domků dělnických je v Belgii postaveno. Katolíci mohou klidně hledět vstříc budoucnosti. Vykonal mnoho dobrého.

Menší spotřeba tabáku. Když 1. července loňského roku zdraženy byly tabákové výrobky, počítala tabáková režie se zmenšeným konsumem a spoří pro počáteční dobu. Snížení konsumu také se dostavilo, ale soudíme-li dle finančního efektu, nebylo přece takové, jako se očekávalo, neboť výnos tabákové režie převýšil výnos, rozpočtený pro první polovici letošního roku, o nemalou sumu 1.792.552 K. Kouřilo se méně, a to jak cigaret, tak i doutníků — těchto se vykouřilo o 2.065.000 kusů méně — ale prokouřilo se více. Tabáková režie přijala za první polovici t. r. úhrnem 156.172.552 K, to jest o 7.967.224 K více než loni.

Vystěhovalectví přes Bohumín. V r. 1911 vystěhovalo se přes Bohumín za hranice 26.439 osob. Z toho bylo 15.592 z Uher, 5172 z Haliče, a zbytek z jiných zemí rakouských. Naproti tomu vrátilo se přes Bohumín 67.355 osob, z toho 48.112 do Uher, 19.243 do Haliče. Vrátilo se tedy v roce 1911 do Rakousko-Uherska o 40.686 osob více, než se jich vystěhovalo.

Zdražení kladenského uhlí. Společnosti těžařské v uhelné pánvi kladenské usnesly se následkem malých zásob uhlí, stávkami za hranicemi způsobených, zdražiti od 1. září 1912 uhlí o 6—9 h na centě. Zdražení vynese uhlobaronům (provedli se jen o 6 hal. na metr. centu) 24 mil. korun ročně, tedy 2 mil. měsíčně. To si už pořádně kapsy napěchují na úkor konsumentů.

Ohraničování pozemků,

plánky pro kupní smlouvy, veškeré práce geometrovské,

drenáže, veškeré stavby vodní a silniční provádí ::

Inženýrská a geometrovská kancelář

inženýr

ALOIS HORA,

úřed. opráv. kulturní technik a civilní geometr,

Hradeo Králové,

náměstí 151,

dům p. Žaloudka, proti biskupské residenci.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všete křesťanský český závod

vytívaček a kládek „Zářtita“ v Chrástě

u Chrástě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obstará „Zářtita“. Vzd. duchovenstva naskytá se zde příležitost koupiti prádlo kostelní, zaračené dle předp. za ceny mírné. Učiňte objednávku na zkoušku a budete jistě spokojeni!

Odporujeme ve svém okolí!

Slámu lisovanou, ozimou . . . za 4 K, krmnou za 5 K, **seno** za 10 K za 1 q 1000 dvůr **prodává,** pokud zásoba stačí, **Nájem velkostatků Bílé Poličany i Dvora Králové.** Tamtéž prodají se různé hospodářské stroje.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

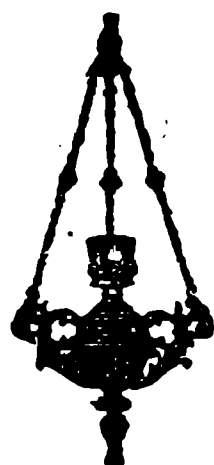
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Veleďstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si doporučit

veškeré kostelní nábytky a náčiní a to: monstrance, knižnice, cibálky, nádobky, paténky, paciřkály, svícny, lampy, kanzelice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovějící. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlatí a stříbí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zašle na ukásku franko bez záruční koupě. Váš se posílá posvěcená. Práce ruční.

Shledá veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: te. řet. madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. : : **Mořské přelomky, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého i čínského vždy na skladě.**

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha-I-979., ul. Karolíny Světlé, č. 12. n.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 76.

Zařizování

elektrického světla, telefonů, hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram, Tungram, Tantal.

Velkosklad

lustrů, elektrických ventilátorů, žehliček a přístrojů k vaření a topení.

Instalační materiál za tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

školní křesla, kazatelny, **oltáře, sochy,** křížové cesty, Boží hroby

levné provádí absolvent o. k. odb. školy sochařské a řezbářské

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

Pozvání,

jímž vyzývají se pp. upisovatelé akcií k účastenství při

ustavující valné hromadě

akciové společnosti

Dobřanské kaolinové a šamotové závody, akciová společnost,

kteřá odbývati se bude dne 4. září 1912 o 10. hodině dopolední v místnostech pražské filiálky Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové

(Praha-I., Josefské nám., palác obchod. a živnost. komory)

s následujícím programem:

a) Usnesení o zřízení akciové společnosti „Dobřanské kaolinové a šamotové závody, akciová společnost“, na základě stanov o. k. ministerstvem vnitra ve Vídni výnosem ze dne 3. května 1912 č. j. 1162 a o. k. místodržitelstvím pro království České v Praze ze dne 1. července 1912, č. j. 8 D 270/6 ai 1912 schválených a o převzetí společenského přínosu pp. Zikmunda Friedlera, Ludvíka Friedlera, Emanuela Eisenschimmla a JUDra Richarda Freunda dle jeho oferty dané v Praze dne 26. května 1911.

b) Usnesení o koupi pozemků č. kat. 133/1, 134/1, a 135/1 ve Vraňanech od pana Zikmunda Friedlera dle jeho oferty ze dne 17. října 1911 za cenu 28.169 K 94 h, to jest dvacetosmítisíc jednošedesátdevět korun 94 h beze všech závad a se vším příslušenstvím.

c) Volba první správní rady.

d) Volba revidujícího výboru (§ 6 stanov).

Zařizovací komité.

V Praze, dne 16. srpna 1912.

Stanislav Jirásek

v Hradci Králové, 136, odporuje veleďst. duchovenstvu své

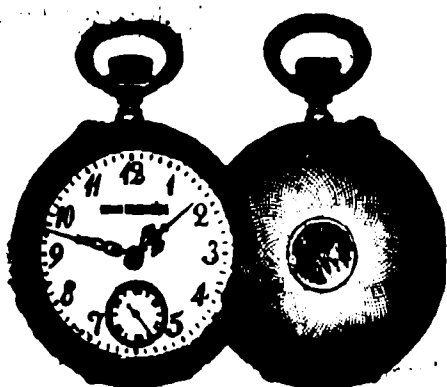
bezkonkurenční koláry

prací i celuloidové, náprsenky, bířky a veškeré prádlo spodní vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jágrové prádlo!

Patentní náprsenky bez háčků

Zakázky obratem

se vyřizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje **První východočeský závod**

VÁCLAV POTŮČEK, Hradeo Králové, Jiřikova třída 239, ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brilianty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Vele důstojným
duchovním a patronátním úřadům!

Odberný závod pozlaccovačský
GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění
oltářů, kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.
Provedení veškerých slohů vzorné.

Respočty a nákrepy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Vele důstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odberná dílna pastířská

Karla Zavadila
nástupce Antonín Zavadil

v Hradci Králové,

v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za živnostenským domem)

ku zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
ného provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.

Vše přecizně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí vele důstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidovány.

Mélní nádoby jsou v ohni
slabým a ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, respočty, nákrepy i
hotové zboží na ukázkou franco
se pošlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přírátků.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prosim vele důstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodů domácímu.

Společně doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

POTŘEBUJETE

SVĚTLO ??

Doporučuji k nastávající době:

Olaj teplový se zárukou pravosti jasně a bez
zápachu hořící 1 kg. za 1 K 20 h,

svíčky hospodářské, kus 2, 4, 6 h, 1 kg za
1 K 4 h,

svíčky stearinové, 1 balíček 60, 80, 88 h, 1 K,

svíčky voskové, gasolin, petrolej, kerosin,
za nejlevnější denní ceny.

JOS. JELÍNEK,

parfumerie a mydlářství v Hradci Králové.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, keberků a
keřevého náčiní ve výrobních nejstarších
závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, respočty, vzory a hotové zboží
k výběru franco.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Jazyku německému naučí se
nejlépe dcery Vaše ve vý-
chovném ústavě Školských
sester v Moravské Třebové.

Krásná, zdravá poloha. Ústav slouží
hlavně účelu, české dívky vyučovati
jazyku německému. Nejlepší příležitost
v krátkém čase osvojit si důkladnou
znalost němčiny slovem i písmem.
Přijímají se dívky školou povinné i
dospělé. Ke škole dívčí řadí se pro
dívky v němčině poněkud pokročilé
jednorocní kurs pokračovací s ná-
sledujícími předměty: náboženství, ně-
mecká řeč, německé písemnictví,
účetnictví, těsnopis, domácí hospo-
dářství, zdravotěda, ruční práce a šití.
Příležitost zdokonaliti se v hudbě,
řeči francouzské, psaní na stroji, ma-
lírství, ručních pracích všeho druhu,
šití prádla a šatů, vaření atd. —
Vyučovací a obcovací řeč německá.
Měsíčně 45 K. Žádejte prospekt!

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vzty

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Čestná uznání svědčí o poutivé ob-
sluze mělo ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkušku.

Volejte látky na talíře.

Těž na spíšky bez zvýšení cen!

5000 lidí zaměst. se

v Českých Budějovicích

výrobou tužek.

Objednejte přímo u WEBRA tamtéž, ušetříte
50 procent.

Jemné tušky cedrové tučet 80 h. Jemné tušky inkoustové
tučet 80 h. Jemné tušky barevné tučet 80 h. Jemné tušky
pro lesníky tučet 80 h. Jemné pro truhláře, tesáře,
kamen. tučet 80 h. Obyčejné velké bílé tučet 15 h.
Dřevátka na pera 144 kusů K 1.80. Vzorková zásilka:
od K 1.88 až 12 K dobírkou neb předem pouze u
ADOLFA WEBRA v Čes. Budějovicích,
číslo 46.

Všeob. úvěrní společnost,

zapečené společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Slovní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakost
oc nejlevnější.

Obrázky svatých

v různých cenách, levné
pro školní dívky.

obrázky smuteční

a upomínky k sv.

přijímání a zpovědi

lze dostati

v Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinum).

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odberný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Mě-
lého náměstí, dříve přeo-
so roků na Malém ná-
městí pod leutním depo-
rubaže se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se bohatými
rámy, stíhmi, usazenými.

Veškeré respočty, skizy i odberná rada kompletní, bez
vážnosti, až definitivní objednávky.

Místní věsta: písemná poštovní soud. L.

Založeno roku 1863

PARAMENTA

kalichy, oltáře, mon-
stran., kněžínské atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav para-
mentní a devotionál.
- BRNO. -

Poděkování.

bolných okamžicích, jež jsme pocítili nad rakví drahého, nezapomenutelného bratra a strýce, vysoce důstojného pána

Msgra Jana Kř. Bartáka,

Jeho Svatosti tajného komořího, kanovníka atd.,

byly nám velikou útěchou přečetné projevy srdečné soustrasti a nad očekávání veliká účast při pohřbu.

Vzdáváme tudíž vroucí, nejuctivější díky předně Jeho Excellenci nejdůstojnějšímu panu biskupovi **Th. Dru Josefu Doubravovi** za vykonání posvátných obřadů, tklivá slova a darování stkvostné kytice. Slov. panu c. a k. generalmajorovi **Pokornému** za potěchu v chorobě a darování krásného věnce.

Rovněž děkujeme vřele **vysoce důstojné Kathedrál ní kapitole** a všem veledůstojným pánům **duchovním**, kteří v počtu neobvykle četném z blízka i z cizích diecézí obětavě se shromáždili, aby prokázali zesnulému poslední poctu.

Uctivý dík náš platí slovutným **zástupcům úřadů politických, soudních, sboru důstojnického, městské rady, úřadů autonomních a školních, katolických korporací.**

Slov. p. **MUDru Spitznerovi** vzdáváme dík za dlouholetou velikou péči.

Vroucně děkujeme i všem jiným váženým příznivcům zesnulého, kteří darováním věnců, účastenstvím při pohřbu anebo projevem soustrasti náš zármutek zmírniti se snažili.

Všechněm a každému zvlášť voláme:

Zaplať Bůh!

Za rodinu Bartákovu a Crhovu:

Josef Barták,

assessor kněž. arcib. konsistoře a děkan v Uh. Ostrohu.

Za pečlivé vypravení pohřbu vzdáváme dík pohřebnímu ústavu p. J. Elsnera.

OBNOVA

Číslo 35.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 30. srpna 1912

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Slavnosti Svatohostýnské.

Slavnosti ty zajisté nemají toliko veliký význam náboženský, nýbrž i národní. Od staletí pohlíželi vlastenečtí Moravané, kterých se nedotkl jed videňské Judey, k Hostýnu s velikou úctou. Samy sokolské jednoty v četném počtu dostavovaly se sem docela i na slavnosti církevní. Národní solidarita projevovala se zde tak velikolepě, jako nikde jinde.

Ovšem poměry se změnily, ale barnumský huben pokrokářský nedovedl z jádra lidu českého vyplašiti nadšení pro starobylé tradice, pěstované Skopalíkem, Sušilem, Bartošem a jinými zasloužilými konservativci moravskými.

Nedivno, že i v dalších dnech proudily na Hostýn nadšené zástupy nové. Dostavili se nově Jeho Excellence nejdp. biskup Dr. Josef Doubrava, nejdp. biskup Hůlka, J. M. opat strahovský Zavoral, J. M. velmistř Marat, převor Hameršmíd a jiní vysocí hodnostáři církevní.

Královéhradecký arcipastýř stanul na posvátném chlumu 21. srpna a v oktáv korunovace sloužil po 10. hod. dopol. slavnou pontifikální mši sv. u trunu nebeské Královny, obklopeného bělostně oděnými družičkami, které držely v rukou lilie. Před službami Božími pronesl pan poslanec probošt dr. Stojan prosbu, aby nejdp. biskup dekoroval zasloužilého paedagoga pana Dionysia Polanského, nadučitele z Dolní Bečvy, záslužným křížem »pro Ecclesia et Pontifice«. Nejdp. biskup nato pronesl velice krásný proslav k zasloužilému vychovateli i přítomné jeho rodině a zavěsil mu kříž na hrud'. Když byly bohoslužby skončeny, pronesl Jeho Excellence k přítomným věřícím nadšenou řeč, načech poklekl před sochou vítězné Ochranitelky křesťanského lidu a dlouho se modlil, prose o pomoc Boží, tolik nyní potřebnou jak vrchním pastýřům, tak všemu věřícímu lidu.

A jako se arcipastýř těší veliké účtě ve vlastní diecési, tak rovněž si získal i na posvátném Hostýně srdce všech přítomných Moravanů. Když opouštěl svatyni, tulili se k němu věřící s láskou a radostným vděkem jako k otci a doprovodili jej za hlaholu zvonů a hřímání hmoždíků k residenci kněží Tovaryšstva Ježíšova. Zde mu slovutný poslanec Stojan vzdal jménem poutníků upřímný dík za všecko. A když dokončen vzájemný rozhovor obou, zahřmělo z tisícových nadšených úst upřímné »sláva«. Nadšené volání neslo se daleko do šumných hvozdů valašských. Přítomné hosty z Čech srdečně potěšilo nadšení upřímných Moravanů pro našeho knížete církevního.

Slavnosti korunovační byly důstojně zakončeny poutí studentstva, učitelstva a jiné inteligence. Uvítací řeč měl dne 21. t. m. prof. Kordač, v níž položil důraz na soulad víry se skutečnou vědou. Požehnání měl nejdp. biskup dr. Josef Doubrava. Ráno kázal J. M. opat Zavoral a sloužil též mši svatou. Na schůzi studentstva projevil královéhradecký arcipastýř srdečné potěšení, že jest mu dopřáno do roka již po třetí dlíti v kruhu inteligentního dorostu, mezi tvářemi jasnými, z nichž zřít nadšení a zápal pro vznešené idey. Četl dnes v brevíři: »Synu, pohlédni do nebes a viz tam vládce!« I katolický student jest vlečen na mučidla ve veřejném životě. Nepřátelé nás odkopávají, plavají po nás a posmívají se nám. A tu jako by se k nám volalo: »Vizte tam na nebesích vládce, který vám dal v Marii matku moudrosti. Ti budou našimi ochránci a naši záštitou, tak že marný bude proti vám boj, zvláště když jste se k tomu boji sdružili. — Jestliže akademikové žádali v Hradci Králové, aby jim arcipastýř zachoval svoji lásku, slíbil biskup, že zachová nejen lásku, ale i úctu, které jsou hodny pro své nadšení. Totéž slíbují i nyní.

Dr. Hruban, který právě do shromáždění vstoupil, dokazoval, že mládež má chápat cenu náboženství nikoli jenom citem, ale i rozumem. Kdož prohláší, že náboženství jest věcí soukromou, sami činí z víry záležitost nejveřejnější tím, že neurvale vystupují proti zásadám, úkonům a institucím náboženským. V zájmu národní budoucnosti musí býti náboženský cit utužován. Kdo má

cit pro lid, z něhož vyšel, nedopustí, aby náboženství téměř lidu bylo kradeno. A i z politických důvodů bude pravý vlastenec náboženskou ideu utužovati, neboť pevně zakotvené náboženství jest základem národní existence.

Dr. Kordač poukazuje, že stojíme v době, v níž jest lid spolutvurcem zákonů. Je v něm nyní sociální moc. Leč každá síla má býti vedena k správnému cíli. Proto i síla demokracie potřebuje bystrého zraku, jímž jest světlo rozumu a víry. Jest nadšen studentstvem, které došlo k poznání, že víra a věda mají nésti sílu mravní i tělesnou českého národa.

Nejdp. biskup královéhradecký rozloučil se tklivě o 3. hod. odpoledne. Definitivní skončení slavností stalo se slavnostní schůzí Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje dne 25. srpna. Programovou řeč zde měl dp. Jašek z Kroměříže, který navázal na slova Božského Spasitele: »Chci, Otče, aby všichni jedno byli, jako já a ty jedno jsme.« To bylo odkazem rodící se církve a církev jej střelila úzkostlivě. Po tři století byla silena za dob krutého pronásledování a prodělala svůj boj vítězně. Ale i když nepřítel nasekl koukolu a zmatku, přežila církev své protivníky.

V době, kdy slovanští věrozvěstové přišli na Moravu, povstal Fotius, který se chtěl státí papežem Východu. Způsobil roztržku, která trvá posud. Část rozkolníků podmanili si Turci, část snažili se dostat pod svoji nadvládu Tataři. Slovanům se ovšem vedlo pod nadvládou tureckých barbarů zle. Papežové však i v té pohnuté době starali se o jednotu pečlivě dále. Lev XIII. učinil si životním úkolem sjednocení Východu se Západem. Našel mnoho nadšených pomocníků, kteří v tom směru vykonali dílo veliké. Ani my jsme nezůstali pozadu. A konečně založen náš Apoštolát, kterému Bůh žehná. Vzrostl velice na Moravě a šířil se utěšeně do Slezska a Čech. Mezi Slovinci čítá již na 25.000 členů, mezi Charváty na 8.000 a počíná se ujímati docela i mezi pravoslavnými Bulhary. Apoštolát zaslouží všestranné podpory. Po pronesení jiných ještě řečí a přednesení pozdravů dr. Stojan schůzi ukončil vřelým doslovem.

Slavnosti Hostýnské vůbec nesly současně jak ráz náboženský, tak národní, přinesly velikou potěchu a povzbuzení.

Hostýn září novým leskem, jest pevnou baštou všem vlasteneckým katolíkům. A podněty, které z Hostýna vyšly, přinesou zajisté ovoce blahodárné.

Poláci.

(14) Bylo mi za letního mého oddechu po dvakráte seděti blízko stolu, u něhož živě o politice hovořili předáci polského kola, kteří se do Mariánských Lázní nesjeli jistě pouhou náhodou, nelenice ani po čas letních prázdnin. Když pak slyšel jsem téměř polovinu lázeňského publika mluvití polsky, počal jsem si — třeba věren zásadě, že není vše zlato, co se třpytí — o tom národě činiti jinou představu. —

Zaletěl jsem do slavných dob Jagellonů, kteří dali i našemu národu — třeba na krátko — panovníckou rodinu, vzpomněl Bourbonů, jichž přibuzenství dodávalo lesku jménu Lesčinských, viděl v duchu Jana Sobieského v čele chrabřích vojnů před Vídní, Lechy jako hradbu proti Osmanům doma i v cizině. Celá řada dobrodružných výprav a krvavých válek se mi vybavila, jak je líčil lidu svému Sienkiewicz, i ta nesvornost slovanská a vzájemná neústupnost, vrcholící v pověstném a pro Polsku nešťastném »niepozvalám«, jež přivedilo rok 1772. a poslední vzplanutí síl tohoto národa r. 1794. To vše přišlo mi na mysl, když jsem denně vídal potomky velkého kdysi, ale nešťastného národa, a musím se přiznati, že jsem si tyto polské předáky, se starým Abrahamowiczem a řeckokatolickým biskupem v čele, prohlížel s větším zájmem, než cizince z krajů tropických. Uvědomil jsem si jejich prozřavou, důslednou, neústupnou, krátce diplomatickou politiku, vzpomněl na jejich věrnost panovníckému domu a Sv. stolici, pozoroval jejich elegantní vystupování, nepopíratelný chik jejich pokolení

ženského, ve všech prodejnách viděl vyloženy jejich časopisy, v koncertech denně slyšel skladby jejich mistru, za něž my Češi musili jsme žádati. Vedle: »ici parlent français« četl jsem: »zde mluví polsky«. I ten žid, který sice nemnoho reprezentuje národ, k němuž se před světem hlásí, mluví zde polsky — ovšem svým žargonem. (U nás jen hrstka rozvojistů k češtině se hlásí.) Když to vše jsem viděl, musil jsem si v duchu říci: »Ten národ ještě něco znamená, ten národ má budoucnost,« třeba to byl flanc a k tomu flanc snad na dluh.

Ovšem je geografické položení Poláku příznivější, mají svou státní řeč bez státního práva, a s nikým nemusí za každou píď práv svého jazyka bojovati, jako my, nepotřebují se s nikým o svou zemi dělit, leč s národem sbatrženým, vůči němuž jsou oni pány, ovšem mají z té příčiny výhodné postavení i na říšské radě, že v boji národním ostatních národů jsou stále jakýmsi jazyčkem na váze, mohou tudíž z každé těžké situace jen těžiti, ale to se jim nedá upříti, že v politice mají šťastnou ruku, dovedou vystoupiti v pravý čas a s pravou mírou. Nebojí se sice užiti i takých prostředků, jež před morálkou obyčejného občanského života by neobstály, ale politika má, bohužel, i jinde jiné měřítko, a kdo jim může zazlíti, že nehoní se za utopiemi a nebouří se pro maličkosti, kdy věci důležité trpí, nýbrž že počítají s fakty a hmotnými výsledky, hlavně však že vzdor živlům demokratickým, které — jako všude jinde — hlásí se i tam k životu, dovedou vystupovati, když toho společný zájem národa káže, svorně a jednolitě? Mají svůj směr lidový, ale strana konservativní, vedená šlechtou, podržela vládu a nelze říci, že ku škodě národa. Jsme-li my Češi národem demokratickým a to na základě své minulosti, jsou Poláci vlivem téže minulosti aristokraty a je štěstím pro ně, že mají svou národní šlechtu a že si ji také umějí podržeti, t. j. že ji neodstrkují od práce národní, nýbrž ji přímo do prvních řad ženou. Je polský chlop otrokem, měščením z větší části nulou, ale za to polská šlechta, jak vysoká, tak genitry, je živlem v plném smyslu slova národním, jak ji každý národ potřebuje, ať ji vybírá z rodu, intelligence nebo z kapitalismu.

Vrozená a jen historií vysvětlitelná je polská nenávisť k Moskovitům a třeba se dnes tlumila, ona vše v každém polském srdci, v každém Polákovi, každé Polce a na oko klidné soužití na jedné půdě není, než obyčejný »modus vivendi«, obvyklý v každé lepší společnosti. Proto již z toho důvodu nemá t. zv. nová všeslovanská idea hlubšího významu a sokolský slet v Praze jest toho nejnovějším dokladem.

Poláci uspořádali v Praze výstavu polské ženy, oni po sletu zajeli si z lázní do Prahy, vyměnit několik zdvořilostí s českými politiky, ale dále to jejich všeslovanství nešlo. Jsou to opatrní arranjeři, hotoví, polbiti se s Maďary i Němci, když toho potřeba káže a vlastní prospěch vyžaduje. V politice počítali vždy s danými poměry. A že porozuměli, jak to v Rakousku chodí, nedělali nikdy nic zadarmo, kdežto my jsme se dali již tolikráte pouhými sliby odbýti, zapomínajíce, v této říši že se mění osoby, ale nikoli systém, a teprv, když prohlédneme, povstáváme, nikoli abychom chybu napravili, ale abychom se navzájem všítkami zasypávali.

Když jsme byli v letech sedmdesátých tak blízce svému politickému ideálu, Poláci nám sice neuškodili jako Maďaři, ale také pro nás prstem nehnuli, naopak, kdyby jich nebylo, Němci nikdy by se nemohli udržeti při vládě ve své menšině, přirozená většina musila by vyjít na povrch, jako olej na vodu, a Poláci to jsou, kdož ve všeslovanství jako politickou ideu nejméně věří, třeba jinak každé kulturní hnutí slovanského rázu podporovali. Kdo by o tom s nimi chtěl mluvit, slyšel by jednu odpověď: »Kdo zná naši minulost a naše utrpení, nemůže se nám diviti.« »Volná Myšlenka« a sociální demokracie silně otřásla jejich náboženskou oddaností, zvláště ve vrstvách nižších, ale, jak věci stojí, myslím, že by Polské kolo ještě dnes hlasovalo pro náboženskou školu, jako v letech osmdesátých, kdy jen vinou Staročechů věc ta padla.

Je v tom všem jakási logika a o tu logiku rozbíjí si německý hakatism svou hlavu. Vídeň Poláky hýčká a Petrohrad hledá do Varšavy nové a nové cesty. Je to národ nešťastný, ale života schopný a početně silný, a poněvadž umělé hranice dnes, kdy národnostní idea elementární silou lidí stejnou řečí mluvící k sobě přitahuje, mnoho neplatí, bude zajisté i pro národ polský jednou místu na mapě Evropy a vidina umírajícího Kosciuzzsky, vtělená v polskou národní hymnu, dojde svého uskutečnění. Třem věcem mohli bychom se od Poláků učit a to: národní svornosti, politické důslednosti a náboženské věrnosti.

Sjezd katolického studentstva v Hradci Králové.

II.

Dne 19. t. m. započato službami Božími v kapli. Pak o půl 9. hod. zahájen sjezd. Na návrh předsedy Waschka jednomyslně rozhodnuto, aby byl na příští rok vydán kapesní kalendář Ligy.

O prázdninové činnosti studentstva promluvil Ing. C. J. Havlík. Podal velice praktické pokyny, jak si má studující počínati, aby vzbudil sympatie a důvěru svého okolí. Nechtěl obrací zřetel ke všemu, co se kolem něho děje, poradí v tom, čemu dobře rozumí, ale ať nikdy nedělá dle příkladu pokrokařské mládeže přemoudřelého. Nechtěl se účastni všech schůzí a přednášek v místě i okolí a všude se hledí uplatnit! Studující stejného přesvědčení měli by utvořit o prázdninách vždy volná sdružení a kroužky, aby prázdninová akce byla účelně organizována. Student má se horlivě účastnit spolkové práce i v drobných záležitostech. Přimlouval se, aby zřízen byl co nejdříve při sdružení studentský sekretariát.

Když se dostavil do schůze vsdp. kanovník Dr. Fr. Reyl, byl uvítán nadšeným potleskem. Přednesl velice obsažnou řeč o součinnosti kněžstva s inteligencí. Slovný řečník poukázal na zásluhy katolické církve o pokrok kultury. Církve založila 70 universit, položila základ moderní vědě. Již na počátku 9. století zřizovala školy, v nichž se vyučovalo zdarma. Jak se starala o zachování památek vzdělanosti antické, jest obecně známo. Papež Mikuláš V. zaplatil za pouhý překlad Homéra 10.000 dukátů. Známé rukopisy, které chová universitní knihovna, a jež ze tří čtvrtin jsou zachovány od klášterů.

Po tomto úvodu vysvětlil, jak má inteligence laická spolupracovati ve smyslu náboženském s kněžstvem.

Církve pracuje na poli vědeckém, mravním i sociálním.

Vidíme, že jest nyní mezi kulturou ethickou a hmotnou veliký rozpor. Přibývá nových vynálezů a závodů, vydělávají se miliony, ale přece nespokojenosti přibývá, protože využití hmotného pokroku neděje se dle pravidel mravnosti. Pokud nebude s kulturou materiální kráčet souběžně vpřed kultura ethická, není možno čekati nápravy současného rozvratu. Církvní mravouka má v otázce národohospodářské, v jejím regulování tím silnější význam, čím silněji stoupá necitelné mamonášství.

Nyní vidíme, že kantovská zásada »věda pro vědu« se neosvědčuje. Věda má mít pilný zřetel ke skutečným potřebám životním, má vykazovati praktickou výslednici. Vidíme však, jak věda autonomní lidstvo zradila. Má-li moderní inteligence zakladatelem Kanta, pozorujeme, jak protichůdně jsou její zásady s křesťanským názorem světovým. Náš názor však jest řadou dlouhých století prakticky osvědčený, jest s pravou vědou ve shodě. Pamatujeme, že ateismus a názor křesťanský nedají se nikdy nějakými kompromisy překlenouti. A má-li vývoj lidstva opravdu pokročovati, pak jest mu nutno a zkušeností dosvědčeno, že pravda náboženská zde musí býti normou, které se musí moderní proudy přizpůsobiti.

Inteligentní laik musí býti knězi i v jeho náboženské práci oporou, musí náboženský cit v lidu utvrzovati. Uzná-li člověk existenci Boží, pak musí Boha ctíti. Náboženství není věcí jen některé kasty, jest pro všechny, jest věcí zcela veřejnou. Inteligence nechť uplatňuje v praxi životní ideál Kristův. Školská inteligence vyhýbá se nyní valnou částí spolupráci náboženské. Leč sluší mít na paměti zásadu proslulého Foerstra, dle níž zůstává barbarem i člověk nejučenější, nemá-li ušlechtilého srdce. Nikdy nebylo tolik vědomostí jako nyní a přece jenom život lidstva na podkladě mimo-křesťanském nestává se ušlechtlejším.

Ve společné práci vědecké nechť jest zachována mezi klérem a laiky naprostá rovnost. Vyniká-li v některém odboru laik nad kněze, přirozeně nesmí duchovní se domnívati, že jeho úsudek jest privilegovaným. U věcech víry však nutno, aby laik slyšel hlasu církve učící dle slova Kristova: »Kdo vás slyší, mne slyší.« Součinnost nastati musí a počíná již organizovaným způsobem tím, že se hlásí k práci studentstvo (tedy příští inteligence), které uznává potřebu náboženství. Nechtějí akademikové pilně styky osobní a literární! Studium a pilné čtení jest pro inteligentní do-

rost věcí nezbytnou. Cilevědomá, svorná práce musí slaviti vítězství.

Dlouhotrvající potlesk byl odměnou váženému řečníkovi.

O 11. hodině vkročil do sálu protektor, nejdp. biskup Dr. Josef Doubrava. Byl uvítán od valného shromáždění s velikým nadšením. Poděkoval srdečně a pravil, s jakou vroucí radostí sjezd navštěvuje. Včera na akademii viděl, jak se Liga baví uměním, dnes přichází shlédnouti ligu pracující. Vyjádřil srdečné potěšení nad velikou účastí schůze, která jest známkou slibné budoucnosti.

V debatě, která nastala, doporučoval akademik Navrátil hojně šíření »Studentské Hlídky.« JUC. Pírko promluvil o potřebě součinnosti inteligence s klérem na půdě národohospodářské. Vdp. notář Filip J. Konečný projevil přání, aby se pořádaly každého roku pro inteligentní laiky kursy theologické. Upozornil, že křiklavé nepravdy, pronášené proti naší víře, neuškodí tolik, jako ty bludy, které jsou chytře smíšeny s pravdou.

Nejdp. arcipastýř pravil, že pořádání příslušných kursů pro vnější okolnosti není tak snadné. Nechtěl však náhradou zatím »St. Hl.« otevře stálou rubriku, v níž by se registrovala apologetická literatura. Zde by se poukazovalo na spisy, týkající se současných akutních otázek. Toto repertorium budiž vodítkem snaživým mladým apologetům!

Poslední programovou řeč měl PhC. Bartoš. Mluvil velice věcně o poměrech na vysokých školách. Pronesl stesk nad tím, že česká universita dosud nemá důstojného stánku, že akademikové v dešti a blátě musejí spěchat na různé přednášky z domu do domu. Místo pro novostavbu jest dosti skrovné, vzhledem k materiálnímu postavení studentstva nevýhodné. A posud se vlastně se stavbou doopravdy nezačalo. Jestliže na jiných fakultách se stolice rozmnožují, mělo by tomu tak býti i u fakulty theologické. Konstatoval, že ve velké části studentstva zavládla mrtvá nečinnost. Doopravdy jest zorganizováno k pozitivní práci z velikých tisíc studentstva asi 700 akademiků. Mezi nimi Liga již nyní zaujímá početností a čílostí místo nejvýznamnější. Konstatoval, jak veliký jest počet mezi akademiky konservativních Nikodémů, kteří sice kostel navštěvují, leč organizovati se nechtějí, a mají-li projíti při proticírkvních útocích ohněm zkoušky, zmknou a schovají se. Mezi professory jest dosti mužů smýšlení konservativního, ale ti jsou terorem tak zastrašení, že se manifestací Ligy neúčastní, ačkoli židovští akademikové jsou od veřejnosti tolik hýčkáni. Jak evangelici tak agrárníci starají se horlivě o rozmnožení vlastních kroužků studentských. Musíme vyvinouti v tom směru také práci příslušnou. Nechceme však ramenáři a nestudující akademiků. Prcháme od nedůslednosti těch pokrokařských studentů, kteří přijímají od klášterů a jiných církvních kruhů veliké podpory, aby obratem ruky lhal, jak církve potlačuje vzdělanost. Poukázal též na to, jaké jsou pro abiturienty vyhlídky v jednolitých oborech.

Velice animovaná pochvala byla temperamentnímu řečníkovi odměnou. Následovala velice čilá debata, která konečně pro dobu velice pokročilou byla předsedou Waschkem ukončena. Předseda pak děkoval za láskyplnou podporu Jeho Excellenci, což provázelo velikým potleskem. Ujistoval nejdůstojnějšího vrchního pastýře, že vědeckost akademiků bude tak veliká, jako jeho přízeň ke studentstvu. Vzdal díky všem těm řečníkům, jmenovitě vsdp. Dru Reylovi, dále dpp. Kepplovi a Cibulkovi, kteří pečovali o přítomné studenty tak bratrsky jako o své kolegy. Dále děkoval kolegům a kolegyním, kteří se shromáždili v tak četném počtu z nejrůznějších míst zemi koruny české (docela i ze Slovácka). Nechtěl získává přítomný dorost katolické inteligence do Ligy nové a nové členy. Poděkoval též zástupcům tisku.

Jeho Exc. navzájem děkoval velice obratnému předsedovi, který řídil schůzi opravdu mistrně. Pak se účastníci pomodlili a na rozchodnou zapěli chorál Svatováclavský. Rozchod nastal krátce před 1. hod. Nejdp. biskup pozval předsednictvo a řečníky k společné hostině, při níž pochválil horlivost Ligy, slibuje jí všemožnou podporu. Byl odpověděno vděčně a nadšeně.

Sjezd královéhradecký znamená pro ligisty novou vítěznou etapu. Byl velikým poučením a povzbuzením.

Nuže, mladá, nadšená družo, jen horlivě dále ku předu! Třlmej svůj prapor pevně, neustupuj ani o krok! Kéž v srdci každého z účastníků mocně hlaholí slova básníková:

Přes sněžné hřbety hor

my půjdem pochod svůj!

Jen hřlmej, vichřice a oceáne duj!

My s racky spěcháme den nový pozdravit!

Obrana.

Pokrokaři chtějí o Husovi mluvit konečně pravdu? V »Čase« dne 22. srpna píše se z kruhů učitelských: »Blíží se rok 1915. Je svrchovaný čas, aby se poměr české školy k Husovi vyjasnil. Žá-

dám Ústřední spolek jednot učitelských, aby do r. 1915 uspořádal sjezd všeho učitelstva českého a dal na program thema: Hus v české škole. Je třeba učitele přesvědčit, že smí o Husovi učit — řečneme — tak, jak o něm píše Palacký. Přece jen český učitel smí učit tak, jak učil otec národa. Palacký je dnes už takovou autoritou u lidí vládních a církvních, že když řekne: »Učim dle Palackého«, nikdo se na tebe neodváží. A kdybys i utrpěl to vědomí, že trpíš pro Husa a za slova Palackého, nahradí ti přízeň vládní i církvní. Netajím toho, jsem na druhý své v povolání velmi roztrpčen. Kdež mohl být národ, kdybychom měli rovné hfoety. Odvrzte opatrnickví a fortelnost. Já neopomenou vás prosit a kárat.«

Tedy konečně chtějí pokrokářští učitelé zachatí podvodných povídaček o svobodomyšlném programu Husově? Chtějí opravdu přiznati pravdu, že Husovy omyly, pro které se střetl s katolickou dogmatikou, jsou většinou tak zpátečnické, že se jich nedrží žádný pokrokář? Také čekáme, že ty pravdymilovné kruhy povědí, jak realisovali Husův program kališní byrokrati. O tom posud nikdy na oslavných přednáškách neslyšíme. Tedy dle Palackého! Ale zdá se patrně, že onen pokrokář Palackého dějin vůbec nezná. Jinak by nemohl doporučovati, aby nynější pokrokáři svůj fanatism klidnými a konservativními řádky velikého dějepisce ochladili. Tam nalezneme tolik dokumentů ve prospěch církve, že by takovým svazkem Palackého pokrokář nevrle mrštil o zem.

A pak — když pokrok, tedy pokrok skutečný! Že by Palacký mohl probádati neomylně všechny důležité okolnosti, tomu přece ani pokrokář věřiti nemůže. Důkazem, co tu ještě po Palackém zbývá práce, jest ta skutečnost, jak moderní dějepisci přinášejí stále a stále nové výhledy do doby Husovy. Máme nová díla od Flajshansa, Denisa, Wintra, Pekaře, Sedláka atd. A proto nepomůže pokrokářům ani skrývačka za širokým štítem Palackého.

Učitel má v hodině dějepisné povinnost vždycky říci pravdu, odůvodněnou důvody nepochybnými, ať je vyslovil kdokoli. A tohle právě chtějí katolíci, na tom neustupně trvají, protože se historické pravdy nebojí. K tomu všemu čím dále se bádá, čím v odpornejším světle se jeví švindléřský pamflet »Poginuv« o Husovi, tím více se vyjasňuje pro dobro církve.

Tedy jen pravdu, jak už Hus durazně odporučoval! A chcete-li si věsti poctivě, řekněte upřímně, že jsou švindléři a obmyslní eskamotéři ti lidé, kteří chtějí zneužívat jména Husova k rejdm protikřesťanským. Hus celou svou osobností byl mužem náboženským. Kristus jako Bohočlověk mu byl alfou a omegou v cíli všeho lidského jednání. Prohlásil a napsal zřetelně, že každá péče, která nesměruje k radosti věčné, jest péči nehodnou. A k vůli theologii stál docela v opozici proti mathematice, proti malování světských obrazů, proti zcela nevinným radovánkám ve dni svátečním. Hus také uznával všech sedm svátostí, odporučoval horlivě sv. zpověď a sv. přijímání. Vyjádřil se, že násilně mají býti přinuceni k sv. přijímání ti lidé, kteří by k tomu úkonu přistoupiti nechtěli. Nuže tedy — jen pravdu!

Hus také odporučoval, aby se ujali kázně církvní velmožové. Však prý jsou k tomu od Boha povoláni. Proto jest potřebí jadrně říci, jak svůj úkol byrokratická šlechta husitská pochopila. Dle Denisa realisovala reformní program Husův důsledně jen tím, že zabrala pro sebe církvní statky. Jinak si kázně církvní nevšímala, tak že zotročení kněží a zotročení sedláci spínali ruce nad tím děsným převratem! Proto po válce husitské zbožní kališníci přetrhávali všechny svazky s oficiální církví národní, seskupili se v separátní jednotu československou a raději se nechali od kališníků mučiti, než by se do ní znovu vrátili.

Tedy jen ku předu za pravdou! Katolíci si toho toužebně přejí a dovedou také kontrolovati, zda pokrokoví učitelé nerozsévají do duší mládeže bajky dávno odyté. Proti zaslepenému fanatismu pokrokařskému máme velice účinný lék v listech správných dějin.

Ty doby již jsou nadobro pryč, kdy šami katolíci nevědomě kývali hlavou anebo se bezmocně rmoutili při pokrokařských pohádkách. Teď mají v rukou citáty z Husa, Palackého, Tomka, Wintra. Dovedou snadno odkázati do příslušných mezi demagoga, který slou a ohněm srší na všechny katolíky doby Husovy a jenž pronáší ryčnou klatbu i nad nynějšími katolíky za to, co se dělo v církvi před pěti sty lety. Pravý katolík nikdy nebude tak bezectný, aby hanobil nynější pokrokaře za to, co spáchali jejich volnomyšlenkářští předchůdci ve veliké revoluci francouzské. Ale zrovna tak dovede okřiknouti ty mluvky, kteří by nejraději stali hlavu nynějším kněžím za to, že v době dávno minulé na základě světského zákona byl Hus upálen.

A bude-li pokrokařský bolestín přlíš farizejsky lkáti nad Husovou hranicí, povíme mu, kolik set hranic připravili bezcitní Husité katolíkům zcela pokojným jen pro jejich katolické přesvědčení — a to beze všeho soudu. Povíme jim, jak husitské byrokraty katansky pronásledovali české bratry. Tedy vždy jen dělenisnou pravdu — a tu

nejlepší. K tomu však jest potřeba místo »roztrpčení a uvědomělého hněvu« pilné, klidné studium. Tak pokrok pokvete lépe než na půdě romantického vzdychání a laciného pláče.

Politický přehled.

Politická situace v Rakousku počne se zase rozvíjet asi po 7. září, kdy prý ministerský předseda hr. Stürgkh vrátí se do Vídně a převzme řízení státních záležitostí, ovšem dovolí-li mu to lékaři. Především bude se jednati o svolání zemských sněmů, delegací a říšské rady. Do vánoc má být také vyřízen rozpočet na rok 1913.

Českoněmecké smlouvání obnoveno bude zase 4. září schůzí referentů o změně zem. zřízení. 9. září má se pak sejít výbor pro úpravu jazykové otázky u státních úřadů. Nálada jest prý klidnější.

Němci pro rovnoprávnost (?) jsou ovšem jenom tam, kde jsou v menšině. To projevili Němci 25. srpna v Plzni na poradě německých okres. starostů, starostů měst a obcí něm. z kraje plzeňského a kdež přijata resoluce následující: »Shromáždění vyslovují přání, aby s ohledem na historický, kulturní, hospodářský a národní význam plzeňské německé menšiny nejen pro Plzeň, nýbrž pro celé, jazykově rozkouskované a národním odpůrcem tak ohrožené německé západní Čechy, ve vyrovnávacích poradách při úpravě jazykové otázky u zeměpanských úřadů ponechána byla dosavadní obojazyčnost u všech úřadů. Toto přání opírá se o okolnost, že u úřadů v Plzni více jak 50 let se také německy úřadovalo a tím rovnoprávnost němčiny stala se statkem, jejíž si Němci nedají vzít.« Plzeňská menšina německá prý by to odněšla nejhuře, kdyby se něm. poslanci opovážili porušovat zásadu rovnoprávnosti češtiny a němčiny v celé zemi.

Volební boj ve Slezsku. Agrárníci a nár. socialisté ve Slezsku trvají na kandidatuře Zikově, který žádným způsobem nechce ustoupiti kandidatuře společné. Následkem toho katolíci prohlásili kandidátem pro říšskou mandát Ant. Klimeše, rolníka z Jarkovic. Dne 25. srpna na schůzi v Opavě sta lidí slezských slibovalo, že s lístkem volebním v ruce budou bojovati proti Macharovi, a že se vynasnaží, aby z katolické sedmičky na radě říšské stala se osmička. Téhož dne strana národní, ovšem velmi slabá, postavila společného kandidáta zem. posl. nadučitele Gudricha, usilujícího vnutiti straně katolicko-národní. Strana katol. národní i dnes byla by ochotna přijati Gudricha za svého kandidáta, ale dříve musí i ostatní strany, totiž agrární a nár. sociální ustoupiti od Ziky.

Cesta ministra Trnky. Dne 1. září podnikne ministr Trnka 8denní inspekční cestu po Čechách, aby shlédli úpravu nebo neupravenost českých vod. 19. září odjede na podobnou cestu do Haliče, kam s ním pojede i polský ministr Dlugosz a ministr obchodu Rössler.

Návrh hr. Berchtolda na konferenci mocností a zúčastněných států o poměrech Turecka oficiálně přijat sice všemi pozvanými, ale v tisku ruském a francouzském a zvlášť italském vystupuje se prudce proti návrhu. Turky páli slovo »decentralisace« Turecka, časopisectvo ruské, francouzské, anglické a srbské čichá v návrzích hr. Berchtolda snahu Rakouska po nabytí většího vlivu na Balkáně, pokus ovládnout Albanii, nad jejímiž katolíky má Rakousko protektorát. A zvlášť v Itálii se bouří, spatřující v jednání Berchtoldově ten cíl, aby Rakousko dostalo protektorát nad samosprávou Albanie, na nějž ovšem dělají si nárok v Itálii. K tomu prý Itálie nikdy nepřipustí.

Protičeské demonstrace ve Vídni. Dne 25. t. m. konala se v XV. okrese vídeňském tichá oslava čtvrtstoletého jubilea odboru Komenského. Svaz něm. radikálních spolků svolal protestní schůzi, na níž celá řada něm. nacionálních poslanců, obecních starších a členů okres. představenstva XV. okresu ujala se slova. Po této schůzi poštvaní účastníci odebrali se k české místnosti v XV. okrese, kdež zatím policie utvořila hustý kordon. Celé odpoledne pak v okolních ulicích docházelo k srážkám, a na konec poštvané zástupy obrátili se proti policii samé, která pak množství osob pozatýkala.

Komedie v Uhrách se opakuje. Jedná se o docílení smlouvy mezi vládní stranou a opozicí. Oposice žádá bezpodmínečné odstranění hr. Tiszy a šl. Lukacse, pak přijetí opozičními stranami stanovených základních ustanovení o volební reformě. Poněvadž tyto podmínky vládní strana nemůže přijati a rovněž nelze si mysliti, aby sněm pracoval pod záštitou vojska, uvažuje se o tom, aby se utvořila strana míru, která by vypracovala podklad, na němž by bylo možno mír uzavřítí.

Cuvaj na odchodu? Cuvaj prý odstoupí a s ním padne i komisiariát v Chorvatsku. V září mají se totiž sejít delegace. Ježto však mandáty delegátů chorvatských vypršely a bez delegátů chorvatských jest uherská delegace neschopna k usnání, musí býti provedeny nové volby do chorvatského sněmu, následkem čehož Cuvaj bude nucen jíti. Banem bude prý někdo jiný.

Nevlastenecké projevy francouzského učitelstva na sjezdu v Chambery byly přednětem jednání ministerské rady, kteráž zmocnila ministra vyučování, aby učitelské svazy, jež se sjezdu účastnily, rozpustil. To se stalo v zednářské republice, kde nynější učitelstvo bylo vládou vlastně vyhláskáno.

Válečná nálada na Balkáně se vzímá. Napětí mezi Tureckem a Černou Horou jest velmi nebezpečno, v Bulharsku agitace proti Turecku neustávají a nyní i v Srbsku svolávány jsou tábory lidu, jež vyzývají srbskou vládu, aby zakročila proti hroznému vraždění křesťanských Srbů mohamedány. Mezi Albánci nastaly sice roztržky následkem odstoupení některých jejich vůdců, kteří se dali tureckou vládou koupiti, vlastní Albánci však domáhají se splnění poslední podmínky, vydání zbraní. K zbráním pomáhají si sami, přepadajíce a vylupující vojenská skladiště zbraní.

Národohospodářská hlídka.

Žádosti o subvence na rok 1913 pro pokračovací školy živnostenské, Učednické Besídky, odborné kursy a p. ke komoře liberecké nutno podati nejdéle do 5. října; k žádostem později podaným nebude brán zřetel. Obchodní, živnostenská a průmyslová ústředna v Hradci Králové vyzývá tudíž všechny české interessované korporace, zejména školní výbory a představenstva Učednických besídek, aby příslušné žádosti nejdéle během měsíce září t. r. jejím prostřednictvím (nikoliv přímo) podaly.

Dodávka kůže a obuvi pro c. a k. vojsko. Připisem z 15. července t. r. č. 17.309 rozesílaným též malým živnostníkům a maloživnostenským družstevům obuvnickým upozorňovala liberecká komora na dodávku dne 23. července t. r. v úředních listech vypsanou. Vzhledem k mnohým dotazům jí v té věci došlým hlavně od maloživnostenských družstev obuvnických sděluje Ústředna královéhradecká, že dotyčná dodávka vyhrazena jest podnikům továrním, a že kvota na vojenských dodávkách toho druhu malým živnostem vyhrazená, rozdílí se na základě ofertního řízení z roku loňského rok co rok c. k. ministerstvem veřejných prací. Nejbližší vojenská dodávka obuvi toho druhu bude vypsána na r. 1914.

Při objednávkách

kalendářů

obracejte se na své občanské

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství a papírnictví

v Hradci Králové,

Adalbertinum,

kteří vám poslouží s výhodami dosud vám poskytovanými.

!! Svůj k svému !!

Rozpočet správní a subvenční čes. odboru rady zemědělské na rok 1913. Rozpočet správních výloh vykazuje celkovou potřebu 328.969 K, o 52.928 K více než loni. Rozpočet subvenční činí celkem 1.507.147 K, o 20.726 K více než r. 1912. Z prostředků státních požaduje se K 805.848,5, z prostředků zemských K 701.298,5. Z toho na hospodářské vyučování požaduje se K 92.500, na hospodářskou literaturu K 20.000, pěstování rostlin K 154.800, inářství K 72.750, ovocnictví K 68.500, zalesňování K 64.000, chov skotu K 618.000, drobné zvířectvo K 213.365.

Příjmy rakouských státních drah. V červenci t. r. dopraveno bylo na rakouských státních drahách a na drahách státem na vlastní účet provozovaných 18.818.000 osob a 6.552.300 tun zboží. Přijato bylo za dopravu osob a zavazadel 21.802.300 K a za dopravu zboží 47.954.700 K, dohromady 69.757.000 K, t. j. o 3.945.376 K více než v červenci 1911. Od 1. ledna do 31. července 1912 dopraveno bylo 74.603.200 osob a 44.183.600 tun zboží. Přijato bylo za dopravu osob a zavazadel 109.692.600 K a za dopravu zboží 322.409.400 K, dohromady 432.102.000 K, t. j. o 32.859.643 K více než v soudobí loňském. Ze stoupnutí příjmů o

3.945.376 K v červenci t. r. připadá na dopravu osobní 984.699 K a na dopravu zboží 2.960.677 K, což se vysvětluje hlavně tím, že letošní červenec čítal o 1 všední den více než loňský červenec, pak čilou obilní dopravou z Ruska, dále stoupnutím dopravy uhlí, vápence a petroleje.

Těžba uhlí v červenci 1912 činila v Rakousku celkem: kamenného uhlí 13.887.064 q (r. 1911 v témže měsíci 12.195.000 q), hnědého 22.256.142 q (proti 19.000.000 q r. 1911).

Uzenářské zboží v Praze zdraženo nebude. V neděli konala se v Praze schůze svolaná Zemskou jednotou řezníků a uzenářů. Ze všech řečí byly patrný účinky odporu veřejnosti proti zdražení; mnozí jednotlivci, ač se zavázali ke zdražení, slovo nedodrželi. Následkem toho předseda schůze prohlásil, že akce za zdražení uzenářů a párků padá.

Výsledky obilní sklizně posuzují Finanční Listy: V Německu bude sklizeň dobrá, jakost obilí není však dle přání kupců. Sklizeň brambor a řepy bude značná. V Rakousku sklizeň obilnin jest lepší než loni, ač jakost značně utrpěla deště. Ceny obilní sotva poklesnou podstatně pod nynější úroveň. Sklizeň pšicín jest velmi značná a také úroda brambor a řepy jest mnohem větší než loni. Značná sklizeň pšicín má ovšem značný vliv pro chov dobytka. Loni bylo nutno dobytek pro nedostatek píce prodávati a bude letos opět možno ztenčený stav dobytka přivesti na dřívější míru. Následkem toho dobytka ku porážce přichází na trhy méně a tím se vysvětluje stoupání cen masa, které v poslední době jest obyvatelstvem velmi nemile pocítováno. — Pro průmyslovou konjunkturu Rakouska má dobrá sklizeň domácí značný vliv.

Generální stávka v Belgii. V Belgii očekává se v brzkou propuknutí generální stávky. Obyvatelstvo zásobuje se předem uhlím, aby nebylo generální stávkou uvedeno do nepříjemné situace. Dělníci vybírají ze spořitelny své úspory a odevzdávají je organizacím. Ihned po zahájení generální stávky posláno bude na 40.000 dětí stávkujících rodičů do severní Francie do tamějších rodin dělnických, aby děti stávkou netrpěly. Náklad na stávku odhaduje se předem na 50 mil. franků, na kterýž obnos se mezi dělnictvem sbírá.

Zprávy organizační a spolkové.

Manifestace katolického lidu v Žamberku vydařila se přes nepříznivé počasí dne 25. srpna velice stkvěle. Sešly se veliké davy mužných tváří, křesťanských žen a členové našeho dorostu. Odpoledne pořádán veliký tábor za předsednictví býv. říšského poslance a předsedy křesť. soc. strany p. Šabaty. Jednání zahájil dp. Novotný z Pardubic, načež promluvil věcně a vzletně o programu našeho hnutí a o naší situaci moravský poslanec p. Šamalik. Následovala temperamentní řeč dp. Novotného, která šla od srdce k srdci. Pak se konaly lidové slavnosti. Žamberecké katolictvo jest našim sjezdem znamenitě posíleno a povzbuzeno. — Rozumí se, že se musil sehnati také pravidelný tructábor, na nějž se pozvali mužové negace, jejichž pozitivní program filosofický jest ještě někde v oblacích. Přijel tedy odpadlík Svozil, dr. Bartošek. Ačkoli tructábor byl vydatně podporován městskou radou, skončil s velikým fiaskem, tak že se pokrokáři hleděli odškodniti rušením našeho tábora, pořádaného na zámekém nádvoří. Proč tam jenom lezli, jestliže jim dali katolíci pokoj v době pořádání jejich schůze dopolední? Pokrokáři si myslili, že se bude opakovati stará scenerie: že totiž před hrstkou křiklounů katolíci bázlivě couvnou, budou uvedeni ve zmatek a začnou se rozcházeti. Teď však již minuly doby, kdy sto katolíků prchalo před pěti štváči. Katolíci poučili pokrokáče o požadavcích občanské svobody, tak že tito musili se svými randály a hulákáním se stěhovati jinam. Marné vaše proti nám jsou vzteky! Jen tedy statečně dále ku předu!

Svatováclavský sjezd katolického lidu v Chrásti koná se 28. a 29. září t. r. při otevření katolického domu. Sjezdový výbor zve tímto uctivě všechny katolické spolky a korporace k této slavnosti a prosí, aby vážené spolky účastnily se slavnosti této s prapory. Přihlášky račte zasílati na adresu: Jan Beneš, kaplan v Chrásti u Chrudimě. Podrobný program sdělen bude co nejdříve. Vzhůru ke hrobu nezapomenutelného biskupa Brynychy a k sídlu nejdůstojnějšího našeho arcipastýře!

Jednota katolických tovaryšů v Chrudimi bude slaviti v létě 1914 své padesátileté trvání a při té příležitosti vydá pamětní spis, obsahující dějiny Jednoty. I prosí dotyčné vld. pány, kteří za doby svého působení

Sukna

Doskočil

Chocoň.

Račte si vyřádati vzory jarních a letních látek, které letos přináším v bohatém výběru.

Veledůstojnému duchovenstvu doporučuji zvláštní novinku pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 8 40.

v Chrudlím v Jednotě úřad předsednický zastával, o laskavé zaslání fotografií, aby mohly býti ve skupině otisknuty v jubilejním spise. Též nějaká literární vzpomínka, týkající se Jednoty, jest velmi vítána. Upozorňujeme též ony členy, kteří jinde se nacházejí, by na nás z ciziny pamatovali, když ne nějakou vzpomínkou na dobu pobytu svého v Jednotě chrudimské, tedy aspoň aby zaslali adresu nynější a jaké postavení mají, jakož i v kterém katolickém spolku jsou účastníky. Za každou sebe menší zprávičku, kterou nám usnadněno bude vydání jubilejního spisu, voláme: „Zaplať Bůh!“

Dolní Dobruška. První vystoupení „Orla“ v naší obci 18. srpna při výletě zdejších katolických spolků dopadlo, možno říci, skvěle. Obdiv budilo množství i zdatnost „Orlů“ i „Orlic“. Zasluhu o to ovšem mají hlavně orelské sbory okolní, které se dostavily ve značném počtu, a to ponejvíce v krojích. Orlové přišli z Čermné, z Ústí n. Orli., ze Sloupnice, z České Třebové, ze Lhotky a z Dol. Újezda. Ano byli zde i zástupci sboru Litomyšlského a z Proseče. „Orlice“ přišly ze Sloupnice, z Ústí n. Orli. a z České Třebové, dorost byl z Ústí n. O. a z České Třebové. Odpoledne byl průvod od hostince „Na rychtě“ na výletišť, kde zahájil cvičení půlhodinovou řečí dp. Josef Tužlín, kaplan z Ústí n. Orli., který vyložil tři otázky: Co je naším cílem, proč zde jsme a jaká je naše budoucnost. Na to následovala cvičení jednotlivých odborů. Nejprve cvičil dorost, počtem 12, s tyčemi, pak 38 „Orlic“ s praporky a pak 55 „Orlů“ prostná cvičení. Všecka cvičení byla zdařilá, jak svědčil potlesk, který po každém výkonu zaburácel; ale obzvláště dokonale a přesně byla prostná cvičení mužského odboru. Rovněž tak se zdarem se setkala i cvičení na nářadí (skok, bradla) a skupiny všech tří odborů. Celé toto vystoupení „Orla“ u nás dokázalo, že myšlenka orelská je všude na postupu a že se více zdržeti nedá. Jen by si bylo přáti, aby všichni, kdo byli u nás 18. srpna touto myšlenkou nadšeni, také dále svoji přízeň k „Orlu“ všemožnou jeho podporou osvědčovali.

Literární zprávy z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

Doporučujeme pozornosti P. T. pánů duchovních poslední literární novinky v eucharistickém roce:

Antoni: „Proč tolik neoprávněných obav před častým sv. přijímáním“	1—
Baudyš: „Mešní kniha církve svaté“	4—
Bilczewski: „Eucharistie“	6—
Bloška: „Kněz a nejsvětější eucharistie“	—80
Černovský: „Deset promluv o nejsv. Svátosti“	—60
Frasinetti: „Hody božské lásky“	1—
„Ježíš Kristus vzorem kněžským“	—40
Eymard: „Měsíc nejsv. Svátosti“	1—
Gigoi: „Život Ježíše Krista“	10—
Jánský: „Poučení o předražené oběti mše sv.“	—72
Z Kochemů: „Výklad nejsvětější oběti mše svaté“	2—
Kůzle: „Ježíš Kristus, náš Bůh a vykupitel“	—10
Liguori: „Ohnivě špy a vroucí vzdechy“	—80
Ooetek: „Eucharistický rok“	—70
„Na Golgotě a v zahradě Josefově“	1—
„Neznámý mezi svými“	—20
„Před trůnem Božím“	—20
Ondroušek: „Eucharistická kázání“	—80
Rěhak: „Miláček Páně“	—20
Vaněček: „Nejsvětější Svátost“	1—
Zavoral: „Eucharistická kázání“	1—
Žák S. J.: „Chléb duchovní.“ Krátká a prakt. rozjímání na každý den v roce	3—
Žák S. J.: „Promluvy“ I-II	1-90
Fuhr: „Der katholische Lehrer“, váz.	1-60
Pfyffer: „Pastor bonus am Kranken- und Sterbebette“, váz.	1-80
Gisler: „Der Modernismus“, brož. 6-20, váz.	7-20
Dr. Heiner: „Katholisches Kirchenrecht“ I. sv., VI. vyd.	6—
Eichmann: „Kirche und Staat“, kart.	3-60
Ries Dr.: „Die Sonntagsevangelien, homiletisch erklärt“, 3. vyd.	7-70
Commer: „Jahrbuch für Philosophie und spekulative Theologie“, sv. 26.	10-80
Dr. Wunderle: „Die Religionsphilosophie Rudolf Euckens“	3-90
Keller Dr.: „Unternehmung und Mehrwert“	1-80

Opětne upozorňujeme na nové dílo Dr. Nováka Xav. C. SS. R.: „Kněžské problémy“. Poslední kritiky přivítaly s nadšením toto dílo. Kdo ho z pánů duchovních postrádá ve své knihovně, neotálejte s objednávkou, neboť náklad kvapem dochází.

Obracejte se ve svých literárních potřebách na své knihkupectví, které Vás vždy ládně obslouží.

Sváj k světu!

Družstevní knihkupectví,
nakladatelství,
závod hudební a papírnictví
v Hradci Králové, Adalbertinam.

Zprávy místní a z kraje.

K čertu papež. komoře a kanovníka Magra. Jana Křt. Bartáka. V den památky smrti svého patrona (29. t. m.) byl pohřben Magr. Jan Křt. Barták, kněz jubilar, Jeho Svátosti tajný komoří, sídelní kanovník zdejší kapituly, assessor bisk. konsistoře, bisk. notář atd. V pátek vrátil se z králických exercitií, v pondělí ráno byl stížen smrtelným záchvatem mrtvice, které podlehl hned po zaopatření sv. svátostmi. Chystal se právě jíti do kathedrály k sloužení mše sv., ale odešel do věčného míru. — V Pánu zesnulý narodil se 4. června r. 1834 v Moravčanech, na kněze byl vysvěcen v Brně r. 1859. Kaploval několik let na Moravě. Do Hradce povolán byl v prvých letech šedesátých. Zastával zde krátce úřad vicerektora v Borromaeu, působil pak v Biskupské konsistoři, zastává dlouho úřad kazatele a správce chrámu Panny Marie. Kněžský úkol svůj konal s plným nadšením, zpovídal horlivě do let stařeckých. Když roku 1864 uspořádána loterie ve prospěch restaurace zdejší kathedrály, převzal velikou část losů, jež rozprodal na Moravě v kruzích duchovenských, čímž fondu přibyl značný výtěžek. Ačkoli v době cholery r. 1866 byl v Hradci mimo správu duchovní, přece s nasazením vlastního života horlivě umírající ubožáky zaopatřoval. Vůbec vzornou horlivost ve službě Boží zachoval si až do konce. Celou řadu posledních let trpěl vleklou chorobou. Snášel trudný stav s velikou trpělivostí a při tom pracoval pilně v kanceláři, účastnil se služeb Božích, exercitií i modliteb v kůru kathedrálním, ačkoli často choroba hlodala téměř smrtelně. — Zesnulý byl žákem Sušilovým a intimním přítelem Vladimíra Štátného. V mladších letech byl činným v spisování homilií. — Ve čtvrtek dne 29. t. m. tělesná schránka zesnulého slavnostně pohřbena. O 9. hodině Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava sloužil v kathedrále slavné Requiem s četnou assistencí. Pak pronesl tklivá slova vděčnosti o práci, modlitbách, zbožnosti a dětině oddanosti zesnulého hodnostáře. Pak vyšel za vedení Jeho Biskupské Milosti z chrámu dlouhý průvod. Kráčeli členové kapituly, přes 50 jiných kněží, bohoslovci, zástupcové úřadů politických, soudních, autonómních, vojenských, školních, městské rady atd. Před pensionátem kondukt se zastavil, za zesnulého se pomodlil. Vsdp. kapitolní děkan dr. Jan Soukup tklivě poděkoval Bisk. Milosti i všem ostatním za láskyplnou účast při pohřbu. Jeho Excellence odpověděl, že se tak stalo ode všech z úcty a vděčnosti k zesnulému hodnostáři. Pak se hnul pohřební vůz k Pouchovu, kdež tělesná schránka hodnostářova uložena do kapitolní hrobky. Ave, anima pia!

Ze Magr. Janem Bartákem. Všechny účastníky exercitií na hoře Matky Boží u Králík podivem naplnila zvěst, že nejdp. kanovník Barták nedlí více mezi živými. Nápadná byla sice ovšem jeho tělesná slabost, ale duch jeho zůstal čistým od počátku duchovních cvičení, od 19. srpna až do 23. t. r. Zvláštní radost způsobil mu telegram, který byl odeslán exercitanti Jeho Excellen- ci nejdp. biskupu Th.Dru. Jos. Doubravovi na Moravu k slavnosti Svatohostýnské. Každé slovo uvažoval a jmenovitě z toho se těšil, že z 52 exercitantů 22 bylo našich diecéšanů. Duchovní cvičení v Králíkách bez Msgr. Bartáka se nedaly ani myslet a proto tento ctitel Mariánský, stoje nad hrobem, vykonal tam několik dnů před smrtí ještě svou poslední pouť. — Nápadnou byla nám jeho bledost, ale jak zazářil jeho obličej, když slyšel, jak na tom místě posvátném pouťník přibývá a přičiněním horlivých PP. Otců Redemptoristů toto pouťní místo zkvětá. — Na konec exercitií zpíval „Sacrum“ a „Te Deum“ známým svým zvucným hlasem a po snídani pronesl na rozloučenou ještě delší řeč. Pravil, že družná Morava právě odbývá velkou slavnost korunovační Panny Marie a že srdce jeho plesá, an vidí zde na této posvátné hoře ctitele Mariánské z Čech, Moravy a Slezska, kněze z různých diecézí a přece jedné mysli. Kéz po příkladu sv. Václava ustane konečně ten národnostní boj, a jako světec tento miloval vlast svou, nechť též i my ji milujeme, ale hlavní věcí budiž nám jako sv. Václavu po lásce k Bohu láska k bližnímu i tehda, když i jinou řečí mluví k nám. Asi za hodinu po této řeči loučil se navždy s posvátným tímto místem. Na cestě ke Králíkám pozoroval, že ztratil svůj prsten, který mu byl dražocenný, poněvadž to byl dar zesnulého pana biskupa Haise, když jmenoval ho svým biskupským notářem. Jak radoval se, když při vystupování z vozu na nádraží v Lichtkově jej zase našel! Na každé stanici přál si dáti s Bohem kněžím, kteří vystupovali, pravě: Již beztoho se zde na zemi nevidíme. — Velkou potíž mu způsobilo v Kyšperku přestupování do jiného vlaku, takže vlakvedoucí několik minut počkal a spolu starému pánu též na stupátko pomáhal. Když usednul, přišel naň malý záchvat mdloby a proto si přál malé občerstvení. V rychlosti přinesen kousek sýra a chleba, s čímž se spokojil. — Když pisatel těchto řádků nabídl se mu, že ho až do Hradce doprovodí, s díkem nabídku tu odmítl. Na další cestě byl velmi hovorný — vypravoval krátce celou svou dráhu životní, při čemž jevil zvláštní úctu ke svým představeným. — V Doudlebských při loučení pravil: „Napište o exercitiích v Králíkách malou zprávičku do „Obnovy“ a nyní buďte s Bohem, Václavičku, byl jsem Vám vždy upřímným bratrem a přítelem, až zemru, přijďte mi na pohřeb.“ — Předtucha jeho smrti tak brzo se splnila. Matka Boží orodovala za ctitele svého — a pokynul Pán a vzal si věrného služebníka svého k Sobě. — H.

Městská rada dne 26. srpna 1912 učinila následující usnesení: Vypíše se konkurs na obsazení místa studentského nadání V. V. Tomka s ročním požitkem 210 K. spojeného. — Vzato bylo na vědomí, že c. k. místodržitelství povolilo p. Václ. Drábkoví, staviteli v Dobrušce, filiálku k provozování živnosti stavitelské se stanovištěm v Hradci Králové, a že c. k. okresní hejtmanství udělilo Právovárečnému měšťanstvu na letní dobu 1912 koncesi ku provozování hostinské živnosti pro pivovarskou zahradu „pod Kozinkou“. — Návrh na kolaudaci obytných místností v městské elektrárně postoupen byl městskému zastupitelstvu. — Uděleno bylo povolení ku stavbě dvoupatrového domu na parcele č. 7. v bloku XVII. s délkou kamenotiskařskou pl. Otze Novotné. — S p. Ant. Hanušem, majitelem novostavby čp. 522 se sdělí, že zákaz obývání téže rodinami, malými dítky mladší 10 let, vydán byl proto, že místnosti v novostavbě nejsou posud dosti suché.

Konání o ceny v „Kroužku kněžské“ v Adalbertinu vyneslo ve prospěch Ústřední Matice Školské čistých 260 K. Veškeré ceny byly darovány, začez všem váženým dárcům upřímně a vřelě díky.

Koncert „Pěveckého sdružení pražských učitelů.“ P. S. P. U. pozval do Hradce Králové zdejší „Hudební a pěvecký spolek“, co člen slaveného učitelského sdružení, a doufá, že každý, kdo jeví zájem o krásný, zcelený a jednotný sborový zpěv, jako jest sbor P. S. P. U., příležitosti této listě použije. — Z programu vyjímáme: I. B. Vomáčka: O, země ty česká! (Věnováno P. S. P. U.) — V. Novák: Už to žito na souvrati. — B. Smetana: Rolnická. (Provedení vyznamenáno I. cenou na závodech pěveckých v Plzni.) — II. V. Novák: Ballada na Váhu. — K. Kovařovic: Můj první máj. — Saint Saens: Aviatikové (provedení vyznamenáno na mezinárodních závodech v Paříži cenou pres. rep. „Grand prix“). — III. J. Kunc: Stoj! Jano při potoce. (Věnováno P. S. P. U.) — B. Smetana: Přesá na moři. (Provedení vyznamenáno na mezinár. závodech v Paříži I. cenou ve třídě d'excellence.) — Pak následují národní písně a tance. — Oba koncerty konají se určitě dne 15. září t. r. odpoledne a večer. Záznamy jsou již v proudu. S láskou k věci samé vyfizuje záznamy ochotně východočeské knihkupectví p. Jiřím Tolmana v Hradci Králové.

Na c. k. gymnasiu v Hradci Králové bude zápis nových žáků do I. třídy, jakož i nových žáků do tříd II. až VIII. dne 16. září od 8 do 9 hodin. Zápis dosavadních žáků bude dne 17. září od 8 do 12 hodin. Bližších zpráv se lze dočísti v návštěvě v ústavě vyvěšeném.

Na odvrácení asimilace českých dítek dohmorakouských přispěl spolku „Komenský“ ve Vídni III.-3, Stroh-gasse 45, který vydržíze nyní 5 obecných škol, 3 opatrovny, 4 školy jazykové a jednu školu pokračovací, v měsíci červenci 1912 politický okres Hradec Králové: Hradec Král. Prof Fr. Mejsnar 1 K, professorský sbor obchodní akademie k uctění památky býv. inspektora obch. akademií J. E. ministra obchodu dra. A. Bráfa 60 K, IV.b ročník obch. akademie 50 K. — Hradec Král. Nový. Zpěvácký spolek „Bendl“ sbírka p. J. Kubce 20-40 K. — Stěžery. K. Waisser 3 K.

Obchodní a živnostenská komora v Liberci rozeslala před nedávnem na všechny české korporace výrobní a obchodní, jakož i na mnohé české firmy dotazníky s žádostí o vyplnění a vrácení. Poněvadž jsou dotazníky ty čistě německé, lze s jistotou očekávat, že budou liberecké komoře s poznámkou „nesrozumitelné“ nevyplněné vráceny.

Osobní. Pan Josef Němeček, dosavadní účetní České banky filiálky v Hradci Králové, přestoupil do služeb Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové a jmenován účetním Diskontní společností.

Slavnostní valná hromada Záložny v Hradci Král. na paměti 50letého trvání korá se v neděli dne 1. září 1912 v 10 hod. dopoledne ve dvoraně „Besedy“ a je přístupnou i nečlenům. Po té společný oběd v hotelu „Merkur“. Přihlášky v obnosu 2 K nutno složit v Záložně.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 23. srpna 1912. I hl: pšenice K 18.— až 19.—, žita 14.50 až 16.—, ječmene 12.10 až 12.70, ovsa 8.60 až 9.20, vikve 26.—, hrachu 24.— až 30.—, čočky 36.— až 40.—, jahel 26.— až 30.—, krup 38.— až 50.—, brambor 3.60 až 4.—, máku 40.— až 50.—, lněného semene 24.— až 30.—, jablek 4.60, hrušek 4.40, 100 kg: žitných otrub 16.50 až 17.—, pšeničných otrub 16.— až 17.—, 1 kg: másla čerstvého 3.20 až 3.60, sádla vepřového 2.20 až 2.40, tvarohu —.40 až —.50, 1 vejce —.7 až —.8, 1 kopa: zeli 2.— až 6.—, okurek 1.80 až 2.40, kapusty —.80 až 2.—, 1 q cibule 6.— až 8.—, 1 kopa drobné zeleniny —.60 až —.80, mrkve —.80 až 1.—.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 23. srpna 1912 bylo přivezeno: hl: pšenice 502, žita 212, ječmene 332 ovsa 786, vikve 7.5, čočky 15.5, lněného semínka 18 máku 45.5, brambor 158, jablek 300.5, hrušek 344.5, kop zeli 600, okurek 700, kapusty 500, drobné zeleniny 2000 petržele 400, cerele 380, cibule 100 q, mrkve 300 pytlí a 700 kop svaz., podsvinčat 446 kusů.

Pokrok v Třebechovicích stávkokazem. Již čtvrtý týden trvá u nás stávka v koželužské továrně bratř Vitoušků. Tuto středu konána další schůze stávkujících na níž referoval redaktor „Práva Lidu“ Němec a red Holíč. Proti všemu nadání do schůze dostavil se továrník pan R. Vitoušek a dlelno uznati, že jeho vystoupení a jeho vývody — až na malíček — byly velice po zoruhodné ano i sympatické. Zato vystoupení pověstné ho pokrokářského učitele Š., který se přišel obhajovat, bylo nešťastné. Samým red. Holíčem bylo konstatováno, že pan učitel na vlastní oči viděl, jak ve stávkce hrál roli, která učitelovi rozhodně nepatří, že h

považoval za koželuha« atd. V jistě (ovšem pokrokářské) učitelce zase zjištěno, že docela dělala stávkokaze: vozila v továrně kolečko, tahala kůže a pod. Již již se chystalo zakročení u učitelské organizace v Praze atd. Opět a opět ujmá se slova učitel Š., ale výsledek týž. Ke konci po opětné výzvě svolil pan Vitoušek, že o požadavcích dělnictva bude uvažovati, ale požadavek o propuštění «t. zv.» stávkokazů (nemčitelakých? pozn. redakce) předeem energicky odmítl — raději nechá tovaru srovnati se základy. — Poněvadž ani listy socialistické o tom zajímavém stávkokazectví se nezmiňují, jsme nuceni na to upozorniti aspoň v tomto listě.

Hořice. Již jednou psalí jsme, jak lehkomyšlně, bezmyšlenkovitě a neuvědoměle odpadávali mnozí od církve a zůstávali bez vyznání na nátlak několika náhončích Volné Myšlenky. Tato může býti na své cifry zrovna tak málo hrdá, jako němečtí pastoři na výsledky svého «los von Rom» tažení, až na to, že ti to, co drží, to mají, protože tací odpadlíci přece jen jakési náboženství vyměňují, kdežto bezkonfessní poznávají dříve neb později, jak jsou opuštěnými před Bohem i před světem, že i v životě občanském velmi si uškodili a dosahu svého jednání vlastně vědomí si nebyli. Dnes podáváme opět dvě ukázky jako důkaz, že jen vůdcové V. M. vědí, co dělají, ostatní že jsou svedeni a slepi, hotovi, napravití svůj krok, jakmile se jim oči otevrou. Dělníkovi V. v blízkém městě nedali bezkonfessní tak dlouho pokoje, až ho přemluvili. A poněvadž věděl, že ho žena následovati nebude, zatajil to před ní a odpadl sám. Na smrtelné posteli se jí přiznal a žádal za útěchu náboženskou, již se mu také dostalo, když vykonal, co předpisy žádají. O odsouzeném účastníku loupeže v konsumu, který z trestnice — tedy již po odsouzení — ženu v psaní dojemně nabádal, aby se do církve vrátila a dítě své na náboženství posílala, jsme již, tuším, s vámi sdělili. — Jiný případ. Ženu jednu slíbil bezkonfessní pojmuti za manželku, jestliže odpadne, nač ona také přistoupila. Namluvil jí, že to nic není, a sám za ni oznámení učinil. Nevzali se však a žena při sňatku s jiným odpad svůj zamlčela v domněni, že to napravit, přijde-li k správě Boží a že vlastně neodpadla, protože do kostela stále chodila, a politický úřad jí psal jako slečně, kdežto ona byla vdova. Jak vidět, velká zdvořilost také škodí, třeba i okr. hejtmánství, aspoň jeden hejtmán utřížil si jen trochu smichu, když jeden párek, který asi před čtvrt rokem oddával, přišel s komisí do baráku navštívit, aby se podíval, jak se novomanželům daří, kteří však dobrému jeho úmyslu neporozuměli. Takovým materiálem rozmnožuje V. M. své řady a takové uvědomění šíří ve svých řadách. Vše je humbug, jemuž postačí cifra a ne přesvědčení a proto myslíme, že ani V. M. — a kdyby se naparovala ještě více — církví valně neuškodí. Pár lidí odpadá a polovina se jich po čase vrací.

Kostelec n. Orli. Na c. k. reálce konati se bude zápis a přijímací zkoušky žáků do I. třídy dne 18. září t. r. od 8. do 10. hod. Zápis žáků ze škol měšťanských aneb z jiných škol středních konati se bude dne 16. září 1912 od 8. do 10. hod. Blížších zpráv lze si vyžádati u ředitelství ústavu.

Proba z Chrudimě. Podepsaný uctivě prosí ony veleddst. duchovní správy, z jejichž osad chodívali procesi na pouť chrudimskou, by laskavě mu to na listěčku napsali a též připsali, zda snad tak činí z nějaké zvláštní místní příčiny. Zprávy tyto a i jiné, závažného obrazu Spasitele v Chrudimi se týkající, budou vítány s vděkem jako příspěvek k jubilejnímu spisku na rok 1913. Listky s díkem přijímá Josef Zelinka, katecheta měšť. dívčí školy v Chrudimi.

Chrudimské poměry. Je po volbách do městské rady a proto take minuly libánky rudých a červenobílých soudruhů, kteří ve svých reprezentantech chodí k sobě na námluvy, kdykoli se jedná o boj proti konservativcům. Jakmile účele dosaženo, již jsou si ve vlasech. Jak se mají rádi, o tom svědčí roztomilé říkáni v orgánu červenobílých o rudém konsumu: «Otevřeli jste konsum. Máme v dobré paměti již jeden konsum a vaši lidé také. Proto se jim do nového nechťelo. Jen přes ohromnou agitaci podařilo se vám zříditi nový konsum. My živnostníci víme, že má býti více zaopatřovacím ústavem, než dobrodiním malého lidu... Na jedné straně naříkáte na drahotu, ale ve vaší hospodě točíte 1000 hl piva! Spočítejte, co tisíců propijí vaši příslušníci, a tážeme se, zda jen jednou jste je napomenuli k šetření? V žádné hospodě v Chrudimi loňského roku se nevypilo tolik šampaňského vína (!!) jako u vás v dělnické domě! Ale jakmile přijde řeč na drahotu, to hned jste pohotoví vinit «měšťáky» ze všeho... Že vás to zlobí, to víme. Nás také zlobí, když vidíme, že někdo utratí skoro celý výdělek v «děláku» a k nám jde kupovat na dluh, a za peníze — do konsumu. Jedná-li se ale o nějakou subskripci, tu vidíme vás velice často obcházeti naše továrny. Očekáváme, že nyní po založení konsumu budeme mítí také i po této stránce od vás pokoj.» — Vidíme, že navzájem se velice dobře znají a že i my jsme se nemýlili v mnohém; pracující «ujařmený» lid poslouchá a shání, a páni předáci koupají se v šampaňském! Co z toho plyne pro nás, netřeba dokládati.

Regulace Chrudimky provádí se právě u samého kostela. A tu jsme pozorovali, že podnikateli stavby té je cizím pojmem den sváteční, ač bylo patrné, že někteří dělníci na staveništi nejsou a proti modernímu otroctví se asi docela správně ohradili. Než musíme dotyčnému pánovi dát na srozuměnou, že máme prostředek k tomu, aby se ani lopatou v den takový v samé blízkosti kostela a za bohoslužby nehnulo. Zasta-

vovali se nad tím i lidé, které bychom nemohli počítati mezi katolíky, či pardon — klerikály. Proto podruhé pozor!

Kutná Hora. Konečně zmizl šeredný protějšek městského nádraží. Kopali se již základy k nové elektrárně. I ve městě kladou se kabely tak, že v brzké době začne starobylá Hora leskem světla elektrického. — Dne 15. srpna slavnostně posvěceno nové okno ve chrámu Panny Marie. Jest to práce mistrovská. Avšak bylo by dobře, aby v děje historické nebyli připojováni světcí, kteří nebyli svědky té které události. Toť pouze obrazovnost a nikoli dějepisná pravda! — Velechrám sv. Barbory jest sice nákladně opraven, ale pro obecenstvo mimo služby Boží uzavřen. Leč i tu bylo potřeba jisté reformy. Tak stalo se v sobotu dne 24. srpna odpoledne, kdy obvyklé pozhánání nebylo. Ačkoliv četní věřící stáli před svatyní, nebylo jim ani otevřeno, aby se aspoň sami pomodlili. I bylo hlasitě reptáno. Bude vítáno, jestliže příslušní činitelé vyjdou věřícím vstříc. — Jsou u nás též kamenní mučedníci. Cestou k Lorci jest viděti sochu sv. Jana Nep., která jest ve stavu hrozném. Ještě hůře jest na tom socha světce na cestě do Červených Peček. Stojí tu bez hlavy a četní turisté asi vzpomínají na sv. Diviše. Nebyla by oprava obou soch možná? Doufejme, že se tak brzo stane.

Zleby. (Do památníku c. k. pošt mistra Ondráčka a jeho sekretáře Čoudy.) Ve 12. čísle «Světlozora» roku 1911 četl jsem doslovně následující zprávu: «Spolek českých mediků oceňuje význam velkého učence a svého prvního vůdce J. E. Purkyně, vydal plaquette tuto (vyobrazení při textu) k uctění památky jeho. Český medik i celá česká veřejnost vidí v J. E. Purkynovi svého prvního vynikajícího učitele a vědátora na poli fyziologie a biologie. Spolek českých mediků oživí tak památku svého největšího zástupce, přeje si, aby plaquette tato byla širší veřejností přijata s tou pietou a láskou, s jakou on ji veřejnosti odevzdává.» — J. E. Purkyně byl muž jména světového: psaní na něho z Ameriky zaslané pod neurčitou adresou J. E. Purkyně, professor v Evropě, docela správně na něho došlo v Praze. Když dne 28. července 1869 v Praze u věku 62 roků zemřel, všechen učený svět želel smrti jeho a celý národ český tonul v hlubokém smutku. A tento věhlasný učenec byl také upřímným věřícím katolíkem. Na důkaz toho podávám zde výňatek z řeči jeho, kterou měl při otevření průmyslové školy v Praze r. 1856. Jakou to vznešenou definici vědy podává, v jaké krásné harmonické spojení uvádí vědu a víru! Právě tehdy: «Věda jest pojmání světa duchem, rozumem osvíceným. Věda učí poznávati vlohý člověku přistvořené, pro účel jeho vyměřené, poznávati způsoby, jak by vychováním a návodem vlohý ty, dary Boží k světlému vyvinutí dospívaly, způsoby, jak by řízením rozumným, bohabojným jednotlivci i národové svých pozemských účelů, svého časného i věčného blaha dosáhli. Druhá pak úloha vědy jest, poznání přírody hmotné, její sil a látek rozmanitých, její zákonů, jimiž svět zevnější v svém ladu a skladu se udržuje — přírody, již stvořil Bůh, aby se jí člověk znáti učil a shlédli rozum v ní vládnoucí, rozum to Boží, na kterém rozum lidský k podobnosti Božímu vyvíjí se má. K tomu vzdala vůle Boží člověku nadvládu nad přírodou, aby ji překonal, kde se vzpouzí proti vládě jeho, aby ji použil k potřebám svým a společenským, aby, kde mírná a jemu poddaná jest, ji kráslil a v ní se kochal.» — Tak z vědy vychází průmysl a jako pravá věda vždy v zbožné myslí svůj základ má, tak budiž i průmysl vyslancem Božím. Co by byl člověk bez náboženství, bez víry v Boha, v nekonečný vyšší svět duchů blažených, svatých, vědomostí svrchovanou osvícených — bez víry v osobní nesmrtnost, která nás povede z mezí těchto pozemských do věčného života, bez víry ve věčnou spravedlnost, bez víry v prostřednictví Kristovo, Syna Božího, který nás naučil milovati Boha nade všechno a bližního jako sebe samého, jímž přišla spása na tento svět! Byl by člověk — jako zvíře nejdokonalejší sice, vtipu nade všechny jiné tvory pozemské vynikajícího, a však přece bez pravého rozumu.» — Tak mluvil tento učenec, a nyní táži se: vadilo jeho vědecké bádání, vadil jeho vědecký věhlas jeho náboženskému přesvědčení, jeho vřelé víře, anebo bylo toto náboženské přesvědčení na překážku jeho vědeckým pracím? Víra i věda docela sestersky snesly se v jeho vznešené duši. A tak je to u velkých opravdových učenců vesměs. Professor Albert, prof. Wicht, prof. Nussbaum, prof. Pasteur byli mužové věřící. Každý národ podává nám mnoho slavných jmen, jimiž žádný nevěřící neosmělí se zhrdati, leda Macharovec. Macharovci a Macharovky nemají pro pravdu a pro skutečné zjevy kulturního a náboženského života žádný smysl. Ti se řídí jen bezmeznou nenávistí proti pravdě; jini je nepravda pravdou a hřích ctností. Proti nejsvětější osobě Ježíše Krista nanesl Machar tolik potupy, že se tak v žádné jiné řeči nestalo, ale lidská ohava Nero jest mu drahý. Proto jméno Machar jest a zůstane v ošklivosti každého poctivého, rozumného člověka.

Od Lomnice nad Popelkou. Krajinský sjezd naší strany v Nové Vsi vydařil se dne 14. t. m. tak skvěle, že nepřátelé zlosti celí zelenají. Chytají se tedy aspoň z norze předpotopního manévru, aby velkolepý dojem poněkud setřeli. Hanobí a lživě pomlouvají sjezd v noviciích. Krvavý list odvažuje se balamutiti čtenářstvo tak drze, aby se zdálo, že si utřížili katolíci docela blamáž. Věříme rádi, že taková manifestace velice mrzí pokrokařsko-socialistické paedagogy a jejich pomocníky. Dle nich prý ubohá děvčata měla v uzlíku skromný chléb. To by nebylo nic nečestného. Kdyby bývala nesla

nějaký krvavý, požádavstělý list, pak by si byla nesla skutečnou otravu. Chyběl prý jenom křížek, aby průvod vyhlížel jako funus. Také tohle není nečestné. My se za kříž nestydíme. Hůře by to dopadalo, kdyby byl průvod krácel s huronským křikem za znamením židovské mufi nohy. Před takovou řvavou kulturou nás kříž chrání. Měli jste pozorovati špicla, který beze všeho pozvání kontroloval tak bystře, že mohl na nás oči nechat. Kněžími sekal komplimenty, aby zakryl svůj pravý úmysl. Vyslechl si též celé kázání vsdp. dra. Sulce — a pak řeč tu «sesekal». Občané uvážliví jsou toho svorného náhledu, že by bylo velmi dobře, kdyby pan pisatel naučil své děti tomu, co řekl kazatel o sv. apoštolech slovanských. Věděly by toho mnohem více, než ze školní čítanky, na kterou se odvolává. Maně se prozradil, že jest sám učitelem a že by tedy měl mítí trochu širší rozhled po českých dějinách, než jaký poskytuje školní čítanka. A že viděl v průvodu samé báby, to jest u fanatických pokrokářů dosti možno. Ti doveďou překrucovati úmyslně pravdu, jakou vidí na vlastní oči. Snad dle všeho jest ve spojení s klepavými stařenami, jak patrné z toho psaní. Také ten váš posudek o klerikálním školském embryu jest velice charakteristický. A jaká jest vlastně vaše povinnost, vy pokrokařští paedagogové? Snad mařiti náboženskou výchovu šlefním Haecklových lží? Vždyť jste přece přisahalí obráceně. Jestliže jste cítili, že se vám dávají nějaká pouta, nikdo vás k učitelskému úřadu nenutil. Učitelé, kteří jsou si vědomi svých povinností, navštěvují služby Boží ochotně. Ale pokroková embrya nechodí na mši svatou ani o císařových narozeninách, ba neposlou tam ani své paničky ani děti. Ale někteří lidé jsou tak drzí, že netoliko svých povinností nekonají, ale docela se ještě dovedou nezbedně posmívati těm, kteří si dle svého přesvědčení počínají důsledněji. My můžeme směle před sebou nésti odznaky své víry. Vám ponecháváme rudý prapor. Staré pokrokařské embrya by si však nejraději vzalo do ruky púllitr. A až bude v «proměněném» stavu, nechť si znovu libuje, že «to půjde». My si také myslíme, že ten «pokrok» brzy «půjde», ale na stárou dovolenou, protože lidé nejsou slepi. Když se lidé v pátek o 3. hodině modlí, pokrokař se ušklebuje, jako by modlitba byla klerikalismem. Ale když se házejí do zahrady uličnický všelijaké ceduličky, to už jest pokrokové. A procházeti se na čerstvém vzduchu jenom v kožené zástěře, aby ten neklerikální pot z těla vyšel, to jest osvícené. Jenže jednou takového tatřmana v Praze policie sebrala. Meřte tedy jenom před vlastním prahem. Embrya pokrokařská (starší i mladší) vydrží v hospodě třebas od rána do večera, kde se skládají na hromadu rozumu pokrokařské «akademie». Zajisté naši sinci odpustí, že jsme se tentokráte s takovými lidmi mazali. Jest však potřeba jim ukázati, že je známe. A teď si špiclujte, páni pokrokaři, vesele dále!

Tragický skon mladého rolníka. Dne 24. srpna odpoledne ubíral se za silného deště a mlhy vp. P. Jos. Rössler, kaplan ve Vel. Oufimě, do Bystrého, aby zde druhého dne o pouti svatobartolomějské jako slavnostní kazatel fungoval. Přišel asi 80 kroků před obec Dobřany, našel P. Rössler k svému velikému úžasu na polní cestě umírajícího muže, jemuž proudem finula se krev z nosu, uší a ze zející veliké rány za uchem. Vystihnuv situaci a neztrativ duchapřítomnosti, přiklekl kaplan k nešťastnému muži, vzkřísil jej, poskytl mu poslední útěchu církve svaté a udělil generální absoluci in articulo mortis. Ač P. Rössler zcela byl promočen, vytrval za panujícího lijáku u nešťastníka až do jeho smrti, která po několika minutách nastala. Ubožák klidně skončil s úsměvem na rtech v rukou knězových. Poněvadž asi na 100 kroků od místa katastrofy jel vůz doprovázený dvěma muži, poslal P. Rössler jistého Macha ze Šedivín za těmito muži se vzkazem, aby se ihned vrátili. Tito, přichvátavše, vyprávěli za useda-vého pláče, že ubožák jest zámožný rolník z Plasnice Ant. Bittner, který si po celé cestě z Nového Města n. Met. až do Dobřan stěžoval na nevolnost. Tentýž ležel na voze až do Dobřan. Zde však slezl a šel pěšky. Bittner upadl asi na kámen a rozrazil si lebku. Mrtvola s cesty odstraněna a pečlivě uložena na trávník. Po té poslal kaplan pro starostu do Nedvězí, pro četnického strážmistra do Nového Hrádku a pro obvodního lékaře do Olešnice. Otec nešťastníkův, byv šetrně zpraven o hrozném neštěstí svého jediného syna, přijel pozdě večer na místo katastrofy a odvezl si mrtvolu do Plasnice. O 10. hodině večer dostavil se četnický strážmistr do fary dobřanské, kdež P. Rössler přenocoval, aby si vyžádal bližších informací od očitého svědka, který mladého Bittnera v zuboženém stavu byl nalezl. Druhý den teprv dostavil se obvodní lékař Ellbogen a podrobiv mrtvolu v domě smutku důkladné prohlídce, konstatoval ochrnutí mozku, rozřtěnění kosti lebeční a výron krve do mozku. Vražda jest tu tedy vyloučena, jak se původně myslelo. Událost tato způsobila v celém širém okolí veliký rozruch a jest předmětem denního rozhovoru. Všichni křtují bolem zdrcenou mladistvou vdovu a dvě opuštěné dítky, které tak tragickým způsobem ztratily svého živitele, přibuzní pak děkují Pro-zřetelnosti Boží, že poslala k umírajícímu v době nej-kritičtější kněze jako anděla strážného.

Školní knihy, kazatelný, oltáře, sochy, křesťové osoby, Boží hroby
levně provádí absolvent c. k. odb. školy sochařské a řezbářské
BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Založeno r. 1868.

Filiálky:

Praha
Semily
Krakov
Plzeň

Reservní fondy:
K 2,7000.000—

Akciový kapitál:
K 15,000.000—

Čistý zisk za r. 1911:
K 1,360.000—

Založeno r. 1868.

Expositury:

Chrudim
Jičín
Turnov
Slaně

Vklady celkem:
K 41,000.000—

Provádí veškeré obohody bankovní, směnářenské a bursovní.

● **Zúročí vklady: 4½%** ode dne vložení **na knížky vkladní.** ●
do dne vybrání

4½% s 8denní výpovědí

4¾% s 30denní výpovědí

5% s 90denní výpovědí

5¼% s 120denní výpovědí

na pokladniční poukázky

a běžný účet.

Různé zprávy.

Rád zlatého rouna. Ministr zahraničních záležitostí císařského domu hr. Berchtold vyznamenán byl řádem latého rouna, založeným roku 1429 Filipem Dobrým, vévodou burgundským, v den jeho sňatku s Isabelou portugalskou v Brügge ku chvále a slávě Vykupitele, Panny Marie a sv. Ondřeje, jakož k ochraně a fedrování křesťanské víry a sv. církve, k ctnosti a rozmnožení dobrých mravů. Jest to týž řád, který je nejvíce znám z podobizen našeho panovníka z nejslavnostnějších chvílí, opravňující majitele jeho k nošení sametového, šarlatového, bílým taftem podšitého taláru, přehozeného purpurovým dlouhým pláštěm, s bílou atlasovou podšívku, se známým odznakem zlatého beránčího rouna zavěšeného na modře smaltovaném drahokamu.

Vzduchem přes oceán. Inženýr Boerner pustil se do budování fideletního balonu obrovských rozměrů, s kterým hodlá přeletět Atlantický oceán. Balon bude zvláštní soustavy, 240 m. dlouhý a 26 m. široký. V baloně bude upevněno 57 nádržek na plyny, vodík a dusík, a 34 motorů, každý s 8 vrtulemi různého postavení, s úhrnnou silou 6500 koní, které vynesou vzducholoď na tisíce metrů do výšky bez ztráty plynů a dodají letu rychlosti 120 km. za hodinu. Balon Boernerův bude moci vzít s sebou 400—500 cestujících, pro něž bude zařízení totéž pohodlí jako na oceánských parnicích. V Německu zakládá se již akciová společnost pro vzducholoď Boernerovu.

Zprůmyslnění Rakouska postupuje. Ústředním živnostenským inspektorátem vydaná zpráva vykazuje stoupnutí továrnických podniků v letech 1903 až 1910 z 11.954 na 15.443. Přibýlo tedy 3489 továren, což činí asi 20 procent. Na období 1903—1906 připadá z toho přirostku asi třetina, na leta 1907—1910 dvě třetiny (2354) podniků. Po uzavření obchodních smluv r. 1907 bylo stoupnutí nejsilnější, totiž o 671 podniků. Počet podniků podrobených úrazovému pojištění dle statistiky úrazových pojišťoven stoupl s 103.114 na 123.006 (více o 19 proc.), počet pojištěnců s 1.723.000 na 2.266.00 (více o 31 proc.) a suma mzdy položené za základ úrazového pojištění vzrostla s 1105 milionů korun na 1890 mil. (více o 57 procent).

Nejnovejší sport amerických milionářek. Americké milionářky si našly zas nový sport. Chodí totiž osobně nakupovat. V čele tohoto ruchu je hlava amerických sufražetek milionářka Belmontová. Tvrdí, že drahotu zavinila jen nepoctivost obchodníků a služebných, takže i bohaté dámy jsou nuceny samy si potraviny nakupovat. Našla hned mnoho následovnic. Nyní lze vidět na trhu v New-Yorku elegantní dámy v šatech nejnovější módy, jak se náramně zkušené tváří a samy nakupují. Ovšem k tomu účelu bylo třeba i zvláštního kostymu. Jedna z new-yorských dam způsobila onehdy velikou sensaci, vezouc z trhu na automobilu spoustu zeleniny. Obchodníci jsou prý se svými nejnovějšími zákaznicemi zcela spokojeni.

Všelicos. Ve vyšších mužských učilištích v Petrohradě stanovena lhůta 6 a půl roku za nejvyšší pro studium. Podobné ustanovení zavedeno pro posluchačky na fakultě lékařské a studentky na vyšších školách, kde mnohdy slečinky studují do nekonečna. Věčným studentům na Rusi odzvánějí; neškodilo by i u nás. — V Lile ve Francii vysvěceno bylo první zahraniční město, sestávající z 50 dělnických domků, jež založili katolíci francouzští. Domky pronajímány jsou levně dělníkům bez ohledu na politické přesvědčení. — Dle zprávy ministrské zaměstnává se výrobou karet v Rakousku 13 továren se 421 dělníky, a maluje je 40 malířů. — Anglická královna Mary snaží se bedlivě o zjednodušení veškeré své domácnosti. Sama si připravuje blůzy a klobouky. Děti své vede k přímé prostotě a jednoduchosti. Velikou váhu ve výchově svých dětí klade na sílu a samostatnost. — Pohřeb japonského císaře stál přes dva miliony jenů. — Podle zpráv z celého Německa bude letošní úroda následkem stálých dešťů a chladna slabá. — Německé vzducholoďi budou vyzbrojeny rychlopalnými puškami, aby mohly čelit aeroplanům. — Následkem průtrží mračen způsobeny v Anglii ohromné škody. — Ve Vršovcích u Prahy v neděli 25. t. m. byl slavnostně otevřen katolický dům. — Pověstný Macoch bude dopraven do ústavu choromyslných v Tworoku. — Od 1. ledna do 30. června t. r. přijato v Praze mostného na mostě Palackého 169.737.24 K, na mostě cis. Františka 136.347.98 K, na mostě Františka Josefa 134.813.60 K, na mostě přes Štvanici 81.643 K atd. — Aviatik Čihák v Pardubicích při letu sražen větrem k zemi. Letadlo úplně rozbito a Čihák sám těžce zraněn. — V Moravské Ostravě zemřelý a veřejnosti téměř úplně neznámý majitel realit A. Podešva odkázal celé své jmění asi 50.000 K Matci ostravské.

Radosť světa neznají ubohé dívky v Útulně slepých dívek v Praze na Kampě. Potěšte je, šlechetní dobrodinci, svým dárkem! Administrace t. l. příspěvky přijímá a uveřejní.

Smutný úkaz. Dle úředních zpráv c. k. místodržitelství pro král. České o zdravotních poměrech, přibývá tuberkulosa přes všechny pokroky lékařské vědy. Sedmý díl zemřelých jest obětí této zákeřné choroby. Nejvíce tuberkulosa řadí mezi dělným lidem. Třetina dělníků zemřela na ni. Jistě, že nebude lépe, dokud nebude sanatoria k účelnému léčení této hrozné nemoci. V uvážení nutné potřeby léčebného ústavu odhodlal se Český pomocný zemský spolek pro nemocné plicními chorobami dokončiti stavbu sanatoria na Pleši, která vyžaduje nákladu 1 mil. korun. Tento značný obnos uhrazen býti má z výmětku II. České loterie. Losy ve prospěch tohoto nejvyšší lidumilného ústavu prodávají se ve všech trafikách, peněžních ústavech, obchodech atd. v Praze i na venkově po 1 koruně. Úředně zajištěná cena výher jest 80.000 korun.

Zajímavá data o počtu českých žáků na školách vídeňských přináší srpnové číslo „Dolnorakouského Obzoru“, menšinového to věstníku spolku „Komenský“ ve Vídni. List přináší data o počtu žáků dle národnosti na školách vysokých, středních, pokračovacích a obecných. Zvláště data o školách pokračovacích a obecných jsou překvapující a významnou připomínkou všem věrným Čechům, aby nezapomněli s podporou na jediný obranný spolek vídeňský — spolek „Komenský“ ve Vídni III.-3, Strohgassee 45. „Dolnorakouský Obzor“ přináší dále bohatou rubriku zpráv o životě dolnorakouské menšiny a je toto srpnové číslo nezbytnou pomůckou pro každého, kdo se o osud menšiny dolnorakouské zajímá. Číslo prodává se za 30 hal. v administraci Vídeň III., Strohgassee 45, celoroční předplatné 3 K.

Počasi v září. Povětrnostní theorie prof. K. V. Zengera určuje v měsíci září osm povětrnostních poruch, které připadají na 3., 5., 6., 11., 15., 21., 24. a 27. září. Nejvíce působí z nich poruchy z 11., 21. a 24. září. Ačkoliv v celém měsíci připadá značný počet poruch, přes to měsíc tento má vyznamenávat se povětrností sušší, ale chladnější. V prvních dnech září bude obloha střídavě zamračená a vítr převládati bude od východu aneb jihovýchodu. — Tlakoměr bude státi vysoko a srážky, dostaví-li se někde, budou jen nepatrné. Poruchy z 3. a 5. září způsobí silnější zamračení oblohy a teprve vlivem poruchy z 6. září dostaví se se západním čerstvým větrem a při pozmourné obloze vydatnější srážky. Tlakoměr trochu klesne, ale již v následujících dnech opět dosáhne normální výše. Teplota v prvních dnech září bude vesměs pod normálem a teprve ve dnech 4. aneb 5. září se oteplí a oteplení vydrží až skorem do 15. září. Velmi silná porucha z 11. září vyvolá stoupnutí tlakoměru a silné větry. Srážky se však sotva dostaví a teprve okolo 15. září mohly by se lehčí přehánky s mírnými dešti dostaviti. Po 15. září se počasí velice ochladí a teplota klesne hluboko pod obyčejný průměr. Proto na horách a místech vysoko položených nutno obávat se již nočních mrazků. Směr větru bude ponejvíce od severozápadu a severu. Poruchy z 21. a 24. září způsobí poklesnutí tlaku vzduchu pak zamračení oblohy i časté, avšak jen lehčí srážky. V této době vítr vanouti bude od jihozápadu a západu i

Zápis zactva

do hudebního a
pěveckého ústavu
Mat. Nepeřeného
v Hradci Králové

koná se od 1. září denně v místnostech ústavu,
Blahá ulice č. 200, proti měst. divadlu.

Vynosící přednášky:

Zpěv, piano, housle a violončello.

bude mírný. Porucha, připadající na 27., znovu pohorší počasí, které zatím mezi 24. a 27. se přechodně vyjasnilo. Od 27. září dostaví se pozmourné počasí s lehčími srážkami. Konec měsíce přinese stoupání tlakoměru a vyjasnění, teplota však poklesne. — Dle Falbovy metody bude počasí na počátku září zamračené, chladné, ale beze srážek. Tlak vzduchu bude vysoký a tlakoměr bude ještě stoupati. Dne 11. září připadá kritický den prostřední síly a jeho vlivem počasí se ve dnech mezi 20. a 22. dostaví a v lesnatých a hornatých kraji přibývají, tlak vzduchu klesne a při tom se silně oteplí. Mezi 14. a 17. zářím mají převládat časté a vydatné deště. Vítr, vanoucí nejprve od jihozápadu, postupně přeskóčí na západ, pak severozápad. Tím také teplota hodně poklesne. Citelné ochlazení teploty má se zvláště mezi 20. a 22. dostaviti a v esnatých a hornatých krajinách dostaví se asi již slabší noční mrazy. Od 17. září tlakoměr bude stoupati a dosáhne kolem 22. značně vysokého stupně. Teplota od 23. září stoupne, ale oteplení potrvá jen krátkou dobu a od 26. po náhlém poklesu tlaku vzduchu, se znovu ochladí. Dne 26. září připadá silný kritický den prvního řádu. Vliv jeho na povětrnost u nás bude jen málo patrný. Měsíc v tu dobu bude daleko na jižním obzoru a proto působení jeho projeví se více na jihu Evropy. Tím lze doufati, že v zemích, kde jsou podmínky, dostaví se zemětřesení, sopečné výbuchy a výbuchy třaskavých plynů v dolech. Kritický stav projeví se u nás jen silnými větry a citelným ochlazením. Obzvláště noci mají býti chladné a také, protože vlhkost vzduchu po předcházejících deštích bude vyšší, budou dostavovati se ráno a večer mlhy. Počasí to se do konce měsíce nezmění.

(Zasláno.)

Kdo z dpp. účastníků pohřbu omylem platil oběd v Adalbertinu, račťž se lístkem přihlásiti redakci „Obnovy“, která obnos 2 K připsje oznámenému k dobru na jeho účet za tiskopisy.

Dr. Fr. Reyl, kanovník.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“
v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.

Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revisi Jednoty založen.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek z oboru knihtisku. Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a ml. patronátním úřadům k opravování a přeslacování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nalajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Inoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

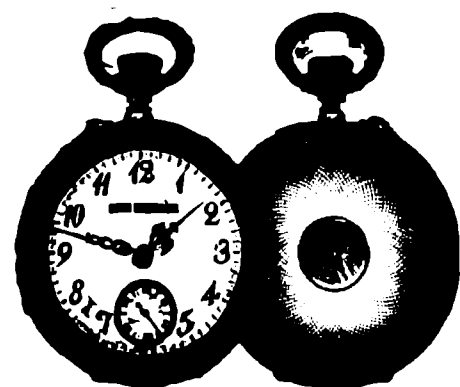
Stanislav Jirásek

v Hradci Krá. 136, odporučuje veledůst. duchovenstvu své **bezkonkurenční koláry**

prací i celuloidové, náprsenky, bířety a veškeré prádlo spodní vlastní výroby. Tričkové a látkové zboží. Právě jágrové prádlo!

Patentní náprsenky
bez háčků

Zakázky obratem se vyřizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTŮČEK, Hrádec Králové,
Jiráskova třída 239, ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodinek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precisi hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínské stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Díkůvzdání.

Kathedrální kapitola v Hradci Králové nad čerstvým rovem
drahého člena a spolubratra

Msgra Jana Kř. Bartáka,

Jeho Svatosti tajného komořího, kanovníka atd.,

projevuje upřimný, hluboce citěný dík Jeho Excellenci nejdp. biskupovi Dru. **Josefu Doubravovi**, všemu četnému veledúst. duchovenstvu, slovutným pánům zástupcům c. k. úřadů státních, samosprávných a školních, slavné městské radě, váženým zástupcům c. a k. důstojnictva, katolických spolků a jiných korporací.

Děkujeme uctivě a vřele všechněm váženým dárcům věnců a kytic, i těm, kteří nám přátelsky soustrast projevili a pohřbu v Pánu zesnulého se účastnili.

Pán Bůh zaplať stonásobně!

P. J. Elsnerovi platí náš dík za důstojné vypravení pohřbu.

Kulturní jiskry.

František Palacký o zakládání katolických spolků. Těší mne nemálo, že za tak svátým a krásným účelem, jak poznávám, se berete a v povinnostech k národu a vlasti sebe i jiných utužujete a cvičíte. Věřte, že za té doby, v níž víra a nevěra v zápasu povážlivě stojí, nutnost nezbytná toho se ukazuje, by se podobné spolky u nás zakládaly... Zavrhuji každé počínání si nelidské těch, kteří horem pádem stojí na tom, aby mravní základy v člověčenstvu, tedy i v národu našem porouchání byli. Bez těch hyne každá společnost, tedy i národ. Toliko na přesvědčení mravním, toliko na základech náboženství možno nám postupovati k cíli — tak to sledujeme na svých předcích, totéž i nám činiti třeba. — Na schůzi katol. politické jednoty v Rožnově dne 23. července r. 1873.

Homiletický kurs pořádá »Jednota katolických duchovních diecése brněnské« pod protektorem Jeho Excellence nejdp. biskupa dra. Pavla hraběte Huyna v Brně od 22. do 24. října 1912.

Není úlohou naší vyhledávati nových prostředků, jimiž bychom lidi ke Kristu přivedli, neboť jedině pravé a dobře osvědčené prostředky jsou: vyučování náboženské ve školách, kázání slova Božího v kostele, na křesťanském cvičení, missie, dobrá četba, nábožná bratrstva, spolky dobré a pod., nýbrž úloha naše spočívá v tom: uvažovati, jaké metody třeba v nynější době užívati, abychom lidi přivedli k tomu, aby jmenovanými prostředky chtěli užívati, aby na kázání a křesťanská cvičení chodili, do spolků katolických vstupovali, sv. svátosti přijímali a pod. Jen tak porozumíme slovům sv. Klementa Hofbaura, že evangelium musí býti dnešního dne novým způsobem hlášáno, a jen tímto způsobem porozumíme snahám šlechtitých mužů, kteří se scházejí na sjezdech eucharistických, katechetických, homiletických a p.

Toto májic na mysli, usnesla se též naše Jednota duchovenstva uspořádati nahoře jmenovaný kurs homiletický pro kněze z Čech, Moravy a Slezska. Sjezd konati se bude v obou zemských jazycích, a úkolem jeho jest raditi se, jaké metody třeba užívati při vykonávání úřadu kazatelského, aby lidé rádi, ochotně a s užitkem slovo Boží poslouchali. Kurs bude povahy vědecko-praktické, bude pokračováním homiletického vzdělání, jehož se nám dostalo na theologických ústavech. Přednášet budou odborníci, vesměs profesoři homiletiky na theologických ústavech. Říditi bude sjezdovou práci vědeckou Msgr. dr. Jos. Kupka z Brna. — Každodenně určena jest hodina pro volnou diskussi, kdy bude míti každý účastník příležitost své názory o té neb oné přednášce vysloviti, podati praktické návrhy a poukázati na svoje zkušenosti a podobně.

Denní práce kursovní ukončí se kázáním a požehnáním večerním ve chrámu Páně sv. Michala. První kázání přislíbil již Jeho Excellence nejdp. biskup dr. Pavel hr. Huyn.

Poměry nynější nás nutí, abychom sešli se v počtu co nejhojnějším, abychom se poučili, povzbudili, nadchnuli pro další práce kazatelské. Proto zveme Vás, důst. pp. bratři, všechny bez rozdílu národnosti, abyste přišli na homiletický kurs do Brna v měsíci říjnu. Bližší zprávy podá výbor Jednoty v našich časopisech. — Brno, na den sv. Jakuba apoštola Většího 1912. Ředitel kursu: Msgr. dr. Jos. Kupka v Brně, professor bohosloví. Za »Jednotu duchovenstva«: Adolf Linkenheld, arcikněz v Sokolnicích, předseda. Ladislav Zavadil, farář v Luči, I. jednatel. Profesoři pastorálky: Dr. Gabriel Pecháček, Ord. Cruc. v Praze, dr. Jos. Jatsch v Praze, dr. Jan Kublček v Olomouci, c. k. universitní profesoři. Msgr. dr. A. Skočdopole v Českých Budějovicích, dr. Jan Jindra v Hradci Králové, dr. Jos. Pohl v Litoměřicích, dr. Jos. Fischer ve Vídnavě, profesoři bohosloví.

Připravujte cestu! V dnešní době, kdy literární a umělecké vody téměř hníjí, vychází v Olomouci literárně umělecká revue »Nový Obzor«, jejíž redaktor Frant. Dohnal, farář Šardicích p. Čejč na Moravě, seskupil zde nejlepší naše umělce, ze kterých stůjtež zde zvláště: Baar, Brodský, Czech z Czechenherzů, Dohnal, Dvořák, Hrdza, Chlumec-ký, Javorník, Kramoliš, Kratochvíl, Leubner, Hasák, Nábělek, Velhartický, Wettl a j. Z clizfch literatur přinesl »Nový Obzor« ukázky z Herberta, Hofmannsthal, Jürgensena, Lamartina, Maška, Tetmajera, Verdagouera, Verlaine, Waldorfa atd. Můžeme proto s dobrým svědomím říci, že »Nový Obzor« je v pravdě reprezentační revue katolickou. Většina našeho tisku mluvila o »Novém Obzoru« vždy s uznáním, ba, možno říci, s nadšením. Vyšlo 8. číslo s vybraným obsahem. Příloha obsahuje 4 obrazy Rubensovy: Svatá Rodina — Nevěsta Tomáš — Madonna s andělíčky — Kristus s kajítky křížníci. Přílohou k I. ročníku bylo krásné album obrazů Raffaelových a Rembrandtových, přílohou k II. ročníku bude album Michel Angelovo a Rubensovo, obě s úvodní essayi redaktora umělecké části prof. Karla Wellnera.

Jak se utvrzuje evangelická církev v Innsbrucku. Místní skupina evangelického svazu v Mnichově platí ročně 3000 K jako plat pro vikáře. Nejménovaný příznivec protestatnu věnoval půjčku 30.000 K bez úroku na stavbu evangelického kostela a z tohoto dluhu mohla býti letos již polovice splacena. Na stavbu kaple v Gossensassu přispěli dokonce císarští manželé němečtí 2000 markami, nejmenovaná berlínská dáma 1000 markami a j. Stavba tohoto evangelického chrámu, již pátého v Tyrolsku, má býti v brzké době provedena. Předseda lázeňského výboru Gröbner věnoval k tomu konci příhodné stavební místo. Protestantská obec innsbrucká čítá na 2400 členů, z nichž jest 1800 v Innsbrucku. Od deseti let se tato obec zdvojnásobila. Jak protestatni stojí o náboženskou školu, jest viděti z poznámky ve výroční zprávě, že nejvyšším důležitým bodem jest nedostatek vlastní školy, neboť 173 evangelické dívky v Innsbrucku za takových poměrů jsou nuceny docházeti do obecných škol prý katolických, ve skutečnosti však interkonfessních, 62 do vyšších škol. Neúnavné práci faráře Arnolda Wehrenfenniga se podařilo sebrati fond 14 000 K na stavbu evangelické školy, která dle doznání zprávy této jest životní otázkou pro evangelickou obec. A pak prý jsou evangelici v Rakousku utlačováni! Kdyby podobným způsobem působil v Německu rakouský kněz, byl by dávno z Německa vypovězen jako obtížný cizinec.

Vzrůst tělocvičných organizací katolických. Francouzské tělocvičné spolky katolické konaly ve Vannesu sjezd, jehož se účastnilo 6000 borců. Příběh slavnosti byl velikolepý. Účastnilo se ho i několik biskupů. — Orel slovinský má 160 odborů a vydává pro členy zvláštní list. — Slovenský katolický Sokol v Americe má již 4000 členů. V Německu chystají se katolíci k vybudování vlastních tělocvičných jednot v celé říši.

A Sokol v Čechách, který chtěl vyhoditi veliký triumf výlukou katolíků, žije přes všechno zevnější pozlátko ve velikém úpadku. Ozývají se stále směřejší hlasy, volající po nápravě. Tak na př. v »Samostatných Směrech« uveřejňuje pražský dopisovatel tyto řádky: »Je naší povinností, bychom vytkli chyby a ponoukli česko-národní veřejnost, aby zavolala k zodpovědnosti sokolské hříšníci, sokolské tyranie a usurpátory, provinilce na poli sokolského činění... Stesk a žaloba na pražské vedení nejsou ojedinělé. Zaberte se jím do ledví venkovských jednot a uslyšíte, co je v nich nakupeno bolestí, nespokojeností a výčitek. Pražští bratři vůdcové, táhnouce za jeden konec, nechtěli, nechtějí slyšeti bratrských výtek. Jsou příliš povzneseni, nedotknutelní, neomylní — jsou sokolskými papeži! Kde zůstává »otevřené hledi« sokolské? V jejich širokém, bezendém svědomí. Bratrské slovo, bratrskou radu, bratrský pokyn — to na ně neplatí. Sokolské věci spějí tam, odkudž není východu. Modrchai se na účet prostoty, jednoduchosti, čistoty, pravdy, nepokrytosti a spravedlnosti věci a myšlenky. Vždyť sokolská věc, kterou tak zárlivě střežili jsme před politikou, úpí také v politických osidlech... protekcionism, nepotism a strannictví mladočeské v Sokolstvu to dokazuje jako černožluté barvy o sletu, poklonování vládním byrokratům, němčení na sletových tribunách! Augiášův chlév třeba vyčistiti a Sokolstvo musí vzít dítky na ty, kdož zasluhují.«

Nejsme ovšem tak zpozdití, abychom brali všechno za bernou minci, co tvrdí mnohomluvný kritik, který v různých obměnách opakuje tytéž fráze, aniž by odkryl něco závažnějšího, o čem posud širší veřejnost neví. Ale i kdyby jen polovice těchto nářků bylo pravdou, pak jest zřejmý úpadek veliký. Jakmile do Sokolstva vočkován jed z Judey, k vůli němuž byli vystřadeni katolíci, jde to přes veliké zevnější manifestace se Sokolstvem s kopce. A proto, katolíku, nastává ti vážná úloha, abys oživil staré ušlechtilé ideály sokolské ve svém Orlu! Ve filiálkách zednářské Volné Myšlenky bys pro národ dobře pracovati nemohl. A je-li jinde orelský duch na postupu tak vltězném, nesmí naše česká země zůstatí pozadu.

Bohumil Brodský padesátníkem. Náleží k nejpopulárnějším povídkářům českým. Těší se chvále veliké netoliko v kruzích katolických. Jeho literární činnost jest vysoce ceněna i mezi kritiky smýšlení nekatolické. Bohumil Zahradník-Brodský narodil se 21. srpna r. 1862 v Hostačově u Čáslavě. Jeho otec byl panským zahradníkem. Náš spisovatel vystudoval gymnasium v Německém Brodě a bohosloví v Králově Hradci, kde byl vysvěcen na kněze roku 1886. Působil tři léta jako kaplan ve Zruči a pak se stal farářem v Ouběnicích na Tábořsku, kdež působil dosud. Počal spisovati povídky historické dle vzoru Třebízského. Pak sepsal dva díly Vojenských obrázků. Jádrem jeho umělecké tvorby však jsou povídky a romány, vzaté ze života venkovského lidu a romány sociální. Jest velmi bystrým pozorovatelem prostého lidu, mezi nímž stále žije, dovede se vzácným pochopením čerpati i látku ze života lidu to-

várnického. Jeho tvorba jest přímo úžasná. Spisuje do několika časopisů každý rok najednou. Při takovém velikém chvatu ovšem leckteré peripetie nejsou detailně propracovány. Ale Brodský nevšední, náleží k nejčtenějším českým autorům. Překvapuje jarou fantasií a svižným slohem, jest vždycky poutavý. Neúnavnému literátu přejeme ještě dlouhá léta. Veliké řady čtenářů připojují se k našemu blahopřání.

Opatovy abrahamoviny. Právě dne 28. srpna slavil své abrahamoviny populární opat Strahovský, J. M. P. Methoděj Zavoral. Narodil se v Neveklově r. 1862. Absolvoval akademické gymnasium v Praze, vstoupil do řádu praemonstrátského, kdež byl vysvěcen na kněze r. 1885. Kaplanoval v Sepekově a po 16 roku byl českým kazatelem v Jihlavě. Opatem stal se roku 1906. Rozsáhlá jest činnost tohoto osvěceného hodnostáře. Po stránce umělecké vykonal pro staroslavny Strahov velice mnoho, věnuje velikou péči slepým dítkám na Vyšehradě a slepým dívkám na Kampě. Jest významným pracovníkem hospodářským, horlivým fedrovatelem eucharistického hnutí, štedrým přítelem katolických spolků, vzácným příznivcem studentské Ligy. Zaslouženou čest vzdávají mu i lidé, kteří nejsou názoru katolických.

Veliké jméno zjedнала Zavoralovi jeho účelná činnost homiletická, která se nesla velice účelně. Zavoral jako kazatel dovede svým přednesem a znamenitě rozříděným obsahem přímo okouzlit. Mnoho jeho prací jest vytištěno a všude chváleno. Nad všechny práce jeho písemné však vyniká přitažlivá moc jeho živého slova, které proniká srdce i ledví všude, kamkoli zazvučí. Sám laik, spoluredaktor »Národních Listů«, Kuffner, napsal o kázání Zavoralovu: »Pěchlost řečnické formy i přísného posluchače si podmaňovala. Jak promyšlen celek i jednotlivosti, jak vývod za vývodem srovnání a uvážení, jak bezpečně stupňován a vršen, slovo za slovem na svém místě, jak náhodě nic nepřenecháno ani okamžitému nápadu, jak v ničem nespolehnuto na slovo, které slina na jazyk přinese. Žádná nedbalost výrazu, žádná zvuka a pomilka nesnásová, tráze tuctová a vycpávka ledabylá, žádná zkomolená, načatá i nedopovězená věta a jiné nectnosti řečnické, které vás z pravidla toliko odhánějí od síní přednáškových, hromad debatních, od výkonů veřejných tribun a závodů obvyklého našeho řečňování. Naopak. Zde skutečné umění živého slova, důstojné předmětu. Umění lepou formou opatřit myšlenku, zajistit pro ni pěkný dojem v mysli posluchače! — A tak též i svůj úkol i sebe sama ctít ve svém posluchači! Skutečná architektonika řeči.« — Přejeme osvěcenému hodnostáři, aby ještě dlouhá léta v nerušeném zdraví pracoval zdárně na velikých úkolech, jež si vytkl. Bůh posílaj!

Různá poprava nepokrokářských vychovatelů. V Jičíně dne 8. července propadl abiturient učitelského ústavu jičínského Daňhel při maturitě ze dvou předmětů: paedagogiky a fysiky. Téhož dne večer se utopil. Pokrokáři ihned inscenovali ve 2 listech veliký boj proti profesorům, kteří žaka z oněch předmětů zkoušeli. Masarykovský tisk pokrokový, jest zřejmo z jeho řádek na rozidenta. Zatím však jest pravdou, že se mladík učil velice málo — že vyhledával takovou četbu a takové zábavy, které jeho vzdělání nemohly nijak podporovati.

Z jeho vlastních dopisů vysvítá, že mladíka omrzela svět už před maturitou, že životem pohrdal a holdoval filosofii resignované negace. Byl mladým starcem. A že velice horlivě hlta zvlášť tisk pokrokový, jest zřejmo z jeho řádek na rozloučenou ještě více. Svým přátelům Daňhel psal: »Chlapci, kdybych se strašně nenudil — do smrti je ještě dlouho, lidé jsou v poli — nenapadlo by mne, abych si s Vámi naposled aspoň písemně porozprávěl. Ani mne nenapadne, abych Vám motivoval svůj čin. Uznáte, že nebylo jinak možno a že to byl logický závěr mého hloupého života. Nemyslete si, že jsem smutný a se mi s tohto světa nechce. Je vyloučeno, abych se smířoval ještě rok ve školních škamnách. Kompromisy dělat ne? bavít spolužáky? Číst »Čas« přídruhé hodiny nebo chodit s dívkami a být jim dvorním dodavatelem úloh a přednášek? Je známo, že nejnudnější je to, co opakujeme, a bych prosím musil opakovat celý rok svého hloupého života. Cvičáci, holčičky — atd. Nezdá se Vám, že by to bylo nudné? Nuže spása je v nás! Člověk je strůjcem svého osudu. Už jsem si vybral šibeničky, na nichž budu věšat. Není mi ani trochu smutno, jak jsem tuším, už řek'. Nejveselejší akt tragikomedie... Smířen jsem s lidmi, přáteli i nepřáteli. Jen s pánem bohem ne, to je náramně malý pán. »Pojdú a budu smrdět« mohu říci s Turgeněvem, vlc nebude nic.« To je začátek dopisu, z něhož vyjímám ještě jeden příznačný odstavec: »A ty, Jaroslave z M... buď tak laskav, poruč si a zab se! Takhle žít nemůžeš. Zelený ostrov, koliba, orient atd. — jsou pltomosti. Ale tobě pomoci není. Ty se už nezměníš. Jen trochu vále a bylo by všechno v pořádku.«

ku. Nuže, příteli, fekni si se mnou »Vive la mort« a skoč do voděnky. Vyvalí se vlny z dola, rozráhnou se v širá kola a bude po všem.»

Filosofie tohoto dopisu, (citovaného i s pravopisnými chybami) jest doplněna listem, zanechaným rodičům: »Učil jsem se, ale málo. Nikdo není vinen mé smrti, než já sám, neboť vím, že mám na sobě tolik chyb a hříchů jako písku v moři. Tento můj skon je logickým důsledkem mého celého života.« A v dopise nejlepšímu svému příteli napsal: »Udělej to jako já, ať projdeš nebo ne.«

»Nár. Listy« obšírně vyložily, že se nemohla dati známka dostatečná studentu, který opravdu v oněch dvou předmětech prozradil velikou ignoranci. Nejedná se tu tedy o »vrahy« maturitní, jako spíše o prostředí, které nešťastného mladíka k takové resignované náladě disponovalo. Jedná se o to, kdo zabil v jinochovi mládí, kdo předstíraným moderním zájmem o náboženství v něm udusil víru v existenci Boží, kdo ho odvracel od plnění nejbližších, nejnáléhavějších povinností. Pokrokařský tisk sám napsal: »Hoch překvapoval snahou všechno pochopit, všechno ovládnout a prodebatovat (také z fyziky a paedagogiky?), byl velmi smělých názorů, nebál se je vyslovit nikdy a před nikým. (Věříme, vždyť i chlapi jsou pochlebenstvím pokrokařským vedeni k tak velikému sebevědomí, že se považují za osu, kolem níž se točí zeměkoule). Však prý také u něho se dostavovala únava, omrzelost, misantropie a dětsky radikální nazírání na všechny otázky, jež nadaná duše hltala a luštila, jak dovedla.« — A jak neuměla; tak měli dodati pokrokaři. I nejbystřejší hoch potřebuje při svém duševním vývoji jisté normy, která ho chrání před křkolomnými přemětami. Kdo si myslí, že se hodí pro mládež každá lektura pokrokařská, úžasně se mylí. Sám pokrokař měl by říci, že se má pokračovati od stupně k stupni, že přečtené věci se mají v duševní dílně ztráviti a pak teprve že jest možno pokračovati úspěšně dále. Papouškování frází z některých knih není ještě známkou vyspělého ducha. Některá těžká jídla jsou zdravá a přece neodporučuje lékař, aby jich požívala neimluvnáta, která jich snísti nemohou. Měl-li mladík již dokonale »pochopeno, ovládnuto a prodebatováno«, že existence Boha jest jen pro laciný šprým, pak uzná každý, zda byl na cestě pravé. Za jeho omrzelost životní konservativní kruhy rozhodně nemohou.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

zmrazování a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Cetná usnadní od vld. úřadů duchov. k dispozici

Sociální besídka.

Slepi slepce vedou. Až dosud ovládají na Ostravsku soc. demokratické dělnictvo centralisté. To se nelíbí separatistům, kteří by rádi dělnictvo úplně ovládli, a proto zuřivě perou do centralistů, kteří to opětně i s úroky splácejí separatistům. O smlouvě, která uzavřena byla mezi centralisty a zaměstnavateli, napsal »Duch Času« v čísle 57.: »Mohou tito centralističtí matadoři pak ve vyjednávání splodit něco jiného, než smlouvu takového znění a výkladu, jako je nedávno uzavřena?« A druhý orgán separatistů (»Zájmy horníků«) v čísle 30. píše: »Dnes je nade vši pochybnost jisto, že byla přijmuta smlouva stylisačně hodně pro horníky nevhodná, nadřuzující závodům.« Na toto podezřívání a obviňování odpovídá orgán centralistů »Na zdar« v čísle 32.: »V okamžiku, kdy separatisté se odtrhli od mezinárodních odborových organizací a oddali se národnímu separatismu, od okamžiku, kdy osvědčené heslo: »proletáři všech zemí spojte se«, od té chvíle klesají stále hloub a hloub, opouštějí zásady sociálně demokratické stále více a stávají se z nich demagogové, obyčejní mluvkové, štváči a podezříváči a ve všem vpadají proletariátu, bojujícímu s nenasytým a vyssávacími kapitálem, v zad. Bylo to téměř již v každém odboru markantně dokázáno a jeví se to každou chvíli znovu. I my horníci máme o tom několik pádných a smutných dokladů. Nehledě k tomu, jak separatisté zachovali se při volbách do bratrských pokladen na Ostravsku a do rozhodčího soudu, padli dělnictvu úplně otevřeně v zad ve mzdovém hnutí a činí tak dosud. Když v lednu loňského roku byly v celém revíru správám závodu předloženy požadavky za upravení mzdových a pracovních poměrů, tu separatisté ve svých listech a na schůzích prohlašovali, že požadavky byly předloženy jen za účelem nahnání členů do Unie. To mělo za následek, že podnikatelé požadavky beze všeho zamítli. Když byla na Ostravsko vyslána ministerstvem veřejných prací vyšetřovací komise a

my jsme svolávali schůze za účelem informování dělnictva, tu separatisté dělali agitaci proti těmto šachetním schůzím. Když konference delegátů dne 1. října 1911 se usnesla jednohlasně — i za přítomnosti separatistů — na provedení jednodenní stávkové demonstrační dne 5. října za účelem dovolání se vyřízení předložených požadavků, reformy pojištění a opatření proti drahotě, tu separatisté svolávali schůze, na nichž vyzývali dělnictvo, aby dne 5. října se stávky nesúčastňovalo, aby šlo do práce a separatistický poslanec Prokeš, který jest zvolen většinou hornictvem a pro hornictvo co poslanec dosud nehnul prstem, tento poslanec Prokeš na protidrahotním táboru dne 1. října — místo protestu proti drahotě — štvál proti Unii a vyzval hornictvo, aby dne 5. října šlo do práce, že je škoda ztratit 5 korun za šichtu. — Skutečně byli dělníci několika závodů uvedeni ve zmatek a stávka nebyla úplná (ze 43.000 dělníkůúčastnilo se této jednodenní stávky 38.000). Tím znovu bylo veškeré hornictvo poškozeno, neboť stávka tato nezanechala taký dojem, jaký by byla zanechala, kdyby byla jednotná. Podnikatelé byli ve svém odporu znovu posíleni. V březnu t. r. bylo konečně dosaženo svolání smířčího soudu. Zástupci dělnictva u smířčího soudu — mezi nimi byli rovněž dva členové »svazu českých horníků« — namáhali se seč mohli, aby ve prospěch dělnictva od zaměstnavatelů něco vynutili. Když jevíli zaměstnavatelé neústupnost a centralisticky smýšlející dělnictvo vyslovovalo se pro nepřijetí nabízených ústupků, tu separatisté se přimlouvali pro přijetí nabízeného a vyslovovali se proti stávce. Když smířčí soud skončil své jednání o požadavcích a nynější obsah smlouvy dohotoven a předložen konferenci delegátů dne 14. dubna v Orlové se konající ku rozhodnutí, má-li se uzavřítí neb ne, tu separatističtí delegáti se za uzavření smlouvy přimlouvali a rovněž pro uzavření smlouvy hlasovali. Může býti většího komediantství? Tak balamutí a podvádí se dělnictvo, které nechápe, že vůdcové se mezi sebou proto perou, poněvadž se jim jedná hlavně o vlastní prospěch.

Jak umějí elegantně přejmenovati násilí. Soc. demokraté v Německu snaží se velice chytře opakovati úplně pole mezi dělnictvem cestou tarifních smluv. Starají se o to, aby na základě tarifních smluv byli přijímáni jen tací dělníci, kteří jsou sociálními demokraty. Již již se ukazuje, že v burse práce chtějí dosáhnouti železného monopolu. Německý říšský list »Korrespondenzblatt« uvádí statistiku sprostředkování práce za rok 1911 a praví s pravou rudou »svobodomyslnosti«: »Třída dělnická nedá se v hájení svých práv a zájmů odvrátiti od cesty jediné správné, nýbrž bojuje v řadách odborových centrálních svazů, které dnes již skoro jediné (!?) vážně se starají o úpravu mzdových a pracovních poměrů dělnictva. Rozšíření praxe tarifních smluv beze vši pochyby povede k zjednodušení a sjednocení organizačních forem, takže v budoucnosti bude státi proti organizaci zaměstnavatelů jedno dělnické hnutí odborové.

I nejprostší dělník uhodne hned, co to »zjednodušení a sjednocení« pro budoucnost má znamenati. Každý vidí, že se tu osnuje vyhladovění toho dělnictva, které nebude chtít sdíleti program rudý a to jak sociální tak kulturní. Při smlouvách tarifních se vyloučí dělnictvo, které nebude pod rudým praporem. Kdo se k soc. demokratům nepřidá, ten také přijde o práci a chléb. Ovšem takové zákeřné přepadení dělnictva by již byli soc. demokratičtí pohlaváři provedli dávno, kdyby proti nim nestála silná organizace křesť. sociální. Leč ta imponuje velice a chladí přílišnou horkokrevností násilníků. Nyní ovšem bude zapotřebí, aby zmohutněla ještě více, protože po nějakém soucitu, po snášlivé humanitě nebude u soc. demokratů ani stopy, jakmile tito seznají, že strohé jejich násilí může zvítěziti rozhodně.

Proč rudý tisk tak fanaticky bojuje proti dělnickým listům křesťansko-sociálním? Snadno to lze uhodnouti. Náš tisk máfi dle možnosti nejškřivější výstřednosti židovského kapitalismu, který jest nad rudými listy vrchním vládcem. Vždyť docela v ústředním orgáně soc. demokracie rakouské sedí většinou redaktori židovští. Podívejme se, komu se dařilo nejlépe v době té drahoty, proti níž »bojovali« soc. demokraté vídeňští vybíjením škol a krámků chudých kupců křesťanských. Byli to židovští spekulanti. Křesťanský tisk dosáhl aspoň toho, že po pustých scénách vídeňských uvědomil širé vrstvy o soc. demokratickém manévru tolik, až se staly rudé kruhy o mnoho opatrnější. Soc. demokraté proti milionářům židovským demonstrovati nemohli a proto raději ztichli v té době, kdy vlastně bída mezi skutečnými chudáky byla ještě větší. A přece nemusili nikomu vybljeti okna, stačilo zcela soustavné poukazování, jak se vede židovským bursiánům, bankéřům a kartelářům.

Mezi tím, co zvyšují židé úžasnou měrou závodní kapitály svých podniků, stará se protižidovská radnice vídeňská, aby veliké podniky samosprávné nesly trvalý užitek všemu lidu. Na příklad městská plynárna měla od 1. listopadu 1899 čistého zisku 36,350,712 K. Městská elektrárna, která zahájila svoji činnost 1. dubna 1902, odvedla městské pokladně již čistých 47,248,694 K. Od 1. čer-

vence 1903 přejala obec pouliční dráhy a získala tak do dneška čistý zisk 2,644,500 K. Pohřbívání mrtvol bylo převzato do městské správy od 1. července 1907. A již se na tom získalo 530,186 K. Tedy tyto čtyři instituce vynesly pod městskou správou všemu poplatnictvu již obrovskou sumu 106,774,082 K. Tak obrovský obnos tedy obrácen ve prospěch občanů vídeňských. K tomu nutno míti na zřeteli, že dělníci při jmenovaných podnicích jsou daleko lépe placeni, než jinde. Tedy všeobecná hospodářská svépomoc! Jinde z takových podniků židé ssa-jí veliké miliony pro sebe. Ve Vídni soukromému kšeftu stala se tak aspoň částečná přítrž. Odtud tedy veliký hněv rudých listů, které se tváří tak, jako by byli na straně proletářů.

Chťějí luštití sociální reformu perilkem. Kdykoli se začnou uváděti markantní důvody, jak pyšní soc. dem. pohlaváři prozrazují úžasnou neobratnost, ba naprostou neschopnost v sociálním reformování, vymrští se nedoukové zvláštním způsobem. Zatroubí válečný alarm, až uši zaléhají. A obmezené hlavy při tom kývají: »Vida, jací jsou ti naši vůdcové rázní chlapičí!« Na to si nevzpomenou, že vyjeveným křikem a štváním k násilnostem dovedou »reformovati« také čtrnáctiletí chlapi.

Když vídeňské rudé demonstrace neměly toho úspěchu, jaký od nich čekali hlavní aranžéři, začala »Arbeiter-Zeitung« štváti neomaleně proti kostelům, vybízela zcela otevřeně (aniž byla zkonfiskována) ke krvavému barbarskému útoku na kněze, mnichy, chrámy.

Ted' zase se vyznamenala rudá »Leipziger Volkszeitung«. Ta u příležitosti slavnosti soc. dem. spolku nasýtila hodně lacino své stoupence tímto vyjeveným alarmem: »Hodina sociální revoluce udeřila! Porozumění pro obsah a vážnost doby, kterou prožíváme, jest to, kterého dělnictvo potřebuje. Odborově sdružené dělnictvo však musí především býti tímto poznáním proniknuto, neboť ono jest to, které bude tvořiti jádro budoucího boje, ono jest to, od jehož revoluční odhodlanosti a činnosti bude záviseti osud budoucích let v první řadě... Proto musí dělník-odborář v první řadě býti prodchnut revolučním duchem, který vane naší dobou. Musí věděti, že budoucí boje potřebují lidi, kteří pro svou třídu, organizaci, stranu, dovedou do posledního dechu bojovati.« — Kde se proti pepři tak silnému zvedne mohutný odpor, tam řemeslní štváči se vymlouvají, že mají na mysli pouze revoluci rozumovou. Ale kdo chválí surové revolucionářské katany z Barcelony a Portugalska, pověděl přece také dosti, jaké jsou jeho skutečné úmysly. Vizme nové zprávy o tyranii zednářů portugalských! »V Portugalsku bylo brzy po prohlášení republiky několik soudců stíháno, poněvadž nesoudili tak, jak si toho uchvatitelé státní moci přáli. Před vyšetřujícím senátem však soudci dokázali, že se řídili zákonem. Vyšetřující senát pak ovšem nevinné soudce osvobodil. Aby se tak již nemohlo přistě státi, postarala se vláda tím způsobem, že vyšetřující senát zrušila a ustanovila, že budoucně budou souditi soudce zvláštní soudci vládou jmenovaní. Vláda bude ovšem jmenovati oddané stvůry, kteří pak již snadno odsoudí ony soudce, kteří by proti přání násilníků chtěli se řídit — zákony.« — Kde čtete v rudých a volnomyšlenkářských listech proti takovému násilnictví revolučních samozvanců ostré protesty? A kdo pořádá i v Rakousku po ulicích největší měrou pustošivé randály? Jsou to rudí chvalofečníci katanů portugalských. Jak patrně — pohlaváři získávají si fanatické nemyslivce způsobem velice pohodlným. A pro revoluční výkřiky odpouštějí ubozí soc. dem. poplatníci svým vůdcům každou nešikovnost, všechno sobectví a neschopnost.

Záložna v Hradci Králové,

Jarabí náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4³/₄%

Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyšší!

Školský obzor.

Ředitelství c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové oznamuje, že zápis do I. ročníku po prázdninách koná se dne 16. září 1912 od 8—12 hod. Zkoušky přijímací vykonají se dne 16. po případě i 17. září t. r.

Učitelská svoboda ve Francii. Není potřebí upozorňovati, jaké dlouhé články chrlí pokrokařské listy proti »útlaku« učitelské svobody v »klerikalizovaném« Rakousku. Páše se tu holý podvod, protože příklady až příliš četné svědčí, že pokrokařská zloba připravuje u nás právě učitelstvu konservativnímu hotový očištěc na zemi. Docela učinili pokrokařští učitelé pokus o veřejné ničení existence těch učitelů, kteří by se nepřidali pod prapor dynastie Rašínovy a Černého.

V Rakousku může se přidati učitel ke kterékoli organizaci — i k táboru revoluční soc. demokracie. Učinil-li tak, vede se mu nejlépe, odpustí

se mu všechno, jako na př. Kudrnáčovi, který tak dlouho tyl z peněz chudého lidu.

Ve svobodomyšlné Francii, kterou by rádi pokrokoví demagogové vyhlášovali za vzor moderního státu, učitelstvo trpí skutečným velikým útlakem, nepřehlédlejte ani k tomu, že tam má platy daleko hanebnější než v Rakousku.

Zase nový příklad! »Čas« (v čís. 237.) konstatuje, jak vláda rozpustila všechny dosavadní odborové organizace francouzského učitelstva.

»Hned 24. srpna vydán byl oběžník všem prefektům země, v němž se praví:

»Vláda nemůže připustiti nežli učitele, kteří pěstují výchovu v duchu mravnosti dětství, vážnosti a bezpečnosti země. Syndikáty učitelské na sjezdu v Chambéry manifestovaly proti těmto citům; skandál vyvolaný sjezdem nesmí se opakovat. Tyto syndikáty jsou nezákonné, ježto se staly středisky politické agitace, ohnisky národního rozvratu, což vláda republikánská nemůže trpět.

Jakého zločinu dopustili se učitelé francouzští, že vláda tak násilně zasahuje do jejich života? K osvětlení budiž uvedeno toto (pokud omezené místo zde stačí): Učitelé francouzští mají starou, početně a finančně silnou organizaci zv. Les Amicales. Ale organizace tato změnila se během doby v pouhý konservativní (?), podpůrný spolek, který se o postavení učitelstva ve státě nijak nestará. Mladší pokolení po marných opozičních snáhách, aby uvedlo do ztuhlého tělesa Les Amicales poněkud života, odhodlalo se v r. 1905 založiti samostatnou organizaci čistě odborovou po způsobu odborů dělnických. V r. 1906 ustavily se jednotlivé tyto skupiny v národní svaz a v Nantes 1907 bylo pak rozhodnuto, aby syndikáty učitelské přistoupily do Odborového sdružení dělnického (Confédération générale du travail) v Paříži.

... Tu je příčina vládního kroku proti učitelským syndikátům. Je známo, že francouzské odborové sdružení bylo po léta střediskem protimilitaristické propagandy, členové C. G. T. byli žalářováni, stíháni, tisk této instituce konfiskován a v burse práce konány stálé prohlídky policejní. Tím, že učitelstvo syndikátů stalo se členy C. G. T., vláda francouzská je viní, že chce přenášeti akci protivojenskou do škol, vychovávat mládež v duchu protivlasteneckém a tím ku zkáze státu. . . . Akt francouzského ministerstva je v první řadě popřením koaličního práva v republice. Syndikáty učitelské nepřistoupily do odborového sdružení proto, že v něm některé osoby propagují antimilitarismus, nýbrž z důvodu, že považují Sdružení všech dělnických odborů za svou ústřednu a chtějí se domáhat svých požadavků toutéž taktikou, která jest vlastní dělníkům socialistickým: totiž vlastní silou pracovat o zlepšení svého postavení. . . . V tom je právě chyba francouzských vlád, že nedovedly dosud rozřešit otázku tak důležitou, že nerozhodností a neochotou učinily po léta ničevo ve prospěch učitelstva.

Potud »Čas.« Tak dovedla tedy vláda přislápnouti hrdlo učitelům, kteří učinili změnu ve své organizaci výhradně k zlepšení svého postavení. Vláda k jejich požadavkům zůstala dlouho necitelná a nyní má sociální jejich akci chytrou záminkou. A na veřejných budovách francouzských dále parádují jako na posměch hesla: »Volnost, rovnost, bratrství!«

Ted' jenom čekáme, kdy v nadpokrokové Francii se stanou z učitelů tak velcí velmoži, jako v »klerikálních« Čechách Rašínovci. Mluvení »Času« o nepřátelských konservativcích francouzských nesmí ovšem nikoho zmásti. Ti »konservativci«, kteří rozhodli spolu s kruhy vojenskými a radikály nad učitelstvem tak rázně, jsou zrovna tak nepřáteli církve naší, jako volnomyšlenkáři. Katolictvo v té příčině nemůže rozhodovati v ničem.

Také volnomyšlenkář někdy řekne pravdu. Universitní professor z Vídně Jodl, který jest volným myslitelem, řekl nedávno na samé schůzi »Volné Školy«: »Školy klášterní, jež naprosto nelze zváti baštami nevědomosti, poskytují vše, co dávají školy obecné a státní. A mají také tu přednost, že jsou levnější, že mají jednotný učitelský sbor, že pěstují sport atd.«

Literatura.

Roztomilý časopis »Mládež československá« pro dívky škol obecných i měšťanských vydává spolek na záchranu opuštěné a zanedbané mládeže československé »Serafinské dílo lásky« pro země československé. Máme před sebou pátý ročník, jenž ukončen před prázdninami nesl název »Dítko Mariánské«, což nyní změněno v »Mládež československá«. Co tu sneseno pěkného a bohatého materiálu, jenž mile upoutá těkavého ducha školní mládeže! Poskytne jí nejen ušlechtilou zábavu, nýbrž i vhodné poučení pro život a to skoro hravě, protože všechny články psány jsou slohem sice vyříbeným, ale prostým, dětskému duchu snadno přístupným. Pro četné pěkné své ilustrace hodí se i pro mládež tříd nejnižších. V čele každého čísla bývá básnička obsahující vážného a pak náležiště postav povídky a žertovné ilustrace s případnými veršky, jímž mají

čtenáři pro jich nevinně čtveračivý obsah rádi se učívali z paměti. Z přečetných ilustrací poučných připomínáme J. V. císař a král František Josef I. a vnuci jeho, Na palubě velkého korábu, Záchrana tonoucích, Ukázka ze štyrských Alp, Jak se chytali v Americe kondoti, Ochočená kupa přítelů dítky, Narodil se Kristus Pán a Šumavské město Vimperk. Každý obrázek doprovázen je slovným výkladem. Ilustrací žertovných bývá počet dvojnásobný. — Právě pro tak pestrý a pěkný obsah hodí se jako pro neobvyklou láci — stojí při hromadné zásilce aspoň 10 exemplářů pod jednou páskou jen 60 hal. ročně i s dětským, bohatě ilustrovaným kalendářkem. Celý čistý výnos věnuje se na záchranu opuštěné mládeže československé z Čech i Moravy, na což zvláště upozorňujeme. Objednávky lze prostě adresovati: »Serafinské dílo lásky« v Českých Budějovicích.

Církevní dějiny obecné. Napsal dr. J. Samsour. Vzdělávací knihovny katol. sv. 44., seš. 22.—23. Cena 1 K. Nákladem V. Kotrby v Praze.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdl. Roč. 27., čís. 11. Obsah: T. J. Jiroušek: Marie Antonie. VI. Pitnerová: Maloměstští vlastenci. J. Halouzka: Pohledy do života církevního a vlasteneckého na Moravě. J. Voborský: Miles christianus. JUDr. M. Navrátil: Stoleté narozeniny kněze-buditele. M. M. Kheil: Ferrovská druhá revoluce. T. Škrdl: Dvoje prázdniny. Roční předplatné 10 K v administraci Vlasti v Praze-II.

Lidumil. Měsíčník věnovaný sirotkům, opuštěným dětem a křesť. charitě vůbec. Řídí P. J. Stavěl. Vydává se ve prospěch sirotčince »Ústavu sv. Josefa« v Závově. Roč. předpl. 2.60 K. Ročník 1., čís. 6. a 7.

Hlídky literární a umělecké. Kritický čtrnáctidenník. Redaktor V. Bitnar. Roč. 1., sv. 2.—4. Vychází v půlročních, obsahově zcela ukončených svazcích. Svazek tvoří 12 čísel, která vycházejí vždy 2. a 4. pátek v měsíci. Předplatné na celý svazek 4 K. Administrace v Praze-VIII.

Ráže lurská. Mariánský měsíčník. Roč. IV., čís. 8. Vydává a řídí L. Kolisek, farář v Blansku za roční předplatné 1.60 K.

Hlasý svatohostýnské. Měsíčník pro lid. Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně. Pořádá P. A. Ostrčilík T. J. Roč. VIII., čís. 6.—8. Roční předplatné 1 K.

Kazatelna. Homiletický časopis, pořádá F. Vaněk. Roč. X., čís. 10. Roční předplatné na 10 čísel 6.60 K. Nákladem E. Šprongla v Pelhřimově.

Obrana víry. Vydává Tisková Liga v Praze. Řídí VI. Hálek. Ročník IX., čís. 1.—2.: Rukověť uvědomělých lidí. Napsal F. Krounský. Za 60 hal.

Nákladem Ústř. Zeměděl. knihkupectví v Praze. Švestka, její národohospodářský význam, vysazování, pěstování, využitkování sušením, výrobou povidel, slivovice. S poučením o škůdcích, nemocech a nepřátelích sadu švestkového. Napsal F. Melichar-Grigorjev. S 52 vyobrazeními. Za 1.30 K. — Otázka česko-německá. Napsal dr. F. Hnídek. Za 1.20 K.

České listy hospodářské. Vydává fideletství Ústř. společnosti hospodářské. Řídí dr. F. Šitenský, zem. inspektor. Členové dostávají zdarma. Předplatné pro nečleny ročně 12 K. V čís. 5. a 6. vloženy jsou na tabulkách v přírodních barvách obrazy hrušek s textovým doprovodem. Tabulka čís. 26.: Předobrá máslovka, čís. 38.: Pastornice. Pojednání o ovoci vychází v díle: České ovoce. Pořádá J. Říha. Dílo to zasluhuje vši pozornosti.

Ve lvi kleci. Píše V. Rákosi. Villmkovy Humoristické knihovny řada V., seš. 3.—7. po 30 hal. Nákladem J. R. Villmka v Praze.

Praktikanta

ze spořádané rodiny přijme ihned

Družstevní knihkupectví

v Hradci Král. (Adalbertinum).

Žadoucím je absolutorium z 3. ročníku školy měšťanské aneb nižší střední školy.

Ohraničování pozemků,

plánky pro kupní smlouvy, veškeré práce geometrovské,

drenáže, veškeré stavby vodní

Inženýrská a geometrovská kancelář

inženýr

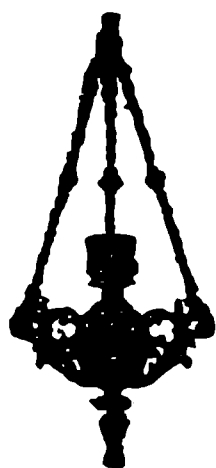
ALOIS HORA,

úřed. oprávn. kulturní technik a civilní geometr,

Hradeo Králové,

náměstí 181,

dům p. Žaloudka, proti biskupské residenci.

Shled některých stářích a stříbrných klenotů, jako: řetízků madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Stříbrné přelomy, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i žlínového vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha-I-979., ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatoborské nám. č. 76.

Zařizování elektrického svítla, telefonů, bromosvodů.	Velkosklad lustrů, elektrických ventilátorů, žehliček a přístrojů k vaření a topení.
Dynama.	Instalační materiál za tovární ceny.
Motory.	Solid. obsluha.
Žárovky: Osram, Tungram, Tantal.	
Rozpočty zdarma. — Ceny levné.	

Pensionát Voršilek

v České Skalici

obsahuje německou školu s právem veřejnosti, zřízenou dle osnovy trojtřídní měšťanské školy.

Chovanky mohou se vzdělati v jazyce českém, francouzském (učitelka rozená Francouzka), anglickém a italském, cvičiti se v malbě, hudbě (na piano, housle, citeru, harmonium a varhany) a učiti se různým ženským pracím, vaření, praní, žehlení a vedení domácnosti. Též tanec a jemným způsobům společenským se vyučuje.

Ústav má kapli k vytápění, krásnou, zdravou polohu a velkou zahradu. K vycházkám chovaneček slouží romantické okolí, zvláště »Babiččino údolí v Ratibojčicích«, o němž se proslulý cestovatel Vráz vyjádřil, že »patří k nejkrásnějším místům, které kdy spatřil!«

Měsíční plat mírný. Ostatní v prospektu. Nastoupiti možno kdykoli.

Školní rok počíná 16. září t. r.

Představení.

Poznámka. Redakce »Obnovy« odporučuje všem »Pensionát v České Skalici« rodičům, kteří si přejí, aby jejich dítky německy se naučily, ale při tom se neodnárodnily a mravně bez úhony zůstaly.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyraňovicích)

doporučuje P. T. velebůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, spolkových praporek a křesťanského náčiní

Cenníky, vankly i roucha hotová na ukádku se na požádání franko zašlou.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Veledůstojným
duchovním a patronátním úřadům!

Odborný závod pozlacený
GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění
oltářů,
kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Respočty a nákrepy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

nástupce Antonín Zavadil

v Hradci Králové,

v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za žitnostenským domem)

ku zhotovení veškerých ko-
stečních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsložitě-
jšího provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidé-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stečních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, respočty, nákrepy i
hotové zboží na ukádku franko
se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přírůdk.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prošim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

POTŘEBUJETE

SVĚTLO ??

Doporučuji k nastávající době:

olej lampový se zárukou pravosti jasně a bez
zápachu hořící 1 kg. za 1 K 20 h,

svíčky hospodářské, kus 2, 4, 6 h, 1 kg. za
1 K 4 h,

svíčky stearinové, 1 balíček 60, 80, 88 h, 1 K,

svíčky voskové, gasolin, petrolej, karbid,
za nejlevnější denní ceny.

JOS. JELÍNEK,

parfumerie a mydlárství v Hradci Králové.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrůvků, koberečů a
kovečného náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, respočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské reálie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než v ústředí jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Jazyku německému naučí se
nejlépe dcery Vaše ve vý-
chovném ústavě Školských
sester v Moravské Třebové.

Krásná, zdravá poloha. Ústav slouží
hlavně účelu, české dívky vyučovati
jazyku německému. Nejlepší příležitost
v krátkém čase osvojit si důkladnou
znalost němčiny slovem i písmem.
Přijímají se dívky školou povinné i
dospělé. Ke škole dívčí řadí se pro
dívky v němčině poněkud pokročilé
jednorocní kurs pokračovací s násle-
dujícími předměty: náboženství, ně-
mecká řeč, německé písemnictví,
účetnictví, těsnopis, domácí hospo-
dářství, zdravotvěda, ruční práce a šití.
Příležitost zdokonaliti se v hudbě,
řeči francouzské, psaní na stroji, ma-
lírství, ručních pracích všeho druhu,
šití prádla a šatů, vaření atd. —
Vyučovací a obcovací řeč německá.
Měsíčně 45 K. Žádejte prospekt!

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání svědčí z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Užijte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte látky na talíře.

Těm na splátky bez zvýšení cen!

5000 lidí zaměst. se
v Českých Budějovicích

výrobou tužek.

Objednejte přímo u WEBRA tamtéž, ušetříte
50 procent.

Jemné tužky cedrové tučet 80 h. Jemné tužky inkoustové
tučet 80 h. Jemné tužky barevné tučet 80 h. Jemné tužky
pro lesníky tučet 90 h. Jemné pro truhláře, tesáře,
kamen. tučet 80 h. Obvyklé velké bílé tučet 15 h.
Dřevátka na péra 144 kusů K 1-80. Vzorová zásilka:
od K 1-88 až 12 K dobírkou neb předem pouze u
ADOLFA WEBRA v Čes. Budějovicích,
číslo 48.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Obrázky svatých

v různých cenách, levné
pro školní dívky,

obrázky smuteční

a upomínky k sv.

přijímání a zpovědi

lze dostat

v Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinum).

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatář
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

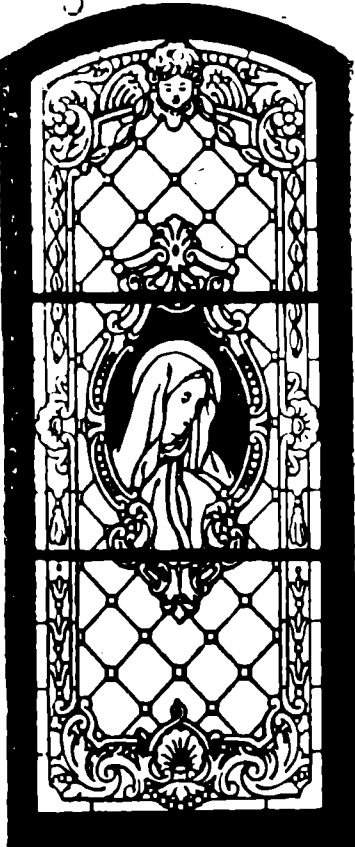
č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve pře-
ce roků na Malém ná-
městí pod loubím) dolo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se barevnými
vázky, stíhací, veselejšími.

Veškeré respočty, skizmy i odborná rada bezplatná, bez
všechny záležitosti ku definitivní objednávce.

Neobtěžujte veřejnost písemnou pochvalou umění.

Založeno roku 1903.

PARAMENTA

kalichy, oltáře, mon-
stran., kaditelnice atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav para-
mentní a devotional.
- BRNO. -

OBNOVA

Číslo 36.

Předplacné na čtvrt roku 8 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 6. září 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Lide český!

S důtklivou žádostí obracíme se k tobě, lide český!

Zatím co vším možným úsilím a terrorem v místech zněmčených brání se českým rodičům, aby své děti dali do školy české, zatím co hrozbami a násilím utlá mládež česká proti vůli rodičů na škodu její vhání se do škol německých, plní v samém ústředí národního života českého, královské Praze a okolí na sta dítek českých, němčinou neznaných, školy německé.

Nechceme zkoumati důvody, pro které mnozí rodičové tak činí. Ať důvody ty jsou jakékoliv, snutný zjev tento svědčí nejen o neuvědomělosti národní, o nelásce k rodnému jazyku, ale i o naprostém nedostatku správného pojmání základů školského výchovného, které se zdarem se setkati může jen tehdy, koná-li se v jazyce mateřském.

Vůči tomuto kormutlivému zjevu jest povinností každého věrného Čecha a Češky, aby radou a poučením zakročili, kde toho třeba, a aby každý se přičinil všemožně o to, aby toto zanedbávání zájmů národa, aby toto poškozování národní výchovy českých dětí a vlastního jejich prospěchu se strany mnohých rodičů a pěstounů nebylo nadále možno.

Nedopusťme, aby nadále trvaly poměry, které nás tak hluboce pokouřují!

Co nejdříve otevrou se zase školy naše, a tu voláme k tobě, lide český:

Konej každý svou národní povinnost!

V Praze, v srpnu 1912.

Národní rada česká.

Právo dělníkov na práci.

Že už se leckde zavádí v Čechách proti katolíkům »svoboda« portugalská, svědčí stále nové případy. A jak umějí soc. demokraté zachováti snášlivost k přesvědčení křesťansko-sociálnímu, svědčí velice výmluvný doklad z minulého týdne.

Kníže-arcibiskupská knihtiskárna v Olomouci byla až do minulého týdne doménou soc. demokratických dělníků. Ti střežili tak žárlivě svoji dobytou državu, že se nesměl opovážiti (u katolických prácedárců!!!) pracovat mezi nimi organizovaný katolík.

I mnohý křesť. sociál otevře udiveně oči: »Tak daleko, že to dopracoval závod katolický?« Na to odpovídáme, že za takový stav katolických tiskáren nynější správcové nemohou. Ustupovali železné nutnosti. Taková situace jest výslednicí dávné netečnosti a veliké snášlivosti katolíků. Když odborové organizování sociálně demokratických sazečů se zmocnilo vedení »Typografické Besedy«, když do ní honili každého sazeče, mohlo se předem uhadnouti, jak se povede sazečům křesťansko-sociálním, kteří proti rudé záplavě neměli materiální a sociální opory nikde. Kritická doba tedy kázala závčas zbudovati odborovou organizaci sazečskou na základě křesť. sociálních zásad, jestliže neměly býti svázány ruce i typografům smýšlení katolického. Posila nepříšla včas a proto není divu, že pak sazeči se ocitali vesměs v tuhých klestích soc. demokratických, nemohouce se osvoboditi od přísného komanda rudého ústředí, jestliže nechtěli přilít o chléb.

Soc. dem. sazeči množili se v katolických tiskárnách velice rychle, tak že brzy mohli zakazovati přístup do těchto závodů samým katolickým dělníkům. A když se správa závodu ujala křesť. soc. dělník, který nebyl členem »T. B.«, byla na to odpovědí hromadná stávka. Katolický dělník i ze závodu katolického rudým diktátem vyřizován. Členům »Besedy« i soc. demokratickým dovoleno sázeti články náboženské a to i proti soc. demokracii. Dělníkovi katolickému však zakazováno pracovati zcela. Tu jsou výmluvné doklady, na čí straně vlastně ujala se veliká snášlivost a kdo na ni odpovídal bičem, nemilosrdným pronásledováním spoludělníků.

Rozumí se samo sebou, že terror rudý ani na krátkou chvíli se neukojí ústpností. Čím více

se před ním ustupuje, tím mocněji stoupá jeho zpupnost. Proto také katoličtí zaměstnavatelé svou krajní ústupností získali jen tolik, že diktáty rudé stávaly se pořád panovnější.

Soc. demokratictí sazeči chtěli dokumentovati bezohledně svou privilegovanou moc v kníže-arcibiskupské knihtiskárně tím, že požádali ředitele toho závodu, aby zapověděl jednomu učedníkovi členství »Orla.« To už bylo příliš. Katolickému řediteli by se musil každý do očí vysmáti, kdyby k vůli soc. demokratům samého učedníka vyhnal z organizace katolické. Soc. demokraté tedy uslyšeli různé odmítnutí. Několik dní na to do tiskárny byl přijat strojník, který jest členem mladé organizace typografické křesťansko-sociální. Soc. dem. přemlouvali strojníka, aby se přidal k organizaci rudé a svou křesť. sociální opustil. Když charakterní muž tak neučinil, soc. dem. personál podal správě tiskárny písemnou výzvu, aby byl strojník propuštěn. Takto tedy dělníci soc. demokratictí rozumějí právu jiného dělníka na práci a občanské svobodě. Jak však mohl katolický zaměstnavatel vyháněti z katolického závodu katolického dělníka?

Proto zahájil rudý personál pasivní resistenci, kterou přirozeně porušeno pravidelné vydávání denníku »Našince«.

Poněvadž však správa knihtiskárny ustoupiti nemohla, přistoupil ke všemu buben demonstrací a velikého terrorismu, až musila zakročovati policie. To všecko proto, že v katolickém domě poskytnut útulek katolickému dělníkovi! Chrlený pošklebky na členy redakce »Našince«, na členy sekretariátu, nacházejících se v téže budově. Někteří soc. demokraté propuštění, jiní podali výpověď sami. A na jejich místo vstupovali členové organizace naší. Kocoviny před tiskárnou se opakovaly. Přineseny také karikatury nejdp. kardinála, red. Světlíka.

V neděli dopoledne docela uspořádán demonstrační průvod městem. Pískalo se, ječelo i vyhrožovalo před několika katolickými domy — a to v témže městě, kde nazval Masaryk černou bandou — katolíky. Obraz ředitele Sojky za potupných výkřiků roztrhán a pošlapán. Kníž. ar. revident Jančů, který jest přidělen tiskárně, byl na náměstí přepaden, stoupano mu na nohy, pliváno po něm. Když přepadený chtěl vstoupiti do tramwaye, byl stahován dolů a udeřen holí, až mu ruka otekla. To všecko na důkaz, jak soc. demokraté přejí svobodě a jak praktikují bratrství. Zaměstnavatelé katoličtí musili se obávat o vlastní život. Takovou měli odměnu za svou dlouhouletou snášlivost, že se proti nim vystupovalo hůř než proti zločincům.

Ať tedy uváží nestranně každý, jak by se katolické volnosti vedlo, až by byla vydána úplně na milost a nemilost rudým »svobodomyšlníkům.« Sami rudí poplatníci musí se chvěti bázlivě před vůlí svých vrchních komendantů. A velice mnoho by jich rádo opustilo rudé zajetí, kdyby jim nehrozila v zápětí ztráta existence.

A nyní malé srovnání. Jestliže kníž. arcib. tiskárna šla v ústupnosti tak daleko, až se v ní utvořil rudý pašalík, tážeme se, zda by v tiskárně »Práva Lidu« byl strpěn aspoň jediný křesť. sociál. Kdyby se kterýkoli sazeč v rudých tiskárnách odvážil přistoupiti ke křesť. sociálům, byl by vyhozen na dlažbu hned, i kdyby příspěvky do »Typ. Besedy« chtěl odváděti dále.

Ačkoli Benediktinská tiskárna v Brně má dostatek křesť. sociálů, přece tam popřává tolerantně práci dvěma soc. demokratům. A když svého času propustila jednoho soc. demokrata prostě proto, že neměla pro něho práci, spustil rudý tisk ryk o »bestialitě!« Ale vyhnání katolíka ze závodu katolického by již bestialitou nebylo? A kdo takový vyhazov chtěl vlastně spáchat?

Proto olomoucká aféra byla bojem za svobodu dělníkovu, aniž chtěla ujařmiti svobodu dělníků nepřátelských. Masarykovské listy ovšem mlčí, nechce se jim do kritiky rudé sociální morálky, protože vůči rudému terroru mlčeti musejí. A jest to přece tak důležitá látka k upozornění, že se obnovuje staropohanské otroctví. Jest to též ukázka, jak velikými jsou katolíci pány, čili jak bezectně jsou lidé křičící proti »římskému útlačku.« Správa

kníže-arcibiskupské knihtiskárny svou dusledností a neohrožeností zvítězila a vybojovala dělníkům křesť. soc. právo na práci.

Eucharistický sjezd.

Orel v kroji na eucharistický sjezd. Súčastní se Orel slovinský, moravský i český. Nepůjde tam ovšem ani shánět 10.000 K vládní podpory, ani učinit poklonu vídeňské radnici. Orlové přibudou do hlavního města říšského proto, aby se poklonili svátostnému Spasiteli a aby zároveň s jinými hosty dokumentovali, jak obrovský jest počet katolíků, kteří své přesvědčení veřejně manifestují. Žádáme tudíž odboj, aby okamžitě starostovi župy Orla v Hradci Králové sdělili, kdo a kdy do Vídně pojedí. Orel súčastní se hlavně v kroji průvodu v neděli dne 15. září. V sobotu dne 14. září jest orelský večer českoslovanský v okrese VI. v 7 hodin večer.

Slavnosti českých Mariánských družin o sjezdu eucharistickém ve Vídni 14. září (v sobotu) ve 4 hod. odpo. v sále p. Fr. Fuchsa (III. Rennweg 71). Program: »Spěj vzhůru, srdce, dnes« (píseň). Promluva J. M. nejdp. opata Novoříšského Norb. Drápalíka. 1. slavnostní řeč: »Mar. sodál-apoštola Eucharistie« (p. G. Erhart). »V Tvé srdce, Jesu« (píseň). Pozdravy (p. Stan. Gabriel, bohoslovec a j.). »Matičko Boží, obětuj« (píseň). 2. slavnostní řeč: »Eucharistie a vzdělanec« (p. V. Vičánek). »Ó Jesu, sladký duše hosti« (píseň). Další pozdravy (sl. Váňová, učitelka a j.). »Budiž věčně velebena« (píseň). Závěreční slovo (nejdp. opat). Hymna družinská. — Ve 3 hodiny zkouška pro zpěváky v sakristii českého kostela na Rennwegu.

Dary na eucharistický sjezd ve Vídni. Msgr. Pogerth 30 K, pí. hraběnka Černínová-Morzinová 300 K, pí. hraběnka Stubenbergová 200 K, pí. hraběnka Dobřenská z Potštýna 600 K, pí. hrab. Dobřenská z Chotěboře 144 K, plukovník Jirotko 15 K. Kostelní sbírky: v Dobřém 4 K, Heřmanice u Jaroměře 3.20 K, v Ranné 9.40 K, v Opočně 7.30 K, v Černilově 280 K, v Potštýně 8.38 K, ve Smidarech 2 K.

Z diecévního eucharistického komitétu. Tento týden jsme dokončili rozesílání objednaných kongresových legitimací a odznaků. Práce naše byla valně stížena liknavou agendou centrálního komitétu ve Vídni, jenž naše objednávky, koncem července učiněné, nechával po 5 nedělí beze všeho povšimnutí. Teprv 1. září jsme dostali objednané listky a během 2 dnů jsme vše odsud vypravili. S noclehy je ovšem veliká obtíž. Centrální komitét kladlo tak nespornitelné podmínky k obstarání společných bytů, že jsme musili již 16. srpna v »Obnově« prohlásiti, aby si každý sám obstaral nocleh společný ve Vídni aneb v Praze. Ovšem mnozí snad po dvakrát uveřejněné prohlášení naše nečetli a nyní žádají od nás poukázky na společné byty. Nemůžeme vyhověti společným ubytováním, ale učinili jsme opatření, aby bylo přichystáno ve Vídni 20 lůžek pro muže a 10 pro ženy na dny (resp. noci) dne 12., 13. a 14. září. Kdo tedy dosud společného bytu nemá, nechť se přihlásí u diecévního komitétu, jenž, pokud zásoba stačí, poukázky na byt společný zašle, až z Vídně bude oznámeno, kde se byt nalézá. Ohledně soukromých noclehů nedostalo komitét diecévní dosud po 5 nedělích ani odpovědi na telegrafické dotazy, kdy budou poukázky na ně vydány. Dlužno tedy ještě vyčkati do konce týdne. Jakmile dojdou, budou neprodleně přihlášeným rozeslány. Společný vlak nebude vypraven, ale účastníci dle odznaku se snadno ve vlacích poznají. Radíme každému, aby nikdo nebral s sebou zbytečných skvostů, protože mezinárodní zlodějové také sejdou se jistě v těchto dnech ve Vídni. Pátek dne 13. září není dnem postním pro účastníky sjezdu, proto lze si vzíti s sebou masitou potravu do zásoby. O potraviny bude snad ve Vídni nouze.

Všem českoslovanským účastníkům eucharistického sjezdu vřele doporučujeme, by přišedše do Vídně, opatřili sobě hned číslo 37. časopisu »Pravda«, listu katolíků Čechů vídeňských, jež vyjde ve slavnostní úpravě a obsahovati bude mí-

Úředně je zjištěno, že ve Vídni 14.546 českých dětí školních, z nichž pouze 1310 dětí požívá vyučování v jazyku mateřském v soukromých školách »Komenského«. Ale ani těm není zajištěno, že do školy české budou choditi, vždyť spolek »Komenský« je odkázán na příspěvky upřímných Čechů, a je-li jich málo, s obavou uvažuje, zda jeho prostředky stačí, nebude-li nucen školy ještě zavřít. Proto společnosti, spolky a všichni přátelé »Komenského« a lidé vlnavého srdce nechtě vzpomenu při počátku školního roku na nejvíce utiskovanou větev českého národa podporou spolku »Komenský« ve Vídni III.-3., Strohgassee 45.

Vělelco. Na výzvu prezidia posl. sněmovny přihlásilo se dosud 90 poslanců k oficiální účasti na eucharistickém kongresu. Jsou mezi nimi vyjma členů katolických stran a 3 členů německého nár. svazu také někteří čeští agrárníci. — Oprava svatopetrského velochrámu v Římě právě započata; náklad rozpočten na 2 a půl mil. korun. — Firma Moric Klein v Budapešti ohlásila konkurs s passivou 1 a půl mil. korun. Jistě po židovsku. — V Terstu následkem nedostatku dobré pitné vody řádí hrozná tyfová epidemie. — Dr. J. Pospišil, kanovník olomoucký, věnoval na stavbu semináře kněžského 10.000 K a druhých 10.000 K na zřízení spolkového domu slovanských katolických akademiků ve Vídni. — V Bostonu zatčen byl předseda bavnáfského trustu V. Wood, poněvadž najímal lidi k dynamitovým atentátům po dobu stávky bavnáfského dělnictva. Veřejnost se domnívala, že atentáty páchají stávkáři. — Býv. ministr Prásek a býv. poslanec Bergman založili opoziční agrární knihtiskárnu a knihkupectví. — I. září zemřel v Croytonu 37letý černoch Samuel Cole-ridg Tayer, jenž náležel mezi hudební skladatele v Anglii oblíbené. — V neděli konali dřevaři z císařských lesů demonstrační procházku v Ištu. Súčastnilo se jí na 800 osob. Procházka byla demonstrací proti nízkým mzdám a lesní správě císařských lesů. — Uherské ministerstvo vnitra vydalo výnos, že roznášeti noviny po ulici smějí osoby nejméně 18leté. — Majitel sklárny v Pittsburgu R. Poatse vystavěl si na zkoušku celý dům ze skla. Na stavbu zdí má býti použito neprůhledného, různě zbarveného skla. Náklad na takový skleněný dům jest prý menší, než na dům kamenný. — Lihovarnický kartel snížil cenu lihu o 2 K na 1 hl proto, že jest velká sklizeň bramborů.

Eucharistické brožurky »Průvody s Velebnou Svátostí v Lurdech« posíláme farním úřadům po 14 exemplářech. Prosíme, aby je po osadách rozšířili a lid na ně upozornili. K zásilce přiložen slovní list s vepsaným obnosem 30 h, o jejichž brzké zaplacení prosíme. Kde by velelůst. p. farář zásilku přijati nechtěl, prosíme, aby ji nabídl jiným duchovním na osadě, jimž ji neposláme. Doufáme, že nebude osady, v níž by brožura nenabyla příznivého přijetí. Ve větším množství zasíláme 100 exempl. za 6 K franko. Česká sekce diecéšního komitétu v Č. Budějovicích.

Sestnáct milionů korun ztraceno každým rokem v zemích koruny České. Každý rok umírá 20.000 pracovníků v nejlépeších letech na souchotiny. Vypočteno národohospodářsky značí ona ztráta pracovních sil úbytek 16 mil. korun národního kapitálu. Nejsou to hrozná následky tuberkulózy? Proto všestranné podpory a hojně přízně české veřejnosti zasluhuje »II. Česká Loterie« na dostavbu sanatoria na Pleši, která prodává své losy za nepatrný obnos 1 koruny! Jistě, že nebude ani jediného českého člověka, který by koupil losů neptěpěl k uskutečnění tohoto nejvyšší lidumilného podniku. Losy prodávají se ve všech trafikách, obchodech a v peněžních ústavech. Též možno přímo je objednat z kanceláře »České Loterie« v Praze II. Karlovo nám. 32.

Nevinně odsouzen. Před dvěma roky byl v Itálii nevině odsouzen kněz Riva pro zločin proti mravopřičestnosti. Nyní se zjistilo, že soudce přemluvil svědky ke křivému svědectví, aby kněz mohl býti odsouzen. Kněz don Riva byl osvobozen a propuštěn, soudce uprchl. Všechny liberální a socialistické noviny, které dříve o věci ze široka se rozepisovaly, nyní mlčí.

Zápis do I.—VIII. třídy českého dívčího vyššího gymnasia s právem veřejnosti na Král. Vinohradech, dívčí dvoutřídní obchodní školy, kursu ku vzdělání in-dustriálních učitelek, kursu ku vzdělání vychovatelek, jakož i do vedlejších předmětů: klavíru, houslí zpěvu, němčiny, francouzštiny, angličtiny, všech druhů praktických i ozdobných ručních prací, jakož i malby koná se ve dnech 16. a 17. září v ředitelnách ústavu na Král. Vinohradech, Korunní tř. č. 4. Přihlášky přijímají se denně. Pro dívky z venkova přiznán jest pensionát. Prospekty ochotně zašlají Školské Sestry O. S. F.

Česká banka v Praze. Stav peněžních vkladů činí koncem měsíce srpna K 19.511.188.62, tudíž o K 761.362.18 více než v měsíci předešlém.

Dvě prostranné místnosti

na sklad zboží neb dílnu obuvnickou a krejčovskou s vlnitostí dobře se hodící jsou ihned k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,
a. a k. dvorní továrna nábytku v Hradci Král.

Již vyšel

oblíbený kapesní kalendář

„Křesťanský Organisátor“ na rok 1913.

Kalendář jest vypraven velice vkusně s pěkným obsahem od nejlepších našich spisovatelů. Zápisník tentokrát dle přání odběratelů jest větší. Ke každému kalendáři jest přiložen los, na nějž lze vyhrát zlatý prsten v ceně 50 K a značné množství knih. Cena kalendáře 70 h při hromadných objednávkách. Jednotlivý poštou 90 h. — **Křesťansko-sociální zpěvník** od J. Hradeckého obsahuje písně Orelské, národní a křesťansko-sociální. Cena: brožovaný 20 h a vázaný 40 h. Objednávky dějtež se u redaktora JOS. POLÁKA v Hradci Králové, Adalbertinum.

Zápis žactva do hudebního a pěveckého ústavu Mat. Nepeřeného v Hradci Králové

koná se od 1. září denně v místnostech ústavu,
Mouhá ulice č. 200. proti měst. divadlu.

Vyučovací předměty:

Zpěv, piano, housle a violy čello.

kalendářů

obracejte se na své diecéšní

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství a papírnictví

v Hradci Králové,

Adalbertinum,

kteří vám poslouží s výhodami dosud
vám poskytovanými.

!! Svůj k svému !!

Sjezdovou zprávu o katolickém sjezdu v Hradci Králové 1909 konaném

dotyčnými ilustracemi, a řadou všech potřebných, většinou dle stenografických protokolů podanými, — v rozsahu 35 tiškových archů veliké 8° = 480 str nabízi ve výrobě ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

V pozůstalosti zemřelého p. vikáře Karla Janského v Chroustovicích nalezá se zbytek knih, asi 200 výtisků, které druhdy svým nákladem v bisk. tiskárně vydal:

Brynychovy KATECHESE.

Posluchači p. biskupa Brynychy, bývalého profesora pastorálky, katechetiky a methodiky, znají oceniti praktický význam jeho katechesí. Mladší duchovenstvo sotva asi tyto katechese zná jen dle jména. Uozorňujeme na ně.

Jedno se jedná o rychlé zpeněžení pozůstalosti p. vikáře Janského, nabízíme tyto katechese

se značnou slevou 30%.

Krámská cena 1 výtisku o 196 str. (dříve K 1.80) snižuje se tudíž na K 1.30 frankovaně.

Objednávky obratem vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Barevná kostelní okna

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

uměle sklenářství

v Třebetovicích u Hradce Král.

Cenníky a rozpočty na požád. zdarma.

Nová pokladnice česk. humoru.

Právě vyšla sbírka humoresek různých autorů pod názvem:

Veselé chvíle

Na 256 stranách shledá čtenář 30 vybraných, výborných statí humoristických Jsou zde uloženy velice svižné povídky a částečně satiry, které upoutají každého rázem.

Z obsahu vyjímáme:

Husy a paní-lí.
Zajíc s dvojí omáčkou.
Aprilová pohádka.
Jak strážník Nesvájba bele jedno nemooné.
Pan delecthor.
O chometách neboližto vlasaticích krátká a gruntovná expikací.
O pomnutí chomety, hvězdy veliké, naučení krátké.
Paní móda.
Zlodějská obec.
O morním povětrí zkaženém a náramně záhubném krátká a gruntovná expikací.
Zbédovaný vodník.
Divoká kupní historie.

Cena knihy v pěkné úpravě 2 K 20 h.

Objednávky vyřizuje obratem

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové.

Díkůvzdání.

Hluboce cítěný dík vyslovujeme všem z místa i okolí, kteří přišli se slyšou v oku a modlitbou na rtech doprovodit ke hrobu naší starostlivou a nezapomenutelnou maticku

ANNU FRYDRYCHOVOU.

Zvláště však děkujeme vedep. A. Kaškovi, děkanovi z Kostelce n. Or. za vedení průvodu, jakož i za slova útěchy nad hrobem pronesená, která jako boživý balsám vlévala se v rozbolněnou duši naši, důst. p. J. Bezdičkovi, faráři v Sopotnici, důst. p. V. Hvězdovi, faráři ve Vamberku, důst. p. J. Řezníčkovi, katechetovi v Červeném Kostelci, důst. p. Fr. Novotnému, kaplanu v Holohlavech, důst. p. J. Jelínkovi, kaplanu v Kostelci n. Or., důst. p. J. Michálkovi, kaplanu ve Vamberce.

Slovutnému panu MUDr. R. Roubalovi vzdáváme srdečný dík za něžnou péči, kterou naší drahé maticke v nemoci věnoval.

Všechném a každému zvlášť voláme:

Zaplať Bůh!

Ve Vamberku, 2. září 1912.

Frant. Frydrych,
administrátor v Holohlavech,
syn.

B. Morávková,
M. Netuková,
A. Forejtková,
F. Frydrychová,
dcery.

Ohraničování pozemků,

plánky pro kupní smlouvy, veškeré práce geometrovské,

drenáže, veškeré stavby vodní a silniční provádí ::

Inženýrská a geometrovská kancelář

inženýr

ALOIS HORA,

úřed. opráv. kulturní technik a civilní geometr,

Hradeo Králové,

náměstí 151,

dům p. Žaloudka, proti biskupské residenci.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek z oboru knihtisku. Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Kursy vyučování tanci a æsthetice

zahájí podepsaný ve druhé polovici měs. září ve dvoraně Adalbertina, Míst. Besedy a Zivnostensko-tan. Jednoty v Hradci Králové.

Zápis a informace každodenně v bytě (Palackého třída č. 359, I. patro).

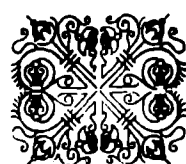
Uctivě zve

V. Čtvrtečka,
konces. mistr tance.

Do Hradce Králové a okolí.

Dovolují si ctěnému obecnstvu nabídnouti vlastní výrobu

dětské a dívčí konfekce. ≡

A. Podhorová,

Hradec Králové, Pospíšilova třída.

Sekretariát Matice Cyrillo-Methodějské doporučí

paramenta, prapory spolkové a veškeré církevní náčiní

firmy

Fr. Stadnik,

stálý přísedný soudní znalec

Olomouo,

naproti kostelu P. Marie Sačzné.

Za půl rok odvedeno přes 800 K Matici Cyrillo-Meth.

Pouze objednávkou u firmy Frant. Stadnik podporujete přímo Matici Cyrillo-Methodějskou.

Mešní vina zaručeně pravá

dodá na objednávku od 10 litrů výše v bedničkách

Jan Košťál,

hótelier v Adalbertinu v Hradci Králové.

Cena za 10 litrů 20 Kč, výše.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zároveň veškerý vklady na banky (půlměsíční záručení)

4 a $\frac{1}{2}$ 0 dnem 1. dubna 1912 — počínajíc. —

Za vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění, městská obec Vysokomýtská a všichni poplatníci (obecní přírážkami). Jest tedy vklad ve spořitelnu vždy zcela bezpečně uložen.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

Jiříkova třída č. 287 **V HRADCI KRÁLOVÉ** Jiříkova třída č. 287

Akciový kapitál K 80,000.000.—. Telefon č. 111. Telegrafická adresa: Živnostenská. Reservní fondy K 22,000.000.—.

Centrální v Praze, r. 1888. Zabývá se veškerými bankéřskými obchody

Filiálky: Brno - České Budějovice -
Frýdek - Místek - Jihlava -
Karlovy Vary - Klatovy - Krakov - Liberec -
Lvov - Mělník - Olomouc - Moravská Ostrava -
Pardubice - Plzeň - Plzeň - Prostějov - Tábor -
Terst a Vídeň.

Expositury: Grado (po dobu
lézeňské sezony),
Vídeň: v II., III., IV., VII., X. a XVI. okresu.

Při centrální, resp. filiálkách stávají
oddělení: hypoteční, průmyslové, železniční,
cukerní a četná oddělení pro obchod se zbožím.

sejměna: sůrokuje **4%** a v běžném účtě; eskontují směnky, faktury a pohledávky; kupuje a prodává cenné papíry, vkládá na knížky **4%** valuty a devisy; obstarává úhrady a inkasa v tu i cizozemsku; provádí rozkazy bursovní na všech čelných burzách světových; vydává pověřovací listy (akreditivy); reviduje a pojišťuje loay; prodává promesay; uschovává a spravuje cenné papíry v obnizdorných pokladnách a poskytuje na hodnoty takové sálohy; opatřuje informace; udílí pokyny ohledně bezpečného a výhodného uložení kapitálu; udržuje čilé a pravidelné spojení s cizinou.

Velmi výhodné sůročení skytají
4½% dluhopisy Živnostenské banky v Praze.

Spojení s Amerikou sprostředkuje americké oddělení u sídelního ústavu.

mo články, k Eucharistii se odnášející, též podrobný program přednášek a pobožností při sjezdu, jakož i zevrubné poučení o nedělním průvodu. Číslo to bude stát 10 hal. Rovněž upozorňujeme své vážené čtenáře, by jen u inserentu »Pravdy« svuj nákup pořizovali.

Průvod, v němž se budou nacházeti Čechové, dostane se na »Heidenplatz« před císařským dvorem, kdež bude za přítomnosti panovníkovy sloužena mše svatá.

Volné listy.

Poláci v Napoleonské historii. City, kterými Poláci provázejí ruské oslavy stého výročí bitvy Borodinské, obsahují asi všechno, jen ne radost. Územní blízkost a stále živé nepřátelství proti Rusům dávají Polákům ještě mocnější pocitovati onu dobu jejich dějin, kdy upiali všechny naděje a nejhroznější tužby národní na Napoleona, od něhož očekávali návrat svého slavného království. Neobmezené přátelství a oběti Napoleonovi přinesené byly hrozným omylem našich slovanských polských bratří a byly zklamáním, které zapláceno bylo proudy polské krve a spoustami, způsobenými v národním majetku. Kdo z nás Čechu vmyslí se v ony doby velikých událostí evropských, kdy osudy národu Napoleon měnil několika stručnými větami, kdo z nás dovede pochopiti bolest a naděje národa velikého a porobeného, nemůže nepocítiti, jak bolestným účastenstvím zachvívá se srdce jeho při vzpomínkách na děje, jimiž Poláci vryli svou národní tragiku v Napoleonskou epopeji.

Veliké a mocné království polské rozděleno ve tři části: ruskou, rakouskou a pruskou, národ se slavnými dějinami, lid vzpomínající živě svých velikých králů, předkův a samostatnosti — a s těmito Poláky Napoleon navazuje přátelské styky a rozličnými způsoby vědomě i nevědomě budí v nich naděje, že by jejich bývalou říši mohl sjednotiti a vrátiti jí státní suverenitu. Představme si duši tohoto národa a pochopíme, že při své vznětlivosti nemohl odolati kouzlu nadějí, které v něm moc a osobnost Napoleonova rozžehovala. Vždyť tu vyvstal obr, který, jak činy jeho dávaly tušiti, byl povolán, aby vládl celé Evropě, vždyť tento ženiální vojevůdce zdeptal armády pruskou, rakouskou i ruskou, vždyť stál před Poláky panovník, s kterým mocnáři, jímž tři části království polského byly podrobeny, museli chtíce nechtíce vyjednávat o mír a sjednávat takové smlouvy, jímž vtisknuta byla pečeť vůle francouz. císaře. Proto Napoleonovi ležela vstříc všechna polská přání, provázely ho opravdoví obdiv, nelicené nadšení a polské legie byly se pro něho na bojištích italských a německých dříve, než sliby jeho o obnovení Polska nabyly nějaké určitější formy.

Byl to jmenovitě polský generál Dabrowski, který s polskými vojiny bojuje v armádách francouzských a jsa v trvalém styku s Napoleonem, z dále posílal domů posly, ve svých krajanech budil zájem pro francouzskou věc a spojoval s ní naděje svého národa. A za Dabrowským šli a o jeho představu se sdíleli jiní polští politikové a hodnostáři, až posléze všechen národ zachvácen byl, jako ohněm, myšlenkou Napoleonskou o obnovení slavné druhdy Polska. Jest ku podivu, že zkušení politikové polští tak snadno poddali se takovým fantasiím, když přece mohli dosti snadno posouditi, jak Napoleon s velikými rysy své evropské politiky nemohl zásadně spojovati obnovení Polska a tím hatiti přátelské styky, o něž s říši rakouskou a ruskou skutečně se zasazoval.

V záchvatu pro Napoleona vyskytl se však přece jeden polský magnát, který Korsikána částečně prohlédaje, nepoddal se hned jeho napovídaným slibům a své krajany důtklivě nabádal k opatrnosti. A ku podivu, tímto věcným politikem

byl kníže Poniatowski, který obecně byl jmín za člověka přelétavých nálad, za lehkomyšlného elegána a nestálého milence.

Jasný rozum v moři citů. Pánové polští však, ačkoli v Poniatowském necenili politika, vážili si ho jako zdatného a chrabrého vůdce, v němž kromě toho obíhala i krev královská. Proto po této stránce měl ho stále na zřeteli generál Dabrowski, který ve smyslu tom zpravil důkladně Napoleona. Tímže duchem mluvili a citili generál Wojczyński, političti předáci Malachowski, Wybicki a jiní. Věděli, že vojsko polské musí míti vlastní vůdce, kteří duši a tělem srostli s národem, a proto oči všech obracely se na Poniatowského, pro něž vojenská mládež nadšením hořela. Z toho důvodu Poniatowski v rozhodnou chvíli před příchodem Napoleonovým do Polska byl vyhledáván a přemlouván, aby se postavil v čelo sestavující se armády polské.

V době polského zbrojení objevil se však před vyjednávací v osobě Poniatowského pojednou politik, jenž k velikému úžasu obdivovatelů Napoleonových rázně plaval proti proudu a jenž netajil se svými pochybnostmi, když na něho se všech stran naléhali, aby vyhověl obecnému očekávání a vyslovené žádosti Napoleonově.

»Ne, ne, pane Wybicki«, odmítal Poniatowski, »zapomeňte na mě, nechte mě v klidu. Dabrowski a Zajacek postačí — k takové hazardní hře rukou nepřiložím. Mám některá svá přesvědčení, ba i důvody. »Uvidím, zda jste hodni toho, býti národem«, pravil vám Napoleon. »Že jsme hodni býti národem!« — opakoval ironicky Poniatowski. »On, šťastný dobyvatel, přichází k nám po dvanácti stoletích historie a chce nám podepsati diplom, že máme právo býti národem. Pane Wybicki! Těžká minulost vaše, obětování a láska k vlasti jsou mi dobře známy, abych o nich pochyboval, leč ty a tisíce jiných jste ve velikém a strašném bludu. Několik prázdných slov vás omámilo. Mládež? A kde jest její výzbroj? Z čeho ta zničená země bude platiti ta břemena? Málo-li zemi naši už jen přechod vojsk bude stát? Příliš jsi rychlý, pane Wybicki. Váhám, hry se obávám, neboť nevidím jejího konce. Napoleonova moc ze země jest vydupana, a takoví mocnáři zjevují se a zanikají jako ony nebeské zjevy . . . Dovol, ať se rozmyslím, ať vše zrale uvážím. Ano! I já neméně než vy obdivuji se Napoleonovi. Očaroval nás . . . Co řádných vojáků, co výtečných důstojníků zhynulo. Máš přece dukaz: Napoleon chce ještě činy, ještě žádá oběti.«

Takovými způsoby osvědčoval Poniatowski nedůvěru vůči Napoleonovi a jeho slibům. Ale posléze on byl stržen hnutím lidovým, jemuž dále nemohl se vzpírat, sestavoval polské pluky, později bojoval v armádě napoleonské u Borodina a na konec u Lipska, kdež při ústupu zahynul v řece.

Obavy Poniatowského prokázaly se důvodnými, neboť Napoleon, lákaje Poláky, současně vyjednával s carem Alexandrem I. a přemlouval ho, aby se s ním obrátil proti Průšákům a Rakušánům. Za vyjednávání, aby Alexandra snáze oblo mil, hrozil, že vzbouří a vyzbrojí Poláky. Poláci se domnívali, že Napoleon přichází jim na pomoc, že uznává chabrost jejich na různých jeho bojištích prokázanou a že chce vrátiti lesk bývalé koruně královské, a zatím politika jeho měla na mysli jenom vlastní cíle a výhody. Zkrátka řečeno, Napoleon s nadšením a krví polskou kupčil.

Mírem v Tylži na místo slibovaného království Napoleon dal Polákům soustečko knížectvím Varšavským. Úmluva Napoleonova s carem Alexandrem v pátém článku ustanovila: »Provincie, jež kdysi skládaly část království Polského a které později v různých dobách dostaly se pod vládu pruskou, budou náležeti králi. Saskému jakožto knížectví Varšavské a budou spravovány konstituci.

zajišťující volnost a výsady lidu tohoto knížectví a klid sousedních krajů.«

Poláci přijali tuto odměnu Napoleonovu s netajeným zklamáním, neboť dostalo se jim novotvaru složeného z úlomků rozmanitých zemí, dostalo se jim beztravného chorobného pisklete, které od prvních okamžiků svého života mělo v sobě zárodek smrti.

Po Tylži odejel Napoleon do Drážďan a vzkázal do Varšavy, aby za ním hned přijeli Wybicki a Potocki. Napoleon jim řekl, že dobře ví o jejich nespokojenosti, mluvil prudce, rozčileně, až uchopiv svůj klobouk, smačkal jej v ruce a zahovořil: »Vidíte, to jest vaše knížectví a tak je dovedu rozmáčkati.«

Za přítomnosti těchto polských hodnostářů nadiktoval Napoleon novému knížectví hned konstituci a protýkal svůj diktát poznámkami, jako: »Vy potřebujete konstituci, která by vás vzala hezky blízko u úst za oště. Konstituce vaše musí vyhubiti nelad, svévoli a veškeren nepořádek. Vaše svoboda přešla v anarchii, neshodu a ve vášně. Ona činila krále bezmocnými. Nešetřili jste práv, jež jste si sami ustanovili. A dnes chcete, abych vám vrátil to, co jste sami promrhali? Času třeba! Musíte nejdříve projiti tvrdou školou, musíte se vpraviti do povinnosti a poslušnosti!«

Patrně, že Napoleon polským vyslancům pověděl mnoho pravdy z jejich vlastní historie. Kdyby nebyly v polské šlechtě zavládly svévole, vášně a sobectví, nebylo by se rozpadlo tak mocné a lidnaté království Polské a potomci slavných předků nebyli by se stali obětmi Napoleonovy politiky. Ale Poláci po míru v Tylži dále doufali, že přijde chvíle, kdy Napoleon uspokojí tužby jejich úplně, a proto posílali své syny do jeho armád a na všechna bojiště. Přišlo Borodino, Lipsko, Waterloo, — přiválil se konec Napoleonův a bolestný zánik polských nadějí . . .

Jankovité logika a sociologie. Jméno Macharovo stalo se již famosním, v kterémž výrazu vyjadřujeme všechnu hrůzu z jeho duševních hloubek a smrtelných přemetů. Jeho úsudek o světě antickým byl českou vzdělanou veřejností odkopnut v nicotu, odkudž vůbec neměl povstati, a my řekli jsme nedávno, že se bude Machar klanět i zelné hlávce, jen když bude antická, kulturní jeho vědomosti prosí o smilování a přírodní jeho filosofie strádá nepokrytou zvrtností. Jiný člověk, jenž by se tolik koušku navyvával, a tolik vrtohlavosti dopustil, přestal by již hanbou psáti, ale Machar ještě toho nemá dosti a zabrousil si nejnověji na pole sociologické.

Pustil se do professoru jičínského učitelského ústavu pro studenta Daňhela. Historie již známá a krátce opakovaná jest tato: Student Daňhel, jenž studoval na učitele, na místo učení promrhával čas i peníze svých rodičů dle příkladu Desenského a čta čas a Machara statečně filosofoval, že ten svět jest velmi mizerný. Otupoval svůj cit, seslaboval vůli a nechával stranou své povinnosti.

Prof. Rosický zkoušel Daňhela ze tří otázek, ale pokrokový student neodpověděl ani na jednu. Po té professor ho napomenul a nabádal, aby se připravoval, že bude zase brzo vyvolán. Stalo se tak za týden, ale pokrokový filosof neuměl zase nic. Při maturitě mu prof. dal tytéž otázky, ale člověk, jenž chtěl býti učitelem, dokázal, že se ničemu nenaučil. Může-li se strany professora býti větší shovívavosti? Spravedlnost, která se s Daňhelem takofka párala, po maturitě nemohla ovšem jinak rozhodnouti, než že takový kandidát učitelství neobstál. Daňhel po té odešel k řece, svázal si nohy, skočil do vody a utopil se.

A teď vyrazil s rykem na jeviště Machar. Obořil se křikem na professory, spílal jim vrahů, zadeklamoval o silném českém člověku a semlel hro-

madu jiných hlupot a nesmyslů, pro něž jsme mu dle: opětně v patách.

Činíme-li o tomto nejnovějším kousku Macharova příslušné poznámky, obracíme se opětně vlastně na českou veřejnost, žádající, aby dle toho posuzovala celý pokrokový směr, jehož hlavní mluvčí čas o věci napsal: »Dne 4. srpna pak J. S. Machar napsal o případě jičínském svou nedělní besídku. Co o něm napsal, **souhlasilo úplně s našimi informacemi** a tlumočilo kromě toho mínění básníkovo, za nímž stojí on svou osobností i svým jménem.« Není pochyby, že sebevrah Daňhel byl duševně otráven oním životním názorem, který z pokrokových a volnomyšlenkářských listů, což dnes vychází již najedno, proudí a zaplavuje studující i nestudující mládež. Daňhel ostatně mluví o četbě Času, duševní svůj chléb s dostatek prozradil. Dle zdravé sociální paedagogiky příčina osobních nezdaru, životních katastrof a neplnění povinností jest slabost vůle a s tím spojený nedostatek sebekázně. Tyto stinné stránky lidských povah sesílují se právě v přítomné době, jejíž nejkrvavější kulturní i nekulturní představitelé bez únavy vytrubují do světa o silném svobodném člověku a vybavení jeho z náboženských pověr.

Všechny ty fráse a frásičky o moderním pokroku s veškerým jeho příslušenstvím jsou nedostatečné proto, že nedovedou posilovati vůli, a jsou zároveň nebezpečny, protože, jak možno dokázati, vůli oslabují a lámou. I nejnaděšenější přesvědčení jsou bezmocna, chybí-li člověku soustředěná rozhodnost, kterou nazýváme vůlí. Veškerá bohatství a svéráznost povahy nedovedou ještě samy vytvořiti osobnosti, ba právě i velké nadání vodivá nejsnáze v záhubu to, co nazýváme povahou, nepřipojí-li se k němu rozhodné a silné chtění. Odtud známka naší doby, odtud ono duševní ovzduší, z něhož rodí se povolnost vůči pudům a puvahum, smyslnosti a všelikým vášním. Poslední závěr těchto dispozicí jest smutek a omrzelost života, neboť radost a veselí bydlí jen tam, kde jest domovem vytrvalá a silná vůle. A student Daňhel byl názorným dokladem a souhrnem těchto povahových nedostatků a osobní malátnosti. Proto jest ranou pěstí do oka, když Machar způsobem nevědomého a prázdného hovorky o Daňhelovi napsal: »A měl býti učitelem . . . vezměte si všechny ty jeho vlastnosti — ten hoch by byl býval na svém místě! Ten by byl nezašlápl v dětech zárodky volného a **silného českého člověka**.« Tedy člověk, jenž osvědčil se býti nositelem hlavních **charakteristických znaků slabocha, člověka**, jenž hověl pudům a nedbaje povinností, nedovedl se vzepřiti a zakončil všechno **závěrečnou slabostí sebevraždy**, proti všem zkušenostem a zdravému rozumu jest pojednou veleben jako **silná osobnost**.

Machar a všichni, kteří výstředné jeho afektovanosti otiskují, prostě dokazují, že o pravém silném člověku nemají ani potuchy a že správné rozpoznání ceny člověka jest jim španělskou vesnicí. Nastojte, z Daňhela byl by býval řádný učitel! A zatím známo jest, že na děti má větší vliv to, co na sobě a v sobě pracujeme, než to, co k nim mluvíme. Ne tím, co zakazujeme jiným, nýbrž co zakazujeme sobě, stáváme se pořádkující mocí v životě. Učitel nevychová, jestliže nebude s největší upřímností žádati také sám od sebe toho, co usiluje vzkřísiti a vybudovati v dětech.

Několik těchto řádků zajisté postačuje k důkazu, že Machar a jeho novinářští přátelé s Daňhelem postavili životní pravdu vzhůru nohama. Když třtiny větrem se klátící, když sluhové přiležitostí a oběti okamžiků vynášejí se jako silní lidé a ověňují se posmrtnou oslonou, pak, nehledě ani k nebezpečné sugestivnosti takovéto oslavy, kde komu vysvitá, že se tu otevírají obzory národních a společenských lží, mravní a intelektuální dekadence, a že tyto hlasy z nejčernější pokrokové pevniny vdechují otravu ve výchovu naší mládeže

Obrana.

Konfiskační prakse v Rakousku. Již jsme několikrát upozornili na to, jakých prazvláštních překvapení se dočkává katolický tisk u censure. Soc. demokratický a jiný protikatolický tisk zesměšněl některou katolickou zásadu, učinil si posměch z katolických světců nebo dokonce i z osoby Ježíšovy, ale proklouzne bez konfiskace. Když však katolický tisk upozorní v zájmu sebeobrany, jak surově protikatolický tisk šlape po našem přesvědčení, jest náš list pojednou zkonfiskován, protože prý citováním rudých neomaleností urazil víru! —

Jakým privileji však se těší židé, to jest možno sledovati stále. V křesťanském časopise »Míru« byla uveřejněna na zkoušku jedna úvaha, která prošla censurou bez překážek, protože tento časopis netěší se zvláštní kontrole židovstva. Za to je však velice páli »XX. Věk«. Když tedy též článek vyšel v »XX. Věku«, hned byl zabaven. Tedy censura změnila svůj názor během tří dní. Do té prakse vrhá velké světlo česko-židovský kalendář, kde se dočítáme: »Proti soustavnému protizhidskému štvání »XX. Věku« a »Našince« podali jsme memorandum ministru spravedlnosti,

vrchním státním zastupitelstvím v Praze a v Brně a Národní Radě české.« Ejhle, a Masaryk nevyčetl židům, proč se utíkají o pomoc k státní moci, ačkoli právě tohle vytýkal katolíkům, kteří se tázali příslušných úřadů, jak mohla »Macharova Čítanka« obsahovati tolik urážek katolictva i Spasitele, censurou projíti.

Kdyby se někdo opovážil citovati Talmud, který přece náleží k církevním spisům židovským, hned jest na krku konfiskace, ačkoli na druhé straně procházejí censurou svobodně i takové protikatolické články, v nichž se uvádějí k vůli potírání katolicismu podvodně zfalšované citáty z Písma svatého.

Privilegovaná církev. Naši protivníci si svoji podkopnou práci velice chytře usnadnili. Biji do církevního zřízení jako do mlátu. Ale aby neměli s úřady opletání, mluví o klerikálech, nikoli katolících. Je-li demagog volán od úřadu k zodpovědnosti, vymluví se, že vlastně proti katolíkům nemluvil, nýbrž jenom proti klerikálům. A již má vyhráno, ačkoli se dnes ví, že klerikalismem se nyní od našich odporců nazývá všechno, co nese značku katolickou.

Jiná míra však se bere, jedná-li se o žida. Nemusíš ani zaváditi o církevní zřízení židovské církve. Opovážíš-li se mluvit o čemkoli, v čem židé mají prsty, hned se musíš báti zakročení proti »pobuřování«. Velice poučný výstup se udál dne 11. srpna v Liberci. Tam na sjezdu německých křesť. sociálů nazval řečník Grüner židovsko-liberální liberecký list »starou židovsko-liberální tetkou«. Nesouhlasíme ovšem s přizviskem tolik řízným, ponechávajíc takové přezdívky tisku sociálně demokratickému. Ale co se hned v zápětí po těch slovech stalo! Přítomný vládní komisař přeřekl řečníka, že prý snižuje státem uznanou náboženskou společnost. A teď přemýšlejte o tom, jak mohl uraziti řečník svou kritikou tisku samu církev židovskou! Mluví-li se krvavě proti katolickým biskupům, jestliže rudý tisk vyzývá bez konfiskace přímo »Vzhuru na kláštery«, jestliže nemůže naší církvi ani na jméno přijíti, nazývá je ji »hydrou, kanálíí« atd., to už není žádnou urážkou té náboženské společnosti, která přece tvoří v Rakousku valnou většinu. Ale zaváditi o židovský tisk, který nota bene šíří docela nevěru, to již jest urážka — židovské náboženské společnosti. Zkrátka církev židovská jest nejcirckovatější, jest privilegovaná tolik, že není dovoleno kritisovati ani ty členy židovské obce, kteří pomáhají proticírkevníké Volné Myšlence.

Naše školství a rakouská spravedlnost. Článek 19. základních zákonů naší říše o všeobecných právech občanů státních zní:

»Všichni národové ve státě mají rovné právo a každý národ má neporušitelné právo chovati a vzdělávati národnost a řeč svou. Rovné právo všech v zemích obvyklých řečí ve škole, úřadě a životě veřejném od státu se uznává. V zemích, ve kterých bydlí několik národů, zřízena buďte veřejná učiliště tím způsobem, aby se každému národu dostalo **náležitých prostředků vzdělání se ve své řeči, aniž by byl kdo nucen učiti se druhému jazyku zemskému**.«

Vidíme tu tedy veliké a nezadajné právo českého národa — bohužel, posud jenom na papíře. Tisíce a tisíce českých dětí ve smíšených územích jsou nuceny navštěvovati školy německé. Tam, kde z prostředků veřejných již dávno měly býti zařízeny školy pro české děti, musejí se utíkati Čechové k obtížné svépomoci. A hřích páše Čech takový, který bez potřeby dává zapisovati děti do školy německé, kde jest pravidelný duševní vývoj dítěte nemožný. Takový otec maří šlechtě snahu českých spolků obranných. Jestliže posud v praxi se nekoná to, co máme zaručeno písemně, nesmí Čech praktickým jednáním dokazovati, že článek 19. jest mu úplně lhostejný. Čím kdo více v Rakousku křičí, tím spíše se mu vychází vstříc. A Čech by se neměl o své právo ani hlásiti? Jestliže dle naší říše český otec, česká máti učili nás vlast znáti, pamatujeme, že v tom poučování o rodné zemi musí pokračovati učitel český. Žádný učitel, vydržovaný šulfrajnem, nebude utvrzovati v českých dětech lásku k českému národu, nepovede dětských duší tak daleko, aby porozuměly povaze českých strastí a zápasů. České dítě do české školy! To jest heslo velice srozumitelné, jehož pravdivost pochopiti může snadno i malé dítě. Nechtějí však těch slov pochopiti židovští volní myslitelé, němečtí radikálové a vídeňská radnice. Kdyby výchova českých dětí v samé Vídni dala se cestou přirozenou, vzrostly by tam čtyři důslednějšího, vážnějšího dorostu vídeňského občanstva, než jaký vychovává přelevnárna. Na stráž! Domáhejme se jak vysokou politikou tak drobnou prací toho, co nám dle článku 19. plyným právem náleží! Upozorňujeme všude, že článek 19. není smazanou literou, že mu však má býti vdechnut život!

Filosofie pokřtěného žida. Sám česko-židovský »Rozvoj« právem vytýkal, jak často židé dávají se pokřtiti z úmyslu nenáboženských, čistě světských. Ergo tací židé jsou klerikáty nejvybarvenějšími. To uzná každý rozumný člověk.

Také se dal pokřtiti žid dr. Stránský z Habru (u Německého Brodu). Jak svůj přestup myslil

vážně, to lze pozorovati z toho, že po křtu choval se k církvi naší zrovna tak oposičně jako před křtem. Když mu bylo v říšské radě z katolické strany vytknuto, že zachoval tutéž židovskou povahu jako před pokřtěním, hodil po církvi klacek s pravou židovskou vychytralostí. Tedy prý byl od církve podveden, když tato mu řekla, jakých milostí na křtu dosahuje. Nikoli, pane dre. Stránský, podvod byl nanejvýš v tomto případě někde jinde. Kdo nechce s udělenou milostí spolupracovati, tomu se tato násilně nevťirá, protože i po křtu ponechává Bůh každému člověku svobodnou vůli. Jidáš nemohl rozhodně nafikati, že milost Kristova ho opustila a tak svou zradu vykřikovati.

Na nové výtky brněnského »Hlasu« praví v příčině pokřtění dra. Stránského jeho osobní žurnál »Lidové Noviny«: »Protože mu řekli, že po křtu zbaví se hříchu prvopočátečního a že ho uvedou do stavu posvěcující milosti Boží a že mu vtisknou nesmazatelné znamení, charakter indelebilis na duši.« — A Dr. Stránský dovede se tvářiti, jako by se byl zklamal. Ale znovu nutno připomenouti, že byl oklamán někdo docela jiný. Když se ho církev tázala, proč se chce dáti pokřtiti, odpověděl upřímně? Chťel aspoň v okamžiku, když byla lita voda na jeho hlavu, dostáti závazkem, týkajícím se obrany víry? Slyšel dr. Stránský někde, že milost Boží působí i na byrokrata, který ji soustavně odírá? Nepamatuje se, co už jeho list proti naší víře natropil? Jest tedy vážná otázka, na čí straně byl podvod. Jidáše a Juliána Apostatu nepodvedl ani Spasitel, ani apoštolové, ani jejich nástupcové. Ale možná, že tito dva zrádové aspoň z počátku neměli úmyslu zrádného. A tím se lišili od takových židů, kteří již při křtu šilhají zpět k společnosti, kterou formálně opustili, chtějíce prostřednictvím křtu pouze získati jmění, sňekury, mandáty, čelná místa v národě. Dru. Stránskému nikdy by se byly nepodařily tak velké rejdy proti katolické společnosti, kdyby byl setrval v té církvi, v níž se zrodil. Či byl za celého trvání konstituce od českého národa vyslán do říšské rady aspoň jediný nepokřtěný semita? Když si však opatřil křtem vstupenku mezi křesťanstvo, pak už to šlo snadno. Chytrou dra. Stránského poznala průlom nejúčelnější, praktický sice, ale zda-li charakterní, to ať posoudí židé sami!

Politický přehled.

Posl. Udržal o dohodování mezi Čechy a Němci vyslovil se obsírně na sjezdu agrárníků v Ml. Boleslavi. Právil, že vyrovnání mezi oběma národy byl by dán základ k utvoření velké a silné parlamentní většiny česko-německé a nové vlády spravedlivé ke všem národům. Vyrovnáním ovšem nenastal by nějaký věčný mír, obě národnosti soupeřily by dále, uvolnily by se však síly, jichž by bylo možno použití ku práci na poli národohospodářském. Zdaří-li se vyrovnání, pak na říšské radě vzniknou skupiny nové dle teritoriálních zájmů (skupina sudetská, alpská, přímořská). Odsuzuje útoky, jež se z jisté strany podnikají na české vyjednávače a obává se, že těmito útočníky jde jen o vyvolání takového zápasu, jaký byl vyvolán po punktacích. Boj ten způsobil českému národu těžké rány, boj ten ubil celou řadu nenahraditelných sil pracovních. Bylo by národním neštěstím, kdyby něco podobného u nás ještě se opakovalo. To ovšem pozdě vyznal veřejně posl. Udržal, který také jednou proti punktacím bouřil.

Pověsti o změnách v ministerstvu neutuchají; všechny známky nasvědčují prý tomu, že hrabě Stürgkh se již do parlamentu nevrátí. Za nástupce hr. Stürgkha označují se bar. Heindol, dr. Körber, bar. Beck, princ Hohenlohe atd. Za nástupce dra Bráfa považují se buď posl. dr. Viškovský nebo princ dr. Bed. Schwarzenberg.

Změna jednacího řádu a zároveň paušalování poslaneckých diet bude prý předmětem podzimního zasedání posl. sněmovny. Vláda s vyřízením definitivního jednacího řádu nepočítá, nýbrž spokojí se s opětným prodloužením nynějšího prozatímního řádu jednacího, ovšem s několika změnami.

Audience hr. Berchtolda. Dne 30. srpna podal hr. Berchtold císaři zprávu, jak velmocí odpověděly na jeho výzvu k výměně myšlenek o úpravě poměrů na Balkáně, a oznámil, co hodlá v tomto směru dále podniknouti. Hr. Berchtold prý od úmyslu, aby do správy turecké zavedena byla de-

Sukna

Dosky čil

Choceň.

Bažte si vyžádati vzory jarních a letních látek, které letos přináším v bohatém výběru.
Velečestojnému duchovenstvu doporučuji zvláštní novinku pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 8.41.

centralisace, neupustí, ježto i ústava turecká mluví o dalekosáhlé decentralisaci. Jde tedy jen o to, aby se Evropa postarala o provedení toho, co ústava turecká ustanovuje v příčině decentralisace.

Ministr veřejných prací Trnka projíždí právě královstvím Českým. V oblasti Vltavy navštívil České Budějovice, Hlubokou, Vltavotýn, Bechyni, Písek, Štěchovice, Davle, Vrané, a vedle jiných Prahu.

Hrabě Tisza o volební reformě v Uhrách rozpísal se v časopise »Magyar Pigölo«. Hrabě Tisza staví se proti všeobecnému právu hlasovacímu, poněvadž prý by tím nadvláda maďarská byla pochována a sociální živlové vedle zástupců ostatních národností opanovali. Hr. Tisza požaduje dovršení 30. roku pro právo voliti a volenu býti a příkaz o odbyti 6třídí obecné školy. Volební práva mělo by se dostat i všem, kdož sice uvedeným požadavkům nevyhovují, avšak zasluhují, aby jim právo volební bylo přiznáno pro jejich hmotné poměry a zásluhy. Krátce hr. Tisza by chtěl, aby volební právo měli jen Maďaři a to ještě taková, kteří všecku moc ponechali by šlechtě maďarské.

Turci předbílají. Turecká vláda v první chvíli vystoupila rozhodně proti návrhům hr. Berchtolda o decentralisaci. Takové prý zasahování do vnitřních záležitostí Turecka nedá si vláda líbiti. Ale když Porta poznala, že mocnosti uznávají potřebu výměny názorů o poměrech na Balkáně, hned do světa rozhlašuje, že jest ochotna provést na Balkáně rozsáhlé správní reformy, jen aby návrh hr. Berchtolda učinila bezpředmětným.

Vyjednávání o mír Italsko-turecký prý postupuje. Turecko jest prý ochotno uznati italskou svrchovanost nad Tripolskem a Cyrenajkou. Itálie se ovšem vzpírá, aby otázka balkánská byla nyní předložena konferenci velmocí; na vedení války má prý Itálie dosud 170 mil. lir.

Albánci se dosud domů všichni nevrátili a očekávají splnění podmínek s komisí vládní ujednaných do 18. září.

Císař Vilém ve Švýcarsku. Dne 3. září vstoupil císař na půdu švýcarskou. V Curychu byl spolkovým presidentem, spolkovou radou a vším občanstvem stkvěle uvítán. Proto císařská chvála na vše strany. Německý vladař ovšem přijel se do Švýcarska podívatí především na vojáky, ale jistě také, aby získal přízně pro Německo.

Zprávy organizační a spolkové.

Stane se Orlem! V nejbližších dnech vyjde brožurka o Orlech od J. Hradeckého. Cena její jest výrobní, při odebrání 100 kusů 2 K 20 h s portem. Objednati lze u Župy Orla v Hradci Králové, Adalbertinum. Obnos nutno zaslat předem, nejlépe v poštovních známkách.

Pohlednice sletové (mužstvo v rozpažení) po 6 hal. obdržeti lze u Župy Orla v Hradci Králové. Při menší objednávce třeba přiložiti známku na porto. Obnos možno zaslati ve známkách.

Okresní sdružení české mládeže křesť. sociální na Opočensku pořádá v neděli dne 22. září 1912 ve Studánce u Dobrušky k oslavě sv. Václava, vévody země české slavnost s tímto pořadem: O 10. hod. dopoledne slavnostní kázání, jež promluví vldp. A. Kaška, děkan z Kostelce n. Orli., po něm bude mši svatou obětovati vldp. Jos. Domašínský, děkan z Dobrušky. Při mši sv. bude se zpívat »Ejhle, oltář Hospodinův září«, po mši sv. chorál »Svatý Václave, vévodo české země«. — Rozchod a oběd. — O 1. hod. odpo. řadění na pokraji lesa »Dobrušky«, odtud průvod na nádvoří před kapličku, kde se bude konati tábor lidu, na němž řečniti bude pan redaktor Fr. Šupka z Hradce Králové. Po přednášce přeš »Vzhůru, bratři, kříž nám září«, litanie a požehnání N. S. O. Po požehnání rozchod. — Katolíci čeští! Víte dobře, jakým neslychaným, přímým i zakukleným útokům čím dále tím více jest dnes neustále vystaveno dědictví Svatováclavské, základ spořádaného života a zdárného rozvoje našeho českého národa. Přijďte a svou mohutnou účastí ukažte, jak si vážíte slavného vévody země české, dokažte, že s neochvějnou láskou lnete k svému češství a katolictví, odpovězte rázně nepřítelům a posilněte se k bojům za věc svatou a spravedlivou. — Okresní výbor Opočenský. Ústř. výbor. Sdružení české mládeže křesť. sociální se sčítá v Hradci Králové.

Přelom. Minulé neděle dne 1. září t. r. pořádala zdejší křesť. sociální jednota »Svornost« výlet do lesa »Hájku«. Ač počasí již v tu dobu bylo chladnější, přece výlet ten naplnil lesík četnými příznivci a to tím spíše, že čistý výnos již předem byl určen na vnitřní opravu chrámu Páně na sv. poli. Čistý výnos 150 K uložen ke zmíněnému účelu do občanské místní záložny. Zdařilý tento výsledek budí »Svornosti« pobídkou k další činnosti. Zdař Báh!

Společné organizace křesť. sociální ve Sloupnici pořádají 8. září 1912 výlet do Sv. Jiří u Chocně, společně s veřejným cvičením Orla Sloupnického za účasti okolních odborů. Pořad: Dopoledne o půl 12. hod. seřazení Orla a Orlic i všech účastníků před místností Orla v Horní Sloupnici a odchod s hudbou do Sv. Jiří, kdež bude v zahradě pana Ludvíčka odpoledne o půl 2. hod.: Proslav. cvičení program: dorozu s tyčemi, žen s praporky, mužstva. Cvičení na nářadí. Prostředí cvičení žen

se stuhami. Koncertuje úplná kapela Sloupnická, řízená kapelníkem p. St. Mikuleckým. Vstupné na výletě 40 hal. V 6 hodin návrat spolků do místnosti Orla v Sloupnici, kde rozchod. Za nepřiznivého počasí koná se cvičení v sále pana Ludvíčka a po téměř volné zábavě. Katolíci ze širého okolí, dodejte účastí svojí nadšení dětem národa k dílu záchrannému!

Místní organizace české strany křesť. sociální v Kolíně pořádá v neděli dne 8. září 1912 v sále »U Ptáčků« veřejnou přednášku »O našem programu křesťanském a státoprávním«. Promluví Msgr. ThDr. a PhDr. František Kordač, universitní profesor a dr. Rudolf Horský, místopředseda české strany křesť. soc. z Prahy. Zařízení divadelní. Začátek ve 4 hod. odpoledne. Vzhledem k vynikajícím pp. řečníkům a zajímavé přednášce zve své členy i příznivce k nejhodnější účasti výbor.

Zprávy místní a z kraje.

Vzácná návštěva. Dne 2. září večer zavítal do Hradce Králové Msgr. Dr. Pietro di Maria, arcibiskup Catanzarský z Kalabrie, bývalý zasloužilý rektor České kolleje v Římě. Jest nyní hostem Jeho Exc. nejdp. biskupa Dra. Josefa Doubravy. Prohlédli si s velikým zájmem mnohé památky našeho města.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou pp.: Josef Bettlach, děkan v Jilemnici, jmenován skutečným konsist. radou a asesorem, Jan Ot. osobní děkan v Sedloňově, čestným konsist. radou, Filip Konečný, farář na Pouchově, bisk. notářem, Štěpán Dvořák, děkan ve Skutči, správcem vikariátu Skutečského. — Ustanovení jsou pp.: Benno Melder, exposita v Zárově, za faráře ve Zlaté Olešnici, Jan Groh, farář v Lužanech, za faráře do Nové Paky, Jan Seidl, děkan v Černilově, za děkana do Holohlav, Josef Tuček, farář v Bělém, za faráře v Javornici, Josef Etrich, farář v Harrachově, za faráře v Chotěšicích, Josef Valenta, katecheta v Náchodě, za kazatele u sv. Barbory v Kutné Hoře, P. Justin Zelenka, O. Praem., za administrátora do Běronic, Lad. Hronek, kaplan v Litomyšli, za kaplana do Litrbachu, Al. Šembera, katecheta v Zacléfi, za katechetu do Marešova, Jan Širůček, kooperátor v Opatovicích, za kaplana do Litomyšle, Frant. Solníčka, kaplan ve Vamberku, za kaplana do Nového Bydžova, Bohumil May, administrátor v Křižlicích, za kaplana do Hněvčevsi. — Neomysté: p. Jaroslav Kalhous za kaplana do Kostelce n. Orli., p. Josef Drbohlav za kooperátora do Opatovic n. L., p. Jaroslav Mihuška za kaplana do Vamberka. Josef Cerman, kaplan v Bělé, propuštěn na faru Brenn do Litoměřické diecése. — V Pánu zesnuli: Vácav Vintera (V Vuln.), osobní děkan v Běronicích, zemř. 24. července (naroz. 1849, vysv. 1873), Alois Kopecký (V Vuln.), konsistorní rada, bisk. vikář, farář v Nových Hradech, zemř. 13. srpna (naroz. 1845, vysv. 1870), Msgr. Jan Barták (V Vuln.), jubilar, komoří Jeho Sv., kanovník katedrálního chrámu, konsist. rada, atd., zemř. 26. srpna (naroz. 1834, vysv. 1859). — Uprázdňená místa: Běronice, fara, patron. nábož. matice, od 1. srpna, Nové Hradky, fara, patron. Markéty Becking, od 16. srpna, Zároy, expositura liberae collationis, od 1. srpna.

J. E. pan ministr veřej. prací Dr. techn. inž. Otakar Trnka na své informační cestě po Čechách zavítá automobilem z Pardubic do Hradce Králové v neděli dne 8. září t. r. přes Opatovice, Vysokou k Pražskému mostu, as ve 2.50 hod. odpo. Po té provedena bude prohlídka pravého břehu Labe, jezu, elektrických podniků, jezu na Orlic, jízda automobilem kolem města, městského parku, na náměstí. Potom odebe se k obědu u J. E. pana biskupa. — Ve 4.45 hod. odpo. odjede opět ku prohlídce spoust Labem způsobených do Předměstí, Smiřic, Josefova a Jaroměř, načež opět v 9 hod. večer vrátí se do Hradce, kdež v residenci J. E. pana biskupa přenocuje. Účastníci jeho průvodu přenocují v Jaroměř. V pondělí dne 9. září odjede opět automobilem o 7. hod. ráno přes Jaroměř do Král. Dvora, k údolní přehradě v lese »Království«, dále pak k prohlídkám barráží atd. do Vrchlabí, Krausových Bud, Hostinného, Trutnova, Maršova, Janských Lázní. V úterý pokračovati bude v prohlídce Úpy, Orlic a jejich přítoků ve Štatině, Skalici, Opočně, Vamberku, Potštýně, Zamberku, Lichkově, Nekoři a Častolovicích.

Městská rada učinila dne 2. t. m. tato usnesení: Za dar 300 K, věnovaný v prospěch zdejšího ústavu chudých pl. Em. Procházkovou k uctění památky zesnulého jejího chotě, p. dra. K. Procházky, advokáta, vzdali se díky. — Panu Vl. Procházkovi, staviteli, uděleno bylo povolení ku stavbě prádelny a dřevníku na dvorku domu jeho na parc. č. 135-32 v Poapšílově tř. — S policejním řádem se sdělí, že c. k. okr. hejtmanství nepovolilo znovuzavedení ženské obsluhy v hostinci v domě čp. 74. — Panu J. Paltarovi povoleno bylo rozšíření dvorku a zahrádky za jeho domem čp. 236 v Jířkově třídě a postavení dvou opěrných zdí tamtéž. — Provedeny budou nutné opravy v obecním domě čp. 127 k účelům školní kuchyně. — S c. k. říditelem pro stavbu vodních cest se sdělí, že souhlasíme s právem hranič obecních pozemků, provedením následkem regulace Labe místal stavěb správen jeho. — Ježto c. a k. ministerstvo války schválilo definitivně přeložení zdejší vojenské plovárny na parc. č. k. 154 a 155 na pravém břehu Orlice za okresní nemocnici, vyzve se technická kancelář, aby k účelům fyzického odpočinku těchto parcel zhotovila příslušnou kopii katastr. plánu pro c. a k. 9. sbor. velitelství v Litoměřicích. —

Dodatečně bylo schváleno zřízení opěrného pilíře a o-bloku při domě čp. 261 v Komenakého třídě Okresní nemoc. pokladně ku zabezpečení stability zdi domovní.

Dpp. kněžským účastníkům pohřbu minulého týdne v Hradci Králové. Kdo omylem platil oběd v Adalbertině za svého a posud to na výzvu z předešlého týdne neoznámil, račiž se přihlásiti listkem v administraci »Obnovy«, která obnos 2 K připsáží oznámenému k dobru na jeho účet za tiskopisy. — Dr. Fr. Reyl, kanovník.

Pouť na Rožberku. V neděli dne 8. září na svátek Narození Panny Marie bude slavná pouť na Rožberku. Ráno v 9 hodin je mše svatá a kázání. Odpoledne o půl 3. hodině v kostele Panny Marie bude sv. požehnání, po kterém vyjde procesí z Hradce Králové ke kapličky, kde bude zase kázání. Kaple na Rožberku je již postavena, potřeba jest nyní peněz na vnitřní zařízení a to hlavně na oltář. Proto snažně prosí se o hojnou účast věřících a z okolí o vypravení procesí. Všem ctitelům Rodičky Boží, kteří až dosud jakýmkoliv způsobem přispěli na novou kapli rožbereckou, zaplatí mnohonásobně Pán Báh!

Obuvnický kurs, trvající od 3. do 18. t. m., pořádá v čitárně městského průmyslového musea v Hradci Králové terstská firma Societá industriale »Ago«, jež vyrábí lepidlo, jímžto se (na místě šití nebo flokování) upevňuje spodní materiál na svršky obuvi ať už mužské nebo ženské. Vyučuje se po skupinách (2-3 stoly současně) a trvá návod pouze jeden den, takže jest možno každému obuvníku, mistru, tovaryši, ba i staršímu učni, bráti účast na kursu tom, tím spíše, an s vyučováním tím není spojen žádný náklad a účastníci zástanou v majetku zhotovené práce. K tomu cíli ovšem nutno, aby sobě každý účastník přinesl s sebou hotový svršek, suchý materiál spodní, kladívko, klep a přetahovací kleště. Přihlášky ke kursu přijímá předseda společenstva obuvníků pan Medek v Hradci Králové, kterýž v dohodě s dotčeným učitelem stanoví též den, kdy se ten který účastník kursu dostaviti má.

Pokrokáři a naše pošta. Po dlouhá léta pokrokáři se starají o zdejší poštu, která je umístěna v domě starého Borromaea. Jednou tam byl die ních domovem tyfus, ačkoliv dosud nikdo v domě tomto na tyfus nezemřel; dnes jsou tam prý myši. V celém Hradci nejsou myši, jen na poště jsou a prožírají prý zásilky ubohých vojáků. Pokrokáři hartují na stavbu nové poštovní budovy, protože prý nynější místnosti jsou pokrokovým lidem protivné. Někomu jsou zase pokrokáři protivní a tak úplná shoda v Hradci nebude nikdy. Nemáme proti tomu nic, když se nová budova pro poštu vystaví, ale kde vezme obec potřebných peněz na stavbu? Pokrokáři po čas svého vlivu na obecní správu zatáhli obec do mnohých zbytečných a nákladných podniků a nyní obviňují obec, že nechce se pouštět do nových výdát. Dnes se poštovní místnosti rozšiřují a upravují, takže jistě dostačí každému, kromě pokrokářům, kteří se rádi roztahují na cizí útraty v přepychových podnicích.

Zápis žáků do I. třídy c. k. reálky v Hradci Králové bude se konati po prázdninách v pondělí dne 16. září od půl 9. do půl 10. hod. dopoledne v ředitelně ústavu, zkoušky odbyvají se hned po zápisu. — Žáci ze škol měšťanských přihlášili se k zápisu též den v 8 hod. ráno, hned po přihlášce bude každý žák zkoušen (ze všech předmětů tříd předcházejících). — Zápis nových žáků z jiných veřejných škol středních dle se bude v úterý dne 17. září d 9 do 12 hod. dopoledne v ředitelně. Blížší zprávy oznámeny jsou na návštěvní tabuli v budově ústavu.

Spořitelna Králohradecká. Výkaz za měsíc srpen 1912. Vklady úsporné: Uloženo 270.435.75 K, vybráno 276.190.88 K, zůstatek 15.997.211.97 K. Vklady odvětví železného: Uloženo 53.133.66 K, vybráno 88.834.96 K, zůstatek 1.343.468.95 K. Zápůjčky hypoteční 10.682.366.04 K, zápůjčky komunální 2.740.961.59 K, zápůjčky na ceně papíry 29.265.— K, směnky 661.605.80 K, ceně papíry 2.620.185.40 K, uložené přebytky 1.157.254.83 K.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc srpen 1912. Stav vkladů počátkem měsíce 1.988.076 K, vloženo během měsíce 150.628 K, vybráno během měsíce 123.325 K, stav koncem měsíce 2.015.379 K. Stav půjček počátkem měsíce 2.575.203 K, půjčeno během měsíce 156.272 K, splaceno během měsíce 140.506 K, stav koncem měsíce 2.590.969 K. Počet úroků 4079. Rezervní fondy 213.952 K. Závodní podíly 91.290 K. Pokladní obra 934.373 K.

Slavnostní hromada Záložny konala se za přítomnosti 76 členů a 69 zástupců korporací. Schází řídil starosta pan Jiří Tolman. Uvítav přítomné, poukázal na význam pátostolitého trvání blahodárné činnosti ústavu Záložna ustavena ve prospěch živnostnictva a obchodnictva zdejšího. Zaslubu o to mají zesnuli pp. V. F. Červený, Jos. A. Komárek a Václ. Huška. Na této valné schůzi usnešeno rozdati z ročního zisku 1500 K k účelům vlasteneckým a dobročinným.

Ke koncertům Pěveckého sdružení pražských učitelů pořádaným dne 15. září, připomínáme, že vydala sdružení levnou brožurku o svém působení. Jest tam pojednáno též o stkvělém vítězství v Paříži nad 12 pěveckými spolky jiných národů. Pěvci naši odnesli si řadu vyznamenání. Hudební a pěvecký spolek zde ponechává obvyklé ceny koncertů. Budou zde spívaný všechny sbory počítané první cenou.

Zápis do klavírní školy p. Ferdinanda Kneppa. Pěvecko-hudební školy pl. Mátky Kneppové konají se o 1. září v Jířkově třídě č. 282. — Do hudebního a pěveckého ústavu p. M. Nepřehného od 1. září v Dlouhé ulici č. 280. proti městskému divadlu. — Do kuraž. a estetických p. V. Čivrátky v domě po lovíci září v Palackého tř. č. 389. I. patro.

Ustavitel valná hromada Dobřanských kašínových a chameťových závodů, akc. spol., konala se 4. t. m. v místnostech filiálky Záložního úvěrního ústavu v paláci Obchodní a živnostenské komory. Účast páni úpisovatelů tohoto mnohaoblibného podniku byla velice četná, nepočítavši se 21 páni úpisovatelů, reprezentujících osobně s plnými mocmi celkem upsaný kapitál 2,495.000 K, t. j. 12.475 akcií po 200 K s 403 hlasy. Předseda Záložního úvěr. ústavu pan továrník Jaroslav Červený vyložil program společnosti nově zakládané, uvedl, že zájem o tento nový podnik v poslední době stoupil ještě tím, že podnik dostal velmi značné objednávky na zboží a kromě toho, že podařilo se koupiti od panství hrabat ze Schönbornů další velmi cenné pozemky. Dle programu bylo nejprve jednolobně usneseno, aby dosavadní podnik firmy Friedler a Eisenschimmi v Čáslavě zůstával jich kašínová ložiska byl jako přínos do nové společnosti převzat, a aby byli od pana Zikmunda Friedlera zakoupeny pozemky ve Vraňanech, obsahující ložiska nejlepší šamotové hlíny.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 31. srpna 1912 bylo přivezeno: hl: pšenice 890, žito 489, ječmene 961, ovsa 1176, vike 8, hrachu 10, čočky 38, jetelového semínka 3, máku 16, brambor 81, jablek 246, hrušek 291, kop: zelí 300, okurek 200, kapusty 150, drobné zeleniny 320, cibule 50 q, mrkve 100 pytlů, podsvinčat 671 kusů.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 31. srpna 1912. 1 hl: pšenice K 17.40 až 18.20, žito 14.30 až 14.40, ječmene 11.90 až 13.60, ovsa 7.20 až 8.—, vike 25.— až 26.—, hrachu 22.— až 30.—, čočky 25.— až 38.—, jablek 24.— až 30.—, krup 25.— až 30.—, brambor 4.— až 4.30, máku 38.— až 40.—, jablek 4.— až 4.80, hrušek 5.— až 6.—, 100 kg: žitných otrub 17.—, pšeničných otrub 16.—, 1 kg: másla čerstvého 3.20 až 3.60, sádla vepřového 2.40, tvarohu —.40 až —.44, 1 vejce —.07, 1 kopa: zelí 2.— až 4.—, okurek 1.20 až 1.60, kapusty 1.20 až 1.80, drobné zeleniny —.80, 1 q cibule 12.—, 1 pytel mrkve —.80 až 1.—, 1 bečka švestek 2.— až 2.40.

Třebechovice pod Orebem. (Založení Orla. — Pokroková mládež v práci vzdělávací. — Posvícenský taky-dárek. — Sokolští bolestní. — Koželužská stávka.) Bezpříkladný útok, podniknutý u příležitosti sjezdu naší mládeže v pověstném sokolském listě »Ratiboru« byl příčinou, že i u nás od slov přikročeno ke skutku a tak založen »Orla« současně se ženským odborem. Cvičení mužského odboru koná se v pondělí a ve čtvrtek od 8 do 9 hod. večer, odbor ženský cvičí v úterý a v pátek. U členstva jeví se nadšení a tak každé pokrokové úvání vyzní na plano. Téměř současně ustavila se tu socialistická tělocvičná jednota, utvořená na popud několika sokolských desetníků. Máme tedy v Třebechovicích troje tělocvičná sdružení — znamená dob. Pan Valášek zde se rozlobil na svého vyuence Brandeja, že se dal k Orlům. Jenže statečný hoch nechal v tomhle bráti sobě svobodu a raději místo opustil. Zmiňujeme se o této perzekuci jedině z té příčiny, že pan Valášek, zvolený náš kandidát při posledních obecních volbách, tímhle činem ukázal se v pravém světle. — Již plné čtyry neděle trvá u nás koželužská stávka a řada četníků koná své pochůzky po městě. Ale budíž konstatováno, že se strany stávkůčích nikdo nedopustil se takových činů, jako výkvět pokrokových mladých pánů v pozdních hodinách nočních z pátku na sobotu. Šli cementárny, upevněny vysoko na trámech, nedal pokrokovým pánům pokl. Strhli jej a zavlekli na most, potom udělali krásný pořádek v květinách, umístěných k výzdobě průběhu obchodu p. Větvíčky. Při obchodě p. Dostála sestavili alegorii »mravnosti« a na »Roli« utrhl dokonce poštovní schránku na dopisy. Nejvyšší mety však dosáhli vltupáním se do lesní restaurace, kde po svém způsobu řádili. Věc je tak komplikovaná, že mnohé veličiny o to pracují, aby se vše utišilo a »vyšetřovalo« se tak, aby se nic nevyšetřilo. Tak zní naše informace. Uvidíme! — V tomto listě bylo už referováno, kterak vyžádána Kaudrova továrna, aniž bylo pamatováno, kterak a kam měly by býti ústřední směřující tovární splátky. Pokrokové představitelstvo obce bylo ochotno učiniti svému pokrokovému kolegovi továrníku službu, aby tyto splátky tekly obecním kanálem do řeky téměř ve středu města. Na zakročení okolních občanů a výšlechů řádů však to nedovolilo a tak pro splátky zrobeny prý nádrže. Těsně před posvícením pešně první serie tohoto obsahu obecní stoka, zakázanou cestou do řeky, s čimž obecensťovo ovládnutí spókovalo nebude. Je to týž malý továrny, který dal zboží kapličku sv. Jana, která tam stála 109 let — a obecní zastupitelstvo čim ten schválilo. V náhradu za tuto kapličku dostalo se obecensťovo vedle čudického komína otravných továrních splátek, posvěcených téměř uprostřed města do řeky. — V oknech u »Černého koně« vylepen »útok« »Práva Lidu« na nedotknutelného sokolského papěže učitele Š., dále výstřižky z »Obavvy«, kde citována kritika »Samostatných Směrů« o dnešních proudech v Sokolstvu a konečně projev »Nár. Listů«. Jest to průhledný pokrokový kmyř sokolských pokrytů. Upřiměná by pokroková řád avš své srdce otevřel, kdyby se užno vyvěřil přeskvrzenou »báseň« na Orla od bratra Judy-Kapitána anebo neomalené sprostoty Machavovy, které se zde hltají. Aspoň by obecensťovo poznalo šlo, s čimž má čest. Účelně by však přiblížilo vyvěřiti čitit z bratry bratra Kukana, který vám v Třebechovicích svého času přednášel. Citát ten así: »Seberte, kde koho na ulici šepátno, mužské baby, národní a politické ramena, lidi, kteří jen proto k nám přistupují, aby se s námi pomilovali a zlebožovali. Přitáhnete nám pod čitit čitit mužské námečky židy s »Tagblattem« v ruce, všechny cham-

rad, za národní se vydávající. Všecku tuto sebranku chcete strčit pod sokolskou čapku, na židy navlékáte červené košile a čamary... Tohle si pověste u Topičů za okno a bude to alespoň něco. — Stávka koželužská trvá dále, ale pravdu bude mít asi »Obnova«, co dříve o stávce napsala. Socialistické časopisy čtou hrozné levity učitelů Smídovi a učitelce Hajdimaierové. Jak se časy mění! Rázem je po pokrokově-socialistických libáncích. Znalci poměrů však tvrdí, že při nadcházejících obecních volbách pokrokové panstvo opět hodí na socialisty chomout různých frází a že rakou svornou a nerozdílnou opět se na nás vrhnou — jako obyčejně. Uvidíme.

Lubao a Nechanic. Den 1. září zůstane nám občanským a soběstačným v trvalé památce. Posvěcena ten den kaple na našem hřbitově. Dokončeno tak dílo, které hlásati bude potomkům, že budovatelé byli prodchnuti opravdovou vírou v Boha a věrnými syny církve. Byvše ze starého pohřebiště vypuzeni a postavení před skutečnost podrobili se diktátu nechanického, sáhli ku svépomoci a postavili si hřbitov vlastní. Volili moudře ze dvojho zla menší, uchovávali svoji neodvislost, práva svoji samosprávy. Již záhy odpádně shromáždili jsme se kol kříže a očekávali příchod svého duchovního správce, aby církevním posvěcením dlo naše požehnal. Odtud pak za zvuků hudby a zpěvu bral se průvod, jež zahájily řada družiček, sbory dobrovoln. hasičů a představenstva obou obcí, ku hřbitovu. Hřbitov nalézá se na mírném návrší, se kterého dobře viděti bojiště u Sádové, kde odehrál se krvavý zápas roku 1866. Též zde u nás odehrává se zápas, ne sice krvavý, ale o idey a to náboženské. Porovnáme-li dobu dnešní s dobou, kdy odbývalo se v sousedních Nechanicích bítmování, sledujeme, že vědomí náboženské síly a mohutní a vliv pochybných veličin nechanických na venkově klesá. Toliko v Nechanicích zdá se nám dosud ticho. Lid přilhl upiati v okovy, kterých my venkované bychom nestrpěli. Každý sebe menší projev neb oprávněná kritika stihá se jako něco nedovoleného a trestného. Tam to dotáhli se svou vyhlášenou svobodomyšlností. My jim něco podobného docela nezávidíme. Kaplička provedena v gotickém slohu a svojí stíhlou věží okrašluje své okolí. Uvážli-li se majetkové poměry obou osad, vykonáno tu dílo veliké a slouží ke cti obyvatelstvu. Vnitřek okrášlen uměleckým oltářem s obrazem sedmibožestné Rodičky Boží. Tvoří dohromady pěkný celek a je zhotoven v mírné ceně od umělce sochaře Suchardy z Paky. Milo bylo podivati se na zástup, který naslouchal řeči dp. faráře Hlavsy, jenž nastílnl, jak povstal tento hřbitov a proč stavěny jsou kaple na hřbitovech. Nemůžeme věru užiti o zástupu tom slov, která čteme v Písmě svatém: »Nemají tyto pastýře«. Mají a také ho znají a bylo vidět, že s jásáním a radostí se k němu znali. Buďte hrdí, vy občané a vaši zástupcové obcí, postavili jste památník skvělý — a radujte se, že se vám vše tak pěkně zdařilo — tak se vyslovil vůči nám jeden nechanický měšťan.

Duchovním cvičením v káptole na Opočně, konaných od 2. do 5. září, účastnili se tyto dpp.: Frant. Barvíř, děkan v Opočně, Karel Pink, farář v Kunštátě, Fr. Hendrych, farář v Mezifkci, Frant. Jos. Hroneš, farář v Bohuslavicích, Frant. Hrubant, kaplan v Třebechovicích, Josef Kava, kaplan, Přepychy, Ant. Kollert, katěcheta v Náchodě, Josef Krihl, bisk. notář a farář v Hořčickách, Josef Kunc, farář v Caldwell, Texas, Amerika, Josef Musil, děkan v Náchodě, Jan Němec, kaplan ze Skutče, P. Richard Randák, kvardián v Opočně, Fr. Rosík, def. v Opočně, Jan Šandera professor v Náchodě, P. Bernardín Valášek, f. kap. v Opočně, P. Jos. Zatloukal, f. kap. v Opočně.

Sedloňovský »Jemnostpán« sedmidesátiletkem. Na úpatí hor Orlických v malebném údolí rozprostřá se pohraniční německá obec Sedloňov, ve které již 38 let blahodárně působí miláček kléru a svých farníků vdp. P. Jan Ot, bisk. notář, osobní děkan a čestný občan míst své požehnané pastore. Jubilant narodil se 3. září 1842 v Martinicích u Jilemnice. Po absolvování gymnasiálních studií v Jičíně vstoupil do bisk. semináře v Hradci Králové, kde 25. července 1867 vysvěcen byl na kněze. Jako nadšený mladistvý novosvěčenec ustanoven za kaplana v Olešnici u Nového Města n. Met., kdež 7 roků horlivě působil na vinici Páně. Na to byl presentován na uprázdňené obroči v Sedloňově, kteréžto osadě své nejlepší síly, takměť celý svůj život zasvětil. Ač upřimým Čechem, přece těší se veliké lásce a oblíbě svých německých farníků, kteří svého »pánatěměť zbožňují. Jubilant zapsal se neomazatelným písmem v srdce svých osadníků tím, že na svůj náklad dal obnoviti chrám Páně sv. Markéty. Maoho tisíc korun věnoval na okrasu domu Božího, tak že široko daleko nemůžeme se tak skvostná svatyně. Ano, kostel sedloňovský jest radostí a pýchou vdp. jubilanta. »Jemnostpán« své osadníky miluje a tato láska jest láskou a vděčností opětvována. Jak sedloňovský lid jest hodný a zbožný, dokázaly Miské volby. Katolický kandidát obdržel všechny hlasy až na 3. S tak disciplinovanou a zorganizovanou osadou nemůže se asi žádný duchovní správce pochlibiti. Ač pastorační práce páne jubilantova jest tichá a skromná, přece byla oceňována vrchností církevní. Jako se těší pan jubilant veliké přízni zeanného velkého biskupa Brynsyha, tak také i u nynějšího nejp. biskupa J. E. jest persona gratissima, čehož jest markantním důkazem, že pan jubilant byl v těchto dnech jmenován čestným konsistoriálním radou. Duchovenstvo vikariátu opočenického věnovalo z pěty a lasky svému spolubratru skvostné album s vlnatouráčními podpisy. V předvečer tiché, slavnosti uspořádala osada sedloňovská svého miláčkovi lampionový průvod, jehož se

súčastnily všechny místní spolky, školní dítky, obecní zastupitelstvo, letní hosté, dleci zde na zotavenou a veskeré občanstvo. Po srdečné gratulaci, všemi korporacemi přednesené, děkoval pan jublant mile překvapen se slzami v očích za tuto spontánní oslavu a projev lásky a oddanosti, slibuje, že srdce jeho vždy bude bti pro milé osadníky. K těm přecetným gratulantům připojme i my vroucí přání, aby Bůh vdp. jubilanta doprovázel svým hojným požehnáním až na krajní meze blahodárného jeho života. Tož, »jemnostpane«, právě jmenovaný pane konsist. rado, ad multos, plurimos annos! — R—r.

Posledové kaplohy z Žamberka. Sjezd katolíků ukončen. Shrňeme-li nyní v úvahu všechny nepříznivé okolnosti: deštivé počasí, strannické jednání městské rady, horečnou protagitaci národních socialistů, sociálních demokratů, volných myšlenkářů a různých jiných -ářů, bez odporu každému vnulí se na mysl podiv nad velikou zdařilostí sjezdové manifestace katolické a nad ubohým výsledkem akce pokrokové. Podávající poslední stručnou zprávu o sjezdu, slíbili jsme, že v několika člancích upozorníme, jak se s námi jednalo. Následující řádky píšeme jen proto, aby lidé, kteří zachovali si ještě zdravý rozum, dle ovoce obou táborů, v neděli dne 25. srpna v Žamberku proti sobě stojících, roznali, kde pravda, slušnost, vážnost, a kde lež, surovost, násilí. — Před naším sjezdem rozhazovány byly nepřátelské letáky, které nabubřelým obsahem měly dělati náladu proti nám a našim lidem nahnati strachu. Na počátku se pravi: »Sbor zástupců všech pokrokových, politických i vzdělávacích organizací Žamberka rozhodl se vyvolati v neděli, dne 25. srpna — v den krajského klerikálního sjezdu v Žamberku — projev rozumového i mravního přesvědčení Žamberceka pokrokového rozhodnou akcí protiklerikální.« — Ne tedy jindy, nýbrž právě v ten den, kdy se měl konati náš sjezd, měl býti vyvolán projev rozumového i mravního přesvědčení pokroková. Kolik slavností různých pokrokáři v Žamberku již spískali, kolik táborů měli, kolik schůzí v Sokolovně, ale nám nikdy nenapadlo v den, kdy něco podnikali, vyvolati z trucu nějaké projevy, poněvadž předně ponecháváme každému volnost a za druhé soudíme, že takovým způsobem napravovati poměry bylo by nerozumné a nedůstojné. Ale pokrokáři usoudili jinak. Krásnými jmény se sice blýskají, od hlavy až k patě polepi se nápisy: pokrok, rovnost, bratrství, ale ve skutečnosti jsou největšími przniteli těch hesel. Všechn náš podnik sjezdový snažili se utlouci. Podpisy sbírali k zákazu budčka, městskou radu obcházeli s výzvou, aby nám náměstí odfekla, rozhlašovali, že všechno máme zakázáno. Naši stoupenci hrubě zesměšňováni, některým docela vyhrožováno bitím. V den sjezdu táhli v hloučku s cikorkovými papírky na kabátech na náš tábor, hodlajíce ho rozbíti. Když jim v útohu četnictvem zabráněno, řvali před zámeckým nádvořím, až hrůza bylo poslouchati. Ejhle, projev jejich rozumového i mravního přesvědčení! Volnou myšlenku hlásají, ale zotročují toho, kdo jinak myslí, než oni. Bratrstvím a svobodou se ohánějí, ale na ty, kdož jinak jsou přesvědčení než oni, jdou s násilím a klackem. Krátce: jejich pokrok jest jedno a totéž, jako surovost a vyjevenost. — Předem ovšem jsme cítili, jak asi ten projev rozumového i mravního přesvědčení pokrokového bude vypadati. Vždyť jsme v Žamberku na ně zvykli. Jednáním, slovy i novinami činí velmi často takové projevy. Sopakujme aspoň některé veřejnosti. Před nějakým časem učinili na př. národní socialisté ve svých listech tak uslechtilý projev svého rozumového přesvědčení, že dle všeobecné pověsti jistý strážmistr se z něho oběsil. Ba dosud národně sociální listy projevují své rozumové přesvědčení takovým způsobem, že málo rodin jest, které by od nich strhány nebyly, takže dnes v Žamberku všeobecně zaznívá jedno mluvení: národně sociální listek a smetiště jest jedno a totéž. — Asi před měsícem odehrál se zase projev mravního přesvědčení u známého volného myšlenkáře, jenž s jistým hercem měl factový výstup, který pobouřil v noci celou ulici, takže jeden čtverák chtěl je už schladiti stříkačkou-berlovkou. Týž volný myšlenkář veřejně potlouká se již po několik let s vdanou paní, a to s vědomím jejího muže, a ukazuje tak projev mravního přesvědčení docela klidně k velkému úžasu obecensťva. — Jiný volný myšlenkář, který pro divoký projev svého rozumového přesvědčení při sjezdu má nyní opletání, učinil kdysi také, isa v pivní náladě, se svým kamarádem projev mravního přesvědčení svého dobýváním se — ač jest ženat — na kuchyňské dívky v jistém hotelu. — Před několika lety učinil projev mravního svého přesvědčení soc. demokrat v nemocenské pokladně a před nedávnem takový projev mravního přesvědčení v nemocenské pokladně opakoval zase národní socialista, který proto musel utéci, jak asi nejlépe dr. Švihla vl. — Když konala se katolická schůze veřejná, na níž Václav Myslivec pokrokové debaty řádě usazoval, projevovali své rozumové přesvědčení i národní socialisté i soc. demokraté křikem a pláskáním. — Podobný projev rozumového i mravního přesvědčení svého chtěl provésti pokrokáři všech barev i náci nám při sjezdu, jenom že si tím užili blamáže a nezarmetelnou ostudu. Za pokrokové projevy při sjezdu našim jsme velice vděční, poněvadž otevřely lepšimu občanstvu oči a přivedly mnoho k pravému poznání. (Přítště pokračování.)

Jaroslav Kocian v Jaremí. Světový virtuos na housle nspřádá ve dvoraně Sokolského domu v sobotu dne 14. září o pát 8. hodině večerní koncert za společníkování virtuos na klavír Maurice Elanora z Čáslavy. Na programu jest koncert od A. Dvořáka, dále

skladby od Bacha, Wieniawského, Paganiniho, Liszta, Nováka, Suka a j. Klavír ochotně zapůjčí c. k. dvorní tovarna A. Petrof v Hradci Králové. Ceny míst: Křeslo, první dvě řady 4 K, ostatní 3 K, I. místa, první dvě řady 2.50 K, ostatní 2 K, II. místa 1.50 K, III. místa 1.20 K, sedadla na balkoně 3 K. K stání: balkon 1.20 K, přilehlé 80 h, dělnický a studentský lístek 50 h. Lístky převzal z ochoty do prodeje p. Rejl, knihář na náměstí. Lze předpokládati, že hudbomilovné obecnstvo z Jaroměře a okolí hledá si užití vzácnou příležitost uměleckého požitku, jež mu uspořádání tohoto koncertu poskytne a že se hojnou návštěvou tohoto koncertu účastní.

Pardubice. Zemřel zde vdp. František Hajzler, bývalý pfeleoučský farář, osobní děkan a bisk. notář v 70. roce svého věku (3. t. m. o půl 12. hod. v noci). V Pánu zespulý vynikal znamenitým hospodářským rozhledem, jež uplatnil v různých čestných funkcích. Stal se na př. předsedou správní rady akciové společnosti cukrovarské, o ježž ustavení měl značné zásluhy. Založil mnoho dobročinných spolků, byl dlouholetým členem městského zastupitelstva v Pfeleouči a dlouho i působil ve výboru našeho Politického družstva tiskového. Za své zásluhy byl jmenován čestným občanem v Lohenici a Mokošíně. — Narodil se v Dobrušce r. 1842, vystudoval gymnasium v Hradci Králové, vstoupil tamtéž do semináře. Vysvěcen byl roku 1867. Jako kaplan působil v Pardubicích do roku 1876. Stal se farářem v Pfeleouči, kdež působil do roku 1909. Na odpočinek odebral se do Pardubic — do místa svého kaplanování, kdy již zdraví jeho bylo podlomeno. Byl přijat od bývalých svých farníků velice vřele. — Dnes v pátek o 10. hod. dopoledne v domě smutku u Kostelíčka bude tělesná schránka zesnulého vyzdvížena a po zádušních službách Božích odvezena do Dobrušky. Tam v sobotu o 9 hod. ráno po odsouzení Requiem bude uložena k dočasnému odpočinku na místním hřbitově. Odpočivej v pokoji!

Společenstvům hostinských a výčepníků severovýchodních Čech! Kolegové! Přátelé! Za krátkou chvíli budou pozváni zemští zákonodárci ku sněmování, aby nové zemské daně odhlasovali proti hostinstvu, proti konsumentům. Nebylo by správně, odsuzovati poslance tuctově předem aneb pak, nýbrž informovati jednotlivce od muže k muži soukromě a to ihned, aby bylo možno podrobiti návrhy a názory k dalšímu uvážení. Uznávajíc nutnost a potřebu informovati všechno hostinstvo českého severovýchodu, koná se v úterý dne 10. září krajinský protestní manifestační sjezd v Náchodě. Každý hostinský má za svoji povinnost schůze se účastniti, pro hojnou účast agitovati a snahy naše pro společnou práci podporovati. Celé armády našeho dělnictva mají své vzorné organisace, které hájí se vši energii práva svých příslušníků — jenom hostinští rozptílení v různých společnostech, někde i smišených, nemají dosud té síly, aby mohli početnosti v komorních organisacích svých práv se domáhati a před zákonodárci respektu si získati. Pozvali jsme zemské poslance, abychom jich ciferně přesvědčili o úpadku hostinství. Pořad jednání: 1. Uvítání přítomných o 11. hodině dopol. v sále na Plhově. 2. Volba předsednictva. 3. O nových zemských daních, pivní dávce a hospodářství sněmovním, referuje kol. Jos. M. Razm, hostinský. 4. O postavení hostinského v minulosti, přítomnosti a budoucnosti, referuje kol. Karel Puchvein, hotelier z Rychnova. 5. O lahvoých nápojích, referuje kolega Topič, hostinský z Třebachovic. 6. O průkazu způsobilosti a omezení koncessí, referuje kolega Kaiser, hostinský z Rychnova. 7. Dotazy. Kolegové! Na shledanou v úterý dne 10. září 1912 v Náchodě!

Nová Paka. Dne 15. srpna t. r. při pouti v Nové Pace (v klášteře) sebrali pp. Ign. a K. Ježek z Lomnice n. Pop. 46.66 K (čítaje v to i 5 K od nejmenovaného dárce). Pánům sběratelům, jakož i všem, kdož ku sbírce přispěli, srdečně »Zaplat' Bůh!«

K odhalení sochy Mistra Jana Husa v Dobříkově. Dne 25. srpna oslavili moderní husité všech odstínů nevěry pomník M. Jana Husa v Dobříkově u Vysokého Mýta. Jako to zasmušilé počasí zmíněné neděle srpnové, hleděl zajisté i zasmušile Hus dolů na zástup svých ctitelů, z nichž značné procento i s těmi poslanci rázu Kiofáčova a Udržalova dávno odložili ty dobré zásady Husovy, které druhy v Betlémské kapli a jinde ohnivě hlásal: »v Boha věřiti, Jež ctíti a Jemu se klaněti.« Dle samé »Národní Politiky« končil parádní řečník pan fíš. poslanec Udržal řeč svou slovy: »Pracujeme v duchu Husově, nespokojíme se jen jeho velebením, nýbrž žijme jako Hus, jenž uměl, abychom zůstali na na živu!« Při slovech: »pracujeme v duchu Husově« měl pan poslanec na mysli zajisté též práci na poli národnostním jako poslanec agrární. Neustranné dějiny neupírají Husovi zásluh o český národ a jazyk. Zastal se ho hájením práv pražské university proti cizině, ale co musí vlastenečtí Husově tytéž dějiny vytknouti, jest právě jeho houževnaté zastávání škodlivých a zhoubných nauk Anglosasika, tudíž Germána, Viklefa, pro něž byl stíhán a z nich usvědčen lidmi učeností proslulými. Právě za rektorátu Husova šířily se mezi mistry i žáky na očistěné od ciziny univerzitě české nauky nové, do Čech deportované. Hle, tedy, pane Udržale, nemůže náš národ povznést práce v duchu Husa, který dle světského soudu a zákona zemřel za zásady germánské, škodlivé, nebezpečné autoritě, ale, jak se již stalo, přivede mu na krk nové Lipany. V tom právě leží se nedůslednost Husa, že na jedné straně hájil český národ a na druhé straně otevřel bránu zhoubným naukám germánského bludáře Viklefa. A husitství zkrpřilo pádu kalenému germánskému lutheranismu. Proto nelze se diviti, že český protestantismus z čistě lásky

k české vlasti s germánskými pastory »z Reichu« čilé styky udržuje. Ano, český protestantismus od germánského souseda, národu českému tak věrného, který dle denních zpráv »Národní Politiky« Čechy z úřadů, z bytů, české dívky ze škol na ulice vyhazuje, bodrým sokolíkům v krojích veřejně vystoupiti zakazuje, ba ani ten český nápis na hřbitově netrpí atd., bídný žold germánský k udržování čistého germánského učení běže i za české hranice do říše germánské slávu Husovu šíří. Ovšem s učením slovanských bratří sv. Cyrilla a Metoděje by se v germánské říši »bázně boží« daleko nedošlo, za to však s germánstvím Husovým to jde dobře. Proto také pan farář ev. z Nagy vzal si dovolenou, upustil české ovečky, po Německu jezdil, konaje přípravy k oslavám Husovým roku 1915 pořádaným, kdy vyrukuje Volná Myšlenka a všichni stoupenci moderního pohanství. Škoda věčná, že ev. pan farář z Nagy nepřinesl do Dobříkova vřelý pozdrav a hluché »Heil« pobratimského národa germánského, s nímž nás »spojuje« učení mučedníka Kostnického! Jen tedy, pane Udržale s panem Kiofáčem, pracujte v duchu Husově a »Národní Politika« bude míti stále co dělat, bude hájiti český živel mezi bodrými germánskými sousedy. Při této vlastenecké práci dle slov p. Udržala »nespokojíme se jen s jeho velebením, nýbrž žijme jako Hus! Ano, p. Udržale, Kiofáči a vy všichni Husovi ctitelé v Dobříkově shromáždění, žijte jako Hus, který dle svých spisů šířil takový »klerikalismus«, že světské vrchnosti vybízel, ano za povel Boží jim ukládal lid k svatému přijímání do kostelů »puditi« atd. Jak krásný příklad dáte světu, že žijete dle vzoru Husova! Bude to zajisté příkladné, až pan poslanec Udržal k radosti svého duchovního pastýře v Rovni bez »puzení« vrchnosti každou neděli v kostele bude dle Husa Boha ctíti a svou víru vyznávati! Nechceme moderní husity do kostela dle Husa násilně »puditi«, majíť kostel již »vychozený dávno«. V moderní, pokrokové, osvětové, volnomyšlenkářským světlem osvěcené době Husovo »puzení« do kostela jest robotou a naprostým barbarstvím temného středověku. Vždyť páni Sokolci a moderní hasiči mají dle Husa přikázáno, ba, pardon, zakázáno za křížkem, odznakem to křesťanství, v parádní uniformě kráčet, při pohřbech svých členů, ba, Mistře Jene Husa, raduj se, do kostela i vkročiti a Bohu se pokloniti. Neměš radost v Dobříkově, když jsi viděl v uniformách tolik okolních sborů a spolků, které tvé zásady druhy lidu českému horlivě hlásané po 500 letech tak prakticky provádějí? A což pak, až přijde rok 1915, k němuž dle »Nár. Politiky« dne 25. srpna 1912 konána slavnost přípravná v Dobříkově u Vysokého Mýta! Očekáváme s jistotou a dychtivostí, že nad sochou M. Jana Husa v Dobříkově postaví pan Kiofáč, jenž v matičce Praze postavil národu českému »Zlatou Husu« s dvojjazyčným nápisem, nádherný dvojjazyčný chrám, v němž se budou moderní husité klaněti novověkému Husovi dle učení volnomyšlenkářského, jež hlásati bude pomoučený dr. Bartošek. Jen se jedná o to, zda si také páni vypůjčí na ten kostel u židovsko-německé banky. »Hranice vzplála, na níž umírá nejvěrnější Čech...« Ano, Hus, pokud hlásal víru v Boha, zemřel v srdcích ctitelů nynějších na dobro. Jeho přesvědčení o jsoucnosti Boží jest volnomyšlenkářům dle jejich »creda« kamenem urážky, ohlupováním lidu. A pan Masaryk ještě dosud Husa nevytrhl z »pošetilosti«, ve které vězel jako vyznavač jsoucnosti Boha, vynálezem nového moderního náboženství. A vystavili-li pan Kiofáč v Dobříkově pře chrám, kde by ctitelé Husovi měli »puzení« býti ku počtě Boha Husova, očekáváme, že ho moderní husitští ctitelé za to upálí pro tmu Husovu, kterou před 500 lety šířil v Čechách. Mistr Jan Hus zemřel za přesvědčení germánského šifitele bludů Viklefa a pan Udržal s p. Kiofáčem, budou-li žít dle Husa, zemrou zase za své přesvědčení. V Dobříkově umějí dobře páliť Husa, dělají to každoročně. Proto, páni fedrovatelé myšlenky Husovy, pozor na rok 1915, ať to s Vámi v Dobříkově nedopadne jako s Husem v Kostnici. Volnomyšlenkáři prý tam postaví pec na spalování mrtvol. Již to zadali na říšskou radu. Jakmile to nahofe odhlasujete, nebudou se možná ohlížeti, zda-li jste živi, čili nebožtíci, ale pro váš život dle Husa vhodí vás tam jako tři mládence v Babyloně do peci ohnivě, protože se nechtěli klaněti pohanské modle. — Účastník Husovy oslavy.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

naproti »Národnímu divadlu« v Praze.
Nejlevnější. Žádejte prospekt. Nejvýhodnější.

Hofice. Krásnou zajisté byla myšlenka nejdůst. episkopátu ohledně pěstění »dla rozšíření víry«, jež má za úkol kynoucí víru chrániti proti víc a víc se vzmaňujícímu materialismu doma a nésti vznešené ideály Kristovy k národům pohanským, a není pochyby, že myšlenka ta dojde i v naší diecési nekrásnějšího pochopení a splnění. Povstávají-li denně noví a noví nepřátelé pozitivního křesťanství, musí denně hlásati se noví vojínové k jeho obraně. V naší farosti hned po prvním ohlédnutí této myšlenky přihlásilo se přes 20 členů k »dla rozšíření víry« a v budoucnosti počet jejich i stě vzroste. Tedy jen všude chutě k dla tolik záslužnému! Že lidstvo rozestupuje se na dva tábory, je pozorovati víc a více, jakož i že ti, kdož zůstali věrni své víře, víc a více uznávají potřebu své organizace a mimořádných prostředků k obhájení dědictví otců. Tlak budí protivník, a čím výborněji povedou si nepřítel, tím

houževnatěji hájiti budou náboženské stanovisko věrni Kristovi. Dříve stál ovšem kostel a kázání, dnes, kdy mnoho lidí nemá na to času, však žije indiferentně, je třeba ne již jen vyznavačů, nýbrž bojovníků. Nepřátelé napadají baštu církve se všech možných stran, proto církev musí do pole stavěti vojsko, jež by ji na všech stranách hájilo. Bohužel, není tu dostatek důstojnictva — intelligence — a proto nutno vychovávat, a ti, co se tím úkolem obírají, prokazují církvi služby neocenitelné. Na eucharistický sjezd přihlásilo se 10 účastníků, vesměs z města. Pozornost zde vzbudilo a v našich kruzích uspokojení, že zdejší rodák, mladý pražský lékař, dnes již kapacita v oboru chirurgie, podnikl pouť do Lurd s českými putníky a tam si příkladně vedl, jako vůbec vždy dával na jevo, že je nábožensky založen.

vloupání do chrámu v Trutnově. Ve středu 4. září časně z rána byl Trumov pobouřen zprávou, že do arciděkanského chrámu se vloupali zloději. Zástupy lidí spěchaly se přesvědčit o pravdě neblahé zvěsti. U chrámu však policisté bránili blíž přistoupiti, pokud nepřišel policejní komisař a nebyl přiveden policejní pes. Teprve, když bylo vše úředně vyšetřeno, otisky prstů ofotografovány, a policejní pes sledoval stopu lupičů na nádraží, mohli nedečkaví zvědavci vstoupiti do chrámu. Zloděj se strany nejméně osvětlené a střežené vloupal se ochranným přístavkem k postranním těžkým dveřím dubovým, jež po úsilovné námaze ze zámku vypálil a ze zdi s hákem vytrhl nějakým železným heverem. V kostele vyslidil jednu železnou pokladnici, pracně rozbil a po haléčích skromnou sbírku kostelní vyklepával, což se mu však asi zprotivilo. Proto pokladnici pohodil a zaměřil ke dvěřím rovněž těžkým, dubovým, železem pobitým u sakristie, které podobným způsobem vypálil. Zde vše důkladně prohlédal, věci rozházel, a vylámal a vykradl ministrantům chudou pokladničku a ještě jinou pokladnici s menším obnosem. Z nádobí, roucha bohoslužebného neukradl ničeho. Po tak marné dřině a notném pocení chtěl se trochu poobčerstviti a proto pátral po vně mešním. Místo toho však lapil láhev s křestní vodou a láhev s olejem, což mu pranic nechtutalo, a proto tím pohrdl, zanechav důkladé otisky prstů. S tak nepatrným lupem spěchal pak, jak policejní pes stopu sledoval, na nádraží, aby nejbližším vlakem unikl stíhajícímu je četnictvu a rozhořčenému lidu. Je takřka jisto, že se zde jedná o kostelního lupiče M. z U., který noc před tím se vloupal do kostelů v Hradšti a v Kuksu a pak v Heřmanicích se posloval kořalkou na cestu do Trutnova, což dotvrzují otisky prstů. Se zvýšeným úsilím pátrá četnictvo po ničemovi, by byl již jednou učiněn konec bohopustému jeho řádění. Jsme radou duchovním správcům, aby zvláště nyní v době eucharistického kongresu dali své chrámy tím více střežiti.

Různé zprávy.

Svatováclavské slavnosti — Svatováclavské Matiči Školské. Letošní rok, pokud se týče oslavy a povinné piety největšímu našemu svěci národnímu, patronu České země, sv. Václavu, znamená pro nás katolíky náhlý, neblahý poměr náboženskými vyvolaný dalekosáhlý krok velkého významu — založení katolické školské Matice, přijavši jméno nám nejdražší — Svatováclavské. Vždyť Matice tato vznikla proto, by hájila a chránila všemi prostředky přední svatováclavské dědictví — naši víru — jako Ústřední Matice Školská chrání jazyk — a to tam, kde jest to za dnešních poměrů nejpotebnější, ve školách lidových a vychováváním nové generace katolického učitelstva, sv. náboženství oddaného. S potěšením možno pozorovati, že rok co rok vždy více se ujmá oslava národního světce našeho pořádaná katolických slavností svatováclavských. Avšak mají-li slavnosti tyto názvu toho plně si zasloužiti, jest právě třeba, by nezapomnělo se při nich na Svatováclavskou Matici Školskou, která právě hrdinně si vytýkla kráčet ve šlépějích sv. dědice národa na záchranu a povznese toho, co jemu nejdražším bylo. Tak jako celý národ pamatuje v této době na Svatováclavský dar Ústřední Matici Školské, na záchranu národnosti, musíme my katolíci kromě toho pamatovati také ještě na Svatováclavskou Matici Školskou, a tak na záchranu nanejvýše ohroženého sv. náboženství, předního to odkazu sv. Václava. Jakým způsobem? Příkladem nejlepším nám mohou býti »Spojené katol. organisace pražské a předměstské«, jež usnesly se vstupenky ku společné Svatováclavské slavnosti v Praze, již nejvyšší návštěvou počti i nejdůst. arcipastýř, opatřiti kolikem Svatováclavské Matice Školské. Jest to jakýsi druh naší »matiční daně« a doufáme, že i všude jinde, kde svatováclavské slavnosti konati se budou, tento krásný příklad porozumění a pochopení pro naši všennárodní náboženskou věc, dle hesla »Svůj k svému«, bude následován, aniž by se nějak ushodilo Ústřední Matici Školské při »Svatováclavském daru«. Neboť zvláště nyní platí pro národ náš o náboženství a národnosti slovo Španilové: »To máte činiti a toho neopomíjet!«. Avšak možno ještě i jiný způsob podpory Svatováclavské Matice Školské si voliti: Věnovati celý neb alespoň část čistého výdětku, prodávati tržební blečky 2, 4 a 10 h, sbírají při slavnosti na tuc neb do pokladničky. To vše ponecháno jest na vůli jednotlivých spolků. Příhlášky o matiční kolky, které se hodí dobře také na dopisy a účty, počneme vyřizovati dnem 15. září. Rovněž pokladničky a blečky útržkové lze žádati, a to i hned. Sekretariát Svatováclavské Matice Školské, Praha-Babenec.

Před počátkem školního roku nejdůst. zvláštní tělné výpomocí zastaví česká matiční dobročinná

Kulturní jiskry.

Cyriilomethodský mecenáš. Byla lems pronáena durazná výzva, aby katolická veřejnost podporovala statečný dorost své intelligence, který již nyní vykonal práci velikou. Bylo mnoho rokováno o tom, jak by se prospělo národu i církvi, jestliže by byly obstarány pro katolické studentstvo české vhodné místnosti ve Vídni, kde studuje tolik akademiků slovanských! Tak by se vytvořilo blahodárné centrum katolických studujících slovanských vubec. I vyskytl se vlastenecký mecenáš, prelát Dr. Jan Pospíšil z Olomouce, který na založení potřebného domu vídeňského věnoval 10.000 K. Také letos založil stipendia pro kn. arc. seminář v Kroměříži s vkladem 10.000 K. Učený, slečený kněz dobře pochopil požadavky nynější doby. Slibil také dáti značnější obnos Akademii Velehradské. Všecka čest ideálnímu hodnotáři!

Svaz otců rodin ve Francii, který byl uplynulého roku založen, čítá již 500 spolků a 100.000 členů. Účelem svazu jest obrana duší dětských proti znásilňování a bezboženské škole. Svaz vydává zvláštní časopis „Rodina a škola.“

Blízkupné vídeňské semity. Posud jest v čerstvé paměti, jak soc. demokraté čeští na kněpy a despocii rudého vedení vídeňského odpovídali zkroutěně, zapřisahavíce se, že náležejí a náležeti chtějí k soc. demokratické internacionále. Vyhražovali si pouze nejnútnejší lidská práva pro svoji národnost. Rudý generál dr. Adler však odpovídal na lamentace, žádosti a sliby s pravou semitskou nafoukaností.

Čeští autonomisté nyní začali nesměle znovu styky s centralisty navazovati. Podávali ruku k společné práci aspoň v jednom bodu, ale byli do ní udušeni kopáčem.

»Právo Lidu« ohlásilo, že se přičiní o společný postup autonomistů s německými centralisty, zbývajícími v naší zemi, v příčině volební reformy zemské. A co na to odpověděla vídeňská Adlerova »Arbeiterzeitung«? Napsala, že ten krok jest směšný a zavřitelný. Prý čeští autonomisté jsou drzí pokrytci, oni rozbili internacionálu a nyní chtějí kázat německým dělníkům něco o solidaritě. Na námitku, že odluka autonomistů se má pokládati za hotovou věc, odpovídá orgán Adlerův: »Toť nestydáté! My však odpovídáme separatistům (Čechům), že nám otázka našich družstev a jich vývoje jest mnohem důležitější, než celá zemská volební oprava česká.« Tak tedy pojednou rozumí rudý centrální orgán heslu: »Stejně právo pro všechny!« Volební reforma by totiž v Čechách přistihla hřebínek německé nadutosti, poněvadž dosavadní volební řád nadřazuje křiklavě německé národnosti na úkor české. Proto ovšem vídeňští židé, kteří tamní sociální demokracii komandují, na prosto nestojí o spravedlivý volební řád v zemi české. Dříve se tolik křičelo o právech pracujících lidu, v Praze, ve Vídni a jinde vznikaly hotové bouře za uplatnění lidového živlu ve sborech zákonodárných. Nyní však najednou orgán vídeňského semity se bojí, aby čeští dělníci neoslabil v Čechách moc německých (výhradně ovšem židovských) kapitalistů. Odtud tedy vane tak ostrý vítr proti námaze českých soudruhů.

»Arbeiterzeitung« se jízlivě táže, zda příslušným letákem, jež čeští soudruzi vydali, čtveráctví jest provedeno dokonale a zda bude leták přeložen do němčiny. Leták prý jest jednoduše urážkou strany německé a separatistickým švindlem. A denník Adlerův dodává ještě:

»Letákem má býti vzbuzeno zdání, jakoby separatisté byli pro volební opravu do zemského sněmu bůhví jaké činy vykonali, anebo vykonati chtěli, kdyby jim právě německá strana nepřekážela. Než co brání Čechoslovánům, aby boj zahájili a provedli? ... Co učinili separatisté? Docela nic! Nemýlíme-li se, svolali před rokem jednu nebo dvě schůze, na nichž nikdo nebyl a to je vše; a jestliže »Právo Lidu« ujišťuje, že česká strana vše přihotověla, aby boj za zemskou volební opravu systematicky a s největší intenzitou mohl býti veden, nemáme pro to nic než skeptický úsměv, jakýž nám vyluzují tučně tiskné řeči separatistického orgánu tak často.«

Tedy Dr. Adler práskl po nabízené ruce českých soudruhů, čímž kopl netoliko do nich, ale do českého národa vůbec. A pro mandát tohoto muže sháněly se české hlasy v Čechách i ve Vídni. Toho odporučoval Machar českým soudruhům.

Akce sociálních demokratů pro volební reformu jest v jádru svém dobrá. Ale židovský harašák ji kazí.

Osvěta budoucnosti na cestě. Znám, jak soc. demokraté stále provolávají, aby konečně zastupitelstva obecní se stala úplně lidovými. Ovšem ten pokřik děje se hlavně proto, aby zastupitelstva co nejdříve zrušila, jelikož jest obecně známo, jak odstrkují soc. demokraté všude lidové vrstvy z jiných táborů. Kde však najednou náberou soc. demokraté achopných pracovníků v tolika ob-

cích, jestliže někde těžce shánějí průměrného politika k mandátu poslaneckému?

Již se ukazují známky, jaká bude správa obcí osvěcena pod rudým praporem. Dle zprávy »Nár. Listu« ze dne 5. září ve Statenicích (v okrese smíchovském), tedy přímo v blízkosti centra české kultury, již na třetí rok hospodáří rudé obecní zastupitelstvo — a jak bystře! Protože budou na podzim volby, dali se rychle do stavby školy. Měli sice již schváleny plány a rozpočty na čtyřtřídku, ale protože chtěli mít něco »dle svého«, začali stavěti dvoutřídku (pro 130 dětí, která ovšem v 5 letech bude přeplněna), jež však bude stejně drahá jako návrh původní. Byl sice vypsan konkurs, ale soc. demokraté již napřed hlásili, kdo stavbu dostane. Také se tak stalo. A po týdnu přípravných prací stavitel Konárovský plán změnil a dosáhl k tomu od zastupitelstva dovolení, aniž se předem veliká změna odborně prozkoumala, aniž bylo vyžádáno komisionální šetření. Dozor technický mají dva členové obecního zastupitelstva, kteří jako zedníci na stavbě pracují. Dodavatel cihel, který jest též výborem, vede dozor nad jakostí materiálu. Když poplatníci poznali, že místo ohlášených 30.000 K. bude náklad obnášeti snad 50.000 K., svolali protestní schůzi, z níž posláno ohrazení i okres. výboru. Do schůze čemě navštívené však dostavil se pouze jeden soc. dem. výbor, který se očistoval tím, že svaloval vinu na jiné soudruhy. Německy umí ze zastupitelstva mluvit jediný — totiž žid. (Kde by se také moudří soudruzi obešli bez žida!) Ale pozvání na schůzi chtěli odmítnouti velkoměstským, osvěcencím způsobem a proto psali na adresní stranu obálky »Nicht angenommen.« (Neběželi se zeptat na formu odmítnutí k židovi?) A na druhé straně poznamenali: »Nejsme špinaví.« Dovnitř obálky vložili zaslané legitimace a přidali tam zbytky večere, zbalené do novinářského papíru, napsavše na obal: »Koňská uzenina.« Tak pokrokově se tedy zachovali vůči hlasu lidu. Agendu úřední jim obstarával policajt ze soused. obce, a když jim to »nějak spletl«, připočetli bez velkého hlavolamu přebývajících cifry do řádku, kam se jim uždálo.

Ovšem kotrmelce jsou možné i jinde u venkovu, kteří nemají času na vyšší vzdělání. Ale tací venkované aspoň se nehonosi velkou osvětou, uznávají své nedostatky a neodpovídají na opozici takovým uličnickým způsobem. Zato však soc. demokraté kritisují všecko, všude vidí zpátečnictví, schlazují si zlobu na inteligenci, lhouce, jak za nepatrnou práci bere velikou odměnu a představují se jako jediní osvícení spasitelé měst i vesnic.

Katolická samostatná lidová strana na Slovensku již má své základy. Znám, co zkusal Hlinka od pokrokářů, k vůli nimž se finančně zakrvácel, až se silně zadlužil, jimž pomáhal k mandátům a za něž v žaláři seděl. I jiní národní pracovníci katolíci zakoušeli mnoho velikých a nespravedlivých útoků od slovenských masarykovců. Pokrokáři tam — jako všude jinde — řídili se heslem: »Já budu poroučeti a vy ostatní pracujte!« — Již tedy zvolen slovenský nepolitický výbor katolický. Usneseno žádati na biskupce, aby v seminářích vyučovalo se aspoň tolik slovenčině, jako na státních učitelských přípravkách, a dětem aby bylo umožněno, učit se katechismu v rodné řeči. Maďarská »Katolická Jednota« má býti požádána, aby v lůně svém utvořila podvýbor volený od Slováků a u znala přirozená práva slovenčiny ve školách, úřadech a soudech, stejně aby maďarská »Tisková Jednota« šetřila práv Slováků a z peněz od katolíků sebraných podporovala také tisk Slováků. Listem katolíků-Slováků stanoveny »Slovenské Ludové Noviny«, peštským slovenským novinám ohlášen boj, poněvadž píšou proti katolictví. Usneseno založiti vlastní tiskárnu, vydati životopis sv. Cyrilla a Methoděje a okružní list papeže Lva XIII. o nich, založiti odborný bohoslovecký časopis a také finančně a hospodářsky se sdružit a osamostatnit. — Tím dány základy k zřízení samostatné katolické strany také mezi Slováky.

Neohrožený učitel. »V. k. duchovenstva« píše: »Učitelský spolek pro venkovský okres liberecký měl ve Vísce schůzi a na ní neohrožený učitel Fr. Töpfer z Dlouhých Mostů podal tento návrh: »Podle naeho soudu má »Deutsch-österreichische Lehrerzeitung« jako náš svazový list vážit si a chrániti víry a city různých členů svazu. Proto nemůžeme schvalovat jednostranného chování, kterým svazový list neustále uráží katolickou církev, kdežto v jiném směru dává na jevo příliš jemnou citlivost. Uznáváme urážející a štvavé chování za nerozumné, nespravedlivé a nedůstojné a ohražujeme se proti tomu, aby náš svazový list byl jen listem protestantským, neb aby jej bylo zneužíváno k podvrtné vzpouře.« Snaha odůvodniti toto prohlášení byla zmařena nepokojem a zamezena netrpělivostí a nesnášlivostí členů. Bylo tedy toto prohlášení zamítnuto. Jen se podařilo jinému učitelu dokázati, že svazový list je skutečně zvyklý psáti neohroženým tónem.«

Kuna v kurníku radí slepicím. Už se opravdu dospělo s patentovaným vlastněním až do nehlubších jam. Co jsou členové katolických jednot ze Sokola nadobro vystrnaděni, komandují v obci sokolské židé — tedy živel krve cizí — stále směleji. Zeptejte se, kolik židů chtělo vstoupiti do prvé sokolské jednoty pražské a co dali na sokolovny židé pozdější. Ptejte se, kolik židů i v době poslední vstoupilo do Sokola z ideálního zápalu, prostého všech kšeftovních pohnutek! Katolíci to byli v prvé řadě, kteří stavěli mohutné základy budovy veleobce sokolské, katolíci se dali pro sokolskou myšlenku pronásledovati a zastávali věrni Sokolu potud, pokud od požidovštělého tisku nebyli z něho vyštěváváni systematickými urážkami. Nyní zasedl však k plné míse semita, když poznal, že již není potřebí se obávati persekuci a že naopak sama vláda projevuje překvapující sympatie sokolské obci. Nyní jest velice snadno prohlášováti se za Sokola. Na poli zoraném, zvláštěním a ošetěním od katolíku, nyní sbírají klasy židé. A jak chutějí za malou práci co největší práva, dokazují nyní delší úvahy, sepsané od židů. V českožidovském »Rozvoji« pak mimo jiné dne 23. srpna docela jsou vytištěna tato slova: »Co však při klerikálních »Orlech« pobuřuje, jest, že jsou nekalými pokusem o rozrazení řad sokolských, jež podvodně (!?) napodobují. V obchodním životě (jak by si žid nevzpomněl na obchod!) jsou na takové machinace paragrafy, v politickém však bohužel nikoliv.«

Tedy kuna, která se vplížila do českého kurníku, vykládá českým kuřatům a slepicím, jakou šalbu provádějí Orlové. Lidé, jejichž otcové křičeli proti všemu českému (i proti Sokolu zvláště), najednou se opovíží mluvit o podvodném napodobování. S dovolením, někde pro místní anebo politické poměry vytvořily se již dávno oposiční jednoty sokolské! Byli snad tací oposiční Sokolové podvodnými napodobiteli? Nikoli, odnesli si výhru, jež jim za jejich práce plně náležela. Nikdo se také neodvážil nazvati je podvodníky.

Katolíci pak odešli z domu, jehož krb ostříhali plná desítkami. A má-li právo na moderní tělocvik žid, platí takové právo tím spíše pro plnokrevného člena českého národa. Kdyby se nechápal právě moderních vymožeností tělocvičných a organizačních, nebyl by žid v prvých řadách těch lidí, kteří by se nám vysmívali pro zpátečnictví? Kdo je vykopnut z vlastního domu, tomu zajisté dle lidského práva musí býti dovoleno, aby si odnesl ven do jiného příbytku aspoň nejpotřebnější své věci. A židům berou Orlové nejméně. Ti přece celá desítkami v Sokolu nebyli, proti němu se stavěli. Anebo snad žid vynalezl organizační řád sokolský a moderní způsoby cvičení?

Spíš se děje uchvacování jinde. Na př. universita pražská založena i obnovena z katolických peněz pro katolíky a nyní tam mají doměnu pokrokáři, kteří katolíkům spílají a o nich lhou. Rovněž tak do středních a nižších škol veřeli se lidé, kteří sledují pravý opak toho, k čemu se zavázali přísahou.

A že Orel jest vypočítán na rozrazení sokolských českých řad? Vždyť přece Orel vydupalí sami pokrokáři, tvrdíce, že vyloučením katolictva jejich řady — se zceří. Zato však skutečné rozrazení národních šiků nastává tam, kde začne mti slovo žid. To už jest zkušenost stonásobně osvědčená. Právě požidovštělý element vypudil katolíky ze Sokola, týž živel podporuje Lassalláky a působí nyní rapidní rozklad v Sokolstvu samém. Jinak v příslušném článku »Rozvoje« psáno jest o Orlech věcněji než ve fanatických listech pokrokářských a tím se tedy liší ve svůj prospěch list židovský od tisku požidovštělého.

Svoboda dle Barcelony. Všude již konstatováno, že arcibiskupská knihtiskárna v Olomouci nechtěla soc. demokraty vyloučiti z práce, ale že je žádala, aby dovolili v závodě pracovati také křesť. sociálům. Nejnovější zprávy však sdělují takové úžasné kroky sociálních demokratů, až můžeme padnouti do mdlob člověk, který ještě poslední špetku svobodomyšlnosti neztratil. Oni 4 dělníci, kteří byli propuštěni, provinili se proti zřejmým předpisům, ostatní pak nechťli pracovati přes ošetovné výzvy, takže jim dáno ultimatum. Když pak křesť. soc. sazeči se ubírali v pondělí k obědu, vyhnuli se na ně z vinárny němečtí sazeči, ohrožující též red. Světlíka a JUC. Václavka. Křesť. soc. strojmistra tloukli a ukradli mu klobouk. Pokrokářský »Pozor« pak — slyšte! — svolal velikou (!?) protestní schůzi »proti násilnostem klerikálů.« Již nad tímto převrácením logiky na hlavu musí žasnouti každý nestranný pozorovatel. Ale ještě něco více! Předtím totiž sám majitel tiskárny »Pozora, Knechtl, vybízel ředitele arcibiskupské knihtiskárny, aby necouvl, ale zlomil opozici. A nyní? Pak ještě věřte v nějaké sociální zásady pokrokářsko-rudé! Přes rudý teror počet sazečů se doplnil již tento týden.

Nové písňové komposice. Ve vkusné úpravě vyšly dva sešity nových českých písní Rud. Mi-

lenského »O mé panence.« (Vypravěno v grafickém útvaru Holečka a Moučky v Hradci Král.) Písně ty (počtem 10) dobudou si jistě brzy zasloužené popularity svou půvabnou melodičností a nehledanou prostotou. Přítomné kompozice prozrazují odborníka zkušeného, který dovede účelně rozvésti své originální náměty. V melodiích ozývá se zvukem struna národní. Harmonisace klavír. doprovod jest velice přiléhavá. Odporujeme všem přátelům české hudby. Cena sešitu 1 K 80 h.

Záložna v Hradci Králové,
Janaké náměstí č. 163.
Vklady na knížky 4³/₄ %
Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyšší!

Sociální besídka.

Rozmach odborové organizace na Moravě. Tam porozuměly všechny třídy rozhodných katolíků významu dělnické organizace velmi dobře. Všeodborové sdružení má velice horlivé a bystré pracovníky, jichž práce nadto jest podporována z mnoha stran. Celé vedení strany stará se o postup našeho dělnictva na Moravě usilovně. Není tudíž divu, že organizace křesť. dělnictva nachází se tam na tak značné výši.

Devátý řádný sjezd delegátů dělnického sdružení pořádán byl 1. září v brněnské dvoraně domu katolických tovaryšů. Ačkoli jiné dělnické organizace v době tak veliké hospodářské tísně ztratily tisíce členstva pro nemožnost pravidelného placení příspěvků, vykazují sdružení křesť. sociální úbytek jenom nepatrný. Ovšem že pravidelná agitace v posledním čase byla zdržena a přerušována říšskými volbami, starostmi o »Orla« a jinými velikými pracemi. Jinak by se byl kmen členstva rozhodně ještě rozvinul. Patrně to z toho, že právě v průmyslových centrech počet členstva stoupl. Na př. v Mor. Ostravě a obcích sousedících stoupl počet členstva za rok 1911 ze 653 na 1012 členů. Skupin za ten rok bylo 387. 9 skupin činnost zastavilo, 8 bylo nově zbudováno. Samé Brno má 8 skupin s 1479 členy. Důkazem odborové vyspělosti dělnictva jest to, že počet laických řečníků při agitaci přibývá na úkor počtu řečníků kněžských.

Finance i r. 1911 byly pevně ustálené. Na příspěvcích přijato 101.190 K 46 h, tedy proti r. 1910 méně pouze o 2896 K 72 h. Svépomocná akce pojistná docela stoupla o 4000 K. Na nemocenských podporách vyplaceno 42.260 K 96 h. Na podporách úmrtí 11.959 K 64 h. Podpora v nezaměstnanosti obnášela 4278 K 28 h. Na podporách stěhovacích a cestovních vydáno 653 K 76 h. Mimořádné podpory vyčerpaly obnos 1696 K 96 h.

Jmenné sdružení obnáší koncem roku 1911 o 27.560 K 81 h více než r. 1910, totiž 276.341.81 K. V to nejsou započítány dlužné správní srážky, a příspěvky, tak že jmenité ve skutečnosti jest daleko větší. Právní porada byla poskytnuta 240 členům. 105 sporů bylo nutno řešiti soudem. Míst zprostředkováno 2226.

Organisace založena 21. července 1902 na Velehradě a od té doby se valila v před mocně jako iavira a vykonala pro dělnictvo práci obrovskou. Dělník není tak zaslepený, aby nezačal aspoň průběhem času poznávat, kde se pro věc dělnickou pracuje z lásky, nezištně a kde agitátoři vztahují vytrvale ruku po penězích. Lehce tedy pochopitelně, proč rudá organizace doznala značných trhlín právě prací našich horlivých pracovníků, kteří zachránili celé pluky dělnictva před ujařmením soc. demokratickým. Průběh valně hromady byl velice animovaný, hlásilo se k jednotlivým projednávaným bodům mnoho řečníků, kteří nenašli času jalovými řečmi, ale poznámkami velice věcnými přispívali k vyjasnění. Provedení na základě našich zkušeností některé reformy, jež přijaty většinou jednohlasně. Všeodbor. sdružení moravskému a jeho vůdci Šrámkovi všecka čest! Přejeme bratřím moravským utěšený postup vítězný i pro budoucnost.

Všeodborové sdružení křesť. dělnictva pro Čechy v Hradci Králové vyplatilo za měsíc srpen na podporách 1176 K 41 h. Nových členů přihlášeno 56. Organizace tato vyvíjí činnost skutečně úspěšnou, a proto jistě zaslouží více podpory celé katolické veřejnosti, než jaké se dosud těší. V první řadě jest to ovšem dělnictvo samo, které má povinnost do Sdružení přistupovati a práci naši podporovati, neboť tak bude pracovati pro zlepšení poměrů vlastních. Ale i kněžstvo mělo by se na tomto poli více uplatniti, aby tak součinností svou přispělo k dluh prospěšnému.

Lev se schlipou hřívou. Židovští milionáři zdražili nejpotřebnější věci a to v době, kdy se čekalo, jak četní soc. demokratičtí poslanci učiní drahotě konec. Rudý lev, který ve Vídni tolik svou hřívou ježil proti chudým hokynářům, jako by však v nemilosrdném zdražování milionářů vů-

bec nevěděl. Když nyní židovští uhlobaroni zdražili uhlí o 6 až 9 haléřů na centu, šli soudruzi kolem nich, jako by neviděli, ačkoli tak jest postizen zvláště lid drobný. Když však pražští uzenáři řekli, že budou prodávati vuřty o 2 haléře draze, začal větší rámus než před Jerichem. Jsme proto, aby si dělnictvo řeklo svůj úsudek i o uzenářích zcela svobodně. Ale jen vždycky spravedlivý loket! Jestliže se horší soc. demokraté na uzenáře, proč jsou schlipli jako kuřátka vůči peněžním velmožům? Svou zlost si vylévají jen na lidech drobnějších a na těch, kteří se mrskati dají. Před židovskými kapitalisty však mají nehorázný respekt. A to prý jest politika protikapitálová.

Sociální demokracie pomocnice velkého kapitálu. Začátkem letošního roku vymohlo si dělnictvo zaměstnané v dílnách stříbrofepeckých ve Schwabachu v Bavorsku stávkou zlepšení mzdy. Majitelé dílen, kteří přímo zboží odprodávali, obrátili se na velkou firmu Spiegelbergovu, aby i ona zvýšila ceny za zboží. Firma o dohodě nechtěla slyšeti a navrhovala, aby mistři od ní odebírali hrubý materiál a zboží ji prodávali k prodeji. Na to nechtěli přistoupiti mistři. Proto firma obrátila se na soc. dem. svaz kovodělníků a slíbila žádaný zvýšený plat platiti, budou-li členové svazu jen u těch mistrů pracovati, kteří s továrnou uzavrou smlouvu. Svaz žádosti firmy vyhověl a mistři musili chtít nechtět do jha továrního. Bylo by vše dle komanda kapitalistické firmy podporované protikapitalistickou soc. dem. organizací, kdyby pro případ nadvýroby nebyla smlouva zavazovala mistry k zastavení práce na určitou dobu. Následkem toho jeden mistr od smlouvy odstoupil, poněvadž byl tím na existenci k prospěchu továrny ohrožen. Firma žalovala. Ličení bylo ve Schwabachu nedávno. Soud žalobu zamítl a alianci továrny se svazem kovodělníků označil za nemorální. Sám liberální tisk poukazoval a poukazuje na to, že soc. dem. svaz kovodělníků objevuje se v prapodivném světle. Ačkoli dle soc. dem. zásad má býti velkokapitalistická monopolizační tendence potírána, přece se soc. dem. odborná organizace neostýchala a nestyděla dáti se použití za pomocníka k dosažení privátní monopolisace. Vidět z toho, že soudruzi piskají na krásné theorie, když se jim nehodí do krámu, a podporují kapitál jen což!

»Maloživnostníka«, měsíčního orgánu »Sdružení českých katolických živnostníků pro království České« vyšlo právě dvojité číslo 8. a 9. — Z obsahu zaslouží pozornosti katolické a zvláště živnostenské veřejnosti »jednací řád« podpůrného fondu nemocenského, pohřebního a starobního pro členy Sdružení a »učňovská bursa«, kteréžto oba podniky »Sdružení« pro své členy i pro katolickou veřejnost vůbec právě zakládá. Koho věc zajímá, nechť dopíše si o dvojčíslo do administrace (Praha 56—V.) Přejeme Sdružení, aby se, než se rok s rokem sejde, dodělalo prvních úspěchů, jichž si také pro svoji vážnou tendenci zaslouží.

Židovští obchodníci s lidským masem. Policie z Vilna a Rigy objevila široce rozvětvenou organizaci k svádění děvčat. Nejvíce jich bylo zlákáno inseráty v časopisech o dobře placených místech vychovatelek. V Rize byla »pracovna«, odkud vhodnější dívky byly vysílány do domů nemravňích. Hlavními organizátory tohoto obchodu byli židé, ačkoli mezi agenty nechyběly ani křesťanky. Počet obětí byl velmi značný.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovuzřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Celá usnadní od vld. úřadů duchov. k dispozici.

Národohospodářská hlídka.

Kursoví ztráty stoupají do velikých číslic. Německé spořitelny listy, orgán německého svazu spořitelního, upozorňuje v čísle ze dne 24. srpna na neustálé znehodnocování ukládacích hodnot a stoupající následkem toho kursoví ztráty. Uvádějí, že měly spořitelny koncem roku 1911 na 1700 milionů uloženo v cenných papírech a vypočítávají kursoví ztráty spořitelny v tomto roce na 34 milionů korun. Vyhličky do r. 1912 jsou ještě horší, neboť pokles rent dosáhl 4 proc., kdežto v roce 1911 byl u rent pokles o 3 proc. — Znehodnocení ukládacích hodnot v letošním roce odhadují na 50 milionů korun. To jest více než v roce 1907, kdy kursoví ztráty dosáhly 30 mil. a způsobily, že bilance spořitelny vykazovaly v tom roce ztrátu 3 a půl milionu korun; v roce 1912 odhaduje se ztráta na 15 milionů korun. Celkové kursoví ztráty spořitelny činí dnes na 160 milionů.

Je proto otázka kursových ztrát pro spořitelny zrovna existenční otázkou. Německé spořitelny listy poukazují v závěrku své zprávy, že vynikající bankovní odborník vypracoval plán reformní, dle něhož má stát uděleti majitelům rent premi ve výši půl proc. — Každý, kdo složí 10 K zálohy, obdrží 100 K renty překalkované na 4 a půl proc. Tato úroková míra nedala by se v 10 letech snížit.

Nové tarify pro rakouské státní dráhy platí již dnem 1. září. Nové tarify obsahují však při celé řadě různých druhů zboží dosti pronikavé změny, a jest proto nutno, by se každý, komu na znalosti správných železničních sazeb záleželo, v pravý čas o změnách těchto náležitě informoval.

Reforma osobní daně z příjmu a majitelé domů. Vídeňská vláda sestavila loni řadu finančních návrhů na rozmnožení státních příjmů a rozdružila je do několika předloh, souborně nazvaných finančním plánem. Z předloh těchto týká se majitelů domů hlavně osnova zákona o některých změnách zákona o přímých daních osobních. Ústřední sbor spolků majitelů domů předkládá vzhledem k tomu tyto svoje požadavky: I. Ústřední sbor nezamítá změnu zákona o přímých daních osobních, nýbrž po některých stránkách ji doporučuje. II. Ústřední sbor se zdržuje námitek proti zvýšení berních sazeb daně z příjmu, navrženému ve vládní osnově. III. Při změně zákona o přímých daních osobních vyslovuje Ústřední sbor tyto požadavky: 1. ve smyslu článku XII. budiž pevně uzákoněna sleva daně činžovní, a tato sleva, dosud 12 a půlprocentní, budiž zvýšena na 15 procent. Tento požadavek jest oprávněn již tím, že sleva z daně pozemkové, na též základě vybudovaná, činí 15 proc., a že daň činžovní je daň hospodářsky i sociálně mnohem tíživější, nežli daň pozemková. 2. Do zákona budiž vložen předpis, jímž se na udržování domu v náležitém stavu stanoví částka 10 proc. hrubého nájemného jakožto odpočetní položka čili srážka. Tento požadavek opodstatněn jest faktickým stavem nynějším, neboť dle instrukcí, jež ministerstvo financí dalo finančním úřadům, nemusejí finanční úřady žádati od poplatníků průkazy účtem, jestliže udržovací výdaje domu nepřevyšují 10 proc. hrubého nájemného. Jedná se tedy o uzákonění praxe již prováděné. 3. Do zákona budiž vložen předpis, jímž se jako odpočetní položka čili srážka stanoví určitá částka daně činžovní jakožto důsledek úbytku stavební hodnoty budov, a to: 20. proc. domovní daně činžovní pro novostavby a pro budovy v době prvních 12 let, a pak procento vyšší, od 20 proc. stoupající do 50 proc. daně činžovní pro budovy, stojící 12 až 80 let a déle.

V době drahoty. Oves v Rakousku vykazuje sklizeň pěknou, v Uhrách znamenitou. Podobně se to má s jinými obilninami. Leč nikdo z židovských sprostředkovatelů nespěchá s nákupem. Jest prý dosud dosti zásob. Odkud se pojednou vzaly, když židovské listy loni psaly, jak se urodilo nepatrně? Tedy pracuje úsilně zase spekulace. Ceny jsou dále pevné. Vídeňská bursa jen maličko stlačila cenu předlitavské pšenice, zvýšila však cenu pšenice uherské. Proč? Spekulanté počítají se zvýšeným vývozem do Německa, protože nyní Amerika a Rusko chrání se před překotným vývozem. Tedy nepomáhá lepší sklizeň drobným lidem, ačkoli jest letos úroda pšenice proti loňsku větší o 7 procent, žito o 18, ječmene o 4, ovsa o 14.

Brambory tu a tam nakaženy hnilobou, ale celkem možno říci, že úroda bude uspokojivá. Uherské ministerstvo orby odhaduje sklizeň na 53.77 milionů metráků proti 44.37 mil. metráků roku loňského. Kukuřice urodilo se v Uhrách loni 34.09 mil. metráků, letos odhaduje se sklizeň na 51.09 mil. metráků. Poněvadž kukuřice vyváží se ve velké míře za hranice, lze očekávati, že v obchodní naší bilanci se zmenší deficit.

**Veleobčerstvenost
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si doporučit**
veliké velkové kostelní nádobí a nářadí a to: monstrance, kalichy cibé, nádobky, patény, paciřály, svícny, lampy, kaditelnice, křesťanské atd. své vlastní výroby, předpřímé církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slatí a stříbrí nebo proti depozitům a nové vyměňuje. Hotevé předměty neb výkresy nasadí na uhláky franke bez návažnosti koupě. Vše se provádí pečlivě. Práce ruční.

Staré slatě, stříbro a dráhobany kupuje se nejvýš ceny

JAN STANĚK,
poslání a dopravu
Praha I. 979, ul. Karlový Světla, č. 12. n.

Stanislav Jirásek

v Hradci Králové 138, odporučuje veleláš. duchovenstvu své
bezkonkurenční koláry
prací i celuloidové, náprsenky, bířky a veškeré prádlo speda
vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Pravé jágrové prádlo!

Patentní náprsenky
bez háčků
Zakázky obratem
se vyřizují.

ZÁPIS

Žactva do klavírní školy
Ferdinanda Knepřa,
státně zkouš. učitele hudby
a pěvecko-hudební školy
Málky Knepřové,
státně zkouš. učitelky hudby

koná se od 1. září t. r. v místnostech
školních v Hradci Králové, Jiříkova tř. 232.

Přihlášky též písemně.

Školní rok začíná 15. září t. r. a končí
15. července 1913.

Vyučovací předměty:

Hra klavírní dle prof. Jiráka.
Zpěv dle školy Pivodovy.
Hra na housle dle prof. Ševčíka.
Všeobecná nauka o hudbě.

Vyučovací plán pražské konservatoře.

Pro cvičení žactva ve veřejném vystupování
pořádají se hudební matinee a produkce.

Půjčovna pian.

Josef Štěpán,

odborný pozlacoř pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleláštojněmu duchovenstvu a ul. patronátním úřadům k opravování
a přezlacořování

oltářů, kanztelen, křířových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křířů,

zlacení písmen a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takžé dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústněmu jednání dostavím se na požádání takžé
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po race a hronově
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

☛ Závod založen r. 1898. ☛

Paramenta.

Ignáce V. Noškudla syn

(pretekolevaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Noškudly, farář ve Vyšších)

doporučuje P. T. veleláštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových prapér a keřového nářadí

Cenníky, vzorky i recha hotová se ukázkou
se na požádání franko pošlou.

Za hospodyní

na faru

žádá dívka 34 roky stará, zdravá, ze spořádané
venkovské rodiny, dobrá kuchařka, skromná a
pracovitá, vůbec ve vedení domácnosti dobře
obeználá.

Nastoupiti může dle přání.

Lask. nabídky pod značkou: „Skromná“ do
administrace t. l.

Umělecký ústav
pro malbu na skle

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malovaná
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zasazeno v místě.
Mosaiky akenné pro fa-
řady, křířové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Přesně vyznamenání a doporučení.

Nejčastěji biskupskou konsistencí ověřen dodávati.

Mešní vína,

zaručeně pravá, přírodní, neporušená, nejlepší
jakosti nabízí v soudkách nebo lahvích 1 litr
po 70, 80, 90 hal., 1 K i výše firma

Alois Čížek,

velkoobchod vínem v Kumpolci.

☛ Na sta pochvalných uznání po ruce. ☛
Račte dáti přednost vždy závodu osvědčenému.

Račte si psáti o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čis. 138.

— Vývoz lněného a medaňního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
plátna, damašky, ubrusy, ručníky **zeříry** na kořile,
— láty atd., překrásných modních vzorů. —

☛ **Výbavy pro nevěsty** ☛

za levná, pevná, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozřazených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

☛ V podniku tomto lze též bezpečně uložit ☛

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Podálová harmonia

obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku cvičení.

Cenníky zdarma a
franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstva
zvláštní výhody.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

☛ přijímá vklady ☛
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty
záložen.

školní kříř, kazatelny, oltáře, sochy, křířové cesty,
Boží hroby

levně provádí absolvent c. k. odb. školy sochařské
a řezbářské

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

Přátelé pravdy!

Protivníci katolické církve šíří mezi náš lid
celé spousty prohaných brožur na potupu naši.
Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné bro-
žury katolické, které důkladnými, promyšlenými
úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského
tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.
Při hromadných objednávkách poskytujeme
až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý
koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo,
až nepřátelé protikatolickými letáky zbožnou osadu
zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické
věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli
ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na
záke církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí
vytrvale státi na stráži. Laskavě čtenáři prosíme,
aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak
jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky
obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

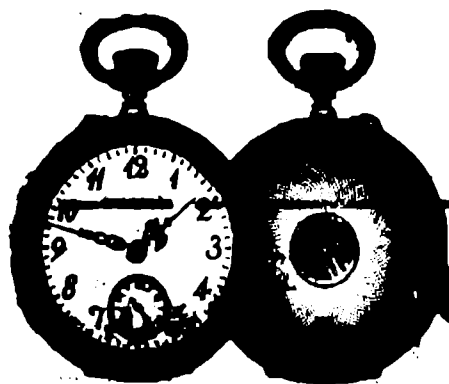
VÁCLAV POTUČEK, Hradeo Králové,

Jiříkova třída 239,

ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Břel, Glashütte v. S., Znojmo.

Svýmraké precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillianty. Klenoty a šperky. Optické
zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní nářadí. Vše v obrovském výběru.
Nejlevnější ceny!

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Veledůstojným duchovním a patronátním úřadům!

Odberný závod porcelánový

GAUDENC APPL,

LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění
oltářů, kazatelen, Božích hrobů, křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Respočty a nákresy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

Karla Zavadila
nástupce Antonín Zavadil
v Hradci Králové,
v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za živnostenským domem)

ku zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejvzrostle-
jšího provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revide-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše malován je posvácené.

Vzorky, respočty, nákresy i
hotové zboží na ukádku franko
se zašlou.

Chcete-li kostelním možno splácet bez přirádek.

Sta odporučením a čistých umění pe race.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přímě
a dárku závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

POTŘEBUJETE

SVĚTLO ??

Doporučuji k nastávací době:

olej topkový se zárukou pravosti jasně a bez
zápachu hořící 1 kg. za 1 K 20 h,

svíčky hospodářské, kus 2, 4, 6 h, 1 kg. za
1 K 4 h,

svíčky stearinové, 1 balíček 60, 80, 88 h, 1 K,

svíčky voskové, gasolin, petrolej, karkid,
za nejlevnější denní ceny.

JOS. JELÍNEK,
parfumerie a mydlárství v Hradci Králové.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberečů a
kovového nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, respočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské reálie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprobuje.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanská nám. č. 72

Zařizování

elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Zárovky:

Osram,
Tungarum,
Tantal.

Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Respočty zdarma. — Ceny levné.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i ciz-
zemských.

Četné uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Uctívám, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Veřejně látky na talíře.

Těm se splátky bez zvýšení cen!

Apreter,

který s vypracováním lněných a pololněných
líněnkových grádů a keprů úplně obeznalý jest,
hledá se ku brzkému nastoupení.

Znalost německého jazyka žádoucí. Uchazeči
podejte své nabídky pod značkou „A. K. Z.“
na insertní kancelář M. a M. Vlček, Praha,
Příkopý 86.

5000 lidí zaměst. se
v Českých Budějovicích

výrobou tužek.

Objednejte přímo u WEBRA tamtéž, ušetříte
50 procent.

Jemné tužky cedrové tučet 80 h. Jemné tužky inkoustové
tučet 80 h. Jemné tužky barevné tučet 80 h. Jemné tužky
pro lesníky tučet 90 h. Jemné pro truhláře, tesáře,
kamen. tučet 60 h. Obyčejné velké bílé tučet 15 h.
Drážka na pera 144 kusů K 1.80. Vzorová zásilka:
od K 1.88 až 12 K dobírkou neb předem pouze u
ADOLFA WEBRA v Čes. Budějovicích,
číslo 48.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
se nejlevnější.

Obrázky svatých

v různých cenách, levné
pro školní děti,

obrázky smuteční

a upomínky k sv. přijímání a zpovědi

lze dostati

v Družstevním knihkupectví
v Hradci Králové (Adalbertinum).

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
synovec, nástupce)

odberný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové číslo M.
láho náměstí, dříve pte-
60 roků na Malém ná-
městí pod leadbim) dopo-
ručuje se

ku dodání oken okrá-
mových od nejjednodu-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se složitými
rámci, stíhání, vzorování.

Veškeré respočty, skizy i odberná rada bezplatná, bez
všechny záležitosti ku definitivní objednávce.

Neobtěžujte nás i písemně poštovním směrem.

Založeno roku 1863.

PARAMENTA

kalíšky, oboře, mon-
stran., kněžské atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jan. ústav para-
mentů a devotional.
— BRNO.

OBNOVA

Číslo 37. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 12. září 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne. Ročník XVIII.

Oslava Vykupitelova.

Čím hustší mraky protikřesťanské zášti snaží se zastřít jasně slunce Kristovy nauky, tím mocněji její jas se obnovuje. Čím kalnější rmut stíká ve tvář Spasitelovu příboj nevěry, tím dříve poznávají miliony, jaká vznešená tvář jest bahnem třísněna.

Neprátele, aby vyhladili ze srdcí vřelou lásku a úctu k Spasiteli, používali a používají nejrůznější prohnaté taktiky, každou chvíli překvapují novým rafinovaným podskokem. Kde zastali katolictvo silné, tam začali lidu namlouvat, že není potřebí pořádati veřejných manifestací ku počtě Krále věkův. O tom však se nezmiňovali, jak odpovéděl sám Kristus farizeum reptajícím proti slavnému vjezdu do Jeruzaléma a Jidášovi reptajícímu proti drahé masti.

Kde pocítili nepřátele pro své manévry již bezpečnější terén, tam lhali, že jsou lepšími zastanci slávy Kristovy než ti katolíci, kteří nabádají lid vytrvale k uctívání Spasitelovu. A jakmile se jim podařilo chytnouti na udici větší počet zmatených kapru, hned pokročili dále: »Není potřebí slaviti Krista způsobem katolickým, vždyť církev o něm dobře neučí. Poslyšte naše lepší návrhy!« A když stádo obmezených ovcí rozmnoženo, řeklo se: »Což si myslíte, že Kristus byl Bohočlověk a že činil úžasné zázraky? Oslavujte ho rozumně a přirozeně jako nejlepšího člověka.«

Zástupy pomatenců podařilo se rozmnožiti v celé pluky a proto se už mohlo namlouvat: »I Kristova osoba musí podléhati kritice moderní vědy. Všecko není pravdou, co Kristus hlásal.« A sotva zfanatisované davy k tomu přisvědčily, jedovatá ústa doložila: »Což se máme připoutati k tak zastaralým zásadám, které byly prosloveny před staletími? Musíme přece jíti za pokrokem.« Pak se převrátily již se vši drzostí zásady historické a to netoliko staré, nýbrž i moderní, aby se podvodně »dokazovalo«, že Kristus vůbec ani nežil. Přiložena sekera ke kořenům křesťanství, sháněny takové »důvody«, jakými by se dala popřít i existence Alexandra Velikého, Sokratova a Mojišiova. Jen k vůli popření osoby Ježíšovy se převracela pravidla dějepysná na ruby, při zkoumání o jiných osobách historických nechávali fanaticové platiti tatáž pravidla dále. A když nemyslivé davy počaly blučně přisvědčovat, odhozena šalebná maska zcela. Požidovstělý tisk uveřejňoval předzvědky na jméno Vykupitelovo, před vánočními svátky otiskovány surové nadávky, mříeně beze všeho obalu na svatou rodinu. Otiskovány rafinovaně smyšlené románky na Pannu Marii a Krista, aby tyto svaté osoby jevíly se ve světle nejhor-

ším, aby jimi bylo pohrdáno jako lidmi pronásledovanými spravedlivě. Tak vysoko dostoupila zloba potomku a následovníku těch fanaticů, kteří Krista křivými žalobami vlekli k bolestné smrti.

Taktika vyličená nejde vpřed všude týmž pořádkem. Užívá se jí někde po takových troškách, jaké slibují okamžitý výsledek. Kde se narazí na odpor nečekaný, tam se provede rychlý ústup a začne se od počátku. Zkrátka vždy takové jedovaté šípy a vždy v takovém množství, jak se to prohnatému plánu hodí.

Není divu, že katolictvo konečně prohlédá bystře síť široce rozprostřenou, v níž se zachytilo a udusilo tolik neprozřetelných vlašťovek. Řeklo si: »Jestliže naši protivníci oslavují s velikou pompou i zákeřně vrahy a křivopřísežníky, musí nám býti dovoleno oslavovati manifestačně nedostupný vzor svatosti. Jestliže židovské miliónky se zdobí zlatem, perlami a diamanty, chceme, aby zlato a drahokamy tím spíše sloužily k oslavě Krále králů. Pořádají-li soc. demokraté a volní myslitelé velké průvody k manifestování svého programu sociálního a kulturního, budiž nám dovoleno pořádati veliký průvod k počtě Nejsvětějšího, při němž místo třískání oken a ničení krámů bude zaznívati velebný zpěv k počtě Tichého a Pokorného srdcem. Řekli-li volní myslitelé, že má se respektovati volnost projevu každého, sociálního, politického i náboženského, nuže — proč reptají proti hromadnému náboženskému projevu těch lidí, kteří tvoří ve státě velikou většinu?«

Nevyčerpateľné jsou úskoky odpůrců našeho zjeveného náboženství. Ozval se skřek, že prý eucharistický kongres ohrožuje v říši pokoj. Ejhle, jak vlní roní slzy nad útočností ovcí! Ježek, který se vešel do cizího doupěte se sliby mírumilovnosti, začal se roztahovati, bodati svými ostny právoplatné vlastníky. A nyní rozkazuje, aby majitelé trpěli bodání dále. Katolíci jsou přece v Rakousku odvěkými vlastníky, byli zde v domácnosti vlastní již tisíciletí před tím, než se moderní »pokrok« narodil a než volní myslitelé učinili sem vpád. V Portugalsku není poprání od zednářů katolickým ani stý díl té svobody, jaká se poprává v »klerikalizovaném« Rakousku.

Rusí-li zde někdo státní pořádek a občanský mír, kdo to vlastně jest? Jsou to lidé, kteří pro světské odsouzení vzdáleného Ferrera páchali štvármice proti katolictvu a to i českému. Jsou to demagogové, kteří pod záminkou boje »protiklerikálního« bijí šmahem do katolíků a činí si posměch z katolických světců. Pokoj u nás ruší lidé, kteří stílí po »Orlech« surovými nadávkami, vyhazují katolíky z národa a ruší jejich schůze i tenkrát, když tyto nejsou namířeny proti odpůrcům.

Kdo jest vlastně uchvatitelem a samozvaným

oči náhle ožívují. Prudce hází rukama a naznačuje, jak Rusové začali útok.

Pluk Vintaňukův v borodinském boji chránil posice Bagrationovy a Semenovské.

»Ale jaký pluk? V kterém pluku já byl?« táže se poddůstojníka, sobě přiděleného. Zdá se, že Vintaňuk nějak vzpomněl jména svého pluku, v jehož řadách bil se pod Borodinem. A z bázně, aby nezapomněl, oznámil jméno poddůstojníka. Ale ten toho nezaznamenal a otázky zůstávají bez odpovědi.

Než šikovatel pamatuje útoků Muratových, pamatuje francouzských železných kyrysníků, tříkráte vrhajících se na Semenovské.

Vintaňuk během boje byl raněn šavlí a mimo to francouzská kule mu rozrazila čáku a »spálila« vlasy. Konečně zasažen druhou kulí, upadl. Přišel k sobě teprve v nemocnici, kde mu poskytli pomoc lékaři »z ciziny«. Byl zajat. — Otázka o Napoleonovi ho rozdurdila: »Ale viděl jsem ho, jako jiné Francouze. Byl zdravý, suchých lící, ale bříška neměl malého...«

Vintaňuk z poranění se vyléčil, ze zajetí byl vysvobozen a znova vstoupil do řady vojáků.

Účastnil se pochodu, aby porazil Francouze. Byl v cizině. S plukem došel do Paříže a zanechal vojenské služby teprve roku 1829.

Alexandra I. vzpomíná s úctou. Dle jeho slov byl car ve styku s vojny velmi prostý.

Jednou Alexandr dodával vojsku důvěry. Před

komandantem, prozrazují naši nepřátelé sami. Ohražují se proti klerikálnímu útoku na školy, proti vetřectví klerikalismu do veřejných ústavů, čímž dokazují, kdo jsou v nich vlastně samozvanými vládci. Protestují proti »rozpínavosti klerikalismu«, čímž dokumentují, kdo si osobuje privilegiované právo na nejvolnější jednání v Rakousku.

Eucharistický kongres jest slavností výlučně náboženskou, takovou, jaká se u nás poprává bez protestu volnomyšlenkářů židům i evangelíkům. Katolíci jdou se do centra rakouského státu pokloniti tomu posvátnému tajemství, jež svědčí nejvýrazněji o lásce Beránka k lidstvu, Krále, jenž se bere tichý. Láska Kristova, jak se zračí v Eucharistii, přímo kouzelně taví na srdcích lidstva kuru ledovou, učí láске k Bohu a bližnímu, cvičí v tichosti a skromnosti.

Katolíci nejdou oslavovat Napoleona nebo Žižku, pjdou se poklonit Tomu, který beze zbraně dobyl světa. Budou vděčně vzpomínati těch, kteří zvítězili proto, že se nechali pobíjeti, aniž spláceli za kámen kamenem.

A ejhle, proti takovému kongresu jed z Judey volá do boje, lze o něm, až se od úst práší.

Katolík však zvolá právě při takové černé záplavě s Jobem: »Vím, že Vykupitel můj živ jest.« Ano, žije, vítězí, kraluje. A katolíci musí býti pepráno tolik svobody, aby tomuto Králi, panujícímu nad miliony srdcí, vzdal příslušný hold.

K programu eucharistického kongresu.

V pátek dne 13. září:

I. v kostele »Maria am Gestade«: Dopoledne v 3 hodin: Pontifikální mše svatá. Od 10 do půl 12. hod.: P. Ocetek: »O častém sv. přijímání«. — Kanovník Msgr. Vaněček: »Katolické spolky a Eucharistie«. — Prof. Dobr. Orel: »Eucharistie a lidová píseň«. — Odpoledne od 2. do půl 4.: Prof. dr. Špaček: »Eucharistie zdrojem života nadpřirozeného«. — Kanovník dr. Reyl: »Eucharistický apoštolát ženy v rodině«. — Večer v 8 hodin: Slavnostní kázání nejd. biskup Wisnar: »Sv. Clemens Hofbauer, apoštol Vídně«. — litanie k Božskému Srdci Páně se zásvětnými modlitbami — sv. požehnaní. — II. v kostele »Na Rennwegu«: Dopoledne v 8 hodin: Pontifikální mše sv. — Od 10 do půl 12.: Farář P. Saip O. D.: »Třetí řády a jejich apoštolát eucharistický«. — Prof. dr. Budař: »Světlení neděle a svátků povinností a právem pracujícího lidu«. — Odpoledne od 2 do půl 4.: Prof. dr. Kupka: »Škola a Eucharistie«. — Farář J. Š. Baar: »Úcta nejsv. Srdce Páně«. — Večer v 8 hodin: Slavnostní kázání nejd. opat Sales Roubíček: »Ži-

řadou jednoho pluku se zastavil a »chytil se za kapsu.«

»Ale,« povídá, »já nemám tabatěrky, doma jsem ji zapomněl. A kdo z vás šnupe?«

Důstojníci podávali své tabatěrky, ale císař přiblížil se k jednomu obyčejnému vojínu s otázkou: »Máš tabák?«

Vojín byl celý pryč. Sáh! do kapsy a vytáhl lahvičku s tabákem. Car nastavil ruku.

»Syp!« povídá.

A jak si šnul, zvolal: »To je tabák, výborný tabák, znamenitý. Děkuji, děti!«

Šikovatel Vintaňuk je podruhé v Moskvě. Poprvé byl r. 1812. Tehdy si zapamatoval Kreml.

Až po jubilejní slavnosti letošní žil v Kyšiněvě a nikdo se o něho mnoho nezajímal. Vintaňuk pyšnil se tím, že nehledě proměnlivosti osudu a bídy, nechodil světem a že kromě vojenské služby nikde »nemusel poslouchati«.

Když opustil vojenskou službu, zabýval se kočárnictvím. Těžce ušetřil 500 rublů a přestěhoval se do Kyšiněva. Avšak zde ho okradli, vzali mu medaili a kříž sv. Jiří, jímž byl po borodinské bitvě vyznamenán.

Tyto okolnosti přinutily ho prositi o podporu, která mu skutečně byla dána. Před dvěma roky stařec se mohl ještě oháněti sekerou a zabývat se polním hospodářstvím. Ale pak seslábl a nyní nemůže už ani bez cizí pomoci choditi.

FEUILLETON.

ŠIKOVATEL Z ROKU 1812.

Z ruštiny přeložil K. Satorýn.

Do Moskvy přijel na letošní jubilejní slavnosti šikovatel Egor Ivanovič Vintaňuk, účastník borodinského boje. Dle průkazních listin je mu 122 let, ale Vintaňuk sám sobě čítá přes 130.

Dle vzhledu možno mu čítati nejvýš osmdesát. Velmi dobře vidí, ale špatně slyší. Paměť uchovávala mu zajímavé epizody z vlastenecké války r. 1812. Avšak, bohužel, vypravováním brzy se unaví a tu — žel — těžko lze od něho něco vyžvzděti. Součastník Alexandra I. a Napoleona napíná paměť, z tváře mluví hoře a konečně beznadějně klesnou mu ruce a zvolá maloruským přizvukem: »Zapomněl jsem!«

Když Napoleon vpadl do Ruska, pluk, v němž sloužil Vintaňuk jako šikovatel, byl přeložen z Kavkazu do středního Ruska s výzvou jíti na Francouze, aby »nelezli do Ruské Hše«.

Na generála Barklaye pamatuje se málo. Stařec svažuje čelo a chce dobře své vzpomínky vyjádřiti: »A ten byl přísaný — ba ne přísaný, zlý — ba ne zlý, ale tak...«

Naproti tomu o Kutuzovu: »Ó je!, u toho nezakusí nikdo nadávky...« Sebrav se trochu, chce vypravovati o borodinském boji. Pohaslé

vot Kristuv v tabernakulu» — litanie k Božskému Srdci Páně se zásvětnými modlitbami — sv. požehnání. — Minoritský kostel v Alserstrasse: Dopolnedne v 8 hodin: Pontifikální mše sv. Od 10 do půl 12. hod.: Kanovník Šulc: »Organisace katolíků a svatostánek«. — J. J. princ Karel ze Švarcenbergu: »Charitativní spolky a Nejsv. Svátost«. — Dopolnedne od 2 do půl 4.: P. Al. Jemelka S. J.: »Adorační dni«. — P. Voňavka: »Čeští vystěhovalci a eucharistická péče o ně«. — Večer o 8. hodině: Slavnostní kázání nejdp. opat M. Zavoral: »Eucharistie světlem a silou lidstva« — litanie k Božskému Srdci Páně se zásvětnými modlitbami — sv. požehnání.

V sobotu dne 14. září:

Ráno v 8 hodin: Pontifikální mše sv. ve všech třech kostelích. — V 10 hodin dopoledne: Společná slavnostní schůze všech národů v kostele sv. Štěpána, při níž jednotlivé sekce předčítají budou své resoluce v mateřském jazyku. — Sobotní dopoledne je vyhrazeno sv. zpovědi. — Večer v 8 hod.: ve všech třech kostelích adorační hodina. — Pontifikální mše sv. sloužiti budou: J. E. nejdp. kard. Leo ze Skrbenských, J. E. nejdp. kardinál Bauer, J. E. nejdp. biskup Hůlka, J. E. nejdp. biskup Doubrava, J. E. nejdp. biskup Huyn, nejdp. bisk. Kouřelka z Milwaukee, J. M. nejdp. biskup Wisnar, J. M. nejdp. opat Bařina a J. M. nejdp. opat Drápalík. — Slavný eucharistický průvod konán bude v neděli dne 15. září dopoledne.

Panamský kanál.

(14) Všecky státy, jichž obchodní lodi brázdí širé oceány, účastněny jsou t. č. na mezinárodních smlouvách a celních tarifech, jež mají vejíti v život a nově otevřeným ohromným dílem, jež bývalo jen snem lidské fantasie a jež se v době nejkratší — jistě r. 1913 — má stát skutkem, rozpulením obou Amerik v jich středu kanálem panamským. Vedle kanálu suezského a dráhy sibiřské nevytvořila ruka lidská nic kolosálnějšího a jen dráha, která jíti má z Aljašky po ostrovech do sev. Ameriky, která však je posud na papíře, znamenala by ještě větší vítězství vědy technické. Jestliže r. 1869 sjeli se mocnáři světa a jich dvořanstvo do Suez, aby byli prvními, kdo projedou z moře Středozemního do Červeného, tedy je nepochybno, že i slavnost panamská svolá do Kolumbie první koryfey světa a že noviny budou míti hojnost látky ku psaní. Poněvadž nás tato světová událost nemálo zajímá, chceme podati krátkou historii Panamy, aby čtenáři naši s tím živějším zájmem sledovali další zprávy.

Panama, zrovna jako Suez má za svůj původ děkovati národu bez odporu neintelligentnějšímu, který na oba podniky miliardy obětoval, při obou se zakrvácel a svou čest nasadil, aniž by z obou těch nejmenších výhod získal. Když Francouzi prokopali Suez, přišli Angličané, obsadili Egypt na tak dlouho, dokud tato zem nezaplatí svého dluhu, ježž si udělala nesmyslnou pompou, již se chtěla při slavnostech r. 1869 ukázati a Francouzové toutéž okolností veškeren vliv ztratili, když klíče k Suez musili Anglii odevzdati. Třeba byl kanál otevřen plavbě mezinárodní, mohou Angličané jím v čas války propustiti koho oni chtějí a poplatky, jež vybírají, jsou tak veliké, že se škodou nikdy nepracují.

Druhého takového klíče dostává se nyní kanálem panamským Severoameričanům a výhody, jež přinese nový podnik velkému dílu Evropy, budou míti rozhodný vliv na poklesnutí výnosu z úžiny suezské.

I k tomuto smělému podniku položili Francouzové základ r. 1889, nepomysleli však, že přijdou jiní a za cenu opravdu směšnou získají něco, v čem utopila Francie miliardy národního majetku a kus své národní cti. Již tenkrát utvořila se společnost anglická, která umínila si pracovati na konkurenčním kanálu, který by vedl státem Nikaragou, který by byl delší a ovšem také méně výnosnější. Ale již r. 1899 byla práce zastavena a majetek »Nicaragua Canal Construction Company« prodán. Následkem nynějšího chování se Unie při sdělávání mezinárodních smluv u kanálu panamského pomýšlí se nyní v Anglii znovu na uskutečnění této myšlenky.

V theorii bude Panama neutrální, ve skutečnosti však bude těžiti z ní Unie jak politicky, tak národohospodářsky jako stát nejbližší a nejmocnější, který si záhy dovedl zabezpečiti nejen koncessi, nýbrž i politické majetnictví kanálu. Záliv panamský patřil k republice columbijské. S tou Amerika vyjednávala, nabízejíc »vlastencům« republiky za odstoupení velké sumy peněz. Do toho se vložila Anglie a Německo a páni vlastenci, chtějíce vytlouci ještě více, skoro již hotovou smlouvu s Uní v Bogotě rozbili.

Co udělala Amerika? — Vyhlásila území, kudy kanál jde, za neodvislou samostatnou republiku a Kolumbie zůstala na suchu. V prvním zděšení žalovala v Berlíně, ale tam dobře postihli, že jsou na takovou dálku bezmocní, zvlášť když obyvatelé nové nepatrné republiky byly s novým sta-

ven věci spokojeni, umějíce si na prstech vypočítati, že jim pod ochranou mocného státu hůře nebude. Unie potřebovala Panamu za každou cenu již k vůli snadnějšímu spojení východu se západem zvláště od té doby, co zabrala Španělským posledním zbytky koloniálního panství na Kubě, kde, jak později se ukázalo, až k zločinu sáhla. Ostatně Anglie a Německo, jež si jinak nepřejí, nejednali ve Venezuele lépe; povstání v této republice bylo jejich dílem a za jejich peníze vyvoláno, aby si zajistily obě republiky v oblasti kanálu panamského. Vliv Unie rozšíří se tímto dílem ještě více na jih a jestliže postup ten nezadrží Japonsko, republiky jihoamerické budou na to slabé. Myšlenka národnostní vítězí, lidé jediným jazykem mluvící tihnou k sobě, malá území pozbývají své samostatnosti a velké říše povstávají, jež potřebují pro svůj vývoz kolonií, o něž vede se týž houževnatý boj diplomatický, jako o kterýkoli kus kultivovaného území evropského. Proto tak dlouho drží se Turek v Evropě; ne že by ho bylo některé mocnosti líto a že by se ho z pohrutek humánních ujmala, ale že se boj, aby někdo jiný neurval větší sousto, kdyby došlo k dělení. Lidstvo spěje k nejvyšším metám kulturního a technického vývoje, ale nelze říci, že by také mravní jeho vývoj kráčet s moderním pokrokem ruku v ruce a že by lidé byli také lepší a šťastnější, naopak s rozpínavostí některých velmocí, s bezohledností, jaká panuje na poli mezinárodní diplomacie, podporuje se jen národní šovinismus, všeobecná nejistota, vše ubíjející militarismus a sociální egoismus, vrcholící v dnešním třídním boji.

Obrana.

Reformovaná zednářská filosofie. Podali jsme již ukázky, jak sami pohlaví soc. demokracie veřejně tiskem prohlásili, že soc. demokrat zcela dobře činí, jestliže obelhává lidi z tábora jiného ve prospěch soc. demokratické strany a jestliže za tímž účelem poruší svou služební povinnost. Zednáři však, kteří se tolik chvástali, jak obrodí duše lidské čistou pravdou, jdou ještě dále. Organ zednářské lože »Herold« v čísle z 9. června podává k tomu doklady. Profesori Forel a Weniger sestavili 30 příkázání sociální morálky a uveřejnili je nejdříve ve zprávách »mezinárodního řádu pro etiku a kulturu«. Odtud pak se dostaly do »Herolda«.

Zvláště šest z nich jasně svědčí, jak se hlásí zednáři již veřejně k heslu: »Účel posvěcuje prostředky«. Ona pravidla zní totiž takto:

»Poslouchej zákonů státních — pokud stát zastupuje sociální všeobecnost. — Nezrad nikdy svěšeného tajemství, aniž zruš daného slova — leč by tě donutila vyšší mravní nutnost. — Nemíchej se do soukromých záležitostí bližních — leda z vážné povinnosti. — Nenič žádný život, aniž jaké dílo — bez potřeby. Chraň se jakékoli fyzické i morální krutosti — není-li nutná. — Nebuď pokrytcem, nelži nikdy a nešid nikoho — výjma z vyšší mravní nutnosti. — Měj úctu před vědou, ale nikdy nenech se zaslepit vírou v autoritu.«

Co značí »vyšší mravní nutnost«, na to dává jasnou odpověď krveprolití v Barceloně a bestiální trýznění konzervativců v Portugalsku. Zednáři ovšem oficiálně neřeknou všechno podrobně, aby nevzbudili přílišného úžasu. Však dopovědi prakticky to, co napověděno, v čas potřeby obratně podvůdcové, kteří vyloží uplatnění takových pravidel od případu k případu.

Zednářstvo jeví se tu ve světle vybarvených farizeů, z té příčiny, že právě zednáři se strojeným rozhořčením vytýkali zcela lživě Jesuitům, jak prý títo řídili se heslem o svěcení prostředků účelem. Pověstný odpadlý Jesuita Hoensbroech se kasal, že z knih jesuitských tu zásadu Jesuitů dokáže, ale celá jeho výprava skončila obrovským fiaskeem. Za to však zednáři, kteří se tolik namluvili o hájení čisté pravdy, napsali si kaceřované heslo sami na svůj štít. Nyní aspoň veřejnost jest dokumentárně přesvědčena, jaké důvěry tací lidé zasluhují. Ovšem takový tábor, který hájí do krve »výzkumy« podvodného Haeckla, přišel o věrohodnost u soudných lidí dávno.

Demonstrace sociálních demokratů proti eucharistickému sjezdu. Rudá internacionála hodlá uspořádati demonstraci proti sjezdu katolíků ve Vídni k uctění tajemství víry katolické. Skutkem tímto chce patrně internacionála dokázati, že není dělnickou stranou, protože demonstruje proti tomu, co s dělnickou otázkou naprosto není v žádném spojení. Skutkem tím chce asi dokázati, že její programové heslo »náboženství je věcí soukromou« je lživá fráze, neboť jinak by si socialisté katolického sjezdu nevšímal. Není vůbec žádné příčiny, aby se socialisté násilnický vtírali do projevu katolického. Nemusí míti žádný strach, že židovští bankéři nějakými podporami na eucharistický sjezd se vyčerpají, tak že by pro soc. dem. stranu jim nic nezbylo. Také není žádné obavy, že organizovaní soudruzi se sjezdu účastní a pak přestanou na doživotní vůdce strany odváděti své mozoly. Krátce neznáme důvodu, proč se ježí so-

ciální štáb proti katolickému lidu a ještě méně chápeme povzdech »Orlických Proudů«, které by si přály, aby protest proti náboženskému projevu dál se ve spojení se všemi »svobodomyslnými« lidmi. Svobodomyslnost tedy spočívá ve znásilňování přesvědčení jiného! Hlavy českých novinářů jsou naplněny naprosto zvrácenými názory, jestliže vůbec lze se domýšleti, že tito lidé nějaké názory mají. Pak to nemá jíti v Čechách všechno s kopce, když se čeští lidé na nic jiného nezmohou, než na vytloukání oken u souseda.

Vina a trest židovského advokáta. Aféra kolínského dra. Reimanna jest velice výmluvným zrcadlem židovských knýfů a cest nynější justice.

Reimann otevřel advokátní kancelář v Kolíně roku 1906. Měl na kapitále 25.000 K, jež obdržel jako věno své manželky. V městě, kde se roztahuje nový židovský Jerusalems, kde jest tolik židovských kapitalistů, jistě mohl udělati židovský advokát (který ja narozen r. 1873, nebyl zeleným chlapcem) velice stkvělou kariéru. Ale již po 3 letech přes velice četnou a bohatou klientelu ocitl se v peněžní nouzi. Komu tedy jen tolik peněz dával? —

Začal si pomáhati falšováním smének, docela obyčejným kradením, nevyplácením peněz, jež mu byly svěřeny, bezcennými šeky. Zprůměřování jeho činily celé desítky tisíců. Železnou a odkrytou skutečností ja donucen, doznal sám na patnáct falešných podpisů na smenkách; před započatím hlavního líčení vypočítávalo se podrobně, jak utrplí poctiví lidé machinacemi Reimannovými škody daleko přes sto tisíc korun. Ale porotci velikou většinou řekli, že padělal jenom ve třech případech a že škoda jím způsobená nepřesahuje dva tisíce korun. Jaké vlivy, jaký dojem tu působil, jestliže přece sám státní návladní upozorňoval, že zákony nejsou jen na stírání chudáků, ale i boháčů?

Nechceme a nemůžeme také posuzovati porotce, po jejichž odpovědi advokát byl odsouzen pouze k púletnímu těžkému žaláři. (V porotě oné náhodou zasedali většinou mladočeši a semité.) Výklady komplikovaných machinací Reimannových sotva neodborníci dobře pochopili. Reimann kradl a mnoho utrácel — odsouzen na 6 měsíců. Ve Svatováclavské záložně kradli husité. Drozd jich v tom nenásledoval — a dostal sedm roků.

O Reimannu starali se souvěrci velice pečlivě, ať už náleželi i k jiným politickým táborům. Napřed se zkoumal duševní stav muže zdravím kypícího. Pak vyvinula horečná činnost jiného druhu. Katolíci však veřejně žádali, aby Drozd byl potrestán, jak náleželo.

Konec konců Reimann může býti mužem, který se směje. Co to je půl roku? Níže výměr jiti nemohl, to poznali i nejvěrnější přátelé Reimannovi po odkrytí tolika švindlů. Ovšem nyní bude mluvit židovský tisk dále o velkém útlaku Israelitů.

Kdo chce za nynější doby udělati bankrot výnosný, musí se na to připravovati s velkou pečlivostí delší dobu. Nu — a Reimann prospekuloval věc tak bystře, že pro přečin zaviněné krídy vůbec odsouzen nebyl, jakkoli i po této stránce vyšlo na jevo tolik kompromitujících okolností, že se každý nepředpojatý divil, jak mohl ten člověk míti u klientů tak dlouhou dobu důvěru.

Proti slavenému advokátovi netroufal si nikdo vystoupiti udáním ještě ani tenkrát, když se o podvodech mluvalo veřejně. Když již Reimann byl dán za mříže, začalo se psáti, kolik lidí jest do aféry zapleteno, kteří občané měli z přátelství Reimannova značný zisk — a pojednou, jak by uřel kam tolik peněz se dostalo, jestliže kancelář tak bohatě vypravená zkrachovala po pěti letech na dobro? Nedovíme se už asi nikdy!

Politický přehled.

Ministr dr. Hochenburger zase se vyznamenal Před několika týdny projednal český soudce Vítek českou žalobu u soudu ve Vildštejně na Chebsku. Okresní výbor vildštejnský protestoval proti tomuto »porušování« německého rázu Chebska protest poslal prostřednictvím německé národní rady ministerstvu spravedlnosti a současně žádal o přeložení soudce Vítky a nahrazení ho německým soudcem. Nato vydal ministr Hochenburger výnos na předsednictva, vlastně přednosty soudu v Čechách, který — ač tajný — ocitl se hned v svém vydání v orgánu německého volksratu »Reichsberger Zeitung«. Ministr ve výnosu prohlásuje, že přednostu soudu může vždy nejen poučováním působiti na samosoudce, nýbrž při přidělování agendy a také vyhrazením si rozhodnutí o jednotlivých podáních, postarati se o jednotnost při rozhodování u téhož soudu. Krátce ministerstvo spravedlnosti vyhovuje německé zvůli; soudcové mají vyhovovati německým tužbám po jednotnosti německého území; nařizením tím dána přednost vi soudu, jako orgánu dohlédacímu, moc, která podle platných zákonů mu nepatří, neboť soudce na rozhodnutí ve věci samé není nikdy zodpověden úřadu dohlédacímu, nýbrž strana s rozsudkem nespokojená má vždy možnost cestou odvo-

ání se k vyšší soudní — nikoliv dozorcí — instituci vymoci si přezkoumání a změnu nebo zrušení rozsudku.

Rozhodnutí proti ministru Hohenburgovi. Jazykový odbor Národní rady české prohlásil, že ve výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 17. srpna znamenatí jest výzvu k porušování zákona, ižák na neodvislosti soudcovskou a návrh k obcházení platného zákona. Trapně působí tento čin v době, kdy se jedná o úpravě poměrů jazykových v království Českém. Kníže Thun po pohnutých konferencích některých českých členů dohodovacích komisí odejel do Vídně, kde konferoval s ministerským předsedou hr. Stürgkhem, přičemž kladl největší důraz na to, aby zamezeny byly jakékoliv další příčiny k nespokojení veřejnosti na té či oné straně. A také předseda českého klubu dr. Fiedler upozornil hr. Stürgkha na protizákonnost formy i obsahu výnosu Hohenburgova a žádal ho, aby dal určitou odpověď, zda výnos byl vydán s jeho vědomím a zda zaň bere zodpovědnost.

Dr. Hohenburger po výsledku — se vymlouvá. Hr. Stürgkh dal si zavolatí dra. Hohenburga a ministra vnitra bar. Heindla a hned na to korespondenční kancelář vysvětluje. Výnos byl prý špatně vykládán. Dru. Hohenburgovi prý ani nenapadlo dotýkati se neodvislosti soudcovské nebo činiti nátlak na soudce, aby česká podání v německých okresích odmítali, nebo dokonce jim nařizovali, jak se mají vyřizovati. Jedině o to prý mu šlo, aby nedocházelo k tomu, aby u téhož soudu o otázkách práva procesního i materiálního vydávána byla rozhodnutí sobě odporující. Dr. Hohenburger se vymlouvá a právě tím prozrazuje, že je vinník více. Krátce dr. Hohenburger měl zlý úmysl, i když jen potvrzoval, co v záležitosti této zařídil prezident krajského soudu chebského, poněvadž tomu šlo o to, aby česká podání u soudů v německém území byla zamítána.

Porady na Buchlově. Historický a malebně položený hrad Buchlov, nedaleko Velehradu, upoutal k sobě zase pozornost politického světa. Dne 7. t. m. setkal se na zámku Buchlovském ministr zahraničních záležitostí hr. Berchtold s německým říšským kancléřem Bethmanem-Holwegem, dále přítomni byli německý vyslanec na dvoře vídeňském, rakousko-uherský vyslanec v Berlíně a bývalý rakousko-uherský vyslanec u dvora italského. — Úředně odtud prohlášeno, že při podrobných rozhovorech politických projednány tu všechny nynější otázky vnější politiky, zvláště pak blízkého Východu a že tu shledána znovu úplná shoda ve všech bodech. Italské časopisectvo najednou obrací, tvrdí, že Itálie hledí s důvěrou na podnikání Rakouska s Německem, ježto Německo právě jako Rusko trvá na zachování statu quo na Balkáně.

Vyznamenání ministrů. Císař uznává za sluhy ministrů o vyřízení branné reformy a nového vojenského trestního řádu, udílí minister. předsedám hr. Stürgkhovi a šl. Lukacsovi velkokříž řádu sv. Štěpána a ministr zeměbrany ryt. Georgi a uherský Hazai povýšení do stavu baronského. Hr. Tisza dostal velkokříž řádu sv. Štěpána, uher. ministr spravedlnosti řád železné koruny I. tř. a oba viceprezidenti poslanecké sněmovny jmenování tajnými rady.

Uherská opozice svým výkonným výborem prohlašuje, že pravidelnou parlamentní práci nepovažuje dotud za možnou, dokud nebude napraveno protiprávní jednání, kterého se v posl. sněmovně 4. června a v dalších schůzích dopustil předseda sněmovny, vláda a většina, a dokud hr. Tisza a šl. Lukacs neopustí svého místa, a že nezbytnou podmínkou smíru jest neprodlené provedení volební reformy. — Šl. Lukacs už ustanovil dobu voleb do delegací, což znamená, že vláda jest odhodlána provést volby do delegací třeba pomocí policie.

Válečná nálada na Balkáně. V Bulharsku vše to čím dále tím více; nové rozjitření nastalo tím, že turečtí vojáci bez příčiny zastřelili na hranicích dva bulharské desátníky. Bulharská vojenská správa rychle doplňuje armádu, na jižní hranici bulharské konají se nákladné opevňovací práce. Ve Spojených státech utvořil se bulharský výbor, který prohlásil, že pro případ války pošle do Evropy 15.000 dobrovolníků. — Řecko zachváčeno jest také válečnou horečkou proti Turecku a jen čeká na počín Bulharska. Vláda podepsala mobilizační dekret. — A Srbsko čeká také na Bulharsko a Řecko. Reservisté povolání jsou do zbraně, zakázán vývoz koní a poživatin, úvěr jest valně omezen. — Francouzská ministerská rada se usnesla, aby veškeré válečné loďstvo francouzské soustředilo se na Středozemním moři.

Zprávy organizační a spolkové.

Svatý Václav a náš český život. Pod tímto titulem sepsán příspěvek k oslavám svatováclavským od Liberté. V brožurě té jest probrán kriticky národní, kulturní a náboženský význam svatého knížete. Připojeny

dvě básně a podán návod, jak uspořádati program oslav svatováclavské. Tato velice praktická brožura byla vydána Sdružením mládeže křesť. sociální. Stran 24. Jednotlivé výtisky po 14 hal. franko, při bromadních objednávkách (nejméně 50 kusů) po 10 hal. franko. Platiti jest hotově. Objednávky řídte na časopis „Štít“ anebo na Stanislava Beneše, adjunkta biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Spolkové zprávy z Chrudimě. Všeodborové sdružení křesť. dělnictva v Chrudimi a s ním Jednota katol. tovaryšů a Jednota katol. národní paní a dívek pořádají dne 15. září t. r. v malém sále průmyslového musea o 4. hodině odpolední veřejnou spolkovou schůzi, na níž o významu organizace a důležitosti katol. spolků jakož i o otázce „Orelstva“ referovati bude populární lidový náš řečník br. A. Petr, úředník z Hradce Králové. Jest povinností veškerého členstva zmíněných spolků, by se všichni a to do jednoho přesně v čas dostavili a i své známé s sebou přivedli, bychom o našich otázkách nabyli potřebného rozhledu a posílili k další práci na rozmnožení našich řad. Po schůzi budou se přijímati noví členové do všech odborů. Zdař Bůh! — Sdružené katolické spolky Chrudimské chystají jako v letech minulých oslaviti památku svatého knížete Václava tím, že budou pořádají dne 28. září t. r. v muzejní restauraci slavnostní večer s přednáškou a zábavným programem. Upozorňujeme již předem nejen členstvo a vzácné příznivce, ale i sousedy své. — Přijímání zlatého záslužného kříže veleváženému P. T. p. A. Thumovi, učitelu dívčí školy v. v. a vězeňskému učiteli při krajské věznici v Chrudimi, velezasloužilému místopředsedovi místní Jednoty katol. tovaryšů, bude slavnostně vykonáno dne 15. t. r. ve vězeňské kapli c. k. krajského soudu. Ještě jednou přejeme: „Na mnohá ještě léta!“ — Jednota katol. tovaryšů v Chrudimi opětuje svou prosbu na vdp. býv. předsedy o podoběnky a nějaké literární příspěvky Jednoty se týkající, jakož i spoléhá na členstvo bývalé a odcestované, aby nějakými vzpomínkami aneb svými adresami přispělo k vydání jubilejního spisu, jehož čistý výnos věnován bude fondu pro vystavení katolického spolkového domu v Chrudimi, jehož zvláště v době přítomné jest na výsost třeba. Nezapomínejme na tento svůj zářící cíl!

Zprávy místní a z kraje.

Jeho Excellence ministr dr. Trnka v Hradci Králové. Do města, odešlého v hlv slavnostní, přijel ministr dne 8. t. m. 5 minut před 3. hodinou a byl pozdraven zástupcem lidu, čekajícím v Jiřkově třídě. Automobily přijely před biskupskou residencí, kdež čekali již zástupcové úřadů politických, soudních, autonomních, duchovenstva, škol, důstojnictva atd. Ministr pozdravil se s místopředsedou radou p. H. Steinfeltem a s Jeho Exc. nejdp. biskupem drem. Jos. Doubravou. Dceruška pana poslance a starosty dra. Ulricha podala vzácnému hosti kytičky. Starosta, který jest zaslužilým předsedou středomoravského komitétu, vyslovil naději, že spolupůsobením ministrovým polabský úrodný pás znova nabude toho, co mu bylo urváno živelnými pohromami. Poděkoval za dosavadní péči, kterou osvědčoval Jeho Excellence dr. Trnka posud vůči této obci. Ministr slíbil starati se dále o prospěch města, gratuloval k jeho nynějšímu rozkvětu a vyslovil srdečné potěšení, že horlivého starostu může pozdraviti v jeho vlastním působení. Vyslovil též tužbu, aby další řešení otázky vodocepné přineslo obci hojný prospěch. Okresní starosta p. H. Srdínko po pronesení uvítacích slov poukázal na závady, které následkem regulace ohrožují luční hospodaření a vyslovil přání, aby pamatováno bylo na racionálnější zavodňování půdy. Ministr odpověděl, že zájmy rolnictva nutno hájiti v každém případě. (Pronešení stesk byl ovšem poněkud opožděný. Bylo potřeba, aby se otázka meliorace, zavodnění atd. luštění současně hned ve velkém původním rámci regulace. Kdo dříve z kruhů kompetentních poukazoval na vážné nebezpečí, hrozící celkovým plánem lukaření? Byla nálada taková, jako by se čekala nejpodstatnější meliorace.) Pak odebral se nejdp. biskup s panem ministrem do residence, kde se pozdravil slavnostní host s místními notabilitami. Po skončení vzájemného uvítání podnikl ministr prohlídku regulačních prací. Zvláště s velkým zájmem shlédl vodní centrálu a parní rezervu a všecko elektrické zařízení. Vyslovil nad pracemi dokonanými velkou pochvalu. S velkým potěšením přijal zprávu, jak obce sousední využívají elektrovodní síly místní rozvětvenou sítě k účelům hospodářským. Nato prohlédl si v důstojnickém parku dokončené práce regulační na Labi a Orlici. Prohlédl si staveniště nového pohyblivého jezu na Orlici a nové části zdejšího města. O 4. hodině vystrojena na počest pana ministra v bisk. residenci slavnostní hostina. Nejdp. biskup dr. Josef Doubrava při té příležitosti vyslovil vřelou radost nad tím, že mu jest popřáno uvítati v bisk. residenci ministra, který levi horlivou péči netoliko o kraj královéhradecký, nýbrž i celé vlasti. Jsou však některé osoby jako resonanční půda, v níž ožívají se záchvěvy velikých duší. Zdá se tedy, že v neúporné snaze pana ministra vyjadřuje se jedna veliká duše, která se vznáší nad celým krajem, svěšeným její péčí, přelíc všechném národem, snažíc se jim poskytnouti zdroj blahobytu. Tou duší jest Jeho Veličenstvo, náš nejmilostivější císař a král. Cítíme v poslání pana ministra vyšší vůli a blahodějnou duši našeho milovaného mocnáře. A proto arcipastýř provolává ze srdce všech milovanému otci ná-

rodů rakouských slávu. Všichni přítomní hodnostáři povstali, opakující nadšeně volání slávy Jeho Veličenstvu. Jeho Excellence dr. Trnka děkoval pohnutým hlasem za uznání, jež slyšel z úst hodnostáře, který jest tak vzácným vzorem v plnění svých vznešených, svatých povinností na poli vědy a práce pro blaho našeho lidu, v jehož srdce se nejdp. biskup tak hluboce zapsal. Řečník vyslovuje vroucí přání, aby nejdůstojnější arcipastýř ve prospěch kraje východočeského a všeho lidu našeho byl zachován dlouho jak městu tak diecési a celku. — Večer v Grandhotelu uspořádáno na počest ministrovu zvláštní kinematografické představení, při němž předveden velice zdařilý snímek jízdy Jeho Excellence Svatojánskými proudy. — Druhý den již časně z rána počala prohlídka několika budov. Jeho Exc. ministr v průvodu nejdp. arcipastýře a p. starosty Ulricha navštívil katedrálu, kněžský seminář (vyjádřiv se, že lituje těch, kteří tak sešlé budovy jsou nuceni používatí za bydliště), c. k. odbornou školu pro umělé zámečnictví, novou budovu Záložního úv. ústavu, budovu muzejní. Nato po srdečném rozloučení odejel o 8. hod. v průvodu dra. Ulricha, něm. agrárního poslance Golla a fidele svazu německých hospodářských spolků dra. Windirsche (kteří přijeli do Hradce v ústřety) do Dvora Králové. Po byt Jeho Excellence v našem městě zůstavil dojem velice dobrý. Ministr byl nadšeně vítán a vyprovázen s velikými nadějemi zástupců Hradecka do nejbližší budoucnosti.

Vyložení výtahů z platebních rozkazů na osobní daň z příjmu. Ve smyslu § 217 odst. 3. zák. z 25. října 1896 č. ř. z. 220 a čl. 60. vyk. nař. ku IV. hl. cit. zákona jsou vyhotovené výtahy z platebních rozkazů na osobní daň z příjmů pro berní rok 1912 odhadního okresu Královéhradeckého, obsahující jména poplatníků a berní sazby, v kanceláři berního referátu c. k. okresního hejtmanskství v Hradci Králové v domě čp. 353 Jiřkova třída k veřejnému nahlédnutí po dobu 14denní od 17. září až včetně do 30. září 1912 v úředních hodinách vyloženy. Páním poplatníkům osobní daně z příjmu, pokud se budou moci jako taková legitimovati, je volno ve vyznačené době nahlédnouti do těchto výtahů.

Jak se respektuje nařízení městské rady. Sl. městská rada již dávno nařídila, aby se odstranil různý starý materiál v Pětidomech na nezastavěném místě, sousedícím s domy p. kamnáře Hradeckého a p. Červeného. Ale onen materiál se klidně povaluje na označeném místě dále, jako by ani žádného nařízení nebylo. Zajisté městská rada velmi dobře znala účel příslušného nařízení, jež má zjednatí pořádek, aniž by se komu nespravedlivě ubližovalo. Vždyť takto celému bloku hrozí nebezpečí ohně a děti mohou snadno přijíti k úrazu. Také ty haldy materiálu nedělají zdejší obci žádnou parádu. Proto žádáme, aby se zjednal konečně pořádek. — Sousedé v Pětidomech.

Z čítárny muzejní. Od úterka, dne 17. září počínaje, otevřena bude čítárna měst. průmyslového musea zase pravidelně třikrát v týdně a to v úterý a v pátek od 6 do 8 hod. večer, v neděli od 10—12 hod. dopol. v posavadních místnostech budovy c. k. odbor. školy zámečnické. Pro nedostatek místa zůstává stále z knihovny vyřazeno oddělení B a, obsahující slovníky (mimo ty, které umístěny jsou v knihovně příruční), potom díla jazykozpytná a většina spisů z odd. B c, obsahující zeměpis a cestopis, jakož i díla fidejeji vyhledávaná ze všech odborů. Celá díla předloková a cennější knihy půjčovány budou domů pouze členům musea s ročním příspěvkem nejmeně 2 korun, nebo korporacím a školním ústavům. Kopírovati z předloh v čítárně jest dovoleno, ovšem pouze měkkou tužkou. Všechny, kdož přes upomínání vypůjčených knih a předloh dosud nevrátili, žádáme, aby neobtěžovali si je nyní navrátiti. Správa knihovny slušně žádá, aby každý návštěvník čítárny zapsal své jméno a stav do vyloženého archu frekvenčního k vůli získání dat statistických. Návštěvníci čítárny a vypůjčovatelé knih se žádají, aby zachovávali všech zdravotních pokynů, vydaných c. k. místopředsedstvím, aby zejména při obracení listů a předloh prstů nestlínili, nad knihami nekašlali a nekýchali a každou vypůjčenou knihu opatřili obalem, který při vrácení knihy se odstraní. S vypůjčenými knihami budiž zacházeno slušně. Návštěvníkům čítárny a čtenářům doporučujeme všechny vyložené knihy a časopisy do ochrany a žádáme je, aby sami přispěli k zamezení ničemného poškození knih, jaké v mnohých případech při revisi bylo shledáno. — O prázdninách půjčeno bylo 7 členům (2 společenstvům, 2 živnost., 1 učitel, 2 ruz. povolání), celkem 17 svazků a 10 děl se 309 předlohami. Knihovně darovali: J. E. Dr. J. Doubrava, biskup Královéhradecký nádherně vypravené dílo „Der Kaiserl. Österr. Franz Joseph Orden und seine Mitglieder“, p. inž. Jindra další čísla různých časopisů a některé brožury. Zprávy poslali: c. k. gymnasium v Jičíně, řemesl. a odbor. školy ve Volyni, Turnově, Bechyni, Hořelích, Rychnově n. Kn., Ústí n. O., Chrudim, pak c.

Sukna

Doskočil

Chocen.

Řaďte si vyřádati vzory podzimních a zimních látek, které letos přináším v bohatém výběru.

Velejdůstojnému duchovenstvu doporučuji zvláštní novinku pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 8 40.

k. průmyslové školy v Praze a Pardubicích, dívčí prům. škola Vesny v Hořicích, muzea v Teplicích a ve Štýr. Hradci. Jednota ke povzbuzení průmyslu v Čechách a Družstvo k nákupu strojů v Hradci Králové; Zemská statistická kancelář spis „Vydání a příjmy okres. zastupitelstev v království Českém“, Obchodní a průmyslová komora v Českých Budějovicích Zprávy o jednání. Dárcům dík!

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Ministr veřejných prací Jeho Excellence dr. Trnka navštívil při své cestě po Čechách v Hradci Králové v průvodu biskupa královéhradeckého Jeho Excellence dra. Doubravy a starosty města dra. Ulricha novou bankovní budovu Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové. U vchodu do dvorany uvítán byl presidentem ústavu p. dvorním továrníkem Jaroslavem Červeným, jednotlivými členy správní rady a ředitelstva. Jeho Excellence vyslovila se velmi pochvalně o účelném řešení této novostavby, navržené panem stav. radou Polívkou z Prahy a prováděné p. arch. Nekvasilem z Prahy, jakož i o jednotlivých pracích, prováděných hlavně místními živnostníky.

Ze slavnostní valné hromady Záložny. Pan starosta J. Tolman vše ocenil zásluhy p. Václava Formánka, nynějšího tajemníka, který působil v záložně již po dobu 48 let. Třináct let zde byl místostarostou, 7 let tajemníkem. Pan dr. Fr. Ulrich přál ústavu, jehož zásluhy vysoce ocenil; mnoho zdaru. Gratulace pronesli dále jménem okresního výboru p. Jarosl. Červený a jménem Obchodní, živnostenské a průmyslové ústředny p. J. V. Špalek. Přechtěny pozdravné depeše, načež promluvil p. dr. Illner o významu českých záložní. Právil, že ještě nejsme dostatečně hospodářsky silní, ale přes to jsme hospodářskými obry u porovnání se stavem v dobách, kdy zakládány byly první záložny. Národ samostatnou hospodářskou činností doháněl milovými kroky, co byl zmeškal. Prostředkem nad jiné účinným byly při tom české záložny, protože ony první vedly národ k hospodářské samostatnosti a neodvislosti, která, jak prohlásil již v roce 1852 Karel Havlíček, jest základem veškeré politiky a svobody. Spojené síly malých živnostníků, drobných obchodníků a skromných sedláků na tomto poli konaly divy. Nehynoucí zásluhou našich záložní zůstane, že vymanily náš lid z rukou lichvářských, že otevřely zdroje úvěru i těm, jimž dosud úvěr byl nedosažitelný. Leč záložny vykonávaly blahodárný vliv i na ty, kteří mohli půjčovat, učíce je šetřiti. Leč záložny mají i hluboký význam mravní. Učí zodpovědnosti, budí chuť k práci a k překonávání překážek. Mají však i veliký význam národní a kulturní. Probouzejí sebevědomí národní, stávají se oporou finanční národních a kulturních snah. Nepopíratelné jest i nepřiměřené, ale za to vydatné účastenství záložní v o nom procesu, kterému děkujeme dnešní svůj význam národně-politický. — Zakládáním spořitelen a bank neumenšil se význam českých záložní ani dost málo, a statistika dokumentuje sama stálý rozvoj záložní. V českých bankách a spořitelnách nevystaly našim záložním konkurenti, nýbrž společníci ku společné a svorné práci. Další činnosti Záložny provolal řečník ku konci: „Zdař Bůh!“ Předseda Jednoty úředníků záloženských v zemích koruny České p. Ant. Čížek promluvil o významu jednoty záloženských úředníků. Jednota vznikla po pádu záložny Svatováclavské, kdy bylo i na nepoctivější úředníky pohlíženo s jistou nedůvěrou. Česká veřejnost i tisk stavěly se paušálně proti úředníkům záloženským, kteří museli snášeti mnoho kousavých poznámek a vtipů. Proto svolána roku 1902 do Prahy přátelská schůze, na které načrtnuty základní rysy potřebné Jednoty. Valná hromada se odbyvala po některých překážkách až 15. srpna 1903 v Pardubicích, na které se pevně organizovalo úřednictvo k ochraně národního majetku a k povznesení stavu úředníků. Jednota ruku v ruce se svými zaměstnavateli vykonala mnoho pro posílení a rozvoj záložní, jakož i ve prospěch členstva. — Po skončení velice obsažné řeči ukončil pan starosta před 12. hodinou slavnostní schůzi vřelým doslovem. — Při společném obědě v „Mercuru“ proneseny významné připitky, jež byly vhodným doplňkem slov přednesených ve schůzi.

V měst. dívčím lyceu bude se vyučovati podle nové učebné osnovy v I.—II. třídě. Zápis a přijímací zkoušky dne 16. září.

Ke koncertům pěveckého sdružení. Sdružení pražských učitelů, jež u nás bude koncertovati tuto neděli, obdrželo v Paříži jako nejvyšší triumf umělecký vázu limogeskou, dobyli zlatého věnce za zpívání z listu, obdařeni byli pařížskou municipalitou nádhernou plakétou.

Stávka v Třebechovicích. Dělníci stávkující, kteří opravdu brali u Vitoušků mzdu velice hubenou, právem byli roztrpčeni stávkokazy, kteří jim bezohledně a zbytečně vpadli v zad. Proto stávk. výbor vydal leták, v němž praví: „Již 5. den stojí dělnictvo fy. Bf. Vitouškové v Třebechovicích v boji za větší kus chleba. Skromná jeho žádost, aby za těžkou vysilující práci obdrželo nepatrný přídavek 10—15 procent, zůstala nepovšimnuta. Ač dělnictvo v nejnepříznivějších životních podmínkách zdražilo, přece hubené mzdy 10, 12, 14 korun týdně měly i na dále stačit několikačlenným rodinám k živobytí. Je možno za tuto abuznu dneska žít? Nikoliv! Proto hledom, zoufalstvím dohnáno, žádalo dělnictvo zvýšení mzdy a úpravu pracovních poměrů. Každý očekával, že zaměstnavatelé, kteří vždy a všude vyjednávají se za jaké vlastence, vyjdou oprávněným požadavkům svého dělnictva vstříc. Avšak ti, kteří z potu a krve dělníků villy sobě stali, odepřeli přidati jediný haléř. Zaměstnavatelé, vlastnické, sokolové háje si počínají proti če-

ským chudým dělníkům než německý kapitalista. Jako sokolové jsou sice Vitouškové pro rovnost, volnost, bratrství, pro své dělnictvo však, které blahobyť jim vytvořilo, chtějí naprosto otroctví. Jako pokrokaři hrozí českým dělníkům četníky a soudy“. Leták plným právem kárá učitele Šmída a učitelku Heideimajerovou, kteří ze samého „demokratismu“ pomáhali stávkokazům. Jmenuje zrádné dělníky a končí: „Dělníci všech odborů! Zapamatujte si jména všech těchto zrádců, až je vyhodí Vitouškové a půjdou opět mezi Vás! Schovajte tento leták, abychom i po letech připomínateli jim mohli jich mrzký čin. Necht' celá slušná veřejnost učiní si úsudek nejen o výše uvedených stávkokazech, ale i o těch, kteří pláštěm vlastenecké pokrokovosti přikrývají bezměrné vykořisťování českého dělnictva! Stávkující dělníci a dělnice nesmějí býti zrazeni, opuštěni, naopak všemožně morálně i finančně podporováni, aby v boji mohli obstáti a čestného úspěchu dosáhnouti! V koze-lužství se vede prý zaměstnavatelům zle. Vitouškové mají za několik roků dvě továrny v ceně několika set tisíc, staví za statisíce villy a zisk této firmy činí ročně 50.000 korun. Necht' soudí veřejnost, na které straně je pravda!“

J. Exc. ministr Trnka po svém příjezdu do Týniště dne 10. t. m. prohlédl si regulační práce na Orlici a slíbil mlti na pilném zřeteli úplnou regulaci, úpravu nádražní budovy a stavbu dělnických domků. Uvítání i rozloučení s místními notabilitami bylo velice srdečné.

Pohřeb pana děkana Fr. Hajzlara vykonán byl v Pardubicích v pátek dne 6. září způsobem velice slavným a důstojným. K pohřbu dostavilo se 30 kněží z vikariátu hlavně chrudimského a pardubského. V domě smutku na nádherné katafalku s nesčetou řadou svíců vystavena byla skvostná kovová rakev. Po smutečních obřadech v domě, které se vzácnou ochotou vykonali vsdp. kanovník Šulc, ubíral se nepřehlédlný průvod do kostela Panny Marie v klášteře, kdež vsdp. kanovník Šulc sloužil requiem, po němž měl vdp. arciděkan Mrštík z Chrudimě krátkou, ale srdečnou promluvu nad rakví zesnulého. Po dokončených obřadech v chrámu doprovodilo přítomné kněžstvo a veliký zástup občanstva v Pánu zesnulého až ku pracovně za město, kdež na rozloučenou poděkoval srdečně všem přítomným pan kanovník Šulc a připomenul zvláště šlechetný skutek pana děkana Hajzlara, záležející ve velkomyslném daru biskupskému semináři v Hradci Králové v obnosu 2000 K za tím účelem, aby úroky z tohoto kapitálu každoročně dostával theolog, který vynikal toho roku nejlepším vědomostmi v oboru křesťanské filosofie. Tím si zesnulý pan děkan postavil už za živa trvalý pomník, svědčící o jeho ušlechtilém smýšlení.

Chrámová restaurace v Pardubicích. Přes všecku loudavou práci na restauraci děkanského kostela v Pardubicích přece už vidíme, že se blíží termín, kdy úprava chrámu má býti skončena. Všecky nové přístavby jsou aspoň zevně více méně hotovy a čekají na omítku. Průběh pomalu bude hotově, šití jest velmi pěkný a jest to kopie domácího slohu stavitelského, který se velmi zamlouvá. Mistr umělec Amort již chystá se k ozdobným uměleckým pracím na tomto štítu chrámovém, a jsme přesvědčeni, že nám tu předvede něco, co bude opravdovou uměleckou ozdobou chrámovou. Také uvnitř hnula se práce ku předu. Malíř s malbou na stropě jest již hotov. Konají se také už opravné práce na oltářích a kazatelně. Jest jen žádoucí, aby vše postupovalo rychlejším tempem, jinak nelze čekat, že by do 1. listopadu veškerá úprava byla u konce.

Pardubice eucharistického sjezdu ve Vídni. Ve středu ráno odjeli z Pardubic přihlášení účastníci eucharistického sjezdu s praporem do Vídně v počtu 94 osob, mezi nimi přes 40 mužů. „Osvěta Lidu“ padá v každém čísle do mdlob nad touto katolickou slavností a chápe se i bezcharakterních prostředků, aby sjezd zůstala. Posledně dostala bolení nad plakáty, ohlašujícími sjezd. Píchlají tam židovský žurnál vynechané čárky nad i a němčina. „Prager Tagblatt“, který v massách se dováží do Pardubic zrovna pro čitatele a odběratele „Osvěty L.“ a ta němčina židů — to je vosk. Ano, musíme mluvit slovy „Osvěty Lidu.“ „K nestydatosti takové není třeba dalších poznámek.“ Pan redaktor „Osvěty Lidu“ pojedě do Vídně také, aby mohl z vlastního názoru referovat. Bude potom psáti spravedlivě a poctivě? To bychom marně čekali od pánů, kteří nepokrytě doznali, že se řídí zásadou: „Účel posvěcuje prostředky.“

Ministr Trnka v Pardubicích. V neděli po 1. hodině odpoledne přijel do svého rodiště Pardubic ministr Trnka v četném průvodu a byl uvítán před radnicí na náměstí svým spolužákem a starostou města p. inž. Prokopem. Skvělým uvítáním, jakého se mu v rodném městě dostalo, byl pan ministr hluboce dojat. Portál radnice byl za příčinou vzácné návštěvy nádherně vyzdoben a příjezd i odjezd ministrův byl doprovázen hudebními fanfárami s balkonu radničního. Také duchovenstvo v čele s panem děkanem Ulbrichem sácatnilo se slavného uvítacího aktu, při němž pan ministr projevil nelicénu radost nad starým známým panem děkanem a jeho zrestaurovaným stavem zdravotním, který mu dovoloval, aby mohl osobně dostaviti se k uvítání tak vzácného hostě. V úterý odpoledne vrátil se pan ministr po ukončení své inspekční cesty do Pardubic, kdež byl hostem pana starosty inž. Prokopa. Večer uspořádán byl k jeho počtu slavnostní banket v hotelu „Sřtebský“ o 76 přiborech.

Čáslav. Zápis žáka do c. k. gymnasia konán bude dne 16. a 17. září od 8. hodiny dopol. Školní rok počíná 18. září slavnými službami Božími v děkanském chrámu Páně o 8. hodině. Chudí žáci, kteří reflektují na zaplácení knih školních a udělení obědů, necht' podají

žádosti hned při zápise do rukou ředitelství ústavu. Blíží podrobnosti oznámeny jsou zvláštními vyhláškami v budově gymnasiální. — **Sjezd kraj. stud. spolku „Sázavam“**, jenž ohlašován byl jako skvělá manifestace studentstva kraje Čáslavského a konán býti měl ve dnech 7. a 8. září, vyzněl dosti chabě, omezen toliko na jediný den 7. září. Příčina tohoto aspoň zevnějšího neúspěchu záležela v mnohých příčinách, z nichž nejednou bylo nedosti promyšlené arrangement, pak proměna data sjezdu a konečně také před tím konané slavnosti v Sokolovně, zvláště slavnost Čáslav — Jihlavě. Ačkoliv ráz celého sjezdu v jistých bodech byl zřejmě tendenční a osoby té doby spolek vedoucí stojí na stanovisku nám zcela protichůdném, přece neúspěch tento není nám lhostejný, protože zabita tím byla i manifestace za tak důležitou a vážnou věc, jako jest požadavek druhého vysokého učení českého na Moravě. — **Ochotnická jednota**, která po rozmlškách na jaře zavládnuvších, opět se sllla v jedno těleso, ohlašuje abonement na podzimní sezonu, která počne dne 28. září „Paličovou dcerou.“ Poněvadž byla v minulých obdobích stížnost na přílišné zvýšení cen, hodlá jednota v tomto období sehráti několik představení opravdu lidových, při nichž by za snížené vstupné staly se obecnstvu přístupny dobré české hry. Uskutečnil-li se tato myšlenka, zjská si jednota značné zásluhy na poli lidové výchovy. — **Zasedání ob. zastupitelstva**, které konáno bylo dne 2. září, bude asi rekordním v životě tohoto zastupitelstva. Trvalo od 3 skoro do 8 hodin. Snad odpadnou stížnosti, že se některé záležitosti promrskávaly a nedůkladně probíraly. Mezi jinými záležitostmi vyřízena byla zvláště parcelace pozemku, který zakoupilo za tak zv. Spudilovou vilou stavební družstvo „Svěpomoc.“ Dle předloženího plánu povstane na těch místech nová pěkná čtvrť města, zastavená rodinnými domky nejvyš jednopatrovými, položenými uprostřed zelených zahrad, s novým budoucím náměstím. Spolu s touto parcelací povolena byla parcelace pozemku pod Wagnerovou zahradou, který před časem od továrny zakoupil p. stavitel J. Skřivánek. I na tomto místě povstati má řada rodinných domků, tak že by po krátkém čase Kutnohorské předměstí vzalo na sebe zcela nový ráz. Obě záležitosti neobešly se bez dlouhých debat, zvláště když jednalo se o náhradu za postoupení veřejného statku. Schváleny byly však návrhy městské rady. Podobně dlouhá debata vedena byla při návrhu záměny tak zv. gymnasiální louky za louku na Medenici, patřící panství Zlebskému. Na výměně té interesoováno jest zvláště pravovárečné měšťanstvo, a jelikož značným jeho podílníkem jest i obec, hleděla městská rada záležitost tuto skoncovati. Podařilo se jí to pod podmínkou, že nenastane při této směně žádné překážky při užívání vody z tak zv. Žacké studánky a že panství Zlebské nebude brániti přístupu na tuto louku. Panu Dlabáckovi, dosavadnímu řediteli důchodenského úřadu, který vstupuje úplně do služeb městské spořitelny, připočtena byla léta, ztrávená v důchodě, do příslušné pense ředitele spořitelny. Nevhodnou stylisací návrhu stalo se, že již před zasedáním obecního zastupitelstva bylo ve veřejnosti o této věci horlivě debatoováno a pronášeny více méně řízné kritiky. Při objasnění záležitosti oné však postup městské rady byl schválen. S pochvalou setkala se myšlenka, aby louka vedle tak zv. vzorné zahrady ovocnické nebyla pronajímána soukromníkům, ale ponechána byla na zřízení vzorné zahrady zelenářské, která by mohla sloužiti k pokusům zahradnické školy, o níž již po delší dobu pracuje p. míst. rada Vojáček a která by zřízena byla po příkladě známé německé školy zahradnické v Lednici na Moravě. Pro Čáslav znamenalo by to mnoho. Ku konci promluveno bylo i o přístavbě gymnasia a ohlášeno, že rozpočtena jest na 200.000 K, z nichž však bude snad možno dosti značnou část ušetřiti. Škoda ovšem, že náklad tento nebude moci býti věnován na šťastnější rozřešení přístavby, nežli jest ona do uličky nádražní a do nynější malé botanické zahrady. Neptáli bychom si, aby se tu spořivostí v přítomnosti opakovala tatáž chyba, která se stala již dávno při stavbě školy chlapecké a ani ne tak dlouho při stavbě školy dívčí.

Také národní obroditel. Redaktor Hofrychter přijal 10 K ve prospěch „Komenského“. Ve Vídni však nemohl a nemohl vypátrati, kdy jim obnos ten byl odveden. Tu redaktor „Hlas z Posázaví“, který tak dlouho napravoval kněžskou zlistnost, odevzdal homem 10 korun jako zálohu, pokud se prý záležitost důkladně nevyšetří. Ale jaké pátrání vlastně zavede?

Bankovní Zprávy, vydávané Českou bankou v Praze, přinášejí ve svém zářijovém čísle následující zajímavé články: „K dějinám úrokové míry od r. 1800 až po naše dny“ (Pokrač.), „O bankovníctví ruském“ (Pokrač.), „Kursové poklesy rent“, Různé zprávy, Kursovní a Slosovací list.

Redá vzdělanost v Chrudimě. V hostinci „U koruny“, kde má Jednota katolických tovaryšů svou spojkovou místnost a jest takřka výhradně přivrženci naší strany navštěvován, jsou zcela přirozeně vyvěšeny naše časopisy různých směrů a odborů, ač ani tam neschází tisk červenobílý, rudý a bezbarvý. Našinci tolik smyslu pro pravou svobodu a tolik úcty k protivníkům mají, než aby jejích listy jako kročana červené pentličky podržovali ke skutku, který snad je vysvětlitelný u obyvatel temné Afriky, ale nikdy od člena strany, která hlásá naprostou svobodu v názorech a v omosti v projevování náhledů jakýchkoli. V odborovém časopise „Práci“ stál dopis z členstva, otisknutý k vůli informaci našich doslovně z „Našeho Práva“ a ten dopálil jednoho soudruha tak, že surově celý list utrl a na zbytku napadl hostinského touto „duchaplnou“ poznámkou, jež úplně oja-

čí k posouzení úrovně vzdělání dotyčného: »Podruhy si takový hloupý blbosti nechte vy trumpetu s trumpetou vy!!! slavný hoteliére.« Předkládáme čtenářstvu bez poznámky! Ale na tom nebylo dosti. Zuřivost rudá nebyla ještě ukojena, a proto hned v následujícím čísle »Východočeského Obzoru«, jenž ve svém vyjadřování často se ocitá pod obzorem slušnosti, vyskytl se nájezd na předsedu zdejší Jednoty katolické. Musíte zatím prominouti, že takovýto »špásovým« způsobem pravého pisatele nenajdete, třeba že ve své obmezenosti napadáte předsedu, kdežto nám ani ve snu nenapadne, kdykoli ve vašich »ušlechtilých« listech je zmínka o vypasených farářích a p., hned běžeti na p. Rejmana & comp. A co se týče doporučení koupele proti kornatění mozku, doporučujeme dotyčnému pisateli, aby začal od sebe, aby jeho mozeček se trochu schladil a podruhé neplodil sluhám svým soudruhům a celé straně svým uličnickým ostudu. A mimo to dotyčného upozorňujeme, že nám jest rukopis úplně znám, a kdyby podruhé spolkově časopisy poškozoval, že bezohledně zakročíme. Svěho předsedu si vážíme a kdybychom v dřívějších dobách měli jeho vedení, nevíme, zda vaše korunky by nachytaly tolik hejlů, jak se stalo za stávky, kterou máme ještě v dobré paměti. Mejte si před svým prachem: a až vyklidíte zanešenou svojí stoku, pak přijďte k ostatním. Vždyť slušní lidé jsou již vašeho »baráku« syří, nemohouce se někdy po kolik nocí ani vyspat pro vaše ušlechtilé »bavení«, po němž roztrhané kusy úboru, visící na plotech jako trofeje, svědčí o upřímnosti přátelských objetí, jichžto ovoce je hejno politických obsilek. A což kyselinová dohra »volného« milování dvacítiletého učně s čtyřicetiletou vdanou soudružkou, která měla za jeviště váš »barák«, to všechno je nic, že ano? A mohli bychom všichni ze sousedstva napsati celou kroniku různých »ušlechtilých« episod, ale nechceme se váleti v kalu, v tom jste mistry sami dle vašich židovsko-zednářských předáků a mecenášů. Pakli by toto ještě nestačilo, máme po ruce »silnější« tabák.

Vzácné návštěvy v Chrudimi. V minulých dnech navštívili Chrudim: Msgr. Dr. Pietro di Maria, arcibiskup Catanzarský z církevní provincie Reggio v Kalabrii z dálného jihu italského, jenž jako host našeho arcibiskupa v průvodu dp. dra. V. Havrdy, býv. jeho sekretáře a vdp. bisk. sekretáře Dr. J. Huráně na cestě do Chrasti zastavil se překvapen nádhernou naší svatyní, aby si ji blíže prohlédl. Několik dní na to zastavil se na své inspekční cestě v městě našem ministr veřejných prací J. E. Dr. techn. inž. Otakar Trnka, aby shlédl práce na započaté právě regulaci Chrudimky.

Posjezdové kapitoly ze Zamberka. (Pokračování). Posledně poukázali jsme na »projevy rozumového i mravního přesvědčení« pokrokářů, nyní osvětlíme další jejich dvě bouchačky z letáku proti nám. Jedna zní: »Jest třeba energické odpovědi na zlovolné štvání.« — Věru, větší drзости nemůže již nikdo býti schopen. Svolávali jsme ku sjezdu pouze své stoupence, kteří se měli vzájemně posílit, spolu upřímně pohovořit, se potěšiti a fici si, co je kde tísň. Jen k svým příslušníkům chtěli jsme mluvit, jen jimi se zabývali. Cizím lidem jsme se nevnucovali, pokrokářů a různých cikorkářů, po nichž nám pranic není, jsme si ani nevšímalí, naše agitace nesla se způsobem důstojným. Sjezd náš byl sjezdem pracovním, jak i temata řečí: »o poměrech našeho venkova« a »o samostatnosti českého lidu« na programu hlásala. A tato vážná snaha již předem, než sjezd se koná, jest dle pokrokových mozků »zlovolným štváním.« — Nezvedený synek, chtěje se o muzice práti, vyhledává příčinu a strká schválně do druhého a pak ještě drze křičí na nevinného: »Proč do mne šloucháš?« Tak i pokrokář katolický lid urážel, jej zesměšňoval, provokoval a pak pokrytecky dělají uražené a svalují vinu na nás, že konajíce sjezd, nedáme jim pokoje a proti nim »zlovolně štváme.« Vždyť oni sami štvali proti našemu sjezdu, štvání veřejně vyhlásili si i na plakátech tematem: »O klerikalismu«, a že úkol svůj věrně splnili, každý účastník v neděli 25. srpna se přesvědčil. Ba i mnozí jejich přívrženci dosud štvavé počínání pokrokářů odsuzují, nám při tom vážnosti ve vystoupení sjezdovými neupírajíce. Ano, tu výtku o zlovolném štvání musí si pokrokáři ponechati sami. Oni oloupili náš lid o náboženské ideje a učinili ho nespokojeným, vnesli do něho svou nenávist, sami roztrhali krásné a klidné soužití česk. lidu boucharonskými svými hesly a bezbožeckými naukami, sami štvou v listech i jednáním stále souseda proti sousedu, ustavičně vyhrožují bojkotem buď občanským neb hospodářským a při tom se nestydí nazývati se »pokrokovými.« — Stačí přečísti si jen posjezdové referáty v »Osvětě lidu«, ve »Východočeském Obzoru« a ve »Východočeském Kraji«, a místo pravdivé zprávy omráčí čtenáře vášnivá zloba a vztek nepřátel, samá nepravda, překrucování a štvání. A což ten bombastický leták? Můžete obsah jeho machat, jak chcete, »nevdydjte« z něho nic než naíoukarost a štvání. Kdyby počínání pokrokářů nebylo nečestným, jistě ani dr. Šviha nebyl by v ten den odjel, i dr. Černý by se ho účastnil. Ale páni »na špič« vehnali své stádo, ozdobené cikorkou, do »zlovolného štvání« a sami utekli. To pravíme nejen my, nýbrž celá veřejnost žamberecká. — Druhá bouchačka letáková proti nám zní: »Forma, třebaže mrtvá a prázdna, na dlouhý čas může zdusiti vývoj a vzrůst.« Těmto slovům dozajista nevěří ani sami skladatelé letáku. Je-li katolický směr podle pokrokářů formou mrtvou a prázdnou, proč tolik shánění, proč spojení všech stran proti nám? — Potáh mezi sebou se perou, nemohou si přijíti ani na jméno, soudy je musí porovnávat, ale pojednou v den katolického sjezdu vřelými podávají si ruce; ba i Kocour se Strakou se obléhají — a společně táhnou proti »formě«, která je dle

nich mrtvá, která se tudíž hýbatí a jim uškoditi nemůže — a svými klacky tlouče do té mrtvolky. Od jakživa byl mrtvý i u nepříteli v uctivosti, sáhnouti hrubě na mrtvolu a tlouci ji anebo umírajícího ještě dobliti bylo a jest dosud známkou barbarského ducha. A hle! »Cikorkáři« totéž dělají v boji duševním proti nám, alarmující proti katolicismu, který dle nich jest formou mrtvou a prázdnou, všechny možné strany pokrokové. Patrně cítí pravý opak svého tvrzení, že totiž katolicismus jest něčím živým, když tolik síly jim vyčerpá. A že něco dobrého též obsahuje, to dosvědčují obrovské zástupy, které 25. srpna k němu lnuly. Formou mrtvou a prázdnou jest však ve skutečnosti žvatlání o pokroku a jiných lepších heslech. (Přistě dokončení).

Hořice. Zdejší »Pochodeň« přináší lokálku »obchod v kostele«, která až na ten obchod a na těch 12 K je celkem pravdivá. Od dělníka ženicha Z. nezádal kněz 12 K za oddávky a ohlášky, nýbrž — jak každému poměry zdejší znalcům na první pohled bylo jasno a jak přítomnými v sakristii dosvědčeno býti může — 6 K. Byl by mu je jistě odpustil — Z. nebyl by první ani poslední — kdyby o to slušně byl požádal, na svou chudobu poukázal a ji především tím dokázal, že by se byl dostavil k oddávkám ne v kočáře, ale pěšky. Z. napřed, jak je zvykem, nicoho nevyjednával a teprv na vyzvání kněze, který od něho 6 K žádal, odpověděl, že není blázen a že miní platiti dle štoly. Poněvadž tak zv. josefinská štola pro dnešní poměry neplatí, což uznala i sama vláda, když svého času podaný rekurs zamítla a co uznává i dnes, když obírá se myšlenkou zvýšiti kvinkvenálky kněžské pod tou podmínkou, že oddávky chudých stran budu konány bezplatně, nemohl ovšem ani kněz z hofické duchovní správy na imperativní nabídku Z. přistoupiti, který se také zcela klidně vzdálil, že to činilo dojem, jakoby s tím úmyslem byl již přišel. Ostatně k oddávkám v tomto případě by dle církevních nariadení toho dne sotva asi došlo, protože snoubenci předepsanou správu Boží nevykonali a že-nich by byl na podmínku, která v tom případě se žádá, sotva přistoupil. Jinak nelze říci, že by se byl Z. choval slušně: 2 násobiti však umí a to není vždycky dobře. Novinám má se podávati pravda. Snoubenci vystoupili pryč z církve, čehož duchovní správa lituje, což však dnes již nikoho nepřekvapuje. Jedna žena stala se bezkonfesií proto, že ji její sestra, která chodí do kostela, nepůjčila peníze. »Počkej, ty modláčko!« řekla a vystoupila z církve. Dnes jsou lidé, kteří obchodují s vírou jako s hruškami.

Na c. k. gymnasiu v Náchodě konati se bude zápis žáků do I. třídy dne 16. září od 8—10 hodin. Zápis žáků z jiných škol středních konati se bude téhož dne od 8—10 hodin. Blížších zpráv lze si vyžádati u ředitelství ústavu.

Různé zprávy.

Rádění tuberkulosity ve Francii. »Matin« pojednává o nebezpečí hrozícího úbytku obyvatelstva ve Francii a poukazuje především na vysokou číslíci úmrtnosti kojenců, způsobené požíváním tuberkulosního kravského mléka. Vinu na tom, že ve Francii každoročně umírá 40.000 kojenců, přičítá konosti, že jest ve Francii více, než 1200.000 tuberkulosních krav. Další 40.000 malých dětí, jež rok co rok propadají smrti, umírá stře-ními a žaludečními nemocemi, jichž zárodky jsou obsaženy v nakaženém mléce. Krom toho propadá ročně ještě 120.000 osob tuberkulose, která tímto způsobem vyžaduje denně 400 osob jako své oběti. Kdyby v některém přístavním městě nebo někde jinde vypukly cholera nebo mor a vyžádaly si ročně 15.000 osob, byl by to, jak podotýká »Matin«, jen desátý díl obětí, jež pohlcuje tuberkulosa. A proti této nenasytné, smrtelné obludě nic se nepodniká. Jelikož není pochyby, že zvířecí tuberkule zvláště z krav, postihují lidské tělo nákazou, nutno sáhnouti k preventivním opatřením. Zahřátím mléka na 80 stupňův usmrcují se všechny zárodky. Toto mínění potvrzeno jest pokusy, jež byly provedeny se zvířecím mlékem v Dánsku, kde po příslušném naložení s mlékem poklesla úmrtnost o 80 procent. Francouzské ministerstvo zemědělství pracuje o zákonu k potírání tuberkulosity u krav, jenž zvláště žádá úplnou odluku nemocných krav od zdravých. Francie má asi dva miliony kusů dobytka, z nichž jest asi 1.200.000, tedy 60 procent, stíženo tuberkulosou. Odvolává se na tyto skutečnosti číslíci doložené, žádá »Matin« nejúčinnější potírání zla, jež jest národu tak osudným. Úspěšným bojem proti lidské i zvířecí tuberkulose mohou být sta dítek denně zachována při životě.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

naproti »Národnímu divadlu« v Praze.
Nejlevněji. Žádejte prospekt. Nejvýhodněji.

Druhá česká loterie na dostavbu sanatoria na Pleši dosla neobyčejně vřelého přijetí v českém obecnstvu. Ažkoliv teprve před několika dny vydala své losy, již řada objednávek z Prahy i venkova dochází. Rovněž v prodejnách je čilá poptávka po losích. Tento potěšitelný úkaz jest dokladem, že české obecnstvo jest si plně vědomo důležitosti sanatoria na Pleši, v jehož prospěch se losy prodávají, a že doposud v dobré paměti zachovalo »První českou loterii«, která přinesla

štěstí nejen svému dobročinnému účelu, ale i nesčetným majitelům losů. Jest si přáti, aby zájem, kterým uvítalo obecnstvo »Druhou českou loterii«, potrvál i na dále ku zdaru této lidumilné loterie a ku opětné spokojenosti majitelů losů. Výbor českého pomocného zemského spolku pro nemocné plicními chorobami doporučuje tuto svoji ryze českou loterii hojně přízni veřejnosti.

Všelicos. Minulý týden pokryly se Krkonoše sněhem; v Pyrenejích jest pod sněhem 12 vesnic, čímž celá úroda vina zničena. Na Simmeringu v Alpách několik dní také padal snh. — Předsedou nového vláckého akademického spolku v Gorici jest — Čech Březina. — Kontrolní shromáždění letos nebude. — Při aviatických pokusech u Graye sřítíl se aviatik Beard do obecnstva stříleho na louce. Vedle 4 mrtvých jest celá řada těžce zraněných. Beard zranil se jen lehce. — Japonská vláda staví 13 válečných lodí, mezi nimiž dreadnoughty největšího slohu. — Ředitelstva polských soukromých škol v ruském Polsku dostala nariadení, aby všechny učební knihy vedla po rusku. — V celých Horních Rakousích nastaly nebezpečné povodně. — V čínské provincii Venčau řádila děsná bouře s tajfunem, při čemž město Čingtien zničeno a na tisíce lidí zahynulo. — Na eucharistický kongres přihlásilo se 120 členů sněmovny poslanců a 40 členů sněmovny panské. — Sekční chef Stibral odmítl nabídku státi se ministrem obchodu a dr. Bedřich princ Schwarzenberg zamítl převziti ministerstvo orby. — Papežský zástupce na eucharistickém sjezdu kardinál van Rossum byl ve Vídni 10. září slavnostně uvítán a ubytoval se v cis. hradě. — Rak. námořní rozpočet vykazuje řádnou potřebu 67.714.150 K, o 3.551.740 K více než loni, a mimořádnou potřebu 4 mil. 043.060 K. — Při výročí bitvy u Borodina po slavnostních bohoslužbách v klášteře borodinském účastnil se car procesí ku pomníku na bojišti, po němž car přijal 5000 starostů obcí venkovských, kteří mu podali chléb a sůl.

Vyrovnejte nedoplatky za „Obnovu“ a „Časové úvahy“.

MAGGI^{HO}
kostky po 5 h
(hotová hovězí polévka)
jsou nejlepší!

ZÁLOŽNA v Hradci Králové.

≡ Založena r. 1862. ≡

Úrokuje vklady

4³/₄ 0/0

dnem po vložení do dne vybrání.

Vklady větší a vázané výpovědí záročí se dle úmluvy.
Povinná zákonná revize.
Podíly a fondy K 205.000.

Jazyku německému naučí se nejlépe dcery Vaše ve výchovném ústavě Školských sester v Moravské Třebové.

Krásná, zdravá poloha. Ústav slouží hlavně účelu, české dívky vyučovat jazyku německému. Nejlepší příležitost v krátkém čase osvojit si důkladnou znalost němčiny slovem i písmem. Přijímají se dívky školou povinné i dospělé. Ke škole dívčí řadí se pro dívky v němčině poněkud pokročilé jednorozsáhlý kurs pokračovací s následujícími předměty: náboženství, německá řeč, německé písemnictví, účetnictví, těsnopis, domácí hospodářství, zdravotní věda, ruční práce a šití. Příležitost zdokonalit se v hudbě, řeči francouzské, psaní na stroji, malířství, ručních prací všeho druhu, šití prádla a šatů, vaření atd. — Vyučovací a obcovací řeč německá. Měsíčně 45 K. Žádejte prospekt!

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všem křesťanským českým závodům

vytíratelům a šitím „Zářit“ v Chrastě a Chruštině.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obšaré „Zářit“. Vše duchovenstva naskytá se zde příležitostí koupit prádlo kostelní, saračenské dle předpisu za ceny mírné. Učíte objednávku na zkoušku a budete jistě spokojeni!

Odporujte ve svém okolí!

Nové svižné humoresky.

Právě vyšel III. díl

„Rozmarných příhod“

s pára populárního spisovatele Jiřího Šachy. Ilustroval K. L. Thuma.

Prvé dva díly vzbudily tak veliký zájem, že jen malá zásoba zbyla na skladě.

Odporujeme všem katolickým spolkům a do katol. knihoven. V době, kdy tak úžasné se šíří literatura zhoubná, každý přítel nezávadného, pružného a poutavého humoru uvítá knihu tu velice vděčně.

Stran 382. Cena 2 K 20 franko.

Objednávky vyřídí obratem

Družstevní knihkupectví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Všude rozšiřujte a podporujte katolický tisk!

Hudebniny starší

pro piano, nebo harmonium prostřední těžkosti

ne ležet koupit.

Dotazy zodpoví administrace t. listu.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

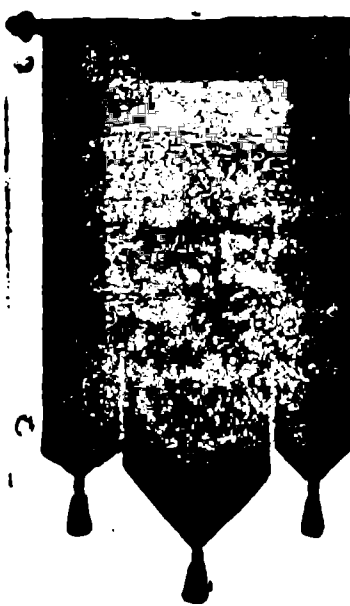
Štírk úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární, to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále světlým zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vytváření a zhotovení kostelních rouch, korunní (baldačiny), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaretského chrámu Páně.

Na objednávku soubor se vše franco.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědci jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,

továrna nejmenších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srámské alivovice jakož i pův. jam. rumu a všech druhů nejmenších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povelují se zvlášť výhodné ceny.

Girový účet u Ustí. banky českých spořitelen v Praze.

Účet počt. spoř. číslo 111.610

Československá záložna v PRAZE-II., Spálená 9

zápisné společenstvo s ručením obmezeným

zúrokuje vklady 4¹/₂ - 4³/₄

dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje své střádanky úplně bezplatně a vklady na ně účinně zúrokuje 5% bez výpovědi. Důchodkovou daň platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 29. února 1912 činil K 720.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky, hypoteky, zálohy na cenné papíry atd. za nejvýhodnějších podmínek.

Záložna podléhá: 1. Zákoně odborné revizi Jednoty založen v Praze dle zákona ze dne 10. června 1906. 2. Nepředvídané revizi celoroční, již vykonává p. Alois Svoboda, oficiál o. k. sem. ř. fideleství v Praze, kterou vykonává 3krát až 3krát v týdnu. 3. Revizi prováděné třemi revisory volenými valnou hromadou ze řad členstva. 4. Denní revizi pokladny, již vykonává předseda p. školní rada Dr. M. Kovář.

Záložna podrobena byla v srpnu 1911 zákoně revizi Jednoty založen a sledován vše v nejlepšímu pořádku, o čemž svědčí, že táž v revizním nálezu posuzovaná, že běží na vědomí, velmi pěkný stav záloženského hospodářství.

Úřední hodiny: Dopoledne od 1/9 do 12 hod. dopol. a od 1/3 do 5 hod.

Literární zprávy

z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

Doporučujeme pozornosti P. T. pánů duchovních poslední literární novinky v eucharistickém ročníku

- K
- Antoni: „Proč tolik neoprávněných obav před častým sv. přijímáním“ 1—
- Baudyš: „Mešní kniha církve svaté“ 4—
- Bilczewski: „Eucharistie“ 6—
- Blakša: „Kněz a nejsvětější eucharistie“ —80
- Černovský: „Deset promluv o nejsv. Svátosti“ —60
- Frasinetti: „Hody božské lásky“ 1—
- „Ježíš Kristus vzorem kněžským“ —40
- Eymard: „Měsíc nejsv. Svátosti“ 1—
- Gigoi: „Život Ježíše Krista“ 10—
- Jánský: „Poučení o předražené oběti mše sv.“ —72
- Z Kochemů: „Výklad nejsvětější oběti mše sv.“ 2—
- Künzle: „Ježíš Kristus, náš Bůh a vykupitel“ —10
- Liguori: „Ohnivý šíp a vroucí vzdech“ —80
- Ocotek: „Eucharistický rok“ —70
- „Na Golgotě a v zahradě Josefově“ 1—
- „Neznámý mezi svými“ —20
- „Před trůnem Božím“ —20
- Ondroušek: „Eucharistická kázání“ —80
- Řehák: „Miláček Páně“ —20
- Vaněček: „Nejsvětější Svátost“ 1—
- Zavoral: „Eucharistická kázání“ 1—
- Žák S. J.: „Chléb duchovní.“ Krátká a prakt. rozjímání na každý den v roce 3—
- Žák S. J.: „Promluvy“ I-II 180
- Fuhr: „Der katholische Lehrer“, váz. 150
- Pfyfer: „Pastor bonus am Kranken- und Sterbebette“, váz. 180
- Gisler: „Der Modernismus“, brož. 6 20, váz. 720
- Dr. Heiner: „Katholisches Kirchenrecht“ I. sv., VI. vyd. 6—
- Eichmann: „Kirche und Staat“, kart. 360
- Ries Dr.: „Die Sonntagsevangelien, homiletisch erklärt“, 3. vyd. 770
- Commer: „Jahrbuch für Philosophie und spekulative Theologie“, sv. 26. 1080
- Dr. Wunderle: „Die Religionsphilosophie Rudolf Euckens“ 390
- Keller Dr.: „Unternehmung und Mehrwert“ 180

Opětne upozorňujeme na nové dílo Dr. Nováka Xav. C. SS. R.: „Kněžské problémy“. Poslední kritiky přivítaly s nadšením toto dílo. Kdo ho z pánů duchovních postrádá ve své knihovně, neotálejte s objednávkou, neboť náklad kvapem dochází.

Obracejte se ve svých literárních potřebách na své knihkupectví, které Vás vždy řádně obslouží.

Sváj k svěmu!

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství,

závod hudební a papírnictví

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Barevná kostelní okna

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství

v Třebechovicích a Hradce Králové.

Cenníky a rozpočty na požád. zdarma.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“ v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady

na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd. Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty založen.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklad:
Praha, Vídeň, Budapešť.

Podává harmonia
obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku očištění.

Cenníky zdarma a franko.

Na splátky od 10 K.
P. T. duchovenstva zvláštní výhody

Raďte si psát o vzorky
firmé

Tkalcovské výrobní společenstvo „Vzájemnost“

v Hronově č. 186.

— Vývoz lněného a modalého zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:
Modní látky vlněné i prací, dámské i panské plátna, damasky, ubrusy, ručníky, zefíry na košile, — — — látky atd., překrásných modních vzorů. — —

Výbavy pro nevěsty
na levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K malujeme vyplacené. 1 balík 40 m šaty krásně rozvrstvených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!
V podniku tomto lze též bezpečně uložit **vklady proti 6% úrokovaní.**
Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

Umělecký útvar
pro malbu na stěnu

E. Skarda, Brno,

zhotovuje a dodává malby na stěnu chrámové v každém provedení, od jednoduchého vzoru mramorového do nejbohatšího provedení figurálního, dodává i to i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochranné síť a věšáky na omítku.

Moskity skleněné pro lázně, křesťové cesty atd. Nákresy, rozpočty i odborná rada zdarma.

Především významění a doporučení.

V pozůstalosti zemřelého p. vikáře Karla Janáčka v Chroustovicích nalézá se zbytek knih, asi 200 výtisků, které druhdy svým nákladem v biak. tiskárně vydal:

Brynychovy KATECHESE.

Posluchači p. biskupa Brynychy, bývalého profesora pastorálky, katechetiky a metodiky, znají ocenění praktický význam jeho katechesí. Mladší duchovenstvo sotva asi tyto katechese zná jen dle jména. Upozorňujeme na ně.

Ježto se jedná o rychlé zpeněžení pozůstalosti p. vikáře Janáčka, nabízíme tyto katechese **se značnou slevou 30%.**

Krámská cena 1 výtisku o 196 str. (dříve K 1.80) snižuje se tudíž na K 1.26 frankovaně.

Objednávky obratem vyřídí
Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný živnostenský spolek

„Charitas“ v Hradci Králové,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 36 případech úmrtí celkem 40.575 K, získav 805 členů. Jak děkovně dopisy svědčí, přišla podrovaným podpora v době nejtrudnější jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K, zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí společníka 2 K, jež se vyplácí bez průtahů buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž poskytuje též

věno

nezaplaceným v den jejich smrti, případně v den dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch, kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru bylo přihláшено.

Jinocí lze přihlásiti až do stáří 18 let a dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv, jen když tyž jest tělesně zdravý a nepřekročil 55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmíněných případech povinně podpory. — Bližší v prospektu, jež na požádání zdarma zasíláme.

Adresa zní:
Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.
Dr. Frant. Reyl, předseda Václ. Jenšovský, jednatel.

Při objednávkách

kalendářů

obracejte se na své diecéšní

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství a papírnictví
v Hradci Králové,
Adalbertinum,
které vám poslouží s výhodami dosud vám poskytovanými.

!! Svůj k svému !!

Pilně čtěte důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a s ustavičným sčítáním k novějším a nejpověstějším církevním i státním normám a předpisům vzdělá

Dr. Th. Antonín Brynych,
kanovník-stražce katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 640; velká 8°; Cena 11 K.

Václav canon tuto knihu redaktor „Obnovy“ co nejčastěji doporučuje.

Expedici obstarává
Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Zápis žactva

do hudebního a pěveckého ústavu Mat. Nepeřeného v Hradci Králové

koná se od 1. září denně v místnostech ústavu, Blahá ulice č. 200. proti měst. divadlu.

Vyševací předměty:
Zpěv, piano, housle a violončello.

Sjezdovou zprávu o katolickém sjezdu v Hradci Králové 1909 konaném

četnými ilustracemi, s řečmi všech řečníků, většinou dle stenografických protokolů podanými, — v rozsahu 35 tiškových archů velké 8° = 460 str nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Nová pokladnice česk. humoru.

Právě vyšla sbírka humoresek různých autorů pod názvem:

Veselé chvíle

Na 256 stranách shledá čtenář 30 vybraných, výborných statí humoristických. Jsou zde uloženy velice svižné povídky a částečně satiry, které upoutají každého rázem.

Z obsahu vyjímáme:

Husy a paní-lí.
Zajíc s dvojí omáčkou.
Aprilová pohádka.
Jak stréček Nesvajba bele jedné nemooné.
Pan delecthor.
O chometách neboližto vlasaticích krátká a gruntovní explikačí.
O pomnutí chomety, hvězdy veliké, naučení krátké.
Paní móda.
Zlodějská obec.
O morním povětrí zkaženém a náramně záhubném krátká a gruntovní explikačí.
Zbédovaný vodník.
Divoká kupní historie.

Cena knihy v pěkné úpravě 2 K 20 h.
Objednávky vyřizuje obratem
Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.

- Městská spořitelna ve Dys. Mýtě

zúrokuje veškerý vklady na knížky
(půlměsíční zúročení)

4 a $\frac{1}{2}$ 0 dnem 1. dubna 1912
— počínajíc. —

Za vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění,
městská obec Vysokomýtská a všichni poplatníci
(obecními přírážkami). Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Velmi příležitostná koupě.

Převzal jsem z továrny po živelní nehodě přímo ku
rozprodání mnoho tisíc kusů krásných, těžkých,

fanelových přikrývek,

skvoatných, nejnovějších vzorků a stálých barev, hedváb.
glotem bohatě lemované, úplně čerstvé, bezvadné, hodící se
pro každou lepší domácnost ku přikrývání postelí i osob,
jsou velmi jemné, teplé a pevné, 180 cm. dl. a 130 cm. šir.
Zasílám dobříkou 3 kusy hed. glot. lemov. za 10 K,
4 kusy nelemovaných za 11 „
hospodářské deky žluté neb kostkované 4 kusy za 12 „
tygrové neb námoř. přikrývky 4 kusy za 9 „
prošívané, vatou plněné přikrývky glotové (s napodo-
beného hedvábí), velké a nádherné lesklé, bledo-
modré neb bordeaux 2 kusy za 14 „
velmi krásné plyšové deky kočár. neb cestov. kus za 12 „
nádherné salonní soupravy (garnitury) na 2 postele
i na stůl, bordeaux neb mechové zelené za 12 „
Ujišťuji, kdo s důvěrou objedná, bude krásou a láci
mile překvapen. — Adresa:

R. BEKERA, tovární sklad v Solnici.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleddstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

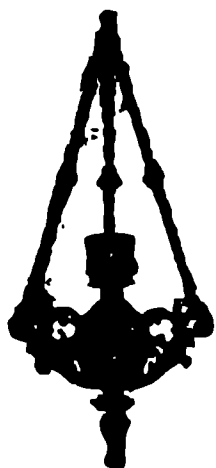
slacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Veleddstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům doporučuje si do-
poručiti veškeré kostelní nádoby a
nářadí a to: monstrance, kauchy
džábo, nádobky, paténky, incifikály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předepsám
církvním vyhovující. Staré před-
měty opravuji v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
plátku za nové vyměňuji. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shled některých nářadí a stříbrných klenotů, jako: te. d. d.
madonak, křížků, prstýnků, náramků atd. z šlechetské
prerony, tiskotisky, jídelní nářadí ze stříbra pravého
i činěného vždy na skladě.

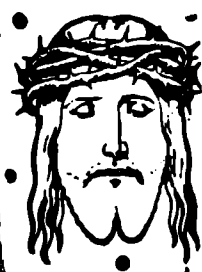
Staré slatě, stříbro a dráhozem kupuje se nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posl. a obecní

Praga-L-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,
malíř cí. k. obrazů,
Praha—Král. Vinohrad,
Puchmajerova ul. 68.

doporučuje veleddst. ducho-
venstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plachtu v uměleckém provedení.
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

● Člověk bez svobodné vůle ?

Tento název nese nová důkladná
kniha Dra Josefa Novotného.

Spis tento jest znamenitou vě-
deckou zbrojnicí v boji katolíků

proti domněnkám Volné Myšlenky.

Kniha probírá:

monistický názor světový,
původ světa od Boha,
existenci podstaty duchové,
determinismus a indeterminismus,
mohutnosti duše,
svobodu lidské vůle,
názory Dra Krejčího a Dra Ma-
saryka,
theorii Lombrosovy o zločincích,
vliv charakteru, okolí, motivů,
společenských poměrů atd. na
volbu člověka
atd.

Stran 251.

Cena 3 K 20 h.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové.

Nejddstoj. biskupskou konstitací ověřen dodávati.

Mešní vína,

zaručené pravé, přírodní, neporušené, nejlepší
jakostí nabízí v soudkách nebo lahvičkách 1 litr
po 70, 80, 90 hal., 1 K i výše firma

Alois Čížek,
velkoobchod vínem v Kumpolci.

Na sta pochvalných uznání po ruce.
Raďte dáti přednost vždy závodu osvědčenému.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(Bratr P. J. Neškudla, řádce ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového nářadí

Cenafky, vzorky i roucha hotová se ukázkou
se na požádání franko zasílou.

Přátelé pravdy!

Protiivníci katolické církve šíří mezi náš lid
celé pousty prohaných brožur na potupu naší.
Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné bro-
žury katolické, které důkladnými, promyšlenými
úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského
tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.

Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.

PM hromadných objednávkách poskytujeme
až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý
koupiti hojnost v. dělávacích tení. Nečekejte nikdo,
až nepřítelé protikatolíci letáky zbožnou osadu
zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické
věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli
ozbrojeni. Pracuje-li s. nepřátelským tiskem na
zkáze církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí
vytrvale státi na stráži. Laikové čtenáři prosíme,
aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak
jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky
obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a
břimování, k missiím a k velikonoční
zpovědi, symbolické obrázky, obrázky
svatých, modlitební knihy ve skvo-
stných vazbách a různých cenách,
rážence, obrázky v upomínku
na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství, závod knedelní a papírnický
v Hradci Králové, Adalbertinum.

číslní knihy, oltáře, sochy, křížové cesty,
kazatelny, Boží hroby
levně provádí absolventi a. k. odb. školy sochařské
a řezbářské
BONUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

Peníze snadno a rychle.

Proč stále trvá dražota, na to nám odpovídají úžasnými citráními moderní fabricky na výrobu kapitalismu.

Židovští milionáři získávají každoročně bez práce obrovské miliony nově. Na př. Singer-Sieghartova Bodenkreditka (Pozemkový ústav) měl za předešlý rok čistý výtěžek 13.701.139, z čehož se vyplácí devatenáctiprocentní dividenda majitelům. Která záložna dá takové úroky lidem nezámožným, kteří si uloží sem tam nějakou stovku? V témže roce Rothschildův úvěrní ústav měl 18 milionů čistého zisku. To znamená 12 procent akciového kapitálu. Představte si, jak může kavaliřský žití beze vši práce člověk, který má v podniku uloženo jen 100.000 K! Malý živnostník, malý obchodník křesťanský do samostatné živnosti dá čtyři tisíce a za několik let při všem dřeni, počítání a starostech přijde o všechno pro nepředvídané okolnosti anebo k vůli veliké hospodářské krizi.

Uherská eskomptní a směneční banka (která jest také v rukou židovských) za rok 1911 vykazovala čistý zisk 4.710.850 K, salgatarjanská báňská společnost má 4.730.000 K čistého zisku, z čehož se vyplácí 17 a půl procenta dividendy. A tak tomu jest u jiných podniků, spravovaných židovským komandem. U takových finančních ústavů největší zisk nenáleží největším pracovníkům, ale těm, kteří mají skoupeno nejvíce akcií. Skutečná denní práce ať už tělesná ať duševní jest odbyta pakatelem, za to však statisíce, ba miliony odnášejí si ti, kteří celý rok nemusí pracovat nic — nejvíce dle novinářských zpráv přemýšlet, co jim běžný rok vynese.

Ještě chytřejší vydělávají židé tak zv. termínovým obchodem. Kšeftují obilím, jehož ani neviděli, kšeftují výnosně, aniž by do obchodu dali aspoň několik korun. Nemají obilí ani skladiště, ani pracovních sil. Skupují a prodávají obilí na oko, vyhrazují si určitý den dodání. Když však se dostaví okamžik ke skutečné dodávce, vykoupí se místo toho doplacením té částky, oč zatím příslušné množství obilí jest zdraženo.

Bursa také dovede způsobiti poplach mezi rolníky v čase žní zprávou, jak veliké zásoby se urodily. Hned vypočítává, že za takých okolností ceny obilí klesnou hned a budou klesati po žních ještě více. Ustrašený rolník tedy prodává rychle pod cenou, aby pro »přebytek světový« mu nezůstalo obilí na sýpce. Když však židé všechno skoupí, tak že mohou konsumentům diktovat, pustí do světa zprávy, jak žně zklamaly, a že z té příčiny sami musejí prodávati dražé. A co nyní činiti? Nechtějí-li vydědění zemřít hladem, musejí zaplatiti uchvatitelům obilní sklizně tolik, co jest jim diktováno.

Stará »lotynka« chřadla stále více, lid, který jí přinášel miliony, přestával »podávati štěstí rukou«. Za to však stále vítězněji razila si vpřed cestu lotynka nová, termínové obchody, bursovní spekulace. A tato lotynka, kde se hraje o mozoly udřených zemědělců jako při kartách, prospívá sice jistě, ale ukrutně jednostranně. V ní se již prosázely ve prospěch židu jen v Rakousku miliardy.

Ale protože nyní různé listy volají, aby bylo všechno lidové, vyšli židé přece jenom s blahosklonným úsměvem lidu vstříc. Velkobursní vlídně pokynuli dobrým lidem, aby si s nimi zahráli bursovní partii. Aby pak ptáčekové snadněji do klece vletěli, nechají je z počátku maličko vyhrát. Pak však při hře o větší obnos je přivedou na mizinu.

Slovo kartel má nyní zvuk přímo příšerný. Vždyť kartel jest mocí tak železnou, že ani nepotřebuje rozdávatí laciných úsměvů. Rozkazuje pašovskými, co mu musí chudý lid platit. Všimněme si jenom několika cifér. Hornická společnost Alpinka za rok 1910 měla čistého zisku 17 milionů korun, ač úřednictvu a dělnictvu zaplatila pouze 1.3 mil. kor. Týž rok Mostecká těžařská společnost měla zisku 6.1 mil. kor., ač za práci vyplaceno pouze 779.500 K. Severočeská důlní společnost vydělala 3.1 mil. kor., Škodovy závody platí 12.5 proc. dividendy, Rakouská důlní a hutní společnost měla čistého zisku 3.3 mil. kor. atd.

Tu jest viděti, jak se vydělávají peníze snadno a rychle. Tomuto obrovskému vzrůstu židovského jmění ovšem vydatně pomáhají pokrokové a soc. demokratické listy, jichž majitelé jsou z velké části u židů zadlužení. Židé ovšem platí takovým listům za úsluhu pouze nepatrné procento ze svých obrovských zisků. Pouhý dobře placený insert vykonává přímo kouzelný vliv na »přesvědčení« požidovštělého tisku. A věnuje-li se stovka nebo tisícovka, pak seká list komplimenty až k zemi, aby se židovským úplatkářům zavděčil, že, jak jest lid okrádán kněžskou štolou. Pohádá-li se socialista k vůli třem korunám štolý, hned se rozmazuje takový případ v několika novinách. A hned vedle se vytiskne veliký článek, jaké blaho nastane, až »hrabivý klerikalismus« bude zdrcen. Jak se kládou lidu na oči klapky, aby neviděl, kde právě do »prospěchu« kapitalismu směřují.

Francie a Portugalsko poučují hroznými fakty, jak jsou tam dělníci zbědováni právě po konfiskaci církevního jmění. Ale u nás musí se ve prospěch židovských pokladů balamutit lid dále.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborné, levné a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Četná usnutí od vld. úřadů duchov. k dispozici

Kulturní jiskry.

Zmodernisování společnosti. Pokrokový tisk nepřetržitě volá po největším rozšíření ženských práv, slibuje od pronikavé emancipace obrození lidského pokolení. Jako by již ta práce, kterou žena koná v kruhu rodiny, nebyla často pro národ mnohem důležitější, než štvavé veřejné řeči placeného demagoga! Že práva žen — zvláště sociální a politická — mají se rozmnožiti, v zásadě rozumní lidé nepopírají. A právě ve prospěch katolictva a konservatismu vůbec by bylo, kdyby nad statisíce katolických rodin (a tedy žen) přestali rozhodovati pokrokové posedy v parlamentech a jinde.

Jelikož však jak aktivní, tak passivní hlasovací právo žen by v čase nynějším rázem podlomilo železnou moc živlu pokrokových, nespěchají s uskutečněním hlasovacího práva právě ti demagogové, kteří o něm nejčastěji mluví. Nadpokrokoví zednáři, kteří mají v Portugalsku a Francii očižte vlády v ruce, zradili svá tuctová hesla křiklavě — po nabytí moci totiž trvale ženám hlasovací právo odpirají. Nebojí se toliko žen konservativních, ale snad ještě více emancipovaných, které by svým vlastním nepřímým učitelům a vudcům vytřely zrak, až by jim bylo úzko jako v klestích. Anglické sufražetky, které řadí po způsobu furii i proti bezpečnosti majetku a života, dávají výstražný příklad. Pokrokáři vidí zjevy velice pochmurné, které neodvažují se kritizovati, aby se každý nevysmál důsledkem jejich vlastního díla. Snaží se však pracovat proti duchu, jež sami zbrkle vyvolali, aspoň cestíčkami pokoutními.

Pokrokový tisk i v Čechách pronášel stesky, proč není emancipace ženská u nás na tak vítězném postupu, jako v Americe. Nuže, co dosud Amerika velikou emancipací žen získala? Jak se tam uplatňují ženy zámožné a velice inteligentní na poli kulturním a sociálním, ač mají v té příčině vliv obrovský? Bohaté dámy zabývají se vlastními dětmi velmi málo, přenechávajíce mateřskou péči osobám zjednaným, úplné odloučení od dětí jest tam na denním pořádku. Zato však mezi nimi se šíří sport nejrůznějšího druhu, šílené závody v nejdražších toaletách, vzájemná šalba ze zloby a žárlivosti, vymyšlení bláznivých nových zábav, kult zvířat nejrůznějšího druhu. Proslulý Rudyard Kipling právem potepal, k čemu ženy americké svého ostrovtipu užívají. A schází-li dostatečný cit k vlastním dětem, nedivme se, že dámy amerických náilí nářů nečiní k úlevě bídě sociálních vydědenců téměř nic. Leda někdy si vzpomenu na vůli zahrnutí dlouhé chvíle ze sportu něčím vypomoci, ale děje se to ze zřejmého sobectví, hlavním účelem takové humanity bývá nějaké senační pobavení aristokratických dam. Pokrokový tisk stále hlasem mocnějším poukazuje, jak obyčejný dělník-přistěhovelec ani se v Americe nepokládá za individuum, jemuž přísluší nejpotřebnější lidská práva. Tisíce a tisíce jich hyne při těžkých pracích, aniž se veřejnost dovídá o jejich skonu, aniž příbuzným se odevzdává po smrti jejich těžce vydělaný groš.

Nuže — kde se ozývá výkřik hromadného protestu inteligentních žen amerických? Jejich hlas by byl daleko mocnější, vlivnější, než protesty dělnických organizací.

A mají-li tam ženy ke všem druhům kultury takový přístup jako muži, kolik jmen amerických umělekyní skutečně vyniklo? Emancipace tam triumfuje přece tak dlouho.

A ve Francii? Jest věru charakteristické, píše-li sám soc. dem. tisk, že si dělnictvo ve Francii posud ničeho nevymohlo. A jest tam snad málo osvícených dam, které mají obrovský vliv? Jestliže učené přítelkyně zednářských ministrů napáchaly tolik zla ve státní správě, snad by přece mohly jiné emancipované ženy zase organizovaným postupem zmociti daleko více k zhojení sociálních chorob. Ale těžko čekat něco z té strany,

kde není dobré vůle. Zato však dámy, které z dlouhé chvíle přemýšlejí, čím jsou »utiskovány«, anebo čím by aspoň mohly býti utiskovány, věnují se velikému uctívání koček, psíků, opiček, malých hadů a jiné zvěře. Každou chvíli móda »káže« zaoopatřit si nový druh psíku pro zábavu. Za tu zvěř vydávají se báječné sumy. Již jsou v Paříži úpravné hřbitovy pro psy s nákladnými náhrobky. Políbení takového psa vyžaduje větší obnos, než pochování deseti dělníků. A k tomu zřízena druhá útulna pro sestřelé psy a kočky — ale nikoli pro psy mlékařské, honiči a jiné, kteří musili konati něco užitečného.

V Americe jsou poměry ještě modernější. Tam už se začínají psi zdechliny balsamovati a před políbením vystavovati.

Odkud se šíří moc dračí, vysávačské a stále měnivé módy? Jejím světovládým, tolik tyranickým pašalíkem jest pařížský svět intelligentních žen. To jest téměř jediné »dobrodiní«, které vzdělaná Evropa od pařížských žen má. Na jedné straně volají demagogové, jak prostá práce dělníku jest daleko cennější, důležitější, než všechno pachtní kruhu intelligentních. Na druhé straně však se podceňuje ženská výchova zdárné rodiny, podceňují se nezbytné práce, které podmiňují zdárný vývoj národa vůbec. A zároveň konservativní jeptišky za svou skutečnou humánní práci v nemocnicích, v ústavech pro choromyslné, hluchoněmé, slepé a opuštěné tržní pusté výsměchy. A tak jest patrné, že zmodernisování lidské společnosti jest postaveno na základech zcela pochybných. Středověká žena i zcela prostá vyniká nad rozmarným pokolením moderním jako věž nad krčmím kopečkem.

Rekordu v prohanosti dobytí volnomyšlenkářský »Havlíček«, který v 9. čísle podváděl nemyslivci davy touto zámyslnou lží: »Kněží všech věků vědomosti své sdíleli jenom zase s těmi, kteří kněžstvem se stali a i tčm jenom povšechně, ponechávajíc si svoje (?) největší vědomosti pouze pro sebe (!) a pro své nejvěrnější, již osvědčené nástupce. Na jakém stupni mohla býti lidská vzdělanost dnes, kdyby (!) od věků byli kněží svoje vědomosti lidu sdělovali a neponechávali si (!) jich jenom pro sebe, takže vědomosti jejich, jsouce jenom málo (!) lidem známy, snadno časem zanikly a opět pracně musily býti získávány!«

Předně takovým tvrzením si volní myslitelé dukladně šlápli na jazyk. Vždyť jindy ličí kněze jako veliké obmezence, kteří šířili a šířili jenom tomu a staví se z duševní tuposti proti osvětě. Nyní pak volnomyšlenkář nařiká, proč veliké poklady vědomostí nechali si kněží pro svou kastu. Lež tato vlastně se bije do tváře sama. Ale aby drzost takových slov ještě markantněji vysvitla, stujž zde několik poznámek. Právě kněží katoličtí byli prvním živlem na světě, který prohlásil, že vzdělanost náleží všem třídám a staral se o bezplatné vynášení i dělnických tříd, které za věku římsko-antického byly seřveny porobou. A celé řady universit stavěla církev jenom pro kněžstvo? Fakulta medicínská na př. byla pro ty, kteří se chtěli věnovati stavu kněžskému?

Na universitě pražské se přece vzdělal na př. laik Tomáš Štítný, muž, který první v Evropě počal universitní vzdělání šířiti mezi prostým lidem. A což ta dlouhá řada šlechticů starších i mladších, která na universitách ve středověku netoliko se nepřipravovala ku stavu kněžskému, ale naopak ani netoužila po povolání, jaké bylo výsadou kruhu učených? Ba ani ti, kteří vystudovali řádně fakultu bohosloveckou a docela začali teologii učiti, nedávali se vesměs vysvětit.

A ty kněžské vynálezy. Kněží mají obrovskou zásluhu ve všech oborech lidského vědění. Na př. kněží missonáři vydali znamenitá díla zeměpisná, národopisná. Jiní zasloužili se o velké vynálezy v oboru svítiplynu, elektřiny, dalekohledu, telefonie, psacího stroje, hvězdářství, hodinářství, vynálezu prachu atd. Nechali si ty výzkumy jen pro sebe? Hned se stávalo lidstvo majitelem jejich velikých myšlenek.

Ostatně sám nekatolický filosof August Comte napsal na str. 232 své »Sociologie«: »Katolické duchovenstvo snažilo se vždy vnést do lidu všechny vědomosti, kterých samo nabylo.« — Ale troufá-li si přes to všechno »Havlíček« tak úžasně lháti o vědecké skrývačce »kněží všech věků«, pak lze snadno uhadnouti, jak mu jde o praydu i jindy, kdykoli o církev zavádí.

Jaroslav Vrchlický zemřel. Odešla duše gigantická, která na úhorech vyryla tolik hlubokých brázd, že se Vrchlickému v době jeho tvorby vyrovnal málokterý evropský veleduch. Původních spisů vydal přes sedmdesát, rovněž asi tolik vyšlo z jeho pera překladů z cizích literatur. Otevřel výhledy do literatur cizích tak úspěšně, že se to nepodařilo několika jiným pilným jeho souvěkovcům dohromady. Překvapoval překlady z jazyků nejrůznějších, přetlumočil spisy Dantovy, Tasseovy, Ariostovy, Camoensovy, Goetheovy atd. Ni-

kdo nedovedl psátí původní tvorbu a překládati tak lehce, s úžasnou rychlostí, jako Vrchlický. Technická snadnost ovšem sváděla veleducha k práci překotné, takže díla jeho z pozdější doby nejsou známky nedomyšlenosti, povrchnosti, zaviněné spěchem. Také k pevnému životnímu názoru světovému se dlouho nepropracoval, jak sám vyznal. Líbilo se mu všecko, čeho bylo možno použítí k básnickému zpracování. Ale to všecko nemůže zastříti pravdu, že v Evropě nebylo muže, který by vynikal tak obrovským rozhledem po literatuře světové, a že byl básníkem veliké ceny, oslavovaným daleko v cizině. Ve střední době své umělecké tvorby podal národu básnické květy oslňujícího lesku, které podržely svou svěží vůni až do dnešní doby a jejichž krása nezvadne nikdy.

Vrchlický (rodným jménem Emil Frida) narodil se roku 1853 v Lounech jako syn obchodníkův. Matka básníková byla ženou velice zbožnou, odávala se hlubokému rozjímání. Babička byla velice obratnou vypravovatelkou pohádek a fantastických příhod. Takové prostředí ovšem působilo na živou obrazotvornost mladíkovu velice intensivně. Jako malé pachole po 4. roce svého věku byl Emil dán k svému strýci faráři Kolářovi do Ovčár, kde byl ponechán až do roku devátého. Sem také dojížděl mladší strýc, kaplan Alois Kolář. Oba působili znamenitě k duševnímu rozvoji nadaného chlapce, který již tehdy z knihovny strýcovy četl díla klassická. Studia gymnasiální započal r. 1862 v Klatovech. Pak studoval v Praze a jako septimán začal dávat do tisku své básnické prvotiny.

Roku 1872 vstoupil do theologie, ale již za půl roku přestoupil na fakultu filosofickou a počal studovati velice pilně cizí jazyky (zvláště románské). Pak rychle za sebou střídala se různá jeho povolání. Slavného historika francouzského učil češtině, stal se vychovatelem v šlechtickém domě, suploval na pražském ústavě učitelském, stal se tajemníkem na české technice, pak činoherním referentem »Pokroku« (pozdějšího »Hlasu Národa«). Konečně povolán za mimořádného profesora všeobecné literatury na českou universitu (r. 1893), r. 1898 pak potvrzen jako profesor řádný. Čestným doktorem filosofie se stal r. 1892. Roku 1901 byl spolu s drem. Ant. Dvořákem jmenován doživotním členem panské sněmovny. Tam proslovil řeč ve prospěch všeobecného hlasovacího práva.

Hlavní význam Vrchlického tkví v jeho básních lyrických. I v epopeji jsou některé jeho plody nádherné. S menším zdarem pokoušel se na poli tvorby dramatické, ačkoli některá jeho díla na české scéně dobyla si práva trvalého.

V jeho některých básních jsou silné záchvěvy křesťanské negace, jinde však zvučí struna čistě křesťanská, okouzlující hlubokým citem. Nebyl tedy Vrchlický mužem důsledným, básníkem zásad ostře vykrystalizovaných. Ale tolik dlužno říci k jeho pochvale, že nevnucoval úsilně veřejnosti nějaký takový filosofický náhled, jež sám dobře nepromyslel, jak jest poserským zvykem moderních jepic, které chtějí nedostatek básnické fantasie a filosofického rozhledu maskovati pósou odporně nadutou. Přiznával se ochotně k svým nedostatkům, neurážel hrubě nikoho, ani ty své soudce, kteří k němu byli velice nespravedliví. Pomáhal velice rád a obětavě mladým talentům. V obcování s každým projevoval nelíčenou bodrost, zděděnou po rodičích, nevynášel se nad nikoho.

Není divu, že v podzimu svého života přicházel po dobré úvaze k téměř duševním metám, k jakým jeho veliký souvěkovec Sládek, že srdce jeho zahořelo plným žarem křesťanských ideí, že v těžkých chvílích uznával hojivý balsám, plynoucí z křesťanského náboženství. A jestliže již dříve v plné mužné síle rád s duchovními obcoval, loni za vleklé své choroby ve Volosce srdečně uvítal redaktora »Vlasti«. A pak, pronášeje přípitek, řekl: »Dobrotivý Bůh mne ranil, ale ponechal mi zdravý rozum, z čehož se raduji.« Dojemné to vyznání víry v Boha osobního! V Domažlicích dlouho churavěl, až dne 9. t. m. před 10. hodinou v noci opustil jeho veliký duch tělesnou schránku. Slavná paměť bude mu zachována v národě stále.

Zdokonalení českého spisovného jazyka rozhodně se neprovede stálým přijímáním cizích slov románských. Před krátkou dobou bujela u nás taková horečka modernosti, že literáti počáteční schválně vyhledávali ve slovnících cizí slova, aby vpleli do svého romantického slohu něco nového, sensačního. A tak se jejich literární rozpravy hemžily tolika cizími výrazy, že i vyspělý intelligent musil sahati ke slovníku cizích slov, aby té češtině porozuměl. To se dělo v době novovlastenecké, najmě sokolského roznaciu, jako by nebyla hojná zásoba slov domácích a jako by některé mezery se nemohly velice případně vyplniti přejmutím slov z jiných slovanských jazyků. V Německu se pokračuje v očišťování jazyka národního. Saská vláda uplatňuje v zákonodárství a předpisech tuto zdravou očistu. U nás však, kde za středověku byly tak pěkné významy soudní a obchodní, hemžili se nyní mluva právníká i obchodní cizími výrazy, které neodborníkovi značně stěžují pochopení. A přece se má dle moderních hesel věda popularisovati! Přibírají-li se některé nové významy z nouze, lze to lehce vysvětliti. Ale neomluvitelné jest, uvádějí-li se místo dobrých, stávajících slov če-

ských pojmenování cizí, zcela nová. V této příčině přece má národ český úplně volnou ruku, do očišťování českého jazyka centralismus vídeňský nezasahuje. Nuže, tedy, novoslavisté, konejte povinnost, která jest vám nejbližší, aby slovanské horování se uplatnilo také v drobné záslužné práci!

ZÁPIS

Žactva do klavírní školy
Ferdinanda Knepa,

státně zkouš. učitele hudby

a pěvecko-hudební školy
Málky Kneprové,

státně zkouš. učitelky hudby

koná se od 1. září t. r. v místnostech
školních v Hradci Králové, Jiříkova tř. 262.

Přihlášky též písemně.

Školní rok začíná 15. září t. r. a končí
15. července 1913.

Vyučovací předměty:

Hra klavírní dle prof. Jiráka.

Zpěv dle školy Pivodovy.

Hra na housle dle prof. Ševčíka.

Všeobecná nauka o hudbě.

Vyučovací plán pražské konservatoře.

Pro cvičení žactva ve veřejném vystupování
pořádají se hudební matinee a produkce.

Půjčovna pian.

Národohospodářská hlička.

Co stojí hospodáře 1 litr mléka za dnešních poměrů. Otázku tu zodpovídá ředitel J. Oswald v Českých listech hospodářských takto: I v příznivých poměrech, tedy při laciné pici a dobrých dojnicích (3000 litrů mléka ročně, aneb 8—8 a půl litru denně průměrně na krávu počítáno), 1 litr mléka těžko pod 12 hal. se vyrobí; při neuspokojivých dojnicích (na př. 5 až 6 litrů průměrně denně v roce) výrobní cena 1 litru jest nejméně 17 hal.; z této výrobní ceny při lacinější čeledi a výlohách za správu nejvýše 3 hal. se uspoří. Ve stájích, kde i dojnější dobytek se chová, 1 litr mléka pod 14 halěrů se nevyrobí a jsou-li dojnice špatnější, cena ta na 18 halěrů vystoupí. Dojíme-li ještě méně a prodáváme-li mléko při tom levně, pak není divu, že mlékaření se nevyplácí.

Umělé lhnoutí vajec v Číně známo jest od dvou tisíciletí; kvočna tam nahrazena zvláštní pickou k lhnoutí. Líheň provedena jest v selském stavení, jehož zdi stavěny jsou z vepřovic. Celý prostor světnice zaujímají válcovité stojaté picky z cihel a omítnuté pískem. Do válcovitých zdí picky ponořen jest kotlík, jehož okraje leží na hoření okraji zidky. Dno kotlíku pokryto jest vrstvou popelu asi 25 cm vysoko. Koš s vejci postaven jest přímo na popel. Na vejcích spočívá dosti veliká slaměná rohožka. Když se vejce do koše vložila, zanítí dohlížitel oheň dřevěným uhlím. Pak se vejce několikrát obrací a překládají a konečně po 15 dnech položí na polici kolem zdi a teplem v líně dospívají k vylihnutí.

Stav řepy v Rakousko-Uhersku dle výpočtů statistika cukerního Lichta, ačkoliv chrást mlstý žlutne, jest celkem dobrý a lze počítati s dosti vysokými výnosy, obzvláště, dostaví-li se delší doba slunečná. O výtěžku rozhodne počasí příštích týdnů.

Na trhu peněz jeví se k podzimku zhoršení, jak svědčí sama rakousko-uherská banka. Zhoršení stavu banky koncem srpna činilo 221.9 mil. korun, kdežto před rokem pouze 180.1 mil. korun. Ve všech položkách jeví se přesuny méně příznivější než loni. Zásoba směnek vzrostla letos o 173.5 mil., loni pouze o 160.5 mil. Nikdy ještě neměla banka koncem srpna tak značný oběh bankovek kovem neuhrazených. Oběh ten činil tentokrát 814 mil., před rokem jen 668 mil., přede 2 roky 516 mil. Krátce zhoršení na trhu peněz proti loňsku znovu značně vzrostlo a sotva jest naděje, že by se tento směr v příštích týdnech změnil.

Italie z bruselské cukerní konvence vystupuje 1. září 1913. Itálie žádala totiž, aby mohla přistoupiti k vývozu svého cukru, aniž by zmenšila cla. Tato žádost byla však odmítnuta a Itálie tehdy protokol o dohodě podobně jako Anglie nepodepsala. V kruzích průmyslu cukerního se této události nepřikládá zvláštní důležitost. Cukerní průmysl Itálie jest totiž teprve v počátcích svého vývoje.

Sociální besídka.

Spečům, tiskům a strojmistrům v knihtiskárnách na Moravě budou opatřena dobrá a trvalá místa. Typografové, ochotní vstoupiti do kondic na Moravě, mohou se usídliti dle přání v Brně, Olomouci, Třebíči, Strážnici, Drahotošicích atd. Místa sprostředkuje a veškeré dotazy ochotně zodpoví Spolek křesť. knihtiskařů na Moravě v Brně, Biskupská ulice 1. Ve všech tiskových místech našich přesně dodržován jest normální ceník pracovní a mzdový pro veškeré vyučené a kvalifikované pomocníky knihtiskařské a písmolijské v rakouských zemích korunních.

Soc. demokratický terror před soudem. U stavitelské firmy Münzer v Hamburku bylo mezi 30 zedníky 28 soc. dem. organisovaných a 2 křesť. sociálové. Soudruzi nejdříve křesť. sociály přemlouvali k přestupu, ale marně. Naladili proto ostřejší toninu. Soc. dem. sekretář Lehman svolal schůzi a doporučil soudruhům, aby odepřeli pracovat, dokud křesť. sociálové nebudou propuštěni. Firma měla pilné práce a proto svolila a křesť. sociály propustila. Sekretář Lehman dokonce předsedovi křesť. soc. odbočky prohlásil, že je »staré usnesení soc. dem. svazu zednického, aby se nikdy s »křesťany« nevyjednávávalo. Propuštění odevzdali záležitost soudu a státní zastupitelství žalovalo 13 soc. dem. teroristů pro přestupek proti § 153 živnostenského řádu (ovšem německého). V první instanci byli obžalováni osvobozeni, ale trestní komora zemského soudu hamburského v líčení dne 8. srpna rozsudek první instance zrušila a odsoudila 2 obžalované na 3 týdny vězení a jednoho na 2 týdny vězení s obvyklými vedlejšími tresty. Ostatní prošli bez trestu, když ujistili soud, že poslechli jen pokynů svých svazových funkcionářů, jinak však že na propuštění křesť. soc. dělníků jim nezáleželo, poněvadž s nimi často pracovali. — Především týden bylo též v Norimberku odsouzeno 30 soc. demokratických odborářů pro terrorismus. Zodpovědní vůdcové soc. demokracie k terrorismu, jež členové jejich provádějí, klidně přihlížejí, ba je i dokonce povzbuzují. Tak napsal úřední orgán soc. dem. »Vorwärts« dne 19. února 1908: »Dělník, který své kollegy nucením (Zwang) do soc. dem. organisace vhání, jedná vysoce morálně (!?), poněvadž je nutí, aby použili jim příslušného koaličního práva.« Jestliže vůdčí orgán takové zásady otevřeně hlásá, pak je celá strana za fanatismus a terrorismus svých stoupenců plně zodpovědná. Zájem nesociálně demokratických dělníků však žádá, aby soudy všemi přípustnými přísnými tresty soc. dem. násilníky stíhaly.

Ale jest nutné potřebí, aby křesťanský dělník byl dostatečně chráněn i v Rakousku. Kdyby nehrozil každou chvíli vyhazov z práce tomu, kdo se neklání rudému praporu, celé pluky zajatců by železnou hradbu soc. demokratickou opustily.

Kdo je ve službách židovského velkokapitalismu. V Lubně odsouzen do vězení soudr. Rackh za to, že nazval vědomou lži výrok křesť. soc. poslance Prischinga, jenž vytýkal nadsoudruhům dr. Diamandovi a Glöckelovi hájení zájmů velkokapitalismu. Žalovaný soc. demokrat chtěl nastoupiti při odvolání »důkaz pravdy« a obrátil se o potřebné údaje na ony dva soc. dem. poslance, ale ti moudře — mlčeli, až lhůta prošla, a i potom podali materiál takový, že odsouzený raději také — mlčel a odvolání nepodal. — Prisching navrhoval v rozpočtovém výboru, aby benzin pro automobily nebyl daně zprošťován, ale i proti tomu hlasovali soudruzi Schiegl, Volkert a Modráček. To je ten jejich »boj« proti velkokapitalismu.

Sekretariát Matice
Cyrillo-Methodějské
doporučí

paramenta, prapory spolkové
a veškeré církevní náčiní

firmy

Fr. Stadnik,

stálý přísezný soudní znalec

Olomouo,

naproti kostelu P. Marie Sněžné.

Za půl roku odvedeno přes

800 K Matici Cyrillo-Meth.

Pouze objednávkou u firmy **Frank**
Stadnik podporujete přímo **Matici**
Cyrillo-Methodějskou.

Patentní náprsenky
bez háčků
Zakázky obratem
 se vyřizují.

Syčarácké, precizní hodinky. Měchané hodinky s nejmódnějším provedením. Brilanty, klásky a špeky. Optické sklo. Hrotych a prsténky z českého zlata. Stříbrné i alu. stříbrné a železné hodinky. Vše v designu a provedení. Nejlevnější ceny!

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Veledůstojným
duchovním a patronátním úřadům!

Odborný závod pozlaccovačský
GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění
oltářů, kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Respočty a nákrepy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská
Karla Zavadila
nástupce Antonín Zavadil

v Hradci Králové,
v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za živnostenským domem)

ku zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejvzrostlé-
jšího provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přehledně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou jako
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
zlátím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvácené.

Vzorky, respočty, nákrepy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zasílám.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením a čistých uznání po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

POTŘEBUJETE

SVĚTLO ??

Doporučuji k nastávající době:

olej lampový se zárukou pravosti jasné a bez
zápachu hořící 1 kg. za 1 K 20 h,

svíčky hospodářské, kus 2, 4, 6 h, 1 kg. za
1 K 4 h,

svíčky stearinové, 1 balíček 60, 80, 88 h, 1 K,

svíčky voskové, gasolin, petrolej, karbid,
za nejlevnější denní ceny.

JOS. JELÍNEK,
parfumerie a mydlárství v Hradci Králové.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kapní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrůvk, kobereč a
keřevého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a odporučen. —
Obrázkové ceníky, respočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na veškově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatoborské nám. č. 76.

Zařizování

elektrického
světla,
telefonů,
bromosvodů.

Dynama.

Motory.

Zárovky:

Osram,
Tungusam,
Tantal.

Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Respočty zdarma — Ceny levné.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Dvě prostranné místnosti

za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčím
zvláště dobře se hodící jsou ihned
k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,

c. a k. dvorní továrna nábytku v Hradci Krá.

5000 lidí zaměst. se
v Českých Budějovicích

výrobou tužek.

Objednejte přímo u WEBRA tamtéž, ušetříte
50 procent.

Jemné tužky cedrové tučet 80 h. Jemné tužky inkoustové
tučet 90 h. Jemné tužky barevné tučet 80 h. Jemné tužky
pro lesníky tučet 90 h. Jemné pro truhláře, tesáře,
kamen. tučet 60 h. Obvyklé velké bílé tučet 15 h.
Drátka na pera 144 kusů K 1.80. Vzorová zásilka:
od K 1.88 až 12 K dobrou nebo předem pouze u
ADOLFA WEBRA v Čes. Budějovicích,
číslo 48.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Obrázky svatých

v různých cenách, levné
pro školní děti,

obrázky smuteční

a upomínky k sv. přijímání a zpovědi

lze dostat

v Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinum).

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové číslo Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod leubím do-
poručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se křesťanskými
růžemi, sloupky, ozdobami.

Veškeré respočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
všlých nákladů ku definitivní objednávce.

Největší výtěžek i přesnou počítanou výtěžek.

Založeno roku 1862

PARAMENTA

kalichy, oltáře, mo-
střízky, křesťanské atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.

sv. Jan ústav pam-
nětný a devotační
— BRNO —

OBNOVA

Číslo 38. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 20. září 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v pololetí. R. č. XVIII.

Slavný den katolictva.

Slavnostní neděle, dne 15. září, v níž národové celého světa s vroucí zbožností poklonili se v milionovém městě Vídni před svátostným Spasitelem, máme za sebou. Přes to však v myšlenkách stále ještě dlíme při slavnostních aktech a před námi vynořují se slavnostní sjezdy, jež v srdcích našich působí dojmem nesmazatelným, neboť něco tak velkého a úchvatného jsme nezažili.

Slavnostní průvod, jenž za obrovské účasti všech národů vídeňskými ulicemi po několik hodin se pohyboval, zřejmě všemu světu dokázal, že doposud obrovské davy svého Spasitele nejen milují, nýbrž také jsou ochotni oběti pro Jeho slávu přinést.

Pišeme oběti. Všim právem. Vždyť statisíce upřímných katolíků od prvních hodin ranních až do 1. hodiny odpolední ve stálém dešti, větru i studenu s obdivuhodnou houževnatostí setrvaly na svých místech, čekajíce na okamžik, v němž skloniti budou moci kolena svá před triumfální cestou Krista Ježíše, skrytého v nejsvětější Svátosti.

Ačkoliv vytrvalý, studený déšť po řadu dní pronásledoval účastníky kongresu, přece slavnostní nálada nikterak nepoklesla a vrcholu svého dostoupila, když v neděli ráno všemi ulicemi vídeňskými proudila zvěst, že Jeho Veličenstvo císař sám se vyslovil rozhodně, aby slavnostní průvod za každých okolností se konal, při čemž poznamenal, že též sám s celým dvorem s určitostí slavnostního průvodu se účastní.

Nikdo tedy nedbal deště, jenž v některých okamžicích přímo nemilosrdně spousty vod chrлил. Již ráno kolem 6. hodiny všemi ulicemi vídeňskými, ústícími do I. okresu, zaznívaly jásavé zvuky hudebních kapel, za nimiž celé pluky účastníků do vnitřního města se valily. A každý národ, každý spolek kvapil na místo, pořadatelstvem stanovené. Přesně v 6 hodin ráno byl celý I. okres uzavřen kordonem vojska, veškerá doprava pouliční dráha byla zastavena.

Vojáci pěší i jízda a policejní stráž pečovali o to, aby pořádek všude byl zachován a aby účastníci kongresu bez obtíží na svá místa mohli se dostat.

Plán, dle něhož průvod měl být veden, vypracoval princ Bedřich Lichtenstein. Hlavní shromáždění, z něhož řizeny byly všechny skupiny, nacházelo se na rohu Ringstrasse a Wollzeile.

Vrchní řízení průvodu měli: Princ Bedřich Lichtenstein, markrabě Pallavicini, hrabě Dubský a baron Morsei.

Přesně v 7 hodin ráno stály všechny spolky, hudební kapely atd. připravené na svých místech. O půl 8. hodině dáno bylo vrchním říditelem znamení ku započetí průvodu, jenž trval téměř šest hodin.

První vykročily Mariánské studentské kongregace, provázeny jsouce mohutnou hudbou a nadšeně provázeny statisty, tvořícími postranní špalír. Za nimi německé studentstvo z Krajiny, pak německé studentstvo vídeňské a jiných zemí. Řady byly přesné, spořádané v šestnáctistupech.

Pak následovali Češi, Moravané a Slované vůbec tímto pořadem: Patronát mládeže s praporem, katoličtí tovaryši z Prahy, Mariánská družina z Dolních Hbit, České Budějovice, Kardašova Řečice, Český Západ, katolická jednota svatováclavská, organizace české strany křesť. sociální. Kutná Hora, Semily, Smíchov, Domažlice, Královéhradecko, Litoměřická diecése atd. Přesně za těmito následoval český »Orel«, veden poslancem Kadlčákem z Moravy. Více než 600 statečných Orů moravských a českých hrdě kráčelo po vídeňské dlažbě. Obraz úchvatný, nezapomenutelný! A hned za tímto Sdružením venkovské omladiny. Hudba vlčňovská od Uherského Brodu hrála »Bože, co's ráčil před tisíci lety«. Tisícové zpívali s ní.

A opět nové a nové spolky se vynořují. Přichází Moravské Slovácko, pak Ronov nad Doubr. z Čech, Benešov, Chotýšany, Praha VII., hned za nimi obrovské řady Slováků v úchvatných krojích.

Nikdo nedbal deště, všude vidíte nepopsatelné nadšení.

A sotva že Češi odešli, valí se proudy nové. Přicházejí Tyrolané v kroji, tak zvaný »Landsturm«, ozbrojení sekýrami, holemi, motykami a i jinou zbraní, nesou v popředí obrovský nádherný kříž, 5 metru vysoký a 2 metrické centy těžký. V čele jejich kráčí muž postavy obrovské, téměř 2 metry vysoké.

Průvod Tyrolanů trval přes půl hodiny. Sotva přešli, objevily se nádherné prapory německých katolických spolku tovaryšských. Bylo jich přes 170 pod nimi pak obrovské řady mladistvých a nadšených mužů. Více než půl hodiny potřebovali, než přešli.

Následují opět Slované. Jsou to Slovinci kuranští. A jim v zápětí kráčí slovinský Orel počtem 300. Slovinský Orel liší se od českého krojem, neboť košile má červené, jako český Sokol. V zásadách ovšem jde zcela po boku Orla našeho.

Za slovinským Orem vynořují se nové pluky, jsou to Jihoslované, vedení říznou hudbou. A hned za nimi valí se proud Poláků počtem přes 900, vedený knížetem Sapiehou. Za nimi následují Chorvaté, jichž je daleko přes 4000. První oddělení průvodu končí řadou boдрých Italů v červených národních krojích.

A již přijíždí princ Bedřich Lichtenstein, vede II. oddělení průvodu.

Tento počínají vídeňští Češi, organisovaní v »Jednotě sv. Methoděje« a »Třetím řádě sv. Františka«. Je jich značný počet. Přicházejí pak Hanáci od Prostějova, za nimi se berou katoličtí mužové z diecése brněnské. Je jich daleko přes tisíc. Úřednictvo knížete Švarcenberka v uniformách (přes 250) rázně si vyšlapuje za Moravany.

A sotva že přešli, postupují skoro půl hodiny jako řeka proudy Vídeňanů, sdružených v různé spolky. Za nimi studentstvo vysokoškolské, pak městská rada vídeňská s purkmistrem dr. Neumayerem v čele. Za touto kráčí říšští a zemští poslanci. Mezi nimi dr. Hruban, professor Šrámek, dr. Zahradník a jiní.

Opětně nový nádherný obraz se vynořuje, přichází kněžstvo. Není rozdělené. Češi, Moravané, Němci, Tyrolané, Italové, Belgičané, Angličané, Francouzi, Uhři atd., všichni svorně kráčí vedle sebe, modlíce se společně latinsky. Bylo jich přes 5500.

Za kněžstvem kurátním kráčí kanovníci, doktoři theologie, dlouhá řada prelátů, biskupů a arcibiskupů, kteří ze všech dílů světa se sjeli, aby svátostnému Spasiteli svoji úctu projevili.

Hierarchie uzavřela II. oddělení průvodu.

Na okamžik nastává přestávka, očekává se III. oddělení. Všude pozorovati velké napětí. Vždyť všichni vědí, že v oddělení III. pojedí celý císařský dvůr s Jeho Veličenstvem v čele a papežský legát kardinál Van Rossum s kardinálem drem. Náglem. Ve středu těchto vznešených hodnostářů bude Kristus svátostný, k Jehož počtu tolik davů kráčí!

Za všeobecného pohnutí přijela tělesná stráž panovníkova na 24 sněhobílých koních. Koně vedení jsou lokaji nádherně ustrojenými. Dvorní trubači zvůčně vyhrávají generálmarš, doklad, že Jeho Veličenstvo se blíží a s ním nejsvětější Tělo Páně.

V obecnstvu stoupá rozechvění, všichni snaží se zaujmouti výhodnou posici, aby Nejsvětější Svátost Oltářní a Jeho Veličenstvo císaře co nejlépe užívali.

Za dvorními trubači následoval dvorní pojižděník, pak osobní garda císařova v nádherných, červených a zlatem zdobených kabátech, mající dlouhé halaparty. Za těmito jeli čtyři pažata, Jeho Veličenstva tajní radové, jichž byl též veliký počet, duchovní rádci papežského legáta, 24 biskupů a 12 kardinálů. Sotva tyto minuli, přijelo 5 šesti-spřežních kočárů, v nichž se nalézali arcivévodové: Karel František Josef s Josefem Ferdinandem, Petr Ferdinand s Jindřichem Ferdinandem, František Salvator s Leopoldem Salvatorem, Karel Štěpán s Bedřichem a Eugen s Karlem Albrechtem a Josefem.

A nyní přijíždí nádherný skleněný kočár přinášející zlatou střešou, tážený osmi vránky. V povozu tom táh se pod způsobou chleba Ten, který

slavil triumfální vjezd do Jerusalema, aby nyní triumfoval v srdcích shromážděného katolictva.

Po stranách povozu kráčí klerikové s hořícími pochodněmi a kaditelicemi. V kočáře jest papežský legát kardinál van Rossum a kardinál vídeňský Dr. Nagl. Oba klečí před Nejsvětějším, udeňující svátostně požehnání zástupcům. Dojemný to okamžik, jež těžko popsat!

A sotva že poodjel povoz s Nejsvětějším kus dále, slyšíte hřimavé volání, které se nese iako bouře v korunách velikého lesa: »Sláva, hoch, eljen, živio!« Vidíte mávání klobouky, šátky, pozorujete nevýslovne vzrušení a jásot... Císař pán, kmet 83letý přijíždí v povozu taženém osmi sněhobílými koni. Jemu po boku sedí následník trůnu Jeho císařská Výsost arcivévoda František Ferdinand. Ze zraku obou vyčtete na první ráz hluboký dojem, vyvolaný obrovskými ovacemi v srdcích jejich. Oba se uklánějí, vroucně jásajícímu lidu děkují.

Za vozem Jeho Veličenstva následovala tělesná garda císařská, rakouská i uherská. Za ní pak oddělení jízdy, jež průvod uzavřela.

Mše svatá na hradní bráně sloužiti se nemohla, neboť všecko takřka se stáplalo ve spoustách vod. Proto nařízen byl rozchod. A tento se děl v plném pořádku.

K vůli zajímavosti dodáváme: V oddělení I. kráčelo 41.129 mužů. V oddělení II. 26.729 mužů. V oddělení III. 16.800 mužů. Po stranách ve špalíru účastnilo se nejméně 600.000 mužů a žen. Průvod o půl 8. hod. ranní počal, o půldruhé hodině odpolední skončil. Zanechal v obecnstvu dojmy, jež nikdy z paměti nevymizí. Přes všechnu nepohodu i zlobu nepřátel skončil okázale.

Svátost. Spasiteli, který od dědiců Zákoníků jest tolik urážen, přinesena vstříc láska a vděčnost nejvroucnější. Kristus žije, Kristus vládne Kristus vítězí.

Volné listy.

Filosofovi proti víře. Před několika týdny zabývali jsme se na tomto místě dopisem Masarykovým, svědčícím občanům v Bystřici pod Hostýnem, kteří projevíli nespokojenost s obranou Macharovy čítanky. Jest v dobré paměti, že Masaryk Bystřickým odpověděl způsobem, kterým vyvracel sám sebe. S vysokou na příklad napomínal, aby jednali čestně ve volbách a správně zastávali své funkce. V zápětí však dostalo se mu ujištění, že právě jeho stoupenci v Bystřici spravují své úřady nejmizerněji. Masaryk tvrdil, že nadávky Macharovy obsaženy jsou ve sv. evangeliích, a na ručest bylo mu dokázáno, že mluví jako slepý o barvách. Rozhovořil se, že obrana, kterou katolíci v parlamentě konali, jest vlastně policajstvím, a přesně logicky dovedli jsme, že pak důsledně musila by se zahrnouti každá obrana, zakládající se v zákoně, kteroužto anarchii dostali bychom se šťastně v dobu barbarskou, v níž nebylo žádné právní jistoty a z níž člověčenstvo kulturním pokrokem se vybavilo.

Masaryk však ve svém otevřeném listě mluvil také o víře. Slova jeho jsme nezapomněli a dnes se k nim vracíme. »Strana Vaše,« pravil Masaryk, »nedovede klidně vyslechnout důvody a nedovede klidně uznat, že již veliká část lidí Vaší církvi přináležejí jen formálně, matrikově, ale že již nevěří a věřit nemůže.«

Když již Masaryk ve spojení s Macharovou čítankou mluví o důvodech, poznamenáváme, že se rouhá pravdě. U Machara jakživi důvodů jsme se nedočteli, nýbrž slyšeli jsme u něho jen nadávky a paušální náboženskou negaci, kterou si co nejlaciněji pořídit může každý nedouk. A že přednáškové cesty Macharovy, konané po Čechách proti náboženství našemu, nebyly nic jiného, než lži, dílem úmyslné zkrouceniny, a dílem výplody zanedbného nevědomce, dokázali jsme v »Obnově« zcela určitě a jasně. Byl to tedy kabinetní kousek pokrokové nekulturnosti, voditi Machara po Čechách a na místo rozžehování světél balamutiti posluchače věcmi, vypsanými z bezcenných pamfletových škvárů. Ostatně ani básnické Macharovo

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

Jiřkova třída č. 287 **V HRADCI KRÁLOVÉ** Jiřkova třída č. 287

Akciový kapitál K 80,000.000.—. Telefon č. 111. Telegrafická adresa: Živnostenská. Rezervní fondy K 28,000.000.—.

Centrální v Praze, ml. 1888.

Zabývá se veškerými bankéřskými obchody

Filiálky: Brno - České Budějovice -
Frydek - Místek - Jihlava -
Karlovy Vary - Klatovy - Krakov - Liberec -
Lvov - Mělník - Olomouc - Moravská Ostrava -
Pardubice - Plzeň - Písek - Prostějov - Tábor -
Tereš a Vídeň.

Expositury: Grado (po dobu
lézeňské sezony),
Vídeň: v II., III., IV., VII., X. a XVI. okresu.

Při centrálně, resp. filiálkách stávají
oddělení: hypoteční, průmyslové, železniční,
cukerní a četná oddělení pro obchod se zbožím.

zejména: srovnává **4%** a v běžném účtě; eskontuje směnky, faktury a pohledávky; kupuje a prodává cenné papíry, vklady na knížky **4%** valuty a devisy; obstarává úhrady a inkasa v tu i cizině; provádí rozkazy bursovní na všech čelných burzách světových; vydává pověřovací listy (akreditivy); reviduje a pojišťuje loay; prodává promesay; uschovává a spravuje cenné papíry v ohnivzdorných pokladnách a poskytuje na hodnoty takové zálohy; opatřuje informace; udílí pokyny ohledně bezpečné a výhodného uložení kapitálu; udržuje čile a pravidelné spojení s cizinou.

Velmi výhodné srovnání skytají
4% dluhopisy Živnostenské banky v Praze.

Spojení s Amerikou sprostředkuje americké oddělení u středního ústavu.

vyjadřování těchto pomluv neobstálo již před kritikou muže, kteří měli dosti odvahy, aby Masarykuv klient označen byl jako mělká, zfanatisovaná duše, jejíž obzory jsou až hrůza obmezené. A po těchto zkušenostech a po této pokrokáře zahanbu-jící historii Masaryk katolíkem, bránícím se proti Macharovým surovostem, pojednou vytýká, že nedovedou klidně vyslechnout důvody! Machar a důvody! Autor škytavého mnicha a věčné důvody! Štvavý pamfletář a pravda! Brání Machara a mluví o jeho důvodech, znamená duchovní násilí. Seneka, sedě na pytlích plných zlata, také deklamoval o střízlivosti života a velebil chudobu.

Ve svém veřejném listě Masaryk mluvil o důvodech také po této stránce: »Ve své interpelaci říkáte, že Machar Čitanku napsal jako básník sám, nezodpovědný plně jako takový; pokud tomu lze rozumět, upozorňuji, že básník jako Machar se odpovědným cítí, odpovědným před národem i u měním a že proto právě svou čitanku sám sestavil. Vaše strana má právo názory básnickovy tiskem a slovem svými důvody potírat, proti Vaším důvodům postavíme důvody své — avšak Vaše strana utekla k státnímu návladnictví.«

Není pravda. Proti všem vývodům v přednáš-kách Macharových jsme v »Obnově« postavili své důvody a hrubou nevědomost Macharovu osvětlili jsme světlem přímo příšerným. Machar nám odpovídal nadávkami, špiněním a Masaryk tehdy ani nemukl. Kde pak tedy, u všech všudy, byly ty pokrokářské důvody? Jak patrně, nikdy člověk nemluví špatněji, než když hájí věc, o jejíž neprav-dě jest přesvědčen. A obrana Macharova, kterou Masaryk v potu tváře podniká, podle toho vypadá.

Víra a věda. Moderní člověk dle Masaryka nábožensky již nevěří a věřit nemůže. Výrok tento možno po leckteré stránce brát v úvahu a nechybíme zajisté, když jej po přednosti přičítáme přílišnému vědeckému sebevědomí. Víme, že jest míněn upřímně a že jest příznakem doby, která strany poznání světa a sestrojování názoru světového až do omrzení páté přes deváté hovoří o vědě. Nelze také bez povšimnutí nechat, že výrok tento činí muž, o němž báje, že založil nové náboženství a jehož stoupenci skutečně věřili, že se tak stane. Čekali, čekali, a než se rok s rokem sešel, ze všech nadějí vyplynula jen mýdlová bublina, která praskla a nic po sobě nezůstavila. Masaryk, nechápaje dobře podstaty náboženství, měří jeho pravdy a zásady vědeckými poznatky. Že jest to s jeho strany neopatrnost, ukázalo se již často, jmenovitě tehdy, když na říšské radě proti křesťanskému názoru světovému vytasil se v řeči z brusů s novým tvrzením, že moderní světový názor jest pevně zdělaným vědec. systemem, jenž všude se prakticky potvrzuje. A jsou stoupenci, kteří těmto Masarykovým slovům věří. Ptejme se jich, co jest tento vědecký světový názor a kde se dle Masaryka prakticky potvrzuje, a odpovědi se nedočkáme. Však i sám Masaryk za nic na světě nedovedl by dokázat, co tehdy na říšské radě jménem vědy pověděl. Zkrátka a dobře vědecky dokázaného názoru světového není, a Masaryk honil jen vítr po poli. Opakujeme tedy, že Masaryk sice může říkat, že nevěří a věřit nemůže, ale jeho tvrzení nemá věcného významu.

Protináboženských nevěrců jsou ovšem již celé řady, ale jejich nevěra není vědecky založena, protože lidé tyto jsou dítkami své doby, v níž každé heslo rychle se uplatňuje a pozoruhodno jest, že čím nesmysl větší, tím jest vítanější. Nemůže tedy překvapovati nevěra náboženská od lidí, kteří buď věří i největším hloupostem, podávají-li se jim ve vědecké obálce, nebo nevěří již ničemu, jsouce ve všem všudy praktickými nihilisty. Bylo by zbytečno rozprávati úvahu o tom, že Masarykova filosofická škola pro takové nalomené a roz-

lomené bytosti jest velmi úrodným pařeníštěm. Kdo pak šíří u nás v Čechách víru v nesmysly Haecklovy? Jsou to přece volnomyšlenkáři, pokrokáři. A kdy Masaryk vzal vědecký karabáč, aby těmto lidem vyprávěl? Vůkol Masaryka valí se kalné proudy řečí a novin, hlásajících věci vědecky nemožné a odstrašující — a český filosof klidně přihlíží, jak se jménem vědy přinášejí davové oběti lidského rozumu, a jak »národ Husův, Komenského a Havlíčkův« jest voděn za nos od kejklářských nedouk.

Slyšíme přece úsudky o muži, z jehož spisu plnými konvemi nabírají volnomyšlenkářští klienti Masarykovi. Úsudky tyto jsou sice známy, ale nepozbudou ceny, když se na vhodném místě opaku-jí. Petrohradský universitní profesor Chwolson o Haecklovi zničujícím způsobem dokazuje, že Haeckel strany zákona o energii nemá ani ponětí, a že se mu nedostává základních školních vědomostí. Prof. Reinke zásadně odsuzuje Haeckla vytýkaje mu, že věci dokázané nekriticky směšuje s nedokázanými a že jeho theorie o praplození jest jednoduše vědeckým humbukem. Paulsen vyhlásil za hanbu, že taková kniha (Haecklovy »Záhady Světa«) v Německu byla sepsána, tištěna a čtena. A Masaryk, jehož svědomí vzhledem k víře jest tak citlivé, hrůzou se ani neotřese a ani nešpetne, když Haecklovými domněnkami a nestvůrnostmi jest mrzačena lidová duše. Jak si tedy vysvětliti tuto Masarykovu bdělost strany náboženské víry a jak si vyložit, že jeho láska ku pravdě hned zhasne, když běží o volnomyšlenkářské balamucení jménem vědy?

Věc jest tak jasna, že ve výkladu nelze pochybiti. Masarykovi jednoduše neběží o pravdu, o pravý pokrok; nýbrž o strannou politiku a demagogii, jímž se svým jménem a významem zapsal a zaprodal. Masaryk již tak často dokázal, že v Čechách pracuje v duchu židovsko-zednářském, že každé jeho slovo, horlící o poctivost a každý jeho prorocký posunek, jímž dává tak rád význam svrchovanosti, z daleka zavánějí neupřímností a pósou.

Obrácíme kopí. Katolicko-křesťanská víra jest podstatně obsažena v »Credo«, které se modlíme a které se ve chrámech také zpívá. Naše »Credo« jest součástí křesťanského světového názoru, jenž vědou není dotýkán. Naše »Credo« má nejen složky intelektuální, ale také mravní a citové. Řekl to krásně Rosegger: »Má své pravdy rozum, ale má a musí mít své pravdy také lidské srdce, nemá-li se státi vyprahlou pouští.«

Masaryk kdesi proslovil požadavek, že náboženská víra musí souhlasiti s vědeckými poznatky. Odpovídáme mu na to svrchu uvedenými slovy Roseggerovými a také tím, že pak jedno z obou bylo by zbytečno, neboť věda a náboženství byly by jedno a totéž. Z toho jde na jevo, že Masaryk, ač jest vychvalován jako duch náboženský, úkolu, jaký má náboženství, dosti dobře sobě neobjasňuje. Našeho »Creda« Masaryk posud nevyvrátil, proto jest podivno, chlubil-li se, že moderní člověk nevěří a nemůže věřit.

Pravda, moderní člověk, sveden vůdčími duchy, zamítl náboženství, ale sotva že se obrátil jinam, již provozuje modloslužbu hmoty různými způsoby a pod různými hesly. Po odmítnutí náboženství nastává krise vědy, rozumného poznání a krise společenských řádů. Nevěra otřásla vírou v Boha a s autoritou náboženskou propadá se autorita rodičů, učitelů, úřadů a vůbec všech těch činitelů, jejichž posláním jest udržovati spořádanou společnost. Zkušenost, již nelze vymluvit, postavila již na jisto onu pravdu, že odmítáním zásad a pravd náboženských láska ku bližnímu jest jen škraboškou a že ten, kdo opovrhne řádem nadpřirozeným, důsledně na konec opovrhne i člověkem.

Masaryk oblíbil si mluvit proti církevní autoritě, velebil svobodu badání a ujišťuje, že moderní vědecký člověk nemůže nábožensky věřit. Odkud tedy ta skutečnost, že profesoři moderní vědy jsou tak úžasně lehkověrní a nekriticky hned využívají kde které věci, která dle mínění jejich svědčí proti křesťanskému světovému názoru? Žádná oběť rozumu není tak velká, aby ji ochotně nepřinesli. Herbert Spencer ve svých »Principech Ethiky« na příklad vážně mluví o znamenitěm psu »pinčlovi«, který má kolosální vědomí povinnosti a, co jest přímo zázrakem, této vlastnosti nezdědil, nýbrž nabyt, kromě čehož slyne, doslovně rozuměno, i křesťanským soucitem. Podobnou poví-dačku vypravuje R. L. Garner o opiči řeči. Nalezl prý opice, které zvukem »i — tsch — g — k« vyjadřují pět rozličných pojmů a mluví rozličnými dialekty. Či nečetli jste této báčorky ve všech svobodomyšlných novinách, které bojují proti »klerikalismu«? A žáci universitních profesorů, mluvících proti katolicko-křesťanské víře, přijímají tuto mysliveckou latinu jako zajištěnou pravdu a odřikávají nábožně své pokrokářské »Credo«. Professor Wahrmond, který dal podnět k tomu, že Masaryk nadšeně se dal do boje o svobodu vědeckého badání na universitách, přednášel slavnostně o zvláštním učeném vepři. Pokrokářské, volnomyšlenkářské a svobodomyšlné publikum viselo na ústech universitního osvěcovatele a věřilo tak statečně, že se pod vírou svou prohýbalo, jako o-nen obr, jenž nesl na bedrech svých Etnu. A k tomu ke všemu Wahrmond, za jehož »vědu« Masaryk zápasil, přednášel tuto vepří historii několik měsíců po tom, kdy byla již jako řvoucí nesmysl vyvrácena.

A pokud se týče učení o katolické víře a mravech, potkáváme se u odpůrců kritiků s takovými zmatky, nepochopením a zkrouceninami, že se to ani z daleka nesnáší s vynášenou předností nepodjaté a nezávislé vědy, která co chvíle přeráduje v ústních a písemných jejich projevech. Kdežto odpůrci vytýkají katolíkům víru v autoritu, sami strádají takovou závislostí na autoritách, že všechny nevědomosti o katolickém učení a mravech z knihy do knihy opisují a do nekonečna rozprávají, na místo aby se poučovali u samých pramenů. Jinými slovy, odpůrci naši mají články víry, které nestacujeme ani usvědčovati z nepravdy.

Názor a názory. Pravili jsme již, že články katolické víry a mravů jsou součástí křesťanského světového názoru. Světovým křesťanským názorem rozumíme onu mravní základnu, kterou zaujímáme, posuzujeme a hodnotíme svět a lidský život. Po této stránce světový a životní názor náš jest ovocem přemýšlení o posledních otázkách: odkud jest svět, odkud lidský život a který jest jeho smysl a cíl? Odpovědi, které na tyto otázky dává náš křesťanský názor, byly a jsou zároveň základy spořádané společnosti, právní jistoty, bezpečnosti majetku, života a cti všech těch, kteří křesťanským náboženstvím opravdu se spravují. Zkrátka a dobře řečeno, křesťanský názor životní osvědčoval a osvědčuje se všude mimo veškeru pochybnost, ja podporou rozumu a útěchou srdcí. A nyní, když jsme, čeho potřebí, vyložili, tážeme se Masaryka, jakou odpověď na ony důležité otázky »odkud a kam?« dává světový názor jeho svobodné vědy a nezávislého badání? Protože naše články víry zamítá, ptáme se ho, kde jsou jeho články, kterými by uspokojivě na potřeby lidské odpovídal.

Nejen bořit, ale jest potřebí také stavěti. Jest světový a životní názor Masarykův tak dokonalý a osvědčený, že jediný má právo ovládnout život a odstraniti onu sumu rozumových a mravních hodnot, které nazýváme názorem křesťanským? Chceme poznati již jednou ono dílo, jehož cena o-

pravňuje odpůrce, že odstraňují křesťanský názor z universit. Předčí světový názor Masarykův nad náš jednotou, souladem a všestranným uspokojivým řešením nejživnějších problémů, do nichž myslící člověk se zabírá?

Jako odpověď na otázky tyto zdůrazňujeme u našich filosofických odpůrců největší nejistotu, bludné zmatky, rozbiřivé cile a mátožné pokusy. Berlínský filosof Dilthey na příklad říká: »Čeho můžeme na ten čas snahám vychovatelským z etiky a filosofie poskytnouti? Ethika posavad nebyla s to, aby určila cíl lidského života.« Paulsen vyznává, že v morální filosofii od doby Kantovy bylo samé experimentování (zkoumání), při čemž každý filosof o to zvláště se přičiňoval, aby si opatřil nějaké nové hledisko, neboť mlti nové hledisko bylo znamením pravého filosofa. Wundt hlasitě prohlašuje, že co do mravního významu světových názorů, směry duševní rozbihají se na všechny strany a slouží roztržitému ideálům, při čemž filosofické myšlenky jsou mlhavé a nepochopitelné. Professor Stein z Bernu mluví o pravém babylonském zmatku v dnešní vědě.

Slovem, moderní filosofie, ovšem i Masarykova, na hlavní otázky života buď vůbec neodpovídá, nebo, činí-li tak, rozmnožuje odpověďmi svými jen nejistotu, kterou sama zplodila. Nevěřili-li tedy Masaryk článkům náboženským, poznamenáváme z naší strany, že tím méně možno jest věřiti článkům jeho filosofie, která, odstraňované náboženství ničím nenahrazující, zůstává člověka v temnotách, z nichž na konec rodí se negace a zoufalství. Když Masaryk vyvolil si tak příkré hledisko proti víře, rozmnožujeme svrchu uvedené otázky a ptáme se: Čím od prastarých dob Aristotelových filosofie objasnila záhady života? Ničím, odpovídáme krátce. Jest to stále tentýž obsah, který přelévá se z hrnka do hrnka, jest to stále tentýž samohyb pojmův a hra dialektiky. Proto mnozí filosofové, nedovedouce své universit. stolice odůvodniti, z písčitého plánu svého filosofování obořují se na náboženství, aby tady ukázali sílu, které nemají ve vlastním oboru . . .

SINGEROVY

ŠÍCÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lánského mostu 279.

Politický přehled.

Němci a výnos Hohenburgrův. V poradě osmičlenného něm. komitétu dne 15. t. m. jednáno také o náhlém odjezdu knížete Thuna do Vídně, který prý předložil hr. Stürgkhovi protest českých poslanců proti výnosu Hohenburgrově. Němečtí zastupci ovšem s rozhořčeností tu prohlásili, že prý české protesty proti výnosu Hohenburgrovu situaci stěžily. Tedy provokující výnos Hohenburgrův jest u Němců nejčistší spravedlností, oprávněné protesty české snad drzostí! Ovšem za takové německé nálady k vyrovnání sotva dospějeme.

Učitelstvo pro vyrovnání. V neděli konala se v Praze přechetně navštívená schůze českého a německého učitelstva, kdež se jednalo o úpravě platů učitelských. Jednomyslně přijata byla resoluce, v níž se vyslovuje rozhořčení veškerého učitelstva, že nebyly splněny sliby, dané českými a německými poslanci učitelstvu a žádá se důrazně, aby v nejbližší době provedeno bylo českoněmecké vyrovnání a tím zjednána byla dělnost českého sněmu.

Dr. Hohenburger na česko-německém vyjednávání. Německo-nacionální korespondence sděluje, že Němci budou prý žádati, aby česko-německého dohodování, které bude opět zahájeno v prvních dnech říjnových, účastnil se také ministr spravedlnosti dr. Hohenburger, poněvadž prý má přirozeně velký zájem o porady, v nichž jednati se bude o úpravu jazykové otázky při státních úřadech. Rádi věříme!

Změny v ministerstvu dávají asi nejvíce starostí časopisectvu. Ministrem orby nejpravděpodobněji stane se prof. dr. Cyrill Horáček a kandidátem na ministerstvo obchodu, ježto ministr obchodu rytíř Rössler požádal za propuštění, činí se odbor přednostá dr. šl. Fries-Skene a především guvernéř poštovní spojitelný dr. R. Schuster šl. Bonnote. — Vídeňský úřední list uveřejnil vlastnoruční list panovníkův ministru vnitra bar. Heindoldovi, v němž vyslovují se mu díky a zvláštní uznání za prozatímní řízení vládních záležitostí, čímž hr. Stürgkh ujal se jako ministerský předseda svého úřadu.

Delegace. Rakouskou delegaci netřeba tentokráte svolati, poněvadž zasedání její nebylo skončeno a říšská rada není odročena. Uherská delegace jest svolána již na 23. září a musí býti dříve zvolena. Předseda rakouské delegace posl. Dobernig pozval členy její ke schůzi na den 24. září.

Nové bouře v Uhrách. Dne 17. t. m. sešel se zase říšský sněm uherský. Uherská oposice již předem prohlásila, že bude jako dosud pokračovati v boji všemi zbraněmi, ježto se situace neměnila a spáchané porušení ústavy nebylo dosud napraveno. Když hr. Tisza a šl. Lukacs vstoupili do sněmovny, spustila oposice hluk a znemožnila hr. Tiszovi mluvit a schůzi zahájit. Zvlášť odpolední schůze byla rozčlilující, kdy se do sněmovny dostavil vrchní policejní inspektor se 100 policisty. Mařně inspektor Pavlík vyzýval oposiční poslance, aby se dle rozkazu předsedy hr. Tiszy vzdálili ze sněmovny, přišel i městský hejtman, ale vše marno, až přičiněním nové posily strážníků oposičníci ze síně vytlačováni nebo vynášeni, při čemž policisté i poslanci navzájem do sebe tloukli. Vyvedení poslanci vetřeli se opět do sněmovny a nanovo vytlačováni. Vřava hrozná. Mnoho poslanců jest zraněno. Ministr obchodu Beöthy v rozehvění pro nadávky dal poslanci Zborayovi facku, načež 20 oposičních poslanců vrhlo se na ministra, povallili ho na zem a zkopali. Na to nanovo povolána policie, oposiční poslanci však sami odešli, načež provedeny volby do delegací a schůze skončena vyloučením 44 oposičních poslanců ze třiceti schůzí. Zároveň užší výbor spojených oposičních stran se usnesl, aby čtyřicet až padesát oposičních poslanců vypravilo se k poradám delegačním do Vídně a tam podobnou vřavu uplatnilo. Uherská oposice tentokráte nechce míti své zástupce v delegacích, na dopis většiny, aby oznámila své kandidáty, ani neodpověděla. — Ministerský předseda Lukacs v klubu národní strany práce upozornil, že nastanou opět tuhé boje, v nichž lze zvítěziti jen tuhou ukázněností. Oposice prý žije v klamně domněnce, že většina musí hledati s ní smír a přijmouti její podmínky. Volební oprava bude co nejdříve sněmu předložena a vláda bude se snažiti, aby také co nejdříve byla vyřízena, aby již příští volby konaly se na jejím základě.

Soustředění francouzského loďstva ve Středozemním moři. Vláda francouzská se rozhodla odvolati všechny válečné lodi ze Severního moře a soustřediti veškeru moc Francie ve Středozemním moři. Prý se toto rozhodnutí stalo po dohodnutí s Anglií, která tím převzala by ochranu ostatního pobřeží Francie. Itálie nastávajícím soustředěním francouzského loďstva na Středozemním moři cítí se velice znepokojena a už také se poukazuje na rakouské loďstvo, které by mělo vedle italského zjednatí porušenou politickou a vojenskou rovnováhu ve Středozemním moři.

Jednání o mír Italsko-turecký dosud nevede k cíli. Turci se dosud vzpírají uznati italskou svrchovanost nad Lybií, chtějí zachovati svrchovanost sultánovu nad Tripolskem. Jiný turecký návrh uznává sice nynější stav v Lybii, ale žádá, aby Itálie odstoupila Turecku část své državy na pobřeží Červeného moře a převzala poměrnou část tureckého státního dluhu.

Na Balkáně nebezpečení války není nijak zažehnáno, ba může k ní dojíti v nejbližší době. Turecko soustřeďuje vojsko na bulharské hranici a v Makedonii a Albánii má ho celkem 250.000 mužů. — Mezi srbským a černohorským králem došlo k smíření, čímž jest solidarity států balkánských úplná. — V Albánii vypukly nové nepokoje a vraždy.

Obrana.

Soc. demokratický a pokrokový protest »proti rozpínavosti klerikalismu.« Soc. demokraté v Čechách i na Moravě těšili se veliké toleranci kruhů konservativních při svých manifestačních průvodech i v době, kdy bylo hračkou takovým manifestacím překážeti. Vědělo se již dříve dobře, kam směřují hesla internacionály, která se nazývá sama »revoluční«. Ale ani v době, kdy opravdové proletáře soc. demokraté vyhazovali z fabrik na dlažbu k vůli odchýlnému přesvědčení, kdy hnali k volebnímu osudí i závislé lidi jiného přesvědčení s lístky, do nichž vepsána jména kandidátů soc. demokratických, nebyly pořádány bouřlivé schůze konservativců proti takové despotii, proti rozpínavosti nespravedlivé. Ti, kteří měli skutečnou moc, ustupovali raději z posic, jež jim náležely od pradávna, než by byli zdvihli bouřlivé protesty. Také nesvolána žádná veliká protestní schůze, když se poznalo, jak sami c. k. úředníci, přijati do služeb státu s jasnými závazky, netoliko veřejně hnuli demokratické podporovali, ale také na rudý program se dali voliti, aniž byli odkázáni svým představenstvím do mezí, jež si sami při vstupu do úřadů zvolili.

Ale nastojte! Katolické kruhy celého světa rozhodly se konati náboženský sjezd, na němž se nemělo ubližovati nikomu. Katolíci jsou odvčnými pány půdy rakouské, tvoří v této říši daleko větší

náboženskou společnost než příslušníci všech ostatních církví dohromady. Katolíci přichystali se uvítati v centru říše také souvěrce ze všech dílů světa. A hned zahřměl rudý protest: »Tohle nemá býti dovoleno.« A požidovštělá »Volná Myšlenka«, jejímž i zahraničním členem bylo dovoleno na sjezdu v státě tomto pustě štváti proti katolictvu, posmívati se našim dogmatům a Stvořiteli samému, zdvojnásobila protesty. Náboženství jest kruhům fanatických chytráků jen potud věci soukromou, pokud nedává známku života. Jakmile se ukáže nutná a zcela přirozená zevnější výslednice náboženského přesvědčení, hned jsou po ruce topory k třískání do katolictva.

A protože se scházeli z celého světa katolíci do Vídně, měl se zakroutit krk »klerikalismu« na Hradecku. Jsou-li klerikalismem eucharistická kázání a Božítělový průvod, není již daleka doba, kdy katolíci se musí ptáti židovských a rudých despotů, smí-li vkročiti do vlastního chrámu a je-li mu dovoleno dýchati.

Soc. dem. provolání přemílá staré lži, jak prý po konkordátu r. 1885 »rakouské národy vydány byly v plen klerikalismu.« A tohle prý zavinilo porážky u Solferina a Hradce Králové. Patrně tedy dle nářků rudých mělo Rakousko silněji zbrojiti, mělo si opatřiti za obrovské miliony veliké zásoby nejnovějších zbraní. Zatím se ví, že od vojáckého státu pruského byl poražen protestantský komandant Benedek a že za politiku liberálních ministrů a jejich pomocníků církev katolická nemůže. »Dne 15. září 1912 nebude jednoho uvědomělého člověka na Hradecku, kdo by účasti svou na velikém protestním průvodu otevřeně ku věci pokroku se nepřihlásil a nevyslechl na táboru »Na Střelnici« z úst povolaných soud o podstatě, cílech a taktice klerikalismu . . . V Hradci Králové musíme důrazně upozorniti, že obrovská většina lidí stojí v řadách bojujících za svobodný vývoj rakouských národů a že jest připraveno a vy-zbrojeno.«

Věru by si každý rozumný člověk přál, aby se svobodnému vývoji národů rakouských nestavěl v cestu tak pánovitě rudý štáb. Kdyby bezohledným násilnictvím nedoplňoval rudý tábor řady svých zubožených poplatníků, pak by se vidělo hned určitě, na čí straně jest ta obrovská většina.

A soc. demokratické prorocství o účasti všech lidí skončilo velikým fiaskem. Když veřejnost na Hradecku seznala, jaké fanatické útoky se chystají, vzpomněli si mužové rozvázní, jakých kopanců sami zakusili od soc. demokratů, kteří je pojednou přátelsky zvali k protestní schůzi. Nechtěli podporovati tyranii, která jindy »měšťákům« spílá se vši prudkostí, přikazující jim kategoricky poddanskou assistenci při svém štvání. Uvážliví občané i z táborů nekatolických si řekli, že nepotřebují každou chvíli na rudé komando sbíratí drobtý rozum, které rozdává štědře hrdlo demagogů. Bylo by to věru divné vysvědčení pro osvícenost občanstva na Hradecku, kdyby inteligentní lidé místo vlastního myšlení si dávali každou chvíli životní moudrost nahučeti do hlav od placených soc. demokratických agitátorů, kteří mají za účel všecko zbarviti ve prospěch strany rudé.

A tak lidé skutečně uvědoměli, přející svobodu spoluobčanům jiným, zůstali doma. Ale ohlašovaného průvodu účastnilo se docela i málo těch lidí, na které rudé komando počítalo s jistotou. Deštivé, nevlídné počasí, které ve Vídni nevadilo rozvinutí průvodu obrovského, spletlo plány dobyvatelů velice citelně. Kráčelo ke »Střelnici« jen asi kolem tisíce soc. demokratů, židů a pokrokařů pokřtěných. Snad se židé v drem Ippenem v čele báli, aby hrozni klerikálové neobmezovali jejich bohoslužby, aby nekřičeli proti svobodné návštěvě synagog tak, jako volají soc. demokraté proti kostelům.

A při řečnění samém hned se poznalo, jak mluví ústa povolaných odborníků. Bylo to fanatické štvání nejhrubšího zrna, protkané ukázkami tupé ignorance.

Účastník táboru nám sděluje: Nadávalo se surově na nejružnější věci, které jsou ve spojení s katoickou církví. Již prvá řeč soudruha Skály byla úžasným překrucováním pravého stavu věcí, jaké se mohlo předkládati jen lidem nevědomým nebo zcela zaslepeným strannickou vášní. Skála lil čil poměry tak, jako by náboženství bylo kořenem všeho zla. Židovských bursiánů, lichvářů a zdražovatelů potravin se však ani nedotekl. Také se ne-

Sukna

Doskočil

Chocen.

Raďte si vyřádati vzory podzimních a zimních látek, které letos přinášám v bohatém výběru.
Veleúspěšnému dohodovanstvu doporučuji zvláštní novinku pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 8.40.

Již vyšel

oblíbený kapesní kalendář

„Křesťanský Organisátor“ na rok 1913.

Kalendář jest vypraven velice vkusně s pěkným obsahem od nejlepších našich spisovatelů. Zápisník tentokrát dle přání odběratelů jest větší. Ke každému kalendáři jest přiložen los, na nějž lze vyhrát zlatý prsten v ceně 50 K a značné množství knih. Cena kalendáře 70 h při hromadných objednávkách. Jednotlivý poštou 90 h. — **Křesťansko-sociální zpěvník** od J. Hradeckého obsahuje písně Orelské, národní a křesťansko-sociální. Cena: brožovaný 20 h a vázaný 40 h. Objednávky dějtež se u **redaktora JOS. POLÁKA** v Hradci Králové, Adalbertinum.

zminil, že na nový rok židovský byla vídeňská bursá uzavřena, protože pro židovský svátek byla by zůstala stejně zcela prázdná.

Přítomný komisař musil řečníka napomenouti. Ale již následující řečník, za stranu pokrokovou p. Jakubec hned při počátku své řeči začal tak prudce útočit na stav kněžský, že by katolika hned soudní paragrafy poučily o mezích kritiky, kdyby chtěl jen podobně útočit proti židům. A jakou ignoranci projevoval patentovaný osvícenec v bezuzdné kritice svatých svátostí a jiných záležitostí dogmatických (tedy zcela nepolitických), budilo přímo úžas. Přítomný zástupce vlády c. k. komisař p. Rud. Fiedler několikrát napomínal. Ale pokrokaře k rozumu nepřivedl. Ten zabrousil i do úvodu šestinedělek a vyslovoval podiv, jak prý neženatý kněz, který děti nemá, může se odvážiti »očistšovati od mateřství« (!) matky dětí. Záležitost ta jest tak veřejná, že by i pokrokař měl něco věděti o významu úvodu matek do chrámu. Ale nač by stáli soudruzi o správné poučení? Lži se jim velice líbily. Tu již komisař, poněvadž se napomenutí opakovalo šestkrát a protože místo řeči o »politických cílech klerikalismu« se kopalo do náboženských úkonů, prohlásil tábor za rozpuštěný.

Teď začaly povyky, protesty, hrozebne gestikulace k nevypsání, ačkoli státní úředník konal pouze svou povinnost. Kam směřovala snaha fanatiku, poznalo se z pronikavého výkřiku, že jest tábor rozpuštěn a tedy že už nikdo neručí za pořádek. Pan MUDr. Ippen také hned obezřel s jinými pokrokaři opouštěti jeviště. Ale soc. demokraté doráželi dále na oba přítomné úředníky, častovali je nadávkami a vyhružkami, až hrozily skutečné násilnosti.

Tu v kritickém okamžiku přispěchalo oddělení četnictva, vedené p. koncipistou Trykarem, které s použitím bodáků musilo rozdělovati řvoucí soc. demokraty, kteří si počínali jako bez rozumu.

Tak tedy dopadla veliká výprava pokrokařsko-židovsko-soc. demokratická, která měla dle slov řečníkových právě zde v Hradci poraziti klerikalismus. Jiné vrstvy měly assistovati, aby se jim pak po pádu klerikalismu hodilo na krk neúprosné soc. demokratické jho.

Přibyl tedy nový doklad, že řádění rudé despie nesmí se již odbývati jen pokrčením ramenou a přehlížením. Jest nutná vážná, spravedlivá a důsledná sebeobrana, musí býti hájena svoboda občanstva všeho. A komu není svoboda právním slovem, ten nesmí zbaběle prchat před terorem, nýbrž musí spolupůsobiti k tomu, aby pokojní lidé i na Hradecku přestali býti ohrožováni. Právě katolictvo ubližuje soc. demokratům nejméně, ačkoli se tito přesvědčili často, jaké veliké řady tvoří sami katolici organisovaní. Pravíme rozhodně, že se nedáme nikdy znásilňovati na vlastní pěst, která nám náležela dávno dříve, než se první socialista na Hradecku objevil. Rozpínavost úžasná a nespravedlivá jest právě u těch, kteří se tváří, jako by ji chtěli klásti meze.

Agitace Israelitů proti eucharistickému sjezdu. Do »Josefových listů«, které Volná škola v nesečtných exemplářích minulé neděle rozhodila, přispěli články tito Israelité: dr. Ofner, Max Winter, dr. Ludwig Hartmann, dr. Mor. Bernhardt, Jakob Speiser. Dále soc. dem. poslanci bez významení: Schuhmajer a Leuthner a posl. von Hock. — Agitaci proti eucharistickému kongresu vedou tedy a řídí Israelité a vnikají až do samých chrámů křesťanských, vnucující lidu pamflety proti církvi. Tážeme se: Stalo se už někdy, že by katolíci byli vnucovali Israelitům, vycházejícím ze synagog, protizidovské pamflety? O agitaci Israelitů proti eucharistickému kongresu musí být v katolických kruzích uvažováno vážně.

Byl snad náboženský kongres náš sjezdem štváckým? Ruší náboženský mír štvanicemi proti náboženství židovskému? Teď vysvitlo ještě jasněji, kde dlužno hledati zaryté nepřátele náboženské tolerance v první řadě. Proč nerozhazují volnomyšlenkářští židé letáky proti židovské obřizce a trapnému, bolestnému košerování? Proč

nenamítají nic proti židovským modlícím řemenkům? Proč se neozvali proti velikému sjezdu židovských »zázračných rabínů«? Vždyť přece bylo jasno právě pokrokařům, že ti rabíni zázraku nečiní a že se tedy jedná o mámení davu. Kdyby židovští členové Volné Myšlenky neprohlašovali pro formu a k vůli reklamě, že jsou proti církevnictví každému, pak by tyto otázky odpadly. Ale velikou nepoctivostí jest, řídí-li někdo svou politiku zcela jiným směrem, než jaký před prostomyslnými lidmi předstírá.

Videňští židé, když pozorovali jasněji obrovitou strukturu eucharistického kongresu, dovedli obrátiti k vůli kšeftu jako na obrtlíku. Přestali náhle psáti ve svých předních listech proti kongresu, pořídili si zásoby posvátných obrázků a jiných předmětů, které se hodily účastníkům kongresu ke koupi — ale do boje tím prudšího pustili své domněstky, tisk požidovštěl. Uplatný tisk zahájil tím vydatnější palbu, aby mlčení svých předních komandantů nahradil.

A střílelo se zase ze zákeřného úkrytu. Adlerova »Arbeiter-Zeitung«, aby vzbudila dojem nestrannosti a popletla prostomyslné dělníky o svém pravém účelu, napsala (v čísle ze dne 8. září): »Náboženství jest věcí soukromou, soc. demokracie nemá s náboženstvím nic co činiti, nesmí se vměšovati do duševních potřeb jednotlivých lidí, nemá k tomu také žádného práva.« Tak se nestyděl balamutit lidi orgán obstarávaný od-intelligentních židů, kteří přece vědí, že s náboženstvím jako zjevem davovým se musí setkávati při všech veřejných příležitostech, nemá-li toto zůstatí pouhou mrtvou literou. Dále tentýž list, komandovaný semitou Adlerem, celé týdny štvál proti eucharistickému kongresu a fabrikoval na něj hrubé pošklebky. Soudruzi se sdružují přece také v monistických sdruženích, které mají za výhradní účel porážeti věrouku katolické církve. Několik dní před článkem »Arbeiter-Zeitungu« soudruh Wutschel na sjezdu volných myslitelů proti náboženství pronášel ostrou řeč, soc. demokratičtí poslanci psali do »Josefsblätter« k vůli štvání proti katolicismu, sami generálové rudé internacionály nedávno zaujali oficiálně ještě ostřejší stanovisko vůči pozitivnímu náboženství. Ale Adlerův orgán kalí vodu, aby v ní nebylo viděti jako v zrcadle, jaký protikatolický fanatismus lomcuje dušemi židovských soc. dem. redaktorů.

Zednářská vláda francouzská svými úžasnými přehmaty ochlazuje ohnivou krev i velikým odpučením katolické církve. Nyní vítězili katolíci při nových volbách i v takových krajích, kde 20 až 30 let propadali. V Sakatu na př., kde vládli zednáři 32 let, byli letos smeteni se svých křesel do jednoho. — Od té doby, co začala konfiskace církevního jmění, počet milionářů vzrostl ve Francii o 39. Nejsou to boháči přistěhovalí, ale domácí: obohacili se z konfiskace na účet národa — na konto chudáši. — Nyní prozrazeno též, že veliký bankovní dům Credit Foncier páchal prohnání čachry. Církevní budovy se prodávaly za malý pakatel židům. Nato pak vládní bankovní dům je od židů kupoval za cenu daleko vyšší — a výdělek získaný při odprodeji rozdělili si mezi sebou členové ředitelstva. Francie, která má tolik milionářů, jest tisítně obrovským dluhem 25 miliard marek (počítáno dle mince německé), takže na jednoho obyvatele připadá 633 marek státního dluhu. Úroky z toho musí se ovšem platiti židovským bankéřům. Veliké Rusko má dluhu pouze 19 miliard M, tak že na každého obyvatele průměrně připadne 133 M. V Rakousku na jednoho 266 M. v Portugalsku posud — po slibovaných radikálních reformách — 632 M. (Co nenapravit při ostré zednářské oposici konservativce Franco, to zednáři nyní ještě zhoršili.) Tyto obrázky nesvědčí nijak ve prospěch hospodaření zednářského.

Zprávy organizační a spolkové.

Valná schůze odborové rady Orla koná se v neděli dne 22. září v Hradci Králové o 1. hod. odpoledne s důležitým programem. Žádoucně, aby veškeré odbory se dostavily. Plenární schůze výboru o 11. hod. dopol. též den.

Okresní Sdružení české mládeže křesť. sociální na Hradecku pořádá dne 28. září 1912 ve Vrávě k oslavě sv. Václava, vévody země České, slavnost. Pořad: Dopoledne: Ráno o 6. hodině budíček. Od půl 9. do půl 10. hod. vítání spolků a hostů. Po uvítání seřazení u školy a průvod ke kapli, kde bude mši v 10 hodin slavnostní kázání vsdp. prof. dr. Gustav Domaby, konsist. rada z Hradce Králové. Potom bude obětovati mši svařou vdp. J. Seidl, vikář a děkan z Černilova. Při mši sv. se bude zpívat píseň »Bože, co's ráčil«, po mši sv. chorál: »Svatý Václave, vévodo české země«. Pak rozhodl a společný oběd v hostinci p. J. Morávka. Odpoledne: Ve tři čtvrtě na 2. hod. v kapli litanie se zpěvem (dp. Jan Ladislav Petrásek, kaplan z Černilova). Po požehnání pochod do zahrady p. Jos. Morávka, kde bude koncert úplné kapely Jásenské za osobního řízení kapelníka p. Ant. Pňouka. Mezi koncertem slavnostní řeč: »Sv. Václav dle dějin a význam jeho úcty pro náš český život«.

promluví vsdp. Fr. Šulc, kanovník z Hradce Králové. — O slušnou zábavu při koncertu bude pečlivě postaráno. Vstupné do koncertu 40 haléřů za osobu, členové katolických organisací v předprodeji platí 30 hal. Vstupenky lze dostati u předsedů skupin mládeže. — Při nepřítomném počasí koná se slavnost v prostorném sále p. J. Morávka. — O kola a vozy účastníků bude řádně postaráno. — Cena oběda: polévka s masem 1 K 20 hal. Přihlášky k obědu do 24. září přijímá předseda O. S. p. R. Světlík v Libranticích (p. Jenkovice u Třebčovic). Slavnost koná se za každého počasí. — Katolíci čestí! Slovnutý historik český univ. professor dr. Kalousek napsal: »Jde mi o to, aby sv. Václav byl vrácen srdcím Čechů, která se od něho nespravedlivě odvracejí, a aby byl navrácen pravdě.« Pochopme ta vážná slova a povstaňme na obranu dědictví sv. vévody země České proti nespravedlivým útokům! Přijďte a svou mohutnou účastí ukažte, jak český katolík oceňuje snahy svato-václavské, dokažte, že češství a katolictví jsou dva pojmy nikoli sobě odporující, nýbrž nutně související, přijďte s víchni, abyste ze slavnosti načerpali nových sil k novým bojům za národnost a víru! — Okresní výbor Hradecký, Ústřední výbor Sdružení české mládeže křesť. sociální se sídlem v Hradci Králové.

Svatováclavský sjezd katolických spolků a organisací při otevření diecéšního domu v Chrásti dne 29. září 1912. Program: O půl 9. hod. seřazení spolků na Chrušimské ulici a pochod na náměstí; v 9 hodin kázání znamenitého kazatele vsdp. Th.Dr. Šulce, čestného kanovníka, potom sloužití bude Jeho Exc. neldp. biskup Th.Dr. Josef Doubrava mši svatou. Po mši svaté průvod ke hrobu nezapomenutelného biskupa J. E. Brynychy. — Odpoledne o 2. hodině slavnostní schůze ve dvoraně katolického domu, při níž promluví vsdp. Th.Dr. Frant. Reyl, sídelní kanovník, a p. Fr. Šupka, redaktor »Štítu«; současně v zahradě tábor lidu, kde promluví předseda strany křesť. sociální p. Frant. Šabata a vsdp. Dr. Šulc. O 3. hodině koncert kapely pardubické za osobního řízení p. kapelníka Slejšky. Buffet, pošta atd. Vstupné 40 hal. Večer o 8. hodině slavnostní akademie za spoluúčinkování vlt. sl. K. Burianové, dp. Jiřího Sahuly; sbory přednese zpěvácký kroužek za řízení vlt. Jana Scháněla. Po akademii volná zábava. Vstupné 2 K, další člen 80 K. Členové polovic. — Bratrské jednoty a organisace, zveme vás ke hrobu velikého biskupa Brynychy, bychom po 10 letech, jež uplynuly od jeho smrti, složili účet ze své činnosti, a posílili se k nové práci. Přijďte všichni, ať žítí jest, že žije duch Brynychův v nás! — Přihlášky na obědy rače pošlati na spolek. Oběd stojí 1 K, neb 1.50 K pro přihlášené.

Černilov. Rozloučení s vdp. vikářem J. F. Seidlem bude na sv. Václava večer. O 6. hodině bude hudební akademie. V neděli na to dne 29. bude sloužití odcházející p. předseda jednoty poslední mši sv., při níž se s osadou v kázání rozloučí. Odpoledne o půl 2. hod. bude mít slavné požehnání, načež jej doprovodíme přes Černilov. Přijďtež všichni! Do večírku vstup volný. — Výbor. Katol. pár. Jednoty.

Hořice. Odložená členská schůze Odbočky Všeodbor. Sdružení křesť. dělnictva konati se bude v neděli dne 22. září večer v 6 hodin a spojena bude s oznámenou již přednáškou vlp. Jana Ježka, při níž řečník přednese několik dojmů z eucharistického sjezdu vídeňského. Hojná účast žádoucí. Hosté vítáni. — Na sv. Václava současně se naše spolky průvodu k Panně Marii Lohové, kdež bude kázání a případná pobožnost se vykoná. Zbožné matky se žádají, aby své dcerušky přistrojily za družičky k této slavnosti. Večer pak dramatický odbor pořádá na »Doubravce« přátelský večírek.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou pp.: Karel Vimr, vik. sekretář, farář v Čestíně, jmenován správcem vikariátu Ledčského, Václav Koza, exposita v Lišvicích, obdržel farní synodalie. Ustanoveni jsou pp.: Karel Ludwig, katecheta v Roketnici, za faráře do Adersbachu, Benjamin Kerner, administrator, za faráře v Lanově, Josef Paulus, farář v Rohozné, za faráře do Kostelce u Chrásti, Josef Aster, kooperator v Josefově, za II. kaplana do Úpice, Jos. Nováček, kaplan, za administratora v Nových Hradech, Frant. Stejskal, zat. katecheta ve Dvoře Král., za definitiv. katechetu do Josefova, Dr. Rud. Šetina suppl. katecheta na paedagogiu v Poličce, za defin. katechetu na reálce v České Třebové, Bedřich Hubáček, kaplan v Borohrádku, za kaplana do Lipnice, Jos. Jahoda, kaplan v Lipnici, za kaplana do Žiželic, Fr. Kopecký, kaplan ve Smidarech, za kaplana do Zbraslavi, Václav Ševčík, kaplan v Jestbovicích, za kaplana do Lukavce, Václav Fiedler, kaplan v Novém Městě, za kaplana do Něm. Brodu. Neomysté pp.: Josef Šorm, za kaplana do Roketnice (Rochlitz), Ant. Vrtička, za kaplana do Smidar, Jos. Krejsa, za kaplana do Jestbovic, Vladimír Spannagel, za kaplana do Týniště, Josef Ullrich, za kaplana do Suchdola, Fr. Mimra, za kooperatora do Ranné. Na odpočinek vstoupil: vdp. Frant. Chaloupka, konsist. rada, b. vikář, děkan ve Světlé n. Sáz. V Pánu zesnul: vdp. Frant. Hajzler, (V Vln.), os. děkan, b. notář, farář Přeloučský n. o. v Pardubicích 3. září. (naroz. 1842, vysv. 1867.) Upřázdňená místa: Prebenda Švandovská při katedrální kapitole v Hradci Králové, od 27. srpna, Světlá n. Sáz., děkanství, patron Oswald hrabě Thun Hohenstein, Černilov, děkanství, patron Jeho Veličenstvo císař František Josef I., Lužany, fara.

patron Karel kníže Trautmannsdorf-Weinsberg, Harrachov, fara, patron nábož. matice, Bělé (u Rychnova n. Kn.), fara, patron nábož. matice, vesměs od 1. září b. r.

Městská rada dne 16. září 1912 učinila následující usnesení: Technické kanceláři bylo uloženo, by provedla úpravu prostoru před západní frontou továrny Katschnerovy v mezích povoleného nákladu a opravila fasádu domu čp. 99. u městského divadla. — Policejnímu úřadu postoupeny byly výměr c. k. okres. hejtmantství, kterým se zakazuje používání zařízení restauračního a povolování kouření při kinematograf. představeních v uzavřených místnostech zdejších majitelům kinematografů, a výnos téhož úřadu, obsahující podmínky, za kterých se schvaluje při domě čp. 375 v Jiřkově třídě p. Janu Vaňkovi, drogistovi, skladiště pro hořlavé látky. — Na žádost župy obchodních gremií kraje Královéhradeckého učinil se kroky, by na zdejších nádraží zřízena byla veřejná automatická telefonní hovorna. — S ředitelstvím městského dívčího lycea se sdělil, že c. k. zemská školní rada schválila novou učební osnovu a povolila její zavedení též ve druhé třídě. — Firmě Berger a Munk povoleno bylo zřízení vyššího nového portálu na domě čp. 150 na Velkém náměstí. — Pl. Julii Valáškové uděleno bylo povolení ku stavbě činžovního dvoupatrového domu s tiskárnou na parcele čis. 6. v bloku XVII. — Návrh těžby z městských lesů v r. 1913 předložil se ku schválení okresnímu výboru. — Výkazy pokladní hotovosti ze dnů 2. a 9. září t. r. byly vzaty na vědomí.

Přednáška. Ve spolku paní a dívek v Adalbertinu bude přednáška v neděli dne 22. září p. Dr. Reyl «O eucharistickém kongressu ve Vídni.» Začátek o půl 3. hodině odpoledne.

Městské Klicperovo divadlo. Dramatické sdružení «Tyl» vypraví dne 22. t. m. na scénu původní novinku «Venouš Dolejš». Příhody malého nezvedence o 4 dějstvích od Josefa Skružného. Regisseur p. K. Paul. Začátek určitě o půl 8. hod. večer. Konec o 10. hod. Ve hře účinkuje sl. Růžena Cellerová, člen chvalně známé společnosti p. J. Blažka.

C. k. berní úřad v Hradci Králové nebude dne 3., 4. a 5. října 1912 úřadovati za příčinou přesídlení do domu Záložního úvěrního ústavu č. 177 (roh Klicperovy a Tomkovy ulice.)

Uprázdňená nadace. Dle výměru c. k. okresního hejtmantství ze 16. února 1912 čis. 6119 uprázdňeno jest studentské nadání Václava Vladivoje Tomka s ročním požitkem 210 K. dnem 1. října 1912 počínaje. pro žáky světských fakult c. k. české university v Praze. Na udělení tohoto stipendia mají nárok v první řadě rodáci a ve druhé řadě příslušníci Královéhradečtí. Žádosti s příslušnými doklady podány buďtež do 30. září 1912 v podacím protokole purkmistrovského úřadu v Hradci Králové.

Angličané v Hradci Králové. Dne 28. září na pozvání S. K. Hradec Králové podstoupí v našem městě zápas znamenitě mužstvo anglické, studenti z koležky amatérského footballu z oxfordské university. Začátek půl 4. hod. odpoledne.

Koncese k čištění stok. Dovídáme se, že panu Ant. Chudomelovi v Hradci Králové udělena byla koncese k čištění a udržování stok. Můžeme jen nový ústav vítati a to tím více, že tato koncese udělena byla muži, jenž v oboru tom a se stří městské kanalisace velice dobře jest obeznán, takže každá vada byla by včas odstraněna. Městu, různým ústavům, jakož i všem majitelům domů naskytá se vhodná příležitost, přihlásiti se u jmenovaného, jenž jest ochoten, podati vysvětlení stran provedení svého plánu. Pravděpodobně zahájí činnost tato nová instituce dnem 1. ledna 1913, takže do té doby může býti celý katastr přihlášených domů správně rozvržen, což se ještě oznámí všem písemně. Podobné zařízení stává již v Praze, Plzni, Litoměřicích, Liberci a jde a velmi dobře se osvědčuje.

Naše pošta a «Ratibor». Dlouhou a farizejskou lamentaci «Ratibora» nad myslí v poštovní budově, které nevěděly, že jediné staré Borromaeum musí býti proti nim zcela imunní, odbyli jsme několika řádky, které již samy jsou svědectvím, zda chce duchovenstvo po způsobu židů úředníky v budově ukovati. «Ratibor» však v posledním čísle mluví o «kněžském blůchu, kterému by ušlo tučné sousto ve způsobě nájemného». Pravíme tedy, že kněží mají z toho domu pro sebe zrovna tolik, kolik zdejší starosta z nového musea a dr. Klumpar ze Sokolovny. Jestliže někdo bude mít osobní zisk z Komenia, nemusí hned podle sebe posuzovati jiné, protože nájemné slouží k úhradě annuit na zadluženou novostavbu. Pokrokářští sobci ovšem vidí výdělečné snahy i při ústavě humanitní, na který obětovalo duchovenstvo tak velké sumy. Nájemné, které platí pošta, zaplatí však v stejné výši nájemníci jiní, jestliže se poštovní úřad přestěhuje. Proto duchovenstvo se dívá na věc zcela nestranně. Ale «Ratibor» seskupil do svých řádků vyložené a úmyslné lži, třebaže si mohl správnou informaci zjednatí velice snadno. Právě, že budova ta byla uznána za budovu v ohledu zdravotním za naprosto závadnou a nedovoleno zde ubytovati chlapecký seminář. Kdy a od koho? Ale «Ratibor» lže ještě dále, jak se ohlíželi kněží po nájemnicích, aby ušly zisk si nahradili. Nemohli prý pronajati nižší patra! Zatím jest pravdou, že správa pošty hlásila se jako nájemník hned sama, protože v té době rozhodně nemohla naléztí způsobnější budovy. Tak vyhlíželo «nasazení všech pák». Další drzá lež jest o «koutech hnilobou a vlhkostí páchnoucích» a o tom, že dolejších místností se používalo pro naprostou (!) temnotu a vlhkost za skladiště dříví a uhlí. Dole byla velká jídelna, kuchyně a jiné obytné místnosti. Přiví a nhlí se dávalo do sklen a na prostoru

vnější za chodbou. Spekuluje-li pokrokář o všem pod zorným úhlem osobního křesť. tomu se ovšem ani za mák nedivíme. Svědčí o tom vysoké taxy v Komeniu, chamtivé vtírání se na místo důchodního, zastavení kritiky o podniky, z něhož bral dr. Klumpar veliké peníze, trojí politické přebarvení «Ratibora» dle toho, kdo dával více na nastavený talíř atd. Věru, jest podivno, proč se nestarají pokrokáři s rovnou horlivostí o zbudování nového c. k. hejtmantství, gymnasia a jiných ústavů, jež jsou umístěny v budovách nejménějších.

Svépomoc. Nové, originelní cesty k svépomoci ukázal živnostnictvu hodinář Stejskal. Najímal zde na různých stranách byty, ale do placení se příliš nehal. V nejkritičtějších okamžicích ujal se ho jesuitská residence, která mu poskytla z milosrdenství útluk, tak že byla odmrštěna žádost jednoho řádného malého obchodníka. Z příčin na snadě jsoucích výklad Stejskalův přestěhován. Za sklem výkladu v domě proti poště ocitly se některé exempláře hodin. A pojednou se tam ukázalo také písemné osvědčení, že Stejskal nemůže dostati v Hradci byt, protože má sedm dětí. Proto prodá prý všechno i nábytek, starostlivosti — a docela i vkladní knížku Svatováclavské záložny. Je-li Stejskal tolik moudrý, že chce zpeněžit knížku takovým způsobem, a to teprve nyní, kdy již záložna «Důvěra» dávno majitelům těchto knížek příslušné obnosy vyplatila, pak se ovšem nedivíme, že se mu vede hůře, než jiným hodinářům. Vystavení knížky samé do výkladu má ovšem svůj zvláštní účel, ale takovým způsobem nepomůže si žádný živnostník. Lidé se zasmějí a jdou dále. A že by Stejskal k vůli dětem nemohl dostati v Hradci byt, tomu neuvěří žádný rozumný člověk. Jen ať napíše pravou příčinu s připojením podpisů těch majitelů domů, kteří s ním měli finanční jednání! Pak se veřejnost přesvědčí, proč se chytá spojitelné knížky jako poslední reklamy.

Třebechovice. V «Obnově» bylo svého času referováno, jakých nesnází a sporů bylo mi překonati v hájení svých práv vlastnických. Dnes podám další obrázek. Bývalá majitelka panského mlýna, Marie Filipová, dala na stavidlo jalového splavu prkna a držela vodu přes stanovenou výšku. Voda ovšem vnikala na luka, smáčela a zabahňovala celé okolí Dědiny. Tímto skutkem nejvíce byl dotčen a poškozován majitel Horního mlýna, zesnulý můj otec. Poněvadž Filipová byla jeho vlastní sestřenicí (jako pl. Dotfelová jest mojí vlastní sestřenicí, — že se k tomu syn její Jaroslav u soudu nechťel znáti — na věci nic nemění), nechťel věc u soudu projednávat. Úsilím ostatních poškozovaných sousedů pomocí úřadů zjednaní pořádek. Na podkladě vodního zákona a po úředním šetření zasazen na obecním pozemku, řečeném «Bělídlo» čp. 98-1, 98-2, roku 1860 t. zv. normál. Je to as 20 cm silný dubový kůl, jehož zazděný povrch jest opatřen měděnou plotnou. To vše se vykonalo dle vodního zákona za přítomnosti tehdejších pánů na radnici. Poněvadž tento «normál» bude nyní regulací Dědiny, dotčen, učinil jsem příslušné opatření, což při vodoprávném řízení, konaném dne 3. ledna 1912, vzato do protokolu. Dále úředně jest schváleno, že normál na náklad družstva bude přesazen a znova normován. K normálu chodilo se od těch let až po dnešní dny veřejně a svobodně. Poněvadž vhodnějšího místa vůbec nebylo, proto toto místo vyhlédnuto. Tato okolnost jest však notnou kaňkou v rozpočtu obce a p. Dotfela a proto si dikují normál a volnou k němu cestu chťejí zrušiti. Soudní jednání o této věci právě započalo. Poněvadž obecnstvo silně se zajímá o mou spravedlivou věc, budu o věci dále psáti a sice nejen v «Obnově», ale i v našem odborném listě mlynářském. Stůjž zde i několik dalších poznámek. Řada sousedů i já se divíme, proč sobě obec nechala zabratí pozemek přes Dotfelovu zahradu. Vedl se tu příkop pro odpadovou vodu z cesty a stoky z více domů, ale udělala se nová stoka kolem zahrady — na čí náklad? Dále uvažuje se po městě, z jakých příčin koupil p. Jaroslav Dotfel pozemek u «Boru» od p. Podolníka, neboť pozemek ten nachází se ze všech čtyř stran mezi obecním majetkem, kterýž také klidil. Podiv náš je odůvodněn faktem, že sousední pozemek Svobodův tak úsilně byl pro obec vykupován a zakoupen. U nás se jedná často bezmyšlenkovitě, ale za to jiní myslí vypočítavě. Táže se dále, proč panu Dotfelovi bylo dovoleno stavěti do řeky z regulační čáry. Nyní jsou z toho následky. Okresní výbor hotoví se v těch místech stavěti nový betonový most, ale stavební výbočka z regulační čáry to činí téměř nemožností. — V úterý předešlého týdne jel naším městem J. E. ministr Trnka, naši páni na radnici však ho ignorovali, patrně jim imponuje jen nějaký Machar anebo podobná veličina. Nás se patrně regulace Orlice a hlavně Dědiny, řeky to městem tekoucí, ani dost málo nedotýká? — Jan Hájek, horní mlynář.

Posledkové kapitoly ze Žamberka. (Dokončení). «Chceme tedy míti v ten den seřazeno Žamberecko intelligentní a charakterní, Žamberecko zítřka, čistý a čestný šik» atd. pokračuje se v pokrokovém letáku předsezdovém. Krásná sice slova, jenže vycházejí z úst zapáchajících. Lidé, kteří čpí nevědomostí a hrubostí, přikrývají se pláštěm inteligentnosti a charakternosti. Ve dvou článcích jsme poukázali, jak «čistým a čestným šikem» jsou pokrokáři, a jak by «Žamberecko zítřka» vypadalo, kdyby tak výstředními lidmi mělo býti zastupováno. Dnes ještě o jejich inteligenci a charakternosti. Uvažme, kdo stál v čele spojených stran nepřátelských 25. srpna a kdo dosud téměř všechny plány osnuje. Za národní socialisty stojí tak v popředí jeden švec a dělník — tajemník, sociální demokrata zastupuje zednický palír, volnomyšlenkář veďe jistý obchodník, dva tovární páni a jeden kramář s kofalovou osvětou. Jsou

to vesměs lidé, kteří vychodivše národní školu anebo měšťanku, přibírali si vzdělání u verpánku, v kramě a pod. — Vyhlíželi-li takhle výkvět našich neintelligentnějších protivníků, což teprve podina? Nelze se tudíž diviti, že intelligence u mnohých jejich přívrženců rovná se nevědomosti a charakternost hrubosti. Obrázky to lépe vystihnou. Jeden učitel z blízkého okolí, který 25. srpna přišel také tlačit káru pokroku, na voličské schůzi v debatě porážel klerikály Bílou Horou podle Palackého. Ejhle, intelligence, ale taková, že ji přetrumfne každý větší školák! A takový ubožák, který ani neví, že Palacký napsal dějiny pouze do r. 1526, mluví je sie v den sjezdu u «Hvězdy» něco o tmě. — Jiný studovaný pokrokář, když byl zván k l. plesu katol. spolku v Žamberku, mládence urážlivě odbyl a pozvánky nepřijal. Ejhle, zase charakternost, jenže neobsahuje ani základního pravidla o slušnosti společenské. V horečce posjezdové stal se zase malér národním socialistům. V den sjezdu totiž v noci tři uličníci přepadli muže, ubírajícího se k nádraží, a myslíce, že to někdo z našich lidí, pořádně ho potahali. Pověst k tomu dodává, že ti tři kamarádi z mokré čtvrti, nařevavše tomu člověku, který byl náhodou také pokrokář, vzdychli si spokojeně: «To jsme dali tomu Šamalikovi!». Mysleli, že mají v rukou poslance Šamálka, který na katolickém sjezdu řečnil. Věděli jsme o tom přepadení, ale neznajíce jmen útočníků, nechťeli jsme předbíhati, abychom falešně neinformovali. Národně sociální list «Východočeský Kraj» na to kápl a 30. srpna píše, že těmi útočníky byli klerikálové a připojuje k tomu soustu též omáčku: «Patrně ovoce klerikální výchovy a přímý mravní výsledek klerikálního sjezdu žambereckého». Nyní vyšetřováním se zjistilo, že těmi útočníky jsou: Martinek, Barvíněk a Slavík, mladíci skrz na skrz pokrokoví. Své lidi tedy připsali nám, svou výchovu špatnou pokrokovou svalují na nás. Může býti větší bezcharakternost? Proto toto drzé lhaní přiblížme dnes na pranýř, aby veřejnost poznala, že dnešní pokrok je jedno a totéž jako lež a bezcharakternost. A ještě slovo o inteligenci a charakteru. Městská rada zdejší měla rozhodnouti, má-li nám býti propůjčeno náměstí k táboru. Intelligent musí věděti, že ani městská rada nemůže zakázati, co hejtmantstvím jest povoleno. Na radnici však padl docela od pokrokáře návrh na zákaz průvodu našeho z nádraží. Toť opět neintelligentnost, která ani nezná, jaká práva má nebo nemá městská rada. Mimochodem připomínáme, že jednání městské rady s námi bylo zároveň nespravedlivé. Volným myšlenkářům se náměstí povolilo, nám, kteří jsme také poplatníky, nikoli, ačkoli neděle 25. srpna ukázala nás v počtu 8 až 10krátě větším, nežli ty cikorkáři, kterým městská rada držela palec. Krátce a dobře: «Intelligenti» na radnici, až na čestnou výjimku, počínali si tentokrát po způsobu praobčejných kmotrů, jejichž rozum sahá jen po most u «mlejna». Jednání toto si dobře zapamatujeme a bezpráví, zbrklostí pokrokovou čili neintelligentností na nás spáchané, budeme hleděti si sami odčiniti. Při úradě «starších otců» města stalo se něco, co přímo charakterisuje naše pokrokáři. Jeden otec města na námitku rozumnějšího člena městské rady, aby náměstí bylo nám k táboru povoleno vzhledem k panu baronovi, odsekl, že město nikoho, ani barona, nepotřebuje. — Pana barona nepotřebují, ale hned druhého dne šel týž pán, který slova ta ve svém zápalu pokrokovém pronesl, s jiným mužem z radnice prosit o jistou věc p. barona. Ejhle zase charakternost! A jak se hnali při návštěvě ministra Trnky pokrokáři právě do automobilu p. barona. Oni p. barona nepotřebují, ale každoročně berou z jeho dobrotivě ruky velké peněžní obnosy pro chudé jak při sv. Mikuláši tak i o Vánocích. Pana barona nepotřebují, ale do sirotčince rádi děti k zaopatření ukládají a vrchnostenské nemocnice Kateřinské používají. A kolikrát již u p. barona po krokovi «Sokol» žebral a dostal atd. atd. Na jedné straně tedy dobrodini bráti a na druhé straně mezitím téhož vlivného dobrodince odkopávají — to jest opravdu «charakternost», kterou jenom pokrokáři si mohou osvojiti. Psali jsme tyto řádky pro poučení lidí, kteří si zachovali nestranné úsudky a klidnou rozvahu, aby posoudili pokrokáře a katolíky, kdo z nich stojí na lepší půdě a dokonalejším názoru. Uvědomiti si musíme, že pravda byla na kříž přibita a že i ten směr, který pravdu hlásati bude, bude vždy pronásledován. Tím jest dosud katolicismus, jak dokazuje spojení všech nepřátel proti němu. Sjezd katolíků mnohemu otevřel oči k poznání, že nutné jest i spojení katolíků. Proto mnozí přihlásili se ke katolické jednotě. Neutímě, ale vyvízíme, aby i ostatní lidé dobří odhodili bojácnost a ke katolické jednotě, která již dnes jest nejsilnějším spolkem v Žamberku, za členy se přihlásili. — Všem dobrým snahám našim: Zdař Bůh!

Ku vraždě v hořickém konsumu. Jak již jsme sdělili, projednávána byla v červnu t. r. před porotou jičínskou vražda v hořickém konsumu a odvážné krádeže celé bandy zlodějské, jejíž odhalení vražda tato způsobila. Členové této bandy byli také k zaslouženým trestům odsouzeni. — Alois Vlach, 21letý obuvnický pomocník z Hčic, který v noci na 3. prosince 1911, byv při krádeži v hořickém konsumu továrním mistrem Antonínem Rybou překvapen, tohoto dvěma výstřely z revolveru usmrtil, a po jeho společnících několik ran vypálil, byl pro zločin dokonané i nedokonané vraždy a četné krádeže odsouzen k smrti provazem. — V těchto dnech byla Vlachovi udělena milost a vyměření mu by nejvyšším soudem trest těžkého žaláře 20letého, zosířeného i postem čtvrtletně a každého 3. prosince po čas trvání trestu samovazbou v temné komůrce. Trest si odpyká v Kartouzích.

Opočno. V Kodymově Národním domě pořádá se v neděli dne 22. září o půl 8. hodině večer koncert 9letého virtuosa na housle Pépy Bartoně a virtuosa na klavír p. Bláhy-Mikeše.

Jilemnice. Dle příkladu měst okolních zavedeno bude i u nás elektrické osvětlování ulic, jakož i světlo v domech; podnik tento zadán jest panu Ing. Dru. Petru Vejnarovi v Hřabačově. Stavba elektrárny a taktéž ostatní přípravné práce jsou již v plném proudu. — Eucharistického kongresu ve Vídni účastnilo se z města našeho kolem 30 osob.

Různé zprávy.

Všelicos. Čeští terciáři zakoupili ve Vídni za 150.000 K dům, kde se především zabývají sociál. otázkami. — Generál Nogí, známý vítěz z války rusko-japonské a snad nejlepší generál japonský, v den uložení zesnulého císaře Mutsuhito do hrobky podíflil své choť krk a sám na sobě provedl harakiri, aby on i jeho choť mohli jíti za Mutsuhitem na onen svět. Asiatský mrav! — Zákaz vývozu obilí a pšicín ze Srbska zrušen. — V Uhrách následkem stálých dešťů řádí na Tise zhoubné povodně. — V Rožďalovicích při vloupání do kostela chycen byl kostelní lupič Mühl, který má za sebou již na 32 kostelních krádeží. — Před porotu seinského departementu postaveno bude 26 automobilových lupičů pařížských, jež žaloba viní ze 26 zločinů, vražd, pokusů vražd a loupeží. Hlavní viníci Bonnot, Garnier a Valet jsou ovšem mrtvi, byvše zabiti při dobývání svých pelechů. — V Chicagu jest neméně než 600 kinematografických podniků. Ročně pohltil pokladny chicagské kinematografů 27.375.000 K. — Spojené Státy severoamerické na 77.6 mil. obyvatelů mají na 30.000 časopisů, Francie na 40.7 mil. obyv. 8600 časopisů, Německo na 65.6 mil. as 7000 časopisů, Rakousko na 52.6 mil. ob. na 4800 časopisů, Anglie na 47.2 mil. 4500 časopisů a Rusko na 126.4 mil. asi 1400 časopisů. — Zemřelý Ot. Schiffner odkázal pražskému Sokolu 230.000 K. — Při volbách do živnostenského soudu v Praze bylo odevzdáno v 6 skupinách celkem 19.703 hlasů. Z toho obdrželi soc. demokraté 13.430 a zvítězili v pěti skupinách a nár. sociálové 6.273 hlasů a zvítězili v jedné skupině. — Vídeňská Bodekreditka koupila cukrovar ve Mšeně s velkostatkem Břizou a Loučkou. Zase kus české půdy v rukou německých. — Virtuos Kubelík změnil své české jméno v maďarské, totiž Jan Polgar a stal se uherským státním občanem. Tím ovšem dal národu svému špatný příklad.

Druhá česká loterie na dostavbu sanatoria na Pleši, která právě rozprodává své losy po 1 koruně, není žádným výdělečným podnikem, určeným ku zbohatnutí jednotlivců. Jest podnikem ryze lidumilným, jehož případný čistý zisk určen jest k úhradě stavebního nákladu 1 mil. K sanatoria pro dospělé nemocné plicními chorobami na Pleši. Její výhry nejsou šálbem a klamem, ale mají úředně zajištěnou cenu 80.000 K! Jest to pravá loterie dobročinná, zasluhující podpory všech vrstev českého národa a dobrodiní jeho užívati budou bez rozdílu všichni příslušníci národa. Proto kupujeme a doporučujeme losy této loterie na prospěch zbudování léčebného ústavu pro nešťastné oběti tuberkulosity.

Památku sv. Václava uctíme nejlépe, přičiníme-li se, by ve farnosti vykonána byla sbírka na sběrací archy v tomto měsíci, zasvěceném památce sv. patrona našeho, a to ve prospěch Svatováclavské Matice Školské, jediné to katolické instituce, hájící přední jeho dědictví, víru svatováclavskou tam, kde je nejvíce ohrožena, ve školách lidových, v první řadě výchovou nové generace katol. učitelstva. Možná sbírat také pomocí pokladničky. Kde není sbírka taková možná, přičiňte se, by uspořádána byla aspoň sbírka kostelní buď o svátku sv. Václava neb v neděli následující. Pan farář dá za jistě k tomu ochotně svolení. Kde pořádáte jakoukoliv oslavu svatováclavskou, nezapomeňte při ní také na naši Matici! Pokladničky, sběrací listy a obrázky, co pomůcku ke sbírce, ochotně zašle Sekretariát Svatováclavské Matice Školské, Praha-Bubeneč.

Dělnictvo smýšlení křesťanského, které do Vídne za práci cestuje, nechť se s důvěrou obrací na sprostředkovatelnou práci Všeoborového Sdružení křesť. dělnictva československého v XV. okr. Pelzgasse 17. II. 10. Tato instituce odborové organizace nejlépe vám může posloužiti. Též útulna jest k dispozici.

Listárna redakce.

K vůli zprávám o eucharistickém sjezdu odloženy některé dopisy a jiná látka do čísla příštího.

(Zasláno.)

Výborová schůze

Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepom. v Hradci Králové bude

ve středu dne 25. září 1912, o 2. hod. odpo. v diecézním spolkovém domě „Adalbertinum“, Jihkova tř. č. 300—I. v Hradci Králové.

Dr. František Reyl,
jedenátel.

Dr. Frant. Šale,
předseda.

Kdo sám přirovná,

sezná ihned, jak daleko

MAGGI^{HO} kostky po 5 h

(hotová hovězí polévka)

předčí jakostí a vydatností
všechny podobné výrobky.

Žádejte vždy výslovně MAGGI^{HO} kostky s

ochrannou známkou křížovou hvězdou!

Člověk bez svobodné vůle

Tento název nese nová důkladná
kniha Dra Josefa Novotného.

Spis tento jest znamenitou vědeckou zbrojnicí v boji katolíků

proti domněnkám Volné Myšlenky.

Kniha probírá:

monistický názor světový,
původ světa od Boha,
existenci podstaty duchové,
determinismus a indeterminismus,
mohutnosti duše,
svobodu lidské vůle,
názory Dra Krejčího a Dra Masaryka,
teorii Lombrosova o zločincích,
vliv charakteru, okolí, motivů,
společenských poměrů atd. na
volbu člověka
atd.

Stran 251.

Cena 3 K 20 h.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protekolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Vyprachticích)

doporučuje P. T. veleředstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovevého náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franco zašlou.

Vláda peněz.

Sociálně-politické úvahy.

Napsal **RUDOLF VERA**

Dílo to čítá 1269 stran. Pouze za 20 K.

Dílo to působí všude, kam vniká, svým obsahem
pravou sensací.

Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové, Adalbertinum.

 Pílně čtěte důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a v ustavičném střetech s novějším a nejnovějším církevním i státním normám
a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brycht,

kanovník-strážce katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cennou tuto knihu redaktor „Obnovy“ se
největší oporou doporučuje

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a
břimování, k misálím a k velikonoční
zpovědi, symbolické obrázky, obrázky
svatých, modlitební knihy ve skvostných
vazbách a různých cenách,
růžence, obrázky v upomínku
na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

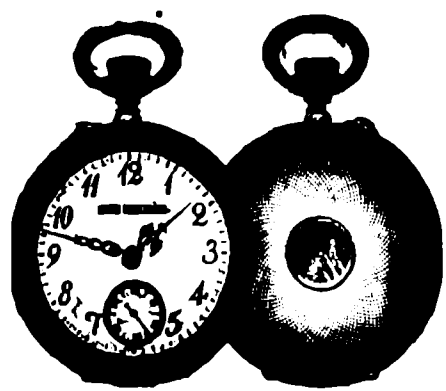
Družstevní knihkupectví,

zakladatelství, závod hudební a papírnařství
v Hradci Králové, Adalbertinum.

18letý pekařský pomocník

hledá nové místo u katolického p. šéfa.

Adressu oznámí administrace t. l.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTUČEK, Hradec Králové,
Jiríkova ulice 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zhoří. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Knihovna o 21 svazcích

vybrané četby, celkem 2286 stran

místo za 32-50 K, jen za 7 K

(při hromadné objednávce dokonce za 5 K).

Neobyčejně snížená cena při následujících skupinách knih po 3— K:

Skupina I.

J. Uher: — — Kapitoly o lidech kočovných a	6 knih o 686 stránkách místo za 11.10 korun pouze 3 K.
M. Kurt: — — Básně. [jiná přesa.	
St. K. Neumann: Především Pantheonu.	
Fr. Volný: — Černá země (sociální román).	
V. Martinek: Jsme synové země.	
Babička - Dr. Mil. Hýsek: O české literatuře.	

Skupina II.

St. Kovanda: Stranou hlučných cest.	8 knih o 862 stránkách místo za 11— korun pouze 3 K.
J. Kalus: — — Valešsko v písních.	
J. F. Karas: — — Hořké časy. (Histor. román).	
Stela: — — Básně.	
Dr. M. Hýsek: Výběr z moravských povídek.	
Prof. Smrček: Průplavy a regulace toků vod.	
J. Bartočka: — Frant. Bartoš. [na M. ravě.	
Will. Ritter: Paličatost slovenská.	

Skupina III.

M. Jahn: — — Kosatce.	7 knih o 738 stránkách místo za 11— korun pouze 3 K.
C. Ostravický: Píseň o Ondrášovi.	
E. Sokol: — — Kresby.	
J. Holý: — — Skokády.	
R. B. Mácha: — Fenilietony.	
Ot. Břenek: — Humoresky.	
K. Hauser: — Ztrozkotáno.	

Všechny tři skupiny najednou objednané **pouze 7 K.** Nejméně 10 exemplářů všech tří skupin najednou objednaných za 50 K, takže

21 knih stojí v tom případě toliko 5 K.

Peníze nutno zaslati předem.

Objednávky vyřizuje

**Vydav. družstvo Morav.-Slezské revue
v Moravské Ostravě.**

Každý se ptá, aby tyto knihy našich nejlepších spisovatelů zakoupeny byly za tak nepatrnou cenu do všech knihoven soukromých i spolkových. — Využijte této nebyvalé výhody.

Mešní vina zaručeně pravá

dodá na objednávku
od 10 litrů výše
v budičkách

Jan Košťál,

hótelier v Adalbertinu
v Hradci Králové.

Ceny za litr od 80 hal. výše.

Breje a skřipce,

těž dle lékařských předpisů,
topimetry, dalekohledy, lupy atd.
doporučuje

Karel Vacek,

závod optický, hodinářský a slatnický
v Hradci Králové, blízko Adalbertina.
Správky rychle a levně.

ZÁLOŽNA

v Hradci Králové.

≡ Založena r. 1862. ≡

Úrokuje vklady

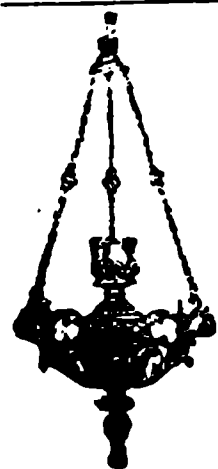
4³/₄%

dnem po vložení do dne
vybrání.

Vklady větší a významné vy-
povědí záručí se dle úmluvy.

Povinná zákonná revize.

Podíly a fondy K 800.000.

Vešednostnému

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovozuje si depo-
zitární veškeré kostelní nádoby:
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáře, nádobky, paténky, svíčky,
svícny, lampy, kaulitelnice, kroupenky
atd. své vlastní výroby, předpisem
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shledá veškerých slatých a stříbrných blonot, jako: te. dno
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z Moravské
prosovy, tabulečky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a ošacour

Praha-L-979, ul. Karolíny Světlé, č. 12 a.

Zručný kreslič,

mladší stla

přijme se pro techn. kancelář
k brzkému nastoupení.

Nabízky pod z. ač „Železobeton“ do admin. t. l.

škola knih, oltáře, sochy, křídlové sochy,
kasetny, Boží hroby

levně provádí absolvent c. k. odb. školy sochařské
a řezbářské

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

Stanislav Jirásek

v Hradci Králové, 138, odpracuje veškeré dřevěné práce své

bezkonkurenční koláry

prací i celulóidové, náprsenky, lístky a veškeré práce speciální
vlastní výroby. Záruka a jistota. Práce levné a rychlé.

Patentní náprsenky

bez háčků

Zakázky obratem

se vyřizují

Kulturní jiskry.

Rázné hlasy o válce. Militarismus jest záležitost svými kořeny velice spletitá, tak že se nedá odstraniti nebo zmirniti demagogickým povykem. Kdo chce v tom směru pracovati na praktické úrovni, musí procházeti křížovými cestami, dobře zkoumati netoliko poměry vojenské, nýbrž i sociální, hospodářské, politické. Militarismus není sám sobě základem a účelem, ale výslednicí stávajících hrozivých poměrů.

Bismarck pokládal válku za nutný prostředek proti zlenivění těla a ducha, za nutnou příležitost k oloužení životní energie. Byla-li jeho zásada bludnou, trpěl ještě horším klamem švédský král Karel XIII., který viděl dokonalé muže jenom ve vojenských řadách, pokládaje ostatní občany za lidi nižšího řádu. Staří Římané měli přísloví: »Chceš-li mír, připravuj válku.« Tak vyjádřeno aspoň, že vojna není sama sobě účelem, že naopak zbrojení nahání bázeň útočnému nepříteli, který by jinak pokojně sousedy ihned napadl. Drasticky a málo lidumilně zostřil hrot tohoto přísloví pokrokář dr. Rašin, když za války rusko-japonské ve »Slovu« napsal, že člověk musí býti šelmou vždy ke skoku připravenou. Je-li tohle pravda, pak by humanita musila splakati nad bankrotem všech moderních velikých ideí humanistických. Platilo-li by takové pravidlo obecně, pak by skutečně mohl důvěřovati soused sousedovi jen jako šelmě; zvířecí krvelačnost by budila tutéž vlastnost u souseda.

Pravdou však jest, že ozbrojený mír stále přibírá zbraně nové, až se národové při takovém míru militarismem dusí. Výsledek to poznání, jak málo jednotlivé státy věří ve vzájemnou poctivost a spravedlivost. Jak nelze důvěřovati hladkým a vlídným slovům vyškolených diplomatů, jak se všude spoléhá hlavně na sílu děl a bajonetů, patrně z přepadu Ruska Japonskem a z loupežného útoku Itálie na tureckou državu. »Nemáš-li dostatek zbraní, žádná prosba ti nepomůže, apel na humánní jednání u mne neplatí«, odpovídá stát po zuby ozbrojený slabšímu sousedovi.

A poměrně ze všech států nejvíce zbrojí nyní Francie. Když se tam stal ministrem soc. demokrat Millerand, stál na tom, aby se válečná moc zednářské republiky upevnila co nejvíce.

Do debat o příchodních válkách zasáhl mocně hlas slovnatého cestovatele po Tibetu Sven Hedin. Ačkoli v Rusku nikdo nemluví o nebezpečí války se Švédskem a žádný Rus na ni nepomýšlí, Sven Hedin upozorňuje reálně na příští linie velmocenské politiky, na vlny, jež brzy se převalí živelní moci přes hranice říše Ruské. Dle »Národních Listů« (ze dne 15. t. m.) jest myšlenkový pochod Hedinův tento:

Rusko, vele stát. Bytosti toho druhu nemohou na dlouho a trvale opatřovat své životní potřeby, aniž by ovládaly část světového moře. Na velkou rozlohu své půdy vládne Rusko jen nepatrnou částí mořského břehu. Balt a Černé moře jsou vnitřní voda. Sibiřské břehy jsou zamrzlé a tak v zájmu sebezachování, chtějí nechtějí, musí Rusko tihnout k moři. A tihne už od počátku své velmocenské historie, od dvou set let, Petrem Velikým počínaje. Srážka rusko-japonská nebyla, než následek přirozeného velmocenského pudu. Tam na Dálném Východě byl postup na čas zaražen. Neméně síla tlačí veleříši, aby šířila svůj dosah v Asii přes Persii na jih. Zde jiná velmoc právem nasadí všechny páky, aby všechen pokus tím směrem zmařila — Anglie. Co jiného zbývá než Západ? A ten je v Evropě. Skandinávský břeh! A tu žádná velmoc živěji nepřekáží. Přístup je poměrně snadný.

Položte, propukla v Evropě veliká srážka sil, jaké čas od času se dostávají. Evropské velmoci samy sebou jsou zaměstnány. Ejhle, vhodná chvíle! A Rusko vykoná, co mu káže — životná potřeba.

A vědec patriota věcnými doklady doprovází svůj výklad. A zavírá úvahu: Švédové, buďte bdělí! Připravte se na boj! A co nejlépe! . . .

A vyšší hlediska doby? Vzdělanost a její úkoly? Úmluva společenská? Kam se podělo všechno? Propadlo se někam. Zmizelo s povrchu.

A patriota vědec stává se polemikem.

— Salonní hrdinové, redakce listů rudého praporu, bohéma umělecká a literární a všichni ti, kdož za doby míru jevívali tolik kuráže, ale beze stopy se někam vytratili, jakmile vzduch zapáchne prachem, řeknou, že přemřšňují. Prý se snažím, nahánět strachu sedlákům, aby hlasovali ve prospěch vojenské předlohy. . . Naše osvícená doba, civilisace, křesťanství moderní evropské mocnosti a nevím, kdo prý dnes nedopustí, aby se tak barbarsky řádilo. Haag a mírové konference, propaganda míru začaly prý na vždy žít všemu barbarství.

Sven Hedin potírá bludičky mírových hesel. Vnáší tolik zmatků do veřejného života. Možná-li pomýšlet na světový mír, dokud společnost lidská

se různí svými zájmy? A všechna neshoda zájmu nakonec se vyřizuje mocí i ve státě nejlépe opatřenými zákony. A mezi státy? Všecka mezinárodní morálka je otázkou moci a chytrosti. Kam se schovala honem propaganda míru, když řádila angloburská válka, když propukl spor rusko-japonský? Proč nezakročuje Haag proti dnešním masakrům v Tripolsku?

V Rusku slova Hedinova způsobila přirozeně roztrpčení. Bylo Hedinovi vyčítáno, že právě Rusko mu poskytlo velkou oporu při vědeckém bádání. A proč se prý cestovatel vydával vždycky za přítele a ctitele Ruska?

Hedin odpověděl, že zůstává přítelem Ruska posud, ovšem osobním. Proto však se nemůže vymaniti z povinnosti vlastence a národovce. Nenařadí ruského státu, konstatuje pouze, jaká úloha připadá chťej nechťej Rusku z mezinárodní polohy rozvojem událostí. Každý, kdo poznal Rusko, musí milovati jak zemi tak velikomyslný a bodrý národ ruský. Ale Hedin, pro své osobní výhody a přátelské poměry nesmí zatajovati nebezpečnosti, jaké hrozí jeho vlasti.

Sven Hedin (dle »Národních Listů«) vidí, kam rozvoj věcí mezinárodních spěje. Je to hra přírodních sil, za kterou nikdo nemůže, ani ve Švédsku ani v Rusku. Poloha života je hotová a ukládá lidem povinnosti, každému svoje a na svém místě. Mnohý se octne proti druhému, aniž ví, jak.

— Territoriální expansivnost států sluší pokládat za přirozenou sílu, za niž zodpovědnost ukládá určitým osobám nebylo by ani spravedlivě ani rozumně . . .

A odtud důsledky. Nemožno vykládat Rusku ve zlé, že se snaží dostáti úkolu, který mu vzniká z velmocenské polohy, jako nelze Švédsku zazlívat, že všemi silami proti jakýmkoli přehmatům sousední moci se zabezpečí.

Hedin praví, že Švédsko zmůže mnoho, připraví-li se včas.

Slova velikého badatele a muže velice zkušeného, který není vlastně žádným nadšeným ctitelem soldatesky, vzbudila v evropských kruzích nehlubší přemýšlení. Demagogové však, kteří si rozbijejí sami lebky na potkání, kteří by působili rádi hromadné krveprolití v různých schůzích, křičí ustavičně proti militarismu hesla neplodná a líčí ozbrojení jako věc nejjednodušší. Kdykoli však se ocitnou ve velikých úzkostech o vlastní kůži, volají vojsko k pomoci ihned.

Požidovštělé kruhy a kongres eucharistický. Naši odpůrci stále strkají našincům před oči josefinskou štolu. Ale sami nechtějí si všimnouti v ničem starých a dosud platných nařízení státních v příčině ochrany katolického obyvatelstva a církve vůbec. Jest na pochodu řvavá demagogie, která chce spoutati katolickou svobodu nejtuzšími řemeny. Ustupuj této demagogii jakkoli chceš, nikdy jí neuspokojíš. Stálým couváním jenom podráždíš její chuť k dalšímu výboji. Nejnovější válečné tažení proti katolictvu podává na to nejsvětější doklady.

Nuže, jen ať židovské listy povědí o povaze doby Josefa II. pravdu celou! Jak se vyjádřila přísně o židovstvu císařovna Marie Teresie sama, jest obecně známo. Císař Josef II. vyjádřil se o rozkladné práci židovstva rovněž spravedlivě a měl také odvahu vydati příslušná nařízení. Nuže, v tolerančním patentu z 2. února 1782 o židech napsána tato slova: »A nadějeme se od vaší povinnosti a rovněž tak vaší vděčnosti, že této Naší milosti a svobod, které vám z ní plynou, nezneužijete, že výstřednostmi a bezuzdností nedáte veřejného pohoršení, že křesťanské náboženství nebudete nikde rušiti, aniž budete vůči němu a jeho služebníkům projevovati pohrdání, poněvadž zločin toho druhu by byl co nejpřísněji potrestán a tomu, kdo by se ho dopustil, by přivodil dle stavu okolností vyhostění odtud i ze všech našich zemí.«

Tedy dle tohoto císařského dekretu židovští machři, kteří pod štítem »Volné Myšlenky« tak bezuzdně řádili proti eucharistickému kongresu, měli by se podívat za hranice. To se ovšem nestane, protože před mocí židovského kapitalismu třesou se i politické nejkurážnější.

Pokud státy nebyly u židů zadluženy až po uši, vydávány byly často rozkazy k vyhnání židovských falšovačů mincí a dlužníků úpisů, židovských lichvářů a zemězrádců. Ačkoliv židé obyčejně velikými prosbami a úplatkářstvím takovou ránu od sebe odvrátili, měly státy přece jenom volnou ruku proti nim. Nyní však, kdy jsou zaznamenány tak obrovské státní dluhy v knihách židovských bankéřů, kdy tisk jest zkorumpován tak, že za úplatky slouží valnou většinou židům a kdy demagogové chytrým způsobem dělají z širých davů židům mocnou tělesnou stráž, jest vlastně katolík v podruží a musí se báti, že každou chvíli za projevy náboženské sklídí rány.

Pověra na postupu. A to právě v těch zemích, které se katolictvu vysmávají volbou bezvěrců do zákonodárných sborů. Právě v krajích, kde pro-

hlášen ruženec za nejurčitější symbol slabošství a pověry, duše zbavené ideálů náboženských snaží se vyplniti svou prázdnotu pověrami skutečnými, hledající oporu aspoň v tom nadpřirozeně, jaké si jejich fantasie vybájila. Vracejí se ku kejkřlům, které zrodily pověry protestantské. Oživují zpátečnické bludy, které církve naše pracně mýtila na zluteranisovaných místech, když ji tam byl popřán volný rozmach. Prohnané věštkyně a vykládačky karet balamuti v Paříži a Berlíně stále širší kruhy pověřence inteligence, která hlásá, že jest s křesťanstvím hotova. A moderní ziskuchtivé Pythie rozlézají se stále čileji i po jiných velkoměstech. V pražských listech upozorňují na sebe prostředkem inserce. Která věštkyně v Praze prohlásí se za pařížskou, těší se zvláštní pozornosti z kruhu inteligentních dam.

Leč již také astrologie (hvězdopravectví) povstává ze staletého hrobu a hlásá se k bujnému životu. »Nár. Politika« dne 13. t. m. sama o vzkříšení astrologie píše: »Nejčastěji vyskytuje se v Anglii a po ní přicházejí hned na řadu Německo a Francie, kde v posledním čase bylo založeno několik astrologických společností. V Londýně dokonce vychází astrologický »Almanach«, v němž možno se dočísti o kolik měsíci napřed, jaké osudy nás ubohé pozemšťany očekávají.«

Jenže předpovědi jsou tak chytře sestaveny, aby se daly vyložit na několikérý způsob, čili aby švindléri nalezli zadní dvířka k útěku od svého vlastního výplodu. Na př. prý počasí bude v září ošklivé a dostaví se i nepokoje. (Ty však o modrém pondělku vždycky.) Dva panovníci budou ohrožováni pokoj národu. (Vždyť v každém roce tak činí panovníku pět až šest.) V Rakousku prý nastanou politické převraty. Jedna z největších bank aneb (!) některá velká společnost bude nucena zastaviti platy. (Židovské banky přece ohlašují insolvence každý měsíc.) Hvězdy napovídají veliké nepokoje ve Francii a Turecku. (Tam přece nepokoje vůbec neustávají.) Zkrátka kšeftařští komedianti řídí své předpovědi dle pravidla: »Nebude-li pršet, nezmoknem.« A takovou věštbou vyžídají šibalové celé hromady peněz.

Kannibalové maraňonští na východní straně Kordiller. Intelligence téměř šmahem zanedbává studium velice důležitých zpráv misijnářských listů. A přece se ví obecně, že misijnáři mají přední zásluhu o rozvoj vědy zeměpisné a národopisné. Vnikají do takových krajů, kam se jiní badatelé odvážiti nechtějí. Právě nyní zvěstují »Katholische Missionen« (Herder, Freiburg) překvapující objev statečných Kapucínů v severozápadní Brasilii. Na východní straně nebetyčných Kordiller mezi přítoky Maraňonu s levé strany (Caqueta a Putumayo) žijí indiánští divoši, obecně se nazývají »Huitotos« aneb »Quitotos«. Jejich řeč nemá žádné podobnosti s řečí Indiánů jiných, tak že se tu jedná o národ odloučený od dávných dob od kulturních styků s jinými obyvateli Brasilie. Divoši ti dělí se asi na padesát kmennů, které žijí neodvisle a naopak často mezi sebou vedou válku. Misijnáři odhadují jejich počet na 50.000 hlav, jiní však tvrdí, že jich jest daleko více. Huitotové staví si k obývání okrouhlé budovy velice rozsáhlé, takže se v nich ubytuje 20 až 30 rodin. Příbytky ty jsou zevně pokryty od hlavy až k zemi slámou aneb dlouhými suchými listy. Vnitřek jest velice temný, zvenci otvorů propouštějících do vnitř světlo není skoro viděti. Když si oči přichozícího cizince v příbytku poněkud zvyknou, že začínají poznávati jednotlivé předměty, hrůza pojme při spatření bledých lebek, které cení zuby z některých tyčí. A divoši, nemající na těle téměř ničeho, při tom se ženou na hosta sterými otázkami, jimž nerozumí, tak že příšernost dojmu stoupá. Své nebožtíky pochovávají v rodném domě. Ocitne-li se pod podlahou nebožtíků více, opouštějí Indiáni obydlí, aby vystavěli nové. Divoši ti jsou kočovnými pastevcí, táhnouce hned sem, hned tam. Věnují se též lovu a chytání ryb. Prales poskytuje jim též některé jedlé rostliny. Málokdy jest viděti, že by některý kmen vzdělával půdu.

Pocítí-li nouzi o slušnější potravu, nezhrdají masem tygřím, opičím, hadím a krokodýlím. Touha po požívání lidí však jest u nich nezkrotnou vášní. Aby mohli lidského masa požívat, vcházejí často do válek se slabšími kmeny z příčin zcela maličerných. Za zbraně jim slouží šípy, oštěpy a šavle urobené ze suchého dřeva palmového, jichž hroty smáčejí v ostrém jedu »Curare«, jež dobývají z plazivé rostliny téhož jména.

V boji jedná se sokům nejprve o usmrcení nebo zajmutí protivného náčelníka, protože pak jeho poddaní ihned z bitvy prchají. Zajatí bojovníci jsou nejprve trápeni strašným mučením a pak snědeni. A při všech mukách ubozí zajatci nevyrážejí ze sebe bolestného křiku, aby radost cynických vítězů se nemnožila. Lebky nešťastných obětí pak se narážejí na kůly buď před příbytky aneb v nich. Ze zubů lebek těch připravuje si vítěz ozdobný řetězec na krk. U některých kannibalských

kmenů těch panuje dosud hrozný zvyk, že se určí jeden z vlastních lidí za oběť k zabítí, nemůže-li kmen delší čas okusiti tělo některého odpůrce. Nešťastníkovi popřeje se lhůta tří dní, aby se mohl ukryti v lese. Pak všichni (velcí i malí) členové kmene vydají se na hledání ukrytého. Je-li nalezen — což se stává obyčejně — jest hrozně zabit a sněden.

Hlavní překážkou působení misionářů v těch temných zemích jsou kouzelníci, kteří zle řadí i v kminech polokřesťanských. Tvoří zvláštní stav, do něhož se dostanou pouze nejprohnanější příslušníci kmene. Těmto kouzelníkům prokazují Indiáni úctu neobyčejnou, bojíce se, aby jim svými kouzly neškodili. A že veliká uctivost má svůj kořen hlavně v hrozné bázni, poznává se po smrti takového kouzelníka. V takové chvíli panuje mezi kmenem veliká radost. Hrob se mu vykopá dvakrát až třikrát hlubší než Indiánům jiným a naposled se ještě tančí a hoduje. — Jestliže tedy misionáři do takových zaničených krajů vnášejí první světlo evropské kultury, zajisté zasluhují podpory intelligence vůbec.

Za jedno v Kristu! Korrespondence Plova spolu sdělila dne 17. září: »Při projednávání české sekce na 23. mezinárodním eucharistickém kongresu, jakož i na církevních obřadech v kostelích Čechům vykázaných byla velmi četná návštěva. 20.000 českých účastníků dostavilo se na kongres z Čech a Moravy. Dopoledne dne 14. září bylo věnováno přijímání Svátosti Oltářní, kdežto odpoledne konaly se současně 4 schůze, které byly přetahně navštíveny. V kostele alberském, shromaždišti českých poutníků do Lurd, pronesl P. Kolisek řeč. Schůze zakončena byla slavnostním pontifikálem požehnáním knížete kardinála arcibiskupa svob. pána Skrbenského. V hotelu »U bílého beránka« na Rennwegu konala se v sobotu odpoledne schůze, která byla slavností sbratření Mariánské kongregace a organizací selské mládeže pro Moravu a Slezsko. Schůze účastnila se deputace svazu katolické mládeže v Rakousku, jejíž mluvčí zcela ve smyslu katolické unie pozdravil srdečným proslovem obě organizace české mládeže. Základní myšlenka řeči ministra kultu a vyučování, aby eucharistický kongres sjednotil všechny národy a stavy v Rakousku v míru a svornosti, slavila již v této schůzi triumf. Němci i Slované, intelligence i selské obyvatelstvo, posluchač vysokých škol, i selští synkové byli za jedno v Kristu. Kéž by tato myšlenka míru ku blahu národů slavila brzy vítězství v celém Rakousku!«

Kéž by se touha vyslovená vtělila v reálný skutek! Nálada křesťanská, která podmanila si na schůzi srdce kouzlem společné vznešené víry, může býti velice úspěšnou přípravou k zdárné akci smírné v praktických proudech životních. Nejednalo-li smír společná myšlenka náboženská, pak se to nepodaří na základě žádném.

Veliký strach před existencí Boží. Jest přímo směšné, jak zednáři, kteří přece tvrdili, že rozvojem kultury potřena bude idea Božstva zcela přirozeně bez křečovitých záchvěvů, najednou se bojí o pilíře nevěry širokých mass ve francouz. městech. Nejdříve se řeklo, že se postupuje jenom proti klerikalismu, nyní však prohnání podvodníci dokazují, že jim šlo a jde o zničení víry v osobního Boha vůbec. Podáno již několik ukázek, jak se nová vydání spisu proslulých autorů upravují tak, aby jméno Boha z nich bylo úplně vyloučeno. O pohanských bozích na středních školách francouzských mládež se učiti musí, o vznešeného Boha skutečného, Boha křesťanského však se nesmí zaváditi. Pověrečná bázeň před ztrátou nevěry pudí zednáře k nesmyslnému okleštění spisů.

Nové doklady! Paní Fowilé napsala pěknou knihu, která v roce 1900 byla přijata za učebnici ve škole. Titul té knihy je: Cestování dvou dívek po Francii. Ještě roku 1903 bylo v ní často vzpomínáno Boha. Ale vydání z roku 1908 už je pořádně »vyčištěno«. Tak na př., kde stálo dříve: »Bože, jaké neštěstí«, stojí nyní: »Běda, jaké neštěstí«. — Jinde stálo: »Sjednoňme se v lásce k Bohu a ke vlasti«. Roku 1910 to pozměnili takto: »Sjednoňme se v lásce k vlasti«. Ve starém vydání stálo: »Krása přírody povznáší mysl k Bohu«. V novém: »Krása přírody povznáší mysl«. Ve vydání z roku 1903 čteme: »Modlitba dodává nám naději a zmužilosti«. Ve vydání z r. 1908 však: »Pomáhejme si vzájemně!« Obraz renešánské kathedrály nahrazen obrazem krajiny. — V jiné knize místo obrazu kostela dali záměnou obraz poštovního úřadu. Místo věty: »Bůh jest veliký« vytiskli: »Páříž jest veliká« atd., atd. — Takovým způsobem komolí se barbarsky literatura, přeskrtává se ráz její doby, odnímá se jí duch, jakým byla psána. Kdyby některý úzkoprsý šosák oklestil tak bezohledně Homéra nebo jiného pohanského básníka, vyfítili by se na něho právě zednáři jako na hříšného falšovatele antiky.

V New Yorku svobodomyšlníci vzali si příklad z falšovatelů pařížských. Pro děti svobodomyšlné školy v Národní Budově opsána byla mluvnice vydaná c. k. školním knihoskladem v Rakousku tak, že vynechána anebo zaměněna slova »Bůh« a »kostel«.

Nové zprávy o hradišském knězi katolickém na

Titaniku. Týkali se známého již fathera (otce) Bylesa. W. E. Byles, bratr utonulého kněze, byl představen v Římě Svatému Otci Piu X., jemuž sdělil dle časopisu »Rome« v podstatě toto: »Father Byles narodil se jako protestant. Pak stal se z přesvědčení katolíkem, studoval v kolleji Beda. Byl velmi slabý, často nemocný, zdvořilý a velice skromný. Věděl, že bude působiti na některé menší faře a že život jeho nebude asi se vyznamenávat něčím, o čem by se před světem mluvilo. V dubnu — byl to devátý rok od jeho posvěcení na kněze — jel na lodi Titaniku do Ameriky, aby svého bratra, jenž také se stal katolíkem, oddal. Tu stalo se ono známé neštěstí. Dvakrát nabízel mu plavci místo ve člunu, a bylo mu domlouváno, aby život svůj zachránil. Methodistický kazatel ihned uposlechl, vstoupil do člunu a zachránil se — ale father Byles vytrval na lodi. Dlouho rozmloval s plukovníkem Astorem. Viděli jej dále choditi mezi ustrašenými cestujícími v mezpalubí a vůbec po celé lodi. Zde napomínal, zde slyšel svatou zpověď. Ano i mnohé křtil. Zvláštní je, že mnoho židů se dalo před jistou téměř smrtí pokřtiti. A když již skoro každého, pokud mu možno bylo, upokojil, klekl a modlil se nahlas ruženec, a s ním katolíci, protestanti, ano i židé. Často opakovali s ním litost, kterou jim předfíkával. Chvillemi byla ještě ta modlitba přerušena, když někdo přál si ještě se vyzpovídati, anebo pokřtěn býti. A tak dle časopisu »Rome«, že za ty dvě hodiny father Byles zachránil snad více duší, než by byl snad za celý svůj život jinak v zapadlé faře zachránil.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

novozřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Celná umění od vld. díla až duchov. k dispozici

Národohospodářská hlídka.

Ve schůzi sociál. pojišťovacího výboru ve Vídni 17. t. m. padl návrh posl. Bialého, aby povinné starobní pojišťování bylo nahrazeno péčí státu a rovněž zamítnut návrh Ant. Seidla, aby státní příspěvek na starobní a invalidní pojišťování byl uveden v poměr ku spořivosti obyvatelstva. Schválen návrh dra. Buzka, dle něhož subkomité považuje za nutné, aby pro Halič a Bukovinu byla, pokud jde o starobní a invalidní pojišťování, zavedena výmínečná ustanovení. Návrh Buřivala, aby pro skupiny jednotlivých zemí byly zřízeny teritoriální starobní a invalidní pokladny, byl zamítnut.

Sjezd hornický zahájen byl ve Vídni 17. t. m. za velké účasti zástupců domácího i zahraničního průmyslu.

Náhrada Turecku za státní statky v Bosně. Teprve nyní byla upravena otázka zaplacení kontokorrentního dluhu, učiněného za účelem vyplacení náhrady Turecku za Bosnu. Bosna a Hercegovina budou platiti ročně po 48 let 1.816.000 K a na základě této splátky vydají vídeňské a pešťské banky, které kontokorrentní půjčky poskytl, bankovní dluhopisy v téže době splatné. Většinu těchto obligací vydá Pozemkový úvěrní ústav.

Rakouský průmysl petroleje dotčen jest právě rozhodnutím německo-americké petrolejařské akciové společnosti a s ní spojené americké Pure Oil Co., které snížily cenu petroleje s 9.15 na 8.85 marek. Zároveň také německá petrolejařská prodejní společnost a německo-rakouská petrolejařská společnost snížily ceny ve stejné míře jako Američané. Tím dochází znovu k zápasu mezi petrolejem americkým a petrolejem rumunským a rakouským, ve kterém více než kdy jindy převaha kloní se na prospěch Američanů. V této chvíli rakouské rafinerie počínají znovu jednati o obnovení kartelní organizace.

Rakouský pivovarský průmysl v r. 1911 vyrobil dle statistiky právě vydané i s Bosnou a Hercegovinou 22,864.000 hl, uherský pak 2,706.500 hl. Z toho připadá nejvíce na Čechy 10,601.000 hl, Dolní Rakousy 3,728.000 hl, Moravu 1,976.000 hl; Halič 1,652.500 hl, Štýrsko 1,276.000 hl, Slezsko 688.000 hl. Celkové zvýšení oproti roku minulému činí 9.6 procent. — Přes 1000 hl vyrobilo se v r. 1911 v Čechách. Měšťanský pivovar v Plzni 900.000 hl, Akcionářský pivovar na Smíchově 617.000 hl, První plzeňský akciový pivovar 286.000 hl, svob. pán Ringhoffer, Velké Popovice, 218.000 hl, Český akciový pivovar v Českých Budějovicích 183.000 hl, První pražský měšťanský pivovar v Holešovicích 136.000 hl.

Pojišťování v Itálii monopolem. Státní pojišťování v Itálii stalo se skutkem. Převodcem myšlenky uvést pojišťování do správy státní jest ministerský předseda Giolitti a vykonavatelem projektu mi-

nistr obchodu Nitti, jenž účastnil se své schůze správní rady státního pojišťovacího ústavu. Italská vláda uzavřela smlouvu s mnoha předními zahraničními pojišťovnami rakouskými, uherskými, německými, francouzskými, americkými a vyjednává ještě s některými italskými. Společnost má již nyní po ruce 500 mil. a dopadnou-li veškerá vyjednávání dosavadní příznivě, vzroste kapitál tento na miliardu, takže ústav bude míti daleko pevnější základ finanční, než nejstarší stávající pojišťovací ústavy.

Krach agrárního motouzární v Dřev. Mlýnech. Podnik ten byl chybně a neobratně veden družinou agrárního poslance Staňka. Za veliké peníze, které vymohl Staňka jako subvence na zadlužené tírny, mohlo státi už několik zemských tíren ve větších obvodech, kde nebylo rolnictvo vázáno dluhy a kde mohlo třiti svůj len levně. Staňka zakládal tírny v těch obcích, které chtěl získati pro upevnění své vlastní politické moci. Ličil stranu katolickou jako zaprodanou vládu, ale vlastní jeho voliči žasli, jaké kličky dělal se svou radikální politikou jak v říšské radě tak v delegacích, aby si vládu nerozhněval a subvence získal.

Roku 1908 Staňka rozbil katolický holdovací jubilejní tábor v Krasonicích. Naši lidé byli odváděni četníky ze zahrádky u hostince, kde se oslavovalo 60leté panovnické jubileum. A tento člověk na podzim obdržel císařské vyznamenání a rok na to — 195.000 K na zmíněnou jihlavskou motouzární. Zaradikalizoval si v okamžiku, kdy se subvence rozdávaly, aby nahnal ministrům lacino hrůzu, aby imponoval. Když však nadešel příhodný čas k braní, změnil taktiku a dobře pochodil. Dal se voliti do delegací jako protivládní opozičník. Ale protože získal pro motouzární státní dodávku pytlů, utekl před hlasováním o vojenském rozpočtu.

Revisori o státní podpoře se vyjádřili v revisní zprávě z 15. října 1911 takto: »Konstatujeme po opětne prohlídce knih Družstva pro zvelebení lnářství, že státní subvence, totiž: 125.000 K subvence zařizovací, 70.000 K subvence pro stávajících tehdy 22 družstev lnářských, byly správně zaúčtovány.«

Náš poslanec Šamalík před rokem prohlásil, že motouzární stojí před krachem. Na to odpověděl pokrokově-agrární »Moravský Venkov« dne 19. října 1911:

»Sdělili jsme už minule, že nedělní valná hromada družstva pro zvelebení lnářství v Dřev. Mlýnech u Jihlavy usnesla se jednomyslně pohnati red. »Selských Hlasů« pro štvavé články, uveřejňované proti motouzárně jihlavské, před soud, a zde žádati poslance Šamalíka o důkazy pro tvrzení v listě tom uvedeně.«

Šamalíkovi však dlouho žaloba do rukou nepřicházela a proto se tázal nedočkavě u vědomí pronešené pravdy, kdy dostane do rukou obžalovací spis. Agráři, nevědouce hněvem, jak Šamalík potrestati, utekli se k postranní uličce. Hnali ho před Národní radu. Tam jim však Šamalík řekl do očí, že motouzární se udržeti nedá. Odešli tedy schlipli a o svém pořízení mlčeli jako ryby. Šamalík pak čeká na žalobu u soudu posud. Největší hněv proti našemu poslanci vzkypěl proto, že znemožnil ve sněmovně novou subvenci 75.000 K, které by se byly také v passivním podniku utopily.

Co činiti? Zbýval ještě poslední prostředek, odvážné balamucení rolnictva. Dle prohlášení z 24. prosince 1911 stála si motouzární »skvěle«. V provolání stálo doslovně: »Rentabilita podílů Družstva pro zvelebení lnářství jest velmi dobrá, neboť již v prvním roce působnosti bylo možno vypláceti pětiprocentní dividendu.« Zatím však podnik nesplácel a nemohl spláceti ani úroků, natož aby rozdělil dividendy! Sami dělníci z motouzární, kteří v zájmu své existence Staňka v posledních volbách volili, prohlásili v »Rovnosti« (čís. 185., r. 1911) o příčinách nezdarů podniku toto:

»Provazárna přeměňuje se pomalu na ústav pro zaopatřování existencí různých protekčních lenochů. Při 120 dělnících vydrží správa továrny 10 dozorců a úřednických sil. Toť je přímé hazardování penězi! (Agrárník Staňka potřeboval agitátorů!) A mimo toho nakoupila továrna spoustu drahých strojů, kteréž dosud upotřebeny nebyly a pohlcují ročně slušný kapitál. Vedle toho sám spávec Mohelský několikrát tvrdil, že stroje, které továrna používá, jsou nedostatečné a k moderní výrobě neschopné, což rádi věříme, poněvadž prý je kupoval inspektor Plocek, který strojům rozumí asi tolik, jako husa hvězdářství. Nešťastné a nešikovné tyto manipulace, které musí zničiti každý závod, byť dělnictvo zadarmo pracovalo, mstí se nyní na zaměstnaných pracovnících.«

Když takto sami »protiklerikální« dělníci prozradili, že pokrokoví agráři v příčině skutečného zdárného pokroku jsou lidé zatemnělí, nešikovní, takže jim zbývá pouze laciné osvědčování »pokroku« v potírání katolického hnutí, dodali ještě v téže »Rovnosti« dne 11. srpna 1912:

»Agrární provazárna také svalovala všechny neúspěchy na dělnictvo a nyní pozdě doznala, že jest hrobařem nebyl nikdo jiný, než nesvědčící vedoucí úředníci. Jest všeobecně už známé hospo-

daření inspektora Plocka. A dle vzoru Plockova hospodařilo více pánů. Magaciner Doležal, když byl dělníky upozorňován, že mokrá, na hromadách složený len shnije, flegmaticky říkal: »Ať to shnije! Mají mlti páni větší magaciny!« Následkem takového zlomyslného hospodaření byl, že ze shnilého lnu odpadlo až 80 procent na koudel!»

Tedy sama ta strana, která udělala se Staňkem při volbách kompromis, odsoudila rázně agrární hospodářství, v němž se utopily na základním kapitále, úrocích, státních subvencích na škodu rolnictva statisíce.

Židovští překupníci lnu budou mlti v době, kdy stroje tiše převezeny, nyní na západní Moravě velké hody. Lnářská družstva se topí v dluzech, jak na př. svědčí družstvo v Nov. Veselí, které jest v likvidaci. Kdy vrátí zkrachovaná motouzárna (vlastně agrární předáci) obrovskou státní subvenci, která se rozplynula jako kapka v rybníku? Agrárníci učinili svým hospodářstvím našemu národu velkou ostudu, tak že nyní bude těžko vymáhati větší subvence i pro slibné podniky hospodářské. Náš »Svaz«, pracující nezištně, nedostal od vlády ničeho — ale agrárníci již sumy obrovské.

Ačkoli loni správa motouzární dobře věděla, že se podnik neudrží, posílala po Moravě i Čechách Raiffeisenkám a mnohým rolníkům vyzvání, aby upsali na motouzární nové podíly, protože prý tyto poneseu 7 procent. Zkrátka tonoucí chytali se i stébel — ale způsobem odporným.

Pád motouzární vrhl velice černé stíny i do Čech. Vždyť agrární Ústřední jednota v Praze půjčila tomu podniku 1.200.000 K. A přece neměla peněz nazbyt. Valnou většinou totiž v posledním čase odmítala žádosti Raiffeisenek o výpůjčku a posílala peníze jenom na důtklivé upomínání, ačkoli ty obnosy byly u Raiffeisenek dobře zajištěny. V kritických okamžicích uhájila své posice Ústřední jednota jen tím, že na intervenci agrárních poslanců jí půjčila Rakousko-uherská banka velké peníze. — Tudíž Staňkův podnik zasadil hrozné rány českému finančníctví vůbec.

Likvidace agrárního družstva v Plzni. Mlékařské družstvo plzeňské, spravované agrárníky, usneslo se vyhlásiti likvidaci podniku. Základ 80.000 K byl velice slabý, tak že se mělo sečkat, až by se sešlo peněz více. Agrárníci se měli přičiniti, aby větší snášlivostí a obezřetností získali více rolníků, kteří právě v agrární straně organisování nebyli. Leč již, když bylo družstvo v chodu, sami agrární členové závazky své zrazovali, dostali-li od překupníka o jeden haléř více. Agrární »Plzeňský Kraj« píše sám pravdivě: »Nelze zapírat, že konce mlékařského družstva jsou pro nás kapitolou bolestnou. V době, kdy stále dokazujeme, že je nutno spojití všechny síly venkova v jeden mocný družstevní proud, — kdy vyzdvihujeme otázku svépomoci na nejpřednější místo v našem hospodářském snažení — dochází k případu, jenž dává smutné vysvědčení všem členům, kteří nekonali k družstvu svoji povinnost. Naši lidé musí se již jednou naučiti pohlížeti na družstva nejen se stanoviska materiálního, ale také se stránky ideální. Nesmí pro pár haléřů, o které dá jim snad šikovný překupník v některém případě více, šlapati po celém družstevním programu a mají si býti vědomi toho, že v životě hospodářském přicházejí okamžiky, kdy je nutno, aby uvědomělý venkovan přinesl také pro své podniky trochu obětí. Nebude-li toho, — pak těžko chťiti od našich družstev bít ví, jaké vymoženosti. Příklad s podnikem mlékařským je toho hlasitým dokladem.«

Svatá pravda! Ale kde se měli agrární kmáni naučit pohlížeti na družstevnictví se stránky ideální? Snad u dobře placených dietářských generálů? Nebo na ječivých /schůzích /volnomyšlenkářských, kde se šlape surovými podpatky idealismus zvěstovaný Ježíšem? Kmáni měli přinášeti oběti v době, kdy pohlaváři hrabali pro sebe v Praze a jinde obrovské tisíce! Malí se naučili od velkých. —

Česká společnost pro průmysl cukerní konati bude svoji valnou hromadu dne 6. října t. r. — Dividenda za uplynulý rok, dle návrhu správní rady, stanovena býti má na obnos 17 K. Jmenovaná společnost ustanovila místem pro ukládání akcií k valné hromadě Živnostenskou banku v Praze, jakož i všechny její filiálky. — Akcie i s kuponovými archy budtež předloženy u příslušných pokladen nejdéle do 28. září t. r.

Moldavia, nové pod aegidou Živnostenské banky v Praze založená pojišťovna, která v své řadě českým závodům průmyslovým a obchodnictvu českému sloužiti má, zahájila počátkem září t. r. činnost ve svých účelně upravených místnostech v Praze, Ferdinandova třída č. 21. — Pro Hradec Králové a okolí svěfeno zastupitelství této společnosti místní filiálce Živnostenské banky, která interestentům v každém ohledu podá event. žádané informace.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech tisků z oboru knihtiskárny. Ceny jsou vyřizovány správně a rychle.

Nejdříve. biskupskou konsistencí ověřen dodávati.

Mešní vína,

zaručeně pravá, přírodní, neporušená, nejlepší jakosti nabízí v soudkách nebo lahvích 1 litr po 70, 80, 90 hal., 1 K i výše firma

Alois Čížek,

velkoobchod vínem v Rumpolci.

Na sta pochvalných uznání po ruce. Račte dáti přednost vždy závodu osvědčenému.

**Sekretariát Matice
Cyrillo-Methodějské**
doporučí

**paramenta, prapory spolkové
a veškeré církevní náčiní**

firmy

Fr. Stadnik,

stálý přísežný soudní znalec

Olomouc,

naproti kostelu P. Marie Sněžné.

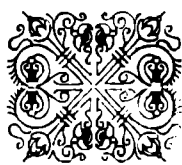
**Za půl roku odvedeno přes
800 K Matici Cyrillo-Meth.**

Pouze objednávkou u firmy Frant.
Stadnik podporujete přímo Matici
Cyrillo-Methodějskou.

**Do Hradce Králové
a okolí.**

**Dovolují si ctěnému obcenstvu
nabídnouti vlastní výrobu**

**dětské a dívčí
konfekce. ≡**

A. Podhorová,

Hradec Králové, Pospíšilova třída.

Katolický peněžní ústav

Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

přijímá vklady
na knížky, běž. účet, poskytuje půjčky atd.

Ukládání možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty založen.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a ul. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

**k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,**

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Duch

katolické

Obnovy

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků »Obnovy«, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané prosté; formou velice poutavou podává hojnos poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Zal. čize 1899.

Státní cena

K DUŠIČKÁM

upozorňuji na svůj vlastní, —
bohatě zásobený sklad hotových

NÁHROBKŮ

z různých druhů mramorů, žul,
sienitu za

CENY ÚŽASNĚ LEVNÉ

První a nejstarší závod pro průmysl kamenický na českém severovýchodě

ZDENKO JEŽEK

v Hradci Králové.

Přímý dovoz obokrajních mramorů a žul Elektrotržní zařízení.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Vele důstojným
duchovním a patronátním úřadům!

GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění
oltářů, kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Respekty a nákrepy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Vele důstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastířská
Karla Zavadila
nástupce Antonín Zavadil
v Hradci Králové,
v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za živnostenským domem)

ku zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
ného provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.

Vše přečistě, čistě a důkladně
zhotovujeme v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožňujeme
mi dodatí vele důstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupské Milosti revidovány.

Mojí nádobu jen v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákrepy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zasílá.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.

Sta odporučením a čistých uznání po ruce.

Prosim vele důstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

POTŘEBUJETE

SVĚTLO ??

Doporučuji k nastávaní dob:

Olej topkový se zárukou pravosti jasně a bez
zápachu hořící 1 kg. za 1 K 20 h,
svíčky hospodářské, kus 2, 4, 6 h, 1 kg. za
1 K 4 h,

svíčky stearinové, 1 balíček 60, 80, 88 h, 1 K,

svíčky voskové, gasolka, petrolej, kerosin,

za nejlevnější denní ceny.

JOS. JELÍNEK,
parfumerie a mydlářství v Hradci Králové.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější na-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel paramentů

prádla, praporek, příkrůvků, koberců a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rešie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy dolevné na vyprošuje.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 78.

Zařizování

elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Zárovky:

Osram,
Tungarum,
Tantal.

Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a t. pení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma — Ceny levné.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání svědčí z kruhů vele-
důst. duchovenstva o poctivé ob-
sluze mělo ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učinita, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Dvě prostranné místnosti

za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčí-
m zvláště dobře se hodící jsou ihned
k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,

a. a. k. dvorní továrna nábytku v Hradci Král.

5000 lidí zaměst. se
v Českých Budějovicích

výrobou tužek.

Objednejte přímo u WEBRA tamtéž, ušetříte
50 procent.

Jemné tužky cedrové tučet 80 h. Jemné tužky inkoustové
tučet 90 h. Jemné tužky barevné tučet 80 h. Jemné tužky
pro lesníky tučet 90 h. Jemné pro truhláře, tesáře,
kamen. tučet 80 h. Obyčejné velké bílé tučet 15 h.
Dřeváky na pera 144 kusů K 1.80. Vzorová zásilka:
od K 1.88 až 12 K dobírkou neb předem pouze u
ADOLFA WEBRA v Čes. Budějovicích,
číslo 48.

Všeob. úvěrní společnost,

zapečené společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti ce nejlevnější.

Obrázky svatých

v různých cenách, levné
pro školní dítky,

obrázky smuteční

a upomínky k sv. přijímání a zpovědi

ize dostati

v Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinam).

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatery
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové bláto Ma-
lého náměstí, dříve pře-
šlo rok na Malém ná-
městí pod leutním depo-
ruje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnému provedení a
sice i se složitými
rámci, střeš. osazeními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vš. závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodolatelná výtvarná i písemná pečlivost práce.

Založeno roku 1863

PARAMENTA

knížky, obrazy, mo-
stři, knižnice atd.
Kaučkové křesla a sedadla

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav para-
mentní a devotační.
— BRNO —

OBNOVA

Číslo 39. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 27. září 1912.

Inserty se počítají levně. Ročník XVIII.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ke dni Svatováclavskému.

Zase vrací se den, věnovaný vzpomínkám na drahého českého knížete Václava svatého. Památka muže, který v poměrech velice skrovných vykonal pro svůj národ dílo obrovité, musí nám býti stále živou připomínkou, jakou osvědčenou cestou jest nám kráčet, má-li se národ náš těšiti kýžnému rozvoji.

Nástupcům velikých panovníků pracovalo se pohodlně, paprsky slávy předků jejich padaly i na jejich hlavu, takže se těší často i oslavě přemrštěné. Ale mladistvý Václav v době dusné politické anarchie a v čase, kdy vládly krvavé intriky v samém rodu Přemyslovců, stal se znovubudovatelem státu českého. Aby naše kraje se nestaly úplnou kořistí Němců, upevnil autoritu ústřední vlády zemské, zkrotil nepokojné živly, které bojem proti ústřední moci naháněly vody na mlýn německý, snažice se v zemi provozovati tyranii. Jasný kníže uchoval hrdinnou energii celistvost země naší.

Dr. Kalousek světle dokázal, že Václav svolil k poplatku do Německé říše teprve po krvavé bitvě, kdy byl po svém ústupu v samé Praze velice silně obležen. Porážku utrpěl i zradou živlů domácích. Jindy však vycházel náš hrdina z bitev jako vítěz, takže se těšil velikému jménu i u cizinců, kteří ho docela nazývali králem. Svou statečnost osvědčil i při zákeřném přepadu v Boleslavi. Ovšem neozbrojený kníže musil podlehnouti přesile zákeřníků ozbrojených. Ale památka na jeho osobní statečnost přetrvala věky.

Čechové nectili svatého Václava toliko jako muže velice zbožného, ale i jako vzor národního hrdiny. Proto také prohlásili svatého Václava za svého patrona válečného. Netoliko mečem, ale i horlivým šířením kultury křesťanské náš rek staral se o zabezpečení svéprávnosti českého lidu. Požehnanou památku zbožného hrdiny ctí vroucně všichni vynikající čeští dějepisci, shodující se v úsudku, že bystrost Václavova zachránila náš národ před trdným osudem Slovanů Polabských.

Leč nyní vějí do českých niv prudké cizácké vichry, které hledí oslabiti národní naši energii tím, že se snaží uvést v neváznost přední katolické dobrodince národa našeho. Proslulý polský básník Mickiewicz po zásluze odsoudil živly cizácké, které přicházely z Francie kaziti polský národ. Pravil, že dobrodruzi popletli některé polské mozky tak, až zmatenci prohlašovali za národní zrádce takové Poláky, kteří nosili starý kroj a vyznávali katolickou víru svých otců. Totéž se nyní opakuje v naší zemi. Na sv. Václava, Karla IV. stíká se jedem, ctitelé těchto velikánů jsou vylučováni z národa. Za to však za pravého vlastence se prohlašují lidé, kteří se lisají k německým židům, kteří se klaní Ferrerovi a mají svou kulturu od německého podvodníka Haackla.

Leč přes neustálé útoky, podporované cizáckým kapitálem, věrný šik stojí pod praporem slavného vévody České země věrně, neochvějně. Pokud bude národ žít, potud idey našeho velikého světce naleznou vytrvalé, statečné následovníky. A přimluva slavného našeho patrona vyprosí věrným ctitelům vítězství. Jen tedy statečně pod korouhví svatého Václava ku předu!

Kdo jest pánem tisku?

Většina čtenářů vidí ve svých osobních žurnálech velké, nedotknutelné učitele, přijímá články chytře psané jako slova vznešených proroků. Ražinované péra dovedou obratnými manévry před širší veřejností utajiti, jaký hlavní účel je vede k práci. Ale i prostomyslný čtenář někdy si vzdychne: »Tolik novin, tolik nádherných slov, tolik poslanců zvolených dle doporučení našeho tisku! A přece — na světě stále, huře, stesky chudého lidu se stupňují, množí se podvody, lupičství, vášně se vyblíejí způsobem vždy surovějším. Schůze, jež jsou svolávány za heslem poučení, končívaly barbarskými křiky, mužové, kteří jako nejosvěcenější občané a vůdcové davů jsou voleni do sborů zákonodárných, rvou se v parlamentě jako nevzdělaná chasa při muzice. Dříve tolik tisku ne-

bylo — a přece bylo soužití mezi občanstvem lepší, tolik surovostí se nepáchalo.«

Vysvětlení takových zjevů jest však velmi snadné. Všechny moderních vynálezů dá se velice zneužívat, ocitnou-li se v rukou prohnanych chytřáků a sobců, kterým jsou peníze nade všecko. Ba často se stává, že některých odborů moderního pokroku se daleko častěji užívá ke škodě než k prospěchu lidí prostomyslných. Na př. telegrafy a telefony přinášely celou spoustu vyhaných zpráv o válce turecko-italské a to jak z Cařihradu, tak z Říma a Paříže. Telegrafická jiskra také rychle roznáší švindléřské bursovní zprávy k okrádání lidí nemajetných. Automobil patří mezi velké vynálezy moderní. A kolik tisíc zločinců už rychlosti těchto vozidel užilo k usnadnění lupičství a jiných ničemností, jakož i k rychlému prchnutí před ramenem spravedlnosti! Na moderních rychlých parnicích ujiždějí rychle defraudanti do Ameriky, železnice rychle dopravují i do malých obcí zistné, vyškolené demagogy, kteří podvádějí nevědomý lid atd.

Ale zvláště tisku zneužívají lidé k hříchům do nebe volajícím. Tiskem páší se nejhorší zločiny na lidském rozumu, ale formou tak obratnou, aby mohl rafinovaný demagog proklouznouti lehce pod rukou trestající spravedlnosti. Prodejná individua, která se nemohla nikde uchytiti, jimž byla uzavřena brána k jiným intelligentním povoláním, učiní za peníze, co jest v jejich moci. Kapitalismus má ve svých službách celé pluky takových individuí, která mění své »přesvědčení« dle toho, jak si to přejí chleboďarci. A bohatí zaměstnavatelé ochotných domestiků řídí a mění své »přesvědčení« dle prospěchu čistě osobního. Z velikých žurnálů stala se peněžní bursa. Valnou většinou tyto listy jsou předmětem beohledného obchodu.

Různé listy potýkaly se ovšem dávno dříve, než byly opanovány zcela kapitalismem. Ale tenkrát šlo o idey, platila životní moudrost; osobní přesvědčení mělo cenu velikou, dovedlo se uplatniti i proti lidem nejbohatším. Nyní o obsahu listů rozhodují hotoví kšeftařští handlíři. Dovedou netoliko listy podpláceti, ale docela kupovati i s personálem. Jako na dražbě: kdo podá více, ten koupí »veřejné mínění«. A který občan peněz nemá, ten jest udlán strohou konkurencí, i kdyby jeho články byly nejpoctivější. Kapitalismus udávil a pohlcuje dále listy neodvislé jako mandle. Tovární výroba pohltila celé řady existencí řemeslnických. A zrovna takový zjev opakuje se v novinářství.

Jestliže dříve redaktor náklad na list platil penězi, přijatými od předplatitelů, v novém čase uboze živoří list takový, který se nechce spoléhati výhradně na inserenty. Aby byla existence listu zabezpečena, shánějí se inserty všude, i u lidí, kteří jsou zásadními odpůrci politického směru listu. V redakční části k vůli abonentům se bouří proti kapitalismu. V insertní části však parádují veliké inserty kapitalistických firem, jichž se redakce nesmí dotknouti, nemá-li si podkopati existenci.

Který list má veliký počet odběratelů, snaží se zlámati vaz konkurenčnímu listu rozšířením obsahu, přeplácením velice obratných spolupracovníků. Na to však jest potřeba nových peněz, které se musí vytlouci z insertů. Proto insertní rubrika se rozmnožuje, má více stran, než rubrika redakční. Kapitalisté konkurují tak dalece, že abonent dostává frankovaně do rukou tak silná čísla novin, že by v papírnickém závodě musil platiti za tolik čistého papíru více, než co platí za potištěný příslušné administraci časopisu. Lid pak vždycky raději sahá po tom listu, který vzhledem k rozsahu jest nejlevnější, než po vážném listu jiném. Inserti platí mnohonásobně ztráty, které novinářský podnik rozhodně by utrpěl, kdyby své příjmy si opatřoval jen od předplatitelů.

A tak ve většině světových listů jest ideová stránka pro podnikatele věcí vedlejší, utápí se v insertním rozpočtu, redakce obyčejně musí se řídit pokyny administrace. A má-li se zaříditi deník nový, který by obstál aspoň nějaký čas vedle denníků stávajících, bere se napřed na přetřes stránka finanční, hlavně pak se zabezpečuje podnik sháněním insertů na všech stranách. Ocitne-li se podnik v krizi, shánějí se k uvaro-

vání před katastrofou peníze na všech stranách. Národní list vypůjčí si peníze u banky, která se chová k příslušnému národu velice nepřátelsky. Banka peníze půjčí, ale za jakou morální cenu! Udělá z vlasteneckých lvů tiché ovečky. Nepotřebuje ani písemných záruk. Redakce listu sama ví, že by musila zavřítí svůj novinářský podnik okamžitě, kdyby napsala cokoliv, co by odporovalo zisku anebo kulturním tendencím banky. Věřitel by požadoval ihned vrácení celého vypůjčeného obnosu, čímž by zničil dužníka ihned.

Proto také charakterní listy, které nechťejí za inserty a jiné peněžní služby prodati své přesvědčení, uboze živoří. Katolický tisk proto velice těžce zápasí s listy pokrokařskými, rudými a liberálními, že odmítá inserty velkokapitalistických podniků židovských. A nenese-li inserce statisíce, pak také v redakční části není možno obsloužiti čtenáře tak rychlými zprávami podrobnými jako v listu požádostěm. Dopisovatelé a zpravodajové ze všech dílů světa vyčerpají z pokladny denníku sumy obrovské.

Široké davy již si tolik zvykly na předplácení a čtení tisku prodejného, který se již tolik napodváděl, že náprava se dostaví pouze zvolna rukou v ruce s neúnavným uvědomováním zmatených davů. A přece k nápravě dojeti musí, nemá-li čtenářstvo býti obhoubeno obětí a beranem kapitalistických handlířů a machrů. Lid, který křesťanský cíti, musí se vymaniti z železných pout.

Jak židé opanovali tisk.

Pochopili nejlépe ze všech národů, jaká výhoda plyne pro člověka, který dovede opanovati »veřejné mínění«, tištěné na papíře. »Národní Listy« 18. září napsaly: »Až do vynalezení tisku pracoval spisovatel toliko ze zájmu a pro literární nebo vědeckou slávu; svoje dílo nemohl prodávati, neboť každý si je mohl opsati, ano autor byl rád, když se tak dělo, protože jenom touto zdoluhavou a namáhavou cestou stával se známým. Vynález Gutenbergův to změnil: tisk je od počátku věc drahá, takže výrobní prostředky přestávají býti, jako dosud, vlastnictvím spisovatelovým; ten musí jíti k jinému, který má peníze, kniha stává se pak předmětem obchodním a stejně i noviny.«

Noviny se valně zdrazily izřízením telegrafních agentur, které vydávají k vůli rychlému opatřování telegrafních zpráv ročně statisíce. »Náklady těchto ústavů jsou tak vysoké, že přirozeně vedly k monopolu, jenž brání iniciativě (podnikatelství) soukromé, aby se v tak velkém rozměru mohla uplatniti. Insert z jedné a telegraf z druhé strany provádějí v novinářství pravou revoluci. Roku 1873 udává »Neue Fr. Presse« svůj roční etat (rozpočet) na 2,410.000 K a roční náklad na jeden exemplář ve výši 68 K, kdežto abonnement (předplatné) toliko 36 K, takže rozdíl a zisk musil krýti inserce.« K tomu dodáváme, že od té doby učinila židovská »Neue Freie Presse« rozinách úžasný. Někdy v ní vidíme až 100 stran insertních. Přijem za inserty jednotlivého čísla bývá až 60 tisíc korun. Tak pokračuje list, o němž napsal sám českožidovský »Rozvoj«, že se nepamatuje, kdy stál ten dobře situovaný orgán na straně věci dobré! Takový list tedy poskytuje politickou, kulturní a sociální výchovu netoliko milionům čtenářů v Rakousku, ale i daleko za hranicemi.

Kdo jest pánem takových velikých žurnálů židovských? Kdo komanduje jejich mínění o rakouských poměrech? Majitelkou »Neue Freie Presse« jest Angloösterreichische a Unionbank, židovský list »Neues Wr. Tageblatt« má »v nájinu« hlavně akc. společnost Steyeremühl, »Extrablatt« slouží spořitelně Vororterbank, »Fremdenblatt« spořitelně Vereinsbank. V Berlíně má žid Mosse veliký insertní dům, který jest majitelem listů: Berl. Tageblatt, Berl. Volkszeitung, Berl. Morgenzeitung.

V Německu všechny telegrafní společnosti novinářské jsou v rukou židovských (Reuter, Wolff, Agence Havas, Herold atd.). Židé si ovšem telegrafují, jak jim libo a dodávají českým listům za drahé peníze zprávy překroucené a často zcela vyhané k vůli bursovním spekulantům.

V Berlíně jsou všechny největší listy v rukou židovských, v jiných městech německé říše pak Frankfurter Zeitung (do něhož dopisoval Masaryk), Breslauer Zeitung, Breslauer Morgenzeitung a mnoho to téměř všechny »Generalanzeiger« a »Partei-lose Blätter«. Rovněž odborový tisk a dámské i modní listy, jakož i všechny větší insertní kanceláře.

Ovšem že i soc. demokratický tisk pluje plnou parou ve vodách Jordánu. Obsluhují jej z velké části a udržují jej svými inserty židé. A docela sami političtí pohlaví soc. demokracie jsou židovskými kapitalisty.

A v Rakousku? Zmíněný jedovatý žurnál »N. Fr. Presse«, který sice hraje barvami volnomyšlenkářskými, ale proti českému národu se napáchal tolik ničemností, jest obsluhován 31 židovskými redaktory. U »N. Wr. Tagblattu« sedí 20 redaktorů židovských, u »Extrablattu« 16, u »Oester. Volkszeitungu« 5, a »N. Wr. Journalu« a »Fremdenblattu« po osmi. Podobně se to má se všemi časopisy. Dostane-li se do takové redakce křesťan, pak jest zbědovaným podruhem, který se musí fidiť přesně všemi pokyny kapitalismu, nemá-li býti vyhnán.

Uvažme, listy židovských milionářů dávají si tituly »lidových«, »svobodných«, aby lid tím spíše sedl na vějičku.

V Haliči do nedávna i soc. demokratický tisk polský obstarávali téměř vesměs židovští žurnalisté. O požidovštělých Uhrách, kde všechny čelné listy jsou židovské, ani nemluvíme. V českém »Čase« jest hlavním finančním pánem semita Dubský, »Právo Lidu« a »České Slovo« musí psát o německých židech co nejopatrněji, protože pohlaví soc. demokratičtí a národ. sociální vypůjčili si pro podniky strany obrovské sumy u bank německo-židovských. O kšeftovním orgánu semity dra. Stránského, jehož list nese titul »lidový«, ani nemluvíme. Když jedenkrát zaniklý »Den« napsal o židech, že sklizejí tam, kde nezasívali, hned se ozval proti němu prudce židovský »Rozvoj«, upozornil na to židovské inserenty, tak že »Den« činil okamžitě pokání. A »Rozvoj« se ještě pochlubil, jak svým apelem učinil značnou mezeru v insertní agendě »Dne«. Sebevědomí židovské vystoupilo zde zcela veřejně. Židovský kapitalismus dal manifestačně na jevo, že »vlastenecké« listy žijí anebo živoří pouze z milosti židovského kapitalismu německého.

Který list není židům zcela zaprodán, k tomu se přijde v »potřebném« okamžiku s podplácením. Vyčláh se chvíle, kdy visí listu bankrot nad hlavou. Veliké vzrušení způsobilo, když bylo dokázáno největšímu listu rudému ve Francii (»Humanité«) přijímání velikých úplatků od Rothschilda. Sami pokrokaři již nyní nařikají veřejně na úplatnost francouzského tisku. Zlodějský likvidátor klášterního jmění Duez, který zpronevřil na 6 mil. franků, dle soudního vyšetření rozdál přes 150 tisíc franků novinám a telegrafním kancelářím, aby o jeho šmejděch mlčely. Reklamní kancelář herny Monte Carla platí ročně 2 až 3 miliony francouzskému tisku za chválu a zatajování. U českých některých listů stačí k zavření úst tučně placený insert. Žid totiž rozdává rozvážně, doveče si vy počítati, zač které »přesvědčení« stojí, nebo aspoň zač jest z nedostatků jiných kupců na prodej.

Pak ovšem není divu, že protikřesťanské proudy tak rychle se šíří do nejzapadlejších osad a že židovský tisk hraje si s křesťanskými čtenáři jako s loutkami. Kdo vyniká talentem, toho žid hledí zakoupiti.

Ačkoli ve Francii nyní ožebračení a ujařmení »klerikálové« nikomu ani škoditi nemohou, takže za všechny kulturní, politické a sociální nezdarý jsou zodpovědní zednáři, šve tam zaprodaný tisk neotesaně proti katolíkům dále, aby tak přikryl židovské peněžní žoky. A kdo nejvíce katolíkům dopomohl k porobě, to prozradil sám vítězný zednářský ministr Combes, který veřejně konstatoval s uspokojením, že práci židovského tisku se stal francouzský národ »zralým a schopným podniknouti boj proti katolické církvi«. Jenže nyní týž národ malomocně proklíná okamžik, kdy věnoval velikou důvěru podplaceným podvodníkům, stvrám, které za tučný žold zaprodávaly národní politiku kapitalistům.

Dozvuky eucharistické.

(14) Co tu bylo příprav, co těšení, co obav i nadějí! A dnes píšeme pouhou vzpomínku. Jak rychle plyne čas a jak neúprosně tonou i největší události v moři zapomnutí. Je slavných dnů eucharistických nezbyla nám než radostná, nadšení budící a k dalším bojům posilující upomínka.

Až posud četl jsi, milý čtenáři, velikou chválu na kongres, jenž ovšem slovem lidským nemůže býti dosti vyličen. »Spectaculum mundi facti sumus — učinění jsme divadlem světa«, divadlem imponujícím, nádherným, že ani nepřítel nemohl mu ničeho věcného vytknouti. To, co v sjezdových dnech Vídeň zraků skýtal, nikdo ve Vídni neviděl a zajisté tak hned neuvidl. Avšak každý i nejjasnější obraz má své stíny a musí je mít, aby světlo tím více vyniklo. Poukážeme-li na takové

stíny, nemáme v úmyslu pořadatelům po způsobu protivníků něco vytýkati, nýbrž samy sebe spravedlivě kritice podrobiti a z chyb se učiti. Tak drahým stať se nám sjezd eucharistický, že mimo- volně naň stále vzpomínáme a tu ovšem připadá nám současně i to, co mohlo býti jinak a snad lépe aranžováno.

Hlavní příčinou, proč nevyniklo vše v tom radostném jasu, jaký bylo lze očekávati, bylo nepříznivé, ba hanebné počasí. »Fiat voluntas!« tak jsme tu stáli s odevzdaností do vůle Boží a pokornou trpělivostí pod deštníky, z nichž voda se cedila. Staly-li se úrazy, pak třeba je připsati hlavně na účet tohoto počasí, jež kluzkými činilo chodníky a pasáž, beztoho v tom moři lidstva obtížnou, ještě více znesnadňovalo. Měšťák za normálních poměrů drží se chodníku, máje před sebou určitý cíl a cesty směr, ale venkovský lid, který ve Vídni a snad ani ve velkém městě nikdy nebyl, není na chodníky zvyklý, on si chce prohlédnouti domy, kostely, divadla a uvolňuje se z davu chodníkového na ulici, kde octne se v návalu vozů a automobilů, tudíž v stálém nebezpečí. Venkovský lid si z počasí deštivého a studeného, jsa otužilým, mnoho nedělal, ačkoli i pro něj byla to nesmírná oběť, oblékati se do promočeného obleku. Intelligence však z jihu, Italie, Španělska, Afriky, přímo jak sám jsem slyšel, nesla ponuré počasí velice těžce. Byla překvapena. Nedivno, když se jim Vídeň představila tentokráte — nikoli v obyčejném svém hávu zářijovém — ale v listopadovém. V tom ohledu nedalo se nic dělati, služba nadpřirozená vyžadovala si nadpřirozených obětí, a ty katolický lid s trpělivostí podivuhodnou a statečností prvňích křesťanů hodnou také přinesl.

Avšak arrangement samo — snad následkem tohoto počasí — trpělo rovněž, tak na př. byl v sobotu o 10. hodině kostel sv. Štěpána nabit a málo lidí vědělo, že současně koná se slavnostní ukončení v rotundě. Ostatně by byl jinak podniknut na rotundu pravý run.

Průvod byl vzdor dešti imposantní, pouze působilo rušivě, že byl přetržen, že totiž episkopát a dvůr dostavil se na náměstí reku až po půl hodině, kdy ostatní průvod dávno byl již umístěn. Tím bylo kněžstvo a lid sám jaksi od N. S., vlastního to středisťa celé duchovní slávy, oddělen, pak že N. S. nedostalo se velkolepější stráže kněžské, aby lid věděl, kdo přichází a nemáti se k vůli čtyřspřežnímu vozu s mocnářem. Bylo-li v průvodu na 8000 kněží, mohlo jich dobře tisíc býti zařadeno před, za a kolem Nejsvětějšího se svícemi v rukou u velebném hlaholu »Pange lingua« nebo »Lauda Si-on.« Ovace pro staříckého mocnáře byly spontánní, nadšené, radostné, tak jak si je zasluhuje, ale ony patřily v první řadě Spasiteli. Těch několik alumnů zdálo se mi býti celkem chudou tělesnou stráží Krista v N. S. O. Rušivě působilo, třeba počasím omluviti se dalo, že kněžstvo nezachovalo zářoucí a imponující šestistup. Konečně — když mše sv. odpadla — myslím, že by bylo více imponovalo udělení požehnání s plošiny brány, kde zřízen byl oltář, než z uzavřeného vozu. Jinak dvůr vyvinul nádhru, jaká snad vůbec byla možná a ceremoniel rakouského dvora není, jak známo, chudý. Svým rozhodným přáním, aby průvod obýval se za každého počasí, svou a všech arcivévodů přítomností, účastenstvím všech dvorních hodnostářů, úředníků a zřízců ukázal mocnář své tradicionelní katolické smýšlení.

Též obec vídeňská nemohla učiniti pro sjezd více, než když dala k dispozici své školy a veřejné místnosti a když místo obvyklých banketů, pohostila chudé účastníky ze Slovače, Polska a Chorvatska. Policie bylo přímo vzorná a chování obyvatelstva takové, jaké se sluší na domácí pány vůči hostem. Viděl jsme někde ignorování, nikde však pohrdání, ani ve tvářích židovských. Za to Volná Myšlenka soptila.

Spolek českých advokátů proti ministru dr. Hohenburgovi.

Na jiném místě t. l. uvádíme, že vláda oficielním svým projevem ve Fremdenblattu vlastně se stydí za kousek, jež provedl ministr spravedlnosti dr. Hohenburger svým výnosem ze dne 17. srpna 1912. Výnos Hohenburgův nenalezl ani milosti v očích vážných právníků německých, kteří v »Juristische Blätter« nazývají jej nehorázností.

Nejnověji upoutalo pozornost prohlášení Spolku českých advokátů v království Českém ze dne 23. t. m. Spolek tento, ke kritice podobné na předním místě povoláný, prohlašuje, že c. k. ministerstvo spravedlnosti výnosem uvedeným zasáhlo do sporu jazykového způsobem, který naprosto odporuje platným předpisům.

Místo správného postupu ministr spravedlnosti trpí, že jazyková nařízení, jako platný projev státní vůle vydaná a skoro po 30 let bezvadně prováděná, jsou na úkor českých občanů státních porušována a neplatnými prohlašována. Týž ministr, jenž dotyčné dohlédací stížnosti stran českých buď vůbec nevyfidiťl anebo je prostě zamí-

taťi dal z důvodů, že otázku tu nelze řešiti cestou dohlédací: týž ministr pojednou — když seznal z jakéhosi dosud zatajovaného podání, že u jistého soudu v severních Čechách česká žaloba byla po česku vyřízena — zneužil předpisů §§ 25. a 26. zákona o organisaci soudů k tomu, aby cestou dohlédací poučil přednosty odbojných soudů, kterak to mají zaříditi, aby přijímání českých podání a jich správné vyřizování bylo zamezeno — za účelem jednotnosti oné okresní judikatury, která jest ve zřejmém odporu s judikaturou nejvyššího soudu.

Spolek českých advokátů ukazuje, jakými cestami se hrálo ministerstvo spravedlnosti ve věcech jazykových dříve a do jakých rozporů zabředlo, váhají obhájeti nynější předpisy jazykové.

Ministr Hohenburger činí pravý opak toho, co jeho předchůdce prohlásil za nedotknutelnou povinnost správy justiční. On porušuje neodvislost českých soudců za tím účelem, aby se jim česká podání nedostávala do rukou.

Ujistění, že vláda ani z daleka nepomýšlí vykonávati vliv na změnu nynějšího stavu, rovná se však dokonce výslovné přípovědi, že vláda chce nadále tak dlouho trpěti, aby česká podání byla soudci německými proti vydaným předpisům odmítána, dokud vyrovnávacím jednáním nezjedná se nový podklad pro zákonnou úpravu sporných otázek jazykových.

Budou-li podání česká soudci německými pod ochranou vlády jako dosud zamítána, pak přece dojde na odvetu českých soudců a úplný rozvrat v soudnictví a to vinou správy státní.

Spolek českých advokátů ohrazuje se tedy proti výnosu c. k. ministerstva spravedlnosti v zájmu práv jazyka českého a neodvislosti soudcovské, ale také v zájmu právního pořádku a právní bezpečnosti co nejrozhodněji.

Při tom trvá Spolek českých advokátů na právním přesvědčení, od počátku hájeném a nálezy c. k. nejvyššího dvora soudního ve Vídni i c. k. říšského soudu utvrzeném, že dle zákonů a nařízení platných ode dávna v království Českém a zejména také dle článku XIX. státního základního zákona z 21. prosince 1867 ř. z. 142 ve spojení s předpisem § 13. všeobecného řádu soudního z 1. května 1781 ř. z. 13 a čl. I. uvozovacího zákona k novému řádu soudnímu z 1. srpna 1895 ř. z. 112 platí ve vlastní naší plné právo jazyka českého ve škole, úřadě a životě veřejném v tom rozsahu, že každý z obou jazyků, v této zemi obvyklých, stejně jest oprávněn netoliko ve svém užším obvodu, nýbrž v celém království; že tyto základní předpisy právní zavazují všechny úřady tohoto království, aby přijímaly a vyřizovaly podání sepsaná v jednom z obou jazyků zemských bez rozdílu, je-li v dotyčném okrese soudním většinou obvyklý, a že jazyková nařízení Stremayrova, obnovená nařízením ministerským ze dne 14. října r. 1899 ř. z. 59, dosud jsou v platnosti, takže všichni úřadové političtí a soudní (i státní zastupitelstva) v království Českém, povinni jsou vyhotovovati svoje vyřízení o ústních nebo písemných podáních stran v onom z obou jazyků zemských, v němž návrh byl ústně učiněn nebo podání sepsáno jest. (§§ 1. a 5. obnoveného nařízení Stremayrova ve spojení s nařízením ze 14. ledna 1899 ř. z. 59.)

Není ale také správné, že otázka, ve kterém jazyku návrhy stran vyřizovány býti mají, spadá výlučně do judikatury, nýbrž jest povinností správy justiční, aby v této věci dbala vlastních předpisů a nad jejich zachováváním bděla. Výhrada o samostatnosti a neodvislosti soudcovské vztahuje se jen na rozhodování meritori, nikoli však na formu, ve které vyřízení soudcovská sepsována a stranám vydávána býti mají. K této formě náleží i otázka jazyka soudních vyřízení a jest tedy věcí státní správy, aby působení soudcovské po této stránce — jak se posud dělo — upravila, aby nad zachováváním předpisů jazykových bděla a nedopouštěla nikomu nijaké libovůle (nálezy c. k. říš. soudu z 15. dubna 1905 čís. 115 a c. k. nejvyššího soudu z 21. ledna 1908 ř. z. 20-8 a celá řada nálezu dalších až do nejnovější doby, jmenovitě z roku letošního), o čemž se c. k. ministerstvo spravedlnosti dotazem u c. k. nejvyššího soudu přesvědčiti může.

Ministerstvo spravedlnosti a vláda mohou tedy a mají přímo povinnost zjednati pořádek ve věcech jazykových, nesmí ale při tom nedbati vydaných zákonů a nařízení, pokud platně odvolány nebyly, a nesmí nedbati zásadních rozhodnutí nejvyššího soudu a říšského soudu, tím méně pak jsou oprávněny udíleti soudům pokyny, kterak by se dalo docílit, aby byla některá právní věc odřata soudci, jenž se přesně fidiťl vydanými předpisy a judikaturou nejvyšších stolic.

Politický přehled.

Vláda se stydí za výnos Hohenburgův. Dle Fremdenblattu, který jest zpraven z povolání strany, poslední výnos Hohenburgův byl pouhým pokynem k zamezení si odporůvších rozhodnutí u téhož soudu na poli práva materiálního a

procesního a že jest prost jakékoliv jednostranné tendence. Vláda prý na stížnosti, podané českými zástupci, odpoví, že nyní do praxe u soudů v Čechách cestou správní vsahovati nebude a že na změnu dosavadní praxe u soudů v obvodu vrchního zemského soudu v Praze vůbec vlivu neuplatní a dokonce již ne na škodu českého jazyka. Tak Fremdenblatt. Tentokrát tedy Hohenburger dostal pořádné naučení. Ovšem německým štvácům se tento vládní výklad nelíbí.

Noví ministři. V úředním listu vídeňském uveřejněny jsou vlastnoruční dopisy panovníkovy, jimiž se provádějí změny a doplnění vlády hr. Stürgkha. Bar. Heinold sprostuje se správy ministerstva orby, ministr obchodu Rössler sprostěn úřadu a na jeho místo povolán dosavadní guvernér poštovní spojitelný dr. Rud. Schuster šl. Bonnot; senátní president u správního soudu Frt. Zenker jmenován ministrem orby. Odstupující ministr obchodu dr. Rössler byl povýšen do stavu baronského. Předseda ministerstva dlouho hledal, nežli nalezl vhodné spolupracovníky. S hlediska českého posuzováno, doplnění ministerstva není zájmem českého národa nikterak na újmu. Nový ministr orby F. Zenker jest rodem Čech, 55 let starý. A jest o něm všeobecně známo, že náleží k nanejmenějším českým úředníkům státním vůbec. Vždyť i zásadní odpůrci nynějšího vládního systému spatřují ve jmenování Zenkra ministrem orby velikou ztrátu pro národ český předpokládajíce, že nepobude ve vládě dlouho, že však zatím jeho místo u správního soudu bude obsazeno osobností národu českému rozhodně nepřijící. Ministr dr. Zenker vyniká zejména podrobnými znalostmi jazykových poměrů v soudnictví v království Českém. Ministr obchodu dr. Schuster šl. Bonnot narodil se r. 1855 ve Vídni. Jest o něm známo, že jako guvernér poštovní spojitelný mařil důsledně všechny snahy, aby správa poštovní spojitelný vyhověla oprávněným požadavkům českého vladařstva v příčině jazykové rovnoprávnosti. Jest tuhým centralistou a rozhodným odpůrcem všech ústupků národům neněmeckým.

Smlouvání v Čechách. Dne 21. září měli v Praze němečtí zemští poslanci plenární schůzi, na níž jednalo se také o návrhu posl. Ira a německé národní rady, aby byla podána přesná tištěná zpráva o stavu vyrovnání. Návrhy ty sice zamítnuty, přijat však návrh posl. Turnwalda, aby byla dána ústně pod zárukou důvěrnosti zpráva o stavu vyrovnání. — Osmičlenné komitety pro úpravu jazykové otázky sejdou se ve Vídni a budou tam v jednání pokračovati.

Delegace zahájeny byly 24. září císařem, který prohlásil, že náš poměr ke všem mocnostem má stále naprosto přátelský charakter. Podnět vlády k výměně názorů velmocí přivodil jednomyslné přání všech účastníků, aby bylo dosaženo klidu a status quo na Balkáně. Císař klade důraz na vybudování našeho válečného námořnictva, jemuž má být umožněno, aby zvýšenou měrou dostalo stoupající potřebě čelící k ochraně našich hospodářských zájmů. Celkem trůnní řeč byla velmi stručná. Nejdříve byla přijata císařem uherická delegace, po uherské rakouská, jejíž předseda posl. Dobernig ve svém proslovu k císaři zdůraznil potřebu uspořádání státních financí. Zmínil se též o národnostním smíru přeje si, aby brzo uskutečnilo se přání císaře a dosaženo bylo vnitřního míru v Rakousku. — Trůnní řeč doplněna byla výkladem ministra zahraničních záležitostí hr. Fricholda ve výboru uherské delegace. Ministr přiznal, že situace na Balkáně jest hrozná nebezpečnou a zdůrazňuje úkol diplomacie zabrániti vypuknutí válečného požáru; a k tomu dodal, že jen tehdy, budeme-li míti silnou armádu a loďstvo, nebudeme se musiti báti budoucnosti.

Maďarská komedie. Maďarská oposice se chystala, že každým způsobem znemožní zasedání uherské delegace. Za tou příčinou přijeli maďarští oposičníci do Vídne, ale zároveň s nimi sto uherských detektivů, kteří obsadili vchod do uherské vládní budovy; zároveň celá ulice všemi směry uzavřena kordonem policie. Přes to do zasedání uherské delegace 23. t. m. vpuštěno 10 oposičních poslanců na galerii, z nichž hr. M. Karolyi prudkými slovy protestoval proti nezákonnému svolání delegací. Na to všech 10 oposičních poslanců opustilo zasedací síň a vrátilo se domů. Toť vše, co uherští komedianti dokázali, neboť schůze 24. t. m. prohlášena za důvěrnou, čímž zabráněno opakování se škandálních výjevů.

Poměry v Uhrách. Praví se, že v rozhodujících kruzích považují za jediné východisko odstoupení všech aktivních politiků maďarských na straně vládní i oposiční a zavedení všeobecného rovného hlasovacího práva.

Německý velvyslanec v Londýně svob. pán Marschall zemřel ve věku 70 let v lázních bádenských. Smrt zhatila tak všechny naděje, které upínaly se v Německu k činnosti tohoto vynikajícího německého diplomata v Londýně. Očekávalo se totiž, že podaří se mu zjednat přátelštější poměr mezi Německem a Anglií strany nadvlády na moři.

Válečné nebezpečí na Balkáně znarem dosaďadního jednání o mír mezi Itálií o Tureckem na novo se přistoupilo. Turecko své sousedy neustále

dráždí; ve Skopliji zadržen válečný srbský materiál, a úřadům soluňským nařazeno, aby zabavily veškerý válečný materiál pro cizí moc. Na hranicích srbských, bulharských a černohorských dochází stále ke srážkám s vojskem tureckým. — Srbsko povolalo již záložníky své výzvy do zbraně a v Bulharsku dosud nebyli záložníci propuštěni. Všechno to jsou známky blížící se bouře.

Obrana.

Čeho žádají vídeňští židé na Praze. Aby se Praha probrala najednou ze všech mrárot, aby slunce nejjasnější osvěty zazářilo nad pražskými věžemi trvale, k tomu jest potřebí zasazení pamětní desky španělskému volnomyšlenkáři Fr. Ferrerovi. Přejí si tak němečtí židé, jimž jest osobním žurnálem volnomyšlenkářská »Neue Fr. Presse«, která český národ div láskou — nepohltil. Jak dlouho budou s nadlidskou trpělivostí patentované vlastenecké kruhy posluhovat vídeňským semitům, ještě nevíme. Ale tentokrát snad ještě se podvolí a oslaví cizího násilníka, významně usvědčeného strůjce bestiálního krveprolití barcelonského. Poslechnou lhářů, kteří podvádějí český lid tvrzením, že Ferrer byl odsouzen na žádost kněžstva, ačkoli vyřknut nad ním ortel soudem vojenským, zcela neklerikálním. Začalo se mluvit o nutnosti důstojného pomníku Smetanova a jiných velikánů, kteří oslavili českou zemi uměním, vědou, prací národohospodářskou. Nyní musí tyto plány ustoupiti k vůli soudu — španělskému do pozadí. Nutno skloniti šíji před těmi, kteří hanobí památku muže nazvaného od celého národa Otcem vlasti, kteří si tropí úšklebky ze zachránitel českého státu sv. Václava. Cizácký dech zavál do Čech rozkazem, aby se v přední řadě pamatovalo na oslavu cizince, jako by tento byl větším dobrodincem naší země než přední naši velikáni. Zkrátka Čechové jsou k ničemu, méně cenní, jak dokazovala často »Neue Freie Presse«. Ať se tedy přikloní aspoň pod prapor cizího dobrodruha, který spáchal tak veliké peněžní podvody, že ve všech státech jest pro ně určen kriminál. Pak teprve vídeňští židé blahosklonně uznají, že se Čechové probouzejí z tuposti, že s nimi může mluvit osvícený Němec o rozumu. Na provolání podepsáni jsou mimo dra. Bartoška V. Börner z Vídně, L. Riess z Prahy, L. Wutschel z Vídně, předseda dolnorakouského sdružení volných myslitelů. A na konci se praví: »Kdo je ochoten něčím přispět, nechť to oznámí na adresu Viléma Börnera, Vídeň III.-2, Obere Viaduktgasse 32.« Ted' se jistě smířovačky rychle skončí, když nejvlivnější část Vídně podává Čecháckům pravici tak přátelsky!

Novinářský obchod semitský. V pravdě byl náš národ málo probudilý v tom čase, kdy světil na Moravě otěže národní politiky na dlouhou řadu let semitovi dru. Stránskému, jehož novinářské insertní obchody budily hnus v každém českém občanovi, jemuž není vlastenectví prázdňným slovem. Když se roznesly zprávy, že administrace »Lidových (1?) Novin« dra. Stránského škemrala německými přípisy u Němců o inserty, vytácel se ten list jako had, ale jeho lži měly krátké nohy. Nyní uvádí »Den« věrný otisk pozvání k inserci a placení, jaký zasílají »Lidové Noviny« německým firmám. Tištěný formulář začíná slovy: »An das Ankündigungs-Bureau des Tagblattes »Lidové Noviny« in Brünn. Ich bestelle hiemit eine Annonce zur Einschaltung in dem Blatte »Lidové Noviny« . . . bezahle ich an die Administration der »Lidové Noviny« atd. Formulář má německá firma vyplnit a vrátit administraci k jejímu peněžnímu rozkvětu. Tedy český denník, podpíraný německým kapitalismem. A pak prý takový list dovede nejlépe a nejsrdnatěji vzdorovati cizákům! Přečtete si oba naše články o ujařmení tisku od židů a pak se zamyslete nad moderním Žižkou — semitou Stránským!

Informovanost orgánu universitních profesorů. Dne 20. t. m. roze-psal se »Čas« široce o »skandalu«, jak docenti české university, kteří jsou zároveň professoři na středních školách, žijí mimo zákon, protože nemají dovolené. Mluvil o postavení služek, lidí z nedopatření trpěných. »Rodiny žijí v nepokojí, neboť jim hrozí stěhování z Prahy na venek, nedostanou-li dovolené.« A aby barnumský buben hodně zaduněl, šlehnuto k vůli docentům bičem po eucharistickém kongresu a opakuje se již vyvrácená lež, že se k vůli kongresu zastavily císařské manévry, zastavily se prostě mozky v celé rakouské správě.

Ale již druhý den byl nucen Masarykův »Čas« přinést opravu: »Je sice pravda, že vyřízení docentských žádostí o dovolené nedošlo ani letos do Prahy před začátkem školního roku středoškolského, ale proti poměrům loňským dlužno přiznati, že letos příznivě vyřízení je jen o něco zdrženo a ne, jako loni, ohroženo a že, díky ochotnému opatření zemské školní rady, ze zdržení toho docentům žádné nepříjemnosti nevzešly. Za docentskou sekci Č. Ů. S. Ů. V. dr. Vilém Mathesius, dr. František Slavík. V Praze 20. září 1912.«

Tedy universitní profesor Masaryk reformuje všechno možné, ale neví, co se děje na universitě. Leč orgán universitních profesorů ještě se pochlubí svojí ignorancí.

Zprávy organizační a spolkové.

Svatováclavský sjezd v Chrástě. Na den 29. září 1912 svolává pořadatelstvo svatováclavský sjezd katolických spolků a organizací do Chrásti pod protektorem J. E. nejdp. biskupa Th.Dra. Jos. Doubravy. Záčatek o půl 9. hod.: Průvod na náměstí, kázání vsdp. Th.Dra. Fr. Šulce a mše svatá Jeho Excellence. Hold nejdp. protektorovi. Návštěva hrobu zesnulého biskupa Bryncha. (Oběd pro předsedu přihlášené 1 K neb 1.50 K.) Ve 2 hodiny odpoledne slavnostní schůze a tábor lidu v novém diecézním domě, jejíž zbudovati dal Jeho Excellence. — Koncert. Vstupné 40 hal. V 8 hodin večer slavnostní akademie. Vstupné 2 K. Členové polovic. — Přátelé! Na shledanou v novém stánku katolického života!

Valná schůze »Orla« v Hradci Králové dne 22. září. Za přítomnosti vsdp. kanovníka dra. Fr. Reyla, dpp. Keppla a Beneše a 14 odborů zahájil br. starosta Polák uvítacím proslovem schůzi. Starostenská i jednatelská zpráva vzata na vědomí s povděkem. Nejdůležitějším bodem zpráv bylo ovšem jednání o minulém sletu, který podal důkaz o nadějném šíření se myšlenky orelské, o mnohostranném porozumění pro snahy jeho i pevně disciplině členů. Kruh orelský po sletu rozšířil se o 10 míst. Při zprávách o sletech okrskových a místních zdůrazněno, že takové slety mohou býti přístě pořádaný jen po předběžném schválení župy. Pokladní zpráva především obírala se financemi sletu, které odkázány k případnému rozvrhu. Pak jednáno o návrhu okrsku Litomyšlského na zřízení vlastních stanov orelských. Po dlouhé debatě přijat většinou hlasů sprostředkovací návrh, aby sdělny byly stanovy Ústředí, župy a místních jednot jen tam, kde toho bude potřeby. Provedeny volby: Starosta br. Polák, místostarosta dp. J. Plichta, jednatel br. A. Petr, pokladní sestra Nosková. Do výboru: J. Havelka, F. Tábořský z Hradce Král., Těhnik z Libštátu, Škefik ze Sloupnice, Kubík z Proseče, Štancí z Kostelce n. Orli, Mencl A. z Černilova, Moták z Litomyšle. Za náhradníky: br. Kuřík ze Studence, br. Šulc z Lomnice n. Pop., br. Stěda z Náchoda a br. Trla z Hradce Králové. Předsedou technické správy jest dp. Vala z České Třebové a z každého okrsku dva, kteří se zvolí v okrsku nejdéle do 15. října. Příspěvky jsou jako léta minulá: pro nově přistouplé členy 20 hal. zápisné, 10 hal. příspěvek župní, 10 hal. zemský a 20 hal. legitimace místní. Celkem 60 hal. Pro členy již v minulém roce přistouplé celkem 20 hal. — Přístí slet konati se bude 1914. Při zprávě o tisku stanoveno, aby každý okrsek užíval k agitaci svého krajského listu křesť. sociálního. Za ústřední list použije se laskavostí vydavatelstva »Práce«. Řečníky bude vysílati a financovati orelské Ústředí pro nově založené skupiny samo. Jednáno ještě o pojištění úrazovém, o krojích, a po vřelém doslovu starosty valná schůze ukončena. Zdař Bůh! —

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 23. září t. r. tato usnesení: Žádost p. Jos. Nevyhoštěného, továrníka nábytku, za udělení povolení k užívání domu a dílny na parc. č. 184-5 v Čelakovského třídě byla zamítnuta, poněvadž nebyly odstraněny vady, stavební komisi vytknuté. — Vzato bylo na vědomí, že p. Ant. Chudomelovi udělena byla koncese pro živnostenské čištění stok, se sídlem v Hradci Králové. — Zpráva policejní o výsledcích zdravotní prohlídky hostinců, dílen uzenářských a pekařských a nádob mlékařských, a zpráva měst. škol. lékaře o činnosti téhož za minulý škol. rok postoupeny byly zdravotnímu odboru. — Udělena byla povolení k užívání přístavby dvou terras, verandy a lázně při vile čp. 343 p. Dru A. Rudolfovi, dále k užívání bankovní a nájemní novostavby čp. 139-140 na Vel. náměstí Z. Ů. Ů. a ku přístavbě verandy u villy čp. 214 p. V. Poledníkovy. — Podmínky, za nichž svoluje c. k. okr. hejtmanství ku zřízení silničního přechodníku ve třídě Jiřkově proti ulici Chmelově, postoupeny byly měst. zastupitelstvu. — Obsah protokolu, týkajícího se výměny obec. pozemku s částí vojen. parku, užitou pro stavbu elektrárny, byl vzat na vědomí. — S fideletstvím lycea se sdělí, že c. k. zem. škol. rada

Sukna

Doskocíl

Chocen.

Bačte si vyřádati vzory podsimních a simních látek, které letos přináším v bohatém výběru. Vele důstojnému duchovenstvu doporučuji avšaktní novinku pod názvem »PRENTAM« v ceně metr K 8.40.

svojuje, aby výmnožné již od III. tř. lycea vynořováno. Bylo možno nepovinné latinské. — Výkaz pokladni hotovosti ze dne 16. září t. r. vzat byl na výděl.

Zápis žáků pokračovací školy živnostenské v Hradci Králové bude od 25. září do 1. října 1912 v přízemní třídě zdejších škol reálných v neděli a ve svátek od 10 do 12 hodin dopoledne a všedního dne od 6 do 7 hodin večer. Později nebude již nikdo zápisán, leda by podnikl zvláštní přijímací zkoušku.

Zápis žáků do I. třídy odborné pokračovací školy pro učedníce v Hradci Králové bude se konati od 25. do 30. září v ředitelně jub. městského dívčího lycea, a to: ve svátek od 10 do 12 hod. dop. a všedního dne od 6 do 7 hod. večer.

Zápis žáků a žáků do kupecké školy pokračovací v Hradci Králové koná se v pondělí dne 30. září t. r. o 2. hod. odpolední v ředitelně obchodní akademie. Návrh školy té jest povinnou pro všechny učně a učence jakož i praktikanty, zaměstnané v obchodních závodech a kontorech členů obchodního gremia v Hradci Králové, pokud nemohou se vykázati vzděláním, obor školy pokračovací přesahujícím, neb aspoň se mu rovnajícím, a to potud, pokud školu tu nevychozí, nebo nedosáhnou věku 18 let.

Ředitelství c. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkouškám učitelské způsobilosti pro období listopadové 1912 nejdéle do 15. října 1912. K žádostem později došlým se nepřihlídně.

Konkurs. Z nadace Františky Teubnerové pro chudé zachovalé a do Hradce Králové příslušné vdovy, založené panem Karlem Teubnerem, čestným měšťanem Královéhradeckým, udělil se dvacet míst, z nichž každé jest spojeno s požitkem v obnosu ročních 41 korun. Žádosti o tuto nadaci, opatřené doklady o tom, že žadatelky jsou chudé, zachovalé, do Hradce Králové příslušné, vdovy, podány buďtež u úřadu purkmistrovského v Hradci Králové v úředních hodinách do dne 10. října 1912 do 12. hodiny polední. Vdovám, jimž nadání toto bude uděleno, vyplaceny budou požitky jeho v úhrnném obnosu K 820.— rovným dílem dne 23. října 1912, t. j. v den úmrtí pl. Františky Teubnerové, matky zakladatele tohoto nadání o 9. hod. dopolední v městském úřadě důchodenském.

Návěští. Dne 2. listopadu 1912 rozděleny budou úroky z nadace zemřelých Václava a Aloisie Poncových obnosem 44 korun (čtyři místa po 11 korunách). Dle nadační listiny mají nárok na podělení v první řadě chudí příbuzní p. Václava Ponce, v druhé řadě chudí příbuzní pl. Aloisie Poncové, rozené Budínské a posléze zdejší chudí. Žádosti za udělení požitků z nadace této podány buďtež i s doklady nejdéle do 10. října t. r. v hodinách úředních v podacím protokole purkmistrovského úřadu v Hradci Králové.

Obecná kuchyně v Hradci Králové zahájí opětně činnost svou v úterý dne 1. října t. r. Obědy, sestávající z polévky, masa a příkrmu, prodávány budou jako dosud po 40 hal. a sice každého dne vyjma neděle a svátků. Cena tato umožněna jest jediné vydatnou, hmotnou podporou místních korporací i jednotlivců, jakož i obětavostí některých dam, které z ochoty vedou správu ústavu a střídavě řídí každodenní vaření a podávání jídel. Aby úkol tento, zajisté velmi záslužný a všeho uznání hodný, nespočíval jen na několika málo jednotlivcích, jest nanejvýš žádoucí, aby co nejvíce dam přihlásilo se k vedení obecné kuchyně a vhodnou dílnou práce při poměrně malé námaze umožnily tak co nejúspěšnější její činnost. Ryze lidské cíle, které obecná kuchyně sleduje, této pomoci ze strany místní veřejnosti zajisté zasluhují a také v ní plně doufají.

Bezplatný kurs hrnčířský. Kuratorium městského průmyslového musea v Hradci Králové, vedeno snahou dle své možnosti přispěti ku zvelebení všech oborů živností v obvodu jeho činnosti ležících, usneslo se za vzácné ochoty vysokého c. k. ministerstva veřejných prací a ředitelství c. k. odborné školy keramické v Bechyni uspořádati v době od 7. do 20. října 1912 bezplatný učební kurs hrnčířský 14denní. Program kursu zahrnuje: a) vyučování theoretické, b) vyučování praktické a sice: a) odbornou nauku 36 hodin, odborné kreslení a nauku o tvarech 32 hodin, b) výrobu sádrových forem a vzorného zboží 63 hodiny. Kurs určen jest pro mistry a pomocníky živnosti hrnčířské a kamnářské celé oblasti musejní. Účelem kursu jest poskytnouti účastníkům příležitost rozšířiti odborné vědomosti jak po stránce theoretické tak i praktické výrobou vzorného zboží hrnčířského i kamnářského. Vyučuje se 14 po sobě jdoucích všedních dnů od 7 do 12 hod. dopol. a od 1 do 6 hod. odpol. Vyučovateli budou 3 sly učitelské c. k. odborné školy keramické v Bechyni. Podepsané kuratorium očekává, že příslušníci zmíněných živností použijí vzácné příležitosti a přihlásí se všichni do kursu tohoto. Přihlašovací listy přijímá nejdéle do 2. října správa průmyslového musea v Hradci Králové. — Kuratorium městského průmyslového musea pro severovýchodní část král. Českého v Hradci Králové. JUDr. Fr. Ulrich, předseda.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Správní rada Záložního úvěrního ústavu se usnesla v poslední své schůzi doplniti funkcionáře ústavu sborem cenzorů a pověřila touto čestnou funkcí pány: Jana Černého, statkáře, starostu obce Věkoň, člena okresního zastupitelstva, předsedu Společenstva pro konsum energie elektrické, atd., Rudolfa Hackra, c. a k. lesmistra m. s. a majitele lesních školek na Pochově v Hradce Králové, Karla z Isakowiczů, c. a k. dvorního radu v. v., předsedu Ředitelství Spořitelny Královéhradecké, člena obecního zastupitelstva, majitele domu v Hradci Králové, Jo-

sefa Jihlavce, stavitele a majitele domu v Hradci Králové, Lea Tausaiga, velkoobchodníka a majitele domu v Hradci Králové. Jmenování pánové budou dále prováděti cenzuru k eskontu podáváných směn.

Palce, válečný přístav rakouský se starofinskými památkami a život na válečných lodích předvedeny jsou v zajímavé serií obrázků v Panorámě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové v týdnu od 28. září do 4. října 1912. Otevřeno jest denně od 3 hodin do 8. hodiny večerní.

Osobní. Pan Václav Šťovíček, dosavadní ředitel Záložního úvěrního ústavu, jmenován likvidátorem Diskontní společnosti v Hradci Králové.

»Moldavia«, akciová pojišťovna v Praze, byla právě zapsána do obchodního rejstříku. »Moldavia«, jak jsme již svého času oznámili, byla založena Živnostenskou bankou za součinnosti nejřednějších průmyslníků. Jedná tato česká akciová pojišťovna zabývá se hlavně pojištěním požárním a sleduje při tom cíl, aby náš průmysl byl ymaněn z područí kartelových pojišťoven, kterým jsou naše zvláštní hospodářské potřeby cizími a pro něž nemají porozumění. Vedle toho pěstovati bude pojištění proti vloupání a pojištění záruční, čili kaucní též proti zpronevěře řečené. Tento poslední druh pojištění bude obzvláště vítaným našim peněžním ústavem, které naleznou v tomto pojištění velmi účinné bezpečnostní opatření. Příštím rokem přistoupí k tomu ještě pojišťování povinného ručení a úrazové. Jakkoliv »Moldavia« svoji činnost teprve zahajuje, těší se již nyní veliké přízni jak u průmyslníků, tak i u ostatního obcenstva. »Moldavia« má své úřadovny v Praze na Ferdinandově třídě č. 21 a úřaduje od 8 hodin ráno do 3 hodin odpoledne. Pro Hradec Králové a okolí světo zastupitelství této společnosti místní filiálce Živnostenské banky, která interestentům v každém ohledu podá event. žádané informace.

Beseda v Hradci Králové pořádá v úterý dne 1. října 1912 ve dvoraně spolkové třetí programový večer. Začátek o půl 8. hod. večer. Pro členy Besedy, jich hosty a zvané. Ve dvoraně se topí. Restaurační zařízení. Po ukončení programu slosování knih Vrchlického.

Football v Hradci Králové. Výbor Klubu čes. velopedistů spolu s Football. odborem (S. K. Hradec Králové) zvolil protektorem zápasu s J. C. Oxford F. C. dne 28. září 1912 starostu města p. dra Fr. Ulricha. Do čestného výboru zvoleni pp.: Černý F. J., stavitel, Pěr Josef, ředitel Zál. úv. ústavu, vládní rada Haněl Lad., Hanuš Ant., velkoobchodník, Hromada J., prokurista fy Q. Stein, JUDr. Kavalír J., advokát, MUDr. Klumpar, předseda Klubu čes. velopedistů, MUDr. Kracík V., c. k. okresní vrchní lékař, Komárek Jindř., velkoobchodník, MUDr. Tvrzský Lad., ordin. lékař nemocnice, ve směr v Hradci Král., a pp. MUDr. Filip A. v Jaroměři a hrabě J. Dobrzenský z Potštýna n. Orli.

Na týdněm trhu v Hradci Králové dne 21. září 1912 bylo přivezeno: hl: pšenice 400, žito 363, ječmene 348, oves 320, prosa 1, lněného semínka 4, máku 24, cibule 40, brambor 159, jablek 88, hrušek 85, kop: zelí 56, kapusty 60, cerele 48, drobné zeleniny 120, mrkve 80, petržele 50, švestek 225 beček, podsvínčat 483 kusů.

Seznam cen na týdněm trhu v Hradci Králové, dne 21. září 1912. 1 hl: pšenice K 16.60 až 18.—, žito 13.60 až 14.80, ječmene 12.30 až 12.70, oves 6.20 až 7.60, hrachu 28.— až 32.—, čočky 30.— až 40.—, jablek 28.— až 32.—, krup 28.— až 50.—, brambor 4.— až 4.40, jetelového semínka červeného 128.—, máku 43.— až 44.—, lněného semene 24.— až 30.—, 100 kg: žitných otrub 16.50, pšeničných otrub 16.—, 1 kg: másla čerstvého 3.40 až 3.80, sádla vepřového 2.40, tvarohu —.40 až —.48, 1 vejce —.9 až —.10, 1 kopa: zelí 4.— až 6.—, cerele 1.60 až 2.—, kapusty 1.60 až 2.—, 1 hl cibule 4.40 až 5.60, 1 kopa: drobné zeleniny 1.60 až 2.—, petržele 2.— až 2.40, 1 pytel mrkve 2.— až 2.40, 1 hl: jablek 4.— až 8.—, hrušek 3.20 až 4.—, 1 bečka švestek 1.20 až 1.40.

Třebechovice. U jalového spádu vody mého mlýna je taras, který od projeje mlýna roku 1803 zůstal ve správě obce s náhonem nad mlýnem. Tento taras původně byl zřízen z opukového kamene, během let se rozsypával a zdívo jeho sesouvalo se do mlýnské stoky. Okolo vede obecní cesta a tímto tarasem obecní stoka, kteráž pojímá vodu z erární a okresní silnice. S obou stran nalévala se voda dešťová přes tento starý taras do náhona, kteráž jej úplně strhala a zároveň zruinovala část obecní cesty i se stokou. Za hospodářského předsedy p. Jiřího Buriana (který dosud žije) nechala obec tuto stráž opravit, a to tímto způsobem: V městském lese Osiku u Jenkovic skáceno několik jedlí. Udělaly se z nich koly a narážely se do této strže. Za ně se naházelo roští. Poněvadž koly nebyly do rámu upevněny, voda v krátkém čase poznovu opět vše strhala a učinila veřejnou cestu úplně nemožnou. Obecní úřad chtěl, aby tato nákladná oprava dělal máj otec, který ovšem se tomu bránil, poněvadž to nebylo jeho povinností. U místa sesutého stál starý topol, a ten svým možným vyvrácením ohrožoval protější malé dřevěné domky. Proto topol skácen a dřevo poručeno odvézt do radnice. Obec podala žalobu k c. k. okresnímu hejtmánství, které učinilo šetření. Pak vydalo c. k. okresní hejtmánství obci nařízení, aby obec ihned taras zřídila, an neťoví dli navrtok, nýbrž část obecní cesty, dále že strhání téhož bylo zaviněno přivalovým deštěm po obecní cestě stále valícím své proudy. Jinak bude mlynář oprávněn, na náklad obce věc dáti do pořádku. Tato úřední listina byla vydána c. k. okresním hejtmánstvím v Hradci Králové nejen mému otci, ale současně, jak te u takových věcí bývá — i obci byla doručena. Listina tato opatřena razítkem, číselm a podpisem atd., ale

pokročilí zápisce obce spěchali se usnadit pravost této listiny. Současně se musí zřetěti, kde je pravda. Obec tato listinu mít musí a také má (ale nemožno se s ní pochabiti), neboť obec zaplatila komisi a proto i v obecních knihách vše ve vydání musí býti zaneseno. To též bylo při vodních sporech, o nichž jsem psal v Obnově 24. května 1912. Když se zastupitelé obce měli prokázati listinami, vždy prohlášovali, že žádných nemají. Já však vždycky listiny předložil a byly to opisy z originálů, které obec obdržela. Neměli ani tolik dokladů jako listina o tomto tarasu. Jedna listina ze dne 19. května 1876 byla při vodoprávní komisi přitahána a ve vodní knize zanešena. Nejednalo a nejedná se tu o nějaké listiny soukromé, ale úřední, s. c. k. okresním hejtmánstvím sepsané a vydané. (K neuvěření a přece pravda!) Co se týká kapitálu 1611 zlatých (o kterém bylo posledně mluveno), obec ani neměla právo úroky požadovati, poněvadž má na sobě služebnost opravovat zdívo od mlýna ku vodárně a udržovat čistění náhona, což obec v tu dávno dobu let nekonala, ale úroky požadovala. Nyní jest tento kapitál obci 15. března 1910 složen, a obec teprv letošní rok, po vodním sporu, ovšem nedostatečně, náhon čistila. Spadlé kvádry nechali od dělníků na sucho postaviti a 50 dalších kvádrů, hrozcích sesutím do náhona, ponecháno svému osudu. Vymlouvali se, že nemají peněz, ale na zbytečnou a luxusní silnici u nádrží a kolem těchto vil bylo a jest peněz dost. A co ta nedodělaná silnice k Polánkám? Hříza podívat! Každý poplatník může býti zvědav na příští obecní rozpočet a v něm na vydání zbytečné na obě silnice. Nechci dalším věcm předbhati a proto končím. — Jan Hájek, mlynář.

Dokument pokrokové vyspělosti z Třebechovic. Jakmile se stane někdo pokrokářem, hned s ním jest záračná změna. Z analfabety rázem se stane znamenitý kritik, který rozumí všemu tak, že jest pro něho studován holou zbytečností. Napapouškováné fráze jedním rázem pasují pokrokáře na muže širokých obzorů v politice, literatuře, sociologii — zkrátka ve všem. Není tedy divu, že pokrokář rád se zabývá ve veřejnosti svými »vyššími obzory.« Vždyť se mu musí každý divit, A tak přispěchal se svou troškou i p. A. Vašítko. V 38. čísle »Ratibora« spáchal jedno zasláno, které svědčí, že akademického vzdělání již nepotřebuje. Nad jevištěm starého Matěje Kopeckého stkvěl se napsi: »Ay dávadlo české ctnosti jest ozdobou nevinnosti.« Vezmi si z toho každý, co chceš. Ale Vašítko přetruhl i toho starého loutkaře. Napsal: »Panna dopisovatelé velebné »Obnovy«, který v poslední době věnuje moji osobě nápadnou pozornost, nejprve doporučil bych lékařské ohledání, nejednalo-li se u něho o chorobu mozkovou, an jinak by byl luhá a klepaf (protože by se nedal ohledat?) a ujistíť jej, že ani ve chvíli nutné tělesné potřeby na jeho slovnost si nevzpomenou. Taktéž k jeho uklidnění — nejsem tak zlý — bych přál k osvobození naší české vlasti ode všeho (to je, tuším účel) ze svého personálu nějakého toho Orla, třeba o půlnoci; s Orlicí ovšem bych byl opatrnější. Dále jej ujistíť, že jako vždy i zase dále o žádnou hodnot obecní se nestarám, by se dostalo na něho, a také kandidován býti od takového individua ehtl bych se uraženým. Konečně nechť vezme na vědomí, že nějakou další potřebou snad obrannou polemiku konal bych pošípnutím své ruky o jeho tak vzácný orgán mluvící. A. Vašítko.« Chce-li tedy viděti pokrokářskou vyspělost, tuhle máte zrcadlo. A Vašítko prý ani sám tahle slova samostatně neslepl. Měl pomocníky. A tak několik nadpokrokových lidí sesumírovalo takový hrozitanský galimatias, že z něho rozumíte jenom hrubostem. Ale něco věcného sám pokrokář z těch slov sestaví tak těžko, jako by četl staré egyptské písmo, třebaže ty hádky jsou vyzázeny písmem moderním. Jeí jedna věc jest při tom potěšitelná, že totiž slovnatý autor téhle polemiky ještě se těší velikému zdraví, protože ho ze studia české řeči jistě hlava nebolí.

Nechemie. Tuhle jsem četl, jak sám vůdce soc. demokratů německých napsal, že jest to zcela v pořádku, obelhává-li »soudruh« k vůli prospěchu své strany lidi jiné, kterým se socialistická barva nelíbí. A tak mi napadlo, jak v Čechách nechtějí býti soc. demokraty soudruzi pozadu za německými kolegy. Jednoho soudruha tady žalovala městská rada pro urážku na cti. Toť se ví, že soc. demokraté snažili se sháněti nějakého svědka, »který to neslyšel.« Sehnali soc. demokrata, který se chlubil, že jest bezvěrecem. Chce totiž aspoň něčím imponovat, když doktorský titul do smrti nedostane. Postavil taky vojenskou figuru před soudem. Prý jako volný myslitel přísahu skládat nebude. Ale za malý okamžik mu schtlp hřebínek. Přisahal a pak svědčil statečně proti pravdě, prokázané mnoha lidmi. Ale počínal si ve lhaní tak nešikovně, že se sám porážel, což o veliké chytrosti bezvěrců nesvědčí. Proto byla na něho podána žaloba pro křivé svědectví, ježmž výsledkem bylo, že odsouzen na šest neděl do vězení. Ani mi nenapadá podkuřovati radnici. Ale chtěl jsem nřkázati, jakou statečnost projevili soudruh, který vyslovený urážlivý posudek honem chtěl zapřáti a jakou nešikovnost provedl jeho druh, který se natil do lhaní, ačkoli to neuměl. Ale možná dost, že jest chudák obětí jiných rudých náseptávačů, kteří ho připravili do takové blamáže.

Tolerance pokrokářská v Pardubicích. Kde se objeví dva tři pokrokáři, již chtějí komandovati všecko. A vetřel-li se do národního spolku žid, pak si nechá podkuřovati jako modla za velkou »zásluhu« a roztahuje se jako ježek v zaječím doupěti. Pokrokáři vši alou se snažili přebarviti sdružení pardubických studentů (náležících k různým stranám) dle svého vkusu, chtěli se

sčítání účinní barana pokrokového-židovského k svým politickým cílům. Nyní jim odpovídá dne 21. t. m. v mladobeských »Neodvislých Listech« inž. Viktor Engländer. Z jeho řádků vyjímáme: »Spolek akademiků pardubických za posledních let vykonával značnou práci převažující nad stagnací akad. spolků. Bylo to možné jen tím, že u nás panovala naprostá kolegiální a přátelská atmosféra, která veškeré politické vlivy nechávala mimo spolek. . . . Když jsem se musl vzdát práce ve spolku, byl celým výborem (tedy i pokrokovými členy) navržen za starostu dlouholetý člen výboru, který byl takřka pověstný svou svědomitostí a pracovitostí. Na neštěstí byl mladočech. Byli bychom mílerádi přenechali čestnou funkci tuto pokrokovému kolegovi, který by se byl k tomu hodil, poněvadž jsme vždy odlišovali zájmy spolku a politické strany. Navržen byl však akademik, kterého celý výbor (tedy i pokrokový) musl před nečelým půl rokem donutit k resignaci pro nepořádné vedení pokladní knihy a který pro svůj život v Praze, který se vůbec vymyká veškerému lícení, musl být soudně stíhán. (Je mi líto, že to zde musím psát, již vzhledem k jeho váženým pánům rodičům, ale dotyčný kolega nám provedl o prázdninách tolik nehezkých věcí a stále spoléhal na naši mlčenlivost.) Proti jeho kandidátní se stavěli i kolegové pokrokoví, až několik nezodpovědných individuí z toho učinili zájem pokrokové věci. Přišly volby, na které ještě dnes vzpomínám s hanbou, že jsem tehda byl starostou spolku, které málem zničily mé iluze o studentském životě. Pokrokovou »většinou« sehnán byl volební materiál, který ve spolku nikdy nepracoval (a dosud nepracuje), našim hochům šmahem odpráno hlasovací právo. (Některí nebyli prý imatrikulováni — jeden také »pokrokový« kolega byl za stejných poměrů zvolen místostarostou; jiný se značnými peněžními obětmi studoval na vysoké škole v cizině, »pokrokoví« kolegové, kteří nám dělali ostudu na něm. technice v Praze, ovšem — hlasovali, atd.) Nemohli jsme snést podobnou urážku našeho starého spolku akademického a rozhodli se, že samostatně budeme pracovat dále. Za námi kráčí dnes všichni studenti pardubičtí až na šest všech členů spolku akademiků pardubických. Zde dovoluji si poznámku, jež vzhledem k mé nábož. příslušnosti, se mně snad nebude vytýkat jako — antisemitismus. Z těchto 6 členů jsou čtyři židé, lidé, kteří mají sice assimilace plná ústa, kteří však nemohou se ani tak dalece společensky assimilovat, aby se stýkali zde se svými »měšťáckými« kolegy, proti nimž takřka cítí neuvědomělou zášť své rasy, která se silně podobá račovní zášti antisemitů. . . . My máme toho povýšeného opovržení již dost, které studenti, již nejsou realisty, strká do jednoho pytle s různými duševními proletáři, kteří bubnají na národní bubnu. Spolek akademiků pardubických skryl se za jméno Husova fondu, aby nebylo možno něčeho proti němu podniknouti. Uspořádal den špeků a neuznal ani za nutné přibrat do komitétu místní odbor Husova fondu k zvýšení důvěry v tuto akci. Příspěvky vybíraly se do pokladničky, jichž zámký byly — otevřeny, to není kořetní jednání. V Praze se také vybíralo v den špeků, ale zcela jiným způsobem; a předpádáním veškerých chodců na ulici a hostů v kavárnách se neprofanovalo světlé jméno našich institucí. Způsobím si tímto článkem jistě mnoho nepřátel mezi svými pokrokovými známými, i neznámými hlavně židovského vyznání. Tak rád bych jim vyložil své dojmy z doby, kdy odložil jsem ony předsudky, které nám vočkovalo několik pokrokových filistrů, a poznal lépe průměrného českého člověka. Vždyť vy, pokrokoví židé, naši assimilační nejvíce škodíte, vy hledíte na valnou část národa s tím pokrokovým despektem, s jakým v poslední době hledí pokrok. tisk na ony, již nejsou jeho příslušníky. A že je to valná část národa, to ukazují neustále výsledky voleb, kdy tyto kritické mají vždy tak směšný počet hlasů. Jak rád bych vám radil, abyste šli a poznali lépe českého měšťáka. . . . Jest to cit pro spravedlnost, když dnes mládež naše se odvrací od potměšilých kritiků a filistrů.«

Český pluk na manévrech. Kde není německé obyvatelstvo otráveno četbou Wolfiánskou a jinými »los-vonromistickými«, protičeskými novinami, tam jedná zcela proti plánům zuřivých nacionálů. Náš český pluk 18. se o tom přesvědčil na letošních manévrech. Byl přijímán od německého obyvatelstva všude vřelě. Na příklad v Trautenbachu (u Zlaté), kde byli vojáci ubytováni u chudých chalupníků, snášeli jim chudí obyvatelé ovoce, pečivo, mléko a pod. zcela zdarma. Ve Vrchlabí byli obdarováni doutníky, pivem a různými potravinami v míře štědré. Podobně bylo jinde. Tedy jest patrné, že obyvatelstvo v Čechách obojí národnosti ve velkých masách by raději vidělo národnostní mír, než stále velkoněmecké štvánice — kdyby političtí machři němečtí dovolili. Chová-li se tak Němci k samému českému pluku, všude zároveň, že i české obyvatelstvo vychází vstříc vřelě prostým vojákům německé národnosti, kdykoli se v českém kraji při manévrech ukáží. Zvláště pohoraké obyvatelstvo, kam mají štvácké listy přístup nejnepřístupnější, odmítá nacionální šovinismus rázně.

Chrudimské akademické a eucharistické kongresy. Pod tímto titulem již ve dvou číslech židovsko-pokrokovského listu zdejšího okrsku vystrkují se rohy na členy České Ligy Akademické, z nichž jeden byl též na kongresu vídeňském. Upozorňujeme ubohého přečteného pisatele, když již chce štvát, aby byl aspoň spravedlivým na vše strany. Tak víme, že i profesor jistého ústavu a ředitel jistého peněžního ústavu jaksi na zapřenou odjeli v neděli 18. září do Vídně a přece nikdo nebude aspoň o prvním psát, že je pronocova-

ným klerikálem; dále jistý pan JUC., zbožňovatel »Macelky«, odjel z pouhé »vlastenectví« na sjezd do Mnichova, aby posílil poselství pomoučeného dra Bartoška na kongres Vojné Myšlenky a tak vezi české peníze do rukou našich »bratří« z říše. A tak silný klerikál unikl pozornosti pisatele? Tentýž list hřeší příliš na pevnost nervového ústrojí svých čtenářů. Proto upřímně radíme ubohému referentu o sjezdu eucharistickém, aby nechal žvanění o těch onemocněnících, o kázání kongresových řečníků, neboť nebyl by žádný div, kdyby čtenáři z této líplné slátaniny se roznemohli, a kdo by potom šířil židovskou »osvětu«? Nesmí páni zapomenout, že kolik set účastníků z našeho kraje — tedy očití svědkové kongresu — vypravují něco zcela jiného z mnohým svedeným »také pokrokařům« začíná svítat. Tedy myslíme, že si za své peníze nenechají dělati ze sebe »kašpara«! Tož, pozor!

Chrudimské zprávy. Eucharistické triduum koná se v arciděkanství chrámu Páně ve dnech 27., 28. a 29. září t. r. slavným způsobem, aby i ti, kteří kongresu ve Vídně s účastnit se nemohli, svůj hold svátostnému Spasiteli vzdáli mohli. Zvláště upozorňujeme na kázání v pátek večer, v sobotu ráno, dopoledne i odpoledne a také v neděli, jak na dvěch chrámech místních v podrobném programu jest uvedeno. Vybízíme všechny věřící vůbec a katolíky ve spolcích sorganizované zvláště ku hojně účasti. — Slavnostní večer svatováclavský dne 28. září pořádá Jednota katolických tovaryšů, Katolická národní jednota paní a dívek a Odbočka Všeodborového sdružení křesť. dělnictva pro Chrudim a okolí v restauraci průmyslového Musea o půl 8. hod. večer. Na programu jest přednáška »O významu sv. Václava«, kterou ze vzácné ochoty převzal dp. P. Hyacinth Novák, po níž bude velmi pestrý pořad zábavní a po něm volná zábava při hudbě br. Tichého. Bližší bude na plakátech. Jest píšnou povinností členstva, aby hojnou účastí a agitací ve svém okolí dalo na jevo, jak váží si drahého dědictví svatováclavského. Tak nejlépe odpovíme židovským a nevěreckým klerikálům na jejich štvání proti nám. — Manie se chytá jednoho zdejšího národního socialisty, jenž ulevuje svému obtížnému mozku v lokálce »Našeho Práva« a neví, že již po tři týdny nám dělá vlastně reklamu a tluču na barnumský buben. Leč my mu děkujeme, my toho nepotřebujeme, neb dá Bůh, že opravdu ustavený »Orl« k nepříteli vzletně zasnuť a »k pravé svobodě!« zníti bude jeho povel. Ustavení Orlů bylo zdůvodněno již dávno »ušlechtilým« vystupováním a »bratrským« jednáním k lidem, kteří jsou toho mínění, že v pravdě národně t. j. s národem a vlastí cítí upřímně jen ten, jehož srdce není bez Boha. Proto ať dotyčný nestará se o nás, a jestliže je v plectvu specialistou, nuže, ať veškeru péči věnuje své »zlaté huse« a Orlu ať nechá s pokolem! Tím jsme domluvili.

Odborný posudek o politickém spisu dra. Hnídky. »Přehled« jest listem rozvážnějších pokrokařů, kteří sice proti katolické církvi píší často velice strannicky, ale na druhé straně nevelebí tendenčně všechno, co vychází z pera »protiklerikálního«. Zemský poslanec dr. Hnídek za součinnosti strany agrární vydal spis »Otázka česko-německá«. Každý by čekal, že inteligentní český poslanec dle své povinnosti znamenitě ovládá politické otázky naší země a že poví lidu mnoho nového. A zvláště by měl býti věštoem velikým takový zemský poslanec, který tak horlivě dokazoval, jak veliká osvěta zazářila, až bude přemoženo »klerikální zpátečnictví«. Loč »Přehled« spis Hnídkův takto posuzuje: »Zbytečná publikace — toť asi nejmírnější posudek o práci Hnídkově. Obsah její podává daleko méně, než slibuje hrůdy titul. O podstatě česko-německé otázky nedovíte se z ní ničeho, ač právě mezi stoupenci strany agrární panují o účelu našeho sporu s Němci názory namnoze hodně nejasné a falešné. P. Hnídek omezuje se na pouhé vyličení vývoje dohodovacích pokusů česko-německých, neboť »chceme-li správně posuzovati dobu přítomnou a nynější jednání i elaborát vyrovnávací, musíme znáti nezbytně předpoklady historické — to, co předcházelo«. Než i to by bylo lze vítati, kdyby brožurka přinášela alespoň několik málo nových postřehů. Těch jí však schází naprosto. A nedostí na tom: lícení p. Hnídkovo je s to, správný pojem čtenářův o otázce česko-německé dokonce zatemnit. Autor rozdělil sice svou historii »dohodovacích pokusů« formálně na období sahající až do roku 1879 a období po něm. Věcného rozdílu mezi nimi však buď nepochopil nebo alespoň nevystihl. Řadí »pokusy o dohodu« před vstupem Čechů na radu říšskou zcela mechanicky k oněm po roce 1879 jako sourodé, ač jsou právě s hlediska česko-německé otázky přímo kontrární (protilehlé). Neboť do roku 1879 česko-německá otázka v dnešním smyslu vlastně neexistuje. Je zde pouze otázka česko-rakouská, otázka vyrovnaní Čechů ne s Němci, nýbrž říší a panovníkem. K pokusům dohodovacím nedávají podnět nacionální přání a požadavky Němců vůči nám, nýbrž jedině a pouze snaha o upravení poměrů mezi námi a státem jako takovým. Tak tomu bylo za Belcrediho, Beusta i Hasnera, zvláště však za Potockého a Hohenwarta. Historie vlastních česko-německých smířovaček počíná, nehledíme-li k ojedinelým již dřívějším, avšak málo významným náběhům k nim na sněmu českém, teprve vládou hr. Taaffeho, především pak punktacemi. Spojování jich s pokusy o dohodu českorakouskou pod themelem otázky česko-německé je prostě matení pojmů, jež není možno promísouati ani článku »Venkova«, tím méně ovšem ávaze knižní, vydané nota bene s oficiální vignetou (značkou) vedoucí strany české. Hnídkova »Otázka česko-německá« je tudíž prací nejen zbytečnou, nic nového nepřinášející, nýbrž i pochybenou. Ze základního

jejího nedostatku, trvícího v směřování otázky česko-rakouské a česko-německé, vyplyvají pak nedostatky další. Vytýkáme z nich pouze, že v brožurce není ani zmínky o jazykových nařízeních Badenových a Gautschových. Nebyly výsledkem dohodovacích porad, a proto k nim pan Hnídek nepřihlíží. Že »pro dobu přítomnou a nynější jednání i elaborát vyrovnávací« a pro vlastní otázku česko-německou vůbec mají nezměrně větší význam než na př. konference bar. Beusta s Palackými a Riegrem r. 1868, neb cesta min. Giskry do Prahy r. 1869, mu nevádí. A tak reprezentuje se první politická agrární brožura o otázce česko-německé opravdu uboze. Je makavým důkazem neplodnosti čes. agrárníků v otázkách politických. — Tedy jest patrné aspoň tolik, že pan dr. Hnídek měl místo velice hřmotných řečí »protiklerikálních« raději věnovati trochu času k politickému sebevzdělání. Nená-li mnoho do politiky zapracován kandidát poslanecký, není divu. Na př. pracovitý rolník nemá příliš času k luštění velikých problémů. Ale jestliže zvolený zemský poslanec, který na poli pracovatí nemusí, a který jest nota bene ke všemu professorem dějepisu, prozrazuje takové mezery v politických znalostech, ať příliš o kultuře, pokroku a osvětě nemluví. Dru. Hnídkovi se podařilo stkvěle rozeštvati okres, odvrátiti od agrárníků konservativce katolického smýšlení — ale pozitivní práce svede málo! I když katolíci zřejmě prohlásili, že jsou přístě ochotni voliti do říšské rady kandidáta kompromisního, dr. Hnídek, místo co by spolupůsobil ke klidnějšímu soužití, jezdil po schůzích s nevěcnými útoky na organizované katolíky dále. Nyní dostal od samých pokrokařů vysvědčení, na jaké sotva kdy čekal.

Školní knihy

stále na skladě.

**■ ■ Veškeré ■ ■
psací a kresl. potřeby.**

Obracejte se na své knihkupectví,
které Vám vždy rádně a ku spo-
kojenosti poslouží.

Svůj k svému!

**Družstevní knihkupectví,
nakladatelství, závod hudební
a papírnický
v Hradci Král., Adalbertinum.**

Zámbek. Když jsem četl zprávy o prohnatosti, jakou osvědčovali pokrokaři o našem sjezdě, řekl jsem si, že jest potřeba ještě něco doplniti. Jaký čistý charakter dávali následovníci syna Heliova na jevo, to jsem poznal nejvíce, když pokrokaři podíleli svými odznaky našince. Někdo by se domníval, jak jest pokrok úžasné těžký, jak se jím mohou chlubit pouze hlavy privilegované, velice osvětlené. A ajta! Pokrokařem se může státi v pěti vteřinách kterýkoli katolík. Pokrokaři chtějí rozněžiti co nejštedřejší, těšíce se, jak v malé hodině bez zvláštního poučování rozmnoží tábor neomylného pokroku. Rozdávali odznaky katolíkům, jichž ani neznali. A tento cikánský švindl, charakterisující pokrokařskou podvodnost přímo elektricky, má býti »obtížnou osvětovou prací«! Kdo ukradne z hladu housku, ocitne se v kriminále. Ale tací šejdiři hned po svých švindlech začnou mluvit o vyšší morálce, a zářivých cílech, reformě lidské společnosti atd. A nebojí se, že jim spálí blesk hadí jazyky. — Tyto kriminální knyfky byly však také neomluvitelnou urážkou uvědomělého katolického lidu, jež by volnomyšlenkáři viděli nejraději tápati ve tmách. Čachráři byli tak drzí, že si nechtěli ani uvědomiti, jak do Zámbeka spěchají manifestovat katolické přesvědčení právě tací rozhodní katolíci, kteří pokrokaře se všemi jejich židovskými knyfky skrz naskrz prohlédli. Proto také byly odznaky pokrokařské hned s rozhořčením zahazovány. Část jich pak uschována na věčnou památku pokrokařské poctivosti. V jedné ulici byly položeny celé haldy pokrokařských obdarů. Podvody svými si vystavili sami pokrokaři vysvědčení nejvýmluvnější. A katolíci odnesli si ze Zámbeka poučení: Varuj se kriminálních cikánů, ale ještě více pokrokařů!

Sloupalce. Náš Orel jest neúnávný. V neděli 8. září již po šesté dal se v let ke svým přátelům — tentokrát do Sv. Jiří, kam se měly dostaviti i jiné odbory. Počasí bylo velice mrzuté. Ačkoli se nám však nepřátelé jižlivě smáli, nedali jsme se deštěm odstrašiti, neboť kdo se na vojnu dal, musí bojovati. Když přece Orel za zvuků hudby s vlajícím paporem se dal na pochod, slyšeli jsme »lidumilnou« poznámku jedné agrární dcery: »Kdyby teď chtělo hodně pršet!« — Ale její laskavé přání se přece nesplnilo. Ve Svatojirské osadě jsme se uvítali s bratry a sestrami z České Třebové a Ústí n. Orli. Ke 3. hodině pak zahajoval okrskový jednatel cvičení. Vřel každého srdečně a zvláště obětavé hosti orelské. Řekli, že jsme nepřihlíželi štvátí, ale navštívili jsme nejmladšího bratra okrsku, odbor místní. Dp. Vala pak povzbudil shromážděné vzletnou řečí další. Přikročeno

ke cvičení, které bylo velice pestré a zdařilé. Byla cvičení prostná, Orlic, dorostu, na nářadí, s obroučkami, kůžely, cvičení ve skoku. Celé shromáždění patřilo na statečné Orly s neutuchajícím zájmem a s velikou pochvalou. K večeru uzavřena cvičení zdatnými výkony našich Orlic. Na to s tribuny dp. farář Neuman vřelými slovy děkoval za místní odbor všem, kteří tak čteně za počasí nevlídného místní odbor navštívili, aby jej svým příkladem k další horlivé práci povzbudili. Skončil přáním, aby při příštím sletu nás byl počet dvojnásobný, K 9. hodině za zvuků hudby vrátili jsme se domů. Tak bohatý program, jaký vykazovalo cvičení Orla ve Sv. Jiří, posud jsme neviděli. Půjdemé dále za heslem: „Jen dál, jen výše!“

Všele doporučený umělecký závod
JOS. ŘEHNY
 dříve Ant. Ontl
 v Kutné Hoře
 pro odborné pozlacení nových i starších oltářů, kazatelů, Božích broků a veškerých věcí v obor spadájících.
 Umělé polychromie soch a křížových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a listových rámců.
 Práce v každém ohledu dokonalá a levná.
 Závod založen roku 1868.

Různé zprávy.

Číslice z anektovaného území. Dle poslední statistiky žije v Bosně a Hercegovině 1.898.044 lidí, z nichž je pravoslavných Srbů 825.338, evangelistů 6337, muslimů 612.090, židů 11.057, říms. katolíků 434.190 a ostatních 96. Počet hospodářství se zabývá 283.141 rodin s 1.385.046 duší. Dle význaní víry srbo-pravoslavných domů bylo 118.752 s 649.854 lidmi. Z nich svobodných sedláků bylo 183.268 v 35.414 domech, svobodných sedláků, kteří zároveň jsou kmeti, bylo 232.847 duší v 24.467 domech, kmetů bylo 333.739 v 58.895 domech. Římských katolíků sedláků bylo 296.587 v 56.897 domech, a z nich bylo 111.905 svobodných sedláků v 22.916 domech; svobodných sedláků, kteří zároveň jsou kmeti, bylo 89.690 duší v 16.865 domech. Muslimů sedláků bylo 430.460 duší v 105.638 domech. Z nich svobodných majitelů země bylo 334.811 duší ve 77.518 domech, svobodných sedláků a současně kmetů bylo 79.522 duší v 24.467 domech a kmetů bylo 16.127 duší v 3653 domech. Bosna a Hercegovina mají rozlohu 51.199 čtverečních kilometrů, z nichž je: poli 1.237.059 hektarů, vinic 6.177.098 hektarů, zahrad 58.576 hektarů, tabákových polí 3.326.050 hektarů, pastvin 725.555 hektarů, soukromých lesů 751.992 hektarů, a luk 412.252 hektarů. Zbytek zaujímají státní lesy a neproduktivní země.

Když je antimilitarista ministrem války. Francouzský ministr války Millerand, politickým vyznáním sociální demokrat, vydal nová zosílená nařízení, týkající se protimilitaristické propagandy v armádě. Každý pokyn nebo vyzvání k neposlušnosti budou nyní trestány nanejvýš ostře dle § 84., který stanoví vězení šestiměsíční nebo pokutu až 500 franků. Bude zároveň učiněno opatření, aby se nerozmohla antimilitaristická agitace tiskem a letáky, která až dosud byla klidně dovolena. Dosud prý si některé anarchistické skupiny opatřily seznam rekrutů a dle adres rozesílají letáky; to bude pod přísnými tresty zakázáno. — Tak se mění revoluční sociální demokrat, stane-li se ministrem.

Čech guvernérem severoamerického státu. „Nár. Listy“ sdělují: Ve státě Wisconsinu Spojených obcí severoamerických dojde v blízké době k volbě guvernéra. Obě hlavní strany jmenovaly své kandidáty. Ve straně demokratické ucházeli se o kandidaturu Čech, okresní soudce Jan C. Karel z Milwaukee, a J. Schmidge, doporučený Bryanem. Dle zprávy z Milwaukee ze dne 4. září zvítězil v předvolbách Čech, soudce Karel, jenž tedy bude postaven za kandidáta demokratické strany a pak zajištěn zvolen guvernérem. První to Čech-guvernérem amerického státu.

Památku sv. Václava uctíme nejlépe, přičiníme-li se, by ve farnosti vykonána byla sbírka na sběrací archy v tomto měsíci, zasvěceném památce sv. patrona našeho ve prospěch Svato-Václavské Matice Školské, jediné katolické instituce, hájící přední jeho dědictví, vřtu Svato-Václavskou tam, kde je nejvíce ohrožena, ve školách lidových, v první řadě výchovou nové generace katol. učitelstva. Možná sbírat také pomocí matiční pokladničky, kterou na požádání zdarma zašleme. Kde není sbírka taková možná, přičiňte se, by vykonána byla alespoň sbírka kostelní buď o svátku sv. Václava neb v neděli následující. Pan farář dá zajiště k tomu ochotné svolení. Kde pořádáte jakoukoliv oslavu Svato-Václavskou, nezapomeňte při ní také na naši Matiči! Pokladničky, sběrací archy a obrázky co pomůcku ke sbírce ochotně zašle „Sekretariát Svato-Václavské Matice Školské“, Bubeneč.

Českým akademikům, studentům v Praze, doporučujeme důležitou, jedinou svého druhu instituci, v níž za

všechna léta jejího trvání bylo sdruženo nejméně studentstva československých vysokých škol pražských, což již samo o sobě dokumentuje její skutečný kulturní význam a tím instituci studentstvu velice potřebnou. Je to Akademická Čítárna v Praze, Spálená ulice č. 20, I. p., „Akad. Dům“. Založena byla před 14 lety. V rozsáhlých 15 místnostech umístěna jest bohatá knihovna se 30.000 svazků děl vědeckých, uměleckých a beletristických. V čítárně vyloženo jest 631 časopisů a revuí v 662 exemplářích, v nichž zastoupeny jsou všechny směry jak umělecké, tak literární, politické i odborné. Venkovští studenti najdou zde všechny své domácí listy krajinské z Čech, Moravy a Slezska; všechny české listy z Vídně, velice mnoho časopisů z Ameriky; všechny časopisy a revue pražské, význačné listy francouzské, německé, anglické, slovanské a podob. Čítárna poskytuje svým členům výhodu sníženého vstupného do divadel, koncertů, výstav, zábavních podniků, vypisuje každoročně novinový konkurs, jímž členové mohou získati přečtené časopisy buď pro spolky krajinské nebo pro sebe. Adresy studentských bytů v Praze i předměstích studentům zdarma se sdělují. Roční příspěvek studentů je 3 K 10 h, nestudenti mino to platí členský příspěvek „Akadem. Domu“, a to zakládající 200 K, skuteční 100 K jednou pro vždy; příspěvník 10 K a činní 2 K ročně.

Všelicos. V kruzích vatikánských pokládá se kongres vídeňský za jeden z nejzdařilejších. — V Čekianu v Číně řádil tajfun. 100.000 rodin jest bez přístřeší a 50.000 osob zahynulo. — Mirová konference v Ženěvě přijala velkou většinou návrh Beernaertův o zákazu války ve vzduchu. — V Belfastu (v Irsku) došlo k demonstracím protestantů proti katolíkům. Protestatné přepadli domy a obchody katolíků, které zničili a vyplnili katolické kostely. — Ve Sv. Hypolitě na gymnasiu střílel žák 4. třídy Hlavat po svém professoru Schmidtovi i po pronásledujícím jej školníkovi, načež si sám vpálil dvě koule do hlavy. — Ceny masa ve Vídni následkem nedostatku přetihu stouplou o 15 až 20 hal. na 1 kg. — V kongregaci ritů v Římě jest zahájen proces o prohlášení 22 černošských mučedníků z Ugandy blahoslavenými. Umučení toto stalo se před 26 lety. — V okolí Jaremcze v Haliči sněžilo prý jako v lednu. — Koncem roku 1911 mělo Rakousko na 15.847 plachetních a 382 parních obchodních lodí, na nichž bylo zaměstnáno 43.858 osob. — Ministr Trnka a polský ministr krajan Dlugosz jsou právě na inspekční cestě po Haliči. — Slovinské družstvo sv. Mohara, jako naše Dědictví svatojanské nebo Dědictví sv. Cyrilla a Methoděje má letos 76.576 údů. Každoročně vydá družstvo 6 knih, mezi nimi kalendář, modlitební knihu a díl dějin národa slovinského. — Pověstný kolínský advokát Reimann, který nedávno byl odsouzen pro podvody na půl roku do žaláře, propuštěn z vyšetřovací vazby. Pozbývá ovšem diplomu doktorského a je vyškrtnut ze seznamu advokátů. — Na sjezdu německých přírodopýtců a lékařů bylo zjištěno, že v Německu každého roku umírá 50.000 lidí na raku a že 100.000 lidí tu na něj státně. Rakovina vzrůstá se v obyvatelstvu v poslední době následkem nepořádku života, přílišným požíváním všelijakého masa.

Společnými silami proti nepříteli národa — tuberkulóze zahájila boj Druhá česká loterie na dostavbu sanatoria na Pleši. Účinným prostředkem k tomuto boji jsou losy ve prospěch dostavby sanatoria pro dospělě nemocné plicními chorobami na Pleši. Chudí i bohatí, mladí i staří mohou přispěti k vítězství nad zákeřným nepřitelem českého lidu, když zakoupí sobě za nepatrný obnos 1 koruny los. Sanatorium na Pleši bude ústavem opravdové humanity, ve kterém tisícům bude vráceno zdraví a nesčetným rodinám jich živitelé. Jest národní povinností každého Čecha, aby přispěl pomocnou rukou k dostavbě prvního českého sanatoria pro tuberkulosní!

Ve prospěch Svato-Václavské Matice Školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a keřového nářadí ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské ražie ve vlastních dílnách a pomech, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější ceny až o 20%, než všude jinde.

Jabl. 100 let trvání a 40 let vlastních dílností.

Adresování vřelý došlovně a vproše.

Školní vodové barvy. Před počátkem školního roku upozorňujeme školské kruhy, že není třeba kupovati vodové školní barvy cizí výroby, nýbrž že možno kupovati barvy výtečné jakosti domácí výroby. Jsou to barvy ing. Řehy v Klatovech, který přispívá z výťažku prodeje na české školství dolehorakouské — spolku

„Komenský“ ve Vídni. Barvy nejsou dražší než jiné, jsou plně přispívá se českému školství dolehorakouskému a proto je zajiště budou příznivci „Komenského“ všude žádati.

(Zasláno.)

P. T. panu
 Josefu Řehny, majiteli závodu pozlacovačského
 v Kutné Hoře

Za solidně, vkusně a levně provedenou pozlacovačskou práci v našem farním chrámu Páně vřelý dík vzdává

v úctě

Jan Limberský, farář v Bučicích

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu v Hradci Králové 1909 konaném

četnými ilustracemi, a řečmi všech řečníků, většinou dle stenografických protokolů podanými, — v rozsahu 35 tiiskových archů velké 8° = 460 str nabízí ve výrobní ceně K 8.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skлады:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku ovičení.

Cenníky zdarma a franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Umělecký ústav pro malbu na skle

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované okna chráněná v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru mosaikového do nejbohatšího provedení figurálního, dodává tato i a železnou konstrukcí vlastní výroby, ochranné síť a vše zařazeno umístě. Mosaiky akenné pro fary, gady, křížové cesty, atd. Nákrasy, rozpisky i edborná náda zlatem.

Přesvědčte významem a doporučení.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř církevních obrazů,

Praha — Král. Vinohrady,

Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje velení duchovenstva

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení, v ceně nejlevnější.

Nákrasy i vzorky franko. Nejlepší doporučení

Veledůstojným duchovním a patronátním úřadům!

Odborný návod perlasovačský

GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění
oltářů, kazatelen, Božích hrobů, křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Respočty a nákrepy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna patřící
Karla Zavadila
nástupce Antonín Zavadil
v Hradci Králové,
v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za živnostenským domem)

ku zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejsofistikovanějšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.

Mešní nádoby jen v ohni slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vykonávají.

Vše zaslám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákrepy i hotové zboží na ukádku franko se pošlou.

Chcete-li kostelním nádobám splácat bez přírůstků.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru návedu domácímu.

Společně doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

5000 lidí zaměst. se
v Českých Budějovicích
v výrobou tužek.

Objednejte přímo u WEBRA tamtéž, ušetříte
50 procent.

Jemné tužky cedrové tučet 80 h. Jemné tužky inkoustové tučet 80 h. Jemné tužky barevné tučet 80 h. Jemné tužky pro lesníky tučet 90 h. Jemné tužky pro truhláře, tesáře, kamen. tučet 60 h. Obvyklé velké bílé tučet 15 h. Drátka na péra 144 kusů K 1.80. Vzorková zásilka: od K 1.88 až 12 K dobírkou neb předem pouze u

ADOLFA WEBRA v Čes. Budějovicích, čísto 48.

Všeob. úvěrní společnost,
zápisné společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky
za 4 1/2% až 5%
úrok a to dle výpovědi.

Služní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
od nejlevnější.

POTŘEBUJETE SVĚTLO ??

Doporučuji k nastávající době:

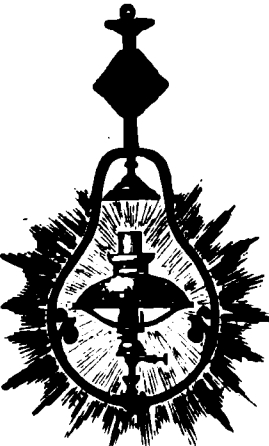
Olaj topkový se zárukou pravosti jasně a bez zápachu hořící 1 kg. za 1 K 20 h,
svíčky hospodářské, kus 2, 4, 6 h, 1 kg. za 1 K 4 h,
svíčky stearinové, 1 balíček 60, 80, 88 h, 1 K,
svíčky voskové, gasolin, petrolej, karkád,
za nejlevnější denní ceny.

JOS. JELÍNEK,
parfumerie a mydlárství v Hradci Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokoleovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vypraskticích)
doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukádku
se na požádání franko pošlou.

J. JEŽEK,
elektrotechnický závod
v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 78.

Zařizování elektrického světla, telefonů, hromosvodů.		Velkosklad lustrů, elektrických ventilátorů, žehliček a přístrojů k vaření a topení.
Dynama. Motory. Žárovky: Osram, Tungsram, Tantal.		Instalační materiál za tovární ceny. Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma — Ceny levné.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Čestné uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učtíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volajemné látky na taláry.
Těž na splátky bez zvýšení cen!

Dvě prostranné místnosti
za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčím
svléští dobře se hodící jsou ihned
k pronajmutí. — K doptání u firmy
K. V. SKUHERSKÝ,
c. a k. dvořní továrna nábytku v Hradci Králové.

Při objednávkách

kalendářů

obracejte se na své diecéšní

Družstevní knihkupectví,
nakladatelství a papírnictví
v Hradci Králové,
Adalbertinum,
které vám poslouží s výhodami dosud
vám poskytovanými.

!! Svůj k svému !!

Nejdříve biskupskou konsistencí ověřen dodávati.

Mešní vína,
zaručené pravá, přírodní, neporušená, nejlepší
jakosti nabízí v soudkách nebo lahvích 1 litr
po 70, 80, 90 hal., 1 K i výše firma

Alois Čížek,
velkoobchod vínem v Kumpolci.

Na sta pochvalných uznání po ruce.
Račte dáti přednost vždy závodu osvědčenému.

**Barevná
kostelní okna**

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,
umělé sklenářství
v Třebouchovicích u Hradce Králové.
Cenníky a rozpočty na požád. zdarma.

Přátelé pravdy!

Proti tváři katolické církve šílí mezi náš lid celé spousty prohaných brožur na potupu naši. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

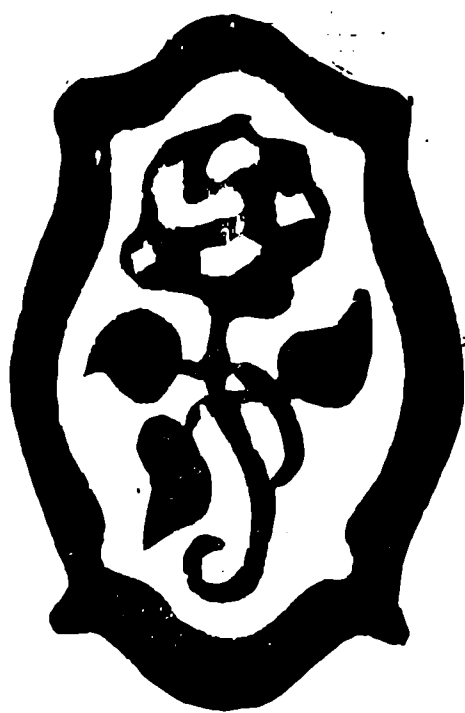
Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 82 str.) po 8 h.
Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.
Při hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo, až nepřítelé protikatolickými letáky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na škodu církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí vytrvale státi na stráži. Laskavé čtenáře prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

přesídli
dne 30.
září t. r.

do nové
bankovní
budovy

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek z oboru knihtisku. Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zárukuje veškeré vklady na knížky
(půlměsíční záročení)

4 a $\frac{1}{2}$ % dnem 1. dubna 1912
— počínajíc. —

Za vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění, městská obec Vysokomýtská a všichni poplatníci (obecními přírážkami). Jest tedy vklad ve spořitelnu vždy zcela bezpečně uložen.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatardův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma
lého náměstí, dříve přec
60 roků na Malém ná
městí pod leubím) dopo
ručuje se

ku dodání oken chrá
mových od nejjednoduš
šího až k bohatému fi
gurálnímu provedení a
sice i se kalamýsní
rámci, střeš., venkovními.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatná, bez
vší výměniti ku definitivnímu ohlednému.

— Hradec Králové i písemná pochvalná usm. l. —

Založen roku 1863.

PARAMENTA

kalichy, cibere, mon
stran., kněžské stá
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav para
mentní a devotional.
- BRNO. -

V posvátné chvíli.

(Dne 15. září ve Vídni.)

veslavné byly eucharistické kongresy v Londýně, Kolíně, Madridě, dežel jsem Sváté Eucharistie velikou slávu, merika v Městě Marie obrovské slavnosti připravila Hostii Sváté, v Římě Nového Světa.

nyří tolik kníhat církve z celého světa hromážděno jest na eucharistickém kongresu našem!

Vzácní hosté městu a říši devšad přišli s planoucí láskou k Hostii Sváté. národy všechny, všechny to dítky Hostie Sváté! Hostie Svátá, Nebeský Chléb, Eucharistie Svátá, Nejsvětější Svátost, Eucharistický Kristus

manuje, jímá, vítězí, kraluje, vévodí, blaží, jásá, žehná a spasí

těchto dnech, v tomto městě, v této říši!

těchto dnech, v tomto městě, v této říši!

Po všechny věky, všude nechť

manuje, jímá, vítězí, kraluje, vévodí, blaží

jásá, žehná a spasí

Hostie Svátá!

Slavnost veliká velikou radostí naplňuje veliké

srdce dobré,

Svaté Eucharistii

první v Rakousku slavně se koří

Císař a Král

áctou, které hoden jest císař a král,

áctou, kterou chová srdce jeho zbožné a

kteou mysl Jeho vznešená zná;

Císař a Král náš,

zbožnosti Rudolfa z Habsburgu dědic zbožný. —

A s císařem celý jeho císařský Rod,

z Města pak měst sám

Svatý Otec,

ctihodný kmet,

eucharistický papež,

nástupce Petrův

zde dle

celou mysl, srdcem celým, celou láskou,

plným požehnáním.

Eucharistického papeže důstojně zastupuje

kardinál legát.

A Sváté Hostii ve Vídni se koří

v radostném plesu

s anděly nebes

kardinálů purpur

a knížata církve s lidem svým.

Eucharistické chvalozpěvy a hymny ozývají se

všeude,

v šíř i dál, k Božímu trůnu!

Dunaj je slyší a na vlnách svých k Východu nese.

Lysá Hora, svědek síly svaté Hostie, k nebi se pne.

Sladkému Jménu Maria zástup zasvěcuje se.

Skály, větry, slunce, měsíc, lidský hlas,

zvony, vlny, rosa, hvězdy, tma i jas,

blažení a andělové svatí,

tvorstva všeho tato píseň ku Pánu spěje:

Na věky buď od nás ctěna, velebena, bez ustání,

Nejsvětější Svátost Oltářní!

Buďte pozdraveni, ctitelové Sváté Hostie, buďte

pozdraveni!

Antonín Láš.

Kulturní jiskry.

Náboženské smýšlení Julia Zeyera. (Vyňatky z »Osvěty« č. 9. r. 1912.) Jak něžnou láskou náš nesmrtelný Zeyer k Bohu Inul, poznáváme z jeho dopisu Štolbovi, kde vroucími slovy píše: »Prahnu po Bohu, mám po něm nesmírnou touhu, mám momenty, kdy na něj volám, k němu křičím, ale necítím jeho blízkosti. Pravá cesta k němu najde se jen velikými boji a já je bojuji. Zatím cítím jen to jedno, jak jsem nehodným a celé moje náboženství koncentruje se ve výkřiku duše »Miserere mei, Domine!« Chodím zde i na mši, béu vše symbolicky a víra druhých mne dojírná a výsledek jest jakási konejšivá, sladká harmonie v duši.«

O nesmrtelnosti duše píše Zeyer paní Heinrichové: »O věčnosti našeho bytí jsem pevně přesvědčen. Zdá se mi to tak prosté. Nedovedu si vlastně představit, že by mohlo jinak být. Ty máš víru, tu pravou, čistou, která je útechou nejlepší. Jsou to velké a svaté pravdy, které jsou nám v srdce psány. Čím déle žijeme, tím více je poznáváme. Čím více vše kolem mizí, tím jsou stálejší.«

Jak pohlížel na církevní obřady, leví se v dopise M. Kalašové: »V době před Velikonocemi máme snad spíše srdce nadějí otvírat, i když ta naděje je pouhou ilusí. Nový život ale, po skončení zde toho pozemského, to není zajiště iluze žádná, to cítím tak přesvědčivě. Také působí symbolika těch obřadů vždy na mne mocně i zde na venkově v té naivní formě! Více než jinde snad právě

pro/tu prostotu! Ozývá se něco slavného a jásevého u mně, když ty zvony zazní na znamení, že »Kristus z mrtvých vstal«. To procesí dobrých měšťáků, jdoucích za trochu ošumělým baldachýnem při záři chudičkových svítek, plápolajících v soumraku ze všech oken náměstí, dělává na mne dojem tak velebný, jako snad nějaká slavná theoforie athenská ve vlekokcích řízách, uspořádaných rukou třeba Praxitela«. — Proto snad snaží se o zavedení her biblických, pašijových. Píše Štolbovi: »Chci s Mokrym a Heritesem pokusit se o zavedení biblických her lidových zde v naší krajině. Dělán už studie k textu a napíši, to utrpení Kristovo, jak to dovedu. (Už mám zde celou malou knihovnu starých francouzských a bretoňských mysterií.) Je to něco, co nosím tak dávno v srdci, a chtěl bych to psát kleče!« A jinému opět: »Přece bych rád něco napsal, co by stálo za to, a doufám právě, že to bude ta velká golgotská tragedie. Snad se klamu? Jsou momenty, kdy cítím tak živě svůj nedostatek, že mi smrtelně úzko. Ale ukojím aspoň žízeň své ubohé zmltané, nešťastné duše.« Z her pašijových však sešlo, za to napsal to krásné mysterium, nadšenou glorifikaci Panny — Zahradu Mariánskou.

Jak něžně píše o významu svatých svátostí! »Mne dojírnají křtiny vždy velice, není to pro mne konvencionální, pouhá ceremonie, je to první akt, první krok té bytosti, která vstoupila z neznáma mezi smrtelníky. Třeba to děcko v tom okamžiku netušilo ničeho, jedná se přece o ně tak vážně, tak mysticky — a což víme my dorostlí o tom, když se v lůně nejhlubšího taje, nám nepochopitelné, neznámého, též o nás jedná? Ale dovíme se bezpochyby o tom někdy, nevím, jakým způsobem, jak se to děcko doví o svém křtu, jak později důležitost toho aktu pochopí.«

O smýšlení Zeyerově píše Kamper v Čas. Česk. Musea 1901: »Široký dech evangelii jej opojil, rozntil nový oheň v jeho srdci, křesťanství, jež, jak v jednom dopise píše, v něm dřímalo, procitlo nyní na ráz. — Zeyer stává se horlivým, upřímným katolíkem, vyznávajícím všechna dogmata a plnicím přesně povinnosti církvi předepsané. Nejen že všechno tvoření posledních let svého života prosycuje dechem katolicismu, i formálně při každé příležitosti manifestuje příslušnost k církvi, pilně navštěvuje chrámy, kde zbožně se modlí, chodí k zpovědi a přijímá Tělo Páně. Není to u něho koketerie podněcovaná denní modou, ani chvilková nálada, nýbrž hluboká potřeba srdce. Je přesvědčen, že nejpálčivější otázky společenské lze rozřešiti jedině na základě ustanovení Kristových a že jedině návrat k duchu evangelii, k duchu Kristovu, může zachrániti lidstvo.«

Láska Zeyerova ke Kristu a touha po něm, všechno náboženské citění a snění posledních let bylo mu takovou krásnou, významnou a velkou útěchou v bouřích pochybností a duševních muk, takovým majákem, k němuž se utekl z rozpoutané, rvoucího příboje. Mysticism jeho má náboženský vzlet, a vše, co Zeyer psal v posledních letech svého života, rozehvívá ohnivá touha po Kristu, připomínající extatické chvílky středověkých mystiků. S jakým plamenným přesvědčením, s jakou radostnou jistotou a nezlomnou důvěrou mluvil o tajích záhrobní a životě posmrtném! Byl pevně přesvědčen, že až shasnou pro nádheru světa jeho oči, s posledním záchvěvem chladného srdce otevrou se mu nové světy, daleko krásnější než ty, jež v oslňujícím tčpytu barev vykouzlil ve svých snech. Až do posledního dechu zůstal si Zeyer věren. sám jako král, jenž ví, že nikdo nevyrvé žezla z jeho ruky, a že jeho království, až vejde v stínů říš, se rozpadne a jen slavná pověst bude žiti dále. Ubíral se svým směrem, šel životem dál a sám a — jak praví — svým pláštěm zavál své stopy.

Čítanka svatováclavská. Sestavil prof. Julius Košnář. Nákladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V. Kotrba, Praha II.-200. Velká osmerka, str. 156. S 50 ilustracemi. Váz. 2 K. Velinové vydání 3 K. — Prof. J. Košnář vydal předloni krásnou knihu »O sv. Václavu a vývoji úcty svatováclavské«. Letos podává opět knihu novou — soubor článkův o sv. Václavu z pera ještě povolanějších spisovatelův, aby ukázal, jak o kultu svatováclavském soudili mužové nejvýbornější z dob současných i věků minulých, doma i v cizině. Články stopují úctu pozdějších věkův a všímají si památek kultu toho, a to chrámů, kaplí, soch, zbroje svatováclavské, koruny české, lidového podání českého, úcty svatováclavské v cizině a zkrátka všeho, co s úctou k světcí našemu jen poněkud souvisí. Nemáme, věru, v ohledu tom ani knihy úplnější, ani tak silně apologetické, jako jest tato, proti různým lžem, jež kult svatováclavský snaží se co nejvíce zeslabiti. Kniha je vyzdobena 50 případnými ilustracemi. Hodí se za dar mládeži i dospělým. Rozšiřujeme ji všude, zaslouží toho plným právem. Úprava jest skvostná, cena vskutku levná.

Jsou židé zvláštním národem? Snáše doklady sebe pádnější, že židé vskutku jsou svým zvláštním

ním národem, požidovštělý tisk bude dále podváděti čtenářstvo, že židé se dovedou assimilovati národu, mezi nímž žijí, zcela dobře a — že s národem takovým dovedou lépe cítiti, než — »klerikálové«. Málokdy byla vyslovena lež odvážnější. »Klerikálové« jsou proti národu — tudíž vlastně proti sobě!! Ale židé jsou daleko obětavější! Ti chtějí zahodit všechny své zvyky, všechny osobní prospěchy k vůli krvi cizí! A proto s lokajským úsměvem před nimi stojí národovci jako žebráci, čekající, kdy konečně divoká fantasie vtělí se ve skutečnou praksi.

Zatím pravdou jest, že svébytnost, svéprávnost žádný národ nehájí tak houževnatě jako národ židovský. Kde židé aspoň na nějaký čas k vůli vlastnímu zisku musili něco sleviti ze svých zvyků, tamtéž se k nim vraceli, jakmile se jim uvolní. Ba dle možnosti obnovují takový způsob života, jaký vedli před tisíciletím.

Vizme nynější ruch v Palestýně! VI. Sis píše dne 24. t. m. v »Nár. Listech«: »Židé jsou národ výjimečný; roztroušeni po celém světě jak písek v moři, dovedli se přese všechna honění i nepřátelství ubrániti nebezpečí assimilace, dovedli si uchovati v původní čistotě své náboženství, jež zaměňujíc u nich nacionalism, zachovalo tím způsobem i národ. Jen jazyk starohebrejský téměř vymizel a zaměněn byl hlavně v nižších třídách jednotlivými žargony, z nichž přední jsou dnes španělský i německý. Starohebrejštinu, zdálo se, očekával osud klassické řečtiny a latiny; jen učencům a vyššímu kleru byla přístupná. Dnes pak stává se něco neočekávaného; dnes s hebrejským nacionalismem vrací se k životu i jazyk hebrejský a to tam, kde kdysi tak kvetl, kde jím napsány byly nejlepší knihy světa — v kolébce národa židovského, v Palestýně. Opět počíná prostý lid mluvití klasickým jazykem svých praotců, vydávány jsou v něm knihy a časopisy, vyučuje se jím ve školách.

Počátek obrozování národa hebrejského učiněn byl v koloniích, jež před nedávnými léty založeny byly hlavně přičiněním pařížského Rothschilda a barona Hirsche v Judeji a Galileji dle vzoru německých kolonií z okolí Jaffy.

Kolonie jsou vzorně zřizeny: ulice přímé a široké, domy prosté, massivné a čisté, nikde ani zmínky po příslovečné nečistotě chudobných ruských a polských židů. Na náměstí ve středu kolonie nalézá se obyčejně v sousedství modlitebny mateřská a obecná škola, jejichž návštěva je povinná pro děti obojího pohlaví bez výjimky. Pro dospělé a hlavně pro ty, kdož přišli bez znalosti hebrejštiny, zřizeny jsou zvláštní večerní kursy; čtenářský pak spolek s knihovnou zásobuje kolonisty vybranou četbou hebrejskou.

Byli i takoví, kteří si zajeli do Palestýny, jenom aby se naučili hebrejskému jazyku, jenž jest obecně v koloniích jazykem obcovacím. S nováčkem, jak mi vyprávěli, jenž ještě hebrejsky neumí, mluví se z počátku žargonem, ale postupně méně a méně. Hlavní pak škola konverzáce je ve spolicích, v nichž se ve volných chvílích shromažďují muži i ženy (ženy jsou všude stavěny na úroveň mužům), čtou noviny a časopisy a svobodně rozmlouvají výhradně starým jazykem hebrejským.

Z kolonií hnutí novožidovské šíří se po celé Palestýně, hlavně pak proniká do měst. Všechn židů v Palestýně je dnes asi 120.000, tedy šestina veškerého obyvatelstva. V Jerusalemě ze 75.000 obyvatel připadá na židy 50.000; v Jaffě je jich 10.000, v Safaře 8000, v Tiberii 7000, v Kaifě 2000 a p. — Z toho však, jak se kolonie množí a vzrůstají, dá se předpokládati, že bude vzrůstat i počet židů, kteří budou zaujímati stále nové a nové prostory, až kdysi zalidní celou Palestýnu na účet dosud převládajícího, ale nekulturního živlu arabského.

Jerusalem stal se centrem obrozeného židovství. Zde hodlají si židé založiti universitu, zde mají už úplné mužské gymnasium klasické, učitelský ústav, obchodní akademii a umělecko-průmyslovou školu »Betal el«. Na školách těchto vyučuje se výhradně jazykem hebrejským. Nejlepší pověsti těší se »Betal el«, kde se obrací veliká pozornost na studium starožidovského umění výtvarného, hlavně keramického, architektonického, malířského a sochařského. Jiné střední školy židovské nalézájí se v Jaffě, kde je smíšené gymnasium klasické, učitelský ústav a čtyřtřídní dívčí škola průmyslová. V Kaifě mají židé měšťanku a letos otevřena bude i technika, na níž se bude z počátku přednášeti německy z nedostatku profesorů, hebrejsky znalých a po letech rovněž jenom židovských.

Také literatura novožidovská činí velké pokroky. Dříve psávalo se sice abecedou židovskou, ale jinak žargony; dnes pak je již slušná řada knih a časopisů, vydávaných v jazyce starohebrejském. Kdo pak viděl novou generaci židovskou v Palestýně, kdo viděl nadšení, s nímž se židé učí staré mateřštině, i hrdost, s jakou mluví he-

brejsky, ten přestane pochybovat o možnosti vzkříšení hebrejštiny a hebreismu. Zde se opakuje starý, známý proces: náboženství zachovalo národ, národ jazyk a jazyk opět národ.

Jak tedy židé jdou místo asimilace z lásky k svému rodu zpět, vysvítá z toho, že nyní zavádějí ten jazyk za svůj obcovací, který byl řečí mrtvou již několik století před narozením Kristovým. Židé, jimž byl Jerusalema od Římanů ztroskotán, hebrejsky již mezi sebou nehovořili.

Tedy i náboženství, které by nazval moderní pokrokář hodně zastaralým, hlásí se v Palestýně k rušnějšímu životu a prospívá národnosti celku daleko více než plytké fráze volnomyšlenkářské věku nového. Jest tudíž zřejmý cíl, za kterým chytré židovstvo mezi křesťany rychle šíří nevěru, ač si samo své náboženství ponechává.

Vidíme, jak lužickým Srbům i Polákům bylo a jest katolické náboženství mocnou záštitou proti nepřátelům vnějším. Co platí u židů, trvá v platnosti i jinde. Ale pokrokáři vši mocí chtějí viděti ve všeobecném proudu dějin jedinou výjimku u katolictví, ač fakta přímo křičí. Zachovalo-li zastaralé náboženství židovské a mohamedánské před jistým zánikem židy a Turky, mají v sobě osvícené zásady katolické víry daleko více složek konservujících než kultu dávno zastaralé. Moderním společenským vztahům platí žid jen takovou daň, jakou musí — a židem zůstává stále.

Kdy už dokáže Sokol skutečnou statečnost? Pronásledovati hlouček lidí za pomoci mocných politických stran — to dokáže každý zbabělec. Kdy si však budou Sokolové konečně troufati proti soc. dem. tělocvičným jednotám? K boji proti členům »Lassalla« přece se nalezne daleko více věcných příčin než k válce proti Orlům. Vždyť přece Sokolové soc. demokraty ze svých řad nevyhazují. A nad to všechno soc. demokraté pohrdají národním programem státoprávních stran, kdežto Orlové hrdě se hlásí mezi bojovníky za státní právo české.

Kde jaký jed se sehnal k postřikání Orlů, ale extravlastenci jsou slepi a hloupi k odvážnému rozvoji rudých tělocvičných jednot.

Lidé, kteří si hráli vůči Orlu na nejsmělejší rytíře, babsky se schovávali před dobývacími rozmachy »Lassalla.« Vídeňští členové »Lassalla« byli v Brně, docela rozložili svůj stan v Besedním domě, kde jest umístěna sokolovna. A Sokol rabsky mlčel na všechno.

Brněnská jednota »Lassalla« chystá na rok 1915 veliký zájezd do Prahy. Také vydala prohlášení tohoto znění:

»Kvapem blíží se rok 1915, kdy poprvé hodláme sraziti šiky naše na veřejném sjezdu a cvičení svazu D. T. J. v Praze. Tím větší povinnosti má proto naše jediná brněnská jednota, která jest reprezentantkou tělocvičného hnutí na Moravě. Aby ovšem svým těžkým úkolům plně dostáti mohla, jest na všech stoupencích československé sociální demokracie, aby rozvinuli horoučnou agitaci za účelem získání nových členů a cvičenců. Tím docílí naše jediná brněnská jednota onu sílu a reprezentaci, která odpovídá velikosti a důležitosti Brna v našem autonomním hnutí vůbec! Jest proto morální povinností každého upřímného soudruha, který jest politicky a odborově organizován, aby působil pro zmožutnění naší jediné »Brněnské jednoty«, jednak vlastním přistoupením za člena, jednak získáním nových členů a cvičenců, v nejkratší době. Všechny brněnské politické a odborové organizace vezmětež tuto akci za svoji vlastní!!«

To už není rozbíjení národa? A kdyby se pokrokáři aspoň odvážili podati o tomto nezdůvodněném tříštění posudek jakýkoli — třeba nejmenší!

Páše se v národě holá komedie. Pokrokáři mají nyní v Sokolu moc desateronásobně silnější, než jaká by jim příslušela vzhledem na jejich početní sílu v národě. Veliký počet sokolských jednot jest od pokrokářů ovládan zcela. Proč aspoň tyto oddaní služebníci rudé internacionály neodvážili se přesvědčiti své chráněnce, že není zapotřebí zakládati tělocvičné jednoty rudého rázu? Vždyť přece soc. demokraté svými »Lassally« podkopávají půdu svým nejušlešnějším patronům. Masarykova strana sklání se před soc. demokraty v rabské poníženosti — ale internacionála rudá jest tolik sebevědomá, že jim nechce popřáti nad sebou ani toho nepatrného vlivu v tělocvičných jednotách. A přece právě pokrokáři vytrvale mlčí k odlukové snaze soc. demokratů, bijíce na druhé straně se všim fanatismem do Orlů, do katolíků, kteří odluku ničím nezavinili. Kdo jest z domu vyhozen, tomu se přece musí dovoliti stavěti si útulek nový. Proto Orlům nesmí nikdo zazlívati budování vlastní organizace. Ale rabské povahy, zbabělí křikouni vrhají se jenom na ty, na které pořádají hony četní jiní spojenci pokrokářských Sokolů.

Jak se poráží drabota. Před říšskými volbami roku 1911 13. června volala Adlerova »Arbeiter-Zeitung« do volebního boje chudé davy tímto dryáčnickým způsobem: »Voliči vídeňští! Braňte se proti lhcivářům všeho druhu... Volte soc. demokraty a pak nebude již nikdy možno, aby vaše životní zájmy byly obětovány agrární hamizností!« Adlerův denník lhal, šval a sliboval tolik, že z

33 mandátů města Vídně padlo do klína soc. demokracii 19. A protože křesť. sociálové uhájili pouze mandáty tří, zaslala »Arbeiter-Zeitung« hned 21. června: »Dnes křesť. sociálové nejsou snad jen přemoženi, rozdrzeni, rozdupáni, vyplnění... Neboť výsledek dnešního volebního dne ve Vídni a neméně v dolnorakouských městech jest: Není již žádných křesťanských sociálů.«

Ovšem takové tvrzení mohlo vyjít jen z tygřích zubů, které by byly rády pokládaly své fanatické přání za skutek. Lež ta jest dokumentární ukázkou dravé povahy vídeňských soudruhů.

Ale dejme tomu, že měl rudý denník pravdu! Kdo tedy může za stoupající drahotu, jestliže jsou křesť. sociálové nadobro potřeni tak, že vlastně již se v Dolních Rakousích nenacházejí? Zvítězili nad nimi soc. demokraté, urvali jejich dědictví a proto nyní mají povinnost splniti svůj slavný slib, zastaviti totiž stoupající drahotu. Nešťastní klerikálové zastavili dovoz argentinského masa k velikému hněvu soc. demokratů, kteří sledovali zájmy židovských dodavatelů. A nyní jest dražší netoliko maso, nýbrž i uhlí, petrolej, lín, jest vyšší činže. A proto zní to, jako by se chtěl vysmáti Adlerův orgán sám sobě, když za rok po volbách (dne 17. září 1912) napsal tuto lamentaci: »Rok již uplynul a z oznámených předloh proti zdražování, z projednávaných opatření k zlevnění životních potřeb ani jediná nebyla uskutečněna.« Kdo tedy to, ke všem všudy, zavinil, jestliže jsou křesťanští sociálové zcela zničeni, tak že ani škoditi nemohou a jestliže s furou slibů tolik slavných vjeli soc. demokraté do říšské rady?

Šedesátiny obětavého organizátora. Právě tento týden — dne 23. září — dožil se dr. Rudolf Horský šedesátin v plné síle tělesné i duševní. Narodil se roku 1852 v Kyjích. Na kněze byl vysvěcen roku 1876. Kaplanoval na několika místech do pozdních let. Vynikl brzy jako populární kazatel a jako neunavný organizátor katolického lidu. V době, kdy mnozí se spokojovali jalovými nářky nad šířením nevěry a kdy soc. demokracie rychle vyhrávala mezi dělnictvem posici za posicí, dr. Horský se ujal s plnou horlivostí praktické práce na vymaření katolického lidu z područí živlů protikatolických a cizorodých. Neznal nikdy únavy, účastnil se statečně i spousty schůzí takových, kde obrovská převaha bezohledných protivníků ohrožovala jeho osobní bezpečnost. Vynikl takovým darem řečnickým, že často uchvátí k potlesku své veliké odpůrce. Na veřejné kolbiště vystoupil po nejdůkladnějším sebezvzdělání, ovládaje plynně několik jazyků. Jako poslanec užímal se horlivě nejchudších z chudých, takže na volebním okrese náhodským jest mu věnována od dělnictva nehybnoucí vděčnost. Velikých sympatií nabyl zvláště svojí velikou obětavostí, nezištností takovou, jaká bývá velice vzácnou květinou v jiných politických táborech. Lidu věnoval všechny síly své, nežádaje za svoji námahu žádné odměny. Proto nadšený organizátor, který pracuje horlivě dále, zůstává stále chud. Obrovskou spoustu úvah uložil do různých dělnických časopisů, jako do »Dělnických Novin«, »Našich Listů« a do jiných časopisů. Jeho přičiněním konán roku 1894 památný první křesť. sociální sjezd v Litomyšli, jímž položen základ k organizaci křesťansko sociálního hnutí v Čechách a na Moravě. Jest nyní farářem a arcikáňem v Šarce u Prahy. Za své zásluhy jmenován též konsistorním radou královéhradeckým a obdržel záslužný kříž »Pro Ecclesia et Pontifice«. Statečnému a obětavému jubilantovi, který tolik práce pro naše hnutí vykonal, přejeme na prahu nové desítky ještě dlouhá léta! Bůh mu popřej mnoho síly k další úspěšné práci!

Kostelní práce pozlacovačské a rezbářské,

rekonstrukce a opravy oltářů, soch atd.

odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Četné umění od vlt. dřevě duchov. k dispozici.

Nepokrokovější vlastenci.

Všem upřímným Čechům vděčně na mysli tane, jak staří zasloužilí učitelé i při veliké bídě starali se o podniky jak kulturní tak hospodářské s největší horlivostí. Obětavě postavili základy k mohutným sloupům, jež se nyní dokončují již pohodlně. Ovšem dosud materiální stav učitelství není závidění hodný. Ale učitelstvo aspoň musí pozorovati, že se žádná politická strana česká nestaví zásadně proti zlepšení platů učitelství, ale že naopak tisíce občanstva ze všech vrstev činí kroky, aby se neblahá ta krize k uspokojení učitelstva překonala. Ačkoli sami katolíci vědí, že pokrokářské učitelstvo chce stav kněžský vyhoditi ze školy, ačkoli kněží katoličtí většinou pro neurovna-

ný plat trpí značně, přece katolické listy samy často manifestačně prohlásily, jak jest potřebí, aby se odpomohlo nouzi učitelstva.

Tedy na nepřítelů mimonučitelských kruhů v národě nemohou učitelé naříkati a také dobře vědí, že český národ vůbec nemůže za to, že nová služnější úprava platů není provedena. Trpí-li učitelé, trpí v národě také lidé jiní.

A jakou dostává národ odpověď? Učitelská Budeč Písecká vydala štvavý leták proti stranám národním a hlavně proti agrárikům. V letáku čteme: »Politikům bude přičteno i vykrvácení našeho národního smýšlení.« Učitelstvu všemu pak se doporučuje, aby v prvé řadě zahájilo passivní resistenci speciálně školskou, to jest, aby vykonávalo pouze to, k čemu jest zákonem nuceno bezpodmínečně. Dále po 2 až 3 měsících má zastaviti učitelstvo odebrání všech listů a knih mimo tiskopisy učitelské. Jestliže nepomůže ani tato demonstrace, pak ať učitelé sáhnou ke stávce funkcionářské ve všech spolcích a zejména v Raiffeisenkách. Také Budeč odporučuje, aby učitelé vystoupili ze všech národních stran a přiklonili se úplně k soc. demokracii. A tam, kde tato strana svých spolků nemá, nechť učitelé pracují v organizacích domkářů proti agrárikům, a to zejména zakládáním různých družstev.

Tak tedy Budeč odhalila úplně, jak vyniká její vlastenectví nad národní cit katolíků, kteří jsou od pokrokářského učitelstva tolik zrádováni! O katolících se drze lže, že nepodporují Ústřední Matici Školskou, ačkoli ji sami zakládali. Katolíci jsou zcela otevřeně vyhazováni ze Sokola, o němž měli tolik zásluh. Když si zakládají vlastenecké tělocvičné spolky sami, sviští karabáč nad jejich zády dvojnásobně. Katolíkům upírají docela jiné národní strany právo k samostatnému organizování politickému, katoličtí dělníci jsou od sociálních demokratů vyhazováni i z dílen, náležejících konservativcům, na dlažbu. Kdekoli vůbec dá katolík na jevo touhu po svobodnějším životě, šve se proti němu jako proti nejhoršímu zločinci. To všechno katolík snáší s trpělivostí, jakou nevidíme u žádné jiné strany.

Všecky kopance, jichž se nám dostává, neodrazejí nás od společné práce vlastenecké, která znamená skutečný národní zisk pro národní celek. Nejchudší katolický dělník dělal pro národní věc posud tolik, co bylo v jeho moci. Ale stav, kterému se přece jenom lépe vede, chce se mstiti za německou neústupnost českému národu. Sami učitelé dříve volali, že statky národní musí jíti nad statky pozemskými. V praksi však chtěl jednati učitelé zcela jinak. Lidé, hartusící proti Orlům, chtějí jíti k soc. demokratům, kteří přece mají také své vlastní tělocvičné spolky, ačkoli ze Sokola vyháněni nebyli. Teď již jest zcela zřejmo, proč se tak horlivě účastnilo pokrokářské učitelstvo volebního ruchu, tvrdíc, že tak činí k vůli kultuře.

Napřed organizované učitelstvo vedlo si proti agrárikům útočně. Leč po částých šarvátkách ozval se v ústředním orgánu varovný pokrokářský hlas, který poukazoval na hospodářskou velikou moc agráriků. Teď se pojednou fronta obrátila. Pokrokové učitelstvo venkovské šmahem vstupovalo pod prapor zelený, řádilo při schůzích proti křesť. sociálům až běda, protože chudí našinci ani z daleka neměli takový vliv na obsazování učitelství míst jako bohatí agrárikové.

A po volbách učitelští agitátoři pucovali kliky u bohatých agráriků s největšími nadějemi. Leč sami uvážliví agrárikové spráskli ruce, když poznali, co všechno pokrokáři za své služby žádají a jak druh druhu v šílené konkurenci chce porazit. Ano — sami agrárikové musili pokrokáře poučiti o mezích špihalství. Ve špihavicích vřelo. Čekali však, že agrárikové aspoň na sněmě rázem existenci učitelstva zlepši. V té příčině sotva lze vytknouti agrárikům nedbalost a lhostejnost. Ale agrární poslanci vinou poměrů vnějších nemohli dostatečně podporovati ani oprávněné požadavky rolnictva. A při takové nesnadné situaci mohli snad činiti ve prospěch stavu učitelského zázraky?

Proto netrpělivi pokrokáři uchystali svým ochráncům nečekanou »odměnu.« Z hněvu chtěli rušiti hlavně hospodářskou práci agrární. Výkřik, jaký se ozval z Písecka, není ojedinělý, — ale české protikatolické kruhy chovají se k němu lhostejně, ponechávajíc slovo pouze té straně, která jest napadena nejvíce. Kdyby takový apel vyšel z řad katolických, okamžitě by dlouhé úvodníky ohlašovaly nejpřísnější národní klatby.

SINGEROVY

ŠICÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje. Hradec Králové, u lázeňského mostu 279.

Národohospodářská hlička.

Hospodářská zimní škola v Kaktách zaslala nám svoji poslední výroční zprávu, v níž v úvodu nalézáme článek ředitele školy p. M. Michálka: »Rovníci, poslejte syny do škol hospodářských; dále obvyklé zprávy školní, z nichž zřejmo, že ústav v posledních letech dospěl k značnému rozvoji a těší se neobyčejné návštěvě. V posledním roce byli na ústavě 74 chovanci, takže škola návštěvou žactva jest nejen prvá v král. Českém, ale v říši vůbec. Rovněž i veřejné působení školy jest přičiněním ředitele velice značné. — Ústav má bohaté sbírky školní, pokusné pole atd., vůbec vše, čeho k názornému vyučování třeba. — Školné ani zápisné se neplatí. Méně majetným chovancům půjčují se knihy z bohaté školní knihovny. — Nový školní rok počne dne 3. listopadu. — Přihlášky nově hlásících se chovanců přijímá ředitelství školy, které veškeré dotazy ochotně zodpoví a výroční zprávu zdarma zašle. — Škola požívá práva veřejnosti.

Jest u nás dost dobytka? »Oesterr. Agrarzeitung« udává počet dobytka v celém mocnářství rakousko-uherském takto: hovězího dobytka 17,800.000 kusů, vepřového 14,500.000 kusů a ovcí 13,500.000 kusů. Počítáme-li okrouhle 50 milionů obyvatelstva, připadá na každých 1000 obyvatelů 356 kusů hovězího dobytka, 290 kusů vepřového dobytka a 270 kusů ovcí. Podle posledního sčítání dobytka v Rakousku připadá tu na každých 1000 obyvatelů 320 kusů hovězího dobytka, 225 kusů vepřového dobytka a 80 kusů ovcí. V Rakousku poklesl tento počet u hovězího dobytka z 364 na 320 kusů, u ovcí ze 100 na 85 kusů, pouze u vepřového dobytka stoupl ze 179 na 225 kusů. Už tato okolnost ukazuje, že v Rakousku není o zásobování obyvatelstva masem dostatečně postaráno. Zatím co obyvatelstvo se rozmnožuje, klesá počet hovězího dobytka absolutně i relativně. Vzrůst počtu vepřového dobytka nesmí nikoho klamati, poněvadž maso vepřové má o 20 procent menší výživnost než maso hovězí. Nedostatečné zásobování obyvatelstva vynikne však ještě více, porovnáme-li průměr celoříšský s průměrem rakouským. Na první pohled jest patrno, že v Rakousku je velký nedostatek skopového masa. To však nevadí, poněvadž u nás se nikdy neuje tak intensivní požívání skopového masa jako na jihu mocnářství, v Dalmacii, Bosně a Hercegovině. Daleko povážlivější však jest, že Rakousko trpí u porovnání s celým mocnářstvím nedostatkem hovězího a vepřového dobytka. Tento fakt jest nesporný, a nedá se zatusovati žádnou sofistikou agrárních orgánů. V druhé polovině říše jest zejména vepřového dobytka dost, v Rakousku však nikoli. Tím silně trpí obživa širokých vrstev obyvatelstva, konsumujícího vepřové maso, sádlo a slaninu. Trpí prostě tím, že zemědělská produkce nemůže mu poskytnouti, co nutně potřebuje ku své obživě.

Sklizeň cukrovky v Čechách. Po středočeském spolku cukrovarníků konstatuje také východočeský spolek skvělou letošní sklizeň cukrovky. Cukernatost řepy v obvodu spolku východočeského činí však jen 15.83 proc. oproti 17.83 proc. roku loňského. Váha řepy naproti tomu činí průměrně 477 gramů oproti 257 gr. roku 1911.

Německý Volksrat šťve proti českému peněžnictví. Tento Volksrat, který především snaží se rozbiti česko-německé vyrovnání, nejnověji sebral odkudsi dopis bukovinského Němce a rozslal německo-nacionálními organizacím jeho opis s vyzváním, aby se »vyjádřily o této záležitosti. Hlavní ostří jest ovšem obráceno proti Ústřední bance českých spořitelů, která investovala značné kapitály v rumunských Raiffeisenkách v Bukovině. V dopise udaném upozorňuje se, že nyní by byl velmi příhodný okamžik k účinnému útoku proti Ústřední bance českých spořitelů a s ní proti celému českému peněžnictví. — Bylo by nyní velmi Němců každou sanaci, jež by se mohla státí pomocí náboženského fondu, příslušnými intervencemi u ministerstva orby zameziti a poplašnými články v seriosních listech přivoditi nepokoj v kruzích věřitelů atd. »Židé a velkobanky jsou na straně naší.« — Tak snaží se německý Volksrat vnésti rozvrat i do poměrů národohospodářských v království Českém.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Dr. V. Šanda: Starosemitské nápisy. Vzdělávací knihovny katol. sv. 54., seš. 5. Cena 50 hal. — Adorační hodina. Napsal P. F. Žák T. J. Cena 10 hal. — V. Špaček: Dvojitá pomsta. Povídka. »Rodinné knihovny českého lidu« díl I. Za 60 h. — Hudební povídky. Příloha k IV. ročníku »Hudebních listů pro mládež«. Napsal A. J. Černý. Cena 1 K. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí P. Vaněček. Roč. 19., seš. 10. a 11. Roční předpl. 8 K. — Rájská zahrádka. Roč. 22., čís. 1. Pořádá J. Bartoň. Vychází měsíčně za roční předplatné 1.60 K. — Český jinoch. Časopis pro dospělější mládež. Řídí V. Máher. Roč. 18., čís. 1. Roční předplatné 1 K. — AL. Dostál: Sebrané spisy. Sešit 13.—16. Dvořešit za 60

hal. — Poklad věřících. Lidový list k uctění Nejsv. Svátosti Oltářní. Řídí P. M. St. Švec. Roční předplatné 1.20 K. Roč. 13., čís. 7. a 8. — Krátké poučení snoubenců o přičině zamýšleného sňatku. Cena 10 hal.

Z nakladatelství Benediktinské knihtiskárny v Brně. Náš Demov. Obrázkový měsíčník pro lid. Řídí J. Vévoda. Roč. 21., čís. 9. Roč. předplatné 4 K. — Škola Bož. Srce Páně. Pořádá P. P. Hlobil. Roč. 46., čís. 9. Roč. předplatné 3.20 K. — Květy Mariánské. Měsíční list cítielů Panny Marie. Řídí P. Kr. Lux. Roč. 29., čís. 9. Roční předplatné 1.60 K.

Časopis katol. duchovenstva. Řídí dr. F. Kryštofek, J. Tumpach a A. Podlaha. Roč. 53., seš. 6. a 7. Nákladem kníž. arc. knihtiskárny v Praze-IV.

Dítka Mariánské. Dětská příloha Serafinského přítele dítek. Ročník V. Redaktor J. Seidenglanz. Čís. 1. až 12. Roč. předplatné 80 hal. Nákladem Serafinského díla lásky v Českých Budějovicích.

Hlasý Svatohostýnské. Měsíčník pro lid. Ročník VIII. Čís. 9. a 10. Pořádá P. A. Ostrčil. Vydávají Otcové Tovaryšstva Ježíšova na Sv. Hostýně. Roční předplatné 1 K.

Květy lásky. Měsíčník, věnovaný zvláště opuštěným dětem. Řídí A. Hofman. Roční předplatné 2.40 K. Administrace na Král. Vinohradech.

Právní poměry sousedů k sobě i obci. Souhrn pokynů i rad, týkajících se styku rolníka s úřady, čeledí, kostelem, školou i hřbitovem, obcí, pojišťovnou, berním úřadem, záložnou atd. Poučení o záležitostech poručníckých, volebních, peněžních, stavebních, homebních, vojenských, o výměnku, poslední vůli, poměrech rodinných, o koupi a prodeji atd. Sebral A. J. Benč. Díl II. Za 80 hal. Nákladem A. Reinwarta v Praze.

Rolník lesníkem. Stručné pojednání o hospodaření v lesích rolnických a obecních, pěstování, ochrana, zužitkování a odhad lesa. Napsal K. Postupa. Se 48 vyzobrazení. Za 1.10 K poštou. Nákladem Ústř. zemědělského knihkupectví v Praze.

Kvítky. Obrázkový časopis školní mládeže. Roč. V., čís. 1. Jest dvojitý vydání. Jedno vychází jednou za měsíc s barevnou obálkou 1 výtisk 90 hal.; na Kvítky dvakrát měsíčně vycházející předplácí se ročně 2.40 K. Každý předplatitel dostane zdarma jako premii kapesní kalendářik. Administrace »Kvítků« v Praze II., Lipová 5.

Sdružené elektrárny východočeské. Napsal inž. F. Radouš. Nákladem Obch., živn. a průmyslové ústředny v Hradci Králové.

Spolky v duchovní správě. Napsal J. Hudeček. Cena 1.20 K. Nákladem R. Prombergra v Olomouci. Knihovny Kazatele čís. 39

Kalendáře na rok 1913. Vzkříšení. Kalendář katol. lidu. Roč. V. Řídí dr. K. Slavík. Nákladem České sekce diecéšního komitétu v Čes. Budějovicích. Kalendář tento ozdoben vloženým obrazem Svatá Rodina. Cena 1 K, tucet 8 K. — Král Ječmínek. Roč. 14. Humoristický kalendář. Za 1 K. S čtením poučným kalendář Methoděj (pro Čechy s titulem Vyšehrad), roč. 14., za 1 K a Velehrad, roč. 24., za 1 K. Z uvedených tří kalendářů upraven Velký zábavný kalendář moravský za 2 K. Tyto 4 kalendáře vydalo knihkupectví R. Prombergra v Olomouci. Všecky tuto udané kalendáře doporučujeme všem.

Sekretariát Matice Cyrillo-Methodějské

doporučí

paramenta, prapory spolkové
a veškeré církevní náčiní

firmy

Fr. Stadnik,

stálý přísežný soudní znalec

Olomouc,

naproti kostelu P. Marie Sněžné.

Za půl roku odvedeno přes
800 K Matici Cyrillo-Meth.

Pouze objednávkou u firmy Frant.
Stadník podporujete přímo Matici
Cyrillo-Methodějskou.

Praktikanta

z řádné rodiny, s odbytou 3. třídou měšťanské
nebo střední školy přijme drogerie a mater. obchod

Mag. Pharm. Ludvík Šauer
v Choceň.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj valedůstojnému duchovenstvu a sl. patronálním úřadům k opravování a pozlaccování

litářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nalozajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po race a bronzové státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků »Obnovy«, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Založeno 1899.

Státní cena.

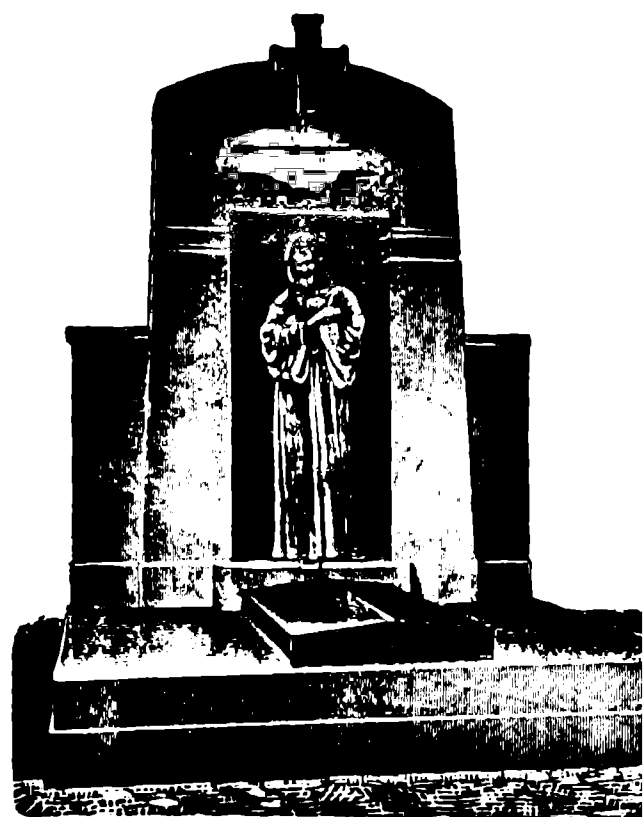
K DUŠIČKÁM

upozorňuji na svůj vlastní, —
bohatě zásobený sklad hotových

NÁHROBKŮ

z různých druhů mramorů, žul,
sienitu za

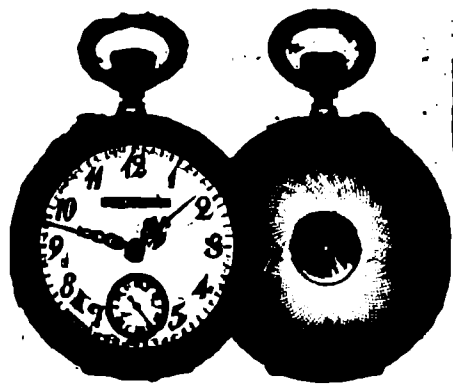
CENY ÚŽASNĚ LEVNÉ.

První a nejstarší závod pro průmysl kamenický na českém severovýchodě

ZDENKO JEŽEK
v Hradci Králové.

Přímý dovoz cizokrajných mramorů a žul. Elektrotopné zařízení.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod
VÁCLAV POTUČEK, Hradeo Králové,
Jiríkova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.
Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Svýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínské stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Knihovna o 21 svazcích

vybrané četby, celkem 2286 stran

místo za 32.50 K, jen za 7 K

(při hromadné objednávce dokonce za 5 K).

Neobyčejně snížená cena při následujících skupinách knih po 3— K:

Skupina I.	J. Uher: — — Kapitoly o lidech kočovných a M. Kurt: — — Básně. [jiná prosa. St. K. Neumann: Před dveřmi Pantheonu. Fr. Volný: — Černá země (sociální román). V. Martinek: Jsme synové země. Babička - Dr. Mil. Hýsek: O české literatuře.	6 knih o 686 stránkách místo za 11.10 korun pouze 3 K.
	St. Kovanda: Stranou hluchých cest. J. Kalus: — — Valašsko v písních. J. F. Karas: — — Hořké časy. (Histor. román). Stela: — — Básně. Dr. M. Hýsek: Výběr z moravských povídek. Prof. Smrček: Průplavy a regulace toků vod. J. Bartocha: — Frant. Bartoš. [na Moravě. Will. Ritter: Paličatost slovenská.	8 knih o 862 stránkách místo za 11— korun pouze 3 K.
Skupina III.	M. Jahn: — — Kosatce. C. Ostravický: Píseň o Ondrášovi. E. Sokol: — — Kresby. J. Holý: — — Skokády. R. B. Mácha: — — Feuilletony. Ot. Břenek: — Humoresky. K. Hauser: — Ztroskotáno.	7 knih o 738 stránkách místo za 11— korun pouze 3 K.

Všechny tři skupiny najednou objednané **pouze 7 K.** Nejméně 10 exemplářů všech tří skupin najednou objednaných za 50 K, takže

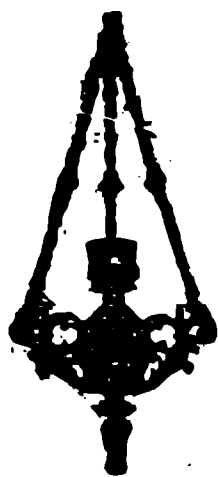
21 knih stojí v tom případě toliko 5 K.

Peníze nutno zaslati předem.

Objednávky vyřizuje

Vydav. družstvo Morav.-Slezské revue v Moravské Ostravě.

Každý se přičiň, aby tyto knihy našich nejlepších spisovatelů zakoupeny byly za tak nepatrnou cenu do všech knihoven soukromých i spolkových. — Využijte této nebyvalé výhody.

Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a nádobí a to: monstrance, kalichy cibáky, nádobky, paténky, paciřky, svícny, lampy, kaditelnice, kroupky atd. **své vlastní výroby**, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slatí a stříbí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na uhlásku franke bez závažnosti koupě. **Vše se posílá poštou. Práce ruční.**

Shledá veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: te. št. madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z Moravské prstony, tabulečky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínské vždy na skladě.

Staré slat, stříbro a dráhobny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pařík a ošacen

Praha-L-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

úrokuje vklady $4\frac{1}{2}$ — $4\frac{3}{4}$ %

Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

škola kříd, kazatelny, oltáře, sochy, křídové cesty, Boží hroby

levně provádí absolvent a. k. odb. školy sochařské a řezbářské

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

ZÁLOŽNA

v Hradci Králové.

≡ Založena r. 1862. ≡

Úrokuje vklady

4 $\frac{3}{4}$ %

dnem po vložení do dne vybrání.

Vklady větší a vázané výpovědí záročí se dle úmluvy.

Povinná zákonná revize.

Pedily a fondy K 305.000.

Stanislav Jirásek

bezkonkurenční koláry

prací i celuloidové, náprsenky, bířky a veškeré prádlo spodní vlastní výroby. Trikoty a látkové zboží. Právě šitá prádla!

Patentní náprsenky bez háčků

Zakázky obratem

se vrátili.

OBNOVA

Číslo 40. Předplata na čtvrt roku 2 K 50 h
na pol roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 4. října 1912.

Inseraty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne. Ročník XVIII.

Proti turecké sveřeposti.

Marné byly apely utiskovaných Slovanů balkánských na evropské velmoci, aby konečně bylo Turecko přinuceno vyplniti ty závazky, k makedonským Slovanům, k nimž se uvolilo slavnostně již před 34 roky. Barbarství turecké se vybíjelo na Srbech a Bulharech celé desítky let bez přestávky. Se Slovanů makedonskými se zacházelo daleko hůře než jinde s trestanci v káznici. A když po státním tureckém převratu chopili se otěží vlády Mladoturci, zavilá turecká bestialita mohamedánská slavila orgie nejkrvavější. Pořádány na pokojné slovanské křesťany hotové hony jako na divokou zvěř. Ale velmoci chovaly se velice opatrně dále. Krvácejícím, zoufalým křesťanům radily k trpělivosti, varovaly Černou Horu, Srbsko a Bulharsko před válkou. Státy, které jsou v Turecku silně obchodnický angažovány, kladly obranné svépomoci křesťanských Jihoslovanů překážky největší, takže se nemohli ubožáci brániti ani proti lotrům nejkrutějším, které měli hned před očima.

Není divu, že po novém hromadném vraždění balkánských Slovanů struna trpělivosti praskla zcela a že samostatné státy slovanské sáhly k mobilisaci. Zvítězí nad tureckou sveřepostí? Ve středověku rozhodoval v boji zápal pro ideály, rozhodovala svorná vůle národní. Nyní však jsou války závilé od židovského kapitalismu, pod jehož železnou mocí svleje se malomocně i ty státy, které na venek se vychloubají největší mohutností, privilegovanou statečností.

Lidstvo ani nepozorovalo, jak jest obtáčeno na základě moderního vývoje finančnictví sítí neroztrhatelnou, jak na svobodnou vůli jednotlivých národů se kladlo nepozorovatelně jho, které sice slibovalo pro okamžik jakési výhody, ale pak ochromovalo každý svobodnější počín.

Středověk a novověk — jaký veliký to rozdíl, máme-li na mysli hájení lidských práv utiskovaných křesťanů. Statisíce a statisíce křesťanů vrhaly se ve válkách křížáckých proti sveřepým barbarům tureckým. Velmoži nešetili svého jmění, vlastních životů. Ačkoli i křížácké války měly své stíny, přece celkový jejich ráz byl tolik ideální!

Na př. Fridrich Barbarossa, kmet nad hrobem, ačkoli se nacházel v tuhém boji s papežem, hned ochotně spěchal s četnými voji osobně na Východ, když zmohutněl signál: »Osvobodte křesťany!«

Nyní však, kdy v kulturních státech evropských se zřizují pro psy nemocnice, útulny pro psy a kočky sestárlé a hřbitovy pro scepenělé, v době, kdy se pro psy upravují zvláštní koupelny, velmoži nechávají téci potoky nevinné krve křesťanské. V době, kdy pro jediného žida Dreyfussa a pak pro Hilsnera požidovštělý tisk spustil kanonádu po celé Evropě, bez ochrany hynuly pod handžárem tureckým desetitisíce křesťanských bezbranných Arménů, sta Slovanů umrákáno a jinak ztlučeno k smrti.

Požidovštělý tisk nyní opanoval veřejné mínění tolik, že nikde u nás nekonaly se protestní schůze proti nejhorším bestialitám Mladotůrků a že tisk většinou jen nejvýše zaznamenával a bez poznámek suchá fakta. Za to ovšem na židovské komando musila býti uspořádána celá dlouhá řada schůzí k vůli velebení ušvédčeného peněžního podvodníka Ferrera, protože volnomyšlenkáři mají za úkol nikoli hájiti lidská práva křesťanů, ale co nejvíce křesťany rozeštvát.

Proč však židovský tisk tolik se snažil, aby štvancemí odvracel zrak davů od stoupajících bezcitnosti bezcharakterního mongolského plemene? S vítězstvím Mladotůrků stoupla v turecké říši velice moc židovstva. Židé se octli na tak mocných pozicích, že jim ani nenapadlo hnouti prstem proti svým patronům ve prospěch utiskovaného křesťanstva. Židovský kapitál z Francie tolik tyje z Turecka, že právě »svobodomyšlné« Francie vzpírala se vši silou proti ráznějšímu postupu protitureckému. Turecko dluhuje Francii obrovské obnosy — a proto v době, kdy balkánští Slované hoří největší touhou, aby pýcha turecká byla zkročena, finančníci nařizují odmítní žádost Bulharska

a Srbska za potřebnou válečnou půjčku. Francouzská vláda vyzvala židovské peněžní ústavy, aby »přispěly k zachování míru« odepřením půjčky. Ale jest ve skutečnosti na Balkáně nějaký mír? Jest to mír lidský, jestliže jsou přinuceni křesťané dáti se hromadně vraždit, aniž by jejich pušky odpověděly na mučidla vládnoucích zločinců? Proč se Francie nestarala o zachování míru způsobem vydatnějším, proč se neobrátila durazně závčas proti Mohamedánům samým, kteří jsou přece jedinými rušiteli balkánského klidu?

Kteří jsou to peněžníci francouzští, rozhodující tolik vlivně nad osudem slovanské krve? Baron Rotschild, Cohen, Deutsch, Ephrussi, Bischofsheim. Proč tito velemocní lidé nepomohli ubohým porobencům aspoň duraznou pohružkou Portě, že půjčky své vypovědí, nebudou-li se zločinní úředníci a vojáci turečtí chovati lidštěji? Ale žid francouzský jest zrovna takový jako na Slovákku. Ať tekou potoky slz, jen když se tyto promění v zlatý déšť, pršící do israelitských wertheimků.

Kde jsou doby, kdy křesťanská Evropa přímo hořela nadšením pro osvobození Jihoslovanů? Car ruský Alexander II. tak se vyhýbal válce, že mu byl dán čestný titul knížete míru. Když však stále kruté pronásledování v evropském Turecku vedlo k povstání pravoslavné křesťany v Hercegovině, v Bosně a Bulharsku (1875—6), konečně sám car postavil se z důvodů čistě ideálních v čelo osvoboditelského hnutí. Vypověděl r. 1877 Turecku válku, která vyrazila katanům mohamedánským aspoň nejostřejší zuby. Tehdy pochod ruského vojska byl sledován v Čechách se zájmem nejčilejším. Studenti, profesoři, úředníci, jiní inteligenti i prostý lid hořeli nedočkavostí, kdy již slovanská krev zbaví se nesnesitelných upírů.

Nyní však vlastenecké a humanní zájmy proměnily se v zvonivou minci. Válka se podporuje, zastavuje a sleduje dle tvárnosti obchodu, dle množství cenných papírů. Jako se podařilo židům ukovat tisk do tuhých pout kšeftu, tak to dělají i se záležitostmi jinými. Všecko pod zorným úhlem milionů! Tisk, válka, volby — všecko obchodním předmětem. Ve státech, kde jest mnoho katolíků, akademikové jsou vláčeni ze schůze do schůze protestovat proti »násilnictví klerikalismu«. Ale vandalská zuřivost, která se přímo humanitě do očí chechtá, jest nevšimána. Kapitalismus vychoval již i mladou generaci tak, že soucit i s přibuznou krví vyprchává. Vynalezena taková šikovná pravidla vlastenecká, že Slovan vidí vlastenectví v krutém pronásledování bratra a v hlubokých úklonách před živlem cizáckým, jenž domácí obyvatelstvo tupí.

Balkánským národům nepřeje se ani nejnehavějši svépomoc, tak že musí všechny síly napíati, aby zdolali tyranii, která trvá dosud nikoli vlastní silou, ale umělou podporou evropských velmocí.

Ukázky turecké zuřivosti.

Dne 10. prosince r. 1910 napsaly »Národ. Listy«: »Za mladotureckého režimu vládne se v Turecku hůř než za Abdula Hamida. Ústava v Turecku ničeho nenapravila. Bulharský poslanec za Skoplije, p. Todor Pavlov, promluvil v tureckém sněmu řeč, kterou odpověděl na exposé velikého vezíra, jenž, jak známo, po příkladě svých kolegů v jiných státech líčil stav Turecka růžovými barvami: všude v Turecku je pokoj, pořádek, blahohyt, svoboda a štěstí všeho obyvatelstva bez rozdílu víry i národnosti. Todor Pavlov na to ujav se slova, odhalil závoj krvavých událostí makedonských a pověděl o nich plnou pravdu. Napočeti, že v tomto roce, od počátku odzbrojování obyvatelstva, do tohoto dne bylo v Makedonii nemilosrdně zbito a zmučeno 4980 osob bulharské národnosti, neboť jen o Bulharech poslanec má všechna data. Bít a mučeni byli muži a ženy, starci i děti. Ze 4980 mučedníků 64 je navždy zmrzačeno, jedenáct na mukách anebo následkem muk zemřelo. Z tureckých úředníků v celé Makedonii pouze dva se chovali jako lidé. To jsou: veleský kajmakam Nedžib beg a Eljub Soberi beg.«

V bulharské osadě Kočaně, ležící na východ od Skoplie, konal se 2. srpna tohoto roku bazar (trh). V tom dva cizinci. Uchž Bulhaři neznali, na-

chali dva koše s paprikou na tržišti, zmizeli. Náhle se udál strašný výbuch, že bulharské baráky se řítily. Bulhaři za strašného zmatku bloudili ulicemi a v tom za deset minut hrozný výbuch znova. Zděšení dostoupilo stupně šílenství. Turecké domy byly bez pohromy. Ale Turci v nich bydlící začali nyní křičeti, že na ně křesťané jdou. A již se hnali na Bulhary s noži, revolversy a ručnicemi. Z kasáren přiběhli turečtí četníci a vojáci.

A již za divokého pokřiku »Allah« začaly pracovati bodáky, pažby a střílný prach proti Bulharům zcela bezbranným. Dvě hodiny trvalo vraždění moderních Herodu. Obydlí bulharská drgnována, ženy, dívky a docela i nedospělé děti od zpuslíku znásilňovány. Bulharský učitel Antonov byl do krve zbit, vlasy mu vytrhány, polonahý by mrskáno po městě bičem a když klesl, byl dále vlečen za nohy. Njamostinik (probošt) byl tahán hodinu po ulicích, kopán a bit pažbami ručnic. Mnoho mrtvol Turci v zahradách pochovali, aby se neprozradilo, jak veliký počet Bulharů byl umučen. Jiné mrtvoly nakladli lotři tak, aby se zdálo, že ubožáci byli obětí výbuchu. Přes to nalezeno 46 mrtvol, 197 těžce raněných a přes 200 lehce. Ovšem valná část raněných se nechce ani přihlásiti, aby se jim Turci znovu nemstili.

Zmíněný poslanec pověděl, co zkusili Bulhaři. Leč Srbové byli mučeni v počtu daleko četnějším. Na jatkách proti němé tváři nesmí se dopouštěti řezník takových krutostí, jaké byly připravovány ubohým Srbům. Srbové byli bítí holemi na šlapadla, přes hlavy, přes záda. Celé řady Srbů do polou obnažených a spoutaných musily se položit na zem, aby jim na záda dopadaly rány stěev, naplněných pískem. A při tom povely: »Lehni, klekni, vstaň!« Při každé takové posici mrskáni po jiných částech těla. Jindy celé řady Srbů svazovali turečtí vojáci k sobě řetězy jako stádo vedené na jatky. Pak tyto ubožáky pálili, údý jim usekávali, házeli je několikrát za sebou do chladné vody. Jiné křesťany nabodávali na kuly násilně otevřenými ústy.

Někde ve vesnicích obyvatelstvo křesťanské skoro vyvražďeno. U koho nalezena zbraň, ten hned jako podezřelý povstalec zakusil mučidel. Kdo zbraně neměl, na toho naléháno bitím, aby pověděl, kde ji má uschovanou. Z těchto tureckých komisí r. 1909 a 1910 šla hrůza taková, že někde křesťané kupovali si schválně zbraně, aby měli co vydati do rukou nepřátelských, protože při vydání nebyla přece jenom muka tak děsná, jako když zbraně nebyly nalezeny žádné.

Turecká potměšilost při stíhání Srbů slibovala i odměny za vyzrazení úkrytu některých osob. Když chvějící se Srb vyzradil skryš svého pokrevence, pak byl mučen i s vyzrazeným jako spoluspiklenec. Jestliže nevyzradil, byl vlečen za bradu a vlasy po ulici, až při bití často dokonat.

Za takých trapných chvil říkali si někteří: »Buď svobodu anebo padnouti se zbraní v ruce! Ve věčné mučírně zůstat nemůžeme.« Shlukovaly se tedy někde v horách tlupy povstalců, které odpovídaly na turecké krutosti puškami a pak se hleděly zase ukryti. Leč bylo ještě hůře, protože zuřiví Mohamedáni mstili se na jejich přibuzenstvu a celých vesnicích. Obyčejně šlo se na popa nebo učitele s přísným rozkazem, aby pověděl, kde se povstalci zdržují. A jestliže tito lidé nic nevěděli, byli mučeni první. Pak teprve přišla řada na ostatní vesničany.

Domácímu obyvatelstvu kradena půda a rozdávána mohamedánským vystěhovalcům bosenským. Marné bylo dovolávání se tureckých soudův. Ovšem že v celých tlupách Bulhaři a Srbové opouštěli Makedonii, zanechávajíce tam všechny svůj těžce nastřádaný majetek. Hledali útulek v Bulharsku. Ale hned na vládu bulharskou šel turecký přísný ferman, aby byli uprchlíci posláni zpět do svých domovů. Když se tito však vraceli, již z oken jejich vlastních baráků svítily turecké pušky, které ubožáky sestřelovaly.

Turečtí úředníci a vojáci týrali malé děti a ženy barbarským způsobem, chtějíce tak z nich vynutiti nějaké udání proti otcům a manželům. Jestliže dítě nevědělo o svém otci nic, co by se hodilo katanům do krámu, bylo mučeno po tatarsku jako člověk dospělý. Úředníci a vojáci také

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

V HRADCI KRÁLOVÉ

Akiový kapitál K 80,000.000.—.

Reservní a pojistné fondy K 28,000.000.—.

Centrála v Praze, z. l. 1881.

Filiálky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Karlovy Vary, Klatovy, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor, Terst a Vídeň.

Expositury: Grado a Opatie po dobu lázeňské sezony. — — —
Vídeň v II., III., IV., VII., X. a XVI. okresu.

Žirové účty 4 1/4 %

Zabývá se eskontem směn, inkasem směn a čeků na všechna místa v tu i cizině; obstarává úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní bankovní transakce

za podmínek oo nejvýhodnějších.

Pro transakce s Amerikou stává zvláštní oddělení při sídelním ústavu.

si poroucheli, kdy a kam se jim má zavésti některá žena nebo svobodná dívka k znásilnění. Rodičové musili na vlastní oči viděti, jak zvrhelové mohamedánští první jejich děti.

Když začalo povstání albánské, poněkud se slovanským křesťanům přece ulevilo, protože největší vztek tureckých rot byl obrácen proti katolickým Malisorům. Ale pak začalo trýznění znovu, až strašný masakr v Kočanici vedl bulharský lid k bouřlivému hnutí, k požadavku, aby vláda bulharská přinutila zločinnou chasu mohamedánskou k lidskému zacházení s bulharským obyvatelstvem křesťanským. Balkán jest v plameni. Kéž plamen ten zjedná trvalou reformu!

Volné listy.

Známky nemyslivosti. Denně takofka vyskytují se doklady, že naše doba, jež tak ráda vynáší domnělou svoji velikost, po nejedné stránce jest dobou malichernosti, které překvapují a nutí uvažovati o otázce, jde-li lidstvo v myšlení ku předu, či podobá-li se onomu zvířátku, které bydlí ve vodách a má klepeta. Tu vyskytne se jedna kulturní drobnost, jinde vynoří se jiná, a všechny právě proto, že objevují se zhusta a pravidelně, umožňují, abychom vzali si z nich úsudek o povaze a vážnosti lidí a nakreslili si hlavními rysy poučnou kulturní obrázek.

Kultura lidská jest plynoucím tokem zjevů, jimiž projevuje se život, a proto každá drobnůstka umožňuje, abychom vnikali až na dno duševní dílny činitelů, kteří dělají veřejné mínění a jsou duševními lodivody statisíců občanů.

Čtouce v dobu pohřbu Vrchlického »Národní Listy«, všiml jsem si pravopisu, jehož novinářský pisatel za této příležitosti užíval. O Vrchlickém se vyjadřoval takto: »Veliký, Nesmrtelný, Poesie«; psal totiž slova tato velikými písmeny, ale pro pojem nejvyšší bytosti velkému písmene již se mu nedostávalo, Bůh jest mu jenom »bohem«. Jak pravíme, vězí v tom zajímavost. Ostatně pisatel »Nár. Listů« není v tom ohledu ojedinelý, neboť davy ostatních svobodomyšlných novinářů počínají si podobně. Dávají sice mnozí z těchto pánů tušiti, že tak činí ze své hlubokomyslné filosofie, ale vykukuje z toho směšná malichernost.

Bez pojmu nejvyšší bytosti nikde se nemohou obejít a byt' stáli na stráži sebe bedlivěji, přece často se přihází, že z ničeho nic výraz nejvyšší bytosti pilnou potřebou jest jim vynucován. Pojem tento srostl s přirozeností lidskou tak, že nynější kultura přes všechnu zlou vůli nemůže ho z myšlenky a z mluvy lidské vytepat. A právě tato stálá přítomnost pojmu toho dává na jevo, že sám život z nejtajnějších svých hloubek po nejvyšší bytosti volá a vyjadřuje vlastně to, čeho dospívá uvažující filosofický rozum. Jest tomu tak jako u atheistů. Popírá-li ateista stále Boha, dokazuje vlastně, že Bůh jest u něho, vyhání-li ho, sldíl Bůh v jeho duši. Brunetiére praví: »Všechno svědčí, že Někdo veliký jest za všemi věcmi a nad námi.« Svobodomyšlní novináři tedy, nemožouce se pojmu Boha vyhnouti, sami nepřimo dokazují, jaká moc jest ve slově tom a jak velebnou jest podstata pojmem tím označovaná. A na věci nic nemění, jestliže kdo pojmem tím vyrozumívá pantheism, sílu, energii, nebo nějakou vlastnost jinou — cosi velkého myslí vždycky.

Usvědčují tedy svobodomyšlní novináři sami sebe ze lži, když malým písmenem píší bytost, jež velikostí nemohou nevyjádřiti a ježmuž významu jest podřízen všechen význam lidí. Píše-li se: »Veliký, Nesmrtelný člověk« a přistaví-li se k němu bůh, vězí v tom nelogičnost (a také zaječí bázeň před volnomyšlenkáři, pozn. red.), doprovázená jistou dávkou směšnosti. Sledujeme-li pak tento pravopisný výklad s náležitou logikou dále,

vysvítá z něho, že svobodomyšlný novinář tímto způsobem staví člověka nad pojem Boha, což jest filosoficky nepřipustno, a svobodomyšlní novináři s filosofií jsou přece oddáni! Třeba také nezapomínati, že pravopis není nahodilou libůstkou, nýbrž že jej budovala pokolení a myslili o něm logicky školení lidé. Ovšem snad zhusta píše se slovo Bůh malým písmenem, protože novinář jest smýšlelní »protiklerikální«, ale pak hra taková ve věci tak vážné stává se ještě titěrnější a malichernější. Kdesi nekulturní barbar chtěl se pomstíti slunci tím, že roztáhl nad sebou z širokých lupenů pořízený deštník a schouliv se pod něj, vztáhl ruku a jal se slunci důkladně nadávati. I z dále musíme se počínání barbarovu shovívavě usmáti, jako trpělivě sneseme protiklerikální psaní slova »bůh« u lidí, kteří stojí na stoj chťi dokumentovati svoji prostřednost. Člověk inteligentní pozdvihuje hlavu, aby se obdivoval a uctíval, člověk prostřední pozdvihuje hlavu, aby se posmíval. Vše, co jest nad ním, jeví se mu malým a nekonečno jeví se mu nicotou . . .

Naše politika. Vnitřní politická situace rakouská jest zamřížena tak, že nemožno dohleděti se jasnějších obrysů. Pokud se týká vyrovnávání česko-německého, žijeme ve stavu vyčkávání, které snadno může skončiti oktrojem, jehož asi přejí si předáci obou národností. Protože na obou stranách neproniklo posud mínění, že vyrovnání může býti skončováno jen vzájemnými ústupky, jest pochopitelné, že vyjednaváci, na něž číhá příkrý tygr strannické agitace mezi voliči, chovají tajné přání, aby konečné rozhodnutí provedla vláda.

Obracíme-li zřetel od domácích poměrů k mezinárodní situaci, nemůžeme se všemi vidoucími nepozorovati, že obloha jest zakryta černými mraky, z nichž každé chvíle může sletěti blesk a zanítiti válečný požár. Na odvrácení válečné pohromy zahraniční náš ministr hr. Berchtold podal známý návrh, aby evropské vlády vzájemným dorozuměním včas v Turecku zakročili přátelskými radami a pokyny.

Po podání tohoto návrhu děly se v českých novinách věci, které hrozně málo svědčí o politické naší schopnosti a prozíravosti. Utloukáme se stále v politice domácí a v zápase s Němci, a když promluvíme do politiky zahraniční, činíme tak bez náležité rozvahy. A jest přece jisto, že národ náš dle svého hospodářského a kulturního významu uplatňovati se má vlivem svým i v politice zahraniční. Ovšem, hrozně málo prospěchů vzešlo by mu, kdyby tak činil neustále jen negativní kritikou, kterou na příklad uvítán byl zmíněný již návrh Berchtoldův.

Sotva že pronesly se o něm prvé zvěsti, vycházelo se mu vstříc v českých novinách s nezduvodněnou skepsí, odmítavou kritikou a zaujatými poznámkami, které neměly daleko do zlomyšlnosti. Vzpomínáme, jak jmenování hraběte Berchtolda zahraničním ministrem provázeno bylo sympaticky jmenovitě v mladočeském tisku a jak státník tento byl označován jako muž vzácné nestrannosti. Jinými slovy: netáhly se za ním žádné stíny zaujetí proti národům slovanským vůbec a proti českému národu zvláště. Uvážal se v úřad ministra zahraničních záležitostí politik, jenž přinášel v osobě své nejlepší vůli spravovati úřad svůj se stejnou spravedlností na všechny strany.

Návrh jeho není také ani nejmenším porušením předpokladů a nadějí, které o jeho minister-ské činnosti ve veřejnosti byly známy. Ať již má návrh jeho ukryté příčiny jakékoliv, jisto jest, že s hlediska obecně lidského měl býti přátelsky přijat u všech lidí, kteří válku proklínají jako zlo. A bylo-li vytýkáno návrhu, že nestal se bez důvodů politických, pak počínání takové jest holou naivností. Naše říše s jižními zeměmi stýká se tak

v mnohých věcech, že bouře hrozící z tamějších krajin nemůže zůstavovati ji lhostejnou.

Jsou tady důvody, protože jsou četné zájmy a styky, a bylo by důkazem ochablosti a neživotnosti říše, kdyby žádného důvodu nebylo. Naše říše není přece ztrnulou sochou prostřed ostatních státův a nespí spánkem Blanických rytířů. Kromě toho návrh Berchtoldův nemíni nikde poškozovati prospěchy české. Vyřídili-li se tedy mnozí čeští novináři proti akci zahraničního ministra jak sršání, dali na jevo, že příčinou jejich zaujetí není žádný věcný důvod, nýbrž chlapecká umíněnost, která kritikuje bez rozmyslu, padni co padni. Že by takové počínání bylo účelným uplatňováním vlivu českého v zahraniční politice, neodváží se zajisté nikdo tvrditi, a je velikou záhadou, co redakční hlavy pod smáčknutými kloubky při tom myslily. Jest to prapodivné umišťování zájmu českého národa ve státě, o němž Palacký řekl, že bychom si jej musili vytvořiti, kdyby ho nebylo, když ani takový nestranný počín, jako Berchtoldův, naši novináři nedovedou s rozvahou posuzovati!

Vědecké sebevědomí. Minule ve »Volných Listech« zmínili jsme se, jak Masaryk vystupuje proti víře jménem vědy, nic jinak, než jakoby věda všechny poznatky své měla venkoncem potvrzené a jisté. Že v tomto smyslu o vědě a víře do nekonečna deklamují i ostatní pokrokaři a že vedle Masaryka cape vždy nezbytný Machar, nemusíme zvlášť vykládati. Jest tedy místné, když dokážeme, že i věda chová ve svých oblastech živel, jemuž se neříká jinak, než víra.

Ovšem, Masaryk šermuje pozitivismem, jehož zakladatelem jest August Comte, ale lze snadno dokázati, že tento pozitivism jest heslem jako jiná hesla a že nemůže býti ani ve vědě, ani ve víře rozhodujícím soudcem. August Comte vyznačil a uložil vědě, aby nepřipouštěla ničeho, než co vidí, čeho lze se dotýkati, co slyšíme a co může býti na jisto ověřeno svědectvím pouhých smyslů. Zkrátka, vědo, nepokoušej se znáti nepoznatelné! Proto Masaryk prohlásil ve sněmovně, že co do světa nadpřirozeného jest agnostikem. Tím mělo býti řečeno, že ve světě dostupném jest vědomcem. Ale jaká tu pomoc! Páni filosofové i učenci pozitivisté jsou agnostiky i v oboru vědním, jež prohlašují za jistý a jasný. Nechtějí-li toho ve své domýšlivosti uznati, dokážeme jim to.

Za jisté dle Masarykova pozitivismu dlužno přijímati jen to, co nám podávají smysly. Analysujeme-li však svědectví smyslů našich, shledáme, že nás naprosto klamou. »Vidíme slunce, měsíc a hvězdy, jak kolem nás obíhají, a jest to klam«, dí Flammarion. »Cítíme nehybnost země, a jest to klam. Vidíme, jak slunce pohybuje se nad obzor, a jest pod obzorem. Slyšíme harmonické zvuky, a vzduch donáší tiché vlny jen samy o sobě. Podivujeme se účinkům světla a barev, které vystrojují nádherné divadlo přírody, ale ve skutečnosti není světla ani barev, nýbrž jediné temné pohyby éteru, kteréž, dotýkajíce se našeho nervu optického, budí v nás dojmy světelné. Popálíme si nohu v ohni, a zatím jest to, aniž máme vědomí toho, pouze v mozku našem, kdež sídlí dojem sežehnutí. Mluvíme o teple a chladu, a není ve vesmíru ani tepla, ani chladu, nýbrž jediné pohyb. A tak smysly naše o skutečnu nás klamou. Dojem a skutečnost jest dvojitá věc. Na jedné straně smysly nás klamou, na druhé straně svědectví jejich jest naprosto neúplné. Nenl, nač bychom mohli býti tolik hrdí, abychom mohli domněle pozitivní filosofii vyhlašovati za princip.« Těmito slovy Flammarionovými dostává se Masarykovu pozitivismu příslušné studené sprchy a napomenutí ke skromnosti.

Věda a víra v naukách se setkávají a doplňují. Věříme v tělesa, protože je vidíme. Ve skutečnosti však nevidíme. Znamenáme jen jisté vlastnosti těles: rozměry, tíhu, barvu, podobu, ale podstaty, toho, co jest pod tím, nevidíme. Těba jen, aby v laboratorii učenec zvýšil teplotu, a co zbude z těch vlastností: z rozměru, tíhy, barvy a podoby? Vše uniká jako mydlina, jež rozplyne se ve vzduchu. Patrně, že držíme se jen zevnějšku, jako by to bylo něco podstatného, ale potřebí jest změnit podmínky, o určitý počet stupňů zvýšiti teplotu, a vše jest vyrváno, učenec zůstane v laboratorii sám. Ve zjevech máme dostatečný důvod, abychom věřili. Jest to víra, věříme v existenci těles.

Nebo načneme z jiného prostředí. Fysiolog pozoruje zjevy života, ale nezná podstaty jeho. Jedněm podstatou života jest organism, jiným krev, jiným životní síla a jiní vyznávají, že ničeho nevědí. Věří se tudíž v život stejným způsobem, jako v tělesa, protože jest viděti jeho zjevy. Co chvíle setkáváme se s výrazem: atom. Co jest atom? Pouhý pomysl. Učenci, mluvící o atomech, věří v atomy. Kdo by viděl sám přítelovosti? Nikdo. A přece v ni učenci věří. Slovem všude a vždy, na počátku i na konci věci jest světlo, kterým jest ozařován stín, a stín, jímž zatemňováno jest světlo — věda a víra i v těch oborech, které se staví do opozice proti náboženství. Víra jest nutným a všeobecným živlem lidského rozumu. Věříme v tělesa, věříme v život, věříme v duši a zároveň máme vědu o tělesech, vědu o životě, vědu o duši. Víra a věda vzájemně se prostupují, jako zjevy a podstata prostupují se v bytostech. Jsou základní předpoklady věd, na nichž se budují a rozvíjejí vědomosti další, a přece předpoklady ony nejsou dokázány, musí se jim věřit. A jestliže se jménem vědy dnes dovozuje, že o náboženské víře a tajemstvích jejích možno pochybovati a jestliže možností pochybování odůvodňuje se negace, hrubá nevěra, ano zuřivý protináboženský boj, pak nechť páni filosofové i s Masarykem nezapomínají, že totéž děje se i vzhledem ke vědě. Neboť, vyjmeouc smyslné zjevy, o čem nebylo kdy pochybováno? Čím byla od počátku filosofie, nežli školou sobě odporujících mínění, kteráž na konec vždy více méně zplodila skepticismus (pochybování vůbec)? Či nebyla brána v pochybnost existence těla, existence duše stejně jako existence Boha, Krista?

Nebylo pochybováno o vědeckých matematických a o základních zásadách rozumu? A bylo-li pochybováno o rozumu, pak jen přirozeno bylo, že došlo k pochybování o všem, co na tomto zvláštním základě bylo vybudováno. Bylo tudíž smělostí, když Masaryk ve veřejném listě občanům Bystřickým připomenul, že moderní člověk nábožensky nevěří a věřiti nemůže. Neboť téže zbraň může každý užití i proti jeho filosofii i proti mnohým odvětvím vědy vůbec. Kdo na takové sypké půdě se pohybuje, měl by býti věru skromnější a opatrnější, a to tím více, čím jest jistější skutečnosti, že náboženské pravdy v životě projevují se konkrétními účiny mravnosti, právní jistoty a společenského pořádku, kdežto filosofie nejjednodušší přivodila ve společnost lidskou zmatek, rozklad, nihilismus a důsledně společenské spousty. Tak jen jedna namátkou vybraná idea božská: »Blahoslavení plačící« byla a jest balsámem trpícího člověčenstva. Žádný mudrlec ji neměl, žádný nikdy ji neproněsl. Vysušila více slz než všechny knihy filosofů jich setřely.

Slovem Masaryk nemá žádného bodu opěrného, který by ho opravňoval líčiti jako kulturní přednost, že člověk moderní nábožensky nevěří a věřiti nemůže. Neměl by tak jmenovitě mluvit filosof, který zajisté dobře ví, co nákladné víry žádají filosofické systémy a co víry musíme míti ve vědu samu. Slovnitý lékař Barthez umřel. Kněz, který mohl kdykoli k němu přicházeti, navštívil ho jednou a pozoroval, jak lékař jest smutný a jak v duši nemá jediné pravdy, která by se mu zdála zajištěnou. »Jakže, pane Barthéze, pravil kněz, »což nevidíte ani ve vědách matematických něco jistého?« »Vědy matematické« odušil Barthéz hlasem vyčítavě pochybujícím, — »vidíme v nich řadu dokonale spojených důsledků — ale base (základna) — o té nevím, čím jest.«

Uvedené doklady mohli byohom rozmnožiti o tisíce jiných, a ze všech by plynulo, jak neodůvodněno, ba směšno jest, prohlašují-li náboženskou víru za nedokonalost rozumovou ti lidé, jejichž systémy nezakládají se na ničem jiném, než zase jen na víře a na základech, které rozum přijímá jen s největším sebezapřením a pochybováním.

Politický přehled.

Projev Národní rady české. V neděli sešel se v Praze v plenární výroční schůzi valný sbor Národní rady české. Předseda posl. dr. Podlipný ve své řeči o česko-německém vyjednávání zvlášť zdůraznil: Žádáme ve své nedílné vlasti jako většina plnou rovnoprávnost a rovnocennost, i řádné re-

spektování českého národa také v ústředních úřadech říšských. Budou budou konati orgány státní, jakož i veřejné vůbec svou povinnost oproti všemu obyvatelstvu bez rozdílu národnosti ve smyslu platných zákonů a spravedlivého práva, nebo ohrožuje se právní organismus nynější sám ve svých nejpodstatnějších základech šlapáním těchto platných zákonů a spravedlivých práv. Po různých projevech schváleno osvědčení navržené posl. drem. Baxou, v němž zdůrazněno, že vodítkem vyrovnání musí býti požadavek úplné rovnosti obou národů jakož i zásady nedílnosti a celistvosti českého království. Bohužel, že při volbě zástupců jednotlivých stran pominuty úplně naše katolické strany a to poznámkou, že otázka zástupců nově utvořených stran bude vyřízena do- datečně, jakoby naše křesť. sociální strana byla teprve od včerejška. V projevech zvlášť poukázáno na nespravedlivost k národu českému, ale při tom zastoupení v Radě hned nepřiznáno více než 82.000ové straně křesť. sociální, ač za státoprávně pokrokovou stranu (2.891 stranníků) zvoleni dva zástupcové hned.

Čeští soudcové o výnosu ministerstva spravedlnosti. Soudcovský odbor Klubu českých státních úředníků, soustředující přes 800 českých soudců, na schůzi své dne 27. září t. r. porokoval o výnosu ministerstva práv ze dne 17. srpna t. r. a prohlásil, že zmíněný výnos neodpovídá platným zákonům a nařízením. Čeští soudcové shledali, že jest v nebezpečnosti jejich neodvislost soudcovská, zaručená základními zákony státními a že se onen výnos dotýká práv občanů státních samotných, týmiž základními zákony zaručených. Krátce výnos onen dotýká se samotných kořenů samostatnosti a neodvislosti soudcovské.

Ministr Hochenburger vysvětluje. Ministerstvo spravedlnosti zaslalo 27. září vrchnímu zem. soudu v Praze nový výnos, v němž se prohlašuje, že ve výnosu ze 17. srpna ani nenapadlo vykonávat vliv na soudcovské rozhodnutí v určitém směru a zejména udílet pokyny pro rozhodování jazykové právních otázek. Nešlo prý ministerstvu o to, jak, nýbrž aby bylo stejné rozhodováno v zájmu prý zamezení zmatků a ohrožení úcty před zákonem a zachování nezmenšené vážnosti soudů. Krátce, ministr se dlouze omlouvá a vymlouvá, známka to, že jeho výnos nebyl jasný a že si z něho leckdo mohl vybrat, co by se mu hodilo; proto leckdo by bylo výnos odvolat.

Nové klíčky Němců. Němci v otázce česko-německého vyrovnání mají zase nové plány, důkaz, že si vyrovnání spravedlivého vůbec nepřejí. Původní jejich plán, aby se na sněmě propustil pouze zákon o učitelských platech, padl, ježto narazil na odpor na všech stranách. Proto prý by se doporučovalo vyříditi na sněmě změnu zemského zřízení a zákon o užívání řeči u úřadů samosprávných, zákon o úpravě učitelských platů a příslušné finanční předlohy — zákon pak o úpravě jazykové otázky u zeměpanských úřadů mohl by počkat, ježto prý otázka tato nepatří do pravomoci českého sněmu. K tomu ovšem Čechové nepřipustí, ježto jinak by bylo vyrovnání zbytečné. A tak Němci, na něž jednak tlačí učitelstvo, jednak radikálové, nevědí, kudy kam.

Užší volby. Při užší volbě za říšskou skupinu (německou) východních měst moravských zvolen německý radikál dr. Bodirský z Vídně 3594 hlasy, soc. dem. Niessner dostal 3057 hlasů. — Při užší volbě do obecní rady v 15. okresu vídeňském byl zvolen křesť. sociál proti soc. demokratu. — V 16. okresu ve 3. volebním sboru okres. výboru zvítězila kandidátka křesť. sociální proti soc. dem. — Ve 3. vídeňském okresu zvolen soc. dem. Müller 8214 hlasy, kdežto křesť. soc. Procházka dostal 7176 hlasů.

Delegace. Všecko jednání v delegacích ovládáno jest pod dojmem všeobecné mobilisace na Balkáně. Ve výboru rakouské delegace, která schválila rozpočet zahraničního ministra, promluvil dr. Kramář delší řeč. Odsoudil právem Mladoturky, Turkům nesmí býti napříště ponechána správa křesť. národů. Rakousko musí dbát, aby si udrželo přátelství s Ruskem, musí se dále snažit, aby si zjednálo sympatie balkánských národů, a aby Macedonie a Albánie dostaly samosprávu. — V uherském výboru pro vojenské záležitosti ministr ryt. Afferberg vyložil, že dle rozpočtu na rok 1912 zaznamenáno jest stoupnutí o 18.2 mil. S připočtením zvýšení rozpočtu válečného námořnictví per K 3.5 mil. jeví se v normálním rozpočtu vojska a válečného námořnictví roku 1912 stoupnutí o 21.7 mil. K. Mimořádný požadavek činí 19 mil. K na vystavění ochranné hráze v přístavu puljském, celkem tedy 20 mil. K. Tyto číslce jsou zcela ve smyslu finančního programu, ujednaného vládami obou států pro dobu od roku 1911 do roku 1915. Na pokračování pořízování nového materiálu polního dělostřelectva žádá se jako loni 4 mil. K. Branná reforma zaujímá v požadavcích roku 1912 — přirozeně nejširší místo. Provedení příslušných opatření vyžaduje nákladu 15,550.000 K, z čehož připadá na běžné požadavky v ordinariu a extraordinariu pro Bosnu a Hercegovinu 5,550.000 K, na vydání jednou pro vždy 10 mil. K. Jednání o zákoně, upravujícím zaopatřování poddůstojní-

ků, není ještě skončeno. — Ostatně mezi delegáty rozšířena jest zvěst, že v podzimním zasedání delegací vojenská správa požádá za zvýšení příslušných úvěrů.

Prohlášení monarchie portugalské. Dne 1. října uveřejněn byl manifest bývalého krále portugalského Manuela, kterým prohlašuje se znova monarchie portugalská.

Kostelní práce pozlacovačské a rezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Četné umění od vld. duchov úřadů k dispozici.

Zprávy organizační a spolkové.

Otevření diecéšního domu v Chrastě, spojené se Svatováclavským sjezdem, bylo slavností velice zdařilou. Krásný čas umožnil, že se sešel veliký počet účastníků i z dalekého okolí. Odkazem zesnulého nezapomenutelného biskupa Brynychy byl jednotě chrastecké zabezpečen krov v domě, jež biskup zakoupil. Jeho nástupce Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava měl na pilném zřeteli odkaz svého předchůdce. Postaral se, aby dům byl účelně přestaven na základě plánů, vyhotovených architektem Pantou. Jeho Bisk. Milost opatřil krytí stavebního nákladu, dohlížel sám na provádění stavby a pečoval o manifestační otevření domu. Slavnosti, pořádané dne 29. m. m., měly průběh velice skvělý. Přítě podáme o nich podrobnou zprávu.

Katolická jednota mužů a ženských v Pardubicích konala svoji valnou hromadu dne 28. září t. r. v hostinci »na Hostýně« za hojné účasti členů a hostů odpoledne v 5 hodin. Dp. Jos. Novotný měl při schůzi nadšenou, výbornou řeč »O svatém Václavu a eucharistickém kongresu«, která přijata byla ode všech přítomných s neobyčejnou účastí a pochvalou. Při volbách po té konaných zvoleni do předsednictva a výboru skoro titěž pánové jako loni. Zdař Bůh!

Dobruška. Dne 28. září sešla Jednota sv. Václava veselohru od Stolby »Ach, ta láska«. Provedení za pečlivé režie úplně uspokojilo četné obecenstvo. Zvláště p. Kotrba (Zahradníček) svým humorem nás znamenitě pobavil. Výborně si počínala slečna Olga jako host, která prvním vystoupením získala si sympatie všech. Ukázala opravdový talent pro dráhu uměleckou i přejeme jí na této cestě života mnoho štěstí. Rovněž staří, osvědčení herci dobře zhostili se úloh, k nimž ladně družila se i obtížná úloha sl. Milady.

Králové Dvůr n. L. Naše křesť. sociální mládež sebrala dne 22. září v 8 hod. večer ve spolkové místnosti na Karlově divadelní kus »Cesty Boží jsou nevyzpytatelné« či Pasačka z Lurdu, hra v 5 jednáních. Kus byl pěti režiséra dp. Dr. Šalší pečlivě nastudován a vypraven. Návštěva byla tak četná, že mnozí musili odejti, aniž by místa dostali. Byl proto kus dáván na všeobecnou žádost podruhé dne 29. m. m. Četná účast budíž odměnou naší mládeži za její snahu a porozumění pro disciplinu režisérovi! Sluší také vzdáti zvláštní děk p. Erbertovi za práci, kterou si dal s výpravou kusu.

Křesť. soc. vzděl. spolek v Čáslavi účastnil se do- poledne na oslavu sv. Václava s praporem korporativně slavných služeb Božích v děkanském chrámu Páně a večer uspořádal přátelský večírek pro členy a uvedené hosty v dolejších místnostech hotelu »U modré hvězdy«. Ačkoliv toho dne dáváno bylo v Dusíkově divadle první představení ochotnické jednoty, přece byla návštěva spolkového večírku našeho velmi slušná. O pobavení hostů postarala se zdařilým přednesem hudebních čísel spolková kapela pod taktovkou p. Kerouše a pak horliví členové zábavního odboru pp. Lump a Rössler s milými nám hostmi sl. Koláčnou a p. Toldem. Každé jich vystoupení ať žertovné ať vážné provázáno bylo zaslouženým potleskem, zvláště sl. Koláčná svým zpěvem i svým zejvem vepsala se ve všeobecnou přítě. Pp. Lump a Rössler jsou pak známi jako výborní zpěváci a herci, že netřeba ani chváliti. Pan Tolda, který tak krásně přednesl »Slepce«, žádáme, aby i příště nám zůstal nakloněn. Děkujeme všem, kdož o zdar večírku se přičinili, doufáme, že i příště zůstanou nám

Sukna

Doskočil

Chocen.

Raďte si vyřádati vzory podzimních a zimních látek, které letos přináším v bohatém výběru.
Vele důstojnému duchovenstvu doporučuji zvláštní novinku pod názvem »PRENTAM« v ceně metr K 8.40.

věrnými. Na spolkový dům sebráno bylo 10.20 K, mimo to věnovala pl. M. Nebožátková, vdova po komisaři, 6 K. Dárcům upřímně Zaplat' Bóh!

Organizační výbor strany křesť. sociální okresu Časlavského, porokovav na schůzi konané 30. září t. r. ve Zlebech o důležitých záležitostech strany, usnesl se jednomyslně doporučit všem organizacím místním co nejhorlivější činnost v době podzimní a zimní. Necht' všude konány jsou přednášky, týkající se oněch bodů našeho programu, na něž se v poslední době zvláště se strany odpůrců vedou útoky. Výbor za tou příčinou rozeslel zvláštní dotazníky na jednotlivé důvěrníky, aby udali, jakých přednášek a kdy si přejí. Dotazníky buďtež náležitě vyplněny a co v nich žádáno, přesně dodrženo. Spolu doporučuje okresní výbor, aby proti soustavnému hanobení naší strany pokrokařským a jiným tiskem bylo pracováno vždy četněji rozšiřováním tiskem katolickým. S radostí vzato bylo na vědomí, že na některých místech čtenářů katol. listů přibývá a nebylo by většího přání, než aby se tak dalo všude. Kde jsou knihovny sdružení a spolků, bylo by dobře, aby stanovením určité doby k půjčování knih vyhověno bylo touze čtenářů. Jednotlivým volným organizacím dává se na uvážení, nebylo-li by dobře, aby se sdružily v pevně definitivní spolky. Ku přednesenému přání, aby opět letos konán byl ples křesť. soc. organizací, usneseno, aby organizace dospělých, ustoupily sdružené mládeži, již poskytnuta bude tak možnost, aby se mohla manifestovati. Po projednání ještě některých důvěrných záležitostí skončena byla schůze v úplné svornosti a jednomyslnosti.

Konference důvěrníků české strany křesťansko-sociální z jižních Čech konala se v neděli dne 29. září 1912 v Českých Budějovicích. Četně obesanou tuto konferenci zahájil předseda organizačního komitétu vdp. Dr. Slavík. Po zvolení předsednictva podána zpráva o činnosti za uplynulé období, zpráva pokladní a revisorů účtů. Zprávy jednohlasně za bouřlivého souhlasu schváleny. V debatě pak nastal byl předseda vdp. Dr. Slavík předmětem nadšených ovací. Přijata resoluce vyslovující vedení strany a zvláště jemu naprostou důvěru. Zástupce výkonného výboru strany dp. Ant. Havelka z Plzně referoval o úkolech strany. Řeč jeho odměněna souhlasným potleskem. Pan Štáhlavský promluvil pak důkladnou řeč o organizaci a tisku. Řeč jeho, založená na zkušenosti, byla pozorně sledována a shromáždění důvěrníci si odnesli dojista důkladné poučení, jak nutno pracovati, aby stoupenci naší strany se stali uvědomělými a odhodlanými křesťanskými sociály. Volby organizačního komitétu děly se jednomyslně. Předsedou organizačního komitétu zvolen opět vdp. Dr. K. Slavík. Konference přijala také resoluci oddanosti k nejdůstojnějšímu episkopátu českému. Důležitou a významnou konferenci ukončil předseda vdp. Dr. K. Slavík vřelým doslovem. Konference v celém jednání ovládána byla láskou ke straně a dojista přispěla velice k posílení hnutí našeho na českém jihu.

Zprávy místní a z kraje.

V nové bankovní budově nachází se Záložní Úvěrní Ústav od 1. října t. r.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou pánové: Dr. Hugo Doskočil, profesor theologie a vicerektor, rektorem, Dr. Jan Konečný, kněz c. k. vyššího ústavu ve Vídni, vicerektorem b. kněžského semináře v Hradci Králové. Ustanovení jsou pp.: Emanuel Šavřda, farář v Rychmburku, za faráře do Luže, Rudolf Typtl, katecheta ve Dvoře Králové, za katechetu v Jaroměři, Josef Ježek, kaplan v Týništi, za proz. katechetu do Náchoda, Fr. Klusáček, katecheta v Náchodě, za katechetu do Dvora Králové n. L., Al. Dolák, kaplan v Červených Janovicích, za proz. katechetu do Náchoda, Frant. Frydrych, administrator v Holohlavech, za administratora do Čerčilova, Jos. Ulík, kaplan, za administratora v Lužanech, Jindř. Láš, administrator v Adersbachu, za kooperatora do Deštného, Karel Valenta, kaplan v Kněžicích, za kaplana do Něm. Bělé, Frant. Daněk, kaplan ve Zruči, za kaplana do Ledče, Eduard Franc, kaplan v Žiželicích, za kaplana do Ledče, Antonín Kotyza, kaplan v Proseči, za kaplana do Nových Hradů, Frant. Salfický, administrator v Nové Pace, za kaplana tamtéž, Josef Pivoňka, kooperator v Křešíně, za kaplana do Čechtí, Jos. Pohl, farář v Liberku, převzal excurrando administraci fary v Bělém. Neomysle pp.: Frant. Peterka, za kooperatora do Oubislavic, Jan Havelka, za kaplana do Vrchlabí, Frant. Šíp, za osobního kaplana do Přepych, Jos. Trejbal, za kaplana do Heřmanů. Uprázdňené místa: Rohozná, fara, patron. obec Rohozenské, Rychmburk, fara, patron. kněze Thurn-Taxisse, Lukavice, fara, patron. hraběte Bohuše Kolovrat Krakovského-Libšteinského, Trpín, fundatistické místo, vesměs od 1. října b. r.

Městská rada dne 30. září učinila následující usnesení: Žádost p. J. Krále, cukráře, za udělení svolení ku podávání kávy v jeho závodní místnosti v Čelakovského ulici, postoupena byla živnostenskému odboru. — Žádosti Společnosti za povolení umístění úsporného automatu na chodníku před domem čp. 33. na Velkém náměstí bylo vyhověno. — Návrh kolaudace nové dělostřelecké kolny postoupen byl městskému zastupitelstvu. — S farním úřadem v Pouchově se sdělí, že biskupská konsistoř svoluje k vyplácení odměny K 50.—

za zvonění kostelníku tamnímu p. Adolfu Čepkovi dnem 1. ledna t. r. — Vyhlásí se, že při nadání Josefa Bartuška, určeném pro posluchače lékařství, pocházející z příbuzenstva zakladatelova aneb královéhradecké synky, pokud výborně lékařství studují, obsadí se místo čís. 5. od 1. října 1912 s požitkem ročních 600 K a nárokem na náhradu útrat promočních, s tím, že žádosti ucházející přijímá c. k. místodržitelství v Praze do 30. listopadu t. r. — Vzato bylo na vědomí důkazování akademického senátu a sboru professorského filosofické fakulty české university v Praze za soustrastný projev nad úmrtím mistra Jaroslava Vrchlického.

Východočeské divadlo v Hradci Králové. V neděli 6. října: První zahajovací představení: »Eva«, opereta od Lehára, mimo předplacení. V pondělí 7.: »Na Valdštejnské šachtě«, drama od Stroupežnického. V předpl. V úterý 8.: »Fidelio«, opera od Beethovena. Mimo předplacení. Ve středu 9.: »Cudná Zuzana«, opereta od Gilberta. V předplacení. Ve čtvrtek 10.: »Višňový sad«, činohra od Čechova. V předplacení. V pátek 11.: Benejiční večer manželů Novákových. V sobotu 12.: »Sedlák kavalír«, opera od Mascagniho. Na to: »V studni«, opera od Blodka. V předplacení.

Propaganda zahraničních sektářů. Na Hradecku obchází mladý muž prostomyslně občany s knížkou vydanou »Mezinárodní traktátní společností v Hamburku«. Spis nese název »Slavný příchod Kristův« a cena 80 h, kterou mladík požaduje, není nejmenší. Úvaha jest psána tak obratně, aby se dal chytiti i katolík. Leč při čtení stále jasněji se zračí skutečná tendence. Chváli se tam »potlačení jezovitů«, jsou zde odkazy na Lutherova proroctví. Knížka vysvětluje, kdy a jak nastane soudný den. Jako varujeme před pověrečnými modlitbičkami, tak pronášme výstrahu před tou knížkou, jejíž četba svými nezdůvodněnými proroctvími, lčením příštích hrůz atd. nanejvýš poplete a uvede v hysterii. Ať hamburská evangelická společnost raději dává své knihy čísti těm domácím pastorům, kteří zřejmě již popírají Božství Kristovo a zároveň i proroctví uložené v XXIV. kapitole sv. Matouše, jehož výkladu jest kniha věnována.

Čítárna průmyslového musea otevřena byla v tomto měsíci pouze pětikrát. Navštívena byla celkem 276 osobami a zdá se, že bude i letos s takovou radostí nadšených po duševních požitcích a po ušlechtilém vzdělání toužících čtenářů vyhledávána, jako léta minulá. V čítárně samé vydány byly na 102 žádanky 102 spisy a 44 díla předlohou. Domů zapůjčeny byly na 67 žádanek 54 osobám 92 knihy a 20 děl předlohouých se 265 předlohami. Mimo město půjčeno bylo na 8 žádanek do 7 různých míst 8 svazků knih a 8 předloh. děl se 162 předlohami. Více než 100 časopisů čistě odborných, umělecko-průmyslových nebo čistě uměleckých, přinášejících vždy to, co v současném světě vědeckém i uměleckém jest nejnovější nebo nejkrásnější, dovede upoutati každého návštěvníka čítárny, takže, kdo jednou ji navštívil, jistě odchází s tím úmyslem, že přijde častěji. — Do knihovny darovali: Pp. továrníci Červený a Jindra některé menší brožury. Zprávy poslaly: Technické museum v Krakově, škola pro stavební femesla v Jaroměři, kuratorium měst. musea pražského, museum král. města Klatov, arcivévodý Rainera museum pro umění a femesla v Brně. Zprávy a protokoly Obchodní a živn. komory v Praze a v Plzni. Zakoupeno bylo 20 spisů poučných a vzdělávacích a 4 předlohou díla. — Dárcům vzdávají se díky. — Členy musea se stali: pan prof. F. Hnilička a Učednická besídka v Hradci Král.

Ještě něco o zdejší poště. »Ratibor« na naše věcné odmítnutí řady živých výpadů odkličkoval na zvláštní logickou houpavku. Dokazuje, že jsou místnosti pošty pro zdraví úředníků »přímou vražedné« z toho důvodu, že zdejší seminář po stránce hygienické a paedagogické pro vyšší učiliště nedostačuje. Seminář a staré Borromaeum se sice od sebe liší, ale »Ratibor« je stotožňuje tvrzením, že když místnosti semináře nevyhovují, že ani Borromaeum pro poštu nevyhovuje. S logikou je »Ratibor« patrně na štiřu, proto necháme s ním sporu o účelnosti pošty, kterou uznali odborníci. Kdo není fanatismem zaslepen, musí uznati, že nynějším uspořádáním bylo odpomoženo oprávněným steskům, ale »Ratibor« toho neuzná. Nemáme zhořla nic proti tomu, když »Ratibor« poště novou budovu vystaví. Význá se dobře v laciných stavbách a proto jistě také novou poštu hravě opatří.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové v nové bankovní budově. Dne 30. září 1912 přesídlil Záložní úvěrní ústav ze své dosavadní budovy do nové budovy. Událost tato je pro banku významu nemalého a stejně i pro město Hradec Králové. — Od založení svého r. 1868 úřadoval Záložní úvěrní ústav v najatých místnostech domu firmy Jos. A. Komárek a po krátkou dobu také v budově bývalého hotelu »U beránka«. Mělval 3—4 úředníky a teprve krátce před rozhodnutím se pro stavbu vlastní budovy stoupla agenda tak, že bylo nutno rozšířiti počet úřednictva na 10 až 15. Při stavbě vlastní bankovní budovy pomýšleno na zřízení úřadoven pro dvojnásobný počet úřednictva a netušili nikdo, že málá tehdy venkovská banka vzroste během několika let na ústav, zaměstnávající v centrále přes 100 úředníků a zřízenců a v osmi pobočkách skoro rovněž takový počet. Se vzrůstající agendou a nutným zvětšováním počtu úřednictva byly přeměněny zasedací síň, části chodby a dokonce i souterraín v úřadovny. Najaty místnosti ve dvou blízkých domech a adaptovány za úřadovny a když to vše nedostačovalo, rozhodnuto zakoupiti na výhodném místě Hradce Králové staveniště bývalých Calvasových domů, kde po léta měla úřadovny

filiálka rakousko-uherské banky. — C. k. stavební rada pan arch. Osvald Polívka v Praze dožádán o podání plánů nového paláce a na základě těchto plánů zadána r. 1911 stavba firmě V. Nekvasil v Karlíně a touto v září 1912 budova odevzdána. Rozdělení místností řešeno tím způsobem, že části traktu do náměstí použito bude pro účely bankovní a zadní polovina do ulice Tomkovy pronajata bude c. k. eráru pro úřadovny státního zastupitelství a pro byty soukromníků. Krámy do náměstí, ulice Klicperovy a Tomkovy budou rovněž pronajaty. Je tedy dostatečnou měrou postaráno o to, aby nemohl se někdy případ nedostačků vhodných místností pro úřadovny opakovati. — Rozdělení úřadoven provedeno je následovně: V přízemí kolem vestibulu umístěny jsou směnárny, pokladny a oddělení pro vkladní knížky. Od tamtud vchází se také do sales-depots, jež zřízeny nejmodernějším způsobem firmou Wertheimer. V prvním poschodí jsou ředitelny, zasedací síň správní rady, místnost úřadujícího člena správní rady, oddělení korespondence, bursovní oddělení, Uhelná centrála, prodejní kanceláře Sdružených východočeských cihlen a oddělení pro prodej cementu, sádry a strojních olejů. V druhém poschodí jsou místnosti účetní a úřadovny a ředitelna pobočného ústavu Diskontní společnosti v Hradci Králové, zapsaného společenstva s ručením omezeným. V třetím poschodí umístěno oddělení pro eskont smének, oddělení obchodních informací, oddělení kontrolní, úřadovna revisorů, vlastní telefonní centrála a výpravna dopisů. Pod střešbou ohnivzdorně opatřeny jsou archivy. Při veškerém zařízení dbáno všemožně jak praktičnosti, tak i pohodlí obecnstva, vyhledávajícího služeb Záložního úvěrního ústavu a současně postaráno o to, aby styk obecnstva mezi sebou byl co možná nejmenší. Zřízen proto vedle hlavního vchodu do budovy i postranní vchod z Úzké ulice, zřízeny zvláštní místnosti šéfu oddělení v přízemí a ve všech poschodích, kde možno důvěrně peněžní transakce vyříditi. Místnosti tyto jsou opatřeny dostatečným počtem čekáren, jakož i zvláštními východy. Vestibul i čekárny opatřeny jsou časopisy obecnstvu k použití. Při sales-depots dána obecnstvu k dispozici zvláštní místnost pro přehlížení cenných papírů a detachování kuponů. Nová budova vypravena způsobem takovým, že může vyhověti plně potřebám jak obchodních přátel, tak i úřednictva a lze si jen přáti, aby přispěla hojnou měrou k dalšímu rozkvětu Záložního úvěrního ústavu. Stará bankovní budova výhodně pronajata c. k. eráru pro úřadovny berního referátu a berního úřadu.

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové, stejně jako centrála a ostatní filiálky, ustanovena byla sběrnou ústředního komitétu ku zřízení rakouského vzducholožstva. — Upozorňujeme pány interestenty na okolnost tuto, poznamenávající, že laskavé příslušné příspěvky mohou přímo u pokladny zdejší filiálky Živnostenské banky složeny býti. — Stav vkladů na pokladniční poukázky a vkladní knížky Živnostenské banky v Praze činil koncem září 1912 celkem 119 mil. 106.494.74 K.

Společna Královéhradecká. Výkaz za měsíc září 1912. Vklady úsporné: uloženo K 269.532.37, vybráno K 358.771.58, zůstatek K 15.907.972.76. Vklady odvětví šekového: uloženo K 227.869.10, vybráno K 428.113.02, zůstatek K 1.143.372.89. Zápůjčky hypoteční K 10.674.656.83. Zápůjčky komunální K 2.740.597.01. Zápůjčky na cenné papíry K 29.265.—. Směnky K 561.129.92. Cenné papíry K 2.667.601.40. Uložené přebytky K 941.272.67.

Společna Královéhradecká, přihlížejíc k stále rostoucímu napjetí na trhu peněžním, zvyšuje úroky z veškerých vkladů od 5. října 1912 na 4 a půl procenta, účtuje je ode dne vložení do dne vybrání a za vkladní knížky nečítá žádného poplatku. Následkem toho byla nucena zvýšiti i sazby ze zápůjček hypotečních a komunálních na 5 a čtvrt procenta a ze zápůjček na cenné papíry na 6 procent.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc září 1912. Stav vkladů počátkem měsíce 2.015.383 K, vloženo během měsíce 135.497 K, vybráno během měsíce 119.193 K, stav koncem měsíce 2.031.687 K. Stav půjček počátkem měsíce 2.591.469 K, půjčeno během měsíce 367.225 K, splaceno během měsíce 376.352 K, stav koncem měsíce 2.582.342 K. Počet účtů 4094. Reserovní fondy 218.752 K, závodní podíly 91.569 K, pokladní obrát 2.182.168 K.

Osobní. Pan Bohuslav Mašta, úředník města Hradce Králové, zvolen byl obecním výborem v Přerově kancelistou, kde dne 1. ledna 1913 úřad nový nastoupí.

Poděkování. Místní odbor Československé Obchodnické Besedy v Hradci Králové koná touto veřejnou cestou obzvlášť milou povinnost, vzdávaje na základě projevu poslední členské schůze nejvroucnější díky veleváženému panu J. V. Tolmanovi, majiteli fy. B. E. Tolman v Hradci Králové, za vzácný projev uznání a přízně, kterého se odboru dostalo u příležitosti jubilea 60letí založení závodu jeho, věnováním knih v ceně větší jednoho sta korun naší spolkové knihovně. Velevážený pane! Vzácným tímto darem projevili jste opět nevěšední sympatie k organizaci dorostu českého obchodnictva, ježž snahy vždy vydatně jste podporoval; prosíme, byste přijal ujistění naší nejoddanější úcty a vzácnou přízeň svou nám vědli i pro příště zachoval. Za místní odbor Č. O. B. v Hradci Králové: R. Švecný, předseda, R. Holanec místopředseda, J. Engst, jednatel. **Souobčanům a svatebčanům** doporučuje se v jejich vlastním zájmu umělecký závod fotografický J. F. Langhane. (Viz insert na přední straně listu.)

Nález na policejním úřadě odvyprávě: Dne 4. září 1912 nalezeny dámské stříbrné hodinky, 14. září paně-

ženka s menším obnosem, 26. září dámská kabelka s menším obnosem.

Na týdenním trhu v Hradci Králové dne 27. září 1912 bylo přivezeno hl: pšenice 208, žita 144, ječmene 174, ovsa 177, čočky 3, zelí 49 kop, kapusty 54 kop, cibule 41 hl, drobné zeleniny 121 kop, mrkve 79 kop, brambor 162 hl, jablek 438 pytlů, hrušek 385 pytlů, švestek 565 beček, podsvinčat 369 kusů.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 27. září 1912. 1 hl: pšenice K 16.40 až 18.60, žita 14.— až 14.60, ječmene 12.— až 12.60, ovsa 7.20 až 8.—, prosa 15.— až 16.—, včkové 30.— až 40.—, hrachu 24.— až 32.—, čočky 30.— až 40.—, jahel 26.— až 30.—, krup 28.— až 50.—, brambor 4.— až 4.40, máku 44.— až 46.—, 100 kg: žitných otrub 16.—, pšeničných otrub 15.—, 1 kg: másla čerstvého 3.40 až 3.80, sádla vepřového 2.40, tvarohu —.40 až —.48, 1 vejce —.09 až —.10, 1 kopa: zelí 5.—, kapusty 1.40, 1 hl cibule 6.—, 1 kopa: drobné zeleniny —.40 až 1.—, mrkve 1.60, 1 hl: jablek 4.— až 6.—, hrušek 3.— až 6.50, 1 bečka švestek 1.— až 1.60.

Třebetice. V neděli 29. září v 10 hodin dopoledne otevřena byla u nás slavnostním způsobem pokračovací škola živnostenská. Přítomen byl nejenom sbor učitelský, ale i ostatní někteří páni učitelové, zástupci živnostenských společenstev a množství učňů. Po informativním proslovu předsedy kuratoria p. J. Bajeta ujal se slova p. říd. E. Erben, který za svého učitelského působení již třetí školu toho druhu v život uvádí, a zevrubně vykládá učňům jich práva a povinnosti. Po patriotickém projevu veškerí přítomní odebrali se do chrámu na mši sv. na znamení, že počátek moudrosti je bázeň Boží. Dej Bůh, aby tato nově zřízená škola přispěla ku blahu živnostenského dorostu a tím i živnostenskému stavu vůbec a sloužila pravému pokroku!

Pardubice. V těchto dnech zemřel v Pardubicích JUDr. Leonidas Lhota, advokát v Pardubicích, známý z neblahé aféry. Dneš už můžeme konstatovati, že všechno to povstalo jen z osudného nedorozumění a že původce tolika senačních rozčílení se v úkrytu asi hodně smál. O dru. Lhotovi bylo známo, že je výborný právník. Již delší dobu churavěl srdeční vadou, která byla příčinou, že zemřel v mužném věku 49 let. Ač byl v komitě pro spalování mrtvol, přece měl církevní právo za velikého úctasterství domácích i cizích smutečních hostů. Pohřben byl v Praze na Vyšehradě. — »Osvěta Lidu« nevycházela po dlouhou dobu ze zlosti nad eucharistickým kongresem ve Vídni. Každá směšná titěrnost zavdala židovskému žurnálu příčinu k hanobení a štvání. I ty vynechané tečky nad i v eucharistickém pozvání rozpálily jeff protikatolickou žluč. Ale u svých pánů přátel vynechané puntíčky docela přehlíželi. Mlýn bratří Winternitzů na Chrudimce jest označen zvláštním pravopisem. Ti tečky tam chybí, písma jsou hodně veliká a »Osvěta« to přece nevidí?

Sbírka a koncert ve prospěch Ústřední Matice konaly se v Pardubicích na den sv. Václava na Zeleném předměstí. Účastenství bylo celkem slabé. Pokladničky nemohly se letos vykáhati takovými příjmy jako jiná léta. Obětaví matiční výběrčí trpce si stěžovali do povšechné netečnosti vůči tak důležitému sociálnímu podniku. Příčinou toho jsou ustavičné různé sbírky a zvláště sbírka zrovna minulou neděli téměř neomaleným způsobem konaná ve prospěch Husova Fondu.

Parlonsat hony v Pardubicích začaly dne 1. října v úterý vypuštěním prvního jelena v Koloděch. První jelen bývá zpravidla ponechán smečce psů na pospas. Následující pak ve zdraví zase přivezení bývalí zpět do Pardubic. Jen málokterému podaří se uniknouti navždy svým pronásledovatelům.

Děkanství v Pardubicích. Na průčelí chrámovém dohotoven Kristus na kříži od Amorta se znakem města Pardubic a Pernštýnů u paty kříže. Práce jistě pěkná a umělecká, ale zdá se nám trochu dráhá. Tušíme asi 18.000 K. Počínají se hotoviti barevná okna. Kulaté okno na jižní straně vyplněno již obrazem Panny Marie, věnovaným panem architektem Dvořákem od Aleše a škardy. Umělci naši nedovedou na mnoze vdechnouti svému dílu uměleckému výraz té oduševnělé zbožnosti, jakou hledati musíme v tvářích svatých a světic a která nás má nadchnouti, povzbuditi při pohledu na takové umělecké dílo. Malba se nám přece jen zdá trochu křklavá. Zednická práce postupuje krokem hlomyžďm. Myšíme, že do listopadu hotoví nebudeme.

Eucharistické triduum v Rychnově n. Kn. Od 22. do 24. září konala se v Rychnově n. Kn. třídní pobožnost ku pocitě svátostného Spasitele za duchovního vedení dra. Frant. Šulce, kanovníka a profesora theologie z Král. Hradce, jenž jest po celých Čechách jako organizační ředitel a věhlasný kazatel chvalně znám. Jeho mistrné a důmyslné promluvy ranní a večerní byly zbožným posluchačům tak populárně podány, že těžko bylo poznati, že tu mluví slovatný učenec na slovo vzatý a theolog prvního řádu, jehož skvostná řeč o eucharistickém sjezdu vídeňském nazvána vším právem perlova. Ký div, že děkanství chrám Páně sv. Havla byl vždy osadnky naplněn, kteří s příkladnou pozorností a napětím naslouchali výmluvným slovům zasloužilého církevního hodnostáře. Chrámy Páně byl palmami a exotickými květinami ladně vyzdoben a zářil v jasné elektrických žárovek; obzvláště hlavní oltář, na němž bylo vystaveno Nejsvětější, byl takřka přepychově vpraven zlatem, vdp. děkana Frant. Kubánka, jehož příchodem do Rychnova svěží život duchovní se vzpružil v celé farnosti. Tklivá tato pobožnost, která dlouho tkvítí bude v zbožné mysli věřícího lidu, zakončena v

úterý večer Ambrosiánským chvalozpěvem »Te Deum laudamus«. Bohem nadanému řediteli vdp. kanovníku dru. Šulcovi, jakož i vdp. děkanu Frant. Kubánkovi, který v osadě své duchovní tyto hody připravil, buďtež jménem vděčného posluchačstva vysloveny vše proctěné díky a »Zaplať Pán Bůh!«

Červený Kostelec. Ve středu večer zesnul v Pánu v Červeném Kostelci, zaopatřen svátostmi umírajících, po dlouhé a bolestné chorobě nervové vdp. Josef Středa, farář v Albrechtsdorfu u Tannwaldu. Pohřeb koná se v sobotu 5. t. m. o 10. hodině dopol. v rodšti zesnulého v Červeném Kostelci. Requiescat in pace!

Holice. I z našeho města asi 12 bylo účastníků vídeňského kongresu. Pro ty pak, kteří nemohli se účastniti, konáno eucharistické triduum, na němž věřící hojného brali podílu. Zvláště pobožnosti večerní těšily se veliké návštěvě zbožného lidu. V neděli odpoledne ukončena byla pobožnost kázáním před N. S. O. a konáno dikčínění s »Te Deum«. — Na sv. Václava konáno bylo za velké účasti procesí k Panně Marii Lohové, kde k četnému zástupu věřících promluvil vdp. děkan vlasteneckou náboženskou řeč, provanoutou citem vlasteneckým, v níž poukázal na význam sv. Václava, zároveň připomenuv, že národ český má býti vděčen účt svatováclavské. Jest to naše česká domovina, český jazyk a křesťanská víra. Na této církevní manifestaci bralo podíl mnoho věřících osadníků. — Po ukončení této pobožnosti stala se malá epizodka, která byla s to vyburcovati celé město ze svátečního klidu. Sotva že duchovenstvo vrátilo se do děkanské budovy, přiběhla tam sousedka pl. R., jež celá vyděšena nafklala, že stodola farská hoří, a že její domek a majetek jest ohrožen. Zároveň svým nářkem zalarmovala stráž a tato zase hasiče, ale když jsme chtěli hasit, pozorovali jsme, že nemáme co hasit. Vedle totiž na dvoře klempl něco vypaloval a kouř ze spáleného plechu hnán byl východním větrem okénky stodoly farské, takže na první pohled se zdálo, že tato hoří. Inu, jen když se nic vážnějšího nestalo.

Čáslav. Zavedení elektrické síly do našeho města učinilo značný krok ku předu. V měsíci září konána byla úřední pochůzka, na níž brali podílu zástupcové města k stanovení linie od Chotusic k Čáslavi. Do Chotusic přiváděna bude elektrická energie z Kolna od firmy Křižíkovy. Tím zároveň rozhodnuta byla otázka, odkud vésti elektřinu, zda z Kutné Hory či Kolna. Oděratelů, ač vykonán byl dosud soupis pouze na zkoušku, přihlásilo se již značné množství a co zvláště těší, jest porozumění našeho živnostnictva a řemeslnictva pro tento levný zdroj síly. Záležeti bude nyní na komisi, jež bude smlouvu uzavírat, aby byla opatrná i pro budoucnost. Zabrání se tím oněm nepřekýmným zjevům, jichž svědkem jest sousední Kutná Hora. — Stavební úřad Svěpomoc chystá se vypsat konkurs na stavbu první série rodinných domků. Dle získaných informací přihlásilo se již 9 interestentů, kteří jsou hotovi počítati se stavbou. Nelze ovšem opominouti mlčením, že družstvo setkává se s dosti velkými překážkami, vyvolanými zvláště konkurencí soukromou. To je také příčinou, že mnozí, kteří se chtěli akce družstva účastniti, v poslední době stali se zdržlivějšími. Doufáme však, že až první řada rodinných domků se ukáže, nalezne družstvo opět původní, horlivou přízeň. — Socha sv. Jana na mostě. K dotazům došlým nás z některých stran, že socha sv. Jana Nep. na mostě zůstává stále v téměř stavu, do jakého se dostala rukou nevypátraného dosud zločince, odpovídáme, že k opravě není možno přikročiti jednak proto, že má býti most rozšiřován a socha na jiné místo přenesena a jednak také proto, že není peněz. Ohlášená sbírka, jež přerušena byla stržením dvou provolání na kostelních dveřích (opět neznámým ničemou), k účelu tomu nestačí. Ze sebraného obnosu, uloženého u spolku sv. Ludmily, opravena byla socha na náměstí a tak nezbyvá nic jiného, než aby ti, kdož stav sochy sv. Jana na mostě těžce nesou, sebe menším obnosem k opravě přispěli. Myslíme ostatně, že nejen prostý lid, ale i jiní činitelé by se měli o to zasaditi, aby tato pohana, způsobená katolickému občanstvu čáslavskému, byla odčiněna. — Nové umělecké ozdoby dostalo se našemu hřbitovu postavením nádherného pomníku na hrobě zemřelého majitele Filipova vys. rod. p. rytíře z Kleebornů. Z pozadí tmavých sytnitových stěn odráží se překrásný kříž s tělem Spasitelovým, tesaný ze sněhobílého mramoru. Kříž jest práce italského umělce, ostatní části náhrobku jsou dílem proslulé firmy Cingrošovy z Plzně. Celý náhrobek činí čest svému navrhovateli, jímž jest stavitel p. Jos. Skřivánek z Čáslavě. Jeho přičiněním stalo se také, že jsme doslechli, že dostalo se našemu hřbitovu této ozdoby. Zaslouží si zajisté za to dík. — Zápis do c. k. gymnasia ukázal, že ústav náš jest plně na svém místě. Mezitím co jiné návštěvy gymnasia klesá, u nás poněkud proti minulým rokům stoupá. Zapsáno bylo do tř. I. 40 žáků, do druhé 45, do třetí 34, do čtvrté 34, do páté 21, do šesté 26, do sedmé 18, do osmé 25 žáků, celkem 243 žáků. Z těch jest 19 hospitantek a 2 privatisté.

Ronov nad Doubravou. (Oslava sv. Václava.) Rok za rokem u nás stoupá oslava národního našeho svátce sv. Václava. Komitě pro oslavu svátce za hmotné podpory dp. faráře Fr. Kašáka vynasnažilo se, aby oslava provedena byla důstojně. V předvečer zavázali prapory národních barev po celém městě. O půl 7. hodině rozhlaskyly se volební zvony jakožto první signál zvláštní události. Rázem o půl 8. hodině v záplavě světla zaznívali pyrotechnické dělové rány na znamení, že přáde právo. Na povel rozesvázli se ladné tóny místní hudební kapely a právo ubírá se městem. Právda a

častnili se někteří členové občanského zastupitelstva města Ronova n. Doubr., vzdělávací katolický sociální spolek »Rovnost«, sdružení katolické mládeže ze všech přifařených obcí, sl. sbor. dobrovolných hasičů v Ronově n. Doubr., sl. sbor dobrovolných hasičů v Žleb. Chválovicích a velmi četné obecní obecenstvo jednak místní, jednak z okolních osad. V pohádkovém háji lampionů počtem přes 80 obrážely se vkusně lesklé hřebeny hasičských helem. Po průvodu zapěna u sochy Panny Marie píseň k sv. Václavu a třikrát provolána sláva. Na to opakován ohňostroj v malebných skupinách, sestrojených první českým pyrotechnikem Hájkem z Prahy. Zvláště pěkně ozdoben byl letos dům pana učitele Em. Culka, veliké pozornosti se těšilo vkusné ozdobení zámekového balkonu. — Svatý Václave! Slabé posilň, zazeň zrádce všechny, probuď spící, všechny nadchni dnes, dej, by v srdce věrná Čechů Tvojich víra, láska, pokoj již se snes! — (Půjčování knih.) Všem členům sdružení katolické mládeže oznamujeme, že knihy půjčují se pravidelně v neděli a ve svátek od 1—2 hod. dopol. ve spolkové místnosti p. J. Vávry. Knihy půjčuje Josef Bukovský. — (Díkůvzdání.) Litujeme velice odchodu horlivého člena Františka Karla, jednatele sdružení mládeže a přejeme mu v cizině mnoho štěstí. Snad na nás nezapomene. Týž svojí příjí má veliké zásluhy o rozšíření knihovny a zvláště na poli divadelním ztrácíme jednu z nejlepších mužských sil. Zaplať Bůh za vše, co vykonáno pro dobrou katolickou věc. Výbor mládeže. — (Účast na eucharistickém sjezdu ve Vídni.) Z naší osady účastnilo se na 50 lidí sjezdu. V průvodu ve Vídni přidal se k nám pan baron Česlav Reiský z Vilimova a statečně krácel s námi až na stanoviště na »Heldenplatz«. Všichni účastníci vrátili se zdraví domů, litujíce, že sjezd eucharistický nepořadá se na přesrok opět v Rakousku. Zdař Bůh! — (Školní.) Na naší chlapecké škole měšťanské zavedena na zkoušku koedukace. Nevíme ještě, jak se věc osvědčí. Vyčkáme! — (Výstraha.) Nějaký zlomyslný člověk rozšiřuje pověrečné modlitbičky v Ronově n. D. a okolí a zasílá je k opisování a to devětkrát. Každý, kdo něco podobného dostane, ať to hodí do plotny.

Opravené vydání mluvnice Gebauerovy. Před dvěma roky dostal se nám do rukou dopis absolventa měšťanské školy, psaný ve Vídni po půl roku po vyjití žákové ze školy. Bylo nám s podivem, že na čtyřech stránkách malého dopisního papíru bylo 13 hrubých pravopisných a slohových chyb. Tomu jsme se podívali tenkrát. Dnes však údiv náš pominul a my si klidně ony hrubé chyby vysvětlujeme, když čteme zasláno p. Františka Skočdopole, ředitele obecné a měšťanské školy v Ronově nad Doubravou v č. 38. roč. XVIII. z 20. 9. 1912 v čáslavské »Pravdě«. Zasláno je adresováno dopisovatelům do Štítu. V několika řádcích mimo různé germanismy jsou 2 (pravíme dvě) hrubé chyby mluvnické. Pan dopisovatel píše: »Nedávno krácel jsem . . . z mého dumání byl jsem najednou nepřiznivě vyrušen.« Průměrný žák na konci školního roku v první latinské by mu řekl: »Pane řediteli, nepíše se z mého dumání, nýbrž ze svého dumání.« Dále táž hrubá chyba ku konci: »Když jsem se blížil již cíli cesty mé.« (Řekl by opět žák . . . cíli cesty své.) Tedy slovy dvě hrubé chyby udělá p. ředitel měšť. škol ve 20. století v několika řádcích. O obsahu samotném zmiňovati se nebudeme. K němu poukazujeme všechny starostlivé otce, až budou mluvit o nepokoji ve městě, aby si obsah náležitě přečetli a jsou-li aspoň z 50 procent pravdivými, poznají, jací lidé nejvíce štvou jak u nás tak jinde. Každý žák teď může s klidem říci: Pane řediteli, jděte se sám trochu přivíciť mluvnici a pak opravujte nás! Duch p. pisatele zaslána jest tak silný a svěží, že jeho řeči, pokud jsme slyšeli a zprávy v »Pravdě« většinou buď začínají neb končí: »Šuměly stromy a dole hučela voda« a mezitím jak lidé bydleli v děrách a lev procházel se kolem.

Křížence u Jilemnice. Ačkoliv naše dědina malá a v horách, přece oslavila památku sv. Václava způsobem — možno říci — slavným na zdejší poměry. Nejprve konala se třídní pobožnost k uctění Nejsvětější Svátosti Oltářní v pátek, v sobotu a v neděli, k níž scházeli se obyvatelé z roztroušených chaloupek v počtu velmi hojném. Zvláště o kázáních byla prostora kostelíčka plná. V neděli po ukončení tridua měl dp. předseda Jednoty sv. Janské Ant. Hejzlar, místní farář, poučnou přednášku o vlastenectví. Poukázal na důležitost lásky k vlasti, zvláště v kraji, kde blízko jsou hranice říše německé. Povzbuzoval k vlastenectví pravému, které záležel v tom, že hájme spravedlnost a práva svého národa. S nevšední pozorností byla přednáška vyslechnuta. Po ní následovala jednoaktovka »Jen žádné kleny« od P. Bertona. Ač delší dobu herci naši neměli příležitosti ukázati své umění, přece bez chyby se hráli své úlohy. Po jednoaktovce bavili se všichni přítomní nenucení až do 11. hodiny. Vykonala se zároveň sbírka na Matici Svatováclavskou a vynesla 16 K, což na chudý kraj jest suma veliká. Tímto vzdává Jednota srdečné »Zaplať Pán Bůh« všem dobrodincům Matice. Výbor.

Pravé příčiny našich volebních nezdarů na Opočensku. Tvrdím se vši jistotou, že na Opočensku jest násinců daleko více, než příslušníků u všech jiných stran zabarvení pokrokařského dohromady. Pmo křesťanských sociálů však jest existenčně závislých, takže ti to jsou při volbách pro nás úplně ztraceni. Zákon sice praví, že má býti volba zcela svobodná, ale právě ti lidé, kteří nejvíce boučají na buben lidovosti, dovedou nejrůznějšími klíčkami svobodu volební u lidu omezovati. A tak nášlec zhusta netoliko nevolí svého kandidáta.

ale jest vlečen, aby volil našeho velkého protivníka. Agrárníci na zdejší okrese chovali se k nám zrovna tak jako Němci k českým lidem v uzavíraném území. Dovedou se proti nám spojit i se soc. demokraty, kteří jim potom statky rozbíleli. Jest to zvláštní, jak z ne-návisťi proti církvi dovedou zapomínati i na svůj sta-vovský program, ačkoli sami říkali, že jsou stranou tří-dní. Kdyby nebyli tolik proti církvi zaujati, mohli by-chom my zemědělci býti za jedno a dovedli bychom lé-pe čeliti plánům rudé internacionály. A teď si všimněme některých specialit při posledních říšských volbách. V Čánci bylo loni 105 oprávněných voličů. Z nich ne-byli nedopatřením do seznamu zanešeni. Počítejme tedy 103. Z těch svým smýšlením byli 3 sociální demokraté, 7 agrárníků a 93 katolických zemědělců. Ze 7 agrární-ků jest jich 5 v obecním zastupitelstvu (starosta jest ta-ké agrárník). V téměř obec. zastupitelstvu jsou 4 našin-ci. Malá převaha agrárníků způsobila, že volební komi-se sestávala při volbách skoro ze samých agrárníků. Přiznáváme našim agrárníkům, že jsou to lidé slušní, solidní. Ale jakmile běží o agrární politiku, najednou ja-ko by se povahy jejich měnily. Na p. p. předseda teh-dejší komise má veliký statek, několik obytných stave-ní, tedy také čeleď a nájemníky. Zeptejte se, kolik lidí pod jeho krovem žijících se odvážílo voliti proti agrár-níkům. Jednomu občanu jest přes 80 let. Předseda vě-děl, že by tento kmet volil agrárně. Leč, protože se starci k volbě pro chatrné zdraví nechťelo, vzkázal pro něho. A když přece nešel, poslal pro něho strážníka. Ovšem pro katolického voliče by byl obecního zřízení-ce neposilal. Při přijímání volebních listůk isme dobře pozorovali, jak má p. předseda dobrý zrak. Listek se jménem agrárního kandidáta uložil do urny velice ele-gantně, ale listky opačné vhodil do urny rychle s mr-zutým výrazem. Také jeden náš listek byl odmítnut, ačkoli jméno našeho kandidáta bylo napsáno zcela sprá-vně, a to jen proto, že se ocitlo malým nedopatřením v rubrice »zaměstnaní«. Myslíme však, že nevolila rubri-ka, nýbrž občan, který to psal, a dal zřetelně na jevo, koho si přeje. Pánům to však bylo — nesrozumitelné. Kdo se s některými lidmi také vůbec domluví? Ti, kteří byli hodně dlužní, byli od svého věřitele před užší vol-bou navštíveni. Ten jim již poskytl otcovskou radu, jak a koho voliti. Co měli chudáci dělati? Nevadilo, měl-li již našinec listek napsaný. Dostal nové třebas dva. Jiný člen komise získal několik hlasů, ovšem však zase způsobem šikovným. Pan předseda věděl hned, kdo ko-ho volil a také hned po volbě prohlásil, že to nebudě tak zlé, prý přibýlo agrárnímu kandidátovi tolik, kolik našemu. Při volbě první měl náš kandidát 47 hlasů, a-grární pak 27. Při užší volbě tedy měl býti poměr hla-sů 53 : 33. Ale chyba lávky! Po konečném sečtení se ukázal poměr 48 : 38. Tedy našemu kandidátovi přibyl takto hlas jediný a agrárnímu 11. Takový byl výse-dek přes to, že při užší volbě dostavilo se k urně o 12 našinců více než při volbě první. Když isme sčítali své lidi, když isme uslyšeli předběžný úsudek předsedy, tá-zali jsme se s úžasem, jak jest možný výsledek tak pře-kvapující. Členové komise zůstali po sebrání listků až do jich čtení asi hodinu sami. A proč to tak dlouho tr-valo, isme se nedověděli. — Slyšel isem doslovně ji-ného agrárního předsedu z menší obce, než jest naše, promluvit ve společnosti agrárníků doslovně toto: »A my isme klerikálnímu kandidátu před 4 roky u nás u-kradli 46 hlasů a on byl přece zvolen.« Proto přišťe-máme býti stále bdělí, pokud nejsou listky zapečetě-ny a odnešeny. Dále nebudme tolik bojácní, jedneje všude dle svého přesvědčení! Kdyby v Čechách každý katolík důsledně vystupoval při volbách dle svých zá-sad, zalekli by se všichni ti, kteří si nás dovolují zkracovati. Přejeme svobodu každému, ale od nikoho si nedejme bráti svobodu vlastní!

Na spolkový dům Jednoty sv. Václava v Dobrušce darovali P. T. pp. tyto obnosy (počítáno v korunách): P. Román J. Lelek O. S. B., kaplan v Polici n. Met. 3. Fr. Janoušek, farář ve Vápně 5, J. Kašpar, děkan v Rosicích 1, K. Macháček, děkan v Abtsdortu 2, K. Bauch, farář v Červeném Kostelci 1, Fr. Rysner, kněz defic. v Cerekvici u Vys. Mýta 2, dr. J. Soukup, kap. děkan v Hradci Králové 5, Ant. Pogerth, kanovník v Hradci Král. 3, Ant. Vitvar, farář v Novém Hradci Králové 1, Al. Peměkl, farář ve Zruči 1, Jan Novohradský, farář v Černíkovcích 2, Jos. Holzmanna, farář v Kališti u Humpolce 2,20, Jos. Kulda, exposita ve Větrném Jeníkově 1, dr. Fr. Reyl, kanovník v Hradci Král. 5, Fr. Kufil, fa-rář v Kuklenách 2, dr. G. Domabyl, prof. theol. v Hrad-ci Králové 2, Vlad. Sekera, ředitel ústavu hluchoněm. v Hradci Králové 2, dr. Jos. Huráň, bisk. sekretář v Hrad-ci Král. 2, K. Kotrba, děkan v. v. v. Hradci Král. 1, Fr. Hampel, kanovník v Hradci Král. 2, Leopoldina Ziko-vá ve Veltrusích 2, Jos. Dejl, emer. farář v Jablonném n. Orli. 5, Al. Kavan, farář v Roketnici n. J. 5, M. Musil, děkan v Hradci Král. 5, J. Sedláček, farář v Solopiskách 1, B. Blecha, kaplan v Solopiskách 1, Fr. Klus, děkan v Košicích 1, Fr. Zrzavecký, kaplan v Litomyšli 2, Fr. Ker-ner, kanovník v Hradci Král. 2, Jos. Zelený, kaplan v Sedci u Hory Kutné 1, Fr. Dražil, kněz jub. v. v. ve St. Boleslavi 1, dr. J. N. Jindra, prof. past. v Hradci Král. 10, Lud. Flíder, kaplan v Branně 3, Kar. Vimr, bisk. vik. sekr. v Čestíně 2, P. Wilh. Schuster, Prior O. S. A. Vrchlabí 2, Ant. Macháň, kooperator v Pouchově 1, Jos. Aster, kooperator v Josefově 1, Jan Kavan, ka-techeta v Hlinsku 2, L. Hora, farář v Dašicích 2, Jos. Ptáček, farář v Sedci u Kutné Hory 2, Jos. Stejskal fa-rář v Studnici 2, K. Adam, farář v Moravanech 2, V. Nepokoj, farář v Ostřetíně u Holic 1, Ant. Audrlický, kaplan v Sádské 2, Jos. Rössler, kaplan ve V. Ouřimě

3, Fr. Naxera, kaplan v Rovní u Pardubic 1, Englb. Sta-rý, b. k. rada a děkan v Rovní u Pardubic 5, J. Dvořák, farář v Dušejově 20, Fr. Paleček, farář v Kovářově 1, V. Dvořáček, farář v Něžkově 2, Fr. Náhlík farář ve Chvojně 1, Aug. Novák, farář v Dobřenicích 1, Rud. Du-fek, kaplan v Činěvsi 1, Vik. Gartner, kaplan v Dašicích u Pardubic 2, Jan Hejtmánek, bisk. vik. v Bystrém u Poličky 1, K. Hrdina, far. ve Chvalovicích u Č. Ska-lice 2, J. Záruba, farář v Gruntě p. Kolín 5, Jos. Filip, farář v Trstenici 2, Jos. Vlček, osob. děkan v Dol. Újezdě u Litomyšle 1, Jan Procházka, kat. v. v. v. Boh-dašíně 2, K. Havran, farář v Korouhvi 1, F. Blecha, dě-kan v Solnici 2, Farní úřad v Úpici 1, Jos. Elitzer, fa-rář v Ranně u Hlinska 2, P. C. Sallický, farář v Polici n. Met. 5, Fr. Urválek, spirit. Vršálek v České Skalici 2, Josef Jiříček, katecheta v Polici n. Met. 2, Fr. Grudič, kaplan v Červ. Kostelci 4, Fr. Tomíček, děkan ve Vel. Ouřimě u Solnice 2, Josef Krihl, farář v Hořickách 2, Bayer Václ., konsist. bisk. archivář v Hradci Král. 2, Jan Brabec, kaplan v Hradci Král. 2, Št. Dvořák, děkan ve Skutči 2, Ed. Franc, kaplan v Žitčicích 1, Václ. Dvo-řák, farář v Sádce u Poličky 1, P. Ant. Krása v Polici n. Met. 3, J. Jahoda, koop. v Lipnici u Světlé 1, Bayer, farář v Jablonci n. Jiz. 1, Jan Rameš, farář ve Smida-rech 2, Al. Kuřik, kaplan v Jablonci n. Jiz. 1, J. Král, farář v Suchdole u Kutné Hory 1, Jos. Forman, katech. v Něm. Brodě 2, Jos. Tuček, farář v Bělém u Rokyt-nice 2, Jos. Pecháček, kaplan v Solnici 2, Václ. Kopecký, prof. v. v. v. Nových Hradech 1, J. Macháček, děkan ve výsl. v Proseči u Skutče 3, Jaroslav Pavelka, kaplan v Chlebicích 1, Fr. Bílek, kaplan v Lanškrouně 1, XY v Poděbradech 0,50, Jindř. Svoboda, kaplan na Hořickách 2, Jos. Pospíšil, bisk. vik. v Novém Bydžově 5, Al. Sigl, kaplan v Rostokách 10, Tomáš Koutník, farář ve Zbra-slavicích 1, Jos. Michálek, kaplan v Jilemnici 2, Jos. Jankovský, starosta v Kojetíně u Milevska 2, Ferd. Audrlický, farář v Bil. Újezdě 10, Štěp. Bobek, kaplan v Bil. Újezdě 10. — O další příspěvky prosí Křesť. jed-nota sv. Václava v Dobrušce.

SINGEROVY

ŠÍČÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krá-mech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u labakého mostu 279.

Různé zprávy.

Skon českého kněze v Americe. (Dopis z Jackson Minn.) Nedávno umřel nám zase jeden český kněz. Je škoda každého mladého života — a tohoto dvojnásob. Velebný pán Koníček byl jenom 33 let star a teprv 10 let knězem. Ale platí o něm: »non multa, sed multum«. Byl vysvěcen v roce 1902 a 1905 po krátké přípravě v semináři v Lovani povolán biskupem Van de Vyve-rem do diecése v Richmondu ve Virginii. A dán mu ú-kol věru k nezávidění: organisovat českou osadu mezi našimi krajinami, kteří už na polovic od víry své odpadli. Sám biskup mnoho nedoufal. Měl smutné zkušenosti z dřívějšíka. Ale náš mladý kněz vzal si k tomuto těžkému úkolu na pomoc obětavou, nadšenou lásku k svým kra-janům. Na sv. Václava 1905 přišel a 15. ledna 1906 po-čata stavba farního kostela, téměř zároveň farní budo-vy. Na sv. Jana Nep. přichází biskup celý překvapen světí kostel tam, kde dříve marně snažil se založit misijní stanici. A což si měl mysliti, když v roce 1907 byl volán opět — světit druhý český kostel, který naši krajané pod vedením vel. pána Koníčka postavili si v sousedním okrese! Aby zásluha veleb. pána byla oceně-na, nutno neznalým poměrů vysvětliti, že katolíci ame-rictí všechny výlohy sami ze svých kapes dobrovolnou sbírkou si musí hradit, na kostel, faru, plat knězi, plat biskupovi, na vydržování kněžského semináře, sirotčin-ce a pod. Veškerý majetek farní osady, ku kterému si pomohl, podle cír. zák. musí dáti knihovně na jméno diecése, biskupa zapsati. Jistě nebyl k necti své diecési mateřské vp. Koníček. A nejen to; při prvním kostele, jím postaveném k účtění Nejsv. Srdce Páně, založil městečko s poštovním úřadem, jemuž vládou Spoj. Států povoleno bylo jméno New Bohemia a na věčnou památku, že i v daleké, historicky tolik památné Virginii, žijí naši čeští krajané. Blíže kostela zbudoval osadní síň pro schůze i zábavy, jsa tak starostlivým otcem (v Americe i ne-katolíci zovou katolického kněze Father — otec) svým farníkům. A nebylo by spravedlivě zapomenout při této vzpomínce na jeho činnost na jeho mladistvou sestřičku Aninku, snad jen 15letou, která mu byla hospodyní a — varhaníkem. Najmat fidiotele káru — to pro počátek aspoň, kdy peněz nebylo, je drahý luxus; a ona jistě byla ochotnou — zadarmo. A zemřel velebný pán jako oběť svého vznešeného povolání. Spěcháje pěšky jed-nou do sousední osady zpovídat, uhnal si chřipku, kte-rá v jeho slabém těle se vyvinula v součotinu, jež zlo-mily ten život mladý, nadějný. Byl pohřben mezi svými, které tak miloval. Sám nejd. pan biskup (se 16 kně-žími) spěchá jej uložiti ve hrob tak daleko od drahé vla-sti, otců, sester, bratří, na které on tak často vzpomín-

nal. Jeho důvěrný přítel, vel. pán T. O'Farrell chce ka-zat nad jeho rakví a — nemůže slovo ze sebe vypravit; pláč drhne mu hrdlo. Jediný český kněz přítomný vel. pán Šott z Baltimore, končí českou řeč svou, že není třeba vel. pánu pomníku na jeho hrob, jeho pomník že je kostel a celá osada, který sám si postavil. Je bolest-no pro otce a sourozence vel. pána jen vzpomenouti si, že není už více toho, s nímž téměř nedávno se loučili: a že ani jim není možno u jeho hrobu pokleknouti. Ale hrdi mohou být na svého syna a bratra, že jeho památ-ka v daleké cizině je požehnána. Může to být útěchou? A diecése hradecká neobětovala jednoho ze synů svých zbytečně. Mnoho vykonal za mořem pro víru a řeč ná-ši. Jeho osadníci ve veřejném projevu v novinách praví svými sebezapíráním a horlivostí při vykonávání svých kněžských povinností; tu neznal únavy, a mnohdy i ne-dostatek mu zaklepal na dvěma, jak to obyčejně bývá při začátcích osady. To vědí jen ti, kteří v podobných poměrech se nalézali. . . . Kéž mu je Pán Bůh štědrým odplatitelem za všechno, co pro nás učinil. My se mu již nemůžeme odsloužiti jenom modlitbou. Lehké odpo-činutí dejž mu, ó Pane, a světlo věčné ať mu svítí. E. K.

Schůze účastníků tří českých poutí do Lurd. U pří-ležitosti světového eucharistického kongresu, který zla-tým písmem zaznamenán bude v annálech katolického Rakouska a církve svaté, konala se v sobotu dne 14. září odpoledne v chrámu Páně minoritského kláštera na Alserstrasse velice četně navštívená schůze všech poutníků, kteří se pod duchovním vedením vdp. kons. rady L. Kolíška některé ze tří výprav do Lurd účast-nili. Po dojemném kázání vdp. faráře Brože a po ob-šírném a věcném referátu vdp. prof. Karla Kolíška o zázracích lurdských měl nejdůstojnější protektor 3. pou-ti J. E. kardinál ze Skrbenských z Prahy pontifikální sv. požehnání, při kterémž litanie, jakož i jímavé vložky přesně pěl chvalně známé kvarteto vdp. bratří Ko-líšků. Po sv. požehnání navrhl předseda lurdské schů-ze vdp. rada Kolísek, aby byl vznešenému přítelovi če-ských poutníků J. M. biskupu lurdskému dru. Schöpfro-vi, jenž naši schůzi obeslal delegací francouzských kně-ží, zaslán holdovací telegram, což bylo za frenetického aplausu přijato. Po té děkoval vdp. rada Kolísek poutní-kům za sympatické projevy a spolu vzpomněl oněch hanlivých dopisů, v nichž byl viněn ze zlístivosti. Odpou-ští rád svým nepřítelům, neboť jej blaží vědomí, že vše podnikl z lásky k Panně lurdské. Upozornil na vel-ké výhody poutí čistě českých. Navrhuje, aby se založil československý spolek pro pořádání poutí do Lurd, lou-čil se vdp. rada tklivě se všemi, jež byl přivlel na mi-sto omilostněné. Vdp. farář Stárek vzpomíná zásluh vdp. rady Kolíška a jeho vdp. bratří a prosí je, aby i dále poutníky do Lurd vedli. Rovněž i vdp. farář Ko-lenec a Rudolecký děkují vdp. radovi Kolíškovi za ve-škerou námahu obhajují jej proti různým nespraved-livým pomluvám. Konečně kaplan dp. Rössler ujímá se slova a vybízí poutníky, aby nepřestali putovati do Lurd, kde Bůh na přímělu Matky Boží tolik četných zázraků tvoří. Uznáváje, s jakými oběti a nesnáze-mi pořádání poutí jest spojeno, souhlasí s návrhem vdp. rady Kolíška, aby se zřídil spolek pro Čechy, Moravu a Slezsko, který by jednou za dva roky, event. i každo-ročně pouť do Lurd pořádá. Ano, takového spolku jest nanejvýš potřeba, mají-li čeští poutníci míti z poutí du-chovního užitku. Proto vybízí kaplan dp. Rössler pří-tomné, aby ve svém okolí podporovali tuto akci a pro zamýšlený spolek lurdský četných přítelův získali. Prosí též vdp. radu Kolíška a jeho pp. bratry, aby svými vzácnými a bohatými zkušenostmi byli nápomocni. Když pak se nikdo ke slovu již nepřihlásil, ukončena tato zdařilá schůze za souhlasu všech, aby se spolek lurdský se sídlem v Praze co nejdříve zřídil. Kaplan Rössler uvolil se vypracovati stanovy a svolati schůzi do Prahy, na které vše blíže bude ujednáno. Den a ho-dina schůze, jakož i místnost bude včas oznámena. V těchto dnech odeslána uctivá prosba na J. M. nejdp. kardinála pražského, aby milostivě převzít ráčil pro-tektorát. Přihlášky, jakož i dotazy buďtež prozatím lask. řízeny na adresu: P. Jos. Rössler, kaplan, Velký Ouřim u Solnice — Čechy. Tož, československý lurdský spo-lek vivat, crescat, floreat!

Jako upomínka na eucharistický sjezd ve Vídni vy-šla pozoruhodná brožura: »Právody s Velebnou Sváto-stí v Lurdech«. Cena 8 hal., poštou 10 hal., 4 exempl. poštou 30 hal., 12 exempl. 80 hal., 24 exempl. 1.60 K, 48 exempl. 3 K, 100 exempl. 6 K franko. Hodí se velice k povzbuzení úcty k Nejsv. Svátosti Oltářní. Objednávejte hromadně od »České sekce diecéšního komitétu v Č. Budějovicích«. Peníze možno poslati též v poštovních známkách v psaní.

Věleceos. Národní železniční svaz španělský prohlá-sil v neděli 2686 proti 84 hlasům generální stávkou. — Habsburský následník trůnu věnoval našemu císaři mlade-ho lva a zlatý čestný štít se dvěma stříbrnými kopáli. Tyto dary jsou nejvyšším vyznamenáním pro zahraniční panovníky. — Nejvyšší soudní dvůr prohlásil, že obecní přírážky jsou zabavitelný. — Učitel obecné školy V. Lamszus v Hamburku propuštěn ze školní služby bez pense proto, že vydal knihu, v níž temnými barvami líčil hrůzy budoucí války. Prý učitel s takovými názory nemůže býti za žádných okolností vychovatelem lidu! Pravá německá kultura! — V Uhrách velké škody zpō-sobeny povodněmi na Tise. — Při revidi v kanceláři Lenské společnosti na Sibiři přišlo se na to, že společ-nost osídila stát o pět milionů rublů na daních. — Dů-stojnické zkoušky jednoročních dobrovolníků dopadly vůbec letos všude neobyčejně špatně. Vlnu na tom má

nový výnos ministra vojenství, jímž tyto důstojnické zkoušky byly velice ztíženy. — Anglické sufražetky po vzoru pařížských apačů vyzbrojili se zvláštním vatovaným spodním šatem, do něhož jsou vloženy jehly, takže když policista učiní na ně útok, utrpí povážlivé zranění, poněvadž, jakmile uchopí sufražetku za rámě, rozdrásí si o jehly ruce. — Místodržitelství v Terstě zastavilo přípravu k obecním volbám, poněvadž italská držitelé moci zamítli 266 reklamací, které podala slovinsko-německá koalice. — Ruský car jmenoval rumunského krále polním maršálkem své armády. — V lázních Poděbradech navrtán za kosterle a hloubce 91,6 m nový léčebný pramen, který dává za minutu 54 litrů vody. — Průstí biskupové požádali spolkovou radu, aby byl zrušen zákon o jesuitech.

České Ilustrované Noviny přináší v 38. čísle velmi zdařilá vyobrazení důležitých scenerií z eucharistického kongresu. Obrázkový ten list jest velikou podporou vídeňských Čechů a snaží se horlivě obsloužit své čtenářstvo vybraným obsahem jak textovým, tak ilustračním. Adresa administrace: České Ilustrované Noviny, Vídeň X-1, Favoritenstrasse 130.

Neplačte nad svým osudem! Ten nejhorší mají údělem nevidomé dívky venku v bídě a nouzi. Pomozte Útulně slepých dívek, Praha-Kampa, aby jich hodně zaopatřila. Administrace t. i. příspěvky uveřejní.

Zemřel vám někdo na současný? V případě tom víte, jaká to hrozná nemoc. Máte jistě v paměti, jak ten váš drahý chřádl, před vašima očima pozvolně umíral. Snad to ještě byl mladý člověk, snad otec rodiny, snad drahá matička, bratříček nebo sestřička a nebylo jim pomoci. Den ze dne trpěli více, až konečně smrt byla jim vysvoboditelkou. Kdyby byl došel účelného léčení v sanatoriu, mohl být zachován. Takové sanatorium pro tyto trpící stává na Pleši nákladem 1 mil. K Český pom. zem. spolek pro nemocné plicními chorobami. K úhradě velikého stavebního kapitálu určen jest výdělek „Druhé České Loterie.“ Losy prodávají se po 1 K ve všech prodejnách. Zajistě že nebude ani jediného Čecha, který by nebyl majitelem alespoň jednoho losu ve prospěch nejnešťastnějších z nešťastných.

Katolická Útula pro české učně ve Vídni III., Schützengasse 30., v budově českého kláštera sprostředkuje bezplatně místa učňům výhradně u křesťanských rodin a výkonává nad nimi pečlivý dozor, by jejich mravnost a zdraví nevzaly úhony. V neděli shromažďuje hochy ve svých besídkách k poučným přednáškám a ušlechtilé zábavě, kde nabývají jakési náhrady za radosti otcovského domu. Útula přihlíží též k tomu, by se učňové odborově vzdělávali, by jednou dovedností a zdatností v řemesle mohli snáze soutěžit v boji o skývu chleba. Rodičové katolíci, kteří posílají své syny do Vídne na učení, obraťte se nejprve na Útulu, sdělte v dostatečně známém dopise, jakému řemeslu míní se hoch věnovati, přejete-li si umístění v české či německé rodině a pod. Upozorňujeme, že místa elektrotechniků a strojních zámečnicků těžko se obstarávají a jen za těžkých peněžitých podmínek. K dopisu přiložte se 10haléřovou známku na odpověď. Před odpovědí neposílejte hochy do Vídne.

Česká banka v Praze. Stav peněžních vkladů činí koncem měsíce září K 20.142.661.09, tudíž o K 631.472.47 více než v měsíci předešlém.

Z Československé zálohy v Praze-II., Spálená ul. č. 9. V měsíci září vloženo K 79.127.—, vybráno K 63.185.—, splacených podílů K 38.809.—. Obrát od 1. ledna do 30. září 1912 K 4.313.553.62. Našinci, podporujte svůj katolický peněžní ústav.

„Venkovane“, kalendář českých katol. zemědělců v království Českém, vyšel a začíná se právě rozesílati. Kalendář vyniká bohatou částí zábavnou i hospodářskou, jakož i množstvím zdařilých ilustrací a vyobrazení. Doporučujeme proto kalendář této přední katol. organizace v Čechách k hojným objednávkám. V drobném prodeji prodává se kalendář „Venkovane“ kus za jednu korunu i s poštou. Při hromadných objednávkách stojí tucet kalendářů 8 K nevypáčeně. Zároveň upozorňujeme, že totéž zemědělské sdružení vydalo malé kalendáře kapsné, které obsahují vedle kalendáře a zápisníku články organizační a družstevní. V té příčině hodí se kalendář tento zvláště naší omladině a funkcionářům našich raiffeisenek. Objednávky přijímá a obraťte vyřizuje „Sdružení česk. katol. zemědělců, Praha I., Velká Karlova ul. č. 8. n.“

Přihoda. K dnešnímu nákladu „Obnovy“ přikládáme seznam některých vynikajících spisů, vydaných naším Politickým družstvem tiskovým. Odporujeme laiskavě pozornosti. Objednávky adresujte buď na Bisk. tiskárnu anebo na Družstevní knihkupectví v Hradci Králové.

Nejdříve. Biskupskou konsistencí ověřen dodávati.

Mešní vína,

zaručené práva, přírodní, neperučená, nejlepší jakost nabízejí v sudečích nebo lahvicích 1 litr po 70, 80, 90 hal., 1 K i výše firma

Alaie Čížek,

velkoobchod vínem v Humpolci
Na sta. pochvatých uzení po ruce.
Raďte dáti přednost vždy závodu osvědčenému.

Městská spořitelna ve Dys. Mýtě

zárukuje veškerý vklady na knížky
(půlměsíční záročení)

4 a 1/2 % dnem 1. dubna 1912 — počínajíc. —

Za vklady račí: aktiva spořitelny vlastní jmění, městská obec Vysokomýtská a všichni poplatníci (obecními přírážkami). Jest tedy vklad ve spořitelnu vždy zcela bezpečně uložen.

Raďte si psáti o vzorky

firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čís. 186.

— Vývoz lněného a modrého zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modré látky vlněné i pralé, dámské i panské plátka, damasky, ubrusy, ručníky **zeffíry** na košile, — látky atd., překrásných modrých vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levná, pevná, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K nastláme vyplacení. 1 balík 40 m šatyků vkusně rozvrážených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Hřest. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6%, úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školní.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a
keřevého nářadí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levná pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jabl. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Školní knihy

stále na skladě.

■ ■ **Veškeré** ■ ■
psací a kresl. potřeby.

Obracejte se na své knihkupectví,
které Vám vždy radně a ku spo-
kolenosti poslouží.

Svůj k svému!

Družstevní knihkupectví,
nákupní závodní knihovna

v Hradci Králové

v Hradci Král., Adalbertinum.

Vláda peněz.

Sociálně-politické úvahy.

Napsal **RUDOLF VRBA**

Dílo to čítá 1269 stran. Pouze za 20 K.

Dílo to působí všude, kam vniká, svým obsahem
pravou sensací.

Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Umělecký ústav
pro malbu a kreslu

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované
okna chráněná v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaitového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, odbraně
stě a vše zasazenou v místě.
Mocně akčně pro fa-
gady, křížové cesty atd.
Nákrety, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Přesná vyznamenání a doporučení.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové
nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Obrázky svatých

v různých cenách, levně
pro školní děti,

obrázky smuteční

a upomínky k sv.

přijímání a zpovědi

v Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinum).

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Od 1. října t. r. v nové bankovní budově.

Akc. kapitál K 15,000.000— Reserv. fondy ca K 2,700.000—

Stav vkladů koncem září K 40,984.000—

Filialky: Krakov, Ulice Wislna, Plzeň, Františkánská ulice, Praha, Josefské nám. (Palác Obchodní a živnostenské komory), Semily (podružný úřad Rakousko-uherské banky).

Expositury: Chrudim, Jičín, Slané, Turnov.

Kralobanka.
Společná adresa
telegramů pro cen-
trálu a filialky:

Vklady

na vkladní knížky
zúročí **4½% - 5%**
ode dne vložení do dne
vybrání dle výpovědi,
na pokladniční po-
ukázky a běžný účet
dle do-
hodnutí **4½% - 5½%**

TELEFON:
Hradec Králové č. 22, 23,
24, 25, Chrudim č. 49, Jičín
č. 40, Semily č. 21, Praha
č. 4508, 5370, Krakov č.
3063, Plzeň č. 111, Slané
č. 52, Turnov č. 27.

..... **Směnárna - Vadia - Akreditivy - Výplata kuponů**

**Účet poštovní
spořitelny Ra-
kouské č. 7871,
Uherické 8862,
Bosenské čís.
7383.**

Velikost	Výška	Šířka cm	Hloubka	Na dobu		
				1/4 roku	1/2 roku	1 roku
č. 1	10	27.5	47	K 5.—	K 10.—	K 15.—
č. 2	25	27.5	47	K 15.—	K 25.—	K 35.—

.....
**Účet poštov.
šek. úřadu
v Berlíně 6531**
.....

Zálohy na cenné papíry.

Bursovni příkazy.

**Eskont směnek, devis. Informační oddělení. Inkasa na tu- i cizozemská místa.
Losové oddělení při filialce v Krakově.**

Velkoobchod uhlím. Ústřední prodejna cihlářských výrobků.

Obchod všemi druhy cementu, sádry, vápna, olejů, petroleje.

**Skladiště nejmoderněji zařízené. Spojeno koleji s nádražím býv. Rak. sev.-záp.
a jihosevero-něm. spojovací dráhy.**

Elektrická výtahovadla.

Výhody reexpedice.

Zálohy na uložené zboží.

Ústavem založena:

**Diskontní společnost v Hradci Králové
z. sp. s r. o.**

**Provádí: eskont faktur, účetních pohledávek a směnek. — Poskytuje: úvěry
směnečné. — Zápůjčky na cenné papíry a životní pojišťky. Depože „Diskonto.“**

Národohospodářská hlídka.

Na sjezdu mlynářů českomoravských v Praze šlaský poslanec J. Dürich v řeči své »O mlynářství dnešní doby a jeho potřebách« kladl hlavní důraz na to, že zákon by nebyl mlynářskému stavu nepřiznivý, ale že výklad úřadů čelí proti a že nenastane zlepšení mlynářství, dokud vláda uherská nezruší terminový obchod cestou zákonodárnou. Rovněž se nešetří se strany úřadů platných ustanovení všeobecného zákona občanského, pokud se týče udržování slupí; i vodního zákona se málo dbá. Instruktor živnost. společenství JUDr. K. Polák promluvil o významu organizace mlynářské. Tato organizace má 48 odborových organizací s 2178 členy, kteří zaměstnávají 800 pomocníků a 333 učňů.

Pivovarníci naříkají. Na valné hromadě spolku pro průmysl pivovarský v Praze zanařikal si čis. rada Zvěřina, že výroba piva jest snad ohrožena. Právil: »Již počátek kampaně, pokud se počasi týče, je málo potěšitelný a nutno doznati, že k velice zklamání, jež nás překvapilo ohledně sklizeň, přistupuje také zklamání ohledně odbytu piva. Dvoce urodilo se v některých krajinách tolik, že pro ten případ, že by se počasi zlepšilo, bude konkurovati s pivem. Také všeobecné poměry drahotní, jež nutí ke spořivosti, přispívají k tomu, že, pokud se výstavu týče, dlužno naděje naše silně zredukovati. Jediným světlým bodem v těchto trudných poměrech mohla by býti konjunktura. Jest nesporno, že průmyslových podniků značně přibýlo a stále ještě přibývá. Také zaměstnanost dělnictva jest lepší, avšak přes to vše odbyt piva klesá a sice jednak následkem šíření se zásad abstinentských, jednak podporováním prodeje nápojů bezlihových v továrnách a konečně nemožností, ba zakazováním dělnictvu píti pivo, jak tomu nasvědčují samy nejnovější zprávy živnostenských inspektorů. Budiž mi dovoleno při příležitosti této upozorniti na to, že nesmíme před šířením se zásad abstinentských zavíratí oči, neboť měli jsme příležitost konstatovati během roku minulého ne jeden zjev, že naše rozhodující kruhy zdají se býti tomuto za popularitou se ženoucím hnutím nakloněny. Po krocích, učiněných k uplatnění zásad abstinentských mezi dělnictvem, ve škole a mezi kněžstvem, snaží se hnutí abstinentské uplatniti také ve vojskě a obáváme se, že bude vyžadovati delší doby, než svedené kruhy přijdou k rozumnému poznání, že se nesmí pivo, tento lékařsky pro pracujícího dělníka za nepostradatelný prohlášený nápoj, házetí do jednoho koše se zhoubnou kofalkou. Další ztížení pivovarské konjunktury přišli kampaně hledati dlužno také v neobyčejně vysoké míře úrokové. Uvážíte-li, velectění pánové, že pivovary musí se dlužití značné obnosy, že mají mnoho nedoplatků a že musí hraditi krátkodobé půjčky na vysoký úrok, samy pak vlastní pohledávky čekají dlouho a na úrok nízký, uznáte, že ani v tomto ohledu nekyne průmyslu našemu žádná potěšitelná vyhlídka.« Tedy dle pánů pivovárníků hodně píti, pak bude národu blaze!

Druhý sjezd českých stavebních a bytových družstev. Na výroční valné hromadě Českého zemského spolku pro reformu bytovou v království Českém bylo, jak známo, se strany českých stavebních družstev projeveno souhlasné přání, aby letošního roku konal se druhý sjezd stavebních a bytových družstev. Sděluje se nám právě, že český zemský spolek pro reformu bytovou v království Českém bude tento sjezd pořádati, a to opět v Praze, ve dnech 16. a 17. listopadu t. r. s tímto programem: Obce a reforma bytová. Daňové a poplatkové výhody pro malé byty. Úvěr pro stavební družstva. Jak zařizovati malé byty po stránce technické a zdravotní. Ve věci této neopomeneme přinésti včas další podrobnou zprávu.

přikročilo museum k definitivnímu zřízení filiálky v Sarajevě. Hlavní činnost filiálky bude ovšem intenzivní praktická činnost obchodní. Neomezí se tedy filiálka pouze na zprávy, informace, upozornění, nýbrž bude pomocí zpravodajství hledati interesity, vstupovati s nimi ve stálý styk, získavati je pro dotyčné obchody a snažiti se od informace a upozornění dojiti až k uzavření pevného obchodu. Filiálka v Sarajevě bude co nejušlostněji zaváděti naše firmy na tamní trhu a přizpůsobovati je v tomto směru. Pro zastoupení domu, které by filiálka sama obstarávati nemohla, vynajde a opatří schopné a spolehlivé zástupce. Filiálka bude kreditní informace na požádání revidovati, poněvadž informační kanceláře bývají často nejasné a mnohdy i nesprávně informovány. Správa filiálky uspořádá dvakrát neb třikrát do roka pod vlajkou Českého obchodního musea výpravy obchodníků bosenských do Čech, kam se má jeti ovšem za účelem pouze obchodním. Veškeré dotazy ochotně a bezplatně vyřídí České obchodní museum v Praze V., Mikulášská tř. č. 9., telefon čis. 928.

Všem našim důvěrníkům, jednatelům a pracovníkům v odbočkách, Raiffeisenkám, jakož i mezi mládeží. Blíží se doba podzimní a tu přirozeně ruch organizační po delší letní přestávce značně se zvýší. Ani my, přátelé, nesmíme zaháletí. Nutno hned přiložiti ruce k dílu. Pohleďte jen na stranu agrární a soc. dem., jak obě tyto si čile počínají a svými sliby a balamucením získávají stále půdy, ačkoliv dnes každý rolník, chalupník a domkář má o činnosti těchto dvou stran smutné zkušenosti. —

Každý z Vás ví, jak důležitý význam zejména naše hospodářské instituce mají. Hospodářské Sdružení za 3 roky doznalo přímo obrovského rozmachu, jakým nemůže se vykazati žádná jiná korporace. Dnes soustředěno jest v něm přes 510 odboček, hospodářských spolků a besídek a peněžní jeho obrát za loňský rok obnášel přes 10 mil. korun. Rychlý tento rozmach jest nejlepším důkazem toho, jak Hospodářské Sdružení v řadách zemědělců jest oblíbeno a proto také podporováno.

Rovněž naše ústředí Raiffeisenek, družstev a konsumů — Zemský Svaz — za krátkou dobu svého trvání dosáhl přímo obdivuhodného výsledku a vzrůstu.

V Zemském Svazu soustředěno jest dnes přes 350 Raiffeisenek, družstev a konsumů, které ve smysle velice zdárně působí a docilují nejlepších výsledků.

Jsou celé řady obcí v království Českém, kde naši stoupenci mají značnou převahu, což nejlépe bylo viděti z loňských volebních výsledků do říšské rady, a přece v mnohých takových obcích našich hospodářských odboček a Raiffeisenek nestává a jsou naši stoupenci odkázáni na milost našich nepřátel.

Rovněž i u mnohých Raiffeisenek, které jsou členy agrární jednoty, jest většina našich stoupenců a přece setrvávají tito i nadále v této agrární instituci, našemu hnutí nejvíce nepřátelské, ačkoliv vědí, jak to s hospodářstvím jejím dopadá. Vzpomeňte si jen na agrární jihlavskou motouzárnou. Proto vzhůru, přátelé, ku práci! Postavte se na vlastní nohy — založte si své odborové a družstevní organizace, které budou Vám pevnou záštitou v příštích dobách a nespokojíte se pouze příslovím: »Nějak bylo, nějak bude.«

Tam, kde máte většinu v Raiffeisenkách, postarejte se o to, aby tyto co nejdříve dostaly se do bezpečí a přistoupily za členy našeho Zemského Svazu.

Dopíšte na Hospodářské Sdružení do Prahy, které Vám podá o všem informace a poradí, jak si máte počínati, a to učíte ještě dnes! Neodkládejte to na doby pozdější, kdy snad již bude pozdě! Hospodářské Sdružení i Zemský Svaz vyšlou na každou schůzi zdarma odborné hospodářské řečníky a pracovníky, — zašlou Vám tiskopisy, plakáty, legitimace, brožury atd., takže žádných výloh s pořádáním schůzí míti nebudete.

Každý upřímný stoupenec po přečtení těchto řádků sedni a piš ihned na adresu: Hospodářské Sdružení českých křesťanských zemědělců, Praha-II., Spálená ulice č. 9. a sdělí místa, kde naše hospodářské organizace nechají se založiti a přičiň se zároveň o svolání schůze.

Sociální besídka.

Říškové číslo »Maloživnostníka« (10) vyjde za příčinou změny v redakci a administraci a revise knih asi o deset dní později. Všecky zásluky na Sdružení českých katol. živnostníků adresovány buďte takto: Redakce »Maloživnostníka«, Král. Vinohrady 1585.

Rolnictví a židovstvo. Víme dobře, jak právě židé s rolníky přecházejí se stýkají, finanční styky

s nimi navazují a náležejí k předním prodávacím rolnických produktů. Kolik židů však pracuje při těžké práci polní vlastníma rukama? Hledejte po Čechách se svíčkou nejhudší židy, kteří by se uvolili vydělávat si chleba skutečnou prací rolnickou! Podobné poměry jsou v krajích jiných, třebaže na některých místech přece shledáváme bílé vrány. Nyní sám žid dr. Arthur Ruppín vrhá hojně paprsky na poměr židovstva k rolnictví. Vydal knihu »Die Juden der Gegenwart«. V ní praví, že v Německu pouze 3746 židů (tedy 1.3 procenta) účastní se v zemědělství. Do toho počtu však počítá i židy zaměstnávající se zahradnictvím, lesnictvím, rybářstvím.

Ale kolik aspoň z těchto židů zaměstnává se prací ruční? Ruppín praví: »A sám tento malý počet židů žije se skrovnými výjimkami nikoli z výnosu vlastní zemědělské práce, nýbrž jsou to velkostatkáři a nájemcové, anebo náležejí do řady průmyslových závodů na zpracování zemědělských produktů.

A že vlastně v Rakousku rovněž není selského stavu židovského, doznává Ruppín těmito slovy: »V Haliči a Bukovině není sice nic neobyčejného, že žid drží krávu anebo má větší chov dobytka, ale skutečný židovský sedlák mne na dlouhých cestách po Haliči nepotkal.« A přece nyní židé v Polsku mají ve své moci přes třetinu veškeré půdy.

Velice zajímavý jest posudek Ruppínův o židech v Rusku. Udává napřed statistiku kolonií a pak pokračuje: »Půda v koloniích jest největším dílem státním majetkem a jest přenechána kolonistům do dědičného nájmu; menším dílem jest majetkem kolonistů anebo jest spachtována od privatních osob. Tyto rodiny však nevzdělávají společně samy své pole. Značný počet z nich propachoval hospodářství dále, takže mezi 4022 rodinami držícími hospodářství nachází se toliko 2568, které se samy hospodářstvím zaměstnávají.« Tedy spekulace s najmutými pozemky podobná, jako při blankotermínovém obchodě. I židovský pachtýř umí si utvořiti svou bursu. Dědiční pachtýři židovští, jimž stát dal příležitost k poctivé práci, žijí dále z potu podnájemců.

O židovských koloniích rolnických ve Spoj. Státech severoamerických dr. Ruppín píše: »Tam se nalézá jistý počet židovských kolonií, které povstaly od roku 1881 ze soukromého popudu přistěhovačů ruských židů, brzy však buďto zanikly anebo se musily obrátiti na židovské lidumily a společnosti o pomoc. Ty kolonie, které dosud trvají, mají silný průmyslový ráz.«

Proč jenom mnoho těch kolonií rychle zaniklo? Židům se do tělesné práce nechtělo a zemědělský dělník jest tam velice drahý. Farmáři křesťanští, kteří si získali za nějaký čas obrovské jmění, musili dlouho pracovati do úpadu, než si ušetřili skrovný obnos.

A ještě jedna žaloba Ruppínovy knihy: »Ještě dosud se hlásí, nemáme-li na zřeteli Zionisty, nadšené pro Palestynu, jen zcela chudí lidé ke kolonizaci, kterým se musí poskytnouti půjčka od koloniální společnosti všecko potřebné k osídlení až na nejmenší inventární kus.« Tak prý jest aspoň postaráno o to, aby se s potřebným inventářem zacházelo opatrně.

Roku 1900 v Oděse mezi 150.000 židovských obyvatel bylo neméně než 48.500, kteří činili nároky na chudinskou podporu. 63 procent všech zemědělných židů oděských musilo býti pohřbeno bezplatně, 20 procent podle nejnižší sazby. Přes to však židům naprosto se nechtělo dáti se do hospodářské práce, ačkoli jim vláda vyšla vstříc tak ochotně. A židé přece při své duševní čilosti by vyzískali racionelním hospodářstvím z půdy třikrát více než mužik, který jen velice zvolna chápe význam moderního hospodaření.

Školský obzor.

Nespokojenost s ústředím pokrokového učitelstva propuká znovu. Není divu, že stále sladké sliby, jež kýženého ovoce nenesou, budí konečně rozmrzelost jak proti vůdčím politikům našeho národa, tak proti učitelskému ústředí. Netrpělivost stoupá také při pomýšlení, jak se dovedli učitelští pohlaví obohatiti na účet kolegů poplatníků. Výslednicí přirozenou jest otázka: »Jestliže jste dovedli shrábnouti tolik tisíc pro sebe, nemohli jste za tak dlouhou dobu rozvinouti ráznější akci, aby se pomohlo v přední řadě právě nejchudším kolegům?«

Pro informaci uvádíme některé stesky z opozičních pokrokových »Učitelských Novin« (ze dne 25. září):

»Myslím, že o nynější učitelské organizaci kromě učitelův, inspektorův, okr. hejtmanův a tu i tam některého novináře, který býval podučitelem, v celém národě nikdo skoro nic neví. Jen občanstvo okr. měst dvakrát či třikrát do roka si

Záložna v Hradci Králové.

Janová náměstí č. 163.

Vklady na knížky 4³/₄ %

Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyhlídka!

Filiálka Českého obchodního musea v Sarajevě. České obchodní museum pracovalo již dlouho na myšlence, aby země anektované a státy balkánské plně využitovaly byly pro náš obchod a průmysl. Po zkušenostech, nabytých opatrným postupem celé řady měsíců, vstoupilo České obchodní museum ve vyjednávání s jedním ze svých členů a důvěrníků v těchto zemích se zastupitelskou firmou Milan R. Paranos v Sarajevě, která se snažila uvést na trh bosensko-hercegovský zboží z Čech a upozornila na svou skutečnou způsobilost tím, že zavedla již asi 60 českých továren na trhu bosenském s plným úspěchem. Proto

povídá, že »dnes jsou tu učitelové; zas budou ohřít větší platy«, ale při tom se nerozeznává vládních konferencí od »výbojných« schůzí učitelských jednot. Jaké hlubší vědomí o našem organizačním životě má některý zemský agrární poslanec? Dle pravdy význam učitelských sdružení pro království i pro markrabství je minimální. A možno-li, ještě menší je význam našich jednotlivců.

Ústřední spolky soustřeďují přes 14.000 členu, z Čech 4, na Moravě 3 sedminy (slezský ústřední spolek spojuje několik jednot bezvýznamným poutem pavučinovým). Obě organizace mají poměrně velkou sílu finanční; na Moravě právě vykazují příjem za min. rok 96.398 K; skoro 200.000 ročního obrátu, platí tam každý učitel 16 K ročního příspěvku (Pedag. Rozhledy a Věstník má zdarma). V Čechách jsou příspěvky stabilisovány. V Jednotě měšť. škol platíme 10 K za rok. Jsou tu učitelky, spolky Vel. Prahy . . . těch peněz mělo by se účelněji využívat! V Praze a v Brně všelijak se vykrucují a brání se snaze, aby za zkrocené učitelstvo psali, mluvili a jednali s rázností nezávislých lidí řádní spolkoví sekretáři a samostatní redaktori org. listu. Jak chceme v dnešní konkurenci zájmu jednotlivých tříd se svými učit. tužbami proniknouti, když naše požadavky musí pronášeti, propagovati i obhajovati kolegové až 30 hodinami týdně obtížení a na všechny strany opatrně se ohlízející, protože ve svém veřejném vystupování krácejí po hřebeni střešy? V Praze dáváte předsedovi 4000 K, v Brně 600, jednateli v Praze 2400 K, v Brně 400 K a jakémusi výpomocnému sekretáři 425 K — upravte tyto nesrovnalosti a pro 8000 českých, pro 6000 moravských kolegů ustanovte sekretáře, aby vyvolali a skutečně vedli boj o úpravu platů osobně po celé zemi, a dosadte redaktory, kteří by nebyli akt. učiteli a vedli by opravdový zápas v žurnalistice naší i politické s odporci úpravy a akad. vzdělání.

Spory o formu organizace nás stále oddalují od poctivého rozdělení práce. Ústřední spolek moravský má ještě přes 400 učitelů z měšť. škol a jde rukou v ruce s učitelkami. Od sloučení všeho učitelstva v ústředním spolku, »v rámci organizace jednotlivé, silné, obsahující všechno učitelstvo ob. i měšť. škol«, očekává zdar. V Čechách už jsme z těch snů procitli. Zdar vidíme teď v tom, aby odbory měšť. škol při ústř. spolcích se zrušily, aby provedla se důsledná rozluka učitelův — odborných učitelův — učitelek, aby bez hněvu konala každá skupina svůj speciální úkol. Morava v mnohém jde před námi, ale rozluky se ještě bojí.

Do Prahy i do Brna volá členstvo po decentralisaci. Toť stará, v Praze nevyléčitelná nemoc. Na Moravě nesoustřeďuje se po desetiletí všechno na tři, čtyři jména, osoby v popředí se střídají (předsedové v poslední době: Úlehla, Havlík, Mrázek), o práci se dělí ještě Pozdník, Hradil, Matějka, Mojička, Kraus, Krumpholtz, Šilha, Havelka, Gartner, Krejčí a jiní. Pro nás v království zní idylicky odstavec v jednatelské zprávě moravské: »Kol. Aug. Kučerová převzala administraci a expedici Žákovské knihovny a vypomáhala obětavě předsedovi, tajemníku i jednateli . . .«. Při tom truben mají na Moravě bezmála pětinu všeho učitelstva, v Čechách ještě víc. Práci se však nerozeznává většina »činných« členův od příživníkův! Při nedostatku pracovních sil plýtvá se silami. O vážný obor, učitelskou statistiku, jsme se nestarali a pojednou na nemožné statistiky vyhazují se veliké peníze. V Praze o výsledku mlčí, v Boskovicích otevřeně řekli, že 90 procent materiálu není vůbec k ničemu. Došlo 1630 učitelských rozpočtův, ale jsou »ledabylé, nesprávné, nemají valné ceny«, a věnována jim ohromná práce. V Praze práci nechali stát a školské komisi dali za venkovské učitelstvo rozpočet, který nebyl ze sta procent k ničemu. Pokusy, aby venkov spolupracoval, se nedaří. A přece jen potom přijdou veliké výsledky, až v Praze a v Brně soustřeďovati se budou peníze a po venkově rozloží a vykoná se co nejvíce práce.

My kulturní dělníci máme tolik společného s dělníky rukou! Když padne v příštích dnech politikum vyrovnání, nám úprava a dělníkům volební právo do sněmu, vydejme a provedme heslo: Učitelští proletáři spojte se s dělníckými proletáři! Kdyby naše taktika po celé půlstoletí byla správná, bylo by bývalo tak prohlášeno a dle toho jednáno už tuze dávno.

Myslíme, že očekávají »Učitelské Noviny« od politiků českých více, než jest v jejich moci. Někteří výtky jsou upřílišněné. Ale proč strany, které jsou na zemském sněmu zastoupené tolik četně, slibovaly k vůli mandátům učitelům tak štědře? Není divu, že neupřímnost dochází nemilé odplaty.

Stávkokazové z učitelského stavu. Frumární list staví na pranýř učitelku z Třebechovic, která při dělnické stávce tahala továrníkovi trakař s kožemi, jak dosvědčil sám učitel Šmída. Leč list chytře zamlčuje, že učitel ten jest sice vybarveným pokrokářem, ale že se nezachoval lépe než jeho kolegyně. Kdyby nebýval na schůzi interpellován, byl by v zájmu svým nejráději mlčel. Nyní se obrací hněv dělnictva stejnou měrou proti těm oběma reprezentantům školy. Nechť tedy »Učit. Noviny« bez bázně svou kusou zprávu doplní!

Učitelé mlátcí na statcích evangelického velmože. Socialistická »Volkstimme« píše: »Gesterský blázen Štěpán Tisza, majitel 40 jiter úrodné půdy, nekorunovaný král Uher, baví se nyní na svém statku v pravdě královsky. Tři dny a tři noci museli nyní cikáni na zámku Gesterském bez přestání hrát, aby vznešená společnost a představitelé úřední moci v tomto komitátu mohli se náležitě bavit. Násilník chtěl svým hostům také něco ukázat. Svoji neobmezenou moc a bohatství! Aby se mu ještě více mohli obdivovat a brát za vzor. Celá společnost vyjela přímo z hodovní síně do polí, kde dva mocné mlátičí stroje hltaly spoustu obilních snopů. U každého stroje stál při plnění pytlů černě oděný, zaprášený muž s černými hřebeny na očích, který měl dohled na práci a zaměstnán byl počítáním vymláčeného obilí. Kdo jsou tyto zaprášení dělníci, kteří bojačně hrbí své hřbety před zraky velmocného císaře? »To jsou učitelé z panství pana hraběte,« zní odpověď na danou otázku. A skutečně. Oba dělníci jsou učiteli, kteří v prázdninách smí od časného rána pozdě do noci — polykat prach při obsluhování mlátičích strojů. Tuto práci jsou povinni vykonávat. Učitelský plat se jim vyplácí pouze pod podmínkou: že ve volném čase budou vypomáhat při polním hospodářství! Aby ale před dělníky a jejich dětmi měli nějaký respekt, musí nosit černé

brejle, byť by jich zrak tím sebe více trpěl. Tak poroučí uherský tyran a státní úřady padají před ním v otrockém ponížení v prach. — Jelikož žně potrvají daleko přes započetí školního roku a ukončeny budou asi v polovině října, musí býti vyučování odloženo až do té doby, neb učitelé musí obsluhovat — mlátičí stroje. Kdo se odváží odporovat! Pán poroučí! On, Tisza! César Uher, který šlape nohama veškeré zákony země.« Zprávu tuto zaznamenává centralistický »Dělnický Deník«. Hrabě Tisza je reformovaný evangelík.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

**odborný
— umělecký závod —**

**pro malbu
oken kostelních.**

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
n. č. 29 nové bláze Ma-
lého náměstí, dříve přa-
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

*bu dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, síťmi, vsazeními.*

Veškeré rozpočty, akvizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná úcta.

Založeno roku 1863

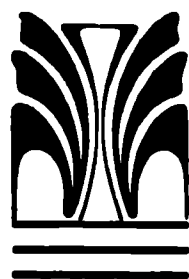
SPOŘITELNA Králohradecká

úrokuje veškeré
vklady — **4½%** — od 5. října
1912
ode dne vložení do dne vybrání.

Vkladní knížky zdarma.

**Soudasné zvyšuje úroky ze záptýšek hypotečních a
komunálních
na 5¼%**

**a ze záptýšek
na cenné papíry na 6% počínaje dnem
1. října 1912.**

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Veleďstojným
duchovním a patronátním úřadům!

Odborný závod pozlacovačský

GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů, kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Rozpočty a nákrepy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Založeno r. 1860.

Vyznamenán státní medailí.

Veleďstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

nástupce Antonín Zavadil

v Hradci Králové,

v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za živnostenským domem)

ku zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnějšího
provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleďstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blaskupkou Milostí revidovány.

Mešní nádoby jsou v ohni
sahatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákrepy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prosim veleďstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závod domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

5000 lidí zaměst. se

v Českých Budějovicích

výrobou tužek.

Objednejte přímo u WEBRA tamtéž, ušetříte
50 procent.

Jemné tužky cedrové tučet 80 h. Jemné tužky inkoustové
tučet 90 h. Jemné tužky barevné tučet 80 h. Jemné tužky
pro lesníky tučet 90 h. Jemné pro truhláře, tesaře,
kamen. tučet 60 h. Obyčejné velké bílé tučet 15 h.
Břístka na péra 144 kusů K 1.80. Vzorková zásilka:
od K 1.88 až 12 K dobírkou neb předem pouze u

**ADOLFA WEBRA v Čes. Budějovicích,
číslo 48.**

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Společné listy na požádání zdarma.

**Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.**

POTŘEBUJETE

SVĚTLO ??

Doporučuji k nastávající době:

Olaj topkový se zárukou pravosti, jasně a bez
zápachu hořící 1 kg. za 1 K 20 h,

svíčky hospodářské, kus 2, 4, 6 h, 1 kg. za
1 K 4 h,

svíčky stearinové, 1 balíček 60, 80, 88 h, 1 K,

svíčky voskové, gasolin, petrolej, karbid,
za nejlevnější denní ceny.

JOS. JELÍNEK,

parfumerie a mydlářství v Hradci Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolována firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

v ach kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 76.

Zařizování

elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
Tungsram,
Tantal.

Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma — Ceny levné.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
ďst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

**Dvě prostranné
místnosti**

za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčím
zvláště dobře se hodí jsou ihned
k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,

a. s. k. dvorní továrna nábytku v Hradci Králové.

Sekretariát Matice
Cyrillo-Methodějské
doporučí

paramenta, prapory spolkové
a veškeré církevní náčiní

firmy

Fr. Stadnik,

stálý přísežný soudní znalec

Olomouc,

naproti kostelu P. Marie Sněžné.

Za půl roku odvedeno přes
800 K Matici Cyrillo-Meth.

Pouze objednávkou u firmy Frant.
Stadnik podporujete přímo Matici
Cyrillo-Methodějskou.

Odebírejte hromadně dětem

KVÍTKY

Bohatším dětem vydání
— dvakrát měsíčně, —

jež každý, kdo je viděl, chválí a radostně vítá jako novinku
pro katolické děti na měst. školách, v nejnižších
třídních gymnasiích, reálkách, lyceích atd. a ve vyšších
třídních škol obecných.

Předplácí se ročně: 1 výtisk poštou K 2.40; 5 výtisků
společně po K 2.20, za K 11.— Na 10 předplacených jede-
náctý zdarma. Při odebrání nejméně 20 výt. 1 výtisk po
K 2.— franko. Tedy 20 a 2 výt. K 40.—

Chudším dětem vydání
— jednou měsíčně, —

který stojí ročně: I. s barevnou obálkou: 1 výtisk
90 hal.; 5 výt. (po 72 hal.) K 3.60; 10 výt. (po 66 hal.) K 6.60;
20 výt. (po 60 hal.) K 12.— Na každých 10 předplacených
jedenáctý výtisk nádavkem. II. bez obálky: vždy o 10 hal.
ročně za každý výtisk méně.

**Předplatte včas, byste nezmeškali
první tah na hodinky**
— který bude dne 25. října, —

poněvadž kniha nedodal včas lepší vydání kalendářků pro
vydání „Kvítků“ dvakrát za měsíc. Ct. objednávky na adresu:

Administrace „Kvítků“ Praha-II.

Lípová ulice 5, přizemí.

Divadel. kukátka
s koženým pouzdem již od 9 K výše,

brejle a skřipce,

lorgnony, teploměry, lupy atd.

doporučuje

KAREL VACEK,

závod optický, hodinářský a zlatnický

V HRADCI KRÁLOVÉ, blízko Adalbertina.

Správy rychle a levně.

Josef Stěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleďstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

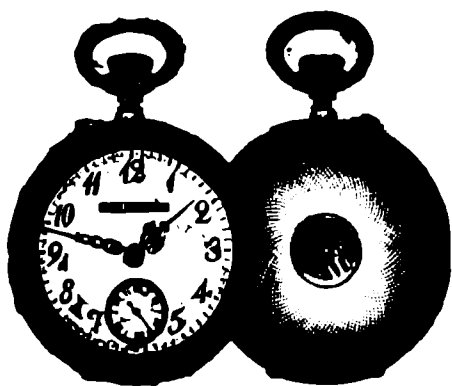
slacení písmá a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTŮČEK, Hradeo Králové,
Jiríkova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Svýcarské precisi hodinky. Násténne hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Knihovna o 21 svazcích

vybrané četby, celkem 2286 stran

místo za 32.50 K, jen za 7 K

(při hromadné objednávce dokonce za 5 K).

Neobyčejně snížená cena při následujících skupinách knih po 3.— K:

Skupina I.

J. Uher: — — Kapitoly o lidech kočovných a
M. Kurt: — — Básně. [jiná prosa.
St. K. Neumann: Předě dveřmi Pantheonu.
Fr. Volný: — Černá země (sociální román).
V. Martinek: Jsme synové země.
Babička - Dr. Mil. Hýsek: O české literatuře.

6 knih o 686
stránkách
místo za 11.10
korun
pouze 3 K.

Skupina II.

St. Kovanda: Stranou hluchých cest.
J. Kalus: — — Valašsko v písních.
J. F. Karas: — Hořké časy. (Histor. román).
Stella: — — Básně.
Dr. M. Hýsek: Výběr z moravských povídek.
Prof. Smrček: Průplavy a regulace toků vod.
J. Bartoška: — Frant. Bartoš. [na Moravě.
Will. Rittér: Paličatost slovenská.

8 knih o 862
stránkách
místo za 11.—
korun
pouze 3 K.

Skupina III.

M. Jahn: — — Kosatce.
C. Ostravický: Píseň o Ondrášovi.
E. Sokol: — — Kresby.
J. Holý: — — Skokády.
R. B. Mácha: — Feniletonny.
Ot. Břenek: — Humoresky.
K. Hauser: — Ztřozkotáno.

7 knih o 738
stránkách
místo za 11.—
korun
pouze 3 K.

Všechny tři skupiny najednou objednané **pouze 7 K.** Nejméně 10 exemplářů všech tří skupin najednou objednaných za 50 K, takže

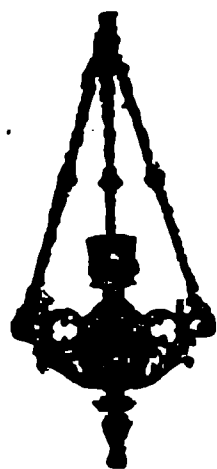
21 knih stojí v tom případě toliko 5 K.

Peníze nutno zaslati předem.

Objednávky vyřizuje

**Vydav. družstvo Morav.-Slezské revue
v Moravské Ostravě.**

Každý se přičiň, aby tyto knihy našich nejlepších spisovatelů zakoupeny byly za tak nepatrnou cenu do všech knihoven soukromých i spolkových. — Využijte této nebyvalé výhody.

Volebnímu duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dává se doporučení veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy, cibáče, nádobky, paténky, paciškály, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slatí a stříbrí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na náhodu franko bez závanosti koupě. Vše se posílá poštovní. Práce ruční.

Shledá veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řeřez madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z Metálské prstony, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a drágozem kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříž a oiseleur

Praha-I-979., ul. Karolíny Světlé, č. 12. n.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

úrokuje vklady 4½ — 4¾ %

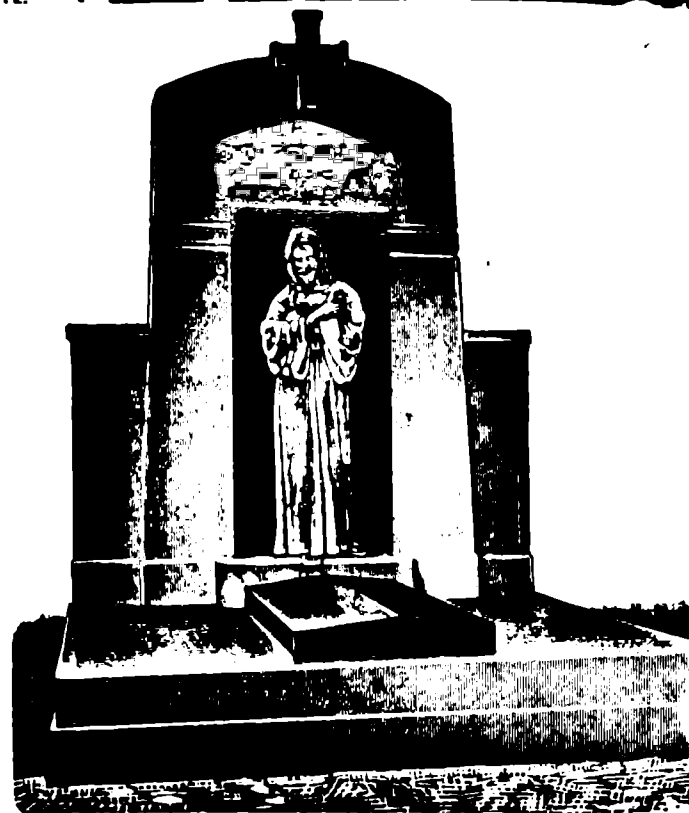
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty založen.

školení kříd, křesťanství, oltáře, sochy, křesťanské, Boží hroby

levně provádí absolvent c. k. odb. školy sochařské a řezbářské

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

První a nejstarší závod pro průmysl kamenický na českém severovýchodě

ZDENKO JEŽEK
v Hradci Králové.

Přímý dovoz cizokrajných mramorů a žul. Elektrostrojní zařízení.

Stanislav Jirásek

v Hradci Králové 138, odporučuje volební duchovenstvu své **bezkonkurenční koláry**

prací i celuloidové, náprsenky, šperky a veškeré práce spočívající vlastní výroby. Tržbové a křesťanské zboží. Práce lágrové práce!

Patentní náprsenky bez háčků

Zakázky obratem

se vyřizují.

neko utocnějšími nežli mužové počínají býti socialistické ženy. Tento týden potkal jistý kněz na veřejném chodníku tři mladé dělnice u Moravského mostu a měl příležitost poznati ovoce rudé výchovy. Jedna z dělnic s poslepkem řekla: „Pochválen buď Ježíš Kristus, načež druhé jaly se na klidné kráječnické kněze pokřikovati surovými a zvrhlými nadávkami. Nebylo by obtížno zjistiti osobnost nezvedených holek, ale potrestáním jednotlivých furil se druhé nepolepší. Zde by se měl zastýdětí rudý štáb a poučiti své stoupence, že surovost a socialismus nejsou pojmy totožné. Nemá snad toho zapotřebí, aby policejní eskorty střežily městské ulice před dělnicem, které si zde hledá práci.

Přesídlení c. k. berního referátu a berního úřadu v Hradci Králové. Uvedené úřady přesídlily z dosavadních místností do domu čp. 177-195 (stará bankovní budova Záložního úvěrního ústavu — roh Divadelní a Tomkovy ulice.).

Malé Asie a Syrie, obchodní města Smyrna, Mityleny, Marmariza a Beirut s živým ruchem přístavním a karavanním, život tureckého obyvatelstva v orientálním prostředí jsou předmětem zajímavé série obrazů. Panoramy Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové ve dnech od 12. do 18. října 1912.

Nová bankovní budova Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové. Jak jsme již sdělili, byla koncem předešlého měsíce dokončena a svému účelu odevzdána nová bankovní budova Záložního úvěrního ústavu, která jistě bude nemalou okrasou našeho města. Stavba tato byla v době malého stavebního ruchu v Hradci Králové velice vítána hradeckému živnostnictvu, které také většinu prací a také většinou k úplné spokojenosti provedlo. Někteří z těchto živnostníků požádali ústav, aby povolil obecnímu volný vstup do bankovní budovy k prohlídce těchto prací, což bylo pro hradecké živnostníky téměř nemalou výstavou. Jak se dovídáme, ústav povolil pro neděli dne 20. t. m. od 9. do 12 hod. dopol. a od 3 do 6 hod. odpol. volný vstup k prohlídce celé bankovní budovy, jakož i celého zařízení a tu chceme dnes právě upozorniti na jednotlivé práce, které možno tamtéž shlédnouti. Stavbu celé bankovní budovy navrhl pan arch. Polívka a provedena byla panem arch. Nekvasilem z Prahy. Přední fasádu bankovní budovy provedla firma Dr. Klumpar a spol. v Hradci Králové a tři sochy, umístěné ve věži budovy byly dodány sochařem p. Frant. Fabiánkem z Hradce Králové. Bronzové sochy u hlavního vchodu do bankovní budovy, z nichž jedna znamená plodnost, druhá kontabilitu, navrženy byly mistrem Šalounem a provedeny Společností pražské Metalurgie dříve Bendlmayer v Praze. Mramorové obložení ve směnárně jakož i schodiště mramorové provedla firma Zdenko Ježek, sochařství v Hradci Králové. Mramorový krb a pamětní desku provedl sochař Václav Škoda v Hradci Králové. Osvětlovací tělesa ve dvoraně, směnárnách a prvním poschodí jakož i saltry ve směnárnách dodala firma Franta Anýž v Praze. Stavební truhlářské práce provedly společně firmy Josef Netuka, Karel Netuka, Václav Souček a Josef Žabka v Hradci Králové. Zámečnické práce velmi pěkně provedla firma František Adamec, zámečnictví v Hradci Králové. Práce natěračské provedla firma Antonín Petr v Hradci Králové. Podlahy linoleové na podložce torgamentové jakož i koberce, zařízení šaten, obložení stěn linkrustou provedla firma Antonín Zeman v Praze. Portál dvorových krámů do náměstí, turniketových dveří do dvorany, zařízení reprezentačních místností provedla firma Josef Nevyhoštěný. Sklenářské práce provedla firma Josef Ráliš a V. Kadečka v Hradci Králové. Luxferové zasklení provedla I. rakousko-uherská továrna Luxfer-Prismat v Praze. Ústřední topení dodala Akciová společnost pro zřizování ústředního topení v Praze. Barevné zasklení obstarala firma Šilling a Knoflíček, V. a Ant. Kirchnerové a Josef Vlasák v Praze. Hromosvody, umyvadla atd. dodala firma Ant. Fait v Hradci Králové. Mříže malých balkonů, mříže oken, zábradlí obytné části provedla firma Ilija Radulović v Předměstích. Zábradlí schodiště v bankovní budově, zábradlí balkonů do náměstí a dvě hlavní portály firma Otto Seitz v Hradci Králové. Elektrický výtah na spisy dodala firma inž. Josef Moučka v Praze. Práce malířské v zadní části budovy provedla firma Josef Kugler v Hradci Králové, práce malířské v přední části firma Gustav Stoklasa a Otto Zeisl. Sporáky do zadní části budovy dodala firma Jelen, americký nábytek firma K. V. Skuherský, dvorní továrna v Hradci Králové, nábytkové zařízení dvorany firma Fr. Dvořáček zde. Upravení archivů dodala firma Dvořáček a Žabka, rolety a portiéry firma Josef Thoř, Hradec Králové, svinovací okenice Fr. Otava, zde. Železné konstrukce střešní a stropní, točité schodiště konstruovala Pražská akciová strojírna v Praze. Točité schody v krámech, nákladní ruční výtahy v těchže dodala firma A. Rainberg v Pardubicích. Domácí telefon, zavedení elektrického osvětlení, kontrolní a alarmní zařízení zvonků, lustry ve II., III. a IV. poschodí dodala firma Josef Ježek v Hradci Králové. Vydíždění chodníku kolem bankovní budovy provedla firma Josef Štěp v Hradci Králové. Pancéřové schránky, železné skříně do trezoru, dvoje ocelové pancéřové dveře, jakož i mříže denních dveří v trezoru, okenice a ventilaci provedla firma F. Wertheim a spol., Praha. Dopravu 8 pokladen a pancéřových schránek z nádraží (celková váha 104 metr. centy) provedla firma M. Richter v Hradci Králové a celé přestěhování ústavu, mezitím 11 pokladen (v celkové váze 175 q) provedla firma Zdenka Broukalová v Hradci Králové. — Při prohlídce této bankovní budovy může se každý přesvědčiti o jednotlivých pracích fe-

menářských a účelových zakázek a rozdělení celé bankovní budovy.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav. veškerých vkladů činil koncem měsíce září 40,984,000 K. Masopust. Jak dovidáme se, má býti letošní karneval zahájen plesem místního odboru Sdružení českoslovanského úřednictva ústavu peněžních asi v první polovině ledna.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 5. října 1912 bylo přivezeno hl.: pšenice 309.5, žito 220, ječmene 326, oves 398.5, proso 1, čočky 1. lněného semínka 5, máku 6, zelí kop 72, kapusty 30, cibule pytlů 37, drobné zeleniny kop 135, mrkva 25, brambor hl 160, jablek 250, hrušek 202, švestek beček 945, podsvínčat kusů 498.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 5. října 1912. 1 hl.: pšenice K. 16.60 až 18.60, žito 13.60 až 14.10, ječmene 11.— až 13.—, oves 6.50 až 7.20, hrachu 32.—, čočky 40.— až 42.—, jablka 28.— až 30.—, kroupy 28.— až 48.—, brambor 4.— až 4.30, máku 40.— až 44.—, lněného semene 23.70 až 24.—, 100 kg: žitných otrub 14.50, pšeničných otrub 14.—, 1 kg: másla čerstvého 3.20 až 3.80, sádla vepřového 2.40, tvarohu — 32. až — 40, 1 vejce — 0.02 až — 0.10, 1 l kapa: zelí 4.— až 7.—, kapusty 1.— až 1.40, 1 pytel cibule 7.— až 9.—, 1 kopa drobné zeleniny 1.—, mrkve — 70 až — 90, 1 hl.: jablek 3.— až 6.—, hrušek 2.— až 8.—, 1 bečka švestek 1.40 až 1.60.

Bankovní správy. vydávané Českou bankou, otiřásejí ve svém říjnovém čísle následující zajímavé články: „Mraky na Balkáně, Kurnové poklesy rent (dokončení). O chystané reformě směnecného práva, Ruský průmysl, Z italského peněžnictví a hospodářského života. Různé zprávy, Kurnovní a Slosovací list.“

Čemilov. Den 29. září t. r. zůstane nám v trvalé paměti, kdy loučili jsme se s vámi milovanými a o koláťuru zdejší velezasloužilými duchovními otci vldp. Ji. Fr. Seidlem, biskupským vikářem, notářem a děkanem, a dp. J. Lad. Petráskem, kaplanem, odcházejícími na nové své působení do Blatné. Těžko líčiti bolestný dojem, jakým na nás působili odchod těchto duchovních otců našich. Avšak něco mne přece potěšilo: předně ten ohromný zástup věrných katolíků, vyprovázející se slzami v oku tyto pány. Tak jistě vzdána čest zásluhám, kterých si zde získali. Tak projevena láska, jaké se zde těšili. Byla mi úžehou i slova, která jsem slyšel z úst odchýlících se katolíků, kterýchž zde bylo jen velmi málo. Tito sami doznávali: „Nehybnoucí pomník si zde pan děkan postavil jak v obludu duševním tak i hmotným a velebný páru za ten krátký čas též.“ A protože ke konci volám k vám, koláťurníci blahoslavení: „Važte si takovýchto kněží.“ K Vám pak, duchovní otcové naši, ještě jednou volám: Pán Bůh zaplať vše, co jste pro nás učinili! Bůh všemohoucí zachvej vám na novém působení vašem! S Pánem Bohem, na shledanou!

Zvláštní vlaky na příčinu parohabických bohatých dostihů. Za příčinu koňských dostihů, pořádaných 13. října 1912 v Pardubicích (začátek v 1 hod. odpol.), vypraveny budou na trati Josefov-Jaroměř-Pardubice-Chrudim k závodisti a opačně zvláštní vlaky s následujícími dopravními dobami: Jízda tam: Odjezd z Josefova-Jaroměře v 11 hod. 46 min. dopol., příjezd na závodisti v 1 hod. 1 mil. odpol. Tento zvláštní vlak zastaví na všech stanicích a zastávkách z Josefova-Jaroměře až do Rosic. — Odjezd: odpoledne: Z Pardubic ve 12 hod. 34 min., příjezd na závodisti v 1 hod. 1 min., z Chrudimě v 1 hod. 1 min., příjezd na závodisti v 1 h. 20 min., z Pardubic v 1 hod. 33 min., příjezd na závodisti v 1 hod. 51 min. — Jízda zpět odpoledne: Ze závodisti ve 4 hod. 41 min., příjezd do Chrudimě v 5 hod. 6 min., ze závodisti v 5 hod., příjezd do Pardubic v 5 hod. 16 min. Příjezd do Josefova-Jaroměře v 6 hod. 41 min. večer.

Hořice. Město naše učinilo v poslední době nemalý pokrok a osvojilo si mnohou moderní vymoženost jak v oboru kulturním, tak technickém. Máme krásné sady, cesty a chodníky v dobrém stavu, máme zdravé školní budovy, výbornou pitnou vodu, elektriku, nemáme však, co mají všude jinde, opatrovny, a nemáme toho, čím každé lepší město svůj pokrok začalo — kanalisace. Tento nedostatek je také příčinou, že mnohé domy dolehnou města mají sklepy zatopeny a že majitelé jsou nuceni vodu buď pomocí pumpy neb samočinným odvodňovacím systémem odváděti, což stlačuje hodnotu domu a zavaluje zbytečných starostí i obtíž. Je to tím citelnější, že si obec dává vodu k tomu cíli upotřebnou platiti, ač ona je v první řadě na té kalamitě vinna. Z té příčiny nepřistupují majitelé domů k zařízení samočinného odvodňování, ano i odstraňují je, kde bylo: zařízení, a jestliže jinde vodu ani pumpou neodstraňují, jak známe jeden dům, pak nastává stav, jenž může přivoditi v ohledu veřejného zdravotnictví pravou pohromu a snad musí se to připsati zdravé poloze města vůbec, že nevypukl posud u nás tyf, zrovna jako se díváme, že majitelé domů, jichž se to týče, ničeho posud nepodnikli, aby vedle okresních přírážek nemusili platiti výdaj za vodu, který jim vzniká pouze z odvodňování sklepů a to nedostatkem kanalisace. Projekt kanalisační sice vypracován, ale má se to jako s tou válkou na Balkáně, chut by zde byla a nutnost pomoci se uznává, ale není peněz a banky již nepřijímají.

Humpolec. V neděli dne 6. října t. r. sehráli zdejší ochotníci historické drama od zesnulého mistra Jar. Vrchlického „Exulanti“ na jeho paměť ve dvoraně Sokolovny. Před divadlem promluvil „O Jaroslavu Vrchlickém“ pan dr. Břetislav Vyskočil, c. k. gymn. prof. z

Německého Brodu. Říčníkům se opravdu už nepříznivě posudky jak o přednášce tak o divadle, třeba připomenouti toto: Přednáška pana profesora byla velice krásná a zcela věcná. Přednášceci leviš se v ní co skutečný vědátor v oboru svém, dobře obeznalý a do nejmístných poznámek nezahájící, což mále jistě jenom ke cti jeho býti připočteno. — Hlavní úlohy sehrány byly výtečně, divák přima viděl odevdávati se v srdci Mercově, co ústa jeho promácela. Rovněž i podružné úlohy vypadly zdařile, tak že se nikdo, kdo dovedl o všem pochopiti, neubrání hlubokému dojmu. Nepříznivé posudky měly základ buď v osobní závisti nebo v neporozumění velikým myšlenkám a citům básnickým. — Necht' se jen pokračuje takto dále! Na takový výsledek mohou býti ochotní, zdejší opatruje hrdí! — V.

Různé zprávy.

Čest ženě statečné! Prý katolicismus oslabuje životní energii. Ovšem katolická církev neodporuje třískání oken spolubližních, zákeřné přepadání pumami a divavé útoky proti odpůrcům. Pěstuje statečnost blahodárnou, která jest hotova v okamžiku kritického nastavení život prostrádající. V době, kdy emancipované dámy se ve Francii flitají, kdy v nich jest plno povýšené bázně, kdy náhradu za náboženství hledají u kartátek, astrologů a věštky, katolické jeptišky vyvinuly v nemocnicích nekrásnější hrdinství ducha. Nedávno zemřela francouzská ctihodná sestra Badionová u věku 82 let. Za své zásluhy měla obdržeti dekoraci Čestné legie, avšak návrh odmítněn proto, že se jednalo o řeholnici. Zistní defraudanti dobyli si čestných míst, apod. jsou propouštěni porotami, z vězení do katolické humanity se kope. „Čech“ dne 8. října přiměl o Badionové v dopise z Belgie tyto řádky: „Bohatá, sličná mademoiselle Badion vsoupila ve dvacet let do kláštera. Svůj noviciát prožila v Krymské válce. Chodila raněné vojáky ošetřovat a to nejen na oddáleném bojišti „červeného kříže, nýbrž i pod nepřátelským ohněm, kde ji vraždící kováři jeřábky kmetali na hlavě propálily. Tam zvláště chvěla býti, kde padali ubozí mladíci, práhnoucí a prosící o doušek vody a volající na své vzdálené v jich očích matky, v jejich nejvyšší nouzi. . . . Když byla ctihodná sestra Badionová 33 let stará, byla zvolena vrchní sestrou ve Spítale v Annale (hlavním městě kantonském v departementu Seine-Inférieure, arrodissement Neufchâtel na řece Bresle). Avšak nespokojila se s ošetřováním nemocných pouze ve Spítale samém, nýbrž chodila ošetřovati chudé nemocné i do jejich příbytků a ze svých osobních peněz pomáhala nuzným. Roku 1865 zavlila pravá cholera v departementech Somme a Seine-Inférieure a tu opět sestra Badion ošetřovala od svých přibuzných opuštěné umírající a s mateřskou péčí ošetrovala jim již poslední vzdechy. . . . Když pak zavlila městovice, smácela tato statečná žena mrtvol po zabití dolů, aby ubohé statečné osoby před nákazou zachránila. V zámě chodila, tetala se zimou, sněhem a slonem ode dveří ke dveřím a sladkými slovy a peněz přiměla útěchu chudým a nuzným. Nastal rok 1870 a tu opět jako bílý mořský pták mihla se bílý konat cti. sestry Badionové na krvavém bojišti, kdež dle všude vražda a ničení vrhala a chrtila. Francouzi a Němci byli stále laskavě touto ponížnou hrdinkou obdivováni. . . . Když starosta aumaleský na hrobě této zmizlé řeholnice ohlavošně pronesl, připojili tyto dvě věci: „Ctihodná sestra Badionová ztěžila ze svého jmění nás špitál a budovu, jež jí náležela, ku špitálu přivtělila. Leč sestra Badionová nebyla dekorována, poněvadž tato hrdinka byla klášterní sestrou. Než budiž potěšena, o křesťanská ženo, Ty, která jsi nosila pravdu v duchu a hrdinnou lásku v srdci, budiž potěšena, budoucí brzy Tvoje spolusestry jeptišky z toho domu vyhnány; kterýž Ty's sama darovala, a potom bude, budiž o tom ujištěna, koňstátní likvidátor místo Tebe dekorován, poněvadž jest kněžžozromem!“

Vělecos. Pro novou katolickou universitu v Solnohradě zakoupeno bylo vhodné stavení za 500,000 K. — Na vysoké hospodyňské škole v Orignone ve Francii obsadil se první místo professorky pro teorii i praxi ve vaření. První a nejtěžší zkouška, kterou budou musiti složit kandidátky, bude: uvařiti dobrý oběd pro členy komise, která rozhoduje o zadání místa. — Na radiologickém kongresu v Praze prohlásil prof. Stoklasa, že k potřebě celého světa jest nyní celkem asi 12 gramů radia. Z tohoto celkového množství vyrobila 4 gr. pl. Curieová a Jachymovské smolné rudy a abytek asi 8 gr. vyroben dr. Ulrichem v Jachymově. Počítá tedy všechno radium z rud naší české vlasti a také v ní většina ho byla vyrobena. — Ve Varšavě zemřel minulý týden vynikající lékař dr. St. Hasewicz v 73. roce věku svého, který své jmění 180,000 rublů odkázal jednak Polské matici školské v rak. Slezsku, polské akademii věd v Krakově atd. — Letos zavedeno ve Vídni vytápění vagonů na elektr. tramway. — Turecká vláda čítá, že tripolská válka stála Turecko jenom 167 mil. korun. Z toho 60 mil. padlo na žold vojákům, který by by se musil tak jako tak platiti, 107 mil. přišlo na výživu vojska a munici. Italská vláda počítá, že vydala posud na válku 250 mil. korun. Dnešně vydaly oba státy na válku „jen“ něco přes milion. — Ve Vys. Veselí ukradl zloděj z kostela monstranci, ciborium atd. v ceně několika tisíc. — Ve vězení u okr. soudu v Přerově došlo 7. t. m. ke vzpouře mezi vězni. Treštanci roztřískali zařízení svých cel a ohrožovali dozorce. Teprve četnictvo zjednalo pořádek. — Pravo-

slavná synoda zamýšlí zrušit poplatky povinné za křtiny, sňatky, pohřby a zavést roční plat pro kněze ve výši 1200 rublů, pro diakona 800 rublů a psalmočtíka 400 rublů. Celkový náklad činil by 25 mil. rublů. — Spolkový soud severoamerický rozhodl, že společnost White Star Line má nahradit 96.000 dolarů jako náhradu škody, vzniklé při katastrofě Titaniku. Požadavky, které byly uplatněny oproti společnosti, převyšují 1 mil. dolarů.

Pojišťování pro lékařské ošetřování a léky. V Moskvě povstal spolek na podnět universitních profesorů a jiných předních osob, působících ve veřejnosti, který si vytkl zabezpečit svým nemocným členům lékařskou pomoc podle příkladu vzájemného pojišťování. Spolek nedovolává se žádné státní, zemské, obecní nebo jiné pomoci, nežebřá o nic, nýbrž pomáhá sám sobě, vycházející z názoru, že nemoc je takový nešťastný případ jako požár. Zakladatelé spolku vyšetřili v různých městech ruských případy onemocnění, statistické výkazy, a vypočetli, že průměrně nemocný platí ročně 5 rublů lékařů a tolikéž za léky. Na základě toho dali do stanov, že od rodiny až o pěti členech třeba brát ročně po 2 rublech 50 kopějkách «v první třídě», to jest za právo používat jen ambulančního léčení, «v druhé třídě» platí se 6 rublů 50 kopějek a poskytne se lékařská pomoc v bytě, a «v třetí třídě» za 10 rublů dostane se mimo lékařské ošetřování v bytě také léků zdarma. Spolek zřídí po celém Rusku odbočky. Podle počtu členů bude počet lékařů; 20 procent čistého zisku přiděleno bude na zvláštní «epidemický kapitál», jehož použito bude k zřízení laboratoře pro vědecké bádání, dále k pořádání veřejných bezplatných přednášek ze zdravotnictví, k otevření sanatorií, léčeben, laciných lidových lékáren a pod. Mezi zakladateli jest několik oblíbených lékařů a na první čas jest zabezpečena pravidelná lékařská pomoc ze všech lékařských oborů pro členy.

Památku drahých zemřelých svých nejlépe uctíte zasláním dárku Útulně slepých dívek Praha-III., Kampa, tam jsou ty nejnešťastnější. Administrace t. l. dárky přijme.

Milion dvacetihaléřů pro Matiči Cyrillo-Methodějskou. M. C. M. letošního roku přistoupila ku praktickému řešení svých úkolů. Doba dnešní více než jindy vyžaduje úporné obrany kulturní. Zejména kulturní boj o školu se již vyvrcholil. M. C. M. stará se pečlivě o to, aby nespáčilivějším požadavku katol. rodičů, aby děti jejich vyučovány byly učiteli věřícími, vyhověla. 13 nadaných kandidátů učitelství vyslala letos M. C. M. na ústav učitelství do Prahy. Studují na stipendia M. C. M. jim udělená. Dva z nich již po prázdninách vyjdou na svá působiště. M. C. M. staví mateřskou školkou v Třebčíně u Prostějova na usedlosti mecenáše svého vdp. assessora J. Vychodila z Choliny. M. C. M. plní i své kulturní poslání. Přes 60 schůzí pořádala v krátké době proti imunisasi Macharovy čítanky. M. C. M. zaslouží tudíž největší podpory. Letoší podniky stojí Matiči C. M. přes 30.000 Kč a sotva 10.000 Kč sešlo se od března t. r. na sbírkách. Pomozte v díle tak důležitém. Zachraňte Matiči, aby splnit mohla svůj úkol: Postaviti v Olomouci katolické paedagogium do roku 1915! Matice naše letos sbírek nepořádala. Poslední přichází prosit o příspěvek na své účely. Tento týden zahajuje sbírku na jeden milion dvacetihaléřů do roku 1915. Ústřední vedení Matice C. M. pevně doufá, že obnos ten bude ještě překročen. Nebude jistě uvědoměloho katolika, který by alespoň haléřem na kulturní potřeby naše nepřispěl. Pořádejte sbírky při každé příležitosti na jeden milion dvacetihaléřů! — Výbor M. C. M.

Kalendáře Cyrillo-Methodějské knihtiskárny a nakladatelství V. Kotrby v Praze. Dávno již sice mímula doba, kdy kalendář býval přecasto jen jedinou knihou, která vnikla do české domácnosti a kdy českých knih tisklo se poskovnu. Ale přece zůstal kalendář dodnes důležitou knihou českého lidu. Nyní vycházejí celé spousty českých kalendářů. Každoročně vidíme je ve vábných obálkách hojně vystaveny ve všech knihkupectvích a často inserovány v novinách jen že — bohužel! — platí i o nich slova bible (Isaiáš 9, 3): «Rozmnožil jsi národ, a nezvelebil's radostí». V té nesmírné nynější záplavě černí tiskařské je mnoho jedu, otravujícího dobrý lid náš, podryvající dobrý mrav a starou, po otcích zděděnou věru. I na poli kalendářovém narostlo mnoho literárního blýl, jež škodí tím více, čím markantněji oslňující jest jeho zevnějšek a mámější vůně. S povděkem jest konstatovati, že také rozmnožila se řada kalendářů dobrých, mezi nimiž vynikající místo zaujímají úhledné, pěkně vypravené, pečlivě redigované obrázkové kalendáře Cyrillo-Methodějské knihtiskárny a nakladatelství v Praze. Jako každoročně i letos, oděno uměleckým svátečním šatem, objevilo se na trhu knižním jedenáct druhů těchto kalendářů, a to šedesátihaléřové malé: «Vlastenecký Poutník» a «Svatováclavský kalendář»; korunové: «Vlastenecký Poutník», «Svatováclavský kalendář», «Maria», «Meč», «Praha» a «Vlastenka»; velké: «Vlastenecký Poutník Svatováclavský» za 1.40 Kč, «Rodina» díl I. a II. v tuhých deskách po 2 Kč. — «Rodina» díl I. sestavena ze tří kalendářů korunových: «Meč», «Maria» a «Praha»; díl II. z kalendáře «Svatováclavského», «Poutníka» a «Vlastenky». Všecky tyto kalendáře jsou ozdobeny krásnými barevnými obálkami a ke všem přiložen je třebarvový umělecký obraz Nanebevzetí Panny Marie od Quida Reni. Do kalendářů vložené obrazové přílohy počtem 5—8 tvoří malou uměleckou galerii. Text je provázen bohatými ilustracemi od předních našich umělců. Doporučujeme.

Praktické vlastnictví. Není každému přáno, že při nákupu modrých látek vlněných, zvláště plesových, suken, modrých barchentů a flanelů šatových i košilových zefírů, damasků, ručníků, kapesníků i lněného a bavlněného zboží, bývá šťasten. Stejně se to má s koupí výbav pro nevěsty. Co již bylo nátku po dodání zboží — Tomu všemu rázem se odpomůže, když obrátíte se na český podnik «Tkalcovské výrobní družstvo «Vzájemnost» v Hronově, které při odvolání se na tento časopis každému sbírku vzorů s cenníkem bez závazku ke koupi k lask. prohlédnutí zašle. Doporučujeme vřele tento osvědčený reální a solidní český podnik vřadit našeho váženého čtenářstva co největšímu. Podnik tento zasluhuje co největší podpory, neboť se skládá z českých tkalců, bydlících v dědinách na samých hranicích Pruska.

Drahé časy. Maso, zelenina, uhlí, všecko se zdrazuje. Tím více osvědčují se nyní oblíbené Maggiho polévkové výrobky, jichž cena zůstává stále stejná a které při značné úspoře paliva a drahých přípravků zajišťují dobrou, zdravou kuchyni. Spořivá hospodyňka váží si zvláště Maggiho kostek po 5 hal., které — pouze polity čtvrt litrem vroucí vody — dají okamžitě výtečnou hovězí polévku, které se užije jako každé, obvyklým způsobem připravené, na polévky se zavřítými, při úpravě zeleniny, omáček atd. Při nákupu dlužno si všimnouti jména «Maggi» a ochranné známky «křížové hvězdy», které zaručují pravost Maggiho výrobků.

Odvažným činem dlužno nazvati usnesení Českého pomocného zemského spolku pro nemocné plicními chorobami, jenž přes to, že schází ještě polovina značného stavebního nákladu 1 mil. korun, usnesl se, že dokončena býti má stavba sanatoria pro úspěšné nemocné plicními chorobami na Pleši. Výbor spolku došel k tomuto rozhodnutí v naději, že scházející polovina uhrázena bude z výtěžku «Druhé české loterie na dostavbu sanatoria na Pleši». Obětavé české obecnstvo hojnou koupí i doporučováním losů zajistě splní naději spolku a přispěje k dokončení nejvyšší lidumilného ústavu ku blahu nešťastných, kteří stali se obětí zákeřné tuberkulosity.

Sociální demokraté o Sokolu. «Rovnost» ve své «Hlídce mládeže» zabývá se poměrem socialistů, resp. Lassaláků k Sokolu. Zemský orgán volebních spojení protiklerikálního Sokolstva píše: «Sokolstvo mělo by býti již tak upřímné a veřejně doznat, že sleduje politické tendence českých liberálních stran měšťáckých a nemělo by si více hrát na schovávačku politické bezbarvosti. A zejména nyní, kdy vedle něho vyrůstá nová tělocvičná organizace katolicko-národních Orlů, k vůli nimž asi vlastní politické zbarvení bylo skrýváno. Dále tvrdí, že i Sokolu při jeho zrození byla dána do vínku idea politická, tak že je nemístno vytýkati Lassalákům (a pak ovšem i Orlům), že jsou doplněním politické strany, vychovávající mladé příslušníky. Na výtku Sokolů, že Lassaláci se žijí ze soustav tělocviku sokolského (totéž Sokolové vytýkali Orlům), odpovídá «Rovnost»: «I Sokolstvo živeno jest dosud ze soustav tělocviku jiných, v tom směru vyspělejších národů a nenapadá nám mu to vytýkati. Pravdou jest, že metoda našeho tělocviku liší se v mnohém od tělocviku sokolského. (I metoda tělocviku orelského se liší od sokolského.) V dalším předhazuje «Rovnost» Sokolu politickou bezpáteřnost a neupřímnost, nepěkné chameleonství, odklon od původních dobrých vlastností a zásad sokolských, odrodilství Sokolstva bývalému demokratismu a pokrokovosti. Přes to však socialisté nechtějí prý býti nepřáteli Sokolstva; ale na nějaké sloučení různorodých těles (Sokola a Lassala) prý není ani pomyslení. A sokolské časopisy a Sokolstvu přeji listy přes to socialistům nevytýkají, že drobí národní jednotu, a nevyhazují je za to z národa. Dvoji loke!

Povrchní vzdělání naší mládeže. Nářky na nedokonalé a příliš povrchní vzdělání mládeže jsou všeobecné. Ozývají se jak u nás tak po celé Evropě i v Americe. Povrchní vzdělání jeví se u mladých lidí všech stavů a projevuje se jak v denních listech a časopisech, tak v knihách, v rozhovorech mladých lidí, v přednáškách i v politických názorech atd. A příčina? Hledá se v nynější metodě vyučovací. Učitelé hledí mládeži školní vše co nejjasněji vyloučiti, aby jí pochopení co nejvíce usnadnili. Mládež nemusí sama skoro nic přemýšlet a pouze hotovou nauku přejímá beze vši duševní námahy, bez práce, bez vlastního přemýšlení a zkoumání. A jakmile jednou s dětmi byl nějaký předmet probrán, jde se dále, učení starší se neopakuje a zase brzo zapomíná. A přece je staré pořekadlo, že opakování je paměti otec i matka, kazíjed zapomnutí (lat. repetitio mater studiorum). Mimo to jest osnova všech škol příliš rozsáhlá, místo multum sed non multa je ve školních osnovách i knihách přikázáno: multa. A poněvadž mladá mysl nemůže toho tolik obsáhnouti, co se jí podává, zůstává ze všeho jen vědění kusé, jež se provuje povrchností a mnohomluvností. Chovanci našich škol mluví o všem možném, rozumějí všemu, ale všemu jen málo a nedokonale. A mládež zvyklá, aby se jí všecko učení podávalo po lopátě, ani se nenamáhá, aby vlastním učením, vlastním čtením, vlastním studiem a přemýšlením své vědění prohlubovala. Dřívější doba vzdělávala hlavně paměť dětskou, nynější vzdělává zase hlavně rozum a paměť zanedbává — odtud povrchní rozumování bez podkladu, t. j. bez vědomostí zapamatovaných. U nás povrchní vzdělání mladých lidí vedlo i ke vzniku politických stran, jichž hlavním kádrem i štábem jsou povrchní polovzdělanci, kteří všemu rozumějí a o všem mohou mluvit i s patra.

Následky toho cítíme jak v politice celého národa, tak jednotlivých obcí, okresů atd. atd. Jest povinností učitelův, aby se nad tímto výsledkem své práce vážně zamyslili. (Frumarovy pokrokové «Učit. Noviny».)

Sociální demokracie a vojsko v Německu. Nedávno vydalo pruské ministerstvo války výnos, dle něhož byl dělníkům v pruských vojenských podnicích a závodech zakázán vstup do německého svazu vojenských dělníků, který má sídlo v Mnichově, poněvadž svaz sleduje tendence sociálně-demokratické. Nyní se v «plném rozsahu» připojilo k výnosu i království saské, ministerstvo války. Členství v této organizaci, která byla založena proti křesťansko-národnímu hnutí mezi dělníky a která patří ke kartelu říšských a státních dělníků (sídlu Berlín), je tudíž v saských vojenských dílnách pod trestem propuštění vypovězeno.

Co soudí Poláci o Sokolu. Nedělní «Čech» přinesl původní dopis z Krakova od Ignáce Zháněla, z něhož vyjímáme tuto zajímavou stať: «Jako před dvaceti lety, kdy jsem byl poprvé návštěvou u bratří Poláků, jest až do dneška skoro jedinou místností, v níž se schází lepší krakovská společnost, restaurace «U Havelků». Sotva usedám, již poznávají přítomní Poláci, že jsem cizincem. O všem dávám se do řeči a došli jsme brzy na Sokoly. Bez obalu vyznávají, že český Sokol zachoval se při slavnostech grunvaldských nejen beztaktně, ale i urážlivě. Světící biskup ve Lvově dr. Ladislav Bandurski sloužil slavnou mši svatou i kázal, při čemž bylo i svaté požehnání. Veškerí přítomní a ovšem i Sokolové poklekli, ale kdo ostentativně neklek, a zůstal státi, byli — Češi. «U Havelků» přítomní pánové jednohlasně vyznávají, že byli Poláci nanejvýše uraženi a podrážděni: vždyť věděli, že zajisté všichni přítomní Češi-Sokolci byli katolíci. A dodávají: a toť také snad hlavní příčina, proč v letošním červnu nepřijeli naši polští Sokolové na všesokolskou slavnost do Prahy. Pátrali, vyptávali se a zvěděli, že čeští Sokolové stavějí se na rozhodně protikatolické stanovisko, proto nechtějí spolupůsobiti, aby se snad nefeklo a nezdálo, že sokolstvo polské stojí na téžže protináboženském stanovisku, jako české. Vážně prý se též jedná o tom, a hlavně propaguje myšlenku čestný předseda lvovského Sokola dr. Bandurski, světící biskup, aby se sokolstvo polské odělilo od Sokolů českých a přidalo se k Orlům. Tak se mluvilo «U Havelků». — Sdělení to je velmi zajímavé, ale přirozené. Polské Sokolstvo není tak hloupé, aby neprohlédlo dvoji tvář našeho Sokola. Sokolci ruští a chorvatští chtěli z Prahy ze sletu ujeti, poněvadž se rozhovořili poznámkami, kterými po nich házeli Sokolci čeští za to, že se účastnili bohoslužeb. Neušli, ale o taktu českých Sokolů si učinili náležitou představu.

Příloha. K celému nákladu dnešního čísla přikládáme reklamní oznámení solidního Orlického podniku tkalcovského p. J. Krčmy. Doporučujeme čtenářům prohlédnutí toho podrobného cenníku.

dobrá uspora kuchaře

Není to jedno

dobrá uspora kuchaře

žádáte-li u svého kupce prostě „polévkové kostky“ a obdržíte jakoukoliv známku, nebo

trváte-li na tom, aby se Vám dostalo MAGGIO

kostek po 5 h (hotová hovězí polévka), neboť MAGGIO kostky jsou nejlepší.

dobrá uspora kuchaře

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

úrokuje vklady 4½ — 4¾ %

Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Sjezdovou zprávu

o katolickém sjezdu

v Hradci Králové 1909 konaném

četnými ilustracemi, a řečmi všech řečníků, většinou dle stenografických protokolů podanými, — v rozsahu 35 tiskových archů velké 8° = 460 str nabízí ve výrobní ceně K 3.— franko

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

DRAŽBA

**v obecní zastavárně
Královéhradecké**

v čísle 230. (u semináře)

odbyvá se bude v sobotu dne 19. října
1912, začátek o 9. hodině ranní,

NA ZÁSTAVY

pozůstávající z klenotů, hodinek, řetízků
zlatých, stříbrných atd. rovněž i ze
šatstva, prádla a rozličných druhů látek,
obuvi, kol, šicích strojů, atd.,
které do konce srpna 1912 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy
lze nejdéle do čtvrtka před dražbou
buďto zúročit aneb vyplatit.

Po čtrnáct dní před dražbou účtuje se
dražební poplatek mimo úrok a sice
2 haléře z jedné koruny.

V pátek před dražbou se vůbec
neúčtuje.

V případě, že by se všechny zástavy
neprodaly, odbyvá se dražba nová v sobotu
26. října 1912.

Ze správního odboru
obecní zastavárny Královéhradecké.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklad:

Praha, Vídeň, Budapešť.

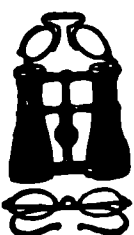
Podílová harmonia

obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku ovičení.

Cenníky zdarma a
franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstvu
zvláštní výhody.

Divadel. kukátka

s koženým pouzdrům již od 9 K výše,

brejle a skřipce,

lorgnony, teploměry, lupy atd.

doporučuje

KAREL VACEK,

závod optický, hodinářský a zlatnický

V HRADCI KRÁLOVÉ, blízko Adalbertina.

Správy rychle a levně.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam.
ramu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. páním obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Duch

katolické

Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Šbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Odebírejte hromadně dětem

* KVÍTKY *

Bohatším dětem vydání
— dvakrát měsíčně, —

Jež každý, kdo je viděl, chválí a radostně vítá jako novinku
pro katolické děti na měsí. školár. h. v nejmenších
třídních gymnasiích, reálkách, lyceích atd. a ve vyšších
třídních škol obecných h.

Předplácí se ročně: 1 výtisk poštou K 2-40; 5 výtisků
společně po K 2-20, za K 11—. Na 10 předplacených jede-
mnáctý zdarma. Při odebrání nejméně 20 výt. 1 výtisk po
K 2— franko. Tedy 20 a 2 výt. K 40—.

Chudším dětem vydání
— jednou měsíčně, —

Které stojí ročně: I. s barevnou obálkou: 1 výtisk
90 hal.; 5 výt. (po 72 hal.) K 8-60; 10 výt. (po 66 h.) K 8-60;
20 výt. (po 60 hal.) K 12—. Na každých 10 předplacených
jedenáctý výtisk nádavkem. II. bez obálky: vždy o 10 hal.
ročně za každý výtisk méně.

**Předplatte vás, byste nezmeškali
první tah na hodinky**

— který bude dne 25. října, —

poněvadž kniha nedodal vás lepší vydání kalendářů pro
vydání „Kvítků“ dvakrát za měsíc. Ct. objednávky na adresu:

Administrace „Kvítků“ Praha-II.

Lípová ulice 5, příměstí.

Vláda peněz.

Sociálně-politické úvahy.

Napsal RUDOLF VRBA

Dílo to čítá 1269 stran. — Pouto za 20 K.

Dílo to působí všude, kam vniká, svým obsahem
pravou sensací.

Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Všude rozšiřujte

a podporujte

katolický tisk!

Školní knihy

stále na skladě.

■ ■ Veškeré ■ ■
psací a kresl. potřeby.

Obracejte se na své knihkupectví,
které Vám vždy řádně a ku spe-
kojenosti poslouží. :: :: ::

Svůj k svému!

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství, závod hudební
a papírnický :: :: ::

v Hradci Král., Adalbertinum.

Hudebniny starší

pro piano nebo harmonium
prostřední těžkosti

se levně koupí.

Dotazy zodpoví administrace t. listu.

Při objednávkách

kalendářů

obracejte se na své diecéšní

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství a papírnický

v Hradci Králové,

Adalbertinum,

které vám poslouží s výhodami dosud
vám poskytovanými.

!! Svůj k svému !!

V pozůstalosti zemřelého p. vikáře Karla
Janského v Chroustovicích nalezá se zbytek
knih, asi 200 výtisků, které druhdy svým ná-
kladem v bisk. tiskárně vydal:

Brynychovy KATECHESE.

Posluchači p. biskupa Brynychy, bývalého
professora pastorálky, katechetiky a methodiky,
znají oceniti praktický význam jeho katechesí.
Mladší duchovenstvo sotva asi tyto katechese
zná podle jména. Upozorňujeme na ně.

Ježto se jedná o rychlé zpeněžení pozůsta-
losti p. vikáře Janského, nabízíme tyto katechese

se značnou slevou 30%.

Krámská cena 1 výtisku o 196 str. (dříve K 1-80)
snižuje se tudíž na K 1-30 frankovaně.

Objednávky obratem vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a
břimování, k misám a k velikonoční
zpovědi, symbolické obrázky, obrázky
svatých, modlitební knihy ve skvost-
ných vazbách a různých cenách,
růžence, obrázky v upomínku
na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství, závod hudební a papírnický

v Hradci Králové, Adalbertinum.

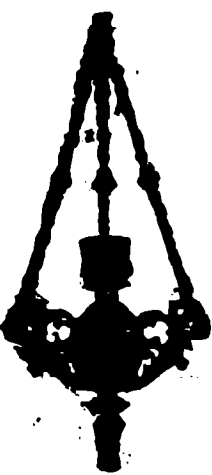
Mešní vína zaručeně pravá

dodá na objednávku
od 10 litrů výše
v bedničkách

Jan Košťál,

hótelier v Adalbertinu
v Hradci Králové.

Ceny za litr od 90 hal. výše.

**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovozuje si depe-
rmenty veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy
cibáče, nádobky, paténky, paciřáky,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovějící. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
plátku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výrobky zasílá na u-
kásku franko bez záruční kúpě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shledá veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Nejlepší
průmysl, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.**

Staré slatě, stříbro a dráhobany kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posílá a dopravu

Praha-I-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudla, farář ve Vyšším Brodě)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní**

Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukásku
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4½% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Služní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti co nejlevnější.

škola křeh, oltáře, sochy, křesťané cesty,
kasety, Boží hroby

levně provádí absolvent a. k. odb. školy sochařské
a řezbářské

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

nástupce Antonín Zavadil

v Hradci Králové,

v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za Živnostenským domem)

ku zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnější-
ho provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v své vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
má dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blakupkou Mléstí revidé-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen poštou.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.

Sta odporučením a čestných umění po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou příměň
a dárku závodu domácímu.

**Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.**

5000 lidí zaměst. se

v Českých Budějovicích

výrobou tužek.

Objednejte přímo u WEBRA tamtéž, ušetříte
50 procent.

Jemné tužky cedrové tučet 80 h. Jemné tužky inkoustové
tučet 90 h. Jemné tužky barevné tučet 80 h. Jemné tužky
pro lesníky tučet 90 h. Jemné pro truhláře, tesaře,
kamen. tučet 60 h. **Obyčejné velké bílé** tučet 15 h.
Dřeváčka na pera 144 kusů K 180. Vzorková zásilka:
od K 188 až 12 K dobírkou neb předem pouze u
**ADOLFA WEBRA v Čes. Budějovicích,
číslo 48.**

Barevná kostelní okna

v odbor. provedení zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství

v Třebouchovicích u Hradce Král.

Cenníky a rozpočty na požád. zdarma.

Obrázky svatých

v různých cenách, levně
pro školní děti,

obrázky smuteční a upomínky k sv. přijímání a zpovědi

lze dostati

v Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinum).

**Sekretariát Matice
Cyrillo-Methodějské**
doporučí

paramenta, prapory spolkové
a veškeré církevní náčiní

firmy

Fr. Stadnik,

stálý přísední soudní znalec

Olomouc,

naproti kostelu P. Marie Sněžné.

Za půl roku odvedeno přes

800 K Matici Cyrillo-Meth.

Pouze objednávkou u firmy Frant.
Stadnik podporujete přímo Matici
Cyrillo-Methodějskou.

Světově známý

malínský křen

letošní sklizně, jakož i cibulí,
česnek, majeránku a domů
nejlepší jakosti zasílá nej-
levněji v 5 kg. balíčcích
i ve velkém

Josef Mikulecký v Kutné Hoře.

Vývoz malín. křenu. Cenníky na požádání franko.

Přátelé pravdy!

Protivníci katolické církve šíří mezi náš lid
celé spousty prohaných brožur na potupu naší.
Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné bro-
žury katolické, které důkladnými, promyšlenými
úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského
tisku. Jsou to:

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.

Při hromadných objednávkách poskytujeme
až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý
koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo,
až nepřítelé protikatolickými letáky zbožnou osadu
zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické
věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli
ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na
zkázu církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí
vytrvale státi na stráži. Laskavé čtenáře prosíme,
aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak
jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky
obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

NÁBYTEK

KOBERCE

koupíte nejvýhodněji co do jakosti i ceny přímo
v osvědčených závodech firmy

AD. NOVOTNÝ a SPOL. v Týništi n. O.

Zástupce: Hynek Kodým, Vinohrady, Bla-
nícká ulice č. 6.

Sklad též: Olomouc, Česká ulice 18.

O výhodách se přesvědčíte, dopíšete-li si hned
o náš nový obrázkový cenník č. 60

Idealem hospodyně jest Singerův šicí stroj

Obdržeti lze ve všech krámech a vedlejších
„S“ znákem aneb prostřednictvím našich zástupců.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradeo Králové, u labského mostu 279.

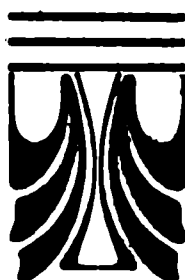
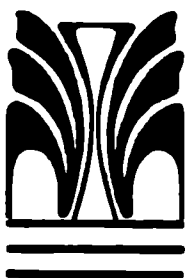
SPORITELNA Králohradecká

úrokuje veškeré
vklady — **4½%** — od 1. října 1912
od dne vložení do dne vybrání.

Vkladní knížky zdarma.

Soutěžně srovná úroky ze zápisůk hypotečních a
komunálních
na 5½%

a ze zápisůk
na cenné papíry **na 6%** počínaje dnem
1. října 1912.

Moderní látky nejlepších jakostí

v nevidaném jinde výběru doporučuje
obohodní dům sukny

V. J. Špalek

v Hradci Králové.

Největší český závod v oboru.

Pohodlné, světlé prodejní místnosti
v přízemí a mezaninu.

Původní anglic. „Homespony“.

POTŘEBUJETE

SVĚTLO ??

Doporučuji k nastávající době:

olej lampový se zárukou pravosti jasné a bez
zápachu hořící 1 kg. za 1 K 20 h,
svíčky hospodářské, kus 2, 4, 6 h, 1 kg. za
1 K 4 h,
svíčky stearinové, 1 balíček 60, 80, 88 h, 1 K,
svíčky voskové, parafin, petrolej, karchol,
za nejlevnější denní ceny.

JOS. JELÍNEK,

parfumerie a mydlárství v Hradci Králové.

Veleobětivým
duchovním a patronátním úřadům!

Odberný závod perlačovský

GAUDENC APPL,

LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění
oltářů, kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.
Provedení veškerých slohů vzorné.

Respekty a nákrepy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Dopíšte si

ještě dnes o náboženské číslu „České Selky“,
jediného samostatného časopisu pro ženy a
dívký venkovské, vycházejícího čtrnáctidenně
v Račlavicích na Moravě, jež

obdržíte

spolu se zajímavým prospektem nového re-
staurace

zdarma.

Celoroční předplatné 6 korun.

Cyrillo-Method. knihtiskarna a nakladatelství V. Kotrba v Praze

vydala své výborně redigované a uměleckými ilustracemi opatřené

KALENDÁŘE na obyč. rok 1913.

Korunové: tučet za K 8—: Maria, Moš, Praha, Vlastenka, Svatováclavský (velký),
Vlastenecký Pentník (velký).

Malé po 60 h, tučet za K 4 80: Svatováclavský (malý), Vlastenecký Pentník (malý).
Velké: Rodina. Díl I. a II. Velké kalendáře katolické v tuhé vazbě po K 2—, tučet
K 16—; Vlastenecký Pentník Svatováclavský. Cena K 1 40, tučet K 11 20.

Kalendář RODINA díl I. sestává ze tří korunových kalendářů: Marie, Moš a Praha.
RODINA díl II. sestává z kalendáře Svatováclavského, Pentníka a Vlastenky.

Při hotovém placení je třináctý kalendář zdarma. — Na zakázku aspoň
50 kusů dávají se značné výhody. — Každý prodávající kalendářů obdrží zdarma
„potvrzení“ (licenci) jako průkaz před úřady. Tam, kde Kotrbovy kalendáře
nejdou k dostání, objednejte si je přímo i jednotlivě, zašlete obnos (třeba ve
známkách) a třetí den máte kalendáře v rukou.

Zakázky adresujte na

Cyrillo-Methodějskou knihtiskárnu a nakladatelství V. Kotrba
Praha-II., 200.

PARAMENTA

kalichy, cibere, mon-
stran., křesťanské at.
český, katolický závod

Em. Werner a spol., - BRNO. -

sv. Jos. ústav para-
mentní a devotional.

OBNOVA

Číslo 41. | Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 11. října 1912.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne. | Ročník XVIII.

Politické přesvědčení.

Ze všech táborů politických zvedaly se hrozně ruce proti »třídění a poškozování národa«, když katolíci byli donuceni organisovat se proti nesnesitelnému terrorismu na svou obranu politicky.

A hned celé řady demagogů na řečništích dokazovaly, že katolík ani národně cítiti nemůže. Stíny zesnulých národovců katolických tyto lži slyšely, ale nemohly se proti nim brániti. Arnošt z Pardubic, Tomáš Štítný, Balbín, Vydra, Mikuláš z Lobkovic, Vilém z Pernštejna, Skopalík atd. potupeni zároveň s katolíky žijícími. Pohanění byli od sobeckých běhounů, kteří si dali za řeči hodně platiti, kteří ssáli mizu z kmene katolicko-národního. Bylo kopáno do katolických mučedníků za věc národní a to od individuí, která místo národní obětavosti žila na účet českých poctivců.

Starý »kantor«, který společně s knězem lid uvědomoval, znevážen od paedagogů moderních jako komický copař. A v novějším čase dovedli právě pokrokařští učitelé dokazovati, jak kněz vůbec nemůže býti vlastencem, jak celá jeho pozornost obrací se výhradně k Římu. »Ale hleďte na nás, my jsme vlastenci v přední řadě. Národ náš potřebuje charakteru žulových — a kdo vám je lépe dovede odchovati než my? Pryč s klerikalismem, dejte se k nám, aby se vám narovnala politická páteř. Naučíme vás politice přímočaré, charakterní, jaká jediné náš národ spasí!«

Ale již během posledních šesti let začalo se nahlížeti, že ta žulovost jest z křehkého skla. Protože na venkově začali vládnouti a rozdávatí místa agrárníci, u většiny venkovských pokrokových lvů ze řad učitelských »přesvědčení« politické se zelenalo jako pod čarovným proutkem. Ve městských volebních skupinách zase »přesvědčení« agrárnícké skoro na celé čáře ustupovalo těm »politickým zásadám«, jaké vyznávaly nejmocnější místní organisace — ovšem »protiklerikální«. Který učitel se přidal veřejně ke straně naší, zkusil jako jelen při honě. Ale jiní se mohli přidávati k mladočechům, nář. sociálům, radikálům — dle osobní vypočítavosti zcela svobodně. Někteří z nich sami nepokrytě dávali na jevo, že volí tak neb oňak z příčin hmotných. Všecko jim bylo promíjeno. A pohlaví pražští provedli s organisací politický čachr, který jim vyčítal sám pokrokařský redaktor učitelského listu Frumar.

Náčelníci sami za zády svých poplatníků (také jistě k uplatnění vyšších politických zásad) nesmírně se obohacovali, ač přece viděli jasně, jak se vede chudším kolegům, kteří do Prahy odvádějí daň.

Když se pak seznalo, že strany, které tolik pro hmotné zlepšení stavu učitelského slibovaly, zázraků dělati nemohou, ozval se zlověstný mstivý pokřik učitelstva z Písecka, aby se zahájila stávk: školní, politická a po případě i národní. Výkřik ten nezůstal ojedinelý. Dle novinářských zpráv na Jižkově a Smíchově, kde se přece jen učitelstvu vede lépe než na vesnicích, vystoupilo 80 pokrokařských učitelů z Ústřední Matice Školské. Otázka: může tato Matice za poměry na českém sněmu? Právě tato národní instituce postarala se o chléb již tisícům učitelů, kteří by jinde těžko místo našli. Nyní sklízí odměnu.

Ale šlo se ještě dále. V »Uč. Novinách« nepodepsaný učitel z Prahy vydal apel: »Učitelství nás neživí — sociálním postavením patří učitel mezi proletáře. — Vstupujte, kolegové, do řad sociální demokracie, aby dnešní společnost se přeměnila v socialistickou. — Zahodte staré ideály!«

Tu to máme. Charakternost se poznává v době zkoušky. Předně soc. demokracie dovede si ce velice obratně práce učitelské využívat pro své politické cíle, ale učitelskému stavu samému prospěje daleko méně než strany jiné. A pak: kde jest tedy vlastně pevné přesvědčení politické těch pokrokařů, kteří se tolik chlubili svou zásadovostí? Dovedou-li finanční svízele převrátiti politické zásady jako zavanutí větru pavučinu a větrník, pak jest přece zřejmo, co vlastně pudilo pokrokaře do různých politických táborů.

Chce-li se někdo přidati k soc. demokracii,

nikdo mu nemůže brániti. Ale volati šmahem kolegy pod rudý prapor, vyzývati je k náhlé proměně kulturního, politického a sociálního názoru pro peníze — to už jest vrchol politické kaučukovitosti. Zahodte staré ideály! Nic nenesou — a proto musí býti špatné i pro jiné vrstvy národa. Proto pokrokový učitel pak po svém usazení v soc. demokratické organisaci, chce-li býti důsledný, musí na veřejných schůzích opravovati to, co hlásal dříve. A nebude-li kaleným soc. demokratem, pak jej organisace jednoduše vykáže ven. Z přírůstku, který by takto v soc. dem. táboře vznikl, měli by inalou radost sami prozíraví soc. demokraté. Každý soudruh by aspoň jasně věděl, proč vlastně tolik nových členů přibýlo a zda možno se spolehnouti na jejich obětavost v době těžší zkoušky. »Zahodte staré ideály!« Kdyby toto otiskl list katolický, co by všichni katolíci zkusili! A učitelstvu se přece posud nevede v Čechách tak zle, jako v zednářské Francii a Italii. Rašínovština hlodá dále, svedla na scestí. A konservativní učitelstvo musí nyní od abecedy učiti pokrokové kolegy politické poctivosti.

Obrana.

Proti darvinismu svědčí nové velice markantní pokusy. Dokazuje se, že skutečný organický život jest něčím jiným než pouhými zjevy fyzikálními a chemickými. Několik dokumentů z řeči neklerikála Rud. Málana. Když někteří tvrdili, že v žaludu jest již všecko, co dovede utvořiti dub, tázali se jini: I zrůdy, i duběnky? A jak strojově vysvětliti křížence? Jak tělesné boule, hojení zlomenin a ran? Z rozřezaného vláknitého tvora nezmará vznikne tolik nových zcela vyvinutých nezmarů, kolik se nalezalo částí. G. Wolff vyfízl vodnímu mlokovu z oka čočku. A čočka znovu narostla z duhovky. Driesch zkoumal velice houževnatě, zda organická účelnost jest nějakým samostatným činitelem, který existuje vedle a kromě jiných přírodních sil. Účelnost sama jest již zcela zřetelným faktem. U larvy mořského ježka vyvíjejí se ústa a střeva nejprve na sobě nezávisle, ale konečně se spojí v účelně pracující organism. Zvířecí zárodek vyvíjí se z vajíčka dělením na 2, 4, 8, 16 buněk. Driesch rozřepal ve zkoumavce ježovčí zárodek na rozličné skupiny o 3, 5, 6, 9 . . . buňkách a všem dal uzrati v larvy. Vyvinuly se larvy různě veliké: z původních buněk větší nežli ze 2, ze 3 buněk o polovici menší než ze 6 . . . ale každé s dokonalým a úplným ústrojem. V pravidelném zárodku má každá buňka jiný význam, účelný pro další život, jsouc základem jiné příští části zvířete. Ale přes to pokusem Drieschovým dokázáno, že každá z buněk, jsou-li od sebe odděleny, vyvíjí schopnost k utvoření celého zárodku, k vytvoření těch schopností, jež jindy tvoří buňky jiné. Clavellinám uřízl Driesch žaberní části, které však ihned dorůstaly na zvířata celá. U jiných zvířat odříznuté části žaberní se napřed svinuly do netvárných skupin buněčných a po čase vytvořily nová celá zvířátka.

Dalšími doklady přichází se na velice pečlivou účelnost v přírodě i při organismech na pohled málo významných. Na úžecích pampeliškového kořene na zraněných místech naroste několik zárodků pupenů a z nich příštím jarem trsy pampelišek. Byly-li na bramborových hlízách zničeny povrchní pupeny, vyvinuly se pak nové uvnitř. »A co jest (v rostlinstvu) hojných zdrojů restitučních (náhradních) buněk v pohlavních orgánech! A z každé reprodukční buňky buněčným dělením vznikne nový organism — jaká rozmanitost! Jest možno, aby v té buňce byl už skryt fyzikálně-chemický stroječek příštího organismu? Dovedete si představití stroj, jenž by neustále na tři prostorové směry se dělil — a zůstával při tom celý? A nejenom celý by musil zůstat i v každé buňce organismu, ale zároveň i v nesčíslně vydáních různé velikosti, ježto dospělé organismy hývají vyvinovány i z libovolného počtu buněk v libovolné sestavě a veliké podle toho, jak velká byla zárodečná stavební hmota. »Život« nemůže býti v prostoru rozestaven po částech jako koleč-

ka a páky stroje, nýbrž musí býti v každé živé části všecek, jako jest táž a všechna »tvrdost« železa i v železném prášku. »Životem« projevuje se jakýsi faktor sui generis (činitel svého druhu), jakostně odlišný od jiných přírodních sil, autonomně (svéprávně) jsoucí vedle sil fyzikálních a chemických a nemožno si ho nijak představití v prostoru, protože jest přírodní činitel původní, jest základní konstanta jako jiné přírodní »sily«: specifické teplo, affinita, električnost.«

Jestliže tedy darvinisté hleděli všechno vysvětlovati bezděčným, nevědomým a nutným pohybem hmoty, fosforisací, chemickým processem, nynější badatelé naopak jasnými důkazy dovozují, že život jest silou povznesenou nad hmotu, že síla ta docela železnou rukou si hmotu podmaňuje, řídí její skupenství atd. A dokáže-li život tolik divů při živočišných nepatrných, vyniká daleko nade všechny tvořivá síla duše lidské. Moderní vitalisté přesvědčivě podporují vývody našeho slovného učence Mareše, který tak často již odkázal divoké fantasie darvinistů do příslušných mezí!

Pokrokové názory o náboženství. Celá desíletí snažily se živly protikatolické u nás zalepovati lidu zrak podvodným tvrzením, že náboženství jest věcí soukromou, ačkoli svými útoky činili z naší víry věc nejveřejnější. Leč když na každém kroku bylo jim jasně dokázáno, že zásady milionových společností náboženských jsou zrovna tak veřejné jako věci národní, kulturní, politické, konečně fráse na některých místech strašiti přestala. Nyní (dle »Času« ze dne 6. října) na 3. sjezdu pokrokové mládeže Masaryk prohlásil: »Říci, že náboženství jest soukromá věc, jest docela nesprávné, když přece vidíme moc theokracie.« Vybral si tedy Masaryk z mnoha dokumentů právě takový, kterým chtěl katolíky šlehnout. Dodáváme tedy, že italská diplomacie utekla se s prosbou právě k vrchnímu rabinovi židovskému, aby svým vlivem zastavil některé útoky semitského tisku proti válečné akci italské. Synagogy, židovské konfessní školy a košerování také jsou přece záležitostí veřejnou, protože se příslušné náboženské úkony nekonnají v katakombách. Církev židovská musí navazovati veřejné styky s jinověrci, s úřady iněštskými, státními, chce-li si postaviti synagogu.

A je-li tedy každé náboženství věcí veřejnou, jest veřejnou záležitostí tím více náboženství katolické, k němuž se hlásí valná většina rakouského obyvatelstva.

Církev by ovšem měla míti značná práva aspoň v »zklerikalisovaném« Rakousku. Mluvil-li však Masaryk o moci církve, pak měl říci, že návrhy k zákonům nad katolickým lidem v Rakousku komponoval semita Singer-Sieghart, který měl větší moc než osm ministrů ariíků. Má-li církev moc, proč učitelé, působící na našich školách, netoliko velikou většinou se hlásí k proudům pokrokařským, ale docela usilují náboženství vyloučiti ze školy? Proč jest dovoleno veliké šikanování paedagogii konservativních od pokrokařských kolegů? —

Dr. Kohn při též sjezdě řekl: »Formulku, že náboženství jest věcí soukromou, ovšem nelze přijat, poněvadž není pravdivá, ba odporuje zkušenosti do očí bijící. Ale má-li náboženství vliv, sebe větší vliv na politiku, neplatí z toho, že politika má se starat o náboženství vůbec. To politika nemůže prostě proto, že toho nedovede, jako nedovede regulovat jiné dědičné dispozice národní povahy, které jsou politicky neméně významny, než náboženství. Prof. Masaryk několikrát projevili a také dnes řekl, že o náboženství nelze diskutovat. Kde však přestává diskuse, tam přestává politika ve vlastním smyslu toho slova.«

Tyto výroky zase svědčí, jakou klikatou struhou potok pokroku se plouží. Právě to bylo velice ostře lháno, že naše články víry před kritikou vědy neobstojí a že tedy v zájmu vědy se jich má každý zhostiti. Kdo tak neučiní, zůstane zpátečníkem. — Katolíci však na tyto fráse dali příslušnou odpověď. Předně vložili odpůrcům, jaký jest rozdíl mezi vědou a vírou a pak vystoupili na veřejné kolbiště, aby tam svá dogmata hájili proti demagogům, kteří tak často »politisovali« třískáním

do víry. Ted' se vltř obrací. »Nelze diskutovat! Jak že — nemá víra žádných styčných bodů s vědou? Jest náboženství pouhým citem, který nepodléhá rozumové úvaze? Vždyť přece na téže schůzi Masaryk postavil korunu svým floskulím těmito do omrzení přemílanými slovy: »My nemůžeme již věřit. Kriticismus (to jest přece výsledek a účel diskuse) nám brání. Moderní člověk nechce věřit, poněvadž nemůže. Chceme mít důvody, přesvědčení, ne víru.«

Kdo tedy touží po vědeckých důvodech, po přesvědčení, ten nesmí podrobiti žádné náboženství příslušné diskusi a kritice? Jaký jest vlastně účel vědy, jestliže nemá poučiti Mohamedána, že uctívá v Mekce praobyčejný meteor jako kámen posvátný? Nemá se lidstvo dověděti, z jakých osobních pohnutek Luther dovedl rychle sestavovati svá dogmata? Nemá věda promluvit o spádech auguru rázu antického a o rafinovaném učení kouzelníků indiánských?

Taková konfesse vyhýbá se diskusi úzkostlivě, která má bázeň, že by podlehla. Proto židé a evangelici co možno se vyhýbají debatě o svých konfessích na veřejných shromážděních. A naopak titěž lidé pracují plnou parou, aby se hodně ve veřejnosti mluvilo proti konfessi naší. A co již proneseno demagogických frází proti naší víře za nejsilnějšího vzepětí pověstných Husiád!

Tedy diskutovati o náboženství nelze, ale moderní pokrokář nemůže věřiti, protože ho víry zbavila kritická, vědecká diskuse. A ke všemu tomu ještě Masaryk dodal: »Jest dokonce nemyslitelné, aby náboženství, které u nás v Čechách 400 let (snad o nějaký týden déle?) bylo pružinou našeho vývoje, bylo odbyto a nyní aby nastoupila věda. To jest psychologicky a historicky docela pochybené hledisko.« Odyta jest prý toliko církev. Masaryk touto floskulí sice si notně zalhal. Ale vyberte si z ostatních frází něco směřodátného! Náboženství, ačkoli jest církev odbyta, musí trvati dále. Ale sám Masaryk neví, jaká forma náboženství má platiti aspoň pro dobu přítomnou. A protože Masaryk po všech svých řečnických hokuspokusech nepověděl o tvaru nutných pozitivních proudů náboženských nic určitého, proto jeho družina vybíjí statně a na předním místě své síly podporou bezvěreckých rozběhů Volné Myslenky.

Má-li politická církev Masarykova svoje dogmata, může uvážlivý myslitel tvrditi, že náboženství může býti jen vzdušným pojmem bez pevně stanovených zásad? A že se s beztvárnou, mlhavou mátohou spokojí člověk opravdu myslící? Mají snad býti povětrné a věčně měnivé vidiny jednotlivců pevnou náboženskou autoritou? A bez autority lze si spíše představit všelka jiná hnutí než náboženská. Který myslitel od pravěku až do časů našich vzbudil mocné a blahodárné hnutí náboženské bez pevně stanovených dogmat, bez poukazu na vůli příslušné autority? Je-li katolicismus »bigotní«, nuže konečně dokažte, jak se pozitivně vyvíjejí nové proudy náboženské aspoň pod štítem masarykovců. Vždyť slyšíme stále a do omrzení jen kritiku.

Ostatně sám Masaryk prohlásil ve své řeči: »My všichni, jen stopujte, co jsme zde k věci řekli, jak jest to neurčité. Ne ze zlé vůle, a jsme polovičatí a hlavně v otázce náboženské.« A tohle jest pravda. Až vystoupí Masaryk z církve, do níž dobrovolně jako professor vstoupil, ačkoli evangelickým dogmatům nevěřil, pak už tolik polovičatý nebude.

Politický přehled.

Pracovní program poslanecké sněmovny. Dne 7. t. m. konala se ve Vídni porada zástupců sněmovních stran za účastenství minist. předsedy hr. Stürgkha a ministra financí ryt. Zaleského. Schůzi té přičítala se velká důležitost z toho důvodu, že se jí zúčastnili dva nejdůležitější činitelé vládní. Ale výsledek porady byl pouze ten, že podzimní zasedání parlamentu počne 22. října. Vláda a německé strany by si přály vyřízení finančního plánu a řádného rozpočtu na rok 1913, sklaplo jim však. Jménem Slovinců prohlásil dr. Korošec, že Slovinci zachovají si volnost postupu, ježto vláda dosud neučinila nic pro obnovení ústavy v Chorvátsku a jménem Rusínů prohlásil pak dr. Levický, že Rusíni byli oklamáni vládními sliby v otázce ruské university i haličské volební opravy a proto protestují proti přikázání rozpočtu výboru bez prvního čtení. Jsou tedy vyhlídky pro budoucí zasedání velmi zachmuřeny. Z českých poslanců byli přítomni Udržal a Sedláček, ostatní nebyli vůbec pozváni.

Česko-německé smířování, ačkoli zase mělo započítí počátkem října, uvázlo nanovo, a to jistě zásluhou ministra spravedlnosti dra Hochenburgera. Známé jeho výnosy působily velmi rušivě a podnítily také Němce, aby stupňovali své požadavky, které zdůrazňují hrozbou, že nebude-li jim vyhověno, vyrovnání raději zmaří. Za takové náklady v německém táboře těžko doufati v konečný zdar dohodování. — Hr. Stürgkh prohlásil, že vláda nyní tak jako předešlá, trvá na tom, aby volební reforma pro zemský snám království České-

ho byla projednána s celým souborem vyrovnání a tolikéž trvá na volební reformě, která byla dřívější vládou sněmu království Českého podána.

Volba na Opavsku. Dne 8. t. m. poprvé vystoupila ve Slezsku samostatně strana křesť. soc. a již dostala do užší volby svého kandidáta, rolníka F. Klimeše, přes to, že v poslední chvíli vpadli jim v záda tak zvaní »národní« a že agrárníci povolali z Čech »agrárního kněze« dra Hnídka a posl. Švejka, aby zmátli katolický lid. Židovský advokát dr. Witt za stranu soc. dem. autonomistů dostal 3.806 hlasů, křesť. soc. A. Klimeš 2701, společný kandidát agrárníků a nár. soc. F. Zika 2.457, soc. dem. centralista Šavel 516, za národ. stranu R. Oudrich 616 hlasů. Jest tedy potřebí užší volby mezi soc. dem. drem Wittem a křesť. soc. Klimešem.

Delegace ovládnuty jsou neustále dojmem z válečného napětí na Balkáně. V plenární schůzi rakouské delegace 7. t. m. v debatě o zahraničním rozpočtu všichni řečníci zmínili se o válečném nebezpečí na Balkáně. Del. žid dr. Ellenbogen pustil se prudce do Slovanů vůbec, do Ruska a také zvlášť do Jihošlovanů. Zahraniční ministr hr. Berchtold odpověděl, že mobilisace Ruska v rus. Polsku netřeba považovati za akt politický. Ostatně Rusko a Rakousko půjdou na Balkáně rukou v ruce, jsou tedy obavy z Ruska zbytečné. — Ve schůzi 9. t. m. prohlásil delegát dr. Kramář, že Francie a Anglie pokládají za svoji povinnost šetřiti Turecka, aby mohamedáné neměli příčiny na ně si stěžovati, obávají se právem panslavismu. Německo zachovává se zřetelem na své obchodní zájmy vůči oběma stranám neobyčejně moudrou zdrželivostí; může tak činiti, neboť ostatní mu obstará Rakousko. . . . Pravil dále, že by bylo největším dobrodiním pro evropský mír, kdyby se podařilo odstraniti všechny rozpory mezi Rakousko-Uherskem a Ruskem. Postup Bulharů a Srbů proti Turecku znamená akt emancipace od velmocí. Kde vzala by Evropa morální záminku, aby balkánským státům zabránila v anektování území, která již jednou měly a ve kterých trpějíci soukmenovci? — V této schůzi scvilálen rozpočet ministra zahraničních záležitostí.

Protektorát rakouského císaře nad katolickou církví v Albánii dle prohlášení ministra zahraničních záležitostí hr. Berchtolda v delegaci rakouské dne 9. t. m. jest předmětem ustavičné péče. Nyní ovšem vykonávání rakousko-uherského nábožen. protektorátu jest do jisté míry stíženo. Přes to snaží se vláda vyšetřiti každý případ a se vším důrazem zakročiti u Porty.

Nové náklady vojenské. Nedávno bylo zvýšení vojenských požadavků prohlášeno samým ministrem války gen. Auffenbergem za nepravdu, dnes však o témže zvýšení jednáno ve společné ministerské radě. Vojenská správa žádá totiž 420 mil. mil. K nového válečného úvěru a to 250 mil. na vojsko a 170 mil. na námořnictvo. A podivno, že i uherská vláda, která v červenci t. r. prohlásila požadavek armádní správy za zvýšení vojenského úvěru za nespílitelný, v sezení svého dne 7. t. m. v zásadě vyslovila souhlas, aby bylo na armádní účely povoleno 250—280 mil. K. — Na dotaz odpověděl ministr války, že v Rakousku se o mobilisaci nejedná.

Povýšení rakouských pohraničních velitelů. Generálové pověřeni dosud velením armádních sborů v Pešti, Košicích, Temešváru, Lvově a Sarajevě povýšení byli na sborové velitele a velící generály.

Válka vypukla. Nejmenší ze států evropských Černá Hora dne 8. t. m. vypověděla Turecku válku a právě téhož dne pokusily se Rakousko-Uhersko a Rusko o zprostředkování míru; přišly ovšem pozdě. Černá Hora ve své notě vytýká Turecku především, že nechtělo upravití otázku pohraniční. Jisto jest, že Černá Hora jednala tu v úplném souhlase s Bulharskem, Srbskem a Řeckem, a možno také tvrditi, že i nejlepší přítel Černé Hory Rusko tiše souhlasí s krokem Černé Hory a že také Italie, na jejímž trůně sedí černohorská princezna Jelena, věděla, co Černá Hora podniká. Důležitým spojencem Černé Hory jsou albánští Mali-soři, kteří už se nemohli dočkati vypovězení války. — Prohlášení války Černou Horou způsobilo v Cařihradě velké demonstrace. Tisícíhlavý zástup vedený studenty táhl ulicemi a zastavil se před hlavní branou Porty. Vše křičelo: Chceme válku! Vláda turecká postrašena, povolala vojsko, ale nebylo ho potřebí, klid udržen po řeči velkého vezíra k demonstrantům. Demonstrace měly za následek, že na tři dny byl ihned prohlášen stav obležení. Právě se, že vše to jest dílem mladoturckého výboru. — Zakročení Rakousko-Uherska a Ruska považuje se za naprosto marné proto, že tyto velmoci usilují o mír jednostranně, beze všeho zaručení požadovaných reforem a jich provedení. Balkánské státy nemohou se odhodlat k jednání o mír už z toho důvodu, že postup velmocí proti Turecku jest příliš vlašný; jestliže se žádá odzbrojení od spojených států balkánských, s dvojnásobným důrazem mělo by se to požadovat od Turecka. Z Cařihradu se také rozhláší, že velmoci nanovo zakročí v Sofii, aby spojenci odzbrojili, jinak prý i v případě vítězství nebudou míti Bulhaři z války zisku ani v ohledu peněžním, ani v zabrání země. — Mezi spojenci jest veliké

nadšení pro válku. Na př. v Srbsku mělo se mobilisovati nejvýš 280.000 mužů, aby se války zúčastnilo nejméně 200.000 vybraných vojáků, a zatím mobilisováno 300.000. Ženy srbské hlásí se nejen za ošetřovatelky, ale i do řad. Mnohé ženy a matky po prohlášení mobilisace samy telegrafovaly manželům a synům, aby přišli domů, neboť je vlast volá do zbraně. Dobrovolníků hlásí se nesčetně, jen z Ruska přihlášeno jich na 20.000. — Černohorci napadli prý Turky na hranicích na několika místech, vyrazili prý k Beranům v Novopazarsku; v krajině beranské zanechal Esad paša na pochodu do Skadru prapor vojska k ochra-ně silnic, ale tento prapor byl napaden značnými četami Albánců a utrpěl těžké ztráty. Jinak zprávy o bojích jsou dosud neurčité.

První válečné úspěchy černohorské. Černohorci včera o 8. hodině ráno podnikli vítězný útok na opevněnou tureckou posici proti Podgorici. První rána vypálena z děla, které princ Petr, jako setník dělostřelectva, namířil proti baterii turecké. Po prvním zahřmění děla přítomný král Nikola povstal a pokřikoval se. Vojenská hudba zahrála černohorskou hymnu. Po boji trvajícím 20 minut byla baterie turecká na hoře Planinici umlčena, Turci opustili své posice. Černohorci dobyli za pomoci srbských povstalců po tuhém boji i důležitých Beran.

Zprávy organizační a spolkové.

Svatováclavský sjezd v Chrastí byl manifestací velikolepou. Krásné počasí umožnilo pohodlné rozvinutí všech projektovaných slavností. Město zastkvělo se v hávu velikého počtu slavnostních praporů. Na 30 katolických organizací bralo účast na zdařilé slavnosti. Sedmí spolkových praporů vlálo nad hlavami nadšených našich. Veliký průvod dal se ráno na pochod za mistr-ných zvuků chvalně známé kapely pardubské. Katolická jednota chrastická kráčela svorně se zástupci společenstva různých živností, kteří se nelekali postaviti se po našem boku. Na náměstí skupilo se přes dva tisíce posluchačů, aby vyslechli slovního kazatele vsdp. Dr. Fr. Šulce. Horlivý řečník vyložil, proč jest potřebí konati sjezdy svatováclavské. Právě v tento den se otevřel diecéšní dům, jež postavil Jeho Excellence nejdp. biskup, doplniv tak dílo zesnulého arcipastýře, který dům diecési odkázal. Nato promluvil o velkém významu domů katolických a ku konci poděkoval vroucně Jeho Biskupské Milosti za všechny nemalé oběti, které tento mecenáš domu tomu s velikou laskavostí přinesl. — Pak nejdůstojnější arcipastýř obětoval slavnou mši svatou za shromážděné katolíky, nedbaje toho, že mu bylo vzhledem k zdravotnímu stavu raděno k největší opatrnosti. Pastýř chtěl býti ve středu ovcí svých netoliko ráno, nýbrž i při následujících slavnostech. Po mši svaté nejdp. biskup měl k shromážděným tklivou promluvu o lásce k Bohu a vlasti a pak udělil vrchnopastýřské požehnání. Hned potom veliké davy se seřadily, aby vzdaly hold vznešenému svému protektorovi. Provázen jsa vsdp. kanovníkem ThDrem Reylem, vsdp. arciděkanem z Chrudimě ThDrem Mrštíkem, konsist. sekretářem Huránem a místním klérem spolu s předsedou Obč. záložny v Chrastí MUDrem Schmoegrem a vzácnými hosty, stanul před děkanstvem. A ty řady, jak ze země by rostly, ubírají se ke hřbitovu chraštickému, kde odpovídá veliký biskup Brynych. Nad jeho rokem krátce promluvil dp. Beneš, předseda Katol. jednoty v Chrastí: »Před deseti lety došlo šlechtě to srdce biskupovo, a tehdy nad otevřeným hrobem jsme slibovali, že zůstaneme věrni ideám, jež on hlásal. Nuže, dnes složme zde účet, jak plnili jsme sliby, obnovme zde tu přísahu věrnosti na prapor Kristův!« Za plné ze země položena na hrob kytice a blížící se poledne nutilo nás opět na zpáteční cestu do města. Posilnění jsme byli vědomím, že duch Brynychův v nás žije, naplnění jsme byli touhou státi se průkopníky za ideje, za něž on se u pracoval. — Odpoledne o půl 3. hodině se vzácnými hosty zavítal Jeho Excellence do slavnostní schůze, pozdraven výborem Katolické jednoty. Uvřán vřelým oslovením družičky Marie Dvořákové, Pauly Trskové a Marie Svobodové, přijav kytici a památní medailku, vstoupil nejdůstojnější pan protektor do dvorany, radostně uvřán od přítomných. Dp. Beneš zahájil schůzi, vyklčil krátce život Katolické jednoty a šlechtnou péči Jeho Milosti biskupa Brynychy, jež korunována nesčetnými oběťmi. Poukázal na zásluhy a bystrozrak Jeho Excellence nedp. biskupa ThDra J. Doubravy, ježmuž provolává shromáždění nadšeně »Sláva!« Navrženo čestné předsednictvo a sice předsedou vsdp. kanovník dr. Reyl, prvním místopředsedou p. stavitel Šťovíček, starosta města Chrastí, druhým místopředsedou p. Josef Ramajsl, c. k. komisař. Slova ujal se vsdp. kanovník Dr. Šulc a přesvědčivě poukázal, jak vznešeným vzorem vladaře byl sv. Václav, jak hluboko a oprávněně zakofeněna byla úcta k sv. Václavu. Řeč jeho odměněna byla bouřlivým potleskem. Nejdůstojnější p. protektor vysvětlil, že slavný umělec náš Myslbek zhotovoval nákras sochy sv. Václava nikoli dle fantasie, nýbrž dle relikvií, jež po sv. Václavu máme. Po tom schůze přerušena a v zahradě odbyval se koncert, při němž vyznamenával se p. kapelník Slejška se svou pardubskou kapelou krásně nacvičenými skladbami. — Večer o 6. hodině zavítali účastníci opět do dvorany, kde k nim nadšeně promluvil p. redaktor »Štítu« Frant.

Šupka o významu hnutí katolického. Spontanní potlesk byl mu odměnou. Vsdp. předseda Dr. Reyl shrnul resultát, poukázal na to, že nám tento má být srdcem, jež nechť láskou sloučí vše dobré vůle. Za nadšené nálady rozešli se účastníci. Slavnostní schůzi svou přítomností poctili: Slovutný pan místopředseda rada A. Rebensteiger z Blankenfeldu, p. komisař Ramajsl, p. MUDr. Schmoeger, p. starosta a předseda strany Šabata a jiní vzácní hosté. — Večer pořádána slavnostní akademie, jež korunovala slavnost nejen důstojně, ale i dovršila nadšením účastníků. Něžně a umělecky přednesené písně slečny Karly Buriánové vyvolaly bouři potlesku, jež vrcholil v obdivu, že tato skromná pěvkyně tak zřídka vystoupila před naší veřejností, že odstrčena může zůstat na venkovské škole; s ní o palmu úspěchu se dělí dp. Sahula se svými houslemi, jež zdály se mluvit. A jak doplniti celek a jej v sytých barvách představit? Toť starost neúnavného dirigenta p. učitele Sháněla, jenž se svým sborem směle zápolil s koncertními kusy kapely pardubické. Cizí hosté byli nadšeni, když vyslechli sbory tak mistrně nacvičené. Všecka čest budiž vzdána jak neúnavné horlivosti tak mistrné dovednosti pana dirigenta! — Po akademii rozvinula se velice animovaná zábava. — S průběhem slavnosti jsme velice spokojeni. Jeho Excellence a všichni ostatní, kteří platnou hřivnou k ní přispěli, měli vřelou odměnu v krásném zdaru. Nuže, jen dále statně ku předu!

Kostelec nad Orlicí. (Oslava sv. Václava.) Katolíci v Kostelci letos opět důstojně oslavili patrona a dědice České země. Občané, kteří nebáli se těch, již ve jménu volnosti a pokroku jinak smýšlející častují pohanou a posklebky, v předvečer svátku osvětlili okna a někteří docela o svátku vyvěsili prapory. V kostele slavnost počala večer slavným požehnáním. O svátku sv. Václava v 10 hodin deputace katolických spolků zdejších v průvodu s hudbou odebrala se do kostela, aby se účastnila slavných bohoslužeb. Večer oslava svatováclavská ukončena slavnostní schůzí, při níž slečna Marková krásně přednesla hymnu mládeže křesť. sociální. Dp. Jiří Sahula z Hradce Králové svým poutavým způsobem kriticky posoudil osobu sv. Václava a velmi zajímavě dějinnou látku sem spadající probral. Ukázal jasně, čím byl a jest sv. Václav českému národu v ohledu náboženském, sociálním i politickém. Dramatickým odbohem sehrána operetka »U jezera« od J. Preise-Javorského. Celkem až na některé nástupy a malé vady ve zpěvu provedena byla k obecné pochvaly. Tím zahájil dramatický odbor po mrtvé letní saisoně opět svoji činnost. Doufáme, že nyní v zimním období čile bude pokračovati. Již prý se připravuje veselohra A. Bognera »Halleyova kometa«.

Sdružené katolické spolky v Chrudimi oslavily svátek knížete české vlasti sv. Václava důstojně: Ráno a odpůldne v hojném počtu účastnily se i s praporem Svatováclavského sjezdu v Chrasti, večer pak shromáždilo se členstvo v útulné musejní restauraci ku slavnostnímu večeru Svatováclavskému, jenž zahájen zdařilým živým obrazem »Hold českého lidu svatému Václavu«, který nám zpestřili dva junáci z hradceckého Orla a který doprovoben pěknou prosbou k sv. knížeti, by chránil naši vlast a mládež (přednesla sl. Kavanová). Na to následovala obsažná a vřele přednesená řeč dp. P. Hyacintha Nováka »O významu sv. Václava a pravém vlastenectví«, za níž mu tímto vzdáváme srdečný dík s prosbou, by opět na nás příležitostně s nějakou přednáškou pamatoval. Po té rozproudiva se animovaná zábava, ku které nemálo přispěli účinkující členové dramatického odboru, kteří s vervou sehráli dvě veseloherní novinky Bognerovy. Byli to zvláště manželé Jahodkovi, Mudrochovi a Špičákovi, br. Havel, Valenta i sl. Vacková, jimž tu buď vysloven dík, který rovněž vřele vyslovujeme spanilým selkám ze živého obrazu, které tak pěkný ráz večera národním dechem svého kroje mile zbarvily. Upozorňujeme členstvo, že dramatický odbor našich spolků chystá působivé dušičkové drama »Úděl sirotka« od A. Bognera, aby tak pamatovalo včas na večer, jehož čistý výnos věnován bude ve prospěch vánoční nadílky. Ku všem našim podnikům rozvíhne vždy čilou agitaci nejen mezi sebou, ale i mezi známými ve svém okolí, ať nás poznají z blízka a ne jenom ze žvástů nepřátelských tiskovin — jen tak se budou množiti naše řady!

Jednota katolických tovaryšů v Chrudimi koná příští neděli 13. října t. r. o 2. hod. odpol. ve svých spolkových místnostech hostince »u Koruny« třetí členskou valnou schůzi s časovou přednáškou předsedy. Členové, dostavtež se v hojném počtu. — Br. Minaříkovi a jeho vyvolené přejeme ku další společné dráze životní mnoho blaha od Boha! Přeje dramatický odbor.

Upozornění do Chrudimě. Všechny členy a členky všech tří místních katolických spolků upozorňujeme, aby zvláště v této době, pro čtení příhodné, hojně se četbou vzdělávali a používali pilně svých knihoven a to nejen pro zábavu, ale také a to hlavně pro poučení. V místnostech hostince »u Koruny«, kde má naše Jednota spolkovou místnost, jsou vloženy všechny činné listy katolické jako: Čech, Obnova, XX. Věk, Štít, Práce, Meč, Jitřenka, Týden, Naše Listy, Selaské Hlasy, Nový Obzor, Vlast, Maloživnostník atd. Proto navštívte restauraci naši dle hesla svůj k svému a pilně čtěte časopisy, byste nabylí potřebného rozhledu v našem katolickém hnutí a také dovedli své stanovisko vůči protivníkům obhájit. Knihovny jsou otevřeny každou neděli od 1 do 3 hod. odpol., při čemž možno přispěvky platit a též za nového člena se přihlásit.

Zprávy místní a z kraje.

Jmeniny Jeho Veličenstva byly oslaveny v našem městě jako jiná léta velice důstojně. S domů vlály prapory barev národních i říšských. O 10. hodině Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava celebroid v katedrálním chrámu pontifikální mši sv. s četnou assistencí. Na kůru provedeny ladné komposice p. ředitele J. Wünsche. Bohoslužeb se účastnili zástupcové c. a k. vojska, úřadů zeměpanských, samosprávných, škol atd. Zdejší posádka a školy měly své bohoslužby zvláštní.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 7. října tato usnesení: Obsah protokolu o prohlídce budovy městského divadla, konané dne 3. října t. r. místní divadelní komissí za účasti vládního komisaře, a výkaz pokladní hotovosti ze dne 30. září t. r. byly vzaty na vědomí. — Panu Vlad. Procházkovi, staviteli, bylo uděleno povolení k obývání novostavby domu na parc. č. 135-32 nedaleko kapličky na Rožberku, dnem 1. listopadu t. r. — Žádost p. Fr. Černého, mistra zednického, za povolení stavby dvojdomku na parc. č. 135-28 ve třídě Pospíšilově a změny parcelace postoupena byla měst. zastupitelstvu. — Udělena byla povolení ku stavbě villy na parc. č. 2. v bloku XI. na pravém břehu Orlice p. Janu Schimanovi z Král. Vinohradů, ku zřízení krámu z průjezdu domu čp. 207 v ulici Úzké p. Janu Uhrovi, a k užívání krámu v domě čp. 264 v Komenského tř. p. Janu Riedlovi. — Žádost p. Jar. Andříka, cukráře, za svolení k nalévání likérů a vína v cukrářském závodě v domě čp. 159 na Velké podlání postoupena byla živnostenskému odboru. — Povoleno bylo zřízení kanalisace a připojení vodovodní do stavby p. Daniela Remeše v Pospíšilově tř. a do domu čp. 405 p. Janu Vanickému v Sadovské ulici. — Kollaudace novostavby p. Al. Bigla na parc. č. 172-8 v bloku IV. byla odložena, až budou zřízeny chodník a ohradní zeď.

Vyhláška o placení daní. Na základě výnosu c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové uvádí se tímto u všeobecnou známost, že přímé daně s příslušnými přírůžkami fondovými splatny jsou v následujících lhůtách: a) daň pozemková ve 12 lhůtách, dne prvního každého měsíce předem; b) daň domovní třídní ve čtvrtletních lhůtách, dne 1. ledna, 1. dubna, 1. července a 1. října předem; daň činžovní a 5procent. daň z výnosu činže ve čtvrtletních lhůtách, dne 1. února, 1. května, 1. srpna a 1. listopadu předem v obcích berního okresu královéhradeckého; v berním okresu mechnickém jako daň třídní dne 1. ledna, 1. dubna, 1. července a 1. října předem; c) všeobecná daň výdělková a daň výdělková z podniků, které jsou povinny vydávati veřejné účty, ve lhůtách čtvrtletních, dne 1. ledna, 1. dubna, 1. července 1. října předem; d) daň důchodová, pokud placení její srážkou se neděje, v pololetních lhůtách dne 1. června a 1. prosince; e) osobní daň z příjmů a daň ze služného vyšší v pololetních lhůtách, dne 1. června a 1. prosince. Kdyby poplatník nezaplatil těchto daní přímých i s přírůžkami fondovými nejdéle ve čtrnácti dnech po uplynutí doby splatnosti, povinen bude platiti úrok z prodlení, přesahuje-li daň za celý rok výši K 100.—. Nedoplatky na přímých daních budou ve čtyřech nedělích od doby splatnosti předepsaným řízením exekucním dobývány. Nestává-li dosud předpisu na běžný rok, platí se dle předpisu roku předcházejícího. Přímé daně, pokud se u c. k. berního úřadu přímo platí, lze nejenom osobně nebo důvěrníkem, nýbrž i prostřednictvím pošty a poštovního spojitelného odváděti. Odpisy, jež se snad v některých případech očekávají, připsí se eventuelně k dobrému dotýčným poplatníkům. Současně se uvádí u všeobecnou známost, že žádný ze zdejších berních exekutorů oprávněn není ku přijímání plateb na jakoukoli daň aneb dávku veřejnou, jež se u c. k. berního úřadu platiti mají, takže by v případě neodvedení takové platby se strany berního exekutora opětné placení se strany poplatníka v zápětí mělo.

Městské Kileperovo divadlo v Hradci Králové. Bývalo, bývalo dobře... za prvních a zejména Lacinových dob trvání divadla sdruž. měst východočeských. Ale dnes? Zdá se, že mnohé ty kritické změny a zjevy přece utlumí ideální myšlenku, na jejímž podkladě divadlo sdruž. měst vyrostlo. Letos praesentoval se nám v prvním týdnu divadelní soubor značně změněn. Těžko dosud říci, zda ku prospěchu věci. Nejlépe snad vypraven jest ensemble operetní. Aspoň produkce »Cudné Zuzany« tomu nasvědčovala. Abstrahujice od vnitřní, obzvláště výchovné ceny a kvality hudební kusu, musíme vyjádřiti svou spokojenost nad výsledkem provedení. Subretta sl. M. Škrdlíková, p. Pražský, p. Novák, p. Malý, p. Tluchoř přes veliké nebezpečí banality operetty pozvedli své úlohy do náležité výše. Rose byla úloha trochu cizí. Pan Hampel se dosti příjemně poslouchal, ale není ještě »svůj«. Jako loni, tak i letos nejlépe stojí opera. První představení: Mascagniho »Sedlák kavaler« a Blodkovo »V studni« jevíly velikou neucelenost. Nechtíce hned odsuzovati, těšíme se nadějí, že opera snad dojde rovnováhy, souladu a budeme mlti příležitost viděti představení zdařilost. Ale ten orchestr! Na operettu svým obsazením snad postačí, ale na operu? Snad by přece bylo lze orchestru k operám docílit? Nedívno, že zájem potom přesunuje se na operettu v míře větší, nežli je zdrávo! Soubor činoherní se udržel asi na téže výši. Na dramatu »Na Valdštejnské šachtě« bylo zřítí svědomitou péčí. Pan Baloun, Novák, Šart, sl. Třebová podali cenné výkony. — Upozorňujeme sl. regii letos opětně, že jest nutno přestávky neprotahovati. — Repertoir příštího týdne: V pátek

(mimo předpl.): Čestný večer manželů Novákových »Podzimní manévry«, operetta od Kalmána. V sobotu (v předpl.): »Faust a Markéta«, opera od Gounoda. V. neděli odpol. o 3. hod. operetta »Eva«, večer o půl 8. hod. operetta »Fatinica« se slč. Magdou Škrdlíkovou v úloze titulní. V pondělí 14. čestný večer p. Jos. Hrádky, barytona, ku kterémuž zvolil si operu »Nižina« od D'Alberta. V úterý 15. (v předpl.): »Stříbrné pouzdro«, hra od Johna Galsworthy. Ve středu v předpl. operetta »Eva«. Na čtvrtek připravuje se Björnsonova hra »Bankrot«.

Čtvrté porotní období u c. k. krajského soudu v Hradci Králové počíná dne 21. října 1912. Vylosování jsou následující porotcové: mlynář Ad. Kadaník, Olešnice, hostinský V. Klust, Dvůr Král., sládek K. Hoffmann, Hradiště, rolník J. Man, Novolesy, rolník J. Blümel, Hor. Vlčkovice, hostinský H. Malec, Nový Hradec Král., hostinský V. Rebiček, Chlum, rolník V. Šrámek, Libnikovice, rolník F. Košťál, Sedlice, rolník K. Machek, Střebeš, rolník V. Bartoš, Svinary, továrník E. Provazník, Třebechovice, továrník K. Vitoušek, Třebechovice, statkář V. Ornst, Věkoše, rolník J. Silvár, Hofenice, továrník J. Etrich, Jaroměř, rolník F. Sadil, Šestovice, rolník F. Špiřňar, Vestec, rolník V. Hlaváček, Žiželoves, rolník J. Plocek, Cuclav, velkostatkář Al. Rathouský, Hodčín, rolník J. Roušavý, Dubl, mlynář L. Kořan, Týniště, velkoobchodník Ot. Pitter, Týniště, továrník J. Šembera, Týniště, rolník J. Felzman, Dol. Bořkovice, rolník F. Pelikán, Lhota pod Libčany, rolník J. Marek, Lodm, rolník V. Kavalír, Černčice, Ad. Wolf, Opočno, obchodník E. Blím, Černíkovice, rolník Al. Ehl, Kvasiny, rolník J. Němec, Merklavice, továrník J. Zeman, Vamberk, továrník J. Fiedler, Hor. Teplice, továrník K. Moravetz, Úpice, rolník V. Vitek, Dlouhoňovice; náhradní porotcové z Hradce Král.: kloboučník J. Dvořáček, klempíř F. Hlávka, obchodník B. Müller, úředník F. Musil, inženýr J. Novák, papírník J. Růžička, inspektor Jos. Stejskal, obchodník A. Šubrt, nožíř F. Vodehnal.

Úprava nových místností poštovního úřadu. Od 1. října odpomoženo bylo dávným steskům na stísněné místnosti zdejší pošty. Ve výpravně na př. tísnilo se denně až 8 úředníků, kteří za stálého šumu a rachotu balíků musili konati práci, vyžadující klidu. Pro obecnost byla malá prostora ve výpravně, kde spousty balíků zatarasily celou místnost. Telegraf poskytoval málo jistoty úředního tajemství, protože klapání strojů bylo lze zcela pohodlně pozorovati i nepovolanými. Steskům tímto bylo nyní odpomoženo rozšířením úředních místností, které byly upraveny na základě odborných zkušeností nynějšího přednosty úřadu, p. vrchního správce pošty Rosy. Adaptace se daly účelně a přestěhování do nových místností se odbylo zcela hladce bez újmy úřední agendy. Naivnímu »Ratiboru« sdělujeme, že správa starého Borromaea požádala i za nově pronajaté místnosti nájemné od c. k. eráru, protože je to dosud v Hradci Králové zvykem, že se od nájemníků žádá nájemné. Dosud je zde málo domácích pánů, kteří by měli nájemníky v domě jen pro pouhou zábavu. Kdo ovšem je zvyklý po léta neplatiti nájem, ten považuje domácího za vyfíducha, když se opováží nájemné požadovati. Názory »Ratibora« o neoprávněnosti majitelů domů k vybírání činže jsou veskrze originelní, ale zdají se býti přece trochu moc pokrokovými. Uplyne ještě hodně vody, nežli budou domácí páni se ostýchati vybírat činži, aby nebyli považováni za hamižné. Takový luxus si může dovoliti domácí, který celý stavební náklad vymámil na některé záložně a pak neplatí ani úrok ani kapitál. »Ratibor« není zrovna v otázce placení činže a úroků žádnou uznávanou autoritou, proto bez ohledu na jeho svolení bude jistě poštovní erár platiti činži i nadále z místností, kterých používá. Až se vystěhuje, přestane platit. Ostatně je jisto, že správa Borromaea požaduje zcela mírné nájemné za pronajaté místnosti a že provádí různé opravy a zlepšení jich i ve věcech, ke kterým není smlouvou povinna. Kdyby šlo zmíněné správě o vydírání, mohla využiti nynější situace, kdy eráru docházela smlouva a pro poštu nebylo žádných jiných místností ve zdejších městě. Kdyby se podobná příležitost naskytla lidem skutečně hamižným, byli by zvýšením požadavku vydělali hravě několik tisíc zadarmo. Správa Borromaea však zachovala se zcela kulantně, takže všecko žvanění »Ratibora« o mamónářství je bezpředmětný tlach zaslepeného stranníka.

Ukázka rudé výchovy. Nezabýváte se jistě pocitu stísněnosti, když třeba za bílého dne v odlehlejší ulici setkáte se s hloučkem dělníků, o nichž lze tušiti, že rudý tisk jest jejich vychovatelem. Můžeme skoro jistě očekávati poznámku o darmochlebech, máte-li na sobě slušný kabát. Ještě horších poznámek vyslechné kněz. Kdybyste se ohradili a odušili vyznávacům rudého učení, že dělají ostudu své organizaci, která nese pyšný nápis humanity, přilejete jen oleje do ohně. Ale da-

Sukna

Doskočil

Choceň.

Řaďte si vyřádati vzory podsmínek a smínek látek, které letos přináším v bohatém výběru.

Veleúctojnému duchovenstvu doporučuji svlátní novinku pod názvem »PRENTAM« v ceně metr K 8.40.

Hlas evangelického listu o náporu Volné Myšlenky.

Evangelický časopis „Hus“ v čísle 10. přinesl několik jadrných úsudků o negativní práci židovsko-zednářské „Vlné Myšlenky.“ Jáme-li na zřeteli, s jakého hlediska jest ona kritika psána, přiznáváme, že v některých částech rozchází se s našimi názory. Ale za posledních stojí „Hus“ při vnáší mnichovský sjezd volnomyšlenkářský k našemu eucharistickému pokračuje:

„Jedno jest při refrátech o sjezdu Volné Myšlenky nápadno: jsou daleko střízlivější než šavé zprávy o sjezdech minulých. Volná Myšlenka vidí, že hlavní boj existenční jí teprve nastává, když první nadšení pomine. A přece by se na první pohled zdálo, že jí náleží budoucnost: chce dáti člověku svobodu, volnost od všelikého útisku. Pracuje k osvobození politickému, k neodvislosti kulturní a proti útisku náboženskému pro svobodu svědomí! (Nyní však bo barcelonských a portugalských bouřích farizejství V. Myšlenky se ukázalo v celé nahotě. Pozn. Obr.) Přes to učí dějiny posledních let, že hřízda její bledne; organizace její jest sice rozvíjena po celém světě a v čele Volné Myšlenky stojí ne jeden muž, který jest účtybčný, ale vidíme již nyní, že Volná Myšlenka se nestane nikdy hnutím lidovým, ano že vzdělaných vrstev nadchne pouze člověka jednostranného.

Naproti tomu stojí církev římská zevně rozlomena

Kde vzít vysvětlení, že Volná Myšlenka nepřitahuje, ale tak často poražený Řím jeví tolik síly?

Povrchní pozorovatel má vysvětlení na snadě. Řekne, že se ty nižší vrstvy řídí dle vyšších, a poněvadž u nás představitelé státu, císařský dvůr a šlechta, vrstvy nejvyšší nepokrytě dávají na jevo svou přízeň ke katolicismu, proto prý lid jde za nimi. Snad jest tomu tak u jistých lidí; věříme, že jsou úředníci, kteří za laskavý pohled s vrchu zaprou své politické i náboženské přesvědčení, budou účastni každé klerikální parádě, třeba ani politicky ani nábožensky s Římem nesouhlasili. Ale nevěříme, že by byla většina úřednictva takto prodajnou. A nejsou prodajné ani ty nejnižší vrstvy . . .

Ale v oddanosti církvi Římské jsou všichni za jedno, pán i sluha, třída vyšší i prostý lid. Lidé, kteří třeba smlouvají o pokroku, jdou za chvíli na eucharistický kongres . . .

Nasbírali bychom příkladů na sta, že i tam, kde zdánlivě se bojuje proti Římu, v srdci se mu slouží dál, bez ohledu na osobní prospěch. Náš člověk není jen tehdy římský, když je to vládě příjemné, ale jest římský vždy a všude; tof skutečnost, se kterou musíme počítati. Zejména Čech slouží Římu a musíme připomenouti, že mu slouží rád.

Naproti těm statistickým bigotním (?) katolíkům stojí hrstka přívrženců Volné Myšlenky. Hrstka ta nemá naděje na úspěch; Volná Myšlenka nikdy nepronikne do lidových vrstev, ano ani vzdělaným nebude imponovati.

Proč? Volná Myšlenka jest v jádru nyní společnost, která hlásá sice úplnou svobodu náboženského myšlení, rozumí však svobodě hlavně tak, že popírá Boha a bojuje proti stávajícím náboženským společnostem, církvím, chce podati „vědecké náboženství“. Jest to vlastně opět víra, kterou šíří. Neboť věda nedokázala a nedokáže, že není osobního Boha. Opravdový vzdělaný člověk jest si toho vědom, jak málo věří opravdu víme; proto nemůže se mu líbit sebevědomí, se kterým Volná Myšlenka mluví. Zůstanou věci, které jsou na vždy pro člověka nerozřešitelné; otázka po určení našem, touha po životě věčném naleznou ukojení jen ve víře.

Tu zbývá tedy dvojitá možnost: buďto Volná Myšlenka bude jen popírati, jaký jest Bůh, aneb řekne, jaký jest. Ani jedno ani druhé řešení její nemůže vyhověti. My jako osobnosti toužíme po Bohu osobním; srdce přímo žádá druhé srdce, na kterém by mohlo spočinout; duše jest si vědoma, že stojí nad tělem, nad přírodou, nad hmotou, a odtí jinou bytostí, která jí odpovídá, ale je vyšší. Boha. Proto nám nevyhovuje, řekne-li Volná Myšlenka, bychom v přírodě, v jejích jednotlivých zákonech, v oživené hmotě viděli Boha. A tím méně může ukojiti naše srdce, když praví: „Bůh není osobní; Bůh nečiní divů; Bůh nestará se o člověka; Bůh není takový, jak jej lidé Bible; Bůh není takový, jak jej lidé Krista.“ Nechceme věděti, jaký Bůh není; pouhé popírání nám nestačí. Dítě, které nezná otce, ale je na něm závislé a má se s ním shledati, nechce věděti, že otec není velký, že není nemočný; chce věděti, jaký jest.

Proto Volná Myšlenka Římu nenávidí. I prostý člověk žádá sobě nějaké pozitivní, kladné řešení otázky po věčnosti.

A ještě jedna věc brzdí postup Volné Myšlenky.

Nevěra nese ovoce, které lidstvo nemůže přijmouti jako pokrok vůči minulosti. Proti Římu s jeho schátralou (schátralost jednotlivců znamená schátralost morálky samé, „Hus“!) morálkou a všelijakými aférami stojí Francie s morálkou nevěry a úpadkem ještě hlubším. Nevěra dobytla Francie jen částečně — ženy zůstaly věrné Římu, — ale ovoce její se již nyní vidí. „Ovoce jejich poznáte je“. Ve Francii jeví se úpadek mravnosti, úpadek vzdělání (počet lidí neumějících číst a psát se zvětšuje), veřejná bezpečnost klesá. Toť jsou zjevy, které mluví proti nevěře.

Proto tam, kde Řím se dá do boje s Volnou Myšlenkou, vždycky zvítězí. A není lepší cesty vedoucí lid do Říma, než propagovati mezi ním nevěru. Nevěrci jest jedno, ať si kdo věří, co chce. Chce-li žena, dá jí revers, aby měl pokoj; a vychovává-li děti bez bázně Boží, klidí ořech sám.

Mluví se velice mnoho o tom, jak oslaviti r. 1915, t. j. pětisté výročí upálení M. Jana Husi. Volná Myšlenka usnesla se na posledním pražském kongresu, že r. 1915 uspřádá nový světový kongres v Praze. Výborně! Jaký to bude mít následek? Snad tučet lidí vystupne z církve; jejich však děti již budou v Římě zase, jenže tužší katolíci než jejich otcové. Z takových truckongresů se může římská církev jen radovat, poněvadž pracují nepříteli do jejího klína. Nad Volnou Myšlenkou zvítězí Řím vždycky, poněvadž i špatné náboženství nad nevěrou zvítězí.

Pověra, špatné náboženství, může býti poražena jen náboženstvím čistým. Proč jest tím smutnější pro nás, že touhy po tom čistém náboženství jest tak málo, ačkoliv smysl českých dějin jest náboženský.

Potud „Hus“. Ale proč jen touhy po náboženství tolik ubývá právě v táborech protikatolických? Vždyť přece Masaryk se tak blučně ohlíbil, že právě on vzbudil v inteligenci veliký zájem o náboženství. Jemu horlivě tak dlouho již assistují evangelici. A výsledek všeho? Když universitní profesoři ohlašovali své neklerikální přednášky o různých náboženstvích, akademičtí žáci Masarykovi přednášky z línivosti bojkotovali tak, až „Čis“ sám si posteskl na ten kulturní škandál. „Zájem pro náboženství“ se jevil jen tím, že se fanaticky tlaskalo Masarykovi, když tento mluvil proti pozitivní víře. Negace se přijímala přímo hltavě, vášnivým útokům fanaticky tleskáno. A kde jest pozitivní výsledek? Masarykovci jsou nejpevnějším kádrem té společnosti, která hlásá čistou nevěru. Jestliže „náboženská práce“ pokročí se vyčerpává utlumením živlů věřících, pak to znamená prohlášení naprostého bankrotu masarykovského „boje o náboženství“.

Až začne někdo tlískat hlavu nebřava do organizovaného dělnictva, pouze člověk chorobný myslí nazve takovou apačskou akci bojem o lepší los dělnictva. Ale kdo mluví do věřících, organizovaných v různých církvích, aniž by vytkl přesně linie nových směrů, pak jen od komedianta může býti nazván prorokem, „bojujícím o náboženství“.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

reovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Četné usnadnění od vld. duchovní správy k dispozici.

Kulturní jiskry.

Vlastenectví pokrokové šlechtice. Veliké hymny pěli pokrokaři na hr. Lützova. V době, kdy se proti šlechticům lidumilným nastavovalo kopí, kdy byla naše strana tupena, že se chová přátelsky k šlechticům citlivým s českým národem, hr. Lützov byl veleben jako by byl nějakým Karlem ze Žerotína. Nemáme příčiny nějak omlouvatí slabiny hr. Sternberga, býv. poslance. Ale srovnávejme! Když tento při volebních schůzkách češtinu lámal, bylo to prudce vytýkáno. Že však sám Lützov českého jazyka

dobře neovládal, že po česku svedl sotva dva řádky bez komických pravopisných chyb, to všecko nevdalo. Pokrokovější živly se na Lützova přilpily, nastavující dlaň. Cestu Lützovu do Ameriky provázely takovou chvalofečí, jako by za cceřn jel Napoleon s velkou armádou. Naposledy získal Lützov pro sebe stranu dra Hajna. Hrabě však čekal za svou štěrnost počty ještě větší, než jakých se mu nadbytečně dostávalo. A když ctižádost nedocházela úplného ukojení, praštil vlastenectvím. „Náchodské Listy“ dne 4. října oznámily: „Pan hrabě Lützov, který představením přímo poloboha dru Hajnovi a „Samostatnosti“, byl vždy typem šlechtice, který své češství vykupoval hlučnou reklamou, od jmenování čestným měšicem hlavního města království Českého až po nevkusné novinářské chvály a vynášení. Velmi dobře jej vykreslil posl. Křofáč na veřejné schůzi voličské v Praze na Zofně. Když dr. Kramář nechtěl se propůjčiti, aby vymohl hr. Lützovi tajné radovství, tyž honem přešel k dru Hajnovi a umožnil finančně vydávání neodvislého denníku „Samostatnosti“. Nyní se stalo, že všennárodní instituce nevyhověla jejínosti hraběcí — a tak hrabě Lützov písemně ohlásil — vystupení své z národa! Na tomto faktu ovšem nemůže se nic změnit, i když se vrátí v náručí sebe kajícího! Co ovšem počne „Samostatnost“ se svým patronem, chloubou a modlou, nevíme. Kde najde novou štědrnou ruku, jiného státoprávního „kavalíra“, také nevíme! Naše informace o nejnovějším činu hr. Lützova pocházejí z tak vážné strany, že nelze o jejich pravdivosti pochybovati!“

August Beernaert. V neděli zemřel ve švýcarském Lucernu u věku 84 let August Maria Francis Beernaert, slavný vůdce katolíků belgických a státník světového jména. Narodil se r. 1829 v Ostende a už r. 1859 stal se advokátem kasačního soudu v Bruselu. Neobyčejná bystrost, rozsáhlé vědomosti a skvělé nadání technické uvedly ho brzy v čelo belgických katolíků, a když r. 1870 padla liberální, protilidová vláda v Belgii, stal se Beernaert r. 1873 ministrem veřejných prací v kabinetě Malou a r. 1874 zvolen byl do parlamentu, jehož členem zůstal až do své smrti. Proti nově nastolenému fanatickému pokrokařskému kabinetu Frere-Orban od r. 1878 až 1884 vedl Beernaert ostrou katolickou opozici. Frere padl a v novém kabinetě Malou stal se Beernaert ministrem orby a průmyslu. Když na počátku téhož roku liberálové štváli proti vládě bruselskou lůzu, vstoupil Beernaert sám v čelo vlády a zůstal na tomto místě až do r. 1894, kdy byl svržen konservativcem Woesteem, jemuž Beernaert byl příliš sociálním. Éra Beernaertova znamenala však pro Belgi skvělou dobu všestranného rozkvětu. Odstoupiv z místa ministerského předsedy, stal se předsedou sněmovny, jímž byl až do r. 1899. Byl vždy skvělým zástupcem katolického hnutí v Belgii, jehož triumf nad nesnášlivým, protikatolickým liberalismem je na předním místě Beernaertova řádnického nadání, organisátorského talentu a obrovského vědomí. Byl ryzí demokrat v pravém slova smyslu, předbojovník volební opravy a křesťansko-sociální reformy. „Každému, což jeho jest“, bylo jeho heslem, vyrovnávací spravedlnost, jdoucí střední cestou zájmů stavovských, byla jeho programem. Byl horlivým stoupencem náboženské školy a znamenitým národohospodářem a finančníkem. On sanoval finance belgické a dal základ k jich nynějšímu rozkvětu. Věhlas Beernaertův byl evropský a učinil ho předsedou meziparlamentní unie a majitelem Nobelovy ceny. Byl prvním katolíkem, který cenu tuto dostal. Zastupoval Belgii na četných mezinárodních kongresech, na kongresu mírovém v Haagu r. 1908 byl předsedou, byl členem belgické akademie věd, pařížského institutu atd., atd. Beernaert byl ve prospěch své vlasti tvůrcem státu Konga. Leč když zesnulý rozmaritý král Leopold konžského území zneužil k bezohlednému sábeckému křesťanství, Beernaert po prudkých výčitkách se s králem definitivně rozešel a od r. 1891 s ním vůbec nemluvil. Jako praktický, jemnocitný politik stál v čele snah mírových. Když v parlamentě povstal, nastalo ticho jako v kostele. Věchno napjatě naslouchalo jeho sloům, z nichž každé mělo pro situaci veliký význam. Byl ministrem, pod jehož vedením katolíci dobyli velikých triumfů jak na poli finančním tak vědeckém, tak že státníci protikatolíci pohlíželi na jeho ženíální úspěchy s netajenou žárlivostí.

Proti turecké nevěře nyní začínají psáti otevřeněji i listy pokrokové. Všeobecný zájem, jaký se nyní jeví o Balkán, stále častěji případy mongolské bestiality vynucují i v listech masarykovských zrnka pravdy, třeba že dříve pokrokové pohlaví rozplývali se chválou Mladotůků. „Osvěta Lidu“ dne 5. t. m. napsala:

Literární zprávy z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové.

*Doporučujeme pozornosti P. T. pánů duchovních
poslední literární novinky v eucharistickém roce:*

Katechetické příručky:	
Košnář: „Svatováclavská škola“, váz. 2—	K
„Vade mecum“ (Promluvy zpo	3—
vědní)	2-50
Bloška: „Manuale sacerdotis ad provi-	
dendos infirmos“, váz.	2-20
Röggli: „Zpovědní promluvy“	3-50
Šrutek: „Rukověť pro farní instalace“ .	1—
Lhotský: „Výklad vel. katechismu“, I-V.	21-50
Kalvoda: „Výklad středního katechismu“	7-50
„Katechese pro I. školní rok“	—40
„Výklad malého katechismu“	1-40
Brynych: „Katechese pro I. školní rok“	—72
Brynych-Janský: „Katechese“	1-30
Fryč: „Biblické katechese pro I. a II. tř.“	3-50
Pichler: „Katechesen“, I-IV. díl brož. .	7-20
Nist: „Katechesen des klein. Katechismus“,	
I-III. díl brož.	8-50
Maj: „Katechesen-für die unteren Klassen“	5-40
Fürtler: „Katechesen“	3-50
Stieglitz: „Katechesen“, svazek I-IV.	
Spirago: „Katechesen des kathol. Religions-	
Unterrichtes	3-30

Opětne upozorňujeme na nové dílo Dr. No-
váka Xav. C. SS. R.: „Kněžské problémy“. Po-
slední kritiky přivítaly s nadšením toto dílo.
Kdo ho z pánů duchovních postrádá ve své
knihovně, neotálejte s objednávkou, neboť ná-
klad kvapem dochází.

Obracejte se ve svých literárních potřebách
na své knihkupectví, které Vás vždy řádně ob-
slouží.

Sváž k svému!

Družstevní knihkupectví,
nakladatelství,
závod hudební a papírnický
v Hradci Králové, Adalbertinum.

„Evropská diplomacie namáhá se seč síly, aby
zabránila „prolévání krve“. Táž diplomacie, která
dosud mlčky přihlížela k vyvražďování slován-
ského obyvatelstva v Turecku. Evropská diplo-
macie všimá si balkánské krise s plnou horli-
vostí teprve nyní, kdy ocitla se tvář v tvář —
válce.

Jest ponurým zjevem evropské kultury ve
XX. věku, že národům není dořáno, aby samy
ze své vůle o svém státním životě mohly roz-
hodovati. Evropská diplomacie smýšlela si stvůru
čtvrté dimenze, tak zvaný status quo (stav po-
savadní), který uhněteným slovanským národům
znemožňuje dojiti k cíli, k němuž myslí jejich
se nesou od dávných dob. Status quo jest
formule, která byla vymyšlena ku podpoře Tu-
recka a proti slovanským jeho národům. Slo-
vanští národové v Turecku nesmějí samostatně
vydechnouti; nesmějí žíti pod vlastní svrchov-
ností, nýbrž musí se dáti poručníkovati od
evropských velmocí, a poněvadž mezi těmito
není docíleno shody, jak se o dědictví turecké
rozdělit, má zůstat vše jako dříve.

Balkánské státy v případě porážky své
Tureckem zůstanou zcela bez pomoci. V případě
svého vítězství nebudou však směti rozhodovati
o osudech národů, k jichž osvobození se daly
v boj, nýbrž — evropská diplomacie, a tu prý
jest každé teritoriální rozšíření Bulharska a ze-
jména Srbska zcela a nadobro vyloučeno. Ne-
chceme skoro věřiti, že by i západoevropské
státy daly se tak cynickým sobectvím ovládati.

Nynější nebezpečí války nemohlo by se
státi skutkem, kdyby evropská diplomacie konala
svou povinnost a už v zájmu států, které za-
stupuje, dbala o zjednání nápravy v evropských
zemích tureckých. Diplomaté evropské však vě-
novali svou pozornost brzo Číně, brzo Persii,
pro Maroko harašili palácemi, ale splniti své
sliby v otázce východní, provésti aspoň to, co
sjednáno v berlínské smlouvě, donutiti konečně
Turecko, aby provedlo reformy, aby umožnilo
slovanským národům lidský život a účast na
kulturním životě evropském, k tomu nejevili ani
dobré vůle, ani chuti.

Německý tisk, zejména vídeňský, brojí proti
svazu balkánských států, že prý svým postupem
ohrožuje status quo, jehož zachování jest přáním
celé Evropy a tím prý staví se i na odpor
evropským velmocem. Status quo dle berlínské
smlouvy už dávno neexistuje.

V dalších řádcích čte „Osvěta Lidu“ levity
Rakousku, že samo status quo porušilo již za-
bráním Bosny a Hercegoviny atd. Ale což zed-
nářská Francie? Jestliže Rakousko vymanilo
anektované území ze sφεεposti turecké, jestliže
tam vyvíjí činnost kulturní a národohospodářskou

dle vzoru západoevropského, jest to v jistém
smyslu pro křesťanskou krev prospěšné. Za to
však francouzské banky židovské vhodily přímo
do tlamy sφεεpého plemene mongolského mil-
liardy, čímž umožnily barbarům nevázanost
nejhrubší Francie, která básní o lumnitě a
bratrství, náleží mezi nejzšíšnější podpory tu-
reckých zločůdů — ale má od zednářských listů
pokoj. A že v Rakousku a Uhrách v přední řadě
se staví proti spravedlivým požadavkům kře-
stanských Slovanů listy židovské, jest také
velmi dobře známo.

V Sofii proti nutné válečné svépomoci Bul-
harska hlasoval ve sněmovně jediný soc. de-
mokrat. Mají tudíž k vůli židům a soc. demo-
kratům křesťané čekati, až budou vyvražďováni.
Ano, bylo již dávno zapotřebí vystoupiti proti
bestiálnímu krutostem tureckým. Kdyby však byl
tisk pokrokově-židovský zahájil v čas v tom
směru aspoň malou akci, pak by se bývali di-
plomaté daleko dříve rozkřívati na obranu mu-
čených a mrzačených davů křesťanských. Leč
tisku židovskému bylo přednější vyvolávati ve-
líké demonstrace pro pamfletáře Wahrunda,
podvodného mamiče peněz Ferrera, pro vraha
Hilsnera. Zkrátka dlouhé články mámily čte-
nářstvo tak, až se toto domnívalo, že nejhorší
tyranie vládne vlastně v Rakousku a Španělsku.
Turek se mohl pohodlně smáti a voditi v ře-
tězech na mučidla celé houfy křesťanů. Vždyť
ho docela židovští zaprodanci chválili.

Rusko, které bylo z velmocí nejupřímnějším
přitelem ujařmených Slovanů a jež před 34 lety
jim poskytlo ochranu nezištnou, bylo líčeno jako
nejhorší evropský stát. Zato však pokrokáři byli
přesvědčeni, že obětaví zastanci zdravé kultury
účastnili se křížových výprav hlavně z nudy.
Pak ovšem měli spletené názory o humanitě
netoliko prostí čtenáři, nýbrž i diplomaté, kteří
se tolik židovským tiskem řídí.

Raďte si psáti o vzorky
firmé
Thalcovské výrobní společenstvo
„Vzájemnost“
v Hronově čis. 186.
— Vývoz lněného a modalého zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:
Modní látky vlněné i prací, dámské i panské
plátina, damasky, ubrusy, ručníky **zefíry** na košile,
— — — — — látky atd., překrásných modních vzorů. — — —
Výbavy pro nevěsty
za levné, pevné, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho po-
sobných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m zboží vkusně rozrušených
za 18 K.
Obdržíte to nejlepším **Křesť.-sociál. podnik!**
V podniku tomto lze též bezpečně uložit
vklady proti 6% úrokování.
Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

„**Svědomitá**“ kulturní práce. Napřed
mnoho floskulí o vyšších obzorech, nových žu-
lových povahách. Ale když se páni pohnevjí,
pak si řeknou upřímněji, k čemu se zneuzívá
oslňujícího štítu pokroku. Pokrokářský „Mo-
ravský Jih“ si posteskl: „Trochu trpké pravdy
nutno v dnešní vážné době říci o poměrech
vlastních. Jako všude v menšinách — to jest
již asi naše národní nemoc — také v menšině
Znojenské není možná pro osobní nenávisť ve-
doucích špic dostati se ku předu. Lidé tito,
místo aby přemýšleli o práci národní, pomáhali
v boji proti německému útisku, lpi na firma-
litách a mluví sáhodlouhé řeči o chybách svého
odpůrce, zatím co sami zasluhují pokárání na
prvním místě. Nejsměšnější pak je při tom všem
to, že žádný nic nedělá a při tom na to nic vzá-
jemně žálí. Zajímavé pak jest to, že lidé tito
ve své božské lenosti žehrají i na ostatní, co
pracují, a hází jim ze samé národní horlivosti
a starosti o českou věc klacky pod nohy, po-
dezřívajíce je z nekalých úmyslů a prospěchá-
ství. Vzpamatujte se . . . a nechoťte-li pracovati,
pak aspoň dejte jiným pokoj — tím také české
věci prospějete.“

Připomínáme, že ty špice jsou krajně po-
krokové. A ti lidé házejí pod nohy klacky i
menšinovým pracovníkům katolickým. „Mor. Jih“
sám mrskal obětavé katolíky, kteří s napětím
všech sil hájili práva českého člověka.

A bouře vzkypěla i mezi pokrokáři pro-
stějovskými, kteří již provedli tolik vášnivých
demonstrací proti českým katolíkům. Zahájen
boj proti národně-sociálnímu předákovi professoru
Kýrovi, správci internétního obchodní akademie.

Národně-soc. „Pokrok“ odpovídá na in-
vektivy „Hlasu Lidu“ a „Proudů“: „Prostějovské
občanstvo bude svědkem turnaje, v němž ne-
zvítězí záš-odnost, podlost a ničemná denunciacce,
nýbrž bromada fakt, k jichž dosvědčení pozveme
nejenom žáky, ale plným jménem vyzveme i
pány professoxy. Ničemná zúmynlost vyvolala
mravní bezohlednost, surovost nepřátelského
tisku vyvolává u nás mravní stanovisko. Boj je

bojem a je těžkou věcí. Dnes nevíteží topor,
sekyra a meč, však vítězí u lidí právo a božský
fakt. Nejsme rváci, jim se vyhýbáme, avšak také
je z příkazu mravnosti šetřit neamíme. A ne-
budeme! Povíme si něco o professoru kriminál-
níkoví, professoru smilníkovi, o jeho osobní ka-
maraderii, sménečných závazcích několika pánů
professorů vůči kulhavému, nemravnému pro-
fessorskému mizerovi, povíme si v budoucnu
věci, jež stavu professorskému nebudou v místě
na prospěch. Nechť se předem zakročí! Nechť
není hodně pozdě! Jsme ještě hodně umírnění
pro dnešek a snad zítřek! A když budou oběti
poboční a vynucené — ruce umýváme. To
potom vyžaduje boj a zápas vnučený a pro
mravnost veřejného života naprosto nezbytný.
A je to bromada fakt a je to osob, že až milý
Pán Bůh brání! A bude to vojna, vojna veselá
a přezádnoucí! Nechť vyjasní se horizonty a
padne záškodná pokrokářská nemravnost. Má ji
už dnes v Prostějově kde kdo slušný a cti své
dbalý až po krk!“

No — snad tak zle nebude. Ale tento tón
podává jasné vysvětlení, proč tať kulturníci ještě
horším spíláním pronásleňují katolíky. „Mizerní
farizeové!“ volá „Pokrok“. „Pocitový dělník nechce
mfti ničeho společného s takovými mizernými
„intelligentními“ štváči a mizery! Umazal by se,
pošpinil a znehodnotil.“ — Ale dříve byl „pokrok“
čistý jako křišťál.

Poznání se dostavuje také jinde. „Věstník“
organisoovaných učitelů totiž přinesl článek
„Zušečňujeme charakter“, v němž jsou tato
slova: „Jest směšné, když poukazujeme na bez-
charakternost klerikálů, ač mezi námi — pokro-
káři — opravdové charaktery rovněž musíme
hledati! Promysleme si jen v proneseném smyslu
(ne doslovně) význam klerikalismu. Vidíme, že
klerikalismus jest znásilňovatelem myšlenky svo-
bodné, jest překážkou svobodě svědomí. A nezdá
se Vám, že po takovémto posouzení uvidíme
snadno, že i mezi námi kvete hojně klerikalis-
mus? Svobodu a rovnost chceme často jen pro
sebe, pro jiné však ji neuznáváme.“ — Nu —
a co už dávno dokázali nesčetnými příklady
katolíci? Že zavilí pokrokáři jsou nejhoršími
ujařmiteli svobody občanů jiných. Kdyby se byli
katolíci utekli k taktice zednářsko-portugalské
dříve, než nadutý pokrok sebral konservativcům
celé řady posic, neměli by nyní pokrokáři vliv
žádný.

Velmost vědy prý chtějí všude podporo-
vati pokrokáři. Když však ze samých řad po-
krokových ozvala se věcná a nepřiznivá kritika
pavédeckých vývodů Masarykových, „Čas“ hnal
proti směšci bezoharakterními útoky, překrucuje
úžasně slova odpůrceva, aby jim ulomil hrot.
Nyní sděluji „Neodvislé Listy“:

„Lze mluvit nám právem o kulturním
skandálu realistické strany v případě, který se
týká odchodu dra. Šaldy z „Noviny“, ale hlavně
všech okolností jej předcházejících. Ale nej-
úžasnějším detailem při tom je případ známého
mladého historika proto, poněvadž je typickým
pro kliku, nazývajcí se pokrokovou stranou
českou. Onen historik jest, ne-li příslušníkem
strany, tedy aspoň blízkým realismu. Jeho vě-
decká kniha měla vyjít ve sbírce Slunečnice,
redigované F. X. Šaldou, vydávané oficiálním
nakladatelstvím pokrokovým. Poněvadž však
názor této knihy byl veden výhradně vědeckými
hledisky, snažícími se o objektivní přesné vý-
sledky, poněvadž spisovatel nemá na české dě-
jiny pohodlné, ustálené hledisko sympatisující
jednostranně s evangelickým, nekatolickým du-
chem, poněvadž odchyluje se od názoru Masa-
rykovy „České otázky“, poněvadž se rozohází
„s rámcovým programem české strany reali-
stické“, byla jeho kniha dána na realistický
index a její vydání zakázáno.“

Tedy pro pamfletáře Wahrunda volal do
boje pokrokářský štáb celou univerzitu. Aka-
demikové, kteří k vůli opisovači překonaných
protikatolických šlágrů stávkovati nemínili, ale
do přednášek šli, zakusili surového násilí. Zato
však mladý vědátor český, pokrokový, stížen
neřetostnou klatbou, protože místo tupení kato-
lictva pokusil se psáti proti intencím neomylných
bohů masarykovských.

Záložna v Hradci Králové,
Jasná ulička č. 183.
Vklady na knížky 4³/₄%
Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyřídí!

Sociální besídka.
Krás a sociální práce. Poněvadž i mezi
rolníky a venkovany vůbec se objevují nemoci
a potřeba lázni, starají se poště kněží v gu-
bernii varšavské, aby mohli i venkované do

Vklady na knížky,
peklační, poukázky
a běžné účty

záročí se dle výpovědi

4¹/₄% až 5%

Daň důchodkovou platí banka
sama. — Z běžného účtu možno
platit čekem.

Ako. kapitál K 25,000 000.

Vklady K 100,000,000.

ÚSTŘEDNÍ BANKA ČESKÝCH SPOŘITELEN

v PRAZE II., Ovocná ulice, nároží Ferdinandovy třídy.

Oddělení pro vadia a kauce na Příkopech číslo 14

Úřaduje se celý den nepřetržitě od 8—7 h. večer. Telegramy: Sporobanka.

Výhodné a jisté ukládání peněz
poskytují

premiové vklady

5¹/₂%

kteř se záročí t. č.
na podkladě 4%
bankov. dluhopi-
sů s určitou jistotou

(průměr 4¹/₄%).

Žádejte podrobné nabídky!

Provádí veškeré bank. obchody.

lázní se odebrati. V Ciechocinku u Varšavy jsou
vodové lázně. Pomocí kněží byl tam ustaven
výbor, který má založit útlek pro rolníky.
Dům jest vypočten pro 25 osob. Za byt a jídlo
se platí denně 50 kopeiek, léčení a lázně stojí
27 až 20 rublů za sezonu. Aby bylo možno za-
ložit vlastní dům, obrátil se kněz Helbich na
předsedy rolnických kol s prosbou o udělení 25
rublů podpory, začal členové dotyčných spolků
budou mít jisté výhody při léčení.

A sase rudí zaměstnavatelé jako
vysavači. Na letošní valné hromadě svazu
skladníků v soc. dem. konsumních spolcích
Německé znovu bylo dokumentováno, jak zří-
zenoi trpí. Soc. dem. „Niederrheinische Arbeiter-
zeitung“ o průběhu jednání píše dne 17. září:
„Nejdůležitější bod, který zaměstnavatel před-
stavenstvo, byl tarif. Jedenašedesátkrát musila
se obrátit zpráva otázkami tarifními. Svaz byl
přinucen zvláštním stanoviskem centrálního
svazu německých konsumních spolků přikročit
k tak zvaným kolektivním smlouvám a k tomu
účelu se obrátiti častěji na nákupní sdružení.
Pak se příležitostně stává, že se nákupní druž-
stva schovají za centrální představenstvo a od-
kazují na říšský tarif. Někdy se provádí také
po léta protahovací politika, tak že požadavky
skladníků jsou na léta odkládány a skladníci
naposledy vidí znovu nutnost obrátiti se na
jednotlivá sdružení.“

V debatě se poukazovalo na to, že správy
konsumních sdružení v případech, kdy pro
ně rozsudky rozhodčího soudu byly nepřiznivé,
o tato rozhodnutí se nestarají.

„Niederrhei. Arbeiterzeitung“ praví také:
„S politováním a za živého odsuzování bylo vy-
týkáno, že při mnohých sporech — zvláště při
jednom v Magdeburku — právě zástupcové
odboroví, kteří zasedají ve správě, neosvědčili
se jako nejlepší soudruzi k zakročení pro po-
žadavky skladníků. To se stalo především
v Magdeburku tak křiklavě, že skladníci viděli
se nuceni s tím jíti na veřejnost, aby se odpo-
mohlo hrubým přebíhatům.“

Tedy skladníci v rakouských konsumních
spolcích při skrovném svém platu mají aspoň
tu útěchu, že v Německu rudé správy nezachá-
zejí se svými zřízenci lépe.

Přiznání k postupu nevázanosti.
Nejlepší, prvotřídní kultura jest soc. demo-
kratická! Ta vychovává lid jako kouzelným
proutkem k pěstění nejvyšších ideálů, zejména
lépe než universita! Tak by se aspoň zdálo dle
vychloubavých frásí soc. demokratických listů.
Jestliže však týž tisk vede svým pochlebenstvím
i nejprostomyslnější soc. demokraty k závrat-
nému sebevědomí, jestliže místo pokárání veliké
rozpínivosti soudruhů spílá lidem poškozovaným,
pak špatně vede své žáky k nestrannému na-
zírání a nutné ústupnosti ve společenském
soužití.

Nyní již sami vůdcové zakoušejí ostny
výchovy, jakou svým poplatníkům poskytli.
Proto jest nucen sám orgán švýcarských dřevo-
dělníků „Holzarbeiter“ (v 37. čísle ze dne 14. září)
žalovati na neotesané chování právě mladších
členů soc. dem. dřevodělnických odborů. Píše

o netaktním chování a vědění těch soudruhů.
V obojím chybí nyní u našich mladých členů
mnoho. Pochopují přislíbenost k organizaci tak,
že si myslí, že musí býti drzí jako štěnice. Tato
drzost vztahuje se nestoliko na dílnu, nýbrž
všude proti mistrům a spoludělníkům, proti kol-
legům ve schůzi a mimo ni. Vidíme-li takového
kollegu a pozorujeme-li jej blíže, anebo dáme-li
mu několik otázek, pak nabudeme přesvědčení,
že jest často jen hloupým tlachalem, který bez
jakékoli zkušenosti do všeho zobák strká.“

Když však nadutá ignorance takových
chláčků se vybiřela proti vážným odpůrcům
soc. demokracie, měl rudý tisk radost z veliké
„uvědomělosti“. Nyní se vede však pohlavářům
tak, jako rodičům, kteří drzých dětí neokřikují,
pokud jejich drzost nezakusí na vlastní kůži.

Národohospodářská hlídka.

Letošní ovocná sklizeň v zemích koruny če-
ské. »Wiener Zeitung« ze dne 8. t. m. přináší zprá-
vu ministerstva orby o letošní sklizni ovocné v
královstvích a zemích na říšské radě zastoupe-
ných. Zpráva konstatuje, že chladné a deštivé po-
časí v měsíci září mnoho uškodilo jakosti letošní
ovocné sklizně. Ovoce jadernaté bylo vesměs
špatné jakosti; výjimkou jsou jablka a hrušky v o-
koli Bolzana a Meranu. Švestek bylo letos mnoho,
ale vesměs nedobrych, kyselých. Podobně bylo to-
mu i se sklizní vinnou. Co se týče jednotlivých
druhů ovocných byla v zemích koruny české ú-
roda přibližně stejná. Úroda jablek byla v Čechách
průměrně nadprůměrní, na Moravě průměrní,
ve Slezsku o poznání lepší než na Moravě. Úroda
hrušek kolísala v Čechách i na Moravě mezi pro-
střední a nadprůměrní, ve Slezsku byla nadpro-
střední. Sklizeň švestek byla v Čechách velmi do-
brá až nadprůměrní, na Moravě nadprůměrní až
průměrní, ve Slezsku o něco horší než na Mora-
vě. Ořechů bylo letos málo, takže jejich sklizeň
se označuje v Čechách i na Moravě jako podpro-
střední až velmi špatná. Vinobraní bylo letos
v Čechách podprůměrní až velmi špatné, na Mora-
vě všeobecně velmi špatné. Úroda broskví byla v
Čechách i na Moravě podprůměrní. Ve Slezsku
posledních tří druhů ovocných není.

Ohrožení rakouského průmyslu balkánskou
válkou. Jménem spolku průmyslníků textilních,
mydlářských, parfumových, obuvnických a j. za-
slána byla hr. Berchtoldovi petice, v níž se vy-
zývá k práci pro mír v zájmu rakouského prů-
myslu, který už dnes, ačkoli válka vlastně nezača-
la, je vážně ohrožen, zastavením platů bulharských
a srbských bank a prohlášením moratoria je úvěr
četných rakouských továren vážně ohrožen.

Německé opatření proti drahotě masa. Pruská
státní vláda se usnesla připustiti dovoz čerstvého
masa z evropského Ruska a čerstvého masa hově-
zího a vepřového ze Srbska, Rumunska a Bulharska
pro jistý počet velkých měst, jestliže maso
bude se spotřebitelům prodávati za cenu, pokud
možno, nejnižší, stanovenou za spolupůsobení úřa-
dů. Rovněž připustí dovoz čerstvého masa vepřo-
vého z Ruska pro jistý počet východních měst a
dovoz porážkového skotu z Nizozemska do vhod-

ných veřejných jatek. Zrušen byl zákaz dovozu
čerstvého masa hovězího z Belgie. Kontingent ru-
ských prasat pro východní Slezsko se přechodně
zvýší. Dále se pomýšlí na různá tarifní opatření.
Konečně má býti spolková rada zmocněna záko-
nem, aby obcím, které zařídí prodej masa, bylo do-
vozní clo částečně nahražováno. (Místo 35 nebo
27 marek 18 marek).

Ve Francii blahobyt jen zdánlivý. Již jsme ča-
sto poukázali, jak sociální zbědovanost nižších vr-
stev v zednářské té republice rozžírání se jako ra-
kovina i po konfiskaci církevního jmění. Nyní při-
náší výmluvná fakta agrární »Plzeňský Kraj« dle
francouzského statistika d'Avenela:

»Dle jeho výpočtů cena privátního jmění celé
Francie obnáší na 235 miliard franků, z čehož na
městské nemovitosti 50 miliard, na venkovské 70
miliard připadá; ostatní uloženo v movitostech;
30 miliard pak z toho jest majetkem státu a obcí.

Vzdor tomu, že Francie jest republikou demo-
kratickou, ano slovo »Rovnost« (Egalité) jest prv-
ním článkem jich republikánského hesla, — není
toto jmění 235 miliard rovnoměrně nijak rozdě-
leno.

Celá třetina obyvatelstva (dospělého) nemá
vůbec žádného jmění; čtyři pak miliony občanů
francouzských mají dohromady teprv 1 miliardu a
připadá na jednoho průměrem 250 franků všeho
majetku; dalších 3 a půl milionu obyvatel drží v
majetku summu 4 a půl miliardy a připadá na je-
dnoho z nich průměrem jen 1260 fr.; to zajisté ta-
ké ještě není bohatstvím. Pak přichází 1 a půl mi-
lionu občanů s průměrným jměním 21.000 fr., 240
tisíc obyv. majících jmění mezi 50—100 tisíci fran-
ky; dále 155.700 občanů, jichž majetek se pohy-
buje mezi 100 tisíci až 250 tisíci franky. Ale jest
tu ještě 54.000 obyvatel s jměním čtvrt až půl mil.
franků, 25.000 obyvatel s majetkem půl až 1 mil.
franků.

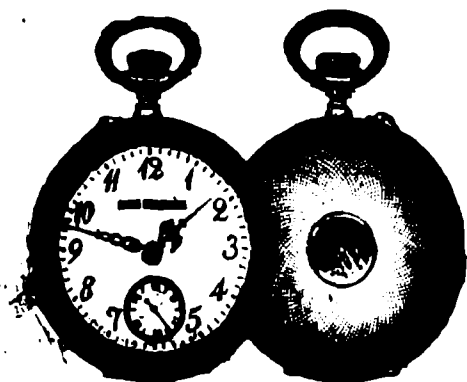
Takto dospěli jsme až k milionářům. Takových
je ve Francii 10.900, kteří vládnou jměním mezi
1—2 miliony, 4220 dalších, kteří vládnou 2—5
miliony a 395 takových, kteří mají 5—10 milionů
jmění. Avšak ještě bohatších tu lidí: 280 vládnou
jměním 10—50 milionů a konečně 70 jměním pře-
sahujícím i 50 mil. franků.

Z toho lze poznati, že ve Francii právě jako
jinde žije kapitalismus. Největší část jmění jest v
rukou něco málo lidí a největší část národa nemá
ničeho aneb jen nepatrné jměníčko. Statistik výše
jmenovaný srovnává pak jmění dnešní s jměním,
jež tu kdysi bývalo a nachází, že dnešní králové
průmyslu jsou bohatší, než vysoká šlechta býva-
lého království francouzského. Nynější chef Roth-
schildova domu ve Francii má tytéž příjmy, jaké
kdysi míval král Ludvík XIV., t. j. kol 20 milionů
franků ročně. Asi tisíc Francouzů má roční důchod
nejméně 200.000 fr., 350 vyšší než půl mil. fr., 120
více než 1 milion a 50 více než 3 miliony a 10
více než 5 milionů franků ročně.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku prove-
dení všech zakázek z oboru knihtisku.
Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTUČEK, Hradec Králové,
Jitřkova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické
zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru.
Nejlevnější ceny!

Doporučujeme **Kolínskou cikorku!** našim rodinám

Centrála v Praze. — Aho. kapitál K 8.000.000, vklady přes K 20.000.000.

Filiálky: Domažlice, Mladá Boleslav, Liberec, Píseň, Smíchov, Král. Vinohrady.

ČESKÁ BANKA

filiálka v Hradci Králové
s přidruženou expositurou v Jaroměři.

Zúročí vklady na knížkách

4 1/2 %

a na běžných účtech

4 1/2 - 5 %

Vkladní knížky a slošní listky pošt. spořitelny zdarma. Koupě i prodej ukladačích hodnot a veškerých akcií za nejvýhodnější kurs.

Přímý styk se všemi burzami evropskými. Komisionářský obchod surovým cukrem, kávou, bavínou atd. Velkoobchod uhlím, koksem, vápnem a cementem.

Velkoobchod obilím, slámou, senem, jetelovým semenem, veškerými krmivými, dále stroj. hnojivými, kápním, solí draselnou, struskou Thomasovou a ledkem. Export ječmene. Čidící bavlna.

Dvě prostranné místnosti

za skladiště neb dílnu obuvníkům a krejčím zvláště dobře se hodící jsou ihned k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,

c. a k. dvorní továrna nábytku v Hradci Král.

**Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.**

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, keberů a kevočích náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obráskové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Bez velkoměstské redie ve vlastních dílnách a pomocích, levné pracovní síly na veskově, čímž levnější ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti. Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Nejdůstoj. biskupskou konsistencí ověřen dodávati.

Mešní vína,

zaručeně pravá, přírodní, neporušená, nejlepší jakosti nabízí v soudkách nebo lahvích 1 litr po 70, 80, 90 hal., 1 K i výše firma

Alois Čížek,

velkoobchod vínem v Humpolci.

Na sta pochvalných uznání po ruce. Račte dáti přednost vždy závodu osvědčenému.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejenné látky na taláry.

Těž na oplátku bez zvýšení cen!

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 76.

Zařizování

elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
Tungsram,
Tantal.

Velkosklad

Instal.
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma — Ceny levné.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleddstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

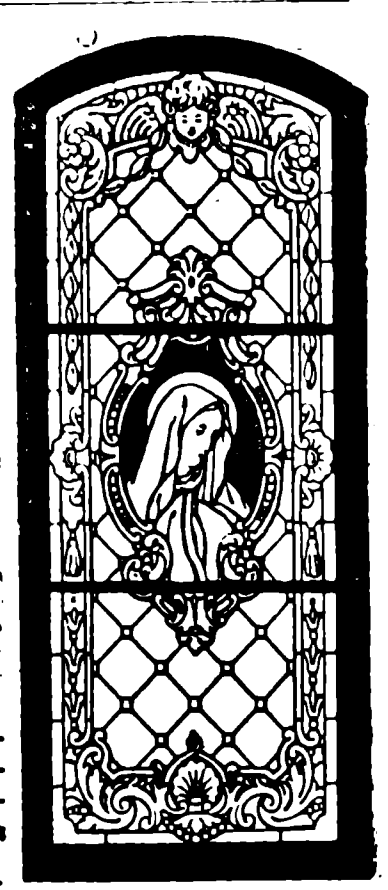
č. 145 st., Malá Krtova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
láho náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, stěží, vsazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bene-
ví návaznosti ku definitivní objednávce.

Neodolatelná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863

Stanislav Jirásek

v Hradci Králové, 138, odporučuje veleddstoj. duchovenstvu své
bezkonkurenční koláry

prací i celuloidové, náprsenky, bířky a veškeré práce spo-
vlastní výroby. Trižové a látkové zboží. Právě jágrové práce!

Patentní náprsenky
bez háčků

Zakázky obratem
se vyřizují.

OBNOVA

Číslo 42.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 18. října 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Na Balkáně.

(14) Válka na Balkáně zatlačila válku tripolskou, česko-německé vyrovnání, uherskou opozici, vůbec vše. Kdo umí čísti, čte a nemluví o ničem jiném, než o ní a ovšem dělá i proroka, což je věc nejchoulostivější. Jak to skončí, je těžko, ba naprosto nemožno říci, třeba Rakousko stokrát ujišťovalo, že pohraniční čára za žádných okolností nebude změněna; tolik je však jisto, že národové balkánští jsou v nepopíratelné výhodě, protože bojují za svobodu a lidská práva, mají tudíž — až na židy, Maďary a část Němců — sympatie na své straně a kdyby válka nedopadla pro ně šťastně, náhradu platiti nebudou, protože nebudou mít čim a z území svého neztratí ani píď, poněvadž se to dobře mysliti nedá, že by Turkovi chtěla některá z evropských mocností — třeba naň dopustiti nedala — pomáhati na nohy a panství jeho rozšířiti, kdežto Turek, prohrál-li, zaplatí to svým panstvím v Evropě, neboť že tu neběží dnes pouze o ten nějaký makedonský vilajet, je jisto.

Tak pošetili Bulhaři nebudou, aby se vrátili od Adrianopole s prázdnými kapsami domů, jako kdysi Rusové od Šipky, protože situace dnes je jiná, chuť na rozdělení Turecka je dnes větší a národové na Balkáně nedají se od zeleného stolu tak zakřiknouti jako kdysi Rusko, protože tam chtějí něco jiného, než Rusko, co i evropské mocnosti musí, třeba nechtěly, přiznati. Bude-li Rakousko s Ruskem svorné, sotva jiná mocnost převeze me to risiko, aby do Dardanel posílala k vůli pořádku své koráby. A obě tyto velmoci nezapírají toho před světem, po čem touží a čeho potřebují, Soluně a Dardanel.

Že k rozdělení evropského Turecka a vyhnání Turka z Evropy dávno již nedošlo, to je vlastně skvrnou křesťanských národů, kteří si nevzpomněli, za jakých okolností se tu Turek usadil a že je, třeba staletí uplynula, vetřelcem na této půdě, kde každý kámen hlásá křesťanskou kulturu. Mohli-li se Turek násilím křesťanské půdy zmocniti, může násilím od svého lupu býti vyhnán. Proto dobře udělali národové balkánští, že přes hlavy mocností berou se k svému cíli, jímž není nic jiného, než osvobození křesťanstva z nedůstojné a hanebné poroby moslimů. K tomu, aby Turek dovedl a chtěl býti křesťanským poddaným spravedlivým a velkomyslným pánem, po dobrém nepohne ho Evropa nikdy, čím méně k tomu, aby vrátil, co urval slovanským národům, kteří Evropu svými životy proti tureckým vpádům hájili a národy evropské zachránili, že neztratili dobrých dvě stě let ve svém kulturním vývoji. A za to mají ten vděk, že Turkům křesť. důstojníci radí, jak mají bojovati, aby si svou nadvládu uhájili.

Inu, jsou to Slované; kdyby jiný národ trpěl musil staletou porobu, jistě našli by se křiváci, kteří by si na ně vzpomněli, ale Slované jsou pro otroctví stvořeni.

A nejsmutnější při tom je, že žádný vyšší zájem mocnostem při zavedení pořádku nepřekážel a nepřekážel, než vzájemná revnivost, hrabivost a závist, aby druhý větší sousto neuchvátil.

Berlínskou smlouvou bylo zaručeno Černohorcům území, do něhož právě vtrhl a jež si chtěl zbrani osvojiti, když to nešlo mezinárodním právem. Mocnosti, které tuto smlouvu tvořily, po celých 30 let ani brvou nehnuły, aby také provedl Turek to, k čemu se, když již měl nůž na hrdle, zavázal.

Co je příčinou nespokojenosti a nynějšího postavení balkánských národů? Známe poněkud poměry v turecké říši a mám za to, že to není Islam o takový, že to nejsou tak náboženské poměry utištěných národů, jako spíše kulturní, hospodářské a sociální vůbec. Vypukne-li válka, dojde-li k němu, jež je tam na denním pořádku, trpí ovšem i kláštery, kostely a duchovní ústavy, ale nikoli jako příslušníci toho kterého vyznání, jako spíše té které národnosti, což je také přirozeno, neboť spory nevyvolává církev, nýbrž národové, a dochází-li k náboženským třenicím, vzniká je ortodoxní Řekové častěji, než moslimové samotní. Kde k vůli 2000 katolíků jásá město, osvětlil a v

předvečer papežského jubilea hudba prochází ulicemi, kde v bengálském osvětlení za jasů světelných reflektorů ozývá se nadšené volání: »eviva papa re«, jak jsme na své oči zřel v Beyrutě, kde mají Jesuiti nejslavnější universitu, navštívenou hlavně tureckými žáky, tam utlačování náboženské není veliké. Kde patriarchové oprou se všeobecné mobilisaci křesťanského obyvatelstva, platíci stejně jako pro moslemíny a hrozí zavřením kostelů, tam si dovoliti mohou více, než naši biskupové. A kde konečně kněží křesťanští mohou se ujmouti svých příslušníků v civilních sporech, tam stojí sice justice na vratkých nohou, ale tam má náboženství na veřejné poměry nepopíratelný vliv.

Je pravda, že se téměř každého roku odehrává v Jerusalemě nebo v Betlémě smutnohra náboženské rvačky, ale na té nemá podílu vláda, která je prostřednicí, nýbrž křesťanské sekty, přičemž jsme my katolíci v té nevýhodě, že jsme oproti příslušníkům Turecké říše — ortodoxním Řekům — cizinci a že jsme chudší proti nim, což v zemi špatně placených úředníků a všeobecného bakšise znamená mnoho.

Příčiny utiskování křesťanských národů na Balkáně jsou tedy rázu více politického a sociálního, třeba náboženská zášť hrála tu také svou úlohu. Křesťanský poddaný byl vždy oproti moslemínu méně cenným občanem, asi jako tomu bylo před padesáti léty u nás, kdy se na nás Němci blahosklonně usmívali, protože jsme je nechali pánovat a připustili, aby menšina ovládala většinu. Turek má stará, během staletí v zemi nabytá práva, je oproti d'aurům pánem, vybírá do dnes své desjatiny, jako bývalo kdysi u nás. Aby se na tom stavu nic nezměnilo, starala se turecká vláda tím, že pro vzdělání ujařmených národů ničeho nepodnikla, ba spíše školství jejich potlačovala, než podporovala, což národové, k nimž kultura západu víc a více proniká, nedali si líbiti, hlásili se o svá práva, nač jim bylo ovšem po turecku, t. j. knutou a handžárem odpovídáno. To vše vedlo a vede k řežím, krevní mstě a všem těm výjevům, život společenský na Balkáně otravujícím, a třeba ti národové tam byli na něco podobného zvyklí, přec jen znají život na západě a touží po snesitelnějších poměrech a ztracených svých lidských právech. Turek na poměrech ve své říši ničeho nezmění, protože se mu k tomu nedostává mravní síly a prostředků a proto nezbývá, než aby k nim byl donucen a aby vydal slovanským národům, co jim v dobách lepších urval. To není žádný požadavek nespravedlivý, dějiny lidstva vykazují takové vyrovnávání se mezi národy na každém listě. Válka byla dlouho připravována, důkaz, že k ní dochází nikoli z lehkomyšlnosti, nýbrž z krajní nutnosti. Jen otrlý člověk může hlasovati proti takové spravedlivé válce proto, že strana jeho je proti válkám vůbec. I my jsme proti válkám, ale až vynalezen bude prostředek, který je nahradí a zbytečnými učiní. Bratry slovanské posiluj Bůh!

Volné listy.

Zajímavé přiznání. Mezi četnými národními lžemi jest také ta, že klerikálové (katolíci) jsou živlem nevlasteneckým a že není možno na ně spoléhati. Na tuto lež vrhá světlo volba říšského poslance za Opavsko. Roznesla se totiž pověst, že sociální demokraté komandovali několik set svých voličů, aby nedali hlasů svých socialistickému kandidátovi dru. Wittovi, nýbrž aby v první volbě volili křesťansko-sociálního kandidáta Klimše. Socialisté totiž chtěli prý se dostat do užší volby raději s kandidátem křesťansko-sociálním, než s agrárním Zikou, protože za těchto okolností národní sociálové, pokrokáři a agrárníci v užší volbě raději by volili neoblíbeného dra. Witta.

Ať již jest pověst tato pravdivá nebo nikoli, příznačnou zůstává vždycky, neboť bere původ svůj z našich nezdravých společenských poměrů, které mají vtištěnu pečeť vášnivého rozeřtávání. Nebylo by divu, kdyby socialisté tímto způsobem byli kombinováni. Naději svou opírali by zajisté o náladu, která české veřejnosti proti katolíkům byla násilně vceповána. Nebo neslyšeli jsme z řad

pokrokářských již ječivé výkřiky, že dlužno voliti raději německého nacionála, než českého klerikála? A neprobíhalo toto heslo i zástupy agrárními, v jejichž středu této prorady dopustil se moravský agrární redaktor Sonntag? Či není známo, jak tak zvané uvědomělé voličstvo jistých stran podrobuje se politické dresuře, která protikatolickým lidem může nácipavati do hlav nejzmotanější mínění a rozum ubíjející nesmysly?

V dřívějších dobách, kdy české vlastenecké nadšení nebylo otráveno zednářsko-židovským duchem, nebylo možno, aby taková národní zrada mohla býti veřejně hlášána, a kdyby se něco podobného bylo stalo, byla by taková šílená drzost přívalem obecného rozhořčení rázem udupána. Dnes však pod heslem pokroku lze hřešiti proti nejpřednějším zájmům národním a věci, které dříve nebyly vidány a slyšány, stávají se smutnou skutečností. O úpadku národního smýšlení a citění pak svědčí, že ona proradná slova žádným vidčím listem a žádným politikem nebyla durazně zakřiknuta. Všichni vlastenečtí novináři, kteří prý jsou na přední stráž, ani jedinkou, byť sebe kratší větou, nenapomenuli těch, kdož tímto způsobem ze zásad dělají bezcenné šarapatky, umožňují slabochům zpovrchnění vlasteneckého citění, a kdož předem skýtají omluvy všem sobcům, kteří z kterýchkoli důvodů jiných jsou ochotni v každou chvíli nedbatí národních povinností.

Pak nedivno, že z české kopy den po dni slevuujeme po groši. V ovzduší, v němž takové protinárodní řemeslo pokrokářské se dovoluje, nemůže jinak býti, než že staré osvědčené pravdy vyvětrávají a ctihodné pojmy házejí se přes palubu. Všichni národní strážcové a vlastenečtí ostrovdové, kteří pro tuto zradu neměli ani slivka pokárání, pozbyli v tu chvíli ovšem i práva, káráti hříchy, kýmkoli proti českým prospěchům páchané. A proč ani nešpetli? Běželo o klerikály a šlo o podvodná hesla pokroku, před kterýmž tyranem provozuje se u nás odporne břichoplazectví a jehož vlivem zdravý rozum přichází u nás na mizinu.

A zrazují-li činitelé veřejného mínění touto shovívavostí národní výchovu pro licoměrná hesla pokroku, pak nechť se nerozčilují, když tu a onde vlastenecké statky zrazují se pro peníze. Hromadná národní zla nevyskakují z lidu z nenadání a najednou, nýbrž připravována jsouce vhodnou teperaturem, mají svůj čas lhnutí a zráni, až ve zkažených pokoleních vybojují si posléze i své uznání.

Pravda nesměle vyslovená. Svrchu zmíněné a nicotné odsuzování katolíků: »raději německého liberála, nežli českého klerikála«, jak již podotčeno, nedošlo u vlasteneckých Katonů ni nejmenšího odsudku. Toliko dr. Kramář občas jest výjimečně jiného mínění. Ale i jeho správný úsudek ozývá se obyčejně, až když bývá pilnou potřebou vynucován a když nelze ho nepověděti, takže pravda neprojevuje se v tom ohledu plnou tvář. Nýbrž jen částečně a nesměle. Jestliže uznáváme při dru. Kramářovi, že proti nekritickému radikalismu vytýká nebojácně na ten čas nepopulární politické skutečnosti, právě tak oceňovali bychom jeho přimost, kdyby bez zbytečných oklik pověděl, co myslí o vlastizrádném heslu: »raději německého liberála, než českého klerikála«. Jsou pravdy, které v pravou chvíli pověděny, mají všennárodní uzdravující význam a zdobí muže, jenž je proti demagogickým vášním včas zdůraznil. Na ukázkou, že dr. Kramář nesouhlasí s těmi vlasteneckými kejklřmi, kteří dávají přednost uvědomělému Němci před uvědomělým katolickým Čechem, uvádíme část jeho řeči, kterou měl před doplňovací zemskou volbou v Rokycanech: »Dr. Pik říkal, že mi sociální demokraté nemohou zapomenouti, že jsem řekl po dohodě, že každý sociální demokrat jest ztrátou pro českou politiku — já prosím neřekl pro český národ. Jak bych já, který jsem tak se exponoval pro všeobecné hlasovací právo v tom vědomí, že tím sociální demokraté do parlamentu přijít musí, mohl něco podobného nyní říci. Vždyť bych si sám odporoval! Řekl jsem, že

**Velmi výhodné a naprosto bezpečné sůročení kapitálů
skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4½% dluhopisy Živnostenské
banky, jež možno obdržeti u pokladny**

ŽIVNOSTENSKÉ BANKY FILIÁLKY V HRADCI KRÁLOVÉ,

**SS která provádí i veškery ostatní bankovní transakce
za podmínek co neivýhodnějších. SS**

každý sociální demokrat jest ztrátou pro českou pozitivní politiku, a na tom trvám. Positivní politika může se dělat jen tenkrát, když jest co největší počet poslanců, poněvadž ve skupině ostatních poslanců, kteří podporují vládu, se to váží podle toho, kolik je hlasů. Čím více má hlasů český národ proti německému národnímu svazu, tím je silnější. (Posl. Pik: Vy jste řekl, že vám jest klerikál milejší, než sociální demokrat!) O mně se zajisté nemůže říci, že bych byl klerikál. (Hlas: Nábožensky založený člověk!) Za to bych se konečně nestyděl. Politika, kterou jsme vedli my, nedala vzniknouti klerikalismu, naopak útočná politika proti klerikalismu (dru Kramářů správně bylo říci: proti náboženství) přinesla klerikalismus na Moravě i v Čechách. To jest otázka taktiky. Klerikálové, třeba bych byl proti nim, znamenají mně v politice tolik a tolik hlasů, a poněvadž musím býti v politice parlamentární taktik, který nedělá něco k vůli krásným očím, nýbrž proto, že budu mít parlamentární sílu, která se počítá podle hlasů, jest mou povinností, abych se snažil, aby jich bylo co nejvíce. Tolik doslovně uvádíme z »Národních Listů.« Parlamentní skutečnosti na půdě vídeňské dávají tedy nepokrytě na jevo, že poslanci katoličtí konají za všech okolností svoji povinnost. Dr. Kramář to sice těmito slovy neříká, ale věc sama podstatně jinak se nemá, než že heslo, které dnes v »Obnově« bičujeme, jest výlupkem veškeré lži a špatnosti a že jeho vyvolavači musili by se studem rdít, kdyby se vůbec ještě stydět uměli. Co do užší volby na Opavsku, mezi křesťansko-sociálním kandidátem Klimšem a německy cítícím židem socialistou drem. Wittem, dovidáme se z novin, že strany národní budou voliti Čecha Klimše. Uznáváme v tom rádi jisté vystřízlivění. Jediný »Čas« velí, aby lidé pokrokoví odevzdali hlasy německy smýšlejícímu dru. Wittovi, tedy tomu člověku, jehož protičeské jednání musil sám nedávno sešlehati. Pozorovatele veřejného života našeho tento čin pokrokářského listu nemůže překvapiti, protože »Čas« všechny opravdové zájmy národní dávno již podřizuje záluďným cílům zednářským a vlastenecky vypadá potud, pokud nepříjde zkouška a pokud nedostaví se židovské zájmy, jimž se tělem a krví zapsal. V takové kritické chvíli vymýšlí různé chytristiky, jen aby své pravé úmysly zakryl a s veškerým nákladem výmluvnosti a sofistiky dokazuje, jak jedině jeho hledisko jest správné, kulturní a pokrokové. Ale dle přísloví, že každému jen chvíli hrají, chytristice Masarykova »Času« již vyzvánějí. Přihodilo se již nejednou, že starší a opravdu intelligentní stoupenci Masarykovi povážlivým způsobem v soukromých rozmluvách projevíli nespokojenost nad židovským duchem, který pokrokářskému směru vtiskl svou značku. Není také žádným tajemstvím, že pro tuto židovinu Masarykovu stranu mnozí již opustili. A jak by ne! Palacký a Havlíček na štítě domu, v němž obývají Lederer, Guth, Meissner, Schulhof, Dubský, Saudek, Popper, Vohryzek, Hilsner — jeť taková zručnost a takové dryáčnictví, že mu v Čechách není rovného! Maně se nám vtírá na mysl společností »Charitas«, která hlučnou reklamou lákala obecnost, slibujíc modré s nebe a nejpoctivější obstarávání potřeb svých členů, až na konec se vyklubalo, že v ní seděli podvodníci, ukládající jen o důvěřivé obecnost.

Diplomatická horečka. Děla a ručnice na Balkáně zahrály a diplomaté se vymrštili, aby ulili požár, jenž může snadno přeskočiti hranice. Dlouho tito páni chovali se nečinně; chodili v bačkách, aby nebylo jejich opatrných kroků ani slyšeti, strkali si vatu do uší, aby neslyšeli žaloby, hrnoucí se na vraždícího Turka, shrnovali si čepice přes oči, aby neviděli. A tu najednou, jakoby rtuti do nich nalili. Odhodivše poděšeně bačkory a

čepice, scházejí se, sestrkují hlavy a div že nestrhají telefony a telegrafy, zapřísahají, přemlouvají spojené státy balkánské, aby zachovaly mír, spekuluji a řeční o překot.

Páni diplomaté, příliš dlouho byli jste hlší a němi vůči vraždění křesťanského obyvatelstva sveřepým Turčinem, nechtěli jste se rozčilovat krví nevině prolévanou, všechny nářky barbarským nohama deptaných vyznívaly ve vašich kabinetech na prázdno, až přišla bouře, která dlouho za vaší nečinnosti se připravovala. Povstali národové ve srozumitelné podobě válečníků, aby zjednali konečně příchod svobodě, právu a spravedlnosti, povstali bojovníci, aby rozlámali okovy turecké tyranie a zpřetrhali papíry diplomatické respektability. Vy, páni diplomaté, nabízíte své formule, ale ti, kteří povstali, dokazují zřejmě, že skutečnost nedá se přeložiti do vašich formulí a že odhodí vaše noty. Nechtěli jste viděti skutečnost, majíce na zřeteli jen sobecké zájmy, pro něž obětovali jste tisíce lidských životů. Začátek záhuby diplomacie jest, že nevidí skutečnost, nýbrž jen klamnou podobu skutečnosti, jde slepě za touto podobou s menší nebo větší rychlostí, až sestoupí v temnotu, do které stále, přímo nebo oklikami plynou všechny lži a neupřímnosti. Tímto postupem brala se evropská diplomacie vzhledem ku Balkánu, diplomacie bezcitná a neupřímná, často podscočná a nejčastěji slabošská, která nejednala, když měla jednati, a která mlčela, když měla mluvit. —

A ještě dnes, když spravedlivé odhodlání balkánských národů visí jako temné mračno nad hlavami diplomatů, pravíme: ještě dnes tito lidé vybízejí se navzájem, sestaviti oslovení krvelačného barbara v Cařihradě co možno šetrně, aby prý dbáno bylo jeho citu. Diplomacie tedy jedná ještě s uhlazenou neupřímností, kdy mohly by něčeho dosíci pouze rázné rozklady, kategorická mluva a spojená vůle států, jimž běží o mír a tím také o nutné reformy v tureckých krajinách evropských. Na místo rozhodné pravdy a na místo záruk balkánským národům, že reformy budou provedeny, diplomacie provozuje formule až do konce. Ale nic naplat, formule a skutečnosti se sevrou ve smrtelném objetí a svou věc si vybojují — obě zároveň žítí nemohou, nýbrž jen jedna. Bud' velmocí donutí Turka, aby ve správě křesťanských zemí vedl si po lidsku — a pak nebude války, nebo diplomaté podrží své formule — a potom bude hovořiti skutečnost nezkrocenou přírodní silou.

V hrozící válce na Balkáně sobectví evropských mocností chtějíc nechtějíc musilo na světlo. Co tu zjevných i skrytých zájmů! A všechny tyto zájmy měly býti chráněny slovem, které se vyslovuje: »status quo«, neboli: nechme to, jak to bylo. Ovšem, dobře to mluví sobecká mluva diplomatická, ale dle všeho balkánští národové se po starají, že ten status quo rozletí se jako prázdny prach do všech úhlů světa. Nemluvílo by se ovšem o statu quo, kdyby na Balkáně byli vraždění Němci, Angličané, Francouzi nebo Italové. Pro Slovany však páni diplomaté rozčilovat se nechtěli.

Směšné jest také, když dnes ministerský předseda francouzský, Poincaré, připomíná balkánským státům ideu míru, neboť dnes nezní již otázka míru či nemíru, nýbrž život či neživot, a otázka tato nemůže dbáti milionů, které Francie má za Turkem. Nelze také pochopiti oně diplomatické mluvy, že národům balkánským, kdyby obdrželi vítězství, nebude dovoleno rozšířiti svá území. Tento zpuťný kaprálský rozkaz s dostatek dokazuje, že mocnostmi jde jen o Turka a ne o spravedlnost vůči těm, kteří staletí úplí pod jhem surového barbara. Zkrátka řečeno, poměry na Balkáně jsou velmi zřetelné a možno je vyjádřiti také zřetelnou řečí. Válka jest hrozná a působí děsné bědy, ale když diplomacie evropská jest neschopna uzet rozetnutí, a když již balkánští junáci k válce se odhodlali, každý vzdělanec a každá lidsky cítící bytost

jim musí přáti, aby vzali nad Turkem spravedlivou odplatu a vyhodili ho přes Bospor do Asie, odkudž před staletími přišel, aby dokázal, že jest metlou lidského pokolení.

Obrana.

Dokument nejmodernějšího vlastenčení. Kdo vystavuje posměchu zvyky a přesvědčení jádra českého lidu, kdo pronásleduje lidi, nechtějící vstoupiti v jeho nápadu volnomyšlenkářských židů, ať netvrdí, že upřímně s národem cítí. Venkovský lid katolický na předním místě zachoval národ a to právě na základě konservativních tradic. A kdo pro tyto tradice má nezbedné pošklebky, ten se národu vysmívá. Lidé, spřežení s německými židy, chtějí zaslepit zdravý zrak veřejnosti nejrůznějšími floskulami o moderním pochopení vlasteneckých povinností. Ale kdo přihlédne blíže k takovým charakterům, sezná, že prázdnota a neplodná negace věší na sebe ornamenty k oklamání lidu.

Katolíkům se ukládají nejpřísnější národní povinnosti, ačkoli týmž dechem patentovaní poručníci nás z národa vylučují. Jinde pouze prosí nebo se spojují s živlem cizáckým na společné mrskání českých katolíků. Poručníkům těm projde všecko.

Zase nový doklad! Na Opavsku byla dne 16. t. m. volba mezi českým katolíkem Klimšem (rolníkem) a mezi semitsko-německým advokátem drem Wittem. Tento soc. dem. advokát jako právní zástupce soc. dem. poslance Prokeše hleděl před soudem německé porotce popuditi proti žalovanému Skýpalovi tím, že poukazoval, jak tento menšinový pracovník jedná proti tendencím německých nacionalů.

Když se pokrokářský agrárník Zíka při prvním volebním utkání nedostal ani do užší volby, vydala Národní Rada apel, aby strany státoprávní volily proti Wittovi našince. Ovšem hlas její vyzněl na plano, protože tam, kde se rozlil jed z Judey, přemýšlí se o všem jiném než o prospěchu společné národní věci. Kam tento jed vsťebán, tam se rodí fanatismus a mstivost i proti nejbližším.

Chytrý Zíka, který dříve katolíky tak fanaticky mrskal, užil obratného obmyslu. Aby byl na venek osobně kryt, prohlásil se pro volbu Klimšovu. Ale co se dělo za kulisami! Osobní list Zíkův snesl proti Klimšovi plno potup. Proto také agrárníci v Kateřinkách veřejně volali, aby byl zvolen nepřítel českých zájmů rolnických dr. Witt, za držovali české voliče, rvali jim hlasovací listky a dávali jim jiné pro Witta. Agitace agrární a soc. demokratická proti Klimšovi byla v pravém slova smyslu zuřivá. Spousty letáků rozdávány na bezcharakterní potupu čistého štítu Klimšova a na odporučení semity. A tak dr. Witt zvítězil — jen a jen za nehorlivější podpory strany agrární, která tak dokázala, jak vážně pojímá svůj program vlastenecký a třídní. Mstiví fanaticové radostně si oddychli. Ať zhyne česká menšina, jen když se začala rána českému rolníkovi!

Proč vytrhl Černohorci proti Beraně a okolí. V kraji plevjanském a bělopolském v srpnu a září řádila turecká líná chasa proti křesťanskému obyvatelstvu jako posedlá. Tři silné lupičské tlupy tureckých hajduků znásilňovaly srbské ženy a dívky, ukládaly křesťanskému obyvatelstvu velké výkupné, odváděly jeho stáda a vraždily. I jiní Mohamedáni předpovídali pyšně nové řez křesťanského obyvatelstva. Na př. jedna četa se svým vůdcem Bamburem přišla k Jovu Peruničiči v Krupici a odhadla jeho hlavu na 25 tureckých liber (jedna turecká libra jest něco přes 22 našich korun). Když bandité peníze dostali, vynutili pod pohrůžkou smrti 25 liber ještě na popovi. Pak se

brali velké výkupné na Srbech jiných. Ačkoli Ti-
ma Terzi zaplatil žádaných 25 liber, přece ještě
nedostal pardon. Lupiči mu totiž nemohli zapo-
menouti, že na ně jednou žáloval. Proto mu nádav-
kem ještě zapálili třináct stohů sena. V Maoně
musil vyplatiti Stevan Grbovič 25 liber. Teprve
pak zběhli vyděrači se na něho vrhli a tloukli do
něho tak, až vypustil duši. Když ho chtěla žena
chrániti, byla zastřelena. Tři ženy z téže obce od-
vedl si Bambur násilně do planiny, kde je zmrhal.
Po zoufalé stížnosti u tureckého úřadu vyslán na
místo zločinů úředník s desíti četníky. Těm však
bylo přísně nařízeno, že lotr Bambur nesmí býti
zatčen. Četníci »ochrancé« vesnice však v noci
se dávali sami do loupění.

Protože Joyan Brajković neměl nic, co by
mohl lupičské tlupě darovati, byl zabít a dle roz-
kazu banditů zůstalo tělo jeho nepohřbeno. Tu-
rečtí vojáci, kam do srbské vsi zapadnou, počínají
si jako v území nepřátelském. Kdo jim nedá potra-
viny žádané zcela zdarma, jest odveden do chýše,
kdež se mu dostane takové baštonády, až z toho
často mívá smrt. I toto pravidelné vojsko turecké
odvádí násilně srbské dívky, aby je zhanobilo.
Marně se tací pronásledování ubožáci domáhali a-
spoň skrovné ochrany.

O těchto a jiných zvrhlostech mongolských
hord slyšeli Černohorci každý den. Může se pak
někdo diviti, že proti bezcitným a vyděračným
rotám vojensky vytrhli? Jest hanbou jiných křes-
ťanských států, že takové zločiny trpěly dlouho
bez řádného protestu.

Zavede v Turecku pořádek Rakousko? Když
slyší balkánští Slované, jak zachází v Rakousku
německá menšina se slovanskou většinou, přiro-
zeně nemají k rakouským diplomatům velké dů-
věry. Slyší-li Bulhaři, jak bezcitně si vedou Ma-
ďaři k Slovákům, Rumunům a Charvátům, pak
se nedají másti žádnými těšinskými jablíčky, im-
portovanými z Buda-Pešti.

Ani v Praze není tolik Čechů jako ve Vídni.
Tam jest jich kolem 400.000. A přece i soukromé
školy české jsou vydány v šanc brutální bezohled-
nosti. Předšlý týden ve čtvrtek zavřela komise
města Vídně českou školu v III. okrese vídeňském.
Marny byly bolestné protesty celého zástupu če-
ských rodičů. Nástroj maďarské vlády v Chorvát-
sku Cuvaj řadí jako v nepřátelské zemi, již právě
dobyli. Za spáchaný atentát mstí se lidem zcela
neviným. Sám Němec dr. Baernreiter (bývalý mi-
nistr obchodu) potepal řízně hrůzovládu Cuvajo-
vu. A nyní ještě rakouští a uherští diplomaté mer-
morností se vplétají do záležitostí států cizích, sli-
bující, že obnoví svým vlivem pořádek. Balkánské
státy jim již předem děkují za humánní intervenci.

Bestialita mongolského barbara pokračuje.
Jak Turci sliby o reformách pojmají vážně, to lze
poznati z toho, že v čase tolik kritickém, kdy jim
přece má tolik záležitosti na veřejném mínění, pá-
chají krvavé zločiny dále. V Sandžaku jednomu
starci bašibozuci vypíchali oči, odřízli rty a po-
slali ho takto zmrzačeného přes hranice. Zabíjejí
děti a starce, ale mladé ženy a chlapce posílají ná-
silně do Malé Asie. Katoličtí Albánci z okolí Ska-
dru přidali se vesměs k Černohorcům. I jižní Al-
bánci podporují Černohorce, protože mezi nimi řá-
dilo turecké vojsko jako divá zvíř. Prapory Es-
sada paši zničily všecko, zplenily a na konec za-
žehly. Na ženách dopouštěly se zhovadilosti. Ka-
tolický kostel v Bregu byl nejkrásnějším v okolí.
Postavili si jej katoličtí Malisoři po velikých o-
bětích bohatých i chudých. Mnohé ženy obětovaly
naň svůj zlatem vyšívaný šat. Ale i chudí naň o-
bětovali svůj pot. Nyní jest všecko zničeno. Ko-
stel je v ssutinách. Turecké vojsko vylomilo dvě
a zuřilo zde po vandalsku. Obrazy byl strhá-
ny, sochy, kříže, svícny byly rozbity a rozdupá-
ny. Co za něco stálo, odneseno. Konečně kostel
zažehnut. Do šatů křesťanů vojáci se oblékali a
dělali v nich rozpustilosti. Do vesnice Mokri vpa-
dlo 60 tureckých vojáků, kteří pobili 10 sedláků a
veškeré děti. Ženy se rozutekly. Ve vesnici I-
giči Turci usekli Milosavljeviči hlavu, kterou na-
razili na kůl, (obvyklá to turecká trofej), zabili
sedláka Pevance, rozsekali na kusy sedláka Za-
ujiče. Srbskému popovi Bakalinovi uřízli bradu,
popovi Dobravcovi uřízli čelist a nos. Kromě toho
zabili 5 sedláků a zapálili několik domů. V Savici
usekávali mužům hlavy a zabíjeli děti, ve Vatre-
nici rozbořili kostel. Za takového zběsilého řádění
není divu, že Slované z evropského Turecka pr-
chají v celých tisících ze svých chat do Srbska a
Bulharska. Aby zachránily aspoň holý život, zane-
chávají Turkům všecky své nemovitosti na po-
spas. Vzteklost tureckých hord stoupá úžasně.
Křesťané v Makedonii čekají ještě horší výbuchy
mongolské msty. Bude-li svaz balkánských křes-
ťanských států vyhrávati, pocítí makedonští křes-
ťané celou tíhu mohamedánské mstivosti. Dávno
již zakusili křesťané, že Turci mstí se nejraději na
lidech bezbranných. A jestliže turečtí fanatikové
zvítězí nad svazem, pak pouta kruté poroby bu-
dou na nedozrnlý čas přituzena. Jaké jsou v Ma-
kedonii děsné poměry, vysvítá z toho, že tam u-
bylo obyvatelstva v posledním čase nejméně o
dvě stě tisíc. Částečně se slovanské obyvatelstvo

zachránilo před hroznými mukami útekem, částeč-
ně bylo vyvražďeno anebo zavlčeno do Malé
Asie.

Politický přehled.

Delegační zmlínka o vyrovnání. V sobotu po
delegační hostině rozhmlouval císař s jednotlivý-
mi delegáty z Čech, při čemž projevil několikráte
přání, aby vyrovnání bylo již hotovo. Čeští i
němečtí delegáti odpovídali, že se přičiní o skon-
cování vyrovnání. Něm. delegát Pacher odpověděl, že
něm. poslanci budou dále usilovat, aby úspěch u-
možnili (ač právě ti ve skutečnosti jednání zdržu-
jí.) Del. Pacher pravil také, že jde nejen o to,
by práva německého jazyka vůči českému (což
už nemají toho dosti?) stanovena byla v oboru
zemských úřadů, nýbrž též ve příčině jednání s
centrálními úřady a stran jednoty správy. K tomu
jest třeba náležitěho zásáhnutí vlády do jednání.
Ovšem Němci by si přáli, aby vláda provedla vy-
rovnání sama na prospěch jejich.

Dohodování mezi Čechy a Němci zase ocitlo
se na mrtvém bodu. Přes všecko popírání němeč-
tí předáci vyrovnání si nepřejí. K tomu poukazuje
také důvěrná porada 8členného německého výboru
pro úpravu jazykové otázky u úřadů zeměpan-
ských v království Českém s hr. Stürgkhem ve
Vídni. Důvěrná tato porada týkala se jistě výsad
jazyka německého. Němcům stala prý se nová
křivda nedávným nařízením ve příčině zařazení
četných měst do vyšší třídy aktivních přídatků
státních úředníků, poněvadž mnohá německá mě-
sta v Čechách byla při tom pomínuta. — Dohodnutí
snaží se postrčiti výbor českých i německých zem-
ských organizací učitelských, který na schůzi dne
9. t. m. prohlásil, že se musí žádati, aby vyrov-
nání pro obě strany čestné a spravedlivé bylo co
nejdříve provedeno, by sněm království Českého
stal se dělným a mohl zjednat ve věcech zem-
ských náležitý pořádek, tedy i upravit platy učitel-
ské. Nebudou-li do konce října ukončeny nyněj-
ší neudržitelné poměry, hrozí učitelstvo, že bude
nuceno užiti ostřejších prostředků v boji za úpra-
vu platů svých.

Zapečetění české školy ve Vídni ve III. okr.
vyvolalo zase rozhořčení především mezi Čechy
vídeňskými. Ke škole sběhlo se ve chvíli té mno-
ho Čechů a docházelo tam ke vzrušujícím scénám.
Magistrátní komise zapečetila 29 místností, drá-
těnými hřebíky ještě silněji upevněna prkna na
dvěřích jednotlivých učíren, aby je Češi nanovo
neodnesli. . . . Čeští poslanci zakročili sice hned
u ministerského předsedy hr. Stürgkha a u mi-
nistra vnitra bar. Heinolda, leč všecko marné. Ško-
la pře- rokem zavřena, že má slabé stropy, nyní
zase, že má silné stropy a tak delegace naše v
nevážnosti zakročuje bezmocně. . . . K čemu te-
dy máme ve Vídni poslance? — Čeští rodičové
z Vídně zaslali také lordmayoru londýnskému te-
legram, jímž napřed poučují lordmayora, že mezi
hosty, které právě z Vídně přijmou, jest také ví-
deňský starosta dr. Neumayer, za jehož vedení
stálým, násilným potlačováním české školy ve
Vídni bere se českým dětem účast v dobrodiní
výchovy a kultury. — Del. Udržal ve schůzi de-
legace 11. t. m. prohlásil, že ve Vídni se v dele-
gacích žádají na zástupcích všech rakouských ná-
rodů veliké úvěry. Apeluje se na obětavost náro-
dů, ale v téže chvíli zavírá se česká škola ve Ví-
dni s odůvodněním, nad kterým v pravém slova
smyslu vstávají vlasy. To není humánní ani spra-
vedlivé. Zodpovědnost za tyto poměry dlužno při-
čítati vládě. . . . Pěkná to slova, jenže tak málo
platí.

Doplňovací volba na Klatovsku. Při druhé do-
plňovací volbě do zemského sněmu za městský
volební okres Klatovy-Domažlice zvolen mlado-
čech F. Svoboda 673 hlasy, státoprávník dr. A.
Svoboda dostal 668 hlasů.

Finanční stav království Českého dle zprávy
předsedliho dra Urbana jest nanejvýš kritický. Do
důvěrné schůze zemského výboru minulý týden
přizván také vrchní ředitel zemské banky dr.
Mattuš.

Hrabě Stan. Badeni, bývalý zemský maršálek
haličský, bratr někdejšího předsedy ministerstva,
Kaz. hrab. Badeniho, zemřel 12. t. m. ve Lvově.
Ve sněmu usiloval o přátelštější poměr mezi Po-
láky a Rusíny.

Při delegační hostině rozhmlouval císař skoro
se všemi delegáty. O situaci zahraniční vyslovil
se též, že pořád ještě doufá, že bude zachován
mír na Balkáně. Velikou pozornost způsobilo, že
mocnář se zpravodajem o dodatečných úvěrech
vojenských hr. Clam-Martinicem ustoupil do kou-
ta, kde dlouho s ním rozhmlouval.

Velké sebevědomí hr. Berchtolda. Ve schůzi
uherské delegace prohlásil ministr zahraničních zá-
ležitostí hr. Berchtold, že naše politika na Balkáně
není politikou výboje; to však neznámená, že ne-
jsme na událostech balkánských interesováni. Má-
me na poloostrově balkánském životní zájmy a
jsme odhodláni je za všech okolností hájiti. — To
znamená trochu jako hrozbu. Dobře tu v rakouské
delegaci odpověděl dr. Kramář, že není třeba, a-

bychom hájili zbraněmi naše zájmy, potřebujeme
je hájiti jen rozumnou politikou, politikou, jež se
nedělá pro jeden národ, nýbrž pro všechny ná-
rody Rakouska.

Německá starost o Turky. V rakouské delegaci
nápadnou byla řeč delegáta dra Sommy (žida?),
který chválil Turky a vyslovil naději, že přebudou
nynější krizi. Jest příznačno, že jak německý tisk,
tak i němečtí delegáti stále straní Turecku a ne-
ustávají rýpat proti balkánským státům. Ostatně
ve schůzi 15. t. m. mluvilo několik německých de-
legátů, kteří konali právě dostihy ve velební ra-
kouské armády.

Vojenský rozpočet v delegaci rakouské. Po
všech těch zprávách poplašných nejsou požadav-
ky ministra vojenství tak hrozný. Ministr požadu-
je 250 milionů K na dobu 6 let, tedy první řádná
splátka jest 41.6 K. Vojenský rozpočet mimořádný,
jakož i mimořádný vojenský úvěr 41.6 mil. K
schváleny. Pozoruhodnou byla tentokrát řeč del.
dra Kramáře, který prohlásil, že jest posláním Ra-
kouska, aby bylo spravedlivé ke všem národům.
Vyhledejme si nejdříve přátele a neďalejme si ne-
možnou politikou nepřátele. Odbyl také řádně něm.
křesť. soc. Bauchingra, který pravil, že neví, co
jest mu bližší, zdali islam nebo schisma. Větší po-
nižení křesťanství nebylo nikdy slyšáno. Jest
smutné, že něm. křesť. soc. strana nemá žádného
srdce pro utrpení ubohých křesťanů v Makedonii
jenom proto, že jsou to Slované.

Kdo uteče, ten vyhraje. Při hlasování o vo-
jenském rozpočtu scházeli jinak mnohomluvní posl.
Masaryk, Udržal a Staněk ze Želetavy. Proč tak
najednou se ztratili a neměli odvahy říci vládě
přímo ne! To jest laciné hrdinství!

Válka na Balkáně. Dosud vlastně jen Černohorci
bijí se za svobodu svých bratří na Balkáně, ostatní
bratrské státy očekávají vhodné chvíle, aby vy-
razily také. Černohorské armády postupují vítěz-
ně ku předu cestou na Skadar, kam míří nyní vše-
cka černohorská moc. Obsazeno vítězně již ně-
kolik míst. Padlo už také v ruce Černohorců tu-
recké opevněné město Tuzi, které jest rozhodují-
cím pro osud Skadaru. Tuzi vzdalo se s celou svojí
posádkou Černohorcům, kteří zajali 5000 Turků,
ukofistili mnoho děl, 8 strojních pušek, 7000 ruč-
nic, 800 stanů atd. Padla i do rukou Černohorců
poslední turecká pevnost Hum na cestě mezi Tuzi
a Skadarem. Zajata celá posádka se 62 důstojní-
ky, nyní již nic nebrání Černohorcům v útoku na
Skadar. — V Bulharsku a Srbsku očekává se vy-
hlášení války každou chvíli, když Turecko samo už
přerušilo diplomatické styky. Zároveň řecká vlá-
da prohlásila připojení ostrova Kréty k Řecku a
řecký ministerský předseda Venizelos prohlásil v
řecké sněmovně, že při tomto radikálním řešení ne-
zůstane Řecko osamoceno. Turecku posláno Řec-
kem i ultimatum, v němž žádá, aby do 24 hodin
turecká vláda propustila zadržené řecké lodě, ne-
stane-li se tak, že učiní opatření k ochraně řecké-
ho majetku a poddaných. Překvapila zpráva, že
pět francouzských aviatiků uzavřelo smlouvu s
tureckem za vysoký plat, že odejedou na bojiště,
když před tím odmítli žádost balkánských států.
Francouzští pokrokaři za peníze jdou tedy pomá-
hat utiskovat slovanský lid.

Mír Itálie s Tureckem. Následkem tísně z vál-
ky s balkánskými státy uzavřelo Turecko mír s
Itálií, za těchto podmínek: 1. Tripolsko bude pro-
hlášeno neodvislým, 2. turecké vojsko bude z Tri-
poliska odvoláno, 3. Turecko vydá proklamaci k
Arabům, aby upustili od dalšího boje, 4. Itálie vrá-
tí Turecku obsazené ostrovy až po splnění tří ho-
řejších podmínek, 5. Itálie vyplatí Turecku peněži-
tou náhradu, jejíž výše bude teprve stanovena, a
6. Itálie uzná náboženskou svrchovanost sultána.
Obsazení Tripolska bude státu Itálii ještě mnoho
peněz a krve.

Zprávy organizační a spolkové.

Schůze Sdružení české mládeže kř. soc. se sídlem v Hradci Králové. V neděli dne 20. října o půl 2. hod. odpol. plenární schůze ústředního výboru v Hradci Králové. Těž den veřejná schůze o 2. hod. odpol. v České Skalici, o 5. hod. odpol. ve Velké Jesenici, na obou řeční vsdp. kanovník dr. Fr. Šulc z Hradce Králové. — V ne-
dělí dne 27. října ustavující valná hromada skupiny Horky n. Jiz., promluví tajemník dp. St. Beneš z Hradce Králové. — 20. října veřejná schůze v Horním Je-
lení, na níž bude řečníci místostarostka sl. L. Kosařová

Sukna

Doskočil

Chocoň.

Radte si vyhledati vzory podzimních a zimních
látek, které letos přinesl v bohatém výběru.

Volebářskému duchovenstvu doporučuji zvláštní
novinka pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 8-40.

z Dobrušky. — Dne 1. listopadu schůze v České Čermné a Jizbici, na obou bude mluviti tajemník dp. St. Beneš. — V neděli dne 3. listopadu schůze v Jablonci n. Jiz., kde bude řečníci místostarostka sl. L. Kosařová z Dobrušky. Týž den řeční tajemník dp. St. Beneš na schůzi v Král. Dvoře n. Lab. — V neděli dne 10. listopadu schůze v Dlouhém a Sněžném, na obou promluví p. red. Fr. Šupka. — Sekretariát.

Sdružení české mládeže křesť. sociální sídlem v Hradci Králové koná v neděli dne 20. října 1912 o půl 2. hod. odpo. v Hradci Králové (Adalbertinum) VIII. plenární schůzi ústředního výboru s tímto pořadem: 1. Zahájení schůze starostou. 2. Čtení a schválení zápisu o poslední schůzi. 3. Zprávy: a) sekretariátu, b) odboru agitací, c) odboru organizačního: aa) sekce přednáškové, bb) sekce tiskové, cc) sekce sjezdové, dd) sekce tělocvičné; d) odboru finančního. 4. Otázka jednotné organizace české mládeže křesť. sociální. (Referát o výsledku konferencí.) 5. Návrhy užšího ústř. výboru: duchovní cvičení pro mládež, technické kursy sociální a jiné. NB. Účast všech členů nejvyšší nutná! —

Nový Hradec Králové. V neděli dne 13. října konal se v katolické jednotě zábavní večer s vybraným programem. Všechna čísla byla přijata od obecního s hlučným potleskem. Hudba p. řed. kůru V. Studeného za své výkony sklízela hojnou pochvalu. Výbor spolku klade sobě za milou povinnost, vysloviti všem, kteří ku zduaru této zábavy působili, svůj nejvřelejší dík. — Tuto neděli účastní se spolek slavnostního posvěcení obnoveného chrámu Páně v Novém Hradci Králové.

Katolické jednoty v Pardubicích připravují na scénu v Městském divadle „Slavomam“ od Karla Pipicha, drama o pěti jednáních. Hráti se bude dne 27. t. m.

Jičín. Dne 3. října zahájila zdejší Křesť. soc. jednotka „Záchrana“ řadu členských schůzí přednáškou dp. katechety Schovance „O liberalismu na poli národohospodářském“, kteráž byla členstvem slušně navštívena. Na programu příštích schůzí jsou další přednášky, k nimž získáni známí již a oblíbení páni řečníci. Mezi nimi jest na řadě přednáška dp. P. Láše, faráře v Lomnici „O eucharistických sjezdech a o videňském sjezdu zvláště.“ Dp. farář účastnil se již více těchto sjezdů a přednášky své bude provázeti světlými obrazy. — Jednota působila i letos k důstojné oslavě svátku patrona země české sv. Václava a účastnila se korporativně procesí, konaného k soše našeho národního světce, kdež vdp. děkan Vomočil vlastenecky proclitěnou řečí památku sv. Václava oživil. Mohutný průvod, jenž ubíral se z děkanského kostela v pěkném pořádku za zpěvu „sv. Václave“, byl viditelným znamením doby, že úcta k sv. Václavu v srdcích nábožensky a vlastenecky cítícího lidu dosud nevymizela.

Jilemnice. Památku sv. Václava oslavila katolická jednotka zdejší dne 28. září účastněním se ranních služeb Božích. Druhého pak dne v neděli pořádala se večer v městské radnici spolková schůze. Po zahájení četně navštívené schůze zazpívalo celé shromáždění chorál sv. Václava, načež dp. předseda Jos. Michálek přednášel o eucharistickém sjezdu ve Vídni. Jménem všech přítomných poděkoval jednatele spolku dp. řečníkovi za krásná slova jeho, načež opět další slokou písně svatováclavské zdravila schůze tato skončena. — Odbočka Hospodářského sdružení českých křesť. zemědělců, kteráž před nedávnem u nás byla založena, čítá nyní přes 20 členů. Hlavními funkcionáři zvoleni byli pánové: za předsedu Fr. Novotný, za jednatele Fr. Kühnel a za pokladníka Fr. Rybář. Odbočka sprostředkuje pro své členy nákup všech hospodářských a některých životních potřeb. Jestliže by někdo za člena přistoupti mnil, nechť se u výše zmíněných pánů přihlásí. Podmínky ku přijetí jsou velmi mírné a nezávazné, zápisné činí 50 hal. a roční příspěvek 1 K.

Svěcení Orlovny v Olomouci koná se v neděli dne 20. t. m. Program slavnosti: O 9. hod. dopol. slavná mše svatá na domě, již slouží J. E. nejdp. kardinál dr. Fr. Sal. Bauer. Po mši svaté slavnostní otevření Orlovny, již posvětil protektor odboru vsdp. prelát V. Tesá. — Odpoledne přesně o půl 5. hod. v sále katolického domu slavnostní akademie.

Římek, kaplan v Raketnici, za administrátora do Hrachova, Fr. Dlabáček, kaplan v Zbraslavicích, za katechetu do Král. Dvora n. L., Václ. Havrda, kaplan v Rychnově, za katechetu do České Třebové, Boh. Kobza, katecheta ve Vamberku, za katechetu do Týniště, Mat. Vycudilík, koop. v Pohledu, za katechetu do Trutnova, Bedř. Hrazdéra, katecheta v Trutnově, za katechetu do Žalčé, Al. Štěpina, spirituál ve Slatina- nech, za suppl. katechetu na gymnasiu v Ném. Brodě, Fr. Hodura, katecheta v České Třebové, za suppl. katechetu na pedagogiu v Poličce, Jan Lonský, katecheta v Pardubicích, za katechetu do Bystrého, Vinc. Halama, katecheta v Holicích, za kaplana do Pardubic, Frant. Mimra, neomysta, za II. kaplana do Nového Města n. Met., Tom. Motálek, neomysta, za katechetu do Raketnice. — V Pánu zesnul: vsdp. Msgr. František Hampl. (V Vlně), jubilár, infuovaný archidiakon, Jeho Svatosti domácí prelát, bisk. konsist. rada, rada manželského soudu, předseda církevního diecévního soudu, rytíř řádu Železné koruny III. třídy, majitel čestného kříže „pro Ecclesia et Pontifice“, examinator prosynodální, bisk. notář atd. Zemřel 17. října 1912, naroz. 7. listopadu 1829, vysv. 25. července 1853.

Úmrtí. Dne 17. t. m. rozloučil se s tímto životem vysoký církevní hodnostář Msgr. František Xav. Hampl. (Viz zprávy diecéšní.) Zemřel u věku 83 let a v 60. roce svého kněžství. V delší nemoci posiloval se častěji sv. svátostmi. V Pánu zesnulý pocházel ze Dvora Králové n. Lab., kdež se narodil 7. listopadu 1829. Na kněžství byl vysvěcen 25. července 1853, načež vypo- máhal v duchovní správě v Plotištích, Kuklenách, v Novém Hradci Král. a v Mělně, odkud povolán za vikaristu kath. chrámu Páně sv. Ducha v Hradci Král. V úřadech při bisk. konsistorii kanceláři postoupil až na sekretáře, když dne 23. června 1881 byl jmenován kanovníkem kath. kapitoly. Zesnulý zasedal též v c. k. okresní školní radě hradecké a horlivě se ujmál záležitostí církevních, při čemž velmi dobře se osvědčovala jeho důkladná znalost zákonů státních, školních a neobyčejná sběhllost ve všelikém odvětví úřadování. V kanceláři při nesnadných pracích vykonal dílo veliké. Kancelářská činnost jest nehluchá, ale vyžaduje při stále rozmanitosti bystrosti a pílě veliké. Proto, čest budiž jeho horlivosti! Za neúnavnou práci dostalo se mu četných vyznamenání: r. 1890 byl vyznamenán od papeže Lva XIII. titulem papež. komoří, r. 1897 byl jmenován papež. domácím prelátem, k zlatému kněž. jubileu r. 1904 obdržel řád Železné koruny III. tř. a r. 1906 čestný kříž „Pro Ecclesia et Pontifice“. R. 1907 po 52leté nepřetržité práci odebral se, vzdav se veškeré činnosti v bisk. konsistorii, na zasloužený odpočinek. Pohřeb v Pánu zesnulého koná se v sobotu dne 19. t. m. o 9. hod. ráno. Tělesná schránka bude vykropena a po zádušních službách Božích na sv. poli Pouchovském ve vlastním hrobě pochována. R. i. p.!

Příspěvky na eucharistický kongres ve Vídni zasla- ly vikariáty v této výši: králický 70.30, polenský 54.92, vysokomýtský 36.32, hořický 75.36, chrudimský 91.45, dolnokralovický 50, poděbradský 61.56, broumovský 200.80, litomyšlský 81.09, bělohradský 48.40, novobyd- žovský 133.50, kostelecký 140.—, hostinenský 123.51, kopidlenský 115.—, královéhradecký 70.—, poličský 59.40, pardubický 53.63, skutečský 25.13, lanškrounský 117.13, německobrodský 62.47, trutnovský 88.—, ledeč- ský 22.54, jičínský 18.40, náhodský 184.80, vrchlabský 71.31 K. Z farnosti Skuhrova 5 K, Břístě 4 K. Vys. uroz. pl. baronka Parishová 200 K.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 14. října tato usnesení: S policejním úřadem se sdělí, že p. K. Smutnému, hostinskému zde, nebylo povoleno otevření kavárny se ženskou obsluhou v domě čp. 215 v Pospíšilově tř. a že p. Leop. Fabrovi, vetešníku, povoleno bylo přenesení vetešnické koncese ze Slezského před- městí do Hradce Králové, do domu čp. 172 v Horníkové ulici. — Jménem zdejšího humanitního fondu učiní se při- hláška ku třetině pozůstalosti po vdp. Janu Bartákovu, kanovníku, který nenechal posledního pořízení. — Vza- to bylo na vědomí, že c. k. okresní hejtmanství udělilo p. A. Singrovi, továrníku, povolení k užívání elektro- motoru v domě čp. 418 na nábreží císaře Františka Jo- sefa. — Návrh těžby z měst. lesů v roce 1913, schvá- lený okresním výborem, postoupen byl lesnímu úřadu. — Obsah protokolu, zaslaného c. k. okr. fin. fideiitstvím, a jednajícího o odevzdání pozemku na pravém břehu Orlice pro novou vojenskou plovárnu, byl vzat na vě- domí. — Sl. A. Černochova ustanovena byla učitelkou pro tříměsíční večerní kurs šití prádla a šatů při zde- ším dívčím lyceu. — Panu dru. Hostovskému propůjče- na byla pro kursy ruštiny za obvyklých podmínek jed- na místnost v dívčí obchodní škole v býv. „Rudolfinu“. — Na žádost p. J. Uhra, obchodníka, zavede se voda užitková do domu čp. 207 v Úzké ulici.

Repertoár Městského divadla v Hradci Králové. V pátek 18. října (mimo předplacení): „Hrabě (Luxem- burg“, jako čestný večer operetního tenoristy p. A. Hampla. V sobotu 19. t. m. „Evangelista“, opera d Kien- zla, mimo předpl. V neděli odpo. o 3. hod. při sněže- ných cenách opereta „Cudná Zuzana“. Večer o půl 8. hod. „Muzikantská krev“. V pondělí čestný večer pl. R. Charvátové, dram. pěvkyně „Nížina“. V úterý 22. v předplacení „Papa“, veselohra od Fleurese a Calla- veta. Ve středu v předpl. opera „Evangelista“. Ve čtvr- tek „Cikánská láska“, opereta.

Soubor divadla sdružených měst východočeských. Podávajíc v minulém čísle zprávu o prvním týdnu sou- boru, musili jsme konstatovati mnohé a mnohé nedo- statky, avšak přec jsme se kojili nadějí, že nastane dru- hý týden uklidnění, sládnění a povýšení. Avšak po tom,

co jsme na zdejší scéně viděli, a slyšeli, tento týden, musí i největší optimismus klesnouti pod hod mrazivé- ho zklamání. Až dosud statečně vzdoroval činoběrný en- semble nepřizní poměrů „Východočeského divadla“ a reprezentoval se celkem velice krásně, podávaje cenné výkony. Ale zdá se, že i toto odvětví zachváčeno jest úpadkem. Jednotlivci, na př. p. Baloun, uplatňují svůj talent se vzácnými úspěchy. Nicméně však v celku schází nutně nadšení, zájem, láska i pochopení. Není tu harmonie a svěžestí... Jako by vše zaměřeno... Je nám trapno konstatovati tento fakt, a vysvětlujeme jej tím, že nezdravý vkus obecního občanstva obilil si v nezdra- vé míře obzvlášť operetu, že naše obecnístvo ztrácí zájem pro kusy hlubší a spokojuje se jen povrchní a chudou zábavou, a od vážného dramatu pozornost se odvrací. Chápeme, že je bolestno herci, vidí-li se scény ty zejíci mezery v hledišti. To vše chápeme, ale možno- li k tomu klidně mlčeti? Ještě několik tak neproniknu- tých a neprostudovaných her, jako byl ve čtvrtek Če- chovův „Višňový sad“, jenž se naprosto minul svým účinkem a zájem bude úplně ztracen. — Opera jeví ve- líké nedostatky. Tu ubohé zpěvy sborové někdy! Or- chestr činí, seč jeho síly jsou, ale co platno, když je zdecimován na nejzářší hranici, a přece má zdolatí sklád- bu nejširších forem, vypočítané na veliké corpus. Vě- ru, že ta prázdnota hry při grandiózních místech nutí k útrpnosti. Nejpohorlivějším dnem toho týdne v o- peře bylo pondělní představení „Carmen“ Bizetova, v níž pohostinsky vystoupila první altistka Národního di- vadla, pl. J. Horwatová, jež svým zpěvem vzácných barev a řídké virtuosity, jakož i výtečnou hrou všecky okouzila. Pan Demkov vedle ní svou chudou hrou znač- ně se ztrácel. Dobře se uplatnila slečna Charvátová, jež se chválí pro čistotu vokalisace. — Operetní en- semble nás velice zklamalo při „Podzimních manýrech“. Ukázalo se, jak těžko je novými způsoby oživit častá opakované kusy. Jinak těší se operetní představení veliké přízni, již nejvíce jest zahrnována temperament- ní, v střízlivých mezích se pohybuje hra subretty sl. Škrdlíkové. Připomenouti musíme fideiitství divadla, že během půldruhého týdne třikráte dávati tutéž operettní (Eva) jest trochu nezáživné. Mimo to zaráží, že není dbáno domácích kusů, stále jenom samý překlad. Op- ětně žádáme, aby meziaktí nebyla tak protahována!

Pověrečné modlitbičky znovu se na Hradecku roz- šířují poštou od skrytých pachatelů ke klamání lidu. Nescházejí ovšem u nich dodatky, kolikrát se „musí“ modlitbička opsati. Jelikož katolický tisk tak často před takovými podvodny varuje, patrně, že vždycky ty šmejdý rozšířují naši nepřátelé. Proto ať každý pátrá hned po pachatelích.

III. mezinárodní slátní kongres v Londýně konán bude koncem června příštího roku. Příslušné spisy in- formační budou na přání c. k. ministeria veřejných pra- cí doručeny purkmistrovským úřadem oněm interes- sentům, u kterých lze míti za to, že se tohoto kongre- su neb výstavy s ním spojené účastní. — Aby tomuto přání mohlo býti vyhověno, vybízej se všichni pp. od- borníci, jakož i obecní a okresní úřady z okolí, aby, zamýšlejí-li se kongresu účastniti, o zmíněné tiskopi- sy požádali. Bližší sdělení městská technická kancelář v Hradci Králové.

Šťastný výherce. Zvláštní přízeň osudu potkala kli- entku „České banky“, jejíž skrovný majetek sestává mi- mo jiné z cenných papírů a to dvou srbských 100fran- kových losů. Při výměně kuponů prohlížel úředník ban- ky tažební listinu a zjistil, že oba losy již při tahu dne 14. července byly taženy a to jeden s nejmenší výhrou 100 franků a druhý s největší 63.000 franků. Toto sdě- lení vzrušilo majitelku, která po krátkém rozechvění s klidem resignace podotkla, že se jí osud již natrápil do- stí. Pak vrátila se pro losy a předala je „České bance“ k zpeněžení výhry s rozkazem, aby tato ponechána by- la u banky ko vklad.

Seznam cen na týdenní trh v Hradci Králové dne 12. října 1912. 1 hl: pšenice K 16.— až 18.—, žito K 14.20 až 14.60, ječmene K 12.40 až 13.—, ovsy K 7.60 až 8.60, prosa K 15.— až 16.—, hrachu K 30.— až 32.—, čočky K 30.— až 40.—, jablek K 28.— až 30.—, krup K 28.— až 48.—, brambor K 4.— až 5.—, máku K 46.— až 48.—, 100 kg: žitných otrub K 15.—, pšeničných otrub K 14.— až 16.—, 1 kg: másla čerstvého K 2.80 až 3.60, sádla vepřového K 2.24 až 2.40, tvarohu K —.32 až —.40, 1 vejce K —.10 až —.12, 1 kopa zelí K 4.— až 6.—, kapusty K 1.10 až 1.50, 1 pytel cibule K 7.— až 9.—, 1 kopa drobné zeleniny K 1.— až 1.20, 1 pytel mrkve K —.70 až —.90, 1 hl jablek K 4.— až 6.—, 1 hl hrůšek K 4.— až 6.—, 1 bečka švestek K —.90 až 1.40.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 12. října 1912 bylo přivezeno hl: pšenice 222 žito 92, ječmene 93, ovsy 258, vikve 4, jetelového semínka 2, máku 1, zelí 79 kop, kapusty 27 kop, cibule 32 pytlů, drobné zeleniny 128 kop, mrkve 20 pytlů, brambor 170 hl, jablek 62 hl, hrů- šek 122 hl, švestek 341 beček, podsvinčat 680 kusů.

Městské divadlo v Pardubicích. Sdružené katolické spolky v Pardubicích sehráli v neděli dne 27. října 1912 v Praze velmi oblíbenou divadelní hru: „Slavomam“. Drama o 5 jednáních. Napsal Karel Píppich. Režisér J. Klivický. Děj za naší doby ve velkém městě českém. Mezi prvním a druhým jednáním doba půldruhého ro- ku. I., II., IV. jednání v domě továrníka Nováka v mě- stě, III. v cukrovaru jeho blíže města, V. v obydlí Bar- toňové. Začátek o půl 8. hod. večer. Konec o 10. hod. Ceny míst: Lože prosenclové 7 K, v přízemí 6 K, I. po- řadí 5 K. Sedadla v přízemí: Křeslo I.—IV. řada 1.40 K, I. místo V.—VIII. řada 1 K, II. místo IX.—XII. řada 60 hal. Balkon: Křesla: I. řada 1.40 K, II.—III. řada 1 K, IV. řada 60 hal. Místo k stání: Přízemí 40 hal., stadijní

Záložna v Hradci Králové,
Janová náměstí č. 103.

Vklady na knížky 4³/₄ %

Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyšší!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou pp.: Fr. Novotný, kaplan v Holohlavech, za kaplana do Hořiměvsí, Jan Petrásek, kaplan v Černilově, za kaplana do Holohlav, Jos. Vacek, kaplan v Kácově, za kaplana do Černilova, Jan Roháček, kaplan, za administrátora ve Světlé, Jos. Vosyka, kaplan v Jaroměři, za kaplana do Rychnova n. Kn., Jos. Sedláček, administrátor v Chotěšicích, za zat. kaplana do Žlunic, Tomáš Pokorný, koop. v Ranné, za kaplana do Borohrádku, Ign. Široký, koop. v Deštném, za kaplana do Lanova, Rud. Mendi, kaplan v Ou- jezde, za kaplana do Kácova, Jan Dudek, administrátor v Luži, za duchovního správce v sanatoriu v Luži, Fr.

20 hal. Galerie I. 30 hal., galerie II. 20 hal. — Lístky v předprodeji: do loží a na sedadla v přízemí v pravo v obchodě p. Kubeškové (na náměstí), do loží a na sedadla v přízemí v levo v závodě krejčovském p. J. Krále v Král. třídě, na sedadla na balkoně v obchodě p. Racka v Jindřišské ulici.

Pardubice. V těchto dnech vyskytla se v „Osvětu Lidu“ lokální zpráva, namířená proti správě městského chudobince, kterou vedou řeholnice. Jednalo se o jakousi stařenu Horkou, ženu nedávklivou a chorobně svérhlivou. Zpráva pokrokářského listu šla tak, jako by někdo v chorobinci ublížil zmíněné osobě až do krve. Není na tom zbra pravdy a celá ta zpráva jest prostě vyhlášená a nemá jiného účelu, než štvát. Při zavěšení protokolu dosvědčila stařena sama bezpodstatnost onoho novinářského klepu, který měl postaviti obětí řeholnice do špatného světla. Mimochodem řekneme, stařena Horká je evangelická a odtud ty slzy „O Lidu“. Pokrokářský list dává při této příležitosti radu, aby tací lidé nebyli dávání do podobných ústavů, jako je chorobinec, ale spíše aby vzali byli do rodinného kruhu a vydržování byli v jednotlivých domácnostech. To je znamenitý nápad a „Osvěta Lidu“ bude za jistě první tuto myšlenku realizovati příjmutím paní Horké z chudobince do své domácnosti. V několika dnech bude jí v blízkosti podobných nevrhlých stařen tak horko, že je pošle honem k panu Hobilkovi anebo ještě někam jinam. Zmíněná Horká má v Pardubicích dvě dcery a tu se mohl pisatel oné lživé zprávy nejdříve zeptat, proč ty asi vlastní matku nechceš do své domácnosti. — V neděli ráno po 5. hodině vyšinulo se před samým nádražím v Pardubicích několik vozů nákladního vlaku od Prahy k Pardubicím příjezdějším. Hustá mlha halila sémajor tak, že průvodčí vlaku na lokomotivě teprv v poslední chvíli zpozoroval světlo, dávající znamení: nevížeď! Náhlé zastavení celého vlaku přivodilo rázem převržení několika vozů různým zbožím naplněných. Obě koleje byly zataraseny a tak se stalo, že osobní vlaky nemohly po několik hodin do nádraží a tím se také opozdila pražská pošta, která přivázila do Pardubic noviny. Hojnost čokolády a cukrovinek z vozu na trať vysypaných byla příchvatavší mládeži s největší pochoutkou a rychle sesbírána.

Koňské dostihy v Pardubicích konané dne 13. t. m., v neděli odpoledne, vydařily se letos k plné spokojenosti jak startujících tak i mnohatisícové publika, kterému dostihy za překrásného počasí poskytly hojnost zábavy. Závodů bylo celkem 6 a hrdinové závodní byli: štábní hejtman Reimer, který zvítězil třikrát a známý vojenský vrchní zvěrolékař Bartoš z Pardubic, kterému se konečně poštěstilo zvítěziti ve velké pardubické steeplechase a získati tak první cenu v obnosu 25.000 K. Zajímavá byla místní steeplechase letos poprvé. K ní přihlásilo se přes 40 jezdců a závodilo 12, z nichž 10 došlo cíle. Vítězům 10.000 K a nádherné čestné ceny. Šlechta, která za příčinou parforsních honů dle ve velkém počtu právě v Pardubicích, dostavila se v plném počtu se svými damami. Jeden kůň při běhu klesl a musel býti zastaven. Kromě několika lehkých pádů s koně nestalo se žádné neštěstí.

Pěvecké spolky Ludmila a Pernátný z Pardubic uspořádali dne 27. t. m. v Liberci večer v 8 hodin v sále české besedy pěvecký koncert za vedení pana Ant. Vendla, sbormistra obou spolků. Dne 20. t. m. bude se konati též koncert v městském divadle v Pardubicích. Účinkuje 60 dam a 60 pánů pěvců. Sborny zpívají se budou napaměť.

Okresní školní konference v Pardubicích. Okresní konference jednoho z největších okresů pardubického přeloučského konaly se dne 11. a 12. října za předsednictví okr. školního inspektora J. Svobody. Omluvili se pouze c. k. okresní hejtman, poslanec Kuchynka a starosta J. Prokop. První den pro všechny školy v sále Dělnického domu a druhý den pouze pro měšťanské školy v kreslárně novoměstské měšťanské školy. Před konferencí sloužil vdp. J. Langhamer mši sv., při kteréž řízením p. Ant. Vendla, odb. učitele v Pardubicích, pěkně zapěl dívky z měšť. školy a někteří členové sboru učitelského přednesli úchvatné zpěvní vložky. Ku poradě samé sešlo se první den 360 sil učitelských okresu pardubického. Pan Fr. Svoboda, okr. školní inspektor, přednesl svůj inspekční referát, pobádal přítomné k usilovné práci a zachovávání učitelské cti. Svoji obsáhlostí a programem byla konference tato jednou ze vzorných a příkladných. Přednáška odborného učitele Macháčka „O úkolech vzdělávacích na základě vlastních výtvorů žactva v modelování a kreslení“ přijata s velikou pochvalou a uznáním jako nový vhodný způsob výchovy. Přednáška architekta B. Dvořáka, jednající o zachování našich památek a jejich restaurování, byla velice zajímavá. Týž pojednal o obsáhlém zákoně Helfertově na ochranu památek, který dosud není uzákoněn pro neblabé poměry parlamentní. Pojednal o výnosech, kterými chrání stát památky patronátní, budovy farní, kostely, zvonice, staré hřbitovy a pod. V konečném rozboru uvedl na obranu církve mnohé opodstatnělé důkazy, že sama církev od pradávna byla jednou z předních, která zachovávala památky té které doby. Důvod, proč církev o památky pečuje, záleží v posvátnosti památek a jejich významu v úkonech bohoslužebných. Církev hájí svého práva ve změnách památek, a snaží se staré památky udržeti užitelnými pro příslušné účely a dle, aby památky svému účelu jako objekty jinak užitelné se neodcizovaly. Připomněl usnesení sjezdu zácparského z r. 1911, jehož plně znění vsunuto do zákona Helfertova, a které říká: „Církevní názor na památky není třeba spojovati s názory o čistotě slohů, církev nyní stojí na stanovisku moderním, uznává rovnou

cennost všech slohů. Umění nemá se vracet k prostému kopírování, nýbrž jest mu nově tvořiti při všem respektu k tradicím s vyloučením konvence. Církevní památky patří k ochraně církvi, ale nevymykají se exekutivě státu jako ochránci všech památek.“ Tyto věcné důvody byly odměněny dlouho trvajícím potleskem. Přednášející slibil pro budoucí konferenci přednášku o kronikách a umělecké výchově. — Porada první den trvala do půl 2. hod. odpoledne a zakončena zapěním rakouské hymny. Druhý den po přednášce pana ředitele Horáka o nejnovějších vynálezech z oboru fyziky podali někteří členové svoje posudky o nových učebních knihách na měšťanské škole.

Hořice. Francouz má pro jistý druh lidí, kterým štěstí přálo, kteří se však proto pranic moudřejšími nestali, a jen nadutost si osvojili, případný název: parvenu. Němec má ostřejší slovo: Protz, kdežto náš lid jim říká: pucej! fouňka nebo též bařtipán. Pucej! je člověk, který se umí nadmout, protože má peníze, při tom je však hloupý, jak býval, dokud jich neměl. Takový Hrdoslav, svého zaměstnání stavitel, vynadal (patrně ve stavu abnormálním) onehdy křesťansko-sociálnímu sdružení — a nebylo to poprvé — jak jen dovedl. Bídým klerikálům má prý národ co děkovat všeku svou politickou mizerii, bylo by to všechno jinač, kdybychom šli s lidem atd. Jsou to sice jen staré, stokrát od pokrokářů omlené fráze, ale ten člověk neví, že křesťanství sociálové, co existují, nikdy českou politiku nevedli, že měli a mají na ni vliv co nejmenší, že tudíž za ni odpovídají strany, jež byly a jsou u vesla, tedy Staročesí, pak Mladočesí a dnes agrárníci s národními socialisty, on neví, že je tu opravdu jedna strana, která poškodila a poškozuje českou věc, ježto se staví proti všem politickým snahám českého národa, pod komandem úhlavních našich nepřátel stále našemu boji se směla, proti ostatním stranám agitovala i hlasovala, z českého státního práva i posměch si dělala a bez ostychu stále opakuje, národnost že je švindl, který provozují měšťácké strany. Ten člověk neví, že to byli i předáci Mladočechů, kdož slavnou naši historii necenili více, než „iajku“ tabáku a sežloutlý pergamén, neví, že hlavní příčinou našich neúspěchů vždy byla naše nesvornost a roztržitost na různé politické strany, které proti našim protivníkům nikdy svorně nestály a proto také neimponovaly. Kdyby nebylo klerikálů, měl by národ český bezpochyby po korunovaci, měl by své státní právo, své ministerstvo v Praze, měl by dělný zemský sněm, byl by s Němci vyrovnán a vůbec byl by zbaven všech těžkostí, jež naň doléhají. Pan stavitel se rád dušuje, že on, jako poctivý český člověk pro klerikály a židy nepracuje, zapomíná však vždy dodat, že nepracuje ani pro ostatní české lidi, protože mu nikdo práci nesvětlí a kdo mu ji jednou dá, vícekrát to neudělá. Pan stavitel vystavěl si villu a na ní umístil název: „Každý dle své hlavy staví; komu se nelíbí za moje na mém, ten ať si postaví za svoje na svém.“ Tento nadpis jeho sebevědomí nejlépe charakterisuje. Jsme moudrý, aby nyní v zimě, kdy nedělá v maltě, které jedině rozumí, doplnil své vědomosti, anebo aspoň aby slušně v hospodě se choval a neprovozoval politiku u džbánu, z níž je jenom lidem na nic.

Čáslav. Povýšení města do III. třídy aktivního přidavku přivítalo úřednictvo všech kategorií s povděkem a pochopitelným zadostiučiněním. Snaha o zařazení Čáslavě do vyšší třídy aktivity trvala již léta a Klub státních úředníků, který založen byl před lety v našem městě, sledoval tuto otázku neunavně od svého počátku. On také má lvi podíl na tom, že o záležitosti té bylo jednáno a že byla definitivně projednána. Třeba to konstatovati veřejně, protože ještě asi vyskytnou se pověsti, jež budou chtít zásluhu o tuto záležitost přivlastniti jiným. Nelze ovšem popřít, že i v poslední době město šlo Klubu na ruku a že poslední deputace Klubu do Vídně vyslané ujal se horlivě zástupce za Malou Stranu. Ale celou záležitostí hnul a ji dále popoháněl a v životě udržoval Klub státních úředníků a tomu budtež všim úřednictvem vzdány díky. — Škola dobrovolnická. Nový branný zákon přinesl i novinku do našeho města. U zeměbranceckého zdejšího pluku zřízena byla dobrovolnická škola, čítající asi kolem 60 aspirantů. Pro hmotné povznesení našeho města znamená to opět krok ku předu, nehledě ani na to, jak zvláště mladší ženský svět slibuje si pro nastávající zábavy hojněho vyrazení. — Nerozum. Návštěvníci našich sadů „Vodrant“ překvapeni byli v poslední době nesnesitelným zápachem, rozšířeným v celé první části sadů. Příčinou toho „občerstvení“ vzduchu byly vyvezené odpadky kvasnicové z pivovaru, jež některý z vedoucích pánů pravovárečnicků nařídil rozvézt po pivovarské louce. Divíme se, že nebylo toto pohnojení louky odloženo až na zimu, kdy tuhé mrazy by byly zabránily otravování vzduchu, a divíme se tím více, že ve správné radě pravovar. měšťanstva zasedá i lékař. Doufáme, že nebude se toto „povznášení“ návštěvy našich sadů opakovati. — Změny držebnosti. Pan knihkupec Levý koupil dům slečen Kurfürstových v Kutnohorské ulici a přeložil do něho po podniknutých adaptacích knihkupectví. Sl. Kurfürstovy zakoupily pak dům po zesnulém sekretáři Milinovském v Rudolfově třídě. — Nádraží při stavbě, podniknuté letošního roku, ukázaly opět přístipkářství ústředních úřadů, prováděné již po léta v českých krajích, mezitím co Němcům i v nejzapadlejších místech staví se skvostné budovy a zavádí se všemožné pohodlí státnímu nádražnímu úřadu našemu má býti pomůženo přistavením nepatrného křídla k staré budově nádražní a obecnějším přilepením dřevěného „vestibulu“ před hlavním vchodem. Taková frekvence, jaká jest v našem městě, vyžaduje zcela ji-

nou úpravu budovy nádražní, ale toho se asi tak hned nedeckáme. A což teprve říci o nádražní budově a jejím zařízení na lokalce! To však bude jiná kapitola příští! — Hudební koncerty, konané ku konci měsíce září mistrem J. Kociánem a Ševčíkovým kvartetem, ukázaly poznovu, že při čistě uměleckých produkcích třeba vždy v největší míře spolehati na venkov. Oba večery navštíveny byly také hojně hostmi z širokého okolí, mezitím co smetánka místní až na důstojnictvo zůstala doma. Referovati o umělecké zdatnosti a virtuozním přednesu jednotlivých čísel, zahraničných mistrem Kociánem i členy kvarteta, není ani potřebí, jména mluvi o tom dostatečně sama. — K čistotě města. Před některými hostinci bývaly ulice z rána silně znečištěny. Jakým vzhledem působí tyto kaluže a jak libou vydávají vůni, mohli by nejlépe říci obyvatelé okolních domů. Bylo by jistě záhodno, aby nebylo toto zneužívání ulic trpěno a aby hostinští byli přidrženi k náležitému odstranění nečistoty aspoň několika konve-mi vody a ostrým koštětem.

Miletín. Naš „Sousedský dům“ dočkal se úpravy, vyhovující našim spolkovým potřebám. Otevřen byl 28. září, v den sv. Václava hrou divadelních ochotníků. Po případném proslovu pana řid. učitele A. Kočárnika se hrál Šubertův kus: „Probuzení“. Hra byla zdařilá v každém ohledu. Divadelní odbor křesť. soc. spolku bude v též domě hráti 20. října jednu z Bognerových frašek. Doufáme, že bratrské spolky z okolí nás poctí návštěvou, aby se ukázalo, že i naši lidé dovedou naplniti tento nyní dosti prostorný sál a že nám netřeba vyhledávati místností malých. Zkoušky na tu hru plně se odbývají již 14 dní. — Lidový spolek křesť. sociální oslavil památku sv. knížete Václava společnou účastí na velkých službách Božích a spolkovou schůzí v místnostech pana Kopeckého. Naš pan farář přednášel při ní o eucharistickém kongresu vídeňském. Po přednášce této promluvil náš pan předseda J. Fábín, podáváje některé zajímavé podrobnosti z téhož kongresu, kterých sám a s druhými našimi účastníky kongresu byl zažil. Přednáška tato bohdá bude v listopadu opakována v Tetině a snad i jinde. Na den sv. Václava jistě se dobře hodila. Vždyť náš světec byl vřetcem v pravém slova smyslu eucharistickým. — 6. října oslavil náš hasičský sbor své 30leté trvání. Ale slavnost tato odbyla se velice skrovně. Byl to pouhý přátelský večerek! Po úvodní básni, přednesené p. Čapkem, podal pan jednatel učitel J. Petřík přehled o činnosti spolku za 30 let a pak zahrál hudební kroužek, zvaný „Rachotova chasa“, řadu koncertních skladeb skutečně zdařile. Staří pamětníci mohli srovnávati dobu, kdy spolek zakládán, pak oslavu 20letého trvání v roce 1902 a oslavu ze 6. října 1912. V čem je rozdíl a co bylo i pěknější i spolku samému výhodnější, zdali tehdejší „klerikální“ parády, nebo nynější moda, která „klerikalismus“ ze všech spolků chce vypuditi? K takovému srovnávání nuti již sama zpráva, kterou pan jednatel přednesl o slavnosti „skládání slibů“, jež byla konána před 30 lety a o slavnostním kázání tehdejšího kaplana zdejšího J. Jandy. — Nepříznivé počasí nadělalo i zde mnoho škod na polích i zahradách. Tuhé mrazy 5. a 6. října dorazily zdejší hojnou úrodu švestek téměř nadobro. Nedozrály a zmrzly. Zadržené polní práce jsou příčinou, že i u nás začíná se obecně nedbatí svčení nedělí a svátků. — Kdo snad čekali, co odpovíme na dopisy o pohřbu israelity p. Singra, a o pohřbu člena strany nár. sociální pana Klazara, jež byly v „Lidových Proudech“ a „Nerudovi“ (a snad i jinde), nechť čekají dále. My čekáme taky, co tomu fěknou jinde. Kdo se cvičil v „dlouhočekání“ (dle slov Písma), vycvičil se tak, že potom dovede i jinak se opanovati a jednati s rozvahou, aby neklopýtal o paragrafy.

Chvojno. Dne 22. září byla malá farnost naše svědkem krásné slavnosti, totiž posvěcení dvou křížů v počestné obci Chvojenci, jednoho restaurovaného a druhého nově zřízeného, kteréžto svčení s nevšední ochotou vykonal vdp. Josef Strýhal T. J. z Hradce Králové. Srdce místního pastýře, uprostřed jehožto stádece toto znamení vítězství našeho způsobem tak krásným bylo vztyčeno, vděčí tu jistě nejprve Pánu Bohu, jenž dopřál slavnosti zdaru, vděčí vdp. světiteli za posvěcení a v pravdě apoštolská slova promluvy „O významu kříže v životě lidském“, vděčí posléze všem, jichž zásluhou a přičiněním tato krásná slavnost stala se skutkem. Budiž vám všem srdečné „Zaplať Pán Bůh“ a ujištění, že Ten, jehožto kříž učinili jste symbolem své obce, bude vám časným i věčným odplatitelem. — K slavnosti této družil se letošní oslava svatováclavská ve farnosti naší. V předvečer svátku bylo slavnostně vyzváněno, osvětlena okna, 28. září dopoledne účastnily se naše spolky korporativně slavných služeb Božích, odpoledne pak uspořádána slavnostní schůze ve Chvojenci, spojená s přednáškou: „Sv. Václav a Eucharistie“. I tu platíž všem, kdož způsobem jakýmkoli přispěli k zdaru a důstojnému průběhu oslavy, vřelá „Zaplať Pán Bůh“!

Starodávny kříž u val Topole. Letos v létě byl přesazen památný kamenný kříž, stojící při silnici, vedoucí ke Chrudimí od Topole. Přesazení kříže na nové významné místo bylo nutné, neboť byl umístěn na malém dvorku nové stavby při hnojšti. Kamenný kříž za dozoru konservátora p. B. Dvořáka postaven o 40 metrů níže od místa, kde stával, a 12 metrů od silnice. Právě se, že byl významným znamením při staré cestě, vedoucí z Moravy přes Chrudim do Čech. Pozoruhodno je, že poblíže kříže našly se mince římské z dob císaře Konstantina. Kříž na jedné straně označen dosti zřetelně rytím v kámen znamením v podobě trojzubu.

Starost »Osv. L.« o chrudim. akademiky. Dlouho štvála »O. L.« proti členům Spolku Akademiků Chrudimských, kteří jsou zároveň členy České Ligy Akademické, z nichž jeden se dokonce účastnil eucharistického kongresu. Kdyby ten člen jel na zionistický sjezd, nebo dokonce jako dr. Herben na schůzi pastora z »rajchu« do pražského německého kasina, bylo by dobře a bylo by to pokrokové. Takto však nemohl přece snést děle tu »klerikální skvrnu« na sobě spolek A. Chr. Stala se velká světodějná událost. Na »památné« valné hromadě usnesli se »slavnostně« akademici chrudimští, že »člen Č. L. A. nemůže být členem S. A. Chr., poněvadž intence obou spolků jsou protichůdné.« (Trochu pravdy na tom také jest. My chceme sloužit národu, jiní židům.) Bylo by krásné, kdyby též rozhodli a tím dokázali důslednost svého přesvědčení, že veškeré peníze a příspěvky od lidí s »intencí protichůdnou« neberou. Ale to oni nečiní, nýbrž příspěvky spolkové a dary na Akademický dům chodí vybírat k těm lidem, o nichž dobře vědí, že jejich intence jsou »protichůdné«. Nedivme se tomu, neboť známo jest, že u »pokrokového« studenta přesvědčení a zlatka je jedno. Jde láteřit na schůzi proti »klerikalismu«, ale za hodinu potom jde na dobrou polévku ke Křižovníkům. Také dobrý boj proti klerikalismu — vyjdať klerikály. »Osvěta Lidu« nemůže zapřít svoji povahu a proto musí denunciovat katolické studenty, kteří se účastnili svčení spolkového katolického domu v Chrasti. Zřejmě jest, že »Osv. Lidu« nejvíce páli uvědomění katolického studentstva, které se tak mohutně šíří. Dokázaly to hlavně dva naše prázdninové sjezdy v Kroměříži a Hradci Králové. Sjezdy dopadly velkolepě. Na prvním sjelo se 400 studujících a na druhém 200, na eucharistickém kongresu bylo 120. Již přes 600 studentů mladých a nadšených u nás hlásí se otevřeně ke vznešeným zásadám Kristovým. V naší Chrudimi též začínají se probouzet studující z omamujících par lžipokrokových. Neří již pravdou, že české studentstvo jest jen »liberální. Milí kolegové, budiž Vaší přední povinností, abyste četli a odebírali list katolického studentstva »Stud. Hlídku« a po odbytých studiích hlásili se do katol. akademických spolků. Přijmětež za své heslo J. E. nejd. biskupa dra. Doubravy: »Nemlčte!« Nikdo se neboj projevit své přesvědčení veřejně, hlas se k nám, je nás již velmi značný počet a stále rosteme. Hnutí katol. studentstva není již popelkou, ale mladým, krásným, zdravým stromem, plným síly k budoucím zápasům. Dalšímu hnutí katol. studentstva volám upřímně »Zdať Bůh!«

Právě vyšlo!

Krásnou upomínkou na eucharistický rok pro každého katolíka jest

Album z eucharistického sjezdu ve Vídni r. 1912.

Obsahuje nejkrásnější snímky z celého sjezdu, jest skvostně upraveno a stojí **jenom K 2.—, poštou K 2.20.**

Každý by si měl pročísti knihu od Fierstra:

Sebevýchova mládeže.

Brožovaná za K 2.60, v měkké vazbě za K 3.—, v tvrdé vazbě za K 3.60.

Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Různé zprávy.

Vyznání v nestřežené chvíli. V židovsko-liberálním listu »Berliner Tagblatt« v čísle 477. uveřejnil vídeňský Felix Salten epilog k eucharistickému kongresu, ve kterém stojí doslovně následující: »Zdá se, že jakýs pietistický sklon přepadá celý svět, netoliko Rakousko samo. Připadá to, jakoby lidstvo, dospěvší na vrchol svého vývinu, chtělo se osamocené. Jako by rozšíření mnohých záhad, kterého se nám tak rychle a tak bohatě dostalo, jen ještě důrazněji chtělo na nerozřešitelnost jedné poslední záhady poukázat. Jakoby ti lidé všech těch odpovědí z mechanismu přírody byli syti a jimi znaveni, po odpovědi žízňali z duše všehomíra. Tito lidé kteří na aeroplánech vzduchem létají a bezdrátovou telegrafii po všech zemích dleších se dorozumívají, zdají se, že na výši svých úspěchů se zastavují plni zbožnosti a horoucně vzpomínají tužeb svého dětství... Tedy sám židovský list se poděkl, že kult zlata, jež zavedli semité, k spokojenosti srdce naprosto nestačí a že naopak nutno klásti důraz právě nyní v době obecné hamižnosti na zcela jiné zdroje skutečného štěstí.

Snažlivost židovských finančníků. Jest poučno, jakými cestičkami dovedli židé spoutati svobodu ruky pracující a jak se stali obávanými finančními veliteli států. V politice, ve válkách tak markantně vystupuje veliký vliv židovský, že by se měl nad tím vážně zamyslet každý poplatník. — Jak přišli přední milionáři židovští k svému obrovskému jmění? Hirsch stavěl v Turecku dráhy tak, že celá Evropa trnula nad šikovným výdělečným švindlem. Hirsch vydal na dráhy zna-

mé turecké losy za 400 milionů franků. Asi 80 milionů věnoval novinám, (aby mlčely o tajných jeho cestách), bankám a státům. Ke stavbě pak užil sotva 100 mil., takže mu zbylo asi 220 mil. franků. Veřejnost byla postavena již před hotový fakt, takže ostrá kritika již nepomohla. — Židé ničili k vůli svému kšeftu bezohledně nejkrásnější lesy bosenské, čímž vznikla velká závada v pěstění vepřového dobytka, krmeného výhradně v lesích žaludy. — A jak obratné bankrotly dovedou židé osloviti, přesvědčilo se každé české město. Kolik z židů zbankrotělých u nás stalo se nuzáků? Za rok 1909 bylo v říši naší ohlášeno 140 insolvencí, při nichž závazky činily přes 100.000 K. Passiva činila 47 mil. K. Z toho připadlo na Čechy passiv 13.700.000 při 36 případech. Přičteme-li k tomu případy pod 100.000 K insolvence, pak tyto menší krachy vydaly číslici nejméně dvojnásobnou. Tedy vinou spekulantů se za jediný rok jmění národní stencilo nejméně o 40 mil. K. Velcí bankrotáři pak jsou velikou většinou židé. — Před 26 lety přišel do Vídně žid Reicher jako chudý člověk. Najednou teprve loni se poznalo, jak vylichvařil a falšovanými směnkami vytaškal celých milionů. Noviny nejprve udávaly obnos 12.000.000 K. Když však byly zjištěny ještě další tři miliony vyždímaných peněz, většinou se odmlčely. A přece celé spousty živnostníků byly židovským podvodníkem okradeny. — Hlavní banky vídeňské (počet jedenáct) jsou v rukou židovských. Roku 1884 měly čistého zisku všechny židovské banky 49 mil. K, r. 1904 již 71 mil. Z 94 bursovních firem ve Vídni jest pouze pět křesťanských. — Syn chudého opavského košeráka dr. Rudolfa Singer-Siegharta byl rádcem a vlastně poručníkem pěti ministerských předsedů v »zklerikalizovaném« Rakousku. Pracoval jim politické protičeské plány, sestavoval programové řeči. V novinách se psalo o tom, jak který ministr našemu národu ubližuje, ale o semitovi, který ovládal ministerské kabinety, bylo ticho velice podezřelé a to proto, aby se mohlo dále bezuzdně lháti. Že v Rakousku vládnou klerikálové. Sieghart však poznal, že může provozovati ještě větší vliv na ministerské kabinety, stane-li se ze sekčního šéfa věžitelem státu. Když vystoupil z ministerské kanceláře, samy židovské listy se pochlubily, jakým byl mocným poručníkem ministrů. Sieghart jest nyní jako guvernér Bodenkreditky vedle Rothschilda hlavním věžitelem rakouského státu. Jestliže tedy nyní pozorujeme, jak rakouští diplomaté činí překážky srozumitelnému rozvoji států balkánských, mějme na mysli, co všechno zmožou u nich židovští milionáři, kteří usilují, aby se nadále množil na účet utiskovaných Slovanských židovský kapitál. Pátráme, zda turecké hordy mučily aspoň jednoho žida tak surově, jako si to dovoluji k srbským sedlákům. Židovští věřitelé by ukázali turecké Portě ihned, zač jest toho loket, kdyby se některému semitovi šláplo v Turecku na kuří oko. — Rakouský státní dluh činí nyní přes 10 miliard K desetkrát 1000 milionů). Tyto peníze nejsou vypůjčeny od biskupů, za to však od židů, jimž se musí každý rok na úrocích platiti 427.000.000 K. Představme si, kolik připadá k tomu každoročnímu placení v Rakousku na každou hlavu. Ale podplacený tisk stále huče stejnou písničkou, že sociální mizerii zavinuje klerikalismus.

Rudí svoboda. Soc. demokraté vedli v Brně stávkou čalounických pomocníků. Při konečném smíru byla přijata i tato soc. dem. podmínka: »Je žádoucí, aby firma obstarávala potřebné dělníky prostředkovatelnou prací, zřízenou Svazovou organizací rakouských dřevodělníků v Brně. Jen s těmi dělníky má se pracovat, kteří jsou nejméně tři měsíce ve Svazu rakouských dřevodělníků.« — Tak si poručili rudí centralisté. Kam ta slova míří, pozná každý, kdo pozoruje, jak vyhazují soc. demokraté z fabriky dělníky konservativní i tam, kde takové smlouvy nestává. Tedy bude bez milosti vydan v šanc hladu dělník takový, který neskloní svou šíji do tyranského rudého jha. Jsme to v Rakousku zklerikalizovaném, jestliže jest dovoleno takovým brutálním způsobem připravovati konservativní dělníky o existenci? Tak se páše bojkot nejnižšího řádu proti lidem nechudším. A jestliže židovské miliony jsou ve státě střezeny co nepečlivěji, nemá se zastati stát dělníků proti straně, která sama se nazývá revoluční? Zaměstnavatelé si upletli na krk oprátku. Ale úřady mají zakročiti dle stávajících zákonů ihned ve prospěch svobody práce.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšňovicích)
doporučuje P. T. veleředstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všetech kostelních paramentů,
spolkových praporek a kovového náčiní
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Všelicos. Australský parlament v Melbourne se usnesl na zákonu, dle něhož má se vyplatit premie 110 K za každé dítě narozené z bílých rodičů. — Virtuosa skladatel Jos. Karbůlka, ředitel carské konservatoře v Nikolajevě, byl za své zásluhy povýšen do stavu šlechtického. — Zemědě R. Glaeser učinil universální dědičkou

svého jmění v obnosu 1 a půl mil. K město Vídeň s touto podmínkou, že peníze věnuje chudým bez rozdílu vyznání. — Železniční ředitel Wilmert v Bruselu jest obviněn, že padělal a zpeněžil za 12 milionů K železničních obligací. — V mnohých listech objevila se zpráva, že litoměřický biskup Josef Gross bude v nejbližší době jmenován světícím biskupem v Solnohradě s právem nástupnictví.

Památku drahých zesnulých uctíte nejlépe dárkem zaslaným Útulně slepých dívek, Praha-Kampa. Tam jsou ty nejnešťastnější. Administrace t. i. dárky uveřejní.

II. příloha. K číslu tomuto přikládáme též prospekty o důležitém díle »Světlem práce a vynálezu«. Odpovídáme k bedlivému prohlédnutí.

Jméno
MAGGI
zaručuje
výbornou jakost
MAGGI^{HO} kostek
 po 5 h na 1/4 litru výtečné hovězí polévky. —
MAGGI^{HO} kostky jsou nejlepší!
Radte toho dbáti při nákupu!

Přijmu rádného krejčovského dělníka

na dobrý plat a celoroční práci.

Jan Michálek, biskup. seminář v Hradci Králové.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“ v Hradci Králové (Adalbertinum)

úrokuje vklady 4½ — 5%

Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty založen.

DRAŽBA

v obeoní zastavárně Královéhradecké

v čísle 230. (u semináře)

odbyvatí se bude v sobotu dne 19. října 1912, začátek o 9. hodině ranní,

NA ZÁSTAVY

pozůstávající z klenotů, hodinek, tetízků zlatých, stříbrných atd. rovněž i ze šatstva, prádla a rozličných druhů látek, obuvi, kol, šicích strojů, atd., které do konce srpna 1912 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy lze nejdéle do čtvrtka před dražbou buďto zúročiti aneb vyplatiti.

Po čtrnáct dní před dražbou účtuje se dražební poplatek mimo úrok a sice 2 haléře z jedné koruny.

V pátek před dražbou se vůbec neúčtuje.

V případě, že by se všechny zástavy neprodaly, odbyvá se dražba nová v sobotu 26. října 1912.

**Se správného odboru
obecní zastavárny Královéhradecké.**

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Ve prospěch
Svatováclavské Matice školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a
kovového nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rešie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než v ústředí jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasilá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiněte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

KAŽDÉ RODINĚ

způsobí opravdovou
RADOST,

zakoupí-li si skvostné lidové vydání „Ba-
bičky“ od Boženy Němcové s barev.
ilustracemi A. Kašpara. Výtisk

pouze K 6.— (poštou franko K 6.72)

a to ještě na 2 měsíční splátky. Lze ob-
jednat i v kterémkoli knižkupectví jakož i v

Nakladatelství České grafické akciové
společnosti „Unie“ v Praze.

Mešní vína zaručeně pravá

dodá na objednávku
od 10 litrů výše
v bedničkách

Jan Košťál,

hótelier v Adalbertinu
v Hradci Králové.

Ceny za litr od 90 hal. výše.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

nástupce Antonín Zavadil

v Hradci Králové,

v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za Živnostenským domem)

ku zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnějšího
provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revide-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše naslám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zaslou.

Chudším kostelům možno splácet bez přírátků.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a dárku návodů domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 76.

Zařizování

elektrického
světla,
telefonů,
bromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
Tunggram,
Tantal.

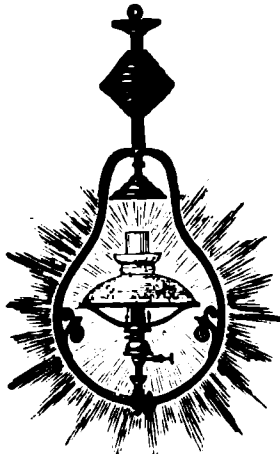
Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přa-
č. 60 roků na Malém ná-
městí pod leubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednodu-
ššího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, slílemi, vsazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vážnosti ku definitivní objednávce.

Nešetím veřejně i písemně pochvalná uznání.

Založeno roku 1863

Stanislav Jirásek

v Hradci Králové, 138, odporučuje veledůst. duchovenstvu své

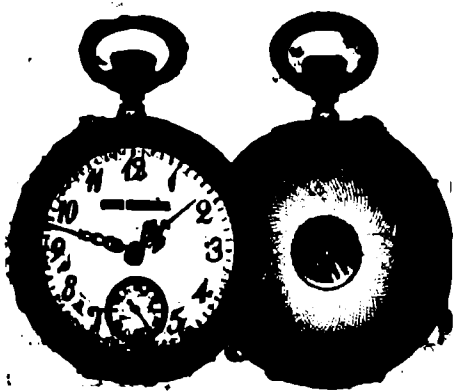
bezkonkurenční koláry

prací i celuloidové, náprsenky, blůzky a veškeré prádlo spočít
vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Pravé jágrové prádlo!

Patentní náprsenky
bez háčků

Zakázky obratem

se vyřizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTUČEK, Hradeo Králové,

Jirákova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Svatozářské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillianty. Klenoty a šperky. Optické
zboží. Přepychové předměty z českého umění. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní nádobí. Vše v obrovském výběru.
Nejlevnější ceny!

Idealem hospodyně jest Singerův šicí stroj

Obdržeti lze ve všech krámech s vedlejšíím
„S“ známkou aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.

Hradeo Králové, u labského mostu 279.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zárukuje veškeré vklady na knížky
(půlměsíční úročení)

4 a $\frac{1}{2}$ % dnem 1. dubna 1912
— počínajíc. —

Za vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění,
městská obec Vysokomýtská a všichni poplatníci
(obecními přírážkami). Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek z oboru knihtisku. Ceny mírné, vyřízení správné a rychlé.

škola kníh, oltáře, sochy, křížové cesty, Boží hroby

levně provádí absolvent c. k. odb. školy sochařské a řezbářské

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

SPOŘITELNA Králohradecká

zárukuje veškeré vklady — **4½ %** od 5. října 1912
od dne vložení do dne vybrání.

Vkladní knížky zdarma.

Sečasně svyňuje úroky ze zápisůvek hypotečních a komunálních

na 5¼ %

a ze zápisůvek na obecní papíry **na 6 %** počínajíc dnem 1. října 1912.

Moderní látky nejlepších jakostí

v nevidaném jinde výběru doporučuje
obchodní dům sukny

V. J. Špalek

v Hradci Králové.

Největší český závod v oboru.

Pohodlné, světlé prodejní místnosti
v přízemí a mezaninu.

Původní anglic. „Homespony“.

POTŘEBUJETE

SVĚTLO ??

Doporučuji k nastávající době:

Olaj topkový se zárukou pravosti jasné a bez
zápachu hořící 1 kg. za 1 K 20 h,

svíčky hospodářské, kus 2, 4, 6 h, 1 kg. za
1 K 4 h,

svíčky stearinové, 1 balíček 60, 80, 88 h, 1 K,

svíčky voskové, gasolin, petrolej, karcid,
za nejlevnější denní ceny.

JOS. JELÍNEK,

parfumerie a mydlářství v Hradci Králové.

Volebnostojným
duchovním a patronátním úřadům!

Odborný závod perlačovačský

GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů,

kazatelen, Božích hrobů,

křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Respekty a nákrepy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Dopíšte si

ještě dnes o náškově díle „České Selky“,
jediného samostatného časopisu pro ženy a
dívký venkovské, vycházejícího čtrnáctidenně
v Raclavičích na Moravě, jež

obdržíte

spolu se zajímavým prospěchem nového ročníku úplně

zdarma.

Celoroční předplatné 6 korun.

PARAMENTA

kalichy, oltáře, monstrance, křtitelnice atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol., sv. Jos. ústav paramentní a devotionální
— BRNO. —

Soc. demokracie a válka.

Staré pravidlo, že v nouzi se pozná pravý přítel, osvědčuje se i nyní při hrozném rozechvění států balkánských. Co učinili soc. demokraté ve prospěch ubožáků, týraných tak dlouho od mongolských katanů? Působili veliký povyk, jestliže upozorovali nějakou nepřistojnost ve státech křesťanských. Ale hromadné vraždění a mučení balkánských Slovanů jich z klidu nevyrušilo. Také sami bulharští soc. demokraté místo pozitivní práce každou chvíli stěžovali pravidelný rozvoj křesť. státu nějakým protestem. Bez protestu se neobešli ani za slavných všeslovanských dní v Sofii.

Až teprve nyní, kdy týraný lid chápe se vážně sebeobrany a kdy slovanské státy balkánské z lásky k bližnímu, z nezištných pohnutek se hotoví pomoci trpícím Slovanům macedonským, rudé schůze, na rychlo svolávané, vyznívají všude stejně: »Pryč s každou válkou, protestujeme proti militarismu!«

Každý uvážlivý člověk začne zkoumati kořeny militarismu, vydá apel, aby se odstranily především příčiny válečných záchvatů. Odstraní-li se kořeny, pak militarismus, jako nutná výslednice neblahých spůru politických, hospodářských a sociálních, bude upadat sám sebou. Ale v době, kdy jsou poměry tak napjaté, že válce nelze zabránit, jest protest pouhým křikem do vzduchu.

Válka jest zlem, jest vražděním. Leč vraždění nastává také v jiné formě, aniž by soc. demokraté protestovali. Kdo způsobil převrat v Portugalsku? Byla to přece soldateska, která se lišila od jiného vojska tím, že zradila bezcharakterně své slavnostní závazky. Nu — a soc. demokraté měli nad tím převratem radost, ačkoli byl provázen násilnostmi nejhoršími. V Rusku nezodpovědné živly v revoluci vraždily i lidi zcela nevinné, kteří s politikou neměli co činiti. A soc. demokraté zákeřně vražedníky sbírali peníze. A vedlo se tam soc. demokratům tak zle, jako křesťanům macedonským? A zrovna tak v čerstvé paměti jsou pochvaly, jaké věnovali soc. demokraté barcelonským krvavým povstalcům, páchajícím hříchy do nebe volající.

Ale nyní, kdy krvavé despotii turecké není možno učiniti přítrž jiným způsobem, než brannou mocí, ozývá se fanatický pokřik: »Jsme proti každé válce!« Příčinu těchto protestů snadno lze nalézt. Židovská »Neue Freie Presse« také nechce, aby utiskovaní Slované zvítězili. Mongolové maďarští s maďarskými židy zřejmě sympatisují s Tureckem, bojce se slovanských vítězství. Vrána k vráně sedá. Vždyť židé za změněných poměrů v Turecku našli pro sebe zlatý důl. A jak křičí žid, tak volá pravidelně soc. demokrat, obsluhovaný od časopisů řízených židy.

Nechť jenom soc. demokraté poradí, jakým jiným způsobem by se učinila radikální přítrž bestialitám, proti nimž bylo marně protestováno celá staletí. Válka, k níž se Slované odhodlali, má přece za účel nikoli bezhlavě vraždit, ale učiniti konec soustavnému, nepřetržitému krvavému vraždění.

V 3. čísle »Přehledu« napsal V. J. Hauner: »Žádný národ si nedá poroučet diplomacii, zejména ne cizí, cítí-li se dost silen, aby svou politiku vzal do rukou sám. Ovšem silen musí být, o tom nemůže být sporu, vojensky silen, neboť co jiného je válka než pokračování v politice jinými prostředky? Konec konců žádná diplomacie nemůže nic pořádit, není-li podporována statisíci bodáků. A tam, kde z jakýchkoli důvodů některá velmoc bojí se sáhnouti k meči, musí nutně selhat i její diplomacie. V tom není vina diplomacie, nýbrž povaha lidská. Žádný zákon, žádné nařízení nedá se uplatnit bez opory potřebných sil. A tím méně zákony, které chceme předepisovati cizím národům. Je tedy naivní mluvit o krachu diplomacie a o neschopnosti šlechticů zvyklých pouze hladkým parketám salonů. A nejméně práva mají o tom mluvit ti, kteří vojenského činitele, ultimam rationem (poslední důvod) vši historie, bagatellizují a sesměšňují. Mohli by konečně už nahlédnout, že »stálé žvanění o molochu militarismu, o odzbrojení a věčném míru je už překonaným stanoviskem«, abych parafrasoval Neruda. Nechť si vezmou oficiální data a přesvědčí se o tom, že Bulharsko a Srbsko věnují ročně 22 procent svého rozpočtu účelům vojenským (10 K na hlavu obyvatelstva) a Turecko dokonce 42 procent (13 K na hlavu) a uvidí, proč balkánské státy cítí naléhavou v sobě tolik síly a nadšení.«

»Osv. Lidu« 15. t. m. píše podobně: »Pacifismus (akce mírová) právem se pokládá za vyvrcholení lidské civilizace, k tomuto vyvrcholení však jest cesta ještě tuze dlouhá a neschůdná. Není se světa odstraněna ještě docela otázka náboženská, a v jakém stadiu nalézá se otázka národnostní, to víme a cítíme nejlépe sami. Nutno proto přiblížit se celé skutečnosti co nejlépe a bez bázně brát ji tak, jakou skutečně jest, nikoliv, jakou by býti měla nebo jakou bychom si přáli ji mítí . . .

K dosažení práva a spravedlnosti musí býti pracováno všemi prostředky a cestami. Leč tu stojíme před otázkou: jest možno, aby právo a spravedlnost v některém případě dosaženo býti mohlo jediné válkou? Jest možno, že by všechny jiné prostředky k dosažení tohoto cíle byly docela marné? Zajisté, že ano. Národ může se octnouti v situaci, kdy jen krveprolitím může dospěti k právu a spravedlnosti. Není pokrokového člověka na světě, není objektivního historika, který by revoluci, vzpouru uhněteného národa, pokládal za nemravnost, špatnost. A revoluce, při níž také teče krev, není než jistým druhem instituce války a ne nezřídka jest horší a těžší, než válka v obvyklém toho slova smyslu. Je-li tedy vzpoura proti útisku a bezprávi činem mravním, táž kvalita musí býti přiknuta i válce, ukázala-li se jediné možným východiskem z neudržitelného stavu . . .

Válka balkánských Slovanů prosta jest všech konfesijských a račových motivů, jest vedena jen ve smyslu národní samostatnosti a práva národního sebeurčení. Válka balkánských Slovanů má podklad kulturní a ideální, jest to válka za právo a spravedlnost! Jest to boj za právo sebeurčení každého národa, boj proti útisku národa jednoho národem jiným.«

A což ty protidrahotní demonstrace ve Vídni? Nebyla to v podstatě bezohledná rudá válka proti chudásum, školám, úřadům, kteří ani drahotu nezavinili? Co by byli činili soc. demokraté, kdyby bývali měli dostatek zbraní proti pravidelnému vojsku? Právě rudé, zcela nespravedlivé výtržnosti nejméně slouží k odstranění militarismu. Naopak demonstrační davová hnutí vyvolávají bázeň u občanů pokojných, u samých úřadů, které jsou nuceny hájiti poplatnictvo proti náhlým, krvavým soudům, vykonávaným od revolucionářů hromadně a nespravedlivě.

Soc. demokraté sami mezi sebou se na vídeňských ulicích krvaví, tak že jsou někteří rádi, zastaví-li další násilí ozbrojená moc ochranným zakročením. Ale — celé veliké státy, balkánské obyvatelstvo »nepotřebuje militarismu«, čili mají se ti občané nechat vyvraždit, ačkoli i pro násilí spáchané na jediném soc. demokratu hned bývají vzhůru celé regimenty soc. demokratů.

Pokud byla církev na vrcholu moci, militarismus spal. Papežové velice často luštili spory mezi křesťanskými panovníky způsobem nekrvavým. Pak ovšem — kdy mocná ústřední autorita byla podlomena, nmožilo se vojsko jako v lese mravenčí. A od doby železného Bismarcka každý stát se bojí aspoň částečně odzbrojiti.

Kulturní jiskry.

Návrh, jak možno nejsnáze chrámové varhany udržovati v dobrém stavu. Způsob, jakým dosud přilhlizelo se k udržování chrámových varhan, jest naprosto nedostatečným. Při stroji tak důležitém, nákladném a komplikovaném není divu, že dochází každou chvíli k více méně vážným poruchám. Příčinu dlužno hledati dílem v počasí, ve vířících zdech chrámových, v nepředvídaném dopadnutí neb vniknutí různých předmětů do pišťal nebo do strojíva, čímž ozev pišťal trpí, ba úplně zaniká a mechanismus službu vypovídá, konečně ve spoustách prachu, jež dole zvířeny byvše, tím zhoubněji na varhany ve výši se usazují. Jest tudíž naléhavou potřebou, aby se nutně správky na dlouhé doby neodkládaly, nýbrž dle zásady »principiis obsta« v pravidelných lhůtách vyšetřovaly a prováděly. Již po stránce finanční byly by výhody toho zřejmé, neboť odstraňování poruch nahromaděných po dlouhý čas stává se obtížným a následkem toho velice nákladným, kdežto časté správky malé dají se za nepatrný peníz pořádit.

Dále již sama velebnost nástroje pro úkoly tak vznešené předpisuje zachování úcty a piety ke zdroji hudby chrámové, a nemělo by se při častém čištění chrámu s varhanami tak macešsky nakládati. Konečně jemná konstrukce celého stroje jest nad jiné choulostivá a vyžaduje bedlivé péče a řádného a častého dohledu. To nejlépe dosvědčiti mohou ředitelé kůru, kteří síly své stroji poroučanému věnovati a nedostatky jeho uměním a námahou zakrývati musí. Což teprve, zasedne-li k varhanám hudebník méně zkušený?

Jest tedy můj návrh tento: Budiž pro vikariát vyhlédnut dovedný varhanář, jenž by za přiměřenou odměnu varhany všech chrámů vikariátu aspoň jednou za tři léta prohlédl, místního duchovního správce na jednotlivé vady a poruchy upozornil a případné opravy ihned provedl. Tím by varhany byly v dobrém stavu udržovány a před značnými a nákladnými opravami chráněny; neboť ve lhůtě tříleté dá se předpokládati, že k vážnějším poruchám nedojde, leč by tyto přivoděny byly osudnými vlivy abnormálního počasí. Takovýto občasných menších správek netřeba se le-

kati, neboť vzhledem k finančně přístupné odměně náklad na ně dal by se snadno pofiditi ze zádušního jmění chrámů i méně majetných, a kdyby i toto nestačilo, snadno by tu bylo apelovati na obětavou součinnost obce. Upozornění toto platí zvláště pro varhany, které v době nedávné bud' byly postaveny neb důkladně opraveny, aby snad lhostejnou nevšímavostí nesešly a nevzaly předčasnou zkázu. K tomuto výsledku došel jsem na základě dlouholeté praxe a zkušenosti. Uvažoval jsem dlouho o rozluštění této otázky a konečně uznal jsem návrh svrchu vyložený za jediné správný a snadno proveditelný. Záleží na dalších vlivných činitelích, zejména na duchovenstvu samém, aby otázce této věnovalo bedlivou pozornost a takto o zachování velebné ozdoby chrámové získalo si zásluhy neocenitelné. — Josef Kuhn, řed. kůru v Turnově.

K novým cestám hlásí se učitelští nespokojenci. Pravdou jest, že platy učitelské jsou velice skrovné. Má-li se učitel na venek reprezentovati svému stavu přiměřeně, ztěžka s hubenou mzdou vystačí. Proto se nesmí diviti nikdo, že z učitelských řad se ozývá stále hlasitější reptání proti odkladům v příčině úpravy platů.

Ale zde také jest vhodné poukázati na nestejný loket. Titěž učitelé, kteří nyní hlasitě volají po nápravě, zachovali se opačně, když se mluvilo o zlepšení platů kurátního kléru. Učitelstvo pokrokové ví velmi dobře, že bez štóly by kněz měl daleko menší plat než učitel. Pokrokáři vědí, že kněz má menší pensi než úřední sluha. V »klerikálních« Rakousku jest o kněze katolické postaráno daleko huře, než v protestantském Německu. Právě ty fary matiční, které spadají přímo pod státní péči, jsou budovami nejchatrnějšími. A přece dle učitelské filosofie jest Rakousko zklerikalizováno. A rovněž uznali pokrokoví učitelé za vhodné poukazovati na josefinskou štólu, šlehati »blahobyť« kurátního kněžstva a odporučovati »evangelickou chudobu«. To platilo pro kněze. Prý čím kněz bude mítí méně, tím se stane ideálnější. Historie sice právě o kněžstvu husitském podává doklady opačné. Sociální proudy, nutící kde koho k přizpůsobení, nepřipouštějí také naprostou chudobu kteréhokoli stavu inteligentního, protože nyní intelligent, který by se chtěl živiti almužnami dle příkladu věků dávno zapadlých, byl by policejně stíhán. Ale přes to zněly řezavé pošklebky. Národ měl býti přesvědčen, že kněz může plniti své povinnosti vlastenecké, kulturní i humaní i tenkrát, kdyby v kapse groše neměl.

Zcela jiná pravidla však dali pokrokáři sobě. Záznaky, jež předepsali kléru, naprosto nechťeli prováděti sami — protože poznali jejich obtížnost. Vydali heslo, že škola bude prospívati dle toho, jak bude placen učitel. A poukázalo se s durazem na Masarykovu zásadu: »Neuznávám idealismu, který zapomíná na chléb.« Nuže tedy, jestliže se plným právem domáhá zlepšení svého platu učitel, jest tatáž snaha u duchovenstva hříchem? Nezabezpečuje slušnější existenci u všech stavů větší svobodu, lepší možnost k podporování snah všénárodních?

A někteří učitelé, roztrpčení svým nuzným postavením, jdou ještě dále. Zmínili jsme se již předešle, jak se ozvalo heslo po zahození starých ideálů. Stůjž zde nyní podrobněji výkřik pražského učitele, uveřejněný dne 2. t. m. v »Učitelských Novinách«:

»Charakteristickou známkou našich dnů jest všeobecná honba za »mrzkým« kovem, za penězi; tento zjev pozoruje jistě každý, kdo jenom poněkud dovede a chce viděti. Za penězi žene se dnes všecko od »chleba« národa až k poslednímu nádeníkovi na stavbě jeho paláce. Národní strana svobodomyslná, či správněji strana mladočeská, vy-la nepokrytě, veřejně slibuje materiální (finanční) užívá včasné tohoto hrubého materialismu a zce-výhody těm, kdož stojí v jejich řadách. Nemorálnost jedna má za následek nemorálnost druhou, horší, korupci, bezcharakternost . . . To je fakt, před nímž nesmíme zavíratí oči, naopak: stále jej mítí na mysli a každý jednotlivý případ této nemorálnosti bezohledně přibíjati.

Všeobecný proud doby strhl v poslední době i učitelstvo. Učitelstvo lišilo se od jiných stavů tím, že povolání své pojímalo vždy velice ideálně a zapomínalo na hmotnou jeho stránku. . . . A tu jest základní chyba našeho stavu: my — až do nedávné doby — zapomínali zcela na chléb, my sytili se mátožnými ideály, a jen když hrubý materialismus životní dorážel na nás tak (— a to bylo vždycky), že nemohli jsme ho nepozorovatí my — žebráci nastavovali dlaň a prosili národ ne o řádnou mzdu, ale o — almužnu. Tak se stalo, že více než 40 let trvání nových školních zákonův nedostalo se nám nikdy zasloužené odměny za naši práci, ale pouhého zpropitného, almužny, jež nestačila nikdy k životu; dali nám vždy jen tolik, abychom nezemřeli zrovna hladem, a chtěli-li jsme žítí, musili jsme se obracetí vždy jinam, abychom nevydělali, ale vyžebřaný groš rozmnožili.

... My nemůžeme povolání své tak vykonávat, jak sami bychom chtěli, poněvadž nemůžeme škole všechny své síly věnovati. Musíme zachovávat si část své energie na práce jiné, mimoškolní, jež rozhojňují žebračkou učitelskou mzdu. Chci skorem tvrdit, že u velmi mnohých z nás učitelsví jest vedlejším zaměstnáním; ne proto, že by nám výchova budoucích generací tak málo na srdci ležela, ale prostě proto, že životní okolnosti nutí nás, abychom pracovní svoje schopnosti obraceli spíše tam, odkud nám kynou větší nezbytné životní prostředky, protože učitelsví nás neživí. ...

Moderní dělnické hnutí vyburcovalo i učitelsví z ideálních snů. Dnes nechceme, nespokojíme se jako naši předchůdci s almužnou, dnes chceme, musíme chtít za svoji práci řádnou mzdu; chceme, aby učitel byl za svoji práci honorován jako jiný užitečný člen lidské společnosti, aby tedy příjmy jeho rovnaly se příjmům zednickým, dlaždičovým, číšnickým atd. Moje denní almužna, 29letého pražského učitele, jenž již plných 10 let národu dobře vychovává a učí děti, činí 4 K 16 hal.; žádám slavný zemský sněm, jako zástupce celého národa, aby mi dal denně takovou mzdu, jako mají pražští zedníci, dlaždiči atd. Jsem jist, že za 4 K 16 h denní mzdy by »národu« nepracoval žádný zedník, žádný dlaždič — ani kdyby byl národním dělníkem!

Máme-li ze svého mzdového zápasu vyjít vítězně, je třeba, abychom nejdříve zahodili staré, čistě stavovské ideály! A to hned a všechny! Ty staré naše ideály, jež zastíňovaly nám oči a nedaly nám jasně prohlédnouti. Soustředíme všechny své síly nyní k tomu, abychom místo dosavadní almužny dostávali za svoji práci — dostatečnou mzdu. Tím jsme povinni sobě, svým rodinám, zdatu své školní práce!

Mladočeši a agrárníci, kteří v posledních letech téměř sami mají náš osud v rukou, neucínili pro nás ničeho. Vyvodíme z toho důsledky: zanechme své dosavadní politické abstinence — řídke výjimky! — my, měšťští, potřebujeme důsledně a vytrvale aklerikální mladočechy, vy, venkovští, pracujte k tomu, aby lid poznal, jaké »požehnaní« pro národní pokrok jsou agrárníci. Všichni pak pracujeme ze všech sil k vítězství demokracie, k vítězství všeobecného hlasovacího práva do zemského sněmu, jehož i mladočeši i agrárníci jsou úhlavními nepřáteli!

Sociálním svým postavením patří učitel mezi vzdědence, mezi proletáře. Z politických stran stojí nám nejbližší česká sociální demokracie. Vstupujte, kolegové, zvláště mladší do jejích řad, nechte pronásledování a útisků a pomáhejte všemi svými silami jí k tomu, aby dnešní soukromokapitalistická společnost proměnila se v lepší, spravedlivější společnost socialistickou. Nikdo nemá k tomu tolik příležitosti a moci jako vy, v jejích rukou spočívá výchova budoucích generací.

Tož opakuji: **Zahodte staré ideály!** Proti mladočechům a agrárikům! Pomáhejte ze všech sil dělnictvu v jeho velkolepém zápase s kapitálem!

Zde si tedy všimneme hlavně dvojího: dokumentárního projevu faktické učitelské bídě a způsobu, jakým chce autor bolestných řádků zjednatí nápravu. Kdyby v časopise duchovenském bylo raděno k změně politického přesvědčení z takových důvodů, sypaly by se na celý stav zlovestné kroupy z pokrokařských mračen. A řádky uvedené také vysvětlují, z jakých výhradně důvodů rozvinulo učitelsví tak čilou agitaci politickou. Jest potřebí mítí ta slova vždy v dobré paměti, kdykoli při schůzi začne pokrokový učitel obětavé organizátory katolické snižovatí tvrzením, že se účastní politického ruchu jen pro vlastní zisk. Roztrpčený apel však nepovede k nápravě žádné. I kdyby se všichni učitelé přidali do tábora rudého, musí soc. demokratické ústředí splnit na předním místě aspoň malou část těch slibů, kterými zahrnovalo dělníky. Kdyby se věnovalo důvěře radikálnímu luštění krise učitelské, popudilo by ty, kteří již tak dlouho čekají na splnění slibů nejslavnějších a dávných.

Pokrokařská realitace volnosti. Masarykovci chtějí mítí volnost všude, kde posud nejsou sami samovládci. Tedy nechť se šíří svoboda na účet práv lidí nepokrokařských! Nikdy však tak, aby svobodou byly obmezeny dlouhé suverénní ruce masarykovské! Kde jest pánem pokrokař, tam odmluvy nestrpí. A je-li chleboďárcem, tu jest s podřízenými ještě hůře. Vrchní finanční representant »Času« semita Dubský stal se též nakladatelem známé »Noviny«. Jakou volnost dopřával kulturním pracovníkům, kteří na něm byli závislí, o tom píše dne 27. září »Přehled«:

»V těchto dnech přihlašuje se nová literární a kritická revue o pozornost čtenářstva; vydává ji firma Řivnáčova za redakce F. X. Šaldy, Řízeny Svobodové a Zedníka Nejedlého s titulem »Česká kultura«. Spolupracovníci nového čtrnáctidenníku, jenž chce činnost kritickou slučovat s produkcí básnickou, prohlašují, že »Česká kultura« jest vlastně dědičkou »Noviny«, která snad bude vycházeti dále, a toto prohlášení nadzvedá cíp záclony se skoro neuvěřitelné affaury, svědčící o takové české či přesněji česko-realistické nekulturnosti, že bylo by hříchem ji nezaznamenati. »No-

vinac, kterou před pěti roky počal vydávati realistický zapísalhý stranník a finanční představitel »Času« pan G. Dubský, vznikla z plánu a naděje, že pan F. X. Šalda pomůže realismu, literárně zcela sterilnímu, vytvořiti uměleckou a básnickou revui; aby si počínal dostatečně pravověrně, dání mu za strážce tichý společník pan Jindřich Vodák a hluchý společník pan J. S. Machar; nakladatel dbal ostatně sám vytrvale o to, aby jeho nákladem vycházející časopis neopouštěl rámcového programu. Pan F. X. Šalda učinil několik ústupků realistickému nátlaku, jež ostatně neposloužily ani »Novině«, ani jemu samému, ale přece zůstával v první řadě kritickou svéprávnou individualitou, která svým dílem slouží své ideji a nikoliv uzavřené straně politické. Toho bylo však panu Dubskému málo: zejména, když F. X. Šalda v redakci osaměl, ježto pánové Machar a Vodák vystoupili, nahlédnuvše, že se stali pouhými trapnými figuranty, neustával ho pan Dubský mistrovati a nutiti, aby sloužil realismu; tento ušlechtilý muž vždy a všude hájí heslo: »Či chleba (nebo alespoň tvrdou kůrku) jídáš, toho piseň zpívej!«. Pan Dubský, jenž ví, že opravdový básník dovedl v realistickém stranicví a feuilletonistice ubíti svůj talent, vkus, takt, rád by toho dosáhl i na opravdovém kritikovi, ba víme, že i vědecký spisovatel nevšedního významu byl ohrožen realistickou inkvisicí pana Dubského. Ale pan F. X. Šalda nepovolil úkladům kulturního nakladatele, jenž chtěl z něho mít realistického novináře, služícího straně a jejím bůžkům — a pan G. Dubský dal mu výpověď z »Noviny«, kterou pan F. X. Šalda s literárním svým kruhem úplně vytvořil. I bylo založení »České kultury« činem literární obrany proti stranickému a násilnickému terrorismu. »Novina« zůstane v rukách pana Dubského a jeho přátel: snad se stane nyní listem pravověrným, kde o kulturním zítřku českém budou pracovat první světový básník Machar, klasik kritiky neosobní a povznešené Jindřich Vodák a žurnalističtí ušlechtilosti Jan Herben. Kdykoliv se však realisté budou holedbati kulturním posláním své strany, musí býti připraveni, že se jim vždy připomene kulturní a taktní čin pana Dubského.

Soc. dem. kacíř dán do klatby. Kdo jen trochu promyslí dosavadní rudý katechismus sociální a srovná jej s výmluvnými proudy sociálními dnešních dnů, pozná hned, jak Marx a Bebel prorokovali špatně, sezná, že rudá nauka o státu budoucnosti jest zatemněním zdravého rozumu. Ale pohlaví zamilovali si zastaralý katechismus tak zaslepeně, že s copařskou umíněností stíhají krutě ty jasnější hlavy v soc. dem. táboře, které proti nesnesitelným dogmatům Beblovým se odvažují utrousiti aspoň zrnka pravdy. Jest známo, jak vášnivý boj vzplanul proti uvážlivému revisionistovi Bernsteinovi.

Nyní vzplanulo druhé vydání takového sporu. Sjezd soc. dem. dne 21. září vyloučil ze strany Gerharda Hildebrandta ze Solingen. Sám »Čas« dne 27. září o tom napsal:

»Hildebrandt vydal knihu »Die Erschütterung der Industriegherrschaft und des Industriesozialismus«, v níž vyslovil odchylné názory od běžné teorie jedné strany, zvláště o otázce marocké, o organizaci vojska a o koloniál. politice. Když pak vyslovil také svou kritiku na jedné schůzi 22. srpna, bylo usneseno místní organizací 118 proti 58 hlasům zavéstí proti němu řízení o vyloučení. Tak dostala se záležitost až na sjezd, k němuž se H. odvolal, když byl svou místní organizací ze strany vyloučen. Na sjezdu zabývala se H. odvoláním t. zv. Beschwerdekommision, jež 5 proti 4 hlasům stížnost H. zamítla. Výsledek předložen byl plenu a toto (za přítomnosti H.) po referátech pro a proti a prudké debatě schválilo velkou většinou návrh komise.

Tím vyneseno bylo rozsudek: Hildebrandt vyloučen. ... K meritu věci sluší ještě říci: Referent dr. Süsseim — Norimberg — odůvodňoval vyloučení tak: H. opustil základní názor strany. Dospěl k důsledkům, jež jsou v úplné protivě k její celé teoretické a praktické politice. Vážím si — pravil dr. Süsseim — vědecké práce H., jeho snahy ukázati dělnictvu nové dráhy. Nelze mluvit o tom, že chtěl stranu nebo dělnictvo nějak poškoditi, nebo svéstí. Je to poctivý člověk, ale zde nejde o cit, nerozhoduje soucit. — Referent proti vyloučení, Müller — Mnichov, hájil obžalovaného tím, že ukazoval nedostatečnost řízení proti němu. Rozhodčí soud zasedl ve čtvrt na 4. hod. a byl hotov o 3 čtvrtích na 7. hod. V odůvodnění rozsudku se vyslovil, že H. porušil nejen zásady strany, ale že se postavil miho ní. H. v řeči na sjezdu se hájil, že citáty proti němu uváděné jsou kusé, smyslem zvrácené, že cítí se sociálním demokratem, že uznává praktickou činnost. Jen v některých bodech a v teorii dospěl k odchylným závěrům. Vyhrazoval však volnost vědeckému bádání. Potud předmět sporu. ... Předem: formální proces proti H. neobstojí, materiálně (v odůvodnění) je dokonce nebezpečný. Jakkoliv lze ceniti jednotu strany, není program (a jeho vědecký základ) něčím dogmatickým, věcně neměnitelným. ... Ortel nad H. je proto nebezpečný, že znemožňuje kritiku, zastavuje vývoj myšlenkový,

že prohlašuje rozpor theoretický za kacířství... Hildebrandt měl být vyvrácen — ne vyloučen.

Pravda! Ale podívejme se na soc. dem. svobodomyšlnost ještě dále! Svému člověku nedovolí ani odchylné teorie. Za to však sama od »měšťáků« vymáhala a vymohla pro svůj revoluční charakter velikou snášlivost. Kde se revoluci její nemohlo dáti naprosto, tam jednoduše prohlašovala, že jest revoluční pouze theoreticky. Toto prohlášení přijali »měšťáci« jako pravdu a dali soc. demokratům velikou svobodu ve vlastních svých posicích. Leč v táboře rudém i sama kacířská theorie bývá trestána velice krutě. Ale, chce-li »Čas« raditi k větší spravedlnosti, ať si předem vzpomene, jak bezohlednou, mstivou filipiku dovedl stíhati kacíře vlastní.

Z říše osvěceného myšlení. V 268. čísle »Času« konstatuje se tvrzení »Čecha«, že Hus oslavoval Eucharistii. — K tomu Masarykův denník dodává: »Proč ho tedy, ke všem ďasům, církev poslala na kostnickou hranici? Ovšem, Hus věřil, ale nepořádal barnumské kongresy.« — Jak se dovede »Čas« tvářiti natvrdlým! Místo dlouhých výkladů stačí přece říci, že Hus nebyl odsouzen pro svou úctu k Nejsvětější Svátosti. To přece má věděti i každý žáček z obecné školy. Dra. Chalupného na př. »Čas« také nedal do klatby proto, že by se tento muž stal klerikálem. Dra. Herben nepokusil se vyjoučiti výkonný výbor ze strany z té příčiny, že by se byl snad Herben rouhal majestátu Masarykovu. Soc. demokratičtí autonomisté se neoddělili od dra. Adlera proto, že by byl tento semita vplul do tábora liberálů. A Hus že nepořádal kongresy? Eucharistické ovšem nikoli, ale v jižních Čechách měl veliké lidové tábory. Tedy pouze forma byla iná. — A hned v témže sloupci snaží se »Čas« odbýti dokázaný nový zázrak v Lurdech úšklebkem: »Doufáme, že ani jeden katolický souchoťník nepůjde již k lékaři domácímu a že všichni se dají zavést do Lourd. Naši lékaři měli by zejména kněze do Lourd odkazovat.« Inu — nešikovní lékaři pokrokoví by se zhostili své úlohy takovým způsobem ochotně ihned. Na ignorantský posměch »Času« však odpovídáme, že všichni katolíci napřed se radí s lékaři a teprve, když lidské vědění prokáže svou slabost, obracejí se do Lourd. Ale ani tam hned se nečeká pomoc nadpřirozená. Učení odborníci nemocného prohlédnou, a jestliže jest aspoň trochu naděje v přirozené uzdravení, pak churavého člověka napomenou, aby místo čekání zázraku se ještě pokusil o léčbu přirozenou. Katolíci totiž rozeznávají dobře mezi potřebnou pomocí nadpřirozenou a mezi pokoušením Boha. Kristus konal zázraky velice často, ale pro podívanou a kratochvilí farizeů zázraků nečinil. Když byl žádán, aby dal znamení s nebe, že jest synem Božím, odpověděl jízlivcům velice případně. Tedy místo úšklebků by bylo lépe, kdyby učený »Čas« dokázal, co se nepodařilo ani nechytřejším pokrokařům jiným, že totiž jmenovaný epochální zázrak byl vlastně něčím zcela přirozeným, snadno vědecky vysvětlitelným. Pošetilý posměch nejmeně sluší lidem, kteří při každém pátém slově berou na daro jméno vědy.

Svůj vědecký talent dovedou uplatniti pokrokaři ovšem daleko pohodlněji a co nejlaciněji jiným způsobem. Příklad! Na slavnostním prvním shromáždění sjezdu radiologů objevil se dr. Foustka, který mluvil, a mluvil vzletně ve jménu výkonného výboru české strany pokrokové. Přítomní trnuli úžasem a ptali se, co vlastně pro sjezd učinil onen výkonný výbor (jako zástupce strany politické) anebo pan řečník. Tedy jediná strana politická musila se přihnati se svým osvědčením, že se sjezdem souhlasí. Představme si, jaké falešné dojmy by si byli odnesli cizí vzácní hosté, kdyby nebyvali okamžitě poučeni, že sjezd po výtce vědecký nemá co činiti s politickými stranami a že i příslušníci jiných politických stran vítají schůze učenců co nejvřeleji! Až bude nová národopisná výstava, možná dost, že se objeví při otevření některý realistický velíkáš, jako by spadl s Martu, s osvědčením, že Masarykova strana s výstavou souhlasí. A národ — rozumí se — musí již z etikety zajásati nad novým velikým činem. Mezinárod. sjezdu zneužito pro reklamu jedné politické strany, o které někteří cizinci sotva co vůbec slyšeli.

Ale ještě příšerněji jeví se vědecké snažení »Času« v článkách dra. Gutha a dra. Bařka. Pánové v olympské hrdoosti se vysmívají pošetilosti katolíků, nepozorujíce, jak prozrazují ignoranci vlastní. Vždyť napsali některé věci, které sám »Čas« jako báchorky nedávno odsoudil. Leč k seznání prozrazené ignorance jest potřebí kapitoly delší, kterou k poučení pánů také přineseme.

Responsoria ad officium defunctorum. Složil Oldřich Necit pro smíšený sbor s průvodem varhan. Nákladem Benediktinské knihtiskárny v Brně. Cena 1 K 80 hal. — Velmi krásných deset komposic, které vysoko vynikají nad suchopar skladeb tuctových, které hledí nepřirozenými obměnami akordů nahraditi plynný tok přitažlivých melodii. Přítomné ukázky vzácné dovednosti autorovy jsou sice jednoduché, ale mají dramatickou sílu, jejíž nuance se řídí šťastně dle různé charakteru textu. Harmonisace jest velice přístupná, melodičnost živá a přece z ní vane velebnost ducha

církevního: Jistě zdomácení ty komposice na našich kůrech co nejdříve. Ředitel kůru na domě v Brně vzdal Necitovým skladbám chválu velikou.

Všeobecný umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné posuzování nových i starších oltářů, kazatelen, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadájících.

Umělá polychromie soch a křesťanských soch. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a listových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Sociální besídka.

Zlé hmotné poměry v soc. dem. podniku. Bystří vůdcové soc. demokratického tábora sami nejlépe vědí, že stát budoucnosti, jak jej líčí rudí spisovatelé, jest holou nemožností. Vždyť přece samy soc. demokratické podniky často odměňují dělnictvo hůře než »buržoové.« O skutečné nějaké rovnosti v takových podnicích není ani potuchy. A přece jenom stále se básní, jak se promění poměry jako kouzelným proutkem, až svět opanuje soc. demokracie zcela. Což ty časté nezdarý s komunistickými podniky jsou tak malou školou, že soc. demokracie stále pokládá za vhodné těšiti své členy rájem rudé budoucnosti?

Zase jeden velice výmluvný doklad! V jiho-francouzském městě Albi byla založena soc. demokratická sklárna, která uvítala soudruzi jako »triumf syndikalismu.« Tudiž ve sklárně byli jak zaměstnavatelé tak dělníky soc. demokraté. Nyní však pojednou v témže podniku vznikla stávka. Dle jména náleží sklárna podnikatelské společnosti, která má své sídlo v Paříži. Ovšem ve správní radě této akciové společnosti zasedají soc. demokraté. Sama sklárna byla ponechána dělnictvu, které ji společně vedlo do katastrofy. Obchody podniku vyvíjely se nepravdělně, takže naposledy nemohla továrna postáti měšťácké konkurenci. Jinde se pracovaly věci o mnoho lepší. Správní rada z Paříže musila několikrát zakročit, aby byl zjednan lepší pořádek. Před několika lety do továrny vyslán byl z Paříže soc. demokratický zástupce, který poměry zreformoval tak, že výnos podniku se poněkud zlepšil. Zástupce však se brzy ocitl v konfliktu s dělnictvem a to právě z té příčiny, že se snažil docílit komunistické rovnosti mezi podílíky továrny. Do té doby byly pracující ženy placeny v závodě velice hanebně. Zástupce Spinetti se tedy snažil, aby se jim mzda zvýšila. Vždyť ženy vydělaly denně nejvýše 2 franky, co muži dostávali 9 až 10 franků. Spinetti tudíž navrhl, aby se dělnictvu vyplácela vesměs denní mzda průměrně 6 franků denně a to i ve dnech, kdy se nepracuje. Leč dělnictvo ten návrh zamítlo a protože jim Spinetti nechtěl od své reformy ustoupiti, zastavilo práci. Nyní pak spěchala deputace do Paříže k správní radě, aby se tam rozhodlo, má-li se pracovati za starých ne-spravedlivých poměrů dále, či má-li se továrna zavřít.

Svoboda. Montér Eduard Wanke vstoupil v lednu letošního roku do závodu Jakuba Schneidera ve Vídni jako klempířský pomocník. Po pěti týdnech nutil jej klempířský pomocník Bedřich Lenk, aby vstoupil do soc. demokratické organizace. Když se Wanke zdráhal, řekl mu Lenk jadrně: »Musíte přistoupit, jinak musíte hned od-tud.« Poněvadž však ani tato bezcitná pohrůžka nevyrazila ze srdce Wankeova cit pro občanskou svobodu, odebral se Lenk jako soc. dem. důvěrník k šéfovi firmy, jemuž řekl, že neví, co se stane, bude-li Wanke dále ponechán ve službě. Protože se správa závodu bála rudé stávky, byl tedy Wanke propuštěn. V únoru však firma pilného pracovníka přijala do služby znovu. Lenk se velice rozčílil a řekl v dílně soudruhům: »Ten starý lump je opět zde, musí ven.« Hned se také objevila pětičlenná deputace u šéfa firmy s Lenkem v čele, která žádala pracovní knížky, sdělující zároveň, že i jiní dělníci si pro knížky přijdou, nebude-li Wanke odstraněn. Proto byl Wanke vyhozen na ulici po druhé. Leč o věci se dovědělo státní ná-vladnictví a protože má pro dělnická práva více citu než patentovaní rudí reprezentanti dělnictva, začalo Lenka pro násilné obmezování dělníckých práv. Jestliže může i nejbogatší žid žalovat občana pro kažení obchodu, jestliže jsou zkon-fiskovány listy, které jen z daleka něco nepřízní-vého proti židovským obchodům pronesou, má zajiště tím větší právo na svobodnou práci chudý dělník. Proto také Lenk po náležitém vyšetření byl

za svou bezcitnost odsouzen k pětinedělnímu vězení. Ovšem takové rozsudky se přiházejí bohužel velice zřídka. Soc. demokrat nalíčí obyčejně všecko tak, aby se mohl pohodlně před soudem vykroučiti. Našinci však musí přece při takových příležitostech se odvolávat na stávající zákon a hlasitě žádati ochranu, jsou-li případy rudé bezcitnosti velice křiklavé. Od soc. demokratů soucit pro dělníka jiného smýšlení rozhodně čekat nelze. A jsou-li aspoň úřady k ochraně dělnictva, nuže, nechť poučí vždycky násilníky, co vyžaduje humanita, spravedlnost a občanská svoboda.

Velice poučné pro chudé soudruhy. Ve štyrském Hradci volili do prvního sboru tito rudí kapitalisté: Resel, Schacherl a Muchič. Do prvního sboru tamější městské rady jest však oprávněn voliti jen takový občan, který platí 200 K ročně na daních. Ale 200 K platí jen ten, který má na ročních příjmech 8400 až 9200 K. Ve skutečnosti však jmenovaní soudruzi jsou ještě mnohem bohatší. Jsouť pánové říšskými poslanci, jichž děti nepodléhají zdanění. Mají tedy tito »takproletáři« nejméně po 13.000 K ročního příjmu. Takovým se ovšem mluví o bidě dělnického lidu velice pohodlně. V Německu jsou vůdci rudého proletariátu statisícoví kapitalisté. A přece si vycvičili rudé poplatníky tak, že tito vidí kapitalismus všude jinde. Čeští soc. demokratičtí poslanci také nejsou žádnými proletáři. Když došlo k soudnímu přelíčení Tusara s manželkou, vyšlo na jevo, že poslanec Tusar má měsíčního příjmu kolem jednoho tisíce korun. Jak potom takový poslanec může vyčítati chudým kaplanům kapitalismus, to nepochopí žádný soudný člověk.

Všeobecné hlasovací právo jen pro soudruhy. V Belgii povykují soc. demokraté do omrzení, aby bylo uzákoněno všeobecné rovné hlasovací právo. Tam však, kde by soudružské bašty utrpěly všeobecným hlasovacím právem vážné trhliny, jsou soc. demokraté mnohem opatrnější. V Lucembursku totiž katolíci se domáhají usilovně všeobec. hlasovacího práva. A jakou na to dali odpověď soudruzi? Tam tvoří soc. demokraté s liberály většinu a proto se usnesli žádost katolíků potí-rati. Proč také soc. demokraté váhají s bouřlivými požadavky, aby se dostalo hlasovacího práva i ženám, to nepochopuje pouze člověk, který nezná jejich povahy, který neví, jak často schválně jednají soudruzi proti svým teoriím. Kdyby ženy začaly nyní hlasovati, rázem by bylo zvoleno tolik konservativních poslanců, až by zůstali soudruzi na říšské radě v mizivé menšině. Proto také jak zednáři tak soc. demokraté v samé Francii a Portugalsku na hlasovací právo žen nijak nespěchají.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

snovazřizování a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Četná usnadnění od vlá. duchov. úřadů k dispozici.

Národohospodářská hlídka.

Cukrovar v Sokolnicích. Moravská agrární a průmyslová banka v Brně společně s místními interesity získala dle výnosu c. k. mistodržitelství ze dne 9. října 1912 č. 80305 předběžné povolení ku zřízení akciové společnosti pod firmou: »Rolnický akciový cukrovar v Sokolnicích.« Jak již dříve oznámilo, získala Agrobanka nájem sokolnického cukrovaru za tím účelem, aby zřídila na využití nájmu rolnickou akciovou společnost. S opisováním jest již započato a záleží pouze na rolnictvu, aby použilo této příležitosti k svému hospodářskému osamostatnění.

V čí rukou jest vídeňská plodinná bursa? Do komory vídeňské plodinné bursy zvoleni byli znova tito židovští funkcionáři: M. Kohn, M. Pollak, Isák Teweles, Jáchym Wedeles, E. Kauders, J. Mautner, J. Bondy, M. Wetzler, J. Strasser, S. Raubiczek, Aron Jerusalem, O. Lederer, M. Ables, S. Nachod, V. Popper, A. Pick, R. Reach a pouze dva křesťanští obchodníci, Weber a Müller. — Pak prý jsou Israelité velice utiskováni! Právě dne 16. t. m. dělá čas reklamu germanisujícími židovským sionistům těmito řádky: »Sdružené spolky sionistické pořádají ve velkém sálu Plodinné bursy (která také patří židům. Pozn. Obn.) o půl 9. hod. večer veřejnou schůzi, na které promluví dr. Schemarjahn Lewin, člen výkonného výboru světové organizace sionistické, býv. člen první ruské dumy, o Tragedii židovské. Vstup volný.« — Ať tam také řekne, kolik milionů jest dlužen ruský stát židovským bankéřům, jak židovští revolucionáři utratili tisíce životů lidí nevinných a jak v Oděse v čelo novopečené a brzy

zaniknuvší »Černomořské republiky« byli postaveni vesměs židovští kapitalisté.

Veliké podvody v prodeji umělých hnojiv, které na jaře r. 1911 odhalil p. Edvard Reich, učitel hospodářské školy a redaktor hospodářského časopisu »Kodym« v Olomouci-Kl. Hradisku a řadou článků bezohledně přibíhal na pranýř, mají teprve nyní své zakončení. Postižená firma Řepka a Kynčl v Praze-Libni a její agent Drbal z Náměště u Olomouce podali tehdy žalobu na p. E. Reicha pro urážky páchané tiskem. Poněvadž obžalovaný nabídnul důkaz pravdy a svá tvrzení chtěl dokázati, hleděla odborná veřejnost s největším napjetím k výsledku sporu, neboť firma Řepka a Kynčl byla obviněna p. Reichem formou nejpříkřejší z tak hrozných podvodů, a v takové výši, že to pokládáno za neuvěřitelné, a odhalení toto působilo dojmem velmi silným. Materiál, který předložil obžalovaný E. Reich, byl pro firmu obsahu zdrcujícího a proto všemožně hlavní přelíčení, které mělo se konati před porotou v Olomouci, bylo touto oddalováno. Když nepodařilo se firmě docíliti, aby pan Reich aspoň dovolil tolik, aby na soudní akt bylo napsáno, že spor byl mimo soudně vyřízen, vzala svou žalobu zpět těsně před líčením, které se mělo konati 4. října t. r. Tím sama se odsoudila ku placení velikých útrat a vychází tak na jevo, kdo měl pravdu. Pan E. Reich připravuje o tomto případu brožuru, v níž bude pojednáno o podvodech při prodeji umělých hnojiv vůbec a podány rady, jak správně nákup prováděti. Na brožuru tuto interesity již předem upozorňujeme. Objednávky přijímá administrace hosp. časopisu »Kodym«, (Olomouc-Kl. Hradisko).

Značné snížení cen cukru. Cukerní kartel usnesl se snížit ceny rafinády o 12.5 K při 100 kg. Znamená se nyní rafinada franko Praha 77 K. Zároveň uvolněno ku prodeji 10 procent kontingentu na říjen-listopad. Příčinou tohoto snížení cen cukru raf. jest značné klesnutí cen surového cukru, které přivoděno jest letošním neobvyklou úrodou cukrovky. Pro náš domácí rozpočet bude úleva tato jistě velmi vítanou; maloobchodníci ucítí ji zpočátku dosti krutě, neboť z části budou míti ještě zásoby dražším penízem hotově zaplacené!

Sklizeň vína roku letošního jest nebyvale slabá, jakosti špatné a při tom nepoměrně vysoké ceny. Ani v kritickém roce 1891, kdy byla většina vinic zhubena révokazem, nebyly ceny vína tak vysoké jako letos.

Český průmysl soukenický a válka. Továrníci sukna v Humpolci obdrželi v posledních dnech velké objednávky pro vojsko bulharské. Objednávky jsou tak veliké, že bude nutno pracovati ve dne i v noci.

Zásoba uhlí v Rakousku. Na základě úředních výpočtů je v Rakousku do hloubky 1200 metrů 1970 milionů tun kamenného uhlí, 12.250 milionů tun hnědého uhlí. Mimo to je v zásobě 25.417 milionů tun kamenného uhlí a 16.663 milionů tun hnědého uhlí. Úhrnem tedy 42 milionů tun uhlí. Dle úředních zpráv má Amerika zásobu uhlí na 17 let a ostatní Evropa mimo Německo asi na 1000 let.

Besídka.

NEPOCHODIL.

Zapadlá vesnička Sukovice jest lemována lesem a návršími. Přirozeně jest odříznuta od čilejšího komunikačního ruchu. Sousedům to však mnoho nevadí. Žijí starosvětsky, po městských kratochvilích nebaží, jsou spokojeni s tím, co jim po pilné práci poskytne půda. Pravá staročeská idylka, tím klidnější, že není rušena žádným soudním sporem o meze.

Hospoda tam sice je, ale kdyby šenkýř neměl zároveň hospodářství, nevydělal by si za měsíc ani na kabát. Hosté se dostavovali pravidelně jen v neděli a okoušeli nakyslého moku. Jestliže se hosté zdrželi výjimkou poněkud déle, vyslán byl s trakařem Honzik Volšů do blízkého pivovarku křenického pro nový soudek. Ve všední den byla nalita náhodnému hosti taková tekutina, že měl každý jedné sklenice až nad hlavu dost. Pět nebo šest průzračných bublin vzvěstovalo, že i na tom pivu byla snad někdy pěna. Někdy se pokoušel šenkýř Várka dodatí nápoji obstojného povrchu aspoň »kvedlováním.«

Sousedé snášeli takovou obsluhu trpělivě, vědouce, že stejně hostinského neužíví. Někdy poznamenali, že by to pivo působilo proti mouchám líp než muchomůrka, že by se hodilo zcela dobře na bramborový salát místo octa, že rozpuštěná sůl chutná líp a pod. Ale nestýskali, aspoň méně utratili. Hostinský také mnoho o chválu hostů nedbal. Měl-li nějakou pilnou práci v hospodářství, musil host čekat, až se Várkovi zlíbilo. »Chcete-li hartušit, napijte se vody nebo podmáslí! Váš černý piva nepijí a přece jsou silní chlápci«, odbýval šenkýř netrpělivě.

Konečně vyrazila smrt hostinskému plecháč z ruky. Hospodářství i s šenkovnou přišlo do prodeje. Právě týden před posvícením zařídil se slavnostně v prostorné chalupě nový majitel — vždy usmívavý Klimek. Vyslechl pozorně všechny řeči, jaké byly pronášeny proti Várkově pivu a slibo-

val: »Uvidíte, jaká bude teď náprava! O křenickém pivovarku nechci ani slyšet. Z koželužny bych dostal zrovna tak chutnou tekutinu. Ať si tam kupují hostinští, kteří jsou hodně panu starému dlužní. Já toho nepotřebuji, budu mít pivo jinší a jako dobrý znalec dovedu nápoj také při dobrotě udržet. Taci staří šenkýři, jakým byl Várka, by svou nešikovností protipivní boj provedli nejrázněji. Ale já vím, čeho je k obsluze hostů potřeba!«

»Hm, ale tady toho mnoho stejně nechytíte«, namítla stará Kejvancová. »My máme jinší záležitosti, než starat se o hospodu.«

»Hm — ženské, rád věřím. Hospoda jest pro mužské. Ti se nepotřebují ostatně starat, musím pečovat o hospodu sám.«

»Jen aby vám pak hospodářství nehynulo. Várka nebyl právě hloupý člověk a rozuměl naší vesnici líp než vy.«

Bujaré posvícení, které při svém pochodu nezapomene ani na nejmenší samotu, slavilo veselé vjezd i do zapadlých Sukovic. Klímek sezval celých sedm muzikantů a zářil laskavostí jako nejvlídnější kupec. Hosté se scházeli, začal taneční rej. Ostří hoši ze sousedního Pšenova si libovali: »To je pivko, takové sotva dostaneme ve městě.« Brzy hlaholila chvála i mezi staršími sousedy sukovickými. »No — tenhle šenkýř dovede nějak obsloužit! Takové posvícení tu ještě nebylo. Přece je dobře, když po denním trmácení jednou za čas sedlák něčeho dobrého užije. Odpočne si, pobaví se. No — a potom se mu bude pracovat veseleji. Ženské, sedící s muži, také si sem tam srkly — ale maličko. Nesdílely s muži radostného jásotu. A když už se blížila v noci jedenáctá, pobízely muže k odchodu. »Ať se mladší vyskáčí, ať se jednou za rok hodně veselí! Ale ty už pojď domů. Víš, jaká práce nás zejtra čeká.«

»A co na tom?« zněly odpovědi na takové vybízení. »Posvícení jest jednou do roka. Takové dobré pití dnes nenecháme jenom přespólním.« Ženy se mračily a pomalu se rozmrzele vytrácely. »Ten šenkýř tady ještě natropí!« vzdychla si Kejvancová. »Kdyby naléval zelnou vodu nebo lák, bylo by to zdravější a nepletlo by to hodným lidem rozum.«

K půlnoci již bylo v hospodě veselí na vrcholu. Muzikanti již dávno měli v sobě ujednanou dávku a žádali další nalévání. Srazte si to z ujednaného platu, duše šenkýřská! Tady bychom hráli třebas až do čtvrtka!« Hostinský se usmíval jako posvícenský koláček a naléval k veliké pochvaly přítomných muzikantům dále zdarma. Ostří hoši z Pšenova již začali výskat a hlučně zpívat. Domáci po chvíli sesilovali jásavý sbor.

»Všecko by bylo pěkné«, zarazil se k jedné hodině Vašík Lisků. »Ale v kapse jsem až na dně. Musím ven do noci.«

»Ale nechod«, zdržoval ho Pepek. »Odejdeš-li, polovička pšenovských mládenců půjde s tebou. Hm — sám bych ti půjčil, ale v kapse už jen šesták. Ostatně snad nalije Klímek na křidu.« — A když se vykonala v síni s hostinským krátká tajná porada, Vašík si vyšel z plných plic.

»Bodejť by nám neudělal něco k vůli«, dokládal sebevědomě Pepek. »Však nejsme z pazderyny. A udělá-li si na poprvé reklamu, však mu to nebude škodit. Zkrátka posvícení je posvícení, při něm nesmí nikdo na nějaký groš koukat. Vždyť jsme jen jednou na světě.«

Muzikanti v přestávkách zpívali už taky. A když spustili mazurku, šlo jim to klouzavě jako sousedská. Když sehráli polku, zdálo se, že hrají »šotyš«. Vašík byl stále kurážnější, až způsobil takovou výtržnost, že musil být vyveden. Za ním zmizelo v roztrpčení několik kamarádů.

Ráno po sedmé hodině bylo už v hostinci zcela klidno. Jenom slepice na dvoře a v síni silně kdákaly, jako by byly reptaly, že se pro noční rej málo vyspaly. Po selských chalupách však bylo na chvíli živěji. Spaly se trpké výčitky na hlavy pozdních hodovníků. Ale i tam za chvíli omluvy a protesty byly vystřídány spánkem.

Když se dovedný hostinský vyspal, řekl ženě: »Marjánko, ta hospoda bude zlatodolem, uvidíš! Libovali si tolik i přespólní!«

»Inu — o chuť k pití není nikdy nouze. Jen budou-li se hosté taky vždycky s takovou kuráží hnát do placení. Ty mládence z Pšenova jsi neměl pouštět jen tak.«

»Hloupá, začátečník se musí ukázat jako kavalír, aby hned na poprvé neodpudil...«

Následující neděli sešla se zase větší společnost, aby oslavila dozvuky posvícení. Ale přišli skoro jen mladíci. Pak celý týden bylo v šenkovně velice plaho — v neděli na to jen čtyři hosté.

»Hm — co v tom vězí?« spekoval Klímek, který již se tolik neusmíval. Druhý den oslovil Kejvancovou: »Což pantáta se na mne hněvá? Vždyť prý v tomto hostinci býval dříve každou neděli. Jestliže jsem něco zavinil, vyřídíte, že se to nestalo zámyslně.«

»Všeho dobrého pomalu — když hra nejmilejší, přestaň!« odsekla suše stařena.

»Proč jste se, pane Komáre, tak dlouho u mne neukázal? Z toho brepty Kubly si nic nedělejte. Ryje do každého a už stejně k nám nedochází.«

»I co mně je do Kubly. Horší je, zplívá-li vá-

lečnou melodii od rána do večera žena. Milý šenkýři, přiznal jsem se s pěti stovkami do pěkné chalupy a proto musím poslouchat.«

»Vy se nám, Toníčku, nějak vyhýbáte. Což vám u mne pivo nechutnalo?«

»Právě proto«, zamumlal Toník. »To by mi vyskákalo z kapsy šestáků. Každý den si opakuju několikrát šestou prosbu z Otčenáše, aby u nás nedošlo znovu k velkým výčítkám.«

Hostinský se přestal usmívat zcela, když mu řekl kmotr Vávra: »Jo — kdybyste měl tak to pivo dřívější, křenické, snad by se u vás přece někdy sešla větší společnost. Ale na tohle lepší málokterá žena muže pustí, protože by se moc utratilo. Každý by si moc dlouho poseděl. Aby teda nebyly mrzutosti, radši jsme si řekli, že do hospody chodit nebudeme. Jsme tu ve vesnici skoro jen čtyři rody — a co jeden, to druhý. V tom lepším pivě jsou jistě raráškové, když nám to způsobilo tolik mrzutostí. Radši se napiju vody z měděnce, než takového svárlivého truňku.«

»No — pěkně děkuju«, plácl se Klímek ve světlici do čela. »Já jsem měl vlastně posvícení nejhorší. Ostří mládenci z Pšenova se neobjevují, aby nemusili platit dluhy — a pivo abych šenkoval jen sám sobě.«

»Vždyť jsem ti povídala, abys si hleděl předem hospodářství«, podepřela si žena boky. »S těmi staročechy nic nepořídíš.«

»Ne — Marjánko, spíš bych byl smrt čekal, než kažení kšeftu dobrou obsluhou.«

Za týden poslal Klímek bosého Honzíka s tračem pro soudek křenického.

Odebírejte hromadně dětem

* KVÍTKY *

levný obrázkový časopis pro katol. školní mládež.

Vychází desetkrát ročně.

Odběratelé, kteří předplatí ihned, nejdéle však do 31. října t. r., obdrží krásný kapesní **Kalendář českých dětek** zdarma, i kdybychom museli v říjnu vydati druhý náklad kalendářků. V listopadu kalendářků zdarma jen pokud zásoba stačí.

Roční předplatné 1 s kalendářkem:

I. s barevnou obálkou: 1 výtisk 90 hal.; 5 výt. (po 72 hal.) K 3-60; 10 výt. (po 66 h.) K 6-60; 20 výt. (po 60 hal.) K 12-—. Na každých 10 předplacených jedenáctý výtisk nádatkem. II. bez obálky: vždy o 10 hal. ročně za každý výtisk méně.

Předplaťte včas, byste nezmeškali první tah na hodinky

— který bude dne 24. října, —

poněvadž knihař dodal pozdě i levnější vydání kalendářků.

Ot. objednávky na adresu:

Administrace „Kvítků“ Praha-II.

Lípová ulice 5, příměstí.

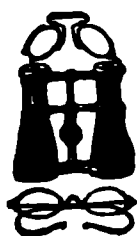
Ve vydání dvakrát měsíčně nemůžeme pokračovat, poněvadž knihař nám dodal o 14 dní později dražší kalendář, tak že jsme nemohli ani 1. číslo na ukázkou s kalendářkem rozeslat.

O hojně rozšíření „Kvítků“ ve všech farostech veledůstojné duchovenstvo snahou prosí

P. FRANT. SVATEK,

katecheta na cvičné škole a vydavatel „Kvítků“ v Praze-II., Lípová 5.

Kolporterové katol. časopisů udejte své adresy.

Divadel. kukátka

s koženým pouzdem již od 9 K výše,

brejle a skřipce,

lorgnony, teploměry, lupy at.

doporučuje

KAREL VACEK,

závod optický, hodinářský a zlatnický

V HRADCI KRÁLOVĚ, blízko Adalbertova.

— Správky rychle a levně. —

**Barevná
kostelní
okna**

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla

**v Třebouchovicích a Hradci
Králově.**

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

NÁBYTEK

KOBERCE

koupíte nejvýhodněji co do jakosti i ceny přímo
v osvědčených závodech firmy

**AD. NOVOTNÝ a SPOL.
v Týništi n. O.**

Zástupce: Hynek Kodým, Vinohrady, Bla-
nická ulice č. 6.

Sklad též: Olomouc, Česká ulice 18.

O výhodách se přesvědčíte, dopíšete-li si hned
o náš nový obrázkový ceník č. 60.

**Sekretariát Matice
Cyrillo-Methodějské**
doporučí

**paramenta, prapory spolkové
a veškeré církevní náčiní**

firmy

Fr. Stadnik,

stálý přísežný soudní znalec

Olomouc,

naproti kostelu P. Marie Sněžné.

Za půl roku odvedeno přes

800 K Matici Cyrillo-Meth.

Pouze objednávkou u firmy Frant.

Stadnik podporujete přímo Matici

Cyrillo-Methodějskou.

**Ústav pro obstarávání
pohřbů**

**H. RICHTER
(Jos. Šolc)**

snížil veškeré sazby

o 10 procent.

Skvostná výprava!

Bohatý výběr rakví kovových i dřevěných, jakož i veškerých pohřbů potřeb.

Veledůstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovozuje si depo-

rují veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, kalichy

cibáče, nádobky, paténky, paciřáky,

svícny, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpřímá

církevním vyhovující. Staré před-

měty opravuje v původní intenci a

v ohni slatí a stříbrí nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy malá na u-

čásku trauke bez záruční kúpě.

Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shledal veškerých slatí a stříbrných blaznů, jako: teletě
madonok, křížků, proutků, náramků atd. z Modřanské
protiny, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i železného vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dráhosy kúpě za nejvýšší cen

JAN STANĚK,

poslů a obecní

Praha-I-979, ul. Karolíny Světlé, č. 12. »

OBNOVA

Číslo 43. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 25. října 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Do boje proti největšímu nepříteli národa!

V kritické době válečného napětí, kdy zraky celé české veřejnosti obráceny jsou k národům balkánským, nutno upozorniti na nepřítele, který po léta již řádí v našem národě v bezprostřední naší blízkosti, zachvacující tisíce mladých životů, tisíce statných živitelů rodin, vzorných matek... Znáte toho nepřítele? Jistě, že každý viděl jej tvář v tvář a pamatuje se, jak zákeřně vloudil se do kruhu rodinného a jak za obět vybral si člena nejdražšího. Jest to tuberkulóza.

A je-li pravdou výrok, že »hrob jest školou života«, pak vzpomínka na zesnulé, jich rovy, měla by nás učit, jak máme bojovati pro záchranu sebe i jiných před tímto největším škůdcem lidstva. Tuberkulóza není nemocí tak beznadějnou, jak často se za to má a včasná a vhodná opatření uchrání mnohého od smrti. Mocnou hradbou proti tomuto hroznému nepříteli člověčenstva má býti sanatorium pro dospělé nemocné plicními chorobami, které v přítomné době nákladem jednoho milionu K staví v krásné, lesnaté krajině na Pleši Český pomocný zemský spolek pro nemocné plicními chorobami v království Českém.

Sanatorium toto bude dobrodíním pro celý národ a proto povinností celého národa, všech jeho příslušníků bez rozdílu náboženství a politického přesvědčení jest, podati pomocnou ruku k dokončení tohoto lidumilného díla ve prospěch neubozších z nešťastných! Výbor jmenovaného spolku vznáší k celé veřejnosti snažnou prosbu, aby vstoupil každý v řady bojovníků proti tuberkulóze a zakoupil především několik korunových losů »České loterie« a přispěli tím svou hřívnou na stavební fond sanatoria!

V boji proti úhlavnímu nepříteli našeho národa zakupováním korunových losů ku dni 15. ledna 1913 svolává všechny české lidi

za výbor »Českého pom. zemského spolku pro nemocné plicními chorobami v král. Českém«, Praha, Karlovo nám. 32.

Prof. Dr. Em. Malxner,
t. č. předseda.

MUDr. F. Friedl,
t. č. jednatel.

Židovský tisk na straně Turků.

Nedalo se jinak čekat. Celá desetiletí zaznívaly zoufalé steny křesťanů makedonských. Židovský tisk na oko podporoval mírové akce, bavil se předkládáním různých teorií o smířlích soudech, o právu mezinárodním atd. Ale proti skutečnému katanskému krveprolévání, které se odehrávalo na Balkáně, židé prstem nehnu. Kdo smýšlil s odzbrojovací akcí upřímně, mohl se klidně dívat na vyvražďování křesťanského obyvatelstva? Nepáchali Turci daleko horší zločiny, než jaké přinášeli pod svým černým praporem válka? Neohrožovali bestialita turecká evropský mír daleko více, než železné pluky vojska německého?

Který žid by mýslil své fráse o odzbrojení upřímně, musil by bojovati v přední řadě proti tomu, co činí válku nezbytnou, musil by hřímavým hlasem žádati za odstranění těch barbarských zjevu, které člověku utiskovanému vtiskují do ruky neodolatelné jilec obranného meče. Židovský tisk však místo toho všeho chválil Mladoturky a staral se o to, aby přišerný obraz ukrutností, páchaných na Balkáně, dle možnosti byl zastřen hustou clonou.

Nyní pak, kdy již válka vypukla, odhalují židovští bursiáni svou pravou povahu zcela. Brojí proti balkánským státům křesťanským. Prý »domnělé utrpení« nepohnulo ani jediný křesťanský stát k boji proti Turecku. To prý všechno zavinili agitátoři, pokyn Ruska a vhodná příležitost války italsko-turecké. Účelem válečné akce prý není dobytí reforem pro týrané křesťany, nýbrž rozchvacení jednotlivých částí evropského Turecka. Tak souhlasně zní úsudek židovských listů německých i rakouských.

Lidé, kteří svým psaním páší na čtenářstvu tak veliké podvody, měli by raději poukázati na rozdíl snášlivosti křesťanské a turecké. Ve všech

státech křesťanských na Balkáně žije veliký počet Mohamedánů. Jsou snad ti lidé utiskováni? Ani v době, kdy přišerné skutky turecké v Makedonii svou krvelačností volaly o pomstu k nebesům, nebylo odplaceno podobným způsobem Mohamedánům ve státech křesťanských. Moslimové, usazení pod vládami křesťanskými, sami měli pozdvihnouti varovný hlas proti ukrutnostem. Ale tito fanatikové, kteří si příliš zvykli spoléhati se na beránci povahu křesťanstva, ani prstem nehnu. V zájmu klidu pro utiskované křesťanské Makedonce, neprojevili durazně, jaký jest rozdíl mezi úřednictvem tureckým a křesťanským. Naopak celý mohamedánský svět protestem křesťanským se jenom vysmíval.

Tato bezcitnost židovským tiskem nehnu. Ať jsou třeba všichni křesťané balkánští vyvražďeni! Jen když nebude válka, která by škrtla rozpočty židovských milionářů! Jak židovské banky, tak židovští velkoobchodníci měli na tom veliký zájem, aby »chorý muž« k vůli židovskému kšeftu zůstal na živu. A právě spoléhání na přízeň židovských peněžníků vedlo Turky k troufalosti vždy větší.

Po slavném míru Svatoštěpánském, jímž měl býti zlomen turecké sveřeposti v Evropě navždycky vaz, žid Disraeli na kongrese berlínském zase svobodu utlačovaným křesťanům vzal. A od té doby pokojní křesťané musili připravovati se vším úsilím obranu novou. Disraeli měl tehdy za sebou všechnu židovský tisk. Ale moc toho tisku od té doby se zdvojnásobila.

Židovský tisk chválil nadšeně katanské revolucionáře ruské, zákeřníky barcelonské a portugalské. Tak naznačoval, že chce podporovati svobodu. Kde se však jeví odpor proti systematickým barbarským mučírám? Kde se zachází s lidmi daleko hůře než s týranou němou tvář, tam podle »svobodomyšlného« tisku židovského mají všechno křesťané snášeti trpělivě, pokud nevyhynou.

»Neue Freie Presse« chválí manifest sultánův, ačkoli přece musí poznati jeho nespravedlivost a proľhanost. Prý manifest jest jednoduchý a přímý. Na to odpovídáme, že hodža, který byl vyslán od turecké vlády do Skadru k povzbuzení Mohamedánů, mluvil podobně »jednoduše a přímo«. Ten řekl, že proti sultánovi nejdou žádní králové, ale jeho poddaní, kteří se opovážili pozvednouti svůj vzdorný zrak. »Z krajů, které byly naše, naší krvi dobyté, valí se na nás nepřítel. Snese me to? Jak že? Pán má učiniti místo otroku? Kde Allah byl vzýván, má se roztahovati nevěřící pes? Co naše bylo, musí býti zase naše. My si v Sofii postavíme bílou mešitu. Koně své napojíme v Dunaji. V Cetyni vykonáme svůj Bajram!«

Tak snášelivě mluvil turecký duchovní, který měl poslání úřední. Jest v té řeči nějaké slovo o rovnoprávnosti a lidské spravedlivosti? Takové otrokářské řeči, které rozpálují k novým a novým otrokářským činům, ke kruté nenávisti, zaznívají nyní o Turecké říši od moře Rudého až k Jaderskému.

Ale židé chtějí stůj co stůj, aby tací otrokáři měli nadále na Balkáně první slovo. Dobře prozradil sám židovský »Rozvoj«, že se nepamatuje, kdy by stála »Neue Freie Presse« na straně věci spravedlivé. A tento list nyní udává veřejný tón, balamutí čtenářstvo křiklavými lžemi o tureckých vítězstvích, aby klesla mysl upřímných přátel balkánského Slovanstva.

Lži židovského tisku o »porážkách« křesťanských vojsk jsou tak drzé, že se samy usvědčují. Často stačí pohlédnouti jen zběžně na mapu, aby se poznalo, jaké nemožnosti vzhledem k rozložení jednotlivých pluků hledí židovský tisk prohlásiti za fakta. Jestliže židovské telegramy hlaly bezuzdně již za války italsko-turecké, troufalost židovských lhářů dostoupila nyní vrcholu.

Volnomyšlenkáři, kteří tolik mluví o svobodě tam, kde chtějí tyranisovati, měli by nyní plno práce s podporou a s protesty proti tyranství tureckému a s chválou nadšených křesťanských bojovníků za svobodu na Balkáně. Ale musí si ukládati rezervu, protože Volná Myšlenka musí jíti směrem tím, jaký jí nadiktují židovští zednáři.

Sluhové nesmí rušiti intriky a balamucení svých kapitalistických pánů, protože by se pak »osvětové tažení« rázem ocitlo na hromadě. Proto nyní Volná Myšlenka usilovně obrací zrak svého čtenářstva od balkánských sveřepostí k Ferrerovi. Semité mají své pluky velice disciplinované — jako vojáky.

Národní poměry na Balkáně.

Království České má rozlohu 51.948 čtverečných kilometrů. Obyvatelstva zde r. 1910 napočteno 6.774.309. Morava na rozloze 22.212 čtver. kilom. má 2.620.914 obyvatel. Slezsko čítá na 5147 čtver. kilometru 756.590 obyvatel.

Přirovnějme nyní k těmto zemím jednotlivá území balkánská. Bulharsko má rozlohu 96.345 čtver. kilom. Jest tedy větší než všechny tři země koruny České. Obyvatel však tam jest pouze 3.900.000.

Srbsko rozlohou svou skoro se rovná Čechám — má 45.303 čtver. kilom. Obyvatel zde jest 2.788.741.

Černá Hora má rozlohu 9.080 čtver. kilom., tedy skoro jako dvě Slezska anebo půl Moravy. Obyvatel má 277.000.

Řecko čítá 66.679 čtver. kilom. Jest tudíž mnohem menší než Bulharsko, ale větší než Čechy se Slezskem. (Obyvatel má 2.433.800. Všecky zde jmenované země balkánské mají tedy asi jen tolik duší, co Čechy s Moravou.

Evropské Turecko na Balkáně má rozlohu 169.317 čtver. kilometrů. V tomto území sídlí dohromady 6.130.200 obyvatel. Jsou-li hořejší čísla pouze přibližná, platí to tím více o počtu obyvatelstva v evropském Turecku, zvláště když právě poslední čas obyvatelstvo válkami, vraždami a útekem valně profidlo.

Dle bulharské statistiky ve vilajetu soluňském jest 446.050 křesťanů, 98.590 Mohamedánů národnosti bulharské, 330.440 Turků, 168.500 Řeků, 24.970 pravoslavných Valachů, 5.553 židů, 22.200 mohamedánských cikánů, 16.220 moslimských Albánců, dohromady 1.165.390 obyvatel.

V celé Makedonii jest Turků pouze 544.340, křesťanských Bulharů 1.028.650, mohamedánských Bulharů 136.170, Albánců 661.300, Řeků 230.580, Valachů 50.754, židů 61.910, cikánů 39.470, Čerkesů 1.260. Celá Makedonie má 2.919.000 duší.

V Albánii se čítá 22.000 Turků, mohamedánských Albánců 260.000, pravoslavných 110.000, katolických 165 tisíc, Srbů 70.000, Bulharů 20.000, Řeků 110.000, Makedonců Valachů 190.000, židů 11 tisíc a cikánů moslimských 12.000.

Tedy společnost velice pestrá, že sotva v jiném kraji takovou možno poznati. Leč cifry zde uvedené zřetelně dokazují, zda vlastně hrstka Turků jest oprávněna tyransky ovládati několik milionů křesťanů. Třebaže čísla jsou jen přibližná, poměr jednotlivých národností a církví vyznačují velmi dobře. Židů jest v poměru k jiným zemím v evropském Turecku dost, ale žádný z nich si nestýská na nějaký útlak. Nad židy makedonskými drží ochrannou ruku židovští milionáři. Chudí Srbové a Bulhaři byli však vražděni jako na jatkách. Proto bylo potřebí násilnky zastrašiti silnou ozbrojenou mocí.

Obrana.

Bestiální surovosti mongolských hord. Na březích Struiny a jinde, kde Turci ustupují před statečností slovanských vojsk, zapalují slovanské vesnice, jako Sušicu, Kresnu, Mečkul a jiné.

Jak jest s Turky zle, napovídá nám zpráva, že z Cařihradu odebrali se turečtí lékaři do Janiny, nesouce bacily tyfové a cholery. Chtějí takovým d'ábelským způsobem otravovati studně v místech, odkud turecké vojsko musí ustupovati. Tak by se rozšířily nakažlivé nemoci netoliko v křesťanském vojsku, nýbrž i mezi lidmi, kteří nebojují. Tento mongolský trik jest hrozným proviněním proti mezinárodním smlouvám v Haagu a Ženevě. Svědčí o veliké zbabělosti tyranisujících fanatiků. Z lodních děl stříleli Turci na zcela neopevněné

bulharské město obchodní, což rovněž jest porušením mezinárodní konvence v Haagu.

Ačkoli turecké řadové vojsko ustupuje, mohamedánské obyvatelstvo »napravuje« stíny útěku mstou nejpodlejší. Bělehradská »Samoprava« sděluje nové děsné případy. V Novopazarsku v okolí Rašky uřáli zlotřilci popr Filipovi Kuzmanoviči nos a bradu a pak teprve jej zavraždili. Vojíka Janjiče z Gradiny rozsekali na kusy, Arsenija Sašance zavraždili a zohavili. Alexu Filipovi utřili nos a uši a zastřelili ho. Vidoslava Alexiče ubili, jiným uřáli hlavy. Jednomu starci vyloupali za živa oči a osmileté pachole rozpárali. Pobili mnoho jiných Srbů.

O bezectnosti tureckých důstojníků přesvědčili se Černohorci již několikrát. Turci v některých opevněných obcích ukázali bílý prapor na znamení, že se vzdávají. Když však Černohorci šli již bezstarostně do vzdávající se bašty, pojednou vražedná palba turecká je přesvědčila o lidské nepoctivosti tureckého slova.

Také radost nad osvobozením. V čerstvé paměti jest, jak soc. demokraté němečtí i rakouští konali sbírky na ruské revoluční zákeřníky. Nyní však pořádají po Evropě četné schůze proti válce na Balkáně. Tak na př. v Berlíně konala se obrovsky navštívená rudá schůze, kde se demagogicky protestovalo proti nezištnému osvobozujícímu počínu čtyř balkánských států křesťanských. V Čechách zase rudý tisk snaží se vzbudit u neuvědomělých čtenářů posměch otázkou, který »pambů« bude víc pomáhati, zda turecký či křesťanský. V Brně provádějí velikou protiválečnou akci soudruzi Vaněk a — Tusar.

Když však se jednalo v branném výboru rakouském o zbrojení, prohlásil soc. dem. poslanec Daszyński, že Rakousko zbrojití musí. Náklady na vojenská opatření zdály se mu nedostatečné. Soc. demokrat Ellenbogen v delegacích docela se posmíval křesťanským státům, že prý se nemají pro několik vražd rozčilovati.

Volnomyšlenkáři zase dne 19. t. m. ohlásili, že portugalský politik Magelhaese Lima, předseda Volné Myšlenky a velmistř svobodných zednářů bude v listopadu přednášeti v Praze. Tento Lima jest spolustrůjcem násilného převratu portugalského a pomocníkem v děsném pronásledování živlu konservativních, které i po zednářské revoluci si chtěly zachovati kus občanské svobody. Přibude také polský spisovatel Andrzej Niemojewski, o jehož »učenosti« při výkladu o Kristu napsal polský tisk tak zdrcující odbornou kritiku, že volnomyšlenkářský vynálezce směšných bájí musí si nyní hledati vavříny zcela jinde než v národě polském. Těchto dvou mužů nyní Praha potřebuje, aby odvrátila zraky od svépomocného dramatu balkánského. Volnomyšlenkáři se tuží v tom směru značně, ale náš národ nenechá si nyní klásti na oči šupiny.

Boj o školu »Komenského« ve Vídni. Násilí vídeňské radnice pobouřilo do krajnosti českou veřejnost. Čeští poslanci dne 23. t. m. žádali důrazně, aby vláda zakročila energicky proti zlovůli. Němci však na odvetu v parlamentě řvali, tak že to bylo světlým důkazem, jaké si přejí dosud nedopečené česko-německé dohody. Známý hromotluk něm. nac. poslanec Wedra běžel k předsedovi a volal, aby byla galerie, na níž bylo mnoho českých rodičů, násilně vyklizena. Čeští poslanci na něho pokřikovali: »Styďte se, renegáte!« Wedra na to začal se s českými poslanci hádati a nadávati surově — řečí českou, což způsobilo mezi Němci veliké zděšení, ale u Čechů útrpný úsměv. Poněvadž přizvukovali nacionálům i křesť. sociálové němečtí, volali na ně katolicko-národní poslanci: »Styďte se! Tak jedná vídeňská radnice po eucharistickém kongresu! To je vaše křesťanství? Nezbude, než aby vídeňské zastupitelstvo bylo rozpuštěno. Za velikých výkřiků Němců přečtena interpelace poslanců dra. Fiedlera, Udržala, dra. Kramáře, Choce, dra. Hrubana, dra. Masaryka a soudr. o zavření školy Komenského. V interpelaci se praví: Vídeňský magistrát dopouští se ve své slepé zášti vůči všemu českému činů, které nejen svou podstatou, nýbrž také brutalitou svého provedení musí nutně vyvolávati v celém českém národě nejvyšší nevoli a pobouření. Povinnosti vlády jest, dopomoci právu a spravedlnosti k plnosti. Kdyby magistrát byl i měl ku svému poslednímu zakročení skutečně věcné důvody, pak nepřináležejí mu právo ku přímému zakročení, nýbrž může jednati jenom nepřímým způsobem, že své bezpečnostně policejní námitky sdělí kompetentní instanci, školnímu úřadu. Poněvadž však magistrát byl si dobře vědom, že spolek Komenský jest v právu a že také u školního úřadu by si spolek zjednal práva, porušil magistrát vědomě a frivolně školské zákony v různých směrech. Interpelanti se táží, zdali vláda jest ochotna použiti proti magistrátu, proti jeho výnosům a jeho postupu, všech donucovacích prostředků, které jí poskytuje zákon a které jsou odůvodněny mimořádnými poměry.

Česká škola ve III. okrese přes fanatismus německých vídeňáků dočkala se morálního vítězství. Místodržitelství zrušilo nepřátelské opatření radnice jako nezákonné. Radnice sice podala re-

kurs, ale ten nemá moci odkládati. Jest totiž městská správa povinná zabezpečiti školu dříve odkliditi. Ta ovšem si hned říci nedá a tak se přesvědčíme, kdy místodržitelství výnos přinutí radnici k poslechnutí. Vidíme-li tak zufitv boj proti Čechům, pak ovšem není divu, že křesť. soc. tisk německý podceňuje také mravní význam států balkánských proti Turecku. Němci mají před národní zpruhou slovanskou strach přímo pověřený. Ale sklonili-li se vítězství na stranu našich pobratimců, pak snad Němci rakouští zaujmou stanovisko rozvážnější jak k Slovanům rakouským tak k jižním. Hospodářský obrat naučí je rozumu.

Jaké katolíky cpala ruská vláda do katolického kláštera. Jest již naprosto zjištěno, že Macoch byl vnučen čenstochovskému klášteru přes odpor řádných katolických mnichů a že vláda činila nepřekonatelné překážky těm reprezentantům katolické církve, kteří se snažili zlomit v klášteře diktaturu vládních stvůr. Nyní nový doklad, jaké lidi vnutili úředníci pravoslavní do kláštera. Mnich kláštera čenstochovského Alfons Jendrzejevski nyní kandiduje do ruské dумы na program soc. demokratický!!!

Pokrokářský tisk chytl se s velikou radostí sporu opata Norb. Drápalíka s konventuály v Nové Říši. Spory se týkaly hlavně otázky hospodářské. Ale pokrokáři již mluvili o poměrech podobným čenstochovským zlořádům, prý Drápalík ujel s jakousi dárou do Ameriky. Vyvolávalo se do světa, jak obrovské tisíce věnoval opat na křesť. soc. agitaci. Zatím pravdou jest, že opat resignoval dobrovolně, když seznal, že jeho hospodářské zásady narážejí na silný protest členu řádu v klášteře Novofříšském. Se svolením generála řádu odebral se k své sestře v Nitrianské stolici, aby se jednak sám uklidnil a jednak aby se srovnaly klidně poměry v Nové Říši. Jestliže hospodaření Drápalíkovo nebylo racionelní, pak aspoň ze samých zpráv pokrokového tisku lze seznati, že živlové moudřejší zvítězily nad vlastním opatem na celé čáře. Tedy reforma bez pokrokových napovědů.

»Lidové Noviny« dra Stránského lhaly, že prý náš poslanec a organisátor Šrámek měl s Drápalíkem styky finančního rázu, že »plná kapsa pevně a vroucně spojovala opata s klerikální stranou a s jejími vůdci.« Na to odpovídá 24. t. m. »Den«: »Stačí, když řekneme, že ani posl. Šrámek, ani kdokoli z »vůdců klerikální strany« neměl s bývalým opatem novoříšským nejmenších finančních styků ani pro stranu a tím méně osobních. Dobrovolný příspěvek, který bývalý opat Drápalík zaplatil na vydání strany katolicko-národní, obnáší 200 korun. Pan dr. Adolf Stránský neměl by zapomínati, když píše o »Šrámkově ruce v Drápalíkově kapse«, že posl. Šrámek nemá školu »Lidových Novin.«

Tak tedy praskají pokrokářsko-židovské bubliny. O skutečně veliké defraudanty národa židovského, kteří připravují křesťanský lid o statisíce, ba i o miliony, bojí se pokrokáři zaváditi.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovuvyřízení a opravy oltářů, arch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Četná usnadněná od vld. duchov. úřadů k dispozici

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna sešla se zase 22. října. Hned při zahájení čeští radikálové vítali ministra dra Hohenburgera voláním »Abzug«, jakoby neznali účinnější akce. Po představení nových ministrů Zenkra a Schustra podal ministr Zaleski rozpočet na rok 1913, při čemž upozornil sněmovnu, že v rozpočtu byla překročena třetí miliarda. Ve státním hospodářství prý se s prospěchem šetří: kdežto v minulém desetiletí vzrostly naše dluhy průměrně ročně o 360 mil., vzrostl náš dluh r. 1912 o 134 mil. Ministr poukazuje na to, že příjmové státní prameny nestoupají, kdežto požadavky stále rostou, pročť při sestavování rozpočtu musely býti napiaty dosavadní prameny příjmů. Reformou správy prý se postupem času více získá, tak úspora ve finančním ministerstvu činí nyní okrouhle 0.9 mil. K. Ministr omlouvá stoupání přímých daní tím, že tyto daně přirozeně stoupají, pokud naše hospodářství jest zdravé. Čeká nás prý řada velkých vydání, která se nedají odkládat, pro něž však není místa v nynějších státních příjmech, v prvé řadě jest to služební pragmatika a s ní souvisící opatření. Ryt. Zaleski poukazuje dále na vodní hospodářství (meliorace), na úpravy toků a vodních komunikací. Nouze většiny zemí volá o pomoc. Od r. 1909 vzrostly zemské dluhy o 300 mil. a počátkem roku

1912 dosáhly výše 800 mil. Těto nouzi by se od pomohlo jen brzkým vyřízením daňových předloh, které mají za účel nejen nevyhnutelné posílení státních příjmů, nýbrž i reformu daňovou a ulehčení poplatníků. Rakouské národohospodářství jest prý dostatečně silné, aby mohlo nésti náklady na výdaje státní bez poškození své poplatní schopnosti; také jest příznivý stav zemědělství, průmyslu, mimo textilní, který jest silně interesován na balkánských událostech. — Ministr financí ve výkladu také poukazuje, že v r. 1913 má býti celkem 130 mil. K opatřeno úvěrem a to výhradně na stavby a dopravní prostředky státních drah. Státní dráhy se tudíž dosud nevyplácejí. Potřeba na umožňování všeobecného státního dluhu v r. 1913 nebude hrazena vydáváním tak zv. umořovací renty, nýbrž z běžných příjmů. R. 1913 musí býti běžnými příjmy hrazeno okrouhle o 197 mil. K více než v r. 1912. — Po výkladu ministrův zahájeno jednání o zákonu proti epidemickým nemocem.

Státní rozpočet na rok 1913 vykazuje úhrnný výdaj 3.137.200.566 K, příjem 3.137.481.539 K, tedy přebytek 278.973 K. Proti roku 1912 jsou vydání o více než 87 mil., příjmy o 152 mil. K vyšší. V rozpočtu požaduje se na nejvyšší dvůr 11.300.000 K, kabinetní kancelář Jeho Veličenstva 193.519 K, říšská rada 4.181.766 K, říšský soud 71.195 K, ministerská rada a správní soud 5.873.038 K, příspěvek k vydání na společné záležitosti 427.634.787 K, ministerstvo vnitra 59.219.655 K, ministerstvo zeměbrany 108.949.196 K, ministerstvo kultu a vyučování 121.677.948 K, ministerstvo financí 882.794.967 K, ministerstvo obchodu 244.506.576 K, ministerstvo železnic 840.724.220 K, ministerstvo orby 62.714.731 K, ministerstvo spravedlnosti 90.667.541 K, ministerstvo veřejných prací 117.914.281 K, správa státních budov 4.873.914 K, novostavby, stavební režie, adaptace atd. 26.076.349 K, nejvyšší úctárna 719.900 K, výslužné 127.018.983 K. — Státní příjmy: ministerská rada a správní soud 3.447.100 K, společné záležitosti — K, ministerstvo vnitra 2.401.019 K, ministerstvo zeměbrany 1.713.511 K, ministerstvo kultu a vyučování 18.323.490 K, ministerstvo financí 1.895.327.151 K, ministerstvo obchodu 236.585.970 K, ministerstvo železnic 887.714.940 K, ministerstvo orby 24.587.976 K, ministerstvo spravedlnosti 4.753.183 K, ministerstvo veřejných prací 50.557.631 K, správa státních budov 829.364 K, novostavby, stavební režie, adaptace atd. 437.422 K, výslužné 10.802.827 K.

Jednotný Český klub. Předseda klubu dr. Fiedler nepřeje si býti dále předsedou klubu, předseda že má býti zvolen z nejméně početnější skupiny klubu. Ve schůzi 22. t. m. schválen návrh posl. Udržala, aby dříve učiněn byl pokus semknouti všechny strany české do jednoho rámce. Předsedové klubů agrárního a národně-katolického pověření, aby se zástupci klubu nář. sociálů a samostat. poslanců čes. jednali o společném postupu v jistých záležitostech.

Protí Hohenburgerovi. Ve Vídni na konferenci všech českých stran 22. t. m. jednalo se též o známém výnosu ministra Hohenburgera. Uneseno podati interpelaci (jako v záležitosti školy Komenského) a zavést o ní debatu, budou-li pro ni také Jihoslované a Poláci. Skupina posl. dra Stránského v plenární schůzi čes. poslanců podá návrh, aby podána byla obžaloba na ministra dra Hohenburgera.

V bulharském sněmu došlo dne 18. t. m. k bouřím vzrušujícím. Když posl. Chekanovic jal se prude kritizovati členy rumunské národní strany, vytýkaje jim korupci, vrhl se posl. Blendna na řečníka, dal mu několik políčků a shodil jej s řečnické, při čemž stůlek zpravodajův spadl na stenografy. Nastala vířava schovala se ke všeobecné pramci, k níž ovšem nedošlo. Zato potom pískáno, trobeno a tlučeno prkénky o stoly. A to bylo předehrou k projednání předlohy o sanování rumunských raiffeisenek, která však zase odložena.

Úprava platů učitelských v Čechách dle úradu Svazu něm. zem. poslanců jest možna jen na základě dohody; do dohody se však Němcům valně nechce.

V druhé volbě poslance do sněmu za města Hořovice—Beroun—Radnice a Rokycany zvolen 1040 hlasy mladočech Leopold Weigner. Dále obdrželi: Josef Klečák (nár. soc.) 728, dr. Václav Bendl (státoprávník) 26 hlasů.

Diety poslanců na říšské radě mají prý býti zrušeny a nahrazeny stálým platem, asi ve výši 7000 K a příbytným 3000 K pro ty poslance, kteří nemají ve Vídni stálého bydliště.

Válka na Balkáně. Zapadají hejna kachen, jež se rozletěla z Cařihradu do židovských novin, o tureckých vítězstvích a porážkách křesťanů. Bohudík dosud spojené státy balkánské postupují od vítězství k vítězství. — Bulhaři postupují proti Turkům s jistotou a vypočítavostí, beze všech válečných fanfár, že to až zaráží. Hlavní proud bulharského vojska, rodopská armáda, mířící proti Drinopoli, dobyla 18. t. m. Džumaje, při čemž jí padly do rukou veliké zásoby střeliva, tři děla a 140 Turků zajato. V Mehonii se vzdaly dvě turecké setniny; dobyt město Kirdalie a zároveň zajiata celá turecká posádka. Obrátním tahem bul-

turecké armády pod generálem Ivaazovem prolomena turecká obranná linie u Kirkilize, Bulhaři vnikli drinopolské armádě turecké v týl a odřízli tak Drinopol od Cařihradu. Zároveň srazilo se u Kirkilise 140.000 Turků pod Muktarem pašou s bulharskou armádou 120.000 mužů pod generálem Dimitrovem; hrozná bitva tu zuřila v boji o Kirkilis. — Srbové postupují také dosti rychle. Oba proudy severní srbské armády vrhli se na Turky a vytlačili je z jejich posic. Část armády Živkovičovy pronikla až k Senici, generál Jankovč sevřel Nový Pazar a také ho již dobyl. Srbové dobyli také Prištiny, Sjenice a Kumanova, čímž jest usnadněn postup na Skoplji, která bude ze dvou stran napadena. — Řecká armáda po dobytí Elasony postupuje na sever, vytlačila Turky z Diskaty a obléhá Prevezu. Jiná část postupující na Janinu dobyla již nejdůležitější průmysly u Pondepikadie. — Černohorci podnikají nyní rozhodný útok na Taraboš, moderně opevněný a silně vyzbrojený. Hlavní armáda černohorská postoupila po silnici z Tuz až za Gradu, tak že svírá ze severovýchodu Skadar. Katoličtí Malisoři připojují se k Černohorcům a dostávají od nich pušky.

Zprávy organizační a spolkové.

Sdružení mládeže křesť. sociální na Opočensku pořádá po 4 neděle

III. PŘEDNÁŠKOVÝ VZDĚLÁVACÍ KURS s následujícím programem:

Dne 17. listopadu v Trnově v hostinci p. J. Svatoně: a) »Myšlenka Orelská«, přednese p. F. Škeřák ze Sloupnice; b) »Hospodářská družstva«, přednese p. Jos. Hervert, účetní Zemského svazu hospodářských družstev v Praze.

Dne 24. listopadu v Pulicích v hostinci p. J. Chmeláře: a) »Sociální pojištění«, přednese p. Fr. Šupka, redaktor z Hradce Králové; b) »Družstevní organizace«, přednese p. Fr. Matoušek, redaktor z Hronova.

Dne 1. prosince v Kounově v hostinci p. Jos. Zahradníka: a) »Divčí výchova«, přednese sl. Lid. Kosařová z Dobrušky; b) »Křesť.-sociální program«, přednese p. Fr. Šupka, redaktor z Hradce Králové.

Dne 8. prosince v Rohenicích v hostinci pana Mareše: a) »Hospodářská družstva«, přednese p. J. Hervert, účetní Zem. svazu hosp. družstev v Praze; b) »Myšlenka Orelská«, přednese pan Al. Petr, úředník Sdružení z Hradce Králové.

Začátek vždy o 2. hod. odpoledne.

Dne 8. prosince o půl 8. hod. večer v Tošově v hostinci p. Hlavatého: »Práce v organizacích«, přednese p. Al. Petr, úředník z Hradce Králové.

Odměňte hojnou účastí kulturní snahu naší mládeže!

Ústřední výbor české mládeže křesť. sociální se sídlem v Hradci Králové.

Schůze naší mládeže. V neděli 27. října ustavující valná hromada skupiny Horky n. J., promluvil tajemník dp. St. Beneš z Hradce Králové. — Dne 1. listopadu schůze v České Čermné a Jizbici, na obou bude mluvit tajemník dp. St. Beneš. — V neděli dne 3. listopadu schůze v Jablonci n. Jiz., kde bude řečnickými místostarostka sl. L. Kosařová z Dobrušky. — Týž den schůze ve Chvojnici, na níž promluví vdp. F. Konečný, farář na Pouchově. — Týž den řeční tajemník dp. St. Beneš na schůzi v Král. Dvoře n. Lab. — V neděli dne 10. listopadu schůze v Dlouhém a Sněžném, na obou promluví p. redaktor Fr. Šupka.

VIII. plenární schůze ústř. výboru Sdružení mládeže konána byla v Hradci Král. 20. října 1912 za hojné účasti. Po zahajovacích formálních čtení byl schválen zápis o VII. plenární schůzi, načež podal tajemník zprávu sekretářskou, v níž konstatoval, že rozvoj organizačního života v našem Sdružení nadšeným utěšeným postupuje, jak dokazují mnohé schůze, přednášky, sjezdy, konference, zábavy, oslavy atd. Ovšem v nejedné skupině bude potřeba vzpružení spolkový ruch a lásku k našemu programu. V letních měsících hrozilo nebezpečí rozvratu, ale podařilo se je zažehnat. Početné opětně velice získali. Ústř. výbor svědomitě plní obtížný a mnohdy nevděčný úkol svůj a skrytě pracuje ve svých schůzích týdenních i v jednotlivých odborech a sekcích na roli našeho sdružení. Poměr náš k jiným katolickým střediskům organizačním jest dobrý. — Následovaly zprávy jednotlivých odborů pracovních a sekcí. Při referátu agitačním zejména důraz kladl tajemník na to, aby členstvo i věřící, komu je kradl naše budoucnost, uplatňovali se co nejvíce v činnosti agitační od mladíka k mladíku, k dívce, získávajíce též zájem o věc naši v kruzích rodičů, zaměstnavatelů, ve spolicích a organizacích dospělých, šifce neúnavně tisk atd. Sebe lepší schůze agitační nevydají tolik, jako tato drobná válka práva, pravdy a ctnosti proti lži, všemu bezpráví a nízkosti. Bylo doporučeno při výborech okresních — jako na Vysokomýtsku — i při výborech skupin zřizovat agitační komise. V činnosti agitační bychom také mnohem více mohli vykonati, kdyby více pamatováno bylo na agitační fond! — Sekce přednášková, jejíž zprávu přednesl pan starosta, vykazuje potěšitelný počet absolvovaných poučných přednášek z

různých oborů. Zanáší se úmyslem doplnit sbor řečnický novými silami, abychom mohli věnovati zvýšenou pozornost otázkám praktického, zejména hospodářského života. — Po zprávě redakční, přednesené řídícím redaktorem dp. K. Kepplem, rozvinula se debata o reformě »Dorostu«. Bylo přijato několik návrhů, jichž provedením milý list náš, již nyní veliké oblibě se těšící pro svůj bohatý a zůslechující obsah, jistě mnoho získá. — V referátu administračním opětně trpce stěžováno bylo, že mezi odběrateli vážnou velikou pohledávku. — Totéž bylo zjištěno při zprávě odboru finančního. Vyzývá tudíž ústřední výbor veškeré členstvo a odběratele »Dorostu«, by konali svou povinnost a nenechávali užší výbor stále zápasiti s peněžními obtížemi, které jsou velikým zatížením naší činnosti. — Ze zprávy sekce sjezdové bylo patrné, že jsme v uplynulém období vyvinuli velmi bohatou činnost sjezdovou; zejména obírala se zpráva kritikou sletu orelského a všeobecného sjezdu v Třebouchovicích, při kterémto příležitosti referent přiblížil na pranýř neloyální jednání mnohých skupin, které Ústřední sjezd uložily, ale pak je ani hmotně, ani mravně nepodporovaly. — Interessantní zpráva sekce tělocvičné vnesla mnohý jasný paprsek do otázky našeho poměru k orelstvu. Výsledkem zprávy bylo usnesení, v němž opětovně zdůrazněna byla potřeba podporovati myšlenku orelskou co nejvíce a to tiskem, přednáškami, schůzemi i finančně. Aby byl upraven dosud nejasný mnohostranný vztah našich odborů orelských, byl jednohlasně schválen správní řád, který současně na jiném místě podáváme. Proti snahám, snažícím se poškoditi naše snahy pod záminkou podpory orelské věci, bylo usneseno vystoupiti energicky na jiných místech. Na řadu přišlo jednání o nejdůležitějším bodu celého jednání, o otázce, jak daleko dospělo jednání podniknuté našim Ústředím za účelem sjednocení veškeré české mládeže křesť. sociální na společném programu. Z důvodů taktických zatím nereferujeme podrobně o otázce této, jenom tolik prozrazujeme, že zprávy sekretariátu, že jednání spěje velice slibně ke konci, tak že v listopadu bude závěrečná konference, na níž mají býti schváleny společné stanovy, o nichž se již pracuje po všestranném studiu předběžném. Dá Bůh, že v brzké době budeme moci naši katolickou veřejnost překvapiti velikým úspěchem: jednotnou mládeží. — Užší výbor podal dva návrhy; a to první, aby pořádány byly v lednu 1913 duchovní cvičení pro mládež v Hradci Králové, druhý, aby pro funkcionáře našich skupin i jiných spolků a všechny zainteresované konány byly dvodenní kursy v Hradci Králové, Opočně, Chocni a případně i v Novém Městě n. Met., kteréž přijaty byly s velikým nadšením. — Tím tato důležitá schůze byla ukončena. Kéž by usnesení v ní učiněná a horoucí láskou k svaté naší věci prochnutá uzrála brzo ve zdárné, bujné plody!

Chrudim. Jednota katol. tovaryšů, katol. národní jednota žen a dívek a místní odbočka Všeobor. sdružení křesť. dělnictva pořádají příští neděli dne 27. října 1912 přesně o půl 8. hodině večer v muzejní restauraci přátelský večer, při němž dramatický odbor sehraje působivé drama z dušičkového ovzduší »Úděl sirotka« o 4 jednáních od A. Bognera. Hra tato všude byla vřele přijata a několikrát opakována, a připojíme-li k tomu, že čistý výnos večera věnován bude vánoční nadílce chudé naší a osiřelé mládeže členské, pak nepochybujeme, že večer přivábí nejen veškeré členstvo, ale i četné příznivce spolků našich. Ceny míst: I. místo 70 hal., II. místo 60 hal., sedadlo u stolu 60 hal., k stání 30 hal. Po divadle bude volná zábava při hudbě br. Tichého. — Upozorňujeme poznovu členy Jednoty katol. tovaryšů, aby si včas spolkový časopis vyzvedali a tak usnadňovali obtížnou práci bratří kolportérů. — Pamatujte při každé příležitosti na svůj stavební fond i mezi nečleny. Blok cihel milerád vám dodá br. jednatel nebo pokladník. Přihlášky do tělocvičného odboru »Orel« přijímají se každou neděli od 1 do 3 hodin odpo. v místnostech spolkových »Jednoty« aneb ve čtvrtek večer po 7. hod. tamtéž. — Dnem 27. října přicházejí v platnost změněné stanovy i nový jednací řád, proto si každý vše bedlivě pročti, bys se vyhnul možným nepřijemnostem. Hleďme vše bedlivě zachovávat, neb jedině tím spolek bude květat a buditi vážnost u nepřátel. Zdař Bůh!

Jednota katolických učitelek koná veřejnou schůzi, spojenou s přednáškou, na níž promluví Msgr. Thdr. František Kordač: »O některých moderních názorech nábožensko-mravních«. Schůze koná se dne 2. listopadu t. r. o 4. hod. odpo. na Žofíně v malém sále. — Přístup volný zvaným příznivcům, členům a jimi uvedeným hostům.

Kurs tělocvičný pro začátečnický tělocvik koná se dne 3. listopadu v Hradci Králové v Borromaeu. Začátek v 10 hod. dopoledne a končí o 5. hod. odpo. Kurs řídí br. Kadeřábek z Hradce Králové.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada dne 21. října učinila následující usnesení: Panu K. Vackovi, hodináři, bylo povoleno vyvěšení reklamního štítu na domě čp. 80 v Palackého ulici. — Změna půdorysu přizemí novostavby v Jungmannově třídě na prc. čís. 15, v bloku F, náležející p. R. Schmidtoví, stavitel, byla schválena. — Denní prohlídka a zkoušení mléka, prodávávaného ve městě, svědčí se vyvířeným v tom oboru policejním strážníkům. — Okres-

ní výbor se požádá, by na zřízení lidových sprchových lázní přispěl přiměřeným obnosem. — Žádosti za zvýšení chudinské podpory se vrátí, by doloženy byly lékařskými vysvědčeními. — Poukáže se k výplatě remunerační výpomoc. katechetovi při nové zřízené pobočce chlapecké měšť. školy za vyučování náboženství. — Technické kanceláři se uloží, by předložila zprávu o opatření nádob k napájení psů.

Pohřeb preláta Msgra. Františka Xav. Hampla vykonal se dne 19. t. m. ráno za značné účasti věřících. Dostavily se deputace úřadů politických, soudních, autonomních, škol, sboru důstojnického, městské rady atd., chovanci Rudolfiny s učitelským sborem, přes 50 kněží a mnozí jiní. Slavné Requiem sloužil a rakev vykropil za četné assistence vsdp. kapitulní děkan dr. Jan Soukup. Promluvil nad rakví o zásluhách zesnulého, o jeho přímé, bezelstné povaze a oddanosti k vrchnímu pastýři nejd. dru. Josefu Doubravovi. Jeho Biskupská Milost vřele ocenil práci a vzácnou povahu v Pánu zesnulého a vyjádřil upřímné politování, že sám kondukt vésti nemůže. Před pensionátem císaře Františka Josefa I. průvod se zastavil, načež vzdal vsdp. kapitulní děkan vroucí díky všem, kteří na konduktu podíl brali. Po skončení modlitby a případného zpěvu hnul se povoz s rakví na Pouchov, kdež tělesná schránka zesnulého uložena ve vlastní hrobě. Odpočívaj v pokoji!

Z městského průmyslového musea. Městské průmyslové museum pořádá bude ve dnech od 5. až do 7. listopadu t. r. kurs pro technické práce dokončovací pro odbory dřevařské, za podpory c. k. školy pro stavební řemesla v Jaroměři. Kurs trvá tři po sobě následující dny a bude se přednáseti denně vždy od 4 hodin odpoledne do 8 hod. večer, takže bude interestům umožněno, aby se kursu bez újmy ve svém povolání účastnili. Kurs je bezplatný a program zahrnuje tyto práce: 1. Nejnovější moření dřeva mořidly »Lignol I. a II.«, jakož i mořidly železitými. 2. Dekorování dřeva »Lametou« a zdobení síťkové. 3. Pálení dřeva lampou spájecí a jeho zdobení různými barvami. 4. Vyplňování porů dřeva zvláštním plnidlem a americké lakování (místo politury). 5. Odstraňování staré politury, laků a matování speciálním přípravkem. Mistři a pomocníci truhlářským, řezbářským a soustružnickým, jakož i příslušníkům spřízněných živností naskytá se vhodná příležitost seznati účelné a moderní dokončovací zpracování dřeva. Kuratorium musea očekává, že příslušníci uvedených živností projeví o tento kurs náležitý zájem. Přihlášky přijímá nejdéle do konce t. m. správa průmyslového musea v Hradci Králové (Ústředna). — Kurs hrnčířský, který byl určen na 21. t. m., bylo nutno z důvodů technických přeložiti na dobu pozdější a budeme o tom závčas referovati.

Pensionát císaře Františka Josefa I. Hudební soukromá škola bude pořádáti ve školním roce se svými žáčkami »Hudební večery«, k nimž se uctivě zvou vcelctění pp. rodiče žáček. Program přinese po každé jména významných skladatelů, z jejich skladeb volena budou díla nejen k přednesu, ale i technická. První »Hudební večer« připadá na příští neděli 27. října o půl 5. hod. odpo.

Soubor divadla sdružených měst východočeských. Operní představení posledního týdne přinesla více uspokojení než představení dřívější. Byly to především výkony jednotlivců, pí. Charvátové, pp. Demkova a Patočky, které zasluhují vši chválu jak po stránce pěvecké, tak po stránce herecké. Bohužel není ještě sbor tím, čím by býti měl, a orchestr při svém minimálním obsazení nemůže přivést k úplné platnosti díla, vyžadující většího orchestru, třeba by tu i výkony jednotlivců byly zdařilé. Želíme toho, že benefiční představení pí. Charvátové bylo tak málo navštíveno. Že dovede hradecké obecnstvo naplniti dům při operetkách, je známo. Ale že by nedovedlo čestně poměřenou účastí projevití přilež. vynikající representance našeho souboru, nevěděli jsme. Pondělní výkon pí. Charvátové povznesl jistě letošní provedení »Nižiny« nad léta minulá. Zvláště uspokojovalo provedení »Evangelisty«. Bylo to snad nejzdařilejší představení dosavadní sezóny a byl to především pan Demkov s p. Komarovem, jejich vedle ostatních solistů čestně vzpomenouti dlužno. — Činohra podala nám Björnsonův »Bankrot« ve čtyřtečném představení velice výstižně. Tu a tam sice některé epizodní scény z celkové úrovně hry vypadaly, ale přední representanti uplatnili svůj talent se vzácnou delikátností. Hra pana Balouna byla uchvacující. Velmi dobrý byl advokát Berust, fidele Sannaes. Podivem nás naplnilo, že režie sáhla v úterý po mělké veselohe Fleurese a Caillaveta »Papá«. Provedení její jsme zde v Hradci Králové nedávno viděli lepší. — Operetta, jež vykazuje minulý týden absolutorium tří představení, mezi nimi jednu reprisu, těší se neztencené přízni. Operetě naše P. T. obecnstvo ještě nejsnáze svou pozornost věnuje. — Douška: Souhlasná kritika místních i jiných listů, po zásluze a v dobré intenci u-

Sukna

Dosk čil

Chocen.

Bačte si vyžádati vzory podzimních a zimních látek, které letos přináším v bohatém výběru. Veleútočnému duchovenstvu doporučuji zvláštní novinka pod názvem »PRENTAM« v ceně metr K 8.40.

pozorující na vady souboru nebo spíše jeho správy a i. přivedla z rovnováhy směřovatné činitele, kteří kritice podkládali trhavé úmysly. Kéž jen osvědčí se na povolaných místech více dobré vůle a respektu k spravedlivým a ne vysoko položeným tužbám a kritika také nebude trhati. Litujeme, že se k podobným projevům zbytečného rozčilení dali strhnouti i vynikající umělci souboru, ač poznámky klidně menší nedostatky vytýkající vlastně v jejich interseu byly napsány.

Repertoár městského divadla v Hradci Králové. V pátek dne 25. t. m. jest čestný večer slečny Zdenky Gráfové »Pryč od mužů«, veselohra. V sobotu vystoupí pohostinsky primadona Národního divadla v Praze paní Anna Slavíková ve Smetanově opeře »Dalibor« v partii Milady. Představení toto jest v předplacení při zvýšených cenách. P. T. pp. abonenti račtež si svá místa v předprodeji u p. Tolmana nejdéle do pátku do večera proti zaplacení příplatku vyzvednouti; ti, kteří by snad představení toho nepoužili, nechť dají své číslo v předprodeji rovněž do pátku do večera k dispozici. Mohou však za náhradu použití každého jiného představení (mimo hry s hostem). V neděli o 3. hod. při snížených cenách operetta »Krista z myslivny« a večer o půl 8. hod. operetta »Krásná Helena«. V pondělí jest čestný večer p. Marie Peškové, ku kterémuž sobě zvolila hru ze života akademického »Soukromý docent«. V úterý jest premiéra Beethovenovy opery »Fidelio«, první vystoupení slečny Šipánkové, primadony. Ve středu operetta »Slečna Dudačka« se sl. Škrdlíkovou v úloze titulní. Na čtvrtek se připravuje Shakespearův »Kupec benátský« za pohostinské hry mistra E. Vojana.

Pěvecko-hudební a klavírní školy Ferdinanda a Máty Kneprovy v Hradci Král. pořáday v neděli 27. října 1912 ve dvoraně Měšťanské besedy za lask. spolupůsobení pana prof. O. Černušáka jedenácté hudební matinee. Pořad: Úvodní přednáška a instruktivní výklad. 1. a) J. Ph. Rameau (1683—1763): »Rigaudon de Dardanus«. b) B. Chopin (1810—1849): op. 66. Fantasie Impromptu, pro klavír. 2. L. van Beethoven (1770—1827): »Mignon«. Pro zpěv a klavír. 3. F. Schubert (1797—1828): op. 137. č. 1. Sonatina pro klavír a housle. Allegro molto. — Andante. — Allegro vivace. 4. a) F. Neumann: op. 25. č. 3. »Vzpomínky«. b) C. Kuj: »Již tmi se«. Zpěv a klavír. 5. Vítězslav Novák: op. 20. »Můj máj«. Andante semplice. Molto tranquillo. Andante spinto. Slovac-ky. Allegro vigoroso. Pro klavír. Učinkující žactvo: M. Laichterová, M. Třeštková, Z. Kolářský, E. Bureš. Vstup volný. Začátek určitě o půl 11. hod. dopol.

Strassburk, Měty a Colmar, města v Elsasko-Lotrinsku, jež vzdor přivtělení k říši německé před čtyřiceti lety zachovala dosud svůj starobylý ráz francouzský, nádhernými katedrálami a pomníky. Oživené průplavy a malebné jich okolí zajímají budou návštěvníky Panoramy Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové ve dnech 26. října až 1. listopadu 1912.

Vyhliáška o výkazech, jež mají podat majitelé domů ke přípravě ukládání osobní daně z příjmu na rok 1913. Na základě § 200. zákona ze dne 25. října 1896, ř. z. č. 220., o přímých daních osobních, a na základě článku 39. prováděcího nařízení ke IV. hlavě tohoto zákona vyzývají se všichni držitelé obydlených domů, po případě jejich zástupci, aby předložili berním úřadům vyměřovací v lhůtě níže určené a s použitím úředních tiskopisů výkazy všech osob v domě bydlících, spořádané podle byd. resp. obchodních místností a při pronajatých budovách s uvedením nájemného a po případě podnájemníků, uvedouce zároveň jméno a způsob povolání nebo výdělků, pak i bydliště jednotlivých obyvatelů. Při tom podpronajmatelé nechť uvedou své podnájemníky a nájemné od nich placené, přednostové domácnosti pak udejtež všechny k jejich domácnosti patřící osoby, které mají nějaké vlastní příjmy. K tomu se blíže podotýká, že držitelé pronajatých budov mají podat »seznam domovní« (vzorec B) s případnými seznamy bytovými (vzorec C), kteréžto poslední vyplníti mají jednotliví přednostové domácnosti vztahmo nájemníci; naproti tomu ve příčině budov nepronajatých mají držitelé domů podat »seznamy obyvatelů domu« (vzorec D). Tyto výkazy (vzorce B, C, D) buďtež vesměs přesné dle stavu ze dne 15. listopadu 1912 v příslušných rubrikách náležitě vyplněny a nejdéle do 20. listopadu 1912 u vyměřovacích úřadů I. instance (c. k. berních správ, okresních hejtmanství) samými majiteli domů podány, aniž by bylo vyčkáno, až orgány státní neb obecní pro tyto výkazy přijdou. Kdo by odepřel podání zmíněných výkazů nebo v nich vědomě nesprávné údaje učinil, může býti dle § 247. citovaného zákona potrestán peněžitou pokutou až do 400 K. Potřebný počet tiskopisů budiž stranami u c. k. berní správy, okresního hejtmanství, berního úřadu neb obecního úřadu vyzvednut.

Úspěch Královéhradecké továrny automobilů. Vídeňský automobilový klub pořádal dne 6. a 7. t. m. soutěž spolehlivosti, a sice první den z Vídně do Kremže nad Dunajem v délce 235 km., mimo závodu do vrchu; druhý den pak Kremže—Videň 198 km., mimo závodu do vrchu Sieberer, dlouhého 12 km. Jezdci a kontrolori trpěli citelnou zimou a první den bylo jeti více jak 5 km. sněhem, při stoupání přes 20 proc. Z přihlášených 52 vozů startovalo 39 vozů, z nichž 30 přijelo k cíli, mezi nimiž dva vozy Kan (Královéhradecké továrny automobilů Alois Nejedlý). Oba tyto vozy absolvovaly úplnou trať 433 km. bez poruchy a zastávky a nejvíce překvapilo, že druhý den v závodu do vrchu Sieberer, dlouhého 12 km., jednoválcový vůz Královéhradecké továrny automobilů, řízený p. Czernílem (Videň), docílil značně lepšího závodního času, jak mnohem silnější známky se čtyřválcovými motory.

Uvážíme-li, že vozy Kan byly jednoválcové o síle 5.58 HP a že docílily lepšího závodního času, jak známky konkurenční o motorech 13.2 HP, 11.47 HP, 10.35 HP, 19.64 HP, ano i 38.4 HP a 60.84 HP, možno směle mluvit o úspěchu prvotřídním. Toto první účastnění se veřejné soutěže přineslo naší české mladé známce Kan plný úspěch, neb obstála proti silné mezinárodní konkurenci, jak ve výsledku rychlosti, tak i výsledku spolehlivosti. Pan Czernil po celou dobu jízdy vůz nezastavil a neutrpěl sebe menší poruchy. Tímto výkonem vydobyla sobě Královéhradecká továrna automobilů I. ceny za nejlepší výkon relativně nejslabšího motoru. Při slavnostním večeru automobilového klubu vyslovil se Alexander princ Oroy, že ze všech účastněných automobilů nejlépe se mu zamlouvaly 2 vozy, a to jednoválcový vůz Královéhradecké továrny automobilů Kan a pak čtyřválcový Nag. Gratulujeme k tomuto úspěchu a jsme přesvědčeni, že česká známka Kan získá sobě dalších příznivců i u nás.

Prvá valná hromada nově utvořeného živnostenského společenstva mistrů kovářských a podkovářských se sídlem v Hradci Králové svolává v základe ustanovení § 119. lit. a) živnost. řádu prvou valnou hromadu nově utvořeného živnostenského společenstva mistrů kovářských a podkovářských se sídlem v Hradci Král. na den 3. listopadu 1912 o půl 11. hodině dopol. do restaurační místnosti Grandhotelu v Hradci Králové s následujícím programem: 1. Zahájení valné hromady zástupcem c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové, c. k. okr. komisarem p. JUDrem. Rud. Fiedlerem. 2. Volba představenstva společenstevního. 3. Předání agendy nově zvolenému starostovi. 4. Přistoupení společenstva k Zemské jednotě společenstev mistrů kovářských a podkovářských v Praze. 5. Volné návrhy a dotazy. — Aby hromada společenstva byla schopnou k usnášení, třeba přítomnosti jedné pětiny členů hlasovací právo majících. Pakli by se v ustanovenou dobu dostatečný počet členů nesešel, jsou přítomní po uplynutí lhůty čekací dle § 17. stanov oprávněni, bez ohledu na počet přítomných o denním pořádku jednati.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 19. října 1912 bylo přivezeno: hl: pšenice 281, žita 118, ječmene 126, ovsa 307, prosa 1, jahel 8, krup 8, máku 3, kop: zelí 130, kapusty 65, drobné zeleniny 200, hl: cibule 48, mrkve 35, brambor 154, jablek 135, hrušek 92, beček: švestek 173, kusů: podsvínčat 400.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 19. října 1912. 1 hl: pšenice K 16.60 až 18.—, žita K 14.20 až 14.70, ječmene K 12.70 až 13.20, ovsa K 7.— až 8.—, prosa K 14.— až 16.—, hrachu K 24.— až 30.—, čočky K 30.— až 40.—, jahel K 28.— až 32.—, krup K 28.— až 48.—, brambor K 3.80 až 4.20, máku K 40.— až 50.—, 100 kg: žitných otrub K 15.—, pšeničných otrub K 14.—, 1 kg: másla čerstvého K 3.— až 3.40, sádla vepřového K 2.10 až 2.20, tvarohu K —.40 až —.44, 1 vejce K —.09 až —.10, 1 kopa: zelí K 4.— až 8.—, kapusty K 1.20 až 2.40, 1 hl: cibule K 8.— až 9.—, 1 kopa: drobné zeleniny K 1.— až 5.—, 1 pytel: mrkve K 1.20 až 1.60, 1 hl: jablek K 4.—, hrušek 4.40 až 8.—, 1 bečka: švestek K 1.20 až 2.—.

Prodá se levně flétna s pikolou (oba nástroje nové) i s pouzderem. Doplatí se lze na podrobnosti v hostinci »U Slunce«.

Nový Hradec Králové. (Svěcení obnoveného kostela) vykonáno v Novém Hradci Králové v neděli dne 20. října slavnostním způsobem. Kostel byl vydán 36.000 K vnitř i zevně obnoven, po obnově jako by prohlédl, je milý, čisťounký, je radost v něm prodletí. Vše krásně vyzlacené, vše září novým leskem. Též varhany jsou nové, taktéž kostel nově vydlážděn. Světitel vsdp. kanovník kancelář, papežský komoří. František Kerner, uvítán byl od vdp. rady a děkana zdejšího Ant. Vitvara a ostatního duchovenstva, od patronálního reprezentanta p. dvorního rady Aloise Isakovice, zastupitelstva obce s p. starostou v čele, od členů naší katol. jednoty a věřícího lidu. Po vysvěcení kostela měl vsdp. světitel krásnou promluvu, sděliv věřícím pozdrav Jeho Excellence našeho nejdp. arcipastýře a jeho přání, abychom se za něho pomodlili. Na to společně konali jsme modlitbu, aby Pán Bůh popřál našemu nejdůstojnějšímu arcipastýři brzkého a stálého zdraví by se srdcem rozradostněným mohl brzo navštívit náš chrám Páně, jehož obnovy jako znatel církevního umění byl vůdcím duchem. častěji Nový Hradec Králové navštívil, též v zář. s hostem sjezdu vídeňského svdp. arcibiskupem z Kalabrie. — Po promluvě vsdp. světitele měl kázání dp. Ant. Doležal, kooperátor zdejší, který vyložil význam a potřebu kostela. Mši svatou slavnou sloužil p. komoří papežský za assistance zdejších duchovních. Vzdáváme srdečné díky všem, kteří se účastnili krásné slavnosti svěcení kostela a kteří přispěli k této slavnosti, a voláme všem svým příznivcům my vděční farníci: »Pán Bůh zaplať!«

Vikariát lodočský. Po 51letém požehnaném a horlivém působení v duchovní správě, po 19letém vedení zdejšího vikariátního úřadu odešel vysocedůstojný pan bisk. vikář, skutečný konsist. rada, assesor a děkan ve Světě dnem 1. zář. na odpočinek. Dne 16. zář. přijel nový správce vikariátního úřadu vdp. Karel Vimr s deputací vikariátního duchovenstva vdp. farář ze Zruče a Zbraslavic do Světě poděkovat mu za lásku a dobrotivost, kterou kléru podřízenému vždy věnoval. Po vhodné promluvě odevzdala deputace veledůst. pánu poděkování Jeho Exc. pana biskupa i nejdůst. bisk. konsistoře za služby platné, církvi prokázané. Bůh po přejí našemu dobrému »tatičkovi« po pracovním působení ještě po mnohá léta odpočinek klidný, spokojený a šťastný! Toť přání velkého kněze vikariátního.

Hořice. »Hořický Obzor« přinesl dlouhý článek o poměrech elektrárenských a nynějším správci, který, máje podíl na instalaci, dělá vysoké rozpočty a právě žaluje obec na zaplacení asi 2000 K, ač má oproti předšlému správci příjmy neobyčejně příznivé upravené a přidává, že peměl, když o místo žádal, žádné zvláštní kvalifikace. A přec měl zvláštní kvalifikaci — byl bez konfese. — Divadelní společnost p. Procházkové. Malé netěší se návštěvě obecnstva, ač se snaží dost a hraje velmi slušně. Méně slušným je někdy repertoár, jehož vinu nese však více dnešní neblahý směr dramatického umění a pokazená krasochut obecnstva samotného. Nicméně pak nemá se hrát pro galerii, která se baví, ostatní publikum se odpuzuje.

Skuteč. Dne 30. října oslaví naše město památku stých narozenin svého slavného rodáka Ant. Fr. Rybičky-Skutečského, který si získal velikých zásluh historickými svými pracemi. Jeho příspěvky jsou tvrdými granáty, které usnadnily tolik práci historikům mladším. Obsáhlá práce Rybičkova o předních křesťelích našeho národa jest věrným a velice podrobným zrcadlem doby našeho národně-literárního probuzení. Čest budiž bystrému konservativci, houževnatému pracovníkovi, který kráčeje ve stopách Dobnerových a Palackého, tak dovedně minulost našeho národa ozářil! O významu ctihodného spisovatele promluví muž povolaný, zdejší rodák p. Antonín Hlinecký, c. k. okr. inspektor ze Žamberka. Zasloužilý tento paedagog měl veliký podíl v osvětování a národním ruchu skutečském, kde byl dlouhá léta učitelem. Jsa synem dávno již zesnulého vynikajícího purkmistra skutečského dra. Hlineckého, všiml si bedlivě práce svého otce, pohybující se v širokém rámci. Jak otec tak syn udržoval velice intimní styky netoliko s vynikajícími rodáky, nýbrž i s jinými kulturními vůdci českého národa. Pan inspektor netoliko dobře zná povahu a zásluhy Rybičkovy, nýbrž jest dobře obeznámen i s prostředím, ve kterém Rybička žil jak ve Skutči tak v Chrudimi. Jedná-li se o vzdání holdu památce některého znamenitého našeho rodáka, p. Hlinecký vždy se chápá přípravných prací na místě prvním. Snažil se též horlivě o to, aby vzdána byla příslušná čest nezapomenutelnému mladému badateli B. Konečnému, který za krátký čas svého veřejného působení na poli místní historie získal si zásluh vynikajících. Tehdy (před 16 lety) nebyla horlivost pana Hlineckého dostatečně podporována. Doufáme však, že aspoň při nadcházející slavnosti rozpomenou se Skutečané na povinný vděk tomu, který dovedl i zásluhy Rybičkovy před širším forem náležitě oceniti. — Při slavnosti zpěváký spolek »Rubeš« zazpívá vlastenecké sbory. Velice mile na zdejší občany působilo, že dosud žijící dítka velikého našeho rodáka posud ke Skutči lonu, což dokázaly tím, že věnovaly 1000 K ve prospěch místních dobročinných a kulturních účelů.

Valná hromada I. českého spolku pro zvelebení včelařství, zahrádnictví a chovu hospodářského zvířectva v Chrudimí koná se v neděli dne 27. října 1912 o půl 10. hodině dopolední v hotelu »na Bídě« v Chrudimí. Pořad: 1. Zahájení schůze. 2. Rokování o těchto otázkách: a) O pěstování zákrsků. Promluví pan Josef Vaněk, redaktor »Zahrady domácí a školní«. b) O racionelním chovu drábeže. Přednese paní M. Trachtová, ředitelka hospodářské školy. c) Jak možno zvelebiti včelí pastvu. Sdělí předseda spolku. 3. Volné návrhy. Přítomnost všech přátel hospodářského pokroku a spolkového života jest velice žádoucí.

Věnujte jednu korunu ve prospěch stavby sanatoria na Píseš zakoupením losu »České Loterie«. Jest to národní povinnost!

Záložna v Hradci Králové,
Jasné náměstí č. 183.

Vklady na knížky 4³/₄%

Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyšší!

Různé zprávy.

Peníze snadno a rychle. Poukázali jsme předešle, jak snadno dovedou si židé opatřovati miliony, ba i miliardy. Nyní ještě aspoň několik pohledů do židovských účtár! Žid Julius Herz je presidentem »Společnosti rakouských státních drah«, předsedou spolku pro rakouský chemický a metallurgický průmysl (na dobývání kovů z dolů), dále je předsedou vídeňské akciové společnosti pro stavbu lokomotiv — je to největší rakouská společnost — a mimoto je v bursovní vídeňské radě a vídeňské obchodní komoře. Takové funkce vynášejí více než statky všech českých biskupů. Jako guvernér rakouského pozemkového ústavu po zemřelém židu ryt. Taussigovi má ročně 160.000 příjmů a vedlejších příjmů nejméně pětkrát tolik. — Když byl interpelován ministr vnitra, proč vídeňský Rothschild ze svých 11 miliard a svých velkozávodů platí toliko 3 mil. korun daně, ač by dle spravedlnosti měl platit nejméně 26.000.000 K, vláda na to neodpověděla, a soc. demokraté, »odvěci nepřátelé« velkokapitalismu, také přehlí tuto kapitalistickou zafimavost — mlčením. — V Krakově zřídil si před rokem samostatný obchodní dům žid Izák Weiss. Nadělal za rok 62.000 K dluhů a

padělal celé množství smének. Nyní pak z Krakova uprchl do Rumunska. — Obchodník Karel Oans v Praze ohlásil konkurs. Dluh má 200.000 K. — Velkoobchodník žid Gustav Hammerschlag v Opavě učinil konkurs; byl však dodán trestnému soudu, jelikož učinil několik podvodů v obnosu 298.000 K. — Majitel továrny Samuel Klempere v Bělsku byl odsouzen pro zháňství na 2 roky do těžkého žaláře. — Obchodník Leo Kohn v Jihlavě ohlásil konkurs; dluh má 240.000 K. — Obchodní prodáváčky Hermína Jeitelesová a Regina Krausová odsouzeny byly na 3 měsíce pro zločin krádeže ve Vídni. — Obchodnice židovka Olga Lawetzká v Duchcově ohlásila konkurs, dluh má 110.000 K. Jelikož podvodně vylákala zboží, byla dodána k trestnému soudu. — V Budapešti zatčen byl c. k. setník žid Oskar Löwe, jelikož padělal celou řadu smének. — Majitel továrny žid Saul Wedeles v Přemyslu ohlásil konkurs, dluhy činí 980.000 K. — Obchodník žid Nathan Mösse v Liberci ohlásil konkurs; dluh má 480.000 K. — Vídeňská firma Moric Mehlschmidt a syn ohlásila konkurs, dluh jest 650.000 K. — V Novém Jičíně na Moravě byla odsouzena na 2 měsíce majitelka vykřičené místnosti židovka Olga Lustigová pro kuplířství. — Majitel továrny žid Jindřich Pick ve Znojmě ohlásil úpadek, dluhy obnáší jen 955.000 K. — Bankéř žid Samuel Löwenstein v Celovci je v likvidaci, dluh má 670.000 K. Škodu utrpělo několik vídeňských bank. Žid byl zatčen a dodán k soudu. — Pražská židovská firma Gustav Löbl ohlásila konkurs, dluh má 320.000 K. — Obchodní pokladník židovka Hermína Bergweinová byla odsouzena trestním soudem v Linci na 3 měsíce pro zločin krádeže. — Obchodník žid Julius Korálek v Krumlově ohlásil konkurs, dluh jest 280.000 K. — V Prešpurku byl dodán k vojenskému soudu, plukovní lékař žid dr. Jakub Löschner, ježto mnoha mladým mužům, zejména židům, za velké peníze pomáhal od vojenské služby. — V Brně byl odsouzen na měsíc do vězení pro kuplířství žid Oskar Sušický. — Obchodník žid Gabriel Mühlstein v Opavě ohlásil konkurs, dluh má 108.000 K. Jelikož podvodně vylákával na různých továrnách zboží a padělal několik smének, byl dodán k trestnému soudu. — Voj. zvěrolékař žid Herman Beiteheim v Budapešti byl dodán k vojenskému soudu, jelikož spáchal několik velkých podvodů. — Obchodnice židovka Klára Brandeisová v Duchcově byla dodána k trestnému soudu, jelikož založila zámyslně oheň ve svém krámě. — V Praze utrpěl velikou ztrátu při bursovní spekulaci úředník filiálky vídeňského »Bankvereinu« Pollak. Škoda jeho udává se na 600.000 K, ale je prý ještě vyšší. Pollak dle pražských zpráv hrál také na účet tenoristy Mařáka, jehož ztráta udává se na 200.000 K. Pollak, který byl nad své poměry zadlužen, byl z pražské filiálky »Bankvereinu« propuštěn. — A tak by se mohlo pokračovati týden za týdnem k seznání, jak velikými dobrodinci křesťanských kapes jsou židovští spekulanti.

Výnosnost obchodu lidským masem. V Bělsku ve Slezsku prodala majitelka bordelu svůj »obchod« jistě dříve z Vídně. Před 3 lety koupila ta žena »veřejný dům« i s licenci za 120.000 K a dnes prodala jej za 260 tisíc korun. Novou majitelkou jest jistě Blechertová. Kuplička odváděla v městě největší daň ze všech poplatníků. Každý týden vyzískala ze svých 15 až 20 »pensionistek« více než tisíc korun a uložila je do spořitelny. Z dívek musila každá odváděti 25 K denního poplatku, začez dostávalo se jim bídné stravy a příkrého zacházení. Tyto moderní otrokyně, z nichž bordelářka rychle zbohatla, přicházejí vesměs ze západu, zanechají ve městě trochu své svěžesti a jdou dále na východ, kde v zastrčených městech navždy zmizí. Majitelce bordelu dařilo se při tom velice dobře. Bohatla, byla vážena ve společnosti, protože dovedla podplácet, aby se o jejm kšeftu mnoho nemluvalo. Ze Slezska přijde prý do Vídně, kde v »lepší« společnosti nikomu ani nenapadne, aby se jí tázal na původ jejího bohatství.

Židovská statečnost osvědčila se zvláštním způsobem již za války rusko-japonské. Kdyby bývalo Rusko židy do armády vůbec nepřijímalo, bylo by na tom lépe, protože židovští vojáci zrazovali za peníze slabiny ruských pluků Japoncům, ale do boje se jim nechtělo. Celé davy mladých židů prchly hned, jakmile vycitily, že by musily vzít do ruky pušku. Valná většina těch, kteří přebíhali k Japoncům a prchali i jinam od svých praporů, náležela národu semitskému. Za revoluce ruské přijímali židovští machři obrovské peníze pro revolucionáře, obohaculice se na útraty svedeného lidu. Do pouličních bojů však švali obložené křesťany, prchající s většími sumami za hranice. — A jak se nyní chovají ve státech křesťanských na Balkáně, kde si pomohli na účet křesťanského obyvatelstva k velikému jmění? Kšeftovat ano — a nejraději při válce, kdy se dá vyzískati zvlášť mnoho vojenskými dodávkami. Ale bojovat, vydat se v nebezpečí života? To ani tenkrát ne. Když se jedná o vítězství a svobody nad nesnesitelným jařmem. Všimněme si na příklad, jak se zachovali na řeckém ostrově Korfu. Řecko zde povolalo do zhruba 15 ročníků záložníků. Když povolání toto objevilo se na zdech města Korfu, nastalo v tamní židovské čtvrti pravé zděšení, neboť celá řada židovských mladíků i mužů měla táhnouti do války proti Turkům. Strkali tedy židé hlavy dohromady, co dělat, aby si z nepřijemné situace pomohli. Dvanáct nejchytřejších vymyslílo si lést a také ji provedlo. Dali se uzavřít do sudů, ve kterých měly být do Itálie vyvezeny brambory. Vše šlo dobře až k přistavišti. Když měly být sudy na odliždějící loď italskou vytaženy, přihnal se několik řeckých četníků s důstojníkem a mlé sudy zabavili. Ty sudy byly přivolanými dělníky na místo otevřeny a z nich ka všeobecnému překvapení vytaženo 12 židů.

ských záložníků, kteří chtěli raději do Itálie, než do války proti Turkům. Poněvadž v celém Řecku panuje pro válku veliké nadšení, vzbudilo jednání židovské po celém Korfu velké vzrušení a židovská čtvrt' musila být policií obsazena, poněvadž rozhořčený lid chtěl tam vniknouti.

Vědlice. V Chotkových sádech na Hradčanech v Praze chýlí se ku konci stavba pomníku Julia Zeyera. Mohutný pomník sestává z nakupených skal uprostřed stromů a svěží zeleně, na jejich přední straně připevněna jest deska s názvy nejvýznačnějších jeho děl. — Členové správní rady učitelského syndikátu (učitelové-anarchisté) v departementu seinském ve Francii, dále 21 členů syndikátní rady a prezident »Fédération amicale« byli příkázáni soudem k protestání pro překročení zákona z r. 1884 o syndikátech. — Vincent Astor, který po svém otci, zhybnulém při ztroskotání »Titaniky«, zdědil 320 milionů marek, musel z toho 4 procenta, čili 12 mil. 600.000 marek, odvésti do státní pokladny jako daň z dědictví. — Studující práv Jukič, pachatel atentátu na Cuvaje, dostal milost: trest smrti změněn byl mu v doživotní žalář, ač soudním přelíčením prokázána byla dědičná zatíženost a duševní nepřítelnost. — Ruský následník trůnu, chlapec osmiletý, těžce prý onemocněl následkem rány. — Nový útok byl podniknut na dělostřelecké skladiště u Olomouce. — Limerická sekce veliké anglické organizace pro ochranu zvířat podala žalobu na dva farmáře, Forde a Holana, že jejich manželky podšukávaly husy a tím se dopustily týrání zvířat. Soudce uznal, že podšukování hus je týrání zvířat, ač jest to zvyk již 800 let starý, a odsoudil obžalované k pokutě 25 K. — Srbské ministerstvo vnitra oznamuje, že Srbsko potřebuje asi 30 českých lékařů pro civilní praxi v Bělehradě i na venkově. — Četní čeští lékaři odejeli na Černou Horu. — Nyní po skončení války jedná prý se o prohlášení Itálie císařstvím. — V říši Rakousko-uherské vyrobí se ročně 148 miliard sirek v ceně 21 mil. K. Z tohoto množství Rakousko spotřebuje 100 miliard, Bosna jen 2 miliardy. Zavedením monopolu vydělal by stát 5—6 mil. korun. — Ve Vídni zatčen židovský obchodník v lidském mase Leo Braunstein z Husiatynu v Haliči.

Kostel neb oltářní obraz vymaluje katol. umělec a propagátor umění církevního v roce 1913 gratis, t. j. pouze za režijní obnos. Týž umělec vymaloval letos nádherně za téžže podmínek chrám J. Bisk. Milosti Jegliče v Krajíně. Lask. přihlášky na »Rozhledy v umění církevním«, Praha-Vinohrady, Krameriova 10.

Cyklos sepiových kreseb ze Staré Prahy bude reprodukován v 1. svazku knihovny »Památky«. Kresby jsou propůjčeny k reprodukci »Uměleckou Besedou« z pozůstalosti známého kreslíče Pražských pohledů a architektura Vincence Morstadta (z první poloviny XIX. století). Jeho práce jsou mezi sběrateli rytin dobře známy jako věrné obrazy města i pražského života. Mimo tyto jest v knize heliogravura Hradčanského panoramatu s nábrží Palackého, tištěna na japonsku dle původního leptu Viktora Strettiho v atelieru Alexandra de Plana. Text obsahuje přes 20 článků o ochraně památek od českých i cizích historiků a právníků. Úpravu řídí akademický malíř p. V. H. Bruner. Subskripční lhůta vyprší v nejbližších dnech. Svazek stojí 4.80 K. Vydavatel red. J. K. Strakatý, Král. Vinohrady, Dobrovského ul. 8.

Písňové komposice Rudolfa Milenského. V řetězci nových zdařilých písňových komposic, skládaných v duchu národním, jsou velice cenným článkem písně »O mé panence« od Rudolfa Milenského. Erotický text připomíná nám svým jadrným šiřím Čelakovského »Ohlas písní českých«. Vkusný obraz na obálce odpovídá dobře charakteru písňových slok. Rozvod prostých, křepkých motivů jest velice mistrný, komposice jsou tak melodické, že se hodí svou přístupností velmi dobře k produkci v lidových koncertech. Jistě svou nehledaností a obratnou stylisací dojdou brzy zasloužené popularity. Rovněž dlužno pochváliti, jak piano-vý doprovod podbarvuje přiléhavě vůdčí melodii. V čase úporného hledání nových cest, překvapujících originálních stylů jest záslužno, pracují-li u nás dále aspoň někteří obratní jednotlivci na základě nepřehledného bohatství umění lidového, z něhož se dá vytěžiti při dobrém pochopení ještě tolik stkvostí. Panu Milenskému zdařil se pokus znamenitě a tudíž čekáme, že po tomto úspěchu naší veřejnost potěší dílem novým téhož sympatického žánru. Deset písní »O mé panence« vyšlo ve dvou sešitech po 1 K 80 hal. Vkusně novinku vypravil grafický ústav Holečka a Moučky v Hradci Králové.

Z plesového výboru České Ligy Akademické. Protektorát V. reprezentačního věnečku České Ligy Akademické, pořádaného dne 14. ledna 1913 na Žofíně, ráčil převzít J. Em. pan kardinál Leo sv. pán ze Skrbenských. Zvaní jest v plném proudu a možno již předem říci, že příští reprezentační věneček předčí minulý. Reklamace řízeny buďtež na adresu: Plesový výbor České Ligy Akademické, Praha-II., Vrššílská 1.

Kdo své drahé zeměle miláje, ubohým nevidomým v Útulně slepých dívek v Praze-III., na Kampě dárek pošlete. V Útulně jsou ty nejnešťastnější a nejvděčnější, které se dušičkám v očistci ve své stálé tmě, opuštěnosti a touze po světle nejvíce podobají; ty se také za Vaše zeměle miláčky upřímně pomodlí a Bůh modlitby těch zbožných vyhaslých očí jistě vyslyší. — I nejmenší dárek s díky přijímá a dle přání i mše sv. v kapli Útulny obstará správa Útulny. Na tyto ubohé slepé dívky šlechtit dobrýdinci při každé příležitosti (při pohřbech, odkazech a pod.) pamatujte!

Umění — krásy a nádhery v plné své síle možno spatřiti v práci a životě výhy v ceně 40.000 K, která

případnouti má majiteli losu »Druhé české loterie na dostavbu sanatoria na Pleši«. Kdo bude tím šťastným, jenž za nepatrný obnos jedné koruny za los vydané dostane se veliké řady předmětů ze zlata, stříbra, dránekamy posetých? Firma P. D. Malý celou silou své originální umělecké tvořivosti vdechla kouzlo nádhery přímo pohádkové do této hlavní výhy. Brilantový náhrdelník z ryzí platiny obsahující 186 pravých brilantů, perlový collier pětiřadový s brillantovou sponou, velké boutony s brillantovými závěsy, řada pánských i dámských prstenů, brože, brillantové knoflíky, jehlice, zlaté řetězy, skvostný přebor pro 12 osob, krásný, ve stříbře tepaný až do nejmenších podrobností ciselovaný obraz Madonny, stříbrné hodiny s mramorem a sochou sv. Jiří zdobené a jiné a jiné šperky a klenoty, které pro nedostatek místa nelze podrobně vyjmenovati, vzbuzují údiv a úžas a připomínají známý loreťanský poklad. Nádherné vypravení této hlavní výhy bezděky vynutí na pozorovateli přání: Kéž jsem já tím šťastným výhercem! Milý čtenáři a spanilá čtenářko! Můžete jim být! Obětujte jednu korunu za los! Štěstí je kouzelníkem mocným a kdož ví, zda tento kouzelník nevyhlédne vás za majitele této hlavní výhy. Koupě losu jest zároveň lidumilným skutkem ku blahu trpících!

Zlatou knihou české literatury jest »Babička« od Boženy Němcové. Kniha tato ocitá se právě znova na trhu v krásné, umělecké a jediné sebe důstojné úpravě s barevnými, tónovými i černými ilustracemi A. Kašpara. Zvláštní chvály při tomto pěkném činu Nakladatelství »Unie« v Praze zaslouží, že dalo tentokrát knize cenu, nelze říci přiměřenou, ale úžasně nízkou, neboť týž výtisk, který stál dříve K 25.— a našel cestu pouze na parádní stoly nejmajetnějších, stojí dnes pouze K 6.—; skutečná to populární cena při dle tak skvěle vypraveném a tak nádherném. Jest nyní věcí českého čtenářstva, zejména mladé generace, aby se použilo této příležitosti a do každé domácnosti a do každé rodiny aby se dostala tato klassická česká kniha, která v ní bude slunečním rozjasněním. Upozorniti na to své čtenářstvo bylo naší nejmilejší povinností. K dnešnímu číslu přikládáme příslušné prospekty, které doporučujeme pilné pozornosti.

MAGGI

polévky v tabletách

levnější!

Tableta na 2-3 talíře polévky
stojí od čtyřčlunu

jen 12 h.

Jakost, velikost a váha zůstávají
zaručené tytéž jako dříve.

Josef Štěpán,
odborný pozlacoř pro práce kostelní
v Pardubicích,
doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a ul. patronátním úřadům k opravování a přezlacořování
oltářů, kazatelů, křesťanských cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,
slacení písmen a různých předmětů venku se nalézajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.
Mnoho pochvalných uznání po řadě a bronzová státní medaillie z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

Odebírajte hromadně dětem

* KVÍTKY *

levný obrázkový časopis pro katol. školní mládež.

Vychází desetkrát ročně.

Odběratelé, kteří předplatí ihned, nejdéle však do 31. října t. r., obdrží krásný kapesní „Kalendář českých dětí“ zdarma, i kdybychom museli v říjnu vydati druhý náklad kalendářů. V listopadu kalendářů zdarma jen pokud zásoba stačí.

Roční předplatné i s kalendářkem:

I. s barevnou obálkou: 1 výtisk 80 hal.; 5 výt. (po 72 hal.) K 3 80; 10 výt. (po 68 h.) K 6 80; 20 výt. (po 60 hal.) K 12.—. Na každých 10 předplacených jedenáctý výtisk nádvkem. II. bez obálky: vždy o 10 hal. ročně za každý výtisk méně.

Předplatte vás, byste nezmeškali první tah na hodinky — který bude dne 24. října, —

poněvadž knihař dodal pozdě i levnější vydání kalendářků.

Ot. objednávky na adresu:

Administrace „Kvítků“ Praha-II.

Lipová ulice 5, příměstí.

Ve vydání dvakrát měsíčně nemáme pokračování, poněvadž knihař nám dodal o 14 dní později dražší kalendář, tak že jsme nemohli ani 1. číslo na ukásku s kalendářkem rozeslati.

O hejné rozšíření „Kvítků“ ve všech farnostech veleúctejné duchovenstvo smázně prosí

P. FRANT. SVATEK,

katecheta na církevní škole a vydavatel „Kvítků“ v Praze-II., Lipová 5.

Kelpertorové katol. časopisů udejte své adresy.

Umělecký ústav
pro malbu a kresbu

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malování okna chrámová v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru mosaičového do nejbohatšího provedení figurálního, dodává tato i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochranné síť a vše zasazené v místě. Mosaiky skleněné pro fary, gady, křížové cesty atd. Nákresy, rozpěty i odborná rada zdarma.

Přesnětná vyznamenání a doporučení.

DRAŽBA

v obecní zastavárně Královéhradecké

v čísle 230. (u semináře)

odbyvatí se bude v sobotu dne 26. října 1912, začátek o 9. hodině ranní,

NA ZÁSTAVY

pozůstávající z klenotů, hodinek, řetízků zlatých, stříbrných atd. rovněž i ze šatstva, prádla a rozličných druhů látek, obuvi, kol, šicích strojů, atd., které do konce srpna 1912 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy lze nejdéle do čtvrtka před dražbou buďto zúročit aneb vyplatit.

Po čtrnáct dní před dražbou účtuje se dražební poplatek mimo úrok a sice 2 haléře z jedné koruny.

V pátek před dražbou se vůbec neúčtuje.

Ze správného odboru obecní zastavárny Královéhradecké.

Přijme se dívka

z řádné rodiny, do řeznického a uzenářského krámu jako **uřednice**. Dotazy zodpoví administrace t. l

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

nástupce Antonín Zavadil

v Hradci Králové,

v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř. (za Živnostenským domem)

ku zhotovení veškerých košteiných nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejkvotnějšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Blakupskou Milostí revidovány.

Mešni nádob jsem v ohni zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob košteiných se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zaslám jen posvěcené.

Vzorky, rozpěty, nákresy i hotové zboží na ukásku franco se zaslám.

Chudším kostelům možno splácet bez přirádek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

KAŽDÉ RODINĚ

způsobí opravdovou
RADOST,

zakoupí-li si skvostné lidové vydání „Babičky“ od Boženy Němcové s barev. ilustracemi A. Kašpara. Výtisk

jenze K 6.— (poštou franko K 6 72)

a to ještě na 2 měsíční splátky. Lze objednat i v kterémkoli knihkupectví jakož i v

Nakladatelství České grafické akciové společnosti „Unie“ v Praze.

Raďte si psát o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“
v Hronově čís. 186.

— Vývoz lněného a medaňského zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panákové

plátka, damasky, ubrusy, ručníky **zeřízy** na kořila,

— látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levná, pevná, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K nastláme vyplacené. 1 balík 40 m obyčejně krásně rozdrážených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! **Křesť. sociál. podnik**

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podniká rovněž **Zemského výboru král. Českého**

a **Zemského Svazu.**

Nejdříve. Blakupskou konsistencí ověřen dodávati.

Mešní vína,

zaručeně pravá, přírodní, neporušená, nejlepší jakosti nabízejí v soubkách nebo lahvičích 1 litr po 70, 80, 90 hal., 1 K i výše firma

Alois Čížek,

velkoobchod vínem v Humpolci.

Na sta pochvalných uznání po ruce. Raďte dáti přednost vždy závodu osvědčenému.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všem křesťanským českým závod

vytíravek a šlátek „Záštita“ v Chrastě
a Chrudimě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, výbavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obstará „Záštita“. Vad. duchovenstva naskytá se zde příležitost koupiti prádlo košteiné, zaručené dle předp. su za ceny mírné. Učiňte objednávku na skoušku a budete jistě spokojeni!

Odporujeme ve svém okolí!

Nejvzácnější česká jablka

jsou pravá malinová z Holovous
a pravá mlčenská česká
1 kg za 45 h.

Renety 20-30 h, obyčejná 12-15 h
za 1 kg zaslám

V. Barvínek,
vrchní zahradník

v Chlumci nad Cidlinou.

Dvě prostranné místnosti

za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčím zvláště dobře se hodící jsou, ihned k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,

a. a k. dvorní továrna nábytku v Hradci Král.

škola křesť., kazatelny, oltáře, sochy, křesť. cesty, Boží křesť.

levně provádí absolvent a. k. odb. školy sochařské a řezbářské

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

Harmonium

obehrané, 2 hry, 7 rejstříků, 2 kolenice, ve velmi dobrém stavu, krásného tonu, velmi levně prodá

Jos. Malý, řed. kůru, Čáslav.

Vláda peněz.

Sociálně-politické úvahy.

Napsal **RUDOLF VERA**

Dílo to čítá 1260 stran. **Pouze za 20 K.**

Dílo to působí všude, kam vniká, svým obsahem pravou sensací.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví v Hradci Král., Adalbertnum.

PARAMENTA

kalichy, oltáře, monstr., křesťalnice atd. český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav paramentalní a devotional. **- BRNO. -**

NÁBYTEK

KOBERCE

koupíte nejvýhodněji co do jakosti i ceny přímo v osvědčených závodech firmy

AD. NOVOTNÝ a SPOL. v Týništi n. O.

Zástupce: Hynek Kodym, Vinohrady, Blatnická ulice č. 6.

Sklad též: Olomouc, Česká ulice 18.

O výhodách se přesvědčíte, dopíšete-li si hned o náš nový obrázkový ceník č. 60.

Sekretariát Matice
Cyrillo-Methodějské
doporučí

paramenta, prapory spolkové
a veškeré církevní náčiní
firmy

Fr. Stadnik,

stálý přísežný soudní znalec

Olomouc,

naproti kostelu P. Marie Sněžné.

Za půl roku odvedeno přes
800 K Matici Cyrillo-Meth.

Pouze objednávkou u firmy Frant.
Stadnik podporujete přímo Matici
Cyrillo-Methodějskou.

**Ústav pro obstarávání
pohřbů**

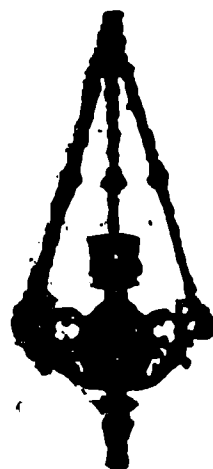
H. RICHTER (Jos. Šolc)

snížil veškeré sazby

o 10 procent.

Skvělá výprava!

Bohatý výběr rakví kovových i dřevěných, jakož i veškerých pohřeb. potřeb.

Veškerému duchovenstvu a hlavním patronátním úřadům doporučuje si doporučit veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy cibáky, nádobky, paténky, parafky, svícní, lampy, kaulternice, krosenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slatí a stříbí nebo proti doplatku na nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na ústředí franko bez závaznosti koupě. Více se posílá poštou. Práce ruční.

Široká nabídka stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězy, madonky, křížky, prstýnků, náramků atd. z českých a cizích kamenů, tabulek, jídelní náčiní se stříbra pravého i českého vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokovy kupuje za nejvyšší cen

JAN STANĚK,

posl. a obchod.

Praha-I-979, ul. Karlovy Lázně, č. 12. a.

Veškerému duchovenstvu a patronátním úřadům!

Odberný závod pozlaťovací

GAUDENC APPL,

LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů, kazatelen, Božích hrobů, křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Respočty a nákresy zdarma. Na požádání dostavím se ihned.

Nekupujte !!

nejste-li přesvědčeni o dobré jakosti a bezvadném provedení

zimního i letního prádla atd.

jež v cenách mírných zasílá

Jan Zindulka,

výroba zástěr a prádla v Litomyšli.

Moderní látky nejlepších jakostí

v nevidaném jinde výběru doporučuje
obchodní dům sukny

V. J. Špalek

v Hradci Králové.

Největší český závod v oboru.

Pohodlné, světlé prodejní místnosti
v přízemí a mezaninu.

Původní anglic. „Homespony“.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklad:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku cvičení.

Cenníky zdarma a franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstvu
sv. kř. 1/2-1/2

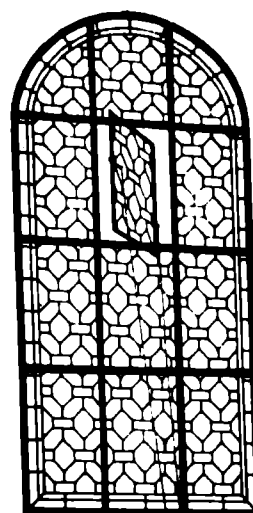
Barevná kostelní

okna v odbor. provedení
shotovně dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla
v Třebetovicích a Hradci
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtelích)

doporučuje P. T. veškerému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i řemesla hotová se ukázkou
se na požádání rádko šablou.

POTŘEBUJETE

SVĚTLO ??

Doporučuji k nastávající době:

Olaj topkový se zárukou pravosti jasné a bez
zápachu hořící 1 kg. za 1 K 20 h,

svíčky hospodářské, kus 2, 4, 6 h, 1 kg. za
1 K 4 h,

svíčky stearinové, 1 balíček 60, 80, 88 h, 1 K,

svíčky voskové, gasolin, petrolej, karbid,
za nejlevnější denní ceny.

JOS. JELÍNEK,

parfumerie a mydlářství v Hradci Králové.

Světově známý

malínský křen

letešní sklizeň, jakož i cibulí,
česnek, majoránku a dymů
nejlepší jakosti zasílá nej-
levněji v 5 kg. balíčcích
i ve velkém

Josef Mikulecký v Kutné Hoře.

Vývoz malín. křenu. Cenníky na požádání franko.

Právě vyšlo!

Krásnou upomínkou na eucharistický rok
pro každého katolíka jest

Album z eucharistického sjezdu

ve Vídni r. 1912.

Obsahuje nejkrásnější snímky z celého
sjezdu, jest skvěle upraveno a stojí pouze
K 2.—, poštou K 2.20.

Každý by si měl pročit knihu od Foerstra:

Sebevýchova mládeže.

Brožovaná za K 2.60, v měkké vazbě za K 3.—,
v tvrdé vazbě za K 3.60.

Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Díkuvzdání.

Při velikém bolu nad rakví drahého, nezapomenutelného
vysoce důstojného pána

Msgra Frant. X. Hampla,

Jeho Svatosti preláta a komořího, infulovaného arcijáhna
a kanovníka katedrální kapituly královéhradecké,

byly nám blahou útěchou přčetné projevy srdečné soustrasti
a veliká účast při pohřbu.

Děkujeme tudíž vroucně předně Jeho Excellenci nejdůst.
panu biskupovi Th.Dru Josefu Doubravovi za slova útěchy
a uznání. Vysoce důst. panu prelátovi a kapitulnímu děkanovi
Dru Janu Soukupovi za vykonání pohřebních obřadů a tklivá
slova nad rakví.

Rovněž náš vroucí dík platí vysoce důstojné katedrální
kapitule a vůbec všem veledůstojným pánům duchovním, kteří
v četném množství se shromáždili, aby prokázali v Pánu zesnu-
lému poctu poslední.

Uctivě děkujeme slov. zástupcům úřadů politických, soudních,
autonomních, školních, sboru důstojnického, městské rady.

Slov. p. MUDru Spitznerovi platí náš dík za dlouholetou
obětavou péči.

Vroucí dík vzdáváme i všem jiným váženým příznivcům
zesnulého, kteří zármutek náš zmírniti se snažili darováním
věnců, účastenstvím při pohřbu anebo projevem soustrasti.

Všem zaplať Pán Bůh stonásobně!

Zarmoucené příbuzenstvo.

Za velice pečlivé vypravení pohřbu děkujeme pohřebnímu ústavu pana J. Elsnera v Hradci Králové.

Václav Jan Tomášek a Antonín Rybička-Skutečský.

(Ke dni 100leté památky narození Antonína Rybičky-Skutečského.)

Píše J. K.

Četli jste krásné povídky Jiráskovy, líčící div našeho národního probuzení? Tož jistě jste se zamysleli nad snivým jarem, jež políbilo srdce prvňáčků vlastenců, aby potom prozářilo hřejivou svou mocí každý kout, zasvitlo nad celou vlastí.

A dnes! Po tolika obětech a bojích, jimiž podařilo se vztýčiti nad světem prapor českého ducha, nově krásný a slavný — zdá se, jakoby první podzimní chlad na květy se snesl. Jsou doby těžké. Kultura vyspívá, potřeba vzdělání se stupňuje, potřeby životní se zvyšují, ale chleba málo. Neúprosný boj o živobytí přináší mrzutost a lhostejnost k věcem vyšším. Života boj — to hybná síla věků, jej vedli i pradědové naši. Dnes za lásku svou k vlasti, jež, oporou jim byla v bídách života a vzpruhou v nezdarech a zklamáních, vnukové jejich mají úsměv, rtové jejich šveholí cosi o romantismu a vyzývavě dodávají: »Než horování takové, radši blahobyt a vzdělání lidu!«

S brýlemi učenosti hledají po cizích luzích koření, aby vyléčilo churavici vrstvy a na příklad jim v životě tyčí vzory cizí. Nepomyslí, že podstata našeho národního bytí má hlubší kořeny než v půdě povrchní kultury dnešní, že tkví v duchovní síle, proudící z odkazů našich otců.

V myšlenkách bloudil jsem krajem zapomenutým, domovinou. Lid tu dobrý, jenž na půdě své stojí v bídě, ale houževnatě, pevně, jak žula jeho hor. Vždy vroucně a s upřímností miloval, co krásné a české bylo. Čemu srdce obětoval, to dovedl až k vítězství. Dnes již víme, že skromně sice, ale nejlásnější květy do věnce vlasti uvil, květy, jež zkvěty z té lásky, kterou kraj ten v různých dobách žil. Tomášek, Rybička, Heyduk, — hudba, historie, básnictví — oslava opět žijícího českého ducha.

Jak lákavým jest zadívat se do duší těchto mužů! Dovolte mi, abych vás seznámil aspoň se Skutečany: Václavem Janem Tomáškem a Antonínem Rybičkou. Vždyť snivého slavíka Pootaví dobře znáte a dovedete si jej k mému obrázku připojit.

Domníváte se asi, jak pestrým byl život našich rodáků a zatím je tak prostým.

Tomáška provázíme jako zpěvákka klášterního ke studiím v Praze na gymnasiu i jako právníka. Od dětství chráněn nejlepší a nejvěrnější Musou českého lidu — hudebností, neleká se svízelů bída, zatvrzelosti lidí a po neunavném studiu theorie i praxe hudební — vlastní píli přetíná rozpor mezi všedním životem právníka a ideály umělce, aby zasnoubil se cele umění.

A Rybička — ten odnáší si do světa (na místo nadšení uměleckého) vroucí, číňorodou lásku k české minulosti. Stejně mládí na německých školách středních, právnické studie v Praze. — Cesta dovádí jej na nejzodpovědnější úřady právnické, k nejvyššímu soudnímu dvoru. Ale nejlepší mohutnosti své zasvětil Rybička vědě české — historické.

Je to tak pochopitelné, co svedlo Tomáška k umění, Rybičku k vědě, umění opravdovému, vědění ryzi. Rozšafná výchova rodinná probudila símě těchto náklonností, blahodárně působilo na ně čilé rodné město. A posílení okolím, ve kterém jako jinoši se vyvíjeli, ocitli se na cestách nejlépe se jim hodících. Život splnil veškeré jejich tužby, oni dovedli nejvydatněji a poctivě využití toho štěstí.

Praha aristokratická na sklonku 18. století nově vzkvetlá uměním a vědou stala se světem Tomáškovy hudby. Dobyv sobě mistrovství, vrátil Praze vděčně svou slávu.

V Praze vlastenecké na počátku let třicátých prožíval Rybička snivý zásvit literárního jitra českého. Při úředním působení na českém venkově východočeském poznal ryzi srdce vlasteneckých kněžů-buditelů i laiků, pátral po sebe nepatrnějším zjevu českého ducha a když do Vídně navždy zabloudil, procitl tam naše poctivé snahy i osudné neúspěchy. Štěstí života vyhrál bodrou horáckou úporností a trpělivostí i odhodlanou oddaností k vzdáleným ideálům. Jsou to poctiví obhájcí českého umění, české práce.

Do věku 18. patřilo spíše opovrhlivé, než čestné: »Co Čech — to muzikant«. Bohatá plodnost naší hudby úpadkem národa byla zničena a my vynikali od té doby jen výkonnými silami. V cizině stali se čeští hudebníci nejproslavenějšími interprety klassických mistrů a přispěli nejen k jejich slávě, ale i k rozvoji moderního orchestru (orchestr Mannheimský).

Tomášek objevil se tu jako jediný, oprávněný mluvčí za celou tu dobu. S heslem mozartismu, ale s novými, českými myšlenkami promlouvá tu český mistr. Máli národ opomíjený — proto vystu-

puje s příděchem bolné stísněnosti, jde vlastní cestou a proto nedůvěřuje horečnému kvasu tehdejšího umění. Tomášek — toť stělesněná hudba, jež v omráčeném národu znovu procitla pod osvěžujícími paprsky slunce mozartovského.

Stejný význam má i Antonín František Rybička. Zvěčňuje ono probuzení, jež nutně přišlo později, než vzkříšení hudební. Rybička jako historik snáší pečlivě a s neunavností podivuhodnou ze všech luhů vlasti pel vlastenecké práce a nepomíjí ani těch kvítků, které dnes v myslích dávno uvadly, ale tenkrát národ vůni svou probouzely. Zdůraznil památku, ocenil skutky našich křísitelů. Leč dokázati chtěl, že práce jejich byla oprávněná, že květem byla starobylých snah — kdysi podřáté, ale znovu proudící mízy národního bytí. Vracel se tedy k minulosti, k pokladům jejím, k odkazům vzdělanosti a pátral nadšeně po každém kaménku, jenž by okrášlil a oživil mosaiku bohaté české duše. Ve všech tehdejších časopisech, zvláště v Musejniku, čteme jeho jméno pod skromně označenými, ale vydatnými příspěvky a pomůckami. J. B. Konečný v dosud nejúplnějším jeho životopise udává celkový počet jeho článků i spisů na 600, nepočítaje v to přes 1200 životopisných článků v Naučném slovníku Kobrově. »Druhý Jungmann — druhý tichý genius!« praví o něm Čenský. Obdivujete se jeho historické badavosti. Studie rodopisné, heraldické, o pečeti, práce z výzkumů archeologických, místopisných, dějin umění výtvarného i hudebního, osobitá badání o českém právu — zůstanou zlatým pokladem české kulturní historie, odkazem předního jejího pěstitele. Nejen množství, ale i trvalá cena obsahová povznášá dílo Rybičkovy, uložené ve velebné schráně mluvy ryzi, Veleoslavinské, jako apotheosou české trpělivosti a nadšení — »práce bez povyku«.

Právě tak skromně shlíží na nás životní ovoce musy Tomáškovy. Počítá se jeho prací asi 115. Ze jeho slavné requiem z C-moll opravdovým je soupeřem tolik fenomenální skladbě Mozartově, málo kdo z nás Čechů ví. Právě tak je málo známo, že první počal komponovati ballady, z vlastního popudu skládal první programové skladby klavírní: eklogy, rhapsodie, dithyramby. Jiní zase považovali jej za skladatele jen církevního, ač Tomášek vynikal dramaticky vypjatými kantátami. Jinde by nám takového mistra záviděli — kdybychom si ho vážili. Takto bez chvály zapadne do hudebních slovníků, ale sotva jako Čech. Tomášek, Rybička. — Dvě různé povahy — ale stejně vítězné postupující za svými ideály! Ohnivý umělec probíjí se jako samouk k slávě virtuosa klavírního a mistra. Jeho umělecké myšlenky nejprve skrývají se pod titulem Wenceslaus Tomaschek Bohemo, aby v pozdním věku uskutečnily nejkrásnější sen a posvětily umění »první českou píseň«.

Rybička — umírněný, ale nadšený, nehledající uznání, trpělivý ale neunavný. Zasvěcuje vše, co všední život nezaujal, důkazu o síle osobité, vlastní, drobné české práce. Dílo jeho nejvelkolepější: »Přední křísitelé národa českého« dosvědčuje to nejpádněji. Tak sblížilo se dvě srdce ne ve snění, ale silou číňorodé lásky — k otčině.

Velcí jsme byli slávou i utrpením. Výstražně však praví básník: »Snům nevěřte, ni slávy rovnám, Vám v srdci musí síla kvést!« Ano, síla poctivé lásky k hroudě, již česká ruka přeměnila v ráj, k odkazům, jež ústa dědů vnukům šeptala. Ta láska probouzí v hrudi ideály svaté, jim kráčí trpělivou, vytrvalou prací vsťíc. V tom kouzlo — národního jara — i velikost obou.

A vytkne-li mi někdo, že jen z chlouby píši o rodácích, o rodném jejich městě, kdesi zapadlém — mám jasnou, krátkou odpověď. Tomášek s krásnou písní svou, Rybička s perliami vědění, Heyduk s čarovným kouzlem slov — ty hvězdy vzešly nad mou domovinou, kéž svítí alespoň rodnému kraji svým leskem, třeptem nehasnoucím!

Vždyť za svou slávu vděčí těm, kdož zasévali jim v duši krásno. Vštěpovati dítěti od útlého věku jemný vkus, cit pro vše krásné, jak činival to prostý tkadlec, otec Tomáškův, zažehnouti srdéčko malé zápalen svatým pro vše, co české bylo a jest, jako kupec Rybička v skromném domku na náměstí skutečském svému synu — odkazem bude děti nejlepší. Byť povolání bylo jakékoliv, povahy nejrůznější, půjdou duše mladé za jítěnkou nové, lepší doby české s vytrvalostí a trpělivou, sebevědomou prací zaplaší stíny, jež mámi nás dnes slabostí a mdloubou. Tolik si slibujeme svornosti — tolik chystáme práce, ale odhodlanosti, trpělivosti nemáme. Čtu v »starovlastenecké Osvěte« z r. 1899 o svolání českých spisovatelů v roce 1874 — v roce 100letých narození Tomáškových. Splňme to, co tenkrát jsme si umíňovali: »Všichni vespolek a každý na svém místě budeme pokračovati v díle těch požehnaných apoštolů, kteří v první polovici 19. věku silou velkých myšlenek lid náš vzkřísili z mrákové smrtelných a položili základ k chrámu budoucnosti jeho.

Všichni v jednom šiku budeme proti tomu bojovati, aby srdce národa nestránila náklaza o-

mrzelosti a netečnosti — aby nevědomost a tupost k vyšším věcem nejala se ukazovati bez studu, ano vyzývavě.

Láska k vlasti, láska k ideálům, láska ku pravdě a kráse, láska ku práci — toť hesla tohoto vítězného praporu!«

SINGEROVY ŠÍCÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lánského mostu 279.

Kulturní jiskry.

Náboženské smýšlení Jul. Zeyera. (Pokrač. k čís. Obnovy 39.) (Výňatky z »Osvěty« č. 10. r. 1912.) Zvláště v posledních letech věnoval se Zeyer umění náboženskému. Cosi jako z obrazů anglických praerafaelistů vane z jeho knih, jež jsou upředeny z českých snův a náboženského roztoužení. V nich poznáváme Zeyera z posledních uměleckých epoch, kdy veškeren někdy pevný a silný smysl pro denní realitu vypršel nadobro. Hlavně jest to ona jeho nesmírná láska po Kristu, jež v dopisech i rozmluvách nejvíce vyniká — prudká touha připodobnit se Kristu. K němu zpět svým životem, svým citěním a chtěním, jemu chtěl být nejbližší.

Tato vroucí láska ke Kristu sblížila jej s umělcem Bilkem, když tento toužil vytvořit Krista na kříži umírajícího, ten vrcholný akt golgotské tragedie. Tehdy píše mu Zeyer: »Buďte zdrav a Bůh Vás opatruj! Kéž se dočkám díla Vašeho! Před Kristem Vaším bych se klaněl a modlil. Kdo na tu tvář patřit bude, zvolá jistě v hloubi své duše: Můj Kriste! A v tom zvolání, jde-li z hloubi duše, je obsažen celý svět, všechna láska a všechn bol a všechno nejvyšší blaho člověka.«

Krátce potom píše dále: »Co do výroku »Dokonáno jest« — tu myslím, že Kristus nechtěl pouze říci: Život, utrpení má konec, ale obět dokonána byla a spása lidí dovršena ukončením děje života, je tedy v těch slovech mnoho jasu, obětovaná láska k lidstvu přeznačuje agonii těla. Ta převládala, když Kristus pravil: Bože můj, proč jsi mne opustil? To byla slabost těla, přelétla člověka, jako stín mraku a v tom mraku byla celá naše bída. I tu Kristus na sebe vzal — »dokonáno jest.« To velké, kovové, ohromné slovo je už vítězstvím duše, božství nad hmotou těla, nad bídou lidskou. A nám je to největší slib! Umírám, abych žil. Dokonána jest porážka smrti, dokonáno jest poslání moje — teď můžete mne sledovat, neb já jsem cesta! Tak já tomu slovu rozumím a proto myslím, že agonii té tváře musí prorážeti světlo a to zdálo se mi, že jsem viděl zřejmě na té kreslené tváři Vašeho Krista, která není jen tvář umírajícího člověka, v ní jsou stopy i toho, co je více než člověk, co nazýváme božstvím.«

Básníkovi V. Bitnarovi pak píše: »Co ale stavím výše než všechnu na světě poesii té, jest ry-zost srdce a láska k nejvyššímu ideálu — Kristu. Tu stěžte především, ta dává našemu životu cenu, význam, cíl. Proto je mi Bílek tak drahý. Nejlépe vím, jaký to poklad, neboť jsem poskvřen světlem a vášněmi a z toho plyne nesmírný smutek mého srdce.«

Z katol. básníku a spisovatelů, s nimiž Zeyer byl ve styku, jmenovati dlužno Bitnara, Boušku, B. Máchu, Korába. Spisovatel R. B. Mácha zmiťán pochybnostmi ve víře obrátil se na našeho božského umělce, prose o radu. Zeyer odpovídá: »Píši Vám několik slov na důkaz, že na Vás vzpomínám. Neoddávejte se trudným myšlenkám. Čtěte »Nový Zákon« a najdete útěchy.« Později pak píše témuž: »Dal nám Bůh život, abychom žili. Je veliký rozdíl mezi tím, žít jen »světu«, honiti se za prázdňným životem a mezi žitím životem pravým. Učení Kristovo je zbrojí a štítem. Kdo se ho drží pevně a v srdci nosí, nemůže zahynout.«

V jiném dopisu R. B. Máchovi ukládá zároveň své kredo a svou konfessi: »Je mi Vás líto, prožijete dobu asi krutou. Ale nejste tak nešťasten, jak myslíte. Prosím Vás, proč? Že se cítíte nešťastným, pochází z toho, že myslíte, že víra Vaše ztracena na vždy. Kdyby nebylo po ní touhy, nebyl byste ani nešťasten. Ta víra ve Vás ještě je, je pouze zviklána. Kdybyste byl jist, že jste našel pravdu, jak byste mohl býti nešťasten? Naopak musil byste jásat. Neboť domoci se pravdy, je přece naše první a nejsilnější touha. Jste nešťasten, že se Vám nespínila? Víra Vaše se vrátí, je u Vás,

ale zastřena. Tím silnější bude, až se Vám vrátí z přesvědčení. Mohl bych se Vás tázat: proč četl jste Renana? Ale to by byla víra slabá, která by se musila báti slov těch, kteří ji zapírají. — Když jsem byl velmi mlád, četl jsem Renana též. Mělo to tak silný účinek na mne, jako na Vás. Podlehl jsem kouzlu jeho slova. Nedávno četl jsem Renana zase, ale s úsměvem jsem pohlížel na ty kulhavé argumentace. Poznal jsem, čím ta kritika je — románem. Budete-li tu kritiku čísti po letech, vzpomeňte na mne! Jsem jist, že budete souhlasiti. Píšíte, že jste četl evangelia na mou radu, že ale dosáhla četba ta opačného výsledku. Nejste tedy ještě na oné výši, byste jim rozuměl. Četl jste je již pod dojmem »kritik« s tím ubohým rozumem lidským, tak směšně pyšným. Srdce Vaše o té četbě nevědělo. Až budete klidným, vrátíte se k evangelii. Pak čtete s láskou, nemyslete na nic, než na to, co budete čísti, nevzpomeňte si ani na svou vinu, ani na svou nevěru — a uvidíte. Milujte Krista třeba jen tak, jak jej chápete, a Kristus Vás neopustí. Je život a cesta. Znáte »Život Kristův« od Didona? Vyšel český překlad té překrásné a pravdivé knihy. Čtete ji třeba jen jako román, bez úmyslu, by Vám dopomáhala k víře. Oddávejte se jen jejímu kouzlu. Život sám Vás uvede na pravou cestu, až poznáte prázdnotu té »vědy«, která chce »osvěcovat« a nám nahradit víru. Chtěl byste v širý svět a poznat nové a nové dojmy! Ale svět náš nejširší je v nás. Všechno hluk je planý, jen ten tichý, šeptající hlas v nás má význam. Nebuďte chmurný a nešťastný. Buďte klidný vědomím, že Bůh Vás neopustí. Buďte pokorný a nezanedbávejte modlitbu svou, i kdyby to byla roztržitá a nepřímá na pohled. Nikdo nezná hodiny, kdy jej navštíví Pán. Snad ozve se ten vnitřní hlas ve Vás v některém okamžiku té modlitby náhle vroucí bez Vašeho vědomí. Vane Duch, kam chce! Těch neshod v evangelích není! Mýlíte se. Ty našla jen duchaplná a ostře se tvářící kritika. Hraje si ráda slovy proto, že ničeho jiného neví. Buďte s Bohem!

Poměr Zeyerův ke Kristu v jeho podstatných rysech vystihuje zvláště básníkův důvěrný přítel architekt Fanta: »Myslím, že i z těchto málo výpisků je patrné, jak pracoval Zeyer o svém lidském zdokonalení, viděti, jak s tímto zdokonalováním vyrůstalo jeho zánění pro Krista a jeho učení, anebo snad lépe řečeno, jak láska jeho ke Kristu jasněji plála. Poznati zle z nich tu hlubokou opravdovost jeho, jeho horečnou touhu po spáse, jeho nenávist ke každému zlu. Lidem máme odpouštět, ale zlu nikdy, to se má potírat. Náznaky Zeyerovy ve věcech těchto byly jasny a pevné, byly součástí jeho duše. Proto po mém soudu, neprávem by bylo říci, že na Zeyera působil ten nebo onen spis nebo člověk nahodile. Člověk té krásy vyrůstá za usilovné práce v touze duše a nadšeného srdce stále, při něm není překotných změn, jde jistou cestou, jde cestou k světu jistě, ne však lehce a bez hlubokých bolestí. — Při Zeyerovi rostla lety touha po lásce Boha; rostla však i nenávist proti zlu, v tom kotvil jeho hluboký smutek.

»Vrátil jsem se z polí domů. Začíná se sešefivati. Čas od času zasvitne slunce, jak by úsměv Kristův zazářil z dalekých kopcův a modravých lesův. — — — Ach, je mně tou chvílí tak slavnostně, ani smutek žádný necítím, jen lásku ke všem a touhu po Bohu a Kristu. Můj Kriste sladký, velký Kriste! Kdyby to, co cítím, ve mně stále bylo, pak věděl bych, co je štěstí, to právě, to jediné!«

A architektu Fantovi: »— — —dejž Vám Bůh, abyste ten krásný večer ztrávili vesele a šťastně, spokojeni a klidni. Jste oba lidé tak dobré vůle, že pokoj, co znamená vnitřní štěstí, bude s Vámi, jak to boží andělé slibovali v té divukrásné svaté noci. Vždy si na ten den musím vzpomínat palestýnské krajiny, jak téměř hory k nebi ční, kde velké bílé hvězdy hoří a mezi nimiž se vznášejí ty jasné andělské postavy.«

Jak hluboce byl dojat smrtí nejoddanějšího přítele Ot. Mokrého a jak soudí o smrti, líčí básník v dopise Bílkovi: »Prožil jsem vážnou, převážnou dobu, jak už víte. Byl jsem přítomen skonu ubohého Mokrého. Trvalo to umírání dlouho, modlil jsem se k Bohu, aby mu ulehčilo. Umírání bylo hrozné, ale smrt není hrozná, je jen nad vše vážná, je to nejvyšší pro nás smrtelníky okamžik. Povyšuje nás nesmírně nade vše zemské. Jakoby Pán k nám přikročil blíže. — Ovšem pro ty, co zůstanou, je to rozloučení na vždy něco tak bolestného, že to zrovna k zemi kruší. Ale ten těžký bol se zlatí podobením se vůli nejvyšší v smutný síce, ale snívý jakýsi souzvuk, chvějící se v hloubi duše. Smutek ten není reptáním, je tichou touhou a věrností vzpomínek na odešlé.«

Znárodnostní církve považovalo se zvláště za bouřlivých výbuchů Husiád za znamenitý pokrok. V jakých rukou však by se ocitlo vrchní církevní žezlo v jednotlivých národech a v jakém poměru by stály církve národní k cizozárodním menšinám, o tom se neuvažovalo. Maďaři sami se na př. snažili, aby sama katolická církev v Uhrách byla »nejnárodnější.« Ale jak! Národ mají reprezentovat maďarští magnáti, zadlužení až po krk u židů. Slováci a Rumuni mají býti ze správy církevní zcela odstraněni, a jen tací kněží mají se pový-

šití za biskupy, kteří by byli ochotni býti sluhou podporou nespravedlivému politickému režimu. Církev národní se naposledy vymstila samému Rusku. Trpěla poručnickováním absolutistického režimu, tak že místo rozmachu nastoupila ztrnulost hničících vod. O veskrz znárodnělé církvi mohamedánské ani nemluvíme.

A jak prospívá národní církev protestantská v Německu, která se nachází pod patronátem a poručnictvím piklaubny? Samy evangelické »Hlas-y ze Siona« v č. 19. napsaly: »Nedávno byl odsouzen farář Burk, protože vystoupil trochu ostřeji proti sládkům a hostinským v přednášce. Konsistoř ho na stížnost těchto kruhů pokárala a pohrozila do budoucna ostřejšími tresty, nepolepší-li se. Nota bene, táž konsistoř nedlouho před tím sama vybídla pastory k boji proti alkoholovému! — Ještě zajímavější je případ Stierův. Stier je farářem v Mosenách u Teltova, směru orthodoxního a konservativního. Ale dopustil se té chyby, že se domáhal bezohledné spravedlnosti. Ministerstvo války totiž pojaló úmysl přeložiti vojenské cvičiště do oné krajiny, kde Stier byl farářem. Hned měli spekulanti plán, jak pozemky na obyvatelstvu vynutit a pak cenu jejich do výše vyhnat. Prokázáno vědělo o tom též příslušná zemědělská rada. Ale tu se do toho vložil farář Stier a vrhl se do boje za provedení myšlenek pozemkové reformy. Nechtěl dopustit, aby jeho chudí farníci byli zkráceni na úkor vyděračných spekulantů. Neváhal se postavit ani proti úřadům, jmenovitě obvinil zemědělskou radu z jednání nepoctivého a ona — nežalovala. Vlastně žalovala, ale konsistoře, a tato měla nejprve v úmyslu faráře vůbec suspendovat jako nepřítelného. Ale na konec ho přeložili páni jen z trestu na jiné místo a k náhradě útrat.«

Zikův pomocník. Agrárník Zika jest rozhodným pokrokářem. Proto také se těšil účinné pomoci Času, Dra Stránského a jiných živlův pokro-kářských. Zikův pokrokový »Slezský Venkov« šval proti vlasteneckým katolickým slezským jako proti hrozné národní přitěži. A ejhle — katolický kněz Krohier musil honem Zikovu posici podepřít! V Zikově orgánu »dokazoval«, že náboženství jest věc soukromou. Tak mluví Krohier v době, kdy tu ošuntělou, prohnanou frázi odhazují sami pokrokáři, protože se dají na ni chytit pouze lidé slabomyslní. K vůli tomu, aby posílil politickou, křiklavě nespravedlivou agitaci strany agrární, uznává za vhodné Krohier hlásati něco, čemu sám jako rozumný člověk přece věřiti nemůže.

Náboženství, k němuž se hlásí větší společenské skupiny, jest přece věcí nejveřejnější, protože svými příkazy zasahuje do veřejného života jedinců i celých společností daleko více než záležitosti politické a sociální. Ale nač začínat znovu od abecedy a dokazovati, že snít jest bílý? Samé vysoké věže veřejných chrámů upozorňují, zda skutečná víra jest skryta pouze v soukromí. O církevních záležitostech jako o věcech veřejných přece musili mluvit v parlamentě (a budou nuceni tak nadále činiti) sami agrárníci — a to i v dobách, kdy se chtěli projednávání takových věcí vyhnouti. A církev přece jako společnost nejveřejnější veřejné náboženství uchovává a hájí.

Rozhodně není straně agrární jedno (jak tvrdí Krohier), k jakému náboženství se její členové hlásí. Předně každé straně musí záležeti na tom, jakého náboženského smýšlení lidé se k ní přihlašují — není-li u nich příslušnost k některé církvi pouhou formalitou. Vždyť podle toho poslanci příslušné strany pak řídí svou kulturní taktiku. A kdyby v agrární straně nabyli převahy skuteční katolíci a to tak, že by dostali do svých rukou vedení, vystoupili by ze strany okamžitě evangelci, židé a volnomyšlenkři, aby si založili stranu novou. A mají-li v agrárním táboře evangelci slovo tolik důrazné, jistě agrární strana přemýšlí víc než jiná o náboženské příslušnosti členů nově se hlásících. Až bude strana pouhým hospodářským družstvem, tak že nebude musit v parlamentě a na schůzích zaujímati určité stanovisko k různým církvím, pak by jí spíš mohlo býti lhostejné, jaké věřící má ve svém středu. Ale ani tenkrát se takové lhostejnosti nedočkáme — zvláště ne u agrárníků židovských a volnomyšlenkářských.

A jest nepravdou zámyslně vybájenou tvrzení, že prý vlastně i strana křesťansko-sociální uznává zásadu soukromosti náboženství tím, že prý přijímá i evangeliky. Tak se dají lakovati pouze lidé nejtupější. Jest snad naše vlastenečství věcí soukromou proto, že uznáváme za evangeliky i Čechy? Politická strana není církev, pane Krohier! Kdyby naše strana přijala ve svůj střed tisíce evangelíků a kdyby jim docela dala větší práva než katolíkům, ani z daleka by tím neřekla, že jest soukromou záležitostí buď náboženství katolické nebo kterékoli jiné. Ti evangelci, kteří se přidali k nám, spočítali by se na prstech. Proto také takové velké výjimky vůbec nepadají na váhu. Jsou to evangelci, kteří po křesťanskou věřiti chtěli, dravým proudům volnomyšlenkářským se vyhýbají — a protože nenacházejí opory u vlastních »souvěrců«, utekli se k nám. Jak by asi pan Krohier protestoval, až by našinci na rychlo začali takové opuštěnce přebarvovati na katolicko! Snáše-

liost katolická přece nemají ještě lásku k cizím bádám a také rozhodně není projevem o »soukromosti náboženství«.

Ostatně přece se naskytla velice často příležitost, aby Krohier okřikl ty agrárníky, kteří z náboženství našeho dělali věc nejveřejnější zvaním, posloucháním a chválením fanatických štváčů volnomyšlenkářských. Při takových příležitostech pan Krohier systematicky zapomínal na pozvednutí varovného hlasu, ačkoli přece víděl jasně, kam protikřesťanské štvance vedou. Tolik pozná slepý, že ani »nejsoukromějšímu« náboženství nemohou prospívati štvance, při nichž se lže, že Kristus nebyl Syn Boží, ba že neexistoval, a hledí-li moderní podvodníci popíratí existenci Boží vůbec. Pan Krohier byl ticho jako kuřátko, ale lomí rukama, odváží-li se ve Slezsku čestí lidá pravdy náboženské upřímně a veřejně hájiti.

Školský obzor.

Hygienické požadavky pokrokového učitelstva na Mladoboleslavsku. Má-li nésti sociální politika praktické výsledky, musí nutně rozeznávati mezi dosažitelným a nedosažitelným. Jinak celá akce se bude vybijeti v demagogických výkřicích, které ovoce nepřinesou. Platy u mladších učitelů jsou tak skrovné, že lépe placený dělník má existenci snesitelnější a to netoliko proto, že jest placen lépe, nýbrž i z té příčiny, že nemusí tolik vydávati na reprezentaci, jako chudý intelligent učitel. Učitelstvo by tedy nyní mělo soustavně žádati věci nejpotřebnější a pak teprve třítiti síly své agitace požadavky jinými, které znovu vyžadují velkého nákladu.

Na konferenci u Mladé Boleslavi však pokrokoví učitelé se usnesli na třiceti bodech o školních lékařích. Z jednotlivých požadavků vyjímáme tyto: Školní lékaři vůbec buďte ustanoveni a to pro každý stávající okres trvale vedle obvodního lékaře. Tito školní lékaři buďtež slušně honorováni. V každé škole má býti zvláštní světnice pro lékařské prohlídky. Nechtě léčit školní děti dle potřeby i zdarma. Mají míti též v opatrnosti zdraví učitelů a hned v počátcích nemoci mají učitelstvu opatrovati dovolenou. Také mají v nehygienických a přeplněných třídách vyměňování zakázati. Nechtě jest jim možno promáhati úsudek na rozhodujících místech o tom, zda není mládež školní množstvím učebné látky přetěžována. (V tomto případě přece nejlepšího dovede podati odborný posudek zkušenost učitelova.) Nechtě jsou stálými členy místních porad učitelských jejich program byl by rozšířen o odstavec: »Školní zdravotnictví.«

Promysleme dobře tyto body! I některé z těchto jsou užitečné. Ale snad samo učitelstvo nepromyslílo, že některé zásady by se v praktickém provádění staly poměrně učitelské svobody. Dá se nadužívat všeho, zneužívá se ideálů všech. Jak by to dopadalo, kdyby dovolená učitelstva závisela hlavně na dobrozdání školního lékaře, kdyby slovo lékaře rozhodovalo nad množstvím látky, nad zavřením škol, sčta dovedou učitelé domyslíti. Až by byl lékař pro politické přesvědčení nebo z příčin osobních s učitelstvem v neshodě, ač by školní lékaři ve smíšeném území začali zakazovati vyměňování v mateřských školách, až by lékař začal předepisovati kruhům pedagogickým, pokud jest dovoleno paneti žactva zaměstnávatí nastaly by spory největší.

Ale hlavně: kde opatřiti najednou velký náklad na školní lékaře? A na jiné velké poplatky s tím spojené? Myslí si panové, že snad dojde k tomu dříve, než budou snesitelně upraveny učitel-ské platy? Anebo — kdyby k realizaci návrhů těch došlo před vážným zlepšením učitelských platů, pospíchalo by se pak vůbec s úpravou?

Každý, kdo celou věc dobře rozvaží, řekne si: »Což jenom školní dítě jest občanem? Nezasluhuje podobné péče i živnostníci, dělníci, soukromí úředníci? A konečně: jest učedník méně cenný než dítě školou povinné?

A což by teprve bylo potřebí nejružnějších opatření pro tělesnou bezpečnost rolníků a jejich čeledí? Kdyby jen polovici podobných opatření žádali zemědělci pro svou ochranu, nastal by tak veliký sociální převrat, že by se každý zhrozil. Uvažme, jak hygienicky zemědělci spí, že musí zacházeti s kopavými koni, že jim tolik nebezpečství hrozí při mláčení, při nakládání atd. A často bývá daleko hůře, ahyne-li při práci pro nedostatečnou ochranu životel četné rodiny, než dítě samo.

Kdyby měli kněží opouštěti fary, kde jest plno vlhké plísně, kdyby měli jiti k nemocnému pouze za snesitelného počasí, kdyby měli zaopatřovati pouze občany, kteří netrpí nakažlivou chorobou, pak by také nastal převrat veliký.

Ale má-li míti škola jediná tak veliké výsady, ptejme se jen, kde v kterém státě zednářským se již přikročilo k takovým opatřením. Kde jsou platy učitelské ještě menší než v Čechách, tam zednářské vlády nejeví ani v nejmenším tak velikou úzkost o zlepšení školních poměrů ve směru mladoboleslavské resoluce. Všude jinde panuje ná-

žádej, že dítě, které jest skutečně vážně nemocné, může dojít lékařského ošetření také i bez ustanovení zvláštních školních lékařů. A kde se ošetřuje na základě speciálně úřední povinnosti, tam hrozí nebezpečností ledabylé šablony, jako na př. při okresních nemocenských pokladnách. Je-li obtěžován často a zbytečně lékař lidmi zdravými, pak v rozmrzelosti nad planým obtěžováním vykoná i při nemocném jen tolik, co zevnější forma vyžaduje.

A kdo by pak platil nové nákladné zřízení? Většinou přece poplatníci drobní, kteří jen v řídkých případech mají být, odpovídající všem hygienickým požadavkům. Budou tedy s radikální reformou souhlasit? Mnozí ano — ale málokdo se zaručuje nad novým placením. To jest hlavní překážka, na kterou takový návrh narazí.

Až bude blahobyť všeobecná, pak teprve možno podávati takové návrhy s nadějí na jistou realisaci. Předem však jest potřeba, aby jak učitel, tak jiní strádající měli dostatek chleba. Nouze jest jedním z největších nepřátel lidského zdraví. A občanstvo není tak neuvědomělé, aby cestou soukromou nedovedlo samo hájiti zdraví svých dětí, pokud jest skutečně ohroženo, také bez instituce, jakou navrhli učitelé v Mladé Boleslavi.

Učitelé platy ve Francii. V této zednářské zemi kypí rozhořčení učitelstva stále více, protože sliby zednářské vlády nepřesunují se z papíru do života. Co do učitelských platů jest souchotinářská Francie v Evropě na dvacátém třetím místě. Dvacetiletý učitel dostává měsíčně 87 franků. Později se mu zvýší roční plat na 1200 fr. Nejvyšší může bráti ročně za svou práci 2400 fr. Co to je při nynějších drahotných poměrech, které jsou ve Francii ještě horší než u nás? Francie jest dnes jediný stát, kde bezkonfessijní výchova provedena do důsledků. Ale zároveň jest patrné, zda měli na mysli skutečné povznesení školy či štváči, kteří vyhazovali náboženství ze školství pod heslem všeobecné školní reformy. Učitelstvu hrozila hubená kost laskavým dovolením, aby smělo chváliiti ve škole různé Ferrery. Ale tohle pro zvelebení školství znamená tuze málo. Francie netoliko co do učitelských platů, nýbrž i co do nutné odborné přípravy učitelské a co do školství pro odrůstle jest v Evropě téměř na posledním místě. Proto se nedivme, že jest tam tak veliký počet analfabetů. Proto také pojednou přestávají i u nás strašiti nerozmyslné výkřiky: »Všecko dle vzoru Francie!« Nejmeně by o to chtěli usilovati naši pokrokoví učitelé, protože by »dle vzoru Francie« pak úřady odkrojily kus i z té hubené skývy, která jest nyní učitelům popřána.

Národohospodářská hlička.

Válečný poplach mezi lidem a jeho účinek na úvěrnictví. Strach má velké oči. Tentokrát bojí se většina těch, kteří něco mají. Časopisy tučnými literami oznamují každý nový výstřel a předstihují se navzájem v nejnovějších zprávách.

Obecenstvo kupí se každé chvíli u nového a nového čísla anebo dokonce i zvláštního vydání. V listech není sice obsaženo nic, co by odůvodňovalo bezprostřední nebezpečí, ale ten chvat, ty tučné litery, to vše uvádí dosud klidného občana úplně z rovnováhy.

Dostáváte návštěvu za návštěvou. Bojácně kladena jest vám nepřimo stále táž otázka: Nenaštane státní krach?

Na dotaz, co si představuje dobrý občan pod státním krachem, zůstane vám dlužen odpověď. Nanejvýše připomene posledního státního krachu, o němž nikde určitě nečetl nebo slyšel zvonit.

Při další roznílivě zjistíte, že váš spoluobčan není ani dost málo obeznán s dnešním finančním a úvěrním ústrojem tohoto státu. — Kdyby si uvědomil, stát, to jsem já a my všichni spoluobčané dohromady, pochopil by, že státní dluh, v rentách vyjádřený, má svůj zvláštní podklad v berní síle lidu. Ta okolnost ovšem, že málo starali se veřejní činitelé o to, aby poučili lid o jeho berních povinnostech a činili mu je snesitelnými, mstí se na druhé straně, že lid nemá důvěry v rentu.

Jiní nedůvěřují ani vkladům v peněžních ústavách. — Jest prý obava »skonfiskování« peněz státem pro válečný poklad. — Bláhoví! Stát potřebuje zlatu a toho by v pokladnách peněžních ústavů málo našel, kdyby i chtěl konfiskaci provésti.

Takový peněžní ústav, jenž by přijaté vklady nechal ležeti ladem u sebe, neexistuje, protože platí z nich úrok a ten úrok musí na druhé straně vydělati. Musí proto vklady býti obráceny na prospěch obchodu a průmyslu. V peněžních ústavách jsou pouze směnky a cenné papíry obchodníků a živnostníků úvěru používajících vedle poměrně malých hotovostí.

Hotové peníze udržují si totiž peněžní ústavy pouze v takovém množství, kolik potřebují pro nejbližší denní potřebu.

Kdyby měly peněžní ústavy vklady vrátiti, musily by si jíti pro peníze k hypotečním a ostatním dlužníkům a poškodily by valice vkladatele peníze, z nichž většina užívá toho, neb onoho účelu, byť i opět u jiného ústavu.

»Konfiskace« státní jest nemyslitelná a nezákonná. Vlastnictví soukromé jest i v mezinárodním právu nedotknutelné a stát musí jíti příkladem napřed. Proto také prohlásila v době zápletky srborakouské, kdy nám hrozilo bezprostřední nebezpečí války, vláda ústy ministra financí, že obavy, jakoby stát sáhl na majetek spořitelců, jsou úplně liché.

Příklad nám tu podává konstituční Turecko. Finančně úplně vyčerpano a tedy peněz velice potřebující nedotýká se přece ani v nejmenší míře samostatnosti peněžních ústavů a dostává zápůjčky z Německa i Ameriky.

Naše finanční poměry jsou bohudík utěšenější, takže nejsme odkázáni ani na pouhou finanční pomoc z ciziny. Domácí finanční ústavy jsou schopny v případě krajní nutné potřeby ještě veliké sumy peněz opatřiti v cestě řádného úvěru.

Jsou proto úplně bezpodstatny obavy státního krachu. Nemáme dnes státovek (papírových peněz), jež by vydával stát a jež by nebyly kryty kovem nebo jiným způsobem.

Bankovky rakousko-uherské banky mají kryti ve zlatě, cenných papírech a pohledávkách rakousko-uherské banky. Jejich znehodnocení jest úplně vyloučeno. Není žádného důvodu k tomu, aby bylo žádáno zlato nebo stříbro místo bankovek. Bylo by to nejvýše škodlivé, protože by se tímto způsobem zmenšoval zlatý poklad rakousko-uherské banky a snižovala hranice, do které banka cedulová smí bankovky vydávati.

Rakousko-uherská banka není povinna bankovky zlatem vypláceti, tím méně možno jest žádati placení zlatem u ostatních peněžních ústavů.

Pro naše poměry dostaví se ovšem s určitostí tyto účinky balkánské války:

Zmenší se dočasně vývoz do těchto zemí — tak slibně oživený — leč s vyhlídkou na silné vzpružení pozdější.

Vedle toho způsobí zavedená moratoria v Srbsku, Černé Hoře, Bulharsku i Turecku obtíže toho druhu, že nebudou odběrateli těchto zemí zaplacený našim dodavatelům včas dodávky a nebudou následkem toho kapitál ten dále v obchodu obrácen a zůstane dočasně nehybným. — Avšak i úroky jsou pojištěny, neboť běží vzdor přiroči dále jako za normálních poměrů.

Z uvedeného jest vidno, že není ani nejmenší příčiny k obavám a dokonce k nepředloženým činům, kterými se ovšem k zlepšení stísněných poměrů a sesílení peněžnictví nepřispívá.

Také jest patrné, že v krajích v celku probudilých není žádných příznaků neklidu a že jen tam, kde není ještě obecenstvo zvláště hospodářsky dosti pokročilé, nastanou zjevny poplašné, jako právě v Haliči tomu bylo, kde místodržitelství úředními vyhláškami musilo uklidňovati.

Obecenstvo naše chrání se nejlépe úplným klidem a plnou důvěrou ve vývoj poměrů. (Herold českosl. peněžnictví.)

Banka na bojšliti. Bulharská národní banka zřídila exposituru přímo ve hlavním stanu bulharské armády. Je to dojista novinka peněžnictví, která znamená pro válečný postup neobyčejnou výhodu a pro válčící stát velikou úsporu, protože bude tu vykonáván přímý dohled k používání peněz, jichž nemá dnes žádný válčící stát nazbyt. Občanstvu v bojiúčastněnému jest zde dána možnost míti veškerý peníze uloženy v bance, jež jest bezpečnou ochranou majetku. Jaký to rozdíl od našich poměrů, kde z nedostatku vyjasnění základních otázek veřejného hospodářství a poměru státu k cedulové bance občanstvo je na rozpacích a dotazuje se, má-li své vklady ze spořitelny vybrati a uložit — dokonce v amerických dollarech.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. F. Nabor: Mysterium crucis (Tajemství kříže). Kniha III. Přeložil Ig. Zanáška. Cena 1.70 K. Zábav večerních, roč. 33., čís. 5. — »Andulko, mé dítě.« Obrázek z let třicátých, ličící společnost vrchnostenského úřednictva, copařskou, ješitnou. Poslední svazek letošního 14. ročníku »Ludmily.« Na celý ročník Ludmily předplácí se 2.20 K. — J. Ježek: Stárnutí. Známky, některé příčiny stárnutí a zvláštní jeho choroby, léky atd. Za 40 hal. — Rájská Zahradka. Vychází 10krát za rok za 1.60 K. Pořádá J. Bartoň. Roč. 21., čís. 4. — Poklad věřících. Lidový list k uctění Nejsv. Svátosti Oltářní. Řídí P. M. Švec, roč. 13., čís. 9. Vychází měsíčně za roční předpl. 1.20 K. — Garnisonspredigten. Napsal dr. R. Zháněl. Cena 2.20 K.

Z nakladatelství knihtiskárny benediktinské v Brně. Hlička. Vědecká revue. Řídí dr. P. Vychodil. Roč. 29., čís. 10. Vychází měsíčně za roční předpl. 10 K. — Náš Domov. Obrázkový měsíčník pro lid. Řídí J. Vévoda. Roč. 21., čís. 10. Roč. předpl. 4 K. — Škola Bož. Srdece Páně. Časopis pro katolíky atd. Řídí P. P. Hlobil. Roč. 46., čís. 10. Předpl. za rok 3.20 K. — Květy mariánské. List měsíční ctitelů Paany Marie. Pořádá P. K. Lux. Předpl. na rok 1.60 K. — Odpustková modlitební knížka. Úplná modlitební knížka pro každého, obsahující odpustkové modlitby, jakož i poučení o odpustcích a pobožnostech i posvátných předmětech, které sv. Církev odpustky nadala. Napsal dr. J. Ševčík. Cena 4 K.

Nákladem J. Otty v Praze. Spisy L. N. Tolstého. Lidové vydání: Vojna a mír. Seš. 20—22. po 20 hal. — F. Heritesa Sebrané spisy. Díl X. Na niti humoru. Sešit 12—14. po 30 hal. — Salvator (Pafížští Mohykáni.) Román. Napsal Al. Dumas. Ilustroval V. Oliva, přeložil dr. J. Sterzinger. Seš. 22.—24. po 30 hal.

Časopis katol. duchovenstva. Řídí dr. F. Kryštofek, dr. J. Tumpach, A. Podlaha. Roč. 53., sešit 8. Nákladem kniž. arc. knihtiskárny v Praze.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdlé. Roč. 29., čís. 1. Obsah: V. O. Hložina: Husité a Cisterciáci. VI. Pitnerová: Maloměstští vlastenci. P. Holý: Kardinál Newman. J. Halouzka: Pohledy do života církve a vlasteneckého na Moravě. T. Škrdlé: Dvoje prázdniny. Al. Jašek: Volné kapitoly z otázek cyrilometheojských. F. Wolf: Matka. A. Rejzek: Bludy M. Jana Husa o církvi. F. J. Konečný: Masarykova obrana Macharovy »Čitanky.« — Roč. předpl. 10 K.

Božena Němcová. Sborník statí o jejím životě a díle. 1820—1862. Redakci V. Černého vydala Učitelská Jednota »Komenský« v Náchodě. Ilustroval Ad. Kašpar. Nákladem Em. Šolce v Karlíně. Sešit 1. a 2. Památník tento počal právě vycházeti a bude obsahovati asi 15 sešitů po 50 hal. Dillo toto zasluhuje vši pozornosti.

Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Pořádá Fr. Jirásko. Roč. předpl. 7 K. Roč. 19., čís. 4. Nákladem R. Prombergra v Olomouci. Jako knihovna Kazatele čís. 40. vyšlo »Vademecum«. Pomůcka k promluvám zpovědním. Díl 1. Sebral V. M. Váchal. Za 2.50 K.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. Vaněk. Roč. X., čís. 11. Vychází nejméně 10krát v roce za předpl. 6.60 K. Nákladem E. Šprongla v Pelhřimově.

Venkovan. Kalendář českých katol. zemědělců na r. 1913. Řídí F. Vaněk, J. Krejčí a F. Šafránek. Roč. V. Cena 1 K, tucet 8 K. Objednávky vyřizuje Sdružení čes. katol. zemědělců v Praze I.

Výklad zákona o myslivosti, platného pro království České. Objasněno ze zásadních, hlavně nejnovějších rozsudků nejvyšších stolic, a opatřeno všemi potřebnými vzorci různých protokolů, hlasovacích seznamů, nálezů smluvního soudu, vzorcem smlouvy vzájemné, žaloby o náhradu škody zvěří způsobené atd. Jako pomůcka pro funkcionáře, samosprávné, obecní úřady, honební výbory, jakož i každého občana honitbou se zabývajícího, napsal Edv. Srb. Vydání druhé, rozmnožené a vzorci opatřené. Nákladem A. Reinwarta v Praze. Za 1.50 K.

Věvec vavřínový. Sebraných spisů Václ. Vlčka seš. 2. za 24 hal. Nákladem Vaňka a Votavy na Smíchově. Spisy Vlčkovy jistě si zaslouží vši pozornosti.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. »Světlem práce a vynálezů.« Seš. 1., cena 28 hal. Množství ilustrací. Obsáhlé, populárně psané a při tom vědecké dílo, všmahající si všech oborů technické práce. — V. Rákosi: Ve lví kleti. Seš. 9. a 13. po 30 hal. Vilímkovy Humoristické knihovny řada V.

Hlička literární a umělecká. Kritický čtrnáctideník. Svazek I., čís. 5.—7. Vychází v půlročních, obsahově ukončených svazcích. Svazek tvoří 12 čísel, která vycházejí 2. a 4. pátek v měsíci. Předplatné na celý svazek 4 K. Administrace v Praze-VIII.

Věstník dila šíření víry. Časopis věnovaný zájmům katol. misii v zemích pohanských celého světa. Vychází šestkrát ročně. Nákladem arcidiecéšního ředitelství v Praze. Roč. I., čís. 4.

Jak uchráníme ovoce jádrové proti ničivé skvrnitosti. Lidové knihovny zahradnicko-ovocnické sv. 1. Cena 50 hal. Vychází 12krát ročně. Vydává a rediguje F. Melichar v Praze. V komisi Ústř. knihupectví (A. Neubert) zemědělského v Praze.

Literární. Počátkem listopadu počne v Prostějově místo zaniklého »Nového Života« vycházeti ilustr. katol. měsíční revue »Archa« pro umění a život pod vedením Karla Dostála Lutinova. Roční předplatné 6 K. O ukázkové číslo lze se už nyní přihlásit na adresu: Nový Život (Archa) Prostějov.

Ryme a špryme, hanácké obrázky veršem od K. Dostála Lutinova právě vyšly s uměl. výzdobou od Jana Köhlera. Lze dostati v administraci »Ječmínka« v Prostějově (za 1 K).

Dějiny Srbska, Bulharska a Černé Hory. Na Balkáně slovanští naši bratři Bulhaři a Srbové odhodlali se k boji za svobodu, lidskost, k boji — doufejme — posledního proti odvěkému nepříteli křesťanstva, Turkovi. Kdo chce hloub sledovati příčiny tohoto zápasu, musí nezbytně seznámiti se i s minulostí balkánských národů. K tomuto cíli doporučujeme dílko »Dějiny Srbska, Bulharska a Černé Hory«, ozdobené 43 obrazy a 3 historickými mapkami se zajímavým textem na 230 stranách (cena 1.60 K). Knihu tu vydal František Hrnčíř v Nymburce.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“
v Hradci Králové (Adalbertinum)
úrokuje vklady 4½—5%
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh
Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

 Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberců a
kovového nářadí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské reálie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mělo ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svatá zpověď generální.

Sepsal a upravil
vldp. Frant. Křivohlávek, probošt v Litomyšli.

S povolením nejd. biskupské konsistoře: „Tento
praktický spis se duchovenstvu a věřícím
doporučuje.“ (Ordinar. list.)

Lze dostati u spisovatele po 30 hal. Při objed-
návce 50—100 exemplářů po 20 hal.

Rozesílá se nejméně po 10 výtiscích.

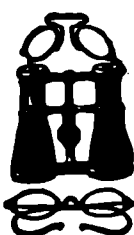
Nezapomeňte, že

15.

ledna 1913 . . .

jest tah „České loterie“ ve
prospěch stavby sanatoria na
Pleši. Zakupte vše a do-
porňte svým známým. Losy
tyto po 1 koruně, kdekoliv
v trafikce, obchodě neb přímo
v kanceláři

České loterie, Praha, Karlovo náměstí.

Divadel. kukátka
s koženým pouzdem již od 9 K výše,
brejle a skřipce,
lorgny, teploměry, lupy at.
doporučuje

KAREL VACEK,

závod optický, hodinářský a zlatnický
v HRADCI KRÁLOVÉ, blízko Adalbertina.
Správky rychle a levně.

Mešní vína zaručeně pravá

dodá na objednávku
od 10 litrů výše
v bedničkách

Jan Košťál,

hótelier v Adalbertinu
v Hradci Králové.

Ceny za litr od 90 hal. výše.

Všeob. úvěrní společnost,

zapečené společenstvo s ručením omezeným,
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
ce nejlevnější.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatoborská zám. č. 78.

Zařizování
elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Zárovky:

Osram,
Tungarum,
Tantal.

Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obalůha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 89 nové blízko Ma-
lého náměstí, dříve pře-
stěhovali na Malém ná-
městí pod leubín) dopo-
ručuje se

ku dodání oken ohrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se lesklými
rámci, stříbrnými, zlatými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez-
vážnosti ke definitivní objednávce.

Neobtěžte veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863

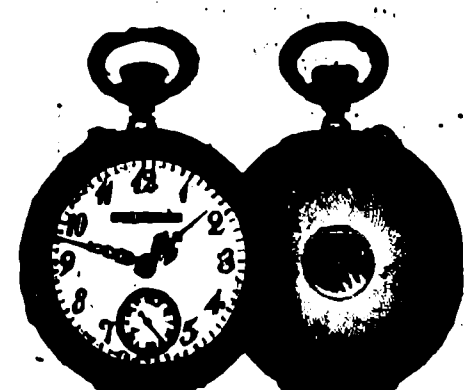
Stanislav Jirásek

v Hradci Králové, 138, odpracuje vcelkem duchovenstvu své
bezkonkurenční koláry

prací i celuloidové, náprsenky, bířky a veškeré prádlo spodní
vlastní výroby. Tržkové a látkové zboží. Právě žárove prádlo!

Patentní náprsenky
bez háčků

Zakázky obratem
se vyřizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTŮČEK, Hradec Králové,

Zástupce Union Horlogerie, spol. továrna hodinářská Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické
zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru.
Nejlevnější ceny!

OBNOVA

Číslo 44. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 31. října 1912.

Inserty se počítají levně. Ročník XVIII.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Letošní Dušičky.

Den Všechny věrných dušiček — chvíle elegických vzpomínek, smírných modliteb, čas proseb za mír věčný, klid nerušený. Ve dni tom tluší se hněvně vášně, mysl zapomíná na nepřátelství, vy-cífuje se hluboce závislost lidí na Všemohoucím, který aspoň tehdy, kdy duše do brány smrti vkročí, udílí stálý pokoj těm, kteří jej v životě pozemském upřímně hledali. Ve chvíli, kdy kráčí křesťan hřbitovem od hrobu k hrobu, vznítí se v srdci soucit nejtěkavější. Ústa šeptají: »Milosrdenství, Pane, milosrdenství pro ty, kteří již zde odpočívají — i pro všechny lidi, kteří teprve k hrobu krácejí.«

Hrob křesťanský mluví k duši mocně, vyrovnává rozdíly stavovské i různé proudy, které na sebe dříve prudce narážely. »Pokoj svůj dávám vám«, praví podoba umučeného Krista na četných křížích hřbitovních těm, kteří se před nimi zastavují.

Také jinde, mimo sféru křesťanskou mluví se mnoho o potřebném pokoji, o odzbrojení, ustavičném míru. Ti však, kteří prohlašují, že zbudují palác dokonalého smíru na základech mimokřesťanských, sami svou rozpínavostí, neústupností a despotií jsou nejhoršími rušiteli pokoje. Bezohledné komandování, obmezování osobní svobody, jaké páchají, musí konečně narazit na protitlak, začne válka, rozproudí se válka. A nikdy tolik válek občanských nevířilo, jako právě za dní nynějších, kdy štvaví demagogové přikazují kaprálským způsobem klid lidem těm, které chtějí zbavovati nezadajných práv.

A ty mírové konference států evropských v Haagu! Čím se více konferovalo, tím se pečlivěji zbrojilo, a tak se bezděčně dokázalo, že bez pevných základů náboženských mluví se o věčném míru jenom do větru.

Dušičky — den posvátného klidu! Ale na Balkáně v ten čas tekou potoky krve, planou vášně přímo šílené. A kdo vlastně připravoval ty okamžiky hrůzy, pláče, zoufalé sebeobranu? Byli to diplomati, kteří div že se neumluvili dokazováním, že balkánští Slované nejlépe udělají, ponесou-li s klidem pověstný »status quo« (stejný stav politických hranic na Balkáně). Těmž pokrytečtí chvalofečníci ratolesti míru však dobře viděli, že »status quo« usiluje se vši barbarskou sveřepostí rušiti někdo zcela jiný než křesťanští Slované. Viděli,

že Turčin řádí vzdor berlínské smlouvě mezi slovanskými pokojnými poddanými jako Tatar nad zemí právě dobytou. Viděli, že v Makedonii celá desetiletí dochází k horším výjevům než mezi otrokářskými kmeny v temné Africe. Různí »přítelíčkové« Slovanstva na četných schůzích horlivě mluvili o moderních úkolech humanity, psali dlouhé články o tom, co kde třeba činiti, aby se žilo nejpohodlněji. Ale k zoufalým výkřikům nešťastných, ubíjených obětí byli slepi a hloupi. Nechali řádití mongolské otrokářské roty hned před svými okny. Jen aby se v nejmenším »neporušil« status quo!

Křesťanům nesměl se dovoliti ani stýl díl toho, čeho mohli užívatí plnou měrou bezcitní a líní hrobaři evropské kultury. A že tak dlouho se dalo svědomí vzdělané Evropy uspávat, svědčí jen o tom, jak železnou ruku má židovský tisk, který po celých 30 let tolik tureckým barbarům nadřezoval.

Turek ani nemá tolik viny jako ti, kteří ho svým ochranným štítem přímo sváděli k stupňování bujnosti. Intervence ve prospěch křesťanů dělala se jenom na oko, Mongol věděl, že se takové kontroly může smáti do očí.

Všichni mocní utlačovatelé byli na straně jeho. Německo netoliko sledovalo vytrvale politiku turkofilskou, ale vyslalo i četné důstojníky, aby armádu tureckou vycvičili k bojům proti křesťanským občanům. Maďaři, kteří tolik Slováky utiskují, byli velmi nemile překvapeni prvými vítězstvími zbraní křesťanských na Balkáně. Mráz kopřivu nespálí, a tak není divu, že sveřepý Mongol podunajský tleskal při rozpínavosti Mongola cařihradského. Nikde se tak často neozývá heslo »rovnosti a svobody« jako ve Francii. Jak však zednáři francouzští rozumějí uplatnění takých vzletných slov v praxi, patrně z fanatického pronásledování francouzských milosrdných sester. Po konfiskaci církevního jmění nastala ve Francii nerovnost daleko horší než předtím, protože z jmění zabraného se obohatili ti, kteří již měli stejné statice nebo miliony. A když se rozlehly zvěsti, že se připravují Slované hájiti svá práva tasenou zbraní, hlásili, že jim do války peněz nezapůjčí. Francie prý musí býti pro zachování turecké državy, protože jest angažována v Turecku obrovskou sumou dvou miliard. Kdo jest však tato »Francie«? Jest to výhradně několik židovských milionářů, dle jejich pokynů musí mnoho činiti francouzští státníci.

rozpíná zde své ratolesti kolem vrchní galerie klášterní budovy. Člověk chápe, jak plným právem dí Písmo sv. o panování krále Šalomouna, že »bydlel jedenkaždý beze strachu pod svým vinným kmenem...«; zde pod tímto by se mohlo posadit několik rodin. A venku, hned za branou, na posvátném, staroslavném Sioně, nalézají se všechny křesťanské hřbitovy jerusalémské. Leží těsně vedle sebe. Posvátné ticho panuje vůkol...

Často jsem díval v tomto posvátném zátíší. S pohnutím patřil jsem na tu zem, po níž do »večeřadla« kráčel kdys Mistr drahý... V následujících řádcích laskavému čtenáři prostince předkládám to, co jsem zde zajímavého spatřil.

Ode brány Sionské je nejbližší hřbitov řecký. Leží vysoko nad zasmušilým údolím Hinnomským. Skvostný je s něho pohled na jižní a jihovýchodní část judské hornaté krajiny. Zdobí jej květiny a stromy: cypřiše, pinie a mandlovnky. Je chráněn zdi tři metry vysokou, ve které se nalézají dva vchody: jeden větší pro pohřební průvody a druhý menší, kterým jen jeden člověk projít může. Oba jsou dnem i nocí stráženy. Nade vchodem větším je kamenná deska a na ní je tento symbol: kříž, spočívající na lidské lebce. Připomíná kříž Kristův, který dle prastarého podání stál nad místem, kde byla zakopána lebka Adamova, kterou pak několik kapek krve přesvaté svažilo.

Většina hrobů je pokryta kamenem vápencem. Na křížích u hrobů vztýčených jsou zavěšeny svítilny, které rovněž připomínají Spasitele, Světlo světa. Nápis na náhrobcích jsou řecké, arabské a ruské. Jeden takový arabský nápis zní:

Když začaly se trousiti první zprávy o křesťanských vítězstvích, židé se útrpně jen usmívali: »Sotva jsou ty zprávy pravdivé, ale jestliže Černohorci opravdu něčeho dobyli, však jim Turek brzy schladí bojovnou krev.« Ale když došly telegramy o velikých úspěších vojska srbského a bulharského, bylo pozorovati rozmrzelost na tvářích židů českých i německých bez rozdílu. Jak? Turci, tato veliká záštita balkánských židů, tito dlužníci židovských kapitalistů, že prohrávají? A již také pracoval široce rozvětvený žurnalistický aparát židovský na vyrábění podvodných zpráv z bojiště, na zastrašování křesťanských vítězů, na vybízení velmocí, aby honem svou intervencí Turka nějak zachránili.

Jak si dovedou hráti židé mistrně na přátele utlačovaných lidí tam, kde sami utlačovati nemohou! Ale v době zkoušky škraboška padá s očmi ihned. V Turecku židé se připínali k Turkům, v Uhrách jsou předními podpůrci násilné politiky maďarské, v Paříži spolu se zednáři pronásledují dělnické a učitelské syndikáty, ve Vídni jsou velikými Němci. A »českého« žida nepoznáte, jakmile tento vkročí do území uzavíraného. Vždycky na straně silnějšího, utlačujícího!

Tu tedy máte řadu předních »přítelíčků« balkánských Slovanů. Němci ve Vídni a v Berlíně, kteří se dříve Rusku vysmívali, s nervosním rozehvěním pozorují, jak stoupá slovanský kurs a jak záluďné choutky císaře Viléma na Balkáně rozpadají se v niveč. Ano — již konečně přestanou nadutí Germáni pohrdati »méně cennými« Slovanů. A vítězství slovanských zbraní bude mítí mocnou ozvěnu i v Rakousku. Nyní němečtí diplomati již nebudou tak ochotně posluhovati různým Sieghartům, ale k vůli upokojení vnitřních poměrů musí se vážněji zamysleti nad oprávněnými požadavky Slovanstva, jež přece tvoří v Rakousku silnou většinu všeho obyvatelstva.

»Chorého muže« udržovaly při životě a krutým řádním jenom umělé injekce těch, kteří se dávno měli postarat, aby vážný kulturní pokrok byl i na Balkáně zbaven sveřepých pout. Kdo říká, že jest náboženství věcí soukromou, anebo že každá víra dobrá, jen když se dobře zachovává, nechť popatří na kontrasty tábora kříže a tábora půlměsíce na Balkáně! Kdyby si nebyli zachovali Slované křesťanskou víru, kdyby se byli poturčili, shnili by zároveň s mohamedánským Mongolem. Jest to viděti na těch Slovanech balkánských, kte-

»Hrob stal se mi údělem, smrt sklátila mne v země luno! Ó běda této rány! Kde jsou bratři moji, na něž jsem vždy patřil? Já sám jsem zesnul a žádný z nich se mnou nezemřel...«

Jedenkrát jen spatřil jsem hrob, který nápisem svým silně připomínal na hroby moslímské. Snad ten, který v něm odpočívá, býval kdysi významným Prorokovým. Nápis ten zní: »On jest věčně žijícím.« Právě těmito slovy pravidelně začínají arabské nápisy na hrobech mohamedánských. Pak je tam vytesána kniha a na ní citát z Písma sv. (rovněž arabsky): »Já jsem Vzkříšení a Život.« Po té následuje jméno nebožtíka a datum jeho úmrtí.

Na jiném hrobě lze čísti tento rovněž arabský nápis:

»V tomto hrobě na hřbitově svatého Sionu odpočívá nebožtík... z Ramallah. Prosíme Boha, Vznešeného, Velebeného, by jej přijal v luno Abrahama, Isáka a Jakuba, by jej povolal na místo odpočinku, do ráje, kde odpočívají duše spravedlivých. A pak račiž jej Pán přijmouti v počet svých svatých andělův. Amen. V sobotu, dne 23. července 1883.«

Zajímavý je následující (arabský) nápis: »Ty, jenž na zemi v hrobě odpočíváš a tam nahoře s anděly píšeš, jehož prolitá krev svažila růže, jež kdys tvé čelo zdobily — odpočívejž nyní v libé jistotě!

Jest to jinoch, jehož šat byl v krvi smočen, jehož tvář v nebi, zásluhou dobrých skutkův, zase se zastkvěla bělostí. Jako vítěz odtud odešel a nyní nalézá se v radosti, chráněn jsa u trůnu Ctihodného.

Přijal ve své luno svého strýce Eliáše a vzdal Bohu čest. Upomínka

FEUILLETON

NA KŘESŤANSKÝCH HŘBITOVECH JERUSALÉMSKÝCH.

Píše prof. Dr. Josef Slabý.

Jediná brána, která se nyní nalézá ve východních hradbách města Jerusalema, směrem ku hoře Olivetské, slula kdysi branou »ovčí«. Mohamedáni ji nazývají »bab sittí Mirjam« t. j. brána Panny Marie. My ji jmenujeme »Štěpánskou«, protože touto vyvrhli, jak sv. Lukáš ve Skutcích apoštolských vypravuje, židé jáhna sv. Štěpána, aby ho kamenovali. Místo, kde byl ukamenován, nalézá se něco dále na pravo od cesty — je to vápencová skála se dvěma rýhami.

Za několik minut odtud octneme se v údolí Josafat. Co myšlenek rojí se z paměti při pohledu na toto památné místo, jehož jméno je jisté kde komu známo! Sklání se od severovýchodu Jerusalema stále více do hloubky, zároveň se úžic a běžic vedle zahrady Gethsemanské k jihu, kdež se spojuje s údolím zvaným »ben Hinnom«. Je pusto, jako vypáleno. Potok Cedrón, který v zimních měsících jím protéká, je úplně vyschlý, po vodě ani památky. A všude, kam oko zasáhne, náhrobní kameny hřbitovů židovských a mohamedánských, holé skály, tu a tam nahnutý, šedivý, zakrnělý, zvolna usychající stálec — strom... Vše tu připomíná smrt a — soud...

A nyní se odeberme ku bráně Sionské, či jak dnes říkají »bab en-nebí Daúd«, směrem ku »večeřadlu«. Několik minut před námi přijdeme do návoří arménakého kláštera. Ohromný vinný keř

FOTOGRAFIE

Svatební a rodinné skupiny.

Ceny mírné. První závod v místě.

= C. a k. dvorní a komorní fotograf =

I F I ANCHANS

ti se již dávno přiznali k Mohamedovu Koranu.

A Toždíllost povahy vyniká ostře i na poli válečném. Turci zapalují ze msty chaty křesťanů, kteří jsou jejich poddanými, usekávají jim údy, zohavují mrtvoly. Ale své raněné nechávají na krku křesťanským ošetřovatelům. Slované se zajatými Turky zacházejí tak vlídně, jako s hosty. Až křesťané vítězně dobojují, povede se v zabraných krajích lépe i Turkům samým. Tohle dobře ví Porta, o tom jsou přesvědčeni sami Turkofilové — a přece házejí Slovanům klacky pod nohy.

Musil tedy nastati krvavý boj, aby se vybojoval pokoj skutečný, nikoli jen předstíraný. A příčinu nynějšího krveprolévání hledati jest hlavně mezi těmi, kteří udržovali všemi desíti budovu nejprohnilější, jakou ani sami turečtí vojáci většinou hájiti nechtěli (jak svědčí výmluvné zprávy). Když společnost proradných, křivopřisežných zednářů proti vůli ohromné přesily konservativního obyvatelstva spáchala v Portugalsku krvavý převrat, mocnosti bez dlouhých protestů uznaly novou republiku. Ale týraným křesťanským Slovanům tytéž velmoci neustále vyhrožovaly: »Začnete-li s tasenou zbraní se hájiti, postaráme se ihned o to, aby byl zachován status quo! Chceme, aby byl »pokoj«.

»Pokoj — a není pokoj!« odpověděl by starozákonní prorok. Pokoj nastane teprve tehdy, až si ho Slované vynutí na tureckých zločincích. A tak doufáme, že o příštích Dušičkách již na Balkáně nepoteče krev, nebude tonouti zrak v proudech trpkých slz. Zbudou sice elegické vzpomínky, ale srdce osvobozených Slovanů bude rozdechovati nadšené heslo: »K novému životu!«

Žalostné fiasko „Volné Myšlenky“ se „synem“ zesnulého biskupa Haise.

Od ledna 1911 tropila pokrokářská veřejnost pustou vřavu s domnělým synem zesnulého biskupa Haise. »Obnova« a po ní »Štít« projevíly hned z počátku náhled, že běží o dobře smlouvené tažení lupičů cti k pokálení památky zesnulého církevního hodnostáře, jenž zanechal po sobě čestnou paměť ušlechtilého a lidumilného člověka. Ačkoliv bylo průhledno, že hrdina dramatu Petr Fr. Hašlar, tovární dělník, je hříčkou v rukou rafinovaných fanatiků z Volné Myšlenky, bylo přece nutno naň podati trestní oznámení, aby na povolání mistře podal důkaz o svém domnělém původu. Zejména bylo žádáno, aby se vytyčil s původními dopisy biskupa Haise, jež prý byly svého času zaslány matce Hašlarově a mohly nesporně dokázati pravý původ Hašlarův.

Volné Myšlenky však z pochopitelných důvodů mnoho na tom záleželo, aby Petr Hašlar zůstal v šerém přitíni a nebyl podroben soudnímu vyšetřování. Proto mu přechoťný zástupce dr. Bartošek přímo zakázal, aby se osobně nikdy k soudnímu výsledku nedostavil. Dr. Bartošek mluvil za Hašlara sám a citoval na důkaz jen mrtvé svědky.

Na nás dělala obhajoba dra. Bartoška dojem, že se odehrává před soudem fraška »Mlynář a jeho dítě«, protože byli jen mrtví lidé na svědectví volání, kdežto obžalovaný Petr Hašlar, nejlepšímu zdraví se těšící, nesměl k přelíčení, jak si na to sám později v soudu stěžoval. Celý vymyšlený »dramat« Hašlarův se zakládal: 1. Na předstíraném sdělení zesnulého děkana Šimona v Ml. Bolešlavi, 2. na domnělém tvrzení zesnulého vlastního

na rodinu Mansurovu spočívá v okrase silných sloupů náboženství.

Tento nebožtík pravděpodobně zemřel smrtí násilnou. Tenkrát as byla na jeho náhrobek napsána první část nápisu. A když později zemřel jeho strýc Eliáš, který ve stejném hrobě byl pochován, byl přidán dodatek.

Ale takovýchto delších nápisů nalézá se tu poskrovnu. Z pravidla jsou věty zcela stručné:

»Totol jest hrob (»daril«, t. j. »jáma«, odpovídající hebrejskému »bór«, Is. 38,18) . . . zemřel (datum) . . .«

Hned vedle je hřbitov katolický. Latinsky zovše se coemeterium (cymiterium), z řeckého »koiméterion« t. j. »místo odpočinku.« Název tento jest původu biblického. Písmo sv. mluví totiž o spánku mrtvých (řecky koimásthai), po kterémž následuje procitnutí a sice jako protiklad spánku věčného (somnia aeternalis) nápisů pohanských. »Koiméterion heós anastaseós« — »místo odpočinku až do z mrtvých vstání« lze čísti na řeckých nápisích.

I tento je obehnán vysokou, pevnou zdí. Strážcem jeho vchodu za mého pobytu byl černý syn dálné Nubie. Je bohatěji vyzdoben, nežli hřbitov řecký. Nalézá se na něm pěkné stromořadí. Několik cypřišů, piní a keřů rozmarinových stíní jeho hroby. Jeho náhrobky sestávají většinou z jednoduchých, nízkých, plochých kamenův. Některé již jsou značně sešlé. Jsou to ponějvíce náhrobky arabské, na západní části hřbitova. Nápis na těchto hrobech jsou skoro výhradně arabské. Jeden zní:

»Zde v pokoji odpočívá oplakávaný . . . ze-

otce Petra Hašlara, 3. na nezjištěném testamentě zemřelé matky Petra Hašlara, 4. na nezvěstných »vlastnoručních« dopisech zesnulého biskupa Haise a 5. na dobrozdání zesnulých dvou lékařů z okresu boleslavského.

Samí jen mrtví svědci a kdo si ze živých do toho »přesvědčivého« důkazu smočil, odnesl to o studou, pokud se dovede ještě stydět.

Co o celé té pusté štvanci proti cti zesnulého biskupa soudil hlavní hrdina, Petr Hašlar, přečte si každý z jeho prohlášení, které učinil beze všeho nátlaku dobrovolně dne 28. října před soudem v Hradci Králové u hlavního přelíčení, k němuž se přece přese všechny výstrahy posléze osobně dostavil, odvolav nejprve plnou moc svého obhájce dra. Bartoška.

Před soudem učinil Petr Hašlar následující prohlášení: »Prohlašuji bezpodmínečně, že jsem neměl a nemám žádného věčného důvodu ani patrného důkazu ke svým tvrzením v soukromých dopisech obsaženým. Proto odvolávám tato tvrzení a nebudu jich nikdy a nikde opakovati. Lituji toho, že nejen vmísily se nepovolané osoby do mých soukromých záležitostí, ale i přímo mých bezdůvodných tvrzení pro své účely novinářské, kterými byla snižována čest a světlá památka biskupa Haise, vykořistily a mne do sporu hnaly a svedly. Odsuzuji to, že bylo mých bezdůvodných a nedokázaných hanlivých tvrzení vykořisťováno nesvědčitými lidmi na pohanu zesnulého církevního hodnostáře a celého kněžského stavu.

Prohlášení toto činím, aby zlé počínání nepovolaných osob bylo neškodným učiněno. Tomu na důkaz můj vlastnoruční podpis.

V Hradci Králové, 28. října 1912. Petr František Hašlar v. r.«

Z úst svedené své oběti vyslechli pánové z pokrokového tábora zdrcující odsouzení svého surového hyenismu, jaký po 2 léta tropili na hrobě lidumilného a dobrého člověka. Kdyby měli jen trochu lidskosti ve své vyhané a předstírané humanitě, dali by zesnulému žádoucí zadostiučinění pro spáchané pohany. Ale kde pak lidskost u hlasatelů humanity! Nechutný a předem ztracený spor vlekl se téměř 2 léta, při čemž zásluhou obhájce rodiny Haisovy, advokáta dra. Petra byly roztrhány všechny nitky ďábelsky nastrojeného přediva lži a výmyslů. Tak skončila výprava Volné Myšlenky na spustošení hrobu zesnulého biskupa naprostým fiaskem a zdrcujícím odsouzením.

»Obnova« napsala, že zmíněný hyenismus na hrobě dávno pochovaného a bezbranného člověka bude trudným dokladem zvlčilosti pokrokových lidí a jejich mravně zchátralé žurnalistiky. Dnes můžeme všim právem přiblíti tuto zvrhlost na zasloužený pranýř jako kulturní dokument doby, která ve svém fanatickém boji proti církvi neštítla se žádné podlosti. Že při ohyzdné této aféře vystoupil na jeviště také »nejlepší český člověk«, veliký básník a mudrc J. S. Machar, je pro celou českou veřejnost zjevem žalostným. Je to přímo trapné, že Machar svým feuilletonem v »Ratiboru« ze dne 4. března 1912 snažil se neurvale zakřiknouti všechny obhájce třísenné cti biskupovy. Bývalý důstojník měl míti vyvinutější smysl pro čest bližního a mohl se ukázati aspoň trochu tím proslulým mudrcem, kdyby byl v průzračném mythu zdržel se všech projevů. Takto však za svou lehkověrnost odnáší si z bojiště notnou jízvu, ale ne na prsou, nýbrž na zádech.

Kritický »Čas« si také může gratulovati, že

snul (datum) . . . , zaopatřen sv. svátostmi, ve stáří 33 let. Smilujž se nad ním Bůh mnohým milosrdenstvím a zahrniž jej svou blahovůlí a odpuštěním. Či oko by zde neprolévalo slz, či srdce by smutkem nezměklo nad ranami času, který proti jeho lidem tak nevěrně se chová? Zdáť se: (čas) jest stělou a my její terčem . . . Dejž mu Bůh bydleti v ráji a vylejž naň plnost svého zalíbení. Modlete se zaň!

U severní a jižní hřbitovní zdi jsou hroby Evropanův, s italskou, německou a francouzskou mateřštinou. Nad nimi jsou kamenné neb bronzové desky, do zdi zapuštěné. V této části je skoro vše tak upraveno, jako bývají upraveny hřbitovy na Západě, obzvláště italské. Na jedné desce je na př. následující nápis:

»Zde odpočívá
Jindřich svob. pán z Behr-ů
jenž jako horlivý katolík
zaopatřen sv. svátostmi
v rakouském poutním domě
25. února 1885
svou krásnou duši Bohu
úplně oddaný vydechl.
R. I. P.«

Roku 1899 pochoval jsem na tomto hřbitově Čecha Václava Pirkla, rodilého z České Třebové. Vystěhovav se z vlasti, žil delší dobu na Rusi. Pak přišel s ruskými poutníky do sv. Země, kde delší léta žil. Byl známý po celém Jerusalemě pod jménem »Wonzel batrak t. j. patriarcha Václav«, protože chodil po městě s křížkem v ruce, jako patriarcha.

se mu podařilo žít po 2 léta pověru 6 »synu« Haisově. Udělal tím svému patru Masarykovi do konkrétní logiky notnou díru. To se všecko stalo po 25letém vládaření kritických realistů v Čechách! Historický dokument pro kulturního dějepisce.

Volné listy.

Úprava kněžského služného. V Rakousku má většina farářů 1400 K služného a kaplani 700 K. Nedostávající se sumy, které jest k životu potřebí, musí kněžstvo vytloukati docházkami do škol a vybíráním štoly, Proskakují zprávy, že toto služné, které s nynější drahotou jest v křiklavém nepoměru, bude zlepšeno, a důsledně že chudým církevní funkce budou konány zdarma. Podotýkáme, že kněží od chudých beztoho již žádných poplatků nežadají, a štola na mnohých místech jest tak nepatrná, že v chystané úpravě mělo by účelně postaráno býti o to, aby odstraněna byla docela.

Neváháme říci, že odstranění štoly jest požadavkem společenským a zájmem církevně-náboženským a že péče o vhodnou úpravu kněžských platů měla by nésti se k tomu, aby tohoto účelu bylo plně dosaženo. Ovšem musilo by se prohlédati k tomu, aby tam, kde pro lidnatost jest kněžím mnoho pracovati, úprava dle tohoto zřetele byla provedena buď drahotnými přídavky, nebo zvlášť kombinovanými kvinkvenálkami.

Řekli jsme, že odstranění štoly jest požadavkem společenským. Všichni rozumní lidé jsou toho mínění, že vybírání štoly jest kněze nedůstojno a že úpravou platů jest odstraniti úhony a mrzutości, které odtud plynou. Toto mínění, a lépe řečeno přesvědčení, jest tak obecné, že se s ním počká na každém kroku, při každém rozhovoru, který dotýká se nějak postavení kněze v nynější společnosti. A nemluví v tento rozum jenom občané, kteří kněžský úřad dle spravedlnosti nestranně posuzují, ale mají tentýž úsudek i rozumní svobodomyšlníci, kteří, zachovávající si samostatnost myšlení, nestali se posud duševními otroky volných myšlenkářů, pokrokářů a socialistů. Jakým přežitkem jest štola, jde na jevo jmenovitě z toho, že všechna povolená intelligence berou určitě stanovený plat svůj buď z pokladny zemské nebo státní, a jen kněz určen jest k tomu nedůstojnému zaměstnání, aby doplňky k životu potřebné vymáhal od občanů, kteří žádají jeho služeb. Farníci v nejdůležitějších okamžicích života musejí se zabývati peněžními zájmy, a kněz posvátné funkce musí spojovati s nesouzvukem humoty. Tak se stává, že kněz často vychází s prázdnou, protože na smlouvání nemá talentu a protože věc po této stránce z duše se mu protiví.

Pro konečnou úpravu těchto poměrů máhem důtklivěji mluví ještě zájmy nábožensko-církevní. Protináboženští podkopníci promyšleně vyměřili si takovou cestu boje, že podvrácením vážnosti ke knězi usilují o zničení náboženství vůbec, což ostatně časopisy jejich vyznávali již veřejně. Vydátným pomocníkem snah jejich jest jim ovšem také štola, které proti knězi všemožně využívají, rozkládajíce s největší výmluvností o vydírání a výnosném řemesle. Tu marno jest dokazovati, že farníci platí i na stavy jiné a že kněz chce také života uhájiti, neboť lid, podněcován jsa proti kně-

Hned vedle je hřbitov arménský. Má velmi nepravidelný tvar. Zdobí jej četné cypřiše a pinie. Nápis na jeho náhrobkách jsou zajímavější než na hřbitově řeckém a katolickém, či — jak se v Jerusalemě všeobecně říká — latinském. Jsou převážnou většinou arménské. Jen tu a tam je přidán arabský překlad. Předložím laskavému čtenáři jen ty nejtypičtější a pokud možno v doslovném překladu:

»Jsem snaživý Vartabed (t. j. doktor učeności) . . . přítel knih našich předkův. Cestoval jsem po vlasti a bádám jsem. Četl a studoval jsem staré a nové rukopisy. Napsal jsem vlastnoručně pamětihodné knihy. Ach, zanechal jsem je všechny v temnotě (t. j. neuveřejnil jsem jich), jen jsem se sepsal. Otče, odevzdávám je všechny Tobě! Plody své plě zanechávám po sobě jako odkaz. Vydejte je!«

Jiný nápis:

»Blahoslaven jsi ty . . . , kterýžto jsi se zrodil uprostřed chudých, že nyní odpočíváš v láně Si-onu v Jerusalemě. Oněměl tvůj libozvučný hlas. Již více nepřejíš píseň: »Jak bláznovým je století; duše, neochabuj!« (začátek jedné arménské církevní písně). Tvá poslední vůle je svatá a ctihodná. Tea, který ti tento nápis věnoval, plakal. Chranjan Hahrig. Člen (arménské) kláštera, narozen 1830, zemřel 1891.«

Jinde zase čteme:

»Theodor Anduacedur, biskup, narozen Prožil jsem své mládí v Arménsku, v (jméno provincie), ve vesnici Qorsig. Přání mého srdce a má zvlášť podivuhodná touha vyvolala ve mně horoucí žádost stát se členem arménské kláštera v Jerusalemě, abych svědomitě mohl plniti své

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

V HRADCI KRÁLOVÉ.

Telegrafická adresa: Živnostenská.

Telefon č. 111.

Kupuje a prodává cenné papíry; valuty a devisy; provádí rozkazy bursovní na všech tu- i cizozemských burzách; přijímá v úschovu a správu cenné papíry a poskytuje na hodnoty takové zálohy; vede evidenci tahů; obstarává detaché dospělých kuponů, inkasso taženosti, nové kuponové archy; pojišťuje losy a

provádí i ostatní bankov. transakce za podmínek nejvýhodnějších.

zi i z jiných důvodů, v hmotarské době naši ochotně popichováni takovému popřává sluchu a přijímá za bernou minci pomluvy a obrátě sestrojěné lži, které jsou prostředkem k zamýšlenému cíli, aby, znehodnocením kněze znehodnoceno bylo i náboženství. Konec konců povaha dnešní doby jest taková, že protináboženská a proticírkevní agitace štólou uchopuje lid na místě nejcitlivějším a že potkává se s výsledky, jichž by se jiným způsobem tak snadno nedodělala. A ti, kteří osnují protináboženské válečné plány, radostně usmívají se na svých místech, majíce osedlané agitátory a jimi sváděný lid pod nohama a vědouce, že setbě jejich se daří.

Jest tedy požadavkem časovým a všestranně odůvodněným, aby úpravou kněžských platů nastala i úprava záležitostí štólových, čímž by se ucpal vydatný pramen nevážnosti vůči knězi a odstraněny byly příčiny pomluv, jimiž kněžstvo po této stránce denně jest zasypáváno. Práva na úpravu platů žádný rozumný a spravedlivý člověk nemůže kněžstvu upírat. Kněžstvo mino vlastní duchovní povolání koná mnohé jiné práce pro stát, píše matriky, pořizuje rozličné údaje statistické a j., pro kteréž potřeby by musili býti zvlášť ustanovení a draze placení úředníci. K tomu ke všemu přistupuje posléze činnost pro společnost lidskou. Již za ustálenějších dob dřevnějších, pokud ještě vládli silný smysl pro mravnost, náboženství a mravouka katolická měly význam jedinečný. A dnes, kdy prohlašování náboženství za věc překonanou rozdíl mezi dobrem a zlem mizí postupem čím dál hrozivějším, platnost zásad náboženství katolického pro společnost trvá v neztěněné míře. Prostřed stoupajících vln lidského sobectví a rozmařilosti, prostřed příprav k všeobecné sociální revoluci, usilující o převrat majetkový a právní, jest jediný pevný bod, o který se mohou opřít všichni činitelé, kteří si zachovali tolik prozíravosti, aby rozpoznávali nebezpečnost doby. Tímto pevným místem jest učení katolické, které jest zárukou bezpečnosti cti, zdraví, života a majetku jednotlivců. Kdy všechno kolem se seouvá a kdy základy právní společnosti lidské jsou podmlány dravými proudy, náboženství Kristovo

slává se sjednocující zásadou pro všechny lidi zdravého úsudku a dobré vůle.

Katolické kněžstvo jest a musí býti si vědomo, co znamená činnost jeho pro společnost, která zajisté nemíní se státi míčem převratných snah revolucionářů, kteří chtějíce všechno všudy rozbiti, vlekou lidstvo v hrozné katastrofy. Kdo dovede pronikati až do dna myšlenek, kdo umí spojovati následky s příčinami, ten zároveň pochopuje, že jediné učení Kristovo v hrozivých temnotách těchto uchovává dostatečnou sílu, chrání práva proti revolucionářským reformátorům, kteří mají za zdroj zákona rozpoutané vášně, nevážnost a zbožňování hmoty. Zajisté v kritické chvíli převratů, jichž ovšem si nepřejeme, tak mnohý občan přikládající dnes polínka na oheň socialistův a všech ostatních volných myšlenkářů, chytil by se hrůzou za hlavu, vida, jak v revolučním víru mizí všechna jeho majetková a osobní bezpečnost a jak jest vydán na milost a nemilost rozružených davů.

Kněžstvo katolické tedy nečiní upřílišených nároků, když v právním a kulturním státě žádá o spravedlivé upravení svých platů, aby tak odstraněno bylo vybírání a smlouvání o štólu, která jest nevysychající příčinou nevážnosti a namnoze i nenávisi.

Národní zrada. O volbě ve Slezsku, kdež pokrokáři a pokrokářští agrárníci zvolili německy smýšlejícího a citícího žida, bylo již hodně mluveno a psáno, ale nebude od místa, když po některé stránce o této proradě ještě se zmíníme. Předem všeho jest jisto, že o zvolení Němce v okrese zdrcující většinou českém mají nehynoucí zásluhu pokrokáři. Vždyť i název »pokrokových agrárníků« neznamená nic jiného, než čistokrevného pokrokáře. Pokrokáři, citíce ve všech kloubech slabost své strany, vedrali se mezi agrárníky za redaktory, předáky a vůbec za vlivné činitele. Jest v tom všem patrna duševní nemohoucnost agrárního vedení, když dovoluje těmto lidem ve své državě tak řádit. Také žádná z českých politických stran nechová se vůči pokrokářům tak

nesamostatně, jako strana agrární, jejíž okresní i obecní předáci tak zaslepeně přijali podsunuté heslo protiklerikalismu jako známku pokroku a vzdělanosti. Proto opakujeme, že národní zradu ve Slezsku spáchali hlavně pokrokáři, tito spangrotěli dědicové Havlíčka a Palackého.

Ode dneška jsou nám pokrokáři mimo mnohé své nectnosti národními zrádci, kteréžto pojmenování jest tak pevně odůvodněno, že ho nikdy nesmažou, byť k tomu užívali kejkluv a túček sebe lícoměrnějších. Ode dneška všechny jejich rozklady o čistém vlastenectví budou před národem váženy jako Turčinovy reformní sliby. A vyzývání Palackého a Havlíčka dle pravdy musí býti ceněno jako obchod velikými jmény. Vzpomeňme také, jak pokrokářské listy nyní po volbě vyzývají socialisty, aby zařídili svůj poměr ke straně Masarykově ve Slezsku přátelštěji, nežli bylo před tím, představme si, jak ve prospěch svůj poníženě žebrají, a pochopíme, jak hrozné jest toto pokrokářské zaměstnání, když existenci strany živí smrtí národa.

Masaryk při každé vhodné i nevhodné příležitosti činí široké rozklady, co jest politika. Dnes může již ve své moudrosti ustati. Praxe a theorie jeho strany nenechává nás na váhách a skýtá nám dosti látky, abychom mohli sestaviti tuto definici: pokrokářská politika jest umění, proti Čechovi v českém okrese voliti Němce. Či není dr. Witt Němcem? I to mohli by pokrokáři vykrucovati, protože dovedou zapřít i nos mezi očima. Ale v tomto ohledu máme jejich vzácné svědectví, neboť před volbou dra. Witta ho za Němce uznali sami.

Pojem klerikalismu, jak jej pokrokáři podvodem a lži v Čechách udomácnili, nese již jedovaté ovoce. Zásluhou této židovsko-zednářské agitace lidé u nás nemají nic jiného v hlavě, než klerikalism, a tak občané, kteří domnívají se býti svobodomyšlnými, dle skutečnosti jsou otroky této fráse, kterou vymyslel žid, aby jí křesťané věřili. Pokrokáři a ostatní za jeden provaz s nimi táhnoucí svobodomyšlníci tímto heslem voliče tak přestrasili a zdemoralisovali, že postačí vzkřiknouti: »klerikalism!« a již všichni horem pádem běží za trubačem, jako ovce za beranem a jsou ho-

povolání. Stal jsem se kazatelem a hlasatelem slova Páně, Jeho pravdy a milosti život přinášející. Dějiny města Jerusálema, které jsem sepsal, zůstanou nehynoucí památkou.

O ty můj milostiplný Spasiteli, zbudiž mne při Tvém znovupřítí hlasem pozounovým.

O něco dále nalézá se následující nápis:

»Ve svém mládí žil jsem pln nadějí. Pak mne navštívila těžká choroba, která mne zeslabil. Po té přišel jsem do ciziny, daleko od lůna svých rodičův a nyní odpočívám zde od útrap tohoto klamného světa. Pocházím z . . . , nešťastný Nazareth M. Partjan. Po pět let studoval jsem v semináři kláštera v Jerusalemě, který se stal místem odpočinku pro můj život a smrt.

O milý čtenáři mého náhrobního nápisu, přeji mé duši, by jí Stvořitel všehomíra daroval věčný život a poskytl též útěchy mým drahým.

Jinde zase:

»Osířel jsem. Byl jsem chlapcem bez otce. Doufal jsem mnoho ve štěstí! Sotvaže dosáhl jsem jara svého života, tu roztrhla mi těžká nemoc plíce mé. Ach, ostrý srp smrti učinil předčasně konec mému životu. Ach, on přefal nit mého života, jako když srp přetne libou, krásnou, zářící lilii. Moje milá matka oplakávala mne bez útěchy. Prošla mnoho slz, ale nadarmo. Duše, která odletěla, nenavrátil se více zpět. Modlete se ku Spasiteli, aby zachránil mou nesmrtelnou duši, a abyste i vy, královští nebeského věčně hodnými se stali. (Jméno), naroz. 1869, zemřel 1893.

Konečně čteš:

»Tento ku nebesům se pnoucí náhrobek připomíná nám, že i my vzhůru patřiti máme. Pod ním odpočívají kosti manželův. Oni, je-

jichž duše nyní k nebesům zalétly, prokazovali mnoho dobrého chudým a všemu lidu.

Zůstanete žíti v našem srdci a v království nebeském máte život a pokoj věčný.

Jak vidno z uvedených příkladů, bývá mimo jméno nebožtíkovo obyčejně uveden i jeho stav a povolání. Dále děje se zmínka o jeho osudu, obzvláště strastech a utrpeních, ale též i o jeho činnosti (vědecké), darech (zpěvu) a ctnostech. Mezi posledními stojí na předním místě dobročinnost. Duchovní, zvláště vyšší, a ještě více členové kláštera sv. Jakuba v Jerusalemě, bývají slavnostně připomínáni a to nikoli nějakým povšechným způsobem, snad pouze pro svůj stav, nýbrž velebí se výslovně jejich kazatelská činnost a vzorný život.

Na samém konci hory Sionské, takřka na samém jejím svahu je hřbitov protestantský. Leží vysoko nad údolím Hinnomským. Otvírá se odtud volná vyhlídka směrem ku Betlému a Mrtvému Moři. Není obehnan vysokou zdí jako již zmíněné hřbitovy, protože toho nemá zapotřebí — je přirozeně chráněn strmými svahy hory Sionu. I on je okrášlen cypřiši, piniemi, slivovníky a palmami.

Četné desky náhrobní nejsou opatřeny vůbec žádným nápisem. U hlav hrobů obyčejně stojí kříž. I zde jsou nápisy v řečech: arabské, německé, anglické, švédské, dánské, hollandské, ba i hebrejské (na hrobech misijnářů mezi židy).

Pěkný náhrobek má zakladatel syrského siorťince Jan Schneller:

»Ti, kteříž jiné vyučují, skvíti se budou jako blask oblohy.

Dan. 12, 3.

Každému, kdo obíral se starožitnostmi hebrejskými, je známo jméno stavebního rady Schick-a z Württemberska, jenž od roku 1845 konal archeologická studia ve Svatém městě. Mezi jiným podal skvělý důkaz, že posvátná místa chrámu Božího hrobu ležela před městskou zdí. Roku 1883 podařilo se mu na pozemcích náležejících Rusum kopáním s naprostou jistotou dokázati, že městská zeď, jejíž základy a příkopy našel, byla na východ od kostela Božího hrobu, jež zbudoval císař Konstantin Veliký a to nedaleko místa ukřižování Páně. Nyní odpočívá tento zasloužilý a věřící badatel na posvátném Sionu. Jeho náhrobek nese nápis:

»Dr. phil. Konrád Schick, král. württemberský stavební rada, narozen 27. ledna 1822, zemřel 23. prosince 1901.

Friderika Schick, rodilá Döbler-ová, naroz. 7. března 1826, zemřela 4. ledna 1902.

Oni cele následovali Hospodina. 4. Mojžiš. 32, 12.

Přistoupili jste k hoře Sionu a k městu Boha živého, Jerusalemu nebeskému. K Židům 12, 22.

Tím dokončili jsme návštěvu křesťanských hřbitovů jerusalemských. V srdci přeješ duším nebožtíkův, by Ten jim byl milostiv, který v tomto vznešeném městě krev svou vycedil, nepřítele spásy věčné překonal a jako vítěz z lůna země slavně vstal. I nám budiž, ó Pane, záštitou a ku svým výšinám nás ved'! I nám budiž jednou milostiv a palmu šťastného dokonání udělí nám . . .

tovi zraditi národ v zájmech nejživotnějších. Není tu pomoci, lidé hloupnou.

Ale hloupnou již také pokrokářské noviny. Nyní, když zrada byla spáchána a když pravověrný pokrokář kofí se logice dovršeného skutku, vrchní machři sáhají hluboko do hlavy pro vtíp, aby se nějak vymotali. Hmatají však do prázdná. Tak na příklad »Lidové Noviny« dra. Stránského viní z nezdaru katolíky takto: »Kdyby klerikálové byli hned v první volbě odevzdali hlasy agrárníkovi Zikovi, byl by Witt neprošel.« To jest, kdyby se všichni lidé tvářili hlupáky, pak »Lidové Noviny« byly by nejchytřejším listem, ač by tomu nikdo nevěřil. A dostává-li se kdo z deště pod okap, nebo z bláta do louže, »Lidové Noviny«, drhnouce obrovskou skvrnu pokrokářské volby, ze zrady vyklopily se do vrtohlavosti. Jiný doklad intelligence a poctivosti pokrokářské uvedl moravský »Den« dne 22. října pod tímto nadpisem: **Co všechno má pokrok. člověk věřit!** Strašné pokrok, olomoucký »Pozor« píše o volbě ve Slezsku: »Volba na Opavsku jest velmi zajímavá a nejvýš poučná. Jmenovitě pro nás Čechy na Moravě, kteří chystáme se ku zemským volbám sněmovním. Pro volby ty zdá se býti volba na Opavsku vážnou předzvěstí. Klerikální strana ve své touze ovládnouti veškerý veřejné záležitosti české a komandovati celý český národ, přivodila nám ztrátu říšského mandátu na Opavsku. Dopustila se tím nového a nejvyššího těžkého hříchu na zájmech českého národa. A za hřích ten musí s ní býti náležitou měrou v celém českém národě sčítováno. Všechny české strany občanské musí se k nastávajícím volbám do sněmu zemského spojití ku potření zpátečnické a nenáviděné strany klerikální. Zvlášť poučení z toho by měla čerpat strana agrární.«

Moravský »Den« ke slovu těmto připojuje tuto poznámku: »Tak tedy klerikální strana přivodila ztrátu říšského mandátu na Opavsku! Nikoli, »pokrokoví« lidé, kteří buď hlasovali pro židovského soc. demokrata dra. Witta, nebo odevzdali prázdné listky! Zdá se, že »Pozor« chce dokázat, že pokrok a blbost jsou pojmy totožné! My bychom z naší strany ještě doložili, že každý hloupý Honza buď zlostí zbledne, vida, jakou mu pokrokáři dělají konkurenci, nebo přijme je do party a bude si s nimi kmocháčkovati, k čemuž, staň se tak nebo onak, musíme jim jen všeho štěstí přát. Tak tu sedí tato volba ve Slezsku, a jako myšlenka rodí myšlenku, může se snadno stát, že Němci ostrého vtípu, berouce poučení ze silné vlastenecké páteře pokrokářské, zosnují válečný plán: »Co nám chybí, abychom se mohli zmocnit českého sněmu? Nic jiného, než nějak obrátit proti katolickým českým kandidátům ve volbách jménem socialistické strany postavit německé židy. A dojde-li mezi těmito stranami k užším volbám, budme jisti, že čeští pokrokáři ostatní voliče klerikalismem omámí tak, že budou všichni voliti německého žida jako morovaty.«

A kdyby nám bylo vytýkáno, že touto myšlenkou o Němcích sestavujeme úsudek příliš násilný, odvětili bychom, že nicméně zásluhou Masarykovských pokrokářů jest až hrůza logický.

Napsali jsme tedy kapitolku o hlouposti a víme, že jsme několik těchto řádků protýkali výrazy příliš silnými. Na vysvětlenou, nikoli na omluvnou, uznej, laskavý čtenáři, že jsou činy, které volají po plném přirozeném výrazu. Volba pak německého člověka za českého poslance jest takovým pokrokářským činem, že na odsouzení toho nelze vybírat šetrných slov. Čeština vytvořila si úpravné významy pro poctivce a masivní výrazy pro lháře a všelike podvodníky.

Sláva balkánským junákům! Sestárlá Evropa protírá si úžasem oči nad tím, co se děje tam dole v té sféře, kterou do nedávna politicky ovládala, a na diplomaty z válečných událostí jde hrůza. Všechna napomenutí jejich přišla na zmar, neboť slovanští junáci ukázali jim rozhodně záda a šli za svým zdravým rozumem. Vítězství, jichž dobývají společná vojska, a porážka za porážkou, které odnáší sveřepý Turčín, nabývají vůči hledě takového významu, že budou se muset změnit mnohé věci v diplomatických úmyslech a plánech, před vypuknutím války celému světu ohlašovaných. Zhasne pravděpodobně také plamének krátkého života formule, která se nazývá status quo, nebo-li hranice tureckého území musí zůstat nedotčeny. Ba možno říci, že formule ta vzala již za své. Změnu tohoto nedokrevného pojmu neprovedli slovanští národové balkánští diplomatickými škrtými ve státních kabinetech, nýbrž vyrývají ji svými děly, bodáky a proudy své drahé krve.

Disciplinovaní druhdy, otužilí a houževnatí vojáci turečtí na každém kroku jsou bití přes všechnu novinovou pomoc, které jim němečtí a židovští žurnalisté skýtají celými proudy vyhlášených zpráv. Marné jsou všechny vzkřeky, udatnost, hbitost a promyšlenost manévru balkánských

spojených armád stávají se divem světa a zjednávají si s náležitým respektem i tichou závist evropských jenerálů, kteří volky nevolky musí uznati, že před očima jejich vyvstává a projevuje se nová vojenská síla, již nikdo před tím netušil.

Nechť nepřátelé Slovanstva tápají ve tmě a ve vzteku polovičního zoufalství, junáci balkánští idou za svobodou svých bratří a úlohou jejich jest, pořádati tyranu, jenž celá staletí nohama svými tlačil k zemi šíji křesťanského obyvatelstva. Zvíťžit nebo zemřít! Toť heslo, které nesou v prsou svých na bojiště slovanské pluky, bojovná ráznost roste s každým jejich vítězstvím, duch hrdinnosti snoubí se s národní hrdostí, všichni stávají se pravými syny ohně a hromové bouře, která vymetává Turčína ze všech pevností a měst a mská ho vždy k rychlejšímu útoku. Tak kouzelně působí v národním bratrském nadšení kalená slovanská zbraň, pod jejímiž hromy a máváním hroutí se turecká moc a před níž musí se na konec schouliti i diplomatické lži a úskoky.

Vítězící národové rozličným místem, kterých dobyli, dávají svoji správu, ba i nová jména na znamení zájst, že úmyslem jejich není po válce krajiny ty vydati zase asiatskému barbarovi. Pánům diplomatum úkazy tyto straší již v hlavách, neboť naskytá se jim tvrdý ořech, který sotva podaří se jim rozlousknouti. A tvrdost ořechu tohoto množí se tím, že se již ohlašuje také pro budoucí časy pevné spojení čtyř států, pomyslejících o velikou říši, která v jednom z bojujících králů má míti nejvyššího svého představitele. Jak patrné, válečníci tito nejsou hbiti toliko v bojích, ale zároveň také pohotovi v diplomacii, která asi evropské diplomacii vypálí důkladně rybník. Jest to srozumitelné a chvalitebné kontra politice trodohody a trojspolku. Nežli diplomaté těchto mocností řeknou dobrý večer, čiperní králové tam na Balkáně s náležitou poklonou již přeji jim dobrého jitra.

Nechť jen vítězové stanou pevnou nohou v dobytém území a nechť odmítnou všechny kongresové úmluvy, které by chtěly Turčína dosazovati v předchozí vládu, a uvidí se, zda která evropská moc se odváží brannou mocí tam odtud je vyháněti. Proto bylo by jen zdravé, kdyby balkánští národové provozovali nyní tuto politiku: nedbati rozkazů Evropy a trvati na svém. Pak bude mocnostem volno dáti se do sebe. Protože však do evropské války nemají chuti a protože žádná z nich na vítěze balkánské se neodvážá, o voce protitureckého tažení dle práva a spravedlnosti sklizené bude pod střechy balkánských křesťanských národů, čehož jim z té duše přejeme.

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

reovazřzení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Četná usnání od vld. duchov dňad k dispozici.

Obrana.

Zase matení lidu. Poukázali jsme již na to, jak agenti evangelického podniku rozšiřují mezi českými katolickými lidem knihu o velice brzkém příchodu dne posledního soudu, která má název »Slavný příchod Kristův.« Spis vyšel tiskem »Mezinárodní traktátní společnosti v Hamburku«, která dle svých slov »vydává křesťanské knihy, časopisy a menší spisy skoro ve všech řečích.« Aby však pověrečným myšlenkám byl dán silnější důraz, aby byly popleteny nejširší davy, vzpomenuť náhodou na čachr rafinovanější. Nyní se totiž po Čechách rozšiřuje kratičkův leták, vydaný češtinou hrozně znetvořenou. Podepsán jest pod ním »Stělem i duši katolický křesťan: Ladislav Adam Noah Olšovský. Brno 1912.« A že jak jméno »katolického křesťana Olšovského« tak jméno Brna jest otištěno k podvádění lidu, pozná se hned na téže stránce, kde čteme dole drobným tiskem: »Gesellschaft-Buchdruckerei Brüder Hollinek, Wien II. Steingasse 25.«

Proč pisateli, je-li Čechem, nevytiskla jeho předpovědi některá protikatolická tiskárna v Čechách anebo na Moravě? Původci toho proroctví jistě se báli požádati českou tiskárnu za vytištění proto, aby nebyli náhodou prozrazeni.

Leták vytýká, proč katoličtí kněží neupozorňují, že jsou splněny nejdůležitější předpovědi, vztahující se »na konec pozemských dob.« Prý »velikou hodnost, která připadá, sv. proroku Danielu, nesmí žádný ztenčovatí.

A které jsou předznaky posledního dne? Prý chtěl papež přeměnit křesťanský kalendář, dostavily se vulkanické ořesy, uzdravena byla hluchá jeptiška, o tom svědčí i aeroplany atd. »Poněvadž

jsou, předpovědi posla Božího téměř slovo za slovem již splněny, sedí Bůh otec se svým synem Ježíšem Kristem a všemi svatými, a rozsudek bude (v roce 1915) vykonán.«

Jinde jest čeština tak přišerná, jako by to spisoval německý dřvoštěp, který sem tam pochytil nějaké české slovo. Katolíkům radíme, aby bedlivě stopovali, kdo takové letáky do dvěří jejich podstrkuje a pak hned agenta hnali k soudu. Ať tam vysvětlí, komu takovou kolportáží na zmatení lidských mozků slouží.

Vnitřní sílou! Politická samostatnost! Tato hesla otiskována jsou v »Čase« dlouhou řadu let každodenně v čele listu. Jak ta vnitřní síla masarykovců jest veliká a jejich samostatnost svobodná, lze sledovati dobře ze služebního poměru »Času« k soc. demokratům a konfessi jak židovské tak evangelické. »Vnitřní silou« šel »Čas« »proti proudu« již čtvrt století. A kde jsou vlastně nastřádané síly za tak dlouhou dobu? Ukázala to při několikaletých volbách v posledních letech vždy malá hrstka hlasů, kterou těžce sehnali, sčítajíce do toho i hlasy německých židů. Pyšný korintský sloup realismu by se v politickém závodě úplně zvrátil, kdyby židé i němečtí přestali udržovati jeho stabilitu. Bez pomoci židův orientálního by masarykovci nesvedli nic — ale přece se chlubi vnitřní silou daleko více, než strany jiné.

Masarykovci připravili útok na mladočeskou radnici pražskou. Ale že by vnitřní silou uchvátíli aspoň nepatrný drobeček, tomu sami nevěří. Proto se spojili k rozběhu se soc. demokraty a jinými protimladočeskými živly.

Dne 20. t. m. konala se za účelem dobývacím v »Plodinové burse« schůze, na níž Masaryk do mladočeské radnice vystřelil všechny granáty, které měl ve svém arsenálu. A dle »Práva Lidu« řekl: »V Praze nejedná se jen o dělníky, jedná se také o Němce. Ti jsou spoluzodpovědní za to, že se vzdalují městské správy.«

Ale Němci se přece nechtějí vzdalovati městské správy, ti se tam chtějí vetřít se vším možným úsilím. Vždyť německý Ortsrat má zastoupení německé menšiny v programu. A jak by Němci Prahu zreformovali, to si dovede na prstech jedné ruky vypočítati každý, kdo jejich spády zná. »Jedná se také o Němce.« O které? Nejsilnější, nejvlivnější reprezentaci německou v Praze jsou židé a mezi nimi zvláště velcí kapitalisté. Těmto »chudákům« snad se vede v Praze tak zle, že je musí jiný probouzet ze spánku. Málokde němečtí židé jsou tak dobře opatřeni jak jménem tak škola-mi, jako v české Praze.

Ale židovsko-německé hlasy mají při volbách platnost svou také. Proto oposice, postupující »vnitřní silou«, pohlíží prosebně k palácům židů pražských. Žid má dvě žezla v ohni — může si vybrati a za svůj hlas dobude si odměny ať na té, či oné straně. Ačkoliv mladočeská strana vycházela těmto židům vstříc, jak jen bylo za stávající situace možno, přikloní se tito ovšem k těm, od nichž mohou čekati odměnu ještě vyšší. Oposice postaví se na semitské nohy, jako se stavěla při volbách do zákonodárnyho sboru. Jednou němečtí židé sami doporučovali veřejnými letáky volbu dra Masaryka, podruhé zase Masaryk německými příspisy žádal židy, aby volili pokrokářského žida.

Jedná se také o Němce! Tak už se to dopracovalo s politickou samostatností a českou vnitřní silou, že se šilhá po německých židech, aby pracovali »k ozdravení městské správy«, čili aby položili ve sporech českých stran na váhu svůj rozhodčí, kontrolující hlas.

Ať již dávají různé listy slovům Masarykovým výklad jakýkoliv, faktum jest, že bez židů Masarykova strana by měla při volbách vliv tolik nepatrný, že by se spokojovala s pouhou kritikou. Poněvadž však čeká od židů hlasy, prohlašuje opo-siční kandidaturu. A jak umí se svou kritickou energií přepatrně hospodařiti, vidno z toho, že již uspořádala sice mnoho schůzí proti českým »klerikálům«, mladočechům, národním sociálům. Ale proti německým židům, kteří se už napáchali tolik nespravedlivostí na českém živlu, kritické schůze svolávají se neodvažuje. To raději zval Masaryk české studenty, aby spolupracovali v zájmu Wahrmondově s nadutými židovskými buršáky. Proto také židovští chvalořečníci »Prager Tagblattu« a »Neue Freie Presse« chválí Masaryka tolik, jako by byl jeden z nich. — Tak se peče způsobem nejmodernějším politická samostatnost, při čemž židovská pec jest v horečné činnosti.

Sukna	
	Doskočil
	Chocen.
Račte si vyžádati vzory podzimních a zimních látek, které letos přinášám v bohatém výběru. Veleřádnému duobovenstvu doporučuji zvláštní novínku pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 840	

Politický přehled.

Hrabě Stürgkh v poslanecké sněmovně dne 24. října při rozpočtové debatě radostí nad vyřízením branné reformy našim parlamentem jakož i nad povolením prostředků ozbrojené moci v delegacích utěšoval sněmovnu o vnitřní očistující síle našeho parlamentarismu, předpovídal vyrovnání česko-německému zdar. Vláda bude prý vyrovnání podporovati ze všech sil a po dobu vyrovnacího vyjednávání nesmí v žádném směru nastati posun daných poměrů pro tu neb onu stranu (Výnosy Hohenburgerovy nebo zavírání českých škol ovšem křiví ujistňování Stürgkhovo), vyrovnání jest velepotebno nejen pro Čechy samy, ale také pro celou říši. Hr. Stürgkh těšil se z příznivějšího prý vyjednávání mezi Poláky a Rusíny, posl. sněmovně předpověděl dělnost a zmínil se o důležitosti projednání služební pragmatiky, vodohospodářských předloh, o místních drahách, zejména zmínil se o velikém dílu sociálního pojišťování. Všude tu sliboval a utěšoval, jen aby vzbudil náladu pro vyřízení daňových předloh, jimž se parlament již po 4 roky vyhýbá.

Posl. dr. Kramář v rozpočtové debatě řečí svou vzbudil zase zájem. Varoval rakouskou diplomacii před jakýmkoliv zakročením proti vítězícím státům balkánským. Jediný nesprávný krok monarchie a dojde ku světové válce. Podal-li se zachovati mír, povstanou na Balkáně jiné poměry a tím dojde k novému národohospodářskému a reálně politickému rozvoji. Dr. Kramář prohlásil dále, že sice uznává nutnost upravití státní finance a to již z toho důvodu, že bez jich úpravy není ani myslitelnou sanace zemských financí, ale že dříve nemůže se tak státi, dokud nebudou upraveny parlamentní poměry, dokud nedojde ke změně nynějšího protičeského vládního systému. Výnos ministra spravedlnosti nazval největším zločinem na vyrovnání a tím také největším zločinem na říši a monarchii. — Dr. Kramář v záležitosti české školy ve Vídni prohlásil, že dokonce i Turecko slibuje křesťanům školy, ale ve Vídni, kde křesť. sociálové jsou v čele, zavírány jsou přímo surově a úkladně školy, na něž pánové vůbec nic neplatí, jež zřízeny jsou našim vlastním nákladem. Horší barbary, než tyto patentované křesťany nemohu si věru představit. Nejsme zde žádnými žebračky, naši lidé sem přišli, aby konali poctivou práci. Chceme, aby bylo s námi nakládáno jako s ostatními státními občany a ne jako s heloty. — Pozoruhodno, že tuto řeč posl. Kramáře poslouchali z mladočeských lavic poslanci pouze — 4; tak se tedy dává váha českým protestům?!

Projev Kola polského. Konečně zase jednou se Poláci rozhoupali a zaprotestovali proti Prusku, které pomoci výmíneč. zákonů snaží se vypuditi polské krajany z otcovské půdy. Po důvěrné politické debatě polské poselstvo hrozí, že pokus Pruska pomoci vyvlastňovacího zákona vypuditi polské občany z jejich otcovské půdy nemůže zůstat bez rozhodného vlivu na stanovisko Kola k dosavadní spojenecké politice mocnářství. Poláci za tlaku veřejného mínění v Haliči nemohou prý podporovati politiku spolku Rakousko-Uherska s Německem, nebudou-li příznivě vyřezny rekursky projednáváné v příčině vyvlastňování půdy polské pruským státem. — Polské Kolo varuje dále národ před štvavou agitací (ruští emisaři snaží se totiž nezralou mládež podnítiti k nerozvážným činům) a vyzývá Poláky, aby přenechali vedení národní politiky výhradně zodpovědným zástupcům národa.

Novou stranu německo-nár. svazu utvořilo 28 poslanců z různých zemí, kteří nenáleželi dosud k žádné skupině v něm. nár. svazu zastoupené. V něm. nár. svazu jest nyní 6 sdružení: něm. radikální, agrární, sdružení poslanců ze zemí alpských, sdružení něm. poslanců z král. Českého, mladoněmci a toto nové sdružení.

Změna ústavy v Dánsku. Dánská vláda předložila folkethingu (sněmu) osnovu zákona o změně ústavy. Osnova tato dává ženám aktivní i pasivní volební právo pro folkething. Práva volebního nabývají osoby 25leté (dosud až 30leté). Počet poslanců se rozmnoží ze 114 na 132. Do landsthingu přestane privilegované volební právo a král nebude míti práva jmenovati 12 jeho členů. Těchto 12 členů bude voleno 54 ostatními členy landsthingu. (Landstthing a folkething tvoří společně říšský sněm.)

Hr. Stürgkh o zahraniční situaci. Ve schůzi posl. sněmovny dne 29. října odpověděl předseda ministerstva hr. Stürgkh na interpelaci podanou o zahraniční situaci: »Ráz zahraniční politiky naší není útočný. Vzhledem k zahájení projevů nepřátelství bude naše zahraniční správa sledovat ve styku se svými spojenci i ostatními velmocemi, aby v příhodném okamžiku mohla přispěti k brzkému zakončení nepřátelství. Výsledek dosavadní výměny názorů oprávněje k naději, že tyto snahy se podaří, že zvláště našemu mocnářství zachováno bude pozhřebání míru. Nutno dodati — a tato poznámka má smysl všeobecný bez zřetele na danou situaci, zásada zachování míru za každou cenu a za všech okolností nesmí tvořit základnu naší politiky, byť i politika naše vždycky byla vedena

úmysly mírovými. Nutno také pomýšlet na ochranu legálních zájmů naší velmoci. Dosud však nebyla u nás provedena žádná mobilisace ba ani mírový stav armády nebyl nijak změněn.«

Válka na Balkáně. Bulharsko. Pád Kirk-Kilise (Lozengradu) uspěšen hlavně hanebným útekem tureckého vojska; důstojníci jsou první, kteří se vzdávají odporu. Město Drinopol jest Bulhary úplně sevřeno a odříznuto od Cafihradu. Posádka turecká z Kirkilise pronásledována a poražena, přičemž i Bunar-Hisar padl do rukou Bulharů. Tím se octili Bulhaři v držení druhé obranné čáry turecké. Zároveň také obklíčena celá východní armáda turecká. Bulhaři upustí prozatím od útoku na Drinopol a pokusí se jej vyhladověti, ježto není dostatečně zaopatřen potravinami. — Na bojišti srbsko-tureckém jest dobýtí města Skoplje velmi důležitou událostí. Před tím dobyto Srby Kumanovo, kde byla strašná řež. Armáda Zekkiho paši, která čítala 60.000 mužů, jest na útěku k Bitolji. Velká část této armády jest rozehnána všemi směry. Na ulicích skoplských stála opuštěná děla a vozy střeliva, cestou pronásledováni Turci zahazovali zbraně a válečné potřeby. U Bitolje spojí se armády srbská, řecká a černohorská, aby podnikly přímý pochod na Soluň. Srbové dobyli také Pri-zrenu. Dosavadní ztráty srbské armády páchí se na 4000 mrtvých a 7000 raněných. — Černohorci zatím pokouší se ztéci Taraboš a Skadar, kde se Turci zoufale brání. Turecký velitel ve Skadaru Nizam paša z města utekl. Miridité, spojenci Černohorců, zaskočili turecké vojsko, které spěchalo Skadaru na pomoc, zatarasili mu cestu a způsobili velké ztráty. — **Rekové** nezůstávají za ostatními spojenci pozadu, vypuzujíce Turky z jejich opevnění. Dobyti Kožan, kde žije 15.000 Turků, považuje se za velmi důležité. — Turci v útěku jsou nyní mistry, a kudy prchají, všude plení, vraždí a zapalují. — Najednou také **Rumunsko** mobilisuje, aby prý bylo na stráž proti — Bulharsku, které mu přece nic neučinilo. Jisto však jest, že Rumunsko pošťuchuje některá velmoc. Známé jest, že Německo, Francie a Anglie, nepřejí úspěchu zbraním balkánských národů a že by rády pohnuly Rakousko k zakročení, kde se však jaksi obrací vtrn na prospěch balkánských Slovanů. Vždyť listy Neue Freie Presse, Reichspost, které před týdnem psaly ostře proti spolku balkánských států, najednou doporučují Rakousku, aby se Srbskem hledělo i po jeho úspěších žiti v míru a přátelství.

Záložna v Hradci Králové,
Janšův náměstí č. 103.

Vklady na knížky 4³/₄%

Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyšší!

Zprávy organizační a spolkové.

Miletínsko. Dramatický odbor »Lidového křesť. soc. spolku pro Miletín a okolí« sehraje v neděli dne 10. listopadu 1912 v sále hostince p. Dubeneckého v Třebíhošti po druhé novinku »Michal comp. Matěj aneb Popletené křtiny«. Fraška o 3 jednáních od Ad. Bognera. Režisér vp. Vít Štěpánek. Začátek o půl 8. hod. večer. Ceny míst: I. místo 60 hal., II. místo 40 hal., k stání 20 hal. Předprodej vstupenek v hostinci u pana Dubeneckého. Dětem školním vstup zamezen.

Z křesť. soc. vzděl. spolku v Čáslavi. Aby dostalo se členům katol. spolku ušlechtilé zábavy posvícenské, uspořádal zábavní odbor večerek v dolních místnostech hotelu »U modré hvězdy«. Návštěva jak se strany členů tak P. T. hostů byla velmi četná a jistě každý byl plně uspokojen. Postarala se o to jednak spolková kapela, sesílená nakloněnými nám ochotníky a jednak přičinili se o to zdařilými výstupy někteří členové spolku, podporováni milými nám příznivci. Z členů spolku sklízeli hojný potlesk pp. Rössler a Mrázek, jejichž čísla musila býti opakována, z příznivců pak zaslužených ovací dostalo se p. Toldovi, jehož duetto se sl. Pavlišovou bylo velmi zdařile předneseno. Krásný hlas p. Tolda, doufáme, dá se nám častěji slyšeti, a sl. Pavlišová, jež při prvním tomto vystoupení tak zdatně si vedla, zůstane zajisté nám také nakloněna. Veškerý průběh večírku posvícenského ukázal, že lze se animovaně baviti, aniž by k tomu bylo třeba sestupovati s úrovně naprosté slušnosti a ušlechtilosti. Na spolkový dům sebráno bylo 13.20 K. Všem dárcům a všem příznivcům vroucí dík! — Dne 17. listopadu konána bude spolková přednáška v hofeních místnostech »Modré hvězdy«. P. T. členové, dostavte se v počtu co nejhojnějším!

Romov nad Doubravou. Vzdělávací katolický spolek »Rovnost« pořádal dne 27. října veřejnou schůzi, na níž promluvil vdp. František Kohout, professor z Čáslavě, na téma: »Moderní hesla a jich protilek.« Lidový tento řečník probírá důkladně život v rodině, otázku volné školy a rozluky státu od církve. Moderní společnost, aby dosáhla svého cíle, odkřesťanit se, snaží se zrevolucionovat již dívku, aby tato stala se bezbožkyní, dobře vědouc, že pak jako nastávající matka přestane takto býti sloupem náboženského života v domácnosti. Z té pří-

činy úsilí všech pokrokářů nese se směrem, zabrániti náboženskému vzdělání dívek v katolických ústavech. Pokrokářská společnost ne právě hloupě činí v poslední době útok na srdce našich katolických dívek a katolických žen, dobře vědouc, že to-li se jim podaří, práce ostatní bude lehká. Dále probírá smysl »volné školy«, což dlužno rozuměti bez náboženství. Ti hloupější praví: »Náboženství ze škol ven« a ti rafinovanější: »Konfesse ze škol ven.« Pokrokáři snaží se u nás zavésti školu dle vzoru Ferrerova, »školu revoluce.« Po té přechází ku státu. Otázka odluky církve od státu není nová. Otcem jejím je italský ministr Cavour, který pracoval k usjednocení Italie a který vydal heslo: Volná církev ve svobodném státě. Vlastně to znamená: »Církev otrokyně v krutém státě.« Nato dává pokyny p. řečník, co činiti. Nezakládejme ruce, nebudme nečinnými! Týmiž zbraněmi, jakými bojují nepřátelé, hajme se i my. Místo pro katolickou dívku a ženu je v katolickém spolku a v katolické organizaci. V poslední době i spolky humani (jako hasiči) i tělocvičné jednoty (jako Sokolové) odchýlily se od svého programu a jejich organizace směřuje svou agitaci proti všemu náboženství katolickému. Zde jest dáti třeba pozor, zvláště na jednoty sokolské, které dle návodu ústředního vedení připravují půdu pro volnomyšlenkáře pro rok 1915, o němž professor Masaryk prohlásil, že národ český musí jednati, t. j. z církve vystupovati na oslavu Husovu. Ten Hus, který se tak často zpovídal a přijímal Svátost Oltářní, ten Hus, který napsal, že každý člověk má třeba násilím býti nucen, aby přijímal sv. svátosti, ten má sloužiti volnomyšlenkářům, židům, pokrokářům za příčinu, aby vystupovali z církve. Jaké jest to vskutku rouhání památce věčícího Husa! — Řečník varuje otce a matky před těmito jednotami sokolskými. — A co stát? Ten dává nám zákony dle smýšlení poslanců. Pošleme si na říšskou radu svoje katolíky a budeme míti katolické zákony. Přednášku tuto doporučujeme k řečníckému kursu buď do Hradce Králové, neb kdyby bylo možno, pořádati kurs v Čáslavi. — Po té odbývala se porada okresního sdružení mládeže okresu čáslavského. Projednány některé akutní otázky a usneseno pořádati příští schůzi dne 10. listopadu ve Žlebích. — Spolek »Rovnost« hraje dle 1. listopadu divadelní hru: »Hrobníkův syn« od Adolfa Bognera-Ahasvéra. — Příští veřejná schůze koná se dne 24. listopadu, na níž promluví p. Frt. Šupka, redaktor »Štitu« z Hradce Králové. Agitujte, stoupenci katolíci, aby účast byla co největší!

Výzva ústředí »Orla« k členství. Na Balkáně bojují naši slovanští bratři za svobodu ujařmených soukmenovců, za křesťanskou víru a vlast. Proti Turku postupují Slované jak pravoslavní, tak katolíci. Ovšem v bojích utrží udatní junáci četná poranění. Takovým raněným ubožákům máme prokazovati skutky křesťanské lásky. Nedostatek ošetřovatelů nutno doplniti. A k tomu jest zapotřebí finanční obětí. Obrácíme se k Vám, bratři milení, abyste veškeré sbírky všude ve prospěch této akce podniknuté podporovali a v případě potřeby i sbírku od domu k domu učinili. Jsme ubezpečeni, že naši milení »Orlové« učiní zadost svým povinnostem. — Za výbor ústředí »Orla« Al. Petr, jednatel, J. Polák, starosta.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 28. října tato usnesení: Vzato bylo na vědomí, že dle zprávy ředitelství pro stavbu vodních cest ve Vídni lze skončení rekonstrukčních prací při jezu labském očekávati kol 10. listopadu t. r. — S policejním úřadem se sdělí, že c. k. okr. hejtmanství povolilo užívání elektr. motorů v dílně p. Josefa Jelena, kamnáře, jsoucí v domě čp. 445 v Resslově ulici. — Předepíše se ku příjmu celkem 6.783.50 K za užitkovou vodu, dodanou ve třetím čtvrtletí t. r. — Panu Aloisu Biglovi uděleno bylo povolení k oplocení jeho novostavby v Sádovské ulici. — Uděleno bylo povolení ku stavbě jednopatrové villy blíž hranic Slezského Předmostí panu dru. Liboru Stefanovi, c. k. vrch. štábnímu lékaři v. v. — Do správy obecní převzat byl chodník při vile čp. 437 na žádost býv. majitele p. J. Sixty, c. k. inženýra. — Ve prospěch raněných vojnů na Balkáně povolen byl příspěvek 1000 K.

Obyvatelstvu města Hradce Králové! Na Balkáně vzplanul neodvratný boj za lidská práva slovanského lidu. Přišla slavná doba, naši stateční pokrevenci chopili se zbraní a šli umírat se zdravou mužností a hrdiným odhodláním na krvavá bojiště, nad nimiž vychází jitřenka svobody. Kdož mezi námi necítí s nimi celým srdcem? K nám nedoléhají pouze fanfáry vítězné, nýbrž i steny raněných tisíců, postrádajících nejnnutnějšího ošetření i pomoci lékařské. — Chceme nejen slovy, ale i skutkem osvědčiti svou bratrskou lásku, mírniti utrpení raněných, stírati slzy jejich matek, jejich žen, jejich dětí. V nejbližších dnech obětaví sběratelé budou choditi dům od domu a sbíratí příspěvky pro raněné na bojištích balkánských. Pevně věříme, že všude najdou duše oddané a ruku štědrou, která neodepře vydatné pomoci slovanským hrdinům, bojujícím za právo a svobodu. — Místní pomocný komitét. Městská rada.

Slovanský večer pořádají katolické spolky ve dvoraně Adalbertina dne 10. t. m. o 8. hod. večer. Čistý výnos ve prospěch Červeného kříže na Černé Hoře. Podrobný program příští té.

Přednáška. Ve spolku paní a dívek »Anežka« bude přednáseti vsdp. kapit. děkan Magre. dr. Soukup »O pospolitosti lidstva nynějšího s dobou minulou« v neděli dne 3. listopadu. Začátek o půl 3. hod. odpol.

Hudební večer klášterní hudební a pěvecké školy v penzionátě císaře a krále Františka Josefa I. učinil znamenitý dojem a ukázal plní a zdatnost cti. sester, které i menší žáčky dovedly vpraviti mistrně do jejich úloh. Účinkující daly na sobě znáti, že nemají strachu z takového vystoupení, že tedy přicházejí na jeviště s dobrou přípravou. Překvapilo domácí smyčcové kvartetto, sl. Hlaváčová správnou intonací i přednesem, slečny Lendecková i Zahradníková svou rutinou ve hře na piano. Tedy i k příštím přejeme mnoho zdaru.

Soubor divadla sdružených měst východočeských. Dalibor: Získána byla k tomuto večeru primadona Národního divadla p. Slavíková, která zpívala partii Milady, již ovšem tato zhostila se jako umělkyně prvního řádu. Že hra i zpěv její byly výbornými, bylo viděti i na údivu jiných umělců spoluúčinkujících. Jinak i ostatní soubor provedl své úlohy čestně, 'zvlášť' pan Demkov, jenž hrál partii Dalibora, i p. Patočka v partii žalátníka. Sborové nástupy se zdály (hlavně mužské) v I. aktu trochu neurčitě. Orchestr činil se dle sil svých. — Co se týče úterního večera, dlužno říci, že tu třeba vyčiniti správe divadla, proč nepostará se už jednou o přesné provedení programu. Vždyť se chodilo do divadla a nevědělo se, nač. To snad přece v pořádku není. Ovšem, jedná-li takto správa divadla, jak může počítati na přízeň obecnstva? Za to však jest třeba pochváliti účinkující, kteří »Prodanou nevěstu« vskutku pěkně podali. Pan Hampl zde osvědčil pěkný tenor (ač trochu ještě nosový) v partii Jenka, p. Charvátová svou hereckou i pěveckou zdatnost, p. Patočka velmi pěkně zahrál Kecal, a Vašek páně Tluchořův byl roztomilý. Též taneční partie provedeny zdařile. Orchestr vedl si dobře. Divadlo zelo prázdnotou — proč? — Činohra absolvovala minulý týden s patrným zdemem dvě hry. Při čestném večeru sl. Zd. Grafové v pátek dávána ve svém obsahu snad příliš sytě zbarvená, nicméně dobře ilustrující naše společenské poměry veselohra »Pryč od mužů«. Umělkyně velice dobře volila a svou excellentní hrou strhovala obecnstvo. Také při benefici p. Peškové v pondělí velice úspěšně prezentovala se činohra v »Soukromém docentu«. Poprvé měli jsme příležitost viděti p. Martina ve větší roli, a rádi kvitujeme svoji spokojenost s jeho cenným výkonem. Pan Novák jevil tentokrát nedostatečné studium. Velmi zajímavou úlohu vytvořil p. Baloun, jenž byl čteně akklamován. Litujeme věru, že činohra, ač vlastně stojí na prvním místě celého souboru a vážně chápe svůj úkol, tak málo nalézá porozumění v našem obecnstvu. Což divu pak, že se fideitství vrhá pro sanaci kassy na kusy, jež mají skutečnou cenu asi jako pleva, ale svou povrchní a i frivolní maskou »táhnou«. Pro Hradec, honosící se vždy vyspělou chápavostí v umění dramatickém — upřímně řečeno — je io zahanbujiící a znamená osudnou dekadenci vkusu. — Zarázl, že naše studentstvo, dříve tolik divadlo milovavší, nechává parket i parter prázdný. Kde toho příčina? Snad mnoho studia?

Jmenování soudců. Panovník jmenoval radu vrch. zem. soudu Karla Rottera v Hradci Králové viceprezidentem kraj. soudu v Hradci Král., radu zem. soudu v Hradci Králové Al. Dostála radou vrch. zem. soudu, přednostu soudu Jos. Sedláčka v Ml. Vožici okr. soudcem pro Hradec Králové.

Před porotou královéhradeckou minulý týden odsouzeni: K. Krečmer, nar. r. 1898, pro zločin zháňství na 4 roky, A. Kessler, nar. 1872, pro zločin loupeže a veřejného násilí na 3 a půl roku, A. Lýčko, nar. 1890, pro zločin krádeže, těžkého poškození na těle a tuláctví na 5 roků.

Královéhradecká Ročenka 1913 obsahuje celou řadu velice informativních článků, týkajících se Hradce Králové a kraje zdejšího vůbec. Velice cennou jest pro každého část statistická. Pohledy do dávné historie Hradce Králové jsou poutavé a chválý zaslouží i detailní popis nynějšího stavu hospodářských, spolkových, školských, přírodních a jiných poměrů Hradce současného. Při takové práci ovšem těžko se vyhnouti některým omylům v podrobnostech. Tak na př. »filiálka křesťanského spolku mladíků« není organizací katolickou, nýbrž evangelickou. Jinak však pilným spolupracovníkům nutno vzdáti díky.

Balon bylo viděti dne 28. t. m. kolem 10. hodiny, jak se ve značné výši pohybuje velice zvolna k Pardubicím.

Pořad služeb Božích na den Všech Svatých na Pouchově jest tento: dopoledne ranní mše svatá s kázáním o půl 8. hodině. V 10 hodin zpívaná mše svatá. Odpoledne o 2. hod. pobožnost růžencová s kázáním a požehnáním. V den Všech věrných dušiček v 8 hod. ráno zpívaná requiem, kázání a pak průvod na hřbitovy občanské. Odpoledne o půl 3. hodině chrámová pobožnost a průvod na hřbitov vojenský.

Pražské Předměstí. Zde v jednom hostinci začali vybíratí nadšení přátelé bojujících Jihoslovánů na raněné. Také prosili o příspěvek přítomného žida. Kdyby byl tento odpověděl, že dobrovolný příspěvek dáti může i nemusí, kdyby byl prostě odmítl, nebylo by žádného hněvu. Semita však prohlásil, že jest při Turcích. Nastalo pochopitelné rozhořčení, že civilisovaný člověk může ještě dnes přáti katanům lidskosti, bezcenným plantážníkům. Proto se sesypaly na žida výtky, až tento hledal cestu na ulici. Jest charakteristické, jak jsou nyní po vítězstvích Bulharů židé vůbec schlipli a jak neradi o Balkáně mluví.

Pardubice. Děkanský kostel jest po většině již s re-

staurací hotov. Celým svým novým zevnějkem dělá dojem velmi pěkný a ti, kteří jej viděli ještě ve starém neúhledném úboru, jistě by ho nepoznali. Ladně restaurovaný chrám bude nemalou ozdobou celého města a zvláště svého nejbližšího okolí. Architektonicky starý, rázovitý typ chrámu byl až na malé odchylky přesně zachován a přece tu máme před sebou chrámovou budovu novou, pěknou, imposantní. Až jednou (a stane se tak v době co možno nejkraťší) postavena bude vedle chrámu nová přiměřená věž a zmizí nevkusné přístavby, nakupené nyní kolem apsidy chrámové, bude náš děkanský kostel v každém směru hotový skvost. Připomínáme, že schodiště, od děkanství vedoucí do kostela, je již hotové; podobně také i moderní podlaha chrámová, která jest terazzová, kropenatá, zdobená terazzovými červenými koberci. Okna budou malována a zdobena vhodnými obrazy svatých. S díky kvitujeme, že se ochotně přihlásilo několik dobrodinců, kteří budou hraditi náklad na taková figurální okna. Konečná celková vnitřní úprava nedá zajisté také na 'sebe dlouho čekatí a my v krátké době budeme míti před sebou hotový chrám tak, aby mohl znovu býti odevzdán svému účelu. Při této příležitosti dovolujeme si poznamenati, že vřelý zájem jeví o pardub. děk. chrám J. E. nejdp. biskup, který, ač churav, vážil schválně cestu do Pardubic, aby si zde osobně restaurační práce chrámové prohlédl a dal příslušným kruhům pokyny, vztahující se zvláště na zachování starobylého rázu chrámového. Komitě chrámové doufá, že během měsíce listopadu bude stavba i úprava vnitřní v celku hotova a kostel se bude moci posvětit. Má se tak státi dne 8. prosince t. r. Nelze tu zamlčeti, že hniijící bláto v náhonu vedle kostela vedeném působí odporně. Kež by tam již voda tekla! Také ten obecní záchodek bude dlužno z blízkosti kostela odkliditi včas někam jinam. Prosíme, aby se na to nezapomnělo!

Zvláštní zjev v přírodě. Dne 27. října t. r. ukázali se v nejbližším okolí Pardubic čapové. Toť zjev opravdu zvláštní, uvážme-li, že čápi se od nás stěhují daleko na jih už ke konci srpna. A nyní spatříte na louce za pracovnou vykračovatí si páreček čápů. Kde se tu vzali a co to asi znamená? Snad teplý, dlouhý podzim. Na Pardubicku zůstává ovšem vodní ptactvo dlouho do zimy. Loni o vánocích zrovna na hod Boží stěhovaly se z okolních bařin kolihy a volavky. Rackové zůstali loni na Labi celou zimu.

Balony nad Pardubicemi. V poledne dne 28. října t. r. objevily se nad Pardubicemi v modravé výši dva, dle některých docela tři balony. Kde kdo vybíhal na ulici, aby sledoval let balonů. Rozumí se, že bylo hned plno smělých domněnek a vtipů, které trvaly tak dlouho, dokud balony s obzoru se neztratily. S balonů měli asi zajímavou podívanou, neboť v tu dobu, co se vznášeli nad Pardubicemi, hnala se celá parforsní zdejší společnost za jelenem, který ubíhal zpět do Pardubic. Patrně se mu nechtělo mnoho běhat a proto obrátil skoky své zpět k oběi, kde jej asi čekali tónžebné jeho sou-druzi, kteří ten den právě měli »svobodo« a byli doma.

Pověrečné modlitby na Čáslavsku, rozšiřované v mnohých městech, dostaly se také k nám. A co je zvláštního, že nejsou psány pouze v jazyce českém či německém, ale také v jazyce francouzském ano i anglickém. Patrně jest z toho zřejmé, že výroba těchto modliteb děje se v kruzích, které jsou daleko od prostého lidu katolického, jež bývá často pro ně kacefován a posmíván pokrokovou žurnalistikou. Dostaly se nám do rukou některé exempláry těchto cizojazyčných slátanin, jež psány jsou rukou zběhlou, a co zajímavého — mužskou. Upozorňujeme všechny katolické čtenáře, aby dopisy s pověřenými modlitbami hodili tam, kam patří, do pece.

Hořice. Některé listy vydávají ke každému číslu společnou zábavní a poučnou přílohu. Jakým směrem se ty přílohy nesou, vidno na př. ze statě, jež nese nadpis: Dvě smutné kapitoly. Jednou z těch smutných kapitol je známý případ, že žák obecné školy v Žižkově, ježž otec neposílal na náboženství, nepostoupil do vyšší třídy na základě rozhodnutí okr. školní rady, která uznala, že v tom případě nelze posouditi, zda-li zmíněný žák má duševní způsobilost, aby na vyučování ve vyšší třídě vystál a to všm právem, poně-vadž náboženství je posud jedním z hlavních předmětů obecného školství, jehož přiměřenými vědomostmi musí se žák vykáhati zrovna tak, jako znalostí čtení, psaní, počtu atd. To ale neuznává jakýsi dr. P. Š. a nazývá to 'obmezováním svobody náboženského přesvědčení, zapomínaje, že k této svobodě vlastně výnos okresní školní rady spěje, neboť, kdo má v 14. roce k nějakému náboženskému přesvědčení dospěti, musí dříve to neb ono náboženství poznati. Jak může někdo mluvit o přesvědčení ve věci, které naprosto nezná? Jak může rozhodnouti se pro nebo proti náboženství, když se žádnému neučil? Mají-li školní úřady, tedy občanská společnost sama, právo nutiti, aby děti chodily do školy, i kdyby se tomu ten nebo onen otec zpěchoval, mají právo i nutiti, aby se tam učil předmětům, osnovou školní nařízení. Bude-li chtít 14letý občan svých vědomostí užívat, či ne, odmítne-li podpis s důvodem, že psáti neumí, to je jeho věcí a jeho věcí je dle rakouských mezináboženských zákonů říci: Já žádného náboženství neuznávám, mne o něm ve škole nepřesvědčili a já jsem bez konfesse. Svoboda náboženského přesvědčení zde přece je a nikdo ji také neobmezuje, ale mluvit o svobodě u dítěte, znamená tolik, jako pozůstatí to svobodnému posouzení 7letého dítěte, jestli se vůbec učít chce, nebo ne. Počíná-li svoboda pro rakouského občana od 14. roku, pak je, tuším, té svobody až moc. Kdyby to ti páni řekli bez obalu: »My se ne-

můžeme již toho dočkat, až bude svět bez náboženství, a proto pracujeme k zničení náboženského vlivu i v těch nejtěšších lidských srdcích!« Je-li však svobodno, náboženství v lidských srdcích slovem i tiskem dusiti a ničiti, musí býti svobodno, je vštěpovati a pěstovati. My vám tu vaši svobodu necháváme, nechte vy nám svobodu naši, když myslíte, že bez náboženství lépe pochodíte. Ale ty konce, pánové! To bude teprv smutná kapitola.

Mrákotín u Skutče. Naše ves jest od nějakého času známější ve světě. Jednak ji svou činností »proslavili« svými soudy po širokém okolí známý náš pan starosta, jednak i proto, že asi rok se zde těšíme z nové silnice, po které se za sucha překrásně jezdí a chodí tak, že si ani kalhot nemusíte ohrnouti, přál-li však, máte krásnou příležitost ukázati našim malým občánkům už ve mládí, že mezi blátem jsme si všichni rovni. Ale to vše nic nevalí, vozy, kočáry, automobily, motory zde projíždějí, i pěšky přijdou leckdy lidé, kterých zde dříve nebylo vidět. Páni hostinští Pejcha i Soudek se proto ovšem netrápí a každému ochotně poslouží. Někdy se poslouží někomu také jinak. Tak sem z blízké Ranny asi před čtyřmi nedělemi přišel vzácný host, všeobecně známý. Nabízel na prodej zeli svého zetě. Neodbyl nic, že prý je v neděli sázeli, v neděli a svátky okopávali a zalévali, že prý proto je příliš kyselé. Neprodav zeli, začal nabízetí našim sousedům agrární stranu. Také nepochodil. Jako pravý nefalšovaný odpadlík začal nyní útočit na Pannu Marii. Ale ani netušil, že se mu v zápětí i při jeho veliké osvěcenosti stane něco nepřijemného. Kde se vzal, tu se vzal před hospodou nějaký neznámý celohmistr a když agrárník vyšel, ocejšchoval jej na červeno. Z návratu jeho také na Ranně veliká radost, dívat se na něj chodili, ale on prý ve vrozené skromnosti svoji buclatou, šminkovanou tvář prý schovává. Není prý přítelem takové pozornosti. Když se však někdo ptá na cejchovní úřad, posílá ho k nám do Mrákotína. — Včera zase a opět směrem od Ranny k nám přišel jiný vzácný a k tomu velice milý host, totiž dp. Beneš, kaplan z Chraští, známý buditel a organisátor katol. lidu. V důvěrné schůzi, zahájené jednatelem skupiny mládeže br. Hochmanem a řízené předsdou téže br. Gregorem, promluvil v pěkné, krásně přednesené a veselými vtipy okořeněné řeči o cili a povaze spolků a organizací katol. mládeže. Proto plně zasloužený byl potlesk na konci jeho řeči a zajisté 'upřímný' byl slib předsedy p. Gregora, který jménem mládeže shromážděné slíbil, že se mládež zachová dle pokynů a rad slovatného řečníka. Mile a rychle utekla také po schůzi této, konané v sále p. Pejchy, doba několika hodin v hovoru s dp. Benešem, až svižné spřežení p. Zubce odvezlo jej v několika minutách na nádraží skutecké. — Ale ještě něco mám na srdci. Příští neděli, totiž 3. listopadu, budeme zde míti posvěcení, ke kterému všechny čtenáře a čtenářky upřímně zvú. O dobré pivo a chutné jídlo nebude zle. Hezkých tanečnic dost, švarných tanečníků také. Jen těm, kteří mají trochu hořlavější srdce, radím, aby si na ně dali zámek, neboť, jak se některá zdejší tanečnice na tanečníka svým očima podívá, hned se mu do srdce dostane. Proto jen v neděli do Mrákotína! Po silnici nebo po pěšině, pěšky nebo povozem. Smutno nebude. O zábavu se také postará špásový a šprýmovný pan Černý ml., který má připravenou překrásnou a převeselou přednášku o politice, tak že se všichni smíchem budou ohýbati.

Různé zprávy.

Ze Zemské rady katolické v království Českém. Krajinští schůze (IV.) pro vikariaty křivoklátský, novostřešický a rakovnický koná se ve středu dne 6. listopadu t. r. v hotelu »Jerie« v Rakovnici. Referovati budou kanovník vyšehradský vdp. V. Müller, farář vdp. Jiří Čádek a sekretář JUC. Mourek. Vzhledem k důležitému referátu vdp. far. Čádka (»Jednotná organizace katol. mládeže«) očekává se hojná účast veleddst. kleru ze všech tří vikariátů. Nejdůst. kníž. arcib. konsistoř zvláštním přispímem povzbudila tamní důst. duchovenstvo k účasti na této schůzi a doporučila jeho spolupůsobení k podpoře snah Z. R. K. — Plenární schůze Zemské katol. rady koná se dne 14. listopadu. — Zemský sbor zasedati bude dne 21. listopadu ve dvoraně »Merkuru« v Praze V. Referovati o jednotné organizaci mládeže bude vdp. Dr. Kl. Č. Žárek O. P. z Nové Říše a prof. Engi. Dr. Žárek odebral se v těchto dnech s JUDr. hrabětem Degenfeldem-Schönburgem do Berlína, Düsseldorfu a Gladbachu informovati se v vlastní zkušenosti o organizaci katolické mládeže v Německu a bude proto referát jeho na schůzi zemského sboru zvlášť instruktivní. — V. krajinští schůze konati se bude dne 28. listopadu v Táboře pro vikariaty Tábořský, Pacovský, Pelhřimovský, Bechyňský, Soběslavský, Jistebnický a Třeboňský. Současně uspořádána bude Z. R. K. v Táboře výstava reprodukci církevních obrazů světových mistrů jako ukázka, jaké výše dospělo církevní umění.

Neslabé hromadění funkcí. K vůli tučným platům berou někteří politikové na sebe mnoho vynikajících funkcí, kterých rozhodně zastati nemohou. Tím trpí velice zájmy voličstva — a straně se tím škodí nadmíru. Což nenají předáci zapracovati také jiné, mladší síly, nemají jim vykáhati jistý obor, aby lidová autonomie byla živější, vzájemná kontrola bedlivější? Učitelstvo se přesvědčilo, kam vedla oligarchie několika předáků, držících se zuby nehty výnosných sinekur. A ve straně agrární? 45. číslo Bergmanova »Práva Venkova« sděluje zase nové zkušenosti: »Poslanec Švehla jest

také v představenstvu Úrazové pojišťovny, a jak tuto funkci zastává, to povídá mu samo „Právo Lidu“ následně: „Jest o něm (o posl. Švehlovi) známo, že ve schůzích představenstva, kde má zastupovatí zemědělníky, jest velmi řídkým hostem, což pochopitelně při nesčetných funkcích jeho ve straně agrární, bezpočtu kráte mu vyčítaných. Poslanec Švehla dokonce scházel na všech schůzích komise i ve schůzích představenstva, když se jednalo o paušalování příspěvků pro hospodářské podniky, kde měl on v první řadě jako zastupce všech podniků býti přítomen. Nedalo se tedy očekávat, že by poslanec Švehla byl docházel do schůzí volební komise, která po případě musí zasedati den co den. To vedlo některé členy představenstva k tomu, že ho nevolili.“ Jsme zvědaví, řeknou-li pánové, že tento poukaz na následky hromadění funkcí není straně na škodu a že to zase uvádíme jen z osobní ješitnosti. Při této příležitosti poukážeme znova na druhého pána, který se pod funkcemi na něj složenými prohýbá, totiž na p. Chaloupku. V nynějším důležitém zasedání ve Vídni není ho opět viděti, neboť shání diety ve funkcích ostatních, počítaje, že diety na říšské radě mu jdou stejně. Jednání poslance Chaloupky bouří již krev i těm nejvěrnějším, jenom že bychom jim spíše doporučovali, aby místo stěžování si našim lidem také důrazně ozvali se u činitelů rozhodujících. — Je-li na těch slovech jen polovice pravdy, pak by se mělo přemýšlet zcela vážně, jsou-li pohlaví pro stranu, či stojí-li tu strana proto, aby byla trpělivým zlatokopem ve prospěch několika jednotlivců.

Nepoctiví pašeráci. Agrárníci chtěli do naší strany vpašovat docela i Tomana — ovšem teprve tehdy, když se objevily mračné důvody pro jeho veliký zločin. Nikdo se tedy nepodiví, že „Venkov“ z agrárníckého hostinského Jakubičky, který prchnuv s bratrem pro dluhy, v Brémách byl zadržen, učinil horlivého odběratele katolického „Dne“ a novopečeného klerikálního vůdce. Zatím však oba Jakubičky byli agrárníky kovanými. — Zrovna taková nepoctivost se páše tím, že agrární tisk přičítá násilnosti vídeňské radnice na vrub křesť. sociálů českých. Našinci vídeňskou radnici tepají, naši poslanci tolik již pro vídeňskou menšinu učinili, ale — agrární logika pašuje vídeňské násilnosti do táboru českých katolíků. Není to pašeráctví horší, než jaké páchají nepoctivci s cizokrajným zbožím na hranicích?

Tak se peče národní solidarita. V Brně na Vídeňce je české školy zapotřebí jako soli. Aby spousta českých dítek byla vytržena a vysvobozena ze škol německých, postaral se křesť. sociální spolek žen a dívek „Zdislava“, který na Vídeňce postavil a vydrží s velkým nákladem Útulnu, o zřízení soukromé české školy. Zemská školní rada školu povolila. Poněvadž však ve škole budou vyučovati Dominikánky, „Čas“ prohlašuje: „Raději nic, než školu klášterní!“ — Ale židovské školy germanisační v Čechách, jež zakládá přece konfessionální „Jüdisches Schulverein“, „Času“ pranic nevadí. Vždyť tomuto germanisačnímu spolku ještě dělal „Čas“ reklamu tak křiklavou, že sám česko-židovský „Rozvoj“ proti tomu protestoval. Před volbami do říšské rady volal pokrokový tak: „Raději německého liberála, než českého klerikála!“ A teď by nechal český živel raději na pospas germanisaci, než by dovolil, aby české děti, v české řeči vzdělávaly osvědčené české řeholnice. Každá nekatolická konfese v Rakousku činí nároky na konfessionální výchovu příslušných dítek. Nikdo také proti snahám evangeliků a židů neprotestuje. Katolické děti však nesmí býti vychovávány od rozhodných katolických učitelů! Ať jsou taková neobžátná raději obětována germanisační agitaci německých židů! A kde který liberální list ozval se proti takové zpuštění, proti tak neomalenému vyhazování katolíků z národa případným protestem? Patentování vlastenci ukládají katolíkům největší národní povinnosti, ale zároveň milčky přecházejí surové kopance, jaké trpí obrovský počet českých katolíků od hrstky fanatických pokrokářů. Jen slepec nemůže viděti, že takové bezuzdné řádění poškozuje posice národní vůbec. Kdo jest hotov zničit českou školu proto, že tato má býti katolická, pak ať aspoň o vlastenectví nemluví! Otcové dnešních finančních sloupů českého „pokroku“ vesměs stáli na straně Německa v době, kdy zachraňovali národ s velikými obětmi katolický kněz a katolický sedlák. Nyní však do sadu, perně vyptávaného od katolíků, přichází pokrokář se židem, aby zde komandoval jako samovládcové a aby katolíky vyháněl od jejich vlastních stromů. Taková nadutá pýcha dá se jenom vysvětliti působením jedu z Judey a katolíci vždy za vhodné příležitosti pokrokářům připomenou jejich „všenárodní“ snahy. Na takový protičeský čin odpovíme štědrá podporou naší Svatováclavské Matice Školní.

Pokrokářský agrárník o všeobecném rovném hlasovacím právu do sněmu zemského. Až příliš brzy prohlásil národ, že všeobecné právo volební není všehoživým lékem. Útvar lidového parlamentu podléhá moci a svodu velikých kapitalistů za nynějších dob ještě více, než útvar parlamentu dřívějšího — kastovního. A jak si potom počíná v parlamentě „lidový zástupce“, který se vyspíhal k mandátu pomocí zlatého žebříku, jež mu kapitalisté ochotně podali? Vidíme všichni, jak málo lidových potřeb v říšské radě obstaráno. Zlatá pouta kapitalistická svírají nejvíce ruce těch, kteří „lidovost“ rozdávali za každým pátým slovem. Proto také dražota úžasně stoupila právě za parlamentu lidového. A každá strana, hrnoucí se do voleb, již předem shání velké peníze, aby tyto pracovaly tam, kde schází skutečné přesvědčení a charakter. Která strana si nepřinese do voleb obrovský finanční padec, v zápasu rozhodně, i

kdyby přimásta vstříc lidu lásku nejardečnější. Jsou zde tedy stíny, jež se oddisputovatí nedají, že by prostý lid neměl mít všeobecného, rovného práva hlasovacího. Zneužívání nějakého ideálu není ještě obžalobou samé podstaty téhož. — Ale protikatolický patriarcha agrarismu českého Alfons Šťastný v č. 30. svých „Selských Novin“ postavil se proti všeobecnému, rovnému právu hlasovacímu přímo a zásadně. Napsal: „Nejsme proti tomu, aby měli své zastoupení i na sněmu ti, kteří ho dosud nemají. Ale dělat z nich zase vládnoucí pány, jakými chtí býti, zvláštní kastu, která nemá nic společného s druhými, s těmi měšťáckými nestvůrami, jimiž chtí vládnout, s nimiž zachází jako s nějakými předpotopními zvířaty, to přece netřeba dělat. Žádné rovné právo volební do sněmu, ale zastoupení ve zvláštní kurii s určitým počtem mandátů, které nechť si sami rozdají, jak se jim bude líbit. Žádnou společnou volbu s nimi. Dejte jim jejich mandáty, jejich zástupce v zemském výboru, ale žádné rovné právo volební! Venkovská kurie do sněmu nechť ostane, jak je, a volební právo středního a selského stavu v ní musí býti zachováno. Naši předáci agrární ale musí býti poučeni o tom, že si nedáme, tak jako se to stalo při upravení volebního práva do rady říšské, zase své právo zmařit, abychom se stali i tu podnožkou svých národohospodářských odpůrců, kteří dovedou na zem uvalovat těžká břemena, která musíme pak my, sedláci, nésti, na jejichžto nesení se ale páni sociální demokraté chtí podřít co nejméně. Dejte ústavy zemské, školy, nemocnice jim do rukou, aby tam porouchali, ale nic na ně nedali. Ano, ano; porouchet, vládnout, to se jim líbí, ale na cizí útraty. A proto také rovné právo volební do sněmu! Laciněji to neudělají. No, budeme vidět, zda-li i tu nedají naši sedláci čestí zase ve sněmu právo volební tak poškodit, jako se to stalo při volební opravě do říšské rady.“ — V době, kdy jiní chodí kolem reformy volebního práva jako kolem sudu syčického vápna, dávají odpovědi kuse, ramenáské, zasluží aspoň pochvaly přímou a otevřenou sedláka Šťastného. Některá jeho slova stojí za důkladné uvážení. Ale tím obecného proudu nezastaví, zvláště když o potřeby malého lidu na český zemský sněm tak skrovně se stará. A pak ta nesnesitelná privilegia německého národa v dosavadním právu volebním! Náprava nastati musí.

Z historie Černé Hory. Moderní historie Černé Hory je historií staletého boje proti invazi Turků. Tento boj počal na počátku 18. století, když kníže Danilo I. v den před Štědrým dnem r. 1702 podnikl obyvatelstvo Cetyně proti Turkům. Turky tehdy z Černé Hory vyhnal a posílil tak její neodvislost; boj ten skončil roku 1875—78 za nynějšího krále Nikoly a boj ten nyní po třicetiletém míru počíná znovu. Celých těchto dvě stě let bylo ustavičně bojováno. V r. 1710 za války ruskoturecké, Černohorci dobyli tureckých pevností, v r. 1712 vyslal turecký sultán Nel 60.000 vojnů na zničení Černé Hory, v r. 1714 bojuje Danilo opět vítězně proti Turkům, v r. 1718 spolu s Benáťany dobývají Černohorci Baru; po té nastává smír, který trval až do r. 1735, do smrti Danila I. Za jeho nástupce Basilia vyslal sultán Osman III. proti Černé Hoře, jež se zdráhala platiti Tureckem požadované daně, 40.000 vojska, jež Černohorci odrazili. Následoval opět mír. V r. 1766 povstaly na Černé Hoře vnitřní rozbroje, v r. 1768 vnikli Turci do Cetyně, rozbořili monastýr a vymáhali daně. R. 1796 byl vítězným rokem statečných Černohorců. Kníže Petr porazil u Martinice a Krussy Turky na hlavu. Černá Horaúčastnila se r. 1806 srbských a hercegovských bojů za svobodu. Za Petra II. v r. 1830 rozpoutala se po porážce Černohorců u Podgorice prudká bitva s Turky na hranicích o Orakovo, v níž padlo jedenáct bratrů Petrovičů. V r. 1838 učiněn smír, v němž Turecko uznalo neodvislost Černé Hory. Sultán Abdul Megid vtrhl za Petra II. do Černé Hory s 50.000 vojnů, na zakročení Ruska a Rakouska musil však odtáhnouti. V r. 1858 zvlézl Danilo nad Turky a r. 1860 byl u Kotoru zavražděn. Po něm nastoupil na trůn nynější král Nikola I., který r. 1862 přispěl Hercegovcům na pomoc. Ve velké bitvě, trvající osm dnů, vykonal Nikola takřka zázraky hrdinnosti. Na konec zvítězila turecká přesila. Na zakročení mocností byli Turci nuceni černohorskou půdu opustiti. V r. 1875 nový vpád a nový boj. Následuje klid zbraní do roku 1877, kdy 80.000 Turků vtrhlo ve třech oddílech do Černé Hory; v několika bitvách Nikola Turky porazil, dobyl Baru a Dulcigno a ostrovy Lessendra a Vragina na Skutarském jezeře. Tato poslední válka končila berlínskou smlouvou, dle níž Dulcigno a Bar anektovány Černou Horou.

Jednota sv. Methoděje ve Vídni má v měsíci listopadu na úrocích, převodní dani a jiných povinnostech zaplatiti 6000 K. Bohužel, nedostává se jí tohoto velkého obnosu. Ponze dva dobrodinci až posud přispěli podporou a sice: vdop. Jan Macháček, osobní děkan a farář na odpočinku v Proseči u Skutče, daroval 200 K, pak si. Jednota katolických paní a dívek „Vlast“ v Českých Budějovicích poslala na památku eucharistického sjezdu 500 K. Šlechterným těmto dobrodincům rač Pán Bůh hojnou dáti zde i na věčnosti odměnu. K tomu připomínáme, že ona jmenovaná Jednota katol. paní a dívek jest jediný katolický spolek v Čechách a na Moravě, která již více než 10 let Jednotu sv. Methoděje štědrě a stále podporuje. Poslední dar její právem nazvatí lze knížecím darem. Kež ten milodar vdop. děkana Macháčka a čt. „Vlasti“ v Českých Budějovicích vzbudí Jednotu pro měsíc listopad, kdy tak veliký obnos kromě měsíčních běžných vydání, která činí více než 400 K, zaplatiti má, štědré dobrodince, aby svým povinností mohli dožít. Bůh to dej! Milodary buďte

zasílány na adresu: Jednota sv. Methoděje, Vídeň III. okr., Rennweg 8.

Svatováclavská Matice Školní vystupuje na záchranu národa v době pro svatě náboženství nejhorší. V měsíci listopadu, v měsíci to drahých zesnulých, zvláště nábožný lid pamatovati bude ve prospěch zemřelých almužnou na Svatováclavskou Matici Školní. Vždyť si stanovila nasaditi veškeru snahu s neústupnou vytrvalostí na ochranu a povznesení sv. náboženství, kteréž jedině přineslo zesnulým spásu a z jehož pokladu jedině kyne vysvobození zemřelým i pozostalým. Je přirozenější v měsíci tomto než kdy jindy, že mysl zalétá tam do oně záhrobní vlasti, a že spojení srdcem s drahými tam dušemi, posuzujete s nimi věci se stanoviska věčnosti. Ano, stavte se v měsíci tomto často na toto věčné, nejpřímější a nejmoudřejší stanovisko lidského úsudku a uznáte, že ocitly se v době přítomné rodiny naše a národ celý, a zvláště mladistvý dorost v bídě největší a neštěstí osudném. Neboť nebylo doby, kdy by byl národ náš odcizen jediným životodárným normám, zásadám křesťanství tak, jako za dnů našich, kdy nejen náboženská lhostejnost pronikla nehlouběji v životě osobním i rodinném, ale, že i odpor protikřesťanský a vůbec protináboženský silně uchvátil ponejvíce ty vrstvy národa, které kladou základ duševního života a mají býti jeho vzornými představiteli. Před čím vůdcové národa a vůdci vlastenci vždy nejvíce národ svůj varovali, stalo se. Otevřený boj se rozpoutal. Sem hodí se výpis vefejného listu: „Hrobaři českého národa!“ Boj kulturní se rozpoutal na celé čáře. Dva světy proti sobě stojí: křesťanství a nevěra. Bylo zřejmo hlavně letos, při eucharistickém sjezdu. Bohužel, že s židovským tiskem ruku v ruce šel i náš český pokrokářský tisk. Německému židovskému tisku bychom se již nedivili, ale že i český, tak zvaný pokrokový tisk zcela po židovsku se postavil proti milionům českého katolického lidu, to je zjev, nad kterým se musí každý poctivý Čech zamyslit. (Ostravský List.)

II. sjezd českých bytových a stavebních družstev pořádaný Českým zemským spolkem pro reformu bytovou v král. Českém za účasti Zemského svazu pro reformu bytovou v markrabství Moravském koná se v Praze ve dnech 16. a 17. listopadu 1912 v místnostech Obchodní a živnostenské komory v Praze-I., Josefské náměstí (vchod z Pařížské ulice). Sjezd zahájen bude dne 16. listopadu 1912 o 9. hod. ranní. Předmětem porad sjezdových jest: 1. „Obce a reforma bytová“, zpravodaj Ing. J. Jareš, c. k. živnostenský inspektor. 2. „Daňové a poplatkové úlevy pro malé byty“, zpravodaj JUDr. Václav Krček, c. k. finanční komisař v Přerově. 3. „Úvěr pro stavební družstva“, zpravodaj JUDr. V. Pospíšil, náměstek ředitele Městské spořitelny Pražské. 4. „Jak budovati malé byty po stránce zdravotní a technické“, zpravodaj po stránce zdravotní MUDr. Ant. Oldřich Šimáček, městský lékař v Českém Brodě; po stránce technické Jaroslav Čapek, stavitel v Praze.

Příloha K dnešnímu číslu přikládáme, pokud zásoba stačí, prospekty vrchního zahradníka hraběte Z. Kinského p. V. Barvínska v Chlumci n. Cidl. Bylo s námi sděleno od těch, kteří se dali od p. Barvínska obsloužiti, že jsou nejvyšší spokojeni. Pan Barvínek netoliko jest velice solidní, ale jako znamenitý odborník poslouží také vždycky rostlinami první jakosti. Proto vřele doporučujeme milovníkům květin a zahrad, aby si cenník bedlivě prohlédli a objednávku učinili.

Listárna redakce. V. Ouřim, Pardubice, Čáslav atd. Jelikož k vůli svátku jsme byli nuceni vydati list o den dříve, byli jsme nuceni laskavě příspěvky odložit do čísla příštího.

Snížení ceny.

Misto 15 h jen

12 h

stojí nyní

MAGGI^{HO} polévky

v tabletách.

**Velikost, váha a jakost
zaručené tytéž jako dosud.**

Ochranná známka křížová hvězda.

Katolický poměrní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“
v Hradci Králové (Adalbertinum)

Idealem hospodyně jest Singerův šicí stroj

Obdržeti lze ve všech krámech s vedlejší
„S“ znakov aneb prostřednictvím našich jednatele.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradeo Králové, u labského mostu 279.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškeré vklady na knížky
(půlměsíční zúročení)

4 a $\frac{1}{2}$ % dnem 1. dubna 1912
— počínajíc. —

Za vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění,
městská obec Vysočomyšská a všichni poplatníci
(obecními přírážkami). Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

VÝPRODEJ.

Jelikož svůj dosavadní kožešnický závod
přeměním pouze na **velkovýrobu**
a dodávku čepic,

vyprodávám veškeré kožešinové zboží

s úředním povolením, za každých možných levných cen, které se
zvláště při nynější přemrštěné drahotě v kožešinách naskytují.

Poněvadž mám největší sklad v přehojném výběru, výhradně jen v dobrých jakostech,
v pravých přírodních kožešinách, za které ručím, naskytuje se
každému výhodný a dobrý nákup.

Odvolávám se na velice rozšířenou známost svého speciálního závodu, svojí výrobou
jedinečného a prosím o laskavé prohlédnutí mých výkladních skříní a obchod. místností.

V úctě podepsaný

Antonín Vambora, Hradec Král.-II,
blíže nádraží.

Nejlevnější a nejbezpečnější pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životnostenský spolek

„Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 38
případech úmrtí celkem 40.575 K, získav 805
členů. Jak děkovné dopisy svědčí, přišla poda-
rovaným podpora v době nejtěžší jako
pravé dobrodíní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45
let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K,
zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K,
do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se
zavazuje, že splatí při úmrtí spolulena 2 K,
jež se vyplácí bez průtahu buď zákonitým pří-
buzným aneb účelu a osobám, jež si člen pí-
semným prohlášením výboru za svého života
označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž
poskytuje též

věno

nedospělým v den jejich smrti, případně v den
dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch,
kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží
tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru
bylo přihláшено.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a
dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv,
jen když týž jest tělesně zdrav a nepřekročil
55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny
stejně, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmí-
něných případech povinné podpory. — Bližší
v prospektu, jež na požádání zdarma zašíláme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rohl,
předseda.

Václ. Jenšovský,
jednatel.

škola křesť., oltáře, sochy, křesť. cesty,
křesť. hroby, kazatelny, Boží hroby

levně provádí absolvent c. k. odb. školy sochařské
a řezbářské

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

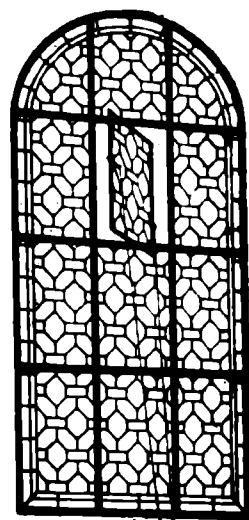
Barevná kostelní okna

v odbor. provedení
zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

uměle sklenářství a malba skla
v Třebechovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál:

K 15,000.000.—

Reservní fondy:

K 2,700.000.—

Stav vkladů cca

K 41,000.000.—

Společná adresa telegramů:

KRALOBANKA.

Provádí:

veškeré obchody bankovní,
směnářské a bursovní.

Přijímá:

vklady na knížky vkladní
na 4½% až 5%

ode dne vložení do dne vybrání
dle lhůty výpovědní.

Na běžné účty dle dohodnutí.

Filialky:

Krakov . . . telefon číslo 2068
Píseň . . . „ „ 111
Praha . . . „ „ 4508
Semily . . . „ „ 21
(podružný úřad Rakousko-uherské banky)

Expositury:

Chrudim . . . telefon číslo 49
Jičín . . . „ „ 40
Slaně . . . „ „ 52
Turnov . . . „ „ 27

Lidový pojišťovací spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Píše Dr. František Reyl, zakladatel.

I.

Nevymizela mně dosud z paměti smutná událost, které jsem byl svědkem ve svém mládí. Chudé řemeslnické rodině zemřel po dlouhé nemoci otec a živitel. Dlouhou nemocí byly vyčerpány všechny beztak skrovné zálohy, takže na pohřeb nezbyvalo již ani haléře. Z útrpnosti nad zoufalou vdovou a plačícími sirotky ujali se někteří sousedé pomocné akce a sběracím archem vybrali od spoluobčanů potřebný obnos na slušný pohřeb zesnulého otce rodiny, kteráž úmrtím svého živitele byla vydána v šanc bídě.

Událost tato se častokrát opakuje i v našich dobách, protože maloživnostník a malorolník, ba i malý úředník stačí sotva vydělati na nejnútnejší běžné životní potřeby, nemoha pro nenadálé a mimořádné nehody uspořádat žádné zálohy. A když se dostaví nemoc a smrt živitele, přidruží se k bolestnému zármutku nad ztrátou drahé bytosti ještě příšerná bída a trpká nutnost dožadovati se lidského milosrdenství, které vždy nemívá plné porozumění pro potřeby prosícího.

Občas ustrne se dobrá duše nad bídou postižené rodiny, ale časté, opakované případy nenačejí již mnohdy ani povšimnutí ani někdy možnosti ke přispění. Vždyť bída neproniká ke sluchu lidí zámožných, nýbrž budí soucit zase jen u lidí trpících, kteří by někdy rádi přispěli, ale pro svou vlastní chudobu musí se omeziti jen na malou, mnohdy zcela nedostatečnou pomoc. A co prospeje osiřelé rodině několik korunek, sebraných soucitnými lidmi, když výlohy pohřební, léčebné a dluhy za potraviny atd. páčí se na několik set korun? A kde lze nalézt tak zámožného lidumila, jenž by v opěťovaných případech mohl poskytnouti vydatnou podporu ve chvíli nejtěžší?

A takového lidumila jsme našli v Hradci Králové roku 1908 v nově založeném podpůrném spolku „Charitas“, jenž během svého trvání vyplatil v 52 případech úmrtí neuvěřitelnou skoro sumu 1.087 K 36 hal., takže na každého případu průměrně 1192 K. Spolek „Charitas“ na základě křesťanské lásky k bližnímu luští pomocnou akci na základě organisované vzájemné svépomoci. O významu podpůrného tohoto lidového spolku, na jehož inserát upozorňujeme, chceme krátkým výkladem pojednat.

1. Jaká je základní myšlenka spolku „Charitas“?

Při úmrtí pojištěného člena zaplatí všichni společníci po 2 K, a z obnosu takto sebraného obdrží osiřelá rodina ihned úmrtní podporu po odražení pohřebních výloh a jisté srážky pro rezervní fond. (Dnes spolek čítá 800 členů, pročež se vyběře obnos 1600 K. Poštovní výlohy činí as 80 K, srážka k rezervnímu fondu dle let členství obnáší 15 až 50 proc. Kdo jest nejméně jeden rok členem, má již naději na výplatu aspoň 1100 K.)

2. Kdo se může pojistiti?

Každý dospělý (24 let) občan rakouský bez rozdílu pohlaví, náboženství křesťanského do stáří 45 let, vykáže-li se dobrým vysvědčením lékařským. (Vysvědčení lékařské na našem blanketu stojí nejvýše 6 K.)

3. Komu se vyplatí úmrtní podpora?

Jestliže neoznačil zemřelý pojištěnec písemným prohlášením za svého života některou určitou osobu aneb nějaký spolek, vyplácí se podpora dle stanov nejprv vdově (vdovci), aneb dětem a potom zákonitým příbuzným.

4. Mnoholi se ročně musí platiti?

Ačkoliv se nedá přesně předem uhodnouti, mnoho-li členů ročně zemře, můžeme přece dle stávající zkušenosti odhadnouti průměrný počet úmrtí na 15. Obnos 30 K ročně na zajištěnou podporu 1200 K je jistě nejlevnější premii pojišťovací vzhledem k tomu, že všichni členové bez rozdílu stáří platí stejný úmrtní příspěvek po 2 K. Režijní příspěvek roční obnáší pouze 2 K ročně.

5. Kdo vyrovnává rozdíl mezi nestejným věkem a pohlavím při této jednotné premii?

Rozdíl tento se vyrovnává částečně nestejným zápisným (2—6 K), ale hlavně křesťanskou láskou, na které je spolek založen. Spolek jest dobročinným, proto řízení spolku vede se bezplatně beze všech odměn správní radě a beze všech provizí za přihlášku členů. Rovnost a bratrství spojuje všechny členy a všem stejným dílem poskytuje nárok na veškeren majetek spolkový.

6. Je nějaká jistota, že i po letech stáří členové obdrží podporu za své splacené úmrtní příspěvky?

Záruku tuto poskytuje nejprve stálý počet placících členů, které nemůže nikdo defraudovati. Pak stále rostoucí rezervní fond (dnes již kolem 20.000 K) bude pobídka pro nové a nové členy, aby k tak výhodnému pojišťovacímu spolku přistupovali. Posléze lze doufat, že nevymizí ze světa

křesťanského lidu soucit a láska k bližnímu, které tvoří nejspolehlivější oporu našeho spolku. Ve spolku není boháčů, ale také žádných vyprošovných almužen, nýbrž jsou v něm potřební lidé, kteří fídí se heslem vzájemné svépomoci.

7. Kdy lze ze spolku vystoupiti?

Kdykoliv, jakmile závazky ke spolku byly vyrovnány. Obnos za složené příspěvky se nikomu nevrací, protože z nich spolek nic nemá.

8. V čem spočívá přednost spolku před pojišťovací společností?

a) Členové udílejí vlastně dobrovolně almužnu svým společníkům a při tom mají přece naději, že se jim podobného skutku milosrdenství dostane při vlastním úmrtí. b) Spolek je spravován členy, kteří si každoročně správu spolkovou volí. c) Hlavní majetek spolku spočívá v žijících členech, kteří se nemohou ztratiti. d) Spolek je nejlevnější pojišťovnou, protože ani za 40leté členství nezaplatí celkem pojištěnec obnos, který při úmrtí dostane jeho rodina. (Platí-li někdo ročně po 30 K, zaplatí za 40 let obnos 1200 K, na který má nárok již po 1 roce členství.)

8. Jak mnoho členů přistupuje ke spolku?

V prvním roce přistoupilo ke spolku rázem 600 členů. Nyní přihlašuje se průměrně na 50 členů ročně, protože dle našeho vzoru vytvořily se podobné spolky, které však hynou nedostatkem členstva a nemohou vlastně svou nepatrnou podporou poskytnouti takovou pomoc, jakou může poskytnouti náš spolek, značně rozšířený a finančně silný.

9. Poskytuje spolek „Charitas“ také žijícím členům nějakých výhod?

Neposkytuje sice žádných půjček svým členům, ale zaručuje na požádání věřitelům se svolením pojištěnce jistotu, že v případě úmrtí vyplatí obnos příslušný věřiteli. Tvoří tedy pojištění u spolku našeho bezpečnou zástavu věřiteli pro případ úmrtí dlužníka. Jinak ovšem úmrtní podpora nepodléhá žádné exekuci a žádnému zdanění, protože stanovy spolkové to vylučují.

II.

Ještě jednu výhodu poskytuje spolek „Charitas“ žijícím členům svým odborem, kterým zabezpečuje věno a odbytné pojištěným jinochům a dívkám. Podstatu tohoto věnného odboru vyložíme také krátce.

a) Účelem tohoto oddělení jest, každé přihlášené dívce neb jinochu v případě jejich sňatku udělit tolik korun za věno, kolik dívek a jinochů v příslušném dni ve spolku jest zapsáno, avšak teprve po uplynutí 5letého členství. Na příklad: Je-li v den sňatku některé dívky přihlášených 2000 dívek a jinochů, obdrží táž 2000 K věna.

b) Neprovdá-li se dívka do 24 let, obdrží přece také tento obnos za účelem zlepšení svého postavení neb zřízení vlastní domácnosti ve 24. roce, jinoch pak v 27. roce. V případě úmrtí toho, kdo bude za přihlášené příspěvky platit (ať jest to otec či matka, strýc), bude rovněž obnos pro dívku neb jinocha sebrán a uložen a obdrží týž v den jejich sňatku neb při dosažení 24 let a jinoch v roce 27.

c) Zemře-li přihlášená dívka neb jinoch během prvního roku ode dne přihlášky, nevrátí se žádné příspěvky. Zemře-li od ukončení jednoho roku do 3 let, vrátí se polovina splacených příspěvků; zemře-li od 3 do 5 let členství, vrátí se veškeré zapravené příspěvky zpět bez úroků.

d) Členem tohoto druhého odboru spolku našeho může se státi každý otec, matka, strýc, dědeček neb některá jiná osoba, která by snad chtěla některému sirotku zajistiti věno a tak prokázati skutek dobročinný. Nesmí však žádný být starší než 55 let a může přihlásiti nejvíce 2 dívky; při tom dívka nesmí býti starší než 15 let a jinoch starší než 18 let.

Doslov. Žádný živitel rodiny nemusí dnes tesklivě hleděti do budoucna, jak se povede rodině po jeho úmrtí, aneb jak opatří svým dětem v době dospělosti peněžitou výpomoc pro založení vlastní existence. Spolek „Charitas“ zbavuje takových starostí. Pozvolným placením malých příspěvků zbavíte se, otcové a matky, tísnivé starosti o své milé a při tom bude vás blažiti vědomí, že konáte dobrý skutek a že máte právní nárok na zákonitou podporu. Pomocná ruka se Vám podává, a kdo máš smysl pro svépomoc, neodmítneš ji, nýbrž požádáš o přihlašovací list spolek „Charitas“ v Hradci Králové a staneš se členem. Naše duchovenstvo by prospělo katolickému lidu, kdyby na působnost spolku „Charitas“ upozorňovalo.

Kulturní jiskry.

Zajímavé doznání. Pokrokáť se soc. demokratem notuji stále od repetice, že »klerikalismus« jest jen zhoubu nář. kultury. Ovšem že týmnž dechem vlebí světonosiče husitské. Právě Praha nejvy-

mluvněji usvědčuje demagogy z bezohledného klamání veřejnosti. Nad pražským zaklínačem klerikalismu týčí se chrám Svatovítský, Karlov, Týnský, Emauzy atd. Mluvkva chodí přednášet přes velkolepý Karlův most, vidí, že vznik Nového Města, Vinohrad datuje se také v době Karlově. Musí si vzpomenouti, jak v téže době universita naše stala se ohniskem středoevropského vzdělání. A Husité? Vypálený Vyšehrad, vypálená Malá Strana, Hradčany, vypálené nebo vydrancované chrámy — zkrátka kulturní práce husitismu v Praze jest znamenána cepem, popelem, rozvalinami.

Ale někdy se pánové podřeknou, zvláště jednají-li se jim o střílení smrticích střel z příčin politických. Soc. demokraté zahájili nyní prudkou válku proti mladočechum, proti nimž shánějí muniční ze všech magacinů. »Právo Lidu« vytýklo, že most Hlávkův jest zdoben 24 kamennými medailony, na nichž jsou velice nákladná poprsí členů městské rady. A jelikož řeklo »alfa«, bylo nuceno říci i k vůli srovnání »omega«. Napsalo totiž: »Teď má tedy Praha dva mosty — ozdobené skulpturami, most Karlův a most Hlávkův... Dvě období kulturních dějin našeho národa jsou na těchto mostech stělesněna. Most Karlův s mistrovskými sousošími nejlepších našich umělců, památník dob, kdy ještě neklesla Praha tak hluboko, aby o jejím vzhledu mohla rozhodovati taková nekulturní chasa, jaká rozhoduje dnes. A pak tu budeme tedy mít most Hlávkův jako památník konce devatenáctého a počátku dvacátého století, období vlády zbohatlé a zpychlé české buržoasie, které počíná stavbou reprezentačního domu a ničením krás pražských a končí rozestavováním poprsí členů pražské radniční kliky na mostě.« — Jinými slovy: V době Karla IV. rozhodovali v Praze lidé vysoce kulturní, znalci a příznivci umění a proto Praha vévodila celé střední Evropě. To byla doba, kdy »klerikalismus« a »řimanství« byly v Čechách u vesla. Dnes panuje v Praze a v Čechách vůbec liberalismus, antiklerikalismus a volnomyšlenkářství čili dle slova »Práva Lidu« nekulturní chasa.

Tohle by »Právo Lidu« nikdy neřeklo, kdyby se nejednalo o zbraň proti liberálnímu protivníkovi. Přiznání jest velice zajímavé a může se na to poukázati, až týž list v protiklerikálním záchvatu začne kulturu katolickou šlapati jako »černé otročení ducha«.

A zase dokument o stínech církve »národní.« Již jsme řekli, jaké kapacity jsou všude pohotové, aby poručnikovaly tam, kde se rodí útvar nějaké církve národní. A že by své moci takové kapacity dovedly využítkovati i proti národu, že by si z církve učinily hotové rejdiště svých politických snah, jest zcela pochopitelné. Právě v minulých dnech turčansko-svatomartinský list »Národní Hlásník« mluví o »zbojstvu v evangelické církvi«, jež chtějí páchat uherští biskupové evangeličti.

Chťejí totiž oloupit slovenskou evangelickou církev v hlavním městě uherském o její těžko nashromážděný majetek a o její samostatnost, tisíce věřících evangeliků chtějí připraviti o jejich krví a utrpením vydobýt práva a i o to, nepatrné užívání mateřské slovenské řeči, které jim mačéšské poměry popřály. Evangelickou celou církev v Uhrách opanoval maďarský šovinismus. V Uhrách čítá tato církev 600.000 Slováků čili dvě třetiny všech evangeliků. Ale přes to páni v čele této církve stojící a sedící při »masných církevních úradoch«, Slováci a slovenskou řečí pohrdají. K brzké církevní synodě rozeslali návrhy jen v maďarské řeči, slovenskou řeč nazývají řečí cizí a chtějí ji skoro úplně z církve a církevní školy slovenské vypuditi. Navrhují totiž, aby v obecných školách, vydržovaných evangelickou církví, určoval řeč vydržovatel školy, ale tak, aby nemaďarské dítě po skončení čtvrté třídy, umělo a dovedlo své myšlenky vyjádřiti v maďarské řeči slovenem i písmem. Biskupové farisejsky, tedy nezakazují slovenčinu, ale žádají, aby ve 4 letech dívky uměly perfektně maďarsky. Mimo to však vynechali z návrhu ustanovení, že každý žák má býti vyučován náboženství dle možnosti v řeči mateřské. Zkrátka chtějí se vládě zalichotit a slovenské církevní školy úplně pomadžarčiti. Dále ustanovují, že úřední řečí církevních soudů musí býti maďarština. Návrhy pak týkající se církevní daně jsou tak sestaveny, že všechna tíha vydržování církve bude svalena na bedra lidu a páni a boháči budou od církevní daně skoro úplně osvobozeni. Osobní a třídní daň církevní mají totiž platiti jen ti, kdož na území církve bydlí. Statkáři evangeličti, kteří mají v různých náboženských evangelických obcích více majetku než všichni církevníci dohromady, ale v obci nebydlí, daň neplatí. Aby zničili samostatné slovenské církve evangelické a vnutili jim šho maďarské, navrhují biskupové, aby v jedné politické obci směla býti toliko jedna evangelická církev (tolik jako farnost) a kde jich je více, aby se musily spojit. Návrh je namířen proti slovenským evangelickým církvím v Pešti,

Prešov, Košicích a j., které mají býti obrány svůj majetek. »Národní Hlásník« proto evangelickým Slovákům navrhuje, aby ze svazku uherské evangelické církve vystoupili a utvořili svobodnou evangelickou církev dle nezměněného augšpurského vyznání. — V Čechách a na Moravě fedruje protestantismus germanisaci a v Uhrách maďarisaci. Pro Slovany je tedy protestantismus krajně nebezpečný.

Homiletický kurs v Brně pořádala ve dnech 22.—24. října Jednota kat. duchovenstva diecése brněnské. Kurs velmi čteně navštíven byl duchovenstvem této diecése, jakož i zástupci všech diecése českomoravských a diecése vídeňské a vrtislavské. Vděčně a radostně přijat byl telegr. pozdrav redakce »Kazatele« z Jičína. Jednota německých kat. duchovních z Čech poslala též svůj pozdrav. Přednášky konali profesoři universitní a profesoři učelští theologických. Byly zajímavé a velmi poučné. Zvláštní pozornost mezi přednáškami českými vzbudila přednáška Dra Jana Nep. Jindry, jenž promluvil o časovosti kázání ze stanoviska theoretického a praktického. Sám »Hlas« dosvědčuje, že tato hluboce založená přednáška klidným a přesvědčivým tónem vyvolala souhlas všech přítomných. Bylo by dobře, aby vdp. Dr. Jindra vydal svoji přednášku tiskem, aby ku poučení duchovenstva u nás co nejvíce se rozšířila. Brněnská Jednota chápe plně svůj význam i povinnost a velmi zavděčí se členům svým, pořádajíc pro ně takovéto praktické a hluboce poučné kursy. Dle slov J. M. pana opata M. Zavorala, jimiž panáčky z Moravy zval do Čech, bude se pořádání podobný kurs příštím rokem v Čechách. Tímto duchovenstvo české na nastávající kurs upozorňuje a k lojné na něm účasti, již jistě nikdo litovati nebude, vybízí český účastník kursu.

Japonský ministr o katolické církvi. Dr. Anezaki Masaha, velmi známý professor srovnávacích náboženských věd na universitě v Tokiu, vysvětlil ve více přednáškách veliký sociální a politický význam katolické církve. Dle něho katolická církev pochopuje zásadu autority ve společnosti, hospodářský blahobyt v lidu, jakož i zvláštní zájmy jednotlivých států. Zvláště však se divil japonský ministr řeholnictví katolické církve. Na svých cestách po Evropě zavítal do více benediktinských, františkánských a lazariánských klášterů; byl velice nadšen duchovním životem těchto mnichů a potěšen jejich duševním klidem a radostnou myslí.

Studentská Hlídka. Pro nával práce v tiskárně jest vydání prvního dvojčísla Studentské Hlídky roč. V. o několik dní později. Vydavatelstvo prosí tudíž o laskavé poshovění. První dvojčísl vyjde ve zvětšeném rozsahu. Bude obsahovati podrobné protokoly našich prázdninových sjezdů v Kroměříži a v Hradci Králové. Z dalších článků uvádíme předem: Dra. Karla Sonnenscheina: Vám, katoličtí studenti! Za drem. Brátem, Památce J. Vrchlického, K práci! Slovanské střední školství v Rakousku. Prázdninové sjezdy pokrokového a svobodomyšlného studentstva, Skaut atd. Příloha Jitro přinese četné básně a beletrii. Rozhled. Žádejte číslu na ukázkou. Kdo získá deset nových odběratelů, obdrží zdarma cennou knihu Foerster: Sebevýchova mládeže v ceně 3.60 K. Redakce a administrace Praha II., Voršilská 1.

Východočeská župa »Orel« v Hradci Králové vydala právě výbornou agitační brožurku »Stanu se Orlem.« Doporučujeme brožurku tuto k rozšíření co největšímu, neboť v ní jasné zdůrazněno jest, proč »Orla« zakládáme, jaké jsou jeho úkoly, jakož i cenné pokyny k založení. Cena 100 kusů 2.20 K.

Katolictví nebylo závadou učenosti. Jak si vážil mše svatě slovnitý professor c. k. akademického gymnasia v Praze, Karel Panek, professor matematiky, fysiky, češtiny (1849—1904)! Srdečně o něm napsal v roční zprávě téhož gymnasia kolega jeho, spisovatel Zikmund Winter: »Vždy býval mezi námi stejně usmívaný . . . Byl to člověk se světem i samým sebou dobře vyrovnaný a psychologický výklad k té rovnováze jeho duševní jest jedině ten, že Panek byl muž věřící, nalézající při všech svízlech života útěchu a posilu v silné víře, jež byla oddaná a beze stínu jakékoli skepse (pochybovačnosti). První jeho ranní cesty vedly do kostela. Platí o něm věru slovo biblické, že byl muž upřímný, bojí se Boha, vystřihající se zlého, nemající hořkosti v duši, ani když byl obklíčen tesknostmi. Čím býval žákům, o tom nejrázovitější posudek oznámili bývalí žáci jeho, zakládající nadaci Pánkovu. Práviliť: »Panek byl professorem—otcem, učil nejen matematice a fysice, ale i poctivému a opravdovému životu. Ve škole nezapomínal nikdy na život, učení spojoval se životem . . .«

Prorocství na ruby. Před revolucí a za revolucí ve Francii církev byla děsně pronásledována. Voltaire prohlásil: »Že bychom my nemohli zničit, co dvanáct tuláků galilejských na světě rozšířilo?« Těmi tuláky míní apoštoly. Dne 25. února 1758 napsal Voltaire svému známému, hraběti D'Alembertovi: »Za 20 let bude mít Pán Bůh navždy pokoj.« Myslí tím, že víra křesťanská na vždy již bude zničena. Ale co zvláštního! Za dvacet let Voltaire těžce onemocněl, a právě 25. února řekl mu lékař, že nemoc jeho je smrtelná. Voltaire pak umřel, je-

ho prorocství se vyplnilo, Pán Bůh má na vždy pokoj od jeho urážek.

Porážka pokrokařů ve Žďáře. Vzpomeňme si, jak pokrokařská městská rada ve Žďáře smažila se odvrátit »nebezpečí misie« od bran svého města. Prý se si missionářů nepřeje, městská rada nemůže ručiti při jejich přijezdu za klid, osobní bezpečnost. Každému hned napadlo, jak vychované má radnice své stoupence, když sama přiznává, že nedovede zadržeti vášnivě, násilnické demonstrace. A skutečně když se missionáři dostavili, aranzovali sociální demokraté takové bouřlivé výstupy před missionáři a před farou, že šlo o život. Katolickým kněžím - missionářům byl zabraňován vstup do samého katolického kostela. Takové barbarství, které se v Rakousku nepíše nikde ani proti pastorem, ani proti rabinům, způsobilo velikou radost pokrokovému tisku — a zvláště pokrokařům ve Žďáře.

Letos, tedy za čas tolik krátký, však pokrokaři smutně svěřili hlavy. I sami soc. demokraté se od nich odvrátili, když poznali jádro jejich »lidovosti.« Při volbách do obecního zastupitelstva letos prohráli pokrokaři na celé čáře ve všech sborech, tak že nyní jest jejich zpupnému panství konec. Pokrokaři se nyní vymstívají novinářským hanobením oposičníků, ale to už jim pomůže velice málo, protože pokrokařské lži již jsou tak časté, že nepůsobí kýženého dojmu.

Sociální besídka.

Všeodborové sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové vydalo za říjen na podporách 1630 K. Založeno dvě nové skupiny, členů v říjnu přijato 80. Uspořádalo řadu odborově vzdělávacích schůzí. Zasáhlo do několika hospodářských akcí, a vůbec všude ve prospěch dělnictva se uplatňuje. Jest v místě Vašem již také skupina neb odbočka této důležité složky našeho života? Dnes jest to dvojnásob nutné, a proto kde posud nestává, hleďte ji co nejdříve utvořit. Dopište si o informace do ústředí, případně svolte schůzi, kterou Sdružení svým řečníkem ochotně obešle.

Nevolnictví v německých osadách. V německých osadách ve střední Africe kvete ještě nevolnictví, třeba ne tak ve veřejném, nýbrž spíše v domácím životě. Roku 1901 bylo nevolnictví císařským rozkazem značně ulehčeno. Letos německý říšský sněm se usnesl, že 1. lednem 1920 má nevolnictví úplně přestat. Státní sekretář Solf má na své cestě do Afriky připravovati provedení tohoto zákona. Také již nyní mají nevolníci právo se vykoupi. Tak r. 1910 bylo od vlády ve střední Africe vydáno 4083 osvobozujících listin. Najednou nelze provést takovéto osvobození, aby nenastaly největší nepořádky. Tak přiznává se »nejvzdělanější« národ německý, že trpí ve století humanity ještě středověké přežitky nevolnictví.

Národohospodářská hlídka.

Klesání rent. Ve všech evropských státech poklesly v posledních měsících silně hodnoty ukládací a renty, a lze se obávat, že pokles ten dlouho ještě potrvá. Okolnost tato jest velmi trapná, neboť zvláště malý člověk to zcela jasné v životě cítí, poklesne-li kterákoliv z měnných jednotek, ke kterým dlužno přece též renty počítati. A pro celek státu znamená klesnutí renty i jen o pramalý zlomek již celé miliony úbytku na majetku.

Jednotlivci dnes renty nekupují, neboť za dobrodiní poměrně malého úroku měli by se ještě obávat možné citelné ztráty kursovní v ceně rent. A pro spořitelny, pojišťovny a pod. jest vlastně holoou nemožností při dnešní drahotě peněz v rentách kapitál ukládati.

A přes to žádají jistě bezodkladné potřeby státu úhradu, která dá se odkládati pouze na krátkou dobu, a věsti musí k novým emisím rent, které snad přivodí další ještě poklesnutí kursů.

Nelze se tedy diviti, že dnes i ono obecnstvo, které chtělo mít peněz svůj uložený pohodlně a zcela bezpečně a sáhlo takřka výlučně jen k rentám, přichází ku poznání, že jest lépe fruktifikovati svůj peněz v průmyslovém podnikání. Vzárost soukromých závodů a zvláště akcionování průmyslových závodů a tvoření společnosti s ručením omezeným o tom neklamně svědčí.

Jest ovšem jasno, že musí se něco státi, co srovnatlivě by zamezilo další klesání rent, co přivedlo by tyto státní papíry na dřívější stav odbytu a ceny.

U nás v Rakousku, kde renty klesly měrou nejtrudnější, pomohlo by snad spolehlivě formální zavedení placení hotovými, o němž u nás stále jen se mluví, ač jiné státy zavedly je již před značnou dobou.

Velice dobře by zde působilo též zavedení umořovaných zápuček státních, které mohly by se amortisovati buď vyšším záročením, neb i slosováním neb nějakým přibuzným způsobem v přiměřených, plánem umořovacím regulovaných lhůtách.

Kdyby vydal u nás stát umořitelné papíry a

zákonem postaral se tak o to, že pravidelný obchod, peněžnictví, spořitelny, pojišťovny a konečně i jednotlivci peníze ukládající, nemusili by se obávat poklesnutí kursů rent, majíce zákonem zajištěno jejich plné umoření, zajisté by obchod rentami opět oživil a kursy by stoupily na normální míru.

A i ony renty, v nichž uložena u nás spousta peněz sirotčích, kaucí, nadačních fondů a pod. ziskaly by opět na ceně, takže majitel jejich obdržel by v daný čas zpět aspoň přibližně ten obnos, který v deposit vložil, a národní jmění nebylo by v říši naší oslabováno. (Národ.)

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protoholovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vyřechlích)
doporučuje P. T. veleúcta. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní
Cenníky, vzorky i rovně hotová se ukázkou
se na požádání franko zašlou.

POTŘEBUJETE

SVĚTLO ??

Doporučuji k nastávající době:

olej topkový se zárukou pravosti jasné a bez zápachu hořící 1 kg. za 1 K 20 h,

svíčky hospodářské, kus 2, 4, 6 h, 1 kg. za 1 K 4 h,

svíčky stearinové, 1 balíček 60, 80, 88 h, 1 K,

svíčky voskové, gasolin, petrolej, karbid,
za nejlevnější denní ceny.

JOS. JELÍNEK,
parfumerie a mydlárství v Hradci Králové.

Umělecký útvar
pro malbu na skle

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované
okna chráněná v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mozaikového do nejbo-
hatského provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
a vše zasazeno v mládí.
Možnosti skleněné pro fa-
gady, křídlové cesty atd.
Nákrety, respoty i ob-
borná rada zdarma.

Předetná vyznamenání a doporučení.

Nejčestoj. biskupskou konzistencí ověřen dodávati.

Mešní vína,

zaručeně pravá, přírodní, neporušená, nejlepší
jakosti nabízí v soudkách nebo lahvičích 1 litr
po 70, 80, 90 hal., 1 K i výše firma

Alois Čížek,
velkoobchod vínem v Rumpolci.

Na sta pochvalných uznání po ruce.
Rádo dáti přednost vždy závodu osvědčenému.

Na tomto záleží:

Špatné svíčky nervují,
nhybí žouď, kapají, knot tvoří, bu-
báky, plamen je nejarný, zapáchá
jí. **Špatnou svíčkou se jen zlobí.**

Pilnáčkové svíčky
pravé stearinové hoří takto:

J. Pilnáček c. a k. dv. dodavatel
v Hradci Králové.
Sklad v Karlíně, Královská tř. č. 66

PILNÁČEK

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku
provedení všech zakázek
z oboru knihtisku. —
Vyřízení správné a rychlé.
Ceny mírné.

Nejvzácnější česká jablka

Již jsou pravá malinová z Holovous
a pravá mišenská česká
1 kg za 45 h.
Renety 20-30 h, obyčejná 12-15 h
za 1 kg zasílá
V. Barvínek,
vrchní zahradník
v Chlumci nad Cidlinou.

NÁBYTEK KOBERCÉ

koupíte nejvýhodněji co do jakosti i ceny přímo
v osvědčených závodech firmy

AD. NOVOTNÝ a SPOL. v Týništi n. O.

Zástupce: Hynek Kodym, Vinohrady, Bla-
nická ulice č. 6.

Sklad též: Olomouc, Česká ulice 18.

O výhodách se přesvědčíte, dopíšete-li si hned
o náš nový obrázkový ceník č. 60.

Právě vyšlo!

Krásnou upomínkou na eucharistický rok
pro každého katolíka jest

Album z eucharistického sjezdu ve Vídni r. 1912.

Obsahuje nejkrásnější snímky z celého
sjezdu, jest skvělostně upraveno a stojí pouze
K 2.—, poštou K 2.20.

Každý by si měl prolisti knihu od Foerstra:

Sebevýchova mládeže.

Brožovaná za K 2.60, v měkké vazbě za K 3.—,
v tvrdé vazbě za K 3.60.

Objednávky vyřizuje

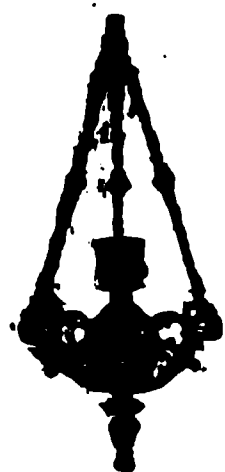
Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Harmonium

obehrané, 2 hry, 7 rejstříků, 2 kolenice, ve velmi
dobrém stavu, krásného tonu, velmi levně prodá

Jos. Malý, řed. kůru, Čáslav.

**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovozuje si depe-
rují veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibele, nádobky, paténky, paciřkaly,
svíce, lampy, kadělnice, kropenky
atd. **sv. vlastní výroby, předpisům**
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
plátku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy malá na u-
kásku franko bez záručky koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

**Škice veškerých nádob a svířných klenotů, jako: řetězů
madonak, křížků, prstýnků, náramků atd. z čistého
stříbra, zlatem, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.**

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

malíř a cizlocour

Praha-L-979, ul. Karolíny Světlé, č. 12. n.

Sekretariát Matice Cyrillo-Methodějské doporučí

paramenta, prapory spolkové a veškeré církevní náčiní

firmy

Fr. Stadnik,

stálý přísežný soudní znalec

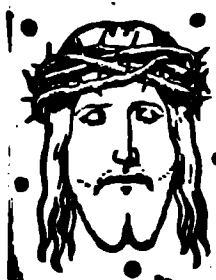
Olomouc,

naproti kostelu P. Marie Sněžné.

Za půl roku odvedeno přes
800 K Matici Cyrillo-Meth.

Pouze objednávkou u firmy Frant.
Stadnik podporujete přímo Matici
Cyrillo-Methodějskou.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř církv. obrazů,

Praha—Král. Vinohrady,

Puchmajerova ul. 68.

doporučuje veledúst. ducho-
venstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty

atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení,
v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

**Veledůstojným
duchovním a patronátním úřadům!**

Odborný závod perlačovačský

GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů,
kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

**Respočty a nákresy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.**

Světoznámý

malinský křen

letošní sklizeň, jakož i cibul,
česnek, majoránku a česnek
nejlepší jakosti zasílá nej-
levněji v 5 kg. balíčcích
i ve velkém

Josef Mikulecký v Kutné Hoře.

Vývoz malín. křenu. Ceníky na požádání franko.

Dvě prostranné místnosti

za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčím
zvláště dobře se hodící jsou ihned
k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,

e. a k. dvorní továrna nábytku v Hradci Král.

Přátelé pravdy!

Protivníci katolické církve šíří mezi náš lid
celé spousty prohaných brožur na potupu naší.
Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné bro-
žury katolické, které důkladnými, promyšlenými
úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského
tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.

Při hromadných objednávkách poskytujeme
až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý
koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekej nikdo,
až nepřítel protikatolickými letáky zbožnou osadu
zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické
věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli
ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na
zkázu církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí
vytrvale státi na stráž. Laskavé čtenáře prosíme,
aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak
jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky
obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všem křesťanský český závod:

vytívaček a šlék „Zaštita“ v Chrástě
a Chrástě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
stare „Zaštita“. Vsd. duchovenstva naskytá se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, sručené dle
předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na
zkoušku a budete jistě spokojeni!

Odporujte ve svém okolí!

PARAMENTA

kalichy, cibele, mon-
stran., kadělnice atd.
český katolický závod

Em. Werner a spol., - BRNO. -

sv. Jos. ústav para-
mentní a devotional.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrvek, keberů a
kevevého máčím ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze moho rýze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkušku.

Volejemné látky na taláry.
Též na oplátky bez zvýšení cen!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svatá zpověď generální.

Sepsal a upravil
vldp. Frant. Krivohlávek, probošt v Litomyšli.

S povolením nej. biskupské konsistoře: „Tento
praktický spis se duchovenstvu a věřícím
odporučuje.“ (Ordinar. list.)

Lze dostati u spisovatele po 30 hal. Při objed-
návce 50—100 exemplářů po 20 hal.

Rozesílá se nejméně po 10 výtiscích.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúctojnému ducho-
venstvu a ul. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

slacení písmo a různých předmětů venku se nale-
sajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzové
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Divadel. kukátka

s koženým pouzdrům již od 9 K výše,

brejle a skřipce,

lorgnony, teploměry, lupy at.

doporučuje

KAREL VACEK,

závod optický, hodinářský a zlatnický.

V HRADCI KRÁLOVÉ, blízko Adalbertina.

Správy rychle a levně.

Mešní vína

zaručeně pravá

dodá na objednávku
od 10 litrů výše
v bedničkách

Jan Košťál,

hótelier v Adalbertinu
v Hradci Králové.

Ceny za litr od 90 hal. výše.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4¼% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Stošní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
ce nejlevnější.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 78.

Zařizování

elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
Tungsram,
Tantal.

Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karieta
ul. č. 29 nové blízko Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se železnými
rámci, sliznic, osazeními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vážné závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodolatelná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863

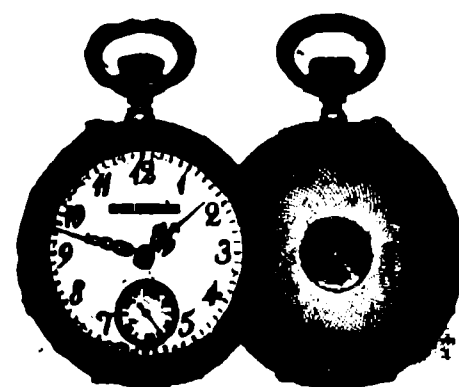
Stanislav Jirásek

v Hradci Králové, 138, odpracuje veleúctojné duchovenstvu své
bezkonkurenční koláry

prací i celuloidové, náprsenky, bířety a veškeré prádlo spodní
vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě lágrové prádlo!

Patentní náprsenky
bez háčků

Zakázky obratem
se vyřizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTUČEK, Hradec Králové,
Jitkova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Svýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Billanty. Klenoty a šperky. Optické
zboží. Přepychové předměty z čínské stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru.
Nejlevnější ceny!

Predá se hned

(z důvodu přesídlení)

villa v Kostelci n. Orli.,

s velkou ovocnou zahradou a vedlejším obytným stavením. — Adresu sdělí administrace t. l.

Přátelé pravdy!

Protiivníci katolické církve šílí mezi náš lid celé spousty prohaných brožur na potupu naší. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K. Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h. Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma. Při hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekej nikdo, až nepřítel protikatolickými letáky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na škodu církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí vytrvale státi na stráž. Laskavě čtenáře prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všude křesťanský český národ

vytvořitel a šířitel „Záhřtita“ v Chrastě
a Chrastině.

Věškeré prádlo pánské i dámské, výhavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vsorné obšar „Záhřtita“. Ved. duchovenstva naskytá se zde příležitost koupiti prádlo kostelní, zaručené dle předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku za zkušku a budete jistě spokojeni!

Odporujte ve svém okolí!

Předešlá významení a doporučení.

Hudebniny starší

pro piano nebo harmonium
prostřední těžkosti

se levně koupí.

Dotazy zodpoví administrace t. listu.

Idealem hospodyně jest Singerův šicí stroj

Obdržeti lze ve všech krámech s vedlejší
„S“ znakov aneb prostřednictvím našich jednatele.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.

Hradeo Králové, u labského mostu 279.

Dvě prostranné místnosti

za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčím
zvláště dobře se hodící jsou ihned
k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,
a. a k. úverní továrna nábytku v Hradci Král.

Právě vyšlo!

Krásnou upomínkou na eucharistický rok
pro každého katolíka jest

Album z eucharistického sjezdu

ve Václ r. 1912.

Obsahuje nejkrásnější snímky z celého
sjezdu, jest skvělostně upraveno a stojí pouze
K 2.—, poštou K 2.20.

Každý by si měl přečísti knihu od Foerstra:

Sebevýchova mládeže.

Brožovaná za K 2.00, v měkké vazbě za K 3.—,
v tvrdé vazbě za K 3.60.

Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Raďte si psáti o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hrenově čís. 186.

— Vývoz láného a medního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k šití samost:

Mední látky vlnené i prací, dámské i panské

plátna, damasky, ubrusy, ručníky, šatky na košile,

— látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výhavy pro nevěsty

na levá, pravá, samy. Velikostí výběr. Mnoho po-

dobných vzorů. — Objednávky v ceně přes 20 K mal-

líme vyplaceno 1 halík 40 m sbytků krásně rozezdávaných

na 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Ať už sociál podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého

a Zemského Svazu.

Sekretariát Matice
Cyrillo-Methodějské
doporučí

paramenta, prapory spolkové
a veškeré církevní náčiní

firmy

Fr. Stadnik,

stálý přísežný soudní znalec

Olomouo,

naproti kostelu P. Marie Sněžné.

Za půl roku odvedeno přes

800 K Matici Cyrillo-Meth.

Pouze objednávkou u firmy Frant.

Stadnik podporujete přímo Matici

Cyrillo-Methodějskou.

Harmonia

ssací i evropské soustavy, domácí varhany krás-
ného tonu, piana a pianina osobně v to-
várnách vybraná půjčuje a za tovární ceny
dodává (též na měs. spl. od 10 K)

Jos. Malý, řed. kůru, Čáslav,
číslo 339.

Obehraná harmonia a piana vždy na skladě.

Nejlepší doporučení z králové duchovenstva.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protekeovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(přes P. J. Neškudlu, řed. ve Vystrkově)

doporučuje P. T. velečistoj. duchovenstva

svůj osvědčený a často významný

výrobní závod

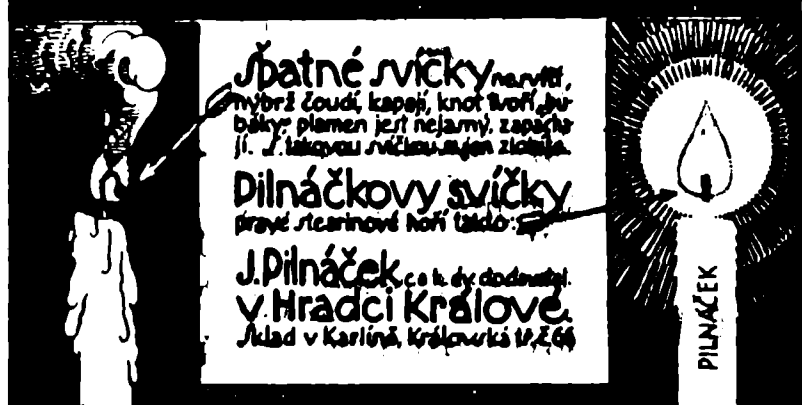
všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kevoého náčiní

Česky, vzorky i roucha hotová na skladě

se na poládání franko pošlou.

Na tomto záleží:

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku
provedení všech zakázek
z oboru knihtisku. —

Vyřizuje správně a rychle.

Ceny mírné.

OBNOVA

Číslo 45. Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na pol roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 8. listopadu 1912.

Inserty se počítají levně. Ročník XVIII.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Kříž proti půlměsíci.

V době, kdy různé moderní kapacity se chlubí, jak dovedou vychovávat k náboženské toleranci, dokazuje právě Balkán bezcitnou neupřímnost takových demagogů. Ti »pěstovali toleranci« tím způsobem, že domlouvali křesťanstvu, jak se má vzdávat »k vůli pokoji« svých práv. Ale útokům racionalistů, židů, protestantů, volnomyšlenkářů a soc. demokratů na tvrze katolíků nechávali pole zcela volné. A také jim byly lhostejny nářky křesťanů pravoslavných, klesajících pod medvědí tlapou klerikálů mohamedánských.

Křesťané balkánští marně se dovolávali ochrany své náboženské svobody v místech, odkud slova humanity a náboženské snášlivosti jindy přímo prší. Proto zůstane navždycky významným dokumentem osvíceného století nynějšího, že bez pomoci jiných vlád balkánské státy vzchopili se musily k ochraně kříže proti půlměsíci. Válečný manifest předního křesťanského panovníka na Balkáně, krále Ferdinanda, mluví o zotročeném obyvatelstvu křesťanském od Turecka a pokračuje: »S veškerou důvěrou v pomoc a ochranu Nejvyššího prohlašuji národu bulharskému, že válka vypovězena jest: na vydobytí práv pro křesťany v Turecku. V tomto zápase kříže s půlměsícem budeme mít na své straně sympatie všech těch, kteří milují spravedlivost a pokrok. Bůh s námi! Nuže, pochodem v před!«

Provolání vskutku křesťanské, slova nikoli kulatá, neurčitá, ale zcela jasná, ačkoli bulharský panovník zcela vážně promyslel jejich dosah. A podobné manifesty od spojenců, aby se potvrdilo, že malé státy musí krvavou válkou a obětováním tisíců svých synů přinutiti sveřepého násilníka k sebezpytu, ke skutečné úvaze o nutnosti tolerance. Co zanedbáváno od mocných Goliášů, kteří mohli ubrousiti vlčí zuby Turkům snadno a bez hrozné války, to nyní vykonávají malí Davidové. Nutí Turka, aby uznal pro křesťany rovnoprávnost a spoť na takovém území, kde Turci v přirovnání ke křesťanům tvoří mizivou menšinu. A kdekoli v nynější válce zabrali křesťané slovanští nová území, tam uspořádali správu obcí tak, aby i menšiny turecké měly poměrné zastoupení.

A že válčící křesťany ovládá myšlenka kříže rovnou měrou jako idea národnostní, patrně ze všech projevů, z celé široce rozvětvené akce čtyřspolku. Zvláště slovanský jh není dosud zkrazen zbrklými nápady západoevropských racionalistů, kteří sice dovedli vočkovati celým milionům do žil hucilily negace, cynismu, ale jarý idealismus spleť svých frází rdousili. Západoevropští filosofové, kteří velice úzkostlivě se snažili své dohady postavit na půdu mimokřesťanskou, naplnili své žáky touhou po kritice, vytvořili tisíce jalových sofistů, dávajících k vůli originalitě nápadů v sázku svůj rozum, ale touze po plodné, pozitivní práci, po plnění každodenních důležitých úkolů podřadili bezděčně kořeny. Jarý zápal náboženský, který vedl i duše nejprostší k velikým činům, nahrazen umělkovými surrogáty, po nichž se dostavila chudokrevnost.

Na jihu však jaré děti přírody, které si nedaly zkaliti jasný zrak celými stohy racionalistických knih, které nehledí na běžné události brýlemi bezcenných floskulí, pozorují všechno přirozeně. Jejich svědomí není zmateno, předkové mučedníci promlouvají k nim řečí stále stejnou, odkaz těch, kteří za víru tolik vytrpěli, jest jim svatým vždy stejná. A proto v junácký boj proti půlměsíci! Prostý zrak, hledící na situaci přímo, poví více, než filosofické formulky.

Arnaut jest v mohamedánském prostředí tak vychován, že se nepovznese ani na myšlenku, že by jiní lidé mohli a chtěli býti milosrdnější než on sám. Ranění Arnauti nevědí ani křesťanským lékařům a ošetřovatelkám. Chtějí, aby předem byly od jiných ochutnány pořádky, jež se jim podávají; bojí se totiž otrávení. Docela děkuji za chystanou pomoc vražednou zbraní. Zato však sám »čas« 5. t. m. píše o Srbech: »V celém Srbsku vládne od zahájení války takový pořádek, že se neudal jediný případ zločinu.« Takový jest tedy

rozdílný mezi křesťanským Srbem a do nedávna protežovaným Mohamedánem.

A jak se chovají balkánští křesťanští rozkolníci ke katolíkům? Tolik dlužno uznati, že v jejich středu má katolík větší pokoj než v některém státě, jež prohlašují volnomyšlenkáři za »klerikalizovaný.« Ovšem že na Balkáně posud právní ochrana katolictva, úředně stanovená, není veliká. Ale kde se nedostává příslušných paragrafů, tam doplňuje mezery křesťanský cit pravoslavných křesťanů. Ti, jimž bylo tolik ubližováno od staletí, nechtějí býti katany jiných. Posud nejméně vykonáno ve prospěch volného vývinu katolictva v Srbsku, zato však v Černé Hoře a Bulharsku jest katolíkům lépe. Proto není divu, že balkánští katolíci bojují svorně a horlivě po boku křesťanů pravoslavných. Vždyť i katolíci na Balkáně celá staletí snášeli hrozná muka turecká! A pozorujeme-li, jak stoupá na Balkáně zájem po spojení Jihoslovanů s církví katolickou, jak čelné duchovenstvo jihoslovanské spolu s vynikajícími laiky účastní se moravských sjezdů unionistů, pak vidíme, že v budoucnosti bude s Jihoslovany rozumnější řeč, než s mnohým moderním »taky-katolíkem.«

Že Balkán půltisíciletí sténá pod mongolským jhem, zavinil hlavně nešťastný církevní rozkol, který rozštěpil i křížová tažení. Až turecká moc bude z Evropy zcela vykázána, pak budou mít Slované dosti času a příležitosti uvažovati o lepších časech, jaké na Balkáně vládly před definitivní roztržkou církevní.

Ironie dějin! Námezdní demagogové lhou, že křesťanství láme páteř, že tvoří zahnlavající stojaté vody. Prý jen takový národ má budoucnost, který se postaví na základ Adlerův, Ferrerův anebo Nathanův. A pojednou hřímání děl malých států křesťanských dalo odpověď omračující, zatím co Nathanovi liberální Italové po jednoročním válčení — hledali čestné východisko ve smlouvě, kterou se stávají na čas poplatníky mohamedánského Mongola. A jak úžasné škrtí svobodu vlastního občanstva zednářské republiky portugalská a francouzská, aby se nezbortil jejich systém zcela, netřeba připomínati.

Malé státy balkánské svým křížovým tažením proti násilnému půlměsíci projevily zřetelně, kde jest svěží život, láska k ideálu, upřímná touha po svobodě a vznešená obětavost všenárodní.

Obrana.

Židovský tisk a Balkán. Byla věru komická podívaná, jak německo-židovský tisk svými telegramy jako hračkou nechával vítěziti na několika stranách turecká vojska. Drzost lhářů byla při tom veliká. Tak na př. »Prager Tagblatt« teprve dne 25. října přiznal od chvíle, kdy začal vítězný boj Slovanstva, že Bulhaři mají jakési úspěchy. Zato však »Bohemia« ještě též den sypala z rukávu turecká vítězství. Špatnou informaci nelze takové nepravdy omluviti. Vždyť přece židé vědí o všem důležitém na světě první. Nové zprávy o akcích samých: Vatikánů objevují se obyčejně nejprve v tisku židovském. Odkud ta veliká péče listů židovských o vítězství liného tureckého barbara? Židé se účastní co nejhrošlivěji akcí Volné Myšlenky pro odcírkovení školy, pro odstranění církevního vlivu na záležitosti státní vůbec. Ale obratem ruky obnovovali dojemnou přítěž neklerikálnějšímu státu pod sluncem. Vždyť přece všechny kořeny politické soustavy říše turecké tkví v náboženství islamském. A má-li se schváliti některý nový zákon, musí se učiniti dotaz u vrchního tureckého duchovního (šejk-ul-islama). Turecké vojsko při započatí boje volá svá náboženská hesla, do boje jsou rozpalováni od tureckých hodů. Bezohledné ukrutnosti páchají Turci na základě hesel svého Koránu. Turečtí »ulemové« jsou theology a zároveň právníky. A právě tito lidé byli v posledním čase vysíláni na čárú čataldžskou, aby svými řečmi rozpálili srdnatost zbytků turecké armády.

Dle turecké výry má zajištěno nebe ten »věřící«, který zabíjí křesťana. Taková vražda platí tolik jako pouť do Mekky. Proto také, když Turci roku 1896 vraždili způsobem zběsilým křesťanské

Armény, dávali svým dětem do rukou nůž, aby bodaly do srdce mrtvol, ležících po ulicích. Jiní dělali kroky větší než jindy, aby mohli choditi po mrtvolách a nemusili stoupati na ulici. Co proti tomu činil Cařihrad? A proč nyní turečtí hodžové místo řeči otrokářských nenapomenou sveřepé turecké hordy, aby aspoň šetřily za války životy starců, stařen, chlapců, kteří přece nebojují? Protože náboženský program turecký káže vůči křesťanům bezohlednost. A takovou hunskou společnost k vůli svému zisku chránilo tolik Německo! Takovou organizaci k šíření krvelačných skutků měli v lásce židé. Ovšem ti mají Turky rádi výhradně pro peníze. Mají-li francouzští židé za Tureckem dvě miliardy franků, židé z říše německé (Mendelssohn, Kohn a Guttman) mají v Turecku investovaných několik set milionů marek. I židovské banky vídeňské jsou silně svým kapitálem v Turecku angažovány. Proto takový poplach, když vypukla válka, proto žádosti za rychlé skoncování války, když Turek počal před slovanskými děly couvati. Brusselská velerada soc. demokr. za předsednictví Beblova prohlásila nutnost mezinárodního zakročení proti rozšíření války. Ale v redakci manifestu, který se má vydati, zasedají tři židé. Tedy všechno pro blaho a vzrůst židovských wertheimek.

Zednářští židé se předstihují ve lžích o »římském zpátečnictví.« Ale zcela klidně nesli, že Turecko potlačovalo barbarsky kulturní snahy porobených Makedonců křesťanských a že se nestaralo ani o vzdělání samých Mohamedánů. Turci totiž věděli, že s postupujícím uvědoměním širších vrstev by se musila rozpadati klerikální soustava jejich státu a že by chudí Mohamedáni nevrátili do křesťanských řad na povel Cařihradu již s takovým slepým fanatismem. Tohle všechno ani v nejmenším nerozčilovalo židy palestýnské, makedonské a řecké, kteří předpisovali houževnatě »pokrok« těm »zpátečnickým« státům křesťanským, od nichž byli vzdáleni celá sta mil. Ukázala se tedy »svobodomyšlnost« semitského národa v pravě podobě.

Humanita pod pyánou patou nacionalismu. Vliv různých Sieghartův dosud vládne v důležitých kancelářích rakouských neztenčeně. Německo-semitská »kulturträggie«, kteří vyčítají našemu národu, jak jest »méně cenný«, chytí se bolesti za hlavu, když Jihoslované začali svalovati centové balvany, dusící osvětlu na Balkáně. Hned se mohlo poznati, jak to německé blábolení o potřebě osvěty šumí a hlučí jen z příčin nacionálních. Rozumí se, že takovým kruhům by také bylo jedno, kdyby ranění Jihoslované do jednoho pomřeli bez ošetření. Přály si, aby se v přední řadě poskytovala se strany Rakouska pomoc raněným Turkům. A jen působením takových bezohledných vlivů bylo vydáno zvláštní prohlášení svazu Červeného kříže. Tento svaz jest přece čistě lidumilný, nepolitický. A přece správa ve svém svolání se omlouvala, že první pomocná akce svazu platila Turecku a že jeho druhá a třetí pomoc, adresovaná na Černou Horu a do Bulharska, děje se na výslovnou prosbu vlád obou států. Pak teprve prohlášení svazu mluví o všeobecném rázu humanitním, jako by to nemělo býti připomenuto hned v předu a jako by se to ostatně nerozumělo samo sebou. Tedy svaz lidumilný, aby předešel nervositě vídeňsko-židovské žurnalistiky, uznal za nutné omlouvat se, proč také chce prokázati milosrdenství raněným Slovanům, jako by Turek měl na jeho přispění výhradní právo! Vídeň, jejíž civilisace a svoboda byla proti turecké zvrženosti zachráněna od polského krále Sobieského a statečných Čechů, bojí se prohlásiti zřejmé, že ranění Slované mají zrovna takové právo na její pomoc jako Turci. Ať Vídeň uváží, co vyteklo po pět století krve jihoslovanské ve prospěch země, které tvoří nynější naše soustátí. Nebýti Jihoslovanů, přišla by tyranie mohamedánská podnes by rdousila svobodnější rozmach národů, obývajících tuto říši.

Zbytečné strachy Rakouska. Právě poslední kritické události dokázaly, jak rakouská vláda chýchovala, když k vůli Německu a k vůli hegemonii německé ve vlastní říši starala se o Balkán zcela jiným směrem, než nám bylo zdrávo. Naše vláda zvedala hrozný prst ihned, jakmile se některý

slovanský stát na Balkáně volněji hnul. A byla-li okřiknuta, poukazovala na své hospodářské zájmy. Zatím však nepřišla nijak z rovnováhy, když Německo na Balkáně uchvacovalo rychle za sebou ta tržiště, která náležela přirozeně k Rakousku. Nehnul se v ministrech cit humanity, když Německá říše okazale s velikou chloubou vysílala své válečníky, aby vycvičili turecké voje proti státům křesťanským. Nyní Turci sami proklínají okamžik, kdy se dali ukolébati v bezstarostnost velkoho-
stí německou, která jejich svěhlavost udržovala svěží až do vypuknutí války.

Nejnebezpečnějšími rušiteli »statu quo« by-
ly státy, které dovolovaly systematické snižování
toho stavu Turkům. To nebyl úřední »status«, to
byl jeden řetěz hříchů do nebe volajících proti prá-
vům pouhé lidskosti. V žádné rakouské trestnici
nezachází se s velikými zločinci tak krutě, jako za-
cházel turečtí úředníci s nejpoctivějšími Slovany.
Ale hrozebne noty velmocí platily výhradně Slo-
vanům, nikoli sveřepému tyranovi. Mohl tedy ta-
kovým »status quo« trvati věčně? Jen otrocké my-
sli daly se pobíjeti celá staletí bez protestu, bez
sebeobranu.

Rakousko mohlo své obchodní a průmyslové
zájmy na Balkáně postavit již dávno na půdu bez-
pečnou, kdyby bylo navázalo větší sblížení se slo-
vanskými státy. Důvěra budí důvěru vzájemnou.
Obchodní smlouvy s Tureckem byly papíry tanči-
cími nad sopkou. Při neustálých nepokojích ve
vnitřní říši turecké trpěl náš obchod veliké rány i
beze vši ingerence státu slovanských. Místo sblí-
žení však se Jihoslované dovídali, jak se vede
400.000 Čechu vídeňských, jak jsou pronásledová-
ni Slováci, jak obrovská většina Čechů ve vlastní
zemi nemá práv těch, jaká se přiznávají Němcům.
Srbové hned od nejbližších sousedů pobratimů sly-
šeli, co znamená vláda Čuvajova. To jest právě ne-
omluvitelnou chybou předsedů rakouského kabi-
netu ministerského, že státu s mnohamilionovou
většinou slovanskou stále dávali nátěr německý.
Počínali si tak, jako by v Rakousku byly slovan-
ské národy jen proto, aby měl kdo Němcům po-
sluhovati.

Nejlépe by Rakousko vnitřně sesílilo, kdyby
dalo každému národu, což jeho jest. Nyní se již
rozhodně neudrží teorie Velkoněmců, dle níž
má být Rakousko pevným přechodným mostem
pro Viléma k Adria a Cařihradu. Zvláště proto nut-
no co nejdříve obrátiti, že anexi Bosny a Herce-
goviny živel slovanský v tomto soustátí ještě více
zmohutněl. Při vítězném přechodu na Balkán ně-
meckým Hannibalům týčí se v cestě ještě větší
hory než Alpy — hory národního uvědomění v
Dalmacii, Chorvatsku, Bosně a Hercegovině.

A došlo-li by k válce se Slovany nyní vítěz-
nými, které pluky si asi Rakousko vybere, aby
bojovaly tak statně, s takovým nadšením, jako
bulharské pluky u Lozengradu? Budou to pluky
chorvatské, slovinské, české? S tou myšlenkou již
se nyní Němci musí smířiti, že kurs Bachův a Bis-
markův již značně poklesl a že od doby Sedanu
uplynula těžká řada let. A za nynější rozháranos-
ti pouště se do dobrodružství za hranicemi? Mi-
nistr zahraničních záležitostí již sánil dobře pocho-
pil obtížnou situaci Rakouska, panovník si přeje
míru zrovna tak jako před čtyřmi lety, poněvadž
ví, že naše hospodářské zájmy budou míti trvalej-
ší úspěch na Balkáně, sblížíme-li se s vítězi, kteří
nám žádného území neberou, než když je budeme
dále dráždit.

A pak snad humanita ještě nevymřela. Má
snad téci řeka krve znovu k vůli okamžitému a
velice nejistému prospěchu? Syčení bezcitných
Velkoněmců, kteří již nyní mávají oštěpy proti Ji-
hoslovanům, nutno radikálně odmítnouti, protože
Rakousko nalezne mnoho cest jiných k vlastní o-
chráně.

Ti, kdož zlomili tyranii krvelačného Asiata,
zaslouží si úcty i u rozvážných Němců. Ti musí sa-
mi zvolati: Rakousko pro všechny rakouské národy
a nikoli toliko pro Němce! Rakousko sloužíž poli-
tice vlastní, nikoli však experimentum Všeněmec-
tva!

Politický přehled.

Hrabě Stürgkh a dr. Hohenburger se brání.
Ve schůzi posl. sněmovny 30. října odpovídali hr.
Stürgkh a dr. Hohenburger na dotaz českých
stran, jenž podán byl v záležitosti známého vý-
nosu Hohenburgrova. Hr. Stürgkh hájil opatření
ministra spravedlnosti tím, že tu sledován byl vý-
lučně cíl, aby zabráněno bylo vzájemně si odpo-
rujícím rozhodnutím jednoho a téhož soudu. Vláda,
jako dříve, není prý ničeho tak daleka, jako po-
rušování její povinnosti nejpřísnější neutrality vů-
či vyjednávajícím stranám, zejména v době vy-
rovnávacího jednání. Dr. Hohenburger se hájil,
že nechtěl dotknouti se neodvislosti soudcovské.
Šlo mu prý o zabránění kolísání v soudní praxi.
Odvolával se na § 25. soudního jednacího řádu,
který není zákonem, což velmi zarazilo nejen mi-
nisterského předsedu, nýbrž i dra. Hohenburga,
když je na to upozornil dr. Körner. Po řečích mi-
nistrů prohlásil posl. dr. Fiedler, že výnosy mini-
stra spravedlnosti jsou porušováním základních

státních zákonů a neodvislosti soudcovské, v to-
to mínění se s Čechy shodují i vážné německé kru-
hy. Proto nemohou býti Čechové s odpovědí mi-
nistra srozuměni. Dr. Fiedler navrhl o odpovědi
ministrův debatu a návrh ten byl přijat skoro
celou sněmovnou; hlasovali proň i Němci. Debata
jest určena na 11. listopad.

První čtení státního rozpočtu na r. 1913 skon-
čeno 31. října a rozpočet odkázán rozpočtovému
výboru. Schůze tato skončena za naprosté nepo-
zornosti, poněvadž poslanci vybrali si diety a od-
jeli; celkem přítomno bylo jen 40 poslanců. Posl.
dr. Leo stěžoval si na skoro zoufalou finanční si-
tuaci jednotlivých korunních zemí, jakož i na ú-
plný úpadek zemské autonomie. Polské Kolo jest
ochotno podporovati finančně politické akce vlá-
dní, budou-li dány přiměřené záruky, že posilněno
bude finanční hospodářství zemí a že z nových
příjmu budou uspokojeny nejnaléhavější nezbyt-
nosti lidové.

Němci zase křičí. Němečtí poslanci z Čech a
Moravy dotazují se vlády, je-li jí známo, že v Če-
chách je čeština vnitřní úřední řečí. Němci chtějí
takto zkřížiti české tažení proti Hohenburgrovi.
Němci hrozí, že bude-li Hohenburger odstraněn,
zmaří české vyrovnání a v parlamentě vyvodí dů-
sledky.

Pokusy o sjednocení českých stran. Klub če-
ské strany agrární zve všechny strany české na
říšské radě ku konferenci. Jedná se totiž o novou
formu seskupení českých poslanců, v níž by našli
místa i ti, kdož před prázdninami z Jednotného
klubu vystoupili.

Svaz slovanského učitelstva v Rakousku stran
české školy Komenského ve III. okresu vídeňském
prohlašuje, že zástupcové svazu prohlédli si budo-
vu školy a přesvědčili se na své vlastní oči, že
výtky nedostatečnosti a nespolehlivosti této bu-
dovy k účelům školským jsou naprosto liché, slou-
ží jenom za záminku nacionálního běsnění proti
všem, co jest slovanské. Svaz žádá poselstvo
všech slovanských národů na říšské radě, aby
celou váhou zasadili se o to, aby těmto poměrům
byla učiněna přítrž, aby Čechům vídeňským ne-
bylo bráněno zřizovat školy svého mateřského
jazyka.

Obecní volby v Praze. Dne 31. října konaly se
v Praze doplňovací volby do sboru obecních star-
ších. K volbám těmto spojili se soc. demokraté s
masarykovci a židy, doufajíce, že dosáhnou úspě-
chu. Spojenci tito vyrazili proti spojeným Staro-
a Mladočechům a proti Praze vůbec velmi prud-
ce za nestydatého špinění odpůrců. Přes to, že
prof. Masaryk na voličské schůzi prohlásil Prahu
za nejspínavější město, plné tyfu a jiné náklady,
přes to, že »Čas« dle vzoru svého pána pošínil
v Praze vše, a že soc. demokraté a »Právo Lidu«
nezůstali pozadu, přes to kandidátka spojených
stran národních zvítězila na celé čáře. Dr. Groš
zvolen dokonce dvakrát. Z 18 opozičních kandi-
dátů nedostal se ani jediný do užší volby. Na Malé
Straně dostal masarykovec dr. Bouček ve II. sbo-
ru při účasti 377 voličů celé 2 hlasy, ve III. sboru
z 502 hlasů dostal prof. Masaryk 1 hlas. Praha dala
Masarykovi a jeho spřežencům důkladnou odpo-
věd.

Uherský parlament zasedal dva dny a odročil
se na neurčitou dobu. Byl svolán jedině za tím
účelem, aby vyslechl královský vlastnoruční list
o svolání delegací na den 5. listopadu. Vyloučení
opoziční poslanci pokusili se proniknouti vojens-
kým kordonem a policejní stráží do sněmovny,
ale bylo jim v tom zabráněno. Hr. Jul. Andrassy
všecka usnesení posl. sněmovny od 4. června po-
čínajíc prohlásil za nezákonná. Předs. minist. dr.
Lukacs a předseda sněmovny hr. Tisza odpověděli
spojené opozici osnovou zákona o zřízení parla-
mentní stráže. Spojená opozice vyzývá pak ma-
darský lid za soudce mezi ní a vládní stranou a
k hůževnatému odporu proti nynějšímu systému.

Společný státní rozpočet na rok 1913. Delega-
cím předložený společný rozpočet úhrnnou potře-
bou činí 303,974.188 K, neuhrazená potřeba jest
295,696.153 K, z níž podle kvoty připadá na Ra-
kousko 188,062.753 K a na Uhry 107,633.399 K. O-
proti roku 1912 jest potřeba o 22,477.000 K větší.
Celková potřeba na vojsko jest o 18,301.000 K vy-
ší než r. 1912. Vedle úvěrů žádaných v řádném i
mimořádném rozpočtu žádá ministerstvo vojenství
mimořádné úvěry 19 mil. K jako pokračování ú-
věru na provedení branné reformy, jako další
splátku na doplnění zbraní, na výzbroj vozataj-
stva, jakož i na různé výdaje pro automobilnictví,
na stavby, na cvičiště a střelnice atd., pak jako
pokračování úvěru na opatření nového polního dě-
losteleckého materiálu 2 mil. kor. Zvýšená po-
třeba pro déle sloužící poddůstojníky je 2,200.000
korun.

Výklad hrab. Berchtolda o zahraniční situaci.
Dne 5. listopadu sešly se v Budapešti delegace. Ve
výboru rak. delegace pro zahranič. zář. podal hr.
Berchtold výklad napjatě očekávaný. Ministr
prohlásil, že pro naši politiku, na kterou nemají
vlivu žádné tendence expansionistní, t. j. snahy po
rozšíření území, může být směřodatkou jenom
starost, aby potřeba zachování míru sloučena byla
s nejvyšší nám uloženou povinností, aby zájmy
mocnářství byly chráněny před každým poškoze-

ním. Jsme ochotni, bráti rozsáhlou měrou zřete-
l na novou situaci způsobenou vítězstvími států bal-
kánských a zjednatí takto základy k trvalé přá-
telské dohodě s nimi. Na druhé straně máme však
též právo žádati, aby legitimní zájmy mocnářství
nedoznaly novou úpravou věcí žádné újmy.

Trůnní řeč. Dne 6. t. m. přijal císař v Pešti obě
delegace. Ve své trůnní řeči panovník prohlásil, že
válkou na Balkáně mohou býti značně dotčeny zá-
jmy mocnářství, proto jest brzké obnovení uspořá-
daných politických a obchodních poměrů v blíz-
kém východě naléhavě nutným. Vláda rakouská v
dohodě s velmocemi účastní se akce k obnovení
míru. Nato mluvil panovník o vojenských potře-
bách a o rozřešení otázky poddůstojnické. — Při
příjezdu císaře do Pešti 4. t. m. v ulicích rámusili
soc. demokraté a opozičníci: Pryč s Tiszou a Lu-
kacsem! Ať žije Justh! Ven s rovným volebním
právem! Policie stěžej zjednala císařským povo-
zům průjezd do hradu. Nato zástup vytloukl skla
v krámech, až konečně jej rozehnala policie. Tak
Maďaři ve svém rvaní zapomínají na slušnost a ú-
ctu k osobě staříckého panovníka.

Bulharsko, proti němuž Turecko vyslalo 4 e-
vropské sbory a všechny oddíly, jež mohlo sehnati
v asijské své državě, má nejobtížnější úkol. Bul-
harsko mělo proti sobě nejen početnější armádu
tureckou a nejlepší turecké generály, nýbrž i sil-
ně opevněnou čáru Drinopol—Lozengrad—H. Tir-
novo, v níž dle výpočtu německých generálů i nej-
silnější armáda měla si okrvavit hlavu nejméně
6 týdnů. A Bulhaři čáru prolomili a Turky s ní
sehnali za 6 dnu. Ba již dnes — od počátku války
17. října — prohráli Turci i druhou obrannou čáru:
Drinopol — Lüle Burgas — Čorlu a ustupují až na
poslední stanici před Cařihradem na Čataldžu. —
Turecko samo doznává, že porážka Turku na Lüle
Burgasu byla strašnou katastrofou. Při celkové
síle armády 90.000 mužů měli Turci na 25.000 mrt-
vých a raněných. Po bitvě u Lüle Burgasu rozzu-
řila se dále na východ bitva mezi Čorlu a Vizo, v
níž byla turecká armáda znovu na hlavu poražena.
Turci mají 40.000 mrtvých a raněných. Severní ar-
máda bulharská od Vizo postoupila dále až ke
Strandži, hlavní oddíl táhne přímo na Čataldžu a
jižní armáda bulharská spěchá od Čorlu také na
Čataldžu. — Obléhač armáda u Drinopole seslé-
na byla srbskými divisemi Štěpanovičovy. —
V Sofii leží nyní na 10.000 raněných, celkem prý
jest Bulharů raněno na 20.000, o mrtvých jsou
zprávy nejisté. Z pěších pluků bulharských čís. 1.
a 6. po bojích u Kirkilisu zůstalo pouze 700 mužů
nezraněno.

Srbsko. Srbská vojenská správa považuje ú-
kol armády srbské za splněný. Makedonská armá-
da turecká bojem u Kumanova zlomena, ústup z
Veleše ji rozptýlil a znemožnil její soustředění k
obraně Soluně. Část její prchá k Soluni, část k Bi-
tolji, která prý už také dobyta západní srbskou ar-
mádou. Proto srbské vojsko pod gener. Jankovi-
čem po dobytí Prizrenu posláno s těžkými děly ke
Skadaru Černohorcům na pomoc. Třetí srbská ar-
máda pronikla až do údolí Ljумы, jež ústí na albán-
ském pobřeží do adriatického moře. — U Kumano-
va měli Turci 16.000 mrtvých a ztratili všechna
děla.

Černohorci zatím sevřeli Skadar se všech
stran. Mají tu před sebou moderní velkou pevnost,
silně vyzbrojenou a hájenou nejúhlavnějšími od-
půrci Černohorců arnautskými dobrovolníky a ce-
lou armádou Essada paši. Nedostatek těžkých děl
a špatné počasí dosud velmi znesnadňovalo Čer-
nohorcům postavení.

Řecké vojsko postupuje dále vítězně. Obsadilo
již také několik ostrovů, do soluňského přístavu
vnikla v noci řecká torpédovka a potopila tureckou
obrněnou loď. Preveza, přístav, Řeky dobyta, u
Jenidže rozprášena turecká armáda a tak ocitli se
Řekové již 15 km před Soluní.

Turecko prosí o mír. V Cařihradě jest zle. V
celém městě jest zděšení nad zprávami z bojiště
neboť ještě tento týden veškeré zprávy ministra
vojenství ličily ohromné úspěchy Turků. Všude pa-
nuje roztrpčení nad klamáním obecnstva; vždyť
i sám sultán, princové, velký vezír a členové vlá-
dy byli úplně klamáni vyhanými zprávami turec-
kých generálů. Pravdu přinesly lodi, které jsou
posílány mocnostmi do Dardanel na ochranu při-
slušníků jednotlivých států. Sultán s vládou už si
chystá na cestu do Asie . . . Turecko zaklepal
nejdříve ve Francii o sprostředkování míru, pak
zaprosilo v Německu, v Rakousku a také v Rusku
a všude mu odpověděli — až co řeknou druzí.

Až před branami Cařihradu. Naproti různým
zprávám o sprostředkování míru velmocemi pro-
hlašují spojenci balkánští, že na zastavení boje do-
sud nikdo nepomýšlí a tureckou nabídku na přímě-
ří zamítnou, ježto válečný plán dosud není prove-
den. A mocnosti také již s tím počítají dle slov
Greyových v anglickém parlamentě: Pokud vím
žádná velmoc nechce a nebude upírati vítězným
spojencům právo, aby oni stanovili podmínky mí-
ru; neboť i velmocí musí své názory přizpůsobit
údlostem na bojišti.

Věnujte jednu korunu ve prospěch stavby kasáren
na Pletči zakoupením losu »České Loterie«. Jest to ná-
rodní povinnost!

Zprávy organizační a spolkové.

Sdružené katolické spolky v Pardubicích sehrály ne 27. října t. r. oblíbenou divadelní hru „Slavomam“, rama o 5 jednáních od Karla Pippicha za osvědčené režie p. J. Klivického. S potěšením konstatujeme tu znovu, což jsme již při jiné příležitosti o našich hercích apsali, že hrál téměř do jednoho pěkně, s pochopením ucha divadelního kusu a pak s upřímnou vůlí sloužiti obře věci. Tehda se nám zvláště někteří naši milí ohotníci líbili a zvláštní pochvaly zaslouží všem prámem p. V. Novák, p. Klivický, p. Matys a sl. Paulová, kteří se osvědčili na scéně znamenitou divadelní rutinou. Nechceme tím říci, že by snad ostatní páni a dámy ve své úloze pokulhávali, naopak ochotně přiznáváme, že všichni zhostili se svého úkolu zcela čestně. Hra onala se v městském divadle, které svou vkusnou úpravou dojem divadelního představení jen zvýšilo. Všichni přítomní byli úplně spokojeni a neskrblili snahám ochotníků v odměnu hlučným potleskem. Co se týče finančního efektu, stačí podotknouti, že divadlo bylo vyprodáno a působivá hra má se co nejdříve naémž místě opakovati. — Sdružení křes. mládeže v Pardubicích konalo dne 20. října svoji obvyklou schůzi ve spolkových místnostech na Hostýně. Prostorný sál byl naplněn křesťanskou mládeží obojího pohlaví, která proevila tak vřelý zájem pro organizační snahy na základě křesťanském. Schůzi zahájil dp. Novotný. Pak ujal se slova známý organizátor křesťanský p. Pírko, který uhlvacující a pronikavou řečí svou o cílech křesťanské organizace našl mládeže získal si srdce všech přítomných. Po něm promluvil za týmž účelem k ženské organizaci sl. Balcarová z Pardubic. Nelze popřít, že i ona mluvila s dobrým úspěchem, ač jest začátečnice. Řeč dp. Novotného byla velice účinná. Pořádejte takové schůze často ku svému vzrušení a konejte technické turnaje, jesti toho třeba jako soli. — Že by se někdo při přednášce dotekl jakýmkoliv způsobem dra. Lipčika, jest naprostý výmysl zdejšího rudého organu. O tomto pánu se nestala vůbec ani zmínka.

Chrudim. Sdružené katolické spolky mohou směle minulý zábavní večer, 27. října t. r. pořádaný, řaditi k jedněm z nejzdařilejších večírků. Bognerovo drama „Úděl sirotka“ sehráno od účinkujících s plným porozuměním, čehož důkazem byl i potlesk při otevřené scéně a slzy, prozrazující mocný dojem obecnosti. Všem, kdož se o zdar večera zasloužili, budíž tu vzdán zasloužený dík. Byli to zvláště členové dramatického kroužku br. Bartoň, manželé Jahodkovi, Mudrochovi a Špičákovi, br. Hájek, pl. Pavlíková a sl. Pilná. Úlohy chlapecké pěkně podali členové našeho dorostu Hanousek a Odvárka. Plného uznání zasluhuje br. Minařík co napověda a členové zábavního odboru za obstarání všeho potřebného. V přestávce mezi 3. a 4. jednáním vybráno mezi přítomnými 18 K 40 hal. na černohorský Červený kříž. Podotýkáme již předem, že se chystá posvícenský večírek svatokatefinský se zábavním programem a tancem a vyzýváme zvláště členstvo, by naň již nyní ve svém okolí upozorňovalo.

Dámský odbor sdružených katol. spolků v Chrudimi podnikl dušičkovou sbírku u chrámu a na hřbitovech, která přes nepříznivé počasí slušně dopadla. Vybráno celkem 971 mincí: 12 korun, 123 dvacetihálů, 331 desetihálů, 474 dvouhálů, 29 halů, 1 dvoufeník a 1 feník, celkem 79 K 50 hal., z nichž 35 K 50 hal. zasláno Českému zemskému pomocnému spolku pro nemocné plicními chorobami na stavbu sanatoria na Pleši a 44 K zaslány útulně slepých dívek na Kampě v Praze. Obětavým dámám, které za nepohody u sbírky po oba dny trvaly, jakož i všem štědrým dárcům zaplať Bůh!

Lomnice n. Pop. Laskavou ochotou našeho milého předsedy katol. jednoty vdp. Ant. Láše, vik. tajemníka a faráře zdejšího, připraven byl nám v neděli dne 13. října t. r. vzácný požitek. Přednášel nám totiž o účastenství svém na světových eucharistických kongresech, pořádaných v Londýně, Kolně n. R., Montrealu a Madridu a přednášku svoji doprovodil 180 nádhernými světelnými obrazy. Ačkoli přednáška trvala 3 hodiny, přece žádného nennavila, naopak každý z posluchačů s bedlivou pozorností naslouchal úchvatnému líčení všech těch okázalých poct, jichž se na uvedených těchto kongresech svátostnému Spasiteli dostalo. Jménem výboru Katol. jednoty a všech účastníků vzdány buďtež za jeho námahu, s přednáškou spojenou, uctivé díky. Také dp. J. Jezberovi, který s lask. ochotou při světelných obrazech vypomáhal, budíž vzdán srdečný dík. — Podotknouti sluší, že přednášející vdp. Ant. Láš účastenství se kongresů v Londýně, Kolně n. R., Madridu a konal přednášku tuto také před Ježíš. a král. Výsosti arcivévodkyní Marií Annuniatou v Praze a na 20 jiných místech vždy za hojně účasti mezi Čechy i Němci. Budíž sám Bůh hojným odměnitelem veledůst. pánu za jeho námahu a šíření úcty k Eucharistii.

Velká Jesenice. (Opozděno.) Dne 6. října chtěla pořádati zdejší skupina mládeže křesť. soc. veřejnou schůzi. Těšili jsme se zvláště na zasloužilého pracovníka našeho křesť. soc. hnutí, vsdp. dra. Fr. Šulce, kanovníka z Hradce Králové, který však nemohl přijít. — Poněvadž v poslední chvíli došel výnos z hejtmanství, že schůze se zakazuje, uspořádána na rychlo schůze důvěrná, čtené navštívená i stoupenci stran pokrokových. Schůzi zahájil předseda Sdružení p. Šrám J. a zvoleno předsednictvo. P. H. Bíl z České Skalice ujmá se jako předseda slova a doufá, že všichni v pokoji vyslechnou přítomného referenta p. Al. Petra z Hradce Král.: „Proč zakládáme katol. Orla?“ — Nehledanými slovy objas-

ňoval pan Petr vývoj Sokolstva a přesvědčivým způsobem ukázal příčiny, pro které jsme byli nuceni založiti Orla. Odmítá výtky činěné, že prý třštíme jednotu. Vždyť známo je usnesení České Obce Sokolské ze dne 27. a 28. listopadu 1910, jež vyhazov dává všem, kteří chtějí si své katolické přesvědčení ještě uchovati, a vítá mezinárodní soc. demokraty a židy do svého středu. Prohlášením tímto Sokolstvo, které již dříve ocitlo se v liberálním a volnomyšlenkářským proudem, oficiálně zpronevěřilo se zásadám dra. M. Tyrše a stává se stranickým. Co zbývá tedy jiného katolíkům, vypuzovaným ze sokolských jednot, chtějí-li též cvičiti, než založiti svého Orla, který dle programu Tyršova pracovati chce dále i národnostně i náboženství své si uchovati. (Za tato slova poučení vzdáváme ještě jednou upřímný dík p. Petrovi.) Hlásí se ke slovu p. Jelínek, br. Sokol z České Skalice, a chválí pěknou přednášku a podotýká, že se měl zmíniti též o heslu Tyršově „volnost, rovnost, bratrství“. Volnost chtěl prý i v náboženských ideách Sokol pěstovati, a tu najednou prý se žádá, aby to byla idea společnosti katolické, kdežto Sokol má jen národnost pěstiti vedle tělocviku. — Ukazuje na nepřátelství Říma k českému národu, Bílou Horu, hájí Volnou Myšlenku, že reklamuje svobodu smýšlení a prohlašuje náboženství za věc soukromou (sám, jak praví, je bez vyznání). — Z vlastních slov jeho ukazuje p. Petr, jak strannicky si vede Sokolstvo, odráží známé šlágry pokrokové. — Žádá o slovo br. Maisner, z jehož celého povídání znáti je úmysl ne právě pokojný. Stále mluví, že nechce vzpomínati (ale příklad, důkaz snad ztratil), že nebude uváděti, co ve jménu Krista, toho člověka (!), který se dal zabiti, napácháno na našem národě. Urážlivé jeho posuzování, že kněžstvo není hodno svého úřadu, odmítá hned dp. Hlaváček z České Skalice, z čehož povstává rozpor. Na napomenutí p. předsedy vytýká br. Maisner znásilňování od předsednictva, a poněvadž mluví opět s cesty, odejímá se mu slovo. Velebný pán z České Skalice odhaluje komedii pokrok. Sokola a líčí splynutí národa se židy pádnými doklady, že nedovážují se něčeho namítati obdivovatelé židovstva — bratři Sokolové. — Na konec uvádí jim ještě p. V. Haž, jaké bylo stanovisko Tyrše ke katolictvu. Několika slovy p. Petr ukazuje na volnost myšlení pokrokařů „jen pro sebe“ a schůze ukončena. Stačí to mnohým od nás ku poznání pravdy? — Zdať Bůh! — Že vzrůst Orla u nás nahání strach, patrně z „Lid. Proudů, kde v č. 35. vyblízl se Sokol náhodsky, aby pomáhal zakládati jednoty sokolské. Nebudme lhotejší a hledme „Orla“, kde není, založiti a podporovati. Najde se pochopení?

Sdružení mládeže křesť. sociální na Opočensku pořádá po 4 neděle III. přednáškový vzdělávací kurs s následujícím programem: Dne 17. listopadu v Trnově v hostinci p. J. Svatoně: a) „Myšlenka Orelská“, přednese p. F. Škeřák ze Sloupnice; b) „Hospodářská družstva“, přednese p. Jos. Hervert, účetní Zemského svazu hospodářských družstev v Praze. — Dne 24. listopadu v Pulicích v hostinci p. J. Chmelaře: a) „Sociální pojištění“, přednese vsdp. dr. Fr. Šulc, kanovník z Hradce Králové; b) „Družstevní organizace“, přednese p. Fr. Matoušek, redaktor z Hronova. — Dne 1. prosince v Kounově v hostinci p. Jos. Zahradníka: a) „Divčí výchova“, přednese sl. Lid. Kosařová z Dobrušky; b) „Křesť.-sociální program“, přednese p. Fr. Šupka, red. z Hradce Králové. — Dne 8. prosince v Rohenicích v hostinci pana Mareše: a) „Hospodářská družstva“, přednese p. J. Hervenrt, účetní Zem. svazu hosp. družstev v Praze; b) „Myšlenka Orelská“, přednese p. Al. Petr, úředník Sdružení z Hradce Králové. — Začátek vždy o 2. hod. odpo. — Dne 8. prosince o půl 8. hod. večer v Tošově v hostinci p. Hlavatého: „Práce v organizacích“, přednese p. Al. Petr, úředník z Hradce Králové. Odměňte hojnou účastí kulturní snahu našl mládeže. — Ústřední výbor.

Zprávy místní a z kraje.

Dušíčkový čas. Jak o svátku Všem Svatých tak o Dušíčkách panovalo počasí velice drsné. Vítr a sníh stěžoval návštěvu hřbitovů v okolí Hradce Král. Za to v chrámech bylo účastenství věřících stejně jako loni. O Dušíčkách vykonal posvátné obřady v katedrále z četné assistance vsdp. kapitulní děkan dr. Jan Soukup. — Mrazivé počasí po napadnutí značné sněhové vrstvy se stupňuje, tak že dnes teploměr označoval devět stupňů R pod nulou.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou pp.: Bohuslav Neumann, c. k. professor náboženství na gymnasiu v Něm. Brodě, jmenován osobním děkanem, Jan Rameš, farář ve Smidarech, sekretářem vikariátu Novobydžovského. — Ustanoveni jsou pp.: Emanuel Šavřda, farář v Rychmburku, za faráře do Luže, Alexandr Štancil, kaplan v České Třebové, za faráře do Dolní Dobruče, Václ. Žižka, zám. kaplan ve Varvažově, za faráře do Zbýšova, Ludvík Moláček, kaplan v Nížkově, za faráře v Dolní Krupě, Jindř. Schwarz, kaplan v Kocléřově, za kaplana do Roketnice, Josef Imlauf, resignoval na faru Lukavickou, a ustanoven za administrátora do Rohozné, Josef Dubec, kaplan v Chroustovicích, za administrátora do Rychmburku, Jos. Kovář, katecheta v Bystrém, za koop. do Něm. Rybné, Eduard Švorc, administrátor v Javornici, za administrátora do Lukavice, Frant. Budinský, administrátor v Kostelci, za kaplana do Kněžic, Ed. Mattes, duchovní správce polepšovny v Kostomlatech, za duchovního správce polepšovny v Pardubicích, Václ. Mazáč, kooperator v Bělé, za kaplana do Světlé

n. S., Jos. Kapoun, baron ze Svojkova, kaplan v Ledči, za prozat. katechetu do Holic, Otokar Tichý, kaplan v Kněžicích, za prozat. katechetu v Pardubicích, P. Linus Mann, O. Capuc., za výpomocného kooperatora na Opocně. — Uprázdnila se: Praebenda Bischofstěinská, při katedrální kapitole v Hradci Králové od 18. října, Němyceves, fara patron. nábož. matice, Velká Borovice, fara patron. nábož. matice, Zichlink, fara patron. knížete Liechtensteina, vesměs od 1. listopadu b. r. — Na odpočinek vstoupil vdp. Bohusl. Neumann, c. k. professor náboženství vyššího gymnasia Německo-Brodského, b. notář, v Jičně.

Městská rada v Hradci Králové dne 4. listopadu učinila následující usnesení: Povoleno bylo připojení domu čp. 403 p. B. Hakena na vodovod užitkový. — Žádost p. Josefa Štěpa za udělení povolení k obývání domku čp. 507 v Rožberské ulici postoupeno bylo technické kanceláři ku podání návrhu. — Chodník u villy čp. 492 převzat byl na žádost majitele p. J. Pažouta do vlastnictví obce. — Technické kanceláři bylo uloženo, by předložila rozpočet na prodloužení kanalisace a obou vodovodů k novostavbě p. dra. L. Stefana, při hranici Slezského Předměstí. — Zpráva téže kanceláře, že již započala se zřízením vodovodu a stojanu pro pitnou vodu u domků dělnických, vzata byla na vědomí. — Koupeno bylo 20 losů krajinské výstavy v Plsku, letos pořádané. — S pl. Marií Sálou se sdělí, že povolení ku stavbě villy u „Štělence“ bude jí uděleno, až schváleny budou regulační čáry dotyčného bloku. — Žádost „Spolku majitelů pil“ za hájení jich zájmů vůči cizině postoupena byla lesnímu úřadu. — S obecním úřadem v České Skalici se sdělí, že pro nedostatečné zásoby říčního plsku nemůže ho zdejší obec prozatím odprodávati.

Program Slovanského večera, pořádaného katolickými spolky 10. listopadu 1912 za laskavého spolupůsobení pl. Jirotkové, pl. Čermákové, sl. Macákové, sl. Pacákové, sl. Pecoldové, p. rady Režného, Hradeckého kvarteta a sboru tamburašů. 1. a) J. Machač: Čechův sen. b) Šumi Marica, bulharský pochod. Zahrají tamburaši. 2. Proslov: „Slovanským bratřím“ od Vl. Hornofo. Přednese sl. Pecoldová. 3. Bendl: a) „Hoj, divoký jen cikán jsem . . .“ b) „A, ty růže krásná.“ Zpívá pl. Čermáková. 4. Dvořák: „Furiant.“ Hraje sl. Pacáková. 5. Blodek: Kvartet z opery „Ve studni.“ Zpívají sl. Macáková, pl. Čermáková, pp. Svoboda a Dr. Reyl. 6. V. A. Brož: Bog i Hrvati. Pochod. Zahrají tamburaši. 7. El. Krásnohorská: „Bojovnice.“ Přednese pl. Jirotková. 8. Dvořák: Valčík. Hraje p. Sahula. 9. Blodek: Píseň Veručinu. Zpívá pl. Čermáková. 10. Dvořák: Maličkosti. Hraje Hradecké kvarteto. 11. Blodek: Mladá láska, dvojzpěv. Zpívají sl. Macáková a pl. Čermáková. 12. Chopin: Nokturno. Hraje p. Sahula. Klavír Petrof. — Čistý výnos ve prospěch Červeného kříže na Černé Hoře.

Východočeské divadlo v Hradci Králové. Repertoire minulého týdne byl celkem málo zajímavý, dávány většinou již do omrzení obehnané kusy, čehož důsledek jeví se i v povážlivém úbytku návštěvy divadla i při představeních operetních. Bude-li saisona takto pokračovati, bude se hráti v divadle prázdném. — Potěšitelným zjevem bylo pohostinské vystoupení mistra Ed. Voiana v Shakespearově „Kupci benátském“. Interessantní roli žida Shylocka reprodukoval úchvatně a více než po právu byl zahrnován bouřemi potlesku. Vedle mistra velmi úspěšně uplatnila se slečna Gräfová, vzácný to talent činoherního souboru. Z ostatních představitelů rolí jevíli někteří malou přípravu a nedostatek zájmu. Divadlo bylo naplněno do posledního místa. Ve středu byla provedena klidná veselohra dobrého jádra od Lope de Vegy „Sedlák svým pánem“ v překladu Jarosl. Vrchlického. Hra byla celkem dobrá, jenom p. řediteli Frýdovi bychom doporučovali, aby měl aspoň soucit s obecností a aspoň trochu memoroval svoji úlohu a nelámal tak násilně plynulé, ladné verše. V obou hrách na sebe upozornil p. Malý Kočandrl, vytvořiv v epizodních rolích pozoruhodné figurky.

Repertoire městského divadla v Hradci Králové. V pátek 8. t. m. v předplacení „Kavárnička“, veselohra od Bernarda. V sobotu odpoledne o 3. hod. při snížených cenách představení pro děti: „Zlatý kolovrat“, pohádka, večer pohostinská hra paní Leop. Svobodové, primadony brněnského Nár. divadla, „Fidelio“, opera od Beethovena (v předplacení). V neděli odpoledne operetta „Cikánská láska“ — večer operetta „Orfeus v podsvětí“. V pondělí čestný večer komika p. K. Pražského operetta „Dráteníček“. V úterý Dvořákova opera „Tvrďá palice“ a k tomu opera „Komedianti“. Ve středu pohostinská hra tragédie Nár. divadla v Praze v dramatu „Anežka“ od Boženy a Viléma Mrštíkových. Ve čtvrtek Kovařovicova opera „Psohlavci“.

Kšeftovní memorandum pokrokových lidí. „Osvěta Lidu“ a „Ratibor“ přinesly memorandum, které podali pokrokoví lidé k zemské školní radě v příčině obsazení místa ředitelky na zdejší obecní dívčí škole. Memorandum zní:

Sukna

Doskočil

Chocen.

Radte si vyřádati vsory podzimních a zimních látek, které letos přinášim v bohatém výběru. Veledůstojnému duchovenstvu doporučuji svátostní novínku pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 8 40.

dum oplývá farisejským překrucováním pravého stavu věci, protože mluví o „nadržování“ učitelkám řeholním, o nichž je známo, že mají při nejmenším zrovna takovou způsobilost jako každá jiná aprobovaná učitelka. A právě k těmto řádně kvalifikovaným a zasloužilým učitelkám chová se povolání krupy nespravedlivě. Místo fideletky má být dávno již obsazeno a to zajiště silou, která je k tomu nesporně způsobilou. Kdyby běželo o nějakou světskou učitelku, která by měla náhodou strýčka v pokrokovém klubu, byla by dávno již v úřadě potvrzena. Je to farisejství, když pokrokové memorandum mluví o „nadržování“ jeptišek. Žádané pak spojení školy obecné s měšťanskou je proti duchu moderního školství a odporuje také požadavkům učitelstva, které si vždy přejí všude správu rozdělenou. Také přece sám dr. Drtina vyslovil se zásadně proti spojení. Divíme se jen pokrokovým učitelům, kteří v pokrokovém klubu hrají prvou roli, že druhé své stoupence správně neinformují o smýšlení učitelstva. Nechápe, proč jen v Hradci Králové mělo by se ustupovati od běžného názoru, když se jedná o řeholní učitelky. Ovšem celé memorandum, předstírající farisejský zájem o školu, končí klasickým důvodem: „Světské učitelky mohly by ze služebního platu konati i veliký sociální úkol hmotnou podporou svých rodičů, a v tomto důvodě spočívá vlastní a pravý podklad pokrokové starosti o naši školu. Nemáme proti tomu zholaníc, když učitelky světské podporují své rodiče ze služebního, ale je otázka, zdaž obec může zříditi tolik škol, aby všechny nemajetné učitelky došly v nich zaopatření. Zjistě, že mají pokrokoví lidé již své kandidátky a ty když usadí, nechají již druhým, třeba chudším, starost o sociální úkoly. Na memorandum se podepsaly všechny místní organizace, které sledují s pokrokáři stejnou siláckou politiku kapsy. Že se také organizace mladočeská přidala k těmto přátelům školství, je nám skutečně podivem. Patrně koná již mladočeská organizace přípravy k příštím volbám říšským, kde bude svorně voliti mladočeského poslance blok, sestavený z pestré směsice podepsaných skupin. Či běží zde zase o čin strašlivě chytré politiky? Dle našich názorů není škola politickým rejdištěm a proto nemá být předmětem politických štvanic. Pro sestry mluví školní kvalifikace a proto přese všechna lišácká memoranda musí školní úřady jednati dle práva a spravedlnosti. Jinak oftesou právním vědomím občanstva více, nežli všechny despotické organizace svými manifesty. Dosud v Rakousku všichni státní občané jsou si rovni před zákonem, proto rovná práva pro všechny, tudíž i pro řeholní učitelky!

Německé pověřené modlitbičky. Nešlo-li to po česku, snad se dají podvésti lidé, budou-li modlitbičky sepsány jazykem německým. Tak si myslí nezvěstný autor, jemuž záleží na mtiatění katolíků. A proto se rozestlají modlitbičky po hradeckých katolících na korespondenčních listcích řeči německou. Jak poštovní razítko svědčí, jsou dávány listky na poštu zde v Hradci. A jestliže místní listy katolické tak často před pověřenými modlitbičkami varují, pak není možno, aby takové pletení lidu prováděl skutečný katolík, který něco čte. Modlitbičky však jsou psány rukou inteligentní, krasopisně, správným pravopisem. Varujce znovu před tímto máněním, doporučujeme pátrání po původci toho rozesílání.

Dary pro bratry Černochoce jako: obvazy, prádlo a různé věci přijímá firma V. J. Špalek, Hradec Král. Žádá se, aby darované věci byly pokud možno nové neb zachovalé, řádně zabaleny a přiložen soupis.

Ženský odbor pomocného spolku Červeného kříže v Hradci Králové daroval 400 K pomocnému komitétu Slovanského klubu v Praze pro Červený kříž křesť. balkánských států.

Cesta z Hamburku na Helgoland. V Panoramě Nár. Jednoty Severočeské v Hradci Králové ve dnech od 9. do 15. listopadu jest předmětem zajímavá serie obrazů s pohledy na druhé největší město německé a neživější obchodní přístav severu, s nábrežím na řece Alstře a Labi, s ukázkami zaatlantických parolodí a partiem z osamělého v Severním moři ostrova Helgolandu.

Nikola I., král černochocký a zajímavé obrázky z Černé Hory, mezi nimi i vesničku Njeuši, z níž prý černochocký král pochází, vystavuje ve své výkladní skříni proti Grand-hotelu c. a k. dvorní a komorní fotograf J. F. Langhans. Obrázky tyto jsou věru zajímavé, neb zde možno zřít, kterak krušný život vedou tamější obyvatelé. Musí každé pole ohraditi kamennou hrází, aby dešť úrodnou prst' neodplavil.

Správa kostela Panny Marie oznamuje, že asi před 3 týdny nalezla v chrámě breviář (pars autumnalis, diamantové vydání z r. 1904 Dessainovo). Majitel nechť se u správy o breviář přihlásí!

Čítárna městského průmyslového musea navštívena byla v měsíci říjnu ve 13 přístupných dvouhodinách celkem 734 osobami, z nichž bylo 261 studujících, 98 žáků odborné a mistrovské školy, 104 živnostníků, 162 říz. povolání a 109 dam. V čítárně samé vydáno na 225 žádanek 217 svazků knih a 119 předlohových děl. Domá zapůjčeno bylo na 160 žádanek 96 osobám, z nichž byli 32 studující, 15 živnostníků, 29 řázného povolání, 10 dam, 361 svazek a 34 předlohová díla o 350 předlohách. Do kraje zapůjčeno na 16 žádanek 3 správám pokrač. škol, 3 živnostníkům, 4 učitelům, 2 studentům a 2 dámám, celkem 14 žadatelům, 26 svazků a 15 předlohových děl se 187 předlohami. Do knihovny darovali: p. inž. Jindra několik brožur, c. k. živnost. inspektorát v Hradci Král. Zprávu o 30. okresu dozorcům, kuratorium prům. musea v Chrudimi Zpráva za r. 1911. — Pp. umělci zámečníci se upozorňují na říjnové číslo časopisu „L'Art et Décoration“, obsahující značný výběr krásně kovaných

mříží krbových. — Členy musea s ročním příspěvkem 2 K se stali: p. Hermína Brandelská, vdova po advokátu v Náchodě, pl. Štěpánka Drbohlavová, vdova po učitel v Hradci Králové, p. prof. měst. lycea J. Leden a p. Miroslav Vyčítal, učitel v Převýšově.

Záložna úvěrní ústav v Hradci Králové měl koncem měsíce října 40,477.487 K vkladů.

Spořitelna Královéhradecká. Výkaz za měsíc říjen. Vklady úsporné: Uloženo K 422.850.36, vybráno K 439.554.45, zůstatek K 15,045.567.95. — Vklady odvětví šekového: Uloženo K 126.163.50, vybráno K 160.777.56, zůstatek K 1,108.758.83. — Cenné papíry K 2,667.601.40. Zápůjčky na hypotéky K 10,635.455.36. Zápůjčky komunální K 2,740.584.93. Zápůjčky na cenné papíry K 28.865.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc říjen 1912. Stav vkladů počátkem měsíce 2,031.687 K, vloženo během měsíce 198.716 K, vybráno během měsíce 180.316 K, stav koncem měsíce 2,050.087 K. Stav půjček počátkem měsíce 2,582.342 K, půjčeno během měsíce 264.203 K, splaceno během měsíce 245.059 K, stav koncem měs. 2,601.486 K. Počet účtů 4101. Reservní fondy 218.790 K. Závodní podíly 91.402 K. Pokladní obrát 1,834.402 K.

Majitelům povozů připomíná okresní výbor, že nákladní vozy, na kterých se zboží po veřejných silnicích po živnostensku rozváží, musí býti opatřeny loukotěmi, jichž kování jest aspoň 10 cm. široké. Též každý jiný vůz nákladní musí míti loukotě 10 cm. široké, je-li na něm naloženo více než 20 metr. centů. Překročení předpisů těch, stanovených k šetření dobrého stavu silnic, podléhá pokutě, která může býti změněna v trest vězení.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 2. listopadu 1912. 1 hl: pšenice K 17.40 až 18.—, žita 14.— až 15.—, ječmene 12.— až 13.20, ovsa 7.40 až 9.20, prosa 14.—, hrachu 26.— až 32.—, čočky 30.— až 40.—, jahel 26.— až 30.—, krup 28.— až 50.—, brambor 4.— až 5.—, máku 40.— až 46.—, lněného semene 26.— až 30.—, 100 kg: žitných otrub 15.50, pšeničných otrub 14.50, 1 kg: másla čerstvého 2.60 až 3.20, sádla vepřového 2.24, tvarohu —.32 až —.36, 1 vejce —.10, 1 kopa: zelí 5.— až 7.—, kapusty 1.20 až 1.40, 1 hl cibule 6.— až 7.—, 1 kopa drobné zeleniny 1.— až 1.60, 1 pytel mrkve 1.20 až 3.—, 1 hl: jablek 4.— až 6.—, hrušek 4.40 až 6.—, 1 bečka švestek 1.20 až 1.60.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 2. listopadu bylo přivezeno: hl: pšenice 428, žita 183, ječmene 264, ovsa 510, čočky 8, máku 7, kop: zelí 460, kapusty 60, drobné zeleniny 90, pytlů: cibule 30, mrkve 50, hl: brambor 154, pytlů: jablek 211, hrušek 41, beček: švestek 56, kusů: podsvinčat 340.

Opětne zhanobená kaple na Královéhradecku. Nedaleko Správců u Králové Hradce byla letos na den sv. Václava vysvěcena kaplička sv. Václava, kterou nyníšl majitel velkostatku správčického, p. Václav Ornst dal vkusně opravit. K svěcení sešlo se mnoho mužů i žen z celého okolí. A tu asi za měsíc rozšířila se zpráva, že jedné noci byla kaplička poškozena malby rozskrábány a obrazy (zvláště sv. Václav) děsně zohaveny. Je to v krátké době již podruhé, co neznámý zlo syn spáchal tento zločin. Rozechvění obyvatelstva je značné. Pan velkostatkář Ornst vypisuje tímto 100 K odměny, kdo by uvedl na stopu zločincovu.

Třebechovice. (Jak třebechovští radniční pokrokáři měli všem občanům stejným loktem.) Dokud byl p. Světlík starostou, ani ho nenapadlo protestovati, aby z regulačního plánu se odstranila projektovaná cesta, již schválená obecním zastupitelstvem. Poněvadž ten pozemek i vedlejší koupil pak sám p. Světlík st. a ml. a vystavěl tam továrnu, rázem jest jiného náhledu, an po ukončení stavby cestu tuto plotem zamezuje, ačkoliv jsou tam již postavené domky. Aby majitelé domků nemuseli chodit kolem humen, obrátili se se stížností na radnici, načež se jim dostalo této písemné odpovědi: K žádosti Vaší, podané ze dne 11. t. m., aby uznána byla veřejnou ona část pozemku pp. Karla Světlíka st. a ml., na něž leží dle platného regulačního plánu projektovaná ulice mezi továrnou čp. 506 a staveními čp. 510 a 519, oznamuji, že stavební úřad nemá prostředků k donucení majitelů řečeného pozemku, aby uvedený pruh země veřejnému používání popustili a také jednání o smírné vyřízení nemělo úspěchu atd. Náměstek Bujet. Není tomu dávno, co p. Dotfel zase zamezil veřejnopráv. obecní kanál, který šel přes jeho zahradu do řeky. Obec ani tu neměla donucovacího prostředku, naopak udělali onen kanál vedle jeho zahrady cestou do řeky, a o pozemek, kudy kanál původně šel, se nestarají. Zrovna tak se stalo se Stoakovým nájemem, kde obec přišla o velikou sumu peněz. Ba ani neměli snad prostředku, aby alespoň mu úrodu nenechali prodati v dražbě a ponechali ji na nájem. (Dcera J. Stoaka má tajemník.) Proti mlynářů Hájkovi všichni tři změnili pohlaví však užili všech prostředků, každý přiložil polénko, jak celá veřejnost zná, jelikož každého soudního řízení se účastnili a místo smíru vždy prohlašovali, že ani o pld' neustoupí. A přece dobrá věc mlynářů Hájků vůči těmto třem případům nenese ani porovnání. Jak dlouho budou tyto křiklavé nerovnosti v Třebechovicích trvati?

Pardubice. Snaživá Filharmonie v Pardubicích dává 9. listopadu t. r. v městském divadle operu „Dobrá od Smetany. Za tou příčinou uspořádána byla již dne 3. t. m. o této opeře veřejná přednáška, kterou konal prof. dr. Nejedlý, aby hudbymilovné obecenstvo bylo na vzácné hody hudební i zpěvné již předem připraveno a celou duši mohlo vnímati vzácné počínky, jaké skýtá nepřekonatelná hudba mistra Smetany. — V minulých dnech opustil Pardubice primář okresní nemocnice dr. Messany, aby jako obratný chirurg konal humanitní služby operacní na válečném bojišti srbském. Za tou příčinou dostal čtyřnedělné dovolenou a z vybra-

ných peněz na raněné bratry jihooslovanské částku v obnosu 1500 Kč. Ze Srbského Bělehradu poslal byl do válečného lazaretu Valjeva asi 70 km na jihozápad. Za ním odešly tamže dvě ošetřovatelky ze zdejší okr. nemocnice. — Při vyjednávání s podnikateli o zadání prací při restauraci děkanského kostela v Pardubicích bylo výslovně v podmínkách stanoveno, že žádná práce nebude se tu konati v neděli a ve svátek. Ale, bohužel, nestalo se tak. Naplnilo nás to opravdovým odporem, když minulá neděle a svátky pracovalo tu několik dělníků dopoledne jako ve všední den. Dotyční dělníci docela „světlii“ den sváteční tm, že prázdnili pilně láhve s alkoholem a pak si počínali tak, že nelze o tom psáti. Když dp. Novotný v té příčině dle své povinnosti zakročil, byl ještě napaden ve zdejších rudém listě. Kdo pak zavinil tuto pohoršlivou nepřistojnost? — Letošní Hubertovský hon se nezdařil jako minulá léta. Bylo špatné počasí! Hon na sv. Huberta oává vrcholem parforsních honů v Pardubicích a končí slavnostním plesem v šlechtickém kasině, kterého se účastňuje pouze šlechta. Letos byl vypuštěn jelen „tribuny“, ale účast byla slabá a nálada odpovídala chmurnému počasí.

O sokolstvu vůči nově zakládaným spolkům „Orla“, tak znělo úvodní slovo starosty východočeské župy Sokolské při schůzi v Chrudimi v Sokolovně pořádané, které se přes hojnou, dům od domu podniknutou agitaci účastnilo jen 210 mužských účastníků (z nich velké procento studentstva zdejších ústavů!) a asi 40 účastníků ženských. Schůze, jak hlásala oznámení, měla za účel obstarati důstojný „projev na zjištění pravdy a opatření světla o významu Sokolstva, jeho úkolech tělocvičných, národních, kulturních a sociálních proti veskerému zpátečnictví a zatemňování základních zásad jeho, zneužívání jména Tyršova pro účely stranické, tendenční a agitační a průkaz, jak povznesena jest čest a práce sokolská nade všechny nicotné, liché pomluvy, jak vítězná jest pravda proti lži a nízkosti! Přijďte všichni a účastněte se této schůze, kdož uznáváte s sebou národní důležitost světla a pravdy, rovnosti a bratrství a sokolské organizace na těchto zásadách založené! — Tolik frásí hozeno do očí lidem, aby neviděli pravý opak toho v řadách našich Sokolů. Po první řeči scházel jen oheň a štra a byl by celý parádní projekt hotový k zničení našich chrabrých jupáků z „Orla“, který prý je provokací vůbec a v Chrudimi zvláště, neboť zde prý se žádnému členu v projevech náboženských nebránilo. My však máme trochu lepší paměť a máme v ní uloženo několik vzpomínek na tu „rovnost — volnost — bratrství“ vůči členům našich katolických spolků, kteří v Sokole trvali jen potud, pokud neobjevil se „Orla“, který zásady Tyršovy skutečně provádí. Či snad měli jsme čekati, až se začne prováděti „očista“, jako ve spolku akademiků chrudimských, kde příslušníci katolické Ligy byli vyloučeni? Máme také čest v těle! A je-li provokací, že katolíci se učinili samostatnými i v tomto oboru, jak nazvou bratři Sokolové jednání Sokola holického, který 2 členky ženského odboru vyloučil pro účast na církevním průvodě? A to by se snadno mohlo státi i u nás, neboť známe některé činovnický zdejší až příliš dobře a jsme přesvědčeni, že by raději zvolili za odznak macešku nežli Sokola. A proto s plnou účtou smekáme před projevem p. K. Vaníčka, spisovatele sokolského z Prahy, jenž ve své, v celku klidné řeči nedal se strhnouti na štvavé fanatické stanovisko, a jenž prostě konstatoval fakt, že Sokolstvo samo je vším vinno, ač svaloval vinu jen na jednotlivce. (Proč však takového jednotlivce, který podává resoluce k výluce katolíků, trpí v předsednictvu česká obec sokolská? Vždyť přece docela dokázáno, že ve valné hromadě bylo mluveno proti katolíkům nepoctivě. Pozn. red.) Řečník obíral se v pravdě jen zásadami Tyrše, které ovšem nehodily se do krámu našim předákům Sokola, jak z nakyslého tváření bylo patrné. Bylo řečeno, že dříve stačil ráženec a nyní, že třeba bojových šiků. Docela správně, neboť právě, že ještě je dost ctitelů toho rážence, s nímž praví vlastenci, o rodnou pádu zasloužili umírali, proto si ho nedají vzít ani z něho pošklebky tropit a organizují se a izolují od spolků, které se původním zásadám naprosto oddizly. Pro umírněnost svou musil ovšem řečník z Prahy místo potlesku vzít za vděk výtku, že má moc náboženského citu. Tak skončila výprava proti chrudimskému Orlu. Jen ještě jednu radu: Chce-li se kdo oháněti články z našich listů, pak ať je čte celé a nevytrhuje pouhé věty. Článek ze „XX. Věku“ z 28. září t. r., kterým se pan řečník oháněl, byl by krásným doplňkem řeči pana Vaníčka — zvláště ty „posletové reminiscence“! V červenci již „Osvěta Lidu“ přinesla článek o „rozjářených Orlech“ a „krásné vtipy“ o Orlicích a ještě zde žádných nebylo — to bylo radosti a smíchů! Teď odbor Orla máme ustavený a čile má se k světu a pokrokáři již se nesmějí, jen ze strachu tlukou na buben frásí a prázdných hesel, kterým ani sami nevěří, za to my teď máme radost a kdo se směje naposled, směje se nejlépe!

A opět něco ze spolku akademiků chrudimských. Poslední valná hromada patrně měla hoditi katolíky smýšlelím akademikům poslední smrtící trumf. Vyloučila totiž k návrhu svého předsedy, jenž jest spolu předsedou svazu českoslovanského studentstva, členy České Ligy Akademické ze svého středu. Toť opravdu hrdinství od pana Ježka, jenž, tak mimochodem řečeno, je vůdcem pokrokové gardy zdejší, ale nám se spíše zdá, že je „klerikálem“, neboť již na sedmý semestr je v vědou „na šluru“. Nebylo by proň lépe, aby dříve si hleď svého a teprve potom „čistil“ spolky od „zpátečnicků“? Spolek ve své výroční zprávě vypočítává v roce uplynulém 40 (41) členů členských. Ale nepovídá, jak si k nim pomohl. My to však s veřejností sdělíme. Jednání

proti spolkovým stanovám, neb si vyráběl členy umělým způsobem sám. Přibral si mimořádné posluchače vysokých škol, ano tak daleko to došlo, že někteří členové ani posluchači vysokých škol nejsou vůbec, ač stanovy připouštějí jen řádné posluchače vysokého učení. Doklady máme po ruce: Pan T., loňský posluchač chrudimského abiturientského kursu a předloňský abiturient chrudimského gymnasia byl dle výroční zprávy, valnou hromadou ověřen, činným členem spolku A. Chr. A poněvadž nebyl ani mimořádným posluchačem vysokých škol, ba dokonce ani nenavštěvoval ústav rovnocenný vysokému učení, byl mu dán charakter studijní filosof. Není toto klamání veřejnosti výmluvným a u-svědčujícím faktem posouzení hodnoty spolku A. Chr.? A tento běh na sebe masku »pokrokovosti«, staví se v řady těch, již bičují katolíky smýšlející studenti a snaží se jim vmést ve tvář políček »přetvářky« a rafinovanosti! Toť jistě již morální výprask pro spolek samotný. O ostatních takových členech, či vlastně nečlenech, jako farmaceutech, filosofkách s lyceální maturitou atd., nemusíme se zvláště zmiňovati. Přes to však aspoň na venek jest spolek svou »čtyřlístkovou« dosti »silný« a dle svého zdání nedobytinou »pokrokovou baštou«. Ale pozor! — nadejdou časy a snad již v brzkou se asi budou pokrokaři vyhazovati navzájem, jak tomu již jednou bylo. Máme dobrou paměť! Necht' jsou tedy konsulové na stráži!

Čáslav. (Ochrana domoviny.) Mocné hnutí pro zachování krásy přírodní i umělecké, které v cizině vyvolalo celou řadu ochranných spolků, dalo i u nás vznik instituci: »Krajské rady pro ochranu domoviny.« Účelem jejím jest: šířiti lásku ku krásám přírody vůbec a ku památkám přírodním a kulturním zvláště, působiti všemožně k zachování svérázných partií a objektů krajinných v obvodu bývalého kraje čáslavského a pečovati o samostatný vývoj přírodních památek, sepsati a zobraziti význačné objekty krajinného rázu a dbáti o neporušení svérázu domoviny, vyrostlého z dějin a z vývoje přírody, jakož i dbáti o další estetické zevnější jeho zvelebení jakéhokoliv druhu. Účel tedy zajisté chválný, jenž přihlížejí k minulosti a přítomnosti, má na paměti i budoucnost. Na širokou basi kraje Čáslavského postaven chce získati co nejvíce osvědčených pracovníků a probuditi zájem i na těch místech, kde propagování každé dobré myšlenky potřebuje silných popudů vnějších. Činíc pak střediskem činnosti Čáslav, má zřetel k bývalému postavení našeho král. města jako centru celého kraje a spolu dává již možnost, aby v případném povznesení Čáslavě na nové centrum nového kraje, sběhnouti se mohly v městě všechny nitky této nové kulturní snahy. Netajíme se, že z těchto důvodů založení této instituce přivítali jsme radostně, vždyť přesvědčili jsme se, jakou bohatou činností pro různé kraje německé vyvíjí tak zv. »Heimsschutz« a jak benevolentně jest s nimi jednáno se strany vlády, jak všemožně jsou podporovány a protežovány, mezitím co my Čechové zůstáváme odstrčení. Nenadáli jsme se ovšem, že vystoupení této nové instituce bude na některých místech vykládáno jinak, že bude se v něm hledati úmyslná tendence, namířená snad proti stávajícím spolkům ať o-krašovacím či archeologickým, nebo že hledáno v něm bude ještě něco jiného. Ustavující schůze však konaná v neděli 27. října poučila nás o jiném. Ačkoliv dána byla možnost přítomným členům zvoliti si do výboru kohokoliv, dle nejlepšího svého uznání, rozešla se schůze bez pozitivního výsledku a tak visí konstituování krajské rady pro ochranu domoviny ve vzduchu. Za tou příčinou obracíme se k těm našim přátelům, u nichž jsme myšlenku tuto propagovali, aby se zatím se vstupováním zdrželi, až poměry se vyjasní a záležitost dostane se do pravidelných kolejí. Snad péče osobářství a politika ustoupí stránce věcné.

Zprávy z Čáslavě. Spolek sv. Ludmily. Dp. Jan Samec, administrátor děkanského úřadu, věnoval chrámu Páně sv. Petra a Pavla novou křesťanskou stolu a bohatě vyšívaný plátek na ciborium. Slečna Jelínková obstarala opravu staršího kostelního prádla a zhotovila nová purifikatoria a ručníčky oltářní. Oběma dobrodincům vzdává spolek sv. Ludmily upřímný dík! — Ve prospěch bratří slovanských na Balkáně podniknuta byla péčí městské rady za spolupůsobení jednoty sokolské podomní sbírka, jež setkala se se značným porozuměním obecnosti. K lékařské pak expedici, odjíždějící do slovanských zemí balkánských, přidal se od nás MUDr. K. Tesař, obvodní a školní lékař. Nezůstala tedy ani Čáslav pozadu za jinými městy českými. — Přejezd na trati sev. záp. dráhy v nejbližším okolí města jsou příčinou četných stížností obecnosti a místy dosti častých neštěstí. Jest tedy jenom vítáno, že konečně rozhodly se úřady k nápravě aspoň částečné. Dle rozhodnutí komisi, konaných na trati, bude zřízen na místě nejvíce frekventovaném u parní pily, patřící firmě Pick a Lustig podjezd, čímž uvolněna bude cesta povozům i pěším, dosud po dlouhou dobu nuceným čekati, až vlaky se seřadí a rozjedou. Jelikož tímto zařízením nebude třeba pak hliďace na dosavadní křižovatce, bylo by jenom k dobru, kdyby přeložen byl tento hliďačský domek na křižovatku trati a silnice, vedoucí k Filipovu za okresní nemocnici. Tam bývá čekání někdy pravou trýzní, zvláště za nepříznivého počasí. Jáme jisti, že by takové rozhodnutí vítaly všechny obce ležící na této silnici, zvláště pak město Zlaby s pocho-pitelnou radostí. — Spolek pro podporu chudých studujících koná výroční valnou hromadu dne 1. prosince 1912 ve sborovně, c. k. gymnasia o 2. hod. odpolední. Z vydané výroční zprávy uvádíme, že podporováno bylo spolkem v minulém roce školním 137 žáků, z nichž 98 půlčeny knižky (478 knih), 34 udělo-

vány obědy (66 obědů týdně) a ostatním uděleny jednak podpory při vědeckých vycházkách, jednak pořízeny šaty a boty. Spolek čítal v Čáslavi 56 členů přispívajících, kteří složili 4—10 K ročních příspěvků a 79 dobrodinců s dary od 1—3 K. Vedle toho jednatelem Goll.-Jeníkovským zasláno bylo od tří členů přispívajících a 17 dobrodinců 41 K a z jednatelem Vrdy-Bučického od tří členů přispívajících a 17 dobrodinců 66 K. Značnými dary podpořily spolek okres. výbor čáslavský a Haberský, obec král. města Čáslavě, obč. záložna, p. Ad. Meisl, továrník, J. Geier, okr. tajemník v Habrech a mladá generace čáslavská. Odkazem p. Ant. Vebrové dostalo se spolku daru 300 K. Kromě dobrodinců podporujících žáky peněžitými dary nalezlo se 15 rodin, v nichž dostávalo se studujícím zdarma obědů. Lékaři č pomoci poskytli všichni pp. lékaři čáslavští a léky venoval ochotně p. Mg. Ph. F. Hulla. Dle pokladní zprávy sebral spolek za dobu od 1. července 1911 do 30. června 1912 (během školního roku 1911-12) 2326 K 64 h a vydal 1377 K 77 h. V čele spolku stál jako předseda p. Al. Pokorný, c. k. ředitel, jako místopředseda p. JUDr. J. Zimmer, zemský poslanec a purkmistr, jednatelem a správu knihovny vedl p. Fr. Kohout, c. k. prof., a pokladnictví pak obstarával p. E. Pavelka, c. k. prof. Mimo to zasedali ve výboru pp. P. J. Foltá, děkan. Fr. Procházka, c. k. vrch. pošt. správce a MUDr. K. Tesař, obv. a školní lékař. Revisory byli pp. Ph. Mg. F. Hulla, lékárník, a Fr. Vítek, c. k. prof. Všem členům a dobrodincům chudých studujících vzdává spolek upřímný dík a volá: Zaplat' Bůh!

Čáslav ve státním rozpočtu na rok 1913. Dle zpráv denních listů pamatováno bylo na král. město naše ministerstvem financí tentokrát dosti slušně. Na dlužbu erárních silnic praeliminováno jest 8500 K, na stavbu úřední budovy na starém hřbitově u nádraží sto tisíc K jakožto třetí splátka, na chrám Páně sv. Petra a Pavla 8000 K jako pátá (poslední) splátka. Značný obnos věnovaný na úřední budovy ukazuje, že doba, kdy se počne se stavbou, není již daleka.

Skutec. Oslava nezapomenutelného spisovatele a národního buditele českého Antonína Rybičky-Skutečského měla průběh velice důstojný a byla provázena pochvalou četných účastníků. Odpoledne v zasedací síni Okresního domu před inteligencí místní i okolní promluvil starosta města p. Fiedler o účelu slavnostní schůze. Na to p. okresní inspektor Ant. Hlinecký vyložil neocenitelné zásluhy vytrvalého, skromného badatele, syna malého kupce a písmáka, který synovi vložil do srdce nejvšechnější lásku k vlasti. Ačkoli byl Rybička při studiích vychováván po německu, směř, jež si odnesl z domu otcovského, vypučelo v krásné květy. V letech padesátých spolu se Šemberou a Beckem snažil se o zařízení českých škol ve Vídni. Rodnému svému městu věnoval vždy něžnou lásku. — Když r. 1892 konala se ve Skutči k počtě jeho 80. narozenin velkolepá oslava, Rybička byl velice dojat, ale slavností se neúčastnil. Někteří rodáci již začali vyslovovati názor, že staříček Nestor bagatelisuje hold rodného města. Rybička však zůstal v ústranní z veliké skromnosti a vyjádřil se ostýchavě: »Jsem plně vědom, že při podřízeném postavení svém nemohl jsem působiti ničím k dobru vlasti.« — Po ukončení slavnostní schůze, v níž přednáška p. inspektora působila dojmem velice mohutným, zapěna před rodným domem Rybičkovým plesl »Bývali Čechové«.

Přelouč. Hotel »U jelena« koupil hradecký pivovar od dosavadního majitele p. Jana Dítě, nájemcem pak jeho jest pan Krejbič, známý nám z lázní Velichovek, kde těšil se všeobecné oblíbenosti hostů lázeňských. Známe hradecké pivo, jakož i vzorná kuchyň a ochota p. Krejbičova, s jakov vsíci vychází svým hostům, vkusné a čistě upravené hostinské pokoje doporučují tento hotel co nejlépe přichozlím do Přelouče. — Na svátek Věch Svatých u dveří hřbitovních zdejší křesť. soc. spolek »Svornost« uspořádal sbírku na stavbu sanatoria na Pleši. Vloženo do pokladničky celkem 36 K 40 hal., kterýchto obnosu doplněn na 38 K, zaslán byl do Prahy k naznačenému účelu.

Pochvalné uznání. Na základě generální visitace ve vikariátu černokosteleckém vyslovila nejd. kníž. arc. konsistoř pod č. 14.108 p. Oldřichu Bláhovi, učiteli ve Vavřinci, za svědomité řízení hudby chrámové a zásluhou péči o zvelebení kostelního zpěvu pochvalné uznání.

Vřelá doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné pozlacení nových i starších oltářů, kazatelen, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadajících.

Umělá polychromie soch a křížových cest. Sklad náhrobních a nástěnných křížů a listových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Podporujte katol. tisk!

Různé zprávy.

Provozní Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda pro Balkán. Nesmírná pohroma stihla národy balkánské. Krev lidská teče a ohromné škody jsou páhány na majetku jednotlivců. Tisíce jest zmračených, celé rodiny jsou ozebračeny, vesnice vydrancovány a vypáleny. A což říci teprve o ostatních bědných následcích války? Láska křesťanská na všech stranách koná veliké dílo své pro ubohé. I náš Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda pod ochranou blah. Panny Marie, jenž má péči o Slovany, zahajuje sbírku a prosí členy a příznivce své, aby vedle modlitby za trpící účastnili se díla účinné lásky křesťanské. Příspěvky buďtež zaslány ústřednímu pokladníku Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda, vdp. asessoru Janu Vychodilovi děkanu a faráři v Cholině u Litovle (Morava). — Za ústřední výbor Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda: Dr. Jan Pospíšil, předseda, Dr. Ant. C. Stojan, jednatel, J. Vychodil, pokladník. — Příspěvky mohou býti odvedeny v redakci našeho listu, jež je odvede svému účelu.

Lurdským poutníkům! Akce ve příčině zřízení českoslovanského spolku pro pořádání poutí do Lurd se sídlem v Praze utěšeně pokračuje. Každého dne přicházejí četné přihlášky nových členů, kteří s nadšením vítají toužebně očekávaný český lurdský spolek. Všechny lurdské poutníky potěší zajisté radostná zpráva, že J. E. nejd. kardinál pražský Lev svob. pán ze Skrbenských milostivě převzítí ráčil protektorát nad lurdským spolkem — markantní to důkaz, že Jeho Eminence se zřízením spolku sympatizuje. Jak statisticky dokázáno, účastnilo se v květnu a srpnu letošního roku asi 600 Čechů německé pouti tak zvané sodálské. Proč by nemohla býti uspořádána pro 600 Čechů poutí výhradně česká? Zasluhou vdp. konsistorního rady L. Koliska a jeho vdpp. bratří zaujímají čeští poutníci z Čech, Moravy a Slezska první místo mezi poutníky v Lurdech, jak jsme se byli sami přesvědčili. Proč bychom tedy neměli v cizině vystupovati samostatně? Proč připojujeme se k sodálským poutím německým, z nichž přecetní Češi velice málo duchovního užítu mají? Když na družné Moravě prosperuje český spolek jeruzalémský, proč by nemohl v království Českém existovati český spolek lurdský? Jest na čase, abychom se již jednou emancipovali od cizího vlivu a světu ukázali, že se s námi Čechy také musí počítati! Aby se co nejvíce členů mohlo účastniti ustavující schůze, bude se tato konati v pátek dne 27. prosince večer v hořejších místnostech Brejškova hotelu. Stanovy nového spolku jsou již vypracovány a budou zaslány Jeho Eminenci k vrchnopastýřské sankci. Tož v zájmu dobré věci račtež všichni ti, kteří se dosud za členy nepřihlásili a o pouti do světově proslavených Lurd se zajímají, co nejdříve tak učiniti. Čechové, ctitelé mariánské, akcentujte důrazně svým hromadným přistupováním za členy českého lurdského spolku své samostatné stanovisko! Bude to zajisté naší ctí a pýchou, když náš spolek netoliko že se vyrovná lurdským spolkům jiných národů, nýbrž je předčí svou imposantní a imponující většinou! Členem českého lurdského spolku může se státi každý římskokatolický křesťan bez rozdílu pohlaví. Tož, milení Češi z Čech, Moravy a Slezska, dokažme skutkem, že jsme národem opravdu mariánským!

Protestantství poněmčující. »Mor. Orlice« píše: »Evangelická církev ve Slezsku se dala cele do služeb deutschfreundliškosti mezi Slovany a vychovává většinou renegáty. Její německý svaz se staví proti každému vniknutí polské nebo české myšlenky mezi věřící pod rouškou pokoje, pěstuje jen německý a připravuje se na odboj proti útokům slovanské většiny. Viděti to při svěcení škol a kostelů v městech smíšených. Nedávno viděl kandidát českých a polských evangeliků na úřad superintendenta dr. Pindör v sulvereinské škole v Šibici záruku pokoje mezi Němci a Poláky: frýdecký evangelický kostel trpí jen polské a německé pobožnosti, ač jest farnost z 9 desítk česká a lid pastora nerozumí. Včera světili kostel v Jarotě, polské obci na Bělsku. Veškeré obřady byly německo-polské, s převahou prvých. Gustav Adolf nadělá ve Slezsku větších spoust mezi Slovany, než Rohrman a Koždoň dohromady.«

Zjevy, které by neměly býti možny. Prozatím dva ze Slezska. První: Ve Vlastovicích u Opavy dostala matiční škola právo veřejnosti. Mnoho zásluhy na zřízení a rozkvětu této školy má p. Klimeš z Jarkovic, jehož katolíci kandidovali pro říšskou radu. A v blízkém sousedství byl matiční učitel ve jménu pokroku nejhrošivějším agitátorem pro německého žida Witta! — Hájecký cukrovar, Chabíčov-Háj u Opavy, kde jsou akcionáři dr. Šl. Koudela a dr. Gottwald, volil úplně pokrokově i v užší volbě. Nepomohlo ani, že je p. Klimeš jeho zástupcem na Zaopavsku. A pak máme vítězit! — Podobné zjevy by nikdy nebyly možny, kdyby naši lidé, kteří jim mohou zabránit, řekli své rozhodné slovo!

Němci vítají turecké sběhy. Dne 30. října přestoupilo 1500 tureckých vojáků s jedním štábním důstojníkem a 59 důstojníky bosenskou hranici, aby vyhnuli se zajetí po dobytí Plevně. V Bosně byli odzbrojeni a dopraveni do Sarajeva, odkud jsou rozesláni do různých rakouských posádek a budou propuštěni až po válce. Část jich byla již dopravena do Liberce, Olomouce, Těšína a j., část této do Znojma. Do Znojma přijel v sobotu 200 tureckých vojáků a 9 důstojníků. Stravování jich děje se ovšem na útraty turecké vlády. Na nádraží znojemském byli turečtí zbábělci, kteří před Černohorci utekli, místními Němci nadšeně uvítáni. Také v Brně na nádraží bylo asi 200 tureckých vojáků a 10 důstojníků, kteří rchli ze sandžaku. Brněnští Němci podaro-

vali své miláčky jidlem a cigaretami. V Brně zdrželi se jen tři čtvrtě hodiny, načež odjeli dále do Liberce.

Podvodnice v rouše řeholnic. Brněnský «Hlas» oznamuje: Po okrese Uh. Hradištském potulují se dvě «jeptišky», jedna nazývá se Verunka, druhé jméno je nám neznámé. Sestra Verunka jest propuštěná jeptiška z kláštera v Mor. Ostravě. Obě «jeptišky» sbírají podvodně příspěvky na sиротky a slepce. Důvěřiví lidé je hostí a poskytují jim přístřeší. Na př. na Velehradě u jisté paní zdržovaly se 3 dny. Ve Sptytinově dokonce založily náboženskou sektu, jejíž hlavou jest Anna Koutná a Anna Burešová. «Jeptiška» Verunka při svém příchodu do Sptytinova vymítala ďábly některým osobám a «sloužila» na omámení přivrženců svých dokonce mši sv., při níž udělovala i sv. přijímání. Po mši sv. pak rozdávala knihy, psané proti biskupům. Za jeptiškami přišli pak 2 «kněží». Mši sv. však sloužiti ve Sptytinově nebylo jim povoleno. Obě jeptišky i kněží praví, že sídlí v Osvětimanech. My varujeme před podvodnými jeptiškami důvěřivé lidi. Upozorňujeme na řádění těchto lidiček povolane instance.

Agrární rozkol v Čechách. Práskovo «Neodvislé sdružení venkova pro království České» bude míti v prosinci valnou hromadu. Sdružení prý změní týdeník «Právo Venkova», z něhož red. V. Gebauer dostal výpověď, na denník a v příštích volbách do sněmu postaví již samostatné kandidáty.

Takové kšefty už za něco stojí. Obrovské konkursy ohlašují výhradně firmy židovské. Podívejme se na zprávy, uveřejněné v jediný den (dne 5. t. r.) v «Nár. Listech». V Teplicích konala se z celých severozápadních Čech schůze obchodníků s kožemi. Předmětem jednání na schůzi byly četné insolvence v obchodu s kožemi. (Kdo však ovládá ten trh?) — V Chrudimi krajský soud vyhlásil konkurs na jmění pardubického obchodu kůžemi A. Weinera. Passiva činí 1 mil. korun. — Firma L. Reiche synové zastavila platy. — Manufakturní firma Leopold Gutmann v Pešti jest insolventní. Passiva činí 440.000 K, z čehož připadá 270.000 K dluhů za zboží. — Rukodělná firma Leop. Grossmann v Pešti jest insolventní se 443.000 K passiv, z téhož oboru i firma Gärtner a Gross v Pešti s 200.000 K passiv. Šroubárna Leider a Cacák v Praze ohlásila insolvenční. Passiva 310.000 K. Kozářská firma Lederer a syn v Praze ohlásila insolvenční. Passiva 754.000 K, aktiva 180.000 K. — Jos. Bayerl v Českých Budějovicích ohlásil konkurs. Passiva 269.000 K. — Rukodělná firma Reichmann a Rosenberg ve Pöscanu (v Rumunsku) jest insolventní. Passiva 150.000 K. Ovšem těch konkursů a insolvencí jest v téže chvíli daleko více. (I z «Nár. Listů» vybrali jsme jen některé případy.) Kolik těch židů po dočasném zavření krámů bude chodit po žebrotě? Denně v naší říši oznamují se židovské konkursy na miliony korun. Kdo takové bankroty hlavně odkáče, jestliže židé za krátko kšeftují znovu ve velkém s větším úspěchem než dříve? Jen ať české denníky vždy při konkursu oznamují zřetelně, je-li podnik židovský či křesťanský, protože na takových úpadcích jsou účastníci křesťané sotva desíti procenty.

Sociální demokraté jako zaměstnavatelé. Dvaadvacet lékařů, kteří stáli ve službách pražské okresní nemocenské pokladny, ovládané sociálními demokraty, dalo výpověď, ježto požadavky jejich byly zamítnuty a socialisté nechtěli uznati intervenci stavovské lékařské organizace. Zůstali toliko dr. Sachs a dr. Porges — dva židé. Vidět z toho, jací zaměstnavatelé soc. demokraté jsou a kdo s nimi drží.

Sanatorium pro dospělé nemocné tuberkulosou stížené staví se na Pleši u Dobříše. Tento velkolepý podnik národní, nesmírně důležitý pro náš národ nalézá již nyní všeobecného porozumění v české veřejnosti. Vidno to jest z nescetných dopisů, dotazů, darů a především hojných objednávek losů «Druhé české loterie na dostavbu sanatoria na Pleši». Tato lidumilná loterie, která následkem solidnosti loterie předcházející těší se veliké přízni obecnosti, jest plně zaměstnána prodejem losů. Losy k dostání jsou ve všech závodech v Praze i na venkově po 1 koruně. Obětavé obecnostvo svojí přízni umožní opět krásný výsledek loterie a přispěje tím ku blahu tisíců trpících tuberkulosou.

Houževnatá důslednost Tomanova. Když situace moravského vraha Tomana ukázala se následkem usvědčujících a drtivých důkazů naprosto beznadějnou, nebylo advokáta, který by se byl uvázal v nevděčnou úlohu hájiti Ladislava Tomana před porotou. Byl tedy Tomanovi přidělen jako zástupce ex ofo dr. Kučera, advokát z Uherského Hradiště. Soudní útraty zůstal však Toman svému právnímu zástupci dlužen a také otec Tomanův, ačkoliv se zavázal, že chce soudní útraty za svého syna zaplatiti, vymlouvá se nyní všelijak po tomanovsku a raději dal se před zemským civilním soudem v Brně žalovati, než aby útraty zaplatil. Otec Tomanův vymlouvá se před soudem takovými praktikami, že jest vidno, jak Toman měl již od mládí ve svých pozdějších manipulacích dobrou školu. Dle dosavadního stavu věci jest nepochybné, že jak vrah Toman tak i jeho otec budou odsouzeni, by dru Kučerovi soudní útraty zaplatili. Proces tento nejlépe charakterizuje sudičskou povahu Tomanův, která v Ladislavovi Tomanovi vyzrála k takovým koncům a skončil v nejbližších dnech samozřejmě odsouzením obou Tomanů k zaplacení soudních útrat.

Starost pokrokářů o nezálibnost a obětavost lidí j-mých. Pokrokáři jak Masarykovi tak ti, kteří v agrárním táboře «prospívají stavovským zájmům» fanatickým pronásledováním katolických konservativců, tlukou na buben velice hřmotný. Staňkova motouzárna ukončila své hospodářství tak uboze, že rozvážní agrárníci smahem činnost Staňkova spravedlivě posuzují. Proto po-

třebovali Staňkovci nějaké aféry «klerikální» jako kvasnic do díže, aby se tolik nemluvalo o motouzárně. Případu opata Drápalíka se chytili radikální živly v agráristvu tak, jako rak prstu. Vybájlily celý román, slíbily předem, že vyjde zvláštní brožura. S dovolením — takovou brožuru se jistě venkov velice vzdělá, ať už jsou v ní pomluvy větší neb menší. Zrovna tak by se vzdělal lid obšrným, třebaš úplně pravdivým líčením zločinu «váženého člena rodiny agrární» Tomana. Katolíci mohli se chytнути také takového palcátového prostředku agitačního — ale brožuru přece nevydali. Nu — a román šířený tiskem pokrokářským se před pravdou rozplývá jako ranní mlha. Pokrokářské listy tvrdily, že opat Drápalík ujel prý automobilem do Ameriky s milou sobě dámou, a vzal prý spousty peněz, které prý nahromadil pustošením lesního i polního hospodářství novofélského. Na věci je jen tolik pravda, že opat Drápalík skutečně svého opatského úřadu se zřekl, automobil klidně stojí v garáži v Nové Říši, opat Drápalík jest té doby u své provdané sestry v nitranské stolici v Uhrách, hospodářství lesní po provedené práci revisi c. k. státními úřady nachází se v pořádku, státní revisní nález s pochvalou uznává, že z lesů novofélských nebylo ani tolik vykáceno, kolik dle schváleného lesního plánu káceti se mohlo, ekonomie polní stojí na výši doby, a právě opat Drápalík to byl, který o racionální hospodářství si získal zásluh nemalých. O přiklích, které opat Drápalík vedl, aby dobrovolně resignoval, dozví se ještě česká veřejnost, a ta, pokud není naprosto otrlá, naplněna bude hnusem, že se najdou lidé, kteří svého politického odpůrce nestydí se denuncovat, a bohužel, že existují také veřejné orgány, které zástíplným denunciacím poskytují slechu a důvěry. . . . Že opat Drápalík nejel s dámou ani do Ameriky, už vysvítá z toho, že pokrokářský tisk neudával žádného jména, nýbrž básnil v neurčitých nápovědích. Nejel však také s klášterními penězi, poněvadž jich, maje značný dědičný podíl po svých rodičích, nepotřeboval. — Chtěl-li pánové využítovatí agitačně pro svou stranu případ, do něhož jim vlastně nic není, chtěl-li zlehčovati katolíky k vůli onomu opatu, pak nechť napřed dobře zkoumají nezištnost a obětavost vlastní. Drápalíkovi se nedokázala žádná defraudace, žádné nepoctivé rozhazování — ale už agrárníci tu byli s rozsudkem jako na koni. Když však se jasně dokáže agrárním agitátorům veliká zištnost, agrárníci buď mlčí anebo překrucováním pravdy omlouvají. Pozor vždycky na zbraň dvojsečnou, která leckdy poseká samého majitele! Mysl-li agrární štáb, jak svým překotným útokem někomu vyťel zrak, nuže — upozorňujeme pány, že sama agrárnícká oposice ve svém pozvání k pracovnímu sjezdu připomíná toto: «Nelekejte se příkoří a nedejte se zaleknouti běsněním, jež proti nám nafizuje a zejména po tomto provolání nadíli uchvatitel oficiální strany agrární a jeho příživníci. Vězte, že jim jde v obrovském boji našem o hrdlo, o deset a dvacetitisícové smekury, jimž oni říkají zájem o věc venkovského lidu. Lhou ale, v hrdlo lhou! Vlastní, málo poctivé zájmy jsou jim máde všecko! Nemají ohledu na venkovský lid, klamou ho a jest jim jen stádem, které ženou tam, kam toho pro vlastní kapsy a vlastní slávu potřebují. Zavedli na scestí agrární politiku a delegace nejsilnější strany hraje dnes v politikém i hospodářském ohledu úlohu smutnou až k pláči. Způsobili poměry, o nichž nutno mluvit poctivě, otevřeně a bezohledně! Tak bude o nich promluveno na našem prosincovém sjezdu v Praze!» — Proto vždycky pozor na zbraň dvojsečnou!

Sensační proces vyzvědačský ve Vídni. Dne 6. t. m. zahájen byl před vídeňským trestním soudem senační proces vyzvědačský. Jako svědci povoláni jsou 2 důstojníci generálního štábu a znalci z kruhů vojenských. Líčení je prohlášeno za tajné. Jako obžalovaný stojí před soudem Alexandr Murmann, narozený v Čechách 19. ledna 1874. Jest nemanželským synem jistě Johany Braunové. Otcem jeho byl generál rakouský, který vynikal osobní udatností a vyznamenán byl za vykonané činy u Osprů vysokým řádem. Mladý Alexandr Murmann v 7 letech dostal jméno: Alexandr Murmann baron z Marchfeldu a pod tímto jménem vystudoval gymnasium a dělostřeleckou kadetní školu. Jeho vychování a studia platil císař z vlastních prostředků až do doby, kdy se stal Murmann nadporučkem v rakouské armádě. — Roku 1898 byl stížen malárií a lékařii uznali ho za neschopna k vojenské službě. Murmann odešel do Ruska, kde se stal ruským občanem. V listině, kde přijat byl za ruského občana, která čtena byla u soudu, prohlašuje Murmann, že je naplněn záštkm proti Rakousku a že je ochoten proti Rakousku konati služby vyzvědačské. Prohlašuje, že má naději v případě války pozvednouti i svůj meč proti rakouské armádě. Služby jeho vyzvědačské přijalo Ruako a dobře ho za ně platilo. Roku 1899 byl Murmann v Jaroslavi odsouzen rakouským soudem pro vyzvědačství na 8 měsíců do žaláře a ku ztrátě šlechtictví. Od té doby vykonával vyzvědačské služby pomocí špehouů. Z jeho špehouů zatčen byl posledně v září roku 1911 jistý Langner, který pro vyzvědačství odsouzen byl na rok do žaláře. V poslední době přišla mu na stopu policie v Berlíně a byl při své «návštěvě» Rakouska zatčen a postaven před soud. Před soudem čten byl i výrok jeho matky, která působilá jako učitelka ve Vídni pod jménem Joh. Murmannová bar. z Marchfeldu. Vyslovila se: Je dobře, když si důstojník vydělá vyzvědačstvím peníze. Znáám jednoho důstojníka, který si za několik dnů vydělá 14 tisíc korun a zaplatil všechny své dluhy. Nemám nic proti tomu, že můj syn šel do Ruska. — Murmann prohlásil, že se cítí nevina a že každé podezření vyvrátí. Přelíčení bude trvati čtyři dny.

Jihoslovane. V době krvavého balkánského dramatu upozorňujeme, že nakladatelství R. Prombergera v Olomouci vydalo ve sbírce «Rakousko-uherské typy lidové» tyto serie jihoslovanských typů: Dalmatinci, Hercegovci a Albánci z okolí Dubrovníka (Ad. Kašpar), Dalmatinci, Hercegovci a Albánci II. (Lalich), Slovinci z Bleda (Kleinmondová), Chorvati z Chorvatska a Slavonie (Tišov), Dalmatinci z okolí Splitu (Ad. Kašpar). Cena serie K 1.20. Mimo to vyšla serie 9 pohlednic Jar. Čermáka, z nichž nejkrásnější jsou výjevy bosensko-hercegovských a černohorských bojů s Turky. Cena K — 90. Doporučujeme!

Všelicos. Bulharský červený kříž usnesl se vypůjčiti si 20 mil. franků, za kterýmž účelem vydá losy. — Obecní rada Záhřebská darovala Červenému kříži balkánských států 20.000 K. — Zeměfý člen sněmovny magnátů Rumun Jos. Gabž v závěti své odkázal 1 mil. K na zřízení nového řecko-východního rumunského biskupství v Temešváru. — Před nedávnem poslalo několik českých důstojníků v Praze jednomu svému čes. kolegovi pohlednici se žertovným věnováním: «Svému presidentovi — klub českých oficrů.» Brzy na to všichni ti to důstojníci byli přeloženi k posádkám do Haliče a do Bosny. — Dle nejnovějšího nařízení každá stráž u vojen. prachárny bude míti od nynějška 20 ostrých patron (dosud 10), a při tom s nasazeným bodákem. Stráž má právo každého podezřelého člověka, ať zamýšlí atentát nebo ne, po třetím zavolání zastřeliti. — Choť bavorského prince Jiřího, dcera arciknížete Bedřicha, podala žádost, aby její sňatek byl prohlášen za neplatný. — Presidentem Spojených států severoamerických byl zvolen demokrat Wilson. Byl tedy poražen ctižádostivý Roosevelt, který chtěl potřeť usednouti na stolec presidentský a za tím účelem rozbil stranu republikánskou.

Na milion dvacetihaleřů pro Matici Cyrillo-Methodějskou sešlo se na první výzvu od 10. října do 1. listopadu 17.316 dvacetihaleřů. Prosíme snažně, použijte šeků a úpisových listin a pošlete dar na milion. Matice Cyrillo-Methodějská plní letos prakticky úkoly jí určené. 13 kandidátů učitelství studuje na stipendia Matice C. M. V Třebčíně u Prostějova staví Matice mateřskou školu. Velkou řadu schůzí pořádala MCM. letos, uvědomovala lid o kulturním boji dvou světových názorů. Pomozte Matici plniti její nejvyšší důležité úkoly. Na 30.000 K potřebuje letos MCM. na stipendia, stavbu školky a výlohy správní. Všem vdpp. pánům na Moravě a v Čechách i ve Slezsku zaslány byly prosebné dopisy a archy úpisové. Kéž nikde nezůstane prosba naše neposlanná! Během tohoto měsíce rozeslány budou všem katolickým organizacím sběrací archy. Pořádejme ve všech místech našich sbírky po členech spolků a jejich příznivců. Dejme MCM. vánoční dar důstojný jejích úkolů a práce. Dokažme, že katolíci čeští pro katolickou výchovu ve školách, pro blaho katolických dětí dovedou bojovat i obětovat. Sbíráme pro sebe, pro své děti. Buďme štědrí, buďme obětaví. Pamatujme vždy a všude na Matici Cyrillo-Methodějskou. Sekretariát MCM.

Tržní zpráva Zemědělské prodejny dobytka v Praze VII. V pondělí dne 4. listopadu 1912 bylo dopraveno na pražský ústřední trh dobytčí celkem 614 kusů dobytka hovězího a to 132 kusů původu domácího, 412 původu haličského, 42 původu uherského a 21 původu štyrského. Průběh trhu byl prostřední a prodáván dobytek původu domácího a to prima volí při stálém smýšlení a pevných cenách, volí dalších jakostí prostředně, býci při hbitém odbytu a částečném stoupnutí cen, tučné krávy a jalovice čile. Tentokráte bylo dopraveno o 276 kusů hovězího dobytka méně, což mělo na utváření cen jistý vliv a získaly prima druhy o 1 až 2 K proti minulému pondělí. Prodáván byl dobytek původu domácího a to volí od K 1.— do K 1.18, prima od K 1.19 do K 1.30, výminečně od K 1.31 do K 1.34. Býci od K 0.92 do K 1.06, krávy od K 0.76 do K 1.08. Dobytek původu haličského volí od K 0.80 do K 1.22, býci od K 0.64 do K 1.08, krávy od K 0.52 do K 1.10, do 1 roku staří volci a jalovice od K 0.72 do K 1.04. Dobytek původu uherského volí od K 0.85 do K 1.32, býci od K 1.04 do K 1.13, dobytek původu štyrského volí od K 1.16 do K 1.22, vše za 1 kg živé váhy a bez potravní daně. Drahou vyvezeno z ústředních jatek 64 kusů hovězího dobytka. Dle druhu bylo 282 volů, 162 býků, 95 krav a 75 jalovic. Zemědělská prodejna měla svěřeno ku prodeji 10 kusů hovězího dobytka, 8 telat a 122 vepřů. Průběh pondělního trhu masného dne 4. t. m. byl prostřední a prodávalo se maso vepřové následkem většího příhonu vepřů z Haliče a Bukoviny při váhavém odbytu a poklesnutí cen, veškeré další druhy masa při pevných cenách.

**Barevná
kostelní
okna**

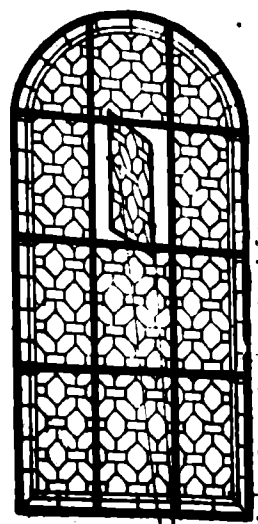
v odbor provedení
zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

malé sklenářství a malba skla

v Třebčovicích a Hradce
Králové.

Osobky a rozpočty na potřeby
škola.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ustí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam. rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Svétoznámý malínský křen

leteční sklizně, jakož i cibulí, česnek, majoránku a česnek nejlepši jakosti zasílá nejlevněji v 5 kg. balíčcích i ve velkém

Josef Mikulecký v Kutné Hoře.
Vývoz malín. křenu. Cenky na požádání franko.

Nezapomeňte, že

15.

ledna 1913 . . .

jest tah „České loterie“ ve prospěch stavby sanatoria na Pleši. Zakupte všem a doporučte svým známým losy tyto po 1 koruně, kdekoliv v trafice, obchodě neb přímo v kanceláři

České loterie, Praha, Karlovo náměstí.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“

v Hradci Králové (Adalbertinum)

úrokuje vklady 4½ — 5%

Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty založen.

Obrázky svatých

v různých cenách, levně pro školní děti,

obrázky smuteční

a upomínky k sv.

přijímání a zpovědi

lze dostati

Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinum).

Přijmu řádného krejčovského dělníka

na dobrý plat a celoroční práci.

Jan Michálek, biskup. seminář v Hradci Král.

Při objednávkách

kalendářů

obracejte se na své diecéšní

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství a papírnickví

v Hradci Králové,

Adalbertinum,

které vám poslouží s výhodami dosud vám poskytovanými.

!! Svůj k svému !!

V pozůstalosti zemřelého p. vikáře Karla Janského v Chroustovicích nalezá se zbytek knih, asi 200 výtisků, které druhdy svým nákladem v bisk. tiskárně vydal:

Brynychovy KATECHESE.

Posluchači p. biskupa Brynychy, bývalého profesora pastorálky, katechetiky a methodiky, znají oceniti praktický význam jeho katechesí. Mladší duchovenstvo sotva asi tyto katechese zná jen dle jména. Upozorňujeme na ně.

Ježto se jedná o rychlé zpeněžení pozůstalosti p. vikáře Janského, nabízíme tyto katechese

se značnou slevou 30%.

Krámská cena 1 výtisku o 196 str. (dříve K 1-80) snižuje se tudíž na K 1-30 frankovaně.

Objednávky obratem vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Duch

katolické

Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím střídem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

sklení kříž,
kasetolny,

oltáře, sochy,

křížové cesty,
Boží hroby

levně provádí absolventi a. k. odb. školy sochařské a řezbářské

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný živnostenský spolek

„Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 38 případech úmrtí celkem 40.575 K, získav 805 členů. Jak děkovné dopisy svědčí, přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K, zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spolulena 2 K, jež se vyplatí bez průtahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž poskytuje též

věno

nedospělým v den jejich smrti, případně v den dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch, kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru bylo přihlášeno.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv, jen když týž jest tělesně zdravý a nepřekročil 55. rok věku svého. Zápisné 6 K je pro všechny stejné, rovněž příspěvek po 1 K ve výše zmíněných případech povinné podpory. — Bližší v prospektu, jež na požádání zdarma zasíláme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Reyl,
předseda.

Václ. Jenšovský,
jedenatel.

Nekupujte :: ::

nejste-li přesvědčeni o dobré jakosti a bezvadném provedení

zimního i letního prádla atd.

jež v cenách mírných zasílá

Jan Zindulka,

výroba zástěr a prádla v Litomyšli.

Pilně čtěte důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramene a v ustavičném zřetelém k novějším a nejnovějším církevním i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Bryochta,

kanovník-strašec katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cenou tuto knihu redakce „Obnovy“ co nejvíc doporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Atelier pro církevní malbu

J. Hlávka,

malíř církv. obrazů,

Praha—Král. Vinohrady,

Puchmajerova ul. 68.,

doporučuje veleředst. duchovenstvu

oltářní obrazy, kříž. cesty atd. na plátně, plechu v uměleckém provedení, v ceně nejlevnější.

Nákresy i vzorky franko. Nejlepší doporučení.

Balkánská svoboda a soc. demokracie.

Hnusí se již po denních listech opakovati, jaké strašné ukrutnosti páchají Turci na nešťastných křesťanech i nyní, kdy již jsou na celé čáře od balkánského čtyřspolku poráženi. Turečtí lišáci podvádějí křesťanská vojska předstíraním kapitulace, aby tím lépe mohli sestřelovati celé řady křesťanských vojáků, až se k nim přiblíží. Upalují za živu zcela pokojné, neozbrojené křesťany, vypichují jim oči, uřezávají rty a uši, honí celé davy zajatých křesťanů před sebou k boji při nastávajících srážkách, vypalují na útěku ze msty celé vesnice, pobíjejí ženy i děti. Zkrátka prozrazují všechny známky sveřepého mongolského plemene.

Všecka civilisace, která od doby hrozného řádění Hunů a Tatarů se bere rok od roku ku předu, neměla na hordy turecké žádného vlivu. Ty pádají zrovna takové barbarství, jako před pěti sty lety. Aby tedy nastal konec ďábelských mučení, samy křesťanské národy přinutily své panovníky k vyhlášení války. Málokdy široké massy lidové byly ve svém úsudku, ve své touze po důrazném počínu tak jednomyslny, jako právě před vypuknutím velikého osvobozujícího boje. Lidový nátlak v době, kdy velmoci proti řádění turec, rot nečinily téměř ničeho, byl tak veliký, že by byla vznikla domácí revoluce, kdyby se byli panovníci nepodvolili souhlasnému naléhání svých poddaných. Nejen mužové, ale i jinoši vesměs jako jeden muž chtějí křížiti svou zbraň s odvčkým otrokářem křesťanstva. Ale samy ženy, které se loučí se syny, ubírajícími se na bojiště, projevují takové hrdinství, takovou obětavou touhu po zkracení mongolského tyranu, že Západoevropané tonou v úžasu nad takovými lidovými projevy. Křesťané v bitvách ranění nebědují nad svým osudem, nespílají válce. Naopak dávají na jevo uspokojení, že se uplatnili v boji za svobodu a přejí si uzdravení hlavně proto, aby mohli dále svou zbraň krotiti zpupnost mongolských katanů. Ovšem sami králové se svými syny bez bázně se účastní válečného tažení. A jejich choti a dcery konají služby lásky k bližnímu v lazaretech.

A teď si čtete drzé, neomalené lhaní, jakým provází soc. demokratický tisk obětavé, dobrovolné tažení křesťanských hrdinů! Na př. soc. demokratický »Dělnický Denník« dne 30. října napsal: »Králové balkánských států prohlásili, že všichni mužové musí do války. Co zmůže slovo takového krále, je známo. Chudák musí nechat všeho, políbit ženu a děti, i kdyby tito na smrtelné posteli se nacházeli, a barák hořel nad stropem, a musí jít . . . Musí jít vraždit, zabíjet lidi, kteří mu jakživi křížem stéblo nepřefořili (!?), naopak, kteří jsou zrovna tak chudí a vyssávaní jako on (To se povedlo!) . . . Králové, o nichž mu kněží vykládali, že jsou od samého Boha ustanoveni, rozkázali statisícům, že musejí jíti na bojiště, sami zůstali doma.« (Tak to naopak provádějí rudí pohlavíři. Poštvou dělníky k demonstracím, až dojde ke krveprolití. Ale sami si v parlamentě umývají ruce jako Pilát.)

Soc. demokracie, která svými nespravedlivými štvanicemi způsobila již tolik řezů, která jákala, když rabiáti zabíjeli zákeřně lidi nevinné, pořádá dále řadu schůzí za heslem: »Válku válce!« A to právě teď! Když portugalští křivopřísežníci užili zbraní, určených pro ochranu vlasti, zákeřným způsobem proti pokojným spoluobčanům, když způsobili politický převrat, kterým zavedeno ztrocení lidových vrstev národních, tenkrát soc. demokracie na protest si nevzpomněla. Nyní však sám nejvyšší tribunál světové rudé internacionály sešel se k brusselské konferenci, aby protestoval proti současné válce.

Při tom »Právo Lidu« snažil se zavést sbírky pro Turka. Praví: »Turečtí vojáci v bitvě ranění jsou právě tak lidé jako Srbové, Bulhaři a Černohorci, na něž vybírají čeští měšťáci.« Pravda. Ale několik poznámek. Kdy pak Turci sami přiznávali rovné právo lidskosti křesťanským Slovanům? Nehřmála jejich otrokářská hesla ještě v době, kdy Slované začali již o svoji svobodu bojovati? A jsou-li Turci také lidé, proč se k ujařmeným Slovanům po lidsku nechovali? Jinými slovy: proč si úkol svého lidství neuvědomili dávno dříve, než samo »Právo Lidu« lidství Musulmanů zdůraznilo? Soc. dem. denník ví, kdo by měl v přední řadě mlíti péči o turecké raněné. Jsou to ti diplomaté, kteří se dali omámiti řečmi Němců a židů tolik, že se zachovali k varovným hlasům a žádostem balkánských států se vši zpupností, takže na př. na místo poslední odpovědi, žádané od Srbska, učinilo turecké vojsko krvavý vpád do území srbského. Tolik milionů vyssálí turečtí boháčů na ubohé ráji slovanské, jen průběhem posledních let. Mohli by tedy aspoň z toho lupu darovati značnější peníz na úlevu bídy těch svých lidí, které do války hnali. Turci také pomoci potřebují.

»Turečtí vojáci jsou také lidé!« Ale div velkých! Turecké vojsko raněné křesťany vraždí a hun-

ským způsobem hanobí. Své raněné pak nechává na krku slovanským ošetřovatelům, spoléhajíc se chytře, že budou tito ubožáci ošetřeni od křesťanů zrovna tak pečlivě jako ranění křesťané.

Proti této mongolské chytristice, proti vypočítavé bestialitě soudruzi obrněného protestu nevydali. Zkrátka v době, kdy velké tisíce našich pokrevenců potřebují ošetření okamžitého, rychlé naší pomoci, mělo »Právo Lidu« důrazně apelovati právě na ty, kteří turecké politice tak velikou přízeň věnovali, aby se na předním místě o raněné Turky postarali. Krvavá záplava, která nyní tisíce životů kosí, jest dílem těch, kteří řádění Mongola buď přímo anebo nepřímo dlouhou řadu let podporovali. Ti by se měli postarati aspoň o ty raněné Mohamedány, kteří se odvděčují svým ošetřovatelům křesťanským dýkou anebo výstřelem.

Turci jsou také lidé! Ano — ale dříve ještě, než pro turecké katanství vzplanula pochodeň války, měli soc. demokraté zahřívati do svědomí Evropy: »Křesťanská pobíjená rája náležel také mezi lidi. Nežeňte ji svou lhostejností a podporou Turků ke krvavé, zoufalé sebeobraně!« Na místo toho mate a obelhává své čtenáře »Dělnický Denník« těmito slovy: »Nepravdou je, že na Balkáně dnes vládlo veliké nadšení pro válku. Nepravdou je, že by válka byla vedena k vůli »osvobození« křesťanů a Slovanů. Potentáti, majíce po ruce brutální prostředky, prostě poddanému lidu rozkázali, že musí do boje . . . Tedy zabíjej, hlupáku, a nech se zabít. Vlast toho na tobě žádá. Neopovažuj se uvažovat, k čemu že těch obětí je třeba. Nebuď také tak drzý, abys vůbec pochyboval, máš-li také někde nějakou vlast. Buď poslušný, otroku, když tě páni posílají na smrt pro vlast!«

Takovou tedy pomoc přináší rudý tisk Slovanům. Sveřepému Turkovi, který hnál do boje proti utlačovaným křesťanské Slovanů a Řeků, soc. dem. listy takovou přísnou kapitolu nevěnovaly. —

A jelikož soc. dem. pohlavíři nemohou se povznést k náhledu, že by jiní vládcové byli svobodomyšlnější než oni, obracíme slova »Děln. Denníku« na adresu přihléhavější pravice: »Nepravdou je, že by rudé demonstrace byly vedeny k vůli osvobození proletariátu, protože dělníci jsou ujařmení rudým jhem samým až k zalknutí. Rudí potentáti pouze komandují neuvědomělé davy, volajíce: Buď poslušný, ujařmenče, jinak tě v dílně nestrpíme!« Svobodu jen potud — pokud dovolí židovští milionáři, u nichž jsou zadluženy veliké rudé podniky až po uši!

Kulturní jiskry.

Úpadek světských škol ve Francii. Ve dnech 18.—20. července t. r. konal volnomyšlenkářský školský spolek francouzský, vládou všemožně podporovaný, »Liga vzdělání« výroční schůzi, v níž sekretář její Leon Robelaine podával zprávu o postupu »světských škol«, t. j. beznáboženských škol ve Francii. Místo čekaného jasotu vyvolala zpráva u volných myslitelů trpké zklamání, neboť vychází z ní na jevo, že »světské školy« stále upadají a nenáviděné a již již státem potlačené »církvní, katolické školy« znovu rostou. Právil sekretář: »Ve mnohých krajích veřejné světské školy ztratily z 1000 žáků již 496, mnohé jsou docela prázdné, jiné jsou bez učitelů nebo mají učitele bez zkušenosti a vážnosti. V západních krajích pro nedostatek žáků se veřejné školy přímo zavírají, zanechávajíce místo pro školy klerikální. Protivníci světské školy opět pozdvihli hlavu. Katolická církev zvyšuje počet svých učitelských ústavů. V Paříži usnesli se katolíci na žádný způsob neopustiti své školy, jinde žádají svobodu vyučování a poměrné rozdělení škol. Proti těmto drzým nárokům musí ochránci světské školy ukázati horlivost ještě větší než dosud.« — Tedy lidé, kteří dříve se posmívali, že církev se udržuje pouze s milostivou ochranou státních úřadů, pojednou se třesou před vnitřní silou katolické církve. Nazývá-li volnomyšlenkář Robelaine drzými nároky žádost katolíků za rovnoprávnost, pak odhalil masku s tváří despotů, pak prozradil, že svobodomyšlnost zednářských světlonošů jest holým švindlem. Co bylo ferrerovských nářků na útlak Volné Myšlenky ve Španělsku! Zatím revolučním Ferrerovcům bylo zcela volno rozšiřovati volné školy. Vlk však dále bědoval, jak mu beránek kalí vodu, a odpověděl na vládní koncesse krvavou revolucí.

A jak se vede katolické církvi v Americe? Není tam udržována žádnými bodáky, převládá tam protestantismus a racionalismus. A přece čas spustil poplašný nářek, jak se Amerika pokatolňuje. Školy katolické tam rychle vzrůstají a to na přání vrstev lidových, které přinášejí za tím účelem veliké hmotné oběti. Volnomyšlenkáři vědí, že jich neudrží ani předstíraná věda, ani falšovaná humanita. Proto po příkladu Mohamedánů utíkají se všude horlivě k prostředku poslednímu — k ná-

silí nejbezohlednějšímu. Křičí z plných plic: »Svoboda svědomí!« Ale v praxi nejví proti ničemu odpor tak veliký, jako proti svobodě svědomí katolíkova.

Hrozná rozčlenění německého tlaku nad vítězným Jihoslovanům. Právě vášnivý vztek, s jakým provázejí němečtí nacionálové vítězný postup vojsk slovanských, jest velmi dobrým znamením, jak německý kurs klesá a jak balkánské úspěchy větší lepší budoucnost Slovanstva.

V požidovstěném »Reichenberger Zeitungu« (ze dne 3. listopadu) zemský poslanec dr. Fr. Perko soptí jako Vesuv. Prý balkánští Slované nemají ani chuti ani možnosti, aby poznali, že jest v jejich vlastním zájmu, aby se s mocným svým sousedem pokojně vyrovnali. Důkladné potrestání »drzého národa srbského« před čtyřmi lety a silnějším obsazení pruhu mezi Černou Horou a Srbskem nebylo by toliko dnešní válku dle možnosti oddálilo, nýbrž by bylo i seslabilo válečná nebezpečnost z balkánské zápletky pramenící.

Nerozhodnost zahraniční politiky rakousko-uherské v balkánské otázce, jaká nastala pod dojmem tureckých porážek, upuštění od statu quo nemůže jíti nikdy tak daleko, aby se ponechalo křesťanským státům svobodné dělení území. Nastává nebezpečnost, že Němci budou od Středozemního moře zcela odříznuti. (Kolik milionů Němců však vlastně, pane dre. Perko, kolem toho moře žije? Patrně, že tedy vliv na Středozemní moře zjednali si Němci pouze způsobem umělým. A jak se staral Vilémův Reich o kulturní rozvoj Středomoří? Horečnou podporou »nekulturního Turka.«) Břehy Adrie by zůstaly na vřdycký obydlí jenom od Románů a Slovanů. Poslední otevřená brána Německa na jih, Terst, byla by uzavřena. A Soluň i jiné důležité opěrné body by byly také vydány ve prospěch jiných. »Vzrůstající německý národ potřebuje v doznívající době země. 900.000 lidí, kteří v Německé říši každoročně přibývají, nemohou se trvale uživit v mateřské zemi. Hrozící ztrátě těchto nastávajících lidských mass v zámořských zemích, v cizích státech musí se předejiti. Víc než od tisíciletí německá síla dobyla všechnu zemi na východ od Labe, celou Východní Marku Německu. Musí býti jednou z nejdůležitějších úloh německé politiky budoucnosti, kolonizaci jiho-východní Evropy provést. Německému duchu, německé pili, německým penězům, v případě potřeby má pomáhati německý meč. Na rozvoji hlavní massy závisí všechno ostatní. Čím četnější, čím těsnější, čím mocnější se Němci usídlí mezi mořem Severním a Jaderským, tím lépe pro Německo ve světě. Heslo »Střední Evropa Němcům« musí se státí vůdčí hvězdou německé společné politiky. Jen bezohledným probojováním této vůle může si německý Michl dobýti místo, které mu náleží . . . Proto meč z pochvy, pokud by chtěla strana odporná přísti cestu německé společnosti zatarasiti. Jest nejvyšší čas, aby se nepřítelům Německa znovu připomněla věta skoro zapomenutá: »Oderint, dum metuant!« (Ať nenávidějí, jen když se strachují!) Nikoli láska, ale moc, prýstící z tělesné, duševní a mravní síly, určuje osud lidí, národů a států.«

Tady jest přesná fotografie německé humanity. Ji nestačí, že v Rakousku německá menšina utiskuje velikou slovanskou většinu. »Humanita« německá hodlá panovati i v těch končinách, kde vůbec německých osad není. Jako se musili skláněti Jihoslované po 500 let před Turkem, tak se mají nyní klaněti dobyvatelům německým.

»Střední Evropa Němcům!« Jakým právem, jestliže zde jest převaha národů jiných? Ale Jihoslované nemají ani práva na snesitelnou svobodu v těch zemích, kde tvoří vážnou většinu? Dobře jest si zapamatovati, jak se Němec hněvá, že Slované s obrovskými obětmi vyklízejí Augiášův chlév, který vinou samého Německa tak dlouho svými výpary dusil všechnu kulturu.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

zavazňzení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Čestné umění od vlá. duchov. úřadů k dispozici.

Vlastnictví přerazeno páteře. Čím více se snaží Sokol před očima katolictva demonstrovati svou velikou moc, národní svéprávnost a všenárodní tužby, tím jasněji paprskuje jeho malomoc, dokumentovaná oporou o živly cizorodé a prosbami u rudé internacionály. Tím jasněji také se uka-

Centrála v Praze. — Akce: kapitál K 3.000.000, vklady
přes K 20.000.000.

Filiálky: Banská, Kolářská, Liberec, Písek, Smíchov, Král. Vinohrady.

ČESKÁ BANKA

filiálka v Hradci Králové

s přidruženou expositurou v Jaroměři.

Zúročí vklady na knížkách

4³/₄ %

na vkladní účty a pokladniční poukázky

5¹/₂% při 120denní výpovědi 5% při 60denní výpovědi

5¹/₂% při 90denní výpovědi 4¹/₂% při 30denní výpovědi

Vkladní knížky a slovní listy počt. spořitelny zdarma. Koupě i prodej
ukladacích hodnot a veškerých akcií za nejvýhodnější kurs.

Přímý styk se všemi burzami evropskými. Komisionářský obchod su-
rovým cukrem, kávou, bavlnou atd. Velkoobchod uhlím, koksem,
vápnem a cementem.

Velkoobchod obilím, slámou, senem, jetelovým semenem, veške-
rými krmivými, dále stroj. krmivými, kálikem, solí draselnatou, strakon-
Thomasovu a ledkem. Export ječmene. Čiřící bavlna.

Veledůstojným
duchovním a patronálním úřadům!

Oříbný závod perlačovský

GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů,

kazatelen, Božích hrobů,

křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Respekty a nákresy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

POTŘEBUJETE

SVĚTLO ??

Doporučuji k nastávající době:

Olej repkový se zárukou pravosti jasně a bez
zápachu hořící 1 kg. za 1 K 20 h,

svíčky hospodářské, kus 2, 4, 6 h, 1 kg. za
1 K 4 h,

svíčky stearinové, 1 balíček 60, 80, 88 h, 1 K,

svíčky voskové, gasolin, petrolej, karbid,
za nejlevnější denní ceny.

JOS. JELÍNEK,
parfumerie a mydlářství v Hradci Králové.

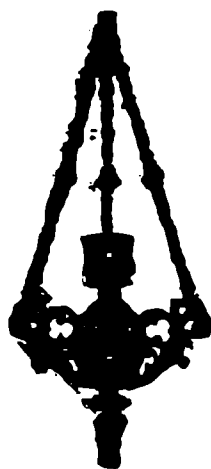
PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a
břimování, k missím a k velikonoční
zpovědi, symbolické obrázky, obrázky
svatých, modlitební knihy ve skvost-
ných vazbách a různých cenách,
růžence, obrázky v upomínku
na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,

zakladatelství, závod hudební a papírnařství
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronálním
úřadům dovozuje si depo-
ružití veškeré kostelní nádobu a
nářadí a to: monstrance, kalichy
cibáře, nádobky, paténky, paciřky,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisem
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni stříbrí nebo proti do-
piatku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy nasílá na
nákladu franko bez záručnosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Střed veškerých stříbrných a stříbrných blonových, jako: řetězů
madonok, křížků, prstýnků, náramků atd. z **Metálové**
předmětů, tabulek, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

posl. a ošleceur

Praha-I-979, ul. Karolíny Světlé, č. 12. n.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku očištění.

Cenníky zdarma a
franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstvu
zvláštní výhody.

VÝPRODEJ.

Jelikož svůj dosavadní kožešnický závod
přeměním pouze na **velkovýrobu**
a dodávku čepic.

vyprodávám veškeré kožešinové zboží

s úředním povolením, za každých možných levných cen, které se
zvláště při nynější přemrštěné drahotě v kožešinách naskytují.

Poněvadž mám největší sklad v přehojném výběru, výhradně jen v dobrých jakostech,
v **pravých přírodních kožešinách**, za které ručím, naskytuje se
každému výhodný a dobrý nákup.

Odvolávám se na velice rozšířenou známost svého speciálního závodu, svojí výrobou
jedinečného a prosím o laskavé prohlédnutí mých výkladních skříní a obchod. místností.

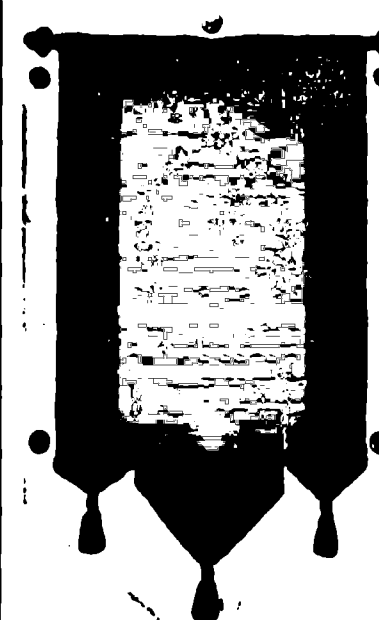
V úctě podepsaný

Antonín Vambora, Hradec Král.-II,

blíže nádraží.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritakého chrámu
Páně.

Na ubádku naslá
se vše franco.

PARAMENTA

kalichy, oltáře, mon-
stran., kaditelnice atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav para-
mentní a devotional.
- BRNO. -

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

 Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školné.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberů a
keveho nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franco.

Bez velkoměstské reže ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze meho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte nám látky na taláry.

Tak na splátky bez zvýšení cen!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

NÁBYTEK

KOBERCE

koupíte nejvýhodněji co do jakosti i ceny přímo
v osvědčených závodech firmy

AD. NOVOTNÝ a SPOL. v Týništi n. O.

Zástupce: Hynek Kodym, Vinohrady, Bla-
nická ulice č. 6.

Sklad též: Olomouc, Česká ulice 18.

O výhodách se přesvědčíte, dopíšete-li si hned
o náš nový obrázkový ceník č. 60.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchov-
enstvu a ul. patronátním úřadům k opravování
a přezlakování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

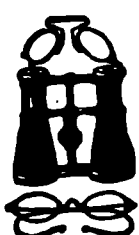
slacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Divadel. kukátko

s koženým pouzdem již od 9 K výše,

brejle a skřipce,

lorgany, teploňory, lupy ul.

doporučuje

KAREL VACEK,

závod optický, hodinářský a zlatnický

V HRADCI KRÁLOVÉ, blízko Adalbertina.

Správy rychle a levně.

Mešní vína zaručeně pravá

dodá na objednávku
od 10 litrů výše
v bedničkách

Jan Košťál,

hótelier v Adalbertinu
v Hradci Králové.

Ceny za litr od 90 hal. výše.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

— Složní listky na požádání zdarma. —

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 78.

Zařizování

elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Zárovky:

Osram,
Tung-ram,
Tantal.

Velkoobchod

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 146 st., Malá Kartařova
ul. č. 19 nové blízko Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod leubim) dopo-
ručuje se

že dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, střešními, vraseními.

Vedlejší rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
však závaznosti ku definitivní objednávce.

— Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání. —

Založeno roku 1863

Stanislav Jirásek

v Hradci Králové, 136, doporučuje velel. duchovenstvu své
bezkonkurenční koláry

prací i celuloidové, náprsenky, bířety a veškeré prádlo spodní
vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Pravé jágrové prádlo!

Patentní náprsenky
bez háčků

Zakázky obratem

se vyřizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTUČEK, Hradeo Králové,

Jitřkova třída 239,

ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továrna hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillianty. Klenoty a šperky. Optické
zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní nádobí. Vše v obrovském výběru.
Nejlevnější ceny!

OBNOVA

Číslo 46. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 15. listopadu 1912

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne. Ročník XVIII.

Pád půlměsíce.

Za měsíc po despotickém náporu, po úsečných velitelských odpovědích na noty balkánské: ho čtyřspolku leží celá sláva Osmanské říše na hromadě.

Turci byli v posledních letech se západoevropskou kulturou ve styku nejčilejším. Ale pevně se přidrželi stínů jejich, zamítajíce jasné paprsky. Nedovedli se povznést nad svůj otrokářský systém, jež rafinovaně utvrzovali zneužíváním kulturních prostředků, vypůjčených z duševních dílen západoevropských myslitelů.

K mladoturecké Soluni upínaly se před pěti roky evropské zraky s velikými nadějemi. I někteří slovanští blouznivci čekali od tohoto mladotureckého pašalíku více, než co nám před tisíci roky z téhož místa přinesli slovanští věrozvěstci. A nyní sama Solun padla do rukou osvěcenějších, ideálnějších Řeků jako obraz veliké schátalosti. Na 30.000 tureckých bojovníků se vzdalo dobrovolně, ačkoli taková síla mohla dlouho vzdorovati.

K pádu Soluně poznamenává sám vídeňský vládní »Fremdenblatt«, který nikterak Slovanům nestraní: »Mladoturci brzy zapomněli svého původního programu. (Ten program však byl vydán jenom k šálení lidí od lidí neupřímných. Pozn. Obn.) Místo svobody přinesli porobu a útisk ještě horší, než býval za panování Abdula Hamida. Nechtěli již ani šetřiti národních zvláštností a práv nemo-hamedánských tureckých poddaných, nýbrž pokoušeli se říši Otomanskou též národně sjednotiti a tento pokus stál evropské Turecko — život.«

Zprávy vážných dopisovatelů z bojiště shodují se v tom, že v prostém tureckém vojnovi bylo ještě mnoho nadšení, že jevíli neučení vojáci velikou statečnost a trpělivost i při hrozném nedostatku potravin, obstojného šatu a střeliva. Ale zároveň se dodává, že důstojnictvo turecké nestojí za nic. Stálým politikářením, papouškováním západoevropských frází stali se z důstojníků hašteví kritikové, jimž pro samé titěrné experimenty a dohady unikal před očima hlavní veliký cíl.

Zvláště mnoho svárů vznikalo mezi důstojníky inteligentními a těmi, kteří se povznegli k vyšším hodnotám »od píky.« Ale podivno — za vřavy válečné nejdříve z důstojníků prchali zmo-

dernisovaní rozumbradové, ponechávající kmány jejich smutnému osudu.

Zato mezi bojovníky čtyřspolku vedou si inteligentní jako lvové, slovem a zvláště příkladem neochvějně statečnosti povzbuzují kolísající řady kmánů. Tu lze pozorovati, kde jest intelligence a láska k vlasti skutečná, a kde pouze falšovaná, honosně předstíraná. V posledních dnech v Cařihradě již po čtvrté musila vláda opakovati s pohrůzkou výzvu k bázlivým důstojníkům, aby se odebrali ke svým plukům. Na druhé straně přijíždějí veliké tisíce dobrovolníků křesťanských až z Ameriky, aby bojovaly s nadšením mezi pobratimci proti Turkům.

Válka jest věcí hroznou, která poraženého zaslape v prach, ale i vítěze těžce raní. Kdo přemýšlí jen o hřmění děl, o postupu jednotlivých kolon, ten jest nadšen. Ale kdo se zamyslí vážně o tisících raněných ubožáků, kteří nalézají menšího ošetření než trestanci, kdo se vmyslí do pláče sirot a vdov, zvolá z plna srdce: »Od moru, hladu a války vysvobod' nás, Pane!«

A přece válečný souboj jest generální zkouškou spořádanosti a mravní úrovně států. Národové právě při trpké, bolestné zkoušce mají osvědčiti, zač stojí jejich zmužlost, poctivost, disciplína. Právě při válce provalují se vědy, jež byly dříve tajeny. Pozná se, jak bylo upřímné osvědčování věrnosti, zda byly objednány válečné prostředky dle předpisu, zda se v magacínech nekrade atd. A Turecko propadlo při zkoušce prabídně. Sesazený sultán Abdul Hamid dobře uhořel, jakou výbavu si přináší Turci z racionalistických kruhů evropských. Obavy ho pojímaly i při rychlém stoupání vlivu Německa v tureckých krajích. Pozoroval, že intelligence obrací se k Islamu zády, ale novou náboženskou ideou že obrozena není. Ač jest Islam naukou velice zpátečnickou, přece Abdul Hamid věděl, že úplná náboženská rozháranost jest ještě horší. Před čtvrt stoletím řekl švédskému králi Oskarovi, že jednota a síla Turecké říše spočívá v jednotném náboženství. Obyčejnému vojákovi dodává sílu víra, že usmrcen na poli válečném otvírá nebeský ráj. Dodal: »Nejsem pro kulturu onu, která jen socialisty do země přivádí s těmi ideami, které jednoduchého člověka jen popletou. Až dosud tu nemáme socialistů. Až budou všude dráhy, pak otevrou se brány všem tělesným i dušev-

ním nemocem a já, doznávám, z toho mám strach. Už vidím nyní ty obtíže s naším vojskem. Moslím poslechně slepě zase jen moslima jako svého představeného, ale reformátoru, křesťanu, německému důstojníku sotva dal bych v případě války plnou moc jako našinci. To se jednou na nás vymstí, uvidíte. Ve víře zakořeněná disciplína mých vojsk. Kdo by chtěl jim dáti svobodu, rovnost, musel by je nejprv vychovati a vzdělati, a to od jich dětství.«

Ve slovech těch značná část pravdy, ale také jisté poblouzení. Pravdy se nemusí bát vládcové spravedliví. A obyčejný Turek hlavně proto byl vychován ve fanatismu, proto bylo jeho vzdělání soustavně zanedbáváno, aby nepoznal nespravedlivost a sobectví pašů v celé nahotě. Nenačil se srovnávati, přemýšleti. A důstojníci mladoturečtí, od kterých tolik očekáváno, ujařmili kmána ještě více, aby tak dokumentovali, že jejich »svobodomyslnost a osvěta« jest největší falš.

Zcela jinak se pokračovalo ve státech křesťanských. Bylo dbáno na vzdělání všeobecné, ale tak, aby společné cíle národní nerozplynuly se při výstřelcích zbrklých radikálních hesel v beztvárnou mlhu. Vzdělání šlo od kořene, podáváno tolik, co mohl lid dobře a účelně ve své duševní dílně zpracovati. A hospodářství států těch o celé míle předhlonilo zakrsle zásady turecké. A právě válka vrhla intensivní světlo na rozdíl vyspělosti turecké a křesťanské.

Němci, kteří jinde stále vytýkají »méně cennou« kulturní úroveň, byli však s hnilobou tureckého obra zcela spokojeni. A proč? V zahňvajícím těle líhli se červi velice vítáni pro německé udice. Jen když se německé kolonie po Turecku rychle šířily! A tu zase vidíme vrub kultury říše Vilémovy. Sobectví až na krajní mez! Půlměsíc zapadá a s ním také končí velikášské velkoněmecké sny. A Německo nemůže říci, že by při tom pádu bylo bez viny.

Volné listy.

Rakouská politika vůči Balkánu. Vítězství balkánských států nad Turky se množí a následují jedno za druhým jako úderů hromu, a každý takový úder jest nejen novým hřebem do rakve tureckého panství v Evropě, ale kromě toho mění

Nemá nebe jenom dvou hvězd dosti —
a car nemá dost dvou pěkných očí,
vždyť jich tolik země jeho hostí,
kolik hvězd se na obloze točí.
Ó, car v boji rek jest nedostížný,
jako blesk rozháání Turků čtyry,
však i v lásce bohatýr je svižný,
a tak sladce líbá kypré retý,
jako slunko líbá v máji poupě —
čemu políbením šetřit skoupě,
čemu trápit se jen péčí cáře,
kdy mu svůdně kyne oček záře? —
Jovan Šišman za dubovým stolem
ohlíží se po bojařích kolem,
jiskry planou v jeho temném zraku,
kyne na bojara Vrochotského,
mluví náhle, jak blesk kdy jde z mraku,
jak kdy májový déšť padá z něho.
»Druhu můj, ty sokolíku sivý!
Byl's i druhem v kruté bojů vřavě,
krví Turků vlašili jsme nivy,
buď mým druhem, mír kdy kyne hravě,
buď mým druhem zlatém lásky ve snu —
čemu jenom žíti v péči těsnu?
Snilo se mi o hrdličce dneska —
a já vím, kde k ní tam vede stezka!«

Zasmušil se bojar šedovlasý,
blýskly oči zespod tmavé řasy,
vážně mluvil šumem ze doubravy:

»Vypuď touhu vášně z mladé hlavy —
vášeň taká zhoulí parno jesti,
mladý strom usychá pod ním záhy,
poupě hyne ještě v ratolesti —
zapuď vášeň, o můj cáři drahý,
vždyť máš doma choť svou jako růži,
nikde nenajdeš si lepší družil«

FEUILLETON

Slovanským bratřím.

(Proslov přednesený na Slovanském večeru.)

Nad Balkánem slunce do mraků se halí,
orel perutí svou skalné štíty bije,
bohatýrské písně k nebi zajásaly,
rozlétly se v nivy hrdé Osmanlie:
»Onamo, onamo, slovanští junáci,
za svobodu svoji, za čest rodné země,
od Dunaje dolů v kraj ať zaburácí:
K boji za svobodu slávké vstává plémě!

Dost již trpěli jsme! Marně vzdechy žalné
přes potoky krve zněly v beznaději,
kolem mrak jen bídý, oči slzou kalné,
trýzeň žen, pláč dětí duší naší chvějí . . .
Na Kosovu poli z hrobu dávné slávy
mučedníků svatých probouzí se stíny:
»Lazarovy děti, pozdvihněte hlavy,
v boj za svatý kříž a volnost domoviny!«

Hoj, již zablesklo se v horách nad Cetyní,
zablesklo to světem, zajásalo v kraje,
zachvělo to zlatou padišaha síní:
»Za svobodu v boj jde utlačená ráje!
Víc než síla tvoje právo naše platí,
k nebi pronikly již dávných žalů stesky,
meč co zbudoval, zas síla meče zvrátí,
nad Balkánem svítí soudů Božích blesky!«

Od dunajských nížin dolů ku Marici
vojů slávkých letí hněvné vinobití,
nikdo nezastaví síly vítězíci:
Duch slovanský žije, dále bude žít!
Na Kosovu Srbi, v pláních u Odrinu

Opolčenců děti jako lvi se bijí,
Sambul zachvívá se v hrůzy teskném stínu,
záře půlměsíce bledne nad Sofií . . .

Pobratimci statní, pozdrav náš k Vám letí,
Volha plesá svatá, Vltava i Sáva,
jedné krve jsme a jedné matky děti,
v lásce chovala nás jedna matka Sláva!
Nová doba jde, jak jitro rozednění,
perutí svou zlatou dotýká se čela,
pouta poroby se v blesky Boží mění,
volná bude hrud', jež léta krvácela!

Utiší se bolest, zacelí se rány,
s jarem vrátí se k Vám míru vlašovice,
píseň o volnosti zavzní v rodné lány,
bolest matek zhojí, štěstím zlíbá líce!
V desky dějin psána zní bude světem
po staletí všechna sláva Vašich činů,
jimiž zdobili jste lauru věčným květem
jméno Slovanstva a svoji domovinu!
Vladimír Hornof.

CAR A BOJAR.

Jovan Šišman, krásný car se mračí,
sedě za dubovým tmavým stolem,
před ním víno v zlatou číš se stáčí
a bojaři mlčky sedí kolem.
Mračí se jak Balkán v temné dáli,
a na mladém čele mraky sedí,
a z těch očí jak by blesky plály —
proč, to všichni svatí jenom vědí!
Ani neví cárice to mladá —
však by oči vyplakala sobě,
ach, vždyť ona cáře má tak ráda —
radš, než s jinou, by jej zřela v hrobě!

ráz na ráz ustálená politická mínění, která posud považovala se za nedotknutelná. Nejbližším obrazem této rychlé změny jest jmenovitě delegace, kdež zásadně opravil své přesvědčení i ministr zahraniční hr. Berchtold i všichni ti ostatní politikové němečtí, kteří, s vysoká vždy dívající se na slovanské státy balkánské, vytrvale odkazovali je v postavení národů, kterým se poroučí a kteří mají jen poslouchati a mlčeti. Jako Dalibora naučila nouze housti, tak dosavadní poručníci musili vzíti na vědomost, že politická a národnostní komanda neradno jest hromaditi do zásob. Slovanští národové svými vítězstvími celému světu ohlásili, že se státoprávně v Turecku zrodili a že od této chvíle budou žíti samostatným životem.

Situaci balkánské, jak přirozeno, v delegacích věnována byla hlavní pozornost a všichni řečníci shodovali se a trvali na tom, že nelze balkánským státům brániti, jestliže v důsledcích vítězného pochodu svého rozšíří svá území dobytými kraji. Rádi věříme, vždyť brániti vůbec nelze, ač by k tomu byla chuť desaterá.

Rozšíření hranic balkánských států jest tedy věcí skoro již vyřízenou. Nyní běží však o zvláštní zájmy naší říše vůči Srbsku. Část těchto zájmů, obchodní spojení se Soluní, Srbové uznávají a po této stránce vyslovují svou blahovůli, ale druhá část jest sporná. Vládní činitelé naši zastřeně dávají na jevo, že si nepřejí, aby se Srbsko zmocnilo dvou nebo tří přístavů v moři Adriatickém a že Albánie má zůstatí nepodrobenou.

Vládní »Fremdenblatt« vytýká tyto požadavky zřejmě, kdežto ministr zahraniční podává je v obálce legitimních zájmů. Srbsko do Vídně zase vzkazuje, že přístavy jsou jeho životním nervem a s jistou samostatností Albanie že sotva bude moci souhlasiti.

Právě o těchto sporných dvou zájmech rozhovořil se důkladně v delegacích dr. Kramář, jenž za nynější balkánské krize z poslance povzněl se na státníka a v řečech velikých obzorův a bystré pronikavosti přesně určil, co jest na prospěch míru a co jest zájmem rozumné politiky rakouské. S nemenší přesvědčivostí a jasností dovodil, že nezasahování v úcty, které si vzájemně vydají balkánské státy a Turecko, jest jedinou věcí, kterou Rakousko obstará moudře i zájmy vlastní. Svoboda rozvoje křesťanského obyvatelstva balkánského jest souhlasná s prospěchy rakouské politiky. Lze již znamenati, že vývody Kramářovy zanechaly stopy v myslích rakouských vůdčích činitelů a že i leckteré odchýlné mínění samého hr. Berchtolda po této stránce bylo opraveno. Bylo by vůbec radno, aby vysocí diplomaté více popřávali sluchu radě demokratických poslanců, nežli se dělo posavad. Jest známo z dějin, že rozhodující místa strní příliš vysoko, aby sjednávati si mohla přímého nazírání a životních zkušeností, čímž nezřídka se stává, že dějí se rozhodnutí, která v organismu životních praktických potřeb vsahují rušivě a způsobují účinky, kterých později i při nejlepší vůli není možno odčiniti.

Ovládají-li nyní naši balkánští bratři: Srbové, Černohorci a Bulhaři politickou situaci na jihu, jest to zase na severu Čech dr. Kramář, který otevírá okna, aby změněnými poměry do státních kabinetů vniknouti mohlo světlo správného poznání a který tlumočí práva pobratimců před celou E-

vropou. Dle úsudku Kramářova nemohou býti poškozeny zájmy Rakouska, jestliže Srbsko bude míti několik, ovšem neozbrojených přístavů na Jaderském moři. Dle mínění jeho zájmem evropského míru jest, aby celá Albánie byla rozdělena, protože byla by stálým ohniskem sporu jsouc samosprávnou.

Po našem soudu řešení tohoto sporu přinese dosti mrzutosti a obtíží, protože otázka srbských přístavův a otázka albánská jsou ve spojení. Jestliže Srbsko ku přístavům vedeno územím balkánským, a proto jest pochopitelné, že srbská politická předem ohlašují nesouhlas rakouským přáním a pokynům. Jedno však jest jisto: naše říše musí Srbsku vyjíti vstříc s pochopením a blahovůlí, protože nezbývá nic jiného, než do tohoto kyselého jablka kousnouti a otázku vyřídit tak, aby Srbsko v nás přestalo viděti svého nepřitele, neboť dnes zajisté nikoho již není tajno, že u našich jižních hranic objevila se mocnost s vycvičeným a chrabrým vojskem a s perspektivou mohutného hospodářského rozvoje.

Ovšem, má-li se pracovati o smírné vyřízení složitého sporu, jest potřebno, aby srbská novinářská nadšení vítěznou válečnou kampaní, mírnili se ve výrazech a nepouštěli úzdy jřivým myšlenkám, právě tak, jako německé a židovské noviny v Rakousku měly by ustati v pobuřujícím štvání, které ostatně zmocňuje jen jejich bezměrnou blamáž, které se doděly. Jejich nejapné vtípy a posměšky, na počátku války proti balkánským státům nahrované, jsou posud v čerstvé paměti, abychom si je mohli nyní představit jako hloupé Augusty z cirků, kteří vlastní nevědomostí a Turčínem, jemuž svědomitě nastříháno na kabát, tak důkladně byli napáleni.

Politika zaujatosti musí do starého železa. Tak bychom asi vyjádřili potřebu nové politiky, kterou naše říše musí před se vzíti vůči slovanským státům balkánským a předem vůči Srbsku. Jinými slovy úkolem našich státníků jest, pohleděti mužně skutečnosti v oči a zaříditi podle toho praktické důsledky. Rakouská politika strany Srbska až dosud hnacím pérem měla bázeň ze slovanského probouzení na jihu a z obapolného vlivu, kterým Srbové v Rakousku a Srbové na Balkáně byli pronikáni. A pro tento slovanský strach politika našich státníků nesla se tím směrem, který byl diktován německými a maďarskými choutkami. To byla hlavní příčina nepřátelské politiky Aehrenthalovy a to byl důvod, proč i hr. Berchtold na úsvitě nové doby tak řízně prohlásil, že na Balkáně musí zůstatí vše při starém.

Neměla tedy tato politika tak nevinné tváře, jak ji líčil v delegacích poslanec Udržal, který pravil: »... Příčiny, pro které na Balkáně nejsme oblíbeni, záležejí v tom, že Rakousko, jak známo, nedovedlo nikdy morálně dobývati. Nikdy jsme se nestarali o duševní snahy národů. Naše celá diplomatická moudrost záležela v moudrosti tak zvaného statu quo, což znamenalo tolik, jako udržovati mrtvolu ve stavu hniloby.«

Daleko toho chyba! Právě proto, že němečtí a maďarští diplomati rakouští dobře znali duševní snahy balkánských Slovanů, právě proto, že si uvědomovali tužby jejich po národním zcelení v

Turecku, trvali také houževnatě na statu quo, oslabovali je obchodními a celními překážkami a vráželi kde jaký klín do jejich svornosti. Rakouští diplomaté na Balkáně dobývali morálně nechtějí. Statu quo byl, abychom mluvili po agrárnicku, užtřnulou nouzovou akcí politiků, jimž běželo o to, aby achátralé Turecko živořilo a při tom svoji existenci bránilo rozpětí slovanských balkánských států.

Za takové situace, v níž Turecko nesmělo umřít a nemohlo se uzdravit, Balkán byl cílem rozplavých sil všenněmeckých. Jednou z chyb mnohých rakouských státníků bylo a jest mínění, že naše říše jest německá a jako taková že musí všudy provozovat vnitřní i zahraniční německou politiku. Toto domnění a tento stín pravé skutečnosti posilován jest trvalými vlivy, pochodilými ze spojení našeho s říší pruskou. Odtud vysvětluje se si, proč všenněmecký postup na východ, na Balkán, nalezl v Rakousku poddajný předvoj a řekněme průchodnou dráhu ke svému cíli, jemuž i naši rakouští Němci dobře rozumějí a jemu pomáhají všemi silami veřejného mínění.

Jest v dobré paměti, jak císař Vilém staral se všemožně, aby Německu udržel přátelství nemocného muže na Bosporu, aby tak všechny přebytečné německé síly hospodářské a kulturní, nemající žádného jiného východiště, umístěny byly na Balkáně. Z těchto okolností také porozumíme, proč na počátku osvobozovací války zaburčel hněv proti jižním Slovanům ve všem německém a židovském časopisectvu. Všichni fedrovatelé tohoto proudu na východ pochopili okamžitě, že vítězstvím balkánských států postavena by byla nepřekročitelná hráz všenněmecké expansi a hospodářské politiky, která čím dále víc ocitá se v úzkých proto, že Anglie již dříve zmocnila se důležitých obchodních kolonií. V rozličných časových oddílech usilování německého o Balkán setkáváme se ovšem také s vlivy anglickými a francouzskými, odtud ony půjčené francouzské židovské miliardy na vytlačení Němců, ale po revoluci mlado-turecké přece jen ovládl vliv německý, prozrazující se mimo jiné také německými jenerály, kteří armádu tureckou výborně vycvičili v utíkání a odhazování ručnic.

Že i naši rakouští Němci o Balkán pracovali, jest nejvýmluvnějším dokladem vídeňská »Reichspost«, která se nazývá sice křesťansko-sociální, ale píše německo-šovinisticky a po mohamedánsku, až neněmeckého čtenáře oči přecházejí.

Jak tyto všenněmecké snahy o dobytí Balkánu a potlačení samostatnosti tamních Slovanů dovedly se obratně zakrývatí zájmy rakouské naší říše, jde na jevo z toho, že se jim bezděčně podřídili i politikové, jejichž loyálnost jest mimo veškeru pochybnost. Nechtěli jsme ani očím věřit, když z předešlého delegačního zasedání jsme četli prohlášení knížete Schwarzenberga, že by nám bylo Srbsko nebezpečným, kdyby se mu dostalo přístavu a kusu sandžaku novopazarského.

Abychom se vrátili, odkud jsme vyšli, opakuje se vzhledem k delegátu Udržalovi ještě jednou, že němečtí a maďarští státníci právě proto, že znali dobře duševní snahy balkánských Slovanů, mluvili stále o statu quo jako o nejmoudřejší zahraniční politice. Ovšem mýlili se v domněnce, že touto dutou a prázdňou formulí na dlouhou dobu vysta-

šavie, píky na cestu jim svítí:

»Vzdej se, caři, nebo ztratíš žití!«

Bleskem mihl meč se v ruku cara, bleskem vrážel na turecké čety, vždyť krev mladá v něm tak bujně hárá — měl by zajít jej Turek kletý? »Přival vody skálu podemele, — marně, caři náš, se bráníš směle!«

Modlí car se k nebeskému Pánu, aby odpustil mu jeho vinu, aby otevřel mu nebes bránu: »Ó kéž, choti má, tě k nádrům vinu!«

Hoj, zda mraky s hor se dolů valí? zda to blesky z mraků vyšlehují? či oživly bulharské kol skály, Turkům na hlavy se bujně ssují?

Oj to bulharských jsou rektů meče, Jantrou za vodu krev Turků teče, v čele rektů cařice je mladá — a již caru s touhou v náruč padá! Jasná rosa chví se na klokoči, v rose houpá zář se hvězdy snívá — vřelé slzy kanou caru s očí — a v nich mladá láska znova kývá.

Pobity jsou Turků četné řady, starý bojar z Vrochot bradu hladí, a car slib své vlasti, choti skládá — teď ví, jaký klenot choť je mladá! — Bojar Vrochotský se před ním kloní, slova jeho jako zlato zvoní: »Nuž, můj caři, co mi bude vděkem, že jsem léčil tě tak zdatným lékem, vrátil zemi otce, ženě chotě, ocel jist dal té turecké rotě! —

V. Veverka.

Zrůměnila cara říce v hněvu — proč mu nepřeje ni zlíbat děvů? A než večer nad krajem se kloní, koník podkovou pod carem zvoní, druhý pod synem bojara řehce — bojar s okna hledí na dva jezdce.

II.

Bojar Vrochotský dvě psaní píše: jedno psaní pro cařici mladou, druhé psaní do Turecké říše, spokojeně kývá šedou bradou. Vyléčí on jistým lékem cara, zemi vrátí otce, ženě chotě — k tomu — jak krev stará v žilách hárá! — ocel jist dá té Turecké rotě. —

Přiletěla černá vrána maní, sedla na rameno vezírovi, pustila mu na klín bílé psaní: »Čti jen, ostatek ti psaní poví!« Četl vezír, dýmal ze čibuku, rozběhl se v tlupy mameňuků, radostí je všechny poličkoval, kázal, by se mu kůň zlatem koval, ještě jednou četl bílé psaní — nemohl se dočkat noci ani.

Zamihly se čapky v luny svitu, zaleskly se šavle v nočním hávu, hvězdy usmály se na blankytu — vezír s Turky spěchal na výpravu. —

Přiletěla holubička bílá, cařici v klín psaní upustila: cařice čte — říce její blednou, jak by smrt ji brala rukou lednou: »Moje paní, caru kuji zrádu, dnes má padnout v Turků moci, tam, kde Jantra klesá s vodopádu,

tam jej zajat chtějí o půlnoci an při luně laňku bílou loví!«

Oj, kdo stihne cařice bol slovy? Slza za slzou jí z oka plyne, vzdech za vzdechem z řader se jí vine, slzy její ve proud se už kupí, vzdechy její ve vichřici úpí — — — Cařice se vzchopí — reky volá, jak by rychlost měla ze sokola, v čele jich na koni k Jantrě spěje, v něžné ruce meč se lesklý chvěje, odchází jak hvězda nebes bání — věru, radost, sloužit také paní!

III.

Valí Jantra se skal mocné toky, valí je pod křovím kryté chýše, v křoví slavík skládá něžné sloky, luně paprsky je svými píše. Píše v lupínky je bílé růže, píše ve ptáček je teplá lůže, píše je též v Jantry kypré vlny, píše je v skal mechovitě stěny — — — ký div, že i srdce písní plní — vždyť přec tvrdší, než ty skály není! Jovan zapomíná, že je carem, líbá děvčete rty s vřelým žárem, líbá vlásků ředváb kolem skrání — co víc, že má doma mladou paní, co víc, že naň čeká národ celý — s dívkou on dnes mladé srdce dělí!

Běda, caři, lásky ve objetí nezřít, jak už zhouba dravcem letí, drápy chystá na tvé tělo snědé zahalena v plášti luzné noci, jak už vezír na koníku jede, za vezírem půl turecké moci,

Živnostenská banka filiálka v Hradci Králové.

Následkem zvýšení úrokové míry Rakousko-uherské banky zvyšuje od 1. listopadu t. r. úrokovou míru ze vkladů (starých i nových) a zúrokuje nadále

vklady na knížky	4 1/2 %
vklady volné v účtě	4 1/2 %
vklady v účtě vázané 60denní výpovědí, pokud tato ne-	
spadá do měsíce března	4 1/2 %
vklady na pokladniční poukázky	4 1/2 %
vklady na pokladniční poukázky 90denní	4 1/2 %

či. Byli by ovšem vystačili, kdyby Srbové a Bulhaři byli jen dílem ševce a krejčího, kdyby byli vystrojeni loutkami, kývajícími se dle německých, maďarských a židovských pokynů.

A nyní, když země na Balkáně se rozevřela, když prostřed dýmu a dělového hromobití a v záplavě oslňujících plamenů vystáli slovanskí hrdinové s otázkou »co soudíte o nás?«, umlkají naškrobené diplomatické masky a prozíraví Němci takticky obrací pojednou list, fíkájice souhlasně s politiky slovanskými, že dlužno, aby Rakousko vůči Balkánu změnilo politiku a blahovolečně uznalo rozšíření dobytých území. Ba někteří němečtí poslanci, na příklad Bernreiter, rozplývají se k balkánským Slovanům láskou, jakoby máslo ukrájoval. Odkud ta změna? Páni jednoduše pochopili, že třeba státy balkánské včas navazovat, neboť ruská přitažlivost jest velká tak jako tak.

Český národ cítí s bratry na Balkáně, obdivuje se jejich síle a chrabrosti, čímž nemusí se skrývat, neboť nepáše láskou touto hřichu proti říši, v níž žije. Pronášíme-li vůči rakouským státům přání, aby slovanským státům dopřáli plného rozvoje, prohlašujeme tím politiku souhlasnou s dobře pochopenými zájmy celé říše, politiku tedy, která nebude zakládati na přeludech a zdáních, nýbrž na pevném podkladě pravdy a spravedlnosti.

Či bude Cařihrad? To jest velmi zajímavá otázka končícího válečného dějstva. Řeči, které tu onde od bulharských politiků byly proneseny, jakoby je Cařihrad nezajímal, nebereme na váhu, neboť jest jasno, že dobytí Cařihradu jest nutným logickým důsledkem celé vojny. Poznámky o indiferentnosti Cařihradu pro válčící státy jsou vypočítány na uspání těch diplomatů, kteří by snad měli ještě odvahu zakřikovat a hroziti zakročeni. Diplomati a jenerálové jednoduše chtějí tím dosáhnouti, aby na pochodu svém do Cařihradu nebyli rušeni, a až bude města dobyt, vítězové vůči Evropě zahodí jinou. Proč k bulharské armádě, táhnoucí na Cařihrad, přirazily divise srbské, a proč tam pospíchají i oddíly vojska řeckého? Bez dlouhých rozkladů řečeno, děje se to proto, aby všichni spojenci na podkladě fyzické síly vztyčili i prapor nerozborné svornosti mravní a řekli celému světu: »Jsme tady a jsme čtyři, Cařihrad jest náš!« Byli jsme svorni na bojištích a jsme svorni v politice. Možná tedy předpovídati, že nepřipustí, aby Cařihrad byl mezinárodním přístavem, nýbrž budou se přičiňovati o to, aby byl majetkem těch, kteří mají na něj právo vítězů. Může se tedy něco podobného státi, co již francouzský časopis Temps předpověděl, že totiž Ferdinand bulharský dá se korunovati východořímským carem. Nestane-li se to tímto způsobem, může se slovanské panství v Cařihradě vyjádřiti formou jinou. Na formě nesejde, co hlavního, jest věc. Slovanské panství v Cařihradě hárá dušemi všech bojůvých vojnů, jenerálův, diplomatův a vůbec všech příslušníků slovanských na Balkáně. Jestliže by se Ferdinandovi dostalo císařství v Cařihradě, Mikulášův titul krále černohorského a albánského, Petrovi titul krále všech Srbů, nebylo by to chvástavosti a malichernosti, jak tvrdí kdosi v »Čechu«, nýbrž odměnou za dlouhé strádání, významáním za chrabrost vojska a přirozeným dovršením historických událostí. Jako Čechové nemusili býti stále jen »portýry«, nýbrž jsou schopni také úřadů ministerských, tak ani vítězní Slované nebudou již opovrženou rájou a mohou obnoviti lesk bývalých slovanských říší a příslušných titulů.

Macharova prorokství. Jestliže jest dovoleno lidské hovorky srovnávati s velikými událostmi a jestliže tudíž možno prostřed slovanské radosti citovati pionéra židovsko-zednářské kliky Machara,

může se to státi na potvrzenou pravdu, že společenská dějstva vzájemně souvisejí i tam, kde se nám často zdá, že jsou ojedinelá. Kdyby Machar se byl neodvážil pokrokářské hejly ohlupovati i ve své »Čítance«, měli bychom o doklad méně, jak se židovští zednáři všude znají a podporují. Byť bylo věčně bezednou chvástavostí, přece má svůj význam, co Machar tehdy vyklopil: »Ctižádostivý Koburg snil již o koruně královské, o připojení Macedonie a bozi vědí, o čem ještě — zatím se obrátil vítr, a nejen že mu odnesl všechny ty sny ale přinesl odůvodněný strach... A dějiny jdou, usmívají se ironicky a chystají překvapení. Národ, jehož dny byly v Evropském koncertu takřka sečteny, stane se velkým faktorem v životě jeho... A snad je docela předurčen, aby se ukázal definitivním spořadatelem osudů našich jihoslovanských bratrů: snad bude tento silný, zdravý, poctivý a přímý kmen asijský krystalizačním střediskem, kolem něhož se seskupí velká konference národů balkánských.« Jak jsme již podotkli, i perutné stupidnosti, na které Machar má skutečně zasloužený patent, jsou dokladem, jak zednáři věří zednářské dílo zdaleka. Machar tuší, nebo snad věděl, že mladoturecká revoluce byla činem zednářským a proto neopomenul doprovoditi je hned za tepla oslavou básnického svého péra a politického bystrozraku, povznášejícího se do nedozírna daleka. Vzpomeňme také, jak »Čas« pochvaloval si ruského vyslance v Cařihradě Čarykova, o němž jest známo, že jest vynikajícím zednářem a že usiloval o kopulaci slovanských států s Turčínem v konfederaci balkánskou. Čarykov byl odvolán, protože robil věci, které se nesrovnávaly s ruskými i slovanskými zájmy, a jest pravdě podobno, že byl odstraněn, když slovanští balkánští politikové v Petrohradě na jeho machinace upozornili, neboť dnes již kde komu jest patrné, že nynější události vojensky i politicky již v tehdejší době byly připravovány. A tak, zatím co Machar do čtyř úhlů světa klábosil nesmysly a bulharského panovníka si dobíral, tentýž Ferdinand potají připravoval obrat, kterým vedle Turčína i ubohý syn Heliův byl nyní vyhozen do povětří tak prudce, že tam udělal kotrmelec a padl přímo na hlavu, až v něm kosti zapraštěly. A když se probral z mrákoty, vyjeveně civěl, jak »dějiny usmívají se ironicky« volnomyšlenkářskému prorokství.

Obrana.

Náboženství v době předhistorické. Co již inkoustu vyplývá na bezdůkazné dohady o vývoji člověka ze stavu zvířecího k vyšší inteligenci, o původu náboženství z pověry, jako prvotní základny náboženské! Zatím však stále se množí důkazy, že era stupidních pověr zahníždila se u národů degenerovaných, kteří se odklonili od původního jasnějšího poznání jediného Boha. Vždyť i nyní jest viděti na Francii, že pověra rozlévá se rychlým tokem tam, kde pravá víra mizí.

Dnešní učenci studují horlivě život divokých národů, o nichž předpokládají, že se nacházejí ve stavu velice podobném, jako lidstvo prvotní. Taková studijní akce jest zcela správná. Vždyť na př. sám Dr. Musil nalezl zapadlé arabské kmeny, které žijí ještě posud dle starých tradic biblických patriarchů. Tedy analogie velice významná. Společnosti, oddělené od velkých proudů moderní civilizace zachovávaly po dlouhé věky podstatně stejný ráz.

Generální představený francouzských misijnářů Le Roy vydal v té příčině obsáhlé dílo, korunované i francouzskou Akademií. Po dvacet let studoval řeč, názory a zvyky černochů středoafrických. Hlavně se obíral africkými kmeny Bantu a Negrilly čili trpaslíky, představujícími nejnižší stupeň lidské kultury.

Le Roy nerozplývá se v mlhavých předpokladech filosofických, ale uvádí významná fakta. Rozeznává náboženství skutečně od mythologie, naivního to pokusu k osvětlení záhadných zjevů, a od magie, která si chce podrobiti síly přírodní anebo vyšší neviditelné moci. Ačkoli tedy černoši mají různé mythologické bajky a užívají prostředků magických, přece v oboru vlastního náboženství mají o Bohu velice čistý a vysoký názor. Všichni vyznávají existenci jediného Boha, převyšujícího všechny ostatní duchy. Také mu dávají zvláštní jméno. Magie dle černochů má vliv pouze na duchy nižší, nikoli na Boha. Nikde v střední Africe si Boha nepředstavují v tělesné podobě, ani nevěří, že sídlí na určitém místě. Bůh bydlí všude. »Všude, kam jdeš, je Bůh. Viz, když se hádáš, Bůh tě vidí.« Takové jsou přirovny černochů. Bůh dle nich je původcem života i smrti. Všecko od něho závisí. Bůh nemá žádného fetišu, v němž by sídlil. Uctívání Boha v nějaké podobě tělesné (idolatrie ve vlastním slova smyslu) u černochů neexistuje.

Když se tedy i dle zpráv jiných badatelů připustí, že Negrillové jsou na nejnižším stupni vzdělání jako jejich praotcové, patrné z díla francouzského badatele, opřeného o celou spoustu jasných dokladů, že prvotním a člověku jedině přirozeným náboženstvím jest jednobožství. Jinak by velice prostomyslní Negrillové neměli lepší představu o Bohu, než antičtí učení Řekové a Římané, kteří se oddávali domněnkám polytheistickým a představovali si bohy v tělesné podobě. Mnobožství není článkem na řetězci rozvoje náboženského, nýbrž úpadkem, pohloupením, znešvařením prvotního náboženství čistého. Názory černochů jsou logické, důsledné, víra v několik bohů odporuje filosofickým pravidlům zcela zřetelně.

Krkonošská lež o výpůjčce opata P. Norberta Drápalky. Jakým bezcharakterním způsobem zneužíváno jména opatova k ostouzení katolické organizace moravské, o tom svědčí toto obrněné prohlášení: »Představenstvo a dozorcí rada Společnosti a záloženského spolku (Raiffeisenky) v Nové Říši pro farnost novoříšskou a Rozseč tímto prohlašuje, svými podpisy dosvědčuje a kdykoliv každému i přísahou stvrdí, že ndp. Norbertu Drápalkovi, resignovavšímu opatu, nikdy žádná půjčka povolena nebyla a že nikdy z naší Raiffeisenky ani jediný haléř mu půjčen nebyl. — Zprávy v některých novinách (na př. v »Rovnosti« z 25. října 1912 atd.), že dotyčného pánu bylo půjčeno 20.000 K (dvacet tisíc) jest nepravdivá, vymyšlená. Proto ani Raiffeisenka novoříšská ani Ústřední Jednota v Brně nebyla zkrácena ani o jeden haléř. Jsme ochotni každému ukázati protokoly představenstva a dozorcí rady, denník a knihu půjček od začátku trvání Raiffeisenky až po dnešní den; nikde v nich nebyla půjčka 20.000 K (dvacet tisíc korun) nikdy nikomu povolena, tím méně vyplacena. — Tak se má věc dle pravdy. Kdo dokáže, že naše prohlášení není snad pravdivo, a že tedy ony listy pravdu psaly a nelhaly, tomu ihned vyplatíme rukou společnou 10.000 K (deset tisíc korun). V Nové Říši, 1. listopadu 1912. — (Razítka spolku.) Josef Procházka, starosta; Heřman Procházka, místostarosta; Jan Novák, člen představenstva; Petr Cvrček, člen předsta-

Sukna

Doskočil

Chocen.

Raďte si vyřádati vzory podsimních a simních látek, které letos přináším v bohatém výběru. Voleďtejšímu duchovenstvu doporučuji svládnouti novinku pod názvem »PRENTAM« v ceně metr K 8-40.

venstva. — František Pelikán, předseda dozorcí rady; Josef Chutný, místopředseda dozorcí rady; František Nevřkla, člen dozorcí rady; Macek Karel, člen dozorcí rady; František Trávníček, člen dozorcí rady; František Mátl, člen dozorcí rady; Štěpán Rajda, farář a pokladník. — Nuže tedy, ať nyní pokročí Staňkovi a Masarykovi doka-
zuji! 10.000 K není maličkostí a pokročíské listy jsou po penězích tak lačné, že vyžebravali inserty na všech stranách. Jestliže tedy podají důkazy na tu báchoru, kterou si tak drze vymysleli, bude peněz hojnost hned.

Politický přehled.

Delegace. Středem jejich jednání tentokrát byla zahraniční situace následkem války na Balkánu. V poslední schůzi zahraničního výboru rakouské delegace del. dr. Kramář žádá rozhodně definitivní úpravy balkánské otázky, ježto by později mohla vypuknouti světová válka. V zájmu světového míru vyslovuje se proti zřízení samostatné albánské říše, která by znamenala další trvání soupeřství mezi Itálií a Rakouskem. Ať jest Albánie rozdělena mezi balkánské státy a tak na všechny časy bude rozřešena otázka albánská. Ne-
ní žádné přičiny odpirati Srbům přístav na Jaderském moři, který ovšem musel by zůstatí neopev-
něným. Svoboda Jaderského moře nikoliv proti Srbům, nýbrž proti Itálii jest našim životním zá-
jmem. Ovšem i Srbsko mělo by ukázati proti Ra-
kousku dobrou vůli.

Poláci a Rusín v delegacích. Del. Stapinský ve výboru rakouské delegace prohlásil, že polští delegáti považují za oprávněné, aby vzat byl zřete-
l ku přáním Albánců po jich národní neodvislo-
sti a odsuzují další zachování systému Čuvajova v Chorvátsku. Polští delegáti nemohli by dále po-
porovatí spojeneckou politiku s Německem, kdy-
by násilná opatření vlády pruské — vyvlastňování
majetku polského — urážela dále celé polské ve-
řejné mínění v jeho nejposvátnějších citech. —
Del. dr. Levický — Rusín — stěžuje si do rusofil-
ské agitace v Haliči jakož i do utiskování Rusínů.
Rusíni jsou pro trojspolek a proto odsuzují prote-
stování Poláků proti vyvlastňovací politice prus-
ké v Poznaňsku. Stanovisko Polského kola zna-
mená buď hrozbu Poláků anebo žádost, aby Ra-
kousko viněovalo se do vnitřních poměrů Ně-
mecka. Bratři Slované!

Hr. Stürgkh o vnitřní úřední češtině. Na inter-
pelaci německých poslanců o vnitřní úřední če-
štině prohlásil 11. t. m. hr. Stürgkh v posl. sně-
movně, že se skutečně v určité míře při země-
panských úřadech v Čechách používá češtiny ve
vnitřní službě. U politických úřadů prý nejméně,
poměrně nejvíce je používáno vnitřní, úřední če-
štiny u soudů. Ministr konstatuje, že tu jde ves-
měš o poměry, které nynější vláda zastihla již při
svém nastoupení v úřadu a že od tohoto okamžiku
vnitřní úřední čeština nedoznala rozšíření. Ohradil
se však proti německému přání, aby zakročil pro-
ti vnitřní úřední češtině, on jest prý nestranný a
nedovolí přesunutí platných ustanovení na pro-
spěch nebo na škodu některé ze sporných stran
právě v době česko-německého vyrovnávání.

**Debaty o odpovědích hr. Stürgkha a dra. Ho-
chenburgra** počala v poslanecké sněmovně 11. t. m. Zahájil ji posl. dr. Körner ostrou kritikou výno-
su dra. Hochenburgra. Dr. Körner prohlásil také,
tvrdí-li Němci, že výnos jest bezvýznamný, měli
by míti tolik síly přimět ministra, aby výnos zru-
šil. Ponechává-li však vláda výnos ten v platno-
sti, znamená to velikou překážku, kterou odstra-
nití jest povinností Němců. Pak mohou býti porady
obnoveny, aby přinesly zemi mír a poskytly polit-
ickou rovnoprávnost vrstvám, které byly dosud
v zemi bezprávné. Dne 12. t. m. bušilo se do Ho-
chenburgra ze všech stran. Po řeči dra. Stránské-
ho způsobili Němci bouři a hnali se se zafatými
pěstmi a řevem na české poslance. Vřava se ně-
kolikrát opakovala.

Obstrukce Slovínů z rozpočtového výboru
přesunula se také do sněmovny. Slovínští proha-
šují, že jejich obstrukce není pouze namířena proti
pověstnému Čuvajovu řázení v Chorvátsku, ale
že jsou k ní donuceni i hroznými poměry ve slo-
vinských částech Štyrska a Korutan, kteréžto slo-
vinské části posl. Verstovšek nazval »vilajety«,
dovozuje, že Němci znásilňují tam Slovínce jako
to činili Turci ve svých evropských vilajetech.
Němečtí radikálové vrhli se v rozpočtovém vý-
boru na slovinské poslance a známý rváč Wolf
hodil kalamářem po poslanci Jarcovi. Za nastalé
vřavy dal předs. výboru hlasovati o celém rozpočtu
ministerstva financí najednou, při čemž nechal ne-
povšimnuto přes 300 pozměňovacích návrhů slo-
vinských, načež za všeobecného zmatku prohlá-
sil předseda rozpočet ministerstva financí za schvá-
lený. Slovínští ovšem hlučně protestovali proti ta-
kovému znásilňování a napadali zvláště české soc.
demokraty, jimž vytýkali průšáctví. Rusíni roztrp-
čení znásilněním Slovínů připojili se plně k ob-
strukci jejich, čímž ovšem zhoršila se silně parla-
mentární situace. — Po schůzi posl. sněmovny
12. t. m. nadal něm. posl. Schürff slovinskému posl.

Jarcovi hlupáku. Tím rozhořčení vrhli se poslanci
slovinští na Schürffa, jemuž na pomoc přispěchali
němečtí poslanci, takže došlo ke skutečné rvač-
ce, které teprve po delším úsilí učinili rozváznější
poslanci konec.

**Německá národní rada pro Dolní Rakousy
proti Čechům.** Německá národní rada usnesla se
vyzvatí Sdružení křesť. soc. německých poslan-
ců říšských a něm. národní svaz, aby všemi zá-
konnými prostředky s důrazem a vytrvale zastá-
vali se u vlády sankce Kolískova zákona. Zároveň
přijata tu resoluce, již se všichni němečtí poslanci
říšští vyzývají, aby projevíli soubhlas s vyrovná-
ním s Čechy v Čechách jen s podmínkou, že dříve
bude sankcionován zákon Kolisko-Axmann. — Jest
vidět, že Němci dostávají stále větší chuť!

Španělský ministerský předseda zavražděn.
Španěl. minist. předseda Canalejas, když 13. t. m.
vkročil do paláce ministerstva vnitř v Madridě,
zavražděn byl anarchistou Pardinase, který naň
vypálil čtyři rány z revolveru; útočník nato sám
se zastřelil. Canalejas klesá rukou, s níž se spojo-
val proti katolíkům španělským, tedy mocí pod-
vratným živlů, jichž byl velkým ochráncem.

Válka na Balkáně. Bojem diplomatů a noviná-
řů možno nazvati spor o rozřešení otázky rakou-
sko-srbské, t. j. o přiznání práva Srbům na při-
stav na pobřeží albánském. Diplomati podávají
dobrodružství a novináři jim přizvukují, buď Rakou-
sko k mírnosti povzbuzující, nebo zase Srbsko.
Jisto jest, že se v Rakousku nejvlivnější činitelé
přes všechny svody maďarské a všenněmecké vše-
možně přičiní, aby se otázka tato v míru rozře-
šila. A také už se píše, že nastalo zlepšení mezi-
národní situace od té chvíle, kdy v Pešti jednal
zvláštní vyslanec bulharského krále, prezident bul-
harské skupštiny Danev. Týž byl přijat v Pešti i
císařem a následníkem trůnu. Na cestě do Pešti
zastavil se Danev v Bělehradě a mohl tedy vyři-
dit i co si dle pravdy Srbsko přeje. Bulharsko chce
tedy dělat prostředníka mezi Srbskem a Rakou-
skem.

Hlavní armáda bulharská pronikla až k linii
Cataldžské, kde už hlavní bitva začala. Město Ro-
dosto, Eregli a Midia jsou v moci bulharské. Ke
Drinopoli přibýlo srbské vojsko pod Štěpanovi-
čem a obléhací čára se tu súzije, zvlášť dobytým
nejvyšší tvrzi, s které se dá ovládati celé město,
v němž zatím jest nedostatek potravin a řádí tyf
a cholera, která zahostila se i v Cařihradě.

Pád Soluně, v níž se Řekům vzdalo na 30.000
tureckých bojovníků, jest nejskvělejším bodem
řeckého postupu. Král řecký Jiří 11. listopadu o-
slavil slavný vjezd do Soluně.

O Srbsku jest nyní méně slyšeti. Dle všeho
postup srbského vojska k adriatickému moři jest
úmyslně zatajován, aby se pak otázka rakousko-
srbská vyfídila, až po obsazení některých míst na
adriatickém pobřeží.

U Skadaru zatím zuří boje dále. Obyvatelstvo
pro veliké škody bombardováním vzniklé, bylo by
rádo, aby se obhájci buď vzdali nebo proti Čer-
nohorcům vyrazili, ale vůdce turecký Rıza bej
prohlásil, že jest jeho povinností tak dlouho, jak
jen možno vytrvati. Černohorcům velice překáží v po-
stupu nepohoda.

Žádá mimofádná opatření. Dle zpráv z Vid-
ně následkem většího počtu nováčků, kteří dosta-
vili se ku konání vojenské povinnosti po nabytí
platnosti nového branného zákona, stal se výcvik
obtížnějším. Vojenská správa viděla se proto nu-
cena, aby nováčky u praporů dislokovaných v
obvodu Bosny, Hercegoviny a Dalmacie nechala
od nynějška po dobu 4 neděl vycvičiti ve stanici
jejich doplňovacích velitelstev a pak teprve je po-
slati k příslušným oddílům vojenským. Tyto 4 ne-
děle nyní uplynuly a počínaje 14. listopadem zača-
lo odesílání nováčků z celého území mocpřátství.
Při této příležitosti nebude zbytečno upozorniti ve-
řejnost zvláště k těmto nezvyklým pohybům
vojska, že se nejedná o žádná mimofádná opatře-
ní, nýbrž že vojenské vlaky, které bude viděti na
mnohých místech, nevezou na jih nic jiného nežli
transporty nováčků — každoroční doplnění muž-
stva — pro vojsko 15. a 16. armádního sboru.

Kostelní práce pozlacovačské a rezbářské,

rekonstrukce a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Časné umění od vř. duchov. díla k dispozici

Zprávy organizační a spolkové.

Odborům a jednotám »Orla« jakož i těm, kteří »Or-
la« založili hodlají. V župní výborové schůzi v zájmu

jednotnosti a disciplíny rozhodnuto: Žádosti o orláké
schůze buďte zasílány výhradně na župu »Ku založení
»Orla« vyšle župa řečníka zdarma. Bratry řečníky, kteří
pro »Orla« chtí mluvíti, žádáme, by se u župy přihlá-
sili. Všichni členové odborů a jednot musí míti jednotné,
župou vydané legitimace orláké (červené). Na legiti-
maci musí býti jméno »Orla« napsáno, a legitimace nut-
no opatřiti podpisy funkcionářů. Při přihlášce odbo-
rem neb jednotou jediné k župě učiněné buďtež vypsá-
na jména členů, bychom je do seznamu zanéstí mohli.
Župní legitimace musí se každého roku vyměnit. Při-
spěvky k župě první rok (i s legitimací, řádem) jsou
60 h. Pro další rok členství 20 h. Členem župy může
býti činný i přispívající člen Orla od 17. roku. Dorost
členem není. Odbory a jednoty musí se nejdříve do 4 ne-
děl po založení k župě přihlásiti. Ve věcech čistě orlák-
ských obraťte se jediné na župu. S ostatními křesť.
organizacemi buďtež v bratrském poměru. Vedení »Or-
la« buďtež vzorné a bratrské. Josef Polák, starosta. Rů-
žena Nosková, pokladní. Alois Petr, jednatel.

Dvůr Králové n. Lab. (Přednáška.) Dne 3. listopadu
t. r. přednášel v našem katolickém spolku dp. St. Be-
neš, adjunkt bisk. tiskárny z Hradce Králové, na thema:
»O kulturním boji«. Pan přednášející v přednášce přes
dvě hodiny trvajici vyličil živě a poutavě boj, jaký se
vede od nepřátel proti náboženství našemu za nyněj-
ší doby. Za svoji přednášku byl odměněn hojným potle-
skem. — (Divadlo.) Dne 2. listopadu t. r. sehrála naše
mládež »Úděl sirotka«, drama ve 4 jednáních od Ad.
Bognera. Kus svým obsahem dobře se hodí na Dušič-
ky. Díky neúnavné péči p. dra. Šalší hrálo se dobře.
Úlohy byly velmi dobře rozděleny. Nebylo by chvalno
ponechávati jednotlivcům, aby si vybrali úlohy dle li-
bovolle. Nehodí se zajisté každý pro každou úlohu. Tře-
ba míti dobře na zřeteli hereckou individualitu hráčů.

Sdružené katolické jednoty v Pardubicích uspořá-
dají dne 17. t. m. zábavní večírek ve spolkových míst-
nostech »na Hostyně« s bohatým a vybraným progra-
mem. Začátek v 7 hod. večer. Jednotlivá čísla, proknaná
životu a neodolatelou veselostí, provedou členové jed-
not, křesť. mládeže za vedení osvědčených v tom ohledu
ministrů p. Klivického a Matyse. — Pravidelné schůze
sdružených spolků konají se každou neděli ve 4 hod.
odpo. ve vlastních místnostech v hostinci »na Hostyně«,
při nichž horliví členové jednot s překvapujícím po-
chopením debatují o běžných otázkách kulturních, na-
jmé o námítkách a názorech náboženských s tendencí
obranou. Námítky, v kterých rozpráda se s živou ú-
častí sledovaný rozhovor, podávají si členové sami buď
ústně nebo písemně. Vedle toho probírají se v debatě
na základě čtení příslušné dějiny, a to především doba
Karla IV. K tomu poji se vzájemné poučení o slušném
chování doma i ve veřejnosti, jak toho duch času vy-
žaduje. — Řečnický kroužek koná své schůzky pravidel-
ně každý týden. Časová temata jsou vhodně volena a
mnozí členové i členky ukazují při této příležitosti o-
pravdivý talent, opravňující k slibným výsledkům do
budoucnosti. Také pěvecký a dramatický kroužek má
se chutě k dílu a pořádá své shromáždění v pondělí a
ve čtvrtek. — Všeodbor. sdružení schází se každou ne-
dělí v týchž místnostech a vybírá tamtéž členské pří-
spěvky. Noví členové se přijímají a knihy ze spolkové
knihovny se půjčují v neděli od 3 do 4 hod. odpo. Naše
katolická Raiffeisenka, ač nemá úplně žádné reklamy,
přece prospívá velmi zdárně. Ústav náš před nedávnem
teprve vstoupil v život a přece tu máme obrát už přes
30.000 K. Vklady se přijímají na 4 a půl proc. a půjčky
na 5 a půl proc. Zájem v příslušných kruzích jest o náš
mladý ústav velmi čilý. Situaci náš referát o těchto
zmíněných věcech organizačních budiž všem členům
mocnou pobídkou k horlivému provádění organizačních
povinností a usilovné snaze získati hojně nových členů.

Sdružené katolické spolky Chrudimské pořádají v
neděli dne 24. listopadu t. r. v muzejní restauraci o
Svatokateřinském posvícení »velký humoristický ve-
čer« s bohatým programem za účinkování osvědče-
ných sil dramatického odboru a hudby br. Fr. Tichého.
Zařízení restaurační. Začátek přesně o půl osmé hodině
večerní. Po vyčerpání pestrého programu volná posvi-
censká zábava. Blíží oznámeno bude plakáty. Povin-
ností členstva všech spolků jest vyhledávati zábavy
výhradně jen ve vlastním spolku a účinnou agitací zaji-
stiti finanční úspěch večera pro spolkovou pokladnu.
Nuže, v hojném počtu na shledanou. Jednota katolic-
kých tovaryšů v Chrudimi věnovala na Svatováclavský
dar pro Ústřední Matici školskou 5 K a Katolická ná-
rodní jednota paní a dívek pro Chrudim a okolí věnovala
na černo-horský Červený kříž 10 K.

Kromě. S radostí a hrdým sebevědomím můžeme
konstatovati, že příkladnou obětavostí našeho milého
vdp. faráře Bauera založen a v čilý život již vešel mlá-
dežní spolek »Orla«. Dvacet činných bujarých Orlů vstou-
pilo v krátké době svého založení do řad zastanců ná-
rodních a vlasteneckých ideí. Mnoho a mnoho bude též,
jak se k své radosti dovidáme, členů přispívajících. A
jisto jest, že výše uvedený počet značně bude rozmno-
žen, ježto se jeví pro spolek tento pochopitelný, potě-
šitelný zájem. Než jaký div? Což není nejvyšší cti státi
se národním bojovníkem, mužně se hlásiti za věrného
syna ujařmené, utlačované, Bohem dané vlasti! Zpě-
vejme jen rádi a s láskou, bratři, před cvičením i po
něm, jak jsme si už navykli, překrásnou, velebohu naší
hymnu: »Kde domov můj?« Duch tu okřívá, srdce já-
sá, v žilách místo krve oheň sáhá při zapění úchvatné
této velepisně. Stavě se Orlý, stali jsme se současně
vojáky a prákopníky vlasteneckého snažení a cíle. Ne-
zapomeňme proto nikdy své povinnosti, v kterou jsme
se uvázali! Povinností k vlasti, povinností k národu, pře-

také povinnosti k Bohu, jenž učinil nás vlasti té dík. Pamatujme na slova orelského pochodu: „... jak Bůh a vlast nám káže!“. A nyní konáme milou povinnost a děkujeme Vám, milení bratři z Proseče, zvláště pak Tobě, bratře Matějku, za opravdu bratrskou ochotu, s kterou jste nám vyšli vstříc, dávše nám dobré rady, jak počínati si ve cvičení i v jiných důležitých bodech. Současně prosíme, buďte nám nováčkům i nadále radou a skutkem nápomocni! Vám pak, milovaný pane faráři, vzdáváme vroucí dík za to, že jste našeho „Orla“ v život uvedl. Jest nám velkou radostí, že mezi nás cvičící ochotně přicházíte, patře radostně na zdařilý výsledek své blahoplné práce, která jistě Vám přinese hojnou radost mezi Vašimi cele oddanými bujarymi Orly! Nebudeme zrádci ani vlasti, ani Boha! „Vždyť Bůh, vlast na nás patří!“ Živio!

Pátý reprezentační výsledek České Ligy Akademické pořádá se pod protektorátem J. Em. nejd. kardinála Leona barona Skrbenského dne 14. ledna 1913 na Zofině. Plesovému výboru se podařilo získati do čestného předsednictva a výboru zástupce šlechty a přední osobnosti z pražské i mimopražské společnosti, takže kolem našeho jasného protektora seskupí se výkvět naší inteligence. Zvaní pražské bezmála skončeno s potěšujícím výsledkem. Zvaní venkovských hostů právě započalo. Reklamace a dotazy řízeny buďtež na „Plesový výbor České Ligy Akademické“, Praha-II., Voršílská 1.

Záložna v Hradci Králové,
Janobé náměstí č. 103.
Vklady na knížky 4³/₄%
Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyšší!

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové dne 11. listopadu učinila následující usnesení: Za dar 19 knih a publikací, věnovaných pro studijní knihovnu p. B. Melicharem, knihkupcem, vzdal se téměř díky. — Na žádost téhož propůjčeno bylo městské divadlo na den 8. prosince pro přednášku cestovatele Svojsíka. — Lesní pavillon ponechá se za posavadních podmínek na další tři leta p. Frant. Drašnerovi. — Ježto úmrtím percipienta uvolnil se úrok kapitálu 12.000 K, odkázaného roku 1882 p. Jos. Heislerovou pro nadaci pro dvě osifelé dívky z Hradce Králové a kdyby jich nebylo z okresu královéhradeckého, zřídí se příslušná nadace. — Udělena byla povolení k obývání villy čp. 492 pp. manž. Janu a Anně Pažomtovým, k užívání přístavby u domu čp. 258 p. K. Peetovi a k uchování benzínu a oleje 1. třídy ve skladišti domu čp. 375 v ulici Jiříkově p. J. Vaňkovi, drogistovi, v největším množství 500 kg. — Poukáže se ku příjmu částka 1016 z pozůstalosti Mat. Čížkové na úhradu podpor chudinských, též vyplacených. — Spolku na podporu ženského vzdělání propůjčeno bylo Klicperovo divadlo k uspořádání přednášky p. učitele Rohely z Prahy „O Černé Hoře a Albánsku“ ve prospěch ve válce raněných Jihoslovánů.

Slovanský večer v Adalbertině. Katolické spolky zahájily podzimní období Slovanským večerem ve dvoraně Adalbertině, pořádaným ve prospěch Červeného kříže na Černé Hoře. Program večera záležel po většině z pěveckých a hudebních čísel, které byly pečlivě voleny a svědomitě nastudovány. O palmu večera závodily p. Čermákové svým lákadlem a výskokem hlasem, sl. Pacáková bravurním přednesem Dvořákovy Furianta na klavír a p. red. Sahula procítěnou hrůu na housle. V každém směru dokonalými byly přednes kvarteta z Blodkovy opery „V studni“, při čemž náležitě uplatnila svůj sopranový part sl. Macáková, a výkon oblíbeného Hradeckého kvarteta, jež sehralo svižně ukázky z Dvořákových „Malíčkůvých“. Klavírní průvod při všech pěveckých a houslových číslích obstaral velmi delikátně p. rada Režný, jenž se nám představil jako routinovaný a inteligentní umělec. Slovesné čísla, přednesená nadšeně p. Jirotkovou a sl. Pecoldovou, vyvolala v obecnstvu nadšený souhlas. Autor zdařilého proslovu vdp. prof. Hornof byl bouřlivě aklamován. Jarý náš sbor tamburašský dovedl strhnouti jihoslovanskými skladbami obecnost k sympatickým projevům bojujícím bratřím slovanským. Účast obecnosti při slovanském večerku byla dosti slušná. Čistý hmotný zisk činí 59.02 K. Ale vzhledem k účelu mohla být účast četnější. Zejména mnozí z katolických kruhů zdejších mohli svou účastí dokázat, že katolické přesvědčení snáší se docela dobře s vlasteneckým nadšením pro snahy, které jsou všemu Slovanstvu společny. Od liberálních aneb pokrokových kruhů nemůžeme žádati, aby podporovaly naše akce. Pořadatelé vzdávají srdečný dík všem, kteří zdar večera umožnili, zejména c. a k. dvorní továrně A. Petrof, která ochotně a bezplatně zapůjčila výstavní koncertní křídlo.

Východočeské divadlo v Hradci Králové. Minulý týden podal nám patrný důkaz, že chvíle, které Východočeské divadlo prožívá, jsou opravdu kritické. Dokud ještě v našem obecnstvu byl zájem pro toto divadlo, bylo lze nadíti se opět lepších dnů. Ale ten jest již ztracen. Bylať kvalita repertoáru minulého týdne celkem cenná, vystoupili umělci vynikající, a v hledišti — poloprázdno. Snad zaznamenají tyto šeré oka-

mžiky příměti rozkladu myšlenky, po jejíž realitaci tak mnozí vroucně toužili? Jestliže se činí výtky neustále pouze hercům, třeba upozorniti, že i obecnost musí se bítí kašpárů v prsa, neboť svým chladným chováním zdisgustuje i nejhrošlivějšího umělce. Či snad jest biograf cennější? — V sobotu dávana byla opera „Fidelio“. Hostem tu byla pl. Svobodová-Hamušová, primadona brněnského Nár. divadla, která za své výkony byla odměňována bouřlivým potleskem. Provedení bylo pečlivé. Zvláště p. Patočka, p. Komárov, p. Demkov a pl. Charvátová hráli dobře. Pan Tluchoř zas ukázal, že úlohy přiděleného žánru hodí se pro něho výborně. Sbory obtížné, ale pěvci snažili se dostáti svému úkolu, ač s nestejným zdarem. Opera sama leží starší klassický sloh. — Úterní představení „Tvrdých palic“ přivedlo na scéně nově angažovaného pěvce p. Jana Kühna. Hned při svém prvním vystoupení doznal značných sympatií a pevně doufáme, že si je ještě rozmnoží, až se vybrousí jeho vystupování na jevišti a nebude nucen tak úzkostlivě sledovati dirigenta. Výkony ostatních pěvců toho večera, zvláště pl. Charvátové a p. Demkova byly výtečné, orchestr však jim nebyl rovnocenný. — Činohra zaznamenává 2 pozoruhodné kusy: v pátek Bernardovu veselohru „Kavárnička“ a ve středu drama „Anežka“ od Boženy a Viléma Mrštíkových. První, svižná to a nikoli bez ceny a jádra, veselohra, sehrána byla s úspěchem. Tentokrát velmi dobře uplatnil se p. J. Martin v roli sklepníka Alberta. Režie trochu chudá. — Právou osvěžující oasou v suchopáru divadelního repertoáru bylo středeční představení Mrštíkovy dramatu „Anežka“. Jsme vděční za ně, vděční i za ty, kteří, ač mohli přijíti, nepřišli. Jsme vděční i pl. Dostálové za její „Anežku“. Blahoslavenou nutností stržení jste sledovali běh Anežčina čistého žití až do poslední chvíle, kdy posledním dechem, jímž život její uniká, končí tragika, „tragika v pravém slova smyslu, zaviněná právě tím, co je v ní vypracováno nejkrásnějším a nejvzácnějším. Odecházíte pak z divadla čistší, čistší ve svých vznechtech, čistší ve svých citech a cit a srdečnost je jednou z prvních a kardinálních podmínek divadelního účinku a jenom ten trvalým úspěchem může si býti jist, kdo srdečný cit publika opravdovým způsobem dovede zaměstnati, a to se podařilo jak autorům dramatu, tak vzácným interpretům, v první řadě pl. Dostálové a sl. Gráfové. Že pan Martin nedal úloze své tolik životní, úspěšné sly, kolik zasluhovala, zavinily snad příliš světlé, zářící výkony obou dam. Všichni však účtyhodnou snahu chválýhodně dali na jevo. Dík všem! — Z absolutoria operetního vyjímáme čestný večer komika p. K. Pražského, při čemž provedena byla opereta León-Lehára „Dráteníček“. Po stránce hudební a zpěvné produkce i při zmírněných požadavcích, jaké jsme uvykli klásti na operetu, ani „Dráteníček“ nebyl naším souborem povznesen nad slabou úroveň (nesouhra orchestru, nenacvičené sbory), ale po stránce hereckého podání byli jsme spokojeni. Beneficiant se těšil obvyklé přízni. Na konci tužka režisérova zasáhla nešťastně. Návštěva nevalná.

Repertoár městského divadla v Hradci Králové. V pátek 15. t. m. v předplacení „Cop“, veselohra od Vikové-Kanětické (první vystoupení sl. Řádky Cellerové). V sobotu v předplacení Heubergerova operetta „Ples v opeře“. V neděli odpoledne o 3. hod. „Podzimní manévry“ a večer o půl 8. hod. operetta „Ples v opeře“. V pondělí v předplacení „Náměly Petropovy“ od Vrchlického. V úterý 19. listopadu v předplacení Weissova opery „Polský žid“. Ve středu 20. t. m. poslední hra této sezóny: Pohostinská hra mistra E. Vojana, člena král. zem. a Národ. divadla v Praze „Stavitel Solness“ od Ibsena.

Česká lékařská výprava, již v čele stojí zdejší primář dr. B. Honzák, dorazila přes Bělehrad a Sofii do Jambolu, kdež zřídila dva lazarety a zahájila svoji činnost.

Pro raměné Jihoslovany složilo u pokladny České banky posluchačstvo zdejší obchodní akademie s divčí obchodní školou 156 K a sice: Ia. 18 K, Ib. 5.94 K, IIa. 8.16 K, IIb. 11.40 K, IIc. 4.50 K, IIIa. 20 K, IIIb. 15 K, IVa. 13.43 K, IVb. 25.13 K, I. divčí 18.80 K, II. divčí 18.70 K.

Nehoda. Když včera odpoledne vjel na náměstí pohřební vůz, do něhož měla být vložena rakev se zesnulým, vypadlo zadní kolo. Ač se osa prudce sklonila k zemi, nestalo se větší poškození. Rakev bylo nutno odvésti na marách. Za městským parkem však dojel k pohřebnímu průvodu nový, lepší povoz, takže kondukt dokonán pravidelně.

Saviáské a Julské Alpy v Panoramě Národní jednoty Severočeské v Hradci Králové ve dnech 16. až 22. listopadu 1912 svou čarokrásnou velehorskou scenerií u hranic rakousko-italských lábili se budou návštěvníku, jenž spatří romantickou soutěsku Žilice u Trbče, velkolepou skupinu Mangartskou u Dobruče, rozkošná jezera a údolí Bělopečské, Rabelské, Zajčské, slovinské krajiny u Pontabellu, Višarje, Bieľberk, Mittelwand a jiné.

Následkem zvýšení úrokové míry Rakousko-uherské banky zvyšuje Živnostenská banka od 1. listopadu t. r. úrokovou míru ve vkladě (starých i nových) a zárukuje nadále: vklady na knížky 4 a čtvrt proc., vklady volné v účtě 4 a půl proc., vklady v účtě, vázané 60denní výpovědí, pokud tato nespádá do měsíce března 4 a třemi čtvrtinami proc., vklady na pokladniční poukázky 4 a čtvrt proc., vklady na pokladniční poukázky 90denní 4 a půl proc.

Živnostenská banka, filie v Hradci Králové jest výplatním místem kapitul Českého akciového pivovaru v Českých Budějovicích a vyplácí, počínaje dne 1. prosince 1912 na kupon č. 17, 50 K.

C. a k. dvorní továrna nábytku firmy K. V. Skuberský v Hradci Králové doplní, jak se nám sděluje, svůj tovární závod stavbou nové strojovery, jež umístěna bude na dvoře továrním. Tato skládati se bude ze sálu přízemního, pro umístění dřevoobráběcích strojů, v 1. patře pak bude prostorný sál pro manuální provádění prací nábytkových. Ku strojovery přiléhá kotelná s kotlem o 90 m žtopné plochy, která dodá potřebné množství páry do 2 sušáren, jež zřizeny budou dle nejnovějších vymožeností k umělému vysoušení dřeva měkkého i tvrdého, určeného ku zpracování, tak že firma plnou záruku za spolehlivost výrobků svých převzít může i tam, kde jsou vystaveny největším vlivům povětrnosti. Celý tovární závod opatřen bude centrálním topením, zařízením ku vaření a ohřívání kluhu parou, dále potřebnými pařáky na ohýbání dřeva atd. Zařízení tato v továrně přispějí ještě ku většímu zdokonalení výrobků této snaživé firmy, která svými nejlepšími pověstmi majícími tovary zaplavuje veškerá tržiště, nejen zde v Čechách, ale i v zemích vzdálených, což nejlepší svědectví o solidnosti a oblíbenosti zboží firmy této jasně podává.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 9. listopadu 1912. 1 hl: pšenice K 17.— až 18.20, žito K 14.20 až 14.80, ječmene K 12.40 až 13.20, oves K 6.10 až 8.60, prosa K 28.— až 32.—, hrachu K 28.— až 38.—, čočky K 36.— až 44.—, jahel K 28.— až 34.—, krup K 26.— až 48.—, brambor K 3.60 až 4.80, máku K 42.— až 44.—, lněného semene K 30.—, 100 kg: žitných otrub K 15.—, pšeničných otrub K 14.—, 1 kg: másla čerstvého K 2.80 až 3.44, sádla vepřového K 2.24 až 2.40, tvarohu K —.32 až —.36, 1 vejce K —.9 až —.10, 1 kopa: zeli K 5.— až 10.—, kapusty K 4.— až 5.—, 1 hl cibule K 6.— až 7.—, 1 kopa drobné zeleniny K 1.— až 1.60, 1 pytel mrkve K 4.— až 6.—, 1 hl: jablek K 4.— až 16.—, hrušek K 6.— až 12.—.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 9. listopadu 1912 bylo přivezeno: hl: pšenice 239, žito 135, ječmene 281, oves 202, čočky 10, máku 21, kop: zeli 480, kapusty 42, mrkve 36, hl: cibule 38, brambor 121, jablek 170, hrušek 6, mrkve 36 kop, kusů: vepřů 15, podsvinčat 471.

Chrudim. Chrám OO. Kapucínů okrášlen uměle řezanou kazatelnou, která byla pořízena ze sbírek. Postavu Kristovu na vrchu zhotoví dle nařízení vys. ministeria průmyslová škola v Chrudimi, která měla též úkolem zhotoviti celou kazatelnu. Pro přetřetí práci sešlo s daru a lze se nadíti subvence státní, neboť práci řezbářskou a truhlářskou provedli pp. Jirů a Dušek, osvědčení odborníci, dle návrhu arch. B. Dvořáka, který návrh zhotovil zdarma, pod dohledem p. profesora c. k. uměl. dřevařské školy Švimerického. Tomu též zasloužilému professoru svěčeno ministerstvem veřej. prací, by ve svém oddělení školním provedl dle návrhu arch. Dvořáka ve dřevě řezanou sochu Krista Pána. Těšíme se srdečně na celou slohovou úpravu krásné památky umělecké, jakou nová kazatelna po úplném dohotovení bude. Restaurace uměleckých maleb svěťena akad. malíři Viktoru Förstovi z Prahy, který jednotlivé čistění obrazů provádí pod dohledem konservátora Dvořáka.

Děkanství kostel v Pardubicích. Zednická práce v našem hlavním kostele, nyní tak mile upraveném, jest hotova. Taktéž podlaha. Upravují se oltáře a kazatelna. Vzácný obraz sv. Bartoloměje jest na hlavním oltáři v nové úpravě již zavěšen. Barevná okna vyjmají se velice pěkně. Možná dost, že budou činiti dojem mnohem příznivější, nežli okna figurální, která nalezla opět novou štedrou dávkyni v pl. Vranešicové. Přistavená předstíh ozdobena bude v nejbližší době vzácnou a bohatou ornamentální malbou na stropě, kterou provádí mistr p. Heyzler z Prahy. Na stěně po levé ruce v této předstíh vykouzlí nám též umělec „jesličky“ dle Aleše. Hlína kolem kostela se vybírá a rozvázá, aby kolem mohl býti zařízen v příští době park podobného vzhledu, jako je pod městským divadlem. Zimní doba ku posvěcení chrámu uznána za nevhodnou a odložena byla z 8. prosince t. r. na dobu jarní.

Pardubické záležitosti. Akciový pivovar v Pardubicích koná valnou hromadu akcionářů v neděli dne 17. listopadu o 10. hod. dopoledne v zasedací síni akciového pivovaru v Pardubicích. Vedle obvyklých formalíí bude na jednání pořadu: Ustanovení, jak naložiti s čistým ziskem. — Východočeské divadlo zavítá dne 20. t. m. do Pardubic a rozbije stany své v městském divadle, kdež pobude až do 6. ledna 1913. — Zastavené parforsní hony následkem sněhu a mrazu, nastalým uklidněným počasím se znovu obnovily a rozprchlá šlechta se sjela znovu k zamilované zábavě do Pardubic, aby v honech pokračovala.

Náš tisk. Rudé bejl v podobě různých tiskovin šíří se jako vítr po našich krajích a jest tudíž naší povinností, abychom vydatnou podporou vlastního tisku dusili neblahé účinky tisku nám krajně nepřátelského. Nedávno chlubilo se „Právo Lidu“, že v Pardubicích prodá večerníku „Práva Lidu“ na 3000. Jest to číslo sice hodně přeměřené, ale dejme tomu, že se tohoto socialistického listu v nynější době, dychtící po válečných senačních událostech, prodá denně v Pardubicích 500 čísel. Už to je hodně oproti prodeji novin jiných stran. To a jiné okolnosti přiměly naši křesťanskou stranu k zavedení prodeje křesťanských listů v Pardubicích. Doufáme, že se tímto skutkem příznivcům našim jakož i všem lidem dobré vůle, stolicím na stanovisku křesťanském, zavděčíme a dodáme v tom směru hojně a vydatně podpory. Prodejny křesťanských novin budou zařízeny u p. Viktorina, obchodníka na Skřivánku, u p. Fr. Kašpara, mydláře na hlavním náměstí, u pl. Francové, trafikantky na Zeleném Předměstí, a u slečen Vy-

drových, trafikantek v Arnoštské ulici. Veřejná městská knihovna obdařena bude pravidelným zasíláním a vyložením všech našich katolických listů. To je také nejvyšší žádoucí.

Vyznamenání. Zasloužilému členu katol. Jednoty a předsedovi katol. Raiffeisenky panu Josefu Mayerovi, mistru krejčovskému, dostalo se nedávno lichterovského vyznamenání za krejčovské jeho výrobky, které dovedný mistr zaslal letošního roku na mezinárodní výstavu v Římě. Výstavní komitě zaslalo p. J. Mayerovi diplom velké ceny a zlatou medaili. K tomuto vyznamenání a vzácné gratulaci připojujeme se také my.

Sopotnice. V neděli po Věch Svatých požehnal vidp. vikář za četné assistance duchovenstva našemu starobylému kostelíku. Svěcení slíbeno od nejd. J. E. bišku-pa dra. Dobravy v době jarní, na což se každý předem srdečně těší. Kostelík náš farní byl dlouhá léta ponechán ve stavu zuboženém. Místní dp. farář všemožně sám značnými příspěvky dobrý příklad dával ke sbírkám, ale tyto stačily pouze na vnitřní úpravu. Urozená paní hraběnka Anna Dobřenská, když viděla u nábožných, ale chudých příslušných chvilýhodnou snahu, sbírkami domoci se důstojného stánku Božího, rozhodla, aby kostelík restaurován byl v roce 1912 nákladem patronátu za značného příspěvku urozené paní patronky. Plány restaurační zhotovil pan arch. Dvořák a práce stavební svěřeny panu staviteli Koukolovi z Doubled. Nyní po krásné restauraci kostelíka každému příslušnému radostí srdce bije, když vchází v útulný a umělecky slohově vypravený stánek Boží. Umělecky provedené malby akad. malířem Hässlerem z Prahy v presbyterii a v lodi svým náboženským pojmům a provedením každého pozorovatele přímo unášejí. Restaurace držána ve starém slohu kostelíka, dřevěný malovaný strop, dřevěná kruchta, nemálo rázu krajinnému napomáhají. Lunetovou římsu fresko provedl nezištně zdarma kol celého kostela sám vlastnoručně p. archit. Dvořák, čímž nejen k okrase našeho kostela přispěl, ale i krásnou upomínku po sobě zanechal. Malovaná okna v presbyterii dle návrhu akad. malíře Urbance a Škardy z Brna darovala uroz. patronka hr. Dobřenská. Nalezená stará freska ze 16. stol. ponechána do rozhodnutí komise centrální. S radostí hledíme vstříc milé návštěvě nejd. pastýře při jarním svěcení, který v potěšení našem nás utvrdí a v radosti nad dílem našim kostelík vysvětlí. — B. A.

Kaple sv. Anny na hradě Lipnici. Ministerstvo kultu a vyučování povolilo obnos 1200 K na nutnou ochranu kaple sv. Anny Lipnické. Lešení a kryt uvolil se dáti ze svých prostředků v. uroz. hrabě Adolf Trautmannsdorf. Úpravou kaple sv. Anny a sv. Vavřince z r. 1397, kam každoročně konány byly velké pouti z daleka široka, získá celá střední část hradu. Tím zajisté bude dán podnět k restaurování celého hradu jako památky vzácné ceny historicko-umělecké. Pamětihodné jsou dějiny Lipnice. Pánové z Lipé, z Dubé a Renova (staří Hronovici) mají zde svůj původ v druhé polovici 13. stol. Proslulý udatností i moudrostí Jindřich z Lipé, rádce krále Lucemburského, zapřísahavý nepřítel Němců, založil a vybudoval hrad Lipnici přímo v královské nádheře, tak že často mohl hostiti krále Jana Lucemburského a syna Karla. Ze synů Jindřicha z Lipé proslul moudrostí a rozvahou státníka Berthold z Lipé, probošt na Vyšehradě, kancelář krále Jana a za Karla pak nejvyšší maršálek zemský. R. 1364 přechází Lipnice v držení Karla IV. Za Václava IV. přechází Lipnice na Bočka z Kunštátu a r. 1380 postupují pánové z Kunštátu Lipnici s Brodem rodu Landštejnského. Vítek z Landštejna, pán zbožný, založil první školu pod hradem a rektoru stanovil plat dvou kop ročně. (Na tu dobu značný.) Za hetmana tábořského Jana Smila byla Lipnice částečně pobohena. Mikuláš Trčka z velké části přestavěl r. 1437 Lipnici a zvolil za zamilované sídlo. R. 1457 vidíme Buriana Trčku jako perlu rytířstva českého u dvora francouzského žádati za dceru Karla VII. Magdalenu pro krále Ladislava. Trčkové vládli na Lipnici až do r. 1561, kdy přechází panství a hrad na hrabata z Thurnu. Burian Trčka odnášel se do Světlé na svůj lovecký zámek, který znovu zřídil. U císaře Ferdinanda I. požíval zvláštní milosti, neboť zakládá školy, špitály a promíjel poplatky. Světlé vymohl trhy týdenní a výroční. Později za Ferdinanda II. jsou opět v držení Lipnice Trčkové. Jan Trčka, ačkoliv protestant, byl při svých statcích sňat s r. 1621. Ba byl ve Vídni r. 1629 povýšen za hraběte svatě říšské. Dobrovolně upustil od panství Želivského a svůj velký dům v Kutné Hoře daroval jesuitům, kde velkolepě koleji vystavěl. Zradou a udáním židů Šalamouna Buchdruka a Nathana Sacerdotise usvědčen ze zrad, statků zbaven a tak přešel hrad na císař. komorníka Mat. Verniera r. 1636. Pohroma hradu veliká nastala od Švédů r. 1639, kdy velké části hradu poboheny a město zpuštěno. Skoro deset let Švédové řádili na Lipnici, isouce postrachem celého okolí. Lipnice skýtala jim útočiště nedobytné. Vernierové drželi panství do r. 1741 a za jich panování vedlo se lidu selskému velmi špatně. Hrad v posledních dobách pustnul valem, tak že r. 1792 vyceňován byl i s okolím na 600 zl. Konečná zhouba hradu se stala požárem r. 1869. Od té doby neopravilo se na hradě ničeho a ponechán byl svému osudu, tak, jak jej nyní nalézáme. Restaurací plány svěřeny k vypracování konservátoru Dvořákovi a bylo by si přáti, kdyby okolní spolky okrašlovací a musejní pomocnou rukou přispěly, by ponežhl památné zbytky byly zachovány tak, aby zhoubě času vzdorovati mohly.

•Bankovní Zprávy•, vydávané českou bankou, přináší ve svém listopadovém čísle následující zajímavé články: •Významné jubileum (Mekuru), Společné Státy

a Kanada s hlediska hospodářského, Z italského peněžnictví a hospodářského života, Různé zprávy, Kursovní a Slosovací list.

O snížení ceny slyšíme dnes, zvláště při potravinách, zřídka. Tím více potěší naše hospodyňky zpráva, že oblíbené Maggiho polévky v tabletách stojí místo 15 hal. nyní jen 12 hal. při téže výborné jakosti a velikosti jako dosud. — 20 druhů, jako rýžová, bramborová, hrachová se slaninou, houbová atd., umožňuje častou změnu. Každá polévka má osobitou, přirozenou chuť.

Všelicos. Tento týden jely Kolímem dva zvláštní vlaky dobrovolníků bulharských z Ameriky; tu byli obyvatelstvem nadšeně pozdraveni a pohostěni. — Nový turecký vyslanec ve Vídni Husejn Hilmi paša představil se v Budapešti císaři a měl tak veliký právd, že v hotelu musel najati 47 pokojů. — Papež přijal demisi uherského primasa kardinála Vazaryho. — Ministr dr. Hohenberger v posl. sněmovně za debaty o svém výnosu stížen byl nevolností, takže by byl klesl k zemi, kdyby poslanci ho nezachytili. — Ve Francii přijat konečně zákon (dosud zrušený), že nemanželská matka může nyní nemanželského otce přimět ku placení na dítě. — V Sarajevě zemřel srbský měšťan Kraljevič odkázal svoje jmění asi půl mil. korun — srbskému kulturnímu spolku „Prosvitě“. Srbské učitelstvo dostane z tohoto odkazu 100.000 K. — V minulých dnech odjeli z Prahy sekční šéf v ministerstvu financí na Černé Hoře Hajdukovič a ředitel státní hypoteční banky černohorské Mit-tar Vojvodič, ze ředitele banky Slavie, spisovatele J. D. Konráda a odvezli s sebou nové prozatímní poukázky bankovní, jež vydal stát černohorský se splatností na 2 léta v obnosu 2 mil. K. Bankovky tiskány byly ve 3 barvách 14 dní v závodě České grafické společnosti „Unie“ v Praze. Vydány byly v hodnotě: 1, 2, 10, 20, 100 Perper, t. j. as korun. V závodě „Unie“ jsou to první tiskné bankovky.

Z Bělehradu píše česko-budějovickému „Hlasu Lidu“ český kněz, redemptorista dr. Fr. Ullwer: „Deset ctih. sester od nejsv. Srdce Páně z Vídne, dva lékaři a já jsme byli od Červeného kříže z Vídne sem posláni. Dostali jsme krásnou nemocnici — raněných je mnoho. Včera 4. t. m. bylo sem dopraveno 1500 tureckých vězňů. Nadšení pro válku je zde velké. V celém Srbsku jsou jen dva katoličtí kněží, jeden v Bělehradě, druhý v Niši; a já nyní na nějaký čas. Bělehrad má 5500 katolíků; v neděli jsem měl oddávky v jazyce českém. Čechové jsou zde zaměstnáni v cukrovaře a v pivovaru. Obecenstvo jest k nám velmi přívětivé a má ctihodné sestry rádo. Ačkoliv několik našich ctih. sester žádalo, aby mohly jíti na bojiště raněné hledati a ošetřovati, nebylo jim vyhověno. Bělehrad potřebuje jejich pomoci; nepřijdou tedy na bojiště, zůstanou ve městě. Z Vídne s námi jely milosrdné sestry z Francie, které přijely z Paříže. Sultán telegraficky žádal o sto sester. Za dvacet hodin byly na cestě. Mlavyly jsem francouzsky a přímo jely na turecké bojiště. Vypravovaly mi, že vláda nyní s nimi velice vlídně zachází a ctí je. Psaní toto posílám do Zemuně, aby jistě došlo. Byli jsme v Zemuni vítáni důstojníkem srbským a našim konsulem.“

Snížení ceny.

Místo 15 h jen

12 h

stojí nyní

MAGGI polévky

v tabletách.

Velikost, vůně a jakost
zaručeně tytéž jako dosud.

Obchodní známka — Křídlová hvězda.

Nekupujte !!

nejste-li přesvědčeni o dobré jakosti
a bezvadném provedení

**zimního i let-
ního prádla atd.**

jež v cenách mírných zasílá

Jan Zindulka,

výroba zástěr a prádla v Litomyšli.

Člověk bez svobodné vůle ?

Tento název nese nová důkladná
knihka Dra Josefa Novotného.

Spis tento jest znamenitou vě-
deckou zbrojnicí v boji katolíků

proti domněnkám Volné Myšlenky.

Knihka probírá:

monistický názor světo-
vý, původ světa od Boha,
existenci podstaty duchové,
determinismus a indeterminismus,
nepohutosti duše,
svobodu lidské vůle,
názory Dra Krejčího a Dra Ma-
saryka,
teorii Lombrosova o zločincích,
vliv charakteru, okolí, motivů,
společenských poměrů atd. na
veľbu člověka
atd.

Stran 251.

Cena 8 K 20 h.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví
v Bratřích Kralovcích.

Nová pokladnice česk. humoru.

Právě vyšla sbírka humoresek různých
autorů pod názvem:

Veselé chvíle

Na 256 stranách shledá čtenář 30 vy-
braných, výborných satir humoristických.
Jsou zde uloženy velice svízelné povídky a
částečně satiry, které upoutají každého
čtenáře.

Z obsahu vyjádíme:

Hasy a paní-ti.
Zajíc s dvojí emáčkou.
Aprílová pohádka.
Jak strážník Neuvážba běle jedno nemocné.
Pan dělektor.
O chomáčích nebelištích vianstičích krátká
a gruntovní explikační.
O pomínutí chomety, hvězdy veliké, na-
učené krátké.
Paní móda.
Zlodějská obec.
O morním povětrí skazeném a náramně
záhubném krátká a gruntovní explikační.
Zbédovaný voják.
Divoká kupní historie.

Cena knihy v pěkné úpravě 2 K 20 h.

Objednávky vyřizuje obratem

Družstevní knihkupectví

v Bratřích Kralovcích.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklad:
Praha, Vídeň, Budapešť.

Podílová harmonia
obou soustav v každé velikosti, pro kostel, školu i ku ovičení.

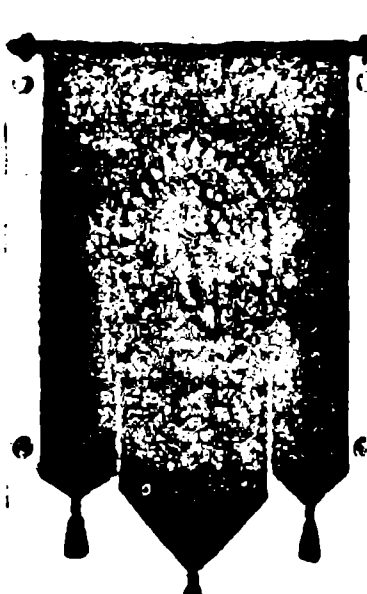
Cenníky zdarma a franko.

Na splátky od 10 K.
P. T. duchovenstva zvláštní vyhoví.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačínů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII o., Kaiserstrasse 2., vedle Lazaretského chrámu Páně.

Na užáskú saští se vše franco.

Nejdříve. biskupskou konstitací ověřen dodávati.

Mešní vína,

zaručeně pravá, přírodní, neporušená, nejlepší jakosti nabízí v soudkách nebo lahvích 1 litr po 70, 80, 90 hal., 1 K i výše firma

Alois Čížek,

velekoobchod vínem v Humpolci.

Na sta pochvalných uznání po ruce.

Raďte dání přednost vždy závodu osvědčenému.

Přátelé pravdy!

Protiivníci katolické církve křkí mezi náš lid celé sponsty prohaných brožur na potupu naši. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K. Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.

PH hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti bojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo, až nepřítel protikatolickými letáky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na škodu církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí vytrvale státi na stráž. Laikové čtenáře prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Stoupencům našich organisací.

Odporúčujeme všete křesťanský český závod
vytívaček a šiták „Zaštita“ v Chrastě
u Chrástě.

Veškeré prádlo pánské i dámské, výbavy pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné obšaré „Zaštita“. Ved. duchovenstva naskytá se zde příležitost koupiti prádlo kostelní, zaračené dle předpisu sa ceny mírné. Učiňte objednávku na zkušku a budete jistě spokojeni!

➡ Odporúčajte ve svém okolí! ➡

Umělecký ústav
pro malbu mešklo

E. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malov. ná obna chránová v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru mosaikového do nejobo- hatšího provedení figurálního, dodává tato i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochranné síť a vše zasazené do míst.

Mosaiky akenné pro fagady, křížové cesty atd.

Nákresy, rozpočty i odborná rada zdarma.

Přesčetná vyznamenání a doporučení.

Při objednávkách

kalendářů

obracejte se na své diecéšní

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství a papírnickví
v Hradci Králové,
Adalbertinum,

které vám poslouží s výhodami dosud vám poskytovanými.

!! Svůj k svému !!

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to čítba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Raďte si psáti o vzorky

firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo „Vzájemnost“

v Hronově čis. 186.

— Vývez látkého a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i pánské plátna, damasky, ubrusy, ručníky zefíry na košile, — — láty atd., překrásných modních vzorů. — —

Výbavy pro nevěsty — sa levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K násiláme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozdrážených sa 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit **vklady proti 6% úrokování.**

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

PAMÁTKY a vhodné dárky

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a biřmování, k mši a k velikonoční zpovědi, symbolické obrázky, obrázky svatých, modlitební knihy ve skvostných vazbách a různých cenách, **růžence**, obrázky v upomínku na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství, závod hudební a papírnickví
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí a věna dítkám

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný živnostenský spolek

„Charitas“ v Hradci Král.,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání vyplatil v 38 případech úmrtí celkem **40.575 K**, získav 805 členů. Jak děkovně dopisy svědčí, ptišla podporaným podpora v době nejtrudnější jako pravé dobrodiní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K, zápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí **spoluslána 2 K**, jež se vyplácí bez průtahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil.

Při spolku trvá od r. 1911 odbor, jenž poskytuje též

věno

nedospělým v den jejich smrti, případně v den dospělosti jejich, aneb také při úmrtí těch, kteří je do odboru věnného přihlásili.

Každý pojištěnec u věnného odboru obdrží tolik korun, kolik osob v době nároku u odboru bylo přihlášeno.

Jinochy lze přihlásiti až do stáří 18 let a dívky do 15 let. Přihlášení mohou býti kýmkoliv, jen když týž jest tělesně zdravý a nepřekročil 55. rok věku svého. **Zápisné 6 K** je pro všechny stejné, rovněž **příspěvek po 1 K** ve výše zmíněných případech povinné podpory. — Blížíli v prospektu, jež na požádání zdarma zasíláme.

Adresa zní:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rojl, předseda. Václ. Jenšovský, jednatel.

Hudebniny starší

pro piano nebo harmonium prostřední těžkosti

se levně koupí.

Dotazy zodpoví administrace t. listu.

Vláda peněz.

Sociálně-politické úvahy.

Napsal **RUDOLF VRBA**.

Dílo to čítá 1200 stran. **Pouze za 20 K.**

Dílo to působí všude, kam vniká, svým obsahem pravou sensací.

Objednávky vyřídí

Družstevní knihkupectví v Hradci Král.,
Adalbertinum.

Založeno r. 1860.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná díla pastýřská

Karla Zavadila

nástupce Antonín Zavadil

v Hradci Králové,

v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za Žitnostenským domem)

ku zhotovení veškerých kras-
točin nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
ného provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.

Vše přeladě, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Milosti revidov-
ány.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěceně.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukádku franko
se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přírátků.

Sta odporučení a čistých uznání po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Školní kříže, kazatelny, oltáře, sochy, křížové cesty,
Boží hroby

levně provádí absolvent c. k. odb. školy sochařské
a řezbářské

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

Katolický peněžní ústav

„Úvěrní družstvo Eliška“
v Hradci Králové (Adalbertinum)

úrokuje vklady **4½ — 5%**

Ukládati možno poštovní spořitelnou bez
výloh.

Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty
záložen.

Obrázky svatých

v různých cenách, levné
pro školní děti,

obrázky smuteční

a upomínky k sv.

přijímání a zpovědi

lze dostati

v Družstevním knihkupectví

v Hradci Králové (Adalbertinum).

Idealem hospodyně
jest
Singerův šicí stroj

Obdržeti lze ve všech kramcích a vedlejších
„S“ znakov a neb prostřednictvím našich zástupců.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje

Hradeo Králové, u labského mostu 279.

Právě vyšlo!

Krásnou upomínkou na eucharistický rok
pro každého katolíka jest

Album z eucharistického sjezdu

ve Vídni r. 1912.

Obsahuje nejkrásnější snímky z celého
sjezdu, jest skvěle upraveno a stojí **pouze**
K 2—, poštou K 2:20.

Každý by si měl pročísti knihu od Fierstra:

Sebevýchova mládeže.

Brožovaná za K 2:60, v měkké vazbě za K 3—,
v tvrdé vazbě za K 3:60.

Objednávky vyřizuje

Družstevní knihkupectví

v Hradci Králové, Adalbertinum.

TRY
nejlepší cítidlo na kovy.
Žádný přípravek vedový.

v plech. lahvi
za 30 a 50
haléřů.
Vůně k do-
stání.

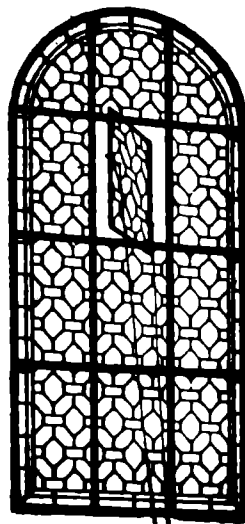
**Barevná
kostelní**

okna v odbor. provedení
zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla
v Třebelčovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
sdílám.

Nezapomeňte, že

15.

ledna 1913 . . .

jest tah „České loterie“ ve
prspěch stavby sanatoria na
Pleši. Zakupte **všas** a do-
poručte svým známým losy
tyto po 1 koruně, kdekolí
v trafil, obchodě neb přímo
v kanceláři

České loterie, Praha, Karlovo náměstí.

**Sekretariát Matice
Cyrillo-Methodějské**
doporučí

paramenta, prapory spolkové
a veškeré církevní náčiní

firmy

Fr. Stadnik,

stálý přísežný soudní znalec

Olomouc,

naproti kostelu P. Marie Sněžné.

Za půl rok odvedeno přes

800 K Matici Cyrillo-Meth.

Pouze objednávkou u firmy Frant.
Stadnik podporujete přímo Matici
Cyrillo-Methodějskou.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zárukuje veškeré vklady na knížky
(půlměsíční záročení)

4 a ½ % dnem 1. dubna 1912
— počínajíc. —

Za vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění,
městská obec Vysokomýtská a všichni poplatníci
(obecními přírážkami). Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Proletovanská Vídeň.

Die korrespondence »Zentrum« byl vídeňský starosta dr. Neumayer původně německým národním nejhrubší sorty. Aby ukojil svou ctižádostivost, přisáhl se k vítězství straně Luegrové v době, kdy v ní kariéra byla nejslibnější. Dosáhl svého, ale křesť. sociálem z přesvědčení není, ačkoli při katolických slavnostech spěchá se reprezentovat. Pronásledováním české školy ve III. vídeňském okrese snažil se odvrátit pozornost od těžkých obvinění, která proti jeho sobectví pronesl poslanec Schuhmeier. Die prohlášení křesť. soc. poslance P. Šilingra by se měli jmenovat Neumayer se svým hlavním pomocníkem hotelierem Naglerem pohánskými sociály. Co páší proti vídeňským Čechům, kteří jsou skoro vesměs katolíci, to jest pravým opakem křesťanství.

Eucharistického kongresu účastnilo se ve Vídni přes 20.000 českých katolíků. Při té příležitosti na jednom českém shromáždění bylo s pochvalou konstatováno, jak němečtí kněží z říše Vilémovy přibývaly do Čech a Moravy naučit se česky, aby mohli slovo Boží hlásati českým horníkům z Ruhurské pánve v jejich mateřské řeči. A ve Vídni? Tam nedopouštějí »křesťanství sociálního«, aby se čeští katolíci poučovali od českých kněží a učitelů ani v těch školách, které si zřídili ze svých privátních prostředků.

Líšky v rouše beránčím! Taký semita dr. Adler byl velikým německým národním, pokud nepoznal, že při stoupajících kurzech soc. demokracie může se vyšplhati vysoko po žebříku rudém. Nyní uplatňuje proti českým soudruhům zrovna tak násilnou taktiku národní, jako Neumayer proti českým katolíkům. Zkrátka beránčí kůže se odhazuje a ostré národní zuby cení se zrovna tak účinně jako tenkrát, kdy pánové ještě nepřemalovali svoji firmu.

»Reichspost« z několika srbských výroků snaží se uměle vytvořiti slovanskou irredentu. Patrně, v jaké křeči ocitli se Němci v okamžiku, kdy váha Slovanstva začíná stoupat. Blíží se okamžik, kdy německé kruhy musí také oficiálně uznati, že Rakousko není státem německým, nýbrž státním útvarem, v němž slovanská většina nesmí býti utiskována německou menšinou. Rakousko nesmí se stát průchodním krajem Vilémovým k opanování čelných posic na Balkáně. A poněvadž velkoněmecké nitky trhají se na jihu jako pavučina, padají do mlhoby ti Němci, kteří popírali skutečný národnostní »status quo« v říši Rakousko-Uherské!

Pravda jde vítězně vpřed a je-li péče Němců o loyaltitu Slovanstva upřímná, pak vědí, že nejlepší prostředkem k uhájení solidarity národů rakouských jest rovnoprávnost dle hesla: »Každému, což jeho jest!«

Právě Němci mají spíše smýšlení šovenský národní než rakouské. A tací lidé chtějí utvrzovati občany jiné ve vlastnictví rakouském? Slované v naší říši (a to i Srbové a Chorvati) podali již důkazů dosti, že si přejí silného Rakouska, že loyaltitou jejich neotřesou žádné dobrodružné plány, bude-li jejich právo šetřeno více než Poláků poznaňských a Slovanů macedonských. Právě nedávno poslanec Šusterčič povzbudil své krajany, aby jejich věrnost k císaři byla neochvějná.

Ať tedy macešská Vídeň v době tolik kritické svým poručníkováním, násilím a planým podezříváním nesnadnou politickou situaci nezhoršuje! Měla by nyní působiti k uklidnění těch, kteří tak dlouho nesli jámno s největším sebezáporem. Tak brutální hegemonie německá nemůže trvati v Rakousku věčně, nemá-li škoditi státu víc než vybájená »irredenta.« Macecha Vídeň s Neumayerem v čele má již nejvyšší čas k sebezpytu.

Kulturní jiskry.

Pevný základ uměleckého tvoření. Píše-li Denis, že skepticismus (pochybovačnost) nic vytvořiti nedovede, souhlasí s ním každý rozvázný myslitel. Odvrát od víry vedl k neplodnému skepticismu zcela nutně, protože skutečný vědecký názor životní posud nevytvořen není. Pod pláštěm filosofie dovoleno hlásati o podstatě a účelu lidského života nejtrůnější fantasie. A výsledek všeho? Trapná nejistota v základech, malomocné křeče tonoucího. A co platí v oboru filosofie, vrhá své stíny i na umění. Náboženská skepse těžko dovede vytvořiti mohutné pilíře, poesie. Sám pokrokový kritik Fr. X. Šalda napsal v 2. čísle »České Kultury« (na str. 64.): »Nemyslíme, že logikou dnešní doby jest ateismus a že vnitřní metoda umění musí býti atheistická... Stavím zde zatím jen stručně proti vědu pána Kubišovu (atheistickému) credo svoje a to jest vyslovené theistické. Já nedovedu si prostě představit velkého umění atheistického, já každého člověka a umělce nebo básníka dvakrát měřím podle jeho schopností,

poslouchati vyšších nadosobních kladných hodnot; čím oddaněji a účelivěji je sleduje, tím jest větší. Vzor dokonalosti jest mimo lidské já, v Bohu, v největším a neryzejším a konec konců jediném věčném objektu; dojíti lásky k němu po stupních lásky k menším objektům, lidským, a prostřednictvím jich, toť úkol velkého člověka a především velkého básníka nebo jiného tvůrce. Umělec a každý tvůrce je tím větší, čím více síly a lásky dovedl v sobě sloučiti; síly, jež jest láskou, lásky, jež jest silou. A nejdůležitější sloučení obojího jest právě Bůh. To pochopil a uskutečňoval Dostojevský, v tom jest jeho velikost básnická. Příroda jest jen síla bez lásky; proto nestačí její studium, nemůže býti básníku vůdkyní a vzorem.«

Židé v Bulharsku. Korrespondent »Českého Slova«, prof. V. Šak, který dlouhá léta pobýval v Bulharsku a poznal tedy i židy bulharské, píše o nich: »A mechanicky »lovíme dojmy« v dlouhatánské hlavní žile Svilenu (Bulhary dobyté město turecké Mustafa Paša). Už na nás nepůsobí opuštěné a uzamčené krámy »čaršije« (tržiště). Víme, že většina uprchlých majitelů byla z pokolení »čifutů«. Jako všude i tady se přiklonili i k panujícímu plemeni (Turkům). Odírali a ždímalí Bulhary. Špatné svědomí je pošťvalo k útěku. Až bude klid, až Svilen se povznese a bude bohatým bulharským městem, »jachudiové« se vrátí do své synagogy a vždy se dostaví k volbám pro vládní kandidáty!... A nejvíce spionů je mezi zdejšími židy.« — Týž Šak velice ostře odsuzuje některé bezcharakterní válečné zpravodaje. Dodává speciálně: »Dnes jen na šmoka z »Neue Freie Presse«, drzého Kleina, posvítím. Je přirozeno, že každý, kdo chce hodně vědět, musí vyzvídat a nesmí v stydlivé zdržlivosti závodit se selskou nevěstou, co ale Klein vyvádí, to je opravdu nestydatou a sprostou dotíravostí. Chlubil se ve své depeši, že byl přijat ministerským předsedou v kruhu rodinném a zatím drží »čifutinu« (žid) kuchyni se vetřel do jídelny p. Geševa. Stále je hotov napálit cenzuru a psát smyšlenky až nestydatě směle. Škrtne-li se mu něco, je neomaleně hrubým. »Jachudijale, »čifutinu«, pravý typ šmoků známé krve! Censoři Staré Zagory na něho tak brzo nezapomenou.« — Kdo čítá referáty Ernesta Kleina v »N. Fr. Presse«, poznal už sám, že je to zpravodajský křesťan, který píše, jak toho právě potřebuje. Z počátku strnul Ernest Klein Turkům, na Bulhary koukal přes rameno s velkopanským úsměvem, nyní však velebí Bulhary až s odpornou servilností. Člověk však cítí, že to horování Kleina nejde od srdce. Klein chce si svými články zjednat důvěru a otevřít všude dveře. — Jak všude nastává na Balkáně náhlá změna židovského politického »přesvědčení«, patrně i z úkazů jiných. Židé, kteří byli velikou oporou Mladotů, lísalí se nyní jak k Bulharům, tak k jejich spojencům. Ani jediná novinař. řádka nezvěštovala za nedáv. tureckého katanování křesťanstva, že by bývali židé kdekoli v evropském Turecku pronásledováni. Jestliže hlavní židovský orgán »Neue Freie Presse« ještě při počátku války tak hluboce se klaněl Mohamedánům, byla to bezpečná známka, že židé v Turecku ani v nejmenším se nedělili o smutný osud pronásledované »ráje« křesťanské. Jakmile však byla od Řeků zabrána Soluň, ihned israelští obec athénská zaslala israelské obci soluňské blahopřejný telegram k osvobození od panství mladotureckého. A rozumí se, že zpráva o té gratulaci rozletěla se ihned židovskými novinami v celé Evropě, aby okamžitě všichni národnostní věděli, jak jsou židé loyální ke křesťanskému osvobozovacímu boji. Když půlměsíc ztemněl a zapadl, pak dovedl žid ihned udělati z nouze ctnost. Teď už se bude s Tureckem křesťovatí málo, proto se židé balkánští v pravý čas zatíží tak, aby od nových pánů tržili zrovna tak, jako dříve od Turka. Nejbezpečnějším znamením úplného tureckého marasmu jsou nyní náhlé klíčky a obraty židovské. Chytrý žid obhlédli situaci co nejpodrobněji a seznal mor, ustupuje rychle od lože umírajícího, aby se okamžitě vmísil mezi těla zdravá.

Soc. dem. úsudek o balkánské válce. Rudá »Nová Doba« píše: »Je to statečnost, je to rekovnost, co se vychvaluje u bojujících armád? Není to probuzená zvířecnost, není to vlastně už zběsilost vzbuzená zápachem lidské krve a divným vírem válečným?« — Odpovídáme, že u bojujících armád křesťanských jest odvaha skutečnou rekovností, protože tito nešli a nejdou na Turky zákeřně, ale čelem proti čelu, tak že jsou hotovi obětovati za šlechetným účelem životy vlastní. A kdo dává vlastní život v zátku pro dobrou věc, jest rekem šlechety, třeba že každá válka jest zjevem velice zarmucující, vrhající četné stíny. Jestliže však »Nová Doba« právě nyní způsobem velice překvapujícím se staví proti krveprolití, těžeme se, proč soc. demokraté tolik velebí Židku a husitská vojska. Nestoupala zde sveřepost v míře daleko větší, než u vojáků balkánských? Vypalování měst, ničení kulturních památek, upalování pokorných katolíků na hranici a v uzavřených cha-

tách, topení bezbranných mužů i žen v řekách — to přece teprve nebyly projevy šlechetné rekovnosti. Ale soc. demokraté provázeli docela potleskem řádění zákeřných, nezodpovědných, samozvaných revolucionářů ruských, španělských a portugalských, kteří přece se stali pověstnými svým nepoctivým ramenářstvím a sobectvím vlastních vůdců. A což ta rudá »rekovnost« při demonstracích vídeňských? Když v Praze a ve Vídni při rudých demonstracích jízdní policisté padali s koní, zabíjaly bouřící zástupy ochranu a první pomoc, přinášenu ubožákům. Za to však slovanští rekové se starají pečlivě i o zraněné Turčiny. Takový jest rozdíl mezi humanitou junáků křesťanských a nekřesťanských. A jestliže nyní soc. dem. tisk lamentuje nad bojem balkánských křesťanů, měl v pravý čas poraditi, jak by se krvavé zuby mongolského tygra zavřely úspěšně a trvale bez války. Z Balkánu tolik let zaznívaly úpěnlivé steny tisíců mučedníků. Ale soc. demokraté, kteří k vůli jednomu zavřenému volnomyšlenkáři dovedou demonstrovati ve velikých massách, ani si nevzpomněli svolati jednu větší schůzi proti řádění sveřepého Mongola. Neposkytli tedy utiskovaným ani pomoci morální, která by zajistě znamenala mnoho. A nyní — kdy konečně ujařmenec svrhl se své šíje způsobem jedině účinným tvrdý podpatek otrokářův, přichází se s úzkostlivou kritikou. Taková kritika však ani v nejmenším bestialitu vyděračného otrokáře mohamedánského nevyhladí.

Také pomoc raněným ubožákům. Slovanští junáci na Balkáně jako jeden muž nesou svou kůži do válečné vřavy za dobytí svobody pro bratry nejvíce ujařmené. Tisíce raněných junáků i v hořkých chvílích bolesti a malomoci přejí si uzdravení výhradně proto, aby se mohli co nejdříve účastniti nových bojů za svobodu. Tedy nejsou to lidé, kteří by chtěli činiti nároky po několikerém střelení na velkou osobní odměnu. Jsou to mučedníci veliké idey, kteří místo ziskuchtivých tužeb byli by hotovi obětovati život několikánásobně. A jestliže i zraněný Turek jest tvorem politování hodným, jemuž dlužno prokázati samaritánskou službu, sluší se tím spíše věnovati přátelskou péči zmračeným vojínům křesťanským, kteří nevyšli olupovat a katanovat turecké ženy, starce a děti.

Ale jak na raněné Slovanů pohlíží tisk soc. demokratický, o tom svědčí tyto řádky »Národ. Listů« ze dne 10. t. m.:

»Právo Lidu« má divné stanovisko vůči všemu, co česká veřejnost podniká ve prospěch raněných bratrů našich na Balkáně, kteří bojují o svobozující boj. Tvrdí nesmyslně, že balkánské státy provedly zločin nejhoršího druhu, poněvadž prý zapomněly zaopatřiti léky, lékaře a ambulanci. I kdyby to bylo pravda, i kdyby bylo možno opatřiti v případě války ihned dostatek lékařů a všech potřeb vlastními penězi válečných států (a jak známo, vlády vyzvaly lékaře z ciziny, aby konaly službu za plat), pak přece jenom je nelidské prohlašovati ochotu a pomoc poskytnutou skutkem i penězi raněným militaristickou manifestací, jak to učinilo v pátečním večerníku »Právo Lidu«. Podle logiky »Práva Lidu« by se měli ranění nechati bez pomoci, nesměly by se sbírat příspěvky na výpravu lékařské a ošetrovatelské pomoci. »Právo Lidu« se posmívalo kvitancím, které minulé neděle byly dávány za příspěvky na raněné. »Právo Lidu« dokonce, nemáme příčiny veřejně to nyní neuvést, odmítlo v pondělí dne 28. října otisknouti výzvu »Žádost za vyslání českých lékařů«, kterou byli lékaři vyzýváni, aby co nejrychleji se připojili k vypravovaným expedicím. Tehdy jsme telefonovali na výslovnou prosbu komitétu výzvu tu, dodanou nám ráno, do redakce »Práva Lidu«, ale uveřejnění bylo odmítnuto slovy: »A od nás tam nikdo nepůjde. Na to my nemáme místa.« A v pátek večer neostýchalo se dokonce »Právo Lidu« veřejně vysloviti podezření, vržené ve tvář nejslechetnější a nejčestnější obětavosti našeho českého lidu a pořadatelů sbírek, že jest možno, aby z peněz sebraných ve prospěch Červeného kříže balkánských národů bylo něco zpronevěřeno! Tu přestávají již všechny ohledy a my ponecháváme české veřejnosti, aby si učinila sama úsudek o těchto projevech naší sociální demokracie, ve kterých není ani trochu soucitu, ani trochu humanity, ani trochu bratrských sympatií a ze kterých mluví jen papírová dogmatika a zlá vůle. Na raněné v bojích za svobodu politikou v roce 1905 přispíval celý český národ a přispíval rád, nikdo se proti sbírkám těm neozval, nikdo je neprohlášoval za podporu internacionály, která předešlým tu byla súčasť. Myslíme proto, že plným právem můžeme žádati od české sociální demokracie, když ne tčast přímou, tedy aspoň neutralitu v této věci, která je věcí lidskosti a bratrského soucitu.«

K tomu měly »Nár. Listy« dodat, že právo k podezřívání sbíratele přisluhuje nejméně lidem ta-

kovým, kteří posud z velké sbírky na raněné přes četné urgencye neslouží.

»Právo Lidu« mohlo s vstřípiti také do paměti, že právě Turci to byli, kteří ani v nejkritičtějším chvilích se nepostarali o jakous takous pomoc pro své raněné. Vždyť za obrovské bitvy u Lüle Burgasu, která vířila tak blízko Cařihradu, neměla turecká armáda po ruce ani lékařů, ani ambulanci, tak že ranění Turci šmahem zmírali bez pomoci lékařské. Za to však křesťanské státy učinily všemožná opatření, aby jejich ranění byli opatřeni i daleko od hranic vlasti. Psal-li jindy rudý tisk o chudácích, kteří prý proti své vůli na komando musí jít do boje, patrně nyní, že to byly slzy krokodýli. Je-li pravdou, že takový raněný zbožák zasluhuje politování, protože musil pouze uposlechnouti nátlaku mocných tohoto světa, proč pojednou rudý tisk chová se k němu tak bezohledně k vůli těm, kteří mu rozkázali bojovati? Či snad soc. dem. tisk chová se zrovna tak nepřívětivě k dělníkům zaměstnaným ve Škodových a Kruppových dílnách na zbraně? Ach — to je jiná. Ačkoli ti dělníci nepřímě také k válce připravují, ačkoli jich nikdo násilím nenutí k hotovení zbraní, platí pro ně ochrana rudého tábora zrovna tak, jako pro dělníky tkalcovské a zemědělské. Proč? Inu proto, že dělníci hotovíci zbraně velikou většinou jsou soc. demokraty. Raněný křesťan však ať zůstane bez pomoci — ačkoli dle soc. dem. prohlášení byl do války vehnán od politiků!! To jest logika čistě rudá, které nestranný myslitel nikdy neporozumí.

Přece znáko pravdy. Austria podobá se starému poručíkovi, který nedovede pochopiti, jak by se mohl státí svěřenec jednou opravdu plnoletým. Málokdo byl tak překvapen mohutnou silou, znamenitou připraveností a orlím rozhledem balkánského čtyřspolku jako — diplomacie rakouská, ačkoli naše říše direktně sousedí s Černou Horou a Srbskem. A že sami Maďaři měli sotva tušení o veliké vyspělosti srbských sousedů, patrně z toho, že krátce před sopečným výbuchem vnuťili Chorvatům Čuvaje. Pýcha zaslepuje. A vskutku jen fanatik, zvyklý na stálou bujnost své despotie, spáchati mohl takovou nešikovnost, že za blesků balkánských, oznamujících velkou bouři, začal se řídit politikou tureckou. Tak se nezískává srdce národa k odporu proti počínům pobratimů, které dělí od Uher jenom řeka. A v samém uherském Banátu Srbů tolik! Proto mají soc. demokrate čeští dosti důvodů k pokárání těch politiků v naší říši, kteří usilují o zastavení vítězných srbských pluků, poručíkuje nad Srby jako nad dětmi. Za to, že velmoci tak dlouho poskytovaly Turkům možnost k despotickému řádění, má býti nyní Srbsko vděčno a podvoliti se všemu, co se mu přikazuje z Pešti nebo z Vídně!? »Právo Lidu« pronešlo tento úsudek: »Srbsko si tělem bývalé říše turecké prorazilo cestu k moři Adriatickému. Dosáhlo mety, po níž toužilo od samého svého vzniku a již vstoupí na světový trh. Hospodářský rozvoj Srbska neměl ve vládních kruzích rakousko-uherské monarchie nikde přítele. My nemáme žádného zájmu na tom, abychom bránili Srbsku tam, kde je to zcela mimo sféru našich státních zájmů, a kde jde o životní jeho otázku. Zájem naše na Balkáně jsou rázu jedině hospodářského. Zasažení rakousko-uherské diplomacie do otázky srbského přístavu na Adrii přivodilo by jen katastrofu.«

V těch slovech jest mnoho pravdy. Rovněž mnoho správného pověděno bylo na velikých schůzích soc. demokratů, které v posledních dnech byly konány proti chystaným vojenským intervencím evropských velmocí v příčině balkánského čtyřspolku. Jestliže diplomacie evropských států »křesťanských« za tak dlouhá desetiletí nevzchopila se ani k jediné vážné a pronikavé reformě v Makedonii, ač o to byla tolik žádána, ať nyní poručí svobodu těm, kteří dokázali, že to dovedou lépe a upřímněji. Nyní vtravé pomoci čtyřspolek naprosto nepotřebuje. A jestliže velmoci vyvíjejí teprve nyní horečný zájem o věci balkánské, nechť pamatují, že měly času na vážné řešení balkánské krize dávno dříve velice mnoho. Velmoci se musejí spřáteliti s nutnou výslednicí vlastní nedbalosti. A nepřeli-li si války s balkánským čtyřspolkem ani němečtí sociální demokrate, tím méně po tom touží Slované. V době lidových parlamentů ještě vlády musí bráti větší zřetel na mínění celých milionových davů, než za času různých Metternichů. A všichni poctiví, rozumní politikové řádoví jsou toho názoru, že se nemá bráti balkánským křesťanům to, čeho tak perně vydobyli. Kdyby nastalo takové oktrojování, jako se stalo se smlouvou Svatoštěpánskou, pak by na diplomacii velmocí uvázla tak černá skvrna, že by se na ni nezapomnělo ani po tisíciletí.

V stémném středověku křesťanské státy svorně chránily křesťanskou civilizaci obětováním státních životů, ale nyní naopak evropské státy vystupovaly proti křesťanům ve prospěch tureckého barbaru. Je-li skvrna již dosti černá, ať se nerozšiřuje přímým útokem proti obětavým a kulturně vyspělým křesťanům!

Soupis památek. Vys. c. k. ministerstvo kultury a vyučování nařídilo prostřednictvím c. k. místodržitelství všem c. k. hejtmanstvím, aby při každém hejtmanství zařazen byl státní památek. Aby v evidenci udržovány býti mohly jednotlivé

památky, má složit za podklad soupis jednotlivých okresů, vydáván ministerstvem v Praze. A poněvadž soupisy vydané akademií nejsou tak obsáhlé, aby pojmuti mohly veškeré památky v okrese, bude dle návrhu konservátora Dvořáka soupis doplňován. Pro památky, k nimž bude třeba obsáhlejšího popisu, budou pořízeny zvláštní archy-soupisy. Jednotlivé úřady farní, kostelníky, kaple i soukromé sbírky, pokud majitelé svolí k odhadu, musejní sbírky cechů a pod. budou mít ve svých záznamných archích uvedeno, pokud možno, cenu předmětů, význam histor. umělecký a lidový. Též poznamenáno bude, zasluhuje-li předmět opravy a jakým způsobem prováděti se má. Záznamné archy zhotoveny budou dvojnásob, případně i trojnásob, a to takto: jeden arch uloží se v archivu politického úřadu, druhý u patronátu a zane-se se v knize inventární fary, musea, cechu, města, okresu a duchovních společenstev dle toho, komu přediněty cenné náleží. Tím bude zamezena veškerá výměna a možný prodej obchodníkům, těžicím z neznalosti památky a její ceny. Prováděním soupisu pověřeni jsou konservatoři jednotlivých okresů.

Zachráněná sbírka slovenského lidového umění. »Opavský Týdeník« píše: »Radostná zpráva přišla před nedávnem z Moravy: Ohromná národopisná sbírka Kretzova, kterou kupovali dr. V. Semayer a J. Erneyi pro maďarské museum v Budapešti, byla zakoupena moravským »Zemským museem«. Moravský zemský výbor přispěl polovinou kupní ceny, aby nám byla sbírka, za níž Maďaři nabízelí značně více, zachráněna, aby zůstala tím, čím je: Dokumentem lidové umělecké kultury slovenské a nestala se reprezentantem t. zv. »hornouherského« umění, s nímž se provádí bohopustý švindl. Sbírká Kretzova obsahuje především na třicet tisíc ukázek národních výšivek slovenských a moravských se všech stran a krajů a je snad nejbohatší studnicí pro poznání lidové obrazotvornosti a vývoje techniky vyšivací od časů dávno minulých do dnešního dne. Na druhém místě slušně vzpomenouti překrásných kraslic (ozdobně malovaných vajíček velikonočních), starých obrazů, z části malovaných na skle. Už ty byly by musily dostačiti, aby nám sbírka zůstala zachována. Ale nejcennejší je keramická část Kretzovy sbírky, výsledek přímo vášnivé činnosti sběratelské. Výroba keramiky kvetla na Slovensku tak mohutně, že ani dnes, po tolika letech úsilovného sběratelství a výhodného obchodu, nejsou poklady Slovenska vyčerpány. Kretz, jenž časem dosti věcí odprodal, prodává moravskému museu téměř dva tisíce vzácných předmětů. Jsou mezi nimi celé stolové přístroje z tovary holičské, jež dodávala své zboží hlavně rodinám panským a měšťanským. Z téže továrny je také řada nádobí rolnického, venkovského, jež se však skoro výlučně shotovalo v habánských dílnách ve Vel. Lévařech, v Stupavě, Sobotišti, Bolerázi, Dobré Vodě a j. Sbírká Kretzova, sahající od století 17. přes rozkvět habánské výroby až po dobu jejího úpadku a konce, chová takřka všechny druhy malby dekorativní, varianty formy v okrase i tvaru nádob, skýtá nejdokonalejší obraz keramického průmyslu slovenského a bude z nejkrásnějších oddělení moravského zemského musea, kde se již dostane zasloužené pozornosti nahodilých návštěvníků i vyškolených odborníků.«

Již pátý ročník »Studentské Hlídky« zahájen vkusně vypraveným dvojčíslem, které poskytuje velmi mnoho poučení. Podrobný, pečlivý referát o sjezdu České Ligy Akademické stane se interessantním pro každého katolického inteligenta. Nacházíme v něm jasné zrcadlo ideálního a dobře promyšleného vznamu katolického studentstva. I jiné články jsou věcné, velice informativní. Praktické pokyny, udílené stejně smýšlelým, neminou se jistě s cílem. »Studentská Hlídká«, orgán dorostu katolické inteligence, zasluhuje podpory všestranné. Vychází koncem každého měsíce kromě hlavních prázdnin. Administrace v Praze II, Voršílská ul. č. 1. Předplatné i s poštovní zálohou ročně pro studenty 2 K, pro nestudenty 3 K.

Vychovatelské Listy, orgán »Spolku katolických učitelů českých a Sdružení katolických profesorů českých«, zavedou, jak čteme v posledním čísle, v příštím ročníku »Hlídku professorskou«. Budou si tedy všimati nejen všech důležitých otázek školských a kulturních učitelstva škol obecných a měšťanských, nýbrž i škol středních a vysokých. Budou tedy orgánem opravdu veškerého učitelstva. Upozorňujeme již nyní na tuto revui, jež se stane tak nezbytnou pomůckou všech katolických pedagogů. — Roční předplatné 6 K zasílá se administraci ve Valašském Meziříčí.

Realismus v praxi. Jak »realisticky« psaly samy pokrokové listy o kongresu eucharistickém, to nyní dosvědčuje Hlínové číslo samé Masarykovy »Naší Doby«, která mimo jiné přiznává, že »pokrokové« listy přinášely jen odmítavé úvodníky, posměšné feuilletony, ale obsahově že nerozřešovaly, takže čtenářstvo »neví, jak vnitřně a obsahově vypadal eucharistický kongres... Kdo však si dal záležeti, aby stopoval jednání sjezdu ve v některém českém klerikálním časopise, myslím, že každý našel mnoho zajímavého... O tom

by ani mezi protikřesťanskými a nenáboženskými radikály, liberály, pokroky, atd. nemělo být sporu, že eucharistický kongres byl manifestací náboženství a prostředkem k náboženskému prohloubení. ... Kongres účinkoval trvale právě též pomocí svého náboženského obsahu. Byl to sjezd, který k duši člověka. ... Euchar. sjezd jest dokumentem katolické zbožnosti, projevem katolické duše. ... Atd. — Zkrátka tedy realisté jako patentní držitelé věcné kritiky a »průkopníci nových ideí náboženských« odbývali sjezd chlapčeskými nezbednostmi. Když v Praze byly ohlášeny vážné přednášky universitní o útvaru a významu různých vyznání, Masarykovi žáci bojkotovali přítelost k poučení skoro vešm. Sam »Čas« stýskal na tu velikou apatii. A pak »se někteří lidé domnívali, že hromadný studentský potlesk nad Masarykovými protikatolickými šlágry jest bezpečným znamením, jak chtějí mladí masarykovci luštití otázku náboženskou pozitivně. Ze všeho toho tažení zbývá negace a cynický úsměv, který nic zbudovati nedovede. A byl-li provázen docela i takový mohutný, davový projev náboženský, jakým jest eucharistický sjezd, pouze jedovatými poznámkami, pak si dal zdegenerovaný realismus vysvětliti, že o velikých manifestacích širých mass vážně a věcně vůbec přemýšletí nechce.

Také vlastenectví. Na Balkáně křesťanství vlastenci, kteří naprosto nepotřebovali volnomyšlenkářského letkvaru k »sežulování povah«, prolévají pro vlast krev, obětují i při své chudobě k vůli svobodě spřízněné krve zkrátka všecko. V Čechách krátce před tím proválila se aféra sobectví Rašínova a Drnkova, ozval se z řad nejpokrokovějšího učitelstva výkřik: »Zahod'te ideály!« Při volbě zástupce učitelstva do c. k. okres. škol. rady v Č. Budějovicích hlásili se někteří čeští učitelé německy. Při volbách doplňovacích do představenstva a při volbách do rozhodčího soudu Úrazové pojišťovny dělnické v Praze jdou autonomističtí sociální demokrate společně s německými kapitalisty a hlavním jejich stanem v Liberci. A pak prý pokrok rovná přeraženou páteří!

Živnostenská hlídka.

Postup organizace křesť. sociálních živnostníků. Předseda strany křesť. soc. na Moravě posíl. J. Šrámek na schůzi v Přerově dne 10. t. m. vyhlásil důrazně k organizování živnostnictva křesťanského ve městech, což jest prozatím úkol nejčastější. Volá živnostnictvo do práce, ježto právě od nich očekáváme přerod ve městech. Při tom ovšem nepodceňujeme sílu a význam stavů inteligentních. Vždyť i s nimi začínáme. Ale musíme jim dáti podílník v lidu. Pak přijde inteligence sama, a to bude korunou díla. — Nechtěli jsme vytvářeti zvláštní organizaci stavovskou. Ale neosvědčilo se to, vystřízlivěli jsme brzy. Přišel osten živnostenská politika a tu jsme nesměli živnostnictvo naše nechat ji na pospas. — Malý živnostník byl dosud zvyklý poslouchat, a zejména naši křesťanští a vůbec konservativní živnostníci báli se své přesvědčení vždy a všude uplatňovati, že to již ani dále nešlo. Živnostníci naši však se dnes již báti nepotřebují. Máme takovou armádu zákazníků, že je vyhladověti nedáme. V otázkách společných se nebudeme oddělovati, budeme však přes to samostatně postupovati. Máme své názory o politice živnostenské. Tu dosavadní, která se vybijela jediné v malomocném nafkání a v papírových bezcenných resolucích, nechceme pěstovati. Živnostenská politika stává se důležitou částí středostavovské politiky. Středostavovská politika může se pak zdravě rozvíjeti jen pomocí a přispěním našim. Proto nám musí podat ruku, kdo chce dobro živnostnictva. Nejsme zpátečníky, i kdyby několik milionů pokrokových pánů nám tak nadávalo. Však lid za chvíli začne otvírati oči a pozná, co je mu opravdu k lepšímu a pokroku.

Ministerské nařízení o mistrovských zkouškách. Pro všechny zeměské politické úřady 1. t. m. vydán výnos o konání mistrovských zkoušek. Kdo s úspěchem složil mistrovskou zkoušku, jest oprávněn používatí titulu zkušného mistra příslušné živnosti. Živnostník může složit zkoušku před společenskou komisí příslušné živnosti nebo před některým z ústavů, uvedených v min. nařízení ze dne 7. srpna 1910, pokud má právo ke konání zkoušek pro příslušné řemeslné živnosti. Pro každou živnostní komisi ustanoví polit. úřad okresní, resp. zemský jen jediného předsedu, jenž nemusí mít kvalifikaci pro živnosti v ústavu přicházející při příslušné zkušební komisi.

Vojenské dodávky malého živnostnictva na r. 1913. Ministerstvo veřejných prací zadalo společenským malým živnostníkům, jakož i menším podnikům tovaryšským, dodávku vojenského sukna k dodání do 15. ledna a 15. července 1913. Současně zadalo ministerstvo 100 proc. podíl na konfekční práci pro c. k. vojsko na r. 1913 vyhrazený družstvem malých živnostníků. Práci konfekční muslo dodati ve 3 měsících a to buď v březnu, dubnu a květnu a září. A už za té dodávky bude práce. Na př. spočítáno pro vojenské dodávky v Brně, Olomouci a spol. obdrželo od vlády celkové objednávky sta-

nožeje. Pouze vlásta má být zhotoveno 160.000 kusů a také tisíce jiných druhů nářadím.

Sociální stav má být zachován v zájmu sociální rovnováhy a spokojenosti v národnosti vůbec. Pokračuje jak s proletariátem dělných tříd, tak vzrůst kapitalismu V. Stoklas ve sborníku pro filosofii praví, že vymírá ten stav, který se stanoviska duševně vychovatelského jest nejvhodnější k vytvoření mravního charakteru jednotlivce. Ve středověku střední stav kypěl velikou silou a propalo to národnímu celku co nejlépe. Stoklas píše: „Vložíme-li na jednu miskou spokojená srdce středověku a na druhou spokojená srdce dneška, padne jistě na váhách první dolů. Nemáme šťastných lidí.“

Doba moderní nezádá si mnoho s dobou starého Říma, kdy jednotlivci kapitalisté ujařmovali tolik milionů schopných pracovníků. Ten sociální rozvrat zle se vymstil. Nyní by k tomu došlo také. Ale posud jest čas vzbopiti se k rázné akci. Kdekolí živnostnictvo zarylo pluh s plnou energií, vyorale úrodnou brázdou. Proto možno úsilnou prací mnoho napravit.

Národohospodářská hlička.

Přes miliardu ztrát na kursu. Rakousko-Uhersko není sice přímo zapleteno do válečného tance na Balkáně, přes to však zaplatilo už značné útraty válečné. Průmysl, obchod, živnosti trpí velice ochromením dopravy a přiročímí (moratoriem) ve válečných státech. Přímé obrovské jsou však ztráty, které utrpěly byly na bursách následkem klesání kursů cenných papírů. Příčinou tohoto klesání kursů jsou spíše rafinované darebácké koušky židovských spekulantů než válka na Balkáně. Ztráta na kursech na vídeňské burse od 30. září, ode dne balkánských masakrů, přesahuje již nyní jednu miliardu korun. Citáme-li, že kursy akcií klesly průměrně o 10 procent, ztratili majitelé akcií na akciích ohromný obnos 800 mil. korun, kdežto ztráty na rentách a jiných pevně zúročených ukladacích hodnotách lze zcela bezpečně odhadnouti na nejméně 200 mil. korun. Na bursách v Paříži, v Londýně a Berlíně je to ještě mnohem horší, protože tam máli mnohem více papírů postižených zemí. Ze klesání kursů zpusobila více spekulace židů než opravdová válka, vidno z toho, že poklesly na př. značně i akcie severoamerických drah, které přece jistě nejsou válkou nějak dotčeny. Ačkoliv nutno v tom viděti i s jedné stránky ozdravný proces, když vtr na burse smete papíry nerealních podniků, přes to nelze spekulanty docela sprostít viny na ztrátě této miliardy.

Právo občana do obecního účtu má každý občan. V jisté obci, když byly účty vloženy, žádal poplatník též vidět doklady k jednotlivým položkám ve vydání, bylo mu to však oděpřeno. Věc dostala se až k správnímu soudu, a ten rozhodl v. v. 1912, č. ex. 1 10.581., že každý občan má právo nejen do účtů nahlédnout, nýbrž i správnost jednotlivých položek zkoumat; proto také na požádání museli mu býti dány účetní doklady.

Zákaz subskribovat. Následkem zrušení se pozvání k plešům, koncertům, divadelním představením a podobným zábavám, jakož i k penzijním sbírkám (subskripcím) pro podobné účely v jednotlivých kancelářích místodržitelství a zemské školní rady, vydělo se místodržitelské presidium nuceno vydati normativní předpis, dle něhož pozvánky k zmíněným zábavám, jakož i ke všem sbírkám (subskripcím) v úředních místnostech místodržitelství a zemské školní rady se zakazují.

Na tomto záleží:

špatné svíčky

nerviti, vybíři čoucí, kapají, knot tvoří, bubáky: plamen jest nejarmý, zápach ji. J takovou svíčkou se jen zlobíte.

Dílňáckovy svíčky

pravé stearinové hoří takto:

J. Dělňáček c. a k. dv. dodavatel

v Hradci Králové.

Sklad v Karlíně, Královská tř. 66

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek z oboru knihtisku. —

Vyřízení správné a rychlé.

Ceny mírné.

Voledžstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovozuje si doporučení veškeré kostelní nádobky a nářadí a to: monstru, kalichy ciběte, nádobky, paténky paciřáky, svícný, lampy, knižteknice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpřímá církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni sladí a stříbí nebo proti doplatku na nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na zkušku franko bez závaznosti koupě. Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Shled veškerých stářích a stříbrných blonot, jako: teletů madonek, křížů, prstýnků, náramků atd. z Bohémofské protěvy, tabulečky, jídelní nářadí se stříbra pravého i čínakého vždy na skladě.

Staré slabo, stříbro a drakehamy kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

posel a oisoleur

Právní 379, M. Karoliny 508, č. 12. n.

Dvě prostranné místnosti

za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčírní zvlášť dobře se hodící jsou ihned k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUHERSKÝ,

a. a k. česní továrna nábytku v Hradci Krá.

Svatá zpověď generální.

Sepsal a upravil vldp. Frant. Křivohlávek, probošt v Litomyšli.

S povolením nář. biskupské konsistole: „Tento praktický spisek se duchovenstvu a věřícím doporučuje.“ (Ordinar. list.)

Lze dostati u spisovatele po 30 hal. Při objednávce 50—100 exemplářů po 20 hal.

Rozesílá se nejméně po 10 výtiscích.

Voledžstojným duchovním a patronátním úřadům!

Oborný závod posilovací

GAUDENC APPL,

LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění oltářů, kazatelen, Božích hrobů, křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Respekty a nákrepy zdarma. Na požádání dostavím se ihned.

POTŘEBUJETE SVĚTLO ??

Doporučuji k nastávající době:

Olaj topkový se zárukou pravosti jasně a bez zápachu hoříci 1 kg. za 1 K 20 h,

svíčky hospodářské, kus 2, 4, 6 h, 1 kg. za 1 K 4 h,

svíčky stearinové, 1 balíček 60, 80, 88 h, 1 K,

svíčky voskové, gasolna, petrolej, karpál,

za nejnižší denní ceny.

JOS. JELÍNEK,

partnérie a mydlářství v Hradci Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Někudla syn

(protekeleovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(vlast P. J. Někudly, firma v Litomyšli)

doporučuje P. T. velkomoj. duchovenstvu svůj osvědčený a často vynamenný výrobní závod

všech kostelních paramentů, spolkových praporů a kevového nářadí

Čenafky, vzorky i roucha hotová na ukážku se na požádání franko zasílá.

Harmonia

asací i evropské soustavy, domácí varhany krásného tonu, piano a pianina osobně v továrnách vybraná půjčuje a za tovarní ceny dodává (též na měs. spl. od 10 K)

Jos. Malý, řed. kúru, Čáslav,

číslo 399.

Objeřná harmonia a piano vždy na skladě. Nejlepší doporučení z rukou v. učitelů hudby.

VÝPRODEJ.

Jelikož svůj dosavadní kožednický závod přeměním pouze na velkovýrobu a dodávku čepic,

vyprodávám veškeré kožesinové zboží

s úředním povolením, za každých možných levných cen, které se avizují při nabytí přeměněné drahotě v kožednických naskytují.

Poněvadž mám největší sklad v přehojném výběr, výhradně jen v dobrých jakostech, v pravých přírodních kožedninách, za které ručím, naskytuje se každému výhodný a dobrý nákup.

Odvládám se na velice rozšířenou známost svého speciálního závodu, svojí výrobou jednotného a prosím o laskavé prohlédnutí mých výkladních skříní a obchod. místnosti.

V čestě podepsaný

Antonín Vambora, Hradec Král.-II,

blíže nřídřeh.

PARAMENTA

kalichy, ciběte, monstru, knižteknice atd. český, katolický závod

Em. Werner a spol.

sv. Jos. ústáv posilovací a mydlářství.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Ve prospěch
Svatováclavské Matice školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kapní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberců a
kovového nádobí ve výrobních nejstaršího
mávodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské rožle ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čím levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Žebřík 100 let trvání a 40 let vlastních dílen.

Adresování vždy došlovno se vyprošuje.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhu vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velojemné látky na taláry.

Těž na oplátku bez zvýšení cen!

NÁBYTEK

KOBERCE

koupíte nejvýhodněji co do jakosti i ceny přímo
v osvědčených závodech firmy

AD. NOVOTNÝ a SPOL.
v Týništi n. O.

Zástupce: Hynek Kodým, Vinohrady, Bla-
nická ulice č. 6.

Sklad též: Olomouc, Česká ulice 18.

O výhodách se přesvědčíte, dopišete-li si hned
o náš nový obrázkový ceník č. 60.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje: národ svůj veškerou práci
venstva a ul. patronátním úřadům k opravování
a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křesťanských cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě památek, železných
náhrobních křížů,

slavnostní písmo a různých předmětů venka se nale-
najících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k útěsnému jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1893.

Divadel. kukátka

s koženým pouzdem již od 9 K výše,

brejle a skřipce,

lorgnony, teploměry, lupy at.

doporučuje

KAREL VACEK,

závod optický, hodinářský a zlatnický

v HRADCI KRÁLOVÉ, blízko Adalbertina.

Správy rychle a levně.

Mešní vína zaručeně pravá

dodá na objednávku
od 10 litrů výše
v bedničkách

Jan Košťál,

hótelier v Adalbertinu
v Hradci Králové.

Ceny za litr od 90 hal. výše.

Všeob. úvěrní společnost,

sapezané společenstvo s ručením občanů
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Stoňní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 76

Zařizování

elektrického
světla,
telefonů,
bromosvodů.

Dynama.

Motory.

Zárovky:

Ozram,
Tungarlam,
Tantal.

Velkoobklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvesterův
synovec, [nástupce])

[odborný]
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

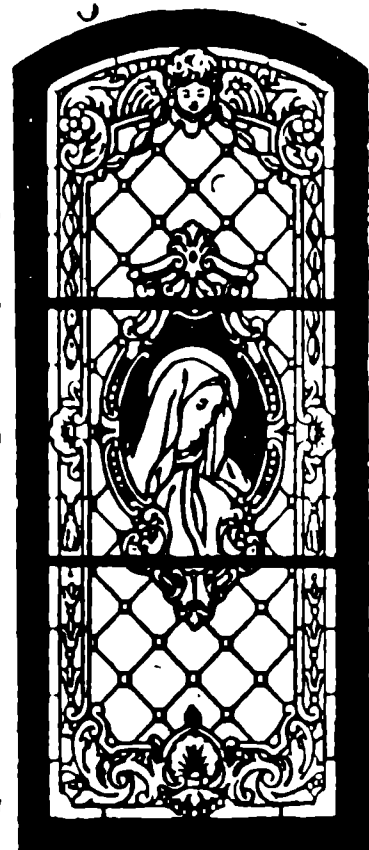
č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blízko Ma-
lého náměstí, dříve pře-
loženo na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání obou obrá-
mkových od nejjednodu-
ššího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se železnými
rámci, ořezávkami, venkovními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nešetřivě veřejně i písemně pochvalně uznává.

Založeno roku 1863

Stanislav Jirásek

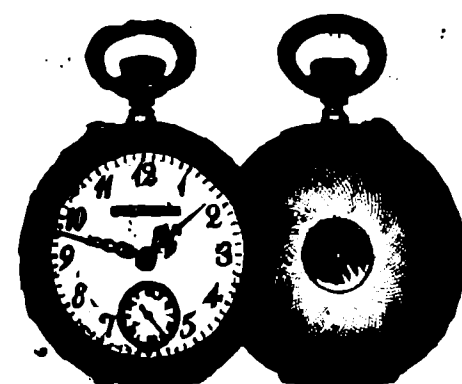
v Hradci Králové, 136, odporučuje velelíst. duchovenstva své
bezkonkurenční koláry

prací i celuloidové, náprsenky, bířety a veškeré prádlo spodní
vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě jágreve prádlo!

Patentní náprsenky
bez háčků

Zakázky obratem

se vyřizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTŮČEK, Hradeo Králové,
Jitřkova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu

Zástupce: Union Horlogerie, spol. továren hodiniek, Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Svýcarské precisi hodinky. Nejpřesnější hodiny v nejmodernějším provedení. Brillant. Klenoty a šperky. O
zboží. Přespychové předměty z českého stříbra. Stříbrné i alpakové státní a vojenské odznaky. Všechno za
Nejlevnější ceny!

OBNOVA

Číslo 47. Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 3 K — h

V Hradci Králové, dne 22. listopadu 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne. Ročník XVIII.

Dostí krveprolití!

Sleduje-li Rakousko opravdu na Balkáně výlučně své zájmy hospodářské, jest s podivem, proč již dávno nevešlo s kulturními národy balkánskými (Jihoslovany) v lepší obchodní spojení, než s těžce chorým Turkem, který přece nemohl na dlouho býti předním představitelem balkánského trhu. Turecko bylo pro nás studánkou, která vysýchala očividně.

Zlepšily by se valně naše hospodářské poměry, kdyby i Rakousko zdolalo na poli válečném Srby? Pozorujme, jak již nyní se nařiká na drahotu. Ta by v ruchu válečném ještě značně stoupala. A ta mobilisace! Počítá se okrouhle, že Rakousko má v době míru řádně vycvičeného vojska 395.000, ve válce 2.160.000 mužů. Uvažme, jak obrovský náklad by vyžadovaly pouhé pohyby těchto divisí ještě před započetím bitev! Jestliže by Rakousko zvítězilo, můžeme počítati, že by svou ofensivu zaplatilo nejméně stem tisíc mužů mrtvých a raněných, protože by Srbsko sotva šlo do války s naší říší osamoceno. Padli by tak nebo byli zmrzačeni mladí lidé, kteří v době míru mohou býti nejslibnější oporou hospodářského rozmachu. A nejméně půl století by krvácelo rakouské finančníctví z ran, než by nastala finanční rovnováha. Byl-li by jaký prospěch z vítězství pro občany rakouské vůbec, okoušela by ho teprve třetí nebo čtvrtá generace.

Vzpomeňme si, co již stála milionu Bosna s Hercegovinou! Ačkoli tyto země netoliko umožnily Rakousku svobodnější obchod, ale docela připadly k naší říši, posud nám hospodářsky daly takový asi zisk, jako dříve Piemont. Aktiva posud nepřevýšila passiva.

Přes to však rakouští agrárníci, kteří zároveň s uherskými nesou velkou vinu na hospodářském napjetí rakousko-srbském, ve Vídeňském Novém Městě zvedli pokřik velice vzrušující. Konala se tam schůze dolnorakouského svazu selského, na níž posl. Dr. Stöckel s pověstným rytířem Hohenblumem stáli proti Srbsku velice nerozumně. Byla schválena resoluce, v níž se žádá vyřízení srbské otázky třeba i způsobem válečným. Hohenblum ukázal, že se nechce báti bajonetů srbských vojáků, ale spíše přivozu dobytka srbského do Rakouska. Křičel: »Nám jsou srbští vojáci méně nebezpeční, než srbští volí!«

FEUILLETON.

Jak jsme opravovali sochu.

(14) Máme u nás na náměstí vítězný sloup se sochou Panny Marie z doby »protireformace«, jakých je v Čechách více. Sloup potřebuje opravy, neboť za padesát let pozlacení zčernalo, sem tam se něco ulomí, odpryská, prachem pokryje. Tu třeba kámen luhem omýti, oškrabat, zlomená, otlučená místa vyspravit, spáry v podstavci stmeliti, vyšlapané stupně obrátiti, sochu a dolní sousoší pozlatiti.

To mi napadlo, když jsem poprvé na ni se zadíval, třeba bych nebyl odborníkem. Byly zde úroky z nadace určené na opravu. Začal jsem vybírat a sehnal jsem od poměrně nezámožných katolíků slušný obnos, který dle rozpočtu svědomitého sochaře úplně stačil, tak že se mohlo s prací počítati. A kdyby to bylo na venkově, také by se začalo.

Ale v městě mají uměleckou komisi, a tu třeba respektovati již z toho důvodu, aby se kritice a všelikému mudrování podvázala křídla. Též policejní úřad musil býti vyrozuměn, ježto na náměstí musilo se postaviti lešení. Městský úřad vyžádal si dobrozdání komise, jež vyznělo v ten smysl, že je socha neumělecká, za žádnou opravu nestojí a že by bylo nejlépe, postaviti sochu novou, protože zlacení a nátěr naprosto dnes se stanoviška uměleckého se nepřipouští a ubrání materiálu o 3 nim že je nemožným z toho důvodu, ježto sloup by ztratil na svých nynějších rozměrech a neodpovídal by proporcím náměstí. I jinak je to prostředek drahý.

Dobře, myslím si: Když páni chtějí novou,

Agrárníci čeští zcela nespravedlivě a beze všech důvodů nás činí zodpovědnými za činy křesť. sociálu vídeňských, ačkoli proti násilnictví vídeňskému tolik protestujeme. Co však říkájí slovům Hohenblumovým? Tento pán jest přece centrálním inspirátorem rakouských agrárních vůbec, tedy i českých. Spojitost tu byla také dobře pozorovatelná při volbách do říšské rady, kdy se rozletělo tolik českých letáků z vídeňské ústředny ve prospěch agrárních kandidátů. Agrárníci čeští zasedají společně s dolnorakouskými v ústředních hospodářských institucích a na komando Hohenblumovo protestovali proti nynějšímu ministru orby Zenkerovi. Proto tento pán není od českých agrárních tak daleko!

Neříkáme, že agrárníci naši nějak Hohenbluma k takovému válečnému výřiků podnítily, že zkrátka jsou za to spoluzodpovědní. Ale připomínáme ten válečný záchvat německého rytíře z té příčiny, že agrární tisk lže o závod s pokrokařským, jako by si přáli »klerikálové« čeští války se Srbskem. (>Venkov« dne 17. t. m. šel tak daleko ve své lhavosti, že nazval docela Myslivce s Jungrem pomahači šlechtických klerikálů!) Jestliže si přeje válku německý agrárník, některý šlechtic a židovský kapitalista, ať jen dobrovolně narukují, jako to učinili poslanci srbští. Pak se spíše dá věřiti, že že jejich rakouské vlastenectví jest upřímné a že nechtějí, aby za jednotlivce tahaly z ohně kaštiny obrovské davy lidí, kteří do války nemají chuti nejmenší.

Byrokratické kruhy volají, že Rakousko má hájiti nedílnot Albánie, národní a náboženskou svobodu tamějšího občanstva. Bylo by dobře, aby se napřed postaralo na př. o snesitelnější národní právo uherských Slováků, českých menšin, korutanských Slovinců. A jaké vlastně náboženství by se těšilo v Albánii protekci Rakouska proti pravoslavnému kříži? Vždyť přece kmeny albánské netvoří kompaktního celku národního. Někteří mají docela jazyk řecký, jiní srbský. A valnou většinou jsou Mohamedány. A pod jhem mohamedánských Albánců nechtějí živiťti sami Albánci křesťanství. Má tedy katolické Rakousko svým zakročením proti srbským požadavkům utvrzovati vládu půlměsíce? Logika vídeňských a peštských židů jest věru úžasná! Náboženství, které zavinilo tak velikou náboženskou ztrnulost, tolik krutosti a hospodářského neštěstí, má se těšiti privilegované o-

snad se také uhodí přes kapsu a zaplatí, co bude scházeti. Nejdříve zkusíme to jinde. Zaduš má, ať pomůže. Patronátní úřad souhlasí, hejtmanství není zásadně proti tomu ani konsistoř, ale je tu místodržitelství. To vyžádalo si přirozeně dobrozdání c. k. stavebního úřadu, který je však zcela jiného názoru, než umělecký místní odbor. Je proti odstranění sochy a navrhuje důkladnou opravu, která by stála tolik, že by za ni pomalu mohl pořízen býti nový sloup. Není ani proti nátěru, ani proti zlacení, jen je proti nahrazení sochou novou.

Tu si však někdo vzpomene, že jsou na světě také konservatoři a že by také ten mohl býti otázán, aby rozhodl v rozporu mezi komisí a stavebním úřadem. Konservátor skutečně přijel, sochu ohledal, podal dobrozdání a napsal rovněž likvidaci na diety. Dobrozdání znělo: Socha není umělecká, ale je stará, proto nutno ji zachovati; nedoporučuje se s ní hýbat, ani ji důkladně opravovati, nýbrž jen tolik podniknouti, mnoho-li pro udržení statu quo s ohledem na zachování starobylého rázu třetího.

Ten status quo, jak vidět, je velmi pobodný vynález. Není k němu třeba ducha namáhati, nestojí ani moc nákladu a lze ho použiti všude, v politice, umění, diplomacii — i v těch našich kněžských kongruových platech.

Byli jsme tedy po dvou letech tam, kde jsme původně začali — u statu quo. Ale k čemu bychom měli byrokratický aparát, kdyby každá věc neprodělala to, čemu se říká circulus vitiosus (bludný kruh), a kdyby bohatému zaduší se neulehčilo?

Místodržitelství poslalo celý akt k vyjádření konsistoři a tato postoupila zase mně a já — od jakživa konservativní — opakoval jsem svůj původní návrh, který kryje se s názorem konservátora, aby se udělalo, co se za 700 K udělati dá. K

chraně říše cizí, mající obyvatelstvo katolické a pravoslavné!

Kde jsou dukazy, že by Srbsko znásilňovalo náboženskou svobodu Mohamedánů? Nečinilo příkoří Mohamedánům ve vlastní své zemi ani tenkrát, když hned vedle hranic byli Srbové od Turků mučeni bestialním způsobem. Divnou úlohu ukládají Velkoněmci a jiné živly Rakousku! Naše říše by se měla snoubiti s půlměsícem proto, aby nemohli Srbové zavést do Albánie ani trochu pořádku.

Srbský přístav na pobřeží nynější Albánie by Cislajtani neuškodil ani za mák, jestliže se obchodní smlouva účelněji upraví. Naopak bychom se pak stali neodvislejšími od Uher, v nichž nyní se obstarává výhradně průvoz mezi Srbskem a Rakouskem. A mají-li Uhry samy na téže Adrii Rjeku, čeho se tolik obávají?

Politicky nás Srbsko svým přístavem ohrožovati nemůže, i kdyby přístav proměnilo ve válečný. V které době by mohlo zbudovati tak velikou námořní moc jako Rakousko?

Proto voláme ze srdce všech českých katolíků: Dostí krveprolití! Šetřme svými silami na obranu proti nepřítelům skutečným. Jestliže se dal bez krve dojednati spor věcnější z r. 1908, pak nyní mírná dohoda jest možná ještě spíše.

Jihoslované a čeští katolíci.

Když vypukla v minulém století veliká osvobozovací válka na Balkáně, židovský tisk vídeňský odbýval ujařmené Jihoslovany kopanci a posměšky. Zato však čeští katolíci dávali průchod velikému nadšení nad úspěchy Rusů, Srbů a Bulharů. Jihoslované nehlásili se ku víře katolické, přes to však čeští katolíci nezapřeli spřízněnost krve. A sympatie pokračovaly dále, zvláště když se vidělo, že pravoslavný Jihoslovan chová se k českému katolíkovu daleko srdečněji než katolický Němec.

Když v posledních čtyřech letech turecká krvežíznivost mučila tisíce Jihoslované, hrál si pokrokařský tisk na slepou bábu. Docela i Turky leccdy chválil, jako by nevinně prolévání krev nestála za napsání několika protestních lokálek. Zato však tisk náš horlivě upozorňoval, že povinnosti velmocí jest učiniti přítrž bezohlednému řádění mongolských hord.

vůli tomu však nepotřebovali jsme choditi k Pilátovi, zastavovat se u Anáše a Kaifáše, dokonce nebylo třeba obtěžovati Heroda a nejméně bylo třeba ulehčovati kostelní pokladně. A páni to udělali ještě lacino, protože ležíme na dráze. Jak pak kdyby musili někde za Lanškroun?

Nejinak se vedlo blízkému kolegovi, jemuž zedníci odkryli při opravě kostelního vchodu zbytek starého románského portálu, jako posledního svědka nejstarší křesťanské doby v Čechách. Chodili se na to — dokonce snad asi 2 léta — divati jako do panoptika, práce se vyjednáváním a psaním zdržela, stálo to peníze a konec konců — zachovat status quo. Tolik věděl farář a stavitel hned.

Vzpomínám si, jak sesměšňuje Bolanden v jednom ze svých románů komisi pro zachování starožitností, již se dostalo k uchu, že v jedné vsi našli v zemi kosti a staré brnění. Páni přišli, dali hlavy dohromady a rozhodli, že má býti brnění, jež pochází ze 14. neb 15. století, uloženo v muzeu. V tom přiběhlá se k davu lidí, zvědavostí puzeň, nejstarší obyvatel obce, stařík s dýmčíčkou v ústech, a když to vše vyslechne, povídá: »To bude asi myška, pánové, vždyť já při tom sám byl, když tu ve francouzských válkách pochovali našeho kyrysníka.« Kdyby nebylo pantáty, bylo by to brnění ze 14. století. Věda jest neomylná!

Proto mravně naučení: Starejme se o staré památky sami, studujme církevní umění, opravujme jednoduše a vkusně, hleďme zachovati, co se zachovati dá, ale — kde to jen trochu jde a nejedná se o věc vážného dosahu, dělejme to — bez komisí. Kolik hlav, tolik smyslů, a kolik komisí, tolik návrhů a tolik diet. Hlavně si však pamatujme, že dnes panuje status quo všude — jen ne na Balkáně.

V předešlém měsíci vypukla tedy nová obrovská osvobozovací válka. Jihoslované přestali mluviti k hluchým uším velmocenských diplomatů a sáhli k svépomoci, která byla nutně vyvolána nedbalostí, cynismem a bezohledným sobectvím národů mocnějších. Zodpovědný tisk našich katolických organisací vital vesměs nadšeně každé vítězství slovanských spojenců a vybízel ke sbírkám na raněné slovanské bojovníky. Nedal se másti chladným, protestním mentorstvím soc. demokracie, která se stavěla proti velikolepému osvobozovacímu zápasu.

Ale teď pojednou 16. t. m. přichází »Čas« a lze proti vši jasné pravdě: »Klerikálové v Čechách jako vždy (!!) odstípnuli se od národa. Notují vídeňským šmokům, štvou do války s Ruskem a se Srbskem. Lež jako topor! Celká kniha by se sestavila z citátů katolického tisku, které svědčí, jak naši varují rakouské kruhy před nátlakem na Srbsko, jak dokazují, že požadavky Srbů jsou oprávněné.

Ne - katolíci ani tentokráte se neodštípili od národa. Jestliže hájí českou řeč, věru po otcích zděděnou a český majetek proti vídeňským židům a proti komandu semity Adlera, pak stojí při národu. Jestliže lidu sděluji, jak volnomyšlenkáři, rozrážející národní solidaritu konfessními štvaničení, jsou ve službách cizího elementu, pak z toho má národní myšlenka prospěch. Katolíci čeští nechválili Mliloturků (jako tisk pokrokářský), nedělají reklamu židovským germanisačním školám, nevolají do Prahy k přednáškám německé volnomyšlenkáře. Také náš tisk nedělá si posměch z náboženského přesvědčení českého lidu venkovského. Proto národními odstěpenci jsou v přední řadě ti lidé, kteří slouží s rabskou ponížeností německým židům a jejich bankám.

Ale na jedné lži neměl pokrokářský tisk dosti. Na př. týž »Čas« dne 20. listopadu znovu se ozval: »Kde je v Rakousku strana válečná? . . . Nejprve klerikálové v Rakousku jsou tak drzí, že štvou přímo do války, jednomyslně(!?) bez rozdílu národnosti. Ani Ferrer před soudem tak drze nelhal jako Masarykův denník. Kdybychom si ani nevšimli katolického tisku českého, podívejme se na katolické Slovince, Chorvaty a Slováky! V územích těchto národu katolické vědomí jest pevněji vkořeněno než v Čechách. A jak si tyto lidé počínají? Davové manifestace pro Jihoslovany, jásavé články nad vzrůstem srbské síly mluví řečí tak hřímavou, že balamucení »Času« při tom zaniká jako cvrlikání vrabce před hlasem lvím. Chorvati, dědicové velikého Strossmayera, že dráždí Rakousko do války proti Srbům? Projevy ve Splitu, Záhřebě atd. snad také svědčí, že »klerikálové jednomyslně, bez rozdílu národnosti . . . !?«

A v Čechách? Stanovisko své jsme vyložili jasně netoliko my, netoliko jiné zodpovědné listy katolické, ale i naše schůze a sbírky zcela manifestně.

Leč »Čas« pátral pomocí drobnohledu svým argusovsky slídivým zrakem po nějakém chmýří na velkém plátně. A objeviv mola, který ani na to plátno nepatří, podvádí veřejnost dryáčnickým alarmem, že »klerikálové bez rozdílu . . .«

Na př. hrabě Sternberg, který již dávno poslanecem není, a jako takový nebyl ani přijat za člena našeho křesť. soc. klubu, napsal dne 8. t. m. v »Union« (tedy ani v »Hlasu«, ani v Našinci« ani ve »Dni«): »Úlohou Rakouska je, aby — — utvořilo katol. vůdčí velmoc západu proti autokratické ruské pravoslavné rodině.« Tohle nazývají pokrok. listy drážděním »klerikálů« k válce.

Proti Sternbergovým slovům v zápětí se ozvaly samy »Lidové Listy«, orgán konservativních katolíků.

A my k protestu »Lidových Listů« i jiných katolických časopisů uznáváme za vhodné připojití několik vážných poznámek.

Kdo vlastně štvě do války?

Německé listy volají, jak jest potřeba, aby Rakousko utvrdilo svůj patronát nad katolickými Albánci a aby hájilo právo katolíků na Balkáně vůbec. Na to odpovídáme, že Rakousko v přední řadě mělo by velmi mnoho práce s obranou katolíků vlastních. Vláda by se konečně měla postarat, aby s katolíkem nebylo zacházeno od volnomyšlenkářů, zednářských židů a soc. demokratů jako se psancem v jeho vlastní domácnosti.

Většina učitelů, ačkoli se zavázala přísahou k výchově náboženské, propaguje se vším náporom bezkonfessností. Úředníkům státním se dopouští kandidovati na program soc. demokracie. Při obsazování universitních stolic platí hlas jednoho židovského kapitalisty víc, než příměluva pěti biskupů. Katolíci dělníci jsou vyhazováni na dlažbu i z katolických dílen od soc. demokratů, nechť-li se státi poplatníky rudé kasy. Katolický učitel jest tupen a šikanován jako nepoctivec, když se hledí řídit slovy své přísahy. Při úpravě platů kněz jest odstrkován na poslední místo, ačkoliv tolik kancelářské práce vykonává pro stát zdarma. Nedávno byl jmenován řádným universitním professorem volnomyšlenkář dr. Krejčí, ačkoli sami rozumnější pokrokáři dokázali, jaké úžasné slabiny prozrazují jeho vědomosti. Napíše-li katolický list k vůli obraně proti útočným židům pravdu, jest skonfiskován. Vídeňská radnice zakazuje vyučovati če-

ské děti náboženství ve škole v jejich jazyce mateřském atd. atd.

Ať tedy Rakousko napřed vykonává přímějí pahrpatí nad katolíky domácími. Pak teprve má právo k úzkostlivé otázce, zda Srbové budou chrániti náboženskou svobodu katolických Albánců. Vždyť přece katolíci albánští Malisoti dovolávali se pomoci rakouské proti sveřepostem tureckým, marně, takže ubožáků musila se ujeti — pravoslavná Černá Hora.

Děkujeme za předstíranou starost německých byrokratů, která šilhá zcela jinam, než o čem mluví.

»Čas« k své zámyslné nepravdě dodává: »Klerikálům přizvukují ty německé kruhy v Rakousku, které jsou jimi nečekanou porážkou Turecka překvapeny, a vidí, že to tak dale v Rakousku nepůjde.« — Patrně, že dovede tančiti »Čas« se zručností provaztence, aby nešlápl tam, odkud by se ihned ozval hadí sykot. Bojí se vysloviti jméno židovského bursiána, židovských překupníků a bank. A právě ti lidé to byli, kteří hned při počátku války obhajovali svými papírovými štíty Turka. Požidovštělý tisk také na předním místě chrtil lávu proti vítězným Srbům, volal Němce do boje proti »drzímu Slovanstvu«. Komu nestačí naše zpráva o řádění »Reichenberger-Zeitungu«, nechť si přečte ještě jiné články semitského tisku, které v nepřítelném vzteku házely blátem po slovanských vítězích. První cholerické útoky proti tendencím srbským vyšly z dílen židovských v Pešti, Vídni, Praze, Plzni. Ale dle »Času« tyto kruhy (jichž pravé jméno bázlivě zakřídováno) pouze — »přizvukují«, jako by přišly jen na paběrek, papouškovat, jako by se ozvaly teprve po nápodědech »klerikálů«. Uvažte, bursovní dobráčekové, kteří tak vášnivě podporovali kandidatury rudé proti křesť. sociálům, ve své »prostomyslnosti« pojednou sedli na lep klerikálům, ochotně jim přizvukují! Takové klamání veřejnosti jest horší, než pověstné turecké telegramy.

A což sociální demokraté? Ti lidé klidně se napřed dívali, jak tureckým barbarstvím jest křesťanstvo vhnáno do zoufalého boje. A když začala hřmíti děla, tu snad soc. demokracie svým protestem proti »měšťácké revoluci a boji feudálnímu« přála Srbům více než katolíci?

Když pokrokářský tisk tupil za války ruskojaponské pravoslavnou církev systematicky, náš tisk katolický ukazoval v pravém světle židovské tažení proti lidu křesťanskému a dokazoval, že pravoslavlí není tak zchátralé, jak je ličí tisk semitský. A nyní najednou pokrokářský tisk různých barev staví se do pósy obránců pravoslavlí a lze neomaléně, jako bychom si přáli, aby pravoslavlí bylo seslabeno krvavou válkou.

Známe velmi dobře smýšlení širokých vrstev lidu katolického, víme dobře, jak i katolíci inteligenti čeští svorně přejí úspěch národu, který byl tak dlouho utiskován. A proto protestujeme se vši rozhodností proti paušálnímu a nespravedlivému hanění našeho katolictva tiskem protikatolickým.

Obrana.

Dva projevy s nestejným výsledkem. Městská rada v Šibeniku provolala vítězným Jihoslovánům slávu a vyzvala občanstvo, aby na počest chrabrých pokrevenců domy své vyzdobilo a osvětlilo. Splitský starosta Katalinič vyslovil před svými spoluobčany radost, že půlměsíc shasne před křídlem. Místo žalozpěvu o porážce na Kosovu polí zazní nyní píseň o vítězství a slávě, aby vzbudila srdce milionů k novému životu. Starosta v projevu svém dodal, že i Chorvaté vítají nadšeně hlas národního vzkříšení. »Žehnajíce« obětem našich »bratří po krvi«, pohlížíme naděje plní do budoucna a voláme vítězům balkánským: »Nechť žijí! Čest a sláva jim!«

Ani slovem městské rady v Šibeniku a Splitu neporušily povinnou loyaltitu. A přece byly za trest rozpouštěny.

Ale téhož dne, kdy podpisoval rozpouštěcí dekrety ustrašený dalmatský místodržitel v Zadru hr. Marius Attems, pravil ministr osvěty dr. Husarek na slavnosti Hauptmannově: »My Rakušané, zvláště my Vídeňáci, cítíme se na šesti za jedno s velikým kulturním životem našich sousedů, našich »přátel po krvi«, a nedají se roztrhnouti svazky, jež poutají a slučují ducha rakouského života s německou kulturou. Jsou to především svazky duševní. Německý duch bude panovati v Rakousku a rakouskému duchu budou v německé říši vždycky rozuměti.«

Tedy sám ministr, který má v přední řadě na veřejnosti vystupovati jako Rakušan a pak teprve jako Němec, dal na jevo nejvšejší radost nad spojitostí Němců říšských s rakouskými. Dr. Husarek dal svým citům nacionálním průchod daleko větší, než se na ministra slušelo. Splétal Němectvo s Rakouskem tak, jako by stát náš byl v přední řadě pro Němce, jako by »rakouské« bylo totéž, co »německé«. Tak učinil velikou chybu, mluvil ve snyslu národnostním radikálnější, než starosta ve Splitu. Katolický ministr vyslovil velikou přízeň protestantským zahraničním Němcům. Katolický starosta splitský však nesměl projevit radost nad

vítězstvím pobratinců pravoslavných. A dr. Husarek o svůj ministerský úřad nepřišel.

Jestliže tolik Němci mluví ve svém odporu proti Srbům o hospodářských zájmech naší říše na Balkáně, budíž tomu dobře rozuměti! Starost o hospodářské zmohutnění jest tu větším dílem maskou německé expanse.

A zase blamáž fanadických lhářů. Když katolickým tiskem byly odrazeny dokumentární zámyslné lži pokrokářské o prchnutí opata Drápalíka do Ameriky a o jeho výpůjčce 20.000 K v Raiffeisen. spřádali řemeslní podvodníci plány na nové, chytřejší balamucení. A tak po promyšlení ohryzného manévru vyrazily prostějovské »Hlasy z Hané« s oslihlými rachejtli, která po novém výbuchu se rozprskla ihned do »Času« a jiných pokrokářských listů. Prý kterýsi farář na Prostějovsku zfalšoval 20 volebních lístků Reichstädterových. Jen proto prý padl tento kandidát proti kandidátovi našemu. Když prý svědkové, zapletení do té aféry, všechno prozradili, farář prosil na kořenou za odpuštění. A s jakým gustem rozšlapával bezcharakterní lhář celou tu vymyšlenou historku, patrně z uličnického poškřebku ke konci: »Tak Bůh tresce hříšníky.«

Katolický tisk vyslovil ihned podiv, proč neoznačují »Hlasy z Hané« místo toho podvodného činu. Jak si počínal pisatel nepoctivě, patrně z toho, že »znal« všechny podrobnosti, ale na místo děje — se zapomněl otáziati, ač to přece bylo ještě snadnější, než informace jiné. Pisatel však, věda, že lže, bál se, aby ho spravedlnost nechytla za límec a nevedla do kriminálu. Proto raději si vystavil vysvědčení nepochopitelné hlouposti.

Když však katolíci žádali vysvětlení jasné, po delším váhání odpověděl list dle způsobu cikánského, že prý se to stalo »kdesi« na Plumlovsku. Prý to tam sdělili panu Smýkalovi četníci (!), jednalo se tam prý pouze o 14 lístků. Tedy 6 lístků prolhané péro slevilo již dobrovolně, ale opentlilo svůj ústup novou ničemnou lží. Zkrátka celá ta zpráva jest od první do poslední písmeny drzou lží. Charakterisuje světlem bleskovky orgán »protiklerikální radnice« a jeho skutečnou tendenci, která od pravdy se vzdaluje na sto honů. »Čas« ovšem neodvolal, jako neodvolal lži o výpůjčce 20.000 K. Jako obyčejně! Inu — se skutečnou pravdou ven!

Politický přehled.

Otázka národnostní v delegacích. Ve vojenském výboru rakouské delegace překvapila poznámka zpravodaje dra. ryt. Kozlovského, že totiž jen vojsko, které jest proniknuto nadšením a národním uvědoměním, dobývá vítězství. Této pravdě, proti níž se páni z vojenského tábora houževnatě uzavírají, odporoval hr. Clam-Martinič, který prohlásil, že armáda neptá se nikdy po tom, zda jest válka populární či ne. Hr. Clam-Martinič protestoval zároveň proti přílišnému prý projevování sympatií Jihoslovánům se strany českého tisku. Del. dr. Hruban odpověděl hr. Clam-Martiničovi, tvrdě, že mnohé pásky, které nás se Slovany balkánskými pojí, učiní každému nepředpojatému tyto sympatie pochopitelnými. Pokud balkánské státy bojují za svoji svobodu a svoje právo proti společnému nepříteli, mohou býti ujištěny našich sympatií, a také naší účinné podpory, v tom shoduje se i vedení zahraniční politiky. Dr. Hruban poukazuje na povinnost, především hájiti zájmy svého národa a provozovati českou politiku; to však nevylučuje nijak skutečně rakouskou politiku. Sympatie českého národa nemohou a nesmějí jíti přes hranice povinnosti k vlastnímu národu. Český národ války si nepřeje. Proti snahám, aby Albánsko zůstalo svobodným, prohlásil v plenární schůzi rakouské delegace dr. Kramář: Chceme i s nebezpečím, že dáme v sázku svou monarchii a její budoucnost, zachrániti národnost Albánců, ačkoli nemáme ani síly, ve Vídni ubohým českým školním dětem zjednatí školu. Mezi mocnostmi, které chtějí míti svobodu Albanie, jest též Německo — Prusko, které právě nyní postihuje ubohý polský národ tím, že chystá provésti vyvlastňovací zákon, dále Itálie, která osvědčila své přátelství k národnostem v Tripolsku. Ti, kdož byli poraženi — mezi nimi jsou i Albánci — mají jen jedno právo, totiž aby byla zachována jejich národnost. — Dobře uvážil také Polák dr. Leo: Z vítězství balkánských států nad Tureckem vyplývá, že by bylo protismyslným, nepřirozeným systémem vládním, kdyby následkem egoistické a špatně pochopené tendence centralistické zůstaly nevyužitkovány nevyčerpatelné dřímající síly jednotlivých kmenů národních pro blaho a velikost státního celku. Toto pravidlo platí pro naše mocnářství především pro vývoj četných slovanských národních kmenů a v neposlední řadě pro způsob, jakým se má zacházeti s jihoslovanskými národy.

Kdo má dělat nyní politiku? Hr. Černín ve výboru rakouské delegace pravil, že zasedání delegace v nynější chvíli není vhodné. V takové době může dělat politiku jediný zodpovědný muž, hr. Berchtold. Dr. Kramář v plenární schůzi delegace prohlásil, že by tento výrok hr. Černína podepsal, kdybychom měli Bismarka, avšak této květině se, bohužel, v Rakousku nedaří. Může býti jen vý-

hodno, má-li jedině zodpovědný správce zahraniční politiky aspoň příležitost seznati názory národů a jejich zástupců. Nesmíme býti lehkomyšní, neboť oč se nyní jedná, jest tak závažné, že nelze se domyslíti posledních důsledků. Z nynějšího rokování mohl by hr. Berchtold se dovědět, co by nuluvalo přímo proti vůli veliké většiny. Politika až do nejkrajnějších důsledků proti vůli lidu dala by se těžko provést a mohla by býti katastrofální.

O průvozu srbském. V bosenském výboru rakouské delegace zdůrazňoval ministr financí dr. ryt. Biliński důležitost trati Bugojno-Aržano. Tato linie stavěna bude jako dráha úzkokolejná a to nejenom z důvodů technických, nýbrž hlavně proto, že Rakousko bez ohledu na to, jak utvářejí se politické poměry, chce vytvořiti pro průvoz ze Srbska do rakouských přístavů dráhu úzkokolejnou. Ministr doufá, že Srbsko bez ohledu na obíející se tam politické snahy v každém případě přes Bosnu bude míti přístup k našim přístavům, ať jest to již do Metkoviče nebo, což jest pravdě podobnější, od Splitu.

Nový projev hr. Berchtolda. Ve schůzi rakouské delegace 18. t. m. zahraniční náš ministr hr. Berchtold ujišťoval, že časté hovory, které měl nedávno s předsedou bulharské sněmovny, přesvědčují ho o prozíravé politice státníků bulharských a že má proto důvodnou naději na smírné rozřešení sporných otázek. Jinak trval na samosprávě Albánie. Ku konci odpověděl na dotazy v příčině rakouských konsulů Prochasky a Thahyho (o nichž se píše, že byli srbskými úřady znásilněni), že vyšetřování o případech těchto není dosud skončeno. Tato řeč hr. Berchtolda jest rozhodně umírněnější než poslední a zvláště pozoruhodná tím, že omlouvá štvavost německého tisku rozčilením.

Rozpuštění obecních zastupitelstev ve Splitu a Šibeniku, které prý se stalo s ohledem na časté projevy slovanského obyvatelstva pro Slovany balkánské, způsobilo zvlášť v Dalmacii velké roztrpčení a to tím více, že místodržitelství provedlo vše bez souhlasu zemského výboru a že nedalo dříve obecním zastupitelstvům pokyn a jich nevarovalo... O této záležitosti bude rozhodovati správní soud.

Při dvorní hostině v budínském hradě rozmlouval císař téměř se všemi delegáty. Při rozmluvě s německým poslancem z Čech Krütznerem

pravil mocnář: Pánové jsou velmi pilní a doba jest velmi vážná. — Krützner: Jsme si, Veličenstvo, také plně vědomi veliké zodpovědnosti, již nyní máme. — Císař: Proč pak tedy pánové neudělají vyrovnání v Čechách? Je ho třeba. — Krützner: Němci jsou ochotni k vyrovnání a spetřují v něm nutnost pro oba národy. — Císař: To říká druhá strana také, ale vyrovnání neděláte. — Krützner: Veličenstvo, dnes jest věc druhé strany, aby zaujala s námi stanovisko, na kterém mohli bychom působiti vedle sebe pro naši zemi. — Císař: To bylo by si přáti. — S del. Kramářem rozmlouval panovník delší dobu velmi živě o zahraniční situaci a o událostech na Balkáně. — K del. H. Wolfovi pravil císař: Promluvil jste velmi vlasteneckou řeč.

O vlastenečtví v delegacích. V plenární schůzi rakouské delegace 19. t. m. dr. Kramář zmínil se též o řeči posl. Wolfa a lituje, že byla nazvána vlasteneckou. To mohlo by vyvolati zmatek. Věru, nyní nebude nikdo vědět, co jest vlastenecké. Páni byli u vytržení nad poznámkami, které del. Wolf učinil vůči del. Křofáčovi. Nejsme přece ve válce se Srby. Naopak. Chceme mír od Jeho Veličenstva a ministra zahraničních záležitostí a to až do posledního muže národa. Rakouské státní ideje jsme nikdy nijak nerozuměli, než že Rakousko má býti zemí, ve které všichni národové naleznou ochranu a útočiště, kde žádný národ nepotlačuje druhý, nýbrž kde všichni mohou žiti spokojeně ku vlastnímu blahu a ku blahu celku. Státní myšlenka Němců byla, bohužel, jiná. Následkem toho máme u nás různé náhledy o vlastenečtví.

Spór o rak.-uh. konsula Prochasku v Prizrenu posadil zase různé štváče do sedla. Rakousko štváno jest velmi horlivě do války se Srbskem, které prý v konsulu Prochaskovi urazilo Rakousko. O Prochaskovi se tvrdí, že při dobývání Prizrenu pomáhal Turkům, a když v tomto sporu ministerstvo zahraničních záležitostí chtělo přímo s Prochaskou jednati, opřel se tomu velící generál srbský Ostrý spor tento konečně zmírněn dovořením srbské vlády, aby z rakouského zahraničního úřadu domluvili se s Prochaskou osobně. Konsul Ebel odcestoval již také do Skopje ke schůzce s Prochaskou. Při té příležitosti rakouský vyslanec v Bělehradě sl. Ugrom prohlásil, že Rakousko nedopusť rozdělení Albánie a srbské přístavy na Jaderském moři, nedal však k odpovědi žádné lhů-

ty; rakouská vláda tedy nehodlá dáti Srbsku ultimatum.

O Bulharech u Čataldže přes týden už ničeho neslyšet a to z toho důvodu, že v důsledku vyjednávání o příměří, které bylo zahájeno na žádost Turku, dostalo bulharské vojsko rozkaz, aby zastavilo nepřátelství a drželo se v dobytých posíclích. Dle zpráv cařihradských Turci zase na Bulharech »vyhrávali«, zatím co Bulhaři se připravovali obezřele k poslednímu boji, ač celý svět nervosně očekává další boje.

Mírové podmínky. Předběžné podmínky míru pro Turecko jsou: Vykližení Janiny, Skadaru, Drinopole a čataldžské linie do 24 hodin. Nepřijme-li Turecko tyto podmínky, bude nepřátelství opět zahájeno.

Srbové zaznamenávají zase veliký úspěch, dobyli Bitolje, při čemž prý padlo Turků na 17.000 a tisíce jich zajato (prý 50.000), mezi nimiž mnoho tureckých generálů: Zekki paša, Džavid paša a Fethi paša; tím jest západní turecká armáda odbyta.

Černohorci dobyli nových vítězství u San Gi-ovani di Medua. Dobyli nejen místa tohoto, ale porazili a rozprášili tureckou sílu 3000 mužů, kteří chtěli znovu di Medua dobýti. Zmocnili se také Leše. Skadar obléhán jest dále.

Řekové po obsazení Soluně a zařízení v ní řádné správy táhnou dále na sever, obsazující cestou všechny obce.

Zprávy organizační a spolkové.

Okresní sdružení české mládeže křesť. sociální na Vysokomýtsku

pořádá v listopadu a prosinci po čtyry neděle vždy o 2. hodině odpo.

I. lidový kurs vzdělávací

s tímto pořadem:

Dne 24. listopadu ve Lhotě Zářecké: 1. »O umělých hnojivech«. Řeční p. inženýr Šilhavý z Prahy. — 2. »Úkoly ženy v boji protináboženském«. Promluví místostarostka sl. L. Kosařová z Dobrušky.

**Pánský angl.
modní závod**

JOS. PAVELKA

**Hradec Král.
Palack. tř. 77.**

Jediny prodej.

Jediny prodej.

Anglické kabáty

K 30— až 100—

Župany

K 25— až 60—

Ranní kabáty

K 20— až 50—

Světové značky.

Světové značky.

Nádh. kravaty

K 1— až 7—

Nepromok. pláště

K 20— až 70—

Angl. impregnov.

K 40— až 120—

Kabátové oddělení v I. poschodí.

Kapesníky

půl tuctu K 2—, 3—, 5— a výš.

Ponožky

v každé ceně a jakosti

Rukavice

pletané i kožené.

Vhodné dárky

moderní, elegantní a vynikající zvláštností

překvapí

a doplní radostný den.

Vaše Blahorodí!

Zajisté uznáte, že koupíte v odborném závodě, který vede výhradně zboží pro Vás, v každé ceně a jakosti ve výběru jinde nevidaném, co nejlépe.

Ty časy již minuly, kdy dříve v závodech se vedlo všechno a výběr nebyl v ničem.

Dnes mají páni svůj odborný závod **ty JOS. PAVELKA**, kde nakoupí nejlépe.

Vlastní výroba prádla.

Prádelna. Žehlárna.

Sběrny:

Palackého třída 77 Karlova ul. 502.
od Grandu do nám. proti p. Škukerskému.

Prádlo se zdarma s domů odebírá a zpět donáší.

Nově zřízeno:

desinfekční oddělení.

Prádlo dle míry nezvýšeně.

Košile bílé, barevné,

K 3-40, 5—, 4— až 10—

noční

K 4— až 7—

Košile frakové, smoking,

K 5— až 7—, 4— až 6—

zdravotní

K 5— až 7—

Vyprání, vyžehlení a monogramy zdarma.

Hole Malaga, Manila, Pabrida a j.

Deštníky polo- a hedvábné.

Galoše pravé americké.

Vhodné dárky.

Vhodné dárky.

Sportov. a turist. potřeby

Cestovní příkrývky

K 12— až 70—

Teplé prádlo trikové

Prádlo přesně dle míry jest věc důvěry. — Světe objednávku odborníkovi vyučenému.

Dne 1. prosince v Oujezdě: 1. »Současné otázky zemědělské«. Referuje p. Fr. Šabata, rolník a starosta z Vrbice. — 2. »Význam husitství«. Promluvil dp. redaktor J. Sahula z Hradce Králové.

Dne 8. prosince v Néměti: 1. »O hospodářských družstvech«. Referent Svazu hosp. společenstev z Prahy. — 2. »Moderní výchova díveč«. Přednese sl. M. Věchtova z Nov. Bydžova.

Ústřední výbor Sdružení české mládeže křesť. soc. sídlem v Hradci Králové.

Okresní sdružení české mládeže křesť. sociální na Hradecku.

pořádá v měsíci prosinci

III. lidový kurs vzdělávací

s tímto pořadem:

Dne 1. prosince 1912 v Blešně v hostinci »V Baráku«: a) »O umělých hnojivech«. Ref. p. Ing. C. J. Pírko z Prahy. — b) »Kulturní boj u nás«. Ref. tajemník vp. St. Beneš z Hradce Králové.

Dne 8. prosince 1912 ve Výravě v hostinci p. Jos. Morávka: a) »O sociálním pojištění«. Ref. vsdp. kanovník dr. Fr. Šulc z Hradce Králové. — b) »Naše české současné poměry veřejné«. Ref. p. red. Fr. Šupka z Hradce Králové.

Dne 15. prosince 1912 v Librantčích v hostinci p. L. Kurze: a) »Současné otázky zemědělské«. Ref. p. Fr. Šabata, starosta a rolník z Vrbice. — b) »Úkoly ženy v dnešním boji protináboženském«. Ref. sl. M. Věchtová z Nov. Bydžova.

Dne 22. prosince 1912 ve Sviněch v hostinci p. Fr. Šrámka: a) Otázka drahotní. Ref. vdp. J. F. Konečný, bisk. sekretář a farář z Pouchova. — b) »Křesťanský socialismus a naše doba«. Ref. p. red. Fr. Šupka z Hradce Králové.

Začátek vždy o 2. hod. odpo. — Prosíme o hojnou účast.

Ústřední výbor Sdružení české mládeže křesť. soc. sídlem v Hradci Králové.

Naše schůze: V neděli dne 24. listopadu odpoledne o 2. hodině v Oujezdci valná hromada okresního sdružení na Hradecku; Ústředí zastupuje tajemník vp. St. Beneš; program viz níže. Týž den ve Slatině (Hradecko) o 2. hod. odpo. veřejná schůze spolková, na níž řeční starosta dp. K. Keppl a vdp. J. F. Konečný, bisk. sekretář z Pouchova. Večer se koná schůze v Třebechovicích, na které promluví tajemník vp. St. Beneš.

Cernilov. Katolická národní jednota sehraje dne 24. listopadu o 7. hodině »U Jindrů« drama »Vojtěch záně, výtečník« od Lad. Stroupežnického. Po divadle taneční zábava. — Činíc milou povinnost, vzdává tímto jednota »Orel-Bryných« vřelý dík vdp. Janu Seidlovi, děkanu a bisk. notáři a vikáři v Holohlavech za dar 20 K a dp. Janu Petraskovi, kaplanu tamtéž, za dar 10 K.

Jilemnice. S radostí a potěšením pozorujeme čilý život spolkový v naší katolické jednotě. Všichni členové horlivě pracují a nelitují námah ani peněžitých obětí. Hlavní zásluhu o povznesení jednoty má jistě náš dp. předseda J. Michálek, který s nevšední plíř stará se o rozvoj spolku. Sám přednáší a zve řečníky, aby povzbuzovali k práci spojenými silami. V neděli dne 17. listopadu t. r. řečnil u nás oblíbený a známý kazatel dp. farář z Křižlic Ant. Hejzlar. Přednáška jeho »O stoupající drahotě« byla velice poučná a zábavná. Všichni posluchači v sále »Dvorany« naslouchali s napjatou pozorností o všech příčinách nynější drahoty. Ačkoliv před nedělí byla přednáška ve dvoraně o zemřelém básníku Jar. Vrchlickém, přece účast byla velká, zvláště dorost byl velice četně zastoupen. Děkujeme srdečně dp. řečníkovi za jeho námahu a přejeme si, aby u nás častěji přednášel. Po přednášce rozvinula se nenucená zábava, která trvala do pozdních hodin večerních. — Dovídáme se, že u nás v Jilemnici bude co nejdříve založen tělocvičný odbor »Orel«. Nadšení u mladíků a dívek jest pro Orla veliké. Pročez s chutí k dílu! — Jeden z posluchačů.

Křesť. sociální vzdělávací spolek v Čáslavi počal zimní přednáškovou činnost dne 17. listopadu řečí dp. kaplana Fr. Lukše »o eucharistickém sjezdě Vídeňském«. Dp. řečník, nastíniv krátkou historii eucharistických sjezdů světových, nakreslil řadu dojemných obrázků z ruského života kongresového, jak jeví se u účastníků na ulicích, v chrámech a zvláště pak při velikolepém průvodu theoforickém. Vytknuv hlavní myšlenky řečníků sjezdových, ukázal, že byla to velkolepá manifestace náboženská, nikoliv politická a že snůškou zlomyslných nepravd byly všechny ty povídky tak zv. pokrokového tisku, jež i v našem městě houfně byly šířeny. Na řeč dp. kaplana navázala několik svých vzpomínek ze slavných dnů eucharistických sl. Bož. Pelzová, přidávši k nim ještě vzpomínky na pouť do Mariacele. Krásné zpracování a pěkný přednes těchto, jak slečna skromně to nazvala, drobečků kongresových, zasloužily si plným právem toho applausu, jehož se jí s dp. řečníkem dostalo. Těšíme se, že toto prvé vystoupení řečnické slečny nebude poslední. Návštěva byla velice slušná, bylati spolková místnost do posledního místa obsazena. Po přednášce zahrlo spolkové sextetto několik zdařilých kousků. Na spolkový dům vybráno bylo 7 K 8 h. Zaplatí Báh! — Dne 8. prosince pořádá spolek »Mikulášskou zábavu« v dolejších místnostech »U modré hvězdy« pro své členy a P. T. pp. hosty. Dárky přilímány budou téhož dne od 2—4 hodin v místnosti spolkové. Přičítáme se všichni o hojnou návštěvu!

Železnice. Odbočka Hosp. sdružení českých křesť. zemědělců v Železnici bude konati 24. t. m. řádnou čtvrtletní valnou hromadu. Na programu kromě běžných zpráv jednatele a pokladníka jest i přednáška vlp. L. Běhma, kaplana a jednatele odbočky, na thema: »Páda a jaký má vliv její složení na úrodnost«. Všechny přátelé dobrého hospodaření a přátele myšlenky katolické zveme srdečně k účasti.

Užší výkonný výbor české strany křesť. sociální zasedal v pátek 8. t. m. Ve schůzi, kterou řídil předseda strany p. Šabata, byla učiněna mnohá důležitá rozhodnutí týkající se dalšího rozvoje strany. Tak zejména usneseno definitivně obsadit místo tajemníka strany a povolen k tomu potřebný náklad. Jednáno o denníku strany a o resoluci přijaté na dubnovém sjezdu a vydáno prohlášení: »Na základě finančních a technických překážek nebylo možno denník v ustanovený čas vydati, následkem toho bude svolán sjezd strany, kterému bude záležitost denníku předložena.« Usneseno podporovati snahu po sjednocení mládeže a ku konferenci za tím účelem dne 21. t. m. pořádané delegován člen výkonného výboru pan prof. Šulc. Jednáno o nekřesťanském vystupování křesťanských sociálů německých proti české menšině vídeňské a vydáno prohlášení: »Litujeme protičeského vystupování německých křesťanských sociálů vídeňských, které odporuje všem zásadám křesťanství a které jako strana česká co nejrozhodněji odsuzujeme.« Dále projednána řada záležitostí, týkajících se organizačního života strany.

Zemská rada katolíků v král. Českém konala dne 14. t. m. schůzi, již předsedal J. E. hr. Vojt. Schoenborn. Z důležitějších usnesení uvádíme: Projednána záležitost organizace vikariálních skupin důvěrnických a místních odborů Zemské rady katolíků, usneseno pořídit zevrubnou statistiku všech katolických spolků a organizací nepolitických, spolků náboženských, bratrstev a ústavů. Stanovena byla schůze zemského sboru na den 21. listopadu t. r. a určen její program. Vzhledem k usnesení katolické Unie o konání národních katolických sjezdů r. 1913 pověřeno bylo předsednictvo, aby informovalo se u nejd. episkopátu českého, jakého jest náhledu a doporučovalo-li by se r. 1913 pořádati sjezd českých katolíků z král. Českého na českém jihu. Mimo jiné vzata byla na vědomí zpráva o zřízení řečnického odboru, jakož i zpráva o zdařilém průběhu dosavadních krajských schůzí. Přijetí krajská schůze koná se dne 28. t. m. v Táboře.

Oslava padesátin dra M. Hrabana, náměstka zemského hejtmana, říšského a zemského poslance, předsedy klubu poslanců katol. národních a křesť. sociálních na radě říšské a sněmu zemském atd., vůdce strany katolicko-národní na Moravě koná se v neděli dne 24. listopadu v Olomouci v katol. domě. Program: O 4. hodině odpolední hudební akademie. Slavnostní řeč c. k. vl. rady Jos. Maška z Brna. — O půl 8. hod. večerní: J. Vrchlický: »K životu«, jednoaktovka. Hanácká opera. Koncert hudby »Žerotina«. Podrobné programy budou rozdány při akademii a večírku. NB. Pozdravné přispěly a telegramy přilímá redakce »Našince« v Olomouci.

Naším spolkům a organizacím!

Upozorňujeme,

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

má ve svém skladu bohatý výběr

plesových pozvánek

vzorů jednoduchých i skvostných, úpravy ve smyslu elegantní, ceny levné. Zakázky vyřídí svědomitě a rychle. Prosíme všechny katolické spolky a organizace, aby se obracely na **diecezní svůj podnik katolický**, jenž není ani soukromý ani akciový, a **veřejněn výtěžek svůj odvádí na podporu katolické organizace.**

Přinášíme-li svými podniky adalbertinskými krajní oběti katolické věci naší, zajistěte právo prosíme o podporu naší katolické veřejnosti.

Svůj k svému!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou pp. Jindřich Jakubčík, farář v Jenšovicích, za faráře v Běronicích, Emil Novák, administrátor, za faráře ve Rtyni, Jan Stěda, farář resignoval dobrovolně na faru Žichlínek a ustanoven za kaplana do České Třebové, Josef Flegl, administrátor, za kaplana v Dolní Dobrušce, Magre Ajla Seidl, b. vikář v České Prusnici, převzal excurrando administraci fary ve Velké Borovici, František Král, fa-

rář v Lukavě, též fary Žichlínské, Frant. Merman, administrátor ve Zbýšově, za kaplana do Záběje, Ant. Tvrdík, neomysta, za kaplana do Kocléřova u Král. Dvora, P. Ignác Hammelmayer, C.S.S.R., P. Josef Peschek, C.S.S.R., P. Frant. Ullwer, C.S.S.R., obdrželi jurisdikci pro Králíky, P. Ivona Paněš, z řádu Milosrd. Bratří, obdržel jurisdikci pro Kuks. — Zeměll: Jos. Čefovský, pens. farář z Václavice (Pražská arcil.) v Pecce 20. října, Vinc. Němeček, b. notář, farář v Kněžicích, 16. listopadu (naroz. 1854, vysv. 1880). — Uprázdňené místo: Kněžice, fara patron. hraběte Děpolda Černína z Chudenic od 21. listopadu 1912.

Městská rada v Hradci Králové dne 18. t. m. učinila následující usnesení: Návrh technické kanceláře na snížení ceny svítiplynu, dodávaného k účelům vytápění, postoupen byl plynárenskému a elektrárenskému odboru k dobrozdání. — Schváleno bylo převzetí jezového inventáře, pořízeného c. k. vodocestným erárem do opatrování zdejší obce za určitou peněžitou náhradou. — Obsah protokolu, jednajícího o úpravě hranic mezi pozemkem dělostřeleckého skladiště a obecní cestou u hranic obce Pouchova, byl vzat na vědomí. — Žádost Pokrokového klubu za zřízení interkonfesiijního hřbitova v městském lese postoupena byla lesnímu úřadu k dobrozdání a návrhu místa. — Výkazy pokladní hotovosti ze dne 11. listopadu t. r. a seznamy studujících, bydlících ve zdejších městě v bytech soukromých, byly vzaty na vědomí.

Ceciliiska zábava spojenou s hudebním večerem pořádá Cyrillská Jednota tuto neděli dne 24. listopadu ve dvoraně Adalbertina za laskavého spoluúčinkování vdp. A. Boháče, virtuosa na flétnu, p. rady Režného, Hradeckého kvarteta, dámského a pánského sboru. Program: 1. Malát: a) Kdybys měla, má panenko, sto ovec, b) Když se to žitko. Mužský sbor. 2. Tillmetz: Alpské písně. Vdp. Ant. Boháč, p. rada Režný. 3. Drahlovský: Moravské trojzpěvy č. 1.: Jablko. Rublič: Pod našima okny. Ráda, ráda. Dámský sbor. 4. Terschak: Čtvrtý koncert. Allegro. Vdp. Boháč, p. rada Režný. 5. Sychra: Valčík. Snižený sbor. 6. Gaal: Suita na česko-moravské národní písně. Quintett. Po programu volná zábava. Začátek o půl 8. hod. večerní. Restaurační zařízení. Vstupné: Osoba 1 K, rodina 2 K. Jen pro zvané a jimi uvedené hosty.

Divadelní kroužek Borromaea složil u pokladu České banky filiálky pro Slovanský klub na raněné Jiho-slovany 15 K.

Klicperovo divadlo v Hradci Králové. Jednota divadelních ochotníků »Klicpera« v Hradci Králové pořádá v neděli dne 1. prosince 1912 slavnostní večer Jaroslava Vrchlického pod protektorem sl. rady král. věnného města Hradce Králové, za účasti básníka Jarosl. Kvapila, chefa činohry Národ. divadla v Praze a sboru »Pěvci Nepasických«. Program: 1. Jos. B. Foerster: »Z osudu rukou«. Sbor »Nepasických pěvců«, řídícím prof. Černušák. 2. O Jaroslavu Vrchlickém promluví Jar. Kvapil. 3. Pomsta Catullova. Komédie o jednom jednání. Napsal Jaroslav Vrchlický. Začátek o půl 8. hodině večerní.

Spolek na podporu chudých studentů koná ve středu dne 27. listopadu o půl 6. hodině večerní v Besedě svoji výroční řádnou valnou hromadu. Na programu jsou zprávy funkcionářů a volba výboru. Nesaje-li se dostatečný počet členů, koná se o 6. hodině valná hromada za každého počtu přítomných.

Zlatou svatbu slaví p. rada zem. soudu Štěpán Fischer dne 25. t. m. v kapli sv. Josefa při kostele Panny Marie. Pan rada po 30 let pracuje horlivě v lidumilném spolku sv. Vincence. Pro činnost tu těší se velké a zasloužené vážnosti. Ad multos adhuc annos!

Dopis z Athén obdržela tento týden jedna paní, bydlící v Hradci, od své dcery. Reprodukujeme zde věty, týkající se válečného ruchu a patriotického nadšení řeckého: »Nemohu Ti ani popsat, jaký ruch je zde od všerejška od 4 hodin. Včera byl zde svátek sv. Dimitrije a právě v den jeho svátku dobyli Řekové Thesaloniky (Soluně), kde jsou jeho ostatky pochovány. Řekové právě v ten den vstoupili vítězně do Thesaloniky. dKýž začala válka, všechny zvony v Athénách zvonily. Včera opět celé půldne. Na ulicích sňímlo se z pistolí na oslavu a z hmoždíře házeny rakety do vzduchu. Celá ulice Stadium osvětlena elektricky. To se děje, jen když je zde nějaký král a na Vzkříšení. Lidé bylo na ulici, že jsme nemohly ani krok ku předu a všude volání: »Žito Elias!« (Ať žije Řecko!) Bylo to divadlo velkolepé. Každou chvíli něco nového z války. To se těm Turkům dobře stalo, nyní je vyženou z Evropy do Asie a bude od nich pokoj. Tolik křesťanů každou chvíli zabili. Lid říká, že Bůh bojoval, ne člověk, neboť člověk by nemohl za měsíc tolik zvítězit. Ovšem je také mnoho mrtvých Řeků a tisíce raněných. Mnoho důstojníků padlo v té válce. Ale co chtěl, dobyli na den sv. Dimitrije. Jsem zde velice spokojena a mám velkou radost, že to tak dopadlo.«

Čtyři nadace. Dne 10. ledna 1913 uděleny budou úroky z nadace zemřelého p. J. Martince v úhrnném obnosu 380 K. Žádosti příkazy doložené přilímají se nejdéle do 30. listopadu. Nárok na udělení nadačního požitku (5 míst po 76 korunách) činití mohou dle znění nadační latiny pouze vdovy po zdejších měšťanech, nejméně 65 roků staré, bez vlastní viny schudlé. — Z »Jubilejního nadání«, založeného c. k. státním úřednictvem a sbory professorskými c. k. stát. úřadu v Hradci Králové na paměť 60letého jubilea Jeho císa. a král. Apoštol. Veličenstva ve prospěch sirotka neb opuštěného dítěte, příslušného do městské obce Hradce Králové udělí se požitok K 120.— dne 2. prosince 1912. Nárok na požitek tento má: a) chudý a mravný sirotek, nemající žádně-

ho z rodičů, bez rozdílu pohlaví a náboženského vyznání, pokud nepřekročil 14. rok věku svého. b) kdyby takového sirotka nebylo, opouštěné dítě chudé a mravně bez rozdílu pohlaví a náboženského vyznání, pokud nepřekročilo 14. rok věku svého. Žádosti, opatřené doklady o chudobě a zachovalosti a listem křesťanů nebo výtalem z matřiky přijímají se do 23. listopadu do 5. hod. odpolední. — U příležitosti padesátiletého panování J. V. císaře a krále Františka Josefa I. byla na památku p. Josefy Červené, choti c. a k. dvorního továrníka, dětní jejími založena nadace pro vdovy dělníků s požitkem 84 K ročně. Dne 2. prosince uděleny budou požitky z nadace této za uplynulý rok. Nárok na udělení těchto majl: a) především vdovy po nástrojářích firmy V. F. Červený a synové, c. a k. dvorní dodavatelé hudebních nástrojů v Hradci Králové a kdyby jich nebylo b) vdovy po nástrojářích vůbec a kdyby takových nebylo c) vdovy dělníků řemeslných vůbec, nebo nádeníků, kteří po delší dobu byli pracovali v Hradci Králové. Žádosti přijímají se do 23. listopadu 1912. — Dne 2. ledna 1913 rozděleny budou úroky z nadace zemřelého P. J. Jančury v úhrnném obnosu 144 K, pro 6 zdejších chudých obojího pohlaví zřízené. Žádosti za udělení nadačního požitku podány buďtež i s doklady nejdéle do 30. listopadu 1912. — Všecky žádosti přijímají se v podacím protokole purkmistrovského úřadu v Hradci Králové v hodinách úředních.

Dvanácté hudební matinee pořádají pěvecko-hudební a klavírní školy Ferdinanda a Mátky Kneprových v Hradci Králové dne 1. prosince t. r. o půl 11. hod. dopol. ve dvoraně Městské Besedy. Vstup volný.

Budapešť, hlavní město uherské s nejvýznamnějšími budovami, král. zámek, parlamentem, divadly a pomníky, nejživější její třídy a náměstí, a nábežní na Dunaji lze spatřiti v Panorámě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové ve dnech 23. až 29. listopadu 1912.

Z cesty Jižní a Střední Amerikou. Alois Svojsík jest dnes uznáný nejlepší náš cestopisný causeur a jeho přednášky těší se všude největší oblibě. O svých cestách ve všech pěti dílech světa vykonal za posledních 10 let přes 1200 přednášek doma i v cizině a to v jazyce českém, německém a anglickém. Napsal množství cestopisných článků do různých časopisů, z nichž některé přeloženy do němčiny, angličtiny a dva i do japonštiny. — Poslední cestu nastoupil lodí z Antverp přes Oporto, Lissabon a ostrov Madeiru nejprve do Brazílie. Odtud jel přes Montevideo v Uruguay do Argentiny, již z největší části procestoval. Přes Kordillery jel pak do Chile, kde mimo obě největší města Santiaga a Valparaiso navštívil několik pobřežních míst zajímavých sbíráním a vývozem čilského ledku. — Z Chile jel nejvyšší drahou světa do Bolívie a jest jediným českým cestovatelem, jenž navštívil jihoamerický Tibet, Bolívii, plateau ve výši 4000 m., jehož obyvatelstvo ze tří čtvrtin skládá se z čistokrevných Indiánů. Přes obrovské jezero Titicaca ve výši 3820 m. vrátil se zpět k Tichému oceánu do republiky Peru. — Navštívil město Calao, Limu a několik menších přístavů, středisek výroby světoznámých panamských klobouků, jel do Panamy. Prohlédl obrovské práce na průplavu panamském, přešel z Panamy přes stejnojmennou úžinu do Colónu, odkudž zajel na nádherný, tropickou přírodou hýčklý ostrov Jamaiku. — Dva týdny pobyl na perle Antil, na Kubě, kde přijel ve východní část ostrova právě v době, kdy tam zuřila krvavá revoluce černochů. S vojenskou assistencí projel na přel. Kubou do Havany, odkudž novou drahou, vystavěnou na skalnatých ostrovech a mělčinách z Key West na Floridu dostal se do Spojených Států. Tam navštívil New Orleans a Calveston v Texasu. — Jako referent Národní strany české pro otázky českého zahraničí navštívil na této cestě všechny kraje. — Ve své přednášce vykládal bohaté dojmy z této cesty a doprovázel ji 250 nádherně kolorovanými obrazy. Přednáška odobývá se v neděli dne 8. prosince o půl 8. hod. večer a záznamy míst, jakož i předprodej lístků je v knihkupectví Melicharově v Hradci Králové.

Předsedání lahůdkářského obchodu a vinárny p. V. Boučka. Na celém Královéhradecku výborné pověsti se těšící obchod lahůdkami a vínem p. V. Boučka v Hradci Králové, předsídlil tyto dny do komfortně a účelně zařízených přízemních místností v novém paláci Záložního úvěrního ústavu. Ochutnávárna umístěna v přílehlé místnosti v přízemí. V mezzaninu zařízena moderně, ale vkusně a elegantně vinárna, která jistě kruh dlouholetých přátel bývalé vinárny ještě rozhojní. Nejvyšší vkusné zařízení dodalo nábytkové truhlářství p. Ludvíka z Kuklen, umělecké zámečnictví p. Seitze a elektrotechnický závod p. Ježka v Hradci Králové. Veškeré obchodní místnosti překvapují svou elegancí, vzdušností a čistotou.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové zvýšil (na základě včerejšího zvýšení sazby Rakousko-uherské banky z půl 6. proc. na 6 procent) sazbu vkladovou ze 4 a půl proc. na 4 a tři čtvrtě proc. a to z veškerých vkladů (starých i nových). Vklady vázané delší výpovědí: 5 proc. při 30denní výpovědi, 5 a čtvrt procenta při 60denní výpovědi a 5 a půl proc. při 90denní výpovědi.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové, dne 10. listopadu 1912. 1 hl: pšenice K 17.— až 17.80, žito K 14.30 až 15.—, ječmene K 12.— až 13.10, oves K 7.20 až 7.80, prosa K 13.— až 14.—, hrachu K 24.— až 30.—, čočky K 30.— až 40.—, jablů K 28.— až 32.—, krup K 28.— až 48.—, brambor K 4.— až 4.60, máku K 40.— až 46.—, lněného semene K 25.—, 100 kg: žitných otrub K 15.—, pšenič. otrub K 14.—, 1 kg: másla čerstvého K

2.88 až 3.20, sádla vepřového 2.40, tvarohu —32.— až —36.—, vejce K —.09 až —.10, kopa: kapusty K 2.— až 4.—, zelí K 4.— až 10.—, 1 hl cibule K 3.— až 6.—, 1 kopa: drobné zeleniny K 1.— až 1.50, mrkve K 1.— až 1.60, 1 hl: jablek K 3.— až 16.—, bruskek K 6.— až 20.—.

Na týdenním trhu v Hradci Králové dne 16. listopadu 1912 bylo přivezeno: hl pšenice 365.5, žito 193, ječmene 322, oves 410, hrachu 8, čočky 2, lněného semínka 10, máku 7.5, zelí 343 kop, kapusty 45 kop, cibule 34 hl, drobné zeleniny 186 kop, mrkve 41 kop, brambor 91 hl, jablek 498 hl, bruskek 15 hl, podsvinčat 523 kusů.

Svinary a Třebechovice. V hostinci p. Šrámka dne 17. t. m. pořádá svou schůzi agrární hospodářský spolek. Při té příležitosti p. ředitel Michálek vybíral příspěvky. Odporučoval nové pojištění pro případ úmrtí. Nový druh pojišťování jest podnikem čistě agrárním a v některých částech jest řízen dle naší hradecké »Charitas«. Pan ředitel mluvil s velkým uznáním o zakladateli »Charitas« vdp. Reylovi, ale odporučoval něco jiného než humánní sdružení naše. Při vychvalování agrárního podniku se poněkud spletl. Řekl, že při »Charitas« u pozůstalého příbuzenstva výlohy pohlí 80 K. Když byl opraven jedním znalcem našeho pojištění, milerád svůj omyl uznal. Ale pozor! Nám se nijak nezdá, že by spolek agrární byl tak znamenitý jako náš. Už jsme to zpozorovali z cifér, které pan ředitel přednášel. Mělo by se platit po 20 hal. za jedno úmrtí, ale čekáný počet pojištěnců jest příliš veliký, takže by bylo placení až nad hlavu. Dále prý kdo by zemřel v 5 letech po pojištění, obdržel pouze 20 procent, v deseti již 40 atd., až teprve po 25letém členství by pojištěnec obdržel celých sto procent. Že se po 25 letech nemusí již platit, rádi věříme. Však by se předtím naplatil každý došť nejenom na nebožtíky, protože z peněz, které by ve značné míře při pravidelném placení zbývaly, by se založil zvláštní rezervní fond, který by ovšem sloužil za plat kanceláři atd. Zvaní do toho spolku dle našeho poznání, dělo se z příčin agitačních pro stranu. Vždyť také bylo hned sděleno, že členové nového spolku při placení dvou korun ročně budou dostávat třikrát týdně »Hospodářský Obzor«. Jest viděti, že agráři pracují na všech stranách agitačně dále. Není dlouho do zemských voleb. Proto se jim nedivíme. A jejich činnost nechtě jest pobídkou některým našim ospalcům a líknavcům, aby zase vyvíjeli činnost horlivější ve prospěch strany vlastní. To každý vidí dobře, že pojišťovacího spolku agrárního nepotřebujeme, že máme svůj daleko dokonalejší a ke všemu tomu náš spolek ne nutká členy do politické organizace.

Jaroměř. V neděli odpoledne o půl 4. hod. velký hudební jednoty »Jaromír« a slečny M. Třešťkové. Na programu čísla hudební, zpěvná s průvodem orchestru a soly. — Kniha o Jaroměři od J. St. Polického právě vyšla v elegantní úpravě velkého formátu se 14 obrazy ze staré i nynější Jaroměře. Autor předvádí nám tu svým způsobem řadu zajímavých událostí, čerpaných z mnoha děl a časopisů v různých místech i době otisků, z mnoha pramenů lidového vyprávění i od osob dosud žijících. Cena 4 K 80 hal. Expeduje knihkupectví Aloise Šmahela v Jaroměři.

Kněžice u Král. Městce. V pondělí dne 18. t. m. konán byl zde pohřeb zesnulého vdp. Vincence Němečka, bisk. notáře a faráře v Kněžicích. Týž narodil se 7. října 1854 v Žebráce v Čechách, gymnasiu a bohosloví studoval v Praze, kdež byl 11. července 1883 na kněze posvěcen. Kaploval ve Schmiedebergu, v Libni a ve Vinohr. všude zanechává po sobě památku obětavého, vlasteneckého kněze. Roku 1892 ustanoven byl zámeckým kaplanem v Dymokurech a od r. 1895 horlivě zastával úřad faráře v Kněžicích. 17 let u nás půsíl jako dobrý pastýř Bohem mu svěřené stáde Kristovo, jemuž obětoval rád svoji lásku, svoji práci, své vše. Pečuje o spásu duší, nezapomínal při tom vezdejších potřeb svých osadníků, isa neúnavným předsedou zdejší Raiffeisenky. Jeho láska k osadníkům nezůstala bez ohlasu v srdcích jejich. Milovali svého faráře jako otce všichni, zvláště ti, kdož blíž poznali bodrou a upřímnou povahu jeho a proto bolem zdrceno bylo srdce jejich, když slyšeli, že zákeřná nemoc provádí hrozné dílo své. A smrt jako by věděla, že jednou ranou dub nepadne, znovu a znovu zkoušela síly své, aby schvátla život plný práce a svatého nadšení. Ač připraveni na ránu nekrutější, přece zalkali jsme, když oznamoval zvon smutnou zprávu: Již ho není. Anděl smrti zavál perutími svými nad kolaturou naší a křídly svými smutek rozestřel na tváři všech, kteří jsme ho znali a jemu blízcí byli. Zemřel v pátek 15. t. m. posílen Tím, jehož sluhou byl. Sám cítil blízký dech anděla smrti a proto vlastnoručně napsal si oznámení o své smrti, napsal i adresy, jimž by oznámení poslána býti měla. V Pánu zesnulého doprovázelo ke hrobu 18 duchovních bratří s vsdp. vikářem J. Tichým v čele. Nad rakví pronesl řeč, pročitáno upřímným přátelstvím k zemřelému, vdp. Alois Vasátko, osobní děkan a farář v Král. Městci. Po vykonaných obřadech církevních a dojemně krásných, přesně přednesených zpěvech zádušních spuštěna rakev v chladné lůno země, aby tam po boku svých drahých příbuzných, u něho v Kněžicích zemřelých, spal spánek smrti, dokud ho Pán života a smrti nepovolá k slavnému vzkříšení, aby i jemu vyplnil, co slíbil: »Kdo ve mne věří, byť i zemřel, živ bude.« — Odpočívaj v pokoji, zbožná duše!

Pardubice. Sv. Václavská jednota, udržovaná slechetnou snahou několika dam v Pardubicích, konala minulý měsíc valnou hromadu, při které peněžitý obnos, vybraný od příznivců zdejších chrámů, rozdělen byl tak, aby pro kostel sv. Jana mohlo býti zao-

patřeno mešní roucho, svícny, mešní tabulky a jiné potřebné rekvizity. Zbývající část věnována děkanskému kostelu na pořízení černých dalmatik. Obětavým dámám, které jednotu svatováclavskou tak účinně podporují, patří náš srdečný dík. — Dar kostelu u sv. Jana. Pan katecheta Ant. Liebich, který tráví v těžkém utrpení svém již po několik let v Pardubicích, věnoval minulé dni kostelu u sv. Jana v Pardubicích dvě krásná mešní roucha, bílé a červené s příslušenstvím a něco prádla kostelního. Zaplať Bůh! — Obecni zastupitelstvo ve své poslední schůzi zamítlo rekurs Pokrokového klubu zdejšího proti příspěvku na vydání bohoslužebná. — V okresním zastupitelstvu přijat byl návrh na stavbu okresního domu vedle Živnostenské banky, u něhož zřízena bude restaurace s kavárnou a hotel s přiměřeným počtem pokojů. Marně tudíž namáhala se »O. Lidu« z průzračných důvodů, aby k této stavbě nedošlo. Budou tudíž Pardubice míti něco podobného jako Grandhotel v Hradci Králové. — V téže poloze stavěti pomýšlí v nejbližší době musejní spolek musejní budovu, kdež bude i veřejná čítárna a knihovna. Spolek vládne kapitálem v obnosu přes 70 tisíc korun a doufá, že za přispění příslušných činitelů sežene tolik, aby se stavbou mohlo se co nejdříve počít. — Sirotčí rada po dlouhé přestávce konala minulé dni svoji schůzi za předsednictví p. vrch. oficiála pošt. Lukesle v radnici. Při schůzi podávali svoje referáty generální poručníci a debatováno o chování bývalých chovanců okr. sirotčince. Z debaty prozírala předpojatost proti výchově v sirotčincích. Jak daleko je tato předpojatost oprávněna, k tomu se někdy ještě vrátíme. — Podobně jako děkanský kostel, tak i sousedící starobylá Zelená brána dostala letošního roku příčiněním několika přátel starozitností úplně nový úbor bez omítky jako na kostele. Pod zelenou střešinou zřízen ochoz jako tam druhdy býval, a věž opatřena bude čtyřmi průsvitnými ciferníky, kteréž osvětlovány budou v noci elektrickým proudem. Poprvé se tak stane na Sylvestra, kteráto událost oslavena bude zároveň slavnými fanfárami s téže věže.

Rychnovský vikariát. (Abrahamoviny.) Ve čtvrtek dne 28. listopadu oslaví v intimním kroužku svých duchovních spolubratří 50. ročníci svého, Bohu a církvi zasvěceného života vdp. Ferd. Audrický, zaslužilý farář v Bílém Újezdě u Dobrušky. Svým ryzím charakterem, přisloučevnou konciliantností a dobrosrdečností získal si lásky všech. Jeho horlivost v duchovní správě a v akci organizační, jakož i jeho péče o ozdobu chrámu Páně byly oceněny vrchností duchovní, obdržel exsistorium canonice. Vdp. jubilant jest též velice oblíben v urozené rodině hraběte Kolovrata, kdež jako čerňovický farář po dlouhá léta s úspěchem vyučoval sv. náboženství. Vikariální klerus dostaví se dne 28. listopadu o 10. hodině dopol. do Tuskula pana jubilanta, aby mu přednesl vše proctité blahopřání a odevzdal sochu »Abrahama« v opatrování. Kéž požehnání nebes sprovází vdp. jubilanta až na nejvyšší mety zásluhy plného jeho života! Ave et salve!

Čáslav. Projížďka Bulharů. V minulých dnech respektive večerech stalo se nádraží naše svědkem sympatických projevů pro balkánské slovanské bratry. Projížďely Čáslaví vlaky s americkými Bulhary, kteří nevolání dobrovolné spěchají na pomoc svým krajanům v bojích proti Turkům. Ačkoliv nebylo naprosto žádné agitace, dostavovalo se obrovské množství obecnstva v pozdních hodinách nočních na nádraží a nedávajíc se ničím zdržeti, vnikalo na perron. Jakmile vlak zastavil, hrulo se k vozům, aby pozdravilo a ruce stisklo těm, kdož tak výmluvně osvědčují svoji lásku k vlasti. Na-lezli se i mnozí, kteří přinesli různá občerstvení, jimž snažili se i prakticky lásku k slovanským bojovníkům osvědčiti. Zajímavé jest, že na této praktické sympatii měly právě podíl střední vrstvy našeho obecnstva. Ačkoliv mnohým povýšeným kritikům zdálo se tyto ovace prázdňým hlukem, zářící oči a rozechvělá nitra účastníků ukazovala, že jsou svěží rosičkou, která občerství i u nás již tak velice usychající a bohužel podceňvaný květ oddané a obětavé vlastenecké lásky. — Z lokálky. Mezitím, co hlavnímu nádraží dostává se ja-kés také úpravy, po níž obecnstvo již dávno toužilo zůstává nádraží lokální dráhy Čáslav-Třemošnice v stavu ubohém, potřebám obecnstva dávno nevyhovující. Pro čekárnu vykazána jest místnost sotva 4 m dlouhá a 3 m široká, tak že cestující musí čekati na vlně venku nebo tísňiti se na chodbě úzoučké a nepohodlné která vede nad to k tak zv. kasárnám železničních zřizenců, přenocujících tu po vykonané jízdě. Jak jest při-jemno čekání na takovém místě zvláště pro slušnější ženu, když objeví se na chodbě ten neb onen noclehá v hlubokých nedbalkách, pochopí každý nepředpojat-zfetelně. Není divu, že raději tráví cestující venku, co-konečně za suchého počasí se snese. Ale co činiti, zač-neli děti! Myslíme, že by dráha měla míti tolik ohled-a vykazati za čekárnu místnost vyhovující značnému

Sukna	
Doskočil	
Chocen.	

Raďte si vyšídati vzory podzimních a zimních látek, které letos přináším v bohatém výběru.
Velešlátkovému duchovenstvu doporučuji avšak novinka pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 8 40.

počtu obecního lokálky používajícího, aneb aspoň postaviti u nádraží lokální dráhy krytý perron, což možno tnu spíše, protože bývalá lávka k hlavnímu nádraží vedoucí byla přeložena. Ohledu tohoto zaslouží si obecenstvo tím spíše, protože dráha tato patří mezi nejvýznamnější dráhy v Čechách. — **Ničinnost.** Od nějaké doby vyvolila si naše nadějná mládež za rejdítě nový most, vedoucí přes trať severozápadní dráhy. V minulých dnech někteří z těchto uličníků natáhli na mostě především provazy, plní dychtivostí, jak chodci budou překvapeni, až na tmavé lávce o nástrahu zakopnou a se převálí. Nedařilo se jim ovšem dílo dlouho, hned po prvých obětech byli zjištěni a předáni policii k potrestání. Bylo by záhodno, aby železniční zřízcenci sami netrpěli tyto rejdě a vykárali uličníkům místo ku skotáctví jinde. — **Volební schůze** Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva konána bude 24. listopadu o 3. hod. odpol. U Jelena. Upozorňujeme všechny své přátele v místě i okolí, aby v hojném počtu se dostavili.

Jeřice. Během letošního roku byl náš kostelíček důstojně uvnitř upraven a obnoven. Náklad v obnosu 1200 K hrazen byl polovičkou ze záduší a polovičkou dobrovolnými dary osadníků a příznivců zdejšího chrámu Páně. Vybráno bylo na dobrovolných darech osadníků v Jeřicích 75 K 30 hal., v Bohánce 36 K 40 hal., ve Skále 28 K 40 hal., v Chloumku 25 K, v Březovicích 24 K 80 hal., v Rašíně 23 K a ve Votuzi 16 K. Nejmenovaná paní věnovala 150 K a nejmenovaný dobrodinec věnoval dvě hedvábná mešní roucha v ceně 200 K a pozlacený kříž na tabernakulum. Všem šlechtným dobrodincům vzdává duchovní správa v Jeřicích srdečné Zaplať Pán Bůh! Kéž obnovený tento stánek Boží působí i na obnovu náboženského ducha naší osady a stane se oblíbeným místem každému, kdo dósud jedem moderní nevěry není otráven a víře otčí odcizen!

Vrbice u Kostelce nad Orlicí. Pan Fr. Šabata, předseda naší strany a bývalý poslanec, byl opět zvolen za starostu. Příslušný slib složil dne 13. t. m.

Bolehošť. K politování hodnému neštěstí došlo minulý týden. Osmnáctiletý syn jistého zdejšího rolníka ubíral se po blátnivé silnici za úplné tmy asi v 8 hodin večer domů — a v prostřed vsi náhle vypálena na něj byla rána z ručnice. Náboj na štěstí ho nezasažil, jen několik broků prolétlo mu kloboukem. Vyšla-li rána náhodou, či zámyslně byla na něj vypálena, není jisto. Kdo je původcem, nebylo zjištěno, neboť ve tmě, jaká panuje, ztratil se útočník beze stopy. V stejné době loni brzy z večera zastřelena byla i nešťastná dívka z přílehlé vesnice Lhoty. Již dva roky jsou v Bolehošti svítily odhlasovány, však dosud usnesení obecního zastupitelstva nebylo provedeno — a či vinou? Správu obce mají v rukou ne klerikálové, o nichž tak rádi odpůrci tvrdí, že milují tmu, ale agrárníci, kterým — jak patrně — také tma není právě protivnou. Je potřeba světla — a to hodné světla! Tolik bláta jako v Bolehošti není snad v žádné jiné svétnici okresu. A chůze v té rozbředlé kaši silnice za úplné tmy jistě není žádnou příjemností. To ovšem pány agrárníky nemrzí. Vymlouvají se na nedostatek peněz. Je-li však hned pohotově hromada korun na zrcadla a obrazy do lokálu pro pány v obecním hostinci, proč by se také nesehnaly na několik těch lamp pro celou vesnici? Inu, páni — jsou páni. Zkuste to jen vy, lipnější chalupníkové, a jděte do toho vyparáděného salonu obecního hostince a uvidíte, jak se na vás páni podívají! Nepošlou-li hostinského, aby vás dovedl do lokálu pro kočl, pak jistě změní vás pohledem udiveným nad vaší opovážlivostí. A taky se k vám obrátí zády, již si vás nevšimnou! Jejich peníze platí víc, než vaše, které odvádíte s těmi 130procentními přírážkami. Bláta a tma je u nás dost a snad to bláto dostalo se komusi i jinam, než na boty. Trochu čistoty a světla by Bolehošti jistě velmi prospělo.

Přehled činnosti spolku akademiků v Chrudimě. Si. spolek akademiků chrudimských snaží se všemožně vzdělat neuvědomělé (dle něho ovšem) a na nízké kulturní úrovni stojící obyvatelstvo východních Čech. A působí opravdu vzorně. Pořádají vždy asi čtyřikrát za rok taneční zábavu, jež ovšem má naplniti spolkovou pokladnu a touto „osvětovou“ činností ohánějí se pak s ohromnou emfází a sebevědomím ve výročních zprávách. Pardon, ještě jsem zapomněl na každoroční poutní koncert v měst. sadech a velice ubohé výlety o prázdninách. Při tom mají páni plná ústa krásných hesel a frází, jimiž chtějí všemu světu zalepiti oči. Dle této povrchnosti vypadá i spolkový život. Loni po prázdninách přišel do první výborovky právě jen sám předseda, ač všichni přišli o schůzi věděli a v Praze byli. Ve druhé pak aspoň jednatel smíloval se nad opuštěným p. předsedou a přišel jej potěšit. Ovšem že ani tehdy nebyla schůze kompetentní k usnášení se. A stejným tempem chodí to stále. Na výroční valnou hromadu šlo se letos po půlhodinném čekání 11 členů, takže ještě musil se shánět dvanáctý, jenž by vysvobodil „zakletou princeznu“ a umožnil jednání. Mezi hlasováním přiloudali se další dva, takže dosaženo imosantní účasti 14 členů. Takovému spolku ovšem je nepohodlná přítomnost lidí, kteří se zdravou kritikou pozorují tento šlendrián, jenž nese ovšem název bohaté kulturní činnosti spolku. A proto vyloučili ze svého středu členy Č. L. A. Při spolku pokrokovém je zcela přirozeno, že po tomto jednání jdou zcela klidně ke katolickým rodinám vybírat na akademický dům, kde prý má se soustřediti všechno studentstvo (ovšem v duchu, přidať, pokrokové). Nejnověji, aby opět něco nového sehnali a svoji „kulturní činnost“ rozšířili, pokusili se navázati styky s posluchačkami dívčího kursu abitarientního. Na neštěstí jednali velice neobratně. Poslali jim obšírné provolání, opíjící se báječnými obraty a hej, s nábož

posluchačky nemohly ani pochopit, co vlastně pání u nich chtějí. Poznaly pouze, že pánové jsou z nějakých vyšších sfér a že tedy naprosto nemohou si žákati obchodní kurs, jenž vede právě k střízlivému nahlížení na skutečnost a kterému jsou docela cizí oblaky frází a zvůčných slov, jimž všechen reální základ chybí. Pání akademici naprosto pohořeli. Ale přece jeden jejich konkrétní návrh došel ohlasu, totiž návštěva jejich Mikulášského večírku a společné schůzky, ovšem v poněkud jiném smyslu, než žádalo provolání. Nějaká společná práce a debaty naprosto nejsou na zřeteli, ale takové schůzky právě přijdou akademikům asi co nejvíce vhod. Nejnověji, aby poněkud vzkřísili ubohé odírání Stud. Revue na gymnasiu, zakládají středoškolský odbor. Zde však musím být neblahým prorokem, neb tato akce bude mít pranepatrný výsledek. To má být vrcholné dílo spolku, ústy sice veliké, ale ve skutečnosti dopadne právě tak aboze, jako celá dosavadní práce spolku. Zmohou-li se ještě na něco, bude to asi vypadat stejně, žalostně a proto klidně přeji budoucnosti spolku „Vivat sequens opus!“

Kostelní práce pozlacovačské a rezbářské,

znovavřizení a opravy oltářů, soch atd.
odborné, levné a solidně provádí
JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.
Četná usazení od vř. duchov. úřadů k dispozici.

Různé zprávy.

Jak jsou ochotni Němci k smíru. Německé firmy z uzavíraného území již si tisknou obálky s označením „Deutschböhmen“. Na př. Ant. Wild z Chebu, majitel skladu hudebních nástrojů, zasílá svůj ceník s pyšným rozlukovým tím slovem i našim českým spolkům. Odporučuje se našincům, aby ceník nepohodili, nýbrž direktně zpět vrátili. Nechtí takové firmy tímto způsobem se poučit, že v nedílném království Českém neuznávají žádného území, ohraničeného proti českým občanům.

Kdo hadí přátelství se Srby? Poněvadž agrární a pokrokařský tisk drze lhal, že našinci jsou proti vítězství Jihoslovánům, není nevhodno poukázat, kdo dráždí Srby proti občanstvu rakouskému do opravdy. Srbský vyslanec v Paříži dr. Vesnić pravil dopisovateli „Neue Presse“: „Rakouští i uherští agrárníci jsou proti otevření hranic pro srbské zemědělské produkty, bojí se, že by klesly ceny a nechťejí nic sleviti z výhod, které jim vyloučení Srbska z rakouských tržišť přineslo. Tito agrárníci mohou přikázání přístavu u Adriatického moře Srbsku podporovati, a ve vlastním zájmu by tak učiniti měli, neboť najde-li si Srbsko mořem nová tržiště, bude méně přivážeti zemědělských plodin do Rakouska. Tak může otevření srbsko-rakouských hranic býti odškodněno a toto odškodnění bude pro Rakousko s užitkem, poněvadž bude míti konsumenty nákupů silnější. Doufám, že v Rakousku o tomto bude uvažováno.“ — Zajisté že každý uvědomělý Čech, který poměram Jihoslovanským poněkud rozumí, Srbům přistav přejí. Ale ejhle — pro šikanování agrárních rakouských Srbsko chce míti přístup k moři i proto, aby nebylo dovozem odkázáno na rakouskou produkci! Co to znamená, pochopí každý průmyslník ihned. Jestliže zavřeli agrárníci Srbům dvěře jedny, hledá si Srbsko přirozeně bránu druhou, která pojednou uvádí rakouské diplomaty do horečky. Když se některý katolík ozval, že by se vůči Srbsku mělo postupovati opatrněji, spustily agrární listy veliký rámus o zrádě českého rolnictva a to i tehdy, když ve skutečnosti nehrozila z přátelstevního obchodního spojení škoda žádná. — Doklad druhý je pozoruhodnější. Agrární Ústředna právě rozslala leták, ve kterém dokazuje, že po válce na Balkáně vzrostle nebezpečensiví dobytčích nákaz. V době války prý nelze prováděti potřebných veterinárních opatření, země balkánské prý jsou vždy dobytčími nákazami velmi ohroženy. (Není to pravda! Pozn. red.) V Turecku dobytčí mor prý zuřil a je prý faktem, že po velkých válkách vždy vypukl dobytčí mor, který stav dobytka snížil. Símí z Hohenblumu hned několik „důkazů“ z rukávů vytěpává a již se léká, že k nám přijde dobytčí mor z Černé Hory, která smí dobytek vyvážet do Kotoru. Třeba prý pftaně kontrolovat dovoz živých zvířat, surovin, ba i osob ze zemí nákazami ohrožených! Proto se do toho agrární ústředna vložila a její hlavní referent Hohenblum podal ministru orby agrární rozkaz, aby co nejdříve byl svolán poradní sbor veterinářský, aby se tento mohl o podaných návrzích usnésti. Kromě toho se navrhuje, aby na denní pořádek této porady bylo dáno rokování o stanovisku poradního sboru veterinářského vůči zamýšlenému ulehčení podporování dovozu rumunského masa, dnes z veterinárního hlediska velmi povážlivého. Poněvadž pak v Itálii dosud trvá slintavka a kulhavka a poněvadž se tam dováží živý arbský dobytek, třeba dáti na denní pořádek i jednání o nově povoleném přímou volů z Itálie na vídeňský trh. — Brněnský „Hlas“ se táže: „Není to zneužívání války k činům, jež mohou poškoditi jen naše velkové obyvatelstvo? Pak se divte, že Srbsko nic s námi mti ne-

proti Rakousku. Že v tom je také jedna z příčin války nynější a kořen přístích našich neshod s Balkánem, je jasno. Rádost z agrárnícké práce mohou míti jen židovští překupníci. To to pñjde vše do výšky! A nás dělí. Tam vede ta „pravá agrární politika“. Aby se snad naši agrárníci nevymlouvali, že to činí jen námetci agrárníci, tedy podotýkáme, že ve výboru agrární ústředny jsou zastoupeny české odbory zemědělských rad a přední čeští agrární politici. Pan Sonntag tam nedávno s rytířem Hohenblumem nechťel uznat ministra Zenkra způsobilým k resortu orby.“

Dvoji humanita. V dopise z Belgie sděluje se „Čechu“ o velkopodvodníkovi Willmartovi, který křesťoval s 60.000 falšovaných smének (každá po 500 francích). Jistý bankéř v Bruselu ztratil 1.800.000 franků a mnoho je takových, kteří přišli při tom o 80.000—100.000 fr. Jedna z obětí, jež přišla na mizinu, spáchala sebevraždu. A podvodník, Nestor Wilmart, žil, jak v „Čechu“ z neděle 27. října již řečeno, přímo královsky, měl své konírny se skvostnými oři drahocenných pátodů. Za jednoho koně dal 380.000 fr. a měl své královské honby. své zámky a svůj vlastní denník (noviny). Jsa svobodným zednářem beze všech vyšších principů, promrhával peníze, jež jeho nebyly. Na politickém poli byl činným protivníkem katolické vlády, přímo zběhlým nepřitelem kněží a duchovních osob, nazýval je: pokrytci, lenochy a podvodníky; on ten arcipodvodník! Na společenském čili sociálním poli byl vykořisťovatelem dělnického lidu, jednati se svými dělníky jako s otroky. Člověk se otfášá hrůzou, čte-li, jak chudé dítky ve svých továrnách vykořisťoval. — Za to však v brusselském katolickém denníku jest uveřejněn velice tklivý dopis P. Conzardého, který sloužil malomocným Číňanům na Leper Islandu. Kněz předem děkuje za dar, zaslaný malomocným ubožákům a pokračuje: „Místní správa požádala mě, abych více než 1000 malomocných přijal. K tomu bych musil více než dva ostrovy koupiti, abych tam ženy a dívky mohl usaditi — a já jsem sám! Na Molokai jest pro 700 malomocných ke 100 osobám, jež o nešťastníky ty pečují a já stojím zde sám pro všechny! Vskutku žeň jest veliká, ale dělník je až hrůza málo! Zřstanu-li sám, bude mi nemožno 1000 malomocných ošetřiti a byl jsem požádán, abych jich přijal 1200 až 1400! Celý ten zástup bych musil živiti, šatiti, nemocné tělo každého ošetřovati, abych z nich udělal lidi a křesťany. Nenajdou-li v Číně žádné pomoci, obrátím se na Belgii, kde jest ještě tolik obětavosti u laiků a kněží. Můj biskup z Kantonu mi řekl: Dobrotivý Bůh musí tě ještě deset let nechat při životě. Ano, 10 let, ale mě je již 72!“ — Tedy stařec 72letý, který dle dalších řádků živi se nuzněji než čínský dělník, aby mohl opatřiti pokrmem ubožáky! Jest to jediný člověk, který na místě tak nebezpečném koná službu lékaře a kněze. Kolik ho bude následovati v této humanitě zednářských domestiků, kteří za tučný plat šmahem nazývají kněze lenochy?

Jeptišky neohroženými hrdinkami. Z Ameriky přišel se „Čechu“: V San Antonio, ve státě Texasu vyšel v noci na 30. října oheň v sirotčinci sv. Jana, v němž katolické sestry ošetřovaly 80 sirotků u věku 2—12 let. Když vynesené dítky spočteny, shledáno, že dvě z nich scházely, načež více sester neohrožené vrhlo se do budovy, jež jsouc dřevěná, stávala se ohnivou pecí. Velebná matka, zaslechnuvši pláč dítěte z místnosti plné kouře, vrhla se dovnitř, ač plameny již tu a tam kouřem se prodíraly. Za nedlouho viděti bylo z venčí statečnou ženu státi u okna s dítkem v náručí, ale v nejbližším okamžiku obě bytosti sřítily se do prohlubně plně zatvité vchů — ohořelá podlaha se pod ubohými prolomila. Když oheň uhasen, nalezeny obě mrtvolky zubehnatělé; mrtvola dospělé doposud jakoby tiskla k prsoum svým ubohého sirotečka. A tak zahynulo šest statečných sester k vůli dvěma pohřešovaným sirotkům. Při pohřbu hrdinských sester bylo celé město na nohou a každý hleděl nějak na jevo dáti svou soustrast. Při přiležitosti nutno podotknouti, že v žádné zemi netěší se sestry naše větší úctě, než v této. Všeobecně obdivuje se oběť, již tyto ženy lidstvu přinášejí a na ulici často bývají pozdravovány. V New-Yorku, vstoupil-li sestra do přeplněné pouliční káry, vždy se najde pro ni sedadlo, ba byl jsem nejednou svědkem, že hned několik lidí, mužů i žen, vstavše, nabízelo svoje sedadlo sestře.

Proti nerozumné zvůli. Svoboda jest bylinou velice citlivou. Než se naděješ, začne se ji znoužívat k nepoctivosti, podvodům a docela i k útisku lidí jiných. A že přílišná zvůle zaviňuje mnoho křesťanskými čachry i na poli kulturním, jest dávno známo. Zatím co u nás a v Německu se volá bezmyšlenkovitě po odstranění státní censury tiskové, vyrůstá v Paříži právě mezi umělci a dramatiky hnutí, které dovolává se přísnější censury. Umělec Abel Hermant, jenž hnutí vede, se vyslovil, že nynější tak zvaný „pokrok“ a tak zvaná „svoboda“ v umění podstatu pravého umění ohrožuje a umělecký vkus obecnísta jen kazí.

Židovská statečnost. Do Sarajeva přijelo asi 400 židovských mladíků, kteří utekli z Bulharska a ze Srbska před válkou. Židovská náboženská obec poskytla jim značné podpory na cestu do Ameriky, kam se tito „stateční ochráncové vlasti“ odeberou. — Židé nemají chuť ani do těžké práce ani do vojenské služby. Židé vojenskými dodávkami vydělávají ohromné peníze, národům páčují do války ohromné miliony, ale namáhati se a bolesti snášet, k tomu židé nejsou. Židovské bojiště je obchod a bursovni síň. Tam kácky neletají a tam nehrozí žádné nebezpečí.

Stručnost neohrožený taktikou. „Právo Vankova“ přišel: „Dne 9. t. m. konal užší výkonný výbor české

strany agrární schůzi, o které vydaná zpráva veřejnosti mnoho nezvěstovala. Čekali jsme, a jistě s námi všichni, kteří nynější poměry a zvlášť poslední události ve straně dobře znali, že na schůzi o těchto věcech jednáno bude. Ale strach je zlá věc! Proto předseda Švehla ve svém maľomocenství bojí se mluvit a jednati o těchto zjevech. Tak nemluví se o schůzi důvěrníků v Král. Městci, na které odsuzoval posl. Rychtera přímo a veřejně vedení strany, nemluví se o událostech na Píseňsku a v „Píseňském Kraji“, které přece jasně a nepokrytě dokazují, že odpor proti Švehlově klíče roste a mohutní! Za to však, jak nám sděleno bylo, debatovalo bylo po celou schůzi o válce a balkánských poměrech; při čemž časopisy „Právo Venkova“ a „Píseňský kraj“, položené na předsednickém stole, kazily náladu všem přítomným.

Dozvuky smutného prodávě lenešického cukrovaru. Bergmanovo „Právo Venkova“ dne 15. t. m. sděluje: „Dne 12. t. m. konalo se informační jednání u referenta obchodního senatu c. k. krajského soudu v Mostě o podaných protestech českých akcionářů téhož cukrovaru proti nesprávně svolané valné hromadě na den 30. července 1912 a proti nesprávnému přepsu a prodeji akcií německým bankám, resp. ústeckým a krásnobřezen-ským rafineriím cukru, které jsou majetkem vídeňského kreditního ústavu, vídeňské Länderbanky a pražské Hospodářské banky. Po vyjasnění věci a průběhu poslední valné hromady akcionářů lenešického cukrovaru ze dne 30. července 1912 musí být všechna její usnesení zrušena, bude-li tento německý obchodní senát jen trochu nestranný a spravedlivý, poněvadž se ukázaly okolnosti, z kterých jde na jevo, že bývalá správní rada byla pouhou loutkou německých fideľitů „Kreditky“ a Länderbanky pánů Eliáška a Freunda. Ohledně převodu akcií na zmíněné německé rafinerie cukru bude musit nepochybně podat česká minorita žalobu na bývalou správní radu, poněvadž nepřihlížela ku § 7. stanov, který dává stávajícím akcionářům právo předkupní na akcie a ačkoliv staří akcionáři o koupi těchto se ucházeli a nabízelí stejnou cenu jako Němci, ba dokonce chtěli zaplatit případnou konvenční pokutu ve výši 100.000 K, kterou Kreditka prodávajícím uložila pro případ nedodržení koupě, přece jim česká správní rada své akcie neprodala a převedla je proti stanovám na Němce.“

Poměry v Albánii. „Hlas“ píše: „Přese všecko turecké násilnictví pomáhali Albánci ve válce balkánské Turkům proti balkánským spojencům. Albánci poražení byli jako Turci a proto nemají nároku, aby s nimi jinak bylo naloženo, než s poraženými Turky. Kdyby kmeny albánské byly ve válce balkánské aspoň neutralitu zachovaly, pak by bylo snáze se i balkánským státům rozhodnout pro samostatnost a samosprávu Albanie. Jedině katoličtí Malisopi měli by oprávněný nárok na samostatnost, poněvadž bojovali proti vítězům, nýbrž s nimi po boku Černohorců proti Turkům. A jest otázka, zdali právě katolické kmeny albánské budou spokojeny, zůstanou-li ve svazku samosprávné Albanie menšinou od mohamedánské většiny nenáviděnou. Proto netřeba se tolik pro samostatnost Albanie různými diplomatům rozčilovat. Vždyť není ani jisto, zdali všechny albánské kmeny o nedělnou Albánii stojí! Nejednát se v případě albánském nikterak o zemi jazykem, dějinami, kulturou jednotnou, nýbrž o území, obývané různými kmeny horalů různého původu, vyznání i zvyků, kteří ani sami sebe a svoji zemi Albánii nenazývají. Jedná se Albáncům více o neodvislost jednotlivých kmenů, než o neodvislost celé země. Naši řídí k Albánii nepoutá pranic, ani kmenová příslušnost, ani dějiny, ani zájmy hospodářské, našim jediným zájmem v daných poměrech jest, aby na pobřeží albánském nebylo cizích válečných přístavů. Dělat v Albánii pořádek znamená obětovat sta miliónů a sklidit na konec nevděk a neuznalost. Albánie nebyla nikdy samostatným státním celkem a dělat jej bude prací trpkou i nákladnou, již si Rakousko může zcela dobře uspořít. Spíš než Albánii měla by se pozornost věnovat Itálii. Ta se vždy zajímala o pobřeží albánské, ale nyní přednost ponechává Rakousku. To ať přinese oběti, ať se pálí za samostatnou Albánii, již přece na konec pohltí Itálie. A může se stát, že pak válečný přístav bude na albánském pobřeží přece, jen že to nebude nám méně nebezpečný přístav srbský, nýbrž italský. Proto by to bylo, kdyby s otázkou balkánskou současně rozřešena byla i otázka albánská, tak aby o jejím osudu rozhodli vítězni spojenci balkánští a nikoli evropská diplomacie.“

Židé na Balkáně. Dle „Archives Israélites“ žije v Macedonii 60.000 židů (v Sofii 35.000), v Epiru 4750, v Albánii 11.000, v Bulharsku 30 tisíc, v Srbsku 12 tisíc. Celkem je na Balkáně asi 120.000 židů. Na Černé Hoře jich bylo 12, jakmile vypukla válka, uteklo z nich 7 do Rakouska, takže jich zbylo jen 5!

Největší věci světa. Největší stromy světa jsou rozhodně obrovské sekvoje v Kalifornii. Kmen jedné z nich, jež stojí v území Tuřare, měří při samé zemi 103 stopy (1 stopa 29,6 cm) a 12 stop nad zemí ještě má objem 76 stop. Největší lesy světa jsou mamutové lesy v Kentucky. Záleží ze řady nepravdělných dvoran. Některými z nich protéká řeka Echo. Největší ještě činná sopka jest Popocatepetl v Mexiku, vystupuje s níhny moreloské do výše 4200 metrů a má širnou výšku 5452 metrů. Její kráter jest 2000 stop široký. — Nejdelší zeď světa jest čínská zeď, která ovšem nyní se rospadáva, byla prý dokončena v třetí století před Kristem a rozprostírá se přes hory, údolí a řeky. Byla původně asi 2300 km dlouhá, 20 stop vysoká, a základu 25 stop a na vrcholu 15 stop široká. — Největší pyramida jest pyramida Cheopsova. Obsahuje 89 miliónů krychlových stop zdiva, jest 451 stop vysoká a celková váha její pách se

na 6 miliónů tun. — Nejvyšším majákem jest socha Svobody v novyorském přístavě, která se zvedá do výše 151 stop, na podstavci 155 stop. Po ní následuje 210 stop vysoký maják u Janova a maják na mysu Hatteras 189 stop vysoký. — Největším zvonek na světě jest obrovský zvon v Moskvě, který nebyl nikdy pověšen. Jeho váha se pách na 217 tun. Jest přes 21 stop vysoký, na vrcholu 23 palců tlustý a má největší objem 86 stop.

Noviny ve 2.000.000 výtiscích. Pařížský list „Petit Parisien“ dosáhl dne 10. t. m. rekordního čísla v počtu výtisků: Rotačka jeho vychrčila v ten den neméně než 1.935.650 výtisků listu! V toto číslo jsou zahrnuta ranní i večerní vydání listu. Vydání pro venek vychází v 5 hodin večer s datem příštího dne. Největší díl výtisků spadá ovšem pro Paříž. Pařížské vydání „Petit Parisien“ vychází ve 4 hodiny ráno. List je orgánem ministra staveb Dupuye. Je pravděpodobno, že list dosáhne záhy rekordního nákladu 2 mil. výtisků. Že se většina výtisků tohoto listu prodá, a že nezůstane na makulaturu čili jak Pařížané říkají na „bouillon“, o tom svědčí okolnost, že prodejny smí vrátit pouze 10 procent převzatých výtisků.

Ještě jeden osvozený národ křesťanský. Velmoci, a zvláště Rakousko a Itálie ujmali se nyní velmi vřele Albánců, kterým Bulhaři, Srbové, Černohorci a Řekové vybojovali osvobození ze jha tureckého. Velmoci mohly by však samy také ukázat, co umějí a postarat se bez balkánských států o osvobození ještě jednoho křesťanského národa, jehož staleté utrpení, pronásledování, mučení a vraždění už několikrát pohnulo Evropou. Jsou to Arméni. Rusko se jich ujímá, ale z Berlína už je slyšet závistivé syčení, že Rusko osvobozením Arménů chce se zmocnit pobřeží celého Černého moře. Jak vidět, velmoci nikdy by nebyly přinesly křesťanům na Balkáně osvobození. A také křesťané v Asii marně budou očekávat pomoci Evropy, nepomohou-li si sami.

K smutnému případu Váňákovy. Skončil sebevraždou soc. dem. učitel, který sám prohlašoval, že agrárníci činili mu postavení v Chotči nesnesitelným. Z různých i protichůdných zpráv vysvitá na konec přece jenom, že ti lidé bez viny nejsou. Vaňák byl od nich pronásledován i tehdy, když z Chotče odešel do Hoděšovic. Uveřejnili jsme řádky o aférách oněch ze dvou různých stran. Pokročíské Frumarovy „Učitelské Noviny“ dne 13. t. m. dodávají: „Případ Váňákov je žalostný doklad kulturní výše strany, v jejímž jménu byl nešťastný učitel uštván. Vím, že se namítne: strana nemůže být zodpovědná za to, co kde v zastrčeném koutě Čech dělají její příslušníci, ale trvám na její obžalobě. Jednání choťských agrárních nebylo neznámo, mluvily o něm jak pražské denníky — tři — tak Učitelské Noviny, strana se jím tedy zabývat měla. Ale je přiznání, že právě její příslušníci napadají své politické protivníky způsobem, jakému se vzdělaný člověk má vyhýbat. Vzpomeňte na psaní „Čepu“, anebo na denunciaci, kterých jsou s to užívat i agrárníci akademikové! Když se u nás jednalo o všeobecné právo hlasovací do říšské rady, pronásledovali konservativci námítku, že náš národ není pro ně dost vyspělý. Teď po jeho zavedení se ukazuje, že měli částečně pravdu: lidé, t. lidé, kteří toho práva nabývali, byli pro ně vyspělí, ale ti, kteří se jeho zavedením musili s lidem o některá práva dělit, nestáli tak vysoko, aby ukázali, že jsou jejich privilegia neudržitelná, a že bude moudré, když se spokojí s novým stavem. . . . Učitelské organizace nehnu prstem, i kdyby se třeba opakoval. Nemáme stavovské družnosti, a nikdo také nedbá, aby mezi námi vyrostla . . . Projev učitelských organizací proti „Času“, „Samostatnosti“, a „Č. Slovu“ byl projev strachu, že by v učitelstvu uhořelo zakotvit jiné mínění, než má strana agrární a mladočeská, a že by od těch stran mohla jeho část odpadnout. Učitelské organizace o sobě říkají, že jsou nepolitické, ale vždycky, když musí řešit některou otázku politiky se dotýkající, dělají to ve smyslu Mladočechů a agrárních. Jaký potom div, že ty strany počítají s učitelstvem jako s oddanými příslušníky a vystupují proti lidem jinak smýšlejícím jako proti odpadlíkům! Vlastní úsudek anebo samostatné smýšlení není v učitelských masách, protože kde se objeví u jednotlivců, bývá provázáno morálními ústrky a existenčními škodami, které jim způsobují stoupenci mladočechů a agrárníci kde mohou; jsou jisti, že taková samostatnost není milá ani organizaci, a že ji nebude hájit! — Podle toho však jest vidět, zda vládnou v Čechách — klerikálové. Fanatikové z řad paedagogických, kteří štvou proti církvi způsobem nejostřejším, bojí se zaváděti o agrárníka nebo mladočecha. Vysílají špy pouze do toho tábora, kterého se nestrachují — pro jeho slabost.“

V Budapešti dle maďarského sčítání z r. 1910 žije 38.154 Slováků a to: 20.359 Slováků, 5.003 Čechů, 5782 Poláků, 3972 Srbů, 2796 Chorvatů, 242 Rusínů. Ze výkaz tento není správný, vidíme z toho, že r. 1900 napočítáno tam Slováků 25.168. Počítalo se tedy jako ve Vídni. Maďaři si napočítali 756.070 duší, ale mezi tím jest 203.687 židů, Němců žije v Budapešti 78.882 a Rumunů 2777. — Jak uměle dovedou Maďaři číselný svůj počet udržovat, patrně ze spisu „Vývoj národních států a národnostní otázka“, kdež se dokazuje statisticky, že od r. 1787 do 1900 se pomáďarčilo asi 2.800.000 Nemaďarů. Proto není divu, že se mnoho slovácké krve utopí v dravém proudu maďarské statistiky již předem.

Vělelka. Městská rada pražská jmenovala mistra Mikuláše Aleše, který právě dovršil 60. rok věku svého, inspektorem malby a kreslení na městských školách pražských, s čímž spojen jest roční honorář 2400 K. — Pro Korutany zřízeno bude v Celovck poštovní a telegrafní ředitelství. — Na Smíchově zemřelá pí. A. Ly-

sá, vdova po kupci ze Stříbra, odkázala značnou část svého jmění, odhadovaného na 400.000 K, dobročinným účelům, ačkoliv při tom pamatovala i na své přibuzenstvo a zejména na své dvě věrné služby, jež velmi bohatě za jich služby odměnila. Zemřelá paní přes to, že po mnoho let žila ve zněmčeném území, přece s mužem svým hlásili se vždy k české menšině. — Na vídeňských nádražích byla učiněna přísná opatření proti zavlečení cholery z Cařihradu. — Na zámku valdholzkém u Reichenavy narodil se arcikněžně Zittě zdravý hoch. Císař sám hodlá osobně býti novorozencem, princů za kmotra. — V úředním listu ze dne 20. t. m. oznámeno jest 15 konfiskací. Z toho 3 týkají se časopisů německých, 1 listu polského a zbylými 11 konfiskacemi obšťastněny listy české. Mluví se tu mnoho o Balkáně. — Sousolí sv. Václava na Václavském náměstí v Praze bylo právě doplněno sochou sv. Prokopa, opata Sázavského, jež postavena byla vedle sochy sv. Ludmily. Tím přední část sousolí směrem k dolní části Václavského náměstí jest úplně dokončena. — Následkem vítězství židů při volbách do dumy ve Varšavě byla mezi Poláky zahájena agitace, směřující k tomu, aby židovský obchod a průmysl v království polském byl bojkotován. — Spalování mrtvol v Bavorsku jest vládou zakázáno. — Pařížský bankéř Aug. Max zpronevěřil svým klientům 15 mil. franků. Peníze prohrál na burse a prospekuloval ve svých továrních podnikcích. Uherský poslanec Jos. Madarás slavil onedhy při svých 98. narozeninách zároveň jubileum 80letého příslušenství uherskému říšskému sněmu.

Stavba sanatoria pro nemocné plicními chorobami na Pleši pokračuje utěšeně ku předu. Veliký vliv na značný pokrok stavby má v první řadě příznivé a suché podzimní počasí. Potrvá-li toto suché období delší dobu, lze očekávat, že hlavní budova v krátké době objeví se v celé svoji velkoleposti a kráse. Ovšem dokončení tohoto důležitého lidumilného díla závisí v první řadě jediné a pouze na přízni české veřejnosti, jelikož k úhradě nákladu 1 mil. korun schází ještě plná polovice. Není pochyby, že lidumilné české občanstvo ochotně přispěje ku pomoci hojným zakupováním losů „Druhé české loterie na dostavbu sanatoria na Pleši“. Nepatrný obnos jedné koruny rád každý český lidumil obětuje ku dokončení nejdůležitějšího úřavu národního — sanatoria pro tuberkulosní! Nezapomeňme, že zdar stavby sanatoria závisí na zdanu „Druhé české loterie“.

Důstojnost! Na poslední straně tohoto časopisu najdete insert, jenž Vás bude zajímat. Je to insert firmy: František Stadník, výroba veškerých kostelních paramentů v Olomouci, která během posledního roku ze svých obchodů velké obnosy věnovala na účely katolické. Upozorňujeme Vaši Důstojnost na firmu: František Stadník v Olomouci, stálý přísežní soudní znalec pro obor paramentů. Jestliže budete od firmy této objednávat, podpořte tím naše účely a hnutí.

Výstavu kanárů a veškerých pomůcek k chovu pořádá ve dnech 22. až 26. prosince t. r. v restauraci Platýzu II. posch. známý odborný spolek „Kanaria“, jenž svým vkusným uspořádáním výstavy a nejlepším výběrem svého znamenitého vypěstovaného materiálu již nejen u nás, ale i za hranicemi nejlepší pověsti nabyl a směle prvotřídním odborným spolkům cizozemským po bok stavěti se může. Spolek doufá, že i odborní pěstitelé svým chovem se pochlubí a včas podanými přihláškami místo na výstavě zajistí si neopomenou. Veškeré dotazy zodpoví a přihlášky přijímá Oldřich Pomezný, Nusle, Soběslavova 282.

Česká zpráva o XXIII. eucharistickém kongresu ve Vídni vydaná bude péčí eucharistického odboru Zemské katol. rady redakčním sborem z vrchní redakce Mons. Fr. Vaněčka. Vedle popisu celého kongresu bude česká zpráva obsírně zabývat se jednáním sekce české. Zejména doslovně uveřejněny budou české přednášky a kázání. Všeobecná část upravena bude dle odborů, a každý odbor svěšen zvláštní redakcí. Zpráva — více než o 20 tiskových arších — bude bohatě ilustrována. Cena knihy stanovena na 2 K. Aby mohl býti stanoven náklad knihy, jest žádoucí, aby přihlášky odběratelů daly se již nyní (koresp. listkem) v sekretariátu zemské katol. rady v Praze-II., Myslíkova ul. 5. Upozorňujeme, že tato česká zpráva není totožnou s oficiální zprávou německou, kterou majitelé desetikorunových legitimací kongresových obdrželi zdarma. Česká zpráva vydána bude v prosinci tohoto roku.

(Zasláno.)

Výborová schůze Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepom. v Hradci Králové
bude

ve středu dne 27. listopadu 1912, o 2. hod. večer
v diecéním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřikova tř.
č. 800—I. v Hradci Králové.

Dr. František Rojl,
jedenatel.

Dr. Frant. Šule
předseda.

škola tisk., obřady, sochy, křesť. ceny,
katalogy, obřady, sochy, křesť. ceny,
levně provádí absolvent c. k. odb. školy sochařské
a řezbářské
BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

Idealem hospodyně Singerův šicí stroj

Obdržeti lze ve všech bráncích a vedlejším
„S“ znakem aneb prostřednictvím našich jednatelek.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje
Hradec Králové, u lábského mostu 279.

Poděkování.

Krutě a bolestně zasaženy předčasnou a náhlou smrtí našeho vroucně milovaného manžela, nenahraditelného tatíčka, předobrého syna a strýčka

JANA GAUTSCHE,

c. a k. hospodářského správce ve Smiřicích,

projevujeme tímto z upřímného srdce všem, jenž hojnými, vzácnými projevy soustrasti, přecetným účastenstvím při pohřbu a skvostnými květinovými dary podali nám důkaz, jak veliké lásce a úctě se drabý zesnulý těšil a tím náš nezměrný bol zmírnil,

svůj vroucí a upřímný dík!

Běluška Gautschova,
dceraška.

Marie Gautschova,
choť.

Ve Smiřicích, dne 16. listopadu 1912.

VÝPRODEJ.

Jelikož svůj dosavadní kožešnický závod přeměním pouze na velkovýrobu a dodávku čepic,

vyprodávám veškeré kožešinové zboží

s úředním povolením, za každých možných levných cen, které se zvláště při nynější přeměně drahotě v kožešinách naskytují.

Poněvadž mám největší sklad v přehojném výběru, výhradně jen v dobrých jakostech, v pravých přírodních kožešinách, za které ručím, naskytuje se každému výhodný a dobrý nákup.

Odvolávám se na velice rozšířenou známost svého speciálního závodu, svojí výrobou jedinečného a prosím o laskavé prohlédnutí mých výkladních skříní a obchod. místnosti.

V úctě podepsaný

Antonín Vambora, Hradec Král.-II,
blíže nádraží.

ZÁLOŽNA v Hradci Králové

Jánské náměstí č. 163.

úrokuje vklady

5%

Vklady větší a vázané výpovědi úrokuje dle ujednání sazbou vyšší.

Dřevěné bryerové dýmky,

dobré a levné, též jako vhodné dárky vkusně zdobené. Též ve větším do obchodu nejvýhodněji u výrobce: —

Mikuláš Matějček,
dýmkařství,

Podměstí u Skutče, Čechy.

Účelné levné zvláštnosti. — Zdravotní patentky uvnitř s pěnovou soustavou, novinky, vykládané, vyřezávané a ryté ozdoby. **Zásilky dobřířské.**

Sekretariát Matice
Cyrillo-Methodějské
doporučí

paramenta, prapory spolkové
a veškeré církevní náčiní

firmy

Fr. Stadnik,

stálý přísezný soudní znalec

Olomou,

naproti kostelu P. Marie Sněžné.

Za půl roku odvedeno přes
800 K Matici Cyrillo-Meth.

Pouze objednávkou u firmy Frant. Stadnik podporujete přímo Matici Cyrillo-Methodějskou.

Obchod lahůdkami a vínem

V. Boučka

v Hradci Králové

přesídlil do bankovního paláce

Zálož. úvěrního ústavu

proti bývalým obchodním místnostem. Závod zařízen moderně, odborně i účelně pro pohodlí P. T. obecnosti.

Elegantní útulná vinárna.

Kulturní jiskry.

Nejklérkálnější stát. Německým a židovským tiskem dávali se v Evropě másti i konservativci, takže se většinou pohlíželo na chorého Turka s tichou útrpností. »Dokonává, chudák, připravuje si rakev sám, neztrpčuje umlrajícímu posledních okamžiku.« Tak zněla většinou pohrobni řeč. Zprávy o tureckém hospodářství přijímány spíše s humorem než s hněvem. A nepřemýšlelo se o tom, že barbar, čím více chromne, tím se stává kousavější, čím bezcitněji zotročuje občany schopné veliké kulturní práce.

V západní Evropě dle horlivých apelu semitského tisku v dlouhých člancích tepány i nejmalichernější zjevy »zpátečnického útaku« jako předzvěsti nejhroživější budoucnosti. Ale turecký Mongol těšil se tolika komplimentum národů civilisovaných, že ho nepohnulo k větší snášlivosti a kultuře ani zoufalé povstání Malisorů. Němci z říše jako divi alarmovali k obraně »utiskovaných« pražských buršáků. Ale do očí se vysmívali pronásledovaným Jihoslovánům, protože Turek podporoval germánskou lačnost. Velkoněmci viděli klérkalisumus ve všech krajích katolických, jen v Turecku nikoli.

A přece říše Osmanská jest státem nejklérkálnějším a dusila svým náboženským zpátečnictvím dlouhá staletí jak většinu území kolem moře Středozemního, tak země jiné.

Dne 15. t. m. v samém pokrokovém »Přehledu« dr. Hobza líčil, jak státní zřízení turecké jest těsně spjato s mŕhamedánským koránem. Dle dra. Hobzy všichni moslimové tvoří jednotu, v jejíž čele stojí imám (chalíf), zástupce prorokův a nejvyšší vládce ve věcech duchovních i světských. Sultán turecký jest dosud nejvyšším chalífem islamským. »Chalífát vede k absolutismu ve státech moslimských. Celé zřízení státní postaveno jest na náboženský základ . . . nelze vlastně uvnitř islamu ani lobře rozeznávat záležitosti světských a duchovních. Islamský soudce má stejně jako kněz prostě jednati dle vůle Allahovy, pokud se týče prorokovy.«

Přece však hovoříme o zásadě decentralisace, protože dle příkazů náboženství mají se výbojem rozšiřovati hranice »islamské obce«. V nových provinciích tedy ustavena nová zvláštní správa. Ale moslimové nesměli vstupovati s jinými obyvateli v úplnou pospolitost právní. Od počátku islamu jest v zásadě obec islamská státem loupežným a vojenským zásadně. Co není »územím islamu«, jest »územím války«. Poroba nevěřících jest u moslimů náboženskou povinností. Příručka islamského zákoníku praví: »Bojujte proti nevěrcům, až vám v pokoře daně platiti budou.« Nevěřící jest moslimovi osoba nižší, nečistá a musí zůstat v porobě, pokud nepřestoupí k islamu. Odpadnutí od islamu trestá se smrtí. Přechyby, spáchané na nevěřících, jsou méně trestny, svědectví nevěřícího není věrohodné.

Tudíž, byla-li vytknuta jako požadavek moderního ústavního státu rovnost konfessí ve státě zastoupených, pak se žádalo od muslimů částečné opouštění víry a zásadní změna názoru o smyslu veřejného života. Jen muslim nevěřící mohl by uznati takový zákonný stav. »Muslim nezná vůbec péče státu o t. zv. kulturní potřeby obyvatelstva ve smyslu evropském, neboť veškerá kulturní péče je mu zahrnuta v pojmu plnění příkazání božích podobně, jako mu je věda a vědění obsaženo v pojmu víry. Islam nezná dosud rozdílu mezi životem kulturním a náboženským, rozdílu, jenž je pro moderní stát condicio, sine qua non (nezbytnou podmínkou) . . . Zkorrumpovaná veřejná správa, vyvinutá a od staletí již pěstovaná špiclovský systém, jistá lhostejnost k veřejným zlořádům, která je v povaze všech muslimů, a jiné poměry poskytují dosti materiálu ku kritice a živí tím snahy obrodné . . . Ostatně nejednalo se v Turecku dosud o zavedení opravdového ústavního života. Zákony náboženské zásadně se nenahrazují zákony světskými, nýbrž zachovávají výslovně vedle zákonů světských v platnosti. Také soudnictví šerifiátní se zachovává.«

Nu — a pak prý každické náboženství jest záležitostí zcela jen soukromou! Turek prý v obyčejném životě může býti tak svobodomyšlný, jako křesťan! Ještě nyní, v době tolik zlé, kdy cholera kosí v tureckém vojsku tisíce a tisíce vojáků, byl dotázán vrchní znatel Koranu šejk-ul-islam, zda jest dovoleno mrtvolu ty páliť, aby nešířily bleakurychle epidemii. Jak řečeno, největší pokoj měl od moderních pokroků evropských stát nejklérkálnější, který páchal na základě Koranu nejhroší útlak na svobodě svědomí lidí vzdělanějších, než jakými jsou moslimové.

O náboženském smýšlení Juha Zeyera. Výňatky z Osvěty č. 11., 1912. (Dokonč. k čís. Obnovy 43.) Důsledkem přilnutí Zeyerova ke katolicismu jest také velká úcta k Panně Marii. Ten, jenž plál žhavou láskou ke Kristu, nemohl zároveň nesbožňovat svatou a vznešenou jeho Matku. Svůj bás-

nický hold skládá Matce Kristově v »Zahradě Mariánské«, v této překrásné modlitbě své, provanuté svatým úžasem a hlubokou vírou duší prostinkých, ba přímo andělských; a takovou duší byl též Zeyer.

Když připravoval se ku složení jejímu, k níž dle jeho slov »nelze přistoupiti beze zvláštní piety a ne bez strachu«, píše sl. M. Kalašové: »Příprava není snadná, tak jako práce snadná nebude — ale snad se mi trochu podaří, když s tak velkou láskou a s jakousi úctou o ní přemýšlím. Říká se, že Fra Angelico svoje svaté maloval na kolenou — chtěl bych mít k té práci jeho svaté nadšení, jeho čistotu a dojemnou pokorou.«

Vydáním »Zahrady Mariánské« byli přátelé Zeyerovi většinou nepřijemně dotčeni. Výtkami jich však nijak nebyl zviklán. Na jeden takový dopis přítelův odpovídá: » . . . Říkáš, že jsi pohan, ale nejsi jím zajisté tak rozhodně, jak se Ti zdá. To Tvoje křesťanství v Tobě jen dřímá, tak to bylo i u mne někdy, i já pokládal se za »pohana«; tu zaklepalo na moje srdce a tu se probudilo ve mně, co se mrtvé zdálo. Ale i co pohan (jsa umělcem, jakým Jsi) chápeš přece, že Maria Panna je něco neobsáhle velkého a svatého. Je to inkarnace neideálnějšího, tedy nejpravdivějšího věčného žensství a to je více a něco jiného, než pohlaví. I kdyby člověka a jeho pohlaví nebylo, to žensství bylo by, protože je v prabytí Slovo takové, jako jest. »Das ewig Weibliche« mohl najíti jen genius. Goethe to slovo našel, ale pojem už byl v lidské duši, protože to, čeho pojem je jen následek, vůbec je. A Goethe myslil také, že je pohan, a jinak myslil, že je protestant a neměl tušení, jak katolicky cítil, když to »ewig Weibliche« vyslovil. (Nový Život 1901.)

Na výtku, kterou často slyšel od svých vrstevníků, že se ztrácí příliš v mlhách, cítil příliš, měl jedinou odpověď: »Nechce se každému do letu v šedé mlhy a modrá oblaka, do kterých bych rád zavlekl ty, již mne poslouchají. Než dobře, ať za mnou neletí ti, kteří nechťejí, mně se po nich tak málo stýská, jako jim po mně.«

Zeyer pojímal křesťanství a pak katolictví celým srdcem; jak soudil o protestantismu, vyjádřil v dopise Jiřímu Karáskovi ze Lvovic: »Dle mého citu nemůže katolicismus podléhat protestantismu, protože pravda nepodléhá bludu.« A v jiném dopise píše: »Žáře latinská neshasne — a katolicism? V něm je víc než to kouzlo umění, o němž se zmiňujete, v něm je pravda.« Zeyer byl člověk věřící, hluboce věřící, v nesmrtelnost duše, v posmrtný život věčný věřil, v zázraky věřil. »V Zeyerovi bylo tolik krásy, jelikož byl v něm naprostý soulad celé bytosti s jeho dlem a s jeho skutky. Cenil na vše pravdivost a pravdu. Byl srdečný, hluboce věčný za každý přátelský projev a to nejen pro sebe. Cenil dobro ve smyslu Kristova učení ve světě tomto nejvyšše. V malých, ubohých lidech tušil více dobra, než u velkých tohoto světa, odtud ta hluboká láska jeho k malým a ubohým. Zeyer šel ke světlu, ke Kristu, jistě ne však lehce a bez hlubokých bolestí. Tak kreslil obraz jeho důvěrný přítel architekt Fanta.

Slovník Nestor českého Parnassu Adolf Heyduk líčí jej takto: »Byl dobrý, soucitný, laskavý a zložný druh — . . . Julius měl ve své ložnici klekátko a krucifix s růžencem, ondy z Říma přivezeným a na klekátku měl položenu ruku své nebožky matky v bílém sádrovém odlitku. — Vím, že chodil na první ranní mši, byl milovníkem prostého zpěvu lidového a že se tu zbožně modlival, o tom nepochybují.«

Proč přilnul ke katolicismu, lze viděti z jeho přednášky o Náprstkově: »Dle mého náhledu byl pojem jeho o podstatě náboženství úplně mylný; neplyne náboženství ani z pouhé naděje ani z nějakého strachu, nýbrž z vědomí pomíjitelného člověka o nepomíjitelnosti prabytosti, zjevující se světem — . . . Vím, že jsou jisté duchovní výšiny, kde se dýše dechem božím, ať kdo k nim dostoupí cestou kteroukoli a ať již individuum tam vkročil Boha vyznává či ne. Bůh nepotřebuje našeho uznání a naše víra v něj a láska k němu je především štěstím naším. A to, co nazýváme nejvyšší bytostí, plyne právě jen z toho, co je věčné a nadlidské a všechen rozum náš pabeskem věčného prau. To však jen mimochodem a sluší-li věřícím souditi o těch, kteří nevěří, nechť připomenou si především výrok jednoho z největších v církvi, výrok sv. Pavla, pravícího, že kdo miluje bližní, splnil zákon.«

»Bojoval celý život se sterými překážkami, aby dospěl k pravdě. Za pravdu nebál se přiměstí nejtěžší oběti! Proto také, dospív přesvědčení, že pravdou vznešenou je učení Kristovo, přilnul k němu a nedbal výtek zpátečnictví.« R. 1897 byl na Sv. Hoře u Přibramě na pouti s paní Heinrichovou. Byl všechen unesen zbožností lidu se zápallem zpívajícího mariánské písně. Dlouho prodílel před hlavním oltářem. Zvláště hluboko došlo jej známé svato-horské »Zdrávase«.

Přestoupiv padesátý rok, častěji vzpomíná na smrt a tím více blaží se láskou ke Kristu. »Náhle bych umřít nechtěl. Na smrt má člověk být připraven. říkal. Když r. 1900 onemocněl, napsal 3. listopadu sl. M. Kalašové tato dojemná slova: »Tak dávno jsem Vám nepsal! Bylo ještě slunce a teplo, když posledně jsem psal a dnes vidím oknem už jen mlhy se valit pod umírajícími stromy. Nebyl jsem už měsíc pod širým nebem. Trpěl jsem mnoho. Byly chvíle, kdy jsem byl jist, že už se neuzdravím a že mne vynesou z lužanského zámku do Přestě k věčnému odpočinku. Hrázou byla mi jen myšlenka způsobu té smrti. Čekal jsem, že se uduším ve vodě. To mne mučilo — ale byla jedna krásná chvíle, když jsem se té děsivé myšlenky podrobil a Bohu a jeho vůli se úplně a klidně odevzdal. — Tu zavládl mou duši takový mír a bylo mi tak jasné uvnitř, že jsem byl šťasten i cítil jsem jako vanutí jakéhosi fluida konejšivého a tak zvěděl jsem, že to byla nejvroucnější moje v životě modlitba, ne prosba.« V trojích pamětech Víta Choráze zapěl svou píseň pohřební:

»Ó, spočiň, srdce

ty moje, někdy bouřné, posléz v Bohu!
V svou prapřítinu vrať se, duše moje,
tam vlij se, vpaděj, a tam posléz ztrať se
jak krupěj v moři, v nesmírnosti Boží —
Byl Bůh tvým začátkem, to pomni, duše!
Buď Bůh tvým také okncem, duše moje! —

Ó Pane, vpusť mne v bránu!«

Po smrti Zeyerově uveřejnil Miriam v lednovém svazku nádherné polské revue »Chimaera« tato památná slova (jakož Zeyer u Poláků vůbec byl oblíben): »— Nad hrobem Tvým, mistře a příteli nejdražší, neměl by mne pronikati žal. Věřím silně, že »všecky ideály velkého pravého umění nejsou ničím jiným, než předtuchou onoho nejin-tensivnějšího bytí po smrti, v kterém naše vlastní, nejskutečnější »já« stává se schopným vyššího a dalekosáhlejšího pojmání, v němžto ideál je skutečností a symboly pravdou.« Věřím, že v bytí to jsi vstoupil, že Tvé předtuchy se uskutečnily, že touha Tvá došla cíle, že jsi se ze sna žití pozemského vzbudil k životu nadpozemskému.«

Tělo tohoto velkého vládce snův a nádherných vidin spí již jedenáctý rok ve stínu zlatých perutí genia stěhouchů posvátný Slavin. Jako hvězda však září jeho duch, jenž po celý život pracoval na svém zdokonalení, který po celý život nelitoval útrap a bojů, aby nalezl pravdu. »Bůh nechce, bychom život prosnili, ale abychom jej prožili,« to byla jeho zásada. Jako vzor stojí před námi jeho velká, světlá postava a vlídným gestem zve nás k následování.

Kde byl Žižka pochován. V poslední (4) čísle historického časopisu odpovídá prof. dr. Šimák známému ohledateli ostatků Žižkových dru. Matiezkovi na pojednání uveřejněné v lidových rozpravách lékařských čís. 108 pod názvem »Pozůstatky slavných mužů a žen a jejich identifikace.« Dr. Šimák ohrazuje se proti tvrzení dra. Matiegky, že nálezy čáslavské jsou s největší pravděpodobností, jakou dnešní věda poskytnouti může, pozůstatky Jana Žižky z Trocnova a ukazuje, že otázku tuto může rozhodnouti jedině a pouze věda historická a žádná jiná a to, když dokáže, že Žižka byl v Čáslavi pochován. A toho se historii dosud dokázati nepodařilo, neboť všechny zprávy o převezení Žižky do Čáslavě jsou pozdější vsuvkou, jež ruší text starých letopisů. Okolnost tuto nazývá evidentním, objektivním faktem. Poněvadž pak dr. Matiegka dovolává se poznámky dra. Šimáka, uvedené v tištěné přednášce slovy: »Tím ovšem není dokázáno, že by Žižka v Čáslavi pohřben nebyl,« odpovídá dr. Šimák takto: »Vytkl jsem tím jenom mez historické kritiky a napsal jsem tak spíše ze šetrnosti k těm, kdož při všem tom zkoumání zachovali se k historické vědě tak macešsky, ne proto, že bych tím sám umenšoval váhu svých historických vývodů. Připojil jsem pak ještě další námitky, neméně vážné. K nim se neodpovídá, naopak užilo se mé šetrnosti proti mně. Zdá se tudíž, že potřebí jest vyjádřiti se určitěji.«

A určité toto vyjádření dra. Šimáka zní takto: »Jest jistě shoda podivuhodná, že tam, kam tradice (byť i pozdní) kladla pohřbení Žižkovo, našla se lebka za mimofádých okolností, stará, jednooká, jež dobře by mohla býti lebkou Žižkovou. Proto nelze prohlásiti pravost nálezu za nemožnou.

Kdyby s okolnostmi místními a výsledky vědy anthropologické souhlasily i zprávy historické a — je-li lebka pravá — souhlasiti musel, nebylo by s identifikací sporu.

Bohužel, historický důkaz nejen podán býti nemohl, nýbrž našla se řada podstatných námitek, jimiž doposud v ničem nebylo otřeseno. Dokud nebudou historické nesnáze odklizeny, neb aspoň pravděpodobně vysvětleny, nemůže si osobiti věda říci, že sama stačí k provedení důkazu pravosti. Nebyl-li Žižka z Hradce převezen, nemůže býti lebka čáslavská pravou a pak všechny znaky nut-

no vysvětliti jinak. Vždyť v hradeckém masu nalezla se stará lebka, pravděpodobně válečná, zhotovená z jednoho kusu, dokonce orlího nosu, nalezená pod hradbami, a bylo by lze předpokládati možnost, že dostala se tam s jinými kostmi a rumem při vyklizení chrámu sv. Ducha v XVII. stol. Vyvrátí-li kdo objektivně historicky námitky, nebo nalezne-li se nové samostatné svědectví, staré a nepodezřelé, že Žižka byl do Čáslavě převezen, věc bude objasněna.

Dokud se to nestane, opakuji důrazně: nález čáslavský zůstává památkou spornou.

Slovanská krev se nezapře. V příčině válečného víru na Balkáně nemají práva mluvit Němci Vilémovi za celou říši, natož Němci v Rakousku — převážnou většinou slovanském! V Německu přece také padá na váhu hlas Poznaňských Poláků. Tito, jakkoli jsou pevnými katolíky, projevují nejvřelejší sympatie pobratimcům balkánským.

Dle zprávy »Nár. Listů« (z 20. t. m.) počali se Němci v říši při propuknutí války posmívat »hladovým a otrhaným armádám slovanským. Když však došly zprávy o vítězném postupu Jihoslovánů, jevíli Poláci nadšenou radost, ačkoli u nich právě začali Němci prováděti krutý zákon o vyvlastňování. »Pomáhej Bůh těm čáckým Srbům, Černohorcům a Bulharům!« ozývaly se výkřiky. »Do novin lidových, obzvláště »Gazety Grudziadské«, která čítá skoro 100.000 abonentů a jest nejvíce rozšířeným časopisem polským, přicházely z kruhů čtenářů dopisy, vyzývající redakci, aby vyhlásila sbírku na pomoc pro vojny slovanské, raněné ve válce za víru a svobodu. Když dopisy přicházelo víc a více, a konečně došly první příspěvky, redakce vyhlásila veřejnou sbírku. Dnes plynou ze všech krajů pruského Polska peníze na ten účel a jsou opravdu grošem vdovím, když pocházejí od chudých sedláků a dělníků. Ale nejen groše plynou zde na pomoc raněným vojínům. Současně konservativní »Dziennik Poznański« v Poznani také vyhlásil sbírku a sebral již skoro 2000 marek. Dnes zdejší veřejnost polská očekává s netrpělivostí zprávy o pádu Skadru, Drinopole a Čařihradu, a někde v té ubohé chatrči otec dětem svým, klekajícím k modlení, poroučí přidati zvláštní modlitbu za bratry slovanské, bojující za víru a svobodu.

Z této zprávy mladočeského orgánu znova vysvítá, že beze všech umělkovaných prostředků, bez demagogických řečí přirozený instinkt katolického lidu slovanského projevuje se davově ve prospěch těch Slovánů, kteří zrušují otrokářství příměsíce.

Zednářská vydrymlost. Magelhaes Lima už tenkrát prozradil, jak pohlíží na svobodu katolictva, když v Portugalsku za vlády královské provázal cynickým posměchem znásilnění katolického processu od zednářů. Byl také jedním z předních spolutvůrců krvavého státního převratu a barbarského pronásledování konservativců. A tohoto muže si povolali volnomyšlenkáři pražští k veřejné přednášce do Prahy. Leč veřejná přednáška zakázána. —

Dal tedy Lima odpověď policejnímu ředitelství (viz »Osv. Lid« z 13. t. m.), že »každý národ má právo, aby si zavedl vládu, jakou uzná za vhodnou.« Je-li tohle pravda, pak se proti velké většině národa portugalského provinili nejhůře stoupenci Limovi, protože úskočným způsobem národu vnutili vládu, o jakou nestál a znásilnili při následujících volbách většinu národa huť než Turci.

Prý Portugalci (kteří?) respektují zřízení zemí jiných, proto mají právo, aby i jejich zřízení bylo respektováno. Odpovídáme, že takového práva nemají suroví plantážníci, kteří porušením svých slavnostních slibů národu přiložili na záda karabáč. A pak: od kterého času začali Limovci respektovati na pť. státní zřízení sousedního Španělska? —

Prý muž, který byl kandidován na presidentský stolec republiky, nepřišel jinam vyvíjeti podvatnou propagandu. Odpověď: právě proto, že byl Lima tak fanatickým propagátorem zednářské republiky, mohl jen slepec se domnívati, že při překročení rakouských hranic změní se jeho přesvědčení tak, až začne chváliti monarchii.

Prý v řeči, kterou měl v úmyslu, jednalo se jen o zásady posuzované s abstraktního hlediska! — Inu, bodejť by hned Lima vyklopil jasné všechny své úmysly! Na to jsou přece velice vychytralí zednáři ti, kteří jeden den v Portugalsku tvrdili, že se jim nejedná o žádný násilný převrat — a druhý den již vodili v poutech lidi poctivé. Zednáři vědí, jak jest potřebí napovědět.

Nu — a výsledek přednášky soukromé se dostavil. Ve volnomyšlenkářském »Nerudovi« dne 16. listopadu čtou se tyto nekonfiskované řádky: S rakouským státním zřízením je docela dobře slučitelné, **abychom po Limovsku budili národ** z jeho netečnosti proti klerikalismu a pro demokracii... Lima monarchii potíral. V monarchii viděl zbytečného příživníka státu a lidu, příživníka škodlivého... Portugalsko jest prací Limovou republikou... Zdejší (rakouské) státní zřízení není »petrofakt«, zkamenělina. Zasadovati se o změny v něm, které ukazují se potřebnými, je nejen slučitelné, ale ná-

leží přímo k podstatě státního zřízení. Chceme říci tolik: hodnota státního zřízení je relativní. Dnes je Rakousko monarchií, směl by se však odvážiti někdo tvrditi, že bude tak věčně?«

Pozorujte, jak úhořovitý jest ten sloh, aby se před úřady mohly umýti ruce a — přece aby volnomyšlenkáři dobře tendenci porozuměli. Vždyť také zpřizněná »Nová Doba« 1. listopadu doplňuje výklady ty těmito nekonfiskovanými slovy: »Nám neimponuje král, protože jsme toho náhledu, že tituly královské jsou již jen dočasné a nastane brzy doba, kdy budou v Evropě jen republiky.«

Co má zatím Volná Myšlenka činiti? Prozatím její řečníci i na schůzích velice chytře namlouvají, že republika jest lepší než monarchie.

Národohospodářská hídka.

Silný příliv vystěhovalců do Ameriky. Dle statistiky přistěhovalecké komise v New-Yorku přistěhovalo se v prvních 10 letošních měsících do Spojených států severo-amerických 750.553 lidí, t. j. o 200.000 lidí více než ve stejné periodě roku předešlého. Zdá se, že do konce tohoto roku dostoupí počet přistěhovalců 1.000.000 osob, číslce to, která dosud nikdy nebyla dosažena. Nejvíce přijíždí lidí do Ameriky z Rakouska, Ruska a Italie. Jak patrné, je v těchto státech věcí dosti, o které by se mohly vlády starati; těch se však nedbá a více píše se věnuje stvání do války.

Novela k směnečnému řádu se zpětnou platností ku dni 11. listopadu 1912. Zavedením moratorií v zemích balkánských objevila se mezeza v našem platném řádu směnečném, kde není pamatováno na překážky včasné presentace a protestace směnky, tak zvanou vis maior, t. j. vyšší moc (živelní pohroma, zápletky válečné atd.) Za dnešního stavu nelze totiž provésti protestaci směnečnou proti směnečným dlužníkům, na druhé straně pak nelze přímo dovážovati ztrátu regresního práva majitele směnky. K žádosti obchodních a živnostenských kruhů předložila vláda právě poslanecké a panské sněmovně návrh novely k směnečnému zákonu, která má dosavadní nedostatky odstraniti. Novela ta obsahuje tři paragrafy a zů-

Zákon o vlivu vyšší moci na směnečné právní úkony. § 1. Překáží-li presentaci směnky aneb protestaci její v předepsané lhůtě nepřekonatelná překážka (vyšší moc), prodlužují se tyto lhůty. Majitel směnky zpraviž neprodleně svého indossanta (rubopisce) o nastalé vyšší moci a to oznámí u připojení dne a svého podpisu na směnce neb je-

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

zvyšuje (na základě zvýšení sazby Rakousko-uherské-banky z 5 1/2% na 6%)
dosavadní úrokovou sazbu z knížek 4 1/2% na

4 3/4%

(pro vklady staré i nové).

Mimo to zúročí vklady vázané výpovědí

5% při 30denní výpovědi

5 1/2% při 60 „ „

5 1/2% při 90 „ „

Ústav založen r. 1868. Akciový kapitál K 15,000.000.--, rezervní fondy K 2,700.000.--.
Vkladů celkem ca K 41,000.000.--, celkový obrát K 2,278.000.--, čistý zisk za r. 1911
ca K 1,360.000.--.

líni přívěsku; ostatně platí ustanovení čl. 45. směnečného řádu. Odpadne-li vyšší moc, musí majitel neprodleně předložit směnku ku přijetí neb placení, po případě ji protestovati. Trvá-li vyšší moc déle 30 dnů po dni splatnosti, může býti postihován, aniž je třeba presentace nebo protestace. Pro směnky na viděnou neb na určitý den po ní znějící, běží tato 30denní lhůta ode dne, kterého majitel i před uplynutím presentační lhůty svého indosanta o nastalé vyšší moci zpravil. Skutečnosti, které jenom osoby majitele neb toho se týkají, jež presentaci nebo protestaci její pověřil, nelze považovati za případy vyšší moci. — § 2. Tento zákon vstupuje v platnost dnem vyhlášení. Avšak ustanovení odstavce 1, 3, 4 a 6 § 1 platí také pro směnky, které již po dni 11. listopadu splatnými se stanou. — § 3. Provedením zákona jest pověřen můj ministr spravedlnosti v dohodě s ministrem obchodu a financí.

Zvýšení úrokové míry v Rakousku. Nedostatek peněz měl za následek zvýšení úrokové míry ve většině evropských států. Sotva německá říšská banka zvýšila svou diskontní sazbu o plné procento na 6 procent, stanovila i rakousko-uherská banka diskontní sazbu z 5 a půl proc. na 6 procent. Následkem toho i všechny peněžní ústavy v Rakousko-Uhersku byly nuceny zvýšiti míru úrokovou i při půjčkách, čímž ovšem peníze zvlášť pro drobný lid staly se velmi drahé. Dojde-li k brzkému urovnání sporu o novou úpravu věcí na Balkáně, jest jisto, že míra úroková bude snížena; jinak při novém zaostření těchto sporů nejsou vyloučena ani další překvapení na trzích peněz.

Kdo těží z mozolů rolnictva. Obilní spekulanti v Pešti zaznamenávají ze svých kšeftů na burse zisk 3 miliony korun. A neseli, neobdělávali, ale za to hojně klidí. A rolník, ten za svou práci neví pro strasti, dluhy a daně kudy kam. Bylo by na čase, aby odstraněny byly švindlerské blankotermínové obchody na obilních burzách, aby rolnictvo nebylo okrádáno na prospěch spekulantů, kteří neví, co práce dá to obilné zrno, než z půdy se vydobude.

Zdražení hornoslezského uhlí pro Rakousko-Uhersko o 50 feniků na tuně platí pro Halič ode dne 1. ledna 1913, pro všechny ostatní rakouské země a pro Uhry od 1. dubna 1913. (1 marka jest 100 feniků nebo 1.17 K.)

II. sjezd českých bytových a stavebních družstev konal se v Praze 16. a 17. t. m. Na sjezdu usneseno požádati svaz českých měst, aby důtklivě doporučil našim obcím péči o řešení otázky bytové a upozornil je zejména na důležitost prozíravé politiky pozemkové za správného používání zákona o právu stavebním. Zemské výboru zemí koruny České budou požádány, aby předložily zemským sněmům osnovu zákona, kterým by se poskytovaly dočasné úlevy na zemských, okresních a obecních přírůžkách malobytovým stavbám. Sjezd usnesl se také podniknouti kroky ve příčině opatření stát. fondu zápujčkového jakožto výpomoci přechodné pro dobu nynější těžké krise peněžní a úvěrové. Stavební řád má býti zrevizován za součinnosti lékařů hygieny znalých. Na sjezdu učiněna celá řada pozoruhodných usnesení o bytových otázkách.

Finanční tíseň království Českého. Ježto 55-procentní zemská přírůžka nestačí na vyplacení učitelských platů, zapůjčily zbytek, vzhledem na finanční nouzi v posledních letech, výjimečně berní úřady na rozkaz ministerstva financí.

Všude rozšiřujte a podporujte katolický tisk!

Mešní vína zaručeně pravá

dodá na objednávku
od 10 litrů výše
v bedničkách

Jan Košťál,

hotešer v Adalbertinu
v Hradci Králové.

Ceny za litr od 90 hal. výše.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanská náb. č. 78.

Zafizování
elektrického
světla,
telefonů,
bromosvodů.

Dynama.

Motory.

Zárovky:

Osram,
Tungarlam,
Tantal.

Velkosklad

instr.,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. velečestoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
aplikových praporů a kovového nářadí

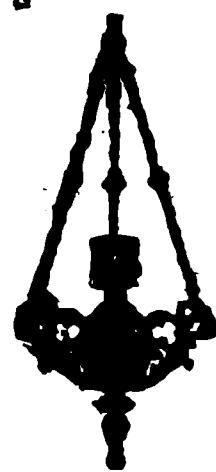
Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Harmonia

ssací i evropské soustavy, domácí varhany krásného tónu, **piana a pianina** osobně v továrnách vybraná půjčuje a za tovární ceny dodává (též na měs. spl. od 10 K)

Jos. Malý, řed. kůru, Čáslav,
číslo 339.

Obehraná harmonia a piana vždy na skladě.
Nejlepší doporučení z krahů vě. duchovenstva.

Velečestojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním
úřadům dovoluje si doporučit
veškeré kostelní nádoby a nářadí a to: monstruce, kalichy
stříbrné, nádoby, paténky, paciřkály,
svícny, lampy, kadidelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předplácením
církvním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a v ohni
slatí a stříbrní nebo proti doplatku
za nové vyměňuje. Hotové předměty
nebo výkresy zašle na ušásku franko
bez závaznosti koupě. Vše se posílá
poselstvem. Předce ruční.

Shled veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězy
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z
stříbra pravého i českého vždy na skladě.

Staré stříbro, stříbro a dražebny kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

posel a císleour

Praha-I-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

NÁBYTEK

KOBERCE

koupíte nejvýhodněji co do jakosti i ceny přímo
v osvědčených závodech firmy

AD. NOVOTNÝ a SPOL.
v Týništi n. O.

Zastupce: Hynek Kodým, Vinohrady, Blá-
nická ulice č. 6.

Sklad též: Olomouc, Česká ulice 18.

O výhodách se přesvědčíte, dopřete-li si hned
o náš nový obrázkový cenník č. 60.

Všeobecná úvěrní společnost

s. a. s. r. ob.

:: v Hradci Králové ::

úročí vklady

4% - 5 - 5½ - 6½%

dle výpovědi.

**Nejlepší jistota.
Prodej uhlí.**

**Barevná
kostelní
okna**

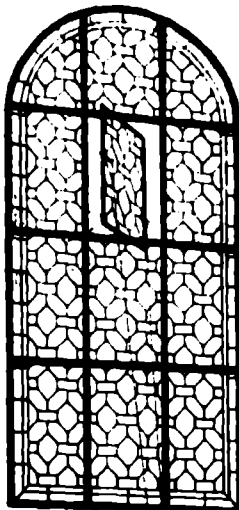
v odbor. provedení
zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

uměle sklenářství a malba skla

v Třebetovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Svatá zpověď generální.

Sepsal a upravil

vldp. **Frant. Křivohlávek**, probošt v Litomyšli.

S povolením nej. biskupské konsistoře: „Tento
praktický spis se duchovenstvu a věřícím
odporučuje.“ (Ordinar. list.)

Lze dostati u spisovatele po 30 hal. Při objed-
návce 50—100 exemplářů po 20 hal.

➔ Rozesílá se nejméně po 10 výtiscích. ➔

Nekupujte :: ::

nejste-li přesvědčeni o dobré jakosti
a bezvadném provedení

zimního i let- ního prádla atd.

jež v cenách mírných zašle

Jan Zindulka,

výroba zástěr a prádla v Litomyšli.

Duch

katolické

Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Dvě prostranné místnosti

za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčí-
mův zvlášť dobře se hodí, jsou ihned
k pronajmutí. — K doptání u firmy

K. V. SKUMERSKÝ,

s. a k. čerstvá továrna nábytku v Hradci Králové.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

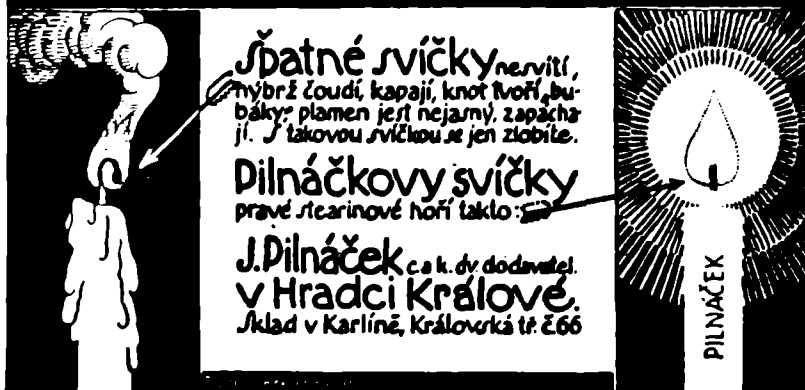
PARAMENTA

kalichy, oltáře, monstran., kaditelnice atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav paramentní a devotional.
- BRNO. -

Na tomto záleží:

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku provedení všech zakázek z oboru knihtisku. —

Vyřízení správné a rychlé.

Ceny mírné.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchovenstvu a ul. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlatení písmo a různých předmětů venku se nalezájících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzové státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zviděl z kruhů veleúspěš. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze jeho ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Volejte látky na taláry.
Též na oplátky bez zvýšení cen!

Ve prospěch
Svatováclavské Matice školské.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberečů a kevrleho náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86..

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franco.

Bez velkoměstské rezie ve vlastních dílnách a pomocí levné pracovní síly na venkově, čímž levnější ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

POTŘEBUJETE SVĚTLO ??

Doporučuji k nastávající době:

olej lampový se zárukou pravosti jasné a bez zápachu hořící 1 kg. za 1 K 20 h,

svíčky hospodářské, kus 2, 4, 6 h, 1 kg. za 1 K 4 h,

svíčky stearinové, 1 balíček 60, 80, 88 h, 1 K,

svíčky voskové, gasolin, petrolej, korbál,
za nejlevnější denní ceny.

JOS. JELÍNEK,
parfumerie a mydlářství v Hradci Králové.

Různé hospodářské stroje,

sakováky, sečí stroje, pospěchy, vozy, mlýnky čistící atd. vyprodávám levně kníž. Salma's nejsem velkostatkem v Bílých Polích, stanice B. tr. Králové n. L.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
syg-vec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—L,

č. 145 st., Malá Karmelova
ul. č. 29 nové blíže Mě-
láho náměstí, dříve přa-
60 roků na Malém ná-
městí pod leubím) depo-
rukuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
kého až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, střešními, vazačními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, nero-
ví závaznosti ku definitivní objednávce.

Neustálá veřejná i písemná pochvalná činnost.

Založeno roku 1863

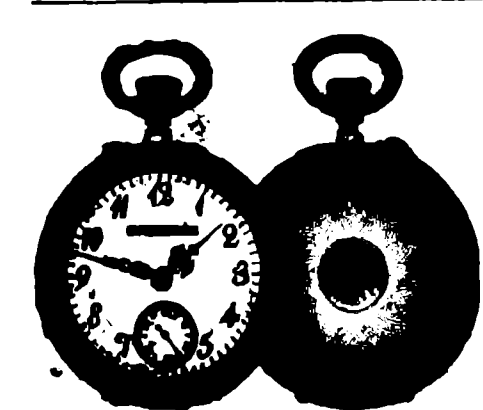
Stanislav Jirásek

v Hradci Krá. 138, odporučuje veleúspěš. duchovenstvu své
bezkonkurenční koláry

prací i celuloidové, náprsenky, bířety a veškeré prádlo spo-
vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Pravé žigrové prádlo!

Patentní náprsenky
bez háčků

Zakázky obratem
se vyřizují.

Nejvýhodnější dary odporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTŮČEK, Hradeo Králové,
Jiráskova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S. Ženeva.

Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brilanty. Klenoty a šperky. Optické
zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru.
Nejlevnější ceny!

OBNOVA

Číslo 48. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 29. listopadu 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

zvyšuje (na základě zvýšení sazby Rak.-Uher. banky z 5 1/2% na 6%) dosavadní úrokovou sazbu z knížek 4 1/2% na

4 3/4% (pro vklady staré i nové).

Mimo to zúročí vklady vázané výpovědí

5% při výpovědi 30denní 5 1/2% při výpovědi 60denní 5 1/2% při výpovědi 90denní.

Ústav založen roku 1868. Akciový kapitál K 15,000.000.—, rezervní fondy K 2,700.000.—. Vkladů celkem ca K 41,000.000.—, celkový obrát K 2,278.000.—, čistý zisk za r. 1911 ca K 1,360.000.—.

Válka k vůli rozšíření katolictví?

Který intelligent jen poněkud se rozhlédne po kulturní šachovnici nynějšího Rakouska, hned pozná, jak by naše vláda měla plně ruce práce s ochranou katolíků rakouských.

Kdo není raněn čirou slepotou, uznati musí, že nemůže rozšiřovati s výsledkem katolictví v cizích zemích stát takový, v jehož středu jsou katolíci vydáváni v šanc potupám a útlakům nejrůznějšího druhu.

Německo chtělo obmýšleti naše katolické kraje rozšiřováním lutherského evangelia v době, kdy se lutheranismus v téže říši začal povážlivě kolísati a drobiti. Přesvědčí snad tedy prusti pastoři lidí rozvážné, že k vůli evangelisování Čechů raději nechají padati v zříceniny staré bašty vlastní? Takhle se víra nerozšiřuje. A nejméně v nynějším čase dá se rozšířiti v Evropě mečem. Ti nečetní rakouští Němci, kteří pustili do světa slovo o své touze, aby vítězné vojsko rakouské utvrdilo na Balkáně katolictví, sami přece vidí na vlastní oči, jak se vede katolíkům v Rakousku, ve státě tom, kde přece jenom jest celá řada paragrafů na naší ochranu. Zavilí naši odpůrci doveďou obcházení zákony tolik rafinovaně, že katolíkově hodí se smyčka na krk dříve, než se nadá.

Nebudeme zde znovu opakovati, jak si počínají i lidé placení přímo od státu, když složili katolickou přísahu. Proti nim se nevystupuje ani plnou mocí zákona stávajícího. Kdo by tedy vlastně chtěl z kruhů kompetentních obmýšleti docela krvavý výboj k vůli katolictví? Takový diplomat by se minul s rozumem. A kdyby někdo ze sněrodatných kruhů docela veřejně něco podobného vyhlásil, poškodil by věc pokojných katolíků daleko hůře než tisíce našich odpůrců.

Rozum do hrsti! Chorvaté a Slovinci jsou rozhodnými katolíky. Který z nich však posud řekl, že by měl chuť Srby porazit, aby se tam rozšířila katolická víra? A což naše země? Z oficiálních jejich zástupců v lidové sněmovně říšské nezasedá ani jediný člen strany vysloveně katolické. Vždyť také při zemských volbách vládní cestičky (zvláště při užší volbě) byly tak vypočítány, datum užších voleb tak chytře vyhlédnuto, aby dle možnosti neprošel ani jediný kandidát naší strany. Četníci chodili přísně vyslyšet i katolické kolportéry letáků. Zato však čachrum našich nepřátel se dařilo znamenitě.

Počítejme dále, kolik procent dělnictva není ve vleku soc. demokracie. Při válce tak důležitou roli hrají železniční zřizenci! Nuže, tuto valnou většinou náleží programem hospodářským i kulturním soc. demokracii. A ty nepřehlédné řady učitelů, úředníků, profesorů, kteří přímo i nepřímo rudý proud podporují! Jakmile chlapec opustí obecnou školu, již ho drží pevně za rameno sociálně demokratická organizace, která se postará co nejdříve, aby hochovy názory kulturní byly takové,

jaké jsou u starších členů. A chtějí jíti do takového „náboženského“ boje silné strany agrární, nář. sociální, státoprávní? Ani potuchy! A což ti, kteří nejvíce do boje volají — němečtí radikálové? Těm ani ve snu nenapadne páliť si prsty za hranicemi za tu víru, kterou v Rakousku tak fanaticky pronásledují.

A což nejmocnější kapitalistický element — židé? Snad podporují soc. demokracii a půjčují miliony stranám protikatolickým proto, že mají chuť šířiti katolictví? A s tímto elementem, jenž stojí k službám netoliko většina rakouského tisku, ale i banky, doly, železárny atd., nutno počítati co nejvážněji.

Katolíci naši by nejrozhodněji protestovali proti takovému počínání. A tažte se, kolik vlastně samých Němců alpských přeje si rdousiti pravoslavi! Vždyť dali pokoj i Turčinovi.

Napřed se má rakouská vláda postarati, aby všude v naší říši bylo postaráno o ochranu katolictva aspoň tak, jako v protestantském Německu a Dánsku, jako v Bulharsku anebo — v Jerusalémě a Jaffě. Ať se postará, aby školství bylo vedeno přesně v duchu zákona. Pak teprve by mohlo přijít posílení katolicismu zahraniční — a to cestou nekrvavou, mírnou, přesvědčivými missemi. Stát, který se stará o kněžstvo méně než o soc. demokratické služby státních úřadů, rozhodně také nemá mnoho chuti do propagandy katolicismu jinde. To by se byrokrati musili státi přes noc náboženskými fanatiky.

Jsme rádi, že při kombinovaném útočení nejrůznějších živlů protikatolických dýcháme. Marně se snažíme posud, abychom byli opravdu volní pod vlastní střechou, abychom nebyli surově napadáni pro každou svobodnější akci. A v této chvíli prý by katolík chtěl podnikati výboj docela za hranicemi! A to za pomoci svých zavilých nepřátel! Ohražujeme se rozhodně proti vplétání jména českých katolíků do nepředložených hesel některých Němců. Potřeštěná slova nesmyslných romantiků námi nehnu, protože jsme posud rozumu neztratili.

Válka a živly radikální.

Soc. demokraté na všech stranách si hledí dělati velikou reklamu, že jsou proti válce. Pouhá hesla jsou ovšem pohodlnější než odstranění křiklavých nesrovnalostí, které válku zaviňují. Jak se soc. demokraté vyhýbají krvavému boji v praxi, již jsme na příkladech ukázali.

Ale nyní se rozkřiklo „Právo Lidu“ zvláště proti „klerikálům“, že prý chtějí válku. Co se stalo? Soc. demokratům nebylo umožněno imunitovat pomocí interpelace protiválečný manifest, jak byl odhlasován od soc. demokratů na basilejském sjezdě. Jak takové — ovšem silně obrněné — manifesty působí v kritických chvílích a jak často vnesou spíše zmatek než nápravu, o tom vědí zkušení diplomaté a proto se postavili proti

čtení manifestu, sestavenému za hranicemi tohoto státu.

Poněvadž však „Právo Lidu“ zle hartusí proti neposlušnosti jiných sněmovníků, všimněme si, jak protřepává rudou akci samo nář. soc. „České Slovo“. Nazývá silný rozběh soc. demokracie komedií. Soc. dem. poslanci připravili si pro den 26. t. m. několik interpelací, aby immunisovali své zahavené články.

President sněmovny ona místa přečísti nedal, poněvadž (dle vlastního prohlášení) neměl do konce schůze času je přečísti. Užil také svého censorského práva.

Důvěrníci hr. Stürgkhla pak upozornili jednotlivé strany, že parlament bude ihned zavřen, jestliže sněmovna se usnese, aby interpelace byly přečteny ve veřejné schůzi. I nejvíce rozpalené radikální hlavy začaly jako po úderu blesku zcela opatrně počítati, co by znamenalo zastavení diet. Nejvíce se lekli soc. demokraté. Aby našli zadní dvířka k ústupu, poslali do debaty posl. Seitze, který učinil sáhodlouhý dotaz na presidenta — ale o čtení interpelací se nepokusil.

Nato v tajné schůzi posl. Tusar vysvětloval, že vlastně basilejská resoluce žádá autonomii Albánie. Pak bylo hlasováno, zda se má v příčině čtení interpelace konati schůze tajná či veřejná. Všecky strany, které to s radikalismem smýšlely vážně, měly se všemožně zasaditi o uhájení interpelačního práva.

Ale — ačkoli se jednalo výhradně o záležitost soc. demokracie, zachovala se při tom soc. demokracie nejzbaběleji. Soc. demokraté, jichž jest 82, měli — pokud jim bylo možno — vystoupiti jako jeden muž. A co učinili? Bylo jich tu k hlasování přítomno pouze — 19, ačkoli jich ve sněmovně před tím bylo mnohem více. „České Slovo“ dokládá: „Byli prostě odkomandováni, poněvadž u nich byla obava, že by návrh jejich zvítězil a že by vláda mohla splniti svou hrozbu. Ale při hlasování ukázalo se, že jejich obavy o diety byly úplně zbytečnými, neboť kromě 19 soc. demokratů hlasovali pro jejich návrh jen poslanci národně sociální a členové klubu neodvislého. Při druhém hlasování o návrhu posl. Seitze, aby interpelace byly otištěny v protokole sněmovním, bylo soc. demokratů ve sněmovně již téměř 30.“

Jedy jest viděti, že čekali odkomandování soc. demokraté v rezervě, až se přeženou nejčernější mračna. Pak teprve hrdinně postoupili do bitevní čáry, když už diety byly zachráněny. A tomu se říká „radikální válka proti válce“.

A volají-li někteří Němci po osvobození a hájení Albánců, připomínáme jim, že Srbové jejich víře rozhodně ubližovati nebudou, ačkoli sami tolik od mohamedánských Albánců zkusili a jakkoli tito s Turkem proti Srbům bojovali.

K tomu sliby krále srbského opravňují k naději, že ve zvětšeném Srbsku i katolíkům nastanou lepší časy. Proč bychom tedy chtěli hnáti rakouské obyvatelstvo do války se Srbskem?

Volné listy.

K dějinám lidské nevědomosti. Aby laskavý čtenář nebyl v nejistotě, připomínáme hned předem, že dnes nebude řeč o nevědomosti vůbec, nýbrž o nevědomosti pokrokové, a ta, panečku, jest často velmi důkladná. Podnět nám k tomu dala Beseda, kterou v Čase nedávno uveřejnil pan dr. Otakar Guth, a kterou ráčil nadepsati titulem: »K dějinám lidské hlouposti«. Jméno »Guth« s dostatek naznačuje, že pisatel jest židem. V Besedě tváří se, s jakých vysokých hledisek miní pojednávat o otázkách kulturních a jak životně zajímá se o pokrok lidstva. Ve skutečnosti však nemá jiného cíle, než chrstati pomluvy na katolické náboženství a církev.

Židé úlohy si rozdělili. Jedni vedou na provaze sociální demokracii, druzí podporují všemožně revoluční a protináboženskou »Volnou Myšlenku«, jiní dělají statečně Sokoly, a ostatní vlezli do kožichů všech stran, aby tam chytře a sobecky pracovali o své cíle, které pod rouškou protiklerikalismu, osvěty, pokroku a na konec, nastojte, i pod heslem vlastenectví neznamenaají nic jiného, než porobení národů. Tento cíl býval sic jak tak utajován, ale dnes vystupuje již bez ostychu na světlo denní, neboť mezi židy vyskytli se již jednotlivci, kteří jej veřejně vyhlásili za životní svůj program. Na příklad dokládáme se slov onoho rabína, který na sjezdu židů v Polsku loni prohlásil: »Noviny jsou po většině v našich rukou, mimo to však musíme ničit křesťanské církve, abychom se pak zmocnili bohatství celého světa.« Že židé tuto protináboženskou práci všude vykonávají, jest patrné každému, kdo dovede myslet. Že židé o svou světovládu pracují i v českém národě, znamenatí musí každý člověk, který rozumí dějstvu veřejného života. Že o těchto židovských snahách dobře vědí i čeští novináři, dokazuje právě jejich úporné a vytrvalé mlčení. O židovském jařmu, kterému podrobeny jsou české noviny, dovidáme se přes tu chvíli a sjede-li poněkud pero některému z českých novinářů a zavadí-li o židy a jejich zájmy jen slovíčkem, hned druhý, třetí den čteme ponižené omluvy, které jsou účinem smělého a drzého zakročení v redakcích příslušných listů.

Židé vědí již dobře, že si mohou dupnouti, tož dupají. A že mohou poroučeti, tož poroučejí. A novináři, kteří o nezávislosti a svobodě, základních to právech moderních občanů, div že se neupíší, po židovském zakřiknutí poslušně schlípí uší a pokorně zalezou do kouta.

Takhle na klerikály, to naši svobodomyšlní novináři jsou stále plni odvahy a statečnosti. Ale na židy? Oh, jináče, to jest jináče. Ne že bychom my katolíci byli bez chyb a že bychom si zakazovali všechnu kritiku. Ale požadavkem spravedlnosti zajisté jest, aby se psala o nás pravda a aby se tak perfidně nelhalo a nepomlouvalo. Rozdíl tedy, jak nakládají svobodomyšlní novináři s českými katolíky a příslušníky národa židovského, záleží v tom, že katolíky důsledně špiní a o židech psáti pravdu jest jim zakázáno, což jest právě nepopíratelným důkazem otroctví.

A nyní po tomto rozkladu vezměme na přetřes Besedu z Času, o němž bylo by již zbytečno dokazovati, že svůj rozum dávno již prodal do židů. Dr. Otakar Guth po starém zvyku Časovu z minulosti vybírá, kde co od příslušníků církve katolické stalo se závadného. Galileo, Koperník, hříšní papežové, kázání katolických kněží jsou stále oblíbeným koníčkem, na kterém naučili se jezdit posléze i židé. Jaká jest v tom ubohá a naivní metoda, vysvitne každému soudnému člověku, jenž si dovede uvědomit, že v kulturním vývoji člověčenstva není ani jedné instituce, v níž by nebylo bývalo chybováno a hřešeno. Dělo se tak v církvi katolické právě tak, jako v jiných velikých korporacích světových. I věda sama jest plna tápání a chyb, které dnes zdály by se směšnými, kdybychom neznali lidskou nedostatečnost a křehkost. I v církvi katolické působili a působí lidé, a jestliže v jiných oborech správně vysvětlují se činy lidské vzhledem k tehdejší době a jejím náklonnostem, pak pro dávno minulé skutky smlsávají si dnes na katolické církvi a kněžích, jest počináním zlomyslnosti, dílem nevědomosti a často také hlouposti.

Představuje se dr. Otakar Guth. Pán tento zálibně vypisuje do Besedy Času doklady lidské hlouposti z dra. Maxe Kemmericha, německého nadporučíka. Jest to zvláštní úkaz, že v Čase pořád přehrabávají se v lidské hlouposti, což asi nasvědčuje, že pánové, provozující tento malicherný sport, nevystačují k tomu, aby svým čtenářům podávali jen samou chytrost a opravdový pokrok. Tak hned ten Galileo! Dr. Otakar Guth ohlívá na svém ohníčku, jak hvězdář tento byl volán od officia pro učení, že slunce stojí a země se točí (správně: obíhá, dre. Guthe!). Dr. Guth, omílaje staré fráse, ovšem nedodělal se širšího rozhledu a proto neví, že odpůrcem Galileovým nebylo jen officium, nýbrž i profesori na tehdejších universitách, kteří mluvili a psali proti hvězdářům mnohem prudčeji, než samo officium. Ode všech tehdejších světských

vědců bylo přece učeno, že země stojí a že slunce kolem ní obíhá. A protože dr. Guth toho neví a vysmívá se jen římskému officiu, podává příspěvek k dějinám té lidské nevědomosti a hlouposti, která se hrdě vztýčuje v době přítomné a která pro množství dnešních poučných pramenů jest o hlavu větší oné středověké, která dnes připlíná se ke jménu Galileovu. Přísnou a hlasitou žalobu na páně Guthův pokrok vzbuzuje tento jeho výrok: »Byl uvězněn (Galileo) a deset let vězněn a odepřen mu pohřeb v posvěcené zemi.« Skutečnost, která písčí ruku páně Guthovu přímo přeráží, byla tato. Ještě téhož dne po odpisání vrátil se Galileo do paláce officia, a ještě téhož dne dovolil mu papež Urban VIII., bydlet v paláci vyslance toskánského na Trinita dei Monti. 30. června téhož roku přestěhoval se do Sieny k arcibiskupu Ascaniovi Piccolominimu, svému příteli. V prosinci téhož roku 1633 odebral se Galileo do své villy Arcetri a odtud odstěhoval se do Florencie. Galileo, obdržev požehnání Urbana VIII., zemřel 8. ledna 1642, isa stár 78 let. Tělo jeho pochováno v kapli basiliky Santa Croce ve Florencii.

A přečtete si ještě jednou, jak tuto dějinnou skutečnost žid dr. Guth v Čase zafízl: »Galileo byl uvězněn a 10 let vězněn a odepřen mu pohřeb v posvěcené zemi.« Braši, byli byste povděční, kdyby váš Hilsner byl takovým způsobem uvězněn. Tož zase doklad k dějinám pokrokové-židovské nevědomosti a hlouposti.

Stará babička s mozoly jako provazy na rukou nese poslední těžce vydržený halét chudému vězni vatikánskému, aby si pojistila místečko v království nebeském, zlobí se žid dr. Guth. Předně mozoly nepřirovnávají se tak krkolomně k provazům, a za druhé ta babička ví, že petrský halét slouží k účelům kulturním, jako jest vydržování škol, knihoven, starožitných a uměleckých sbírek, missií a jiných užitečných institucí. Nechť se dá tedy dr. Guth od té babičky poučiti. A což, kdybychom lícili, co statisíců a milionů z mozolných rukou vydělali židé!

Ale dr. Guth jest vůči sobě nemilosrdný a ukazuje o závod děsné mezery svého moderního pokroku. Čtete: »Roku 1456 rozkázal papež, když se poprvé objevila Halleyova kometa, aby byla zaháněna zvoněním a modlitbami, neboť prý přináší válku, mor a hlad.« Dru. Guthovi ani se nezdálo, že o takových otázkách dlužno se nestraně informovati. Kdyby dbal této zásady opravdových vzdělanců, byl by dnes již věděl, že tato žvanivá pomluva byla ze základu a důkazně vyvrácena. Ale co chcete? Pokrokař a k tomu žid polyká vášnivě, kde co proti katolicismu se mu naskytne a považuje za vážnou buditelskou práci. Otiskne-li nejruznější nesmyslné žvásty v novinách tak zvané české intelligence. A Čas, v němž co redaktor, to velikán, nestydí se uveřejňovat povídačku o papeži a kometě, ačkoli by jej nejoslednější klerikál mohl dnes poučiti, jak tato pomluva vznikla, takže i v tomto ohledu dr. Guth podává výmluvný doklad k dějinám pokrokové-židovské hlouposti a nevědomosti. Roku 1920 pomluva ta byla vyvrácena v samém Času. Významný to dokument, jak dr. Guth čte vědeckou rubriku svého žurnálu a jak Čas proti vlastní vědě praktikuje: S pravdou ven!

Středověká scholastika. »Jste na rozpacích, máte-li se smát nebo plakat, čtete-li ukázky středověké scholastiky,« dí dr. Guth a po té uvádí malichernosti, o kterých ve středověku disputovali. Ovšem dr. Guth jednostranností svou nechápe, že všechny takové, pro nás dnes naivní otázky jsou jenom postranními věcmi a že význam středověké scholastiky není v malichernostech, které s pohoršením zdánlivého učence z Kemmericha vypichuje. Váha středověké scholastiky záleží v oné mohutné duševní práci, kterou pro kulturní pokrok lidstva vykonala a kterou popírati odvažují se jen obmezení fanatici dnešního pozlátkového pokroku. Dle naivních otázek ve středověku tu onde nadhozených a projednávaných oceňovali zásluhy středověké scholastiky, jest tak ubohé, směšné a skrčené hledisko, jako ono, které by zaujímal po osmi stech letech nějaký dr. Guth v budoucnosti, kdyby vážnost nynějšího lidstva a jeho společenské mravy hodnotil dle Francouze, jenž nedávno opravdově se zasazoval o to, aby lidé chodili po čtyřech. Také jeden zcela moderní český lékař dovozoval ve zvláštní brožůře, že není žádného nachlazení, jako by zapomněl na nejčastější příčinu zápalu plic, reumatismu atd. Jen ignorant by však takové »extempore« nazval důkazem, že lékařská věda v nynějším století klesá. Ba věru, abychom užili vlastního Guthova obratu, nevíme, máme-li se smát nebo plakat, když čteme, s jakou úžasnou povrchností, nemyslivostí a nepřipraveností dr. Guth odvažuje se usuzovat o důležitých epochách kulturního lidského vývoje. Pro posuzování středověké duševní práce není kompetentním ani Kemmerich, ani jeho papoušek dr. Guth, nýbrž mužové, kteří středověkou onu dobu s porozuměním a láskou ku pravdě probádali a kteří výtežky svého badání neukládali tíhřným způsobem v nějakém Čase, nýbrž sepsali knihy,

jejichž váha a směrodatnost jest všestranně upevněna.

Friedrich v. Hellwald ve svých »Kulturních Dějinách« kárá jednostrannost oněch lidí, kteří zavírali oči před zásluhami scholastiky: »Úmyslně vyšfárané věci, které se scholastice předhazují, jsou pouze mimotní, neboť zkoumáme-li scholastiku přesněji, jeví se nám velikolepou myšlenkovou budovou. Z universálního genia Dantova můžeme docela dobře posouditi objem vědění scholastické doby. Bylo tehdy stejně bystře usuzováno a srovnáváno jako dnes.« J. Kohler, professor správních věd na universitě berlínské, chválí ve scholastice úrodný myšlenkový vzrůst a velikolepou duševní práci, dokládaje: »Většina toho, co až do dneška filosoficky bylo poznáno, klíčilo již v oné době. Na každý způsob každý právník, jenž studiem scholastiky se zabývá, musí v Německu zakoušeti výtek, ovšem od těch lidí, kteří scholastiku znají jen z pověsti.« Vedle těchto učenců a jejich úsudku o scholastice postavte nyní dra. Gutha s jeho krátkým hlediskem a poznáte opět odůvodněnost řeči naší, že v Čase uložil příspěvky k dějinám pokrokové-židovské nevědomosti a hlouposti.

A aby ubohost svých výpadů dovršil, dr. Guth — slyšte — dovolává se hraběte Hoensbroecha co do společensko-kulturního působení římských papežů. Kniha svojí zlobou tak charakteristická, zřejmými pomluvami a potupami tak nízká, kniha úžasně nekritická a nevědecká jest dru. Guthovi pramenem poučení. Kniha, kterou zásadně odsoudili němečtí učenci, jako na příklad Paulsen, kniha, z níž pro hloupé pomluvy stydí se vybrati zbraně proti katolíkům i němečtí protestanté, jest dru Guthovi autoritou, kterou doporučuje pravověrným čtenářům Času, aby v hlavách jejich nebylo již nic jiného, než koudel a cucky. Rádi tedy přitakujeme dru. Guthovi, tvrdícimu, že hloupost jest nakažlivá, a s námi souhlasí s ním i němečtí protestanté, kteří právě z toho důvodu s hloupou knihou Hoensbroechovou nechťejí nic míti, bojíce se, aby se od ní nenakazili. Mezi německými protestanty v říši jsou ovšem také vážní lidé, kteří s německými katolíky kříží zbraně skutečně vědecké a počínají si způsobem opravdových vzdělanců. Tito protestanté, kteří od hloupé knihy, dr. Guthem doporučené, utíkají, prostudovali totiž dobře spis Deniflova, jenž jest vědeckou protiváhou knihy Hoensbroechovy a jenž mluví o téže látce. Kniha Deniflova o působení římských papežů jest takové vědecké skladby, obsahuje takové určité a jasné doklady, že v Německu neodvážil se proti ní nikdo věcně vystoupiti. Dovolává-li se tedy dr. Guth knihy Hoensbroechovy, dává na jevo, že poslední myšlenkové třibení vzhledem k této věci pořádně zaspal jako byrokratický zpátečník a že nemá nejmenší kvalifikace o těchto kulturních otázkách rozprádati rozpravy.

V poslední době a zejména v Čase židé berou rituální vraždu na přetřes častěji, nežli jest zdrávo a rozumno. Zatočil kolovrátkem i dr. Guth, pravě: »Vždyť jen historie pověry o rituální vraždě je sama o sobě výmluvným dokladem lidské hlouposti, jež nevymírá; a o rituální vraždě existuje dnes již přece velká literatura.« K této velké literatuře připojujeme několik řádků z »XX. Věku« dne 10. listopadu. Připomínáme pro strýce Přihodu, že nebyly konfiskovány a že tedy tohoto osudu zniknou i v Králové Hradci. »XX. Věk« mluví o poslanecké sněmovně ze dne 14. listopadu 1899 a cituje »Libre Parole«, která napsala: »Ve veřejném zasedání rakouské říšské rady poslanec Schneider, pojednávaje o zabiti Anežky Hružové z Polné židem Hilsnerem, pravil: Uvedu vám, pánové, něco na pamět. Kdysi po procesu tiszaesz-larském hovořil hrabě Andrassy s vysoce postaveným politikem, jenž se ho zeptal: Věříte, Excellence, že to byla rituální vražda? — To je tak jisté, odpověděl Andrassy, jako že dvakrát dvě jsou čtyři. Ale proč byli tedy vrazi osvobozeni? — Proč? Poněvadž den po odsouzení byl by lid pobíli několik tisíc židů a Rothschild by nám byl pověděl úvěr. To byla příčina, proč jsme je musili pustit. (Křik na levi: jmenovat, jmenovat!)« V tom povstává kníže Ludvík Lichtenstein a volá důstojně: »Já jsem to byl, jemuž řekl hrabě Andrassy doslovně, co tu bylo citováno!« Levice jest konsternována, pravice bouřlivě tleská. Toto svědectví hraběte Andrassyho zůstane navždy skvrnou na pověsti židů. V Paříži, v červnu 1912.

Válka. Co do poměru mezi Srbskem a Rakouskem veřejné mínění stále kolísá v nejistotách. Byly chvíle napětí, jichž využíváno jmenovitě novinářsky a předpovídáno, že válka jest již přede dveřmi. Ovšem; i tady má své místo známé přísloví, že polévka nejl se tak horká, jak se uvaří. Dnes možno již očekávati, že tužby srbské po přístavu na pobřeží albánském budou kompromisně nějak uspokojeny. Srbové byli by přímo šílenci, kdyby neuměli moudře a politicky sleviti včas se svých požadavků. Jest míněním každého rozumného člověka, že pro jeden, dva přístavy nelze

připustiti, aby vzplanula celá Evropa a umírali statisčové. Ostatně, i kdyby Srbové stáli na svém a pustili by se do války, Evropa by nevzplanula, protože Rusko a ostatní velmoci pro takovou nepatriost inech by netasily, leda, že by přistoupily nové, vážné důvody. Očekáváme tedy, že Srbsko se n-moudří, aby v míru mohlo těšiti se ze svých vítězství a vzdělávati země, kterých dobylo, kteráž důležitá úloha čeká i na ostatní balkánské spojení. Každý upřímný a myslící Čech ví, co znamenají pro všechny Slovany vítězství balkánská, a proto touží po tom, aby vítězi nebyli vlákáni a věhnáni do války nové, v níž — bez toho již vykrvácení — mohli by snadno přijíti o své dosa- vadní výtežky. Jest jisto, že armády rakouská a německá jsou pohotovы do nejmenších podrobností a že jenerálové jejich o kázeň se nebojí. Po všeobecné válce evropské ovšem měnily by se mapy, ale mohlo by se státi, že hranice by pak kreslili Němci. Za takových okolností nyní vítěz- ní balkánští státové mohli by snadno pozbyti toho, co teď mají, neběželo-li by posléze u některého z nich také o státní samostatnost. Jest tedy největší povinností každého upřímného přítele Srbů, aby jim doporučoval klid a umírněnost. Zejména nám Čechům přísluší tato bratrská úsluha, protože ne- jsme ve středu válečných událostí a proto jest nám možno jasněji uvažovati, nežli vítězům balkán- ským, jimž nadšením a sebevědomím zatočila se hlava. Přejeme slovanským bratřím všeho zdaru, ale zároveň se chvějeme bázní, aby nerozvážnými činy nepozbyli, čeho přímo báječnými a epochál- ními vítězstvími dobyli, neboť mocných závistní- ků mají na tisíce. Němci a Maďaři nešťvou do vál- ky jedině pro přístav Drač, nýbrž s úmyslem, aby podvrácen byl veliký slovanský útvar, který již na obzoru mocně se rýsuje.

Předpovídá se, že samostatné nebo autonomní Albánsko nebude pokojným živlem na Balkáně. Dobrá! Právě proto bude mít Srbsko, majíc za se- bou spojení, vždycky dosti příležitosti, aby pro spravedlivou příčinu proti divokým Albáncům branně v budoucnosti zakročilo a právem vítěze dostalo se pak k touženému pobřeží.

Mnoho zla tropí na straně srbské radikální no- vináři a v Rakousku časopisy maďarské a němec- ké, jimž vévodí »Neue Fr. Presse« a »Reichspost«. Tento časopis počíná si proti Srbům způsobem zbesilého šílence a rouhá se, když se jmenuje křes-ťansko-sociální. Ač každý čestný člověk vidí, že naše česká strana křesťansko sociální v tomto ohledu nemá s vídeňskou nic společného, přece ně- kteří čeští novináři nejpustším řevem nás obviňují ze zrady Slovanstva. Námezdní zbrojnoši zejmé- na v agrární »Cepu« a »Venkovu« slaví své ho- dy a nejhranatějším způsobem dokazují, že čest a pravda jsou jim prodejným zbožím.

Jedno jest jisto: pojem křesťanského socialis- mu německými křesťanskými sociály jest trvale pokořován a hanoben. Nezbyvá nám tedy nic ji- ného, než tohoto pojmenování se vzdáti. Vraťme se k názvu »strany katolické«, neboť i s tímto ná- zvem můžeme program svůj uskutečniti stejně do- bře, jako katolická strana lidová v Německu, kter- á s láskou k vlasti pracuje o společenskou spra- vedlnost a o hmotné a duševní blaho lidových vrstev.

Jací jsme to politikové! Lze důvodně se do- mnívat, že k chystajícímu se nyní hnutí němec- kému proti Slovanstvu po jisté stránce dávají živ- nou látku řeči našich politiků a neprozřavost na- šich novinářů. Neseřazují se toliko Němci v Ra- kousku, ale jeví se podobné známky v politických zákulisních tazích v říši Německé. Nebo nedávají noviny Německu již na jevo, jak Německo má se proč lekati nové slovanské říše balkánské a ne- jsou tyto hlasy novinářské zároveň i myšlenkami rozhodujících činitelů tamějších?

Úlohou Slovanů v Rakousku zajisté bylo, a- by si zatím dosah vítězství balkánských radostně uvědomili a s ohlašováním politických důsledků počkali, až válka bude skoncována a příslušné upravení hranic až přijato bude do politického in- ventáře Evropy. Na místo toho však v delegacích hned ohlašováno, že důsledky balkánských vítěz- ství musí se jeviti i ve vnitřní rakouské politice, na schůzích a v novinách prostofeče hned vytru- bováno na všechny strany, že nastávají jiné časy a že Němci a Maďaři se svojí nadvládou již jsou v koncích. A to vše mluveno hned za tepla, kdy věci na Balkáně jsou ještě v chaosu. Není tedy di- vu, že Němci a Maďaři ještě více se poplašili a že starost o budoucnost Německva přelévá se i přes hranice, kde mají velikou armádu . . .

Obrana.

Pokrokatá chvátavost. Primář opočenské veřejné nemocnice MUDr. Zimmer posílá »Osv. Lidu« dopis z bojiště na Balkáně, ve kterém vy- pravuje o svých zásluhách v nemocnici a snižuje při tom práci řeholních ošetřovatelek, aby tím vynikly jeho zásluhy. Sestřičky prý se jen modlí a obvazy nemocným musí prý pan MUDr. Zimmer

sám obstarávat. Nevěříme chlubným slovům dra- Zimra, protože známe pokrokaře jako lidi vel- kých slov a malých činů a nevěříme jim ani z to- ho důvodu, že v »Českém Slovu« č. 279 pan Artur Pflanzler, přidělený české výpravě, zmiňuje se o pochvalě, kterou srbská královna cení obětavost milosrdných sester. Je to skutečně odporné, když inteligentní člověk ani v katastrofálních okamžicích nedovede zapřít v sobě ohyzdné stranictví a sype písek do očí české veřejnosti. Řeholní oše- třovatelky nepotřebují žádné reklamy novinářské a neloni se za popularitou, ale soustavně nespra- vedlivé snižování nesmí česká veřejnost trpěti v zájmu pravdy a citu pro spravedlnost.

Válečné běsnění židovsko-německého tisku. Poslanec dr. Perko se vybouřil nejprve v »Rei- chenberger-Zeitungu« a pak se šel představit ně- meckému světu pověstnému »Pilsner-Tagblattu«, který mluví o Srbech huře než o cikánech a ro- štácích. Dr. Perko projevuje velikou lítost nad tím, že byl promeškán drahocenný okamžik pro úto- nou válku Rakouska. Kdyby se prý zakročilo mlu- vou dříve, tu by »vykrvácení Srbové byli nu- ceni svou vlastní kmenovou zemí na rakouské ar- mádě dobývat, majíce v týlu Albánců a rozptýlené části tureckého vojska.«

A fanatický pisatel vystavuje se bezděčně ú- směvu rozvážlivých lidí těmito střetěnými vý- buchy: »Proč však mobilisuje říše Rusi? Snad a- by Srbům vybojovala jaderský záliv, anebo Alba- nii? Proč se nepokusí Berta Suttnerová obměkči- ti v tomto kritickém čase cara pro klid Evropy? Proč nemobilisuje Adler a soudruzi ruský proleta- riát pro evropský mír? Proč troubí francouzské listy do válečné trompety ruského tisku? Ano, proč? Poněvadž nepřátelé německví mají za to, že nastal okamžik, aby přinutili německého Michla na kolena (!), poněvadž oficiální a neoficiální Ru- sko doufá šťastným polním tažením domácím zinat- kům ulomiti hrot (to by pochodilo jako za války rusko-japonské), poněvadž odvetné choutky Fran- couzu ožily, poněvadž by výpočty anglické mohly se shodovati, poněvadž blouznivci pro absolutní mír rudé a jiné barvy bídackým svým fňukáním, rakouští Slované svými podezřelými hrozbami, Němci svou bezmeznou shovívavostí (!) opová- žlivost a boječtivost svých protivníků jenom stup- ňovali . . . Šest milionů bojovníků, které mohou již v několika dnech na ochranu obou říší nastoupiti, poučí snad ty ztřeštěnce o něčem lepším a jestliže nikoli — nuže, nechť potom svištíci kladiva ger- mánského boha války Donara drtivě lítají dolů na hlavy nepřátel německé národnosti.«

Což by bylo o chuf, pane poslanče! Ale i vy- jevení německí křiklouni při nápadech o ztrestání Slovanů smutně si opakují: »Málo nás, málo nás.« Dr. Perko o rakouském vojsku, které by mělo po- trestati »vykrvácené Srby«, mluví tak, jako by to bylo vojsko výhradně německé. Fanatik ten zapo- míná, že by do takového souboje musili půjčiti své vlasy většinou lidé národností slovanských. Či jest v Rakousku Slovan jenom podružným dome- stikem, který se musí ihned ukloniti a sloužiti čir- ému německví, jakmile fanatik rázu Perkova roz- káže?

Nový příspěvek k otázce, kdo štve do války. Dodáváme, že týž »Pilsner Tagblatt« v době, kdy prorocství Macharova obrátil skutečný stav věci na ruby, vřele Macharova slova o Turkovi po- chvaluje a pošinuje ho z té příčiny do popředí če- ské literární moderny. Podobně jiné listy židovské. »Národ. Politika«, která s velikou horlivostí pou- kazuje vždy na podrobnou adresu nežidovských bojovných kruhů, vyhýbá se velice mrštně chara- kteristice požidovštělých papírových houfnic, kte- ré bouchají proti Bělehradu jako divé.

Francouzská důslednost. Doma republika fran- couzská kněžstvu zkonfiskovala majetek, vyháně- la řeholníky a milosrdné sestry z jejich příbytků ja- ko nějaké zločince. Zato však ráda přijímala úspě- chy, které jí plynuly v dálných krajích z práce francouzských missonářů a reklamovala pro sebe protektorát nad katolictvem v Orientě. Nyní pak byl vyznamenán arcibiskup beirutský Msgr Che- fly, který se účastnil eucharistického kongressu, od vlády křížem čestné legie. Semita Gambetta řek- kl: »Protiklerikalismus není článkem vývozním.« Francie tedy dle tohoto židovského principu se řídí velice chytře. Co všecko od ní zakusil francouzský episkopát! Pokud seděl v ministerském kabinetě pověstný Singer-Sieghart, také rakouská diploma- cie horovala pro ochranu katolíků albánských, za- tím co doma trpěno pronásledování i chudých ka- tolických dělníků.

Politický přehled.

Delegace ukončily své jednání 22. t. m. Dne 20. listopadu byla druhá delegační hostina, při níž císař a král promluvil s četnými delegáty. — Po- zoruhodnou byla řeč del. dr. Baernreithera, něm. liberála v plenární schůzi rakouské delegace 20. t. m., který prohlásil, že výsledkem dnešního a- grárního zákona v Bosně bude ochuzení mohame- dánů i kmetů, nemožnost reformovati obecní sprá- vu a školy a uvážnutí každého hospodářského po- kroku. Pronikavé povinné vyvazování usedlosti jest

dnes nezbytným požadavkem. Nesmí se klásti žá- dná překážka národnostnímu rozvoji srbsko-chor- vatského národa, rovněž nesmí se znemožňovati kulturní společenství s ostatními částmi národa za hranicemi. Jest pouze jediný recept pro vládu, pod- porovati v Bosně všeobecný kulturní a hospodář- ský stav tak, aby obyvatelům v Bosně lépe se da- řilo než jejich soukmenovcům za Drinou.

Polští delegáti s Němci a Maďary. Někteří polští delegáti účastnili se v Budapešti maďarsko- německých hostin a porad, kde byly pronášeny štvácké přípítky a řeči proti Slovanstvu. Dne 21. t. m. na takové poradě za přítomnosti polských delegátů opakoval hr. Tisza za všeobecného sou- hlasu svou arádkou řeč o nutnosti obrany proti slovanské vlně, načež pronesli také přípítky dr. Leo, předseda polského Kola a ryt. Korytowski. Zatím co v Poznaňsku vyhánějí Němci Poláky z vlastní pudy, u nás v Rakousku Poláci bratříčku- jí se s Němci a Maďary proti Slovanům; všichni tyto spojenci mají ovšem strach z vítězství slovan- ských zbraní na Balkáně. — Dr. Leo však uveřej- ňuje úřední opravu, popírající spojení Poláků, Maďarů a Němců.

Rakouský parlament dne 26. t. m. zahájil za- se svoji činnost a to ve stínu obstrukcí rusinské a jihoslovanské. Na denním pořádku této schůze jest prvním předmětem jednání druhé čtení předlohy o zavedení třídní loterie, kterýžto zákon má vstou- piti v platnost 1. ledna 1913. Zároveň ministr fi- nancí podal zatímni rozpočet na dobu od 1. ledna až do 30. června 1913. — Na konci této schůze do- šlo k bouřím, které rozzuřily se proto, že nepoda- řilo se soc. demokratům immunisovat zabavený manifest soc. demokracie, přijatý na sjezdu soc. dem. v Basileji. Posl. Seitz vyslovil podezření, že se tu předseda sněmovny podrobil příkazu vlády. To velmiho něm. křesť. sociály a něm. nacionály do tak velkého vzrušení, že se strhl ohlušující ryk a řev. Něm. poslanci zasypali soc. demokraty spoustou nadávek. Rozhořčení socialistů bylo však lichené, vypočítané na oklamání veřejnosti, což se ukázalo při nařízené tajné schůzi, v níž se mělo rozhodnouti, zda dotaz Seitzův má býti předčítán v tajné nebo veřejné schůzi. Před hlasováním soc. demokraté odešli a zbylo jich ve sněmovně pouze 19 (z 82) a tak velkou většinou usneseno, aby se dotaz Seitzův přečetl jen v tajné schůzi a nebyl protokolován. Tím ukázal se švindl soc. demokra- tický. Proti tajnosti hlasovali vedle soc. dem. ne- zbytní mravokárcové, čeští radikálové a skupina Masarykova. — Předloha o zavedení třídní loterie byla přijata i ve třetím čtení.

Štváci v poslanecké sněmovně pro válku. Za vřavy něm. poslanci se soc. demokraty pronikaly výkřiky Heil! a Hoch der Krieg! Zatím co na všech stranách se přičiňují, aby z řešení balkánské otázky nedošlo k válce, kdy i rozumnější Němci volají k rozvaze, z řad německé levice štve se Rakousko do války. Něm. poslanci volali sice ve zmíněné vřavě na soc. dem.: Vlastizrádci!, ačkoliv jméno to plně by patřilo také podobným něm. štváčům.

Zemské finance. Nedostatek peněz v zem. ho- spodářství království Českého zase na čas zaže- hnán. Podařilo se totiž zem. výboru zaopatřiti vět- ší obnos na vyšší úrok (ze zemské ústředny vše- obec. pensijního ústavu pro zřizence v Praze) a takto hraditi nejnutnější potřeby až do konce to- hoto roku.

Demonstrace v Dalmacii. V neděli konala se v budově zem. sněmu v Zadru schůze, již se sú- častnilo 500 delegátů z celé země. Řečníci radovali se z úspěchů balkánských států a protestovali proti poměrům v Chorvatsku a proti rozpuštění o- becních zastupitelstev ve Splitu a Šibeníku. Sou- časně konaly se v Dalmacii schůze všech obecních zastupitelstev, kde rovněž protestováno proti roz- puštění obec. zastupitelstev splitského a šibenic- kého.

Konec smiřování česko-německého? Na schůzi v Liberci něm. posl. dr. Turnwald prohlásil, že če- sko-německé jednání vyrovnací lze považovati za definitivně ztroskotáno. Němci nezdarem nyní- ších smiřovaček nejsou prý zklamáni a musí nyní tím důrazněji žádati zřízení samostatné správy pro německé území v Čechách. Zahrozeno tu i proti místodržiteli kn. Thunovi, který zatím i onemoc- něl a proto prý rodina kn. Thuna nutí místodržite- le, aby v zájmu svého zdraví složil svůj úřad, če- muž však kn. Thun odporuje.

V Uhrách mezi oposicí a vládou dosud není smíru. Oposice odmítla jakékoliv jednání v parla- mentě, dokud nebude obnoven právní pořádek v

Sukna

Doskočil

Chocen.

Radte si vyřádati vzory podsimalch a sluných látek, které letos přibážíme v bohatém výběru. Velebtojnám duchovenstvu doporučuji svlátní novínku pod názvem „PRENTAM“ v ceně metr K 0.40.

parlamentě. Sněmovna uherská jest hlídána dále policií a četníky.

Arcikníže František Ferdinand v Berlíně. Na pozvání císaře Viléma přijel arcikníže dne 22. listopadu do Berlína, aby účastnil se dvorních hostin ve Springe. Pozoruhodno, že chef rakouského generálního štábu Schemua byl také v Berlíně a měl poradu s chefem pruského generálního štábu Moltkem. Dne 24. listopadu vrátil se následník z Berlína a ještě téhož dne byl přijat císařem ve slyšení.

Samé dohady a štvání. Evropa nevychází z rozehvění. Bude válka nebo ne? Dnes odhaduje tisk, že spor rakousko-srbský a odtud napětí rakousko-ruské jest kritické, zítra se píše, že jest nálada uklidňující a tak se zprávy vyvíjejí dle dubnového počasí. Montags-Revue tvrdí, že možnost evropské války jest dána, rozhodnutí má v rukou Rusko. Rusko prý zimině zbrojí a posílá vojsko na hranice haličské a německé. Jest to pravda? Či nemohlo by Rusko zbrojiti bez záměrů válečných? Vždyt nedávno usnesli se soc. demokraté polští, že všechny síly národa třeba rychle soustřediti ke zlomení moci carismu a vybízeli v případě války k revoluci a k podporování nepřátel Ruska! A Kolo polské před několika dny vyzvalo polskou veřejnost, aby se nedala zlákatí protiruskými štvanicemi, jež v Haliči rozpoutali soc. demokraté a Rusini. Za zasedání delegací v Pešti ruský delegát Levicki prudce vypadl proti Rusku, vídeňská židovsko-německá žurnalistika šve Rakousko vytrvale do války s Ruskem, které ovšem ke všemu tomu nemůže zůstatí lhostejným. Na jedné straně se tvrdí, že ruský vyslanec v Bělehradě Hartvig šve Balkán proti Rakousku, též prý však v Bělehradě nabádá k mírnosti a rozvaže. I Čína prý zbrojí proti Rusku, což z Petrohradu odmítají. Za těchto dohad a štvání přijímá car rakouského velvyslance v Petrohradě. Audience tato prý vyvrací všechny v poslední době roztrušované senační a znepokojující pověsti. — A co se Srbskem? Také samé dohady. Pařížský «Matin» píše, že bylo 60.000 mužů odesláno do Thracie na pomoc Bulharům a že tam dalších 50 tisíc mužů bude odesláno, tak že v zemi zůstane sotva 10.000 vojáků. Jiná zpráva zase tvrdí, že Srbové opevňují Bělehrad, kamž denně dovážejí se těžká pevnostní děla a stahuje se četné vojsko. Zajatci turečtí i Arnauti musejí pracovat na opevněních... Čemu tedy věřit? Pozoruhodno, že Německo za nynějších sporů jako by ani na světě nebylo!!!

Konsul Prochaska už jest na světě. Měl už rozmluvu s vyšetřujícím konsulem Edlem, jemuž v Srbsku nebyly činěny žádné překážky. Konsul Edl vyšetřuje také záležitost konsula Tahyho a tak konečně ukáže se pravda. Vídeňští žurnalisté utrhli si zatím ostudu s konsulem Prochaskou.

Jednání o mír bulharsko-turecký vleče se dále. Turci dělají najednou drahotu, nechťjice ani slyšet o vydání Drinopole. Ze strany protivné se tvrdí, že Bulhaři jsou příliš vyčerpáni a proto chystají se k míru. Přes to prý však v linii čataldžské shromažďují se nové a nové čety Bulharů, svázejí se sem děla a Bulhaři opevňují se ve svých pozicích. O Drinopol vede se dále krutý boj, oba veliké všeobecné výpady z Drinopole byly bulharským vojskem odraženy a město tím úžeji Bulhary sevřeno.

Srbové prý dosud ještě nedosáhli pobřeží adriatického. Korunní princ řecký Konstantin s průvodem navštívil v Bitolji korunního prince srbského, aby se upevnil bratrský poměr mezi řeckou a srbskou armádou. — Obsazením ostrova Chiu mají Řekové ve své moci všechny velké turecké ostrovy v Egejském moři. — Z černohorského bojiště zvlášť u Skadaru není zatím zpráv. Černohorci asi čekají, jak dopadne jednání o mír.

Zprávy organizační a spolkové.

Náše schůze: 1. prosince odpol. o 2. hod. pokračování kursů: a) v Kounově (okres opočenský); řeční sl. L. Kosařová a p. red. Fr. Šupka z Hradce Králové; b) Oulezd (okres Vys. Mýto), promluví p. Fr. Šabata, rolník a starosta z Vrbice a p. red. J. Šahula z Hradce Králové. — **Zahájení III. lidového kursu vzděl.** o 2. hod. odpol. na Hradecku v Blešně; přednášky p. Ing. C. J. Pírka z Prahy a tajemníka vp. St. Beneš z Hradce Král., jenž též den večer o 8. hodině řeční v Třebouchovickách. — **V Branně u Jilemnice** večer přednáška o eucliar. kongresech se světelnými obrazy. — **O 3. hod. odpol.** v Žamberku řeční starosta dp. K. Keppl. — **Ve Velké Jesenici (Č.-Skařicko)** o půl 3. hod. odpol. schůze vsdp. kanovníka dra. Fr. Šulce z Hradce Králové. — **Ustavující valná hromada** skupiny Kostelec n. Orli; promluví dp. P. Jelinek. — **8. prosince pokračování kursů** o 2. hod. odpol.: a) Němč (okres Vys. Mýto), řeční referenta Hosp. Svazu z Prahy a sl. M. Věchtové z Nov. Bydžova; b) ve Vrávě (okres královéhradecký), promluví vsdp. kanovník dr. Fr. Šulc a p. red. Šupka z Hradce Král. — **Zakončení kursů** na Opočensku v Rohenicích; večer o 8. hod. schůze v Tošově. — **Týž den** na schůzi v Bohuslavicích odpolodně promluví místostarostka sl. L. Kosařová a tajemník vp. St. Beneš. — **V Dobrušce** valná hromada skupiny, na níž bude mluviti sl. Bálcarová z Pardubic. — **V Hořicích** valná hromada; řeční dp. J. L. Ježek. — **Ve Skrovnici** schůze mládeže, na které promluví p. V. Nejedlý, bank. úředník z Hradce Král. — **Sekretariát Sdružení české mládeže křesť. soc.** v Hradci Králové.

Černilov. Dne 24. listopadu t. r. sehrála katolická národní jednota «Vojtěch Žák, výtečník», drama o pěti dějstvích od Lad. Stroupežnického. Díky neunavné pěti vlp. Vacka a usilovné snaze našich starých herců hrálo se velmi dobře. Nemíním popisovati každou jednotlivou úlohu, neboť kdo navštívil naše divadlo, zajisté se přesvědčil o jasném a pěkném přednesu všech úloh. Doufám, že zase co nejdříve uslyšíme nějaký pěkný kus. — Jeden z účastníků.

Černilov. MUDr. Arnošt Pekař věnoval jednotě «Orel-Brynych» dar 20 K, začez vzdává tato blahorodému dárci srdečný dík.

Pardubice. Sdružené katolické spolky pořádají v neděli 8. prosince Mikulášskou zábavu s bohatým programem zábavným. Při ní přednášeti bude slovná spisovatelka pl. Vlasta Pittnerová z Prahy. Začátek v 7 hod. ve dvoraně městské radnice. — Dárky slušné přijímají se v malém sále od 4 hod. do 6 hod. večer. — Výbor.

Opočno. V neděli dne 1. prosince o 3. hod. odpol. přednáška spolku křesť.-sociálního na Opočně v Kodymově Národním domě. 1. F. Matoušek, redaktor z Hronova «O důležitosti dobrého tisku». 2. Dr. Fr. Reyl, kanovník z Hradce Králové, «O základu kulturním života českého». Vstup volný i nečlenům.

Křesť. sociální spolek v Čáslavi vzdává díky bratrské organizaci mládeže v Žehušicích za dar 7.10 K, jež doručeny byly slečně pokladní ve prospěch spolkového domu katolického. Kéž příklad tento najde hojně následovníků!

Velká Jesenice. V neděli dne 1. prosince t. r. o půl 3. hod. odpol. pořádá skupina křesť. soc. mládeže v hostinci p. Frant. Pouzara veřejnou schůzi, na níž promluví vsdp. dr. Fr. Šulc, kanovník z Hradce Králové «O organizaci mládeže na základech křesťanských».

Cestopisná přednáška se světelnými obrazy v Ronově nad Doubravou. Na svátek Neposkvrněného Početí Panny Marie dne 8. prosince 1912 pořádá vzdělávací katolický sociální spolek «Rovnost» přednášku se světelnými obrazy barevnými, dle vlastní cesty řečníkovy letošního roku «Bosnou a Hercegovinou». Zavítáme do nejmladší země rakouské. Z pohraniční stanice Bos. Brodu zajedeme do hlavního města Sarajeva, v němž navštívíme známý bazar orientální «Čarčiji» a seznáme rušný život lidu bosenského při různých příležitostech zábavních, zvykch lidových a hospodářském životě. Ze Sarajeva zajedeme do lázní Ilidže, dále k nádherným vodopádům Pilvy u Jajce, údolím Vrbasu horskými sceneriemi a vzpomínkami na krvavou okupaci bosenskou prodáme Maglaj, Doboj, Banjaluku a navštívíme horské kraje Hercegoviny a hlavní město Mostar s okolím, zatoulavše se až k hranicím černohorským a tureckým, kde právě se odehrává krvavý boj našich bratrů Slovanů se světými, barbarským Turkem. Čistý výtěžek ve prospěch vánočního osázení chudých dětí. Vstupné: 1. místo 1 K, druhé místo 60 h, k stání 30 hal. Dítka polovinu. Místnosti p. J. Vávry. Začátek o třech čtvrtích na 3. hod. odpol.

První pracovní sjezd ženských katolických spolků českých svolává «Svaz ženských katol. spolků v král. Českém». Sjezd obeslati mají všechny ženské katolické spolky v království Českém, jednou nebo dvěma delegátkami za tím účelem, aby stala se vzájemná dohoda o společném postupu ženského katol. hnutí. Bylo by zbytečno poukazovati v dnešní době na neobyčejnou důležitost a význam tohoto prvního pracovního sjezdu katolických žen a nebude zajiště ani jediného ženského spolku katolického, který by nevyslal své delegátky. Také dást. pp. duchovní rádcové budou na sjezdu vítáni a žádají se, aby své spolky povzbudili k obeslání sjezdu. Jména delegátek buďtež do 10. prosince oznámena předsednictvu «Svazu katolických spolků žen».

ských» v Praze II., Myslkova ul. č. 5. Sjezd konati se bude v malém sále žofinském a zahájen bude o 3. hod. odpolední.

Zprávy místní a z kraje.

Vzpomínka. Dne 20. t. m. uplynulo desítiletí, kdy v Pánu zemřel veliký biskup Eduard Jan Nep. Brynych. Jak jeho horlivá péče o organizovanou obranu katolicity byla věčná a účelná, dokazuje čas přítomný. Vážné předpovědi Brynychovy již nyní se vyplňují. Veliký kněz a upřímný vlastenec, který pro ideály své tolik se obětoval a tolik zkusil, žítí bude stále a věčně upomínkou všech lidí dobré vůle.

Městská rada v Hradci Králové dne 25. listopadu učinila následující usnesení: Převzat byl protektorát nad matičním plesem, jež uspořádají místní odbory Ústřední Matice Školské 25. ledna 1913 v záměsí zahrade Grandhotelu. — Za dar 16 knh. věnovaný pro studijní knihovnu p. Jiřím Tolmanem, knihkupcem, vzdává se jemu díky. — Městské divadlo propůjčeno bylo p. V. Pišovi, knihkupci, na den 9. prosince k uspořádání koncertu Emila Buriana a V. Šindlera, členů Národního divadla v Praze. — Udělena byla povolení k užívání nové zřízeného křámu v domě čp. 207 v ulici Úaké p. Jana Uhra a ke změně obytné místnosti v domě čp. 249 v Komenského třídě v místnost hostinskou. — Chodníky u domů p. K. V. Skuherského, čp. 467—491, převzaty byly do správy obecní. — Povoleno bylo obývatí domku čp. 507 v Pospíšilově třídě, náležejícího p. Jos. Štěpovi. — Vypíše se ojetní řízení na pronájem vybírání obecních dávek nápojových a tržních poplatků na rok 1913. — Policii se uloží by na žádost c. k. okresního hejtmanství přísně prováděti předpisy hlášení cizinců, zvláště aby častěji prováděti sevisce knih cizineckých v hotelích a zájezdních hostincích. — Požitek z nadace, založené dětmi pl. Josefů Červených, pro vdovy po nástrojích, zaměstnaných v c. a k. dvorní továrně hudebních nástrojů ty V. P. Červený a synové, udělen byl pl. Anně Šmídové, vdově.

Výkaz sbírek ve prospěch raněných jehoslovanských bojovníků. Mezi dary ve prospěch raněných bojovníků jehoslovanských při sestavování dle výše příspěvků vynechán byl příspěvek J. E. nejd. biskupa dra. Josefa Doubravy v částce 100 K a příspěvek 10 K p. Rudolfa Starka, restaurátora v nových kasárnách pro pěši. Tím se příslušný seznam doplňuje.

Z Cyrillské jednoty. P. T. pánům a dámnám, účinkujícím při nedělní cecilské zábavě, pořádané Cyrillskou jednotou, vzdává se účité díky za laskavou ochotu. Pravidelné zkoušky Cyrillské jednoty budou každou středu pro dámy od 7 do 8 hod. večer, pro pány od 8 do 9 hod. večer, k nimž účtivě zve za Cyrillskou jednotu Dr. O. Svoboda, t. č. sborníkem.

Cecilská zábava s hudebním večerem, pořádána dne 24. listopadu Cyrillskou Jednotou ve dvoraně Adalbertova, korunována byla po stránce morální neobyčejným zdarem. Zpěvy sborové, mažské, dánské i smíšené překvapily výbornou disciplínou a precizní intonací. Perlou večera byl koncert vdp. žráře Bohče na flétnu za virtuoslnoho doprovodu klavírníka jež opatřil p. nada Režný. Oba umělci klidili salvy potlesku. S velikým efektem provedlo hradecké kvintetto Gaalovu Saitu na česko-moravské písně. Provedení skladby jevílo pilné studium a dokonale pochopení. V sestavení a provedení programu, veskrze cenného, nevšedních zásluh si dobyl mladistvý dirigent Jednoty dp. Oldřich Svoboda za pomoci jednatelky dp. J. Cibulky. Po vyčerpání programu rozptýlila se animovaná zábava: starší v přátelském rozhovoru, mladí v tanci. Návštěva četná. Večer tento byl vpravdě velmi zdařilý. Nemohla by nás Jednota častěji překvapiti podobným hudebním večerem? —s.

Druhý hudební večer v pensionátě Školských Sester D. N. D. řadil se opět pěkně k prvnímu a ukázal zdatnost hudební školy klášterní a při ctihodných sester, s jakou se ujmají svých žáček. Program dvouhodinový obsahoval v 2. části ukázky z Beethovena. Ke zdaru celého večera přispěla ovšem známá virtuoska sl. Dostálová svou bravurní hrou. Též pěkně vynikly sl. Paltová, sl. Šimová, Kat. Brtounová, jež přistíky jen letí při hře. I ostatní čísla byla zdařilá. Poněkud slabší bylo smyčcové trio, což při krátkém cviku začek a při choulostivých nástrojích snadno lze omluviti. K zdařilému večeru blahopřejeme. Mnoho zdaru na dále!

Pobožnost na počest Neposkvrněného Početí panny Marie konána bude ve svatyni Mariánské v Hradci Králové ve dnech od 5. do 8. prosince tímto pořadem: 1. Ve čtvrtek dne 5. prosince večer v 5 hodin jest úvodní promluva, litanie loretánská a sv. požehnání. Po té se zpovídá. 2. V pátek večer v 5 hodin jest krátká promluva, po té se vystaví Nejsv. Svátost Otkáři a bude eucharistická pobožnost, při níž střídati se bude krátké rozjímání se zpěvem planě: «Zbožně se ti klaním, skrytý Bože můj!» Po požehnání se opět zpovídá. 3. V sobotu večer v 5 hodin svatý růženec, kázání, loretánská litanie a sv. požehnání, po němž se opět zpovídá. 4. V neděli v den Nep. Poč. P. M. jest ráno v 6 hod. mše sv., při níž všechny Mariánské družiny královéhradecké přistoupí v odznamech ke generálnímu sv. přijímání, po němž obnoví společně svůj záslib a pomodlí se modlitby odpustkové. Při mši sv. zpívá se «Buďž vděč-

**« Vánoční prodej »
dámských modních
látek za sníž. ceny**

jež začal u firmy

**Karel Minář,
Hradec Král., 137.**

Ceny bez konkurence!

Pozor na firmu.

Velký výběr.

**Pánský angl.
modní závod**

JOS. PAVELKA

**Hradeo Král.
Palack. tř. 77.**

Jediný prodej.

Jediný prodej.

Anglické kabáty

K 30.— až 100.—

Župany

K 25.— až 60.—

Ranní kabáty

K 20.— až 50.—

Světové značky.

Světové značky.

Nádh. kravaty

K 1.— až 7.—

Nepromok. pláště

K 20.— až 70.—

Angl. impregnov.

K 40.— až 120.—

Kabátové oddělení v I. poschodí.

Kapesníky

půl tuctu K 2.—, 3.—, 5.— a výš.

Ponožky

v každé ceně a jakosti

Rukavice

pletené i kožené.

Vhodné dárky

moderní, elegantní a vynikající zvláštnosti

překvapí

a doplní radostný den.

Vaše Blahorodí!

Zjistíte uznáte, že koupíte v odborném závodě, který vede výhradně zboží pro Vás, v každé ceně a jakosti ve výběru jinde nevidaném, co nejlépe.

Ty časy již minuly, kdy dříve v závodech se vedlo všechno a výběr nebyl v ničem.

Dnes mají páni svůj odborný závod **ty JOS. PAVELKA, kde nekoupí nejlépe.**

Vlastní výroba prádla.

Prádelna. Žehlárna.

Sběrny:

Palackého třída 77 Karlova ul. 502.
od Grandu do nám. proti p. Skuherskému.

Prádlo se zdarma z domů odebírá a zpět donáší.

Nové zřízeno:

desinfekční oddělení.

Prádlo dle míry nezvýšené.

Košile bílé, barevné,

K 3.40, 5.—, 4.— až 10.—

neobí

K 4.— až 7.—

Košile frakové, smoking.

K 5.— až 7.—, 4.— až 6.—

zdravotní

K 5.— až 7.—

Vyprání, vyžehlení a monogramy zdarma.

Hole Malaga, Manila, Pabrida a j.

Deštníky polo- a hedvábné.

Galoše pravé americké.

Vhodné dárky.

Vhodné dárky.

Sportov. a turist. potřeby

Cestovní přikrývky

K 12.— až 70.—

Teplé prádlo trikové

Prádlo přesně dle míry jest věc důvěry. — Svěřte objednávku odborníkovi vyučenému.

ně velebena a »V Tvé Srdce, Jesu«. Všichni, kdo se již ve čtvrtek anebo v pátek vyzpovídají, mohou i v neděli k tomuto sv. přijímání přistoupiti. Všichni čtitelé Panny Marie v Hradci Králové i okolí, jak sodalové Mariánské, tak i ti, kteří nejsou členy Mariánských Družin, uctivě se zvou, aby oslavili Neposkvrněné Početí Panny Marie svatým přijímáním v tento den. 5. O půl 8. hod. jest slavná zpívaná mše svatá sloužena. 6. V týž den odpoledne ve 4 hod. jest závěrečné kázání, zpívané litanie a sv. požehnání. Po požehnání nechť navštíví zbožní věřící kapli sv. Josefa, jakožto družinskou kapli, čímž mohou získati plnomocné odpustky, když svaté svátosti přijali. Za tou příčinou v kapli sv. Josefa budou konány zpěvy a modlitby.

Dobrodinci obce královéhradecké. Známé je, kterak obecní finance jsou nyní krajně vyčerpávány nutnými časovými projekty, takže se musí leckterý podnik odkládati na budoucnost, ačkoliv jeho výhodnost je nesporně uznávána. V takové době kritické přichází zase pokrokový klub se žádostí, by obec zřídila bezkonfessní hřbitov na obecním pozemku u lesa. Pokrokový člověk vyvyšuje se za živa nad domněle zpátečnickým okolkem, proto nechce ani po smrti ležeti mezi nepokrokovými občany, ale parádu tuto nechce na své útraty provést, nýbrž na účet poplatných zpátečníků. K tomu jsou již zpátečníci dobří! Neměli bychom proti tomu zloha nic, kdyby pokrovní lidé třeba za svého živobytí se odstěhovali po příkladu skautů do lesů, ale ať si své velkopanské choutky zaplatí ze svého a nevyssávají stále obec zbytečnými podniky. V pokrokovém klubu jsou většinou lidé, kteří neplatí ani haléře obecních přírážek, proto ovšem mohou si stále něco vymýšleti, když jich to nic nestojí. A pro koho bude zřízen bezkonfessní hřbitov? Pokrovníci jsou skoro všichni u spolku pro spalování mrtvol, proto se musejí dát spáliti. Pravověrný evangelík žádný se nedá pohřbiti na bezkonfessním hřbitově, židé mají svůj konfessní hřbitov a katolíci mají pěkné sv. pole na Pouchově. Patronální úřad městský je neobmezeným páneem na konfessním tomto hřbitově, který svými příjmy přispívá tou měrou k patronálním výlohám obecním, že obec nemusí pranic z obecních peněz přispívat. Kdyby konfessní hřbitov nic nevynášel, musí obec z obecních prostředků přispívat na své kostely patronální, protože patronálních povinností dle platného zákona se zříci ani nemůže. Je potřeba povědět plnou pravdu, aby se neseslo pokrovníkům na věčnou, jako se již stalo v jiných případech. Doufáme, že v době rozhoduje prospěch poplat. občanstva a neochoutky nezodpovědných přelétavých nad-

lidí, kteří dnes dělají rámus v Hradci a zítra je vítr zase odvěje do jiného města.

Bešič žlv. Nově došla zpráva, že úředník Záložního úvěrního ústavu p. Bešič není mrtev, naopak účastní se obležení Skadru. U Bielopolje prý padl v bitvě s Turky jeho otec. Záměna osoby při stejném jménu ovšem pak byla při zpravodajství snadná.

Mali lidé. Učitelstvo v královéhradecké Budči shromážděné usneslo se stávkovat při každoročně pořádaném dětském dnu ve prospěch opuštěných dětí z toho důvodu, že se učitelstvu nezvyšují platy. Člověk žasne, jakým duchem a ideálem jsou vedeni moderní učitelové. Nehnou ani prstem, když běží o přispění ještě potřebnější bytostí, nežli jsou sami, ačkoliv dobře vědí, že se za 14 dní nedá žádané zvýšení platů provést. Pak se divíme některým lidem, že si představují nynějšího učitele jako zosobněnou touhu po větších platcích a menší práci. Takových prostředků k dosažení svého požadavku učitel užívat nesmí, nechce-li ztratiti všecek respekt v očích soudného občanstva. Také myslíme, že rozvážnější pánové jen se poddali nátlaku radikálnějších. Nutno však říti na mysl, že odium pak snadno odnáší nespravedlivě stav učitelů vůbec.

Koncert Emila Burlana a V. Šindlera, členů Nár. divadla v Praze, odbyvá se v pondělí 9. prosince t. r. v městském divadle v Hradci Králové. Program: Prolog z op. »Komedianti«, E. Burian, Recitativ a arie z opery »Čarostřelec«, V. Šindler, Dvořák: »O, byl to krásný sen«, a Fibich: »Požehnaní«, V. Šindler, Arie z »Oněgina«, E. Burian, duetto z op. »Bohéma«, E. Burian a V. Šindler, písně Fibicha, Dvořáka a Picky, E. Burian, slovácké, slezské a hanácké písničky, V. Šindler.

Ze spolku professorského. Nový výbor zdejšího odboru professorského spolku, zvolený na valné hromadě dne 10. listopadu 1912, konal ustavující výborovou schůzi dne 24. listopadu t. r., kterou navštívili též delegáti ústavů z jiných měst. Předsedal starosta odboru prof. E. Rufer. Nejprve provedeny volby. Zvolen místostarostou p. Josef Zazvorka, c. k. prof. VIII. hodn. tř. zdejší reálky a zapisovatelem p. Jiří Kohout, c. k. suppl. profesor zdejšího gymnasia. Mimo záležitosti vnitřní projednávána hlavně otázka zřízení studijní knihovny a studijní čítárny v Hradci Králové. Přislíbené návrhy podával a odůvodňoval do schůze pozvaný profesor I. pžešské reálky, p. Dr. A. Frinta, načež se rozvinula o věci čilá debata. Usneseno svolati schůzi interestentů, na které se další projedná. Hlavně ovšem počítáno na součinnost sborů professorských zdejších ústavů, v prvé řadě pak pánů knihovníků, jimž by asi připadl úkol

poříditi listkový katalog svých knihoven. Výbor doufá, že slibná tato akce nesetká se tentokrát se lhostejností a neporozuměním povolaných kruhů. — Dále usneseno konati příští občasnou schůzi ve Dvoře Králové n. L. (pravděpodobně 15. prosince t. r.) Na programu bude přednáška ředitele zdejšího lycea p. A. Vaňury, o nových metodách při vyučování němčině.

Postojenské jeskyně, ponorné řeky Pivka Vipava, jezero Cirknické v Slovinském Krasu, s nádhernou scenérií krápníkových útvarů a chodeb jeskynních jsou v malebné a poutavé řadě pohledů vystaveny v Panoramě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové ve dnech 30. listopadu až 6. prosince 1912.

Následkem zvýšení diskontní sazby Rakousko-uherské banky zvýšila Živnostenská filiálka v Hradci Král. úrokovou míru ze vkladů na běžném účtu až na další ustanovení na 5 proc., bez rozdílu, jedná-li se o vklady vázané výpovědí čili nic a to počínaje dnem 16. listopadu t. r. Úroková míra pro pokladniční poukázky na 90 dnů určena na 4 a půl proc. Pokladniční poukázky 90denní, vydané do 30. listopadu t. r. zúročeny budou 5 procenty.

Pravidelný rozvoj továrny na plana p. Ant. Petrofa. V některých časopisech pražských a potom též vídeňských objevily se počátkem tohoto týdne zprávy o zastavení práce ve zdejší chvalně známé c. a k. dvorní továrně firmy Ant. Petrof v Hradci Králové. — Jak jsme se přesvědčili, jsou veškeré zprávy tyto holou smyšlenkou a v továrně Petrofové nebyl posud ani jediný dělník propuštěn a ani hodina času nebyla zameškána, aby se stále hojně docházejícím objednávkám promptně zadost učiniti mohlo. Klavíry Petrofovy mají své stále a dobré odběratele nejen v celé naší říši, ale blaven v Anglii, odkud jest obchod letos mnohem větší, než léta jiná. — Ve státech balkánských firma Petrof vůbec angažována není. — Továrna stojí zvláště nyní v plné saisoně a postrádají tedy výše uvedené zprávy každého důvodu úplné.

Pěvecko-hudební a klavírní školy Ferdinanda a Málky Kneprových v Hradci Králové pořádají v neděli dne 1. prosince 1912 ve dvoraně Měšťanské besedy za laškového spolupůsobení pánů: prof. O. Černušáka, uč. O. Vendlera, J. Režného a J. Hofhanse dvanácté hudební matinee. Vstup volný. Začátek určitě o půl 11. hodině dopolední.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 23. listopadu 1912. 1 hl: pšenice K 16.50 až 17.—, žito K 13.80 až 14.40, ječmene K 12.60 až 13.20, ovsa K 7.— až 7.80, hrachu K 22.—, čočky K 30.—, jahel K 29.—.

krup K 35.— až 36.—, brambor K 3.80 až 4.20, jetelové semínka červeného K 194.—, máku K 40.—, lněného semene K 24.—, 100 kg: žitných otrub K 15.—, pšeničných otrub K 14.20, 1 kg: másla čerstvého K 3.12 až 3.60, sádla vepřového K 2.40, tvarohu K —.36 až —.40, 1 vejce K —.9 až —.11, 1 kopa: zeli K 4.— až 6.—, kapusty K 1.60 až 4.—, drobné zeleniny K —.50 až —.80, 1 pytel mrkve K 1.20 až 1.80, 1 hl: cibule K 5.— až 6.80, jablek K 3.20 až 4.50, hrušek K 4.— až 4.40.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 23. listopadu 1912 bylo přivezeno: hl: pšenice 394, žita 222, ječmene 277, ovesa 385.5, prosa 9, vikev 9, hrachu 17, čočky 3, jetelového semínka 6, máku 14.5, cibule 40, brambor 152.5, jablek 275, hrušek 11, kop: zeli 300, drobné zeleniny 500, pytlů: mrkve 60, kusů: vepřů 13, podsvinčat 474.

Hořice. K článku »Pochodně«: »Děkan Kousal v chudinském odboru« odpovídám: Nebylo věci p. městského radního jako předsedy chudinského odboru, aby mě žádosti vyhověl a mě do schůze pozval, poněvadž jsem si své právo jinde obhájil. Nevzbudilo to ve mně žádný můj podiv a zděšení, když jsem se ve schůzi se zástupci evangelické a israelské obce setkal, poněvadž jsem kolik neděl napřed věděl, že tito pánové mají býti povoláni. Namítati jsem ničeho nemohl, ježto je mi znění zákona z r. 1868 známo, že má v chudinské komisi místo a hlas místní správce duchovní a nikoli správce. Koho si městská rada vedle toho povolá, do toho mi ničeho není, naopak jsem toho přesvědčen, že čím více rozšafných mužů v takém odboru zasedá, tím dokonalejších návrhů a usnesení se dodělá. To rozčilení, o němž dopisovatel v »Pochodni« píše, strašilo patrně v hlavě jeho vlastní a když se nemohl dočkat, nač se těšil, pospíšil, aby si v redakci ulevil. Nepostavil jsem se s celou rozhodností proti udělení vánoční nadílky dětem »nevěrců« — dopisovatel mluví bezpochyby »bezkonfessních«, nýbrž — zrovna jako i jiní členové činili — i proti podělení dětí katolických, jestliže mi bylo známo, že dotyčné rodině podpora již byla udělena, což ostatně nepřímě dokazuje dopisovatel sám, když píše, že jsem byl proti udělení daru dítěti jednoho nevěře. Děti rodičů bezkonfessních je na zdejších školách více — až na jeden případ vesměs k podpoře navržených — a kdybych jednal z důvodů jiných než věcných, byl bych tak učinil i v těch ostatních případech. Ku konci ještě něco: Činnost bývalé soc. komise byla — ne-li úplně znemožněna — aspoň ochromena tím, že vnitřní její záležitosti se přenášely na venek a do redakcí. Naučení plyne z toho samo sebou. — Josef Kousal, děkan.

Labská Týnčice. Děkanškému chrámu Páně dostalo se péči vdp. děkana Václava Zörniga pěkné okrasy — nových varhan. Firma Jan Tuček z Kutné Hory na náklad zádušního jmění postavila moderní pneumatické varhany o 2 manualech, 15 rejstřících a 14 kolektivech, hlasu mohutného i jemného a příjemného. V neděli 17. t. m. při odpoledních službách Božích za hojného účastenství věřících vsdp. vikář chrudimský ThDr. Josef Mrštík z nevšední ochoty slavnostním způsobem varhany posvětil. Ve své poutavé a populární promluvě nastínil vývoj varhan od sedé dávnověkosti, od nejprimitivnějšího stavu až do nynější dokonalosti moderní techniky a povzbudil věřící, aby výborností a snaživostí fidele kůru p. Karla Štíky v jeho snahách o zdokonalení církevního a lidového zpěvu všemožně podporovali. Po promluvě za assistance místních duchovních vsdp. vikář varhany posvětil. Při slavném požehnání zapěl střídavě s lidem kaplan vlp. Jan Adamec Křížkovského mariánské litanie, načež vsdp. vikář příslušnými modlitbami a chvalozpěvem sv. Ambrože »Bože, chváleme Tebe« slavnost ukončil. Po požehnání připravil nám p. fidele kůru krásný duševní požitek, zahrav na varhany mistrně Bachovu »Fugu« a Smetana-Klička: »Vyšehrad«, koncertní fantasii pro varhany, a pevnou taktovkou řídil: Shlasý smíšený sbor K. Stecker-a »Ave maris stella« a od K. Štíky »Matko spásy« pro 4 hlasy, housle a varhany. Kéz varhany slouží ku poznání a ctění Boha, jak velice pěkně ve své promluvě nastínil vsdp. vikář, za čez vzdány mu buďtež srdečné díky!

Jilemnice. V neděli dne 24. t. m. konána v městě našem tichá, tím však srdečnější slavnost: připínání rytířského kříže řádu císaře Františka Josefa I. na prsa našeho vsdp. děkana, konsistorního rady Jos. Bettlacha. Po slavných službách Božích, jichž se účastnilo veskeré c. k. úřednictvo, zástupcové patronátního řádu i města, školní mládež a plný kostel věřícího lidu, odebral se vyznamenaný Jeho Veličenstvem p. děkan do místnosti c. k. okresního hejtmanství, kdež se zatím shromáždilo c. k. úřednictvo a jiní pánové. C. k. okr. hejtman p. Vysoký v promyšlené své řeči poukázal na zásluhy bývalého kaplana nechanického, Jos. Bettlacha, jenž za války r. 1866 sám jediný ošetřoval raněné v místě působnosti svého, skýtuje jim poslední útěchu, častokrát i sám mrtvé do lůna země spouštíje s hrobařem. A když po válce cholera děsné dílo svoje započala, on to byl, jenž, nedbaje vlastního nebezpečí, chvátil tam, kam ho povinnost jeho volala. A povinností svým věrným zůstal, když stal se farářem v Konárovicech, ve Stěžerách, i nyní, kdy jest děkanem v Jilemnici. Jednáním svým konciliantním dovedl si získati všudy hlubokých sympatií a upřímného přátelství. »A proto,« pravil p. c. k. okresní hejtman, »plným právem zaslouží si jeho prsa zdobena býti uznáním samého nejjasnějšího našeho mocnáře.« — Hluboce pohnut, děkuje p. děkan panu okr. hejtmanovi za jeho krásná slova, na něž pohnutím slov díků se mu nedostává, a praví, že tento dnešní den bude nejkrásnějším dnem jeho žití vedle dne svěcení na kněze a instalace v Jilemnici. Provolav oslavenec claři pánu třikrát sláva,

přijímá blahopřání přítomných. Zvláštního vyznamenání dostalo se panu děkanovi také tím, že k této slavnosti přijel pan vikář Fr. Proschwitzer z Vrchlabí, aby pronesl jménem vikariátního kleru jemu blahopřání. Mezi mnohými blahopřáními zvláštní pozornost budil i telegram Jeho Jasnosti pana místodržitele království Českého, jakož i přání J. O. pana hraběte Otty z Harrachů a mnohých jiných. K těmto projevům úcty a lásky k panu děkanovi osměluji se družiti i ostatní upřímní katolíci osady Jilemnické, prosíce Boha, aby dlouhá ještě léta byl nám zachován náš milovaný duchovní otec a pastýř!

Čáslav. Ustavení krajské rady pro ochranu domoviny dokončeno bylo po dlouhém protahování na třetí schůzi ustavující, konané dne 22. listopadu. Očekávati bohatou činnost této kulturní instituce lze tím spíše, že osobáfství a jednostranná politika, jež do spolku tohoto se snažily zavéstí rozklad, byly odkázány do patřičných mezí. Zvolený výbor, v němž zastoupeny jsou všechny směry, jest zárukou, že bude krajská rada institucí všestrannou, jdoucí za cíly všeobecně prospěšnými. Bude to také ta nejlepší odpověď nejen na všechny ty různé protesty, mimochodem řečeno pracující s důvody za vlasý přitaženými a veliké pravdivosti postrádajícími, ale i na krtčí práci těch, kteří nemohli tu ctižádost svoji ukojiti. Poněvadž zvolením výboru, v němž jako předseda zasedá c. k. konservator a učitel V. V. Jeníček a jako místopředseda prof. a katecheta Fr. Kohout, záležitost krajské rady octla se v normálních kolejkách, obráťme se na všechny příznivce této myšlenky, aby odložené prozatím přihlášky své co nejdříve zaslali a v kruhu svých známých na úkol krajské rady pro ochranu domoviny laskavě upozorňovali. — Tryznu Vrchlického chystá Osvětový svaz v nedaleké době. Řeč o mrtvém básníku a recitaci z jeho děl převzali někteří členové professorského sboru c. k. gymnasia. Doufáme, že ctitelé velikého mistra neopominou složití hold památce jeho v počtu co nejhojnějším.

Volbám v okrese Čáslav-Chrudim. Aby naši stoupenci poznali prohanou lež agrárních listů, sdělujeme s nimi, že bývalý náš říšský poslanec byl opět zvolen starostou ve své rodné obci Vrbici u Doudleb. Před volbami šťvaly agrární listy přímě asiatským způsobem, tvrdíce, že pan Šabata musel se vzdáti starostenství. A ejhle, v listopadu konala se nová volba a místní sousedé dali nejlepší odpověď všem lhářům a štváčům. Pan starosta Šabata příslušný slib složil dne 13. listopadu b. r. Přejeme mnoho zdraví.

K sedmdesátinám vdp. Fr. Kotrbelce. Na chladné, nyní sněhem zaváté Českomoravské vysočině, v starobylé Přibyslavi odbude se 29. t. m. tichá slavnost. Slaví tam své 70leté narozeniny jeden z horlivých pracovníků na vinici Páně, o kterých se málo mluví, ale jejich památka zůstává v požehnání — vdp. bisk. vik. sekretář a přibyslavský děkan n. o. František Kotrbelec. Nezavděčím se svými řádky jeho skromnosti, ale potěším jeho upřímné ctitele, množství jeho bývalých osadníků i žáků, ukáží mladšímu duchovenstvu věrného pastýře světených mu oveček. Narodil se ze starého hodinářského rodu v Něm. Brodě usedlého. Otec jeho byl kmotrem Havlíčkovým. Jako jeden z prvých chovanců Borromaea studoval s velmi dobrým prospěchem v Králově Hradci gymnasium i bohosloví. Nejednou jako chudý student měl vzdálenost mezi Něm. Brodem a Hradcem pěšky. Vysvěcen ve válečném roce 1866, byl poslán ihned po primici své za pomocného kaplana ku staříckému faráři Opatřilovi ve Vojnově Městci. Přišli Prusové, přišla cholera a mladický novosvěcenec byl na vše sám. Starý pan farář byl jako pára nad hrncem. Jménem obce vyjednával s pruskými četami, chránil a zastával se chudých obyvatelů, kde a jak mohl. Když jel kdysi za časného rána ze vzdálené vsi od nemocného, považovala ho pruská hlídka za špehou a nasadila mu již na prsa piku. Ale kurážný kaplánek se nedal. Německy uměl a jadrně vyložil co a odkud je. Na cholera se rozstoupl starý pan farář i jeho hospodyně, stonalo na ni i mnoho jiných z městečka i osady: ale mladý bojovník Kristův nelenil. Radil, pomáhal, sv. svátostmi zaopatřoval, svému faráři jako syn i nejmenší služby ochotně prokazoval, do hrobu jej uložil a stal se administrátorem osiřelé fary. Po administraci přestěhoval se jako kaplan do nedalekého Krucemburku, odtud po 3 letech zpět do Vojnova Městce za faráře. Farář osadu spravoval sám, protože místo kaplanské nebylo pro nedostatek kněží obsazeno. Bylo mezi chudými horskými křáclí dosti práce, ale nemnoho přímě. Leč mladý farář neklesal: chodil do vzdálených škol českých i německé v Karlově, radil, pomáhal a při tom živobytíčko si vytloukal z malého hospodářství při faře. Z nepatrných přímě i malou farní knihovnu si založil a dobrou duševní četbou živil ideální stránku ve svých ovečkách. Z Vojnova Městce přišel na faru Krucemburskou. Osada, k níž patřila nynější Chlumská exponovaná kaplanka, čítala přes 4000 katolických duší, s uvědomělou a bojovnou evangelickou menšinou, škol mnoho na 4 místech, továrny s dělnictvem, již té doby sociálně demokratickým. Kotrbelec měl sice malé tělo, ale velkého ducha a pustil se do práce. Založil v letech 1880tých jednotu katol. tovaryšů a mužů i jinochy stavu řemeslnického a dělnického každou neděli odpoledne ve spolkové místnosti »Na špičce« shromažďoval, každou neděli, někdy i po dvojím kázání dopoledním, pro ně přednášku mluvil, časopisy křesťanského směru šířil a opatřoval, o slušnou zábavu pečoval. Pan učitel Hubatý, nyní řídící učitel ve Střížově, a kaplani jeho sice pomáhali, ale otcem Jednoty byl »důstojný« pán. A poželal Pán Bůh jeho práci! Katolické uvědomění v

osadě vzrostlo, proti požívatným snahám sociálně demokratickým utvořil se šik křesťansko-sociálně nadšených mužů i žen, zvýšené vzdělání mělo za následek, že i na veřejné záležitosti počalo se hleděti jinak a r. 1895 při říšských volbách byl zvolen v Krucemburku volitelé křesť. sociální, první v Čechách. — Ruch křesť. sociální šířil se z Krucemburka do jiných osad Chotěbofska. Nepřeháním, dím-li, že myšlenka křesť. sociální, která nyní na Chotěbofsku tolik zmohutněla prací horlivců mladších, jest ve svém základě ovocem práce vdp. Kotrbelce. Láska farářova k osadě a bližnímu vůbec zazářila krucemburským r. 1893, kdy městečko bylo navštíveno zhoubným požárem. Přes 100 lidských obydlí padlo za půl dne v oběť dravému plameni. Co tu bdy bylo a neštěstí! Lidé bez chleba, bez přístřeší, bez oděvu, bez peřin. Faru a kostel Pán Bůh zachránil — snad pro ulehčení nešťastným! První noci spalo nešťastných v každém koutku fary, co se jich vešlo. Jisti dostal, kdo přišel, katolík, evangelík i socialista. Padla celá zásoba chleba i brambor, které na jarním trhu měly trochu zacpat děravou kapsu páně farářovou. Od konte dubna do posvěcení hostila fara 35 nešťastných pohofelých. V čelo pomocného komitétu postavil se rázný a všem svou spravedlností známý p. farář katolický. Psal provolání, přijímal dary, prosil, žebřal, dokud bylo třeba. Do dneška, když Krucemburští na nešťastný rok 1893 si vzpomenu, nemohou nevzpomenouti i katol. faráře Kotrbelce, který stál v čele práce — na venek ovšem výpomocnou akcí zastupoval někdo jiný. Zanedbaný kostelík svůj ze sbírek vkusně opravil, postaral se o rozšíření farního hřbitova — také pěkný kus práce: sedm osad přivést k součinnosti. Chudí studenti, nešťastní a potřební měli v něm otce. Však jeden z nich Josef Pánek, jižť již v nebi za svého dobrodince oroduje. Teprve po 25letém farářování v Krucemburku stal se farářem v Přibyslavi, kde z lepšího benefícia mohl zhojiti rány svých kapes a odpočinouti si po namáhavých pracích dřívějších let. I tam pečoval o vnitřní opravu svého kostela, ale dokončiti ji nemohl. Vrozená krátkozrakost značně vzrostla, návaly krve k hlavě nedaly již pracovati: i šel z duchovní správy na zasloužený odpočinek, ježť od všech známých ctěn a vážen, tráví v Přibyslavi. Vyznamenání se mu mnoho nedostalo. Netlačil se tam, kde je rozdávají. Bývalý protestantský pastor, který za dlouhý život ani polovinu pro obecné dobro nevykonal, co katolický farář, byl vyznamenán dosti vysokým vyznamenáním státním, pro katolického povolání páni nevěděli o něm! Svým kaplanům býval přísným, ale spravedlivým otcem, jenž svědomitě pracoval svou polovinu na vinici Páně a poctivě se dělil se svými mladšími bratry o to »bene«, které vynesla společná práce. Jest proto aktem synovské úcty i vděčnosti, když ve významný den obzvlášť bývalí kaplani k svému otcovskému příteli se hlásí a unisono volají: Mnohaja ljeta! — Verus.

Slavnosti v Chrudimi. Ve čtvrtek dne 14. t. m. o půl 10. hod. večer ženila zde v mateřnici ctihodných Školských Sester O. S. F. zasloužilá cti. Sestra M. Jakoba Zahálková v stáří 68 let, v 50. roce svého řeholního života. Zesnulá působila po řadu let jako výtečná literární učitelka, později pak jako novicmistrová byla svým ctnostným životem vzorem všem sestrám. Na to po více letech ustanovena představenou na dívčím paedagogiu v Chrudimi, kdež zvlášť velkých zásluh si získala jak u vedení a zvelebování celku, tak i jako vzorná učitelka a vychovatelka. Svou dobrotitostí, živým a veselým taktem získala si opravdové lásky všech svých žáků i sester. V posledním roce vážně onemocněla a tu osvědčila svou hlubokou ctnost a zbožnost, snášelce s obdivuhodnou tichostí a odevzdaností nemoc dlouhou a bolestnou. Zaopatřena sv. svátostmi umírajících, zesnula, zanechavši památku nejkrásnější v srdcích všech, kdož ji znali. Pohřeb konán v neděli 17. t. m. odpoledne za velikého účastenství. Právod vedl vdp. farář slatnanský za assistance 8 kněží. Kandidátky paedagogia chrudimského účastnily se v plném počtu provázeny členy sboru professorského a rozloučily se s milovanou bývalou představenou a učitelkou několika krásně přednesenými sbory. Neobyčejným dojmem působila řeč vdp. professora J. Sobotky, pronesená před vpuštěním do hrobu, jež důstojně zakončila truchlivý akt. Kéz v bohatost žeh odměny vzroste semeno, zaseté zesnulou v řadách tak mnohých! R. i. p.

Divadelní spolek »Tyl« v Chrástě sehraje za pohostinného vystoupení sl. M. Dvořákové, koncertní pěvkyně z Brandýsa n. Lab. dne 1. prosince 1912 v sále »U české koruny« divadelní hru: Sultánova nevěsta. Opeřetá o 3 dějstvích. Die Mickssalthovy povídky sepsal Robert Pohl. Přeložil V. J. Novotný. Hudbu složil Karel Weis. Začátek o půl 8. hodině večer. Ceny míst: I. místo 2 K, II. místo 1 K 50 h, III. místo 1 K, k stání 60 h. Předprodej lístků v »Panském domě«.

Továrni dělníci ve Studenci u Horek vybraň ve prospěch raněných Jihoslovánů 30.30 K a zaslali je redakci »Štítu« v Hradci Krá. k dalšímu dodání.

Různé zprávy.

Dr. Hruban padesátinám. Nadšený vůdce moravských organizovaných katolíků dr. Mořic Hruban slaví dne 30. t. m. svoje abrahamoviny. Neumorná a všestranná jest jeho práce pro zdar organizace katolické a hospodářské prospěchy českého lidu. Dr. Hruban neklesal na duchu ani v dobách nekritičtějších. Povzbuzoval, podporoval mlé, až dostavily se velké úspěchy. Bůh mu popřej hojnost síly k horlivé práci další!

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

rekonstrukce a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Časné umění od vld. duchov. díla k dispozici

Srbsko a Vatikán. Král Petr ujišťoval arcibiskupa ledi, že katolíci mohou s radostnou důvěrou pohlížeti a vltězství spojenců. Po válce bude zajištěna úplná volba víry. Všichni křesťané, pravil král, jsou a musí být naši bratři. Katolíci v celé Evropě provázeli krvavý náš boj svými sympatiemi a modlitbami. Toho jim nikdy nezapomeneme a myslím, že mám pravdu, tvrdím, že podobně smýšlejí i ostatní spojenci. Po válce budou první kroky mé směřovati k dorozumění se sv. Stolicí. — Štěstí, že král Petr neví o staňovisku «křesťanských» sociálů vídeňských. Se srbským králem rozhodně se mohou katolíti rodiče rozumněji dohovíti, než katolíti rodiče českých v vídeňském magistrátu.

Čína a křesťanství. Revoluce v Číně měla pozoruhodné následky pro tři náboženská vyznání v říši, totiž konfucianismus, buddhismus a taoismus. Missionář Arsen Völling praví, že s touhou po přijetí západní ústavy spojeno je též přání mnohých po zavedení západního náboženství. Náboženství Konfuciovo pozbylo na vážnosti, taoism zaniká, modly upadly v zapomnění. Ačkoli však staré náboženství ztrácí půdu, přece převládá přesvědčení, že náboženství nějaké je nutno. Vůdci listy jsou pro zavedení křesťanství, jemuž prý západ děkuje za svou morální a výchovnou superioritu. «Minlipao» píše: «Křesťanství má podivuhodný vliv na lid. Učí se bekázni, ctnosti to, jež je nutnou ve společnosti, v níž muži i ženy jsou svobodní a rovnoprávní. Učí též poctivosti a počestnosti. Budou-li děti naše vyučovány v tomto pokrokovém náboženství, docílí se ohromné výhody. Bojíme se, by při budoucím blahobytu a národním vývoji Číny nebylo přehlíženo ustanovisko náboženské. Vůdcové nové vlády, zvláště Yuanšikaj, snahy ty podporují. Katolíci těší se nyní v Číně svobodě, již by jim mnozí spoluvyznavači v Evropě mohli záviděti.

Židovské podvody ve francouzské armádě. V Touloně ve vojenských skladištích byly v těchto dnech objeveny obrovské podvody, které spáchal setník žid Henry Salomon. Po léta veliké množství mouky, kávy, rýže, cukru a bobů bylo prodáváno za babku různým židovským obchodníkům. Mnoho spoluvinníků žida Salomona bylo již zatčeno. V obchodě žida Nathana Seiringra při prohlídce bylo nalezeno 180 pytlů vojenské mouky úplně netknutých. Žid Seiringer byl zatčen. Rovněž u žida Rupperta bylo nalezeno 65 pytlů rýže a 80 pytlů kávy a obrovské zásoby cukru. Prodej vojenských zásob zprostředkoval židovský obchodník Reichmann, kterémuž bylo pronajato odebírání odpadků z kasárenské kuchyně. Také tento žid a strážmistr žid Rothmund byli zatčeni. Novými prohlídkami v židovských obchodech se přišlo na ohromné krádeže mouky a kávy.

Soluňští židé. Když katanovali v nedávném čase Mladoturci tisíce Jihoslovanských křesťanských, četli jste někde, že by byli aspoň jedinému macedonskému židovi šlápli na kuří oko? Přes to však náboženská obec židovská v Athénách gratulovala soluňským židům k osvobození, když Soluň byla zabrána od řeckého vojska. Účelu té gratulace, otištěné velikými židovskými listy, jest třeba dobře rozuměti. Židé soluňští, osvobození žádného nepotřebovali, protože jim Turek ve své mongolské chytrosti neubližoval. Věděl, co znamenají měšce židovských bankéřů. Proto také židé nikde nežádali za osvobození z tureckého jha. Ale když chytrý semita zvětlil nový vítr, hned chtěl dokázati největší oddanost k vítězům, jimiž dříve pohrdal. Řekové ovšem neubližují židům také. Vždyť vědí, jaký jest to privilegovaný národ. Ale aby Řekové věděli, že dlužno privilegované postavení židovstva co nejvíce utvrditi, ozvala se šikovně mříň výzva z Vídne. V Soluni došlo k neblahé šarvátce, jakých jest v době válečné i jinde dosti. Několik vojáků řeckých onemocnělo za příznaků otravy po požití jídel v židovském hostinci. Proto bylo od vojáků několik židů zbito. Pravda, že každý má býti potrestán teprve tehdy, až jest ze zločinu jasně usvědčen. Židé se také bránili tvrzením, že vojáci vafili jídlo v měděném, nepocmovaném kotli. Když židé štrachem před pokračováním výtržností zavřeli své krámy, ujal se jich netoliko německý konsal, ale i sama řecká vláda. To snad stačilo. Ale ve Vídni strhl se veliký pláč Israele. V rakouské říšské radě poslanec Reizes podal na celou vládu dotaz, ve kterém se ptá se svými soudruhy hr. Stürgkha, nezdá-li se mu za vhodné požádati hr. Berchtolda za ochranu židů v Soluni a zvláště židů rakouských, tam usídlených. Zřejmě pak, zda nechce prostřednictvím hr. Berchtolda způsobiti zakročení všech velmocí ve prospěch soluňských židů. — Proti dlouholetému trýznění křesťanstva v Macedonii tedy židé nemítali nic. Teď však k vůli aféře, kterou dovedlo samo Řecko urovnati, tlačí se na tak hřmotný buben, aby všem velmocem zalehl sluch. Ubohý Berchtold, co toho má nyní na krku! Ke všemu ještě tohle! Honem s telegramem do Petrohradu, do Paříže a do Berlína! Ovšem

židé dovedou i z malé aféry učiniti velikou diplomatickou zápletku, jedná-li se o jejich souvěrce! Pak prý židé se dají snadno assimilovati! Israelité rakouští přímo třeští při vzpomínce na nehodu židů cizích, jichž ani neznají, svolávají velmocenský aparát, kdy ho už potřeblí není. Řecko zakročilo ihned, poněvadž tamější vláda dobře ví, co by znamenal hněv Rothschildů, Guttmanů a Singrů.

Charakter volnomyšlenkářského inteligenta. Známy odpůrce Lurd dr. Aigner z Mnichova byl letos v srpnu 14 dní v Lurdech, aby tam v zjišťovací kanceláři studoval lurdské události. Sám se přiznává, že byl přijat s největší ochotou, že mu věnována byla zvláštní pozornost. Dán mu byl odznak lékařský, jímž otevřen mu byl vstup do nemocnic, jakož i poskytnuta možnost prohlížení nemocné. Seznámil se tam s kolegou dr. Gouraudem z Paříže, o němž napsal, že je hotov ho hájiti proti jakémukoliv nařknutí z povrchnosti nebo šarlatánství. Na sjezdu monistů v Magdeburku (6.—10. září) prohlásil dr. Aigner, že ani u jednoho uzdravení, jež uveřejněna byla za jeho pobytu v Lurdech, nemůže býti řeči o nějakém uzdravení nebo aspoň zlepšení. Redaktor listu «La Croix de Lourdes» požádal dra. Gourauda, k němuž chová Aigner tak velikou úctu, by mu podal nějaké vysvětlení onoho prohlášení kolegy mnichovského. 8. října dostal tuto odpověď: «Co Vám plší, mohu říci s jistotou a můžete to uveřejnit s mým podpisem. Za národní povti francouzské v r. 1912 představil jsem dru. Aignerovi dva právě uzdravené nemocné, jednoho z tuberkulosity zápěstí a druhého z tuberkulosity svaté kosti křížové. U obou uznal skutečné uzdravení.» — Nuže, velký bojovník za pravdu dr. Aigner řekl v Lurdech «ano», v Německu povídá «ne». Tak pracují přákopníci «nestranné vědy».

Klesání cenových papírů obávají se mnozí za nynějších neklidných válečných poměrů. Neklid na burse a stále rozechvění jest toho důkazem. Zcela klidně za cílem svého štěstí jdou ti, kteří nepatrný obnos 1 koruny obětovali na los ve prospěch stavby sanatoria pro tuberkulosní na Pleši. Hlavní výhra 40.000 K nemine šťastného výherce! Cíl loterie této jest krásný a povznášející. Loterie pořádána jest nejen ku štěstí majitelů, ale i ku blahu tisíců trpících zákeřnou tuberkulosou!

Odplata Prusákova. Mezi těmi, kdož mají býti v nešťastném pruském záboru Polsky násilně zbaveni svého majetku, jest také šlechtic Trczinski. Jeho předek Valentin Trczinski bojoval v pruské armádě u Hradce Králové a za svoji udatnost byl na bojišti povýšen na poručíka. Bratr jeho bojoval ve francouzsko-německé válce u Mars la Tour, kde byl raněn. Byl vyznamenán řádem. A nyní vnuka jeho vyhání pruská vláda z jeho majetku. Nejsou turecké poměry jen na jihu Evropy, jsou i na jejím severu.

Jak zachránili katolíci Slované Vídne proti turecké záplavě. R. 1682 řekl císař Leopold ve chvílích velice krušných svému důvěrnému příteli, kapucínovi P. Marku d'Avianovi: «Otče Morku, strašné nebezpečí hrozí nám. Jenom ruka Páně může od nás záhubu odvrátiti. Společně se na Vás, důvěřuji Vaší modlitbě. Pomozte mi svojí zbožností!» P. Marko, jehož hlas lidu prohlásoval za světce, vyslovil pevnou důvěru v pomoc Boží a kázal horlivě ve Vídni pokání. — Již v létě roku 1683 poslal mocný sultán Mohamed IV. velkého vezíra Kara Mustafu s obrovským vojskem přes Uhry k Vídni. Voje turecké cestou vzrostly na 280.000 mužů. Voje císařské musily rychle před přesilou ustupovati. Turek na cestě drancoval a páli, nač přišel. Dne 7. července již hořel docela klášter na Lysé Hoře u Vídne. Císařský dvůr utekl se do Lince a pak do Pasova. Posádka vídeňská čítala jenom 14.000 bojovníků německých a českých, jímž veleli Ruediger ze Starhemberka a Zdeněk Kaplíř ze Sulevic. Ostatní vojsko císařské rozložilo se severně od Dumaje. V době velice prudkých útoků tureckých psal císař P. Markovi do Padovy obšírný list, v němž mu sdělil největší své obavy. Prosil mnicha, aby přišel stísněné křesťany povzbuditi. P. Marko vydal se na cestu. Zatím císař vyžádal si pomoc u některých jiných katolických států. Sám papež Innocenc XI. daroval veliké sumy peněžitě. Jeho příkladu následovaly některé státy italské. Když viděl sultán, že nezůstane císař při své obraně osamocen, hledal spojení mezi proradnými křesťany. A vskutku sám mocný a pyšný francouzský král Lúdvík XIV. chtěl se spojit s katany křesťanstva. Jen velikému úsilí papežovu se podařilo Lúdvíka od nekřesťanského záměru odvrátiti. Konečně dne 7. září, kdy již stateční obránci umdlávali, shromáždila se pomocná vojska křesťanská na rovině u města Tulnu. Císařských bylo zde 20.000, Poláků pod vedením statečného krále Jana Sobieského 20 tisíc, Bavorů 10.000, Sasů 11.000, z jiných krajů 9.000. Nadto přibýlo mnoho šlechtických dobrovolníků z různých končin Evropy. P. Marko dostavil se do tábora tohoto o svátku Narození Panny Marie dne 8. září udělal všem vůdcům spojených vojsk svatě přijímání. Svou promluvou nadchl bojovníky k velké statečnosti. Jan Sobieski napsal: «Tázal se nás, zdali důvěřujeme v Boha. Když jsme mu jednohlasně odpověděli kladně, vyzval nás, abychom s ním zvolali: Ježíš Maria, Ježíš Maria! Sloužil mši svatou velmi nábožně. V pravdě jest on muž Boží.» — Ježto císař na důtklivou radu nedostavil se k vojsku, pohlíženo na Jana Sobieského jako na vrchního velitele. Bylo ustanoveno, že se vrhnou spojená vojska na nepřitele z Lysé Hory. Dne 9. září již nastoupila křesťanská vojska příslušný pochod. Za dva dni nato již shlíželi spojenci na obrovské ležení turecké před Vídni. Dne 12. září ráno nastala již na úbočí přestřelka. Ve zříceninách kláštera kamalduelského konala se generální válečná porada. Zatím turecké baterie páliły

Vřele doporučujeme umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné pozlacování nových i starších oltářů, kazatelů, Božích brobů a veškerých věcí v obor spadajících. Umělé polychromie soch a křížových cest. Sklad nábrovůch a nástěnných křížů a lištových rámců.

Práce v každém ohledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

na Vídni velice zběsile. Právě slavil se svátek Boží Prozřetelnosti. Při misi sv., kterou sloužil P. Marko, Jan Sobieski ministroval. Pak požehnal P. Marko všemu vojsku a zvolal nadšeně: «Ve jménu Páně pravím vám, vítězství bude naše. Jen důvěřujte v Boha!» Jan Sobieski pospíšil pak se synem Jakubem na pravé křídlo armády. Levé křídlo začalo bojovati velice šťastně. P. Marko postupoval s vojny, drže v ruce kříž a volaje mocně: «Ejhle kříž Páně, prchejte, nepřátelé!» O druhé hodině odpoledne vrazilo na nepřitele i pravé křídlo a střed před osobním velením Jana Sobieského. Návalu všeho křesťanského vojska již nemohli Turci odolati. Když kníže Waldek seznal pronikavý úspěch zbraní polských, přichvátil k Janu Sobieskému, za radostných slz jej objal a blahopřál mu k vítězství. Po tuhém zápase prchali Turci k večeru na celé čáře a to tak rychle, že nebylo pamětníka podobného útěku. — Druhý den začali si mezi sebou vojínové rozdělovati cenné věci, které Turci v opuštěném ležení ponechali. V táboře tom však zůstaveno i mnoho zajatých mužů, žen i dítek. Mnozí z těchto ubožáků byli schválně od prchajících Turků raněni nebo zmrazeni. Na místo velikého boje přibyl i biskup Kolonič s několika vozy. Hledal také kořist, ale živou. Hledal raněné zajatce, shromažďoval kolem sebe ženy, děti a starce, aby jim mohl poskytnouti první pomoci. Do okrsku bývalého tureckého ležení přibyl i Jan Sobieski a pak se bral do Vídne, kdež byl přijat s velikou slávou a nadšeným jásotem. Před králem a jeho synem nesen veliký, zelený, zlatem a stříbrem vyšívaný turecký prapor, který byl sultán daroval Karu Mustafovi na znamení svrchované moci vojenské. Turci ovšem prchli od Vídne tak rychle, že ani tento prapor nezachránili. Jan Sobieski o jásotu Vídeňanů napsal svoji choti: «Byl jsem ve dvou kostelích, lid se ke mně tlačil, šaty, ruce i nohy mi líbal. Jiní, kdož se mne nemohli dotknouti, volali: «Dovol i nám, králi, ruku polibiti!» V 10 hodin dospěl průvod do chrámu sv. Augustina. V loretánské kapli sloužena mše sv. Po ní zazpíval polský král «Te Deum.» Skromný král však vzdal i díky horlivému P. Markovi, řka: «Vaše požehnání, Vaše zbožná pomoc zjednala nám včera veliké vítězství.» Marko však odpověděl: «Nikoliv, Bůh nám poslal vítězství a statečnost Vašeho Veličenstva ho dobyla.» Tak bylo doznáno ústy očitého svědka, jak Slované se zasloužili o zadržení mongolské záplavy, která by se byla brzy valila i do Německa. Ti Vídeňané, kteří mají tisíc chutí bojovati proti Slovanstvu, jež porazilo nyní krutého barbara, nechť si jenom vzpomenou na rok 1683. Čím by byli bez Slovanů nyní?

Všelicos. Dopis «poste restante» od 1. prosince t. r. nevydává poštovní úředník na pouhou navštívenku neb na obálku se jménem a datem předešlého dopisu jako dosud, nýbrž adresát musí se vykázati obálkou listu určeného do jeho bytu neb i legitimacním dokumentem. Listy sířované t. j. adresované na pouhý počáteční písmena či hesla, nesmějí se vydávati mladíkům pod 16 a dívkám pod 18 let. Úředník může si k tomu vyžádati i domovský list neb jiný průkaz předepsaného stáří. — Knížetem primasem uherským jmenován kološský arcibiskup dr. Černoš. — Dle posledního sčítání (ovšem úředního) přibýlo jednotlivých národností rakouských v procentech takto: Rumunů 19.12, Poláků 16.64, Maďarů 15.22, Srbo-Chorvatů 10.11, Čechů 8.7, Němců 8.5, Italů 5.68, Slovinců 5.04, Rusínů 4.24. — V Bosně a Hercegovině jest 1.822.000 Srbochorvatů, 23.000 Němců, 11.000 Poláků, 8.000 židů, 7.000 Rusínů, 7 tisíc Čechů a 6 tisíc Maďarů. — Dle «Samostatnosti» chystá se prý v ministerstvu železnic nové zdražení jízdních lístků. Turecká princezna Zeki, zdrcena zprávami o velikých porážkách Turků, ztrudnomyslněla a naposled na hranici dftví v Abu Ceife v Anatolii se upálila. — Od nynějška nesmí žádný konduktér trpěti kuřáka v oddělení pro nekuřáky, i kdyby spolecestující neprotestovali a také žádného muže v oddělení pro ženy. — Chorvaté v nejkratší době počnou vydávati nový katolický deník, který má býti jedním z nejlepších a nejlépe řízených listů. — Jednání před správním soudem o stížnosti spolku «Komenský» proti ministerstvu kultu a vyučování do rozhodnutí týkajícího se uzavření tímto spolkem zřízené české obecné školy v X. okrese vídeňském bylo na neurčito odročeno. — V Pešti byla rozpuštěna schůze, v níž voláno: Ať žije republika. Po schůzi došlo ke srážce s policií, na kterou bylo stříleno, a jež byla bombardována kamením. Mnoho osob bylo zraněno a 86 jich zatčeno. Policistů zraněno 12. — V rakouské armádě bude zaveden titul štiabních poddů-

stojníků. Bude to hodnost vyšší nežli šikovatel. — V poslanecké sněmovně rakouské bude prý zaveden elektrický hlasovací přístroj. Na lavici každého poslance mají býti dva elektrické knoflíky a dráty od nich mají vést k tableau umístěnému v čele sálu, jehož plocha bude rozdělena — dle počtu poslanců — na 516 polí. Vyze-li president sněmovny k hlasování, stisknou poslanci příslušné knoflíky, a na tableau objeví se pole těch, kteří hlasují pro, v červeném, pole proti v modrém osvětlení. Pole nehlasujících zůstanou temná. Sčítací stroj samočinně hlasy spočítá a na čelní straně sálu, jakož i na lavici před presidentem se objeví tabulky s číslicemi, ohlašující přesný výsledek.

Českému obchodnictvu. Protičeské běsnění vídeňské radnice nachází souhlasné ozvěny v německém obyvatelstvu Vídně a to i v oněch vrstvách, které již následkem obchodních styků s Čechy zachovávali il-nak rezervu. Objevilo se v mnoha případech, že tato sympatie kotví v neinformovanosti. Proto byly na návrh, vyšly z kruhů českých obchodníků, vydány informační letáky a korespondenční listky o brutálních činech vídeňské radnice, aby jich čeští obchodníci v korespondenci s vídeňskými obchodníky užili a vývěsky upozorňovali cestující oněch firem na to, že není řádění německé radnice proti českým školám českým obchodníkům neznámo. Tiskopisy zasílají se zdarma, korespondenční listky 100 kusů za 50 hal. kanceláři spolku „Komenský“ ve Vídni III./3 Strohgassee 45.

Příloha. K celému nákladu dnešního čísla přikládáme informativní listy p. Jos. Malého z Čáslavě pro kruhy hudební. Odporujeme čtenému čtenářstvu k bedlivému pročtení.

(Zasláno.)

Velečtému Pánu,
Panu Emanuelu Fouskovi, malíři kostelů
ve Vysokém Veselí.

Po dlouholetých opravách, pořízení nových oltářů, varhan a mnohých jiných bohoslužebných předmětů v naší svatyni Svato-Prokopské toužili jsme všichni i duchovní správa i hodný lid věřící, by opravné dílo to za vzájemné součinnosti, dobročinnosti a obětavosti korunováno bylo novým rouchem malebním na stěnách i stropu chrámovém. A Vy jste, velectný Pane, úlohu, na Vás vznesenou, letošního roku v našem milém chrámu Páně vykonal tak, že Vám za Vaši čistou, svědomitou a dovednou práci malířskou veřejně touto cestou upřímně děkujeme a, jsouce i c odoceny, Vámi účtované, plně spokojeni, milerádi Vás svým spolutratím na vinici Páně i slavným patronátním úřadům k podobným pracím co nejlépe doporučujeme.

Jménem všech dobrodinců chrámových, radost majících:

Farní úřad v Žitelicích a. Cldl., v den sv. Klimenta,
23. listopadu 1912.

František Xav. Vintera,
bisk. vik. sekretář, notář a farář.

**Naším spolům
a organizacím!**

Upozorňujeme, že

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové**

má ve svém skladu bohatý výběr

**plesových
pozdánek**

vzorů jednoduchých i skvostných,
úpravy vesměs elegantní, ceny
levné. Zakázky vyřídí svědomitě
a rychle. Prosíme všechny kato-
lické spolky a organizace, aby se
obracely na **diocésní svůj
podnik katolický**, jenž
není ani soukromý ani akciový,
a **veškeren výtěžek svůj
odvádí na podporu kato-
lické organizace.**

Přinášíme-li svými podniky adalbertinskými krajní
oběti katolické věci naší, zajisté po právu pro-
síme o **podporu** naší katolickou veřejnost.
..... Svůj k svému!

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěřím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

**Všude rozšiřujte
a podporujte
katolický tisk!**

Levný a praktický vánoční dárek

jest nádherná kasetka s voňavkou
a toaletním mýdlem od firmy

Jos. Jelínek, parfumerie
— v Hradci Králové. —

Cena za 1 kasetu 80 h až K 20 —

Svétoznámý malínský křen

letošní sklizeň, jakož i celá,
česnek, majránka a česnek
nejlepší jakosti zasílá nej-
levněji v 5 kg. balíčcích
i ve velkém

Josef Mikulecký v Kutné Hoře.

Vývoz malín. křenu. Ceníky na požádání franko.

Přesvědčivě vyznamenání a doporučení.

Umělecký ústav
pro malbu na křídlo
E. Škarda, Brno,
zhotovuje a dodává malov ná-
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejednoduššího
vzoru mosikového do n-
hašitvo provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
až a vše zaneseno v městě.
Mosaiky akenné pro fa-
gady, křídlové cesty atd.
Nákreby, respoty i od
borná rada zdarma.

Hudebniny starší

pro piano nebo harmonium
prostřední těžkosti

se levně koupí.

Dotazy zodpoví administrace t. listu.

Raďte si psát o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 188.

— Vývoz inženýrského a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panákové

plátna, damasky, ubrusy, ručníky, **zefíry** na kožle,

— látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
obvalných ušatí. — Objednávky v ceně přes 20 K ma-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vlněných rodušených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! **Měst. sociál. podnik**

V podniku tomto lze též bezpečně aložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zárukuje veškeré vklady na knížky
(půlměsíční záručen)

4 a $\frac{1}{2}$ 0 dnem 1. dubna 1912
— počínajíc. —

Za vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění,
městská obec Vysokomýtská a všichni poplatníci
(obecními přírážkami). Jest tedy vklad ve spořitelnu
vždy zcela bezpečně uložen.

Obchod lahůdkami a vínem

V. Boučka

v Hradci Králové

přesídlil do bankovního
paláce

Zálož. úvěrního ústavu

proti bývalým obchodním místnostem.
Závod zařízen moderně, odborně i účelně pro
pohodlí P. T. obecnstva.

Elegantní útulná vinárna.

Kulturní listy.

Významné svědectví křesťanské humanity.

Již jsme se zmínili o statečnosti milosrdných sester při americkém požáru. Americký tisk sděluje tyto podrobnosti o požárních výjevech ze dne 30. října: Šest milosrdných sester v sirotčinci sv. Jana zachránilo dnes 85 sirotek od jisté smrti uhořením a obětovaly životy své za své chráněnce. Krásná budova ústavu toho byla skoro úplně zničena a dva sirotky potkal týž hrozný osud jako jejich ošetřovatelky. Třem ctih. sestrám byl útek z hořící budovy plameny zamezen a všechny tři uhořely, kdežto sestra Monika při seskoku ze čtvrtého poschodí, kde ve spacím pokoji prohlížela postýlky dětí, aby tam žádné nebylo zapomenuto, se zabíla. Šestá ze ctihodných sester, představená ústavu, sestra Marie, pokusila se s plačícím dítětem v náručí sestoupiti po žebříku, hasiči k oknu přistavenému dolů, ale zachvácená byvší plameny, klesla zpět a uhořela. Sestra Marie Kostka chtěla se za podobných okolností zachrániti, seskočila do napnuté sítě, minula se jí však a při pádu přerazila si páteř, tak že za nedlouho zemřela. Jedno dítě zabito bylo padajícím zdivem. Nejdř. biskup J. W. Shaw byl jedním z prvních, kteří se odvážili vkročiti do hořící budovy. Zachránil několik dětí. Byla to velmi těžká práce zachrániti 87 dětí u věku od 2 do 12 let v ústavu tom se nacházejících, poněvadž ani nejstarší z nich samy pomoci si nemohly. Důstp. W. W. Hume, kancléř a důstp. J. Duffy, přišli rovněž při zachraňovacích pracích o život. Oba vnikli několikrát do hořící budovy a vždy vynesli odtud některé z dětí, které bez pomoci bloudily v kouřem naplněných světnicích. Budovu samu nebylo možno již zachrániti, poněvadž než se hasiči dostavili, stříla se již střecha a plameny šlehaly okny.

Vzájemná denunciacie před tribunálem židovským. »Nár. Listy« dne 10. t. m. napsaly na adresu »Času«: »Věřis židům a jich spojencům, že jsou dokonce tvými přáteli? Napovím ti: Jedná se jim jedině o to, aby náš lid nepřišel k vědomí o své síle...« Takové a podobné libeznosti, rázu štvavě antisemitského, vydal včera realistický »Čas« ve zvláštní příloze ke svému sobotnímu číslu z 9. listopadu. A ještě doporučil zvlášť svým čtenářům, aby si každý přečetl »zajímavý letáček!« Kdyby tak něco podobného provedly »Národní Listy«, byl by i »Čas« první, který by spustil pokřik: »Co pak tomu řeknou mladočeští židé?« My ani nejsme zvědaví, co »zajímavému letáčku«, kolportovanému »Časem«, řeknou židé realističtí, ale těšíme se, jak bude »Čas« vykrucovat tento záchvat antisemitství — nedopatřením svojí administrace.

Tímto upozorněním chtěl mladočeský denník dokumentovati co nejpevnější loyaltu k semitům. »Čas« ovšem pokorně uznal, že se mu stalo nemilé nedopatření, což přece ani dokazovati nemusil. Ale zvedl proti »Nár. Listům« kopí roší, modernější. Vyčetl mladočechům, že se spojili s českými »klerikály.« A to je, Ben Akibo, zločin horší, než podporovati německé židy. Jestliže někteří uvážliví mladočeši pochopují, že národní náš boj nezáleží ve fanatické válce občanské, že jest nesmyslem vésti za pomoci živlů cizáckých vyhlazovací boj proti straně, tvořící jádro národa, jest to podle konkrétní logiky masarykovců vlastizrada. »Čas« vyčetl, že Dr. Groš byl volen hradičanskými kanovníky. Ale »Národní Listy« dne 17. t. m. důrazně prohlásily, že kanovníci zůstali doma. Letos prý na Hradičanech bylo voličů o 32 více než loni. Kde se vzali? Na hradičanských mariánských vystavěných nově rodinné domy... stavební parcely neprodávala obec (s mladočeským magistrátem. Pozn. Obn.) — kanovníkům, nerozmnožovala síly klerikální pro I. sbor... Tím ovšem přibýlo na Hradičanech 32 nových voličů neklerikálních... Jediný sbor pražský, v němž měli klerikálové silnou posici, I. sbor hradičanský, byl prozíravou stavební politikou radnice zbaven svého klerikálního rázu. Radnice pracovala na odstavení klerikálů, ale za to se jí v »Čase« spílá!

Tím se ovšem mladočeši značně před »národem« rehabilitovali, tak že ani »Čas« neměl příčinu bráti takovou taktiku vlastizrada. Židé si oddechli, vidouce, že vlastenecká politika vůdcích českých stran se vtěluje v politiku židovskou. Osvědčili se ovšem v listech nekatolických nějak o zachváť kritika pražské hrady německé, tamějšího židovstva, »Čas« ovšem neopomene ihned takovou smělost denunciovati u synagogy. A že na Křofáčův tisk také protestoval, když se mu vytkala smělost antisemitská, kdo by se divil? Zapomeňme si jenom na zadluženou »Zlatou husu« a hned pochopíme nutnost takové loyality.

Očekávání moderní »svobodomyšlnosti« Americký »Měsíční Věstník« přináší nový dokument. Ředitel svobodomyšlného sirotčince v Chicagu Čeněk Bolek vyplnil přání své umírající kateřinky choti: dal jí zaopatřit sv. svatební a vypravil ji katolický pohřeb. Toffle nazval velkofilm

ČSPS v Illinois porušením svobodomyšlných zásad a požádal, aby se Bolek svého místa vzdal. Tak daleko tedy sahá ruka plantážnická, že zasahuje do soukromých práv rodinných, že zakazuje vyplniti nevinné přání umírající zbožné osoby. Boli-li se pokroková »svobodomyšlnost« katolického pohřbu jako hrozná rána, patrno, jak stojí na hliněných nohách. Chce-li se udržovati již nyní karabáčem, kam dojde při silnějším rozvoji?

Velice důležitý objev rehotníků. Není jediného oboru vědeckého, v němž by duchovenstvo nepřispělo značnou hřívnou k pokroku. Nyní se hlásí k slovu nový vynález. Ve středověku popsané pergameny se čistily, aby se na nich dalo znovu psáti, poněvadž pergamen byl přirozeně velice drahý. Starý duběnkový inkoust však pronikl pergamenem dosti hluboko, tak že účinky prosáknutí nezůstaly zcela ani po důkladném vyškrobání a smytí, třebaže oko po proceduře ničeho na bláně nepozorovalo. Bylo tedy v novém čase usilováno o to, aby se pomocí chemie staly rukopisy smyté čitelnými. Leč nedávné pokusy byly nedostatečné, porušovaly pozdější rukopisy na téměř pergameně. Nyní benediktinský mnich beuronský P. Rafael Kögel objevil, jak možno vyvolati staré písmo fotografií a mechanicky. Již také v hohenzollerském Beuronu jest zřízen ústav, kde velice zdařile se staré písmo vyvolává a to tak, že se objeví na desce starší písmo v barvě černé, novější pak v bílé.

Vynález ten má obrovský význam pro historickou vědu. Vždyť celá spousta starých popsaných pergamenů tají v sobě zprávy, jež posud našemu věku byly neznámy. Takových pergamenů jest veliké množství i v Čechách, tak že bude potřeba i nám následovati příkladu těch odborníků, kteří již pergameny do Beuronu zaslali. — Ironie nové doby! Nyní netoliko pařížské a berlínské, nýbrž i české liberální listy uveřejňují inserty věštkyň, kartátek, mužů, předpovídajících »neomylně« budoucnost jednotlivců. Tak čteme v listech, které v redakční části hartusí proti »všeliké pověře — a zvláště klerikální.« Že to hadačství jest švindlem, netřeba dokládati. Kdo takové čachry podporuje, nemá práva o sobě tvrditi, že jest skutečným odpůrcem pověr a důsledným šířitelem světla.

A na druhé straně »tmářský« mnich bez dryáčnické reklamy objevuje svým vynálezem dávnou minulost fakticky. Tedy »klerikální« pohled do minulosti jest vědecký, »neklerikální« pohled do budoucnosti jest pověrečný.

Budoucnost náboženství v Americe. Samy pokrokové listy trnou údivem nad velice silným rozvojem katolictva v Americe. A že v těchto rozsáhlých krajích katolický živel jest na postupu stále příznivějším, dokazuje sám statistik Dr. Hoffmann, ředitel družstva »Budencial Insurance Company.« Prohlásil na sjezdě v Rhode Islandu, že se Amerika pokatolčuje, jelikož katolické rodiny mají větší počet členů než rodiny obyvatel jiného vyznání. Katolická matka dle Hoffmanna jest při výchově dítek trpělivější než nekatolická. Proto také více střeží zdraví a vše jiné dobro dětí, než matky jiné. Jelikož pak úcta mariánská nalézá silný ohlas v ženských srdcích vůbec, přestupuje mnoho zbožnějších žen z jiných vyznání ke katolickému, což přispívá rovněž k posílení živu katolického.

Živnostenská hlídka.

Sdružení českých katolických živnostníků jest sdružením, které si z politických otázek všímá především těch, které se týkají živnostenského stavu. Snahou sdružení jest dále vymaňovati české živnostnictvo z područí a závislosti našich nepřátel národních a náboženských. Sdružení chce se přičiňovati ve všech poměrech veřejných, kam dovoluje jeho vliv sahá, aby zásady náboženství křesť. katolického byly chráněny. Sdružení nechce vnášeti do společnosti sváry, hnáti příslušníky téhož stavu nebo dokonce téže živnosti proti sobě; naopak chce vyblízeti členstvo, aby si práce ve společenstvech pilně všímalo, aby v nich pracovalo samio ku prospěchu svého stavu, ale také — buď-li potřebí — aby zabránilo v nich různým stranickým rejdům. Členové musí býti na stráži, aby společenstva byla zachována svému čistě odborovému povolání, aby nestala se doménou té které politické strany a její takřka volební kancelář. Nechceme podnikati výboj, nýbrž jen chrániti zastoupení, které nám přísluší.

Obchodníci a výroba lihovin. Dle výnosu ministerstva vnitra ze dne 14. prosince 1904 a ministerstva obchodu nepřislouží ani obchodníkům, ani výčepníkům právo k výrobě lihoviných nápojů, ani koncese k výčepu nebo k drobnému prodeji těchto nápojů oprávnění k jich výrobě naprosto v sobě nezahrnuje. Panující praxe uznává výrobu likerů a lihovin studenou cestou za samostatnou svobodnou živnost výrobní.

Osvobození učně od opětého placení. Dle výkladu obchod. a živnost. komory v Plzni jest učedník, jenž po smrti svého učebního pána byl na zbývající učební dobu převzat do učení mistrem, náležejícím jinému společenstvu, osvobozen od nového placení přijímacího poplatku až do výše poplatku, zaplaceného původnímu společenstvu.

Vyloučení z provozování živnosti. Následkem určitého případu vydal správní soudní dvůr náležením č. 6534 z r. 1912 následující rozhodnutí. Podle § 5. živn. řádu může za určitých, v zákoně uvedených předpokladů, osobám, které pro nějaký zločin vůbec, pro přečin nebo pro přestupek, spáchaný ze zistnosti nebo směřující proti veřejné mravopoctnosti, nebo pro přečin v § 486. tr. zák. naznačený, pro podloudnictví nebo pro těžký přestupek duchodový odsouzeny byly, býti odepřeno, aby v živnost nějakou se uvázaly. Mezi přečiny nebo přestupky, proti mravopoctnosti spáchanými, musejí, jelikož se zákon v ohledu tom názvosloví trestního zákona přidružuje, rozuměny býti trestné skutky, které zákon trestní jako takové naznačuje, totiž ony, které v II. dílu 13. hlavě téhož vypočteny jsou. Jestliže odsouzení nestalo se pro některý z těchto trestných skutků, pak není živnostenský úřad oprávněn, trestný skutek samotný označovati jako proti veřejné mravopoctnosti spáchaný.

Zemědělské a živnostenské dodávky v delegacích. V subkomitétu rakouské delegace pro vojenské dodávky jednáno bylo 21. listopadu o dodávkách pro vojsko a námořnictvo. Del. dr. ryt. Kozłowski podal zprávu o zemědělských dodávkách a odůvodňoval nutnost, aby dodávky zemědělské i živnostenské byly rozděleny dle obvodu sborových velitelstev. Bylo usneseno naléhavě vojenské správě doporučiti, by při zadávání dodávek co největší zřetel byl brán ku přáním projevovým z kruhů maloživnostenských.

Pomoc obce obchodu a živnosti. Obec Černovická v Bukovině usnesla se za účelem zmírnění peněžní tísně uložiti 1 milion K z obecní zápůjčky u místních peněžních ústavů. Mezi banky, u nichž obec část obnosu toho uložila, počta také Ústřední banka českých spořitelen, při čemž v usnesení obecního zastupitelstva zdurazněno zvláště přisoubení banky v oboru úvěrování, zejména skládání vadí a kaucí i menším živnostníkům.

Národohospodářská hlídka.

Třídní loterie. Sněmovna poslanecká projednala právě ve třetím čtení osnova zákona o zrušení dosavadní malé loterie a o zavedení místo ní loterie třídní. Po zrušení malé loterie volá se už dlouhá léta. Odsuzuje se všeobecně, ale vynáší státní na 18 mil. K ročně. Vláda je ochotna malou loterii zrušit, ale 18 mil. nechce pozbýt. Proto dle vzoru jiných států chce zavést loterii třídní, na laciné losy. Chce při tom ročně získat 20 mil. K, při čemž 70 procent splacených peněz za losy připadnout má na výhry, nejmenší podíl na losu stojí 4 K. Menší sázky nejsou možny a proto se myslí, že aspoň nechludší vrstvy budou od vášně loterní chráněny. Loterie třídní místo loterie malé, má se provést postupně do 10 let. Losy tříd. loterie směji prodávat jen osoby úředně k tomu oprávněné. Neoprávněný prodej bude stíhán pokutou 100 až 2000 K. Při opětém přistžení může pokuta býti stupňována až na 6000 K.

Druhá bytová konference ve Vídni. Z Vídně se oznamuje 25. t. m.: Druhá rak. bytová konference vzala na vědomí resoluci, přijatou sjezdem stavebních společenstev v Praze, kterou se vláda vyzývá, učiniti opatření proti nedostatku úvěru u stavebních společenstev. Debaty účastnil se mimo jiné i ředitel dr. Lošťák z Prahy, načež byla přijata resoluce, ve které se praví: »Pojem obecně prospěšný při stavebním sdružení musí být učiněn neodvislým od měnicích se názorů nařizovací moci a musí být vytyčen jasně a prostě, protože obecně prospěšným stavebním sdružením přiznalo zákonodárství četné výhody, jejichž dosažení a poskytnutí vzhledem na jejich důležitost pro obecně prospěšné bytové stavby nesmí býti závislým na více nebo méně nejistém uvážení. Pro pojem »obecně prospěšný« při stavebních sdruženích má býti rozhodující definice, daná v § 12. zákona ve příčině »fondu pro bytovou péči«. Po další debatě, které se účastnil též tajemník Závěský z Prahy, byla přijata tato resoluce: Schůze očekává od praktického uskutečnění práva stavebního podstatné zlepšení poměrů bytových. Je naléhavě žádoucí, aby všechny korporace, jimž přísluší ve stavebním právu zadávati pozemky, zvláště země, okresy a obce, byly ochotny co možno nejvíce používati právního zřízení dědičného práva stavebního a aby podmínky přenechání stavebního pozemku na stavby dle dědičného práva kladly tak, aby bylo lze v plném rozsahu dosáhnouti sociálně politických účelů tohoto zřízení. — Po doslovu předsedy tajného rady dra. Kleina byla konference skončena.

Časové upozornění. Majitelé cenných papírů v pohnutých dobách politických trpěli poměrně velké ztráty, ježto, jak zkušenost učí, kursy silně klesají. Není tudíž divu, že rozvážné spořicí obecnost opět vkladními knížkám věnuje více svoji přízně, kteréž v dobách dobrých i zlých co nejlépe se osvědčily a spořicímu rozvážnému obecnstvu žádnou starost nepůsobily. Je na čase, aby v tom ohledu nerozvážná a zbytečně nerozumnými novinářskými zprávami rozčilovaná část obecnstva poučena byla o tom, že vkladní knížka řádného ústavu je nejlepší schránkou úspor.

Heslo »Svoji k svému« u Poláků. Haličtí přimyslníci odpověděli na chystané zvýšení cen hornoslezského uhlí usnesením, že ve svých továrnách budou používatí pokud možno jen haličského uhlí. To bude jistě účinná sebeobrana.

Úvěrní poměry v Haliči. S vypočítavostí rafinovanou ohlásila téměř v jedné době řada židovských obchodníků konkurs. Passiva obnášela mnohdy půl milionu korun, v některých celý, u jiných dokonce dva miliony. Zejména majitelé agentur ukázali, jak dovedou důvěřivých továren využívat. Vyrovnání děje se pak na 40 procent a tak zůstane slušných 60 procent v kapse židovských spekulantů. Přirozeno, že vážne teď obchod v Haliči. Dovozy cizích výrobků je na nejnižší míru obmezen, dodavatelé dávají jen s velikým skepticismem na úvěr. Není ani radno, Halič zachvácená »liorečkou krachů«. I teď oznamují listy polské a vídeňské ohlášené krizy. Nelze dnes říci, kdy uzdraví se finanční poměry v Haliči. Dle všeho nelze očekávat brzkého obratu. Ku zlu spekulativnímu přidružila se druhá smutná událost — nebezpečí války. Brzdí také vývoj jinak normálně vyvíjejících se poměrů. Velkoobchodníci zdráhají se přijímatí dodávky, jsouce si vědomi, jaké následky pro ně mělo by nepřijetí moratorium (příročí). Utrpěli dosti citelných ztrát spekulací peněžních lupičů a proto bojí se o svoji kůži. Jsou však sami vinní. Páni velkokapitalisté mají moc v ruce a proto mohou se postaratí o to, aby podobné spekulace byly co nejpřísněji trestány. Ukradnou-li chudšas polínko v lese a to skutečně jen z velké bídě, dostane od slavného soudu, nejméně 14 dní, ukradnou-li povedení židovští spekulanti ve zprísobu »krachů« miliony, dostanou několik dní a odseďí se trest s plným přepychem. Ať postarají se mocní páni o úpravu tohoto zákona a pak rozmyslí si spekulanti »ohlášení konkurs«.

Pokles Ústřední jednoty řepařské v Čechách vysvítá jasně ze zprávy pokladní. Organizační příspěvky činily 9.254.04 K, úroky 306.80 K. — Vydání bylo následující: nájemné 450 K, topivo a svítilny 317.72 K, tiskopisy 694.80 K, kancelářské potřeby 39.10 K, poštovné a telefon 689.91 K, služné 4.890 K, mzda 220 K, penzijní pojištění 264 K, pojišť. úrazové a nemoc. 63.24 K, daně a poplatky 38.80 K, cestné 1.139.50 K, desetiprocentní odpis inventáře 82.70 K, různé 679.91 K. Tento účet s chybou v součtu byl rozeslán dle zprávy »Práva Venkova« jenom lidem, oddaným naprosto režimu Švehlovi, a vykazuje vlastně passivum. Proč? Tajemník Hak musí mít kavalírský honorář. Všimněte si jenom výše služného a cestného! Jak ostatní cifry jsou proti tomu malé! O tom že byl za minulých let přebytek několika tisíc, zpráva pokladní se nezmínuje. Řepařskou jednotu udržuje už jenom málo lidí ze tří okresů, jak tvrdí »Práva Venkova«. To není nejlepší vysvědčením důvěry pro jednotu, která opírajíc se o velké bohatce, s plnou finanční výzbrojí pustila se do světa, takže měla všechny materiální podmínky k úspěchu. Po nedůsledném jednání s řepaři následoval pokles zcela přirozeně.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Český slovník boho- vědný. Pořádají dr. Tumpach a dr. A. Podlaha. Seš. 20. a 21. Obsahují výklad slov Barakovič až beatifikace. Tímto sešitem ukončen díl I. a započat díl II. Předplatné na 5 sešitů 7 K. Dílo toto zasluhuje co největší pozornosti. — Dr. J. Kachník: Časové otázky paedagogické. Vzdělávací knihovny katolické sv. 55., seš. 2. až 3. Za 1 K. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí F. Vaněček. Roč. 19., čís. 11. a 12. a roč. XX. čís. 1. Vychází měsíčně za roční předplatné 8 K. — Rájská zahrádka. Vychází 10krát za rok za předplatné 1.60 K. Pořádá J. Bartoň. Roč. 22., čís. 2. a 3. — Jar. Novák: Z knihy života. Za 1.20 K. — Poklad věřících. Lidový list k uctění Nejsv. Svátosti Oltářní. Řídí P. M. Š. Švec. Roč. 13., čís. 10. a 11. Předplatné na rok 1.20 K. — Reči nedělní a sváteční. Napsal Em. Žák. Díl II., seš. 1.—4. Za 2 K.

Z nakladatelství Benediktinské knihovny v Brně: Jan Vyhřídál: Z hanáckého kraje. Cena 3 K. Tři díly. I. díl má 51 obrázků ze života, II. 14. a III. 8. Kniha tato vydána jako část Knihovny našeho lidu, která vychází ve volných sešitech s poučným a zábavným obsahem za roční předplatné 4 K. — Sebraných spisů V. Kosmáka sešit 104., díl 17. Na pět sešitů lacinějšího vydání předplácí se 1.30 K, na pět lepšího vydání 2 K. — Škola Bož. Srdce Páně. Řídí P. P. Hlobil. Roč. 46., seš. 11. Roční předplatné 3.20 K. — Květy Mariánské. Řídí P. Kr. Lux. Roč. 29., čís. 11. Roční předpl. 1.60 K.

Nákladem R. Prombergera v Olomouci. J. Kranich: Přehled věd přírodních. Díl I.: Fyzika. — Biologie. — Botanika. — Mineralogie. — Geologie. Díl II.: Chemie a fyzika. III. přepracované vydání. Cena 1. dílu 1.80 K. Potřebno učitelstvu, studentstvu a každému, kdo se chce rychle a dobře informovati o vědách přírodních. — Vánoční divadelní hra. O 4 jednáních. Složil J. P. Tikovský. Cena 40 hal. Hra dějem svým a složením velmi poutavá. — Moravsko-Slezské kroniky roč. 23., sv. 5. a 6. O statečné mlynářce. Dokončení. Světlo. Povídka. Napsal M. Monlaur. Předplatné na celý rok (6 svazků) 3 K. Zlatý horizont. Napsal Ar. Czech z Czechenberků. Epická báseň. Cena 80 hal.

Z nakladatelství J. Otty v Praze. Známé dílo Tolstého Vojna a mír. Sešit 23.—26. Vychází jako laciné vydání spisů L. M. Tolstého. Sešit za 20 hal. — Salvator (Pařížští Mohykáni díl II.) Román. Napsal Al. Dumas. Přeložil dr. Jos. Sterzinger. Sešit 25.—27. po 30 h. — Sebrané spisy P. Heritese. Díl XI. Maloměstské humoresky. Seš. 1.—3. po 30 hal.

První pomoc při úrazu, neštěstí a náhlých onemocněních. Napsal dr. J. Šebor. Nákladem A. Štorcha syna v Praze. K textu přidány jsou znázorňující obrázky, tak aby každý aspoň pro začátek mohl přispěti tím nejnutnějším. Spisek hodí se dobře pro sbory hasičské, turistů, pro jednoty tělocvičné, bezpečnostní stráž, v továrnách atd.

Revue Archa vyšla 23. listopadu. Číslo 1. vyjde 1. ledna. Ročně 6 K. Vydává K. Dostál Lutínov v Prostějově. Obsah čísla 1.: Jano Köhler: Srdce Páně — Stavitelé Archy. — Dr. J. Hejčl: Jakobova závěť — Za Jaroslavem Vrchlickým. — Prof. V. Horák: Štěpný rým v českých písních novodobých — Kulturní Morava: Dr. Jar. Rehulka: Výtvarná Morava, Dr. Al. Kolísk: Umělecký dům moravský. — M. Kavanová: V bezpečí. — Okna: Naše ilustrace, Ter. Nováková, Banky, Co je s novým kancionálem, Brno, Mistr Alf. Mucha, Mumraj, Iridion, České kvartetto, Virtuosi P. Ondříček, Richard Strauss, Divadelní a koncertní ruch v Praze, Moderní otroctví, Pi. R. Svoboda, Naši literární kritici. Lze někomu bráti věru, atd. — Osudy: Drakobijce.

Eva. Ženský list pro umění, vzdělání, zábavu a ženské sociální otázky. Přílohy: Věstník organizační, Katolická učitelka, Naše domácnost. Řídí P. L. Zamykal. Ročník 9., čís. 10.—11. Číslo za 30 hal. Redakce a administrace v Olomouci.

Časopis katolického duhovénstva. Řídí dr. Fr. Kryštofek, J. Tumpach a A. Podlaha. Seš. 10., ročník 53. Nákladem kníž. arcib. knihovny v Praze.

Studentská hlička. List katol. studentstva československého. Vychází za rok 10krát. Řídí F. Trčka. Roč. předplatné pro studenty 2 K, pro nestudenty 3 K. Vydává Česká Liga Akademická v Praze, Voršílská ul.

Božena Němcová, 1820—1862. Sborník statí o jejím životě. Řídí V. Černý. Seš. 5. a 6. za 50 hal. Nákladem E. Šolce v Praze-Karlštejně.

České ovoce. Řídí J. Říha, Hrušky. Čís. 30.: Bezjaderka Říhova. Čís. 40.: Dílová máslovka. Každá hruška ve skutečné velikosti a v barvách na kartonu. Dílo toto velmi pozoruhodné vychází též jako příloha Českých listů hospodářských, jež řídí dr. F. Sitenský. České Listy hospodářské (roč. 20., č. 7. a 8.) vycházejí v Praze nákladem Ústřední společnosti hospodářské za roční předplatné pro nečleny 12 K, pro členy 10 K.

Cement — Železo — Beton. Odborný list. vychází na Král. Vinohradech redakcí M. Havelky za roč. předplatné 10 K. Svazek VI.

Hlička literární a umělecká. Kritický čtrnáctideník. Řídí V. Bitnar v Praze VIII. Čís. 10. Vychází v půlročních, obsahově zcela ukončených svazcích. Svazek tvoří 12 čísel. Na celý svazek předplácí se 4 K.

Nákladem Zmatlíka a Pallčky v Praze-Bubenci. Čítanka naší mládeže. Ve smyslu povinné četby pro 6.—8. školní rok. Uspořádal J. Urban. Cena 1.20 K. Sanatorium Humoru sv. III. Sběrka humoresek. »Kapky předpisuje« dr. A. Šťastný. Za 1 K.

Lukáš Delmege. Román. Napsal Patrik A. Sheehan. Zčestil Š. Kronus. Nákladem překladatele V. Š. Kronusa. Cena 1.50 K.

SINGEROVY
ŠÍCÍ STROJE

ohdříte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.
Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lázeňského mostu 279.

Dvě prostranné místnosti
za skladiště neb dílnu obuvníků a krejčírní zvláště dobře se hodí, jsou ihned k pronajmutí. — K doptání u firmy
K. V. SKUHERSKÝ,
a. a k. dvorní továrna nábytku v Hradci Králové.

Katolický peněžní ústav
„Úvěrní družstvo Eliška“
v Hradci Králové (Adalbertinum)
úrokuje vklady 4½ — 5%
Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.
Družstvo podléhá povinné revizi jednoty záložen.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Mešní vina
zaručeně pravá
dodá na objednávku
od 10 litrů výše
v bedničkách
Jan Košťál,
hótelier v Adalbertinu
v Hradci Králové.
Ceny za litr od 90 hal. výše.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dřevěné bryerové dýmky,
dobré a levné, též jako vhodné dárky
vkusně zdobené. Též ve větším do
obchodu nejvýhodnější u výrobců: —
Mikuláš Matějček,
dýmkařství.
Pod rěstí u Skutče, Čechy.
Účelné levné zvláštnosti. — Zdravotní patentky
uvnitř s pěnovou soustavou, novinky, vykládané,
vyřezávané a ryté ozdoby. **Zásilkou dobírkou.**

ZÁLOŽNA
v Hradci Králové
Jánské náměstí č. 163.

úrokuje vklady
5%

Vklady větší a vázané výpovědí úrokuje dle ujednání sazbou vyšší.

Doporučujeme
našim rodinám

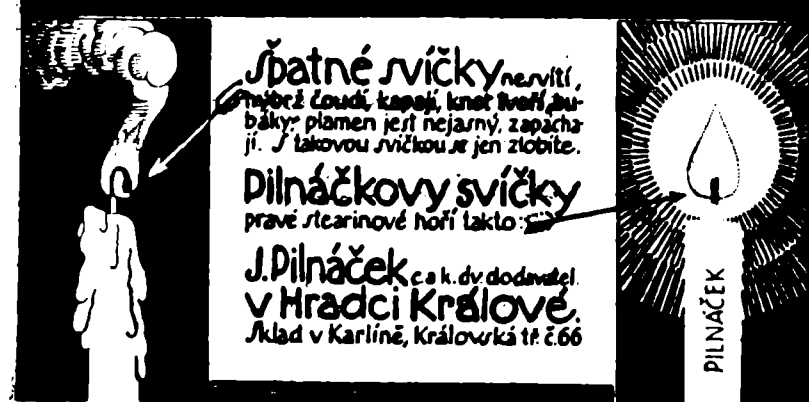
Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, alby, mon-
stran., křtitelnicí atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol., - BRNO. -
sv. Jos. ústav para-
mentní a devotional.

Na tomto záleží:

Špatné svíčky nevíří,
málo žouří, kapají, knoflík, du-
báky, plamen ješ nejasný, zápach
ji. J. takovou svíčkou se jen zlobíte.

Dilnáčkovy svíčky
pravé stearinové hoří takto:

J. Dilnáček, c. a k. dv. dodavatel
v Hradci Králové.
Jklad v Karlíně, Královská tř. č. 66

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku
provedení všech zakázek
z oboru knihtisku. —

Vyřízení správné a rychlé.

Ceny mírné.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
semských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mělo ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
skoušku.
Volejte mně látky na taláry.
Jez na spíšky bez zvýšení cen!

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.
Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrývek, koberců a
kovového náčiní ve výrobních nejstarších
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru fraško.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jakost. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.
Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatoplukův nám. č. 78

Zařizování

elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynama.

Motory.

Žárovky:

Osram,
Tungsram,
Tantal.

Velkosklad

lustrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a t. p.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma — Ceny levné.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve pte-
se rok na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, stěží, osazeními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, nebo
vážlivě k definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1863

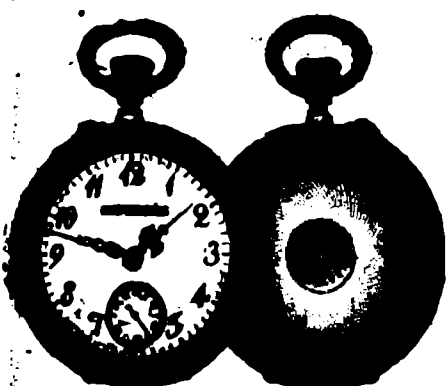
Stanislav Jirásek

v Hradci Král. 136, odporučuje veleúspěš. duchovenstvu své
bezkonkurenční koláry

prací i celuloidové, náprsenky, bířky a veškeré prádlo spodní
vlastní výroby. Trikové a látkové zboží. Právě žgrové prádlo!

Patentní náprsenky
bez háčků

Zakázky obratem
se vyřizují.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTŮČEK, Hradec Králové,

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodinok Biel, Glashütte v. S. Ženeva.

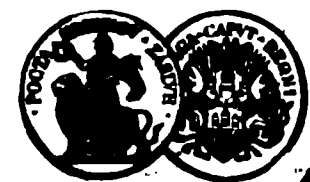
Švýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické
zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stělní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru.
Nejlevnější ceny!

Nádherné dary!

Obrazy Madony a Krista, krajiny, umělecké reprodukce a vůbec veškeré obrazy a arcadia v moderních rámech, nejrůznější umělecké výrobky, kříže, sochy, rámce a lišty nejnovějších vzorů a provedení odporučuje

od roku 1891 renomovaný

umělecký závod

Jos. Kieslich v Hradci Králové
Jižní tržnice, naproti Gramschově.

Výroba
rámců,

vkusné zarámování a zasklí-
vání přinesených obrazů atd.
ve vlastní dílně.

Obchod umělecký
a papírnický.

Na skladě veškeré druhy papíru, psací, kreslicí a
školské potřeby, alba, kasety dopis. papírů, kalendáře,
knihy obchodní a zápisné, modlitební knížky atd. atd.

Obrovský výběr dopisnic

vždy nových uměleckých, místních a časových.

Všeobecná úvěrní společnost

n. s. s. r. ob.

:: v Hradci Králové ::

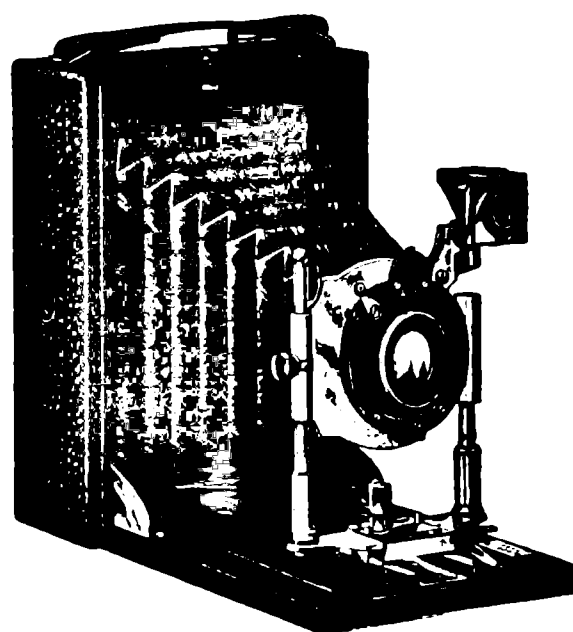
úročí vklady

4% - 5 - 5% - 5% - 5%

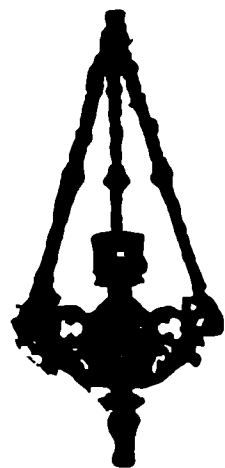
dle výpovědi.

**Nejlepší jistota.
Prodej uhlí.**

Drogerie Jan Vaněk
v Hradci Králové

doporučuje svůj velký sklad
fotografio. aparátů
za značně snížené ceny,
co nejvhodnější dárek vánoční.

Veleděstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručovat veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy
cibálky, nádobky, paténky, paci-
fiki, svícny, lampy, křižníky, krosenky
atd. atd. vlastní výroby, předpisem
církvním vyhovující. Staré před-
mety opravuje v původní intenci a
v ohni alati a stříbí nebo proti do-
piatku za nové vyměňuje. Hotové
předmety neb výkresy zasílá na u-
kázkou franco bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Sklad veškerých slavných a církevních blonů, jako: to. šed
madonak, křížů, prstýnků, náramků atd. z Modrého
protony, tabulek, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré slavné, stříbro a drágohy kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

posílá a dopravu

Práha-L-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Za pár haléřů
nakoupíte
skvoštné ozdoby,
svíčky... a
krásné dárky
u firmy
JOSEF JELÍNEK
v HRADCI KRÁL.
NA PODSÍNI.

Nekupujte :: ::

nežte-li přesvědčení o dobré jakosti
a bezvadném provedení

**zimního i let-
ního prádla atd.**

jež v cenách mírných zasílá

Jan Zindulka,

výroba zástěr a prádla v Litomyšli.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skлады:
Praha, Vídeň, Budapešť.

Podálová harmonia
obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku ovčení.

Cenníky zdarma a
franko.

Na splátky od 10 K.
P. T. duchovenstva
srlátní výhody.

Největší. Miskupskou konsistori ovčen dočívati.

Mešní vína,

zaručené pravé, přírodní, neporušené, nejlepší
jakosti nabízi v soudkách nebo lahvích 1 litr
po 70, 80, 90 hal., 1 K i výše firma

Alois Čížek,

velkoobchod vínem v Hampolci.

Na sta pochvalných uznání po ruce.
Račte dáti přednost vždy závodu osvědčenému.

**NÁBYTEK
KOBEROE**

koupíte nejvýhodněji co do jakosti i ceny přímě
v osvědčených závodch firmy

AD. NOVOTNÝ a SPOL.
v Týništi n. O.

Zastup: Hynek Kodym, Vídeňský, Ma-
sická ulice č. 8.

Sklad též: Olomouc, Česká ulice 18.

O výhodách se přesvědčte, dopišete-li si hnu
o náš nový obrázkový cenník č. 60.

Paramenta.

Ignáce V. Noškudla spo

(protokolovaná firma)

v Jablenném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Noškudly, řídí ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. veleděstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová za ukásku
se na požádání franco pošlou.

**Pareoná
kostelní**

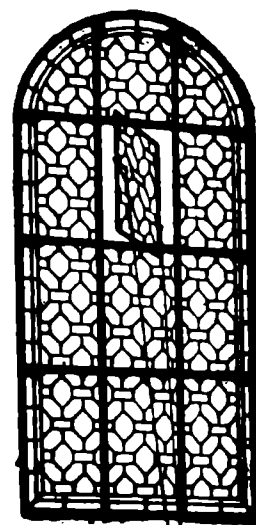
okna v odbor provedení
zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla

v Třebetovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Harmonia

asací i evropské soustavy, domácí varhany krás-
ného tonu, piana a pianina osobně v to-
várnách vybraná půjčuje a za tovární ceny
dodává (též na měs. spl. od 10 K)

Jos. Malý, řed. kůru, Čáslav,
číslo 339.

Obehraná harmonia a piana vždy na skladě.
Nejlepší doporučení z kruhů vd. duchovenstva.

Sekretariát Matice
Cyrillo-Methodějské
doporučí

paramenta, prapory spolkové
a veškeré církevní náčiní

firmy

Fr. Stadnik,

stálý přísedný soudní znalec

Olomouc,

naproti kostelu P. Marie Sněžné

Za půl roku odvedeno přes
800 K. Matici Cyrillo-Meth.

Pouze objednávkou u firmy Frant.
Stadnik doporučujete přímo Matici
Cyrillo-Methodějskou.

OBNOVA

Číslo 49.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 6. prosince 1912

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

zvyšuje (na základě zvýšení sazby Rak.-Uher. banky z 5½% na 6%) dosavadní úrokovou sazbu z knížek 4½% na

4¾% (pro vklady
staré i nové)

Mimo to zúročí vklady vázané výpovědí

5% při výpovědi 30denní **5½%** při výpovědi 60denní **5¾%** při výpovědi 90denní.

Ústav založen roku 1868. Akciový kapitál K 15,000.000.—, rezervní fondy K 2,700.000.—. Vkladů celkem ca K 41,000.000.—, celkový obrát K 2,278.000.—, čistý zisk za r. 1911 ca K 1,360.000.—.

Divná mírumilovnost.

Když nastávalo nebezpečí války Rakouska s Ruskem, soc. demokraté zapomněli protestovat. Přáli si, aby byl bezohledně vytrestán stát, který se statečně uhájil proti rejdům rudých revolucionářů. Soc. dem. poslanci Daszyński a jiní do války přímo švali. — V nedávném zasedání delegací soc. dem. předák dr. Ellenbogen pravil: »Proletariát neobává se války. Jest ochoten vésti jednou válku pro své vlastní zájmy a pro kulturu (barcelonskou?), ne však pro zájmy hrabat a průmysl. baronů.« Tu to máme! Tedy válka sama v podstatě by byla od soc. demokratů schválena. Ale — jestliže soc. demokraté osobují si právo války pro zájmy vlastní, nemají práva omezovati svobodu jiných, kteří také za své zájmy chtějí zápasiti. A nejméně mají práva zakazovati křesťanským Jihoslovánům osvobozovací boj, který má učiniti přítrž nezkrotné krvelačnosti turecké.

Soc. demokratický posl. Reger dne 1. t. m. v Karvině pravil, že Rusko chce sevřít naši říši na třech stranách a přivoditi tak v obchodě i průmyslu stagnaci, kterou by trpěli i dělníci. Proto jest prý nejvyšší nutná válka s Ruskem!

Nedávno vydal francouzský ministr války Millerand zostřené zákazy, týkající se protimilitaristické propagandy v armádě. Dle paragrafu 84. každý pokyn anebo vyzvání k neposlušnosti se trestá vězením až šestměsíčním nebo pokutou až 500 franků. Učiněno zároveň opatření, aby se neroznohla agitace tiskem, letáky, která do té doby byla klidně dovolena. Dle vládního sdělení opatřily si některé anarchistické skupiny seznam rekrutů a dle adres rozesílaly letáky. To bylo zakázáno pod přísnými tresty.

A kdo jest Millerand? Jest soc. demokratem. Kdyby ho byla sama strana rudá vysoko nepovznesla, nikdy by se ministrem nestal. Ministr Briand byl také ohnivým soc. demokratem. Když však stávka železničních zřízenců ohrožovala celý národ, hned povolal vojsko k chránění majetku těch lidí, kteří nebyli soc. demokraty.

A právě 3. t. m. telegrafická jiskra z Paříže rozšířila do celého světa tuto zprávu o činnosti sněmovny: »Za projednávání předlohy o kádrech pěchoty prohlásil ministrojenství Millerand, že předlohy mají výhradně za účel sesílit národní obranu. Může ujistiti svou ministerskou zodpovědností, že zákon vyhovuje nutnosti. (Souhlas). Před-

loha rozmnožuje vojenskou sílu Francie, aniž ruší základy nynější organizace. Zlepší skoro bezprostředně nejen zálohu, nýbrž i zeměbranu a je nezbytným dílem. (Dlouhotrvající pochvala skoro na všech lavicích ve sněmovně.) Předloze přiznává se pilnost a schůze se končí.«

Tak odpovídá na protivojenské volání soc. demokracie její Millerand.

Jestliže tudíž boj soc. demokracie proti vojsku jest opravdový, nechť napřed napomene státy pokrokové. Pak teprve má právo mluvit proti byrokratismu vlád konservativnějších. Zkrátka v přední řadě Francie s Portugalskem mají ukázati, jak si počínati, aby se počet vojska zmenšil. Zatím však Francie zbrojí daleko více než Rakousko a Španělsko. V Portugalsku by se rozutekli zednáři z křesel ministerských rázem, kdyby neměli větší vojenskou hotovost než za krále Manuela.

Ostatně za nynějších kritických okolností by samy lidové sněmovny těžce mohly zjednatí průchod některému novému zákonu, kdyby nebyla po ruce silná ozbrojená moc, která provedení chrání. Lidé, kteří jsou od demagogů zaslepeni, ani nepozorují, že vojsko chrání netoliko kapitalisty, ale i svobodu lidí nezámožných. Občané, kteří se posmívají soustavně policii, četnictvu, vojsku, nechť si poznati, že by bez těchto institucí nastoupilo strašné právo pěstní, které by poškodilo sám dělnický lid. Začal by i krvavý zápas mezi stranami dělnickými. Nikdo přece nemůže tvrditi, že by na př. soc. demokraté a nár. sociálové postupovali proti jiným občanům solidárně, za bratrských úmluv. Vzplanul by boj i mezi rudými autonomisty a centralisty. Zkrátka pojem práva by mizel, jistá rovnováha, kterou zákony udržují, otřásla by se v základech.

Proto vždy jest účelnější bojovati proti kořunům sociálních a politických nesrovnalostí, než proti přirozené výslednici chmurných poměrů. Nutno vysvětliti lidu všechna hlavní kolečka komplikovaného stroje státního, aby širé davy dovedly rozeznávati možnost od nemožnosti. Laciné výkřiky proti militarismu sice způsobí vzrušení, ale svízelnou situaci nezlepší, ale zhorší.

Dopis z Ameriky.

(Z Jacksonu v Minnesotě.)

Na památku otevření Panamského průplavu budována jest v San Franciscu mohutná věž 800

stop vysoká na malém návrší mezi městem a mořem, při jejíž základně státi budou obrovské sochy sv. Františka z Assisi a Fra Junipera Serra, františkánského mnicha-apoštola Kalifornie. Budova sloužiti má jakožto hvězdářská observatoř, má a stanice bezdrátové telegrafie.

Spolek obchodníků v Indianopoli (většinou nekatolíků) usnesl se sebrati do dne dikuvzdání (americké národní posvícení) 15.000 dollarů a věnovati je ctih. sestrám Křesťanské Lásky, jimž náleží nemocnice sv. Vincence v tomto městě.

Observatoř Jesuitské university v St. Louis jmenována byla vládou Spoj. Států oficiální vládní meteorologickou stanicí (53 stanic ve Spoj. Státech).

Majitel a redaktor nejrozšířenějšího nevěreckého listu »Appeal to Reason«, A. Wayland spáchal v těchto dnech sebevraždu; právě v den, kdy se střelil, měl se objeviti před soudem Spoj. Států pro zneužívání pošty ke zločinným účelům. Jeho smrti, jak již oznáměno, nebude zastaveno vládní soudní stíhání listu.

Katolíci Spoj. Států mohou býti hrdi na výsledek všeobecných voleb, konaných 5. listopadu t. r. Přes zuřivý boj protikatolických listů zvoleni četní katolíci na významná místa. Uvážíme-li, že v celé republice není ani jeden volební distrikt, kde by měli katolíci většinu, že tedy to byli nekatolíci, kteří své pranýřované katolické spoluobčany museli důvěrou poctiti, a dále, že jen skutečný katolík zde katolíkem se zове, který nejen že přijímá sv. svátosti, ale i vydržuje kostely, kněze, školy náboženské, pak správně oceníme toto vítězství.

Katolíci zvoleni byli: guvernér států Rhode Island A. J. Pothier, guvernér států Illinois E. F. Dunne, guvernér států Delaware T. M. Monaghan. Katolíci: Glynn, místogovernérem ve státě New York, O'Neill v Indiana, Walsh v Massachusetts, O'Hara v Illinois. Nově zvolený senátor Spoj. Států Thomas Walsh od států Montana doplňuje na pět dosavadní katolíky v tomto nejvyšším assemblé washingtonském.

Dosud nelze přesně určití výsledek voleb do kongresu Spoj. Států, už dnes však možno souditi, že katolíci budou tam znamenat velmi silnou frakci mezi 50—75 členů.

Pastor presbyteránského kostela v Minneapolis prohlásil 17. listopadu t. r. na schůzi kazatelu v tomto městě odbývané: »Katolická církev jest nám dukazem výbornosti systému farních obcí

VÁNOČNÍ DARY

Snímky dětí. Rodinné skupiny.

:: Ceny mírné. ::

Bohatě zásobený sklad moder. rámt.

— První závod v místě. —

VELKÉ OBRAZY

:: C. a k. dvorní ::

a komorní fotograf

Nejvhodnější doba od 9 hodin dopoledne
do 3 hodin odpoledne.

dle každé fotografie.

Podoba a trvanlivost zaručena.

Hradec Králové, Adalbertinum.

J. F. LANGHANS

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA FILIÁLKA

V HRADCI KRÁLOVÉ

Akciový kapitál K 80,000.000.—.

Reservní a pojistné fondy K 23,000.000.—.

Centrála v Praze, ml. r. 1888.

Filiálky: Brno, České Budějovice, Frýdek-Místek, Karlovy Vary, Klatovy, Krakov, Liberec, Lvov, Mělník, Olomouc, Moravská Ostrava, Pardubice, Písek, Plzeň, Prostějov, Tábor, Terst a Vídeň.

Expositury: Grado a Opatie po dobu lázeňské sezony. — — —
Vídeň v II., III., IV., VII., X a XVI. okresu.

Žirové účty 4½%

Zabývá se eskontem směn, inkasem směn a čeků na všechna místa v tu i cizozemsku; obstarává úhrady a výplaty, jakož i všechny ostatní bankovní transakce

za podmínek co nejvýhodnějších.

Pro transakce s Amerikou stává zvláštní oddělení při sídelním ústavu.

(který on hájí proti hromadění kostelů různých vyznání v zámožných částech velkoměst, kdežto chudé periferie jsou bez kostelů). My protestanté musíme ji následovati v její bdělé starostlivosti o duše. Jestliže někde stojí již kostel, který se stará o určitý okrsek v jeho morálních a náboženských potřebách, nemá nikdo vnucovat tam kostel jiný.

Jak dobře řečeno pro mnohé ty sektičky protestantské, které, zvláště zde v Americe, a snad i jinde, místo aby získávaly lid nevěře propadající, loví rády mezi katolíky, nebudující, ale spíše boříce. Snadnější je to rozhodně, a snad i výnosnější.

17. listopadu byla v průmyslovém městě Gary (ještě ne 10 let staré a již čítající 20.000 obyv.) odevzdána veřejnosti nová Carnegieho knihovna, zbudovaná nákladem 75.000 doll. Dedikaci vykonal pozvaný k tomu účelu katolický kněz, John Cavanaugh, president Notre Dame university.

19. listopadu zahájen byl v St. Paul druhý americký kongres pro povznesení západních států Unie. Mimo guvernéry, senátory, členy zákonodárůn účastnili se ho všichni interessenti v zemědělství, školství, dopravě, průmyslu. Kongresu tak jako minulý rok i letos předsedal a vzletnou řečí jej zahájil katolický arcibiskup John Ireland. Jednání této majestátní instituce má veliký význam pro více než polovinu půdy Spoj. Států.

Obrana.

Proti rušitelům státního pořádku dovedou zakročovat pokrokové státy mnohem přísněji, než jak se děje v Rakousku. Že by Itálie byla klerikální, to může jenom říci ten, kdo neví, kolik semitů již tam bylo povýšeno na ministry a že v Římě jest starostou semita Nathan.

Francouzský antimilitarista Hervé měl refero-

FEUILLETON.

Přípravy k mobilisaci proti Turecku r. 1532.

Nebylo tehdy tak snadno sehnati válečnou hotovost, která záležela na rozmarech mocné šlechty. Král musil se ukláněti mocným pánům, opět a opět prositi, než svolili k nákladům válečným. Ale r. 1532 za přítomnosti samého krále Ferdinand I. všichni tři stavové (panský, rytířský i městský) se snesli: »Když by Jeho Milost Císařská, svatá říše křesťanská a páni stavové křesťanští skutečně na Turky tento rok táhli, že my také, jakožto dobří křesťané podle možnosti své, když to Jeho Milost Císařská a říše svatá vyplní ráčí, a potáhne, chceme se najíti dáti, a takovému tažení tuto pomoc učiniti táhnúti a poslati chceme.

A dadouc každý podle jmění svého z pěti tisíc kop grošů českých dva koně jízdná, a k tomu z každého jednoho tisíce kop grošů českých dva pěší. A též kdož by za tu sumu pěti tisíc kop grošů českých neměli, tehdy mají se o to jedni s druhými společně snést v koních i pěších a z toho tolikéž dáti, a tu společnost v tom zachovati. A tak každý podle velikosti a malosti statku, jmění statku svého, buď na pozemských statcích, na listech, neb na čemžkoli jiném, čehož užitek má, a z čeho by dáti byl povinovat, tak, jakž se to prve vyhledalo, a ještě se slušně a spravedlivě vyhledati má, přiznati se má a to konečně do dne svatého Prokopa najprv přistáti.

Než což se Pražan a stavu městského dotýče, ti se při týchž listech přiznávají takto zachovati mají: že každé město, měšťany a obyvatele své mají přehlédnouti, co který z nich statku svého městského má, tolikéž i co statků městských obecních a pozemských svobodných k obci mají, z toho ze všeho též také přiznati se mají listy svými pod pečeti svú jedno každé město. A co se osob městských dotýče, kteréž statky pozemské mají, že tytéž mají se jedna každá osoba pod pe-

vati v Římě na protimilitaristické schůzi. Italská police bez dlouhých okolků Hervéa zavřela do žaláře. V Římě totiž se vědělo, oč se vlastně při takových schůzích obyčejně jedná. Brojí se proti vojsku demagogickými lžemi, projevují se snahy po odzbrojení, aby se dostali k prvnímu slovu dobře připravení násilníci, kteří by bezohledným diktatorstvím ujařmili všecko.

Soc. dem. list »L'Humanité« otiskl nyní tento nářek Hervéův:

»Přibyl jsem do Říma v sobotu o 7. hodině večerní značně znaven 30 hodin trvající cestou a sestupoval jsem s kočáru u dveří hotelu v průvodu svých přátel, kteří mně přišli naproti na nádraží, když tu několik osob šibenického vzhledu přistoupilo ke mně a řekli mi, abych je následoval. Vedly mě na kvesturu policejní a já se domníval, že se jedná o nějakou hloupou formalitu, bez které se žádná vláda nemůže obejít. Avšak zmýlil jsem se. Tito italská nevzdělanci po rychlém výsledku zavedli mě do vězení v Regina Coeli a strčili do cely mnohem špinavější, než byly všechny francouzské. Leč to není vše. Po noci, kterou jsem ztrávil v tomto ošklivém žaláři, chtěli mě zavést na antropometrii. Tenkrát však už toho bylo přes přilí. Nechtěl jsem jíti. Musili mě tam dovleci násilím. Šéf antropometrie, znamenitý žák asi Lombrosi, jménem Ottolonghi, mě prozkoumával a k ironii přidával ještě cynismus, pravě, že lebka politických provinilců jest pro vědu zrovna tak zajímavá, jako lebka zločinců veřejných. Připojil dokonce, že bych měl pozdraviti v tomto jednání, které se týká oněch zmíněných dvou kategorií zločinců, nesmrtelné principy revoluce francouzské. Umí se to v té Itálii smáti! Krátce, po vysvětlení měření, kterému jsem se nemohl vyhnouti a po několika hodinách čekání naložili mě do vlaku a policie mne doprovázela až do Modane, kdež mne

čelmi svými přiznati tak jako přední stavové, kteříž pečeti užívají. A kteříž pečeti svých nemají, že ti se také přiznati mají, ale pod pečeti toho města, v kterémž sú obytem svým.

A ti zejména mají do listu městského dostaveni býti . . .

A ten počet lidí a koní, kterýž se koli sběře, chceme čtyři měsíce pořád zběhlé, ač přijde-li toho tak potřeba, dostatečně to opatřit, aby proti nepříteli chován a držán byl. A s tím počtem, byla-by dříve potřeba spěšné pomoci, jestliže by nám od markrabství moravského a knížetství slezského oznámeno bylo, že Turci a jich pomocníci na ně táhnú, hned také nemeškají a takovou věc uznajíce býti a táhnúti máme, a jich podle našeho předešlého přirčení a připovězení, pokudž by jim z toho počtu potřeba byla, neopouštěti.

Pro dobrou svornost, aby se lidem tažením škody nedály, a řád dobrý aby zachován byl, lidé z každého kraje společně aby táhli, však tak: kdožkoli mají statky své více než v jednom kraji, tehdy mají toho vůli ta osoba, aby lidé jeho táhli s tímž krajem, v kterémž ti lidé byt svůj mají s hejtmanem nebo s hejtmány, kteříž by jim dáni byli od krále Jeho Milosti Čechové do kraje, a hejtmana nebo hejtmanů aby poslušni a poddáni ve všem byli. A ti hejtmané aby nejvyššímu polnímu hejtmanu neb hejtmanům za radu byli . . .

Kdož by s vojsky ujel neb ušel dříve času bez hodné příčiny, nemaje povolení a odpuštění a listu od hejtmana, pod kterýmž jest, ten aby byl dostatečně potrestán od toho, kdož by jej postihl podle vůle jeho, a pán toho utečeného v tom mu nemá překážeti. A zvláště jestliže by která ta osoba se toho dopustila, kteříž sou od pánů svých vysláni, berouce od nich žoldy aneb také ti, kteříž od rotmajstrů na žold přijati by byli, a tomu, jakž jest s nimi smluveno, dosti neučiníc, že by se pryč rozkradli: tomu každému k jeho hrdlu má tak hledáno býti, jako nešlechtnému člověku, kterýž se jest nad svú cti zapomenu. Též také, jestliže by se

opustila. Třicet hodin cesty zas a jsem tu. Zostuzen a rozezlen. Neboť kromě špatného jednání se mnou nesmím jedno připustiti. Proč nechali mě dělati 30hodinovou cestu, když chtěli mě takto přivítati? Pět dní předem byla má účast na schůzi v Římě oznámena. Telegrafoval jsem svými soudruhům, v kterou hodinu přesně přijedu. Bylo tedy snadno mi zabrániti, abych v Itálii nemluvil.

Pane Hervé, a což teprve, kdyby chtěl přednáseti v Portugalsku některý vynikající cizí konservativce! Kdyby stokrát ujišťoval, že o portugalskou vládu nezavádí, hnala by ho policie portugalská až za hranice. Zrovna tak by dopadl i pokrokař, který by chtěl něco mluvit proti portugalskému vojsku.

Chvástavost pokrokařského lékaře a skutečnost. Pan MUDr. Zimmer tedy se velice pochlubil svými zásluhami na Balkáně a snižoval způsobem zcela nespravedlivým práci milosrdných sester. Myslí si totiž, že Balkán jest daleko, tak že může namluviti Čecháčkům cokoli. Také počítal na to, že řeholnice — jak obyčejně — brání se nebudou, ba že se o jeho pomluvách třeba ani nedovědí. Podivná galantnost vůči bezbranným ženám, které konají službu lásky k bližnímu do úpadu, zcela nezištně. Podivno, že pán, který měl co činiti výhradně s diakoniskami, najednou si myslí, že zná řeholnice líp, než evangelické ošetřovatelky.

Nuže, jestliže v samém »Českém Slovu« byly řeholnice pochváleny, napsal svému příteli z Balkánu MUDr. Levit toto: »Já nemohl operovati . . . Personál mizerný, ach, jak rád byl bych Vám telegrafoval, abyste vymohl u šedivých sester, aby několik členek svého řádu, v chirurgii vyškolených, za mnou poslaly. Bude-li válka dlouho trvat, pak bych si Vás přece dovolil prosit tam za intervenci. Jestliže si rače pamatovati, mluvil jsem Vám často o řádových sestřách a líčil jsem Vám

který toho dopustil a co v které rotě ukrad a máje jinde v jiné rotě aneb v té tu osobu, jesto by tu kradenú věc od něho, věda o tom, že jest kradená, přijal: že mají oba dva, tak jako na nešlechtné lotry sluší, trestáni býti na hrdle, a žádný jich v tom zastávati nemá.

Co se jízdných a pěších, kteříž k té potřebě vypraveni budou, dotýče: jízdným nemá se vejše platiti na měsíc, zbrojným, kteříž polodřeví mlíti budou, než deset zlatých rýnských a jízdnému lehkému šest zlatých na měsíc a pěšímu nemá vejše na měsíc placeno býti než po třech zlatých rýnských, zlatý počítajíce po čtyřmécitma groších českých. A pěším, aby každý týden, když v poli budou, placeno bylo a to proto: když by se jim pojednú na měsíc platilo, že by peníze prohráli a jinak utratili, a pryč běžíc lidem tudy škody, krádeže i jináč by činili . . .

A pozná-li hejtman polní s radami toho potřebu ve třech měsících aneb v čtvrtém měsíci, že by toho skutečná potřeba byla, aby na pátý měsíc ten počet lidí se držel, buď polovice měsíce neb celý, to má hned nemeškaje nejvyššímu hejtmanu neb hejtmanům tohoto království oznámiti, a ti aby hned obeslali pány úředníky a soudce zemské. A k tomu mají též tři osoby z stavu panského a z stavu rytířského, tři osoby z každého kraje hned voliti na sjezdích v tom kraji, a též Pražané a z měst mají osoby z sebe vybrati, aby k tomu obeslání hned se k hejtmanům na hrad Pražský sjely a tu potřebu s hejtmanem neb s hejtmány rozvážily. A pokudž to rozváží za potřebné, má to touž moc mlíti, jako by tímto sněmem svoleno a zavřeno bylo . . .

Item, což se těch osob dotýče, kteréž by mohou slúžiti nechtěly, nežli se po městech, v městechkách i po vesnicích pováletí chtěly: že ti a takoví všichni mají bráni a vyzdvihováni i skutečně trestáni býti, jestliže by slúžiti nechtěli, mohouce slúžiti, podle toho svolení.«

ty rozdíly práce jejich a práce ostatních. A zkušenosti moje, nabyté zde, potvrzují jen moje předehlé výroky — to by se mně zde pracovalo!

A teď ještě něco zajímavějšího, horlivý lékař! Letos v říjnu jeden chlapec z okolí Opočna měl zápal na kyčli. Chorý byl dopraven k pokrokovému lékaři, který učeně potřásl hlavou, dal chlapci sádruv obvaz a ponechal ho v nemocnici. Když pak přišla babička chlapečkova, aby si vzala hoška domů, lékař ochotně jí pokýnul, aby si ho s Panem Bohem vzala. Leč hoch nafikal stále na veliké bolesti. Prostá stařena pořád si myslila, že jest náfek zbytečný. Což obvaz a rozhodující slovo takového učeného pána neznamena nic?

Doma však nastaly rozpaky. Strýc chlapcův, který příliš pokrokářské neomylnosti nevěřil, dovezl chlapce k prohlédnutí do nemocnice královéhradecké. Zde seznáno s úžasem, že — chlapec byl dán obvaz na nohu zdravou. Ihned se zde chyba napравиła, tak že se hochovi brzy polevilo.

Pane doktore, toho učenice, který nešikovně nohu chorou pomínil, velmi dobře znáte. Ale přece jste se o tom nerozepsal. Případ tolik zajímavý — a vy místo důkladného pokárání neobratnosti tolik komické snažíte se slídit až na Balkáně po chybách řeholních ošetřovatelek.

Magelhaes Lima a Jesuité. Jak jest volnomyšlenkářům heslo svobody pružným míčem, který dovedou k vlastnímu zisku hned zmáčknoti a hned nafouknout na balon, svědčí jejich stanovisko k propagační cestě Linové a k — Jesuitům. Převrat portugalský udal se bezcharakterním porušením přísedných slibů, vedl k tyranii nad všemi těmi, kteří nazvali pravým jménem revoluční lisáctví spiklenců, ujavších se vlády bez dotazu valné většiny portugalského lidu. Ve spiknutí hrál velikou úlohu Lima, což samy zednářské listy s pochlebou vytrubují. I kdyby však mlčely, tolik uhdne každý, že by samozvaní vetřelci nepopřáli tak vynikajícího postavení ve sboru zákonodárném, kdyby Lima nebyval již před bombardováním Lisabonu jejich statným spojencem.

Dle volnomyšlenkářského mudrosloví však se měla popřati plná svoboda slova ve státech monarchických. Tisk pokrokářský projevoval největší údiv, když bylo zapověděno Limovi uspořádati veřejnou přednášku. Že bylo zrovna tak proti Limovému rejdmu zakročeno ve státech silně »ne-klerikálních«, to již pominuly pokrokové kruhy mlčením.

Nuže — a jak se chová pokrokářstvo k Jesuitům? Tito přece jsou živlem státotvorným, proti monarchii nebrojí, ale zrovna tak jako jiní kněží povzbuzují katolíky, aby byli věrnými poddanými. Ale portugalská Limovci zacházeli s nejpokojnějšími Jesuity hned po vítězství revoluce jako se zločinci. Věznili je v otravných spelunkách dřívě, než se jich zeptali, komu chtějí býti poddání. Neptajíce se jich vůbec, co hodlají za nového stavu věci činiti, vodili je a týrali jako vrahy. Tak si počínali k občanům domácím, kteří nepřišli stvát proti některé vládě z ciziny.

A jaké stanovisko zaujímá k Jesuitům Německo? Ačkoliv v mnohém ohledu jest tam katolíkům lépe než u nás, pohlíží se na Jesuity s bázní přímo pověřenou. A proč vlastně? Vždyť přece členové Tovaryšstva Ježíšova hlásají a hájí tutéž nauku, jako jiné katolické duchovenstvo. V podstatě řád Jesuitský ani nesmí míti jiných tendencí než ostatní kruhy rozhodných katolíků. Jak mravouka, tak věrouka a s nimi spojené názory sociální, filosofické a vůbec kulturní jsou u nich totožné se snahami římské kurie.

Ale i kdyby Jesuité prozrazovali podstatné rozdíly! Má právo jim brát svobodu volnomyšlenkář, který zapsal do svého programu svobodu svědomí, slova — i projevů náboženských? A přece zednářstvo vede proti Jesuitům vyhlazovací boj. A zednářský nesnášlivý fanatismus nakazil i kruhy rozvážnější. Za obnovené politické debaty o právech Jesuitů v říši Německé výklad Bavorska, který dovoloval Tovaryšstvu pastorační činnost ve skromném rámci, byl spojeneckou radou zamítnut. Vstupuje tedy v platnost proti Jesuitům zostřený výjimečný zákon. Jesuitům zapovědí se dle výkladu spojenecké rady všeliká činnost kněžského a pastýřského úřadu, všechny přednášky o náboženských otázkách, exercicie, konference — i přednášky vědecké. Jest jim pouze dovoleno sloužit tichou mší sv., primiční mší sv. a udělovati svátost umírajícím. — A tomuhle se říká svoboda občanských práv! Školním dětem, dělnickým analfabetům jsou propůjčena věščí práva, než jaká se přiznávali katolickým inteligentům.

Rozumí se, že šmahem Německu tleskají kruhy ty, které spouštějí náfek na všechny rejstříky, kdykoli jest od státu spravedlivě potrestán některý anarchista.

Politický přehled.

Sněmovní vítězství Slovanů. Dne 27. listopadu hlasovalo se v poslanecké sněmovně rakouské o návrhu Pantzovu, aby hned po prvním čtení rozpočtu došlo na projednání jednacího řádu. Pro návrh Pantzův hlasovali všichni Němci a soc. demokraté, i čeští, celkem 149 hlasů; proti spojeným

Němcům a soc. demokratům hlasovali všichni Slované (ovšem vyjma soc. demokraty) 150 hlasy; Slované tedy zvítězili a jest to snad první sněmovní vítězství spojených Slovanů proti spojeným Němcům a soc. demokratům.

Nové vojenské zákony. Dne 29. listopadu podala vláda v poslanecké sněmovně nové vojenské předlohy pro případ mobilisace, týkající se opatření koní a voziva, opatření budov a osobních služeb. Podání těchto předloh působilo velmi tísnivě, každý usuzoval, že politická situace jest velmi kritická. Zvláštní rozechvění působil § 4. o osobní povinnosti, dle něhož prý mohou býti povolány k vojsku všechny civilní mužské osoby do 50 let. Šířili se takové zprávy z kruhu poslaneckých a rozhláše-li se, že poslanci tyto tři nové předlohy ani nečetli a hned je odkázali výborům, pak si takoví poslanci dávají sami vysvědčení o své nedostatečnosti pro zodpovědný mandát poslanecký. Příslušný § 4. zní zcela jinak, jak lze viděti z dole uvedených tří předloh. Proto upozorňujeme, aby se zvlášť nyní každé zpráve novinářské o vojné a vojenských opatřeních hned nevěřilo, poněvadž není všechno pravda, co mnohé noviny piší. — Ve schůzi zástupců politických stran 3. t. m. prohlásil hr. Stürgkh, že vláda od požadavku, aby vojenské předlohy byly projednány do příštího úterka, za žádných podmínek neustoupí. Zdá se, že vláda jest odhodlána provést předlohy § 14., nebudou-li do vyznačené doby projednány. Proti doslovnému přijetí vládních předloh povstává mezi poslanci odpor; Němci a Poláci jsou většinou pro nezměněné znění. Teď mají slovo branný a justiční výbor, kterým vojenské předlohy byly odkázány.

Předloha zákona o válečných úkonech stanoví, že v případě mobilisace, jakož i při doplnění na válečný stav pro potřeby ozbrojené moci i v zájmu války nutná ochranná opatření, může býti požádáno o válečné úkony, stanovené v tomto zákoně, pokud tyto požadavky cestou normální, t. j. podle modalit za míru obvyklých nebylo lze opatřiti včasné anebo jenom s nepoměrně větším nákladem. Požadování úkonů v době války, za něž přísluší přiměřená náhrada, budiž omezeno na nezbytnou potřebu. K osobním služebním úkonům pro válečné účely má se, nemohou-li potřebné práce býti provedeny dobrovolnými dělníky nebo domobranci, použití všech ku práci způsobilých mužů občanského stavu, kteří nedovršili ještě 50. rok věku, nehledě k osobám v § 5. vyjmutým. Mzda za vykonanou práci určuje se způsobem nařizovacím. Dělníci obdrží za opotřebení a poškození svých nástrojů náhradu. Osoby, jichž použije se ku pracím, mají, onemocní-li při práci, nárok na bezplatné ošetřování ve vojenském zdravotním ústavu, a pokud jde o jich případné nároky na zaopatření pro ně samy a pro jich rodiny, nakládá se s nimi tak jako s osobami vojenskými. Jejich nemajetné rodiny mají nárok na tutéž podporu jako rodiny neaktivních vojenských osob, povolaných ke službě za mobilisace. Zákon obsahuje dále ustanovení o povinnosti k přenechávání připeřezí a zvířat, motorových vozů, způsobilých ku dopravě osob nebo břemen, vodních a vzdušných plavidel, jakož i zvířat způsobilých ku službě návěstní, jako holubů atd., za jichž použití přísluší náhrada, jež bude stanovena způsobem nařizovacím. Všichni majitelé nemovitostí jsou povinni přenechati tyto nemovitosti k volnému použití ku provádění opo-vevňení a jiných vojenských staveb, jakož i k podpoře a zabezpečení válečných operací, zač se zásadně poskytuje náhrada. Zákon obsahuje konečně ustanovení o ubytování, o poskytování plce jakož i o různých povinnostech obcí.

Zákon o podporování nemajetných rodin mobilizovaných branců. Důvodová zpráva k předloze zákona o podpoře nemajetných rodin mobilizovaných branců praví: Podaná osnova zákona jest, ačkoliv při jejím sdělení bylo použito jednotlivých ustanovení zákona ze dne 21. července r. 1908 o podpoře rodin branců, povolaných ku cvičení ve zbraní (služebním cvičením, resp. k prvnímu vojenskému výcviku) zbudována celkem na základech dosavadního zákona ze dne 13. června 1880. § 1. předlohy stanoví: Nemajetným rodinám rakouských státních občanů, kteří nejsou povinni presenční službou, ale následkem mobilisace (doplnění na válečný stav) nebo následkem svolání domobrany jsou povoláni k aktivní službě u branné moci, poskytuje se dle dalších ustanovení podpora ze státních prostředků. Mobilisaci (doplnění na válečný stav) rovná se povolání záložníků nebo náhradních záložníků k výmínečné aktivní službě v době míru. § 2. Za příslušníky rodiny ve smyslu tohoto zákona pokládají se manželky a manželští potomci brance, povolaného k aktivní službě. Rovněž dlužno za příslušníky rodiny považovati manželské předky, sourozence, tchána a tchyni, nemanželskou matku a nemanželské děti, mají-li řádné bydliště v královstvích a zemích na říšské radě zastoupených, anebo mají-li rakouské nebo uherské státní občanství, po případě bosensko-hercegovskou příslušnost. V obou posledních případech se však podpora vyplácí jenom potud, pokud existuje obdobné zařízení vzájemné. — § 3. Za potřebné podpory považují se všichni příslušníci, jejichž nejnntnější obživa aspoň z valné části závisí na příjmu, podmíněném osobní prací o-

soby, povolané k vykonávání aktivní služby. — § 4. stanoví: Podpora záleží pro každého podpory potřebného příslušníka z vydržovacího příspěvku a je-li odkázán na příbytečné, tedy z příspěvku, který se rovná polovině zmíněného vydržovacího příspěvku. Jako vydržovací příspěvek přízná se státní náhrada, stanovená zákonem pro zaopatřování vojenských osob na pochodu. Příslušníkům osob, které byly zabity ve válce a nebo zemřely následkem poruchy v aktivní službě vojenské, přísluší podpora ještě po šest měsíců ode dne smrti, po případě ode dne, od kterého zmíněný vojin jest postrádán, pokud podpora tato není nahrazena vojenským zaopatřením.

Rekvisice koní a tažných zvířat. Tato předloha stanoví, že majitelé koní a povozu, řádně vystrojené, musí je dáti za peníze ve vlastnictví státu. Předpis tento platí i pro mešky a osly. Vyjmuta jsou tažná zvířata císaře, členů císařského domu, knížete Liechtensteina, zvířata duchovních, lékařů, zvěrolékařů a hřebci pro chov, vysokobřezí kobyly a 6 neděl kojící kobyly. — V § 6. ustanovuje se zvláštní klasifikační komise, již budou koně předváděni, až na ty, jež v roce klasifikačním nedokončili 4 léta, dále vysokobřezí kobyly a kobyly 6 neděl kojící. — Cena za koně stanovena bude o 10 procent výše než v míru. Nebude-li majitel spokojen, rozhodnou znalci. — Další paragrafy obírají se vedením evidence. Každý kuň klasifikační komisi uznaný, obdrží zvláštní list, jenž v případě prodeje, dle § 9., musí se novému majiteli předat. — § 14. týká se povozi, jež řádně vystrojené musí se ve vlastnictví státu předati. — § 18. Obce mají spolupůsobiti při klasifikačním řízení a připravovat prvou klasifikaci. — § 19. Prohřešení se proti tomuto zákonu trestá se pokutou až do 200 K, po případě vězením do měsíce.

V poslanecké sněmovně 3. t. m. skončeno první čtení rozpočtu a týž přikázán výboru.

V panské sněmovně vyřízena předloha zákona o směnečném právu a schválena také služební pragmatika, ale provedeny na ní některé změny; musí proto zpět do poslanecké sněmovny.

Česko-německé vyrovnání dále neúnavně pokračuje v před kníže Thun, ač se o něm piše, že jest churav. Dne 3. t. m. konferoval kn. Thun ve Vídni s hr. Stürgkhem a bar. Heinoldem o dalším vyjednávání. Naproti snahám kn. Thuna prohlásil v neděli ve shromáždění pražských Němců profesor Pfersche, že zmizela úplně naděje na šťastné dokonání dohodovací akce, ba i pomyslení, že bude v ní pokračováno.

Volba poslance do slezského sněmu na Opavsku. Dr. Dienelt vzdal se zemského mandátu a tu pokrokáři vyrazili s kandidaturou soudce dr. Lukeše, kterého už 24. listopadu na schůzi volitelů v Opavě vynutili si podvodným hlasováním jako společného kandidáta proti dvornímu radovi Věnc. Hrubému. Bar. Rolsberg hned prohlásil, že se stal podvod a že proto jeho stoupenci nemohou se podrobit podvodnému hlasování. Přes to dne 30. listopadu z 230 odevzdaných hlasů obdržel okresní soudce Lukeš 128 hlasů, jest tedy zvolen, ježto v poslední chvíli mu dala hlasy strana katol. národní, aby zamezila užší volbu s Němcem; německý kandidát Mandela dostal 100 hlasů.

mladočeský sjezd konal se 1. t. m. v Praze. Dr. Kramář ve své řeči o vnitřní a zahraniční politice zdůraznil klidné a vyčkávací stanovisko. Většina řečníků varovala českou veřejnost před unáhlenými kroky a v resoluci vyzývají se mladočeskí poslanci, aby působili ve smyslu míru, aby Rakousko pochybenou politikou nepoškodilo hospodářské zájmy svých národů.

Bosensko-hercegovští vystěhovalci, kteří r. 1909 po annexi Bosny a Hercegoviny opustili tyto země, vracejí se zase do své původní domoviny, což jim rakouskou vládou bylo dovoleno. Celkem přes 3000 osob se vrací.

Německý říšský kancléř o situaci. Na schůzi říšského sněmu něm. 2. t. m. říšský kancléř Bethmann-Hollweg prohlásil, že Německo není si-cc událostmi na Balkáně přímo dotčeno, že bude však třeba, aby svým spojencům poskytl pomoci. Kdyby přes dosavadní smírné vyjednávání mezi velmocemi mělo dojiti k válce, postaví se Německo pevně a rozhodně po bok svých spojenců, aby tak i obhájilo vlastní postavení v Evropě a zabezpečilo svoji budoucnost. Německo si přeje také, aby Turecko bylo zachováno jako silný hospodářský a politický činitel. — Ovšem zmohutnění balkánských Slovanů nehodí se Německu do krámu.

Příměří na Balkáně. Protokol o příměří podepsán již 3. prosince. Obsahuje tyto body: 1. Příměří potrvá 14 dní, 2. armáda turecká a armády Balkánského svazu podrží nynější posice; 3. žádná z válčících stran nebude pokračovati ani v pracích opevňovacích ani v doplňování vojska a střeliva; 4. obležené pevnosti Drinopol a Skadar budou po 14 dní zásobovány a to vždy na den. — Tak prý zní hlavní podmínky příměří, jež uzavřeno na neurčitou dobu a mírová jednání zahájena budou 13. prosince v Londýně, zatím však kromě Řecka, jen mezi plnomocníky srbskými, bulharskými, černohorskými a tureckými. Řecko vyhradilo si 24 hodin k rozhodnutí.

Neshoda mezi spojenci. Rozšiřují se zprávy o

Dámskou a dětskou konfekci koupíte nejlevněji a nejlepší u fy Karel Minář

nejednotě mezi spojenci balkánskými. Srbové prý považují podmínky příměří za příliš umírněné, Černohorci žádali okamžité vydání Skadaru a Řekové vydání Janiny. Nesvornost mezi balkánským svazem vyvolat jest přáním a snahou především Turků, kteří doufají, že vyjednávání o mír položeno bude někam mimo hranice Balkánu, a pak že snadno spojenečtí vyjednavatelé dají se ve svých nárocích cizími diplomaty ohnouti. — Jisto jest, že sám car Ferdinand osobně v Cataldži zasáhl do mírových porad. Spojenci žádají také válečnou náhradu 48 mil. liber šterlingů (1200 mil. franků).

Otázka rakousko-srbská a sní spojená mezinárodní situace se prý po příměří na Balkáně zlepšila. Zprávy o nové srbské mobilisaci se popírají. Srbsko trvá však na přístavu jaderském, v otázce albánské povoluje. — Anglický ministr námořnictví pravil, že není sporu mezi Ruskem a Rakouskem, kterého by při trpělivosti a dobré vůli nebylo možno vyrovnati. Válka mezi oběma císařstvími byla by příliš hroznou, než aby se na to mohlo mysliti. Podobné hrůzy nebyly by vyváženy žádnými výsledky, jichž bylo by možno docíliti.

V bosensko-hercegovském sněmu dne 3. t. m. srbská opozice vyvolala bouři, chtějíc zabrániti schválení železniční předlohy. Pískání, křik, troubení, rvačka byla tu dílem opozice; přes to však předloha schválena velkou většinou.

Zákon o Jesuitech. Ve schůzi říš. sněmu německého posl. Spahn (střed) ohradil se proti zákonu o Jesuitech, jenž obsahuje útok proti katolické církvi a právům katolíků v něm. říši a prohlásil, že dle toho střed svůj postup zařídí.

bou řeční tajemník vp. St. Beně z Hradce Králové. — Sekretariát.

Chrudim. Dne 24. listopadu t. r. pořádaly zdejší spolky společný humoristický večer v průmyslovém Museu, který se velmi vydařil, ač toho dne bylo hojně zábav na všech stranách. Bylo by již opravdu na čase, aby členstvo všech našich spolků počalo chápat cenu toho zlatého hesla „Svůj k svému“ a když činí na spolky své požadavky v dobách těžké potřeby, aby na jeho pokladnu pamatovalo i v době, kdy si máže dopřát chvíle zábavy a tuto nevyhledávalo na úkor našich spolků jinde a to snad dokonce v místnostech stran nám krajně nepřátelských, zvláště když spolky naše mají vždy nejnižší vstupné. Zde musí již jednou platiti spravedlivá jednotlivcům i celku vespolečšná zásada: Náš člen patří jen do našich zábav. A každé jiné počínání jest zradou na naší společné akci. Členové dramatického odboru činili se jen což, aby posluchačstvo udrželi v dobrém humoru, a můžeme říci, že se jim to také plnou měrou podařilo, takže animovaná zábava protáhla se do pozdních hodin. Byly to sestry: Dostálková, Hubínková, Pavlátová a bratři: Dostálek, Hájek, Havel, Mudroch, Valenta a Ventura, jimžto náleží plně uznání za zdar celého večera. Zvláště poslední aktovka „Šalomounský rozsudek“, kterou se hráli členové místního „Orla“, těšila se zaslouženému potlesku, neboť naladila přítomné k pravému posvicenskému veselí. — Druhý den pořádá místní tělocvičný odbor „Orel“ v místnostech Jednoty katolických tovaryšů posvicenskou „Zlatou hodinku“, intimní to večírek výhradně pro členy místních katol. spolků. První zábava našich „Orlů“ byla velmi sympaticky přijata a líbila se všeobecně, oč se zvláště zasloužili s. Kavanova a br. Sládek, jimžto zde platí náš dík — Příští neděli 8. prosince t. r. pořádá místní Orel druhou svoji zábavu výhradně pro své a katolických spolků členy s oslavou svatomikulášskou v místnostech Jednoty katolických tovaryšů v hostinci p. Švadlenky „U koruny“ o půl 8. hod. večer. Dárky jen slušného obsahu přijímají se v téže místnosti od 2 do 5 hod. odpo. Vstup volný, hudba domácí. — Dne 15. prosince t. r. pořádá Jednota katol. tovaryšů a sdružené katolické spolky chrudimské veřejnou spolkovou schůzi v malé dvoraně průmyslového Museu o 3. hodině odpo., na níž o časových otázkách pojednají: pan Fr. Šupka, red. z Hradce Králové a pan JUC. Vojtěch Vičánek, právník z Prahy. Vybízíme tímto členstvo, by se hromadně této schůze účastnilo a co nejvíce známých s sebou přivedlo. Přednášky jsou v rukou na slovo vzatých odborníků v katolickém současném hnutí, a proto slibuje schůze tato býti jedním ze vzácných požitků duševních. Přijďme všichni a dejme tak na jevo, že jsme si vědomi toho, že jen uvědoměním a vzděláním vede cesta k pravému blahobytu. Tedy 15. prosince všichni bez rozdílu v Museu na shledanou! Nechť tato schůze je počátkem vážné práce na uvědomění zdejších našich.

Zbislav a Čáslavě. Sdružení katol. mládeže ve Zbislavi pořádá v neděli dne 8. prosince t. r. Mikulášskou zábavu s pestrým programem v hostinci p. Jaroslava Kosteckého. — Začátek o půl 8. hod. večer. Vstupné: osoba 40 hal. Žádá se uctivě, by P. T. účastníci zábavy své dárky v hojném počtu doručili v den zábavy ve zmíněném hostinci. — Čistý výtěžek věnuje se na pořízení chrámových lesí a pro naše raněné bratry slovenské na Balkáně.

Svatováclavská Matice školská prosí katolické spolky a organizace, aby pamatovaly při mikulášských zábavách na ni a její nejpřednější ústav v Bubenči (Katolický ústav ku vzdělání učitelů) buď věnováním celého, neb alespoň části výtěžku, aneb sbírkou při slavnosti. Ukažte porozumění pro podnik zvláště nyní pro národ nejdůležitější. Matice jest pro náboženskou výchovu mládeže, která podmiňuje blaho a osud národa.

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové dne 2. prosince učinila následující usnesení: Výkonnému výboru místní organizace soc. demokratické propůjčeno bylo městské divadlo k uspořádání veřejné schůze lidu na den 4. prosince t. r. — Vyhoveno bylo žádosti firmy Kress a Bernard za pronájem pozemku, používaného pro skladiště materiálu, ještě na rok 1913. — Sdělil se se stěžovateli M. Jandíkovou a K. Bernardovou, že okresní výbor zamtl jejich odvolání, podané ve věcech chudinských. — Povolena byla stavba skladiště ve dvoře domů čp. 83 p. Václ. Michálkovi, obchodníku železem. — Ustanoví se nová komise ve věci povolení nádvorní přístavby při domě čp. 27., náležejícím p. Lvu Tawssigovi, poněvadž na stížnost pl. Františky Mahrlové, sousedky a majitelky domu čp. 255, zemský výbor král. Českého zrušil výměr první instance pro nedostatečné řízení, an zdravotní znalec nepodal dobrého zdání příměří komisi. — Městské divadlo propůjčil se dramatickému sdružení „Tyl“ na dny 19. ledna, 9. února, 9. března, 13. dubna a 4. května a Jednotě divad. ochotníků „Klicpera“ na dny 6. ledna, 2. února, 2. března a 6. dubna 1913 k uspořádání divadelního představení.

Přednáška. V neděli dne 8. t. m. bude přednášeti vsdp. dr. Slabý „O Betlémě“ ve spolku paní a dívek „Anežka“. Začátek o půl 3. hod. odpo. Není pochyby, že výklad slovního p. profesora z dlouholetého pobytu jeho v Palestýně bude zajímavým.

Ples Jednoty katolických tovaryšů bude pořádán v neděli dne 12. ledna 1913. Jednota prosí, aby příznivci v záplavě pozvánek do různých plesů nezapomněli na její ples, z jehož výtěžku hradí se větší část spolkových

výloh. Továřské jednota je v Hradci Králové od r. 1888 nejstarší katolickou organizací a zastupuje dosud jediná téměř reprezentaci katolíků královéhradeckých v místě i na venek. Zasloužíť tudíž co nejširší podpory v kruzích katolických.

Spolek na podporu chudých studujících konal dne 27. m. m. výroční valnou hromadu, na které podány byly zprávy funkcionářů a konána volba nového výboru. Příjem v minulém roce činil 2405 K 28 hal. a sestával: 1. z úroků, plynoucích z fondu rezervního, 2. z členských příspěvků, 3. z odkazu p. hlav. berního Jos. Láblera 179 K 07 hal., 4. z výnosu spolkového plesu 100 K, 5. z každoročních velkomyslných darů zdejších slavných korporací a sice: městské rady 200 K, městské spojitelný 300 K, okresního výboru 100 K, úřed. spolku 30 K, a záložny 10 K. Štebetným příznivcům vyslovuje valná hromada upřímný dík. Mezi chudé studenty rozděleno bylo: na gymnasiu 854 K, na reálce 1000 K a na paedagogiu 500 K. Peníz tento přispěje jistě ve značné míře mnohému otci a mnohému studentu k ulehčení starostí o tu za nynějších poměrů tak tvrdou skývu chleba a je zajiště na místě, aby studující, opouštějící ústav, pamatovali ve svých sbírkách na spolek, jehož dobrodíní mnozí z nich po celá studia požítvali. Pro nový správní rok zvoleni byli pánové: ředitel gymnasia J. Kofínek starostou, nám. starosty města J. Russ náměstkem, prof. J. Veverka pokladníkem a prof. B. Hobzek jednatelem. Za členy výboru zvoleni pp.: školní rada P. Fischer, prof. Hnilička, prof. J. Huml, advokát dr. M. Kukla, ředitel reálky A. Libický, ředitel paedagogia J. Michl, vládní rada J. Novák, knihkupec J. Tolman.

Uprázdňená sadace pro sirotky neb opuštěné děti. Z jubilejního nadání, založeného státním úřednictvem a sbory professorskými v Hradci Králové, udělí se za r. 1912 požitek v obnosu 120 K chudému a mravnému sirotku, pokud není starší 14 let, příslušejícímu do Hradce Králové, a kdyby taký se nepřihlásil, chudému a mravnému opuštěnému dítěti, pokud nepřekročilo 14. rok vědu svého. Žádosti podány buďtež u purkmistrovského úřadu v Hradci Králové do pondělí 30. prosince 1912.

K Matičnímu plesu, jenž pořádán bude dne 25. ledna 1913 ve dvoraně Grandhotelu pod protektorátem rady města Hradce Králové, zahájeno bude obětavými jednotlivci osobní zvaní příštím týdnem. Místní odbory Ú. M. Šk. očekávají, že uvědomělé obecenstvo projeví porozumění pro naše menšiny při této příležitosti neméně než při sbírce ve prospěch bojujících Jihošlovánů.

Proti válce měla se konati soc. dem. schůze dne 4. t. m. v Klicperově divadle. Leč byla úředně zakázána. I zahradní vchod k divadlu uzavřen. Přes to se všech stran hrnuly se zástupy dělnictva a mnoho městských zvědavců. Rázem sedmé hodiny objevili se u divadla četníci a vojenská četa. Demonstranti, zpívající různé písně, byli tlačeni k poštovní budově a na Malé náměstí. Pak se rozešli.

Jedna z posledních původních novinek Měst. divadla Vímohradského K. M. Čapka „Slunovrat“ sehraha bude „Klicperou“ v neděli dne 15. prosince. „Slunovrat“ proveden poprvé 5. listopadu 1912 a těšil se dle úsudku všech kritik velkému úspěchu. Autor uvádí nás do rodiny lékárníkovy, jehož syn, pan Hans, domněle mrtvý, musil ustoupit v dědictví lékárny špihavci, který svými intrikami udržoval pověst o jeho smrti, aby místo něho dědil a vzal si jeho milenku za ženu. Nadálým návratem Hunsovým vyjdou hanebné intriky na jevo. Dochází k prudké srážce, která končí dobrovolným odchodem Hanse zpět do nové vlasti.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. Stav veškerých vkladů u nás činil koncem měsíce listopadu 40,513,717 K.

Ze spolku profesorů. Krajský odbor Královéhradecký Ústř. spolku českých profesorů v Hradci Král. koná dne 15. prosince 1912 o 2. hod. odpo. v místnostech c. k. reálného gymnasia ve Dvoře Králové svou občasnou schůzi. Program: 1. Přednáška řed. lycea v Hradci Králové A. Vaňury: „O moderním vyučování němčině na střední škole a nových osnovách pro ni.“ 2. Záležitosti stavovské. 3. Volné návrhy. K hojně účasti v zájmu stavu zve výbor.

Čítárna měst. průmyslového musea navštívena byla v měsici listopadu ve 13 přístupných dnech 836 osobami. V čítárně samé vydáno 290 svazků a 166 předloh. děl. Domů zapůjčeno bylo 115 vypůjčovatělem celkem 291 svazek a 44 předlohová díla se 366 jednotlivými předlohami. Mimo město půjčeno bylo 8 vypůjčovatělem na 11 žádanek 21 svazek a 7 předlohových děl se 123 předlohami. Přirozeně vzrůstá návštěva čítárny v měsících zimních, z čehož bylo by se jenom těšiti, kdyby možno bylo dychtivým čtenářům užívati krásných místností v nové budově musejní, které bohužel posud k užívání způsobilé nejsou. Bude třeba omeziti návštěvu čítárny zákum nejnižších tříd středních škol, jednak pro nedostatek místa, neboť velmi často není návštěvníkům ani kam si sednouti, ani kam klobouk a svrchní šat odložit, jednak i proto, aby získalo se klidu pro vážné studium čtenářům nutně potřebné. Během měsíce listopadu vedle zakoupených spisů a děl dostalo se knihovně darem od České akademie pro vědy a umění 8 nejnovějších publikací, od p. inž. Jindry spis „Die Glasindustrie in Jena“ a více brožur od firmy Lepke v Berlíně illustrovaný aukční katalog, od musea okresu hlíneckého spis „Upravování řeky Chrudimky v okrese hlíneckém“. Dárcům dík! Za členy musea v měsici listopadu se přihlásili: dp. Fr. Dostál, Katech. měšť. škol zde, p. inž. Viktor Lehovc v Hradci Král. 2.

Torá, největší obchodní přístav rakouský s ruským pobřežím a výstavními paláci, a Miramare, nádherný

„Vánoční prodej“ dámských modních látek za sníž. ceny

Již začal a firmy

Karel Minář,
Hradeo Král., 137.

Ceny bez konkurence!

Pozor na firmu.

Velký výběr.

Zprávy organizační a spolkové.

Sdružení české mládeže křesť. sociální sdělem v Hradci Králové koná tyto schůze: v neděli dne 8. prosince na Opočensku poslední přednášky III. přednáškového kursu vzděl. a to v Rohenicích v hostinci p. Mareše o 2. hodině odpoledne a) „O hospodářských druzstvech“ (p. Jos. Hervert, účetní „Zem. Svazu hosp. druzstev“ v Praze), b) „O myšlence orelské“ (p. Al. Petr, úředník Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové); večer v Tošově v hostinci p. Hlavatého o 8. hodině: „Práce v organizacích“ (p. Al. Petr, úředník z Hradce). — Týž den večer valná hromada skupiny v Dobrušce, na které bude řečníti tajemník vp. St. Beně. — Na Vysokomýtsku zakončení I. vzděl. kursu lidového přednáškami o 2. hod. odpo. v Němč: a) „O hospodářských druzstvech“ (referent „Zem. Svazu hosp. druzstev“ v Praze), b) „Moderní výchova dívei“ (sl. M. Věchtová z N. Bydžova). — Na Hradecku pokračování III. vzděl. kursu lidového ve Výravě o 2. hod. odpo. v hostinci p. J. Morávka: a) „Současné otázky zemědělské“ (p. Fr. Šabata, předseda české strany křesť. sociální a starosta z Vrboce), b) „Naše české současné poměry veřejné“ (p. Fr. Šupka, redaktor z Hradce Králové). — Týž den valná hromada skupiny v Hořicích, na které promluví dp. J. L. Ježek. — V neděli dne 15. prosince pokračování III. vzděl. kursu lidového na Hradecku o 2. hod. v Libranticích v hostinci p. L. Kurze: a) „O sociálním pojištění“ (vsdp. dr. Fr. Šulc, kanovník z Hradce Králové), b) „Úkoly ženy v dnešním boji protináboženském“ (sl. M. Věchtová z N. Bydžova). — Týž den odpoledne schůze skupiny v Rohozné v hostinci p. Ant. Báci, na které bude řečníti sl. L. Kosařová z Dobrušky. — Týž den schůze skupiny v Oldřichu o 3. hod. odpo. v hostinci p. A. Grubhoffera, při níž promluví sl. M. Balcarová z Pardubic. — Týž den o 1. hod. odpo. na schůzi skupiny v Přibyslavi v host. p. Fr. Nováka promluví p. Fr. Matoušek z Hronova. — Týž den odpoledne schůze skupiny v Turově a ve Velké Skrovnici; na obou promluví p. V. Nejedlý, bank. úředník z Hradce Králové. — Týž den o 2. hodině odpo. schůze skupiny ve Skutčiku, o 5. hod. odpo. schůze ve Žďarci; na o-

zámek kdysi císaře mexického Maximiliana, spatří v malebné řadě pohledů návštěvník Panoramy Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové ve dnech 7. až 13. prosince 1912.

K Vánočím! Co koupiti svým milým jako vánoční dárek, o tom přemýšlí již nyní zájemců mnohý s vážných čtenářů t. l. a přece neví, na čem by se rozhodnul, aby dárek byl skutečně překvapením obdarovanému a nepůsobil příliš značné výdaje při nynější drahotě. Skvostným a levným darem jest bez odporu umělecky vypravená kasetta, obsahující nádhernou voňavku a jemné mýdlo s přirozenou věrností vůně fláky, růže, konvalinky, bezu, resedy atd. Cena jedné kasety dle provedení jest od 1 K do 20 K a zasílá je obratem odběratelům t. l. známá firma Jos. Jelínek, tov. mýdel a parfumerie v Hradci Králové. Že záslužka každého uspokojí, ručí dobrá pověst jmenovaného závodu a proto firma tu vřele doporučujeme.

Společnost Královohradecká. Výkaz za měsíc listopad 1912: Vklady úsporné: Uloženo 539.254.58 K, vybráno 354.585.25 K, zůstatek 16.075.937.98 K. Uloženo více o 184.699.31 K. — Vklady odvětví šekového: Uloženo 109.895.12 K, vybráno 197.132.81 K, zůstatek 1.021.338.38 K. — Cenné papíry 3.754.701.40 K. — Zápůjčky na hypotéky 10.625.216.50 K, zápůjčky komunální 2.340.210.59 K, zápůjčky na cenné papíry 28.485.— K. — Směnky 1.157.644.98 K. — Uložené přebytky 498.176.15 korun.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc listopad 1912: Stav vkladů počátkem měsíce 2.050.087 K, vloženo během měsíce 153.539 K, vybráno během měsíce 137.962 K, stav koncem měsíce 2.065.664 K. — Stav půjček počátkem měsíce 2.601.406 K, půjčeno během měsíce 164.642 K, splaceno během měsíce 164.698 K, stav koncem měsíce 2.601.350 K. — Počet účtů 4111. Rezervní fondy 217.281 K, závodní podíly 91.948 K, pokladniční obrát 1.001.824 K.

Česká banka filialka v Hradci Králové. Celkový stav vkladů České banky obnášel koncem měsíce listopadu 20.298.221.43 K, tudíž o 101.420.18 K více, než v měsíci předcházejícím.

Stav vkladů na vkladní knížky a pokladniční poukázky u Živnostenské banky činil koncem měsíce listopadu t. r. 110.682.951.87 K. — Živnostenská banka uveřejňuje toliko vklady na knížky a pokladniční poukázky. — V listopadu převládly značné obnosy ze vkladních knížek na účet otevřený.

Včelařský spolek pro Hradec Králové a okolí odbývá v neděli 15. prosince VIII. řádnou valnou hromadu o 2. hod. odpol. v hotelu „U černého koně“ v Hradci Králové. Na pořadu mimo spolkové záležitosti jest přednáška p. učitele Houzvičky: „Včely a rostliny“. Poslední přednáška p. učitele Houzvičky 27. října byla velice poučná a nejvýše zajímavá. Zaslouhovala si daleko více posluchačů. Předsednictvo žádá P. T. členy, by do 15. prosince zaslali data k pojištění a statistická. Tiskopis na přední straně zářijového čísla „Českého Včelaře“. Přispěvky roční 3.50 K přijímá poštou pokladník p. řídící učitel V. Neuman v Malšovicích. O cukr denaturovaný, který bude bez pilin (k jarnímu krmení), třeba hlásiti se u předsednictva. Spolkový kalendář obdrží každý člen zdarma ve valné hromadě, kde možno všechny tyto přihlášky jakož i event. přání a stesky přednésti a příspěvek osobně zaplatiti.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 30. listopadu 1912 bylo přivezeno hl: pšenice 283, žito 238, ječmene 224, oves 197, brachu 7, čočky 3, máku 17, zeli 200 kop, kapusty 120 kop, cibule 35 hl, drobné zeleniny 300 kop, mrkve 50 pytlů, brambor 90 hl, jablek 144 hl, hrušek 45 hl, podsvinčat 350 kusů, kůzlat 2 kusy.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové, dne 30. listopadu 1912. 1 hl: pšenice K 16.40 až 17.30, žito K 13.50 až 14.20, ječmene K 12.— až 13.20, oves K 7.40 až 8.10, brachu K 20.— až 26.—, čočky K 30.— až 40.—, jahel K 30.— až 32.—, krup K 25.— až 50.—, brambor K 3.60 až 4.—, máku K 39.— až 41.—, 100 kg: žitných otrub K 14.60, pšenič. otrub K 14.—, 1 kg: másla čerstvého K 2.60 až 3.40, sádla vepřového K 2.24, tvarohu K —.36 až —.40, 1 vejce K —.10, 1 kopa: zeli K 3.20 až 6.—, kapusty K 1.20 až 3.20, 1 hl cibule K 6.— až 8.—, 1 kopa drobné zeleniny K —.80 až 1.20, 1 pytel mrkve K 1.— až 1.40, 1 hl: jablek K 10.— až 20.—, hrušek K 12.— až 24.—.

Nový Hradec Králové. Vánoční slavnost stromková bude se konati ve čtvrtek 12. prosince o 3. hod. odpol. v místnostech opatrovny ctih. Školských sester v Novém Hradci Králové. O hojnou návštěvu prosí správa školky. — Odbor venkovských knihoven v kněžském semináři v Hradci Králové rozmnožil knihovnu naší Katolické Jednoty o 70 cenných knih obsahu poučného a zábavného. Katolická Jednota vzdává velectěnému odboru srdečné díky. Pán Bůh zaplať! — Odbor přijímá vděčně knižní a peněžní dary k založení knihoven českoslovanských. Zdať Bůh! — Páni členové se upozorňují, že knihy z knihovny katolické Jednoty budou půjčovány pravidelně každou neděli od 11. do 12. hodiny polední v místnostech spolkových.

Rychnovský vikariát. (Oslava abrahamoviny vdp. Ferd. Audrlického.) Jest to za nynějších rozháraných, církví nepřátelských dob zjevem jistě potěšitelným, když, bohudík, existují ještě osady, které ctí a váží si duchovního správce a jeho obětavost, horlivost a lásku pastýřskou opětvají vzájemnou láskou a zbožností. A k takovému farnostem patří nesporně Blýž Újezd u Dobrušky, který ve čtvrtek dne 28. listopadu okázalým způsobem oslavil abrahamovinu svého faráře vdp. Ferd. Audrlického. Ač pan farář v tichosti chtěl oslavit 50. ročníci svého věku, tož osadníci blahořečící nedali si

užiti této příležitosti k projevu úcty a lásky vůči svému milovanému pastýři. Již ráno panoval čilý ruch v tiché jinak osadě. Sjížděli se kněží vikariátu rychnovského, přicházely deputace spolků hasičských, zástupcové katolických organizací, starostové příslušných obcí s místním starostou v čele, školní dítky s pány učiteli, aby se sčítali slavně mše svatě, kterou pan jubilant o půl 11. hodině obětoval na poděkování Pánu Bohu za všechna dobrodíní v první padesátce prokázaná a přednesli vřele proctitěné blahopřání. Celé slavnosti zvláštního lesku dodal výsoceurozený pan patron hrabě Bohuš Kolovrat, který se svým urozeným panem bratrem Ottou v automobilu přijel, aby dlouholetému učiteli sv. náboženství v hraběcí rodině a milovanému patronátním knězi osobně gratuloval a mši svatou výtečnou svou brou na varhany doprovázel. Po mši svatě proslavil jménem vikariátu kléru vdp. rada Pavel Rožník ze Skalky, ač po těžké operaci dosud v rekonvalescenci, jímavou řeč, v níž výstižně vylíčil zásluhy páneho jubilantovy, zvláště jeho péči o ozdobu chrámu Páně, jakož i jeho péči o duchovní chrámy — duše věřících péčí jeho svěcené. Zřejmě dojat, děkoval p. jubilant za tuto pozornost a spontánní projev, slibuje, že své slabé síly chce vždy věnovati k účtě Boží a ku spáse duší jeho péčí svěcených. Jménem škol. dítek gratulovala něžná dívenka, podávši panu faráři vonnou kyticí. Ve farním domě vzpomněl zásluh oslavencových vdp. farář skuhrovský Ludvík Jelínek, který měl příležitost drahnou řadu let pozorovati blahodárnou činnost páneho faráře. Odevzdáváje jménem vikariátu p. jubilantovi sochu „Abrahama“ v opatrování, přál mu, aby „Abrahama“ újezdeckou faru jen požehnal, spokojenost a zdraví přinesl. Pana jubilanta došla spousta blahopřáních dopisů a depeší. Tak oslavila farnost újezdecká abrahamovinu svého oblíbeného faráře a tím markantně dokumentovala, že duch opravdu katolický zásluhou páneho farářova dosud zde neodumřel. Hle, vzor osady křesťanské! Tož, milení pane spolubratře, s pomocí Boží do druhé padesátky!

Za zesnulým děkanem Svatošem. V sobotu dne 30. listopadu zemřel ve Vysokém Mýtě vysoce zasluhující, dlouholetý děkan, bisk. notář a čestný konsist. rada Antonín Svatoš. Plyných devět neděl hlodala zákeřná nemoc, již před třemi roky šťastně unikl, podruhé na statné jeho, přímé postavě, až sklátila ji v temný hrob. Zesnulý narodil se 11. srpna 1842 v Hemčích. Studia gymnasiální konal v Hradci Králové, isa konviktistou biskupského Borromaea. Po čtyřletém studiu bohoslovce-kém vysvěcen byl na kněze roku 1867. Jako novosvěcenec poslán byl za kaplana do Vysokého Mýta, kde stal se roku 1878 katechetou měšťanských škol a spolu prvním katechetou nového gymnasia. — Roku 1884 byl praesentován na patronátní faru ve Vraclavi, odkud vrátil se však roku 1900 na děkanství vysokomýtské, byv jak nejd. bisk. konsistofí, tak sl. městským zastupitelstvem města Vys. Mýta Jeho Veličenstvu k praesentaci za děkana vysokomýtského navržen. S radostí, nadšením a láskou vítalo občanstvo veškeré nového děkana, s radostí, nadšením a láskou přicházel tehdy nový děkan mezi své drahé, z nichž převážná část byla jeho žáky a odchovanci. Za dlouholeté duchovní správy získal si vdp. děkan zásluh velikých. Je to v první řadě mohutný, velebný chrám Páně sv. Vavřince, jemuž zesnulý svou péčí věnoval. Miloval v pravdě ozdobu domu Páně a za příkladné součinnosti povolaných činitelů, jmenovitě sl. městské rady a obětavé První záložny podařilo se mu provésti veliké dílo restaurace chrámu sv. Vavřince k úplnému téměř dokončení. Opět a opět vodil své přátele, kdykoli jej navštívili, do krásné svatyně, v níž — jak sám říkával — denně nalézal nové krásy, a provodil je celým kostelem, s úsměvem hrdě říkával: „To není dům Boží, to je palác Boží.“ Druhým jeho miláčkem byli drobní chráněnci sirotčince a opatrovny, na něž také ještě krátce před smrtí štědrě pamatoval. Byl horlivým pastýřem duchovním, přímého smýšlení, mírného a přívětivého jednání, upřímného srdce a bratrského pohostinství. A proto také ode všech byl milován a zásluhy jeho byly plně oceněny. Byl biskupským notářem a čestným konsistorním radou, bisk. komisařem na c. k. gymnasiu, členem c. k. okr. školní rady, rytířem řádu Františka Josefa. — A jak zapsal se zvěčnělý zlatým písmem do srdce svých osadníků, toho svědectvím byl jeho pohřeb v úterý dne 3. prosince. 39 duchovních spolubratřů doprovázelo pana děkana ke hrobu. Vdp. vikář Kaplan vykropil tělesné ostatky v chrámu Páně sv. Vavřince, vp. Brýdl, kaplan vysokomýtský s nadšením a láskou promluvil o životě a zásluhách zvěčnělého, milovaného a dobrého svého představeného, vdp. správce vikariátu Bekera složil slavnostní requiem a vdp. děkan Letošník z Poličky vedl průvod na hřbitov, kdež uložil tělesnou schránku do prostého hrobu. Pohřbu účastnily se všechny vrstvy občanstva vysokomýtského: celé městské zastupitelstvo, všechny úřady politické, soudní samosprávné, zástupcové obce Vraclavské, sbor důstojnický, veškeré školy vysokomýtské se sbory učitelskými, mnohé spolky a korporace a zástupy jednotlivců z dalekého okolí. Deputace studentů c. k. vyššího gymnasia a c. k. vojska tvořily čestnou stráž kol rakve zesnulého. Mohutným dojmem působily krásné zpěvy, jež za řízení p. říditele řádu zapěli studující c. k. gymnasia a kostelní sbor pěvecký jak v kostele, tak u hrobu; — Spřásklým snem po více než čtyřicetiletém neúnavném působení pastýř dobrý uprostřed tolika drahých přátel, jež dříve k spánku spravedlivých sám byl doprovázel. Ale jméno jeho nevymizí z paměti těch, kdož jej znali a milovali, nýbrž vryto zůstane na vždy zlatým písmem v srdce jejich, jako vryto jest v bílý mra-

mor chrámu sv. Vavřince. Milosrdný Bůh kéž přijme duši jeho v jasné sídlo své slávy, neboť on miloval krásu domu Jeho. R. l. p.

Kostelec nad Orlicí. Spolek „Sv. Alžběta“ v Kostelci n. Orlicí, který nastupuje čtvrtý rok svého lidumilného působení, podporoval v uplynulém roce 25 chudých potravinami a oděvem. Na 320 poukázek se udělilo 550 kg. mouky, 546 kg. chleba, 66 kg. rýže, 65 kg. krupice a 15 kg. masa hovězího, začal spolek vydal 458 K 37 hal. Také se ještě chudým rozdalo mnoho kostek polévkových a kávových, vlněné pletené oděvy a papuče. Každým rokem se počet podpor zvětšuje, což svědčí o záslužné činnosti spolku. Kéž by i na dále šlechtní dobrodíní tento spolek laskavě podporovali!

Čáslav. Veřejné schůze o poměrech balkánských konalo v minulém týdnu dělnictvo křesť. sociální a národně sociální. Schůzi dělnictva křesť. sociálního svolalo dne 24. t. m. Všeodbor. sdružení do hostince „U Jeleny“ a předseda Všeodbor. sdružení p. Katnar z Král. Hradce v krásné a hojnými doklady opatřené řeči vyložil, jak vážné době jde dělnictvo vstříc neurovanými poměry nynějšími. Zároveň načrtl, jakými cestami třeba se dělnictvu bráti, aby došlo splnění svých životních požadavků. Řeč jeho hojně byla aklamována a když vyvráceny byly některé poznámky přtomného, ve všech schůzích nezbytného soudr. Pelikána, vykonána byla sbírka na slovanský Červený kříž, jež vynesla 6.44 K. — Dělnictvo nár. sociální konalo svou schůzi 25. listopadu „u Lehmanů“. Řečník br. Řehoř z Kolína o napjetí rakousko-srbském věčně a celkem klidně. Několik slov přidal i pozvaný místní poslanec zemský JUDr. Zimmer za stranu svobodomyšlnou. Účastníci schůze odebrali se pak na nádraží k přivítání projížďajících Bulharů, odkud v průvodu za zpěvu národních písní vrátili se do města a po manifestaci u Žižkova pomníku rozešli se do svých domovů.

Miletínsko. Příčinou našeho dopisu jsou vřelé díky našeho lidového spolku vřp. Štěpánkovi za jeho obětavost. Pořídil nám k uctění památky svého zesnulého p. bratra Karla, majitele realit v Přelouči, menší jeviště na divadelní představení, která občas budou pořádána po našem okolí, a obětavě se přičiňuje, aby náš divadelní odbor mohl zdárně působiti. Také třeba uznati velkou obětavost členů tohoto odboru, kterou projevují stále, ale kterou hlavně projevili divadelním představením v Třebihosti. Tu neděli 10. listopadu byl kritický den prvního řádu, psa by člověk nevyhnal, ale naši šli do Třebihostě, aby tam sehráli Bognerovu hru „Michal comp. Matěj“. Přese všechny překážky od lidí i zvířat rozbořených provedli svou a ukázali, co pevná vůle zmůže. — Za součinnosti bratrských sil z Hořic uspořádali posleze 24. listopadu v Miletíně v Sousedském domě zábavu svatokatolickou. Chtěli míti původně zábavu svatomikulášskou, ale protože v prosinci mají na programu své produkce jiné spolky místní — dámský odbor Ústřední Matice Školské — zpěvacký spolek — změnili svůj program. Zábava tato náleží k nejzdařilejším. Byly to chvilky upřímného veselí, kdy také ti, kteří snad přišli, aby kritisovali, mimovolně byli strženi a veselili se s druhými. Ale nemyslete, že se provozovaly jen kusy, které dráždí bránici. Některé zpěvy měly účel vyšší, jehož také dosáhly. Jemná hra cisteristů, kteří ochotně a zdárně spolupůsobili, střídala se mezi zpěvy a výstupy se zdařilou hudbou městských hudebníků. Jako mžikem přiblížila se půlnoc. Program vyčerpán, vykonána sbírka (15.60 K) na ústav pro slepé dívky na Kampě v Praze, milí bratři hořičtí se s námi srdečně rozloučili. — Na konec jsme nuceni srdečně díky vzdáti všem pánnám dopisovatelům do „Pochodně“, „Lidových Proudů“, „Pokrokových Listů“ atd. za to, že tak vytrvale sledují naši činnost. Jsme upřímně vděční za každé upozornění. Vždyť my uznáváme sami, že nejsme dokonalými a srdečně je nám líto, že nedovedeme se líbiti všem. Ale ještě více je nám líto, že jeden p. dopisovatel prohlásil strany protiklerikální „onuci“, kterou si každý analfabet může ovinouti kolem nohy“, a přičítá jim takovou slabost, že ani „tu bublinu“, t. j. nás, nedovedou zmocit. Jsme poněkud omezení na duchu, aspoň tak o nás soudí, a nemůžeme pochopiti, kdo je ten analfabet. Pokud známe své lidi, dovedou všichni čísti a psáti, vždyť to nejsou jen „báby ze staré školy“, ale většinou už lidé, kteří prošli školou novou. Ale jsme přece rádi, že ty dopisy trochu pomohly a ještě více snad pomohou. Nyní už jistě. Nebude nikdo z lepších lidí nám nadbíhati a korunky vstupného dávat. Pokrok a svoboda budou zachráněny, my budeme osamoceni — a konečně „praskne bublina“. Ale co bude s tou „onucí“? To ostatně není náš starost. Ještě jednou: Vřelé díky za nezaslouženou reklamu! — náš duchovní rádce dp. farář bude mti v okolních obcích přednášky „O eucharistickém sjezdu“ a sice v Třebihosti a Tetíně. — Divadelní odbor připravuje: „Maria pomáhá“ a „Pod tíhou kletby“. — Ples strany křesť. sociální bude 26. ledna v Sousedském domě. — Valná hromada bude v neděli 29. prosince ve 3. hod. odpol. „u Kopeckých“. Zdať Bůh!

Včelařský spolek pro Chlumec n. Cidl. a okolí zve k valné schůzi, která konati se bude v neděli dne 8. prosince 1912 o půl 2. hodině odpolední v hotelu „Okresní dům“ v Chlumci n. C. Pořad: 1. Zahájení schůze. 2. Zprávy spolkové. 3. Pojednání a rozhovor o zařízení prodejny medu a vosku v Chlumci n. C. 4. Usnesení se o naší účasti na sjezdu včelařů všeslovanských a velké včelařské výstavě v Praze v roce 1913. 5. Rozhovor o včelařských zájmech našeho okolí a případné dotazy. 6. Záznam členů na příští rok 1913 za příčinou opětného pojištění. 7. Volné návrhy. Při schůzi rozdány budou včelařské kalendáře. Vstup volný.

● K Vánocům. ●

Při nákupu vánočních
dárků nezapomeňte na
českou knihu.

Kniha jest nejvhodnější dárek!

Na skladě:

Veškeré spisy,

hodící se za dárky, ve skvostných vazbách.

Spisy pro mládež,

cestopisy, pořádkové knihy, obrázkové
knihy.

Modlitební knihy.

Alba

na pohledy, podobanky, pa-
mátkový

Soupravy dopisních papírů.

Nejvhodnějším dárkem letošního roku je
pro mládež B. Němcové:

Babička

ilustrov. vydání ak. d. malířem Kašparem.
Dříve stála K 25—, nyní jen K 8— váz.

Obracejte se na své knihkupectví,
— které Vám vždy poslouží. —

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství, závod hudební
a papírna

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Různé zprávy.

Všem věrným Čechům! Hrdinské boje a skvělé vítězství jihoslovanských našich bratří nadchly český národ k projevům humanity a obětavosti, jimiž Čechové opět dokázali, že jejich myslí jsou ovládnuty city nejušlechtilějšími, pravou láskou bratrskou a opravdovou lidumilností. Veškeré Slovanstvo právem jistě jest hrdo na úspěchy zbraní slovanských a nezištná česká obětavost osvědčená trpělivostí, byla a jest naší bratrskou povinností. Ve chvílích tohoto šlechetného zápalu pozapomněl však národ český trvalých povinností k nejdůležitějším zájmům našeho národa a jeho menšin, kterážto péče svědčí na prvním místě Národním jednotám v zemích koruny české a Ústřední Matici školské i spolkům s ní sdruženým jako zejména Komenskému. Tím se stalo, že národní naše obrana trpí, bohužel, nedostatkem, jakého dosud nikdy nebylo! Než nezoufáme a právě obětovnost českého národa, projevená tak vzorně a nezištně ve chvíli pro celé Slovanstvo světodělné, jest nám zárukou, že národ náš rozptýlí obavy českých menšin a ústředních jejich spolků zvýšenou svou obětavostí a že nahradí bezodkladným rozhojněním příspěvků, čeho jim třeba, aby mohly dostáti v nejbližší budoucnosti svým úkolům a přejatým závazkům. Zpráva o tomto kritickém stavu sbírek ve prospěch ústředních spolků k obraně českých menšin podána byla Národní radě české, která ve schůzi ústředního výboru dne 23. listopadu 1912 uznala jednomyslně nezbytnost rychlé pomoci a doporučuje co nejvříve vydatnou jich podporu. Vznášíme proto ke všem věrným Čechům důtklivou žádost, aby hojnými a bezodkladnými příspěvky osvědčili své porozumění pro tato ústředí k obraně českých menšin a doufáme pevně, že naděje naše nebude zklamána. — V Praze, dne 25. listopadu 1912. Ústřední Matice školská, Národní jednotna severočeská, Národní jednotna pošumavská, Česká obec sokolská, Národní jednotna slezská, Českoslovanská jednotna v Praze, Národní jednotna v Brně, Národní jednotna v Olomouci, Matice opavská v Opavě, Matice osvěty lidové v Polské Ostravě, Spolek pro zřizování a vydržování škol dolnorakouských »Komenských« v Vídní.

Skutečná osvěta prý zničí církve. Sotva tuto zásadu pokrokáři vyslovili, již se zalekli vzrůstajícího vlivu katolických občanů v zemích velice osvětlených. Smutně sledují veliký rozmach katolicismu v pokročilém Německu, v bohaté Belgii, v severní Americe a jinde. A teď nová ukázka ze státu ostrovního u střední Ameriky! Presidentem republiky San Dominga byl zvolen arcibiskup Nonala. Po dlouhá léta v republice panovaly veliké spory různých stran, až se tyto ocitly v bezradnosti. Nyní pak sami svárlivci uznali, že bude nejlépe, jestliže ty nesnáze, které natopili, napraví katolický hierarcha. Arcibiskup Nonala těší se veliké vážnosti ve všech vrstvách obyvatelstva.

Také touha po národních právech. »Večerník Českého Slova« ze dne 26. listopadu píše: »Večerník Če-

nota českých hospodářských společenstev nezná jistě ve Vídni českého advokáta, neboť dává se zastupovati advokátem německo-židovským, který za jich české peníze nerespektuje ani její české pojmenování a nedá se opravdu jednání to ani vhodně pojmenovati. Pan advokát dotyčný zastupuje totiž ve veřejných listinách jednotu tuto podle jména: Ústřední Jednota českých hospodářských společenstev v království českém in Prag Hybernská ul. 20. Ví o tom dotyčná jednota či nikoliv? Jsme opravdu zvědaví. K tomu podotýká »Právo Venkova«: »Tam, kde úřaduje, vlastně úřadovati by měl Dvořák, tam, kde v představenstvu zasedá známý Zedník z Bošiny, kde mohou úředníci vyslovovati se o svých představených fid. Blažkovi a Dvořákovi, tak jak to činí někteří v čele se známými přednostou — sloupem oficiálního vedení Šlapákem a kde vůbec panuje strašlivá anarchie a bezhlavost, tam dočkáme se jistě ještě jiných nejen národních, ale i společenských i hospodářských ostud.« — Ještě jest v čerstvé paměti, jak bezcharakterně a systematicky lhaly agrární listy, že organisování katolíci chtějí se spokojiti státní řečí německou. Ani volební naše provolání, ani přesné vytknutí stanoviska našeho výkonného výboru lhaře neodstrašilo. Nyní tito lidé dokazují sami, jak ve skutečnosti vyhlížejí jejich na odívavý strach o práva našeho jazyka.

Židovský rozmach. Ve Vídni přibývá stále víc a více židovských advokátů a lékařů. Od počátku roku do listopadu zapsáno bylo do seznamu advokátů 38 židů a jen 9 křesťanů. Do seznamu lékařů zapsáno bylo 42 židů a jen 5 křesťanů. Rovněž obchodníků přibýlo 126 židovských a jen 35 křesťanských.

Sensační odhalení způsobila »Neue Freie Presse«, uveřejnivši rozmluvu s ruským vyslancem u berlínského dvora hr. Osten-Sackenem. Nejsensačnějším odhalením při tom však je, že hrabě Osten-Sacken již — zemřel. Patrně tedy redaktor »Neue Fr. Presse« interviewoval — mrtvého.

Odměna pro svobodomyšlnost ve státu budoucnosti. Centralista Rudolf Merta byl zbaven autonomisty svého úřednického místa ve Všeobecné dělnické německé a podporovací pokladně též proto, že před 7 lety nějak urážlivě odpověděl soudruhu Vaňkovi a že před 3 lety něco ze svých povinností nevyřídil dosti rychle. Centralistický »Proletář« rozčileně praví: »Nepřistoupil na víru separatistickou, jejíž hlavním článkem je přikázání: Budeš klaněti se a otročiti pohlavářům tatarského našeho vyznání, budeš spolupílníkem na všech skutečných padouštvích a bídáctví! Proto byl odstraněn z pokladny proti všemu právu a proti všem pravidlům sociálně svédomitého postupu.« — Tatarů, katanů, padouchů si nadávají mezi sebou lidé, kteří šarlatánsky manifestují pro mír.

Slovenský překlad Písma svatého. Uherští Slováci mají konečně úplný překlad Písma svatého ve své mateřštině. Dal jim jej spolek sv. Vojtěcha, který hned od prvopočátku vzal si za úkol vydati Písmo svaté v řeči slovenské, poněvadž vydání překladu Palkovičova dávno bylo rozebráno a bylo zapotřebí vydání nového, dokonalejšího a úpravnějšího. Zakladatel spolku sv. Vojtěcha dr. Ondřej Radlinský chopil se práce, kterou dokončil jeho přítel kněz Fr. V. Sasinek. Překlad byl hotov, když současně se našel dobrodinec, který daroval spolku sv. Vojtěcha na vydání Písma svatého v řeči slovenské 10.000 zlatých. A tak se počalo roku 1888 Písmo svaté pod dozorem dra. Jana Malého tisknout. Překlad však požadavkům odborné kritiky nevyhovoval, tisk musil býti zastaven a rukopis překladu Sasinkova svěšen byl P. Ondřejovi Kubínovi S. J., který opravil a vysvětlivkami doplnil čtyři evangelia a znova je k tisku přichystal. Ale ani tato práce, ač dobrá, úplně neobstála. Konečně Jan Donoval přeložil samostatně celý Nový Zákon a Ondřej Hlinka se soudruhy Starý Zákon. Překlad jejich censors diecésními byl schválen a tisk dovolen. Spolek sv. Vojtěcha chce vydati překlad ve 4—6 svazcích. Má na to 40.000, ačkoliv potřebuje, má-li vázaným Písmem svatým podělití všechny své žijící údy, více než dvakrát tolik. Proto vyzývá členy své, aby podnikly na vydání Písma svatého sbírky.

Co stojí váleční dopisovatelé. Velké listy, jmenovitě londýnské, mají v každé větší válce na světě po pěti až šesti dopisovatelích. Tito mají pevného platu 3 až 5 tisíc korun měsíčně, což není mnoho při nebezpečích, jímž při takovém povolání jsou vystaveni. K tomuto přistupují však vydání za depeše, za informace a pod. Kromě válečných dopisovatelů na bojišti mívají veliké listy ještě své zpravodaje v hlavních městech válečných stran. Velmi mnoho peněz pohltí válečné telegramy. V rusko-japonské válce platily se 2 K za slovo. Kabelem stálo slovo 5 K. Za jihoafrické války stálo telegrafované slovo do Evropy 4 K. Při tom některé listy dostávaly o hlavních bitvách telegramy až o 1000 slovech.

Spravedlnost ke katolíkům v Dánsku. Pro lutherány v Německu se zdá spravedlnost ke katolíkům věcí nemožnou. V Dánsku však mají katolíci s jinověrci stejná práva. Dánsko dovoluje zcela rodičům posílati své děti do školy, které se jim zdají býti nejprospěšnější pro děti, a katolíci směřují tam stavěti soukromé školy. Státní dozorstvo se jenom ročně přesvědčí, zda se děti dosti dobře vyučují. Jako jiné soukromé školy, dostávají též katolické školy od státu roční podporu. Tak to není ani ve Francii, ani v Portugalsku. Blízko Kodaně mají Jesuité velikolepě navštěvované gymnasium, které má totéž právo jako všechna ostatní gymnasia v zemi. Nedávno vláda věnovala gymnasiu samu od sebe 300 K na nové fyzikální přístroje. — V Rakousku »klerikali-

sovaním« jest však rozhodný katolík pronásledován jako veliký smělec i od těch lidí, kteří skládali katolickou přísahu a jsou po katolicku pokřtěni.

Kdo chce válku? Nejlépe poznáme, kdo chce válku, když si všimneme, které byly poslední války a kdo je vypověděl a vedl. — Poslední války byly: nynější balkánská, loni italsko-tripolská, před 2 roky francouzsko-marocká, před 7 roky rusko-japonská, před 10 roky anglicko-burská. — Vypověděli jen jednu z těchto válek klerikálové? Ani jednu. Nynější válku zavinili mladoturci, jejichž vůdcové jsou — zednáři. Ti ji zavinili a vypověděli ji pak 4 balkánské státy, které jsou pravoslavné, tedy nikoli katolíci. Vždyť v Srbsku je katolické náboženství pronásledováno. A s pravoslavným se stále bratříčkují liberálové a pokrokáři. — Kdo zavinil válku italsko-tripolskou? Italie. Ale tam nevládnou klerikálové, nýbrž — pokrokáři. V Italii je vyhozeno náboženství ze školy a zavedeno civilní manželství, a v hlavním městě Římě jest žid Nathan purkmistrem. — Zavinil válku francouzsko-marockou klerikálové? Každé dítě ví, že pokrokáři, socialisti a nevěrci. Francie zbraněmi si podmanila Maroko. A ve Francii vládnou sami nevěrci. Francie má skoro dvakrát tolik vojska jako Rakousko, ač toto je větší. Čím více je nevěry, tím více je militarismu. Zavinili klerikálové válku rusko-japonskou? Nikoli. Rusové jsou pravoslavní a Japonci jsou nevěrci. — Zavinili klerikálové válku anglicko-burskou? Anglie uloupila zbraní Burům samostatnost jako Francie ji předloni uloupila Maročanům. A Angličané jsou protestanti a zednáři, nikoli katolíci. Kdo vypověděl roku 1866 válku? Protestantké Prusko. Naši čtenářové poznávají tedy, že všechny války, jež za jejich života se odehrávaly, zavinili protiklerikálové a pokrokáři. A ti lidé mají ještě tolik smělosti, že křičí do světa: Klerikálové chtějí vždy válku, pokrokáři nikdy. Zatím je to naopak.

Nebezpečné přístavy albánské. Mezinárodní situace se poněkud uklidňuje. A nebylo potřebí velkého rozčilení, kdyby se bylo hned dobře prozkoumalo, oč vlastně při žádostech o albánské přístavy jde. Sám »Berliner Tagblatt« uvádí tento posudek kapitána Persia o albánském pobřeží: »Ptal jsem se Pasiče při vypuknutí války v Bělehradě, co si přejí Srbové, jestliže zvítězí. Pasič odpověděl: Chceme se dostat k moři, i kdyby to byl dosti malý pruh na pobřeží Jaderském. V Bělehradě neměl jsem po ruce karty moře Jaderského. Až když jsem přišel domů, začal jsem zkoumat pobřeží Albánie a tu jsem shledal, že Albánie vůbec žádného způsobu přístavu ani nemá. V našich knihách pro plavbu parolodí podél pobřeží albánského se výslovně žádá, aby kapitán po celou plavbu neustále zkoušel hloubku moře a nepřibližoval se mnoho k pevné zemi. Z toho přece následuje, že žádný přístav v Albánii není způsobilý k tomu, aby zde mohly obchodní lodi zakotviti. Větší lodi musí se zastaviti na širém moři. Zvláště záliv u Drače je tak mělký, že zde obchodní lodi kotviti nemohou. Veškeré přístavy Albánie nemají ani 7 metrů hloubky. Z toho následuje, že by se tu obchodní přístavy teprve musily stavěti. Jen dosti prostřední obchodní loď potřebuje, aby mohla někde bezpečně přistát, nejméně 10 metrů hlubokou vodu. Kdyby se měly přístavy Albánie vytvořiti na přístavy obchodní, bylo by k tomu zapotřebí nesčetných milionů peněz. Zde by se musily stavěti přímo obrovské hráze na utišení příboje mořského. Práce ty by trvaly mnoho let. Jest tu jenom touha Srbska stavěti na Jaderské pobřeží dráhu na přání Ruska. Dráha ta by šla z Niše na Skadar a odtud k moři. Jestliže balkánské státy utvoří celní spolek, pak nepotřebuje Srbsko vlastního přístavu na Jaderském moři.«

Několik čísel z rakouské armády. V letošním listopadovém povýšení ve vojsku bylo jmenováno 2450 záložních důstojníků, mezi nimi 896 židů. Při porovnání židovského obyvatelstva k počtu lidí v Rakousko-Uhersku jest procento židovských záložních důstojníků nepoměrně a neobyčejně vysoké. Zvláště však se židovským sborem, pokud se týče důstojnictva, jest voza-tajstvo. Ovšem, zde jest každý nejvíce v bezpečnosti, neboť sbor ten jest vždy nejdále od šiku bitevního. Celkem jest v rakouském vojskě nyní 4285 židovských důstojníků, nečítaje v to četné židovské lékaře a úředníky. Rozumí se, že k židovským důstojníkům hodí se i židovští dodavatelé, o něž v rakouské armádě tak hojně jest postaráno.

Němečtí pokrokáři a nacionálové jezdí do Saska a Německa řečnit a štvát tam proti Čechům a Slovanům. Tak Perko, Iro, Schreiter a jiní. Aby to tak byli němečtí křesť. sociálové, zbořil by »Venkov« a »Čas« křikem Prahou bránu!

Také akce mírová. Soc. dem. poslanec Tusar jezdí po Moravě rozdávati mír a dokazovat, jak by všude válce odzvonil, kdyby k tomu měl moc. Na jeho cestu do Kroměříže dal mu radu moravský »Den«, aby si připravil řeč: 1. O sedmileté válce, kterou prováděl ve svém manželství, jak jeho choť ve své obžalobě proletářského poslance vyličila. 2. O tom, jak při úterním hlasování na říšské radě utekli sociálně-demokratičtí poslanci od svého protiválečného projevu. 3. Jak čeští soudruzi v Basileji stáli po boku zutivého protičeského štváče vídeňského, dra. Adlera. 4. Jak v Italii, Francii, Německu sociální demokraté válku schvalovali. 5. Jak rakouští socialisté ze strachu o diety ani se nepokusili o obstrukci na říšské radě proti vojenským nákladům. 6. Jak soudruh poslanec Daszyński v branném výboru plamenně mluvil pro zbrojení a válku proti Rusku. 7. Jaká vojna zuří mezi českými autonomisty a centralisty. Dva měsíce je již zapečetěna škola »Komenského«

ve III. okresu vídeňském. Za tuto dobu dvakrát sisovalo místodržitelství opatření magistrátu vídeňského. Rozkazy jeho, aby byla škola odpečetěna, přivádí však magistrát vždy novým usnesením v posměch. Při tom na ulicích vídeňských pořádají se protičeské demonstrace, česť lidé jsou týráni a všude rozvinuje se agitace pro zákon Kolískův. V této době nemělo by býti jediného Čecha, který by neprojevil příslušnost svou k českému národu podporou spolku „Komenský“ ve Vídni III./3 Strohgasse 45.

Všelicos. Sjednání katolíci obřadu pravoslavného, kde žijí v našich katol. farnostech, mohou přijímati svátost Oltářní v katolickém chrámu, jako zase katolíci našeho obřadu mohou přijímati Tělo Páně ve farnosti uniátské dle uniátského obřadu, s výhradou, že každý si podrží nezměněnou příslušnost ke svému obřadu v jiných věcech. — Guvernér státu Wisconsin zvolen Čech soudce John C. Karel z Milwaukee, syn Jana Karla, býv. amerického konsula v Praze. Je druhým Čechem, který dosáhl tak vysoké hodnosti ve Spoj. Státech. — Při dražbě knihovny zemřelého newyorského továrníka Hoca prodána byla bible kardinála Mazarina za 250.000 K. — Z kavárny „Graben“ ve Vídni vyhozen byl soc. dem. poslanec Wystik, který zůstal seděti při zpěvu rakouské hymny. A za ním letěli sami poslanci Tusar, Šmeral, Jirásek a Habermann. — První tah třídní loterie rakouské bude asi v červenci 1913. — Svaz slovanského učitelstva v Rakousku vyslovil se pro sjednocení českého a polského pravopisu. — České pomocné komitě vypravilo na Balkán celkem 13 vedoucích lékařů, 41 asistentů, 56 mediků, 9 dobrovolných ošetřovatelů, 7 opatrovníků, 28 opatrovnic, 1 lékárníka, 2 intendanty, 4 sluhy a 400 nemocničních lůžek. — V Rakousko-Uhersku zakázán na čas vývoz koní z toho důvodu, že po delší dobu docházelo ku prodeji velkého množství koní do ciziny. — Funkcionáři různých českých společenstev a korporací hostinských v Čechách zřizují akciovou společnost hostinského pivovaru s kapitálem 1.200.000 K. Společnost tato zakoupí pivovar p. J. Tichého v Uhřetěvsi, který je zařízen na roční výrobu 50.000 hl a značně jej rozšíří. Bude to druhý pivovar hostinských. První je v Rohozci u Turnova.

Ochrana zvířat v zimě. Koně zahřáté, mají-li nás venku čekat, zabalte do teplé houně, aby nenastydli! Postroj chovejme v teplé stáji! Varujeme se vložiti koni do huby ledová udidla, protože sliznice dutiny ústní na ně se přilepí, strhne se, čímž působí se koni bolest, i bolesti zubů se dostávají. V zimě nenechme koně a tahouny vůbec státi ve vodě při nakládání a skládání břemen. Ježto koně v zimě na kluzké půdě neb náledí, jsou-li špatně okováni, sklouzají, padají, přespříšší se namáhají a přece nemohou s místa, buďtež kování na ostro. Za náledí nechť správy obecní dbají toho, by ulice byly sypany po umetení pískem, zvláště ty, jež jdou do vrchu. Klesne-li tažný kůň a nemůže-li vstáti, rychle ho vypřáhněme. Pak hodme mu pod nohy houně, pytle, nebo nasypme písku, popele. Nařídme zvíře v leže tak, by se mohlo o nohy opřít. Koni usnadníme povstání nadzdvíhujeme-li ho popruhem, pod něj podloženým. Ale nebijme kleslé koně! Pro tažného psa vezme s sebou teplou houni na přikrytí a suchou houni neb prkno na podložení, jimiž bychom psa v době odpočinku na zastávkách přikryli a podložili, by nenastydl. Zajede-li se zahřát, nezapomínej, že venku na tebe čeká v mrazu a větru tvůj pomocník! Nezdružuj se dlouho! Hlídacímú psu uvázanému, postarej se o boudu dobře sbitou, vystlanou slamou neb houní, přikrytou hlinou neb hustou chvojí! Vchod do boudy ať je zavěšen houní neb hadrem, aby vítr do ní nešel, déšť nešlehal a vítr nezaletoval. Psa hlídacího uvázaného třeba pustiti aspoň jednou denně s řetězu, aby se mohl proběhnouti. Nezapomínejme na ptačtvo!

Česká banka zřizuje expozituru ve Vysocanech v Královské třídě č. 135, nároží Freyovy ul., která dne 1. prosince t. r. zahájila svoji činnost. Úřaduje se od půl 9. do půl 1. hod. a od 3 do 6 hod.

„Moldavia“ akciová pojišťovna v Praze. Na poslední schůzi správní rady přednesena obšírná zpráva dosavadní působnosti této jediné naší živelní pojišťovny. — Konstatováno, že obchody velmi potěšitelně a značně se rozmáhají a že naděle k činnosti ústavu se pojalí plně se opravňují. — Vzhledem k stále rostoucímu zájmu o-becenstva o ústav tento uloženo výkonnému výboru správní rady činiti přípravné kroky k řešení otázky, v jaké formě zasáhnouti i v obor pojišťování životního.

Falešné koruny a dvacetihálře. V poslední době objevilo se opět více falešných korun a dvacetihálřů, jejichž úprava nasvědčuje tomu, že výrobci jich učinili opět „pokrok“ v nekalém řemesle svém. Jmenovitě koruny jsou dosti dovedně zhotoveny a dle zprávy mincovního úřadu ve Vídni, lemuž jich bylo odevzdáno 19 kusů, nedají se tak snadno od pravých rozeznati. Koruny jsou zhotoveny ze stříbra a pakfonu.

Příloha. K dnešnímu číslu přidáváme pro královéhradecký okres a okolí reklamní listy solidní firmy p. Josefa Pavelky, která dovede obsloužit konsumenty zbožím nejlepší jakosti za ceny mírné. Odporúčujeme listy pozornosti čtenářstva.

(Zasláno.)

Rážencové bratrstvo bohoslovců královéhradeckých daruje k Vánocům letošního roku chudému kostelu dědicce královéhradecké kalich. Žádosti farních úřadů, v nichž budíž odůvodněna opravdová chudoba kostela, buděť podány nejdéle do 15. t. m. podepsanému řediteli bratrstva.

Jan Černý, spirituál bisk. kař. semináře.

Divíte se,
proč Vám polévka

jednou tak
výborně chutná

a jindy Vás
vůbec neuspokojuje?

Vysvětlení je velmi prosté:

Chutnala-li Vám polévka,

byla připravena jistě
z kostek **MAGGI**.

Nechutnala-li Vám,

pak dejte nádobu
z **MAGGI** kostek.

MAGGI kostky mají na
obalu jméno „**MAGGI**“ a

ochrannou známku

klíčovou hvězdu.

Těch kostek nejsou od firmy **MAGGI**.

MAGGI kostky po 5h

(hotová hovězí polévka)

jsou nejlepší!

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Čestná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte mně látky na talíře.

Těm na oplátku bez zvýšení cen!

SANATORIUM

primáře

MUDr. J. STRÁNÍKA
v Náchodě (telefon č. 28a)

přijímá k operacím a odbornému léčení choroby
ženské, porodnické, chirurgické a oční.

Elektrotherapie, röntgenování, též ambulantně.

Lékaři: Primář a operátor MUDr. J. Stráník,
m. ass. por. kl. vl. r. prof. Rubešky, sek. léc.
ž. n. kl. dv. r. prof. Pavlíka a MUDr. Vl. Koleta,
oční lékař v Náchodě, býv. ass. a l. sek. lékař
oční kliniky prof. Deyla.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, ředí ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleďústoja. duchovenstva
svoj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní

Cenníky, vzorky i roucha hotová se ukážou
se na požádání franko zašlou.

NÁBYTEK

KOBERCE

koupíte nejvýhodněji co do jakosti i ceny přímo
v osvědčených závodech firmy

AD. NOVOTNÝ a SPOL.
v Týništi n. O.

Zástupce: Hynek Kodym, Vinohrady, Bla-
nická ulice č. 6.

Sklad též: Olomouc, Česká ulice 18.

O výhodách se přesvědčíte, dopišete-li si hned
o náš nový obrázkový cenník č. 60.

Sekretariát Matice
Cyrillo-Methodějské

doporučí

paramenta, prapory spolkové
a veškeré církevní náčiní

firmy

Fr. Stadnik,

stálý přísazný soudní znalec

Olomouc,

naproti kostelu P. Marie Sněžné.

Za půl roku odvedeno přes
800 K Matici Cyrillo-Meth.

Pouze objednávkou u firmy Frant.
Stadnik podporujete přímo Matici
Cyrillo-Methodějskou.

Nekupujte :: ::

nejste-li přesvědčeni o dobré jakosti
a bezvadném provedení

**zimního i let-
ního prádla atd.**

jež v cenách mírných zasílá

Jan Zindulka,

výroba záster a prádla v Litomyšli.

Nejlepší vánoční dárek SINGEROVY šicí stroje

jsou nepřekonatelné.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradeo Králové, u labského mostu 279.

**Chcete koupiti praktické
a vhodné dárky vánoční
opravdu levně?**

Velký výběr pánského a dámského
prádla. Trikotové zboží.
Pravé jügrové prádlo. Nákrčníky
Bílé bavlněné a lněné damagty na
cichy. Ručníky.
Kanafasy, sypkoviny véby, šifony.
Obrovská zásoba kapesníků od
K 1-20 počínajíc.
Kapony na dámské šaty od K 4-

Ceny levné a zboží jen nejlepší
jakosti doporučuje

Stanisl. Jirásek
v Hradci Králové,
136. Velké náměstí 136.

Všeobecná úvěrní společnost

s. s. s. r. ob.

:: v Hradci Králové ::

úročí vklady

4% - 5 - 5½ - 5¾%

dle výpovědi.

**Nejlepší jistota.
Prodej uhlí.**

**Moderní látky
nejlepších jakostí**

v nevidaném jinde výběru doporučuje
:: obchodní dům sukny ::

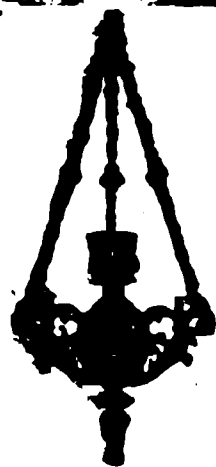
V. J. Špalek

v Hradci Králové.

Největší český závod v oboru.

Pohodlné, světlé prodejní místnosti
v přízemí a mezaninu.

Původní anglické „Homespony“.

Veleobchodnímu

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy
cibáče, nádobky, paténky, paciřtály,
svícny, lampy, kacířnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlátí a stříbí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závažnosti koupě.
Vše se posílá poštou, Práces ruční.

Shled veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z: Stříbrných
prstenů, tabuleček, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

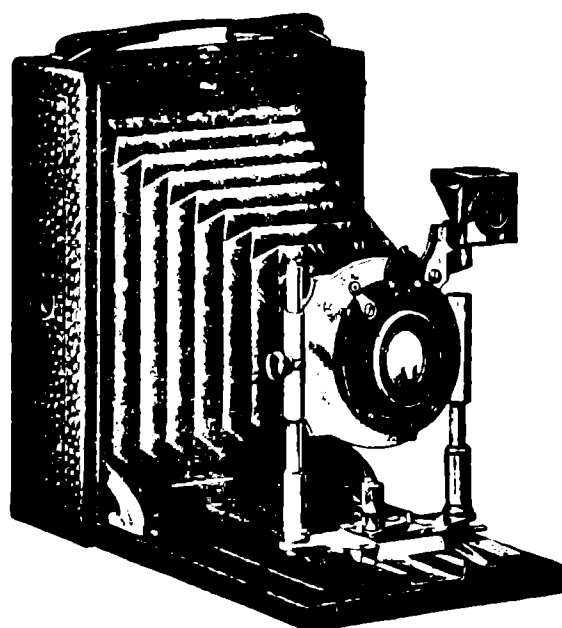
Staré zlato, stříbro a dráhokamy kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

paříž a cizelour

Praha-I-979., ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Drogerie Jan Vaněk
v Hradci Králové

doporučuje svůj velký sklad
fotografio. aparátů
za značně snížené ceny,
co nejvhodnější dárek vánoční.

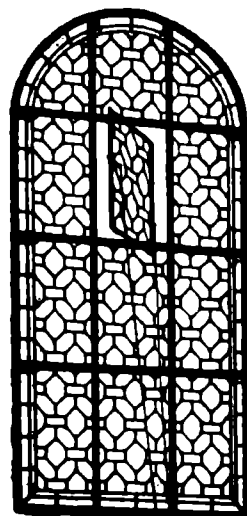
**Barevná
kostelní**

okna v odbor. provedení
zhotovuje a dožává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla
v Třebechovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTŮČEK, Hradeo Králové,
Jiráskova třída 229,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Svýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické
zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru.
Nejlevnější ceny!

Obchod lahůdkami a vínem

V. Boučka

:: v Hradci Králové ::

přesídlil do bankovního
paláce

Zálož. úvěrního ústavu

proti bývalým obchodním místnostem.
Závod zařízen moderně, odborně i účelně pro
pohodlí P. T. obecnstva.

Elegantní útulná vinárna.

Kultúrne žisky.

K opravám starých uměleckých památek. Pí- se nám: Úvaha, v č. 47. »Obnovy« uveřejněná pojednávající o proceduře při jednání o opravě ešlé mariánské sochy, je poučnou v té míře, že kutečně každá projektovaná oprava musí dnes rojit celou řadou povolaných kruhů, kterým se ředkládá projekt k posouzení. Duchovní správa souhlasí s patronátním úřadem předloží projekt k okresnímu hejtmánství a toto dále cestou biskupské konsistoře c. k. místodržitelství. Když se řádná o opravu umělecké památky, musí býti nebytně požádán c. k. konservátor o znalecký poudek dříve, než některý z výše uvedených úřadů rojeví souhlas s projektem. Česta tato je dosud obvyklou a také zákonitou, proto není radno, aby duchovní správa samovolně bez posudku c. k. konservátora podnikala třeba dobře miněnou opravu umělecké památky z dobrovolných darů. Politické řady jsou povolány k tomu, aby podporovaly dorčí snahy c. k. konservátorů. Proto mohou voati takového samozvaného oprávece k zodpově- nosti a naříditi mu, aby zase na svůj náklad dal řecko přivést do původního stavu. Nechceme u- řáděti případy z nedávných dob, kdy jednotliví duchovní správce měli nepřijemnosti za svou dobrou vůli, která nemusí vždy se krýt s pravým porozuměním pro požadavky nynější doby pro za- chování pomníků umělecké tvorby našich předků. A celá zdánlivě zdlouhavá procedura úřední před vykonanou opravou je pro každého duchovního správce daleko příjemnější, nežli potom nekoneč- né vyšetřování samovolně podniknuté opravy. Nedá se upříti, že přílišní horlivci z neznalosti na- dělali daleko více škod na uměleckých památkách, nežli ti, kteří vůbec nic neopravovali. Jsme tedy duchovenstvu upřímnou radou, aby vždy obrače- lo se v přední řadě k c. k. konservátorům o zna- lecký posudek při zamýšlené restauraci, protože se tím zhostí úplně vši zodpovědnosti vůči veřej- nosti a získá naději, že se konservátor zasadí o státní subvenci v případech vážných. Dnešní doba přeje restauraci památek a státní správa hnutí to- to také podporuje.

Na jakém ohni se sváří realistická věda. »Pře- hled« dne 28. listopadu píše: »Humanitní methodo- logii a loyální realismus prof. Masaryka osvětlil professor Josef Pekař významnou odvetou, kterou dal na článek Masarykův »Ke sporu o smysl če- ských dějin«, vytištěný v 1. letošním svazku »Naši Doby«. V posledním sešitě »Českého časopisu hi- storického« glossuje prof. Pekař odpověď Masa- rykovu obsaženou v oné stati a obračející se proti úvaze »Masarykova česká filosofie.« Masaryk po- jal totiž svůj úkol tak, že prof. Pekařovi vyspílal, ale jeho vývody nevyvracel; že se obmezil na řadu úsudků pohodlně obecných, kde prof. Pekař si žádal zjištěná fakta; že sem tam připojil poznám- ku založenou na logických skocích a účinkující jen na galerii. Prof. Pekař klidně a věcně uvedl na pravou míru poslední domnělé argumenty Masa- rykovy, takže se mu podařilo bezvadně prokázat nevědeckost badatelské metody prof. Masaryka. Ale při tom napsal prof. Pekař několik vět zname- nitě charakterisujících poslední vývojovou fási za- kladatele českého vědeckého realismu. Věty ty ci- tujeme jako význačné doklady dějinné: »Vím, že tón odpovědi prof. Masaryka způsobil v odborných kruzích — a to i u dosavadních straníků jeho — úžas. Přes to, že povaha jeho útoku je taková, že nemůže urazit, lituji upřímně, v zájmu prof. Ma- saryka samého, že něco podobného mohlo býti vy- tištěno pod jeho jménem a že zůstane s jeho jmé- nem spojeno. Třeba předpokládati omluvou, že prof. Masaryk psal ve velkém rozčilení, jež mělo nepříznivý vliv na klid jeho úsudku a že v denních půtkách politických a žurnalistických utrpení mno- ho způsobilo jeho dáti se v diskusi methodic- kou.« — »Mohl bych skončiti projevem potěšení, že odpověď Masarykova dala mi v tom, co jsem o nevědeckosti metody jeho dokazoval, cele za pravdu. Nemám té radosti, naopak lituji toho, že se to stalo způsobem tak překvapujícím. Prof. Ma- saryk mne usvědčil z omylu jen na tom místě, kde jsem rozpory nedůslednosti a nemethodičnosti jeho byl ochoten vykládat z jeho mocného zaujetí pro náruživě pojatý cíl ethický. Výkladu toho mu- sím se vzdáti.«

Dodáváme, že exaltovaný romantismus málo- kde nalezl v historii a filosofii tak horlivé pěstitel- le, jako ve straně realistické. Vybuchovala lesklá fráse za frásí, aniž pánové promyslí, zda se dá zdůvodniti reálnými dokumenty. A fráse stohlasou ozvěnou papouškovány jako neomylná dogmata. A když se dostavila reální kritika samých uvážli- vějších pokrokářů, bylo na argumenty odpovídáno metivým ocočováním. Jen to vzbuzuje obdiv, jak nekatolické kruhy dlouho mlčely, ač katolický tisk tak jasně již dávno věcně zkritisoval pavučinu, kte- rá byla prodávána širým vrstvám jako pravé hed- vábí.

Katolíci a protestanté v Číně. Šíření křesťan- ství v Číně je značnou měrou brzděno růzností na- uk, jež se lidu hlásají. Různé protestantské sekty mají své vlastní nauky a nemálo Číňanů, kteří při- jdou s hlasateli těch nauk do styku, díví se tolika konfliktům. Nyní zaujaly protestantské missie v Číně silnou posici. Mají 5000 missionářů Ameriká- nů a Evropanů a asi 11.000 domorodých pomoc- níků. Fondy jejich jsou skvělé a ve 2 letech uvedli do oběhu 2000 knih psaných čínsky. Několik čel- ných mužů, jako na př. dr. Sunjatsen, hlava revo- lucionářů a první president v Nankingu (syn jeho je katolík), Lijuenhung, vicepresident a Vitinfang, ministr zahraničních záležitostí, jsou protestanti. Než přes to je počet protestantů dosud nevelký, totiž 280.000, kdežto katolíků je v Číně dnes 1.350.000 a roční přírůstek jejich obnáší 74.000. I mezi nekatolíky jeví se veliký zájem pro kato- licismus a guvernéři i jiní vysocí úředníci vychá- zejí kněžím katolickým vsříc se vši laskavostí a ochotou. P. Völling podotýká, že budou-li katolíci evropští podporovati missie v Číně, bude církev kdysi bezpochyby nástupkyní budhismu.

Poslanec Juriga prý zradil Slováky. Tak a- spoň hlásá pokrokový tisk, který každou chvíli vyhodí některého konservativce z národa. Kdyby zprávy pokrokářské o zradě národní spolu s klet- bami patentovaných vlastenců byly správné, pak by už po Slovácích a Čechách bylo veta. Zbyla by tu pouze hrstka lidí, kteří oddaně přisluhují židům — i německým. A tihle lidé by přece nemohli re- presentovati národ. Ale »dějiny jdou a usmívají se ironicky.« Čím dále od pokrokářů, tím jest s ná- rodem lépe.

V Čechách platilo: »Co Čech, to Sokol.« Ted tedy patrně z národa musili vypadnouti všichni organisovaní katolíci, protože valná hromada obce sokolské je dala do klatby.

Kdo trhal národní jednotu slovenskou, to vědi nejlépe slováctí masarykovci, kteří se pustili do velikého konfesního štvání a hleděli dostati vý- hradně do vlastních rukou bašty, vybojované od statečných katolíků. Došlo přirozeně k přestřel- kám, katolíci se bránili. Sám Hlinka vrhl silné svě- tlo na »opravdovost« pokrokářských vlastenců, předáků, kteří v čase nejhorším dovedli největší břemena strčiti na krk katolickým kněžím a když došlo k vyšetřování, samého Hlinku zraditi a tak se vyhnouti žalářování. Hlinku začali pronásledo- vati fanaticové, kterým tento kněz svým utrpením dovedl získati čelné postavení v národě a pro kte- ré se finančně vykrvácel.

Jaké byly tendence sobeckých pokrokářů, poznalo se již hned dle prvních útoku. Hlinkovi se začalo vyčítati, proč vítal biskupa Párvyho, když tento jako arcipastýř přijel do Ružomberka biřmo- vat. Hlinka k uvítání neučinil nic mimořádného. Zachoval se tak, jak se zachovati musil, nechtěl- li zbrklostí poškoditi těžce celou svoji národní ak- ci. Kdyby byl nevítal, byly by zavířily na Tatrách nové maďaronské pomluvy, že Hlinka není sku- tečným katolíkem. Ružomerský farář odňal ma- ďaronům zbraň, na kterou lačně čekali, aby jej u- bili. Nevítal Hlinka biskupa jako politického od- půrce a svého osobního škůdce, nýbrž jako roz- dávače svátostí. A kdyby tohle bylo zradou na vě- ci vlastenecké, pak by také »zradil své národní pře- svědčení« každý úředník, který vítá dle vyššího nařizení germanisujícího radu, presidenta, inspek- tora anebo jiné své představené. I ti úředníci, kte- rým se ve státě málo co líbí, kteří působí čile v národních spolicích, dostaví se v bezvadném úboru na přivítání kteréhokoli svého úředního předsta- veného. Ale nyní znovu se ozývá hlas, že prý Hlinka udělal národu ostudu tím, že se »pokojil« Párvyemu. S dovolením: co by se mělo souditi o těch universitních profesorech, kteří sice na schů- zích silně brojí proti všelikému církevnictví, odpo- ručují bezkonfessijnost a přece jenom sami v cír- kvi zůstávají? Ti se tedy k vůli kariéře také hlu- boce koří těm, kteří jim nějaké vyznání státem chráněné předpisují. A co učinili pokrokáři pro Hlinku, aby vítati nemusil? Vždyť přece »dobře« věděl, že se zde nejedná o věc dvou osob, ale o všeobecný zvyk církevní, který posud jinde poru- šen nebyl. »Braň se, Kozáče, sám! My tě budeme špehovati. Nepřivítáš-li, vysmějeme se ti. Přivítáš- li, máme pro tebe připravenou kletbu v kapse.« Což na tom, že Hlinkovi »Ludové Noviny« psaly celý čas s takovou úzkostlivou náboženskou snáše- livostí, že se vůbec nepoznalo, zda jsou redigová- ny katolíkem? Ani v nich nebyla uveřejňována o- brana proti těm, kteří napadali věroučné články cír- kve katolické. Musilo se však štváti proti Hlinkovi a jeho přátelům za každou cenu. A proto konečně nastoupila se strany katolické nucená obrana. S notorickými volnomyšlenkáři rozhodně nemohl ji- ti stále ruku v ruce duchovní správce katolického lidu.

Pokrokářský tisk i v Čechách volal, aby do- šlo k třibení duchů na Slovensku. Vítal první zá- svit kulturního boje. Byl sice na chvíli zakřiknut od katolického tisku moravského, ale pokračoval

dále. Masarykovci čeští stále utužovali styky s ma- sarykovci slovenskými, vyhýbajíce se úzkostlivě, aby nemusili zaváditi o nejhorší, bezcitné nepřáte- le slovenského lidu — maďarisující židy.

Za těch okolností musilo dojiti rozhodně na Slovácku k rozluce. Pokrokářská lučavka urychlila proces. Jestliže na čas dán byl katolíkům na za- kročení národní rady slovenské pokoj, začaly po- zději útoky nové.

Jestliže tedy nyní Ferdiš Juriga přistoupil ke »Katolické ludové jednotě«, vykoná v ní pro svůj národ daleko více, než kdyby dále setrval v područí pokrokářů, se kterými — zrovna jako v Čechách — spojují se k veliké ofensivě prote- stanté.

Zpráva Jurigova o »národní zradě«. V »Slov. Ludových Novinách« píše Juriga dne 29. listopadu: »Svatojurský dekanát uzavrel a za kněžskou po- vinností každému svojému duchovnímu naložil, a- by v svojej farnosti utvoril katolícku Jednotu. Do tohoto dekanátu patrí aj katolícka fara Vajnory, kde je farárom Ferdinand Juriga, krajinský vysla- nec slovenskej ludovej strany. Pri príležitosti pri- šiel tajomník katolíckej Jednoty do Vajnor. Lud sa shromaždil v škole. Ovšem, že také shromaž- denie nemôže byť bez duchovného, jestli nechce upadnúť do upodolenia pred svojim pobožným ludom, že ako farár je nepriateľom katolíckych spolkov. Nemôže vystať tým menej, jestli mu to nakladá za povinnosť naloženie dekanátu. Farár vo škole napred pozdravil shromaždených a v chladnej reči odporúčal slušno vypočuť tajomníka Katolíckej Jednoty. Tajomník prednášal o výho- dách katolíckej organizácie. Jasno a zreteľne sa vyjadril aj o slovenčine, ktorú žiadal do škôl, do ú- radov a k súdom, aby ludu všetko aj v materčine doručované bolo. Pri spomienke slovenčiny všetci shromaždení hlučne súhlasili. Po reči tajomníko- vej sám pán rychtár zvlášť vyjadril túžbu za slo- venčinu v písmach. Tomu tajomník v mene Jed- noty čestne prisvedčil a vyjadril sa, že Jednota nikdy proti slovenčine nebude, bo, čo uznáva ob- čanom jednej materinskej reči, nemôže odopreť katolíkom inej materinskej reči a vyučovanie ma- terčiny žiada nielen v ludových školách, lež aj v stredných a vyšších školách.«

Na to uvádí Juriga vlasteneckou řeč, kterou při té příležitosti promluvil. Uznal potřebu obrany víry, ale zdůraznil vzletnými slovy i potřebu há- jiti práva slovenčiny. Pokračuje pak: »Nezaprel som mačný máčik mojho slovenského presvedče- nia, ba opačne, vzal som na plecía bremeno no- vého boja za tú našu slovenčinu, ktorý boj chcem prevádzať touže neohrozenostou, jak na shromaž- deniach stolice lebo snemu. A nielen oprávnený, lež povinovaty sa cítim k tomu boju, ako sloven- ský ludový vyslanec, aby som sa ohradil proti to- mu, že by maďarská ludová strana pre seba a pre maďarstvo zaujala Jednotu, v ktorej je dne 58, piš päťdesiat osem tisíc čestných Slovákov. Katolícka Jednota nesmie slúžiť politike maďarskej ludovej strany. Oprávnený sa cítim k tomu, ako tajomník slovenského katolíckeho pracovného výboru, kto- rý uzavrel žiadať práva pre Slovákov od katolí- cké Jednoty. To sa nedá vybaviť tak, že budeme na ňu z poza múra jazyk vyplazovať jak chlap- čiská, lež musím ísť pred jej radu, jak sv. Pavel apoštol išiel pred athenský areopag. pred shromaž- denie starcov. Vzal som bremeno tohoto boja na seba s vedomím vážnych ľudí v národe, ktorí ne- stúpili do Jednoty, lež vonku čakajú na výsledok, shromaždení súc okolo »Slov. Lud. Novín«, aby čo najostrejšie uderili na Jednotu, jestli by sa slo- venčiny zastat nechcela. Ludia, ktorí ďalej vidia od nosa, vedia, že už odbila dvanásť hodina, aby katolícka Jednota jasno a verejne odpovedala na otázky: Čo myslíte o slovenčine? Čo o maďarizá- cii v škole, v kostole, v cirkvi?!

Zásadník, program boja pre tých 58 tisíc údov katolíckej Jednoty v této body shňňam: 1. Žiadame, aby katolícka Jednota prijímala sloven- ské dopisy a na ne slovensky odpovedala. 2. Žia- dame, aby správu svoju tak složila, že by boli je- den podpredseda, pokladník a tajomník a dvaja dozorcovia Slováci. 3. Žiadame, aby v správnej rade Slováci boli zastúpení dľa pomeru ich počtu. 4. Žiadame, aby sa v cirkvi za to zasadila, že by prestalo natiskanie maďarčiny v chrámoch a pri vyučovaní náboženstva v škole. 5. Žiadame, aby sa v cirkvi za to zasadila, že by sa vo všetkých školách každé dieťa náboženstvo učilo v mater- čine. 6. Žiadame, aby sa v cirkvi za to zasadila, že by sa v semeníšťách reč veriacich prísno vyučo- vala a duchovným slovenského katolíckeho ludu len taký duchovný a katolícky učiteľ môže byť, ktorý je v slovenskej reči úradne zkúšaný. 7. Žia- dame, aby sa v cirkvi za to zasadila, že by všade, kde maďarske služby Božie, kázne, spevy a mod- litby uvedené boli bez potreby, čím skôr vyzdvih- nuté boli. 8. Žiadame, aby sa katolícka Jednota za takú cirkevnú samosprávu zasadila, v ktorej má byť slovenčina rovnoprávna s maďarčinou. 9. Žiadame, aby všetky svoje spolky, hospodárske

podniky na slovenskom kraji, po slovensky spravala, ludmi Slovákmi. 10. Žiadame, aby v jej politickom účinkovaní na slovenskom kraji len takých ľudí podporovala, ktorí sú za slovenčinu v školách, úradoch a pro súdoch.

Jak referuje páro, dychtivé po krváckých sensacích. Klassický příklad, jakým nepoctivým způsobem se referuje o katolicích, podává »Právo Lidu« v ranním čísle ze dne 28. listopadu. Píše totiž:

»Hrozný případ z kláštera Machataristů ve Vídni. (Šílený mnich uvězněn 26 let v hrozném stavu v cele klášterní.) Na hrozný případ přišly v těchto dnech vídeňské úřady: V klášteře Machataristu byl nalezen v uzavřené prostře šílený muž, innich, úplně zanedbaný a spustlý, plný hmyzu, nemytý, nestříhaný, s dlouhými nehty. Zjistilo se, že mnich už je 26 let jako šílenec vězněn v klášteře. Nešťastník byl vyproštěn ze svého vězení a dopraven do ústavu choromyslných na Steinhof. Dosud není náležitě objasněno, že takovou řadu let mohl být člověk v klášteře vězněn, aniž o tom úřady měly nějaké tušení. Případ se přísně vyšetřuje. K aléře došly tyto podrobnosti: Z Vídne, 27. listopadu. (Tel.) Hrozný věznění šíleného mnicha odhalili dva vídeňští lékaři. Policejní lékař Lipšic byl upozorněn, že mnich Raimud Baranč je v klášteře vězněn. Dr. Lipšic šel do kláštera a žádal, aby mu byl předveden mnich Baranč. Po dlouhém zdráhání byl lékař správcem kláštera k nešťastníkovi odveden. Lékař spatřil v pusté cele na trošce nečistě slámy 66letého hledaného mnicha Baranče. — Na to byl ubožák převezen do ústavu pro choromyslné. — Strašný zločin klášterní správy vzbudil v celé Vídni přirozeně veliký rozruch a stane se jistě světovým klerikálním skandálem.

Téhož dne však referoval sám »Čas«: »Panatický mnich zešílel. Mnich z řádu Mechitaristů P. Rafael Barancz, teolog a filosof, požívající ve svém řádu vážnosti jako missionář a učenec, musel být na žádost vídeňského konventu převezen do blázince v Steinhofu, což se stalo po vyšetření policejními lékaři. Mnich Barancz byl už několikrát z nařízení představených a klášterních svých bratrů psychiatry prohlédnut, ale přes podivinství nemohl být internován v ústavu pro choromyslné. »Neue Fr. Presse« ze dne 27. listopadu, podávající tento úvod k zprávě nazvané »Bláznivý mnich«, vyvrací pověsti, které kolovaly ve Vídni o P. Baranczovi. O Baranczovi se totiž roznesla pověst, že byl v klášterní cele nalezen v naprosto zbědovaném stavu, uvězněný jako oběť hrozného trestu. Zatím P. Barancz přeháněl řádové předpisy do té míry, že byl opravdovým asketou. Bičoval se, spal na slámě a zanedbával úplně svůj zevnějšek. Poslední dobou se u zfanatisovaného mnicha objevily kromě toho znaky chorobné zámračivosti, melancholie. Zavíral se, nedával odpovědi ani na volání ani na klepání. Nejedl, nepil. Seděl jen na slámě ve své cele, drže v rukou cary starých novin. Policejní komisařství okresu Neubau na přání kláštera násilím otevřelo celu a pomatený mnich byl odvezen do Steinhofu.

Krváčkou zprávu po způsobu »Práva Lidu« přineslo i »České Slovo« a jiné protikatolické listy, které pak lži svých neodvolaly.

Kdyby se jednalo o rabína, jistě by se napřed informovaly na místě kompetentním o pravém stavu věci. O rabínovi nepřinesou nepravdivou kompromitující zprávu nikdy.

Také věda. Jak dovede »Volná Myšlenka« házet před zraky užaslých dobráček třípytné granáty pod pseudonymem nefalšované vědy, jest ohavně známo. Vědou se začíná a vědou se končí tam, kde jsou vlastně jen mátožné dohady. Papouškují se zastaralé fráse, šfárá se v odbytých spisích Renanových, nepoctivě se ohřívá bezcharakterní lež o »papežce Johaně«, která nikdy nežila. A dokonce se začalo tvrdit, že nežil — sám Kristus. Tak políčkovat historii, tak se vysmívat svědectví nesčetných prvních mučedníků, tak nejapně vyčítati nevědomost nechyťtejší katanům prvních křesťanů — to dovede jenom volnomyšlenkář.

Tedy napřed dle pastora Drewse, že Kristus nežil. Kdyby tohle bylo pravda, měli by pohanští filosofové a císařové v I. století proti křesťanství tak mohutnou zbraň, že by byli rozdrtili zcela bez krveprolití společnost křesťanskou jako mravenčí hromádku. Když však volnomyšlenkáři seznali, že takové sousto jest pro lidi rozumné naprosto neztravitelné, začalo se z jiného konce. »Přesní« vědátoři opustili náhle neomylnou vědu Drewsovu a snažili se lapiti něco pro své protikřesťanské cíle z Harnacka — z učence, který řízným způsobem sešlehal Drewse a jemu oddané kývaly. Tedy nyní zase, že Kristus přece jen byl živ. Ale — k tomu se musí zase mrzačením historie dodat, že byl jeho život jinaký, než jak nám hlásá církev.

Zkrátka za vlasy se dá tahati všecko. A obmyslní sofisté dovedou z každého bochníku ulomiti kousak spálené kurky pro sebe.

Alé »věda«, která tančí tak ukrutnou tarantulu, řekne člověk rozumný: Pánové, tvrdíte-li, že rozséváte po českých luzích símě vědy zdůvodněné, exaktní, proč nakleďte popravujete to, co jste rozseli ústy a tiskem mezi nejširší davy jako obrovské nepravdivé? Spokojte, až se opravdu pou-

žete před chvílíkou tvrdit — a pak teprve vyložte vědu na krám.

Nekorunovaná mocná dynastie. Pařížské »Les Annales« při příležitosti smrti baronky O. Rothschildové v Paříži mají článek o velikosti jmění rodiny Rothschildů. Jméni to se pácí na 10 miliard korun a není možno po rozdělení »pěti Frankfurťanů«, aby zůstalo v jedné ruce. Jméni Rothschildů je čtyřikrát tak velké jako jmění Rockefellerovo a desetkrát tak velké jako jmění Astorovo. Kdyby bylo Rothschildovo jmění uloženo na 4 procenta, vynášelo by ročně 40 milionů korun, nutno však uvážiti, že většina kapitálu Rothschildů nese úroky daleko vyšší, takže jejich jmění roste přibližně každé dva roky o jednu miliardu. Dům Rothschildův je jedním z nejbohatších obchodních domů světa. V Lancashire má ohromné přádelny, v Německu a Rakousku mnoho uhelných dolů, v nichž ročně dobývají se miliony tun uhlí. V Brazílii zabral Rothschild lesy ve velikosti celých království, a v nich těží se pro něho šáva kaučuková. V Persii má nejkrásnější továrny na koberce, ve Španělsku má doly na olovo a zinek. Hlavní roli hraje Rothschild v sibiřském obchodu dřevem, v jižní Africe má zlaté doly, v Australii má celá města, nemluvě ani o tisících domů ve všech hlavních městech Evropy, které mu patří a z nichž bylo by již také velké město.

Noviny vzpomínají si, co se stalo před sto lety! Jak císař Napoleon I. se zbýtky své armády musel utéci z Ruska. Před 100 lety 19. září 1812 zemřel však někdo, který byl větší nežli císař Napoleon; byl to židovský bankéř Mayer Amschel Rothschild, zakladatel peněžní dynastie Rothschildů. Mayer Amschel ztratil smrti otce, když mu bylo 13 let. Nejprve chtěl býti rabínem a studoval talmud, potom šel za bankovního úředníka k bohatému souvěrci Oppenheimerovi, ve Frankfurtu nad Mohanem založil si vlastní obchod: malý krámk se starými mincemi, a nabyv důvěry velkého boháče, hesenského vladaře Viléma, obchodoval s jeho směnkami, a dostav do uschování 600.000 liber sterlinků, na londýnské burse vyhrál s nimi šikovnou spekulaci své první miliony. A jak už tady byly první miliony, šlo to rychle ku předu: synové jeho Amschel, Salomoun a Nathan usadili se v Paříži, Londýně a ve Vídni a pomáhali otci. Vydělali nejvíc půjčkami v napoleonských válkách. Teď rothschildovská rodina má svého jmění 10 tisíc milionů, finančně a hospodářsky ovládá celou Evropu a pomocí souvěrců v Římě, Oděse, Novém Yorku vládne světu. A před sto lety starý Mayer Amschel Rothschild měl malý krámk! O křesťanských milionářích amerických čteme, jak zakládají hvězdárny, knihovny, ústavy vědecké, jak fedrují mír mezi národy, rozšíření bible, školy, musea — Rothschildové výhradně hrabou peníze na hromadu stále větší.

Kdo rozhoduje u c. k. finanční prokuratury nad záležitostmi katolické církve? Deváté oddělení vídeňské c. k. finanční prokuratury sestaveno jest následovně: Přednost: dr. Karel bar. Neuberger, křesťan. V úřadě samotném úřadují následující židé: dři.: Stock, Barach, Ornstein, Perutz, Storck a Ofner. Od nového roku nastoupí na místo bar. Neubergera, který jde do výslužby, žid dr. Stock a tak bude celé deváté oddělení obsazeno samými židy. Toto oddělení však je výhradně pro záležitosti katolické církve. Rozhodují tudíž při úřadech v Rakousku o věcech katolických židé. To vysvětluje také tu »ochotu«, s jakou tento úřad vychází vstříc, jedná-li se o stavbu kostela, fary neb podobnou záležitost. — A v Praze to není o nic lepší.

Další etapa židovské asimilace. V minulých dnech konal se v Berlíně sjezd delegátů židovských organizací, náboženských obcí a spolků celého Německa, na kterém bylo usneseno, aby profesor dr. Julius Reach v Berlíně vypracoval stanoviny všežidovské organizace pro celé Německo. Zároveň bylo usneseno, aby se sestoupil odbor, který by dopodrobna vypracoval statistiku všech židů, nalézajících se ve státní službě v Německu u soudů, policie, drah, pošty a pod. — Proč zrovna tuto okolnost zjišťují, netřeba podotýkati.

Tedy další etapa — ti lidé, kteří úslavně doporučují křesťanům odpad od víry, organizují se stále houževnatěji proti Arijcům pod štítem víry židovské, na základě konfessiijním.

Sociální besídka.

Ústřední svaz tkalcovských výrobních společenstev ustavil se dne 24. listopadu na valné hromadě v Červ. Kostelci. Jest si přáti, aby všechna družstva a společenstva tkalcovská stala se co nejdříve jeho členy a svorným a společným postupem pomohla tak prakticky řešiti otázku svépomoci domácích tkalců. Vítkova tohoto bojovníka co nejvíceji a doporučujeme všem zainteresovaným, aby si vyžádali další informace od kanceláře Ú. S. tk. výr. spol. v Hronově a. M.

Živnostníci, těšte se! O nově zřízeném kartelu továren na podešve a řemeny píše 3. t. n. »Čas«: »Po dlouhém a obtížném vyjednávání po-

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

navrhování a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Celá umělní od vř. duchov. úřadů k dispozici

várníků podešví a řemenů. Z veškerých firem tohoto odboru, jejichž roční obrat obnáší asi 120 mil. K, přistoupily do 1. prosince ke kartelu firmy s obratem přes 70 mil. K a soudí se s určitostí, že až na 3 až 4 firmy přihlásí se v nejbližších dnech veškeri ostatní interesenti k zamýšlené organizaci, takže bude uskutečněna před uplynutím tohoto měsíce. Zamýšlí se utvořiti společenstvo uherské a společenstvo rakouské pod firmou: Nákupní, prodejní a úvěrní společenstvo sdružení továrníků podešví a řemenů, spol. s r. o. Rakouské společenstvo bude mít sídlo ve Vídni s právem zřizovat odbočky na různých místech. Společenstvo je zřízeno na dobu do r. 1923. Řadou ustanovení upraveno je fixování kontingentů, minimál. cen a normativní kalkulace, organizace prodeje, smluv rayonových a kontrola dodržování smlouvy. Dále upravuje kartel také otázku zřízení exportního a ochranného fondu pro exportní premie.

Tedy hotovo! Kteří lidé budou tvořiti v kartelu devadesátiprocentní většinu? Žid a kůže — to už patří tak dávno dohromady, že není potřeba vysvětlovati. Až obuvníci, řemenáři, sedláři a jiní živnostníci budou nuceni zdraziti své výrobky, odnesou roztrpčení konsumentů sami jako před několika lety, když cena kůže neobyčejně stoupla. Židovský kartel bude nyní triumfovati ještě více a poškodí statisíce lidí.

Národohospodářská hídka.

Haličské místopředsedství proti spekulantům a lidákov hlouposti. Místodržitel hrabě Bobrzenský dává vyhláškami uveřejnit, že úřadům udělen byl pokyn, aby vystoupily proti rozšiřování nesmyslných pověstí, jimiž se svádějí lehkověrní lidé, aby vybírali vklady, svěcené spořitelnám, aby prodávali spořitelní knížky pod cenou a aby proměňovali papírové peníze za značně menší obnosy kovové mince. Obyvatelstvo varuje se v této vyhlášce, aby nedávalo víry lživým pomluvám nesvědomitých spekulantů, kteří sledují zavržení bodné účele. Rozšiřovatelé znepokojujících pověstí, kteří využítu podvodně lehkověrnosti chudých lidí, budou pohnáni ku přísné zodpovědnosti. — Tedy teprve teď! Ale vždyť jest přece známo, že židovští čachráři v Haliči již před měsícem falešným předstíráním okradli vkladatele o miliony. Zastíná býti jejich podvodné řádění trestným teprve po této vyhlášce? Budeme čekatí zprávy, kolik těch podvodníků bylo dáno za laciný výdělek za mříže.

Zadlužení českých okresů. Dle výkazu zemské statistické kanceláře království Českého jest stav dluhů 134 okresů r. 1910 korun 52,948.772, kdežto stav jmění téhož období jenom 32,630.074 K. Značný vzrůst těchto dluhů, datující se od roku 1895, je při nebyvalé finanční tísní země jistě zjevem povážlivým.

Nemístné znepokojení vkladatelů. Před několika dny uveřejnil vládní list »Fremdenblatt« projev, ve kterém velice drasticky ukazuje nesmyslnost různých pověstí, které ku znepokojení vkladatelů vedou. Mluví se jednak o tom, že jmění spořitelen a peněžních ústavů vůbec bude použito státem k účelům válečným a mluví se také o tom, že nepřítel může jmění peněžních ústavů skonfiskovati. Vskutku jest podivno, jak je možno takovýmto pověstem uvěřiti. Vždyť právě v menších městech, o které tu jde, musí býti i malému vkladateli známo, že ani spořitelna, ani jiný peněžní ústav peníze, které vkladatelé u něho ukládají, neponechává ve svých pokladnách, nýbrž že hned jich používá k obchodům zápůjčkovým. Právě venkovskému vkladateli musí býti známo, že peněžní ústav, v první řadě spořitelna, ukládá peníze v jistých hypotékách a jest v pravdě nepochopitelné, jak si malý vkladatel představuje skonfiskování jmění takovýmto způsobem uloženího. Vkladatel žádá ze svých peněz úrok a dovede za jisté pochopiti, že kdyby peněžní ústav ponechával hotové peníze u sebe a nepochybně je dále pracovat, nemohl by vůbec úrok vypláceti. V peněžních ústavech ponechává se vždy jen nejmenší hotovost, která odtáhne v největším počtu případů čim jest část vlastního jmění ústavu. Ale ani tato hotovost není ovšem v nebezpečí. Domnívali stál nemůže sáhnutí na soukromý majetek a je nepochopitelné, jak domněnky a hlouposti se strany státu mohou se tak houževnatě udržovati, když k podobnému nákladu na řadit dostatečně ve směr-

Ale nemá každý křen této léčivé moci. ani
 hodi se každý křen jako kofení k pokrmům! Ně
 který křen nejen že zažívání pokrmů nepodpor
 je, ale působí přímo nechutenství a odpor. A
 pravý křen malinový jest výborným kořením a c
 svědčeným lékem. Má-li totiž křen tráti sladkou
 štiplavou chuť a příjemnou čpavost, má-li býti bo
 hat na sílice, potrávny rozkladné, musí býti pěst
 stován na výslunných polohách, v půdě dobře r
 golované, hluboké, kypré, humosní, písčito-slini
 se spodinou prosákavou. K zdárnému pěstování
 křenů zapotřebí jest dobrých zárodků čili mateř
 pilného vzdělávání křenovek a jisté dovednosti.
 Zdárné pěstování křenu vyžaduje značný peněž
 tý náklad. A tyto všechny podmínky ke zdárnému
 pěstování křenu nacházíme v Malině. Ležíť obe
 Malín v teplé krajině na mírném návrší, na jeho
 výslunných stranách, na jihu a východě nalézá
 se nejlepší křenovky. Zvláště na straně ležící po
 bývalou cesticí — odtud nazvané „na Čelce“ —

Bohužel, v posledních letech pěstování malinského křenu upadá a jako mnohá jiná plodina naší úrodné země ztratila svou cenu a dobrou pověst, tak ztrácí svou slávu i malinský křen. A kdo tím vinen? V první řadě velkoobchodníci zeleninou, kteří dovážejí k nám vagony křenu bavorského, pruského a uherského a pod jménem křenu malinského nabízejí jej konsumentům. Křen cizozemský jest o několik haléřů lacinější a proto obchodníci, aby více vydělali, zavážejí české peníze do kapes našich nepřátel a plodinu naší země, se kterou žádný cizozemský křen nemůže konkurovati, nechají zanikati. Křen bavorský jest sice silnější než malinský a sladký, ale postrádá vůně i čpavosti; u přirovnání se křenem malinským chutná jako málo šťavnatá mrkev. Křen pruský postrádá vůbec příjemné chuti, obchodníci však fíkají, že oni neprodávají chuť, ale zboží, na kterém dá se něco vydělati.

Dovozem křenu cizozemského jest velice ohroženo pěstování křenu v Malině. Rok od roku menší se výměra křenovek a na polích, kde ještě před nedávnem pěstoval se výborný křen malínský, roste nyní řepa. Bude-li pokračovati ziskuchtivost obchodníků a lhostejnost konsumentů k malínskému křenu, nebude to dlouho trvati a v Malině přestane se křen pěstovati. Země naše bude zase chudší o jednu výbornou plodinu. Ještě před několika málo lety vyvážel se malínský křen do Francie, Německa, Ruska, ba až do Ameriky. I v Kairu bylo možno pochutnati si na pravém křenu malínském a dnes jej sotva dostaneme v Praze. Jest nejvyšší čas, aby podnikla se nějaká akce na záchranu českého křenařství v Malině a nejlúčinnější akce byla by ta, kdyby obecnstvo rozhodně odmítlo křen cizozemský, po případě kdyby konsumentí při nákupu křenu obaceli se přímo na pěstitele v Malině anebo na obchodníky, kteří nabízejí a prodávají jenom pravý malínský křen.

Vklady větší a vázané výpovědi úrokuje dle ujednání sazbou vyšší.

Špatné svíčky nerviti,
 myří žloudí, kapají, knofí, bu-
 bákýr plamen ješ nejarmý, zápcha
 je. Takovou svíčkou se jen zlobíte.

Dilnáčkovy svíčky
 právě stearinové hoří takto:

J. Dilnáček c. a k. dv. dodavatel.
 v Hradci Králové.
 Adad v Karlíně, Královská tř. 266

PILNÁČEK

Ceny mírné.

Ceny za litr od 90 hal. výše.

Příležitostný prodej.

👉 Závod založen r. 1898. 👈

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

Założono roku 1863

sv. Jos. listy para-
mentní a devotační.
- BRNO. -

Nový projev soc. demokracie o válce.

Dne 5. prosince zástupce klubu polských soc. demokratů Liebermann přednesl řeč proti vojenské předloze a pak jménem svého klubu prohlásil: »My polští sociální demokraté uznáváme nebezpečí, ve kterém se stát nachází. Nejsme ochotni stavět se po bok srbskému imperialismu, za nímž stojí ruské barbarství. Odsuzujeme vše, co se v Rakousku mluví a píše a co by bylo s to, výstřelky srbského imperialismu siliti. Když nás Rusko napadne, Poláci v Haliči splní svou povinnost a zejména my polští sociální demokraté, když nás Rusko napadne, budeme se starat o takové pozvednutí lidu, jaké v Haliči od staletí nebylo. My nejsme zvyklí nositi náš patriotismus na parlamentní trh, prohlašuji však, že učiníme vše, abychom státu přispěli ku pomoci. Budeme stát věrně při Rakousku, to pravím otevřeně, ale chceme chrániti civilní občanství před násilím a libovůli a proto budeme hlasovati proti projednané předloze.«

Po Liebermannovi jménem německých sociálních demokratů prohlásil poslanec dr. Renner, že se připojuje v plném rozsahu k vývodům Liebermannovým a pravil: »Kdyby ruským carismem byla ohrožena naše práva, naše svoboda a náš rozvoj, budou všichni sociální demokraté jako jeden muž pohotovi s veškerou svou silou. Bylo by sněšným se domnívati, že by sociálním demokratům mohlo napadnouti, aby odpírali armádě možnost obrany a zásobování potravinami. Není též naprosto pochybné, že existuje nouzové právo státu, jako jest též uznané nouzové právo národů. Ale k tomu účelu není třeba takového zákona, jakým jest zákon o úkonech válečných.«

Tak tedy doslovně dle »Práva Lidu« ze dne 6. prosince. Takový jest výsledek velikého rudého sjezdu v Basileji. Když tam někteří němečtí soc. demokraté byli tázáni, jak by se chovali pro případ války, odpovídali, že to jest jejich tajemství. Nyní však rouška spadla.

Když byly nedávno přijaty branné předlohy, soc. demokraté rozvířili velké protesty proti poslancům, kteří pro ně hlasovali. Pořádali s barumskou reklamou schůze, které nazývali soudem lidu. Do posledních říšských voleb se hnali pod heslem protimilitarismu. Jak často v posledním času vypovídali »vátku válce«!

Také se troušili rudé řeči o generální stávce pro případ války. A právě tyto řeči mají na tom veliký podíl, že vláda navrhla nyní brannou předlohu tolik přísnu a dalekosáhlou. Ale jestliže soc. demokraté nezmařili obstrukci branné předlohy před inscenovaným »soudem lidu«, zachovali se velice chytře a zbaběle i tenkrát, když zamítnuto čtení jejich mírového manifestu v říšské radě.

Napřed se tvářili, jako by zavrhovali válku každou. Jelikož však ostří takových výtek bylo namířeno proti osvobozovacímu boji čtyř balkánských států, hned se mohlo tušiti, co se vlastně kuje v tajné dílně těch, kteří pomlčeli mlčením nejhorší surovosti turecké. A přece mongolská bestialita nedala se zkrotiti žádným jiným způsobem než válkou. Podle rudé logiky však osvobozovací válka balkánská býti neměla, za to však nutno rozhodně bojovati proti Rusku, kde není ani stý díl takových útisků, jaké bylo zřiti na tureckém Balkáně.

Rudá revoluce v Rusku byla poražena a proto by se soc. dem. internacionála s největší chutí Rusku vymstila. Také v Srbsku židovští vůdcové soc. demokracie mají dosud vliv velice nepatrný. A proto vzhůru proti »srbskému imperialismu«! Jak dovedou dle vlastní potřeby soc. demokraté měniti význam slov! Ten srbský »imperialismus« jest vlastně patriarchální páskou mezi vládou a národem. Ani z daleka srbská vláda neprovádí takovou despotii nad národem jako rudí pohlaví nad svými poplatníky. Imperialismus! Vždyť přece ještě v květnu tohoto roku rudý tisk odsuzoval co nejpřísněji zločiny a násilnosti republiky francouzské. Vyznal, že ve Francii soc. demokraté ještě si ničeho nedobýli. A což teprve ten hrozný obraz zpupného karabáčování svobodomyšlnosti v republice portugalské! Za to srbský »imperialismus« nyní dbá o vrácení práv lidem utiskovaným, plní vůli nejširších davů národa a vnesou trochu kultury do území, které bylo tak dlouho zamořeno vládou pílíměsece.

Tedy takový imperialismus jest daleko lepší než zednářská republika. Dr. Hruban tlumočil veřejně skutečnou loyaltitu českých katolíků a prohlásil, že český voják svou povinnost v případě války vykoná. Hned se sypaly výtky řemeslných lidů a demagogů, žijících ze štvání, že chtějí katolíci čeští štváti do války. Nyní však soc. demokraté zcela jasně projevili touhu po boji s Ruskem a Srbskem. A kde uvázly fanatické protesty?

Ze všeho vysvítá, jak by vrchní komando židovských vůdců rádo připravilo Srby o všechno ovoce námahy tolik praené. A pro zášť proti slovanským

státům zapomíná soc. demokracie i na ta hřimavá svá hesla, kterými tak dlouho demonstrovala.

Můj otec.

Můj otec, Antonín Paulus, narodil se dne 14. září 1807 v Nasavrkách, kde dědeček byl knížecím šafářem. Tento pocházel z Lipkova u Nasavrk. Slul Jan. Jako knížecí služebník oženil se s Magdalenou, dcerou šafáře Peciny z Lipky. Z manželství toho bylo devět dětí: Barbora, provdala se za sládku Smetanu v Sobětuších, kde zemřela. Jan, studoval latinské školy a teologii, ze které asi po 3. roce vystoupil a dal se k vojsku. Zemřel jako úředník železniční v Bruku nad Litavou. Třetí dítě byl syn, jehož jména neznám. Zemřel snad v útlém již mládí. František, naroz. v Liciborčicích, byl truhlářem, bydlel v Turkovicích, v Přestavkách a na Malečsku; zemřel v Předboři u Malče. Františka, naroz. v Sobětuších. O té bližšího nic nevím. Šestá dítětem byl můj otec Antonín. Josef narodil se v Bitovanech, záhy však zemřel. Osmé dítě, jemuž dáno opět jméno Josef, narodil se v Sobětuších, byl truhlářem, bydlel na Malečsku i na Nasavrcu. Zemřel v Sobětuších. Deváté dítě, Karel, záhy zemřelo.

Po smrti babičky Magdaleny, v Sobětuších zemřel, oženil se děd s Annou, rozenou Kudláčkovou ze Sobětuch. Z tohoto manželství byly čtyři dítka: Vojtěch a Anna, narození v Sobětuších, Kateřina a Václav, naroz. v Bitovanech.

Znal jsem tetu Barboru, strýce Jana, Františka a Josefa. Také dědeček k nám někdy zavítal, avšak podoba jeho mi vymizela z paměti.

Druhému snatku dědečkovu nejstarší děti mnoho nepřály, proto nebyly s dětmi »druhé maminky« takřka v žádném spojení. K mému otci, k svému »Toníčkovi«, hluli všichni se zvláštní láskou a oddaností, vyhledávajíc jeho rady, někdy ovšem také jeho — přispění.

Otec byl postavy prostřední, svalů silných. Měl obličej okrouhlý a vždy vlídné vzezření, vlasy tmavě kaštanové. Niže skráni měl rozené znamení, červené skvrny, proto nosil krátké licousy. Ostatní vous vždy v sobotu večer neb v neděli ráno holil.

Kde školu navštěvoval, určitě nevím, zdá se mi, že v Nasavrkách. Jako chlapec učil se hráti na housle a na klarinet. Pamatuji se, že vždy, kdykoli se mu nějaký hudební nástroj do rukou dostal, na něm hráti se pokoušel. Naposledy to byla citera, s kterou se v prázdných chvílích obíral.

Otec byl po dokončení povinnosti školní povolán do Vídně, aby se tam řemeslu vyučil. Vybral si zámečnictví. Učil se »rok za rok«. V celku pobyl ve Vídni plných 7 roků. Za ten čas osvojil si velikou dovednost ve všech odborech zámečnictví. Mluvil plynne vídeňským dialektem, avšak i v řeči spisovné se vyznal, čítaje knihy německé a opisuje písně časové. Písmo jeho bylo drobné, avšak dobře čitelné. Zvláštní dovednost měl ve psaní »švabachem«. Velikou zásobu receptů a vše-lijakých rad si sebral a do zvláštních knížek vpišoval. Také mnohé novotiny v zámečnictví, které se mu líbily, si nejen napsal, nýbrž i vykreslil.

Ve Vídni onemocněl jednou jakýmsi žaludečním neb očním (určitě nevím) neduhem. Lékař doporučil prý mu kouření tabáku. Otec potom skutečně ozdravěl, avšak kouření stalo se mu nezbytným.

Pěkná dýmka byla jeho potěšením. Na troubě pěstoval si několik tureckých višní, z jejichž prutů si je pak sám vyvrtával. Vojenský tabák byl mu pochoutkou, avšak kouřil nejvíce »obyčejný v balíčcích«, neb »kroucený«. O svátcích pak přinášival si »knastr« neb »tříkrálový«. Čím více mu chutnalo kouření, tím byl veselejší. Ztrácel-li však k němu chuť, bylo to známkou nějaké churavosti. Časem pokuřoval ještě v posteli. Říkal, že by »šafka« zamokala, kdyby do dna nevykouřil. Někdy ovšem spaní se dostavilo dříve, než dokouřil. Tu pak dýmka z úst mu vypadla.

Ku konci svého pobytu ve Vídni byl několikrát pronásledován »verbíři«, kteří chtěli jej chytiti a k vojsku odvésti. Ušel jim šťastně, skrývá se vždy několik dní na púdkách i na střeších. Doma se odvodu neobával, poněvadž byl děd ve službách vrchnosti a proto ochrany jejího požíval.

Přišel otec z Vídně, pracoval na blízku svého domova, nějaký čas také u stavitele kočárů Mittermüllera v Chrástě.

Když se uprázdnilo při lučebních závodech knížete z Auersperků v Lukavici místo strojního zámečníka a kováře, bylo propůjčeno otci, poněvadž byl synem panského služebníka. Při zařizování dílny byl od úřednictva všemožně podporován. Také netrvalo dlouho, že v nezbytném podkovávání koní nabytí takové zručnosti, jako by se tím více roků zabýval. Poněvadž v jemnějších pracích zámečnických, jakož i pracích z jiných kovů, které zde pro závody neb pro jednotlivce vykonával, se osvědčil, došel brzy oblíbenosti a přiznání.

Mimo práce pro knížecí závody a dvůr směl volného času užití pro práce soukromníků v místě. Avšak i z okolí dostával mnoho zakázek, zvláště kočárových.

Toho času bylo v Lukavici zaměstnáno doháním železného kyzu více dělníků. Tito, jakož i dělníci v lučebních závodech zaměstnaní, nosili hornický stejnokrój. Otec, jako strojní zámečník, byl nucen účastniti se v témž stejnokrójí havířských slavností, které se občas pořádaly. Zvláště okázale slavila se v den sv. Jana Nepomuckého pouť v Bitovanech, kam havíři z Lukavice se dostavili za doprovodu hudby. Když zvonici po zvoničení na »velkou« s věže průvod havířů blížiti se zahlédli, začali opět všemi zvony vyzváněti. Tu duchovní, který služby Boží měl zde konati, ministranty provázen, oděn pluviálem, vyšel vždy havířům vstříc. Po službách Božích doprovodila hudba havíře zase do Lukavice, kde obyčejně se jim dostalo od knížete nějakého občerstvení.

Jak již připomenuto, měla otcova sestra Barbora za manžela sedláka Jana Smetanu ze Sobětuch. Tento a otec matčin, tesařský mistr Václav Smetana na Vrchách, byli bratři. Tím vysvětluje se seznámení otcovo s matkou. Nevím, jakého věna se matce dostalo, avšak zdá se mi, že ji dědeček chalupu s pozemky postoupil, ona pak byla povinna dvěma sestrám vyplatiti podíl. Kdy se otec stal majitelem této živnosti, určitě nevím. Možná, že to bylo svatební smlouvou provedeno. Jisto však jest, že otec, jako majitel této živnosti, složiv dne 28. října 1842 slib měšťanský, dekretem ze dne 4. listopadu 1842 čís. 5062 pol. práva měšťanského v Chrudimi nabyt. Budova i pozemky byly po smrti dědové pronajaty.

Dne 11. července 1845 koupil otec ve veřejné dražbě dominikální kovárnu č. d. 44. v Zaječicích se 3 jitry 501 sáhů role a se zahradou pod 583 sáhů za 2355 zl. konv. měny. Břemena a povinnosti s vlastnictvím této kovárny spojené byly: 1. Jmčnem gruntovního nájmu neb ouroku každoročně při sv. Janě a Vánocích ve dvou pololetních termínech 12 zl. 21 kr. a za přádlo 12 kr. do duchodu vrchnostenského platiti.

2. Vrchnosti každoročně od sv. Jana Křitele až do sv. Václava 26 dní ruční roboty skrze statnou osobu pořádně konati.

3. Všecky výlohy s vyhotovením a vtělením zápisu sám ze svého podniknouti, a konečně všechno vykonávati, jak v prvopočátečním zápise ustanoveno, atd.

Aby otec platebním podmínkám mohl dostáti (mělť kupní cenu do roka po dražbě úplně splatiti), byl nucen chalupu na Vrchách prodati.

Koupě kovárny v Zaječicích byla sice dosti výhodná, avšak budova vyžadovala velikých oprav, s kterými se muselo ihned počíti. K tomu starost o nástupce v Lukavici, kde knížecí závody otec nerady propouštěly, a starost o získání zákazníků v Zaječicích, kde sám býti nemohl, nedaly se odstraniti. Aniž častě pochůzky k úřadům do Nasavrk i do Chrudimě nebylo lze odložit.

(Pokračování.)

Kulturní jiskry.

Pravé cíle Volné Myšlenky. Lima se tvářil jako beránek, ale na vlastní důvěrné schůzi prozradil, co považuje za korunu volnomyšlenkářské práce: »Hus je můj prorok. Malé Portugalsko svrhlo staré bohy, božime chrámy a stavíme železnice. Volná Myšlenka utvořila portugalskou republiku.« A volnomyšlenkářský list »Neruda« píše dne 6. listopadu, že Volná Myšlenka musí po limovsku buditi národ. — Za takové »probuzení« poděkuje každý člověk, který jest svobodomyšlný skutečně.

Americký protestant o katolicismu. Ve Spojených Státech je několik sdružení, jichž hlavním cílem je tupiti a potírati katolickou církev. Ve Washingtonu je takovým spolkem »Náboženská Svoboda«, která ve svém orgánu »Liberty« číslo za číslem na katolicismus útočí. Jedno takové číslo obdržel i protestant M. Sudley Wooten. Místo předplatného poslal redakci »Liberty« veřejnou odpověď, že list je typickým orgánem nesnášlivosti a jeho útoky proti katolicismu že jsou nejen nespravedlivé, nýbrž i hnusné. Zároveň konstatoval, že mezi protestantskými pastory je skutečná organizace, jež podporuje ve vládě i zákonodárství, katolickému hnutí nepřátelské — a v dalším pravil: »Každý zdravý člověk, který není zaslepen duchem sektářským, musí přiznati, že za všeobecného rozkladu a směsice mínění jest katolická církev jediným zřízením, které je ochráncem a strážcem blaha a pořádku v naší společnosti. Požadavky katolíků jsou oprávněny, neboť nežádají než spravedlnost a rovnoprávnost, což ústavou je zaručeno. Naproti tomu lidé, jako spisovatelé »Liberty«, porušují zákony snášlivosti a svobody, za jejichž obháje se klamně vydávají.«

Slovanské písně lidové. Poslední dobou počíná se veřejnost naše živěji zajímati o slovanský život hlavně kulturní. Ježto životní tepnou slovanské duše jest zpěv, nemůže žádný přítel slovanské myšlenky přejíti, aniž by povšechně si ho nevšimnul. Vítáme proto radostně právě vydanou sbírku: »Slovanské písně lidové«, které upravil prof. Frant. Waic a vydalo nakladatelství R. Prombergra v Olomouci. Tato sbírka písní jest upravena pro pochody a ku cvičením prostným, takže stane se výbornou příručkou pro tělocvik a pochodové výlety. Cena jest nízká, jen 1.80 K za vázaný výtisk s notami.

Růžencová rozjímání. K četným dotazům sdělujeme, že růžencová rozjímání, která konal a napsal spirituál bisk. kněžského semináře Jan Černý o kněžských exerciciích v Hradci Králové, a která se vždy těšila veliké pozornosti a oblibě kleru, vyjdou k Vánocům letošního roku nákladem Metoděje Melichárka na posvátném Velehradě pod názvem »Rosa mystica« a sice patero cyklů s dodatkem »Mše svatá a bolestný růženec«. Všechny cykly přednesl autor při kněžských duchovních cvičeních, dodatek při adorační hodině v eucharistickém roce 1912 o pobožnosti Božského Srdce Páně, již účastnili se kněží i bohoslovci. Bude tedy velice vkusně vypravená kniha krásnou úpomínkou na exercicie i na tuto pobožnost, ale také vzpruhou opravdové zbožnosti při modlitbě svatého růžence, jak autor v předmluvě připomíná: »Bojujeme proti formalismu v modlitbě, nuže, nechať v první řadě u nás kněží modlitba tak krásná, jako jest růženec, není mechanickým odříkáváním zdrávasů, nýbrž tím, čím býti má: modlitbou rozjímavou. A k tomu přispěti má tato kniha.« — K níhu, jest v původní literatuře české svého druhu jediná, rozepisati počne před Vánocemi nakladatel Melichárek, který již nyní přijímá přihlášky, a jenž ponechal si výhradní její prodej, takže jediné u něho bude ji možno obdržeti. Kdo by si přál výtisk vázaný, nechť předem o něj korespondenčním listkem požádá. Jinak rozepisati bude jen výtisky brožované. **Cena výtisku brožovaného 2 K, ve vkusné vazbě 3 K.** Doufáme, že kniha najde v kleru zaslouženou pozornost a že vyplní se přání autorovo, jež vyslovuje v předmluvě: »Kéž přijata jest s tou láskou, s jakou byla psána!«

Pěče o duševní potřeby slováckého lidu. Píše se nám: V »Slov. Ludových Novinách« činí jeden slovenský kněz apel na Československou jednotu, aby se starala o duševní blaho Slováků, cestujících za prací do Moravy a Čech. Destituta zkušenost poučuje toho kněze, že Slováci vracejí se ze světa velkým dílem horší, než jak z osady odešli. Asi 250 lidí z osady pobývá v Čechách od dubna do listopadu při polní práci. Farář na otázky, zda světlí neděli, dostává odpověď, že ve svátek i v neděli musili pracovat. Staří, mladí, bez rozdílu pohlaví jsou vecpáni do ratejen po 50 až 80, což trvá po 8 měsíců. Nemají odpočinku tělesného, ani pokrmu duševního. Nechtějí tedy zvláště členové Československé jednoty, z řad kleru postarají se energicky o odpomoc! — Co zde slovenský kněz píše, pozoroval jsem sám v místě, kde trávím prázdniny. Slováci tam pracují celé léto. V neděli sice mají odpočinek, protože majitel panství šetří jejich náboženského citu, ale společný pobyt tam jest a do kostela slováci dělníci chodí jenom ojedinelé. Děti školu nenavštěvují, ač by měly příležitost právě v Čechách při zdokonaleném způsobu vyučování naučit se aspoň čísti. Sv. svátosti také asi nepřijímají, ač přijdou do práce v době velikonoční. Dal jsem 12letému děvčeti »Ludové Noviny«, aby mi něco přečetlo, ale nedovedlo ničeho ani přelabikovat. Katolickým Slovákům však by se měla věnovati právě nyní bdělá pozornost. Starejme se o jejich vzdělání a duševní potřeby vůbec!

Sociální besídka.

Otroctví dětí ve Francii. »Květem«, který vyrostl na bezvěrecké půdě zvrhlé části Francie, je t. zv. otroctví dětí, kterým se zabývají právě francouzské soudy. Tak zv. »patroni« najímají si děti za 250 franků ročně, kterých pak používají ke práci v továrnách. Děti tyto vydělají až 75 franků měsíčně. Výdělek musí odvésti svému patronu, který je chová v nečistých ratejnách ve hmyzu a špíně. Když soudní lékař jeden takový »asyl« navštívil, bylo hned 8 dětí dáno do nemocnice. 10 posláno domů rodičům a 12 odevzdáno španělskému vyslanci. Děti byly trýzněny, poseřeny ranami, uši měly natrženy.

Zanedbaných, opuštěných a osiřelých dětí ujímal se ve Francii řeholnice. Tyto však na pokřik zednářsko-židovského tisku byly ze svých útulků vyhnány. Tedy začal jiný sociální proud: děti takových »ujal se« otrokáři, ale po vyjevených protestech zednářských nebylo ani stopy.

Veliká chapadla. Nedávno konala se ve Vídni v paláci průmyslovém schůze rakouských průmyslníků, které obcovali: komerční a bursovní radové z celé říše: Kuranda, Licht, Perutz, Engel, Beck, Fürth, Elbogen, Strass, Friedmann Sabath, Weiss, Frank, Stein, Demuth, Biro, Blach, Thorsch,

Siegl . . . Za předsedu, aby to nekřičelo, zvolili si ovšem křesťana, dra Vettera. Spolek rakouských průmyslníků, spolek rakouských vývozníků na východ jest skoro celý židovský. — Skoro všechny obory práce, vynálezu a vědy stávají se předmětem židovské finanční spekulace.

Smysl pro občanskou svobodu. Orgán soc. dem. centralistů »Dennik« napadá soc. dem. autonomisty pro neodůvodněné propuštění Mertvy:

»Dnes, kdy upracován, znaven námahou a stářím potřeboval by Merta odměny a odpočinku za svoji vykonanou práci, byl surovými lidmi, křiklouny s družným čelem, kteří klidí ovoce Mertovy práce, vyhozen a zbaven chleba, všech požitků a nároků, připraven i se svojí rodinou na pokraj zoufalství. Po 18leté službě byl Merta vyhozen ze služeb v dělnickém ústavu, že nechtěl zaprotat svoje přesvědčení za žvanec chleba, že nechtěl sloužiti politickým rejdmu separatistů, že se nedal koupiti. Ještě nedávno nabízeli jemu separatisté čestné funkce pro něho i pro jeho dcery, když bude ochoten zraditi svoje zásady. Merta vyslovil svoje rozhodné: »Ne!«, na což mu bylo odpověděno: »Pak vyletiš!« a vyletěl. Tento skutek je výsledkem mizerné, nízké, ďábelské msty separatistů. — Na Mertovi byla zásada »rovnosti, volnosti a bratrství« provedena skoro den po baseilejském sjezdu, kdež bylo manifestováno proti násilnictví, proti ničení existencí, životů, rodin, proti porušování práva na život a sebezachování, pro snášenlivost, spravedlnost, svornost, mír, pro respektování občanské svobody, zejména pro vzájemnou úctu národů, tudíž i jednotlivců, z nichž národy se skládají, a pro smírné soužití.

Centralisté v protestní schůzi pražské charakterisovali moravské rudé nepřátele Mertovy velice nepřiznivě. Centralista Nádvorník pravil: »Starý Hybeš za žvanec zatratil a poplval vše, co před separatismem hlásal českému dělnictvu. Vaněk je člověk nafoukaný a brutální. Tusar ze strany učinil si žebřík pro své osobní zájmy. Centralista Hornof prozradil, že Vaněk jako tajemník strany autonomistické, když přijel k němu za soukromou záležitostí (vypůjčovat si peníze), započítal straně do účtů i zaplacení elektriky tam i zpět. Centralista Gruncel sdělil, že Merta to byl, který se hlavně o to přičiňoval, aby Vaněk do Brna přišel, a nyní se mu Vaněk tak odměnil. Gruncel doporučil, aby centralisté spláceli autonomistům stejnou měrou.«

Radikální prostředek proti vyvlastňování polské půdy v Poznaňsku. Dle zpráv několika polských listů chystá se v Poznaňsku na rok 1913 a sice na duben zvláštní stávka. Činí se přípravy, aby polské zemědělské dělnictvo hned v dubnu rázem opustilo všechny německé zaměstnavatele a nechalo je i jich statky na holičkách. »Gazeta Wieczorna« napsala: »Tato zpráva — ukáže-li se pravdivou — je velmi vážná. Kdyby k takové organizaci polského dělnictva mohlo dojít a došlo, byl by to neobyčejně silný útok ne pouze proti vyvlastnění, ale proti celé protipolské politice pruské vlády a pruského sněmu. Jde tu o stálé kontraktové dělníky zemědělské, bez jakých se žádný statek v záboru polském neobejde ani jediný den. Odchod těchto dělníků z německých služeb hrozil by německým vlastníkům půdy zkázou a katastrofou hospodářskou tím více a spíše. Že o náhradě dělníky německými nemůže býti ani řeči. Na tento plán pomýšlelo se v Polsku již několikrát, ale k provedení nedošlo pro odpor vedoucích vrstev k radikálním prostředkům. Jestliže však nyní lid sám se chopí tohoto prostředku, může dosáhnouti pro celek tím většího úspěchu. Polští velkostatkáři a banky by dokonce mohly čeliti pruské vnitřní kolonizaci vnitřní kolonizací polskou! Přidu na to mají a prostředky poměrně také, a již touto cestou by mohli mnoho polských sil vytrhnouti ze služeb německých.«

Moderní pokladnictví. U nemocenské pokladny v Solingenu činí roční obrát kolem 300.000 marek. Nad pokladnou rozhoduje správa soc. demokratická! Již dříve se proslýchalo o různých nepořádkách, ale protože Solingen jest pevnou rudou baštou, snadno se nesnáze ututlaly. Nyní však propukla překvapující aféra plnou silou. Již jsou zjištěny zpronevěry ve výši 100.000 marek. Seznalo se, že hrabali pro sebe předseda pokladny a obecní starší Knoth, dále Albers, Stiemke a Reinhardt. Všichni jsou členy tábora rudého. Reinhardt sám přiznal, že zpronevěřil 60.000 marek. Představenstvo provádělo s penězi odvážné půjčky, z nichž se platily nepatrné úroky, ale na vrácení půjčených peněz se zapomínalo. Předseda Knoth dal si vyplatiti z kasy několik tisíc marek, rovněž tak druhý předseda Giessmann, který docela prodal pro vlastní prospěch kusy nábytku z kanceláře. Člen představenstva Bosselmann vzal dvakrát z kasy po 20.000 M., z nichž vrátil pouze 9.000 M. Albers dal si vyplatiti několik tisíc, jichž užil k zábavnému cestování. Někdý promarnil denně až 300 M. Byly také falšovány kvitance. Dozorčí úřad ihned vyloučil představenstvo ze správy pokladny a převzal finanční vedení sám. Všecky podvody ještě odkryty nejsou, knihy se prohlížejí dále. Až dojde k hlavnímu přelčení s uvězněnými defraudanty, bude vysvětleno, proč takové podvody byly dlouho trpěny.

Požidovitélá soc. demokracie. Sjezd německé sociální demokracie ve Vídni debatoval o válce balkánské. Mluvili Adler, Schacherl, dr. Bauer, chefredaktor »Arbeiterzeitung« Austerlitz, Ellenbogen, Renner — a křesťanské arijské dělnictvo poslouchalo své israelské pány. Za debaty ukázalo se, že soc. demokraté jsou rozhodně proti válce, ale že u Ruska činí výminku. Na největší slovanský stát mají militaristicky spadeno polští soudruzi, dr. Renner zastával se mladotureckého režimu, ale proti Rusku mohlo by se do války. A vůdce Schacherl připomínal slova Beblova, jenž řekl ve sněmu: »Jsem sice starý chlap, ale kdyby se šlo na Rusa, vzal bych si také flintu!«

Národohospodářská hlička.

O ceně různých včelích plemen. Za nejstarší plémě včely medonosné nutno pokládati včelu kavkazskou. Ona ještě té doby ukazuje náklonnost ku proměnlivosti. Dle cíle, který chovatel sleduje, může ji přichovati ono zabarvení včely vlašské zrovna tak, jako ono zabarvení včely středoevropské, i včely kraňské. V 10 letech může z ní chovatel vytvořiti včelu velmi krotkou, ale také stálým výběrem včelu zuřivě bodavou. Chce-li včelař rojivost na uzdě držeti, provádí plemenitbu přibuzenskou a vystřihá se spekulativního krmení; naopak, chce-li vytvořiti pravidelnou rojivost, osvěžuje krev svých včelstev plemenitbou cizí a hojně krmiti spekulativně. Z Kavkazu, kolébky to lidstva, šířila se původní včela kavkazská zároveň s člověkem na sever i na západ, všude změněným poměrům přírodním i pastevním se přizpůsobujíc. Na severu přisvojila si pro snadnější vyhřívání kabátek tmavší, ovládala pud rojový, za to ale pudu snášejícímu pustila uzdu docela. Tak povstala naše středoevropská včelí rasa s výtečnými vlastnostmi. Bohužel však, že tato naše včela jednak pokrevním chovem, jednak bezmyšlenkovitým přívodem rací z jižních zemí degenerovala a lze ji regenerovati jen účelnou a promyšlenou plemenitbou.

Do Kraňska, Korutan a pod. přijala středoevropská včela křížením se s rací jižní proti teplu ochrannou barvu světlou. Bohatou a stálou pastvou získala pružnost těla a stálé její stěhování, rcení a osvěžování krve zamezilo degeneraci. Pro svou domovinu je tento mišenek na místě a také neocenitelný, neboť matka příroda jest a zůstane vždy nejlepší vychovatelkou.

Produktem dvou faktorů, t. j. přírody a včelaře, jest vřesovka; příroda na ni působila svou pozdní pastvou, včelař stálým výběrem hodně rojivých včel.

Vycházejíce znovu od pradávne včely kavkazské, poznáme, že buď před, nebo zároveň s člověkem dostala se i na africký jih, do oné přebohaté flory, která v nekonečné výplni stídlá aroma s hrou barev svých květů a do krajin s manou a medovicí, kde bylo ji nutno chrániti se před tolika a tolika nepřáti. Přizpůsobila se však včela i tam květeně a poměrům a známá cyperka, palestinka, vlaška i včela africká vzaly na sebe kabátek tropů těch, totiž světlý přehoz na žlutý spodní oblek. Tato jižní rasa včelí jest výtečnou včelou. Direktně přivezené včely cyperské nejsou nikterak zlé (?); včela ta jest sice ve všech svých částech těla neobyčejně živá a pohyblivá, ona tluče hlavou do těla včelaře, ona ústním ústrojím i kouše — ale nebodá (?) zvláště ne hned. Vlaška překoná cyperku ještě větší plíl a ranným vývojem i omezováním plodu trubčího.

Z toho zejmimo, že každá včela něčím vyniká, pročež ji lze k dalšímu chovu — výběrem — použití s ohledem na naše poměry a na naše úly. Nejlépe ale pochodí se, když Maďar svou banátkou, Krajinec svou krajinkou, Vlach svou vlašskou a my domácí včelou černou položíme základ k povstání nových kmenů pro další chov. Z naší hnědé včely můžeme vypěstovati kulturní raci dle svého přání: omeziti co nejvíce pud rojový, přeměnití barvu těla, ale pud stavební a pud snášečí nechati proniknouti co nejvíce. Prostředky k dosažení účelu toho jsou: přirozený chov, řádný výběr, osvěžování krve a náležitá obsluha.

Odpomoc v peněžní tísní. Veliká tíseň a nedostatek peněz, jež se projevil v poslední době v Haliči, přiměly poslance i zástupce finančního světa, aby požádali vládu o pomoc. Poláci mají k ní blízko. Ministr Dr. Zaleski, zdatný ministr financí, i neméně horlivý ministr Dlugosz, ujali se opravdu Haliče. Třebas i nebylo vyhověno, aby poštovská spojitelná přímo poukázala peníze do Haliče, přece prohlásil J. E. ministr Dr. Zaleski, že jest o to postaráno, aby haličským peněžním ústavům dostalo se pomoci. To má se státi tím způsobem, že Zemská banka dá ústavům své papíry, aby si na ně u Rakousko-uherské banky peníze opatřily.

Za desetibankovku pět korun. Zrovna tolik nabízeli a snad ještě nabízejí dnes v Haliči, zejména ve Lvově postrašenému válečnými přípravami lidu různá individua, která založila celý svůj výdělek na hlouposti jiných, z níž těží. Nejen těží. Oni falešnými zprávami matou lid a šíří nepokoj, protože se jim v kalných vodách nejlépe loví. Pílička Rakousko-uherské banky ve Lvově podala

jistě své vídeňské ústředně zvláštní zprávu o přímém rnu na její pokladny v minulých dnech. A spoť stříbro a nikl chtěl lid polský a kdo nemohl se dočkat, prodal desetibankovku — za pět korun! To jest ovšem smutné vysvědčení pro lid polský. V Čechách není to poblouznění možno. I tu vyskytly se obavy. Ale lid čte a dá se poučiti. Dnes v Čechách yí nejposlednější dělník, jenž měl a má nejméně času k vzdělání, co je bankovka a nikdy ji pod cenou neprodá. Z bankovek nemá strachu, ale ze ztráty jich, proto s nimi rychle — do peněžního ústavu, kde jsou nejlépe uschovány a nesou při tom úroky. Za 10 korun vyplatí ústav ve dvaceti letech opět 10 korun úroků. Zdvojnásobí se kapitál.

Zemská banka království Českého zvyšuje základní fond závodní z 15 na 20 mil. korun vydáním dalších 4 proc. základních úpisů v sumě 5 mil. korun. Toto zvýšení má býti částečnou pomocí v dnešní době peněžní tísně.

Škodovy závody v Plzni zvyšují akciový kapitál vydáním 25.000 nových akcií v ceně 5 mil., čímž akciový kapitál bude nyní činit 35 mil. K.

Největší pivovary v Rakousku Na první místo řadí se měšťanský pivovar v Plzni s výrobou 900.000 hl piva, na druhém místě pak jest akciový pivovar na Smíchově s výrobou 617.000 hl. Pak přichází Ad. Ig. Mautner a syn. Sv. Marx 368.305 hl, akc. spol. Dreherových pivovarů Malý Švechat 567.674 hl, Bratři Reininghausové, akc. spol., Steinfeld (Štýrsko) 410.000 hl, akc. spol. Ig. a Jak. Kuffnerové, Otakring-Döbling 351.305 hl, pivovar Okočí v Haliči 316.516 hl, pivovar Liesing akc. společnost 288.895 hl, První plzeňský akciový pivovar 285.550 hl, akc. pivovar Lvov 274.672 hl, První brněnský akc. pivovar 266.046 hl, pivovar města Vídně Rannersdorf 263.799 hl, Akciový pivovar »Moravia«, Brno-Jehnice 135.908 hl, Severomor. pivovar, Šumperk 134.344 hl, Akc. pivovar, dříve Strassmann, Mor. Ostrava 110.000 hl, První moravský akc. pivovar, Přetov 108.216 hl.

Sušárny bramborů v Německu v roce 1910 až 1911. V činnosti bylo 237 závodů, z nichž 216 bylo hospodářských (majitel byl zároveň hospodářem, a tedy sušil své brambory), 94 bylo společenstevních, 7 samostatných a 10 bylo přičleněno k jiným samostatným podnikům. Tyto všechny sušárny měly 331 sušících strojů, z nichž bylo 270 válcových, 54 bubnových, 6 liskových a 1 lisovací. Ve 273 strojích vytápělo se parou, v 58 kouřovými plyny.

Mimo brambory sušilo se ve 13 závodech ještě obilí, v 11 závodech řepný chřást a ve 20 závodech různé hospodářské plodiny. Mimo práci denní bylo činn 181 závodů i v noci.

Jen 4 závody zpracovávaly brambory loupané, a to: na koláčky a řízky 1 závod, na vložky 2, na vložky a mouku 1.

Ostatních 323 závodů pracovalo s brambory neloupanými a vyrábělo: 52 závodů koláčky neb řízky, 260 závodů vložky, 2 závody drobtů, 3 závody vložky a mouku, 1 závod vložky a drobtů, 1 závod vložky a řízky a 4 závody řízky a mouku.

Zpracováno bylo bramborů 4.176.405 q, z nichž jen 29.338 q bylo pívodu mimoněmeckého.

»Neztránnost« Zemědělské Rady. Známo jest, že Zemědělská Rada nedoporučila náš **Zemský Svaz českých hospodářských družstev** k udělení subvence. Za to však páni agrárníci sypou sobě plným rukama! Ve schůzi Zemědělské Rady dne 15. listopadu usneseno doporučiti c. k. ministerstvu orby udělení mimořádného (jak velký bude teprv rádný?) příspěvku zajišťovacímu Svazu dobytčáckému 50.000 K. Agrárníci mají již tolik chatrných družstev a společenstev, že veškerý subvence chtějí pro sebe. To jest přímo hazardování se subvencemi! Což naši stoupenci neplatí daně? Ovšem, co bychom mohli chtít od agrárníků? Rovněž tak i agrární dorost dostává spoustu subvencí!

Obratní hospodář. »Právo Venkova« dne 6. t. m. obětavost agrárních veličin charakterisuje těmito řádky: »Máme přesné důkazy, že někteří vyšší úředníci »Agrární banky« přímo šileně hrají na burse a to prostřednictvím »Agrární banky«, aniž by účet a hra náležitě kryta byla. . . . Slavná dozorčí rado, račiz ihned důkladnou revizi o správnostech našeho tvrzení se přesvědčiti a podobné manipulace co nejdůrazněji zakázati. — Jako lidé saně vrhli se na nás oficielní demagogové, když pokusili jsme se organisovati opozici při valné hromadě banky »Slavie« letos z jara. Kdo sůčastnil se této valné hromady, jistě že živě se pamatuje, jak majitel české strany agrární s cizárem v ústech, rukama v kapsách procovský řval cosi o poctivosti a nezištnosti a jak hnál »obětavého« dra Klumpara, aby zapěl chraplavým hlasem ódu na nezištnost bankovní správy. Opozice měla tehdy závažné důvody, jež chtěla přivést k platnosti. Než tehdy přece jenom netušil nikdo, kam až Švehla »Slavii« chce zatáhnouti. »Nezištný«, »poctivý«, »obětavý« předseda strany agrární měl však plán již připravený. Dr. Klumpar musil se »poctivě« rozdělit se společníkem předsedy české strany agrární, jeho bratrem advokátem drem Stanislavem Švehlou. Kdo poměry znal — chápal. Tento obchod však nestačil. Dosavadní

výkonný říditel Vlach má jíti do pense a jeho nástupcem s příjmem 60.000 K má se dle Švehlova diktátu státi jeho komiliton, důvěrník, společník a korteš — Daneš, nájemce dvora Předboře, který za odměnu dobrých mravů již po 4 léta vyssává z banky »Slavie« každoročně 22.000 K. Proto právem bouří se kvalifikované úřednictvo a čestní členové správní rady. Jen dr. Klumpar snad podporuje tuto snahu — aby nepřišel také o kus chleba. A proto jest povinností všech členů banky »Slavie« a všech poctivých lidí v království Českém zvolat: »Ruče pryč« a zarazit ty »poctivce«, kteří se tak neomaleným způsobem chtějí dělit o poctivě nabyté úspory českého lidu. — Slibil Švehla před časem veřejnosti ve »Venkově«, že příjem, který má z veřejné činnosti, odvede okresní organisaci jilovské a fčanské. Aby při tomto odvádění předseda Švehla na leccos nezapomněl, což by snad později ve zlé mu vykládáno býti mohlo, připomínáme tímto jeho slib a upozorňujeme jmenované organisace na jejich dobré právo. Nechť tedy nezapomene Švehla odevzdati svůj veškerý příjem z tiskářského družstva, rolnické tiskárny, z čes. odboru rady zemědělské, z ústřed. sboru rady zeměd., z technického komitétu rady zeměd., z úrazové pojišťovny, z plodinové burzy, poslanecké diěty atd. atd., ale hlavně ať nezapomene odvésti organisacím těmto to, co odpadne při nejvyšší jeho správě volebního a agitačního fondu čes. strany agrární. V zájmu veřejné mravnosti jest nutno, aby organisace tyto svůj příjem od Švehly veřejně kvitovaly.

Není divu, že proti obratním hospodářům agrární povstala silná opozice Bergmanova, která nyní svolává na den 22. prosince svůj sjezd. My se ovšem s jejím programem stotožniti nemůžeme. Ale tolik přiznati dlužno, že v opozici zasedají mnozí mužové nezištní, kteří pověděli mnoho pravdy a mají upřímnou snahu zbaviti venkov přítěže sobeckých chamtivců. Opozice nepochybně si úmyslnými lžemi jako pražský tisk agrárnícký. Také pohlíží na naši stranu vážněji a spravedlivěji, než placení fanatikové z tábora Švehlova. Opozice jest přístupna pravdě, i když ji slyší z táborů jiných. Taci lidé, kteří k tomu všemu neprovádějí třídní program až do krkolomné krajnosti, nezavírají oči před oprávněnými nálehavostmi stavů jiných, dovedou působiti k uvědomění a snesitelnému kompromisu na venkově daleko lépe, než kovani fanatikové, visící celou duší na »Cepu.« Sluší ovšem uznati, že agrární tisk není všude stejný, ale že leckde mimo Prahu snaží se také poněkud rozháranost klidniti. Ale pražské vedení rozhodně není schopno provésti heslo: »Venkov jedna rodina.« V agrární opozici vládne rozvaha a proto s ní lze debatovati rozumně.

Literatura.

Archa. Vyšlo 1. číslo nového katolického časopisu, který jak v beletrii tak kritice reprezentuje se velice příznivě. Hned nyní list kolem sebe shromáždí kruh vynikajících literátů a slibuje i po stránce ilustrační státi se listem prvotřídním. Vychází ve lhůtách měsíčních v Prostějově. Roční předplatné 6 K. Upozorujeme katolickou inteligenci na záslužný podnik.

»Ludmila«, sbírka zábavné četby pro český lid za redakce Jana Paulyho nastupuje právě patnáctý rok své cesty po našich milých českých dědinách i městech, ano prokřestila si svou četbou zdravou a přece zábavnou přístup i do pohorských chudých chat, kde za dlouhých večerů doby zimní byla nouze o dobrou a lacinou knihu. Vždyť Ludmila nevydává knihu ročně jen jednu, ale šest svazků poutavého obsahu — vesměs původních povídek, a to za pouhé dvě koruny v tiskci stranách, ač zdrazil se poslední dobou nejen tisk, ale i papír. — »Jsem otcem«, píše nám prostý řemeslník z okresního venkovského města — »a bojím se, aby dospívající moje tři děti se nepokazily. Proto z opatrnosti dávám jim do ruky jen tu knihu, kterou jsem sám přečetl a již uznal jsem za bezvadnou. Leč co mi toliko za poslední dvě léta přišlo braku do ruky! Nevěra manželská, lehkomyšlný život, končící sebevraždou anebo vraždami, toť obvyklý obsah a kolem něho vinou se často scény přímo odporé. V »Ludmile« ani jediné takovéto povídky jsem nenašel a dnes ji dávám úplně. Její láce mne přímo překvapuje. Odebíral jsem po léta podobné sbírky laciné četby, ale dal jsem jim výhodu, neboť sotva dva nebo tři svazčky byly bezvadné.« — Takových úsudků máme na sta, a to jsou také ty příčiny, proč **»Ludmila«** stala se četbou oblíbenou a tak rozšířenou. Ročník letošní zahájen velice pěknou povídkou Jiřího Holuba: »Aby byl pánem!«

Karel Novotný: **Básník mezi lidmi.** Život a přehody Svatopluka Čecha na vsi. S devatenácti vyobrazeními dle fotografií a dvěma přílohami. Nákladem Hejdy a Tučka v Praze. Cena 2 K. Skvostně vázaná dle návrhu akad. malíře Viktora Olvy K. 3.60. — Vydáním intimních vzpomínek a soukromé korespondence nesmrtelného pěvce »Písní otrocké« a »Lešetinského kováře« bylo jistě píetným činem, který zasluhuje všestranné pozornosti. Plachý a snivý básník, ta hlava dobrá a usměvavá, kterou málokdo z širšího publika znal a která jakoby ozařena aureolou stříbrných šedin hleděla mírně na lidi — ta hlava našeho pěvce zatane jistě každé-

mu na mysl, kdo otevře první listy piétně upravené knihy a čte. Vidíme pana Čecha, jak skutečně žil, bez zlatých ozdob a vavřimového věnce, bez veškerých vnějších, oslňujících poznatků jeho velikosti: — básník kráčí kolem nás, potkává sousedy — zastaví je a rozmlouvá s nimi. Před Vánocemi zdobí svůj skrovný stromček, jak dělal to jako snivý hošík doma u rodičů mezi bratry a sestrami, prochází se v tichých městských nocích na labském ostrově u starého mlýna — obrázek za obrázkem. — Čtrnáct obsažných kapitol má kniha, která je znamenitým doplňkem všeho, co bylo o Svat. Čechovi dosud vydáno.

Zikmunda Wintrova. Sebrané spisy. Rakovnícké obrázky. Řada II., seš. 2.—4. po 30 hal. Jméno Wintrovo spojeno jest úzce s českou historií a spisy jeho zasluhuji vši pozornosti. Nákladem J. Otty v Praze.

Kazatelna. Homiletický časopis, pořádá F. B. Vaněk. Roč. XI., čís. 1. Obsah: Řeči: V. Bělohávek, O. Cr., cyklus adventní: 1. Roztouží se po pravdě; Roztouží se po čistě, 6; Roztouží se po pravém štěstí, 16. — Na 1. neděli adventní: J. Ptáček, O posledním soudu, 21; II. Al. Spisar, Co značí advent, 24. — Neposkvrněné Početí (II. adv.): Al. Spisar, Maria, milosti plná, 28; II. Václ. Bělohávek, O. Cr. 33; III. J. Karmelský, O potřebě víry, 37. — Ned. III. adv.: A. Melka, Zapíráme Boha, 42; II. Al. Spisar, Poučujte se o víře, 45. — Ned. IV. adv.: Al. Spisar, Význam obřadů vánočních, 49; II. Jan Ptáček, Štědrost boží, 53. — Dr. Jos. Kašpar, Život — hodiny (exh.), 55. — F. B. Vaněk, Svěcení stříkačky, 58. — Homiletický kurs v Brně. — Podobizna Petra Skargy. — Kazatelna vychází nejméně 10krát v roce za roč. předpl. 6.60 K nákladem E. Šprongla v Pelhřimově.

Lidumil. Měsíčník, věnovaný sirotkům, opuštěným dětem a křesť. charitě vůbec. Řídí J. Stavěl kat. v Hranicích a řed. sirotčince »Ústavu sv. Josefa« v Zásově. Vydává se ve prospěch sirotčince v Zásově. Roční předplatné 2.60 K.

Střádal. Organ Jednoty českých střádalů. Řídí J. E. Sequardt. Roč. VI., čís. 10. Vychází měsíčně vyjma červenec a srpen. Administrace v Praze-II. Pro členy Jednoty českých střádalů zdarma, jednotlivá čísla po 12 hal. poštou. Časopis tento svým neustálým poukazováním ku šetření měl by býti čten v každé domácnosti.

»Lectures françaises«, list určený pro čtenářstvo, obírající se studiem jazyka francouzského, přináší u-kázky z nové a nejnovější produkce básnické, články pojednávající o životě Francouzů v Paříži i na venkově, o zřízení státních i soukromých atd. Časopis vychází jednou měsíčně o 24 stranách a roční předplatné jest 24 K. Objednati možno buď v místním knihkupectví nebo v nakladatelství Kabátka a spol. v Jičíně.

Prodej dříví ve Svinarech čp. 17.

Jest na prodej dříví měkké a tvrdé, v metroch srovnané, jakož i výřezy dubové, olšové, jilmové, topolové atd.

Veřejná dražba

na dříví, asi ve 250 hromadách srovnané, z větvi částí z dubů, bude se odbyvati dne 17. t. m. o 9. hod. dopoledne na místě.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zastup. na požádání vždy

do roční sálseny kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

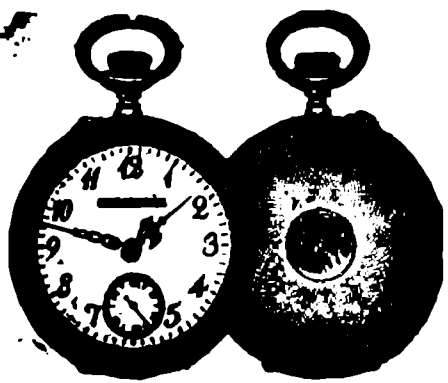
sve vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
skoušku.

Volejeme látky na taláry.

Těž na oplátku bez zvýšení cen!

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTUČEK, Hradeo Králové,
Jirákova třída 233,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Svýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillanty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Přijde k Vám Ježíšek?

Dopíše mu, by Vám něco koupil
u Hlavatých v Kutné Hoře.

Mají tam krásné věci ze skla, porcelánu a majoliky. Celé vybavy pro nevěsty. Psací i kufářské soubory. Luxus. i galanterní zboží.

Sekretariát Matice
Cyrillo-Methodějské
doporučí

paramenta, prapory spolkové
a veškeré církevní náčiní

firmy

Fr. Stadnik,

stálý přísežný soudní znalec

Olomouc,

naproti kostelu P. Marie Sněžné.

Za půl roku odvedeno přes

800 K Matici Cyrillo-Meth.

Pouze objednávkou u firmy Frant.

Stadnik podporujete přímo Matici

Cyrillo-Methodějskou.

Nekupujte :: ::

nejste-li přesvědčeni o dobré kvalitě
a bezvadném provedení

**zimního i let-
ního prádla atd.**

jež v cenách mírných zasílá

Jan Zindulka,

výroba zástěr a prádla v Litomyšli.

Velečestojným
duchovním a patronátním úřadům!

Odberný závod perzacevačský

GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,

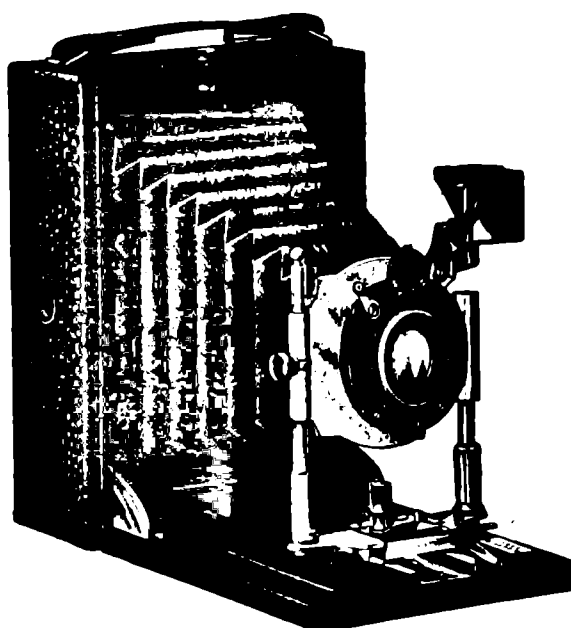
doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů, kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Rozpočty a nákrepy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Drogerie Jan Vaněk
v Hradci Králové

doporučuje svůj velký sklad
fotografio. aparátů
za značně snížené ceny,
co nejvýhodnější dárek vánoční.

Nejčistší, biskupskou konzistencí ověřen dodávati.

Mešní vína,

zaručeně pravá, přírodní, neporušená, nejlepší
jakosti nabízí v soudkách nebo lahvích 1 litr
po 70, 80, 90 hal., 1 K i výše firma

Alois Čížek,

veškerého vína v Humpolci.

Na sta pochvalných uznání po ruce.
Raďte dáti přednost vždy závodu osvědčenému.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrvek, koberců a
kovevého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franco.

Bez velkoměstské retie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odberný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Kariota
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve pře-
de rokem na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se kalamýsi
rámky, stíhání, ozdobami.

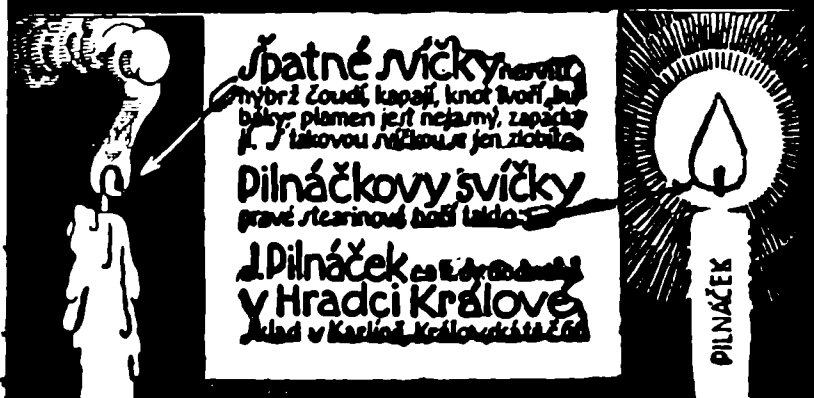
Veškeré rozpočty, skizy i odberná rada bezplatná, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodolatelná vztahy i písemná pochvalná ústa.

Založeno roku 1863

Na tomto záleží:

**Biskupská
knihtiskárna**
v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku
provedení všech zakázek
z oboru knihtisku. —

Vytizení správné a rychlé.

Ceny mírné.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, cibule, mon-
stran., kaditelnice atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol., - BRNO. -

sv. Jos. útvar pam-
mentní a devotiční

OBNOVA

Číslo 50. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 13. prosince 1912

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

zvyšuje (na základě zvýšení sazby Rak.-Uher. banky z 5 1/2% na 6%) dosavadní úrokovou sazbu z knížek 4 1/2% na

4 3/4% (pro vklady
staré i nové).

Mimo to zúročí vklady vázané výpovědí

5% při výpovědi 30denní **5 1/2%** při výpovědi 60denní **5 1/2%** při výpovědi 90denní.

Ústav založen roku 1868. Akciový kapitál K 15,000.000.-, rezervní fondy K 2,700.000.-. Vkladů celkem ca K 41,000.000.-, celkový obrat K 2,278.000.-, čistý zisk za r. 1911 ca K 1,360.000.-.

Náš obchodní poměr k Srbsku.

Pozdě se nyní nahliží, jakých finančních škod jsme utrpěli tím, že Rakousko dlouhá léta dělalo vývozu srbskému velké obtíže. Roku 1909 bujela velká celní válka Rakouska proti Srbsku. Krátce před tím bylo království Srbské vydáno na milost i nemilost rakousko-uherskému zahraničnímu ministerstvu. Řádná tržiště srbská byla pouze v naší monarchii a mimo Rakousko-Uhersko jenom tam, kde sprostředkovali naši překupníci. Srbsko nemělo vlastních vývozcův a agentur, záviselo svým obchodem opravdu jenom na našem ministerstvu.

Rakousko takové své přemoci hledělo využítkovati s pyšným sebevědomím. Chtělo donutiti Srby k vykořisťující celní jednotě. Srbsko se bránilo, protože při takových případech právo silnějšího snadno se ztotožní s mocí.

Ale Rakousko odpovídalo kladením překážek hospodářskému sblížení slovanských států balkánských, jako by z obrozeného hospodářského vývoje těch států nemohlo samo čerpat užitek veliký. Lehce mohla se zříditi při jednání příznivějším nová balkánská odbytiště rakouského průmyslu.

Srbové se ovšem bránili, majíce trpké zkušenosti z nedávné minulosti. Až do 1. dubna 1909 platilo mezi Rakouskem a Srbskem smluvní provisorium, stav prozatímní — který na konec byl ustanoven na pouhé tři měsíce. Téměř dva roky trval stav bezesmluvní a takovým bagatelisováním přivoděny rakouskému vývoznímu průmyslu a obchodu veliké ztráty, jež se tak hned ani nyní nehradí. Srbsko ve své veliké tísní bylo nuceno hledati si odbytiště pro vývoz svých předmětů jinde, hledělo se emancipovati. A skutečně dokázalo obratným jednáním tolik, že vývoz srbských zemědělských produktů i při odmítavém stanovisku Rakouska značně stoupl zřízením odbytišť mimo naši říši.

Když pak se měla projednávat nová smlouva s Rakouskem, dopadla r. 1911 pro nás huťe, než přede dvěma lety.

Do Srbska se vyváželo r. 1905 z Rakouska zboží za 98 mil. K, asi tolik, kolik v těch letech do favorisovaného Turecka. Když začala celní válka se Srbskem, nabyli jsme nějakých zvláštních výhod v Turecku? V roce 1907 dovezli jsme tam zboží jen za 90.5 mil. K a r. 1911 za 101.4 mil. K. Toto hlemýždí stoupání nejlépe napovídá, zda k vůli Turecku bylo potřebí šikanovati Srbsko. A jestliže náš vývoz stoupl v Turecku za celní války tak nepatrně, pak dlužno si uvědomiti, že za napjatého stavu r. 1907 klesl náš vývoz do Srbska proti r. 1905 na pouhých 28.2 mil. K, tak že netvořil ani třetinu vývozu dřívějšího. A že ze Srbska mnoho potřebujeme, patrně z tohoto: R. 1907 za nepřátelského poměru přijali jsme ze Srbska za 11.2 mil. K, ale r. 1911 již za 42.6 mil. K.

Až do celní války 90 procent dovozu do Srbska obstarávalo Rakousko. Pak začaly se s ním dělit na škodu naši říše jiné státy — a nyní v čase válečném jest pro náš export do Srbska nehuťe. Ministr obchodu dne 11. t. m. ve schůzi průmyslové rady se vyjádřil: »Vývoz do našich nejbližších odbytišť byl namnoze ochromen. Četné objednávky byly zrušeny, zboží nebylo převzato, obchodní dluhy nebyly placeny následkem vydaných moratorií. S tím v souvislosti jsou redukce a zastavování výroby, propouštění dělnictva, nouze o úvěr a četné insolvence... Zejména v textilním průmyslu, který zaměstnává statisíce dělníků, jsou poměry té doby vysloveně nepříznivé.« K odpomoci jest tedy nejvyšší čas.

Katoličtí Slováci sobě.

Jakmile některý nekatolický list v řídkém záchvatu upřímnosti pokárá dokázané čachry židovské třebas formou nejmírnější, ihned denunciáti z kruhů pokrokovějších se vši škodolibosti to sdělují židovským inserentům a voličům, dodávajíc: »Tak pošetili přece nemohou židé býti, aby za tupení platili svými penězi a hlasy.«

Žid tedy v privilegované vlastenecké společ-

nosti jest zcela beztravný, jemu se musí dáti všeobecná amnestie.

Katolíci však nad hlavou pokrokový karabáč sviští pořád jednu píseň: »Plňte všechny všénárodní povinnosti i tenkrát, když na ně sami zapomínáme. Ale za vykonanou povinnost nejvyšší se vám udělí ta milost, že rány našeho biče budou trochu mírnější. Máme právo každou chvíli vás vykopnouti z národa, ale vy nemáte práva ani po vykopnutí organisovati vlastní svépomoc. Protestantům, jimž pokrokáři neubližují, jest dovoleno budovati vlastní konfessní školy, konfessní paedagogia atd. Katolíci se však zpupně zakazují i nejnutnější sebeobrana proti fanatickým útokům.

A zrovna tak bylo i s katolickými Slováky. Jim naložili na záda pokrokáři a protestatné nejtěžší vlastenecká břemena. Za pokrokáře seděli katoličtí organisátoři dlouho v žalářích. A za odměnu začalo se neomaleně psáti a agitovati proti katol. světovému názoru. Když se začali katolíci proti ostrým zubům brániti, hleděli je uzavřítí fanatictí útočníci do pevné klece, které dávali překrásné názvy. Nutili je, aby za potupy svého jména platili a ve prospěch svých tupitelů zápasili. Katolíci však klec otevřeli s rázným protestem: Dále ani krok!

Již roku 1906 katoličtí Slováci utvořili v Žilíně novou lidovou stranu, protože »krajinská lidová strana« porušila v programu svém 13. bod, jímž se přiznávala i k právu slovenčiny. Nová vlastenecká strana radila se a pracovala spolu s národní stranou v Turč. sv. Martině, která však dokončila svůj život pro vnitřní rozháranost dne 6. srpna 1912. Místo ní utvořen národnostní klub.

Slov. strana lidová obnovena 2. prosince t. r. v Ružomberku. Má v programu hájiti katolický názor světový. Jestliže však již živly seskupené v národní straně sledovaly cíle protikatolické, národní klub v tom směru pokročil ještě dále. Přirozeně tedy slov. strana lidová hájí netoliko národnost, ale i své náboženské přesvědčení. Také

VÁNOČNÍ DARY

Bohatě zásobený sklad moder. rámt.

— — První závod v místě. — —

Snímky dětí. Rodinné skupiny.

:: Ceny mírné. ::

VELKÉ OBRAZY

:: C. a k. dvorní ::

a komorní fotograf

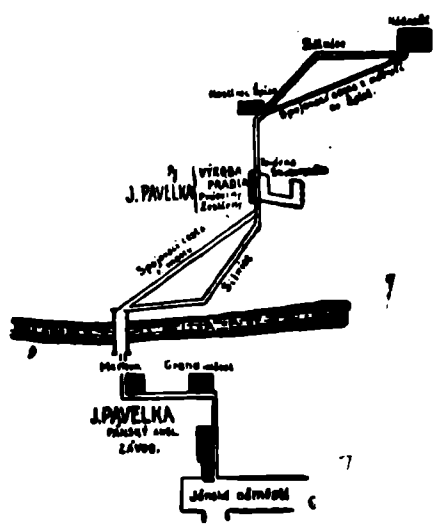
Nejvhodnější doba od 9 hodin dopoledne
do 3 hodin odpoledne.

dle každé fotografie.

Podoba a trvanlivost zaručena.

Hradec Králové, Adalbertinum.

J. F. LANGHANS

~ Vhodné a praktické dárky ~

~ ve velkém, jinde nevidaném výběru ~
jen dobrých jakostí koupíte nejlépe u ty

Pánský angl.
modní závod

JOSEF PAVELKA

Hradec Králové
Palackého tř. 77.

Jediný
prodej

Svěťte zhotovení odborníku vyučenému.

Anglické kabaty . . .	K 30— až 120—
Župany	27— „ 70—
Rauní kabáty	20— „ 50—
Nepromokavé pláště .	20— „ 70—

Oddělení kabátové v I. poschodí.

Nadherné kravaty . . .	od K 1— výše
Vesty	3— „
Kapesníky, půl tuctu .	2— „
Anglické čepice	3— „

Prádlo dle míry nezvýšené.

Košile bílé	K 3-40 až 9—
K šile barevné	4— „ 12—
Košile noční	4— „ 7—
Košile frak a smoking.	

Vyprání, vyžehlení a monogramy zdarma.

Rukavice: veškeré pletené a kožené.
Spodní teplé prádlo trikové.
Ponožky. — Šle. — Hole. — Deštníky.
Sportovní a turistické potřeby.

Vlastní prádelna. — Žehlirna.

Sběrny:

Palacká 77
od Grandu do
náměstí.

Karlova 502
proti p. Sku-
horskému.

Vlastní výroba prádla.

chrání hospodářský svéprávný rozvoj lidu sloven-
ského.

Ferdiš Juriga odpovídá svým tupitelům, že stál vždy na základě slov. lidové strany z r. 1906. Nikdy se nepřihlásil za člena strany národní a příspěvku ji neplatil — ačkoli na jejich poradách bral účast. Tedy Juriga z té strany nevystoupil, nemohl se státi na ní zrádcem. Národní klub nemá naprosto práva mluvit ve jménu celého národa, není lidový, ale na způsob kasina. Slov. ludová strana má více členů, než panský klub, v němž členové platí 10 K ročně. S vládou a župany se bratříčkovali členové nynějšího klubu, nikoli však Juriga, který jim počínání jejich vytýkal. Protivníci, kteří Jurigovi nepoctivě předhazují důvěrné styky s vládou, tvrdí, že přešel do maďarské lidové strany. To jest výtku směšná, protože proti vládě provádí lidová strana maďarská nejuťší opozici. Juriga však jest ve slovenské straně lidové. —

A což obrana katolického lidu slovenského v užším slova smyslu? Jestliže Češi, Slováci, Poláci s plnou úchvalou pokrokářstva vstupují do mezinárodní Volné Myšlenky, mají snad katoličtí členové těchto národů zrovna takové právo stavěti se proti cynické nevěře spojenými silami s národy jinými. Do katolické jednoty, která jest založením starým a jež slovenčině neubližovala, do nedávna vůdčí politikové katolického Slovenska nevstoupili. Když však přijat v ní bod o právech slovenčiny do programu zásadně, mohl do ní vstoupiti odhodlaně každý politický národovec. Úkolem prozíravých politiků není rvát se s každým věčně, ale naopak hledati pozitivní cesty k reálním úspěchům. A právě prostřednictvím »Katolické jednoty« mohou docíliti katoličtí Slováci, aby se dalo vyučování ve školách v mateřštině a aby v téže řeči mohli míti Slováci přímý styk s úřady.

V Německu chtěl se postarati o náboženské potřeby Slováků spolek sv. Vojtěcha. Nevšímavost zmařila jeho dobrý úmysl. A což Slováci ve vlastní zemi toho nepotřebují?

Tisíce Slováků odchází do Čech a na Moravu za výdělkem. Nikdo se neptá, jak jest o jejich duševní potřeby postaráno a proto není divu, že se mnoho Slováků pokazí. Nanejvýš se jim cpe do ruky a učí pokrok ve formě socialistických hesel. Podobné poměry by měly dusiti náboženský a

vzdělanostní rozvoj Slováků na samém Sloven-
sku, kdyby upřímní přátelé slovenského lidu ne-
nalezli cesty k průlom ujařmujících hradeb. Ohni-
vé fráse a stálá málomocná lamenta sice budí roz-
ruch, útrpnost, ale nepomohou, pokud se nesáhne
k praktickým prostředkům sebezáchrany.

Volné listy.

Anarchism v rukavičkách a ve fraku. Jsou již sté známky doby a myšlenkových hnutí, kterých si povolání strážcové nevšímají a kteréž pozorující lidem jsou nicméně otevřenou knihou. I zdánlivé maličkosti mají často velikou důležitost, neboť prozrazují druhdy pravou tvářnost věci, které jsou opatrně zastírány potud, pokud nemohou vystoupiti na veřejnost a pokud jsou ve stavu příprav. Máme na mysli tak zvanou »volnou myšlenku«, která marně se namáhá, aby před veřejností utajila své pravé cíle. Spojitost, ba totožnost volné myšlenky s podvrtnými snahami revolučními jsou již dokázány, nedávajíc místa žádným pochybnostem.

Nedávno pozvali si volní myšlenkáři do Prahy portugalského cechovního bratra Magelhaesa Lima. Pán tento přijel s tváří nevinnou, usměvavý, ulízaný a se sladkými, kulatými slovy o pokroku a obecné lidské svobodě. Mimo volné myšlenkáře razil mu cestu do české společnosti i Masarykův »Čas«, jenž obzvlášť trousil heboucká a pružná slovíčka, aby přesvědčil, že Magelhaes Lima jest takovým člověkem, jako na příklad každý jiný pokrokář a že přišel do Prahy přednášet moderním občanům o společných zájmech lidskosti a volnosti. Ale dovolte, pánové, o takových věcech dovede přece dobře hovořiti každý z vás, a proto bylo by podivuhodno, že si voláte z takové dálky pána, aby se rozpovídal o heslech, o nichž každodenně o závod melete. Jest prostě úžasno, za jaké hlupáky »Čas« má lidi, kteří si posud nevstavili na nos volnomyšlenkářské brýle mámení. Jest se tedy proč diviti, že Čas namáhá se ještě házením písku do očí naší veřejnosti. O vyšších mocnostech ovšem ví, že povážlivě podřimují.

Ostatně že »Čas« mluvil na prázdno a natíral bílou barvou, co jest černé, prozradili sami volní

myšlenkáři, když po odjezdu svého bratra revolucionáře se rozhovořili, jak všechno pokračuje a jak i v Rakousku může časem změniti se i ústava. Srozumitelně řečeno, projevíli možnost revolučního převratu a příchod tyranské svobody, kteráž deptá a vězní v Portugalsku občany, neskrývající odchylnost svého přesvědčení od přesvědčení volnomyšlenkářských násilníků. Zkrátka řečeno, portugalský revolucionář zavítal do Prahy posílit své stejně smýšlející bratry.

S tím shodno jest, co jsme svrchu řekli o znameních doby. O jedno z těchto znamení postaral se sám ctihodný Magelhaes Lima, jehož úsudek o zavraždění španělského ministerského předsedy rodný bratr volných myšlenkářů, »Čas«, uvedl v záhlavním sloupečku. »Canalejas«, tak se vyjádřil portugalský revolucionář zpravodaji »Času«, »byl zavražděn z příčin politických. Bývalý pokrokář později podlehl vlivu dvora a neprosadil zákon o úpravě platů železničních zřízenců.« A portugalský volnomyšlenkářský výtečník neodsoudil vraždy ani slovíčkem. Vysvětlil jen pohnutky její a dál jako by se ani nechumelilo. Jinými slovy: jest docela pochopitelná tato vražda, vždyť Canalejas býval pokrokářem, který později podrobil se vlivům dvora a zanedbal zákona o úpravě platů železničních zřízenců, a proto vidíte, že věc jest jasná a že zavraždění Canalejasa bylo jen přirozeným důsledkem. Nerozčilujte se tedy zbytečně, vždyť v naší revolucionářské a volnomyšlenkářské morálce jinak se ani dít nemůže. (Jen tehdy bylo potřeba silně se hněvati, když byl potrestán revolucionář Ferrer po usvědčení ze zločinů.) Proti vlivům dvora a zradě pokrokářských myšlenek máme hlavním trumfem smrt. Nechtějí se tedy všichni, kteří smýšlí monarchisticky a nechť byti volnomyšlenkářskými pokrokáři, my se s nimi shledáme. Z tohoto až ledově klidného konstatování, z toho, že Lima bez nejmenšího rozhořlení ukázal na vraždu jako na trest za monarchistické smýšlení Canalejasovo, vyzírá všechna bezcitnost portugalského anarchistického volnomyšlenkáře, a »Čas« měl tolik nestoudnosti, že tuto kynickou drzost vytiskl. K tomu ještě vezmeme na vědomost doložku, kterou učinil Lima zpravodaji »Času«, že zavraždění Canalejasa jest předzvěstí jiných událostí, a pochopíme ještě úplněji, jak volnomyšlenkářství a pokrokářství připravuje

● K Vánocům. ●

Při nákupu vánočních
dárků nezapomeňte na
českou knihu.

Kniha jest nejvhodnější dárek!

Na skladě:

Veškeré spisy,

hodící se za dárky, ve skvostných vazbách.

Spisy pro mládež,

cestopisy, pořádkové knihy, obrázkové
knihy.

Modlitební knihy.

Alba na pohledy, podobanky, pa-
mátanky

Soupravy dopisních papírů.

Nejvhodnějším dárkem letošního roku je
pro mládež B. Němcové:

Babička

ilustrov. vydání akad. malířem Kašparem.
Dříve stála K 25.—, nyní jen K 8.— váz.

Obracejte se na své knihkupectví,
— které Vám vždy poslouží. —

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství, závod hudební
a papírnařství

v Hradci Králové, Adalbertinum.

revoluční budoucnost. Neboť slyšíte právě volno-
myšlenkáře Limu, jenž suverenním hlasem roz-
hodčího v pokrořáckém »Čase« praví: »Cana-
lejas byl pokrořákem, ale podlehl vlivu dvorské-
mu (uznával totiž monarchii a nechtěl krále od-
stranit), proto byl zavražděn. Může-li býti jasně-
jší mluvy a srozumitelnější spojitosti mezi pokro-
řáctvím, anarchismem a volnomyšlenkářstvím?

Jest bezúčelno a směšno rokovati o tom, zda
vražda Canalejasa byla z důvodů anarchistic-
kých, nebo měla příčiny politické. Vražda se sta-
la proto, že Canalejas v poslední době, jak se zdá,
byl rozvážným královým ministrem, jenž vzpíral
se revolucionářským agitacím. Proto nesejde na
tom, byl-li vrahem jeho anarchista, pokrořák, ne-
bo volnomyšlenkář, vždyť o zvrácení trůnův a ol-
tářů pracují tyto směry stejně a svorně. Jedni
jdou ku předu prudčeji, druzí opatrněji, ale všichni
jsou řízeni ze židovskozednářských loží.

K dějinám lidské hlouposti. Minule ve »Vol-
ných Listech« uvedli jsme, jak v »Čase« žid dr.
Guth strká všechnu hloupost na katolickou církev.
Jeho nevědomost, o níž podalí jsme důkazy, a je-
ho — nejméně řečeno — smělost nás vede k tomu,
abychom látku jím nadhozenou rozvedli obšírněji
a dovodili, že hloupost lidskou podporují a na ni
spoléhají obzvláště židé, jejichž životním pro-
gramem jest, všestranně rozrušiti a pak služebnými
sobě učiniti křesťanské národy.

Dne 22. ledna 1907 poslanec Březnovský na
říšské radě podal interpelaci, ze které vyjímáme
část řeči rabína Eigera: »Bratři! 1800 let trvá boj
národa israelského o nadvládu slíbenou Abrah-
movi, ale křesťany židům vzatou. Jsouce potírání
a pohrdání nepřáteli, nejsme přece jen zničeni.
Jsme rozptýleni po celém světě, a proto nám má
náležeti celý svět. Naši učenci o to vedou neustá-
lý boj. Síla naše roste. Nám náleží ten bůh pozem-
ský, ten zlatý idól (modla), jemuž se dnes všech-
no klaní. Zlato jest mocí světa, jest silou, radostí,
náhradou. Ve mnohých evropských městech vlád-
nou židé několika miliardami franků. (Od té doby,
co rabín tuto řeč promluvil, miliardy židovské na-
byly obrovských rozměrů. Pozn. dopis.) Dnes
všichni králové a knížata jsou u nás až po uši za-
dluženi, aby si mohli vydržovat velké armády. Mu-
síme vládnout co nejvíce usnadňovat půjčky, aby-
chom je tím více měli v rukách. Zemědělství vždy
bude hlavní studnicí bohatství, proto, bratři, zjed-
návejte si co nejvíce orné půdy. Praví se, že mno-
ho židů dává se křtíti. To jest jen dobře. Pokřtě-
ný žid zůstane vždy naším spojencem. Hlavním
naším nepřítelem jest katolická církev, proto mu-
síme dle všech svých sil vnukati lidu svobodo-
myslnost, nedůvěru ke kněžstvu katolickému a o-

povržení tím, že budeme na světlo vytahovati
skandální historky z jeho soukromého života.
Hloupé a slepé massy lidu dají se vždy řídití kři-
klouny. Čím jest slabší vláda, tím lépe pro nás,
proto hledíme, bratři, zviklati každou vládu, a
brzo přijde den, jenž splní naše cíle, den, kdy do-
sáhneme vlády nad celým světem.«

Z interpelace posl. dra Myslivce a soudruhů
na říšské radě dne 3. a 22. června a 2. prosince
1909 vypisujeme část z rabínovy řeči, kterou u-
veřejnil Ratcliff ve své knize: »Obzor politických
a historických událostí v posledním desetiletí.«

»Protože křesťanská církev jest nám nejne-
bezpečnějším nepřítelem, musíme se ze všech sil
přičiňovati o to, aby církev tato byla oslabena a
proto musíme vočkovávati křesťanské inteligenci
idee svobodomyšlnosti, pochybování, rozkolu a
musíme způsobovati náboženské spory. Starali
jsme se o to, znehodnocovati duchovenstvo kře-
stánské a tím zničiti jeho poslání, jež by nám mo-
hlo býti překážkou. Každým dnem mizí význam
gojských (křesťanských) kněží: všude se hlásá
svoboda svědomí. Již tedy jen několik let dělí nás
od úplného úpadku křesťanské víry, nejnebezpeč-
nější to naší protivnice. S druhými již si dáme ra-
du, ale o tom jest ještě předčasno mluvit. Král ži-
dovský bude tím, čím kdysi byl papež. On bude
patriarchou všehomíra a mezinárodní církve, kte-
rou založíme. Ale dříve než vychováme mládež
pro tuto víru, budeme církev křesťanské ničiti
kritikou, jež budí rozkol. Vůbec měl by náš tisk
kritisovati státní záležitosti, náboženství, neschop-
nosti křesťanů, kteří s námi nejsou za jedno, a to
slovy nehledanými, abychom je teď ponižovali,
jako oni po věky ponižovali nás.«

Ze všech těchto míst a jiných, které ještě po-
stupem času a za příležitosti uveřejníme, vysvítá,
jak židovsko-zednářský plán, usilující o úplné pod-
manění křesťanů, má předem všeho na zřeteli: roz-
rývati a podlamovati křesťanské náboženství, jme-
novitě katolické, rozsévati rozkol a nesvornost,
hanobiti kněžstvo a tím připravovati je o důvěru.
Plán, jež židé chovají od věků a o nějž houžev-
natě pracují, založen jest ovšem na předpokladu,
že jest dosti prodávajících lidí mezi křesťany, kteří
žido-zednářům budou pomáhati, a že žije hodně
hloupých, kteří se dají omámiti a vésti. Ředitel-
ství této činnosti, jak známo, tají se v nepřístup-
ných sborech, odkudž dávají se povely důvěrní-
kům a široko daleko rozvětvené organizaci a od-
kudž vypouštěna jsou rozličná hesla o svobodo-
myslnosti a pokroku, aby moderností lovila, za-
slepovala a takto získané stoupence řídila k za-
myšleným cílům. Nezapovídáme nikomu svobodo-
myslnost, vzdělání a pokrok, ale ukazujeme na
hloupost těch, kteří, mohouce vzdělanost a pokrok
pěstovati samostatně, dali se ukovati do organi-
sací, jichž zmocnili se židé, aby pod střechou li-
bivých hesel rozrušovali křesťanské náboženství,
které dle jejich často již prozrazených výroků
jim nejvíce překáží na cestě k ujařmení a ovlád-
nutí lidstva.

Postačí ukázati na sociální demokracii, která
otročí židům okatě a která má vrchní komando ú-
plně židovské, postačí upozorniti na pokrořáka a
volné myšlenkáře, u nichž židé nabýli práva do-
movského, aby myslící lidé dodělali se přesvěd-
čení, v jakých rozměrech židé na hloupost lidskou
spekulují. Vůdcové těchto organizací ovšem dobře
vědí, komu slouží, ale dopouštějí se podvodu na
důvěřivých, když jim malují, že běží o blaho lid-
stva, ač dle pravdy jde o měšec a vládu žido-
stva. Neomylným důkazem tohoto našeho tvrze-
ní jest skutečnost, že noviny i řečníci těchto ži-
dům zaprodaných organizací nikdy neberou na
přetřes dnes již ohromující a děsnou vládu žido-
ského kapitalismu, protilidskou a nekulturní žido-
skou mravouku, ale překrucujíce skutečnosti, lohou
o bohatství katolické církve a protivzdělanost-
ních snahách katolického kněžstva. Čtete listy so-
cialistické, pokrořácké, volnomyšlenkářské a o-
statní noviny svobodomyšlné a poznáte, jak se ži-
dům v Čechách otročí.

Když tedy dr. Guth tolik si stěžuje do lidské
hlouposti, radíme mu, aby ji dnes hledal a odkrý-
val tam, kde se usídlila. A že zvolila pobyt svůj
ve stranách, které se vyhlašují za nejpokrořilejší,
dokázali jsme předchozími řádky zcela určitě a
jasně.

**Jiné doklady o hlouposti, nemravnosti a za-
bedněném zpátečnictví.** Jak již v minulých »Vol-
ných Listech« jsme se zmínili, dr. Guth, hovoře v
»Čase« o rozličných nedostatkách v církvi kato-
lické v dobách minulých, přislazoval svoji řeč
starostí o kulturní zájmy a láskou ku pravdě. Je-
ho starost dnes však jest již farizejská a nemístná.
Neboť to, co vytýká církvi katolické, náleží již
dávné minulosti, musí se posuzovat dle tehde-
jších zvyklostí a bylo účinem živlu lidského, kte-
rý chyboval a bude se mýlit, pokud lidé zůstanou
lidmi. Že však tento lidský živel v církvi kato-
lické pokračoval a se vyvíjel, toho důkazem jest
právě okolnost, že nepřátelé katolicismu musí lo-
vití tak daleko v minulosti. Jest nám líto dra. Gu-

tha, že musí podnikati tak daleké pouti, a proto
nabízíme se mu za průvodčí po nivách přítomno-
sti. Úvodem připomínáme, že katolická církev
svoji věrouky a mravouky neskrývá, její knihy
jsou otevřeny celému světu, a není nesnadno s
hlediska pokroku, lidskosti a ryzi mravnosti sro-
vnati učení její s učením židovským, které sice po-
hrouzeno jest v temnotách, ale které vydává prak-
tické a všem pozorovatelům viditelné ovoce.

Jen takovým srovnáním vyjde na jevo, na
které straně oprávněno jest mluvit o lidské hlou-
posti, nemravnosti a zbedněném zpátečnictví. Da-
lo mnoho práce, nežli takové srovnání bylo možno
učiniti, neboť bylo potřebí heveru, jimiž pravda
o židovském »Talmudu« a »Šulchan-Aruchu« by-
la dobývána. Dnes znalost věrouky a mravouky,
ve dvou těchto židovských knihách obsažené, již
tak pokročila, že nemusíme tápati ve tmách a ko-
lisati v nejistotách. Dr. Guth, jako pronásledova-
tel nevědomosti a hlouposti, laskavě tedy dovolí,
když vzdávajice příslušné díky zpytatelům »Tal-
mudu« a »Šulchan-Aruchu«, otevřeme před zra-
koma jeho příslušné partie, aby na nich mohl brou-
siti svůj um a pruchod sjednávati své mravní hor-
livosti. Ale i tak třeba připomenouti, že tato naše
srovnávací práce není bez jistých obtíží, vztahu-
jících se na tužku páně censorovu. Proto na poji-
štěnou hned předem oznamujeme, že výňatky,
které uvedeme, byly interpelovány poslancem
Březnovským na říšské radě dne 22. ledna 1907.
Citáty jsou vybrány z »Židovské Otázky«, kterou
napsal S. Rossow. »Kdežto křesťanství hlásá na-
prostou čistotu vzhledem k Bohu, bratrskou lásku,
neczištnost a spravedlnost ku bližnímu, židovství
dovoluje veškeru lest i vůči Bohu. Mravní žido-
ský katechismus místo mravouky náboženské
jest pln obchodnických pravidel. Vůbec možno ří-
ci, že židovský katechismus projevuje nenasytnou
touhu po vezdejších statcích a odmítavou chlad-
nost ke všemu, co není židovské. V modlitbě »še-
foch« prosí židé Boha, aby vyliil svůj hněv na
goje (křesťany) a vyhladil je pod nebesy Hospo-
dinovými. Jestliže umírající žid odkáže něco aku-
movi (nežidovi), není třeba závěť vyplnit. Našel-
li žid něco, co náleží akumovi, není potřeba mu
to navrátiti, leda že běží o to, aby akumové byli
přesvědčeni o poctivosti židů. Jest-li žid dlužen a-
kumovi a umřel-li akum, nemusí žid dluhu dědicům
platiti, nevědí-li o tom. Klamati goje (křesťany)
jest dovoleno, ale tak, aby klam nevyšel na jevo.
Právě tak je dovoleno neplatiti gojovi dluhů. Žid
žida nesmí obíratí v kartách, ale akuma smí. Jest-
liže má žid akuma ve svých rukách (dle doslov-
ného překladu: odírá s kuže), tu druhý žid může
přijíti k tomuto akumovi, pučiti mu peníze a o-
klamati ho tak, aby přišel o všechno. Jestliže a-
kum žádá na židu peníze, tu druhý žid, jenž zná
poctivost akumovu, nesmí svědčiti v jeho prospě-
ch. Žid smí křivě přísahati, hlavně ve věci krá-
deže, nebo hrozí-li mu tělesné tresty. Učiniti ně-
co na prospěch akuma, nebo darovati něco aku-
movi, jest velikým hříchem. Lépe hoditi kus
chleba psovi, než darovati jej gojovi.«

To jsou významné doklady pro p. dra Gutha
a ostatní pokrořáky, kde jest jejich povinností hor-
liti o nápravu a zachraňovati lidstvo od nevědo-
mosti, hlouposti a nemravnosti. Vzhledem k těm-
to ukázkám židovské mravouky, uložené v »Tal-
mudu« a »Šulchan-Aruchu«, sama sebou takofka
vtírá se otázka: kde že katolická mravouka má
podobná hrozná naučení a pravidla? Nuže, vybi-
zíme dra Gutha a ostatní pokrořáky, socialisty a
volnomyšlenkáře, otřasající se vytrvale o věci ka-
tolické, aby kriticky pohovořili o těchto mravních
židovských pravidlech, jež zajiště nesnášejí se s
pokrokem doby a se zvučným hlaholem těchto
stran, které učinily se obecnými strážci lidské
mravnosti. Promluvíli jsme, a nyní mají slovo vy-
znavači pokroku, kteří spínají ruce a vášnivě pro-
sí o mravnost jménem národa a lidstva, jménem
cti a jménem přítomnosti i budoucnosti.

(Upozorňujeme, že právě v čase, kdy p. dr.
Guth se vysmíval katolickým hlupáčkům, vyšel
ve Vídni pečlivý německý překlad »Talmudu« ve
dvou svazcích nákladem Th. Matterna, Vídeň X.-1.
Rotenhofgasse 106. Cena 6 K. Tento nefalšovaný
Talmud jest dokladem, jak celé davy židovské —
netoliko tedy jednotlivci — hraly sice proti kře-
stánské politice veliké chytrosti, ale jak na druhé
straně také ve vlastním táboře utvrzovaly nej-
vůlejší zpátečnictví. Když tedy sahal dr. Guth po
křivice lidské hlouposti, pomínil ta markantní
svědectví, která mohl míti po ruce nejsnadněji.
Kniha »Talmud« zkonfiskována nebyla a Talmu-
du se přece učí sami kandidáti rabínství v praž-
ské »Talmud-Thora-Schule.« Židovští dobráci však
si hrají na slepce a raději se snaží paběrkovati na
úhoru křesťanském. Pozn. red.)

A opět doklad k pokrořácké nevědomosti.
»Čas« dne 1. prosince v Besedě hovoří: »Podle
jakých zásad dávají se u nás národní dary, nemo-
hu vyzpytovat. Jednoho dne strana staročeská
podnikla tiché sbírky a dala Fr. Lad. Riegrovi vlc
než stotisícizlatový dar. Mladočeská strana, pro-
tože jest v každém ohledu chytřejší, nesbírala.

nýbrž odhlasovala dru Václavu Petákovi v Plzni pensi z obecní pokladny, to jest z kapes všech poplatníků. Dr. Rieger měl velkostatek Maleč, dr. Peták jest starousedlý advokát v Plzni a starousedlí advokáti nebývají pravidelně nuzáci.

Závist z těchto řádků přímo číší a nevědomost prozrazuje se tu veliká. Nebereme v pochybnost, že o daru Riegerovu více již ví čipernější gymnasta. Jest přece obecně známo, že Rieger dostal stotisícový dar, jež závětí po své smrti národu vrátil. Velkostatek malečský koupili Palacký a Rieger v pověstnou dobu chabrusových voleb, aby získali hlasu proti Němcům. Vykonali tedy vlastenecký čin, jehož pisatel v »Času« nedovede chápati a jež urážlivým způsobem vykládá v ten rozum, jakoby Rieger, dostávaje národní dar, byl býval zazobaným velkostatkářem. Kdo má jen kousek rozhledu po našem českém životě, ví, jak málo Palacký s Riegreem na kupní cenu zaplatili, a jak skutek jejich vlastně byl počátkem hosp. tísně a starosti. Sám Rieger, všechno obětovav národu, musival až úzkostlivě pořizovati rozvalu mezi vydáním a příjmy, kdežto mnozí také vlastenci dnes ve službách židovských pojišťují si teploučkou existence.

Pravdou ke svornosti. Poslanec Udržal v »Union« rozhovořil se o neblahých poměrech a rozervanosti v českém národě a vysvětloval neblahé výtečky naší politiky. Děláme prý politiku citem a nikoli rozumem. To jest stará pravda, která ovšem opakováním nepozbývá platnosti. Udržal příčinu této citové politiky vidí v individualitě národa utlačovaného a těžce o svá práva zápasícího. S míněním tímto se nesrovnáváme, protože dějiny znají i jiné, po staletí utlačované národy, a přece u nich není a nebylo takové rozhárané strannosti a neukázněné citovosti jako u nás.

Vlastní příčina rozháranosti české jest v politické výchově, což tvrdí sám Udržal, jenže tuto pochybenou výchovu odstrkuje v dalekou minulost (do 60—70 let), což není pravda, neboť škodlivé vlivy na politickou povahu českého člověka počaly se uplatňovati před rokem devadesátým a postupně sílily přibíráním moderních filosofických proudů, které přinášely do Čech všechny možné prvky rozumného a mravního rozkladu. Nepochopená svobodomyšlnost, měnící se často v bezuzdnost, mátožný individualism, považující za přední povinnost pohrdati každou autoritou, bezmyšlenkovité velebení svobody — toť byly příčiny, které zavinily, že každý chce všemu co nejlépe rozuměti a jest o sobě toho mínění, že vůdcovské žezlo vloženo mu bylo již do kolébky. Do dneška myslící člověk nedovede chápati, jak byly možny **projevy předních vůdcův a směrnatných novin**, že vznikání nových stran není pro národ neštěstím. Vzpomínáme, že »Obnova« od svého vzniku na lichost a nebezpečnost tohoto mínění vždy důsledně ukazovala nestačujíc ovšem, aby zastavila proud, jehož frásavné mělčiny byly do očí.

I tady byla opětne potvrzena zkušenost, že zveličování svobody působí rozvrat a rozháranost národního tělesa. Tam nás dovedla neprozíravost politických vychovatelů, kteří ovšem, co se tkne ubíjení katolíků, na ručest nacházejí svornost též na velikou radost mezinárodního žido-zednářského činitele, v jehož zájmu jest, aby národové, rozvrácení nábožensky a vysílení horečkou svobody, stali se posléz jeho kořistí. S tím souhlasí, že všechny české noviny, které jsou pod vlivem židovským, o svobodě hovoří bez únavy a pátou přes devátou.

Má-li se dostaviti střízlivější nazírání, není na jiném, než aby chopili se obrodné práce všichni rozumní činitelé a o životě vůbec a zájmech politických zvlášť mluvili ryzí pravdu, neohlédajíce se, co tomu říkati budou různí národní mluvkové. Pravdu musí mluviti člověk o člověku, strana o straně. Předem jest to úkolem strany agrární, jejíž noviny ve lži se topí a jejímž mužům, jako Staňkovi, nabízí se již 25.000 korun, dokáže-li, co potupného napsal o opatu Drápalíkovi.

Kostelní práce

pozlacovačské a rezbářské,

znovavhizení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Čestné ujednání od vld. duchov. úřadů k dispozici

Obrana.

Chytrá omluva. »Čech« nazval »Volnou Myšlenku« organizací revoluční a dodal: »Kdo má odvalu sledovat cíle revoluční, nechť nese také dů-

sledky.« Na to odpovídají (v č. 14.) »Učitelé Noviny«: »Volná Myšlenka by byla rozpuštěna, kdyby sledovala cíle revoluční.« Chytrost žádné čary! Pokrokaři každou chvíli vypalují ostré rakety proti vládě, nelíbí se jim na ní nic. Když však jsou hnáni do úzkých, hned se odkazují na vysvědčení, jaké jim vláda dala. Prý by Volná Myšlenka byla rozpuštěna kdyby . . . Vždyť přece toto sdružení netepá jenom různé chyby, které se v církvi vyskytují, ale bojuje zcela zřetelně proti křesťanskému světovému názoru vůbec. Paragrafy státní praví, že má býti naše náboženství hájeno, ale lidé, kteří berou plat od státu a kteří skládali přísahu katolickou, ostentativně se k Volné Myšlence hlásí. Zde jest vyložená nesrovnalost a — přece Volná Myšlenka není rozpuštěna.

Jest u nás revoluční, čili nic? Faktum jest, že členové Volné Myšlenky v Čechách ani slovem nepokáráli revoluční záchvaty volnomyšlenkářů ve Španělsku a v Portugalsku. Naopak však k vůli Ferrerovi pořádali fanatické protestní schůze, na kterých byli tepáni katolíci vůbec.

Pokud to bylo nebezpečno, sami volnomyšlenkáři portugalská zapírali také houževnatě svůj revoluční ráz. Stěžovali si na všechny strany, jak byrokratická vláda pronásleduje občany zcela pokojné, jimž prý ani na mysl nevstoupilo osnovati revoluci. Volalo se k Evropě, aby hájila svobodu takových beránků.

A zatím nepoctivcům byly umožněny právě soustavným lhaním účelné přípravy k převratu. Tak hloupý není revolucionář žádný, aby vyložil celý svůj plán dříve, než bude mít všechno dostatečně připraveno k výpadu. Vždyť přece samy řádné vlády, opírající se o silné vojsko, před válkou hledí přípravy co možno utajiti. Natož živly státoborné!

Ale zrovna v Čechách »by byla Volná Myšlenka rozpuštěna, kdyby . . .« Jest také pravdou, že jest mnoho členů Volné Myšlenky, kteří vůbec nevědí, jaké jsou konečné cíle kulturní, sociální a politické těch, kteří Volnou Myšlenku vedou. Prostomyslní občané lapají se na vějičku různými hesly, jež Volná Myšlenka nehodlá nikdy uskutečnit.

Ale kam spějí cíle vůdce, o tom nechť přemýšlí ten, kdo ví, že volnomyšlenkáři všichni tvoří ligu všesvětovou, která odpovídá za to, co její členové páchali v Bruselu, Rusku, Portugalsku atd. V Portugalsku podle pokrokařské logiky »nebyla« V. Myšlenka revoluční. Vždyť tam nebyla rozpuštěna.

»Ratibor« mobilisuje proti nám. Židovsko-realistický »Ratibor« rozpomenul se náhle na doby svého bývalého vlasteneckého náteru a vypisuje vlasteneckou klatbu na české klerikály, proti nimž prý »po léta stále a stále mobilisuje«. V předešlém čísle horlil ještě »Ratibor« proti vojenské mobilisaci a dnes tento povedený hlasatel humanity mobilisuje sám »všecky poctivé české lidi« proti katolickým Čechům. Nevíme, zdáží blížíci se změna kvartálu způsobila v »Ratiboru« sentimentální posu s choutkami po vlasteneckém zrádování, které bylo v modě, kdy »Ratibor« vařil ještě ve svých sloupcích pověstnou »kašičku«, či máme-li počítati s novým přebarvením tohoto hadího exempláře, který vedeve slvěknouti kuži každým rokem podle barvy podávaného semence. Překvapí vás to však rozhodně, že muže se odvážiti k vlasteneckému zrádování list, který po léta slouží vyssávacímu molochu semitskému a jenž po léta šíří v české veřejnosti realistickou otravu kosmopolitismu a vlastenecké hostejnosti.

A proč hlásá »Ratibor« nutnost mobilisace proti všem českým katolíkům? Zakladatelé Svatováclavské Matice Školské, která vydržuje katolické paedagogium v Bubenči, napsali v subskripčním provolání, že akce její je v přítomné době naléhavější a daleko nutnější nežli Ústřední Matice Školské. Ojedinelý tento projev, jenž nekryje se s přesvědčením všech českých katolíků, prohlásil ihned »Ratibor« za úklad proti Ústř. Matici Školské a následkem tohoto hlásá vyhlazovací boj proti všem českým katolíkům. Při tom ovšem projevuje pyramidální nevědomost o zásluhách křesťanství v Čechách a stotožňuje nás s německými křesťansko-sociálními násilníky ve Vídni. Kdo si z nevědomosti a ze zlomyslnosti vybuduje základ pro svou polemiku, prozrazuje, že mu skutečně schází »rozum, srdce i svědomí«, jenže o tyto kvality nepřišel působením křesťanství, nýbrž odpadem od něho. Jsme oprávněni tvrditi, že žádný český katolík neodepře svou obvyklou podporu Ústřední Matici Školské ani tehda, když bude podporovati snahy Svatováclavské Matice Školské. Je to však dost smutné, že listy rázu »Ratiborova« řáděním svým nutí české katolíky, aby vedle národní daně odváděli také náboženskou daň na školství. Proti škůdcům křesťanské civilizace měl by »Ratibor« mobilisovati. Tím by skutečně národu poctivě sloužil. Ale to by ztratil inserenty a subvence, proto bude raději nadále mobilisovati proti českým katolíkům ve jménu své humanity a vyhledávati bude v řadách mladočeských volontéry, kteří by sedli na lepidlo židovsko-realistické. Odmítáme vlasteneckou klatbu »Ratibora« jako nepřítelny projev okamžitého záchvatu v nynější válečné horečce a divíme se, že propustila

censura tyto »Ratiborovy« mobilisační plán. Vlasteneckým povinností se u »Ratibora« učiti nebudeme, protože lidé »bez rozumu, srdce a svědomí« nemohou nikoho poučovati.

Politický přehled.

Změny ve válečných a mobilisačních zákonech. Hrabě Stürgkh prohlásil, že nové tři vojenské předlohy musí býti schváleny beze změny. Z toho ovšem vzrůstala krise, proto ministerský předseda hr. Stürgkh najednou obrátil, snaže se vyhověti některým přáním. V předloze zákona o válečných úkonech jest vláda ochotna dodati, že úkon má platiti jen v době války nebo při hrozivém nebezpečí války. Dále souhlasí vláda, aby civilní osoby k určitým výkonům povolané byly zaměstnány jen za bitevní čarou a že k těmto výkonům mají býti povolány napřed osoby mladší. Řadu jiných ulehčení provede vláda v prováděcích nařízeních. Rekvisice smí býti vykonávány jen rakouským vojskem, nikoli však také vojskem některé spojené moci na rakouském území. Toto vojsko musí vždy užívati prostřednictví politických úřadů a rakouští státní občané nebudou pak moci býti podřízeni cizímu vojenskému soudnictví.

V **poslanecké sněmovně** postavení vlády není nijak utěšené. Překážku vytlouká za překážkou, jen aby jakž takž se udržela. Před Vánocemi mají býti především vyřízeny vojenské předlohy, kontingent nováčků, prozatímní rozpočet a prodloužení jednacího řádu. Služební pragmatika a malý finanční plán byly z pracovního programu vyloučeny, poněvadž není naděje, že by byly do Nového roku vyřízeny. Vláda nechce bez úhrady pragmatiku nechati vejíti v platnost a pro malý finanční plán není opět nálady.

Malý finanční plán snaží se opět přichystati vláda, aby si mohla opatřiti 30 mil. K na služební pragmatiku. Malý finanční plán vypracoval posl. Steinwender následovně: zvýšení osobní daně od příjmu 10.000 K, daň mládenecká, daň z bezdětnosti a daň z tančím. Poněvadž však jest obava, že by tento plán neprošel, má se z něho také něco vzíti na sanování zemských financí, lépe řečeno, má býti zvýšen podíl země na výnosu osobní daně z příjmu i daně kořaleční. Proto má býti také zvýšena dosavadní daň z lihu o 50 K na hektolitr. Kolo polské doplňuje tento malý finanční plán požadavkem, aby současně byla zvýšena státní daň z piva do výše 8 K.

Významné změny v armádě. Ministr války Auffenberg a náčelník generálního štábu Schemua podali 9. prosince žádost za propuštěnou a císař také ihned žádosti jejich vyhověl. A ještě téhož dne ministrem války jmenován polní podmaršálek Alexandr ryt. Krobotin, dosud odborový přednosta a náměstek ministra války, a Frt. Conrad z Hötendorfu vrací se na místo náčelníka generálního štábu, z něhož byl před krátkou dobou zatlačen nebožtíkem hr. Aehrenthalem na přání Italie. Náhlá tato změna překvapuje a dohady stíhají dohady. Krobotin jest vynikající v dělostřelectvu a C. z Hötendorfu jest původcem všeho technic.

O **česko-německém vyrovnání** jednalo se v pondělí ve Vídni v ministerské radě, již se také účastnil kníže Thun. Rokovalo se tu především o úpravě jazykové otázky u zeměpanských úřadů v Čechách a pak o smutném stavu zemských financí. Veškeré prostředky jsou prý již vyčerpány a království Českému hrozí insolvence. Dokonce prý není peněz ani na výplatu úřednictva. I v německých kruzích pociťuje se trpce, že zastaveny byly veškeré subvence a proto se naléhá na rozpuštění sněmu a na provedení voleb pod heslem: »Dělnost sněmu!« I německé učitelstvo hrozí zastavením veškeré národní práce, žádajíc rozpuštění zemského sněmu.

Proti vídeňskému starostovi Neumayerovi v poslední době prudce útočí soc. dem. posl. Schumayer, odhaluje jeho soukromý život. Proto deputace křesť. soc. občanského klubu upozornila starostu Neumayera, že by se musil vzdáti purkmistrovského křesla, kdyby se útoky ty ukázaly odivodněnými.

Obnovení trojspolku. Trojspolek, stávající mezi panovníky a vládami Rakousko-Uherska, Německa a Italie byl beze změny obnoven a prý pouze na 6 let. Trojspolek obnoven několik měsíců před uplynutím jeho konečné lhůty, což má svůj význam i v tom, že obnovení stalo se před konferencí velevlyslanců. Proti snahám, aby v trojspolku za vyjednávání velvyslanců povstaly rozpory, postaven trojspolek opět zcelený.

Polský a ruský projev loyality. V plenární schůzi říšských a zemských poslanců přijata resoluce, v níž se konstatuje, že všichni tuto říši obývající Poláci jsou pohotoví, aby v případě potřeby s napjetím všech sil dostáli svým povinností vůči státu a velkodušnému, spravedlivému mocnáři . . . Ve Vídni 7. t. m. na poradě důvěrníků všech ruských stran v Haliči přijata také resoluce, ve které se praví, že ruský národ považuje carismus za největšího nepřítele rozvoje ruského národa. Všechn ruský lid jest odhodlán za všech okolností stát věrně při Rakousku.

Mimořádná opatření v Uhrách. V Uhrách zastavuje se prozatím vydávání cestovních pasů osobám, patřícím do armádního svazku. Druhým nařízením zakazuje se osobám, které jsou schopny nositi zbraň, vystěhovati se do ciziny; následkem těchto nařízení jest občanská svoboda volného pohybu úplně omezena.

Mírové jednání. Delegáti balkánského svazu a turečtí 16. t. m. zasednou ke společ. stolu v Londýně, aby se dohodli o míru. Černohorští, srbské a řecké delegáti na své cestě do Londýna měli v Paříži poradu s francouzským ministerským předsedou. Zvláštní pozornost poutá bulharský delegát dr. Danev, který na své cestě zastavil se také v Bukurešti, kdež byl velmi vřele uvítán. Nejen tato návštěva Daneva, nýbrž také trůnní řeč rumunského krále ukazují, že mezi Bulharskem a Rumunskem docíleno konečně dohody. Danev zastavil se i ve Vídni a Paříži. Podobně řecký delegát Venizelos cestou uklidňuje; pouze Srbsko zdá se příliš upjatým.

Mezinárodní situace hned stoupá v krizi, nato zase se uklidňuje. Tvrdí se, že Rusko jest mírumilovno a že Srbsko ponechalo svému osudu ve sporu s Rakouskem, naproti tomu však město Grodno na Němenu stanoveno operační základnou ruského vojska, což znamená, že Rusko počítá s možností války, ač oficiálně toto opatření odůvodňuje nejistými poměry v ruském Polsku, čemuž ovšem lze také věřiti. Překvapuje ovšem také návštěva ruského velkoknížete Mikuláše v Bukurešti. — Jisto jest, že porady velevlavců v Londýně a delegátů balkánských rozptýlí všechny pochybnosti.

**„Vánoční prodej“
dámských modních
látek za sníž. ceny**

Již začal a finy

**Karel Minář,
Hradec Král., 137.**

Ceny bez konkurence!

Pozor na firmu.

Velký výběr.

Zprávy organizační a spolkové.

Naše schůze: V neděli dne 15. prosince pokračování III. vzděl. kursu lidového na Hradecku o 2. hod. v Libranticích v hostinci p. L. Kurze: a) »O sociálním pojištění« (vsdp. dr. Fr. Šulc, kanovník z Hradce Král.), b) »Úkol ženy v dnešním boji protináboženském« (sl. M. Věchtová z N. Bydžova). — Týž den odpoledne schůze skupiny v Rohozné v hostinci p. Ant. Báči, na které bude řečnický sl. M. Balcarová z Pardubic. — Týž den o 2. hod. odpo. schůze skupiny v Turově a o 5. hod. ve Velké Skrovnici; na obou promluví řečník z Hradce Králové. — Týž den o 2. hod. odpo. schůze skupiny ve Skutičku, o 5. hod. odpo. schůze ve Žďarci; na obou promluví tajemník vp. St. Beneš z Hradce Králové. — Týž den koná se valná hromada skupiny Polička. — V neděli dne 22. prosince: valná hromada okresního Sdružení na Opočensku v Opočně o 2. hod. odpo. (viz zvláštní oznámení). — Zakončení III. lidového kursu vzděl. na Hradecku ve Svinarcech v hostinci p. Fr. Šrámka o 2. hod. odpo. přednáškami: a) »Otázka drahotní« (ref. vldp. J. Konečný, bisk. vik. a farář z Pouchova), b) »Křesťanský socialismus a naše doba« (ref. p. Fr. Šupka, redaktor z Hradce Králové). — Týž den o 1. hod. odpo. schůze skupiny Přibyslav v hostinci p. Fr. Nováka, na které promluví sl. Lid. Kosařová z Dobrušky. — Týž den o 3. hod. odpo. schůze skupiny Čibuz v místnosti p. K. Duškové, na níž promluví řečník z Hradce Králové. — Týž den o 3. hod. odpo. v Chocni (dům Katolické Jednoty) valná hromada okr. Sdružení na Vysokomýtsku. — 15. prosince ve 2. hod. odpo. v Olešnici u Červ. Kostelce v hostinci p. Josefa Ladrara veřejná spolková schůze s programem »O významu organizace katol. mládeže« promluví sl. Kosařova z Dobrušky.

Nový Hradec Králové. Mikulášský večírek Katolické Jednoty, dne 8. prosince t. r. »U Dušků« v Novém Hradci Králové pořádaný, se pině zdařil. Návštěva byla hojná a brzy rozproudila se živá, nenucená zábava při hudbě a humor. výstapech a při rozdělení dárků a trvala v stejné svěžesti až do konce večírku, z něhož

návštěvníci plně spokojeni odcházeli. Výbor Jednoty cítil se povinen, vřelě díky vzdáti všem, kdož ku zdaru večírku platně se přičinili, zvláště p. Neumannovi a spolučlenům bratrské organizace v Hradci Králové, kteří z ochoty nevšední krásné výstupy seřadili, a všem hostům, kteří nás návštěvou svou poctili. Další činnosti Zdař Bůh!

Černilov. Výbor katolické jednoty vzdává tímto veřejný dík vsdp. děkanovi Seidlovi za dar 50 K, který nám věnoval po svém odchodu z Černilova. Rovněž tak vřelě děkujeme p. staviteli Černému za dar 50 K, který nám byl již v červnu prostřednictvím vsdp. děkana odevzdán. Vidíme-li tuto obětavost, s hnusem si musíme vzpomenouti, jak takové šlechetné dárce dovedou nepřátelé hanobiti. Tak na př. v »Hlasech Venkova« jsme četli o nesprávném vedení, ba docela o nesložení účtů za úpravu parku panem děkanem Seidlem. Jaká jest to neomalená lež, patrně jest z toho, že veškeré účty jubilejního parku vedl pan pokladník jednoty, nikoli pan děkan. Proto odkazujeme klepaře, aby do konce prosince t. r. ony účty si prohlédl u pana Tomana v Černilově, t. č. pokladníka, kdež jsou vyloženy k volnému nahlédnutí a jsou od kruhů kompetentních uznány za správné. Patří k tomu notná dávka drzosti, když někdo beze vsí informace si dovoluje pustit do světa tak velkou lež. — Katolická jednota naše bude pořádati, jako roku minulého, ples a to v neděli dne 12. ledna 1913 v sále u Jindrů.

Mikulášská zábava sdružených katolických jednot v Pardubicích. uspořádaná večer dne 8. t. m. v místnostech měšťanské besedy, vydařila se přímo skvěle, což opět s potěšením konstatujeme, jako o všech předchozích zábavních podnicích, pořádaných našimi jednotami. Sál besední byl hostmi zcela vyplněn. Večírek počal řečí spisovatelky Vlasty Pitnerové, která ochotně promluvila k přítomným »O čestbě«. Duchaplnou a spolu zajímavou řeč, propletenou místrně vzácnými životními zkušenostmi, vyslechli všichni přítomní s napjatou pozorností a projevili vděk svůj hlučným potleskem. Všichni účinkující v jednotlivých číslech programu vedli si velmi čile a pobavili milé naše hosty jak náleží. Někteří z nich zvláště upoutali na sebe pozorností svým pružným předvedením a komickou přirozenou figurou. Jako byl na př. p. Marek v úloze »Mladého praktikanta«. Podobně pan Klivický, p. Matys, p. Manna všichni ostatní páni i dámy zavodili v předvedení svých úloh se známou rutinou. Zajímavé dárky, kterými během večera podělování byli přítomní, působily mnohým radost a překvapení. K celkovému výsledku mohou si katolické jednoty, které se v Pardubicích opravdu činí, jen gratulovati. Zdař Bůh!

Křesť. soc. vzdělávací spolek v Čáslavi. Výroční mikulášská zábava, která již loni těšila se značné přízni členstva a milých hostů našeho spolku, překonala letos všecko očekávání. Rozlehlá restaurační místnost hotelu »U modré hvězdy« byla naplněna do posledního místa animovaným obecnstvem, jehož vždy znova se opakující potlesk svědčil, že plně mu bylo vyhověno jak hudebním programem, tak i solovými výstupy. Sl. Pelcová a pp. Lump, Mrázek a Rössler, v jejich rukou oclily se jednotlivé kuplety, snažili se opravdu vzájemně se překonati. Podaření byli: Věční studenti, Kuplet benzinový, Vzhůru do Ameriky a zvláště Klarinetista, jenž musil býti opět a opět opakován. A což teprve, když přišel Mikuláš s půvabným andělem a hrozným čertem, se spoustou dárků! Tu smích nebral konce. Vážené příznivkyňe spolku našeho pí. komis. Nebožátková a pí. inž. Vocásková věnovaly k vydražení ve prospěch Katol. spolkového domu dva darty, za něž strženo 13.40 K. Děkuji všem účastníkům zábavy a všem účinkujícím, prosíme, aby i dále zůstali nakloněni spolku našemu, jenž, jak se přesvědčili, dovede pobaviti nejen vesele, ale i slušně. Na shledanou v novém roce při zábavách i při přednáškách!

Vamberk. V neděli dne 1. prosince t. r. po odpovědném pozhnutí konal náš spolek měsíční členskou schůzi, kteréž se účastnili místní duchovní a mnoho členů a jimi uvedených hostů. Četnému tomuto shromáždění přednášel vldp. Antonín Kaška, děkan z Kostelce n. Orli. »O církvi a jejím poměru ku světu«. Veleduš. pan řečník mluvil více než hodinu krásným, jemu vlastním, nadšeným způsobem o lásce a dobrovolnosti církve katolické k lidem, za což, bohužel, se jí dostává nejčernějšího nevděku: pohany a pronásledování. Tím se však církve od svého vznešeného poslání odvrátiti nedá a bude dále dobro činiti a to i těm, kteří ji pronásledují, podobna jsouc oné milosrdné sestře, která člověku nemocnému, který jednou, když byl ještě zdrav, ji potupil nejpodlejší způsobem, naplnivnutím do obličej. se odměnila laskavou milosrdnou posluhou v jeho nemoci. Tak právě činí církev katolická a tím právě dokazuje svůj božský původ. Nadšená přednáška tato byla vyslechnuta s napjatou pozorností, posluchače hluboce dojala a odměněna byla zaslouženým potleskem. Potom přednesla pročitěně sl. Dostálová krásnou báseň »Kam jdeš?« — Vldp. děkan navázal na děj přednesené básně svoji vzpomínku na svoji pouť v Římě, kdež shlédli ona dvě památná místa, jichž se báseň dotýká. První, kde sv. Petr přicházel z Říma, potkal Pána Ježíše a po domluvě Mistrově se vrátil, a druhé, kde sv. Petr prolihl svoji krev mučednickou, ukřivován byv hlavou dolů. — Na rozloučenou pak doložil vldp. děkan, že dnešní doba svým bojem protikřesťanským podobá se oné době Petrově. I my musíme bojovat a je-li třeba, i trpět, chceme-li po příkladě Petrově věčné slávy dojiti. — Jsme velmi povděční vldp. děkanovi za obsažnou, časovou přednášku, za všechny krásné, povzbuzující myšlenky a vyslovujeme mu za jeho přátel-

skou a nezištnou ochotu, se kterou k nám zavítal, srdečně »Zaplat' Pán Bůh!«, těšíce se, že na nás ani v budoucnosti nezapomene. — Valnou hromadu bude pořádati spolek náš na svátek sv. Tří Králů dne 6. ledna roku 1913, při níž se bude konati přednáška a voliti výbor. Členové a členky, dostavte se všichni k této valné schůzi!

Kolárky,

český výrobek, kněžské náprsenky od 90 hal.
košile, spodky, ponožky, kapesníky, jako nejlepši

vánoční dárek

doporučuje a poltou na výběr málo

Václ. L. Holý,

Hradec Králové.

Výroba a sklad střížného zboží. ➡

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou pp.: Jan Nosek, administrator, za faráře v Dolní Kalné, Jos. Herkner, farář v Bílé Třemešné, za děkana v Jaroměři, P. Justin Zelenka, O. P., administrator v Běronicích, za administratora do Jenšovic, Jan Samec, kaplan, ustanoven za administratora in spirit. et temporal. v Čáslavi, za nemocného p. děkana Foltu, Frant. Budinský, kaplan, za administratora v Kněžicích, Jos. Novák, administrator v Němčevsi, za administratora do Bílé Třemešné, Jos. Sedláček, kaplan v Žlunicích, za administratora do Němčevsi, Frant. Brýdl, kaplan, za administratora ve Vysokém Mýtě, Jos. Krkoska, výpom. kněz v Žichlinku, obdržel dovolenou. — V Pánu zesnul: p. Antonín Svatoš (V Vuln.), rytíř řádu Frant. Josefa I., konsist. rada, b. notář, děkan ve Vysokém Mýtě, zemř. 30. listopadu, (naroz. 1842, vysv. 1867). Uprázdnila se: Fara v Bílé Třemešné, patron. pí. Miloslavy Lohafové, od 1. prosince, děkanství ve Vysokém Mýtě, patron. císařovna Rakouská co královna Česká, od 5. prosince 1912.

Městská rada v Hradci Králové dne 9. prosince učinila následující usnesení: Za dar 20 K, věnovaný Prvním rybářským klubem v Hradci Králové ve prospěch raněných Jihoslovánů, vzdají se díky. — Zřídí se přechodník v ulici Jungmannově mezi domem p. Juliše čp. 479 a paedagogiem. — Uděleno bylo do odvolání povolení ke stavbě kolny na parc. č. 172-22 v Pospíšilově tř. p. Ant. Peckovi, truhláři. — Svoleno bylo k obývání domku pp. manž. Remešových na parc. č. 153-28 v Pospíšilově třídě. — Technické kanceláři bylo uloženo, by se účastnila kollaudace prací, provedených v kostele v Novém Hradci Králové, dne 13. prosince t. r. — Zápis o jednání pátého sjezdu českých měst z království Českého, v Mladé Boleslavi letos uspořádaného, byl vzat na vědomí. — Palackého čítárne věnovány byly 3 m hůlkového dříví.

Jmenování. Pan H. Steinfeld, místodržitelství rada a správce c. k. okres. hejtmanství v Hradci Králové, jmenován jest dvorním radou.

Klicperovo divadlo. Jednota divadelních ochotníků »Klicpera« v Hradci Králové sehraje v neděli dne 15. prosince 1912 původní novinku (premiera Městského divadla na Královských Vinohradech 5. listopadu 1912): Slunovrat (Tu noc před svatým Janem). Hra o třech dějstvích: I. Smívání. II. Půlnoc. III. Svítání. Napsal K. M. Čapek. Děj v zahradě lékárny v Podsedíně, pošumavském městečku, od večera před svátkem sv. Jana Křtitele do svatojanského jitra. Začátek o půl 8. hodině večerní. Předprodej lístků nalézá se u pana Růžičky, papírníka na Velké podsíni.

Mužský odbor Ústř. Matice školské v Hradci Král. konal výborovou schůzi v Besedě dne 10. prosince t. r. za účasti sl. dámského výboru a zvláště pozvaných pánn. Po zahájení schůze místopředsedou p. řed. Rybou přednesl p. JUDr. Hušák stručný obraz činnosti Ú. M. Šk., její význam a podal zprávu o její kritické finanční situaci a o akcích muž. odboru. Přispěvky pp. členův odboru dosáhly letos výše 990.10 K. Vzdají se díky p. dru. K. Klimešovi, c. k. auskultantu, přeloženému do Úpice, za horlivou činnost, osvědčovanou jím jako členem výboru od r. 1909. Po té ustavilo se zvací komité za příčinou pořádání Matičního plesu, do něhož vstoupily dámy: pí. Červená, Schmidtová, Bařková, Švorčíková, Rejthárková, Oehmová, a pánové: inž. Bárta a Vacek, prof. Krbec a Slavík, obch. ak. Schwarz, stav. as. Valásek, mistři řezb. Soudil a Jenčovský, prof. Rejthárek a řed. Ryba. Zvaní rozšířili se tentokrát též na venkov. Z té příčiny zvolil se zvláštní výbor. Pozvánkám přiložil se provolání, vybízející k podpoře Ú. M. Š. Ježto jest nezbytným rozšíření zvacího komité, žádají se snažně ti, kteří by mohli spolupůsobiti, by se lask. přihlásili u p. řed. Ryby aneb pí. Schmidtové.

Labské břehy. Regulaci mnoho stromů a keřů na labských březích padlo, ale c. k. říditelství pro stavbu vodních cest, město a Okrašlovací spolek zdejší postaraly se o náhradu. Při upravených cestách na bře-

zích labských přesázelo město přes 100 velikých a vysázelo 1470 mladých stromů a to, aby ráz krajiny labské zachován byl, 609 topolů, 200 vrb, 142 duby, 120 lip, 100 jilmů, 177 javorů a 122 jiných stromů.

Z obchodního gremia v Hradci Králové. Udělil se 2 nadace po zemřelých manželích pp. Janu a Marii Krušvicových v částkách po 72 K. Žadatelé, bývalí obchodníci, podejte své žádosti k rukám starosty obchodního gremia pana Karla Richtra, velkoobchodníka sukny v Hradci Králové do 15. prosince 1912.

Pohádkové divadlo spisovatelky Abigail Horákové a umělecká recitace pro mládež odbyvá se s povolením sl. c. k. okr. školní rady v pondělí dne 16. t. m. ve dvoraně Adalbertina. Spoluúčinkuje (vybraným obsahem recitačních čísel z našich předních básníků) choť, vynikající recitátor p. Jožka Horák. Známa umělecká dvojice připravuje naši mládeži velice cenný, v pravdě ušlechtilý požitek. Všele doporučujeme.

Přednáška cestovatele dp. Svojsíka byla návštěva velice četně. Ačkoli zabrala delší čas, přece nikoho neunavila. Promítané obrazy byly velice zdařilé a všeobecně se líbily. Pan cestovatel skončil za obecné pochvaly.

Tyroly, východní část mezi Dolomity a Vysokými Taurami s nádhernými velehorskými partiiemi z jižních Alp vápencových od Cortiny v údolí Ampezzo, Antholzké a Toblašské jezero a údolí Brunneck, Taufers, Corvara, Motreja, Sterzing, Mieders, Igels a i. jsou v malebné řadě pohledů vystaveny v Panoramě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové od 14. do 20. prosince 1912.

Úmrtí. Dne 8. t. m. zemřel p. Bohumil Svoboda, redaktor »Orlických Proudů«, v mladém věku 27 let. V sobotu se podrobil operaci a den nato již zákeřné nemoci podlehl. Zpráva o skonu tak mladého života vyvolala obecnou soustrast a to tím více, že zesnulý zde zanechává synáčka a choť. Pohřeb se konal za velké účasti dne 11. t. m. Kondukt vedl z kaple okresní nemocnice dp. Kopecký na hřbitov Pouchovský. R. i. p.

Obsah vyhlášky, týkající se podání přiznání k osobní dani z příjmu a ku dani důchodové. A. Osobní daň z příjmu. Po rozumu § 202. zákona ze dne 25. října 1896, č. 220. ř. z. o přímých daních osobních, čl. 29. a 43. prováděcího nařízení ku IV. hlavě tohoto zákona, stanoví se lhůta ku podání přiznání k osobní dani z příjmu pro rok 1913 do 31. ledna 1913. Nebude-li přiznání v předepsané lhůtě podáno, může daň býti uložena rozhodní komisí na základě pomůcek úřadu po ruce jsoucích z moci úřední. Kdo ve lhůtě předepsané nepodá povinného přiznání k osobní dani z příjmu, může býti vzat do vyšetřování pro zatajení daně (§ 243.). Konečně se upozorňuje zvláště na to, že povinnost podati přiznání a následky opomenutého snad podání nejsou závisly na tom, bylo-li doručeno osobní vyzvání podle § 204. čili nic. — B. Daň důchodová. Přiznání o všech důchodech dani důchodové podrobených (§ 124. a 125. zákona), mimo ty, z nichž daň důchodová dlužníkem se srážá, buďtež pro rok 1913 podána po rozumu § 138. zákona ze dne 25. října 1896, č. 220. ř. z., a článku 18. prováděcího nařízení ku III. hlavě tohoto zákona ve lhůtě, ku podání přiznání k osobní dani z příjmu svrchu stanovené, u onoho berního úřadu vyměřovacího, který jest příslušen přijímati přiznání k osobní dani z příjmu. Připomíná se, že i při dani důchodové povinnost podati přiznání i následky opomenutí této povinnosti nejsou závisly na doručení zvláštního vyzvání.

Houpal se na elektrice. Dne 6. t. m. čeledín, zaměstnaný u p. J. Vacha v Černilově, chtěl prozkoumati sílu elektriky beze všech předběžných studií. Vzal žebřík, vylezl k světelnému vedení, vzal do ruky jeden drát. Poněvadž necítil žádných účinků elektrických jisker, chopil se drátu druhého, který mu nahladil svůj energil až přes hlavu tvrdostí drátu prvního. Proud působil tak prudce, až čeledín křičel. Přikvapivší lidé sundali žebřík, ale ubožák visel na drátě dále, nemoha se odtrhnouti, ani tehdy, když bylo do něho vráženo tyčkou. Konečně rozkázal hospodář pan Vach, aby se přineslo několik otepí slámy pod pověšeného, což jej mělo izolovati od země. Pak chopil hospodář čeledína za boty a strhl jej dolů. Čeledín utrpěl značné popáleniny a zapřisahal se, že víckrát elektrotechnikem se učit nebude.

Pardubice. Primář okr. nemocnice v Pardubicích dr. Messany, který dle již přes měsíc v Srbsku, vyžádal si dovolenou až do konce tohoto roku. Městem kolovala pověst, že pan primář vstoupil do státních služeb srbských, obdržev tam skvělé místo a že bude na místo primáře v okresní nemocnici v Pardubicích resignovati a do Pardubic více se už nevrátí. V jeho nepřítomnosti vykonává vážné operace v naší nemocnici primář okr. nemocnice v Něm. Brodě p. dr. Zahradnický. — Známy spor »Samostatných Směrů« s tajemníkem velkostatků pardubického p. Benáčkem skončil tyto dny před porotou v Chrudimi osvobozením redaktora p. Štěpánka, kterého p. Benáček žaloval pro stále novinářské útoky. Příčinu k vypuknutí sporu zavdala okr. nemocnice, kdež byl p. tajemník zástupcem okr. výboru. Dávne staré rozmlýsk v nemocnici stupňovaly se, místo aby se klidnily. Doby vzaly si »Samostatné Směry« na mušku a tajemníka tak, že tento byl nucen hájiti se před forem soudním. Přičítané nečestné skutky nebyly tu sice dokázány, ale přes to porota uznala p. redaktora za nevinná a p. tajemník musí nésti finanční tíhu porotních útrat. — Nedávno v Pardubicích zesnulý děkan přeloučský Frant. Hejzlar založil vedle jiných humanitních odkazů stipendium pro studenty, pocházející z přibuzenstva zakladatelova a rodáky z Dobrušky. Stipendium obnáší ročního příjmu 320 K a jest určeno pro

všecky druhy škol. Toto nové stipendium studentské má název »cisáře a krále Františka Josefa jubilejní stipendium studentské« a mělo býti obsazeno od 1. října 1912. — Okrašl. spolek v Pardubicích pojal druhdy ušlechtilou myšlenku povzbudit školní mládež k pěstování květin a tím probouzení v srdcích dětí cit pro krásu v přírodě. Za tou příčinou rozdává ročně školní mládeži tisíce květináčů s různými druhy květin k dalšímu pěstění. Náklad to vyžaduje dosti značný. Ke konci květinové sezony přináší mladí pěstitelé květiny zpět, aby se pochlubili, jak dovedli po celou tu dobu o květinu pečovati. Za dobře vypěstovanou květinu dostane se jim jakéhosi čestného diplomu s příslušným textem. Připouštíme, že okrašlovací spolek má nejlepší úmysl, ale jiná jest otázka, zdali takové podělování školních dětí jest vhodné a praktické a konečně také odpovídající příslušnému značnému nákladu. Jest nesporno, že pozornost školních dětí značně se odvrací tím od povinností a že se tékává mysl dítěte v městech dost tak rozpoutaná ještě více tříští. Školní dítě má co dělati, aby dostálo všem svým povinnostem školním a není tudíž radno ukládati mu ještě něco nového. Na mnohých dětech školních bylo pozorováno, že před vyučováním, místo aby se obíraly důležitým předmětem učebním, hrály si v okně s květináči. Jest jisto, že dosti cenné diplomy po malé chvíli zahodily a docela jest známo, že mnohé zahodily sobě svěřené květináče hned na cestě k domovu do Chrudimky. Okrašlovací spolek nechť laskavě o věci uvažuje.

K té nesnášlivosti holicického faráře. Minulý týden v pokroáškém a rudém tisku byl napaden náš pan farář pro »velikou nesnášlivost«. Kdo dobře zná »pravdomluvnost« toho tisku, hned si mohl učiniti pojem o skutečné tendenci a hned si vzpomněl, jakých prostředků tací lidé užívají. Lidem dobré vůle však sdělujeme krátce a pravdivě toto: V Holicích zemřel dne 30. listopadu pan lékárník Josef Tuma, který se vůbec k žádnému pozitivnímu náboženství v Holicích nepřiznával, do kostela nechodil, sv. svátosti nepřijímal, zaplatiti se dít nechťel a taky nedal. Kdyby tedy kněz chtěl nad takovým zesnulým konati církevní obřady, titíž lidé, kteří si nyní obmyslně stěžují na »fanatismus« farářův, nazvali by úsluhu knězovu bezohlednou dotěrností. Nad to všechno pan Tuma nechťel, aby byla jeho mrtvola nesena do kostela, jak jest obyčejem v Holicích. K smrti pracující pan lékárník vydal pouze pro správu duchovní přesný vzkaz, aby ho farář holický doprovodil z domu na hřbitov. A teď ať každý nestranný člověk uváží, zda jest zde duchovní správa jenom k tomu, aby plnila rozkazy občanů, kteří před smrtelnou nemocí nechťeli o ni slyšeti a kteří dávali zřetelně na jevo odpor proti církevnímu zřízení vůbec. Jestliže v takových případech kněz hned neposlechne jako na vojnu, tím přece nijak nemusí urážeti památku nebožtíkovu. Odepřením církevního pohřbu pouze jedná tak, jak si toho odpárci církve v zásadě přejí. — Pan farář postavil se na stanovisko mírné a správné. Protože naši odpárci tvrdí, že kněží zadarmo neudělají nic, ale bohatým lidem i nekatolického smýšlení za peníze všechno, prohlásil pan farář k zeti zemřelého, panu obchodníkovi Víšovi, že udělá pohřební průvod zadarmo, bude-li mrtvola nesena dle obyčeje v Holicích do kostela. Nestane-li se tak, pak že výkrop dle církevních zákonů vykonati nemůže. Tohle přece nebyla žádná fanatická řeč. Co by také řekli upřímní věřící, až by odpárci katolictva začali tvrditi, že nad rakví pana Tuma přinutili faráře k bezpodmínečné poslušnosti! Po té odpovědi však jistí pánové přemýšleli, jak by pana faráře potrestali. Hned se šlo s denunciací k nejš. Bisk. konsistoři až do Hradce, aby farář k nezaviněnému a trapným svízeltám přibyl ještě nově. To přece pánové mohli uhodnouti, že takové odepření naprosto se nečiní z lehkomyšlnosti. Protože však žalobníci v Hradci nepochodili, hleděli potrestati faráře jinak — vyhlili tu svou šlechtetnější lásku a snášlivost do vždy ochotných protikatolických listů. Tak se má celá záležitost ve skutečnosti.

Žaloba p. arch. Dvořáka. Terazzová dlažba v děkanském kostele stala se nepřímo příčinou soudního jednání před c. k. okr. soudem v Pardubicích. Dělníci na této dlažbě pracující pokračovali ve své práci také v neděli a ve svátek, což fungující kaplan dp. Novotný rozhodně zakázal, přes to, že terazzari se odvolávali na jakési dovolení. Protože stavbu chrámovou vedl p. arch. B. Dvořák, upadl tento v podezření, jakoby on byl původcem znesvěcování neděle v samém kostele katolickém. Aby jakékoli podezření toho druhu p. architekt od sebe odvrátil, podal na Josefa Rychtra, terazzáře v Praze u firmy Všečka, žalobu pro urážku na cti s dokladem, že jej obvinil tento z jednání nečestného, jež jest s to p. architekta snížit v očích veřejného mínění, neboť jest příslušníkem strany křesť. sociální a učení církve pokládá práci nedělní za přestupek náboženský. O žalobě této jednalo se dne 5. prosince před okresním soudem v Pardubicích. Dělníci se vymlouvali rozličným způsobem a jevíli snahy, jako příslušníci strany soc. demokratické svěsti stín neblahé události na dp. Novotného. Ličení soudní se však ten den neskončilo a odloženo bylo na 11. prosince za příčinou povolání za svědka stavitele p. Janečka. V dalším soudním líčení došlo ku svědectvím tak sobě odporující, že okr. soudce p. Krekule byl nucen postoupiti celou spornou záležitost státnímu návladnictví v Chrudimi.

Čáslav. K přednášce dp. A. Svojsíka. Z řad účastníků odpolední přednášky Svojsíkovy, zvláště z venkova, bylo zle zehráno na to, že místo ohlášeného přednesu cestovatelova dalo se pouhé předčítání. Vina svařována byla na dp. Svojsíka, ale úplně neprávem. Vinu

nese komité, přednášku pořádající. Vyžádali jsme si informace u samotného p. cestovatele, který nám sdělil, že pro odpoledne ujednáno bylo toliko zaplácení obrazů a cestopisu za nejnižší režijní cenu, aby umožněna byla dětem i těm chudým návštěva. Stanoveno bylo zároveň vstupné pro dívky a je doprovázející osoby a to 20 h k sezení, 10 h k stání. Tak to pro odpolední předčítanou přednášku stanoví dp. cestovatel všude. Pro přednášku večerní platí ovšem pak ceny zvýšené, protože tu přednáší dp. Svojsík sám. Nechť tedy zklamané obecnstvo se svým rozhořčením obrátí se na pravou adresu a neviní z nešetrnosti někoho, kdo toho nejméně zasloužil. — **Doslov k veřejné schůzi Vápno, sdružení.**

Schůze tato dohněla dopisovatele do Posáz. Kraje, takže v něm po zpsobu lidí, kterým scházil věcné důvody, nadává klerikálům. Hemžl se to klerikálními zvanily, studenými redaktory, černou společností, otroky, svěčkovými babami a pod. Odpovídati na takové lžeznosti bylo by zbytečno, ty se charakterisují samy. Jen tolik podotýkáme, bylo-li by kde možno hledati nějaké baby, pak bylo by to právě ve společnosti dopisovatelů do Posázavského Kraje velmi blůžké, jak zrovna poslední události v našem městě ukazují. Doufáme, že pochopuje. — **Zbytky čáslavských fortifikací.** Poslední sešit »Krásy našeho domova« přinesl zdařilá vyobrazení pozůstatků bývalých hradebních zdí čáslavských. Upozorňujeme na to čáslavské rodáky. Mnohý spatřil tu krásné partie rodného města, o nichž snad vůbec ani nevěděl. Hlavní zásluhu o objevení a zveřejnění těchto pěkných svědků staré slávy čáslavské má pokladník nemoc. pokl. Pařouk, který jako mistrný fotograf amatér jednotlivé snímky provedl a nezištně je muzejnímu spolku »Všele« přenechal. P. řed. a c. k. konservátor Kl. Černiak napsal k nim slovný doprovod. — **Na objasnění.** Někteří čtenáři tohoto listu se rozčilovali, že prý si z nich dopisovatel »vystřelil«, když v jednom z posledních čísel napsal, že p. MUDr. K. Tesař odjede na balkánské bojiště pomáhati české lékařské expedici a zatím prý p. doktor je doma. Ujišťujeme čtenáře, že jsme je nijak neměli k dobrému, neboť pořádaný v čtenářské besedě večírek na rozloučenou s p. doktorem naši zprávu úplně zajišťoval. Že se stalo jinak, za to dopisovatel naprosto nemůže, jako nemůže udati důvody, proč po tak nadšených řečech skutek — utek. Král. město naše je však přece zastoupeno čáslavským rodákem pp. assist. MUDr. Adamcem, MUDr. J. Wagne-rem a MUC. Al. Lochnerem. Reprezentuje se tedy mezi slovanskými bratry dostatečně. — **Slavnostní večer Vrchlického** konán jest osvětovým svazem v sobotu 14. prosince v místnostech Čtenářské besedy. Program vedle slavnostní řeči prof. Tittla vykazuje řadu zpěvů a hudebních čísel, jakož i ukázky z děl básnickových. Při slavnosti vylosováno bude mnoho knih zemřelého básníka a některá umělecká díla z keramické školy Bechyňské. Ačkoli v radosti vítáme tuto posmrtnou poctu velikého mistra, přece třeba poznamenati, že by snad bývalo lépe uspořádati ji bez zařízení restauračního. — **Místo polemik.** Na četné ústní i písemní pobídky, abychom odpověděli »Pravdě« v jejím genu, prohlašujeme, že odpovídati na osobní, z průračných pohrutek vycházející útoky považovali bychom za snižení nejen své stavovské, ale i lidské důstojnosti. Nechť jsou útoky tyto diktovány kýmkoliv a za jakoukoliv příčinou, každý jen poněkud slušnější člověk, který nás i Pravdu zná, i když patří do tábora nám zcela protichůdného, učinil si jistě o tomto »ušlechtilém« jednání náležitý úsudek. A to nám stačí!

Vápno. Dne 8. prosince byla naše malá osada jevištěm náboženské manifestace, jaké dosud ve Vápne, pokud lidská paměť sahá, nebylo. Zakončovala se totiž toho dne sv. missie, řízená P. Karlem Lerchem T. J. z Hradce Králové. Byl-li starobylý kostel Vápenský od 1. do 8. prosince den co den lidmi naplněn, byl posledního dne v pravém slova smyslu přeplněn. Sešla se ke slavnosti svěcení missionárního kříže nejen celá koláтура, ale také lidé ze širokého okolí. Dle toho utvářil se vrchol celé slavnosti — průvod s křížem — velmi imposantně, a to tím spíše, že veškeré okolnosti byly k zdaru průvodu vesměs příznivé: počasí bylo překrásné, lidé celé mračno, dostavil se nejvyšší hodnostář z vikariátu, sám vsdp. bisk. vikář Jos. Pospíšil z Nového Bydžova, mladenci a družičky v ladných ústrojích, hospodářsko-čtenářský spolek »Hálek« s praporem, zkrátka byla to překrásná podívaná, když tento obrovský průvod se ubíral s křížem z lesa, kde kříž byl připraven, do chrámu Páně. Úchvatné závěrečné kázání P. Lercha působilo dojemem nesmazatelným. Nebylo snad jediného člověka, jenž by s touto náboženskou manifestací, ano i s celou missií nebyl spokojen. Panu missionáři, jenž ve farnosti dosti veliké, sv. missii sám konal, za jeho namáhavou práci neupřímnější díky! Kéž Báh této duchovní žni požehná, aby do budoucnosti co nejvíce užítku přinášela!

Do Chrudimě. Již od prázdnin objevovaly se v »Osvětě lidu« různé články, spílající klerikálům a štvoucí proti spolku akademiků chrud. proto, že dosud přechovává ve svém středu klerikály, členy České Ligy Akademické, návštěvovatele klerikálních sjezdů atd. Tím dal se spolek vyprovokovati a učinil po návrhu p. J.U.C. pardon J.U.St. Ježka usnesení, že jeho členové nesmějí býti zároveň členy Č. L. A. Tím byli jsme sice odříznuti od svých kolegů, ale vlastně uvolněni. Teď mohli jsme klidně přehlédnouti celou činnost spolku, jak vlastně vypadá, a zač se prohlašuje býti. Ta revize dopadla tak, jak bylo uvedeno v Obnově. Nehodlám nijak reagovati na vývody p. předsedy Habáčka, nedovedl bych ani nalézt vhodných obrátů, bych mohl čísti jeho »klepavé bábe« a ostatnímu podobné.

mu slohu, jemuž přiučil se nejspíše v nějakých kursech o slušnosti u »Zlaté Husy.« Proti něčemu takovému jsem slab. Trvám pouze na tom, že vše, co jsem uvedl ve svém článku v Obnově ze dne 22. listopadu, jsou pouhá fakta a totéž jsem zmocněn prohlásiti o druhých dvou článcích, jež psali rovněž akademikové, a to v Praze, naprosto beze vsí inspirace z Chrudimě. Je tedy naprosto neoprávněně fanatické napadení dp. Zelinky, jenž o všem neměl vůbec ani potuchy a jemuž ostatně je spolek asi příliš nepatrnou veličinou, než by se oň staral. Co se té »klepavé báby« týče, pozor, pane Hubáčku, aby ten titul nehodil se na toho, jenž dověděl se něco od kolegy Maye, ihned s tím běžel na trh, nepřesvědčiv se o ostatním a neuváživ, není-li možná jiná alternativa než on usoudil. Neb z toho, že někdo nepsal určitý článek, není naprosto možno souditi, že ten článek a ostatní nutně musel psáti, resp. inspirovati druhý podezřelý, totiž moje maličkost. Bude-li se snažit vyvrátiti uvedená fakta, nepůjde to rozhodně »samo sebou«, ani pohrdáním »celou opravdovostí mladého nadšení«, neb fakta ta lze kontrolovati protokoly schůzí, výboru a valné hromady, resp. výroční zprávou, z níž byly hlavně »interní záležitosti spolku« čerpány. Z výroční zprávy je však též patrné, že spolek minul se již se svým původním určením: býti totiž kulturně činným mezi obyvatelstvem chrudimským a že sklesl na pouhý spolek zábavní. Vždyť hlavní slovo má ve spolku kollega pořadatel, ať už jedná se o různé večírky s tanečním programem, nebo o koncerty v parku, či o společenské výlety s datem »O Anně« a s programem »budeme tancovat«, kterážto stylisace smutně dokumentuje akademického občana. Jiná činnost ve spolku naprosto usnula, neboť uvnitř je spolek v úplném rozkladu. Vzhopí-li se někdy k něčemu, je to jen působením jednotlivce, jež ale nedovede spolek z jeho lethargie vyburcovati. Není možno, by byla jednotná práce tam, kde vedle sebe stojí realista, národní sociál, materialistický determinista, dále člověk, jenž již v »sexty« po dlouholet. dušev. bojích dospěl k přesvědčení, že nemůže věřiti, pak živel konservativní a konečně celkový kmen, který hlásí se ovšem k praporu pokrokovému, poněvadž je to moderní. A tento chaos přesvědčení není spojen žádným jednotným programem, žádnou společnou ideou, členové dají se prostě do spolku zapsati, jejich jména vyplní výroční zprávu a dost. O spolek stará se asi deset lidí, ostatní se celý rok ve spolku málokdy ukáží. Tak vypadá životní síla spolku, jenž znanenal kdysi mnoho, ale nedovedl pokračovati s dobou a proto živoří teď pouze z toho, co mu vybuďovali nadšení a obětaví předchůdci. Snad by se mohl opět povznést, ale jen tehdy, až by zrevidoval svůj vnitřní život a pokusil se soustřediti kol sebe všechno studentstvo ke společné práci, s pevným studentským programem. Pak mohl by se opětně vzhopiti a státi se důležitým faktorem v životě studentském, což uvítal by jistě každý s radostí a takovému spolku akademiků chrudimských přeji i já hodně zduar a zdárný vývoj v budoucnu. — Ph.C. F. Hviždala.

Částolovice. Podnětem J. E. vysoce uroz. pl. hraběnky ze Sternbergu založen vedle spolku sv. Alžběty ku podpoře chudých v Kostelci n. Orli druhý tento spolek v Částolovicích. Při valné hromadě 2. prosince konané podána výroční zpráva za první správní rok. Z ní viděti, že spolek podporoval různými potravinami 30 chudých a máje po ruce značnější prostředky, bude moci v příštím roce rozvinouti ještě větší činnost. Všecky dámy ve správě spolku účasteně působí horlivě jak tím, že spolku získávají četné členy a dobrodince, tak i péčí o chudé samy. Uvedeme-li, že vedle spolku s. Alžběty působí tu konference sv. Vincence a že naše vysokorodá hraběcí rodina vedle mnohých podpor každoročně na 150 chudých dětí i dospělých ošacuje, je zřejmo, že málokde tak o chudé je postaráno.

Dobruška. Tuto neděli dne 15. prosince večer pořádá se u nás velikolepý symfonický koncert. Filharmonické sdružení čítá 60 členů a zajisté ještě zvýší dobrou pověst zdejších reproduktivních umělců, která se již tak často osvědčila.

Záložna v Hradci Králové.

Jasné náměstí č. 103.

Vklady na knížky 5%

Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyšší!

Různé zprávy.

Poděkování. K padesátiletým narozeninám dostalo se mně tolik projevů přátelství a lásky, že nemohu hned, jak bych rád, za každý jednotlivý zvláště poděkovat. Děkuji proto zatím touto cestou všem, kdož si na mne v den tak významný doopravdy vzpomněli. Jsem vděčným za veškeré ty přátelské projevy, které mne povzbuzují, abych i dále, dokud Pán Bůh zdraví a síly dá, vytrval v práci pro náš lid a český národ dle hřivny mně svěřené. — V Olomouci dne 2. prosince 1912. Dr. Hruban.

Soukromý majetek jest loupež! Tak prohlásil dr. Adler, vůdce rakouské soc. demokracie, v Basileji, když řečnil pro mír mezi národy. Pro mír řečnil a válku zvažoval: kdo si dá vzíti svůj poctivě nabytý majetek? Jakým právem prohlásuje Adler majetek, nabytý prací a přičinností a šetrností za loupež? Na soukromém ma-

jetku stojí stát i rodina. Do poctivě nabytého majetku ovšem nenáleží lichva, spekulace bursovní, hromadění zlata na jednu hromadu. »Majetek jest loupež«, řekl dr. Adler. Nedivte se, že neustále přibývá krádeží a loupeží a že kradou už destiletí chlápci.

Kdo má z války prospěch? Židé a zase židé. Balkánské státy neměly pomalu peněz k dalšímu vedení války, jejíž každý den stojí na příklad Bulharsko 3 mil. franků. Bulharsko marně se ucházelo o půjčku, židé zaplali kapsy, ale slíbili neomezený úvěr, jakmile bude uzavřen mír. Srbský konsul v Bruselu stojí v čele bankovního domu Cassel & spol. a vymohl Srbsku půjčku 4 miliony franků na 9 procent! Tedy výpomoc asi na 4 až 5 dní! Žid tyje z války, on bude kořistit i z míru!

Všelicos. Uherské ministerstvo obchodu odebralo poštovní dopravu v Uhrách některým bělehradským listům. — Městská spořitelna v Plzni postaví nákladem 1 mil. K nové moderně zařízené městské parní, vanové a sprchové lázně. — Novou modu zavádějí si dámy pařížské, totiž technické zubní přebavují jim zuby na růžovo. — Bývalý portugalský král Manuel přidělen byl důstojnickému sboru 7. husarského pluku v Debrečíně. — Na kievské universitě v Rusku vypukly nepokoje: 400 studentů bylo zatčeno. — Český pomocný výbor jihoslovanského »Červeného kříže« obdržel dosud darů více než 1 milion K. — Ve Vídni opětují se demonstrace, při nichž provolána byla hanba Srbům a Čechům, Kramářovi a Klobáčkovi, a sláva Habsburkům a Hohenzollernům. — Belgická vláda požádala velmocí o zrušení neutrality Belgie. — Ve schůzi státní železniční rady bylo sděleno, že bude přikročeno k reorganizaci státních drah a že zvýšení osobních tarifů jest předmětem studia. — V Uhrách bude zřízeno honvédské dělostřelectvo, prozatím 2 pluky s 5 a 8 divisemi a 2 bateriemi. — »Právo Lidu« obviňuje »Arbeiterzeitung« z falšování válečných řečí soudruhů Liebermanna a Rennera, kteří stáli do války s Ruskem a Srbskem. »Arb.« totiž řečí bojových soudruhů vykuřává a zamlčuje místa, kde se vyslovili pro válku. V uherském parlamentě schválen byl zákon o zřízení sněmovní stráže. — Apoštolát sv. Cyrilla a Methoděje vypravil prozatím 5 milosrdných sester do Sofie dle přání bulharské královny. — Pěšák Lüttinger, vězněný pro vyzvědačství, byl odsouzen posádkovým soudem v Krakově na 15 let do vězení. — Listy veřejně obviňují bývalého francouzského zahraničního ministra de Selves, že zaslančil na 42 mil. franků, určených pro starobní fond městských úředníků, uživ jich pro městský rozpočet. — Největší jedlici chleba na světě jsou Dánové, neboť u nich připadá roční spotřeba chleba na jednu hlavu 287 kg, nejméně pojídají chleba Portugalci, totiž 102 kg v Rakousku 195 kg.

Pro blůdu slepých dívek neoslýšte! Veselé Vánoce, při nichž radostí oči září, nezažijí ubohé nevidomé dívky. Ti nejnešťastnější, i nemocní a sirotci aspoň z Božího světla, ze soucitu v očích bližních se zaraďují, jen slepým dívkám toho popřáno není, ty jsou stále tmě odsouzeny. Jen paprsek milosrdenství šťastných vido- mých je v jejich opuštěnosti potěší! Smilujte se, šlechtní dobrodinci a v době vánoční, v té době štědrosti a lásky, kdy nám popřáno zřítí tolik světla a radosti, dárkem svým jejich trampoty, prosíme, zmírněte. Vděk vyhaslých očí nevidomých dívek bude Vám odměnou. Příspěvky, trochu potravin, i nejmenší dárek s díky přijímá správa Útulny slepých dívek v Praze-III., na Kampě. I administrace t. l. uveřejní.

Svatováclavská sbírka Ústřední Matice Školské měla býti dokončena do konce měsíce listopadu. Poněvadž však zatím zahájena byla všennárodní sbírka na jiné účely, při které sbírka na Ústřední Matici Školskou zůstala bez povšimnutí, prodlužuje se lhůta k uspořádání sbírky svatováclavské ve prospěch Ústřední Matice Školské do konce prosince t. r., do kteréhož dne všechny sběrací listiny i hotovosti mají býti odvedeny. Na výsledku svatováclavské sbírky záleží další činnost Ústřední Matice Školské v příštím roce. Jestliže národ český Ústřední Matici Školskou opustí, bude to znamením, že si nepřeje, aby byly české dívky zachraňovány svěmu národu, že se vzdává německému národu a dobrovolně se chce zgermanisovat a ulehčiti tak snahu Všeněmcům, kterým nejvíce Maticе překáží. Rovněž tak podporují všenněmecké snahy ti, kdo radí, aby Ústřední Maticе Školská hledala pomoc u státu. Necht' rádcové oni použijí svého vlivu u státu, aby Matici pomohli, ale než ta pomoc přijde, necht' každý Čech koná svou povinnost, chce-li se zváti Čechem.

Vánoční a novoroční dopisnice Ústřední Matice Školské, které v bohatém výběru již nyní jsou předmětem nejčilejších poptávek, právě z kanceláře matiční se roz- zesílají. Mistři V. Skála, R. Schlosser, A. Scheiner připravili i letos všem, kdož jen matičních dopisnic k vánočním a novoročním pozdravům užívají, velmi příjemné překvapení motivy založenými šťastně, v pravdě umělecky. — Čeští obchodníci, jako jiná léta, zásobí se včas všemi druhy vánočních a novoročních dopisnic Ústř. Matice Školské, za kterýmž účelem doporučujeme, aby objednávky zasílány byly kanceláři matiční již nyní, aby rychle a pečlivě mohly býti vypraveny. V zájmu p. t. pánů obchodníků prosíme, aby při všech objednávkách uváděna byla čísla druhů, jimiž dopisnice jsou označeny. Při všech druhých dopisnic poskytuje se českým obchodníkům knihkupecká srážka. V drobném prodeji jsou dopisnice po 16 hal. Všechny objednávky obratem vyřizuje kancelář Ústř. Matice Školské v Praze I., Husova tř.

Finanční Rozhled, vydávaný Záložním úvěrním ústavem v Hradci Králové, přináší článek »Říské vel-

kobanky« od Miroslava Kundráta a v přehledu za měsíc listopad statě: Úvěrní krise v Haliči. — Nový prezident Spojených Států. — Osnova zákona o petrolejového monopolu na rakouský průmysl petrolejový. — Názor obchodu a průmyslu o akutních otázkách dneška. — Z trhu peněz.

»Bankovní Zprávy«, vydávané Českou bankou, přinášejí ve svém prosincovém čísle následující zajímavé články: »Německé banky r. 1911, Z italského peněžnictví a hospodářského života (pokrač.), Spojené státy a Kanada s hlediska hospodářského (pokrač.), Různé zprávy, Obchodní kalendář, Kursovní a Slosovací list.«

Příloha. K dnešnímu číslu našeho listu přiložen je obrázkový vánoční seznam Singer Co., akciové společnosti pro šicí stroje v Hradci Králové, obsahující odporu- čení jejich výtečných, co užitečný vánoční dar zvláště se hodících původních Singerových rodinných šicích strojů.

(Zasláno.)

Shromáždění členů třetího řádu sv. Františka řeholní obce královéhradecké bude se odbývati řízením vdp. P. Akursa Košťála, kvardiána z Bechyně, ve středu dne 18. prosince t. r. o třetí hodině odpo. Hojná účast žádoucí.

Jos. B. Veselý,

stavitel varhan a harmonii

== v Hoře Kutné ==

doporučuje svůj závod v rhanátský veleduš. duchovenstvu a slav. patronátním úřadům.

Co mistr závodů prováděl stavby varhan: ve velechrámu sv. Barbory v Hoře Kutné v koncertní síni na jubilejní výstavě v Praze, které byly nejvyšší cenou vyznamenány v Tambové na Rnsi a ve čtyřech chrámech láně ve Varšavě, v Buda- pešti, na Prsatu - Rjeka, opravu varhan v kathedr. chrámu Páně v Saratově na Rusi a mimo tyto v mnoha jiných místech v Chorvatsku, v Uhrách, na Moravě, v Rusku a v Čechách. Stavby a opravy varhan a harmonii všech soustav se provádějí přesně a levně. Zároveň doporu- čuje svůj hojně zásobený sklad pian a pianin osvědčených firem. Opravy a ladění jich se přijímají a se zárukou provádějí.

Jmenován c. k. kraj. soudem v Hoře Kutné stálým přísedním soudním znalcem.

Veleduštojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si doper-

ručeti veškeré kotelní nádobky a náčiní a to: monstrance, kauchy cibáky, nádoby, paténky paciály, svícny, lampy, kautelnice, kropsenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v obnovení a stříbří nebo proti do- piatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na u- kážku franko bez závanosti koupě Vis se posléd posvěcené. Prdes ruční

Sklad veškerých slavných a stříbrných klenotů, jako: ře- šat- uadonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Mošátské prstony, tabatěrky, jídelní náčiní se stříbra pravého i čináského vždy na skladě.

Staré slata, stříbro a drahotobomy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posl a elcoteur

Praha-I. 979, ul. Karolíny Světlé, č. 12. n

NÁBYTEK

KOBĚROE

koupíte nejvýhodněji co do jakosti i ceny přím v osvědčených závodech firmy

AD. NOVOTNÝ a SPOL
v Týništi n. O.

Zástupce: Hynek Kodým, Vinohrady, Bl- nioká ulice č. 6.

Sklad též: Olomouc, Česká ulice 18.

O výhodách se přesvědčíte, dopíšete-li si hne o náš nový obrázkový cenník č. 6

Harmonia

ssací i evropské soustavy, domácí varhany krá- něho tonu, plana a pianina osobně v t- várnách vybraná půjčují a za tovární cer- dodává (též na měs. spl. od 10 K)

Jos. Malý, řed. kůru, Čáslav
číslo 339.

Obehraná harmonia a pianina vždy na sklad Nejlepší doporučení z kruhů vd. duchovenstvu

Nejlepší vánoční dárek SINGEROVY šicí stroje jsou nepřekonatelné.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradeo Králové, u labského mostu 279.

**Chcete koupiti praktické
a vhodné dárky vánoční
opravdu levně?**

Velký výběr pánského a dámského
prádla. Trikotové zboží.

Pravé jágrové prádlo. Nákrčníky.

Bílé bavlněné a lněné damasty na
cíchly. Ručníky.

Kanařasy, sypkoviny věby, šifony.

Obrovská záseba kapesníků od
K 1.20 počínajíc.

Kupony na dámské šaty od K 4.—

**Ceny levné a zboží jen nejlepší
jakosti doporučuje**

Stanisl. Jirásek
v Hradci Králové,
136. Velké náměstí 136.

Všeobecná úvěrní společnost

s. s. s. r. ob.

v Hradci Králové

úročí vklady

4% - 5 - 5 1/4 - 5 1/2 %

dle výpovědi.

**Nejlepší jistota.
Prodej uhlí.**

**Barevná
kostelní
okna**

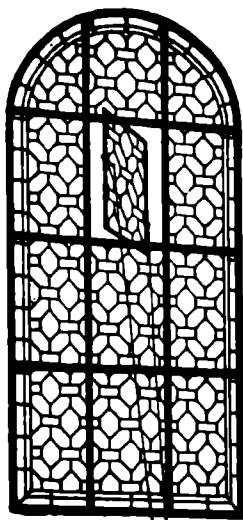
v odbor. provedení
zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla

v Třebechovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

**Moderní látky
nejlepších jakostí**

v nevidaném jinde výběru doporučuje

obchodní dům sukny

V. J. Špalek

v Hradci Králové.

Největší český závod v oboru.

Pohodlné, světlé prodejní místnosti

v přízemí a mezaninu.

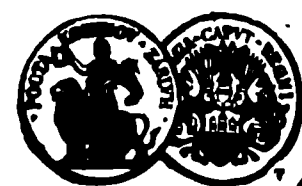
Původní anglické „Homespony“

Nádherné dary!

Obrazy Madony a Krista, krajiny, umělecké
reprodukce a vůbec veškeré obrazy a zrcadla
v moderních rámcích, nejrozumnější umělecké
výrobky, kříže, sochy, rámce a lišty nej-
novějších vzorů a provedení doporučuje

od roku 1891 renomovaný

umělecký závod

Jos. Krieslich v Hradci Kr.
Jirákova třída, naproti Grandhotelu.

**Výroba
rámců,**

vkusné zarámování a zasklí-
vání přinešených obrazů atd.
ve vlastní dílně.

**Obchod umělecký
a papírnický.**

Na skladě veškeré druhy papíru, psací, kreslicí a
kolní potřeby, alba, kasety dopis. papíru, kalendáře,
knihy obchodní a zápisné, modlitební knížky atd. atd.

Obrovský výběr dopisnic

vždy nových uměleckých, místních a časových.

**Mešní vína
zaručeně pravá**

dodá na objednávku
od 10 litrů výše
v bedničkách

Jan Košťál,

hôtelier v Adalbertinu
v Hradci Králové.

Ceny za litr od 90 hal. výše.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchov-
enstvu a ul. patronátním úřadům k opravování
a přezlakování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlatení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po roce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklaďy:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé ve-
likosti, pro kostel, školu
i ku ovičení.

Cenníky zdarma a
franko.

Na splátky od 10 K.

P. T. duchovenstva
zvláštní výhody.

Za pár haléřů

nakoupíte

skvostné ozdoby

svíčky.... a

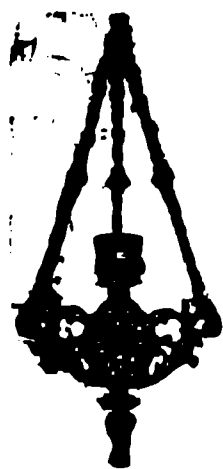
krásné dárky

u firmy

JOSEF JELÍNEK

v HRADCI KRÁL.

NA PODSÍNI.

Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádobky a náčiní a to: monstrance, kalichy cibáče, nádobky, paténky, svícny, lampy, kaulitelnice, kroupky atd. *soš vlastní výroby*, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slatí a stříbří nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na nákladu franko bez záručenosti koupě. *Vše se posléd posvěcené. Předce ruční.*

Sklad veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řešat madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z **Metálové prstony, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínského vždy na skladě.**

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha-I-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

NÁBYTEK a KOBERCÉ

koupíte nejvýhodněji co do jakosti i ceny přímo v osvědčených závodech firmy

AD. NOVOTNÝ a SPOL.
v Týništi n. O.

Zástupce: Hynek Kodým, Vinohrady, Blanická ulice č. 8.

Sklad též: Olomouc, Česká ulice 18.

O výhodách se přesvědčíte, dopíšete-li si hned o náš nový obrázkový ceník č. 60.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

slacení písmo a různých předmětů venku se nalezených za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostávám se na požádání takéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Raďte si psát o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“
v Hronově č. 186.

— Vývoz lněného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské plátna, damašky, ubrusy, ručníky **zeťíry** na košile, — — — látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasíláme vyplacené. 1 balík 40 m obyčejně vkusně rozvržených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6% úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého a Zemského Svazu.

Hudebniny starší

pro piano nebo harmonium
prostřední těžkosti

se levně koupí.

Dotazy zodpoví administrace t. listu.

Nejlepší vánoční dárek
SINGEROVY šicí stroje
jsou nepřekonatelné.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u labského mostu 279.

*Barevná
kostelní*

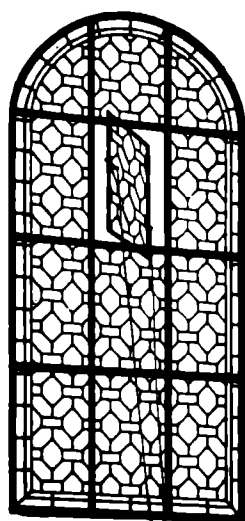
okna v odbor. provedení
zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

uměle sklenářství a malba skla

v Třebetovicích u Hradce
Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
zdarma.

Harmonia

ssací i evropské soustavy, domácí varhany krásného tónu, **piana a pianina** osobně v továrnách vybraná půjčuje a za tovární ceny dodává (též na měs. spl. od 10 K)

Jos. Malý, řed. kůru, Čáslav,
číslo 339.

Obehraná harmonia a pianina vždy na skladě.
Nejlepší doporučení z kruhů vd. duchovenstva.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze meho rýze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Veřejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Jos. B. Veselý,

stavitel varhan a harmonií

v Hoře Kutné

doporučuje svůj závod varhanářský veledůst. duchovenstvu a slavným patronátním úřadům.

Co mistr závodů prováděl stavby varhan: ve velechrámu sv. Barbory v Hoře Kutné, v koncertní síni na jubilejní výstavě v Praze, které byly nejvyšší cenou vyznamenány v Tamboré na Rusi a ve čtyřech chrámech Páně ve Varšavě, v Budapešti, na Prasně - Rjeka, opravu varhan v kathedr. chrámu Páně v Saratově na Rusi a mimo tyto v mnoha jiných místech v Chorvatsku, v Uhrách, na Moravě, v Rusku a v Čechách. Stavby a opravy varhan a harmonií všech soustav se provádějí přesně a levně. Zároveň doporučuje svůj **hojně zásobený sklad pian a pianin** osvědčených firem. Opravy a ladění jich se přijímají a se zárukou provádějí.

Jmenován c. k. kraj. soudem v Hoře Kutné stálým přísedícím soudním znalcem.

Růžencová rozjímání

která o kněžských exerciciích v Hradci Králové konal spirituál Jan Černý, **již vyšla pod názvem:**

Rosa mystica

u **Methoděje Melichárka** na posv. Velehradě (p. Uh. r. Hradiště), u něhž jedině lze knihu obdržeti.

Cena výt. brož. 2 K, vkusně váz. 3 K.

(Blíže v kulturních jiskrách t. listu.)

Světově známý

malínský křen

letešní sklizně, jakož i elbůl, česnek, majoránka a česnek nejlepší jakosti zasílá nejlevněji v 5 kg. balíčcích i ve velkém

Josef Mikulecký v Kutné Hoře.

Vývoz malín. křenu. Ceníky na požádání franko.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zárukuje veškeré vklady na knížky
(půlměsíční záručení)

4 a $\frac{1}{2}$ % dnem 1. dubna 1912
— počínajíc. —

Na vklady ručí: aktiva spořitelny vlastní jmění, městská obec Vysočomyšská a vřelční poplatníci (obecními přírůžkami). Jest tedy vklad ve spořitelnu vždy zcela bezpečně uložen.

OBNOVA

Číslo 51. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 20. prosince 1912.

Inserty se počítají levně. Ročník XVIII.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

zvyšuje (na základě zvýšení sazby Rak.-Uher. banky z 5 1/2% na 6%) dosavadní úrokovou sazbu z knížek 4 1/2% na

4 3/4% (pro vklady
staré i nové)

Mimo to zúročí vklady vázané výpovědí

5% při výpovědi 30denní 5 1/2% při výpovědi 60denní 5 1/2% při výpovědi 90denní.

Ústav založen roku 1868. Akciový kapitál K 15,000.000.—, rezervní fondy K 2,700.000.—. Vkladů celkem ca K 41,000.000.—, celkový obrát K 2,278.000.—, čistý zisk za r. 1911 ca K 1,360.000.—.

Kníže pokoje.

Bliží se svátky vánoční, kdy oslaviti máme příchod vtěleného Krista, Knížete pokoje. Již Isaías předpovídal lidstvu, že Zaslíbený bude dárcem míru: »Malíčky narodil se nám a syn dán jest nám, a učiněno jest knížectví na ramení jeho. A nazváno bude jméno jeho: Podivný, Rádce, Bůh, Silný, Otec budoucího věku, Kníže pokoje. Rozmnoženo bude panování jeho a pokoje nebude konce. Zachariáš dodává o Messiaši: »Mluvíti bude pokoj národům a panování jeho bude od moře až k moři a od řek až do končin země.«

Bylo prorokováno, že knotu kouřícího neuhasí a třtiny nalomené nedolomí. Právě Kristus měl zjevit celou hloubku milosrdenství Božího. Proto výzamně pěli andělé nad jeslemi betlemskými: »Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!« Kdo přicházel na syět dobrovolně s takovou skromností, kdo vkročil hned při svém narození do veliké bídě, ten jistě neměl v úmyslu bezohlednou přisnost, která plodí roztrpčení a sváry. Proto mohl Kristus v době svého učitelského úřadu odhodlaně prohlásiti: »Pokoj zůstávuji vám, pokoj svůj dávám vám . . . Tyto věci mluvil jsem vám, abyste ve mně pokoj měli.« Sv. Pavel také vděčně uznával: »Onť jest pokoj náš . . . A přišed zvěstoval pokoj vám, kteříž jste daleko byli, i pokoj těm, kteříž blízko.« Triumfální vjezd svůj do Jerusalema neslavil Kristus za průvodu vítězných ozbrojenců, ale v průvodu apoštolů. Na cestu mu metány ratolesti — symboly pokoje.

Kristus netoliko všude nabádal k blahému míru, nýbrž i grandiosním způsobem ukázal cesty, po nichž má se mír bráti bezpečně: V rodině, která jest základem státu, panuj úcta k rodičům! Sluha pracuj svědomitě, ale zaměstnavatel chovejž se k němu otcovsky! Všem národům přineseno světlo poznání, všichni tedy se těší rovnou měrou péči Otce nebeského. Proto přemrštěný národní šovinismus ustoupíž spravedlivosti! Nechť se národo-

vé sbratří! Miluj každého bližního jako sebe samého — i nepřitele!

Tyto sociální a humaní předpisy jistě jsou nejlepší cestou k trvalému míru.

Povstali však falešní proroci, kteří řekli, že zachovají mír cestou jinou. Jejich řeči však byly pouze zhoršeným opakováním starobylých pravidel a jelikož přidáním demagogického pochlebenství budily pýchu, rozvířily nespokojenost a nesvornost, tak že jednotlivé skupiny lidstva proti sousedům hleděly uhájeti se velikým zbrojením. A nutnosti válečné sebeobrany nevyhnuli se pak ani diplomaté nejpokojnější. O prorocích, kteří taký rozvrat zavinili, platí slova Hospodinova v bibli: »Hojí rány dcery lidu mého s hanbou, říkajíce: Pokoj, pokoj; a nebylo pokoje . . . Toto praví Hospodin proti prorokům, kteříž svádí lid můj: kteříž kousají zuby svými a hlásají pokoj. A nedá-li kdo co v ústa jejich, zasvěcují naň boje . . . Zklamali lid můj, říkajíce: Pokoj, a není pokoje; a on stavěl stěnu, oni pak ji omazávali hlinou bez plev.«

Ano, o pokoji mluví nyní nejvíce ti fanatičtí demagogové, kteří pokojné lidi hledí bezohledně ujařmiti, všech prostředků sebeochrany zbaviti. Pokoj — a není pokoje — také nemůže býti, pokud štvavý boj třídní stále mocněji víří, pokud panuje útisk slabších národů, lidí věřících, pokud kapitalismus pronásleduje chudinu.

Od Betlema však září hvězda míru tím jasněji, tím čarovněji, čím více se od ní lidé vůle nedobré odvracejí. Věrní křesťané nedají se však zastrašiti křikem moderní negace, zrak jejich toužebně pohlíží ke Knížeti pokoje, který jediný dovede dáti mír na zemi jako sladkou předzvěst míru věčného. »Ku pokoji povolal nás Bůh«, praví sv. Pavel.

Has Boží mocně proniká srdce lidí dobré vůle. Vánoce, svátky milosrdenství, štědrosti, míru povzbudí a posílí naděje těch, kteří s pokorou se skloní před Božským Děckem nesoucím ratolest míru.

Podporujte katol. tisk!

Dopis z Ameriky.

(Z Jackson v Minnesotě.)

Den 28. listopadu, jakožto každý poslední čtvrtek téhož měsíce prohlášen byl presidentem S. S. za národní svátek, »kdy každý obyvatel této země má ustati od svého obyčejného zaměstnání a ve chrámě svého vyznání vzdáti díky Bohu za všecka v minulém roce přijatá dobrodíní, oslaven byl v našem theologickém semináři v St. Paul neobvyklým způsobem.

James J. Hill (nekatolik) pozván byl s celou svou rodinou k slavnostnímu obědu a uchystáno mu slavnostní uvítání. Sám arcibiskup uvedl milého hosta do jídelny a tam u přítomnosti profesoru a studentů velebil jej asi takto: »Theologové semináře Sv. Pavla nechť při této příležitosti dají na jevo svoji hlubokou vděčnost zakladateli tohoto ústavu. Sedmnáct let zpět, kdy seminář založen, bylo zde pouze 57 studentů. Dnes jest jich 192. Zařízení ústavu jest co nejmodernější. On sám stal se požehnáním našemu západu, jsa základem kvetoucích osad a katolického školství. A to vše děkuje za puvod svůj panu Hillovi.

Mr. Hill děkuje arcibiskupovi, professorstvu a studentum za překvapení a předpovídá velikou budoucnost ústavu. Velebí činnost venkovského duchovenstva zvláště na severozápadě jakožto průkopníků pokroku.

Odhadováno, že aspoň 55.000 »turku« zabito a snědno bylo na den díkůvzdání (28. listopadu) v St. Paul a sesterském městě Minneapolis. Turkey — krocan, angl. turkey — jest posvícenským ptákem americkým.

I opravdového Turka jmenuje Angličan turkey a s radostí by i o totéž číslo zmenšil řady oněch odvěkých barbarských nepřátel křesťanstva a zvláště Slovanstva. Sympatie amerických listů jsou na straně našich bratří a zdar jejich zbrani sledován je s nadšením.

Náboženské vyznání, jakožto nutný doplněk kvalifikace učitelů obecných škol žádal na schůzi

VÁNOČNÍ DARY

Bohatě zásobený sklad moder. rámt.

— První závod v místě. —

Hradec Králové, Adalbertinum.

Snímky dětí. Rodinné skupiny.

:: Ceny mírné. ::

VELKÉ OBRAZY

:: C. a k. dvorní ::

a komorní fotograf

Nejvhodnější doba od 9 hodin dopoledne
do 3 hodin odpoledne.

dle každé fotografie.

Podoba a trvanlivost zaručena.

J. F. LANGHANS

**Velmi výhodné a naprosto bezpečné súročení kapitálů
skýtají vkladní knížky, vkladní účty a 4½% dluhopisy Živnostenské
banky, jež možno obdržeti u pokladny**

ŽIVNOSTENSKÉ BANKY FILIÁLKY V HRADCI KRÁLOVÉ,

**SS která provádí i veškery ostatní bankovní transakce
za podmínek co nejvýhodnějších. SS**

»University Liberal Association« nedávno konané v St. Paul George F. James, děkan státní university fakulty paedagogické a president »Minnesota educational Association.«

Každý učitel — žádá — má být vázán (s ohledem na různost vyznání školních dětí a mimonáboženský charakter amerického školství státního), aby složil a podepsal následující principy:

1. Duševní interpretace života lidského.
2. Svědomí, jakožto indiv. odpovědnost v souhlase s veřejným životem.
3. Závazek vyučovati theorii tvoření v přirodě v souhlase s náboženstvím a vědou.
4. Uznávání fakta, že duše je nesmrtelná a že následuje po smrti život individuální a bez omezení.
5. Závazek prohlubovati v dětech náboženský názor.

Jaké to »hrozné zpátečnictví« na americké státní universitě!

Konečný výsledek národních voleb amerických jest pro nás katolíky potěšující.

V senátě i domě zástupců mají demokraté silné většiny. Pro presidenta demokrata odevzdáno přes 6 mil. hlasů, pokrokář Rosevelt ne celé 4 mil., republikán Taft přes 3 mil., socialista 690.000.

Ač nelze všeobecně to vymeziti, přec možno považovati katolíky po většině za příslušníky strany demokratické, pro kterou oni pracují a která také jim vždy nejvíce přála, ač v posledních letech i republikáni, i Rosevelt sám, za naše přátele se veřejně prohlašovali a i skutky dokázali, že jimi jsou. Zda upřímně, ovšem nelze říci, ani popřiti.

Věnujte jednu korunu ve prospěch stavby sanatoria na Pleši zakoupením losu »České Loterie«. Jest to národní povinnost!

FEUILLETON.

KNĚZ — PROFESSOR.

Píše Karel Ronovský.

Starému Brodu:

... Vidím Tě v duši, město kaštanů,
vzpomínka na Tě v daleku mě vzruší,
vidím Tě v poesii starých snů, ...
však už jen v duši, jenom ve své duši...

J. Jahoda.

Prchají léta, letí dni, mládí prchá, život mra-
vivými doteky ničí všechny květy mladých snů a
odchází stáří, tiše, po malou ... A duše se plní
vzpomínkami. Jako kouzelné proutky jsou ty vzpo-
mínky. Šlehneš a už ti v duši vyrůstá rodný do-
mek, vidíš zahrádku, pole, dobrého otce, milou
mamičku, všechno je plno sytých, zelených barev,
jak vidíš dále a dále, město, kde jsi čerpal základy
vzdělání, kde jsi studoval, první lásky tak bojácné
i přece tak sladké vidíš — dnes usměješ se tomu,
vidíš ty kadeře, rusé, černé i plavé i oči modré jak
pomněnek květy a černé jak bezedné tůně vábívé ...
vše se ti zjeví, potěší mysl a shasnou zas ty o-
brazy, jak shasíná svíce ...

A přec tak rád vzpomíná každý ...

Německý Brod ... Mnoho vzpomínek zalétá
k tomu útulnému městu, mnoho vzpomínek na zla-
hé mládí, dobu studií. Tam k těm lipám u kláštera,
am letí ty vzpomínky ...

Dnes už je jiný Německý Brod ... Ty silné
di klášterní nezní ozvěnou mladých hlasů, nezní
už latinou, řečtinou, mlčí ... Nemluví ty stěny,
které slyšely tolik jásavých písní mládí i těžké
vzdechy mladých těl ... Jen v duši, ve své duši
vidím to gymnasium, to staré gymnasium opřede-
né zbožnou legendou ...

A s tím gymnasiem společně, jaksi nerozlučně
sou spjatý obrazy profesorů, dobrých učitelů.

Obrana.

Požehnání židovské na Slovákku. Kdo stále
ještě věří na židovskou touhu po assimilaci, ať si
všimne, jak si židé počínají všude tam, kde mo-
hou poroučeti. Přísně oddělená kasta semitská se
stará jen a jen o zájmy vlastní, ať jest v nejtěs-
nějším jejím sousedství bída jakákoli. Polský Swiat
Slowiański přináší velice poučné doklady o vzá-
jemných vztazích křesťanů a židů na Slovensku.
Na př. jedno z největších slováckých měst jest
Ružomberk, který má bez předměstí 8200 obyv.
Mezi nimi jest židů pouze 693. A přes to tito lidé
vládnou městem. Tak nepatrná hrstka židů ovšem
se těší privilegované přízni maďarské, dostávajíc
značné výhody za horlivou maďarisaci slovácké-
ho lidu. Před 50 lety byli v Ružomberku pouze tři
židé, kteří se musili vykoupiti, aby nebyli vyho-
štěni. Dnes židovský továrník Mauthner zaměst-
nává ve své továrně 6000 slováckých dělníků, jest
osvobozen od obecních přírážek na 25 let. Město
mimo to musí platiti dva písaře, kteří vystavují
pro Mauthnerovy dělníky pracovní knížky. Ru-
žomerská městská spořitelna platí ročně katolic-
ké náboženské obci jen 5 K 60 hal., ale obci židov-
ské ročně 1000 K. Ale židům jest toho málo. Do-
máhají se, aby jim město vydržovalo židovského
hrobaře, sluhu v synagoze, zpěváka i rabína. To
všecko tedy na útraty poplatníků slováckých pro
pouhých 693 městských židů! Již dosáhli židé to-
ho, že byl uzavřen dosavadní katolický hřbitov,
protože se rozkládal blízko židovských přibytku.
Ružomberk také platí ročně 3800 K na gymnasium,
do něhož chodí většinou židé. Nákladem 10.000 K
vydrží měšťanskou školu dívčí, ve které mezi
120 žákyněmi jest 70 židovek. Ale židé postupují
ještě dále. Zasadují se o to, aby purkmistrem byl
plnokrevný žid. Nestačí jim dosavadní křesťanský
purkmistr, který přirozeně se bojí sebe menší ne-
opatrnosti židovské velikáše rozmrzeti.

Šedivá hlava, výrazná vysokým čelem a po-
hledem přísným a přece tak milým ředitele Kon-
činského mihne se duší, Svoboda, jehož postava
upomínala na tvrdý křmen, který nedal se zfor-
movati do těsných úředních forem. P. Augustin
Dufek, poslední z klášterních profesorů s usmě-
vavou tváří, jenž neuměl zarmoutit nikoho, P. Bo-
huš Neumann, upřímný přítel, kněz-professor, sto-
jící vysoko nad pojmem profesora katechety. —
Celá řada těch starších profesorů táhne mysl,
slyšíš ty hlasy jejich, jejich vtíp i slovo vážné, u-
směješ se jednou a jednou se zamyslíš ...

Kus života, mladého života voní z těch vzpo-
mínek ...

A všichni již odešli ... Posledně odešel prof.
B. Neumann. Po dvacet roků působil na brodském
gymnasiu, srostl jaksi s dějinami jeho. Byl dobrým
učitelem, ba, možno říci, výborným. Ze dnešní do-
by těžko jest professoru náboženství získati si
sympatii svých žáků, získati si jejich lásky a u-
znání pro svoji práci. A professor Neumann toho
dovedl.

Neuzavřel své duše pro pocity a zájmy svých
světců, nepostavil se na trůnu nedotknutelnosti,
ale otevřel své srdce plné pochopení pro mladé
nadšení, pro mladé zápaly, všem svým žákům do
kořán. Viděl radost jejich, radoval se s nimi, vi-
děl zármutek a starost, rmoutil se s nimi a těšil je.
Byl dobrým učitelem a přítelem ...

Poznal život, snad až příliš musel prožít vše,
co osud uchystá hořkého, trpkého ... A vyrostl
v muže širokého rozhledu, velikého vzdělání a vě-
domého své zodpovědnosti jako profesora.

Jeho oduševnělá tvář prozrazovala vzácnou
povahu, upřímnou a přímou nahoru i dolů. Neznal
pochlebování, neznal falše. A hájit pravdu, své
přesvědčení dovedl hrdinně, bez bázně! Tím im-
ponoval, tím vzbuzoval úctu a lásku. Jemu ne-
bylo učení náboženství pouhým memorováním
fádků učebnic, jemu bylo vědou, pravdou, kterou

Pak nemají Hlinkovci chrániti svobodu kře-
stánského lidu proti takové záplavě maďarsko-ži-
dovské despotie! Protože plány slováckého po-
krokářstva jsou již dobře prohlédnuty a jelikož
žid jásal, že za nepatrný poplatek se po hřbetech
slováckých vyšplhá ještě výše, musili rozhodně
vůdcové katolických Slováků volati po vyma-
nění z příze tolik nebezpečné.

**Jak se tučilo pořadatelstvo eucharistického
kongresu.** Adlerův »Arbeiterzeitung« a prof. Ma-
saryka »Naše Doba« nařkly několik vídeňských
miliónářů židovských, že dali velký peníz na eu-
charistický kongres, aby za to dostali řád. David
Berl, velkoobchodník uhlím, ihned klep tento po-
přel. Nyní došlo na druhého miliónáře, bankéře
Jana Reitzesa, čefa bankovního domu S. a M.
Reitzes, jehož strýc na vídeňské tramwayi a ban-
kovních spekulacích vydělal 100 mil. K. »Arbeiter-
zeitung« vypravuje: »Reitzesovi bylo slíbeno ba-
ronství, když dá pil milionu K na nějaký vě-
decký účel. Ministerský předseda pil milionu Reit-
zesových K přijal, ale dal je na eucharistický prů-
vod. To se dověděl spisovatel Peter Rosseger od
jistého (!!) hraběte. — K tomu odpovídá »Frem-
denblatt«: Baron Reitzes dal 200.000 K na vídeň-
skou garnisonní nemocnici, jinak ani haléř. — O-
všem rudý a pokrokový tisk český svých lží ne-
odvolá. A kdy se stala tomuto tisku nehoda, že by
byl křivě obvinil z něčeho rabíny? V tom ohledu
jest panstvo až příliš opatrné.

Pokrokoví hospodáři. Již více českých měst
trpkou daní zaplatilo důvěru v pokrokářské sliby
o finančních reformách. Bengál zapálen, ale když
dohořel, studené číslice dokázaly jalovost chvastu.
Nový příklad! Z pokrokářské radnice valašsko-
meziféřské byly metány junácké blesky proti Or-
lům jako velikému neštěstí národnímu. Po plamen-
ných řečech husitských, žižkovských, masarykov-
ských však se konečně veřejnost podívala do ú-
ředních lejšter, za jichž sestavení byli pokrokáři

jeho žáci měli pochopit, přesvědčit se o ní.

Nelekal se ateismu u svých světců, protože
dovedl vše objasnit, vysvětlit, důkaz podati a na
zásady protichůdného učení upozornil. Chtěl, aby
přemýšlel, uvažoval a pak teprve svůj ú-
sudek projevil. V tom tkví jeho cena velká jako
paedagoga.

Než ještě jedna stránka jeho ušlechtilé povahy
zvláště vyniká u něho jako učitele středoškolské-
ho. Mnoho stesku a stesku oprávněných je slyšeti
na středoškolské professory, že tak málo se snaží
ze studijní výchovy pevné charaktery, lidi, kte-
ří dovedou své přesvědčení hájiti, kteří jednou
mají znamenati důležité jednotky v národním ži-
votě. —

Těto výtky je prost zajisté professor Neu-
mann. Všichni jeho žáci, kteří za těch dvacet ro-
ků jeho působení na brodském gymnasiu vyšli do
arény životní, dají mi za pravdu. Sám jsa charak-
terem pevným, chtěl, aby i jeho žáci, třeba snad
měli časem odlišné životní názory, byli a zůstali
pocitivými, přímými a hlavně čestnými.

Nejedna exhorta jeho byla apelem v tomto
směru na studenty, nejedna hodina náboženství
změnila se v hodinu tříbení názorů o silném a pev-
ném charakteru. »Muž intelligentní, student, má
býti majákem, který svým životem, svými skutky
má zářiti v moři života všem, kdož ztratili vesla,
neb koho bouře zahnalá v nebezpečná místa ú-
skalí«, toť jeho slova, jež tak často opakoval.

Ve studentech viděl budoucí muže práce ná-
rodní. A že právě historie našeho národního života
na svých prvních posicích měla a i ještě dosud má
muže, kteří vyšli z chudobných chat a světnic,
kteří byli zceleni a utvrzeni silou v boji o život,
obracel hlavní péči svoji k chudým studujícím.
Těmto vojínům v boji s osudem hleděl trdně chví-
le studentských let zpříjemnit, mnohou trpkou a
hořkou chvíli zažehnat.

Nejlépe charakterisují jeho lásku k těmto stu-

Vhodné dárky

ve velkém, jinde nevidaném
výběru, v každé ceně, jen
dobrých jakostí koupíte nejlépe

v odborném závodě pro pány

fy J. PAVELKA

JOS. PAVELKA HRADEC KRÁL. PALACKÉHO TR. 77
PÁNSKÝ ANGL. MOD. ZÁVOD.
VLASTNÍ PRADELNA. — VLASTNÍ VÝROBA.
VLASTNÍ ŽEHLÍRNA. — KARLOVA TR. 502.

Kabátové oddělení v I. poschodí.

Světové značky.

Prádlo dle míry nezvýšené.

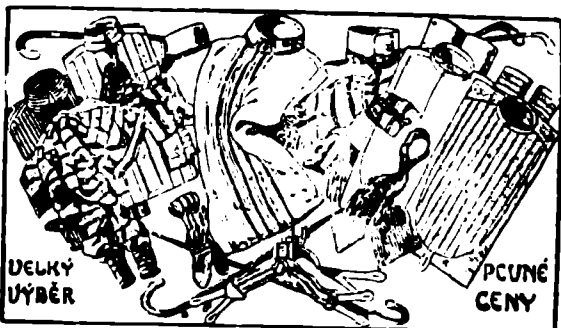
Angl. kabáty od K 30-
Nepromokavé kabáty.
Župany . . . od K 25-
Ranní kabáty od K 20-

Ne. rom. plášť. od K 20-
Vesty od K 3-
Kapes. 1/2, tot. od K 2-
Ponožky . . . od K 50

Košile bílé 3-40 8-
Košile barev. 4- 12-
Košile noční 4- 7-
Košile - frak - smoking.

Nádherné kravaty.
Šle . . od K 1- výše
Spodky od K 3- výše
Hle. — Deštníky.

Rukavice kož. a plet.
Teplé prádlo trikové.
Čepice . . . od K 3-
Sport. a turist. potřeby.

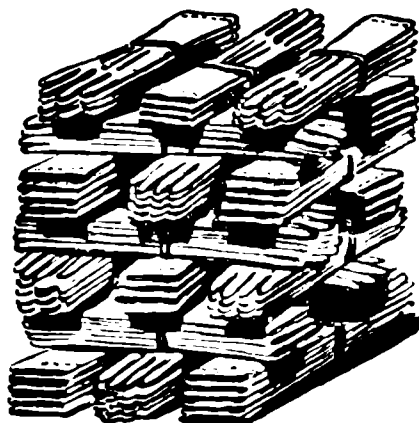
JOS. PAVELKA HRADEC KRÁL. PALACKÉHO TR. 77.
PÁNSKÝ ANGL. MOD. ZÁVOD VLASTNÍ VÝROBA-VLASTNÍ
ŽEHLÍRNA-VLASTNÍ PRADELNA Karlova tr. 502

Vlastní prádelna a žehlárna. !! Vlastní výroba prádla !!

Sběrny:
Palacká 77 Karlova 502
od Grandu do náměstí. proti p. Skuherskému.

Svěřte zhotovení odborníku vyučenému!

Výprání, vyžehlení a monogramy zdarma.

placení. A revise dopadla velice tragicky. Poklad-
ni hotovosti ve fondech z části scházely. V chudo-
binském fondu se nedostávalo 230 K. Byly tam
však náhradou listky se slovy: Šafář 180 K, Bu-
blík 50 K. Ztratily se dva účty stavitele Brdy,
jdoucí do tisíců, tak že revisori ani nemohli se-
znati, co město dluží. Z nadace Müllerovy pro chu-
dé dívky vzal si účetní Šafář provisi, jež mu nále-
ží, až po novém roce. Město utrpělo ztrátu několi-
ka set, protože nebyly včasné a řádně vymáhány.

Když chtěli konservativci čisti revisní zprá-
vu, bylo jim to odepřeno, aby se prý veřejnost
neznepokojovala. Prý později budou podány vy-
světlivky. Jest nevyšší čas, aby se tam městských
financí ujali lidé schopnější.

Pomlouvачný poslanec hledá zadní dvířka.
Katolický tisk obrátil reflektor důkladné kritiky na
Staňkovo hospodaření v rolnické motouzárně. Je-
ho talent byl podroben kritice tolik výmluvně, že

dentům jeho vlastní slova, která mi nedávno na-
psal: „ . . . Bývalo mi upřímně líto ubohých na-
ších hochů, kteří nuceni jsou doprošovat se o
bědů u soukromníků, nejednou sousto s trpkostí
požívají musili.“

Jeho činnost v tomto směru nedá se ani dobře
oceniti.

Zásluhou jeho se stalo, že spolek ku podporo-
vání chudých studujících účelně i znamenitě plní
svůj úkol, jeho zásluhou vznikl a prosperuje »ju-
bilejní fond« na stravování chudých studentů.

On kněz a professor chodil po městě dům od
domu, prosil za ty naše chudé studentky, sbíral
milodary i členské příspěvky pro tento fond, jehož
existence je dnes úplně zabezpečena. Všichni, kdož
z tohoto fondu podporu budou bráti, vděčně zaji-
stí budou vzpomínati jeho zakladatele. On proje-
voval svou péči a lásku nejen slovy, ale i skut-
kem. Před dvaceti lety přišel do Německého Bro-
du chud a zase tak chudý odešel.

Měl úspory, nastrádané svým skromným ži-
votem, jež zasvětil práci pro studenty a když
odcházel z Něm. Brodu, nevezl s sebou haléře z
těchto úspor, až v poslední době churavěl a mno-
hého přilepšení potřeboval. Všecky své peníze na-
strádané věnoval na založení nadace pro chudé
studenty . . .

Tímto svým činem zabezpečil si v Německém
Brodě, nehynoucí paměť a v dějinách ústavu jeho
jméno zůstane psáno písmem nesmazatelným.

A odešel odsud tiše, bez pompy světské, jako
vojín, který dobře bojoval, jako člověk, který po-
ctivě, celou silou života vyplnil svoji životní po-
vinnost . . . A co učinil ve prospěch výletního fon-
du, městského ústavu chudých, sirotčince a ji-
ných humanitních ústavů, to ví celá brodská ve-
řejnost.

Kéž jest mu dopřáno, aby léta svého zaslou-
žilého odpočinku strávil spokojeně ve zdraví a tě-
šil se vzpomínkám na léta minulá, ztrávená v Bro-
dě, v městě kaštanů a starých štítů . . .

slídl a slídl s největší houževnatostí, jak by se
organisovaným katolíkům vymstil a vyhláškou
nějakého finančního skandálu »klerikálního« od
své neobratnosti pozornost odvrátil. Když se vzdal
P. Norbert Drápalík opatského úřadu, zamnul si
Staněk radostně ruce a už to začalo. Vydal docela
lživou brožuru za účelem zcela demagogickým. Ne-
ostýchal se uveřejniti lži jako topory — vždyť byl
kryt poslaneckou imunitou.

Ale katolický tisk moravský v zápětí odkryl
falšování fakt. Když byl Staněk hnán do úzkých,
prohlásil po delším váhání, že prý dokáže, jak
Raiffeisenka v Nové Říši se usnesla zapůjčiti P.
Drápalíkovi, který prý ani jejím členem nebyl,
20.000 K. Činil si také velkopanské podmínky, co
všecko mají katolíci učiniti v zájmu přesného zji-
štění pravdy. Katolická Raiffeisenka však nevá-
hala s náležitou odpovědí. Vyдалa otevřený list,
který zůstane pro vždy ostrou fotografií poslance,
starajícího se tak úzkostlivě o zdar — podniků ci-
zích. Jasně vysvětleno, že opat Drápalík se čle-
nem záložny stal, ale nikdy o půjčku 20.000 K ne-
žádal, tak že odhlasování v té příčině bylo nemož-
ností. Správa Raiffeisenky odvolává se na staré
i nové členy, revisory, na neporušené protokoly,
seznam členů, knihu podílů atd. Správa na př. pí-
še, že její první denník jest 11 let starý, kolkovaný
c. k. hlavním berním úřadem v Brně, spočtený a
přísně změřený, prošílý a neporušenou pečeti o-
patřený, datovaný, tak že se v něm, jakož i ani v
jiných knihách nedalo naprosto něco s úspěchem
zfalšovati. Zkrátka jsou nabízeny nejsvětější dů-
kazy, že Staněk mluvil nehorázně lži. Správa vy-
zývá, kdy a kam Staněk přijde do N. Říše s důka-
zy vlastními a poukazuje, jak jini pomluvači schlipi,
když měli dokazovati. Ku konci správa volá: »Pro-
to Vás rozhodně zdvořile žádáme, abyste určité
do Nové Říše přijel. Nevymlouvejte se snad tím,
že nemáte kdy. Na důkaz pravdy vždycky musí
býti kdy u člověka čestného, za jakého Vás pova-
žují Vaši přívrženci.«

Leč o Staňkově ochotě průběhem dvou týdnů
jsme nečetli nic — a pokrokařské listy místo cha-
rakterního odvolání šalebných lží stichly.

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně 12. t. m. vyřízen
zákon o podpoře rodin mobilisovaných záložníků;
zákon ten jest všeobecně prospěšný, proto schvá-
lení jeho bylo hladké. — Dne 13. t. m. ve druhém
i třetím čtení přijat zákon o kontingentu nováčků,
Něco podobného, aby zákon o nováčcích přijat byl
již před březnem následujícího roku, nestalo se už
mnoho let. Při té příležitosti posl. Valoušek jako
generální řečník pro prohlásil za katol. stranu čes-
skou na Moravě, že pokládáme za svou povinnost
v této těžké době dáti říši to, co žádá zabezpe-
čení její existence. Hlasování naší strany nesmí

však býti pojímáno jako známka spokojenosti s
militaristickými břemeny. Jako strana křesťanská
stavíme se proti militarismu a výstřelky jeho bu-
deme potírat všemi prostředky. Jsme rozhodně
proti válce a odmítáme štvání proti nám, jako by-
chom byli pro válku. — Dne 14. prosince ve dru-
hém i třetím čtení vyřízen byl zákon o odvodu ko-
ní a voziva. Posl. dr. Stojan v debatě litoval, že
vláda přichází stále jen s předlohami, které uklá-
dají nová břemena. Bylo by na čase, aby konečně
podala předlohy zákonů lidu na prospěch. Jedná-li
se o odvod koní, pak ať se vláda také postará o
dobrý chov koní a rozděluje koně mezi maloroľní-
ky. V této schůzi ze 36 agrárníků přítomni byli
pouze 4. — Návrh posl. dra Germana a soudruhu,
aby platnost zákona ze dne 28. prosince 1911 (pro-
visorium jednacího řádu) byla prodloužena na r.
1913, byl přikázán bez prvního čtení výboru pro
jednací řád.

Obstrukce v poslanecké sněmovně. Parla-
ment prožívá dále těžké chvíle, které mu působí
obstrukce. V justičním výboru vedl obstrukci čes.
nár. sociálové proti zákonu o vojenských úko-
nech jediným svým členem dr. Hübschmannem,
který v noční schůzi na 13. prosince mluvil od
tři čtvrtě na deset večer až do tří čtvrtí na 6. rá-
no. Schůze trvala až do 7. hod. ráno a tím ob-
strukce nár. soc. zlomena. Z výboru justičního
přešla obstrukce čes. nár. soc. do sněmovny 17.
prosince proti zákonu o vojenských úkonech. Vět-
šina obstrukčníků přihlásila se ke slovu k formál-
ním návrhům a každý mluvil česky i německy.
Někteří radikálové chopili se tlustých knih a bušili
jiní do lavic vši silou. Přes to radikálové pohořeli
se svými návrhy. Návrh posl. Fresla na konec
schůze zamítnut 274 proti 20 hlasům, návrh posl.
Lisého na odročení sněmovny na 3 hodiny zamí-
tnut v témže poměru hlasů, a návrh, aby na první
místo dán byl spolkový zákon 344 proti 87 ha-
sům. V témže poměru hlasů zamítají se i návrhy,
aby na první místo dána byla zpráva legitimač-
ního výboru, aby jednalo bylo o horním zákonu a
nebo o zprávě imunitního výboru. Velkou vět-
šinou přijat návrh, aby zákon o válečných úko-
nech zůstal jako první bod denního pořadu.
Čes. rad. Fresl od 8. hod. večer 17. t. m. septal svo-
ji řeč až do 18. v poledne. Sněmovna zasedá tu
plných 29 hodin a odhodlala se zlomit obstruk-
ci třebas i několikadenní schůzi. Hotová komedie!
V rozpočtovém výboru 17. t. m. dosáhla obstruk-
ce slovinská vrcholu. Schůze rozpočtového vý-
boru trvala celou noc a byla přerušena až o tři
čtvrtě na 11. hod. dopoledne.

Česko-německé dohodování. Místodržitel kn.
Thun minulý týden zase konferoval ve Vídni
v záležitosti česko-německé dohody. — Němci
chtějí prý přece připustit dělnost zemského sněmu,
aby mohlo býti vyhověno učitelstvu, které bouřli-
vě žádá o úpravu svých platů.

Na státoprávně-pokrokovém sjezdu v Praze
prohlášeno, aby se státoprávně-pokrokoví poslanci

● K Vánocům. ●

Při nákupu vánočních
dárků nezapomínejte na
českou knihu.

Kniha jest nejvhodnější dárek!

Na skladě:

Veškeré spisy,

hodící se za dárky, ve skvostných vazbách.

Spisy pro mládež,

cestopisy, pořádkové knihy, obrázkové
knihy.

Modlitební knihy.

Alba

na pohledy, podobanky, pa-
mátky

Soupravy dopisních papírů.

Nejvhodnějším dárkem letošního roku je
pro mládež B. Němcové:

Babička

ilustrov. vydání akad. malířem Kašparem.
Dříve stála K 25—, nyní jen K 8— váz.

Obracejte se na své knihkupectví,
— které Vám vždy poslouží. —

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství, závod hudební
a papírnařství

v Hradci Králové, Adalbertinum.

postarali o svolání generálního sněmu českých po-
slanců z Čech, Moravy a Slezska.

Protidaňový odpor v Uhrách. Následkem od-
poru v celé zemi odhodlala se vláda Lukacsova
odročit platnost nových berních zákonů v Uhrách
z 1. ledna 1913 na 1. července 1913.

Volební reforma v Uhrách. Minister. předseda
Lukacs podá císaři k předběžnému schválení no-
vou volební reformu v Uhrách. Počet voličů zvy-
šuje se z 1 mil. na 2 mil. Do jara má se dostati
předloha tato do sněmovny.

Bavorský princ-vladař Luitpold zemřel 13. t.
m. v Mnichově. Narodil se r. 1821 jako syn bavor-
ského krále Ludvíka I. Dne 10. června 1866 pře-
vzal po Ludvíku II. správu Bavorska a podržel ji
také za jeho nástupce Otty, který jest rovněž du-
ševně chorý. Na osířelý trůn bavorský nastoupil
nejstarší syn zesnulého prince-vladaře, Ludvík,
jemuž jest 67 let.

Účel trojspolku za nynějšího štvání Rakouska
do války objasněn na říšském sněmu. něm. v deba-
tě o poměru Německa k Rakousku. Socialista Lede-
bour pravil tu výslovně, že spojenecká smlouva
Rakouska s Německem a Itálií má ráz smlouvy o-
branné, to jest každý člen trojspolku jest povinen
přispěti na pomoc spojenci, je-li tento od jiné ne-
přátelské moci napaden a vzešlo-li by z toho ne-
bezpečí, že by spojenec byl zničen. Kdyby tedy
Rakousko někoho zbraní napadlo, musí bojovati na
vlastní pěst, a to také proto, poněvadž již Bismark
uzavřel s Ruskem smlouvu, ve které se Německo
zavazuje, že Rusku zachová naprostou neutralitu,
kdyby Rusko bylo napadeno od Rakouska.

Jak se vyrábějí různé projevy. Za nynějšího
válečného napětí mnohé zprávy novinářské přis-
pívají velice ku štvání, ač jsou lživé. Tak na př.
rozhovor min. předsedy srbského Pasiče se zá-
stupcem »Leipziger-Zeitungu« prohlášen úplně za
vymyšlený, ježto Pasič nepřijal vůbec zástupce
jmenovaného listu. A také bulharské vyslanectví
v Berlíně vyvrací co nejrozhodněji domnělé hovo-
ry dra Daneva se žurnalisty berlínskými, jakož i
v nich obsažené výroky.

Úřední zpráva o aféře konsula Prochasky.
Co se našel vídeňský tisk proti Srbsku, k vůli
konsulu Prochaskovi, kterého přý Srbové v za-
jetí chovali a špatně s ním nakládali. Všecko lež
a také není pravdou, že by konsul sám nebo per-
sonál konsulátu pálil z pušek z budovy vyslanec-
tví na srbské vojsko. Jest pouze pravda, že srbské
úřady vojenské v Prizrenu v mnohých případech
vůči Prochaskovi porušily mezinárodní právo. Do-
sud není příčiny, že by srbská vláda odepřela dáti
zadostiučinění. Celá aféra tato byla zbytečně na-
foukána na velikou událost.

Mírové jednání v Londýně započalo sice, ale
ihned bylo zase přerušeno do čtvrtka, poněvadž
turečtí delegáti neměli žádné plné moci k vyjed-

návání také s Řeckem. Známa praktika turecká, z
odkladu kofistit pro sebe. Bystrý politik dr. Danev
prohlédl hned turecký úskok a prohlásil, že buď
budou Turci současně jednati se všemi 4 spojenci
nebo se nebude jednati o mír vůbec. — Současně
zahájena konference velevlasnců; na výsledek
mírového jednání čekati nebudou.

Boje na Balkáně neustaly. Věrolomné Turecko
proti znění podmínek příměří dopravuje do Caři-
hradu a odtud hned na bojiště poslední asijské re-
servy. Mrzí je však, že nemohou z Dardanel na
moře, aby přebytečné vojsko mohli dopravit po
lodích do Makedonie a Epiru. To jim Řekové svým
lodstvem znemožňují. Dvakrát již se objevilo
turecké lodstvo u výjezdu z Dardanel, vždy však
bylo zahánáno slabším lodstvem řeckým zpět. Také
v Epiru u Janiny naprášili Řekové Turkům, kteří
musili opustiti přední velké tvrze janinské. — Ve-
litel Skadaru dosud neuznal příměří a střílí prud-
ce na černohorské posice.

Panská sněmovna 17. t. m. schválila zákon o
kontingentu nováčků, o příspěvku na živobytí pro
příslušníky mobilisovaných, o dodávání koní, o
rozšíření nemoc. a úrazového pojištění, o berních
a poplatkových úlevách pro výdělkové a hospo-
dařská společenstva a záložny, zavedení třídi lo-
terie atd.

Zprávy organizační a spolkové.

**Resoluce našeho křesť. dem. klubu v příčině sou-
časné situace.** Politický klub křesť. demokratický pro
okres královéhradecký, porokovav ve valné své schů-
zi, konané dne 16. prosince t. r. v Hradci Králové o ny-
nější politické situaci: 1. odsuzuje nepřátelské vystupo-
vání tak zvaných křesťanských sociálů ve Vídni proti
českým školám jako nekřesťanské a nesociální.

2. Doufá pevně, že osvědčené mírumilovnosti a
moudrosti J. V. císaře a krále i jeho povolaných stát-
níků podaří se přes veškeren křik nepovolaných štváčů
zachovati mír, kterého pro státní, národní i hospodář-
skou rovnováhu nezbytně jest třeba. Proto

3. lituje, že nerozvážné davy na některých místech
uposlechly zlomyslného a podvodného štvání a daly se
strhnouti k bouřlivým a násilným projevům, jež nijak
nemohou zlepšiti trudné postavení českého národa a bů-
du jeho trpících tříd, ano naopak je zhoršují.

4. Poněvadž za nynějších poměrů nouzi nemaje-
ných rodin, jichž otcové do zbraně byli povoláni, nej-
prospěšnější čeliti se dá dobrovolnými sbírkami, vyko-
nal politický klub křesť. demokratický pro okres krá-
lovéhradecký ihned sám první takovou sbírku, a se-
braný obnos zaslal k jeho účelu spolku »Svornost« v
Hronově.

**Politický křesťansko-demokratický klub pro hejt-
manství královéhradecké** pořádal v pondělí dne 16. pro-
síce v místnostech Adalbertina výroční valnou hro-
madu, spojenou s přednáškou vsdp. kanovníka dra. Fr.
Šulce »O politické situaci«. Po schválení zprávy ojed-
natelské a pokladní podal pan kanovník věrný obraz
politické situace za hranicemi, uvnitř státu a v křesť.
sociální straně. Řeč sledována s neobyčejným zájmem
a odměněna nadšeným potleskem. Vsdp. předseda klubu
dr. Domabyt navrhl, aby vzhledem k válečnému ne-
bezpečí učiněn byl politickým klubem projev, jímž by
byla tlumočena touha katolíků po zachování míru a kte-
rý by zdůraznil loyální smýšlení vůči staříckému pa-
novníku. Bylo to přijato s pochvalou. Pan Fait podotý-
ká, že noční sobotní demonstrace nerozvážnými živly
vyvolané vzbudily v hradeckém obyvatelstvu všeobec-
nou nevoli. Na návrh vsdp. kanovníka dra. Reyla vyko-
nána ihned sbírka ve prospěch nemajetných rodin po-
volaných záložníků do zbraně. Vynesla 21 K, jež účelu
svému ihned byly odevzdány. Pak provedeny byly vol-
by nového výboru. Zvoleni byli pp.: Dr. Gustav Doma-
byl, Václ. Engelmann, Antonín Fait, Josef Netuka, Jiří
Sahula, Frt. Šupka, Frant. Třasák. Náhradníci pp.: Fr.
Dostál, Jan Hostýnek, Václav Jenčovský, Josef Polák,
Jos. Kieslich, J. Šlechta. Funkce rozděleny následovně:
Vsdp. dr. Domabyt předsedou klubu, pan vrchní správ-
ce pošty Václ. Engelmann I. místopředsedou, pan Ant.
Fait II. místopředsedou, p. Frant. Šupka jednatelem, p.
Josef Neuka pokladníkem. Revisory pp.: Jos. Kieslich,
Fr. Dostál. Po významném doslovu vsdp. předsedy byla
pak schůze ukončena.

Naše schůze. V neděli dne 22. prosince: valná hro-
mada okresního Sdružení na Opočensku v Opočně o 2.
hod. odpol. — Zakončení III. lidového kursu vzděl. na
Hradecku ve Svinarech v hostinci p. Fr. Šrámka o 2.
hod. odpol. přednáškami: a) »Otázka drahotní«, ref. vdp.
J. Konečný, bisk. vik. sekretář a farář z Pouchova,
b) »Křesťanský socialismus a naše doba«, ref. p. Fr.
Šupka, redaktor z Hradce Králové. — Týž den o 1.
hod. odpol. schůze skupiny Přibyslav v hostinci p. Fr.
Nováka, na které promluví sl. Lid. Kosařová z Dobruš-
ky. — Týž den o 3. hod. odpol. schůze skupiny Čibuz
v místnosti p. K. Duškové, na níž promluví vsdp. Dr.
Fr. Šulc z Hradce Králové. — Týž den o 3. hod. odpol.
v Chocni (dům Katolické Jednoty) valná hromada okr.
Sdružení na Vysokomýtsku. — Na sv. Štěpána 26. pro-
síce o 3. hod. odpol. v hostinci p. Arn. Grubhoffera
schůze skupiny Oldřiš; promluví sl. M. Bakarová z
Pardubic. — V neděli dne 29. prosince: Schůze skupiny
mládeže a valná hromada odbočky »Všedobor. sdruže-
ní křesť. dělnictva« v Políčce o 4. hod. odpol. ve spol-

kovém domě; o cílech a úkolech křesťanské mládeže
městské. promluví p. V. Nejedlý, bankovní úředník z
Hradce Králové. — Týž den schůze skupiny Jásená od-
poledne v hostinci p. Jana Hojného. — Týž den schůze
skupiny Zruč o 2. hod. odpol. v hostinci p. Fr. Bar-
toše. — Týž den plenární schůze ústř. výboru Sdružení
mládeže. — Sekretariát.

Zbislav u Časlavě. Za velikého účastenství P. T.
obecenstva v hostinci u Kosteckých ve Zbislavi po-
řádkalo místní sdružení katol. mládeže Mikulášskou zá-
bavu, již obecnstvo se živým zájmem sledovalo. Zá-
bava zahájena byla »Mikulášským prolovem«, který
jadrně přenesla sl. A. Karellová ze Zbislavi. Druhým
číslem programu bylo rozkošné duetto »Automobilisté«,
úchvatně přednesené sl. H. Hulíkovou ze Zbislavě a p.
Ant. Říhou z Bláho Podolí. Dále následoval veršovaný
výstup »Už nemůžeme do školy«, který s roztomilou ko-
mickou přednesla sl. Růž. Frýbová ze Zbislavě, po němž
přidala ještě báseň od Ant. Kosiny »Soud Boží«. Dal-
ším číslem programovým bylo duetto »Hubičky« s pro-
citěním přednesené sl. Jos. Šafránkovou ze Zbislavě a
p. Ant. Říhou z B. Podolí. Potom následovala humoris-
tická scéna se zpěvy »Mařenka a Kačenka«, kterou ži-
vě předvedly sl. Z. Hanková sl. A. Karellová ze Zbi-
slavě. Humoristickou scénu »Paní Bábí a paní Gábí«
věrně vystihly sl. Bož. Šmídová a sl. Z. Hanková, kte-
roužto scénou obecnstvo příjemně rozjařilo. Veselou
náladu udržela sl. Bož. Šmídová komickým přednesem
sólového výstupu »Panímáma z Bublova«. Též sl. Růža
Šmídová upoutala na sebe pozornost živě přednesenou
básní od Nečasa »Strakonické dudy«. Přidané číslo na
výměnu »Franc Vopršálek, krejčí z Luxenburku«, a na-
podobení koktavého učně vystižně podal p. Frant. Frý-
ba ml. Na jevišti pak vystoupil opět p. Ant. Říha z B.
Podolí se zpěvným kupletem »Uměla práce«. Precisní
přednes tak působil na obecnstvo, že konce slok zpí-
valo s přednášejícím. Také divadelní umění reprezen-
ováno v žertovné jednoaktovce »Tragedie ševce« vy-
stoupením sl. Lesákové, p. Ant. Štocká a p. Ant. Kur-
ky z B. Podolí. Pokračováním byla veselá jednoaktov-
ka »Vše pro jednička«, v níž vystoupili sl. H. Hulíková,
sl. Bož. Šmídová, p. Ant. Kurka, p. Václav Frýba a p.
Fr. Frýba ml. Obě jednoaktovky byly živě a umělecky
provedeny. Zakončením zábavy byla »Mikulášská scé-
na«, v níž vystoupily jako »andělé« sl. M. Zavadilová
ze Zbislavě, a jako »Mikuláš« p. Podávka z B. Podolí.
Dojem scény zvýšen bengálovým osvětlením. — Obe-
censtvo napjatě sledovalo celý program zábavy a po
každém čísle dalo na jevo úplnou spokojenost hlučným
potleskem. — Srdečný dík vzdává se všem, kteří při
Mikulášské zábavě účinkovali, zvláště pak sl. Lesákové,
p. Ant. Říhovi, p. Ant. Štockovi, p. Ant. Kurkovi a p.
Podávkově za jejich neřčenou ochotu, a též sl. křesť.
sociálnímu spolku a organizaci katol. mládeže v B. Po-
dolí za ochotné propůjčení jeviště. Též dlužno proje-
viti upřímný dík p. Fr. Frýbovi st. jako režiséru, p. Ste-
hlikovi za pečlivé cvičení zpěvních čísel, p. Kostelec-
kému za ochotné propůjčení místnosti a konečně všem,
kteří se zábavy v tak hojném počtu účastnili. — Z či-
stého výtěžku věnováno na jesle chrámové 10 K a pro
naše raněné bratry Slovanské též 10 K. — Další činnos-
ti místní skupiny katol. mládeže žehnej Bůh!

Chrudim. Zdejší katolické spolky pořádaly velice
zdařilou veřejnou spolkovou schůzi v místnostech »Sla-
voje« v prům. Museu. Tato místnost byla tak přeplně-
na, že mnozí byli nuceni pro nedostatek místa odejti.
Páni řečníci obrali si za themata akutní otázky doby
přítomné. Pan red. Šupka z Hradce Králové promluvil na
thema »Křesťanský socialismus a naše doba« a pan
JUC. Vojt. Vičánek z Prahy »O naší práci v katolic-
kých organizacích«. Výstižně probral pan redaktor Šup-
ka ve své řeči neblahé sociální, kulturní, politické a ho-
spodářské poměry přítomné doby a vyličil různé systé-
my moderní, jež zabývají se nápravou těchto neblahých
poměrů. Úkol této nápravy obraly si různé politické
strany ve svůj program, řešil jej na základě svém. čímž
vyvolal třídní boj. Klidné soužití všech stavů bylo
tímto rozeštváno. Přikře stojí proti sobě dělník — za-
městnavatel, obyvatel venkova, proti obyvateli měst.
Takováto strannická náprava nemůže uspokojiti veške-
ré vrstvy společenské, neboť lepší sociální bytí jedno-
ho stavu má se uskutečniti na úkor druhého, takže ná-
prava sociálních poměrů vrstev společenských nemůže
býti uskutečněna. To správně postřehla česká strana
křesť. sociální, která sdružuje všechny stavy: rolnic-
tvo, dělnictvo, živnostnictvo a inteligenci a chce jedi-
ným programem uspokojiti všechny tak různé třídy spo-
lečenské. Dále zmínil se o naší roztržčenosti politické,
která ovšem nemůže vzbuditi nijakého respektu v kru-
zích nám nepřátelských. Proto dovoluje si zuřivý ně-
mecký nacionalismus, ať už je zabarven liberálně, ne-
bo se skrývá pod jméno křesťanských sociálů, zavírání
českých škol ve Vídni a v uzavřeném území. Snadno
pak dále dokázal, že česká strana křesť. soc. nemá s
nimi zcela nic společného, že tato snaží se na podkladě
křesťanském pracovati k lepší budoucnosti národa. Věc-
ná řeč jeho byla přerušována častým hlasem a občas-
né poznámky odpůrců zodpověděl pan redaktor případ-
ně a řízně. Odměněn byl zaslouženým potleskem. Slo-
va se ujal na vyzvání dp. předsedy pan JUC. Vojt. Vi-
čánek. Dovedl naprostou nutnost zřizování křesť. soc.
organizací pro všechny stavy a ukázal, že všechny vy-
volány byly chováním nepřátel. Poukázal pro zajíma-
vost na naši studentskou organizaci, která byla taktéž
vyvolána nutností, a že právě byl to prvý zdejší spolek
Akademiků Chrudimských, který učinil počátek ve vy-
lačování katol. akademiků z krajských spolků. Leč
nemáme čeho želeť, a naši akcí to velice prospěje, ne-

Kostelní práce

pozlacovačské a řezbářské,

rekonstrukce a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,

umělecký závod v Hradci Králové.

Čistá umění od vld. duchov. úřadů k dispozici.

boť tím jsme byli uvolněni ve své svépomocné akci pod-
půrné a naši lidé přinuceni věnovati se práci pouze v
katolických spolcích. V příčině práce na podkladě so-
ciálního pro všechny vrstvy je často potřebí podříditi
svůj osobní prospěch blahu druhého — obětovati se, a
to dovede jen charakter pevný, vyvinutý na zásadách
Kristových. Takový charakter nutno vychovávat hned
z mládí, proto zakládáme skupiny mládeže a odbory
«Orla». Pěstění těla má býti prostředkem ku pěstění po-
vahy, což bylo zásadou Tyršovou. Naše jednoty mají
za úkol vypěstiti vedle zdravého těla správný a pevný
charakter. Naše spolky mají hlavně účel svépomocný,
ať jsou to již družstva hospodářská, Raiffeisenky, Vše-
odbor, sdružení atd. Dále nabádal členy k povinnostem,
aby každý vstoupil do svého spolku odborového, šířil
všude náš tisk a prováděl prakticky heslo «svůj k své-
mu» podporou našich křesťanských živnostníků a ob-
chodníků. Výzva tato a celá věcná a poutavá před-
náška našeho mladého, nadaného akademika byla nad-
šeně aklamována a zanechala v srdci všech přítomných
našinců nadšení pro další práci. S bouřlivým jásotem
byl uvítán náš milý host, Slovinc p. JUC. Josip Dular,
který v českém jazyku předvedl nám vítězný postup
katolíků slovinských a pak ve své mateřštině pozdravil
přítomné s přáním hojného zdaru katolické akci na
Chrudimsku. Za projevu nadšení a zapění orelské hym-
ny byla tato velezdařilá schůze skončena.

Lurdská schůze. V pátek dne 27. prosince o 7. hod.
večer koná se v Praze v hořejších místnostech Brejš-
kova hotelu ustavující schůze českého lurdského spol-
ku, ke které upřímně ctitele kultu mariánského co nej-
všejeji zveme. Program schůze jest následující: 1. Uví-
tání lurdských poutníků a hostů. 2. Přednáška vdp. K.
Balíka, děkana v Černovicích u Tábora: «O potřebě a
účelu českého lurdského spolku». 3. Čtení a vysvětlení
spolkových stanov. 4. Zápis nově hlásících se členů. 5.
Volba výboru. 6. Návrhy a dotazy. Všechny, kteří se o
pořádání českých pouťí do Lurdu zajímají, snažně žádá-
me, aby se v počtu co nejhojnějším této schůze sú-
častnili. Tož na shledanou!

Z výkonného výboru české strany křesť. sociální.
Na plenární schůzi výborové, které se účastnili téměř
všichni členové i mnozí náhradníci, probírány byly na-
léhavé otázky strany se týkající a z nejdůležitějších u-
nesení ustanoveno publikovati tato:

I. **Pracovní konference (event. sjezd) strany.** Vzhle-
dem k návrhům, aby co nejdříve byla svolána pracovní
konference, po případě sjezd důvěrníků strany, schvá-
lena byla tato resoluce: «Výkonný výbor vybírá orga-
nizační komitét, aby co nejdříve provedly volby o-
kresních i krajských výborů, aby potom mohla býti po-
kud možno nejdříve konána konference, po případě
sjezd strany.» Toto usnesení učiněno proto, aby postu-
povalo se vždy dle sjezdem přijatého organizačního
řádu, a dříve upravilo se dle tohoto řádu celé hnutí, a-
by potom pracovní konference mohla býti tím úspěš-
nější.

II. **Tisk strany.** Poněvadž v poslední době neustále
ozývají se hlasy, aby bylo provedeno usnesení velko-
nočního sjezdu (1912) o založení samostatného denníku
strany, prohlašujeme: «Výkonný výbor trvá na usne-
sení sjezdu strany o samostatném vydávání vlastního den-
níku strany, a pracuje neustále k tomu, aby toto usne-
sení stalo se skutkem, jakmile technické a finanční o-
kolnosti to dovolí. Vybízíme pak své stoupence, aby v
této snaze výkonný výbor co nejúčinněji podporovali.»
Není možno totiž dříve přikročiti k založení vlastního
deníku, dokud finance strany i postavení tiskárny ne-
budou úplně zajištěny a dokud také potřebný náklad na
deník nebude sehnán. V uplynulých měsících bylo vy-
konáno velmi mnoho práce v tomto směru, o které šir-
ší veřejnost nemá ani ponětí, a můžeme prozraditi, že
stav jak strany, tak tiskárny jest vždy lepší, takže i
akce denníková bude moci býti v dohledné krátké době
zahájena s větším úspěchem. Prosíme pak, aby hlavně
při schůzích a konferencích bylo pamatováno na den-
ník strany a to jak dobrovolnými dary a úpisy, tak při-
hlašováním se odběrateli a kolportéry.

III. **Organisace mládeže.** Výkonný výbor projevuje
svůj úplný souhlas se snahami, aby hnutí naší katolické
mládeže bylo pokud možno nejdříve soustředěno a ú-
čelně upraveno, při tom však musí nestále trvati na tom,
aby výchova mládeže byla prováděna v rámci strany
křesť. sociální, která hájí nejen snad politické a národ-
ně-hospodářské, ale též kulturně-náboženské zájmy a
potřeby katolického lidu.

IV. **Sekretariát strany.** S velkým povděkem přijí-
má se na vědomí laskavá blahovůle J. Em. nejdp. kar-
dinála, jenž umožnil, aby tajemník strany, dp. Antonín
Havelka, dosud v Plzni, mohl po dobu své dovolené u-
jati se v Praze vedení strany, aniž by tím trpěla du-
chovní správa na osadě pizeňské.

V. **Proti štvanicím německých křesťanských sociá-
lní vídeňských.** «Výkonný výbor ve své plenární schůzi
schvaluje úplně usnesení užšího výboru vzhledem k ur-
čení stanoviska k jednání německých křesťanských so-
ciálů: odsuzuje co nejrozhodněji jejich protičeské útoky
v otázce českých škol vídeňských, kteréžto počínání
není ani křesťanské, ani sociální, ani poctivé, ani spra-
vedlivé, jakož i jejich protislovanské útoky a štvání v
přítomné tak kritické době. Tímto způsobem zároveň
prohlašujeme jménem své strany, že nikterak nesouhla-
síme ani dost málo neomlouváme nekřesťanské jednání
vídeňských křesť. sociálů, dobře vědouce, že vůdci kru-
hy jejich nejsou v celku ani řádnými ani praktickými
křesťany a svým jednáním i životem jen ostudu kře-
stánskému názoru světovému působí. — V Praze, dne
12. prosince 1912. Ant. Havelka, tajemník. Frant. Šabata,
předseda.

Kolárky,

český výrobek, kněžské náprsenky od 90 hal.,
košile, spodky, ponožky, kapesníky, jak u nejlepších

vánoční dárek

doporučuje a pošlou na výběr zašle

Václ. L. Holý,

Hradec Králové

Výroba a sklad strážného zboží. ➡

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové ve schůzi dne 16.
prosince 1912 konané učinila následující usnesení: Tech-
nickou kancelář předložil protokol, jednající o přelo-
žení polní cesty, vedoucí podél pravého břehu Labe od
ústí Orlice až k Rybárnám a založení druhé aleje tam-
též, byl vzat na vědomí. — Žádost obecního úřadu v
Malšovicích za provedení úpravy silnice, vedoucí na
Hrázku, postoupena byla ku dobrozdání a návrhu tech-
nické kanceláři. — Za dar K 50.—, věnovaný firmou
Ed. Ad. Malburg a syn, továrnou lihu ve Smiřicích, ve
prospěch zdejších chudých, vzdají se díky. — Tělo-
cvičné jednotě «Sokol» na Pražském Předměstí pro-
puštěno bylo městské divadlo pro uspořádání akademie
na den 30. března 1913. Do odvolání bylo povoleno
vyvěšení výkladní skříně na domě čp. 241 v Komen-
ského třídě p. Jos. Řehákoví, obchodník.

Jalovost pouliční demonstrace a nutnost rozvahy.
Žijeme u velikém rozechvění, na kterém nesou největší
vinu němečtí žurnalisté, kteří neustálým štváním Ra-
kouska do války páši ohavný zločin a svolávají kletbu
celých rodin na svou zlotřilou hlavu. Nejsmutnější roli
v této odporne štvanci hrají němečtí nacionálové ve
Vídni a v německých krajinách říše. Když člověk čte to
dušování o bojovné statečnosti, mohl by se domnívati,
že žurnalističtí šmokové jsou všichni vojenskou službou
povinni a dychtí po vavřínech na válečném poli. Zatím
je to samý bezcenný, tělesně i duševně zmražený brak,
jenž ani dle nového branného zákona není způsobilým k
vojenským službám. A taková společnost štve do vál-
ky! Vláda by měla co nejostřeji potlačovati takové ve-
lezrádné jednání bojovné žurnalistiky, protože se tím
šíří panika mezi obyvatelstvem a poškozují se hospo-
dářský vývoj. Když se konfiskují zprávy o branných o-
patřeních říše, měly by se konfiskovati i projevy, kte-
ré tato opatření provokují a žádají. Zároveň také za-
slouží odsouzení pouliční výtržnosti, kterými jistě vrst-
vy občanské snaží se zadržovati branná opatření říše.
Opatření tímto jsou postiženy rodiny nezámožných lidí,
ale lacinou pouliční demonstrací se postiženým nepro-
spěje a vojenská opatření se nezamezí, nýbrž přibude
ještě celá řada provinění, jež musí zejména mladí lidé
odpykati. Nedivili bychom se nedospělé mládeži, že se
dá strhnouti k planému povykování, ale když takových
projevů zúčastní se též lidé již starší, je to zjevem
smutným. Když již se má prospěti rodinám postiženým,
nechť se konají sbírky v jejich prospěch a manifestuje
se soucitnými dary a obětavostí. Záložníci do zbraně
povolani musí svou službou hájiti naše životy a náš
majetek, proto je zase povinností občanskou, abychom
se ujali jejich rodin. Taková demonstrace by byla dů-
stojna sociálně vyspělých lidí, ale vyjevený křik ne-
zodpovědných živlů na ulici za hodin nočních nemůže
u nikoho buditi respekt. Rozvahy je zapotřebí českému
lidu v době, kdy německý lid předstihuje se velkovla-
steneckými projevy. Mužové silného charakteru dove-
dou i v době těžké zkoušky zachovati klid a rozvahu.
Proto budme klidni a nepoškozujeme zájmy národa k
veliké radosti chytráckého nepřitele, jenž své pošli-
hávání k Berlínu odložil prozatím na příhodnější dobu a
nyní dušuje se nezfalšovanou věrností k říši! Dosud do
války máme daleko a silná armáda jest vždycky něčím
výhodnějším, nežli naše nepřipravenost v možném pře-
padu cizí mocnosti. Kde zůstává ta naše chlubná po-
kročilost lidí, když nezralí výrostkové dají se strhaou-
ti k činům, které nám prospěti nemohou, ale nutně
škodí.

Vzrušení v Hradci Králové a «Bohemia». Kdo by v
nynější tolik napijaté době učinil jakýkoli projev proti
nutnému státnímu zřízení, podává tím našim národním
protivníkům nevídanější zbraň na utloukání Čechů. A
již se také přihlásila «Bohemia» se svým židovsko-ger-
manisačním skřekem, již po ní jiné židovsko-německé
listy křičí proti «neloyálním» Čechům. — Povíme zde
krátce průběh večerního vzrušení dne 14. t. m. Obe-
censtvo v samém Hradci Králové, ačkoli bylo shromáždě-
no ve velkých davech, chovalo se slušně a kráčelo za
zpěvu národních písní k Pražskému Předměstí. Zde te-
prvé se připojily živly pochybné pověsti z okolí hra-
deckého. Politický úřad i důstojníci chovali se zcela
taktně. Čemnictvo pod vedením tří úředníků obsadilo ná-
draží, aby se předešlo možnému nepořádku a nehodám
při hromadném vstupování do vlaku. Bylo nutno zame-
ziti nepovolaným přístup na koleje. Leč v místě bývalé
«Spice» demonstranti zastupovali cestu. Nepravdou však
jest, že by byli lehali na cestu (do tolika bláta!). Přis-
pěchavší četnictvo uvítáno kamením. Byli poraněni
dva důstojníci. Také kamením zasaženi úředníci dr.
Svoboda a Trykar. U nádraží marně napomínal komi-
sař dr. Fiedler za pomoci obou jmenovaných úředníků
nezodpovědné fanatiky. Povýk se stupňoval a litaly ka-
meny nové. Když byli političtí úředníci velice ohrože-
ni a blátem poházeni, několik četníků a oba koncipisté
kameny zasaženi, hnáno bodákem proti demonstra-
tům. Jedna osoba byla bodlem lehce zraněna. Demon-
stranti ustoupili a pořádek zjednali aspoň na chvíli. Za-
tím dokončena výprava vlaku, který odejel místo o 12
hodinách o 1 hod. s půlnoci. Pak se však odvážilo ně-
kolik výrostků házet po kočáře, v němž jeli od nádra-
ží důstojníci. Tito již vyskočili a bylo by došlo k obrané
střelnou zbraní. V tom však tryskem přijel povoz s dvor.
radou p. Steinfeldem a komisařem p. dr. Fiedlerem. Ti-
to energicky zakročili, takže nastalo uklidnění. — **Za-
čeny 4 osoby. Tedy demonstrace** neudály se v Hradci.
způsobily je cizí živly — jakého původu a jakým tiskem
popletené, lze snadno uhadnouti. Jen řemeslný lhář mů-
že tvrditi že sbírání kamení a bláta bylo výsledkem
nějakého promyšleného plánu osob nebo korporací zod-
povědných. Každý rozumný člověk sezná ihned bez-
výslednost takového počínání. Ale «Bohemia», která si
pamatuje, jak pražské demonstrace z r. 1908 prospěly
Němcům, již volá po důkladném potrestání. Na oko sta-
roostlivě praví, že by mohlo býti letos ještě hůře a že
by tak utrpěla volnost občanstva. Tedy by snad přišlo
něco ještě horšího, než stanné právo? Každý hned po-
zná úmysly denunciační, touhu, aby se postupovalo i
proti nevinným se vši bezohledností. A že starost «Bo-
hemia» jest holou lícoměrností, patrně z toho, že již
před tím radily ke klidu rozhodně a zodpovědně živly
všech českých stran.

Mariánská družina dívek v Hradci Králové sehraje
v neděli dne 22. prosince 1912 ve dvoraně Adalbertina
vánoční hru: «Chléb náš vezdejší dejž nám dnes!» Hra
ve čtyřech jednáních od Josefa Eckersona. V meziaktí
hudba tamburašů Jednoty katol. tovaryšů. Začátek o
půl 8. hodině. Ceny míst: Křeslo 2 K, I. místo 1 K, II.
místo 50 hal., k stání 20 hal. Čistý výnos bude věnován
na prapor Mariánské Družiny dívek. Dobročinnosti se
neze nekladou.

Domácí slavnost vánočního stromku v ústavu hlu-
choněmých «Rudolfinum» pořádá se dne 22. prosince o
4. hod. odpo., při které chudí chovanci hluchoněmí po-
dělení budou od ct. dobročinného komitétu dam šat-
stvem, obuví a jinými dárky. Vstup jest volný.

Rezavé halapartny «Ratibora». V náležitém odmít-
nutí starovlasteneckého «Ratiborova» záchvatu po mo-
bilisaci proti českým katolíkům jsme užili ironicky frá-
se, že je nám to divné, kterak censura propustila mobi-
lizační plány «Ratibora», když je přece známo, že se
nesmí o mobilisaci nyní v Rakousku psáti. Ironické té-
to fráse chytil se lačně «Ratibor» a vyrukoval proti
nám německou, rezavou již frásí o denunciantovi, ačkoli
žáček obecné školy pochopí z kontextu ironii. Šlágrem
tímto se vždy «Ratibor» ohání, když běží o pokárání
některého výbojného učitele. Patrně psal mobilizační
výzvu některý pokrokový učitel a proto uchýlil se do
cechovní zbrojnice, aby se pochlubil, že uní také ně-
mecky. Nám ani zdaleka nenapadá vyzývati úřady ke
konfiskaci «Ratibora», protože se přičiňuje o to poctivě
sám a proto radíme národnímu popravčímu v «Ratibo-
ru», aby si nechal německou moudrost pro nějaký pří-
pad z vlastního tábora, jenž žije z denunciantství.

Na Štědrý den úřadují veškeré peněžní ústavy krá-
lovéhradecké jen do 12. hod. polední, na což se P. T.
obecenstvo upozorňuje.

Vybrání novoročního. Každoročně opakují se stíž-
nosti, že zřizenci obecní vybírají novoročné. Poněvadž
všem obecním zřizencům a dělníkům jest zakázáno jaké-
koliv vánoční a novoroční sbírání peněžních darů vy-
jímaje ponocné a kominčky, upozorňuje se každý, aby
osoby takové dal zadržeti, zjistiti a jména jejich ozná-
mit měst. policejnímu úřadu. Zadržení a zjištění osob,
vynucujících si podobné dary často hrubým způsobem,
jest v zájmu samotného obecního, poněvadž mnohdy
vůbec zřizenci obecními nejsou.

Úmrtí. V neděli zemřel u věku 61 let a v úterý (17.
t. m.) byl pochován p. Čeněk Buben, kočárník. Jeho pří-
má povaha, poctivost a solidní obsluha zákazníků zjed-
nala mu zaslouženou vážnost v širokých kruzích. Byl
pečlivým otcem rodiny, a pracoval v dlíně bez odde-
chu, pokud zákeřná choroba neuvrhla jej na smrtelné
lůžko. Rakev váženého živnostníka byla ozdobena od
ctitelů mnoha věnci. Pohřebního průvodu účastnilo se
mnoho občanstva z předních kruhů hradeckých. Odpo-
čívaje v pokoji!

Všeobecné doporučení umělecký závod

JOS. ŘEHNY

dříve Ant. Ontl

v Kutné Hoře

pro odborné pozlacení nových i starších oltářů, kazatelen, Božích hrobů a veškerých věcí v obor spadajících.

Umělé polychromie soch a křížových cest. Sklad nábrošů a nástěnných křížů a listových rámců.

Práce v každém obledu dokonalá a levná.

Závod založen roku 1868.

Po rychlém tání a za vydatného deště stoupla voda v neděli a v pondělí v obou řekách povážlivě. Orlice vystoupila z břehů a široce se rozlila na lukách sousedících s Pospíšilovou třídou.

Program blograftu v Adalbertinu od 25. do 27. prosince: Nelly, krotitelka zvířet (drama). Fotografování s překážkami (komické). Trondiem a Kristianie (přírodní). Oběť Villyho (humoristické). Jedenácté přikázání (komické).

Upřádněná nadace pro studující university. Dle mistodržitelského výnosu ze dne 18. listopadu 1912 č. 13 A 2221 obsadí se dnem 1. října t. r. »Tomkova nadace« s ročním požitkem 210 K. Nadace ta určena jest pro chudé posluchače všech světových fakult c. k. české university, a sice v 1. řadě pro ty, kdož jsou v Hradci Králové zrozeni, a v 2. řadě pro ty, kteří do Hradce Králové přišli a s dobrým prospěchem studují. Nadaci tuto propůjčuje c. k. mistodržitelství v Praze na základě praesentace městského zastupitelstva v Hradci Králové. Žádosti řádnými doklady opatřené, přijímá podepsaný úřad purkmistrovský do dne 15. ledna 1913 v podacím protokole.

Cesta Balkánem jest poutavou a malebnou řadou pohledů znázorněna v Panorámě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové ve dnech 20. až 26. prosince 1912, v níž zvláště Cařihrad a Bospor s okolím a v Hercegovině Mostar, Metkovič, Počitelj, Maglaj a i. svou polohou a výstavností a v horském Krasu údolí Narenty, Vrbasu a Ramy krásami přírodními vynikají.

Živnostenská banka, filiálka v Hradci Králové zvýšila úrok ze vkladů na staré knížky uložených a dále ukládaných, až na další ustanovení na 4 a půl proc. Není třeba pouze za účelem vyznačení změny úrokové míry knížky předkládati. — Při 60t denní výpovědi platí banka z takových vkladů nyní 4 a tři čtvrtě proc.

Na týdenní trh v Hradci Králové dne 14. prosince 1912 bylo přivezeno: hl: pšenice 335, žito 241, ječmene 153, oves 276, čočky 5, jetelového semínka 6, máku 10, cibule 79, brambor 83, jablek 380, hrášek 150, kop: zelní 243, kapusty 76, drobné zeleniny 543, mrkve 97 pytlů; vepřů 3 kusy, podsvinčat 376 kusů.

Seznam cen na týdenním trhu v Hradci Králové dne 14. prosince 1912. 1 hl: pšenice K 16.40 až 17.—, žito K 13.— až 14.—, ječmene K 11.70, oves K 7.40 až 8.—, hrachu K 24.— až 34.—, čočky K 30.— až 40.—, jahel K 30.— až 32.—, krup K 36.— až 50.—, brambor K 4.— až 4.20, jetelového semínka červeného K 150.—, máku K 36.— až 46.—, 100 kg: žitných otrub K 15.—, pšeničných otrub K 14.—, 1 kg: másla čerstvého K 2.96 až 3.20, sádla vepřového K 2.20, tvarohu K —.40 až —.48, 1 vejce K —.10 až —.12, 1 kopa: zelní K 4.—, kapusty K 1.20 až 2.—, drobné zeleniny K —.40 až 1.—, 1 pytel mrkve K 1.20, 1 hl: cibule K 6.—, jablek K 3.40 až 6.—, hrášek K 8.— až 10.—.

Hořice. I z našeho města musilo nastoupiti službu vojenskou více starších záložníků a není divu, že to bylo provázeno zármutkem. K nějakým nerozvázným výstupům však, jako v blízkém jednom městě, nedošlo, a je nejen přáním, ale přímo požadavkem politické opatrnosti, aby lid náš nedal se strhnouti a veštvati k neloyálním, nefedloženým projevům, které by v této pro říši jistě kritické době národ náš jen do nepřítivného světla postavili, nám nijak prospěti, ale jen škoditi mohly. Je pravda, že je ve všech vrstvách národa bez rozdílu politického smýšlení jedno přání, aby k válce nedošlo. V tom směru vyznívají i projevy korporací a obcí. Dojde-li však, jsme jisti, že český voják pamětliv bude své přísahy a vykoná svou povinnost. — Naším katolickým listům je stále a stále odmítati nepravdy nepřátelského tisku, že klerikálové k válce nutí, zdá se však, že listy nepř. stav věci dobře chápají a chtějí jen využívat každé příležitosti a k tomu pracují, aby v případě sociální bouře, k níž nezaměstnanost továrního dělnictva může býti bezprostřední pohnutkou, tato proti katolické církvi se vybila a výmínečným zákonům, již dávno proti ní chystaným, k životu pomohla. Toť přece známo, že balkánským Slovanům nepřel krom Maďarů Němci vůbec bez rozdílu politického smýšlení, ani soc. demokraty nevyjímaje. Všichni Tito živlové fedrují válku, jak je z listů jejich patrné, a je s podivem, jak může býti někdo tak nespravedlivý a připisovati to na účet pouze křesť. sociálů vídeňských. My s křesť. soc. stranou vídeňské radnice nesouhlasíme ani v otázkách jiných, nerci-li národních, ale tolik musíme konstatovati, že nejsou horší ostatních. Vnitřní politika ustupuje dnes zahraniční, ale klerikálové nesmí míti nikdy pokoje.

Mariánské museum ve Starém hradě Trčkově při staroslavném klášteře Praemonstrátů v Želivě. Vzácnému porozumění J. M. opata Salesia Roubíčka, pro zachování starého hradu Trčkova a jeho uspořádání možno děkovati, že ze starého rumiště po požáru zvedla se tak krásná, úchvatná stavba nad tokem Želivky. Hrad působí dobře jako památka pečlivě slohově restaurovaná a to jak ze strany od Želivky, tak i z nádvoří, které je proměněno v krásný prelátský park. Na straně nádvoří zachovaly se krásné chierografity, které letošního roku opravit dal J. M. opat a tak zabezpečil jejich trvání pro věky budoucí. A v tomto hradě Trčkově v přízemí a ve dvou patrech má býti umístěno museum Mariánské, významem a obsáhlostí vši pozornosti hodné. Síně ve dvou patrech úplně připravené čekají, kdy se započne se slibnou instalací. Konservátor Dvořák slíbil, že všemožně bude nápomocen radou, jak nejvhodněji a nejúčelněji museum dalo by se uspořádati. Vys. c. k. ministerstvo kultu i centrální komise za předsednictví J. J. kníže. Lichtešteina všemožnou pomoc přislíbilo k tak významnému dílu, jakým má býti museum po stránce nejen náboženské, ale i po stránce historicko-umělecké uspořádáno. J. E. nejdp. biskup dr. Doubrava nemálo byl potěšen, slyše zprávu tak milou o brzkém uspořádání musea, kde kultus Mariánský československý bude vzorným příkladem náboženského cítění a uctívání Rodičky Boží. Podobné museum význačného kultu Mariánského těžko může uspořádati někdo jiný, než klášter, kde účta k Panně Marii ve všech směrech jest vzorně příkladnou. Také bude museum úplně v bezpečí před zkázou, jsouc umístěno v budově klenuté a ohnivzdorné. Činem tímto získá sobě J. M. opat Salesius Roubíček paměť nehynoucí a zlatým písmem budou zapísána jména těch členů řádu, kteří pomocné ruky k významnému dílu přiloží. Necht' v místech těch, kde snoubí se v náboženském zápalu věda a umění k společné práci, požehnání Boží spočine!

Německý Brod. Opět letos dvakrát nás pobavili malí navštěvovatelé mateřské školky s chovanci sirotčince ve městském divadle roztomilým dětským uměním. Podali důkaz matinkám i tatíčkům o své čisté dětské radosti, k níž zpěvem i různým druhem her jsou vedeny — ukázali, že to jejich srdčko přiměřeně jest zušlechťováno pod vedením řeholních sester. Účast obecenstva při obojím představení svědčila, že kromě lidí, zřetelně označených »pokrokovým puncem«, nikdo nebere vážně hlas zdejšího »papírového flašinetu«, který i při této příležitosti si vyvlečel svou písničku k uvedenému věci upravenou. — Sestry z nemocnice prosí o dárky k vánoční nadílce pro ubohé nemocné děti. Jsou vděčny za peníz i za jiný přiměřený dárek. Kdo může, laskavě přispějí, abys řadě nejmenších trpitelů v domě bolesti radost učinil. — Na neděli 22. prosince ohlášeno jest velký celodenní vánoční trh. Vánoce jsou svátky křesťanské. Proto připomínáme zdejšímu i okolnímu křesťanskému lidu, aby při nákupu dbal hesla »Svůj k svému.« Zdejší tisk podobně upozornění z různých ohledů asi sotva učiní, všimněte si proto tím důkladněji našeho upozornění. — Vedle »Hlasů z Posázaví« vychází zde od října t. r. »svobodomyšlný« časopis »Sázavan«. Odpustíme ze zvyku fráse a historky »Hlasům«, avšak listu, který chtěl býti jmenován »seriosním«, toho prominouti nelze. Radno, aby místo nepřímých útoků na »klerikalismus«, staral se o prohloubení svého obsahu a nedal se strhnouti na cesty jiným vyšlapané. Má jinde mnoho doháněti, než se stane zajímavým. Občas v zájmu českého živnostnictva mohl by si dáti práci s prohlédnutím inserátů. Kdo čteš, rozuměj.

Velký Oufim. (Vánoční nadílka.) Krutá zima s vánicemi již dávno slavila svůj vjezd do hor Orlických a s ní zavítal do chatk horalů nevídaný host — bláda a nouze. A v této kritické tísní ujmá se zdejší Katolická jednota strádající drobotiny a pořádá pro ni každoročně dne 8. prosince slavnost vánočního stromku, spojenou s nadílkou a tak luští palčivou sociální otázku, snažíc se překlenouti zející propast mezi bohatým a chudým. Nemaže však k dispozici potřebných prostředků, apeluje katolický spolek na šlechetné dobrodince s uctívou prosbou o milostivý dárek — a hle, prosba nebývá oslyšena. Tak i letos sešlo se tolik dárců, že téměř 200 dětí poděleno býti mohlo. V neděli dne 8. prosince o 3. hod. odpol. konala se ve spolkové místnosti řídká tato slavnost, ku které se děti se svými rodiči dostavily. Za dojemných akordů velebné písně »Tichá noc, svatá noc«, vyzdvížená byla opona na jevišti a zrakům radostně vzrušené mládeže objevil se v záři četných světel bohatě ozdobený stromek, pod nímž nahromaděn byl celý les dárců a vánoček. Místní kaplan poukázal v delší promluvě na význam vánočního stromku, pravě, že stromek tento připomíná strom v ráji, ale i strom kříže, na němž pněla Spása světa. Povzbudil děti, z jejichž očí zářila nevýslovná radost a blaho, aby trpělivě snášely chudobu z lásky k Božskému Děťátku. Jež, ač Pánem nad nebem a zemí, opustilo slávu otce nebeského a sestoupilo na zemi. Vyzval je, aby se modlili za šlechetné dobrodince, již k zmírnění jejich bídy štědrout rukou přispěli. Po vykonané modlitbě poděleno bylo asi 200 dětí teplým šatem, vánočkami a cukrovím. K vánoční nadílce dítek velkoouřimských milostivě přispěli P. T. pp. dobrodincové: nejdp.: J. M. opat Albanus Schachleitner z Emaus, J. M. opat a prelát Method Zavoral ze Strahova a J. M. generál a velmistr řádu Křížovníků Fr. Marat z Prahy, universitní profesor dr. Jar. Sedláček z Prahy, dr. Hugo Doskočil, ředitel bisk. semináře a professor theologie v Hradci Králové, duch. správce P. Jos. Tesař z Opatovic n. Lab., bývalý to zdejší kaplan, místní bisk. vikář a děkan Fr. Tomíček, uroz. pl. hraběnka Thunová z Prahy, továrník Frant.

Mettal z Liberce, který zaslal látku v ceně 80 K, továrník N. N., pl. Marie Posseltová z Trutnova, velkoobchodník Doubravský z Rychnova n. Kn., jakož i místní pan řídící učitel a dva obchodníci. Jménem podělených děkujeme katol. spolek všem šlechetným dárcům, kteří svým obolem setřeli slzu bídy a bolu s nevinných očí dětských a vykouzlili radostný úsměv na tvářích těch nejchudších mezi chudými. Ó, zůstaňte nám nakloněni svou vzácnou přizní i v příštím roce! Kéž Spasitel odmění Vaši lásku, dobrotu a šlechetnost v říši nadhvězděné nehynoucí korunou slávy věčné!

Dobrodílec pohofelého. V čerstvé paměti ještě jest veliká škoda, způsobená zhoubným požárem v Dobřenicích. Soucinné duše sbíraly na pohofelé. Ale jiné duše spekulovaly, jak by jim smutný stav něco vynesl. — Vyhořel poctivý, přímý rolník p. Slezák. Jest bratrem matky jednoho pana architekta. Starostlivý architekt dojížděl do Dobřenic za svými osobními záležitostmi. Když však znalecky zkontroloval spáleniště, prohlásil, že by se postaral o znovuzřízení stavení. Leč bylo mu dáno na jevo, že k novostavbě zatím z příčin finančních není dispoice. Ale ochotný pan architekt přišel na návrh třikrát a přinesl i neobjednaný pláněk. Bezpochyby měl na to času dost. A teď po dlouhém čase poslán do rukou rolníkových zajímavých účtů, jak následuje: za měření starého stavu vyhořelé budovy 8 K. Tři cesty dráhou (které konal p. architekt bez pozvání a také k vůli svým vlastním záležitostem) 6 K. Plán vyhořelé staré budovy i s přístavbou chléva, provedený na plátně 65 K. Úředník technický na 1 den 2 K. Zhotovení plánu na novou budovu 160 K. Ztrávený 1 den za účelem informace stavby 15 K. 1 den, ztrávený při znaleckém odhadu pojišťovny 15 K. 1 den, ztrávený ohledně prodeje usedlosti 15 K. Povez do Dobřenic a zpět celý den 14 K. Dohromady pakatel — 298 K. dřív, než pan Slezák řekl, že chce stavěti a že plánu pana architekta použije. — Rozumí se, že panu Slezákovi tohle všechno nešlo do hlavy, ačkoli jest hospodář velice rozumný. Přemýšlel, jak se nafiká na účty advokátní — a pak to všechno srovnával s účtem stavitelským. Taky uvažoval, jak se vyčte knězi každý groš za namáhavé cesty a jiné práce. A teď měl platiti 298 K za práci, která pro něho vlastně byla bezvýsledná. Ale teď už minuly doby, kdy sedláci platili s ponížnou úklonou všechno, co mu páni nadiktovali. Neustálé požadavky lidí jiných uči sedláka mnoho přemýšleti. Proto se vyjádřil pan Slezák, že zatím nechť zvláštní chuť k takovému vydání. Následek této opoie byla žaloba. Výsledek ještě oznámíme, a pohofili-li pan architekt, přejeme mu, aby si získal zákazníka v některém velko-statkáři nebo bankéři, který ochotně zaplatí pětkrát tolik. —

Devatenáctá výroční zpráva Krejcarového spolku v Přelouči za rok 1912. V r. 1912 byly chudé děti školní podělovány polévkou od 2. ledna do 15. března celkem 64krát (o 3 dny více než loni). Podělených dítek bylo 15.903 (o 2489 více než loni), porcí rozdaných bylo 19.892 (o 5258 více než loni), průměrně podělováno bylo denně 249 dítek (o 30 více než loni). Vydáno na vařivo obnášelo 676 K 90 h, tak že průměrně jedna porce polévky přijde na 4.25 hal. K polévce dostávaly děti housky a mimo to dvakrát poděleny byly buchty. Vaření z ochoty se ujaly P. T. slečny: v pondělí Anna Riegrová a Marie Svobodová, v úterý Marie Lacinová a Jana Theimerová, ve středu Ludmila Jarišová a Anna Vávrová, ve čtvrtek Marta Filipovská a Zdenka Slavíková, v pátek Blažena Motýčková a Anna Fichtnerová, v sobotu Julie Elitová a Helena Jarolímová. Dozor při rozdělení pokrmů v kuchyni konali z ochoty P. T. členové sborů učitelských. Místnost pro vaření se nalézá ve školní budově. Jako v letech minulých i letos darovala blahovlně sl. městská rada po celou dobu vaření potřebné palivo a svítivo. Kromě toho poskytl potřebné palivo u příležitosti přátelského večírku k vytopení záloženského dvorany. Též místnosti kuchyňské dala do pořádku. Spolek náš čítal letos 264 členy, od nichž vybráno na přispěvcích a darech 399 K 90 h. Vedle toho Krejcarový spolek obmyslily většími dary: sl. Občanská záložna v Přelouči 50 K, sl. správa akciového cukrovaru 50 K, sl. správa akc. střížního spolku 10 K, sl. c. k. okresní hejtmanství v Pardubicích od honební společnosti šlechtické 30 K. Finanční stav spolku jest velmi uspokojivý, neboť i při zvýšeném vydání přibýlo letos na jmění spolkové 161 K 49 h. Příčinou toho byl skvělý úspěch přátelského večírku, konaného výborem spolku se sl. hospodynkami dne 18. února 1912, jehož čistý výtěžek 232 K 90 h odevzdán byl spolkové pokladně. Z řad našich členů byli letos na věčnost povoláni: Václav Blažek, Adolf Král, Karel Novák, Anna Linhartová, Anna Šafránková. Budiž jim věčná památka zachovaná! Všem šlechetným dárcům a dobrodincům za chudou mládež školní voláme vrouci: »Zaplat' Bůh!« — Valná hromada Krejcarového spolku v Přelouči konala se dne 8. prosince 1912 v místnosti školní. Po čtení a schválení zápisníku, zprávy jednatele, pokladníka a revisorův účtů provedena byla volba nového výboru, který se ustavil takto: pp. Jan Pelikán za předsedu, Alois Nerad za místopředsedu, Antonín Grégr za jednatele, Rudolf Freudenberg za pokladníka. Ostatní členové výboru jsou pp.: Jan Dítě, Theobald Havránek, pl. Anna Jarolímová, pl. Běluše Pšenčíková, sl. Anna Skálová. Revisory účtů jsou pp. Josef Soudil a Adolf Vosáhlo. — V zájmu Krejcarového spolku jest si přáti, aby P. T. obecenstvo naše tomuto lidumilnému spolku své sympatie nadále zachovalo, a by spolek náš těšil se žádoucí pozornosti i podpoře všech povolaných činitelů. — Za výbor Krejcarového spolku v Přelouči: Antonín Grégr, t. č. jednatel.

Požár na Skutečsku. V pondělí 16. t. m. večer vypukl v Kostelci Vrbatově oheň, který v malé chvíli zachvátil 3 stavení. Štěstí ještě, že vltir z minulých dnů poněkud povolil a že trochu přšelo. Jinak by se byl zajisté dravý živel nespokojil jen s těmito oběťmi, neboť domky v těch místech jsou hustě u sebe a z velké části došky kryty. Ze shořelých domků jeden náležel mladému, svobodnému muži, který sám jej obýval a minulý týden právě byl povolán k vojsku, dav hospodářství v opatrování své vdané sestře. Shořelo všecko i s obilím a pšcl, jen dobytek byl zachráněn. Bude mlti smutný návrat domů. Příčina ohně není dosud zjištěna. K požáru se dostavily kromě domácího sboru hasičského také sbory z Hliny, Smrčku a Skutčeka.

Pardubice. Pan architekt B. Dvořák poslední dobou několikrát v novinách prohlásil se za příslušníka strany křesť. sociální. Výbor sdružených katol. spolků uvažoval o této zprávě a rozhodl se ve schůzi všemi hlasy k vůli správné informaci veřejnosti vydati toto prohlášení: Dle organizačního řádu strany křesť. soc. má každý její příslušník býti členem místní organizace svého řádného bydliště. Avšak pan architekt nikdy nebyl ani není členem místní organizace, ani žádného katolického spolku v Pardubicích, nikdy žádných příspěvků nezaplátila ani tím nejmenším účel křesť. soc. organizace neb katol. spolku nepodporoval, tak že nás nejen jeho loňská kandidatura, nýbrž i letošní prohlášení se za příslušníka strany křesť. sociální překvapila. — V Pardubicích dne 17. prosince 1912. Za výbor místní křesť. soc. organizace a katol. spolků: Josef Král, pokladník. Ant. Formánková, t. č. místopředs. katol. Jednoty paní. — Pozn. red. Uveřejňujeme toto prohlášení, přiznáváme, že katolické organizace mají k němu plné právo. Aby však bylo plně jasno, dodáváme, že p. architekt učinil pro katolické účely obětavě mnoho v jiném směru. A že začal kandidovati, to také svědčí o nezištné lásce ke katolické věci, protože víme, co zvláště inteligentní laik zakusí, odhodlá-li se k cestě tolik trnité. Pan architekt věděl předem, že v příslušném okrese zvolen nebude. Věděl tedy, že mu kandidatura vynese hodně ústřků a vyprázdní kapsu. Ovšem formálním členem našich organizací nyní není a bylo dobře tuto okolnost konstatovati. Přihlásil-li se však jako řádný člen, bude to jen zpečetěním a doplněním jeho tendence a akce dosavadní. Každý skutečný člen strany musí se podříditi organizačnímu řádu.

Různé zprávy.

Naším přátelům!

Oznamujeme, že k dnešnímu nákladu »Obnovy«
přikládáme obecně slošní listky.

Kdo již doplatky a předplatné vyrovnal, nechť laskavě uschová lístek pro placení v době pozdější.

Kdo nevyrovnal, prosíme, aby zaplatil nejdéle do nového roku. Ti, kteří by vyrovnali až v lednu, stížili by nám značně účetní závěrku. Přiloženým složním lístkem možno platiti jak za »Obnovu«, tak »Časové Úvahy«.

Doufáme, že naše snažná prosba dojde příslušného ohlasu, protože ku konci roku musíme dostáti též četným platebním povinnostem.

Šťastné svátky přeje všem velectěným příznivcům

Administrace »Obnovy«
v Hradci Král.

Abrahamovy slavi vsdp. prelát dr. Josef Tumpach právě dnes 20. t. m. Uvážme-li, jak obrovskou práci literární vykonal a jak pokračuje s neztenčenou energií na záslužné cestě dále, voláme vroucně: Bůh silně nadšeného, obětavého pracovníka ještě dlouhá léta!

Fanatický nepřítel českého školství dr. Neumayer byl přinucen vzdáti se purkmistrovského úřadu ve Vídni.

Vánoce štědrosti a lásky se blíží! Nejhudší slepé dívky prosí šlechetné dobrodince, aby si na ně dárkem vzpomněli, by se aspoň z toho o Vánocích radovali mohli. Vše s díky přijímá »Útulna slepých dívek«
v Praze-III., na Kampě.

Všelicos. V Anglii, která vykazuje nejsilnější spotřebu masa, jest také největší spotřeba sýra, totiž 70 procent všeho sýra, který se v Evropě vyrábí. V evropských zemích spotřebuje se asi 240 milionů kg sýra ročně, z čehož připadá na Anglii téměř 180 mil. v Rakousku sní se celkem 20 mil. kg sýra ročně. — V Orlově začali vydávati česko-polský list. Ten jest po jedné straně psán česky, po druhé polsky. Jmenuje se »Pod Kopani«
a má za účel hájiti zájmy spolku stejného jména proti ostravským závodům. — Ministerstvu vojenskvi došlo do 11. t. m. 69.507 K na darech pro vojáky na hranicích naší říše. — Ve Francii sběhů a buřičů rok od roku přibývá. Roku 1911 bylo více 80.000 mužů, tedy více než dva armádní sbory ve válečném stavu. — Arcivévodkyně Eleonora, nejstarší dcera arcivévody Karla Štěpána, zasnoubila se s poručíkem námořním šl. Klosem. — Virtsenský ministr vnitra šl. Pischek, který odstoupí z úřadu, jež zastával 19 let, jest synem slavného českého pěvce Jana Píška, naroz. 1814 ve Mšeně u Mělnika. Rodina českého pěvce usadila se trvale v Německu. — V Paříži prodán v dražbě obraz dosud žijícího malíře Degase »Tanečnice u zábradlí«
za 435.000 franků. — Drážďanský školní úřad vyzval všechny knihkupce drážďanské, aby zanechali prodeje banebné literatury, jinak že bude varovati školní děti před nákupem u těchto firem a nebude podporovati takových knihkupců při městských dodávkách. — Vojákům na hranicích věnoval kn. Prt. Liechtenstein 20.000 K, kn. Jan

Liechtenstein 30.000 K, arcivévoda Josef 10.000 K. — slové literatury 6 svazků »Classique et moderne«. Po-Severoamerický prezident Taft byl povolán jako profesor práva na universitu v Yale. — Šestý slet všesokolský v Praze měl nákladu 656.000 K, schodek 22.043 K. Celkový přebytek činíti však bude na 400.000 K. — Rozpočet města Brna v celkové potřebě činí 11.033.221 K. — V neděli řádila po Evropě prudká vichřice, která nadělala mnoho škody. — »Čas«
obviňuje českou stranu agrární z naprosté neschopnosti. — Dle úředních zpráv rkořistilo srbské vojsko v dosavadním průběhu války 308 děl, 210.000 pušek a 110 vozů nábojů.

Listovní doprava v době vánoční a novoroční. Při velikém návalu zásilek jmenovitě v době vánoční a novoroční jest nezbytně třeba, aby veškeré listovní zásilky, znející do větších měst, obsahovaly vedle úplného a správného jména příjemceva též okres (čtvrť, plíci, číslo domu a případně též bližší údaj bytu, schody, poschodí, číslo dveří), jak to jest v takovýchto případech vůbec předepsáno. Na zásilkách do Vídně adresovaných třeba mimo městský okres udati též dotýčný doručovací okres a to v podobě zlomku, jehož římskou číslicí napsaný čitatel značí městský okres, arabskou číslicí psaný jmenovatel pak dotýčný poštovní okres doručovací (Videň XI. atd.). Dále se P. T. obecnstvo důtklivě žádá, aby za účelem usnadnění manipulace ne-nalepuvalo známky na zadní straně dopisů, nýbrž na straně adresní a to pokud možná nahoře v pravém rohu. Na zadní straně lístků, jakož i na levé polovině přední strany jest dovoleno přilepiti nálepku z jemného papíru, avšak nálepka taková musí býti celou svoji plochou s lístkem pevně skližena a má se nápadně odlišovati od poštovní známky barvou, tvarem i velikostí. Lístky, jichž přední strana kolmou čarou rozdělena jest na dvě polovice, mohou obsahovati písemná sdělení jak na zadní straně, tak na levé polovině přední strany. Na tištěných visítkách, lístcích vánočních a novoročních, zasílaných za použití sazby tiskopisné jest dovoleno mimo adresu odesílateleu a jeho stav připojiti ještě blahopřání, poděkování a jiné dodatky zdvořilostní, vyjádřené nejvýše v pěti slovech neb obyčejnými zkráceninami (p. f. a pod.). Výmínečně toto ustanovení platí pouze pro řecené, druhy tiskopisů a nelze je rozšiřovati na všechny tiskopisy vůbec, při čemž se podotýká, že pohlednice, jež se zasílají v době vánoční a novoroční, považují se za vánoční a novoroční lístky ve smyslu právě naznačeném a že možno tudíž na nich připsati blahopřání k svátkům vánočním a k novému roku až do pěti slov, aniž by lístky takové pozbyly povahy tiskopisů. Sazba za obyčejný dopis obnáší při místní dopravě a při dopravě do království a zemí na říšské radě zastoupených, do Uher, Bosny a Hercegoviny, do knížectví Liechtensteinského, jakož i do Německa do váhy 20 gr. 10 hal., od 20 gr. do 250 gr. 20 hal., do Srbska, Černé Hory a Egypta (s Nubií a Egyptským Sudanem) obnáší sazba 10 hal. za každých 20 gr. a do všech ostatních zemí 25 hal. do váhy 20 gr., za každých dalších 20 gr. pak 15 hal. Za korespondenční lístek jednoduchý platí se, při tuzemské dopravě (v Rakousku), v dopravě do Uher, Bosny a Hercegoviny, Německa, Liechtensteinska, Srbska a Černé Hory 5 hal.; tolikéž činí sazba za každou část lístku s odpovědí. Při dopravě do ostatních zemí jest sazba za korespondenční lístky dvojnásobná.

„ Vánoční prodej „ dámských modních látek za sníž. ceny

je začal v firmy

**Karel Minář,
Hradeo Král., 137.**

Ceny bez konkurence!

Poser za firmu.

Velký výběr.

Hudební dary vánoční. Poetická doba vánoční rychle se blíží a s ní nastává i starost, čím podělití svoje drahé. Jest jisto, že letošní Ježíšek zase bude v dobré shodě s naším prvním hudebním závodem Mojžíra Urbánka a všem milovníkům hudby usvědčovatí bude z bobatého jeho skladu dárky, jež potěší velké i malé. Sklad jeho opravdu poskytuje hudebniny pro každé státi a stupeň hudebního vývinu, pro všechny směry hudební produkce a odpovídá také i různosti vkusu jednotlivců. Letos zvláští připravilo nakladatelství celou řadu novinek ve své populární Edition M. U., jež budou výběr znamenitě usnadňovatí. Z nich houslistům určeny tři svazky »Alba melodií«, zahrnující postupně lehounké národní písně, tance a pochody a vybrané o-

perní melodie mladým houslistům přístupné. Pro pokročilejší jest pravým pokladem nejkrásnějších perel houslední dva právě vydané svazky věnovány isou skvělým jménům Wieniavského a Dvořáka, přinášejíce v sešitě za 3 K soubor vybraných komposic těchto mistrů. Pěvcům jistě vhod přijdou výtečně upravené sbírky Destinové Album klasiků, Dvořákovo Album nejkrásších jeho písní, skvostně harmonisované sbírky národních písní libických, plzeňských, slováckých, mezi nimi zvláště dlužno jmenovatí »Kytici«
100 národních písní a Slovenské zpevy v úpravě Vít. Nováka. Pianisté malí s povděkem uvítají zábavná Alba Bernhardtova přístupná i prstíkům těch nejmenších adeptů umění hudebního stejně jako i skladby Krausovy, miláčka našich malých. Kraus je výtečný paedagog, jenž nikdy nespouští umělecké cíle se zřetele, jeho Dětský koutek dýše poesíi, jeho Pluie d'or jiskřivou melodii a eleganci. Pro hráče prostřední vyspělosti podává všestranná Edice M. U. dvě salonní alba, pro hudební gourmandy naše vynikající modernisty Vít. Nováka a Suka. Náš největší mistr Dvořák důstojně praesentován albem klavírním, houslovým, svými překrásnými dvojzpěvy a mn. j. Sbírký a alba jsou vůbec uznání hodnou specialitou Edice M. U. poskytující publiku cennou výhodu rozmanitého výběru skladeb nejlepších od jednoho nebo více komponistů v jednom svazku za cenu úžasně levnou, jež redukuje často obnos, jaký bylo by dáti za skladby ty jednotlivě, až na desetinu. I vybranou bohatou zásobu klavírních výtahů krásně a levně vázaných a všech vynikajících skladeb našich i cizích komponistů dal Ježíšek pro české muzikanty u Urbánků připraviti, a kdo byl zvláští hodným, tomu snad dostane se pod stromček i klavíru či pianina z klavírního oddělení firmy Mojžíra Urbánka, které rovněž bylo k Vánocům opatřeno výběrem výrobků firem nejřednějších.

Dobrá matka. Slavný učenec, univ. professor na Sorbonně Pařížské, Ozanam, říkával: »Šťastný člověk, komu dopřál Bůh svaté matky, jak dopřál mně.«
Slovutný biskup Ketteler pravil: »Dobrá matka je nejlepším darem Božím. Přesřádné dívky, jež v pravdě mají křesťanskou matku. Dojmy z nejuštějšího mládí stanou se druhou přirozeností a nezaniknou nikdy, třeba už matka dávno v hrobě odpočívala, třeba bouře života nejprudčeji dorážely, třeba už víra ztracena: zjeví se opět postava zbožné matky a zavede zase na cestu víry a ctnosti.«
— Francouzský nevěrec Delauro Dubez, vládní rada na pensí, po velikém poblouzení v revoluci francouzské pocítil konečně zase první zbožné pojmy mládí a píše o tom takto: »Až k 66. roku svému byl jsem bez náboženství, ačkoli jsem ve své rodině vídal vzory všech křesťanských ctností. Na procházce v okolí Montpellieru zahloubal jsem se v myšlenkách do doby svého mládí. S radostí vzpomínal jsem na dobu své nevinnosti a štěstí, na laskavou péči nejlepší matky. Jak sladké byly slzy, drahá matko, které jsem ronil při vzpomínce na ctnosti tvé. Ale když jsem přemýšlel o sobě samém, jak veliká protiva dusila mou duši! Věcťky svědomí naplňovaly srdce mé hořkostí, cítil jsem se nejvyšš nešťastným a nepatrným proti tobě. Zvláště hrozná myšlenka zatřásla mnou: »Ó, nejněžnější matko, pro tebe šťastná věčnost, o níž jsi mi v mých mladých letech tolik a tak často vypravovala, pro tebe už nastala, a já bych měl nyní býti od tebe navždy odloučen? A věčně měl bych se rouhati Bohu, který tvé zásluhy věčným štěstím odměňuje?«
Spěchal jsem do kostela padl před mříží k zemi a volal: »Bože, mé matky, ty jsi nejvyšší pravda, moudrost a dobrota, jak mne matka o tobě učila, pro mne jsi přišel na svět, neopouštěj mne nyní; ukaž mi cestu k sobě, abych se jednou s matkou tolik milovanou setkali mohli.«
Slzy tekly po tváři; v srdci pocítil jsem pokoj, vstal a hledal pravdu. Boha a v něm všechnu spokojenost.

Čmelák vybral med. Dělnictvo národní strany svobodomyslné v Nuslicích založilo si pro své úspory včelku. Včelařem nebo pokladníkem byl jistý obecní zřizovatel. Nyní mělo býti dělení, ale včelař vybral již med, jehož bylo přes 1000 K již před dělením. Když na něj členové uhodili, kam dal peníze, vymlouval se, že prý je půjčil svému bratru.

Proti učitelům nevlastencům. Francouzská sněmovna schválila 331 proti 121 hlasu jednací pořad, v němž se vyslovuje politování nad protivojenskými resolucemi učitelského kongresu v Chambéry i nad výklady poškozuujícími světskou školu, k nimž ony resoluce daly podnět.

Všeobecná úvěrní společnost

z. s. s. r. ob.

:: V Hradci Králové ::

úročí vklady

4% - 5 - 5% - 5% %

dle výpovědi.

**Nejlepší jistota.
Prodej uhlí.**

Kapitola studentská.

Dva dárky dalo pokrokové studentstvo katolickým akademikům před Vánoce. Dary vskutku pro nás ceny veliké, dávající nad slunce jasnější doklady o tom, že hnutí katolického studentstva tou měrou vzrostlo, že vzbuzuje vážné obavy nepřátel, aby neprovedlo důkladnou kontrolu veškeré oné »práce« studentské, jaká se prováděla v krajských spolcích studentských a jaká se provádí i v t. zv. »Ústředí«, t. Svazu českoslov. studentstva.

Katolické studentstvo vysokoškolské, sdružené v »České Lize Akademické«, začalo za těžkých podmínek svoji práci, jeho činnost byla přímo vynucena oněmi lidmi, kteří prováděli řvávé štvánice při volbě profesora Dra Vřešťala z fakulty theologické za rektora české university v roce 1906.

Za boju a bouří se Liga zrodila, boj byl, je a bude vždy nadále jejím údělem.

Několik let tiché práce, neznající reklamy — a vyšla naše Studentská Hlídka, dnes nejlepší a nejrozšířenější časopis studentský. A vznešené idee, šířené tak dobře Hlídkou, nacházely stále více a více pochopení v řadách těch, kdož měli býti našimi nástupci — u studentstva středoškolského. Nešli jsme cestou štvánic, šli jsme světlou stezkou pravdy a rozvahy, a ovoce bylo hojné. Řady naše mohutněly, noví a noví se hlásili k nám, a tak první naše vystoupení bylo možným již po 5 letech trvání Ligy — na všeobecním VI. sjezdu katolickém v Olomouci. Vzácného uznání se pak dostalo nám i tím, že předseda náš byl povolán do předsednictva sjezdového. To bylo první veřejné a šťastné vystoupení studentstva katolického.

A letos o prázdninách nové naše mohutné manifestace, jež ukázaly na disciplinovanost našich řad. Sjezdy kroměřížský a královéhradecký znamenají velké mezníky v dějinách studentského hnutí českého. Těch 700 studentů, jež se našich obou sjezdů účastnilo, je nejlepším dokladem úspěšné práce Ligy, ta sta mladých lidí, nebojících se vyznati otevřeně svoje katolické Kredo, to nadšení mladých srdcí dokazuje, že naděje v Ligu kladené nebyly marny. Stojíme na podkladě pevném, budujeme na čistém katolicismu, proto síla, proto nadšení pro vše velké a krásné u našich stoupenců! Katolicismus, jenž povznesl národy, jenž vybudoval největší kulturu věků, ten vznešený katolicismus dovede vyvésti i z chaosu ty, kteří k tomu mají vůli a kteří chápou jeho mravní hloubku.

Stojíme na čistě katolickém světovém názoru, neznáme a nechceme v tom ohledu žádných kompromisů, jdeme a půjdeme vždy čelem vpřed, neohlížeje se ani na pravo, ani na levo. Naším cílem je povznést kříž Kristův, nést prapor Kristův v čele zástupu. Chvilkový nezdar není s to, aby nás odvedl od naší dráhy, půjdeme stále za svým heslem: »Pravda vítězí!«

A tak řady naše rostly a rostou stále! Není ústavu, není třídy jediné, kde bychom neměli svých stoupenců, není jediné fakulty na všech českých vysokých školách, kde bychom neměli našich lidí, jsme tu a budeme tu!

Naše zorganizovanost činí obavy všem nepřátelům a v důsledku toho vydáno i Svazem českoslov. studentstva nařízení všem českým krajským studentským spolkům, aby ze svého středu vyloučili členy České Ligy Akademické, kteří prý soustavně poškozují všestudentské podpůrné instituce. Je to hrubá, vědomá lež! Byl založen podpůrný fond katolického studentstva vysokoškolského, ten však podpůrné instituce ostatní neoslabil ani o haléř! Na náš podpůrný fond přispívali ti, kteří na jiné vůbec nepřispívali. Dále naši studenti sami přišli a dali, naši chudí dělníci, naši chudí zemědělci a živnostníci přispěli svým haléřem! Tak rostl náš fond! Obětavost našich dávných vzácných příznivců pak to byla, jež ony dary malých a slabých doplnila na velkou sumu pět šesta tisíce korun. Ať někdo dokáže, že jediný haléř z této sumy byl z rukou jiných než katolických a rádi uvěříme tomu, co důvodu pro vylučování! Je-li však zásluhou katolického studentstva, že podpora studentstva stoupla, a to o sumu tak značnou, pak je to hrubým porušením taktu a kolegality, někoho za tuto dobrou činnost tupiti a urážeti.

Byla nám hozena znovu rukavice v tvář a my ji ochotně přijímáme. Ale pak, až provedeme do všech krajských důsledků náš boj proti těm, kdož odvahu měli nás tupiti a urážeti, pak až ona emancipace dojde vrcholu ke škodě těch, kdož její byli příčinou, pak ať nejsme označováni za ty, kdož tříští studentský život. Jako ve svém životě politickém a hospodářském provádíme cílevědomou emancipaci ke škodě našich odpůrců, tak učiníme i v životě studentském. A ty tisíce našich přátel na školách středních jsou nám oprávněnou nadějí v plné vítězství! Však přijde jednou čas! A naši

veřejnosti je vyloučení našich členů dobrou pobídkou, aby i ona si byla vědoma svých povinností! Kdo nemá úcty ku přesvědčení druhého, ten dohlísta nemá ani práva dožadovat se jeho podpory ať hmotné či morální.

My sami boj povedeme a na naši veřejnosti jest, aby ona stála za námi a podporovala a chránila nás. Toho od ní očekáváme. A katolické sjezdy studentské o prázdninách 1913 budou novou přehlídkou našich řad, budeme vidět znovu prospěšné pro nás výsledky štvání pokrokového studentstva, ukážeme, že síla naše roste stále. Vyšli jsme všichni z lidu, k němu se zase brzy a zcela jeho vrátíme. Práce pro blaho našeho katolického lidu českého je naším cílem a naším úkolem, kterému dostojíme. Tu persekuci, již prodělává náš lid, proděláváme my také. A v tomto boji všestranně je povinností nás všech se vzájemně podporovat, při sobě stát. Nešikovností bylo prohráno mnoho boju, nešikovné akce vyvolaly daleko mohutnější odezvy reakce, a tak i zde. **My boj přijímáme a provedeme jej za pomoci našich katolických stoupenců do krajních důsledků!** To naši odpovědi na rozkaz Svazu!

Druhým dárkem, též cenným, je prohlášení studentů z Hlávkovy kolleje, zasláné listem deníkem k uveřejnění. Prohlášení samo je vlastně souhrn nadávek a nízkých urážek a potup, jež v životě studentském by neměly míti místa. Faktem je, že naši členové pro svoje přesvědčení jsou velmi často předmetem urážek se strany různých spolubydlících. To, co bylo řečeno, bylo řečeno po zralé úvaze. I mnoho našich stoupenců podporovalo a podporuje dosud kolleji Hlávkovu, nikdo nevystoupil posud proti tomu, ale stane-li se tak, pak vina spočívá na těch, kdož netušíce následků, urážejí a tupí katolické studentstvo. Varujeme a varujeme s durazem. Škoda pak padne zase pouze na studentstvo a to i na to, jež nemá viny! Proto ať nastoupí rozvaha místo štvání.

Již dost napsáno. Těm, kdož vidí a slyší, jest snad dostatečně jasno, že chce-li a může-li kdo jeho podporovat, pak že nesmí splétati sám na sebe bič. Heslem všech upřímných našinců, od slabých až po mocné, budiž: **»Katolík ať podporuje katolického studenta!«**

Je čas Vánoc, za krátko budou hlaholit zvony chrámu, zvěstující světu, že slaví se znovu zrození Spasitele. Nuže, v té době těšivého štěstí vzpomeň sobě každý na chudého studenta katolického, podpoř ho sám a povzbud' ku podpoře jeho i jiné, známé. Každý haléř je vzácný! A nejvíce dojmají dary slabých, malých a chudých!

Zvýšená podpora katolického studentstva buď odpovědí na jich pronásledování a tupení!

Pozn. red. Odporujeme co nejvíceji hmotnou podporu statečného dorostu katolické inteligence. Přispěvky na podpůrný fond České Ligy Akademické přijímá i administrace našeho listu.

Za starých časů.

Vzpomínky ze svého dětství sděluje V. Paus.

III. Můj otec.

(Dokončení.)

Jako dovedně uměl otec vládnouti kladivem a pilníkem, tak dovedně dovedl užívati tesařské sekery neb pobiječky, šindelářského struhu, kolářského pořizu i zednického kladiva. Vedle nástrojů zámečnických a kovářských, jichž bylo veliké množství, měl všechny častěji užívané nástroje všech »těžkých řemesel« ve své dílně. Užíval jich při menších pracích v domácnosti. Když pak povolán byl ten který řemeslník do domu, býval mu nápomocen. Nedal se také ledabylou prací odbýti.

Zde třeba připomenouti, že toho času skoro všechny nástroje řemeslnické měly jména německá. Tak chodilo se do »verštatů«, kde se pracovalo u »ponku«. Každý tovaryš měl svůj »handhamm«, učeň dával vodu do »lejštroku«, upravoval oheň »feuerspitzem«, učil se kovat »štefty« a zacházeti se »šnajtajznou«, tovaryš ve »šraubstuku« »pucoval pyksly«, pan mistr je pak »připasoval«. »Vochlon« dělník býval sice malý, dostával však »tringelt« a »diškrece«.

Poněvadž otec při kovářství již v Lukavici a mnohem více v Zaječicích byl nucen provozovati také podkovávání koní, mimo to byl častěji tázan o radu při onemocnění koní i hovězího dobytka, sbíral osvědčené recepty k léčení domácích zvířat. Během několika roků vzrostl jeho »herbář« na objemnou knihu a otec se stal hledaným rádcem při onemocnění jak koní tak i hovězího dobytka. Zvláštní dovednosti nabyl v podkovávání koní. Proto přiváděli mu mnozí hospodářové i z okolí — zejména k prvnímu podkování své mladé koně. Také halánští a husarští důstojníci té doby tam u bytovných pluků, dávali mu své koně podkovávat.

Dne 17. ledna 1859 stěžoval si mi otec, že zakouší velikých bolestí, jelikož si dává vypalovati

ránu, která se mu na dolním rtu utvořila. Domýšlel se, že se při nějakém rozlobení kousl do pyšku a tím rakovinu si způsobil.

V dubnu 1859 započalo se dolovati na uhlí na t. zv. »Benešce« u Zaječic. Práce kutací řídil absolvent hornické akademie p. Jakub Čížek, který bydlil v Zaječicích. Ten navštívil otce častěji nejen za příčinou prací pro dolování, nýbrž také proto, aby si se zkušeným řemeslníkem pohovořil. V jeho přítomnosti otec poněkud na své utrpení zapomínal.

V červnu mi psal otec, že má mnoho práce a žádného dělníka.

Dne 24. listopadu psal, že je Josef v Kremži zase a chce, aby se o něj úředně žádalo. Naříkal, že si neví rady, poněvadž vše mnoho stojí.

V lednu 1860 byl otec ve všeobecné nemocnici, aby se tam léčil. Byl tam přijat dne 22. Dne 27. psal domů, aby byli všichni mezi sebou svorní, zvláště pak aby Josef byl dbalý a »se držel«.

Dle dopisu pana učitele Podroužka (z 5. prosince 1859) kazily se brambory ve sklepích, takže jich jen as polovice do jara zustane.

Dne 12. března 1860 otec mi sděloval, že Josef posud doma není, že mnoho dětí zemřelo »na kašel«, a že byl v dílně okraden.

Dne 15. dubna 1860 otec si naříká, že je churav, obává se, by nepadl. Píše, že Josef nepřijde, jak prý psal a chce, aby se o něho žádalo. V Zaječicích zemřeli někteří dospělí na neštovice a mnoho dětí na kašel.

Dne 7. června 1860 otec mi poslal 10 zl. Dne 8. ledna 1861 sděluje mi bratr, že se otec musí dále operovat. Dne 6. července 1861 otec mi sděloval, že pro mne uschoval »jednušku se dvěma milama« a že mi dal udělati almaru. Stěžuje si na Josefa, že se spouští, takže ani jedné neděle není doma, v pondělí pak vyspává.

V prosinci 1861 otec velice trpěl a slábl, čekal mne toužebně na vánoce.

V pátek dne 10. ledna 1862 otec zemřel ve 4 hodiny ráno. Psaní, jež mi úmrtí otcovo oznamovalo, obdržel jsem 11 ledna o půl 5. hod. odpoledne. V noci jsem jel do Zaječic. Pohřeb byl dne 13. ledna na hřbitvu v Bitovanech. Pohřbu se účastnilo 14 mistrů kovářských z okolí.

Dne 18. dubna 1862 bylo projednání pozůstalosti po zemř. otci.

Kulturní jiskry.

Rosa mystica. Spiritual královéhradeckého semináře Jan Černý vydal 5 cyklů svých úvah k desátkům ružence, které konal o duchovních cvičeních pro kněze, na žádost účastníku pod názvem: Rosa mystica s dodatkem: Bolestný ruženec a mše svatá. Dodatek jsou úvahy o bolestném ruženci se zřetelem ke mši svatě, jež konal autor letos o svátku Božského Srdce Páně pro kněze a bohoslovce při adorační hodině. Obsahem i formou krásná tato kniha bude milou upomínkou na tyto pobožnosti, ale také omliskem opravdové pobožnosti při modlitbě svatého ružence jak privátní, tak společné, zvláště při cvičeních.

Universitní professor Dr. Hejčl, t. č. děkan bohoslovecké fakulty olomoucké napsal o knize této: »Z krásné této knihy salá nevšední láska a úcta ke Královně převaťého ružence, láska to, která nemůže nerozehlátí srdce čtenáře. Od knihy lze právem očekávati, že bude vydatnou pomůckou k oduševnění, promyšlené modlitbě svatého ružence, že bude vzpruhou svatého nadšení a rosou svažující dobré símě v duši kněze zaseté, žarem všedního života však snadno hynoucí.«

Výhradní prodej knihy má p. Melichárek Meth., nakladatel na posvátném Velehradě (p. Uherské Hradiště) na Moravě, kamž všechny objednávky laskavě buďtež řízeny. — Cena brož. výtisku 2 K, vkusně v plátně vázaná 3 K.

Rozumová samostatnost. Čím více se mluví o potřebě volného přemýšlení, tím více se vychovává nesamostatných papoušků. K vůli tendencím zájmům stran politických a sociálních podávají se lidu informace slohem nejsrozumitelnějším, ale tak chytře, aby nepozoroval čtenář silného strannického zabarvení, odporujícího pravdě. Nestranné poučení zvláště o současných otázkách objeví se na trhu literárním zřídka. A tak »přesvědčení a volné názory« i u čtenářů horlivých jsou pouhou ozvěnou úvah tisku vysloveně strannického. Čtenář sám ani nepozoruje, jak se stává pouhým gramofonem listu, jehož úkolem jest činiti za každou cenu advokáta i chybných korporací, stranám, mocným jednotlivcům.

Společnost, která čte listy tendence opáčné, zase jest naprosto přesvědčena, že jen její tisk o všem uvažuje správně. Často i bez zlé vůle staví se na obranu stanoviska zcela pochybeného a mylně se domnívá, že právě volné myšlení vede k

takovým úsudkem. Na čtení a studium listů tří, čtyř politických táborů nedostává se jednotlivcům času ani peněz. Proto není divu, že davy se dělí na skupiny ostře se různící a že ani po dlouhých debatách při schůzích neužijí volného rozhledu k jakési shodě v důležitých otázkách. »Výměna náhledů« naopak vede nejčastěji jen k přiosťení protiv. Práse, nalézající zálibu, napapouškují se a pak se jimi provádí nerozmyslný boj pod heslem »volnosti přemýšlení, svobody občanské.« A což teprve veliké massy lidu, které čtou velice málo, spokojující se klidně povely demagogů!

Nemyslivost pláží se na všech stranách, jsouc maskována neplodným chvastem. Samy »Učitel-ské Noviny« dozvaly, že kořen takového pathologického zjevu jest v nynější škole. Moderní dítě učí se daleko méně mysliti než děti před padesáti lety. Na všecko učebné pomůcky, názorná vyzobrazení atd. V zásadě metoda dobrá, ale nemá se jí užívatí tolik, aby dětská mysl zpoždlněla.

Nyní přihlásil se s důrazným protestem F. X. Šalda ve 4. čísle I. ročníku »České Kultury.« — Vydán totiž prospekt sešitového díla o České zemi, který slibuje, že dílo splní své poslání »prostředkem nejpřístupnějším, formou nejmenší námahy, výpravnými, malebnými, přecetnými vyzobrazeními zdobeným cestopisem.« A starostlivý nakladatel, boje se, aby osvěcené hlavy moderní generace neobtěžil nervosou, dokládá úzkostlivě: »Ale především nesmí a nemá být tato kniha vědeckým spisem.«

K tomu poznamenává Šalda: »Myslím, že obavy nakladatelovy v tomto směru jsou opravdu zbytečné, ale charakteristické je dnes, jak se pojmají úkoly lidovosti knižní. »Formou nejmenší námahy«, to slovo slyšíš dnes jako »svrchovaný příkaz se všech stran; kde kdo je huče, řve, křičí, kvílí, píská, ječí a hvízdá, až ti uši zaléhají. A není člověka, který by vstal a řekl: Ticho, dryáčnici a kramáři! Co slibujete lidu, jest klam. Zejtra namluvíme mu snad, že může spáti s knihami v ruce a že její obsah vejde mu sám do hlavy. »Formou nejmenší námahy« nelze dosáhnouti nic, než povrchnosti a zmatku; kdo chce poznat z vědy a z umění něco opravdového a opravdově, musí se přičiniti a namáhati ze všech sil. Chcete-li lidu prospěti, ved'te jej k vytrvalému, soustředěnému úsilí — všechno ostatní jest veřejný klam a mělo by býti stíháno soudně.«

K tomu poznamenávají dne 16. t. m. »Nár. Listy«: »V době, kdy tisk (zejména ve věcech politických) odnaučuje přímo soustavně lid mysliti, kdy opravdu »formou nejmenší námahy« vede jej usuzovat o nejtěžších a nejzávažnějších otázkách společenských a politických, měla by býti rozhodná a poctivá slova Šaldova všude slyšána.«

A jest charakteristické, že v době tolika škol a plného roje kulturních hesel právě pokrokaři přimlouvají se častěji za větší úlevy při zkouškách a za zvláštní výsady pro žáky podprůměrné. V Něm. Brodě docela pokrokoví profesoři chtěli přejati úlohu učitelstva obecně-školského výzvou, že žáky méně nadané připraví za jistý poplatek k přijímacím zkouškám do střední školy. Tedy jen rychle pomoci podprůměrným chlapčkům do kruhu inteligentního dorostu! Může v tom někdo viděti třeba i kus humanity, ale touha po pokroku, po obsazení vynikajících míst hlavami bystrými v tom rozhodně není.

Češi mezi nejvzdělanějšími. Dle statistiky newyorského vystěhovaleckého úřadu neznalo z přistěhovačů do Ameriky osob přes 14 let starých v r. 1911 čist a psát: Italů z jižní Italie 49.3 proc., Rusínů 46.2 proc., Rusů 39.6 proc., Bulharů, Srbů a Černochořů 38 proc., Poláků 34 proc., Chorvatů a Slovenců 26.4 proc., Židů 24 proc., Slováků 21.8 proc., Maďarů 11 proc., Číňanů 10 proc., Francouzů 7.3 proc., Italů ze severní Italie 6.1 proc., Němců 4.9 proc., Holanďanů 2.2 proc., Čechů 1.6 proc., Irů 1.2 proc., Angličanů 0.7 proc., Skotů 0.4 proc., Skandinavců a 0.2 proc. Čeští vystěhoválci náleží tudíž mezi nejvyspělejší část vystěhovačů.

K telegrafování mezi jednotlivými díly světa užívá se stále více telegrafie bezdrátové, jež začíná vážně soupeřiti s podmořskými kabely. Zpravodajství moderního druhu jest totiž snadnější, přesnější a levnější. Bezdrátový styk Evropy s Amerikou byl až dosud v rukou společnosti Marconiovy. Nyní chce německá společnost zříditi v New Yorku silnou stanici, odkud by se přímo korespondovalo se stanicemi ve středu Německa.

Provedení dávné myšlenky. Mnich Prokop Diviš počínal si při svém objevu hromosvodu velice důkladně. Chtěl r. 1756 zavésti bleskosvody s četnými hroty, které měly elektřinu ze vzduchu ssáti a sváděti ji k zemi znenáhla. Podobné zařízení navrhoval také roku 1891 seminární učitel R. Klimpert v Brémách. Před 8 lety profesor Ostwald dal si zhotoviti komolé kužely kovové, opatřené špicemi, které spojil se zemí. Bleskosvody ty skutečně přispěly k ochraně pozemků před letními živelními pohromami. Nyní na svém zámku blízko Poitiersu ve Francii hrabě Beauchamp použil bleskosvodu tvaru hřebenového k ochraně zámeckých budov i polností před živelným pohromám. Zařízení se osvědčilo, tak že vláda fran-

couzská nyní zamýšlí umístiti podobná ochranná opatření v celé zemi.

Z nové řeči Ferdise Jurigy na uherském sněmu. Juriga vyslovil politování, že v rozpočtu jest jenom nepatrná položka pro rolnictvo, které jest v Translajtánii prvním činitelem. Vyslovil se proti chytráckému vyvlastňování půdy z rukou maloroľnictva prostředkem parcelace. Potomci rodin, které se živily dobře hospodařením, nyní vyhledávají skrovnou obživu ve fabrikách. Malé pozemky jsou klatbou Uher a dusí malé dědiny, které se stávají ujařmenci velkostatkův. Při velkostatech o 10 až 15 tisících jiter jsou bídné, slamou pokryté baráky. Ať není pánem tak obrovských lánů člověk, který polním pracem nerozumí a nikdy na nich nepracoval. Požaduje-li se odborné vzdělání od krejčího a obuvníka, má se požadovati příslušná kvalifikace i od zemědělce.

Nechť dostane se parcelaci účelnou, prospěšnou více země do rukou skutečných rolníků. Pozdvihne se obchod a průmysl, vzroste-li počet dobře opatřených rolníků. Není to vlastenectvím, jestliže velkostatkáři nechťji přepustiti ničeho z obrovských svých polností lidu.

Také v rozpočtě mělo býti postaráno o podporu hospodářského vzdělání. Mohlo by se s ním začíti stručně již v obecné škole, protože takový předmět zajímá synky rolnické více než předměty jiné. Pokračovati by se mělo na školách středních. Není v tomto rolnickém státě řádně postaráno o školy hospodářské. Pokud školství takové stává, učí mládež nikoli pracovati, nýbrž dělati pány. České hospodářské školy mohou býti pro Uhry vzorem. Proto by se odporučovalo, aby je navštěvovala i mládež maďarská, jako to činí již mládež slovácká. Ať ministerstvo orby vyšle odborníky, kteří by poměry na českých školách studovali.

Nechť se také utvoří co nejdříve rolnické komory k ochraně zájmů zemědělských.

Nesnáze české intelligence. Mnoho zdatných inženýrů, lékařů, umělců atd. musí odcházeti za chlebem do ciziny. A jest poučno, že jest zde 914 zkoušených středoškolských uchazečů bez místa. Pravili jsme již několikráte, že jest na čase, aby byl ve stálé evidenci příslušný regulativ, který by jak radou tak pomocí udržoval rovnováhu mezi počtem inteligentního dorostu a počtem uprázdňených míst. Ani největší podpory studentstva a škol nepomohou pronikavě, nenajde-li absolvovaný odborník příležitosti k uplatnění svých vloh. Posavadní svépomoc různých odborů jest daleko slabší, než — systematická svépomoc dělnictva. Vhodné umístění schopné intelligence a výstrahy před přílišným návalem do oborů již silně obsazených znamená pro národ akci velice důležitou.

O Pálčově spisu proti traktátu Husovu »De ecclesia« praví v »Hlídce« bystrý kritik Dr. J. Sedlák: »Práce Pálčova jest první toho druhu v katolické literatuře theologické . . . Obsahově zaslужuje spis Pálčův upřímného obdivu. Pěkně dokázána jest viditelnost církve, theoreticky i prakticky, a velmi obratně vyvrácen donatistický pojem církve jako shromáždění svatých a praedestinatiánský pojem církve Viklefiův. Přesvědčivě ukazuje, do jakých rozporů se zapletl Hus, popíraje, že by předzvěděni byli v církvi. Důkaz přimátný z Písma, tradice a praktické nutnosti, lze nazvati přímo klassickým . . . Zkrátka: Pálčův spis proti Husovu traktátu »De ecclesia« jest kleot české práce theologické na počátku XV. století a prvotřídní pramen pro dogmatické nazírání na Husa a jeho dobu.«

Národohospodářská hlídka.

O reformě domovní daně. Dle zprávy subkomitétu berního výboru zabývá se vláda naše vážně reformou domovní daně. K reformě té dosud přikročiti nelze proto, že by vyžadovala mnoho milionů. Pokud jde o přání, směřující k jednotné reformě domovní třídní daně s domovní činžovní daní, dlužno prohlásiti, že předloha o domovní třídní dani neznamenaá dosud žádnou reformu, nýbrž jen osvobození nejhudších ve smyslu pomocné akce.

Zákon o odvodu koní, který právě byl posl. sněmovnou přijat, ukládá: **Majitelé koní jsou povinni na vyzvání politického úřadu koně postoupiti státu za přiměřenou náhradu.** Vyňati jsou koně panovníckého dvoru a koně určené k osobní potřebě panujících knížat, cizích vyslanců, poštovní koně, koně potřební pro duchovní správu, lékaře a zvěrolékaře na venkově, koně chovní, koně mladší 4 let, shřebné kobyly a kobyly s hřibaty do 4 měsíců, koně nemocné. Počet koní, již mají být odvedeni, stanoví ministr zemské obrany v dorozumění s min. války. V jednotlivých odvodních obvodech však nesmí být při první klassifikaci víc než 50 proc. koní dotyčného obvodu vzato. Každý majitel koní na vyzvání politického úřadu je povinen ohlásiti starostovi obce počet a jakosť svých koní. Klassifikaci koní provádět bude zvláštní komise, takto složená: okr. hejtman neb jeho zástupce, dva štábní neb vyšší důstojníci, vojenský zvěrolékař, člen obecního zastupitelstva dotyčné obce; ke komisi přibírá jest tři přísední odhadce.

Tito odhadci brání býti malí, pokud možno, ze členů rolnických nebo chovatelských družstev. Přitomní býti mohou při komisi dva důvěrníci majitelů koní. Klassifikaci zjistí se způsobilost či nezpůsobilost koně k účelům vojenským. Koně zcela nezpůsobilé komise jednou pro vždy zamítne a nebude jich už přístě předvádět. Cena klassifikovaných koní se určí. Není-li majitel s cenou spokojen, stanoví cenu přísední odhadci. Každý klassifikovaný kůň se povede v evidenci zvláštními listy. Každý nový majitel klassifikovaného koně musí převzít i všechny povinnosti s klassifikací související. Nový majitel musí být úřadu ohlášen. Na vyzvání jest klassifikované koně dopravit na místo určené. — Útraty dopravní se nahradí. Ministr zeměbrny může zakázat prodej klassifikovaných koní do jiných evidenčních obvodů. S koni dodati jest po případě za přiměřenou náhradu i postroje, vozy atd. Hodí-li se tyto věci, o tom rozhodne vojenský zástupce. Není-li majitel s nabízenou cenou za tyto věci spokojen, určí cenu přísední odhadci. Z jejich rozhodnutí není odvolání. Obce jsou povinny při provádění tohoto zákona býti nápomocny. Majitelé koní a vozů, kteří vyzvání se nepodrobí, pokutováni být mohou až do 600 K, nebo vězením až měsíc. Trestní řízení provádí úřad politický, poslední instancí jest ministerstvo zeměbrny. Rekursy nemají odkládací moci. Pokuty připadnou k dobru dotyčné obce.

Nejzadluženější zemí v Rakousku jsou Čechy, které se těší přece tak velikému rozvoji zemědělskému i průmyslovému a jež mají tolik bohatství přírodního! Naše země však platí na úhradu společného státního rozpočtu (zvláště ve prospěch passivních zemí alpských) tak obrovské daně, že se přirozeně zakrvácela. Před 20 lety ještě naše království nemělo vůbec zemského dluhu. Roku 1891 mělo již 3 mil. K deficitu, r. 1908 skoro 80 mil. K. Pro německou obstrukci, pro překážky, které vláda kladla v cestu novým zdrojům zemských příjmů, rostly v posledních 4 letech dluhy ročně o 40 až 50 milionů, až nyní dosáhly hrozivé výše téměř čtvrti miliardy. Přes polovic dluhu jest nekrytého, neschváleného sněmem, tedy o 1 procento dražšího. Do toho všeho ještě přišla balkánská válka. Průmysl i obchod trpí velikým ochromením. Jak bude dále? A jak se poděkují sami němečtí voliči v Čechách svým nacionálním poslancům, jimž byl vítanější nespravedlivý justament, než hospodářské dobro země?

Letošní sklizeň v přirovnání k r. 1911. (Číslice první značí, kolik se urodilo metr. centů obilnin a jiného na 1 hektaru roku letošního, uzávkovaná značí úrodu loňskou.) Zemčat 107 (56.7), cukrovky 321.7 (151.7), krnné řepy 293.1 (161.7), čekanky 215.1 (105.7), zelí 276.7 (106.4). — Celková sklizeň činila (čítáme-li okrouhle v milionech centů): zemčat přes 32 (skoro 17), cukrovky přes 47 (přes 21), krnné řepy přes 9.68 (přes 5), čekanky přes 1.38 (přes 0.59), zelí přes 3.46 (přes 1.26) — Okopaninám letos věnováno daleko více půdy než ve všech třech letech předcházejících. Vlhký rok letošní byl jejich vývinu příznivý. Plocha sklizně činila na př. u cukrovky hektaru 300.633 (298.752), u cukrovky 146.544 (139.640).

Obilní vojenská skladiště. V zásobovacím podvýboru vojenského výboru uherské delegace navrhovali někteří řečníci, aby zřizena byla pro armádu obilní skladiště a aby zásoby obilí byly zakupovány bezprostředně po žních. Návrh na stavbu obilních skladišť byl schválen.

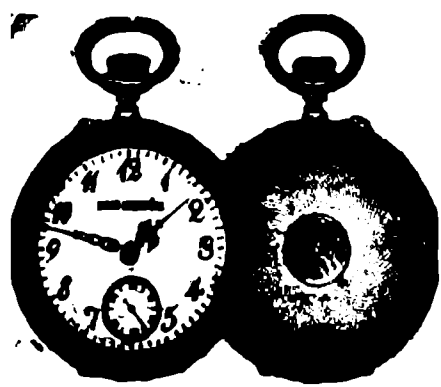
Užitkového dřeva stále ubývá a cena jeho vzrůstá do nekonečna. Tento úkaz je zajisté výmluvným důvodem, aby u nás všude opět se vysazovaly stromy polní, zejména javory, duby, jasaný, lípy, habry, modřiny, borovice. Okrášlime si nádherně domovinu, zvýšíme cenu půdy a pořídíme pokladnu jistější, než všechny novodobé záložny a banky. V tomto směru by naše oady měly závodit o pokrok největší.

Nové půjčky Rakousko-Uherska. Rakouský ministr financí uzavřel půjčku v obnosu 125 mil. korun a pokladniční poukázky ty výhradně umístěny v Americe, což jest největší sensací. Zajímalovo, že Rakousko bylo nuceno apelovati na zámořský trh ve chvíli, kdy nachází se s celým trojspolkem ve vážné době a kdy musilo by učiniti nejlepší dojem, kdyby finanční potřeba trojspolku byla také uhrazena vlastními prostředky. A zvláštní pozornost, při tom trapnou, způsobila zpráva, že se uherskému ministru podařilo uzavřiti půjčku za stejných podmínek a to s bankami domácími, rakouskými a německými. Dvě třetiny uherské půjčky budou tedy umístěny na trhu domácím, a pouze 40 mil. K převzato bude ústavu německými.

Záložna v Hradci Králové,
Janubí náměstí č. 103.

Vklady na knížky 5%

Při větších obnosech dle výpovědi úrok i výmě!

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTUČEK, Hradec Králové,
Jitřkova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren hodiněk Blat., Glashütte v. S., Ženeva.

Svýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillianty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Prodá se hned

(z důvodu přesídlení)

villa v Kostelci n. Orli,

s velkou ovocnou zahradou a vedlejším obytným stavením. — Adresu sdělí administrace t. l.

**Sekretariát Matice
Cyrillo-Methodějské**
doporučí

paramenta, prapory spolkové
a veškeré církevní náčiní

firmy

Fr. Stadnik,

stálý přísežný soudní znalec

Olomouc,

naproti kostelu P. Marie Sněžné.

Za půl roku odvedeno přes
800 K Matici Cyrillo-Meth.

Pouze objednávkou u firmy Frant.
Stadnik podporujete přímo Matici
Cyrillo-Methodějskou.

Nekupujte :: ::

nejste-li přesvědčeni o dobré kvalitě
a bezvadném provedení

**zimního i let-
ního prádla atd.**

jež v cenách mírných zasílá

Jan Zindulka,

výroba záster a prádla v Litomyšli.

Velečestojným
duchovním a patronátním úřadům!

Odborný závod pozlaccovačský

GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů, kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Rozpočty a nákrepy zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Diapositivy

Costa kolem světa	111 obrázků
Hlavní města Evropy	98 obrázků
Napříč Švýcarskem	57 obrázků
Francouzskou Rivierou	70 obrázků

**skvostně kolorované
prodám.**

Jednotlivé série kus po 40 h, všechny 4 série
dohromady kus po 30 h.

Přednášky půjčím k opsání.

Lud. Souček, farář v Keblově,
p. Dolní Kralovice.

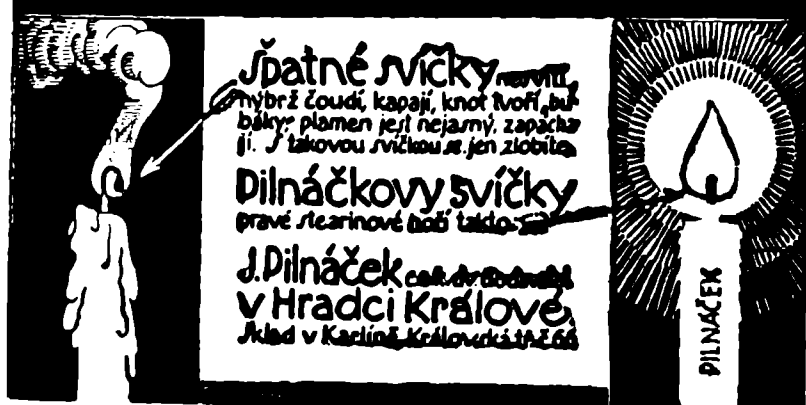
Harmonium

(firma Lhota) 1 a půl hry

levně na prodej!

Adresu majitele sdělí administr. t. l.

Na tomto záleží:

**Biskupská
knihtiskárna**
v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku
provedení všech zakázek
z oboru knihtisku. —

Vyřízení správně a rychle.

Ceny mírné.

Největší biskupskou konsistoří ověřen dodávati.

Mešní vína,

zaručeně pravá, přírodní, neporušená, nejlepší
jakosti nabízí v soudkách nebo lahvích 1 litr
po 70, 80, 90 hal., 1 K i výše firma

Alois Čížek,
velkoobchod vínem v Humpolci.

Na sta pochvalných uznání po ruce.
Raďte dáti přednost vždy závodu osvědčenému.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější na-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberců a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 30%, než všude jinde.

Jubil. 100 let trvání a 40 let vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovno se vyprošuje.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

**odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.**

PRAHA—I.,

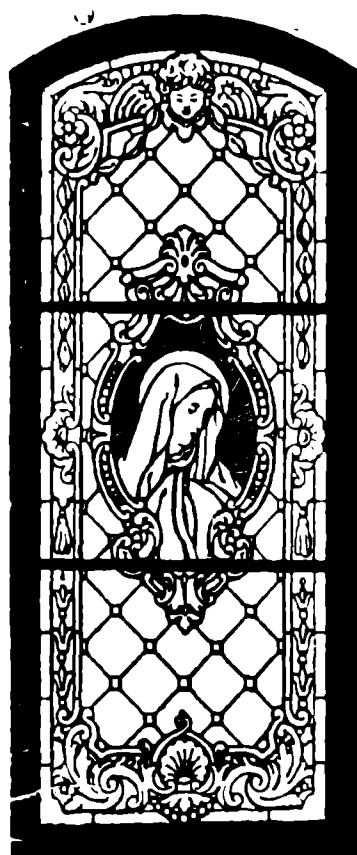
č. 145 st., Malé Karlovo
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chri-
stových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, síťmi, osazenými.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatně, bere
všechny záležitosti ku definitivnímu jednání.

Neodolatelná veřejná i písemná pochvalná písmena.

Založeno roku 1863

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, cibory, mon-
stran., kaditelnice atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav para-
mentní a devotionální.
— BRNO. —

Centrála v Praze. Filialky: v Domažlicích, v Melosovicích, v Jaroměřu,
v Liberci, v Nulicích, na Král. Vinohradech, v Písku a na Smíchově.

ČESKÁ BANKA

filialka v Hradci Králové

zvýšuje dnem 6. t. m. sazbu ze vkladních knížek na

4³/₄ %

na běžných účtech a pokladničních poukázkách na

4¹/₂ % při výpovědi 30denní

5 % při výpovědi 60denní

5¹/₂ % při výpovědi 90denní

Nádherné dary!

Obrazy Madony a Krista, krajiny, umělecké reprodukce a vůbec veškeré obrazy a zrcadla v moderních rámcích, nejrozličnější umělecké výrobky, kříže, sochy, rámce a lišty nejnovějších vzorů a provedení odporučujeme

od roku 1891 renomovaný

umělecký závod

Jos. Krieslich v Hradci Kr.
litková výroba, naproti Grandhotelu.

Výroba rámců,

vkusné zarámování a zasklívání přinešených obrazů atd. ve vlastní dílně.

Obchod umělecký a papírnický.

Na skladě veškeré druhy papíru, psací, kreslicí a školní potřeby, alba, kasety dopis. papírů, kalendáře, knihy obchodní a zápisné, modlitební knížky atd. atd.

Obrovský výběr dopisnic

vždy nových uměleckých, místních a časových.

Zánovní nábytek

sestavující z úplné ložnice, jídelny, salonu a kuchyně za značně sníženou cenu se ihned prodá.

Bližší sdělí paní Marie Řeháková, domovnice v domě č. 412.

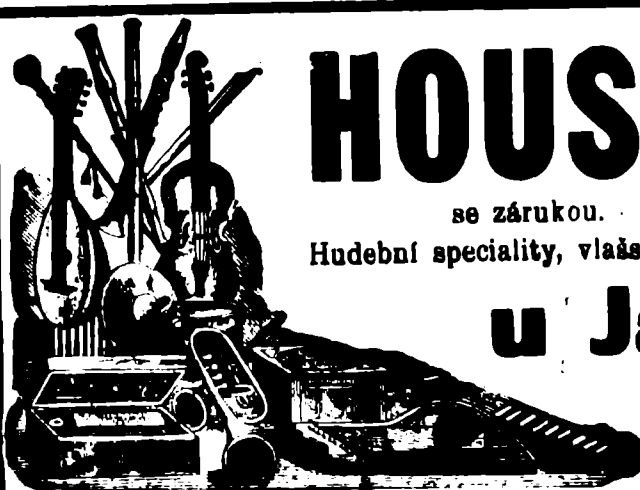
Hradec Králové, Chmelova ulice.

Příležitostný prodej.

Všude rozšiřujte a podporujte katolický tisk

Školní knihy, oltáře, sochy, křížové cesty, kasatelny, Boží hroby
levně provádí absolvent c. k. odb. školy sochařské a řezbářské

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

HOUSLE,
se zárukou.

Hudební speciality, vlášské, weicholdské a Pirazzi struny vždy na skladě

u Jana Čermáka

v Hradci Král., za nov. lab. mostem.

struny, smyčce, pouzdra, jakož i veškeré **hudební nástroje** kupujte jen u znalce, neb toliko ten Vám poslouží dobře a levně

Přechodná významnější a doporučení.

Umělecký nácvik pro malbu na skle
E. Škarda, Brno,
zhotovuje a dodává malov ná-
okna, chladnic, v kádém pro-
vedení, od nejmenších o-
vzoru mosaikového do n-žo-
batého provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
síť a vše zasaženo v místě.
Mosiky slavné pro fa-
sady, křížové cesty atd.
Nákrety, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Mešní vína
zaručeně pravá

dodá na objednávku
od 10 litrů výše
v bedničkách

Jan Košťál,

hôtelier v Adalbertinu
v Hradci Králové.

Ceny za Htr od 90 hal. výše.

Chcete koupit praktické a vhodné dárky vánoční opravdu levně?

Velký výběr pánského a dámského prádla. Trikotové zboží.

Pravé jügrové prádlo. Nákrčníky. Bílé bavlněné a lněné damasty na cích. Ručníky.

Kanafasy, sytkoviny věby, šifony. Obrovská zásoba kapesníků od K 1-20 počínajíc.

Kupony na dámské šaty od K 4-—

Ceny levné a zboží jen nejlepší jakosti odporučuje

Stanisl. Jirásek

v Hradci Králové,
136. Velké náměstí 136.

OBNOVA

Číslo 52. Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 27. prosince 1912.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVIII.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

zvyšuje (na základě zvýšení sazby Rak.-Uher. banky z 5 1/2% na 6%) dosavadní úrokovou sazbu z knížek 4 1/2% na

4 3/4% (pro vklady
staré i nové).

Mimo to zúročí vklady vázané výpovědí

5% při výpovědi 30denní 5 1/2% při výpovědi 60denní 5 1/2% při výpovědi 90denní.

Ústav založen roku 1868. Akciový kapitál K 15,000.000.—, rezervní fondy K 2,700.000.—. Vkladů celkem ca K 41,000.000.—, celkový obrát K 2,278.000.—, čistý zisk za r. 1911 ca K 1,360.000.—.

Naším přátelům!

Ku konci roku srdečně děkujeme těm, kteří náš list laskavě podporovali.

Prosíme o zvýšenou pozornost na rok příští. Znovu jsme tento rok obsah »Obnovy« značně rozšířili. Chceme v tom směru postupovati dále. Na příklad příštím rokem bude v našem listě otevřena hlídka pod titulem »Křesťanský živnostník« pro dobro stavu, pro nějž bylo posud tak málo činěno. Abychom však mohli pokračovati v rozšíření obsahu, k tomu jest potřebí pilné spolupráce našich přátel. Račte nám zasílati adresy těch, kteří by se mohli státí abonenty buď »Obnovy« nebo »Časových Úvah«.

Upozorňujeme znovu, že každý člen Politického družstva tiskového, který platí řádně na 1 exemplář »Obnovy« ročně 10 K, má právo odbírat druhý exemplář (i při zasílání na jinou adresu) pouze za cenu poloviční. Račte této výhody hojně použiti!

Připomínáme, že složným lístkem Družstva, jež jsme do předešlého čísla vložili, možno poukazovati obnosy jak na »Obnovu«, tak na »Časové Úvahy«. Na jiné podniky Družstva račte platiti prostřednictvím jiných příslušných složných lístků, aby nevzniklo nedorozumění a aby bylo usnadněno sčítování.

Znovu prosíme, aby příslušné obnosy byly zasílány ještě tento měsíc. Račte vyhověti všichni, protože se nám tak účetní závěrka usnadní.

Všem milým čtenářům přejeme srdečně hojnost Božího požehnání v roce novém.

Redakce a administrace »Obnovy«
v Hradci Králové.

Kola času.

Ta se pohybují stále v cestě necestě, jejich loukotí nezadrží ani nejsilnější Ctibor. Co jsou jedny loukotě tísňeny bahnem, druhé se zvedají. A v okamžiku nastává poměr obrácený. Než se rok s

rokem sejde, jaké změny se rychle vystřídají! Největší despotové náhle se svíjí na zemi s přeráženou páteří a jiní, na které bylo zapomináno, jsou vyneseni vlnou času na povrch. Nejhuře se vede při moderním úporném zápase těm lidem, kteří se poddávají bezstarostné radosti nad držení moci, nepečujíce o to, aby své povýšené postavení utvrdili záslužnými skutky. Vždyť protivníci a závistníci slídí se vši houževnatostí, jak by pyšná křesla porazili.

Nejbláhovější jest při nynějším shonu člověk takový, který se snaží proti nepřátelskému příboji »slovati hlavně poukazováním na chyby jiných. Jest to sice práce velice pohodlná, ale málo vydatná pro pozitivní práci. Jestliže se komíník »umývá« černěním, obličejuje svého bližního, proto sám se nestane bělejší.

Jak často slyšíte křiky našich nepřátel proti nehodným papežům, kteří žili kdysi před tisíciletím nebo šesti stoletími! Takové povykování nechce rozuměti kolesům času, nechce pátrati v dějinách po skutečných příčinách takových zjevů. Kdyby se vše dobře uvážilo, seznalo by se, jak velikou vinu na těch řídkých zjevech měli pyšní despotové laičtí, kteří proti vůli kněžstva uplatnili svůj vliv i v síních paláců papežských.

Ale uvažme! Přes devatenáct století již trvá obrovská společnost, která se nazývá církví katolickou! Nemíjí tedy snadno vysvětlitelně, proč za tak dlouhou řadu let a v řadě tolika papežů vyskytlo se mimo veliký počet světců též několik vládců nehodných?

Devatenáct století! Všimněme si těch stran proti Římu hlučících, které trvají jen několik desítek let! Co všechno na škodu lidu napáchali jejich pohlaváři, kteří kryjíce se falešně štítem lidovosti, vybíjeli zlobu proti občanům jinak smýšlejícím a plnili si pečlivě kapsy!

Než se rok s rokem sešel, máme toho celou galerii. V Limově republikánském Portugalsku došlo k velice výmluvným protestům širých davů proti zednářským uchvatitelům ministerských křesel. Nepomáhá přeplnění žalářů občany nespokojenými. Ohlašuje se ministerská krise a stoupání státního dluhu. Oznamují se výbuchy hněvu i těch

vrstev, které pomohly zednářským chamtivcům do sedla, pozorují, jak jsou obelštěny.

V Belgii podvrtné živly jásalý před volbami již předem nad jistým vítězstvím. Ukázněné, husté řady organisovaného katolictva však dokázaly sílu nezlomnou. Rudé loukotě zapadly do výmolu.

Před několika měsíci pyšný Turek začal dráždit Jihoslovany (beztoho roztrpčené velikými násilnostmi mohamedánskými) velikou mobilisací na hranicích státu slovanského. Čím více se protesty proti přehmatům Cařihradu sesilovaly, tím bujněji vrážel pyšný turecký vůz do řad reptajících. A místo odpovědi na poslední notu Srbska učinily turecké voje divoký, vražedný vpád. A ejhle, ještě před skončením tohoto roku pyšná Porta začala prositi vysmívané křesťanské státy za přiměří. Takových děsných porážek Turecko na Balkáně za celých pět století neutrpělo. Triumfální vůz uvázl v bažině nejhorší.

A v Čechách? Vzpomeňme na agrárnícké Švehly, Daneše, Chaloupky, Švejky. Myslili si, že nezatařese jejich křesly nikdo, že na nemírné množení vlastního jmění mají patent. Vysmívali se opositori Bergmanově. Novin, založených a placených od těžce pracujících rolníků, zneužívali pohlaváři k vytrvalému chválení svých osob a k živému napadání venkovských poctivých kritiků. Ejhle, neuplynul ještě prosinec a veliká bouře zatřásla výnosnou budovou Švehlovců. Dne 22. t. m. konala se valná hromada »Neodvislého sdružení venkov«, na které podíl brali agrární poslanci Rataj, Rychtera a Rydlo.

Na schůzi bylo zastoupeno 1500 pozvaných pracovníků ze 70 okresů.

Řeklo se, že agrární poslanci v říšské radě víc platili, když jich tam bylo pět, než nyní při počtu třiceti šestí.

Přeběhlíci opanovali ve straně pole. Švehla upsal roku 1902 2 podíly tiskařského družstva rolnického po 50 K, ale když r. 1909 se vyplácelo na podíl již 6 procent, honem zakoupil 100 podílů. Podobných důkazů »nezištnosti« uvedlo se více. Na konec přijata s velikým souhlasem resoluce:

»Shromáždění na sjezdu »Neodvislého sdru-

FOTOGRAFIE PRO LEGITIMACE BĚHEM 24 HODIN

zhotoví

spolehlivě

o. a k. dvorní
a komor. fotograf

J. F. LANGHANS

Hradec Král.,
Adalbertinum.

Ceny mírné.

Svatební skupiny.

První závod v místě.

žení venkova pro král. České« dne 22. prosince 1912 vyslovuje hluboké politování nad neúspěchy české politiky a nad úpadkem myšlenky agrární. Příčinou neblahých zjevů těch jsou vedoucí činitelé české agrární strany, kteří samovolně uchvátíli moc v této straně, kterou vedou k úpadku. V důsledcích těchto poměrů shledáváme my stoupenci české strany agrární nezbytně nutným útvar, jehož úkolem jest zjednatí nápravu dnešních neudržitelných poměrů ve straně a který ze všech sil musí pracovati k povznesení pokleslého významu agrární myšlenky a agrarismu vůbec. Pokládáme za svoji povinnost vymaniti všechny stavy na českém venkově z falešného kouzla demagogických frází a hesel a uvéstí jej na cesty zdravé agrární, lidové a skutečně demokratické politiky. Budeme všemi prostředky pracovati k tomu, aby plněn byl náš program agrární, a brániti, aby nesvědomití vudcové nezavlékli český venkov do područí stran, proti nimž původně strana agrární byla založena.» — Na to resoluce odsuzuje nespravedlivé rozdělování subvencí, sobectví v organisacích a neobratné vyvolávání hospodářských bojů. Odsuzuje demagogické štvání.

»Venkov« a jiné listy agrární byly bouří přítomného protestu tak ohlušeny a zmateny, že ani ve vánočních číslech se nezmohly na odpověď.

Kola času! A právě při počátku tohoto roku došlo na chamtivé pohlaváry jiné. Loučili se s úřadem lidé, kteří z učitelské organisace vyždímalí statisíce. Pokrokoví učitelé, věrní pomocníci agrárních sobeckých velíkářů, s úžasem patřili, co si vydělaly jejich lidově zvolené vrchnosti pod titulem pokroku.

A vizme, jaké závratné výše dostoupil plamen svárů mezi soc. dem. autonomisty a centralisty! Jak tito lidé nyní otevřeně přiznávají, co dříve houževnatě popírali! Totiž že mezi předními organisátory sociálně demokratickými panuje veliké výdělkářství a malá starost o skutečné dělnické potřeby.

Jak řečeno: strany, které žijí pouze několik desítek let anebo ještě méně, mají veliké účty za četnými svými pohlaváry, zvolenými přece lidově. Strany se rozpadávají, ale obrovská společnost církve katolické žije dále, spěje k novým vítězným metám, krácejíc vpřed po hrobech svých zavilých odpůrců, na které si nyní málokdo vzpomene. —

Kéž rok následující přinese katolíkům hojnost nového zdaru! Potřebí jest ovšem pilně pracovati a pak nám žádný příboj neuškodí.

Dopis z Ameriky.

(Z Jacksonu v Minnesotě.)

Na missionárním kongressu, v těchto dnech konaném v Chicagu katolickým »Extension Society«, bylo usneseno přidati k dvěma železničním kaplím kapli motorovou. Účel těchto kaplí na kolech jest poskytovatí náboženskou útěchu krajinám, kde není dosud organisovaných farních osad ani misii. V některých z příštích dopisů zmíníme se šířeji o těchto zajímavých, amerických pomůc-

FEUILLETON.

Boj chybného kalendáře proti opravenému.

Zase již zbývá z jednoho roku pouhý paběrek. Jak se zdá i dlouhá doba uplynulá ve vzpomínce krátkou! Jestliže ubíhal již v minulých stoletích čas lidstvu rychle, v nynějším komplikovaném životním shonu prchá jako rychlý vítr. Než se nadějeme, oznamuje kalendář konec roku. Písmo poukazuje výmluvně na rychlý běh lidských událostí: »Jako vody tratíme se do země, kteréž se navracejí. — Jako stín dnové naši jsou na zemi. — Pomínuły ty všechny věci jako stín a jako posel, kterýž prudec běží a jako loď, kteráž přechází zdutou vodu, jejížto šlépěje, když přejde, nelze naléztí, ani stezky dna jejího mezi vlnami, aneb jako pták, kterýž letí skrze povětří, jehožto žádného nebývá nalezeno znamení cesty . . . Aneb jako stěla, když vystřelena jest k místu namířenému, rozdělené povětří hned zase se sbíhá, tak že nelze znáti, kudy prošla. Tak i my zrodívše se, ihned přestali jsme býti. — Což jest život váš? Pára jest, která se na maličko v povětří ukazuje a potom zmizí. — Aj, léta jdou, a cestou, kterou se nevrátím, se beru.«

Pojem času podmíněn jest změnami. Kdyby všeliké změny na světě přestaly, stalo by se počítání času věcí nesmyslnou. Ale změny veliké přetahují se valí netoliko na zemi, ale i na obloze. A bylo-li zapotřebí počítati dobu za dobou, bralo si lidstvo měřítko ze změn nejnápadnějších, které se dotýkaly současně lidstva celého. Tedy střídání ročních počasí a změny poměru slunce a měsíce k naší zemi brány za základ počítání. Časoměrnými hodinami stal se některým národům měsíc, jiným, vyspělejší, slunce.

Již za starověku dosti účelně upravili si Římané kalendář Juliánský. Ale po čase se shledalo, že výpočty starých nejsou přesné. A proto náhlá,

kách k plnění příkazu Spasitelova: Každé evangelium všemu stvoření.

Zajímavý článek o katolické církvi v této zemi píše nekatolík, Boyd Winchester, v Courier Journal of Louisville, Ky. Velebí církev jakožto mohutného a významného činitele na poli výchovy, zvláště v assimilaci přistěhovalectva v dobré občany a končí: Katolicismus vzrůstá se mohutně, poněvadž vláda Spoj. Států se v jeho záležitosti nemíchá. Odtud to nadšení, jež divy činí, jež má tu volné pole. Dokonalý akord bez konkordátů existuje mezi církví a státem ve svobodné Americe, a v této šťastné zemi naší svoboda a náboženství jsou přirození spojenci, již jdou v před ruku v ruce.

Občanstvo města San Antonio v Texasu pod vedením Obchodní banky tamtéž zahájilo sbírku na stavbu nového sirotčince, jakožto memoriálu oněch šesti jeptišek, které (mezi nimi i představená konventu) zahynuly v požáru svého ústavu, zachraňující své malé sirotky. Z 87 vynesly jich 85 z hořícího dřevěného sirotčince sv. Jana, 30. října t. r. — Než nová budova bude vystavěna, nalezly sestry zbývající i sirotci útulek v rodinách občanů bez rozdílu vyznání, kteří se starají zatím i o jejich výživu.

V posledním všeobecném rozkaze vydal velící generál vojska Spoj. Států, Leonard Wood nařízení, že »důstojníci i vojáci, kteří následkem nemírného použití nápojů opojných nebo nemoci z toho, jakož i z jiných nezřízeností života zaviněné nemohou vykonávati své služební povinnosti, nemají nárok na svůj plat po dobu, kterou jsou mimo službu. — Jak známo, i prostí vojáci mají značný plat měsíční, kolem 30 doll. nejméně, jest to tudíž dobrý prostředek zlepšiti mravní kvalitu armády.

Jesuita Father Bierer byl zvolen za místo-presidenta »Academy of Science« v New Orleans, hlavním městě Lousiany, on však odmítl přijmouti to vyznamenání, jelikož president tohoto prvního vědeckého ústavu ve státě v knize své popírá Božství Ježíše Krista. — Zvolení kněze toho však je důkazem, že Akademie se s názorem svého předsedy neztotožňuje.

Občané města Lapeer Mich., jež mezi 4000 ob. má pouze 31 voličů katolíků, zvolili si starostu kněze katolického Dunnigana a v poslední schůzi městské odhlasovali zaplatit 6000 doll. dluhu, na farním kostele váznoucího.

Delší dobu trvající zmatky v ostrovním státě Santo Domingo ukončeny zvolením tamějšího arcibiskupa Nonela za presidenta republiky. Jak strana vládní, tak revolucionáři mají v něj důvěru, a byli to poslední, kteří jej za kandidáta navrhli. Spoj. Státy, pod jejichž ochranou republika se nalézá, úředně zvolení to schválily.

Před čtyřmi roky zavedl fraař kostela sv. Patrika ve Washingtonu obyčej slaviti každoročně na den díkůvzdání (americké posvěcení) slavnou mši svatou na poděkování Bohu za mír a přátelské vztahy mezi americkými státy. Letos slavnost ta konána byla způsobem upřímně slavnostním pod oficiálními auspiciemi 21 republik americké pevniny, jichž všech vlajkami kostel byl vyzdo-

radikální změna kalendáře, která vzrušila celou Evropu.

V Pamětech Mikuláše Dašického z Heslova při roku 1583 čteme: »Roztržitost byla v království Českém o nový kalendář, kterýž jminulého léta 1582 vydán byl a nařízen od papeže, biskupa římského, Gregoria toho jména XIII., a postoupeno zpátkem o deset dnův, protože prý starý kalendář zmejen byl od astronomův, tak že se někteří starým kalendářem, jiní novým spravovali, až to napravení ne titulem papežským, ale titulem císařským jest vyhlášeno; nebo se evangelistického religionu, zvláště v Germanii, papežem a jeho ustanovením řídití odporoval, sobě to ošklivíce. A při roce 1584 tyto řádky: »Byla roztržitost v lidu o kalendář v nově nařízený; nevěděli lidé, kdy a kam na jarmark jezdit.«

Nedivme se příliš různým protestům a popletení v řadách lidu prostého! Změna vyhlášená dotýkala se značně kupních smluv, dlužníků, věřitelů, smluv sociálních atd. Vizme však nejnovější! Tak dlouho již jest zavedena korunová měna — platná vesměs pro všechny obyvatele. A přece tak četní lidé, kteří s velikými ciframi nepracují, počítají posud po zlatkách, krejčáckých, pětkách.

Ale podívejme se na předmět sporu blíže! Kalendář Juliánský spočíval na domněnce, že sluneční rok čítá 365 dní a 6 hodin. Leč pozdější zkoumání dokázalo, že jest rok vlastně o 11 minut a 12 vteřin kratší. Tato nesrovnalost pozorována již ve XII. století, protože rovnodennost a čas nového měsíce dříve nastávaly, než jak poroučel tehdejší kalendář. Slunci ani nenapadlo zregulovat svůj běh dle matematiků pozemských. Proto také již na obecném církevním sněmu v Kostnici a Basi-leji pomýšleno na novou úpravu kalendáře. Ale různé vnější okolnosti překážely značně změně tak radikální. Konečně všeobecný sněm církevní v Tridentě (1545—1563) světil papeži Řehořovi XIII. provedení potřebné opravy. A Řehoř do- stál svému úkolu s plnou bystrostí.

ben. Při mši sv. přítomni byli mimo úplný diplomatický corps všech amerických vyslanectev ve Washingtoně též president Taft s ministry a personálem, členové nejvyššího soudu, apoštolský delegát Bonzano, kardinál Gibbons, arcibiskup Jean z Dubúque, který měl slavnostní kázání. Na konci po modlitbě »za autority« hrán byl slavnostní pochod, sestavený ze všech am. národních hymen. Na památku rozdána hostům stříbrná medailie, na níž znázorněna záp. polokoule s am. pevninou, jejíž státy však místo prostupujícího jimi od severu k jihu pohoří spojeny stuhou, nesoucí nápis »přátelství«.

Volné listy.

Sebeobrana národů. V dobu, kdy hromadí se dukazy o vůdčím účastenství židů v tajné mezinárodní organisaci zednářské, kdy stále jasněji o-zřejmuje se skutečnost, že přikládají pomocných rukou k mezinárodní Volné Myšlence, pracující o zvrácení trůnův a vyhlazení náboženství, ovšem předem křesťansko-katolického, množí se zároveň úvahy o duševních vlastnostech tohoto národa, a povaha jeho neoceňuje se již jenom dle závratného bohatství, nashromážděného dovolenou, ale ještě více nedovolenou spekulací, nýbrž také dle způsobu, jakým počíná si vůči národu, v jehož zemi žije.

Poměr židů k našemu českému národu jest stále neupřímný a často i nepřátelský. Ač vedeme životní boj proti německu, přece židé neustávají v němčení ani v městech, ani na venkově. Na zastřenou této nemilé pravdy vypustilo se heslo přizpůsobení (assimilace), kterážto snaha, byť od jednotlivců byla podporována z přesvědčení, potkává se nicméně u zdrcující většiny židů se zjevným nebo tajeným odporem a s nevšímavostí. Pojem přizpůsobení pro tyto snahy jest ostatně velmi nešťastný. Přizpůsobení, jako jest účast v českých spolicích, ve školách, účastenství ve volbách a národních slavnostech, jest přizpůsobením pouze zevním, které nic nepovídá o vnitřním citění a přesvědčení. Věřejnost naše má mnoho dokladův o tom, jak vzdělaný žid v české společnosti vlastenčil, ale přišed do Němce, obratem oblékl kabát německý, a osudné jest pro stranu pokrokářskou, jež brání assimilaci všemi desíti, že v poslední době množí se důkazy o tom, jak toto převlékání pěstují i židé pokrokářští, kteří ovšem stali se stoupenci srany Masarykovy hlavně pro její protikatolický boj, v čemž přizpůsobení jejich jest tak upřímné, že upřímnějšího nelze si ani mysliti.

Ne tedy přizpůsobení, ale sloučení bychom potřebovali, sloučení se samou podstatou a duchem českého národa. To však jest věc nemožná, protože židé jsou tuhou národní individualitou, která vítězně prošla všemi stoletími a odolala všem ruským vlivům, ať doléhaly odkudkoli. Židovský národ není kusem soli, která v českém jezeře o všem snadno by se rozpustila, nýbrž tvrdou skálou, která nemůže změknouti a se rozplynouti. A mluv si co mluv, jisto jest, že základem této ne-

Poněvadž již tehdy jarní rovnodennost nastávala o 10 dní dříve, než za starověku, nařídil papež bulloou ze dne 24. února 1581, aby se roku 1582 vynechalo v kalendáři 10 dní a sice takto: po 4. říjnu toho roku budiž počítáno a psáno místo 5. října hned 15. října.

Země katolické přijaly opravu vděčně, protestantské však houževnatě přes všechny světlé důkazy vědecké odporovaly, tak že teprve po roce 1700 opravu provedly, aby nedocházelo k nestálým svízelen s datováním listin ve styku se zeměmi katolickými.

V Čechách arcibiskup Martin Medek vydal o novém kalendáři širší poučení a nařídil, aby po středu 14. listopadu se psala hned neděle 25. listopadu (s vynecháním 10 dní). Katoličtí faráři dle rozkazu poučovali věřící o nastávší změně. Mandát arcibiskupský také byl vyvěšen na dveřích chrámových.

Kališná konsistoř po informaci Medkově ochotně se změně podřídila, uznávajíc, že »korrekci kalendáře jest potřebná a užitečná.« Ale pražští sektáři proti vlastní konsistoři zle bouřili, vytýkajíc jí, že prý chce »ze středy neděli svatou udělati.« Města protestantská v Čechách dle příkladu Prahy vzpírala se novému kalendáři houževnatě. Konečně musil proti nepoddajnosti protestantů zakročiti rázně sám císař Rudolf II.

V Kadani a jinde vzdorovali sektáři ještě déle, ale celkem v Čechách změna se ujala v nejširších vrstvách velice rychle.

Ale za to v protestantských krajích Německa! Světští kurfiřtstové protestantští namítali, že prý by změnou vzrostla papežská moc!

Tehdy měli protestanté vypočítáno, že r. 1588 nastane konec světa. Vždyť také již dávno před tím slyšeli z úst Lutherových, že konec světa jest blízky. Proto napsal roku 1562 protestantský kazatel: »Co Luther, tento nový Eliáš a Pavel, pro-rokoval, musí rozhodně přijíti a jsou to nevěřící, bezbožní papeženci, kteří by o tom chtěli pochy-

**Podporujte své die-
céšní knihkupectví!**

*** KNIHY ***

zábavné, cestopisné, poučné a odborné,

ČASOPISY

a díla periodická,

ZAKLÁDÁNÍ

a doplňování spolkových

KNIHOVEN

doporučuje

**Družstevní
knihkupectví**

a nakladatelství

v Hradci Králové

Adalbertinum.

**Podporujte své die-
céšní knihkupectví!**

povolné pevnosti jest náboženství a úzkostlivě a přísně uchovávané tradice.

Vůdcové židů dobře chápou, co znamená náboženství pro soudržnost a sílu národa a odtud jest vysvětlitelné, proč všude pracují o náboženský rozvrat národů, v nichž zakládají své panství. Samo sebou se rozumí, že všude uchytávají se ve stranách pokrokových, v nichž kvete jim pšenice, a jimiž razí si cestu ke svým cílům.

Tentýž postup židů, jako u nás, děje se i v Polsku, jenže u našich bratří polských pro nedo-

bovati. Hessenský superintendent Nigrinus právě roku 1582 lidu zvěstoval, že se právě objevil na nebi anděl s nahým mečem v ruce. Sám superintendent na vlastní oči prý viděl na obloze ohnivě trámy, dlouhé oštěpy a pušky. Co by to prý znamenalo jiného než poslední den, který přijde s ohněm?

A právě do té doby, kdy sami protestanti čeští byli silně nakaženi přístrachy německými, padl příkaz papežův!

Proč to? tázali se protestanté. Vždyť stejně svět v několika letech pomine, potřeba jest mysliti výhradně na poslední věci a nikoli na změnu kalendáře. Ale papež si počíná tak, jako by již již nastávající soudný den nebyl ničím. Proto také protestantský profesor matematiky v Heidelbergu Michael Mästlin pronesl proti Řehoři XIII. velikou žalobu. Vytýkal papeži, proč ve svém opraveném kalendáři ani slovem se nezmiňuje o blížícím se konci světa. Z toho prý by se dalo souditi, že papež se svými přívrženci vůbec v poslední den nevěří a proto se neptají ani po Kristu ani po konci světa.

Saský kazatel Kašpar Püger poučoval sedláky, že papež se bojí rychlého příchodu Kristova. Nový kalendář tedy sestavil, aby se Kristus zmýlil, aby nevěděl, kdy má se soudem začít, a tedy — aby papež bez bázně páchal dále své »rouhání a vydídušství«, aniž by byl potrestán. Prý má Bůh »toho kluka« pro změnu kalendáře potrestati.

A přece na konec se pověra přejedla. Vždyť samo prosté pozorování skutečného času rovnodennosti povědělo tolik! Vždyť se dle toho mohlo poznati, že po jisté řadě století by byl prosinec (při lpění na kalendáři Juliánském) měslcem nejpříjemnějším a červenec nejstudnějším. Vánoce by se slavily tedy tedy v prostřed léta. Svatodušní svátky pod bílým příkrovem. A proto kalendář řehořský razí si v novém čase vítězně cestu i do zemí pravoslavných. Konečná jednota již v zájmu obchodu a dopravnictví nastati musí.

statek vzdělání širších lidových vrstev židovské pokrokářství dodělává se velikých úspěchů. Při nedávných volbách do dumy v ruském Polsku židé byli svojí dychtivou panovačností tak zaslepeni, že balamutice svým pokrokářstvím, porazili ve Varšavě polského kandidáta. To byla rána kladivem, pod níž otřásl se celý národ polský, jenž nyní protírá si s údivem oči a ptá se sám sebe, jak bylo možno, že se dal židovským pokrokářstvím tak omámiti a zotročiti.

Drzost židů, kteří polskému národu vyřáli tento políček, má již své účinky, neboť vždy hlasitěji ozývají se hesla: pryč od židů, vypovězme jim boj na nůž na poli hospodářském! Výtečně vystihuje situaci demokratický list »Gazeta Warszawska«, jejíž úsudek a protižidovskou válečnou výzvu uvádíme z nekonfiskovaného »XX. Věku«: »Zmizení Poláků Mojžíšova vyznání s jeviště polského bude působiti silným vlivem na náš vnitřní život. Židé vnášeli do něho vždy jen živly rozvratné »volnomyšlenkářství« židův a vášnivý jich boj proti »klerikalismu« jest jen výraz nenávisti židů proti křesťanství.« Jak vidno, volní myšlenkáři jsou spřeženci židovskými v Polsku, v Čechách, všude.

Ve varšavském spolku »Polské kultury« konaná byla schůze, na které byla posuzována židovsko-polská otázka. Po živém rozhovoru bylo učiněno toto prohlášení: »Židovský nacionalismus (horování pro židovskou národnost) jest živlem, jenž jest nepřátelský rozvoji polského národa. Hlavní pak podmínkou tohoto rozvoje není splynutí se židy, nýbrž popoštění našich měst.«

Vynikající předák a bývalý poslanec Dmowski rozhovořil se již také o židovském pokrokářství polském, obviňuje polské pokrokaře, že hlásají fráse a dokládá: »Nevím, jak se může u nás mluvit o národní cti a při tom přijímati židovské kandidáty.« A tatáž svrchu uvedená »Gazeta Warszawska« o boji očistném praví: »Bude to boj proti té lži, která v našem veřejném životě zavládla, proti té soustavné kompromisní práci, která pomáhá jen židům. Poláci chtějí pracovat o blaho své a nikoli o blaho židovské.«

Bylo dosti rozšířeno mínění, že Poláci z jarma židovského se nevybaví a že budou ujařmeni bez naděje na vysvobození. Však poplašné tyto výkřiky osvobozovací práce hospodářské, která všude hlásí se k životu, dávají na jevo, že Poláci mají ještě vlastence, kteří nejsouce závislí na rozličných tůčkách a pokrokařsko-židovském chytřáctví, dobře vědí, jak hřebíku uhoditi na hlavu, aby věc národa nebrala škody. Ono polské židovské pokrokářství podobá se našemu jako vejce vejci, ovšem s tím rozdílem, že v Polsku bříme již shazují a pokrokařům ukazují dveře, kdežto u nás činitelé veřejného mínění, novináři totiž, jsou dílem umlčeni, dílem židovskému prospěchu otročí vědomě a dobrovolně.

Židomilci u nás co do hnutí protižidovského přehodili jména a pojmy, oblužující národ a říkajíce, že antisemitismus jest nekulturností, protože bojujati proti židům z důvodů náboženských jest hrubostí. Jest zjevno každému pozorovateli, že toto tvrzení jest lži a že nikoli náboženství, nýbrž židovské společenské zásady, povaha, vlastnosti a odtud stále rostoucí a obrovské obohacování na úkor blahobytu národního jsou příčiny, z nichž vyvěrá a roste protižidovské hnutí.

Tato lež, která hnutí protižidovské vykládá jako nevraživost proti tomu, kdo se narodil židem, líhne se hlavně v novinách pokrokařských, socialistických a volnomyšlenkářských, protože právě tyto lidé potřebují tlusté záclony, kterou své protinárodní spády před veřejností utají. Jsme vzdáleni všeho hrubého antisemitismu a společenské nesnášlivosti, ale tvrdíme, že v tomto ohledu jest potřebí otevírati národu oči, které mu jsou zavazovány a že čistota českého života a zájmy hospodářské volají po probuzení z umělého spánku, do kteréhož frasemi o nekulturnosti antisemitismu rozliční kejkliři lid náš ukolébávají. Lživost této fráse ukazují v nové době zejména Amerika, domovina náboženské svobody, Anglie, odkudž nikdy neslyšeli jsme nic o boji proti náboženství židovskému, a přece v obou těchto zemích hnutí antisemitické sílí, podporováno jsouc inteligencí a strážci státního blahobytu.

Fráse o nekulturnosti antisemitismu vyhazuje do veřejnosti vytrvale list Masarykův, »Čas«, a proto zejména jemu dáváme na vědomost doklady o hnutí protižidovském v zemích nábožensky svobodomyslných, jako jest Anglie a Amerika, připomínajíce, aby si pozorně všiml také toho, co se děje v Polsku. Domníváme se, že se neopováží všechno venkoncem cpáti do jednoho pytle zpátečnictví, neboť by sám pak uběhl v porok nekulturnosti.

Komedianti politiky. V proudech života jsou různí komedianti a své existence hájí jak kde mohou. Spisovatelé často zkoušeli na nich své talenty, bodajíce je vtipem a šlehaíce satyrou, ale pronároda tohoto posud nevyhubili. Také čtoucí obecní, zachovávající trpný klid, podněty spisovatelskými se nikdy rázně nevzchopilo, aby v

tom onom oboru komediantským udělalo pořádek. Jestliže komediantství v životě odporné jest vůbec, v politice k odpornosti přibírá i škodlivost. Rokování na říšské radě o předložení zákona o úkonech vojenských jest slov našich dokladem a zároveň obrázkem, kam až odvažuje se nevážnost k parlamentu a nevážnost k voličstvu. A jako ve všech lidských sdruženích rovné spolčuje se s rovným, tak za zmíněné rozpravy o úkonech vojenských komediantství národních sociálů podalo si ruce s komediantstvím socialistickým.

Šlo o věc důležitou v době, kdy myslí rozehvěny jsou obavami z válečných hrůz a kdy poslanci českého národa, žijícího v soustátí Rakousko-Uherském, měli ukázati, zda v kritických chvílích zkoušky dovedou osvědčiti politickou prozíravost a spojití zájmy vlastního národa s potřebami státu. Příčiněním většiny českých poslanců předloha zákona byla zlepšena, a byly by se staly změny ještě prospěšnější, kdyby postupu věcného rokování nebyla zabránila naprosto pošetilá obstrukce národních sociálů. Uvažujme o věci rozumně! Kdyby obstrukce nad předlohou zákona zvítězila, vláda pomohla by si čtrnáctým paragrafem. To jsou skutečnosti tak jasné a tak logické, že nepřipouštějí jiných možností a výkladů. Přimysleme si k vítězné obstrukci pravděpodobný důsledek uzavření říšské rady a pochopíme, že by národové rakouští přišli o místo, jehož důležitost tak mnoho váží v dobách, v nichž se rozhoduje o válce a míru a v nichž jest na výsost třeba, aby rozhodující a vládní činitelé slyšeli tužby a přání lidu s parlamentní tribuny. Rovněž známo jest, že podobné zákony mají i státy sousední a že zákonem našim uskrovněna bude libovůle vojenských úřadů, kteří v době válečné s obyvatelstvem nejednají zajisté v rukavičkách a s poklonami. Běželo tedy o to, aby kostrbatý a hrubý zmatek urovnán byl v pevná zákonná pravidla.

Národní sociálové určitě věděli, že předlohy nelze zmařiti a běželo-li jim vážně o potřeby lidové, pak bylo jediným rozumným úkolem jejich, aby se přičinili o změnu předlohy ve stránku výhodnější. Poslanci národně-sociální s nezávislými této správné cesty však nevolili a pustivše se do obstrukce býka místo za rohy se směšným lomozem chytili za ocas, při čemž domnívali se, že jejich činy celý svět bude omráčen a dobudou nehynoucí slávy. Smrtelnou však ránu vážnosti svých úmyslů, o nichž snažili se kde koho přesvědčovati, zasadili si svými sázkami. Poslanec Fresl vsadil se o 100 K, že bude mluvit 24 hodin, a touto skutečností autorita nár. sociálních poslanců jest objasněna až nepřirozeně. Snížení kritičnosti chvíle a lidové zájmy k sázkám, jako se děje při koňských dostizích, jest vrcholem frivolnosti, která nemá rovné v politických našich zápasech. A přimyslíme-li si, že se tito hrdinové smáli, když při hlasování ocitlo se jich dvacet proti celé sněmovně, máme je před sebou v celé jejich ubohosti. Na otázku, proč se odvažuje dr. Šviha ve sněmovně tvrditi, že obstrukce jejich jest vážná, musili bychom hledati odpovědi u nějaké Pythie. Představme si také pana Fresla, jak s klidem velkého politiky dává se interviewovati, jak líčí postup své řeči, jak vysvětluje své pocity a množící se tělesnou námahu a jak zdůrazňuje, že všechny minulé obstrukčníky délkou své řeči překonal, a počneme přemýšleti cosi o nafoukané směšnosti, která nechápe, kde začíná a kde končí. Chceš-li se přesvědčiti, kdo tyto hlavy v jejich nesmyslných zbrkllostech podporuje a v podrobné zprávě ovíjí oslonou statečnosti, přečti si »Národní Politiku«, která o tomto podlamování vážnosti českého poselstva neměla ani kritického slůvka.

A aby míra nesmyslu byla vrchovatá, v řečnických těch šarvátkách, proklamaciích a výbuších parlamentní výmluvnosti odvážil se posléze jeden z těch pánů prohlašovati, že třeba nyní rozvinouti otázku státní nezávislosti českého demokratického státu!! Té naivnosti! Pánové, nezahrnujte směšností pojem českého státního práva, které nesnese ovzduší, ve kterém jste pracovali. Slovem, národní sociálové věděli, že jejich obstrukční šipy vlády a zákona o úkonech vojenských nezasáhnou, protože jsou papírové. Nicméně však omračující svou chytrostí poskytli Němcům vhodné příležitosti, aby se mohli vysoko postaviti na svícen a ukazovati na svoji věrnost a ochotu povolovati státní nezbytnosti a aby mohli soukat pořouchlé řeči o české nespolehlivosti. Nastřkovati tak hloupě český národ za kovadlinu německému kladivu, jest od této chvíle smutnou výsadou nár. sociálních poslanců, kteří, jak jsme svrchu připomenuli, svojí obstrukcí a způsobem jejím zmenšili vážnost našeho poselstva ve Vídni a svými spekulacemi urážejí těžce české voličstvo. Účelem jejich komedie nebylo překaziti předlohu zákona, nýbrž stranický lovití v řadách voličstva. Opakujeme tedy, že urážejí voličstvo poslanci, kteří ucházejí se o přilež jeho šarlatánstvím, které se projevilo za projednávání zákona o vojenských úkonech. Nachytají-li nár. sociální poslanci kaprů na tuto udici, pak ovšem bude to opětým důkazem o zbědovanosti politické jejich výchovy a pak bude možno říci, že takoví voliči jsou hodní svých poslanců.

Literární zpráva z Družstevního knihkupectví v Hradci Králové

Právě vyšlo a doporučujeme pozornosti
P. T. páni duchovních:

Žák: Řeči nedělní a sváteční	K 2—
Foerster: Sebevýchova mládeže	2-60
Dr. Fr. X. Novák: Alpský farář	2—
Slavata: Přehled nábožen. dějin českých	— 60
Váchal: Vademecum (Promluvy zpovědní)	2-50
Sienkiewicz: Ve věrech, I.—II.	3-60
Košnář: Svatováclavská čítanka, váz.	2—
Baar: Chvilé oddechu	8-60
Gigoi: Život P. Ježíše, úplné, váz. (subskr. cena)	18—
Dr. Novák: Kněžské problémy, 3-50, váz.	4-50
Sheehan: Lukáš Delmege	1-50
Zvláště upozorňujeme na praktickou kuchářskou knihu A. B. Seidlové: Kuchařka. — Obsahuje přes 1000 receptů, jest skvostně upravena, vázaná za K 3—, poštou K 3-20.	
Dr. Fr. X. Novák: Kněžských problémů je již malý počet výtisků na skladě. Kniha tato neměla by scházeti v duchovní knihovně.	
Získali jsme do komise spis dávno již rozebraný, který právě vyšel v druhém vydání: Sheehan: Lukáš Delmege. — Měl by být vřazen do každé knihovny.	
Pustetova Psalteria ve všech úpravách stále na skladě	
Breviře i missály s novými dodatky nejvýhodněji dodáme.	

Sebe menší objednavce věnuje se největší péčí.
Obracejte se ve svých literárních potřebách na své diecéšní

Družstevní knihkupectví, nakladatelství, závod hudební a papírnaictví v Hradci Králové, Adalbertinum.

Ale řeč ještě neskončíme. S poslanci nár. sociálními táhli za jeden provaz nezávislí, nebo, jak řekl brněnský »Hlas«, nesouvislí poslanci. Mezi nimi obstruoval ovšem dr. Stránský, který již probil poslední špek reputace a který, chtěje se na Moravě stoj co stoj politicky zachrániti, pustou demagogii dráždí nejnížší pudy voličstva. o němž tento chytrý obchodník ví, že na mnohých místech pořád má ještě vlastnosti hlíny v rukou hrnčířových.

Však kde byl Masaryk? Což, jsa členem tohoto sdružení, zodpovědnosti necítí? Proč neradil, proč nevaroval, když jeho Čas« projevuje tolik rozumu o neúčelnosti takové politiky? Ah, neptejte se! Masaryk byl ten tam, Masaryk práskl do bot. Věc tato však nepřekvapuje, neboť s Vaňkem Masaryk poradí se vždycky, kdykoli běží o nějakou ožehavou otázku, v níž by musil přiznati barvu. Proti vládě hlasovati nechce a své druhy krotiti nemíní, protože jejich protivládní statečnost může doma u voličů působiti náladu proti mladočechům, agrárikům a poslancům katolickým, kteří nechtějí býti komedianty. Doma na schůzích Masaryk vytřásá, co a jak by mělo býti, jakého sám jest mínění, ovšem že vždycky neomylného, a ve Vídni v rozhodných okamžicích jako by se země po něm slehla. Tentokrát vzal si do hlavy, že sjedná mír a vyrovnání mezi Srbskem a Rakouskem. Dopravod k cestě do Bělehradu udělal mu »Čas« původním telegramem z Vídne a nadpisem telegramu: »Professor Masaryk pro Srbsko«. »Prof. Masaryk odejel do Bělehradu. Na cestě se stává v Budapešti. Prof. Masaryk pojmá srbské a slovanské otázky nejen z ideálního hlediska národního, nýbrž i praktického a hospodářského. (Ostatní Čechové asi pojmají otázku srbskou s hlediska nepraktického a nehospodářského. Pozn. dopisovatele.) Toto své stanovisko vyložil v delegacích a jeho slova o zdravém egoismu také vůči Srbsku byla velice povšimnuta. Jedná se o mnoho detailních otázek hospodářských. Srbsko bude musit činit značné investice. bude potřebovat mosty, železnice, budovy atd. (Toho všeho ovšem rakouští politikové a naše veřejnost posud nevěděli. Pozn. dopis.) Prof. Masaryk hledí se náležitě informovat o hospodářských cílech Srbska. Při tom nelení a politicky pracuje k smíru s naším sousedem, jehož právě naše průmyslové země nejcitelněji potřebují.« Touto chvástavou nabubřelinou připravoval »Čas« českou veřejnost na slávu, kterou bude Masaryk obklopen, až jeho přičiněním přátelsky sblíží se Rakousko se Srbskem!

Masaryk tedy odejel do Bělehradu, kdež konferoval se státníky, což vše v bulletinech světu náležitě bylo oznamováno. Zašel si také k ruskému vyslanci. Když poznal smýšlení politiků srbských a jejich podmínky, za kterých mohl by na-

stati smír, vydal se do Vídne. Cestou si v hlavě všechno urovnal, seřadil důvody rozumné a afekty citové.

Doraziv do Vídne, dal se ohlásiti u zahraničního ministra, jenž přijal dobrovolného vyjednavče jako pravý gentleman a člověk, který si myslil, že rozmluva s Masarykem nemůže nijak škoditi. Masaryk tedy spustil, rozkládal a odůvodňoval hospodářské prospěchy Rakouska, plynoucí z dobrého sousedského poměru se Srbskem, a na konec oznámil podmínky smíru, žádal od hraběte Berchtolda odpověď. Zahraniční ministr však pokrčil rameny a odvětl, že se nemůže vyjádřiti, a právě tím okamžikem odhalila se všechna směšnost úkolu, ve který se Masaryk tak neprozíravě uvázal, a ukázalo se, že slov Masarykových o »zdravém egoismu také vůči Srbsku« povšimnuto nebylo a že nemohla se státi podkladem státnické důvěrnosti Berchtolda k Masarykovi. Tato upjatost zahraničního ministra tedy překazila, že na jeviště evropské nemohl vystoupiti druhý Bismark.

Přemítněme si krátce na mysli, co v osobě Masarykově předcházelo a co mohlo odůvodnit jeho počín vyjednavče mezi Rakouskem a Srbskem. Masaryk potíral předešlého ministra Aehrenthala, šířivou kritikou trhal rakouský zahraniční úřad vůbec, odhaloval padělané listiny ve známých velezrádných procesech, v čemž zásluhu jeho ovšem spravedlivě uznáváme. Vzpomeňme také, jak tehdy důvěrně telegrafoval ruskému pokrokaři Miljukovi a jak mu to Aehrenthal hned za tepla vytkl, uveďme si na paměť, že nyní mezi Rakouskem a Ruskem viselo mračno bouře a shrnuvše všechny tyto úkazy s příslušným podkladem psychologickým v jeden veliký důvod, ptejme se: jak mohla Masaryka posednouti myšlenka, že mu hrabě Berchtold své plány, podmíněné po jisté stránce i povinností mlčivosti, vyklopí hned na mísu, že se nebude ohlédati konference vyslanců v Londýně a že předem nezasvěcenci vypoví vše, co dlužno projednávati přímo mezi úředními státními splnomocněnci?

Masaryk tedy odešel s prázdnou a s vědomím, že odmítnuty byly služby, které tak nediplomaticky nabízel. Této blamáže mohl si ušetřiti, kdyby nebyl proniknut sebevědomím o své báječné důležitosti a kdyby ho neomamoval vlastní jeho tisk vytrvalým sypaním kadidla. Podnik, který by si řádně rozmyslil každý nepokrokař, u Masaryka stal se velikým kotrmelcem, provázeným notnou dávkou směšnosti. Však také po nezdaru Čas« spustil na plné kolo: naše diplomacie, která se tak vyznamenala velezrádnými procesy nemůže vyjeti ze starých kolejí a nemůže se vzdáti své neschopnosti. Ovšem, hrozny visely vysoko, a hr. Berchtold nechtěl pomáhati k větší slovutnosti a slávě.

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně obstrukce českých radikálů proti předloze zákona o vojenských úkonech dne 20. prosince zlomena a zákon přijat 250 proti 116 hlasům i ve třetím čtení. Proti hlasovali soc. demokraté, Rusíni, vídeňští liberálové. Všeněmci a čeští radikálové. Čeští radikálové se tu zase vyznamenali svým křikem, v němž vlastně spočívá jejich práce. Svým hrámusením českému národu nikterak nepomohli, ježto předloha při odporu sněmovny byla by stejně provedena § 14. Většina českého poselstva zachovala klid a rozvahu, snažila se zlepšit, co možno bylo a hlasovala pro všechny zlepšující návrhy. Tato většina českého poselstva prohlásila, proč hlasovala pro zákon, uvádějíc také to, že všechny strany slovanské, zejména české, nalézaly se v těžkém postavení vzhledem k zahraniční situaci, a že nechtěly pracovati do rukou nepřátelům českého národa, kteří tvrdí, že český národ jest nepřitelem říše. — Schůze sněmovní, v níž potřena obstrukce českých radikálů, trvala nepřetržitě 55 hodin a vyznamenal se tu nár. soc. Fresl, který mluvil plných 16 hodin. — Hlasování o mobilizačním zákoně bylo dosti obtížné. Trvalo přes 3 hodiny. Zákon sám má 37 paragrafů, bylo však podáno 66 menšinových návrhů a spousta resolucí. — Dne 20. prosince vyřídila sněmovna návrh na prodloužení platnosti prozatímního jednacího řádu na půl roku. — Nato projednána služební pragmatika ve znění stanoveném panskou sněmovnou. Služební pragmatika sice schválena, ale po Novém roce hned provedena nebude, poněvadž vláda chce napřed úhradu, pak teprve úpravu platů. Služební pragmatika vyžaduje nový náklad ročně na 30,700,000 K. — Dne 27. prosince vyřizlen prozatímní rozpočet. Dr. Korošec v rozpočtovém výboru prohlásil, že Slovinci obstrukci zastavují.

Zemské finance král. Českého. Dle návrhu zemského finančního referenta dra. K. Urbana byly rozpočteny zemské výdaje na r. 1913 obnosem 95,346,565 K a úhrada 61,982,066 K, takže jeví se schodek 33,364,499 K, který však následkem prodloužených úvěrů z předešlých let stoupne jistě na 36 mil. K. — Schodek 36 mil. K v rozpočtu a nový výdaj na úpravu učitelských platů v obnosu 20 mil. K činí 56 mil., musí býti opatřeny stiiž co

stiiž. Vynášeli-li dosavadní 55procentní zemská přírážka 46 mil. K, jest na blledni, že musí dostoupiti nejméně 100 proc., má-li býti zjednána v zemských financích rovnováha. Tak působí obstrukce německá.

V dohodování česko-německém prý pokračováno nebude, ježto německý 8členný výbor pro úpravu jazykovou u zeměpanských úřadů jest prý toho názoru, že Němci nemají přičiny nalehati na pokračování v dohodovací akci, poněvadž prý by se zdálo, že očekávají dohodu s větší netrpělivostí než Čechové, kteří provozují prý jakýsi druh pasivní resistance.

Panská sněmovna o reformě manželského práva. Minulý týden jednalo se v panské sněmovně o novelle k občanskému zákoníku. Při té příležitosti liberál dr. Grabmayr litoval, že v dotčené novelle není zahrnuta též úprava manželského práva a to tak, aby každý bez ohledu na své vyznání náboženské byl povinen dáti se oddati civilně. za to se stanoviska nábožensko mravního rázně ho odbyl kardinál dr. Nagel a se stanoviska právníckého jeden z největších učenců-právníků současné doby prof. dr. Lammasch, neklerikál. Týž prohlásil, že to, co se rozumí pod heslem »Reforma manželského práva«, jest něco, s čímž nemůžeme projevití svůj souhlas. Musíme trvati na tom, že pro manželství jest nutné náboženské posvěcení a proto musí býti manželství v souhlase s názory jednotlivých konfessí a jich příslušníků. Nemůžeme také souhlasiti s názorem, aby mezi státem a náboženstvím byly stanoveny hranice tak, aby parlamentní většina rozhodovala o otázce, zda mezi jistými osobami může býti manželství uzavřeno či ne. A ministr spravedlnosti pravil, že osnova zákona na změnu manželského práva dle přání Grabmayrova byla by sice velikým projevem, ale také posledním činem každé vlády. Tak byl Grabmayr odbyt na celé čáře.

Nepřítel českého školství ve Vídni, vídeňský starosta dr. Neumayer, nucen byl vzdáti se starostenství nejen pro obvinění ze spustlictví se strany posl. Schumayera, ale také nátlakem měst. zastupitelstva, které mu vytklo nesprávnosti. Dr. Neumayer se chlubil, že on to je, který české školství ve Vídni dusil a dále prý dusiti bude. — Ve schůzi Občanského klubu, které se účastnili téměř všichni členové, byl dr. Weiskirchner jmenován 89 hlasy kandidátem úřadu starosty, 23 hlasy připadly prvému náměstkovi starostovu dru. Porzerovi. A starostou už také zvolen dr. Weiskirchner. —

Obrat v Charvátsku. Královský komisař Cuvaj 21. prosince byl ze svého úřadu propuštěn, dostal vlastně delší dovolenou, z níž se již do úřadu svého nevrátí. Jihoslované jásají, že konečně přece dosáhli svého cíle.

Londýnské porady velvyslanců přinesly národům evropským velkou naději, že mír v Evropě bude zachován. Velvyslanci doporučili totiž, aby se Albanie stala autonomní a Srbsku aby byl zaručen obchodní přístup k moři. Vídeňské listy tento souhlas zástupců šesti (velmocí velebí jako radosné vánoční poselství.

Konference zástupců balkánských vinou tureckých delegátů dosud nesmluvila se na ničem. Stálé odklady jsou snahou cařihradských diplomatů, aby zatím turecké posice u Čataldže sesílily a v Turecku nabyli vrchu živlové, kteří si přejí pokračování ve válce.

Rakousko a Srbsko. Srbská vláda připojuje se prý k návrhům konference velvyslanců v příčině Albánska a hospodářského přístupu Srbska k moři Jaderskému. — Srbská úřední »Samouprava« napomíná srbský tisk, aby zanechal štvavých výpadů proti Rakousku.

Situace na Balkáně. Neshody vzniklé v Soluni mezi Řeky a Bulhary odklidil car Ferdinand schůzkou s králem řeckým Jiřím v Soluni. Pro případ další války na Balkáně pošlou Srbové Bulharům svoje vojsko, začez dostane se jim prý územních ústupků.

Zprávy organizační a spolkové.

VI. Všeobecný českoslovanský sjezd křesť. sociální v Olomouci koná se ve dny 4. 5. a 6. ledna 1913 v Národním domě a Orlovně (dávěrně dle § 2. shrom. zák.). Na pořad jednání dno: 1. Zpráva říšského výkonného výboru o činnosti strany za VI. období správní. 2. Myšlenka národnostní a strana křesť. sociální. 3. Křesť. sociální hnutí a intelligence. 4. Práce organizační mezi zemědělským dělnictvem. Tak zvaná otázka domkářská. 5. První úkoly a počáteční potřeby budované křesť. soc. organizace živnostenské. 6. Svaz katolických žen a dívek českých na Moravě, ve Slezsku a Dolních Rakousích. 7. Křesť. sociální program komunálně-politický. 8. Přítíli zemské volby na Moravě. Společný tu postup veškerého katolického tábora na Moravě. 9. Volby do hospodářských korporací — a křesť. sociálové. 10. Případné návrhy. — Delegáti křesť. sociálních organizací na Moravě, ve Slezsku, v Dolních a Horních Rakousích vysílají se dle řádu již pro V. sjezd platného. Kromě delegátů připuštění budou i hosté organizacemi dpo-

ručení, kteří se přihlásí u předsednictva výkonného výboru říšského. Návrhy pro sjezd třeba zaslati předsednictvu výkonného výboru říšského aspoň do 30. prosince 1912. — Vstupenky pro delegáty i hosty vydají se až v Olomouci. O ubytování s dostatek postaráno. Na všechny další dotazy o sjezdu odpoví předsednictvo říšského výkonného výboru v Brně na Nové ulici č. 8. Sjezd bude čistě pracovním. Začne v sobotu 4. ledna o 5. hod. večer ve dvoraně Nár. domu. V neděli 5. ledna o 9. hodině ve velechrámu sv. Václava slavná mše sv. pro účastníky. — Sjezd končí po 2. hod. v pondělí, ve svátek. — Všecka sdružení křesťansko-sociální na Moravě, ve Slezsku a v Rakousku přihlastež se k sjezdové práci jako dosud bohdá zase blahodárné. Kdo chce z blízka poznati českoslovanskou organizaci křesťansko-sociální našich zemí v činnosti a seznámiti se s dosavadními zařízeními a navázati styk s pracovníky jejími, budeš na sjezdu vítán a vítána, zvláště odtud, kde křesťansko-sociálního sdružení dosud není. Zdař, Bože, VI. sjezdu. — Dáno 5. prosince 1912. — Českoslovanský říšský výkonný výbor křesťansko-sociální. Předseda: Prof. Šrámek.

Církevní zpráva.

Připomenutí o novém direktorii. Komu z p. t. duchovenstva by snad nebyl včas doručen direktář na rok 1913, nechť se řídí zatím mutatis mutandis direktářem dosavadním do 13. ledna (usque ad octavam Epiphaniae incl.). Zvláště poznamenáváme:

Dne 4. ledna odpoledne: Vesp. de seq. Vigil. Epiph. (1. Vesp. Vigil. Epiph.) ritu semid. ut in I. Vesp. Circumcis. Domini. Comm. I. praec. (Octavae ss. Innoc.) 2. s. Telesphori P. M. — Compl. Dominicae.

Dne 5. ledna: Dominica (vacat). Vigilia Epiph. Dom. priv. (sine Jejun.) sem. Off. ut in festo Circumcis. et pr. loco. In Laud. Comm. s. Telesphori P. M. Prima sine precib.

Ante Missam solem. Asperges.

Color. A. Missa pr. Vigiliae Gl. 2. or. s. Telesphori P. M. 3. Deus, qui salutis (et Imperatae). Cr. Praef. tant. Nativ. — Appl. pro pop.

Zprávy místní a z kraje.

Svátky vánoční zase byly bez sněžného rubáše. K půlnoční mši sv. však spěchali věřící za tiché noci, ozážené intensivním světlem měsíce. V den sv. Štěpána bylo právě jarní počasí za teplých paprsků jasného slunce, které se před tím dlouho halilo těžkými mraky. Dvě pontifikální mše sv. sloužil za četné assistance vsdp. prelát a kapitulní děkan dr. J. Soukup. V den sv. Štěpána pak poprvé pontifikální mši sv. sloužil vsdp. prelát a děkan Mgr. M. Musil. Věřící scházeli se v četném počtu jak v katedrálním chrámu tak v kostele Panny Marie.

K volbám. Ve smyslu § 11. zákona o volbě členů poslanecké sněmovny rady říšské ze dne 26. ledna 1907 t. z. č. 17 uvádí se tímto u všeobecnou známost, že jedno vyhotovení volební listiny, obsahující k volbě poslance do rady říšské oprávněné voliče v městě Hradci Králové, vyloženo jest u policejního úřadu v Hradci Králové až do 30. prosince k nahlédnutí.

Zákaz hry v uherskou třídní loterii. V zájmu veřejnosti se připomíná, že dle platných zákonných předpisů hra v cizozemskou loterii jakéhokoli druhu, tedy i hra v uherskou třídní loterii, jest zakázána a že na přestupky tohoto zákazu stanoveny jsou citelné tresty, neboť pokuta mimo propadnutí losu obnáší 5 až 15násobný obnos učiněného neb zamýšleného vkladu. Z té příčiny varuje se důtklivě před koupí neb prodejem losů uherské třídní loterie a připomíná se, že i ten se důchodkového přestupku dopouští, kdo losy jemu třeba bez objednávky od uherských firem nebo odjinud zasláné si podrží.

Vzrušující scéna. Dne 20. t. m. odpoledne jel kolem Mariánského sloupu na Velkém náměstí těžký spedi-térský vůz. Pojednou chumel školáků, kteří se tahali o smrkový stromček, očtli se bezděčně před samým spřežením. Hned jeden z nich ležel pod koně, kteří ho však opatrně překročili. Ale v zápětí se otáčelo kolo k hlavě chlapců. Ozval se ustrašený výkřik dětí, stojících na druhé straně. Koč, který před tím nic o náhlé nehodě nevěděl, rázem nyní zastavil a spolužáci vyvěkli druha neporušeného. Na náměstí tou dobou bylo velice živo; divákům při té scéně stydla krev. Zachráněný utikal rychle z místa nehody.

Studentský ples koná se v úterý dne 7. ledna 1913 v místnostech Besedy. Reklamáce pozvánek vyřizuje jednatel spolku na podporu chudých studujících Boh. Hozek, c. k. gymn. prof., Balbínova ul. 447.

Výkupné z novoročního blahopřání možno složit i ve prospěch spolku na podporu chudých studujících v knihkupectví p. B. E. Tolmana na Velkém náměstí.

Čítárna městského palamyslového musea otevřena byla v měsíci prosinci 10krát. Navštívena byla 720 osobami. V čítárně samé vydáno bylo na 214 žádánek 300 spisů a 142 díla předložená, domů zapůjčeno bylo

na 197 výpůjček 113 vypůjčovatelům celkem 250 svazků knih a 37 předlohových děl se 312 jednotlivými předlohami. Do knihovny zakoupeno bylo 28 odbor. spisů a 5 předlohových děl. Mimo to daroval p. inž. Jindra několik brožur, pan B. Tolman »Adressbuch der deutschen Buchhandlung«, Zemská statistická kancelář 3 svazky svých zpráv, Obchodní a živn. komory v Plzni a v Praze své zprávy a protokoly. Za přispívající členy musea se přihlásili: paní Berta Pokorná a pan Karel Richter, diplom. export. akademik.

Udělení nadace. Z nadace, založené spojitelnou v roce 1889 na paměť 25letého její trvání obnosem K 4.000.—, budou uděleny úroky v částce K 160.— dvěma schudlým příslušníkům zdejší, v Hradci Králové skutečně bydlícím a to jedné osobě mužské a jedné osobě ženské, každému polovici, t. j. K 80.—. Žádosti s udáním stáří, poměrů a bytu budtež odevzdány v kanceláři spojitelně nejdele do 31. prosince t. r.

Vzácné jubileum v Úpici. Ještě než stane loučící se s námi rok u cíle své mety, při posledním takřka jeho kroku rysuje se před námi obraz doby minulé. Zrak náš zalétl do šedé dálky věků a rok 1012 zazářil písmem zlatým pro naše staroslavné město Úpici a jeho památný chrám. »Až do počátku XI. století sahají nejstarší zvěsti o zdejší krajině, vypravují pověsti a první zprávy. Sem do této doby právě sahá založení míst v kolatuře Úpické, jejíž obyvatelé, vyjímajíc osadu Raděč, slovanského původu jsou.« (Paměť. str. 95). A dále čteme v tak zv. ereckním instrumentu farním z r. 1756 str. 108 o městu Úpici tuto zprávu: Aupice-Upice nad řekou Upou ležící, k panství Náchodskému patřící, 15 obyčejných mil od Prahy . . . s farním kostelem pod názvem sv. Jakuba Velkého, pod patronátem vrchnosti Náchodské. o němž již 1384 a 1403 jakožto o farním v knihách základních se jedná. Nese v znaku neboli štítu svém okleštěný strom v zeleném poli. Rukopis trutnovský o městečku tom vypravuje, že l. 1012 od nějakého pána Ondřeje z Doupova založeno bylo, který pak pánem na Upě se nazýval. Bylo nejprv poddáno městu Trutnovu, ale po čase k panství náhodskému připadlo. (Dle ruk. trut.) Na témže místě kroniky trutnovské se děje zmínka o 3 občanech Ráčských, že k bezplatným pracím při úpické řaře poukázáni byli a Kronika dokládá: »Má-li se této zprávě dáti víra, musí se také za to míti, že farní kostel na počátku jedenáctého století v Úpici byl založen. Jako mají rodové pověsti o svém původu, tak i naše osady a města ověřena jsou rozličnými pověstmi, které nám zachovala ruka pilných kronikářů českých. Není tedy vyňato ani naše město Úpice, jež svým založením se dotýká nejstarších dějin naší vlasti. Rok 1912 je pro Úpici tedy zvláště rokem největší památky. V něm oslavovala 900leté jubileum svého založení — a založení farního chrámu Páně.

Nechanice. V »Ratiboru« jsme četli zasláno, které bylo podepsáno velice skromně a opatrně »někteří z rodičů«. Hlava se nám točí úžasem nad zbabělostí pokrokářů, kteří jindy dorážejí drzeji než moskyti. Pane řídící Malino, ten apel děl se otevřeným listem na Vás, jako by »někteří z rodičů« nemohli si došlápnouti bez bázně k Vám přímo. Vždyť přece máte pro všechen pokrok srdce tolik otevřené. Představme si, »někteří z rodičů« báli se jít osobně k pokrokářům se žalobou na kněze! Hned se rozléto po Nechanicích, jak pokrokář umí se schovati za list bázlivě jako krysa za cihlu. Ti »někteří z rodičů« jsou vlastně člověkem jedním. Uhodli jsme pravdu, že ano! Vmysleme se do povahy bezcharakterní denunciac! Jest vůbec myslitelné, že by pokrokář dával takové zasláno, aby Vás tím vinil z nedostatku péče? Vy a prominout sebe menší chybný krok katolickému knězi! Vy muži horliví, který jste se sám tolik do pokrokových listů napsal! Pane řídící, po té sprosté urážce, která byla vmetena na hlavu knězi, bylo by Vaší povinností »některé z rodičů« vyzvat, aby se objevili bez papírové masky »Ratibora«. Vy jste tak neučinil. Naopak snad jste se dověděl tohle! Proštěděl, v kterém se vyrobila bezcharakterní podmluva, samo se namáhalo silně, aby se dovědlo od rodičů dětí něčeho, co by bylo vítanou kůstkou pro pokrokařskou kuchyň. Mělo své špehy — ale hadi špiclovství narazilo na silný odpor skutečných rodičů školních dětí. Pokrokáři jsou velikými nepřáteli anonymních dopisů. Nuže — čím jiným jest pokus anonymně denunciovati člověka v novinách? To jest horší. My bychom zde mohli poukázati odpověd, kdo z pokrokářů jest přičinou, že se děti odvracejí od návštěvy kostela. Také měli dávno pokrokáři napomenouti jednu zdejší o-svícenou dámu, aby si samy děti neštěbetaly, jak se vyláčí s jednou pochybnou existencí. Špiclové pokrokoví vědí, že jest zasláno již od první řádky až do posledního. Věděli to dávno dříve, než se tak zjistilo úředním šetřením. Ale — teď jsou tiše, a p. řídící Malina posud neprozradil, jak dopadla výprava nechanických Arnautů proti kněžstvu. Zdá se, že už pánům o-trnulo po tom, co jsme o nich pravdivého pověděli. Ale my můžeme posvětit na takové charaktery znovu, protože se jich ani v nejmenším nebojíme.

Nechanice. Chci vám sdělit, jak se teď vzpomíná u nás na toho agrárního mladíka, který sám proti sobě napsal hrůzostrašnou zprávu do katolických novin pod falešným podpisem. Potom spustil brekot, jak jsou klerikáli zlí a chtěl žalovat. Spravedlnost ho však chytila za pačesy. Teď se tady říká, že v takové cikánské politice jsou pokrokáři ještě líní honěni. Ti umějí v novinách falšovat podpisy s takovou šikovností, že se nedají snadno chytiť. Ale my nejsme zabeďněni, a proto si tady lidé prstem ukazují na toho, kdo dovede občany takhle podvádět. — Staronechanický.

Různé zprávy.

Veledůstojným farním úřadům. Vdp. kn. arc. a školní rada Ježek založil nadání, z něhož mají každoročně býti podělovány podlé knižním osady, v nichž dosud farních knihoven nestává, aby tak položen byl základ k těmto knihovnám. Podle nadačního listu mají býti knihami z nadace Ježkovy poděleny především fary v arcidiecési Pražské a diecési Královéhradecké, kde farních knihoven není, dále fary na rozhraní jazykově obou diecézí. Uvádíme to ve známost s výzváním, aby důst. farní úřady, které podmínkám výše uvedeným vyhovujíce, farních knihoven nemají, přihlásili se kuratoriu Ježkovy nadace na adresu: Křesťanská Akademie Praha II., Ferdinandova tř. č. 6. s poznámkou Ježkova nadace, do 15. ledna 1913.

Sabotáže ve francouzském námořnictvu. C. G. T. Confédération générale du travail, soc. demokratická organizace francouzská, činí vše možné, aby znemožnila ve Francii každou mobilisaci. »Temps« vypravuje, že v arsenálu v Brestu bylo před několika dny objeveno několik sabotáží, jichž předmětem je první francouzský dreadnought »Jan Bart«. Již při spouštění jeho na moře v září min. roku byl zastaven jeden z elektrických jeřábů a na jednom jeho ozubeném kole uvolněn byl důležitý nýt, takže bylo patrné, že jde o sabotáž. Dva měsíce potom rozbito bylo na palubě 90 elektrických lamp, o něco později rozřezány byly třikrát za dva dny spojovací elektrické dráty. 9. prosince t. r. chtěli na »Jean Bartovi« vyzkoušet veškeré potrubí. Od zkoušky se musilo však upustiti, poněvadž se zjistilo, že v několika troubách jsou díry vysekané dlátem. Když poškozené trouby vyměnili, seznali, že i v ostatních troubách jsou díry. Zavedli přísné vyšetřování, jež skončilo jako obyčejně. Pachatel se nenašel. »Temps« důrazně žádá ministra námořnictví, aby z arsenálu v Brestu bylo odstraněno 60 známých anarchist. dělníků, leč marně. Ve Francii nenajde se ministr námořnictví, který proti C. G. T. by se toho odvážil. Takové jsou poměry ve volné francouzské republice. Jak teprve by to vypadalo v soc. dem. státě budoucnosti! Vždyť v samé soc. dem. továrně v Albi prováděli dělníci bezohlednou sabotáž na potrestání svých rudých soudruhů z představenstva!

Londýnský lordmayer o významu průměrného člověka. Při rozdělení cen vynikajícím žákům jedné londýnské školy obrátil se lordmayer ke konci své řeči k těm žákům, kteří ceny nedostali, těmito slovy: Rád bych řekl ještě několik slov těm, kteří vyšli dnes na prázdno. Všichni nemůžeme býti vynikajícími, my všichni nemůžeme býti slavnými. Jest nezměnitelnou skutečností, s níž v životě musíme počítati, že my — aspoň většina z nás — představujeme lidi průměrné, zaujímající právě ta nejužitečnější místa v naší veřejnosti. Zrovna průměrný člověk jest nejdůležitějším článkem v organizaci lidské společnosti, a v pravdě on právě, aby úkoly své řádně mohl plniti a v nich vytrvati, musí vy-nal žiti a vynakládá daleko více námahy a přináší více oševí ve prospěchu celku, nežli ten, jenž jest vynikajícím a slavným mužem. Mějme tudíž stejně v úctě lidi, kteří svědomitě konají svou práci, ať jest jejich postavení jakékoliv.

Také sociální uvědomělost. Pokud mluví placený demagog bouřlivé řeči a natolízalsky posluchačstvu pochlebují, potud se dostavují posluchači. Má-li se však promluvit o současné sociální krizi nestranně, opravdu vědecky, »uvědomělé« kruhy zůstanou doma a jsou docela od demagogů sváděny, aby se nedostavily. Na př. ve Vysočanech, obci to eminentně dělnické měl přednáseti universitní professor dr. J. Lukáš o základech sociálního pojišťování. Ale dopadl blbě, protože na takové přednášky má přec patent výhradně soc. demokracie. Na přednášku se dostavilo celých — pět posluchačů, čímž se dokumentovalo, jak soc. demokraté touží po vědeckém poučení a jak si váží svobodné university. Když katolíci žádali, aby se university nestaly rejdištěm štvavých protikatolických snah a aby se věnovaly vědě skutečné, soc. demokraté byli mezi prvními, kteří křičeli, že se musí chrániti »svoboda vědy«. Zvedli tak demagogické protesty, jako by bez vědy university soc. demokracie musila zhynouti. Ale za jakým skutečným účelem takové vášnivé protesty se daly, svědčí nejlépe osud přednášky universitního professora. Co tedy chtěli tito lidé od university, když odpírají vyslechnouti ta slova, která se týkají tolik záležitostí dělnických?

Bezuzdné řádění kapitalistických lichvářů. Žádné myšlenky o blahu celku, žádné snahy lidumilné! Hlavním jejich heslem jest prospěch vlastní kapsy. V Paříži senátor Méniér vyhlásil ministru spravedlnosti nesnesitelnou situaci trhu cukerního, která byla způsobena tím, že dvě firmy zakoupily veškeré nynější zásoby a tím způsobily skandální stoupání cen. — V New Yorku trust máselů loni zničil několik set tisíc liber másla nejlepší jakosti, aby vyhnal ceny do výše. U San Franciska v Kalifornii házejí se do moře denně lodní náklady různých plodin. Všecky kalifornské plodiny prodávají se na východě levněji a v lepší jakosti než v samotném San Francisku, kde přijdou na trh jenom odpadky. — Ovšem že pro chytré manévry bohatých lichvářů i v Evropě jsou některé plodiny dražší v krajích, kde se pěstují, než kam se vyvážejí. Zkrátka ceny jsou řízeny bezcitnými manévry sobeckých vykořisťovatelů.

Chyťte pokladníci. První pokladník soc. dem. spolku štukatérů Jan Schaberle v Šuňhúzách udal, že byl ve svém bytě přepaden dvěma muži, kteří jej svázali na rukou a na nohou. Konečně mu prý vlonpili 500 marek.

Police však zná svoje Pappenheimské a proto provedla domácí prohlídku. A ku podivu! Peníze našla v koutě šatníku. — Též v textilním svazu se kradlo. Na sjezdu tohoto svazu v Lipsku pověděl to pokladník Zehms: „Rozličným způsobem ztratily se též peníze. V jednom případě byla věc tak zvláštní, že jsme musili nevěrného funkcionáře odevzdati státnímu návladnictví. Byl odsouzen do vězení na šest měsíců. Jiný opět „ztratil“ 300 marek. Ve Slezsku udal se podobný případ. Konečně jsme mysleli, že v osobě soudruha Qanleitera jsme získali výbornou sflu. Ale i jeho pokladna byla „vyloupena“ a zase jsme něco ztratili.“ Soudruh Herden veřejně si stěžuje, že revisori nekonají „nikde“ svých povinností, že ani nerevidují uzávěrku. Aniž by se do spisů podívali, vše podepíší.

Katolická útulna pro české učně ve Vídni (III. okr., Schützengasse č. 30 v budově českého kláštera) sprostředkuje bezplatně místa českým učňům u rodin výhradně křesťanských a vykonává nad nimi pečlivý dozor, by jejich mravnost a zdraví nevzaly úhony. V neděli shromažďuje hochy ve svých besídkách k poučným přednáškám a ušlechtilé zábavě, kde nabývají jakési náhrady za blaživé radosti otcovského domu. Útulna snaží se svěřenou mládež náboženským vedením mravně povznášeti, by nezabředla k zármutku rodičů do bahna velkoměsta. Správa ústavu dbá usilovně toho, by se učňové vzdělávali odborově, by jednou dovedností a zdatností v řemesle mohli snáze soutěžit v boji o skývu chleba. Rodičům katolickým, kteří posílají své syny do Vídne na učení, doporučuje se vřele, by se s plnou důvěrou obrátili na Útulnu a sdělili v dostatečně známém dopisu, jakému řemeslu míní se hoch věnovati, přeje-li si umístění v české či německé rodině a pod. Upozorňujeme, že místa elektrotechniků a strojních zámečnicků těžko lze obstarati a jen za těžkých platebních podmínek. K dopisu přiloží se lohal. známka na odpověď. Před odpovědí neposílejte hochů do Vídne. — Hoch může též po několik nocí přespát v Útulně za mírný poplatek.

Soc. demokratické šarlatánství. Napřed slibovali sociální demokraté, co všechno vymohou lidu v parlamentě, budou-li zvoleni za poslance. Když však lidový parlament měl zmírniti způsobem zákonným drahotu, rudí poslanci místo účelné práce hnali své poplatníky do poličních demonstrací a bojů „proti drahotě“, čímž sami dali na jevo, zda skutečně splní své sliby v parlamentě. Lacinou demonstrací totiž dovede „luštit“ sociální otázku i občan, který není poslancem a který tedy nemá tolik vlivu, jako parlamentní sbor zákonodárný. Drahotu však od té doby stoupala úžasné dále, kartely měly bohatou žet, tyly z bdy lidu. Ale soc. demokracie ve své chytrosti již nechala demonstraci, ačkoliv poměry snesitelnější před tím prohlašovala za neudržitelné. Kartelové a bursovní mecenáši rudé internacionály totiž by byli nesli nové, věcnější manifestace velice nelibě. — Nastal čas válečný. Poměry dělnictva zhoršily se tím tak velice, že celé předchozí desetiletí toho nepamatuje. O protidrahotních manifestacích však nyní soc. demokracie nemluví. — Mávala aspoň nad hlavou ofensivním mečem, poukazovala na resoluci mírovou, jaká byla usnesena v Basileji. Když však hrozilo nebezpečí, že by přišli soc. dem. poslanci o své diety, najednou lvi zkrátli tak, až jejich zbědlost působila přímo komicky. — Nyní postupuje vláda dále v provádění svých vojenských plánů. A co dělá „revoluční“ a protimilitaristická soc. demokracie? Couvá statečně před vládou dále jako Turci před Bulhary. Veřejnost čekala, jak se soc. demokraté chopí obstrukčních prostředků. Zatím „radikální obstrukčníci“ jenom se snaží mobilizační předlohu opravit. Posl. Liebermann nazval obstrukci zločinem, „Arbeiter-Zeitung“ imenuje slovinskou obstrukci „ješitnou nestydatostí, k vůli které parlament nemůže konati své práce“. Soc. demokraté jsou proti obstrukci! Pojednou tedy vidíte hotové beránky. Vláda pouhou hrozbou, že zbaví veliké lvy diet, provádí utišení veliké.

Zločinnost v Americe. Dne 26. listopadu odsouzení v New Yorku čtyři židé, kteří byli usvědčeni, že zavraždili žida Rosenthala. Mají býti odpraveni dne 6. ledna r. 1913 v elektrické židli. Všichni náleželi k vražednické čtě „Velkého Zeliga“, který byl také žid, ale před senačním soudem byl zavražděn. Noviny, které měly mnoho židovských insertů, imenovaly zločince vymyšlenými jmény. — Newyorský list „Times“ dne 28. listopadu přinesl k případu tomu článek z pera nekatolického návladního Mossa (staršího právníka a policejního odborníka). Moss pronáší těžké výtky netoliku povšechně proti škole nevěrecké, ale přímo proti americkým školám veřejným (public schools). Praví, že celá vražednická společnost Zeligova skládala se z mladíků, kteří prošli školy veřejné, a že žádný z nich nemůže se nazývati občanem nevzdělaným. Moss pokračuje: „Ale toto jejich vzdělání, které má ducha vésti ke slušnosti a jakémusi stupni praktické způsobilosti, nečinilo z nich dobré občany, ale špatné. My dnes si vychováváme podobné Zeligy v New Yorku po steh.“ V dalším líčí dr. Moss nezvedenost mládeže v New Yorku, jak si zakládá kluby, jichž ideálem jsou kriminálníci, a jim dává jména jako „the young toughs“ (mladí trhaní), the young crooks a pod., a pak praví doslovně: „Jinými slovy, do těchto mladíků — odchovanců to veřejné školy, pamatuj si — nebyl vpraven ideál přesahující výše ideálu kriminálnika. Dobrácké obyvatelstvo New Yorku by žaslo, kdyby znalo prohnanost skrývající se za maskou respektability mladistvých kriminálních přítomné generace. Tento stav, jenž nám odchovává hrdlořezy (gunmen), jeví se co nejvážnější pro-

blem, čelící našemu městu. Tito hrdlořezy jsou hoši z public school, „gangsters“ jsou hoši z public school, žaláři jsou dnes plny hostů z public school a tisíce dětí z public school jest na svobodě, jichž uvěznění značně by prospělo veřejné bezpečnosti.“ — Kde však se vychovávají v Americe děti ve školách, konfesačních, tam se ostře rysuje veliký rozdíl. Proto není divu, že vynikající Američané takové školy obětavě podporují. Vidí, že Americká rozumová vyspělost jest mečem dvojitým, jehož ruce sobců mohou chytit zneužití na škodu lidstva. Aby však se staly kulturní vymoženosti obecným požehnáním, jest potřebí světit je k užívání lidem nábožensky vychovaným.

Skvostné umělecké dopisnice vydal právě „Český pomocný zem. spolek pro nemocné plicními chorobami v král. Českém“ ve prospěch dokončení stavby sanatoria na Pleši. Dopisnice tyto provádí podle návrhu mistra Šimůnka známý grafický ústav „Unie“ s největší péčí. Objednatí možno po 6 hal. s příloženou známkou na poštovné v kanceláři „České Loterie“ pro stavbu sanatoria na Pleši, Praha, Karlovo nám. 32. Používání těchto nových dopisnic bude povinností každého nejen k vůli jich nejvyšší vkusné a umělecké úpravě, ale hlavně k vůli jich účelu. Vzhledem k tomu stanovena jest tak nízká cena takřka režijní. Obchodníci, trafikanté, objednejte si je pro svůj sklad obratem s příslušnou slevou.

A zase zpátečnické obrázky z pokrokové Francie. Časopis „Matin“ uveřejnil zprávu vydanou tyta dny J. Moreuem, předsedou vyšetřující komise, ustanovené k tomu, aby vyzkoumala stav francouzských pracháren. Ze zprávy vysvítá, že se k výrobě bezdýmného prachu pro francouzskou armádu neuzívá čisté bavlny, jakou chemikové odporučují, nýbrž rozmanitých bavlněných odpadků, které se hlavně kupují u hadrníků. Je to k vůli úspoře. Vláda sice povoluje peníze na bavlnu čistou, ale přebytek někde uvizne, neznámo v čí rukou. Odpadky těmi vyplňují se pytle, jež jsou na povrchu pokryty bavlnou čistou, ale uvnitř obsahují staré košile, punčochy atd. Aby však to nebylo znatelné, barví se odpadky chlorem, takže jsou bílé. V tom právě vězí záhada. Dostane-li se chlor do směsi, z níž se prach vyrábí, musí to mít za následek rozklad prachu. Komise nařídila jistě změny, jimiž se má přístě výroba říditi, ale změny tyto mohou se provésti teprve tenkrát, až vyprší nynější kontrakty s židovskými dodavateli, jimiž jest vláda vázáná. — Kdyby byla ve Francii „rovnost“, volnost“ (tak často hlásná) skutečnou věcí, pak by jistě demokraté měli chuť takovou republiku hájiti. Ale protože toho hesla užívají nejraději despotičtí švindlíři, má republikánský režim velice silnou opozici v lidových vrstvách. Že Francie nutně silného vojska potřebuje, patrně z neustálého nového zbrojení. Leč vojenská moc přes všechna ta opatření zemdlévá v slabíně nejcitlivější. Francouzští obyvatelé totiž čím dále světleji dávají na jevo, že jim obrana vlasti není po chuti. Čas od času dochází tam ke vzpouře vojáků jak na lodích, tak na pevnině. R. 1900 bylo vojenských desertérů skoro 2000, a rezervistů nedostavilo se k cvičením 4000. R. 1910 již bylo desertérů 2600 a ke cvičením se nedostavilo 10.000 vojáků. Jak by dopadla hrdá republika, až by některý „byrokratický“ stát podnikl proti ní útok?

Česká banka filálka v Hradci Králové úřaduje dne 31. prosince pro strany pouze do 12. hod. dopoledne.

Paedagogický týdeník kalendář. Svato-Václavská Matice Školská vydá svoji Výroční zprávu za rok 1912 ve spojení s paedagogickým kalendářem v úplné nové úpravě a s širším obsahem. Upozorňujeme tudíž vld. duchovenstvo, jakož i všechny příznivce, že počneme tento rozesílati v první polovici ledna 1913.

Do okresu Žamberk-Lanškroun a Ústí nad Orlicí. Naříkáme často, že naše česká práva bývají šlapána. Leč bohužel v mnohých případech příčinou toho jest naše línost a lhostejnost ve věcech národních. Je známo, že za dnešní doby důležitou věcí je naše pojišťování. Máme v Čechách mnoho různých pojišťoven českých, ale jsou zde také pojišťovny německé, které velkou radost mají z toho, když mohou v českých osadách prostřednictvím dobře honorovaných agentů a s politováním musím říci, že v mnohých případech propůjčí se k tomu i český člověk), vylákati hodně peněz. To se jim dobře daří, zvláště na venkově. A proto, kdo za jakoukoliv příčinou pojistiti se chceš, hled se dříve o tom ústavu, který se ti nabízí, náležitě informovati, abys věděl, koho svými penězi podporovati budeš. Za dnešní doby jest možno najíti vhodnou českou pojišťovnu, neboť dnes podobný nějaký ústav pojišťovací stává v každém okresu. Jinak ovšem bylo ještě asi před 25 roky. Kdo tenkrát pojistiti se chtěl, tomu bylo lhostejno, kde pojištěn bude, záleželo mu hlavně na tom, kde bude mít větší výhody. Za podobných okolností vznikla ve východních Čechách v našem kraji požární pojišťovna v Králíkách. Založena byla na podkladě opravdu lidumilném, takže členové její byli a jsou dosud v přičině vedení a odhadování škod požárem způsobených úplně spokojeni, což vedoucím jejím orgánům jistě slouží ke cti. Pojišťovna tato má ve shora uvedených okresích v Čechách a v některých sousedních okresích i na Moravě téměř 50 procent svých pojištěnců českých. Správa pojišťovny této jest však úplně německá a jako taková posílá veškeré tiskopisy, jako pojišťovací archy, stvrzenky atd. do českých obcí úplně německé, jakož i komise, ať již za příčinou zvýšení pojistky nebo ku vyměňování škod požárem způsobených vyslané, musí se v českých obcích dorozumívati se svými pojištěnci prostřednictvím tlumočnicka. Zajímavě

Katolický pondělní tisk
„Úvěrní družstvo Eliška“
 v Hradci Králové (Adalbertinum).
 úrokuje vklady 4½ — 5%
 Ukládati možno poštovní spořitelnou bez výloh.
 Družstvo podléhá povinné revizi Jednoty založen.

však, že stanovy jsou v jazyku českém, ty i tiskopisy v prvních letech, jak pamětníci tvrdí, byly tisknuty český. Teď však nikoli a my jsme k tomu mlčeli. A proto z těchto zde uvedených příčin vzali jsme si za úkol a vyzýváme předně sl. obecní zastupitelstva těch obcí, kde pojišťovna králická má své členy, pak pány učitele, hasičské spolky i každého českého člověka vůbec, aby pracovali k tomu, aby v každé české obci v Čechách i na Moravě, kde tato pojišťovna jest zastoupena, vyhotovili si žádost. Důvěrník pojišťovny by ji dal všemi členy podepsati. Aby si uspořil práce, bude nejlépe, aby členové připojili své podpisy při placení pojistného. Ať se tlumočí naše přání, by veškeré tiskopisy do českých obcí posílány byly české. Komise, ať již za jakýmkoliv účelem do českých obcí vyslané, nechť český jazyk ovládají. Žádosti buďtež zaslány na adresu: Sbor dobrovolných hasičů v Kunčicích u Kyšperka, Čechy. Odtud je pošleme správě pojišťovny do Králík hromadně. Doufám, že to bude mít lepší účinek, než kdyby se snad trousila jedna po druhé a proto chopme se práce. Čím víc, tím líp. Prosíme však, by nám po novém roce byly ihned posílány, aby byly na místě do velké hromady, která se koná v březnu.

Domácí válka mezi soc. demokraty. Nynější rozštěpenci rudí a bývalí spojenci (autonomisté a centralisté) se velmi dobře znají. Volný soc. demokrat poslanec Stark učinil na vládu dotaz, zda chce vyzvati ministerského předsedu, aby sněmovně sdělil, mnoho-li dostává rudý tisk od vlády na paušálech. Pamatuje, že Stark praktiky svých bývalých spojenců dobře zná. Ovšem vláda nefekne nic. — Na svazovém sjezdu nemocenských pokladen ve Vídni hnal se jistý centralista na autonomisty židli a zasadil ránu autonomistovi Kytnerovi z Brna. Před 14 dny podnikl centralista Novotný vražedný útok na autonomistu Černého, poněvadž jim byl ve službě železniční šikanován, pronásledován a na výdělku poškozován. Novotný přišel do bytu Černého a střelil po něm z revolveru. K takovému důsledkům vede socialistické učení o „rovnosti, volnosti a bratrství“. — Autonomističtí poslanci Svoboda a Filipínský vynadali centralistickému sekretáři Krestovi „routinovaných cikánů“. Kresta jim to oplácí a vzkazuje jim v „Proletáti“: „Chcete-li ale ze mne udělati routinovaného cikána, tu pravím, že by tento název svědčil lépe vám a jistě tímto nebude vám ublíženo. Poslanec Svoboda, což se již nepamatujete na výrok, který jste učinil před větším počtem osob, kdy jste řekl: „Teď je nejpříležitější doba Vaňka z Brna vyhrati?“ Dokazoval jste různými směry, že je to „nečestný muž“ a to samé učinil jste v plenárce před čtyřmi sty důvěrníky. Do dnes jste ale dělnictvu nezodpověděl, zdali jste mluvil pravdu, anebo jste lhal. Vy, když jste viděl, že by korejtko mandátové vám sešlo, tu jste zkroušeně vousatého Vaňka prosil za opuštění a dělnictvo vašimi ošemetnými výklady stále klamete. Jak se takovým lidem říká, to snad poslanec Svoboda bude vědět.“ — Rozvažní soudruzi vyčítají si navzájem klamání a obelhávání dělnictva.

Nález z křesťanské doby Egypta. Dnešní Egypt je mohamedánský, nechybí v něm však dosud památek na dobu křesťanskou. Tak našel před nedávnem konservator alexandrijského musea Breccia v mešitě Abu Liba, mezi Kafr Davarem a lybickou pouští překrásnou vázu a viděl na první pohled, že váza je z doby křesťanské. Na otázku, odkud váza je, dostal odpověď, že je z Abu Qirgehu, ze zříceniny v poušti. Prof. Breccia pátráním v Abu Qirgehu se přesvědčil, že kopání bude tam mít úspěch, a proto dal tam kopati. I byl vykopán starý křesťanský chrám, vystavěný ze zbytků faraonských budov a v jeho kryptě se našla řada cených fresek, které nyní zdobí alexandrijské museum. Fresky jsou asi ze čtvrtého století po Kristu. Na jedné je anděl zvětšující, oděný v drahocenné roucho. Toto roucho je téhož rázu tkaniny, ve kterých našly se zabaleny mrtvoly egyptských křesťanů. Na jiné fresce jest obraz Kristův s vlasy jak uhl černými a orientálním výrazem v obličeji. Nejzajímavější je obraz představující jakéhos světce v ráji. Kralina ráj znázorňující je tatáž, jako se našla před tím na několika freskách v Malé Asii — důkaz to, jak striktní a daleko rozšířený byl konvencionální ráz křesťanského umění. Fresky jsou nyní vystaveny v museu v Kairu.

Věnujte jednu korunu ve prospěch stavby sanatoria na Pleši zakoupením losu „České Loterie“. Jest to národní povinnost!

Všude rozšiřujte a podporujte katolický tisk!

**Naším spolkům
a organizacím!**

Upozorňujeme, že

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové**

má ve svém skladu bohatý výběr

**plesových
pozvánek**

vzorů jednoduchých i skvostných,
úpravy vesměs elegantní, ceny
levné. Zakázky vyřídí svědomitě
a rychle. Prosíme všechny kato-
lické spolky a organizace, aby se
obracely na **diecéšní svůj
podnik katolický**, jenž
není ani soukromý ani akciový,
a **veškeren výdělek svůj
odvádí na podporu kato-
lické organizace.**

Přinášíme-li svými podniky adalbertinskými krajní
oběti katolické věci naší, zajisté po právu pro-
síme o **podporu** naší katolickou veřejnost.
..... Svůj k svému!

J. JEŽEK,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové, Svatojanské nám. č. 78.

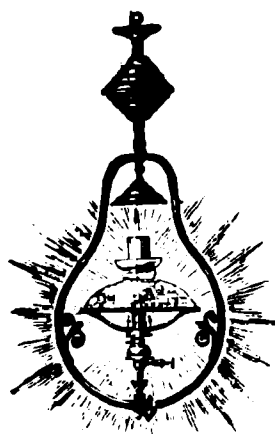
Zařizování
elektrického
světla,
telefonů,
hromosvodů.

Dynamy.

Motory.

Žárovky:

Osram,
Tungarum,
Tantal.

Velkosklad

Instrů,
elektrických
ventilátorů,
žehliček
a přístrojů
k vaření
a topení.

Instalační
materiál za
tovární ceny.

Solid. obsluha.

Rozpočty zdarma. — Ceny levné.

Zánovní nábytek

sestavující z úplné ložnice, jídelny,
salonu a kuchyně za značně sni-
ženou cenu se ihned prodá. —

Bližší sdělí paní Marie Řeháková,
domovnice v domě č. 412.

Hradec Králové, Chmelova ulice.

Příležitostný prodej.

TRY v plech. lah. za 30 a 50 haléřů. Vše k do- stání.
Nejlepší cídlo na kovy.
Žádný přípravek vodový.

Nezapomeňte, že

15.

ledna 1913 . . .

ještě tah „České loterie“ ve
prospěch stavby sanatoria na
Pleši. Zakupte **všech** a do-
poručte svým známým losy
tyto po 1 koruně, kdekoli
v trafice, obchodě neb přímo
v kanceláři.

České loterie, (Praha, Karlovo náměstí)

Stoupencům našich organizací.

Odporujeme všem křesťanský český závod

**vytíratel a želez „Zářit“ v chrastě
u Chrástě.**

Veškeré prádlo pánské i dámské, vybavy
pro nevěsty, přepychové i jednoduché vzorné ob-
stare „Zářit“. Vsd. duchovenstva naskytá se zde
příležitost koupiti prádlo kostelní, zaračené dle
předpisu za ceny mírné. Učiňte objednávku na
skoušku a budete jistě spokojeni!

Odporujte ve svém okolí!

**PAMÁTKY
a vhodné dárky**

k první sv. zpovědi, sv. přijímání a
břimování, k missím a k velikonoční
zpovědi, symbolické obrázky, obrázky
svatých, modlitební knihy ve skvost-
ných vazbách a různých cenách,
růžence, obrázky v upomínku
na sv. křest

v cenách levných na skladě má —

Družstevní knihkupectví,
nakladatelství, závod hudební a papírnický
v Hradci Králové, Adalbertinum.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vytváření
a zhotovení ku-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritického chrámu
Páně.

Na ukázkou posílá
se vše franco.

**Raďte si psát o vzorky
firmě**

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 186.

— Vývoz lněného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i pánské
plátna, damasky, ubrusy, ručníky **zeťíry** na košile,
— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty
za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zna-
láme vyplacené. 1 balík 40 m zbytků vkusně rozdělených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť.-sociál. podnik!

V podniku tomto lze též bezpečně uložit

vklady proti 6%, úrokování.

Podnik podléhá revizi Zemského výboru král. Českého
a Zemského Svazu.

Hudebniny starší

pro piano nebo harmonium
prostřední těžkosti

se levně koupí.

Dotazy zodpoví administrace t. listu.

**Člověk bez
svobodné vůle**

Tento název nese nová důkladná
knihka Dra Josefa Novotného.

Spis tento jest znamenitou vě-
deckou zbrojnicí v boji katolíků

**proti domněnkám
Volné Myšlenky.**

Knihka probírá:

monistický názor světový,
původ světa od Boha,
existenci podstaty duchové,
determinismus a indeterminismus,
mohutnosti duše,
svobodu lidské vůle,
názory Dra Krejčího a Dra Ma-
saryka,
theorii Lombrosova o zločincích,
vliv charakteru, okolí, motivů,
společenských poměrů atd. na
volbu člověka
atd.

Stran 251.

Cena 3 K 20 h.

Objednávky vyřídí

**Družstevní knihkupectví
v Hradci Králové.**

**Nová
pokladnice
česk. humoru.**

Právě vyšla sbírka humoresek různých
autorů pod názvem:

Veselé chvíle

Na 256 stranách shledá čtenář 30 vy-
braných, výborných statí humoristických.
Jsou zde uloženy velice svižné povídky a
částečně satiry, které upoutají každého
rázem.

Z obsahu vyjímáme:

Husy a paní-f-f.

Zajíc s dvojí omáčkou.

Aprilová pohádka.

Jak strážník Nesvájba bele jedno nemocné.

Pan delecthor.

O chometách neboližto vlasaticích krátká
a gruntovná explikací.

O pomnutí chomety, hvězdy veliké, na-
učení krátké.

Paní móda.

Zlodějská obec.

O morním povětrí zkaženém a náramně
záhubném krátká a gruntovná explikací.

Zbédovaný vodník.

Divoká kupní historie.

Cena knihy v pěkné úpravě 2 K 20 h.

Objednávky vyřizuje obratem

Družstevní knihkupectví

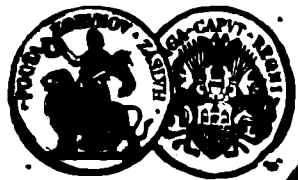
v Hradci Králové.

Nádherné dary!

Obrazy Madony a Krista, krajiny, umělecké reprodukce a vůbec veškeré obrazy a zrcadla v moderních rámcích, nejrozmanitější umělecké výrobky, kříže, sochy, rámce a listy nejnovějších vzorů a provedení odporučujeme

od roku 1891 renomovaný

umělecký závod

Jos. Krieslich v Hradci Kr.
Jirákova třída, naproti Grandhotelu.

Výroba
rámců,

vkusné zarámování a zasklívání přinesených obrazů atd. ve vlastní dílně.

Obchod umělecký a papírnický.

Na skladě veškeré druhy papíru, psací, kreslicí a školní potřeby, alba, kasety dopis. papíru, kalendáře, knihy obchodní a zápisné, modlitební knížky atd. atd.

Obrovský výběr dopisnic

vždy nových uměleckých, místních a časových.

NÁBYTEK

KOBERCE

koupíte nejvýhodněji co do jakosti i ceny přímo v osvědčených závodech firmy

AD. NOVOTNÝ a SPOL.
v Týništi n. O.

Zástupce: Hynek Kodým, Vinohrady, Blatnická ulice č. 6.

Sklad též: Olomouc, Česká ulice 18.

O výhodách se přesvědčíte, dopíšete-li si hned o náš nový obrázkový ceník č. 60.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze meze ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejte látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Přátelé pravdy!

Protivníci katolické církve šli mezi náš lid celé spousty prohaných brožur na potupu naší. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.
Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.
Při hromadných objednávkách poskytujeme až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti hojnost v dělavacím čtení. Nečekejte nikdo, až nepřítelé protikatolickými letáky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli ozbrojeni. Pracuje-li s nepřátelským tiskem na zkázu církve tak h uževnaté, jest rozhodně potřebí vytrvale státi na stráži. Laskavě čtenáře prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Založeno r. 1860.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířka

Karla Zavadila

nástupce Antonín Zavadil

v Hradci Králové,

v nově zřízených místnostech, Čelakovského tř.
(za živnostenským domem)

ku shotování veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
nějšího provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přeladě, čistě a důkladně
shotováje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čími umožněno
mi dodatí vele důstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou na ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupské Milosti revize-
vány.

Mémi nádobu jsem v ohni
slatku na ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše mým dílem je posvěceno.

Vzorky, rozkresy, nákre-
sy i hotové nádobu na ukádku franko
se pošlou.

Chudším kostelům možno splácet bez příplatku.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prosim vele důstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru zájmu domácímu.

Společně doporučení rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Jos. B. Veselý,

stavitel varhan a harmonik

v Hoře Kutné

doporučuje svůj závod varhanářský vele důst.
duchovenstvu a slav. patronátním úřadům.

Co mistr závodů prováděl stavby varhan: ve velechrámu sv.
Barbory v Hoře Kutné, v koncertní síni na jubilejní výstavě
v Praze, které byly nejvyšší cenou vyznamenány, v Tamboré
na Rusi a ve čtyřech chrámech Páně ve Varšavě, v Buda-
pešti, na Pratu - Řeka, opravu varhan v kathedr. chrámu
Páně v Saratově na Rusi a mimo tyto v mnoha jiných
místech v Chorvatsku, v Uhrách, na Moravě, v Rusku a
v Čechách. Stavby a opravy varhan a harmonik
všech soustav se provádějí přesně a levně. Zároveň do-
poručuje svůj hojně zásobný sklad pian a pianin
osvědčených firem. Opravy a ladění jich se přijímají a se
zárukou provádějí.

Jmenován c. k. kraj. soudem v Hoře Kutné stálým přísedícím
soudním znalcem.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudla, farář ve Vyšších Lázních)
doporučuje P. T. vele důstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní.
Cenafky, vzorky i roucha hotová se ukádku
na požádání franko pošlou.

Družstevní knihkupectví,

nakladatelství, závod hudební
a papírnictví

v Hradci Král., Adalbertinum,

blahopřeje
k nastávajícímu
novému roku

všem svým vzácným příznivcům a zákaz-
níkům. — Těšíme se, že přízeň nám až
dosud projevovaná bude nám i v novém
roce neztěněně zachována. — Doporu-
číme se posloužit Vám ve všech literárních
potřebách a ujišťujeme Vás, že snahou naší
bude, abychom ctěným příznivcům v každém
ohledu dle možnosti nejlépe vyhověli.

Sebe menší objednávce věnuje se největší
pozornost.

Svůj k svému!

Růžencová rozjímání
která o kněžských exerciciích v Hradci
Králové konal spirituál Jan Černý,
jím vyšla pod názvem:
Rosa mystica
u Methoděje Melichárka na posv.
Velehradě (p. Uher. Hradiště), u něhož
jedině lze knihu obdržeti.
Cena výt. brož. 2 K, vázané váz. 3 K.
(Blíže v kulturních jiskrách t. listu.)

Duch
katolické
Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to čtení pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou senzací; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

E. Škarda, Brno,
pro malbu na stěle
zhotovuje a dodává malov. ná-
stěn. chrámů v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaičového do nejbo-
hatského provedení figurálního,
dodává i to i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a železobetonové mističe.
Měsíky skleněné pro fa-
kady, křížové cesty atd.
Nákreby, rozkresy i od
borní ruku zdarma

Důsledky rozvodu.

(Dle Fousegrivovy knihy »Mariage et union libre«.)

Roku 1877 Naguet tvrdil, že, »kdyby rozvod existoval a byl snadno proveditelný, cizoložství by bylo řidší i mezi neženatými.« Dále, že »počet tajných spojení by se umenšoval a tak i počet dětí, jichž tato tajnost zbavuje vši záruky«. V jeho očích »nový zákon by nikterak nerozpojoval domácnosti... měl-li by nějaký vliv, bylo by to zmenšení rozdvojení.«

Toto proroctví podnítilo vynikajícího statistika Bertillon, aby zkoumal vztahy zákona o rozvodu s různými sociálními zjevy. Důsledky práce Bertillonovy sice nepotvrdily všech nadějí Naguetových, ale jinak byly jim dosti příznivé. Prognostik Bertillonovo dle toho znělo, že zákon rozvodu ve Francii nebude mít na počet rodinných rozepří absolutně žádného vlivu. Počet ten snad po provedení zákona časem stoupne, ale od jedné periody k druhé nebude žádného náhlého vzrůstu. Po prohlášení zákona rovněž počet rozvodů prý stoupne, ale potom bude se umenšovat, až dostoupí své normální úrovně, která bude o něco vyšší úrovně dnešní. A tak podobně šťastnou budoucnost prorokoval Bertillon novému zákonu.

Jak se jeho proroctví vyplnilo, vidělo se za 19 let. Louis Legrand zařadil též u statistiků a výsledky jeho studia nyní dokazovaly, že proroctví Bertillonovo se **nijak neuskutečnilo**. Počet rozvodů po prvním stoupení nejen že se nikterak neumenšil, ale nepřestal růsti a to nepoměrně vzhledem k číslu dříve udanému o manželském odloučení. Neblahý vliv zákona o rozvodu na manželství je tudíž ze zkušenosti prokázán.

Postup manželské nestálosti má ovšem příčiny obecné, ježto se jeví všude v civilisovaném světě, ale jeho **urychlení** je znatelné ve Francii a to **po zákonu rozvodu**. Zajímavé poznání statistické, konstatované Lemairem je pak i to, že postup rozvodů je rok od roku tím rychlejší, čím kratší je doba manželská, což zdá se býti důkazem, že mnoho manželů se rozchází dříve, než byli by se vážně pokusili o poznání, sblížení a srovnání, a i toho, že **snadnost**, kterou jim zákon rozvodu skýtá sledovati prvých popudů jak náklonnosti, je nijak nepodněcuje, aby se o poznání a sblížení starali. Ze všeho je patrné, že rozvod, který se ve Francii jeví škodlivým, při nejmenším **není prospěšný**, a že **nelze nijak v něm prostředek viděti**, který by podporoval stálost manželství.

Rozvod měl, dle Nagueta, i cizoložství umenšiti. Neboť, proč oddávati se lži a klamu, když zákon poskytoval možnost poddati se vášni? Nuže, co nám praví suchá čísla, statistika? Po r. 1884 je značný vzrůst cizoložstev, až se zdvojnásobuje. Stoupenci rozvodu ovšem míní, že tento vzrůst nedokazuje, že by vskutku bylo více cizoložstev, což jim Fousegrive liberálně připouští, ale rozhodně dokazuje tolik, že zákon rozvodu **nelepší** manželské morality.

Ale snad měl rozvod vliv na nezákonný počet narození, na zločiny proti dítěti, na touhu po sňatku? Nezdá se. Billia v díle zasvěceném obraně rodiny a otázce rozvodu na základě belgické statistiky ukazuje ovšem, že poměr nezákonných porodů roste následkem umožněného rozvodu. Důkaz by však mohla poskytnouti jen Francie. Ale z dat udaných nelze ovšem konstatovati vzrůst nezákonných porodů, ale je to spíše následek zmenšení zákonné natality než vzrůstem natality nezákonné.

Zbývá tu ještě promluvit o sebevraždě, která je též znamením mravního rozkladu. Již Bertillon poukázal na to, že mezi rozvodem a samovraždou je nápadný vztah. Tu, kde je rozvodů málo, jest i málo sebevražd — a obráceně. Jak se rozvody množili, množili se i sebevraždy. Samozřejmě není to sebevražda, která ovlivňuje rozvod. Je tudíž možnost jen dvojitá: buď oba zjevy jsou účinkem téže příčiny, nebo rozvod vskutku má vliv na samovraždu. Bertillon se rozhodl pro prvou hypotézu. Proti němu vystoupil sociolog Durkheim.

Z prací Bertillonových (otce) vskutku je známo, že ženatí muži méně se vraždí, než svobodní. Manželství, vzhledem k samovraždě, zdá se býti jakousi ochranou. Durkheim, studuje tuto imunitu u obou pohlaví, byl přiveden k poznání, že imunita byla jiná u muže, jiná u ženy, a že změnila se jak se měnil počet roztržek manželství rozvodem. Důsledků, jichž tento sociolog vyvozuje, není možno tu obšírně uvést. Tvrdí, že to, co se proti sebevraždě staví, je vše to, co utváří člověku souvislé a solidní prostředí, kde by mohl žít jistě a klidně. Co však sebevraždu podporuje, toť onen stav nestálosti, která je znamením nedostatku vnitřního pravidla, neexistence nebo smrti všeho zákona, toho, co Durkheim nazývá **anomie**. Silné etnické tradice, jako jsou židovské, pevné dogmatické přesvědčení, jako je u katolíků, vytvářejí atmosféru příznivou k uchování lidského života; rodina zase, rodina úplná, kde děti obli-

čují krb po boku rodičů, vytváří rovněž atmosféru našemu životu příznivou. Vše, co tyto klidné a zdravé atmosféry ruší nebo ničí, protože jsou klidny, je **neprospěšno životu a pudí k sebevraždě**. Rozvod, ničící rodinu, musí tudíž mít vliv na sebevraždu, a díváme-li se na sebevraždu jako na zlo, a jinak nemožno, nemůžeme se ubrániti prohlášení, že **rozvod je neblahý**, a tak nedovoleno je s Bertillonem tvrditi, že zákon rozvodu by byl bez vlivu na mravy. Zákon ten jest ovšem sám účinek jakési poruchy, ale sám zase vytváří **poruchy nové**. Začíná jako výtvar, ale brzy stává se **činitelem, činitelem rozdvojení, nesváru, záští a smrti**.

A jak jinak bylo by možno, když rozvod nachází své záminky nebo své důvody jen ve výlučné péči, již manželé mají o **své vlastní štěstí**, štěstí, jež možno jest jen na útraty a škodu jich potomstva? Starost o děti a jich štěstí jich netrápí, a sobecké štěstí vlastní manželů aspirujících na rozvod je jim nad štěstí bytosti, jimž životy dali. V **egoismu**, a nikde jinde, čerpá rozvod potravu svým kořenem! A egoismus ten ukojením **jen roste** a všude zanechává neblahé stopy. V té chvíli, kdy rozvodem byli manželé posílení v náhledu, že jen oni sami jsou posledním cílem svého manželského svazku, v té chvíli počnou zanedbávat dítě, báti se jeho zrození, nebo začnou si i přát jeho smrti. Toť to, co projevují sociální hříchy Zolou v »Plodnosti« ličené, dobrovolná neplodnost, praktikování abortus. Nic logičtějšího, připustíme-li principy manželského egoismu, o něž se opírají všechny argumenty stoupenců rozvodu. Ale nic také tak zřejmě neprokazuje škodlivost těchto principů a důsledně i zločinnou vrátkost základu, na němž Naguet, jeho předchůdci i nástupci chtějí vybudovati svou budovu anarchickou a antisociální. — Lkš.

Kostelní práce pozlacovačské a řezbářské,

znovazřízení a opravy oltářů, soch atd.
odborně, levně a solidně provádí

JOSEF MIKULEC,
umělecký závod v Hradci Králové.

Čestná uznání od vld. duchov. úřadů k disposici

Sociální besídka.

Živnostenský výbor poslanecké sněmovny, projednávající návrhy o dodávkách armádě a státním úřadům, usnesl se, by živnostníci při každém vypsání dodávky, mající pro ně význam, byli vyzváni, aby se dodávky samostatně účastnili a aby byli podporováni; k tomu účelu má býti živnostnictvu učiněn bezplatně přístupným ústřední oznamovatel veřejných dodávek. Při vypsání dodávek budíž, pokud jde o lhůty, brán zřetel na potřeby a poměry maloživnostnictva. Nabídky mají býti, pokud lze, vyřizovány do 14 dnů. Místům, dodávky zadávajícím, resp. je přejímajícím, budíž přiznáno právo činiti částečné splátky bez poukazu nadřízeného úřadu. Budíž zjištěno ono zboží, při němž jest zejména žádoucím, aby bylo dodáváno živnostníky, a budíž při takových dodávkách přiznána maloživnostnictvu přednost. Jak živnostenská společenstva, tak i výrobní společenstva jsou stejnoměrně oprávněna ucházeti se o státní dodávky a je přejímati. Vláda se vybízí, aby také přiměřeně zvýšila úvěry na zvelebování živností, aby takto výkonnost živnostníku mohla býti zvýšena.

Nové odsouzení poražené dogmatiky Marxovy a Beblovy. V »Hlídkě Času« dne 8. t. m. dokazuje se, že hospodářský cíl není žádným konečným cílem socialismu, nýbrž jenom prostředkem k vyššímu cíli, k osvobození a humanisaci lidského pokolení. Theorie socialismu krok za krokem se vzdaluje od »materialistického pojmání dějin«, jak je terminologie Engelseva. Materialism vůbec — jak metafysický tak i přírodovědecký — lze dnes pokládat za překonaný. Výšiny vědy jsou idealistické.

A »Hlídku Času« pokračuje: »Dnes se obecněji poznává, že Marxův historický materialism, jenž tvrdí, že jediný základ, že původní a fundamentální hybné síly společenské sluší hledati v slepých poměrech výrobních — jest vědecky neudržitelný. Prostě proto, že lepší poznání hybných sil společenských ukazuje, že věčné podmínky hospodaření nemožno tvořit jediný základ lidského dějství, že nejsou žádným činitelem prvotním, nýbrž že za nimi vždycky ještě něco vězí. A toto »něco« jsou právě činitelé duchovní. To vyslovil zcela přesně a rozhodně již roku 1850 Pecqueur,

nejjasnější a nejzralejší hlava francouzského socialismu předmarxovského: La question capitale de la distribution des richesses est dans la dépendance absolue de questions plus hautes (Základní otázka rozdělení bohatství závisí naprosto na otázkách vyšších). Ale i v luně pomarxovského socialismu samého dospělo se k poznání, že s Marxovou formulací nelze vystačit právě proto, že učení o nadvládě sil hospodářských nelze množstvím důležitých skutečností společenských vysvětliti. A to vyznávají nejen bulví jací ideologičtí kacíři, nýbrž i výborní socialisté takoví, kteří vyšli ze samého marxismu, jako na př. Bernstein nebo Tugan Baranovskij, jeden z nejbystřejších socialistických theoretiků dnešního světa. Odmotňování socialismu v tomto smyslu děje se ve všech oborech lidského usilování. Naproti marxovskému simplismu hlásajícímu nadvládu hmotných podmínek vidí se mnohost a samostatnost sociálních sil jiných. Poznává se, že sociální bytí není jen příčinou vědomí, ale i jeho výplodem. Poznává se, že existují nezájmové potřeby lidské nezávislé na všech hospodářských zřetelích. Přisuzuje se samostatnost rozmanitým silám duchovním. Chápe se, že právo, politika, mravnost, umění, náboženství atd. nejsou žádnými pouhými odrazy poměru hospodářských.«

Dobrá. Ale proč právě nyní, kdy stěžejní zásady marxismu jsou naprosto vědecky popraveny, vyšel český překlad Marxova díla o kapitálu, vydaný českou soc. demokracií? A k tomu ještě rudé listy vyzývají, aby se každý soudruh v té veliké knize poučoval. Soc. demokraté posud se nevzdali formálně katechismu založeného na zcela pochybených vývodech Marxových. Beblovi poddání pronásledují fanaticky rudé, vtipnější revisionisty. A pak taková ztrnulá, zpátečnická strana mluví stále o potřebě pokroku, bouřlivě demonstrovuje za »svobodu universitní vědy«, když katolici se ozvou proti nevědeckému štvání některého universitního fanatika.

A pokrokáři, jichž vidcové již tolikrát musili doznati, že dosavadní katechismus soc. demokracie znamená veliká pouta na nohou vědy, pochlebují osvícenosti soudruhu s byzantskými úklonami, slouží jim do strhání. I když nad jejich hlavami za všechny služby zasvěští karabáč, ozve se místo junáckého protestu bážlivá omluva s poníženým slibem další podpory. Pokrokářstvo jest nevolníkem zpátečnické internacionály. Potřebuje totiž větších zástupů ke schůzím a manifestacím protikatolickým. Jelikož by pak pokrokářských účastníků byla hrstka, soc. demokracie k takovým příležitostem zcela ochotně komanduje své regimenty. Tudíž nepřirozené a nedůsledné shánění popularity za cenu skutečné vědy. Adler a Bebel, kteří se drží formálně marxismu, platí stále za velice osvícené autority.

Porážka soc. demokratů. Soc. demokratům podařilo se vymoci na dolnorakouském místodržitelství a ministerstvu obchodu, aby byla prohlášena za neplatnou volba, vykonaná loni do společenstva vídeňských sklepníků. Soc. demokraté totiž hleděli dokazovati, že starosta Preyer jest zaměstnán ve filiálce hotelu a proto prý postrádá volebního práva. Dne 13. prosince začaly volby znovu. Soc. demokraté uvedli v pohyb nejsložitější aparát, 100 automobilů hrčelo k jejich službám po vídeňských ulicích. Veliký dav agitátorů jejich byl celý týden v činnosti. Děly se švindly úžasné. Během toho jediného dne bylo lapeno skoro 200 nepravých voličů a odevzdáno policii. Soc. demokraté při takových praktikách byli si svým vítězstvím jisti, ale přes to utrpěli hanebnou porážku. Ve prospěch kandidátní listiny křesť. sociálů bylo odevzdáno 4310 hlasů, ve prospěch soc. demokratické jenom 2849 hlasů.

Boj sociálně demokratických správců okresní nemocenské pokladny v Praze proti organizaci lékařské. Lékaři, kteří již dávno potají hubovali na své rudé zaměstnavatele, konečně si dodali statečnosti a vystoupili v samém centru české země proti šikanování a despotii rudých velikašů. Soc. dem. pohlaví všude prohlašují vlastní organizaci dělnictva za věc nejnuttější, ale organizace jiného stavu je píchá do očí tolik, že by ji nejraději zprovodili ze světa. Leč právě soudruzi, kteří mluví tolik o volnosti, mají si pamatovati, že přísluší k svobodné organizaci právo každému státnímu příslušníkovi.

Dr. K. Helbich velice se zasloužil o upevnění organizace lékařské. A protože byl jako pokladník lékař poddán soudruhům, starali se tito již delší čas, jak by ho ze svých služeb vystrnadili. Konečně nadešla záminka. V říjnu r. 1911 dostavil se k Helbichovi dělník Josef Blažek s pochroumanou rukou, žádaje za ošetření. Lékař žádal dle platných předpisů, aby se Blažek vykázal poukazkou, což dělník neučinil. Když však řečeno, že se jedná o těžké zranění, lékař ruku ošetřil, řádne ji obvázal a poukázal zraněného dělníka do všeobecné nemocnice.

Krátce nato však došla Helbichovi od okresní

pokladny k vyjádření stížnost, kterou na něho podal Blažek. Stěžoval si v ní, že mu byla obvázána ruka ledabyly a to teprve po energickém zakročení. Ukázalo se pak, že stížnost sepsal Blažkovi tajemník Svazu dělníků lučebního Rudolf Němeček v Libni. Dr. Helbich odhodlal se hájiti svou čest soudně. Obhájil svou nevinu. Měl na to právo i dle služební instrukce pokladny, která praví, že na urážky lékaři činěné se strany členů má lékař právo vésti si stížnost u představenstva a »v případech hrubých snad insultů jest mu ponecháno voliti si libovolnou cestu k zjednání sobě ochrany neb satisfakce.« Představenstvo však snažilo se šroubovaným způsobem dokazovati, že Helbich žalovati neměl, chtělo, aby lékař žalobu odvolal. Když tak Helbich, který sloužil pokladně 9 let, neučinil, přišel mu 1. října 1912 přípis představenstva pokladny, jímž mu dána tříměsíční výpověď. Dr. Helbich k výpovědi dodává: »Můj Blažek měl s kontrolou stále potíže, až konečně — jak dopálen přišel mně sdělit — byla mu podpora před skončeným léčením zastavena. K osvětlení kvality jeho průvodce a svědka Václava Čtveráka sděluji, že nedávno muž stejného jména a pro mne s tím loňským totožným vymáhal u mne, abych ho uznal nezpůsobilým; nevyhověl jsem mu, naleznuv po ráně před 3 měsíci do prsou utržené ani stopy. Stejně pohořel při re-visi v pokladně, k níž jsem ho odkázal.«

Správa pokladny velice nemile nesla, jak se tam řeklo, Helbichovo »stálé rýpání do pokladen.« Organizace lékařská ujala se svého kolegy a prohlásila, že jest vděčná, jak pražská pokladna svou neomaleností odkryla své ledví: »Dnem 31. prosince b. r., totiž jímž uběhne i výpověď daná kol. dr. Helbichovi, uběhne také ujednání všech lékařů pražské okresní pokladny s ní. Pokladny nebylo nikterak tajno. — schůze lékařů nebyly důvěrné, — že vedle úpravy honoráře bude kardinálním požadavkem lékařů další ponechání jejich služeb pokladně řádná služební smlouva s disciplinárním řízením a rozhodčím soudem. A té se pokladna vzpírá až dosud zuby nehty. Když se jí lékaři r. 1906 domáhali, vydala jim pouze kus papíru s farnosním ustanovením.« Totiž služební poměr prý se může s lékaři zrušiti i tenkrát, když tyto nevykonávají službu způsobem uspokojujícím pokladnu anebo pro případ, že by systém pokladničních lékařů byl vůbec zrušen nebo pozměněn. Pokladna chtěla propuštěním dr. Helbicha zastrašiti ostatní lékaře, kteří u ní byli zaměstnáni. Chtěla zahájit jako největší předvoj českých pokladen útok na organizaci lékařskou, dodati kuráž rudým pokladnám jiným.

To všechno lékaři okresní pokladny postřehli, sešli se k poradě a podali pokladně 27. září 1912 přípis, v němž praví, že byl dr. Helbich k soudním krokům docela povinen, aby vůči pokladně prokázal svou svědomitost. »Ježto (tu není) ku výpovědi služebního poměru pana dr. Helbicha nijakého oprávněného důvodu, žádáme, aby ct. představenstvo výpověď jemu danou ihned odvolalo. Není-li však ct. představenstvo ochotno této naší odůvodněné žádosti vyhověti, dáváme tímto ze svých míst jako lékaři okresní nemocenské pokladny v Praze, počínaje dnem 16. října 1912 tříměsíční výpověď.« Ze 24 lékařů toto memorandum nepodepsali toliko dr. Porges a dr. Sachs.

Tu začala sháněti pokladna stávkokaze, a když se jí to nedařilo, začali soc. demokraté osočovati lékaře čirými pomluvami. Boj rozpádal se dále. A bude zajisté vhodno poukázati, jak se při něm jevila povaha soc. demokratických zaměstnavatelů. Vráťme se k té aféře v příštím čísle, protože lékařská organizace obhájila své stanovisko velice zdařile.

všemi možnými prostředky.« — Kdo však v zemědělské radě rozhoduje, ví se obecně. Proto také na Plzeňsku konsulent Růžička musí se zavděčiti svým vrchním pánům, běhá po schůzích mluvit proti Práškovcům a svazovat přetřhané síle organizace agrární. Tak se stará o »obecný prospěch všeho rolnictva všemi možnými prostředky« konsulent, který přece není placen pouze penězi strany agrární. — V Kolíně zařízení velice potřebná mlékárna, jejíž těžké počátky byly podporovány výhraně malorolnictvem. Viděl agrární kapacity nepřinesly žádoucích obětí. Jejich jednání naopak nepřímo podporovalo ty, kteří mlékárnu poškozovali. Jednalo se na př. o dodávku mléka do obecních institucí. Dodavatelem posávaným byl reprezentant oficiální agrární strany Jos. Blecha ze Štítar, kterému poskytuje strana značné příjmy v pojišťovně plaňanské, okres. výboru, licenční komisi atd. Ale Blecha již dříve mluvil radikálně proti založení mlékařského družstva, jen aby nepřišel o dodávku mléka. Jeden člen mlékařského družstva mluvil v Lošanech a delegáta rady zemědělské Mašina žádal, aby se postaral, by dodávka byla svěřena družstvu. Delegát však řekl, že se to Blechovi nesmí bráti, vždyť prý je to »náš člověk.« Letos podalo družstvo offertu na dodávku mléka okresu (po 23 hal. litr) a sice zámyslně tak, aby to byla oferta poslední (čtvrt hodiny před polednem posledního dne). Blecha podal offertu dříve (24 hal. za litr). Leč Blecha byl ihned o všem zpraven, tak že podal na rychlo offertu novou (na 22 hal. za litr). Takto jeho dodávka mléka pro okres byla přijata. Tak přijde venkovský lid ročně o příjem přes 2400 K. A tu p. Mašin navrhoval, aby se podala příštího roku oferta na — 18 haléřů. Nyní tedy s úžasem rolníci pozorují, k čemu jest jim platná agrární organizace. Agrární strana jest zlatou svépomocí — ale jenom pro vyvolené.

Záložna v Hradci Králové,

Janšké náměstí č. 103.

Vklady na knížky 5%

Při větších obnosech dle výpovědi úrok i vyšší!

Škola pro vzdělání obchodních cestujících v Praze. České obchodní museum zřídilo školu pro vzdělání obchodních cestujících v Praze. Potřeba zdatného vyzbrojení tohoto důležitého stavu obchodního a to i ve vědomostech odborných i theoretických pocítována byla čím dále tím intensivněji, aby náš obchod mohl s úspěchem dostáti zvýšeným požadavkům a proto věnovalo České obchodní museum propracování obchodní školy a všem přípravám všemožnou péči a otevře tuto školu již dnem 1. února 1913.

Účelem školy jest poskytnouti theoretické i praktické vzdělání obchodním cestujícím. Rozdělení: A) Škola všeobecně vzdělávací: Za posluchače se přijímají: 1. obchodní cestující nebo vyučenci některého oboru obchodního s náležitým předběžným vzděláním, 2. absolventi některé obchodní školy. Přednost mají ti, kdož se mohou vykázati praxí v obchodě se zbožím. Vyučování trvá od 1. února do 30. června 1913. Počet posluchačů jest omezen na 40. Vyučovací jazyk jest český.

Živnostenská banka v Praze jmenována výplatním místem dividendy »Prostějovské akciové továrny na stroje a motory F. & J. Kovařík v Prostějově« a bude počínaje dnem 1. ledna 1913 u pokladen svých, jakož i u všech svých filiálkách vypláceti na kupon akcií jmenované společnosti č. 3. dividendu a sperdividendu v úhrnné částce K 26.—.

Pravděpodobný roční výnos Rakousko-uherské banky. Generální rada Rakousko-uherské banky v poslední schůzi v tomto roce podala zprávu o pravděpodobném výnosu uplynulého správního roku, generálním sekretářem dv. r. Prangerem: hrubý výnos různých obchodů banky obnáší celkem 65.6 mil. korun, výdaje 25.8 mil. Loni obnášel hrubý výnos 49 mil., výdaje 19.5 mil. Čistý výnos obnáší tedy letos 39.8 mil. proti loňským 29.5 mil., čili na akcii 119.6 K (loni 104.40). Podíl státní správy obnáší 18.12 mil. (loni 13.6). Daň z oběhu bankovek obnáší 6.1 mil. proti loňským 3.21, takže odvede banka státu 24.3 mil., k čemuž přistoupí ještě ostatní daně, takže celkem odvede asi 28 mil. korun (loni 16.6 mil.). Jednotlivé obory vynesly více: eskontní obchod o 12.5, totiž 47 mil. a lombard o 5.8; obchod devisami vykazuje menší výnos o 1.5 mil. Režie vzrostla o 1.6 mil.

Obilí. Ve velké řadě produktivních zemí zdržel se podzimní osev a tím snížily se vyhlídky příští sklizně. To zavdává podnět k zdrženlivosti producentů v nabídce, neboť se očekává vzestup cen, až pohotové tržní zásoby prořídnou, přes to, že jsou dnes známy příznivé vyhlídky ruské i americké sklizně, které tu padají na váhu, rovněž jako pro tuzemsko příznivé výsledky domácí sklizně.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

vzdává na konci roku

uctivé díky

všem svým vzácným zákazníkům a příznivcům.

Spolu vyslovujíc

vroucí přání všeho dobra

v novém roce, prosí, aby přízeň již laskavě až dosud věnovaná byla družstevní knihtiskárně i dále zachována.

Od nového roku

rozšířili jsme tiskárnu

o nově rychloliis dokonalé soustavy a tak při zvýšení výkonnosti budeme s to P. T. pp. zákazníky včas a prací čistou obsloužiti.

Chcete koupiti praktické, vhodné dárky novoroční

opravdu levně?

Velký výběr pánského a dámského prádla. Trikotové zboží.

Pravé jügrové prádlo. Nákrčníky.

Bílé bavlněné a lněné damasty na cíchly. Ručníky.

Kanafasy, sypkoviny věby, šifony.

Obrovská zásoba kapesníků od K 1-20 počínajíc.

Kupony na dámské šaty od K 4.—

Ceny levné a zboží jen nejlepší jakosti doporučuje

Stanisl. Jirásek
v Hradci Králové,
136. Velké náměstí 136.

Mešní vína
zaručeně pravá

dodá na objednávku
od 10 litrů výše
v bedničkách

Jan Košťál,

hôtelier v Adalbertinu
v Hradci Králové.

Ceny za litr od 90 hal. výše.

SINGEROVY

ŠICÍ STROJE

obdržíte pouze v našich krámech s vedlejším znakem aneb prostřednictvím našich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, u lábského mostu 279.

Národohospodářská hlídka.

Výnosný podnik zaopatřovací jest ve straně agrární. Nájemce dvora Daneš má sinekuru, ne-soucí přes 20.000 K ročně. Ve »Slavii« bere i několik diet za jediný den, jako feditel, jako účastník schůze feditelstva, jako účastník správní rady. Sekretářem české strany agrární jmenován muž chodící po pražské dlažbě, ale synovec Danešův (JUDr. Frankenberger). — Český odbor rady zemědělské zavedl nedávno úřad hospodářských konsulentů, jehož úkolem má býti: »Pracovati ku hospodářské intensitě svěřeného kraje

škola křídla, křídla, oltáře, sochy, křídlové sochy, Boží hroby

levně provádí absolvent a. k. odb. školy sochařské a řezbářské

BOHUMIL BEK v HOŘE KUTNÉ.

Grand-Hotel Zimní zahrada

1912 Sylvestrovská 1913
zábava z

**Vojenský koncert, Biograf,
 Tombola, 30 cenných výher.**

Začátek v 8 hodin večer.

**Předprodej lístků u vrátného
 Grand-Hotelu.**

**Vstupné: K 1.—, lože K 3.—,
 stůl K 5.—.**

Srdečné blahopřání

≡ všem váženým příznivcům ≡

k Novému Roku

≡ pronáší uctivě oddaný ≡

Jan Košťál, hotelier v Adalbertinu.

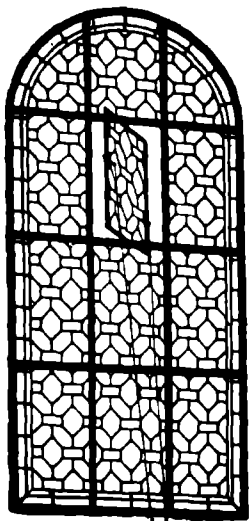
**Barevná
 kostelní**

okna v odbor. proveden
 zhotovuje a dodává

Fr. Uhlíř,

umělé sklenářství a malba skla
 v Třebetovicích u Hradce
 Králové.

Cenníky a rozpočty na požádání
 zdarma.

Harmonia

ssací i evropské soustavy, domácí varhany krás-
 ného tonu, **piana a pianina** osobně v to-
 várnách vybraná půjčuje a za tovární ceny
 dodává (též na měs. spl. od 10 K)

Jos. Malý, řed. kůru, Čáslav,
 číslo 339.

Obehraná harmonia a piana vždy na skladě.
Nejlepší doporučení z kruhů vd. duchovenstva

HOUSLE,

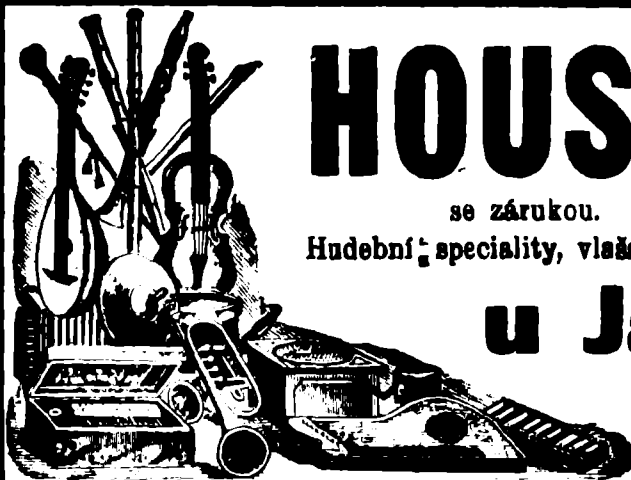
se zárukou.

Hudební speciality, vlášské, weicholdské a Pirazzi struny vždy na skladě

u Jana Čermáka

v Hradci Král., za nov. lab. mostem.

struny, smyčce, pouzdra, jakož i
 veškeré **hudební nástroje**
 kupujte jen u znalce, neb toliko
 ten Vám poslouží dobře a levně

Všeobecná úvěrní společnost

z. s. s r. ob.

:: v Hradci Králové ::

úročí vklady

4% - 5 - 5% - 5%¹/₂%

dle výpovědi.

Nejlepší jistota.

Prodej uhlí.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Praha, Vídeň, Budapešť.

Pedálová harmonia
 obou soustav v každé ve-
 likosti, pro kostel, školu
 i ku cvičení.

**Cenníky zdarma a
 franko.**

Na splátky od 10 K.

**P. T. duchovenstva
 zvláštní výhody.**

Josef Štěpán,

**odborný pozlacovač pro práce kostelní
 v Pardubicích,**

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
 venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
 a pozlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

**k opravě pomníků, železných
 náhrobních křížů,**

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
 zájících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
 Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
 k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
 bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
 státní medailie z výstavy v Pardubicích.

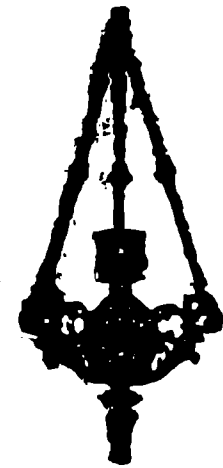
➡ Závod založen r. 1898. ➡

Veledůstojnému

duchovenstvu a

**slavným patronátním
 úřadům dovoluji si depo-**

**rušiti veškeré kostelní nádobu a
 náčiní a to: monstrance, kalichy
 cibáče, nádobky, paténky, pacifikály,
 svícny, lampy, kaditelnice, kroupky
 atd. své vlastní výroby, předpisům
 církevním vyhovující. Staré předměty
 opravuji v původní intenci a
 v ohni zlátí a stříbří nebo proti do-
 platku za nové vyměňuji. Hotové
 předměty neb výkresy zasílá na u-
 kázku franko bez záručky koupě.
 Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.**

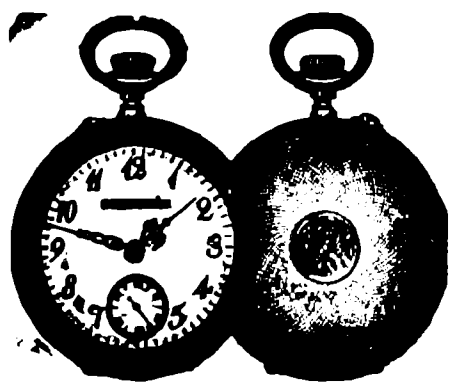
**Shled veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů
 madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Metálové
 přetony, tabulěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
 i čínského vždy na skladě.**

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuji za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

paříž a ciseleur

Praha-I-979, ul. Karoliny Světlé, č. 12. n.

Nejvýhodnější dary doporučuje První východočeský závod

VÁCLAV POTŮČEK, Hradec Králové,
Jiráskova třída 239,
ve vlastním domě, proti Grandhotelu.

Zástupce Union Horlogerie, spol. továren' hodiniek Biel, Glashütte v. S., Ženeva.

Svýcarské precizní hodinky. Nástěnné hodiny v nejmodernějším provedení. Brillianty. Klenoty a šperky. Optické zboží. Přepychové předměty z čínského stříbra. Stříbrné i alpakové stolní a jídelní náčiní. Vše v obrovském výběru. Nejlevnější ceny!

Prodá se hned

(z důvodu přesídlení)

villa v Kostelci n. Orli,

s velkou ovocnou zahradou a vedlejším obytným stavením. — Adresu sdělí administrace t. l.

**Sekretariát Matice
Cyrillo-Methodějské**
doporučí

paramenta, prapory spolkové
a veškeré církevní náčiní

firmy

Fr. Stadnik,

stálý přísežný soudní znalec

Olomouc,

naproti kostelu P. Marie Sněžné.

Za půl roku odvedeno přes

800 K Matici Cyrillo-Meth.

Pouze objednávkou u firmy Frant.

Stadnik podporujete přímo Matici

Cyrillo-Methodějskou.

Nekupujte :: ::

nejste-li přesvědčeni o dobré kvalitě
a bezvadném provedení

**zimního i let-
ního prádla atd.**

jež v cenách mírných zasílá

Jan Zindulka,

výroba zástěr a prádla v Litomyšli.

Veleředstojným
duchovním a patronátním úřadům!

Odborný závod pozlacovačský

GAUDENC APPL,
LITOMYŠL,

doporučuje se ku opravování i stavění

oltářů,
kazatelen, Božích hrobů,
křížových cest, soch atd.

Provedení veškerých slohů vzorné.

Respočty a nákreby zdarma.
Na požádání dostavím se ihned.

Diapositivy

Cesta kolem světa 111 obrázků

Hlavní města Evropy 98 obrázků

Napříč Švýcarskem 57 obrázků

Francouzskou Rivierou 70 obrázků

skvostně kolorované

prodám.

Jednotlivé serie kus po 40 h, všechny 4 serie
dohromady kus po 30 h.

Přednášky půjčím k opsání.

Lud. Souček, farář v Keblově,
p. Dolní Kralovice.

Harmonium

(firma Lhota) 1 a půl hry

levně na prodej!

Adresu majitele sdělí administr. t. l.

Nejdůstoj. biskupskou konsistoří ověřen dodávati.

Mešní vína,

zaručeně pravá, přírodní, neporušená, nejlepší
jakosti nabízí v soudkách nebo lahvích 1 litr
po 70, 80, 90 hal., 1 K i výše firmá

Alois Čížek,

velekoobchod vínem v Kumpolci.

Na sta pochvalných uznání po ruce.
Račte dáti přednost vždy závodu osvědčenému.

Ve prospěch
Svatováclavské Matice Školské.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrvek, koberečů a
keřového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Bez velkoměstské režie ve vlastních dílnách a
pomocí, levné pracovní síly na venkově, čímž levnější
ceny až o 20%, než všude jinde.

Jubil. 100 let. trvání a 40 let. vlastní činnosti.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

**odborný
— umělecký závod —**

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlová
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve pta-
čův roků na Malém ná-
městí pod loubím dopo-
rčuje se

ku dodání oken chřís-
tových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se šelakními
rámy, síťmi, vsazenými.

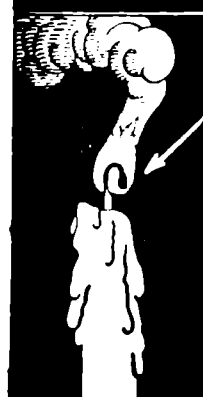
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodjetná veřejná i písemná pochvalná p. l.

Založeno roku 1863

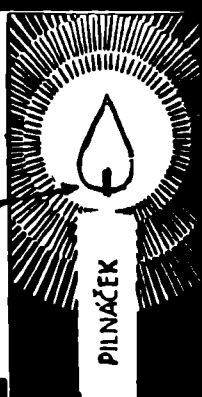
Na tomto záleží:

Špatné svíčky neruší,
nýbrž čouří, kapají, knot tvoří, bu-
báky, plamen ješ nejasný, zápach
jí. Takovou svíčkou se jen zlobíte.

Dilnáčkovy svíčky
pravé stearinové hoří takto:

J. Dilnáček c. a k. dv. dodavatel
v Hradci Králové.
Sklad v Karlíně, Královská tř. č. 66

**Biskupská
knihtiskárna**
v Hradci Králové

nabízí své ochotné služby ku
provedení všech zakázek
z oboru knihtisku. —

Vyřízení správné a rychlé.

Ceny mírné.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

PARAMENTA

kalichy, cibory, men-
stran., kaditelnice atd.
český, katolický závod

Em. Werner a spol.,

sv. Jos. ústav para-
mentní a devotační.
- BRNO. -